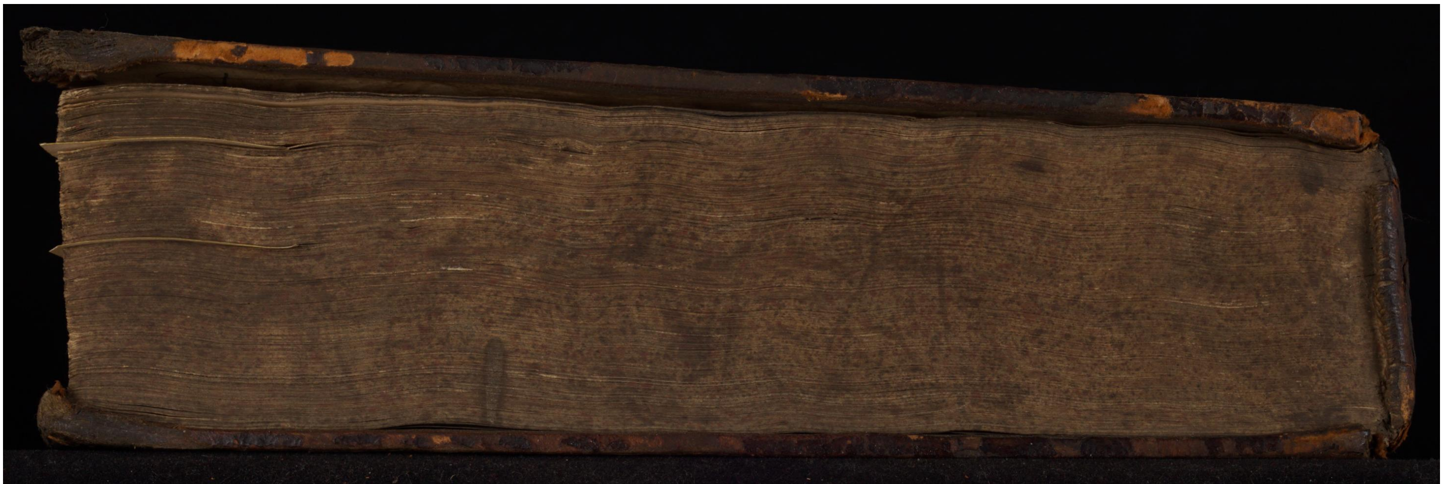
Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

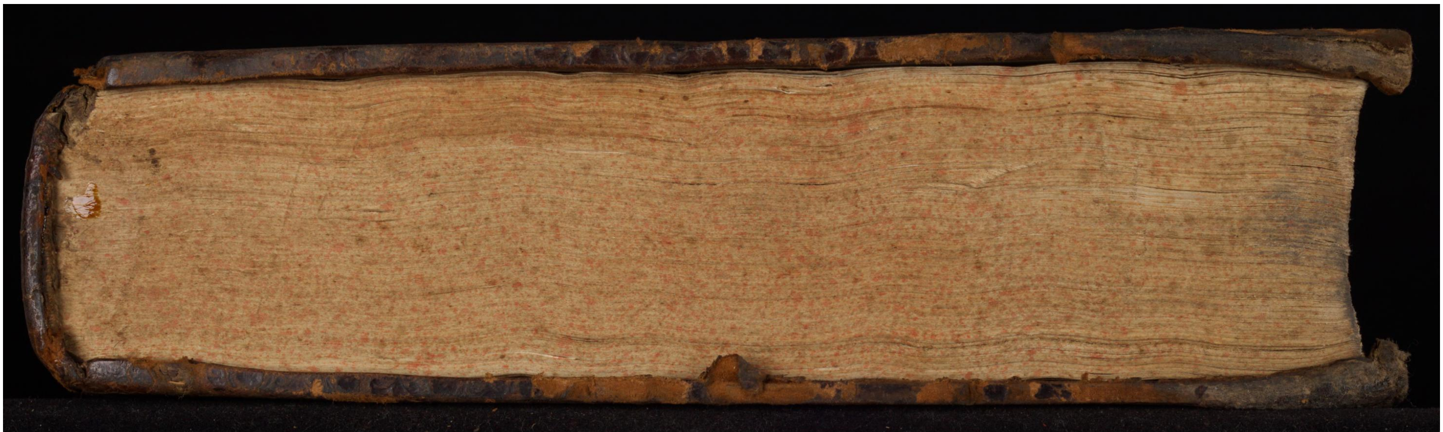

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

848

Biblia cum postillis Nicolai de Lyra
[? 2nd edit.]

[Bâle : J. Froben e J. Petri 1502?]

Hain 3172 (Note)
Cop. 1038

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

33064

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

Secunda pars huius

operis in se continens glosam ordinariam cum expositiõe lyre litterali et morali: necnon additionibus ac replicis.

Super libros
- Josue
- Judicum
- Ruth
- Regum
- Paralipomenon
- Esdre
- Neemie
- Tobie
- Judith
- Hester

33084

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

ptu et labore maximo indigent: editionẽ nostrã habeant. Et sicubi in antiquorũ voluminũ lectione dubitarint: hęc illis conferentes inueniẽt quod requirunt. Maxime cum apud latinos tot sint exemplaria quot codices: ⁊ vnusquisqȝ pro arbitrio suo vel addiderit/ vel subtraxerit qđ ei visum est: et vtiqȝ nõ possit verũ esse qđ dissonat. Vñ cesset arcuato vulnere contra nos insurgere scorpius: et sanctũ opus venenata carpere lingua desistat: vel suscipiẽs si placet: vel contemnẽs si displicet: memineritqȝ illorũ versuum: †Os tuũ abũdauit malicia: ⁊ lingua tua concinnabat dolos. Sedens aduersus fratrẽ tuũ loquebaris: et aduersus filiũ matris tuę ponebas scandalum: hęc fecisti: ⁊ tacui: Existimasti inique φ ero tui similis: arguã te: et statuã illa cõtra faciẽ tuam. Quę eñ audiẽtis vel legentis vtilitas est: nos laborando sudare/ ⁊ alios detrahendo laborare: dolere iudęos φ calumniandi eis et irridendi christianos sit ablata occasio: ⁊ ecclesię homines id despicere: imo lacerare: vnde aduersarij torqueant̃: Qr siue vetus eis tm̃ interp̃tatio placet: quę et mihi non displicet: ⁊ nihil extra recipiendũ putãt: cur ea quę sub astericis ⁊ obelis vel addita sunt vel amputata legũt et negligunt: Quare danielem iuxta theodotionis translationẽ ecclesię suscęperũt: Cur origenẽ mirant̃: et eusebiũ pamphili cũctas ęditiones similiter dissererẽtes: Aut quę fuit stulticia: postqȝ vera dixerint/ proferre quę falsa sunt: Unde autem

E a Et sicubi. i. si alicubi. b In antiq̃rũ vo. lec. dũ. s. in translatiõe. Lxx. c Hęc illis. i. mea veterib⁹. d Cõferẽtes iue. in mea. s. editiõe. e Qđ requi. de hebraica veritate. Itẽ aliã vtilitatẽ suę editiõis innuit. s. vitãdã exemplariũ cõfusionẽ. f Maxime cũ ⁊c. sint exẽ. a se discrepantia. g Quot co. Adeo eñ iã variata erat ęditio septuagita/ φ vix duo codices i aliq̃ ↄcordabãt. h Et vnusq̃sqȝ: sciol⁹. i Pro ar. suo. ⁊c. qđ ei vi. est. addẽdũ vel subtrahendum a trãslatiõe. Lxx. k Et vtiqȝ ñ pos. ve. eẽ qđ dis. i. per ↄtrarietatẽ discordati: qđ. s. diuersa continet et aduersa. l Unde cesset. In hac tertia parte cõpescit detractiões ęmulorũ: ⁊ tangit tria mala q̃ detractorib⁹ ↄueniũt. Sũt eñ venenosi i corde: dolosi i ore: pnicio si in ope. Venenositas tangit̃ cũ dr: Vñ cesset ar. i. obliquo. m Vulnere ↄ nos insur. scor. Scorpius in cauda habet aculeũ: ⁊ a posteriori percutiẽs facit vuln⁹ obliquũ: quod valde difficile est ad sanãdũ: ⁊ tñ in facie blãdit̃. Cui assimilatur detractor Hiere. ix. c. In ore suo pacẽ: cũ amico suo loq̃t̃ ⁊ occulte ponit ei isidias. n Et sanctũ op⁹ ve. car. ling. desistat. Ps. Venenũ aspidũ sub labijs eorũ. i. corde qđ lingue subiacet ꝑm dispositionẽ mẽbrorũ. Carpe. i. rep̃hẽdere. Usus: Dissipo/ purgo/ paro/ scindo/ minuo/ rep̃hẽdo. Dicẽdo carpo: sex simul ista noto/ Cesset inquã ⁊ desistat. o Vel suscipiens/ hoc opus. p Si pla. ei: vel cõtẽ. si displiceret. quia nullus cogit eũ recipere: et sic cesset detrahẽ. q Memineritqȝ il. v. Ps. xlix. c. vbi tãgit̃ detractoris dolositas/ cũ dr: r Os tuũ abũ. malicia. Cõtra illud ap̃li Eph. iiij. g. Ois sermo malus ex ore vestro nõ ꝓcedat. s Ligua tua cõcinabat. i. cõponebat dolos. Ps. Liguis suis dolose agebãt. Uersus differẽtiales: Est dolus i ligua maledicẽtis manifesta. Fraus est fallẽtis sub lingua blanda loq̃ntis. Cinn⁹ ni. dr q̃rũlibet rerũ cõmixtio ꝓportionalis. et cõponit̃ cõcinn⁹ a. um. i. cõcors/ affabilis: ⁊ in q̃ mores cõcordit̃ cõmixti ⁊ cõpositi sũt. et inde dr cõcinno nas: cõmiscere/ componere/ ordinare/ p̃parare. t Sedens/ in cathedra pestilentię. v Aduersus fratrẽ tuũ/ natura. x Loquebaris: et aduer. fi. ma. tuę/ vel ecc̃lię. y Ponebas scandã. i. detractiõis offendiculũ. Scandalũ est dictũ vl̃ factũ min⁹ rectum: alteri p̃bẽs occasionẽ ruinę. grẽcũ est. Usus. Scãdalũ ęquocãt/ obex/ ĩpactio/ casus. z Hęc/ p̃dicta. a Fecisti/ ⁊ ta. expectãs ad correctionẽ siue ad pñiam. b Existi. in. ⁊c. tui si. iniust⁹ sicut tu. c Arguã te/ de pctõ tuo. d Et sta. ↄ fa. tuã. i. pctã tua. s. detractiõis et ęmulatiõis. e Quę eñ au. ⁊c. Hic oñdit̃ detractorũ pniciositas i ipediẽdo bonum cõe. qđ eñ vtile est alijs reddũt abomiabile. vñ dic̃: Quę eñ audiẽ. ⁊c. et alios. s. ęmulos. f Detrahẽdo la. q. d. nulla est vtilitas legẽtiũ: siue sint ipi detrahẽtes: siue alij. Item repete: ⁊ q̃ vtilitas est: g Dolere iudęos. i. φ iudęi dolẽt. h Qr calũniandi eis ⁊c. qr mõ nõ pñt calũniari ⁊ irridere christianos propter translationẽ. Lxx. in qua multa deficiebãt de v̾itate hebraica. i Et ecc̃lię ho. i. fideles. k Despicere. imo qđ pl⁹ est/ lacerare. i. detrahẽdo discerpe ad modũ lanę. l Unde. i. ꝓpter qđ. m Aduersarij/ ecc̃lię: iudęi. s. n Torqueãtur. i. crucient̃. multũ eñ angustiant̃ de h̃ φ mõ habem⁹ plenẽ hebraicã veritatẽ. Sic g̃ ostẽdit mala q̃ faciũt detractores

Detractorũ conditiones

Ps. 139. a.

F

Ps. 13. a.

Dol⁹ ⁊ fraus

G o Qr si vet⁹ ⁊c. In hac quarta parte eos multiplr̃ confutat: qr nihil extra trãslationẽ. Lxx. putabãt recipiẽdũ. Et p̃mo cõfutat eos de cõtẽptu v̾itatis agnitę. In correctiõe eñ quã Origenes fecerat/ mlt̃a viderãt addita/ et multa s̃btracta: nec tñ ꝓpt̃ h̃ volebãt credere v̾itati. vñ dicit: Qr si vetus. i. Lxx. p Eis tm̃ iterp̃tatio pla. ⁊c. supple in q̃ȝtũ sequit̃ veritatẽ hebraicam. q Cur ea q̃ sub aste. ⁊c. legunt: ecce agnitio veritatis. r Et negligũt. ecce ↄtẽptus: qr nõ acq̃escũt. Supra in ep̃la ad Desideriũ inuenies plenius de ista correctiõe origenis: et q̃d significet asteric⁹: q̃d obel⁹: vbi talia signa ponunt̃ exterius. Secũdo ↄfutat eos de opiniõis singularitate: ꝓpt̃ quã nolebãt sequi cõmunitatẽ ecc̃lię. vñ dicit: s Quare danielẽ iux. theo. trãslationẽ. et nõ iuxta. Lxx. t Ecclesię susce. ⁊ tñ isti nolebant suscipe: cũ tñ dicat Hiero. φ liber danielis ꝑm trãslationẽ. Lxx. recto iudicio repudiatus sit: sicut legit̃ in p̃ncipio ꝓlogi sup Danielẽ. Tertio cõfutat eos de iudicij indiscretiõe: qr cõmẽdabãt q̃ recipienda non iudicabant. vñ dicit: v Cur origenẽ mi. i. mirabil̃r cõmendãt. Cõmẽdabilis fuit origenes in mult̃: sicut testat̃ Hieroñ. in libro illustriũ virorũ/ dicẽs: Origenes q̃ adamantius/ alexãdri dispsa ecc̃lia. xviij. ętatis suę anno cathesion. i. doctrinarũ op⁹ aggressus per multos annos floruit. Quis ignorat φ tãtũ habuerit in in scripturas sacras studij/ vt etiã hebręã linguã cõtra ętatis gẽtisqȝ suę naturã edisceret: ⁊ exceptis. Lxx. interp̃tib⁹/ alias q̃ȝ ęditiones in vnũ cõgregaret: Aquilę. s. pontici ꝓselyti: ⁊ Theodotionis. vel ęditionẽ Ebionei et Symmachi eiusdem dogmatis: Preterea quintã ⁊ sextã septimã ęditiones: quas etiã nos de ei⁹ bibliotheca habem⁹: multo labore rep̃it et cũ cęteris ęditiõib⁹ cõp̃auit ⁊c. Cur origenẽ mirãtur et eu. pam. ipsos dico x Cũctas ędi. quę in vniuerso sunt septẽ: sicut patet ex verbis Hieroñ. supra ꝓximo. y Similiter. i. cõcorditer. z Differentes. i. exponentes. Dissero ris rui. rere. dissertũ: sicut ait Huguitio: dicit̃ loqui sapienter dicere/ confirmare. De eusebio ⁊ pamphilo nõ legi φ nouã fecerit ęditionẽ: sed origenis vulgauerũt translationẽ. De his dicit Hiero. in libro illustrium virorũ: Eusebi⁹ cęsareę palestinę ep̃us in scripturis diuinis studiosissim⁹ ⁊ bibliothecę diuię cũ pãphilo martyre diligentissim⁹ p̃uestigator/ edidit infinita volumia. Et subdit ibi cãm/ q̃re dixit h̃ eusebiũ pãphili/ dicẽs: Et ob amicitiã pãphili martyris ab eo cognomẽtum sortit⁹ est. Idẽ i eodẽ: Pamphil⁹ p̃sbyter eusebij cesariẽsis ep̃i necessari⁹/ tanto bibliothecę diuino amore flagrauit: vt maximã p̃tẽ origenis voluminũ sua manu descripserit ⁊c. Sic ostensa est indiscretio ęmulorũ/ origenẽ et eusebiũ cõmendãtiũ: ⁊ tñ eorũ scripta fideliter tradita temere iudicabant non esse recipienda: innitẽtes solis. Lxx. Quia imponebant ei φ falsa scripsisset in sua trãslatiõe/ cõfutat eos: oñdens ea vera eẽ: sed in translatiõe. Lxx. deficere. vñ dic̃: a Aut q̃ fuit stul. p. Lxx. vera dixe. ꝑm opinionẽ eorũ: me in translatiõe mea. b Proferre q̃ fal. sunt. Ita dicebãt ęmuli: φ ex q̃. Lxx. vera dixerũt: φ Hiero. stulte egerat addẽdo q̃ falsa sunt: ideo aũt reputabãt falsa: qr nõ inueniebant̃ in trãslatiõe Lxx. q̃b⁹ ecõtrario oñdit ea esse vera p̃ nouũ test. in q̃ iã dicta testimonia assumunt̃: ⁊ translationẽ. Lxx. deficere: cum ibi nõ inueniant̃: et ecõuerso est/ quod dicit: c Unde autẽ. nisi de v̾itate

Qr si vetus

†Ps. 49. c

Origenis studium

H

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

A F
Phil.2.b
Ibidem.

ADamantiꝰ. Donauit deꝰ nomẽ qđ est sup̲ omne nomẽ iesu christo: hoc autẽ est iesus. Ideo in noĩe iesu om̃e genu flectat̃: celestiũ terrestriũ ⁊ ĩfernoꝝ. Et q2 est sup̲ om̃e nomẽ: nullis retro generatiõibꝰ noĩatũ est. In genesi iustos multos legimꝰ: ⁊ nullꝰ coꝝ noia/tus est iesus. In exodo hoc p̃mũ inue/nio: vbi legit̃: q2 venit amalech ⁊ expu/gnabat israel. Et dixit moyses ad iesũ in raphidim: Elige tibi viros potẽtes ex oĩbꝰ filijs isr̃l: Egredere ⁊ cõflige cũ amalech. Moyses cõfitet̃ se nõ posse exercitũ ducere: nõ posse obtinere: q̃/uis eũ eduxerit de egypto. Vides cui cesserit bellũ gerere adũsum amalech. Hic primo nomẽ amalech ⁊ iesu disci/mus/ vbi videmꝰ eũ ducẽ exercitus: nõ cui moyses indulserit p̃ncipatũ/ sed cui cesserit. Nõ poterat eligere viros po/tẽtes: tu inq̃t elige tibi. Vbi ergo p̃mũ disco nomen iesu: continuo mysterij vi/deo sacramẽtũ. Ducit eñ iesus exerci/tũ: et cũ extolleret moyses manus inua/lescebat israel: cũ aũt deijceret/ inuale/scebat amalech. Tũc ḡ inualescit iesus ⁊ vincit qñ moyses erigit manꝰ. Victꝰ est aũt pp̃ls ille ab amalech: q2 nõ iam erigebat manꝰ moyses: sed erãt demis/sę deorsum. Illi sunt eñ de q̃bus dicit̃:

Exo.17.c
Joh.5.g

Si crederetis moysi: crederetis ⁊ mi/hi: ⁊ ecce vultis me occidere qui legẽ nõ facitis. Cessante eñ lege ⁊ opibꝰ le/gis apud illos q̃ suam iusticiã volẽtes statuere/ iusticię dei nõ sũt subiecti: de/missę sunt manꝰ moysi: inualuit icredu/litas: vincit̃ pp̃ls. Sꝫ ⁊ nadab et abiu ⁊ eleaçar relinquũtur ĩ castris ⁊ iothor cũ eis vt iudicẽt pp̃lm. Jesus sequitur moysen in montẽ cũ q̃dã ad:ectiõe ṽbi mirabilis. dicit̃ eñ: q2 assistebat moysi nõ vt secũdꝰ vel inferior: sed vt adiutor ⁊ ꝓtegẽs.

B

¶ Illud aũt q̃le est ꝙ cũ pri/mo noiat̃/ nõ indicat̃ nomẽ patris eiꝰ: neq̃ scđo/ neq̃ tertio: cũ ṽo pater noiat̃: nõ iesus: sed osee d2. Inter exploratores eñ nomẽ eiꝰ dicit̃: ⁊ forte exploratoris of/ficio nõ iesus/ sed osee dicit̃ ⁊ naue filꝰ. Cũ ṽo redit: ⁊ pterrit̃ oĩbꝰ solus desperãtẽ pp̃lm erigit: iesus d2 nõ naue filius/ sed ille cui dictũ erat: Educ exercitũ ⁊ ꝯflige cũ amalech. ¶ Illud q̃z magnipẽdẽdũ ẽ: ꝙ cũ in transfiguratiõe vultus moysi oĩm hebreoꝝ hebetaret̃ aspectꝰ: nec possent intueri faciẽ eiꝰ: iesus nõ tñ intuet̃ faciẽ eiꝰ: sꝫ in interioribꝰ tabernaculi mysterioꝝ cõscius ꝑseuerat. Liber ergo h̃ nõ tam filij gesta naue/ q̃ iesu dñi mei sacramẽta significat. Ip̃e eñ ducit exercitũ ⁊ cõfligit ꝯtra amalech: ⁊ qđ ibi adumbrat̃ manibꝰ extẽsis/ affigit cruci suę triũphãs p̃ncipatꝰ ⁊ ptãtes in semetip̃o. ¶ Defunctꝰ est moyses. i. lex. Lex eñ ⁊ pp̃hę vsq̃ ad iohãnẽ. Vñ: Hñt moy/sen. i. legẽ ⁊ ꝓphas au. il. Defunctꝰ ẽ ḡ moyses famulus dei. i. lex ⁊ legalia p̃cepta. vñ: Mulier viuẽte viro alligata est legi: I et adultera

Nume.13.b.
Exo.17.c.
Exo.32.
Matth.11.b.
Luc.16.g
Roma.7.a.

in nouo testamento ꝓbare pote/rũt assumpta testionia/ q̃ in libris veteribꝰ nõ habent̃. Hęc dicimꝰ: ne oĩno calũniãtibꝰ tacere videa/mur. Ceterũ post sctẽ paulę dor/mitionẽ/ cuius vita ṽtutis exem/plũ est: ⁊ hos libros quos custo/chio ṽgini christi negare ñ potui: Decreuimꝰ/ dũ spũs hos regit ar/tus/ prophetarũ explanationi in/cũbere: ⁊ omissum iam diu opus quasi q̃daꝫ postliminio repetere: Presertĩ cũ et admirabil̃ sctũsq̃ vir pammachiꝰ/ hoc idẽ litterꝭ fla/gitet: ⁊ nos ad patriam festinan/tes/ mortiferos sirenaꝝ cantꝰ/ sur/da debeamꝰ aure trãsire.

a b c d e f g h i k l m n o p q r s t v x y

Finit ꝓlogus scti Hieronymi.

Argumentũ in librum Josue incipit.

IEsus filꝰ naue typum do/mini nõ solum in gestis/ ve/rumetiã in nomine gerens transit iordanem: hostium regna

Brito

de veritate hebraica. c ¶ Poterunt/ ęmuli. b ¶ Proba/re assumpta testimo. ab apostolis et euãgelistis. a ¶ In nouo te. q̃ꝝ exẽpla ponunt̃ ĩ ep̃la ad Desideriũ. d ¶ Que in libris ve. Lxx. interp̃tũ. e ¶ Nõ habent̃. q. d. constat ap̃los ⁊ euangelistas vera scp̃sisse. ḡ si. Lxx. ea nõ scp̃serũt: et in trãslatiõe mea scripta sunt: vera scp̃si: et. Lxx. sũt diminuti. Ne aũt crederet̃ ꝙ sup̃dicta dixisset ad iactãtiã: excusat se di/cens: ꝙ hoc dixit ad refellendã ĩuidoꝝ calũniã. i. falsi criminis ĩpositionẽ. vñ dicit: f ¶ Hęc dicimꝰ ne oĩno calũnianti/bus. i. falsa criminis inponẽtibꝰ. g ¶ Tacere videamur. i. sub dissimulatiõe trãsire. h ¶ Ceteꝝ. In hac q̃nta pte ꝓ/ponit post istiꝰ op̲is cõpletionẽ/ transferre se ad ꝓphaꝝ expla/nationẽ. Lr̃a plana ẽ: ⁊ subdiuisiões p̲ se patẽt. Ceterũ. i. sed i ¶ Post sctẽ paulę dor. i. mortẽ. mors eñ sctoꝝ d2 dormi/tio: Joh. xj. b. Laçarꝰ amicꝰ nr̃ dormit. Et. j. Thes. iiij. c. No/lumꝰ vos ignorare de dormiẽtibꝰ ⁊c. Ista paula romana fuit matrona nobilissima: vtpote p̃ma romani senatꝰ: cuiꝰ vitã scri/psit beatꝰ Hiero. cuiꝰ mr̃ fuit blesilla scipionũ gracchorũq̃ ꝓ/genies: pr̃ eiꝰ rogatꝰ agamẽnonis soboles: toxotiꝰ maritꝰ ipiꝰ descẽdẽs de stirpe ęneę ⁊ iulioꝝ. Hęc itaq̃ paula quinq̃ libe/ros edidit: blesillã/ paulinã matrẽ pãmachij: eustochiũ: ruffi/nã: toxotiũ. vide epistolã Hiero. ad pãmachiũ de dormitiõe paulinę: ibi nulla fit mẽtio nisi de tribꝰ filiabꝰ: q̃ꝝ duę iã erant mortuę. s. paulina ⁊ blesilla: sicut dicit̃ in fine illiꝰ ep̃lę. Cumq̃ oriẽtis ⁊ occidentis episcopos ob q̃sdã eccl̃iarũ dissensiones romã ĩp̲iales lr̃ę cõtraxissent. Epipha/niũ salaminę cypri ep̃m hospitẽ habuit ⁊ paulinũ antiochenę vrbis ep̃m ĩ alia manẽtẽ domo q̃si ꝓpriã hũanitate pos/sedit. q̃ꝝ accẽsa ṽtutibus ⁊ exacta hye/me redeũtibꝰ ep̃is ad eccl̃ias suas: ip̃a assumpta secũ eustochio ṽgie cum eis nauigauit: ⁊ cypro. x. diebꝰ cõmorata/ lustratꝭ monasterijs/ refrigeria sũptuũ fratribꝰ dereliq̃t. Inde p̲ seleuciã ascen/dẽs antiochiã scti paulini modicũ cha/ritate detẽta/ p̲ maritimũ iter ascendit hierosolymã: ⁊ lustratꝭ sctis locꝭ terrę ꝓmissiõis descẽdit ĩ egyptũ: ⁊ visitatis eremitis atq̃ monachis ibi degentibꝰ hitare iter tot milia mõachoꝝ cũ puel/lis cupiebat. sꝫ cũ maiꝰ desideriũ sctoꝝ locoꝝ eã retraxisset/ in bethleẽ reuersa est: in q̃ ędificauit tria monasteria ṽgi/nũ: q̃s e diũsis ꝓuincijs cõgregauit: et in tres turmas diuisit: ita dũtaxat vt in op̲e ⁊ cibo sep̲atę psalmis ⁊ orõibꝰ iun/gerẽt: mane hora tertia/ sexta/ nona/ ve/spere ⁊ noctꝭ medio p̲ ordinẽ psalteriũ canebãt. Vixit ĩ sctõ ꝓposito romę an/nos. v. bethleẽ ãnos. xx. oẽ vitę tẽpꝰ im/pleuit ãnos. lvj. mẽses. viij. dies. xx. ita scribit Hiero. de q̃ dicit h̃: Cuiꝰ vita ṽtutis exẽplũ est. Precibꝰ istiꝰ ⁊ eu/stochię filię eiꝰ m̃ltos libros trãstulit: ⁊ cõmẽtarios edidit. k ¶ Et/ post/ hos libros. i. post hoꝝ libroꝝ trãslationẽ. l ¶ Quos eu. ⁊c. negare nõ po. s. q̃n trãsferrẽ: q2 añ mr̃is suę dormitionẽ id ei ꝓmiseram. m ¶ Decreuimꝰ. i. ꝓposuimꝰ. nã d̃cerno is. sic ait Hugui/tio/ d2 ꝓponẽ/ iudicare/ statuẽ/ delibera/re/ diffinire. Decre. i. ꝓposuimꝰ iq̃uã n ¶ Dũ spũs hos re/git ar. i. dũ viuã. o ¶ Incũbere. i. istare. p ¶ Explana/tiõi. i. expositiõi. q ¶ Prophetarũ/ maioꝝ ⁊ minoꝝ: et p̲/cipuę minoꝝ: q̃ꝝ expositionẽ pãmachiꝰ postulabat. De incũ/bere nota ṽsus: Si cubat icũbit: mutet̃ ⁊ addiderꭍ con Luxu/riat: dis et ad cõedũt: sb̃ sbiacet hosti. Orat. p: re iacet: ob obit: de languet: in instat. r ¶ Et omissũ iã diu opꝰ. i. diu inter/polatũ. s ¶ Quasi q̃dã postli. Nota ꝙ h̃ liminiũ d2 ca/ptiuitas ⁊ exiliũ: expulsio: pulsio ex limẽ. vñ p̲ cõpositionẽ d2 h̃ postliminiũ. i. reũsio de exilio ad iura q̃ amiserat: vl̃ ius qđ q̃s sibi vẽdicat in rebꝰ suis post hmõi reuersionẽ. vñ postlimi/nꝰ a. um. d2 ille q̃ post hmõi reũsionẽ iura q̃ amiserat resumit. Quia ḡ naum/ micheã/ sophoniã ⁊ aggeũ/ paulę et eustochio explanauerat: ⁊ alioꝝ ꝓphaꝝ explanationẽ diu itermiserat: lo/quit̃ p̲ metaphorã: ꝙ vult exponẽdi laborẽ resumẽ: sic postli/miniꝰ sua resumit postq̃ reũsus ẽ d̃ captiuitate. q. d. diu omissũ opꝰ istud ac si eẽt ĩ captiuitate detẽtꝰ: sꝫ mõ ꝓpono repetẽ q̃si libertati donatꝰ: ⁊ ab alijs occupatiõibꝰ expeditꝰ. t ¶ Pre/serti. i. p̲cipue vel maxie adũbiũ est. et d2 a p̲sertu p̲sertim: sic a tractu tractim. teste Prisciano: p̲sero ris. d2 añ serere: vl̃ prę alijs serere. p̲serti. i. p̲terea. ꝯiũctio causal̃ est teste Donato: h̃ accipit̃ ꝓ p̲cipue. vñ dic: Decreuimꝰ explanatiõi ꝓphaꝝ istare: presertim cũ ⁊c. Flagitet. i. expostulet. vide alias significati/ones ĩ opusc̃lo de vocabul̃ biblię. Iste pãmachiꝰ fuit filꝰ pau/linę sororis eustochij et blesillę. Istę tres filię paule legunt̃ in ep̃la ad pãmachiũ de dormitiõe paulinę: vbi Hiero. cõmen/dat pãmachiũ/ dicẽs: Nos post dormitionẽ somnũq̃ paulinę pãmachiũ monachũ eccl̃ia pep̲it. Nũc m̃lti monachi. sapien/tes/ potẽtes/ nobiles: q̃bꝰ cũctis pãmachiꝰ sapiẽtior/ potẽtior nobilior. Quis h̃ crederet: vt ꝯsulũ ꝓnepos ⁊ fusiani germis decꝰ/ iter purpuras senatoꝝ furua tunica pullatus icederet/ ⁊ nõ erubesceret oculos sodaliũ: vt deridẽtes ip̃e derideret ⁊c. ꝓpt̃ h̃ d2 h̃: Admirabil̃. i. admiratiõe ⁊ oĩ laude dignꝰ. Ad cuiꝰ petitionẽ Hiero. cõmẽtatꝰ est sup̲ Osee: Johel ⁊ Amos Abdiã ⁊ Jonã: sic dicit Glo. sup̲ Abacuck. v ¶ Et nos ad pa. cęlestẽ. x ¶ Festinãtes. Heb. iiij. c. Festinemꝰ ingredi in illã requiẽ. y ¶ Mortiferos sire. can. ⁊c. Sirena nę. et hic siren/

Paulę prosa/pia et vita

C

D

E F ꝛ adultera noĩabit̃ ſi fuerit cũ viro adultero ꝛc. Mulierẽ ſi/ ne dubio aĩam noĩauit: q̄ ſub moyſi lege tenebat̃: ꝛ viuẽte vi/ ro alligata erat legi. Si aũt mortuꝰ fuerit vir eius.i.lex: abſo lutã dicit eã/ que ſubiecta eſſe videbat̃. Ideo neceſſe eſt legem mori: vt q̄ credunt ieſu/ adulterij crimine nõ notent̃. ¶ Jeſus ꝗ dñs meꝰ ſuſcipit ꝑncipatũ. Confe/ ramus geſta moyſi cũ ꝑncipatu ieſu. Cũ moyſes educeret ppl'm de egy/ pto: nullꝰ ordo in ꝑplis/ nulla in ſacer dotibꝰ obſeruãtia: trãſeũt aquã ma/ ris ſalſam ꝛ nihil habẽtẽ dulcedinis. Murꝰ erat aque dextera ꝛ leua. Cũ ꝟo ieſus meꝰ ducit exercitũ: ſacerdo/ tes ꝑcedũt: arca teſtamẽti i humeris portat̃ ſacerdotũ: nõ amare aque: nõ ſalſus fluctꝰ occurrit. Uenio ad ior/ danẽ/ nõ in ꝑturbatione metꝰ ꝛ fuge: ſʒ cũ ſacerdotibꝰ arcã dñi portãtibꝰ: in q̄ lex dei ꝛ diuine lr̃e ſeruant̃. In/ gredior iordanẽ/ nõ in furto: ſʒ i tuba rũ cantibꝰ myſticũ q̄ddã ꝛ diuinũ ca nẽtibꝰ: vt ad ꝑdicationẽ tube celeſtis icedã. Ibi dictũ eſt: ꝙ diuiſa eſt aq̄ in duas ꝑtes: ꝛ vnꝰ aq̄ murꝰ erat a de/ xtris/ aliꝰ a ſiniſtris. Hic ꝟo q̄ venit ſoluere mediũ parietem/ fecit vtraq; vnũ: vna eñ ꝑte erecta ẽ aq̄: alia ꝟo ꝑs defluxit in mare. Hic q̄ʒ ait: Pa/ rate vobis cibos ad viã. Hodie idẽ dicit chriſtꝰ. Cibi eñ opa ſũt/ q̄ nos ad futurã vitã velut fide le viaticũ comitant̃. Sʒ vnde iubet hos cibos parare/ nõ ha bentes frumẽtũ? Mãna eñ erat eis cibus. Sed cũ tranſieri mus fluminis huiꝰ ripas/ deſinet mãna. Ideo ſi q̄ſq; non pa/ rauerit ſibi cibos: nõ poterit ſequi ieſum terrã ꝓmiſſiõis itrã tẽ. ¶ Uideamꝰ q̄s fructꝰ ꝑmũ capiãt i terra ꝓmiſſiõis. Mã ducauerũt inq̄t ꝑmũ fructũ de regione palmaꝝ: ꝛ mãducaue runt ꝑmũ azyma. Nobis eñ mundi iter digreſſis ſi recte ſeq̄ mur ieſum/ prima occurrit palme victoria: ꝛ abiecto fermen/ to malicie et neq̄tie/ azyma nobis ſinceritatis ꝛ ꝟitatis parã/ tur. Mittit tñ ieſus noſter exploratores ad hierichõtinũ re/ gẽ: ꝛ ſuſcipiunt̃ a meretrice. ſed ideo ſuſcipit/ ne vltra ſit me/ retrix. Quelibet aĩa meretrix fuit dũ viueret in deſiderijs car nis. Suſcepit ꝗ exploratores ieſu.i. angelos: q̄s mittit añ fa/ ciem ſuã: vt ꝑparẽt viam. neq; in oĩbus locis neq; in inferiori bus locat/ ſed in excelſis: q2 nõ in infimis ꝛ terrenis dñm ieſũ ſuſcipimꝰ: ſed a p̄re ꝓfectũ ꝛ de celeſtibus venientẽ. Nec ſti pulã lini in qua latuerũt abſq; ſacramẽt' accipio. Eſt eñ linũ ſacerdotale indumẽtũ: ꝑ qð ſignificant̃ ꝙ mutãdi erant ad ſa cerdotale faſtigiũ. vñ: Uos aũt gens ſancta: regale ſacerdo/ tiũ. Al' ꝙ in ſacramẽto legis vbi de ſacerdotibꝰ annotat̃: ppl'i huiꝰ q̄ eſt ex gẽtibꝰ/ latebat occulta vocatio. Cõtinuo inimici/ tias ſubdit meretrix aduerſus hierichõtinũ regẽ: q2 caro cõ/ cupiſcit aduerſus ſpm̃: ꝛ ſpũs aduerſus carnẽ. vñ: Odit vos mũdus: q2 me ꝑorẽ vob odio habuit. Eſt ergo rex inimicꝰ hu ius meretricis/ ꝑnceps.ſ. huiꝰ mũdi: q̄ inſequit̃ ꝛ occupare cu/ pit exploratores ieſu. Sʒ nõ põt: q2 ꝑ montes iter faciũt/ nõ ꝑ humilia. Nec in vallibꝰ delectant̃: q2 hec meretrix dic̃: Le/ uaui oculos meos in montes: vnde ve. auxi. mi. Nõ põt illuc aſcẽdere princeps mũdi: nec ꝑ excelſum iter ad ieſum ꝑueni/ re. q2 ſi eũ tentãs in excelſis locauerit/ dicit ei: Mitte te deor ſum. q2 humilia ſꝑ diligit ꝛ caduca. In his ſedet et regnat: in q̄bꝰ etiã vſq; ad ifernũ deſcẽdit. Moyſes nõ dixit: Stet ſol: nec maximis imꝑauit elemẽtis. Jeſus ꝟo ait: Stet ſol ſuper gabaon: ꝛ luna ſuꝑ vallem hailon. Et adiecit ſcꝑtura: q2 nũq̄ ſic deꝰ audiuit hoĩem. Jeſus ꝗ meꝰ ſolẽ ſtare fecit: nec tũc tm̃/ ſed multo magis in aduẽtu ſuo: dũ pugnamꝰ cõtra inimicos ꝛ luctamur ꝯtra ꝑncipeſ ꝛ ꝑtãtes. Sol nob iuſticie ſꝑ aſſiſtit: nec deſerit: nec feſtinat occũbere. Ait eñ: Ego vobiſcũ ſuʒ oĩ bus diebꝰ. Nec ſolũ duplicato die nobiſcũ eſt: ſed vſq; ad cõ ſũmationẽ ſeculi: donec obtineamꝰ inimicos. Uideamꝰ etiã q̄d ꝓmittat ieſus militibꝰ ſuis: Omnis inq̄t locꝰ quẽcũq; ſub dideritis veſtigijs pedũ veſtroꝝ/ veſter erit. Hoc dixit illis q̄ tunc erant de regionibꝰ chananeoꝝ ꝛ ceterarũ gẽtiũ: quas ex/ puſſis indignis habitatoribꝰ hereditate poſſederũt. Sʒ ſunt q̄dã diabolice gentes/ cõtra quas eſt nobis ſpũalis collucta/ tio: quãtaſcũq; ex his pedibꝰ noſtris ſubdiderimꝰ: ipaꝝ regi/ ones/ ꝓuincias ꝛ regna ieſu meo diſtribuẽte capiemꝰ. Fuert̃ eñ aliq̄ñ angeli ꝛ in regno dei magnifici. vñ: Quomodo ceci dit lucifer qui mane oriebat̃? Si hũc vincere potuero: ſi me/ F ruero vt

Roma.7.a Exo.14.c Eph.2.c 1.Cor.5.c. 1.Petri.2.b. Gal.5.c Joh.15.c. Ps.120.a. Matth.4.a. J.10.c. Mat.vlti.d. J.eodem Esa.14.c.

subuertit: diuidit terram victori ppl'o: et ꝑ ſingulas vrbes vicu/ los/ mõtes flumia/ torrẽtes atq; cõfinia eccl'ie: celeſtiſq; hierl'm ſpiritalia regna deſcribit.

Incipit liber Josue Ca.I

Et factũ eſt poſt [a] mortẽ moyſi ſer/ ui domini/ vt lo/ q̄ret̃ dñs [a] ad [b] ioſuẽ filium nun miniſtꝝ moyſi: c

a ¶ pater.
a ¶ ieſum dei filium.
b ¶ q2 ñ venit ſoluere legẽ/ ſed adimplere.

hic ſiren nis/ mõſtrũ marinũ ẽ: qð dulcedĩe ſui cantꝰ nauigan/ tes attrahit ad loca ꝑiculoſa: ſubmergiq; facit. vñ dr̃ a ſiren qð eſt conatꝰ. Per ſirenas itelligit emulos ei i facie blandiẽtes: ꝛ ꝑ adulatiõis dulcedinẽ a labore iterꝑtãdi ad ocioſitat' ꝑicu lũ trahẽ cupiẽtes. q̄ꝝ blãditias appellat cantꝰ mortiferos: q2 ſepe ꝑ eas ſpũal'r occidũt incautos. Iſtos cantꝰ debemꝰ ſurda aure trãſire: ꝛ nunq̄ ꝓ eis a bona oꝑatiõe deſiſtere. Ps. Ego aũt tãq̄ ſurdꝰ nõ audie. ꝛc. Idẽ: Et factꝰ ſum ſi/ cut homo nõ audiẽs.i. tales blanditias nõ curãs plus q̄ ſi nõ audirẽ. G Ps.57.c

¶ Explanatio Britonis ſuper prologũ hieronymi finit.

¶ Poſtilla venerabil' ꝑris fr̃is Ni/ colai de lyra ſuꝑ librũ ioſue incipit.

Ca.I

Introduces eos ꝛ plã/ tabis eos in mõte hereditatis tue: Exo. xv. c. Scðm hebreos a libro Joſ. icipiũt libri ꝓphe tales: vt ꝑtʒ ꝑ Hiero. in ꝓlo/ go ſuꝑ libros Reg. Scðm ꝟo diuiſionẽ quã poſui in ꝑn. Gen. ꝛ q̄ cõit̃ po nit̃ ab expoſitoribꝰ nr̃is ab ip̃o icipiũt libri hiſtoriales. Sicut eñ in libris legalibꝰ de/ ſcribit̃ datio leg' et eiꝰ explicatio in ppl'o ſb cultu vniꝰ dei adunato: ꝓut patuit in ꝓceſ/ ſu libroꝝ legaliũ: q̄ ſunt quinq; libri moyſi: Sic in libris hiſtorialibꝰ geſta ppl'i iſrl' qui legẽ dñi receꝑat/ deſcribunt̃. iter que ꝑmũ eſt terre ꝓmiſſiõis ingreſſus. ſcðm eſt ppl'i terrã igreſſi guber/ natio ꝛ ꝓceſſus. Primũ deſcribit̃ in lib. Joſ. ſcðm ꝟo in alijs libris hiſtorialibꝰ. Aduertẽdũ ꝙ iſta facta ſunt a deo tãq̄ ꝑn/ cipali actore: et iõ materia vel ſubiectũ hmõi libroꝝ ẽ ip̃e deꝰ ſub ꝯtracta rõne. Sicut eñ in phia naturali corpꝰ mobile ab/ ſolute eſt ſubiectũ: et in libro celi et mundi/ corpꝰ mobile ꝯctũ ad ſitũ eſt ſubiectũ. Sic i tota theologia q̄ ꝓprie cõtinet̃ in ſa/ cra ſcꝑtura/ deus abſolute eſt ſubiectũ: in libris ꝟo ꝑtialibꝰ ſa/ cre ſcꝑture deꝰ eſt ſbiectũ ſub deꝰminata rõne. et ꝭm hoc libri legales pñt dici general'r d̃ deo legẽ dãte: lʒ ab ĩuicẽ diuidant̃ ꝑ ꝯctionẽ huiꝰ rõnis: vt ſat' patuit i ꝓſecutiõe dictorũ libroꝝ. Et ſil'r libri hiſtoriales de deo geſta ppl'i iſrl' dirigẽte: iter q̄ ꝑ/ mũ ẽ terre ꝓmiſſiõis ingreſſus: vt dictũ eſt: q̄ deo actore factꝰ eſt: vt patebit in ꝓſecutiõe huiꝰ li. Et h̃ ẽ qð fuit ꝑdictũ in ꝟbo ꝓpoſito ꝑ moyſen Exo. xv. Introduces eos ꝛc. In q̄ q̄dẽ ver bo ꝓceſſus huiꝰ libri deſcribit̃ in generali: q2 ꝑmo deſcribitur terre ꝓmiſſiõis deo actore acq̄ſitio/ cũ dr̃: Introduces eos. ſe cũdo acq̄ſite poſſeſſio/ cum dr̃: Et plãtabis eos. tertio poſſeſſe cõditio/ cũ dr̃: In mõte hereditatis tue. Tũc eñ deꝰ filios iſrl' in terrã ꝓmiſſiõis itroduxit: qñ ad igreſſum eoꝝ aq̄s iordanis ſiccauit: vt hr̃. J. iij. ca. Tũc etiã eos ibidẽ plãtauit: qñ ꝑ ioſue ꝛ eleazarũ ſingulis tribubꝰ poſſeſſiões determinatas aſſigna uit: vt hr̃. J. xiiij. ca. Terre ꝟo poſſeſſe cõditio deſignat̃ cũ dr̃: In monte hereditatis tue: tũ q2 terra ꝓmiſſiõis montuoſa eſt ꝛ altior alijs terris ſibi adiacentibus: tũ q2 in hierl'm q̄ metro polis eſt in illa terra fundatũ fuit tẽplũ in monte moria: vt hr̃ ij. Paral. iij. ca. vbi viguit diuinꝰ cultꝰ tanq̄ hereditas ꝓpria. Igit̃ ꝭm ꝑdicta liber Joſue diuidit̃. Quia ꝑmo determinat̃ de terre ꝓmiſſiõis introitu. ſecũdo de mltiplici ꝯflictu. ca. vj. tertio de terre diuiſione ꝛ hereditario obtentu: ca. xiij. quarto de ducis ordinatiõe ꝛ obitu: ca. xxij. Circa ꝑmũ primo diſpo/ nunt̃ acies. ſecũdo exploratores tranſmittunt̃: ca. ij. tertio ad loca explorata filij iſrael ingrediunt̃: ca. iij. Circa primũ ꝑmo fit ip̃ſi ioſue dei mandatũ ſiue cõmiſſio. ſecũdo mãdati execu/ tio/ ibi: Precepitq; ioſue. Adhuc circa primũ fit ioſue triplex mandatũ. primũ eſt de terra ꝓmiſſiõis capiẽda: ſecũdũ de ip̃a diuidẽda/ ibi: Confortare ꝛ eſto. tertiũ de lege ſeruanda/ ibi: Confortare igit̃. Circa primũ ſic dicit̃: a ¶ Et factum eſt poſt mortẽ moyſi. In quo notat̃ tempꝰ in q̄ iſta mãdata fa cta ſunt ioſue. ſ. poſt mortẽ moyſi/ ꝛ ante terminũ luctꝰ mort' eiꝰ: q̄ durauit. xxx. diebꝰ: vt dr̃ Deut̃. vlt̃. q2 mãdata iſta facta ſunt ioſue a dño añ miſſionẽ exploratoꝝ ab eo: ip̃i aũt miſſi fu erũt ante terminũ luctꝰ moyſi ꝭm hebreos. Aliq̄ tñ expoſito/ res dicũt: ꝙ vtrũq;. ſ. verbũ dñi ad ioſue/ ꝛ miſſio exploratoꝝ ✻ ab eo fuit

b Diuiſio libri

Moraliter. a ¶ Et factũ eſt poſt mor. ꝛc. Allegorice ꝑ ioſue chriſtꝰ deſignat̃. q2 ſicut dicit Hiero. in ep̃la ad paulinũ de oĩbus ſacre ſcꝑture libris: Joſue nõ ſolũ in geſtis/ ſʒ etiã in noĩe figurã gerit ſaluatoris. Uocatus eñ fuit ieſus: vt habet̃ Heb. iiij. Igitur chriſto ꝑ ioſue ſignificato dixit deus pater:

Moraliter

✻ Trãſi ioꝛ

Ro.16.c. ruero vt dñs me⁹ iesus ꝯterat sathanā sb pedib⁹ meis: ꝯñr ac
A ... cipiā ⁊ locū ei⁹ ī cel̄. Sȝ ī hāc hereditatē nō oscitātes ⁊ dormi
tātes itrabim⁹. Ira sue gēt̄ angelū hȝ. hāc nisi vicer̄ ī temet/
ipo: ⁊ absciderꝭ a te oēs mot⁹ iracūdie ⁊ furorꝭ: locū quē habu
it ille angel⁹/in hereditatē cape nō poterꝭ: qꝛ desidia tua eum
de terra ꝓmissiōis nō expuleris. Sil'r
supbie/ȝeli/auaricie ⁊ libidis incētores
sūt āgeli: ⁊ instinctores horū maloꝝ: q̄
rū nisi in temetipo vitia vicerꝭ: ⁊ de ter
ra tua q̄ iā ꝑ grām baptismi scīficata ē
exterminauerꝭ/nll'o mō plenitudinē ꝓ/
misse hereditatꝭ accipies. Sub moyse
J.14.d nō est dictū: qꝛ cessauit t̄ra a ꝑlijs. Cer/
tū ē aūt ꝙ t̄ra nr̄a in q̄ sustinem⁹ certa/
mia/ꝟtute soli⁹ iesu cessauit a ꝑlijs. In
tra nos eīn sunt gētes vitioꝝ: q̄ animā
iugit̄ oppugnāt. Intra nos sunt chana/
nei/phereȝei/hiebuȝei. Laborādū ē ꝙ ⁊
vigilandū ⁊ multo tp̄e pseuerandū: vt
his gentib⁹ fugatꝭ/terra nr̄a cesset a ꝑ/
Ps̄.1.a lijs. Meditemur ꝙ ī lege dñi die ac no
cte. Hec eīn meditatio q̄si tuba animū
tuū cōcitat ad ꝑliū: ne aduersario vigi/
lante dormias. Ideo nec dies sufficit
ad meditādū: sed ⁊ nox adiungit̄. Con
uertimi ꝙ in toto corde vestro ad deuȝ.
1.Coꝝ.7.a Orōi ⁊ ꝟbo dei vacate. Quid ꝓdest ꝑ
Eccl.34.d. pctis ieiunare: ⁊ iterū peccare? Quid
ꝓdest lauari / ⁊ iteꝝ inqnari? Ieiunasti
aliquāto tp̄e: interim de egypto existi:
trāsisti mare rubrū: secut⁹ es moysen/
mādata. s. legis: sed iā te a moyse susce
pit iesus: q̄ scđo circūcidat in colle ꝑpu
tioꝝ. Circūcidēdus ꝙ tibi est nō modo
idoloꝝ cult⁹ quē ꝑus abiecisti: sed etiā
Gal.5.c auaricia que est idoloꝝ subtilior cult⁹.
Jos.5.c. Vñ iesus ait: Hodie abstuli a vob op/
probriū egypti: dū peccam⁹ ⁊ regnant
in nobis vitia passionuȝ. Quis relictis
B idolis de egypto exisse videamur: op/
probriū tñ egypti nō ē ablatū a nobis.
Si ꝟo scđo fueris circūcisus: abscide/
ris a te omne vitiū/ire/supbie/inuidie/li
bidinis ⁊ hmōi abstergent̄ opprobria egypti: ⁊ trāslat⁹ ī t̄rā ꝓ
missiōis/celestē hereditatē accipies: ꝑ iesū christū do.n. Ca.I
a Moyses ser. Adamanti⁹. Moyses famul⁹ meus mor
tuus est. Aduerte quō regnat iesus. Si cōsideres hierl'm sub
uersam: altare destructū: nusq̄ esse sacrificia vl' sacerdotes vl'
pontifices/vel quelibet iudeoꝝ festiuitates: dices/qꝛ moyses
famulus dei mortu⁹ est. Si cōsideres introire gentes ad fidē:
eccl'ias extrui: altaria nō cruore pecudū aspergi/sed sanguine
christi cōsecrari: sacerdotes ⁊ leuitas nō sanguinē tauroꝝ aut
hircorū/sed verbū dei ꝑ grām sanctispūs ministrātes: dices/
qꝛ post moysen iesus obtinet principatū: nō filius naue/sed fi/
1.Coꝝ.5.c. lius dei: qꝛ pascha nostꝝ īmolat⁹ est christ⁹: ⁊ edim⁹ sincerita/
Matth.13.a tis azyma ⁊ veritatis. Et sunt fruct⁹ terre bone in eccl'ia/trice
simus/sexagesimus/ centesimus: maritate. s. vidue/virgines:
Joh.1.c. et multiplicat̄ semen israel de his qui nō ex sanguinib⁹/neq̄
ex voluntate carnis/neq̄ ex volūtate viri: sed ex deo nati sunt:
Ibidē.11.g. et filij dei qui dispersi erāt/cōgregant̄ in vnū. Sabbatiȝat po
pulus dei nō a conuersatione cōmuni/sed ab ope pcti. Defun
ctus est ergo moyses famulus dñi. Deniq̄ in libello q̄dā/li/
cet in canone nō habeat̄) mysterij tamen hui⁹ figura describit̄
Refert̄ eīn quia duo moyses videbant̄: vnus viuus in spiri/
tu: et alius mortuus in corpore. Lr̄a eīn legis inanis ⁊ vacua
ab oībus supradictis. Moyses mortu⁹ est in corpe: intellect⁹
ꝟo legis spūalis moyses est qui viuit in spū. b Surge et
transi. Nūc ꝙ exurgēs trāsi iordanē istū ⁊c. Vide quō mini/
Gal.4.a. ster fuerit moysi iesus filius dei. Cū venit plenitudo tēpis mi
sit deus filiū suū factū ex muliere/factū sub lege: quia fact⁹ sb
lege moysi/fact⁹ est mīster moysi. c Oēm locū. Oēm lo/
cū quecūq̄ ascēderitis vestigijs pedū vestroꝝ vobis dabo ⁊c.
Littera legis humi posita ē ⁊ deorsum. Nō ergo ascēdit qui
litterā legis sequit̄. Sȝ si ascēderꝭ ad spm̄ de lr̄a: ascēdis locū
excelsum: quē a deo in hereditatē accipies. Si eīn in his que
scripta sunt itelligas formas esse celestiū: ⁊ q̄ras q̄ sursum sūt
vbi christ⁹ est in dextera dei sedēs: tunc illū locū in hereditatē
Joh.12.d accipies: qꝛ vbi christ⁹ est/ibi ⁊ minister ei⁹ erit. Si ergo vsq̄
ad christū

a ¶ lex q̄ tanq̄ pedagog⁹ fuit.
a ⁊ diceret ei: Moyses seru⁹ meus a
a ¶ ꝟm litterā: viuit aūt spū.
b mortu⁹ est: Surge ⁊ transi iordanē b
a ¶ viuētiū. Btī mites qm̄ ipi pos. terram.
istū: tu ⁊ omnis ppl's tecū/in terrā c d
a ¶ nō moyses. b ¶ mortuo moyse.
c quā ego dabo filijs israel. †Om/ e
a ¶ q̄ sursum est. b ¶ qđ lauit iesus christ⁹
¶ vbi ego sum ibi ⁊ minister meus erit.
nem locū quē calcauerit vestigiū
pedis vr̄i vobis tradā: sicut locu
a ¶ letabit̄ deserta ⁊ inuia ⁊c. Et alibi: Mlti
filij deserte magis q̄ ei⁹ q̄ habet virum.
d tus sum moysi. A deserto ⁊ liba/ f
no vsq̄ ad fluuiū magnū euphra
tē. Ois t̄ra etheoꝝ vsq̄ ad mare
magnū ꝯtra solis occasuȝ erit ter/
min⁹ vester. Null⁹ poterit vobis
e resistere cūctis dieb⁹ vite tue. Si/ g h
cut fui cum moyse: ita ero tecum: i
† nō dimittā nec derelinquam te. k
† Cōfortare/⁊ esto robust⁹. Tu eīn l m
sorte diuides pplo huic terraȝ: ꝓ
qua iuraui patribus tuis vt trade
a ¶ in ꝓsperitate ne
te emolliat: in aduersitate ne subuertat.
rē eā illis. Confortare igit̄ et esto n

ad christū sedētē in dextera dei ꝑueneris: fide/vita/ꝟtute/pu/
ritate ⁊ ill' vestigijs q̄ lauit iesus christ⁹. et locū illū incesseris: Joh.13.a.
dabit tibi de⁹ vt solū efficiaris heres dei/ sed coheres christi.
d A deserto ⁊c. Eremū ⁊ antelibanum ⁊c. Nō dixit liba/
nū: sed/antelibanū quē a deo accipit iesus. Antelibanum aūt
dicit̄ q̄si ꝓlibano. Si ergo videas prio
rē ppl'm. i. isrl' ꝟm carnē/q̄ erat oliua ve/
ra: ipm̄ intellige fuisse libanū verū. Sȝ
qꝛ ꝓ incredulitate sua auferꝫ ab eo re/ Mat.21.d.
gnū: et datur genti faciēti fructus eius:
hec gens antelibanū est. i. eccl'ia ex gen/
tib⁹ ꝯgregata ꝑ iesum christū. e Si
cut fui cū moyse ⁊c. Aug⁹. Ex h̄ testi
monio ⁊ alijs ꝓbat̄ moyses defunctus
vt dei famul⁹/et deo placēs: Quis in eo
illa vindicta cōpleta sit/ꝙ nō ī terrā ꝓ/ †Deut.11.e.
missiōis itrauerit. Ex q̄ dat̄ itelligi deū
in bonis seruis suis aliq̄ corpal'r vel tē/
poral'r vīdicare: ⁊ tñ eos inter vasa ho/
nesta ⁊ vtilia

Nico. de lyra

✱ ab eo: fuit p⁹ terminū luct⁹ moysi.
sȝ p̄mū videt̄ ꝓbabilius: vt magis vide
bit̄. j. a Moyses seruus me⁹ ⁊c.
Ex hoc patet error illoꝝ q̄ dixerūt moy
sen dānatū: eo ꝙ legit̄ ei⁹ pctm̄ i aquis
ꝯtradictiōis: vt hr̄ Nu.xx. nec legit̄ ei⁹
pnia/vt dicūt: qꝛ dñs vocat hic moysen
famulū suū etiā post mortē eius. qđ de
nullo dānato ꝟe dr̄. Nec valet qđ ob/
ijcit̄. qꝛ penitētia moysi satꝭ ex lr̄a habe
tur in hoc ꝙ sniam mortis a deo sibi im †Heb.13.a
positā an̄ ingressum terre ꝓmissionis i †Deut.31.b.
pcti sui punitionē acceptauit. Qđ ptȝ 3.Reg.2.a.
ex h̄: ꝙ ad ꝟbū dñi in montē abarim vo
luntari⁹ ⁊ ꝓmpte ibidē moritur⁹ ascen/
dit. ⁊ in hoc: ꝙ dñs tanq̄ acceptans ei⁹
obediētiā eū sepeliuit: vt hr̄ Deut. vlt.
b Surge ⁊ transi iordanē istū. i. D
dispone te et ppl'm tuū ad transeundū:
qꝛ nō statim trāsiuit/sed post aliq̄t dies
vt magꝭ patebit infra. c Tu: ⁊ oīs
ppl's tecū. quia cura ppli erat sibi imposita a deo: vt habet̄
Deut. xxxj. d In ter. ⁊c. da. fi. is. qꝛ deo actore igressi sūt
terrā/⁊ obtinuerūt eā. e Oēm locū ⁊c. Ex hoc dicūt ali/
qui doctores hebrei: ꝙ h̄ nō solū fuit eis ꝓmissa terra iudea: sȝ
etiā tota habitabilis terra. Quod dicunt q̄dāmō fuisse ipletū
tp̄e Salomonis: cui oēs reges terre fuerūt tributarij. et sic ex
ponūt qđ dicit̄. iij. Regꝭ. x. d. Vniūsa terra desiderabat vide/
re vultū salomonis: ⁊ singuli deferebāt ei mūera. i. tributa: vt
ipi exponūt. Sȝ ꝑfecti⁹ expectāt iplēdū in rege messia: quē ex
pectāt futuꝝ regē tpalē sup totū mūdū. sȝ falsitas vtriusq̄ di/
cti appꝫ ex h̄ qđ subdit̄: f A deserto ⁊ liba. ⁊c. vbi exp̄/
munt̄ termini terre filijs isrl' ꝓmisse. g Vite tue. Quia p⁹
post mortē iosue filij israel peccauerūt: et tunc aduersarij eoꝝ
eis ꝑualuerūt: vt habet̄ libro Judicū. Aliq̄ ibi habēt/vr̄e: sed
male. h Sicut fui cū moyse/in reuelatiōibus diuinis ⁊
opib⁹ miraculosis. i Ita ero tecū. Et hoc satis patet ex
decursu libri in seq̄ntib⁹. k Nō dimittā nec dereliquā
te. Hic fit multiplicatio ꝟboꝝ idē significātiū ad maiorē dicti
assertionē. l Cōfortare ⁊ esto ro. Hic ponit̄ secūdū mā
datū de terra diuidēda: cui ꝑmittit̄ diuina ꝯsolatio/cū dr̄: Cō
fortare ⁊ esto ro. Viderat eīn iosue: ꝙ moyses scīissim⁹ ma/
licia ꝑturbat⁹ peccauerat in aquis cōtradictiōis: ꝓpt̄ qđ pri/
uatus fuerat ingressu terre ꝓmissiōis. et ideo merito timebat
ne sibi aliq̄d sil'e accideret: ⁊ ideo fuit ꝯfortat⁹ ⁊ assecurat⁹ de
terre acquisitiōe ⁊ diuisiōe. ideo subdit̄: m Tu eīn sorte
diuides ⁊c. ꝓ q̄ iuraui ⁊c. De q̄ iuramēto hr̄ Geñ. xxij. c.
Per memetipm̄ iuraui dicit dñs ⁊c. n Confortare igit̄
⁊ esto robust⁹ valde vt custodias ⁊ facias oēm le. ⁊c.
Hic ponit̄ tertiū ꝑceptū de lege seruanda. Et ptȝ lr̄a vsq̄ ibi.
✱ Nō rece
✱ b Transi iorda. istū. Christus eīn a iohē baptiȝat⁹ Moraliter
fuit in iordane: et sic partē iordanis trāsiuit. qꝛ dr̄ Mar. iij. d
Jesus ꝯfestim ascēdit de aq̄. et sic ꝑ synecdochen dr̄ transisse
iordanē q̄n tactu sue scīissime carnis ꝟtutē regeneratiuā dedit
aq̄s. c Tu ⁊ oīs po. te. Null⁹ eīn ē de pplo christi nisi trās

✱ eat per

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

E ꝗ nesta ⁊ vtilia hr̃e. a ¶ Precepitq̄ io. ⁊c̃. Aug⁹. Queritur quō hoc p̄cepit: postq̄ dn̄s exhortat⁹ est eū ⁊ ꝯfirmauit ꝓmit tēs se cū illo futurū: cū post multo plures dies transiuit iorda nē: Cū em̄ hec mandasset/ misit exploratores in biericho: q̄ di uerterūt ad raab: ⁊ ab illa occultati/ ⁊ a rege q̄siti ⁊ nō inuēti: ip̄a dimittēte p fenestrā illos: ⁊ monē te vt triduo i mōtanis manerēt. Quat tuor q̄ dies videnē in his esse ꝯsumpti. Cūq̄ nūciassent q̄ circa se gesta erāt/ ꝓ mouit iesus cū omni pplo de loco vbi erat diluculo: ⁊ veniēs ad iordanem di uertit. Tūc pplus admonet rursus vt post triduū p̄pareret se transire iordanē. Fuit q̄ hūana dispositio p̄us qd fecē nū ciari. Sperauit em̄ sicut hō h fieri pos se si exploratores cito reuertissent: qb⁹ tardātib⁹/ itelligit (etsi scp̄tura taceat) dei dispositiōe cetera ipleta: vt iā inci peret apud pplm glificari iesus. vnde fluuiū transituro dicit: In die isto inci piā te exaltare corā filijs israel ⁊c̃. Nā ⁊ illi cū qb⁹ de⁹ dr loqui: aliq̄d humana dispositiōe agere volunt: in qua deum rectorē sibi esse confidūt: sed eoꝝ consi lio sepe ab illo mutant cui⁹ ꝓuidentia regunt. Vn̄ moyses tanq̄ hō putauit oēs causas ppli sibi esse audiēdas. dis positio ei⁹ ietro suggerēte diuinit⁹ mu tat. b ¶ Rubenitis q̄z. Adaman. Considerem⁹ quā formā teneāt due et semis trib⁹ q̄ p moysen hereditatē acci piūt: ⁊ quā reliq̄ nouē et semis/ q̄ p iesū repromissionē sctē terre. Qui p moy sen accipiūt portionē/ oēs primogeniti sunt. Ruben nanq̄ primogenit⁹ est ex lya: gad ex çelpha: manasses ex filia sa cerdotis eliopoleos vxore ioseph. In his ergo iam tūc adumbrabat duorū forma populorū. Unius q̄ p̄mogenit⁹ esset p nature ordinē: alteri⁹ q̄ p fidē et gratiā benedictionē hereditat' acciperet. Nec prius illis qui p moysen accipiūt hereditatē .i. qui per legem placuerūt deo requies dat: nisi adiuuent fratres suos in p̄lijs. Mulieres tn̄ ⁊ infantes accipiūt quietē: ceteri nō requiescēt: s3 exeūt ad au xiliū fratꝝ. Nobis certātib⁹ in hac vita cōtra demones veni unt in auxiliū/ qui ante aduentū christi in lege iustificati sūt: vt esaias/ hieremias ⁊ alij ꝓphete: quorū lectione armamur ⁊ il lumiamur. Hi sūt q̄dē viri fortes/ armati: ⁊ p̄cincti lumbos/ i ꝑitate: ⁊ exeūt ad auxiliū nostrū/ ⁊ pugnāt nobiscū. Infantes vero ac mulieres nō exeūt ad p̄liū nostrū. Infans dicit q̄ non ꝗ loquit

Exo.18.b.

robust⁹ valde/ vt custodias ⁊ fa cias omnē legē quam p̄cepit tibi moyses seruus meus. Ne decli nes ab ea ad dexteram/ vel ad si nistrā: vt intelligas cūcta q̄ agis. a Non recedat volumen legis hui⁹ b de ore tuo: sed meditaberis in eo diebus ac noctib⁹: vt custodias ⁊ facias omnia que scripta sunt in eo. Tunc diriges viā tuā: ⁊ intel liges eā. Ecce p̄cipio tibi: confor tare ⁊ esto robustus. c Noli metue re/ d et noli timere: qm̄ tecū est dn̄s deus tuus in oibus ad quecūq̄ e prexeris. a Precepitq̄ iosue prin cipib⁹ populi dicēs: Transite per mediū castrorū: et ip̄ate pplo/ ac dicite: f Preparate vobis cibaria: g quoniā post diē tertiū transibitis iordanē: ⁊ intrabitis ad possiden dam terrā quā domin⁹ deus ve b ster datur⁹ est vobis. b Rubenitis quoq̄ et gadditis et dimidie tri

moysi/ in q̄ dicūt iosue h p̄cepisse/ fluxerunt septē dies ad min⁹ ante trāsitū iordanis. q2 vt dicūt ante illud p̄ceptum misit ex ploratores: q̄ anteq̄ reuerterent/ remāserūt ad min⁹ p q̄ttuor dies. q2 postq̄ missi a iosue itrauerāt ciuitatem hiericho/ ⁊ ho spitati fuerāt in domo raab: exeūtes inde latuerūt i mōtanis trib⁹ dieb⁹ anteq̄ reuerterent ad iosue: vt hr̃ ca. se. ⁊ tunc iosue mouit castra et venit ad iordanē vbi mānserūt filij isrl̃ trib⁹ dieb⁹: vt habet. j. in p̄ncipio tertij capli. et ideo nō videt verū fuisse ꝙ fe cit p̄coniçare. Et dicūt etiā vltra: ꝙ sic p̄missus est iosue deficere: ne vltra attē taret similia facere absq̄ consilio diui no: maxime cū dn̄s dixisset Nūe. xxvij. ipsi moysi: Tolle iosue filium nun ⁊c̃. sc3 vt succedat tibi. et sb̄dit ibidē: Pro hoc siq̄d agendū erit/ eleaçar sacerdos cōsulet dn̄m. Sed istud dictū saluo me liori iudicio nō videt cōsonū scripture p̄cedēti ⁊ subsequēti. vt em̄ p3 ex pre dictis: intētio dn̄i erat assecurare iosue in principio sui ducat⁹: vt eū dirigeret in suis actib⁹/ dicēs: Nō dimittā/ neq̄ derelinquam te. et postea subdit: Noli metuere: ⁊ noli timere: qm̄ dn̄s de⁹ tu us tecū est in oib⁹ ad quecūq̄ prexeris. ⁊ ideo nō videt cōueniēs: ꝙ domin⁹ in pricipio sui ducat⁹ dimiserit eū sic age re spū ꝓprio et errare. Silr̃ hoc nō est consonū littere sequēti. Ex qua videtur intentionem dn̄i fuisse exaltare iosue: et dare ei auctoritatē in p̄ncipio ducatus sui: ita ꝙ popul⁹ isrl̃ sibi crederet in po sterū ⁊ obediret. vn̄ dicit infra. iij. cap. Dixitq̄ dominus ad iosue: Hodie in cipiam exaltare te coram oīm̄ populo isrl̃ ⁊c̃. Et ideo nō est verisile ꝙ in prin cipio sui ducat⁹ p̄miserit eū p̄dicere fal sum ⁊ p̄coniçare in toto pplo: q2 ex hoc crederet ꝙ spirit⁹ dn̄i nō esset in eo. Et ideo dicunt hebrei: et etiā aliqui expositores nostri: ꝙ istud p̄ ceptū iosue scribit h per anticipationē: quia nō fuit factū do nec exploratores ab eo missi reuersi fuerūt ad ip̄m: ⁊ extūc nō fluxerunt nisi tres dies vsq̄ ad transitū iordanis: vt habet. j. iij. ca. Non em̄ sacra scriptura semp refert gesta eodē ordine quo facta sunt: sed aliquādo prius facta posterius scribunt: et ecōuerso. et s̄m hoc accipitur sexta regula exponēdi sacrā scripturā: ꝓut dictum fuit in principio Gen̄. b ¶ Rubeni tis q̄z ⁊ gadditis ⁊c̃. Hic ponit executio precepti q̄tū ad duas tribus ⁊ dimidiā specialiter: qb⁹ moyses assignauerat ✻ terrā

G

H

Nico.de lyra

✻ a ¶ Nō re. vo. le. h. de ore t. q2 debebat alios docere de lege: ad quod requirit meditatio/ iō subdit: b ¶ S3 me ditaberis in eo dieb⁹ ⁊c̃. vt custodias ⁊ facias: q2 pri⁹ de bebat facere q̄ docere. c ¶ Noli metuere/ metu humano. d ¶ Et noli ti. timere mūdano: q2 tecū ē dn̄s de⁹ tu⁹. q̄ ē potēs in oibus. e ¶ Precepitq̄ io. Hic ꝯñr ponit diuini mādati executio. et p̄mo q̄tū ad totū pplm generaliter. secun do q̄tū ad duas tribus ⁊ dimidiā specialiter/ ibi: Rubenitis q̄z. Circa primū sciendū: ꝙ p̄ceptū erat iosue de trāsitu iorda nis: vt p̄dictum est: ideo ponit h executio huius mandati/ cū dicit: Precepitq̄ iosue p̄ncipib⁹ po. In qualibet em̄ tri bu erat vn⁹ princeps: et oēs erāt subditi ipsi iosue. f ¶ Pre parate vobis ci. Hoc nō pōt intelligi de māna: que serua ri nō poterat etiā in crastinū: nisi feria sexta ꝓ sabbato: vt ha bet Exo. xvj. ca. nec tn̄ adhuc defecerat māna: vt hr̃. j. v. cap. et iō itelligit de alijs cibarijs q̄ tūc poterāt cōedi a filijs israel etiā cū māna. vn̄ Deut. ij. ca. dictū fuit: ꝙ filij esau ⁊ moabite vēdiderūt filijs isrl̃ transeuntib⁹ iuxta terrā suā cibaria. qd nō pōt itelligi de manna: q̄ nō erat venalis: nec dabat a deo idu meis ⁊ moabitis: sed tm̄ filijs isrl̃. Sicut em̄ in cōfinio legis ⁊ euāgelij simul cōcurrerūt legalia cum euāgelio: sic appropin quāte tpe q̄ māna debebat deficere/ simul cōcurrerūt in vsum filioꝝ isrl̃ māna ⁊ alia cibaria. g ¶ Qm̄ post diē ter. trāsi bitis iorda. Ex hoc dicūt expositores nr̄i cōiter: in hoc seq̄n tes Aug⁹. ꝙ iosue nō fecit istud p̄ceptū de quo loquit hic scri ptura spiritu diuino: sed magis humano ⁊ ꝓprio: q2 a fine luct⁹ moysi

✻ erat p aq̄s baptismi. f ¶ Preparate vo. ci. ⁊c̃. Per ista ci baria significant fidei rudimēta: qb⁹ instruēdi sūt cathecumi ni adulti an̄ baptismū. Per tres autē dies significantur tria tp̄a. s. tp̄s legis nature/ ⁊ tp̄s leg' mosaice/ ⁊ tp̄s legis gr̃e: qd icepit a christi icarnatiōe. ⁊ sic initiū tertie diei p̄cessit institu tionē baptismi. xxix. ānis ⁊. xiij. dieb⁹. sic dr Luc. iij. Et ipse ie sus erat icipiēs ānoꝝ. xxx. ⁊c̃. Per baptismū aūt est trāsit⁹ ad terrā ꝓmissam viuētiū i spe. In re xo post finem vite p̄ntis: ⁊ q̄tū ad aiam a culpa ⁊ pena totalr̃ expeditā: q̄tū ad totū cō positū ex aia ⁊ corpe in mūdi finē. b ¶ Rubenitis q̄z ⁊c̃. Per rubenitas q̄ filij visiōis iterp̄tant/ ꝓphe significant. vn̄ ⁊ antiq̄t⁹ ꝓphe vidētes appellabant. sic dr. j. Re. ix. b. Qui ho die dr ꝓpha/ olim appellabat vidēs. Per gadditas q̄ felices iterp̄tant/ p̄triarche significant. ex qb⁹ s̄m carnē descēdit chri stus: q̄ ē felicitas oim. Per dimidiā tribū manasse significāt alij scti ve. te. oēs em̄ figuralr̃ transierūt iordanē baptismi. j. Coꝝ. x. a. Oēs i moyse baptiçati sunt. ⁊ armati fide trāsierūt ad terrā viuentiū in spe ante sctōs no. te. ¶ Moraliter p io sue q̄ nō solū de trāsitu suo/ s3 etiā toti⁹ ppli fuit valde sollici tus/ significat bon⁹ p̄lat⁹ vl' doctor secularis vl' religiosus: q̄ nō solū de trāsitu suo ex h mūdo ad patrē/ s3 etiāalioꝝ est sol licit⁹. ⁊ iste trāsit iordanē: q̄ iterp̄tat riu⁹ iudicij: ꝓpt qd signi ficat cursū p̄ntis vite vsq̄ ad mortē: q̄ est iudiciū hois ꝑticu lare. Ecci. xxxviij. c. Memor esto iudicij mei: sic em̄ erit ⁊ tuū mihi heri ⁊ tibi hodie. Et post hūc transitū bon⁹ doctor ⁊ p̄ lat⁹ a pctis expurgat⁹ itrat terrā viuētiū: ⁊ silr̃ ppls ei⁹ qui p doctrinā ei⁹ ⁊ vitā informat⁹ transit ad patriā.

Moralr

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

A ¶ loquit. Quid me ꝗ iuuare põt q̃ nihil locut⁹ ẽ qḋ legã: cui⁹ me sermo nõ instruit. Mulier infirmũ vas ẽ: nec ad conflictũ ve/nit/ ne cõfringat ꝛ pereat. vñ: Calamũ quassatũ nõ cõfringet. Quia ꝗ mulieres a viris suis domi doceri iubent: ꝛ magis dis/centes ꝗ̃ docentes significãt: ad auxiliũ nostrũ non veniunt. Me eñ nihil docere põt/ cui⁹ nihil in/uenio quod imitari debeã vel tenere. Nec videt mihi ociosum: ꝙ nõ tres i/tegrę trib⁹ sunt: ꝗ ꝑ moysen dispẽsant: nec illę integrę.x. ꝗ ꝑ iesũ hereditate po/tiunt: sed duę semis h/ ꝛ nouem semis ibi. Sꝫ vna diuidit ꝑ quã nec ternari⁹ implet/ nec denari⁹: qꝛ ꝓores contige/rũt q̇dã scientiã trinitatis nõ integre/ nec ꝑfecte: qꝛ nõ cognoscebãt vngeni/ti incarnationẽ. lꝫ eñ aduẽtũ ei⁹ crede/rẽt ꝛ reliq̃s ei⁹ dispẽsatiões/ ꝛ etiã ꝓdi/carent: nõ tñ videre ꝛ adipisci ꝗ credi/derãt potuerũt. vñ: Multi ꝓphę ꝛ re/ges voluerũt videre ꝗ vos videt/ ꝛc. Erat ei fides illoꝝ ñ integra: qꝛ nõdũ fu/erat i christo ipleta dispẽsatio carnis: ꝛ qḋ nos iã factũ credim⁹/ illi credebãt futuꝝ. Illę ꝗ tribus neq̧ duę sunt/ nec pr̃es extra fidẽ ꝛ salutẽ trinitatis sunt: neq̧ integrę ꝛ ꝑfectę/ ne trinitat/ sacr̃m in illis videret ipletũ. Sꝫ cõtigerũt q̇/dẽ tertiũ nũeꝝ: qꝛ cupierũt videre quẽ videm⁹/ ꝛ nõ potuerũt: fortasse nec in aduẽtu iesu qḋ ꝑfectũ ẽ ꝛ integrũ disci/mus: nec si ad crucẽ ducat ꝛ cõsũmet i oĩb⁹: nec si a mortuis surrexerit/ oĩa nobis ꝗ ꝑfecta sũt: ꝑ semetipm mõstra/bit. vñ: Multa habeo vobis dicere/ sꝫ nõ po.p.mõ. Veniet aũt spũs ꝟitatis q̃ a pr̃e ꝓcedit ꝛc. Vides qꝛ nõ solum apud moysen ternari⁹ imꝑfect⁹ ẽ: sꝫ ad huc iesus dicit discipulis suis: nõ pote/stis audire mõ: nisi veniat spũs ꝟitat/: qꝛ scꝫ ꝑ ipm ꝛ i ipo adimplet perfectio trinitatis. B Nouẽ semis trib⁹ sunt/ ꝗ sb iesu agunt/ nõ integre decẽ q̃ nũer⁹ ꝑfe/ct⁹ ẽ: vt qḋ a dño iesu reseruari dꝛ spũ/sctõ semiplenũ videat ac mediũ. Quis eñ ꝑ christũ pnia ꝓdicet ac ꝯuersio: et det pctõꝝ remissio/ ꝛ oĩa ꝗ ad ꝑfectio/nẽ decadis vident tẽdere: tñ ꝑfectio et sũma ẽ cũctoꝝ bonoꝝ: si post hęc oĩa q̇s spũscti grãm mereat accipe. Pręterea in h libro scriptũ est: qꝛ veꝝ alta/re erat in illa terra/ quã iesus dispensa/uit. Ruben ꝟo ꝛ gad/ ꝛ dimidia trib⁹ manasse fecerũt sibi altare nõ veꝝ/ sed qḋ typũ veri altar/ hr̃et: qḋ erat apḋ ie/sũ. Quid ꝗ miꝝ/ si nõ acceꝑant integraꝫ trinitatis sciam: q̃ nec integrũ/ nec veꝝ altare ꝯstruxerãt/ Jõ nec multi hostes nec plures reges ꝯ̃triaꝝ ꝟtutũ ab illis deiecti sũt. Seon tm̃mõ regẽ ãmorręo/rũ ꝛ og regẽ basan/ ꝛ amalechitas de/iecerũt trãs iordanẽ. Sꝫ vbi iesus du/xit exercitũ: nũc q̇nq̧ reges sil' cadũt q̃ cõfugerãt i speluncas/ ꝛ suspẽdunt in li/gno: nũc.xxx.parit iugulant: ꝛ extermi/nãt oẽs q̃ sctãm terrã i imũdicia possi/dẽt: q̃ terrã fluẽtẽ lac ꝛ mel i amaritudi/ne malicię detinẽt.

Marginalia: Esa.42.a · Mat.13.c · Joh.16.c · ...10.c.et.12.d

bui manasse ait† Memẽtote ser/monis quẽ ꝓcepit vob moyses famulus dñi/ dicẽs: Dñe deus vester dedit vobis requiẽ ꝛ om/
a ¶ vasa infirma nec ad cõflictũ apta: ne frãgant ꝛ pe͠at: q̇bus nõ ꝑmittit docere/ sed tñ doceri.
nem terram. Uxõres vestrę et
a ¶ q̇ nesciũt loq̇ vł docere. b ¶ stulti idi
filij vestri ac iumẽtã manebũt i
ote. a ¶ viuẽtiũ/ quã sub lege meruerũt.
tẽrra quã tradidit vobis moy/ses trãs iordanẽ. Uos aũt trãsi
a ¶ armis fidei.
te armãti añ frẽs vr̃os oẽs for/
a ¶ opatione. b ¶ doctrina vel exẽplo.
tes mãnu: ꝛ pũgnate ꝓ eis/ do/
a ¶ filijs noui testamẽti.
nec det requiẽ dñs frãtribus ve/
¶ q̇ fuistis in tempore legis
stris sicut ꝛ vobis dedit: ꝛ possi/
a ¶ viuẽtiũ. ¶ Credo videre
deãt ipsi q̧q̧ tẽrrã quã dñs de⁹
bona dñi in terra viuentiũ.
vester datur⁹ est eis: ꝛ sic reuer/tumini in terram possessionis ve/
a ¶ instruẽdo quõ haberetis.
strę: ꝛ habitabitis in ea quã vo/bis dedit moyses famulus dñi
¶ ante tẽpus noui testamẽti. ¶ a q̇ orit
trans iordanẽ/ cõtra solis ortũ.
omne bonum. ¶ ad christum.
Rñderũtq̧ ad iosue/ atq̧ dixe/rũt† Oĩa q̃ ꝓcepisti nobis facie/mus: ꝛ q̇cunq̧ miseris ibimus.
¶ vñ: Si crederet/ moysi/ crederet/ ꝛ mi.
Sicut obediuim⁹ i cũctis moy/si/ ita obediem⁹ ꝛ tibi: tñ sit do/min⁹ de⁹ tecũ: sicut fuit cũ moyse. Qui ꝯ̃dixerit ori tuo ꝛ nõ obe/dierit cũctis sermonib⁹ quos ꝓ
¶ morte eterna.
cęperis/ ei moriatur. Tu tñ cõ/fortare: ꝛ viriliter age. Ca.II

¶ christus.
a Misit ꝗ iosue fili⁹ b
a ¶ duo testamẽta: vt
nun ď sethin duͦ/ c d
credẽtiũ fidẽ vł rebel/liũ infidelitatẽ ꝓbaret añ aduẽtũ iudicij
os viros exploratores i abscõdi/

C quisq̧ acq̇sita esset terra alij nouẽ tribub⁹ ꝛ dimidię: ꝓpter qḋ iosue reduxit eis ad memoriã istud pactũ: vt parati sint adim/plere. ꝛ ptꝫ lr̃a vsq̧ ibi: a ¶ Sicut obe. in cũct/ mo. ꝛc. Cir/ca qḋ sciẽdũ: ꝙ nõ ẽ h locutio ꝯditionata: vt sit sensus: Obedi/em⁹ tibi sicut moysi: si tñ dñs fuerit tecũ sicut cũ ipso moyse: aliter nõ obediem⁹. qꝛ subiecti debẽt obe/dire suꝑiorib⁹ seu dominis: nõ tñ bonis ꝛ modestis/ sed etiã malis ꝛ discholis: vt habet.j. Pet.ij.c. Et saluator Mat.xxiij. a. Quęcunq̧ dixerint vobis facite: opera autẽ eoꝝ nolite facere. Ista tñ obedientia intelligenda est in licitis. Sꝫ hic est locu/tio optatiua: vt sit sẽsus: parati sum⁹ obe/dire tibi: ꝛ ideo optamus vt dñs sit tecuꝫ sicut cũ moyse ꝛc.

† Nu.32.d

Ca.II

Misit ergo iosue ꝛc. Hic de/scribit exploratoꝝ missio. vbi sic procedit: quia ꝓmo explo/ratores mittunt. secũdo a mu/liere abscondũtur/ ibi: Tollensq̧ mulier. tertio abscõsi de pacto req̇runt/ ibi: Nec/dum obdormierant. quarto cum certo si/gno dimittunt/ ibi: Demisit ergo eos. q̇n/to ad iosue reuertunt/ ibi: Illi ꝟo ambu/lãtes. Circa primũ dicit: b ¶ Misit er/go iosue ꝛc. Hic dicit Ra. Sa. ꝙ missio istoꝝ exploratoꝝ facta fuit ante terminuꝫ luctus mortis moysi: quod probat sic: qꝛ filij israel transierunt iordanẽ decimo die mẽsis ꝓmi: vt hr̃ infra.iiij.ca. Itẽ moyses fuit mortuus/ vt dicit Rab. Sa. septimo die mensis.xij. anni imediate pręcedẽtis: ꝛ licet nõ probet hoc ex sacra scriptura: ta/mẽ verisimile est ꝙ dies mortis moysi: q̃ tot ꝛ tanta fecerat israeli/ in annalib⁹ he/brę oꝝ fuerit certitudinaliter inregistrata. Ex duob⁹ aũt istis prędictis sequitur: ꝙ a die mortis moysi vsq̧ ad diem transitus iordanis inclusiue fluxerunt tñ.xxxiij. di/es: scꝫ.xxiij. de mẽse duodecimo anni pre/cedentis. ꝛ.x. de primo mense anni sequẽ/tis. Judęi eñ faciunt menses ꝑ lunatiões duę eñ lunationes continent.lix.dies: et ideo primus mensis apud eos est.xxx. die/rum: secũdus ꝟo.xxix. ꝛ sic ꝯñr de alijs cõ/binando. Ex q̃ patet: ꝙ mẽsis duodecim⁹ continet tñ.xxix.dies: a quibus si subtra/hantur sex dies qui ꝓcesserũt mortẽ moy/si/ remanent tñ.xxiij. quib⁹ si addant.x.di/es primi mensis anni sequentis qui fluxe/runt vsq̧ ad trãsitũ iordanis/ vt prędictũ est: habent tñ.xxxiij.dies a die mort/ mo/ysi inclusiue/ vsq̧ ad diem transitus iorda/nis inclusiue. Luctus autem moysi qui in/cępit a die mort/ suę durauit.xxx.diebus: vt habetur Deute.vlti. ꝛ sic a termino lu/ctus moysi vsq̧ ad transitum iordanis in/clusiue fluxerunt tñ tres dies: a missione ꝟo exploratorum vsq̧ ad dictum transitũ iordanis/ fluxerunt septẽ dies ad minus: vt dictum est supra.j.ca. Ex quo concludi/tur: ꝙ iosue misit exploratores añ termi/num luctus moysi. c ¶ De sethim. nomen est loci in campestribus moab.
d ¶ Duos viros explorato. in ab/scondito. Sub simulatione enim fatui/tatis explorabant terram/ vt dicunt ali/qui. Sicut Dauid finxit se fatuum coram
※ achis ne

Marginalia: Diuisio · D · †1.mach.2.c.

Ca.II
Misit ꝗ ꝛc. Seq̇t: Duos viros explo. ꝛc. Adam. Mittunt a iesu exploratores i hiericho ꝛ suscipi/unt a meretrice raab. Exploratores isti põt angeli dei putari: ꝟm illud: Ecce mitto angelũ meũ ante faciẽ tuã ꝛc. Qḋ ꝑ an/gelos inuisibiliter/ ꝑ iohannẽ ꝟo visibiliter cõplebatur. De cuius baptismo dicitur: quia scribę et pharisęi non credide/runt ei.

Marginalia: Mal.3.a. · Matth.21.c

Nico. de lyra

※ terrã vltra iordanẽ: cũ tali pacto/ ꝙ mulieres ꝛ familię re/manerẽt in vrbib⁹ muratis: ꝛ viri bellatores trãsirẽt iordanẽ quisq̧

Moraliter b ¶ Misit ergo iosue ꝛc. Allegorice per ex/ploratores a iosue missas ad explorandum hiericho intelligũ/tur apostoli alijq̧ discipuli a iesu christo missi ad prędicãdum per mundum: sicut dicitur Marci vlti.d. Euntes in munduꝫ vniuersum predicate euangelium omni creaturę. Per hieri/cho vero quę luna interpretatur bene mundus hic significa/tur qui est in continua transmutatione/ sicut luna in continua variabilitate. Per hoc autem ꝙ iosue misit duos explorato/res: significatum fuit ꝙ geminam charitatem scilicet dei et

Marginalia: Moraliter · Allego.

E [F] rūt ei. Meretrices aūt z publicani credētes baptiçati sunt. si/ cut meretrix exploratores iosue suscepit: p q̄s ab iteritu inimi cē gētis eripit. Raab iterp̄tat latitudo: hęc ē eccl'ia christi q̄ ex pctōrib⁹ tāq̄ ex meretricatiōe collecta dicit: Angust⁹ est mi/ hi loc⁹: fac mihi locū vbi habitē. Nos aūt mihi q̄s enutriuit: z ad quā dr: Dilata ędes tuas/ z extēde tentoria tua. Hęc est meretrix/ cui salo/ mon q̄ pacē venit facere eoꝝ q̄ in cęlis sunt z q̄ in terris/ reddi viuū iussit infā/ tē. Illi vō q̄ mortuū hēbat infantē po/ ris ppl'i/ ē synagoga: vel eoꝝ q̄ in hęre/ sim declinauerūt. Hęc aūt meretrix ex ploratores iesu suscipit: z susceptos i su piorib⁹ collocat: excelsis scz fidei sacris. Nemo em̄ missus a iesu inuenit deor/ sum z humi iacēs: sed in supiorib⁹ per/ manet. Nec ipe solū in supiorib⁹ p̄ma/ net: sz z meretrix q̄ suscipit ex meretri/ ce fit p̄phetes. dic̄ em̄: Scio q̄ dn̄s tra dit vobis terrā hāc zc̄. Uides quō oli meretrix ipia z imūda: nūc spūsctō re/ pleta ē: de p̄teritis cōfitet: de p̄sentib⁹ credit: de futuris p̄phetat. Sic raab di latat z p̄ficit: vsq̄ in oēm terrā exiuit son⁹ eoꝝ. Sz z iaphet dilatatio inter/ pretat: q̄ z ipe formā gētilis ppl'i gere bat: z chanaā puer seru⁹ ei subijcitur a p̄re: z frī suo sem in forma eoꝝ q̄ ex cir/ cūcisiōe saluant. In q̄ mirāda benigni tas z p̄uidētia dei: q̄ volēs pctōri cham p̄stare remediū z salutē: seruū fecit euz fratrib⁹ suis. sicut esau frī suo iacob: nō vt p̄iret/ sz vt salutē meliorib⁹ obedien do acq̄reret. Pręstat em̄ plurimū ma/ lis q̄ se regere nesciūt/ cuz sibimetipsis nō cōmittunt: sed serui fiūt sctōꝝ z sub iacēt meliorib⁹. Uides q̄ multa beni/ gnitas dn̄i/ quā abscōdit aurib⁹ vulgi: et v̄bis asp̄iorib⁹ tegit: ne seru⁹ malus z ingrat⁹ cōtēptor efficiat si in miseri cordia dn̄i sui intellexerit bonitatem.

Allego. — Esa.49.c — Ibidē.54.a — 3.Reg.3.d — Ps.18.a. — Gen.9.d — Gen.27.f. — F

to/ z dixit eis: Ite z p̄siderate terrā
¶ hunc mundum
vrbēq̄ hiericho. Qui p̄gētes in a b
a ¶ eccl'ie. s. de gētib⁹ p̄gregate: q̄ an̄ i desi/
gressi sūt domū mulieris meretri/
derijs carnis fornicabat cū idol. vn̄: Mere trices p̄cedēt vos in regno celoꝝ.
cis noīe † raab: z q̄euerūt apd̄ eā.
a ¶ diabolo/ vl' mundo: q̄ maluit p̄iclitari q̄ prodere exploratores christi.
Nūciatūq̄ ē regi hiericho: z di/ c ctū: Ecce viri ingressi sunt huc p̄ noctē de filijs israel vt explorēt terram. Misitq̄ rex hiericho ad raab/ dicēs: Educ viros q̄ vene rūt ad te: z igressi sūt domū tuā. Exploratores q̄ppe sunt: z oēm terrā p̄siderare venerūt. † Tollēs/ d
a ¶ fideliter apud se cōseruās.
q̄ mulier viros abscōdit/ z ait: Fa e teor venerūt ad me: sz nesciebaz vnde eēnt. Cūq̄ porta claude/ f ret in tenebris: z illi parit exierūt: nescio q̄ abierūt. Persequimini cito: z cōprehēdetis eos. Ipa aūt fec̄ g ascēdere viros i solariū dom⁹ suę
¶ vel stupa: vl' q̄squilijs.
operuitq̄ eos stipula lini q̄ ibi erat. Hi āt q̄ missi fuerāt secut sūt eos p̄ viā q̄ ducit ad vada iordanis: illisq̄ egressis/ stati porta clausa h est. Necdū obdormiuerāt q̄ late i bāt: z ecce mulier ascēdit ad eos/ z ait: Noui q̄ dn̄s tradiderit vob k terrā. Etem̄ irruit i nos terror vr̄ l z elāguerūt oēs hitatores terrę: Audiuim⁹ q̄ siccauerit domin⁹ m

Ni.de lyra

[F] Ad mōta/ ⁂ achis ne agsceretur: vt hr̄. j. Reg. xxj. Hebręi aūt dicūt: q̄ fingebāt se eē surdos z mutos ne p̄ linguā hebraicaz ab aduersarijs cognoscerent. vn̄ vbi h̄ habem⁹: Exploratores in abscondito. in hebręo habetur: Exploratores sur/ dos scz ficte: vt dictū ē. b ¶ Ingressi sunt domū mu.me. Dicūt exposito res aliq̄ hebręi z catholici: q̄ f̄m v̄itatē erat meretrix: exploratores tn̄ ingressi sunt domū ei⁹ nō ad fornicādū cū ea: sz ad latitādū ibi: q̄ dom⁹ taliū mulieꝝ sūt magis aptę ad recipiēdū hoīes in sero. Aliȷ aūt dicūt q̄ antea fuerat meretrix tn̄ tūc nō erat: nomē ta mē illud remāserat illi: sic̄ Mar. xiiij. dr q̄ iesus recubuit i do mo simonis leprosi: nō q̄ tūc eēt leprosus / sz q̄ an̄ fuerat: a q̄ lepra lz an̄ fuisset sanat⁹ a christo: tn̄ nomē leprosi sibi remāse/ rat. Sz vtrūq̄ dictū videt irrōnabile: q̄ ista mulier postea fu it cōiūcta in mr̄imonio ipsi salmon: vt hr̄ Mat. j. q̄ erat prin/ ceps nobilioris trib⁹. s. trib⁹ iudę: p̄p̄t q̄d nō est verisil'e q̄ ac/ cepisset i vxorē talē mulierē q̄ esset actu infamis/ vl' fuisset. Et iō trāslatio chaldaica vbi nos habem⁹: Mulier᷑ meretricis/ hz: Mulieris hospitalarię. z sic dicūt etiā hebręi. Nomē em̄ em̄ hebraicū q̄d hic ponit/ ęquocū est: ad designādū meretri/ cē z vēditricē victualiū: q̄d ē p̄priū hospitalariaꝝ. Dicūt tn̄ he bręi q̄ vtraq̄ significatio cōuenit ipsi raab. q̄ actu erat hospi talaria: et cū h̄ fornicaria f̄m aliq̄s: vl' saltem fuerat f̄m alios: vt. s̄. dictū ē z improbatū q̄tū ad meretriciū. Cętera patent: d ¶ Tollēsq̄ mulier. Hic exploratores abscōdunt. Ista ei mulier auditis mirabilib⁹ q̄ de⁹ fecerat pro filijs isrl'/ credidit ipm̄ esse veꝝ deū: z p̄ p̄ns ipletuꝝ p̄missū q̄d eis fecerat d̄ ter ra capiēda: z iō cogitās de salute sua spūali z corp̄ali z suę cō/ sanguinitatis/ saluauit exploratores: vt p̄ eos cū suis saluare/ tur. z hoc est q̄d dicit: Tollensq̄ mulier viros abscōdit. p̄ modū q̄. j. describit. In hebręo habet sic: Accepit duos vi/ ros z abscōdit eū. q̄d ab hebręis exponit tripliciť. Uno mo/ do: q̄ ponit hic singulare p̄ plurali. sicut Exodi. viij. f. Uenit musca grauissima. i. multitudo muscaꝝ. Alio modo: q̄ muli/ er festinās eos abscōdere/ posuit eos in ita paruo loco q̄ nō vi debat sufficiēs nisi p̄ vno. z ad hoc figurādū dr: Abscōdit eū. sicut em̄ in latino sunt figuratiuę locuti/ ones: sic sil'r i hebręo. Tertio mō expo/ nit: q̄ dicunt aliq̄ hebręi q̄ isti duo viri fuerunt caleb z phinees. Dicūt etiā q̄ iste phinees erat angel⁹ i corp̄e hūano: ideo poterat stare corā hoīb⁹ z non vi/ deri ab eis q̄n volebat: z iō nō fuit abs/ conditus a muliere: sz caleb tm̄. Licet aūt hoc dictū sit falsum: tn̄ ex hoc habe tur argumētū contra iudęos ex cōcessis de possibilitate incarnatiōis. q̄ ex q̄ cō/ cedūt incarnationē angeli: nō p̄nt cōue niēter negare possibilitatē incarnatio/ nis diuinę: q̄ de⁹ magis pōt assumere z suppositare naturā hūanā q̄ angel⁹. e ¶ Fateor venerūt ad me. tāq̄ ad hospitalariā cōem. f ¶ Cūq̄ porta clauderet zc̄. In h̄ mētita ē: fuit tamē mēdaciū officiosum: videlicet p̄pter sa/ lutē suā z exploratoꝝ. g ¶ Ipa autē fecit ascēdere viros i solariū. In h̄ exprimitur modus quo abscondit eos: h ¶ Illisq̄ eg. sta. por. clau. ē. s. por ta ciuitatis/ ne isti absq̄ diligēti inquisi/ tiōe exploratoꝝ ciuitatē reintrarēt. Ali ter exponit de porta dom⁹ raab/ q̄ post egressum ipsoꝝ clausa ē: ne cito redirēt z absconditos inuenirent. i ¶ Nec/ dum obdormierant. Hic cōsequen/ ter exploratores de pacto req̄runt: vi/ delicet q̄ saluarēt raab z domū patris sui: sicut saluauerat eos/ z q̄ hoc pactū iuramēto firmarēt. z ptz lr̄a paucis ex/ ceptis q̄ exponent. Necdū obdor. q̄ timor abstulerat sōnū ab eis. k ¶ No ui q̄ dn̄s tra. vob terrā. Loquit de futuro p̄ modū p̄teriti p̄pter certitudi/ nē suę fidei: q̄ tenebat ita certū ac si iaz eēt factū. Cui⁹ cā subdit: l ¶ Etem̄ ir ruit in nos terror vester: id est a vo bis imissus. z reddit causaz hui⁹/ cū dr: m ¶ Audiui. zc̄. z seq̄tur p̄clusio sua.

G — † Heb.11.f Jaco.2.d 32.q.1.§.cū ergo — † j.6.c — H — Moralit.

⁂ Nūc q̄ iura ⁂ p̄primi habere debēt euāgelij p̄dica tores. In cui⁹ signū saluator misit ad p̄ dicādū discipulos cōbinatos: vt habet Lu.x. sic̄ exposuit Greg⁹. homel. xxxix. a ¶ Qui p̄gētes igressi sūt domū mu. mere. i. gētilitatis q̄ publice for/ nicabat cū idolis. Hāc em̄ domū igres/ si fuerūt apl'i / repellentib⁹ eos iudęis: sicut paulus z barnabas eis dixerūt: Act. xiij. g. Uobis opor tebat primū loq̄ verbū dei: sed q̄m repellitis illud z indignos vos iudicatis ęternę vitę/ ecce cōuertimur ad gētes: sic em̄ p̄/ cępit nobis de⁹. c ¶ Nūciatūq̄ est regi hiericho. Per quē itelligit diabol⁹ q̄ Joh. xij. dr p̄nceps mūdi hui⁹. Ipe v̄o q̄ntū pōt q̄rit euāgelij p̄dicatores exterminare. Exēplū est de btō anthonio de ordine fratrū minoꝝ: quē diabol⁹ voluit strā gulare: eo q̄ disposuerat q̄libet die q̄dragies ppl'o p̄dicare: sz ad iuocationē btē v̄ginis p̄fusus fuit turpit z repulsus. Et sic̄ raab exploratores saluauit: sic gētilitas ad christū cōuersa p̄di catores euāgelij saluat: ipos sustentādo z a p̄secutorib⁹ defen dēdo. Et sil'r p̄dicatores euāgelij gētilitatē saluāt/ ipaz ad chri stū q̄ vera sal⁹ ē suis exhortatiōib⁹ adducēdo. ¶ Moral'r p̄fes sores dici p̄nt exploratores: q̄ debēt diligēter pctōꝝ cōscien/ tias explorare: z sic ingrediunt domū mulier᷑ meretricis. i. cō sciētiā p̄sonę peccatricis: quā saluāt ad moꝝ rectitudinez suis cōsilijs reducēdo: z p̄sona sic saluata saluat eos corp̄aliter su/ stētando. j. Coꝝ. ix. b. Si nos vobis spūalia seminauim⁹/ non est magnū si nos carnalia vr̄a metam⁹. Per regē hiericho/ q̄ q̄siuit exploratores interficere/ significat diabol⁹: vt dictū est: q̄ nō solū p̄dicatores euāgelij/ sed etiā bonos cōfessores nitit extirpare / aut saltem perturbare.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

A F a ¶ Ad mõtana cõscẽ. ne forte ꝛc. Adam. ꝛc. Dat sapiẽs meretrix cõsiliũ mysticũ ꝛ sceleste/ nihil terrenũ habens. Per mõtana inquit abite: nolite ꝑ valles incedere: humilia et deiecta refugite: q̃ excelsa sunt ꝛ sublimia ꝑdicate. Ipa aũt pannũ coccineũ posuit i domo sua: ꝑ qđ saluet ab excidio ciuitatꝭ: coccineũ scʒ/ ꝙ sanguinis formã gerebat. Sciebat eñ ꝙ nulli eẽt salus/ nisi in sanguine christi. Datur etiã ei hoc mãdatũ: Oẽs qui inuẽti fuerint in domo tua saluabunt. Si q̃s ergo saluari vult: veniat in hanc domũ: in qua christi sanguis in signũ est redemptiõis. Nam apud eos qui dixerũt: Sanguis eiꝰ sup nos ꝛ super filios nostros christi sanguis in dãnationeʒ. Positus est eñ iesus in ruinã ꝛ in resurrectionẽ multorum. Ideo contradicẽtibꝰ signo eiꝰ efficitur sanguis ad pẽnã: credentibus ad salutẽ. Nemo ergo extra ecclesiã saluat. Qui foras exit/ mortis suẽ reus fit. hoc est sanguinis signũ: quia hẽc est sanctificatio quẽ ꝑ sanguinẽ cõstat. Qꝛ in fenestra dependet hoc signum: illud arbitror indicare: quia fenestra domũ illuminat: et per quã tãtũ luminis capimꝰ/ quantũ sufficiat oculis nostris ꝛ visui. ꝛ incarnatio saluatoris nõ nobis integrũ deitatis aspectũ igessit: sed tanq̃ per fenestrã ꝑ incarnationẽ suã fecit nos lumẽ deitatis aspicere. Ideo mihi videt signum salutis per fenestram datũ: quo salutẽ consequãtur oẽs qui in domo eiꝰ sunt. Quẽ aliquãdo meretrix B erat: mũdati in aqua ꝛ spiritu sancto et in sanguine christi. F Quãdo

Matth. 27. c

Luce. 2. e.

aq̃s maris rubri ad vr̃m itroitũ qñ egressi estꝭ ex egypto: ꝛ q̃ feceritꝭ duobꝰ amorreoꝝ regibus q̃ erãt trãs iordanẽ/ seon ꝛ og: q̃s iterfecistꝭ: et hẽc audiẽtes ptimuimꝰ ꝛ elãguit cor nr̃m: nec remãsit i nobis spũs ad itroitũ vr̃m. Dñs eñ deꝰ vr̃ ipẽ ẽ deꝰ i cẽlo sursũ: ꝛ i terrã deorsũ. † Nũc ḡ iu- a rãte mihi ꝑ dñm: vt quõ ego miscdiam feci vobiscũ: ita ꝛ vos faciatis cũ domo patris mei: detisq; mihi veꝝ signũ vt saluetis patrẽ meũ ꝛ matrẽ/ fratres ac sorores meas/ ꝛ oia q̃ eorũ sunt: ꝛ eruatis aias nostras a morte. Qui rñderunt ei: b Aia nr̃a sit ꝓ vobis in mortẽ: si tñ nõ ꝓdideris nos. Cunq; tradiderit nobis dñs terrã: facienꝰ c in te miscdiam ꝛ veritatẽ. Demisit ergo eos per d e funẽ de fenestra. Domus eñ eiꝰ hẽrebat muro. f

a ¶ Pactũ facit ꝓ salute sua ꝛ suoꝝ cũ testamẽtis domini.

¶ ruina seculi.

a ¶ quasi humilia ꝛ deiecta fugite: celestia ꝑdicate.

a Dixitq; ad eos: Ad mõtãna cõscẽdite: ne for- g te occurrãt vobis reuertentes: ibiq; latitate die- h bus tribus donec redeãt: ꝛ sic ibitis ꝑ viã vr̃aʒ. Qui dixerũt ad eã: Innoxij erimꝰ a iuramẽto B q̃ adiurasti nos: si ingrediẽtibꝰ nob terrã/ signũ i nõ fuerit funiculus iste coccineꝰ: et ligaueris eũ i fenẽstra ꝑ quã nos demisisti: ꝛ patrẽ tuũ ac matrẽ/ fratresq; ꝛ oẽm cognationẽ tuã ꝯgregaueris i dõmũ tuã. Qui ostiũ domꝰ tuẽ egressus fuerit/ k reꝰ sibi erit: sanguis ipiꝰ erit i caput eiꝰ: ꝛ nos erimus alieni. Cũctoꝝ aũt sanguis q̃ tecũ i domo l fuerit/ redũdabit in caput nostrũ si eos aliq̃s tetigerit. Qꝛ si nos ꝓdere volueris et sermonem istũ ꝓferre in mediũ: erimꝰ mũdi ab hoc iuramẽto quo adiurasti nos. Et illa rñdit: Sicut locuti estis ita fiat. Dimittẽsq; eos vt ꝑgerẽt/ appẽdit m funiculũ coccineũ in fenestra. Illi vero ambulan n tes ꝑuenerũt ad montana: ꝛ manserunt ibi tres dies donec reuerterent q̃ fuerant ꝑsecuti. Quẽrentes eñ per oẽm viã nõ repperũt eos. Quibꝰ vrbem ingressis reuersi sunt: et descenderũt ex- o ploratores de monte: ꝛ iordane trãsmisso venerunt ad iosue filiũ nun: narrauerũtq; ei oia q̃ acciderant sibi atq; dixerũt: Tradidit dñs omnẽ p terrã hanc in manꝰ nostras: ꝛ timore ꝓstrati sunt q cuncti habitatores eius. Ca. III

¶ redẽptiõis.

¶ sanguis christi.

a ¶ in charitate/ incarnatiõe christi.

a ¶ in eccl'iam. ¶ Nemo extra eccl'iam saluat.

I Gitur iosue de nocte ꝯsurgẽs mouit r castra: egrediẽtesq; de sethim venert s t ad iordanẽ ipse ꝛ oẽs filij isrl': ꝛ mora v ti sunt ibi per tres dies. Quibꝰ euolutis transierũt prẽcones per castrorũ medium: et

Nico. de lyra

* a ¶ Nũc ḡ iurate mihi. Et ptʒ lr̃a. b ¶ Qui rñderũt ei: Aia nr̃a ꝛc. Hic accipit aia ꝓ toto homie: qꝛ est ps principalis hois. vel/ ꝓ ipa vita humana: quẽ causat ab anima. vt sit ibi ꝑdicatio causal'/ nõ formalis: quia anima hũana est imortalis. c ¶ Faciemus in te misericordiã. te ꝛ domũ patris tui saluando. d ¶ Et veri. iuramẽtũ seruãdo. e ¶ Demisit ḡ. Hic exploratores abire ꝑmittuntur. cuius modus describit/ cũ dr: Demisit ḡ eos ꝑ fu. de fene. Hebrẽi qui dicũt raab fuisse meretricem/ dicũt ꝙ solita fuerat per funẽ illuʒ recipere fornicarios et emittere: vt sicut fuerat ei instrumentũ peccati ꝛ transgressiõis: sic et ei fieret instrumentũ saluationis. f ¶ Domus eñ eius hẽrebat muro. s. ciuitatis. hoc additur: ad ostẽdendũ ꝙ de facili poterat emittere exploratores per fenestrã quã habebat super murũ. Sicut ꝛ paulꝰ dimissus est: vt habet Actꝭ. ix. g ¶ Ad montana cõscendite. vbi nõ est via cõmunis. h ¶ Ibiq; latitate diebus tribus ꝛc. Licet iordanis parũ dista

rum distaret a hiericho: tñ ad tantũ tp̃s manserũt ꝑsecutores C exploratoꝝ: qꝛ nõ solũ q̃sierũt eos in via ꝛ in termino viẽ: sed in latibulis circumquaq;. Hebrẽi aũt dicunt: ꝙ reuelatũ fuit ipsi raab ꝓ salute exploratoꝝ ꝙ tantũ tardarent. i ¶ Si ingredientibus nobis terrã/ signũ non fuerit funi. iste: coc. i. rubeus. Petiuerat eñ ipsa raab ab exploratoribus/ vt darẽt ei certũ signũ saluationis suẽ ꝛ suorũ. et ipsi dederũt ꝓ signo: ꝙ funiculus per quem demissi fuerãt ligaret in fenestra: ꝛ sic cognosceret domus ab eis: et existentes in ea: et iõ dixert: ꝙ si funiculꝰ ille nõ eẽt ibi ꝓ signo/ immunes essent a iuramento. k ¶ Qui ostiũ domus tuẽ egressus fuerit/ sanguis ipsius erit in caput eius: id est: ipse erit sibi causa mortis. l ¶ Cũctorum autẽ sanguis q̃ tecuʒ in domo fuerint/ redũda. in caput nostrũ: id est/ obligamus nos morti ꝓ eoꝝ salute. m ¶ Appendit funiculum coccineũ in fenestra. statim eñ appendit/ ne obliuioni daret: et vt hoc exploratores viderent anteq̃ recederẽt. n ¶ Illi vero. Hic exploratores ad iosue reuertũtur: ꝑmittitur tamen latitatio eorũ tribus diebus in montanis. o ¶ Reuersi sunt. s. exploratores de montanis ad locum vbi erat transitus iordanis. p ¶ Atq; dixerunt: tradidit dñs oẽm terrã ꝛc. ac si dicerẽt: ita certũ est ac si esset factũ. Et causa subdit cum dicitur: q ¶ Et timore ꝓstrati sunt ꝛc. i. nõ habẽt virtutẽ resistendi. Ca. III

†j. 6. d.

D

Diuisio

I Git iosue. Hic consequẽter agit de igressu terrẽ: qui factꝰ est ꝑ transitum iordanis: ꝛ ideo ꝑmo ostendit quid actũ est in ipso transitu. secũdo q̃d in exitu. iii ca. tertio q̃d in statu: ca. v. Prima pars diuidit in tres: quia ꝑmo de transitu datur prẽceptũ. secundo additur signum diuinitus dandũ/ ibi: Dixitq; dominꝰ ad iosue. tertio ponit vtriusq; complementum/ ibi: Igit egressus est ppl's. Circa ꝑmũ dr: r ¶ Igit iosue de nocte consurgẽs. In hebrẽo habetur: De mane consurgẽs: quia surrexit in aurora: quẽ est confiniũ diei ꝛ noctis. ꝛ sic potest vtroq; modo nomiari. s ¶ Egrediẽtesq; de sethim. locus est vnde miserat exploratores. t ¶ Venerunt ad iordanẽ. qui nõ mltũ a sethim distat. v ¶ Et morati sũt ibi per tres dies. Dicunt expositores nostri: ꝙ causa huius morẽ fuit/ eo ꝙ iordanis fluuius tunc ex resolutiõe niuium increuerat: vt habetur infra: et ideo steterunt ibi tribus diebus quousq; aquẽ aliquantulũ decreuissent. Sed hoc non videt bene cõsonare veritati hebraicẽ: qꝛ ĩfra eodẽ ca. vbi nos habemꝰ: Iordanis autẽ ripas aluei sui

* tempore

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

a ¶ Cũ videritis arcã. Aug. Scribe ppl'o dicũt: Ca. III Cũ videritis arcã testimonij dei nr̃i: et sacerdotes et leuitas portãtes eã: pficiscimi de locis vestris et ite post eã. Sz lõgũ interuallũ sit int vos ꝛ illã/ q̃ntũ duo milia cubitoꝝ: stabitis ne ppinqtis ei/ vt sciatis viã quã inibitis in eã. Nõ em̃ abistis viã ab hesterna ꝛ nudius ꝛ tertiana die ꝛc. Lõge iussum est arcam pcedere: vt posset a ppl'o videri. Tã grãde em̃ agmẽ si post eã pxime pgeret: nõ eã videret preire: nec nosset q̃ seqret. Ex h intelligit: q colũna nubis que solebat moueri castris signũ dare ꝛ iter ostẽdere/ iã recesserat: nec eis apparebat. Hic factũ est q triduũ illð ex hũana dispositiõe pdiceret: Nũc g duce iesu post arcã dñi sequunt nube subtracta tãq velamine ablato. b ¶ Hodie incipiã exalta. Adam. Multa pdigia in eremo gesta sunt: et nusq dr exaltatus iesus. Ubi vo transit iordanis/ dr ad eũ: Hodie incipiã exaltare te ꝛc. Exaltatio em̃ iesu in conspectu ppli/ a baptismo sumit exordiũ. [Roma. 6. a.] Qui em̃ baptiçant/ in morte ipsius baptiçant: cuius mors in crucis exaltatione cõplet. Merito g cuiq fideliũ tunc pmũ iesus exaltat/ cũ ad mysterium baptismi puenit. vñ: [Phil. 2. b.] Exaltauit illũ deus: ꝛ donauit illi nomẽ qð ẽ sup oẽ nomẽ ꝛc. c ¶ Dñs deus viuẽs ꝛc: Adam. Peccatori oĩs creatura hostis ẽ: sicut egyptijs fluuius/ terra ꝛ celũ. Justo seruiunt oĩa. Mare rubrũ trãsit sicco vestigio: egyptius submergit. In eremo. i. in deserto horribili ꝛ vasto cibus de celo ministrat iusto. Et i iordane arca testamẽti dux ẽ ppl'o. Aq defecerũt sacerdotibus ꝛ leuitis. Silr tibi q p baptismi sacrm iordanis flucta egressus es/ p ipm aera trãsitus pmittit. Vñ/ [1. Tes. 4. d] Rapiemur obuiã christo in aera ꝛc. Nihil g est qð metuat iustus: cui oĩs creatura famulat: ꝛ cui dr: [Esa. 43. a] Si trãsieris p ignẽ/ flãma non aduret te ꝛc. Oĩa g q in prioribus gesta sunt in te/ sm mysticã rõnẽ cõplent: q cupis idolatrie tenebris derelictis ad audientiã diuine legis accedere. Egyptũ derelinqs/ cũ cathecuminis aggregatus et pceptis ecclĩasticis parere cepisti: ꝛ egressus mare rubrũ: ꝛ in desertis stationibus positus ad audiẽdũ legẽ dei/ ꝛ intuendũ vultũ moysi p gloriaz dñi reuelatũ q̃tidie vacas. Si aũt ad baptismũ veneris: ꝛ cõsistẽte sacerdotali ꝛ leuitico ordine initiatus fueris venerandis sacris: tũc sacerdotũ ministerijs/ iordane transmisso terrã pmissiõis intrabis. In q te post moysen suscipit iesus noui itineris dux. Tu aũt memor tãtaꝝ vtutũ/ q tibi mare diuisũ ẽ: [Ps. 113. a] q aq iordanis stetit/ dices: Quid est tibi mare q fugisti: et tu iordanis qr cõuersus es retrorsũ ꝛc. Et rñdebit tibi sermo diuinus: [Ibidẽ. b.] A facie dñi mota est terra: a facie dei iacob. Qui cõuertit petrã in stagna aquarum ꝛc. d ¶ Chananeus. possidens vel possessio: vel negociatores/ vl motabilis. e ¶ Etheus. formidans siue stupens. f ¶ Eueus. lapides colligens. ☞ Phereçeus

a clamare ceperũt: Cũ videritis arcã federis dñi dei vr̃i/ ꝛ sacerdotes stirpis leuitice portãtes eã: vos q̃z cõsurgite ꝛ seqmini pcedẽtes: sitq int vos ꝛ arcã spacium cubitoꝝ duũ miliũ: vt pcul magis videre possitis/ ꝛ nosse p quã viã igrediamini: qr prius nõ ambulastis p eã: ꝛ cauete ne appropinqtis ad arcã. Dixitq iosue ad pplm: Sctificamini: cras em̃ faciet dñs iter vos mirabilia. Et ait ad sacerdotes: Tollite arcã federis: ꝛ pcedite populũ. Qui iussa cõplẽtes tulerũt ꝛ ambulauerũt añ eos. Dixitq dñs ad iosue: Hodie icipiã ¶ cuiq xp̃s exaltat cũ i morte eius baptiçat exaltare te corã oĩ isrl: vt sciant q sicut cũ moyse fui/ ita et tecũ sim. Tu autẽ pcipe sacerdotibus qui portãt arcam federis/ ꝛ dic eis: Cũ ingressi fueritis partẽ aq iordanis/ state in ea. Dixitq iosue ad filios isrl: Accedite huc ꝛ audite vbũ dñi dei vestri. Et rursuz: In hoc inqt scietis q dominus deus viuens in medio vestri ẽ: ꝛ disperdet in cõspectu vestro chananeũ ꝛ etheũ/ eueũ et

Nico. de lyra

※ tempore messis impleuerat. in hebreo hr̃ sic: Et iordanis impleuerat sup oẽs ripas suas oĩbus diebus messis: q dies durãt p duos mẽses sm hebreos: vt dictũ fuit Geñ. viij. in fine. ꝛ iõ si causa more fuisset excrescẽtia iordanis: filij isrl ibidẽ stetissent p maius spaciũ satis q p tres dies: vt videt. Jõ alit põt dici. s. q causa illius more fuit: qr iosue expectabat reuelationez dñi de mõ trãseũdi: q facta fuit sibi vltima die de illis tribus: et in crastino trãsierũt. Vñ tũc dixit iosue ad pplm: Sctificamini: cras em̃ faciet dñs int vos mirabilia. Si em̃ a pncipio iosue sciuisset q alueus iordanis siccari debuisset añ eoꝝ trãsitũ: nõ oportuisset eũ expectare p diẽ: nec p horã ppter diminutionẽ aq. Dicũt aũt hebrei: q pma dies de tribus pdictis fuit tricesima ꝛ p cõñs vltima luctus moysi: qð oportz dicere sm pdicta: scz q a morte moysi vsq ad trãsitũ iordãis iclusiue fluxerũt tm̃ xxxiij. dies/ ita q die. xxxiiij. trãsierũt iordanẽ: tres aũt dies pdi
cte ime

cte imediate pcesserũt diẽ trãsitus: vt ptz in textu. Ex q sequitur q pma illarũ fuit tricesima dies luctus moysi. a ¶ Cũ vi. ar. ꝛc. Ex q ptz q alit portata fuit tũc q añ in motiõe castroꝝ: qr añ portabat p leuitas q erãt d familia caath: vt ptz Nume. iiij. ꝛ x. b ¶ Vos q̃z cõsur. ꝛc. Ex q etiã ptz: q alio ordine portabat arca: qr in alijs motiõibus castroꝝ sex tribus pcedebãt arcã/ ꝛ sex sequebant: vt hr̃ Nũe. x. h aũt arca precedebat. Et ex h etiã videt: q nubes q prius ducatũ pbebat recesserat. c ¶ Sitq inter vos ꝛ arcã spa. ppter reuerentiã. d ¶ Cubitorũ duũ miliũ. Cubitus sm vnã opinionẽ cõtinet pedẽ ꝛ dimidium: sm aliã duos pedes. ꝛ sic int pplm ꝛ arcã erat spaciũ triũ miliũ pedũ sm pmã opinionẽ: q̃ttuor milia aũt sm aliã. e ¶ Sctificamini. Expositores nr̃i dicũt: q ista sctificatio intelligit q cõtinerẽt ab vxoribus suis ppter reuerẽtiã miraculi in crastino fiendi: sicut ꝛ añ dationẽ legis pceptũ fuit eis/ vt cõtinerẽt ab vxoribus suis: vt hr̃ Exo. xix. Hebrei autẽ dicũt: Sitis parati: vbi nos dicimus: Sanctificamini. qr vbũ illud est equocuz ad pparare et sctificare. sz qlis debebat eẽ illa pparatio nõ dicũt. f ¶ Cras em̃ faciet dñs inter vos mi. siccando alueũ iordanis: vt exprimit. j. g ¶ Et ait ad sacer. h dixit iosue in die trãsitus iordanis. h ¶ Dixitq dñs. Hic exprimit signũ diuinitus dandũ/ cuz dicitur: i ¶ Hodie incipiã exal. te coraz oĩ isrl. Lz em̃ die pcedenti reuelatio facta fuisset iosue: vt pdictũ ẽ: tñ tũc fuit replicata ad maiorẽ assertionẽ: ꝛ etiã ad maiorẽ declarationẽ. Sic em̃ in cognitiõe naturali pcedit ab imperfecto ad pfectũ: vt hr̃. j. physicoꝝ. sic ꝛ in cognitiõe supnaturali q fit p diuinã reuelationẽ: aliqñ vitas pmo reuelat minus pfecte: postea pfectius. k ¶ Ut sci. ꝛc. cũ mo. fui. p signa mirabilia. l ¶ Ita ꝛ te. sim. qð patuit p trãsitũ miraculosuz. n ¶ Cũ ingressi fue. ꝛc. Dicũt hebrei q steterunt in iordane pe ripã p quã ingrediebant/ quousq totus ppl's trãsisset. ꝛ ex h dicunt qdã alia: vt patebit postea. Sed h videt falsuz p h qð in fine huius ca. dicit: Sacerdotes q portabãt arcã federis dñi stabãt sup siccã humũ in medio iordanis. Ex q videt q pcesserũt vsq ad mediũ aluei vt ppl's trãsiret securius. o ¶ Accedite huc ꝛ audite verbũ dñi. Hoc dixit iosue pncipibus ppli/ in qbus totus ppl's virtualit cõtinet. Nõ em̃ potuisset totus populus verbũ eius audire. p ¶ In hoc inquit scietis q dñs deus viuẽs in medio vestri est. s. p opus mirabile: qð nõ põt fieri nisi diuina virtute. qð exprimit cum dicit: ※ Ecce arca

Moraliter. a ¶ Quando videritis arcã federis domini dei vestri ꝛ sacerdotes stirpis leuitice portã. ꝛc. Hic agit de modo trãseundi iordanem qui fuit miraculosus: ꝛ ideo p hoc iosue fuit exaltatus/ sm qð dixit ei dñs: i ¶ Hodie incipiam exaltare te coram omni israel: vt sciant q sicut cum moyse fui/ ita ꝛ tecum sum ꝛc. Allegorice: p hũc transitũ significat baptismi sacramentũ: vt dictũ est s. In institutione vo baptismi/ dñs iesus cuius iosue figura fuit in gestis ꝛ nomine exaltatus fuit corã iohãne baptista ꝛ alijs assistentibus p apertionẽ celi sup eum: ꝛ p vocem patris/ dicẽtis: Hic est filius meus ꝛc. ꝛ p testimoniũ spiritussancti in columbe specie descẽdentis sup eum ꝛ manentis: ꝛ deinceps p multa miracula alias inaudita. m ¶ Tu autẽ pcipe sacerdotibus qui portãt arcam federis ꝛc. Per istos sacerdotes signant apli alijq discipuli ꝛ eoꝝ successores euãgeliũ christi p orbẽ portantes. Quod qdẽ euangeliũ bene per arcã significat: eo q tria continebat spũaliter/ que erant in arca cõtenta. s. tabule: p quas significabat lex vetus/ quã cõtinet euãgeliũ eius impfectionẽ supplẽdo. Scðm fuit virga aarõ: que significauit dignitatem regiã ꝛ sacerdotalẽ: quam cõtinet auctor euangelij christus: q est rex ꝛ sacerdos: ꝛ p consequẽs ipm
※ euãgeliũ

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

A G a ¶ Pherezeꝰ. separās/siue disseminās. b ¶ Gergeseus. colonū applica/ vł colonū eÿciēs: siue aduena appropinq̄ns. c ¶ Amorreꝰ. amarꝰ/ vł loquēs d ¶ Jebuzeus. calcātes/ vel ꝓsepe eoꝝ. e ¶ Messis iple. Lxx. Sicut in diebus messis tritici. Hoc incredibile videt̄ regionibꝰ nostris. ibi aūt (sicut ꝓbibēt q̄ nouerūt) in initio veris/ est messis tritici: tūc aūt ille fluuiꝰ redūdat ⁊ implet̄ ampliꝰ q̄ꝫ ꝑ hyemē. f ¶ Steterūt aq̄ descēdētes ⁊c. Adam. Nō absqꝫ mysteriȷ rōne arbitror scriptū ꝙ pars aquaꝝ iordanis mergat̄ in mare ⁊ in amaritudinē fluat: ꝑs autē in dulcedine ꝑseueret. Si eīm oēs q̄ baptiçant̄ celestis grē dulcedinē custodirēt/nullus in amaritudinē peccatoꝝ verteret̄. Sed sepe suscepto baptismo ad secularia redeūt: ⁊ auaricie salsū poculū bibūt: ⁊ i mare fluētes/salsis fluctibꝰ ꝑeūt. Pars ṽo illa q̄ in stabilitate ꝑmanet ⁊ dulcedinē seruat/significat eos qui acceptū munꝰ dei firmiter tenēt. Et recte est vna ꝑs eoꝝ q̄ saluant̄: qꝛ vnus est panis q̄ de celo descēdit: ⁊ fides vna ⁊ vnū baptisma: ⁊ vnꝰ spūs q̄ omnes purant̄ in baptismo: ⁊ vnus deus p̄r omniū. g ¶ Sacerdotes et por. ⁊c. Idē sacerdotalis ordo et leuiticꝰ arce dñi assistit: in qua lex dei portat̄. Ipsi eīm sunt qui illumināt populū de mandatis dei. Vñ: Lucerna pedibus meis verbū tuū/ ⁊ lumē semitis meis. Hoc lumē ꝑ sacerdotes ⁊ leuitas accendit̄. Populus inquit longe sit ab arca testamenti dñi/duo milia cubitorum. Sacerdotes ṽo et leuite ꝓximi: ⁊ tā ꝓximi vt in humeris eoꝝ portet̄. Beati qui merent̄ proximi eē deo. Sed scriptum est: Qui approximant mihi/approximāt igni. Si aūt ⁊ argētū fueris: ⁊ igni approximaueris/clariꝰ ꝑ ignē effulgebis. Si supedificasti ligna/ fenū/stipulā/consumeris. Beati ꝰ q̄ ꝓximi sūt/vt ignis eos illuminet/non adurat. Saluabit̄ tm̄ israel: sed longe positus iter agit: nō sua virtute/in ministerio sacerdotū. G In eter

1. Coꝝ. 10. d; Joh. 6. e; Eph. 4. a; Ps. 118. a; B; 1. Coꝝ. 3. c

a ꝑhereçeū/gergeseū q̄ꝫ ⁊ amorreum ⁊ iebuçeum. Ecce arca federis dñi a oīs terre antecedet vos ꝑ iordanē. Parate duodecim viros đ duode b cim tribubꝰ isrł: singulos ꝑ singłas tribꝰ. Et cū posuerit vestigia pedū c suoꝝ: sacerdotes q̄ portāt arcā federis dñi dei vniuerse terre in aq̄s iordanis: aque q̄ inferiores sūt occurrēt atqꝫ deficiēt: Que aūt desuꝑ veniūt/in vna mole consistent. Igitur d egressus est ppł's de tabernaculis

a ¶ qꝛ ꝑ sacerdotū magisteriū de/ ducit̄ ppł's ad terrā ꝓmissionis. Et si q̄s ē hodie i illo ordine dignꝰ ascribi: cedēt ei ip̄a fluenta iordanis: ⁊ ip̄a elemēta verebunt̄.

suis vt transirēt iordanē: ⁊ sacerdotes qui portabant arcā federis ꝑgebāt ante eū. Ingressisqꝫ eis iordanē ⁊ pedibꝰ eoꝝ in ꝑte aque tinctis: iordanis aūt ripas aluei sui tēpore e

a ¶ qꝛ pars coꝝ q̄ baptiçant̄ acceptā celestis gratie dulcedinē custodiunt.

f messis impleuerat: †steterūt aq̄/de/ f scendētes in loco vno: ⁊ instar montis intumescētes apparebāt procul ab vrbe/ que vocat̄ edom vsqꝫ ad

a ¶ qꝛ ꝑs in pctōꝝ amaritudinē cōuertit̄.

locū sarthā. Que aut iferiores erāt g in mare solitudinis/qđ nunc vocat̄ mortuū/ descēderūt vsqꝫquo oino h

¶ eterna morte perirent.

deficerēt. Populꝰ aūt incedebat ꝯ i

a ¶ q̄ docēt ppłm de egypto exire. i. đ erroribꝰ mūdi: ⁊ trāsire ꝑ eremū. i. tentationē seculi.

iordanē: ⁊ sacerdotes q̄ portabāt arcā federis dñi stabāt suꝑ siccam humū i medio iordanis accincti. Omisqꝫ populꝰ ꝑ arentē alueū trāsibat

Ca. IIII

Quibꝰ trāsgressis/ dixit k l dñs ad iosue: Elige duodeci viros singulos ꝑ singłas tribꝰ: ⁊ p̄cipe eis vt tollāt đ medio iordāis alueo vbi stete/

Nico. de lyra

a ¶ Ecce arca federis dñi ⁊c. Ad cuiꝰ appropinq̄tionē siccate sunt aque: vt exprimit̄ postea. b ¶ Parate duodecim viros. scꝫ ad tollēdū. xii. lapides de alueo iordanis desiccādo: vt exp̄mit̄ in principio se. ca. c ¶ Et cū posuerint ve. pe. suoꝝ ⁊c. Hic exp̄mit̄ modus desiccatiōis aluei iordanis. ⁊ patet lr̄a. d ¶ Igitur egressus. Hic cōseq̄nt̄ describitur trāsitus ⁊ signi cōplementū. ⁊ patet lr̄a vsqꝫ ibi: e ¶ Jordanis aūt ripas aluei sui tꝑe messis impleuerat. Nō pōt intelligi ꝙ tunc colligerentur blada cōiter: qꝛ decima die mēsis p̄mi trāsiuerūt iordanē: vt habet̄ ca. se. mensis aūt p̄mus hebreoꝝ incipit a lunatione ꝓpinquiori equinoctio vernali/siue sit ante siue post. Sed đꝛ tēpꝰ messis ꝓ tāto: qꝛ in terra ꝓmissiōis q̄ calida est/in aliq̄bus locis magis calidis spice aliq̄ appropinquabāt ad maturitatē: ⁊ de illis colligebat̄ manipulus ⁊ torrebat̄ aliquātulū: ⁊ ꝑ cōfricationē excutiebant̄ grana de q̄bus fiebat oblatio i festiuitate paschali/q̄ celebrabat̄. xv. die mēsis p̄mi: vt habet̄ Leui. xxiii. ⁊ ꝓpter hoc mēsis p̄mus vocat̄ mēsis nouaꝝ frugū Exo. xiii. ⁊ Deute. xvi. Quod autem hic interponitur de inundātione iordanis: hoc fuit ad declarationē maioris miraculi i siccatione aluei iordanis in trāsitu filioꝝ isrł. iō s̄bdit̄: f ¶ Steterūt aque descēdentes ⁊c. cōtra naturā/cum sint fluide. Que autem

g ¶ Que aūt inferiores erant/in mare solitu. qđ nūc vocat̄ mortuū desce. Iste locus erat magnus lacus/ꝑ quē trāsit iordanis fluuiꝰ. ⁊ vocat̄ mare ſm modū loquēdi hebraicū: q̄ oīs cōgregatio magna aquaꝝ mare vocat̄. vñ Gen. i. b. đꝛ: Cōgregatiōesqꝫ aquaꝝ appellauit maria. Et h̄ mō stagnū geneçareth ꝑ qđ trāsit iordanis fluuius/vocat̄ mare tyberiadis ⁊ mare galilee: vt habet̄ in pluribꝰ locis in euāgelio. Et eodē mōi ꝓposito lacus iste vocat̄ hic mare solitudinis: qꝛ est iuxta desertū sin. Et mare mortuum: eo ꝙ nullus piscis possit ibi viuere: vt dicit phs. ii. meteororum: vbi loquitur de isto lacu vel stagno: Tū qꝛ aq̄ sunt ita spisse ꝙ sunt quasi lutū: ꝓpter qđ vestimēta ibi ꝓiecta magis sordidantur q̄ꝫ lauent̄: vt đꝛ ibidē: Tū qꝛ sunt excessiue salse: ꝓpter qđ alibi in scꝑtura vocat̄ mare salsissimū. h ¶ Vsqꝫquo oino deficerēt. ab aspectu filioꝝ israel. i ¶ Populus aūt incedebat cōtra iordanē. id est ꝑ iordanē: ita ꝙ ponit̄ hic vna p̄positio ꝓ alia. Vel dicit̄: cōtra iordanē: qꝛ populus appropinquabat ad aquas iordanis desuꝑ veniētes: q̄ stabāt eleuate ad modū collis iuxta transitū ppłi. Cetera patēt.

C; Mare dicit̄ mortuum

✳ euāgeliū hoc cōtinet. ꝓpter qđ dicit̄ euangeliū regni: Math. iiii. Tertiū fuit māna: ꝑ quā significatꝰ fuit cibus spūalis ex verbis euāgeliȷ. ꝓpter qđ Joh. vi. g. christo dixerūt apostoli: Dñe ad quē ibimꝰ? verba vite eterne habes. f ¶ Steterūt aq̄ ⁊c. per quas significant̄ mūdi tribulationes Esa. viii. b. Adducet dñs suꝑ eos aq̄s fluminis fortes ⁊ multas: regē assyrioꝝ ⁊c. Per h̄ igit̄ ꝙ aq̄ iordanis suꝑueniētes/ ⁊ etiā inferiores arce trāsitū nō impediuerūt: significatū fuit/ꝙ tribulationes mūdi p̄terite nō impedirent portationē euāgeliȷ ꝑ orbem. qđ patet: qꝛ ꝑsecutio iudeoꝝ in primitiua ecclīa: ⁊ postea ꝑsecutio tyrānorū ⁊ hereticoꝝ nō impediuerūt p̄dicationē euangeliȷ: ⁊ silr̄ sperandū ē ꝙ superuētur e nō impedient/saltē omnino. i. Coꝝ. x. c. Fidelis deus q̄ non patiet̄ vos tentari supra id qđ potestis: sꝫ faciet cū tentatione ꝓuentū/vt possitis sustinere. Per hoc etiā significatū fuit: ꝙ trāsitꝰ electoꝝ ad patriā/nō ipedietur ꝑ quācunqꝫ tribulationē. Per h̄ aūt ꝙ arca p̄cessit ppłm i ingressu iordanis/ ⁊ i egressu secuta est: significatū fuit/ꝙ euangeliȷ p̄dicatio gentiles ad baptismū adduceret/ ⁊ adductos in christo conseruaret.

Moralr̄; †De cō. dis. 2. c. reuera. ℞. iordanis; D

Ca. IIII

Quibꝰ transgressis. Hic ꝯñr oñdit̄ q̄d actū fuit i exitu iordanis: qꝛ. xii. lapides de alueo iordanis fuerunt exportati. ⁊. xii. aliȷ de terra arida i alueū positi. In hoc igit̄ ca. sic ꝓcedit̄: qꝛ p̄mo ponit̄ dñi ⁊ iosue iussio. secunđo iussiōis impletio/ibi: Fecerūt ꝰ. tertio tꝑis determinatio/ibi: Ppł's āt. Circa p̄mū đꝛ: l ¶ Dixit dñs ⁊c. Elige. xii. vi. i. iā electos accipe: qꝛ đ mādato iosue q̄libet tribꝰ elegerat vnū: vt dictū est ca. p̄ce. ⁊ iō ista electio aliq̄n attribuit̄ iosue: aliq̄ndo tribubꝰ: qꝛ facta ē a iosue auctoritatiue/ ⁊ ab illꝭ executiue.

✳ Duodecim

Moraliter k ¶ Quibus transgressis dixit dñs. ⁊c. Hic agitur de duodecim lapidibus exportandis de alueo iordanis: ⁊ de aliȷs duodecim in ipso ponendis. Per primos lapides allegorice significatur populus iudaicus ex duodecim filiȷs iacob procreatus: qui nutritꝰ fuit in humore doctrine legis ⁊ ꝓphetarum: sed adueniente christo eiectus fuit ad ob/

Moraliter

✳ stinationis

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

E ☞ a ¶ In eternuz. Aug⁹. Ca. IIII
Quō in eternū: cū celū ⁊ terra trāse
ant? An qm̄ eternū aliq̄d significat/
cū ipi eṫni eē nō possint? Quis pos/
sit qd̄ in greco est latine dici/ vsq̄ in
seculū b ¶ Festinauitq̄ ppl's ⁊
trāsijt. Adamā. Qui mare rubruz
trāsierūt/ bapticati sunt in moyse et
in nube ⁊ in mari. De his vō q̄ ior/
danē trāseūt/ silr̄ trāseūt: possumus
silr̄ dicere: q2 omēs in iesu bapticati
sunt in iordane. Qd̄ vō scriptū est:
Et festinauit ppl's ⁊ trāsiuit iorda/
nē: nō puto esse ociosum. Nob em̄
veniētib⁹ ad baptismū/ ⁊ suscipiēti/
bus vbi dei sacr̄m: nō segniter agē/
dū est/ sed festinādū: donec oīa trāse
am⁹. i. oīa mādata impleam⁹: vt p/
uenire ad p̄missam btitudinē mere
amur. Cū vō oīa trāsierim⁹/ diligē/
ter ⁊ caute incedēdū est: ne de ipro/
Ps. 72. a uiso effundanṫ gressus nr̄i. vñ: Pe/
ne effusi sūt gressus mei. Nec remis
sior sollicitudo debet esse in ɔseruā/
dis q̄ acq̄rēdis virtutib⁹. quod desi
gnaṫ cū dr̄: q2. xl. milia viroꝝ in ve/
ritate accincti trāsierūt ad expugnā
dā hiericho: accincti. s. cingulo vita
Eph. 6. c tis. vñ: Estote ḡ accincti lūbos vr̄os
in vitate. Nostrū etiā cingulum de
bet esse veritatis: si tñ seruauerim⁹
militie hui⁹ ⁊ cinguli sacr̄m. Si fal/
sum loq̄mur/ discingimur baltheo
vitat?. Sim⁹ ḡ in vitate cincti: sz in
falsitate discicti. trāseūtes iordanē.
ad bella trāsim⁹: cōtra spūalia neq̄/
Ibidē. b tie in celestib⁹. Nec em̄ oīa p̄ṫ nos
scp̄ta sunt. Exeam⁹ ḡ ad bellū/ vt ex
pugneṫ a nobis ciuitas prima/ hui⁹
F scz mūdi malicia: ⁊ supba menia. In
tra te p̄liū est: intra te edificatio ma/
la ⁊ subuertēda. Hostis tu⁹ de cor/
Mat. 15. b de tuo p̄cedit. de corde em̄ exeūt co
gitatiōes male/ homicidia/ adulte/
ria/ fornicationes ⁊c̄. Uides q̄ntus
sit ⁊ q̄lis ē exercit⁹ tuoꝝ hostiū. Hi
nobis p̄ma strage fundendi sunt/ vt
nullū relinq̄m⁹: tūc nob p iesum da/
biṫ illa reqes: vt vnusq̄sq̄ reqescat
sub vite sua ⁊ sub ficu sua: cū iā non
sit q̄ exṫreat filios isrl'. c ¶ In die
illo ⁊c̄. Sēp exaltat⁹ est iesus apud
p̄rem: sz op⁹ est vt i cōspectu nr̄o ex
altet illū de⁹. i. vt altitudinē diuini/
tatis ei⁹ cognoscam⁹. Hoc aūt fit si
iordanē trāsierim⁹: ⁊ varijs sacroꝝ
munimentis ad futura bella arme/
mur. d ¶ Precipe sacer. Aug⁹.
Māda sacerdotib⁹ portātib⁹ arcā
testamēti ⁊c̄. Solet dici arca testa/
mēti/ vel arca testimonij. Nūc ḡ dr̄
arca testimēti testamonij: vt nō solū
arca/ sz etiā ip̄m testamētū appelleṫ
testamētū testimonij. Hinc em̄ diē
Roma. 3. c apl's: Nūc aūt sine lege iusticia dei
manifestata est: testimoniū habēs p
legē ⁊ p̄phetas: q2 in rei venture te
stimoniū datū fuit vet⁹ testamētū.
☞ Ppl's āt

Nico.de lyra

✱ a ¶ Duodeci durissi. la. ⁊c̄.
vt possint diu p̄manere ad mēoriaz
facti: q2 ad h̄ tollebanṫ: vt. j. dr̄: Ut
sit signū inṫ vos. et p̄tz lr̄a vsq̄ ibi:
b ¶ Usq̄ i eter. Et accipiṫ h̄ eter/
nū pro tēpe lōgo ⁊ indeterminato.
c ¶ Fecerūt ḡ. Hic poniṫ iussiōis
impletio

rūt pedes sacerdotū/ duodeciz du/ a
rissimos lapides: q̄s ponetis i loco
castroꝝ vbi fixerit⁊ hac nocte tēto/
ria. Uocauitq̄ iosue duodecī viros
q̄s elegerat de filijs isrl' singl'os de
tribub⁹ singul'/ ⁊ ait ad eos: Ite an/
te arcā dñi dei vr̄i ad iordanis me/
diū: ⁊ portate inde singuli singl'os
lapides i hūeris vr̄is iuxta nūeꝝ fi/
lioꝝ isrl'/ vt sit signū inṫ vos. Et qñ i
terrogauerit vos filij vr̄i cras/ dicē/
tes: q̄d sibi volūt isti lapides: rñde/
bit⁊ eis† Defecerūt aq̄ iordanis añ
arcā federis dñi cū trāsiret eū: idcir
co positi sūt lapides isti in monimē
a tū filioꝝ isrl' vsq̄ i eternū. Fecerūt ḡ b c
filij isrl' sicut eis p̄cepit iosue: portā/
tes de medio iordanis alueo duo/
decim lapides/ vt ei dñs imparat: iu
xta nūerū filioꝝ isrl'/ vsq̄ ad locū in
q̄ castrametati sunt: ibiq̄ posuerūt
eos. Alios q̄z duodecim lapides d
posuit iosue in medio iordanis al/
ueo/ vbi steterūt sacerdotes q̄ por/
tabāt arcā feder⁊ dñi: ⁊ sūt ibi vsq̄ e
in p̄ñtē diē. Sacerdotes aūt q̄ por/
tabāt arcā/ stabāt i iordanis medio:
donec oīa cōplerenṫ q̄ iosue vt loq̄
reṫ ad populū p̄cepat dñs/ et dixe/
a ¶ nō ociose: nō remisse nob agēdū ē: sz oīa p̄
b rat ei moyses. Festinauitq̄ ppl's et f
cepta dñi festināter trāseunda ⁊ p̄ficienda
transijt. Cūq̄ trāsissent oēs/ trāsiuit g
⁊ arca domini. Sacerdotesq̄z per/ h
a ¶ q̄si doctores ⁊ duces ad terrā p̄missiōis.
gebāt ante populum.† Filij quoq̄
ruben et gad/ ⁊ dimidie tribus ma/
a ¶ q2 cū oīa trāsierimus/ diligēter ⁊ caute eū
dum est/ ne offendanṫ gressus nostri.
nasse armāti precedebāt fratres su/
os filios israel: sicut eis preceperat
moyses: ⁊ quadraginta pugnatorū
milia per turmas ⁊ cuneos incede/
a ¶ lata ⁊ spaciosa est via hiericho. i. mundi.
¶ Malicia mundi ⁊ supba menia peccati p̄us
nobis euertenda sunt
bāt sup plana atq̄ cāpestriā vrbis
c hiericho. In die illo magnificauit i
dominus iosue coram omni israel:
¶ q̄ sub lege est timet moysen: cū ad euāgeliū
vt timeret eum sicut timuerāt moy/
trāsiṫ mutata obsuātia timor īmutaṫ. vñ: Per
legē legi mortu⁹ sum vt deo viuā.
sen dñ adhuc viueret. Dixitq̄ ad
d eū: Precipe sacerdotibus qui por/ k
tant arcam federis domini vt ascen l
dāt de iordane. Qui precepit eis/
dicēs: Ascēdite de iordane. Cum/
q̄ ascendissent/ portantes arcam fe
deris dñi: et siccā humū calcare ce/

impletio. ⁊ p̄tz lr̄a vsq̄ ibi: d ¶ Alios G A
q̄z duodeci lapides posuit iosue.
⁊c̄. vt habereṫ testimoniū trāsitus mi/
raculosi intra aquā ⁊ extra. Et isti. xij. la
pides positi intra alueū fuerunt ita ma
gni q̄ poterāt apparere sup aquā quan/
do erat parua: iō de istis. xij. lapidibus
nō dr̄/ q̄ singuli hoīes portauerit singu
los lapides sicut de alijs duodecī: sz q̄
iosue posuit eos: qd̄ est intelligendū p
adiutoriū multoꝝ p̄pter magnitudinē
lapidū. Et de ist⁊ lapidib⁹ dr̄ cōiter a do
ctorib⁹/ q̄ iohānes baptista bapticans
in iordane dixit: Potēs est de⁹ de lapi/
dib⁹ istis suscitare filios abrae: vt habe/
tur Mat. iij. b e ¶ Et sūt ibi vsq̄ in
p̄sentē diē. Hoc referṫ ad tp̄s q̄ liber
iste fuit scriptus: ⁊ forte adhuc sunt ibi. † Deu. 27
f ¶ Festinauitq̄ ppl's ⁊ trāsijt. q2
erat magna mltitudo valde: ⁊ iō opor/
tebat eos festināter trāsire. g ¶ Cū/
q̄ trāsissent oēs/ trāsiuit ⁊ ar. dñi.
⁊ hoc ad p̄ceptū dñi ad iosue: vt j. exp̄/
miṫ. h ¶ Sacerdotes q̄z p̄gebāt
añ pp'lm. Quis em̄ ppl's ante transis/
set iordanē: tñ stetit iuxta ripā q̄usq̄ sa/
cerdotes portātes arcā trāsissent vltra
pp'lm q̄ debebat seq̄ arcā: vt dictuz fuit
ca. p̄cedēti. i ¶ In illo die magnifi
cauit dñs iosue. p factū p̄dictū mira/
bile: vt ppl's haberet eū in reuerentia ⁊
timore k ¶ Precipe sacerdotibus
⁊c̄. Hoc poniṫ ad ostēdendū/ q̄ sicut d
speciali mādato dei steterāt i iordanis
alueo: ita ⁊ de ei⁹ speciali mādato reces
serūt. l ¶ Ut ascēdāt de iordane.
Ex hoc q̄ nō diciṫ h̄ vt trāseāt/ sz vt ascē
dāt: dicūt hebrei q̄ ascēderūt sup ripā p
quā intrauerāt: eo q̄ stabāt iuxta illam
b̄m eos: p̄ut dictū est. s. ca. p̄cedēti. Et b
q2 dicit textus hic: q̄ cū pedes sacerdo/
tū fuerūt extra alueū/ aq̄ iordanis q̄ ste/
terant statim fluxerūt b̄m cursum suū.
ex q̄ sequiṫ b̄m dictum hebreoꝝ q̄ ppl's
isrl' tūc fuit ex vna p̄te iordanis ⁊ sacer/
dotes cū arca in p̄te opposita: ⁊ aq̄ ior/
danis in medio currens. Ideo dicūt/ q̄
arca aliter transiuit q̄ populus: dicen/ † Nu. 3
tes q̄ arca portauit portatores suos.
quod est sic intelligendū/ q̄ virtute diui
na arca cum sacerdotibus fuerat subi/
to trāsportata: nō solū vltra fluuiū: sed
etiā vltra populū quē debebat p̄cede/
re/ vt p̄dictū est. Sed h̄ videṫ ficticiū: tū
q2 nō ē verisile q̄ scp̄tura tacuisset tātū
mirabile: Tū q2 initiṫ falso. s. q̄ sacerdo
tes steterint i alueo iordanis iuxta ripā
p quā ingressi fuerūt: q2 steteṙt i medio
✱ aluei: vt di Mor
✱ stinationis ariditatē. Per alios du
odecim significatus fuit populus gen/
tilis/ q̄ p p̄dicationē duodeci aploꝝ cō/
uersus est ad fidem christi: ⁊ ex aridita/
te infidelitatis translatus est ad humo/
rē gratie p gratiā baptismalē. ¶ Mo/
raliter autē p duodecim lapides in ior/
dane positos/ significantur duodecim
fructus spiritus qui cum gratia dantur
in baptismo: ⁊ ponunṫ Gal'. v. d. Fru/
ctus aūt spūs est charitas/ gaudiū/ pax/
patientia/ longanimitas/ bonitas/ beni
gnitas/ māsuetudo/ fides/ modestia/ cō/
tinentia/ castitas. ⁊ hi fructus lapides
dicuntur/ propter firmitatem ⁊ stabili/
tatem in bono: quam persone fideles p
eos consequunter/ propter quod dici/
tur Hebreo. xiij. b. Optimuz est gratia
stabilire cor.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

A a ¶ Populus aūt. Adam. Nō sine causa signat qn venīūt ad iordanē. Decima inqt mēsis pmi. hec est ipsa dies i q agni mysteriū pcipiebat in egypto. In eadē terrā pmissiōis intrāt. z valde beatū ē vt ipa die q errores qs subterfugit seculi/ terrā pmissionis ingrediat. i. in hac die q in h seculo viuim⁹. tota em̄ vita pn̄s vno die signat. Per hoc g edocemur: ne opa iusticie in crastinū differam⁹: sz hodie. i. dū viuim⁹/ oia q ad pfectionē sūt iplere festinem⁹: z ita poterim⁹ decima die pmi mēsis terrā pmissiōis. i. btitudinē pfectiōis intrare. Notādū aūt q sepe ista dies repetit: qz lz generalis nobis sit vna perfectio: si tn̄ vnā virtutū spēm integre potuerim⁹ iplere/ est ipsi⁹ virtut sua qdā pfectio. Sic g p singlas virtutes inueniunt multe pfectiōes. Illa vo est generalis/ q oim in se ptinet pfectionum sūmā. Iō g in hac die multa gesta recapitulant: vt mltas pfectiōes ad vnū diē pēdere significent. b ¶ Decimo die p. zc. Quo. s. mysteriū agni i egypto pceptū ē. qz eodē die quo errores mūdi fugim⁹/ terrā pmissiōis ingredimur. Tota em̄ vita pn̄s vna dies ē. hodie g. i. dū viuim⁹/ ad pfectionē festinemus: nec i crastinū differam⁹ c ¶ Duodecim qz. Isi. Trāseūtes filij israel iordanē sustulerūt de medio fluminis xij. lapides: qs p testimonio posuerūt in loco scde circūcisiōis: ad signādum nob: vt dū d lauacro surgim⁹/ aplice vite exēpla firmissima nobiscū portare debeamus: qz sp testimoniū ad imitamēta vtutū intueamur.

Postq g audi. zc. Ca. V. Sequit d ¶ Fac tibi zc. Aug⁹. Fac tibi ipi cultros d petra acutos: z scdo circūcide filios israel itez. Querit cur dixerit itez. Nō em̄ vn⁹ hō bis circūcided⁹ erat. Sz qz vn⁹ ppls erat i qbusdam circūcisus/ in qbusdā nō circūcisus: iō dictū est itez: vt circūcisus itez circūcideret nō hō/ sz ppls. Quidā d egypto exeūtiū filij i illo pplo incircūcisi erāt: qs circūcidere potuit iesus illoz. s. filios qs genuerūt i deserto: z ptēpserūt eos circūcidere: qz inobediētes erāt legi dei. Cur g putāt rebaptizādos eos q hnt christiani baptismi sacrm: qsi h testimonio legis adiuti? Cū nō vnus hō bis circūcisus sit: sz ppls q fuerat i qbusdā circūcisus/ i qbusdā vo icircūcisus erat: z si aliq mō fieri posset vt de⁹ hominē bis circūcidi iuberet. Nūqd dicere pnt/ q rebaptizādos putāt: iō fuisse pceptū/ qz illi ab egyptijs fuerāt circūcisi: aut ab aliqb⁹ hereticis ab israelitaz societate segregatis? Fac tibi cultros la. zc. Dicant iudei: Quō pōt qs scdo circūcidi circūcisione carnali? Semel em̄ circūcisus non habet quod secundo possit auferri. A no/ B bis vo

pissēt/ reuerse sūt aq i alueū suū a z fluebāt sic an̄ psueuerāt. Po a pulus aūt ascendit de iordane b decimo die mensis primi: et castrametati sūt in galgalis cōtra b orientalē plagā vrbis hiericho c Duodecim qz lapides qs d iordanis alueo sūpserāt/ posuit iosue in galgalis. Et dixit ad filios isrl: Quādo interrogauerit d filij vri cras pres suos: z dixerint eis: Quid sibi volunt lapides isti: docebitis eos atqz dicetis: p arētē alueū trāsiuit isrl iordanē istū: siccante dn̄o deo nr̄o aqs eius in pspectu nr̄o donec trāsirem⁹: sic fecerat pus i mari rubro: qd siccauit donec trāsiremus: vt discāt oēs terraz popli fortissimā manū dei: z vt vos timeatis deū vestrū omni tpe.

Postq g au Ca. V e dierūt oēs reges amorreoz/ q habitabāt trās iordanē ad occidētalē plagā: z cūcti reges chanaā q ppinq possidebāt magni maris loca: q siccasset dn̄s fluēta iordāis corā filijs isrl donec trāsirēt: dissolutū ē cor eoz: z nō remāsit i eis spūs: timētiū i troitū filioz isrl. Eo tpe ait dn̄s f ad iosue: Fac tibi cultros lāpi/ g

a ¶ Quia in petra q christ⁹ est purgamur: z opprobriā egypti. i. obseruantias egyptioz deponimus.

Nico. de lyra

✱ alueī. vt dictū ē ca. pce. Tn̄ qz mod⁹ loquēdi ex q arguūt p positū cū dr/ vt ascēdāt: magis ē ad oppositū vt videt: qz cōsequēter de trāsitu ppli subdit: Ppls ast de iordane ascendit decimo die zc. et tn̄ p alueū peditādo trāsiuit. vt expmit i lra: z ipimet cōcedūt. Qd g dr: Ut ascēdāt. h est/ qz sacerdotes stabāt in medio aluei: vt. s. dictū ē: vbi alue⁹ est pfundior q p pe ripā: z iō pgressus de loco illo ad ripā pcedit ascēdendo. Cetera patēt ex pdictis. a ¶ Ppls aūt. Hic pn̄r describit tpis determinatio/ cū dr: Ppls aūt zc. de. die mē. p. h aūt exprimit ad maiorē historie certitudinē. b ¶ Et castra. sūt in gal. h nomē ponit h p anticipationē: qz postea fuit ipositū illi loco: vt habet sequē. ca. c ¶ Duodecim qz la. zc. posuit io. in gal. Dicūt hebrei: q trāsito iordane nō statim iuerunt in galgalis: sz pus iuerūt in mōtē hebal/ et ibi portauerūt illos. xij. lapides z leuigauerūt eos calce: z scripserūt sup eos mādata legis: z fecerūt bn̄dictiōes z maledictiōes solēniter: z de lapidib⁹ illis fecerūt altare: z sup illo obtulerūt hostias: z in sero venerūt in galgalis/ vbi metati sunt castra: apportantes ibi. xij. lapides pdictos/ vt remanerēt ibi p signo trāsitus iordanis miraculosi. Et ad h allegāt qd pdictū ē i h ca. Donec oia cōplerent q iosue vt loqret ad pplm pceperat dn̄s/ z dixerat ei moyses. Moyses aūt dixerat: q transito iordane leuigarēt lapides calce: z scriberēt ibi legē: et q ponerēt bn̄dictiōes sup mōtē garizim/ et maledictiōes sup mōtē hebal: vt hr Deu. xxvij. Sz h videt falsū. Tn̄ qz tot et tāta nō possent fieri vna die: vtpote trāsit⁹ iordanis/ maxime tāte multitudinis: pgressus ad mōtē hebal/ z garizim: q loc⁹ satis pl⁹ distat a iordane q ciuitas hiericho: solennitas bn̄dictionū z maledictionū: descriptio legis sup lapides: z imolatio hostiarū: z inde pgressus ad galgale locū. Tuz qz videt cōtradicere ei qd dr. j. viij. cap. post destructionem hiericho z hai: Tunc edificauit iosue altare dn̄o deo isrl in mōtē hebal zc. vt sbdit de descptiōe leg super lapides/ z bn̄dictiōib⁹ z maledictiōibus. Tn̄ qz repugnat ei qd dr Deu. xxvij. a. vbi dr de lapidib⁹ in qb⁹ scribenda erat lex: Eriges ingētes la. zc. Lapides āt isti nō fuerūt tales: qz singuli hoies portabāt singulos lapides vsqz ad locū castroz: vt dr in pn. hui⁹ ca. Itē lra hui⁹ ca. quā p se allegāt/ magis est ad oppositū: qz ibi dicitur: Sacerdotes aūt q portabāt arcā stabāt in iordanis medio donec oia cōplerētur. q iosue vt loqret ad pplm pcepat dominus: z dixerat ei moyses. Si g istud dictū moysi intelligit de descriptiōe leg super lapides z bn̄dictiōib⁹ z maledictionibus: seqt q sacerdotes steterūt in medio iordanis cū arca/ qusqz oia pdicta fuerunt cōpleta: z tūc arca nō pcessisset pplm in pgressu pdicto: cui⁹ cōtrariū dicit in h cap. Silr arca z sacerdotes nō fuissent pn̄tes qn bn̄dictiōes et maledictiōes solēnizate fuerunt in mōte hebal z mōte garizim. cuius cōtrariū dicit. j. viij. ca. Et ideo qd. s. dicit: Donec cōplerent. z subdit: q dominus pceperat/ vt moyses dixerat: intelligit de transitu iordanis/ z de portatione xij. lapidū vsqz ad locū vbi māserūt sequēti nocte: z de portatione. xij. lapidū alioz intra iordanis alueū: precepat em̄ ista dominus: z moyses etiā dixerat iosue saltez in parte/ scz qtum ad iordanis transitum: z nō intelligitur de alijs que postea fuert facta. d ¶ Quādo interrogauerint filij vestri cras. i. in futurū tempus. Cetera patent.

Ca. V

Postq g. Ondso qd factū sit i iordanis itroitu et qd in exitu: h pn̄r ondit qd factū sit a filijs isrl i statu/ an̄ q bellarēt p habitatores terre: qz an̄ pgressū fuerūt circūcisi: z pascha celebrauerūt: z ab angelo apparēte iosue cōfortati sunt. Et iō pmo agit de circūcisiōe. scdo de pasche celebratiōe/ ibi: Māseruntqz. tertio de ppli pfortatiōe/ ibi: Cū autē eēt iosue. Circa pmū pmittit timor a deo imissus sup aduersarios hebreoz: z ptz lra. Hoc aūt a deo factū ē: ne venirēt ad pugnādū cōtra filios isrl tpe q fuerūt de nouo circūcisi: qz tunc erāt ad bellādū inepti. z subdit circūcisiōis preceptū/ cū dr: g ¶ Fac tibi cul. la. Hebrei dicūt nouaculas acutas. Cultell⁹ em̄ lapide⁹ nō est de necessitate circūcisiōis. neqz hoc vtunt iudei moderni in circūcisiōe: sz cultello ferreo ✱ Circūcide

Moralr. f ¶ Eo tpe zc. Fac ti. cul. zc. Ista circūcisio solēnis figura fuit sacri baptismal/ q pcindūt oia pctā simplr qtū ad culpā z penā. et qz baptism⁹ efficaciā habz a passione christi: iō ista circūcisio carnal fctā fuit cultro lapideo christū significāte q ē lapis viu⁹. sm q dr. j. Petri. ij. a. Ad quē accedētes lapidē viuū ab hoib⁹ qdē reprobatū: a do āt electū z honorificatū: z ipi tāqz lapides viui supedificami domos spūales. ✱ Et circūci

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

E G bis ꝟo q̄b⁹ dr:q₂ lex spũalis est/digne ⁊ cōuenięter ista soluū/tur. Qui em̄ in lege ꝑ moysen erudit⁹ est/idolatrię errorē cul/tūq₃ deposuit. hęc est p̄ma circūcisio ꝑ legē. Si ꝟo ad euangeliū ꝑueniat:secūdā circūcisionē accipiet ꝑ petrā:q̄ est christ⁹: ⁊ auferet ab eo opprobriū egypti. Nisi em̄ qs ꝑ euāgeliū fuerit scd̄a circūcisiōe purgatus/nō deponit opprobriū egypti. etsi em̄ oēs ex lege veniāt: ⁊ ꝑ moysen eruditi:hn̄t tn̄ opprobriū pctōꝝ.vn̄ ⁊ paul⁹: Fuim⁹ ⁊ nos aliqn̄ insipiētes/ ⁊ icreduli:errātes i desiderijs ⁊ voluptatib⁹ ⁊c̄. Sed postq̄ christ⁹ venit: ⁊ ꝑ baptismū scd̄o circūcidit ⁊ purgauit aīas nr̄as:abiecim⁹ hęc oīa: ⁊ ꝓ his assumpsim⁹ ꝯscię bonę astipulationē i deū. Nemo ḡ si itegre conuersus est ⁊ ex corde ꝑnituit:fideliter iordanē transiuit: ⁊ scd̄am circūcisionē accepit:p̄teritoꝝ metuat opprobrium delictoꝝ audiens:q₂ hodie abstuli a te opprobriū egypti.vn̄ alibi:Remissa sūt tibi pctā tua:s₃ iā noli peccare/ne quid tibi deteri⁹ ꝯtingat. Si em̄ post remissionē pctōꝝ vltra nō pecces:ꝟe ablatū est a te opprobriū egypti. Si ꝟo iterū peccaueris:iteꝝ in te reuoluent̄ opprobria egypti:eo mag̃/q₂ maioris criminis est filiū dei cōculcare: ⁊ sanguinem testamēti pollutū ducere/q̄ legē moysi negligere. Multo em̄ maior̃ opprobriū est q̄ sub euāgelio:q̄ q̄ sub lege fornicat̄:q₂ tollēs mēbra christi facit membra meretricis.deniq₃ nemo eū stupri arguit:sed sacrilegij scelere cōdemnat. q₂ dr ad ad eū: An nescit̃/q₂ corpa vr̄a tēplū dei ē? Si qs tēplū dei violauerit disꝑdet illū de⁹. Preterea q̄ fornicat̄/i corp⁹ suū peccat. Non istud solū corp⁹ q̄dē audiēdo ⁊ in corde retinēdo verbū dei/factū est tēplū dei:s₃ et illd̄ de q̄ dr: Quia ois ecclia corp⁹ christi ē: ⁊ i oēm eccl̄iam videt̄ delinquere/ q̄ corp⁹ suū maculauerit:q₂ ꝑ vnū mēbrū macula i oē corp⁹ diffundit̄. a ¶ Pplus aūt. Adamāti⁹. Qui nō obediētes fuerant mādat̃ dn̄i:icircūcisi dicunt̄. Ex q̄ itelligit̄ illos appellari icircūcisos/qui non obediūt mādat̃ dei. q₂ ꝟo omnē aīam diligit de⁹:misit iesum filiū dei/q̄ ⁊ dignos ⁊ idignos circūcideret:nō filium naue:q̄ nō ꝟe ⁊ ꝑfecte circūcidit pplm̄: s₃ iesū filiū dei:q̄ ꝟe corp⁹ ⁊ aīa₃ purgauit ab oi inq̄namēto pcti. b ¶ Postq₃ aūt. Circūcisi ꝟo filij isrl̄ reqeuer̄t i eodē loco sedētes i castris vsq₃ dū sanarent̄. Non sufficit circūcidi. Necesse est post circūcisionē sanari: ⁊ cicatricē in vulnere obduci. Circūcidi ḡ ꝑ iesū:ē vitia ⁊ ꝯsuetudīes prauas ⁊ pessima īstituta deponere: ⁊ q̄cq̄d ab honestatis regula discordat abscindere. S₃ h̄ faciētes q̄dā difficultate ꝯstringimur: cū q̄dā dolore animi ꝯsuetudinis culpā nouella īstitutiōe vitam⁹. h̄ ḡ tꝑe veluti i dolore circumcisiōis nr̄ę dicimur residere vsq₃q̄ cicatrice obducta sanemur.i.noua i statuta absq₃ difficultate ipleam⁹ ⁊ i vsū ꝟtat̄ qd̄ p̄us isolitū ⁊ difficile videbat̄. ⁊ tūc merito dicet̄ nob: Hodie abstuli opprobriū egypti a vobis. c ¶ Et fecer̄t ⁊c̄. Postq₃ ablatū est opprobriū egypti:fecerūt filij isrl̄ pascha q̄rtadecia die mēsis. Nec em̄ an̄ circūcisionē/nec post an̄q₃ sanarent̄/poterāt carnes agni comedere. vides ergo q₂ nemo imūdus facit pascha:nemo incircūcisus. vn̄: Pascha nr̄m imolat⁹ ē christus. itaq₃ festū celebrem⁹ dic/nō in fermēto veteri:neq₃ in fermēto malicię ⁊ neq̄tię:sed in azymis sinceritatis et veritatis.

Titū.3.a. — Job.5.c. — Heb.10.e. — 1.Coꝝ.6.c. — 1.Co.6.c. — Ibidē.3.d. — Ibidē.6.d — Eph.1.d. — 1.Coꝝ.5.c.

a ¶ pplm̄.s.nō hoiem vnū.
deos: ⁊ circūcide scd̄o filios isrl̄. a Fecit quod iusserat dn̄s:et circūcidit filios isrl̄ in colle ꝑputioꝝ. b Hęc aūt cā ē secūdę circūcisiōis. Ois ppl̄s q̄ egressus ē de egypto generis masculini/vniuersi bellatores viri mortui sunt i deserto ꝑ longissimos vię circūit⁹:q̄ oēs cir c cūcisi erāt. a Ppl̄s aūt q̄ nat⁹ est in deserto ꝑ q̄dragita ānos itineris
a ¶ q₂ patres legi inobediētes circūcidere eos despexerunt
latissimę solitudinis:icircūncisus d fuit donec ꝯsumeret̄ q̄ nō audier̄t vocē dn̄i:et q̄b⁹ ante iurauerat vt e ondēderet eis terrā lacte ⁊ melle manātē. Hoꝝ filij in locū successer̄t
¶ iesu christo.
patrū:et circūcisi sunt a iosue:q₂ sicut nati fuerāt/i ꝑputio erāt:nec eos in via aliquis circunciderat.
b Postq₃ aūt oēs circūcisi sūt/mā
¶ .i.cū amore facerent que pri⁹ difficilia videbant̄.
ser̄t i eodē castroꝝ loco donec sanarent̄. Dixitq₃ domin⁹ ad iosue f
a ¶ oīa vitia ⁊ pctā egyptioꝝ.
†Hodie abstuli opprobriū egypti a vob. Vocatūq₃ est nomē loci il g
a ¶ id est reuelatio:quia dū in ꝑputio infidelitatis ambulat quisq₃ per desertū huius vite/cecus est:vt autē circūcisus fuerit/stati reuelant̄ ei oculi.
li⁹ gālgala/vsq₃ in p̄ntē diē. Mā h c seruntq₃ filij isrl̄ in galgalis:et fe i

Nico.de lyra

G Et fecer̄t

⁂ a ¶ Circūci.scd̄o. Ex h̄ dixerūt aliq̄:ꝙ idē hō pōt bis baptiçari sic̄ ⁊ circūcidi. s₃ h̄ ē falsum:q₂ eędē ꝑsonę nō fuerunt h̄ circūcisę q̄ al's fuerūt:s₃ illi tm̄ q̄ nati i deserto remāserūt incircūcisi:vt pt₃ in textu. Et iō cū dr h̄: Circūcide scd̄o/subintelligit̄ solēnit̄:q₂ ista fuit scd̄a circūcisio solēnis:s₃ respectu cui⁹ dicat̄ scd̄a varie dr: Dicūt em̄ hebrei:ꝙ dr scd̄a respectu illius circūcisiōis q̄ facta fuit illa nocte i egypto q̄ ꝑcussit dn̄s p̄mogenita egypti:tūc em̄ (vt dicūt) multi fuer̄t circūcisi:maxie q₂ ml̄ti egyptij ꝯūsi ad iudaismū exierūt cū filijs isrl̄ de egypto: vt h̄r Exo.xij. S₃ h̄ dictū nō videt̄ veꝝ. Tū q₂ nō h₃ auctē de scp̄tura:q̄ de hac circūcisiōe nullā fac̄ mētionē. Tū q₂ eis iminebat itiner̃ labor egyptijs cogētib⁹ eos exire: ⁊ iō si i deserto fuit dilata circūcisio ꝓp̄t itinerationem iminētē/vt videbit̄:eadē rōne ⁊ fortiori fuisset tūc dilata circūcisio. Itē tūc n̄ habuer̄t tp̄s fermētādi eo ꝙ egyptij cogebant eos ad exitū:vt dr Exo.xij. ⁊ iō ml̄to min⁹ habuissent tp̄s circūcidēdi: maxie tātā ml̄titudinē. Iō al'r dr:ꝙ hęc circūcisio solēnis dr scd̄a respectu illi⁹ quā fec̄ abraā de mādato dn̄i:q₂ tūc fuit circūcisus cū oīb⁹ masculis de domo sua:vt h̄r Gen̄.xvij. b ¶ In col.ꝑ. sic noiat⁹ ē loc⁹ ille:q₂ ibi amota sunt ꝑputia a filijs isrl̄. c ¶ Vniū.bel.vi.m. sūt ⁊c̄. exceptis tn̄ ill' q̄ erāt de tribu leui:vt dictū ē Nu.xiiij. d ¶ Ppl̄s āt q̄ nat⁹ ē i de.⁊c̄. seq̄t̄: Incircū.fuit. Ppl̄s ei isrl̄ mouebat castra q̄cūq₃ hora nubes mouebat̄ ꝑbēs eis ducatū. ⁊ q₂ icert⁹ erat eis mot⁹ nub:iō dispēsatiue factū ē ꝙ illi q̄ fuer̄t nati in desꝰto/remāser̄t icircūcisi vsq₃ ad tp̄s istd̄:q₂ periculosū eēt de nouo circūcisos itinerare seu portari i itinere. e ¶ Quibus an̄ iu. Ex h̄ videt̄:ꝙ de⁹ nō tenuerit suū iuramētū:q₂ nō vider̄t terrā ꝓmissiōis. Dicēdū ꝙ iuramētū erat ꝯditionatū.s. si nō offenderēt deū tali offensa q̄ deberēt morte puniri. Vel dicēdū:ꝙ si non itrauer̄t terrā ꝓmissiōis i ꝓprijs ꝑsonis/ itrauer̄t tn̄ eā in filijs suis:in q̄b⁹ q̄dam mō p̄res māser̄t: f ¶ Dixitq₃ do.ad iosue ⁊c̄. Istd̄ exponit̄ dupl'r ab expositorib⁹ nr̄is. Vno mō vt accipiat̄ opprobriū egypti passiue.s.qd̄ sustinuerāt egyptij a filijs israel exprobrādo eis ꝙ erāt icircūcisi. S₃ h̄ n̄ vidr rōnabil'r dictū:q₂ filij isrl̄ fuer̄t i egypto s̄biecti: ⁊ in maxia s̄uitute: vt h̄r Exo.j. ⁊ iō nō ē verisile ꝙ egyptijs exprobraret. Alio mō accipiēdo opprobriū egypti actiue.s.qd̄ egyptij itulerāt filijs isrl̄.s. opprobrium s̄uitutis. q₂ l₃ i exitu de egypto fuer̄t liberati a s̄uitute egyptioꝝ:tn̄ ista libtas ꝑfecte fuit declarata qn̄ fuer̄t i terra ꝓmissiōis: et iō dicūt ꝙ loc⁹ ille vocat⁹ ē galgala/ qd̄ significat libtatē. s₃ h̄ dictū n̄ vidr bn̄ ꝯsonū textui:q₂ ablatio opprobrij videt̄ referri ad circūcisionē/cū dr: Hodie abstu.⁊c̄. q₂ illa die fuer̄t oēs circūcisi. illd̄ etiā qd̄ accipit̄ ad ꝓpositū de significatiōe galgalę nō ē veꝝ:q₂ nec Hiero. nec Remigi⁹ sic interp̄tant̄ h̄ nomē:s₃ al'r vt videbit̄. iō al'r exponit̄ s̄m heb. videl₃ ꝙ qn̄ filij isrl̄ petebāt a rege egypti de regno suo egredi:vt h̄r in Exo. egyptij q̄ ꝯstellatiōes obs̄uabāt dicebāt eis: Miseri q̄ vult̃ ire? Ecce ꝯstellatio ōndit effusionē vr̄i sanguis futurā si recedat̃. In circūcisiōe ꝟo facta ꝑ iosue effusus ē sāguis ppl'i circūcisi:q̄ effusio nō fuit eis ad vituꝑiū ⁊ malū/sed mag̃ ad bonū:q₂ circūcisio erat signaculū fidei. et sic exponūt ꝟbū dn̄i dicēt̃: Hodie abstuli op.egyp.a vo. q.d. effusionem sanguis vr̄i quā egyptij dicebāt vob futurā ad vituꝑiū ⁊ malū/ꝯuerti ad laudē vr̄am ⁊ bonū ꝑ circūcisionē. g ¶ Voca. est no.loci il.gal. qd̄ iterp̄tat̄ rota/vel circulatio:q₂ pellicula q̄ ꝑ circūcisionē abscindit̄/h₃ figurā circularē. h ¶ Māserūtq₃ ⁊c̄. h̄ agit̄ de paschę celebratione/cū dr: i ¶ Et fecerūt phase

⁂ a ¶ Et circūcide scd̄o ⁊c̄. Per h̄ aūt ꝙ circūcisio facta s̄b iosue dr scd̄a/ōndit̄ ꝙ fuit circūcisiōis spūalis figura. nam circūcisio legalis fuit p̄ma:spūalis aūt scd̄a ⁊ vera: ⁊ p̄ma fuit hui⁹ vmbra: Ro.ij.d. Nō em̄ q̄ i manifesto iudę⁹ ē:neq₃ q̄ i manifesto i carne circūcisio:s₃ q̄ i abscōdito iudeus ē:et circūcisio cordis i spū/n̄ lr̄a. h ¶ Māser̄tq₃ fi.⁊c̄. ⁊ fe.pha.⁊c̄. Per phase figuratū fuit sacr̄m eucharistię:sicut dictū fuit.s̄. diffuse Exo.xij. ⁊ .xiij. ꝑ hoc igit̄ ꝙ circūcisi fecer̄t phase/significatū fuit ꝙ circūcisi sp̄eal'r ꝑcipere deberēt sacramētū eucharistię.

⁂ Cū autē

G — h — †26.q. sed ⁊ il — Moral

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

A C Et fecerunt. Isid. Post euãgelij circũcisionem:statim in loco reuelatiõis pascha celebrat:τ agn⁹ imolat q̃ tollit pctã mũdi:τ deficiẽte mãna typice leg/primũ comedit ppl's panẽ corporis christi:quẽ icorrupta repromissionis terra.i. vgo maria ꝓtulit:cui⁹ granũ i terra cadẽs fructũ plurimũ attulit. Nota ordinẽ:postq̃ iesu christo duce p lauacri fluẽta trãsimus:τ per fidẽ spũali circũcisiõe signamur:tũc demũ pascha celebram⁹.i.imolatũ christũ credim⁹ pro salute mũdi:τ credẽtes stati pane dñici panis pascimur. a C Et comedert τc. Adam. Qñ vo exijt ppl's de terra egypti:portauit cõspersũ fermentum i vestimẽtis suis. Qd cũ defecisset:manna datũ ẽ eis. Cũ aũt venerũt ad terrã sctãz:τ fruct⁹ ceperũt ꝓuincie palmarꝫ: defecit eis mãna:τ edere ceperũt d fructib⁹ terre. Tres q̃ spẽs ciborꝫ generaliter describunt. Unũ q̃ vescimur exeuntes de terra egypti.sed h ad paruũ tp̃s sufficit. Post hec autẽ manna succedit. Tertiuz vo de terra sctã capimus fructũ quẽ de egypto portamus nobiscũ. Parua hec eruditio scholaris ẽ/vl' forte liberaliũ litterarꝫ q̃ aliqd iuuare possunt. In eremo vo.i.in huius vite statu mãna vescimur:dũ diuine legis eruditione erudimur. Qui vo meruerũt terrã ꝓmissionis itrare.i.ꝓmissa christi cõseq:edẽt fructũ e regione palmarꝫ. Vere eñ fructũ palme inueniet:q̃ deuicto hoste ad ꝓmissa perueniet. Quãtacunq̃ eñ i diuinis litteris intelligam⁹:mlto sublimiora erũt q̃ nõ i enigmate/ sed facie ad faciẽ videbimus:q2 nec oculus vidit/nec auris audiuit q̃ pparauit deus diligentibus se. Si autẽ fm litterã lex accipiat:inueniunt filij isrl' cũ melioribus vterent (mãna eñ de celo accipiebãt ex repromissione) deteriora accepisse:qbus egypti deficiẽtib⁹ cibis melior cibus successerat.i.mãna. Quomõ eñ putat meliore cibo cessante deteriorẽ successisse? b C Et vidit virum stantẽ τc. Adam. Factũ est cũ esset iesus in hiericho/respiciens oculis vidit hoiem stantẽ ꝯtra se:τ gladius euagiatus erat i manu eius. Et accedẽs iesus dixit ei: Noster es an aduersariorum? Respiciens oculis vidit pncipẽ militie vtutũ dei:tñq̃ prius nõ respexerit:sz tũc cũ pncipẽ militie dñi visurus esset: quẽ nõ velut cõmunẽ hoiem vidit/sed vtutẽ quãdã esse intellexit. Necdũ certus ẽ vtrũ diuina vtus/an cõtraria sit q̃ videtur.iõ ait: Noster es/an aduersariorꝫ? At ille ait: Ego sũ pnceps militie vtutis dñi:nũc adueni. Qd cũ audisset iesus:adorauit et dixit: Dñe qd pcipis seruo tuo? Idẽ docet iesus qd apl's: Nolite omi spũi credere:sed ꝓbate si ex deo est. Cognouit ergo iesus non solũ q2 ex deo est:sed q2 deus est. Nõ eñ adorasset nisi deũ cognouisset. Quis eñ alius est pnceps militie vtutũ nisi christus? Ois eñ celi militia/siue angeli/siue archãgeli/siue vtutes/siue dñatiões: semper omia per ipsum facta sunt:τ sub ipso pncipe militãt.q̃ est princeps principũ:τ pncipibus pncipatũ largitur/qui ait: Esto potestatẽ habẽs super decẽ ciuitates τc. Qui accepto regno regressus est. c C Cecidit iosue pronus τc. Queri potest/vtrũ angelo se ꝓstrauerit/eũq̃ dñm dixerit:an potius q2 intellexit deum esse:intelligens a quo missus fuerit/ipsum dñm dixerit:eiq̃ se ꝓstrauerit. d C Solue inquit calciamentuz tuum τc. Isid. In hiericho est iesus. Adhuc hostes obtinẽt ciuitatẽ τ nõdũ captã:τ tñ dr ad iesũ: Solue inqt calciamẽtũ tuũ: locus eñ in q̃ stas terra sctã est. Quõ hiericho terra sctã est q̃ ab hostibus detinet? Sed forte quocũq̃ venerit pnceps vtutis dñi/sanctificat locũ. Ego amplius audeo τ dico: vbi stabat moyses per seipm/locus nõ erat sanctus:sz p̃sentia dñi q̃ erat cũ eo sctificauerat locũ. Iõ dr ei: Loc⁹ i q̃ stas terra sctã est τc. Nos vo si vita τ meritis accedamus ad deũ τ digni efficiamur vt assistat nobis de⁹:dicet nobis/vt soluamus a pedib⁹ aie nre si qd i eis ẽ mortalis vinculi. hi sũt eñ pedes q̃s lauit iesus:q̃s nisi lauerit/nõ habebim⁹ ptẽ cũ illo. Si q̃ ab aia nra τ sensibus omne vinculũ mortalis culpe absoluimus:cõtinuo libẽter adheret nobis τ assistit deus.

Tres ciborũ species.

1.Co.13.d. Ibi.2.b

1.Joh.4.a

Lu.19.c

Exo.3.b

Joh.13.a

a ¶ post scdam circũcisionẽ τ sanationẽ.

cerunt phase quartadecima die mensis ad vesperũ in campestribus hiericho:τ comederũt d frugibus terre die altero et azymos panes/ et polentã eiusdem anni.

¶ q2 cũ venerit qd pfectũ ẽ/ euacuabit qd ex parte est. ¶ viuentiũ.

Defecitq̃ mãna postq̃ comederũt de frugib⁹ terre:nec vsi sunt vltra illo cibo filij isrl': sz comedert de frugibus p̃sent' anni terre chanaan.

a ¶ Aug. Lxx. i hiericho. Nõ i ipa ciuitate.s.q̃ nõdũ capta erat:sz in agro ad eã ptinente. a ¶ Tũc primũ oculos leuamus cũ christũ videre incipimus.

Cũ autẽ esset iosue in agro vrbis hiericho:leuauit oculos:τ vidit viruz stantẽ ꝯ se euãginatũ tenentem gladium:perrexitq̃ ad eum/τ ait: Noster es:an aduersariorꝫ? Qui respondit: Nequaq̃:

a ¶ ꝓmptã sniam q̃ puniret hiericho. a ¶ ad resecandã carnis nostre spurcitiã. a ¶ Nolite oi spũi credere. hinc Hiere. dr: Si separauer p̃ciosũ a vili/q̃si os meũ eris. a ¶ Christ⁹ ẽ pnceps celest militie: q2 oia p ipz facta sũt:τ dedit vnicuiq̃ pncipatũ suũ.

sed sum pnceps exercitus domini:τ nunc venio. Cecidit iosue pronus in terrã:τ adorãs ait: Quid dominus meus loquit ad seruũ suũ? †Solue inqt calciamẽtũ tuũ de pedibus tuis. Locus eñ in q̃ stas sanctus est. Fecitq̃ iosue vt sibi fuerat imperatũ.

¶ q2 intellexit deũ esse. ¶ omne mortale vinculũ. ¶ a ¶ scz aie:quos nisi lauerit iesus nõ habebim⁹ ptẽ cũ eo. b ¶ q2 ego.s.ibi sum.

Nico. de lyra

* rũt phase.i.immolationẽ agni paschal'. a C Quartadecima die mẽsis.s.pmi. b C Ad vesperũ. hic eñ erat dies τ hora hui⁹ imolatiõis:fm q habet Exo.xij. c C Et azymos panes. Talib⁹ eñ panib⁹ debebãt vti septẽ dieb⁹:vt habet ibidẽ. d C Et polentã eiusdẽ an. In hebreo hr:τ granatã. In solẽnitate eñ paschali fiebat oblatio de granis nouis excussis d manipulo p ꝯfricationẽ:vt dictũ est.s.iij.ca.et de talib⁹ poterat comedere ppl's postq̃ pmitie erãt oblate. e C Defecitq̃ mã. q2 nõ erat data a deo/ nisi in suppletionẽ victualiũ deficientium: vt ptz Exo.xvj. f C Cũ aũt eẽt iosue. Hic ꝯñr ponit ppli cõfortatio per apparitionẽ ãgeli ipi iosue q̃ erat dux populi/cũ dr: g C Et vidit vi. stã.i.angelũ i specie viri. h C Euagiatũ tenẽtẽ gl. q̃si paratũ ad p̃liũ. k C Noster es:an aduer. Igrabat adhuc eũ esse angelũ. l C Qui rñdit:neq̃q̃. supple sũ aduersariorꝫ. m C Sed suz pnceps exer. dñi. Exercit⁹ aũt isrl' hic vocat exercit⁹ dñi:q2 a dño mittebatur ad faciẽdã vĩdictã de iniqtatib⁹ habitatorꝫ tre chanaã. n C Et nũc venio. ad adiutoriũ vestrũ. Dicũt aũt hebrei/ q iste fuit michael:τ rõnabilr/ eo q daniel fuit dictũ Dañ.x.c. Nemo est adiutor meus i omibus his nisi michael pnceps vester. et angelus hic apparẽs noiat pnceps exercit⁹ isrl'. o C Cecidit iosue. ad faciendũ ei reuerẽtiã/ex q̃ cognouit eũ eẽ ãgelũ. p C Adorãs ait: adoratiõe dulie. q C Quid dominus me⁹ loquit ad ser. suum. q.d. Obedire parat⁹ sum. r C Solue calciamẽtũ τc. Sile vbũ dictũ fuit moysi in apparitiõe sibi facta i rubo: vt habetur Exo.iij. s C Loc⁹ eñ i q̃ stas sanctus ẽ. ꝓpter apparitionẽ angelicã ibi factã.

†Exo.3.b Act.7.d

Moraliter

* f C Cũ autẽ eẽt iosue i agro vrbis hiericho:leuauit oculos τ vidit virũ stãtẽ τc. Iste fuit angel⁹ apparẽs i specie viri:τ signat iesũ christũ q̃ fuit ab instãti sue ꝯceptiõis vir perfectus vtutib⁹ τ sciẽtijs. Hiere.xxxj.d. Nouũ creauit dñs super terrã: femina circũdabit virꝫ. i C Tenentẽ gladiũ.s.sniaz iudicij irrefragabilẽ. Joh.v.d. Pat omne iudiciũ dedit filio. m C Sz sũ pn. exer. dñi.i.ppli christiani. lz eñ pnceps sit nõ solũ oim hoim/sz etiã ãgelorꝫ:tñ spẽalir dr eẽ pnceps ppli christiani tñq̃ ab eo denoiati. n C Et nũc venio. Hec eñ apparitio facta fuit post populi circũcisionẽ τ phase celebrationẽ:ad significãdũ q hoibus spũaliter circũcisis τ eucharistie sacramẽto munitis/apparet christus per spẽales illuminationes:τ eos cõfortat cõtra demonũ tẽtationes.

C In ca.v. Josue vbi dr i postil. Iõ alit dr q hec circũcisio solẽnis dr secũda respectu illi⁹ quã fecit abraã: vt hr Geñ.xvij.

Additio. Expositio hec ñ ꝯsonat lre. Nã i illa circũcisione generali quã abraã fecit cũ oibus masculis de domo sua/null⁹ fili⁹ israel fuit circũcisus: nec etiã isaac q̃ nõdũ erat nat⁹/nec etiã cõceptus: ꝓut ptz in eo.ca. Geñ.xvij. Sz cũ i circũcisiõe facta p iosue/de q̃ agit.iij.ca. expsse dicit lra: Circũcide scdo filios isrl': oportet q ly scdo/referat ad aliquã circũcisionẽ generalẽ seu solennẽ q̃ in filiis israel fuisset facta: nõ ad illã de abraã/i q̃ nullus filiorꝫ isrl' circũcisus fuit. τ ideo opinio hebreistarꝫ i hoc loco tenẽda ẽ: saltẽ i pte/τ si nõ i toto. Ad cui⁹ euidẽtiã attẽdẽdũ ẽ: q filij isrl' i egypto existẽtes

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

E nō occ̄ circūcidebāt̄ i octauo die/ sic̄ fuerat p̄ceptū abraē Geñ. xvij. sȝ ex q̄cūq̧ cā seu occasiōe ꝓlōgabāt parētes circūcidere pueros suos: ꝑut ponit postil. Exo. xij. i fi. vbi d̄ israelit̄ i egypto exñtib⁹ expsse dicit: ꝙ iudei i egypto exñtes/ nimis iordiate amātes pueros suos dimittebāt eos icircūcisos: timentes ne ex circūcisiōe mors vel ifirmitas eis accideret. hec i postil. Cui⁹ signū ē: ꝙ fili⁹ moysi circūcisus fuit a mr̄e sua i itinere/ ne occideret̄ moyses ab angelo ꝓpt̄ pctm̄ incircūcisionis filij: vt ptȝ Exo. iiij. P̄resumēdū ē q̄ cū moyses omittebat ritū circūcisiōis/ saltē q̄ ad tp̄s: ꝙ ceteri israelitici min⁹ docti sil̄r fecissēt. Cū igit̄ i p̄ncipio mēsis p̄mi ꝓxio p̄cedēt̄ exitū isr̄l de egypto. p̄ceptū fuit moysi de acceptiōe agni paschal̄ et ei⁹ imolatiōe: de cui⁹ ritu et religione erat vt incircūcisus nō vesceret̄ ex eo: Exo. d̄. xij. ꝯñr dicēdū ē: ꝙ i egypto iminēte tp̄e paschali fuit facta circūcisio general̄ oim̄ filiorū isr̄l: q̄ ex aliq̄ cā (vt p̄mittit̄) circūcisionē omiserāt: respectu cui⁹ hec circūcisio per iosue facta scd̄a d̄r. q̄r inter illas duas nulla iteruenit alia circūcisio d̄ q̄ mētio fiat: p̄sertim cū lr̄a i h̄ ca. s. iosue. v. dicat: ꝙ ppl̄s nat⁹ i deserto incircūcisus fuit. Dicere ergo: ꝙ illa circūcisio in egypto celebrata fuit i eadē nocte q̄ ꝑcussa fuer̄t p̄mogenita egypti: vt hebrei dicūt/ ficticiū ē: ꝛ nō hȝ aliquā auctē/ nec verisilitudinē, ꝓpter rōnes allegatas a postil. Sed dicere ꝙ iminente tp̄e paschali: spēaliter post p̄ncipiū p̄mi mēsis/ ꝛ vsq̧ ad. xiiij. eiusdē: q̄r fuerūt filij israel i magna multitudine ꝓpt̄ solēnitatē paschalē, ꝓximo vēturā/ circūcisio facta sit: ē oino necessariuȝ.

Qd̄ āt obijcit postil. de hoc/ ꝙ nō fit mētio i scp̄tura de circūcisione egyptiaca: nō videt̄ valere. Nā ꝛ si nō fiat exp̄ssa mentio/ fit tñ tacita: vt ptȝ ex dict̄. Qd̄ etiā obijcit de ipedimēto itinerationis: valeret si i eadē nocte q̄ egressi fuerāt/ circūcisi fuissent: qd̄ nō d̄r: sȝ ꝑ aliq̄s paucos dies anticipauerunt. sciebāt em̄ horā ꝛ diē egressionis sue ex reuelatiōe diuina: vt ptȝ i lr̄a. vñ ꝛ poterant anticipare ꝑ tp̄s qd̄ sufficeret ad eoꝝ sanationē. sec⁹ i deserto/ vbi tp̄s itineratiōis pēdebat ex eleuatiōe nubis sibi ignota: vt ptȝ Exo. vl. ca. ꝛ i plurib⁹ alijs locis. Idē dicendū ad tertiā rationē quā facit postil. q̄ ꝓcederet/ si nocte egressionis fuisset facta circūcisio: ꝛ nō aliter.

Replica. In ca. v. Josue cū postil. exponeret circūcisionē hic iosue mandatā/ esse secundā respectu eius que fuerat abraē mandata. illa em̄ fuit p̄ma/ ista scd̄a. Burg. se opponit motus debilib⁹ rōnib⁹: asserēs ꝙ p̄ma non fuit circūcisio filioꝝ israel: q̄r null⁹ tp̄e abraē fuit filius israel: ꝛ ideo ista q̄ ē filioꝝ isr̄l nō pōt respectu illi⁹ dici scd̄a. Hic dico: ꝙ cui⁹ tp̄e institutiōis/ nec israel/ nec aliq̄s ei⁹ fili⁹ fuit. ipa tamē circūcisio fuit ꝓ filijs israel instituta: ꝛ nō solū ꝓ filijs/ sed ꝓ volētib⁹ ritui eoꝝ cōiungi: ꝑut expresse d̄r Geñ. xvij. Illud aūt qd̄ Bur. ꝓ colore sue opinionis addit/ ficticiū videt̄: videlicet ꝙ iudei i egypto existētes nō circūcidebāt pueros suos. Nō em̄ verisil̄e ē/ deū illius ppl̄i tantā curā habuisse: ꝛ eū suum p̄mogenitū noiasse: Exo. iiij. si hec trāsgressio circūcisionis i populo fuisset: vt fingit Bur. Nec valet qd̄ d̄ postilla. Exo. xij. allegat. Nā postilla. nō dicit exp̄sse ꝙ iudei/ sed ꝙ aliq̄ iudei nimis inordinate filios suos amātes/ dimittebāt eos in circūcisos: timētes ne ex ipsa circūcisione mors vl̄ infirmitas accideret. Illos igit̄ si q̄ vsq̧ ad exitū egypti incircūcisi remāserant: anteq̧ manducarēt pascha circūcidi oportebat. Et q̄r pauci vel nulli fuerūt: idcirco cū de ritu mādducatiōis pasche fieret mētio de circūcisione: Exo. xij. nō d̄r de incircūcisis filiorū israel: sed seruoꝝ/ peregrinorū ꝛ alienigenarū: q̄ incircūcisi ad manducationē pasche nō debebāt admitti: q̄r eadē lex in h̄ ritu esse debebat colono et indigene: vt d̄r ibidē. Si igit̄ aliq̄ iudei ex causis inordinatis circūcisionē distulissent: et eā ante exitū de egypto fecissent: talis circūcisio fuisset p̄uata ꝛ ꝑticularis: nec spāliter mādata/ nec solenniter executa: sic̄ p̄mo tp̄e abraē: ꝛ scd̄o i colle p̄putioꝝ: de quo hic d̄r. Qd̄ aūt Bur. allegat de moyse/ q̄ circūcisionē filij sui distulit: hic locū nō habet. q̄r non amore inordinato: nec ex ꝯtēptu: sȝ timore vxoris ꝛ ad eā pertinētiū incircūcisoꝝ fecit: iō existēs i via circūcisus est illo timore cessante. de qua materia vide. s̄. Exo. iiij. Nec Bur. bñ se habet i solutione argumenti postil. Nā ipse declinat argumentū postil. quo arguit: ꝙ i scriptura nō fit mentio de solenni circūcisione: vel mādata vel facta in egypto/ q̄ posset dici p̄ma/ respectu cui⁹ hec dicat̄ secūda. Hoc em̄ argumentū apud Burg. sepe reputat̄ achilles: q̄r semper arguit ab auctoritate negatiue. Sed Burg. soluēdo dicit illius circūcisionis fieri tacitā mentionē: quod tñ falsū esse ostēsum ē. s̄. q̄r potius ibi filij israel excludunt̄ q̧ includunt̄: cū tñ i tali respectu p̄mi ꝛ secūdi oporteret fieri expressā mentionē. Vñ ad satisfaciendū Bur. ꝛ suoꝝ amatoꝝ ꝯtētioni: potest dici ꝙ ly secūdo/ debet referri ad solēnē p̄ceptionē ipsi⁹ circūcisionis: q̄ p̄mo fuit facta abraē: vt ptȝ Geñ. xvij. Scd̄o hic Josue. v. nec legitur de⁹ alibi de circūcisione solēne mādatū dedisse/ nisi ibi et hic. Cōstruat̄ igit̄ lr̄a sic: Circūcide filios isr̄l. subintellige/ circūcisione scd̄o mādata: q̄ primo fuit mādata abraē. Huic ꝯstructioni ꝯsonat qd̄ sequit̄. Hec autē est cā secūde circūcisionis. et nō addit̄ filioꝝ israel: ad innuendū ꝙ ē circūcisio secūdo solenniter mādata. Per hoc tollit̄ argumentū per Bur. hic factū.

Glo. ordi.

N Iericho q̄t. Isid. Ca. VI Circundat̄ hiericho: ꝛ expugnari eā necesse ē. Gladi⁹ nō educit̄ adūsus eā: arc⁹ vel aries nō dirigit̄ ad eā: nec tela vibrant̄: tube tm̄ sacerdotib⁹ adhibēt̄: ꝛ i his muri hiericho subruunt̄. Hiericho hūc mūdū significat. vñ: Hō q̄dā descendebat ab hierl̄m in hiericho: ꝛ incidit in latrones. Forma erat ade qui de paradiso i huius mūdi exiliū trusus ē. Ceci q̄ȝ qui erāt i hiericho q̄s illumiauit de⁹: significabāt eos q̄ in h̄ mūdo cecitate ignorantie p̄mebant̄. Hiericho q̄. i. mūdus/ casura ē. cōsūmatio em̄ seculi iā dudū sctis voluminib⁹ vulgata est: consūmatio autē fiet tubaꝝ vocibus. vñ apl̄s: Canet em̄ tuba: ꝛ mortui q̄ i christo sunt resurgēt primi: ꝛ ipse dñs in iussu ꝛ in voce archāgeli ꝛ i tuba dei descēdet de celo. Tūc q̄ iesus cū tubis vincet hiericho ꝛ ꝓsternet eā: ita vt ex ea sola meretrix saluet̄/ ꝛ oñis domus ei⁹. Veniet ergo iesus ꝛ in voce tubaꝝ. Sed iam nūc oremus vt veniat ꝛ destruat mundū cū qui in maligno positus est: ꝛ omnia q̄ in mundo posita sunt. quia omne quod in mūdo est/ ꝯcupiscentia carnis est/ ꝛ cōcu

Lu. 10. e

1. Co. 15. g

1. Joh. 5. d

Ibi. 2. c

a ¶ mundus.

N Iericho aūt Ca. VI a ¶ mundana astutia: vel astructa. clausa erat atq̧ mūnita tiore filioꝝ isr̄l: ꝛ null⁹ ingredi audebat/ aut egredi. Dixitq̧ ¶ pater ¶ christū. ¶ potestatē. dñs ad iosue: Ecce dedi in man⁹

Nico. de lyra

N Iericho aūt. Hic icipit scd̄a ps p̄ncipal̄ Ca. VI hui⁹ libri de cōflictu ꝛ acq̄sitiōe terre. ꝛ primo d̄ acq̄sitione hiericho. scd̄o de acq̄sitiōe hay. ca. viij. tertio de debellatiōe q̄nq̧ regū. x. ca. q̄rto de debellatiōe pluriū regū simul ꝯgregatoꝝ. ca. xj. Prima diuidit̄ in duas ptes. s. i ꝑtē p̄ncipalē: ꝛ incidētalē. secūda icipit i princi. vij. ca. Circa captionē hiericho primo docet̄ mod⁹ captiōis. secūdo subdit̄ act⁹ executionis/ ibi: Cūq̧ iosue v̄ba fi. ꝛc. Circa primū sciendū: ꝙ dñs docuit iosue de mō captionis. ꝛ iosue denunciauit

Diuisio

Nico. de lyra

ciauit populo. Et patet littera pauc̄ exceptis q̄ exponent̄. b ¶ Et null⁹ ingredi aude. ad auxiliandū inclusos in ciuitate. c ¶ Aut egredi. ad fugiendū ꝓ sua salute. d ¶ Dixitq̧ dñs ad iosue. Dicūt aliq̄ et ꝓbabiliter: ꝙ dñs docuit iosue oer angelū sibi apparētē: vt dictū ē de his q̄ sequunt̄. s. de mō capiēdi ciuitatem.

Moraliter. a ¶ Hiericho aūt ꝛc. Per hiericho ciuitas diaboli significatur: q̄ d̄r clausa ꝑ obstinationē i pctis: ꝛ munita ꝯ fidē ꝛ mores sophistic̄ argumēt̄. Josue v̄o ꝑ quē significat̄ christ⁹: nō solū i gestis/ sȝ etiā i noie (vt dictū ē. s̄.) ꝯ ciuitatē istā ordinat exercitū. i. q̄ sūt sacerdotes portātes arcā dñi: ꝑ quos significant̄ doctores in scribēdo/ ꝛ docētes i scholis sacrā scripturā exponēdo. q̄ bñ per arcā significat̄: nā in ea diuina mysteria ꝯtinent̄. Fuerūt etiā ibi septē alij sacerdotes concrepātes buccinis: ꝑ quos significāt̄ p̄dicātes ꝓpl̄is. Esa. lviij. a. Clama/ ne cesses: q̄si tuba exalta vocē tuā: ꝛ annūcia populo meo scelera eoꝝ/ ꝛ domui iacob pctā eoꝝ. Per septem tubas pñt intelligi septē v̄tutes: q̄ p̄dicant̄ ad destruendū septē vitia ꝯtraria. Septē dieb⁹ clangēdo circūierūt. ꝛ q̄r totū tp̄s septenario dierū reuoluit̄: ideo ꝑ hos septē dies tot⁹ decursus tp̄is in quo ciuitas dei pugnat ꝯtra ciuitate diaboli/ significat̄. Septimo v̄o die fit septies circūitus: ad significandū ꝙ i septima etate mūdi fieret fortior ꝯflict⁹/ q̄ iā fact⁹ fuit tp̄e martyꝝ: ꝛ adhuc fortior erit tp̄e antichristi. Qr aūt i vltimo circūitu fit ciuitatis casus: signū ē ipsius antichristi finalis interit⁹. ij. Thes. ij. b. Quē dñs iesus interficiet spū oris sui. Per h̄ aūt ꝙ raab cū suis ꝓpter ꝯseruationē exploratoꝝ seruat̄: significat̄ ꝙ aliq̄ q̄ fuerūt de ciuitate diaboli/ ꝓpter opera misericordie finaliter saluant̄: ꝛ in ciuitate dei reponunt̄.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

A ß est: ꝛ ↄcupiſcentia oculoꝝ: ꝛ ſupbia vitę. Saluet aũt hãc ſolã q̃ exploratores eiꝰ ſuſcepit: q̃ aplos eiꝰ i fide ꝛ obedictia ſuſceptos i ſupiorib' collocauit: ꝛ ſociet hãc meretricẽ cũ domo iſrl'. Sed iã nõ reputemꝰ veterẽ culpã. aliq̃n meretrix fuit: nunc aũt vni viro caſta vgo ẽ copulata chriſto. vñ: Deſpõdi vos vni viro vginẽ caſtã exhibere chriſto. Ut ei poſſet euadere: ne cũ hiericho iteriret: validiſſimũ ab exploratorib' ſignũ ſalut' accepit ſpartũ coccineũ. p chriſti em̃ ſãguinẽ eccl'ia ſaluat'. ¶ Iſido. Hiericho luna iterp̃tat': lũa vo mũdũ ſignificat. q2 ſic lũa mẽſtruis cõpletiõib' deficit: ita h̃ mũdꝰ ad cõſũmationẽ tẽporũ currẽs q̃tidianis defectib' cadit. In arca vo eccl'ia figurat': fortes p̃dicatores in tub ęneis. Hãc em̃ vrbẽ hiericho ſeptẽ dieb' ferẽtes arcã iſraelitę/in ęneis tub clãgẽtib' circũeũt: et muri eiꝰ p arcę p̃ntiã ꝛ tubarũ ſonitũ cadũt. q2 in h̃ tpe qd ſeptẽ dieꝝ viciſſitudine volui': dũ arca fert'. i. duz orbẽ terrarũ circũiẽs eccl'ia mouet': ad p̃dicatoꝝ voces q̃ſi ad tubaꝝ ſonũ/muri hiericho. i. elatio mũdi/ꝛ ſupba ĩfidelitat' obſtacula corruũt: donec i fine tẽporũ inimica mors nouiſſima deſtruat': ꝛ ab ipioꝝ pditiõe vnica domus raab. i. eccleſia liberet': munda a turpitudie fornicatiõis p feneſtrã cõfeſſiõis/i ſanguie remiſſiõis. Iſta em̃ meretrix i hiericho. i. i h̃ mortali corpe. i. ſeculo morat': q̃ vt ſaluari poſſit/p feneſtrã domꝰ ſuę tãq̃ per os corpis ſui coccũ mittit: qd ẽ ſanguis chriſti ſignũ p remiſſiõe petõrũ ↄfiteri ad ſalutẽ. Qui inuẽti ſunt i domo illiꝰ/ſaluati ſũt ab iteritu orbis: et q̃cũq̃ intra eccleſiã repiunt'/ſaluant'. Extra hãc domũ. i. extra eccleſiã nemo ſaluat'. a ¶ Cũq̃ ioſue vba ꝛc̃. Adamã. Hiericho tubis ſacerdotũ ſubruit': vt em̃ tubaꝝ clãgor increpuit/deiecti ſunt muri. Robur em̃ mũdi ꝛ munimẽta ſacerdotalib' tubis videmꝰ eẽ deſtructa: cultũ. ſ. idoloꝝ/ fallaciã diuiationũ miniſtratã arte demonũ/cõmẽta auguꝝ/auruſpicũ ꝛ magorũ: q̃bꝰ oibꝰ velut mur' ambiebat' mũdꝰ. Inſup diuerſis phoꝝ dogmatibꝰ ꝛ eminẽtiſſimis aſſertionibꝰ ꝛ diſputationibꝰ velut pceris et robuſt' turribꝰ firmabat'. Sed veniẽs ieſus chriſtꝰ miſit ſacerdotes. i. aplos ſuos portãtes tubas ductiles p̃dicatiõis. ſ. magnificã cęleſtemq̃ doctrinã. Sacerdotali tuba primꝰ i euãgelio ſuo matthęꝰ increpuit. Marcꝰ q̃z et lucas ꝛ iohãnes his tubis cecinerũt. Petrꝰ duabus epl'aꝝ ſuarũ pſonat tubis. Jacobus q̃z ꝛ iudas ꝛ iohãnes tuba canũt p epl'as ſuas: ꝛ Lucas aploꝝ geſta deſcribẽs. Nouiſſimus paulus q̃ttuordecim epiſtol' fulminãs: quaſi tubis muros hiericho ſbuertit: ꝛ ois idolatrię machinas/ꝛ phoꝝ dogmata. b ¶ Sitq̃ ciuitas hęc ana. ꝛc̃. Adamã. Cuſtodite vos ab anathemate: ne forte ↄcupiſcatis ꝛ tollat' ab anathemate/ꝛ faciat' caſtra filioꝝ iſrael anathema: ꝛ ↄteratis vos ꝛ oẽm ſynagogã dñi. O. Uidete ne aliq̃d i vobis

2. Coꝝ. 11. a — 1. Coꝝ. 15. d — B — Tubę aplicę — 1. Coꝝ. 6. a

a ¶ mundũ. b ¶ p̃ncipẽ huius mũdi. c ¶ de/tuas hiericho ꝛ rẽgẽ eiꝰ. Omẽſq̃ formones vel quoſlibet in ſeculo potentes.

a ¶ p̃dicatores. ¶ toto tpe p̃ſentis vite.

tes viros. Circũite vrbẽ cuncti bellãtores ſemel p diẽ: ſic facietis ſex diebus.

a ¶ conſummatio em̃ ſeculi dudum ſanctis voluminibus vulgata eſt.

Septimo autẽ die/ſacerdotes tõllent ſeptẽ buccinas/q̃ꝝ vſus ẽ in iubileo: ꝛ p̃cedãt arcã fęderis. Septieſq̃ circũibitis ciuitatẽ: ꝛ ſacerdotes clãgẽt buccinis. Cumq̃ inſonuerit vox tubę lon

¶ que modo ſonat/modo tacet.

gior atq̃ ↄciſior: ꝛ in auribꝰ vr̃is increpuerit: cõclamabit ois ppl's vocifera

a ¶ Quia in cõſũmatiõe mũdi canet tuba: ꝛ mortui qui in chriſto ſunt reſurgent p̃mi: ꝛ ipſe dñs in tuba dei deſcendet de celo.

tiõe maxima: ꝛ muri funditus corruẽt ciuitat'. Ingredietũrq̃ ſinguli p locũ ↄ quẽ ſteterunt. Uocauit g̃ ioſue filius nun ſacerdotes/ꝛ dixit ad eos: Tollite arcã fęder': ꝛ ſeptez alij ſacerdotes tollãt ſeptẽ iubileoꝝ buccinas: ꝛ incedant ante arcaz dñi. Ad ppl'm q̃z ait: Ite ꝛ circũite ciuitatẽ/armati p̃cedentes arcam dñi. Cũq̃ ioſue verba finiſſet: et ſeptẽ ſacerdotes ſeptẽ buccinis clangerẽt añ arcã fęderis dñi: omniſq̃ ppl's pręcederet armati exercitus: reliquũ vulgus arcã ſeq̃bat': ac buccinis oia concrepabãt. Pręcępat aũt ioſue pplo/dicẽs: Nõ clamabit'/nec audietur vox vr̃a: neq̃ vllus ſmo ex ore vr̃o egrediet'/donec veniat dies i quo dicã vobis: Clamate ꝛ vociferami. Circũiuit g̃ arca dñi ciuitatẽ ſel' p diẽ: et reuerſa ẽ in caſtra/remãſitq̃ ibi. Igit' ioſue de nocte cõſurgẽte/tulerũt ſacerdotes arcã dñi: ꝛ ſeptẽ ex eis ſeptẽ buccinas q̃ruz in iubileis vſus eſt: p̃cedebantq̃ arcã dñi ãbulãtes atq̃ clãgentes: et armatus ppl's ibat añ eos. Uulgus aũt reliquũ ſeq̃bat' arcã: ꝛ buccinis perſonabat. Circũierũtq̃ ciuitatẽ ſcdo die ſemel: ꝛ reuerſi ſũt in caſtra. ſic fecerũt ſex diebꝰ. Die autẽ ſeptio diluculo cõſurgẽtes/circũierunt vrbẽ ſicut diſpoſitũ erat ſepties. Cũq̃ ſeptio circũitu

¶ p̃dicatores.

clãgerẽt buccinis ſacerdotes: dixit ioſue ad oẽz iſrl': Uociferami: Tradidit

¶ alij / Jubilate.

a ¶ mundus.

em̃ vobis dñs ciuitatẽ. Sitq̃ ciuitãs hęc anãthema: ꝛ omnia quę in ea ſunt

a ¶ vt nullus ſibi q̃cq̃ accipiat inde.

a ¶ gentiles ad fidem conuerſi/qui prius meretricabantur cum idolis.

dño. Sola raab meretrix viuat cum

bis ſeculare habeat': neq̃ de ſeculo vobiſcũ deferat' ad eccleſiã: ſz anathema ſit vobis ois ↄuerſatio ſecular'. Nolite mũdana miſcere diuis. O. Nolite diligere mũdũ/ neq̃ ea q̃ ĩ mũdo ſunt. vñ: Nolite ↄformari huic ſeculo ꝛc̃. Qui em̃ hęc faciũt de anathemate accipiũt. Illi quoq̃ chriſtiani q̃ ſolẽnitates gentiliũ celebrãt anathema ĩ eccl'iam itroducũt: ꝛ q̃ de aſtroꝝ curſibꝰ vitas hominũ ꝛ geſta pquirũt: ꝛ q̃ auium volatus ß ꝛ hmõi

C — 1. Joh. 2. c — Ro. 12. a

Nico. de lyra

✻ p̄cedi ciuitatẽ. a ¶ Cõciſior. i. interpolatus. b ¶ Armati p̃cedẽtes arcã dñi. Dicũt hebręi q h̃ intelligit' de filijs ruben ꝛ gad et dimidia tribu manaſſe: q̃ armati debebãt p̃cedere alios ad bellũ: vt dictũ fuit ca. j. ꝛ Nu. xxxij. c ¶ Cũq̃ ioſue verba ꝛc̃. Hic ↄñr ponit' p̃cępti executio. ꝛ p̃mo q̃tũ ad ciuitat' deſtructionẽ. ſcdo q̃tũ ad raab meretric' ſaluationẽ/ibi: Duobꝰ aũt viris. tertio q̃tũ ad ioſue imp̃cationẽ/ibi: In tpe illo. Pria ps p̃z/paucis except': q2 ponit' executio captionis hiericho ſic fuerat dicta a dño/ et p ioſue denũciata pplo. d ¶ Reliquũ vulgus arcã ſequebat': ac buccinis oia cõcrepabãt. Nõ ẽ intelligẽdũ q mulieres ꝛ paruuli ꝛ inepti ad p̃liũ circũirent ciuitatẽ: q2 in p̃ncipio huius ca. d2: Circũite vrbẽ cuncti bellatores. ꝛ ideo per reliquũ vulgus hic intelligunt' viri bellatores/tribus dan cũ alijs duabus tribubꝰ ſibi adiũctis: q2 erãt vltimi i motione caſtroꝝ: et faciebãt vltimã cuſtodiã: vt habet' Nume. x. ca. Un vbi trãſlatio noſtra habz: Reliquũ vulgus: in hebręo habet': Aggregatio. ſic em̃ vocabat' acies illa: eo q illi qui de p̃cedentibus aciebus propter laſſitudinẽ vel aliã cauſã remanebãt: poſt alios vltimę aciei aggregabant'. e ¶ Igitur ioſue de nocte cõſurgente ꝛc̃. In hebręo habet': de mane. Surrexit em̃ in aurora: quę eſt confiniũ diei et noctis: et ideo ab vtroq̃ põt denoĩari: q2 medium ſapit naturã vtriuſq̃ extremi. f ¶ Die autẽ ſeptimo diluculo ꝛc̃. Dicunt hebręi q erat ſabbatũ. ꝛ rationabiliter: q2 vocatur dies ſeptimus: et tñ nõ peccauerũt inuadẽdo et deſtruẽdo ciuitatẽ: q2 fecerũt hoc de mãdato dei (vt patet in littera) qui eſt dñs ſabbati: imo bñ fecerunt ei obediẽdo. g ¶ Dixit ioſue ad omnẽ iſraelem: vociferamini. Nõ eſt veriſil'e q tãtus exercitꝰ poſſet vocẽ eius audire: maxime q2 ſacerdotes clangebãt tubis: ꝛ ideo videt': q dicere hic accipitur p denũciare aliquo ſenſibili ſigno: vtpote p eleuationẽ vexilli/ vel aliquo hmõi: quod poterat videri a toto populo. h ¶ Sitq̃ ciuitas hęc anathema/ꝛ omnia quę in ea ſũt dño ꝛc̃. In hebręo habetur: Herem. qd habet duplicem ſignificationẽ: quia ſignificat deſtructionem ꝛ conſecrationẽ: vt diffuſius dictũ fuit Leuiti. vlt'. Utraq̃ tñ ſignificatio ↄcurrit in h̃ facto: q2 ciuitas fuit cũ habita

Diuiſio — D

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

E ☞ et hmōi obseruāt: castra dñi polluūt: ꝛ ꝑl'm dei vinci faciunt. [1.Coꝛ.5.b] Modicū em̄ fer.t.maſ.coꝛ. a ¶Igiẗ oī p. Idē: Oīs ꝑl's ðꝛ vlulaſſe vlulatu magno. Ul' ꝓm alios/iubilaſſe iubilo magno. [Pš.65.a] De ħ iubilo ðꝛ: Jubilate deo oīs terra. et alibi: Btūs ppl's q̄ [Ibi.88.c] ſcit iubilationē. Nō dixit: q̄ opaẗ iuſticiā/ vl' q̄ ſcit myſteria: ſꝫ q̄ ſcit iubilationez. In alijs timoꝛ dñi fa [Ibi.111.a] cit bonū vel btm̄: ſꝫ vnū tm̄ hoiez. Btūs em̄ inq̄t vir q̄ timet dñm. Alibi etiā plu [Mat.5.a.] res fiūt bti: ſic paupes ſpū/ vel māſueti/ vel pacifici / vl' mūdi coꝛde. Hęc aūt btitudo ꝓfuſa vniuerſū ꝑl'm btificat. ſ. qui ſcit iubilationē. Un̄ videẗ mihi iſta iubilatio quēdā ɔcoꝛdię ꝛ vnanimitat' ſignificare affectū. q̄ ſi icidat i duos vel i tres [Joh.14.b.] chꝛiſti diſcipulos: oīa q̄cūq₃ petierint in noīe ſaluatoꝛis/fiēt eis. Si autē tāta fuerit btitudo vt oīs ꝑl's vnanimis maneat: idē dicat eodē ſēſu/eadē ſnīa: tali ꝑl'o eleuāte vnanimiẗ vocē/fiet qđ i actibus [Act.1.b.et.2.a.] apl'oꝝ ſcp̄tū ē: Quia terręmot' magnus fact' ē/ vbi vnanimes oꝛabāt apl'i cū mulierib' ꝛ maria mr̄e ieſu. ꝛ ħ ťręmotu cadēt oīa ťrena: et mūd' ip̄e ſbuerteẗ. Ad [Joh.16.g] ħ ieſus exhoꝛtaẗ dicēs: Cōfidite: ego vici mūdū. Illo q̄ duce a nobis vict' ē mūdus/ ꝛ muri ei' collapſi ſunt: qb' etiā hoies ſeculi nitebāẗ. b ¶Et clangen. Unuſq̄ſq₃ nr̄m debet hęc i ſemetipo cōplere. Habes i te ieſuꝫ ducē ꝑ fidē. Fac tibi tubas ductiles ex ſcripturis ſctīs: inde duc ſenſus/inde ſermones: iō em̄ tubę ductiles dicūtur. In ipſis cane. i. in pſalmis/i hymnis/ i cātic' ſpūalib'. Si i talib' cecineris tubis: ꝛ ſepties arcā teſtamēti circūtuleris. i. ſi legis myſtica p̄cepta ab euāgelic' nō ſepes tubis: ſi etiam iubilationis ɔſenſū de temetipo exigas. i. ſi cogitationū ꝛ ſenſuū tuoꝝ ppl's cōcoꝛdē ſemp ꝛ cōſonā ꝓferat vocē: et ſi nō aliq̄n verū dicas/aliq̄n adulādo mentiaris: ſi nō mō blandus remiſſione/ mō [F] truculētus iracūdia: ꝛ ſi nō intra te caro [Gal.5.c] ɔcupiſcat aduerſus ſpm̄/et ſpūs aduerſus carnē: vocē iubilationis emitte: qꝛ tibi victus eſt mūdus. Hinc paulus dice [Ibi.6.c] bat: Mihi autē abſit gl'iari niſi in cruce dñi nr̄i ieſu chꝛiſti: ꝑ quē mihi mūd' crucifix' ē/ ꝛ ego mūdo. c ¶Muri ilico coꝛruerūt. In aduentu ieſu muri hiericho ſbuerſi ſūt: i aduētu chꝛiſti viciẗ mūdus. vn̄ Pau. Qđ erat ɔ̄ꝛiū nob̄ tulit d̄ [Col.2.c] medio/affigēs illđ cruci: ꝛ exuēs p̄ncipatus ꝛ ptātes/ traduxit libere triūphans eos i ligno cruc'. Ex his ꝟbis itelligo: ꝙ vidētes pugnā ieſu: cęleſtes ꝟtutes/p̄n [Matth.12.c] cipat' ꝛ poteſtates/alligatū foꝛtē/ꝛ vaſa ei' diripi: increpuerūt cęleſtib' tubis: qꝛ alligato p̄ncipe mūdi victus eſt mundus: ꝛ vocē iubilatiōis i triūpho chꝛiſti cęleſtis exercit' dedit. Uere q̄ liberatus eſt ppl's gentiū q̄ hāc iubilationē nouit: ꝛ myſteria agnoſcit ꝛ credit. d ¶Ingreſſiq₃ iuuenes eduxerūt. Adam. Raab meretricē et oēm domū p̄ris ei' ☞ viuificauit

vniuerſis q̄ cū ea in domo ſunt. a ¶p̄dicatoꝛes. b ¶Ite i mūdū vniūſū: Abſcōdit em̄ nūcios q̄s direxi/ p̄dicate euangeliū oī creature. ¶. i. nihil mus. Uos aūt cauete/ne de his mūdanū vobiſcū in eccleſiā deferatis. q̄ p̄cepta ſūt quippiā cōtingat'/ a ¶Modicū ꝛ ſitis p̄uaricationis rei: ꝛ oīa ca a em̄ fermentum totā maſſam coꝛrumpit. ſtra iſrl' ſub pctō ſint atq₃ turbentur. Quicq̄d aūt auri aut argēti fuerit ꝛ valoꝝ ęneoꝛum ac ferri/ dño cōſecreẗ/repoſitū i theſaur' ¶iubilante. a b eius. †Igiẗ oī ppl'o vociferāte/ꝛ clāgentibus tubis: poſtq₃ in aures multitudinis vox ſonituſq₃ ¶cultus idoloꝛum/ fallatia diuinationis ꝛ huiuſmodi. c increpuit/muri ilico coꝛruerunt: ꝛ aſcēdit vnuſq̄ſq₃ ꝑ locū q̄ ɔtra ſe erat. Cęperūtq₃ ciuitatē: ꝛ inẗfecerunt oīa q̄ erant in ea/a viro vſq₃ ad mulierē/ab infante vſq₃ ad ſenē. Boues q̄ꝫ ꝛ oues ꝛ aſinos i oꝛe gladij ꝑcuſſerūt. Duobus autē viris qui exploꝛatoꝛes b miſſi fuerant/dixit ioſue: †Ingredimini domū mulier' meretric': ꝛ producite eam/ꝛ omnia quę illius ſunt: ſicut illi iuramento firmaſtis. d Ingreſſiq₃ iuuenes edu c xerunt raab et parentes eius/fratres quoq₃ ꝛ cunctā ſuppellectilem ac cognationē illius: ꝛ extra d caſtra iſrl' manere fecerūt. Urbē aūt ꝛ oīa q̄ inuēta ſūt i ea/ſuccēderūt: abſq₃ auro ꝛ argēto/ꝛ vaſis ęneis ac ferro q̄ in ęrariū dñi cōſecrarunt. †Raab ꝟo meretri e cē ꝛ domū p̄ris ei'/ꝛ oīa q̄ ha a ¶qꝛ rami de oleaſtro exciſi inſerti ſunt in radicē pinguedinis oliue. bebat/fecit ioſue viuere: et hābi f tauerūt i medio iſrl' vſq₃ i p̄ſentē diē: eo ꝙ abſcōderit nūcios q̄s miſerat vt exploꝛarent hiericho. In tpe illo imp̄cat' eſt ioſue/ di g cēs: Maledict' vir coꝛaꝫ dño/q̄ ſuſcitauerit et ędificauerit ciuitatē hiericho. In p̄mogēito ſuo fū h damēta illi' iaciat: ꝛ i nouiſſimo i liberoꝝ ponat poꝛtas eius.

Nico.de lyra

✱ toꝛibus deſtructa: aurum ꝟo ꝛ argētum/ęs ꝛ ferrū/quę inuēta fuerūt ibi: fuerūt reſeruata et dño ɔſecrata: ita ꝙ de cętero non poſſent humanis vſib' applicari: ſed ad faciēdū inde illa quę erāt neceſſaria ad cultum dei. Hiericho em̄ fuit pꝛima ciuitas capta a filijs/iſrael ꝛ ſpeciali miraculo: ideo ioſue cōuenienter eā poſuit ſub anathemate aliqua deſtruendo omino in ſignū diuinę iuſticię: et aliqua q̄ poterant venire in pꝛędā bellantiū dño ɔſecrādo tāq₃ p̄mitias p̄daꝝ: ſic ꝛ de fructib' aīaliū et ťrę dabanẗ p̄mitię. Sic aūt nō fuit de p̄da hai ꝛ aliarū ciuitatū/vt ðꝛ. ĩ. Cauete ne de his q̄ p̄cepta ſūt vobis q̄ppiā ɔtingatis: ꝑ auariciā accipiēdo aliq̄d de ill' q̄ debebāt deſtrui ꝛ cōburi: vl' de his q̄ debebāt dño ɔſecrari. a ¶Et oīa ca. iſrl' ſub pec. ſint. i. ſb pęna pcti: qꝛ ꝓ pctō aliqꝝ vel etiā vnius/q̄ eſt ꝑs alicui' cōmunitatis: tota cōitas puniẗ aliq̄n/ et iuſte: et maxime a dei/cui oēs ſunt debitoꝛes moꝛtis. Et hęc materia diffuſius fuit ꝑtractata Deute. xxiiij. ſup illud verbū: Nō occidenẗ patres ꝓ filijs ꝛc. ſicut accidit ꝓ pctō aehan: vt habeẗ ca. ſequenti. Cętera patēt i littera. b ¶Duob' aūt viris. Hic ɔ̄ńter agiẗ de raab ſaluatione: quā ipoſuit ioſue duob' exploratoꝛibus: qꝛ eā ꝛ domū eius meli' cognoſcebāt: ꝛ qꝛ ad ħ ꝑ iuramentū aſtricti erāt: vt dictū fuit. s̄. ij. ca. c ¶Ingreſſiq₃ iuue. ꝛc. Queriẗ hic: quō iſti duo exploꝛatoꝛes vocaẗ iuuenes. Tū qꝛ ad exploꝛādū ſolēt mitti viri pꝛudentes ꝛ aſtuti: nō aūt iuuenes inepti ꝛ inexperti. Tū qꝛ. s̄. dictum eſt ca. ij. ꝙ caleph fuit vn' de illis duob': vt dicūt hebꝛęi: qui tamē iam fere erat octogenarius. quia quadraginta erat annoꝝ q̄n moyſes miſit eum cū alijs de cadeſbarne ad exploꝛanduꝫ terrā pꝛomiſſionis: vt habeẗ. ĩ. xiiij. ca. Ab illo ꝟo tpe vſq₃ ad tranſitū ioꝛdanis fluxerunt anni triginta nouē: qꝛ miſſio illa facta fuit anno ſecūdo egreſſiōis de ęgypto. Ab egreſſu ꝟo illo vſq₃ ad ingreſſum terrę pꝛomiſſionis fluxerūt anni. lx. ꝛ ſic patet ꝙ i captiōe hiericho caleb habebat. lxxix. annos. Ad hoc dicendū: ꝙ vocaẗ hic viri ꝛ iuuenes: vt patet in textu: viri rōne ętatis ꝛ pꝛudētię: iuuenes ꝟo ratiōe aptitudinis ꝛ audacię ad p̄diēdū ad bellū. Un̄ ꝛ đ caleb ðꝛ. ĩ. xiiij. ca. ꝙ cū eēt. lxxxv. ānoꝝ: erat ita foꝛt' ꝛ potēs ad p̄diendū ꝛ bellanduꝫ ſicut q̄n fuerat. xl. annoꝝ. d ¶Et extra ca. ꝛc. qꝛ non erāt adhuc incoꝛpati ꝑl'o iſrl'. e ¶Raab ꝛc. fecit ioſue viuere. Licet em̄ p̄ceptū fuiſſet Nume. xxxiij. ꝙ oēs habitatoꝛes illius terrę diſperderenẗ: tamen cū raab ꝛ ſibi coniunctis fuit diſpenſatū/q̄tuꝫ ad vitā ꝛ cohabitationē ꝓpter ſpeciale factū ſuę fidei ꝛ ꝟtutis: quod fuit exp̄ſſuꝫ. s̄. ij. ca. In p̄cept' autem decalogi quę ſunt de dictamine iuris naturalis/nō cadit talis diſpēſatio. f ¶Et habi. in medio iſrael. cōuerſi ad iudaiſmū. g ¶In tēpoꝛe illo. Hic deſcribiẗ ioſue ip̄recatio. Ciuitas em̄ hiericho miraculoſe fuerat euerſa/ vt dictū eſt: ideo ad huius facti memoriā ꝛ dei gloꝛiā: optabat ioſue ꝙ nō reędificareẗ: ideo ioſue imp̄catus fuit malum pęnę ei qui reędificaret eam in poſterū/di. h ¶In p̄mo ſuo fun. illius iaciat. id eſt pꝛimogenitus ei' moriaẗ q̄n ponet fundamenta. i ¶Et in no. li. po. poꝛtas eius. id eſt vltim' liberoꝝ ſuoꝝum moꝛiatur in poſitione poꝛtarum. Et ſic accidit abiel qui eā reędificauit: vt habeẗ. iij. Regū. xvj. in fine. ¶Q̄m̄ breuis eſt ſentētia hui' ca. pōt breuis hic moꝛalitas poni. Hiericho ſignificat ciuitatē culpę: quaꝫ facit amoꝛ ſui vſq₃ ad ɔtēptū dei. Hęc ciuitas triplici muro claudiẗ. ſ. muro carnalis cōcupiſcētię/tpalis affluentię/mundialis excellentię: qui triplex mur' ſubuertiẗ ſonitu ſanctę p̄dicatiōis/ clamore deuotę oꝛationis/circūitu ꝓprię diſ ✱ cuſſionis:

[Heb.11.] [h] [†.s̄.2.c] [†32.q.] [integri] [Moꝛ]

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

A ꝟ viuificauit iesus: ⁊ adiecta ē ad israel vsq᷒ i hodiernū diem ⁊c̄. Quō vsq᷒ i hodiernū diē adiecta ē? Hoc eñ mor̄ ē scṫē scp̄tu re: dicere de his q̄ vsq᷒ ad finē vitę vel sęculi ꝑmanēt. vt h̄ ē p̄r moabitaꝝ vsq᷒ i hodiernū diē ⁊c̄. i. vsq᷒ i finē sęculi: ⁊ diffamatus ē sermo iste apud iudęos vsq᷒ i hodiernū diē. i. q̄diu stat sęculū. Raab ꝟo quō adiecta est domui isrl̄ vsq᷒ i hodiernū diē? An mr̄i posteritas ascribit̄/ vt videat̄ i sobole seruari: an mag̃ itelligēdū ē: ꝙ ꝟe isrl̄ sociata ē vsq᷒ i hodiernū diē? Ram⁹ eñ oleastri apponit̄. i. inserit̄ i radicē oliuę bonę: et adiungit̄ isrl̄ vsq᷒ in hodiernū diem: q2 in illoꝝ radice nos ex gētib⁹ assumpti: q̄ aliq̄n meretricabamur lignū ⁊ lapidez ꝓ deo colētes/ facti sum⁹ ꝑ fidez christi sursū: ille āt ppl̄s ꝓp̄t icredulitatē deorsum. Qui eñ i se hz christum q̄ ē caput oim̄/ efficit̄ i caput: illi autē q̄ negauerūt eū/ facti sunt i cauda: et q̄ erāt p̄mi/ facti sunt nouissimi.

Roma. 11. c.

Ca. VII

Filij āt ⁊c̄. seq̄t̄: a ¶ Iratusq᷒ est dñs ⁊c̄. Adamā. Nō ociose trāscurrēdū ē: ꝙ vno peccante ira sup omnē pplm̄ vēit. Hoc accidit q̄n sacerdotes q̄ pplo p̄sūt: erga delinquētē benigni videri volunt: ⁊ verētes peccātiū liguas ne forte de eis male loq̄ntur: sacerdotalis sęueritat̄ imemores/ peccantē corā oib⁹ nolunt publice arguere vt cęteri timorē habeant: nec malū auferunt ex se ipsis: nec tradunt hmōi sathanę i interitū carnis vt sp̄us salu⁹ sit: ⁊ dū vni parcunt: vniūsę eccl̄ię moliunt̄ interitū. Ex vna eñ oue morbida grex vniuersus ifi cit̄. Obseruem⁹ ḡ nos inuicē: ⁊ vniuscuiusq᷒ ꝯseruatio nota sit: maxīe sacerdotib⁹ ⁊ ministr̄. Oēs eñ vnū corpus sumus i christo. Tu q̄ p̄sides hui⁹ corpis ocul⁹ es: vt oia circūspicias/ ⁊ oia vētura ꝓuideas. Pastor es: ouiculas dñi vides ferri ꝑ p̄cipitia ⁊ ꝑ p̄rupta pēdere: nō occurris/ nō reuocas saltem: nec clamore deterres. Hęc n̄ iō dicim⁹ vt ꝓ leui culpa aliq̄s abscindat̄: sed si forte monit⁹ vel correct⁹ semel/ iterꝫ ⁊ tertio nō emēdat̄: vtamur medici disciplina. Si oleo ꝑunxim⁹/ si emplastris mitigauim⁹: malagmate molluim⁹: nec tñ cedit medicamēt̄ tumoris duricia: solū supest remediū resecādi. vñ: Si man⁹ tua scād. te: abscinde eā et ꝓ. abs te. h̄ est qd̄ dic̄: vt ego q̄ videor tibi man⁹ eē dextera ⁊ p̄sbyter noior/ ⁊ ꝟbū dñi p̄dicare videor: si aliq̄d ꝯtra euangelij regulā gessero: vt scādalū eccl̄ię faciā: in huius ꝯsensu vniuersa eccl̄ia ꝯspirās excidat me/ et ꝓiiciat a se. expedit eñ tibi ecclesię absq᷒ me manu tua q̄ male agēdo scādalū feci/ introire i regnum cęloꝝ: q̄ mecum ire in gehennā. ¶ Aug⁹. Quęri solet quō iuste pro pctis alterius in alios vindicet̄: cum in lege dictū sit: nec p̄res ꝟ pro filiorum/

Nu. 16. d
1. Tim. 5. d.
1. Cor. 5. b
Gal. 3. d
B
Mat. 5. d
Questio
Deu. 24. c

Fuit ergo dñs cū iosue: et nomē ei⁹ in oī terra vulgatū ē. Ca. VII

Filij aūt isrl̄ p̄uaricati sunt mandatum: ⁊ vsurpauerūt de anathemate. † Nā achā fili⁹ charmi/ filij çabdi/ filij çare de tribu iuda/ tulit aliq̄d de anathemate. Iratusq᷒ ē dñs ꝯ filios israel. Cūq᷒ mitteret iosue de hiericho viros cōtra hai/ quę est iuxta bethauen ad orientalē plagam oppidi bethel/ dixit eis: Ascendite ⁊ explorate terrā. Qui p̄cępta cōplētes/ explorauerunt hai. Et reuersi dixerūt ei: Nō ascendat ois ppl̄s: sed duo vel tria milia viroꝝ pergāt ⁊ deleāt ciuitatē. Quare ois popul⁹ frustra vexetur cōtra hostes paucissimos? Ascenderunt ergo tria milia pugnatoꝝ. † Qui statim terga vertētes/ ꝑcussi sūt a viris vrbis hai: et corruerunt ex eis triginta ⁊ sex hoies: ꝑsecutiq᷒

a ¶ In palipomenō achar: in iosue achan/ vel achor.

digne tulerit. s. iudas scarioth: vt h̄r Ioh. xij. b ¶ Et vsurpauerūt de anathe. i. de ꝯsecratis dño. s. auꝝ ⁊ argētū: vt patebit. i̇. eo. ca. q̄ tñ erāt ꝯsecrata dño: vt dictum ē. vj. ca. Et dr̄ anathema ab ana qd̄ ē sursum/ ⁊ thesis qd̄ ē positio: q2 ꝯsecrata dño sursū vl̄ seorsū ponebāt̄/ ne hūani vsibus applicarent̄. c ¶ Nā achan fili⁹ char. Sic debet nomiari ꝑm Hiero. ⁊ sic ē in hebr̄. nec alicubi noiat̄ achor in hebręo. sed vitio scp̄toꝝ noiat̄ hic achor. d ¶ Iratusq᷒ est dñs contra filios israel. q2 ꝓ pctō vnius de cōitate/ alij de illa cōmunitate puniunt̄: vt dictum est. s̄. vj. ca. e ¶ Cunq᷒ mitteret. Hic ꝯñr describit̄ pcti ꝑpetrati cognitio. ⁊ primo i generali. scd̄o in speciali/ ibi: Surge sanctifica pplm̄. Circa primū sciēdū ꝙ genus pcti in generali fuit cognitū per diuinā reuelationē ad p̄ces iosue. ⁊ iō circa h̄ sic ꝓcedit̄. q2 primo ponit̄ deprecationis occasio. secundo ipsa depcatio/ ibi: Iosue ꝟo. tertio dñi responsio/ ibi: Dixitq᷒ dñs. Circa primū sciēdū/ ꝙ occasio depcationis fuit: eo ꝙ filij isrl̄ missi a iosue cōtra ciuitatē hai fuerunt debellati: ⁊ reliqui de pplo in timore positi/ ⁊ per ꝯñs periculo expositi: vt ptꝫ in lr̄a. Pręmittit̄ tñ situs ciuitatis/ cuꝫ dr̄: f ¶ Quę ē iuxta bethauen ⁊c̄. Dicunt aliq̄ ꝙ eadē ē ciuitas bethel et bethauē. sed vocata ē bethel a iacob: eo ꝙ vidit ibi scalam: vt habetur Gen̄. xxviij. d. vbi dr̄: Appellauitq᷒ nomē vrbis bethel: qd̄ interp̄tat̄ dom⁹ dei. Sꝫ postea vocata ē bethauen. i. dom⁹ idoli: eo ꝙ hieroboā posuit ibi vituluz aureū a pplo adorandū: vt habet̄. iij. Regū. xij. ca. Primū autē qd̄ hic dr̄. s. ꝙ sit eadē ciuitas bethel ⁊ bethauē. bn̄ ē verisil̄e. tum q2 in textu idem situs determinatur vtriusq᷒. tum q2 h̄ dicit Rab. Sa. sup Osee. x. a. sup illud ꝟbū: Vaccas bethauē coluerūt. Sed scd̄m nō videt̄ verū. s. ꝙ noiata sit bethel a iacob. q2 illa ciuitas quā sic noiauit iacob/ est eadē ciuitas cū hierusalē: ꝑm ꝙ dicūt cōiter doctores. ꝓut diffusius fuit declaratū Gen̄. xxviij. Illa autē bethel de qua fit h̄ mentio/ ē lōge sita a hierusalē: vt patet per descriptionē terrę sanctę: ⁊ sic nō est eadē. Itē q2 vt habet̄. iij. Reg. xij. ad h̄ posuit hieroboā vitulum aureū in ista bethel: ne ppl̄s israel iret in hierusalē ad adorandū dñm. ⁊ sic patet ꝓpositū. Silr̄ qd̄ dr̄: ꝙ nominata est bethauen: eo ꝙ hieroboā posuit ibi idolū/ videtur aliqualiter extraneū. Quia iosue scripsit istū libꝝ. a t̄p̄e ꝟo iosue vsq᷒ ad tempus hieroboam fluxerunt anni quingēti/ vel ꝟ circiter. q2

C
† j. 22. d
1. Pa. 2. a.
1. q. 4. eccl̄ia.
† 45. di. sꝫ illo
50. dis. c. si q̄s diacon⁹.
D

Moralit̄. a ¶ Filij aūt isrl̄ p̄uaricati sūt ⁊c̄. Sequit̄. c ¶ Nā achan fili⁹ charmi ⁊c̄. Sic eñ debet scribi. quia sic scribit̄ i hebręo. Per achan q̄ tribulator iterp̄tat̄: ⁊ erat d̄ filijs israel/ q̄ ꝓpter ei⁹ pctm̄ fuerūt tribulati: significat̄ malus religiosus: ꝓpter cui⁹ maliciā alij religiosi inculpant̄. ⁊ h̄ significat̄ ꝑ hoc qd̄ dr̄: Filij autē israel p̄uaricati sunt. licet solus achan fuerit p̄uaricat⁹. De isto dr̄ ꝙ furatus fuit regulam aureā. Regula ꝟo bt̄i Frācisci aurea dr̄/ ⁊ silr̄ regulę alioꝝ religiosoꝝ: eo ꝙ inducunt ad charitatē dei ⁊ ꝓximi. q̄ ꝑ aurum signat̄: eo ꝙ sicut auꝝ inter metalla p̄ciosius ē/ sic charitas iter ꝟtutes. i. Cor. xiij. d. Maior autē hoꝝ ē charitas. Hāc autē regulā aureā furat̄ mal⁹ religiosus. Nā furtū ē ꝯtrectatio rei alienę inuito dño. Dñs aūt regulę religiosę ꝯueniēter dr̄ institutor ipsi⁹. s. beat⁹ Bn̄dict⁹/ Frācisc⁹/ ⁊ sic de alijs. Mal⁹ autē religiosus frāgendo regulā/ ꝯtra voluntatē institutoris tractat eaꝫ. Similiter vestē furat̄: nā indigne portat habitū religionis sanctę. Et argentū operit humo. Per argētū intelligi potest quęlibet gr̄a gratis data. s. scientia/ eloquētia/ et hmōi. q̄ malus religiosus terra operit: nā ad questum terrenuꝫ talia conuertit. Sed p̄cepto iosue talis morit̄ in valle achor: q̄ iterpretatur vallis tribulatiōis. ⁊ ideo significat pęnā gehennę: q̄ ꝑm doctores est in ꝓfundis terrę. In hac igit̄ valle achan punit̄: ad significanduꝫ ꝙ malus religiosus ad mortem gehennę per christi iudicium condemnatur.

Moraliter

Nico. de lyra

ꝟ cussiōis. q̄ circūit⁹ debet fieri septē vicib⁹. i. ꝑfecte: q2 perfectio nūero septenario designat̄: q̄ eñ ꝯuertit̄ d̄ culpa ad gr̄az/ debet diligēter ⁊ ꝑfecte discutere ꝓpriā ꝯsciaꝫ. Quicq̄d āt i hac ciuitate repit̄ saluti ꝯtrariū debet iterimi. Qd̄ āt iuenit̄ ibi auri philosophicę sapię/ argēti eloq̄ntię/ vasoꝝ ęneorū. i. natural̄ industrię/ q̄ valet ad multa: sic̄ ⁊ vasa ferri. i. corꝑal̄ ⁊ t̄p̄al̄ potētię: debet dño ꝯsecrari. i. d̄ cętero bonis actib⁹ applicari. Raab cū suis ꝓp̄t op⁹ pietat̄ saluat̄: q2 ꝑm dictū saluator̄ Mat. v. a. Bt̄i misericordes: q̄m ipsi misc̄diam conse. ⁊c̄. Ca. VII

Filij aūt isrl̄. Hic incidētalit̄ ponit̄ factū achan. Et diuidit̄ i tres ꝑtes. q2 p̄mo describit̄ pcti perpetratio. scd̄o ꝑpetrati cognitio/ ibi: Cūq᷒ mitteret. tertio cogniti punitio/ ibi: Misit ḡ iosue. Circa primū dr̄: a ¶ Filij aūt isrl̄ p̄uari. sūt. Licꝫ aūt vn⁹ solus i h̄ peccauerit: tñ generalit̄ dr̄: Filij autē isrl̄ p̄uaricati sūt: eo mō loq̄ndi q̄ factū vni⁹ de cōitate/ maxīe i mal̄/ toti cōitati attribuit̄. sic̄ vno fratre minore peccāte publice dr̄/ fr̄es minores fecerūt h̄. et ꝑ talē modū loq̄ndi dr̄ Mat. xxvj. de vnguēto effuso sup caput iesu: Videntes autē discipuli/ indignati sunt ⁊c̄. cū tñ vn⁹ sol⁹ indigne

Diuisio

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

E ☞ ꝓ filioꝝ/ nec filios ꝓ patrū iniq̄tatibꝫ eē puniēdos: an illud iu/dicātibꝫ hoībꝫ ē p̄ceptū/ ne quēq̄ ꝓ altero puniāt. Dei aūt iudicia nō sunt eiuscemodi: q̄ alto ⁊ iuisibili cōsilio suo nouit q̄tenus extēdat etiā hoī i tp̄alē pœnā salubrēq̄ terrorē. Nō eñ aliq̄d dirū/ q̄tū attinet ad vniuersi mūdi administrationē ꝯtigit mortalibꝫ cū moriunt̄ qñq̄ morituri: et tñ apud eos q̄ talia metuūt disciplia sācit̄: vt nō se solū q̄sq̄ curet i pp̄lo/ sz iuicē sibi adhibeāt diligētiā: et tāq̄ vnius corꝑis et vnius hoīs alia pro alijs sint mēbra sollicita. Nec tñ credēdū ē/ etiā i pœnis/ q̄ post mortē irrogāt̄/ aliū ꝓ alio posse dānari: sed i his tm̄ rebꝫ hāc irrogari penā q̄ finē fuerint habiturę: ⁊ si nō eo mō finirēt̄. Sil'r et ōndit̄ q̄ntū cōnexa sit in pp̄li societate ipsa vniuersitas: vt nō i seipsis singuli/ sed tāq̄ ptes i toto existiment̄. Per vnius q̄z pctm̄ mortēq̄ paucoꝝ admonitus ē pp̄ls vniuersus/ tanq̄ i corꝑe vniuerso q̄rere quod amissū est. Simul etiā ōnsū est: quantū malū fieret si vniuersa cōgregatio peccasset: qñ ne vnꝰ quidē ita potuit iudicari/ vt ab eo possent cęteri esse securi. At vo si achan ab aliq̄ inuētꝰ ⁊ cōp̄hēsus ⁊ criminis reus/ ad iudiciū iesu fuisset adductꝰ: nō putādū ē hoīem iudicē quēq̄ aliū q̄ societate facti eiꝰ nō teneret̄/ iō ꝓ illo vel cū illo fuisse punitū. Nō eñ mādatū leg' licebat excedere qꝺ datuz est hoībꝫ: ne iudicio suo qꝺ i hoīez hoī visum vel ꝑmissū ē: alteꝝ ꝓ altero arbitraret̄ eē plectēdū. Lōge autē secretiori iudicio iudicat deus qui potēs est/ etiam post mortez qꝺ hō nō pōt vel liberare vel perdere. Uisibiles igit̄ afflictiones hoīm vel mortes/ qm̄ his q̄bꝫ ingerunt̄ ⁊ obesse ⁊ ꝓdesse pñt: nouit dñs in occulto ꝓuidētię suę quēadmodū iuste q̄busq̄ dispēset: etiā cuz aliorum pctā in alijs videt̄ vlcisci pœnas iuisibiles q̄ nocent ⁊ non ꝓsunt. ita nullus deo iudice ꝓ alienis pctis luit: sicut (hoīe iudice) luere nullus nisi ꝓ sua culpa istas visibiles debet: Hoc eñ p̄cepit hoī iudici deus: vt in his q̄ ad humanū iudiciū pertinent iudicāda: quod in suo iudicio facit ipse quo potestas hūana nō aspirat.

Heb. xi. d.

F

☞ Regulā

sūt eos aduersarij de porta vsq̄ ad sabarim: ⁊ ceciderūt per prona fugiētes. Pertimuitq̄ cor populi: ⁊ ad istar aq̄ liq̄factū ē. Josue vo scidit vestimēta sua: ⁊ pronus cecidit in terraz coram arca domini vsq̄ ad vesperā/ tā ipse q̄ omnes senes israel. Miserūt q̄ puluerē sup capita sua: ⁊ dixit iosue: Heu dñe deus: Quid voluisti transducere populū istum iordanē fluuiū: vt traderes nos in manꝰ amorręi ⁊ ꝑderes: Utinā vt cępimꝰ māsissemꝰ trans iordanē. Mi dñe deus quid dicā: videns israelē hostibus suis terga vertentē: Audient chananęi ⁊ oēs habitatores terrę: et parit̄ cōglobati circūdabūt nos: atq̄ delebūt nomen nostrum de terra: ⁊ quid facies magno nomini tuo: Dixitq̄ dñs ad iosue: Surge: cur iaces ꝓnꝰ in terra: Peccauit isrl': ⁊ p̄uaricatus est pactum meum: tuleruntq̄ de anathemate: ⁊ furati sunt atq̄ mentiti: ⁊ abscōderūt iter vasa sua. Nec poterit isrl' stare añ hostes suos eosq̄ fugiet: q̄ pollutꝰ ē de anathemate. Nō ero vltra vobiscū/ donec cōteratis eū q̄ huiꝰ sceleris reus est. †Surge sanctifica populū/ ⁊ dic eis: Sanctificamini in crastinum. Hęc eñ dicit dñs deꝰ isrl': Anathema in medio tui est israel: Nō poter' stare corā hostibꝰ tuis: donec deleat̄ ex te qui hoc contaminatꝰ est scelere. Accedetisq̄ mane singuli ꝑ tribus vr̄as: ⁊ quācunq̄ tribū sors inuenerit/ accedet ꝑ cognatiōes suas: et co

Nico. de lyra

✱ circit̄. q̄ q̄drigētesimo octogesimo anno ab egressu filioꝝ isrl' de ęgypto fūdauit salomon tēpluz anno q̄rto regni sui: vt hr̄. iij. Reg. vj. Ip̄e aūt regnauit q̄draginta annis: vt hr̄. iij. Reg. xj. Hieroboā vo regnauit post mortē salomonis: vt ptz ibidē. xij. ca. ⁊ tunc fecit vitulos aureos. Ab exitu vo de ęgypto vsq̄ ad destructionē ciuitat' hai ⁊ bethauen ꝑ iosue/ fluxerūt tm̄. xl. anni integri: ⁊ ido si tunc bethauen vocabat̄ a facto hieroboā futuro ꝑ q̄ngentos annos: videt̄ extneū. Nisi dicat̄ ꝙ iosue i sp̄ū vidit h̄ futuꝝ: ⁊ sic eaz noīauit i h̄ libro ꝑ anticipationē: q̄ anticipatio ē ml'tū magna. Et iō aliter pōt dici/ ꝙ vocata ē bethel. i. domꝰ dei: eo ꝙ abraaz ędificauit altare dño inter bethel ⁊ hai/ habens bethel ab occidēte: vt habetur Gen. xij. Et q̄ hebręi adorāt ad occidentē: ideo abraā ibi adorās habebat faciem versam ad bethel quę erat ꝓpe: ⁊ inde sic vocata est. Dicta est autē bethauen. i. domus idoli: eo ꝙ chananei ibi hitātes colebāt idola. Cęt̄a patēt vsq̄ ibi: a ¶ De porta vsq̄z ad sabarim. Dicunt expositores nostri/ ꝙ sabarim est ꝓprium nomen loci. Hebręi vo dicunt ꝙ est nomen cōmune/ et significat cōfractionem. vt sit sensus/ ꝙ illi de hai persecuti sūt filios israel vsq̄ q̄ sentirēt in se lassitudinē in persequendo. vel ꝙ cōfractio referat̄ ad filios israel. vñ subditur: b ¶ Et ceciderunt ꝑ ꝓna fu. tāq̄ cōfracti ab aduersarijs. c ¶ Josue vo. Hic ꝯñr ponit̄ iosue deꝑcatio occasiōe casus p̄dicti. d ¶ Scidit vesti. sua. i signū doloris s̄m ꝯsuetudinē iudęoꝝ: vt pz i pluribꝫ loc' veter' ac noui testamēti. e ¶ Et pnꝰ cecidit in ter. q̄ orō debet eē humil'. f ¶ Usq̄ ad vesperā. ieiunꝰ orās. g ¶ Miserūtq̄ pul. sup capita sua. i signū humiliationis. h ¶ Quid vo. traducere ⁊c. vt trade. nos i manꝰ amorręi. Ly vt: nō tenet̄ h̄ causalit̄/ sz cōsecutiue. q. d. h̄ sequet̄ ad illud/ nisi tu ꝓtegas nos. i ¶ Utinam vt cępi. man. trās ior. s. in regnis seon et og: q̄ acq̄sierāt filij isrl' trans iordanē. Hoc dixit iosue ex passione doloris/ licet male. nec dixisset extra passionē positus: ꝓpter qꝺ indulsit ei dñs. k ¶ Audiēt cha. s. filios isrl' deuictos a paucis aduersarijs. l ¶ Et pariter cōglo. cir. nos. h̄ facto aiati. m ¶ Et q̄d fa. magno no. tuo: q. di. h̄ cederet in opprobriū noīs tui: q̄ dicerēt infideles/ ꝙ nō posses nos vltra iuuare. n ¶ Dixitq̄z do. Hic ꝯñter ponit̄ dñi rñsio per quā reuelat̄ pctm̄ i generali cū dr̄: o ¶ Tuleruntq̄z de anathemate. quod est pctm̄ sacrilegij. p ¶ Atq̄z mentiti. sunt: q̄ ꝓmiserāt deo obedire. ⁊ sic mētiti sunt. q̄ nō seruauerūt ꝓmissū. Sciēdum tñ ꝙ scp̄tura hic loquit̄ in plurali: licet vnus tm̄ peccauerit rōne p̄dicta i p̄ncipio huiꝰ ca. q ¶ Surge. Hic cōsequēter poit̄ cognitio ꝑpetrati peccati in speciali. ⁊ p̄mo q̄tū ad ꝑsonā peccatricē. secūdo q̄tū ad culpā determinatam/ ibi: Et ait iosue. Circa primuz dr̄: r ¶ Sanctifica po. i. cita s̄m hebręos. ⁊ eodē mō quod sequit̄: s ¶ Sanctificamini in crastinū. i. sitis citati. Scd̄m doctores vo nostros hic accipitur sanctificatio ꝓ p̄paratione populi ꝑ deuotionem. Ratio huius diuersitatis est: q̄ dictio hebraica hic posita ęquiuoca est ad citationē/ p̄parationē ⁊ sanctificationē. Doctores tamē nr̄i rōnabilius dicere vidētur: quia in agēdis vel suscipiendis diuio oraculo fiebat p̄paratio populi per deuotionem: q̄ p̄paratio aliqñ fiebat per cōtinentiā ab vxoribꝫ: vt habet̄ Exo. xix. in legis datiōe. ⁊ aliqñ ꝑ orōnez: vt habet̄ Act'. j. in matthię electione. aliqñ per ieiuniū: vt habetur. iij. Reg. xxj. in naboth cōdemnatione. Ut eñ eius cōdemnatio videret̄ esse iusta/ ⁊ a deo: mandauit ieçabel añ p̄dicari ieiuniuz: sicut solitū erat fieri ante diuina oracula. Qualiter autē fuerit facta ista sanctificatio de qua loquit̄ hic scriptura/ nō est expressum in littera: sed credēdum est ꝙ facta est aliquo istoꝝ modorum. t ¶ Accedetisq̄z ma. singuli per tribus ve. q̄ viri cuiuslibet tribꝰ erant distincti ab inuicē s̄m tribus: et i qualibet tribu erāt plures familię: ⁊ in qualibet familia erāt plures domus: et in qualibet domo plures viri seu capita. Primo igit̄ dep̄hensa est tribus i q̄ perpetratū fuit sacrilegiū: postea familia determinata eiusdē tribus: ⁊ postea domus eiusdē familię: ⁊ postea vir determinatus in illa domo. Dicit tñ Ra. Sa. ꝙ tribus dep̄hēsa est ꝑ h̄: ꝙ iosue ex ordinatiōe diuina adduxit tribus corā rōnali iudicio: in q̄ erāt. xij. lapides p̄ciosi: i quibꝫ erāt sculpta noīa tribuum. xij. ⁊ dixit ei dñs ꝙ fulgor illius tribus q̄ peccauerat obfuscaret̄: ⁊ sic dep̄hēsa est tribus iuda: sed familia determinata i illa tribu/ ⁊ domꝰ i familia/ ⁊ vir i domo dep̄hēsi sūt ꝑ missionē sortis. Sed p̄mū videt̄ esse ficticiū: q̄ est ꝯtra textū/ vbi dicit̄: v ¶ Et quā. tri. sors ⁊c. ex q̄ ptz ꝙ tribꝰ fuit dep̄hēsa ꝑ sortē sic̄ ⁊ cęt̄a. x ¶ Accedet ꝑ co. i. ꝑ familias: Idē eñ significat hic cognatio ⁊ familia. Sciendū autē ꝙ iosue nō peccauit hic vtens sorte. Tum q̄ hoc fecit ex p̄cepto dñi: vt patet i textu.

A a ¶ Regulāq; aureā. Furatus ē autē linguā aureā: ⁊ posuit eā i tabernaculo suo. Nō puto in illo furto parui auri tantā vim fuisse pctī/ vt tā nūerosā dei eccliā3 maclaret: s3 mult⁹ decor est i ꝟbis/ multa in rhetoꝝ vel phoꝝ sermonib⁹ pulchritu-

Mystice

do: q̄ oēs sunt de ciuitate hiericho. i. de h̄ mūdo. Si ḡ inueni/as apud phos ꝑuersa dogmata luculēti sermōis assertionib⁹ decorata: ista est lingua aurea. s3 inde ne te decipiat fulgor operꝭ: ne te rapiat sermonis aurea pulchritudo. Memēto q2 iesus anathema eē iussit omne auꝝ qđ i hiericho fuerit inuētū. Si poetā legeris fulgēti carmine deos deasq; texentē: ne delecterꝭ eloquētię suauitate: lingua aurea ē. Si eā sustuleris ⁊ posueris in tabernaculo tuo. i. si introduxeris in cor tuū q̄ ab illis asserunt/ polluces omnē ecclesiā dn̄i. Debem⁹ aūt diligenter discutere: ne q̄s habeat i tabernaculo suo hierichōtinā linguā absconditā: ⁊ abijciam⁹ malū ex nobisipsis: q2 etia3 si cessamus/ arguet deus: vt spōte cōfiteaꝝ ⁊ dicat: Furatus sū linguā aureā ⁊ dextralia pura. Pura autē dextralia sunt opa quibus nihil miscet diuinū: sed totū ꝟm hoīe3 gerit: nos christū deum et hoīem cōfitemur. Qđ de hiericho furatū est purū. i. sine deo esse dr: qđ furāti extitit cā peccati.

Lingua aurea furata

¶ Regulāq3. Lxx. Liguā hereticoꝝ. s. dogmata. Vł superstitiosa secularium lraꝝ studia. Hec eñ ē lingua aurea/ lucu lēto sermone aptata. hāc furati sunt heretici de hiericho q̄si aureā regulā: q̄ phoꝝ sectā conati sunt inducere i ecclesiā: q̄rū anathemate multi ꝑdunt: ⁊ q̄si aceruo lapidū multitudine pctōꝝ extiguūtur. q̄rū ductor diabolus: q̄ ꝑ illorū impietatē fideliū q̄sdā vicerat: rursus superatus vincit: ⁊ a pplo dei suspensus

B

crucis ꝟtute necaꝝ. ¶ Isid. Hiericho mundū significat. de anathemate eius i tabernaculo suo abscōdit: q̄ seculares mores ecclesię secretis inserit: q̄ sub cultu dei manēs/ solēnitates seculi vel spectacula diligit: q̄ sortilegos/ haruspices ⁊ augures inq̄rit: vel cętera facit q̄ i hiericho. i. i seculo habebanꝝ. b ¶ Lapidauitq3 eū oīs isrł ⁊c. Aug⁹. Querit: cū dn̄s eū q̄ furtū fecerat cu3 fuisset cōphēsus igni cremari iusserit: cur iesus poti⁹ lapidari fecerit: an ita eū mori oportuit? quō iesus verba iubentis intellexerit? sic eñ alius non facile intelligere potuit. Jō magis querendū: cur dn̄s lapidationē igne3 dixerit/ q̄ credēdum iesum aliud fecisse q̄ dn̄m iussisse. Nā q̄s ad intelligēda ꝟba dn̄i sapientior esse potuit/ vel ad faciēda obedientior? Sed noīe ignis potuit pęna significari. sicut ibi: Eduxit nos d̄ fornace ferrea. i. de tribulatione dura. Duę mihi causę occurrūt: nō ꝙ ambę sint/ sed altera ex eis: cur nō ille cū oībus suis euidēti igne cremat⁹ sit. Si enim pctm̄ eius dn̄s tale iudicauit/ quod supplicio illo expiatum nō puniret in ęternu3: ꝓpter ipsam purgationem pęna illa dicta est ignis. Nec ad hūc intellectū quisq̄ tēdere moueret/ si eum visibilis ignis exureret/ sed in eo quisq̄ maneret: quod aperte impletū videꝝ: neq; vltra quęreret. Nūc ꝟo ꝓpter verba dei ⁊ factum iosue quo preuaricari verba illa nō possent/ recte dicit lapidationē ignem fuisse: vt cognoscaꝝ illa pęna hominē illum fuisse purgatum/ ne puniretur in posterū. quod significāt vasa in leuitico quę iubētur igne purgari. Si autē tale fuit illud peccatū ꝓpter quod eum etiam post hanc vitā gehennę ignis suscipere: ideo iesus eū voluit lapidari: vt qđ a dn̄o dictū est igni cremabitur: intelligereꝝ ꝙ dn̄s faceret/ nō ꝙ ab ipsis esset faciendū. Nō eñ dictū ē: igni cremabitis eū ⁊c. Cū ꝟo ita dictū ē/ vt magis videaꝝ deus qđ ei futuꝝ esset ꝑdixisse/ q̄ qđ ei ab homine fieret ꝑcępisse: nō potuit meli⁹ facere iesus/ q̄ diuina verba sicut ꝓpha intellexit/ q̄ hoc ip̄m ꝓphetice fecit: q̄ vt illum lapidib⁹ magis q̄ flāmis perimeret: ne vlł ignib⁹ verba dn̄i impleta vi- *

Deute.4.c

Hiere.11.e

gnatio ꝑ domos/ domosq; ꝑ viros. Et q̄cūq; ille i hoc facinore fuerit deprehensus: combureretur ¶ pena vehemēti: quā significat ferrea fornax egypti. igni cū oīni substātia sua: qm̄ ꝑuaricatus est pactum dn̄i/ et fecit nefas in isrł. a Surgēs itaq; iosue mane: applicuit isrł ꝑ tribus suas: ⁊ inuēta est tribus iuda. Quę cū iuxta familias suas esset oblata: inuēta est familia çare. Illā q̄3 ꝑ viros offerēs/ reppit çabdi. Cui⁹ domū i singulos diuidēs viros: inuenit achan filium charmi/ filij çabdi/ filij çare de tribu iuda. b Et ait iosue ad achā: c Fili mi/ da gloriā dn̄o deo isrł: ⁊ cōfitere atq; indica mihi q̄d fecerꝭ: ne abscōdas. † d Rn̄ditq; achā iosue/ et dixit ei: Vere ego peccaui dn̄o d̄o isrł: ⁊ sic ⁊ sic feci. e Vidi eñ inter spolia a ¶ cōuersationis secularis cultum. palliū coccineū valde bonum/ et a ducētos siclos argenti: regulāq3 aureā quinq̄ginta sicloꝝ: ⁊ cōcupiscens abstuli/ ⁊ abscōdi in terra ꝯ mediū tabernaculi mei: argētūq3 fossa humo operui. f Misit ḡ iosue ministros: q̄ currētes ad tabernaculū illi⁹/ repperērūt cūcta abscōdita in eodē loco/ et argētū simul. Auferētesq3 de tētorio/ tulerūt ea ad iosue: et ad oēs filios isrł: ꝓiecerūtq3 añ dn̄m. g Tollēs itaq3 iosue achan filiū çare argētumq3 ⁊ palliū/ et aureā regula3 h filios quoq3 et filias eius/ boues et asinos ⁊ oues: ip̄mq3 tabernaculū ⁊ cunctam suppellectilem ⁊ omnis israel cum eo: i duxerunt ad vallem achor: vbi dixit iosue: k Quia turbasti nos: exturbet te b dn̄s in die hac. l Lapidauitq3 eu3 oīs israel: ⁊ cūcta q̄ illi⁹ erāt igne

C

Nico. de lyra

* vn̄ dr Prouerb. xvj. d. Sortes mittunꝝ i sinū: s3 a dn̄o tpanꝝ. Tū q2 h̄ fecit cu3 debita reuerētia. s. sāctificatiōe ppli ꝑmissa. In quib⁹ aūt casibus ⁊ q̄liter licitū est vti sortib⁹/ ⁊ i q̄bus nō: dictū fuit diffusi⁹ Num. xxxiiij. a ¶ Surgēs itaq3 iosue mane. ad exequendū diligēter dei mandatū. Et pt3 lra. b ¶ Et ait iosue. Hic ꝯñr ponit cognitio peccati q̄tū ad culpā determinatā ꝑ iosue iterrogationē/ cū dr: c ¶ Fili mi da gloriā dn̄o ⁊c. s. ꝑ ꝯfessionē tuā appareat deū veꝝ dixisse de pctō anathematis/ ⁊ ꝑ cōsequens iuste puniuisse pplm. d ¶ Rn̄ditq3 achan. cōfitēdo veritatē. e ¶ Vidi eñ intꝭ spo. pal. coc. i. rubeū. Hebrei tn̄ dicūt: palliū babylonicū. Cętera patēt. f ¶ Misit ergo. Hic ꝯñr describit pctī cogniti punitio. Et pt3 lra vsq; ibi: g ¶ Tollēs itaq3 iosue ⁊c. aureā regulā. In hebr. habeꝝ/ linguā. Erat eñ lamina aurea in similitudinē ligue facta. Hoc aūt tulit iosue: q2 ꝑcęptū erat a dn̄o ꝙ pctōr cōbureꝝ cū oīni substātia sua: vt ꝑdicit i textu. h ¶ Filios q̄3 ⁊ filias ei⁹. Dicūt hebrei ꝙ ducti sunt ad videndū punitione3 pris: vt ꝑ h̄ arcerenꝝ a silibus. Doctores aūt nri dicūt: ꝙ ducti sunt vt cū pře morerenꝝ. ⁊ h̄ videꝝ rōnabilius. q2 ꝓ pctō eius. xxxvj. viri mortui sunt i bello: vt dictū est. s. eo. ca. Et rōnabili⁹ videꝝ/ ꝙ pueri sui morerenꝝ cum eo in detestationē criminis. Itē. s. eo. ca. dixerat dn̄s: Nō poteris stare corā hostibus tuis/ donec deleaꝝ ex te qui cōtaminatus est h̄ scelere. Deletio autē alicui⁹ ꝓprie importat occisionē eius cum sua posteritate. i ¶ Duxerꝭ eos ad vallē achor. i. turbatiōis. q̄ sic denoiata ē: nō a noie viri ibi puniti/ vt credūt aliq̄: sed ex verbo iosue. quod subdiꝝ cu3 dr: k ¶ Quia turbasti nos/ exturbet te dn̄s. Jō vocatus ē locus ille/ vallis achor. i. turbatiōis: ita ꝙ achor nō ē nomen ꝓpriū/ sed cōmune. l ¶ Lapidauitq3 eū oīs israel ⁊c. Videꝝ ꝙ in h̄ factū sit cōtra ꝑcęptū dn̄i dicētis. s. eo. ca. Et quicūq; ille in hoc facinore fuerit dephēsus/ cōbureꝝ igni cū oīni substantia sua. Ad h̄ dicūt: ꝙ noīe cōbustionis intelligiꝝ alia pęna quęcunq;: ꝟm illud Hiere. xj. a. Eduxi eos d̄ fornace ferrea egypti. i. de seruitute dura. ⁊ sic in ꝓposito noie cōbustionis intelligiꝝ lapidatio. Sed h̄ nō videꝝ bene ꝯsonū textui: q2 simul ꝑcipiꝝ a dn̄o cōburi cū ei⁹ substātia: q̄ fuit cōbusta: vt patet ꝑ litteras seq̄ntē/ cū dr: Et cūcta q̄ illius erāt igne cōsūpta sūt. Aliter exponunt aliqui dicentes: ꝙ verbū dn̄i de combustione achan intelligiꝝ de igne gehēnę. quia vt dicūt: nō pęnituit vere ratione culpę/ sed tm̄ rōne pęnę. Et ad hoc designandū signāter dixit dn̄s: Et quicūq; ille i hoc facinore fuerit dephēsus/ combureꝝ igni. q. d. a me sibi pęnam futurā reseruāte. ideo nō dixit: comburetis eum igni/ sed cōbureꝝ. Sed hoc dictū nō videꝝ textui consonū: q2 iste achā ad dandam gloriam deo confessus fuit veraciter et humiliter peccatū suum: vt patet in textu. ⁊ ideo nō est verisimile ꝙ fuerit damnatus: ⁊ hoc sonat verbum Josue dicentis ei: Quia turbasti nos/ turbabit te dn̄s in die hac. quasi dicat. nō in futuro. * In hebręo

Diuisio

†1. q. 1. §. itē pctō. 26. q. 2. §. 1. ibi cecidit sors

D

E Cõpleta viderent᷑:q̃ ob aliud dicta voluit intelligi. Nec mouere debet: ꝙ nõ ipm tm̃/sed etiã oĩa q̃ sũt ei⁹ deus igni cremãda ꝑ dixerit.ait em̃: Igni cremabit᷑: ⁊ oĩa q̃cũq₃ sũt ei⁹. Oĩa em̃ hec opa ꝑñt intelligi/q̃ cũ illo dixit esse cremãda. Nã sicut apl's di

1.Cor.3.c

cit ꝺ q̃busdã opib⁹ igne ꝯsũpt᷑: Ipse ãt salu⁹ erit. Si hui⁹ pec catũ ita ĩtelligẽdũ ẽ vt etiã eterno igne puniat᷑: filios q̃ ei⁹ ⁊ filias cũ pecorib⁹ et oĩa q̃ hẽbat/ppl's cũ eũ puniret sil' la pidib⁹ obruit. Nõ tñ ħ iudicio hũano/ sed spũ ꝓphetico fecit iesus: siue ita in/ telligẽs: oĩa q̃cũq₃ sunt ei⁹/ vt nec filios censeret exceptos: lapidationis pęnã ꝑ igne ingerẽs: siue opa ei⁹ q̃ post mortez deus in illo fuerat crematur⁹: nõ solũ ꝑ cetera q̃ illi erãt/sed etiã per filios signi ficãs. Nec iđo credendũ est/ eos ꝓ pec cato pr̃is (a quo innocentes erãt) post mortem igni inferni esse cremandos.

Mors vtil'

Mors em̃ q̃ oẽs manet: q̄uis de ꝑmo pctõ veniat: q₂ ita nati sum⁹ vt necessa/ rio moriamur: accelerata q̃busdã ẽ vtil'.

Sap.4.b

vñ: Rapt⁹ est ne malicia mutaret sensũ illius. Quo ergo iudicio dei vel miseri/ cordia fuerit irrogata filijs hui⁹/ vel ill' xxxvj. viris: cũ oẽs ab ei⁹ pctõ fuerĩt ali eni: latet apud eũ apud quẽ nõ est iniq̃/

Rom.9.c.

tas. Sed illud in ꝓmptu est: q₂ populũ terribiliter oportebat q̃rere qđ amissuz est: ⁊ tãto timuerũt ceteri factũ ei⁹ imi/ tari/q̃nto humana horreret infirmitas in tã magnũ ⁊ tã iustũ odiũ ppl'i dari: ⁊ eis quos ad spem ꝓpagãdi generis se relicturã putabat/peccato suo secũ con sumptis mori.

Ca. VIII

D Ixit autẽ ⁊c̃. a ❡ In oppidũ ⁊c̃. Adamã. Prio ꝓpt̃ pctã victi sumus: ⁊ qui habi/ tabãt hai m'ltos iterfecerũt. Hai em̃ interꝑtat᷑ chaos: qđ ẽ habitaculũ demonũ: q̃rũ rex di abol⁹ ẽ. Cõtra quẽ veniẽs iesus ĩ duas ptes diuidit ppl'm. ali

F

os ĩ ꝑmis/alios ĩ postremis statuit: q̃ ex insperato post terga

Mat.15.c

Rom.1.b

veniãt inimicoꝝ. Primi aũt sũt iudei. de q̃bus ꝺ₂: Nõ veni ni si ad oues ꝑditas dom⁹ isrl'. Et alibi: Judeo ꝑmũ ⁊ greco.i.gẽ tili posteriori. Judaic⁹ q̃ ppl's ẽ q̃ ꝑm⁹ statuit᷑/ ⁊ q̃si fugiẽs cuz iesu: posterior ꝟo gentilis/quasi ex insperato veniens. Quis em̃ speraret gẽtes saluari? Acrius post tergũ aduersarios ce/ dit. Et sic vterq₃ ppl's mediã turbã demonũ cõcludit ⁊ vincit. Fugere autẽ visi sunt qui sequũtur iesum ab onere legis/ ob/ seruatione sabbati/circũcisione carnis/ ⁊ hmõi: sed iterũ nõ fu git/qui sequit᷑ christũ/ꝑfectionẽ ⁊ plenitudinẽ legis. b ❡ Po ne insidias. Aug⁹. Cũ quis iustũ bellũ suscęperit cui bella/ re fas est (nõ em̃ fas est omnibus) vtrũ aperta pugna vel in/

Justũ bellũ

sidijs vincãt/nihil ad iusticiã interest. Justa aũt bella definiri solent q̃ vlciscũtur iniurias: si ea gẽs/ vel ciuitas q̃ bello petẽ/ da est/vel vindicare neglexerint qđ a suis improbe factũ ẽ: vl' reddere qđ ꝑ iniurias ablatũ est. Sed ⁊ hoc genus belli iustũ est quod deus imperat: apud quẽ nõ est iniquitas: ⁊ nouit q̃d cuiq₃ fieri debeat. In quo bello ductor exercit⁹ vel ipse popu/ lus: nõ tã auctor belli q̄₃ minister iudicãdus ẽ. ❡ Aug. Que/ rendũ est vtꝝ omnis fallendi voluntas ꝓ mendacio putanda sit/ ⁊ si ita est: vtrũ possit esse iustũ mendaciũ: quo ille fallitur qui dignus est falli: Et si nõ hoc quidẽ iustũ reꝑit᷑: restat vt ꝺm aliquã significationẽ hoc quod de insidijs factũ est ad verita/ tẽ referat᷑.

cõsũpta sũt. Cõgregauerũt q₃ su a ꝑ eũ aceruũ magnũ lapidũ: q̃ ꝑ/ manet vsq₃ ĩ ꝑñtẽ diẽ. Et aũsus est furor dñi ab eis. Vocatũq₃ ẽ nomen loci illius/vallis achor vsq₃ hodie. Ca. VIII

D Ixit autem dñs ad b iosue: Ne timeas/ne q₃ formides. Tolle tecũ omnẽ multitu/ dinẽ pugnatoꝝ: ⁊ cõsurgẽs ascẽ a de in oppidũ hai. Ecce tradidi ĩ c manũ tuã regẽ ei⁹ ⁊ ppl'm: vrbem q₃ ⁊ t̃rã. Faciesq₃ vrbi hai ⁊ re/ d gi eius sicut fecisti hiericho ⁊ re/ gi illius. Predã vo ⁊ oĩa aĩantia e b diripietis vobis. Pone insidias f vrbi post eã. Surrexitq₃ iosue g et oĩs exercit⁹ bellatorũ cũ eo: vt ascenderent in hai: ⁊ electa tri h gita milia viroꝝ fortiũ misit no/

D Ixit aũt do. Hic ꝯñr describit᷑ ciuita/ Ca. VIII tis hai destructio. ⁊ scđo ex ħ habitatoꝝ t̃rę chanaã trepidatio. ca. ix. Circa ꝑmũ ꝑmo a dño ꝺ₂ captiõis mod⁹. Scđo sb̃dit᷑ executionis act⁹/ibi: Surrexitq₃ iosue. Tertio ĩmolatiõis cult⁹/ibi: Tũc edificauit iosue altare.

G

Diuisio

Circa ꝑmũ ꝺ₂: b ❡ Dixit ãt do. ⁊c̃. ne. ti. q. d. sic subtraxi a te auxiliũ meũ ꝓpt̃ pctm̃ ipsi⁹ achan: ita te ꝓtegã ꝓpt̃ iu sticiã de ipso factã. iđ subdit᷑: c ❡ Ec/ ce tradidi ⁊c̃. q. di. victoria hec erit ꝟ/ tute mea. d ❡ Faciesq₃ vrbi hai. ipsam destruendo. et regi eius: ipsum occidẽdo. e ❡ Predã ⁊c̃. diripietis vobis. i. diuidetis. Sic autez nõ fuit factum de preda hiericho/ q̃ fuit posita sub anathemate: vt dictũ fuit. s. vj. ca. f ❡ Pone insi. vr. post eaz. Qualit᷑ aũt et ad q̃d nõ exprimit᷑ hic/sed pte se/ quẽti. dñs tñ hic reuelauit ipsi iosue q̃c quid postea execut⁹ ẽ. ❡ Occasiõe au/ tẽ hui⁹ dicti querit᷑ hic: vtrũ in bello lici/ tũ sit ĩsidijs ⁊ cautelis vti? Et videtur ꝙ nõ. q₂ ius naturale dicit: Non facias alijs qđ tibi nõ vis fieri. nullus aũt vel/ let sibi fieri insidias: q̃ ⁊c̃. Item ĩsidię sũt q̃dã fraudes: ⁊ ꝑ ꝯsequẽs pertinent ad iniusticiã. q̃ nõ est eis licitũ vti. q₂ scri ptũ est Deu. xvj. d. Qđ iustuz est iuste exequeris. In ꝯtrariũ ẽ glo. Aug⁹. su per locũ istũ/et textus ĩ quo ꝺ₂: ꝙ iosue posuit insidias ꝺ mãdato dñi. ❡ Rñ/ sio. Aut bellũ iustuz est: aut iniustũ. Si iniustũ: nõ est licitũ bellare: ⁊ ꝑ ꝯseq̃ns iniustũ est ⁊ illicitũ insidijs vti. Si aũt sit bellũ iustum: tũc dicendũ ꝙ insidię ⁊ cautelę ad ħ ordinãtur vt hostes decipi antur. Possunt autẽ hostes dupliciter decipi ab aduersarijs suis. s. vno mõ q₂

An licitũ vti insidijs

Matth.7

Hostiũ deceptio duplex

ꝺ₂ eis falsum: vel nõ seruat᷑ semꝑ ꝓmissũ. ⁊ hoc est semꝑ illici/ tũ: q₂ in bellis sunt q̃dã iura semꝑ obseruãda/etiã cũ aduersa/ rijs: ꝺm ꝙ dicit Ambro. libro de officijs. sicut obseruatio treu gaꝝ/ ⁊ cõsilia. Et ideo si insidię fiãt ꝑ talẽ modũ/ sunt iniustę et illicitę. Alio mõ decipiũt᷑ hostes ꝑ hoc: ꝙ aduersarij occultãt eis ꝟbis vl' factis suã intentionẽ. ⁊ ħ ẽ licitũ: q₂ nõ tenent᷑ eis reuelare sua secreta. Vñ et in sacra scꝑtura ꝺ₂: ꝙ secreta fidei occultãda sũt infidelibus/ne ab eis derideãtur. ꝺm ꝙ dicitur Matth. vij. a. Nolite sanctũ dare canibus. Et multo fortius in bello iusto licitũ est occultare secreta sua aduersarijs. q₂ hoc maxime valet in rebus bellicis: vt ptz ꝑ Vegetiũ lib. iij. de ar te militari. Et ideo Aug⁹ ĩ glo. super locũ istũ dicit: Si q̃s bel lũ iustũ suscęperit: vtꝝ apta pugna/ an ex insidijs vincat: nõ re fert ad iusticiã. Ex dictis ptz ꝑmũ argumẽtũ: q₂ nullus volũ/ tate rõnabili debet velle ꝙ oĩa sibi reuelẽtur. Sil'r secũdũ: q₂ tales insidię nõ pertinẽt ad iniusticiã/sed ad prudentiã bel/ licã. g ❡ Surrexitq₃ iosue. Hic ꝯsequẽter describit᷑ execu tionis actus. q₂ sic iosue executus est sicut dñs sibi reuelauit. q̃ quidẽ executio ꝑmo describit᷑ q̄₃tum ad exercitus ordinatio/ nẽ. secũdo q̄₃tum ad ciuitatis captionẽ/ibi: Abijt q̃ iosue. Sen tẽtia ꝑmę ptis ptz ĩ lr̃a/ q̃ est plana/paucis exceptis q̃ discurrẽ

Diuisio

tur. h ❡ Et electa ⁊c̃. Dicit Ra. Sa. ꝙ ibi fuerunt positę duplices insidię. In ꝑmis fuerũt. xxx. milia viroꝝ: de quib⁹ lo/ quit᷑ hic scꝑtura. In scđis ꝟo insidijs fuerunt q̃nq₃ milia: de q̃ bus ꝺ₂. ĩ. i pte ista. Quinq₃ aũt milia viros elegerat/ ⁊ posue/ rat in insidijs: ita ꝙ istę insidię erant propinquiores ciuitati q̄₃ alię. Expositores aũt catholici cõiter dicũt: ꝙ q̃nq₃ milia viri de quib⁹ fit sermo infra: fuerunt de nũero istoꝝ triginta miliũ.

* ⁊ illi tm̃

Moraliter. b ❡ Dixit aũt dñs ⁊c̃. In ħ ca. agitur ꝺ de bellatione ciuitatis hai ⁊ regis eius. Hai interꝑtatur chaos/ qđ idẽ est qđ cõfusio. Rex igit᷑ hai regẽ cõfusionis signat. Et sicut dicit quedã glo. hebraica super Ecclesiasten: fomes pcti est talis rex. Dicit᷑ em̃ rex: q₂ multi obediũt ei. ⁊ rex cõfusiõis: nã inclinat subditos cõtra dictamẽ rectę rõnis. Vbi ꝟo nõ est ratio/ibi nõ est nisi confusio. Per iosue ꝟo qui salus interpre tatur: intellectus vel ratio bene significat᷑. Naz ratio semper ad optima deprecat᷑. Huic autẽ dicit᷑: f ❡ Pone insidias vrbi. q₂ semꝑ cauendũ est contra fomitem seu carnis inclina/ tionem; eo ꝙ in senectute debellauit sapientissimũ salomonẽ.

Moral.

* Leua cly

Nico.de lyra

* ro. In hebreo em̃ nõ est verbũ optatiuũ. s. turbet te/sed in/ dicatiuũ. s. turbabit te: q₂ iosue ad ei⁹ cõfortationem/ ꝓpter hu milẽ cõfessionẽ indicabit ei vt videt᷑: ꝙ mors tẽporal' esset sibi expiatio peccati. Et ideo aliter põt dici: ꝙ iste achan duplicit᷑ peccauit. s. pctõ sacrilegij /furãdo rẽ dño cõsecratã. ⁊ violati one sabbati: q₂ furtũ illud cõmisit ĩ die sabbati: vt ptz ex dict? capituli sexti. ⁊ ideo punit⁹ est duplici pęna. s. lapidatiõis ꝓ vi olatiõe sabbati. q₂ hec ẽ pęna debita ꝺm determinationẽ dñi: vt habetur Num. xv. ꝺ colligẽte ligna ĩ sabbato. secũdo pęna cõbustionis cũ pertinẽtibus ad ipm: ꝺm ꝙ dñs ꝑcęperat in ħ ca. a ❡ Congregauerũt q₃ super eũ aceruũ magnuz lapidum. ꝓ memoria futura ad terrorem aliorũ.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

A ☞ tē referatur. a ¶Et fugientes. Adam. Quid putas iesus fugiēs significet? Videam⁹ si sit tale aliquid quod fugiendo vincam⁹: qꝛ est aliqua perfecta virt⁹ in fuga. Paul⁹ indicat dicēs: (1. Cor.6.d.) Fugite fornicationem. Vides ꝙ ē q̄ndā speciē fornicationis quā fugere debemus si caste in christo viuere volumus. hęc ergo fuga parit salutē. Simili mō fugere debem⁹ iram/ auariciam/ inuidiā/ liuorē/ detractionē ꝛ huiusmodi. Hic ē exercitus hai quē iesus fugere docebat. (Mat. 10.c) vn̄: Si vos persecuti fuerint in vna ciuitate/ fugite in aliaꝫ. Vult em̄ nos hmōi hostes fugere: et si fugiēdo euaserim⁹ horuꝫ malorū contagia: videntes deuotionē nostrā ꝛ ꝓpositum mētis angeli/ et nos in sectationē demonū pati: insurgūt/ ꝛ eos post tergū cędētes interimūt. Jesus em̄ est cum his qui fugiūt: magis ꝙ̄ cū illis qui ꝑsequūť. diligit em̄ eos qui fugiunt fornicationē/ dolū/ mendaciū ꝛ huiusmodi. b ¶Igitur oibus interfe. Ada. Percusserūt eos in ore gladij: vsqꝫ ꝙ nō relinqueret ex eis qui saluus fieret ꝛc. Indicať nobis: qꝛ ex his quoꝝ chaos est habitaculū. i. demonibus qui in abysso (B) regnant/ nullū penit⁹ relinquere debem⁹: sed om̄es interimere. non substantiā. s. illorū: sed opus ꝛ studiū quo peccare hoies faciūt. hęc ē em̄ eorū vita si peccem⁹: et interit⁹ eorū si nō peccem⁹. Interimūt ergo sancti habitatores hai/ nec vllum dimittunt: qui cū om̄i diligentia seruāt cor suū/ ne procedant ex eo cogitatiōes ma- (Matth. 15.b) lę: ꝛ os suū ne procedat ide sermo malus: hoc est nō relinquere vllum qui effugiat cū eos nec ſmo effugit malus. Extinguam⁹ ergo oēs chaos habitātes. i. cōtrarias virtutes: ꝛ nullā relinquimus ꝙ effugiat. Sic em̄ festū celebrabimus dieꝫ deo: ꝛ lęta solennitate gaudebimus. Quādo ergo legis in scripturis pugnas iustoruꝫ cędes interemptoꝝ: ꝛ quia sancti nulli hostiū parcūt: ꝛ si pepercerint reputari eis (1. Reg. 15.g) in pctm̄. sicut sauli ꝙ viuum reseruauit agag regē amalech. sicut exposuim⁹ intelligēda sūt: qꝛ hęc bella gerūtur aduers⁹ pctm̄. Quō aūt iusti erūt si vel parū pctī in seipsis ſuauerint? Ideo dicit de eis: qꝛ nec vnū reliq̄runt. (Heb. 12.b.) vn̄: Nondum vsqꝫ ad sanguineꝫ restitistis aduersus peccatū. Hinc alibi dicitur:

cte/ p̄cepitq́ꝫ eis/ dicēs: †Ponite insidias post ciuitatē: nec lōgius recedatis: ꝛ eritis om̄es parati. Ego aūt ꝛ reliqua multitudo ꝙ mecū est ascēdemus ex aduerso contra vrbē. Cūqꝫ exierint ꝯtra nos/ sicut ante fecim⁹ fugiem⁹/ ꝛ terga vertem⁹: donec ꝑsequētes ab vrbe longius ꝓtrahanť. Putabūt em̄ nos fugere sic prius. Nobis ergo fugientib⁹ ꝛ illis ꝑsequētib⁹/ consurgetꝭ de insidijs ꝛ vastabitis ciuitatē: tradetq́ꝫ eaꝫ dn̄s de⁹ vester in man⁹ vr̄as. †Cūqꝫ cęperitis/ succēditeeā: ꝛ sic oīa facietis vt iussi. Dimisitq́ꝫ eos: ꝛ precerūt ad locū insidiarū: sederuntq́ꝫ inter bethel ꝛ hai ad occidentalē plagā vrbis hai. Josue autē nocte illa in medio mansit ppl̄i. Surgensq́ꝫ diluculo recensuit socios: ꝛ ascendit cū seniorib⁹ in fronte exercitus vallatus auxilio pugnatorū. Cumqꝫ venissent ꝛ ascēdissent ex aduerso ciuitatis: steterūt ad septētrionalē vrbis plagā: inter quā ꝛ eos vallis media erat. Quinqꝫ autē milia viros elegerat et posuerat in insidijs inter bethauen ꝛ hai ex occidentali parte eiusdem ciuitatis. Omnis vero reliquus exercitus ad aquilonē aciem dirigebat: ita vt nouissimi multitudinis occidētalem plagaꝫ vrbis attingerent. Abijt ergo iosue no- (b) cte illa: ꝛ stetit in vallis medio. Quod cum vidisset rex hai festinauit mane: ꝛ egressus est cum omni exercitu ciuitatis. Direxitq́ꝫ aciem contra desertū: ignorans ꝙ post tergū laterent insidię. Josue vero ꝛ om- (a) nis israel cesserunt loco: simulantes metum/ ꝛ fugientes per solitudinis viam. At illi vociferantes pariter ꝛ se mutuo cohortantes persecuti sunt eos. Cumqꝫ recessissent a ciuitate: ꝛ ne vnus quidem in vrbe hai ꝛ bethel remansisset qui non persequeretur israel: sicut eruperant aperta oppida derelinquentes: dixit dn̄s ad iosue: Leua clypeuꝫ qui in manu tua est cōtra vrbem hai: quoniam tibi tradam eaꝫ. Cumqꝫ eleuasset clypeum ex aduerso ciuitatis: insidię quę latebāt surrexerunt confestim: et pergentes ad ciuitatem/ cępe- runt ꝛ succenderunt eam. Viri autē ciuitatis qui persequebantur iosue/ respicientes ꝛ videntes fumū vr- (c) bis ad cęlum vsqꝫ conscendere: non potuerunt vltra huc illucqꝫ diffugere: pręsertim cum hi qui simulauerant fugam ꝛ tendebant ad solitudinem/ contra persequentes fortissime restitissent. Vidensq́ꝫ iosue et omnis israel/ ꝙ capta esset ciuitas: ꝛ fumus vrbis ascenderet/ reuersus percussit viros hai. Siquidem et illi qui cęperant et succenderant ciuitatem: egressi ex orbe contra suos medios hostium ferire cęperunt. Cum ergo ex vtraqꝫ parte aduersarij cęderentur: ita vt nullus de tanta multitudine saluaretur: regem quoqꝫ vrbis hai apprehenderunt viuentem (b) ꝛ obtulerunt iosue. Igitur omnibus interfectis qui israelem ad deserta tendentem fuerant persecuti: et in eodem loco gladio corruentibus: reuersi filij israel percusserūt ciuitatem. Erāt autem qui in eodē die conciderant a viro vsqꝫ ad mulierem/ duodecim milia hominum omnis vrbis hai. Josue vero non con- (d) traxit manum quam in sublime porrexerat: tenēs clypeum donec iterficerentur omnes habitatores hai.

(a) citur: Sanctificate belluꝫ ꝛ pugnate pugnaꝫ domini. (Johel.3.b †23.q.2.c. dn̄s.) (C) Quid est em̄ sctificare bellū: nisi interemptis oibus aię hostibus. i. vitijs: ꝛ mortificatis membris ꝙ sunt sup terrā: ꝛ oibus malis cupiditatib⁹ amputatꝭ/ effici sanctū corpore ꝛ spiritu: ꝛ fortiť facientē venire ad cōspectū dei viuētis et pro palma victorię et virtutis merito coronari. (†8.7.a) ☞ Regē

Ni. de lyra

✻ ꝛ illi tm̄ remāserūt ī insidijs: et. xxv. milia redierť ad pugnādū cū iosue ꝯ regē hai de ciuitate exeūteꝫ. ꝛ ħ videť p ħ qd̄ subdiť ħ: a ¶Poni. ī. p⁹ci. q. d. ponite ibi ī insidijs aliq̄s de vobis. s. q̄nqꝫ milia ad hoc electa. Intentio em̄ iosue erat extrahere regē hai ꝺ ciuitate: ꝛ tūc insidię ciuitatē intrarēt ꝛ eā incenderēt: vt expss̄e dꝛ in lr̄a. ꝛ iō nō cōparuit coraꝫ ciuitate cū toto suo exercitu: ne aduersarij ex tāta multitudine territi nō auderēt exire ꝛ iō. xxv. milia supradicta iūxerūt se iosue post egressum illoꝝ aduersarioꝝ de ciuitate. b ¶Abijt ergo io. nocte illa ꝛc. Hic poniť act⁹ executiōis q̄ꝫtū ad ciuitatꝭ captionē. ꝛ ptꝫ lr̄a vsqꝫ ibi: (D) c ¶Leua clypeū q̄ ī m. tua ē. hebrei dicūt: Leua hastā ꝛc. Ad ħ em̄ fiebat illa eleuatio vt socij iosue ꝙ erāt ī insidijs viderēt/ ꝛ ciuitatē ītrarēt: ꝛ alij se ei iūgerent: qꝛ hoc erat eis pro signo datum: quo viso statim exierūt: vt ptꝫ ī littera. ꝛ iō oportuit ꝙ illa eleuatio sic fieret in altū vt posset a multis et a longe videri: ꝛ ideo vt dicunt hebrei fuit hasta/ ī cuius summitate erat aliqꝺ vexillum pro signo determinato. Vel si fuit clypeus/ vt dicit translatio nostra: oportet dicere ꝙ fuit leuatus in altuꝫ in summitate cuiusda hastę vel pticę. Cętera patent vsqꝫ ibi: ✻ Qui suc.

✻ c ¶Leua clypeuꝫ. ꝛc. Clype⁹ iste est memoria passionis dn̄icę. (Moraliter) Trenoꝝ. iij. b. Dabis eis dn̄e scutū cordis laborē tuū. j. Peť. iiij. a. Christo in carne passo/ ꝛ vos eadē cogitatione armamimini. Si vero clypeus iste constanter teneatur ī manu bonę operationis: debellatur insultus carnis vel fomitis. iō diciť postea: d ¶Josue xo nō ꝯtraxit ma. ꝛc. do. inter. Sequitur: b v ✻ Regem

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

E a ¶Regē q̃z ꝛc. Adam. Rex hai in ligno gemio suspendit diabolꝰ.s.i cruce christi:q̃ gemia fuit.i.gemia rōne ɔstitit:q̄r visibilit̄ dei filiꝰ i carne crucifixꝰ ē:iuisibilit̄ ṽo diabolꝰ cū pnci/

Col.2.a patibus ꝛ ptātibus suis.vñ apl's: Qd erat ɔtrariū nobis tu/ lit illud de medio:affigēs cruci sue: exuēs pncipatꝰ ꝛ ptātes traduxit libere:triūphās eos in ligno cruc̄. Quis i aliis exēplaribꝰ habeat: triūphās eos i semetipo:sed apd gre/

Duplex rō dñice cruc̄ cos habet/in ligno. Ergo duplex ē rō dñice crucis. Una q̄ christꝰ crucifixus reliquit nobis exēpluz. Altera i q̄ crux illa tropheū fuit diaboli in q̊ crucifixꝰ

Gal.6.c ē ꝛ triūphatꝰ. vñ: Mibi aūt absit gloriari nisi i cr. dñi no. iesu christi:p quē mihi mū.cru.ē et ego mū. Uides quō apl's duplicē cruc̄ ꝓdit rōnē: duo em̄ sibi ɔ̄ria dicit esse crucifixa:se sctm̄.s.ꝛ pctōrē mūdū:sicut diximꝰ christū/ꝛ diabolū. Nos em̄ crucifigimur mūdo/

Joh.14.d. cū veniēs princeps mūdi in nobis nō iuenit q̄cq̄:et i nobis crucifigit̄ mūdꝰ cū pcti cōcupiscētias nō recipimꝰ. Sz dicet aliq̄s: Si diabolus ꝛ exercitꝰ eiꝰ iteremptꝰ ē:quō adhuc ɔ̄ seruos dei p̄

1.Pe.5.c ualet:ꝛ sicut leo rugiēs circūit querēs quē deuoret? Sz et aduētꝰ christi: vnꝰ q̄dē in hūilitate cōpletꝰ ē:aliꝰ speratur in glīa/ꝛ h̄ pmꝰ aduētꝰ in carne.mysti

Tren.4.d ce in scriptur̄ vmbra eiꝰ dr̄.vñ: Spūs vultꝰ nr̄i:christꝰ dñs:cui diximꝰ:i vmbra tua viuemꝰ in gentibꝰ. Gabriel q̄z

Luc.1.d de natiuitate eiꝰ dicit: Uirtꝰ altissimi obū.tibi.vñ intelligimꝰ plura pmo aduētu eiꝰ obūbrari:q̄rꝫ cōpletio cōsūmabit̄ in scdo. et Apl's dicit: q̄r resuscita/

Coh.2.b uit nos cū eo:siīq̄ sedere fecit in cele/ stibꝰ.q̄ adhuc ipleta nō videmꝰ:sz nūc adūbrata sunt h̄ p fidē:q̄r mēte et spe a terrenis ꝛ mortuis opibꝰ eleuamur:ꝛ q̄tidie cor nr̄m ad celestia erigimꝰ: sz i scdo aduētu iplebunt̄ q̄ nūc credimꝰ ꝛ speramꝰ. Sic ḡ diabolus victꝰ ē ꝛ crucifixꝰ:sz his qui cū christo crucifixi sūt. oibus aūt erit crucifixꝰ cū cōplebit̄ il/

1.Co.15.c lud qd ait apl's: Sic in adā oēs moriūtur:ita ꝛ in christo oēs viuificabūtur. Est ḡ hoc etiā resurrectiōis future mysteriū. Nā ꝛ tūc diuidet̄ ppl's in duas partes:ꝛ erūt aliī pmi:aliī postremi:q̄ cūq̄ ad iesū cōspirauerunt in vnū: nec

1.Tes.4.d vltra erit diabolꝰ/nec mors. Uñ nos q̄ viuimꝰ q̄ residui sumꝰ in aduētu dñi nō p̄ueniemꝰ eos q̄ dor. q̄r ipse dñs in iussu ꝛ i voce archāgeli/et in tuba dei descēdet de celo:ꝛ mortui q̄ in christo sunt resurgēt ꝓmi:deinde nos q̄ viui/

1.Co.15.d mꝰ ꝛc. De diabolo aūt ait: Nouissimus inimicꝰ destruet̄ mors ꝛc. ¶Adamā. Lxx. in gemio ligno:h̄ est lignū scīe boni ꝛ mali:i q̄ ꝛ bonꝰ.i.christꝰ/ꝛ malꝰ.i. diabolꝰ pepēdit:sed malꝰ vt iteriret:bonꝰ vt viueret ex virtu/

2.Cor.13.b te. q̄r crucifixꝰ ē ex ifirmitate:sz viuit ex ṽtute dei:nec vt solū viueret/sz vt viuificaret. Ipe ē nouissimꝰ adā in spū viuificante.

b ¶Tūc edificauit ꝛc. Adam. Edificauit iesus altare dño deo isr̄l ꝛc. Oēs q̄ in christū credimꝰ/lapides viui eē dicimur:

1.Pe.2.a pm illd: Uos aūt est̄ lapides vi. ꝛc. Sic aūt lapides validiores pmi iaciunt̄ i fundamēto: vt ipis supponi possit edificiū pōdus:scdi ṽo ꝛ paulo inferiores ꝓximi ordinant̄. qui ṽo plus inferiores sūt paulo supiores:deīde in cōpatiōe lapidū q̄ ifirmiores sūt in supioribꝰ ꝛ ꝓpe ipa fastigia collocant̄. Idē itelligēdū ē de lapidibꝰ viuis: apl'i ꝛ ꝓph̄e sunt in fūdamēt̄. vñ:

Eph.2.d Supedificati sup fūdamētū apl'oꝝ ꝛ ꝓph̄aꝝ:ipo sūmo āgulari lapide christo iesu. Ipe āt christꝰ spūal' edificiū fūdamētū ē.

1.Cor.3.c. vñ: Fūdamētū aliō nemo pōt ponere p̄ter id qd positū ē: qd ē iesus christꝰ. Ubi ḡ q̄ supra tā nobile fundamētū edificia sctā cōstruxerūt. Sz in h̄ edificio oportet esse altare. Quicūq̄ ḡ lapides viui/orōnibꝰ ꝛ obsecratiōibꝰ vacāt ꝛ supplicationū vi/

Exo.20.d. ctimas imolāt:ex his edificat iesus altare. Sz vide q̄d ascribat̄

Deute.27.a laudis lapidibꝰ altaris. Sic dixit legislator moyses edificare altare ex lapidibꝰ integris q̄bꝰ ferrū nō ē iniectū. Nouit cuiusq̄ ɔscia q̄s sit integer/icorruptꝰ/ipollutꝰ/imaculatꝰ carne ꝛ spū: cui ferrū nō ē iniectū.i.q̄ ignea tela maligni nō recepit: sz scuto fidei extixit ꝛ reppulit. vl' q̄s ē q̄ ferrū pugne/belli/litiū nūq̄ recepit:sz sp pacificꝰ fuit/q̄etꝰ/mit̄:ꝛ christi hūilitate formatꝰ. hi sūt lapides viui ex q̄bꝰ altare fit vt offerat iesus sup eos holocausta ꝛ sacrificia salut̄. Sz adhuc deest qd his oibꝰ adiiciat iesus. Scp̄sit inq̄t iesus sup lapides altar̄ deuteronomiū legē mo. ꝛc. Quō āt h̄ potuit facē? Sz nr̄ iesus i lapidibꝰ viuis ꝛ integr̄ scp̄sit deuteronomiū.s.secūdā legē. vñ ipe ait: Dictū ē antiq̄s: Nō occides. Ego āt dico vob: Ois q̄ irascit̄ fra. suo h.ē ꝛc. Uides deuteronomiū qd scripsit iesus i lapidibꝰ viuis ꝛ itegr̄:nō i tabul' lapideis/sz i tabul' cordis carnalibꝰ: n̄ atramēto/sz spū dei viui. vñ: Cū em̄ gē

Rom.2.b tes q̄ legē nō hn̄t/naturalit̄ q̄ leḡ sūt faciunt:hmōi legē nō habentes/ipi sibi sunt lex:q̄ oñdūt opꝰ leḡ scriptū in cordibus suis ꝛc. Sz nūc p hec q̄ loquimur iesus deuteronomiū descripsit in cordibꝰ eoꝝ q̄ itegra fide: ꝛ toto aīo accipiūt q̄si integris lapidibꝰ. ¶Aug. Quō potuit sup lapides tā magnū libꝝ scribere: ꝛ pmanētibꝰ ibi filiis isr̄l vsq̄ q̊ pscripsisset. Nr̄ āt

†Exo.20. Deu.27. iesus nō idiget mlta mora vt scdaz legē i cordibꝰ credētiū figat q̄ ad altar̄ ɔstructionē digni sūt. c ¶Ois aūt. Et ois isr̄l ꝛ pr̄sbyteri ꝛ iudices ꝛ scribe p̄cedebāt hic ꝛ illic:arcā testamenti dñi ꝛc. Arca testamēti dñi est/i q̄ tabule leḡ manu dei scp̄te fuant̄:ꝛ circa hāc q̄ ṽe isr̄l ē icedit:nec ē longe ab ea. Leuite ṽo ꝛ sacerdotes in hūer̄ suis eā portabāt. Quicūq̄ em̄ sacerdotali religione ꝛ sctitate viuūt:nō solū hi q̄ sedēt i sede sacerdotali/sed magis hi q̄ sacerdotaliter agunt:q̄ꝝ pars est dominus:ipsi ṽo sacerdotes et leuite domini/ q̄ legē portāt in humeris implendo.s.ope que scripta sunt in lege.

Iumēta āt ꝛ p̄dā ciuitat̄ diuiserūt sibi filii isr̄l: sicut p̄cepat dñs

a ¶Nō hoc ad litterā.sz locꝰ demonū in/

iosue. Qui succendit vrbē ꝛ fe/ a

habitabilis erit in eternū:cū iā nemo peccabit:neq̄ regnabit pctm̄.cū diabolꝰ ꝛ angeli eius ibūt in ignē eternū.

a cit eā tumultū sēpiternū. Regez b q̊z eiꝰ suspēdit i patibulo vsq̄ ad vesperā ꝛ sol' occasuz. Precepit q̄ iosue/ꝛ deposuert̄ cadauer eiꝰ de cruce: ꝓiecerūtq̄ in ipo itroitu ciuitatis: ɔgregato sup eo magno aceruo lapidū: qui pmanet

a ¶Oportebat eum aliquid deo dignum

b vsq̄ in p̄sentē diē. †Tunc edificå c

tanta victoria offerre.

uit iosue altare dño deo israel in mōte hebal: sicut p̄ceperat moyses famulus domini filiis israel: et scriptum est in volumine legis

a ¶Hi lapides viui sūt apl'i/ꝛ itegri ꝛ incōtaminati: vnū altare faciētes ꝓpt̄/vnanimitatē ꝛ ɔcordiā vnanimit̄ orātes. Sup h̄ altare offert iesus sacrificiū pr̄i. Nos q̄z possumus effici lapides altaris: n̄ em̄ deserit nos christꝰ: ꝛ orōnes nr̄as spūs adiuuat: ꝛ offert pr̄i orōnes nr̄as. ¶oibꝰ fidelibꝰ q̄ sūt lapides viui.

moysi: altare de lapidibꝰ ipolit̄ d

a ¶q̄ incorrupti carne ꝛ spū.

q̊s ferrū nō tetigit: et obtulit sup eo holocausta dño: imolauitq̄ pacificas victias: ꝛ scp̄sit sup la/ e

a ¶euāgeliū.s.in cordibus credētium.

pides deuteronomiū leḡ moysi

a ¶dādo fidei sacra. b ¶hi sūt celestes virtutes angeli.i.eccl'ia pmitiuorū q̄ in hmōi assistūt. ¶q̄ sp videt faciē patris.

qd ille digesserat corā filiis isra/ c el. Ois aūt ppl's ꝛ omnes maio/ f res natu/ducesq̄ ac iudices sta/

Nico. de lyra

Ut adue.

a ¶Qui suc. vr. ꝛ fe. eā tu. sem. .i.n̄ reedificādā i posterū: sicut fecerat de hiericho. c ¶Tunc edifi. iosue ꝛc. Hic ɔn̄r ponit̄ actꝰ imolatiōis vt de victoria deo grās ageret: ꝛ vt mādatū moysi de bn̄dictiōibꝰ et maledictiōibꝰ: ꝓut d̄scribit̄ Deu. xxvii. iplerēt. d ¶De lapidi. ipolit̄ q̄s ferrū ꝛc. Sic em̄ describit̄ in lege Exo. xx. e ¶Et scrip. sup la. deute. legis moysi. Nō est intelligēdū q̄ totū fuerit ibi scriptū: sz decē p̄cepta tm̄: ꝓut ɔtinentur etiam Deut̄. v. f ¶Ois aūt ppl's et oēs maio. natu. Quia sic dictū fuit pleniꝰ Deut̄. xxvii. hebal ꝛ gariçim sūt duo mōticuli ꝓpinq̄: ꝛ vall' ē i medio i q̄ erāt sacerdotes cū arca: ꝛ media ps ppl'i erat i mōte gariçim. vt dr̄ h̄: ꝛ media ps eorū erat iux̄ mnotē hebal. ꝛ dr̄ iuxta / q̄r n̄ erāt i sūmitatibꝰ istoꝝ mōtiū: sz i descēsibꝰ: vt meliꝰ audirēt sacerdotes q̄ erāt in valle media ꝓnūciātes bn̄dictiōes ṽsus montē gariçim: et ppl's ibi existēs respōdebat/amē. ꝛ maledictiōes ṽsus mōtē hebal: ꝛ ppl's ibi existēs rn̄debat amen: ꝓut dictuz fuit Deut̄. xxvii.

Et primū quidem

Moralite b ¶Regē q̄z eiꝰ suspēdit in pa. Per patibulū asperitas pnīe pōt itelligi: in q̄ suspēdendus ē fomes pcti Gal. v. d. Qui christi sūt carnē suā crucifixerūt cū vitiis ꝛ cōcupiscētiis. c ¶Tunc edificauit iosue altere domino deo israel in mōte hebal/sicut p̄ceperat moyses. Per hoc q̄ iosue fuit sollicitus moysi preceptū implere: instruunt̄ p̄lati bonas ordinatiōes predecessoꝝ suoꝝ custodire: contra multos q̄ student eas totaliter dissipare. d ¶De lapidibus impolit̄ quos ferruz non tetigit ꝛc. Per quos significant̄ fideles in fide ꝛ moribꝰ stabiles: de ṽbis politis rhetorice non curātes. e ¶Et scripsit sup lapides deu. ꝛc. In cordibus em̄ fideliū scribit̄ lex euāgelica ad credendū corde ꝛ ɔfitēdū ore.

Media ps

A ¶ a ¶ Ut aduena ꝛc. Sꝫ ꝛ ꝓselyt⁹ ꝛ indigena simul: ꝛ erant dimidiũ iuxta mõtẽ gariçim: ꝛ dimidiũ iuxta mõtem hebal ꝛc. Qui sũt q̃ dimidiũ incedũt iuxta mõtẽ gariçim: ꝛ q̃ sũt dimidiũ q̃ licet saluẽt/ nõ tñ potuerũt iuxta mõtẽ gariçim incedere: sed icedũt iuxta mõtẽ hebal? Mõs gariçim bñdictiões hꝫ. Mõs hebal maledictiões: q̃ pctõrib⁹ iminent.

Deu.27.b. et.28.b. Statuerũt eñi/ sicut scriptũ est i Deute. sex trib⁹ ad bñdicẽdũ in monte gariçim nobiliores et eximias. i. symeon/ leui/ iuda/ isachar/ ioseph/ ꝛ beniamin. Sex v̾o ignobiliores ad maledicẽdũ: in q̃bus est Geñ.49.a rubẽ: q̃ ascendit cubile pr̃is: ꝛ çabulon q̃ est vltim⁹ fili⁹ lyç. Ego video duas esse spẽs eoꝝ qui per fidẽ properant ad salutem.

Fideliũ duo genera. Unã eoꝝ q̃ ꝓmissionẽ cçlestiũ cupiditate succensi sũmo studio nitunt̃: ne vł eos minima beatitudo prçtereat: desiderantes nõ solũ benedictionẽ capiendã et effici in parte sortis scõꝝ/ sꝫ semp assistere in cõspectu dei. Aliũ v̾o ꝛ si tẽdũt ad salutẽ: ñ tã amore cçlestiũ bñdictionũ vel ꝓmissionũ q̃ꝫ ne eant in gehẽnã. Quasi dicãt: Sufficit mihi nõ ire in ignẽ çternuꝫ: nõ expelli in tenebras exteriores. Dimidũ ergo illi qui iuxta mõtẽ gariçim incedũt: qui ad benedictionẽ elect⁹ ẽ: illos significant q̃ nõ metu pçnç/ sꝫ bñdictiõis ꝛ ꝓmissionis desiderio veniũt ad salutem. Illi v̾o dimidũ q̃ iuxta montẽ hebal incedũt: in quo maledictiões ꝓlato sũt: alios indicãt qui metu pçnç ꝛ supplicij cõplentes legẽ veniũt ad salutem. Nobiliores aũt sũt illi q̃ ipsius boni ꝛ bñdictiõis desiderio bonũ agũt/ q̃ꝫ q̃ metu supplicij. Solus aũt iesus ẽ q̃ põt ex oi pp̃lo hmõi mẽtes discernere: ꝛ alios statuere in monte gariçim ad benedictiões: alios in monte hebal ad maledictiões: nõ vt maledictiones accipiãt/ sed vt metuentes ꝑscriptas maledictiões ꝛ pçnas pctõrib⁹ constitutas/ caueant incurrere eas.

B b ¶ Post hçc le. Adam. Refert̃: quia legit iesus oia verba legis bñdictionis ꝛ maledictionis ꝛc. Ego arbitror: q̃ si qñ legitur nobis moyses: ꝛ per gratiã dñi velamẽ litterç amouet̃: ꝛ incipim⁹ intelligere ꝛ diligere/ q: lex spũalis est: iesus dñs legit legẽ ꝛ hçc in aurib⁹ pp̃li recitat: prçcipiens ne sequamur occidentẽ litterã/ sed teneam⁹ spm̃ viuificãtẽ. (2.Cor.3.d) Legit ğ iesus nob legẽ: cũ leg̃ arcana ita reuelat. Uñ: Nos aũt sensũ christi habem⁹: vt sciam⁹ quç a deo donata sunt nobis. (1.Cor.2.d)

c ¶ Nihil ex his. Nõ erat sermo ex his quç mãdauit moyses quẽ nõ legerat iesus in aurib⁹ totius ecclie israel. additũ est etiã mulierib⁹ ꝛ infantib⁹ ꝛ ꝓselytis. Nouit eñi iesus noster aures esse ꝑter istas carnales: de q̃bus ait: Qui habet aures audiẽdi/ audiat. (Luc.8.b.) In his ğ aurib⁹ legit iesus legẽ. Si ğ sepatim intelligam⁹ mulieres ꝛ infantes ꝛ ꝓselytos: ꝛ eos velut sequelã quãdã esse sẽtiam⁹ ecclię: quõ in magna domo sunt etiã lignea ꝛ victilia vasa? (2.Timo.2.c.) Dicim⁹ q̃dẽ vir̃ fortib⁹ fortẽ tradi cibũ. de q̃b⁹ dr̃: Perfectoꝝ aũt est solidus cibus. (Heb.5.d) ex quib⁹ ecclia parat̃: q̃ nõ habet maculã aut rugã. (Eph.5.f) Eos vero q̃s mulieres/ infantes/ ꝓselytosq̃ꝫ appellat: itelligamus eos esse q̃ adhuc lacte indigẽt: vel etiaꝫ infirmi/ vt mulieres olerib⁹ vescunt̃. Si v̾o ois simul ecclia accipiat̃: viri itelligũt̃ q̃ in oib⁹ stãt armati pfecti ꝯ hostes ꝛ diaboli astutias. (Moraliter) Mulieres v̾o q̃ nõdũ ex se q̃ vtilia sunt gerũt: sed melioꝝ exẽpla sectãdo q̃ sunt eis caput. Caput eñi mulieris vir. (1.Cor.11.a) Infãtes vero erunt q̃ nuper fide suscepta lacte euãgelico nutriuntur. Proselyti aũt cathecumini vel q̃ iã sociari fidelib⁹ studẽt.

Quib⁹ au. ꝛc. Seq̃t̃: d ¶ Cõgregati ꝛc. Cã. IX Adam. Ex his quç gesta sunt dñi iesu bella et triũphos cõtẽplemur: q̃uis etiã hçc in ipso visibiliter cernam⁹ expleta. Cõuenerũt eñi reges terrç senat⁹ pp̃ls ꝛ principes romani: vt expugnarẽt nomẽ iesu ꝛ isrł sił. Decreuerũt eñi legib⁹ suis vt nõ sint christiani oñis ciuitas. ois ordo christi.. ũũ nomẽ impugnat. Sꝫ sic tũc oẽs reges illi cõuenientes nihil cõtra iesũ facere potuerũt: ita etiam nũc nihil potuerunt vel principes vel potestates istç/ quin cõtrariç christianoꝝ gen⁹ lati⁹ ꝛ ꝓfundi⁹ ꝓpaget̃. Scriptũ est eñi: q: q̃nto magis eos hũiliabãt tanto plures fiebãt. (C) (Exo.1.b) Cõfidim⁹ aũt q: nõ solũ nõ poterũt nos obtinere inuisibiles inimici: sed velociter dño nr̃o iesu vincẽte cõteret̃ sathanas sub pedibus seruorum eius. (Rom.16.c)

☞ At hi q̃

bãt ex vtraq̃ꝫ pte arcç i cõspectu
a ¶ q̃ sacerdotali religiõe viuũt. b ¶ opẽ i
sacerdotũ q̃ portabãt arcã fçde-
plẽdo legẽ/ q̃ i arca erat. a ¶ cathecumin⁹ vł q̃ iã sociari studet fidelib⁹. b ¶ christia
a ris dñi: vt aduena ita ꝛ idigẽna.
nus. a ¶ q̃ amore bõi ꝛ ꝓmisse bñdictiõis
Media ps eoꝝ iuxta mõtẽ gari- a
bñ opant̃. a ¶ q̃ supplicij timore/ ꝛ maledictionis cauende bñ faciũt.
çim: ꝛ media iuxta mõtẽ hebal si- b
a ¶ Lex
cut ꝑcçpat moyses famul⁹ dñi.
¶ gratiam intelligentie tribuit: vt in lege habeam⁹ sensum christi.
Et primũ q̃dẽ bñdixit pp̃lo isrł: c
b Post hçc legit oia verba bñdi- d
ctiõis ꝛ maledictiõis: et cũcta q̃
c scripta fuerãt i leg̃ volumie. Ni-
hil ex his q̃ moyses iusserat reli-
q̃t intactũ: sed vniuersa explica
a ¶ pfectoꝝ. s. quoꝝ est solid⁹ cib⁹. b ¶ infirmis/ q̃ infirmus ẽ olus manducet.
uit corã oi multitudie isrł/ mulie- e
a ¶ qui lacte indigent cathecuminis.
rib⁹ ac paruulis ꝛ aduenis q̃ inter eos morabant̃.

Ca. IX

Quibus auditis cũ- f g
cti reges trans ior-
danez q̃ vsabant̃ in
mõtanis ꝛ cãpestri-
bus/ in maritimis ac littore ma- h i
ris magni: hi quoq̃ꝫ qui habita-
bãt iuxta libanũ/ etheus ꝛ amor-
rçus/ chananeus/ pheresçus et
d eueus ꝛ hiebusç⁹: cõgregati sũt
pariter vt pugnarent contra io-
sue ꝛ israel vno animo/ eademq̃ꝫ

Nico. de lyra

☞ c ¶ Et pri. q̃dẽ bñ. po. Nõ ẽ intelligendũ q̃ iosue ꝓprie loquẽdo benediceret populũ: quia hoc ptinet ad sacerdotũ officiũ: sed imprecat⁹ est bona populo/ tanq̃ꝫ pricipes populi post immolationẽ ꝑdictã: quã similiter fecit nõ p se/ sꝫ p sacerdotes. d ¶ Post hçc le. ꝛc. nõ per se sꝫ per sacerdotes vt prçdictũ est. e ¶ Corã oi multi. israel: quia sup oẽs cadebãt maledictiones si trãsgrederẽtur legẽ: ꝛ benedictiones si eã obseruarent: ƀm q̃ habetur Deut̃. xxx. et. xxviij.

(Moraliter) ✳ a ¶ Media ps eorũ iux. mõ. ga. s. ad benedicendũ. b ¶ Et me. pars iuxta montẽ. he. s. ad maledicendũ: vt habet̃ Deu. xxviij. Per hoc aũt ostendit̃: q̃ sicut boni sunt benedicendi/ ita mali maledicendi: differẽter tamen. Istç namq̃ꝫ benedictiones et maledictiones sunt quçdã imprecationes bonorũ ipsis bonis: ꝛ malorũ ipsis malis: vt habet̃ Deu. xxviij. vbi benedictiones ꝛ maledictiões istç ponũtur explicite. (al's† replicauit) Bonis aũt homib⁹ impcãda sunt bona spiritualia ꝛ temporalia: malis aũt hoibus imprecanda sũt bona spiritualia tm̃/ ꝛ nõ temporalia: sed aliquãdo magis oppositũ: non tñ ex odio: sed vt vexatio det eis intellectũ: ꝛ sic a suis iniq̃tatib⁹ resipiscant.

(D) Quib⁹ audit̃. Ca. IX. Descripta destructiõe hai: hic ꝯñr describit̃ timor circũstantis populi. Ex h̃ autẽ timore aliqui se cõgregauerũt vt possent meli⁹ resistere: de quib⁹ ꝑmo agitur. Aliq̃ vero cogitauerũt coniũgi filijs israel fçdere de quibus agit̃: secundo ibi: At hi qui erant in gabaon. Circa primũ dicit̃: f ¶ Quibus auditis. s. transitu iordanis mirabili: ꝛ destructiõe hiericho ꝛ hai. g ¶ Cũcti re. trãs iordanẽ. Hic accipit̃ trans iordanẽ respectu illius loci in quo filij isrł mãserant i cãpestrib⁹ moab: vbi moyses legẽ explanauit. h ¶ In maritimis. i. in locis propinquis mari mortuo et mari cenereth. i ¶ Ac de littore maris mag. Istud ẽ mare mediterraneũ q̃d dicit̃ magnũ respectu mar̃ mortui/ ꝛ maris cenereth: q̃ sũt q̃dã lac⁹: vt. s̃. dictũ ẽ. iij. ca. Cetera patẽt.

☞ At hi q̃

(Moraliter) Moraliter. f ¶ Quibus auditis cuncti reges trans iordanẽ qui versabant̃ in montanis ꝛc. Per istos reges cõgregatos ad pugnandũ cõtra iosue ꝛ pp̃lm israel: allegorice singificant̃ ꝑncipes iudçorũ ꝛ impatores romanorũ ꝛ eorũ prçfecti: volentes destruere nomẽ christi ꝛ populi christiani: q̃ p iosue ꝛ pp̃lm isrł significant̃. Et de ista ꝯgregatiõe cõtra christũ dr̃ ps̃. ij. a. Astiterũt reges trç/ ꝛ principes cõuenerũt in vnũ aduersus dñm ꝛ adũsus christũ ei⁹: sed nõ potuerunt. Nam econtrario in istis persecutionibus maxime creuit populus christianus: et per consequens nomen christi. Et hoc fuit figuratũ Exo. j. b. vbi dicitur de filijs israel: Quãto vero magis opprimebant̃/ tanto magis multiplicabantur ꝛ crescebant. Et ideo psalmo. ij. post verba prçmissa: Astiterunt reges terrç ꝛ principes cõuenerũt in vnũ aduersus dñm ꝛ aduersus christũ eius. subdit̃: Dirumpamus vincula eoruꝫ et proijciamus a nobis iugum ipsorum. Qui habitat in cçlis irridebat eos ꝛc. quia fecit euenire oppositũ intentionis suç.

✳ At hi q̃

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

E ꝟ a ¶ At hi q̃ ⁊c̃. Adamã. In domo patris mei mãsiões multe sunt: ⁊ multe differentie eoꝝ qui ad salutez sunt vel veniũt. Vñ et gabaonitas arbitror portiunculã q̃ndã eorũ esse q̃ saluãdi sunt: sꝫ nõ sine nota alicui⁹ infamie. Ligni eñ cesores/ vl' aq̃ gestatores fiunt ad obsequiũ ppl'i ⁊ altaris: q꞉ cũ dolo accesserũt ad filios isrl'/ pãnis calciamentisqꝫ veterib⁹ induti: ferẽtes cibũ vetusti panis. Hi q̃ veniunt ad iesum cũ vetustatib⁹ suis: petentes saluari tñ. Sũt eñ in ecclesia credẽtes q̃dã ⁊ acq̃escẽtes diuis pceptis: erga seruos dei religiosi et officiosi: et ad ornatũ eccl'ie vl' misteriuz sat' pmpti: sꝫ in ꝯuersatiõe ꝓpria obsceni ⁊ vitijs inuoluti: nec omino deponẽtes veterẽ hoiez cũ actib⁹ suis/ nihil adhibẽt emẽdatiõis moꝝ vel iunouatiõis. Jst' q̃ christ⁹ iesus salutẽ cõcedit: sꝫ q̃ndã infamie notam nõ euadũt. Sil'e qꝺ in libro pastoris de his dꝛ. Quia est arbor q̃dã q̃ vlmus vocat'/ que fructuz non affert: portat tñ vitẽ fructiferã. ⁊ sic necaria est: q꞉ frugifere viti seruit. Sic gabaonite nõ deposuerũt veterẽ hoiem cũ actibus suis: sꝫ mistrãt sanctis et seruiũt ⁊ aliq̃d vtilitat' impendũt: ⁊ sic ab iesu salutẽ cũ iuramenti interpositione suscipiũt. ¶ Notãdũ ãt: ꝙ heretici q̃ vetus testamẽtũ non recipiũt/ in hoc loco dicũt: Vide q꞉ nihil humanitatis habuit iesus naue filius: vt hoib⁹ qui ad se supplices venerant/ salutez concedens notã infamie ⁊ iugũ seruitutis infigeret. Sed iesus ꝰm mensuram fidei ipoꝝ cõpetenter iudicauit. Sꝫ raab meretrix q̃ fide integra credidit cũ oĩ domo sua/ ⁊ exploratores plena deuotione suscepit integre i societatez ppl'i suscepta est: ⁊ apposita ad filios isrl'. Jsti ꝟo q̃ non tã israelitice plebis cõsortia dilexerũt q̃ꝫ sue pditiõis metu fraudulenter accesserũt ad iesum: quõ poterãt libertatez vite ⁊ regni cõsortiũ dol' seruilib⁹ pmereri? Preterea cũ dicerent: Audiuim⁹ q̃nta fecit vobis dñs p mare rubꝝ/ ⁊ in deserto: nihil tñ tãte fidei dignuz/ nihil tãtarũ ꝟtutũ admiratiõe dignũ gesserũt. Jesus q̃ vidẽs angustum in fide ꝓpositũ/ moderationẽ erga eos iustissimã seruat: vt salutez mereant' qui paꝝ fidei hñt: nec tñ sũmaz regni vel libertatis accipiant: q꞉ fides eoꝝ nullo operũ nobilitat' accessu. Fides aũt sine opib⁹ mortua est. Nob autẽ prouidendũ est dũ ptãtẽ habem⁹: vt abijciẽtes antiquas sordes/ ⁊ pãnos vitioꝝ veteres: sociemur israelitice libertati. In lege eñ pcipit' ne liceat hebreũ puerũ: si forte in seruitutẽ deuenerit ampli⁹ seruire q̃ꝫ sex annis: in septimo ꝟo liberꝝ dimitti. tanta apꝺ israelitas libertatis cura. Tu q̃ si hebreus puer es/ ⁊ in seruitiũ decidisti: Puer eñ ẽ qui facilitate animi in seruitiũ decidit: q̃ aũt peccat seruus est pcti. in h' seruitium nõ viril' ⁊ pfectus anim⁹ decidit: sꝫ pueril' et facil'. Tu q̃ si hebreus puer es. i. fidel' iã baptizatus/ ⁊ post in pctm̃ lapsus: sufficiat tibi sex annis seruisse. In septimo vide ne seruias: sed redi ad libertatẽ tuaz. Septenarius legẽ significat mandatorũ: senarius ꝟo mũdum: dũ ergo q̃ mundi sũt sapis: ⁊ in his exerceris/ ⁊ ꝰm carnẽ cogitas: necesse ẽ te seruire pctõ. Cũ q̃ ad septenariũ. i. leg' sciaz pueneris: tũc reqre libertatẽ tuam. ne si pseueraueris in pctis defixa in aure nota: q꞉ si cõmonẽt' dei ⁊ ad libertatẽ pristinã reuocantis ꝟba nõ audias fias pcti seruus in eternum.

Joh. 14. a. — Col. 3. b — Jaco. 2. d — Exo. 21. a — Deu. 15. c. — Joh. 8. d

a snia. At hi q̃ hitabãt in gabaõ: audiẽtes cuncta q̃ fecerat iosue hiericho et hai: callide cogitantes/ tulerũt sibi cibaria: saccos veteres asinis imponẽtes: ⁊ vtres vinarios scissos atqꝫ ꝯsutos: calciamentaqꝫ pantiq̃ q̃ ad indiciũ vetustat' pictacijs ꝯsuta erãt: induti veterib⁹ vestimẽt'. Pães q̃ꝫ q̃s portabãt ob viaticũ/ duri erãt ⁊ i frusta cõminuti. Perrexeruntqꝫ ad iosue/ qui tunc morabat' in castris galgale. Et dixerunt ei/ atqꝫ sil' oĩ israeli: De t'rã lõginq̃ venim⁹/ pacẽ vobiscũ facere cupiẽtes. Rñderũtqꝫ viri isrl' ad eos/ atqꝫ dixerũt: Ne forte i t'ra q̃ nobis sorte debet' habitet': ⁊ nõ possimus fed⁹ inire vobiscũ. At illi ad iosue: Serui inq̃unt tui sum⁹. Quib⁹ iosue ait: Qui nã est' vos/ aut vnde venistis? Rñdert': De t'ra lõginq̃ valde venerũt ꝟui tui i noĩe dñi dei tui. Audiuim⁹ eñ famã potẽtie ei⁹: cũcta q̃ fecit in egypto/ ⁊ duob⁹ amorreoꝝ regibus trãs iordanẽ: seõ regi esebõ: ⁊ og regi basan/ q̃ erat i astaroth. Dixert'qꝫ nob seniores ⁊ oẽs hitatores t're nr̃e: Tollite i mãib⁹ vr̃is cibaria ob lõgissimã viã: ⁊ occurrite eis ac dicite: Serui vr̃i sum⁹: fed⁹ inite nobiscũ. En panes q̃ñ egressi sumus de domib⁹ nr̃is vt venirem⁹ ad vos/ calidos sumpsimus: nunc sicci facti sunt/ et vetustate nimia cõminuti. Vtres vini nouos ipleuim⁹: nunc rupti sũt et soluti. Vestes ⁊ calciamẽta q̃bus iduimur/ et q̃ habemus in pedibus: ob lõgitudinẽ lõgioris vie trita sũt ⁊ pene cõsũpta. Suscepert' igit' de cibarijs eoꝝ: ⁊ os dñi nõ iterrogauerũt. † Fecitqꝫ iosue cũ eis pacẽ: et inito federe pollicitus est vt non occiderent'. Principes q̃ꝫ multitudinis iurauerũt eis. Post dies aũt tres initi federis/ audierunt ꝙ in vicino habitarẽt: ⁊ inter eos futuri essent. Moueruntqꝫ castra filij isrl': et venerunt in ciuitates eorũ die tertio: quaꝝ hec vocabula sunt: gabaon/ et caphira/ ⁊ berothi/ ⁊ cariathiari. Et nõ pcusserunt eos: eo q̃ꝫ iurassent eis pncipes multitudinis in nomie domini

a ¶ nõ sincere/ nec ĩtegre socij israelitaꝝ fieri cupiẽtes. a ¶ ãtiq̃s. s. sordes/ ⁊ vitioꝝ pãnos veteres. a ¶ veterẽ. s. hoiem cũ actib⁹ suis. a ¶ iesum christũ. a ¶ Ego vobiscũ sũ vsqꝫ ad cõsũmationẽ seculi. b ¶ sctis/ q̃ sp parati sũt pugñre ꝯ aereas ptãtes. a ¶ reuelatiõe. s. de q̃ dꝛ: Reuela ocl'os meos ⁊c̃. ¶ al's: filij isrl'. a ¶ Fatent' se diuĩa mirabilia audisse ⁊ scire: nihil tñ dignũ tãtaꝝ ꝟtutũ admiratiõe faciũt.

Nico. de lyra

ꝟ Jura.

⁂ a ¶ At hi q̃. Hic ꝯñr agit' de gabaonit'/ q̃ timore ducti q̃sierũt cũ filij isrl' federari. Circa qꝺ primo describit' simulatio falsi. scꝺo ifirmatio federis initi/ ibi: Susceperũt igitur. t'tio deiectio doli/ ibi. Post dies aũt tres. q̃rto tpatio pacti/ ibi: Qui rñderũt. Snia aũt pme ptis ẽ i h': ꝙ finxerũt se ꝟbis et factis venisse de terra lõginq̃ que esset ex termios terre pmisse filijs isrl': vt sic possẽt cũ eis aliqꝺ fed⁹ facere p qꝺ mortẽ euaderẽt/ ⁊ in terra manerẽt. ⁊ ptꝫ l'ra vsqꝫ ibi: b ¶ Ne forte ⁊c̃. et nõ possi. fe. inire vobiscũ. q꞉ inhibitũ erat eis ne fedus facerẽt cũ habitatorib⁹ illius terre: vt habet' Nume. xxxiij. c ¶ Venerunt serui tui in noĩe dñi dei tui. Ex hoc videt' ꝙ nõ solũ venerũt ad iosue timore ducti: sꝫ etiã fide vnius veri dei: q꞉ ex miraculis que fecerat pro filijs israel auditis/ crediderũt euz esse verum deum celi ⁊ terre: et desiderauerũt ad cultũ ipsius venire p fedus ineundũ cuz filijs isrl'. ⁊ de h' sunt commendandi: nõ aũt de fictione falsi p quam ad h' deuenerũt. d ¶ Tollite in manibus vestris cibaria ob lõgissi. viã. i. q̃si ob lõgissimã viam ficte: q꞉ ꝰm veritatẽ nõ erat: sic ptꝫ in l'ra. Cetera patẽt. e ¶ Suscepe. igit' de cibarijs eoꝝ. Hic ꝯñr ponit' firmatio federis initi/ cum dꝛ: Susceperũt igit' de cibarijs eorũ. Dicunt aliq̃ ꝙ nõ susceperunt ad comedendum: sed ad ꝓbandũ ꝙ apportata fuissent de longinquo. Sꝫ hoc nõ videt' cõuenienter dictũ: q꞉ ita bene vidissẽt hoc in manibus gabaonitarum. Et ideo dicẽdũ ꝙ accẽperũt ad comedendum/ lꝫ modicuz in signuz ꝯfederationis. Jste eñ fuit modus apꝺ antiquos/ comedere simul post federa inita. vt habet' de iacob et laban Genesis. xxxj. ⁊ adhuc seruatur tẽporibus modernis apud multos. f ¶ Et os dñi non interrogauerũt. Et in hoc defecerũt: q꞉ in arduis debãt recurrere ad cõsiliuz dñi. si tñ recurrissent forsitan ex ei⁹ rñsione idẽ fecissẽt: vt videbit'. j. g ¶ Post dies aũt tres. Hic ꝯñr ponit' mendaciꝫ detectio p visum ⁊ audituz: q꞉ filij isrl' audierunt ⁊ viderunt ꝙ ciuitates gabaonitaꝝ erãt site iter t'minos terre sibi ꝓmisse. Et ptꝫ littera.

⁂ Qui rñderũt

⁎ a ¶ At hi qui habitabãt in gabaon audientes cuncta que ⁊c̃. Per gabaonitas qui cũ vestimẽtis concisis ⁊ calciamẽtis veteribus ⁊ repetiatis venerũt facere fedus cũ filijs israel: intelligi pñt illi q̃ moribus secl'arib⁹ q̃rũt religionẽ ꝯ dictũ apl'i Colos. iij. b. Expoliãtes vos veterẽ hoiez cũ actibus suis iduite nouum. propter quod ꝺ talib⁹ subdit':

⁎ Itaqꝫ ꝟ

Diuisio — Diuisio — †22. q. 4. inocẽ. [illegible] elec. c. [illegible] nerabil[illegible] ante fi. — Moralit[illegible]

a ¶ Jurauim⁹ eis. Aug⁹. Queritur quō iurationē hanc huā dā crediderūt hebrei gabaonitis: qbus ita iurauerāt tāq̄ de longinq̄ terra venietib⁹: sicut illi mētiti fuerāt. Sciebāt eñ se debellādos si cognitū eēt hebreis in ea terra eos habitare quā erāt recepturi. Mētiētib⁹ g̃ q̄ de longinqua terra venissēt iurauerūt. Postq̄ vero cognouerūt habitare eos vbi oēs q̄s inuenirent fm dei p̄ceptum debellare deberēt: noluerūt tñ frāgere iurationē: ⁊ q̄uis eos mētitos didicissent / parcere maluerūt: cum possent dicere / se tanq̄ illis iurasse quos esse crederant. i. de longinquo venictes. Cū vero aliud cognouerunt: p̄ceptū dñi circa eos fuit implendū / vt sicut ceteri expugnarent. De⁹ aūt h̄ approbauit: nec parcentib⁹ succēsuit q̄uis eū nō interrogassent q̄ nam illi essent: et cū illos fallere maluissent. Vñ credēdi sūt: etsi fallere ꝓ sua salute voluerūt / nō tamē fallaciter deū timuisse in pp̄lo ei⁹. Ideo aūt nō succēsuit dñs iurātib⁹ / aut p̄centib⁹: ⁊ postea gabaonitas ipsos tā q̄ pp̄li sui hoīes de domo saul vindicauit: sicut regnoꝝ oñdit historia. Et q̄ iuratio sic seruata est q̄uis hoīb⁹ mentit⁹ vt ad clementiā sententia flecteret: non displicuit deo. Nā si ecōtrario iurassēt aliquos se iterfecturos q̄s gabaonitas in terra promissionis esse putassēt: ⁊ postea didicissēt eos ab ea terra esse extraneos / ⁊ de longinquo ad se venisse: non arbitrandum est / q̄ essent debellaturi eos cā iuratiōis implende: Cū ꝓpt ipsā parcēdi clemētiā sctūs dauid postq̄ iurauit se interfecturū nabal: sciens vtiq̄ quē fuerat iterfecturus / parcere maluit: nec iure duriore iplere iuramētū: mag⁹ placere deo existimās si qđ ira p̄turbatus iurauerat nō fecisset: q̄ si p̄fecisset.

2. Reg. 22. / 2. Reg. 21. a / 1. Reg. 25. a

B ¶ Isidor⁹. Gabaonite significant eos q̄ credūt: ⁊ erga seruos dei deuoti / vł ecclesie cultū videnť hr̄e: nihil tñ emendationis vel deuotiōis vel inouatiōis hn̄t in morib⁹. tales tm̄mō quoddā signum salutis intra ecclesiā t̄paliter p̄ferūt. In ter spūa

Nico. de lyra

a ¶ Qui rñde. Hic ɔñr ponit pacti tēperatio: q̄ iosue ⁊ p̄ncipes ad conpescendū murmur pp̄li / ⁊ seruandū obligationē iuramenti: liberauerunt gabaonitas a morte corp̄ali: et supposuerunt eos morti ciuili: videlicet huituti ad cedēdū ligna ⁊ portādū / ⁊ ad hauriendū aq̄s ⁊ portādū ad locū vbi vigeret cultus dei. ⁊ h̄ cessit i vtilitatē cōitat⁹ pp̄li: q̄ tenebať talia ministrare. ⁊ isti vocanť nathinnei in libris Reguꝫ ⁊ Paral. et ex dict⁹ p̄tꝫ lr̄a. ¶ Ad euidētiā p̄dictoꝝ q̄rit hic: vtrū iosue et p̄ncipes tenebanť seruare iuramētū p̄dictū de federe cum gabaonit⁹. Et arguiť p̄mo q̄ nō: quia erat ɔtra dñi p̄ceptū: q̄ p̄cep̄at oēs habitatores illi⁹ terre occidi: vt hr̄ Nume. xxxiij. ⁊ in alijs locis plib⁹. Itē iuramētum cōditionatū nō tenet deficiēte conditiōe: sꝫ istud iuramētū fuit cōditionatū. s. si illi q̄bus fiebat nō essent de habitatoribus terre ꝓmissiōis. q̄ cōditio nō stetit: vt p̄tꝫ in lr̄a. Itē fraus ⁊ dol⁹ nō debēt alicui patrocinari: sed gabaonite videnť dolose egisse verbis ⁊ factis. ergo ⁊c̄. In ɔtrariū videť qđ đr i littera.

b ¶ Jurauim⁹ eis ⁊c̄. ⁊ idcirco nō pos. eos cō. ⁊ seq̄: c ¶ Reseruenť q̄. vt vi. ⁊c̄. si pe. eis. Periuriū aūt nō incurriť nisi ex trāsgressiōe iuramēti obligatorij: nec ira dñi cōcitať / nisi ꝓter illud qđ ē illicitū fieri. q̄ ⁊c̄.

dei isr̄l. Murmurauit itaq̄ oīne vulg⁹ ɔ̄ p̄ncipes isr̄l. Qui rñderūt eis: Jurauim⁹ eis in noīe dñi dei isr̄l: et idcirco nō possum⁹ eos cōtingere. Sed h̄ faciemus eis: Reseruenť q̄dē vt viuāt / ne contra nos ira dñi conciteť si peierauerim⁹: sed sic viuant / vt in vsus vniuerse m̄ltitudis ligna cedāt / aq̄sq̄ cōportent. Quib⁹ hec loquētib⁹ / vocauit gabaonitas iosue: et dixit eis: Cur nos decipere fraude voluistis: vt diceretis / ꝓcul valde habitamus a vobis: cuꝫ in medio nr̄i sitis: Itaq̄ sub maledictiōe eritis: et nō deficiet de stirpe vr̄a ligna cedens / aq̄sq̄ cōportans i domū dei mei. Qui rñderunt: Nūciatū est nobis seruis tuis: q̄ promisisset dñs deus tuus moysi seruo suo vt traderet vobis omnē terrā: et disperderet cunctos habitatores ei⁹. Timuimus igiť valde: ⁊ ꝓuidimus aīabus nr̄is: vestro terrore cōpulsi: et hoc cōsiliū iniuim⁹. Nūc autē in manu tua sumus: Qđ tibi bonū et rectū videť / fac nobis. † Fecit ergo iosue vt dixerat: ⁊ liberauit eos de manib⁹ filioꝝ isr̄l / vt nō occidereť. Decreuitq̄ in illo die eos eē in misterio cūcti pp̄li et altar⁹ dñi: cedētes ligna: ⁊ aq̄s cōportātes vsq̄ in presens tēpus / in loco quē dñs elegisset. Ca. X.

Que cuꝫ audisset adonisedech rex hierusalē q̄ scilicet cepisset iosue hai et sb uertisset eam. Sicut enim fecerat hiericho ⁊ regi ei⁹: sic fecit hai et regi illi⁹. ⁊ q̄ trāsfugissēt gabaonite ad israel ⁊ essēt federati eoꝝ: timuit valde: Urbs enim magna erat gabaon: ⁊ vna regaliū ciuitatum: et maior oppido hai: oēsq̄ bellatores eius fortissimi. Misit

a ¶ q̄ iesu expetit amicitias: multoꝝ patientur inimicitias: vñ: Filij accedēs ad seruitutem dei prepara aīam tuā ad tē.

¶ Rñsio. Dicēdū q̄ h̄ iuramētū fuit huādū triplici rōne. Prima accipiť ex p̄te gabaonitaꝝ: q̄ sic dictū ē venerūt ad iosue i noīe dñi volētes ei⁹ cultui subijci: ⁊ iō p̄ceptū dñi de iterfectione hitatoꝝ t̄re nō videbať ɔ eos currere: qđ erat datū ꝓpť maliciā habitātiū i terra / ⁊ obstinatiōe eoꝝ i mal: vñ j. xj. ca. đr de obstinat⁹: Dñi eñ snia fuerat / vt idurarenť corda eoꝝ ⁊ pugnarēt ɔ isr̄l ⁊ caderēt: ⁊ nō mererenť vllā clemētiā: ac perirēt sic p̄cep̄at dñs moysi. Ex q̄ p̄tꝫ q̄ gabaonite meruerūt clemētiā: nec currebat cōtra eos snia dñi. Scđa accipiť ex p̄te filioꝝ isr̄l: q̄ istđ fuit p̄mū pactū ⁊ iuramētū qđ fecerūt extraneis gētib⁹: excepto tñ iuramēto facto ipi raab: qđ fuit magis p̄ticulare vt dictū fuit. s. ij. ca. istud aūt fuit cōe. ⁊ iō si fregissent iuramētū gabaonitas occidēdo: q̄bus iurauerāt vt nō occiderenť: vt patet in lr̄a: h̄ fuisset diulgatuꝫ p̄ terras in circūitu: ⁊ reputati fuissent filij isr̄l ifideles: et iuramēti trāsgressores i magnū scādalū illi⁹ pp̄li: ⁊ p̄ ɔñs i irreuerētiā seu blasphemiā dei: cuius dicebanť peculiar⁹ pp̄ls / ⁊ a deo elect⁹: ⁊ ideo ad hec vitāda seruādū fuit iuramētū. Tertia accipiť ex p̄te dei: q̄ ꝓnior ē ad miserādū q̄ ad ɔdēnādū. Et iō credēdū ē: q̄ iosue ex familiari cōsilio dei mortē eoꝝ corp̄alē mutauit in ciuilē: vt sic de suis mēdacijs puniret / ⁊ iuramentū seruareť: qđ de morte corp̄ali eis nō inferēda itelligebať. Et q̄ dñs hāc sentētiā approbauerit: p̄tꝫ ex h̄: q̄ ꝓpter afflictionē iniustā gabaonitarū factā p̄ saul / fames facta fuit i t̄ra isr̄l trib⁹ ānis: ⁊ septē viri đ stirpe saul fuerūt crucifixi: vt hr̄. ij. Re. xxj. b. Glosa etiā Aug⁹. sup̄ ca. x. exponēdo illđ: In man⁹ tuas tradidi illos / dič sic: Ubi neq̄ cōsult⁹ ē dñs vtrū eundū esset: sed vltro suis recte subuenire volētib⁹ futurā p̄nūciauit de eis victoriaꝫ / si posset de gabaonitis icōsult⁹ manere. nō q̄ iterrogauerūt ipm / q̄ essēt cū mētirenť nisi ei placuisset illa iuratio: q̄ subiect⁹ p̄cere cogeret. Crediderāt eñ đo quē audierāt ꝓmisisse: q̄ illas gētes subuerteret / ⁊ terrā eaꝝ obtineret. ⁊ hāc eaꝝ fidē q̄dāmō remunerauit: q̄ nō p̄didit. ¶ Ex dict⁹ solutū ē argumētū p̄mū: q̄ ɔ̄ gabaonitas ñ currebat dictū p̄ceptū: vt dictū ē. Ad secūdū dicēdum: q̄ lꝫ i tractatu cū gabaonit⁹ fuerit facta mētio de ɔditiōe illa: tñ q̄n postea iurauerūt p̄ricipes / nō fuit posita sub forma iuramēti: ⁊ dato q̄ fuisset posita: poterat tñ iuramētū seruari / ⁊ debebat ꝓpť rōnes p̄dictas. Ad tertiū dicēdum q̄ fraus ⁊ dol⁹ ꝓprie sūt mēdacia i v̄bis vł factis ordinata ad malū finē: mēdacia aūt ⁊ fictiōes gabaonitaꝝ licet essēt mala de se tñ ordinabanť ab eis ad bonū finē. s. ad eoꝝ salutē corporalē ⁊ spiritualē: vt patet ex predictis.

Juramētū huandū gabaonitis ꝓpť tria

Moraliter

d ¶ Itaq̄ sub maledi. eritis. Vñ dicit Augusti. Sicut non vidi meliores illis qui in monasterijs profecerūt: ita nō vidi deteriores illis qui in monasterijs defecerūt. Ca. X

Que cū au. Hic agiť de debellatiōe q̄nq̄ regū sil̄ congregatoꝝ. vbi p̄mo đscribitur occasio belli. Secūdo act⁹ debellandi / ibi: Ascenditq̄ iosue. Occasio autē

Diuisio

Moralit. e ¶ Que cū au. Hic describiť pug̃ iosue ɔ̄ q̄nq̄ reges amorreorū: p̄ q̄s intelligi possunt q̄nq̄ sensus corporis pugnātes

Moraliter

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

E ter spūales aūt.i.inter sctōs dei regnū eternū vel libertatē nō ꝯsequunť. a ❡Ascēdite ad me. Cū se aīa ꝟbo dei sociat: stati patiť iimicos q̃s ātea habuerat amicos: nec solū hoies/ sz etiā ꝯrias ꝟtutes. Sciat ḡ q̃ iesu expetit amicitias/mľtoꝝ si bi inimicitias patienť tolerādas. vñ: Oēs q̃ pie volūt viuere i chri. ꝑsecu.pa. ꝛc. Et alibi: Fili accedēs ad ꝟuitutē dei ꝑpara aiaz tuā ad tēptationē. Oppugnanť etiā gabaonitę ꝓpter amicitias iesu: Quis ligni cęsores ꝛ aquę gestatores.i.licet vltimus meritis in ecclesia sis: hoc ipso tamē ꝙ ꝑtines ad iesum/impugnaris a quinq̧ regibus. Sed nec gabaonitę relinquūtur vel spernūtur a iesu/vel a ducibus/vel presbyteris israelitaꝝ: sed infirmitati eorū auxiliū ferūt: hoc aūt agiť i nob. vñ Cōsolamini pusillanimes: sustinete infirmos. Itē: Uos aūt potētiores imbecillitates infirmoꝝ sustinete. Sic ḡ iesus cuz ducibus ꝛ ꝑncipibus adest his q̃ ꝓ noie suo a cōtrariis ꝟtutibus oppugnanť. Nec solū auxiliū in bello ꝑstat: sed etiā ꝓducit diē ꝛ spacia lucꝭ: et discutit aduentū noctis. b ❡Cōgregati igiť ꝛc. Aug⁹. Queritur quō rex hierľm adonisedech ꝛ cęteri q̃ttuor cū quibus obsedit gabaonitas: ſm. Lxx. primo reges hiebuseoꝝ/cū ad eos obsidēdos cōuenerunt/ postea ꝟo reges amorręoꝝ dicanť ab ipsis gabaonitis qñ nūcios miserūt ad iesum vt sibi subueniret. Sicut aūt inspeximus ſm hębreū vtrobiq̧ amorreorū dicunť: cum cōstet iebuseū regez fuisse hierľm: q̃ dicta ē hiebus tāq̧ illius gētis metropolis: ꝛ septē gētes sępe scriptura cōmemoret exterminādos: quaꝝ vna perhibeť amorręorū. Nisi forte h̄ nomē vniuersale fuerit oium/aut potius maiorꝭ partis: vt non vna/sed plures in his septē h̄ noie censerenť: Quis esset vna de septē q̃ amorręorū ꝓprię vocareť. Sic est q̃daz ꝑs q̃ ꝓprię dr̄ libya: Quis hoc nomē vniūsę aphricę cōpetat. Et ꝑs q̃dā q̃ ꝓprie dr̄ asia: Quis asiā alii dimidiū orbē terrarū/alii tertiā partē posuerūt. Chananei q̃z tāq̧ vna gēs in illis septē cōmemoranť: ꝛ tñ vniuersa terra illa origialiter terra chanaan vocatur. c ❡Ascēditq̧ iosue ꝛc. Aug⁹. Cum obsessi gabaonitę a regib⁹ amorręoruz misissent ad iesum/vt sibi subueniret: ascēdit iesus a galgala ipe ꝛ ois ppľus bellatorū cū illo ois potēs i fortitudīe. Et dixit dñs ad iesuz: Nolite timere illos. In manus enim tuas tradidi eos: non subsistet ex istis q̃sq̧ ꝛc. Ubi neq̧ cōsultus ē dñs vtꝝ eundū ad eos esset: sed vltro suis recte subuenire volentibus futurā ꝑnūciauit victoriaz. Sic ḡ posset incōsult⁹ de gabaonitꝭ admonere q̃ essent cū mētirenť: nisi ei placuisset illa iuratio quę subiectꝭ ꝑcere cogeret: Crediderāt eñ dō quē audierāt populo suo promisisse: ꝙ illas gentes ſbuerteret/et eaꝝ terrā obtineret: ꝛ hāc eoꝝ fidē q̃dammō remūerauit: q̃ nō † ꝓdidit. d ❡Sol cō. gabaō ꝛc. Adam. Uolumus si possumus ostendere quō dñs noster iesus christus protelauerit lucem/ꝛ maiorem fecerit diez: vel pro salute hominum: vel ꝓ interitu contrariarum virtutum. Ex quo saluator aduenit: finis erat sęculi. Deniq̧ ipse ait: Pniam agite: appropinq̃bit eñ regnū cęloꝝ. Sed retinuit ꝛ repressit diē ꝯsūmatiōis. Uidēs eñ deus pater salutē gentium ꝑ ipm solū posse ꝯstare. dic ad eū: Pete a me: ꝛ da. ti. gē. hęre. tuā ꝛc. Dū ḡ paterna pollicitatio impleať ꝛ ecclia cre- ꝯ scat: ꝛ ple/

2. Tim. 3. c
Ecci. 2. a
1. Tes. 5. c
Rom. 15. a
Amorręi reges quare
als † perdidit
Matth. 5. a
Ps. 2. b

ergo adonisedech rex hierľm ad †ohā regē hebrō: ꝛ ad pharā regē hierimoth: ad iaphie q̃z regē lachis: ꝛ ad dabir regem eglō/dicens: a Ascēdite ad me ꝛ ferte ꝑsidium: vt expugnem⁹ gabaon: q̃re transfugerit ad iosue ꝛ ad filios isrľ. b Cōgregati igiť ascenderūt quinq̧ reges amorręorū: rex hierľm/rex hebrō/rex hierimoth rex lachis/rex eglō simul cū exercitibus suis: et castramerati sunt circa gabaō oppugnantes eam. Habitatores aūt gabaon vrbis obsessę/miserūt ad iosue qui tūc morabať in castris apud galgalā: ꝛ dixerūt ei: Ne retrahas manus tuas ab auxilio seruoꝝ tuorū: ascende cito ꝛ libera nos: ferq̧ ꝑsidiū. Cōuenerūt eñ aduersum nos oēs reges amorręorum c qui habitāt in mōtanis. Ascenditq̧ iosue de galgaľ: ꝛ ois exercitus bellatorū cū eo viri fortissimi. Dixitq̧ dñs ad iosue: Ne timeas eos. In manus enim tuas tradidi illos. Nullus eñ ex eis tibi resistere poterit. Irruit itaq̧ iosue sup eos repente/tota nocte ascendens de galgalis. †Et ꝯturbauit eos dñs a facie isrľ: contriuitq̧ plaga magna in gabaō: ac ꝑsecutus est eos ꝑ viā ascensus bethorō: ꝛ ꝑcussit vsq̧ azecha et maceda. Cūq̧ fugerēt filios isrľ et essent in descēsu bethorō: dñs misit super eos lapides magnos de cęlo vsq̧ ad azecha. Et mortui sunt multo plures lapidibus grādinis/q̃ q̃s gladio ꝑcusserāt filii isrľ. Tunc locutus est iosue dño i die qua tradidit amorręuz in cōspectu filiorū isrľ: dixitq̧ coram eis: Sol ꝯ gabaon ne mouearis: ꝛ luna ꝯ vallem hailō. Steterūtq̧ sol ꝛ luna donec vlcisce/

a ¶ Iusticię.s.qui nescit occasum. b ¶ ecclesię claritas.

✱ casio aūt belli fuit eo/ꝙ isti q̃nq̧ reges simul ꝯgregati venerūt ad debellādū gabaonitas: eo ꝙ essēt ꝯfęderati filiis isrľ: ꝓpť q̃ fuerť cōpulsi petere auxiliū a iosue: qd̄ ꝯcessit/ ꝛ debuit cōcedere ꝓpť dictū fędus. ꝛ ptz lr̄a paucꝭ exceptꝭ. Quę cū audisset adonisedech. Hęc ē ꝟa lr̄a. sic eñ h̄nt hebrei ꝛ libri correcti. ꝛ interꝑtať dñs iusticię: vel dñi mei iusticia/ſm ꝓprietatē hebraici sermonis. sicut ꝛ melchisedech interꝑtať rex iusticię: qui fuit rex hierľm sicut iste: vt habeť Gen. xiiii. ca. Cętera patent in lr̄a. a ❡Ascēditq̧ iosue ꝛc. Hic cōsequēter describiť actus debellādi. vbi ꝑmo describiť debellatio hostium. scd̄o occupatio ciuitatū/ibi: Eodem die macedam q̃z cępit. Circa ꝑmū primo describiť modus pugnę. Scd̄o manifestatio victorię/ibi: Reuersusq̧ ē omnis exercitus. Circa debellationem hostium primo ꝓmittiť diuinum auxiliū/cū diciť: Dixitq̧ dñs ad iosue. Ne timeas ꝛc. secundo subditur studiū humanū: quod nō debet omitti in agibilibus/cū dicitur: b ❡Irruit itaq̧ iosue sup eos repente. vt ex subito aduentu ipius aduersarii terrerenť: qd̄ et factum est. vñ sequiť: Cōturbauit eos dñs ꝛc. Tertio additur cęleste signuz. ꝛ primo de cęlo aereo/cū dr̄: c ❡Dominus misit sup eos lapides magnos.s.grandinis insolitę magnitudinis: ita ꝙ possent armatos interficere. Ideo subditur: d ❡Et mortui sunt multo plures la. Qd̄ factū est ne filii isrľ sibi victoriā ascriberēt. e ❡Tūc locutus est iosue domino. Gratias agendo. f ❡Dixitq̧ coram eis. Uidens eñ primum signum a deo datum de cęlo aereo: ex hoc confidens petiuit secundum de cęlo sidereo/dicens: g ❡Sol cōtra gabaon ne mouearis ꝛc. Erant eñ in tali dispositione ꝙ vterq̧ apparebat sup terram. qd̄ frequēter cōtingit i plenilunio: q̃ tūc tātū distant ꝑ dyametrum cęli: hoc aūt petiuit iosue/vt haberet tp̄s aduersarios ꝑseq̃ndi. iō subdiť: Steterūtq̧ sol ꝛ luna donec vlcisceretur se gens ꝛc.

✱ Nōne scriptū est

✱ pugnantes contra dictamē rōnis q̃ ꝑ iosue significať: vt. s̄. dictum est. De hac āt pugna dr̄ Gal. v. c. Caro cōcupiscit aduersus spm̄: ꝛ spm̄ aduersus carnem. Quinq̧ ꝟo reges ꝑdicti ꝑ q̃ttuor fuerūt debellati.s.ꝑ gladios filioꝝ isrľ: ꝛ per lapides grandinis: ꝛ ꝑ subsistētiā solis/ꝛ lunę. ꝛ istis spūaliter intelligendo debellanť sensus carnis. Per gladios eñ filiorū israel intelliguntť ꝟba diuina: q̃ sunt spūales gladii. Eph. vi. c. Et gladiū spūs qd̄ est verbum dei. Qr autez ꝑ gladios istos debellenť sensus carnis dicit Hieroñ. ad rusticū monachum: Ama sctāꝝ scripturaꝝ studiuz/ꝛ carnis vitia non amabis. Per lapides ꝟo grādinis itelliguntť actus pnię.s. ieiunia/vigilię/asꝑitas/victus ꝛ vestit⁹: ꝛ cęterę disciplinę q̃ carnis sensus ꝑcutiunt ꝛ infrigidāt ꝛ domāt magis q̃ studiū sacrę scripturę. Iō dr̄: d ❡Et mortui sunt multo plures lapidibus ꝛc. Per assistētiā ꝟo solꝭ intelligiť adiutoriū christi/q̃ ē sol iusticię ꝯ tēptationes carnis. i. Coꝝ. x. c. Fidelꝭ de⁹ q̃ ñ patieť vos tētari supra id qd̄ potestis: sed faciet cū tentatione ꝓuentū vt possitis sustinere. Per assistētiā ꝟo lunę intelligiť adiutoriū ꝟginis marię: quę Cañ. vi. dicitur terribilis vt castroꝝ acies ordinata: ꝓpter quod per ei⁹ auxilium ꝓuenit nobis de sensibus carnis victoria gloriosa.

✱ Ite ꝛ poni

Diuisio
als † otho

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

A G scat: ⁊ plenitudo gētiūītroeat: vt tādē ōis isrl̓ saluet̄. Dies ꝓducit̄/ ⁊ differt̄ occasus: necvnq̄ȝ sol occūbit/ sȝ semꝑ orit̄: duȝ credētiū cordibꝰ sol iusticię lumē veritat̄ infūdit. Cū vero impleta fuerit mēsura credētiū/ ⁊ deterior aut decolor ętas vltię generationis aduenerit: ⁊ crescēte iniq̄tate refrigescet charitas multoꝝ/ ⁊ in paucis fides inuenietur: tūc abbreuiabunt̄ dies. Idem igit̄ dn̄s nouit extēdere diē/ cū salutis tp̄s est: ⁊ breuiare ī tp̄e tribulatiōis ⁊ ꝑditionis: dū ḡ spaciū lucis ꝓducit̄: sic vt ī die honeste ambulemꝰ. a ❡ Fugerant em̄ q̇nq̄ȝ re. Adam̄. Quid ē q̄d dicit quinq̄ȝ reges fuisse: ⁊ hos ī spelūcā ꝯfugisse. Duplex pugna ē christiāis. Perfect⁊ q̄dē/ q̄lis erat Paulꝰ ⁊ Ephesiȷ̄: sic ipse dicit: Nō ē pugna aduersus carnē ⁊ sāguinē: sȝ aduersus p̄ncipatus ⁊ ptātes: ⁊ aduersus rectores tenebraꝝ. Inferioribꝰ vero ꝯ carnē ⁊ sanguinē: his. s. qui adhuc carnalibus vitiȷ̄s ⁊ fragilitatibꝰ īpugnāt̄. Q̄d etiā in h̄ loco indicari puto. Gabaonitis em̄ bellū indictū ē a q̇nq̄ȝ regibꝰ his q̄ imꝑfecti sunt a q̇nq̄ȝ corporeis sensibꝰ: ꝑ aliquem em̄ hoꝝ vnūquēq̄ȝ necesse ē cadere in pctm̄. hi q̇nq̄ȝ reges gabaonitas. i. carnales hoīes īpugnant. Q̄ꝛ aūt dicunt̄ in speluncas confugisse/ potest hic forsitan indicari: q̄ꝛ spelūca locus est in ꝓfundū terrę defossus. Sensus ergo est: cuȝ se terrenis actibꝰ in corꝑe positi demerserint. ⁊ nihil ad opus dei/ sed totū ad ministeriū corꝑis egerint: in spelūcas cōfugisse dicunt̄. ❡ Sciēdū tn̄ q̄ ipa regna q̄ꝝ reges nūc vincūt̄ a iesu/ ⁊ ꝯfugiūt ī spelūcas: postea veniūt in sortes sanctoꝝ: et pars dn̄i appellant̄: sic̄ regnū hierl̄m/ vl̄ lachis/ vel hebron. In q̄bꝰ h̄ iudicat̄: q̄ q̇nq̄ȝ sensus in corꝑe positi cū ꝑ iesū fuerint deuicti/ ⁊ infidelitas ab eis discesserit: ⁊ mortui pctō fuerint: ipis postea ministr⁊ vtit̄ aīa ad faciēda iusticię opera. Ita fit vt ī hierl̄m in q̄ regnabat rex pessimꝰ: regnet postea dauid manu potens: vl̄ salomon rex pacificus. Assidēt vel assistūt em̄ corporeis sensibus malignę virtutes/ quę ad cōcupiscentias et feda ꝑbēda ministeria aīę sollicitēt. q̄s si fides christi superauerit ⁊ ī ligno crucis eius suspēsę fuerint: his īteremptis regnoq̄ȝ depulsis/ tūc efficit̄ aīa ī ꝑtem dei: ⁊ hierl̄m regnum dei: et tēplū in ea dn̄o construit̄. vn̄: Quia eramꝰ et nos aliq̄n insensati/ increduli: errātes ⁊ seruiētes desideriȷ̄s ⁊ voluptatibꝰ variȷ̄s ⁊c̄. Hoc est em̄ hierl̄m aliq̄n fuisse sub rege adonięedech: vl̄ alias ciuitates s̄b aliȷ̄s. ❡ Adamā. Jesus īterficit inimicos/ nō crudelitatē docēs: sicut hęretici putāt: sed futura in his sacramēta designās: vt cū peremerit reges qui regnū pcti tenēt in nobis: Sicut exhibuimus mēbra nostra seruire iniq̄tati ad iniq̄tatē: ita exhibeamꝰ seruire iusticię ī sctificationē. Hoc q̄si crudele culpat̄ q̄d ait iesus: Ponite pedes vr̄os sup̄ colla eoꝝ: ⁊ interficite eos. Sȝ h̄ non crudelitas: sȝ hūanitas ⁊ benignitas īuenit̄. Utinam ⁊ tu ponas pedes tuos sup̄ serpētes ⁊ scorpiōes: ⁊ sup̄ oēm v̄tutē inimici: ⁊ cōculces draconē ⁊ regulū: q̄ aliq̄n in te regnauit/ vt oībus īterēptis q̄ regnabant in te ope pcti/ solus in te regnet iesus christꝰ. b ❡ Uos aūt no. sta. Adam̄. Bella iesu ⁊ regū/ atq̄ȝ hostiū strages/ cęlestiū rex vmbra sūt eoꝝ. s. belloꝝ q̄ iesus christꝰ cū exercitu suo ⁊ maiestatibꝰ. i. credentiū p̄plis ⁊ eoꝝ ducibꝰ ꝯ ȝabulō/ ⁊ eiꝰ angelos ꝑliat̄. Ipse est em̄ qui in paulo ⁊ ī ephesiȷ̄s pugnat ꝯ rectores tenebraꝝ. Et vide o heretice quō noua veteribꝰ ꝯcordāt: ꝓmissū ē veteribꝰ regnū terrę sctē ⁊ fluētis lac ⁊ mel: q̄ tūc a pessimis incolis ⁊ regibus incolebat̄. Uenit ī hāc terrā iesus cuȝ exercitu suo/ ⁊ israeliticis ducibꝰ expugnat: oēs interimit ⁊ obtinet: ⁊ ꝓ victorię merito accipit eoꝝ regna. Tibi ꝑ euāgeliū nō ꝓmittūt̄ regna terrę/ sȝ cęloꝝ: nec vacua. Habēt em̄ hitatores pctōres ⁊ dęmōes: ꝯ q̄s ap̄lica tuba te hortat̄ ad ꝑliū. ⁊ sic ibi dicebat iesus: quia bellum vobis nō erit aduersus amorręos/ pherezęos/ euęos/ ⁊ hiebuzęos: ita ⁊ h̄ Paulꝰ dic̄: Nō ē nobis pugna aduersus carnē ⁊ sāguinē. i. nō sic pugnabimus vt antiq̄: nec ī terr⁊ nobis cū hoībꝰ habēda sūt ꝑlia: sed ꝯ p̄ncipatꝰ ⁊ ptātes ꝯ mūdi huiꝰ rectores tenebraꝝ haꝝ. Iā intellig⁊ in q̄bus loc⁊ hęc tibi mouēda sint certamina. vl̄ si nō ītelligis manifestius audi: cōtra sp̄ūalia neq̄tię ī cęlestibꝰ. Audisti q̄ tibi bello: ⁊ inde cęlestibꝰ expellendi sūt/ vt possis loca regni cęloꝝ/ ⁊ hereditatis sorte ꝑcipere. Hoc q̄ȝ in euangelio dn̄s ait: A diebꝰ iohis regnuȝ cęloꝝ vim patit̄: ⁊ violēti rapiūt illud. Potes ḡ similit̄ saluatori nr̄o calūniaȝ facere q̄ regnū cęloꝝ q̄d fidelibꝰ ꝓmisit/ violent̄ diripi G iubet

Ro.11.c

Mat.24.b

Rom.13.d.

Christianorū pugna duplex

Eph.6.b

B

Titum.3.a

Rom.6.d.

C

Eph.6.b

Mat.11.b

a ¶ visibilibus vel inuisibilibus.

ret̄ se gēs dē inimic⁊ suis. Nōne a scriptū est hoc in libro iustoꝝ:

a ¶ christ⁹ lumē v̄itat⁊ īfūdēs. b ¶ ecclie.

Stetit itaq̄ȝ sōl ī medio cęli: ⁊ n̄ b

a ¶ Quia semꝑ oritur fidelibus.

festinauit occūberē spacio vniꝰ diei. Nō fuit añ ⁊ postea tā lon c ga dies: obediēte domino voci d

a ¶ Sic dū cōtra demōes pugnamꝰ: assistit nobis sol iusticie/ q̄ ait: Ego vobiscuȝ sū vsq̄ȝ ad cōsūmationē seculi.

hoīs/ ⁊ pūgnāte ꝓ isrl̄. Reuer e susq̄ȝ ē iosue cū oī isrl̄/ in castra

a ¶ q̇nq̄ȝ sēsibꝰ corꝑis ⁊ trenis actibꝰ imersi

a galgalę: fugerāt em̄ q̇nq̄ȝ rēges ⁊ se abscōderāt ī spelūca vrbis

¶ iesu christo.

maceda. Nūciatūq̄ȝ ē iosue: q̄ īuēti essent quiq̄ȝ reges/ latentes ī spelūca vrbis maceda. Qui ꝑ cępit socijs ⁊ ait: Uoluite saxa f igētia ad os spelūcę: ⁊ pōite vi g ros īdustrios q̄ clausos custodi b ant. Uos āt nolite stare: sȝ ꝑse

a ¶ ꝯtrarias ptātes q̄ sensibꝰ assistūt.

q̇mini hōstes: et extremos q̄sq̄ȝ fugiētiū cędite. Nec dimittatis eos vrbium suarum ītrare pręsidia/ quos tradidit dn̄s deus in manꝰ vestras. Cęsis ergo aduersarijs plaga magna/ et vsq̄ȝ ad internitionē pene ꝯsūpt⁊: hi q̇ isrl̄ effugere potuerūt: ingres

a ¶ incolumis. Qui em̄ sub iesu militat: non suscipit inimici ignita iacula.

si sūt ciuitates mūitas. Rēuer b susq̄ȝ est oīs exercitus ad iosue in maceda vbi tunc erat castra/

a ¶ q̄ꝛ oēs scripti ī libro vite a nūerati ap̄d illū q̇ nūerat mlt̄itudinē stellaꝝ. b ¶ Lxx. Nullꝰ mutiȷ̄t in ligua. i. nullꝰ se iactauit d̄ victoria sua: sciētes q̄ꝛ iesus ē q̄ vincit.

sani et integro nūerō. Nūllusq̄ȝ i

Nico. de lyra

✱ a ❡ Nōne scriptū ē ⁊c̄. Aliq̄ vero doctores nr̄i dicūt/ q̄ iste liber nō ꝑuenit ad nos: q̄ꝛ nō est translatꝰ in latinū. Sȝ h̄ nō videt̄ cōueniet̄ dictū: q̄ꝛ saltem esset vl̄ fuisset apud hebręos: q̄d nō dicunt expositores eoꝝ: sȝ mag⁊ cōtrariū vt videbit̄. Aliȷ̄ aūt dicūt q̄ ē liber. xiȷ̄. ꝓphārū: q̄ꝛ abacuk. iiȷ̄. c. scribit̄. Sol ⁊ luna steterūt in hitaculo suo. Sȝ istud etiam videt̄ extraneū: q̄ꝛ liber. xiȷ̄. ꝓphāꝝ saltē q̄ꝫtum ad ꝓphetiā abacuk fuit scriptus ꝑ magnū tp̄s post mortē iosue. s. ꝑ octingentos annos et plus. q̄ꝛ abacuk ꝓphetauit post trāsmigrationē babylonis: vt dicit Hieronymus in ꝓlogo sup̄ abacuk. A morte v̄o iosue vsq̄ȝ ad trāsmigrationeȝ fluxerūt octingēti anni et plꝰ: q̄d patebit si q̄s velit cōputare tp̄a iudicū ⁊ regum vsq̄ȝ ad illud tp̄s ꝓut in sacra scriptura ⁊ iosepho cōtinet̄. ⁊ iō irrōnabilit̄ videtur dictū: q̄ diceret aliq̄d esse scriptū in libro scribēdo postea ꝑ tp̄s tātū. Nec pōt dici q̄ istō sit additū a trāslatore nr̄o. q̄ꝛ sic ē ī hebręo. Et iō alit̄ dicūt hebrei: q̄ iste liber ē liber genesis: q̄ꝛ ibi scribunt̄ facta abraam isaac ⁊ iacob: q̄ fuert̄ excellēter iusti: ⁊ iō ꝓpt̄ eoꝝ merita facta sūt multa bn̄ficia p̄plo isrl̄: vt freq̄nter exp̄mit̄ in sacra scp̄tura. Dicūt igit̄ q̄ h̄ scriptū est Geñ. xlviȷ̄. vbi ponit̄ bn̄dictio iacob sup̄ manasse ⁊ ephraim: ⁊ de ephraim d̄r: Et semē eiꝰ crescet ī gētes. hebrei dicūt: Et semē eiꝰ cōgregabit gentes. vel ꝯgregatio gētiū. q̄d fuit impletū ī iosue: q̄ fuit de semine ephraim. q̄ꝛ q̄n dixit iosue: Sol ne mouear⁊ ⁊c̄. filiȷ̄ isrl̄ fuerunt ꝯgregati ad audiēdū h̄ v̄bū/ s̄m q̄ d̄r in textu: Dixitq̄ȝ corā eis: sol ꝯ gabaō ⁊c̄. vt admirarent̄ et regr̄arent̄ deo de tāto bn̄ficio ⁊ miraclo cęlitꝰ sibi dato. b ❡ Stetit ita. sol. in me. cę. Ex h̄ videt̄ q̄ erat tūc ī pūcto meridionali: nisi dicat̄: q̄ mediū cęli aliq̄n vocatur totū quod est supra hemisperiū nr̄m. c ❡ Nō fu. añ. ⁊c̄. In fine capl̄i dicet̄ qualiter hoc intelligendū sit. d ❡ Obediēte do. i. cōdescēte. q̄ꝛ obediētia ꝓprie loquēdo ē īferioris ad sup̄iorē: condescēsio v̄o ecōuerso sup̄ioris ad inferiorē. e ❡ Reuersusq̄ȝ ē ⁊c̄. h̄ dicit̄ h̄ ꝑ anticipationē: q̄ꝛ nō fuit ibi reuersus donec habuisset victoriā cōpletā q̄ꝫtū ad ea q̄ tractāt̄ ī h̄ ca. vt h̄r ī fi. hꝰ ca. ⁊ adhuc erat in ꝑsequēdo aduersarios: vt patet in littera. f ❡ Uoluite saxa ⁊c̄. vt nō possint ibi latētes per se exire. g ❡ Et po. ⁊c̄. ne ab exterioribꝰ possint educi inde. Cęt̄a patēt. h ❡ Reuersusq̄ȝ ē o. Hic ꝯñr describit̄ māifestatio victorię. p̄mo ī h̄ q̄ exercitꝰ iosue rediȷ̄t ī nūero integro. scd̄o q̄ꝛ adūsariȷ̄ n̄ fuert̄ ausi eos īuadere. iō s̄bdit̄: i ❡ Nullusq̄ȝ ꝯ fi. is. m. au. ē. s. ꝓ tūc: sȝ postea aliȷ̄ ꝯ eos pugnauert̄: vt ptȝ ca. se. tertio ꝑ h̄ q̄ p̄ncipes exercitꝰ posuerunt pedes suos super colla quinq̄ȝ regū qui latuerāt in spelūca: ī signū q̄ eoꝝ aduer ✱ sariȷ̄

Liber iustoꝝ

D

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

E F iubet. Vim aūt facere h̓ est / possidētē violēter expellere ⁊ possessionē diripe. Quid ꝗ accusat̃ fecisse iesū successorē moysi: Atqꝫ vtinā apiret nob̄ iesus thesauruz sapię suę: vt viderem⁹ cui⁹ cęlestiū sp̄ualiū hostiū qui ipugnāt isrl̄ figurā tenuit princeps iste de maceda / ⁊ ille de lachis / ⁊ ille de lebna: aut cui⁹ in tra me vitij vl̄ erroris / q̄b⁹ aīa ipli/cat̃ / formā tenēt singuli q̄nqꝫ eorū: q̄s iesu duce iterfecit ppl̄s dei: hi. s. audiūt mādata ei⁹: q̄bus tribuit fa

Lu. 10. c. cultatē calcādi sup serpētes ⁊ scor/piōes ⁊ oēz ꝑtātē inimici. Orem⁹ ꝗ vt pedes nr̄i tā speciosi sint / ⁊ taz validi: q̄ possint calcare ceruices ini micoꝝ: ⁊ ita caput serpētis ꝯculca/re / vt calcaneū nr̄z nō possit morde re. Qui ei pugnat s̄b iesu duce / dꝫ illud ꝓmereri qd̄ de illis bellatori/bus scriptū est: Et reuersus est vni uersus ppl̄s ad iesum incolumis: ⁊ nō mutiuit quisq̄ꝫ de filijs isrl̄ in lin/gua sua. Qui em̄ sub iesu militat / i/columis dꝫ redire de p̄lio: nec vsq̄ꝫ ex iacul' maligni ignit̃ vuln⁹ accipe: nec corde / nec cogitatione pollui. ¶ Qd̄ aūt addit: q2 nullus mutiuit in ligua sua: videt̃ dici: q2 nemo de victoria se iactauit: nec suę virtute ascripsit. Sciūt em̄ q2 iesus victo/

1. Cor. 15. b riā tribuit. vñ: Nō autē ego / sꝫ gr̄a

Luc. 17. c dei q̄ in me ē. ⁊ alibi: Cū āt feceritis hec oīa: dicite / q2 s̄ui iutiles sum⁹. Utinā dn̄s me⁹ iesus ꝯcedat mihi calcare sp̄m fornicatiōis: ⁊ ceruicē sp̄us iracūdię ⁊ furoris ⁊ auaricię / demonē ⁊ iactātiā: ⁊ cōterere pedi bus meis supbię sp̄m. ⁊ cū hec fece

Gal. 6. d ro: gesti opis sūmā nō mihi / sꝫ cru/

1. Cor. 15. b ci ei⁹ appēdere: s̄m illud: Per quē mihi mūd⁹ crucifix⁹ ē ⁊c. nō āt ego sꝫ gr̄a ei⁹ q̄ ē in me. Qd̄ si fecero / di

F cet̃ mihi qd̄ ātiqu⁹ iesus dic: Viriliter agite / ⁊ ꝯfortamini: ne timeat̃: nec vereami a facie eorū: q2 dn̄s deus tradidit vob̄ oēs inimicos i man⁹.

Heb. 10. c. ¶ Adamā. Omnia hec in figura ꝯtingebāt ill'. Scripta sūt aūt ꝓpt̃

Ibidem. nos. Quę cū legit q̄ in māifesto iu deus ē / ⁊ in carne circūcisus: putat tm̄ bella descripta ⁊ iteritus hosti/um ⁊ israelitas duce iesu vicisse / et diripuisse regna gētiuz. Qui v̄o in occulto iudę⁹ ē. i. christian⁹: q̄ iesū ñ filiū naue / sꝫ filiū dei sequit̃: intelli/git hec mysteria esse regni cęloꝝ. ⁊ dicit: q2 etiā nūc pugnat iesus ꝯ vir tutes ꝯrias: ⁊ eiecit de ciuitatibus possessis. i. aīabus nostr̃: ⁊ interfe cit reges q̄ regnabāt in aīabus no/

Rom. 6. b. stris / ne vltra regnet pctm̄ in nob̄: vt exclusa lege pcti / fiat aīa nr̄a ciui tas dei: ⁊ regnet in ea deus: ⁊ dica

Lu. 17. e tur nob̄: Ecce regnuz dei intra vos est. Est ergo mi̇s̄icordia qd̄ hereti/cis videt̃ crudelitas: ꝙ iesus christ⁹ ꝑ singl'as ciuitates. i. aīas credētiū complet vl' cōpleuit: vt quę possi/debant̃ a pessimis regib⁹: expulsis his et perēptis / facere eas dignet̃ habitaculū dei: et tēplū sp̄ussancti:

Rom. 6. b. vt mēbra quę seruierāt iniq̄tati ser uiāt iusticię. Sic ergo intellige: ꝙ i terfecit iesus regē hiericho: ⁊ regē hay / ⁊ regē lebna / ⁊ regē lachis / et regē hebrō: vt oēs aīę quę sub pes/simis regib⁹ legē pcti colebāt / nūc sub dei legibus agant. ¶ Lebna q̄z cādor interp̄tat̃. qd̄ diuerse itel/ligit̃. Est em̄ cādor leprę / ⁊ cādor lucis. ⁊ cādorez quidē leprę habuit lebna sub regib⁹ mal': sꝫ cū ad israeliticū ppl'm ꝑuenit / cādorē luc̃ accępit. ¶ Lachis etiā interp̄tat̃ iter: qd̄ ⁊ lauda bile in scripturis est / ⁊ culpabile. vñ: Iter ipioꝝ peribit. Et ali bi: Iter rectū facite pedib⁹ v̄ris. Primo ꝗ iter impioꝝ fuit la chis ciuitas: q̄ destructo postmodū israelit̃ regnātib⁹ ad re/ctū iter ꝑuenit. ¶ Hebrō ꝯiūctio vl' ꝯiugiū. ꝯiūctio vero aīę nr̄ę fuit p̄mo cū viro pessimo ꝣabulo: q̄ mortuo li/berata est a lege prioris: ⁊ coniuncta viro bono ⁊ legitimo. de quo Pau/

2. Co. 11 lus dicit: Statui vos vni viro virgi/nē castam exhibere christo. Sic ergo ipsorū noīm intelligentia ad geminū consonat statum. Sic melius est itel/ligi bella israelitica: ⁊ subuerti vrbes ⁊ regna. sic religiosi⁹ apparet s̄buer tisse iesum vrbes singulas: vt nihil in eis relinqueret̃ qd̄ spiraret: neqꝫ qui saluus fieret: neqꝫ q̄ effugeret: vt nul/lus. s. malicię sensus in anima vltra respiret: vel irę / vel cōcupiscentię sal uetur affectus: nullus sit qui effugi/at de ore sermo malus. Sic ędifican/tur ciuitates iudę. Etem̄ nūc cuiusq̄ꝫ aīam destruit iesus et ędificat. Pri/

Opera duplici mū em̄ opus dei est eradicare mala: spinas ⁊ tribulos vitiorum. dum em̄ occupant terram hec: nō potest semi na sancta suscipere. Necesse est ergo

Matth. primū plantā eradicare peccati quā nō plantauit pater cęlestis: igniq̄ꝫ cō sumi. Secunduz opus est plantare.

Gen. 2. Moyses dicit: quia plantauit deus paradisum. Sed ⁊ nūc plantat i ani/mabus credentiū. In aīa em̄ de qua excidit irā / plantat mansuetudinē: de qua excidit superbiā / plantat humili

† Deu. tatē: de qua eradicat lasciuiā / plantat pudicitiam: extirpata ignorātia inse/rit scientiam. Talis dicit̃ esse planta

H tio dei magis q̄ insensibiliū lignoꝝ. Est em̄ i primis opus verbi dei de/struere ędificia ꝣabolica. Ille em̄ tur res superbię / et muros elationis in vnoquoq̄ꝫ extruit quę sermo dei de/struit: vt efficiamur dei cultura: ⁊ dei

Eph. 2 ędificatio supra fundamenta aposto/lorum ⁊ prophetarum positi: ⁊ effici mereamur in hereditatem terrę san/ctę in parte israelitica / extinctis hosti bus nostris.

ꝯ filios isrl̄ mutire ausus ē. Pręcępitq̄ꝫ iosue / dicēs: Apite os spelūcę: et ꝓducite ad me q̄nq̄ꝫ reges q̄ i ea latitāt. Fecerūtq̄ꝫ mīstri vt sibi fuerat impatū: ⁊ adduxerūt ad eū q̄nq̄ꝫ reges d̓ spelū/ca: regē hierl'm / regē hebron / regē hieri/moth / regē lachis / regē eglō. Cūq̄ꝫ edu a

a ¶ fortes / viriliter pugnātes.

cti essent ad euz / vocauit oēs viros isrl̄

a ¶ p̄latos. b ¶ eccl'ie. c ¶ in nullo discordātes.

⁊ ait ad p̄ncipes exercitus q̄ secūz erāt:

a ¶ Sup aspidē ⁊ basi. am. ⁊ ꝯcul. leonē ⁊ draconē.

Ite / ⁊ ponite pedes sup colla regū isto b

a ¶ spirituū. s. ⁊ vitioꝝ.

rū. Qui cū p̄rexissēt / ⁊ subiectoꝝ colla

a ¶ Q. viriliter agite: ⁊ cōfor. qui spe. in dn̄o.

pedib⁹ calcarēt / rursuz ait ad eos: Nōli te timere / nec paueat̃: ꝯfortami / ⁊ esto te robusti. Sic em̄ faciet dn̄s cūct̃ ho/

¶ sp̄ualibus. ¶ sp̄ualibus armis.

stibus vestris aduersum q̄s dimicatis.

a ¶ christus. b ¶ morte sua.

Percussitq̄ꝫ iosue ⁊ interfecit eos: atq̄ꝫ

¶ q2 i ligno cruc̃ triūphauit.

suspēdit sup q̄nq̄ꝫ stipites: fuerūtq̄ꝫ sus pēsi vsq̄ꝫ ad vespeꝝ. † Cūq̄ꝫ occūberet sol / p̄cępit socijs vt deponerent eos de patibul'. q̄b⁹ deposit̃ ꝓiecerūt in spelū cā in q̄ latuerāt: ⁊ posuerūt sup os eius saxa ingētia: q̄ ꝑmanēt vsq̄ꝫ i pn̄s. Eo/ c dē die macedā q̄z cępit iosue / et ꝑcussit in ore gladij: regēq̄ꝫ illi⁹ iterfecit: ⁊ oēs habitatores ei⁹. Non dimisit in ea saltē paruas reliq̄as. Fecitq̄ꝫ regi maceda si cut fecerat regi hiericho. Trāsiuit āt cū oī isrl̄ d̓ maceda i lebna / ⁊ pugnabat ꝯ eā: quā tradidit dn̄s cū rege suo in ma/nus isrl̄. Percusserūtq̄ꝫ vrbē in ore gla dij: ⁊ oēs habitatores eius: nō dimise rūt in ea vllas reliq̄as. Fecerūtq̄ꝫ regi lebna sicut fecerant regi hiericho. De lebna trāsiuit in lachis cū oī isrl̄: ⁊ exer citu ꝑ gyrū disposito oppugnabat eā: tradiditq̄ꝫ dn̄s lachis in manus filioꝝ isrl̄: ⁊ cępit eaz die altero: atq̄ꝫ ꝑcussit i ore gladij oēz aīaz q̄ fuerat i eā / sicut fe cerat lebna. Eo tp̄e ascēdit hirā rex ga zer vt auxiliaret̃ lachis: quē ꝑcussit io/sue cū oī ppl'o eius vsq̄ꝫ ad iternitionē. Trāsiuitq̄ꝫ de lachis in eglō: ⁊ circūde dit atq̄ꝫ expugnauit eā in eadē die: per cussitq̄ꝫ in ore gladij oēs aīas q̄ erāt in ea iuxta oīa q̄ fecerat lachis. Ascēdit q̄z d

Nico. de lyra

※ sarij qui nondum erant debellati: pedib⁹ eoruz subijcerent̃. Et patet littera vsq̄ꝫ ibi: a ¶ Cumq̄ꝫ occū beret sol / pręcepit socijs suis vt deponerent eos de patibulis. Quia h̓ erat pręceptū in lege: Deu. xxi. c ¶ Eodem die macedam quoq̄ꝫ ⁊c. Postq̄ꝫ descripta est de/bellatio hostium: hic cōsequenter de/scribitur captio ciuitatum. Et patet littera vsq̄ꝫ ibi: d ¶ Ascēdit quoq̄ꝫ cum omni israel de eglon in hebron / et pugnauit contra eā: cępitq̄ꝫ eam ⁊ ꝑcussit in ore gla/dij. Hoc est intelligendum de parte ciuitat̃ hebron q̄ erat i valle. reliquā v̄o partez q̄ erat fortior cępit caleph ※ postea:

※ b ¶ Ite ⁊ ponite pedes ve/stros super colla regum istorū. Qui cum perrexissent ⁊ sub. ⁊c. Per hoc autem ꝙ iosue pręcepit pri cipibus israel ponere pedes suos su per colla quinq̄ꝫ regum: significatum fuit / ꝙ quinq̄ꝫ sensus carnis subijci debent imperio rationis.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

A ex postea: vt habet̄ infra.xv.ca.⁊ Judic̄.j. Uel potest dici ꝙ hic dr̄ ꝑ anticipationē: ⁊ ei attribuit̄ qđ postea fecit caleph: qui ex cōcessione iosue habuit hebron. vt habetur.ī.xiiij.ca.
a ℂ Regē quoqꝫ ei⁹. hoc pōt exponi dupliciť. Uno modo de rege hebron quē suspēderat: vt dictū est. Alio mō de alio rege nouo: vtpote q̄ꝛ fili⁹ mortuo pr̄e regnū susceperat: si rex erat ꝑ hereditatem: vel q̄ꝛ popul⁹ regem nouū sibi elegerat si erat ꝑ electionē: Jnť suspēsionem eñ p̄dicti regis ⁊ factum istud iosue plures ciuitates ceperat: vt patet ī textu ⁊ iō tp̄e intermedio potuerat fieri institutio noui reg̃/p̄dictis modis. Cetera patēt vsqꝫ ibi. b ℂ Omē qđ spirare poterat interfecit. qđ intelligit̄ de specie humana: bruta eñ aīalia cesserūt in p̄dā bellātiū. c ℂ A cadesbarne vsqꝫ ad gazam. Hec est longitudo terre ab oriente in occidentem. d ℂ Uno impetu cepit. q̄tū ad primū bellū: q̄ꝛ multo tp̄e pugnauit iosue vt habet̄ ca.se. Circa predicta de statione solis pōt q̄ri: Que fuit lōgior dies sub iosue vł sub eçechia? Et dicūt aliqui ꝙ illa fuit longior que fuit sb̄ iosue: eo ꝙ dr̄ in textu. Nō fuit añ et postea tam longa dies: vt dictū ē. Sꝫ occurrit difficultas: q̄ꝛ de die sub eçechia scribitur.iiij. Regū.xx. ⁊ Esa.xxxviij. ꝙ sol retrocessit decē lineis vł gradib⁹: q̄bus designant̄ decē hore ſm cōmuniorem opinionē. Ad cui⁹ solutionem dicūt aliq̄: ꝙ sol retrocessit subito: ⁊ ideo dies nō fuit augmētata: nisi tm̄ decem horis: q̄bus successiue redijt ad locum vnde retrocesserat: ⁊ vlteri⁹ vsqꝫ ad occasum descendit ꝑ duas horas: q̄ꝛ decē hore diei trāsierant qñ sol retrocessit: et ſm hoc illa dies artificialis de qua ē

B sermo: fuit tm̄.xxij. horaꝝ: dies aūt sub iosue fuit.xxiiij. horaꝝ. q̄ꝛ sol stetit īmobilis spacio vni⁹ diei artificialis: ⁊ postea cursu suo naturali iuit ad occasū: ⁊ sic illa dies fuit duplicata. Sed quia eçechias q̄siuit signū notabile ab omībus: vt videt̄.iiij. Regū.xx.ca. ⁊ Esaie xxxviij. Et magis fuit notabile signum solis retrocedēdo successiue: ⁊ magis notū plurib⁹ q̄ꝫ si retrocessisset subito. Ideo dicūt aliqui ꝙ due linee in horologio achaç faciebāt tantū vnā horā: et ideo sol retrocedēdo.x. lineis successiue: ⁊ redeūdo ad locū vnde retrocesserat fecit tm̄ decē horas: ⁊ sic idē habet̄ qđ p̄us scꝫ ꝙ dies sub iosue fuit longior duab⁹ horis. Alij v̄o innitētes dictis Dionysij dicūt ꝙ dies sub Eçechia fuit lōgior. Dicit eñ Dionysius in epistola ad Policarpum ꝙ dies sub eçechia fuit fere triplicata quoniā defecerūt tm̄ hore quattuor: q̄ꝛ ſm ipsum sol ꝓcesserat de oriente in occidentē ꝑ.x. horas: ⁊ retrocessit successiue per.x. horas: ⁊ per.x. alias redijt ad locum vnde retrocesserat ⁊ vltra processit ad occidentē per duas horas: ⁊ sic dies artificialis fuit augmentata.xx. horis: ⁊ sic fuit xxxij. horarū. Illa autem que fuit sub iosue.xxiiij. tm̄: quia illa dies nō fuit nisi duplicata. Ad illud autem qđ dicit̄ in hoc loco. Nō fuit ante ⁊ post tam lōga dies ⁊c̄. Dicūt ꝙ hoc refertur ad temp⁹ in quo iosue scripsit librū istū: q̄ꝛ post victoriam p̄dictā vixit longo tp̄e ⁊ librū istū scripsit circa finē vite sue: ⁊ vsqꝫ ad tēpus illud nō fuit tā longa dies ante victoriā dictaꝫ neqꝫ post: ꝑ hoc tñ nō excludit̄ quin dies sub eçechia que fuit postea fuerit lōgior: Sꝫ q̄ꝛ bonū est sustinere dicta sacre scripture quantū est possibile: q̄ absolute dicit hic ꝙ nō fuit tā lōga dies ante neqꝫ post. Ideo nō obstātib⁹ p̄dictis pōt dici ꝙ dies sub iosue fuit longior: q̄ꝛ vt dictū est.s̄.iiij.ca. Filij israel transierūt iordanē decima die mensis p̄mi: qui apud hebreos incipit a prima lunatiōe ꝓpinquiori equinoctio vernali: ⁊ q̄rtadecima die eiusdē mensis celebrauerūt pascha: ⁊ postea septem diebus obsederunt hiericho: et postea miserūt exploratores ad ciuitatem hai: postea bellatores cōtra eum: qui deuicti fuerūt ꝓpter peccatū achā: quo dep̄henso ⁊ punito postea ceperunt hai

Questio d̄ solis statiōe tēpore iosue et eçechie

a ¶ coniunctio cōiugum.

cū oī israel de eglon ī hēbron/⁊ pugnauit cōtra eam: cepitqꝫ et
¶ destruxit mala vt edificaret bona.
¶ verbi dei.
a percussit in ore gladij: regē q̄qꝫ ei⁹ ⁊ oīa oppida regiōis illi⁹/vniuersasqꝫ aīas que in ea fuerāt cōmorate. Nō reliq̄t ī ea vllas reliquas. Sicut fecerat eglon: sic fecit ⁊ hebrō: cuncta q̄ in ea repperit cōsumens gladio. Jnde reuersus in dabir: cepit eam atqꝫ vastauit: regē q̄ꝫ eius atqꝫ omīa ꝑ circūitū oppida ꝑcussit in ore gladij: Nō dimisit ī ea vllas reliq̄as. Sicut fecerat hebrō ⁊ lebna ⁊ regib⁹ eaꝝ: sic fecit dabir ⁊ regi illi⁹. Percussit itaqꝫ iosue oēm terrā mōtanā ⁊ meridianā atqꝫ campestrem ⁊ †asedoch cū regib⁹ suis. Nō dimi-
b sit ī ea vllas reliq̄as: ſ omē qđ spirare poterat/interfecit: sicut
c p̄ceperat ei dñs de⁹ isrł. A cadesbarne vsqꝫ gaçam. Oēm terrā gessen vsqꝫ gabaon: vniuer-
d sosqꝫ reges ⁊ regiones eoꝝ vno īpetu cepit atqꝫ vastauit. Dominꝰ eñ de⁹ israel pugnabat ꝓ eo. Reuersusqꝫ ē cū omī israel ad locū cast. o rum in galgala.

C ceperūt hai ⁊ bethauē: quib⁹ ꝑactis venerūt gabaonite ⁊ cōfederati fuerūt filijs israel: ꝓpť quā ꝯfederationē q̄nqꝫ reges obsederūt eos: ⁊ iosue ab eis rogatus venit ad liberandū eos pugnando ꝯtra reges p̄dictos: in q̄ pugna fuit statio solis: vt patet ex p̄dictis. In tot autē ⁊ tātis agendis bñ ⁊ ꝓbabiliter pōt dici ꝙ fluxit tp̄s ab equinoctio vernali vsqꝫ ad medietatē Junij vel circiť tunc v̄o dies artificialis habet.xviij. horas: ⁊ tūc fuit duplicata vt dictū ē: et ꝑ cōsequēs fuit.xxxvj. horaꝝ: dies aūt sb̄ eçechia fuit.xxxij. horaꝝ ad plus: vt patet ex supradict̃: ⁊ sic videt̄ ꝙ sub iosue fuerit maior dies. Ad cui⁹ intellectū est sciendū ꝙ questio est de quātitate diei artificialis ⁊ de ei⁹ augmēto: q̄ꝛ dies augmentati sub iosue ⁊ eçechia fuerūt artificiales. Quātitas v̄o diei artificialis variat̄ ſm diuersitatē climatū ⁊ ſm appropinquationē maiorē ad solsticium estiuale ⁊ hyemale: ⁊ ideo licet in omni climate ⁊ q̄libet tp̄e anni q̄libet dies artificialis habeat.xij. horas artificiales tñ horas naturales habet aliqñ plures aliqñ pauciores. Jn tertio v̄o climate dies breuissima scꝫ qñ sol est ī solsticio hyemali. habet.x. horas. Lōgissima v̄o scꝫ qñ sol ē ī solsticio estiuali habet.xiiij. horas: questio aūt nr̄a debet applicari ad tertiū clima: q̄ꝛ in eo est hierusalē vbi erat eçechias qñ dies fuit sibi ꝓlongata: ⁊ sil'r iosue erat satis ꝓpe hierusalē qñ ꝓlōgauit de⁹ diē ad ei⁹ petitionē. Si aūt dicat̄ ꝙ dies ꝓlongata sb̄ iosue fuit in solsticio estiuali: qđ satis probabiliť pōt dici eo ꝙ eodeꝫ anno iosue aliq̄ alia bella ꝑegerat: seq̄tur ꝙ illa duplicata habuit.xxviij. horas: Et si ꝓpť oppositionē dicat̄ ꝙ dies ꝓlongata sb̄ eçechia fuerit ī solstitio hyemali: qđ satis ꝓbabiliter pōt dici: vt videbit̄ postea: sic dies ille habuit tm̄.xxvj. horas naturales ⁊ duas ꝑtes vni⁹ hore naturalis: q̄ꝛ q̄ttuor hore artificiales q̄ deficiūt a ꝑfecta triplicatiōe illi⁹ diei: vt patet ex p̄dict̃: nō valerēt nisi tres horas et tertiā ꝑtem vni⁹ hore: ⁊ sic habet̄ ꝙ dies sub iosue fuerit longior in vna hora naturali: ⁊ tertia ꝑte vni⁹ hore naturalis. Probatio assūpti scꝫ ꝙ ꝓbabiliť pōt dici diē sub eçechia ꝓlongatā fuisse in solstitio hyemali ⁊ ħ rōe climatis: q̄ꝛ ī tertio climate sol eleuat̄ in meridie minoris diei per.xxxvj gradus fere: ⁊ iđo tale tp̄s est ibi tūc q̄le est apud nos in septimo climate circa finē februarij ꝑ.xij. dies ante equinoctiū vernale qđ est tp̄s satis aptū ad ꝓcedendū ad bellū: cū nō sit nimis calidū nec nimis frigidū. Dies aūt ꝓlōgata fuit Eçechie ante ꝑcussionē exercit⁹ sennacherib: vt ostendit̄.iiij. Reg.xx. ꝑcussio aūt illa fuit qñ sennacherib veniebat cū exercitu magno cōtra hierusalē: ⁊ sic patet ꝓpositū scꝫ ꝙ ꝓbabiliť pōt dici illam diē in solsticio hyemali fuisse. Ad dictū autē Dionysij dicentis ꝙ illa dies sub eçechia fuit.xxxij. horaꝝ. Dicendū ꝙ loq̄tur de horis artificialib⁹ ⁊ ille valerēt tm̄.xxvj. horas naturales: ⁊ duas ꝑtes vni⁹ hore vt dictū est.

Al's tasedech

D

ℂ In capitulo.x. vbi dicit̄ ī postilla: Nō fuit antea ⁊ postea tam longa dies.

Additio. Juxta sententiā litteralē ꝓpť intellectū tam illius historie q̄ꝫ Eçechie in.iiij. Regū.xx. ⁊ Esa.xxxviij. pōt ꝓbabiliť dici: salua tñ sctōꝝ auctoritate: ꝙ dies illa ī qua illđ miraculū ī horologio achaç diuinit⁹ Eçechie fuit factū nō lōgior nec breuior fuit solito: ⁊ sic cessat tota altercatio postillatoris in ħ capło. circa istā materiā ꝯtēta: qualiter eñ hoc intelligatur dño dirigente videbit̄ infra.iiij. Regū.xx.

Replica. In capitulo.x. vbi postillator disputat de statione solis cōtra iosue Burgeñ. allegat digressionē quā factur⁹ est de hac statione ⁊ retrogradatione tempore Eçechie circa.iiij. Reg.xx. Ubi mira contra sanctoꝝ auctoritatem sine ratione imaginatur: ⁊ ibi vide correctorium satis rationabile.

E F

QUe cū audisset. Adam. Has scp̄turas Ca.XI
an̄ aduentū christi cū legeret isrl' ᵽm carnē: nō in eis intelligēs nisi bella ⁊ sanguīs effusionē: ad ferocitatē acuebat̄: ⁊ bell' ac seditiōib⁹ pascebat̄. Sȝ postq̄ p̄sētia iesu christi scientię lumē infudit/ cū ipse sit pax nr̄a: pacē docet/ deiectionē belloꝝ. Pax em̄ redditur anīę si ab ea hostes: pctā scȝ ⁊ vitia, ꝓpellāt̄: iō ᵽm traditionē iesu christi legētes ista/ armamur ⁊ cōcitamur ad ꝓliū: sȝ ꝯtra hostes q̄ de corde nr̄o ꝓcedūt: cogitatiōes. s. malas/ furta/ falsa testimonia ⁊ hmōi: vt nullū relinquam⁹ q̄ salu⁹ fiat: vel q̄ respiret. his em̄ victis vicem⁹ etiā aereas ꝑtātes ⁊ reg̃ suo (qđ ītra nos ē) supra vitioꝝ sedes locauerāt/ depellem⁹. Supi⁹ rex hierusalē cōgregauit secū q̄ttuor reges ꝯ iesum: al's iosue: ⁊ ꝯ filios israel. Nūc autem non vnus q̄ttuor ꝯgregat aut q̄nq̃: sȝ mł'titudinē nimiā. vn̄: Ut aūt audiuit iabin rex asor/ misit ad iobab regē amorreorū ⁊c. Uides quāta aduersus iesū ⁊ dei populū ꝯriarū virtutū cōcitant̄ ex aīa: hi em̄ dęmones an̄ aduentū christi q̄eti et securi aīas possidētes regnabāt. Sȝ vbi grā ⁊ misc̄dia saluatoris apparuit: et pie ⁊ sancte viuere docuit: vt libertatē suā ⁊ imaginē dei/ aīa q̄q̃ suscipiat. Hac de cā antiq̄ possessores ad pugnā ꝓuocant̄. ⁊ si opp̄mant̄ ᵽmi: mł'to plures cōsurgūt/ ⁊ in malū cōspirāt: ⁊ si secūdi victi fuerint: aliȷ̄ neq̄ores exurgēt: et forte quāto magis auget̄ ppł's dei et multiplicat̄: tāto illi pl'es ad oppugnādū cōspirāt. Prim⁹ oīm ⁊ auctor belli q̄ ceteros ad ꝯiurationē inuitat: ip̄e est iabin rex asor. Jabin aūt interp̄tat̄ sensus vł' prudētia. De h̄ sensu Esaias: Et inducā sup te sensū magnū ᵽncipē assyrioꝝ: q̄ dixit mea ꝟtute faciā: ⁊ sapientia sensus mei auferā fines gētium ⁊c. Serpēs q̄ȝ ī paradiso fuisse scribit̄ prudētior oīm bestiaꝝ. Et villic⁹ iniq̄tatis prudētior fecisse dr̄. Asor ꝟo interp̄tat̄ aula. Est g̃ oīs terra aula hui⁹ regis q̄ est ȝabol⁹. Vn̄ in euāgelio scriptū ē: Quia est fortis ī aula sua secur⁹ dormiēs: vsq̃ quo veniat fortior: q̄ ip̄m alliget ⁊ auferat q̄ possidet. Iste mittit ad iohaȝ ⁊ ad regē maron. Johaȝ interp̄tat̄ inimicitię: maron amaritudīes. Mittit g̃ ȝabol⁹ ad aliā ꝟtutē īimicā q̄ amaritudinū rex est: q̄ auctore scȝ oēs amaritudīes miseris mortalibus infligunt̄: diuersa scȝ genera peccati. Nihil enī amarius pctō: etsi q̄dā dulcia videant̄ in ᵽmis. Vn̄ Salomō: In nouissimis felle amarius īuenies ⁊c. Justicia ꝟo in ᵽmis amara videt̄: ī fine melle dulcior cū ꝟtutis fructū attulerit. Misit g̃ ȝabol⁹ ad iohaȝ inimicū amaritudīs regē. ¶ Misit etiā ad regē symeō q̄ interp̄tat̄ exauditio. Exauditio ꝟo duplex ē: vel cū exaudit de⁹ hominē: vn̄ ⁊ symeō patriarcha nomē accepit: q̄ de⁹ p̄cē matris ei⁹ exaudiuit: vel cū p̄ceptū ȝaboli hō exaudit dicētis: Si ꝓcidēs adoraueris me tibi dabo hęc oīa. Sȝ q̄ iesū seq̄tur dicit ei: Dn̄m deū adorabo ⁊ illi soli ᵽuiā. Audiūt illū q̄ sūt ex pte ei⁹: Sicut iste symeō q̄ illū audiēs venit ad pugnā cōtra iesū. Mittit ⁊ ad regē ȝiph q̄ interp̄tat̄ quō fluit: āmiratiue scȝ. Mirandū em̄ ē quō fluāt om̄ia quę sunt huius mūdi: quę apđ infideles manētia putant̄. Qui autem cōsiderat rerū rationem ⁊ oīm mūdanoꝝ trāsitū, dicit: Quomodo fluit. ¶ Uocat autem cōtra filios israel ȝabolus etiā eos q̄ contra sidonē magnā sunt. Ego quidē in locis sidonis aliquotiēs morat⁹: nō comperi duas esse sidones: vnā paruā ⁊ aliā magnā quātū ad terrenū pertinet locū. Sȝ sidon īterp̄tat̄ venatrix: vel venatores: Et dęmonū quoꝝ multę differētię sūt: quidam sunt venatores in magnis peccatis: aliȷ̄ ī paruis. Cū in delitiȷ̄s carnis aīa decipitur: in ꝑua capta dr̄. Cū ꝟo dei ꝓuidentiā negat/ aut dęmones quasi deū colit: in magno decepta ē. ¶ Mittit etiā ad montana: hic est oīs sensus. q̄ extollit se ⁊ erigit ꝯtra scientiā dei. Mittit etiā ad arabā: id est insidias. Innuit em̄ virtutes insidiatrices: quę humanas animas: non vi nec aperte: sed improuisis insidiȷ̄s decipiūt. Vn̄: Insidiat̄ ī abscōdito quasi leo ī spelūca sua insidiatur insidiat̄ vt rapiat pauperē ⁊c. De q̄libet Paul⁹ dicit: Non ignoram⁹ astutias ei⁹. Mittit etiā in ceneroth: qđ interp̄tat̄ quasi lucernę: nō lucernę. Aliud em̄ ē lucerna: aliud q̄si lucerna. Johānes erat lucerna ardēs: q̄ erat angel⁹ lucis. Quasi lucerna est ille q̄ trāsfigurat se in angelū lucis. Sūt etiā q̄ in ecclesia fidē catholicā docēt ⁊ plebē dei ꝟbo ꝟitatis illumināt lucernę ardentes. Qui ꝟo ad heretica dogmata scp̄turę sanctę testimoniȷ̄s ⁊ assertiōib⁹ falsis vtūtur: vident̄ accendere lucernas: q̄ scp̄turas legūt. Sȝ q̄ falsis assertiōib⁹ vtunt̄ nō sunt lucernę: sȝ q̄si lucernę. Misit etiam ad campos/ eos scȝ q̄ in cāpis sūt: et humilia ⁊ terrena sapiunt. Misit etiā ī nauē dor: qđ interp̄tat̄ cōuersio. Cōuersio aūt duplex intelligit̄: q̄ scȝ q̄s ad deū ꝯuertit̄: vel a deo ad bona vł' q̄ rex iabin id ē ȝabol⁹ ad se cōuertit anīas. Mittit etiā ad eos q̄ erāt in maritimis locis ad vicinos fluctuū chananęos: q̄ interp̄tantur velut cōmoti. i. q̄ cōmotiōib⁹ ⁊ fluctibus ꝑmanent cuncta. Et ad maritimos amorręos. i. amarescētes: q̄ scȝ amaritudines infligunt. Talis est catalog⁹ militię hostium inuisibilium qui congregantur per regem iabin: vt expugnent nos qui sequimur iesum saluatorem nostrum: sȝ domin⁹ ait: Ne verearis a facie eoꝝ ⁊c.

Mar.7. — Esa.36.et.37. — Gen̄.3.a — Luc.16.b. — F — Matth.12.c — Prou̇.5.a — Matth.4.b — Ibidem. — Ps̄.9.f — 2.Co.2.c. — G — Joh.5.f — 2.Co.11.c — al's †madian — al's †symeon

Ca.XI

a **Q**Ue cum audisset
a ¶ sensus vel prudentia. ¶ princeps mundi. ¶ aule
iabin rex asor/ misit ad iobab regem †madon: ⁊ ad regem †someron: atq̃ ad regē achsaph: ad reges q̄ȝ aquilonis q̄ habitabāt ī
¶ Hic est om̄is sensus q̄ extollit se cōtra scientiā dei ¶ latam viā sequentes
montanis ⁊ in planicie ꝯtra meridiem ceneroth: in cāpēstrib⁹
a ¶ qui humana ⁊ terrena sapiunt
a ¶ q̄ sunt in fluxu huius seculi.
q̄ȝ ⁊ ī regiōib⁹ dor iuxta mare:
¶ velut cōmotū scȝ q̄ cuncta cōmouet
chananęūq̄ȝ ab oriēte ⁊ occidēte: ⁊ amorręū: atq̃ ethęū ac pherezęū ⁊ hiebusęum in mōtanis: euęum q̄ȝ qui habitabat ad radices hermon ī terra maspha.
¶ Amarescentē quo. s. auctore amaritudines immittuntur.
b Egressiq̃ sūt oēs cum turmis suis: populus multus nimis: sicut arena quę est ī litore maris: equi q̄ȝ ⁊ currus immēsę multitudinis. c Cōueneruntq̃ oēs reges isti in vnū ad aq̄s meron vt pugnarēt ꝯ israel. d Dixitq̃ dn̄s ad
* Tradam

Ni. de ly. ⁋ Eras

QUe cū au. ⁊c. hic Ca.XI
h̄ describit̄ debellatio. xxiiij. regū. Et p̄io ponit̄ dicta debellatio. scđo q̄dā epilogatio. xij. ca. Circa ᵽmū ᵽmo describit̄ belli apparat⁹. scđo ꝯflict⁹/ ibi: Uenitq̃ iosue. tertio victorie obtētus/ ibi: Cepit itaq̃ iosue. Circa primū p̄mittit̄ apparat⁹ regū ꝯ iosue/ cū dr̄: Quę cū audisset ⁊c. q̄ tenebat ᵽncipatum sup ista alia regna vt dr̄. ī. eo. ca. b ¶ Egressiq̃ sūt oēs ⁊c. hyꝑbolica locutio est: ad designādū multitudinem magnam exercit⁹. c ¶ Coueneruntq̃ ⁊c. ad aquas me. lac⁹ quidā ē ꝑ quem transit iordanis fluui⁹ sit⁹ inter mare ceneroth: ⁊ ortū iordanis. Cōsequēter describit̄ apparat⁹ belli ex pte iosue/ cū dr̄: d ¶ Dixitq̃ dn̄s ad io. ⁊c. Apparatus em̄ belli ex pte iosue magis erat in ꝯfidētia dei q̄ȝ ī ꝯfidētia armoꝝ: vn̄ subdit̄:
* Tradam

b

Moraliter. a ¶ Quę cū audisset iabin rex asor ⁊c. Debellatis q̄nq̃ sensib⁹ corꝑalib⁹: ex q̄bus ꝯtra nos cōsurgit bellū a carne: remanet adhuc bellū ꝑiculosi⁹ ab hoste q̄ de spiritualib⁹ pctīs impugnat. ⁊ bene significat̄ ꝑ iabin q̄ interp̄tatur aduertētia vel ītelligētia. Dęmō em̄ ē intelligētia: q̄ naturalia remāserūt in dęmonibus integra. Et sicut iabin in adiutoriū suum vocauit reges sibi subditos: sic dęmon superior cōtra nos vocat ⁊ excitat dęmones īferiores: q̄ diuersi dęmones de diuersis vitiȷ̄s nos īpugnant. Uocat igit̄ regē madon qui interp̄tat̄ ꝯtradictio: ꝓpter qđ signat dęmonē q̄ tentat de rebellione ad suꝑiores cōtra deū ⁊ rōnē: ⁊ sic intelligat̄ in sequentib⁹. Et regē semeron q̄ interp̄tat̄ vepres dolentes. i. spina inferēs dolorē q̄ tentat de detractiōe q̄ materiā doloris īfert ei de q̄ detrahit̄ ⁊ ip̄i detrahēti: ⁊ detractionē suscipiēti. Et regem achsaph q̄ interp̄tat̄ fractura: q̄ tentat de fractione fidei datę/ iuramēto/ vł' alio mō. Uocat etiā chananęū q̄ interp̄tat̄ cōmutatio q̄ est in mercatiōib⁹: q̄ tentat de fraude ⁊ deceptione: q̄ frequēter cōmittunt̄ in emptionib⁹ ⁊ venditionib⁹. Et amorręū q̄ interp̄tat̄ amar⁹: q̄ tentat de inuidia q̄ est amaritudo animi de bono ꝓximi. Et ethęū: q̄ interp̄tat̄ stupēs vel stupidus: q̄ tentat de acidia q̄ reddit hominē stupidū ⁊ pigrū ad inchoationē opis boni ⁊ ei⁹ ꝓsecutionē. Et pherezęū q̄ interp̄tat̄ diuidens: eo q̄ studet ad seminanduȝ inter bonos discordias. Et hiebusęū: q̄ interp̄tat̄ ꝯculcans: q̄ tentat de suꝑbia qua suꝑbus alios nitit̄ conculcare. Et euęū qui ferus interpretat̄: quia tentat de ira q̄ facit hominē quasi ferā bestiaꝝ. Om̄es aūt isti ꝑ quos significant̄ sp̄us maligni a iosue debellant̄: q̄ ꝑ adiutorium christi a populo catholico deuincūtur

* Equos

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

A a ¶ Cras em̄ eadē hora. Adaman. Video q̄ hodie oēs il/
los nō possum⁹ opp̄mere/nec cūctos interficere: in crastino pe
Mat.25.d rimeńt.i.post ɔsummationē mūdi cū diceť eis: Ite i ignē eter
nū quē p̄parauit de⁹ çabulo ⁊ āgel' ei⁹. Tūc em̄ si vicerim⁹: se/
quētes iesuz ducē pcipiem⁹ regnū qđ p̄parauit de⁹ sctis suis p
iesū christū. ¶ Adam. Nisi hęc bella fi
gurā spūaliū gererēt/ nūq̄ discipul' chri
sti q̄ pacē venit docere/ apl'i hęc legenda
Joh.14.d tradidissēt. Ait em̄ iesus: Pacē meā do
Ro.12.d vob ⁊c. Et apl's: Nō vosmetip̄os defē/
dētes charissimi ⁊c. Qui sciēs carnalia
bella nō esse nob ampli⁹ agēda: s; cōtra
spūales neq̄tias/ velut mgr̄ militię p̄cę/
Eph.6.b pit militib⁹ christi: Induite vos armatu
rā dei: vt pos. stare adū.i. d. ⁊c. Spūa/
liū v̄o bellor ex gest' veterū habem⁹ ex
empla vt spūales sim⁹: audiētes q: lex
1.Cor.2.d spūal' est/ spūalib⁹ spūalia cōparem⁹: cō/
siderātes ex his gētib⁹ q̄ carnalē israelē
visibil'r oppuguerūt: q̄nte sint gētes ɔria
rū v̄tutū q̄ ɔ eccl'iaz dei pugnāt vt pec/
care faciāt. Sic em̄ corp⁹ accepto vulne
re ferri moriť: ita aia pctō vulnerata. fe
cit ḡ iesus sic p̄cepat ei dn̄s: b ¶ Eq̄s
cor subner. Hoc ḡ s̄m mādatū dei ie/
sus ipleuit. S; si sup̄fuissent aliq̄ ex ho/
stib⁹/ oportebat eq̄s s̄bneruari: ne quis
effugeret in eis. Sed cū nullus relictus
sit q̄ spiraret: cur eq̄ subneruanť q̄ pote/
rāt vsui eē victorib⁹? Solent em̄ isrl'itę
deuictis hostib⁹ in vsus iumēta reserua
re: sicut deuictis madianitis aliq̄t milia
asinor reseruauerť. Nec de asinis scri/
ptū est q̄ subneruati sint: neq̄ madiani/
tarū spolia vel aīalia interēpta dicūť/ s;
vsib⁹ reseruata. S; q: hi asinos nō ha/
bebant/ s; eq̄s: p̄cępit ip̄e dn̄s s̄bneruari
eq̄s. Putam⁹ hęc fortuitu accidisse: vt
B eq̄ occiderenť/ asini reſuarenť: ⁊ p̄cept'
dei aliq̄d casu incidere. Deniq̄ filij isrl'
nūq̄ referunť eq̄s vsi esse. Lex q̄; nihil
de eq̄s/ s; de asinis mādat: vt de aīalib⁹
q̄ ad labores ⁊ onera hoīm portāda vi/
denť existere. Eq̄ v̄o magis ad p̄ditionē
hoīm: p eos em̄ bella geruntť. Est enim
equ⁹ lasciui mot⁹ aīal: et sup̄bę ceruicis.
Asini v̄o frequēter gētes significāt. qđ
ipse saluator supra asinū sedēs ondit: q̄
nunq̄ eq̄ sedisse referť. ⁊ mittēs discipu
Mat.21.a los ad soluēdā asinā ⁊ pullū dicit: Dici/
te: q: dn̄s eo op⁹ h;. ⁊ sedēs eū ingrediť
Zach.9.b sup hierl'm. vn̄: Ecce rex tu⁹ venit ti.mā.
sedēs sup subiugalē ⁊ pullū asinę nouel
lū: ⁊ exterminat curr⁹ ephrē/ ⁊ equū de hierl'm. Qui ḡ sup asi/
nū sedet exťminat currus ephrem/ ⁊ equū de hierl'm. Eq̄ v̄o q̄
exterminanť ⁊ curr⁹/ significāt eos q̄ p sup̄biā ⁊ lasciuiā de cę/
lo ceciderūt: q̄n vel ad filias hoīm ɔcupiscēdas semetip̄os in/
Esa.14.d cētores p̄buerūt: vel secuti sunt illū q̄ ait: Ponā sup nubē sedē
Ps.32.d meā: ⁊ ero s.al. Inde forsitan d̄r: Fallax equ⁹ ad sal. ⁊ de his q̄
Ibi.19.b in demonib⁹ ɔfidebāt: Hi i currib⁹ ⁊ hi in eq̄s: nos a.i no.d.n.
in. Nō em̄ curr⁹ ⁊ eq̄s deo cōparasset q̄tū ad inuocādū: s; de/
mones q̄s inuocabāt gētes ɔtra isrl' pugnātes. Gētes v̄o ad
fidē veniētes merito reſuanť/ q̄ p asinos significanť. Per eq̄s
v̄o ⁊ currus demones q̄ humanę salutis inimici/ merito peri/
munť. Passiōes q̄; corpis.i. libido/ sup̄bia/ lasciuia ⁊ leuitas
quib⁹ infęlix aīa velut eq̄tans ferť ad p̄cipitia/ per eq̄s ⁊ curr⁹
p̄nt intelligi: q̄ iubenť subneruari. Subneruať em̄ equ⁹ q̄n ab/
stinētia corp⁹ h̄uiliať. Et igni currus exurunť cū illud impleť:
Luc.12.f Ignē veni mittere in terrā ⁊c. de q̄ d̄r: Nōne cor nr̄m ardens
Ibi.24.e erat in ⁊c. ido q̄ falsus d̄r ad salutē: si motus corpis nr̄i feranť
infrēnes: nec abstinētię iugo rep̄manť. S; ⁊ si q̄s ex his q̄ dici
mus v̄bis dei stimulať ⁊ cōpungiť: ⁊ q̄ erit tāq̄ equ⁹ in libidi
nē ferebať. hodie pęnitet ɔuertiť ⁊ publicā vitā amplectiť: vi
debimur gladio v̄bi dei subneruasse eq̄s. Quor aūt subner/
uanť equi? Jabin.s.q̄ prudētia vel sensus interp̄tať: illi⁹.s. de q̄
Ro.8.b d̄r: Quia prudētia carnis inimica ē deo. Et alibi: Inflati sensu
Col.2.d carnis suę. Jabin v̄o fuit rex asor/ qui interp̄tať aula: ⁊ oīm re/
gnorū obtinere d̄r p̄ncipatū. In hac aula regnat p̄nceps hui⁹
mūdi.i.sup terrā vł mag' in vitijs carnis. Oīm etiā illor regū C
quor vim s̄m noīa sua exposuim⁹/ equi ab iesu sunt interfecti:
q̄rū debem⁹ i nobisip̄is abscidere vitia q̄ sub iesu militam⁹: et
s̄bneruare gladio spūali oēm eq̄tatū vitiorū. curr⁹ q̄; debem⁹
incendere.i. oēm elationis sp̄m a nob resecare. Compleamus
etiā in nob qđ d̄r: vt nō remittať vllus
q̄ respiret. Si ira ascēdit in cor tuū: for/
te op̄a ei⁹ non implebit/ vł hoīm metu:
vel futuri timore iudicis. S; h̄ nō suffi/
cit: neq̄ ip̄a cōmotio irę locū debet habe
re in te. Ip̄a cōturbatio indecēs est ei q̄
sub iesu duce militat. Idē de oīb⁹ vitijs
sentiendū est: vt horū nihil oīno in cor/
de respiret: ne forte si parui alicui⁹ vitij
cōsuetudo vel cogitatio relinquať/ pro
cessu tp̄is cōualescat: ⁊ paulatim vires
latitudo assumat: ⁊ tādē reuocet ad vo
mitū: ⁊ fiant nouissima peiora p̄oribus.
Ps.136.b vn̄: Btūs q̄ tenet ⁊ allidit puulos suos
ad petrā babylonis sc; paruulos.i. cō/
gitationes malas q̄ cor cōfundūt ⁊ cō/
turbant: q̄ in p̄ncipio dum paruę sūt/ te/
nendę sunt: ⁊ allidēdę ad petrā/ quę est
christus: ⁊ ip̄o iubente iugulandę: vt ni/
bil in nob residat qđ respiret. c ¶ Et
oēs ⁊c. re. ear cę. p. Adamā. In oīb⁹
nob regnauit pctm̄ et fuit in oībus pcti
Ro.5.c generale regnū. vn̄: Oēs em̄ peccaue
rūt ⁊ egēt gloria dei. Unusquisq̄ enim
habuit in se spūalem regē: vel auariciā:
vel superbiā: vel mendaciū: vel h̄moī.
Ibi.6.b vn̄ paulus ait: Nō regnet ergo pctm̄ in
vestro mortali corpe ⁊c. Sed postq̄ ve
nit iesus/ ⁊ occidit oēs reges qui regna/
bant in nobis ⁊ oēs interficere p̄cępit:
qui em̄ aliquē in se viuum seruauerit/ in
exercitu iesu esse nō poterit. Si regnat
in te auaricia/ iactantia/ libido/ sup̄bia
vel h̄moī: nō es israeliticus miles: nec
D imples p̄ceptū qđ dedit domin⁹ iesu.
d ¶ Sicut p̄ceperat ei moyses ⁊c.
Luc.16.g Hic est sermo legis s̄m illud/ Habent
moysen ⁊ p̄phetas: audiāt illos. Lex q̄
p̄cępit nob oēs reges peccati interfice/
re q̄ nos p̄uocāt ad peccatu;. Sic fecit
iesus: nec q̄cq̄ trāsgressus est. Ipse est
enim qui

a ¶ nō hodie/ s; post ɔsūmationē seculi.
a iosue: Ne timeas eos. Crās eni
hac eadē hora ego tradaz omes a
istos vulnerādos i ɔspectu isrl'.
Eq̄s eor s̄bneruab: ⁊ curr⁹ igne b
cōbures. Venitq̄ iosue ⁊ oīs ex/ c
ercit⁹ cū eo adūsus illos ad aq̄s
meron s̄bito: ⁊ irruerť sup eos: tra
diditq̄ illos dn̄s i man⁹ isrl'. Qui
pcusserūt eos/ et psecuti sūt vsq̄
ad sidonē magnā ⁊ aquas masse/ d
rephot: cāpūq̄ masphe q̄ est ad
orietalē illi⁹ ptē. Itaq̄ percussit e
oēs vt nullas dimitteret ex eis re
liquias. Fecitq̄ sic p̄ceperat ei
¶ demones sup̄bos: lasciuos. Vn̄ fallax
b dn̄s. Eq̄s eor subnerruauit: cur
equ⁹ ad sal. ⁊/ Hi in currib⁹ ⁊ hi in equis.
rusq̄ cōbussit igni. Reuersusq̄ f
a ¶ iabin sc; p̄ncipē hui⁹ mūdi: cui⁹ aula ē
stati cępit asor: et rēgē ei⁹ pcussit g
tot⁹ orbis. a ¶ verbi dei.
glādio. Asor em̄ antiq̄t⁹ iter oīa
regna hęc/ principatum tenebat.
Percussitq̄ oēs aīas q̄ ibidem h
morabanť. Nō dimisit i ea vllas
¶ malignor spirituū/ vel vitior.
reliquias: s; vsq̄ ad internitionē
vniuersa vastauit: ipsamq̄ vrbē
¶ ignis eterni: de q̄ d̄r: Ignē veni mittere i
c pemit incēdio ⁊ oēs p circuitū ci
terrā. a ¶ aīas. ¶ In matutino iterficiebā
oēs pctōres terre vt disperderē de ciuitate
dn̄i ⁊c. ¶ cōtrarias potestates.
uitatēs: rēges q̄; ear cępit/ pcus
d sit atq̄ deleuit: sicut p̄ceperat ei

Nico. de lyra

a ¶ Tradā oēs istos vul. in cō
spectu isrl'. Nō ē intelligēdū q̄ oēs fu
erūt ibi mortui/ vel vulnerati: q: multi
fugerunt ad fortalicia: vt pat; ex seq̄ē/
tibus: s; oēs fuerūt ibi deuicti/ ⁊ pro magna parte interfecti.
⁊ est cōmunis modus loquēdi: sicut d̄r: Omēs de ciuitate va/
dūt ad tale spectaculū: l; m'lti remaneāt. b ¶ Eq̄s eor sub/
ner. ⁊c. in signū victorię a deo obtētę. c ¶ Venitq̄ iosue
⁊c. Hic ɔn̄r describiť belli conflictus. ⁊ patet littera vsq̄ ibi:
d ¶ Et aquas masserephot. Hebręi dicunt: Aquas sali/
narū: q: sicut dicūt erāt ibi cannales factę iuxta mare/ p q̄s aq̄
maris ingrediens desiccabať a sole/ ⁊ in salē cōuertebať: et sic
masserephot s̄m eos non est nomē p̄prium loci: sed cōmune.
e ¶ Itaq̄ pcussit oēs vt nullas ⁊c. quod est intelligen/
dum de his quos potuit attingere extra fortalicia. f ¶ Re/
uersusq̄ sta. ce. asor. quę erat principalior ciuitas: vt statim
subdiť in littera: ⁊ iō p̄mo debellauit eā vt alię timētes se red/
derent ei: sicut ⁊ factū est: vt postea subdiť eodem ca. g ¶ Et
regem ei⁹ pcussit gla. qui de prelio fugerat ad ciuitatem.
h ¶ Percussitq̄ omnes animas.i. homies. Aīa em̄ p̄nci
palior pars est hois: ⁊ ideo ab ip̄a denominať aliq̄n tot⁹ hō.

Absq̄ vt/

Moralit. b ¶ Equos eor subnerua. ⁊ curr⁹ ⁊c. Equi demonū
sūt hoies mali eor instinctū seq̄ntes: sic boni hoīes sūt eq̄ di.
q: spūssctī grā se h; ad liberū arbitriū sic sessor ad equū. Igiť
equi demonū subneruanť/ q̄n liberū arbitriū in malis hoībus
fit in morte irreuersibile ad bonū. curr⁹ aūt trahiť ab equo sic
corp⁹ humanū a libero arbitrio. curr⁹ igiť demonū igne succē
denť q̄n corpa malor in igne gehēnę pacto iudicio recludēť.

E G enim q̄ perimit vitia in nob᷑ ꝛ regna pcti. Jp̄e etiā christus oīa (Gal.4.a.) q̄ p̄cepit moysesi i lege fec. vñ: Misit de᷒ filiū suū factū ex mu. ꝛc. Oia em̄ q̄ lex mādauit impleuit: vt nos redimeret a male/ (Mat.5.b) dicto legis/ q̄ ait: Nō veni soluere legē: sed adiplere. a ¶ Sicut p̄ceperat dñs moysi fuo suo: ita precepit moyses io. Aug᷒. Nō putāda est crudelitas: ꝙ nullū viuū in ciuitatib᷒ sibi traditis di/ misit iesus: q꞉ de᷒ hec iusserat. Qui aūt hic existimāt ip̄m deū fuisse crudelem: ꝛ ideo veteris testamēti verū deū fuisse auctorē credere nolūt: tā p̄uersa de ope rib᷒ dei q̄̄ de pctis hoim iudicāt: nesciētes q̄usq꞉ dignus sit: ꝛ magnū putātes malū cum casuri deijciunt et mortales moriunt. b ¶ Nō fuit ciuitas que (Questio) se nō traderet filijs isrl. Aug. Querit quō hoc verꝝ sit: cū nec postea tp̄e iudicū/ nec regū oēs oīno illarū septē gētiū ciuitates capere potuerint hebrei: Sed aut sic intelligēdū est: ꝙ ad nullā ciuitatē bellando accessit iesus quā nō ceperit: aut certe nulla earū capta est: s꞉ earū q̄ i regionib᷒ supra memoratis fuerunt. Enumerate sunt em̄ regiones in quibus fuerūt ciuitates de quib᷒ facta est ista conclusio: ꝛ omnes cepit bello. ¶ Adam. Et accepit iesus oēs in bello qui exierāt ad bellū. Superior em̄ omnibus est iesus: q꞉ p̄ deū factū est vt cōfortaret cor eoꝝ ꝛ occurrerēt cōtra isrl in p̄liū. Nō dixit/ q꞉ aliquos accepit iesus in bello: ꝛ aliquos non: s꞉ cepit omnes/ ꝛ peremit. Oēs em̄ species peccati purgauit dñs iesus: omēsq꞉ destru (Titum.3.a) xit. Oēs em̄ eramus insensati/ incredu/ li: errantes/ seruiētes varijs desiderijs: ꝛ quibuslibet peccatis. Omnes q̄ occi/ dit iesus qui exierant ad bellū. superior em̄ oibus est iesus dei verbū et sapien/ (1.Cor.6.b) tia patris. vñ paulus ait: Et hec q̄dem (G) fuistis: sed abluti estis: s꞉ iustificati estis in noie dñi nostri iesu christi. Sic ergo omnes cepit ꝛ peremit: quia per dominum factū est vt inualesceret cor eoruz ꝛ occurrerent in prelīū contra israel vt exterminarent. Dū em̄ non veniūt inimice virtutes que peccata operātur in nobis: nec p̄uocant ad pugnandū vel ad dimicandū/ interfici nō possunt nec exterminari. Jdō dicit deus permittere/ immo incitare p̄pemodū aduersarias virtutes: vt veniant contra nos in p̄lium: vt vincamus et ille pereant. Vñ mihi videt infinitus esse numerus eaꝝ: quia per singulos pene homies aliqui sunt sp̄us q̄ diuersa peccatoruz genera moliunt. Est sp̄us fornicationis: est spiritus ire: est alius auaricie: est alius sup bie. et si eueniat aliquē esse qui his omnibus malis vel etiā plurib᷒ agitet: omnes hos vel etiam plures in se habere sp̄us putandus est. vnde et p̄ singulos plures esse credendi sunt: quia non singula singuli homines habent vitia: sed plura. (Spirituum tentantium disparitas) Nec putandū est: ꝙ vn᷒ fornicationis spiritus seducat eū qui in britannijs fornicat: ꝛ illū qui i india/ vl in alijs locis. Neq꞉ vnuz esse ire spiritū q̄ diuersis in locis diuersos homies agitet. Sed puto magis spiritū fornicationis vnū esse: ꝛ innumeros q̄ hoc officio ei pareāt: ꝛ p̄ singlos hoies diuersi spiritus sub ip̄o p̄ncipe militantes: qui ad hmōi pctā eos sollicitēt. Similiter iracūdie p̄ncipem vnū eē arbitror: ꝛ innumeros sub ip̄o. ꝛ idē de ceteris pctis sentiendū. Ideo nō vn᷒ p̄ncipatus d꞉ ab ap̄lo: sed plures cōtra q̄s nobis pugna est. Esse tamē reor omniū horū p̄ncipē eē in neq̄tia eminentiorē/ ꝛ in scelere fortiorē: qui totū mundū quē isti spe/ ciatim sollici ciatim sollicitant/ velut omniū principum dux/ ꝛ totius militie magister exagitet: q̄ per iabin significat. Puto aūt q꞉ sancti cōtra istos incentores peccatoꝝ pugnātes ꝛ vincētes: vnūquēq꞉ minuāt exercitū demonū: ꝛ velut plurimos equos interimant. Verbi causa: vtinam is qui pudice viuendo sp̄m fornicationis supauerit: nō vltra fas sit illū sp̄m q̄ ab eo victus est aliū hoiez impugnare. s꞉ sic ille sp̄us q̄ rogabat iesū (Luc.8.c) ne in abyssū mitteret: p̄sequēs videt ꝙ singuli victi vel in abyssū/ vl in exteriores tenebras/ vel locū sibi dignū abducant a iusto iudice christo: ꝛ inde eē/ ꝙ plimo nūero demonū iā deuicto/ ad fidē gētes venire laxēt. Si āt difficile alicui vl fabulosū videt singlis peccātib᷒ plurima inesse demonia: ad euāgelij re (Mar.5.a) deat auctē: ꝛ inueniet demoniacū qui i sepulchris habitabat/ cū interrogaret a christo: qd tibi nomē est: rñdisse: legio. Quid q̄ mirꝝ si p̄ singula genera pctōꝝ singli demones ascribant: cū scp̄tū sit i vno hoie integrā fuisse legionē. Sūt q̄ i manib᷒ eoꝝ gladij ancipites q̄ perimāt (Ps.149.) (Ro.16.) p̄trarias v̄tutes. Hinc paul᷒ ait: De᷒ G pacis

¶ Lex. vñ: hñt moysen ꝛ p̄phas: audiāt il.

moyses famul᷒ dñi. Absq꞉ vrbi a bus que erāt in collib᷒ ꝛ in tumulis site/ ceteras succendit isrl: vnā b tm̄ asor munitissimā flāma p̄sumpsit. Oēmq꞉ p̄dā istarū vrbiū ac iumēta diuiserunt sibi filij israel: a cūctl hominib᷒ iterfectis. Sicut preceperat dñs moysi seruo suo: ita precepit moyses iosue: et ille

a ¶ q꞉ nō venit soluere legez: s꞉ adimplere.

vniuersa cōpleuit. Non preterijt de vniuersis mādatis nec vnum q̄dem verbum quod iusserat dñs moysi. Cepit itaq꞉ iosue omnem c trā mōtanā et meridianā: terrāq꞉ gessen/ ꝛ planiciē ꝛ occidētalem plagā: mōtēq꞉ isrl et cāpestria ei᷒ ꝛ p̄tem mōtis q̄ ascendit seir vsq꞉ baalgad p̄ planiciē libani subter

a ¶ pcti scz: vt nō regnet pctm̄ in nobis.

mōtē hermon: oēs reges eorū cepit/ p̄cussit ꝛ occidit. Multo tp̄e d pugnauit iosue p̄tra reges istos. b Non fuit ciuitas q̄ se nō traderet e filijs isrl: p̄ter eueū q̄ habitabat i f gabaon: oēs em̄ bellando cepit.

¶ p̄mittut em̄ a dño/ vel poti᷒ excitant de mones cōtra nos venire in p̄liū: vt nos vincamus/ ꝛ illi intereant.

Dñi em̄ sententia fuerat: vt indurarent corda eoꝝ ꝛ pugnarēt cōtra isrl: ꝛ vt caderēt ꝛ nō mererent vllā clemētiā: ac p̄irēt sicut preceperat dñs moysi. In tp̄e illo ve/ g nit iosue et interfecit enachim de h mōtanis hebron ꝛ dabir ꝛ anab/ ꝛ de oī monte iuda ꝛ isrl: vrbesq꞉ eoꝝ deleuit. Nō reliq̄t vllum de i stirpe enachim in terra filioꝝ isrl absq꞉ ciuitatibus gaça et geth et açoto: in q̄bus solis relicti sunt.

¶ Nō filius naue q̄ solam iudeam tenuit: sed iesus christus ad quem ex omni terra ꝛ ex oī natiōe cōcurrit multitudo credentiū.

Cepit ergo iosue omnem terram sicut locutus est dñs ad moysen: ꝛ tradidit eam in possessionem filijs israel sm̄ partes ꝛ tribus suas: quieuitq꞉ terra a p̄lijs. k

Nico. de lyra

a ¶ Absq꞉ vrbib᷒ q̄ erāt ꝛc. Illas em̄ dimisit duplici de causa: vt p̄z i seq̄ntib᷒. Tū q꞉ aliq̄s nō cepit. Tū q꞉ illas q̄s cepit dimisit filijs isrl vt essent eis ad p̄sidiū. b ¶ Vnā tm̄ asor ꝛc. de ilł q̄s cepat iosue. qd fec: q꞉ rex asor īduxerat alios reges ad pugnādū p̄ filios isrl. c ¶ Cepit itaq꞉ iosue oēm terrā mō. ꝛc. Hic p̄nr describit victorie obtēt᷒: p̄ h̄ ꝙ iosue obtinuit terrā p̄ maiori p̄te: ꝛ q̄ntū sufficiebat tūc habitationi filioꝝ isrl. q꞉ multe ciuitates et ville remāserūt: q̄ nō fuerūt acq̄site tp̄e iosue: p̄ut d꞉. ī. xiij. d ¶ Multo tp̄e pugnauit iosue ꝛc. i. sex annis ad minus vt videbit. ī. xiiij. ca. e ¶ Nō fuit ciui. q̄ se ꝛc. Hoc d꞉ pro maiori p̄te tradiderūt: aliq̄ tn̄ remāserūt aduersarijs: vt dictū est. ꝛ est modus loquendi hyp̄bolicus: sicut. s̄. positū est exemplum de currentibus ad spectaculum. f ¶ Preter eueū q̄ habitabat ꝛc. Hoc d꞉ ad ostēdēdū ꝙ ciuitates q̄ tradiderunt se ei/ hoc fecerūt v̄tute armorū coacte: et iō nō meruerūt clementiā aliquā: sic meruerūt gabaonite: q̄ erāt euei: vt hic d꞉: ꝛ iuerūt extra terrā suaz ad filios isrl/ ad querēdū cū eis pacē et misericordiam: vt dictum est sup̄. ix. ca. g ¶ In tēpore ꝛc. interfecit enachim. i. gigātes. h ¶ De mōtanis hebron. qd est intelligendū q̄tum ad partē tm̄: q꞉ aliq̄ remāserūt/ q̄s caleph postea interfec: vt habet. ī. xv. ca. Nisi dicat ꝙ factū caleph hic ponit p̄ anticipationē: et ascribat iosue: eo ꝙ caleph habuit illā terrā ex iosue cōcessione: vt habet. ī. xiiij. ca. Et huic dicto cōsonat qd d꞉ Judic. j. de expugnatiōe hebrō p᷒ mortē iosue. Vel ꝙ iosue i debellatione gigantū hebron fuerit cū caleph ꝛ eo p̄ncipalior: p̄pt qd sibi ascribit. vñ subdit: i ¶ Nō reliquit vllum de stirpe enachim in terra filioꝝ isrl absq꞉ ciuitatibus gaza ꝛc. Ille em̄ sunt ciuitates philistinoꝝ: q̄ nō fuerūt acq̄site filijs isrl tp̄e iosue: vt h̄r. ī. xiij. ca. Sed si istud vltimū dicat: oportet dicere p̄sequēter/ ꝙ illd qd d꞉ Judic. j. post mortē iosue de expugnatiōe cariathbarbe dicit per recapitulationē. k ¶ Quieuitq꞉ terra a p̄lijs. s. cōmunibus: q꞉ postea legunt facta p̄lia in sortibus particularibus tribuū filioꝝ isrl: vt habet. xv. ca. et Judic. j.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

Roma.16.c pacis pteret sathanan sub pedes vros velociter. Si eni vn⁹ est sathanas quo pot cotrit⁹ ee ꝛ iteru opari? Forte g tati putadi sut sathane qnti sunt q opera ei⁹ faciunt. Vn ꝛ in sapictia dici videt: Ecci.21.d Quia impi⁹ maledices sathanan/ ipse maledicit aiam sua. In libello quoqꝫ q appellat testametu .xij. patriarcharu: qui no habet in canone: inueni ꝙ p singulos peccantes singuli sathane intelligi debeat. Preterea sathanas aduersarius dr. Oes g q aduersant voluntati dei sathane possunt dici. Btus est ergo q spuale machera tenes non aufert ea a ceruicibus hoꝝ hostiu. Vn Hie.48.b Hieremias: Maledictus ho qui facit opa dei negligenter: ꝛ aufert machera sua a sanguine iniquoꝝ. Hoc si pm littera intelligam⁹: necesse est indesineter sanguine fundere. Qd iudei putantes crudeles fiunt ꝛ veloces ad effundendum sanguine. Nos aut non auferam⁹ gladiu vbi dei a sanguine cotrariaru virtutu: que interficiunt cu opera eoꝝ no facim⁹. ¶ Aug⁹. Quia p dnm factu e coforrari cor eoꝝ: vt obuia irent ad bellum isrl vt exterminarent: ita vt no daret eis miscdia/ sꝫ vt extermiarent: sic dixit dns ad moysen ꝛc. ita dictu est p dnm coforrari .i. obdurari cor eoꝝ: sic de pharaone: qd diuino altoqꝫ iudicio fieri dubitandu non est cum deserit deus/ ꝛ psidet inimicus. quod sic accipiedum est sicut ꝛ ibi. Sed hic aliud mouet quomo dictu sit: ad hoc confortatum cor vt exurgeret in bellum aduersus israel: ꝛ ideo no pberent eis misericordia: quasi pbenda esset si non bellarent: cu deus pceperit nulli esse parcen B dum: et ideo gabaonitis esse parcedu: quia se de longinqua terra venire fingentes eoꝝ iuratione tenuerant. Sed quo quibusda vltro israelite prebuere misericordia? Quis contra dei mandatum ad hoc dictum esse intelligendum est: istos ita bellasse vt eis non parceretur: nec ab ipsis israelite neglecto dei mandato ad misericordiam flecterentur. Quod quide duce iesu qui dei precepta diligenter seruabat/ non est credendu fieri potuisse. Sed nec ipe istos tam cito deleuisset: nisi conspirantissime contrairent: ꝛ ita fieri posset/ vt eis ab illo no debellatis qui dei precepta implere curabant/ remansissent ad illud temp⁹ quo eis posset parcere post mortem iesu/ qui non tanta cura mandata dei faciebant. Nam ꝛ eo viuente quibusdam illi pepercerunt: eos tn ditioni sue subiugantes: quosdam vero nec vincere potuerunt. Sed hec no illo duce facta sunt: sed cum iam senex vacaret a bello/ tn eis terras diuides vt ipsi iam cum illo non bellante diuisas sibi terras partim hoste vacuas tenerent: partim pugnando caperent. k ¶ Quieuitqꝫ terra. Non sub iesu filio naue: sub quo nunqꝫ fere cessauit a bellis: sed sub iesu christo. Venisti eni ad iesum ꝛ in baptismo peccatoruꝫ remissionem consecutus es: et iam in te Gal.5.c. non pugnat caro aduersus spiritum: ꝛ spiritus aduersus carnem. Cessauit ergo terra tua a bellis: si tn mortem iesu in corpe tuo circuferas: vt cessantibus oibus in te prelijs/ ver⁹ pacificus efficiaris ꝛ voceris filius dei. Sed hoc fiet cum bella trasegeris ꝛ aduersarios subegeris: tuc requiesces sub vite tua q est christus: et sub ficu tua que est spiritussanctus.

Capitulum. XII

Hi sut reges qs pcusserut filij isrl ꝛ possederut terra eoru tras iordane ad solis ortu a torrete arnon vsqꝫ ad a mote hermo: ꝛ oez orietale plaga q respicit solitudine. Seon rex amorreoru q habitauit in esebon dominatus e ab aroer/ que sita est super ripa torretis arnon: ꝛ medie ptis i valle/ dimidieqꝫ galaad: vsqꝫ ad torrete ieboch q est termi b nus filioru amon: ꝛ a solitudie vsqꝫ ad c mare ceneroth otra orietem: et vsqꝫ ad d mare deserti/ qd est mare salsissimu ad orietale plaga/ p viam que ducit bethesimoth: ꝛ ab australi parte que subiacet asedoth vsqꝫ phasga: t'min⁹ og regl ba e san: de reliquijs raphaim/ q habitauit i f astaroth ꝛ in edrai: ꝛ dnat⁹ est in monte hermon: ꝛ in salacha atqꝫ i vniuersa basan vsqꝫ ad t'mios gessuri ꝛ machati ꝛ dimidie ptis galaad/ et terminu seon regis esebon. Moyses famulus dni ꝛ filij israel pcusserut eos: tradiditqꝫ terram eoꝝ moyses in possessione rubenitis ꝛ gaddit: ꝛ dimidie tribui manasse. Hi sunt reges terre quos pcussit iosue g ꝛ filij israel tras iordane ad occidenta h le plaga a baalgad i capo libani/ vsqꝫ ad montem libani cuius pars ascendit in seir. Tradiditqꝫ eaꝫ iosue i possessionem tribub⁹ isrl: singulis partes suas tam in motanis qꝫ in planis atqꝫ capestrib⁹. In aseroth et in solitudine ac in meridie ethe⁹ fuit ꝛ amore⁹/ chanane⁹ ꝛ pherece⁹/ eue⁹ et hiebuceus. Rex hiericho vn⁹. Rex hai/ q est ex latere bethel vn⁹. Rex hierusale vn⁹. Rex hebron vn⁹. Rex hierimoth vn⁹. Rex lachis vn⁹. Rex eglo vn⁹. Rex gacer vnus. Rex dabir vn⁹. Rex gader vn⁹. Rex herma vn⁹. Rex hereth vn⁹. Rex lebna vn⁹. Rex odolla vn⁹. Rex maceda vn⁹. Rex bethel vn⁹. Rex taphua vn⁹ Rex† afer vn⁹. Rex afec vn⁹. Rex saron vn⁹. Rex madon vnus. Rex asor vn⁹. Rex someron vn⁹. Rex acsaph vn⁹. Rex tenach vn⁹. Rex mageddo vn⁹ Rex cedes vn⁹. Rex iachanen carmeli vn⁹. Rex dor ꝛ puincie dor vn⁹. Rex gentiu galgal vnus. Rex thersa i vnus. Omnes reges triginta ꝛ vnus. k

Hi sut reges. Ca. XI C Hic ponit epilogus regum debellatoꝝ a filijs isrl. ꝛ pmo regu debellatoꝝ tpe moysi. scdo regum debellatoꝝ tepore iosue/ ibi: Hi sunt reges terre quos pcussit iosue. Divisio Circa primu dr sic: Hi sunt reges terre qs pcusserut filij isrl. adhuc viuete moyse tras iordane ad solis ortu. Jordanis eni fluuius est termin⁹ terre promissionis a parte orictis: vt frequenter dictum est. ꝛ ideo terra que e ex parte illa/ est ad oriente terre pmissionis. b ¶ Usqꝫ ad torrente ieboch. Juxta huc torretez fuit lucta iacob cu angelo: vt habet Gen.xxxij. c ¶ Usqꝫ ad mare ceneroth. Jstud e mare quod in euagelio vocatur mare cenereth: et mare tyberiadis: et stagnu genecareth. Sicut enim in latino nomina propria ideꝫ significantia variantur a parte finis: sicut parisius ꝛ pariseos: sic et cenereth et ceneroth eundem locum significat. d ¶ Usqꝫ ad mare deserti qd est mare salsissimum. Jstud est mare quod dicitur mortuum .s. iij. capitulo. e ¶ Phasga ter. og re. ꝛc. de reliquijs raphaim: id e gigatum: prout habetur Deut. iij. f ¶ Qui habitauit in astaroth. in alijs enim locis bene remanserunt alij gigantes: vt dictu est ca. precedenti. Cetera patent in littera. g ¶ Hi sunt reges. D Hic ponitur epilogus reguꝫ qs percussit iosue. ꝛ patet lra paucꝫ exceptis. h ¶ Trans iordanem ad occidentalem plagam. Sicut dictuꝫ est iordanis fluuius est terminus terre pmissionis a parte orictis: et ideo tota terra promissiois est in occidente respectu ipsius. i ¶ Rex gentium galgal vn⁹. als: galgath vnus. Jste dr rex gentiu: no quia omes getes essent sub dominio ei⁹: sed qꝛ hoies de diuersis gentibus ꝛ nationib⁹ habitabat i regno ei⁹. sicut in ciuitate parisiensi habitat viri de diusis getib⁹.

Moraliter. Moraliter. a ¶ Hi sunt reges ꝛc. Per quos intelligutur spiritus maligni qui dicuntur rectores malorum hominum hui⁹ mundi: contra quos nobis incubit inuisibilis pugna. Eph. vj. b. No est nobis colluctatio aduer- als tofer sus carnem ꝛ sanguinem: sed aduersus pncipes ꝛ potestates/ aduersus mudi rectores tenebraru barum: contra spiritualia nequitie. Per hoc ergo ꝙ populus israel sub iosue duce debellauit dictos reges: significatum fuit ꝙ populus christian⁹ numero et merito triumphat de demonib⁹ sub duce dno iesu christo. k ¶ Oes reges triginta ꝛ vn⁹. Jn h numero est ternarius multiplicans denariu. nam ter decem sunt triginta. et cu hoc est ibi vnitas: p qd mystice designat: ꝙ p fide vnius dei essentialiter et trini psonaliter/ ꝛ multiplicatione bonoꝝ operu pm decem pcepta decalogi debellantur a fidelibus spus maligni.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

E F

Josue se.ꝛc. Senuisti ꝛ lon. Ada. Pre Ca.XIII sbyteri ꝛ seniores nõ ꝓ lõgeua vita dicũt: sꝫ ꝓ matu/ritate sensus ꝛ grauitate vite venerãda: maxie cũ addi/tur: plen⁹ dierũ. Si eñ ꝓlixitate p̃sbyter q̃s vł senior diceret: p̃m⁹ adã vel mathusalã vel noe/ q̃ pl⁹ q̃ȝ ceteri vixerũt h̃ noie cẽserent. Sꝫ abraã q̃ min⁹ vixit/ p̃/mus i scp̃tur' p̃sbyter vł senior appellatur. Dixit eñ dñs moysi: Elige tibi ab oĩni pplo p̃sbyteros: q̃s tu ip̃e nosti/ qꝛ p̃sbyteri sũt. Obserua etiã sicubi inue/ner' pctõrẽ aliquẽ vocari seniorẽ ꝛ ple/nũ dierꝝ. Nũc g̃ sp̃ũsctĩ ẽ vox ꝓnũciantis iesũ p̃sbyterꝝ vł seniorẽ ꝛ ꝓuectũ in dieb⁹. q̃d de pctõrib⁹ dici nõ põt: qꝛ peccator nõ ẽ ꝓuect⁹ dierꝝ. Nõ eñ se extendit i ãteriora: sꝫ sp̃ retro ꝯũtit ad vomitũ suũ: ꝛ iõ nõ ẽ apt⁹ regno celoꝝ. Nõ g̃ de etate senili dicebat dñs ad iesũ q̃d oẽs videbãt ꝛ nouerãt: sed p h̃ dat̃ magnũ mysterij testimoniũ filio naue. Sic eñ sol iste dies facit huic mũdo: ita sol iusticie dies facit sp̃ũales: q̃ fulgore veritatis ꝛ sciẽtie illustrant̃. Si q̃s g̃ in p̃ceptis dei hãc vitã p̃sentẽ/ que sic iacob dicit: paucoꝝ ꝛ maloꝝ dierũ ẽ/ trãsegerit: ꝛ imaculatũ se ab h̃ mũdo custodierit: ꝛ oẽs hostes suos sp̃ũales subegerit: ab istis paucis ꝛ malis dieb⁹ ꝓueħit ad dies eternos eterni solis luce signatos. Sic g̃ iesus diuino respõso ꝓuect⁹ dierꝝ d̃r. Quis ãt ita p̃sbyt̃ ꝛ senior ꝓuect⁹ dierũ vt iesus christ⁹: q̃ est p̃ncipiũ ꝛ p̃mogenit⁹ oĩs creature? Jd̃ forsitã ip̃e sol⁹ ṽe p̃sbyt̃ d̃r: añ quẽ nẽo est. Etsi sũt q̃ dicãt̃ p̃sbyteri vel seniores vł põtifices: ip̃e tñ sic i põtificib⁹ põtificũ p̃nceps est: ita in p̃sbyteris vel senioribus p̃nceps p̃sbyteroꝝ est: sic in oĩbus p̃nceps est/ qꝛ caput oĩm ẽ. b ¶ Terraq̃ȝ latissima dere. Alia lr̃a: Et terra relicta ẽ multa valde. Superius dictũ est qꝛ cessauit terra a bellis: ꝛ qꝛ iesus cepit oẽm terrã: nõ tñ putãdũ ẽ cõtrariã sibi esse scripturã. Jn intelligentia eñ sp̃ũali nihil inuenies ꝯriũ. Intuere saluatoris nr̃i p̃mũ aduẽtũ cũ venit seminare semen vł verbũ suũ. cepit eñ oẽm terrã solo seminis iactu: ꝛ cõtrarias ptãtes q̃ gẽtiliũ mẽtes obsederãt effugauit: ꝛ verbũ seminauit: ecclias ꝓpagauit. hec est p̃ma ei⁹ toti⁹ terre possessio. Vide quõ etiã secũdo capiat terrã: q̃ nũc d̃r multa esse derelicta. Paulus eñ de eo dicit: Oportet eum regnare/ donec ponat inimicos scabellũ pedũ su. Hec est terra q̃ nũc d̃r derelicta eẽ donec oẽs oĩno subdant̃ sub pedib⁹ ei⁹. Hec est terra q̃ derelicta est: oẽs fines philistijm et alia q̃ sequunt̃. Multa supsunt q̃ videm⁹ nõdũ subiecta: q̃ necesse est oĩa subijci. Nõ eñ finis esse poterit/ nisi cũcta fuerint s̃biecta ei: vñ Oẽs gẽtes seruiẽt ei. Jn secũdo g̃ aduẽtu hãc multã terrã obtinebit iesus. Sꝫ illi btĩ sũt/ q̃ p̃mo aduẽtu ei⁹ obtẽti sũt. Isti eñ vere in gr̃a erũt: q̃ multis aduersarijs resistẽtib⁹ bello ꝛ armis hereditatẽ terre ꝓmissionis accipiũt. Qui ṽo ex necessitate subijciet̃ cũ nouissim⁹ inimic⁹ destruet̃ mors/ nõ erit in gr̃a. c ¶ Vniuersiq̃ȝ sido. Ego sum. Adam. Cũ plurimas gẽtes enumerasset iesus/ de solis sidonijs dixit: ꝛ oẽs sidonios ego extminabo a facie filioꝝ isrł. Sidonij ṽo iterp̃tãt̃ venatores. Hi sũt demones de q̃b⁹ dicit ꝓpħa: Laq̃os parauerũt pedib⁹ meis. Istos extminat dñs: vt nõ sit q̃ laq̃os tẽdat ꝛ retia ad decipiẽdas aĩas: ꝛ req̃escat vnusq̃sq̃ȝ sub vite sua: ꝛ sub ficu sua. d ¶ Et nũc diui. Post hoc aũt legit̃/ qꝛ moyses dedit hereditatẽ q̃busdam: ꝛ postea iesus s̃m p̃ceptũ dñi distribuit hereditatẽ Per moysen

Abraã primus p̃sbr appellat⁹

Num. 11.d

Gen. 47.b

Col. 1.b

Christus verus p̃sbyter

Ps. 11.d

Heb. 1.d

Ps. 71.c

1. Cor. 15.c

Ps. 56.b

---

a ¶ iesus christ⁹ p̃ncipiũ ꝛ p̃mo/genit⁹ oĩs creature. a ¶ a dieb⁹ mał ꝛ paucis ad dies eternos ꝓ/motus. a ¶ trãseũdo ad dies eternos.

Josue senex Ca.XIII ꝓuectꝙq̃ȝ etatis erat: et

a dixit dñs ad eum: Senuisti ꝛ lon/ a

a ¶ vñ: Donec ponaȝ inimicos tu. scabel.ꝛc.

b geuus es: terrãq̃ȝ latissima dereli/ b cta ẽ q̃ necdũ sorte diuisa ẽ: omnis c videlicet galilea/ philistijm et vniuersa gessuri: a fluuio turbido qui d irrigat egyptum vsq̃ȝ ad terminos accaron ꝯtra aq̃lonẽ: terra chanaã q̃ in q̃nq̃ȝ regulos philistijm diuidit̃: gaceos ꝛ acotios: ascalonitas: getheos: et accaronithas. Ad meridiem vero sunt euei: omnis terra chanaam et maara sidoniorũ vsq̃ȝ apheca: et t̃minos amorrei eiusq̃ȝ confinia: libani quoq̃ȝ regio cõtra orientem a baalgad sub mõte hermon donec igrediar' emath. Omnes q̃ habitabãt in mõte a libano vsq̃ȝ c ad aq̃s masserephat / vniuersiq̃ȝ

a ¶ sidonios. i. venatores: de q̃b⁹ d̃r:

sidonij. Ego sum qui delebo eõs e

Aĩa nostra sicut passer erepta est de la. ve.

a facie filioꝝ isrł. Veniat g̃ i ptem f hereditatis israel sicut p̃cepi tibi.

d Et nũc diuide terram in possessio/ g

Nico. de lyra

Diuisio

Josue senex ꝛc. Hic incipit tertia ps p̃n/ Ca.XIII cipalis hui⁹ libri: in q̃ agit̃ de terre diuisiõe. ꝛ p̃mo ptes det̃minate singłis tribub⁹ assignant̃. scd̃o ciuitates ꝓ fugitiuis sepant̃. ca.xx. tertio ciuitates ꝛ suburbana leuitis dant̃. ca.xxi. Circa p̃mũ p̃mo agit̃ de terre limitibus. scd̃o de psonis diuidẽtib⁹. xiiij. ca. tertio de determinat' tribuũ

tribuũ ptib⁹. xv. ca. Prima i duas: qꝛ p̃mo describunt̃ termini terre diuidẽde. scd̃o terre iã diuise/ ibi: Et nũc diuide terrã. Circa p̃mũ d̃r: Josue senex ꝓ. etat' erat. q. d. scp̃tura: q̃ temp⁹ erat diuidẽdi terrã: qꝛ dñs dixerat ei q̃ ip̃e diuideret eã: vt hr̃. s̃. j. ca. b ¶ Terraq̃ȝ l. de. ẽ. cui⁹ maior ps erat acq̃sita ꝛ aliqua ps acq̃rẽda ꝑut s̃bdit̃: c ¶ Oĩs vi. ga. phili. Jn hebreo hr̃: Oẽs termini philistijm. galilea eñ est in opposita parte terre promissionis versus aquilonem ꝛc. Plures eñ t̃re ꝛ ciuitates in terra ꝓmissionis remãserunt adũsarijs filioꝝ isrł p magnũ tp̃s/ plurib⁹ de causis. Vna fuit: qꝛ filij isrł nõ erãt adhuc in tãto nũero q̃ possent totã terrã sufficiẽter populare: ꝛ iõ si s̃bito fuissent aduersarij eorũ/ deleti: possent ꝯ eos multiplicari feroces bestie: q̃ mag' nocerẽt eis q̃ȝ hoĩes. Et hec cã assignatur Exo. xxiij. in fine: vbi d̃r sic: Non eijciã eos a facie tua anno vno: ne terra i solitudinẽ redigat̃: ꝛ crescãt q̃tidie ꝯ te bestie ꝛc. Scd̃a causa fuit: vt filij isrł habẽtes aduersarios ꝓpe se exercerẽt in p̃lio/ ꝛ nõ fierẽt ignaui: sicut solẽt hoĩes in lõga pace fieri. Tertia causa fuit: vt eẽnt hoĩes solliciti seruare mãdata dei. qꝛ qñ ea trãsgrediebant̃/ ab aduersarijs sibi ꝓpinq̃s affligebant̃: ꝛ qñ seruabãt/ eis dñabant̃: vt ptꝫ ex decursu libri iudicũ. Et iste due cause tangunt̃ Judic'. iij. ca. i p̃ncipio: vbi d̃r sic: He sunt gẽtes q̃s dñs dereliq̃t: vt erudiret in eis israelẽ. Sequit̃: Vt discerẽt filij isrł certare cũ hostib⁹ ꝛ hr̃e ꝯsuetudinẽ p̃liãdi. Et s̃bdit̃ ibidẽ: Dimisitq̃ȝ eos vt in ipsis experiretur israelẽ: ꝛ vtrũ audirẽt mãdata dñi q̃ p̃ceperat p̃rib⁹ eoꝝ p manuꝫ moysi: an nõ. Igit̃ enumerat hic plures ciuitates ꝛ loca q̃ non erãt adhuc acq̃site filijs isrł ex causis p̃dictis. ꝛ patet lr̃a: hoc excepto q̃d sequitur: d ¶ A fluuio turbido q̃ irri. ꝛc. hic est nilus q̃ irrigat t̃rã egypti: ꝛ inde ita ꝯtrahit admixtionẽ terre/ ex q̃ fit turbidus. cõcludit tñ de habitatorib⁹ istoꝝ locorũ ꝛ ciuitatũ. e ¶ Ego sũ q̃ de. eos a fa. fi. is. sic deleui hitatores ciuitatũ ꝛ locoꝝ iã acq̃sitoꝝ: vt ptꝫ ex supradict'. f ¶ Veniat g̃ i ptẽ heredi. isrł. ita q̃ diuidat̃ tribub⁹ sicut illa que est acquisita. g ¶ Et nũc diuide terrã. Hic ꝯseq̃nter describunt̃ termini terre

Moralr. a ¶ Josue senex ꝛc. Sic dictũ ẽ/ freq̃nter iosue in gest' ꝛ nomie typũ gerit saluatoris: q̃ d̃r senex rõne deitat' eterne. Heb. xiij. b. Jesus christus heri ꝛ hodie/ ip̃e ꝛ in secła. Et s̃m h̃ dicit Joh. viij. g. Añq̃ȝ abraã fieret ego suꝫ. Igit̃ diuisio terre ptinẽtis ad ip̃m dupl'r intelligi põt. s. de ecclia militãte: ꝛ triũphãte. vtriusq̃ȝ nãq̃ȝ diuisio ptinet ad christũ Si aũt accipiat̃ diuisio ecclie militãtis: sic p nouẽ ptes q̃ diuise fuerẽt nouẽ tribub⁹/ significat̃ diuisio gr̃arũ in ecclesia: q̃s enumerat apłs. j. Cor'. xij. a. Diuisiones gr̃arũ sũt ꝛc. Sequit̃: Alij q̃dẽ per sp̃m dat̃ sermo sapie: alij sermo scie s̃ꝫ eundẽ sp̃m: alteri fides in eodẽ sp̃ũ: alij gr̃a sanitatũ in vno sp̃ũ: Alij opatio virtutũ: alij ꝓphetia: alij discretio spirituũ: alij genera linguarũ: alij interp̃tatio sermonũ. Et sic sũt nouẽ gr̃e s̃m sortes nouẽ tribuum. Per dimidiã ṽo tribũ manasse q̃ accepit sortẽ cũ ist' nouẽ tribub⁹/ minorẽ tñ: significat̃ stat⁹ simpliciũ christiãoꝝ q̃b⁹ nõ dat̃ aliq̃ de gratijs p̃noiat': q̃ dant̃ ad manifestationẽ sp̃ũs in ecclia ꝓ ei⁹ vtilitate: vt dicit apłs ibidẽ. Põt ꝛ aliter accipi diuisio s̃m diuersos stat⁹ psonarũ sub summo põtifice. s. p̃riarcharũ: cardinaliũ: archiepoꝝ: epoꝝ: decanoꝝ: archidiaconoꝝ: decanoꝝ ruraliũ: religiosoꝝ: ꝛ sacerdotũ curatoꝝ. Alij ṽo inferiores p dimidiã tribũ manasse designant̃. Cetũ autẽ ad statũ ecclesie triũphãtis p diuisionẽ factã nouẽ tribub⁹/ significat̃ assumptio fideliũ ad nouẽ ordines angeloꝝ. Per sortẽ ṽo dimidie tribus manasse significat̃ gl'ia sctõꝝ: q̃ nõ meruerũt assumi ad aliquẽ ordinẽ angeloꝝ: sed faciũt decimũ ordinẽ significatum: s̃m aliq̃s doctores p decimã drachmã Lu. xv.

G

h

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

A [Gloss mark] moysen legē intellige. qui ꝫm legē vixe/
rūt primi hereditatē acceperūt/ ſ; extra
terrā ꝓmiſſionis. Cūqꝫ eā accepiſſent:
nō eā poſſidēt/ neqꝫ diuidūt int̄ ſe: ſ; ex/
pectāt vſqꝫq̊ eis ꝑ ieſu; diſtribuat̄ i ſor/
tem. Hinc apl's ait: Hi oēs teſtimoniū (Heb. 11. g)
habētes ꝑ fidē nōdū ꝯſecuti ſunt repro/
miſſiones/ deo ꝓ nob aliq̄d meli᷒ ꝓuidē
te: ne ſine nob cōſūmarent̄. Habēt igit̄
iā ꝓmiſſionē ſuā ꝛ req̄euerūt/ digni iudi
cati ꝑ moyſen cape hereditatē ſuā: ſ; ad
huc pugnāt pro his q̄ ſub ieſu militant.
Oēs em̄ patres q̄ an̄ nos dormierunt
pugnāt nobiſcū ꝛ orationib᷒ adiuuāt.
vn̄: Ablinget ſynagoga illa hāc ſynago
gā: ſicut ablingit vitulus herbā viridē
de cāpo. Synagoga em̄ dn̄i q̄ nos pre/
ceſſit ore ꝛ lingua/ ꝯſumet oēm ꝯriā ſy/
nagogā. i. orōnibus ꝯſumet adūſarios
nr̄os. Orationib᷒ ḡ ꝛ verbi dei medita
tione ꝛ ope ꝛ ſenſu recto pugnādū eſt.
¶ Adamātius. Sicut vmbre exēplari
deſeruiūt celeſtiū: ꝛ q̄ legē ſuſcipiunt/ q̄
vere legis vmbra eſt: ita exēplar et vm/
brā ſequunt̄ diuiſionis celeſtis q̄ in iu/
dea hereditatē terre diuidūt. Ueritas
em̄ eſt in celis: vmbra in terris. Dū hic
cōſtabat in terris/ erat hierl'm terreſtr̄:
ꝛ templū ꝛ altare ꝛ cult᷒ viſibilis erant
pōtifices et ſacerdotes/ ciuitates iudee
et vici ꝛ oīa q̄ in hoc libro ſcripta ſunt.
Cū ṽo in aduētu chriſti veritas deſcen
dens de celis de terra orta eſt/ ꝛ iuſticia (Ps. 84. c)
de celo ꝓſpexit: vmbre ceciderūt: Ceci/
dit altare ꝛ templū vt iā nec in mōte ga (Joh. 4. d)
ricim/ nec in hieroſolymis ſit locus vbi
oporteat adorare: ſed veri adoratores
adorāt patrē in ſpū ꝛ ṽitate. Preſente
ergo ṽitate vmbra ceſſauit. Et cū adeſ/
ſet templū qđ ꝑ ſpm̄ dei ꝛ ṽtutē altiſſi/ (B)
mi in vtero ṽginis fabricatū eſt: dirutū
eſt templū de lapidib᷒ cōpoſitū. Adeſt
pōtifex futuroꝝ bonoꝝ: ꝛ ceſſant ponti/ (Heb. 9. c)
fices tauroꝝ ꝛ hircoꝝ. Uenit agn᷒ qui (Joh. 1. d)
tollit pctā mundi: ꝛ ceſſat agn᷒ de pecu/
dib᷒ aſſumptus/ et nequicꝫ tot ſeculis
iugulatus. Cōſequēs ergo erat vt here
ditate regni celoꝝ patefacta/ hereditas
terrena ceſſaret: ꝛ oībus ceſſantib᷒ oē
os obſtruet̄: ꝛ ſubditus fieret oīs mun/ (Roma. 3. c)
dus deo. Ideo em̄ hec oīa auferri diui/
na diſpenſauit ꝓuidētia: vt viā quandā
recipiāt veritatis ceſſantibus figuris.
Subuerſa eſt oīs terrena hierl'm: ſ; ha/
bemus celeſtē q̄ eſt mater oīm. Miſeri (Gal. 4. d.)
cordia ergo dei hereditas terrena nob
ſublata eſt: vt hereditatē queram᷒ in ce/
lis. Refert̄ itaqꝫ prima ꝛ ſcđa heredita
tis diuiſio. prima quidē ꝑ moyſen. ſcđa
ṽo ꝛ potētior ꝑ ieſum facta eſt. Moyſes
trans iordanem ruben ꝛ gad ꝛ dimidie
tribui manaſſe dedit poſſeſſione;: Alij
ṽo oēs ꝑ ieſum accipiunt hereditate;.
a ¶ Tribui aūt leui. Leuitis aūt ne/ (Leuitis ver; q̄ hereditas. Deut. 18. a)
qꝫ moyſes dedit hereditatē/ neqꝫ ieſus:
q2 ipſe deus eſt hereditas eoꝝ. Hi ſunt
qui in eccleſia virtute animi ꝛ meritoꝝ
gr̄a alios p̄cedūt. Hi ſūt forte q̄ in po/
pulo ſaluādoꝝ ſapie ꝛ ſciētie operā tri/
buūt: ꝛ mentē ſuā purā cuſtodiūt: ꝛ om
nib᷒ p̄claris virtutib᷒ excolūt: ꝛ ſimpli/
ciores docēt quō veniāt ad ſalutē: Hoꝝ
hereditas ip̄e dn̄s eſt/ q̄ eſt ſapiētia quā
p̄ ceteris oīb᷒ dilexerūt. b ¶ Tribui
fi. ru. ꝛc. Inuenio tn̄ aliquā differētiā
in his q̄ moyſes diſtribuit/ ꝛ in his que
ieſus. Moyſes em̄ duab᷒ tribubus ſe/
mis hereditatē tribuēs nō dedit leuitis
portio/

nē nouē tribubus/ et dimidie tri/ a
bui manaſſe cū qua ruben ꝛ gad b
poſſederūt fra; quā tradidit eis
moyſes famulus domini trans
fluenta iordanis ad oriētalē pla
gā ab aroer: que ſita eſt i ripa tor
rentis arnō ꝛ i vallis medio: vni
uerſaqꝫ cāpeſtria medaba vſqꝫ
dibon: ꝛ cūctas ciuitates ſeon re
gis amorrei: q̄ regnauit i eſebon
vſq; ad termios filioꝝ ammō:
ꝛ galaad ac terminum geſſuri/ et
machati ꝛ omnē montē hermon
ꝛ vniuerſā baſā vſq; ſalecha: oē
regnū og i baſā/ q̄ regnauit i aſta
roth ꝛ edrai: ip̄e fuit de reliquijs c
raphai: ꝑcuſſitq; eos moyſes at
q; ꝺleuit. Noluerūtq; diſꝑdere
filij iſrl' geſſuri ꝛ machati: ꝛ hita/
uerūt i medio iſrl' vſq; i p̄ntē diē.

a ¶ q2 nō potuit dicere: vende oīa q̄ habes et da pauperibus ꝛc. h̄ ē em̄ ptē leuitis da/ re. chriſt᷒ enim qui hec ꝛ huiuſmodi dixit leuitis partem dedit.

a Tribui aūt leui nōn dedit poſſeſ
ſionē: ſ; ſacrificia ꝛ victie dn̄i dei
iſrl'. ip̄a ē ei᷒ hereditas/ ſic locut᷒
ē illi. Dedit ḡ moyſes poſſeſſio/ d
b nem tribui filioꝝ ruben iuxta co
gnatiōes ſuas. Fuitq; terminuſ
eoꝝ ab aroer/ q̄ ſita ē in ripa tor/
rētis arnon: ꝛ in valle eiuſdē tor/
rētl media/ vniuerſa; planiciē q̄
ducit medaba ꝛ eſebon: cunctoſ
q; viculos eaꝝ q̄ ſūt in cāpeſtri/
bus: dibon q̄; ꝛ abamothbaal ꝛ
oppidū baalmaon ꝛ geſſa ꝛ cedi
moth ꝛ mephet ꝛ cariathaim ꝛ ſa
bama ꝛ ſarathaſar i mōte cōuall'
bethphogor: et aſeroth phaſga
ꝛ bethaiſimoth: oēs vrbes cāpe
ſtreſ: vniuerſaq; regna ſeon regl
āmorrei qui regnauit in eſebon:
que; percuſſit moyſes cum prin
cipibus madian: euei ꝛ recen ꝛ
ſur ꝛ vr ꝛ rebec duces ſeon habi
tatores terre: ꝛ balaā filiu; beor
hariolū occiderēt filij iſrl' gladio
cū ceterl iterfectl: factuſq; ē ter/
min᷒ filioꝝ ruben iordaniſ fluui᷒
Hec ē poſſeſſio rubenitaꝝ ꝑ co/ e
gnatiōes ſuas vrbiū ꝛ viculoꝝ.
Deditq; moyſes tribui gad ꝛ fi f
lijs ei᷒ ꝑ cognatiōes ſuas poſſeſ/
ſionē/ cui᷒ hec diuiſio ē. Termi/
nus gaçer ꝛ oēs ciuitateſ galaad
ꝛ dimidiā ptē tre filioꝝ ammon
vſq; ad aroer q̄ ē cōtra rabba: ꝛ

portionē: Jeſus aūt nō ſolū in his tribu (C)
bus quib᷒ terrā diuiſit/ ſ; etiā in illis q̄/
bus moyſes diuiſerat habitacula leui/
tis in ſingul' tribub᷒ decreuit. Ordo em̄
leuiticus vel ſacerdotalis/ q̄ dei ſapie et
ſcie operā impēdit/ non potuit a moyſe
accipe ſortē habitatiōis: q̄ nō erat mini/
ſter veritatis/ ſed vmbre ꝛ exemplaris.
Jeſus ṽo noſter q̄ eſt ſapīa dei/ habita/
cula ſapiētibus p̄bet. Nō potuit dicere (Mat. 19. c)
moyſes: Uēde oīa q̄ habes: ꝛ da paupe
ribus ꝛ habebis theſaurū in celis: ꝛ ve/
ni. ſe. m. hoc eſt partē dare leuitis. Nec
potuit dicere: Qui nō renūciauerit oīb᷒ (Luc. 14. g)
q̄ poſſidet: nō pōt me᷒ eē diſcipul᷒. Nec
illud: Oīs q̄ nō odit patrem ꝛ matrē et (Ibidē. f.)
fratres ꝛ ſorores ꝛc. Iđo habitacula ſa
cerdotū ꝛ leuitarū diſpēſare nō potuit.
Btūs eſt ergo q̄ inuenit̄ dign᷒ vt ab ie/
ſu ſortē celeſtis māſionis accipiat: de q̄
dic̄ ieſus: Uolo pr̄ vt vbi ego ſum/ ꝛ iſti (Joh. 17. d)

Ni. de lyra

[Gloss mark] ſint me/
✠ ni terre iā diuiſe ꝑ moyſen anqꝫ filij
iſrl' tranſirēt iordanē. ꝛ p̄mo deſcribunt̄
in generali. ſcđo in ſpeciali applicando
ad trib᷒/ ibi: Dedit ergo moyſes. Circa
p̄mā partē p̄mo ꝯtinuat dicta dicendis
dicēs: Et nūc diuide terrā. ſ. immedi
ate ſupra deſcriptam. a ¶ Nouē tri/
bu. ꝛ di. tri. q̄ adhuc nō acceperāt poſ/
ſeſſiones determinatas. b ¶ Cū qua.
ſc; tribu manaſſe q̄ntū ad alterā medie/
tatem: Ruben ꝛ gad poſſe. ter. quā
tradidit eis moy. Cetera patēt vſqꝫ
ibi: c ¶ Ipſe fuit de reliquijs ra/
phaim: id ē gigantū: ꝫm ꝙ dr̄ Deut̄.
iij. b. Solus q̄ppe og rex baſan reſtite/
rat de ſtirpe gigantū. qđ eſt intelligēdū
de illis q̄ habitabāt i aſtaroth ꝛ i edrai.
in alijs em̄ terris bn̄ gigantes: vt in he/ (D)
bron ꝛ gaça ꝛ geth ꝛ açoto: vt dictū ē. ſ.
xi. ca. Cetera patēt in lr̄a. d ¶ Dedit
ḡ moyſes. Hic ꝯn̄r deſcribunt̄ termi/
ni terre iā diuiſe ꝑ moyſen in ſpeciali ap (Diuiſio)
plicādo ad duas trib᷒ ꝛ dimidiā. ꝛ p̄mo
q̄ntū ad tribū ruben. ſcđo q̄ntū ad tribū
gad/ ibi: Deditqꝫ moyſes tribui gad. ter
tio q̄ntu; ad dimidiā tribū manaſſe/ ibi:
ibi: Dedit ꝛ dimidie: Et pt; lr̄a vſqꝫ ibi:
e ¶ Hec eſt poſſeſſio ꝛc. vrbiū ꝛ vi/
culo. dicunt̄ aūt hic vrbes q̄ erāt clauſe
muris. viculi aūt ꝛ ville dicunt̄ q̄ nō erāt
ſic clauſe. f ¶ Deditqꝫ moy. tribui
gad. Hic ꝯn̄r deſcribit̄ terra in ſpecia/
li q̄ntū ad tribū gad. ꝛ pat; lr̄a hoc exce/
pto qđ ſubdit̄: g ¶ Et dimi. ꝑtē ter.
filioꝝ am. Contrariū autē hui᷒ videt̄
p̄cipi Deut̄. ij. d. vbi dr̄ ſic: Nō dabo ti/
bi aliq̄d de terra filioꝝ ammon: q2 filijs
loth dedi eā in poſſeſſionem. Ad hoc re
ſpondēt aliqui dicentes: ꝙ filij ammon
habebāt duplicē terrā: vnā quā dn̄s eis
cōceſſerat. aliā quā iux̄ ſe violēter acq̄ſie
rāt: ꝛ iſtā ſecundā occupauerūt filij iſrl':
non primā. Sed hoc videt̄ inſufficiēter
dictū. Tum q2 etiā primā acq̄ſierāt filij
ammon pugnando cōtra gigantes: ꝛ ex
pellēdo eos inde violenter: licet ex adiu
torio diuino: vt habet̄ Deut̄. ij. Tū q2
p̄ceptū erat filijs iſrl' abſolute vt nō mo/
uerēt preliū cōtra filios ammon: ꝛ ideo
nō eſt veriſimile ꝙ terrā ab eis actu paſ
ſeſſam occuparēt. Iđo aliter dicit Ra.
Sa. ꝙ iſta pars terre filioꝝ ammon poſ
ſidebat̄ actu a ſeon rege amorreoꝝ qui
eā abſtulerat a filijs āmon. ſic et a filijs
moab abſtulerat parte; terre ſue quam

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

Joh. 17. c. sint mecū: ⁊ sic ego in te ⁊ tu in me vnū sum⁹/ ⁊ isti in nob vnū sint. Ubi tñ q̄bus sapiā/ dei v̄bū/ veritas ⁊ iusticia esse hereditas d̄r: habitationē interim cū illis accipiūt quoꝝ hereditas in terris: vt q̄ ꝑ se nō valent/ ꝑ illos efficiant̄ ꝑticipes sapiē ⁊ sciētie dei: ⁊ ita ad minimos dispēsatio diuina ꝑtēdit. vt illud cōpleat̄:
2. Cor. 8. c Qui multū/ nō abūdauit: ⁊ q̄ minimū/
Ibidem. nō minorat⁹ ē. Et qd̄ ap̄lus ait: Ut v̄ra abundātia fiat ad illoꝝ inopiā ⁊c̄. Ita ergo cohabitare iubent̄ sacerdos ⁊ leuita: q̄ nō habēt t̄rā/ vt ꝑcipiāt ab israelita sacerdos ⁊ leuita terrena q̄ nō habēt: ⁊ israelita a sacerdote ⁊ leuita celestia ⁊ diuina q̄ nō habet. Lex eñ dei sa-
Clericoꝝ ⁊ laicoꝝ mutua necessitudo cerdotib⁹ cōmissa est et leuitis: vt huic soli operā tribuāt: ⁊ v̄bo dei absq̄ vlla sollicitudine vacent: laicoꝝ ministeriis sustētati. Si eñ necessaria nō h̄buerint minus legi dei vacabūt/ occupati corporalib⁹ curis: ⁊ piclitabunt̄ laici. Obscurabit̄ eñ lux sciē q̄ in illis est/ te non ministrāte oleū lucerne: ⁊ culpa tua ce-
Mat. 15. b cus ceco ducatū ꝑbēs/ in foueam cadet cū eo. a ¶ Hāc possessionē. Adam. Discam⁹ ex lege q̄ necessario descripta est terre diuisio: q̄ ꝑmo ꝑ moysen/ scd̄o ꝑ iesū d̄r facta: nō vt vtrāq̄ seruem⁹: sz vt rōnē vtriusq̄ discētes: illā solā teneamus q̄ ab iesu christo nob tradit̄. Illaz ergo terrā q̄ est trās iordanem moyses distribuit: hanc v̄o q̄ in terra sctā iesus ⁊ ꝑncipes tribuū. Uides/ q: cū ceperat vera hereditas terre sctē distribui: assumunt̄ ꝑncipes tribuū veri ⁊ sp̄ual' isrl'.
Matth. 19. d Hi sunt ap̄li quib⁹ d̄r: Sedebit' ⁊ vos sup sedes iudicātes duodecim trib⁹ israel. Assumit̄ etiā sacerdos. i. mysticus sermo dei. Sic eñ dicit: q: ꝯuenerūt iesus ⁊ eleaçar simul ad diuidēdā terrā.

Hoc ē qd̄ posse- Ca. XIIII
derūt ⁊c̄. b ¶ Sorte oīa diui. Isido. Deletis gētib⁹ iosue sorte diuidit ꝑp'lis terrā ꝑmissionis. Christ⁹ q̄z a facie fideliuz suoꝝ gētes. i. gētiliū erroꝝ sp̄ūs eiecit: ⁊ sorte diuisit terrā/ vnicuiq̄ ꝑpria dona tribuēs. c ¶ Duabus eñ tribubus. Isido. Moyses trās iordanē duabus tm̄ tribub⁹ ⁊ dimidie possessionē decreuit: ceteri v̄o oēs ꝑ iesū suscipiūt. q: plures ꝑ fidē iesu christi ꝑmissa celestia suscipiūt q̄ ꝑ legē. Due ei semis tribus figurabāt priorē ꝑp'm: q̄ habuit q̄dē trinitat' noticiā/ sz nō ꝑfectā. Noue v̄o ⁊ semis trib⁹ q̄ ꝑ iesum ꝑmissionez terre sctē suscipiūt: significāt nouū ꝑp'm q̄ ab iesu christo ꝑ fidē ⁊ grāz eterne repromissionis hereditatē post lauacruz q̄si post iordanis trāsitū accipiūt. Sed ipsi q̄z ad denariū numerū q̄ ꝑfect⁹ ē nō ꝑueniūt: q: nec in ip̄o aduētu dñi omia
Joh. 16. c nob ꝑfecte annūciata sunt. vñ: Multa habeo vob dicere: sz nō potest' portare mō: sz sp̄ūs v̄itatis q̄ a p̄re ꝑcedit/ annūciabit vob oīa. Perfectio ergo ⁊ sūma omnia bonorum in sp̄ūsancto est. d ¶ Absq̄ leuit' q̄ nihil. Isido. Leuite nō accipiūt hereditatē terre: q: iesus christus est hereditas eoꝝ: s̄m illd̄:
Ezech. 44. g. Ego hereditas eoꝝ: ⁊ possessio non dabit̄ eis in isrl': Ego eñ sum possessio eorū. Clericorū eñ hereditas ⁊ possessio id̄o dici voluit de⁹: q: mīstri altar' ip̄i⁹ effecti sūt ⁊ sors. vñ ⁊ cler⁹ sors interp̄tat̄. Ergo deū i hereditate possidēt merito: q̄ vt sine ipedimēto deo seruire valeāt pau-

ab esebon vsq̄ ramoth/ masphe ⁊ bathani: ⁊ amanai vsq̄ ad terminos dabir. In valle quoq̄ betharā ⁊ bethnemra ⁊ soccoth et saphō reliquā ꝑtē regni seō regl' esebon. Hui⁹ quoq̄ finis iordanis ē/ vsq̄ ad extremā ꝑtē mar' cenereth trās iordanē ad orietalē plagā. Hec ē possessio filiorū gad ꝑ familias suas ⁊ ciuitates ⁊ ville eaꝝ. Dedit ⁊ dimidie tribui manasse filiisq̄ eius iuxta cognatiōes suas possessionem: cuius h' principiū est. A manaim vniuersam basā/ ⁊ cūcta regna og regis basan: oēsq̄ vicos iahir q̄ sūt in basan sexaginta oppida ⁊ dimidiam ꝑtem galaad: ⁊ astaroth et edrai vrbes regni og in basan: filiis machir filii manasse dimidie ꝑti filioꝝ machir/ iuxta cognatio-
a nes suas. Hāc possessiōez diuisit moyses in cāpestrib⁹ moab trās iordanē ꝯ hiericho ad orietalez plagā. Tribui aūt leui nō dedit a

a ¶ q̄ ē sapiētia ⁊ sciētia: cui soli leuite ⁊ sacerdotes operā tribuūt.

possessionē: qm̄ dñs de⁹ israel ip̄e est possessio ei⁹ vt locutus est illi. Ca. XIIII

Hoc est qd̄ possederūt filii israel i terra b
chanaan/ quā dede- c

a ¶ arcanus sermo dei et mysticus.
b ¶ christus.

rūt eis eleaçar sacerdos/ et iosue

a ¶ apostoli/ q̄b⁹ dicit̄: Sedebitis ⁊ vos iudicātes duodecim tribus israel.

fili⁹ nun: ⁊ ꝑncipes familiaꝝ ꝑ tri-
b bus isrl' sorte oīa diuidētes: sicut ꝑceꝑat dñs i manu moysi/ nouē tribub⁹ ⁊ dimidie tribui manasse.
c Duab⁹ eñ tribub⁹ ⁊ dimidie dederat moyses trās iordanē pos-

¶ ne temporalibus

d sessionē: absq̄ leuit' q̄ nihil terre d

occupati min⁹ celestib⁹ deseruirent.

accepērt iter fratres suos: sz i eorū successerāt locū filii ioseph in duas diuisi trib⁹ manasse ⁊ ephra-
e im. Nec accepērt leuite aliā i terra ꝑtē/ nisi vrbes ad habitādū/ et suburbana eaꝝ ad alēda iumēta ⁊ pecora sua. Sicut ꝑceꝑat dñs moysi/ ita fecerūt filii isrl': ⁊ diuiserūt terrā. Accesserūt itaq̄ filii e
f iuda ad iosue i galgala: locutus f

a ¶ quasi cor. b ¶ ꝯuersiōis.

q̄z est ad euz caleb fili⁹ iephone

leant paupes sp̄ū esse cupiūt: vt possint
Ps. 15. b dicere: Dñs pars hereditatis mee ⁊c̄. e ¶ Nec acce. le. Isid̄. Habitacula leuitis ꝑ oēs trib⁹ decreuit iesus: vt qui i eccl'ia dñi sciē operā dāt/ ⁊ doctrie grāz administrāt: ab his quib⁹ diuia dispensant terrena s̄bsidia recipiāt. vñ paul⁹:
1. Co. 9. b Si nos vobis sp̄ualia seminauim⁹: magnū est vt carnalia vestra metamus? Et merito in oēs trib⁹ diuidūt'/ q̄ dispēsatione oim viuunt. f ¶ Locutusq̄ ē ad de. ca. Adam. Caleb prim⁹ hereditatē accipit a iesu: q̄ interp̄tat̄/ q̄si cor. Hic ē q̄ in oibus intellectui operā tribuit: qui non aliud mēbrū corꝑis eccl'ie esse d̄r q̄ cor/ qd̄ ē ꝑclarius in nobis. i. qui oia cū rōne ⁊ prudētia agit: ⁊ ita cūctis dispensat q̄si nō sit aliud mēbrū nisi cor. Int̄p̄tat̄ autē iephone cōuersio. Caleb igit̄ fili⁹ conūsionis est: cōuersus eñ ad deū talem

Nico. de lyra

possidebāt: vt h̄r Nu. xxi. Filii autē isrl' occiderūt seon: vt ibidē d̄r: ⁊ id̄ oēm terrā quā possidebāt acq̄sierūt sibi: licz q̄tū ad aliq̄s ꝑtes fuisset aliq̄n filiorum moab ⁊ filioꝝ āmon. a ¶ Tribui aūt leui nō de. posses. q: sustentabant̄ de decimis: ꝑmitiis ⁊ oblatiōib⁹: dedit tñ eis vrbes ad habitādū ⁊ suburbana ad nutriēdū aīalia vt locut⁹ ē illi Nu. xxxv.

Hoc ē qd̄ posse- Ca. XIIII
derūt. Descriptis terre limitibus: hic ꝯñr agit̄ de ꝑsonis diuidētib⁹. Et diuidit̄ i duas
Diuisio partes: in partē ꝑncipalē ⁊ incidentalē. scd̄a/ ibi: Accesserūt itaq̄. Circa primū d̄r: Hoc est qd̄ possederūt ⁊c̄. qd̄ suple diuidet̄: ꝑut ꝯtinet̄. i. xv. ca. Et licz
b hic dicat̄/ possederūt: nō tñ totū erat adhuc acq̄sitū rōnibus ꝑdictis. ca. ꝑcedē. c ¶ Quā de. eis eleazar. sacer. ⁊ iosue ⁊c̄. Seq̄t̄: Sicut ꝑceperat dñs: vt h̄r Num. xxxiiii. d ¶ Absq̄ leuit' q̄ nihil ter. ac. iter fra. ⁊c̄. Ius eñ ꝑmogeniture ablatum fuit a tribu ruben ꝑpt̄ pctm̄ suū: eo q̄ ascendit cubile p̄ris sui: vt h̄r. xlix. ⁊ translatū fuit ad tribum iuda q̄tū ad dignitatē regiā: ⁊ ad tribū ioseph q̄tum ad duplicē portionē que ꝑmogenit' debebat̄. Et q̄ d̄r hic/ q̄ filii ioseph successerūt leuitis. s. ad cōplēdū numerū. xii. tribuū quib⁹ erat terra diuidēda. sublata eñ tribu leui q̄ hereditatē h̄re nō debebat rōne ꝑdicta in fine. xiii. ca. nō remanerēt nisi. xi. nisi trib⁹ ioseph fuisset i duas diuisa/ ꝑpt̄ qd̄ iacob patriarcha manasse ⁊ ephraim filios ioseph cōstituit capita duarū tribuū: vt habet̄ Geñ. xlviii. e ¶ Accesserūt ita. Hec est ꝑs incidentalis in q̄ interponit̄ petitio caleb/ cui moyses in speciali ꝑmiserat hebron: ⁊ id̄ vidēs qd̄ agebat̄ de terre diuisiōe/ fecit mētionē de ꝑmissiōe sibi facta ne terra sibi ꝑmissa alteri cōce-
Diuisio deret̄. Circa qd̄ ꝑmo ponit̄ caleb petitio. scd̄o petitionis ipletio/ ibi: Benedixitq̄ ei iosue. Circa ꝑmū d̄r: Accesserūt ⁊c̄. Caleb eñ erat hō magn⁹ ⁊ famosus in illa tribu: ⁊ id̄ maiores de tribu iuda associauerūt eū qn̄ fecit petitionē suaz: prout subdit̄: f ¶ Locutusq̄ est ad eū ⁊c̄. Dicūt hebrei q̄ mortuo iephone patre ca-
Moraliter. Moraliter. b ¶ Hoc est qd̄ possederūt filii israel ⁊c̄. Recapitulatio ē vsq̄ ibi: f ¶ Locutusq̄ est ad eū. s. iosue caleb. Per caleb qui iterp̄tat̄ totum cor

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

A ⁋ talē fructū ex se ꝓfert: ⁊ coꝛ filiū generat. Est ḡ oīs q̄ diuis sēsi/ bꝰ vacat ⁊ rōnabilr agit oīa caleb. Hic q̄dē pmo eruditꝰ a moy se. scdo a iesu. cui assistebat dic: Tu nosti vbū qd locutꝰ est dn̄s ad moysen ⁊c. Quis aliꝰ pōt nosse vbū qd locutꝰ ē dn̄s ad mo ysen/ nisi solꝰ iesus? Nō eī sic itellexit legē sic docuit iesus. Ipe eī oīa edocuit ⁊ apuit: ipe reuelauit paulo/ q lex spūalis eēt. a ¶ Nosti q̄d locutꝰ sit dn̄s ⁊c. Adam. Hoc est qd dixit dn̄s: Si crederetis moysi: crederetis ⁊ mihi: de me eī ille scpsit. de me vo. i. caleb q̄ ē coꝛ dixit. Certū ē eī: q de coꝛde scpsit moyses: q oīa sapiēter scpsit. b ¶ Sic valēs ⁊c. Sāctus eī silr valet ⁊ in pn̄tibꝰ ⁊ in p̄teritis/ ⁊ i nouis ⁊ in veteribꝰ/ in euāgelijs ⁊ in lege. Hoc ḡ ē quod dicit valere se sub iesu sic tūc cū moyse: q in vtriusq testamēti mysterijs coꝛ vigilās valet. c ¶ Da ḡ mihi mō. istū. Nihil hūile/ nihil deiectū sctūs reqrit: sz mōtē excelsum/ in q̄ sunt ciuitates magnę ⁊ munitę: q ciuitates munitas occupat sapiēs: ⁊ destruit munitiōes in q̄bꝰ confidūt ipij. d ¶ In q̄ enachi sūt ⁊ vrbes. Adam. Ciuitates ⁊ muri sūt ipioꝝ dogmata ⁊ syllogisimi phoꝝ/ q̄bus astruūt ipia q̄q ⁊ diuinę legi ꝯria. Illa q̄z sūt ciuitates munitę ⁊ in mōtibꝰ collocatę: q̄ heretici scpturaꝝ assertiōibus velut in altis mōtibꝰ locāt. Has ciuitates q̄sq sapiēs vbū vitatis p̄dicās destruit: ⁊ vrbes mēdacij vitatis ariete sb uertit. Ergo sapiētissimꝰ caleb assistēs añ iesum/ ꝓmittit se plꝰ valere ad p̄liū: ⁊ iō poscit pmitti sibi facultatē disputādi cū dialecticis sęculi: q̄ ꝓ veris falsa ꝯfirmāt vt subūtāt oīa q̄ falsis assertionibꝰ ꝯstruūt. cuius alacritatē vidēs iesus: bn̄dicit euz q̄ talia poscit ⁊ audet.

B Tu q̄z si vis opaz dare studijs ⁊ legē dei prudēter meditari ⁊ effici coꝛ i lege dei: potes istas magnas ⁊ munitas vrbes. i. falsas assertiōes sbuertere: vt ⁊ tu merearis bn̄dici ab iesu: ⁊ accipe hebrō/ q̄ interp̄taṫ ꝯiunctio vel ꝯiugiū: p qd forsitā pōt illud oñdi: q spelūca duplex cōpata ab abraā pr̄iarcha in ea ē: in q̄ cōiugia patrū ⁊ reliq̄ eoꝝ iacēt. i. abraā cū sara/ isaac cum rebecca/ iacob cū lia. Meruit ḡ caleb patꝝ reliq̄as in hereditatē suscipe: q p sapiām q̄ vigebat sb moyse ⁊ iesu/ itellexerat ꝯiūctionis rōnē: ⁊ q̄d causę eēt q cū abraā sola ibi sara iaceret: ⁊ neq agar/ neq cethura ei meruisset adiūgi: vl q̄re cuz iacob sola lia iaceret: ⁊ neq rachel āplius dilecta: neq ex ꝯcubinis aliq̄ i sepulchro ei fuerat copulata. In mēoꝛijs ḡ patꝝ hereditatē capit sapiēs caleb. Ipse iesus enachitaꝝ gētis metropolim tribu ⁋ it hebrō: ⁊

[Marginal references: Joh. 5. g; Gen. 23. b]

a ¶ Solꝰ christꝰ nouit q̄d locutꝰ ē dn̄s ad moyse. Nō ei sic itellexit legē. Ipe oīa docuit ⁊ apuit. a ¶ Ꝺ coꝛde eī scpsit moyses: de q̄ dicit: De me eī ille scpsit. ¶ Si crederetis moysi: crederetis ⁊ mihi.

a ceneçeꝰ: † Nōsti q̄d locutꝰ sit dn̄s a ad moysen hoiez dei de me ⁊ te i cadesbarne. Quadragita ānoꝝ erā q̄n misit me moyses famulus dn̄i de cadesbarne vt ꝯsiderarez trā: nūciauiq ei qd mihi veꝝ vi/ b debaṫ. Frēs āt mei q̄ ascēdert me c cū dissoluert coꝛ ppli: ⁊ nihilomi d nus ego secutꝰ sū dn̄m deū meū. Jurauitqz moyses in die illo/ di e cēs: † Terra quā calcauit pes tuꝰ f erit possessio tua/ ⁊ filioꝝ tuoꝝ i eternū: q secutꝰ es dn̄z deū tuū. Cōcessit ḡ dn̄s vitā mihi sic pollicitꝰ ē vsq i pn̄tē diē. Quadragita ⁊ g q̄nq āni sṫ ex q̄ locutꝰ ē dn̄s vbū istud ad moysē/ q̄n āmbulabat isrł p solitudinē: hodie octogitaq̄n/ h b qz ānoꝝ sum: sic valēs vt eo valebā tpe q̄n ad explorādū missus sū: illiꝰ in me tpis fortitudo vsqz hodie ꝑseuerat/ tā ad bellādū q̄ c ad gradiendū. Da ḡ mihi mon/ i tē istū quē pollicitꝰ est dn̄s te q̄z k d audiēte: in q̄ enachim sūt ⁊ vrbes l magnę atqz munitę: si forte sit m dn̄s mecū ⁊ potuero delere eos

¶ q talia deposcit ⁊ audet.

sicut ꝓmisit mihi. Bn̄dixitqz ei n

a ¶ q̄ iterp̄taṫ cōiūctio / vel cōiugiū.

iosue ⁊ tradidit ei hebrō i posses/ o sionem: atqz ex eo fuit hebrō caleb filio iephone ceneçeo vsqz in pn̄tē diē: q secutꝰ ē dn̄m deū isrł. p Nomen hebron ante vocabatur q

a ¶ ciuitas q̄ttuoꝛ. ¶ Patriarche p̄ncipales ibi sunt sepulti ⁊c.

cariātharbe. Adam maximus r

Nico.de lyra

* patre caleb naturali/ ceneç accepit matrē eiꝰ vxoꝛē: ⁊ q nutriuit eū/ vocatꝰ ē inde ceneçeꝰ. Alij vo dicūt: q fuit fraṫ ipsiꝰ ceneç iunioꝛ ipo: ⁊ q moꝛtuo pr̄e ceneç habuit curā caleb/ ideo dictꝰ ē ceneçeꝰ. j. Parał. ij. c. dr: q esrō fuit paṫ istiꝰ caleb: qd ē tenēdū. ⁊ iō ꝯn̄r dr cōiṫ q fuit binomius. tñ in glosa hebraica j. Para. iiij. ca. dr: q caleb fuit fraṫ iephone. i. diuertēs: q diuertit se a cōsilio maloꝝ exploratoꝝ. a ¶ Nosti q̄d locutꝰ sit dn̄s ⁊c. q dn̄s dedit sniaz moꝛtis sup filios isrł q̄ exierāt de egypto: excipiēs caleb ⁊ iosue: vt hr̄ Nu. xiiij. b ¶ Nunciauiq ei qd mihi verū vi. s. q trā ꝓmissiōis explorata posset cū dei adiutoꝛio de facili obtineri. c ¶ Frēs aūt mei. i. alij exploratores p̄ter iosue. d ¶ Dissoluerunt coꝛ ppli. terroꝛē eis imittēdo: vt hr̄ Nu. xiij. d. e ¶ Jurauitq moy. Nō iueniṫ h scptū i p̄cedētibꝰ: credēdū tñ ē q sic fuit: ex q̄ scribiṫ h. f ¶ Terra quā calca. pes tuꝰ ⁊c. Et dr pes tuꝰ i singulari: q sic dictū fuit. s̄. Nūe. xiij. c. Caleb vidēs alios exploratores p̄ter iosue iclinatos ad iducēdū pplm ne itrarēt terrā ꝓmissiōis: p aliqd tps recessit ab eis ⁊ venit solꝰ in hebrō: vbi erat sepultura pr̄iarchaꝝ p̄ncipaliū: orās ibi vt nō discederet a vitate sic alij exploratores. Et iō moyses sb iuramēto ꝓmisit ei hebrō in possessionē. g ¶ Quadragita ⁊ q̄n. āni ⁊c. Hoc āt fuit scdo anno egressiōis de egypto: q illo āno mēse scdo/ decima die mensis recesserūt filij isrł de mōte sinai: ⁊ xxix. die mēsis tertij venerunt in cadesbarne: vt dicit Rabbi Salo. et inde missi sunt exploratores: vt hic dr. ⁊ habeṫ Nu. xiij. Filij aūt isrł fuerūt in deserto q̄draginta annis añq trāsirēt ioꝛdanē ⁊ pugnarēt ꝯ hiericho. si igiṫ ab istis q̄dragintaq̄nq ānis sbtrahaṫ primus ānꝰ añq mitterenṫ exploratores: remanēt sex anni a trāsitu ioꝛdanis vsq ad diuisionē terrę: p iosue: de q̄ fit hic sermo q tūc dixit caleb vbū istud. Et ex hoc pz qd. s̄. dictū ē. xj. ca. videlz q iosue sex annis pugnauit ꝓ acq̄sitōe trę añq diuideret eā. h ¶ Hodie oc. an. ⁊c. sic va. qd n̄ fuit factū vtute nāli: sz grā dei speciali. i ¶ Da ḡ mihi mō. istū. s. hebron: vt pz ex his q̄ sequunṫ. ⁊ sic pz q. s̄. dictū est. xj. ca. q lz iosue acq̄siuisset añ hebrō q̄tū ad illā ptē q̄ erat in valle: nō tñ q̄tū ad illā ptē mōtanā in q̄ erat foꝛtalicium. k ¶ Quē pol. est. s. p moysen: vt. s̄. dictū ē. l ¶ In q̄ enachi sūt. s. gigātes. Ex q̄ pz q. s̄. dictū ē. xj. c. q iosue nō inṫfecerat oēs gigātes de hebrō. m ¶ Si foꝛ. ⁊c. Dicit foꝛte/ nō ꝓpṫ dubitationē diuinę vitatis in sua ꝓmissiōe: sz ꝓpṫ variabilitatē liberi arbitrij in hoīe: q tales diuię ꝓmissiōes itelligēdę sūt sb ꝯditiōe: scz si hō cui fit ꝓmissio ꝑseueret in bono. n ¶ Bn̄dixitq ei io. Hic ꝯn̄r poniṫ dictę petitiōis ꝯcessio/ cū dr: Bn̄dixitq ei io. ipcādo sibi bona. o ¶ Et tra. ei he. q̄tū ad ptē acq̄sitā: ⁊ ius acq̄rēdi q̄tū ad aliā. p ¶ Quia se. ē do. referēdo vitatē de trā ꝓmissiōis explorata. q ¶ Nomē he. añ vo. ca. i. ciuitas q̄ttuoꝛ: eo q q̄ttuoꝛ pr̄iarchę p̄ncipales ibi sunt sepultę cū suis ꝯiugibꝰ. s. adā ⁊ eua: abraā ⁊ sara: isaac ⁊ rebecca: iacob ⁊ lia. vel ꝓpṫ q̄ttuoꝛ gigātes ibi sepultos: vt pleuius fuit dictū Gen̄. xxiij. Alij aūt dicūt q vocata ē cariatharbe. i. ciuitas arbe: q̄ dn̄atus fuit ibi: ⁊ a q̄ descēderūt gigātes alij. Et huic dicto ꝯsonat qd dr. j. xv. ca. Caleb vo filio iephone dedit ptē in medio filioꝝ iuda: sicut p̄cepat ei dn̄s. Cariatharbę. i. ciuitas arbę pr̄is enach/ ipsa ē hebrō. Pōt aūt dici ꝓ p̄dictoꝝ cōcoꝛdia: q ab ifidelibꝰ vocata ē cariatharbę ꝓpṫ q̄ttuoꝛ gigātes ibi sepultos: ⁊ ꝓpṫ nomē ꝓpꝛiū illiꝰ q̄ ibi dn̄atꝰ fuit. A fidelibus vo vocata ē cariatharbe ꝓpṫ quattuoꝛ pr̄iarchas p̄ncipales ibi sepultos. r ¶ Adā maximꝰ. Adā ē nomē cōe: ⁊ significat hoiez: vt dictū ē Gen̄. j. tñ approp̄atū fuit pmo hoi. Dicūt igiṫ aliq̄ q h teneṫ adā ꝓut ē nomē approp̄atū ꝓ pmo hoie ibidē sepulto: vt dictū ē. Alij dicūt q accipiṫ ꝓ illo gigāte noie arbe. Aliqui aūt hebrei dicunt q accipiṫ ꝓ abraam ibi sepulto: vt habeṫ Gen̄. xxv. qui fuit maxię reputatiōis in illo loco: vt hr̄ Gen̄. xxiij. vbi de ipso dr: Pnceps dei es apd nos.

[Marginal references: † Nu. 14. d; † Num. 14. d; Deute. 11. c]

C D

* Et terra

Moralit. * tū coꝛ. ⁊ bn̄ q cū eēt. lxxxv. ānoꝝ postulauit trā a gigātibꝰ possessā ⁊ p foꝛte bellū acq̄rēdā. significaṫ senex coꝛdatꝰ ad pugnādū ꝯ demōes ⁊ vitia. Taŀ fuit sctūs Hylariō abbas de q̄ scribiṫ/ q a. lxxxiiij. āno vsq ad. lxxx. ānū icredibili feruoꝛe mētis pane abstinuit/ q̄si nouꝰ accedēs ad seruitutē dei: cū tñ eo tēpe soleāt hoies eo remissiꝰ agere. n ¶ Bn̄dixitq ei io. Sicut frequēter dictū ē/ p iosue significaṫ christꝰ: q̄ bn̄dicit talibꝰ coꝛdatis hoibꝰ ꝯferēdo eis grāz in pn̄ti: ⁊ gloꝛiā in futuro.

[Marginal: Hylariō abbas]

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

E [H]it hebrõ: ⁊ efficit̃ ei sorſ vſq̃ i hodiernũ diẽ. vtinã ⁊ mihi daret̃ ſors abraã/iſaac/⁊ iacob: vt efficeret̃ meꝰ deꝰ ſic̃ effectus ẽ deꝰ abraã/deꝰ iſaac/⁊ deꝰ iacob i chriſto ieſu. a ¶ Et t̃ra ceſ. ⁊c̃. Adam. Nõ ẽ h̃ ſcp̃tũ i diſtributiõe moyſi: ſꝫ i diſtributiõe ieſu. Si ḡ vis dignꝰ effici q̃ hereditatẽ cõſeq̃ris a ieſu: optet te p̄us oĩa bella finire ⁊ i pace cõſiſtere: vt de carnis tue t̃ra dicat̃: q̄r ceſſauit terra a bell̃. Cũ ãt ꝯſuetudo ſit ſcẽ ſcp̃ture q̃t tuor ptes orb̃/q̃s axes vel plagas nominãt/appellare in deſcp̃tiõe finiũ tribus iude: due tm̃ noiant̃. Et facti ſunt inq̃t fines filioꝝ tribꝰ iuda ſm̃ plebes eoꝝ a finibꝰ idumee/a deſ̃to ſin ad occidẽtẽ. Et cũ deſcp̃ſiſſet fines ab occidẽte ait: ⁊ ab oriẽte mare ſalſũ. Septẽtrionẽ ṽo ⁊ meridiẽ reticuit. Fines ḡ iudee primi ſũt idumee finibꝰ/q̃ t̃rena iterp̃tat̃: poſt t̃rena em̃ ſtati ſequunt̃ fines iudee: ſꝫ a deſ̃to inq̃t ſin. i. tẽtationũ: poſt tẽtatiões ḡ ſequunt̃ fines hereditatꝭ iude. Oriẽs ⁊ occidẽs noiant̃ vicina loca q̄ ſup̄ diximꝰ. i. ꝯfinia. Vallis q̄ꝫ egypti vicina occidẽtalibꝰ ptibꝰ deſignat̃/q̄ a deſ̃to ẽ ad occidẽtẽ. Ab oriẽte vero cingunt̃ fines mari ſalſo. Poſt hec a collibꝰ inq̃t q̄ tẽdũt ad occidẽtẽ: ⁊ ĩde aſcẽdit̃ ab occidẽte vſq̃ ad cadeſbarne: ⁊ ſic ꝓtẽdit̃ ab occidente ad cades: hi ſũt fines eoꝝ ab africo: et ĩde prexit vſq̃ ad vallẽ egypti. Vide quõ i occidẽtis ptibꝰ africũ egyptũ et occaſũ noiat: vt ſciat ſibi q̄ſq̃ hec eſſe trãſeũda: ⁊ ita demũ ad tribũ regiã ꝑuenire: de q̄ ortus ẽ dñs nr̃. A finibus ſũt idumee ẽ deſ̃tũ ſin: iõ neceſſe ẽ nos trãſire eremũ tẽtationũ: vt poſſimꝰ ꝑuenire in hereditatẽ filioꝝ iuda. Aſcẽdere q̄ꝫ optet aſcenſũ colliũ accabim: q̄d iterp̃tat̃ ſcorpiões: q̄r trãſeũdi ſũt a nob̃ ⁊ calcãdi ſcorpiones: de q̄bꝰ dr̃:

Luc.10.c

Ecce dedi vob̃ ptãtẽ calcãdi ſup ſcorpiones ⁊ ſerpẽtes ⁊c̃. Qui ḡ vult igredi in hereditatem tribus iude: aſcẽdat iſtas aſcenſiones: calcet ⁊ euadat hos ſcorpiões. Forte h̃ iter agẽti Ezechieli dicebat dñs: Fili hois in medio ſcorpionũ tu hitas. Et ſunt inq̃t fines vſq̃ ad cadeſbarne. Cades iterp̃tat̃ ſanctũ vel ſanctificatio. Fines ḡ iude vſq̃ ad ſctificationẽ ꝑueniũt. ¶ Dicit̃ etiã ab oriẽtis ptibꝰ tribꝰ iude eſſe mare ſalſũ: ⁊ poſt hec in pte eiꝰ noiat̃ fons ſol̃ ⁊ ciuitas ſol̃: ⁊ in eadẽ tribu ẽ etiã ciuitas lraꝝ. Optet ḡ oẽꝫ q̄ vult introire in ꝑtẽ filioꝝ iuda/trãſire p̄us mare ſalſũ. i. mũdi huiꝰ vndas ⁊ turbines ſuꝑare: ⁊ oĩa huiꝰ mũdi euadere: q̄ ꝓ ſui incerto ⁊ lubrico marinis fluctibꝰ cõꝑant̃: vt poſſit ad iude terrã ꝑuenire/⁊ ad fontẽ ſol̃ iuſticie: q̄ eſt fõs aq̃ ſaliẽtis in vitã et̃nã: ⁊ poſtea ciuitatẽ ſol̃ iuſticie iuenire. Eſt ⁊ in egypto ciuitas ſolis: ſꝫ illa huiꝰ ſolis nomen accepit/quẽ pr̃ celeſtis oriri iubet ſup bonos ⁊ malos. Illa ṽo q̄ eſt in iudea ſctõꝝ tm̃ efficit̃: q̄r ciuitas dei ẽ: ⁊ fons ille ſup̄dictus fluuiꝰ effectus letificat ciuitatẽ dei. Tu q̄ꝫ ſi vndiq̃ munitus ſis/⁊ cõtinẽtie muro circũdatus: patiẽtie ⁊ magnanimitatis turribus ꝯfirmatus/efficieris ciuitas dei. Si ṽo ad h̃ lumẽ ſcie dei tibi addideris: ⁊ te ſol iuſticie irradiauerit: efficieris ciuitas ſolis: vel ciuitatẽ ſolis ſorte hereditabis. Si aũt in lege dei die ac nocte ſtudueris: et de manu tua liber legis nõ receſſerit: efficiet̃ hereditas tua ciuitas lraꝝ.

Joh.4.b — Mat.5.g. — Ps.45.a. — Ps.1.a.

¶ Adam. Nõ parũ vtilitatis ꝯfert̃ aie/cuꝫ ad aures noſtras l3 obſcura lectio diuini ſermonis illabit̃. Si em̃ credit̃ a gẽtilibus: q̄ ꝑ carmia q̄dã q̄ ꝑcãtatiões appellãt: q̄bꝰ iſtud artꝭ ẽ ſuſurrãtes noĩbus quibuſdã cõpellatis: et cũ his que nec illi qui [H] inuocant

a ¶ ſi vis hr̃e hereditatem a ieſu: oportet vt terra carnis tue q̃eſcat nec ꝯ ſpm̃ ꝯfligat.

a ibi int̃ enachim ſitus ẽ: ⁊ t̃rã ceſ- ſauit a ꝑlijs. Ca. XV

I Git̃ ſors filioꝝ iude ꝑ cognatiões ſuas iſta

a ¶ qui interp̄tat̃ terrenus.

fuit: A t̃mio ẽdõ vſq̃ ad deſ̃tũ

¶ tentationis.

ſin cõtra meridiẽ: ⁊ vſq̃ ad extremã pte auſtralis plage. Initium

a ¶ mũdanoꝝ. ſ. fluctuũ

eiꝰ a ſũmitate marꝭ ſalſiſſimi: ⁊ a lingua eiꝰ q̄ reſpicit meridiẽ: egre

a ¶ Dedi vobis poteſtatẽ calcãdi ſup ſerpentes et ſcorpiones.

dieturq̃ ꝯ aſcenſũ ſcõrpionis et ꝑtrãſit i ſina: aſcẽditq̃ꝫ in cades barne: ⁊ ꝑuenit in eſrom aſcẽdẽs ad darã: et circũiens cariathaa: atq̃ꝫ inde ꝑtrãſiẽs in aſemona/et ꝑueniẽs ad torrẽtẽ egypti: erũtq̃ termini eiꝰ mare magnũ. Hic erit finis meridiane plage. Ab oriẽte ṽo erit initiũ mare ſalſiſſimũ vſq̃ꝫ ad extrema iordanis: ⁊ ea q̄ reſpiciũt ad aquilonẽ/a lingua marꝭ vſq̃ ad eũdẽ iordanis fluuiũ. Aſcẽditq̃ t̃mios i bethaglaꝝ trãſit ab aq̃lone in betharaba: aſcẽdẽs ad lapidẽ boem filij rubẽ: ⁊ tẽdẽs vſq̃ꝫ ad t̃mios debera de valle achor ꝯ aq̃lonẽ reſpiciens galgala/q̄ ẽ ex aduerſo aſcenſionis adomim ab auſtrali pte torrentis: tranſitq̃ aquas

a ¶ aq̃ ſaliẽtis in vitã et̃nã. b ¶ iuſticie.

que vocãtur fõns ſõlis: ⁊ erunt

Nico. de lyra

E[*] a ¶ Et terra ceſ. a ꝑlijs. ſ. cõibus: nõ tñ a pticularibus: vt dictũ eſt in fine ca. ꝑcedẽtis. Ca. XV

Git̃ ſors filioꝝ iude. Poſtq̃ actum eſt de ꝑſonis terrã diuidẽtibus: h̃ ꝯñr agit̃ de ptibus aſſignatis ſingulis tribubꝰ. Et p̄mo de aſſignatiõe t̃re tribui iuda: q̄r erat tribꝰ regia. Scd̃o de aſſignatiõe t̃re filijs ioſeph: q̄ ſucceſſit filijs rubẽ in iure p̄mogeniture q̃tũ ad duplicẽ portionẽ. xvj. ca. Tertio d̃ aſſignatiõe t̃re ſeptẽ alijs tribubꝰ. xviij. ca. Circa p̄mũ p̄mo aſſignat̃ t̃ra tribui iuda in generali. Scd̃o in ſpãli ipſi caleb/ibi: Caleb ṽo. Tertio deſcribit̃ nũerꝰ ciuitatũ/ibi: Erãtq̃ ciuitates. Quarto ꝯditio hitatoꝝ/ibi: Hiebuſeũ ãt. Pria ps diuidit̃ in q̃ttuor: ſm̃ q̄ terra deſcribit̃ ſm̃ q̃ttuor eiꝰ latera. ſ. auſtrale/orientale/aq̃lonare/⁊ occidẽtale. Et patebũt ptes ꝓſequẽdo. Circa p̄mũ dr̃: b ¶ Igit̃ ſors filioꝝ iude ꝑ cognatiões ſuas: id ẽ familias. c ¶ Iſta fuit: a termio edõ ⁊c̃. Hoc dr̃ ad deſignãdũ in quo ſitu ſors iuda fuerit reſpectu aliaꝝ ſortium: q̄r fuit in pte meridionali terre ꝓmiſſiõis: ad quã ptẽ erãt egyptij eoꝝ aduerſarij: vt ſic tribus iuda q̄ erat bellicoſior ceteris/parata eſſet reſiſtere eis. d ¶ Initiũ eius a ſummitate maris ſalſiſſimi. Iſtud eſt mare mortuũ: vt dictuꝫ eſt. ſ. ⁊ erat in angulo coniũgẽte latus auſtrale ⁊ oriẽtale: ⁊ ideo ab illo ĩcipit deſcribere latus auſtrale: q̄d deſcẽdebat ṽſus occidentem. et ideo loca intermedia deſcribit/cũ ſubdit̃: e ¶ Egredieturq̃. Latera em̃ ſortiũ nõ poterunt ſemꝑ deſcribi ſm̃ lineã rectã: ꝓpter montes occurrẽtes/vel paludes vel aliud hmõi. Et ideo dicit̃ hic: Egredietq̃. ſ. linea deſcribẽs ſortẽ iude a parte auſtrali. f ¶ Contra aſcenſum ſcorpionis. Mõs q̄dã eſt vbi ſunt ſcorpiones in abundãtia: ⁊ ad illũ montẽ includendũ intra ſortẽ iude flectebat̃ linea deſcribẽs ṽſus auſtrũ. Et vbicũq̃ i deſcriptiõe ſortiũ vtit̃ ſcriptura hoc ṽbo/egredit̃: vergit vl̃ reflectit̃ vel aliquo hmõi: intelligendũ eſt q̄ linea deſcribens ſortẽ aliquã flectitur a ſua rectitudine ad vnã partẽ/vel ad aliaꝫ. g ¶ Et pertrãſit in ſina. Iſte nõ ẽ mõs ſinai q̄ in pluribus locis in ſcriptura vocatur ſina: q̄r ſors iude nõ ibat vſq̃ ad illum locũ. ſꝫ ſignificat deſertũ ſin: de quo facta eſt mẽtio in p̄ncipio huiꝰ ſortꝭ. Et hoc magis patet in hebreo: q̄r ſina q̄n accipit̃ pro mõte ſinai in quo data eſt lex/ſcribit̃ ꝑ ſamech litterã in p̄ncipio. ꝓut aũt accipit̃ ꝓ deſerto ſin: ſcribit̃ ꝑ ſade. h ¶ Perueniens ad torrentem egypti. Hic eſt nilus ſm̃ aliq̄s: ⁊ ſm̃ alios ẽ quidã torrẽs q̄ vocat̃ riuocorula/q̄ eſt in termio auſtrali terre ꝓmiſſionis. i ¶ Erũtq̃ termini eius mare magnũ. i. mare mediterraneũ: q̄d claudit terrã ꝓmiſſiõis a pte occidẽtis. Et ſic ptꝫ deſcriptio lateris ſortꝭ iude auſtralis ab oriẽte in occidentẽ. k ¶ Ab oriẽte ṽo. Hic deſcribit̃ latus oriẽtale/cuꝫ dicit̃: l ¶ Erit initiũ mare ſalſiſſimũ. q̄r ſic̃ dictũ eſt facit angulũ terre ꝓmiſſiõis in cõiũctione lateris auſtralis ⁊ oriẽtal̃. m ¶ Vſq̃ ad extrema iordanis. i. vſq̃ ad locũ illũ vbi iordanis fluuius ĩtrat mare mortuũ. tantũ em̃ ꝓtẽdit̃ latus ſortis iude oriẽtale/ꝓcedẽdo ab auſtro ṽſus aq̃lonẽ. Conſequẽter deſcribit latus aq̃lonare/dicẽs n ¶ Aſcẽditq̃ terminos. q̄r trãſit ṽſus hierl̃m: q̄ eſt in altiori loco terre ꝓmiſſiõis. Jõ ſb̃dit̃: o ¶ Et erunt exitꝰ eiꝰ ad fon. rogel. qui ẽ ꝓpe hierl̃m: vt habet̃. iiij. Reg. j. Hebrei dicũt: Ad fon[*]

Moralit̃. b ¶ Igit̃ ſors fi. iu. ⁊c̃. Per iudã q̄ interp̄tat̃ ꝯfitẽs ſiue laudãs: põt intelligi bonꝰ ꝑlatus ſecularis vel religioſus/q̄ de ꝯfeſſiõe laudis in obſeq̄o diuio debet eẽ ſollicitꝰ. In ſorte ṽo iude int̃ cetera loca q̄ deſcribunt̃ eẽ in ea/tria ſpecialiter ſunt notãda. l. fons ſolis: ꝑ quẽ ṽitas vite q̄ eſt gratiã ſignificat̃. Nã grã fons aque ſalientis in vitã eternã nominat̃ Joh. iiij. Et cariathſepher: id ẽ ciuitas litteraꝝ: ꝑ quã veritas doctrine ſignificat̃. Et ciuitas ſolis: ꝑ quã veritas iuſticie que morũ corruptioneꝫ reprimit deſignat̃. Iſte tres veritates debent eſſe in ſorte iude: id eſt boni prelati ſecularis vl̃ religioſi.

[*] Caleb ṽo

Diuiſio — Diuiſio — Mõs ſcorpionis — Moralis

A B inuocāt norūt: ex solo tn̄ vocis sono sopiunt̄ serpētes: vel etiā de cauernis trahunt̄: ⁊ sepe in corpib⁹ hūanis tumores vel feruores/ vł alia hmōi voce sola soluere vł reprimere dicunt̄: interdū etiā aīe stuporē quēdā sensus infligere: si tn̄ christi nō restiterit fides. q̄nto mag᷑ toti⁹ p̄cātatiōis ⁊ carmis validiorē ducēdā credim⁹ quācūq̧ scp̄ture sctē vł sermonū vł noīm appellationē. Sic em̄ apd̄ īfideles 𝔷rie ꝟtutes audiētes illa noia assūt: etiā dāt opam in h̄ ad qd̄ iuocari se ex illo vł ex illo noīe sentiūt/ officij sui rē cui se mācipauerūt ipediētes: multo magis celestes ꝟtutes q̄ nobiscū sūt libēter accipiūt: si ꝟba scp̄ture ⁊ hoꝝ nominū appellatiōes velut carmia q̄daꝫ ⁊ p̄cātatiōes ex ore nr̄o pmamus. Etsi em̄ illa nō itelligim⁹/ ille ꝟtutes itelligūt: ⁊ velut carmie q̄dā iuitate/ ⁊ adesse nob̄ ⁊ ferre auxiliū delectant̄. Nō solū em̄ circa nos/ sꝫ etiā itra nos diuie ꝟtutes sūt. vn̄: Bn̄dic aīa mea dn̄o: ⁊ oia iteriora mea nomē sctm̄ ei⁹. i. oia q̄ itra me sūt. Cōstat ḡ mltas esse ꝟtutes itra nos/ q̄b⁹ aīaꝝ nr̄aꝝ vł corpoꝝ cura cōmissa ē. Si sctē sūt cū scp̄ture legunt̄ a nob̄: ⁊ delectāt̄: ⁊ validiores erga nr̄aꝫ diligētiā fiūt: lꝫ sēsus nr̄ sine fructu sit. ꝯm illd̄ aplī: Si liguis loq̄mur/ et spūs nr̄ oret: sēsus āt nr̄ sine fructu sit ad itelligēdū. Mirū mysteriū ī h̄ ptulit apls: aliq̄n. s. fieri posse: vt spūs q̄ i nob̄ ē oret/ ⁊ sēsus nr̄ sine fructu sit. Ille ei ꝟtutes q̄ aīe nr̄e in adiutoriū date sūt/ reficiūt̄ ex auditu sctē scp̄ture/ velut diuis ⁊ rōnabilib⁹ cib̄: cū. s. diuia ꝟba pferim⁹ ex ore. Ipse etiā christ⁹ si in hmōi studijs nos vacātes iueniat: nō solū refici ⁊ pasci dignat̄ in nob̄: sꝫ etiā si has epulas viderit apd̄ nos patas/ patrē secū adducet: ꝯm illd̄: Ego ⁊ pr̄ veniem⁹/ ⁊ māsionē apd̄ eū faciemus. Sꝫ sic hmōi meditatiōib⁹ diuiaꝝ erga nos ꝟtutū ꝯsortia ⁊ officia puocam⁹: ita malignaꝝ ꝟtutū isidias ⁊ demonū icursiōes hmōi sermonū ⁊ noim appellatiōib⁹ effugamus. Verbi gr̄a: vt si q̄s psperexerit p̄cātatiōib⁹ sopitū serpētē in māib⁹ portari/ vł de cauernis exhi: nihil nocere valentē/ venenis incātationū ꝟtute torpētib⁹: ita lectiōis diuie ꝟtute si q̄s intra nos ē 𝔷rie ꝟtut᷑ ꝯpēs: si patiēter feras. i. si nō tedio auditū auītas/ scp̄ture carminib⁹ depellit̄. Si ḡ legit̄ tibi scp̄tura obscura ⁊ quā nō itellig᷑: hāc iteri vtilitatē suscipe: obserua tm̄ ne efficiar᷑ sicut aspides surde/ ⁊ obturātes aures suas q̄ nō exaudiūt vocē incātāt᷑ ⁊ venefici q̄ incātat̄ a sapiēte. Est em̄ carmē qd̄ incātat̄ a sapiēte iesu naue ⁊ ab oibus prophet᷑. Ne ḡ fastidiam⁹ audiētes sctās scp̄turas etiā si nō intelligamus: sꝫ fiet nob̄ ꝯm fidē nr̄aꝫ credētibus: q̄r Ois scp̄tura diuinit⁹ est inspirata: ⁊ vtilis/ etiā si nō sentiamus vtilitatē. Prebēt aliq̄n medici cibū vł potū. Verbi gr̄a: Ad discutiendā caligiē oculorū: nec tn̄ in edēdo/ vel potādo sentimus q̄ psit: sꝫ cū trāsierit dies vna et altera et tertia: suo tpe p occultos meatus relata ad visum/ cibi vł poculi ꝟtus paulati purgat aspectū.

Scripturarū secreta ꝟtus

Ps. 102

1. Cor. 14. c

Joh. 14. c

B

2. Timo. 3. d

a ¶ Caleb ꝟo fi. ie. ⁊c. Adam. Ca. XV. Initiū distributiōis iesu incipit a caleb. data ē em̄ huic portiōis sue sors p̄usq̧ trib⁹ sua. i. trib⁹ iuda pcipet: nec i extremis ptib⁹/ sꝫ i medio filioꝝ iuda nec p sortē/ sꝫ p p̄ceptū dn̄i dat̄ ei citas itegra. Quē em̄ aliū dignū erat ꝯseq̄ talē hereditatē/ nisi caleb: q̄ sol⁹ saluat⁹ est cū iesu de sexcēt᷑ milib⁹ armatoꝝ q̄ exerāt d̄ egypto? Et ipm̄ optet accipe metropoli. Iō dedit ei iesus ciuitatē arboc: metropoli enach: q̄ est hebrō: in q̄ erāt mēorie patrū: ⁊ extermiauit inde tres filios enach. Primo ḡ discutiamus q̄re metropolim accepit caleb ⁊ illā que p̄ma int̄ omes in terra pmissiōis metropolis dicit̄: ⁊ metropolis enach q̄ interp̄tat̄ hūilitas inanis. Due aūt hūilitates sunt. Vna laudabil᷑: de q̄ d̄r: Discite a me: q̄r mitis sū ⁊ humilis corde ⁊c. ⁊/ Qui se hūiliat/ exal. ⁊c. ⁊/ Hūiliamini sb̄ potēti manu dei. Altera culpabil᷑: d̄ q̄ d̄r: q̄r amnon hūiliauit thamar sororē suā. Hec ē hūilitas inanis q̄ ex pctō descēdit. Hui⁹ metropolim cepit: ⁊ excidit caleb: ⁊ iteremit tres filios enach id ē inanis hūilitat᷑: ⁊ hītauit ciuitatē. Prim⁹ aūt ē fili⁹ sesai. i. ex me: h̄ est ex sctm̄. ex sctm̄ em̄ est fili⁹ inanis hūilitat᷑: imo ⁊ ex deū. Est ali⁹ achiman q̄ iterp̄tat̄/ frat̄ me⁹ ex ꝯsiliū: velut si dicat̄ frat̄ me⁹ sine ꝯsilio. Oēs em̄ frēs q̄ de hūilitate inani nascunt̄/ ex ꝯsiliū sunt. Tertius ē tholmai: qd̄ interp̄tat̄ p̄cipitiū vel suspēsio: q̄r nihil in eo stabilitatis/ sed vaga oia ⁊ in p̄ceps ruētia. His exterminatis ascēdit in dabir: cuius nomē erat prius/ ciuitas litteraꝝ. Dabir autē interp̄tat̄ loq̄la. Igit̄ ciuitatem litteraꝝ intellige oē veteris testamēti instrumentū: sicut hanc ipsam quā nūc exponimus scripturam: q̄ post efficit̄ dabir. i. loquela. Que enim prius in litteris erat: et ꝯm litteram intelligebatur: modo in ecclesijs christi loquela facta est: loquētibus de ea ⁊ disserētibus ꝯm p̄mo aplīs:

Hūilitas duplex

Mat. 11. d

Luc. 14. c

1. Pe. 5. b.

2. Reg. 13. c.

exitus eius ad fontē rogel: ascenditq̧ p vallē filij ennom ex latere a iebusei ad meridiē: hec ē hierl̄z ⁊ inde se erigens ad vericē montis qui est cōtra iehennō ad occidentem in summitate vallis raphaim ꝯ͞ aquilonem: ptransitq̧ a vertice montis vsq̧ ad fontem aque nepthoa: ⁊ puenit vsq̧ ad vicos mōtis ephrō: inclinaturq̧ in bala/ que est cariathiarim: id b est vrbs siluarum: ⁊ circuit de bala ꝯ͞ occidentem vsq̧ ad monteꝫ seir. Transitq̧ iuxta latus montis iarim ad aq̄lonē in cheslon: ⁊ descēdit in bethsames/ transitq̧ in thamna: ⁊ peruenit contra aq̄lonem partis accharon ex latere c inclinaturq̧ secrona/ ⁊ trāsit mōtē baala: puenitq̧ in gebneel: ⁊ magni maris ꝯ͞ occidentem fine d ꝯcludit̄. Hi sunt termini filiorū iuda p circuitū in cognatiōib⁹ suis. a ¶ cōuersionis. Caleb ꝟo filio iephone de e dit ptē i medio filioꝝ iuda sic p̄ceperat ei dn̄s: cariatharbe pa a ¶ nō in extremis. b ¶ nō in sorte. a ¶ q̄ iterp̄tat̄ hūilitas ianis: vł rīsio ianis. tris enach: ipa est hebrō: deleuitq̧ ex ea caleb tres filios enach a ¶ extra me. i. eccl'iaꝫ. b ¶ frat̄ me⁹ extra ꝯsiliū. i. sine cōsilio. oēs em̄ filij ianis hūilitat᷑ extra cōsiliū sūt. c ¶ Lxx. thalamin. i. p̄cipitiū vel suspēsio: q̄si vagus. s. et p̄ceps. sesai ⁊ achimā ⁊ tholmai de stirpe enach: atq̧ ide cōscēdēs veit f ad hitatores dabir/ q̄ prius vocabat̄ cariathsepher: id ē ciuitas lit- a ¶ q̄ interp̄tat̄ loq̄la.

Nico. de lyra

cūt: Ad mōtē fullonis. ita q̄ rogel ꝯm eos nō est nomē ppriū/ sꝫ cōe. Ibi em̄ fullones lauāt vestes. ⁊ ꝯm h̄ d̄r. iiij. Reg. xviij. d. Venerūt hierl̄m ⁊ steterūt iux̄ aq̄ductū piscine supioris/ q̄ est in via agri fullonis. a ¶ Ex latere iebu. ⁊c. Dixit Ex latere/ ad meridiē: q̄r linea diuidēs sortē iude a sorte beniamin pcedēs de oriēte in occidentē/ in latere aq̄lonari decliabat ad ptē meridionalē iux̄ hierl̄m: ⁊ sic hierusalē erat ex lineaꝫ illā in pte aq̄lonari vbi erat sors beniamin: nō tn̄ totā: sꝫ q̄tuꝫ ad illā ptē in q̄ postea fuit fundatū tēplū ⁊ altare holocausti: qd̄ ꝯm oēs expositores fuit in sorte beniamin. b ¶ Cariathiarī: id est vrbs siluaꝝ. Istud/ vrbs siluaꝝ n̄ est in hebreo: sꝫ additū est a trāslatore: ad oñdēdū iterp̄tationē hui⁹ noīs cariathiari. Cariath em̄ idē est q̄ ciuitas: iarim silue. c ¶ Et puenit ꝯ͞ aq̄. ⁊c. h̄ nō d̄r h̄: eo q̄ linea determinās latus istud pcedat recte ꝟsus aq̄lonē: q̄r linea describēs latus aq̄lonare trāsit ab oriēte in occidētē. Sꝫ q̄r in h̄ loco linea p̄dicta a sua rectitudine flectit̄ ꝟsus aq̄lonē. iō sb̄dit̄: d ¶ Et magni ma. Mare magnū h̄ vocat̄ mare mediterraneū: vt. s. dictū ē: vbi termiat̄ lat⁹ aq̄lonare sort᷑ iude: ⁊ incipit lat⁹ occidētale. lat⁹ em̄ occidētale sort᷑ iude ē totū sup illud mare: qd̄ etiā claudit totā t̄rā pmissionis a pte occidēt᷑. Et sic p3 descp̄tio q̄rti lateris sortis iude. e ¶ Caleb ꝟo. Hic ꝯn̄r describit̄ sors iude in speciali q̄tū ad ipm̄ caleb: q̄r cepit ptē spc̄alē: vt dictū est ca. xiiij. ⁊ h̄ repetit̄. Et p3 lr̄a ex p̄dict᷑ vsq̧ ibi: f ¶ Inde cō ve. ad ⁊c. cariath. i. ciuitas lr̄aꝝ. h̄ ē additū a trāslatore: ad oñdēdū iterp̄tationē hui⁹ nois cariathsepher: q̄r cariath iterp̄tat̄ ciuitas: sepher scp̄tura vł liber. Dicūt āt hebrei q̄ iō sic vocata ē ista ciuitas: eo q̄ othoniel q̄ istā ciuitatē cepit/ vt stati sb̄dit̄: aliq̄ legis capl'a q̄ obsuscata et deleta fuerāt tpe

D

e ¶ Caleb ꝟo ⁊c. Sic. s. p caleb signatus est senex vigorosus ad debellādū vitia/ q̄ ē christi mēbꝝ: sic i isto loco p caleb pōt significari christus q̄ est fideliū caput. Nā frequenter in expositiōe sacre scripture/ ⁊ maxie mystica fit trāsitus de capite ad mēbra: et ecōuerso: pter eoꝝ cōnexionē. Per h̄ igit̄ q̄ caleb in cariatharbe ꝯfudit tres gigantes filios enach: figuratum fuit q̄ christus in hierl̄m ternariū filioꝝ diaboli ꝯfusurus erat. s. sacerdotū/ scribaꝝ et phariseoꝝ: quos in euāgelio legit̄ frequēter ꝯfudisse. f ¶ Inde conscendēs ve. ad ha. da. que prius vo. cariathsepher. i. ciuitas litterarū vocabat̄: p quā intelligi pōt vniuersitas hereticoꝝ q̄ ex lr̄atura supbiētes nouas fingūt hereses: et eas nitunt̄ verbositate p̄hica vel rhetorica

Moralit̄

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

E G pmo aplis:⁊ remouẽtib⁹ ſupficiẽ lrę:⁊ ꝑferẽtib⁹ in ſpũalẽ loq̃lã. deinde doctoribus ſingulis litteraꝝ/ſingulis loq̃lã ⁊ diſputationẽ euãgelicã faciẽtibus. Qui ſũt aũt tres filij enach quos caleb interfecit: in cuius perſonam et virtutem legis aſcripſimus in terrenis? Inanis humilitas eſt illa:quã poetę vel philoſophi de diuinitate ſenſerũt. hũilia eñ ſunt ⁊ deo idigna ſunt q̃ ſenſerũt. Quid eñ tã ianiť hũile q̃ ligna ⁊ lapides deos putare? Hui⁹ ianis hũilitať pm⁹ fili⁹ ẽ q̃ dr ex me.i.pm⁹ ſẽſus eoꝝ ex ꝟitatẽ ⁊ ex deũ ẽ. Scõs achimã.i.fraľ ſine cõſilio. Fraľ eñ ẽ illi⁹ erroris q̃ ſine ꝯſilio geriť. Quid eñ tã ſine ꝯſilio ẽ/q̃ relinq̃re deũ q̃ nos fecit:⁊ ſeq̃ deos alienos q̃s nos fecimus? Tertius erroris ſenſus eſt thalamin:qđ eſt p̃cipitiũ vel ſuſpẽſio:q꞉ nouiſſima hui⁹ erroris tẽdũt in p̃cipitiũ ⁊ in ꝓfũdũ iferni. Nos gẽtilitať ſẽſus taq̃ filios enach vetuſti erroř abſcidit lex:q̃ etiã ſm lr̃az veꝝ deũ et creatorẽ oĩm p̃dicat. Sʒ nũc aſcẽdit caleb ad iſtã ciuitatem lr̃arũ et dixit: Quicũq̃ pexciderit ciuitatem lr̃aꝝ ⁊ obtinuerit eã:dabo ei axã filiã meam vxorẽ. Othoniel q̃ cępit ciuitatẽ lr̃aꝝ iterp̃taľ rñſio dei. Rñſio aũt dei dr is cui rñdet de⁹.i.cui arcana reuelat. Iſte ẽ q̃ põt cape ciuitatẽ lr̃aꝝ veteris teſta. ⁊ excidere lr̃am occidẽtem: fraľ caleb iunior. Hic ego ſum q̃ excisa leg? lr̃a ſenſũ i ea ſpũalẽ reqro. Excido aũt lr̃az cũ nõ ſm carnẽ circũcidor:neq̃ ſm carnez açyma comedo: neq̃ paſcha cũ iudęis obſeruo vł huiuſmõi ⁊c. ꝓmittiť eñ mihi ſi ciuitatẽ lr̃aꝝ excidero/filia fr̃is mei maioř. Erat eñ fili⁹ cenez/q̃ iterp̃taľ ſpretio. Quis eñ erat ſpretior ſič nos gẽtes alienati a ꝯũſatiõe iſrł. Naʒ por fraľ me⁹ cui⁹ accipio filiã:q꞉ excidit ciuitatẽ lr̃arũ/fuit fili⁹ iephone:q̃ interp̃taľ ꝯũſio. Dat ẽ mihi minori fratri filiã ſuã.i.itelligẽtiã ſui lex. vñ: Auferet a vobis regnũ dei:⁊ dabiť gẽti faciẽti f.e. Sciẽdũ tñ aliud eſſe legẽ cui⁹ nũc pſonã dedim⁹ caleb:aliud lr̃am veteris teſtamẽti.i.ciuitatẽ lr̃aꝝ. Accępta ergo filia eius:ego frater eius iunior adduco eã de domo patris ſui. Quę cũ venerit mecũ ſedẽs ſup aſinũ/quẽ ſcʒ ſoluerũt diſcipuli chriſti:dicit ad patrẽ ſuũ:da mihi bñdictionẽ tuã pater. et accępit gonechlã ſupiorẽ/⁊ gonechlã inferiorẽ.i.pollicitationẽ vitę quę nũc eſt ⁊ futurę:⁊ centuplũ in pñti ſeculo:⁊ vitã ęternaʒ in futuro. a ¶ Othoniel filius ⁊c. Nota q̃ caleb diciť filius iephone:⁊ gothoniel filius cenez/qui eſt caleb iunior.i. cõſanguineus. b ¶ Sedens in aſino. Grego. Axa ſup aſinũ ſedet:cũ irrationabilibus carnis motibus aĩa p̃ſidet. Quę ſuſpirãs a patre terrã irriguã petit:q꞉ a creatore cũ magno gemitu quęrenda eſt lachrymarũ gratia. Sunt eñ qui iam recępe runt libere pro iuſticia loqui:oppreſſos tueri:indigẽtibus tribuere:ardorem fidei habere:ſed adhuc gratiam lachrymarũ non habent. hi terram auſtralẽ ⁊ arentem habent/ſed adhuc ꝗ irrigua indigent

Poetarũ et phorũ humilitas de deo — *Mat.21.d.* — *Mar.11.a.* — *Moraliť*

a ¶ vñ vt ñ carnalr ĩplcat vł itelligat:ſʒ ſpũa
terarum. Dixitq̃ caleb: Q̃ui per
liť. a ¶ ciuitatẽ lr̃aꝝ:lr̃aʒ.ſ. veteris teſtamẽti
cuſſerit cariathſepher ⁊ cęperit eã
¶ legis.ſ. intelligentiã.
dabo ei axam filiam meã vxorez.
a ¶ Othoniel rñſio dei:cui.ſ.deus rñdet:et arcana reuelat.

a †Cępitq̃ eã othoniel filius cenez frater caleb iunior:deditq̃ ei axã a filiam ſuã vxorem. Qui cũ pgerẽt ſimul/ſuaſa ẽ a viro ſuo vt peteret a pr̃e ſuo agruz:ſuſpirauitq̃ c

a ¶ gẽtiũ pplo ꝺ q̃ dr: Soluite ⁊ addu.mihi

b †ſedens in aſino. Cui caleb:quid habes inquit? At illa reſpondit: Da mihi bñdictionẽ. Terrã au d ſtralẽ ⁊ arẽtẽ dediſti mihi:iũge et irriguam. Dedit itaq̃ ei caleb ir e riguũ ſupi⁹ ⁊ inferi⁹. Hęc ẽ poſſeſſio tribus filioꝝ iuda p cognationes ſuas. Erãtq̃ ciuitates ab ex f tremis ptibus filioꝝ iuda iuxť terminos edom a meridie/cabſeel et eder et iagur et cina et dimona et adada et cedes et aſor et iethanci phethelẽ et baloth ⁊ aſornoba et cariothieſrom:hęc ẽ aſſoromã:ſame et meloda ⁊ aſergadda/⁊ aſſemoth ⁊ bethpheleth ⁊ aſerſual et berſabee et baciothia et abala et humeſez ⁊ beltholad ⁊ exul ⁊ ſarma ⁊ ſicelech ⁊ medemena et ſenſenna lebaoth et ſelim et ahenrẽmõ: Oẽs ciuitates trigintanouẽ g ⁊ villę eaꝝ. In campeſtribus vo ✱ Oẽs ciuitates

Nico. de lyra

✱ fuerãt tpe luctus moyſi ibidẽ repauit. Sʒ ħ ptʒ ficticiũ:q꞉ hoc eſt manifeſte cõtrariũ textui: vbi dr: Venit ad habitatores dabir quę pus vocabaľ cariathſepher. Si aũt dictũ hebręoꝝ eſſet veruʒ/diceret ecõuerſo: Venit ad habitatores cariathſepher q̃ pus dabir vocabaľ. Et idõ oportet dicere: q̃ alia rõne vocabaľ cariathſepher.i.ciuitas lr̃arũ añq̃ othoniel et caleb venirẽt illuc: vtpote q꞉ ibi ĩuẽtę fuerãt lrę q̃bus vtebanť chananęi habitatores terrę: vel q꞉ ibi vigebat ſtudiũ alicuius ſcię: vel aliq̃d hmõi. a ¶ Deditq̃ ei axã filiã ſuam vxorem. Hoc videť eſſe cõtra legẽ: Leuit?.xviii. vbi ꝓhibeť matrimoniũ inť filiũ alicuius ⁊ ſororẽ eiuſdem:ſm q̃ ibi diciť: Turpitudinem ſororis tudinẽ ſororis patris tui nõ reuelabis. et in eodem gradu ſunt fraľ alicui⁹ ⁊ filia eiuſdẽ. Othoniel aũt hic dr fraľ caleb:et idõ cõtra legẽ videť q̃ accępit eius filiã. Ad ħ dicunt aliq̃ q̃ caleb ignorãs euentũ belli vẽturũ.ſ. q̃ othoniel fraľ eius deberet pcutere cariathſepher:dixit publice ⁊ in generali illud qđ p̃mittiť hic: Qui pcuſſerit cariathſepher dabo ei axã filiã meã vxorẽ. p⁹ factũ ꝟo ex q̃dã magnificẽtia noluit retractare dictũ ſuũ. ſič ⁊ iepte voluit iplere votũ ſuũ de imolatiõe filię ſuę:ſič hr̃ Judi.xi. ſʒ iſtđ non videť veꝝ. Tũ q꞉ caleb erat vir ſctũs ⁊ bon⁹ vt dictũ ẽ ca.xiiii. ⁊ idõ nõ ẽ veriſiłe q̃ feciſſet ꝯ legem. Tum q꞉ othoniel fuit vir ſctũs ⁊ bon⁹:ſm q̃ dr Judi.iii.b. Suſcitauit eis ſaluatorẽ othoniel. Et ſequiť: Fuitq̃ i eo ſpũs dñi ⁊ iudicauit iſrł. ⁊ idõ ñ eſt ꝟiſiłe q̃ vellet ꝯ legẽ vxorẽ accipe. ꝓpť ħ dicunt aliij: q̃ cenez pr̃ othoniel fuit fraľ ipſi⁹ caleb vt dictũ ẽ.ſ. xiiii. ca. ⁊ ſic othoniel fuit nepos ei⁹:⁊ p ꝯñs nõ fuit ꝯ legẽ q̃ accipet ei⁹ filiã:q꞉ iſte g̃dus in lege non fuit ꝓhibit⁹. Qꝛ aũt othoniel ħ dr fraľ caleb:ħ eſt eo mõ loq̃ndi q̃ loth dr fraľ abraam Geñ.xiii. q̃ tñ erat ei⁹ nepoſ: vt ptʒ ibi dẽ. Põt etiã dici ꝓbabiłr vt videť: q̃ lʒ othoniel eẽt fraľ caleb:nõ tñ peccauit accipiẽdo neptẽ ſuã. nõ eñ ħ ẽ ꝯ legẽ naturę q꞉ abraã accępit ſarai filiã fr̃is ſui arã. nec eſt ꝯ legẽ moyſi expſſe:ſʒ tm̃ ħ dr ex q̃dã argumẽtatiõe: vt dictũ ẽ. Sʒ argumẽtũ ñ videť valere:q꞉ in ꝓhibẽdis g̃dib⁹ attẽdiť irreuerẽtia naturę: vxor aũt ẽ ſbiecta viro ⁊ nõ ecõuerſo: ⁊ idõ magł ẽ ꝯ reuerẽtiã naturę: q̃ amita ſit vxor nepotis ſui/q̃ q̃ neptł ſit vxor auunculi. Itẽ in lege moyſi vir et mulier nõ erãt ad paria in ꝯhẽdo mr̃imoniũ:q꞉ licitũ fuit viro hr̃e plures vxores ſimul:nõ ãt mulieri q̃ hr̃et pl'es viros. ⁊ idõ nõ ſequiť: q̃ ſi fuerit ꝓhibituʒ mr̃imoniũ inť amitã ⁊ nepotẽ/q̃ ex ħ fuerit ꝓhibitũ mr̃imoniũ inť auũculũ ⁊ neptẽ/niſi aliunde iueniať expſſũ. b ¶ Quę cũ pge. ſimul/ſuaſa ẽ ⁊c. In hebręo hr̃: Quę cuʒ pgeret/ĩcitauit eũ.i. virũ ſuũ ad petendũ agrũ a caleb:⁊ vtrũq̃ fuit veꝝ:q꞉ ipſa primo incitauit virũ ſuũ ad petendũ agrũ a caleb: et ille pſuaſit ei q̃ ipſamet faceret: q꞉ cõueniẽtius erat q̃ ipſa peteret ħ a patre ꝓprio q̃ vir ſu⁹. c ¶ Suſpirauitq̃ ſedẽs in aſino. Hebręi dicunt: Lapſa ẽ deſup aſinũ:q꞉ ſubito/volũtarie tñ deſcẽdit de aſino vt poneret ſe ad pedes patř ſui: vt ſic facilius ipetraret. d ¶ Terrã auſtralẽ ⁊ arentẽ.i. infructiferã ꝓpter ſiccitatẽ. e ¶ Dedit itaq̃ ei ca. ir. ſu. ⁊ infe. q꞉ dedit ei terrã ſič diſpoſitã q̃ in pte ſupiori erat irriguũ fontis:⁊ ſiłr in pte iferiori. f ¶ Erãtq̃ ciuitates. Hic ꝯñr deſcribiť nũer⁹ ciuitatũ q̃ erãt in ſorte iudę. Et ptʒ lr̃a vſq̃ ibi: g ¶ Oẽs ciuitateſ trigintanouẽ. In hebręo habeť: ✱ rhetorica defendere: idõ bñ dr q̃ cariathſepher vocata fuit dabir/q̃ locutio iterp̃taľ. Hãc aũt ciuitatẽ debellauit p othoniel/q̃ ſm hebręos fuit valde lr̃at⁹: et fraľ caleb dr in textu: ⁊ ſignũ dei interp̃taľ. ꝓpť qđ p hęc tria othoniel ſignat: hominẽ/litteratũ ⁊ etiã bonũ. De quo dicit ſaluator Matth.xii.d. Quicũq̃ fecerit voluntatẽ patris mei qui in cęlis eſt: hic frater meus eſt ⁊c. Et p interpretationẽ quę eſt ſignũ dei/ſignat hominẽ baptiçatum chriſti ſignũ habentẽ. Iſte vero tres cõditiones fuerũt in beatis/Ambroſio/Hieronymo/Auguſtino et Gregorio: et pluribus aliij p q̃s chriſtus hereticos ꝯfutauit. a ¶ Deditq̃ ei axã filiã ⁊c. Per quã intelligi põt ſapiẽtia diuina/quę eius filia diciť: Ecci.xxiiii.a. Ego ex ore altiſſimi ꝓdij pmogenita ante oẽʒ creaturã. Hęc aũt ſapia data fuit ſponſa p̃dictis doctoribus ⁊ aliij ſiłibus. Hęc tñ ſapia q̃ a deo daľ in via/arens eſt.i. deſiderãs claram viſionẽ patrię. Ideo ſubdiť: e ¶ Deditq̃ ei caleb irri. ⁊c. Per irriguũ ſupius intelligiť gaudiũ de diuina viſione: p irriguũ inferius gaudium de pęnę damnatoꝝ quã vident euaſione.

Margin: G — b — †1. Pa. — Quõ othoniel frater caleb fuerit. — als †vt ſedebat

A

Cōpunctiōis duo genera

irrigua indigēt: qꝛ in bonis opibus positi: in qbus magni ꝛ feruētes sūt: oportet vt timore supplicij / vel amore regni celestis mala etiā q̄ añ ꝑpetrauerūt deplorēt. ¶ Cōpūctiōis aūt duo ꝑncipalia genera sunt: qꝛ deū sitiēs aīa ꝑus timore cōpungit: post amore. Prius eñ timore se lachrymis afficit: qꝛ dum malorꝫ suorꝫ recolit / ꝓ his eterna supplicia ꝑtimescit. Cū ꝟo longo merore fuerit formido ꝯsumpta: qdā ꝺ ꝑsumptiōe venie securitas nascit: ꝛ in amorē celestiū gaudiorꝫ anim⁹ inflāmat. Et q̄ ꝑus flebat ne duceret ad supplicium: post flere incipit: ꝙ differtur a regno. Dat ergo ei pater irriguū supius / cū se in lachrymis celestis regni desiderio affligit. Irriguū ꝟo inferius accipit: cum inferni supplicia flēdo ꝑtimescit. Prius autē inferius: ꝛ post irriguū supius dat. Sꝫ qꝛ compūctio amore dignitatis ꝓeminet: necesse fuit vt prius irriguū superius / ꝛ post inferius poneret.

a ¶ Hiebuseum et habitatorē ꝛc. Adam. Intelligimus spiritualiter habitasse hiebuseum cum iudeis in hierusalem vsqꝫ in presentem diem. ꝟm parabolā euangelij que de çiçanijs dicit.

Mat. 13. d

Sinite vtraqꝫ crescere vsqꝫ ad messe ne eradicet⁊ sil' ꝛ triticū. Sic eñ i hierl'm .i. in ecclesia sunt qdam hiebusei: qui. s. degenerē vitā ducūt: fide quidē ꝛ actione ꝛ cōuersatione peccati ꝑuersi. Nō pōt eñ ad liquidū ecclesia purgari duꝫ in terris est. Sūt in ea omnes sancti / in quibus peccati macula nō est. Sed ne cū çiçanijs eradicet ꝛ triticū: sunt in ea aliqui in quibus vel dubia / vel occulta peccata sunt. Qui eñ manifeste et euidenter criminosi sunt / de ecclesia expellendi sunt. Nō ergo potuerūt filij iuda disperdere hiebuseos: sꝫ habitauerūt cū ipsis in hierusalē vsqꝫ in presentē diem. Hiebuseus interpretat cōculcatio. Debet ergo nobis esse summa cautela

B

ꝛ studiū: ne quis scandalū faciat vel patiat: ne quis pollutus in hanc sanctorū cōgregationē introeat. Si tamē eos nō possumus eijcere qui nos conculcant: eos saltē quos possumus quorꝫ peccata manifesta sūt eijciam⁹. Ubi eñ peccatū euidens nō est / eijcere de ecclesia neminē possumus. Illi aūt sūt in eccle-

Mat. 7. a

sia conculcātes / de quibus dicit: Nolite sctm̄ dare canib⁹: neqꝫ mittatis margaritas vr̄as ante porcos: ne forte conculcent eas ꝛc. Isti ḡ sunt hiebusei qui indigni audiūt verbuꝫ dei: quo audito neqꝫ discedūt vt infideles: neqꝫ permanēt vt fideles: sed ꝑcepta mysteriorꝫ noticia et fidei nostre secretioribus ꝑscrutatis: cōuersi impugnāt nos / ꝛ contradictiōibus corda nostra dirumpūt verbi dei margaritas conculcātes: ꝛ ornamēta fidei maculātes. Hos nō potuerūt eijcere filij iuda de hierusalem vsqꝫ in ꝑsentē diē.

Hiebusei qui sint

b ¶ Usqꝫ in presentem diē .i. seculi eternitatē more scripture. Sꝫ hoc ad litterā stare nō pōt. quō eñ hiebuse⁹ habitat cū filijs iuda in hierusalē ꝙdiu durat hoc seculū: cuꝫ nec filij iuda hitēt ibi in seculū? ¶ Cōculcatione scandalū. s. faciētes in ecclesia: ꝛ q ꝑcepta mysteriorꝫ noticia ꝟbi dei / margaritas īpugnādo cōculcāt. Hierl'm visio pacis īterp̄tat. Si ḡ i corde nr̄o edificata ē hierl'm .i. visio pacis: ꝛ christuꝫ qui est pax nostra semꝑ intueamur et ꝟuam⁹ in corde nr̄o: siquidē ita fixi et stabiles sumus in hac visione pacis / vt nulla cogitatio peccati ascendat in cor nr̄m: possum⁹ dicere: qꝛ i hierl'm sum⁹: ꝛ null⁹ nobiscū ē nisi soli scti. Nūc ꝟo etiā si ad grandem

C

si ad grandem profectum veniam⁹: et summis nos studijs excolamus: nullum puto tam purū esse qui nō aliqua cogitatione maculet. Certū ē ergo habitare etiā hiebuseos / cū filijs iuda in hierusalē. Laborandū tñ est quotidie: eijcere eos de hierusalem: sed nō omnes simul eijci possunt.

estaol ꝛ sarca ꝛ asena ꝛ açone ꝛ engānim ꝛ taphua ꝛ enaim et hierimoth ꝛ adulansocho ꝛ açecha et sarim et adithaim ꝛ gedera ꝛ giderothaim: vrbes quattuordecim ꝛ a ville earum. Sanan et adasa et magdalgad / delean ꝛ masepha ꝛ iectel / lachis et baschat et eglon b tebbon et leemas et cethis et gideroth ꝛ bethdagon et neama et maceda / ciuitates sedecim ꝛ ville earum. Labana ꝛ ether ꝛ asan / iepta et esna et nesib et ceila et achçib et maresa / ciuitates nouem et ville earum. Accaron cum vicis c et villulis suis. Ab accaron vsqꝫ ad mare omnia que vergunt ad açotum ꝛ viculos eius. Açotus cū vicis ꝛ villulis suis. Gaça cuꝫ vicis ꝛ villulis suis vsqꝫ ad torrētem egypti: ꝛ mare magnū terminus ei⁹: ꝛ in monte samir ꝛ iecther ꝛ †soccohot ꝛ edēna / cariathsenna hec ē dabir: anab ꝛ histemo ꝛ anim gosen / et olon et gilo / ciuitates vndecim et ville earum. Arab ꝛ roma et esaam et ianū ꝛ bethaphua ꝛ apheca / athmatha et cariatharbe: hec est hebron / ꝛ sior / ciuitates nouem et ville earum. Maon et chermel ꝛ çiph ꝛ loche / ieçrael ꝛ iucadan et çanoe / accaim / gabaa et thāna / ciuitates decem ꝛ ville earū. Alul et bethsor ꝛ hiedor / mareth ꝛ bethanoth ꝛ helthecen / ciuitates sex ꝛ ville earum. Cariathbaal: hec est chariathiarim vrbs d siluarum / ꝛ arebba / ciuitates due et ville earum. In deserto betharaba / meddin et sacha et nebsan / ciuitates salis / et engaddi / ciuitates sex et ville earū. Fiunt simul

¶ çiçania. s.

a centū quindecim. Hiebuseū aūt e

a ¶ eccl'ie. b ¶ ne eradicarēt sil' ꝛ triticū.

habitatorē hierusalē non potue-

a ¶ qui sunt sine macula ꝛ ruga.

rūt filij iuda delere: habitauitqꝫ

¶ isr'l. ¶ ecclesie.

hiebuseus cū filijs iuda i hierusa-

b lem vsqꝫ in p̄ntem diem.

Nico. de lyra

* Oēs ciuitates vigintinouē: qꝛ ꝟm veritatē tot remāserūt q̄ ꝛ nō plures filijs iuda. Alie autē sunt vltra istū numerū assignate fuerūt tribui symeō postea: ꝓpter qꝺ alique hic enumerate enumerātur postea in sorte symeon. s. bethsabee: meloda: sicelech: et alique alie: vt videbit. ī. xix. capitulo. Sequit: a ¶ Urbes quattuordecim. In littera ponuntur quindecim: sed vna est binomia: et ideo computat quasi due. s. taphua et ethan. b ¶ Lachis. Ista alia ciuitas ab illa quā ceperūt filij dan: que prius vocabat lachis: et postea noiata est dan ab eis: vt habetur Judicū. xviij. quia illa lachis sita est in termino aquilonari terre promissionis. Ista aūt lachis de qua hic fit mentio est in parte australi eiusdem: qꝛ erat ibi sors iude: vt dictum est. Uñ in hebreo illa que capta fuit a filijs dan vocatur lais: vt dicetur Judicum. xviij. c ¶ Accaron cum vicis. Iste ciuitates adhuc non erant capte: tamen ceciderunt sub diuisione: vt dictum est supra. xiij. ca. d ¶ Cariathbaal hec ē carithiarim vrbs silua. Uocata est etiam cariathbaal: quia ibi fuit idolum baal. Gentiles eñ colebant cōmuniter in siluis vel ꝓpe siluas: ꝛ ꝓpter hoc fuit prohibitum filijs israel ne plantarent arbores iuxta altare domini: vt habet Deutero. xvj. ca. ne essent similes idolatris. e ¶ Hiebuseum. Hic describit conditio cohabitorꝫ / cū dicit: Hiebuseū āt habitatorē hierusalē ꝛc. Dicūt expositores nostri cōmūiter: ꝙ isti fuerūt ꝺ genere hiebuseorū: et tenuerunt vnū fortaliciuꝫ in hierusalē / qꝺ nō potuerunt filij iude expugnare: et ideo habitauerūt cum eis in eadeꝫ ciuitate. Hebrei aūt dicūt ꝙ isti dicti sūt: hiebusei: nō qꝛ essent de genere hiebuseorū: sꝫ quia habitabāt in hierusalē que altero noie vocabat hieb⁹: vt habet Judicū. xix. sed descenderunt de abimelech qui fuit rex gerare / cum quo abraam inijt fedus firmatū iuramento: vt habet Gen. xxj. et ꝓpter istud iuramentū seruandū non potuerunt filij iuda eos expellere. quia iuramentū illud fuerat vsqꝫ ad certum tempus: quod adhuc non transierat. tamen dauid postea eos expugnauit: vt habet. ij. Regū. v. cap. quia tempus dicti federis tunc trāsierat. de quo federe dicetur plenius quando veniemus ad locum illum.

al's † soichot

D

¶ In capl'o. xv. vbi dicit in postilla: Sed argumentum non videt valere: quia in prohibendis gradibus attenditur reuerentia.

Additio. Hec solutio postillatoris efficax ē ꝛ valida. Nam hebraica cōsuetudo que ad obseruantiā preceptorū mosaice legis adipem littere firmissime tenet / frequēter vtitur tali matrimonio. s. auūculi et neptis. Nō eñ in gradib⁹ ꝓhibitis attenditur similitudo solum ꝟm distantiā numeralem: sed etiam ꝟm respectū preferentie viri ad vxorem. caput eñ mulieris est vir. j. ad Cor. xj. ca.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

E G 3.Reg.9.c

Ecidit &c. Sequit: a Habitauitq; Ca.XVI chananeus. Aug. Et hitabat chananeus in ephre vsq; in diē istū: donec ascēdit pharao rex egypti & cepit ciuitatē & succēdit eā igni: & chananeos & phereseos q̄ habitabāt in gazer trucidauit: & dedit eā filie sue in dotez. Qd de pharaone dictū ē miror si ꝓphetia sit: cū hec historia illꝰ tpibꝰ scrīpta credatur qbꝰ erāt illa gesta recētia. Quid āt magnū eligi potuit qd ꝓphetice diceret/ cū p̄terita narrēt/ & taceāt futura maiora & magꝰ necaria. Magꝰ ḡ putādū ē Lxx. iterp̄tes/ q̄ auctē ꝓphetica ex ipa mirabili ɔsensiōe iterp̄tādi phibent hec addidisse nō tāq; futura p̄nūciātes: sed q: illo tēpe erāt q̄ hec facta meminerant: & in libris regnoꝝ legerāt. regū eñ tpibꝰ factū ē. Qd iō nob credibiliꝰ visuz ē: q: ex hac iterp̄tatiōe q̄ ē ex hebreo nō inuenimꝰ: sic nec illd de hiericho/ ꝙ q̄ eā suscitaret incurreret maledictuz: qd dixerat iesus. Sic

S.6.d eñ scp̄tū ē: Et adiurauit iesus in die illa: Maledictꝰ hō q̄ resuscitabit & edificabit ciuitatē illā: in p̄mogenito suo fundabit eā: & i nouissimo suo iponet portas eiꝰ. Qd aūt seqt/ ñ ī ifra lr̄a ē.

3.Reg.16.g als† in se Et ita fec oza q̄ ex bethel/ i abirō p̄mogenito fūdauit eā: & † iure saluato nouissimo iposuit portas eiꝰ. Hoc ibi nō legit. Vñ apparet a Lxx. iterpositū q̄ factū eē nouerāt. b Vsq; i diē hāc &c. i. seculi eternitatē/ more scripture. Sz h ad lr̄az stare nō pōt. quō eñ hiebuseus habitat cū filijs iuda in hierusalē/ q̄diu durat h seculū: cum nec filij iuda habitēt ibi in seculū? Grego.

Moralit Chananeus gētilis pp̄ls. s. vitiū significat. Sepe in magnis v̄tutibus terrā ꝓmissiōis ingredimur: q: spe itima

F de eternitate roboramur: sz dū int alta & sublimia q̄dā pua vitia retinemꝰ: q̄si chananeū viuere in terra nr̄a ɔcedimus. Qui tñ tributarius efficit: q: hocipm vitiū qd sbigere nō possumꝰ: ad vsū vtilitatis nr̄e hūilit retorquemus: vt de se mēs in sūmis vilia sentiat/ q̄ suis viribus ɔ pua q̄ appetit nō expugnat. Vñ bñ rursus scriptum ē: He sūt gētes q̄s dñs dereliqt: vt erudiret in eis hierl'm. Ad hoc eñ q̄dam vitia minima retinent/ vt se nr̄a intentio sollicitā semp in certamine exerceat: ne de victoria supbiat: cū in se hostes viuere sentiat a q̄bus adhuc vici formidat. Isrl ḡ reseruatis gentibus erudit/ cū in q̄busdam minimis vitijs elatio v̄tutis nr̄e cōp̄mit: & in puis sibi resistētibꝰ discit ꝙ ex se maiora non sbigit. Adamā. Ephrē iterp̄tat fructificatio. Qui enim fructificat & crescit in fide/ nō pōt exterminare chananeū semē pessimū/ maledictū/ mobile/ icertū. hec eñ iterp̄tat chananeus. Et certū ē: q: cū eo q̄ fructificat & crescit semp hitat chananeꝰ. nunq; eñ tentationū motꝰ cessant ab eo. Sz tu si vere fructificas i deo: & vides aliquē talē inqetū/ turbidū & mobilē: scito quia chananeꝰ est. & si non potes eū eijcere

als† disp̄dere de eccl'ia: scito q: nō potuerūt filij effrē† expellere chananeos. Idē etiā in his q̄ fructificāt sentiēdū ē: q: filij ephrē noiant. Chananeos eñ/ vagas. s. & lubricas cogitatiōes semp debent eijcere de aiabꝰ suis: potens ē aūt deꝰ hiebuseos & chananeos sbijcere nob. sic scriptū ē: Subiecit chananeos filijs ephrē.

Ecidit q; Ca.XVI a sors filioruz ioseph ab iordane ɔ hiericho et ad aq̄s eiꝰ ab oriēte solitudo q̄ ascendit de hiericho ad montē bethel/ & egredit b de bethel luzan: trāsitq; terminū archiatharoth: & descēdit ad occidentē iux terminum iefleti/ vsq; ad termios bethorō iferioris & gazer: finiūturq; regiōes eiꝰ mari magno: possederūtq; filij ioseph manasses & ephrai. Et factꝰ ē t̄minꝰ filioꝝ ephrai p cognatiōes suas: & possessio eoꝝ ɔ oriētē astaroth addar vsq; bethorō supiorē: egrediuntq; cōfinia i mare. Machmetath vo aq̄lonē respic/ & circuit termios ɔ oriētē i tanathselo: & ptrāsit a torrēte ianoe: descēditq; d ianoe i atharoth & noarathar pueīt i hiericho: egreditq; ad iordanē c de taphua: ptrāsitq; ɔ mare i vallē arūdineti: sūtq; egressus eiꝰ in d mare salsissimū. Hec ē possessio tribꝰ filioꝝ ephrai p familias suas: vrbesq; sepate sūt filijs ephrai i e medio possessiōis filioꝝ manasse & ville eaꝝ. Et nō interfecerūt filij f

a ¶ qui in deo crescūt et fructificāt.
b ¶ tentationū motū. c ¶ in cōstructione.

ephrāi chananeū q̄ hitabat in gāzer: hitāuitq; chananeꝰ in medio a

a ¶ sepe vitia mīma reſuāt: vt v̄tutes maxie in hūilitate habeant & vitia maxie p̄mant.

b ephrai vsq; in diē hāc tributariꝰ.

Ecidit āt Ca.XVII sors tribui manasse g (ipe ei ē p̄mogeītꝰ io h seph) machir primo i genito manasse/ p̄ri galaad/ q̄ fuit vir pugnator: habuitq; possessionē galaad & baasan: & reliquis filiorum manasse iuxta familias suas: filijs abiezer et filijs helech

Nico. de lyra
Nec potuerūt

Ecidit q; sors filiorū ioseph. Hic cō Ca.XVI sequēter describit assignatio terre filijs ioseph. Et p̄mo describit dicta assignatio. Scdo assignatiōis dilatatio versus finē. xvij. ca. ibi: Locutiq; sūt filij ioseph. Pria i duas: q: p̄mo assignat sors tribui ephrai. Scdo dimidie tribui manasse:

G Diuisio

in p̄nci. xvij. ca. Pria adhuc i duas: q: p̄mo ponit sortꝰ ephrai descp̄tio. Scdo p̄cepti dñi trāsgressio/ ibi: Et nō iterfecerūt. Circa p̄mū sciēdū: ꝙ descp̄tio istaꝝ sortiū p determiata loca & ciuitates nō ē bñ intelligibilis illis q̄ nō viderūt terrā ꝓmissiōis/ vl saltē eiꝰ descp̄tionē depictā. veruntñ tales descp̄tiōes in pluribus deficiūt apud hebreos & latinos: & ideo in descriptiōe istarum sortiū intēdo breuius ptrāsire exponendo aliq̄ vocabula. Legat ergo littera vt iacet vsq; ibi: b Et egreditur de bethel luzan. Eadē ē ciuitas luza et bethel: vt dicit. i. xviij. ca. quō ḡ fit egressus de vna in aliā? Dicendū ꝙ p̄mo fuerūt due: postea vo simul ɔiūcte: q: ꝓpinq̄ & parue erāt/ ita ꝙ in pticulari retinebāt sibi noia ꝓpria: & sic erat egressus de vna in aliam s̄m partes. Sic tota parisiꝰ dicit ciuitas parisiēsis: & tñ speciali noie illud qd est intra duos pōtes dicit ciuitas respectu aliarū partiū: q: antiq̄tus ex pōtes nihil erat. & ideo illi q̄ adhuc sunt ex: q̄n vadūt intra pōtes dicūt/ eamus in ciuitatē. Et eodem mō illi q̄ exeūt locū ɔtentū intra pōtes dicunt egredi ciuitatē. c Pertransitq; mare in vallē arundineti. Sic aūt nominat vallis illa: q: ibi crescūt arundines in copia. d Sūtq; egressus eius in mare salsissimū. i. v̄sus locū illū vbi iordanis cadit in mare mortuū: qd etiā vocatur salsissimū: vt dictū ē. s. Sors tñ ephraim nō attingit vsq; ad locuz illū: imo sunt alique sortes intermedie: vt videbit infra. e Vrbesq; sepate sunt filijs ephraim &c. Hoc nō est intelligendū ꝙ aliq̄ ciuitates ephraim essent extra sorte suā que essent site in sorte manasse. sed sicut. s. dictū est ca. xv. linea diuidēs inter duas sortes nō semp ꝓcedebat s̄m rectitudinē: sed aliq̄n flectebat ad vnā partē/ vel aliam ꝓpter causas p̄dictas: caplo. xv. Et ideo aliquādo cōtingebat ꝙ vna sors s̄m aliquez sui angulū subintrabat sortem sibi coniunctam: ita ꝙ in illo angulo erant alique ciuitates illius sortis: & ciuitates alterius sortis erāt hinc & inde: & angulus dictus erat intermedius: sicut accidit frequenter in ripa maris: ꝙ mare per modum cuiusdā sinus subintrat terram: ita ꝙ alique villule sunt intra hinc et inde: & mare subintrans terram est in medio: et hoc modo alique ciuitates ephraim erant in medio manasse. f Et nō interfecerūt filij ephraim chananeum. Hic consequēter ponitur transgressio precepti: quia dominus preceperat illum populum interfici a filijs israel propter peccata sua: vt habet Numeri. xxxiij. et i pluribus alijs locis: ꝓpter quod filij ephraim peccauerunt dimittendo aliquos de illo populo habitare in sorte sua sb tributo cupiditate ducti: ad quā iudei erāt proni.

.Reg.

Colos. Gal.

H

Moraliter. a Ceciditq; sors filiorū ioseph ab iordane &c. In hoc capitulo nō occurrit mihi aliqua mysticatio notabilis: ꝓpter qd ptrāseo. Ca.XVII

Moral.

Ecidit aūt sors. Hic ɔsequēter describit sors dimidie tribus manasse. Et p̄mo repetit sors iam assignata p̄us vni medietati. Scdo describit sors q̄ assignabat alteri/ ibi: Salphaad vo. Circa p̄mū dr: Cecidit aūt sors tribui manasse. b Ipe eñ est primogenitus ioseph. s. s̄m etatē: sz ephraim fuit p̄mogenitus s̄m dignitatē: q: iacob bñdicēs eis p̄posuit ephraim iuniorez ipsi manasse: vt habet Geñ. xlviij. i Machir p̄mogeīto manasse &c. Iō elegit sibi patrē in terra p̄mo acq̄sita p moysen.

Matth.

Salphaad

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

a ¶ Nec potuerũt filij. Adam. Chananei tertio dicunt esse in filijs effrem: sz obseruād⁹ est ordo dictorũ in singulis. Pͥo ğ dictũ est: qꝛ nõ ꝑdiderũt filij ephrem chananeũ: habitabat in gaçer: sz habitauit chananę⁹ ĩ effrem vsqz ĩ hodiernũ diẽ: ⁊ fact⁹ ẽ sub tributo seru⁹ vsqꝫ q̃ ascẽdit pharao rex egypti: ⁊ accepit ciuitatẽ ⁊ incendit eā igni ⁊ chananeos et phereçeos ⁊ q̃ habitabāt ĩ gaçer trucidauit: ⁊ dedit eā pharao in dotẽ filię suę. Scđo. Et factũ est inq̄t qm̃ ĩualuerũt filij israel subuertẽtes chananeos: ⁊ fecerũt chananeos subiectos: exterminatiõe aũt nõ extermĩauerũt eos. Tertio qñ ꝯdixerunt viri de tribu effrem iesu/ volentes ẜm nũerositatẽ suā: quia plꝫes erāt: ⁊ validiores/ maiorẽ accipere sortẽ. Et iubent ascẽdere ad saltũ: ⁊ facere sibi āpliorem locũ. ⁊ vt possint āpliora spacia occupare: iubent extermĩare chananeũ. Videam⁹ ğ q̃d sibi velit hęc triptita narratio. Pͥo chananę⁹ nobiscũ ẽ ⁊ sb tributo: ñ tñ obediẽs: neqꝫ seru⁹ efficit ⁊ obediẽs. Chananeũ h̄ carnẽ accipim⁹ vł ea q̄ carnis sũt: Hęc pmo nobiscũ ẽ. i. aię iũcta: sz obediẽs nõ ẽ: nisi tm̃ ꝙ tributa soluit. i. misteriũ agẽdi aliq̃d vł mouẽdi. Cõcupiscit tñ aduersus spiritũ ⁊ nõ est obediẽs aię. Si ꝟo aliqñtũ ꝓfecerim⁹: efficit ẜu⁹ ⁊ obediens aię volũtati. Et h̄ ẽ aię ꝓfect⁹ scđs: cũ carnẽ sibi obedire fecerit ⁊ seruire. Tertium ꝟo ẽ qđ ꝑfectũ ẽ. Si eĩ veniamus ad ꝑfectũ: etiā exterminādus nobis dr̄ chananeus. vñ: Mortificate mẽbra vr̄a q̄ sũt sup terrā: Fornicationẽ: ĩmundiciā ⁊c̃. Et alibi: Qui aũt sũt christi carnẽ suā crucifixert cũ vitijs ⁊ ꝯcupiscẽtijs ⁊c̃. Sic ğ tertio. i. cũ ad ꝑfectionẽ venerimus ⁊ mẽbra nr̄a mortificauerim⁹ mortẽ xp̄i ĩ corpe nr̄o circũferẽtes: extermĩari a nobis dr̄ chananę⁹. ¶ Ori. Illđ q̄z ꝑtereũdũ nõ ẽ: qđ dr̄ pharao venisse ⁊ cępisse gaçer ĩ q̄ chananę⁹ habitabat cũ effrẽ: ⁊ dedisse eā ĩ dotẽ filię suę. Gaçer eñ interꝑtat ꝯstrictio. Si corpus ⁊ aĩa in vna ꝯstrictiõe habitẽt ꝯiuncta sibi ⁊ socia vt ⁊ aĩa carnalr̄ viuat: nec sibi carnẽ obedire faciat: verẽdũ ẽ ne veniat pharao ex ęgypto ⁊ captiuet aĩam: ⁊ in dotẽ filię suę tradat eā. Exurgit eĩ alia lex ĩ mẽbris nr̄is: ⁊ captiuat nos ĩ lege pctĩ: cui pharao. i. rex peccati animā q̄ carnalr̄ viuit ĩ dotẽ trāscribit. ¶ Post hęc videndũ est: ꝙ filij ioseph maiorem sortẽ reqrũt dicẽtes: Quare dedisti nob sortẽ ⁊ ꝑdaturā vnā: Ego aũt ppl's mlt⁹ suz et dñs bñdixit me. Si ğ nos populus mltus sum⁹ ⁊ bñdictus audiam⁹ a dño iesu: Ppl's mltus es ascẽde ĩ saltũ ⁊ māda tibi ꝑpi: ⁊ para locũ ĩ tr̄a ⁊ expugna phereçeos ⁊ raphaim. Eijciam⁹ ğ phereçeos q̄ interꝑtātur fructificatio. Fructificatio āt alia bõa/ alia mala: qꝛ arbor bõa fruct⁹ bonos fac̃ vł affert: ⁊ mala malos. Expellam⁹ ğ q̃c q̃d ñ bñ fructificat fructũ pctĩ et purgem⁹ fructum iusticię. ¶ Raphaim inquit expelle: vł poti⁹ expurga de te. Raphaĩ ĩterꝑtat resolute mr̄es. Est ĩ aĩa nr̄a virtus q̄dā q̄ parit sensus velut mater qui ꝓcedit ex nobis. Vñ

Marginalia: Reg. 9. c; Colos. 3. a; Gal. 5. d; Matth. 7. c; B; C

et filijs heçriel et filijs sichen et filijs epher/ et filijs semida. Isti sũt filij manasse filij ioseph: mares ꝑ cognatiões suas. Salphaad ꝟo filio epher filij galaad/ filij machir/ filij manasse nõ erāt filij: sed solę filię: quarum ista sunt nomina: maala/ et noa et egla et melcha et thersa. Veneruntqꝫ in cõspectu eleaçari sacerdotis ⁊ iosue filij nun ⁊ principum dicentes: Dominus pręcępit per manum moysi vt daretur nobis possessio in medio fratrum nostrorũ. Deditqꝫ iuxta imperium domini possessionem in medio fratrum patris earum: ⁊ ceciderũt funiculi manasse decem absqz terra galaad ⁊ basan trans iordanem. Filię eni manasse possederunt hereditatẽ in medio filiorum ei⁹. Terra autẽ galaad cecidit in sortem filiorũ manasse qui reliqui erāt. Fuitqz terminus manasse ab aser machmath quę respicit sichem/ ⁊ egreditur ad dexterā iuxta habitatores fontis taphue Etenim in sorte manasse ceciderat terra taphue quę est iuxta terminos manasse filiorꝫ ephraim. Descenditqz terminus vallis arundineti in meridiem torrentis ciuitatũ ephraim/ quę in medio sunt vrbium manasse. Terminus manasse ab aquilone torrentis/ et exitus ei⁹ pergit ad mare: ita vt possessio ephraim sit ab austro: et ab aquilone manasse: ⁊ vtranqz claudat mare ⁊ cõiungantur sibi in tribu aser ab aquilone: ⁊ in tribu isachar ab oriẽte. Fuitqz hereditas manasse in isachar ⁊ in aser: bersan ⁊ viculi eius: ⁊ ieblaan cuz† villulis suis: ⁊ habitatores dor cum oppidis suis: habitatores quoqz endor cum villulis suis: similiterqz habitatores thenath cum villulis suis: ⁊ habitatores mageddo cũ viculis suis: et tertia ps vrbis nopheth. Nec potuerunt filij manasse has ciuitates subuertere: sed cępit chananeus habitare in terra sua. Postqꝫ autez conualuerunt filij israel/ subiecerunt chananeos/ et fecerunt sibi tributarios: nec interfece-

Nico. de lyra.

a ¶ Salphaad ꝟo. Hic describit sors dimidie tribus manasse. ⁊ pmo quātũ ad mulieres. secũdo quātũ ad viros/ ibi: Et ceciderũt funiculi manasse. Circa pmũ sciendũ ꝙ terra fuit diuisa ẜm capita virorꝫ q̄ egressi sũt de egypto: int q̄s fuit iste salphaad q̄ nõ habebat filios: ⁊ iõ ps sua fuit assignata filiab⁹ suis de mādato dñi: vt habet. Nu. xxvij Et h̄ repetit idẽ ꝑceptũ vt eis debita portio assignet. Deditqꝫ eis iuxta imperiuz dñi possessionẽ. Ex q̄ patet ꝙ iste filię salphaad habuerũt hereditatẽ ĩ terra ꝓmissionis: qꝛ terrā aliā q̄ fuit acquisita ante trāsitũ iordanis dedit eis moyses in vita sua: vt hr̄ Nũe. xxij. c ¶ Et ceci. funi. ma. h̄ describitur assignatio terre tribui manasse quātũ ad viros. d ¶ Funiculi manasse decẽ. s. in terra ꝓmissionis. ⁊ accipit h̄ mẽsurās ꝓ mẽsurato. Funiculus eñ est instrumẽtũ mẽsurādi terram. Decẽ ğ funiculi terrę est terra mẽsurata funiculo decies ꝓiecto vł ꝓtẽso. e ¶ Filię eñ ma. i. filie salphaad: q̄ fuit de tribu manasse. f ¶ Eteni ĩ sorte manasse ⁊c̃. h̄ dr̄ qꝛ supra. xv. ca. dictũ ẽ ꝙ ciuitas taphua fuit in sorte iude: ⁊ ꝑ ꝯñs terra q̄ erat ĩtra ciuitatẽ illā ꝟsus sortẽ iude: sz alia ps terrę ꝓpinquę eidẽ ciuitati ex parte opposita fuit de sorte manasse. g ¶ Ciuitatũ ephraim quę in medio st ⁊c̃. h̄ expositũ ẽ ca. ꝑce. h ¶ Ita vt possessio ephraim sit ab au. i. in australi ꝑte torrẽt. i ¶ Et ab aq̄lõe ma. i. illđ qđ est in aquilonari ꝑte torrẽtis ꝑtinet ad possessionẽ manasse: qꝛ possessio ephraim fuit ꝓpinquior possessiõi iude: vt supra dictũ est: et sors iude fuit ĩ parte australi terrę ꝓmissiõis: vt patet ex supradict. k ¶ Et vtrāqꝫ claudit mare: scz mediterraneũ: qꝛ claudit totaz terram ꝓmissionis a ꝑte occidẽtis: vt supra dictũ est. l ¶ Fuitqꝫ hereditas manasse in isachar ⁊ in aser. qꝛ cõiungebatur sortibus eorꝫ. ⁊ ẜm aliq̄s angulos subintrabat sortes illas: sicut dictũ ẽ capitulo ꝑcedenti de sortib⁹ ephraim ⁊ manasse. m ¶ Postqꝫ aũt cõualuerũt filij israel/ subiecerũt ⁊c̃. ĩ hoc peccauerunt filij manasse: sicut dictum est de filijs ephraim in fine pręcedẽtis capituli.

Locutiqꝫ

Moraliter. a ¶ Salphaad vero filio epher ⁊c̃. Iste mortuus fuit ĩ deserto sine filijs: iõ hereditas eius trāsijt ad eius filias de mādato dñi: vt habet. Numeri. xxij. ⁊ hic repetit cuz dr̄. b ¶ Deditqꝫ eis iuxta ĩperiũ dñi possessionẽ ĩ medio fratrũ patris earꝫ. Per possessionẽ in terra ꝓmissionis significatur adeptio btĩtudĩs in terra viuẽtium. Per iosue ꝟo figuratus fuit ĩp̄e christus vt sepius ẽ dictũ. Per h̄ ğ ꝙ iosue filiabus salphaad: q̄ mortuus fuit ĩ pctõ suo vt habet Num. xxvij. dedit possessionẽ ĩ terra ꝓmissiõis: significat ꝙ pueri malorũ parẽtũ ñ ꝑuant hereditate cęlesti ꝓpt maliciā ip̄orꝫ: nisi fuerĩt imitatores scelerũ pr̄norꝫ: licz aliqñ ꝑuent hereditate terrena ẜm iudiciũ humanũ. Itẽ ꝑ h̄ ꝙ hereditas filiabus fuit data: significat ꝙ in adeptiõe btĩtudĩs differẽtiā nõ facit distĩctio sexuũ: sz meritorꝫ. Colos. iij. b. Expoliātes vos veterẽ hoĩez cũ actib⁹ suis ⁊ ĩduẽtes nouũ q̄ renouat⁹ ẽ ĩ agnitionẽ dei ẜm imaginẽ q̄ creauit eũ vbi ñ ẽ ma-

sculus

Marginalia: D; Moraliter

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

1.Timo.2.c E F

bis. vn̄: Saluabit aūt mulier p filioꝝ generationē: si pmāse rit in fide. Iste ḡ matres.i. ista virt⁹ aīe:illis in quib⁹ fortis est:fortes generat sensus:ꝛ q̄ superari a ꝯtradicēte nō pn̄t. In alijs aūt resoluta ē ꝛ remissa:qd indicāt sensus:q̄s ꝓfert languidos ꝛ ineptos. Has mr̄es de nobis expurgem⁹:id ē sordes ꝛ īmundicias q̄ naturalib⁹ aīe motib⁹ ex nr̄a negligētia adueniunt: purgem⁹ vt naturalis vigor ingenite virtutis effulgeat. a ¶Nō poteri mus ad mōtana. Adam. Nō suf ficit nob mōs/ꝛ equ⁹ elect⁹ ꝛ ferrum chananeo ē: q̄ hītat ī mō. ꝛc. Nusq̄ īuenies ꝙ equū habeat isrl̄ita:sꝫ cha nanē⁹ habet equū: q̄ falsus ē ad salu tē ꝛ ferrū bellicū. Sꝫ rn̄dit iesus: Si ppl̄s mlt⁹ es:ꝛ ꝟtutē habes n̄ erit ti bi sors vna:q̄ꝛ salt⁹ ē tibi ꝛ emundab eū ꝛc. Emūdem⁹ ḡ siluā q̄ in nobis ē: inutiles scꝫ ꝛ infructuosas arbores ꝛ faciam⁹ ibi noualia q̄ semꝑ īnouem⁹ et fructū capiam⁹ tricesimū:sexagesi mū ꝛ cētesimū. vn̄: Securꝭ ad radicē arborꝭ posita ē. Ois ḡ arbor q̄ nō fa cit fructū bonū excidet ꝛ ī ignē mitte tur. Si emūdauerꝭ inq̄t siluā ꝛ erit ti bi cū inde exterminauerꝭ chananeū. Conemur ḡ chananeū q̄ nobiscū ē ci ti⁹ sb̄ijcere ꝛ obediētē facē. Post hec etiā extmīare. Si aūt dimittim⁹ eū ꝛ negligim⁹:veniet pharao rex egypti: et incipiet locū nr̄m dare ī dotē filie sue ꝛ captiuos nos tradere lege pctī Obseruem⁹ ergo vt ꝑualeam⁹ cōtra chananeos: ne si inualuerint contra nos de israelitis faciant chananeos. F Mittā

Israelite nō habēt equos

Matth.13.c. Ibidē.3.c. Ibidem

runt eos. Locutiq̄ sunt filij io a seph ad iosue/ꝛ dixerūt: Quare b dedisti mihi terrā in possessionē sortis ꝛ funiculi vni⁹: cū sim tāte mltitudis:ꝛ bn̄dixerit mihi do c minus: Ad quos iosue ait: Si po d pul⁹ mlt⁹ es/ascēde i siluā:ꝛ suc e cide tibi spacia in t̄ra pherezei ꝛ f raphaim:q̄ꝛ angusta ē tibi posses sio mōtꝭ ephraim. Cui rn̄derūt g a filij ioseph: Nō poterim⁹ ad mō b tana cōscēdere/cū ferreis curri bus vtant chananei q̄ habitāt ī terra cāpestri:in q̄ site sūt bersan cū viculis suis:ꝛ iezrael mediaꝫ possidēt vallē. Dixitq̄ iosue ad i domū ioseph ꝛ ephrai ꝛ manas se. Ppl̄s mult⁹ es ꝛ magne forti k tudis:nō habebis sortē vnā:sꝫ l trāsibis ad mōtē ꝛ succides tibi atq̄ purgabis ad habitādū spa cia ꝛ poteris vltra ꝓcedere cum subuerterꝭ chananeū quē dicis ferreos habere curr⁹ ꝛ esse fortis simū. Ca.XVIII.

Congregati sūt oēs fi m lij isrl̄ i sylo ibiq̄ fixe n rūt tabernaculū testio nij:ꝛ fuit eis t̄ra subie o cta. Remāserūt aūt filioꝝ isrl̄ se p ptē trib⁹ q̄ necdū accepe rāt pos sessiones suas. Ad q̄s iosue ait: Usq̄quo marcetꝭ ignauia/ꝛ nō q intratꝭ ad possidendā terrā quā dn̄s deus patrū vr̄oꝝ dedit vo bis: Eligite de singulis tribub⁹ r ternos viros/vt mittā eos:ꝛ ꝑ gant atq̄ circūeant terrā: et de

Ni. de lyra

* a ¶Locutiq̄ sūt filij ioseph Hic ꝯn̄r describit possessiōis filioꝝ ioseph dilatatio:qd nō ē sic ītelligen dū ꝙ intrarēt sortē alteri⁹ trib⁹:sꝫ q̄ꝛ terrā ꝯtētā ītra sortē suā ab eis n̄ ha bitatā ꝓpter siluas: vel ꝓpt̄ gentiles adhuc ibidē habitātes ad exhortatio nē iosue acq̄sierunt. ꝛ ptꝫ lr̄a: paucis exceptꝭ. ꝑmittit tn̄ eoꝝ q̄rimonia cū dr̄. b ¶Quare dedisti mihi ter rā ꝛc. i. modicā respectu multitudīs mee: Et ē mod⁹ loq̄ndi q̄n notat ꝑui tas alicui⁹ rei:nō eī pōt dici ꝙ filij io seph haberēt tm̄ vnū funiculū: ad lit terā:cū sola dimidia trib⁹ manasse ha buerit decē funiculos:vt dictum est. c ¶Et bn̄dix. mihi dn̄s. multipli cādo in ꝓle. d ¶Ad q̄s iosue ait ex dictꝭ eoꝝ exhortādo eos ad dilata tionē habitatiōis sue. e ¶Si ppl̄s mult⁹ es:ascēde i siluā ꝛ succide tibi ꝛc. q. d. si tu habes magnā mlti tudinē ppl̄i:ꝯn̄r debes hr̄e magnam fortitudinē ad dilatādū possessionem tuā. g ¶Cui rn̄derūt fi. ioseph. allegantes difficultatē. b ¶Nō poterim⁹ ad mōtana ꝛc. Judi.i. vocāt currus falcati:q̄ꝛ ī laterib⁹ vncinis ferreis factꝭ ad modū falcꝭ arma bant:talib⁹ eñ antiq̄t⁹ vtebāt ī ꝑlijs. i ¶Dixitq̄ iosue remouēs eoꝝ allegationē. k ¶Popul⁹ mult⁹. ꝛc. filij eñ ephraī fuerīt hoīes bellicosi. l ¶Nō habeb sortē vnā. nō ē ītelligēdū ꝙ vna trib⁹ habuerit pl̄es sortes:sꝫ qd dr̄ h: Nō habebis sortē vnā. sic ē ītelligendū:nō eris ꝯtētus t̄ra acq̄sita ī sorte tua:sꝫ acq̄res residuū adūsarios expugnā do cū dei adiutorio q̄b⁹ debellatꝭ poterꝭ succindere nemora et dilatare spacia ad habitādū. Sciēdū tn̄ ꝙ occasiōe huius dicti dixerūt aliq̄ ꝙ iosue nō diuisit totā terrā sꝫ aliquā reti nuit diuidēdā illis q̄ haberēt maiorē multitudinē:sꝫ h̄ nō est bn̄ ꝯsonū ꝑcedētib⁹:q̄ꝛ dictū ē ꝙ etiā terra philistinoꝝ ꝛ plu res alie ceciderūt sb̄ diuisione : cū tamen nō essent acquisite. Preterea ꝫm hoc dictum : sortes non essent ab inuicem di stincte:sed essent commixte per istam additionem.

F

Falcati curr⁹

Locutiq̄ sūt

* a ¶Locutiq̄ sūt filij ioseph.s.trib⁹ ephraī ꝛ dimidia trib⁹ manasse:ꝑ q̄s significat stat⁹ religiosoꝝ ꝛ maxīe mēdicā tiū. Manasses eī īterp̄tat obliuio. Religiosi ꝟo mēdicātes in ter alios magis obliuisci debēt tpaliū. Ephraī aūt fructifer vl̄ fructificatio īterp̄tat:ī religiōib⁹ aūt mēdicātiū dieb⁹ istis plu res īueniunt apti ad faciēdū fructū ani marū. Per filios igit ephraī ꝛ manasse petētes ampliationē possessiōis sue: si gnificant religiosi mēdicātes:petentes ꝑ se vel ꝑ alios exp̄sse vl̄ īterp̄tatiue am pliationē ꝓmotiōis in officijs p̄dicādi: legēdi ꝛ hmōi:plusq̄ sunt apti.ꝓpter qd exemplo iosue debent eis prelati dicere. f ¶Ascēde i siluā ꝛ fac tibi spacia: id ē applica te ad studiū sacre sc̄pture ꝛ bone vite vt ꝑ hec merearis ī dictꝭ offi cijs dilatari:nec ꝓpt̄ difficultatē debent se excusare q̄ꝛ ꝫm poetā: Labor impro bus oīa vincit. Ca. XVIII

Congregatiq̄ sūt. Hic ꝯse quēter describit assignatio sor tiū septē tribub⁹ residuis. Cir ca qd ꝑmo describit tabernaculi trāsla tio. scd̄o:sortiū desc̄ptio/ibi: Remanse rāt. tertio:ducis diuidētis possessio cir ca finē. xix. ca. ibi. Cūq̄ cōplesset. Circa ꝑmū dr̄: Cōgregatiq̄ sunt oēs filij israel in silo. vt ibi cū solēnitate debi ta trāsferret tabnaculū dn̄i de galgalis. n ¶Ibiq̄ fixert tabnaculū. Silo eñ erat ī sorte ephraī: de q̄ tribu erat io sue q̄ ꝑ ceterꝭ magꝭ zelabat de cultu diui no. ꝛ id̄ ibi fuit positū tabnaculū ad ma nendū ꝛ ibi mansit q̄usq̄ destructa silo trāslatū fuit in nobe. o ¶Et fuit eis terra sb̄iecta. nō ꝙ tūc esset adhuc acq̄ sita tota: vt ptꝫ ex p̄dictꝭ:sꝫ q̄ꝛ aduersa rij q̄ remāserāt nō audebāt ꝯ eos moue re bellū: Et q̄ꝛ aliq̄ eoꝝ redacti erāt sb̄ tri buto: vt ptꝫ ex p̄dictꝭ. p ¶Remāse rāt āt. Hic ꝯn̄r ponit sortiū desc̄ptio. ꝛ scd̄o eaꝝ assignatio/ibi: Et ascēdit sors ꝑma. Circa ꝑmū sciēdū ꝙ ista desc̄ptio facta ē ad īstictū iosue ꝑ viros ad h̄ mis sos:ꝛ id̄ ꝑmo isti viri eligunt. ꝛ scd̄o le gationē exequūt/ibi: Cūq̄ surrexissent viri. Circa ꝑmū dr̄: Remāserāt āt fi lij isrl̄ septē trib⁹ q̄ necdū accepe rāt possessiōes. q̄ꝛ q̄nq̄ alie iā accepe rant. rubē/ꝛ gad vltra iordanē:iudas et ephraim citra:manasse ꝟo ꝑtim hic par tim inde:vt ptꝫ ex supradictꝭ. q ¶Us q̄ꝫ q̄ marcetꝭ ignauia. q̄ꝛ nō erant bn̄ diligētes ad habēdū portiōes determi natas:ꝛ ꝑ ꝯsequens min⁹ solliciti ad ex tirpandū gētiles q̄ remāserāt ī terra:q̄ꝛ quilibet est magis sollicitus circa rem ꝓpriam q̄ꝫ circa cōmunem. r ¶Eligi te de singulis tribubus. vt nulla tri bus posset cōqueri de illa descriptione. * Diuidete

Moralit. ¶Hic sil̄ ponit sensus mystic⁹ duoꝝ capl̄oꝝ ꝓpt̄ cōnexionē eoꝝ cū dr̄: m ¶Cōgregati sūt ꝛc. ꝑ silo q̄ interp̄ tat missus/significat dn̄s nr̄ iesus christ⁹ d q̄ dr̄ Gal. iiij. a. At vbi venit plenitudo tpis misit de⁹ filiū suū factū ex muliere fa ctum sub lege: vt eos q̄ sub lege erāt redi. ꝛc. ꝑ h̄ ḡ ꝙ dr̄: Cō gregati sūt filij ꝛc. significat cōgregatio fideliū in christo. Mat. xviij. c. Ubi sūt duo vl̄ tres ꝯgre. ī noīe meo: ī me. eoꝝ sū. n ¶Ibiq̄ fixerūt ta. dn̄i. ꝑ qd ītelligit ecclīa. Apoc. xxi. a. Ecce tabnaculū dei cū hoī. Et h̄ tabnaculū ī christo fixū est: Matt. xvj. c. Sup hāc petrā edi. ec. meā. Ip̄e nāq̄ christ⁹ fixit h̄ tabnaculū ī seip̄o. Per h̄ aūt qd dr̄: Et filij isrl̄ fix. in telligunt apl̄i q̄ p⁹ christū fuerīt fūdatores ecclīe. Un̄ Apoc. xxj. d. dr̄:ꝙ noīa duodecī apl̄oꝝ ꝛ agni scripta sūt ī portꝭ ciui tatis:ꝑ quā ecclesia designat. p ¶Remāserūt aūt ꝛc. per q̄s significat vniuersitas electoꝝ q̄ nōdū habēt possessionē in t̄ra viuētiū. Et diuidunt ī septē trib⁹. i. stat⁹:scꝫ p̄latorū/cura toꝝ/clericoꝝ/religiosoꝝ/ꝑncipū/militū/vulgariū:de q̄libet eī

* statu sunt

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

A ... a ¶ Mittā vobis hic sortē. Adamā. In cō/suetudine hoīm ē: cū aliqd sorte diuidit: fortuitu videt sors il/la ad illū/vel alia ad aliū cadere. In scriptura aūt sancta non est ita. Si em̄ de tāta re p̄res sortib⁹ sumerēt iudiciū/vl' emisis/sent: nihil mirū eēt si gētiles hoc facerēt. Sz videam⁹ si in scri/pturis aliqd sit posità qd nob qd virtu/tis sit in sortib⁹ manifestet. In leuitico scriptum est: Accipiāt duas sortes: sors vna in dn̄o/ ⁊ sors vna in apompeio ⁊c̄. Itē ibi: moyses sorte diuisit terrā tribui ruben ⁊ gad/ et dimidie tribui manasse. Dedit etiā iesus s̄m p̄ceptum dn̄i caleb sortē ⁊ tribui ephraī/ ⁊ dimidię tribui ma/nasse. Et post hęc inq̄t: cōgregauit eccle/siam de filijs isrl' et dixit: Mittā sortē et proferā in conspectu dn̄i sortē ⁊c̄. ⁊ post hęc sortib⁹ missis sic hereditas ꝑ p̄lo distri/buit. ⁊ agitat sors ista nō fortuitu: sz s̄m ꝙ p̄destinatū ē a deo. Deniq̄ trib⁹ beni/amin prima ibi accepit sortē vbi erat hie/rusalē: post hanc trib⁹ symeon: secunda post isachar: deinde zabulō: deinde aser: post neptalim: deinde dan: i quib⁹ nouis/sime veniūt tres illę trib⁹ q̄ ex cōcubinis sunt. Inuenio in scripturis etiā gentiles sortē misisse: cū ionas nauigaret: et tēpe/stas vrgeret: q̄si sors p̄dere deberet vel posset cui⁹ causa periculū immineret. ⁊ q̄uis gētiles eēnt a cognitione dei alie/ni: non hac opinione falluntur. sors em̄ ve/rū prodit. Salomon q̄z ait: Contradicti/ones q̄q3 cohibet sors ⁊c̄. veluti cessare ostēdēs cōtradictiones vbi sors mittit. In nouo q̄q3 testamēto cōuenientes ap'li multo sapiētiores q̄ qui nūc episcopos vel p̄sbyteros/vel diacones ordināt: ele/gerūt duos: nec tn̄ de eis iudicauerūt vt illū facerēt ap'lm quē voluissent: sed orā/tes miserunt sortem: ⁊ cecidit sors super matthiā: et annumerat⁹ est cū .xj. ap'lis: ⁊ factus est duodenarius. p̄cedēte enim orōne: nō casu/sz diuina p̄uidētia sors di/uinū iudicium p̄ferebat. Paulus q̄z de christo dicit: In quo sorte vocati sumus p̄destinati s̄m p̄positū eius qui oīa ope/rat ⁊c̄. Et ad Colossenses: Grās agens deo patri qui idoneos nos fecit in parte sortis eorū in lumine. Ex his oībus hoc dixisse sufficiat qd nob ab ap'lis sors du/cta designat: qz vbi ex fide integra ⁊ ora/tione p̄missa sors ducit: ea q̄ dei volun/tas cōtinet in occulto/sors hominibus de/clarat in manifesto. Scd̄m ꝟo interiorē intellectū: sicut paulus videt indicare di/cens: in partem sortis sanctoꝝ ⁊ in sorte vocati in christo. Videndum est ne forte non solū in hoībus/sed in supnis virtuti/bus sors agat: ⁊ p̄sideat aliqua ꝟtus hu/ic officio: quę verbi causa iesu filio naue nūc sorte hereditatē distribuenti: non ad aliquā grām/sed s̄m hoc ꝙ scit deo pla/cere ductū p̄beat sortis: ⁊ illi faciat eue/nire q̄ p̄ma sunt quē scit apud deū p̄mū tenere locū: vt qd latet apud deū/sortis gubernatione etiā hoīb⁹ demōstret: aliū ꝟo facere secūdi loci: ⁊ alium tertij. Qd ita gestū nō solū in terris arbitror: sz etiā in cęlestibus: ⁊ hmōi sortē q̄ apud deum etiā meritorū contēplatione distinguit/ etiā illo t̄pe habitā cū diuideret excelsus gentes s̄m numerū angeloꝝ dei: ⁊ facta est portio domui iacob funiculus hereditatis eius israel. hic em̄ partē per sortē ⁊ funiculū israel deū dicit esse sortitū. Non er/go fortuitu putandū est per sortē euenisse illi angelo egyptio/rū gentē aliū idumeorū/ aliū moabitarū et sīl'ia. Sed ibi etiā si s̄m numerū angeloꝝ dei diuidunt gētes sorte sicut in hoībus diximus: qz dei iudiciū occultū sors pādit in publicū: talis sors fuisse credēda est: q̄ p̄ merito suo quisq̄ illā vel illā gentē susce/perit. Nec ꝑ singulos quidē/ꝙ sine sorte q̄ dei iudicio dispen/dit eueni/dit euenire: dicendū est vt alius talē vel talē vitā a natiuitate sortiat: vel ꝙ boni angeli assint hoībus ⁊ cōtrarij. vt ille ange/lus aīę petri custodiā sortitus sit: alius pauli: alius cuiuslibet infantis de eccl'ia. Nō est em̄ dubitandū dei iudicio q̄ vel illo/rū dignitatē/ vel aīę nr̄e ad liquidū respicit q̄litatē: cuiq̄ nr̄m custodia dari quadā sorte mystica christi dispensatione directa. Puto etiā de his ꝟtutib⁹ q̄ mūdi misteria susceperūt: ꝙ nō fortuitu illa virtus terrę vel arboꝝ ger/minationib⁹

Marg.: sors an pro/sit in scriptura — Leui. 16.b — Nume.32.f. — Nume.33.g. — Josue.14.c — tribuū ordo — Jone.1.b — Prouē.18.c — Act'.1.d — B — Eph.1.c — Col'.1.b — sortiū vsus licitus — Ibidem — Deut.32.a. — C

scribant eam iuxta numeꝝ vni/uscuiusq̄ multitudinis: referāt q̄ ad me qd descripserint. Di/uidite vobis terram in septem ᵃ partes. Judas sit in terminis ᵇ suis ab australi plaga: ⁊ dom⁹ ioseph ab aquilone mediā in/ter hos terrā in septē partes de/scribite: ⁊ huc venietis ad me/ ᵃ vt corā dn̄o deo vr̄o mittā vo/bis hic sortē: qz nō est iter vos pars leuitaꝝ: sz sacerdotiū dn̄i est eorū hereditas. Gad aūt et rubē et dimidia trib⁹ menasse iā accepant possessiones suas trās iordanē ad orientalē pla/gā: q̄s dedit eis moyses famu/lus dn̄i. Cūq̄ surrexissent viri ᶜ vt p̄gerēt ad describēdā terrā/ p̄cepit eis iosue dicēs: Circūi/te terrā ⁊ describite eā: ac reuer/timini ad me vt hic coram dn̄o deo vr̄o i silo mittā vob sortē. Itaq̄ p̄rexerūt ⁊ lustrātes eaꝫ in septem partes diuiserūt/scri/bētes in volumīe: reuersiq̄ sūt ad iosue in castra silo. Qui mi/sit sortes corā dn̄o i silo. Diui/sitq̄ terrā filijs isrl' in septē par/tes. Et ascēdit sors p̄ma filioꝝ ᵈ beniamin per familias suas: vt possiderēt terrā iter filios iuda ⁊ filios ioseph. Fuitq̄ termin⁹ eoꝝ ꝯtra aq̄lonē ad iordanē p̄/gens iuxta lat⁹ hiericho septen/trionalis plagę: ⁊ inde ꝯtra oc/cidētē ad mōtana ꝯscēdens et p̄ueniēs ad solitudinem betha/uen/ atq̄ p̄transiens iuxta luzā ᶜ ad meridiē: ipsa ē bethel: descē/ditq̄ in astaroth addar in mō/tem q̄ est ad meridiē bethoron inferioris: ⁊ inclinat circūiens

Nico.de lyra

* a ¶ Diuidite vo. ter. in septem partes. s̄m numerū tribuū q̄ non acce/perāt hereditatē. Dicunt eam aliq̄: ꝙ illę partes nō fuerunt ęquales: qz tribus nō erāt ęquales in multitudine. Et h̄ ꝯsonat ei qd imediate p̄mittit: Describāt aūt iu/xta numerū vnuscuiusq̄ multitudinis. cō/sonat etiā ei qd scribit Nu. xxvj. f. Plu/rib⁹ maiorē p̄tē dabis. Sz ꝯ h̄ videt illd qd postea subdit hic: Circūite terrā ⁊ de/scribite eā: ac reuertimini ad me vt h̄ co/rā dn̄o deo vr̄o in sylo mittā vob sortē. s. ad h̄/ꝙ sciat q̄ trib⁹ quā p̄tē hr̄e debeat. si aūt fuisset facta diuisio ꝑ p̄tes maiores ⁊ minores s̄m maiorē vel minorē multi/tudinē cuiuslibet trib⁹: ꝑ h̄ fuisset scitum quā partē q̄libet trib⁹ deberet hr̄e: ⁊ mis/sio sortiū ꝑ iosue eēt inutil': imo posset eē nociua. s. si sors trib⁹ h̄ntib⁹ maiorē mul/titudinē caderet sup minorē p̄tē. Jdo s̄m istā viā oportet dicere: ꝙ sors ex diuia or/dinatiōe sꝑ cadebat sup p̄tē p̄portionatā illi tribui: et sic nō poterat eē nociua. nec etiā erat inutilis: imo vtilis. s. ad rep̄mē/dū ꝯtētiōes q̄ possent oriri si illa diuisio eēt facta simpl'r ex ordinatione humana.

Alij ꝟo dicūt: ꝙ p̄tes p̄dictę fuerūt ęq̄/les: ⁊ q̄libet pars fuit distributa ꝑ famili/as vni⁹ trib⁹. verūtn̄ vna familia accipie/bat maiorē partē q̄ alia/s̄m ꝙ cōtinebat pl'es domos: et vna dom⁹ maiorē p̄tē q̄ alia/ s̄m ꝙ ꝯtinebat plura capita. ⁊ q̄tū ad h̄ itelligit qd allegatū ē de libro Nu/meroꝝ: Plurib⁹ dabis maiorē: ⁊ paucio/rib⁹ minorē. nō aūt q̄tū ad ineq̄litatē sor/tiū seu p̄tiū q̄ assignabāt singl'is tribub⁹. b ¶ Judas sit i ter. suis. Erat em̄ i ter/mino australi: ⁊ trib⁹ ephraim in aq̄lona/ri: qz erāt trib⁹ bellicosiores ad sustinēdū ipetū inimicoꝝ aduenientiū ꝯ filios isrl' ab extra: qz nō poterāt sic ex alijs p̄tib⁹ itra/re eo ꝙ mare mediterraneū claudit totū lat⁹ occidētale t̄rę p̄missionis: ⁊ iordāis fluui⁹ lat⁹ orietale. c ¶ Cūq̄ surrexis. Hic ponit executio descriptiōis. et patꝫ l'ra ex p̄dict'. q̄lit aūtē licitū sit vti sortib⁹ dictū fuit. s. vij. ca. ⁊ etiā Nume. xxxiij. d ¶ Et ascēdit sors. Hic ponit terrę descp̄tę assignatio: ⁊ p̄mo tribui bēiami. scd̄o alijs sex trib⁹. xix. ca. Circa p̄mū p̄i/mo tribui bēiamin termini assignāt. scd̄o ciuitates nomiant/ibi: Fuerūtq̄. Circa p̄mū dr̄: Et ascēdit sors p̄ma. Hoc dr̄ qz hierl'm p̄ p̄te cecidit in tribu bēiamin: vt dictū fuit. s. q̄ est in altiori loco q̄ lo/ca circūadiacētia. seq̄t: e ¶ Atq̄ p̄. iu/lu. ⁊c̄. Dicūt aliq̄ ꝙ ip̄a ē hierl'm q̄ vocata ē luza ⁊ bethel: vt di/ctū fuit Gen̄. xxviij. sz h̄ nō videt verū: qz. i. eo. ca. vbi noiant ciuitates sort' beniamin/bethel et hierl'm distincte noiant in medio alijs interpositis. Itē h̄ imediate an̄ fit mētio de betha/uen: q̄ est * statu sunt aliqui accepturi possessionē in terra viuentium. d ¶ Et ascēdit sors p̄. fi. be. q̄ iterp̄tat fili⁹ dexterę: ⁊ cōue/nit statui p̄latoꝝ/ q̄ debēt eē in dextera christi. Apoc. j. d. Et ha/bebat in dextera sua septē stellas. Et s̄bdit ibidē: Septē stellę angeli sunt septem ecclesiarum: id est episcopi earū.

Marg.: C — D — Nume.26.f. — Diuisio — Moralit

E ℞ minationib⁹ p̄sit: illa fontiū vł́ fluminū fluēta exhibeat: alia imbriū: alia vētorū: alia marinis: alia terrenis aīalib⁹ vel singulis q̄busq̄ e terra gignētib⁹ p̄sit: ⁊ eē in singul' sacra ineffabilia diuine dispēsatiōis: vt in ordine suo cuncta p vnāquāq̄ v̄tutē dirimant̄: ⁊ cōpetēti officio. vñ: Nōne oēs sūt administratorij spūs ⁊ i misteriū missi ,ppt̄ eos q̄ hereditatē capiūt salutis? Ad horū imitationē dicunt̄ sortes duci p iesū: ⁊ hereditas p trib⁹ diuia dispensatione decerni: ⁊ p ineffabilē dei ,puidentiā ac p̄scientiā in his sortib⁹ adūbrari future in celis hereditatis exemplar: q₂ lex vmbrā d₂ futuro℞ bono℞ hr̄e. Hinc paul⁹ ait: Accessistis ad siō montē ⁊ ad ciuitatē dei viuētis hierusalē celestē. Est q̄ ciuitas in celis q̄ d₂ hierl'm ⁊ mōs sion. Nō sine cā beniamin accepit i sorte sua hierl'm ⁊ montem sion: s₃ q₂ celest' hierl'm ratio exigebat: vt nō alij daret̄ terrestris q̄ est figura celestis. ¶ Adam. Bethleē q₃ nō sine certa rōne in sortē iude decernit̄/ vel hebron: vel singule ciuitates singulis tribub⁹ cōscribunt̄. S₃ celestia loca i quib⁹ hierl'm ⁊ sion noiant̄: ⁊ cetā q̄ his vicina sūt ħ in se rōnis cōtinebāt in celis q̄d sorte gubernabat̄ in terris. Hinc q̄ est: q̄ dispēsauit diuina sapiētia noia q̄dā loco℞ scribi: q̄ mysticā interp̄tationē cōtineāt: quib⁹ indicat̄/ q₂ hec certis rōnib⁹ nō casu fieri dispēsant̄. Sicut em̄ nō fortuitu ille angelus michael/ ali⁹ gabriel/ alius v̄o raphael vocat̄: ⁊ ille p̄riarcha abraā: ⁊ ille isaac ⁊ ali⁹ iacob. vł́ ille abrā ex abraam: ille isaac: ⁊ ali⁹ isrł́. S₃ et certa rōne illa sara ex sarai: ille isrł́ ex iacob: vel ille abraā ex abrā: ⁊ q̄sq₃ angelo℞ vel hoim ex his q̄ sibi iniūgunt̄ officijs ⁊ actib⁹ noia sortiunt̄. Ita ɔsequēs est loca q̄dā eē celestia et ciuitates: sicut hierl'm celestis d₂/ ⁊ mōs sion: eē etiā alias quarū figurā iste q̄ in terris sūt ɔtinēt: q̄ hic nob̄ p iesum naue mystice designant̄. De ciuitatibus dictū puto: Edificabunt̄ ciuitates iude: ⁊ habitabūt ibi. Et/ in domo patr' mei māsiones multe sūt. Et esto potestatē habēs sup decē ciuitates. Ne q̄ cū fastidio hec legat': ⁊ putet' vilē scripturā ex multis noibus cōtextā. Sed scitote in his mysteria cōtineri maiora q̄₃ pōt hūan⁹ sermo ,pferre: vel audit⁹ mortalis audire. Cognita sūt hec illi integre q̄ rapt⁹ est vsq₃ ad tertiū celū. In celo em̄ vidit celestia: vidit hierusalē celestē verā ciuitatē dei et sion mōtē q̄cūq₃ loci ē. Vidit bethleē ⁊ hebron ⁊ oīa q̄ scribunt̄ hic sorte diuisa. Rōnes q₃ eo℞ in spū cōprehēdit. Cōfitet̄ em̄ se audisse v̄ba ⁊ rōnes q̄ nō licet homini loq̄: q̄les sc₃ illi erāt quib⁹ dicebat: Nōne homies estis ⁊ ƀm hominē ambulatis? Dicebat ea forsitan illis q̄ nō ƀm carnē ambulabant timotheo ⁊ luce ⁊ ceteris discipulis/ q̄s sciebat capaces esse ineffabiliū sacro℞um. vñ Timotheo ait: Memor esto verbo℞ q̄ a me audisti q̄ cōmēdo fidelib⁹ hoib⁹/ ⁊ his q̄ idonei sūt alios docere.

Marginal references: Heb. 1. d; Heb. 12. f; Nomib⁹ mystica interp̄tatio subest; Ps. 68. g; Joh. 14. a; Luc'. 19. c; 2. Co. 12. a; 1. Co℞. 3. a; 2. Tio. 2. a

Nico. de lyra ℞ Filiorū ⁎ uen: q̄ ē eadē cū bethel. vt dictū ē. s̄. viij. ca. Et iō meli⁹ videt̄ q̄ ista bethel luça est alia a hierusalē: nec est incōueniens q̄ plures ciuitates eisdem nominibus

ɔtra mare ad meridiē mōtis q̄ respicit bethoron ɔtra aphricū. Sūtq₃ exit⁹ eius in cariathbaal: q̄ vocat̄ ⁊ cariathiari vrbē filio℞ iuda. Hec est plaga ɔtra mare ad occidentem. A meridie aūt ex parte cariathiari egredit̄ termin⁹ cōtra mare/ ⁊ peruenit vsq₃ ad fontē aquarum nepthoa. Descēditq₃ in partē mōtis q̄ respicit vallē filiorū ennon: ⁊ est cōtra septētrionalē plagā in extrema pte vall' raphaim. Descēditq₃ i gehēnon id ē vall' ennō iuxta lat⁹ hiebusei ad austrū: ⁊ p̄uenit ad fontē rogel trāsiens ad aq̄lonē: ⁊ egrediēs ad ensames. i. fōtē sol': ⁊ ptrāsit vsq₃ ad tumulos q̄ sūt e regiōe ascēsus adomim descēditq₃ ad habēboē/ id ē lapidē boē filij ruben: ⁊ ptrāsit ex latere aq̄lonis ad cāpestria: descēditq₃ in planiciē: ⁊ p̄tergredit̄ cōtra aq̄lonē bethagla: sūtq₃ exit⁹ ei⁹ ɔ̄ linguā maris salsissimi ab aq̄lone i fine iordanis ad australē plagā q̄ ē termin⁹ illi⁹ ab oriēte. Hec ē possessio filio℞ beniamin p termios suos i circūitu ⁊ familias singulas. Fuerūtq₃ ciuitates ei⁹ hiericho ⁊ bethagla: ⁊ vallis casis betharaba ⁊ samarai ⁊ bethel ⁊ auim ⁊ affara ⁊ offora villa hemona ⁊ ophni ⁊ gabee: ciuitates duodecim ⁊ ville earū. Gabaō ⁊ rhama ⁊ beroth ⁊ mesphe/ caphara ⁊ amopha ⁊ recen iarephel ⁊ tharela ⁊ selaheleph ⁊ hieb⁹ q̄ ē hierl'm/ gabaad ⁊ cariath ciuitates q̄ttuordecim ⁊ ville earu₃. Fuerūtq₃ oēs ciuitates vigintisex. Hec ē possessio filiorum beniamin iuxta familias suas. Ca. XIX

Marginal letters: a, b, c, d, e, f

Et egressa est sors scđa filiorum symeon per cognatiōes suas: fuitq₃ hereditas eorū in medio possessionis filiorū iuda: bersabee et sabee ⁊ molada et asersual baala ⁊ asem ⁊ betholad bethularma ⁊ sicelech ⁊ bethmarchaboth ⁊ asersua et bethlepaboth ⁊ sarohen: ciuitates tredecim ⁊ ville earū. Ahin ⁊ rēmō et athar et asan: ciuitates q̄ttuor ⁊ ville earū. Oēs viculi p circūitū vrbiū istarū vsq₃ ad balaadbercameth ɔtra australē plagā. Fuerūt q₃ oēs ciuitates decē ⁊ septē. Hec ē hereditas filio℞ symeō iuxta cognatiōes suas in possessiōe ⁊ funiculo filio℞ iuda: q₂ maior erat: ⁊ idcirco filij symeon possederunt in medio hereditatis eius. Cecidit q₃ sors tertia filio℞ çabulon p cognatiōes suas: ⁊ fact⁹ est termin⁹ possessionis eorum vsq₃ sarith. Ascēditq₃ de mari et medalaa/ ac p̄uenit in debbaseth vsq₃ ad torrētē q̄ ē ɔ̄ iecōnā: ⁊ reuertit̄ de sarith ɔ̄ oriētē i finē ceseleth thabor: ⁊ egredit̄ ad

Marginal letters: g, h, i, k, l

noib⁹ noient̄: q₂ hoc frequēter repit̄. Adūtēdū tñ ē: q̄ ista bethel nō ē de sorte beniamin. iō d₂ ħ: Pertrāsiēs iux̄ luçā. non icludēs ipā₃. iō Judic̄. j. d sorte ioseph etiā d₂: a ¶ Cōtra aphri. Uēt⁹ ē aq̄lonaris. ⁊ ponit̄ ħ ,p pte orƀ ex q̄ flat ille vētus. b ¶ Juxta lat⁹ hiebu. hitator' hierl'm: cui⁹ vna ps cecidit i sorte bēiamin. c ¶ Et ptrā. vsq₃ ad tu. ⁊c. Hebrei dicūt: Usq₃ ad t̄mios e regiōe ascēsus adomim. i. sanguinū. Dicūt aliq̄ q̄ erat ibi freq̄ntia latronum q̄ exercebāt homicidia. d ¶ Filij ru. Rubē ñ ē ħ nomē p̄riarche: q₂ filij ei⁹ accepert̄ possessionē vltra iordanē: vt pt₃ ex supradict': s₃ ē nomē alteri⁹ homis eiusdē nomis. e ¶ Fuerūtq₃ ciui. Hic ɔñr ponūt̄ noia ciuitatū trib⁹ beniamin: ⁊ legat̄ lr̄a sic̄ iacet vsq₃/ ibi: f ¶ Et hie. q̄ ē hie. hec ei ciuitas multiplr̄ noiata fuit: vt dictū fuit Geñ. xxviij. ⁊ ,p pte cecidit i tribu bēiamī. Ca. XIX

Et egressa ē sors. Hic ɔñr describunt̄ sortes sex tribuū. ⁊ ƀ₃ ħ posset diuidi in sex ptes. Scđa/ ibi: Cecidit sors ter. ⁊c. t̄tia ibi: Jsachar egres. ⁊c. q̄rta/ ibi: Ceciditq₃ sors q̄nta tribui filio℞ aser. q̄nta/ ibi: Filio℞ neptali sexta/ ibi: Tribui filio℞ dan. Circa p̄mū d₂: g ¶ Et egres. est sors scđa. s. a sorte beniamin q̄ fuit p̄ma de septē vltimis de q̄b⁹ loq̄t̄ ħ scp̄tura. h ¶ Fuitq₃ he. ⁊c. iuda ber. ⁊c. q₂ sic̄ dictū fuit s̄. xv. c. Jsta ciuitas ⁊ plr̄es alie fuerūt assignate tribui symeō. cui⁹ rō postea subdit̄ cū dicit̄: i ¶ Hec ē he. fi. sy. q₂ maior erat q₃ possessio alia℞ tribuū. Dicūt cōit̄ expositores: q̄ habuerit t̄rā duplr̄. s. p sortē/ et p ɔcessionē si posset acq̄rere iux̄ se. ⁊ q₂ erat trib⁹ bellicosa dilatauit t̄mios suos: et iō q̄ñ postea debuit assignari t̄ra septē tribub⁹ q̄ nōdū possessionē acceperāt/ reptū fuit q̄ terra residua nō sufficiebat eis: ⁊ iō aliq̄ loca de sorte iuda fuerūt adiūcta sorti trib⁹ symeō. vt d₂ hic. Et aliq̄ sorti trib⁹ dan: vt dicetur. j. k ¶ Ceciditq₃ sors ter. fi. ₃a. Hec ē ps scđa. ⁊ legatur lr̄a sicut iacet vsq₃/ ibi: l ¶ Jn fi. ce. tha. Hebrei dicunt: Jn terminū ciseloth thabor. Et est ciseloth nomē cōe: ⁊ significat pendulum montis q̄ est locus intermedius summitatis. ⁊ vallis gallice pēdāt ⁎ Bethleem Moralr̄. g ¶ Et egres. est s. ⁊c. sy. q̄ interp̄tat̄ audiēs: et ɔueīt statui curato℞ q̄ audiunt synodalia statuta ab epis ⁊ denūciāt suis parochijs. k ¶ Ceciditq₃ sors ter. fi. ₃a. q̄ interp̄tat̄ hitaculū pulchritudis: et ɔuenit statui clerico℞ i q̄b⁹ refulgere deb₃ decor honestat'. ⁎ Jsachar

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
B48/D Vol. 2

A G a ¶ Filiorum neptalim. Aug^9. Et amorreus permansit ut habitaret in helon et in † sannani: et ingrauata est manus ephrem super eos: et facti sunt tributarii illi. Hoc iam contra preceptum domini fiebat: et adhuc viuebat iesus: sed dux in illis filiis pro senectute non erat. Ideo dictum est a domino: Factum est ut confortaretur cor illorum/ quod sic conspirauerunt inire bellum contra iesum: ne ista illis misericordia haberetur etiam contra preceptum dei: si remansissent non expugnati: et senescente iesu/ vel defuncto relinquerentur expugnandi filiis israel quod eis contra preceptum domini possent parcere: quod ille non faceret.

¶ Adamam. Juxta. Lxx. permansit amorreus habitare in helom et in sannani: et grauis effecta est manus ephrem super eos. Amorreus interpretatur amarus vel amaritudo. habitantes quidem in † helon/ quod interpretatur arietes: vel in sannani/ quod interpretatur pacifici. Amari et arietes sunt qui in agone positi çabolicas structuras expugnare conantur. pacifici vero/ qui carnalibus desideriis et concupiscentiis superatis pacem aie gerunt. In vtrisque tamen contendit diabolus .i. amaritudo persistere. Si quis inimica virtus .i. demonis ex amaritudinis turba veniens: obsideat/ alicuius corpus conturbet et sopiat mentem: adhibeantur autem multe orationes/ multa ieiunia / multe exorcistarum inuocationes: et ad hec omnia surdus demon in obsesso corpore persistat: tolerabilius exorcistarum penas ferens et ex dei nominis inuocatione tormenta quam discedere. Ita intelligendum est: quia amorrei persistunt habitare in helon: et in sannani. Et ut ostenderet scriptura: quia perferentes penas et flagella persistunt/ dicit: quia grauis effecta est super eos manus ephrem: quod fit per exorcistarum manus impositionem/ vehementius impositam: vel per bonos actus/ et opera bona. Quanto enim meliora gerimus vel agimus et in optimis conuersamur: tanto illis hec grauiora efficiuntur. Gratius est illis et acceptius quando in turpitudine et flagitiis viuit. Qui vero in bonis actibus manum super eos grauauerit: etiam si penitus expellere non potuerit/ tributarios eos faciet et subiectos. Et abierunt filii ephrem peragrare terram secundum fines suos.

b ¶ Cumque conples. Adaman. Uide mansuetudinem et humilitatem iesu: qui digne ferebat nomen veri saluatoris iesu. Dederunt inquit filii israel sortem iesu filio naue in semetipsis per preceptum domini etc. Ipse dedit hereditatem omnibus filiis iuda et ephraim: et dimidie tribui manasse. et caleb filio iephone. ipse misit ternos viros per singulas tribus qui totam terram peragrarent et describerent in libro: et redeuntes ostenderent sibi: et se in nouissimis reseruauit: et voluit

Ni. de ly. G esse omnium

Dabereth: ascenditque contra iafie: et inde pertransit vsque ad orientalem plagam gethepher et thachasin: et egreditur in remmon amphar et noa: et circuit ad aquilonem et nathon. Suntque egressus eius vallis iepthahel et cathethet et naalol et semron et iedula et bethleem: ciuitates a duodecim et ville earum. Hec est hereditas tribus filiorum çabulon per cognationes suas/ vrbes et viculi earum. Isa b char egressa est sors quarta per cognationes suas: fuitque eius hereditas iezrael et casaloth et sunem et ephraim et senon et naaroth et rabboth et cesien haemes et rameth et engani et henadda et bethphases: et peruenit terminus eius vsque thabor et seseima et bethsemes: eruntque c exitus eius iordanis: ciuitates sedecim et ville earum. Hec est possessio filiorum isachar per cognationes suas: vrbes et viculi earum. Ceciditque sors quinta tribui filiorum aser d per cognationes suas: fuitque terminus eorum alchat et oali et bethen et axab et elmelech et amaad et messal: et peruenit vsque ad carmelum maris et sior et labanath: ac reuertitur contra orientem bethdagon: et pertransit vsque çabulon et vallem iepthahel contra aquilonem in bethemeth et neiel: egrediturque ad leuam cabul et acram et roob et amon et chana vsque ad sidonem magnam: reuertiturque in horma vsque ad ciuitatem munitissimam tirum et vsque osa: eruntque exitus eius in mare de funiculo accizba et ama et apheg et roob: ciuitates vigintidue et ville earum. Hec est possessio filiorum aser per cognationes a suas: vrbesque et viculi earum. Filiorum neptali sexta pars e cecidit per familias suas: et cepit terminos de heleb et helon sannanim: et adami que est neceb et iebnahel vsque lecum: et egressus eorum vsque ad iordanem: reuertiturque terminus contra occidentem et açauoth thabor: atque inde egreditur in vcuca/ et pertransit in çabulon contra meridiem: et in aser contra occidentem: et in iuda ad iordanem contra ortum solis ciuitates munitissime: assedim/ ser et ammad et rechath et cenereth et edema et arama asor et cedes et edrai/ na f sor et ieron et magdihel/ horem et bethanath et bethsames: ciuitates decem et nouem et ville earum. Hec est possessio tribus filiorum neptali per cognationes suas: vrbes et viculi earum. Tribui filiorum dan per familias suas g egressa est sors septima: et fuit terminus possessionis eius h saraa et hesthaol et hairsemes .i. ciuitas solis: selebin i et ahialon et iethela/ helon et themna et achron: helcheten/ iebton et baaladiud et bane et barach et iethremon atque hiercon et arechon: cum termino qui respicit ioppen: et in ipso fine concluditur. Ascenderuntque filii dan et pugnauerunt contra lesen: ceperuntque eam et percusserunt k eam in ore gladii et possederunt et habitauerunt in ea: vo l cantes nomen eius lesendan: ex nomine dan patris sui. Hec est possessio tribus filiorum dan per cognationes suas: b vrbes et viculi earum. Cumque conplesset sorte diui m

similiter nominantur. b ¶ Isachar egressa est sors. Hec est tertia pars: et legatur littera sicut iacet vsque ibi: c ¶ Bethsemes .i. ciuitas solis et sic nominabatur/ quia forsitan gentiles ibi colebant solem. d ¶ Ceciditque sors quinta tribui filiorum aser. Hec est pars quarta/ et legatur littera ut iacet. e ¶ Filiorum neptalim. Hec est pars quinta. et legatur littera ut iacet vsque ibi: f ¶ Masor. prope locum illum fuit natus tobias. ut habetur in principio libri sui. g ¶ Tribui filiorum dan. Hec est pars sexta in qua describitur sors filiorum dan/ cum dicitur: h ¶ Et fuit terminus possessionis eius saraa et hesthaol. dicunt aliqui quod iste due ciuitates non fuerunt de sorte dan: sed fuerunt iuxta sortem ipius dan: ita quod ibi terminabatur sors eius: erant tamen de sorte iude. Alii autem dicunt quod licet fuerint de sorte iude: fuerunt tamen adiuncte sorti ipius dan: eadem ratione qua alique ciuitates de sorte iude fuerunt adiuncte sorti filiorum simeon: ut supra dictum est. i ¶ Et hairse. id est ci. etc. Ista ciuitas fuit de sorte dan: tamen erat iuxta sortem isachar: ita quod sors isachar ibi terminabatur secundum vnam sui partem ut patet ex premissis. k ¶ Pugnauerunt contra lesen. Dicunt hebrei quod hec est ciuitas que vocatur lais. Judic. xviii. ubi agitur de expugnatione dicte ciuitatis. l ¶ Uocantes nomen eius lesendan. id est nomine composito ex antiquo et nouo. et secundum istam translationem in hebreo habetur: Et vocauerunt nomen lesen dan .i. ciuitatem que prius lesen vocabatur: nominauerunt dan nomine simplici: et hoc consonat ei quod dicitur Judic. xviii. vocato nomine ciuitatis dan/ que prius lais dicebatur. m ¶ Cumque conplesset. Hic ultimo describitur ducis diuidentis possessio .s. iosue: qui sicut fidelis dispensator aliis terram distribuit: nihil accipiens sibi propria auctoritate/ sed populi concessione. * ideo sub

C D

* b ¶ Isachar egressa est sors quarta. Per isachar qui merces interpretatur: significatur status religiosorum qui bona nature et fortune exponunt pro mercede regni celorum. d ¶ Ceciditque sors quinta tribui aser. qui interpretatur carcer: et conuenit statui principum: ad quorum spectat officium illos quos paterna castigatio corrigere non potuit/ vinculis et carceribus mancipare. e ¶ Filiorum neptalim sexta sors ce. etc. Neptalim interpretatur dilatatio. et conuenit statui militum: quorum labore res publica conseruatur ac etiam dilatatur. g ¶ Tribui filiorum dan per familias suas egressa est sors septima. Dan interpretatur iudicium. et conuenit statui vulgarium: qui iudicantur in foro secreto et publico: et hoc duplici/ scilicet ecclesiastico et seculari.

Moraliter

* a ¶ Bethleem. ista non est illa bethleem in qua natus fuit christus: quia illa est de sorte iude: ista autem est de sorte çabulon. sic enim frequenter dictum est plures ciuitates vel ville similiter nomi

E G esse olim nouissim⁹: vt esset olim prim⁹ / nec sibi hereditatē p̄su/ mit: sed a pp̄l'o accipit cui dedit. Sȝ hec figuraliter cōtingebāt illis: nobis ꝓposita vt illud p̄ceptū ser- uemus qđ iste ope cōpleuit: Quanto magn⁹ es / tāto magis humilia te: ⁊ an̄ dn̄m inuenies grām. ⁊ alibi: Si te du/ cem ordinauerint / ne extollaris: sȝ esto inter eos q̄si vn⁹ ex ipsis. Uide ꝙ quō erat dux pp̄li: q̄ eos introduxit in terrā sanctā / in terrā promissionis. Ipe erat successor moysi: nec sibi pmittit sume/ re sortē terre: sed dux pp̄li expectat vt a pp̄l'o portiunculā accipiat et edificat locū quē accipit ⁊ extruit: vt vere faci/ at dignū munere dei ⁊ hereditate diui na. Forsitan ⁊ pp̄ls dat aliquā partē dn̄o nr̄o iesu: ⁊ velut habitationi ei⁹ lo cū distribuit. Qui em̄ bon⁹ est dat locū filio dei in se: quē locū acceptū in aīa ie sus edificat ⁊ ornat: ⁊ facit in eo muros inexpugnabiles et turres excelsas: vt edificet māsionē dignā sibi: adornat q̄ȝ aīam ⁊ capacē sapiētie ac scientie sue ⁊ rōnis ⁊ totius sanctitatis facit: vt faci at patrē secū intrare: ⁊ māsionē facere ⁊ cibos cenare q̄s ipse donauerit. Qđ vt ꝯsequi mereamur p̄parem⁹ cor nr̄m mūdū vt libēter dn̄s iesus introeat cor dis nr̄i hospitiū.

Ecci. 3. c. — Ibidē. 32. a. — Joh. 14. c

Ca. XXI

Accesserūtq̄ pn̄. Adamā. Oēs filij isrl' acceperūt sor/ tes suas i t̄ra: Leuit' aūt in herediate solus sufficit de⁹. Sed q̄r ac/ cipiūt decimas ⁊ primitias ꝭm prece/ ptum domini: oportet eos etiā de ter/ ra et de habitaculis decimas accipe/ re: hoc est em̄ de omibus decimas ac/ G cepisse.

Ni. de lyra

5 ⁂ ideo subdit': a ¶ Dederūt filij isrl' pos. io. iuxta t̄n suū bn̄placitū. sic erat iustū. ideo subdit': b ¶ Urbem quā po. tāna. in mon. ephra. erat em̄ de illa tribu: vt habet' Nume. xiij. c ¶ He sūt pos. ⁊c. que. s. dicte sunt. d ¶ Corā dn̄o ad ostiū ta. id est in atrio an̄ ostiū tabernaculi. et đr taber/ naculum testimonij: q̄r in illo erat arca in qua erat lex q̄ testimoniū in plurib⁹ locis ve. te. vocat'.

Ca. XX

Et locutus est dn̄s. Post q̄ actū est de terre diuisione: hic ꝯn̄r agit' de ciuitatū refu/ gij separatiōe: ⁊ p̄mo circa hoc p̄ceptū dn̄i renouat'. scđo executioni dat' / ibi: Decreuerūtq̄. Circa primum dicitur: f ¶ Separate vr. fu. de q̄b⁹ locut⁹ sū ad vos p manū moysi. Nume. xxxv. et Deut. xix. vbi ista materia ple/ nius est tractata: ⁊ ideo breuius est hic ptrāseundū. g ¶ Quicūq̄ aīaȝ p/ cus. ne. i. casualiter omino. h ¶ Sta bitq̄ an̄ por. ciui. i. an̄ iudices q̄ an/ tiquitus sedebāt in foribus ciuitatū vt quilibet posset ad eos accedere. ideo subditur: i ¶ Et loquet' se. vr. il. ea q̄ ⁊c. Sentētia t̄n final' de sua innocen tia vel de cōtrario nō dabat' p iudices ciuitatū refugij: sȝ p iudices illius ciui tatis in cui⁹ terminis homicidium fue/ rat pp̄etratū: ꝓut declaratū fuit Nu/ meri. xxxv. k ¶ Cūq̄ vl. san. eū fu. per. i. ꝓximus occisi ad quem spectat causaȝ defuncti ꝓsequi. l ¶ Nō tra. ⁊c. ⁊ ē snīa suspēsiua vsq̄ ibi: n ¶ Do nec stet an̄ iu. i ciuitate i cui⁹ t'minis fuerat homicidiū pp̄etratū vbi duce/ bat' de ciuitate refugij cū securitate: et sentētia snīa data de ei⁹ innocētia reducebat' ad ciuitatē refugij ibidē saluandus. Si aūt daret' sententia ꝯ eū: tradebat' amicis iter fecti occidendus.

Diuisio

---

a ¶ n̄ ipe p̄sūpsit fact⁹ oīȝ nouissim⁹ vt eēt oīȝ p̄m⁹.

dere t̄rā singl'is p trib⁹ suas / dederūt filij a

a ¶ sctī. b ¶ mūdi cordis habitationē. c ¶ iesu christo. d ¶ in corde cuiusq̄.

isrāel pōssessiōeȝ iosue filio nun i mē dio sui iuxta p̄ceptū dn̄i / vrbē quam b postulauit tānathsaraa i mōte ephra

a ¶ virtutibus. b ¶ aīam cuiusq̄.

im. Et edificauit ciuitātē: hītauitq̄ i ea. He sūt possessiōes q̄s sorte diui/ c serūt eleaçar sacerdos / et iosue filius nun: et p̄ncipes familiaꝝ ac tribuū fi lioꝝ isrl' in silo / corā dn̄o ad ostiū ta/ d bernaculi testimonij: ptitiq̄ sūt t̄rā.

Et locut⁹ ē dn̄s Ca. XX e ad iosue dicēs: † Loq̄re fi lijs israel / ⁊ dic eis: Se/ f parate vrbes fugitiuoꝝ de q̄b⁹ locut⁹ sū ad vos p manū moysi: vt ꝯfugiat ad eas qui g cūq̄ aīaȝ pcusserit nesci⁹: ⁊ possit eua dere irā ꝓximi q̄ vltor est sanguinis / cū ad vnā harū confugerit ciuitatū: stabitq̄ ante portā ciuitatis / ⁊ loque h i tur senioribus vrbis illius ea q̄ se cō probēt innocētē: sicq̄ suscipiēt eum: et dabūt ei locū ad habitādū. Cūq̄ k vltor sanguinis eū fuerit persecutus nō tradēt in man⁹ ei⁹: q̄r ignorans p/ l cussit ꝓximū eius: nec an̄ biduū tri/ duū ve ei⁹ ꝓbat' inimicus. Et habita m bit in ciuitate illa donec stet an̄ iudi/ n ciū / causaȝ reddēs facti sui: ⁊ moriat' sacerdos magn⁹ q̄ fuerit i illo tempe. Tūc reuertet' homicida: et ingrediet' ciuitatem ⁊ domuȝ suā de q̄ fugerat. Decreuerūtq̄ cedes in galilea mon o tis neptalim / ⁊ sichē i mōte ephraim et cariatharbe: ipa est hebron i mōte iuda: et transiordanē contra orētalē plagā hiericho / statuerūt bosor / q̄ si/ ta ē in cāpestri solitudine de tribu ru/ ben: et ramoth i galaad đ tribu gad: ⁊ gaulon in basan de tribu manasse. He ciuitates cōstitute sūt cunctis fi/ lijs isrl' / ⁊ aduenis q̄ habitabant inter eos: vt fugeret ad eas q̄ aīaȝ nescius pcussisset: ⁊ nō moreret' in manu ꝓxi mi / effusū sanguinem vindicare cupi entis donec staret an̄ pp̄l'm expositu rus cām suā. Ca. XXI

Accesserūtq̄ p̄ncipes fa p miliaꝝ leui ad eleaçaꝝ sa cerdotē: ⁊ iosue filiū nun: ⁊ ad duces cognationū p singl'as trib⁹ filioꝝ isrl': locutiq̄ sūt ad

---

Et nō moriat' q̄ iterfecit. s. a casu. Donec moriat' sacerdos. hoc refert' ad illud pre dictum: m ¶ Et ha. in ci. il. q̄r de ciuitate refugij nō poterat ad ꝓpriū locū redire donec moreret' summ⁹ sacerdos. cuius cause assi/ gnate fuerūt Nu. xxxv. o ¶ De/ creuerūtq̄. Hic ponit' executio p̄dicti mādati: q̄r separauerūt sex ciuitates fugitiuoꝝ: tres circa ior/ danē: ⁊ tres vltra: ꝭm ꝙ fuerat p̄/ ceptū a dn̄o Nume. xxxv. ⁊ patet littera. Notādū t̄n ꝙ oēs ciuita tes refugij fuerūt assignate leuit'. ꝓut habet' in ca. seq̄n. ad designā/ dū ꝙ in clericis debet esse refugi/ um toti⁹ pp̄li. ¶ Moralit' expo/ nēdo: ciuitates fugitiuorum desi/ gnāt remedia pctōꝝ. fuerūt autē tres vltra iordanē: ⁊ tres citra: ad denotandum ꝙ ante baptismū et post fuerūt remedia ꝯ pctā. Per fluuium em̄ iordanis intelligit' ba ptism⁹: q̄r i eo christ⁹ fuit baptiçat⁹ ꝯferēs aq̄s v̄tutem mūdādi tactu sue sacratissime carnis. An̄ baptis mū v̄o fuerūt tria remedia ꝯ pec/ cata: fides parental': oblatio lega/ lis: ⁊ circūcisio legal'. Post baptis mū sil'r sunt tria remedia: ieiuniū ꝯ vitia carnalia: orō ꝯ spūalia: elemo syna q̄ ē op⁹ pietat' valētis ad oīa. Moralit'. e ¶ Et locutus est dn̄s ⁊c. Sequit': f ¶ Separate vr. fu. Fuerūt aūt sex ciuitates ad hoc assignate: scȝ tres vltra iorda/ nē / ⁊ tres citra. p iordanē v̄o signi ficat' baptism⁹: eo ꝙ christ⁹ ibi fu/ baptiçat⁹ ⁊ tunc tactu sctissime sue carnis dedit vim regeneratiuā aq̄s. Per ciuitates āt refugij significāt' remedia ꝯ pctā ad q̄ debēt pctōres refugere ꝓ salute. An̄ v̄o baptis/ mū p iordanē significatū fuer't tria remedia ꝯ pctā. s. fides parētal': po stea circūcisio carnal' a t̄pe abrae: ⁊ oblatio legal' a t̄pe leg' date: vt pȝ i leuitico: vbi ꝓ varijs pctis det'mi nant' oblatiōes diūse. Post bapti smū v̄o int' alia remedia assignant' tria. s. vera ꝯtritio: integra ꝯfessio: ⁊ debita satisfactio. Ul' alit'. s. ieiu/ niū ꝯ vitia carnalia: orō ꝯ pctā spū alia: ⁊ elemosyna q̄ ē op⁹ pietatis valēt' ad oīa. j. Ti. iiij. Ca. XXI

Accesseruntq̄ pn̄. ⁊c. Postq̄ actū ē de ciuita tib⁹ fugitiuoꝝ: hic ꝯn̄r agit' de ciuitatib⁹ leuita rū. vbi p̄mo pōit' eoꝝ petitio. scđo petitiōis ꝯcessio / ibi: Dederūtq̄ fi lij isrl'. t'tio ciuitatū eis ꝯcessaꝝ no miatio / ibi: De tribub⁹ filioꝝ iuda. q̄rto p̄dictoꝝ epilogatio / ibi: De/ ⁂ ditq̄ dn̄s Moral'r. p ¶ Accessert'q̄ pri. fa. le. ⁊c. Hic agit' de ciuitatibus sacerdotū ⁊ leuitarū q̄ fuer't eis as signate a tribub⁹ alijs de possessio/ nib⁹ suis: p qđ significat': ꝙ p̄lat' ⁊ curat' ⁊ alijs deputat' ad diuinuȝ cultū i noua lege de hītacul' ꝯueni entib⁹ ꝓuideri debet p singl'as di/ oceses đ bonis laicoꝝ. Nō occur rit aūt hic alia mysticatio notabil' ꝓpter qđ transeo.

G — Moralit' — † Num. — Deute. — Tria remedia cōtra an̄ ⁊ post baptismū — Moralit' — H — Diuisio — Moralit'

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

A Numе.35.a. [S]cepisse. Ideo accedẽtes ꝑncipes leuitarũ ad eleaçarũ sacerdotẽ: ⁊ ad iesuz filiũ naue: ⁊ ad ꝑncipes tribuũ dixerũt: Dñs ꝓcepit ciuitates dari nob ad habitãdũ: ⁊ suburbana earũ aĩalib⁹ nr̃is: Oportet ergo de ciuitatib⁹ ⁊ de suburbanis sortẽ fieri: ne in discrete ⁊ fortuitu videat̃ facta diuisio leuitis. Sicut ergo distributio i filijs israel habuit rationẽ: qua q̃s ꝑma sorte dign⁹ haberet̃ / ⁊ ali⁹ scd̃a in quib⁹ fuit vltim⁹ dan: Ita necesse est hic esse aliquaz rationẽ vt alij ꝑma / alij scd̃a / alij vero tertia sors ducat̃. Dicunt̃ aũt esse filij leui gerson ⁊ caath ⁊ merari: ⁊ ostendit̃ ꝑmat⁹ tenuisse honorẽ caath: cui⁹ filij fuerũt moyses / aarõ ⁊ maria. Igit̃ de caath pars q̃dẽ plebis facta est sacerdotalis: que est aarõ et filij ei⁹. Moyses aũt in sacerdotali ordĩe: aut si quid plus esse põt habendus est. Alia vero ratio est de filijs israel. Ceteri aũt ex filijs caath ſm ordinẽ tenuerũt in tribu leui: q̃ sunt isachar et ebron et oçiel: deinde accipiũt post hos partẽ. Post caath ex filijs leui gerson. tertio loco nouissim⁹ oĩm merari. Hec est autẽ differẽtia ꝑmi ordinis / secũdi / tertij vel quarti: quã ꝑmo oĩm obſuauim⁹ in numeris. Postq̃ eñ ordinate sũt. xij. tribus ꝑ q̃ttuor orbis partes circa arcaz testamenti dñi excubias agere: statute sunt tres quidẽ ab oriente: tres ab africo. i. meridie: tres ad mare. i. ad occidentem: tres vero ab aq̃lone. Ibi etiam isti ꝑ quattuor orbis ꝑtes eodẽ ordine deputant̃. Et ab oriẽte q̃dẽ vbi erat tribus iuda q̃ est int̃ ceteras ꝑma / aarõ et filij ei⁹ locant̃. Caath vero filij q̃ erãt reliqui: arcam dñi portare / ⁊ tubis canere statuunt̃: ita vt cũ ꝑma tuba cecinisset mouerẽt castra q̃ erãt ab oriente. cũ vero secũda q̃ erãt a meridie. tertia ab occidẽte. q̃rta ab aquilone. Uides quãtus ordo / quãta in scripturis sanctis rerũ ꝯsequẽtia custodit̃: nihil sine rõne geritur ⁊ ordine. Diligẽtius vero q̃ hic referunt̃ aduerte. Prima inq̃t exit sors caath: ⁊ facta est filijs aaron sacerdotib⁹ q̃ erãt in leuit. Cui oportebat ꝑmatũ dari / nisi aaron ꝑmo vel summo pontifici? Primo in vite meritis: in honoribus: in virtute. Nõ est ergo ista sors fortuita: sed adest virtus sup̃na gubernãs eã ſm diuine ꝓuidẽtie iudiciũ. ⁊ decernit hec sors filijs aaron ꝑma habitacula. Filijs aaron in tribu iuda ⁊ in tribu symeon ⁊ in tribu beniamin ꝑ sortẽ ciuitates. xiij. Uides quõ electis viris in electis tribub⁹ habitacula dispensant̃. Quos autẽ oportuit secũdã sortẽ suscipe? Filios inq̃t caath: q̃ reliqui erãt post filios aarõ. Et q̃s trib⁹ isti accipiũt? In tribu inquit ephrẽ: ⁊ in tribu dan ⁊ in dimidia tribu manasse ciuitates. x. ꝑ sortẽ. Qui sunt aũt tertij filij gerson: ⁊ in quib⁹ tribub⁹ sortiunt̃? In isachar inquit ⁊ in açer: in neptalim ⁊ in dimidia tribu manasse q̃ est basanitidi: ciuitates. xiij. Qui sunt aũt vltimi in leuitis? Filijs inq̃t merari. In quib⁹ accipiũt tribubus? Ex tribu inq̃t ruben trãs iordanẽ / ⁊ gad de tribu çabulon q̃ vltimus est int̃ filios lie / accipiũt in sorte ciuitates. xij. Cũ quattuor ꝑtes sint orbis terre: Caath accipit sortẽ ꝑmus inter filios leui a parte oriẽtis cũ illis tribub⁹ primatũ oĩm tenẽt. Uilior est: in q̃ nobilior oĩm iude trib⁹ habebat̃. Et filij caath sacerdotes primã ducũt in ꝑmis tribub⁹ ⁊ orbis partib⁹ sortem gerson ⁊ merari / q̃ erãt ꝑmi int̃ filios leui. Sic ergo tres ꝑmi leui accipiũt orientẽ. Occidentẽ vero vbi erat ruben et simeon et gad / sortit̃ scd̃a sorte caath: ⁊ tribũ simeonis. Merari vero primũ sortit̃ ruben ⁊ gad: ⁊ iterũ merari tertiũ i numeris ab oriẽte accipit çabulon: vt iusticia seruet̃ in sorte q̃ ſm deũ ducit̃: ⁊ credentiũ mẽtes ad mysteria futuri seculi dirigat contuenda. Post hec eoꝝ q̃ ad mare erãt. i. ephrẽ ⁊ beniamin ⁊ manasses caath cũ suscepisset scd̃a sorte tribũ beniamin: ceteri ex familia eius sortiti

Tribuũ ordinis differẽtia

eos in silo terre chanaan: atq̃ dixerũt: †Domin⁹ ꝓcepit ꝑ manum a moysi vt darent̃ nobis vrbes ad habitãdum: ⁊ suburbana eaꝝ ad alẽda iumẽta. Dederũtq̃ filij israel de possessiõib⁹ suis iuxta imꝑiũ dñi ciuitates et suburbana earũ. b Egressaq̃ ẽ sors in familia caath filioꝝ aaron sacerdotis c de tribu iuda ⁊ simeon ⁊ beniamin ciuitates tredecim: ⁊ reliq̃s filioꝝ caath / id ẽ leuit q̃ sup̃fuerãt d tribubus ephraim ⁊ dã ⁊ dimidie trib⁹ manasse ciuitates decẽ. †Porro filijs gerson egressa est sors vt acciperẽt de tribub⁹ isachar et aser et neptali dimidiaq̃ tribu manasse i basan ciuitates nũero tredecim. Et filijs merari ꝑ cognatiões suas de tribub⁹ ruben ⁊ gad ⁊ çabulon vrbes duodeci. Dederũtq̃ filij israel leuitis ciuitates et suburbana eaꝝ: sicut ꝓcepit dñs ꝑ manuz moysi / singul' sorte tribuẽtes. e De tribub⁹ filiorũ iuda et simeon dedit iosue ciuitates: quaꝝ ista sunt noia. Filijs aarõ ꝑ familias caath leuitici generis: p̃ria eñ sors illis egressa ẽ: cariatharbe p̃ris enach: que vocat̃ hebron in mõte iuda: er suburbana eius per circũitum. f Agros vero et villas eius dederat caleb filio iephone ad possidẽduz. Dedit ergo filijs aarõ sacerdot hebrõ ꝯfugij ciuitatẽ ac sub

ei⁹ sortiti sunt ephrẽ. Post hec eos q̃ erãt ex dimidia tribu manasse q̃ fuit in terra sancta / sortit̃ gerson: ⁊ aliã dimidiã tribuz manasse. Sz q² oportebat etiã eos q̃ erant in aq̃lone aliq̃d sacerdotalis gratie consequi: ne penitus nudati celestib⁹ donis viderent̃. In his ergo quoꝝ nouissim⁹ ordo erat in aq̃lone. i. dan ⁊ neptalim ⁊ aser: rursus caath non inter sacerdotes sz int̃ ceteros / ꝑmã tñ accipit sortẽ in dan: secũdã vero gerson in aser: ⁊ tertiam idẽ gerson in neptalim. Quis põt hec oĩa cõprehẽdere? Quis meminisse saltẽ ordinẽ ip̃z mysterioꝝ? Q̃ si etiã ad l'ram explicare difficile ẽ ꝑmixtiones locoꝝ vel ꝑsonarũ q̃ in historia cõtinent̃: quid dicimus de sacramẽtis q̃ ꝑ hec describunt̃: ⁊ in quib⁹ distributiones future hereditatis adumbrant̃? Quis castroruz sedes diuersas explicet? quõ hec (in resurrectione per singulos quosq̃ sctõrũ sacerdotali vel leuitico ordine) habẽda sit distributio: vt in resurrectione nõ ꝯfuse agant̃ omnia: sz veniat vnusq̃sq̃ suo ordine. Initiũ christus: deinde q̃ sunt christi qui in aduẽtu ei⁹ resurgẽt / cum tradiderit regnũ deo patri: cũ subiecerit ei oẽm ꝑncipatũ ⁊ potestatẽ. Ibi tales quedã castrorum obseruationes ⁊ sacerdotales descriptiões ⁊ ordines ac tubarũ significationes erũt. Fortassis etiã sicut ordinauit de⁹ stellas celi ⁊ mirãdis rationibus collocauit: alias in axe aq̃lonis: alias in partib⁹ oriẽtis: alias in austro ⁊ alias in occasu: Ita eos (q̃ ex resurrectione mortuoꝝ erũt sicut stelle celi in multitudine ⁊ claritate) venientes. s. ex semĩe abrae / ordinabit in regno celorũ ſm ordinem stellarũ ⁊ partiũ celi. ⁊ dabit alijs sortẽ ad orientẽ: alijs ad occidentẽ: alijs ad austrũ: alijs vero q̃s ipse nouit ad aquilonẽ: q² multi veniunt ab oriẽte et ab occidẽte: ⁊ q̃ttuor ꝑtib⁹ orbis terre / ⁊ recumbẽt cũ abraã: cũ isaac ⁊ iacob in regno celorũ. ¶ Adaman. Supra dictũ est q² filij isr'l dederũt sortem iesu in mõte ephrẽ: et q² edificauit ciuitatẽ ibi ⁊ habitauit in ea: Sed i eadẽ sc̃ptura repetit: vt addat q̃ machẽras petrinas quib⁹ circũcidit filios isr'l in eremo

†Nu.35.a

1.Co.15.c

†1.Pa.6.e

Mat.8.b

Nico. de lyra

[D]itq̃ dñs. Circa primũ leuite i sua petitiõe allegãt preceptũ dñi dicẽtes: a ¶ Dñs ꝓcepit ꝑ manũ moy. ⁊c. istud ꝓceptũ habet̃ Numeri. xxxv. vbi cõditio ciuitatũ ⁊ suburbanoꝝ ⁊ spacium ipsoꝝ plenius ꝑtractata sunt. b ¶ Dederũtq̃ filij isr'l. Hic ꝯñr describit̃ ꝑdicte petitionis cõcessio ⁊ ꝑmo in generali / cum d̃r: Dederũtq̃ filij isr'l de possessiõib⁹ suis. scd̃o mag' in speciali / cũ subdit̃: c ¶ Egressaq̃ ẽ sors ⁊c. Ad cuius intellectũ sciendũ: q̃ leuite primo fuerunt distincti in tres partes. q² aliqui dicebant̃ caathite: alij gersonite: alij meraritе. Itẽ caathite fuerũt distincti in duas partes: q² aliq̃ descenderunt ꝑ aaron: ⁊ vocati sunt aaronite speciali noĩe: licet cum hoc dicerent̃ caathite. Alij vero qui descenderũt de caath habuerũt tñ nomen cõmune: ⁊ vocati sunt caathite / ⁊ fuerũt de numero leuitarũ. Aaronite vero de numero sacerdotũ. et sic leuite diuisi sunt in quattuor partes. s. aaronitarũ: caathitarũ: gersonitarũ: meraritarũ: vt plenius habet̃ Nume. iij. ca. ⁊ iiij. Primo ergo agit̃ de sorte aaronitarũ / cum d̃: Egressaq̃ est sors in familiã caath filioꝝ aaron. i. illoꝝ caathitarũ qui speciali noĩe dicti sunt aaronite. d ¶ De tribu iuda et simeon ⁊ beniamin. Iste tres tribus assignauerũt eis ciuitates ⁊ suburbana: ⁊ similiter alie tribus assignauerũt de possessionibus suis alijs trib⁹ partibus leuitarũ: ꝓut exprimit̃ in littera: ⁊ patet. e ¶ De tribub⁹ filio. Hic ꝯñr exprimunt̃ in particulari noĩa ciuitatũ leuitis assignatarũ ꝑ familias coꝝ. ⁊ ꝑtz l'ra paucis exceptis. f ¶ Agros vero ⁊ villas ei⁹ dederat ca

Leuitaꝝ partes quattuor

E G in eremo abscondit ibi. Diximus aũt qr iesus christus petit a nob locũ quẽ edificet in q̃ habitet. Et qr tales effici debem⁹ mente ꝛ corpe: vt in aia nr̃a locũ digneẽ accipe et edificare ꝛ habitare: et q̃s est in oi pplo tam acceptabilis q̃ ad h dign⁹ sit? Forte nec singl'i: sꝫ tota simul eccl'ia recipe põt in se iesuꝫ vt habitet in ea. Quis est ḡ locus in q̃ habitare debet iesus? In mõte inq̃t ephrẽ/ id ẽ in mõte fructifero. Qui sunt montes fructiferi? Illi. s. in quib⁹ sunt fru- (Gal'. 5. d) ctus spũs: pax/ gaudiũ/ patiẽtia ꝛ charitas ꝛc̃. Hi sunt mẽte ꝛ spũ semp excelsi. ꝛ q̃uis pauci fuerint: i ipis tñ habitãs iesus q̃ est lux vera/ emittit radios sue lucis sup eos q̃s nondũ dignos suo habitaculo pncipalr̃ iudicat. Videamus ḡ q̃ sunt machere petrine quibus circũcidit iesus filios isrl'. Si oretis p nob vt sermo nr̃ viuens sit ꝛ efficax ꝛ acutior sup omnẽ macherã: p̄stabit ꝛ nob dñs iesus christus: vt verbũ dei qd̃ loq̃mur ad vos/ circũcidat oẽm immũdiciã ꝛ vitia de auditorib⁹: ꝛ amputet oĩe q̃ vis mẽtis ꝛ efficacia naturalis obtegit: ꝛ sic p vbũ dei qd̃ ẽ machera petrina/ circũcidemini a iesu: et (B. 5. c.) audietis: qr abstuli opprobriũ egypti hodie a vob. Quid eñ pdest exisse de egypto. i. de seculo/ et p eremũ ambulare: ꝛ moꝝ p̄stinas sordes ꝛ vitioruꝫ immũdicias retinere? Oportet ḡ post digressionẽ maris rubri auferri carnalia veteris ↄsuetudinis vitia p iesũ christũ: vt tãdẽ egypti caream⁹ opprobrijs.

Ponunt̃ vo illi cultri lapidei quib⁹ scd̃o cicũcisi sum⁹ a iesu in eo loco quẽ petit iesus: accipit iesus: possidet i aia scꝫ iusti. Est eñ machera vbũ dei: quo (F) purgãt̃ pctã de auditoꝝ animis. Hec ergo vtus vbi diuini recõdit̃ in eo loco cui dat̃ sermo sapie scie: vt et oportuno tpe aia illa pferat istas macheras in eccl'ia: et circũcidat scd̃o eos q̃ scd̃a indigẽt circũcisiõe. Qd̃ aũt dicit/ petrinas macheras. i. ex saxo cultros/ et nõ ex ferro ope artificis fabricatos: illud ostẽdit: q̧ h sermo dei q̃ imũdicias cordiũ circũcidit: nõ ex arte grãmatica vel rhetorica venit: nec doctoꝝ malleis domat̃/ aut studioꝝ cotib⁹ elimat̃: sꝫ ex illa petra descẽdit que de mõte sine manib⁹ abscisa orbẽ terre ipleuit: ꝛ dona spũalia credẽtib⁹ tribuit. a ¶ Itaq̧ ciui. vni. le. ꝛc̃. Isid. Qd̃. xlij. vrbes accipiũt leuite/ p̄dicatio significat̃ sctõꝝ. Ipi eñ possidẽt doctrinã q̃ constat ex decalogo legis: ꝛ q̃drifario nũero euãgelij: q̃si q̃terdenas vrbes hñtes. q̃b⁹ etiã addunt̃ due: qr cũcta q̃ p̄dicãt morali ꝛ mystico sensu annunciant.

(Questio literalis) b ¶ Deditq̧ dñs ꝛc̃. Aug. Querit̃ cũ isrl' ñ solũ vsq̧ ad diẽ mortis iesu/ sꝫ etiã post nõ eradicauerit gẽtes q̃ terrã pmissionis tenebant: q̃uis ex pte illis debellatis ibi ↄsisterẽt: quõ dictũ sit: Et dedit dñs de⁹ israeli oẽm terrã quã iurauerat dare patrib⁹ eoꝝ: ꝛ eã heredi tauerũt: ꝛ requiẽ dedit illis dñs in circũitu sic iurauerat patrib⁹ eoꝝ: nec restitit q̃sq̧ añ faciẽ illoꝝ ab oib⁹ inimicis eoꝝ. Oẽs inimicos eoꝝ tradidit dñs de⁹ in man⁹ eoꝝ. nõ decidit ex oib⁹ verbis q̃ locut⁹ est dñs filijs isrl'. oia aduenerũt. Diligẽter oia cõsiderãda sũt: et primũ: q̧ cũ oim gentium terra pmissa sit israelitis: septem gentes vident̃ assi duem

urbana ei⁹: ꝛ lebnã cũ suburbanis suis/ ꝛ iether ꝛ istumon ꝛ helon ꝛ dabir ꝛ ahin ꝛ iethan ꝛ bethsames cũ suburbanis suis: ciuitates nouẽ de tribub⁹ vt dictũ ẽ d̃ duab⁹. De tribu aũt filioꝝ beniamĩ/ gabaon ꝛ gabae ꝛ anatoth ꝛ almon cũ suburbanis suis/ ciuitates q̃ttuor: oẽs sil' ciuitates filioꝝ aarõ sacerdotũ tredeci cũ sburbanis suis. Reliq̃s vo p familias filioruꝫ caath leuitici generis hec est data possessio. De tribu ephraĩ vrbes ↄfugij sichẽ cũ sburbanis suis i mõte ephraĩ: ꝛ gaçer ꝛ iebsan ꝛ bethorõ cũ suburbanis suis citates q̃ttuor. De tribu q̃ꝫ dan beltheco ꝛ gabathõ ꝛ haialon ꝛ iethrẽmõ cũ suburbanis suis ciuitates q̃ttuor. Porro d̃ dimidia tribu manasse tanach ꝛ iethrẽmõ cũ suburbanis suis citates due. Oẽs ciuitates decẽ: ꝛ suburbana eaꝝ date st̃ filijs caath iferioris grad⁹. Filijs q̃ꝫ gerson leuitici generis dedit d̃ dimidia tribu manasse ↄfugij citates/ gaulõ i basan ꝛ bosram cũ suburbanis suis: citates duas. Porro de tribu isachar/ cesion ꝛ dabereth ꝛ iaramoth ꝛ engãnim cũ suburbanis suis: ciuitates q̃ttuor. De tribu ãt aser: masã ꝛ abdõ ꝛ elrath ꝛ roob cũ suburbanis suis: ciuitates q̃ttuor. De tribu q̃ꝫ neptali citates ↄfugij: cedes i galilea ꝛ amothdor ꝛ carthã cũ suburbanis suis: ciuitates tres. Oẽs vrbes familiaꝝ gerson tredeci cũ suburbanis suis. Filijs ãt merari leuitis iferioris grad⁹ p familias suas: data ẽ d̃ tribu çabulon/ iecnã ꝛ cartha ꝛ dãna ꝛ naalol: ciuitates q̃ttuor cũ suburbanis suis. De tribu gad ciuitates ↄfugij ramoth in galaad et manim et esebon et iaçer: ciuitates q̃ttuor cũ suburbanis suis. De tribu ruben vltra iordanẽ ↄ̃ hiericho ciuitates refugij: bosor in solitudie misor ꝛ iaçer ꝛ iethson ꝛ maspha: ciuitates q̃ttuor cũ suburbanis suis. Oẽs vrbes filioꝝ merari p familias ꝛ cognationes suas duodecim. a Itaq̧ ciuitates vniuerse leuitarũ i medio possessiõis filioꝝ isrl'/ fuerũt q̃dragitaocto cũ suburbanis suis: b singule p familias distribute. Deditq̧ dñs deus israeli omnem terram quã traditurũ se patribus eorũ iurauerat: et possederũt illã: atq̧

due memorari. vñ in Exo. legit̃: Mittam añ faciẽ tuã angelũ meũ: ꝛ eijciet amorreũ/ etheũ/ phereçeũ/ gergeçeũ: eueũ ꝛ hiebuseũ ꝛ chananeũ. Harũ q̃ gẽtiũ terrã videt̃ de⁹ p̄rib⁹ pmisisse. (Exo. 33. a) In Deut. etiã scriptũ ẽ expssi⁹: Si accesseris ad ciuitatẽ expugnare eã: ꝛ vocaueris eos cũ pace. Si pacifice rñderint tibi: ꝛ aperuerint tibi: oĩs ppl's q̃ inuẽti fuerit in ciuitate/ erũt tibi tributarij ꝛ obediẽtes. Si ãt ñ obedierit tibi: ꝛ fecerit ad te bellũ: circũsedeb eã: ꝛ tradet eã de⁹ i man⁹ tuas: ꝛ inficies oĩe masculinũ ei⁹ ꝛ in nece gladij/ p̄ter ml'ieres. Suppellectilẽ ꝛ oia pecora: ꝛ q̃cũq̧ fuerit i ciuitate: ꝛ oia vtensilia p̄daberis tibi: ꝛ edes oẽm p̄dationẽ inimicoꝝ tuoꝝ q̃s dñs de⁹ tu⁹ dabit tibi. Sic facies oib⁹ ciuitatib⁹ q̃ lõge sũt a te valde/ q̃ nõ sũt de ciuitatibus gẽtiũ istaꝝ. Ecce aũt ex ciuitatib⁹ istis q̃s de⁹ dabit tibi i hereditatẽ t̃rã eoꝝ/ nõ viuificab oẽꝫ viuũ: sed anathematiçabis eos: etheum ꝛ amorreum eueũ/ phereçeũ/ hiebuseũ ꝛ gergeseũ queadmodũ mandauit tibi dñs de⁹ tu⁹. (Deu. 20. c) Et h istarũ septem gẽtiũ t̃rã ee pmissaꝫ in hereditateꝫ/ quã debellatis eisdẽ gẽtib⁹ vsq̧ ad internitionẽ israelite possederẽt/ manifestũ est. Ceteras eñ gẽtes que lõginq̃ essent voluit esse tributarias/ si nõ resisterẽt. Si auteꝫ resisterẽt: etiã ipsas interfici: exceptis pecoribus et p̄da. Item in Deut. Et erit cũ abstulerit domin⁹ gentes mul- (Deu. 7. a) G tas: et

Nico. de lyra

Erat caleb filio iephone. ita q̧ erat dñs ciuitatis hebrõ: sꝫ erat cõcessa filijs aarõ ad habitãdũ sicut dictũ fuit Num. xxxv. a ¶ Itaq̧ ciuitates vniuerse leuitarũ ꝛc̃. Circa qd̃ notandũ: q̧ leuite fuerunt dispersi p oẽs tribus: vt patet ex premissis in textu. (H Leuite dispersi) Primo ne cult⁹ dei ad vnã tm̃ tribũ ptinere videret̃. Secũdo ne vna tribus vel due vel hmõi/ de sustentatiõe coruꝫ nimis grauarent̃. Tertio quia apud omnes gentes istud fuit obseruatum: q̧ illi qui intendũt cultui diuino sustentent̃ a toto populo: vel ab illis qui habent curã cõitatis. ppter qd̃ sacerdotes egypti tpe famis non fuerunt cõpulsi vendere possessiones suas: quia alimenta eis de publicis horreis p̄bebant̃: vt habetur Geñ. xlvij. Quarto qr leuite tenebãt̃ docere populũ de his q̃ ptinẽt ad cultũ diuinũ. facilius aũt docebãt p hoc q̧ erant in oibus tribub⁹ dispsi q̃ si essent in vna tribu ↄgregati. b ¶ Deditq̧ dñs. Hic põit̃ epilogatio respectu p̄dictorũ: qr in toto libro isto actũ est de acq̃sitiõe t̃re pmissiõis p adiutoriũ diuinũ. ꝛ h ẽ qd̃ dr̃: Deditq̧ ꝛc̃. p. e. iu. de q̃ iuramẽto hr̃ Geñ. xxij. c. Per memetipm iura. ꝛc̃. Sꝫ illd̃ qd̃ dr̃ h nõ videt̃ verũ: qr tota illa t̃ra nõ erat eis acq̃sita: sꝫ int̃ eos adhuc hitabãt mlti gẽtiles: vt hr̃. ĩ. xxiij. ca. Dicẽdũ q̧ dominus p̄dixerat se eis traditurũ t̃rã non simul/ sꝫ successiue ppt̃ rõnes tactas superi⁹ in pncipio. xiij. ca. q̃rũ vna est: ne ↄtra filios isrl' crescerẽt bestie: quia adhuc non erant in tãta multitudine q̧ possent totam terrã sufficienter populare. tũc autẽ tãtũ habebãt de terra q̃tum sufficiẽter poterat ab eis po- pulari ꝛ

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

A [I]tas ⁊ magnas a ꝯspectu tuo/ etheū/ gergeſeū/ amorreū/ phereſeū/ chananeū/ eueū ⁊ hiebuſeū exterminio ꝑcuties eos: ⁊ exterminio exterminabis eos. Nō diſpones ad eos teſtamētū: nec miserearis eoꝝ ⁊c. His ḡ ⁊ alijs ſcꝑturarū locis oñdit̃: harū gētiū terras ita accepiſſe in hereditatē filios iſrl̃: vt nō cū eis q̄ eas tenebāt/ ſꝫ ꝓ eis illic habitarēt. In Geneſi aūt vndecim gētes ꝓmittunt̃ ſemini abrae ſic. Semini tuo dabo t̃rā hāc: a flumie egypti vſq₃ ad flumē magnum euphratē: cineos ⁊ ceneſeos et cethmones/ phereſeos/ etheos et raphaim: amorreos ⁊ chananeos ⁊ eueos ⁊ gergeſeos ⁊ hiebuſeos. Que ita ſoluit̃ q̄ſtio: vt intelligam⁹ hāc ꝓceſſiſſe ꝓphetiā ꝙ i eos fines regnū erat porrectur⁹ ſalomō: de q̄ ita ſcꝑtū eſt: Et oēm ꝓpoſitum ſalomonis qđ deſtinauerat edificare in hierl̃m ⁊ in libano: ⁊ i omi terra ptātis ſue: oīs ppl̃s q̄ derelict⁹ ē a cetheo ⁊ amorreo ⁊ phereſeo/ eueo/ ⁊ hiebuſeo q̄ nō erāt ex iſrl̃: ⁊ filijs eoꝝ q̄ reſidui erāt i terra cū eis q̄s nō ꝯſummauerāt filij iſrl̃: ſubiugauit eos ſalomon in tributū vſq₃ in diē hāc. Ecce reſidua pploꝝ debellādoꝝ ⁊ oino ex dei ꝓcepto ꝑdēdoꝝ ſubiugauit ſalomō in tributū: q̄s vtiq₃ ſ̃m dei ꝓceptū ꝑdere debuit: ſꝫ tñ ſubiugati tanq₃ tributarij poſſeſſi ſūt. Poſt aūt ita legit̃: Et erat dominans in oīb⁹ regionib⁹ a flumine vſq₃ ad terrā philiſtijm: ⁊ vſq₃ ad fines egypti. Ecce iapletū ē qđ in Geneſi abrae ꝓmiſſuꝫ ē. a flumie eñ ħ intelligit̃ euphraten. Magnū eñ flumē in ill̃ locis etiā ꝓprio noie nō addito pōt intelligi. Nō eñ de iordane accipi pōt: cū ⁊ citra iordanē ⁊ vltra iā terras iſraelite obtinerent: ⁊ añ regnū ſalomonis. ḡ a flumine euphrate ex ꝑtib⁹ oriētis vſq₃

B ad fines egypti: q̄ ꝑs ill̃ erat ab occidente/ regnū ſalomōis dic̄ liber regū fuiſſe porrectū. Tūc ḡ pl⁹ ſbiugatū ē q̄ tenebāt. vij. gētes: ⁊ tūc i ſuitutē redacte ſūt nō. vij. ſꝫ. xj. Qđ ei in libro regū ſcꝑtū ē: vſq₃ ad fines egypti a flumie: cū ſcꝑtura ab oriēte vſq₃ ad occidētē q̄ntū porrectū eēt regnū vellet oñdere: idem in Geneſi cū ab occidēte vſq₃ ad orientē ꝓfiniret/ dictū ē a flumine egypti vſq₃ ad flumē magnū euphratē. Flumen eñ egypti qđ diſterminat regnū iſrl̃ ab egypto: nō eſt nilus/ ſꝫ fluui⁹ non magn⁹ q̄ fluit ꝑ rhinocorulā ciuitatē. vnde iā ad oriētē v̄ſus incipit terra ꝓmiſſiōis. Sic ḡ fuerat ꝯſtitutū filijs iſrl̃: vt ſeptē gentiū terras illis ꝑditis inhabitarēt: alijs aūt regnarēt ſbditis atq₃ tributarijs vſq₃ ad flumē euphratē. Et cū in ħ nō obediſſent: q̄ ex ill̃ q̄s extermiare debebāt q̄ obediētes aliq̄s fecerāt: de⁹ tñ ope ſalomonis fidē ſue repromiſſiōis ipleuit. Nūc ḡ in libro ieſu naue qđ cōſideram⁹ quō erit verū? Et dedit de⁹ iſrl̃i oēm terrā quā iurauerat dare pr̃ib⁹ eoꝝ: ⁊ hereditauerūt eā. Quō adhuc viuēte ieſu oēm t̃rā dedit: cū etiā reliq̄s ſeptē gētiū nōdū ſuꝑauiſſent? Nā qđ ſeq̄t̃: ⁊ hereditauerūt eā/ verū eſt: q̄ ibi erāt/ ibiq₃ ꝯſederāt. Deinde qđ adiūgit̃: ⁊ requiē dedit ill̃i circūitu dñs: ſic iurauerat pr̃ib⁹ eoꝝ: verū ē: q̄ viuo adhuc ieſu nō eis q̄dē cedebāt reliq̄ illarū gētiū: ſꝫ nulla earū audebat eos laceſſere. Jō dictū ē etiā qđ adiūgit̃: nō reſtitit q̄ſq₃ añ faciē illoꝝ ab oīb⁹ inimicis eoꝝ. Qđ v̄o ſeq̄t̃: ſꝫ oēs inimicos eoꝝ tradidit dñs i man⁹ eoꝝ: illos. ſ. itelligi voluit q̄ obuiā ire in bellis auſi ſūt. Qđ poſtea dic̄: Nō decidit ex oīb⁹ v̄bis bonis q̄ locut⁹ ē dñs filijs iſrl̃/ oīa aduenerūt: ita vult intelligi: q̄ cū iā illi ꝯ ꝓceptū dñi feciſſent/ q̄buſdā ꝑcēdo ⁊ eos obediētes faciēdo: adhuc tñ int̃ eos ſalui erant. Jō cū dixiſſet ex oīb⁹ v̄bis: addidit/ bonis: q̄ nōdū euenerāt maledicta ꝯtēptorib⁹ ⁊ trāſgreſſorib⁹ cōſtituta. Reſtat ḡ vt qđ ait: dedit dñs de⁹ iſrl̃i oēm t̃rā quā iurauerat dare pr̃ib⁹ eoꝝ/ ſcđm ħ itelligat̃: q̄ adhuc erāt ex ill̃ gētib⁹ reliq̄e cōterēde ⁊ ext̃minādę: vl̃ ex alijs vſq₃ ad flumē euphratē aut ſubiugādę: ſi nō reſiſterēt: aut ꝑdēdę ſi reſiſterēt. tñ in vſū eoꝝ relictę ſūt i q̄b⁹ exercerent̃ ne carnalibus affectib⁹ ⁊ cupiditatib⁹ infirmi repētinā ꝓſperitatē modeſte ⁊ ſalubrit̃ ſuſtinere nō poſſent: ſꝫ elati citi⁹ iterirēt. His ḡ illis t̃ra data ē: q̄ ⁊ illa ꝑs q̄ nōdū fuerat data i poſſeſſionē/ iam data fuerat in quādā exercitatiōis vtilitatē. a Nulluſq₃

Queſtio eis ⁊c. Aug⁹. Qđ ait: nō reſtitit q̄ſq₃ añ faciē eoꝝ ab oīb⁹ inimicis eorum

habitauerūt in ea. Pataq₃ eſt ab a eo pax in oēs ꝑ circūituꝫ natiōes: a nulluſq₃ eis hoſtium reſiſtere auſus eſt: ſꝫ cūcti in eoꝝ ditioneꝫ re- b dacti ſunt. Ne vnū q̄dē verbū qđ c illis ꝓſtaturū ſe eſſe ꝓmiſerat/ irritū fuit: ſed rebus expleta ſunt oīa.

b [E]Odē tp̃e Ca. XXII d vocauit ioſue rubenitas/ gadditas/ ⁊ dimidiā tribū manaſſe/ dixitq₃ ad eos: Feciſtiſ f oīa q̄ ꝓcepit vob moyſes famul⁹ dñi: mihi q̄3 in oīb⁹ obediſtiſ: nec g reliq̄ſtis fratres vr̃os lōgo tp̃e vſq₃ in p̄ſitem diē/ cuſtodiētes iperium dñi dei vr̃i. Quia igit̃ dedit dominus deus veſter fratrib⁹ veſtris quietem ac pacem ſicut pollicit⁹ eſt: reuertimini/ ⁊ ite in tabernacula veſtra: ⁊ in terram poſſeſſionis quam tradidit vobis moyſes famulus dñi trans iordanem:

micis eoꝝ: q̄ri pōt quō veꝝ ſit: cū de tribu dan ſup̄i⁹ ſcriptū ſit: ꝙ eos hoſtes nō ꝑmiſerūt deſcēdere i vallē/ et ꝓualuerint eis i mōtib⁹. ſꝫ ꝓ vniūſo ppl̃o vndeci trib⁹ deputatę ſūt. Si aūt q̄rit̃ cur hęc trib⁹ i ſorte ſua nō obtinuerit ſufficiētes t̃ras: ⁊ ab eis a q̄b⁹ tenebāt̃ afflicta ſit. i ſecreto dei ꝯſilio ē. Cū tñ iacob filios bñdiceret: talia dixit de iſto dan/ vt d illa tribu exiſtimet̃ futur⁹ antichriſt⁹. Sic etiā ſolui pōt hęc q̄ſtio: q̄ nō reſtitit q̄ſq₃ añ faciē illoꝝ cū. ſ. ſil̃ ſb vni⁹ ducis iperio pugnarēt añq₃ ſingul̃ tribubus ſua loca defendēda diuiderent̃.

[E]Odem tp̃e ⁊c. Ca. XXII Adam. Cōgregat ieſus filios ruben ⁊ gad. ⁊ dimidiā tribū manaſſe q̄ ſecū militauerāt: ⁊ [D]imittit

Nico. de ly.

pulari ⁊ habitari: ⁊ iđo dñs ipleuerat dictū ſuū ſ̃ꝫ formā ꝓmiſſi. a Pataq₃ ē ab eo pax i oēs ꝑ cir. na. i. ab oīb⁹ ꝑ circūitū natiōib⁹: q̄ illi q̄ erāt ex terrā ꝓmiſſiōis: vt egyptij/ idumei ⁊ alij nō audebāt cōtra eos mouere bellum. b Nulluſq₃ eis ho. i. illoꝝ q̄ remāſerāt adhuc in terra ꝓmiſſionis: q̄ magis ꝓprie dicebāt̃ hoſtes eoꝝ: q̄ inhibitū erat filijs iſrl̃ facere cū eis amicitias: vt hr̃ Num. xxxiij. ⁊. ſ. ħ libro. xxiij. c Sꝫ cūcti i eo. di. re. ſunt. Sꝫ videt̃ ꝙ in ħ peccauerūt filij iſrl̃: q̄ ſic dictū ē. ſ. ca. xvj. et. xvij. illi d tribu ephraim ⁊ de tribu manaſſe peccauerūt in ħ/ ꝙ ꝑmiſerūt aliq̄s hoſtiū habitare i ſortib⁹ ſuis ſub tributo. Dicēdū ꝙ tribus ephraim ⁊ dimidia manaſſe erāt in magna multitudine: ſic dictū ē. ſ. xvij. ca. ꝓpt̃ qđ cōqueſti fuert̃ de artitudine ſuę poſſeſſionis. poterāt etiā ſuos adūſarios ſuꝑare: vñ ibidē dr̃: Poſtq₃ aūt conualuerūt filij iſrl̃/ ſubiecerūt chananeos ⁊ fecerūt ſibi tributarios: nec interfecerūt eos. ſ. ſ̃m ꝓceptū dñi/ lꝫ poſſēt: ducti cupiditate tributi. iſti aūt duob⁹ cōcurrētib⁹. ſ. mltitudie ad t̃rā populādū/ ⁊ ptāte ad adūſarios debellādū nō erat filijs iſrl̃ licitū reſeruare habitatores illi⁹ t̃rę: ſꝫ ſ̃m ꝓceptū dñi debebant eos interficere: ⁊ iō trib⁹ ephrai ⁊ trib⁹ manaſſe peccauerūt dimittēdo eos i ſortib⁹ ſuis. Qñ aūt iſta duo vl̃ alterā eoꝝ deficiebat: poterāt habitatores t̃rę in ditionē recipe/ vl̃ treugā cū eis facere: nō ad ſp: q̄ ħ erat ſimpl̃r illicitū: ſꝫ ad tp̃s/ q̄uſq₃ haberēt multitudinē ſufficientē ad t̃rā populādū ⁊ v̄tutē deſtruendi eos: q̄ depēdebat ex volūtate dñi: q̄ illos reſeruauerat in terra illa: vt in eis experiret̃ iſrl̃/ vtrū ſeruarēt ei⁹ mādata: vel nō: vt haberēt ꝯſuetudinē ꝓliādi: ſic dictū eſt. ſ. in ꝓn. xiij. ca.

D

[E]Odē tp̃e. Hęc eſt vltima ꝑs ꝓncipal̃ Ca. XXII hui⁹ libri in q̄ agit̃ de duc̃ diſpoſitiōe. ⁊ ꝓmo inq̄tū reſpicit finē certaminis. ſcđo ꝓut reſpicit tp̃s pacis ca. xxiij. tertio ꝓut reſpicit tp̃s ſuę mort̃ ca. vl. Circa ꝓmū ſciēdū ꝙ bell̃ t̃miat̃/ trib⁹ rubē ⁊ gad ⁊ dimidia manaſſe debebāt reūti ad loca ſua vltra iordanē: ħ tñ debebāt facere de licētia ⁊ ſcitu ioſue: ⁊ iō primo dat̃ eis hęc licētia. ſcđo notāt̃ de idolatria/ ibi: Cūq₃ veniſſent. tertio inq̄rit̃ de fama/ ibi: Et interim miſerūt. q̄rto declarat̃ veritas plana/ ibi: Rñderūt filij rubē. Circa ꝓmū: ſciēdū ꝙ licētia dat̃/ tñ ſub duplici cōditiōe: ꝓut videbit̃ ꝓſequēdo. Primo igit̃ notat̃ tp̃s debitū hui⁹ licētię/ cū dr̃: d Eodē tp̃e. ſ. q̄ nouē trib⁹ ⁊ dimidia habebāt terrā ſufficiētē ꝓ habitatiōe ſua: ⁊ q̄etē ab adūſarijs tā extrinſecis q̄ intrinſecis: eo mō q̄ dictū eſt in fine ꝓcedē. ca. e Uo. ioſ. ru. ⁊c. vt remitteret eos ad loca ſua. f Feciſtis oīa q̄ ꝓce. vo. moy. ꝓcedēdo fr̃es veſtros ad pugnā q̄uſq₃ haberēt ſuā poſſeſſionē. hoc aūt ꝓceptū moyſi hr̃ Nu. xxxij. g Mihi q̄3 in oīb⁹ obe. Cōmēdat eos: q̄ v̄t⁹ laudata creſcit: ⁊

Diuiſio

Moralr̃. d Eodē tp̃e vo. ⁊c. Hic agit̃ de reuerſiōe tribuū rubē ⁊ gad et dimidię trib⁹ manaſſe ad ſortes ſuas vltra iordanē. ⁊ ꝓmo ioſue cōmēdat eos de obediētia ad deū et ad moyſen ⁊ ad ſeipm/ dicēs: f Feciſtis oīa ⁊c. ꝑ qđ oñdit̃ ꝙ lꝫ opa v̄tutū in ꝓncipio nō ſint cōmēdāda ꝓpt̃ dubiū de ꝑſeuerātia: vt dictū fuit. ſ. Leuit. xix. tñ. q̄ñ ꝑſeuerātia manifeſtat̃ ſic fuit in ꝓpoſito debēt cōmēdari. Amb. in ſermone de confeſſore

Moralit̃

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

E ℱ dimittit eos in hereditatē suā: datis quibusdā munerib⁹. In q̄ significat: q̄ cū plenitudo gētiū intrauerit, ⁊ q̄ ꝓmissa sūt a dn̄o iesu ꝑcepit: illi q̄ ꝑ moysen eruditi ⁊ instructi fuerāt: et nob̄ in certamine, orōnib⁹ ⁊ exēplis auxiliati sunt: q̄ nōdū ꝓmissiōes cōsecuti sūt: expectātes vt etiā nr̄a vocatio ipleret̄: ⁊ tūc demū ꝑfectionē ꝯsequent̄ cū munerib⁹: q̄ accipiūt a iesu: vt vnusquisq̄ habitet in pace omni impugnatione cessante.

Rom. xi. c.

a ❡ Cūq̄ venis. ⁊c. Adam. Filij ruben ⁊ gad ⁊ dimidia tribus manasse trās iordanē edificauerūt altare: filij vo isrl̄ reliq̄ cām igrātes, mittūt phineē filiū eleaçari cū .x. viris de singl̄is tribub⁹ elect⁹ q̄rentes q̄re h̄ fecissent. Illi āt satisfaciūt de ara dicētes: Scimus q̄ altare verū ē apud vos vbi iesus h̄itat ⁊c. Sȝ videam⁹ hui⁹ facti sacramētū. Prior ppl̄s circūcisiōis i ruben ꝑmogenito figurat̄: ⁊ in gad q̄ et ipe ꝑmogenit⁹ ē ex çelfa: ⁊ manasse ꝑmogenit⁹ ē. Qr aūt dico, ꝑmogenitus ꝓm tp̄s loq̄r. Hec aūt dicunt̄, ne iter nos ⁊ illos q̄ an̄ aduētū christi fuerūt iusti diuisio aliq̄ videret̄: sȝ vt ostēderēt se etiā frēs nr̄os eē. Licȝ eñ tūc habuerint altare: sentiebāt q̄ nō erat verū, sȝ forma futuri ⁊ veri altar⁹. Nouerāt illi q̄ vere hostie, ⁊ q̄ possent auferre pctā: nō in illo altari offerebant̄ qd̄ habebat ꝑmogenit⁹ ppl̄s: sȝ i isto vbi erat iesus. Fiet q̄ vn⁹ grex: et vn⁹ pastor: illi iusti, et isti iusti christiani.

Gen. 29. g. Ibidem. 30. b Joh. 10. c

b ❡ Multi de ppl̄o ⁊c. Cadebat q̄ aliq̄n ppl̄s in deserto et moriebat̄. venit aarō ⁊ stetit i medio eoꝝ q̄ moriebant̄: ⁊ q̄ viuebāt ne vltra vastatio mortis ꝓficeret. Venit q̄ et nūc ver⁹ pōtifex dn̄s me⁹ medius int̄ morientes ⁊ viuos. i. inter eos qui ex iudeis suam presentiam susceperunt: ⁊ inter eos qui non solum non susceperunt, ℱ sed se * a simili * cōfessore pōtifice.

Nume. 16. g.

ita dūtaxat vt custodiatis attente et ope cōpleatis mādatū ⁊ legē quā p̄cepit vobis moyses famulus dn̄i: vt diligatis dn̄m deū vr̄m: ⁊ ambuletis in oib⁹ vijs ei⁹, ⁊ obseruetis mandata illi⁹: adhereatisq̄ ei: ac seruiatis in oi corde, ⁊ in omni aīa vr̄a. Bn̄dixitq̄ eis iosue et dimisit eos. Qui reuersi sunt i tabernacula sua. Dimidie aūt tribui manasse possessionem moyses dederat in basan: et idcirco medie q̄ supfuit dedit iosue sortē int̄ ceteros fratres suos trās iordanē ad occidētalē ei⁹ plagā. Cūq̄ dimitteret eos i tabernacula sua, ⁊ bn̄dixisset eis: dixit ad eos: In multa substantia atq̄ diuitijs reuertimini ad sedes vestras cū argēto ⁊ auro, ere ac ferro et veste multiplici: Diuidite predā hostium cū frib⁹ vestris. Reuersiq̄ sūt et abierunt filij ruben ⁊ filij gad, et dimidia trib⁹ manasse a filijs israel de silo, q̄ sita est i chanaan: vt intrarent galaad terram possessionis sue: quā obtinuerant iuxta imperiū dn̄i in manu moysi. Cunq̄ venissent ad tumulos iordanis in terrā chanaā, edificauerunt iuxta iordanē altare īfinite magnitudinis. Qd̄ cum audissent filij isrl̄: et ad eos certi nūcij detulissēt, edificasse filios ruben ⁊ gad ⁊ dimidie tribus manasse altare in terra chanaā super iordanis tumulos cōtra filios israel: conuenerunt omnes in silo vt ascenderēt ⁊ dimicarēt cōtra eos. Et interim miserūt ad illos in terraȝ galaad phinees filiū eleaçari sacerdotem: et decē ꝑncipes cū eo singl̄os de singulis tribub⁹. Qui venerūt ad filios ruben ⁊ gad dimidie trib⁹ manasse i terram galaad: dixerūtq̄ ad eos: Hec mandat omnis populus dn̄i: Que est ista trāsgressio: Cur reliquistis dominū deū israel, edificātes altare sacrilegū: ⁊ a cultu illi⁹ recedētes: † An parū vob̄ ē ꝙ peccastis i beelphegor: ⁊ vsq̄ in p̄sentē diē macula hui⁹ sceleris i vobis ꝑmanet: multiq̄ de po/

Ni. de lyra

* data crescit: ⁊ ptȝ littera vsq̄ ibi: a ❡ Ita dūtaxat. vbi huic licentie addit̄ duplex cōditio. scd̄a ponit̄, ibi: Cūq̄ dimitteret. Prima aūt cōditio est respectu dei: vt. s. diligēter seruēt mādata dei. iō s̄bdit̄: b ❡ Ut custodiatis attē. interi⁹. c ❡ Et ope cō. exteri⁹. d ❡ Mādatū. q̄ tū ad p̄cepta moralia. e ❡ Et legē. q̄tuȝ ad iudicialia ⁊ cerimonialia. f ❡ Quā p̄ce. vo. mo. fa. dn̄i. q. d. nō p̄cepit vob̄ auctē ꝓpria, sȝ dei: cui est in oib⁹ obediēdū. g ❡ Ut dili. do. de. v. q̄ ei⁹ dilectio est finis toti⁹ leg⁹: vt declaratū fuit diffusi⁹ Deu. vj. h ❡ Et ambuletis in oib⁹ vijs ei⁹. iuste ⁊ pie viuēdo: q̄ vniuerse vie dn̄i misericordia ⁊ v̄itas: ꝓm ꝙ d̄r ps̄. xxiiij. b i ❡ In omni corde. i. affectu. q̄ voluntas mouet alias potētias anime ad act⁹ suos: sicut cor alia mēbra corꝑis. k ❡ Et in oi aīa vr̄a. i. intellectu. l ❡ Bn̄dixitq̄ eis iosue. imp̄cando eis bona. bn̄dictio eñ solennis ad ip̄m nō ꝑtinebat: sed tm̄ ad officiū sacerdot⁹. m ❡ Tribui manasse ⁊c. Hoc addit̄: q̄ illa trib⁹ erat diuisa q̄tū ad h̄itationē. n ❡ Cūq̄ dimitteret eos. Hec est scd̄a conditio eis imposita: ⁊ est respectu ꝓximi: q̄ exꝑimit̄, cū d̄r: p ❡ Diuidite predaȝ hostiū. quā acq̄sistis in bellis. q ❡ Cum fratrib⁹ ve. i. cū illis de tribub⁹ vestris q̄ māserūt ad custodiēdū familias ⁊ loca vestra. q̄ illi q̄ remanebāt ad sarcinas, debebāt habere partes suas d̄ p̄da bellantiū. ⁊ h̄ fuit obseruatū tāq̄ iustū: nō solū a tpe dauid: q̄ de hoc posuit legē, vel positā ꝯfirmauit: vt h̄r. j. Reg. sȝ etiā a tpe abraā: vt declaratū fuit Gen̄. xiiij. r ❡ Cūq̄ venis. ad tu. Hic ꝯn̄r notant̄ filij ruben ⁊ gad ⁊ dimidie trib⁹ manasse de idolatria. cuius occasio p̄mittit̄ cū d̄r: Cūq̄ venissent ad tu. ior. In hebreo h̄r: ad terminos iordanis. s ❡ In terrā chanaā. Ex q̄ ptȝ ꝙ altare illud de q̄ fit hic sermo fuit edificatū in terra chanaan iux̄ iordanē. t ❡ Edificauerūt iuxta ior. al. in fi. mag. i. notabilis magnitudis. ⁊ ē locutio hyꝑbolica. In hebreo āt habet̄: altare magne visionis: q̄ a lōge poterat videri. v ❡ Qd̄ cū au. filij isrl̄ ⁊c. sequitur: Couenerūt oēs i silo ⁊c. Suspicati sūt eñ ꝙ fecissent altare ad imolādū idolis: vel ad immolādū deo extra locū silo: eo ꝙ eēt nimis remotus ab eis: qd̄ erat eis illicitū, ex q̄ tabernaculū fuit fixū in silo: ⁊ altare holocaustoꝝ ibi positum: ꝓut dictū fuit pleni⁹ Deut̄. xij. x ❡ Et interim. Hic ꝯn̄r inquirit̄ de fama: q̄ bellū non debet moueri maxime ꝯ amicos, nisi ex certa causa ⁊ iusta: ⁊ ideo ad hoc inq̄rendū missi sunt certi ⁊ solēnes nūcij: q̄ notant̄ cum d̄r: y ❡ Phinees. q̄ habebat magnū çelū legis ꝓm qd̄ habet̄: Nu. xxv. z ❡ Et de. ꝑn. cū eo sin. d̄ sin. tri. q̄ p̄ter tribū leui de q̄ erat phinees erāt nouē trib⁹ ⁊ dimidia: de qua fuit missus vn⁹ sicut ⁊ de tribubus integris. ⁊ patet lr̄a vsq̄ ibi: a ❡ Que est ista trās. Quia sicut dictū est: reputabāt illud altare edificatū ad immolandū idolo vel ipsi deo, mō tamē indebito: ⁊ iō inq̄rebāt vtrū esset hec causa, vel illa. Et p̄mo tāgūt causaȝ idolatrie dicentes: b ❡ Cur reliq̄stis dn̄m deuȝ isrl̄ edi. al. sa. Et adducūt exemplū de idolatria phegor q̄ ponit̄ Nu. xxv. dicentes: c ❡ An parū vob̄ ē ꝙ pec. i beel. q̄si dicāt. ad illā idolatriam vultis addere aliā. d ❡ Et vsq̄ in p̄ntem diē macu. hui⁹ sce. in vo. ꝑmanet. q̄ macula ⁊ vituperiū de culpa parentū manet in filijs eoꝝ. Sciendū tamen ꝙ istud nō plus debebat imponi ruben et gad q̄ alijs: q̄ ille qui fuit ꝑncipalis in illa idolatria: ⁊ q̄ fuit interfectus cum scorto madianitide fuit princeps in tribu simeō: vt h̄r Nu. xxv. ⁊ iō i hebreo h̄r sic: An parū vob̄ ē pctm̄ phegor, a q̄ nō sum⁹ mūdati vsq̄ ad diē istū: ꝯseq̄t̄: e ❡ Multiq̄ d̄ po. coꝝ. ꝓpter pctm̄ paucorū. Et tūc arguūt ad obseruātiā diuie leg⁹, cum dicit̄: a ❡ Ita dumtax. ⁊c. ⁊ vt de bōis acq̄sitis liberalit̄ diuidāt fratrib⁹ suis q̄ remāserāt ad t̄rā custodiēdā. cū d̄r: o ❡ In ml̄. s̄b. at. di. re. Per h̄ aūt significat̄ ꝙ bōa spūalia q̄ alijs cōicata nō minuūt̄, sȝ poti⁹ augēt̄ liberalit̄ sūt cōicāda. hec aūt dixit iosue i recessu p̄dictoꝝ vt ei⁹ v̄ba i eoꝝ cordib⁹ arti⁹ remanerent impressa. r ❡ Cūq̄ ve. ⁊c. Per h̄ aūt ꝙ edificauerūt altare in terra chanaā sup iordanē, in testimoniū ꝙ ipsi ⁊ eoꝝ filij haberēt ius accedēdi ad terrā ꝓmissionis pro cultu dei: priusq̄ intrarent suas hereditates ⁊ viderēt filios suos ⁊ vxores: significat̄ ꝙ fideles an̄ oia debēt esse solliciti de cultu debito ipsius dei.

Gaudet nauigantis felicitatē...

* cōfessore pōtifice. Lauda nauigātis felicitatē: sed cum ꝑuenerit ad portū. Lauda ducis v̄tutē: sȝ cū perduct⁹ ē ad triūphū. Scd̄o iducit eos

Moralit. † Nu.

A B sȝ se magis ꝗ̃ illū occiderūt/dicē/ (Mat.27.c) (Mat.23.d.) tes: Sāguis eius sup nos ⁊ sup fi/ lios nr̃os. Vñ: Oīs sanguis iustꝰ q̇ effusus est sup t̃rā/req̃ret̃ ab hac generatiōe q̄ hęc dixit. Sunt ꝗ̃ isti ꝑs ppl̃i mortui: qꝛ neqꝫ açyma/ne/ qꝫ dies festos cōpetēter agūt. Sȝ (Tob.2.b) cōuersi sunt dies festi eoꝝ in luctū ⁊ cātica in lamentū. Qui etiam si vellēt poterāt diē festū celebrare in eo loco quem elegit dñs deus. Nos aūt nō diximus eis: Nō erit vobis ꝑs in hoc altari/vel in hęre/ ditate dñi: sȝ ipi sponte sua /altare verū et cęlestē pontificē refutaue/ rūt: ideo etiā imaginem ꝑdiderūt. (Luc.13.g) vñ: Ecce relinquet̃ vobis domus vr̃a deserta. Trāslata ē eñ ad nos grã spūssancti ⁊ solennitates: quia trāsijt ad nos pōtifex verus ꝺm or/ dinē melchisedech: ⁊ necesse est eū veras hostias.i. spūales offerre a/ pud nos/vbi ędificat̃ templuȝ dei ex lapidibus viuis: q̄ est eccl̃ia dei viuētis: ⁊ vbi est verus isrl̃ in chri/ sto iesu dño nr̃o. a ❡ Extructo altari ad holo. Augꝰ. Et in sacri ficijs salutariū nostrorum. Quia pluraliter dicta sunt sacrificia: plu/ raliter etiā salutaria. Ubi aduertē/ dū est quēadmodū singulariter di ci soleat sacrificiuȝ salutare: quia si christū accepimus q̇ dictus ē salu/ tare dei: nō occurrit quēadmoduȝ ꝑlalit̃ possit ītelligi. Unꝰ eñ dñs noster iesus christus: ꝗ̃uis multi di (Ps.104.b) cant̃ christi ꝑ eius grãȝ post eū. vñ Nolite tāgere christos meos. Utrꝝ aūt salutares possit dici vl̃ saluta (B) ria/nō facile audendū est. Solus eñ saluator est ipse.

Nico.de lyra

⁂ a simili dicētes: a ❡ Et vos ho.re.dñm. ędificātes altare sa/ crilegū/vt p̄dictū ē. b ❡ Et cras: id ē in futuro ⁊ cito. c ❡ In vni uersū isrl̃ ira eiꝰ de. ꝓpt̃ trāsgres sionē vr̃am. Cōseq̄nt̃ tāgūt aliam cāȝ de cultu dei illicito/cum dicit̃: d ❡ Qꝛ si pu.imū.eē t̃rā pos. vr̃ę. Eo ꝙ dñs nō elegit eā vt po/ neret̃ ibi eiꝰ tabnaculū ⁊ altare: et ꝓpt̃ h̄ in terra vr̃a nob ꝓpinq̇ori fecistis altare ad offerendū ibi ho/ stias dño tāq̄ꝫ sit vob licitū: qꝺ tñ est falsū. Jō sequit̃: e ❡ Trāsite ad terrā ⁊c̃. qꝛ dabimꝰ vobis de possessiōibꝰ nr̃is ne rē illicitā facia tis: cuiꝰ punitio etiā redūdaret in nos. ⁊ ad h̄ exēpluȝ inducūt/cū dr̃: f ❡ Nōne achā. Jste est q̇ accę/ pit de anathemate: vt dictū est.s̃. vij.ca. ꝓ cuiꝰ pctō exercitꝰ isrl̃ fuit debellatꝰ ⁊ plures īterfecti: vt di/ ctū fuit ibi: g ❡ Rñderūtqꝫ filij rubē. Hic apit̃ veritas plana per rñsionē filioꝝ rubē ⁊ gad ⁊ dimi/ (Diuisio) dię tribus manasse. vbi p̄mo poni tur eoꝝ rñsio. Scꝺo rñsiōis accę/ ptatio/ibi: Quibus audit̃. In rñ/ siōe aūt sua p̄mo excludūt causas sibi īpositas ędificatiōis altaris: ⁊ primo illā de idolatria/cum dicit̃: h ❡ Si p̄uaricatiōis aīo.i.ido latrię intentiōe. i ❡ hoc altare ꝯstruximus ⁊c̃. puniat nos in pñti pęna publica ⁊ patēti. Scꝺo excludūt

pulo corruerūt: Et vos hodie reliq̇stꝭ dñm: (a b c d) ⁊ cras in vniuersū isrl̃ ira eius deseuiet. Qꝛ si putatis immūdā esse terrā possessiōis vr̃ę: trāsite ad terrā.in q̄ tabernaculū dñi est: ⁊ ha/ (e) bitate inter nos: tñ vt a dño ⁊ a nr̃o cōsortio nō recedatis: ędificato altari p̄ter altare dñi dei vr̃i. † Nōne achā filiꝰ çare p̄terijt mādatū (f) dñi: ⁊ sup oēm ppl̃m isrl̃ ira eiꝰ icubuit: Et il/ le erat vnꝰ hō/atqꝫ vtinā solꝰ ꝑisset in scelere suo. Rñdertqꝫ filij rubē ⁊ gad ⁊ dimidię tri (g) bus manasse p̄ncipibꝰ legatiōis isrl̃: Fortissi mus dñs deꝰ isrl̃ ipe nouit/⁊ isrl̃ sl̃r itelligat: si p̄uaricatiōis aīo hoc altare cōstruximꝰ: nō (h i) custodiat nos/sȝ puniat nos in pñti. Et si ea (k) mēte fecimꝰ vt holocausta ⁊ sacrificiū ⁊ paci ficas victias sup eo iponeremꝰ: ipe q̄rat ⁊ iu (l) dicet: ⁊ nō ea magis cogitatiōe atqꝫ tracta/ (m) tu vt diceremꝰ: Cras dicēt filij vr̃i filijs nr̃is: (n o p q) Quid vob ⁊ dño deo isrl̃: Terminū posuit dñs int̃ nos ⁊ vos o filij rubē ⁊ filij gad ior danē fluuiū: ⁊ idcirco ꝑtē nō habetꝭ in dño: (r) ⁊ ꝑ hāc occasionē auertēt filij vr̃i filios nr̃os (s t v x) a tiore dñi. Putauimꝰ itaqꝫ meliꝰ ⁊ diximꝰ: Extruamꝰ nob altare: nō i holocausta/ neqꝫ ad victias offerēdas: sȝ in testimoniū int̃ nos (y) ⁊ vos ⁊ sobolē nr̃aȝ vestrāqꝫ ꝓgeniē: vt ser/ uiamus dño: ⁊ iuris nr̃i sit offerre holocau/ sta ⁊ victimas ⁊ pacificas hostias: ⁊ neq̄qꝫ dicāt cras filij vestri filijs nr̃is: Nō ē vobis pars in dño. Qꝛ si voluerint dicere/rñde/ bunt eis: Ecce altare dñi qꝺ fecerūt patres nostri: nō in holocausta: neqꝫ in sacrificiū: sȝ in testimoniū nostrum ac vestrum. Absit (z) a nobis hoc scelus vt recedamus a dño: ⁊ (a) eius vestigia relinquamus / extructo altari ad holocausta ⁊ sacrificia ⁊ victimas offerē/ das p̄ter altare dñi dei nr̃i qꝺ extructū ē añ tabernaculū eius. Quibus auditꝭ phinees (a) sacerdos ⁊ principes legatiōis isrl̃ qui erāt cum eo/placati sunt: ⁊ verba filiorum ruben ⁊ gad ⁊ dimidię tribus manasse libētissime suscęperūt. Dixitqꝫ phinees filius eleaçari sacerdos ad eos: Nūc scimus ꝙ nobiscum sit dominus: quoniam alieni estis a pręuari/ catione hac: ⁊ liberastis filios israel de ma/ (b) nu domini. Reuersusqꝫ ē cum principibus a filijs rubē ⁊ gad de terra galaad finiū cha/ naan ad filios israel: ⁊ retulit eis. Placuitqꝫ sermo cunctis audientibus: ⁊ laudauerunt deum filij isrl̃: ⁊ nequaqꝫ vltra dixerunt vt ascēderēt cōtra eos atqꝫ pugnarēt: ⁊ delerēt terram possessionis eorū. Uocauerūtqꝫ filij (c) rubē ⁊ filij gad altare qꝺ extru/ xerant: testimonium nostrum ꝙ dominus ipse sit deus.

E Uoluto aūt multo Ca.XXIII (d) tēpe/postqꝫ pacē dederat dñs (e)

excludūt aliā cāȝ de illicito cul (C) tu/cū dr̃: k ❡ Et si ea mente fecimꝰ vt ho. offerremus ibi dño. l ❡ Ipse q̄rat ⁊ iudi. pęna debita nos puniēdo. Cō seq̄nter apiūt verā cām/cū dr̃: m ❡ Et ñ ea m.co.at.tr. vt di. Cras.i.i posterꝝ. n ❡ Di cēt.i. dicere potuerit. o ❡ Fi (†s.7.a) lij vr̃i filijs nr̃is. qñ trāsibūt iordanē ad offerēdū dño in lo/ co tabnaculi dñi. p ❡ Quid vob ⁊ dño deo isrl̃: i. nō ha betis i eo ꝑtē. Cuiꝰ cā que pos set allegari subdit̃: q ❡ Ter minū po. ⁊c̃. ior. fl. q̇ ē termi nus terrę ꝓmissionis. r ❡ Et idcirco ꝑtē nō habetis in dño.i. ad vos non ꝑtinet acce dere ad locū cultus eius: qꝛ nō estis de terra promissionis. s ❡ Et ꝑ hāc occa. auer.i. aūtere poterūt. t ❡ Filij vr̃i fi.no.a ti.do. qꝛ illi q̇ elōgāt̃ a cultu dei/ꝑ ꝯñs elōgant̃ ⁊ fi/ naliter auertunt̃ a timore ⁊ re uerētia ipsius. v ❡ Putaui mus itaqꝫ meliꝰ. Ad exclu/ dendum hoc malum futurum. x ❡ Et diximꝰ: Extruamꝰ nob al. nō in holo. ⁊c̃.i. ad causas q̄s opiati estꝭ. y ❡ Sȝ in testimoniū int̃ ⁊c̃. videlȝ ꝙ nos habeamꝰ ius accedēdi ⁊ sl̃r filij nostri ad locū cultus dñi/sicut vos ⁊ filij vr̃i. Et ꝑtȝ lr̃a vsqꝫ ibi: z ❡ Sȝ in testi moniū nostrū ac vestruȝ. Nostrū: qꝛ habemus ius acce (D) dēdi. Uestrū: qꝛ nō habetꝭ ꝑtā tē nos repellendi. a ❡ Qui bus auditis. Hic ꝯñr ponit̃ dictę rñsiōis accęptatio. Et pa tet lr̃a vsqꝫ ibi: b ❡ Et libera stis filios israel ⁊c̃. quia nō peccastis sic opinabamur: nec ꝑ ꝯñs occasione vestri punie/ mur. c ❡ Uocauerūtqꝫ fi/ lij ruben ⁊c̃. ꝙ dñs ipse sit deus.i. ꝙ dñs sit deus noster sicut ⁊ illoꝝ hebręoꝝ q̇ habitāt in terra chanaā. Dicit aūt Jo/ sephus: ꝙ iste titulus erat scul ptus in altari illo ad memoriā futurā. Ca.XXIII

E Uoluto aūt. Hic cōsequēter describit̃ dispositio iosue ꝗ̃tū ad tempus pacꝭ inducēdo po/ pulum ad cultum diuinum: vt ꝑ hoc ostenderēt se gratos de dei beneficijs iam pręstitis: et securi iam essent de promissis obtinēdis. Ad hoc autē indu/ cit rationem Primo ex amore (Diuisio) boni. Secūdo ex timore mali/ ibi: Qꝛ si volueritꝭ. Sñia p̄mę ꝑtis ꝑtȝ in lr̃a: paucis exceptꝭ. e ❡ Postqꝫ pacem de. ⁊c̃. Hęc autem pax ⁊ subiectio na tionum intelligēda est sicut di ctuȝ est.s̃. in fine. xxi. ca. qꝛ etiā ⁂ post mortē Moraliter. d ❡ Euolu/ (Moralit̃) to antem multo tēpe ⁊c̃. In hoc caplo iosue debellatis aduersarijs ꝓ maiori parte in/ duxit populū ad dei timoreȝ ⁊ d v ⁂ seruitutē

a ¶ En ego hodie Ca. XXIII ingrediar. Aug⁹. Qđ aūt dic̄ iesus: Ego aūt recurro viā sic̄ ⁊ oēs q̄ sūt sup̄ t̄rā: In ea iterp̄tatiōe q̄ ē ex hebreo iuenim⁹: ingredior viā. Ita ḡ accipiēdū ē qđ. Lxx. dixer̄t: Recurro/ sic̄ dictū est hoi: Donec (Gen. 3. c) reūtaris in terrā vnde sumpt⁹ es: vt ꝑm corpus itelligatur. Sc̄dm aīaꝫ ꝟo si voluerimus accipe: sic̄ (Eccs. 12. c) in eccl'iaste scriptū est: Et sp̄us reuertet̄ ad deū qui dedit eū: nō arbitror de oībus posse dici: sed de his q̄ sic vixerunt/ vt ad eū redire mereant̄ tanq̄ȝ ad auctorē a q̄ creati sūt. Nō em̄ hoc de illis intelligi (Ps. 77. e) pōt de q̄bus dicit̄: Sp̄us ābulans ⁊ nō reuertens. Jesus aūt si nō addidisset: sicut ⁊ omnes q̄ sūt sup̄ terrā/ nulla esset q̄stio. Nō em̄ aliud de illo crederemus q̄ȝ quod de eo dignū esse legimus. Cū ꝟo additū est hoc: mirū si hoc qđ latinus interpres recurro/ posuit: nō magis ꝑcurro/ vel excurro dicendum est. Omnes em̄ ꝑcurrūt/ vel excurrūt huius vite viam cum ad eius finem ꝑuenerint. Sed quia hoc verbū positū est vbi parētes rebecce dicunt ad seruum abrae: (Gen. 24. f.) Ecce rebeccam accipiens recurre/ et sit vxor domini tui. Ideo et hic ita hoc verbuꝫ interp̄tatū est. ⁋ Tuli ergo

Nico. de lyra

⁎ post mortē iosue habuerūt filij israel bella cōtra gētes derelictas in t̄ra sua: vt habet̄ Judic̄. j. Et etiā hic subdit̄: a ¶ Multeq̄ȝ adhuc sup̄sūt natōes: dn̄s deus vester disp̄det eas. supple si colat̄ eū fideliter ⁊ deuote. Ideo subdit̄: Tm̄ ꝯfortamini ⁊c̄. Et patet l̄ra vsq̄ȝ ibi: b ¶ Ne postq̄ȝ intraueritis ⁊c̄. iuret̄ in noīe deoꝝ eaꝝ. q̄ꝛ hoc ꝑtinet ad reuerentiā idoloꝝ: ꝑm q̄ d̄r ad Heb. vj. c. Oēs ꝑ maiorem sui iurāt. c ¶ Et seruiatis eis ⁊c̄. q̄ꝛ ex reuerētia idoli deducit̄ aliquis ad actū idolatrādi. Fuit etiā ꝓhibitū p̄dictū iuramentū: q̄ꝛ de facili posset credere simplices/ q̄ trāsgressio talis iuramēti nō eēt pctm̄ qđ ē falsū: q̄ꝛ ꝑ h̄ frāgit̄ fidelitas: ⁊ ideo ꝑm Aug⁹. ibi ē duplex pctm̄. Vnū est faciēdo reuerētiā idolo. Aliud ē fidē frāgēdo. d ¶ Q̄ si volue. Hic inducit ad cultū ⁊ dilectionē dei ex tiore mali/ qđ ꝯtingit ab eo recedendo. Et h̄ ē qđ d̄r: Q̄ si voluerit̄ gē. haꝝ q̄ int̄ vos ha. er. ad. colēdo eaꝝ idola. e ¶ Et cū eis miscere cō. atq̄ȝ ami. cop. qđ erat eis ꝓhibitū: vt h̄r Deut̄. vij. q̄ꝛ talia sunt occasiones recedēdi a cultu diuio. Treugas aūt v'l aliq̄ pacta ad h̄ nō inducētia nō erat eis illicitū: vt dictuꝫ fuit. s̄. xxj. ca. sic̄ ⁊ christiani aliq̄n habēt cū saracenis. f ¶ Erunt vob̄ in fo. trāsgressiōis. g ¶ Et offendiculū ex la. v̄ro. In hebreo habet̄: Et scrutiniū lateꝝ vestroꝝ. i. scrutabunt̄ oīa secreta v̄ra ad vos s̄buertendū ⁊ eiciendū de terra. Ido subdit̄: h ¶ Donec vos au. ⁊c̄.

israeli: subiectis in gyro nationibus vniuersis: ⁊ iosue iam longeuo et persenilis etatis: postq̄ȝ diuiserat terram filijs israel ꝑm q̄ dominus imperauerat: vocauit iosue omnem israelem/ maioresq̄ȝ natu ⁊ principes ac duces ⁊ magistratus. Dixitq̄ȝ ad eos: Ego senui ⁊ progressioris etatis sum: vosq̄ȝ cernitis omnia que fecerit dominus deus vester cunctis per circūitum nationibus/ quomodo pro vobis ipse pugnauerit. Et nūc quia vobis sorte diuiserit omnem terram: ab orientali parte iordanis vsq̄ȝ ad mare magnū: multeq̄ȝ adhuc supersunt nationes: dominus deus vester disperdet eas ⁊ auferet a facie vestra: ⁊ possidebitis terram sicut vobis pollicitus est. Tm̄ confortamini ⁊ estote solliciti vt custodiatis cuncta que scripta sunt in volumine legis moysi: ⁊ non declinetis ab eis/ neq̄ȝ ad dexteram/ neq̄ȝ ad sinistram: ne postq̄ȝ intraueritis ad gentes q̄ inter vos future sunt/ iuretis in nomine deorum earum/ et seruiatis eis et adoretis illos: sed adhereatis domino deo vestro/ qđ fecistis vsq̄ȝ in diem hanc: Et tunc auferet dominus deus a conspectu vestro gentes magnas ⁊ robustissimas: ⁊ nullus vobis resistere poterit. Vnus e vobis ꝑsequetur hostium mille viros: quia dominus deus vester ꝓ vobis ipse pugnabit/ sicut pollicitus est: hoc tm̄ diligentissime precauete/ vt diligatis dominū deum vestrum. Q̄ si volueritis gētium harum que inter vos habitant erroribus adherere: ⁊ cū eis miscere connubia atq̄ȝ amicitias copulare: iam nūc scitote q̄ dominus deus vester nō eas deleat ante faciem vestraꝫ: sed erūt vobis in foueam ac laqueū ⁊ offendiculū ex latere vestro/ ⁊ sudes in oculis vestris: donec vos auferat atq̄ȝ disp̄dat de terra hac optima quam tradidit vobis. †En ego hodie ingrediar viā vniuerse terre: ⁊ toto animo cognoscet̄ q̄ de oībus verbis que se dominus prestiturū vobis esse pollicitus est/ vnum non preterierit incassum. Sicut ergo impleuit ope quod ꝓmisit/ ⁊ ꝓspera cūcta venerunt: sic adducet sup̄ vos quicquid maloꝝ cōminatus ē: donec vos auferat atq̄ȝ disperdat de terra hac optima quā tradidit vobis: eo q̄ p̄terieritis pactum domini dei vestri quod pepigit vobiscū/ ⁊ seruieritis dijs alienis ⁊ adoraueritis eos. Cito atq̄ȝ velociter cōsurget in vos furor domini: ⁊ auferemini ab hac terra optima quam tradidit vobis.

Congregauitq̄ȝ Ca. XXIIII iosue oēs tribus israel in sichē: ⁊ vocauit maiores natu ac p̄ncipes ⁊ iudices ⁊ magistros: ste-

Nico. de lyra

vos aufe. ⁊c̄. s. dn̄s. q̄ꝛ sic̄ tradidit eā vob̄ ꝓpt̄ merita patrū: ita auferet a vob̄ ꝓ demeritis v̄ris. i ¶ Vnū nō p̄terierit incassum. Licet em̄ adhuc nō haberēt totā terrā sibi ꝓmissā: tm̄ habebāt ꝑm formā ⁊ moduꝫ ꝓmissionis: sicut declaratū fuit. s̄. ca. xxj.

⁎ seruitutē: ꝓmittēs eis q̄ si fideliter hec fecerit/ de remanētibus adu̇sarijs triūphabūt. Per hoc aūt significat̄: q̄ q̄libet bonus p̄latus q̄ ꝑ iosue significat̄/ suos s̄bditos sollicite monet ad dei reuerentiā ⁊ amorē. ⁊ cū videt eos de vitijs aliq̄bus triumphasse: confortat eos in dn̄o: ꝓmittens eis q̄ cū dei adiutorio de alijs triūphabūt. Pōt autē hoc ⁊ aliter exponi de ꝑsona singulari: vt ꝑ iosue synderesis intelligat̄ q̄ malo remurmurat et ad bonū semꝑ inclinat: ꝓpt̄ qđ incitat intellectū ⁊ voluntatem ad debellationē motuū sensitiue partis inordinatoruꝫ: ⁊ post debellationē vnius ꝑtis sensitiue. s. irascibilis vel cōcupiscibilis icitat cū dei adiutorio ad deuincendū passiōes alterius partis. Ca. XXIIII

Congregauitq̄ȝ iosue. Hic ꝯn̄r describitur dispositio duc̄ iosue circa tēpus sue mortis: renouando obligationeꝫ populi ad seruitutē dei. Primo igit̄ dicta renouatio describit̄. Et secūdo mors iosue subdit̄/ ibi: Et post hoc mortuus est iosue. Circa p̄mū iosue p̄mo causas dicte obligationis cōmemorat. Secūdo ꝯsensum ppl'i captat/ ibi: Nunc ergo timete dn̄m. Tertio explicat difficultatem/ ibi: Dixitq̄ȝ iosue ad populū: Non poteritis. Quarto ꝯsensū iteratū ꝓfessiōe firmat/ ibi: Testes inq̄t vos est̄. Quito ad h̄ signū applicat/ ibi: Et tulit lapidē. Circa p̄mū cōmēorat bn̄ficia dei exhibita israeli q̄ debēt ip̄m mouere ad ꝑuiēdū dn̄o fideliter ⁊ deuote. Primū aūt bn̄ficiū est reuocatio patrū ab idolatria. qđ notat̄ cū d̄r: ⁎ Trās fluuiū

Moraliter. k ¶ Cōgregauitq̄ȝ iosue. Per iosue qui tēpore sue mortis appropinquante congregauit tribus isr'l: ⁊ eis explicauit legeꝫ dei ⁊ mandata: ⁊ fedus inter deū ⁊ populū renouauit: vt habet̄ in hoc capitulo/ significat̄ bonus p̄latus secularis vel religiosus: qui tempore sue mortis debet suos subditos monere de ꝑseuerātia in bono: quia tunc verba sua in cordibus audientiū remanēt fortius impressa. sic em̄ fecit moyses vt patet in libro Deuteronomij q̄si ꝑ totū. Et silr̄ christ⁹ discipulos suos monuit: vt h̄r Johan. xvij. Et similiter beatus Franciscus/ et beatus Dn̄icus: et silr̄ plures alij patres sācti: ꝓut scribit̄ in eoꝝ legēdis.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

A ☙ a ¶ Tuli ergo pa- Ca.XXIIII
trē vestrū. Aug. Qđ. Lxx. habēt:
Et assumpsi patrē vestruz abraā de
trās flumina: ⁊ deduxi eū in oēz ter-
rā. interpretatio q̄ est in hebreo ha-
bet: Et induxi eū in terrā chanaan.
Mirū est q̄ si Lxx. ꝓ terra chanaā
oēz terrā ponere voluerūt. nisi intu
entes ꝓphetiā: vt magis ex ꝓmissi-
one dei tanq̄ factū accipiatᷣ/ qđ cer-
tissime futuꝝ in christo ⁊ in ecclia ꝓ
nūciabatᷣ: qđ est verū semen abrae.
b ¶ Pugnauerūtq̄ cōtra vos
⁊c. Aug⁹. Clausis portis se muro-
rū ambitu tuebātᷣ. sz claudere ꝯ ho
stē portas ꝑtiet ad bellū. Nō eñ mi
serūt legatos q̄ pacem poscerēt. Si
aūt dictū esset: pugnauerūt aduer-
sum vos/ falsum esset: qꝛ bellū cōti-
nuas pugnas nō habet: sz aliqñ cre-
bras: aliqñ raras: aliqñ nullas. Bel
lū tñ ē qñ est quodāmō armata de-
fensio. c ¶ Scabrones: et eieci
eos de locis ⁊c. Lxx. Vespas .i.
forte trāslatiue acerrimos timoris
aculeos: q̄bus quodāmō timorib⁹
Ps. 77. e. pungebantᷣ vt fugerent: aut aereos
aculeos spiritus: quod in Ps. dici-
tur per angelos malos: nisi quis di
cat: nō omnia que facta sūt esse scri-
pta: ⁊ velut veras vespas intelligi.
☙ Nō poteritis

Nico.de lyra

☙ a ¶ Trans fluuiū. s. euphra-
ten. b ¶ Habitauerunt patres
vestri. Sequitur: Seruieruntq̄
dijs alienis. Qđ fuit declaratuz
Gen. xj. c ¶ Tuli ergo patrem
B vrm abraā. sepando eum ab ido-
latris. d ¶ Et adduxi eū in ter-
ram chanaā. ꝓut habetᷣ Gen. xij.
Secūdū bñficiū est ꝓlis multiplica
tio: qđ notatᷣ cū dicitᷣ: Multiplica-
uiq̄ semē eius ⁊c. Tertiū bñficium
est liberatio a famis ꝑiculo: qđ no-
tatᷣ cū dicitᷣ: e ¶ Jacob vo et fi.
ei⁹ de. i e. ⁊c. vt habetᷣ Gen. xlvj. ⁊
ibi saluati fuerunt a ꝑiculo famis ꝑ
ioseph. Quartū bñficiū est signorū
ostensio: qđ notatᷣ ibi: Misiq̄ moy
sen et aarō ⁊c. Quintū est a seruitu-
te liberatio/ ibi: Eduxiq̄ vos et pa-
tres vestros de egypto. Sextuz est
maris rubri diuisio ⁊ egyptioꝝ sub
mersio/ ibi: Persecutiq̄ sūt egy. ⁊c.
f ¶ Qui posuit tenebras inter
vos et egyptios. Id est nubē te-
nebrosam ex parte egyptioꝝ: ita ꝙ
nō poterant accedere ad filios isrl':
vt habetur Exodi. xiiij. g ¶ Vide
runt oculi vestri cuncta que in
egypto fecerim. Quia iosue ⁊ ca
leb ⁊ multi de tribu leui qui ibi erāt
exierunt de egypto: et ante exitum
viderāt mirabilia que dominus ibi
fecerat ꝓ filijs israel. Septimū be-
neficiū est gubernatio populi in de-
serto: vbi quadraginta annis susten
tati sunt manna celitus dato: vt ha-
betur Exodi. xvj. Octauum est du-
orū regum amorreorū debellatio/
ibi: Et introduxi vos in terram ⁊c.
Nonū est maledictionis balaā eua
cuatio/ ibi: Surrexit āt balach. De-
cimum est iordanis desiccatio/ ibi:
Transistisq̄ iordanē. Undecimum
est ciuitatꝭ hiericho debellatio/ ibi:
Pugnaueruntq̄ cō-

terūtq̄ in ꝯspectu dñi: ⁊ ad pplm sic locut⁹
est. Hec dic dñs de⁹ isrl': Trās fluuiū hita a b
uerūt patres vri ab initio: thare pater abra
a am ⁊ nachor: fuierūtq̄ dijs alienis. †Tuli c
ergo patrē vrm abraā de mesopotamie fi-
nibus: ⁊ adduxi eū in terrā chanaan: mul- d
tiplicauiq̄ semen ei⁹: ⁊ dedi ei isaac: illiq̄
rursum dedi iacob ⁊ esau. E q̄bus esau de-
di montē seir ad possidendū. Jacob vero ⁊ e
filij eius descēderunt in egyptum. Misiq̄
moysen ⁊ aaron: ⁊ ꝑcussi egyptum multis
signis atq̄ portētis: eduxiq̄ vos ⁊ patres
vros đ egypto/ ⁊ venistis ad mare: ꝑsecuti-
q̄ sunt egyptij p̄res vros cum curribus ⁊
eq̄tatu vsq̄ ad mare rubrū. Clamauerunt
aūt ad dñm filij isrl': qui posuit tenebras in- f
ter vos ⁊ egyptios: ⁊ adduxit sup eos ma-
re: ⁊ operuit eos. Viderunt oculi vri cūcta g
q̄ in egypto feceri: ⁊ habitastis in solitudi-
ne multo tēpore: et itroduxi vos in terram
amorrei q̄ habitabat trans iordanē. Cūq̄
pugnarēt ꝯ vos/ tradidi eos in man⁹ vras:
⁊ possedistis terram eorū: atq̄ interfecistis
eos. †Surrexit autez balach filius sephor
rex moab/ ⁊ pugnauit ꝯ israelem. Misitq̄
⁊ vocauit balaam filium beor vt maledice
ret vobis: ⁊ ego nolui audire eū: sz ecōtra-
rio ꝑ illuz bñdixi vobis/ ⁊ liberaui vos de
manu eius. Transistisq̄ iordanē ⁊ venistis
b ad hiericho: pugnauerūtq̄ ꝯ vos viri ciui h
tatis eius: amorreus/ phereceus ⁊ chana- i
neus et etheus ⁊ gergeceus ⁊ eueus ⁊ hie-
buseus: ⁊ tradidi illos i manus vras. Mi
c siq̄ añ vos scabrones: ⁊ eieci eos de locis k
suis/ duos reges amorreoꝝ: non in gladio
⁊ in arcu tuo: dediq̄ vobis terram in qua
nō laborastis: ⁊ vrbes q̄s nō edificastis: vt
habitaretis in eis: vineas ⁊ oliueta que nō
plātastis. †Nūc ḡ timete dñm/ ⁊ seruite ei ꝑ l m
fecto corde atq̄ verissimo: ⁊ auferte deos n o
quibus seruierūt patres vri in mesopota-
mia ⁊ in egypto: ac seruite dño. Sinautē p
malū vob videtᷣ vt dño seruiatꝭ: optio vo- q
bis datᷣ. Eligite hodie qđ placet/ cui serui-
re potissimū debeatis: vtrū dijs/ q̄b⁹ seruie-
runt patres vestri in mesopotamia: an dijs
amorreoꝝ in q̄ꝝ terra habitatꝭ: Ego aūt et
dom⁹ mea seruiem⁹ dño. Rñditq̄ pplus ⁊
ait: Absit a nobis vt relinquamus dñm/ et
seruiamus dijs alienis. Dñs deus nr ipse
eduxit nos ⁊ patres nros de terra egypti:
⁊ de domo seruitutis: fecitq̄ vidētibus no
bis signa ingētia: ⁊ custodiuit nos in omni
via per quam ambulauimus: ⁊ in cunctis
populis ꝑ quos transiuimus: ⁊ eiecit vni- v
uersas gentes amorreorū/ habitatorē ter-
re quam nos intrauimus. Seruiemus igitᷣ

h ¶ Pugnauerūtq̄ contra C
vos viri ciuitatis eius. Li-
cet nō exiuissent ad bellādū ꝯ fi-
lios isrl': stabāt tñ supra muros
parati ad resistendū eis: nec mi-
serūt ad eos legationem pacis. †Gen. 11. d
i ¶ Amorreus/ phereceus
⁊c. Hic nominantᷣ septē popu-
li habitantes in terra chanaan:
quia hiericho erat prima ciui-
tas oppugnāda a filijs israel: ⁊
ideo đ oib⁹ gētibus in tota ter
ra chanaan habitantibus vene
runt aliqui bellatores in hieri-
cho ad resistendum filijs israel
in ꝑncipio. Duodecimum bene
ficium est de auxilio diuinitus
eis dato/ cum dicitᷣ: k ¶ Mi-
siq̄ ante vos scabrōes. Li-
cet scabrones ꝓprie loquendo
sint musce ex fimo eq̄ nascētes:
tamen hic accipiuntur pro mu-
scis a deo supernaturaliter for-
matis: que habebāt aculeos ve
nenatos/ ꝑz ꝙ dicūt hebrei. Di
cunt autem alij expositores: ꝙ
scabrones hic accipiuntᷣ meta-
phorice pro aculeis timoris et
terroris dissoluentibus corda
eorū: ita ꝙ non poterant resiste
re filijs israel. Tertiumdecimū
beneficium est de concessiōe ter †Nūe. 22. a.
re fructifere et edificate. qđ no-
tatur ibi: Dediq̄ vobis terram
⁊c. Sequitᷣ: l ¶ Nunc ergo
timete dominum. Hic con-
sequenter iosue captat populi
consensum ad dei seruitium/ di-
cens: Nunc ergo timete do
minū. timore filiali. m ¶ Et D
fuite ei ꝑfecto corde. absq̄
diminutione. n ¶ Atq̄
verissimo. sine simulatione.
o ¶ Et auferte deos alie-
nos. Dicunt aliqui ꝙ tunc nō
habebant idola. et ideo aufer-
te hic accipitur pro non recipe-
re. Potest tamen dici vt videtᷣ
ꝙ aliqui eorum habebant ido-
la que apportata fuerāt de egy
pto: ꝯm ꝙ habetur Amos. v. g.
Nunquid hostias ⁊ sacrificiuz
obtulistis mihi in deserto qua- †1. Reg. 7. a
draginta annis domus israel: Tob. 14. c.
et portastis tabernaculum mo-
loch et imaginem idolorum ve
strorum/ sidus dei vestri que fe
cistis vobis ⁊c. Et hanc aucto-
ritatem allegat beatus stepha-
nus contra iudeos: Actuū. vij.
p ¶ Sinautem malum vo
bis videtur vt domino ser
uiatis. propter sumptus sa-
crificiorum et aliorū que in cul-
tu eius reqrūtᷣ. q ¶ Optio
vobis datur ⁊c. Ista optio
non est concessionis/ sed ꝑmis-
sionis: quia deus permittit ho-
minem agere ꝯm libertatem ar
bitrij. si tamen ad malum flecti-
tur/ iuste punitur. Cetera patēt
vsq̄ ibi: r ¶ Et eiecit vni-
uersas gentes amorreorū
habitatorez terre quā nos
intrauimus. Id est aliquas
de vniuersis: quia ꝓ maiori par
te eiecit: aliquas tamen dimisit
ꝓpter causas supdictas. xiij. ca.
☙ Dixitq̄ io.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

E a ¶ Non poteritis &c. Aug⁹. Nõ poteritis seruire dño: qꝛ sctũs est. An qꝛ illius sanctitati pfecta seruitute quodãmõ cõtẽporari hũane fraglitati ipossibile est? Quo audito: nõ solum isti eius eligere seruitutẽ/ sed etiã de auditorio ꝛ misericordia
Ps.142.a eius ꝓsumere debuerũt. de q̃ dicit: Nõ intres in iudiciũ cũ seruo tuo: qꝛ nõ iusti. in conspe. tuo ois viuẽs. Hi aũt se potius ꝓsumpserũt ꝙ sine vlla offensione deo seruirent: vt iaz
Roma.10.a tũc inciperẽt qd dictum est: Ignorãtes dei iusticiam et suã volẽtes cõstituere/ iusticię dei non sunt subiecti. Ita eis iã
Ibidẽ.5.d. lex subintrabat vt abũdaret delictuz: ꝛ postea supabũdaret grã p iesũ christũ:
Ibi.10.a qui ẽ finis legis. b ¶ Auferte deos alienos. Aug⁹. Quid est qd ait? Et nũc auferte deos alienos q̃ sunt in vobis: ꝛ dirigite corda vestra ad deũ isrl'. Nõ eñ adhuc habebãt simulacra gentiũ: cũ supius obedientiã eoꝝ ꝓdicauerit. Aut vo si haberent post tantas legis cõminationes: illa eoꝝ ꝓspera non sequerent: cum sic vindicatũ sit in eos
S.7.a ꝙ vnus de anathemate furatus ẽ. De/
Geñ.35.a niqꝫ iacob dixit hoc eis q̃ cũ illo de mesopotamia exierant: vbi sic idola cole/
Ibi.31.c. bant/ vt et rachel paterna furaretur. Sꝫ post illã admonitionẽ iacob dederũt quę habebãt. vñ apparuit eum hoc dixisse: qꝛ sciebat eos habere. Post hãc vero admonitionẽ iesu/ nullus tale aliquid ꝓtulit. Non tamen putanduz est hoc illũ inanit̃ ꝓcępisse. Nõ eñ ait: Et nũc auferte deos alienos si qui sunt in vobis: sed oĩno tanqꝫ sciens esse/ q̃ sunt inquit in vobis. Sanctus ergo ꝓpheta in cordibus eoꝝ cogitatiões cernebat d deo et alienas a deo: ꝛ ipsas ammonebat auferri. Qui eñ talẽ cogitat deũ q̃lis nõ est: alienũ deuz ꝛ falsum in
F cogitatione portat. Quis est aũt q̃ sic cogitet deũ vt ipse est? Relinquit̃ g̃ fi/
2.Coꝛ.5.b delib⁹ q̃diu pegrinant̃ a dño auferre a corde suo phantasmata q̃ se cogitationibus ingerũt: velut talis/ aut talis sit deus q̃lis nõ est: et dirigere coꝛ ad illũ fideliter: vt quemadmodũ ꝛ q̃ntum vobis expedire nouit/ ipse se insinuet: donec absumat̃ omne mendaciũ. vñ dictũ
Ps.115.a. est: Omnis homo mendax. Et trãsacta
1.Coꝛ.13.d. non solum impia falsitate: sꝫ ipso speculo ꝛ ęnigmate: facie ad faciẽ cognoscamus eum. c ¶ Percussit ergo &c. Aug⁹. Et disposuit iesus testamentũ ad populum in die illo: ꝛ dedit illi legem ꝛ iudicium in silo corã tabernaculo dñi dei isrl': ꝛ scpsit verba hęc in libro legis dei: ꝛ accępit lapidem magnum: ꝛ statuit illum iesus sub therebinto ante dñm: ꝛ dixit ad populuz: Ecce lapis iste erit vobis in testimoniũ: qꝛ hic audiuit oĩa q̃ dicta sunt a dño q̃cunqꝫ locutus est ad vos hodie. et hic erit vobis in testimoniũ in nouissimis diebus cũ mẽtiti fueritis dño deo vestro. Hęc verba qui altius pscrutant̃/ nõ tantũ virũ tam insipientẽ putant: vt verba dei quę locutus est populo/ lapidem audisse crediderit: qui etiã si in hoiez effigiatus esset: aures haberet ꝛ nõ audiret. Sed p hunc lapidẽ illũ signi/
Ps.117.c ficauit q̃ est lapis offensionis: non credentibus iudęis ꝛ petra scãdali: quẽ reprobauerũt ędificãtes: ꝛ factus ẽ in caput angu
1.Coꝛ.10.a. li. De q̃ dicit̃: Bibebãt aũt de spũali ꝯseq̃nte eos petra. petra ãt erat christ⁹. Vñ petrinis cultr' ppl'm circũcidit ductoꝛ egregius: qui cũ illo etiã sepulti sunt: vt ꝓfundũ mysteriũ demonstraret posteris ꝓfuturũ. Sic ergo hunc lapidẽ visibiliter statutum debemus spũaliter accipe in testimonium futurum in/
Ps.80.c. fidelibus iudęis. i. mẽtiẽtibus. de q̃bus dicit̃: Inimici dñi mẽtiti sunt ei. Neqꝫ eñ frustra cuz moyses/ vel potius deus p eũ disposuisset ad populũ testamentũ qd erat in arca testamenti: ꝛ in libris legis tãta sacramẽtoꝝ ꝛ ꝓcęptoꝝ multiplicitate cõscript'/ dictũ est hic: Disposuit iesus testamẽtũ in die illa. Repetitio eñ testamẽti nouũ testamentũ significat. sicut Deuteronomiũ. i. scda lex ꝛ scdę tabulę. Multis eñ modis significatum est qd vno modo implendum fuit. Qꝛ autez sub therebinto statutus ẽ lapis hic: significat ꝙ virga ad petrã vt aqua ꝓflueret: ꝛ qꝛ

ꝓflueret: ꝛ qꝛ neqꝫ hic sine ligno statutus est lapis. Ideo autẽ subter: qꝛ nõ fuisset in cruce exaltatus/ nisi humilitate sbiectis. Vel ꝙ illo tpe quo id faciebat iesus naue/ adhuc obumbrãdũ mysteriũ fuit. Therebintus etiam medicinalẽ lachrymã exudat: q̃ arboꝛ a. Lxx. hic posita est. Alij vo quercuz posuerunt. G Mirum est ꝙ

domino: quia ipse ẽ deus noster.
a Dixitqꝫ iosue ad ppl'm: Non poteritis seruire dño: deus eñ sctũs ꝛ fortis ęmulatoꝛ est: nec ignoscet sceleribus vr̃is atqꝫ pctis. Si dimiseritl dñm ꝛ seruieritl dijs alienis/ ꝯuertet se ꝛ affliget vos atqꝫ subuertet: postqꝫ vobis ꝓstiterit bona. Dixitqꝫ ppl's ad iosue: Nequaqꝫ ita vt loqueris erit: sꝫ dño seruiem⁹. Et iosue ad ppl'm: Testes inq̃t vos estis: qꝛ ipsi elegeritis vob dñm vt seruiatis ei. Respõderuntqꝫ: Testes. Nũc ergo
b ait: auferte deos alienos de medio vestrũ: ꝛ inclinate corda vr̃a ad dñm deum isrl'. Dixitqꝫ ppl's ad iosue: Dño deo nostro seruiemus: ꝛ obediẽtes erimus ꝓcepti
c eius. Percussit g̃ iosue in die illo fędus: ꝛ ꝓposuit populo ꝓcępta atqꝫ iudicia in sichem. Scripsit q̃qꝫ oĩa verba hęc in volumine legis domini: ꝛ tulit lapidẽ pgrandẽ: posuitqꝫ eũ subter quercuz q̃ erat in sanctuario dñi: ꝛ dixit ad omnẽ populuz: En lapis iste erit vobis in testimoniuz/ ꝙ audieritis oĩa verba dñi quę locutus est vob/ ne forte postea negare veli/

Nico. de lyra

a ¶ Dixitqꝫ iosue ad ppl'm. Hic ꝯñr iosue oñdit eis difficultatẽ seruitutis dei/ dicẽs: b ¶ Nõ poteritis seruire dño. i. de difficili poteritis: qꝛ virtus est circa bonum et difficile. Et dixit hoc iosue considerans pronitatẽ populi ad malum/ ꝛ dei iusticiam ad puniendũ: et vt postea non possent negare ista fuisse ex eis explicata. c ¶ Testes inquit vos estis: qꝛ ipsi elegeritl vobis &c. Hic ꝯñr iosue ꝯsensum populi iteratum ꝓfessione cõfirmat/ cũ subdit̃: d ¶ Responderũtqꝫ: Testes. supple sumus. Et ideo ꝓfessione facta conclusit. e ¶ Nunc ergo ait: Auferte deos alienos. Et exponat̃ sicut sup. f ¶ Percussit ergo iosue in die illo fędus. i. renouauit fędus inter ppl'm ꝛ deum. g ¶ Et ꝓposuit populo ꝓcępta: q̃tũ ad moralia ꝛ cerimonialia. h ¶ Atqꝫ iudicia. q̃tũ ad iudicialia. i ¶ Scripsit quoqꝫ omnia verba hęc. i. hanc ꝓfessionẽ populi ꝛ obligationem iteratã/ ad fortius astringẽdũ populum ad seruiendum dño in futuro. k ¶ Et tulit lapidem. Hic ꝯñr iosue applicat signum sensibile ad memoriã huius facti in futurum/ cũ dicit̃: Et tulit lapidem pergrandem. sicut solet fieri in terminis terrarũ vel regnoꝝ q̃ statuunt̃ in signum diuisionis territoriorũ. l ¶ Posuitqꝫ eũ subter quercum &c. Videt̃ ꝙ in hoc fecerit contra legem: Deutero. xvj. d. Nõ plantabis lucum iuxta altare dñi. Qd soluunt aliqui dicẽtes: ꝙ vna arboꝛ nõ facit lucũ. Et hoc non valet: qꝛ ibidem subdit̃: Et omnẽ arborẽ. Ex quo patet intentio ꝓcępti: ꝙ nulla arboꝛ deberet tibi plãtari. Ideo dicũt alij: ꝙ inhibitũ erat plantare: non tñ prius existentem reseruare: arboꝛ aũt ista erat ibi anteqꝫ poneret̃ ibi altare dñi. Sed adhuc istud non videt̃ sufficere: quia ad hoc datum fuit illud ꝓcęptuz ne iudęi essent similes idolatris/ qui ꝓpe phana idoloꝝ habebant lucos ad luxuriam exercendam. ꝛ q̃tum ad hoc non videtur differre ibi plantare arbores de nouo: vl' plantatas prius dimittere. Et ideo dixit Ra. Sa. ꝙ vera littera est: Subter limen. Dictio eñ hebraica q̃ est ibi/ est equiuoca: ꝛ in vna significatione significat idem qd limen. ꝛ ꝯm ipsum lapis iste fuit positus ꝓpe ingressum sanctuarij: ꝛ nõ eleuabat̃ vsqꝫ ad limẽ superi⁹. Posset tñ dici ꝯm translationem nostram: ꝙ hic nõ accipit̃ sanctuarium dei ꝓ tabernaculo moysi. quia posituz erat in silo: sicut dictum est. S. xxviij. Josue autem fecit ista quę scribunt̃ hic in sichẽ: vt patet in textu vbi dicit̃: Et ꝓposuit populo ꝓcępta atqꝫ iudicia in sichẽ: q̃ locus bñ multo distat a silo. Et ideo sanctuariũ hic põt accipi ꝓ synagoga in qua cõueniebant habitatores illius loci causa oratiõis ꝛ audiẽdi verbum dei. qꝛ in singulis ciuitatibus ꝛ villis iudęi habebãt talia loca: licet haberẽt vnũ templũ tm̃ vel tabernaculũ anteqꝫ templũ esset factũ vbi fiebãt sacrificia. Sicut ptꝫ in euãgelijs vbi legunt̃ fuisse plures synagogę: vtpote in naçareth ꝛ capharnaum ꝛ alijs locis: stãte vnico templo in hierl'm. Tñ ante tẽpli ędificationẽ tpibus q̃bus arca nõ habuit stabilẽ mansionẽ/ licitũ fuit alibi offerre sacrificia votiua: nõ tñ debita: vt dictũ fuit Deut̃. vij. m ¶ En lapis iste erit vobis in testi. fęderis renouati cũ dño. ꝛ sicut lapis iste ẽ durabilis: ita ꝛ fędus istud debet esse ppetuũ. n ¶ Qꝛ audieritis omnia verba. In hebręo habet̃: Qꝛ audierit oĩa. s. ipe lapis. ꝓpter ꝙ dicunt hebręi aliq̃: ꝙ ad l'ram lapis audiuit: vtute tñ diuia. sꝫ hoc videt̃ ipossibile: qꝛ ꝙ lapis manẽs lapis habeat sensum auditus vel

cognitionẽ

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

A ¶ Mirū ē q saltē i his nouissimis vbis qb' pplm allocutus est/nō eos obiurgauit: qz his gētib' pepcerūt qs dñs oino pdē das esse pcepit. Sic em scptū est: Et factū est postq̄ iualuerūt filij isrl̄ 7 fecerūt chananeos obediētes: exterminio aūt eos nō exterminauerūt. Nā pmo id eos nō potuisse scptura testata est. Sz nūc postq̄ pualuerūt: ita vt facerēt eos obediētes/ q non etiā exterminauerūt: 5 pceptū dñi factuz est: qđ nō est cuiq̄ factū: cū iesus exercitū ducerat. An forte qz pus dixit eos scptura nō potuisse aū. s. q̄ pualerēt: etiā cū pualuissent timuisse credēdi sunt: ne forte paratos obedire si nō parcerēt/ acrius ex desperatiōe pugnare 5 se cōpellerent et eos supare nō possēt? Nūc g eis hūanū timorē dñs noluit iputari: 7 sic apparet in eo qdā subdefectio fidei: q si in eis fortis fuisset/ ea seqrent q iesū bellantē secuta sūt. Quia vo in eis non fuit tāta fides etiā cū pualuissent pugnare vsq̄ ad internitionē inimicoz ausi nō sunt: nō de malicia vl̄ supbia vl̄ 5tēptu dñici pcepti: sz d infirmitate animi. Vñ apl's: Alexander erarius multa mala mihi ostēdit: reddet illi dñs sm opa ei'. De illis aūt q nō malicia/ sz timore eū deseruerāt/ ait: in pma mea defensione nemo mihi affuit: sz oēs me derelinqrūt: qđ nō illis imputet.

2. Tio. 4. c

Post mortē. Ca. I. Isid. Historia libri iudicū nō pua mysterioz idicat sacra. Post iosue em succedūt iudices: sic post christū apli/ 7 ecclīaz rectores ad regēdos fideles: qs ipe ad spez pmissionis eterne pducit. Per oia autē in hoc volumine iudaici ppli delicta/ 7 seruitus clamorq̄ eoz 7 miseratio dei cōtinent. Multis em annis p pctis suis seruierūt/ 7 cōuersi liberati sūt. qz pctā nostra vires ho/

B

Nico. de lyra

✠ cognitionē aliquā videt iplicare 5dictionē. Itē q habeat actū secūdum q est audire/ 7 nō habeat actū pmū q est pncipiū hui' actus scdi/ videt impossibile: qz eiusdē ē act' pmus 7 scds. 7 accipit act' scds p opatiōe/ siue cōsistat in pati/ siue in agere: qz de hoc sunt varie opiniōes. sz audire/ sētire 7 itelligere: siue sint actiones eius q sentit vel intelligit: siue sint passiones eius ab obiecto: tñ necessario in sentiēte vel intelligēte reqrunt potētie sensitiue 7 intellectiue: q in lapide esse nō pūt. Ideo aliter pōt dici: q hic accipit lapis p hoibus existētibus circa lapidē illū. sic dr Deut. xxxij. a. Audiat terra vba oris mei. i. hoies habitātes i terra: sicut ibi expositū fuit. Et sm istū sensuz pcedit trāslatio nostra. sm em q dicit Hiero. in libro de optimo genere interptādi: Optima interptatio nō semp fit trāsferēdo verbū ex verbo: sz aliqñ melius est trāsferre sensum ex sensu. 7 sic est in pposito. a ¶ Et post hec. Hic vltimo agit de morte 7 sepultura iosue. Et ptz littera. Et occasione huius 5seqnter agit de sepultura ioseph/ cū dicit: b ¶ Ossa qz ioseph q tulerāt filij isrl de egypto. Hoc em iposuerat eis ioseph: vt habet Geñ. vl. c ¶ Sepelierūt in sichē. Hūc em locum dederat iacob ipsi ioseph: vt habetur Geñ. xlviij. d ¶ Quem emerat iacob a filijs emoz patris sichē centuz nouellis ouibus. In hebreo habet: Centū obolis. Et eodē modo habet Geñ. xxxiij. vbi fit mentio de ista emptione. Consequēter fit mētio de morte eleaçari sacerdotis/ cū dicit: e ¶ Eleaçar qq. Et de sepultura eius/ cum dicit: f ¶ Et sepelierunt eum in gabaad phinees filij eius. Successerat em phinees in hereditate patri sui: 7 ideo ille locus iaz dicebat ipsius phinees. In aliquibus autez libris interponit/ 7: dicendo sic: Et sepelierunt eū in gabaad phinees et filij eius. Et tūc mutat sententia: sz lyt/ nō est in hebreo/ nec in libris correctis.

¶ Postilla venerabilis magistri Nicolai de Lyra super librum Iosue finit.

tis/ 7 mētiri dño deo vro. Dimisitq̄ pplm singulos in possessionē suā. Et post hec mortu' ē iosue fili' nun seru' dñi/ cētū 7 decē ānoz: sepelierūtqz eū in finib' possessiōis sue in thānathsare q sita est in mōte ephrai a septētrionali pte mōtis gaas. Seruiuitqz isrl dño cūctis diebus iosue/ 7 seniorū q lōgo vixerūt tpe post iosue: 7 q nouerant oia opa dñi q fecerat in isrl. † Ossa qz ioseph q tulerāt filij isrl de egypto/ sepelierūt in sichē in pte agri quē emerat iacob a filijs emoz pris sichē centū nouellis ouibus: 7 fuit in possessionem filioz ioseph. Eleaçar qz filius aarō mortuus est: 7 sepelierūt eum in gabaad phinees filij eius/ que data est ei in mōte ephraim.

Finit liber Iosue.

Liber sophtim/ quē nos Iudicum appellamus incipit.

Capl'm I

Post mortē iosue consuluerūt filij israel dñm/ dicētes: Quis ascēdet añ nos contra chananeum: et erit dux belli:

¶ Postilla eiusdem super librū Iudicū incipit.

Suscitauit dñs iudices q liberarēt eos de vastātiū manibus: Iudic. ij. ca. Sic in libro Iosue (a q incipiūt libri historiales) agit d terre pmissiōis igressu: vl̄ potius de deo filios isrl in terrā pmissionis introducēte: ita in alijs libris historialib' agit de ppli isrl dictā terrā inhabitātis gubernatiōe vl̄ pgressu: vl̄ potius de deo dictū pplm gubernāte. qz sicut in tota sacra scptura deus absolute ē sbiectū: ita 7 in partialibus libris deus ē subiectū sub rōnibus cōtract?: sic dictū fuit ibidē. Deus autē pplm isrl gubernauit 7 direxit tripliciter. Primo p iudices vsq̄ ad saulem regē. Scdo p reges a saule vsq̄ ad babylonis transmigrationē. Tertio p pōtifices a reditu captiuitatis babylonice vsq̄ ppe tēpus christi: qñ iohānes hircanus q descēdit de machabeis primus post captiuitatē babylonicā iposuit sibi diadema regiū. De prima igitur gubernatiōe vel potius de deo primo modo gubernāte agit in hoc libro Iudicū: 7 hoc est quod dicit verbū preassumptū: Suscitauit dñs 7c. In quo tria tangunt. Primū est dei psidentis clemētia/ cū dicit: Suscitauit dñs. Secundū est medij obsequentis decentia/ ibi: Iudices qui liberarēt eos. Tertiū est populi gemētis indigentia/ ibi: De vastātiū manibus. Ad pleniorē intellectum istoz trium considerandū: q iudices qui rexerūt populū vsq̄ ad tēpus saulis regis nō regebāt p modū imperij seu alicuius dominij: sz tm̄ p moduz ministerij exhortationis 7 cōsilij. deus em retinuerat sibi istud dominiū. 7 ido cum filij isrl liberati essent p gedeonem de manib' madian: vt habetur. j. viij. capitulo. 7 ei dicerent: Dominare nostri tu 7 filius tuus 7 filius filij tui. Respondit: Nō dominabor vestri: nec dominabit in vos filius meus: sed dominabitur dominus. Et ideo propter tale dominium dei immediatuz facilius et frequētius condescēdebat dominus ad castigādum populum paterna correctione/ et ad liberādum materna consolatione: sicut patet intuenti huius libri decursuz. Cōsiderādū etiā: q licet deus posset oia imediate regere p seipm: tñ ad seruādū vniūsitatis pulchritudinē 7 ordinē/ regit inferiora p media. 7 sic populū isrl gubernauit p iudices tāq̄ p mistros idoneos 7 decētes: q ppter excellentiā vtutis q̄tū ad plures erāt qsi mediatores ipsius dei ad populū: 7 ppter affluentiā pietatis q populo in afflictiōe posito cōpatiebant/ erāt qsi mediatores ppli ad deū ipetrādo ei' auxiliū: 7 ppter ista dr. j. ij. ca. Cūq̄ dñs iudices suscitaret: in diebus eoz flectebat miscdia 7 audiebat afflictoz gemitus: 7 liberabat eos de cede vastantiū. De his vo tribus: videlz de diuinis condescensionibus 7 liberationibus populi ab afflictionibus 7 iudicum sustētationibus/ ē totus decursus huius libri: vt patet ex sequētibus. Primo igit p modū plogi pmittit materie huius libri breuis plibatio. Et scdo subdit historie narratio: ca. iij. Circa primū sciēdū q occasio suscitādi iudices fuit eo: q ppl's recedēs a dño affligebatur: 7 penitēs liberabat. Et ideo pmo in breui tāgit ppli trāsgressio. Scdo trāsgressiōis rephensio: in pn. ij. ca. Tertio materie huius libri plibatio/ ibi: Dimisit ergo iosue 7c. Circa pmū sciendū q opposita iuxta se posita magis elucescūt: ideo pmo ponit pfectus ppli laudabilis. Scdo defectus ei' culpabilis/ ibi: Manasses qz. Adhuc circa pmū pmo ponit pfect' iude. Scdo alioz/ ibi: Filij aūt cinei. Adhuc circa primū pmo ponit pfectus trib' iude in generali. Scdo ipsius caleb in speciali/ ibi: Pergēsq̄ iudas. Circa pmū dr: g ¶ Post mor. io. cō. fi. is. do. Quia expti fuerūt male accidisse eis qñ iosue icōsulto dño misit bellatores cōtra regē hai: vt habet Iosue. vij.

✠ Judas ascē

Marginalia: C — Trib' modis deus populū rexit. — † Geñ. 50. d Exo. 13. d 13. q. 2. hebros .§. itez ioseph moriens. 7. §. ecōtra. — Quō regebant pplm iudices. — D — Diuisio — Occasio suscitatiōis iudicum.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

Glo. ordi.

E · stra vires hostib⁹ p̄bēt: ⁊ qñ malū facim⁹ i ɔspectu dñi/ɔfortā/tur adūsarij nr̄i. i. demões. Cū āt ɔūtimur suscitat de⁹ iudices ⁊ saluatores. i. p̄ncipes ⁊ doctores: q̄s mittit in auxiliuʒ eoꝝ q̄ toto corde clamāt ad deū. ¶ Aug⁹. In fine libri iesu naue breuit̄ narrator porrexit historiā/q̄usq₃ filij isrl̄ ad colēdos deos alienos decliauert̄. In h̄ āt libro ad ordinē redit̄ quō ɔseq̄ntia gesta fuerint p⁹ mortē iesu naue. Nō ḡ ab illo tp̄e incipit liber q̄ pp̄ls ad colēda simlacra defluxit: sʒ a p̄orib⁹ iterpositꝭ tp̄ib⁹ q̄b⁹ ea gesta sūt post q̄ ad illa p̄uēit. a ¶ Judas ascēdet ⁊c̄. Aug⁹. Querit̄ vtrū aliq̄s hō iudas vocabat̄: an ipaʒ tribū de more sic appellauit. Sʒ illi q̄ iterrogauerāt/dñm ducē req̄rebāt. Vñ putat̄ vnius exp̄ssum hois nomē. Sʒ q̄r nō solet duces noīare sc̄ptura cū cōstituunt̄/nisi mēorata etiā origine parentū: et cōstat post iesum duces habuisse pplm isrl̄: q̄rū p̄m⁹ othoniel fili⁹ cenez: recte itelligit̄ nomē iude tribū iuda fuisse significatā. ab ipa em̄ voluit dñs īcipe ɔteri chananeos. Et cū pp̄ls d̄ duce īterrogaret: ad h̄ valuit r̄n̄sio dñi vt sciret deū noluisse ab. vniūso pplo bellari adūsum chananeos. Dixit ḡ: Judas ascēdet. ⁊ seq̄t: Et dixit iudas ad simeonē frēm suū/ trib⁹. s. ad tribū: nō em̄ adhuc viuebāt filij iacob: q̄ sic appellati sūt. Māifestū ē tribū iuda altcri⁹ sibi trib⁹ auxiliū postulasse: qd̄ redderet cū op⁹ eēt. b ¶ Dixitq₃ caleb Qui p. ⁊c̄. Aug⁹. Quicūq₃ p̄cusserit ciuitatē lr̄aꝝ ⁊ cepit eā: dabo ei filiam Jos. 15. d meā in vxorē. Hoc in libro iesu mēoratū ē. Sʒ vtrū iesu viuēte sit factū/et nunc recapitulatū: an post eius mortē postq₃ dictū est: Judas ascēdet ⁊ cepit iudas bellare ɔ̄ chananeos: in quo bello oīa hec gesta narrant̄: merito q̄rit̄. Sʒ credibili⁹ ē post mortē iesu factuʒ: tūc aūt p plepsim. i. p p̄occupationem mēoratū: sic ⁊ alia. Nūc em̄ cū res geste adūsus chananeos trib⁹ iude exponerent̄: ita se narratiōis ordo continet int̄ cetera iude facta bellica: de q̄ post mortē iesu dixit dñs: Judas ascēdet: ⁊ post hec ascenderūt filij iuda pugnare adūsus chananeū q̄ habitabat in montanis ad austꝝ ⁊ cāpestrē: ⁊ abijt iudas ad chananeū habitātē in hebrō: ⁊ exijt hebrō ex adūso. Nomē āt hebrō erat cariatharbe vel sepher: et p̄cussit sesai ⁊ achiman et tholmai/filios enach: et ascēderūt inde ad inhabitātes dabir. cui ante fuit nomē ciuitas lr̄arū. Et dixit caleb: Quicūq₃ p̄cusserit ciuitatem lraꝝ ⁊c̄. Cōstat ḡ ex h̄ ordine gestaꝝ rerū post mortē iesu h̄ eē factū. Cū ḡ ciuitates date ipsi caleb memorarent̄: accepta occasiōe narrator qd̄ postea gestum est p̄occupauit. Nec tñ h̄ frustra arbitror hoc de filia caleb data in victoris p̄miū bis scripturā memorasse. ☞ Nec potuit

Judicum Ca. I

¶ tribus iude.

a Dixitq₃ dñs: Judas ascendet: ecce a tradidi terrā in manu eius. Et ait iu b
¶ tribus. s. tribui.
das simeoni fratri suo: Ascēde mecū in sortē meā: ⁊ pugna ɔ̄ chananeum/
¶ cū opus tibi fuerit.
vt et ego pergā tecū in sortē tuā. Et abijt cū eo simeō. Ascēditq₃ iudas ⁊ tradidit dñs chananeum ac phereceū in manus eorū: et p̄cusserūt in beçech decē milia viroꝝ: inuenerūtq₃ adonibeçech i beçech ⁊ pugnauerūt ɔ̄ eū/ac p̄cusserūt chananeū ⁊ phereceū. Fugit autē adonibeçech/ c quē p̄secuti cōp̄hēderūt: cesis sūmita/ d tibus manuū eius ac pedū. Dixitq₃ e adonibeçech: Septuaginta reges f amputatis manuū ac pedū summitatibus collegebāt sub mēsa mea ciboꝝ reliq̄as: sic feci/ita reddidit mihi dñs. Adduxerūtq₃ eū in hierl̄m/⁊ g ibi mortu⁹ est. Oppugnantes ḡ filij h iuda hierl̄m/ceperūt eā: ⁊ p̄cusserūt in ore gladij/tradētes cunctā incen/ i dio ciuitatē. Et postea descendētes pugnauerūt ɔ̄ chananeū/q̄ habitabat in montanis: ⁊ ad meridiē in cāpestribus. † Pergēsq₃ iudas ɔ̄ cha/ k naneū q̄ hītabat in hebrō/cuius no/ l mē fuit antiq̄tus cariatharbe/p̄cussit sesai ⁊ † haimā ⁊ tholmai: atq₃ inde m p̄fectus abijt ad hītatores dabir/cuius nomen vetus erat cariathsepher id est ciuitas lr̄aruʒ. Dixitq₃ caleb: b † Qui p̄cusserit cariathsepher et vastauerit eā: dabo ei axā filiā meā vxorē. Cūq₃ cepisset eā othoniel filius cenez frat̄ caleb minor: dedit ei axā filiā suā ɔiugē. Quā p̄gētē in itinere monuit vir suus vt peteret a p̄re suo agrū. Que cū suspirasset sedēs in asino dixit ei caleb: Quid habes? At illa r̄ndit: Da mihi benedictionem: q̄r terrā arentē dedisti mihi: da ⁊ irri/
¶ Aug⁹. Lxx. redēptionē aq̄: t̄rā. s. d̄ cui⁹ fructib⁹ aquā redimeret: cui⁹ īopia erat in ill' regiōib⁹ ad q̄s nupta ducebat̄. a ¶ Aug⁹. Lxx. redēptionē excelsoꝝ ⁊ redēptionē hūiliū fluētoꝝ: subaudis: q̄ vl' in mōtanis vl' in cāpestribus fluūt.
guā aq̄s. Dedit ḡ ei caleb irriguum superius ⁊ irriguū inferius. Filij autē n

Nico. de lyra

☞ a ¶ Judas ascē. i. trib⁹ iude. hoc cōiter exponit̄ sic: q̄ iudas instituebat̄ dux in bell' filioꝝ isrl̄ generalit̄. sʒ h̄ nō bñ ɔsonat seq̄nt̄ib⁹: q̄r aioth/barach/gedeō ⁊ iepthe fuerūt duces exercit⁹ in magnis p̄liis q̄ tñ nō fuerunt de tribu iuda. Et iō alit̄ exponūt hebrei: q̄ p h̄ qd̄ d̄r hic: Judas ascen. intelligit̄ q̄ tribus iuda p̄ma expugnaret aduersarios in sorte sua. Vñ subdit̄: b ¶ Et ait iudas simeo. fra. suo ⁊c̄. Trib⁹ em̄ simeō habuit sortē iux̄ tribū iuda: p̄pter qd̄ aliq̄ ciuitates de p̄te iude fuerūt adiūcte sorti trib⁹ simeō: vt dictū fuit Josue. xv. ⁊ p̄pt̄ h̄ erat magꝭ ɔueniēs q̄ iuuarēt se mutuo. Cetera patēt vsq₃ ibi: d ¶ Cesis sū. ma. ei⁹ ac pe. In hebreo hr̄: Cesis pollicibus ⁊c̄. tales em̄ inepti reddunt̄ ad p̄liū. e ¶ Dixitq₃ ado. Septuagīta re. āpu. ma. ac pedū sū. ⁊c̄. Hoc fecerat iste adonibeçech ex magna crudelitate ⁊ sup̄bia/ad ostentationem victoriaꝝ quas habuerat. g ¶ Adduxerūtq₃ eū i hie. in exercitu suo. h ¶ Oppugnan. ⁊c̄. hie. nō totā sʒ p̄tē ei⁹: q̄r fortaliciū vbi manebat hiebuse⁹ ñ fuit expugnatū vsq₃ ad tp̄s dauid: vt dictū fuit Josue. xv. i ¶ Tradētes cū. icē. ci. locutio ē hyp̄bolica: q̄r p̄s ei⁹ remāsit icōbusta: vt dictū ē. sic aliq̄n d̄r: tota ciuitas vadit ad tale spectaculū: lʒ aliq̄n maior p̄s remaneat. k ¶ Pergēsq₃ iu. ɔ̄ cha. Hic ɔ̄nr agit̄ de p̄fectu trib⁹ iude in spāli. s. ipsi⁹ caleb. cui assignata fuit hebrō specialit̄: vt hr̄ Josue. xiiij. l ¶ Cui⁹ nomē fuit an. ca. i. ciuitas q̄ttuor. p̄pt̄ q̄ttuor p̄riarchas ibi sepultos: vl' p̄pt̄ q̄ttuor gigātes ibidē cōmorātes: vt dictū fuit Josue. xiiij. ⁊ Gen. xxiij. m ¶ Per. se. ⁊ achi. ⁊ thol. Isti fuerūt tres gigātes magna fortitudine p̄diti: ⁊ pat̄ eoꝝ fuit q̄rt⁹ noīe enach. Cetera patēt ex dictis Josue xv. vbi eadē s̄nīa ⁊ q̄si eadem v̄ba ponunt̄. n ¶ Filij aūt cinei cogna. moysi. Hic pōit̄ p̄fect⁹ alioꝝ. ⁊ p̄rio ɔūsoꝝ ad iudaismū/cū d̄r: Filij aūt cinei cog. moysi. Dicūt cōit̄ expositores: q̄ iste fuit filius ietro q̄ ad p̄/ ☞ ces moysi

Diuisio.

Allegorice.

a ¶ Dixitq₃ dñs: Judas ascen. Allegorice. Per iudā significat̄ dñs nr̄ iesus christus: q̄ s̄m carnē ē d̄ tribu iuda: put declarat̄ Mat. j. et Ro. j. d̄r d̄ ipo: q̄ fact⁹ ē ei ex semie dd̄ s̄ʒ carnē. ipe nāq₃ p nob' ascēdit crucē: ⁊ ibi debellauit chananeū. i. hūani generꝭ inimicū cū satellitib⁹ suis. c ¶ Fugit aūt ado. q̄ iterp̄tat̄ dñs fulguꝛꝭ: p̄pt̄ qd̄ significat diaboluʒ q̄ fideles nitit̄ ictu fulgurꝭ p̄cutere/inducēdo eos ad pctm̄ mortale: qd̄ fetet corā deo ⁊ angelis sic ignis fulguris. hūc aūt fugauit christus. f ¶ Septuaginta reges ⁊c̄. Per septuaginta reges q̄s adonibeçech tenebat captiuos/significant̄ hoīes de septuagīta idiomatibus q̄s diabolus tenebat iclusos q̄s christus p v̄tutē sue crucis liberauit.

Moraliter. Cōfessio duplex.

¶ Moraliter aūt p iudā q̄ iterp̄tatur confessio/significat̄ quilibet confitens. Est autē duplex confessio. s. pro priorū peccatoꝝ: ⁊ diuine laudis. Et vtraq₃ confessio p̄cedere debet in expugnatione demonis et vitiorū. de q̄ dicit Seneca. Pacem habete cū hominibus: et cum vitijs bellum. Et p̄pter duplicem confessionem p̄dictaʒ bene q̄rit̄. Quis ascendet ante nos ⁊c̄. R̄ndet dñs: Judas ascendet. Sequitur: Et ait iudas simeoni fratri suo: Ascēde mecū. Per symeonem qui audiens interp̄tatur/obedientia diuinis p̄ceptis et ecclesie significat̄: que cum confessione peccatoꝝ et laudis diuie debet adiungi in demonis et vitioꝝ expugnatione. Et sic adonibeçech p quē vt dictum est/demon significat̄ cū suis satellitibus superat̄. k ¶ Pergensq₃ iudas contra chananeū qui habitabat in hebron ⁊c̄. Moralitas autem huius historie posita est supra Josue. xv.

a ¶ Nec potuit de. ⁊c. In h ipso fuit dñs cũ iuda. restrigit em̃ de' p/ piti' etiã in cordib' suoꝝ scõꝝ nimie ꝓspitatis excessũ: vt in vsus eoꝝ cõ/ uertat inimicos nõ solũ qñ vicunt/ sz etiã qñ metuũt. Illud ad cõmen/ dãdã suã largitatẽ: h ad repmẽdam eoꝝ elationẽ. Inimic' em̃ sctõꝝ ẽ an gel' sathanę se quẽ sibi datũ ad cola phiçãtẽ dic aplꝯs: Ne magnitu. re/ uelationũ extollar ⁊c. b ¶ Hiebu seũ aũt ⁊c. Aug'. Supi' legit ea/ dẽ ciuitas a iuda capta/ ⁊ incẽsa ⁊ in terfectis in ea hiebuseis. Sz sciẽdũ est hãc ciuitatẽ cõem habuisse duas trib'/ iudã ⁊ beniamĩ: sic oñdit diui sio t̃raꝝ quã fec iesus. Ipa ẽ em̃ hie bus/ q̃ ⁊ hierl'm. iõ hę duę tribus re/ mãserũt ad tẽplũ dñi qñ cętere (exce pta tribu leui/ q̃ sacerdotalis fuit: ⁊ t̃ras in diuisione nõ accępit) sepaue rũt se a regno iuda cum hieroboaz.

Sciẽdũ ẽ q̃: a iuda ciuitatẽ captã eẽ ⁊ icẽsã/ int̃fect' q̃ illic repti fuerãt. sz nõ oẽs hiebuseos extictos: vel q2 ex̃ ciuitatẽ erãt: vel q2 fugere pote/ rãt. Quos hiebuseos admissos eẽ a filijs beniamĩ: qb' cũ iuda ciuitas il/ la erat cõis in ea sil' hitare. Qđ q̃ di ctũ ẽ: Nõ hereditauer̃t hiebuseũ fi/ lij beniamĩ: itelligẽdũ ẽ: ꝙ tributari os facere nõ potuerũt/ vl' noluerũt. aut nõ hereditauer̃t hiebuseũ: q2 nõ sine illo tenuer̃t t̃rã quã possidebãt. c ¶ Manasses q̃z ⁊c. Aug'. Et nõ hereditauit manasses bethsan/ q̃ est scythaꝝ ciuitas: ipa hodie ꝓhibe tur citropol' dici. Põt autẽ mouere quõ in ill' ptib' multũ a scithia diui/ sis põt esse scythaꝝ ciuitas. Sz sil'r põt mouere: quõ tã lõge a macedo nia alexãder macedo ꝯdiderit alexã driã ciuitatẽ: qđ vtiq3 fec lõge lateq3 bellãdo: ita etiã scythę hanc ꝯdere potuerũt. Nã legit' i historia gẽtiũ vniuersã pene asiã scythas aliqñ te nuisse. d ¶ Artauitq3 amorrę/ os fi. dã in mõte: nec de. Aug'. Et cõtribulauit amorrę' filios dã in mõte: qm̃ nõ ꝑmisit eos descendere in vallẽ ⁊c. Hoc aũt in libro iesu na ue ꝑoccupãdo memoratum est: hic autem recapitulãdo.

2. Co. 12. b

Hierl'm cõ/ munis dua b' tribub'.

Nico. de lyra

*Ces moysi venit cuz filijs isrl' ad terrã ꝓmissiõis: vt hꝫ Nu. x. Et vo/ catus fuit cin/ vel cine' ⁊ obab. He brei dicũt ꝙ iste fuit ipsemet iethro socer moysi: sic declaratũ fuit pleni us Nu. x. vñ vbi đr hic/ cognati mo ysi: i hebręo habetur/ soceri moysi. a ¶ Ascẽderũt de ciuitate pal/ marũ. q̃ est hiericho. nõ ꝙ hitarent in ciuitate q̃ erat destructa: nec fuit reędificata vsq3 ad tp̃s regũ isrl': ꝓ/ ut dictũ fuit Josue. vj. sz hitabãt in territorio qđ fuerat illius ciuitatis. b ¶ Cũ filijs iuda in de. Dicũt hebręi ꝙ illuc iuerũt ad manẽdũ vt addiscerent legẽ ab othoniel: q̃ erat edoct' in ea. c ¶ Abijt ãt iudas Hic ꝯñr agit' đ ꝓfectu trib' simeõ. Et ptz lr̃a vsq3 ibi: d ¶ Vocatũ/ q3 ẽ nomẽ vrbis hor. i. anathe/ ma. Hoc nõ ẽ in hebręo: sz additũ fuit a trãslatore nr̃o/ ad oñdendũ si/ gnificationẽ huius nõis horma: de cuius signifi

cinei cognati moysi ascenderũt de ciuita/ a te palmaꝝ cuz filijs iuda in desertũ sortis b eius qđ ẽ ad meridiẽ arath: ⁊ habitauerũt cũ eo. Abijt aũt iudas cũ simeone fratre c suo: ⁊ ꝑcusserũt simul chananęũ qui habi/ tabat in sephat: ⁊ interfecerũt eũ. Voca/ d tũq3 est nomẽ vrbis horma: id est anathe/ ma. Cępitq3 iudas gaçã cũ finibus suis: e ⁊ ascalonẽ atq3 accaron cũ terminis suis. Fuitq3 dñs cũ iuda: ⁊ montana possedit. a Nec potuit delere hitatores vallis: q2 fal f catis curribus abũdabãt. †Dederũtq3 ca g leb hebrõ sic dixerat moyses: q̃ deleuit ex h b ea tres filios enach. Hiebuseũ ãt hitatorẽ i hierl'm nõ deleuerunt filij beniamin: hita/ uitq3 hiebusę' cũ filijs beniamĩ in hierl'm vsq3 in pñtẽ diẽ. Domus q̃z ioseph ascẽ/ k dit in bethel: fuitq3 dñs cũ eis. Nã cũ ob/ siderẽt vrbẽ q̃ ꝑus luça vocabat': viderũt hoiez egredientẽ de ciuitate/ dixerũtq3 ad eũ: Oñde nob introitum ciuitatis: ⁊ facie/ l mus tecũ misericordiã. Qui cum oñdisset eis/ ꝑcusserũt vrbẽ in ore gladij: hoiez aũt m illũ ⁊ oẽz cognationẽ eius dimiserũt. Qui dimissus abijt in terrã ethim: ⁊ ędificauit ibi ciuitatẽ: vocauitq3 eã luçã/ q̃ ita appel c lat' vsq3 in pñtẽ diẽ. Manasses q̃z nõ de/ n leuit bethsã ⁊ canach cum viculis suis: ⁊ habitatores dor ⁊ iebblaã ⁊ mageddo cũ viculis suis: cępitq3 chananęus habitare cũ eis. Postq3 aũt ꝯfortatus est isrl': fecit o eos tributarios/ ⁊ delere noluit. Ephraim etiã nõ interfecit chananęũ qui habitabat in gaçer: sed habitauit cum eo. Zabulon nõ deleuit habitatores tethron ⁊ naalon: sed habitauit chananęus in medio eius: factusq3 est ei tributarius. Aser quoq3 nõ deleuit habitatores accho ⁊ sidonis/ alab et achaçib/ et amma/ et aphech ⁊ roob: ha/ bitauitq3 in medio chananęi habitatoris illius terrę/ nec interfecit eum. Neptalim quoq3 nõ deleuit habitatores bethsames et bethanath: et habitauit inter chananę/ um habitatorem terrę: fuerũtq3 ei bethsa/ d mitę et bethanitę tributarij. Artauitq3 a/ p morręus filios dan in mõte: nec dedit eis locum vt ad planiora descenderẽt: habita uitq3 in mõte hares/ quod iterpretatur te/ statio: in hailon/ et salabim. Et aggraua q ta est manus domus ioseph: factusq3 est

a ¶ Aug. Hoc in libro iesu dictũ est: q2 illo viuo factũ est: sz hic recapitulãdo memoratũ est/ cuz de tribu iuda vnde fuit caleb loquerect' scriptura.

a ¶ Lxx. Et nõ hereditauit manasses bethsan/ q̃ ẽ scy/ thaꝝ ciuitas: neq3 filias ei'. i. ciuitates quas ipsa tanq3 metropolis instituerat.

a ¶ Aug'. Idem pene in iesu naue ⁊ eisdem vbis đr. ideo aut hic per anacephaleosin dicitur: aut hic ꝑ ꝓle/ psin dictũ ẽ. i. aut h recapitulãdo/ aut illic ꝑoccupãdo.

¶ al's albia.

† Josue. 14. d.

cuius significatiõe dictũ fuit ple nius Josue. vj. et Leuit'. vlti. tñ hic accipit' ꝓ destructiõe ꝑfecta: q2 ciuitas ista fuit fũdit' euersa. e ¶ Cępitq3 iudas. Hic reu/ tit' sc̃ptura ad describendũ ꝓfe/ ctũ iudę/ cum dicit': Cępitq3 iu das ga. ⁊c. Nõ ẽ intelligẽdũ ꝙ cęperit tũc istas ciuitates q̃ erãt philistinoꝝ: sz accępit aliq̃ perti nẽtia ad istas ciuitates. ⁊ ꝓ tan to dicit' eas accępisse: q2. ĩ. iij. ca. dicit'/ ꝙ quinq3 satrapę philisti/ noꝝ remãserũt ad exercendum isrl': quoꝝ aliq̃ ꝑerãt ciuitatibus istis: ꝓut ptz. j. Regũ. vj. Vel si dicat' ꝙ iudas tũc cępit ciuita tes istas/ ꝓut sonat littera: opor/ tet dicere ꝙ philistęi recuꝑaue/ rũt eas: q2 ibi dñabant' tpe heli: vt dicit'. j. Regũ. v. f ¶ Nec potuit delere habitatores vallis: quia falcatis curri/ bus abundabãt. Erãt em̃ ar/ mati isti currus vncis ferreis ad modũ falcis scindẽtibus: vt di/ ctum fuit Josue. xvij. g ¶ De/ der̃tq3 caleb hebrõ. Hoc hꝫ plenius Josue. xiiij. h ¶ Qui deleuit ex ea tres fi. enach. Isti sunt tres gigãtes sup̃ nomi nati. i ¶ Hiebuseũ aũt. Hic agit' de filijs beniamin/ cũ dicit': Hiebuseũ ⁊c. ñ dele. Quia ñ potuerũt ꝓpter fortitudinẽ po/ puli ⁊ loci: vl' q2 noluerũt ꝓpter iuramentũ fęderis initi int' abra am ⁊ abimelech/ a quo descẽde rũt illi hiebusęi: sicut dictuz fuit Josue. xv. in fine. k ¶ Dom' quoq3 ioseph. Hic agit' de ꝓ/ fectu filioꝝ ephraim/ cũ dicitur: Fuitq3 dñs cũ eis. Et sequit': l ¶ Ostẽde nobis introitũ ciuitatis. Dicunt em̃ hebręi ꝙ habebãt introitũ ⁊ exitũ subter raneũ exneis occultũ. m ¶ Ho minẽ aũt il. ⁊ oẽz cog. ei' di Parcẽtes ei: sic filij isrl' peꝑcer̃t raab ⁊ cognatiõi eius: vt hꝫ Jo sue. vj. ⁊ dauid puero q̃ duxit eũ ad cuneuz amalechitaꝝ: vt hꝫ. j. Reg. xxx. n ¶ Manasses q̃z. Hic ꝯñr describit' defect' filioꝝ isrl' culpabil'/ cũ đr: o ¶ Post/ q3 ãt cõ. ẽ is. fec eos tri. ꝓpt' cu piditatẽ tributi: ⁊ in h fecit ꝯ ꝑ/ cęptũ dñi q̃ ꝑcęꝑat eos occidi ⁊ deos eoꝝ extermiari: vt habet' Nu. xxxiij. et Deut'. vij. ⁊ eodez mõ intelligẽdũ ẽ in seq̃ntibus đ his qui facti sunt tributarij ipsi ephraĩ/ çabulõ/ aser ⁊ neptalim: q2 noluerũt eos occidere ꝓpt' cu piditatẽ tributi: in h trãsgredic/ tes ꝑcęptũ dñi: vt dictũ ẽ. ⁊ ptz littera vsq3 ibi: p ¶ Artauitq3 amor. fi. dã. ꝓpt' pctã sua nõ potuerunt cõueniẽter dilatari. q ¶ Et ag. ẽ ma. d. io. Hoc ex ponit' dupl'r. Vno mõ actiue vt man'. i. ptãs dom' ioseph ꝑua/ uerit inimicos et redegerit eos sub tributo. Alio mõ passiue: vt ptãs eius sit depssa/ ⁊ aduersarij redegerint domũ ioseph sub tri buto. Nec apparet plane ex te xtu qđ istoꝝ intelligat'.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

Ascēditq̃ angelus dñi. Aug⁹. Et ascē/dit angelus dñi sup claumos mōtē. Scptor h̃ noīe appellauit locū: q2 postea scripsit. Qñ em̄ angelus dñi sup eū ascēdit/nondū sic vocabat̃: a ploratione em̄ nomē accepit/que grece κλαυμοσ dicit̃. Ibi em̄ ppl's fle/uit cū audisset ab angelo verba domi/ni vindicantis in eos ꝙ inobedientes fuissent: q2 non exterminauerūt ppl'os ꝰm p̃ceptū eius q̃bus p̃ualuerūt: eligē/tes eos tributarios facere q̃ ꝑdere/si/cut dñs iusserat. Qḋ siue contempto dei mādato/siue timore fecerint (ne ho/stes cōtra se acrius pugnarēt ꝓ salute obtinēda: q̃ ꝓ tributo nō dando) sine dubio peccauerūt: vel spernēdo dei p̃/ceptū: vl' non p̃sumēdo ꝙ eos posset q̃ p̃cepat adiuuare. Quod ideo ꝑ iesum noluit eis dicere. si tñ adhuc eo viuēte iam fieri p̃ceperat/ꝛ non potius p̃occu/pādo mēoratū fuerat: qḋ illo mortuo fieri cepit: q2 h̃ oībus voluit exproba/re ꝑ angelū. Nondū aūt oēs id fecerāt viuēte iesu: ꝛ si aliq̃ forte iaꝫ ceperant. Credibili⁹ est tñ nihil tale incepisse vi/uēte iesu: tātūq̃ terrarū sub illo tenuis/se filios isrl': q̃ntum eis ad consedendū sufficeret: q̃uis in sortibus suis habe/rent vnde crescendo ꝛ cōualescēdo ad/uersarios exterminarēt. Proinde post mortē iesu postq̃ p̃ualuerūt: maluerūt hr̃e tributarios ꝰm voluntatē suam q̃ ꝑdere ꝰm voluntatē dei. Ideo ad illos corripiendos angel⁹ dñi missus ē. Qḋ ꝟo memoratuꝫ est in libro iesu/ magis puto p̃occupatū qḋ post mortē suā fa/ctum vel futurū ipse nouerat ꝓpheti/co spū: si ab illo liber scriptus est q̃ ap/pellat̃ iesus naue: vel si ab illo iā factū esse sciebat post mortē iesu/qḋ ibi p̃oc/cupādo memorauit. b ¶ Quobrem noluī delere. Aug⁹. Hinc intelligi/mus q̃dā ex ira dei venire peccata. Ut em̄ dij gentiū int̃ q̃s non exterminatas israelite habitare voluerūt/eēnt eis in scādalū. i. facerēt eos scādaliçari in ꝺo suo: eo ꝙ offenso viuere indignans cō/minatus ē de⁹. qḋ manifestū ē magnū esse pctm̄. c ¶ Dimisit ergo iosue. Hoc ꝑ recapitulationē iterat̃. Nā ꝛ mors iesu naue in hoc li/bro memorat̃: vt tanq̃ ab exordio breuit̃ cūcta insinuent̃/ex q̃ dedit eis dñs terraꝫ: ꝛ quō sub iudicibus vixerint: vel q̃ ꝑpessi sunt: ꝛ iteꝝ redit̃ ad iudicū ordinē ab eo ꝙ p̄mus ē cōstitutus. d ¶ Seruierūtq̃ dño. Adam̄. Et seruiuit ppl's dño oībus diebus iesu: ꝛ oībus diebus senioꝝ suoꝝ/q̃ lōgioꝝ dieꝝ fuerūt post iesum. Scienduꝫ est: q2 q̃sq̃ sibi p̃stat vt in bonis diebus sit/an in malis: ꝛ habeat dies iesu/vel iustoꝝ/aut impiorū. Si em̄ intelligamus lumē verū: qḋ illuminat omnē hoīeꝫ venien/tē in hūc mundū: ꝛ p̃beamus ei aīas nr̃as ad illuminandū: aut si oriat̃ nobis sol iusticię/ꝛ illuminet mūdū aīę nr̃ę: habem⁹ di/es iesu christi dies salutis. Si q̃s ꝟo recepit luceꝫ q̃ extinguit̃ cōtrariā veritati/ꝛ ab ea illumiātus fuerit: habebit dies/sꝫ ma/los: ꝛ nō erit in diebus iesu/sꝫ in dieb⁹ manasse vl' pharaōis vl' cuiuslibet pessimi. Deniq̃ in dieb⁹ achaç regis pessimi/nō po/tuit esaias videre dñm sabaoth/sedentē sup thronū excelsū: sꝫ mortuo rege nequā cui⁹ erāt dies mali/vidit visionē dei. Cum aūt ḋr in scp̄turis/dies illi⁹ vl' illi⁹: nō significat̃ tp̄s vitę ipsius. vñ: Orieẗ in diebus eius iusticia et multitudo pacis: vsq̃quo extollat̃ luna. Qḋ si accipimus: q2 in dieb⁹ q̃bus saluator mo/rabat̃ in terris/dies erāt iusticię ꝛ pacis: Quō ꝓbabim⁹ dies iusticię ꝛ pacis ortos eē: his q̃ eū crucifixerūt: ꝛ aduentuꝫ eius nō receperūt? Aut quō multitudo pacis in dieb⁹ ei⁹ fuit apud eos q̃ eū in mortē falsis criminib⁹ tradiderūt? Quō hi dies pa/cis ꝛ iusticię habuerūt: in q̃ꝝ mētibus tenebrę iniq̃tatis ꝛ furo/ris ꝟsabant̃. Deniq̃ q2 nō sūt nūc dies illi: nō orit̃ iusticia: nec multitudo pacis christi apud fideles. Magis ḡ q̃sq̃ ex ꝯūsati/one vitę dies sibi iniq̃tatis ꝛ belli/vl' iusticię ꝛ pacis acquirit. vñ: Timētib⁹ nomē meū: orieẗ sol iusticię: vt faciat eis. s. dies iusticię/dies iesu. De ip̄is aūt ḋr: q2 occidet eis sol iusticię: in q̃/bus. s. iusticia dormit/ꝛ tenebrę iniq̃tatis oriunt̃. Et alibi ecō/trario: Pax m'ta diligētib⁹ nomē tuū: ꝛ nō ē illis scādalū. Ha/bēt ꝛ impij lucē suā/ex qua oriunt̃ eis dies mali. vñ: Lux iust' semꝑ: lux aūt ipioꝝ extingueẗ. Nescio si tā inepte q̃s itelligat: vt putet eē aliquā substantialē lucē/aliā q̃ ipioꝝ dicat̃: ꝛ aliā q̃ iustoꝝ: qḋ fieri nō pōt. Una est em̄ lux mūdi a deo facta q̃ oibus cōiter ꝛ eq̃li/ter lucet. Sꝫ sciendū: ꝙ anima nostra/ aut vero lumine illuminat̃ qḋ nō extin/guit̃. i. christo. aut si nō habet in se hoc lumē eternuꝫ: tempali ꝛ extinguibili il/luminat̃ ab illo. s. qui transfigurat se in angelū lucis: ꝛ falsa luce illuminat cor/pctōris/vt videant̃ ei vera bona esse q̃ caduca sūt. Hoc lumine illuminant̃ q̃ sūmū bonū voluptatē dicūt: q̃ diuitias/ honores se

Marginal references: Job.1.a; Ps.71.b; Mal.4.a; Hiere.15.b; Amos.8.c; Ps.118; Job.18; 2.Cor.

Ascēditq̃ āgelus dñi de galgalis ad locuꝫ flentium/ꝛ ait: Eduxi vos de egypto: ꝛ itro duxi in terrā ꝓ q̃ iuraui prib⁹ vr̃is: ꝛ pollicit⁹ sum vt nō facerē irrituꝫ pactū meū vobiscū in sempiternū: ita dūtaxat vt non feriretis fędus cum habitatoribus terrę huius/ꝛ aras eoꝝ subuerteretis: ꝛ noluistis audire vocē meā. Cur hoc fecistis? Quobrem nolui delere eos a fa/cie vestra vt habeatis hostes/ꝛ dij eorum sint vobis in ruinā. Cumq̃ loquereẗ angelus dñi hęc verba ad omnes filios isrl': eleuauerunt vocē suā ꝛ fleuerunt. Et vocatum est nomē loci illius/locus flentiuꝫ siue lachrymarū: immolauerūtq̃ ibi hostias domino. Dimisit ergo iosue populum: ꝛ abierunt filij isrl' vnusq̃sq̃ in possessionē suā vt ob/tinerent eam: seruierūtq̃ domino ei tributari⁹. Fuit āt termin⁹ āmor/rei ab ascēsu scorpiōis petra ꝛ su/periora loca. Ca. II

a ¶ Beatus qui seruit domino in diebus ie/su: qui verbo ꝛ sapientia eius illuminat̃: qui preceptis eius ꝛ doctrina illuminatur. ¶ be/ne placentes.

Nico. de lyra

Ascēditq̃ āgelus dñi. Ca. II Hic ꝯñr describit̃ trāsgressiōis rep̄hēsio. Et dicūt hebrei/ꝙ iste angel⁹ fuit phinees. Tū q2 angelus interp̄tat̃ nunci⁹: ipse aūt fuit missus a deo ad arguendū ppl'm de trāsgressione mandatoꝝ eius eo mō q̃ sequit̃. Tū q2 hebrei dicūt ip/sum fuisse angelū in corꝑe hūano assū/pto apparentē: sic̃ dictuꝫ fuit Josue. ij. Expositores aūt catholici dicūt: ꝙ nō fuit phinees: sꝫ angelus a deo specialit̃ missus. ꝛ hoc videt̃ verius: q2 ꝙ phi/nees fuerit angelus/falsum ꝛ fictum vi/det̃: q2 scriptura vbiq̃ de eo loquit̃. sic̃ de homie puro ꝛ mortali. Q2 aūt ille q̃ apparuit hic fuerit hō purus: falsum vi/det̃ vt magis apparebit ex seq̃ntibus. Dicendū igit̃: ꝙ iste fuit āgelus specia/lit̃ a deo missus: ad rep̄hēdēdum filios isrl' de trāsgressionibus suis: ꝛ appa/ruit sic ꝙ eius apparitio fuit nota ppl'o. Et primo apparuit in galgalis: vbi filij isrl' fuerūt circūcisi post transitū iorda/nis: vt habet̃ Josue. v. Et inde transtu/lit se ad aliū locū/q̃ ḋr hic locus flentiū ꝑ anticipationē: q2 sic vocatus ē locus ille: ex h̃ ꝙ ppl's post rep̄hēsionē angeli ibi fleuit: vt postea dicit̃. b ¶ Et ait: Eduxi vos de egypto ꝛc̃. Ex h̃ ptꝫ ꝙ fuit vere āgelus: q2 lo/quit̃ in ꝑsona dei: sic̃ angelus loq̃bat̃ moysi. qñ aūt hoīes san/cti ꝛ ꝓphetę denūciabāt mādatū dei/cōmuniter p̃mittebant. Hęc dicit dñs: vl' aliq̃d ꝯsile: qḋ nō fecit iste: sꝫ absolute dixit: Eduxi vos de egypto. Et ꝓpter hoc angelus sic loquens aliq̃ñ deus/aliq̃ñ āgelus noīat̃: vt dictū fuit Exo. iij. ca. ita dū/taxat: q2 ꝓmissiōes dei de bono futuro intelligēdę sunt sub cō/ditiōe si hoīes fideliter seruiēt deo. c ¶ Ut nō feriretis fę/dus ꝛc̃. vt habet̃ Nu. xxxiij. ꝛ Deut̃. vij. d ¶ Et noluistis audire vocē meā. vt ptꝫ ex dictis ca. p̃ce. e ¶ Ut habea/tis hostes ꝛc̃. Ly vt/ nō teneẗ h̃ causaliter/sꝫ ꝯsecutiue tm̄. q2 ex h̃ ꝙ filij isrl' trāsgressi sunt p̃ceptū dñi: ꝯsecutū ē illud maluꝫ sup eos. g ¶ Immolauerūtq̃ ibi hostias dño. Ex hoc etiā apparet ꝙ fuit vere āgelus dñi ille q̃ apparuit ibi: q2 ex q̃ fuit fixū tabernaculū dñi in sylo: nō erat licitū filijs isrl' offerre hostias alibi: vt dictū fuit Josue. xxij. nisi ex speciali reuelatiōe diuīa: vl' apparitiōe āgelica. sic̃ manue obtulit sacrificiū qñ an/gelus sibi apparuit: vt hr̃. j. cap̄. xiij. h ¶ Dimisit ḡ iosue. Hic ꝯñr ponit̃ materię hui⁹ libri breuis p̃libatio: vbi p̄mo po/nit̃ fęder' ppl'i ad deū ꝑ iosue renouatio. Scḋo renouati trās/gressio/ibi: Et surrexert. Tertio trāsgressiōis punitio/ibi: Ira/tusq̃ dñs.

Moralit̃. a ¶ Ascēditq̃ āgel⁹ dñi ꝛc̃. Per istū āgelū q̃ de pctis cōmissis arguit ppl'm/significat̃ bon⁹ p̃lat⁹: vl' p̃dica/tor arguēs efficacit̃ pctā ppl'i: ꝛ eū deducēs vsq̃ ad lachrymas vere ꝯtritiōis. Jō sb̃dit̃: f ¶ Cūq̃ loq̃. āge. dñi ꝟba hec ꝛc̃. Et q2 nō sufficiūt lachrymę ꝯtritiōis ḋ cōi cursu/nisi seq̃nt̃ opa satisfactionis. iō sb̃dit̃: g ¶ Immolauerūtq̃ ibi ho/stias dño. Uñ dic̃ apl's Ro. xij. a. Obsecro vos ꝑ miscḋiam dei: vt exhibeat' corꝑa vr̃a hostiā viuētē sctāꝫ/deo placētē ꝛc̃.

Suscitauitq̃ dñs

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

A honores seculi ⁊ terrenā gl'iaz q̄si eternā q̄rūt. Sūt g̊ isti i die bus lucis eius q̄ extinguit̄. quecūq; eṁ agunt vel cupiunt/ex/ tinguent̄. Hoc lumie Marcion illumiatus: deū leg' iustū/sz nō bonū dicit. Sūt g̊ dies iesu de q̊b⁹ d̄r: Seruiuit pp'ls dño oibus dieb⁹ iesu. Qui eṁ habet i se dies iesu/seruit dño. Nō eṁ potest seruire ȥabulo/aut auaricię.

Nec pōt fieri: vt q̄ illuminat̄ lumie veritat' seruiat mendacio. Oremus g̊ vt christ⁹ q̄ est lux vera sp faciat i nobis dies bonos: ne vnq; ȥabulo illuminante/

Eph. 5.d habeam⁹ dies malos. de q̊b⁹ d̄r: Redimētes tp̄s/qm̄ dies mali sunt. Etiā sil'r seculū malū ſm apl'm. Seruier̄tq;

Dies iesu dño ⁊c̄. Seruiuitq; pp'ls dño oib⁹ diebus iesu. Nō eṁ dixit vnū diē fuisse iesu: q̄ multi sunt dies eius. vnus dies ē iusticia/ali⁹ sanctificatio/ali⁹ prudētia/ alius misc̄dia: ⁊ singula ꝟtutū bona in q̊bus dño seruit̄. his aūt ꝟtutib⁹ animi dño placet̄. In his oibus dieb⁹ iesu dño ſuies. Nō vult scp̄tura sctā: vt aliquas ꝟtutes habeas/et alias negligas: sed vt oibus his virtutibus adornatus/⁊ i eaꝝ actibus positus deo seruias. Sil'r senioꝝ dies q̊s habet i se: ⁊ i

Phil. 3.d dieb⁹ eoꝝ seruit dño. ſm illud: Imitatores mei estote sic̄ ⁊ ego christi. In diebus inq̄t senioꝝ eoꝝ q̄ cognouerūt oia opa dñi ⁊c̄. Ille cognoscit oia ope/

1. Reg. 2.e ra dñi q̄ facit. sicut filij heli dicunt̄ nescientes dñm: nō q̄ dñm ignorarēt cū alios docerēt: sed q̄ agebant sicut illi qui dñm nesciunt. Sil'r hic d̄r: Qui cognouerunt omne opus dñi. nō solū inq̄t cognouerunt opus dñi: sed addidit/oṁe. id ē q̄ cognouerūt ⁊ opus iusticię et sāctificationis ⁊ patiētię/et mansuetudinis/⁊ siliū. Quicq̄d ex mādatis dei venit opus dñi d̄r. contrariū est opus di/

B aboli: iniusticia/ira et silia. Cognoscūt ergo opus dñi q̄ faciūt opus eius. vñ:

Eccs. 8.a Qui custodit mandatū/nesciet verbuz malū. i. cauebit. De christo q̄z dictuz ē:

1. Pe. 2.d q̄ nō nouit pctm̄. i. nō fecit opus pcti. Cognoscit g̊ opa dñi q̄ facit: ignorat/ q̄ nō facit. Cog̊uerunt inq̄t opera dñi magna quę fecit i israel. quasi sint aliqua opera dñi parua. Ego arbitror: q̄ oṁe opus dñi magnū est: sed ꝑ capacitate eoꝝ q̊bus operat̄ si sibiīuicē comparent̄: magna opera dñi dicūtur/ vel parua. Verbi causa. Eduxit filios isr'l de ęgypto in manu forti: ęgypto prodigiis cęlestibus verberata. Viam fecit in mari: māna i deserto dedit: de cęlo locutus ē moysi: ⁊ dedit legē i tabulis lapideis. Nōne hęc magna sunt opa dei? Sed si illud bis cōpes: q̄ ita

Joh. 3.b dilexit deus mundū/vt filiū vnigenitū daret ꝑ eo: inuenies illa parua esse. a Et seniorū. Adam. Seniores qui cum iesu vel post iesum fuerūt/apl'i sunt: qui scp̄turis et p̄ceptis suis illumināt corda nostra: ⁊ faciūt i nobis quosdā dies ex vera luce/quā participati sunt veniētes i hunc mundū. Qui ergo p̄ceptis eoꝝ illuminat̄: seruire deo d̄r in diebus seniorū qui fue/

Joh. 1.a runt post iesū. Sicut aūt christ⁹ erat lux vera q̄ illuminat oēm

Matth. 5.b. hominē venientē i hunc mundū: ita ipsi erāt lux mundi. ſm illud: Vos estis lux mūdi. Illumināt ergo nobis dies i quibus dño seruiamus. Solius dei nosse ē: post iesuz inter seniores quis longiorē diē fecerit. i. q̄ maiorē ex se lucē emiserit: vtrum paulus/an petrus: bartholomęus an iohānes. sed tamen lon

Mat. 24.b. gorum dierū dicūt̄ sancti. E cōtra qn̄ scādalis mūdus replebi/

Mar. 13.c tur: qn̄ crescēte iniquitate refrigescet charitas multorū: tūc nō dicunt̄ dies futuri lōgi/sed abbreuiati. ſm illud: Nisi abbreuiati fuerint dies illi/nō fiet salua omnis caro. Mali ergo dies breuiari dicunt̄: lōgeui autē ⁊ multi spacij dies boni/ i quibus dño seruim⁹. Propter electos aūt breuiāt̄ dies mali/dies iniquitatis ⁊ scandali: ⁊ vt arbitror/cum semel electis dies mali cęperint breuiari: semꝑ breuiant̄ ⁊ minuunt̄ vsq; in nihilum: ⁊ ad vltimū pereunt. E quib⁹ vnus puto erat qui dicebat: Per/

Job. 3.a eat dies in quo natus sum. Dies v̄o seniorū sanctorū longęui sunt

¶ ꝟtutibus. a ¶ aploꝝ. b ¶ Dies sctōꝝ.

a cūctis dieb⁹ ei⁹/⁊ seniōꝝ q̄ lōngo lōgi: dies maloꝝ breuiant̄. ¶ faciebāt.

post eum vixerunt tpe: ⁊ nouerāt

a ¶ opus. s. patiētie/iusticie ⁊ oīm virtutū. ¶ Lxx. opa dñi magna.

oīa opā dñi q̄ fecerat cum israel.

b Mortuus est aūt iosue fili⁹ nun/ famulus dñi/cētū ⁊ decē annoꝝ: ⁊ spelierunt eū in finib⁹ possessio a nis suę in thannathsare in monte ephraim a septētriōali plaga mōtis gaas. Omnisq; illa generatio

a ¶ generatio malaꝝ cogitationū: q̄ ꝑcedit

cōgregata ē ad p̄res suos: et sūr/ b

ex corde: ⁊ fac̄ obliuisci opis d̄i magni. q̄d ti

rexerūt alij q̄ nō nouerāt dñm: et

mēs apl's ait: Memor esto iesū christū surrexisse a mortuis. a ¶ Aug. Exponit quō dixit: nō nouerāt dñm in ill'. s. claris opib⁹ que facta sūt añ illos/vt isr'l nosceret dñm. ¶ q̄ crucifixus ē. s. ꝑ pctis nostris: ⁊ surrexit ꝑpter iustificationē nostrā.

opa q̄ fecerat cuz isr'l. † Fecerūtq;

c filij isr'l malū i ꝯspectu dñi: ⁊ ser/

¶ Qd̄ q̄sq; sup̄ oia diligit ⁊ colit/h̄ illi de⁹ ē.

uierūt baalim: ac dimiserūt dñm deū patrū suorū: q̄ eduxerat eos de terra ęgypti: et secuti sūt deos alienos: deos q̊z ppl'oꝝ qui habitabāt in circūitu eorum: ⁊ adora/

a ¶ Vide q̄ntū faciūt pctā. deū i q̄ null⁹ ire affect⁹/null⁹ passibil' mot⁹ ad iracūdiā ꝑuocare dicunt̄: sed ille manet imutabil': ego cū pecco iram mihi asscisco. vñ: Thesauriças tibi iram in die ire ⁊c̄.

uerūt eos: ⁊ ad irācūdiā ꝯcitauerūt dñm: dimittētes eū ⁊ ſuiētes

sūt ⁊ plixi. b Mortu⁹ ē autē ios. In paulo viuit iesus: ⁊ i oibus q̄ dicere possunt: Viuo autē iā/nō ego: viuit v̄o i me

Gal. 2.d christus. ⁊/ Mihi viuere christus est/⁊ mori lucrū. In ill' mo/

Phil. 1.c rit̄ q̄ sępe penitēdo/et iteꝝ delinquēdo quasi insultāt morti ie/

Heb. 6.a su. vñ: Rursus crucifigētes sibimetipsis filiū dei ⁊c̄. Nō solū ergo in peccātibus morit̄: sed etiā crucifigit̄ ⁊ illudit̄. Si etiā de auaricia cogitas/vel de stupro: si furore agitaris/ vel quibuslibet vitijs: nō viuit i te christus. Morit̄ g̊ christ⁹ peccantib⁹: q̄ nihil i eis iusticia/nihil patiētia/ nihil veritas: ⁊ oia illa q̄ christus ē operantur. A sanctis v̄o quęcūq; opa fiūt: christ⁹ ē qui ea opat̄. vñ: Oia possū i eo qui me

Phil. 4.c ꝯfortat christus. vñ: Qui me confessus

Lu. 12.b fuerit corā hoibus: ⁊ ego ꝯfitebor eum corā p̄re meo q̄ in cęlis est. Qui aūt negauerit me corā hoibus: ⁊ ego negabo eū corā p̄re meo. Cōfitētes i semetipso dixit ꝯfiteri: q̄ in eis viuit et opat̄ christus. sed nō sil'r ait de his q̄ negāt. Qui eṁ negat extra ipm est. Qui confitet̄ in ipso ē. Dicit̄ g̊: q̄ mortuus est iesus: et resurrexit generatio altera que nesciebat iesum ⁊c̄. c Et seruierunt baalim. Adamā. Seruierūtq; baalim: ⁊ dereliq̄rūt dñm deū patrū suorū. Hęc quidē fecerūt antiq̄. Sed q̄ ꝑpter nos hęc scp̄ta sunt: videam⁹ ne maiori ex parte nobis hęc q̄; de ill' dicta videat̄. Audi apl'm: In helia q̄d dic̄ scp̄tura? quō

Rom. 11.a interpellat deū aduersum isr'l: Dñe/ꝓ

3. Reg. 19.b phetas tuos occiderūt: altaria tua demolita sunt: et ego relictus sum solus: ⁊ quęrūt animā meaz. Sed q̄d dicit illi

†J. 3.a. 4.a et. 6.a diuinū responsuz? Reliqui mihi septē milia viroꝝ qui nō curuauerunt genua añ baal. Sic ergo ⁊ in hoc tpe reliquię ſm electionē gratię saluę factę sunt. Vides ergo: quia illi qui curuauerunt genua añ baalim/⁊ qui nō curuauerūt: in

D reliquijs credētiū: ⁊ in multitudine nō credentiū interpretant̄. Qui eṁ i tempore saluatoris icreduli fuerūt/ genua curuauerūt baalim: sed nō hi qui credi/ derūt ⁊ opa fidei impleuerunt. Nusq; eṁ legit̄: q̄ i tēpore saluatoris aliquis flexerit genua simulacris. Sed de illis hoc d̄r/qui peccat' compediti tenent̄. vnde cōstat: q̄ cū peccamus genua nostra baalim curuamus: qui ad hoc vocati sumus/vt flectamus genua i nomi

Eph. 3.c ne iesu: ⁊ ad patrē dñi nostri iesu christi: ex quo ois paternitas in cęlo ⁊ in terra nomiat̄. Mihi autē ꝑdest si genua corpis in orōne flectamus deo/⁊ genua cordis ȥabulo. Si eṁ nō stetero firmus cōtra astutias eius: flexi genua mea ȥabulo. ⁊ si nō ꝯstāter stetero cōtra irā: flexi genua mea irę. similiter de omnibus vitijs sentiēdū ē. Sic fece

B runt illi

Nico. de lyra

✠ tusq; dñs. Quarto punitiōis subleuatio/ibi: Suscitauitq; dñs. Circa primū d̄r sic: Dimisit ergo iosue pplm ⁊c̄. Hoc factū fuit añ mortē ei⁹: sed hic recolit̄ ꝑpter fęd⁹ q̄d renouauit iosue inter deū ⁊ populū: vt dictū fuit Josue vlt'. q̄ facto dimisit vnūquēq; ire ad locū suum: vt ibidē d̄r: ⁊ hic recolit̄/vt appareat q̄ tpe Josue ⁊ senioꝝ q̄ viderāt mirabilia dei fęd⁹ istud fuit obseruatū: vt ꝯseq̄nter d̄r in l'ra. ⁊ patet vsq; ibi: a Et sepelierunt eū in finib⁹ possessi. suę in thānathsare in monte ephraim a septētrionali pla. ⁊c̄. In hebręo habet̄ sic: In thannathherem: id ē in thānath solis. q̄ sicut dicūt hebręi: sup̄ sepulchrū iosue fuit posita similitudo sol' in memoriā illius facti mirabil' q̄ fecit solē stare: vt h̄r Josue. x. vt oēs trāseūtes lugerēt mortē tāti hois ꝑ quo dñs talia fecisset. ⁊ iō ciuitas illa sic vocata ē: q̄ p̄us thānathsare vocabat̄. b Et surrexerūt alij qui nō nouerāt dñm. et opa q̄ fecerat cū israel. Fecerūtq; ⁊c̄. Hic ponit̄ fęderis renouati trāsgressio ꝑ idolatriā. Et ptz littera

c ✠ Iratusq;

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

E G rũt illi q̃ coluerũt baalim: ⁊ dereliquerũt deũ patrũ suorũ. Unusq̃sq; qd̃ p̃ ceteris colit/miraꝛ et diligit/hoc ei deꝰ ẽ. hoc est qd̃ añ oĩa ⁊ sup̃ oĩa poscit deus

Deu.6.a ab homine: Diliges dñm deũ tuum ex toto corde tuo ⁊c. preoccupare quodãmodo erga se cupiẽs totos humane mẽtis affectus: ⁊ sciẽs qd̃ quis toto corde dilexerit/⁊ tota aĩa/⁊ totis viribus: hoc esse deũ illi. Qd̃ ergo quisq; super oĩa diligit/hoc illi deus ẽ. Apud plurimos p̃põderat amor auri ⁊ auaricie: et

Mat.6.c dicit ill': Nõ potestis deo seruire ⁊ mãmone. i. auaricie. In alijs amor voluptatis/vel glorie secularis/vl' humane dignitatis. pauci sunt in q̃bus p̃ponderet amor dei.

Gentilitatis origo Hinc totius gẽtilitatꝭ error cepit exordiũ: dũ ea q̃ multũ diligũt hoies/deos esse volunt: ⁊ humanis vitijs ⁊ cupiditatibꝰ diuinũ nomen ascribũt. Pecunie em̃ cupidi ⁊ auaricie amore flagrãtes: mãmonam quidẽ apud syros deũ cupiditatis dicunt: libidinis ⁊ voluptatis amatores venerẽ deaꝫ sibi huiꝰ vitij q̃ agitanꝛ/ascribunt. Silr' i ceteris vitijs/ip̃m quo vrgenꝛ affectũ de

Col.3.a um sibi fecerũt. vñ ap̃ls: Auaricia q̃ est idoloꝝ seruitus. Cũ g̃ aliqua vitia toto corde/tota aĩa ⁊ totis viribus diligimꝰ: idola adoramus. ¶ Aug. Et seruierũt baal ⁊ astartibꝰ. Dicit baal esse nomen iouis apud illas gentes: astarte v̾o iunonis. Punici em̃ baal dñm dicere videnꝛ: ⁊ baalsamen dñm celi. Iunonem aũt sine dubio astarten vocãt. Et q̃r he lingue parũ differũt: dicit hic scriptura q̃ seruierunt baal ⁊ astartibꝰ: ioui scꝫ ⁊ iunonibꝰ. Nec singulariter dixit astarti: sed ad simulacroꝝ multitudinẽ intel-

F lectum retulit. Uarietatis causa tñ estimo iouez singulariter/iunonẽ pluraliꝛ mẽorari voluisse. a ¶ Iratusq; do. ⁊c. Origꝭ. ꝟꝫ Lxx. Et vẽdidit eos i manꝰ inimicoꝝ suorũ i circũitu. ¶ Augꝰ.

Ps.43.c Sed ⁊ in psalmo d̾r: Uẽdidisti populũ

Esa.52.a tuũ sine p̃cio. Et in ꝓpheta: Gratis vẽditi estis ⁊c. Quare g̃ vẽditi si gratis: ⁊ non potiꝰ donati: An forte scripturarũ locutio est/vt dicaꝛ vẽditus etiã donatus: Hic sensus optimꝰ est ibi: Gratis vẽditi estꝭ. Et: Uẽdidisti populũ tuum sine precio. q̃r illi quibus tradidisti pp̃lm impij fuerunt non deuꝫ colendo: tradi sibi pp̃lm meruerũt: vt ipse cultꝰ tãq; p̃ciũ videreꝛ. Quod v̾o dictũ est: neq; cũ argento redimemini: nõ ait/neq; cũ p̃cio: sed neq; cũ argẽto: vt p̃cium redẽptionis intelligaꝛ sanguis agni immaculati. In argẽto em̃ ꝓpheta oẽꝫ pecuniã significauit: q̃r p̃cio sanguis christi/nõ p̃cio pecuniario fuerãt redimẽdi. ¶ Iratusq; dñs. Orige. Cũ q̃s deo

Rom.1.d seruit/nõ tradiꝛ in manꝰ diripientiũ: sed cũ deũ derelinquit: et seruit passiõibus suis: tradiꝛ passionibus ignominie ⁊ in reprobũ sensum: vt faciat que nõ conueniũt: q̃r repletus est om̃i iniquitate/nequitia/fornicatione ⁊ hmõi. Si em̃ peccamus dño: ⁊ voluptates nostras ⁊ desideria velut deum colimus: tradimur i

1.Co.5.b manu diaboli ap̃lica auctoritate. Uñ ipse ait: Tradidi hmõi sathane i interitũ carnis/vt sp̃ũs saluus fiat. Nõ solũ ergo p angelos tradit deꝰ delinquentes i ma

Nico.de lyra

⁂ a ¶ Iratusq; dñs. Hic cõsequenter poniꝛ transgressionis punitio/cũ dicitur:

a baal et astaroth. Iratusq; dñs c̃ a isrl'/tradidit eos in manꝰ diripien- b tiũ. Qui ceperũt eos: et vendiderũt hostibus qui habitabãt p̃ gyrũ: nec potuerũt resistere aduersarijs suis: sꝫ q̃cũq; p̃gere voluissẽt manꝰ dñi sup̃ eos erat: sicut locu- c tus est ⁊ iurauit eis: ⁊ vehemẽter afflicti sunt. Suscitauitq; domi- d nus iudices qui liberarẽt eos de vastãtium manibus: sed nec eos audire voluerũt/ fornicãtes cum dijs alienis ⁊ adorãtes eos. Cito deseruerũt viã p̃ quã ingressi fuerãt p̃res eorũ: ⁊ audientes mãdata dñi oĩa fecere c̃ria. Cũq; dñs iudices suscitaret: i diebꝰ eorũ flectebaꝛ misericordia: et audiebat afflictoꝝ gemitꝰ: et liberabat eos de cede vastãtiũ. Postq; autem mortuus esset iudex/reuertebanꝛ ⁊ multo faciebant maiora q̃ fecerãt patres eoruꝫ: sequentes deos alienos/seruientes eis/ ⁊ adorantes illos. Nõ dimiserũt adinuẽtiones suas: ⁊ viã durissimã p̃ quã ãbulare cõsueuerãt. Iratusq; est furor dñi in isrl'/⁊ ait: Quia irritũ fecit gens ista pactum meum qd̃ pepigeram cũ patribꝰ eorũ: et vo

a ¶ Aug. Ptꝫ cã q̃re iesus nõ deleuit oẽs gẽtes illas: vt eẽnt. s. i q̃bꝰ isti ꝓbarenꝛ. po

cẽ meã audire cõtẽpsit: ⁊ ẽgo nõ e

terãt aũt ꝓdesse si tẽtati in eis nõ inuenirẽtur reprobi: ⁊ tales inuenirenꝛ q̃les dñs eẽ

delebo gẽtes quas dimisit iosue:

p̃cepit. auferenꝛ em̃ gẽtes si ita viuerẽt: nec

et mortuus est: vt in ipsis experi-

bella eis nec̃aria essẽt. a ¶ Uerba scriptoris exponẽtis q̃re nõ sint delete gentes ille.

ar israel/ vtrum custodiãnt viam domini/⁊ ambulenti ea: sicut cu-

a ¶ Aug. q̃ fuerũt. s. cum iesu cũ viueret: illis em̃ mortuis surrexit generatio altera: q̃ cepit offendere dñm: ꝓ q̃bꝰ ꝓbãdis nõ sũt

stodierũt p̃rẽs eoꝝ: an nõ. Dimi

delete gẽtes. ¶ Quasi nõ videaꝛ iesus humano cõsilio gẽtes illas reliquisse.

sit g̊ dñs omnes nationes has: et cito subuertere noluit: nec tradidit in manibus iosue. Ca.III

Hec sunt gẽtes q̃s do- f g minꝰ dereliq̃t vt eru-

¶ Aug. Erat g̃ ista cã i eorũ tẽtationẽ: vt bella discerẽt. i. vt tãta pietate ⁊ obediẽtia legꝭ dei bel-

diret in eis israelẽ: et oẽs q̃ nõ nouerãt bella chanane-

larẽt quãta patres eoꝝ: q̃ deo etiã bellãdo placuerũt: nõ q̃r optabile sit bellũ/ sed q̃r pi

orũ: et postea discerẽt filij eorum

etas laudabilis etiã in bello.

certare cũ hostibꝰ: ⁊ hr̃e cõsuetu-

citur: b ¶ Tradidit eos ⁊c. q̃r bona filioꝝ israel rapuerunt sibi: ⁊ corpora eoꝝ vendiderũt hostibus extraneis: Cuius causa subdiꝛ cum d̾r: ¶ Manus dñi sup̃ eos erat. s. ad flagellandũ: sicut añ trãsgressionẽ fuerat super eos ad adiuuãdũ. d ¶ Suscitauitq; dñs iudi. Hic ꝯsequẽter poniꝛ punitiõis subleuatio: q̃r filij isrl' i afflictione positi recurrebant ad dñm: q̃r vexatio dat intellectũ. ⁊ tũc deus p̃ iudices q̊s suscitabat p̃bebat eis remediũ: sed postea reuertebanꝛ ad vomitũ: ⁊ ideo reiterabaꝛ diuina punitio: ⁊ iteꝝ subleuatio mõ p̃dicto: sicut patebit i sequẽtibꝰ huiꝰ libri: cuiꝰ materia hic breuiꝛ p̃libaꝛ. ⁊ patꝫ lr̃a vsq; ibi: e ¶ Et ego nõ delebo gẽ. ⁊c. Experiẽtia aũt fit/ vt cognoscaꝛ aliq̃d ignotũ: ⁊ ideo non experiꝛ deus aliq̃d ad hoc q̃ aliquid fiat sibi notũ: cũ nihil lateat ip̃m: sed diciꝛ experiri aliquid: vt p̃ hoc aliqua fiant nota alijs q̃ erãt eis ignota. et hoc mõ deus expiebaꝛ filios isrl' in gentibꝰ p̃dictis. q̃r q̃diu seruiebãt/ dño p̃ualebãt eis: q̃ñ aũt derelinquebãt dñm/eis subijciebanꝛ: ⁊ p̃ hoc obediẽtia et inobedientia filioꝝ israel ad deum hominibus erãt note.

⁎ d ¶ Suscitauitq; dñs iudices q̃ libe. eos de vastãtiũ manibus. Per istos iudices figurati fuerꝛ ecclie sc̃ti põtifices ⁊ doctores: quoꝝ p̃cibꝰ et meritis ⁊ laboribꝰ de manibꝰ demonũ frequẽter liberatꝰ fuit pp̃ls christianꝰ: ⁊ aliq̃ñ a corp̃alibus inimicis: sicut per merita beati basilij liberatꝰ fuit a p̃secutione iuliani apostate/⁊ p̃ merita beati siluestri a p̃secutione cõstãtini ⁊ aliorũ qui tũc ecclesiã p̃sequebanꝛ: ⁊ cõsimilia facta sunt frequẽter p̃cibus ⁊ meritis alioꝝ sanctoꝝ. Ca.III

Hec sunt gentes. Postq; p̃missa est huiꝰ libri p̃fatio: hic cõsequẽter describiꝛ historie narratio. ⁊ p̃mo historia texitur. secundo triplex casus induciꝛ. xvij. ca. Prima aũt diuidiꝛ in septẽ partes ꝟm septẽ tribulationes q̃s passi sunt filij israel ꝓ p̃ctis suis: ⁊ a q̃bus penitentia ducti liberati sũt p̃ septẽ iudices sibi succedẽtes. Due prime tanguntur in hoc ca. tertia ca. iiij. quarta ca. vj. quinta ca. ix. sexta ca. x. septima ca. xiij. Presens aũt ca. diuidiꝛ in duas partes ꝟm duas tribulationes q̃ in eo tangũtur. sc̃da ibi: Addiderũt autẽ. Circa primũ poniꝛ ad p̃dicta cõtinuatio. secũdo describiꝛ p̃ma tribulatio/ibi: Itaq; filij israel. In fine p̃cedẽtis ca. habeꝛ: q̃ deꝰ dimisit gentes inter filios israel: vt experiretur eorum obedientiã ⁊ inobedientiã. ⁊ ideo in principio huius ca. per modũ continuationis ad p̃dicta ostendiꝛ que fuerũt ille gentes/cum diciꝛ: f ¶ Hec sunt gen. s. que postea nominanꝛ. g ¶ Quas dominus dereliquit vt erudiret in eis israelem. scꝫ q̃tum ad artem preliãdi: ne fierent ignaui ex dissuetudine armoꝝ. Ista em̃ fuit vna cã inter alias/q̃re dimisse sunt ⁂ iste gẽtes

Moraliter. f ¶ Hec sunt gentes quas dñs dereliquit vt erudiret in eis israelẽ. scꝫ in exercitio preliandi. Per quas sp̃ũaliter intelligũtur ea que nos impugnãt de peccatis: ⁊ resistẽdo viriliꝛ i sp̃ũalibꝰ p̃lijs erudimur.

Expientia Exo. Moralit H Diuisio Diuisio Moral

⁎ Quinq;

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

1.Cor.5.a Traditio peccatoris sathanę duplex

a Gētes i manꝰ īimicoꝝ: sȝ etiā ꝑ ꝓlatos ecclię q̄ ptātē hn̄t soluēdi ꝛ ligādi. Tradūt aūt i iteritū carnis/ cū ꝓ delict⁊ a christi corpe sepanť. Tradūť āt dupl'r: Cū delictū.s. māifestū sit ecclię: et ꝑ sacerdotes q̄s de ecclia pellit: vt notatꝰ ab hoibꝰ erubescat: ꝛ cōfuso eueniat qđ seqť. Ut spūs saluꝰ fiat i die dn̄i: vl' cū pctm̄ n̄ sit manifestū hoibꝰ. deꝰ aūt q̄ videt i occulto vidēs eiꝰ mētē vitijs ꝛ passiōibꝰ seruiētē: ꝛ i corde eiꝰ nō se coli: sȝ auariciā/ aut libidinē aut hmōi: talē ipē tradit sathanę. Aūtit ei se ꝛ refugit a cogitationibꝰ suis mal'/ ꝛ desiderijs idignis: ꝛ relinq̄t domū cordis eiꝰ vacuā. Tūc imundꝰ spūs q̄ exierat ab hoie/ iueniēs domū suā vacātē ꝛ emūdatā: assumit alios septē spūs neq̄ores se: et ingressi habitāt ibi: ꝛ fiūt nouissima hoīs illiꝰ peiora ꝑoribus. Sic itelligēdū ē deū tradere q̄s tradit: nō q2 ipse tradat aliquē: sed indignos derelinq̄t: nec hitat i eis. Aīa aūt tradita dr̄ ex eo/ ꝙ deo vacua iueniť: ꝛ a spū nequā iuadiť. Uigilemꝰ ḡ/ et nos a vitijs purgemꝰ: vt deū intra nos teneamus ne diabolo tradamur.

Matth.12.d

Exo.23.d.

Ca.III a In medio chananei. Augꝰ. In Exo. dicit deus de his gētibꝰ: Nō eijciam illos i āno vno: ne fiat t'ra deserta: ꝛ multiplicenť i te bestię ferę. Paulatim eijciā illos: donec m'tiplicemi ꝛ crescatis/ ꝛ hereditet⁊ terrā. Notat hāc ꝓmissionē suā dn̄s seruare erga obediētes: vt exterminatio gētiū illaꝝ crescentibꝰ israelitic⁊ gtibꝰ fieret: cū eorū multitudo terras vnde adūsarij extermiarēť deserta esse nō sineret. Qđ aūt ait: Ne multiplicenť i te bestię ferę: mi2 si nō bestiales cupiditates ꝛ libidies itelligi voluit: q̄ solēt de repētino successu terrenę felicitatis existere. Nō em̄ deꝰ hoies exterminare poterat: et bestias nō poterat.

Experientia

Moraliter

B b Tradidit eos i manꝰ. Adamā. Et tradidit eos dn̄s i manꝰ chusanrasathaim reg⁊ mesopotamię. Interpretať chusanrasathaim hūiliatio eoꝝ. Traditi sunt ergo ei vt hūiliaret eos: ꝛ q2 i excelsis montiū ipie agebāt contra altissimū/ ab ipso i hūilitatē traditi sūt. Nec solū olim diuina ꝓuidētia eos q̄ impie exaltabanť tradidit hūiliādos: vt salubri medicina ꝯtraria ꝯtrarijs curarenť: sȝ ꝛ nūc idē agit i ecclesia sua. Est ꝛ nūc chusanrasathaim rex mesopotamię/ cui humiliādę et affligēdę tradunť aīę: quę christiana hūilitate ꝯtēpta se i superbiā extulerūt: q̄ in cōspectu dei valde ē odiosa. Initiū em̄ discedendi a deo supbia: Deꝰ aūt supbis resistit/ et hūilibus dat grāȝ. Si q̄s ḡ christi hūilitate despecta (q̄ ꝓpť nos cū deꝰ eēt hō factꝰ ē hūiliatꝰ vsq̄ ad mortē) extollitur: ꝛ vsq̄ ad ptātes ꝛ dignitates sęcli ꝓsilit ꝛ artes q̄bꝰ assequať/ etiā si contra fidē et religionē sint nō refugit: euenit vt malū faciat in cōspectu dn̄i. et cū sūmas adeptꝰ fuerit ifulas ptātū: ꝛ ad ipā supbię fastigia sūma ꝯscēderit: inde deiectꝰ tradiť chusārasathaim/ vni.s. aereoꝝ ꝑncipū: sic alibi pharaoni/ ꝛ alibi chirā: vt hūiliet eū q̄ nimis fuerat exaltatus: ꝛ affligat donec resipiscat et ḡrat dn̄m: q̄ cū eēt i supbia ignorabat eū. Pōt q̄sq̄ etiā puꝰ vel minimꝰ/ etiā si nulla dignitate vsus supbię vitio laborare: ꝛ nihil tā fędū tā execrabile q̄ paup supbꝰ: ꝛ diues mendax. Penetrat aliq̄n morbꝰ supbię ipm sacerdotalē ꝛ leuiticū ordinē: et i nobis q̄ ad exēplū hūilitatis positi sumꝰ/ ꝛ in circulo altaris velut specula q̄dā intuentibus arrogātię vitiū fetet: ꝛ de altari dn̄i qđ debet incēsi suauitate flagrare/ odor teterrimus supbię renitet. Uide benignum dn̄m

h Diuisio Diuisio

Ecci.10.b Iaco.4.b Phil.2.a Ecci.25.a

Moraliter

dn̄m miscđiaȝ cū seueritate miscētē/ ꝛ pęnę modū iusta ꝛ clemēti deliberatiōe pēsantē. nō i ꝑpetuū tradidit delinq̄ntes: sȝ q̄nto inq̄t tpe fuierūt baali/ tāto fuiūt chusanrasathai. i. octo annis. Disce hęc q̄ errasse te cogscis: ꝛ q̄nto tpe peccasti tāto hūilia teipm̄ deo i ꝯfessiōe pnię: nō expectet vt hūiliet te chusanrasathai: ꝛ iuito necessitas extorq̄at pniaȝ. Pręueni tortor⁊ manꝰ: q2 si te ipē correxer⁊: piꝰ ē dn̄s q̄ vidictā tēpet ei q̄ illā ꝑ nitēdo ꝓuenit. Notādū aūt q2 dn̄ fuirēt chusārasathai ꝛ n̄ clamarēt ad dn̄m: nēo suscitatꝰ ē q̄ saluare eos posset. Cū ḡ clamauerunt: suscitauit eis saluatorem othoniel: q̄ interpťať tp̄s mihi dei: per quē ille ꝑl's de fuitute ereptꝰ est: ꝛ pax ꝑp'lo reddita: quā supbia ꝛ diūsa pleb facciora fugauerāt. Uideť aūt mihi othoniel vnꝰ eē ō militia cęlesti ꝛ archāgelic⁊ turmis/ q̄ ad auxiliū eoꝝ mittūť q̄ hereditatē capiūt salut⁊. Sūt em̄ āgeli salutares: q̄ ꝑ othoniel vel aioth designāť. c Fuitq̄ in eo spūs ⁊c. Magna laus est.

C

a ¶ Aug. Satrapię dicūť q̄si ꝑua regna q̄bus satrape ꝑerant: qđ nomē in illis partibus cuiusdā honoris est vel fuit.

dinē ꝓliādi: q̄nq̄ satrāpas philistinoꝝ: omnēq̄ chananęum et sidonium/ atq̄ euęum qui habitabāt in mōte libano de mōte baal hermon vsq̄ ad introitū emath.

¶ Augꝰ. Non vt sciret deus oīm cognitor etiā futuroꝝ: sȝ vt ipsi scirēt: ꝛ ꝯscia sua vel gloriarenť/ vl' conuincerentur.

Dimisitq̄ eos vt in ipsis experireť israelē/ vtꝝ audirent mādata domini q̄ p̄ceperat patribus eorum ꝑ manū moysi: an nō† Itaq̄ filij israel habitauerūt in medio chananei/ ꝛ ethei/ ꝛ amorręi/ ꝛ pherezei/ ꝛ euęi/ ꝛ hiebusei ꝛ duxerūt vxores filias eoꝝ: ipsiq̄ filias suas filijs eoꝝ tradiderūt: ꝛ fuierūt dijs eoꝝ.† Fecerūtq̄ malū i ꝯspectu domini: ꝛ obliti sunt dei sui seruiē

a ¶ q2 thesauriząntes baalim ꝛ astaroth. Irātusq̄

b nerūt sibijpsis irā. ¶ iusto iudicio.

contra israel dn̄s: tradidit eos in manꝰ chusanrasathai regis meso

a ¶ q̄ntū.s. seruierūt baalim. debȝ em̄ afflictio penitentie esse ẜm quātitatē culpe.

potamię: seruieruntq̄ ei octo an

a ¶ Clamauerūt ad dn̄m cū tribularenť: ꝛ ō necessitatibꝰ eorū liberauit eos: et eduxit eos de tenebris ⁊c. ¶ nisi clamassēt n̄ suscitareť eis saluator. ¶ in tribulatione positi.

nis.† Et clamauerūt ad dn̄m: q̄ sus

a ¶ Aug. Nota ꝙ hoiez saluatorē dic ꝑ quē deꝰ saluat. ¶ histerologia spēs.s. hyꝑbati.

citauit eis saluatorē: et liberauit

a ¶ aliquē.s. archāgeloꝝ missū i auxiliū eorū q̄ hereditatē capiūt salut⁊. ¶ Lxx. othoniel: qđ ē tp̄s mihi dei. b ¶ cuiꝰ familię/ cuius nobilitatis sit ostenditur.

eos: othōniel videlicet filium cēnez

a ¶ viri.s. mirabilis/ qui socius iosue fuit.

neç fratrem cāleb minorez: fuitq̄ in eo spiritus domini: ꝛ iudicauit

a ¶ q2 spūs dn̄i erat cū eo.

isrl'. Egressusq̄ ē ad pugnā: ꝛ tradidit dn̄s in manus eiꝰ chusanrasathaim regē syrię: ꝛ oppssit eum.

¶ Magna largitas diuię clemētie: octo ānis seruierūt ꝓ m'toꝝ delict⁊. xl. q̄euerūt ꝓ vniꝰ insticia. ¶ Aug. Quātū tp̄is.s. ꝑmordia iperij romani sub numa pompilio: tātūmō re pacata habuerunt.

Quieuitq̄ terra q̄dragita annis

Nico. de lyra

* Iste gentes: vt dictū fuit Iosue. xiij. a Quinq̄ satra. ⁊c. i. regulos vl' ꝑncipes ẜȝ nūeꝝ q̄nq̄ ciuitatū ꝑncipaliū: scȝ azoti/ ged/ gaça/ ascalō/ accharō. Et dicūť satrapę/ q̄si sat⁊ pati/ vl' sat⁊ sapiētes. Ceťa patēt ex dict⁊. e Itaq̄ filij isrl'. Hic ꝯn̄r describiť tribulatio ꝑma q̄ fuit ꝑ regē syrię. Circa quā ꝑmo describiť culpa filioꝝ isrl' cū dr̄: f Et du. vx. fi. eo. ⁊c. qđ erat eis inhibitū: Deu. vij. g Et serui. dijs eorū. q2 viri etiā sapiētes aliq̄n trahūť ad idolatriā ꝑ m'ieres: vt dr̄ de Salomone. iij. Reg⁊. xj. Scđo ẜdiť pęna iflicta/ cū dr̄: h Iratusq̄ ꝯ isrl' ⁊c. chusan. reg⁊ mesopota. Mesopotamia est ciuitas syrię. ꝛ tūc erat metropol' huiꝰ regni. ꝛ dr̄ mesopotamia a meso/ qđ ē mediū: ꝛ potamos qđ ē fluuiꝰ: q2 erat i medio duoꝝ fluminū. ista tn̄ iterꝑtatio ē ẜȝ idioma grecū. In heb. ei hr̄/ arā fluuiorū. k Et cl. ad d. vexati ꝛ nimis afflicti. Tertio ẜdiť ẜbleuātis miscđia cū dr̄: l Qui su. eis s. ⁊c. ꝛ ptȝ l'ra vsq̄ ibi: m Quieuitq̄ t. q. an. In istā q̄dragita ānis icludūť octo āni afflictiōis ꝑdictę: aliť nō habereť certꝰ nūerus ānoꝝ fundatiōis tēpli ꝑ salomonē: ꝓut describiť. iij. Re. vj. q2 tp̄s ibi determinatū

†23.q.5.ꝑ.ꝑ sciētes

Diuisio

†ō.2.b. et.j. 4.a.et.6.a.et 10.b.

23.q.5.c. remittunť.ꝑ.ꝑ scientes

D

†De pę.di. 1.c. vide

* a Quinq̄ satrapas phili. Per q̄s intelligūť q̄nq̄ sensus exteriores nos ad vitia ipellētes. Threń. iij. f. Oculus meꝰ depđatꝰ ē aiaȝ meā. ꝛ sicut est de visu: ita ē de alijs sensibꝰ. ꝓpť qđ dr̄ Iere. ix. f. Ingressa est mors ꝑ fenestras meas. b Omēq̄ chananeū ⁊c. q̄ iterꝑtať cōmutatꝰ. ꝓpť qđ signat mūdū i ꝯtinua mutatiōe positū: cuiꝰ cōcupiscētia nos ipugnat. c Et sidoniū. q̄ iterꝑtať venator. ideo signat carnis isultū: q̄ ꝯtinue sibi delectabilia venať. Iob. xxxix. b. Circūspicit mōtes pascuę suę/ ꝛ virētia q̄q̄ ꝑq̄rit. d Atq̄ euęū. q̄ interꝑtať ferꝰ vel pessimꝰ: iō signat diabolū: de q̄ dr̄. j. Pe. v. b. Adūsariꝰ vester diabolus tāq̄ leo rugiēs circūit q̄rēs quem deuoret: cui resistite fortes i fide. Per talē em̄ resistētiā acq̄rūt fideles glorię coronaȝ. ij. Timoth. ij. a. Nō coronabiť nisi q̄ legitie certauerit. i Tradidit eos i manꝰ chusanra. q̄ interꝑtať nigredo tenebrosa: ꝓpť qđ significat ifernū: q̄ tenebat iclusos p̄res antiquos. k Et cla. ad dn̄m. cuȝ magno desiderio querentes liberari. m Qui suscitauit eis saluatorē: ꝛ liberauit eos

Moraliter

E ¶ laus est p̄mi iudicis/ ꝙ spūs dn̄i factus est sup eū: ⁊ p spm̄ dei iudicauit pplm̄. qđ de alio dictū nō valde memini. Sūt hodie eccl'iaꝝ iudices qb᷒ datū ē etiā iudiciū aiaꝝ: sed nescio si q̄s dign᷒ sit spū dei repleri. Fuitq̄ȝ i eo sp. Adam̄. Postq̄ȝ.s. clamauerunt ad dn̄m: Quis in nobis tā validū: tā iustū clamorē emittit ad dn̄m: vt mereat̄ ppl's accipe iudicē quē repleat spūs dei: vt posset rectū tenere iudiciū? Vn̄ liber ipse iudicū dr̄: q̄.s. iudicauerūt pplm̄ isrl': viros.s. mirabiles/ sic iosue fuit. Sic ⁊ liber regū: i q̄ dr̄ quō q̄sq̄ȝ regū regnauerit: ⁊ q̄d egerit etiā malū: vt eccl'ię.s. p̄ncipes vel iudices bona eoꝝ imitent̄: mala caueant.
a ¶ Seruierūt ⁊c̄. decē ⁊ octo ān̄is. Adam̄. Post decē ⁊ octo ān̄os iteꝝ clamauerūt filij isrl' ad dn̄m. ⁊ suscitauit eis saluatorē aioth filiū gera/ filij iemini/ virū ambidextrū. Qui suscitat̄ ad saluādū isrl' nihil habet i se sinistrū: ſȝ vtrāq̄ȝ manū dexterā: dign᷒ ppl'i p̄nceps/ dignus ecclesię iudex: q̄ nihil agit sinistrū: cui᷒ nescit sinistra q̄d faciat dextera. In vtraq̄ȝ parte dexter ē i fide: i actib᷒ nihil hȝ de illis q̄ locant̄ a sinistr'. q̄bus dicet̄: Discedite a me opariȷ iniq̄tat': nescio vos: ite in ignē ęternū ⁊c̄. ¶ Adam̄. Etiā mēsuras pęnę indicat diuina scriptura supra octo annis: hic decē ⁊ octo dicit. Certū est aūt: q̄ ſȝ modū pcti ⁊ ꝯuersiōis morā etiā castigatiōis tpa t̄minat̄. trāsierūt em̄ ⁊ isti decē ⁊ octo āni seruitut'. et nō dr̄/ q̄ clamauerūt ad dn̄m/ vl' ꝯuersi sūt a malicia sua: ſȝ post. b ¶ Saluatorē. Adam̄. Saluatores vel iudices q̄ ad liberādos filios isrl' suscitāt̄/ p̄ncipes cęlestis militię significant: q̄s emittit de᷒ ad subsidiū eoꝝ/ q̄ ad se toto corde clamauerūt: ⁊ diuinā clemētiā erga se ꝯuersione pęnitētię flexerūt. Scptū ē em̄: q̄ cū mlto tpe seruissent pharaoni p̄res nr̄i: clamauerāt ad dn̄m: ita vt ip̄e diceret: Clamor filioꝝ isrl' ascēdit ad me. ⁊ misso moyse visibilit̄ eduxit eos. Angelus q̄ȝ exterminator missus ē/ q̄ om̄ia p̄mogenita ęgypti vastaret: israelitaꝝ v̄o neminem tāgeret. ⁊ sic ptȝ v̄tutē cęlestē fuisse: quę vastatis ęgyptijs filios isrl' de seruitute eduxit. Sub rege etiā assyriorum sennacherib/ angel᷒ dn̄i mittit̄: q̄ ꝓstratis vna nocte. clxxxv. milib᷒ hostiū/ ⁊ vrbē ab obsidiōe ⁊ pplm̄ ab iteritu liberauit. Silr' ⁊ q̄n peccam᷒/ vel ꝓ pctis i captiuitatē tradimur: clamem᷒ ad dn̄m n̄ ore/ ſȝ mēte: vt dolor cordis fontē lachrymarū ꝓducat ex oculis. Sicut ille qui ait: Lauabo p singulas noctes lectū meū: lachrymis meis stratū meū rigabo. Si ita cōuertimur a malis vt vltra nō contingamus ea: mittet nobis dn̄s v̄tutē suā cęlestē: p quā liberemur a s̄uitute ȝabolica/ q̄ oīa ꝓ nobis agat/ dextera et ꝓspera: q̄ faciat nos relinq̄re viā sinistrā q̄ ducit i pditionē: ⁊ reuocet nos ad viā dexterā q̄ dicit: Ego sum via veritas ⁊ vita. c ¶ Qui vtraq̄ȝ ⁊c̄. Scd̄m spūalē intelligentiā oēs sancti ambidextri dicunt̄: diabolus ⁊ principes ei᷒ ambisinistri. totū em̄ quod agūt sinistrū est ⁊ peruersū/ ⁊ ęterno igni cū his q̄ a sinistris sunt deputatū.

[Margin: Lu. 13. f — S. eo. — F — Exo. 2. d — 4. Re. 19. g — Esa. 37. g. — Ps. 6. c — Joh. 14. a]

¶ Ingressus

a ¶ q̄r.s. idign᷒ erat ppl's q̄ haberet talē iudicē. vn̄ sequit̄: Addiderūt āt filij isrl' ⁊c̄. Cōsidera q̄r ꝓ eo ꝙ idigni erāt habere talē principē: ideo aufert̄ eis.

⁊ mortuus ē othoniel fili᷒ ceneç. Addiderunt aūt filij isrl' facere a

a ¶ Uides q̄r pctā nr̄a vires hostib᷒ p̄bēt ⁊ reddūt: q̄n malū facim᷒ i ꝯspectu dn̄i: et

malū in ꝯspectu domini: q̄ui cō b

cōfortant̄ a dn̄o adūsariȷ nr̄i. In spūalib᷒ q̄ȝ ꝯrie v̄tutes nō iualescerent ꝯ nos: nec ip̄e ȝabul᷒: nisi ei vires ex nr̄is vitijs p̄bere

fortauit aduersū eos eglon regē

mus: ⁊ locū ei itroeūdi ⁊ dominādi i nob peccādo facerem᷒. vn̄: Nolite locū da. di.

moab: q̄r fecerit malū i cōspectu

a ¶ pessimos inimicos qui cū ipso impugnarent israel.

ei᷒. Et copulauit ei filiōs āmon c d ⁊ amalech: abijtq̄ȝ ⁊ pcussit isrl': atq̄ȝ possedit vrbem palmarū. e

a Seruierūtq̄ȝ filij isrl' eglon regi f moab decē ⁊ octo ānis: ⁊ postea g clamauerūt ad dn̄ȝ. Qui suscita h

a ¶ qui interp̄tat̄ laus.

b uit eis saluatorē vocablo aioth/ c filiū gera/ filij iemini: qui vtraq̄ȝ i k

a ¶ nihil sinistrū habēs: cuius nesciebat sinistra quid faceret dextera.

manu ꝓ dext'a vtebat̄. Miserūt l q̄ȝ filij isrl' p illū munera eglō re m gi moab. Qui fecit sibi gladiuȝ n ancipitē hn̄tē i medio capulū lō o gitudis palmę man᷒: ⁊ accinct᷒ p

a ¶ Adam̄. Quicq̄d gerit aioth ambidexter dextrū ē: dexter ē manib᷒ ⁊ pedib᷒: in femore em̄ dextro gladiū portat: vt veniat ad regē moab ⁊ interficiat.

est eo subter sagū i dextro femore: Obtulitq̄ȝ mūera eglon regi

a ¶ rotat᷒ vel orbita. hic est sermo p̄hie/ q̄ summū bonū iudicat voluptatē.

moab. Erat aūt eglō crassus nimis. Cūq̄ȝ obtulisset ei munera q ꝓsecut᷒ est socios q̄ cū eo venerāt: ⁊ reuersus d̄ galgal' vbi erāt r

Nico. de lyra

✳ terminatū computat̄ p tpa iudicū ⁊ regū q̄ fuerūt vsq̄ȝ ad tempus illud. ꝓut declarabit̄ dn̄o ꝓcedente/ q̄n veniemus ad locū illū. a ¶ Addiderūt aūt. Hic ponit̄ scd̄a tribulatio q̄ fuit p regē moab: q̄ p̄mo describit̄. et scd̄o de tertio iudice addit̄/ ibi: Post hūc ⁊c̄. Circa p̄mū p̄mo describit̄ filioꝝ isrl' culpa/ cū dr̄: Addiderūt āt fi. isrl' face. ma. i cō. do. Secūdo subdit̄ pęna/ cū dr̄: b ¶ Qui confortauit aduersuȝ eos eglō re. moab. ad eos debellandū. c ¶ Et copulauit ei. id est fędere iūxit. d ¶ Filios ammō. ⁊c̄. vt esset potētior cōtra filios isrl'. e ¶ Atq̄ȝ possedit vrbē pal. i. hiericho: non q̄r esset reędificata/ sed q̄r accepit totū territoriū illud. vn̄ filij israel territi reddiderūt ei tributū. ideo subdit̄: f ¶ Seruierūtq̄ȝ filij isrl' eglon regi ⁊c̄. Tertio subdit̄ pęnitētia/ cū dr̄: g ¶ Et postea clamaue. ad dn̄m. nimis afflicti de tyrānide eglon. Quarto subiūgit̄ dei misericordia/ cū dr̄: h ¶ Qui sus. eis sal. vo. aioth. Circa qđ sciendū ꝙ iste aioth liberauit pplm̄ p hoc ꝙ interfecit regē p̄dictum/ q̄n missus fuit ad reddendū ei tributū. Primo igit̄ describitur ipsi᷒ aioth conditio. secūdo ei᷒ legatio/ ibi: Miseruntq̄ȝ filij. tertio eglō interfectio/ ibi: Cūq̄ȝ obtulisset. quarto exercitus eglō debellatio/ ibi: Aioth autē. Circa p̄mū conditio aioth describit̄ ex genere/ cū dicit̄: i ¶ Filiū gera fi. gemi. Ex hoc/ h̄r ꝙ erat de tribu beniamin. scd̄o describit̄ q̄ȝtum ad personā/ cū dicit̄: k ¶ Qui vtraq̄ȝ manu ⁊c̄. i. ita faciliter ⁊ fortit̄ vtebat̄ sinistra sicut ⁊ dextera. Hebręi autē dicunt sic: Debilis manu dextera: nō ꝙ esset impotēs in illa pte: sed q̄r melius et ꝓmptius iuuabat se de sinistra. gallice/ gauchier. Et tales aliq̄n sunt optimi bellatores: q̄r tāto minus pōt p̄uideri ictus eoꝝ/ q̄nto magis ē incōsuetus. l ¶ Miseruntq̄ȝ. Hic cōsequēter describit̄ eius legatio/ cuȝ dr̄: Miserūtq̄ȝ filij israel per illū. tanq̄ȝ p solennē nūciū. m ¶ Munera. i. tributū. n ¶ Qui fecit sibi gla. ancipitem. i. scindenteȝ ex vtroq̄ȝ latere. o ¶ Habentē in me. capulū. Hoc nō est in hebręo: sed illud qđ sequit̄ immediate cōiungit̄ litterę p̄cedēti sic. Fecit sibi gladiū ancipitē lōgitudinis palmę manus. In hebręo habemus: Longitudinis paruę: ad hoc ꝙ minus appareret. vn̄ subditur: p ¶ Et accinct᷒ est eo subter sa. i. palliuȝ militare: vt dicunt expositores cōmuniter. tn̄ in hebręo habet̄: In dextro femore: q̄r meli᷒ iuuabat se de sinistra/ ſm̄ ꝙ dicunt hebręi. Illi autē qui melius se iuuāt d̄ dextra/ cingunt gladiū ad partē sinistraȝ. Scd̄m aūt trāslationē nostrā q̄ dicit: ꝙ ęqualiter se iuuabat de vtraq̄ȝ manu: dicūt expositores: ꝙ hoc fecit ad hoc/ vt minus appareret gladius: vel vt videret̄ in armis inexptus. q ¶ Cūq̄ȝ obtu. Hic ꝯn̄r describit̄ ipsius eglon int̄fectio ⁊ modus interfectionis. q̄r aioth nō interfecit eū statim: sed recessit inde facta sua legatione. et hoc est qđ dicit̄: Cūq̄ȝ obtulisset ei munera prosecutus est socios ⁊c̄. ad deferendum munera p̄dicta. r ¶ Et reuersus de galgalis ⁊c̄. Usq̄ȝ ad illū locū redierat cū socijs suis. sed q̄n vidit idola quę ✳ eglon po ✳ uit eos otho. qui interpretat̄ signū dei: ideo signat christū. de quo dr̄ Esa. xj. c. Radix iesse qui stat in signū populorū: ipsum gentes dep̄cabunt̄. ipse nāq̄ȝ patres sanctos de inferno liberauit. a ¶ Addiderūt autē filij israel facere ma. ⁊c̄. q̄ cōfortauit aduersus eos eglon: q̄ interp̄tat̄ rota. io signat̄ vitiū instabilitatis/ cui subiacebāt filij israel. Nā habita modica ꝓsperitate eleuabant̄ in superbiaȝ contra dn̄m ad idolatriā declinātes: ⁊ aduersitate occurrēte deijciebātur nimis p tristiciā: ideo deus suscitauit eis saluatorem vocabulo aioth/ de q̄ subdit̄/ ꝙ vtraq̄ȝ manu vtebat̄ ꝓ dextera. Moraliter aūt talis est qui bn̄ se habet in ꝓsperis ⁊ aduersis: q̄r de ꝓsperis nō eleuatur per superbiā: sed mag' h̄ūiliat̄ deo gratias agēdo/ ⁊ indignū se tātis bonis reputādo. Silr' i aduersis nō frangit̄ p impatientiā: sed magis in bono per virtuteȝ patientię firmatur: et sic eglon. i. instabilitatis vitiū superat̄.

[Margin: G — Diuisio — h — Moraliter]

✳ Post hunc fuit

A a ¶ Ingressus ē aioth ad eū. Adam. Aioth iterꝑtaꝛ laus. arte ei callida ⁊ laudabili vsus deceptiōe iteremit eglō: q̄ intꝛꝑtaꝛ rotatꝰ vl' orbita. Oportet tales eē nr̄i ꝑpl'i iudices q̄lis fuit aioth/ q̄ iterꝑtaꝛ laus: vt oēs volubiles motꝰ/ ⁊ orbitas mali itineris excidāt ⁊ ꝑimāt madianitaꝝ regē: q̄ iterꝑtaꝛ fluxꝰ vel effusio. Fluxe ergo ⁊ dissolute gētꝭ q̄s ē p̄nceps vel dux/ nisi sermo illiꝰ p̄hie q̄ summū bonū iudicat voluptatē? Quē interficit euāgelicꝰ ſmo ⁊ ꝓpheticꝰ: q̄ gladio cōpaꝛ: q̄ i ventre eoꝝ et i imis p̄cordijs ambidextri doctoris disputatiōibꝰ concludiꝛ: vt vitatꝭ eos assertiōe ꝯcludēs/ extinguat oēm praui dogmatꝭ ⁊ crasse intelligētie sensū: q̄ se extollit ꝯtra spūalē sciam christi: vt hoc faciens ⁊ dimicās i v̄bo dei/ oīs ecclīe iudex fiat laudabilis aioth: cui dicaꝛ a dn̄o: Euge serue bone et fidelis: q2 supra pauca fuisti fidel'/ supra multa te ꝯstituā. *Mat. 25. c* b ¶ Pinguissimo adipe stringereꝛ. Augꝰ. Merito queriꝛ quō fuerit exilis valde rex eglō: ⁊ cōcluserint adipes vulnꝰ q̄n ꝑcussus ē. Sȝ intelligēdū ē ea locutiōe dictū. q̄ sȝplet a cōtrario intelligi sic̄ dꝛ lucꝰ ꝙ minime luceat: ⁊ abūdare qd̄ nō est: ⁊ bn̄dixit regi. i. maledixit: sicut in libro regnoꝝ d̄ naboth dictū est. *3. Re. 21. d* Nā in ea interpretatione. q̄ est nō ſm. Lxx. sȝ ex hebreo est: ita inuenimus: erat autē eglon crassus nimis. c ¶ Tulerunt clauē ⁊c. *Questio* Augꝰ. Quō pueri regꝭ eglō claui aperuerūt/ qd̄ aioth claui nō clauserat? Aut si ille claui clauserat: quō eū secū nō tulerat: vt nec isti claui aperire possent? Proinde aut alia clauis allata ē: aut tale genꝰ clausure fuit/ qd̄ sine claui posset claudi/ nec sine claui aꝑiri. Nā sunt q̄dā talia: sicut ea q̄ verudata dicunꝛ. d ¶ Post hūc fuit. Adamā. Lxx. Semegar. i. ibi aduena. Oēs eīn hoīes dei aduene sunt in hoc mundo. *B Ps. 38. c* sicut ille q̄ dicebat: Aduena ego suȝ in terra apud te et peregrinꝰ/ sicut oēs p̄res mei. Hūc ḡ semegar spūssanctus ibi aduenā dic. i. hic. qd̄ eīn spūsctō q̄ i celis ē ibi ē/ nob' hic est. *al's incolam* ¶ Post hūc ⁊c. *Questio* Augꝰ. Queriꝛ quō post aioth pugnauerit sangar ꝓ isrl'/ ⁊ eū saluasse dictus sit. Nō eīn fuerat captiuatus vl' iugo seruitutis innexus. Sed ita saluauit: nō q2 hostis nocuerit/ sed ne ꝑmitteretur nocere: quē credēdū ē bello cepisse tētare: ⁊ huius victoria fuisse repulsum. e ¶ Qui ꝑcussit ⁊c. Adamā. Semegar percussit allophylos i sexcētis virꝭ in stiua/ vel pede aratri. Aliud genus laudis in semegar video. Iste i aratro pugnat: aioth inquit in gladio. vincit tamē ⁊ hic ꝓsternit allophylos.

---

a ¶ Augꝰ. Non mentitur: factum eīn verbum appellatur: et secretum factum erat ei ad regem.

idola/ dixit ad regē: Verbū secre*a*tū habeo ad te o rex. Et ille impe*b*rauit silentiū. Egressisq3 oīb3 q̄ *a* circa eū erant/ ingressus est aioth ad eū. Sedebat autē in estiuo ce

a ¶ q2 p̄ceperat ei deꝰ h̄ facere: quem ppl'o suo saluatorē excitauerat.

naculo solꝰ. Dixitq3: Verbū dei *c* habeo ad te. Qui statim surrexit de throno. Extenditq3 aioth sini

a ¶ sermonē euangelicū vel ꝓpheticū.

strā manū: ⁊ tulit sicām de dextro *d*

¶ disputaudo. s. vt extingueret oēȝ praui dogmatis/ ⁊ crasse intelligentie sensū.

femore suo: infixitq3 eā in ventrē eius tā valide/ vt capulus seque*e* *b* retur ferrū in vulnere/ ac pinguissimo adipe stringereꝛ. Nec edu*f*xit gladiuȝ: sed ita vt percusserat reliquit i corpe: statimq3 per secreta nature alui stercora ꝓruperūt. *g* Aioth autē clausis diligētissime *h* ostijs cenaculi ⁊ obfirmatis sera *i* per posticū egressus est. Seruiq3 *k l* regꝭ ingressi/ viderunt clausas fores cenaculi: atq3 dixerunt: Forsitan purgat aluuȝ in estiuo cenaculo. Expectantesq3 diu donec erubescerēt: ⁊ videntes ꝙ nullus *c* aꝑiret: tulerūt clauē: ⁊ aꝑiētes inuenerūt dn̄m suū in terra iacentē mortuū. Aioth aūt dū illi turbarenꝛ/ effugit: ⁊ ꝑtrāsit locū idoloꝝ vnde reuersus fuerat. Venitq3 in *m* seirath: ⁊ statim isonuit buccina i mōte ephraim. Descēderūtq3 cū eo filij isrl' ipso in frōte gradiente. Qui dixit ad eos: Seq̄mini me. *n* Tradidit eīn dn̄s inimicos nr̄os moabitas in manꝰ nr̄as. Descēderūtq3 post eū: ⁊ occupauerunt vada iordanis q̄ transmittūt in moab: ⁊ nō dimiserunt trāsire quēq3: sed ꝑcusserūt moabitas i tꝑe illo circiꝛ decē milia oēs robustos et fortes viros: nullusq3 eoꝝ euadere potuit. Hūiliatusq3 ē moab in die illo sub māu isrl': ⁊ q̄euit terra

a ¶ Augꝰ. Duplicato. s. tꝑe qd̄ fuit memorabile romanoꝝ sub rege pompilio.

o octogita ānis a ꝑlijs. Post hūc *o* *e* fuit sangar filiꝰ anath: q̄ ꝑcussit de *p*

Pōt ergo

Nico. de lyra

※ eglon posuerat in galgalis: quē locū hebrei reputabāt sanctū: eo ꝙ ibi p̄mo manserāt post transitū iordanis: ⁊ circūcisi fuerāt/ ⁊ pascha celebrauerāt: vt hꝛ Josue. iiij. et. v. et q2 arca testamenti et tabernaculū fuerunt ibi q̄usq3 trāslata fuerūt in silo: vt dictū fuit Josue. xviij. qd̄ fecerat eglon in cōtemptū loci sacri. sicut antiochꝰ epiphanes posuit idolum in templo dn̄i: vt habeꝛ. j. Mach. j. ca. ex hoc fuit accēsus aioth ad reuertēdū vt iterficeret regē eglon. a ¶ Verbū secretum habeo ad te o rex. Et accipiꝛ hic v̄bū ꝓ re significata v̄bo: q2 intēdebat eum occidere i secreto. in aꝑto eīn nō poterat ꝓpter assistētes. b ¶ Et ille imꝑauit silētiū. innuēdo ꝙ oēs exirēt: vt ptȝ ꝑ lr̄aȝ seq̄ntē. c ¶ Verbū dei habeo ad te. q. d. oportet ꝙ surgas ꝓpt̄ reuerētiā v̄bi dn̄i. Nec oportet h̄ aioth de mēdacio excusari: maxie/ q2 illud mēdaciū nō fuit ꝑniciosū/ sȝ magis officiosū: q2 fuit ordinatū ad iterfectionē idolatre pessimi ⁊ tyrāni sup ꝑpl'm dei. ꝓpter qd̄ cōmēdaꝛ aioth: nō aūt ꝓpter mēdaciū. sicut Exo. j. cōmendanꝛ obstetrices/ eo ꝙ saluauerūt pueros hebreorū: nō aūt ꝓpter mēdaciū qd̄ dixerūt regi/ mēdaciꝛ se excusantes. d ¶ Et tulit sicā. i. gladiū: q̄ sic nominaꝛ a sonitu quē facit q̄n de vagina extrahiꝛ. e ¶ Vt capulus sequeretur ferrū. Capulus est manubriū sic factū qd̄ sueminet vagine: ⁊ vocatur gallice heuth. f ¶ Nec eduxit gladiū. Tū q2 retentus erat in adipe. Tum q2 festinauit fugere. g ¶ Alui stercora ꝓruperūt. In his eīn q̄ moriunꝛ violēter egestiones solēt exire: sic suspensi emittunt vrinā/ vel aliquod tale. h ¶ Aioth autē clausis diligētissime ostijs cenaculi. ne aliquis intraret ad regē ⁊ inueniret ipm mortuuȝ donec esset elōgatꝰ. i ¶ Et obfirmatis sera. Infra dꝛ ꝙ serui regꝭ tulerūt clauē ad aperiēdū ostiū. Et ideo dicēdū ꝙ plures erāt ibi claues: quarū vnā tm̄ aioth secū portauit. vel ꝙ ostiū sic erat factū ꝙ ꝑ impulsionē claudebaꝛ: sed nō poterat aperiri sine claue: sicut mō fit i pluribus ostijs. k ¶ Per posticum egressus ē. In hebreo habeꝛ/ porticū: q̄ solet fieri i domibus magnatoꝝ. ⁊ videꝛ littera nr̄a corrupta ꝑ scꝑtores propter silitudinē litteraꝝ. l ¶ Seruiq3 regis ingressi. nō cenaculū i quo erat rex/ vt ptȝ in textu: sed porticū q̄ erat añ a qua se aliquantulū elōgauerat. ⁊ post exitū aioth ibidē redierūt: stātes ibi per aliqd̄ spaciū tꝑis/ ꝓpter causā q̄ exꝑmitur i textu. ⁊ patet lr̄a. *D* m ¶ Venitq3 in seirath: ⁊ statim ⁊c. Hic ꝯñter describiꝛ debellatio exercitꝰ eglō: q2 videntes ex isperato regē mortuū/ fugit mēs ⁊ ꝯsiliū ab eis: vt d̄ exercitu holofernis dꝛ Judith. xv. q̄n sciuerūt eū mortuū. et iō aioth potuit eos cū paucꝭ debellare. *Diuisio* iō dixit ad socios: n ¶ Seq̄mini me ⁊c. i. locū illū ꝑ quē hoies poterāt trāsire de terra promissionis i terrā moab. Eglō eīn cū suo exercitu accēꝑat parteȝ terre ꝓmissiōis. vt ptȝ ex supradictis: et ibi erat. Cetera patēt. o ¶ Post hūc fuit sangar filiꝰ anath. Sub isto non legiꝛ aliq̄ notabil' tribulatio: sȝ pacē factā sub aioth ꝯseruauit: nec ꝑmisit philisteos eis dn̄ari. ideo subdiꝛ: p ¶ Qui ꝑ. d̄ philistijm ⁊c. vomere. In heb. habeꝛ/ stimulo bouis. Iste videtur fuisse homo rusticanꝰ ⁊ fortis: ⁊ forsitan d̄ ligno in quo erat aculeus ad pungēdū ※ boues: fecit

※ o ¶ Post hūc fuit sangar filius anath: q̄ ꝑcussit de philistijm sexcētos viros vomere. *Moraliter* Est autē vomer instrumentū ad aperiendū terrā ꝓ seminatione ⁊ fructificatione. et ideo signat verā cōfessionē ꝑ quā aꝑiꝛ terra cordis nr̄i ꝓ boni oꝑis fructificatiōe. ḡ vomere philistei ꝑcutiunꝛ: q̄n ꝑ verā ꝯfessionē vitia abijciūꝛ. Q2 aūt ꝑ philisteos vitia significenꝛ/ ptȝ. q2 philistei interꝑtātur cadētes. vitia v̄o vel pctā cadere faciunt hoīem de vno in aliud. vn̄ Greg. Pctm̄ qd̄ ꝑ penitentiā non diluiꝛ/ mox suo pōdere ad aliud trahit. Et finaliter pctā trahūt ad penā inferni.

E F Pōt ǧ fieri/ vt eccl'ię iudex nō semꝑ gladiū ꝓferat.i.vt nō semper austeritate ꝟbi ⁊ acumine correctiōis vtat̃: ſʒ imitet̃ agricolā/ velut aratro sulcās aię nostrę terrā: ⁊ ſępius clemēti monitiōe rescindēs: vt aptet eā suscipiēdis seminib⁹. Interficiuntur etiā sic allophyli: cū nō argumētis ⁊ acumine ꝯtra aduersarios vtimur: sed agresti ⁊ simplici cōmonitiōe de animis auditoꝝ vitia ꝓpellimus. ¶ Tu ǧ esto agricola aię tuę. Utere aratro q̃ vtit̃ semegar. Sed cū miseris manū in aratrū/ noli respicere retro.i.postq̄ tuler? crucē tuā/ et secut⁹ fuer? christū: postq̄ seculo renūciasti/ et his q̄ i seculo sunt: noli reqrere ea q̄ propter christū reputasti vt stercora: qr si i hoc aratro manū habueris semꝑ/ vt cōfidēter dicas: Mihi aūt absit gl'iari nisi in cruce dñi ⁊c. Cadēt a dextris tuis mille: ⁊ decē milia ⁊c. Ca. IIII

Luc. 9.g · Matth. 16.d · Luc. 14.g. · Gal. 6.c · Ps. 90.b

Addiderūt filij ⁊c. Quasi: ꝓ pctis ppl'i dux bon⁹ obijt: pctōrib⁹ aūt ⁊ indignis aufertur hō dei. Sed dicit aliquis: Nū ecclesia dei sine iudice ē? Si ꝑor discesserit/ alter adhibet̃. Non sꝑ ꝑnceps populi eccl'ię iudex ꝑ dei arbitriū dat̃: sed vt merita nr̃a deposcūt. Si mali sūt actus nostri/ ⁊ oꝑamur mala in conspectu dñi: dant̃ nobis ꝑncipes ꝑm cor nostrū. vñ: Fecerūt sibi regē/ sed nō ꝑ me: ⁊ ꝑncipē/ ⁊ nō per consiliū meum. Hoc dictū videt̃ de saule quē ipse dñs elegerat/ ⁊ regē fieri iusserat: Sed qr non ꝑm dei voluntatē/ sed ꝑm pctōris ppl'i meritū fuerat electus: negat eū sua voluntate vel cōsilio cōstitutū. Sic i ecclesia ꝓ merit? populi/ aut verbo aut oꝑe potēs a deo tribuit̃ rector: aut si malū faciat populus in conspectu dñi: talis ecclesię iudex dat̃ sub quo famē ꝟbi dei ⁊ sitim populus patiat̃: ⁊ nō famē panis aut sitim aquę/ sed audiendi verbū dei. Ita ǧ agamus et oremus/ ne hac fame ⁊ siti indignatione dei condemnemur: ne auferat̃ a nobis qui nos verbo dei ⁊ oꝑe instruat. Si eñ malū fecerimus in conspectu dñi: morietur nobis aioth: ⁊ auferet̃ semegar: ⁊ obscurabit̃ laus nostra: et trademur in manus iabin regis chanaan: qui interpretat̃ sensus vel prudentia. Si ergo nō probauerimus deum habere in noticia: tradet nos deus in reprobū sensum: repletos iniquitate/ nequitia/ fornicatione/ auaricia ⁊c. Uides qui sunt et quales sint qui tradunt̃ in reprobū sensum/ ⁊ iabin principi chananeoꝝ. b ¶ In manus iabin regis. Adamā. Princeps militię iabin erat sisara: qui interpretat̃ visio equi. Iste eñ est animalis/ nō spūalis: ⁊ nō videt nisi ea quę aīalis sunt. Ipse ē eñ visio: ipse est eñ semꝑ intuitus: ⁊ iō semꝑ animalis hō qui ꝑm carnē natus est/ persequit̃ eū qui ꝑm spiritū: donec spūal' intelligat ⁊ examinet oīa/ ⁊ intelligat vnde sibi sit auxilium deposcendū: ⁊ clamet ad dñm/ donec illi animę q̄ clamauerit ad dñm suscitet̃ ꝓphetia/ quā delbora significat: ⁊ ꝑm prophetię gratiā et intelligentiā/ vel ecclesię populus gubernet̃/ vel cuiusq̄ animę sensus. c ¶ Erat autē. Adamā. Scdm apostolū: omnis scriptura diuinitus inspirata vtilis est ad docendū: ad increpandū: ad doctrinā quę est ad iusticiā. Querit̃ ergo: quid habet ista scriptura quę diuinitus ē inspirata doctrinę/ vel increpationis/ vel disciplinę? Quid eñ confert si legamus/ q̄ delbora mulier ꝓphetissa vxor lapidoth iudicabat israel ⁊c. Primo ergo hoc ipsum: q̄ cū plurimi iudices in israel fuerant/ de nullo dicit̃/ quia ꝓpheta fuerit sicut de delbora muliere. Prestat in hoc consolationē muliebri sexui: ne ꝓ infirmitate desperet se prophetiā posse suscipere: sed credat qr confert hanc gratiam mentis puritas/ non sexus diuersitas.

Osee. 8.a · Amos. 8.d F · Rom. 1.d. · 1. Cor. 2.d · 2. Ti. 3.d · Mulier iudex et ꝓpha

Delbora

a ¶ Senari⁹ q̄ multiplicat⁹ ꝑuenit in sexcētos: mūdū significat sex dieb⁹ cōsūmatū. sexcētos ergo in aratro ille dicit̃ ꝑcussisse/ cui ꝑ crucē christi crucifixus est mundus.

philistijm sexcētos viros vomere: Et ipse quoq̄ defendit isrl'.

a †Addiderūtq̄ Ca. IIII a filij isrl' facere malū in cōspectu dñi post b mortem aioth: ⁊ tra c

a ¶ sensus vel prudētia. q̄ eñ nō ꝓbāt deū hre i noticia/ tradunt̃ in reprobū sensum.

b didit illos dñs i manus iabin regis chanaā: qui regnauit in asor. Habuitq̄ ducem exercitus sui/

¶ .i. visionē eqni.

nomine sisarā: Ipse autem habi d

a ¶ Adam. Obserua qr nesciūt clamare filij israel ad dñm/ nisi traditi i manus iabin regis chanaan/ vel ꝑ sisarā principem militię eius afflicti.

tabat in aroseth gētiū. Clamaue runtq̄ filij israel ad dñm. Non

a ¶ quib⁹ affligeret̃ ppl's dure ceruicis.

gētos eñ habebat falcatos currus: ⁊ ꝑ viginti annos vehemen c ter oppresserat eos. †Erat autem e

a ¶ hoc de nullo iudicū legitur.

d delbora ꝓphētes vxor lapidoth f e q̄ iudicabat populū in illo tpe: ⁊

a ¶ qr iust⁹ sic palma florebit: quē ꝓphetia erudiēdo ꝓduc̃ ad palmā supne vocatiōis.

sedebat sub palma q̄ noīe illi⁹ vo

a ¶ q̄ interꝑtat̃ excelsa. b ¶ domus dei.

cabat̃ iter rhāma ⁊ bethel i monte ephraim. Ascēdebātq̄ ad eā filij israel in oīe iudiciū: quę mi g

a ¶ primo. b ¶ priorē ppl'm. ¶ .i. coruscationē: q̄.s. hʒ lucē nō ꝑmanētē: cito eñ desinit. hic est ꝑor ppl's q̄ ꝑmo oīm ꝓphaꝝ ꝑ ꝓphetiā vocat⁹ ē ad audiēda eloq̄a dei/ et capiēda munera legis: q̄ refulsit quidē splendore legis/ sed nō permansit: nec continuū lucis fulgorē obtinuit.

sit ⁊ vocauit barach filium abinoem d cedes neptalim: dixitq̄ ad

b ¶ Delbora apis vel loq̄la: q̄ ꝓphetiā significat: q̄ suaues cęlestis doctrinę fauos/ ⁊ dulcia diuini eloquij mella cōponit. vñ: O q̄ dulcia faucib⁹ meis eloq̄a tua: suꝑ mel et fauū ori meo. Et alibi: Judicia dñi dicit ꝓpheta ꝑciosa esse suꝑ aurū ⁊ lapidem ꝑciosum nimis: ⁊ dulciora suꝑ mel ⁊ fauū. e ¶ Et sedebat suꝑ pal. Adam. Uide in quib⁹ locis sedet prophetia: inter excelsa.s. ⁊ domū dei. Nihil humile nihil vile erga ꝓphetię sedē reꝑiri potest. Sicut salomō dicit: q̄ in altis.s. portis ciuitatum assistat/ vel in muroꝝ menibus habitet: vel in altis turribus libere agat. Inter domū dei ergo et excelsa dicitur habitare. Nō eñ docet quę super terrā sunt querere/ sed quę in cęlis: vbi christus ē i G dextera

G · Ps. 118. · Ps. 18.c · Prouer. · Col. 3.a · Ts. 2.b · et. J. 6.a

Nico. de lyra

* boues: fecit lanceā vel hastā ad pugnādū: ⁊ aliq̄s alios induxit ad sil'e faciendū: qr nō est verisil'e q̄ ipse solus sexcētos viros interfecerit. ⁊ sic hic accipitur singulare ꝓ plurali.s. stimulo ꝓ stimulis: sicut frequēter fit i sacra scptura. vñ Exo. viij.f. Uenit musca grauissima: id est multitudo muscaꝝ. Ca. IIII

Addiderūtq̄. Hic ponitur tertia tribulatio ꝑ iabin regē chanaan. ⁊ ꝑmo describit̃ hic tribulatio. scdo diuina liberatio/ ibi: Erat autē delbora. tertio gratiarū actio. ca. v. Circa primū premittit̃ filiorū israel culpa/ cū dr: a ¶ Addiderūtq̄ fi. is. fa. ma. ⁊c. qr plura mala fecerunt q̄ ante. b ¶ Post mortem aioth. Nō facit mentionē de tpe sangar/ qr fuit breue. ⁊ ideo computat̃ sub tpe aioth. secūdo subdit̃ debita pęna cū dr: c ¶ Et tradidit illos ⁊c. Josue xj. dicit̃: q̄ iosue istā ciuitatē combussit. Ad qd dicendū: q̄ chananei ꝑualētes/ postea reędificauerūt eā. d ¶ Ipse autem habi. in aro. gen. Sic nominat̃: qr hoīes d diuersis nationibus collecti erāt ibi. e ¶ Erat autē del. Hic consequēter describitur liberatio populi a dicta tribulatione. vbi primo ponit̃ diuina reuelatio. secūdo populi cōgregatio/ ibi: Qui accersitis. tertio hostiū debellatio/ ibi: Dixitq̄ delbora. Circa primū dr: Erat autē delbora prophetes.i. habens spiritū ꝓphetię: quod exprimit̃ eo q̄ iudicabat populū: vt fragilitatem sexus releuaret ꝓphetię spūs. f ¶ Uxor lapidoth. Dicunt expositores nostri cōmuniter: q̄ iste lapidoth fuit idē q̄ barach: ⁊ allegant ad h̄ dictū hebręorū. Sed occurrit hic dubium: qr postea subditur q̄ ipsa manebat in monte ephraim: ⁊ q̄ inde misit ⁊ vocauit barach de cedes/ quę erat in sorte neptalim. et sic nō videtur q̄ fuerit vir eius: quia separatim habitabant et in diuersis tribubus. ⁊ ideo dicit Ra. Sa. q̄ lapidoth nō est nomen ꝓprium/ sed cōmune: ⁊ significat lichinariam: quia faciebat lichina pro lucernis quę ardebāt in tabernaculo dñi. et sic vbi habemus vxorē lapidoth: dicunt/ mulierē lichinatricē. Si autē antiqui iudęi dixerunt/ ꝓut dicūt expositores ꝑdicti/ nescio: sed moderni sequunt̃ dictum Ra. Sa. g ¶ Que misit et vocauit ba. filiū abinoem. ꝑ reuelationē dñi. iō sequitur:

* Precepit

Moraliter. a ¶ Addiderūtq̄ filij. Seq̄t̃: e ¶ Erat autē delbora ⁊c. Per delborā q̄ interpretat̃ apis ⁊ israel iudicabat: significat̃ bonus princeps vel ꝑlatus. Apis eñ habet aculeū pungentē: ⁊ facit mel consolās: ⁊ in bono ꝑlato vel ꝑncipe debet esse rigor iusticię/ et dulcor misericordię. Grego. in pastorali: Inesse bonis rectoribus debet iuste consulēs misericordia/ et pie seuiens disciplina: ne iusticia sit nimis aspera/

* ⁊ pietas

Diuisio · Diuisio · †23.q.5. · H · Mo

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

A dextera dei sedens. Illuc nos hortat ascendere: illuc discipulos suos molit mouere prophetia. a ¶ Si venis. Aug⁹. Quid est qd respōdēs barach delbore ait: Si ibis mecū/ibo: ⁊ si nō ieris mecū/ nō ibo: qm̄ nescio diē in quo ꝓsperat angelū dn̄s mecū. Quasi a ꝓphetissa diē audire non potuerit: nec illa die r̄ndit: sꝫ perexit cū illo. Et qd est: qui ꝓsperat angelum dn̄s mecū? An h̄ demōstratū est/ qꝛ ⁊ āgeloꝝ act⁹ ꝓsperāt.i. adiuuant a dn̄o vt feliciter cedāt? an locutionis ē: ꝓsperat angelū mecū: id est facit mecū ꝓspera p angelū? ¶ Ada. Nō ascendā nisi tu ascēderis mecū. Uides quō illis ṗoribus ꝓphetia detulit eloqa dei: ⁊ illis dic data eē p̄cepta vt ascēdāt in mōtē. Sꝫ excusāt ⁊ dicūt. Nō ascēdā nisi ⁊ tu ascēderis mecū. ⁊ de excusatiōe q̄dē verū ē: de ꝓmissiōe falsū. Nō em̄ ascēdert i mōtē sctm̄ dn̄i. Qd aūt pollicētur se ascēdere cū ꝓphetia/ falsū est. Nō em̄ secuti sunt ꝓphetiaꝫ: vt crederēt christo: de q̊ oīs prophetia ē. Dic ḡ ei delbora: Ibo tecū: sꝫ nō erit primatus i hac vice tu⁹. In manu mulieris tradet dn̄s sisarā ⁊c. apte ostēdit: qꝛ nō erat apud pp̄l'm illū primat⁹: nec victorie palma: sed in manu mulieris cui nomē iahel tradit sisara. b ¶ Egressa igit iahel in occur. Adam. Iahel mlier alienigena ecclīaꝫ significat: q̄ ex alienis gētib⁹ ꝯgregata est. Interp̄tat autē iahel ascēsio: qꝛ nō est alia ascēsio ad celū nisi p ecclīam multiformis sapiētie dei. Ipa ergo dū a corporalib⁹ ad sp̄ualia/ et a terrenis ascendit ad celestia interficit sisarā: qui carnaliū vitiorū ⁊ aialis hoīs formam tenet. Quia sisara visio equi iterp̄tat. de quo dr̄: Nolite fieri sic equus ⁊ mulus q̄b⁹ nō est itellect⁹. Palo ḡ eū interficit.i. ligni crucꝭ acumine ⁊ v̄tute. Et bn̄ maxillas ei⁹ palo transuerberasse dr̄: Os em̄ qd de carnalib⁹ loquebat: ⁊ doctrina q̄ carnis gloriā p̄ferebat: q̄ in delitijs ⁊ voluptate viuendū: sapiētib⁹ seculi ꝑsuadebat: ⁊ luxurie adulatiōe decepat ligno crucis cōfodit: qꝛ viā quā philosophia latā ⁊ spaciosā p̄dicauerat voluptatꝭ: hanc christ⁹ artā ⁊ angustā nobis salutis viam oñdit. Sic ergo iahel/ id est ecclesia vitiorum principem sisaram tectū pellib⁹.i. mēbrorū mortificatiōe sopitum/ eterno tradidit somno.

Mystice · B · Ps.31.c · Mat.7.b

Ni.de lyra

Cap. ⁂ a ¶ Precepit tibi dn̄s.i. n̄ dico tibi auctoritate mea/ sꝫ diuina. b ¶ In mōtē thabor.i. quo trāsfigurat⁹ fuit iesus christ⁹ corā petro/iacobo ⁊ iohanne. de qua trāsfiguratiōe habet Mat. xvij. c ¶ Ego āt ad. ad te ⁊c. sisa. imitendo ei volūtatē ꝓliandi corā te. d ¶ Dixitq ad eā barach: Si venis mecū vadā. quasi dicat: tu habes sp̄m ꝓphetie/ nō ego: ⁊ ido poteris scire tēpus ⁊ horā bellādi. e ¶ In manu mulieris tradet sisara. vt ptꝫ i sequētib⁹ postea. f ¶ Qui accitis.

eū: Precepit tibi dn̄s de⁹ isrl. Uade de- a scēde: ⁊ duc exercitū in mōtē thabor: tol- b lesq tecū decē milia pugnatorū de filijs
¶ ceruus emissus.
neptali/ ⁊ de filijs çabulō: Ego aūt addu- c cā ad te i loco torrētꝭ cison sisarā ṗncipē exercit⁹ iabin ⁊ curr⁹ ei⁹ atq oēm multitudinē: ⁊ tradā eos i manu tua. Dixitq ad d
a ¶ ꝓphetiā. b ¶ popul⁹ prior. c ¶ ꝓmissio falsa.
d ¶ excusatio vera.
a eām barach: Si venis mecū/ vadā: si nō lueris venire mecū/ nō pergā. Que dixit
¶ Ostendit primatū victorie palmā nō esse apud populum illum.
ad eū: Ibo quidē tecū: sed in hac vice vi-
a ¶ iahel.
ctoria nō reputabit tibi: qꝛ in manu mu- e lieris tradet sisara. Surrexit itaq delbora ⁊ perexit cū barach in cedes. Qui acci- f tis çabulon ⁊ neptalim ascēdit cum decē milib⁹ pugnatorū: habēs delborā i comitatu suo. Aber aūt cineus recesserat quō- g dam a ceteris cineis fratribus suis filijs obab cognati moysi: ⁊ tetēderat tabernacula vsq ad vallē que vocabat sennim: ⁊ erat iuxta cedes. Nunciatūq est sisare h q ascēdisset barach filius abinoem i mōtem thabor cuꝫ delbora. Et congregauit nongentos falcatos currus: ⁊ omnē exercitū de aroseth gētiū ad torrentem cison. Dixitq delbora ad barach: Surge: hec k est em̄ dies in qua tradidit dn̄s sisaraꝫ in l manus tuas. En ipse ductor ē tuus. Descendit itaq barach de monte thabor/ et
a ¶ Aug⁹. Ecce quō cōmēdat scriptura agere deū i cordibus hominū vt det exitū rebus q̄ cōstituit. Pauere enim fecit sisaram vt traderet eū.
decē milia pugnatorū cū eo. Perterruit m q dn̄s sisarā et omnes currus eius: vniuersamq multitudinē i ore gladij ad cōspectū barach: intantū vt sisara de curru desiliens/ pedibus fugeret: ⁊ barach ꝑsequeretur fugientes currus et exercitum vsq ad aroseth gentiū: ⁊ omnis hostium n multitudo vsq ad internitioneꝫ caderet. Sisara aūt fugiēs ꝑuenit ad tentoriū iahel vxoris aber cinei. Erat enim pax in- o ter iabin regeꝫ asor: et domuꝫ aber cinei.
a ¶ mulier alienigena. ¶ q̄ prius cum eo amicitie fedus habuerat.
b Egressa igit iahel in occursum sisare/ dixit ad eum: Intra ad me dn̄e mi intra: ne p timeas. Qui ingressus tabernaculum
a ¶ Lxx. pellibus.
ei⁹/ ⁊ opertus ab ea pallio/ dixit ad eam:

accitis. Hic ponit cōgregatio populi ad bellandū. ⁊ primo ex p̄te barach cū dicit: Qui accitis zabu. ⁊ neptali ascē. ⁊c. Aber at cine⁹. h interponit hic: eo q iahel vxor aber iterfecit sisarā. Iste aūt aber dicit cine⁹: eo q descendit de ietro q̄ vocatus fuit cin vel cineus ⁊ obab: sicut dictuꝫ fuit. s. j. ca. et Nu. x. vn̄ qd subdit: Cognati moysi. in heb. hr̄: soceri moysi. g ¶ Recesserat q̄n. a ce. ci. q̄ hitabāt i sorte iude: vt dictuꝫ est. s. j. ca. scd̄o describit cōgregatio populi ad prelium ex p̄te sisare/ cū dicit: h ¶ Nūciatūq est sisare ⁊c. ⁊ patet littera. i ¶ Dixitq delbo. Hic cōsequenter describit hostium debellatio: et scd̄o ducis iterfectio/ ibi. Sisara āt. Circa ṗmuꝫ dicit: Dixitq del. ad barach. per reuelationem diuinā. k ¶ Surge. ad pugnā. l ¶ Hec ē em̄ di. Uidet q contrariū dicat. s. In manu mulieris tradet sisara. Dicendū q vtrūq verū est: qꝛ fuit tradit⁹ in manu barach ad debellandū ⁊ fugandū: ⁊ in manu mulieris ad iterficiendum. m ¶ Perterruitq do. si. ⁊c. qꝛ fulgura ⁊ coruscatiōes ⁊ lapides grādinis imēse magnitudinis ceciderūt sup exercituꝫ ei⁹: ita q nō poterāt sustinere: sꝫ multi mortui sunt: ⁊ alij fugerūt/ et in fugiēdo occisi sūt. ideo subdit: n ¶ Et oīs hostiū ⁊c. Hic cōsequēter describitur ducis interfectio per modū qui sequit. cū dicit: Sisara aūt fugiens peruenit ad tentorium iahel vxoris aber cinei. cuius causa subditur: o ¶ Erat em̄ pax ⁊c. ⁊ ideo illuc diuertit securius: ⁊ maxime/ qꝛ iahel inuitabat eū dicens: p ¶ Intra ad me do. mi. Iste aūt modus loquendi. s. ingressus viri ad mulierēꝫ frequēter accipitur in scriptura pro cōcubitu carnali: nō tamē semp: sed hic accipitur pro securitate refugij.

D

⁂ Que ape. ⁂ et pietas sit remissa. Sit igitur amor/ sed nō emolliēs: sit rigor/ sed non exasperās: sit çelus/ sed nō imoderate seuiēs: sit pietas/ sed nō plus q̄ expedit parcēs. Tal' aūt ṗnceps vel prelatus vocat viros aptos ad pugnandū cōtra sisarā.i. contra diabolum: qꝛ sisara interpretat exclusio gaudij. diabolus aūt nitit excludere fideles a gaudijs p̄adisi. Hoies aūt ad pugnādū apti contra diabolū: sunt hoies vite laudabilis ⁊ doctrine/ ⁊ çelatores iusticie: quia tales p̄nt efficaciter p̄dicare ⁊ sana consilia dare ⁊ vitia punire: ꝓpt̄ qd significant p barach/ qui fulgor interp̄tatur vl' coruscatio/ quā sequitur tonitruū: ⁊ ideo signat fulgorē bone vite/ ⁊ sonū sane doctrine. Silr̄ per barach significant hoies q̄ sunt discreti ⁊ iusti: eo q fulgēt industria naturali/ ⁊ tonāt sn̄ia iudiciali: ꝓpt̄ quod sunt ad pugnandū ꝯ i iusticiā valde apti. Licet aūt i manib⁹ barach tradit⁹ fuerit sisara debellandus: nō tn̄ p eū totalit cōterēd⁹: sꝫ h̄ fuit reseruatū femine. s. ipi iahel: vt dr̄ in textu: q̄ cū clauo ⁊ martello contriuit caput ei⁹. Ideo p ipam figurata fuit v̄go maria de q̄ scribit Gen̄. iij. c. Ipa cōteret caput tuū: qd ibidē dr̄ d̄ diabolo eo q cōtritio demonis q̄ p serpētē ⁊ sisarā significatur fuit beate v̄ginī reseruata.

Moraliter

sisara interpretatur exclusio gaudii id est diabolus

geminat

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

E G a ¶ Da mihi obsecro. Adamã. Sisara aquã petijt: iahel ꝓ lac tribuit. Lactis cibus dr̃ in scripturꝭ sctis doctrina / q̄ icipiētib⁹ velut puulis tradit̃. Nō em̄ stati discipulꝭ pfunda ⁊ se cretiora tradēda sūt sacra: sꝫ moꝝ correctio ⁊ disciplinę emen datio: religiose ꝯuersatiōis ⁊ simplicis fidei pma elemēta / h̄ ē ecclię lac: hec icipiētiū puuloꝝ pma ele/ mēta. Sꝫ iste cib⁹ his q̄ ad bonuꝫ tēdūt vitā tribuit ⁊ salutē: his ꝓ q̄bus ꝯria placēt: q̄bus luxuria / libido / auaricia et oīs ipietas cordi est necē. Ex eisdē ḡ ci/ bis alunt̃ boni: suffocantur mali: et vbi pūs vita / ipūs mors. sic vinū sanos iu/ uat: ⁊ cor hoīs sani dūtaxat letificat: fe/ briētib⁹ ꝓ pniciē parit. Sic itelligēdū est sisarā aialē hoiem: ⁊ vitiorū principē p doctrinā ecclię quā non ex fide susce/ pit extinctū. b ¶ Que aperuit ⁊c. Adamã. Unaqueq3 aīa h̄ lacte euange lico ⁊ aplico sisaram in se sopiat ⁊ extin guat. Si em̄ p h̄ q̄s edoct⁹ mortificaue/ Col. 3. a rit mēbra sua q̄ sūt sup terrā: auariciaꝫ / fornicationē ⁊ hmōi: sisaraꝫ in seipo vi/ debit̃ pemisse: vt hec non modo i psona ecclię ꝯsūmari / sꝫ etiā in aīa sua ostēdat q̄sq3 ipleri. Quia ḡ sisaram cepit isecta/ ri ppl's prior: sꝫ interempt⁹ est a mulie/ re. i. gētiū eccl'ia: et in manu ei⁹ data est victorię palma: in ꝯsūmatione oīm. i. in fine seculi cāticū etiā dño cātabit̃ p del/ borā: in q̄ primatus dabit̃ iahel. i. ecclię gentiuꝫ: nec tñ delborę laus silebit̃: sed vnū pmis ⁊ nouissimis victorię pmium dabit̃. c ¶ Egressaq3 iahel i occur/ sum eius / dixit ei: Ueni ⁊ ostēdā tibi. Adamã. Occurrit iahel. i. eccl'ia p ori pplo insectāti sisarā. Insectabatur em̄ isrl' legē iusticię: sꝫ in legē iusticię nō puenit. Occurrit ḡ eccl'ia etiā ipi osten/ dēs opus suū ⁊ victoriā ꝯsūmatā: ⁊ i so Ro. 11. c cietatē pstrati hostꝭ inuitat: q2 cū pleni/ tudo gētiū introierit tūc oīs isrl' salu⁹ fi/ et. Fit ḡ primat⁹ in manu mulieris alie nigenę: nō tñ excludit̃ etiā barach a con sortio glię: q̄ prior q̄dē cepat / sꝫ nouissim⁹ puenit ad fidē. Immo dū ille puenit: ia hel alienigena ptereuntē q̄dāmō victo/ riā rapit. Eadeꝫ forma pcessit in esau et Gen. 27. c iacob. dū em̄ esau seq̄ret̃ agrestia et mo raret̃ in saltib⁹: pueniēs iacob et mulie/ ris mr̃is ꝯsilio cōpositos prī offerēs ci/ bos: bñdictionē pmat⁹ accepit. In euā/ Mat. 9. c gelio q̄q3 pgēte dño ad filiā pncipis sy/ nagogę suscitādā: pueniens mulier san/ guinaria fideli tactu prior consequitur sanitatem. Ca. V.

C Ecinerūtq3 delbora. Ada/ mā. Si meminerim⁹ q̄ i supio/ rib⁹ dicta sūt: q̄d significet del bora / q̄d barach / q̄d itē iahel q̄ adūsariū sola deiecit: q̄d ve sisara q̄ a mliere alie/ nigēa ligni ꝟtute pstrat⁹ ē: itelligimus hec oīa sacra esse: q̄ in nouissimis tpib⁹ p eccl'iam ꝯsūment̃: ⁊ i hoc cātico velut epęniā. i. laudē esse descriptā victorię illi⁹. s. 1. Cor. 15. d tpis q̄ nouissim⁹ inimic⁹ destruetur mors. Tūc em̄ exultabit delbora. i. illustrabit̃ pphię glia: q2 q̄ pdixit iplebunt̃. Tūc ia/ Rom. 11. c hel. i. eccl'ia hostem cōmunē omniū superabit: ⁊ cum plenitu/ do gentiuꝫ introierit barach / id est reliquus israel saluus fiet.

a Da mihi obsecro paululū aq̄: q2 a ¶ moralis doctrię q̄ cōuenit puulis. b sitio valde. Que aperuit vtrē lā/ a ctis: ⁊ dedit ei bibere: ⁊ operuit il/ a ¶ aīalis homo. lū. Dixitq3 sisara ad eaꝫ: Sta añ ostiū tabernaculi: ⁊ cū venerit ali q̄s iterrogās te / et dicēs: Nunq̄d hic ē aliq̄s: Rñdebis: Null⁹ est. a ¶ Lxx. palum. i. crucis lignū: cui⁹ acumi Tulit itaq3 iahel vxor aber clāuū ne ⁊ ꝟtute eccl'ia diabolū interfecit: q̄d ba/ rach. i. prior ppl's p legꝭ pcepta facē n̄ potuit. tabernaculi: assumens pariter et malleū: ⁊ ingressa abscōdite et cū b a ¶ Lxx. maxillā. silētio posuit supra tēpus capitis c eius clauū: pcussūq3 malleo de/ fixit in cerebrū vsq3 ad terrā: qui d soporem morti socians / defecit ⁊ a ¶ qui prior sequi ceperat. mortu⁹ ē. Et ecce barach seq̄ēs a ¶ eccl'ia de gētibus q̄ c sisarā veniebat: egressaq3 iahel in ptereuntē victoriā pripuerat. occursuꝫ ei⁹ / dixit ei: Ueni ⁊ ostē/ a ¶ Nota nō esse ꝯseq̄ns cū scptura di/ dam tibi virum quē queris. Qui cit virū intrare ad aliquā mulierē q cum ea mixt⁹ sit: Quis ita soleat loq̄. hic ḡ pprie di/ ctū est: itrauit ad eā. i. in domū eius. cū intrasset ad eam / vidit sisarā ia centē mortuū: ⁊ clauū infixū in tē pore eius. † Humiliauit ergo de⁹ in die illo iabin regē chanaan co/ rā filijs israel: qui crescebant quo tidie ⁊ forti manu opprimebāt ia/ bin regem chanaan / donec dele/ rent eum. Ca. V.

a ¶ laudem victorie.
b ¶ que superandum sisa/ rā precinerat.

d C Ecinerūtq3 delbora ⁊ e

Nico. de lyra

G ⁊ in so.

✱ a ¶ Que aperuit vtrē lactꝭ. Petēti aquā dedit lac ad bibēdū: q2 pot⁹ lactꝭ aggrauat corp⁹ hoīs ⁊ iducit somnū. Ce tera patēt vsq3 ibi: b ¶ Et igressa abscōdite. nō a tabna/ culo / sꝫ ab ostio tabnaculi vbi sisara rogauerat eā stare: ⁊ silē/ ter venit iuxͣ eū ad ipm iterficiendū. Ideo sb̄dit̃: c ¶ Posuit supra tēp⁹ ⁊c. Moderni grāmatici: ⁊ maxime Huguitio di cūt / q puerile ē dicere timp⁹: sꝫ debꝫ dici tēp⁹: sꝫ h̄ n̄ multū va let: q2 sacra scptura nō sequit̃ regulas modernas grāmaticę: q2 ātiq̄t⁹ erat ali⁹ mod⁹ loq̄ndi: sic Mat. viij. a. hr̃: Dico huic veni: ⁊ venit: ⁊ alio vade: ⁊ vadit. ⁊ tñ ꝭm modernos grāmati cos deberet dici alij i datiuo. d ¶ Qui sopo. ⁊c. q2 int̃ sopo rē ⁊ mortē nō fuit iteruallū tpis. Cetera patēt i lr̃a. ¶ Circa h̄ q̄ rit̃ vtꝝ iahel malefecerit iterficiēdo sisarā. Et videt̃ sic: q2 ite ritu dr̃: q pax erat tūc tpis int̃ iabin regē ⁊ domū aber cinei. Ex q̄ videt̃ q fed⁹ erat int̃ eos: ppt̃ q̄d si sara securi⁹ itrauit tabnaculū iahel: ⁊ iō iahel ꝯ fed⁹ initū videt̃ fecisse: ⁊ p ꝯñs ꝯ dictamē iurꝭ naturalꝭ q̄d sp ⁊ apd̄ oēs ē illicitū. Itē pmiserat ei securitatē vt pꝫ i textu: ⁊ postea latēter iterfec eū: ⁊ sic pditorie videt̃ egisse. Cōtra: q2 i cā tico delborę q̄ habuit spm̄ dñi: vt paꝫ ex pdictꝭ: cōmēdat̃ iahel de facto isto. vbi dr̃: Bñdicta int̃ mlieres iahel. ⁊ se quit̃: pcussit sisarā q̄rēs i capite vulneri locū. ¶ Ad h̄ dicēdū q i facto hui⁹ mu lierꝭ aliq̄ fuerūt vitupabilia ⁊ mala: vi/ delꝫ falsitas i ꝟbis ⁊ signis q̄b⁹ oñde/ bat se velle eū ptegere / dicēs: Intra ad me dñe mi: ne timeas: cū tñ itēderet eū occidere. ⁊ d̄ h̄ nō cōmēdat̃ i sacra scri/ ptura: q2 talia nō pñt bñ fieri ꝭꝫ phos: nec ꝭm doctores sctōs de hac materia loq̄ntes. ⁊ de h̄ nō cōmēdabat̃ in scptu ra: sꝫ de bono affectu quē habuit ad li/ berandū pplm de manu tyrāni: q̄d fuit laudabile. Sic ⁊ iudith cōmēdat̃ d̄ ma gno affectu quē habuit ad liberationē ppli isrl' de manu holofernis: nō aūt de mēdacijs q̄ dixit in ꝯspectu ei⁹. Et ob/ stetrites de pietate q̄ saluauerūt filios hebreoꝝ: nō āt de mēdacio p q̄d excusa uerūt se pharaoni: vt hr̃ Exo. j. Sꝫ q2 q̄stio ē de interfectiōe sisarę: dicēdū q Iahel fe- licitū iahel in h̄ fecit rē licitā ⁊ meritoriā: lꝫ i/ miscuerit aliq̄ illicita: vt dictū ē. Scie/ bat em̄ q iste sisara erat maxim⁹ oppꝭ/ sor fidelꝭ ppli cui⁹ fidei ipa erat: q2 iethro q̄ dict⁹ ē cine⁹ ⁊ alij descēdētes ab eo cō uersi fuerūt ad iudaismū recipiētes le/ gē dei: vt dictū fuit Exo. xviij. ⁊ Nu. x. ⁊ iō sic mēbꝝ illi⁹ cōitatꝭ habuit titulū iustū iterficiēdi eū. Itē p signa manife/ sta videbat ipm debere mori ex iusticia diuīa. Tū q2 vidit exercitū ei⁹ magnū ⁊ fortē debellatū a paucꝭ respectiue et †23. q. 5. fina. in ermib⁹. vñ dr̃. j. v. ca. Clype⁹ et hasta si apparuerūt i. xl. milib⁹ i isrl'. i. nō ap/ paruerūt. Tū q2 exercit⁹ ei⁹ fuit magꝭ p strat⁹ ictib⁹ fulgurꝭ ⁊ lapidib⁹ grādinis deo p filijs isrl' dimicāte q̄3 bellatoruꝫ gladijs: ⁊ iō ipm iterficiēdo ꝯformiter egit volūtati diuię: ⁊ forsitā isti ctu spe ciali diuio sic ⁊ delbora h̄ pdixerat spi/ ritu pphię. Ad pmū i ꝯriū posset dici: q forsitan pax illa erat ex h̄ / q aber sol uebat iabin tributū excessiuū vt sic n̄ p deret totū q̄d hēbat: ⁊ sic a tali iiusta ex actiōe licite poterat se p se ⁊ suos libe/ rare occurrēte facultate. Nec etiā i lr̃a hr̃ q fuerit ibi fed⁹ amicitię int̃ eos ꝯctū / vl' pactū aliq̄d aliq̄ iu ramēto firmatū: sꝫ tñ q pax erat int̃ iabin ⁊ domū aber: q̄d po tuit fieri mō iiusto pdicto. Itē dato q fuisset ibi fed⁹ vl' pactū sub iuramēto: tñ n̄ tenebat̃ obꝭuare: vt videt̃. q2 i talib⁹ federi b⁹ ⁊ pactꝭ mlieres n̄ vocāt̃ / sꝫ tñ viri. vxor āt nō sp tenet̃ ꝭua re pacta ⁊ iuramēta viri sui. Ad scdm̄ pꝫ rñsio ex predictꝭ i q̄stiōe Moralit̃.

C Ecine. del. ⁊c. Postq3 descpta ē Ca. V. ✱ hostiū debellatio Moralit̃. e ¶ Cecinerunt delbora ⁊ barach can. ⁊c. Licet aūt plures expositiōes mysticę sup il lud cāticū a doctorib⁹ sint positę: tñ q2 canticum istud est gra tiarūactio de triūpho d̄ sisara habito: videt̃ q hec sit pncipa/ lis expositio mystica. s. q in hoc habem⁹ documentū regrati/ andi dño q̄tienscūq3 p ei⁹ auxiliū triūphām⁹ de diabolo ipsi⁹ tēptationē supando: vel de aliq̄ vitio supato: vel etiā de q̄cun q3 dei bñficio nob misericordit̃ collato. Residuū ꝓo nō vide/ tur eē nisi lr̃alis expositio beneficij diuini ex victoria ꝯsecuta.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

A K ꝛ in societatem victorię recipieť. Tũc si digni fuerimus cãtabimus cãticũ istud refertũ mysticis ꝛ ꝓpheticis sacramẽtis. ¶ Idẽ. In icipiẽdo pricipes i isrł in voluptatibꝰ ppłi bñdicite dñm ꝛc. Benedictio inquit qua benedicimꝰ dñm fit in exordio principũ in isrł: deinde in volũtatibꝰ populi. verbi gratia. Cũ primũ venimꝰ ad cultũ dei/ ꝛ initiuz doctrinę cęlestis accipimꝰ: a principibꝰ isrł hęc initia capiẽda sũt. Principes ãt isrł.i. ppłi christiani angelos accipiendos puto: de q̃bus diciť: Angeli eorum semꝑ vidẽt faciez p̄ris q̃ in cęlis ẽ. verbi gr̃a. Si eat quis puer ad scholã/ a magistro q̃si discipulꝰ suscipiť: sz non statim ab ip̃o discẽdo sumit exordiuz: sed cũ ab eo p̃ma tm̃ elemẽta suscęgit/ tradiť aliȷ̃s erudiẽdus q̃si scholę ip̃iꝰ p̃ncipibus: vt cũ ab aliȷ̃s q̃ntũ in ip̃is ẽ fuerit edoctꝰ: tãdem ip̃ius doctoris pfectiora p̄cepta suscipiat. Institutionũ ḡ nostrarũ initia repetẽs ꝓphetia dicit: ꝙ cũ a principio cęperint p̃ncipes opari in nobis: deide nos volũtate et proposito ꝓsequamur: ꝛ aucti ꝓfectibꝰ iã ad bñdicendũ ipsum deum veniamus: In incipiendo inquit: p̃ncipes i isrł. Initia sũt quę iuuari a p̃ncipibus dicunť. Post hęc iaz voluntate ꝓpria/ ꝛ ꝓposito nitendũ est: vt benedicere dñm mereamur. Ppł's em̃ isrł cũ iciperet exire ď egypto ꝛ trãsire ꝑ mare rubrũ: nihil ip̃ius ꝓprio labore/ sed totũ ꝑ principes.i. ꝑ angelos agebať. Vñ: Vos tacebitꝭ: ꝛ dñs pugnabit ꝓ vobis. Vastator angelus ꝓ eis pugnauit: qui egyptiorũ primogenita interemit. Israelitarũ nec pecus mutire fecit. Nõ autẽ expectandũ est semꝑ: vt angeli pugnent ꝓ nobis: sz in principio tm̃ ab his principibꝰ iuuamur. sed ꝓcessu tp̃is oportet nosip̃os etiã armatos exire ad p̃liũ. Añ em̃ q̃ȝ bella discamus: añq̃ȝ pugnas dñi pugnare meditemur/ a principibꝰ angeł subleuamur: anteq̃ȝ panis cęlestis annonã cõsequamur: ꝛ agni imaculati carnibus satiemur: anteq̃ȝ vere vitis q̃ ascendit de radice dauid sãguine inebriemur: dũ paruuli sumꝰ ꝛ lacte alimur: vt initiorũ christi sermonẽ teneamus/ tãq̃ȝ paruuli sub procuratoribus et actoribꝰ angelis agimꝰ. Postea vero diciť nobis: Induite vos armaturam dei: vt possitꝭ stare aduersus insidias diaboli. Nõ patitur nos vltra apostolus sub alis lactãtiũ latitare. inuitat nos ad certaminum campos. Vides quõ oĩa ordinẽ fiunt i ppło dei. In incipiẽdo p̃ncipes iuuãt. Cũ adiutꝰ fueris ab eis ꝛ eruditꝰ: iã tu ipse sponte quę didicisti a principibꝰ gere. Recte em̃ decoctis principiȷ̃s/ depositisq̃ȝ rudimẽtis cõmittitur nostrę volũtati: vt vel laus merito sit nostra q̃si nostra virtute quęsita: vel culpa quę per nostrã venit ignauiã. a ¶ Audite reges. Adam. Auribꝰ ꝑcipite oẽs satrapę. Sicut inferiores sunt regibus satrapę: ita ꝛ auribꝰ ꝑcipere inferiꝰ videť eẽ q̃ȝ audire. Audire em̃ ad interiorẽ ꝑtinet hoĩem. vñ: Qui habet aures audiẽdi audiat. Auribus vero ꝑcipere ad exteriorẽ ꝛ corꝑalẽ auditũ. Iõ hi q̃ audire debẽt reges dicuntur. Qui vero auribus ꝑcipere/ satrapę. ¶ Adamã. Exulta popule dei: audię tu nobilitatis insignia. Vocaris ad audiẽdũ ṽbũ dei: nõ vt plębs/ sz vt rex. tu es em̃ genꝰ regale ꝛ sacerdotale. vñ: Christꝰ rex vester ď rex regũ ꝛ dñs dñantiũ. Sz si exultas de nobilitatis titulo: disce q̃d agẽdo quisq̃ȝ fiat rex. Regẽ te oĩm esse facis/ si regnet christꝰ ĩ te. Rex em̃ a regẽdo dictꝰ est. Si ḡ in te animus regnat/ ꝛ corpꝰ obtẽperat: si vitia sobrietatꝭ p̃mas freno: merito rex vocaris: q̃ recte regꝭ: ꝛ effectꝰ talis digne vt rex ad audiẽda ṽba diuina vocaberꝭ. b ¶ In die. sã. Quieuisse dicũť semitę/ q̃ ĩ diebꝰ sãgar ducꝭ isrł ꝑoccupatę erãt ab hostibꝰ ꝛ ñ audebãt ĩ domũ dñi ad orõnẽ ascẽdere: a q̃bꝰ nõ scribiť sangar plenę liberasse.

Mat.18.b — Exo.14.d. — Ibi.12.d — B — Eph.6.b — Luc.8.b — 1.Pe.2.b. — Apo.19.c

a ¶ Maritꝰ delborę q̃ ꝛ lapidoth tradiť. Lapidoth ĩterp̃tať fulgor: barach fulmẽ. q̃ anteq̃ȝ vlcisceret isrł quasi fulgor resplẽdebat in populo/ meritis.s. ꝛ prerogatiua operũ. postq̃ȝ vero vltus est isrł fulmẽ/ id est ꝑcutiens vocatus.

barach filiꝰ abinoem in illo die/ dicẽtes: Qui spõte obtulistꝭ de a isrł aĩas vr̃as ad periculũ/ bñdi b c

a ¶ interioribꝰ auribꝰ. b ¶ Reges vocat quos ad audiẽdũ verbũ dei cõuocat. c ¶ exterioribus.

a cite dño. Audite rẽges: aurıbus d

a ¶ Lxx. satrape. b ¶ Adam. Vox iusti il

ꝑcipite principẽs. Egõ suz ego e

le q̃dẽ ẽ canore vocis ꝛ sincere mẽtꝭ vt cãtilena eiꝰ diuinũ delectet auditũ: q̃ oĩno ñ habet ĩ se raucũ pcti sonũ ꝛ nihil offensionis ĩ lingua: nihil crassitudinis in sp̃ũ.

sum q̃ dño canaz: psallam dño f

a ¶ exisse diciť dñs ď seir: ꝛ trãsisse ꝑ edõ. q̃ idumeis legẽ recipe nolẽtibꝰ/ dedit eaz

deo isrł. Dñe cuz exirẽs de seir: g

iudeis in monte sina. a ¶ mõs sina.s.

ꝛ transires ꝑ regiones edõ/ terrã h

a ¶ a facie dñi celi pauctes sudasse ꝛ aq̃s stillasse dicunť.

mota ẽ: cęliq̃ȝ ac nubes distillauerũt aquis. Mõtes fluxerũt a

a ¶ cõtremuit ꝛ fumauit: subaudis.

facie dñi: ꝛ sinãi a facie dñi dei i

a ¶ vel enaph/ vel sanaph.

b isrł. In diebꝰ sangar filiȷ̃ anãth/ k

a ¶ Jahel.s. iterẽpto sisara/ apte sũt vie ꝛ

in diebꝰ iãhel quieuerũt semitę: l

absq̃ȝ vllo timore ibãt in domũ dñi: nõ sicut ante ꝑ calles deuios.

ꝛ qui ingrediebãtur ꝑ eas am/ m n

bulauerũt ꝑ calles deuios. Cessauẽrũt fõrtes in israel/ et quie/

a ¶ defuerunt. b ¶ legis p̃dicatores.

a ¶ q̃ p̃dicãdo ꝛ exhortãdo doceret: ꝛ cõsiliando ab hostibus liberaret.

uerũt donec surgeret dẽlbora:

a ¶ q̃ inermes fortes fecit ꝛ triũphales.

surgeret mr̃ ĩ isrł. Nõua bella elegit dñs: ꝛ portas hostiũ ip̃e sub/ o

Cor meum

hostium debellatio: hic ꝯñr describiť gratiarũactio: sicut rõnabiliter ꝛ iuste cõsuetũ est fieri. in qua quidẽ gratiarũactione: q̃ vocať cãticũ delborę: delbora p̃mo se ꝛ alios ad diuĩas laudes incitat. scdo audaciam filiorũ isrł ꝛ ignauiã recitat/ ibi: De machir. tertio cui attribuẽda sit victoria explicat/ ibi: De cęlo ꝛc. quarto ip̃sam iahel cõmendat/ ibi: Bñdicta inter mulieres iahel. Prima in duas: q̃ primo excitat se et alios ad diuinã laudẽ. scdo ad hoc inducit triplicẽ rõnẽ/ ibi: Dñe cum exires. Primo igiť incitat alios dicẽs: a ¶ Qui spõte obtu. de israel animas vestras .i. vitas vr̃as: vt sic liceat loq̃. b ¶ Ad periculũ. ꝫm hũanũ iudiciuz: q̃ pauci ꝛ inermes/ vt postea videbiť voluntarie ꝛ prompte iuerũt ad pugnãdũ ꝯtra multos ꝛ bene armatos. ꝛ tñ ꝫm veritatẽ ibi non erat periculũ: quia assistebat eis diuinũ p̃sidiũ: vt patz ex p̄dictis ca. iiij. c ¶ Bñdicite dño. de tanto eius bñficio. ꝛ alloquiť delbora illos qui fuerãt in p̃lio. d ¶ Audite reges: auribus ꝑcipite prin. i. itelligite diuia beneficia suꝑ illos q̃ ꝯfidũt in eo. Cõseq̃nter excitat seip̃am dicẽs: e ¶ Ego sũ. ego suz. Et fit duplicatio ad denotandum duplicẽ laudez.s. oris quę notatur ibi: f ¶ Quę dño ca. ꝛ cordis/ ibi: Psallã dño deo isrł. sequiť: g ¶ Dñe cũ exires. Hic ad ꝓpositũ inducit delbora triplicẽ rationẽ. scda ibi: In diebꝰ sangar. tertia/ ibi: Noua bella. Prima ratio inducens ad diuinã laudẽ accipiť ex beneficio legis datę a deo quę notať. cũ ď: Dñe cum exires ď seir ꝛc. Dicũt hebrei ꝙ dñs primo obtulit legẽ filiȷ̃s esau habitantibus in mõte seir. sed ipsi noluerunt eã recipere: ꝛ tunc dedit eã filiȷ̃s isrł in mõte sinai. ꝛ sic exponunt lr̃az istã: Cũ exires ex seir ꝛc. ter. mo. eo ꝙ recusassẽt legẽ sibi oblatã. Sz hoc dictũ videť ficticiũ: ꝓut declaratũ fuit plenius Deu. xxxiij. Ideo expositores nr̃i sic exponũt cõiter. Dñe cũ exires de seir ꝛc. ppłm illũ relinquẽdo in erroribꝰ suis iudicio tuo iusto/ licz nobis occulto: ꝛ applicares tibi ppłm israel legẽ dando. ꝫm illud Malach. j. a. Jacob dilexi: esau aũt odio habui. q̃d diciť non tm̃ de personis iacob et esau: sed etiam de successoribꝰ eorũ.s. iudęis ꝛ de idumeis. h ¶ Terra mota ẽ ꝛc. In hebręo nõ habeť/ et. Ex q̃ ptz ꝙ ly ꝛ/ põiť ꝓ pro .i. ita ꝙ tota ista lr̃a: Terra mota ẽ ꝛc. referť ad sinai. q̃ cũ lex dareť suꝑ montẽ sinai a dño: cęperũt audiri tonitrua et micare fulgura: et nubes densissima operuit mõtẽ: vt habeť Exo. xix. ꝛ de istꝭ mons videbať tremere ꝛ forsitan realiter tremuit: vt diciť hic: Et ex nube densa fluxerũt aquę. quorũ cã subdiť cũ dicitur: i ¶ A fa. dñi dei isrł. q̃ dñs descẽdit suꝑ montẽ illum. vt ď ibidẽ: ꝛ ista fiebãt ĩ creaturis irrõnabilibꝰ: vt ꝑ h̃ ostẽdereť ꝙ creatura rõnalis debet deũ timere ꝛ reuereri ꝛ corã eo tremere timore filiali. k ¶ In die. sangar. Hic poniť secũda rõ ex ppłi defensiõe: q̃ ĩ diebꝰ sangar q̃uis nõ legať magnꝰ exercitꝰ venisse ꝯ filios isrł: tñ terrã eorũ subintrabãt aliq̃ latrunculi/ maxime de philisteis. a q̃bus defendit eos sangar: nõ tamẽ p̃buit populo plenã securitatẽ ꝓpter latrũculos subintrãtes. ꝛ hoc est q̃d subdiť: l ¶ Quieuerunt semitę. q̃ nõ audebant hebręi ire ꝑ vias philisteis ꝓpinquas/ nisi ĩsufficienti societate ad se defendẽdum: quod nõ fit de facili et frequenter. m ¶ Et qui ingrediebanť ꝑ eas. in parua comitiua vel solitariȷ̃. n ¶ Ambulauerũt per calles deuios. diuertendo a recta via ne inciderent in prędictos latrunculos. Qđ autẽ hic fit mentio de diebus iahel: non est referendum ad tempus postq̃ȝ ꝑcusserat sisaram/ sed ad tempus pręcedens. o ¶ Noua bella. Hic poniť tertia ratio quę accipiť ex hostiũ

C Diuisio — Diuisio — D

pit ex hostiũ

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848:D Vol. 2

E F a Cor m. Adam. Cor meū ad ea q̄ disposita sūt huic isrl'. Quasi: cor meū/anim⁹ me⁹/sensus me⁹/: ꝛ tota mēs mea ad illō tēdit: illō ꝓspic̄ qd̄
Phil. 3.b dispositū ē ꝛ p̄paratuȝ isrl'. vñ: Oia q̄ in mūdo sūt reputo vt stercora: vt christū lucrifaciā q̄ p̄parauit illa oia q̄ oculus nō vidit/nec aur̄ audiuit.
s. eo. b Qui ppria vo. De q̄b⁹ dr̄: q̄ spōte obtulistis aias vr̄as ad ꝑiculū ꝛc. q2 legi dei ꝛ s̄uituti ei⁹ se s̄bdi
Ps. 1.a derūt/ die ac nocte in lege ei⁹ meditātes. c Qui ascēdit̄ sup nitētes asinos ꝛc. Adam. Potentes ppl'i bn̄dicite dn̄m q̄ ascēdit̄ super iumēta ꝛc. Corp⁹ nr̄m iumentū est. ad iumētū em̄ ꝛ ad misteriuȝ aīe datū ē. Interiori hoī dr̄: Qui ascendit sup iumētū. i. corp⁹ suū: ꝛ supior fact⁹ ē corpalib⁹ desiderijs: ꝛ motus corpis moderat̄ freno rōnis vt bn̄dicat dn̄m. d Collisi sūt. Quasi: q̄uis sp ꝛ vbiq3 laudand⁹ sit de⁹: nōne h̄ poti⁹ laudādus et bn̄dicēd⁹ ē q̄ s̄būtit inimicos nr̄os: sic̄ s̄buertit egyptios in mari rubro. e Ibi narrent̄ iusti. dn̄i. Adamā. Lxx. iusti ꝯfortati sunt i isrl'. In alijs gentib⁹ q̄ corpis robore fortiores sunt potētes dicunt̄ in ꝑlio. In isrl' v̄o q̄ iustiores: q2 iusticia etiā virib⁹ infirma vincit. Iniusticia v̄o ꝛ si multos habeat bellatores validos supat̄. q̄ in nr̄a gēte aut ꝑ iusticiaȝ supamus: aut ꝑ iniusticiā vīcimur. f Surge surge del. sur. ꝛc. In hebreo n̄ hr̄: sȝ expgiscere spū. s. ꝓphetię. pfecti em̄ doctores delboram ꝓuocāt: vt expergiscatur spū ꝓphetię ꝛ laudis. g Diui. cō. se. vox delborę
E icrepāt̄ rubē q̄ impio dn̄i n̄ obtēpauit cū frib⁹ suis/ vt debellaret inimicos: sȝ ꝑterrit⁹ ꝛ v̄bis dn̄i incredulus/ dimisit se ab eis: ꝛ iō magnanimus. i. superb⁹ repr⁹ ē. vñ in spiritu prophetię increpatur sic: Quare F habitas

Ni. de lyra

⁂ pit̄ ex hostiū mirabili debellati
Diuisio one. vbi primo describit̄ debellatio hostium pn̄s. scd̄o ꝑterita ꝛ futura ibi: Dn̄s in for. Circa p̄mū dr̄: Noua bel. i. nouū modū debellādi hostes ꝛ eoꝝ ciuitates. que nouitas exp̄oit̄/ cū dr̄: a Clype⁹ ꝛ ha. ꝛc. In hebreo habet̄ In isrl': ita q̄ q̄draginta milib⁹ nō iungit̄ cū isrl': ꝛ hoc videt̄ ex eo q̄ dictū est ca. ꝑce. q̄ barach iuit ad pugnā cū decē milibus tm̄. ꝓpt̄ qd̄ hebrei exponūt sic lr̄am istam: Clype⁹ ꝛ hasta si appa. i. nō apparuer̄t. ꝛ accipit̄ h̄ si/ ꝓ n̄. In isrl'. i. in decē milibus pugnatorib⁹ de isrl' q̄ inermes iuerūt ad ꝑlium. ꝛ supplendū est: cū tn̄ exercit⁹ aduersariorū esset ex. xl. milib⁹. i. ī nūero. xl. miliuȝ armatoꝝ. ꝛ tal' mod⁹ loq̄ndi vbi oportet aliq̄ supplere/ q̄ apd̄ hebreos vocat̄ decurtat⁹/ freq̄nt̄ inuenit̄ i sacra scp̄tura maxime metrica: cuiusmōi ē istud cāticū delborę i hebreo. Posset āt dici s̄m trāslationē nr̄aȝ iūgēdo ly. xl. milib⁹ cū ly isrl': q̄ lȝ a p̄ncipio belli fuerūt tm̄. x. milia cū barach: tn̄ qn̄ icępit supare aduersarios mlt̄i de isrl' p̄us timore impediti venerūt ad ꝑliū iūgēdo se exercitui barach: ita q̄ ascēdit ad. xl. milia.

a ¶ q2 nec clype⁹/ nec hasta īueniri potat in isrl': q2 ia
uertit. Clype⁹ ꝛ hasta si apparuer̄t in q̄- a
bin rex chanaā abstulerat eis arma. a ¶ Adam. Nō hūanū. s. sȝ diuinū. neq3 em̄ s̄m hoieȝ cogito. ¶ Deū
a dragita milib⁹ isrl'. Cor meū diligit p̄nci b
inducit loq̄ntē. a ¶ i hebreo/ doctores. b ¶ leḡ do
b pēs isrl': qui ppa volūtate obtulistis vos c
ctores q̄ spōte offerūt aias suas discrimini.
c discrimini bn̄dicite dn̄o. Qui ascēditis d
a ¶ Adam. Corpa. s. aīe subiugata: castitat̄ ꝛ pudicitie splēdore nitētia. ¶ scia leḡ. b ¶ in hebreo: asinas. Ibi sūt doctores isrl' sup q̄ꝝ doctrinā ppl's ascēdere ꝛ req̄escere dr̄. c ¶ i hebreo: sedētes sup iudiciū.
sup nitētes asinos: ꝛ sedēt̄ supra i iudi- e
a ¶ leḡ n̄ aberrātes. s. b ¶ . i. laudate. c ¶ Ppl'm se
d cio ꝛ ambulat̄ in viā/ loq̄mi. Ubi collisi f g
dentē sup asinas ꝓuocat ad bn̄dicēdū dn̄m.
e sūt curr⁹/ ꝛ hostiū suffocat⁹ ē exercit⁹: ibi h
a ¶ Adaman. Sacrificiū deo acceptabile qd̄ offeret̄
narrētur iusticię dn̄i: ꝛ clementia in for- i
in iusticia ꝛ eq̄tate.
tes israel. Tunc descendit populus do-
a ¶ dom⁹ dn̄i. s. q2 bn̄dicto dn̄o ꝛ laudato i loco victorie/ descēderūt i domū dn̄i: vt ibi laudarēt orātes ꝛ sacrificia offerentes. b ¶ h̄ i hebreo nō habetur.
mini ad portas: et obtinuit pricipatum.
a ¶ Adamā. Prophetia exurgit i aduētu christi/ ꝛ ppl'os ad fidē exurgere facit.
f Surge surge delbora: surge surge et lo-
a ¶ in hebreo: p̄dare p̄dā tuā.
quere canticum. Surge barach: ꝛ app-
a ¶ captiuitatē de hostib⁹ capit q̄ celestis pr̄is responsa custodit. b ¶ Adaman. responsionis patris.
c ¶ reliquie isrl' salue fiēt.
hende captiuos tuos fili abinoen. Sal-
a ¶ i hebreo: Dn̄s ꝓpt̄ me in fortib⁹ dimicat. ꝛ ē vox
uatę sunt reliquię ppl'i. Domin⁹ in forti k
totius ppl'i. a ¶ ꝯ egyptios: ꝛ ceteros eoꝝ inimicos
b ¶ In exodo legit̄: Fugauit iosue amalech ꝛ populum ei⁹ i ore gladij ꝛc.
bus dimicauit. Ex ephraim deleuit eos l m
a ¶ iosue. b ¶ saul. s. p̄cipiēte dn̄o amalech deleuit: qd̄ delbora mlt̄o añ ꝓphetauit.
in amalech: ꝛ post eum in beniamin i po n
a ¶ h̄ in hebreo nō habet̄: sȝ apiēdi sensus gr̄a addi
pulos tuos o amalech. De machir p̄n- o
tū est. a ¶ ad ꝯsternēdū. s. sisarā. b ¶ descēderūt. s.
cipes descenderūt: et de cabulon qui ex- p
a ¶ doctores legis. s.
ercitū ducerēt ad bellandū. Duces isa- q
a ¶ ad bellādū. ¶ q2 q̄dā ps illoꝝ cū delbora ad laudādū deū remāsit: ps aūt secuti sūt barach/ ad ppl'm exhortandū ꝛ sisarā debellandū.
char fuere cuȝ delbora: et barach vesti- r
a ¶ p̄cipitās se. s. i torrētē cison/ ꝛ ꝓseq̄ns inimicos.
gia sunt secuti: qui quasi in preceps ac s
g barathrū se discrimini dedit. Diuiso cō t
¶ superboꝝ.
tra se ruben magnanimoꝝ repta est con- v x
a ¶ tuos. s. ꝛ vicinarū vrbiū.
tentio. Quare habitas inter duos ter- y
a ¶ Q. greges q̄b⁹ abūdas s̄uare cupis: ꝛ eoꝝ sibilos poti⁹ audire delectaris q̄3 cū frib⁹ tuis occurrere inimicis: ꝛ impio dn̄i supbus ꝯdicis.
minos: vt audias sibilos greguȝ? Diui- z a
so ꝯ se ruben/ magnanimorū reperta est
¶ ꝯ ipiū dn̄i. ¶ icrepādo h̄ dic̄: q2 rubē ꝛ gad ꝑmā-
contentio. Gad trans iordanem quies- b
sit. a ¶ vidēs rubē ꝛ gad frib⁹ suis deesse/ nauib⁹ fugā arripiūt. b ¶ Increpat q̄ aser nauigio poti⁹ fugā arripuit: q̄3 fratribus opem ferat.
cebat/ ꝛ dan vacabat nauib⁹. Aser ha- c d

lia. b Cor me. ꝛc. i. duces huius exercit⁹. Iō s̄bdit̄: c Qui ꝓ. io. ob. Exponat̄ sic̄. s. in p̄ncipio hui⁹ cātici. d Qui ascē. sup ni. asi. i. pigues ꝛ pulchros de p̄da hostiū. e Et se. ꝛc. ꝛ am. q2 antea iudices n̄ audebāt ire de loco ad locū ad iudicādū sȝ tūc poterāt ire secure et honorifice: ita q̄ i iudicio h̄ accipit̄ ꝓ ire ad iudiciū. q2 hoies sedētes i aialib⁹ nō iudicāt. f Loq̄mini. i. narrate bn̄ficia dei. g Ubi col. sūt curgrādie ꝛ tēpestate cadēte sup eos. h Ibi nar. iusti. dn̄i. q̄b⁹ int̄fecit impios. i Et cle. in for. isrl'. q2 clemētia dei dedit eis fortitudinē ad supanduȝ aduersarios. Cetera patēt. k Dn̄s in for. Hic describit̄ debellatio hostiū p̄terita ꝛ futura/ cū dr̄: Dn̄s i fortibus. i. ꝯ fortes. l Dimicauit ꝓ isrl'. ꝛ ponit exēplū de p̄terito/ dicēs: m Ex ephrai dele. de. e. ꝛc. q2 iosue fuit de tribu ephraiȝ: q̄ debellauit amalech: vt hr̄ Exo. xvij. Cōseq̄nt̄ ponit̄ exemplū d̄ futuro/ cū dr̄: n Et post eū i be. q2 saul q̄ fuit d̄ tribu bēiamin d̄bellauit ꝛ deleuit amalech: vt hr̄. j. Regū. xv. o De machir. Hic ꝯn̄r delbora recitat constātiā filioꝝ isrl' q̄ iuerūt cū barach ad ꝑliū/ ꝛ ignauiā illoꝝ q̄ ire noluerūt: cōmixti loq̄ndo d̄ ist̄ ꝛ d̄ ill'/ dicēs: De machir p̄n. descen. machir em̄ fuit fili⁹ manasse: de cuius tribu aliq̄ fuerūt in h̄ exercitu. p Et de zabulō. sic̄ ptȝ ex dictis ca. iiij. q Duces isa. fu. cū de. q2 aliq̄ de illa tribu steterūt cū delbora ad deprecandū dominū. r Et barach vesti. sunt se. q2 alij iuer̄t cū barach ad pugnāduȝ. s Qui q̄si i p̄. ac b. se dis. dedit. ꝓseq̄ndo aduersarios ꝑ loca decliuia ac asꝑa. t Diui. cō. se rubē. In illa em̄ tribu erāt quedā cōtētiōes intestinę: ꝓpt̄ q̄s noluerūt venire ad ꝑliuȝ cū barach. Iō subdit̄: v Magnanimorū. i. supboꝝ. x Repta ē cōtentio. q2 manifesta fuit alijs tribub⁹ ex h̄ facto. y Quare habitas ꝛc. q2 sors rubē fuit super iordanē fluuiū: q̄ diuidebat terraȝ duaꝝ tribuū ꝛ dimidię a terra aliarū tribuū. z Ut audias sigre. i. balatus. illa em̄ trib⁹ delectabat̄ in talib⁹: q2 habebat pecora multa/ ꝛ intēdebat nutritioni ꝛ multiplicatiōi eoꝝ: vt habet̄ Nu. xxxiij. a Diuiso cō. se ruben ꝛc. repetit̄ ad maiorē affirmationē. ꝛ q2 sic̄ in cātilenis idē repetitur: sic in isto cātico. ꝛ exponat̄ sic̄ p̄us. b Gad trans iorda. q̄escebat. nolēs venire ad ꝑliū sic̄ piger ꝛ ignauus. c Et dā vacabat nauibus. ꝓ mercib⁹ exercēdis: q2 sors sua fuit sup lit⁹ maris mediterranei. ꝛ iō noluit venire ad ꝑliū intētus ad lucrū. ꝛ eodē mō exponit̄ qd̄ s̄bdit̄: d Aser habitabat ꝛc. Zabulō vero et neptali ꝛc. Isti cōmēdant̄ de ꝓbitate ꝛ audacia: q2 ex ipis p̄ncipalit̄ exercit⁹ erat: vt ptȝ. s. iiij. ca.
⁂ In regione

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

b habitas iter duos terminos ⁊c. In hebreo aūt non habetur duos/ a ¶ Traxit cada. In mare rubꝝ. qd ē cadumi: qd interptat antiquoꝝ: eo ꝙ antiqua miracula ibi sūt facta trāseū/ tibꝰ filijs isrl: ⁊ peuntibꝰ egyptijs: vt pro cadaueribꝰ egyptiorū habeāt pisces: ⁊ bestie maris rubri cadauera chananeorū.

Exo.14.g

uocū ē ad āgelū ⁊ ad nūciū. Meroç āt ē nomē hoīs potētis q̄ habitabat ꝓpe locū vbi fuit bellū. ⁊ ideo magis fuit rephēsibilis: eo ꝙ noluit venire cū alij q̄ erāt longe. ꝓpter qd barach dixit ei maledicēdū ⁊ hoībꝰ sub eiꝰ ptāte cōstitutis: ⁊ hec expositio magꝰ videt ꝯcordare lr̄e.

Fecerūt Ca.VI aūt. Ada. Nō dicunt inualuisse madianite super ppl̄m dei duz ꝓcepta custodiūt. Cū ergo negligere cepit: mox inualuit hostis. Aduersum nos quoqꝫ qui isrl̄ ꝓm spiū dicimur/ spiritualis hostꝭ insurgit cuz negligimꝰ mādata dei: ⁊ inimicꝭ tradimur cū a gr̄a dei deserimur.

b Cunqꝫ

Nico.de lyra

a ¶ In regiōe morome. i. excelsa: quia in monte thabor fuit congregatus exercitus barach: vt fuit dictū supra quarto capitulo. a ¶ Vene. reges. q̄ erant ꝯfederati ipi iabin. b ¶ Et pugnaue. qꝛ venerūt ad expugnādū barach ⁊ eiꝰ exercitū: vt hr̄. s̄. iiij. ca. c ¶ Nihil tu. ꝑdā. Minꝰ dicit et plus significat: venerāt eñ ad depꝑdādū terraz isrl̄: ⁊ tñ ipi ⁊ sua ibidē remanserant. d ¶ De celo. Hic pn̄r delbora explicat cui ista victoria sit attribuēda. s. ipsi deo: ⁊ iō dr̄: De celo di. ē ꝯtra eos. s. fulgure et grandine. e ¶ Stelle ma. in or. ⁊c. h dr̄ ad differētiā illiꝰ victorie q̄ facta ē a deo ꝑ iosue: vt hr̄ Josue. x. qꝛ tūc sol ⁊ luna steterūt ꝑ spaciū vniꝰ diei: i hac aūt victoria nō steterūt/ sꝫ processerunt in cursu suo. f ¶ Torrens ci. ⁊c. Cison ⁊ cadumim sūt noīa torrentiū ꝓpe q̄s fuit bellū: ⁊ multi ceciderūt ibi ⁊ fuerūt submersi. g ¶ Cōculca aīa mea .i. despice. h ¶ Robustos .i. sisaraz ⁊ bellatores suos: q̄ ꝯfidētes in sua fortitudine volebant ppl̄m dn̄i delere. i ¶ Vngule eq̄rum ce. ex magnitudie grādinis ⁊ fulgurꝭ ⁊ aspitate locoꝝ fuerūt lese ⁊ dissipate. k ¶ Male dicite ter. me. ⁊c. Dicunt expositores nr̄i cōiter: ꝙ angelꝰ dn̄i h accipit ꝓ michaele q̄ ꝑerat filijs isral̄ ad custodiam: vt hr̄ Dan. x. Meroç aūt ē nomē demōis q̄ excitauit sisarā ⁊ suos ad veniendū ꝯ filios isrl̄: cui dixit michael eē maledicēdū et mal̄ angel̄ sibi adiūctꝭ. iō subdit: l ¶ Maledicite ha. eiꝰ. i. exercitꝰ dn̄i/ q̄ erat exercitus isrl̄: sꝫ magꝭ venerunt ad nocendū. sic ḡ exponūt cōit doctores catholici. Hebrei āt alit exponūt dicētes: ꝙ āgelꝰ dn̄i h itelligit ipe barach missus a deo ad pugnā ꝑdictā: vt ptꝫ ex dictꝭ. s̄. iiij. ca. Angelus eñ id est/ qd nūciꝰ. Maleath eñ qd ē nomē hebraicū: eq̄uocū est

bitabat in litore marꝭ/ ⁊ in portubꝰ morabat. Zabulon vero ⁊ neptalim obtulerūt aīas suas morti in regiōe morome. Venerūt reges et pugnauerūt: Pugnauerūt reges chanaā i thānc iuxta aq̄s mageddō: ⁊ tñ nihil tulere ꝑdātes. De celo dimicatū ē ꝯ eos: stelle manētes in ordine ⁊ cursu suo aduersus sisaraz pugnauerūt. Torrens cison traxit cadauera eoꝝ: torrēs cadumim: torrēs cison. Cōculca anima mea robustos. Vngule equorū ceciderūt/ fugiētibꝰ impetu/ ⁊ ꝑ ꝓceps ruētibꝰ fortissimus hostiū. Maledicite terre meroç: dixit angelus dn̄i: maledicite habitatoribꝰ eius: qꝛ nō venerūt ad auxiliū dn̄i: i adiutoriū fortissimorū eiꝰ. Benedicta inter mulieres iabel vxor aber cinei: et benedicat in tabernaculo suō. Aquam petenti lāc dedit: ⁊ i phiala principū obtulit butyrum. Sinistrā manū misit ad clauū/ ⁊ dexteram ad fabroꝝ malleos: ꝑcussitqꝫ sisarā q̄rēs in capite vulneri locū: ⁊ tempꝰ valide ꝑforās: int pedes eius ruit: defec ⁊ mortuꝰ ē. Voluebat āt pedes eius ⁊ iacebit exanimis ⁊ miserabil̄. Per fenestrā respiciēs vlulabat mater eius: et de cenaculo loq̄bat: Cur morat regredi currꝰ eiꝰ: q̄re tardauerit pedes q̄drigaꝝ illiꝰ? Vna sapiētior ceterꝭ vxoribꝰ eiꝰ/ hec socrui vba rn̄dit: Forsitā nūc diuidit spolia: ⁊ pulcherrima feminaꝝ eligit ei. Vestes diuersoꝝ colorū sisare tradūt in ꝑdā: ⁊ suppellex varia ad ornāda colla cōgerit. Sic pereāt oēs inimici tui domine: q̄ aūt diligūt te: sicut sol i ortu suo splendet/ ita rutilent. Quieuitqꝫ terra ꝑ q̄draginta annos.

¶ Ceteris deficientibꝰ he due tribꝰ obtulerūt aīas suas morti i regiōe morome. i. excelsi: qꝛ ꝓ ppl̄o dei se obtulerūt discrimini.
¶ Hostilis derisio.
a ¶ q̄. s. iabin subditi erāt. b ¶ ꝓuincia i qua est torrēs cison iuxta aquas mageddo.
¶ Subsannatio: qꝛ nec aīas suas seruauerunt.
a ¶ qꝛ in. x. milibꝰ isrl̄ nec clypeꝰ erat/ nec hasta. b ¶ grādine et igni.
a ¶ angeli qui contra sisaram pugnauerūt.
a ¶ vox ppl̄i sese magnanimit exhortātis ē: vt cōculcet colla inimicoꝝ suoꝝ. b ¶ lapidibꝰ grādinis de celo missis q̄si si vngule equorū lapidibꝰ ꝑcusse ceciderūt. Quid putas equitibus accidisse?
a ¶ michael q̄ iubet ꝑ delborā maledicere meroç. i. ꝯrie ptāti/ q̄ ꝓ erat chananeis. Meroç eñ iterꝑtat arcanū. Ceteres eñ āgel̄ dimicātibꝰ ꝓ isrl̄: apostate āgeli nō solū nō pugnerūt sꝫ etiā adūsati sūt.
¶ bellatorum.
a ¶ sanctas. s. Sarā/ rebeccā/ rachel/ liam ⁊ huiusmodi.
a ¶ domini. b ¶ sapienter ⁊ prudenter fecit.
a ¶ vt hostis firmius se crederet illi/ lac quidē non vinū dedit: qꝛ domus rechab vinum nō bibit.
¶ Irrisio.
a ¶ Adam. Quiescit terra dū q̄escit pctm̄: mouet autē terra. i. q̄ habitāt terrā cū aīas hoīm mouēt ⁊ cōturbant peccata.

Fecerūt aūt filij isrl̄ malū i cō Ca.VI. spectu dn̄i: q̄ tradidit illos i manu ma

¶ Adam. Dū eēt iusticia i terra q̄euisse dr̄: dū aūt creuit iniq̄tas ⁊ fecerūt malū in cōspectu domini: tradidit eos in manu madian.

in ¶ Bn̄dicta i. m. Hic pn̄r delbora cōmēdat iabel q̄ sisarā interfecit: vt ptꝫ ex ꝑdictis. iiij. ca. n ¶ Bn̄dicat in tabnaculo suo. In hebreo habetur: Pre mulieribꝰ in tabernaculo bn̄dicat. i. ꝑ mulieribꝰ habitātibꝰ i tabernaculis/ que nō legūt fecisse tā viril̄ ⁊ caute. ideo subdit: o ¶ Aquā pe. lac dedit. vt citiꝰ dormiret ⁊ grauiꝰ: vt dictū ē. s̄. iiij. capl̄o. p ¶ Et i phi. prin. i. apta ꝓ principibꝰ. q ¶ Obtu. buty. i. lac pingue. Phiala ei vt videt nō ē phas aptū ꝓ butyro. naz ꝓm Isido. etymol̄. vlti. iter vasa potatoria nūerat. hebrei tñ dicūt h: in phiala. i. i bacino. al̄s catino. ⁊ etiā vas i q̄ ꝓ offerri butyꝝ ꝓpe dictū. ⁊ ꝓm h dicūt aliq̄ ꝙ nō solum obtulit ei potū vt petierat: sꝫ etiā cibū. Cetera patēt i lr̄a vsqꝫ ibi: r ¶ Per fene. vbi describit anxietas mr̄is sisare: eo ꝙ vltra modū tardabat venire. quā nurꝰ sua volēs ꝯsolari rn̄dit: s ¶ Forsitā nūc dispo. bellatoribꝰ suis. t ¶ Et pul. feminarū. de hebreis. v ¶ Eligit ei. ad cōcubitum. Vltimo ponit ꝯclusio cāticicū dr̄: x ¶ Sic pereant oēs ini. tui dn̄e. q̄ te in tuis fidelibus ꝑsequūt: sicut dictū ē saulo Act. ix. a. Saule saule quid me persequeris? y ¶ Qui aūt dili. te. ⁊c. In hebreo habet: In fortitudine sua. qd exponūt hebrei de illa fortitudine solis futura. de qua dicitur Esa. xxx. f. Erit lux lune sic lux solis: ⁊ lux sol̄ erit septēplicit sic lux septem diexꝝ. Ca. VI

Fecerunt autez. Hic pn̄r describitur quarta tribulatio que facta fuit ꝑ reges madiā: et a qua liberati fuerant filij isrl̄ ꝑ gedeonez. et diuidit in duas ꝑtes: scꝫ principalē: ⁊ incidentalē. secūda incipit. ix. ca. Prima in duas: qꝛ primo describitur tribulatio. secūdo liberatio/ ibi: Qui misit ad eos Circa primuz dicit: z ¶ Fecerūt aūt filij israel ma. nō dr̄ hic/ addiderūt facere malū: sicut in alijs tribulationibꝰ dr̄ post primā: cuiꝰ rōnē assignāt hebrei: dicētes ꝙ ꝑ cāticuz delbore ⁊ barach ⁊ eorū merita pctā ꝑterita erāt simplicit dimissa. a ¶ Qui tra. vt deformitas vl̄ dedecꝰ culpe nō trāsiret sine decore iusticie.

Diuisio

* Feceruntqꝫ

Moraliter. z ¶ Fecerūt aūt filij israel ⁊c. madian. Per madian qui interpretat iniquitas diabolus significat: q̄ propter excellētiā malicia nō solū iniquus sed etiaz iniq̄tas noīat: ꝑ exercitū vero madian diaboli satellites intelligūtur.

Moraliter

* In herbis

E ☞ a ¶ Cūq3 seuisset. Adamā. Hec patiebat isrl̄ ſm carnem. Seminabat terrā: s3 q2 pro pctis suis traditus erat inimicis/ p frugib9 corruptionē metebat. Nos vo q̄ ſm spm̄ isrl̄ noīamur: aliqn̄ seminamus: & nō pn̄t inimici semiata corrūpe: vel insidiari agriculture nr̄e. Est autē qn̄ sata nr̄a corrūpunt. vn̄:

Gal. 6. b — Qui seminat in carne: de carne metet corruptionē. Qui aūt semiat in spū: de spū metet vitā eternā. Madianite q̄ semina eorū corrūpūt q̄ i carne semināt: & eorū fruct9 exterminantur & pereunt. Que vo in spū seminant: nō pn̄t madianite corrūpere. Nō em̄ pn̄t demones ascendere ad spūales cāpos: & noualia spūs temerare: eorū. s. q̄ nō seminat sup spias/ s3 inouāt sibi noualia. Freqnter etiā accidit: vt q̄ in spūali ope mltū desudās plimos fruct9 fecerit: & repleuerit horrea sua fruge iusticie: & mlta bona opa cōdiderit in cōclaui cōscie sue. s3 si negligat & post laborē, pcliuis ad voluptatē vgat: oīa illa bonorū semia dn̄ante libidie corrūpent. Jō dictū ē:

Prou. 4. d — Oī custodia serua cor tuū. Custodiēdū ē igit cor ab oī pctō: pcipue i tpe psecutiōis. Si qs em̄ tūc deneget fidē/ oēs iusticie fruct9 amisit: nud9 repēte fact9 & ianis: & diu q̄sit9/ & multo vix labore collect9 subito oīs labor effūdit. ſm illō:

Ezech. 18. f — Oēs iniusticie ei9 q̄s fecerat nō recordabūt. Orem9 q̄ vt psecutionē sustinere possimus: q2 tribulatio patientiā opat: patientia pbationē: pbatio spem.

Rom. 5. a — Preten dit em̄ pbatio nr̄a nō solū vsq3 ad vba/ s3 vsq3 ad sanguis pfusionē: q2 christus quē seqmur p redēptiōe nr̄a effudit sāguinē suū: vt ide exeam9 loti i sanguie nr̄o.

Baptism9 sanguinis — Baptismū em̄ sanguinis solū ē qd nos puriores reddat q̄3 aq̄ baptismi. de q̄ dr:

Luc. 12. f — Baptismū habeo baptiçari qd vos nes. Profusionē igit sui sāguis baptisma noīauit. Et si ista nō docēs offēdo: vereor ne baptisma istud eminēti9 sit illo baptismate qd p aquā traditur. Illud em̄ acceptū valde pauci imaculate vsq3 ad exitū vite custodiūt: hoc vero qui bapticatus est vltra peccare nō potest. Et si temerariū nō est in reb9 talib9 audere aliq̄d: possum9 dicere/ q3 p illud baptisma pctā p̄terita purgant: p illō etiā futura perimunt: & veniēs princeps huius mūdi ad talē aīam nō inuenit quicq3:

Joh. 14. d. — imo sanguinis pfusione sopit: nec audet in aliq̄ criminari animā3 morte sua clarificatā: sanguine lotam.

b ¶ Qui misit ad eos vi. &c. Aug9 Cur nō dicat nomen huius pphete/ latens causa est: nō tn̄ nullā esse arbitror. Sed q2 post vba q̄bus exprobauit inobedientiā pplo/ sequit scptura dicēs: Et venit angelus dn̄i: & sedit sub quercu q̄ erat in ephra. nō absurde itelligit iste angelus noīe viri significat9: vt posteaq3 hec vba dixerit/ venerit ad quercū: & ibi sederit. Noīe em̄ virorū sepe dicunt angeli: s3 āgelos pphas dici n̄ occurrit: q̄uis eū q̄ ppha ē sepe occurrat angelū dici. S3 si āgelorū dicta pphica nota sūt. i. q̄b9 futura p̄nūciauerūt: cur n̄ possit āgel9 ppha dici? c ¶ Cūq3 ge. Isid. Gedeon christū significat: q̄ sub vmbra sacre crucis predestinato incarnationis future mysterio cōstitutus rectitudine iudicij quasi virga electionē sanctorū a vitiorū paleis sequestrabat.

a ¶ demonum. b ¶ pfecta & cōdigna penitentia. c ¶ spūali afflictiōe.

dian septē ānis: & oppssi sūt valde ab eis. Fecerūtq3 sibi antra & a spelūcas in mōtibus/ & munitissi- b

a ¶ Qui seminat in carne: de carne metet corruptionem.

a ma ad repugnādū loca. Cūq3 sēuisset israel: ascēdebat madian & c amalech ceteriq3 orietaliū nationū: & apud eos figentes tētoria: sicut erant in herbis cūcta vasta- d bant vsq3 ad introitū gace: nihil q3 oino ad vitā ptinēs relinquebāt in israel: nō oues: nō boues: non asinos. Ipsi em̄ et vniuersi e greges eorū veniebāt cū tabernaculis suis: et instar locustatū vniuersa cōplebāt: innumera multitudo hominū & camelorū3 q̄cq̄d tetigerāt deuastātes. Humiliatusq3 ē isrl̄ valde in cōspectu madiā: & clamauit ad dn̄m/ postulās au-

b xilium contra madianitas. Qui f misit ad eos virū pphetā: & locutus est: Hec dicit dn̄s deus isrl̄: Ego vos feci cōscēdere de egy- g pto: & eduxi vos de domo seruitutis: & liberaui de manu egyptiorū & oim inimicorū q̄ affligebant vos. Eieciq3 eos ad introitū vestrū: & tradidi vob terrā eorū/ & dixi: Ego dn̄s deus vester. Ne ti- h meatis deos amorreorū3 in q̄rū terra habitatis. Et noluistis au- i dire vocem meam. Venit autem k angelus domini et sedit sub quercu que erat i ephra: et pertinebat l

c ad ioas patrem familie ecri. Cū- m

a ¶ in vmbra querc9. i. crucis.

q3 gedeon filius eius excuteret

a ¶ a vitijs. b ¶ virtutes.

atq3 purgaret frumenta in torculari vt fugeret madian: apparuit n o ei angelus domini/ & ait: Domi- p q nus tecum virorum fortissime. Dixitq3 ei gedeon: Obsecro mi domine: si dominus nobiscū est cur ergo apprehēderunt nos hec omnia? Ubi sunt mirabilia eius

Ni. de lyra ☞ Da &c. mihi

✳ a ¶ Fecerūtq3 sibi antra. s. pauperes & debiles & timidi: vt se abscōderēt. b ¶ Et munitissima ad repu. loca. q̄tū ad potētes vt ibi refugiū haberēt. c ¶ Cūq3 seuis. isrl̄ as. ma. i. tpe vernali q̄ semia incipiūt fructificare: vt null9 vict9 remaneret hebreis. e ¶ Ipsi &c. deua. ita q3 p intēperie aeris nō cogerent exire de terra donec oia essent cōsūpta. Cetera patēt in lr̄a. f ¶ Qui misit ad eos &c. Hic cōnr describit liberatio de dicta tribulatiōe. Circa qd sciēdū: q3 sicut supra dictū ē/ & patet ex decursu libri: qn̄ filij isrl̄ peccabant affligebant: & qn̄ penitebāt liberabant: et iō dn̄s pmo mittit eis rephēsorē vt vere peniteāt. scdo adiutorem vt vincāt/ ibi: Venit aūt angelus. Circa pmū dicitur: Qui misit ad eos virū. Dicūt cōiter expositores nr̄i: q3 fuit angelus i specie viri/ & ille idem qui ifra noīat angelus. Hebrei aūt dicunt q3 fuit phinees filius eleaçari sacerdotis. Et satis videt ex textu q3 iste missus a deo fuerit hō ver9: siue fuerit phinee siue ali9: q2 dr in textu. Misit ad eos virū pphe. Angeli vo in sacra scriptura nō vocantur pphete q̄tū mihi occurrit. & h̄ rōnabiliter: q2 licet pphetica cognitio sit clarior noticia fidei: tn̄ est enigmatica. cognitio vo angelorū q̄ cognoscūt res in vbo de q̄ est h̄ sermo: clara ē & absq3 enigmate. g ¶ Ego vos feci cō. In signis mirabilib9: sic in Exo. cōtinet. h ¶ Ne time. de. a. &c. impendendo eis latriā. i ¶ Et noluistis au. &c. s3 ad idolatriā decliastis: & iō merito cecidistis in tribulationē istam. k ¶ Venit autē angelus. Hic cōnr describit missio adiutoris angeli p cui9 assistētiā gedeon habuit victoriā. & non fuit phinees/ s3 ver9 angelus. Circa qd primo ponit vocatio ducis. scdo mod9 certaminis: ca. vij. Circa primū3 primo dat duci p̄ceptū ad aggrediendum pugnam. scdo signū ad cognoscēdū psonā esse angelicā/ ibi: Et ille. tertio mādatū3 destruēdi pr̄is idolatriam/ ibi. Cūq3 adhuc esset. q̄rto duplex signū3 assequendi victoriā/ ibi: Dixitq3 gedeon. Circa primū dr: Venit aūt angelus dn̄i i specie viri. Tamen erat verus angeli dei: vt patebit ex sequētib9. l ¶ Et pertinebat ad ioas patrē3 familie ezri. Dicit aūt hic pr̄ non rōne generatiōis: s3 q2 erat potētior & pncipalior i familia sua. diuidebant em̄ trib9 i familias: & familie i domos: & in domus capita virorum. sicut dictum fuit Josue. xviij. ca. m ¶ Cunq3 gedeon filios eius excuteret atq3 pur. fru. &c. ad puidēdū sibi de victu. n ¶ Ut fugeret madian. ad alquod fortaliciū. p ¶ Apparuit ei angelus domini. in specie viri. p ¶ Et ait. salutādo eū. q ¶ Dominus tecū virorū for. Nō propter p̄terita nec pp̄ter ei9 conditionem: quia preparabat se ad fugam: sed propter futura inquibus habiturus erat ex dei assistentia victoriam. Unde sequit postea: ✳ Vade in

✳ d ¶ In herbis cūcta vastabāt. Per herbas intelligunt initia bonorū3 operū: que demōes nitunt destruere ne fructus bonus inde sequat. sed contra madian & eius exercitū a deo mittit gedeon. p quē allegorice christ9 significat: q2 gedeon interp̄tat circūiens in vtero. qd bn̄ cōuenit hoi christo: nam ab instāti sue cōceptionis fuit vir pfectus i sciētijs & virtutibus vtero virginali circundatus: Hiere. xxxj. d. Creauit dn̄s nouū sup terrā: femina circūdabit virū. Et sic christ9 ſm qd hō fuit vir circūiēs i vtero. Huic āt dr: q ¶ Dn̄s te. vi. for. Nā cū eo fuit deus in vnitate psone propter; quod vocatus est ema-

✳ nuel. Ipse

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

A G a Da mihi signũ. Adam. Vir eruditꝰ/ ⁊ hñs iesu ṗdecessoris exẽplũ cautiꝰ agit. Sciebat em̃ posse angelos tenebrarũ trãsfigurare se ĩ angelos lucꝭ: iõ examiãt spm̃ si a deo sit. Spiritualis em̃ oĩa examiat. Sic ṗdecessor eiꝰ iesus naue cũ pnci pẽ celestꝭ militię vidisset/ inq̄rit: si nr̃ es/ an aduersarioꝝ? Jdo gedeõ discutit angelicã visionẽ diuersitate ⁊ mutatione signoꝝ. b Portãs Aug. Aduertẽdũ est: ꝙ gedeõ nõ ait ãgelo/ offerã tibi sacrificiũ: sed offerã tibi sacrificiũ meũ: ⁊ ponã in cõspe. tuo. vñ itelligẽdũ est: nõ eũ angelo/ sꝫ ꝑ angelũ sacrificiũ obtulisse. Qḋ angelꝰ oñdit: q̃ nõ ab eo tanq̃ sibi sũpsit: sed ait illi: Accipe carnes ⁊ açymos panes: ⁊ pone ad petrã illã: ⁊ ius effunde. Et cũ h̃ fecisset: extendit angelus dñi summũ virgę q̃ in manu eiꝰ erat/ ⁊ tetigit carnes ⁊ açymos ⁊c̃. Itaq̃ ip̃e angelꝰ in sacrificio officiũ ministrãtis impleuit. Ignẽ em̃ hõ minister vt hõ sine miraculo subiecisset: quẽ mirabilit̃ vt angelus ipse subiecit. Deniq̃ tũc cognouit gedeon ꝙ angelus dñi esset. hoc eniz scṗtura cõtinuo subdidit: Et vidit gedeon qm̃ angelꝰ dñi est. Prius g̃ tanq̃ cum hoie loq̄bat̃/ quẽ tñ hoiem dei credidit: vt corã ip̃o sacrificiũ vellet offerre velut adiuuãdus p̃ñtia sctitatis eiꝰ. c In-

Moraliter gressus est itaq̃ ge. Grego. Gedeon cũ a paleis frumẽta excuteret/ angelũ vidit: ad cuius imperiũ coxit hędũ: sup̃ petrã posuit: ⁊ ius carniũ supfudit. Quę angelꝰ v̈ga tetigit ⁊ ea ignis exiẽs de petra cõsumpsit. Frumẽtũ virga cedere est rectitudine iudicij a vitioꝝ paleis virtutuz grana separare. Hęc agentibꝰ angelꝰ apparet: q꞉ tãto magis dñs interiora denũciat/ q̃nto se studiosiꝰ hoies ab exterioribus purgãt. Qui occidi hędũ p̃cipit/ id ẽ oẽm appetitũ nr̃ę carnis ĩmolari: carnesq̃ supra petrã poni: ⁊ ius carniũ supfun-

B 1.Cor.10.a di. Petra significat christũ: de q̃ dr̃: Petra aũt erat christꝰ. Carnes supra petraz ponimus/ cũ corpus nr̃m christi imitatione cruciamꝰ. Jus etiã carniũ supfudit/ q̃ in cõuersatione christi ip̃as etiã cogitationes carnales exinaniuit. q̃si em̃ ius ex carne liquatũ in petra fundit̃/ qñ mens a cogitationũ carnaliũ fluxu vacuat̃. Q꞉ angelus virga tangit: q꞉ intentionẽ nostraz ptãs diuini adiutorij non deserit. De petra ignis exit/ ⁊ ius carnesq̃ ꝯsumit: q꞉ afflatus a redẽptore spũs tãta cor nostrum flãma cõpunctionis cremat: vt oẽ qḋ ĩ eo est illicitũ opis ⁊ cogitatiõis exurat. pfecta em̃ mẽs sollerter inuigilat: vt nõ solũ ꝑuersa agere renuat/ sed oẽ etiaz qḋ in se ꝑ cogitationes turpiter ligatur tergat. d Et obtulit ei ⁊c̃. Augusti. Querit̃ quare gedeon ausus sit sacrificium offerre prẹter locum vbi iusserat deꝰ. ꝓhibuit em̃ extra tabernaculum suũ sacrificari sibi/ cui tẽplũ successit. tpe aũt gedeonis tabernaculũ erat in silo. Sed sciendũ: ꝙ angelũ p̃mo ꝓphetã putauit: ⁊ de offerẽdo sacrificio dñi in illo cõsulit. Quod si ille ꝓhibuisset/ nõ fieret. Sed q꞉ annuit auctoritatẽ dei gedeon secutus est. Jta em̃ deꝰ legitima illa cõstituit: vt leges nõ sibi/ sed

Gen.22.b 3.Reg.18.f. hoibꝰ daret. vñ qḋ p̃ter illa ip̃e p̃cẹpit: nõ a trãsgressoribꝰ/ sed ab obediẽtibꝰ ipletũ ẽ. Sicut abrã de ĩmolãdo filio. Sic helias extra tabernaculũ dñi ad cõuincẽdos sacerdotes idoloꝝ sacrificauit ex p̃cẹpto dñi: q̃ hoc ei reuelatiõe ⁊ inspiratiõe iussit. Cũ tanta cõsuetudo p̃ter tabernaculũ sacrificãdi crebru

Paral.1.a erat: vt etiã salomõ ĩ excelsis sacrificasse iueniat̃: nec eiꝰ sacrificiũ fuisse reprobatũ: ⁊ tñ notant̃ reges q̃ inter opa laudabilia nõ destruxerũt excelsa: vbi ꝯ legẽ dei ppl̃s sacrificare consueuerat: ⁊ q̃ destruxit/ magis laudat̃. Jta deꝰ cõsuetudinẽ popl̃i sui: q̃ p̃ter eius tabernaculũ/ tamẽ nõ dijs alienis offerebat: sꝫ deo suo sustinebat potius q̃ vetabat: etiã sic exaudiẽs offerentes. Qḋ aũt gedeon fecit/ ꝑ angelũ procuratũ est. vt ꝓphetice fieret: vt in prophetia petra illa cõmendaretur. cui nõ sacrificatũ est. Sed

quę narrauerũt p̃rẽs nostri atq̃ dixerũt: de ęgypto eduxit nos dñs? Nũc aũt dereliq̃t nos dñs ⁊ tradidit ĩ manu madian. Respexitq̃ ad eũ dñs/ ⁊ ait † Vade a in hac fortitudine tua/ ⁊ liberab b

a ¶ Aug. auctoritate dñi loq̃t̃ a q̃ missus ẽ

isrl̃ de manu madian. Scitõ ꝙ c miseri te. Qui rñdẽs ait: Obsecro mi dñe/ ĩ q̃ liberabo isrl̃? Ecce familia mea infima ẽ ĩ manasse: ⁊ ego minimꝰ ĩ domo patris mei. Dixitq̃ ei dñs: Ego ero tecũ: ⁊ ꝑcuties madian q̃si vnũ virũ. Et ille: si iueni inq̃t grãz co d

a ¶ q꞉ diabolꝰ trãsfigurat se ĩ ãgelũ lucꝭ.

a rã te: da mihi signũ ꝙ tũ sis q̃ lo e q̃ris ad me: Ne recedas hic do f b nec reuertar ad te/ portãs sacrificiũ ⁊ offerens tibi. Qui rñdit: c Ego p̃stolabor aduẽtũ tuũ. Jngressus est itaq̃ gedeon ⁊ coxit

a ¶ omnẽ scꝫ carnis appetitũ.

hędũm: ⁊ de farinę modio açymos panes carnesq̃ ponẽs ĩ ca g

a ¶ carnales cogitationes

nistro/ ⁊ ius carniũ mittẽs ĩ ollã

¶ vt ministro.

d tulit oĩa sub quercu: ⁊ obtulit ei h Cui dixit ãgelꝰ dñi: Tolle carnes ⁊ açymos panes: ⁊ pone su

a ¶ xp̃m cuiꝰ imitatiõe corpꝰ nr̃z cruciamꝰ;

pra pẹtrã illã: ⁊ ius desup fũde Cũq̃ fecissꝫ ita: extẽdit ãgelꝰ dñi i sumitatẽ v̈gę quã tenebat ĩ manu: ⁊ tetigit carnes ⁊ panes açy

a ¶ afflatꝰ. s. a redẽptore spũs. b ¶ Jsiõ. Quia ĩ carne xp̃i totiꝰ mũdi deleta sũt pctã

mos. † Ascẽditq̃ ignis de pẹtra k

* a Vade in hac for. tua. quã habebis ꝑ assistẽtia meam. b Et liberabis isrl̃. nõ ꝑ teip̃m/ sꝫ ꝑ me. ideo subdit̃: c Scito ꝙ mi. te. Qui rñdẽs ait: Obsecro mi dñe ĩ q̃ libe. Cętera patent ex dictꝭ. d Et il. Hic p̃ñr dat̃ signũ gedeoni ꝙ vere angelꝰ dñi loq̄bat̃ ei. ⁊ h̃ est qḋ petit/ dicens: e Da mihi signũ ꝙ tu sis. scꝫ missus ex pte dei f Ne recedas hinc do. re. Nõ est intelligẽdũ ꝙ ꝑ h̃ vellet offerre sacrificiũ ei q̃ sibi apparebat/ qḋ soli deo ẽ offerẽdũ: cũ adhuc igraret si eẽt ꝓpha/ vl̃ angelꝰ a deo missus. sed ꝙ volebat expiri ꝑ signũ a deo datũ in acceptatiõe sacrificij ꝑ illũ q̃ sibi apparebat deo offerendũ/ si esset v̈e a deo missus. Nec ĩ h̃ peccauit: q꞉ lꝫ eẽt ꝓhibitũ offerre sacrificiũ extra locũ vbi erat tabernaculũ: ꝓut dictuz fuit iosue. xxij. h̃ tñ itelligẽdũ ẽ sicut ibidẽ dictũ fuit/ de mõ cõi. poterat tñ alibi offerri de speciali mãdato dei ꝑ angelũ/ vel ꝓphetã loquẽtẽ in noĩe dei: qḋ iste gedeon volebat expiri. ꝭm illud. j. Joh. iiij. a. Probate spũs si ex deo sint g Azymos panes. Ex hoc dicũt hebręi/ ꝙ erat solẽnitas paschalis in q̃ iudęi septẽ diebꝰ vtunt̃ açymis. Sꝫ h̃ argumẽtũ nõ valet: q꞉ panes dño oblati debebant esse açymi etiã aliis tpibꝰ. h Tulit oĩa sub quercu ⁊ ob. ei. Nõ tñ ei sacrificãs/ sꝫ vt ꝑ eũ offerret̃ deo sacrificiũ. iõ sequit̃ postea: i Extẽdit angelꝰ dñi sũ. virgę quã te. ĩ ma. ⁊ te. car. ⁊ panes azymos. tanq̃ offerens sacrificiũ. k Ascenditq̃ ignis. in signum diuinę acceptationis. Sequitur

† 1.Re.12.c

* Heu mi dñe

Moraliter * nuel. Jp̃e gedeon destruxit arã baal/ ⁊ nouũ sacrificiũ obtulit: vt ĩ textu dicit̃. ꝑ qḋ fuit significatũ: ꝙ christꝰ ꝑ se et ꝑ discipulos idolatriã destrueret: ⁊ eucharistię sacrificiũ institueret. q̃ videmꝰ esse cõpleta. Gedeon etiã sua p̃ce fecit rorẽ in vellꝰ descẽdere. Per rorẽ autez v̈bũ p̃dicatiõis intelligit̃. Deu. xxxij. a.

D Fluat vt ros eloquiũ meũ. Vellus est vestimẽtũ ouis: ꝓpter q̃d signat populũ iudaicuz/ q̃ dicebat̃ grex ouiũ dñi añ aduẽtũ dñi. Per hoc aũt ꝙ gedeon rorẽ descẽdere fecit in vellus: significatuz fuit/ ꝙ christꝰ in ꝑsona ꝓpria erat tm̃ iudęis p̃dicaturꝰ. ꝓpter qḋ dicit Matth. xv. c. Nõ sũ missus nisi ad oues q̃ perierũt domꝰ isrl̃. Tũc etiã dixit discipulis ad p̃dicãdũ missis Mat. x. a. Jn viã gẽtiũ ne abieritis: sed potiꝰ ite ad oues q̃ ꝑierũt domꝰ isrl̃. Et sic ros p̃dicationis fuit tm̃ ĩ iudęa/ q̃ ꝑ vellꝰ significat̃: ⁊ gẽtilitas fuit sicca/ q̃ ꝑ areã significat̃. Verũtamẽ quia postea iudęa verbũ dei repulit/ ⁊ gentilitas illud deuote recẹpit. ꝓpter qḋ pauꝰ ⁊ barnabas iudęis cõstãter dixerunt Act. xiij. g. Vobis oportebat primũ loq̃ verbũ dei: sed qm̃ repellitis illḋ ⁊ indignos vos iudicatis ęternę vitę: ecce ꝯuertimur ad gẽtes: sic em̃ p̃cẹpit nobis deus. Et tũc fuit ros in area. i. in gẽtilitate: ⁊ siccitas ĩ vellere. i. in iudęa ꝑ vellus significata: vt dictũ est. Moraliter aũt ꝑ gedeonẽ studiosus ĩ sacra scriptura significat̃. quia sicut dictũ est: gedeon circũiens in vtero interp̃tat̃. Vterus aũt in quo concipiunt̃ ⁊ nutriunt̃ ecclesię filij specialiter litterati/ est sacra scriptura. Vñ super illud Ps. Errauerunt ab vtero/ dicit Aug. id est a lege. Hunc autẽ vteꝝ circũit studiosus ꝑ diligentem inquisitionem. Jste etiam sicut alter gedeon destruit aram baal/ falsam doctrinam cõfutando: ⁊ aliam aram cõstruit/ sanã doctrinã/ confirmãdo. Jp̃e etiam deo principalit̃ operante ros diuini verbi influit in vellus/ simplicibꝰ christianis p̃dicãdo qui ꝑ vellus significant̃: ⁊ vellus rorare cessat/ quãdo ex feuore deuotiõis se transfert ad p̃dicandũ infidelibus ꝑ aream significatis: ⁊ tunc ros eius est in area/ ⁊ nõ in vellere: quia in duobus locis non potest simul esse.

† 1.q.1.c.cum scriptura

Ps.106.a

E F catũ est: sz de illa ignis memorat̃ exisse: quo sacrificiũ consumeret̃. Siue eñ p aquã quã pcussa petra effudit i eremo: siue p ignẽ donũ spiritussancti significat̃: qd̃ ditissime super nos effudit christus. vñ: Si quis sitit: veniat ⁊ bibat. Qui credit in me / flumina de ventre eius fluent aquę viuę. Hoc aũt dixit d̃ spiritu quẽ accepturi erãt credentes in eum. Et alibi: Uisę sũt illis linguę diuisę velut ignis ⁊c̃. Et ip̃e dominus ait: Ignẽ veni mittere in terrã. a ¶ Tollensq̧ taur̃. Isido. Quẽ pat̃ idolis deputauit / hunc gedeon occidit ⁊ aliũ septennẽ imolauit deo. In quo ostendit post aduẽtũ christi / omnia gentilitatis sacrificia abolenda: soluq̧ iã sacrificiũ passionis christi ꝓ redemptione populi deo offerendũ. Ipse eñ est vitulus septennis / plenus. s. spiritu septiformi. b ¶ Igit̃ oẽs. Adam. Conuenerũt aduersum israel madianitę: q̃ interpretant̃ extra iudiciuz / q̃ scz extra iudiciũ dei sunt: ⁊ extra legem peccauerunt: ⁊ extra legem pibunt. ⁊ amalech. i. populus ablingens / natio scz terrena: ventri ⁊ gulę dedita: carnalis scz israel conuenit contra spũalẽ. Miscent̃ eis etiã filij orientis. Oĩs eñ q̃ sup se nomẽ christi suscipit / filius efficit̃ orientis. de christo eñ dicitur: Ecce vir oriens nomẽ est illi. Sz non semp q̃ christi nomẽ habent i ecclesia christi pmanẽt: cũ heretici qui censent̃ nomine christi / ecclesiã et fidem expugnant: filij orientis cũ madianitis ⁊ amalech expugnãt populum dei cum paganis scz et iudeis. F c ¶ In valle iezra. Adamã. Quę interpretat̃ semen dei. Non eñ audent aduersarij illuc ire / vbi sunt iaz nati fructus spiritus. sed vbi adhuc semen dei iacet / ⁊ nondũ fruct⁹ ascẽdit. Aliud enim cecidit secus viam ⁊ volucres cęli diripiunt illud. hi sunt scz qui audiunt verbum dei: ⁊ cũ leticia suscipiunt. Uenit autem diabol⁹ ⁊ tollit verbum vel semen de corde eoꝝ. Sic ergo isti veniũt ⁊ volũt tollere semẽ dei de corde eoꝝ in q̃b⁹ seminatũ ẽ: q2 inueniũt eos in vallib⁹ positos ⁊ ima sectantes. humilit̃ eñ ⁊ indigne ⁊ iudaico intellectu suscipiũt verbũ dei. Qui autẽ ab humilitate lrę ad excelsa spũs conscendit / nihil ei rapiunt madianitę / vel amalechitę: sed neq̧ filij oriẽtis: q2 constitutus est in vertice itelligẽtię spũalis. ☞ Si saluũ

Margin: Joh. 7. f. — Act. 2. a — Luce. 12. f. — Zach. 6. c — Lu. 8. a.

Nico. de lyra

a ¶ Heu mi dñe de⁹: q2 vidi angelũ dñi facie ad faciẽ. Ex hoc eñ quod scriptum est Exod. xxxij. d. Non videbit me homo ⁊ viuet. surrexit opinio inter vulgares ⁊ simplices iudęorum: q homo videns deuz vel angelum sibi apparẽtẽ in specie aliq̃ sensibili / deberet cito mori. qd̃ ñ erat verum: ideo subditur: b ¶ Ne timeas: non morieris. Edificauit ergo ibi gedeon altare. Hoc dicitur hic per anticipationẽ: q2 nõ ędificauit illud nisi post diuinam reuelationẽ: quę habetur parte sequenti. c ¶ Cũq̧ adhuc esset in ephra. Hic cõsequenter datur gedeoni mãdatũ

virga. s. pcussa. i. crucifixa. nec solũ facta / sed etiã cupiditates purgauit. caro eñ hedi culpã facti / ius significat illecebras cupiditatis: exijt ignis de petra: q2 caro christi diuino spũ repleta oĩa peclata exusit. vnde: Ignẽ veni mittere in terram.

⁊ carnes azymosq̧ panes consumpsit: angelus autẽ domini euanuit ex oculis eius. Uidẽsq̧ gedeon q esset angelus dñi / ait: a Heu mi dñe deus: q2 vidi angelũ dñi facie ad faciẽ. b Dixitq̧ ei domin⁹: Pax tecũ Ne timeas: nõ morieris. Edificauit ergo gedeon altare domio: vocauitq̧ illud / domini pax / vsq̧ in p̃sentẽ diẽ: c Cũq̧ adhuc esset in ephra q̃ ẽ familię ezri / nocte illa dixit dñs ad eũ. d Tolle aurũ patris tui / ⁊ alte e

a ¶ supior vel deuorator.

rũ taurũ annoꝝ septẽ: f destruesq̧ arã baal q̃ est pris tui: g ⁊ nemus qd̃ circa arã est succide: h ⁊ ędificabis altare dño deo tuo i i summitate petrę huius: sup quã ante sacrificium posuisti: k tollesq̧ taurũ secundũ l ⁊ offeres holocaustũ sup struẽ lignorũ q̃ de nemore succideris. Assumptis ergo gedeon decẽ viris de seruis suis: fecit sicut pręceperat ei dñs. Timẽs aũt domũ pris sui et hoies illi⁹ ciuitatis p diẽ noluit facere: sed oĩa nocte cõpleuit. Cũq̧ surrexissent viri oppidi eius mane: viderũt destructã araz baal lucũq̧ succisum: ⁊ taurũ alteꝝ impositũ sup altare quod tũc ędificatũ erat. Dixerũtq̧ adinuicẽ: Quis hoc fecit? Cũq̧ pquirerent auctorẽ facti / dictũ est: Gedeon filius ioas fecit hęc oĩa. Et dixerũt ad ioas: Produc filiũ tuũ huc / vt moriat̃: q2 destruxit arã baal et succidit nemus. Quib⁹ ille rñdit: m Nũq̃d vltores estis baal / vt pugnetis ꝓ eo? n Qui aduersari⁹ est ei⁹ / moriatur anteq̧ lux crastina veniat. Si deus est vindicet se de eo q̃ suffodit aram eius. o Ex

a ¶ Isido. Circũiens in vtero: hic est christus q̃ in vtero virginis incarnatus: intra vterũ fuit p substantiam infirmitatis: ⁊ extra mundũ p potentiã maiestatis.

¶ id est fortis cõtra baal.

illo die vocat⁹ est gẽdeon hierobaal: eo q dixisset ioas: vlciscat̃ se de eo baal qui suf

a ¶ extra iudiciũ. ¶ de iudicio. b ¶ ppl's ablingens: id est ventre ⁊ gule deditus

b fodit arã eius. p Igit̃ oĩs mãdian ⁊ ãmalech

a ¶ Adamã. Lxx. orientis filij. s. falsi christiani.

⁊ oriẽtales ppli ꝯgregati sunt simul: ⁊ trãs

a ¶ Adamã. In deiectis scz et humilib⁹ locis castra ponũt qui ppl'm dei expugnare volunt.

c euntes iordanẽ castrametati sunt in vãlle

a ¶ Lxx. Spũs dñi cõfortauit gedeon. b ¶ ipleuit eũ spũs sapię / ⁊ intellectus: spũs ꝯsilij ⁊ fortitudinis

iezrael. Spiritũs autem dñi induit gedeon: q̃ clangẽs buccina cõnuocauit domũ

a ¶ Adamã. Lxx. ⁊ vocauit post se abiezer: q̃ scz nusq̧ erat: interp̃tat̃ aũt pris nri auxiliũ: nõ g̃ aliquẽ hominẽ / sed patris summi videtur vocasse auxilium.

abiezer vt sequeret̃ se. Misitq̧ nũcios in vniuersum manassen: qui ⁊ ip̃e secutus est eum: Et alios nuncios in aser ⁊ zabulon ⁊ neptalim qui occurrerũt ei. q Dixitq̧ gede

Nico. de lyra

datũ de patr? sui idolatria destruendi / cũ dicit̃ d ¶ Dixit dominus ad eum: Tolle taurum patris tui. qui idolo baal sacrificari debebat. e ¶ Et alterum taurũ annorum septem: id est impinguatũ septem annis vt idolo baal sacrificetur f ¶ Destruesq̧ aram baal. tanq̧ abominans idolatriã g ¶ Et nemus quod circa aram est succide. vbi homines exercebant luxuriam. g ¶ Et ędificabis altare domio deo tuo. Istud ẽ altare de quo supra dictum est per anticipationem. quod patz ex hoc quod subditur: i ¶ In summitate petrę hui⁹ sup quaz aũ sacrificiũ posuisti. Quia in vno loco nõ poterãt ab eodẽ ędificari simul duo altaria. k ¶ Tollesq̧ taurum secundum. impinguatũ septẽ annis: vt pręedictũ est l ¶ Et offeres holocaustum sup struem lignorum. Ex pręedictis patz: q ędificando altare alibi q̧ in loco tabernaculi / et offerendo ibi non peccauit: q2 hoc fecit de speciali mandato dei: vt patet ex pręedictis. Cętera patẽt vsq̧ ibi: m ¶ Nũquid vltores est[is] baal / vt pugnetis pro eo? Hoc dixit q2 nolebat filium suum mori. n ¶ Qui aduersarius est eius moriatur. Nõ per hominem: sed per ipsum baal si deus est: quia potest se vindicare. o ¶ Et illo die vocatus est gedeon hierobaal: Id est fortis contra baal: vel fortior baal s̃m proprietatem hebraici sermonis: q2 non vindicauit se de eo baal / cũ tamen destruxisset altare eius. p ¶ Igitur omnis madiaan ⁊ amalech ⁊c̃. Hic consequenter datur gedeoni duplex signum assequendi victoriam. ⁊ primo describitur belli pręparatio / cũ dicitur: Igitur omnis madiã et amalech ⁊c̃. ⁊ patet littera. secundo subditur signi petitio ⁊ cõcessio / ibi: q ¶ Dixitq̧ gedeon ⁊c̃. Uidetur q gedeõ peccauerit petendo signum: cum iaz esset certificatus q ille qui sibi apparuerat ⁊ victoriã ꝓmiserat esset verus angelus dei: vt patet ex pręedictis. Ad quod dicendũ: q quãdo petit̃ signum ex diffidentia post certificationem de nũcio dei / peccatum est. Sed quando petit̃ ex quadam familiaritate diuina ⁊ voluntate seu desiderio: vt manifestet̃ dei glía / tũc nõ est pctm̃. Sicut ezechias petiuit signũ de sanitate sua futura: quã tamen annunciauerat ei esaias ꝓpheta: vt habet̃. iiij. Reg. xx. ⁊ Esa. xxxviij. et hoc mõ petijt gedeon signũ de victoria sibi futura. ⁊ ptz lrã hoc excepto.

Margin: An p[etere] signu[m] pecca[tum]

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

A b a ¶ Si sal. fa. Adam. Si saluũ facis ꝑ manũ meã isrl' queãd modũ locut⁹ es. Ecce ego sum ꝛ ponã vellus lane in area ꝛc. Cũ multa sint ꝛ inumera signa q̃ petere potuisset ad ꝯfirmandã ꝓmissionẽ dei: queriť q̄re post angelicã vocẽ ꝛ ꝓmissionez celestẽ h̄ nouũ signũ petijt: q̃ ĩpetrato vell⁹ ĩ peluim exp̄mit. q̃/re ꝯuerso ordine scḋm signũ deposcit:

Deu. 6. c ꝓsertim cũ dictũ sit: Nõ tentabis dñm deũ tuũ. Sed exit⁹ rei docet nõ esse factũ cõtra mãdatũ. Non em̃ exaudisset de⁹ petitionẽ si fuisset cõtra legẽ. Videnda est ḡ hui⁹ mysterij rõ. Memini aũt quedã ex ꝓdecessorib⁹ nr̃is vellus lanę pplm isrl' dixisse. Reliquã aũt terrã/ reliquas gẽtes: et rorem qui cecidit sup vellus v̄bũ dei esse: qḋ illi soli populo celit⁹ missum ẽ. Supra solũ enim isrl' ros diuini legis venerat. Siccitas aũt oẽs gẽtes habebat q̄s nullus humor diuini v̄bi infundebat. b ¶ In area. Idẽ. Nõ vbicũq̃/ nõ in campo/ nec in saltu: sed in area vbi messis est:

Lu. 10. a Matth. 3. c Messis q̄dez multa/ oparij aũt pauci. Preuidebat em̃ ꝑ spm̃ sctm̃/ q2 christ⁹ ĩ area cõgregat pplm suũ: ꝛ ibi eum expurgat/ tenẽs ventilabrũ in manu sua. Nõ ḡ sine cã vir tãtus aut talis/ cuius etiã apl's in cathalogo ꝓphetarũ facit mẽtionẽ: areã delegit ponẽdo velleri. Nec sine causa exp̄ssit vell⁹ in peluim

Joh. 13. a ꝛ repleuit eã aqua. Christ⁹ em̃ exuit vestimẽta sua: ꝛ p̄cinct⁹ litheo misit aquã in peluim ꝛ lauit pedes discipulorũ. Vides ḡ q2 hec adumbrabãt ꝓphetę q̃ erãt in nouissimis tp̄ib⁹ implenda per christũ. Aq̃ ḡ missa in peluim/ ros erat grę celestis: q̃ lauanť pedes discipulo/

Ibidẽ. b. rũ. vñ ait: Vos aũt mũdi estis ꝓpter verbũ qḋ locut⁹ suz vobis. Sed ꝛ nos si ꝓbeam⁹ pedes nr̃os: parat⁹ est iesus

B lauare pedes anię nr̃ę: ꝛ purgare eos celesti rore grã spũsancti/ v̄bo doctrinę. nõ em̃ solos apl'os mũdos esse voluit: sz etiã oẽs q̃ credũt ꝑ verbũ ei⁹: et oĩb⁹ cũ petro dicit: Nisi lauero te non habebis partẽ mecũ. Nemo em̃ habz partẽ cũ iesu/ nisi lot⁹ ꝛ mũdus. Exue p̄. cor dñe vestimẽta q̃ ꝓpter me induisti: accingere ꝓpter me: mitte aquã in peluim: et laua pedes seruoꝝ tuorũ: dilue sordes filioꝝ tuoꝝ ꝛ filiaꝝ: laua pedes aĩę nr̃ę ꝛ imitãtes te ꝛ sectantes: exua/

Col. 3. b mus nos vetera vestimẽta/ dicentes: Exui vestimẽtũ meũ/ quõ induã illud? laui pedes meos/ quõ sordidabo eos?

Joh. 13. b Cũ em̃ laueris pedes meos statim facies me recũbere tecũ et audire: Vos vocat' me magister ꝛ dñe: ꝛ bñ dicit': suz etem̃ ꝛc. Volo ḡ lauare pedes fratrũ meoꝝ. Ideo haurio aquã de fontibus isrl': ĩmo exp̄mo de leuitico vellere nunc de vellere libri iudicũ vl' libri regũ: nũc de vellere esaię vel hieremię: ꝛ mitto eã in peluim aĩę meę/ cõcipiens sensum in corde meo: ꝛ accipio pedes coꝝ q̃ se ꝓbent ad lauandũ: vt oẽs purificati ꝑ verbũ/ nõ abijciamur de thalamo sponsi ꝓ sordidis indumẽtis: sed candidis vestib⁹ lotis pedib⁹ mũdo corde recũbam⁹ in cõuiuio spõsi iesu christi c ¶ Si ros in solo velle. Aug⁹. In tẽtatione gedeonis qḋ ꝓnũciare dñs volebat: oñdit in cõpluto scz vellere ꝛ area tota circũquaq̃ sicca figurare p̄mũ populũ isrl' vbi erãt sancti cũ grã celesti tanq̃ pluuia spũali: ꝛ postea cõpluta area: siccato vellere figurare eccl'iã dei toto orbe diffusam/ habentẽ nõ in vellere tanq̃ in velamine/ sz in aperto celestẽ grãm/ ꝑore pp'lo velut ab eiusdez grę rore alienato atq̃ siccato. d ¶ Oro vt solũ vellus ꝛc. Adam. In secundi q̃q̃ signi rõne in q̃ ait: vt supra oẽm terram ros descẽdat: supra vellus aũt siccitas maneat: vide oẽm pplm hũc q̃ ꝑ oẽm terrã ex gẽti/

a on ad dñm: Si saluum facis per manũ meã pplm isrl'/ sicut locut⁹

a ¶ Jsis. Nõ h̄ signũ q̄si incredul⁹ petijt: sz futura mysteria ꝓuidit: ꝛ diligẽter explorat vt ampli⁹ credat mysteriũ cũ ĩtellexerit oraculũ. b ¶ pplm iudeoꝝ. c ¶ vbi messis purganda est: ꝛ palea a frumẽto separãda. ¶ toti⁹ orbis. s. in q̃ infructuoso cultu gẽti/

b es: põnaz hoc vell⁹ lanę in ãrea.

lis supstitio arebat. a ¶ v̄bũ dei qḋ factũ ẽ

c Si ros in solo vellere fuerit/ et in

in tp̄e legis. a ¶ q2 ceteras gẽtes null⁹ humor diuini eloquij infundebat.

omni terra siccitãs: sciã q̄ ꝑ manũ meã sicut locutus es liberabis isrl'. Factũq̃ ẽ ita. Et de nocte cõ

a ¶ ꝛ christ⁹ misit aquã ĩ peluĩ: ꝛ lauit pedes discipuloꝝ. b ¶ cordis. c ¶ sensu verbi.

surgẽs/ exp̄sso vellere cõchãz rõre ipleuit. Dixitq̃ rursus ad dominũ: Ne irascať furor tu⁹ contra me: si adhuc semel tentauero/ si/ a b c

d gnũ querẽs in vellere. Oro vt so

a ¶ iudaic⁹ pp'ls. b ¶ cũ ꝑierint scz oues dom⁹ isrl' ꝛ fontẽ aque viue negauerint: arescat in peccatoribus iudeorum ros fidei.

c ¶ gẽtilitas. d ¶ diuini verbi.

lũ vell⁹ siccum sit: et õis terra rõre madẽs. Fecitq̃ dñs nocte illa vt postulauerat: ꝛ fuit siccitas in solo vellere: ꝛ ros in omni terra.

Gitur hierobaal Ca. VII d q̃ ꝛ gedeõ de nocte cõsurgẽs ꝛ oĩs pp'ls cum eo/ venit ad fontẽ q̃ vocať arad. Erãt autem castra madian in valle ad septentrionalem plagam collis excelsi.

a ¶ in bell' hũanis nũerosior exercit⁹ ꝓstat

Dixitq̃ dñs ad gedeon: Mult⁹

tutiora subsidia. sz nõ ẽ ita ĩ diuis: nõ em̃ clarũ ẽ diuię v̄tut' op⁹ si hũanis adminicul' fulciať. nõ em̃ saluať rex ĩ m̃ltitudine v̄tut' sue

tecũ ẽ pp'ls: nec tradeť madian ĩ

a ¶ victoriã meã sibi ascribat.

man⁹ ei⁹: ne glõrieť cõtra me isrl': ꝛ dicat: meis virib⁹ liberat⁹ sum. Loquere ad pplm: ꝛ cunctis au/

e dientib⁹ ꝓdica: † Qui formidolo/ e

C ex gẽtib⁹ cõgregat⁹ est: hñtẽ nũc in se rorẽ diuinũ ꝛ ĩ os ei rorẽ infundi ꝛ ꝓphaꝝ l'ris irrorari/ ꝛ euãgelico hũore virescere. Illud aũt vellus. i. iudaicũ pplm siccitatẽ v̄bi dei patiẽtẽ: ꝑm illud: Erũt filij isrl' m̃lto tp̄e sine rege: sine principe: sine ꝓpheta ꝛc. Propheta q̃q̃ aduentũ christi describẽs ait: Descẽdet sicut pluuia in vellus: ꝛ sicut stillici. s. s. t.

Osee. 3. b Ps. 71. a.

Descendit em̃ sicut pluuia in vell⁹ populi circũcisionis: ꝛ sicut stilli. s. s. ter. i. sup reliquã terrã descendit christ⁹. Sz stillans etiã sup nos ꝛ guttas nobis gẽtibus celestis roris afferẽs: vt ꝛ nos bibam⁹ q̃ eramus sup terrã iugi ariditate siccati. Hũc ḡ mysterij ordinẽ sanctus gedeon ꝓphetico spũ intuens: etiã secundũ signũ cõuerso ordine petit. Sciebat em̃ rorẽ diuinũ q̃ est aduentus filij dei: nõ solũ iudęis/ sed post etiã gẽtib⁹ esse futurũ: q2 ex incredulitate isrl' salus sit gentib⁹: ꝛ hoc est q̄ ꝓ ariditate velleris vniuersa terra diuini roris gratia infunditur. Ca. VII

Gitur hierobaal ꝛc. Seq̄t: e ¶ Qui formidolosus et ti. Adam. Idẽ hodie clamat iesus: Qui timid⁹ ꝛ formidolosus ẽ cor/ ꝯ de: nõ veni/

Nico. de lyra

※ cepto. a ¶ Conchã rore iple. In hebręo habeť: bacinũ. b ¶ Dixitq̃ rursus ꝛc. Similẽ modũ loquendi habuit abraã cũ dño q̃n voluit replicare petitionẽ suã de salute sodomoꝝ: vt habeť Geñ. xviij. c. ¶ Si adhuc se. tẽ. Nõ accipiť hic tẽtatio ꝓut tentatio dei diciť pctm̃: qḋ est q̃n aliq̃s exponit se ꝑiculo/ volẽs ꝑ h̄ expiri diuinũ auxilium: cũ tñ habeat q̃d agere possit ꝑm viam hũanã: sicˀ est ꝓbatio ĩ duello/ et tactus ferri candẽtis: q̃ merito reprobãtur in iure canonico. sz accipiť hic tentatio ꝓ petitiõe signi ꝓcedẽte ex confidentia dei: ꝛ vt ei⁹ gloria ampli⁹ manifesteť: vt supra dictũ est.

D

¶ In ca. vj. Judicũ/ vbi dr̄ ĩ postilla: Angeli v̄o in sacra sc̄ptura non vocantur prophetę.

Additio. Licet cognitio angeloꝝ q̃ res in v̄bo cognoscũt/ sit clara ꝛ absq̃ enigmate: ex h̄ solo nõ seq̄reť q̄ non possent dici ꝓphę nisi cũ alio adiuncto: ꝓut supra ꝓlogũ psalterij deo duce declarabiť ꝛc.

Replica. Circa librũ Judicũ facit modicũ Burgẽ. nisi circa ca. vj. vbi postillator dicit angelos ĩ sc̄ptur' nõ dici ꝓphetas ꝓpť clarã visionẽ diuinę essentię: Burgẽ. ꝑmittit sup ꝓlogũ psalterij de hoc dicere: vide ibi correctoriũ. Ca. VII

Gitur hierobaal. Postq̃ descripta ẽ vocatio ducis: h̄ ꝯñr describiť mod⁹ certaminis. vbi p̄mo poniť cõcertatio pugnę. scḋo ꝑfectio victorię ca. viij. Circa primũ p̄mo describiť bellatoꝝ electio. secũdo electoꝝ assecuratio/ ibi: Castra aũt madian. tertio assecuratoꝝ certatio/ ibi: Diuisitq̃ trecẽtos viros. q̄rto adiutoꝝ associatio/ ibi: Cõclamãtes. Circa p̄mũ sciẽdũ q̄ dñs voluit eligere bellatores in paruo nũero/ vt sibi victoria illa totaliter attribuereť: vt ꝑz ĩ textu. eligũť igiť hmõi latores duplici signo. Primũ ẽ ꝯstãtia mẽtal'/ cũ dr̄: e ¶ Qui ※ formidolosus ꝛ ti

† Deu. 20. b 1. Ma. 1. g. Diuisio

Moraliť. d ¶ Igiť hiero. Per quẽ/ vt dictũ est/ christus signať: ꝑgẽs ad ꝓliũ ꝯtra madian: ꝑ quẽ vt ꝓdictũ ẽ diabol⁹ signať. Prio suos bellatores examĩat ad vidẽdũ q̃ sũt apti ad sequẽdũ ipm: excluduntˀ aũt timidi/ cũ dr̄: e ¶ Qui formidolo. ꝛ ti. ꝛc. ꝛ sic fuit discipul' christi quoꝝ plures dixerunt

Moraliter

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

E [hand] de: nō veniat ad me ad bella. ait eñ: Qui nō tollit crucē suā ⁊
Matth.10.d sequit̄ me/ nō est me dignus: ⁊ q̄ nō odit patrē suū ⁊ matrem/
fratres/ sorores ⁊ filios/ insup̄ ⁊ aīam suā/ nō ē me dignꝰ. Itē:
Ibidem. q̄ nō renūciauerit oībus q̄ possidet/ nō pōt eē meꝰ discipulus.
Sic timidos ⁊ formidolosos separat a suis castris. Miles q̄
christi timorē ⁊ formidinē depellat: ⁊ cō
Ps.26.a fidenter dicat: Si ꝯsistāt aduersum me
Ibidē castra/ nō timebit cor meū. Et/ Dñs illu
miatio mea: ⁊ salꝰ mea quē timebo ⁊c.
Nō vos terreat ista militia/ q̄ facile fi/
deliter militantibꝰ implet̄. Solēt in his
castris mulieres vincere: nō corpis ro/
bore/ sȝ fidei virtute. sicut delbora: ⁊ iu/
dith: q̄ quā viri pdiderant patrię reddi/
dit salutē. Uirgines q̄q̄ prima ętate p̄
martyrio tyrānica ptulere tormēta. In
his q̄ q̄ militāt deo: nō corpis/ sȝ aię for/
titudo q̄rit̄: qꝛ nō iaculis ferreis/ sȝ ora/
tionū telis victoria acq̄rit̄: ⁊ fides i cer/
Eph.6.c. tamine tolerantiā p̄bet. vñ: State ergo
induti loricā iusticię/ succincti lumbos ī
veritate: ⁊ galeā salut̄ accipite/ ⁊ gladi/
um spūs: sup̄ oīa scutum fidei ⁊c. Sic ar
mati debemꝰ tollere vexilla crucis chri/
sti: ⁊ eū seq̄. Si tñ in psecutiōe inferiorē
te viribꝰ ꝯtra tyrāni crudelitatē vider̄:
est in militia christi dare locuȝ irę: de lo/
co in locū fugere: nec tibi in hoc ascribi
Mat.10.c tur militare cōmissum. vñ: Si persecuti
vos fuerint i vna ciuitate/ fugite i aliā.
Summa eñ rei est: iesum quē semel cō/
fessus es nō negare. Confitet̄ aūt: q̄ pro
pterea fugit ne neget. In apocalypsi cū
Apoc.19.d enumerant̄/ q̄ in stagnuȝ ignis mittendi
sunt/ cū infidelibꝰ ⁊ fornicatoribꝰ ⁊ vene
rarijs/ timidi et formidolosi cōputātur.
Sic inter ingētia ⁊ nefanda crimina ti/
F moris ⁊ formidis crimē ponit̄. ¶ Lxx.
Differūt formidolosus et timidus Formidolosus est/ q̄ q̄si adolescente vi/
tio anteq̄ videat mala/ sola cogitatiōe
terret̄/ gelidā p̄ membra formidinē vol
uens: vt nō tā cōspectu maloꝝ q̄ audi/
tu ⁊ expectatiōe soluat̄. Ideo iuxta. Lxx.
formidolosus corde dr̄: in corde eñ ⁊ in
interioribꝰ animi defixū manet hoc viti
um. Timidus aūt est q̄ p̄mo aspectu ad
cōgressuȝ trepidat/ nō tñ toto corde ter/
ret̄: sed reparari ⁊ animari denuo pōt.
a ¶ Adhuc ppl's. Adam. Adhuc po/
pulus multus est: depone eos ad aquā:
⁊ ibi eos pbabo tibi. Ut video q̄ p̄mū
reprobati sunt/ nec in aquā descenderāt: sed adhuc se cathecu
minos designabāt: ⁊ in tātū fortitudinis vitio deterriti sunt:
vt nec ad lauacrū salutare descenderēt. Ideo reprobati sunt.
Hi v̄o secūdi veniūt ad aquā/ vt pbent̄ ibi. ⁊ dixit dñs ad ge
deon: Oīs quicūq̄ lāberit aquā in lingua sua sicut lambit ca/
nis/ statues eū deorsum ⁊c. In oībus pene veterū gestis/ my/
steria designant̄ ingētia: sicut hic. Qui eni descendūt ad aquā
id est ad baptismi grām/ nō debēt pcidere in terrā: nec flecte/
re genua: ⁊ cedere tentationibꝰ futuris. sed stare cōstanter: et
Heb.11.c remissas manꝰ ⁊ dissoluta genua erigere: ⁊ gressus rectos fa/
cere pedibus suis. Uenisti ad aquā baptismi: hoc est tibi ini/
tiū pugnę spūalis. Si remissior fueris/ si flecti facile potuer̄:
quō pugnabis? Quō stabis cōtra astutias diaboli? Ideo cla/
Gal.5.a mat apl's: State: ⁊ nolite iugo seruitutis iteꝝ herere. Ille q̄ p
babilis/ iste electꝰ est: qui postq̄ ad aquas baptismi venit/ ad
necessitates corporeas ⁊ terrenas flecti nescit: q̄ vitijs non in/
dulget: nec ppter pcti sitim sternit̄ pnus. b ¶ Qui manu
⁊ lingua. Manu ⁊ lingua dicit eos aquā lābere: qꝛ manu et
Matth. lingua debēt opari milites christi. i. ope ⁊ v̄bo. Qui enim do/
cet ⁊ facit/ magnꝰ vocabit̄ in regno celoꝝ. Similitudinē q̄q̄
Canis fidelitas canis lābentis inducit: qꝛ supra oīa cętera aīalia amorē dicit̄
pprio dño seruare: nec terrore/ nec iniurijs oblitterari i eo fer/
tur affectus. Trecēti q̄ sunt soli/ q̄ sacramēti huiꝰ imaginē fe/
runt. Isti electi/ pbati/ ⁊ ad victoriā ꝯsecrati: q̄ etiā ipo nume
ri sacramēto/ obtinere aduersarios possunt. Trecenti eñ sūt
qui tertio centeno multiplicant̄: ⁊ perfectę trinitatis numerū
ferunt. c ¶ Fuit itaq̄ numerus. Augu. Et factus est nu/
merus eoꝝ q̄ lambuer̄t manu sua/ lingua sua treceti viri. Ple/
riq̄ latini codices nō habent manu sua/ sed tñ lingua sua: qꝛ
sic intellexerunt qd̄ supra dictū est: tanq̄ canes. Grecus autē
vtrūq̄ habet: manu sua/ lingua sua: vt itelligat̄ q̄ manu aquā
raptā in os pijciebant: sicut canes qui nō ore apposito sicut
boues aquā ducūt quā bibūt: sed lin/
gua in os rapiunt. sicut etiā isti fece/
rūt: sed cū manu aquā in os pijcerēt:
quā lingua exciperent. Interp̄tatio v̄o
ex hebreo id planiꝰ habet: Fuit ita/
q̄ numerus eorū q̄ manu i os p/
ijciēte aq̄s lābuerāt trecēti viri.
Nō eñ ita bibunt hoīes vt sine ope
manus lingua aquā hauriāt sicut ca/
[hand] nes. Aut

a ¶ Q. certamīa fortibꝰ viris derelinq̄t: ne exēplū timoris ⁊ formidinis ceter̄ p̄beat.
sus ⁊ timidus ē/ reuertat̄. Reces/ a
a ¶ cathecumini scȝ qui ante baptismū territi cedunt.
serūtq̄ de mōte galaad: ⁊ reuer/
sa sūt ex pplo uiginti ⁊ duo milia
viroꝝ: et tñ decē milia remāser̄t.
a ¶ probandos.
a Dixitq̄ dominꝰ ad gedeō: Ad/ b
huc ppl's multꝰ est. Duc eōs ad
a ¶ baptismi.
aquās/ ⁊ ibi probabo illos: et de
q̄ dixero tibi vt tecum vadat/ ipse
pergat: quem ire phibuero/ reuer
tatur. Cūq̄ descendisset populꝰ
ad aquas/ dixit dñs ad gedeon:
a ¶ .i. ope. b ¶ .i. verbo. c ¶ .i. q̄ rectitu/ dinē doctrine hauriunt: ⁊ rectitudinē opeꝝ non flectunt.
b Qui mānu ⁊ linguā lāmbuerint c
a ¶ q̄ sup̄ oīa aīalia amant dños suos
aq̄s sicut solēt cānes lambere: se/
a ¶ dissoluti scȝ in operibus.
parabis eos seorsum: qui aūt cur
a ¶ q̄ scȝ non faciunt rectos gressus pedibus suis
uatis gēnibus biberint/ in altera
c aūt pte erūt. Fuit itaq̄ numerus
eoꝝ qui manu ad os proijciente
a ¶ in numero scȝ pfecte trinitatis
aq̄s lambuerāt trēcenti viri: oīs
aūt reliqua mltitudo flexo popli/
ce biberat. Et ait dñs ad gedeō:
In trecētis viris qui lambuerunt

Nico. de lyra

* formidolosus et timidꝰ ē re/
uertat̄. ita q̄ solū ꝯstātes ⁊ impaui/
di ad p̄liū remanerēt. vnde subditur:
a ¶ Recesserūtq̄ de mōte gala/
ad ⁊c. Iste mōs nō ē ille q̄ ē vltra ior
danē vbi laban cōprehēdit iacob: vt
habet̄ Geñ. xxxj. sed est aliꝰ mōs i ter
ra pmissionis q̄ siliter nominat̄. Se/
cūdo eligunt̄ signo potētię corporal̄/
ibi: b ¶ Adhuc ppl's mltus est:
duc eos ad aq̄s ⁊c. Nō est intelli/
gendū: q̄ deus pbet aliquē vel aliq̄s
ad cognoscēdū aliqd sibi ignotū: sȝ vt
cognoscat̄ ab alijs c ¶ Qui manu
⁊ lingua lābuerint aq̄s. Hoc erat
signū q̄ nō erāt multū sitibundi: quia
sufficiebat eis accipere modicum de
aq̄ cū manu ⁊ pijcere ad os: magis p̄
modū refrigerationis ⁊ lotionis q̄ p̄
modū portatiōis. Signū etiaȝ erat q̄
nō erāt multū fatigati: qꝛ nolebāt ad
terrā pcūbere/ sȝ stati trāsire. ⁊ ecōtra
h rio in ill' q̄ biberūt curuatis genibꝰ ad
terrā vt effūderēt se sup̄ aquā ad bibē
dū i magna copia: signū erat q̄ erant
* fatigati et
Moralis * Ioh. vj. g. Durꝰ ē h̄ sermo: et q̄s
pōt eū audire? ⁊ sb̄dit̄: Ex h̄ aūt multi
discipuloꝝ eiꝰ abierūt retro. Et sic est
de christianis carnalibꝰ/ q̄ ñ pñt eū se/
q̄ p̄ viā austeritatis ⁊ pnię. Scd̄o exa
miauit gedeō bellatores p̄ modū po/
tatiōis/ cū dr̄: c ¶ Qui ma. et lin.
lā. ⁊c. p̄ illos eñ q̄ biberūt aq̄s flexo
poplice: significant̄ illi q̄ ad hauriēdū huiꝰ mūdi bona sunt ni/
mis effusi. ⁊ illi nō sūt apti ad seq̄ndū christū p̄ viā paupertat̄ ⁊
sufficiētię. p̄ illos aūt q̄ biberūt manu aquā ad os pijciente: si/
gnificant̄ illi q̄ de bonis huiꝰ mūdi accipiūt q̄ntū suffic̄ ad ne/
cessitatē. ⁊ illi sūt apti ad seq̄ndū christū i bello ꝯ diabolū. Pro
pter qd̄ dic̄ apl's Heb. xij. a. Deponētes oē pōdus ⁊ circūstās
nos pctm̄ curramꝰ ad ppositū nobis certamē: aspiciētes i ac/
torē fidei ⁊ ꝯsūmatorē iesū. Pōdus aūt impediēs/ ē supabū/
dātia tpaliū. ¶ Grego. homel. xxxv. Terrena nāq̄ substātia
pōdus est/ nō subsidiū. Isti v̄o cū christo vadūt ad p̄liū ⁊ vin/
Victoria [...] sti in trib[...] cūt i tribꝰ/ scȝ i fractiōe lagenaꝝ: p̄ quā significat̄ carnis mace/
ratio: p̄ quā caro nr̄a q̄ terrea est a dño cōterit̄ ⁊ spūi sb̄iugat̄.
Ppter qd̄ dicit saluator Mat. xvj. d. Si q̄s vult post me veni/
re/ abneget semetipm̄: ⁊ tollat crucē suā ⁊ sequat̄ me. Et in icē
siōe lāpadaꝝ: p̄ quā significat̄ exēplar̄ opatio: Lu. xij. d. Sint
lūbi vr̄i p̄cincti ⁊ lucernę ardētes in manibus vr̄is. Qd̄ expo
nēs Grego. homel. xxxij. di. Lucernas q̄ppe ardētes i manibꝰ
tenemꝰ/ cū p̄ bona opa pximis nr̄is lucis exēpla mōstramꝰ. ⁊
tales sūt apti ad sequelā christi/ Ioh. viij. b. Ego sū lux mūdi.
q̄ sequit̄ me nō ambulat in tenebris: sed habebit lumē vitę. Et
in sonatiōe tubaꝝ. p̄ quā significat̄ sonus p̄dicatiōis. Esa. lviij
a. Clama/ ne cesses: q̄si tuba exalta vocē tuā: ⁊ annuncia pplo
meo scelera eoꝝ ⁊c. Et h̄ mō p̄dicabat christꝰ p̄ gedeonē signi
ficatus Ioh. vij. f. In nouissimo aūt die magno festiuitatis sta
bat iesus ⁊ clamabat: Si q̄s sitit/ veniat ad me ⁊ bibat. Et hūc
modū p̄dicandi secuti sunt p̄dicatores euangelici. ppter qd̄ p̄
dicant populis stando ⁊ clamando.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

A N nes. Aut vero istis p̄ceptū fuerat vt hoc facerent: sed cū ad bibendū descendissent ad aquā/ multi genuflexo biberūt: qd̄ facilius et minore labore fieret. Pauci vero non flexo genu se incuruauerunt: sed vt canes biberūt/ aquā manu in os iacien/do. Quoꝝ numerus: q꞉ trecenti erāt / crucem significant: propter litterā tau grecā. Per quod etiā gē/tes magis in crucifixū christū credituras p̄figuratū est: q꞉ littera greca est. Vn̄ grecorum nomine ap̄ls oēs gētes significat/ dicens: Judeo primū ⁊ greco. quia in linguis gentiū greca ita excellit: vt per hanc oēs decenter significentur. Hic numerus etiā in vernaculis abrae aduertendus est: p̄ quos fratrē ab hostib⁹ liberauit: quando eū melchisedech magno mysterio benedixit. Quod em̄ exuberant decē ⁊ octo videtur significari q̄ tpe fieret. i. tertio: qd̄ futurū erat sub gratia. Nam primum est an̄ legē: scd̄m sub lege: tertiū sub gratia. Singula vero tpa senario significata sunt numero ꝓpter pfectionē. ter em̄ seni decē et octo sūt. vn̄ ⁊ mulier decē ⁊ octo ānos hēbat in infirmitate quā curuaꝫ saluator erexit. Nam ꝙ isti ita ꝓbati sunt/ vt similes in bibendo canibus dicerent: significat ꝙ contēptibilia ⁊ ignobilia elegit deus. Pro cōtemptu em̄ habet canis. vn̄: Non est bonū sumere panē filioꝝ/ ⁊ mittere canibus. Dauid quoq꞉ tanq꞉ cōtemptibilē se canē appellat. a Percussit illud atq꞉ subuertit. Grego. De h̄ bello p̄ ꝓphetā dicit: Jugū oneris eius/ ⁊ virgā humeri eius/ ⁊ sceptrū exactoris ei⁹ superasti sicut in die madian. Eripiens em̄ gentilitateꝫ dn̄s supauit iugū oneris ei⁹: cū eā aduentu suo a diaboli seruitute liberauit. Supauit virgā humeri ei⁹: cum pcussionē illius q̄ ex peruerso ope grauiter deꝑmebat/ hūano genere redempto compescuit. B Supauit sceptrū exactoris eius: cū regnū diaboli qui pro pctis debita penarū tributa exigebat/ de corde fidelium destituit. Aduētus ergo redēptoris hui⁹ pugnę victorię cōparaꝫ: q꞉ in illa gedeonis victoria designaꝫ. Gedeon nāq꞉ significat redēptoris aduētū. de q̄ dicit: Tollite portas pncipes vestras/ ⁊ eleuamini porte eter. ⁊ introi. rex glię d. for. ⁊ p. do. po. in p̄lio. Hoc gedeon opere ⁊ noie ꝓphetauit. Gedeon nāq꞉ interpretatur circūiens in vtero. Christus em̄ per maiestatis potentiā omnia circūiuit: sed per dispensationis grām in vteꝝ v̄ginis venit. quia sua dispensatiōe nos redimens diuinitate cūcta cōplectēs/ ⁊ humanitatē intra vteruꝫ sumēs in vtero incarnatus est: ⁊ clausus nō est: quia intra vterū fuit per infirmitatis substantiā: et extra mundū p maiestatis potentiā. Madian vero interpretatur de iudicio: hostes em̄ eius repulsi sūt: nō de iudicio repellentis/ sed de iudicio iuste iudicantis/ ideo de iudicio vocantur: q꞉ alieni a gratia redemptoris iuste damnationis meritū etiā in nomine trahunt. Contra hos gedeon cū trecentis pergit ad p̄liū. Solet in centenario plenitudo pfectionis intelligi. Quid ergo in trecētis nisi perfecta cognitio trinitatis? Cuꝫ his em̄ dn̄s adūsarios fidei destruxit: cum his ad predicationis bella descendit: qui possunt diuina cognoscere: ⁊ d̄ trinitate que de⁹ est pfecte sentire. Notandū vero est: q꞉ trecētoꝝ numerus in tau littera cōtineꝫ: et per speciē crucis significatur q̄ crucis spēm tenet. cui si p transuersam lineā id quod in cruce eminet adderet: nō iam crucis species sꝫ ipsa crux esset. Quia ergo hic numerus in tau littera contineꝫ ⁊ p eam species crucis ostenditur/ merito in his trecentis gedeonem sequētib⁹ illi designanꝫ qb⁹ dicit: Qui vult venire post me ab/me/ abneget semetipm̄ ⁊ tol. cru. suam ⁊ se. me. Qui sequētes dn̄m tanto verius crucē tollūt/ q̄nto acrius ⁊ se edomāt: ⁊ erga ꝓximos charitatis cōpassione cruciantur. Vn̄: Signa tau sup frontes viroꝝ gemētiū ⁊ dolentiū. Vel in trecētis hoc significaꝫ: ꝙ ferrū hostiū crucis ligno supereꝫ. b Diuisitq꞉ trecentos. Ducti sunt ad fluuiū vt aquas biberent: ⁊ q̄ eas flexis genibus hauserūt/ a belli intētione remoti sūt. Aquis em̄ doctrina sapiētię: stāte autē genu recta opatio designaꝫ. Qui g̃ dū aquas bibunt genuflectunt/ a bello ꝓhibenꝫ: quia cū istis christus contra hostes fidei pgit ad p̄liū: q̄ cū doctrinā hauriūt/ rectitudinē opeꝝ non flectunt. Omnis em̄ tūc bibisse aquā: sed nō omnes recto genu stetisse narrati sunt. Et reprobati sunt qui bibendo genua flexerunt. quia non auditores legis iusti sunt apud deū: sꝫ factores. q꞉ em̄ dissolutio opeꝝ genuū curuatione signaꝫ/ recte dicit: Remissas man⁹ ⁊ dissoluta genua erigite: ⁊ gressus rectos facite pedib⁹ vestris. Igitur christo duce ad bellum prodeunt: qui quod ore annunciant ope ōn̄dūt: qui flueta doctrinę spiritualiter hauriunt: nec tamen in prauis operib⁹ carnaliter inflectunt. In tubis clamor p̄dicationum: in lampadibus claritas miraculoꝝ: in lagenis fragilitas corporum. tales em̄ dux noster secum ad p̄dicatiōis

Marginal references: Eꝫech. 9. b; Roma. 1. b; Geñ. 14. c; Lu. 13. c.; 1. Coꝛ. 1. d; Mat. 15. c; 1. Reg. 24. c; Esa. 9. a; Ps. 25. b.; Lu. 9. c; Rom. 2. b; Heb. 12. d

aq̄s liberabo vos/ ⁊ tradā in manu tua madian: oīs aūt reliqua multitudo reuertaꝫ in locū suū. a Sūptis itaq꞉ ꝓ nūero cibarijs ⁊ tubis: oēm reliquā mltitudinē abire p̄cepit ad tabernacl'a sua. Et ip̄e cū trecētis viris se certamini dedit. b Castra aūt madiā erāt subter i valle. Eadē nocte dixit dn̄s ad eū: Surge ⁊ descēde in castra: q꞉ tradidi eos i manu tua Sin aūt sol⁹ ire formidas: descēdat tecuꝫ phara puer tu⁹. c Et cū audieris q̄d loquanꝫ/ tunc confortabunꝫ man⁹ tuę: et securior ad hostiū castra descēdes. Descēdit ergo ip̄e et phara puer ei⁹ in ptē castroꝝ/ vbi erāt armatoꝝ vigilię. Madiā aūt ⁊ amalech ⁊ omnes oriētales ppl'i fusi iacebāt in valle vt locustarū multitudo. Cameli autē innumerabiles erāt: sicut arena quę iacet in littore maris. Cū[illegible] venisset gedeon/ narrabat aliquis somniū proximo suo: ⁊ in hunc modum referebat quod viderat. d Vidi somnium: ⁊ videbaꝫ mihi quasi subcinerici⁹ panis ex hordeo volui: ⁊ in castra madian descēdere: cūq꞉ peruenisset ad tabernaculū/ a percussit illud atq꞉ subuertit: ⁊ terrę funditus coequauit. Respondit is cui loquebatur: Non est hoc aliud nisi gladius gedeonis filij ioas viri israelitę. Tradidit enim dominus in manus eius madian/ ⁊ oīa castra eius. e Cunq꞉ audisset gedeon somniū ⁊ interp̄tationē eius: adorauit: et reuersus est ad castra israel/ et ait: Surgite: tradidit em̄ domin⁹ in man⁹ nostras b castra madian. f Diuisitq꞉ trecē/

a ¶ q꞉ nō est speciosa laus in ore pctōris.

¶ Aug⁹. Quia per cōtemptibilia mundi saluator inimicos confudit

Nico. de lyra

✱ fatigati ⁊ multū sitibundi: ⁊ ideo de exercitu fuerūt sepati. Hebrei aūt dicūt: ꝙ hoc fuit eo ꝙ erāt assueti curuare genua corā idolis. sed prima expositio est magis l'ralis. a Sumptis itaq꞉ pro numero cibarijs. scꝫ ꝓ trecētis viris electis ad p̄liū: q꞉ residuū ciboꝝ dimisit reuertentibus. b Castra autē madian. Hic cōsequenter describitur electoꝝ assecuratio. ⁊ pmo verbo diuino/ cū dicitur: Surge ⁊ descende in castra. Secūdo ex somnio audito. ⁊ ideo subdiꝫ c: Et cū audieris quid loquātur ⁊c̃. qd̄ intelligiꝫ de somnio audito/ ⁊ iterp̄tatiōe eius: q̄ postea ponūtur/ cum d꞉: Narrabat aliq̄s som. ⁊c̃. cuius forma subditur/ cum diciꝫ: d Videbaꝫ mihi quasi subci. panis ex hor. ⁊c̃. p quē significabaꝫ gedeon q̄ nulli⁹ reputatiōis erat i cōspectu tegū madian: sicut panis subcinericius ⁊ hordeaci⁹ vilis est ex materia ⁊ forma. ⁊ h̄ est qd̄ subdiꝫ in interpretatiōe/ cū diciꝫ: Nō ē h̄ aliō nisi gla. ge. ⁊c̃. e Cūq꞉ audisset gedeon som. ⁊ interp̄ta. ei⁹/ adora. eo ꝙ iuenerat v̄bū ꝯfortatiuū: sicut ei dixerat dn̄s: Tūc ꝯfortabunꝫ manus tuę ⁊c̃. ⁊ p h̄ sciuit ꝙ nō erat somniuꝫ vanū: sꝫ mag' a deo imissum ad ꝯfortationē gedeonis ⁊ socioꝝ ei⁹: ⁊ ad desolationē aduersarioꝝ ipsi⁹. tales em̄ visiōes ⁊ iterp̄tatiōes eaꝝ aliq̄n a deo cōcedunꝫ etiā malis hoib⁹/ sicut ⁊ ꝓphetādi act⁹: ꝓut hr̄ i plib⁹ loc' sacrę scp̄turę. vn̄ saluator Mat. vij. c. dicit Multi dicēt mihi in illa die: nōne in noie tuo ꝓphetauim⁹ ⁊c̃. sequiꝫ: Tūc ꝯfitebor illis: q꞉ nūq꞉ noui vos ⁊c̃. Gedeon aūt ex p̄dictis assecurat⁹ de victoria assecurauit socios suos/ dicēs: Surgite: tradidit enim dn̄s ⁊c̃. f Diuisitq꞉. Hic ꝯn̄r poniꝫ assecuratoꝝ certatio/ cū diciꝫ: Diuisitq꞉ trecētos viros in tres ptes. vt sic inuaderēt exercitū aduersarioꝝ per tres ptes: quasi essent tres exercitus ✱ magni subi

E F ꝑdicatiõis ꝓliũ duxit: q̃ despecta salute corpoꝝ hostes moriẽdo ꝓsterneret: eo/rũq̃ gladios nõ armis/ sꝫ patiẽtia supe/raret. Armati eñ venerũt sub duce suo ad ꝓliũ martyres christi. s. tubis/ lagenis ⁊ lãpadib⁹. Tubis sonãt dũ ꝑdicãt. confringũt lagenas/ dũ soluẽda in passione corꝑa hostilib⁹ gladijs opponũt. fulgẽt lãpadib⁹/ dũ post solutionẽ corpoꝝ mi/raculis coruscãt. Moxq̃ hostes i fugã conuersi sunt: q: dũ mortuoꝝ martyrũ corꝑa miraculis coruscare cõspiciũt: lu/ce veritatis fracti quod impugnabant crediderunt. Cecinerunt ergo tubis vt lagenę frangerent: lagenę fractę sunt vt lampades appareret. Apparuerũt lã/pades vt hostes in fugã verterent: id ẽ ꝑdicauerũt martyres donec eorum cor/pora soluerent: quę soluta sunt vt mira/culis coruscarent. Coruscauerunt vt ho/stes ex diuina luce ꝓsternerent ne erecti deo resisterent: sed eñ subditi formida/rent. Et notandũ ꝙ steterunt hostes añ lagenas: fugerunt ante lampades: quia ꝑsecutores fidei ꝑdicatoribus adhuc in corpore positis restiterunt. Post solu/tionẽ ꝟo corpoꝝ apparẽtibus miracu/lis in fugam versi sunt: q: pauore territi a ꝑsecutione fideliũ cessauerũt: prędica/tione scꝫ tubarũ fractis lagenis corpo/rum timuerũt visis lampadibus mira/culoꝝ. Notãdũ etiã qđ ibi scriptum ẽ quia in dextera tubas/ in sinistra autẽ la/genas tenuerunt. pro dextro eñ habere dicimur q̃cquid pro magno pensamus: pro sinistro ꝟo quod pro nihilo. Bene aũt in dextera tubas/ in sinistra tenuerũt lagenas: q: christi martyres ꝓ magno habent prędicationis grãm: corporum ꝟo vtilitatem pro nihilo vł ꝓ minimo. Quisquis ꝟo plus facit vtilitatem cor/poris q̃ꝫ gratiam prędicationis: in sini/stra tubam/ in dextera tenet lagenam.

a ¶ Et hydrias confregissent: te/nuerunt sinistris ma. lã. ⁊c̃. Adam. Hydrias portant ⁊ lampades ⁊ bucci/nas corneas in manib⁹: et sic veniũt ad illã innumerabilẽ hostiũ multitudinẽ: in quibus erant cameli sicut arena ma/ris. ⁊ cũ venissent ad bellũ: buccinis cor/neis insonuerũt: ⁊ dimiserũt hydrias ꝺ manib⁹: ⁊ ꝯtritę sunt. Tunc ꝟo arreptis lampadib⁹ prorũunt in aduersarios/ et simul buccinis cõcrepãt. Vide quõ ele/cti milites dei cum lãpadibus pugnãt. Sic eñ christ⁹ eos armauerat/ dicens: Sint lumbi vestri ꝑcincti: et lucernę ar/dẽtes in manib⁹ vestris. Et/ Sic fulgeat lux vestra corã hoib⁹/ vt videãt oꝑa ve/stra bona

Luce. 12. e

Mat. 5. b.

tos viros in tres partes: ⁊ dedit a tubas in manib⁹ eoꝝ: lagenasq̃ vacuas: ac lampades in medio b lagenarũ. Et dixit ad eos: † Qđ me facere videritis: hoc facite. Ingrediar partem castroꝝ: ⁊ qđ fecero sectamini. Qñ ꝑsonuerit tuba i manu mea: vos quoq̃ ꝑ castroꝝ circuitum clangite ⁊ cõ/clamate dño ⁊ gedeoni. Ingres/susq̃ est gedeon ⁊ trecenti viri q̃ erãt cũ eo in partẽ castroꝝ: inci/ c pientib⁹ vigilijs noctis medię: ⁊ custodibus suscitatis/ cęperunt buccinis clãgere: ⁊ complodere inter se lagenas. Cũq̃ ꝑ gyrum castroꝝ in tribus ꝑsonarẽt locis a ⁊ hydrias cõfregissent: tenuerũt sinistris manibus lãpades: ⁊ de/xtris sonantes tubas: clamaue/runtq̃: Gladi⁹ dñi ⁊ gedeonis: stãtes singuli in loco suo per cir/cuitũ castroꝝ hostiliũ. Oia ita/q̃ castra turbata sunt: ⁊ vocife/rãtes vlulãtesq̃ fugerũt. Et ni/hilomin⁹ insistebant trecẽti viri buccinis ꝑsonãtes. Immisitq; dñs gladiũ i oĩbus castris: et mutua se cęde trũcabãt fugiẽtes vsq; ad bethseca ⁊ crepidinem d abelmeula in thebbath. Cõcla/mãtes aũt viri isrł de neptalim ⁊ aser ⁊ oi manasse/ ꝑseq̃bant ma/dian. Et dedit dñs victoriã po/pulo isrł i die illa. Misitq̃ gede/on nũcios i oẽm mõtẽ ephraim dicẽs: Descẽdite i occursũ ma/dian: ⁊ occupate aq̃s vsq̃ beth/bera atq̃ iordanẽ. † Clamauitq̃ ois ephraim ⁊ ꝑoccupauit aq̃s atq; iordanem vsq; bethbera. † Appħẽsosq̃ duos viros ma/diã/ oreb ⁊ çeb: ĩterfecit oreb i pe e tra oreb: çeb ꝟo i torculari çeb. Et ꝑsecuti sũt madiã: capita o/ f reb ⁊ çeb portãtes ad gedeõ trãs fluẽta iordanis.

a ¶ predicationis. b ¶ corpora.

a ¶ fulgorem miraculorum.

¶ Christ⁹ passus est pro nobis: relinq̃ns nobis exẽplũ vt seq̃mur vestigia eius.

a ¶ ꝑdicatio. b ¶ oꝑe: q: opus nõ debet dissentire a predicatione.

a ¶ Aug⁹. Quia id scꝫ fiebat quod placeret domino ⁊ gedeoni.

a ¶ q: ꝓ minimo habet vtilitatẽ corpoꝝ: ꝓ magno aũt ꝑdicationũ gratiam.

Ca. VIII

D Ixerũtq; g ad eũ viri ephraim: Quid ẽ hoc quod

Nico. de lyra

magni subito superuenientes: vt ex hoc exercitus terreret. sicut ⁊ factũ fuit: vt patet ex sequentib⁹. a ¶ Et dedit tubas in manibus eorũ ⁊c̃. Modus enim pugnandi fuit talis: quia quilibet de trecentis viris habebat tubã in ma/nu dextera. ⁊ lampadẽ/ id est faculam ar/dentẽ in sinistra manu quę nõ posset de facili extingui. ⁊ lagenę vacuę erant de/super includentes faculas: ita ꝙ lumen nõ posset videri. propter quod videtur ꝙ orificia lagenarũ essent inferius ꝟsus man⁹ tenentium faculas. Et buccinante gedeone trecenti viri in tribus partib⁹ circa exercitum hostium confregerũt la/genas: ⁊ sic subito apparuit lumẽ inclu/sum ⁊

sum. ⁊ cęperunt clamare: Gladius dñi G ⁊ gedeonis. ⁊ buccinare: ⁊ sic ex ťribili sonitu cõfractiõis lagenaꝝ ⁊ clamoris hoim ⁊ sonitu tubaꝝ ⁊ subita appariti/one luminis fuit territus exercitus ho/stiũ: ⁊ ita turbatus ꝙ vnus iterficiebat aliũ credens ꝑcutere aduersariũ: et sic fuerũt aduersarij debellati. ⁊ ex ꝑdictis ptꝫ lr̃a: paucis exceptis q̃ discurrẽtur. b ¶ Ac lãpades. i. faculas ardentes vel torticea: vel aliqua hmõi q̃ nõ pos/sent de facili extingui. c ¶ Incipiẽtibus vigilijs ⁊c̃. Ita ꝙ illi q vigilaue/rãt ꝓ custodia exercitus erãt fatigati: ⁊ deponebant arma vt dormirẽt: ⁊ alij q̃ debebãt eis succedere in vigilia nondũ erãt armati: et sic fuerũt citi⁹ stupefacti. d ¶ Cõclamãtes aũt. Hic pñr po/nit adiutoꝝ associatio. q: filij isrł q non erãt in ꝓlio videntes aduersarios fuge/re/ insecuti sũt eos (q: vulgariter dicit: si est q̃ fugiat/ satis inuenit q̃ insequit) et interfecerũt eos/ ꝑoccupãtes loca ꝑ q̃ poterãt iordanẽ transire. ⁊ patet lr̃a vsq; ibi: e ¶ In pe. oreb. Ista nõ est petra oreb ꝺ q moyses eduxit aquam: vt habet Exo. xvij. q: illa nõ est in terra promissionis: sed in deserto. Ista aũt ẽ in terra ꝓmissiõis. Sꝫ aliter scribũtur in hebręo: q: illa incipit ꝑ lr̃am he: ista aũt ꝑ lr̃am ain. et nominata est ista pe/tra oreb: q: oreb fuit iuxta illam interfe/ctus. f ¶ Capita oreb ⁊ zeb portã/tes ad gedeon trans fluẽta ior. i. post gedeon transierunt iordanẽ ad ꝑ/sequendũ aduersarios: de q̃ trãsitu ha/bet ca. sequẽti. Et ideo illud qđ dicit ħ de ista portatiõe capitũ vltra iordanem dicit ꝑ anticipationẽ: q: gesta nõ semꝑ scribũt eodẽ ordie q̃ facta sũt. ¶ Quia sentẽtia hui⁹ ca. breuis est: põt hic poni breuis moralitas. hierobaal eñ q̃ iter/pretat fortis cõtra baal/ significat do/minũ nostrũ iesum christũ cõtra demo/nẽ fortissimũ. Exercit⁹ ei⁹ est ppł's chri/stianus. in ħ exercitu multus est ppł's: quia multi sunt vocati: pauci ꝟo electi Matth. xx. b. Repudiant aũt tanq̃ in/epti ad ꝓliũ ꝯ vitia timidi/ sitibũdi ⁊ fa/tigati. i. timẽtes ad tremorẽ hũanũ: si/tiẽtes honorẽ mũdanũ: impotẽtes ad laborẽ seu obsequiũ diuinũ. Ei econtra/rio eligunt apti ad ħ ꝓliũ ꝯstãtes in hu/manis terrorib⁹/ nõ curãtes de munda/nis honorib⁹: ꝑseuerãtes in diuinis ob/sequijs seu laborib⁹. Et isti vincũt ꝯfra/ctione lagenaꝝ: ꝑsonatiõe tubaꝝ: excla/matione vocũ hũanaꝝ. Cõfractio lage/naꝝ est carnis mortificatio: exclamatio vocũ deuota oratio: sonit⁹ tubarũ san/cta ⁊ feruẽs ꝑdicatio: q̃b⁹ aduersarius noster diabolus debellat. Ca. VIII

D Ixerũtq;. Hic pñr descri/bit victorię ꝑfectio. vbi pri/mo ponit occasiõe huius vi/ctorię ꝯtẽtio. scđo malignoꝝ derisio/ ibi: Cũq̃ venissent. tertio adũ/sarioꝝ cõpręhẽsio/ ibi: Zebee aũt ⁊ sal/mana. q̃rto derisoꝝ punitio/ ibi: Reuer/tensq̃ de bello. q̃nto aduersarioꝝ cõp/hẽsoꝝ occisio/ ibi: Dixitq̃ ad çebee et salmana. sexto ꝑdę diuisio/ ibi: Dixerũt/q̃. septimo sequẽs trãsgressio/ ibi: Fe/citq̃. Circa pmũ sciẽdũ: ꝙ iacob ptriar/cha benedicẽs filijs ioseph/ manasse ⁊ ephraim: ꝑposuit ephraim ipi manas/se: vt hr̃ Geñ. xlviij. Propter qđ trib⁹ ephraim ꝑponebat se tribui manasse.

Gedeon

†. 9. f

Moralit.

† Esa. 10. Diuisio

† 23. q. 5.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

A G stra bona. Talib⁹ q̃ lãpadib⁹ accẽsis dñt
pugnare christi milites luce opeꝝ reful/
gentes. Buccina ꝟo canit/q̃ de celestib⁹
loquit̃: de spũalibus disserit: ⁊ mysteria
regni celorũ reuelat. Ille de tuba loq̃t̃/
q̃ de magnis et maximis loq̃t̃: q̃ scientiã
christi hũanis aurib⁹ pãdit. Cornea au/
Ps. iii. b. tẽ dicit̃ buccina: qꝛ de sctõ dr̃: Cornu ei⁹
exaltabit̃ in glia. Ideo cuiusꝫ buccina
dicit̃ cornea: qꝛ multiplicẽ sciẽtiã christi
⁊ crucis eius q̃ in cornu significat̃/disse
rit sacramẽta. Hac q̃ buccina militãtes
⁊ pugnãtes alienigenas vincim⁹: et ho/
stes in fugã vertim⁹: etiã si fuerit multi/
tudo eoꝝ sicut locuste. Locustis eñ cõ/
parat̃ demonũ multitudo: q̃bus neqꝫ in
celo/neqꝫ in terr̃ sedes est. Precedebat
ergo in h̃ bello opeꝝ lux/ ⁊ sciẽtie ⁊ vir/
tut̃ diuini ꝟbi ꝑdicatio. Pugnemus ⁊
nos in hymnis ⁊ psalmis ⁊ canticis spi
ritualib⁹ cõcinẽtes ⁊ clamãtes ad dñm
vt ab ipso victoriã cõsequi mereamur.
G Fecitqꝫ

Nico. de lyra

✠ Gedeon autẽ erat de tribu manasse:
vt patet ex dictis. s̃. ca. vj. et ideo isti de
ephraim fuerũt indignati de hoc/ꝙ ge/
deon posset de victoria pre ipsis gloria/
ri: ideo volebãt cõtra ipm̃ contẽdere et
pugnare. ſm ꝙ dicit̃: a ¶ Jurgãtes
for. ꝓpe vim inferẽtes. Qđ videns
gedeõ maluit eis gliam victorie tribue/
re: ne seditio moueret̃ inter eos/ dicẽs:
b ¶ Quid eñ tale facere potui q̃le
vos fecistis? quasi dicat: vobis est at/
tribuẽda victoria/et nõ mihi. Ad quod
rationem apparentem inducit dicens:
B c ¶ Nõne melior est racem⁹ ephra
im vindemijs abiezer? Loq̃t̃ para/
bolice. Racemus eñ ꝯtinet pauca gra
na: vindemia autẽ multa. Per hoc igit̃
significat: ꝙ pauce ꝑsone capte ⁊ et occi
se a filijs ephraim erant maioris ponde
ris/q̃ m̃ltitudo victa ⁊ occisa ab exerci/
tu q̃ erat cũ gedeone. quã denoiat abie
zer cuius domũ vocauerat ad prelium:
vt patet ex supradictis: cap̃. vj. vt sic ex
humilitate etiã nõ ascribat sibi victoriã
dicte multitudinis/sed alteri. Uel poti⁹
quia ip̃e gedeon erat đ familia abiezer:
⁊ ideo factũ illud nõ attribuit sibi: sꝫ to/
ti familie ab abiezer denoiate. Qꝛ aũt
pauce ꝑsone capte a filijs ephraim eẽnt
maioris ponderis/designat cũ sequẽter
dicit̃: d ¶ In man⁹ v̄ras do. tradi.
principes madian ⁊c̃. Qđ cum lo.
eẽt/req̃euit spi. eoꝝ. i. spũs supbie:
qꝛ nõ querebãt nisi gliam victorie. Ex h̃
aũt loco ⁊ forte similib⁹ accepit postea
salomon parabolã: que habet̃ Prouer/
bioꝝ. xv. a. Respõsio mollis frãgit irã:
sermo autem durus suscitat furorem.
e ¶ Cumqꝫ venisset gedeon. Hic cõ
sequẽter describit̃ gedeonis iniusta de/
risio. quia cũ peteret refectionẽ ab illis
qui erãt de populo israel/ vt posset per/
sequi aduersarios fugiẽtes: nõ solũ non
dederũt/sed etiã derisorie respõderunt.
et ptꝫ lr̃a. paucis except̃. f ¶ Dixitqꝫ
ad viros soccoth. Soccoth non est h̃
nomen mansiõis filioꝝ israel in exitu eo
rũ de egypto: qꝛ locus ille est in egypto:
vt habet̃ Nume. xxxiij. sed est locus vbi
iacob recedens ab esau post confedera/
tionẽ fixit tabernaculũ: et appellauit no
men illius loci soccoth: vt habet̃ Geñ.
xxxiij. et erat locus ille ꝓpe iordanem.
Date obsecro

facere voluisti/ vt nos non voca
res cum ad pugnã pergeres con
tra madian: iurgantes fortiter/⁊ a
prope vim inferentes? Quibus
ille respondit: Quid enim tale b
facere potui quale vos fecistis?
Nonne melior est racem⁹ ephra/ c
im vindemijs abiezer? In man⁹ d
vestras dominus tradidit prin/
cipes madian/ oreb ⁊ zeb. Quid
tale facere potui/ quale vos feci/
stis? Quod cum locutus esset re
quieuit spũs eorũ quo tumebãt
contra eum. Cumqꝫ venisset ge/ e
deon ad iordanem/ trãsiuit eum
cũ trecentis viris qui secũ erant:
⁊ pre lassitudine fugientes perse
qui non poterant. Dixitqꝫ ad vi f
ros soccoth: Date obsecro pa/ g
nes pp̄lo qui mecũ est: qꝛ valde
defecerunt/ vt possim⁹ ꝑsequi ze/
bee ⁊ salmana reges madiã. Re h
sponderunt principes soccoth:
Forsitan palme manuum zebe i
et salmana in manu tua sunt: et
idcirco postulas vt demus exer
citui tuo panes? Quib⁹ ille ait:
Cum ergo tradiderit domin⁹ ze
bee et salmana in manus meas:
et cum reuersus fuero victor in
pace: conteram carnes vestras k
cum spinis tribulisqꝫ deserti. Et l
inde conscendens venit in pha/
nuel: locutusqꝫ est ad viros loci
illius similia. Cui et illi respon/
derunt sicut responderant viri
soccoth. Dixit itaqꝫ eis: Cum
reuersus fuero victor i pace/de/
struam turrim hanc. Zebee aũt m
et salmana req̃escebãt cũ oĩni ex
ercitu suo. Quindeci eñ milia
viri remanserãt ex oĩbus turmis
oriẽtalium populorum: cesis cẽ
tum viginti milibus bellatorum
et educentium gladium. Ascen
densqꝫ gedeon per viam eorum
qui in tabernaculis morabantur
ad oriẽtalẽ partẽ nobe ⁊ iechaa:
percussit castra hostium: qui se/ n
curi erant/et nihil aduersi suspi/
cabantur: fugeruntqꝫ zebee ⁊ sal
mana: quos persequens gede/
on comprehendit turbato omni
exercitu eoꝝ. Reuertẽsqꝫ de bel o
lo ante solis ortũ/ app̄hẽdit pue
rũ de vir̃ soccoth: interrogauitqꝫ p
eũ noia principum ⁊ senioꝝ soc/

g ¶ Date obsecro panes. Cõfiden
ter petebat ab eis: qꝛ erãt de filijs isr̃l.
h ¶ Responderũt principes soc/
coth: negatiue ⁊ derisorie. i ¶ For/
sitan palme manuũ ⁊c̃. i. iã tenes
eos captos. et ideo merito gedeon re/
spondit: k ¶ Cõteram carnes ve/
stras. in penã debitam huius iniurie.
l ¶ Et inde conscendẽs venit in
phanuel ⁊c̃. locus est vbi iacob lucta
tus fuit cũ angelo: et ideo vocauit no/
men loci illi⁹ phanuel: vt habet̃ Geñ.
xxxij. Et viri phauel responderũt deri/
sorie sicut ⁊ ꝑcedentes. m ¶ Zebee
autẽ ⁊ salmana. Hic cõsequẽter de
scribit̃ cõprehẽsio aduersarioꝝ qui re/
manserant. Et patet littera vsqꝫ ibi:
n ¶ Qui securi erant ⁊c̃. qꝛ erãt vl/
tra iordanem: nec credebãt ꝙ gedeon
transiret iordanẽ ad persequẽdũ eos:
et qꝛ repẽte venit sup̱ eos/ fuerãt defa/
cili capti ⁊ debellati. o ¶ Reuertẽs/
qꝫ de bello. Hic cõsequẽter describi/
tur derisorũ supradictoꝝ punitio/ cum
dicit̃: Reuertẽsqꝫ de bello ante so
lis ortũ. In hebreo habet̃: De altitu
dine solis. i. ante occasuz solis/ sole ad/
huc existẽte in alto: vt exponũt hebrei.
p ¶ Interrogauitqꝫ eũ noia p̃nci
pum ⁊ seniorũ soccoth. Tum quia
volebat parcere m̃ltitudini populi eo
ꝙ erant de filijs israel. Tũ quia soli p̃n
cipes erãt in culpa: vt patet ꝑ ꝑdicta.
✠ En zebee

Moraliter. e ¶ Cumqꝫ venisset
gedeon ad iordanẽ/ transiuit ⁊c̃.
Per gedeonẽ q̃ debellatis hostibus ĩ
campo persecut⁹ est eos fugiẽtes vsqꝫ
ad locũ in quo credebãt eẽ securi: ꝓut
in textu dicit̃/ dominus iesus christus
significat̃: qui post eiectionẽ demonuꝫ
de corporibus obsessis in mundo: intã
tũ ꝙ simul eiecit legionẽ: que facit sex
milia sexcenta sexagintasex: vt habetur
Marc̃. v. postea trãsiuit ad eorum lo/
cum: scilicet infernũ ad ipsos deꝑdan/
dum. Per viros soccoth qui gedeoni
exprobrauerũt/ possunt intelligi vulga
res iudeoꝝ. quia soccoth interp̄tat̃ ta/
bernacula: et ideo viri soccoth idẽ ẽ qđ
viri tabernaculorũ. Sic autẽ nomina/
ri possunt vulgares iudeoꝝ: eo ꝙ dixe/
runt. iij. Reg̃. xij. d. Que nobis ps in
dauid: aut q̃ hereditas in filio isai? Re
uertere in tabernacula tua israel. Ipsi
ꝟo exprobrauerũt christo per gedeo/
nem significato. Mat. xxvij. e. Preter/
eũtes aũt blasphemabãt eũ / mouẽtes
capita sua ⁊ dicẽtes: vach qui destruis
tẽplũ dei ⁊c̃. Per viros phanuel itelli
gunt̃ scribe ⁊ sacerdotes. Phanuel eñ
interp̄tat̃ facies dei. et ſm Grego. sup̱
Ezech. facies ad noticiã ꝑtinet. ipi ꝟo
noticiã dei ꝑ legẽ et ꝓphas habuerunt.
et ipi sil̃r exprobrauerũt christo dicen/
tes: Alios saluos fecit: seipsum salua/
re nõ põt ⁊c̃. vbi supra. Sed sicut ge/
deon exprobratus transiẽs hostes de/
bellauit: Sic saluator noster post op/
probria in cruce sibi illata per mortez
suam ad infernũ descendit: et ibidẽ de/
mones simpliciter cõfudit. Et sicut ge
deõ habita victoria de madian destru/
xit viros soccoth et phanuel: sic salua/
tor nr̃ p⁹ triũphũ de demonib⁹/ ⁊ ascẽ/
sionẽ ad celos pp̄lm iudeoꝝ ⁊ sacerdo
tes destruxit ꝑ romanos: ⁊ tẽplũ ꝑ tur
rem phanuel significatũ cõcremauit.

Moraliter

D

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

E G a ¶ Fecitq; ex eo ge. Ca. VIII
Aug⁹. Querit̃ q̃d sit ephud vel ephot. Quod quidē si sacerdotale ē indumētū qđ plerique dicunt: vel poti⁹ sup indumētū qđ grece/ επερΔυ̃ιεσ/ đr: vel επωμισ: qđ magis suphumerale īterp̄tari pōt: merito mouet quō de tanto auro gedeon id fecerit. q2 scp̄tū ē: Et factū est pond⁹ inauriū aurearū q̃s petierat sicli mille septingēti auri: p̄ter brachialia et torques ⁊ opimēta purpurea q̄ erāt sup reges madian: p̄ter torques q̄ erāt i cameloꝝ ceruicib⁹: ⁊ fecit illud gedeon in ephud/et statuit illud in ciuitate sua: et fornicatus ē ois isrl' post illud ⁊c. Quō q̄ ista vest? de tāto auro fieri potuit? nā ⁊ mr̃ samuel' fecit illi ephud bath qđ q̄dā interp̄tati sūt ephud lineū: qñ eū dedit dño i tēplo nutriēdū. Ubi euidēti⁹ appet h̄ gen⁹ eē idumēti. An iō dictū ē: statuit illđ i ciuitate sua: vt hinc itelligētur aureū fuisse factū? Nō eñ dictū est posuit/sed statuit: q2 ita erat solidiū/ vt statui posset. i. positū staret. h̄ q̄ illicitū cū fecisset gedeon: fornicat⁹ ē post illud omnis israel: id est sequendo istud contra legem dei. Uñ nō frustra queritur: cum idolum nō fuerit/id est cuiusq; falsi dei simulacrū: sed ephud. i. vnū de sacramētis tabernaculi: qđ ad vestem sacerdotalem ptineret: quō scp̄tura dicat fornicationē p̄pl'i ista venerant?. Jō. s. ꝙ p̄ter tabernaculū dei vbi erant ista/que ibi fieri iusserat deus: extra sil'e aliq̄d fieri fas nō erat. Jō factū ē gedeoni ⁊ domui ei⁹ i scādalū. i. vt ab offenso deo discederet: q2 et h̄ quoddam idoli genus erat quod extra dei tabernaculū qđlibz manufactū ꝓ deo colerēt: cū illa ipa q̄ iussa sūt i tabnaculo fieri/ad dei potius cultū referant̃/q̃; ꝓ deo: aut dei simulacro colerent̃. Cẽq; per ephud ea locutione q̄ significat a pte totū/oia p̄nt itelligi q̄ cōstituit gedeon i sua ciuitate veluti ad colēdū deū/sil'ia tabnaculo dei. Et iō p ephud q2 h̄ ē sacerdotal' insigne honor?: vt h̄ sit pctm̃ gedeon/ꝙ ex̄ dei tabnaculū fecerit aliq̄d sil'e vbi colerēt de⁹: nō ꝙ solido auro velut adorādū 9stituerit ephud/ sed ꝙ ex auro illo fecerit ea q̄ ptinerēt ad ornamēta vl' istrumēta sacrarū: q̄ oia p ephud significata sūt. Jpsū q̄3 ephud ñ ex solo auro fieri p̄ceptū est: si h̄ ē suphūerale sacerdotal' vest?: sz aliq̄d auri h3. Nā ex auro ⁊ hyacintho ⁊ purpura ⁊ coccio ⁊ bysso fieri iussū ē. Sz q2 hec ita posuerūt. lxx. vt mēorātis oib⁹ q̄ de spolijs accepat gedeō/iferrēt: ⁊ fec̄ illud gedeon i ephud: videt̃ ex illo toto h̄ factū eē cū ea locutione q̄ significat a toto ptē: vt ita possit itelligi: fec̄ illud i ephud/q̄si inde fecit ephud: vel ex eo fecit ephud: nō illud totū. s. in ephud consumēs: sz ex illo q̄ntū sufficiebat impendens. Nā in illa interp̄tatione q̄ ex hebreo est sic legit̃: Fecitq; ex eo gedeon ephot. Qđ eñ apud lxx. ephud/hoc in hebreo ephot legit̃. Nō aūt oēs sacerdotes tali vtebātur superhumerali qđ eēt ex auro/hyacintho/purpura coccino ⁊ bysso: sz solus summ⁹ sacerdos. Nō erat ergo tale qđ datū ē samueli a matre cū adhuc puer esset. vnde ephud bath đr. i. lineū. Sz gedeon existimo illud fecisse: qđ erat p̄cipuū indumētū summi sacerdotis: p qđ et cetera significata sunt opa sacrarij: qđ in sua ciuitate p̄ter dei tabnaculū 9stituit: ⁊ iō factū ē illi et

G domui eius

1. Reg. 2. d

Exo. 28. a

coth. ⁊ descp̄sit septuaginta septē viros. Uenitq; ad soccoth ⁊ dixit eis: En çebee ⁊ salmana sup q̄b⁹ exprobrastis mihi dicētes: Forsitā man⁹ çebee ⁊ salmana i manib⁹ tuis sunt: ⁊ idcirco postulas vt dem⁹ viris q̄ lassi sūt: ⁊ defecerūt/panes. Tulit q̄ seniores ciuitat? ⁊ spinas deserti ac tribulos: et 9triuit cū eis atq; cōminuit viros soccoth. Turri q̄3 phanuel sbuertit/occisis h̄itatorib⁹ ciuitatis. Dixitq; ad çebee ⁊ salmana: Quales fuerunt viri q̄s occidist? in thabor: Qui r̄nderūt: Sil'es tui/⁊ vn⁹ ex eis q̄si filius regl. Quib⁹ ille r̄ndit: Frēs mei fuerūt: filij m̄ris mee. Uiuit dñs q2 si seruassetis eos/nō vos occiderē. Dixitq; iether p̄mogenito suo: Surge ⁊ interfice eos. Qui non eduxit gladiū. Timebat eñ q2 adhuc puer erat. Dixerūtq; çebee ⁊ salmana: Tu surge ⁊ irrue in nos: q2 iuxta etatē robur est hominis. Surrexit gedeon ⁊ interfecit çebee ⁊ salmana: et tulit ornamēta ac bullas q̄b⁹ colla regaliū cameloꝝ decorari solēt. Dixerūtq; oēs viri israel ad gedeon: Domiare nostri tu/⁊ filius tuus/⁊ filius filij tui: quia liberasti nos de manu madian. Quibus ille ait: Non dñabor vestri: nec dominabitur in vos filius meus/sed dominabitur vobis dominus. Dixitq; ad eos: Unam petitionem postulo a vobis. Date mihi inaures ex preda vestra. Jnaures enim aureas hismaelite habere cōsueuerant. Qui responderunt: Libentissime dabimus. Expandantesq; super terram palliū/proiecerunt in eo inaures de preda: et fuit pondus postulatarū inaurium mil septingenti auri sicli: absq; ornamentis et monilibus et veste purpurea/ quibus reges madian vti soliti erant: et preter torques aureas camelorum. Fecitq; ex eo gedeon ephot: ⁊ posuit illud in ciuitate sua ephra. Fornicatusq; est omnis israel in eo: ⁊ factū est gedeoni ⁊ omi domui eius in ruinā. Humiliatus est autē madian coram filijs isrl': nec potuerūt vltra ceruices eleuare: sed quieuit terra per quadraginta annos quibus gedeon prefuit. Abijt itaq; hierobaal fili⁹ ioas et habitauit in domo sua: habuitq; septuaginta filios qui egressi sunt de femore eius: eo ꝙ plures haberet vxores. Cōcubina aūt illius quā habebat in

* a ¶ En zebee ⁊ sal. su. qui. ex. Ad h̄ eñ reseruauerat eos viuos vt oñderet viris soccoth victoriā a deo sibi datā. b ¶ Tulit q̄ seni. ci. ⁊ spi. deser. ac tri. ⁊c. q2 traxit eos p spinas ⁊ tribulos: vel q2 cōbussit eos igne facto đ spinis s̄m alios. c ¶ Dixitq; ad ze. Hic 9ñr describit̃ aduersarioꝝ cōprehēsoꝝ occisio. cui⁹ cā i spēali tāgit̃/cū q̄rit̃: d ¶ Quales fue. vi. q̄s oc. i tha. ibi eñ manebāt frēs gedeonis: ⁊ iō sollicit⁹ fuit q̄rere q̄d fuisset ibi factū. e ¶ Similes tui ⁊ vn⁹ ex eis q̄si fi. re. i. speciosus forma p̄ aliis. f ¶ Frēs mei fue. ⁊ iō habuit specialē cām occidēdi eos in vindictā fratꝝ suoꝝ: q2 ꝓpinqu⁹ occisi debebat homicidā interficere: vt h̄r Nu. xxxv. g ¶ Dixerūtq; zebee ⁊ sal. tu sur. et ir. i nos. Tū q2 magis volebāt habere mortē breuē p manū hoīs fortis q̄ poterat hominē interficere vno ictu/q̃; longā p manū pueri q̄ hoc nō posset. Tū q2 magl' horrebāt mori p manū pueri: q̄ i hoc non videt̃ differre a mliere q̃; per manū hoīs pfecti. sicut et abimelech letalit̃ vulnerat⁹ a muliere fecit se iterfici p armigeꝝ suū: ne diceret̃ ꝙ a muliere iterfect⁹ eēt: vt ca. se. h ¶ Dixerūtq; oēs viri israel ad ge. Hic 9ñr describit̃ p̄de diuisio. pacta ei victoria filij isrl' obtulerūt gedeoni ꝙ dñaret̃ sup eos vsq; ad tertiā generationē iclusiue. q̄ renuit: eo ꝙ dñs hoc dñium sibi retinuisset: sic dictu3 est. s̄. petijt tñ vt de p̄da sibi darent̃ iaures auree: q̄s nobiles ismaelitaꝝ portare 9sueuerāt qđ sibi 9cessū fuit: ⁊ pt3 lr̃a. i ¶ Fecitq; ex eo ge. Hic 9ñr ponit̃ sequēs trāsgressio/cū đr: Fecitq; ex eo. ephot. i. vestē sacerdotalē q̄ vocat̃ suphumerale: vt habetur Exo. xxviij. Sciēdū tñ ꝙ istud vestimētū nō est solū de auro: sed etiā de lino ⁊ serico diūsoꝝ coloꝝ ⁊ lapidibus p̄ciosis: sic fuit ibidē. ⁊ s̄m ꝙ đr in scholastica historia. et Aug. idē videt̃ dicere: ꝙ p istđ ornamentū quod summi sacerdotis erat ꝓpriū/intelligunt̃ alia ei⁹ ornamēta. Jste eñ gedeon mot⁹ quadā deuotiōe indiscreta: vt cōmuniter dicit̃ ab expositorib⁹ nostris/voluit habere cultū diuinū in domo sua sicut erat in silo: qđ tñ erat illicitū: vt habet̃ Jos. xxij. k ¶ Fornicatusq; est ois isrl' in eo. Fornicatio in scriptura in tali materia accipit̃ ꝓ idolatria. lz eñ gedeon vsus fuerit p̄dictis ad cultū diuinū tm̃: tamen filij isrl' post mortē eius vsi sunt in cultu idoloꝝ: vt dicūt doctores hebraici et latini. l ¶ Et factū est gedeon ⁊ omi domui ei⁹ in ruinam. quia gedeon i p̄dictis peccauit: vt cōit̃ dicūt doctores. ꝓpt qđ ⁊ ei⁹ dom⁹ post mortē ei⁹ fere deleta fuit: vt habet̃ cap. se. Cetera patēt vsq; ibi: m ¶ Cōcubīa aūt il. quā ha. in si. ⁊c. Dicūt aliq̄ ꝙ fuit vxor ei⁹: nō tñ p̄ncipalis: sz adiun

Diuisio

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

A G domui eius in scandalū/ vt sic interiret filiorum ꝓles numerosa: sicut postea testat̄ scriptura. ¶ Aug. Intelligendū est ꝑ ꝓle/ psim dictū eē: quod fecerit gedeon ephot ꝯtra legē dei ex au/ ro qḋ deuictis hostib⁹ erat ablatū: vt simul diceret̄ vnde erat aurū: et quid de illo sit factū. Factū ē eñ hoc pctm̄ in fine die/ rū gedeon/ qñ ꝯsecuta sūt mala quę an/ nectit scͥptura: postq̄ꝫ dixit q̄t ānis i die/ bus gedeon terra q̄euit. a ¶ Postq̄ꝫ aūt. Aug. Et factū est cū mortu⁹ eēt ge deon: ⁊ auersi sūt filij isrl̄: ⁊ fornicati sūt post baalim: ⁊ posuerūt ipi sibi baalbe/ rith testamētū: vt esset eis in deum ⁊c̄. Et baalim ⁊ baalberith idola intelligē/ da sunt. Maior ḡ transgressio et forni/ catio est a pplo post mortē gedeon: q̄ꝫ il lo viuo ꝑpt̄ ephot. Qḋ etsi illicite factū erat: tñ de sacramētis tabernaculi erat: hęc ꝟo idolatria nō habet vl̄ falsam pa/ ternę religionis defensionē. Vñ etiā si nō in fine tpis gedeon ephot factū ē/ sz añ factū ē: ita de⁹ patient̄ tulit: vt pax in terra ꝑseueraret. q꞉ lz factū erat qḋ ꝓhi buerat: nō tñ longe recessū erat ab illo q̄ tale aliq̄d in tabernaculo suo in hono/ rem suū fieri iusserat. Nunc ꝟo grauio/ ra cōmissa: et apertā post idola fornica/ tionē populi noluit esse impunitam.

ꝫ Reman.

sichem/ genuit ei filiū noīe abime lech. Mortuusq̄ꝫ est gedeon fili⁹ ᵃ ioas in senectute bona: et sepult⁹ est in sepulchro ioas patris sui in ephra de familia ezri. Postq̄ꝫ āt ᵇ mortu⁹ est gedeon auersi sunt filij israel: et fornicati sunt in baalim. ᶜ Percusserūtq̄ꝫ cum baal fędus ᵈ vt esset eis in deu꞉: nec recordati sunt domini dei sui qui eruit eos de manib⁹ inimicorum suorum omniū per circuitū: nec fecerunt miseri/ ᵉ cordiā cum domo hierobaal ge/ deon iuxta omnia bona quę fece rat israeli. Ca. IX

Abijt aūt abimelech ᶠ filius hierobaal in si chem ad fratres ma/ ᵍ tris suę: ⁊ locut⁹ ē ad eos ⁊ ad omnē cognationē dom⁹ patris matrisq̄ꝫ suę/ dicens: Lo/ quimini ad oēs viros sichem: Quid vobis est melius/ vt domi ʰ nent̄ vestri septuaginta viri om/ nes filij hierobaal: an vt domine tur vobis vnus vir: Simulq̄ꝫ cō ⁱ siderate/ q꞉ os vestru꞉ ⁊ caro vr̄a sum. Locutiq̄ꝫ sunt fratres matrꝭ eius de eo ad oēs viros sichē vni uersos sermones istos: ⁊ inclina/ uer̄t cor eorū post abimelech/ di/ cētes: Frater nr̄ est. Dederūtq̄ꝫ ᵏ illi septuaginta pondo argēti de

a ¶ Isid. Sic antichristus multos conducet mune/ ribus vt faueant sibi.

phano baalberith. Qui cōduxit ˡ sibi ex eo viros inopes ⁊ vagos: secutiq̄ꝫ sunt eum. Et venit in do/ mum patris sui in ephra: et occi/ ᵐ

a ¶ Isid. Credentes quos christus in fide genuit.

dit fratres suos filios hieroba/

a ¶ de septuaginta linguis.

al septuaginta viros super la/

Nico. de lyra

lis/ sz ad adiūcta: sicut de abraā dici tur Geñ. xxv. a. Filijs aūt cōcubinarum lar git⁹ est munera. et tamē nō cognouit ali quā q̄ nō esset vxor sua. a ¶ Mortu/ usq̄ꝫ est gedeon filius ioas in sene/ ctute bona. Ex hoc videt̄ ꝙ i gr̄a mor tu⁹ fuerit: ⁊ ꝑ ꝯñs ꝙ a pctō p̄dicto peni/ tuerit vl̄ excusat⁹ fuerit. b ¶ Postq̄ꝫ aūt mortu⁹ ē ge. auersi sunt fi. isrl̄. sc꞉ a cultu dei. c ¶ Et for. sunt baa/ lim/ ꝑ idolatriā. d ¶ Percusserūtq̄ꝫ cū baal fęd⁹ vt eēt eis in deū. de cę tero in ꝑpetuū. e ¶ Nec fecerūt mi/ se. cū do. hie. q꞉ iterfecerūt filios eius: vt hr̄ ca. se. ¶ Ad maiorē p̄dictorum intel ligentiā vel potius studiosorū exercita/ tionē pōt q̄ri: vtrum gedeon mortu⁹ fuerit in pctō mortali: et videt̄ ꝙ nō: q꞉ dicit̄ h̄ de eo: Mortuusq̄ꝫ est gedeon fi. io. in se. bo. qḋ nō ꝯsueuit dici in scͥptura sacra: nisi de illis q̄ moriunt̄ i gratia ꝭm doctores hebraicos ⁊ latios. Itē ad he bręos. xi. noīat̄ in cathalogo sctōrū: er/ go ⁊c̄. ¶ Cōtra: q꞉ dictū ē ꝙ fecit orna/ menta sacerdotalia ꝓ cultu diuino exer cēdo in domo sua. qḋ erat illicitu꞉: ꝓut dictū fuit Josue. xxij. q꞉ vt ibidē dicit̄: fi lij isrl̄ voluer̄t bellare ꝯtra ruben ⁊ gad ⁊ dimidiā tribū manasse: eo ꝙ putabāt eos fecisse altare ad sacrificia offerenda extra locū silo etiā dño. Item iste ge/ deon vt dicūt expositores cōit̄/ in orna/ mentis p̄dictis offerebat sacrificia dño qḋ nō erat licitū nisi filijs aaron: vt ha/ bet̄ Nu. iij. Si aūt dicat̄ ꝙ pęnituerit: nō videt̄ rōnabil̄r dictū: q꞉ si ꝟe ⁊ perfe cte pęnituisset/ p̄dicta destruxisset. Re/ sponsio. Questio ista est de facto ꝑ viā naturę nobis ignoto: et ideo nihil est h̄ dicendū: nisi q̄ntū pōt trahi ex scriptura vel dictis sctōrū. Dicūt igit̄ doctores nr̄i ꝙ mortu⁹ fuit in gratia ꝓpt̄ rōnes allegatas ꝓ parte ista. Dicūt tñ cōiter: ꝙ peccauit mortal̄r vestes sacerdotales faciēdo ex/ tra locū diuini cult⁹/ ⁊ eis vtēdo: cū nō eēt de tribu aaron/ nec etiā leuita. dicūt tñ ꝙ ante mortē pęnituit. Ad illud aut quod cōtra hoc arguit̄ ꝙ talia nō destruxit: pōt dici qḋ pęnituit cir/ ca mortē: cū iā erat ita debilis ꝙ hoc facere ꝑ se nō poterat. p̄/ cępit tñ filijs suis hoc fieri: vl̄ saltē vestes dictas ad locū diui/ ni cult⁹ portari/ qḋ q꞉ factū nō fuit: nō sibi imputādū est: sz ma gis ill̄is q̄ ad idolatriā ad quā ꝓni erāt/ abusi sunt: ideo dom⁹ ei⁹ fere deleta fuit. Posset aūt dici (scholastice tñ ⁊ absq̄ꝫ asser tiōe) ꝙ gedeon in p̄dictis nō peccauit. lz eñ illicitū esset q̄ꝫdiu arca fuerit in silo alibi offerre sacrificia de cōi cursu: vt dictu꞉ fuit Deut̄. xij. tamē speciali dispēsatiōe diuia poterat hoc fie/ ri. et sic gedeon sacrificiū obtulit i ciui/ tate sua: vt dictū ē. s. vj. Et forsitā nō so lū fuit cōcessu꞉ ꝓ illa die/ sz etiā ꝓ futu ro tpe: ⁊ ꝑ ꝯñs vestes sacerdotales fa/ cere ⁊ eis vti. q꞉ cui ꝯcedit̄ ꝑncipale: ei dē ⁊ accessori cōcedit̄. vti aūt dictis ve stib⁹ est ꝓpt̄ oblationē sacrificiorum et q̄d āexū ē eis: ḡ ⁊c̄. ⁊ sic pt꞉ rñsio ad rōnē ꝯ hoc factā i arguēdo. Sz ꝯ hoc dictū videt̄ qḋ i lr̄a dr̄: Et factū est ipi gedeo ni ⁊ domui eius i ruinā. Pōt dici ꝙ fa/ ctū est domui ei⁹ i ruinā culpę: eo ꝙ ab usi fuerūt ad idolatriā: nec etiā in diui/ no cultu habebāt licentiā vtendi eis si/ cut gedeō. Factū ē etiā domui gedeo/ nis i ruinā pęnę: vt dictū ē: ⁊ ꝑ ꝯñs ipsi gedeōi: in q̄ꝫtū pr̄ q̄dāmō manet i filijs. ꝭm illud Ecci. xxx. a. Mortu⁹ est pr̄ ei⁹ ⁊ q̄si nō est mortu⁹. ⁊ ꝑ ꝯñs pr̄ punit̄ i filijs in q̄ꝫtū manet aliq̄l̄r i eis. ⁊ sic ru/ ina filiorū gedeonis ꝑ pęnam redūdat in ipm̄: non tñ q̄ꝫtum ad culpā.

Abijt aūt abime. ⁊c̄. Hęc est ꝑs icidētalis: in q̄ descri/ bit̄ ruina domus gedeonis de q̄ facta fuit mētio ca. p̄. Circa qḋ ꝑmo d̄scribit̄ ipi⁹ abimelech ꝓmotio iniq̄. scḋo maledictio digna/ ibi: Qḋ cū nūciatū eēt. tertio sequēs vl tio diuia/ ibi: Misitq̄ꝫ dñs. Circa ꝑmū d̄scribit̄ ꝑmo ābitio abimelech/ cū dr̄: f ¶ Abijt ⁊c̄. hie. cui⁹ mr̄ noīat̄ cōcu bina ca. p̄ce. et ācilla i isto vt videbit̄. ꝑ qḋ denotat̄ ꝙ int̄ filios gedeonis fuit min⁹ nobil̄ ⁊ minorꝭ reputationis: ⁊ tñ anhelabat ad dñium p̄ alijs ⁊ regnum. g ¶ Ad frēs ⁊c̄. vt per eos inclinaret alios ad votū suū. h ¶ Quid vo. ē me. ⁊c̄. ꝑ h̄ innuebat ꝙ omēs alij filij ge deonis vellēt sup ꝑ ppl̄m dñari: qḋ erat falsu꞉. sz hoc fingebat ad h̄ñdū intētū. i ¶ Simulq̄ꝫ ꝯsi. ⁊c̄. q. d. si ꝓmotus fuero defendā vos ⁊ ꝓmouebo. Conse q̄nt̄ describit̄ ei⁹ idebita ꝓmotio/ cū dr̄: k ¶ Dede. ⁊c̄. pō. ar. Pōdo indecli/ nabile est: ⁊ significat pond⁹ indetermi natū ꝭm aliq̄s. ꝭm alios idē est quod li bra. In hebręo aūt hr̄: septuagita argē teos de phano baalberith. nomē ē illi⁹ phani: eo ꝙ hitatores sichem ibi ꝑcusse rūt fęd⁹ cū baal. Berith eñ fęd⁹ iterꝑ/ tat̄. ibi aūt thesaur⁹ cōis reponebatur. l ¶ Qui cō. ⁊c̄. vi. ino. In hebręo hr̄ Et ceruicosos. m ¶ Et oc. frēs su. vt solus posset dominari. vñ sequitur: Cōgregati

Moral̄r: f ¶ Abijt autē abi. ⁊c̄. hic duo d̄scribūt̄. s. ipi⁹ abimelech ꝓmo tio maligna: ⁊ ei⁹ punitio digna. Circa primū dr̄: Abijt aūt abime. ⁊c̄. vt ꝑ cognationē mr̄is suę ppl̄m iclinaret ad suā ꝓmotionē: cū tñ eēt fili⁹ ācillę: ⁊ sic idign⁹ ꝓmotione. ꝑ qḋ significat̄ ꝙ in/ digni ꝓmotiōib⁹ freq̄nt̄ eas pl⁹ ābiūt q̄ꝫ illi q̄ sūt digni. Per h̄ aūt ꝙ dixit: cōsiderate ꝙ os ve. ⁊ ca. ve. sū. qḋ ipi fecerūt. Ex quo patet ꝙ eius ꝓmotio nō fuit propter personę bonita tem/ sed carnalitatē. Per istos significātur illi qui ratiōe cog/ natiōis vel patrię/ vel alterius cuiuscūq̄ꝫ causę quę nō facit ad bonitatē electionis/ eligunt aliquē ad dignitatē ecclesiastica꞉ vel sęcularē: nō habētes respectū ad honorē dei ⁊ cōmunē vti/ litatē. k ¶ Dederuntq̄ꝫ illi. lxx. pon. ar. ꝑ qḋ significant̄ illi qui nō solū male eligūt: sed etiā ꝓ tali electione ꝓmouēda expēsas magnas faciunt. m ¶ Et occidit fra. suos ⁊c̄. per quod signat̄

Diuisio

B

D

Moral̄r

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

Mystice a ¶ Remāsitq3 io. Isi. Fili⁹ iunior q̄ fugitādo gla Ca.IX
E F diū inimici euadit: significat reliquias isrł in extremo tp̄e cre/
dituras: ꝛ antichristi gladiū euasuras. hic ascēdit in vticē mō
tis gariçim: qꝛ nec ꝓphetare / nec ꝑsecutionē antichristi pōt qli
bet euadere nisi p̄us in mōtē bn̄dictiōis. i. in sublimitatē fidei
ac virtutū ascēderit. hic est em̄ mōs ga
Deut.27.b riçim: qui a moyse i bn̄dictionem depu
taẗ. b ¶ Jerūt li. Isid. Si hoc factū
mysticū nō eēt: q̄d op⁹ erat scire gedeō
lxx. filios ꝛ mł'tas vxores habuisse: s3 et
cōcubinā: de q̄ vnū ꝛ malū suscepisset?
Gedeon ḡ christuz significauit: vxores
natiōes q̄ ꝑ fidē christo adheserūt. Se/
ptuaginta filij septuaginta liguas mū/
di: in q̄b⁹ ꝑ fidē sibi dn̄s filios genera/
uit. Concubina synagogā i nouissimis
Apoc.2.a. antichristo crediturā. de q̄ dr̄: q̄ se dicūt
iudeos eē et tn̄ nō sunt: s3 sūt synagoga
sathane: de q̄ i nouissimis fili⁹ nequā. i.
antichrist⁹ generād⁹ est: fili⁹ ancille. s. sy
Joh.8.d. nagoge peccatricis. Qui em̄ facit pec/
catū / seru⁹ est pc̄ti. hic congregatis sibi
ip̄is sic abimelech regnū iprobe vsur/
pabit: interfectis nobilib⁹ filijs fidelib⁹
sc3 ex diuersis natiōib⁹ ꝛ linguis / indu
cet ꝑsecutionē vt oēs sc̄tōs interficiat.
Mystice c ¶ Dixerūtq3 oli. Impa. Isid. Li/
gna silue sūt hoīes infructuosi / vani / va
gi / eterno incēdio ꝑpati. Sup hos nec
oliua / nec fic⁹ / nec vitis regnare digna/
tur: qꝛ nō merenẗ. Oliua em̄ gratiā spi
ritussc̄ti ꝛ vnctionē pacis significat. Fi
Matth.21.d cus vo legez: quā paterfamilias plan/
tauit in vinea sua: deus. s. q̄ familie. i.
oīm credentiū pater est: qui plātauit vi
neā. i. pp̄lm iudeoꝝ: ꝛ i hac vinea ficū:
id est legē: q̄ p̄mitiuū pp̄lm sic fic⁹ gros
sos aridos ꝛ iutiles deiecit in terrā: et
F postea alios fruct⁹ generauit. i. pp̄lm
christianū: quē ad debitā euāgelice di/
scipline maturitatē. ꝛ suauissimā pigue
dinē christi cū gloria ꝛ honore ꝑduxit.
Joh.15.a ¶ Idē. Vitis aūt christ⁹ ē q̄ dixit: Ego
sum vitis vera. Quia ḡ pp̄ls q̄ ātichri
sto seruit in reprobū sensum daẗ vt cre
dat mendacio. i. antichristo / q̄ vitati. i.
christo credere noluit / a regno vitis. i.
christi: et ab oliua. i. sp̄ūssc̄ti gr̄a / et a fi/
cu. i. diuine legis dulcedine reprobaẗ.

a ¶ reliquie israel salue fient.

a pidem vnū. Remāsitq3 ioathā fili⁹ hierobaal minim⁹: ꝛ abscō/ditus est. Congregati sunt autē a omnes viri sichem et vniuerse familie vrbis mello: abieruntq3 ꝛ cōstituerūt regē abimelech iu b xta quercū q̄ stabat in sichem. Qd̄ cū nūciatū eēt ioathā / iuit c

a ¶ q̄ deputat⁹ est in benedictionē.

ꝛ stetit in vtice montis gāriçim: eleuataq3 voce clamauit ꝛ dixit: Audite me viri sichē / ita vt au/

a ¶ homines vagi / infructuosi / eterno incēdio ꝑparati.

b diat vos dn̄s. Jerunt ligna vt d c vngerēt sup se regē: Dixerūtq3 e

a ¶ gratie sp̄ūssancti.

oliue: Impa nob. Que rn̄dit: Nunq̄d possum deserere pigue f dinē meā / q̄ ꝛ dij vtunẗ ꝛ hoīes: g ꝛ venire vt iter ligna ꝓmouear?

¶ legē diuinā.

Dixeruntq3 ligna ad arborem ficum: Ueni et super nos regnū accipe. Que respōdit eis: Nū/ h quid possum deserere dulcedi/nē meā fructusq3 suauissimos: et ire vt inter cetera ligna ꝓmo/uear? Locutaq3 sunt ligna ad

a ¶ christū: q̄ dixit: Ego sum vitis vera.

vitēm: Ueni et impera nobis. Que respondit eis: Nunquid i possum deserere vinum meum quod letificat deum ꝛ homies: et inter cetera ligna promoue/

Nico.de ly.

F Dixerūtq3

✱ a ¶ Cōgregati sūt aūt oēs vi. si. et vni. fa. vr. mello. Mello autē ꝓut accipiẗ. iij. Reg. nomē est cuiusdā voraginis que erat in hierłm: quā Salomon coequauit terre. sed h̄ mello nomen est vrbis. b ¶ Et cōstituerūt regē abi me. iuxta quer. que sta. in si. In hebreo habeẗ: Juxta vl/mū statue q̄ erat in sichem. ibi em̄ erat quedā statua ꝓ idola/tria. et ibi cōstitut⁹ est iste rex: cuius ꝓmotio fuit iniquissima. c ¶ Qd̄ cū nūciatū eēt ioathan. Hic p̄n̄r describiẗ ꝓmo ti ꝛ ꝓmouentiū maledictio. in qua primo poniẗ ꝑabola / cū dr̄ Jerūt ligna ꝛc. et p̄mo ꝑabola poniẗ. et sc̄do ad ꝓpositū ap plicaẗ / ibi: Nunc igiẗ. Circa primū sciēdū: ꝙ aliqui expositores nr̄i dicūt h̄ / ꝙ ꝑ ligna i generali itelligiẗ cōis pp̄ls sichem. per cedros p̄ncipales q̄ fauerunt abimelech. Per oliuā: de q̄ exprimiẗ oleū et ficū que habet dulcē fructuz / ꝛ vitē que facit fructū plurimū: intelliguntẗ alij filij gedeonis: q̄ erāt pingues in diuitijs: dulces in māsuetudine: ꝛ multiplicati in ꝓle. Per rhamnū aūt q̄ est arbor vilis / itelligiẗ abimelech: q̄ erat de ig/nobili matre: q̄ regnauit alijs occisis. et s̄m hoc ptz expositio lr̄e. S3 q̄ntū ad aliq̄d videẗ lr̄a obuiare: i q̄ dr̄: Jerūt lig. ꝛc. qꝛ viri sichē nō iuerūt ad req̄rēdū alios filios gedeonis vt do minarenẗ eis: sed mag⁹ dederūt pecuniā ad interficiēdū eos. ꝓpẗ qd̄ dicūt expositores ꝑdicti: ꝙ silitudo nō tenet in oīb⁹: s3 tenet q̄ntū ad hoc / ꝙ sichimite tractabāt iter se dicētes. Si re q̄rerem⁹ alios filios gedeonis vt dn̄arenẗ nr̄i et defenderent nos: ip̄i nos d̄spicerēt ꝓpẗ nobilitatē ꝛ magnificētiā suā: nec cu rarent

rarēt de nobis. q̄si dicerēt: meli⁹ est ꝙ nos ꝓmoueam⁹ istū abi G melech min⁹ nobilē: ꝛ q̄ est ꝓpinquus noster ex parte matris. Hebrei vo exponūt aliter parabolā istā q̄ntū ad oliuā / ficum / ꝛ vitē: ꝛ mag⁹ lr̄aliẗ: vt videẗ: dicētes ꝙ ꝑ ista significanẗ tres ꝑsone notabiles in beneficijs exhibit⁹ pp̄lo isrł. s. gedeon / delbora ꝛ othoniel: q̄ oblatū sibi dominiū super filios israel recusauerūt: eo ꝙ dominus illud dominiū sibi retinuerat: vt dictū est. s̄. De gedeone autē ꝙ recusa/uerit patet in ca. p̄ce. ꝛ de alijs duobus idē dicūt hebrei: l3 nō sit scriptū: qꝛ non oīa sunt scripta. Dicūt igiẗ ꝙ per oli/uam significaẗ othoniel: qui fuit de tribu iuda: vt dictū fuit. s̄. ca. j. Tribus au tē iuda vocaẗ oliua Hiere. xj. c. Oliuā vberē / pulchram / fructiferā / speciosam / vocauit domin⁹ nomen tuū. Per ficum que habet fructū dulcē intelligiẗ delbora: que in hebreo scribiẗ dibora. ꝛ inter/p̄taẗ apis: que facit mel dulce: sicut ficus fructū dulcē. ita ꝙ ꝓprietas hui⁹ arbor⁹ rn̄det interp̄tationi noīs. Per vitē vo itelligiẗ gedeon: q̄ erat de filijs ioseph: eo ꝙ ioseph vocatus est fili⁹ accrescēs. Gen̄. xlix. Uitis autē ramus crescit no/tabiliter in vna estate. Scd̄m hunc igiẗ sensum exponiẗ sic lr̄a: d ¶ Jerūt li. i. filij israel generaliter: nō sichimite spe/cialiter. e ¶ Dixerūtq3 oliue. i. otho niel ratiōe p̄dicta. f ¶ Nunq̄d pos sum de. pin. meā qua ꝛ dij vtunẗ: id est deus in lucernis ardētib⁹ in taber naculo: que implebanẗ oleo oliuaꝝ pu/rissimo. g ¶ Et hoīes. in condimētis ciborum / et confectiōibus medicinarū. Per hanc autē pinguedinē intelligitur pietas que fuit in othoniel ad subleuan dū miseriā filioꝝ israel: vt patet ex dict⁹ supra. iij. ca. h ¶ Nūq̄d possum de/ H serere dulcedinē meā. i. dulcedinem cōsolatiōis diuine: q̄ fuit in delbora ha/bente spiritū ꝓphetie: vt patet ex dictis supra. iiij. ca. i ¶ Nūq̄d possum de/serere vinū meū: quod leticat deū ꝛ hoīes. De letificatiōe hoīm videm⁹ per experientiā. de letificatiōe dei dicit Ra. Sa. ꝙ hoc diciẗ eo ꝙ leuite in obla tionibus hostiarū non cantabāt canti/ca diuina / donec offerrētur libamīa que fiebant de vino. Potest etiā hoc expo/ni de sacro eucharistie: qd̄ ē deo acceptissimū: i q̄ ꝯutiẗ vinū in sanguinē christi.

✱ Dixerūtq3

✱ quod signaẗ: ꝙ illi q̄ male sunt ꝓmo/ti dep̄mere ꝛ ānihilare bonos nitunẗ. Circa secūdū. s. puni/tionē abimelech dignā p̄mittiẗ ꝑabola de oliua / ficu et vinea recusantib⁹ super alias arbores ꝓmoueri: et ꝑ hoc significantur tria genera hoīm dignitatē regiminis refugiētiū. Primi sunt deuoti / querētes in oratiōe ꝛ diuinis obsequijs occupa/ri: a q̄b⁹ retrahit cura regiminis: q̄ causat distractionē ment⁹. ꝛ isti significanẗ ꝑ oliuā: Ps. lj. b. Ego autē sicut oliua fructificaui in domo dn̄i. Secūdi sunt hoīes in sacra sc̄ptura studiosi: de qua diciẗ Ecci. xxiiij. c. Spirit⁹ meus super me dulc⁹: et hereditas mea sup mel ꝛ fauum. Et ideo in ea studiosi refugiunt ꝑ curā regiminis ei⁹ a dulcedine separi. et isti signātur per arborē ficum / que respondit: Nunquid possum deserere dulcedinē meā ꝛc. Tertij sunt hoīes ve humiles: q̄ nō reputant se dignos ꝓmotiōe ad regimē alioꝝ. ꝓpter quod hec refugiunt q̄ntū bono modo possūt. ꝛ isti signanẗ per vitem: que l3 nō possit se sustinere / s3 ab alio fulciẗ: tamē ex ea fruct⁹ optimus produciẗ: sic vere humilis per aliū regi ꝛ sustētari querit et fructum optimū facit / dicēs: h ¶ Nūquid possum deserere vinū meū: quod letificat deū et homines et inter cetera ligna ꝛc. Humilitatis em̄ fructus est valde placens deo et hominib⁹. ꝓpter quod beata virgo maria ꝓpter humilitatē ad concipiendū dei filium fuit electa: sicut ipsa dicit Luc. j. e. Respexit humilitatē ancille sue ꝛc.

Moral. Regimen recusatores triplices

✱ Dixerūtq3

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

A a ¶ Dixeruntq; om. Isid. rhãn⁹ ẽ gen⁹ rubi/ quẽ vulgo senticẽ vrsinã appellat: asperũ nimis ⁊ spinosũ. p qd antichristus significat cũ oi asperitate et feritate hũanũ gen⁹ vastaturus. ⁊ exiet ignis de rhãno. i. iniq̃tas de antichristo: ⁊ oẽs q̃ in illo cõfidũt parit cũ illo deuorabit. b ¶ Misitq; do. spiri. Aug⁹. Et misit de⁹ spm̃ malignũ int abimelech et viros sichimoꝝ. Hoc v̾bũ vtrũ imperantẽ/ an pmittentẽ deũ significet: nõ facile definiri põt. Qd em̃ h̾ positũ est/ emisit: grec⁹ hꝫ εξαπεστειλεν qd ẽ etiã in psal. vbi legit: Emitte lucẽ tuã. Quis i q̃busdã locis interpretes nr̃i vbi ẽ εξαπεστειλεν/ misit interp̃tati sũt: nõ emisit. Põt ḡ ⁊ sic itelligi: vt spm̃ malignum de⁹ tãq; volẽtẽ ire int eos emiserit. i. ptãtez dederit maligno spũi pacẽ eoꝝ pturbãdi. Vsq; adeo autẽ etiã mitti a dño malignũ spm̃ ꝓpt iusticiã vindicandi absurduz nõ est: vt q̃dã εξαπεστειλεν/ etiã immisit interpretati sunt.

Ps. 42. a

c ¶ Surge itaq; nocte Aug⁹. Et nũc surge nocte tu ⁊ pp̃ls tuus tecũ/ ⁊ insidiare in agro. ⁊ erit mane simul vt orit sol/ maturabis: ⁊ tendes sup ciuitatẽ. Quidã latini hñt/ maturabis. q̃dã v̾o/ manicabis. Qd v̾o grec⁹ hꝫ nõ põt dici vno v̾bo: qd est/ diluculo surges. et fortasse dictũ ẽ maturab a matutio tp̃e: quis etiã aliis tẽpib⁹ dici soleat ad rẽ accelerãdam. manicab ãt latinũ v̾bũ eẽ mihi ñ occurrit. Sed illd mouet: ꝙ cũ dixisset/ sic vt orit sol/ addidit/ diluculo surges: cũ ipꝫ diluculũ qd grece d̾r ορθοσ/ tp̃s ãñ solẽ significet: qd iã vsitatissime d̾r: cũ albescere cepit. sic ḡ itelligẽdũ ẽ vt qd positũ ẽ mane ipm diluculuz itelligat. additũ ẽ ãt/ sic vt orit sol: vt exp̃meret nõ iã orto sole faciẽdũ/ sꝫ vbi fulgor appuerit sol oriẽtꝭ. nõ eñ aliũde albescit diluculũ nisi cũ cepit pte celi quã videm⁹ ab oriẽte lux solis ad eã redeũtꝭ attigẽ. hic ẽ ꝙ i euãgelio vnã ⁊ eãdẽ rem ali⁹ euãgelista dic diluculo factã/ cũ adhuc obscuꝝ eẽt ali⁹ oriẽte sole: q2 ⁊ ipa lux q̃ntulacũq; diluculi sole sit oriẽte. i. ad ortũ veniẽte: et fulgorẽ de pñtie ꝯpingq̃ta/ te iactãtẽ sol eẽ dinoscit. Quã lucẽ q̃dã idiote sol ñ eẽ putauert: sꝫ eẽ illã q̃ primit⁹ ꝯdita ẽ añq; de⁹ q̃rto die ꝯderet solẽ.

B

Luc. 24. a
Mar. 16. a

¶ antichristũ vel diabolũ.
a ri: Dixerũtq; oĩa ligna ad rhamnũ: Veni et impa a sup nos. Que r̃ndit eis: Si vere me regẽ vobis cõ

¶ Aug⁹. Vehementioris cõminatiõis est ⁊ q̃dãmodo efficacie presentioris si q̃s dicat: si nõ vis facere qd volo/ seuiat in te ira mea. i. iã seuiat: vt quid eã teneo q̃si dicat: seuiet ꝓmissiuo modo penã futurã intentans.
stituistis: venite/ ⁊ sub vmbra mea requiescite. Si au b tẽ nõ vultis: egrediat ignis de rhamno et deuoret c cedros libani. Nũc igit si recte ⁊ absq; pctõ consti d stis sup vos regẽ abimelech: et bñ egistis cũ hierobaal et cũ domo eius: et reddidistꝭ vicem bñficijs eius q̃ pugnauit ꝓ vobis: et animã suã dedit periculis: vt erueret vos de manu madian: qui nũc surrexistis cõtra domũ patris mei ⁊ interfecistis filios

a ¶ fidelis de septuaginta linguis.
ei⁹ septuaginta viros sup vnũ lapidẽ: ⁊ cõstituistis

a ¶ peccatricis synagoge.
regez abimelech filiũ ancille eius sup habitatores

a ¶ filius: pditiõis sicut ⁊ vos.
sichẽ/ eo ꝙ frater vester sit. Si ergo recte ⁊ absq; vi

a ¶ christo. b ¶ fidelib⁹.
cio egistis cũ hierobaal ⁊ domo ei⁹ hodie letemini in abimelech: et ille letet in vobis. Sin aũt pũerse

¶ iniquitatis.
egrediat ignis ex eo: ⁊ ꝯsumat habitatores sichẽ ⁊ oppidũ mello: egrediaturq; ignis de viris sichem

a ¶ ipm antichristũ ⁊ se ⁊ alios perdet.
⁊ de oppido mello/ ⁊ deuoret abimelech. Que cũ

a ¶ Isid. in psecutiõe antichristi nõ euadit nisi q̃ fugit: ⁊ in mõtem bñdictiõis ascẽdit. Hic ẽ mõs quẽ circũdãt scti: quem moyses in deuteronomio bñdictõib⁹ deputauit.
dixisset/ fugit et abijt in berara: habitauitq; ibi ob metũ abimelech fratris sui. Regnauit itaq; abime b lech sup israel tribus annis. Misitq; domin⁹ spiri c f tum pessimũ iter abimelech ⁊ habitatores sichem. g Qui ceperũt eum detestari: et scelus interfectiõis septuaginta filioꝝ hierobaal: et effusionẽ sanguinis eoꝝ conferre in abimelech fratrẽ suum: ⁊ inter ceteros sichimoꝝ principes qui eum adiurauerũt. Posuerũtq; insidias aduersum eum in summitate montiũ: ⁊ dũ illius p̃stolarent aduẽtuum/ exercebant latrocinia/ agẽtes p̃das de p̃tereuntib⁹. Nũ h ciatũq; est abimelech. Venit aũt gaal filius obed i cum fratribus suis/ et trãsiuit in sichimam. Ad cu k ius aduẽtum erecti habitatores sichem egressi sunt l in agros vastantes vineas vuasq; calcãtes. Et factis cantantium choris/ ingressi sunt phanum dei sui: et inter epulas et pocula maledicebant abimelech: clamante gaal filio obed. Quis est iste abi m n melech: et que est sichem/ vt seruiam⁹ ei? Nũquid o p non est ipse filius hierobaal: ⁊ constituit principem q çebul seruum suum sup viros emoꝝ patris sichem? r s Cur ergo seruiemus ei? Utinam daret aliquis po t pulum istum sub manu mea/ vt auferrẽ de medio abimelech. Dictum est abimelech: Congrega ex v ercitus multitudinem/ et veni. Zebul enim princeps ciuitatis auditis sermonibus gaal filij obed iratus est valde: et misit clam ad abimelech nuncios dicens: Ecce gaal filius obed venit i sichimã cum fratribus suis: ⁊ oppugnat aduersum te ciui c tatẽ. Surge itaq; nocte cum populo q̃ tecũ est: ⁊ la

* a ¶ Dixe. oĩa li. ad rhã. i. ad abimelech ratiõe p̃dicta. ⁊ accipit h̾ ligna ꝓ sichimitis i spẽali/ ⁊ aliis q̃ cũ eis ꝯstituert abimelech regẽ: vt p̃dictũ est. b ¶ Si autem nõ vultis ⁊c. Rhamn⁹ sm̃ Isido. est dumus paru⁹: q̃ vento agitat⁹ ex se emitit ignẽ. sic abimelech agitatus ira succẽdit pp̃lm sichem: vt hr̃ j. iõ subdit: c ¶ Et de. ce. li. i. pñcipes dicti pp̃li. d ¶ Nũc igit. Hic ꝯñr applicat p̃dicta pabola ad ꝓpositũ: videlicꝫ de ip̃catiõe maledictiõis sup abimelech regẽ/ ⁊ sup pp̃lm ipsuz ꝯstituentẽ: vt ptꝫ lr̃a ex p̃dictꝭ. e ¶ Misitq; do. Hic ꝯñr describit diuia punitio. vbi p̃mo describit sichimitarũ rebellio. scd̾o/ rebellãtiũ ipugnatio/ ibi: Dictũq; ẽ. tertio vtroꝝq; destructiõ/ ibi: Porro abi. Circa p̃mũ d̾r: Misitq; do. i. pmisit. f ¶ Spm̃ pes. i. cõtẽtionẽ seu discordiã excitari per spm̃ malignũ. g ¶ Int abi. ⁊ h. vt suis iniquitatib⁹ exigẽtib⁹ destruerent ad iuicẽ. ⁊ ptꝫ lr̃a vsq; ibi: h ¶ Agentes p. ⁊c. maxie de illis qui fauebant abimelech. i ¶ Venit autẽ gaal. in auxilium sichimitaꝝ: ambiens sup eos dñium: vt ptꝫ in seq̃ntib⁹. k ¶ Ad cui⁹ aduẽtũ ere. ⁊c. id ẽ audaciores effecti ꝓpt ei⁹ pñtiam. l ¶ Egressi sunt in agros vas. vi. ⁊c. q̃ ptinebãt ad abimelech ⁊ fautores ei⁹: in ꝯtẽptũ ipi⁹. m ¶ Clamante gaal fi. o. vt sibi pp̃lm attraheret ⁊ ꝯtra abimelech excitaret. n ¶ Quis est iste abi. q. d. nulli⁹ est momẽti. o ¶ Et q̃ ẽ sichẽ. q. d. ita nobilis ciuitas est ⁊ antiq̃ ꝙ nõ debet s̾uire ei. p ¶ Nũq̃d nõ ẽ ipe fi. hie. i. hois q̃ nõ habet h̾ ius dñandi. q ¶ Et ꝯsti. prin. i. p̃positũ vl̾ p̃fectũ: ꝓut i hebreo habet. r ¶ Zebul ser. su. Et sic fecit magnũ ꝯtẽptũ. s ¶ Sup viros emoꝝ pa. si. i. super viros tã ãtiq̃ nobilitatꝭ: ꝙ emoꝝ q̃ fuit a tp̃e abraã potẽs ⁊ nobilis/ fuit pater ⁊ dñs illi⁹ ciuitatis. t ¶ Utinã da. ali. ⁊c. ex quo patet ꝙ volebat dominari ibi. v ¶ Dictũq; est abi. Hic cõseq̃nt describit ipoꝝ r̃bellãtiũ impugnatio ad instinctũ ipius çebul p̃positi sui: nũciãtis sibi i secreto verba que audierat ab ipso gaal ⁊ caute dissimulauerat. Et patet littera vsq; ibi:

* Dixit ad çe

E

D

Moraliter

* a ¶ Dixeruntq; ⁊c. Per rhãnũ q̃ ẽ arbor parua: et p̃mo mollis est sic herba: postea v̾o spinas hꝫ: significant hoies indigni ꝓmotiõe: ꝓmoueri tñ ꝓcurãt multiplici fictiõe: et q̃uit pũgũt: ⁊ ignẽ dissensiõis emittunt/ q̃ ipi ⁊ ꝓmotores sui destruunt. sicut ꝯtigit abimelech et habitatorib⁹ sichẽ: q̃ male ꝓmouerant eũ in regẽ: ⁊ vtinam aliis simib⁹ sic ꝯtingat.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

Caplm X

Post abimelech. Augusti. Quomodo fuit patru⁹ abimelech vir de tribu isachar: cum abimelech prez habuerit gedeō de tribu manasse? Quō ğ phua ꝛ gedeon frēs fuert vt posset eē phua patru⁹ abimelech: cui⁹ fili⁹ thola ipi abimelech succederet? Potuert ğ gedeō ꝛ phua vnā habere matrē: ex q̄ diuersis patrib⁹ nascerētur: ꝛ fratres essent vnius matris filij/nō vnius patris. Solebāt eñ nubere femine de alijs tribubus in alias. Vñ ꝛ saul cum esset de tribu

1. Reg. 18. g.

Nico.de ly.

a ❡Dixit ad zebul: qui simulabat se esse cuz gaal q̄usq₃ abimelech repēte veniret sup eū ꝛ socios ei⁹: ꝛ subito eos interficeret. ꝓpter quod nitebat eum decipere/dicēs: b ❡Umbras montiū vides quasi ca. hoim ꝛc. sequit: Ecce popul⁹ de vmbilico terre descendit. i. de cacumie mōtis: quod dicit vmbilicus terre: q₂ supeminet alijs partib⁹ ventris. Sequit: c ❡Abijt ğ gaal expectante sichimorū po. q̄ nō exijt ciuitatē cū gaal ad pugnandum: sed expectabat interius belli euentū. d ❡Zebul autē gaal ꝛ socios ei⁹ expulit de vrbe. q₂ debellati iā fuerant in cāpo: ꝛ ꝓpt̄ h̄ ppl's ciuitatis parū curabat de eis. Cetera patēt vsq₃ ibi: e ❡Palātes p cam. i. manifeste discurrentes. et inde dicit/paleter gallice. f ❡Porro abimelech. Hic pñr describitur vtrorūq₃ punitio. s. abimelech ꝛ coꝝ q̄ ꝓmouerūt eū ad regnū: q₂ interfecit eos: et finalr̄ interfect⁹ est ab eis. Primo ğ dscribit destrucio vrbis sichem/cū dicit: g ❡Quā ce. inter ha. eius ꝛc. ita vt sal in ea disperge. Sal eñ reddit terrā sterilē: et iō qñ aliq̄s destruebat fundit⁹ aliquā ciuitatē: spargebat ibi sal i signū pfecte victorie. Secūdo describit destructio fortalitij/cū dr: h ❡Qd cū au. q̄ ha. i tur. si. ꝛc. Et patet littera vsq₃ ibi: i ❡Abimelech aūt inde p. ve. ad op. the. ad obsidēdū eū. Sciēdū aūt q₃ alia est ciuitas i egypto q̄ silr vocat thebes: de q̄ fuit legio thebeoꝝ: cui p̄fuit sctūs mauric⁹. ꝛ alia i iudea

tita in agro: ꝛ primo mane oriente sole/irrue sup ciuitatē. Illo aūt egrediente aduersum te cū pplo suo/fac ei qd potuer. Surrexit itaq₃ abimelech cū oīni exercitu suo nocte: et tetēdit insidias iuxta sichimā in q̄ttuor locis. Egressusq₃ ē gaal fili⁹ obeth: et stetit i introitu porte ciuitatis. Surrexit aūt abimelech ꝛ oīs exercit⁹ cum eo de insidiarū loco. Cūq₃ vidisset populū gaal/dixit ad zebul: Ecce de mōtib⁹ multitudo descendit. Cui ille rñdit: Umbras montiū vides quasi capita hoim/et hoc errore deciper. Rursumq₃ gaal ait: Ecce populus de vmbilico terre descēdit: ꝛ vnus cuneus venit p viā que respicit quercū. Cui dixit zebul: Ubi est nunc os tuū q̄ loquebaris: q̄s est abimelech vt seruiam⁹ ei? Nōne hic popul⁹ est quē despiciebas? Egredere ꝛ pugna cōtra eū. Abijt ergo gaal expectāte sichimoꝝ populo/ꝛ pugnauit ꝯ abimelech: q̄ ꝑsecut⁹ est eū fugientē ꝛ in vrbē cōpulit. Cecideruntq₃ ex pte eius plurimi vsq₃ ad portā ciuitatis: ꝛ abimelech sedit in ruma. Zebul aūt gaal ꝛ socios ei⁹ expulit de vrbe: nec in ea passus ē cōmorari. Seq̄nti ğ die egressus est pplus in cāpū: qd cū nūciatū esset abimelech/tulit exercitū suū ꝛ diuisit i tres turmas tēdēs insidias i agris. Uidēsq₃ q₃ egrederet ppls de ciuitate: surrexit ꝛ irruit i eos cū cuneo suo oppugnās ꝛ obsidēs ciuitatē. Due aūt turme palātes p cāpū adūsarios ꝑseq̄bant. Porro abimelech oī die illo oppugnabat vrbē: quā cepit interfect habitatoribus eius: ipsaq₃ destructa ita vt sal in ea dispergeret. Qd cū audissent qui habitabāt i turre sichimoꝝ: igressi sunt phanū dei sui berith: vbi fed⁹ cū eo pepigerāt: ꝛ ex eo loc⁹ nomē accepat: qui erat munitus valde. Abimelech q̄z audiēs viros turris sichimoꝝ parit conglobatos: ascēdit in montē selmon cū oīni pplo suo: ꝛ arrepta securi p̄cidit arboris ramū: ipositūq₃ ferens hūero dixit ad socios: † Qd me videt facere/cito facite. Igit certatim ramos de arborib⁹ p̄cidētes seq̄bant ducem. Quos circūdātes p̄sidiū succēderūt. Itaq₃ ita factū ē vt fumo ꝛ igne mille hoim necarent/viri pariter ꝛ mulieres habitatoꝝ turris sichem. Abimelech aūt inde ꝑficiscēs venit ad oppidū thebes: quod circūdās obsidebat exercitu. Erat aūt turris excelsa in media ciuitate: ad quā confugerāt simul viri ac mulieres ꝛ oēs principes ciuitatis clausa firmissime ianua: ꝛ sup turris tectū stātes p ꝓpugnacula. Accedēsq₃ abimelech iux turrim pugnabat fortiter: et appropinquans ostio/ignem supponere nitebat. † Et ecce vna mulier fragmen mole desup iaciēs/illisit capiti abimelech: et ꝯfregit cerebrū eius. † Qui vocauit cito armigerum suum/ꝛ ait ad eū: Euagina gladiū tuū ꝛ pcute me ne forte dicat q₃ a femina interfectus sim. Qui iussa perficiēs/interfecit eū. Illoq₃ mortuo oēs q̄ cū eo erant de israel reuersi sunt in sedes suas: ꝛ reddidit deus malū qd fecerat abimelech ꝯtra patrē suū interfectis septuagita fratrib⁹ suis. Sichimitis quoq₃ quod operati erant retributum est: et venit super eos maledictio ioathan filij hierobaal.

Ca. X

Post abimelech surrexit dux in israel thola filius phua patrui abimelech: vir de

Nico.de lyra

iudea noie thesba: de qua fuit helias thesbites. et alia ē in grecia: q̄ dr thebe: a qua dicunt thebani. et in hac obsidione abimelech interfect⁹ est. vñ sequitur: k ❡Et ecce vna mlier fragmen mo. de. ia. il. ca. abi. ꝛ cō. cere. eius. In hebreo habet: ceruicē eius. Si eñ cōfregisset cerebrū statim fuissz mortu⁹ vt videt: quod tamen nō fuit. imo p̄cepit postea armigero suo q₃ interficeret eū. vñ subdit: l ❡Et pcute me: ne forte dicat q₃ a femina interfect⁹ sim. Pl⁹ eñ formidauit opprobriū etiā post mortem q̄ȝ anime dānationē. nō eñ licitum est alicui sic accelerare mortem suam. m ❡Et reddidit deus malum qd fecerat abimelech ꝛc. Hec est cōclusio hui⁹ capituli: ostēdens qualiter malū abimelech et ꝓmouētiū ipsum reuersum est in caput eorū/ꝑm maledictionē ioathan filij gedeonis.

Ca. X

Post abimelech. Hic dscribit q̄nta tribulatio filiorū isrl a qua liberati fuerunt per iepthe. Et p̄mo ponit pōdus tribulatiōis. scdo modus liberatiōis: ca. xj. tertio impet⁹ seditiōis. xij. c. Prima in duas: q₂ primo describit tēp⁹ pacis. scdo tribulatiōis/ibi: Filij autē israel. vt opposita iuxta se posita magis elucescant. Temp⁹ aūt pacis describit sub duob⁹ iudicib⁹ successiue p̄sidētib⁹. Temp⁹ aūt secūdi ponit ibi: Huic successit iair. De p̄mo dr: n ❡Post abimelech surrexit dux i isrl. Non dicit/rex: sicut de abimelech: qui inique vsurpauit sibi nomē regiū. Iste autē redijt ad modū pristinum quo iudices p̄erant. s. per modū directiōis et cōsilij mag q̄ȝ p modū dominij. o ❡Thola fili⁹ phua/patrui abi. Patruus ē frat patris. ꝛ ideo ꝑm istā trāslationē phua fuit frat gedeonis. Sȝ seq̄ns littera videt repugnare/cū dicitur: Uir de isachar. Gedeon aūt fuit de tribu manasse: vt dictū ē supra. vj. ca. tribus aūt erāt incōmixte. Ad

Moraliter. n ❡Post abimelech sur. dux in israel thola fi. ꝛc. In h̄ caplo mihi nō occurrit aliqd exponendū mystice qd sit alicui⁹ momēti: ꝓpter quod pertrāseo.

Diuisio

Iu. 7. c.

1. Reg.

1. Reg. 1. Par.

Moral.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

A 1. Reg. 18. g. 2. Pa. 22. d. [marginal references]

Ꝺ tribu beniamin/dedit filiā suaȝ dauid hoi de tribu iuda. ⁊ sacerdos de tribu leui duxit filiā iorā reg. hois de tribu iuda. Hic heliçabet ⁊ maria cognatę i euāgelio legunꝰ: cū fuerit heliçabet de filiabꝰ aarō. Ex ꝗ intelligiꝰ de tribu leui aliquā nupsisse i tribū iuda: vnde fieret iter ābas illa cognatio: vt dñi caro nō solū de regia/ sȝ etiā de sacerdotali stirpe ꝓpagareꝰ. Luc. 1. d

Ca. IX

Fuit itaqꝫ illo ⁊c. Aug. Jepthe iterpꝛtaꝰ aperiēs: ꝗ christū significat. Ipe ei discipulꝭ suis apuit sensum vt itelligerēt scripturas. Luc. 24. g. Hūc iepthe frēs de domo pr̄is expulerūt: tanꝗ̄ legitimę vxoꝝ filij fornicarię filiū. Hoc cōtra christū fecerūt ꝑncipes sacerdotū/scribę et pharisei: ꝗ de legis obseruatiōe gl̄iari videbanꝰ tanꝗ̄ legē solueret: ⁊ ideo legitimꝰ filius nō eēt. Et xp̄ū ad gentē/mater eiꝰ synagoga iudeoꝝ dici pōt: ꝗ sępe cū idolis fornicata est. Sed illi q̄si obseruatores legis videbanꝰ legitimi: hic aūt cōtra legē facere videbaꝰ. ideo tanꝗ̄ legitimi nō legitimū iure sibi visi sunt eiecisse/ ꝫm hoc eīn plebs illa dicta est fornicari: qꝛ leg. ꝑcępta nō ꝫuās ⁊ tāꝗ̄ viro nō

Nico. de lyra

Ꝺ exhibe ✳ xte. Ad qð pōt dici ꝙ icōmixio tribuū fuit sub ꝑcepto: ne cōmiscerentur sortes hereditatū: vt dictū fuit Nūe. xxxvj. et iō mulieres ꝗ nō habebāt hereditatē/poterāt nubere cū viris alterius tribꝰ: vt dictū fuit ibidē: qꝛ ex hoc nō sequebaꝰ cōmixtio sortiū. Mater aūt gedeonis ꝫm ista fuit huiꝰ cōditionis: et sic successiue cōtraxit vni viro de tribu manasse: et alteri de isachar. B Sciendū tamē ꝙ vbi trāslatio nostra habet/ phua patrui abimelech: in hebreo habetur: filij dodo. et ꝫm hebręos est hoc nomē ꝓpꝛiū patris ipsius phua. et ꝫm hoc nō oportet dicere/ ꝙ phua ⁊ gedeon fuerūt fratres ex parte matris. Sciendū etiā ꝙ dodo apð hebręos est etiā nomen cōmune: ⁊ significat patruū suū. et ꝫm hoc ꝓcessit translatio nostra. Sicut in latino idē nomē aliquādo est ꝓpꝛiū ⁊ cōmune: ęquiuoce tamē. sicut hoc nomē romanus aliqñ accipiꝰ ꝓ ꝓꝛio noie vnius hois: aliqñ ꝓ noie adiectiuo cōmuni ad omnē hoiem romanū. trāslatio autē nostra discrepat hic ab hebraica: vt patȝ per ꝑdicta. a Huic successit iair ⁊c. Hic describiꝰ tempus secūdi iudicis. Et ptȝ lr̄a vsqꝫ ibi: b Sedētes sup triginta pullos asinarū. i. mulos/ꝫm trāslationē istā. In hebreo nō addiꝰ/asinaꝝ. et ideo ꝫm doctores hebraicos ꝑ pullos intelligunꝰ tur h̄ equi iuuenes ⁊ electi. c Filij autē israel peccatis ⁊c. Hic consequēter describiꝰ tempꝰ tribulationis. vbi primo describiꝰ culpa/cum diciꝰ Filij autē israel peccatis veteribus iungētes noua. quę explicantur magis in particulari/cum dicitur: d Et seruierunt idolis baalim ⁊ astaroth ⁊c. Et nominanꝰ h̄ septē idolatrię: vt patet in lr̄a. Secūdo ponit debita pęna cū diciꝰ: Contra q̄s dominꝰ iratus tra. ⁊c. Et pȝ. Tertio pęnitētia/cū subdiꝰ: Peccauimꝰ tibi ⁊c. Et sequiꝰ; e Quibꝰ locutus

---

isachar: ꝗ habitauit in samir mōtis ephraim: ⁊ iudicauit isrl̄ viginti ⁊ tribꝰ ānis: mortuusqꝫ est ac sepultꝰ in samir. Huic successit iair galaadites: a ꝗ iudicauit isrl̄ ꝑ viginti ⁊ duos annos: hñs triginta filios sedētes sup b triginta pullos asinaꝝ: ⁊ ꝑncipes triginta ciuitatū: ꝗ ex noie eius sunt appellatę auothiair: id est oppida iair vsqꝫ i p̄ntē diē in terra galaad. Mortuusqꝫ est iair ac sepultꝰ in loco cui est vocabulū camon. †Filij c aūt isrl̄ pctis veteribꝰ iungētes noua: fecerūtqꝫ malū in cōspectu dñi ⁊ seruiert idolis baalim ⁊ astaroth d ⁊ dijs syrię ac sidonis ⁊ moab et filioꝝ āmō ⁊ philistijm: dimiserūtqꝫ dñm/ ⁊ nō coluerūt eum. Cōtra q̄s dñs iratus tradidit eos in manus philistijm et filioꝝ āmon: afflictiqꝫ sunt ⁊ vehemēter oppressi ꝑ ānos decē ⁊ octo oēs ꝗ habitabāt trans iordanē in terra amorrei: ꝗ est i galaad: intātum vt filij āmon iordane trāsmisso vastarēt iudā ⁊ beniamin et ephraim. Afflictusqꝫ est isrl̄ nimis. Et clamantes ad dñm dixerūt: Peccauimꝰ tibi: qꝛ dereliquimus te dñm deū nr̄m/et seruiuimꝰ baali. Quibꝰ locutꝰ est dñs: Nūqd e f nō egyptij ⁊ amorrei/ filijqꝫ āmon ⁊ philistijm/ sidonij qꝫ ⁊ amalech ⁊ chanaan oppresserunt vos: et clamastis ad me et erui vos de manu eoꝝ: Et tamē reliquistis me: ⁊ coluistis deos alienos. Idcirco non g addā vt vltra vos liberē. Ite ⁊ in h uocate deos q̄s elegistis: Ipi vos liberēt in tempore angustię. Dixe i runtqꝫ filij israel ad dominū: Peccauimꝰ: redde tu nobis quicq̄d tibi placet: tm̄ nūc libera nos. Quę dicētes/omnia de finibus suis alie k norū deoꝝ idola, ꝓiecerunt: et seruierūt dño deo: qui doluit sup mi l serijs eoꝝ. Itaqꝫ filij āmon cōclamātes in galaad fixere tentoria: cōtra q̄s ꝯgregati filij isrl̄ in masphat castrametati sūt. Dixerūtqꝫ principes galaad singuli ad ꝓxios suos: Qui ꝑmꝰ ex nob ꝯ filios āmō cęperit m dimicare/erit dux ppl̄i galaad.

Fuit itaqꝫ illo Ca. XI n in tēpore iepthe galaaditēs vir fortissimꝰ atqꝫ pugnator/filius mulie o ris meretricis: qui natus est de ga-

---

c

cutus est dominꝰ. s. per phinees: ꝗ adhuc viuebat: vt dicunt hebręi. Tñ si dictū eoꝝ est verū/erat multū antiquus: quia a tēpore quo filij israel debellauerunt seon et og et balach: vsqꝫ ad tēpus iepthe/ꝗ liberauit filios isrl̄ de hac tribulatiōe: fluxerūt anni trecēti: vt habeꝰ ca. sequēti. deficiunt tamē aliq̄: vt diceꝰ. et tamē ex tunc phinees iam erat homo ꝑfectꝰ: qꝛ fuit ductor exercitus cōtra madianitas: vt habeꝰ Nume. xxxj. Potest etiā dici ꝙ fuit ꝑ aliū ꝓphetā: quia nō nominaꝰ h̄ quis ille fuerit. f Nunq̄d nō egyptij ⁊ amorrei ⁊c. Hic nominanꝰ septē gentes a quibꝰ tribulatiōes passi sunt filij israel cōtra septē idolatrias supra noīatas in q̄bꝰ deliquerāt. g Idcirco nō addā vt vltra vos liberem. Tales negatiōes diuini auxilij intelligendę sunt sub conditiōe. s. si vere nō pęniteant illi qui sunt in afflictione positi: vt patȝ ex sequētibꝰ. h Ite et inuocate deos quos elegistis ⁊c. Ironice loquiꝰ: vt de pctis magis doleant et confundanꝰ. idō subditur: i Dixerūtqꝫ filij israel ad dñm: peccauimꝰ tibi ⁊c. Et ꝙ hęc pęnitētia vera fuit: patȝ ꝑ hoc quod subdiꝰ: k Omnia de finibus suis alienoꝝ deoꝝ idola ꝓiecerūt: et seruierūt dño. et ideo prius negatum auxiliū cōcessit dominꝰ. Ideo subdiꝰ: l Qui do. super miserijs eoꝝ. Itaqꝫ filij āmon conclamātes. i. ad bellū mutuo se cōuocātes ⁊ exhortantes contra israel. m Qui primus ex nobis cōtra filios āmon cęperit ⁊c. Hoc dixerūt ꝑncipes de galaad: vt aliq̄s cū maiori diligentia esset capitaneꝰ in bello: qꝛ ad victoriā ꝯsequēdā multū valet diligētia ducis ⁊ constātia ipsius.

† s. 2. b. et. 3. a 4. a. et. 6. a. et. j. 13. a

D

Ca. XI

Fuit itaqꝫ ⁊c. Descripto pondere tribulatiōis: hic consequēter describiꝰ modus liberatiōis. vbi ꝑmo describiꝰ cōditio cōditio duc. liberantis. scdo humiliatio ipiꝰ depcātis/ibi: Et misit nūcios. tertio ꝓstratio aduersarij rebellātis/ibi: Factꝰ est ꝗ. Circa ꝑmū describiꝰ ipiꝰ iepthe eiectio. scdo ipiꝰ in ꝑncipē electio/ ibi: In ill. diebꝰ. Circa ꝑmū dr̄: n Fuit itaqꝫ illo in tēpe iepthe galaadites. Galaad autē aliqñ accipiꝰ ꝓ noie vniꝰ terrę: aliqñ ꝓ noie vnius ciuitatis in illa terra. ⁊ aliqñ ꝓ noie vniꝰ hois. et oibꝰ ist. modis iepthe diciꝰ galaadites: qꝛ fuit natꝰ de terra galaad: et pater eiꝰ vocatus est galaad: vt statim subdiꝰ i hoc cap̄. Et ciuitas sua vocata est galaad: vt hr̄. j. ca. xij. o Filius mulieris meretricis qui natus ē de galaad. Hebręi dicūt: Filius mulieris hospitatricis: qꝛ nomē hebraicū h̄ positū ē ęquocū ad meretricē ⁊ hospitatricē. ✳

Diuisio

Moraliter. n Fuit itaqꝫ illo in tēpore iepthe galaadites ⁊c. In hoc cap̄lo littera nostra discrepat in pluribꝰ ab hebraica. Primo i hoc ꝙ diciꝰ: o Filiꝰ mulieris meretricis. Hebręi dicunt: Filiꝰ mulieris hospitatricis. Secūdo in hoc qð dicitur. De adultera matre generatꝰ es. Hebręi ⁊ libri nostri correcti habent: De altera matre natus est. Tertio/ g ✳ in hoc

Moraliter

E F exhibebat fidē. a ¶ Habitauit in ter. thob. Aug⁹. Habitauit in terra thob: in terra .s. bona: vel poti⁹ optima. Qđ em̄ grece αγαθοη/ h latine optimū dr̄. Jd aūt iterp̄taṫ thob: vbi videṫ intelligenda resurrectio. Que em̄ magis terra optima q̄ terrenū corp⁹ excellētia imortalitatis ⁊ incorruptiōis indutū: b ¶ Cōgrega. sunt ⁊c̄. Aug. Añ passionē cū publicanis ⁊ pctōrib⁹ man
Mat. 9. b. ducauit dicēs: Non est op⁹ sanis medi
Jbi. 27. e cus: s; egrotꝭ. Inter latrones q̄z crucifix⁹: vnū de cruce in paradisum trāstulit. Postq̄ vō surrexit ⁊ cepit esse in terra thob: collecti sunt ad eū scelerati hoies ꝓ remissiōe pctōꝝ. q̄ cū illo ābulabāt: q: ꝓm p̄cepta ei⁹ viuebāt. hoc etiā quotidie fit/ dū ꝯfugiunt ad eū ipi vt iustificenṫ ⁊ discāt vias eius. c ¶ In illis dieb⁹ pugna. ⁊c̄. Aug⁹. Qui abiecerāt christū/ ad eū rursus cōuersi in ipso receperūt salutē. Vñ i actib⁹ aplorꝝ petro hortāte vt ad eū ꝯūterenṫ quē fuerant ꝓsecuti: multi sunt cōpuncti corde ab ipo quē alienauerṫ desiderātes salutē. Quid ē em̄ liberari ab inimicis/ nisi
Act. 2. f a pctis saluari? Sic em̄ ait: Agite penitētiā: ⁊ bapticeṫ vnusq̄sq̄ vestrū in nomine dñi iesu christi: ⁊ remittenṫ vobis pctā vr̄a. Vel illa poti⁹ significaṫ vocatio iudeoꝝ q̄ in fine speraṫ. qđ videṫ notari cū diciṫ: Et factū est post dies .i. p⁹ tēpus. Q. nō illud intelligaṫ qđ recēti passiōe dñi est factū: s; qđ postea futurū. Qđ videṫ ptinere ad h: q seniores galaad venerūt ad iepthe: vt p etatē senilē nouissima tp̄a significēṫ. d ¶ Dixerūtq̄ prin. ga. Aug. Tale qđ figu-
Gen. 37. f. ratū est i ioseph: quē fr̄es vēdētes abiecerūt: ⁊ cū fame tribularenṫ ad ei⁹ opē misericordiāq̄ cōuersi sunt. h vō apli⁹ elucet significatio futuroꝝ: quia nō ipi
F ꝓrsus fratres q̄ eiecerunt iepthe ad eū venerūt: sed galaad seniores ꝓ toto populo supplicātes. sicut eadem gens dicitur israel siue i eis qui tūc fuerūt christumq̄ reprobauerūt: siue in eis q̄ postea ad ei⁹ opem reuersi sunt. pplo enim diciṫ inimico. siue in maiorib⁹/ siue i posteris suis longa odio trahēti: tādemq̄ ꝯuerso in eis q̄ tūc sunt cōuertēdi. Nōne vos odio habuistis me: ⁊ eiecistꝭ de domo patrꝭ mei? Putauerūt em̄ se eie-
Luc. 1. d cisse christū de domo dauid: in q̄ regni eius nō erit finis. e ¶ Et pugnes cōtra filios āmon. Aug⁹. Q. contra filios āmon dux q̄riṫ iepthe: quib⁹ victis liberenṫ qui eo duce bellare cupiebant: quia āmon interp̄taṫ filius populi mei: vel popul⁹ meroris: aut illi significanṫ inimici qui ex ipsa gente in infidelitate p̄māserūt: aut oēs gehenne p̄destinati: vbi erit flet⁹ ⁊ stridor dētiū tāq̄ populo meroris. Eq̄ popul⁹ meroris diabol⁹ ⁊ angeli eius cōueniēter intelligunṫ: vel quia eternā miseriā eis quos decipiunt/ acquirūt: vel quia ipsi eterne miserie deputati sunt. f ¶ Ego ero vester prin. Aug⁹. i. rex quē non-
1. Reg. 10. a dū habebat gens illa tp̄e iudicū. Ceperūt aūt hr̄e saulē regē: ⁊ postea successo-
Deuṫ. 28. d res eius. Nā in deuteronomio cu; eis p̄cipiṫ q̄lē debeāt habere regē: si hoc eis placuerit: non ibi rex/ sed princeps nominaṫ: sed iepthe illum significabat qui verus est rex. ¶ Aug⁹. Rex scilicz ☞ sicut in ti

laad. †Habuit aūt galaad vxorē a de qua suscepit filios: qui postq̄
a ¶ Aug. infirmitati .s. christi p̄ualuerant: q: ita voluit/ vt ab eis q̄ oportebat patereṫ. sicut hoc idē significās iacob/ p̄ualuit angelo cum quo ideo vt id ipsum portēderet/ luctabaṫ. b ¶ christū.
creuerāt/ eiecerūt iepthē/ dicētes:
a ¶ Aug⁹. Q. Hic hō nō est a deo qui sabbatū nō custodit. se aut legitimos filios iactantes: dixerūt: Nos ex fornicatiōe nō sumus nati: vnū patrē habem⁹ deū.
Herēs in domo pr̄is nr̄i esse non b poteris: q: de adultera matre na-
a ¶ Aug⁹. quia quantus esset absconditus/ et seuiētes latuit. Si em̄ cognouissent: nunq̄ dominū glie crucifixissent. Fugit: q: moriētis infirmitatē viderūt: sed nō virtutē resurgentis.
tus es. Quos ille fūgiens atq̄
a deuitās habitauit in terra thob.
b Cōgregatiq̄ sūt ad eū viri iopes c ⁊ latrocināntes: ⁊ quasi principē se
c q̄banṫ. In illis dieb⁹ pugnabant d filij āmon ꝯtra isrl̄: q̄b⁹ acriter instantib⁹ p̄rexerunt maiores natu e
a ¶ Aug. Abijciens/ vel reuelatio: q: p̄mo christū abiecerūt: s; eis postea reuelabiṫ.
de gālaad vt tollerēt i auxiliū sui iepthe de t̄ra thob. Dixerūtq̄ ad f eū: Veni et esto p̄nceps nr̄: et pu-
a ¶ q̄ iterp̄taṫ/ fili⁹ ppl̄i mei: vl̄ fili⁹ meroris. Hi sunt q̄ ex ipa gente infideles p̄māserṫ: vl̄ q̄ gehēne deputati sunt/ vel diabolo et angegna cōtra filios āmōn. Quib⁹ il- g
lis eius. ¶ Elegans responsio prophetiam euidentius exprimit.
le rñdit: †Nōne vos estis qui odi h
a ¶ opinione vestra. ¶ dauid
stis me ⁊ eiēcistis de domo patrꝭ mei: ⁊ nūc venitꝭ ad me necessita-
d te cōpulsi? Dixerṫq̄ p̄ncipes ga-
a ¶ Q. tunc venim⁹ ad te vt ꝓseq̄remur: modo venimus vt sequamur.
laad ad iepthe: Ob hanc igitur i cām nunc ad te venim⁹ vt ꝓficiscaris nobiscū: ⁊ pugnes cōtra filios
e āmon: sisq̄ dux oīm q̄ habitāt in galaad. Jepthe q̄q̄ dixit eis: Si k ve venistis ad me vt pugnē ꝓ vobis cōtra filios ammon: tradide-
f ritq̄ eos dñs i manus meas/ ego ero vr̄ p̄nceps? Qui respōderṫ ei: Dñs q̄ hec audit ipe mediator ac l testis est: q nr̄a ꝓmissa faciemus. Abijt itaq̄ iepthe cū p̄ncipibus
a ¶ q: ipe est caput corpis eccl̄ie. b ¶ iudicem .s. nō regē.
galaad: fecitq̄ eū ois ppl̄us p̄ncipē sui Locutusq̄ est iepthe omēs m ꝓmones suos corā dño i maspha.

Nico. de lyra

✱ tatricē: vt dictū fuit Josue .ij. de raab. ⁊ forsitan vtraq̄ significatio isti mulieri cōuenit. a ¶ Habuit aūt gala. vx. de q̄ susce. fi. pa- G
ter iepthe: vxorē aliam et verā. b ¶ Heres in do. pa. no. esse nō poteris: q: de adulte. ma. nat⁹ es. In hebreo habeṫ ⁊ in libris correctis: Quia de adultera matre natus es. c ¶ Cōgregatiq̄ sūt ⁊c̄. In hebreo nō habeṫ hoc: et latrocinātes. Credibile em̄ est q agebant p̄das de adūsarijs filioꝝ isrl̄ tm̄: sic da- †56. dic
uid ⁊ viri ei⁹ faciebāt: vt hr̄ .j. Re. xxvij nasci.
d ¶ In illis dieb⁹. Hic ꝯn̄r iepthe in p̄ncipē terre galaad eligiṫ. vnde subdiṫ: f ¶ Dixerūtq̄ ad eum: Veni et esto princeps noster. dū tm̄ tu sis dux belli nr̄i. g ¶ Quib⁹ ille rñdit. nō statim credēs eis/ ꝓpter ea q̄ passus fuerat ab eis. h ¶ Nōne vos estis q̄ odistꝭ me. l; .n. dictū sit de fratrib⁹ suis tm̄ q eiecerūt eū: tamē h alloquiṫ senes illi⁹ ppl̄i general̄r: q: ad querimoniā ⁊ instinctū fratrū suoꝝ senes q̄ erāt iudices illi⁹ ppl̄i/ eiecerāt eū. Vel forte iter illos q̄ venerūt ad iepthe erāt fr̄es sui: vel coꝝ aliq̄ ad q̄s p̄ncipaliṫ direxit v̄bū suū: ꝓpṫ qđ diligēti⁹ explicāt intētū suū dicētes: i ¶ Ob hāc igiṫ causam ⁊c̄. Qua explicata rñdit iepthe: k ¶ Si v̄e venistis ad me .i. fidel̄r ⁊ absq̄ fallacia. hoc dicit interrogādo. Qui rñderūt ei simpl̄r/ affirmādo etiā iuramēto/ cū dr̄: l ¶ Dñs q̄ hec au. q: nihil eū latet. Ipse me. ac. testꝭ ē. Jurare em̄ est deū testē inuocare. seq̄ṫ: m ¶ Locutusq̄ est iepthe ⁊c̄. maspha. ibi em̄ erant cōgregati galaadite corā dño: q: dñs p̄ns est vbiq̄: licet ibi nō esset tabernaculū: ⁊ ideo ibi replicauit iepthe pacta q̄ erant inter ipsum et ppl̄m: vt negociū esset firmū et solidū.
✱ Et misit

✱ in hoc quod diciṫ: c ¶ Cōgregatiq̄ sunt ad eū viri inopes ⁊ latrocinātes. Hebrei nō habēt/ latrocinantes: sed tm̄/ viri inopes. Ego autē intendo capl̄m istđ exponere mystice ꝓm litterā hebraicā/ quā reputo veriorē. Igitur p iepthe qui diciṫ vir fortissim⁹/ allegorice pōt itelligi dñs nr̄ iesus christ⁹: q̄ tāte fortitudis est q portat oīa verbo v̄tutis sue: vt dr̄ Heb. j. a. Et bñ diciṫ: fili⁹ mulieris hospitatricis .i. v̄gis marie. q̄ ex plenitudine sue pietatis recipit oēs ad eā debite recurrētes in hospitiū sue misericordie. ¶ Bern̄. Maria oībus oīa facta est: sapiētib⁹ ⁊ insipientib⁹ debitricē se fecit: oībus sinū misericordie apuit: vt de ei⁹ plenitudine acciperent vniuersi. Que bene diciṫ altera mr̄ .i. alteri⁹ cōditionis q̄ cetere mr̄es. nā ipa sola mr̄ est ⁊ virgo. Hūc autē iepthe .s. iesum christū reprobauerūt fratres sui .s. iudei. q̄ꝝ erat frater ꝓm carnē ⁊ ipe fugit ab eis in ꝓsecutiōe herodis/ Mat. ij. ⁊ i ꝓsecutione ciuiū suoꝝ q̄ voluerṫ eū p̄cipitare de supcilio mōtꝭ: sup quē fundata erat ciuitas eoꝝ. vt hr̄ Luce. iiij. Et cōgregati sunt ad eū viri inopes .i. apli ⁊ alij discipuli ꝓpṫ ipm oīa relinquētes. e ¶ Perrexerṫ maiores natu de galaad vt tol. in auxiliū sui iepthe. Per istos maiores possunt intelligi iudeoꝝ doctores: quorum aliqui recurrerunt ad eius auxiliū ante passionē suā/ credētes in eū: vt nathanael. Joh. j. et nicodem⁹/ q̄ erat magister i isrl̄/ Joh. iij. et plures alij quoꝝ noīa nō exp̄munṫ in euāgelio. de q̄b⁹ dr̄ Joh. xij. f. De p̄ncipib⁹ aūt multi crediderūt i eū ⁊c̄. Et loquiṫ euāgelista de tēpore āte christi passionē: vt pz intuēti.
✱ Reuertēte

Moraliter H
†Gen. 2[...]

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

A ☞ sicut in titulo cruc⁊ scriptū est. postq̄ eñ iepthe liberauit eos ab inimicis nō eis rex factus ē: vt itelligeremus hęc poti⁹ ad christū q̄ ad ip̄m iepthe ptinere: de q̄ scptura narrationē ↄclu dit ita: Et iudicauit iepthe isrl̄ sex ānis ⁊ mortu⁹ ē ⁊c̄. Judica uit ḡ isrl̄ sic ceteri iudices: nō ibi regnauit vt p̄nceps/ sicut hi qui in regnoꝝ voluminib⁹ ↄtinenẽ.

a ¶ Nōne ea q̄ possedit. Aug⁹. Nōne quecūq̄ hereditauit tibi chamos de⁹ tu⁹ hereditabis ⁊c̄. Qđ q̄dā latini sic interp̄tati sūt. Nōne q̄cūq̄ dedit tibi chamos de⁹ tu⁹ possidebis ⁊c̄. Ubi videẽ iepthe confirmasse deū q̄ vocaẽ chamos/ potuisse aliq̄d hereditat⁊ dare cultorib⁹ suis. Quidā v̄o sic habēt: Nōne q̄cunq̄ possedit chamos de⁹ tu⁹/ hęc possidebis: q̄si aliq̄d tale potuerit possidere. An forte s̄m h̄ dictū ē: q̄ sub angelis cōstitutę sūt gētes iuxta cāticū moysi: Nūq̄d ille angel⁹ sub q̄ erāt filij ammon/ chamos dr̄: Quis h̄ audeat affirmare: cum possit intelligi s̄m eius opinionem dictum: q̄r putabat deum suum possidere hęc: vel in possessionem sibi dedisse.

☞ Et circūiens

Nico.de lyra

a ¶ Et misit nūcios. Hic ↄñr poniẽ supplicatio dep̄cant⁊. Ad cuius itelligētiā ↄsiderādū q̄ filijs isrl̄ petētib⁹ transitū pacificū p t̄rā seon regis amorrei: nō solū ip̄e negauit/ s̄z eis occurrēs eosdē etiā ad p̄liū p̄uocauit. p̄pter qđ dñs ip̄m ⁊ t̄rā suā in man⁹ filioꝝ isrl̄ tradidit: cui⁹ terrę vnā partē seon abstulerat a filijs moab: vt habeẽ Numeri. xxj. Rex aūt iste ammon de quo hic agiẽ regnabat etiā in moab: p̄pter qđ illā terrā quā seon abstulerat de moab tanq̄ suam repetebat/ ⁊ a filijs israel iniuste possessam dicebat: qđ non erat verū: sicut fuit declaratū Num. xxj.

B Igiẽ circa hoc primo poniẽ ipsi⁹ iepthe petitio humilis. sc̄do regis ammon responsio irrationabilis/ ibi: Quibus ille respondit. tertio respōsiōis euacuatio rōnabilis/ ibi: Per quos rursum. Circa primū dicitur: Et misit nuncios ad regem filiorum ammō. Uolebat eñ declarare titulū suū iustū. ⁊ ideo p̄mo misit nuncios de pace tractāda. et in h̄ se humiliauit/ dicens: b ¶ Quid mihi ⁊ tibi est: Quasi diceret: nō habeo voluntatē bellandi tecū: nec tu habes causā ↄ me. c ¶ Ut vastares terram meam. i. meo regimini et defensioni commissam. d ¶ Quib⁹ ille respondit. Hic consequenẽ poniẽ responsio irrationabilis/ cum diciẽ: e ¶ Quia tulit israel terram meam. qđ erat falsum: quia israel non abstulit a filijs moab ⁊ āmon aliquid de terra sua: vt habeẽ Nume. xxj. et Deute. ij. sed solum a seon et og. ⁊ illud fuit eis licitum: vt declaratum fuit Nume. xxj. et iteꝝ hic declarabiẽ p verba iepthe. f ¶ Per q̊s rursum. Hic ↄsequenter poniẽ dictę responsionis euacuatio rationabilis: vbi iepthe ostendit triplici ratione/ q̄ illam terrā filij isrl̄ iuste possidebant. secunda poniẽ ibi: Tradiditq̄ eum. tertia ibi: Nisi forte. Prima ratio accipiẽ ex hoc q̄ filij isrl̄ in nullo impugnauerūt

a ¶ Aug⁹. Mittit nūcios pacis. sicut ap̄ls ī quo christ⁹ loquebatur/ ait: Si fieri pōt qđ ex vobis ē cū omnib⁹ hominib⁹ pacē habētes.

Et misit nūcios ad regē filioꝝ āmon: a

a ¶ Aug⁹. Admonet nos doctrīa christi queadmodū sit ambulādū. i. viuēdū inẽ eos: qui nō s̄m p̄positū vocati sūt scti. Nouit eñ dñs q̄ sūt eius.

q̄ ex p̄sona sua diceret: Quid mihi ⁊ b tibi est: q̄r venisti ↄ me vt vastares ter c rā meā: Quibus ille rn̄dit: Quia tu d e lit isrl̄ terrā meā qñ ascēdit d̄ egypto: a finib⁹ arnō vsq̄ iaboch atq̄ iordanē. Nunc ḡ cū pace redde mihi eam. Per q̊s rursum mādauit iepthe/ ⁊ im f perauit eis vt diceret regi āmō: Hęc dicit iepthe: Nō tulit isrl̄ terrā moab/ nec terrā filioꝝ āmon: sed qñ de egypto cōscenderūt: ambulauit p solitudinem vsq̄ ad mare rubrū/ et venit in cades: misitq̄ nūcios ad regē edom dicēs: Dimitte vt transeā p terrā tuā. Qui noluit acquiescere p̄cibus eius. Misit q̊q̄ ad regē moab: q̄ ⁊ ipse trāsitum p̄bere cōtempsit. Mansit itaq̄ in cades: ⁊ circūiuit ex latere terrā edō/ ⁊ terrā moab. Uenitq̄ ad orientalem plagā terrę moab et castrametatus ē trās arnon: nec voluit itrare termios moab. Arnon q̊ppe confiniū est terrę moab. Misit itaq̄ isrl̄ nūcios ad seon regē amorręorū q̊ habitabat in esebon/ ⁊ dixerūt ei: Dimitte vt trāseam p terrā tuā vsq̄ ad fluuiū. Qui ⁊ ip̄e isrl̄ verba despiciens/ nō dimisit eum transire p terminos suos: sed infinita multitudine cōgregata egressus est ↄ g eū ī iesca: ⁊ fortiter resistebat. Tradi h ditq̄ eū dñs i manus isrl̄ cū omni exercitu suo: ⁊ p̄cussit eū: ⁊ possedit omnē terrā amorręi habitatoris regiōis illius: et vniuersos fines eius/ d̄ arnō vsq̄ iaboch: ⁊ d̄ solitudie vsq̄ ad iordanē. Dñs ergo deus isrl̄ subuertit amorręum pugnante ↄ illū pp̄lo suo isrl̄. Et tu nūc vis possidere terrā ei⁹: a Nōne ea quę possedit chamos deus i k tuus tibi iure debenẽ: Quę autē dñs l m deus noster victor obtinuit: in nostrā cedent possessionez. Nisi forte melior n es balac filio sephor rege moab: aut o docere potes q̄ iurgatus sit ↄ isrl̄ et p pugnauerit ↄ eū qñ habitauit in esebon/ q ⁊ viculis ei⁹: ⁊ in aroer ⁊ vill̄ illi⁹: vel in cūctis ciuitatibus iuxta iorda

pugnauerūt filios āmon et moab. sed seon eos impugnātē occiderūt: ⁊ p cōsequēs quicquid possidebat iure belli acquisierūt. Hanc aūt rationē iepthe tangit diffuse/ repetens p̄cessuz filioꝝ isrl̄ declinādo a terminis āmon ⁊ moab. vt habeẽ Deute. ij. et Nūe. xxj. Et ptz l̄ra vsq̄ ibi: g ¶ Egressus est contra eum in iasa. Ipse eñ seon iuit obuiā filijs isrl̄ etiā extra terrā suam ad eos debellandū. Ex quo patet q̄ habuerūt cōtra eum iustū bellū: ⁊ p ↄsequēs regnū eius iusto bello acq̄situ a filijs isrl̄/ fuit ab eis ⁊ iuste possessum. b ¶ Tradiditq̄ eū dominus ⁊c̄. Hic poniẽ secunda ratio/ q̄ accipiẽ ex auctoritate diuina: quia est dñs cęli et terrę: ⁊ ideo pōt terram ab vno possessam alteri dare p̄ sua volūtate. quod fecit de terra possessa a seon rege tradendo eā filijs isrl̄ possidendā: s̄m q̄ dr̄ Deute. ij. c. Ecce tradidi i manu tua seon regē esebon amorręū: et terrā ei⁹ incipe possidere ⁊c̄. et hanc rationē tāgit iepthe dicens: Tradiditq̄ eū dominus i manu israel cuz ⁊c̄. Et ptz l̄ra vsq̄ ibi: i ¶ Nonne ea quę possedit chamos ⁊c̄. Qđ dupliciter exponiẽ. Uno modo sic: Quę possedit chamos deus tuus: id ē populus moab qui chamos colebat. vt sit sensus: q̄ illa pars terrę moab q̄ actu possedebatur ab eo qñ filij isrl̄ debellauerūt seon: illa de iure erat populi moab: nō autē illa p̄s quā possidebat seon a filijs isrl̄ acq̄sita. Alio modo exponiẽ vt sit cōfirmatio rationis p̄cedentis. Ad cui⁹ itellectum est considerandum: q̄ sicut fideles victorias suas attribuūt deo vero: ita infideles victorias suas suo deo falso. Dicit igitur: Nōne ea quę possedit: id est possidere te fecit. k ¶ Chamos deus tuus. s̄m opinionē tuam. l ¶ Tibi iure debenẽ: Id est reputas iuste acquisita p victoriā. m ¶ Quę autem dominus deus noster victor obtinu. ⁊c̄. quasi dice. multo fortius illud qđ obtinuimus deo vero nobis victoriam prestante iuste est nobis acquisitū et possessum. n ¶ Nisi forte melior es. Hic poniẽ tertia ratio: quę hic accipiẽ ex p̄scriptione: quia populus isrl̄ fuerat in tam longeua et pacifica possessione huius terrę/ q̄ null⁹ de cętero deberet reclamare: et maxime quia iustus titulus precesserat: vt patet ex p̄dictis. et hoc est quod diciẽ: Nisi forte melior es balac filio sephor rege moab. qui erat rex moab illo tp̄e quo debellat⁹ fuit seon: vt habeẽ Nume. xx[illegible]. qui l̄z vocauerit balaā ad maledicendū filijs isrl̄: non tamen repetebat terram moab quaz filij isrl̄ abstulerant a seon: sed timebat ne p̄deret aliam partem: et terram madian de qua erat natus: vt dictum fuit ibidē: nec aliq̄s alius rex post eum repetiuit hanc terraz: Ideo subditur: o ¶ Aut docere potes q̄ iurgatus sit: scilꝫ quicūq̄ rex moab post balac. p ¶ Cōtra israel: ⁊ pugnauerit contra eum. Ad recup̄andū hanc terram. q ¶ Quando habitauit in esebon et viculis ⁊c̄. i. toto tp̄e q̄ israel habitauit in ista terra. et q̄ntū fuerit illud tempus subdit dicens: D

☞ Per trecē

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

E I a ¶ Et circuiēs galaad. Aug⁹. Galaad interp̄tat̄ abiiciēs: manasse necessitas trāseūdi. Sunt ꝗ a pficiētib⁹ abiiciētes.i. cōtēnētes. Trāseūda etiā necessitas: ne forte cū trāsierit ꝙ pficit ɔtēnētes/cedat terrētib⁹. Transeūda etiā specula galaad: ꝗ galaad etiā reuelatio interp̄tat̄. Est aūt specula altitudo ad ꝓspiciendū: vl' despiciendū.i. desuper aspiciēdū. Specula ꝗ galaad videt̄ significare sup̄biā reuelatiōis. vñ: Et ne magnitudo reuelationū extol. me ₡c. ꝗ ꝛ ipa trāseūda est.i. in ea manēdū nō est ꝓpt̄ cadendi p̄iculū. His transitis facile sup̄ant̄ inimici: qȝ significat dicēdo: et a specula galaad trāseūdi ꝛ trāsiens ad filios āmon. b ¶ Si tradideris fi. āmon. Aug. Quēlibet cogitauerit iepthe/nō videt̄ filiam cogitasse. nō enim diceret: heu me filia mi: impedisti me ₡c. Judicat eñ se ipeditū: ne illud qȝ cogitauerat ipleret. Quē aūt potuit cogitare ꝗ filios nō hēbat? An cōiugē cogitauit: ꝛ vt hoc fieret de⁹ noluit: et vt h̄ nō relinqret ipunitū: ne ꝗs postea id auderet: ꝛ vt magna ꝓuidentia ex hoc qȝ accidit magnū sacramentū eccl'ie figuraret̄? Ex vtroqȝ ꝗ ꝓphia adaptata est: qȝ.s. vouēs cogitauit: et qȝ nolēti cōtigit. Si eñ cōiugē cogitauit: cōiunx christi eccl'ia est. Sed qȝ huius iepthe cōiunx ꝟgo esse nō potuit: in eo ꝙ filia poti⁹ occurrit: et inulta nō remāsit voti temeritas: ꝛ ꝟginitas eccl'ie figurata est. Cui dicitur: Filia/fides tua te saluam fecit: vade in pace.

2.Cor.12.b.

Luc.7.g

c ¶ Quicūqȝ pri. fuerit egres. ₡c. Aug. De iepthe filia solet esse magna questio: Quibusdā ꝗd sibi velit h̄ nosse cupiētib⁹ ꝛ pie ꝗrentib⁹. Quibusdā ꝗ scripturis impita impietate adūsantur hec criminātibus/ꝙ legis ꝓphetarūqȝ de⁹ etiā humanis sacrificijs delectet̄. Sed nec illa sacrificia eū delectauerūt vbi pecorū holocausta offerebātur. Sed qȝ significatiua fuerūt et ꝗdā vmbre futurorū/ res hiſ sacrificijs significatas nobis cōmendare voluit. Fuit aūt ꝛ hec cā vtilis cur illa mutarentur: nec mō iuberent̄/sȝ ꝓhiberent̄ offerri: ne vere ꝟm carnalē affectū talib⁹ deum delectari putarem⁹. ¶ Sed vtrū hūanis sacrificijs etiam significari futura oportuerit/merito ꝗrit̄: non ꝙ mortes

F

ꝗ hoim

nē ꝑ trecētos annos. Quare tāto a tp̄e nihil sup̄ hac repetitione tentastis? Igit̄ nō ego pecco in te: sȝ b tu cōtra me male agis: indicēs mihi bella nō iusta Judicet domin⁹ arbiter hui⁹ diei īter israel ꝛ filios āmon. Noluitqȝ acquiescere rex filiorū āmon verbis iepthe que ꝑ nūcios mādauerat. Factus est er c go super iepthe spiritus dñi: et circumiens galaad et manasse/ma-

a ¶ In hoc significat̄/ qȝ spūs dñi impertit̄ mēbris christi. ¶ signant̄ mēbra christi ꝓficiētia ad victoriā de hostib⁹ reportanda.

phat ꝗȝ galaad: ꝛ inde trāsiēs ad filios ammon votū vouit dño di- d cens: Si tradideris filios āmon c in manus meas: ꝗcūqȝ prim⁹ fuerit egressus de foribus dom⁹ mee mihiqȝ occurrerit reuertenti cum pace a filijs āmon: eum holocaustum offerā domino. Transiuitqȝ iepthe ad filios āmon vt pugnaret contra eos: ꝗs tradidit dñs in man⁹ ei⁹: ꝑcussitqȝ ab aroer vsqȝ dū venias in mēnith viginti ciuitates: et vsqȝ ad abel ꝗ est vineis consita/plaga magna nimis: hūiliatiqȝ sunt filij āmon a filijs isrl'. Reuertenti autem iepthe in mas- e pha domū suam/occurrit ei vni- f genita filia sua cum tympanis et g choris. Nō enim habebat alios liberos. Qua visa / scidit vestimēta sua/et ait: Heu me filia mi: b

ficiunt.xxxiiii.anni. Probatio assumpti: qȝ ab exitu de egypto vsqȝ ad igressum terre ꝓmissiōis fluxerūt.xl.anni: vt ptȝ i pluribus loc' sacre scp̄ture. seon aūt fuit debellat⁹ ꝗsi ꝑ vnū annū añ ingressum terre ꝓmissiōis viuēte adhuc moyse: et sic añ acꝗsitionē p̄dicte terre fluxerūt anni.xxxix. Itē a p̄ncipio p̄ncipatus iepthe vsqȝ ad tertium annū regni salomonis inclusiue fluxerūt cētum et lxxiiii.āni: quia iepthe iudicauit isrl' sex ānis: et post eū abesan septē: et postea ahialon decem: et post ip̄m abdō octo: vt habet̄ Judic.xii. de his trib⁹. Post ipsum sanson.xx. Judic.xvj. et p⁹ ip̄m heli.xl. vt habet̄.j. Regū.iiij. postea samuel: cui⁹ āni cōprehēdunt̄ cū ānis saulis: ꝛ fuerūt insimul iuncti.xl. vt habet̄ Act.xiij. Postea dauid regnauit ānis xl. vt habet̄.ij. Reg.v. Post eum salomon tribus ānis āte fundationē tēpli: vt habet̄.iij. Reg.vj. et isti āni sil' iuncti cū p̄cedētib⁹ faciūt ānos.ccxiij. quibus si iūgant̄.cclxvij. āni p̄dicti/faciūt cccc.lxxx. annos. ꝛ sic ptȝ qȝ.s. dictū ē. Anni autē.cclxvij. p̄dicti.s. a tp̄e debellatiōis seon vsqȝ ad principiū ducatus iepthe sic accipiunt̄ ꝑ partes: vnus annus āte igressum terre ꝓmissiōis de ducatu moysi: vt ptȝ ꝑ p̄dicta ꝗdraginta ꝗbus p̄fuerunt iosue ꝛ othoniel: vt habet̄ Judicū.iij. Tēp⁹ eñ iosue in sacra scp̄tura nō determiat̄: ꝛ iō sb̄ tp̄e othoniel qui ei successit/cōprehendit̄. octoginta ꝗb⁹ p̄fuit aioth post othoniel: vt h̄r Judic.iij. ca. quadraginta anni delbore: vt h̄r Judic.v. capi. quadraginta gedeonis: Judi.viij. Tres abimelech Judic.ix. vigintitres ipi⁹ thola: Judic.x. ca. vigintiduo ipsius iair: Judic.x. ca. decē ꝛ octo anni ꝗbus filij isrl' fuerūt sine iudice seruientes philistijm et filijs āmon āte ꝓmotionē iepthe: vt habet̄ Judic.x. Et isti āni simul iuncti faciunt cclxvij. et sic ptȝ ꝓpositū. c ¶ Fact⁹ est ꝗ sup̄ iepthe. Hic ɔñr describit̄ ꝓstratio rebellāt'.s. reg' āmon: qui noluit acꝗescē ꝟbis rōnabilib⁹ ipi⁹ iepthe cui⁹ mod⁹ describit̄/cū dr̄: Fact⁹ est ꝗ sup̄ iep. spūs dñi.i. volūtas ꝛ audacia pugnādi ꝓ ꝑplo in cōfidētia diuini adiutorij. d ¶ Votū vo. do. di. Licet aūt illȝ votū ꝓcesserit ex deuotiōe: tñ factū fuit indiscrete: qȝ de domo sua p̄mo poꝛat egredi obuiā ei canis: ꝗ ñ ē aial imolaticiū: imo nec i oblatiōe poterat recipi ei⁹ p̄ciū. Cetera patēt vsqȝ ibi ✱ Decepisti

G

H

Moralr

Nico.de lyra

✱ a ¶ Per trecētos annos. deficiunt tñ aliꝗ: vt videbit̄. b ¶ Igit̄ nō ego pec. in te. Hic ex p̄dictis rōnibus iepthe cōcludit/ꝙ habeat iustā cām defensiōis: ꝛ rex āmon iniustam inuasiōis. Anteqȝ vltra ꝓcedat̄/videndū est quid de trecētis ānis p̄dictis deficiat? Ad cui⁹ intellectū considerādū: ꝙ sicut i sciētijs humanitus inuētis minus nota vel dubia ꝑ ea que sūt certa declarātur: sic in sacra scriptura ꝗ est ꝑ diuinā reuelatione tradita/passus dubius vel obscur⁹ ꝑ aliū passum qui cert⁹ ē ꝛ determinat⁹ debet declarari. Isti autē trecenti āni nō determinant̄ h̄ per scripturā/nisi relatiue tñ.s. inꝗȝtū refert dictū iepthe arguētis p̄scriptionē: in qua allegatiōe solent homies allegare ꝗntū possunt plus de tp̄e apparēter: ꝛ aliqñ excedūt: nec tamē scriptura vel actor scp̄ture hoc referēs dicit falsum: qȝ refert veraciter id quod dictū est/lȝ dicēs excesserit vl' defecerit. Sic est in ꝓposito de iepthe: cui⁹ verba nō sunt autētica/ inꝗȝtū sunt ipius. Sacra aūt scp̄tura.iij. Reg.vj. determinat tp̄s qȝ fluxit ab exitu filiorū isrl' de egypto vsqȝ ad fundationē tēpli ꝑ salomonē in principio quarti anni regni sui.s.cccclxxx. ānos. Si aūt octoginta āni ab isto numero ꝗ in scp̄tura cert⁹ reputat̄ remoueant̄: tēpus qȝ p̄cessit ab exitu de egypto vsqȝ ad debellationē seon qñ terra p̄dicta fuit acquisita/vt dictum est: ꝛ tp̄s qȝ fluxit a p̄ncipio p̄ncipat⁹ iepthe qñ ista allegauit vsqȝ ad quartū annū regni salomonis exclusiue: i cui⁹ p̄ncipio tēplū fundauit: remanēt tñ.cclxvij. āni: et sic a.ccc. predict' deficiunt

✱ e ¶ Reuertēti aūt iep. ₡c. Per reuersionē iepthe post triūphū de adūsarijs significat̄ reuersio christi ꝑ suā resurrectionē ab inferis demonib⁹ sup̄atis. f ¶ Occurrit ei vni. fi. ₡c. ꝑ quā significat̄ eccl'ia vnigeniti christi filia. g ¶ Cū tym. ꝛ cho.i. laudibus diuinis de victoria christi quā iepthe imolauit dño: nō ꝑ occisionē corꝑis ꝟm hebreos/sȝ ꝑ obseruātiā ꝟginitat'. sicut pleni⁹ dixi sup̄ locū istū in expositiōe lr̄ali. Eccl'ia ꝟo ꝟgo est ꝑ itegritatē fidei: ꝛ est imolata dño spūalit̄ ꝑ hoc/ꝙ est diuinis laudib⁹ dedicata. vñ dr̄ Ps.xlix.c. Immola deo sacrificiū laudis. Et iterū Ps.l. Sacrificiū deo spūs cōtribu. Sunt etiā in eccl'ia multe ꝑsone imolate dño ꝑ obseruātiā ꝟginitat': sic filia iepthe. ꝛ etiā multe ꝑ ɔfessionē in religione. ꝗ est ꝗdā mors ciuil': ꝓpt̄ qȝ religiosi dicunt̄ mūdo mortui. ꝛ ꝓ talib⁹ subdit̄: b ¶ Filia mi decepisti me: et ipsa decepta es. Qȝ nō pōt intelligi ꝟm veritatē de christo: ꝗ decipi nō pōt: cū ipa sit veritas: Joh.xiiij.a. Ego sum via/ꝟitas ꝛ vita. Sȝ tñ ꝟm estimationē ifideliū: potissime iudeorū ꝗ credūt christū fuisse ꝓphetā falsū: ꝛ sic decepisse eccl'iā sibi aggregatā: ꝛ etiā ip̄m deceptū fuisse/aggregādo sibi ꝓplm ex appetitu vane gl'ie. Sil'r ꝗȝtū ad ꝑsonas religiosas ꝟm estimatiōē falsā hoim mūdanorū est ibi deceptio ex vtraqȝ pte. nā religiosos estimāt deceptos eligēdo sibi talē vitā ꝓpt̄ christū. et sil'r christū ab eis decipi/spēal'r a mēdicātib⁹ r'ligiosis ꝗs reputāt ✱ hypocritas

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

A ¶ hoim qñq̃ morituroꝝ in hac causa horrescere deberem⁹: sed illi q̄ hec de se fieri gratāter acciperent/ in eternā remuneratione cōmēdarent deo. Sz si h̄ verū eēt: h̄ sacrificiū deo nō displiceret. Scriptura ṽo testat̄ q᷑ displicet. Cū em̄ oia p̄mogenita sua esse voluerit ⁊ p̄cepit: redimi tñ a se voluit p̄mogenita hominū: ne īmolādos deo p̄mogenitos suos crederēt. vñ: Non ita facies dño deo tuo. abomiata em̄ q̄ dñs odit fecerūt dijs suis/ qñ filios ⁊ filias cōbusserūt igni dijs suis. Nō solū ḡ non diligit de⁹/ sz etiā odit talia sacrificia in q̄bus hoies īmolant̄. Illa ṽo diligit ⁊ coronat/ cū iust⁹ vsq̄ ad mortē ꝓ ṽitate decertat: vel ab inimicis q̄s ꝓ iusticia offendit/ occidit̄: retribuēs eis bona ꝓ malis. i. ꝓ odio dilectionē. Talē dicit̄ sanguinē iustū/ a sanguine abel iusti vsq̄ ad sanguinē zacharie. Precipue aūt ꝙ sanguinē ip̄e fudit ꝓ nobis: ⁊ sacrificium seip̄m deo obtulit: sic vtiq̄ obtulit: vt ab inimicis ꝓ iusticia occideret̄. Hūc imitati martyres vsq̄ ad mortē ꝓ veritate certauerūt. de q̄b⁹ d᷑: Tāq̄ auꝝ in for. ꝓbauit illos: ⁊ q̄si holo. hostiā acce. illos. Vñ aplus: Ego em̄ iā immolor. sz nō sicut iepthe filiā īmolauit dño: sz sicut p̄ceptū erat pecora offerri: ⁊ ꝓhibitum hoies īmolari. Magis hoc illi sil'e videt̄ qđ fecit abraā: qđ dñs specialr̄ fieri p̄cepit: nō generalit̄ vt talia sibi sacrificia fierent aliqñ mādauit: īmo fieri oīno ꝓhibuit. Distat ḡ qđ iepthe fecit a facto abrae: q᷑ ille iussus obtulit filiū: iste fecit qđ lege vetat̄: ⁊ nullo speciali ip̄o iubet̄. In ip̄o etiā abrae filio q᷑ talib⁹ sacrificijs nō delectaret̄ dñs/ ondit: cū patrē cui⁹ fidē iubēdo ꝓbauit/ a filij interfectiōe ꝓhibuit: ⁊ arietē quo sacrificiū licite ſm cōgruā t̄pis consuetudinē cōpleret̄/ apposuit. ¶ Si aūt hoc queq̄ mouet: quō pie crediderit abraā deum talib⁹ sacrificijs delectari si illicite offerunt̄: ⁊ iō putat recte credidisse etiā iepthe/ ꝙ tale sacrificiū posset esse deo acceptū. p̄mo consideret aliud eē vltro vouere: aliud iubēti obtēꝑare. Nō em̄ si aliq̄d i domo p̄ter morē a dño īstitutū ſuo iubet̄ et id laudabili obedientia facit: ideo nō est plectēdū si hoc facere spōte p̄sumpserit. Deinde habebat abraā qđ crederet: vt p̄ter diuinū impiū nō parceret filio: vt credēs tales victimas deū libēter acciꝑe: sz ꝓp̄tea iussisse/ vt resuscitaret occisum: et hinc aliq̄d tāq̄ de⁹ sapiēs demōstraret. vñ fides eius in ep̄la ad hebreos laudat̄: q᷑ hoc de deo ꝙ posset filiū suū suscitare credidit. Iste ṽo deo nō iubente neq̄ poscēte/ ⁊ cōtra legitimū dei p̄ceptū vltro sacrificiū vouit humanū. Ait em̄: Quicūq̄ exierit de ianuis domus mee obuiā mihi ⁊c̄. Nō his ṽbis pec⁹ aliqđ vouit quod ſm legē posset offerri. Neq̄ cōsuetudinis fuit: vt redeūtibus cū victoria ducib⁹ pecora occurrerēt. Canes aūt solent dñis occurrere. de q̄b⁹ ille cū nō voueret: cogitare nō potuit: ne in iniuriā dei nō solū illicitū/ sz etiā cōtēptibile ⁊ ſm legē īmūdū vouisse videret̄. Nec ait: quodcūq̄ exierit: sed/ q̄cūq̄ exierit: vbi hoiem tm̄ cogitauit. Non tñ fortasse vnicā filiā: q̄uis illā in tāta pr̄is gl'ia q̄s posset anteire nisi forte vxor? Nā ꝙ nō dixit/ q̄cūq̄: sz/ q̄cūq̄ exierit de ianuis domus mee: scriptura solet masculinū genus ꝓ q̄libet sexu ponere. sicut de abraā dictum est: Surgēs a mortuo: cū ei⁹ vxor mortua fuissz. Quia ḡ de h̄ voto ⁊ facto nihil videt̄ scriptura iudicasse: sicut de abraā qñ filiū suū iussus obtulit: sz tm̄ scriptū reliq̄sse legentib⁹ iudicādū. sicut de facto iude qñ intrauit ad nurū suaz/ nesciens q̄dē: sed q̄tū in ip̄o fuit fornicat⁹ est: q᷑ meretricē putauit. neq̄ approbauit hoc scriptura: neq̄ reprobauit/ sed iusticia ⁊ lege dei cōsulta p̄sandū dimisit. Sic de facto iepthe i neutrā p̄tē sniam ꝓtulit: vt noster intellect⁹ in iudicādo exerceret̄. Possem⁹ iā dicere deo displicuisse tale votū: ⁊ ad illā p̄ductā esse vidictā: vt pr̄i potissimū filia vnica occurreret. Qđ si sperasset et voluisset: nō ea visa statim scidisset vestimēta sua: ⁊ dixisset: Heu me filia mea impedisti ⁊c̄. Deinde. lx. dieꝝ tā lōga dilatiōe data filie sue dñs eū ab vnice charissime nece eū nō ꝓhibuerit. sic abraā: donec p̄ficiēdo qđ vouerat/ seip̄m orbaret: deū autē nō hoīs īmolatiōe placaret. ⁊ iō hāc p̄nā pr̄i fuisse retributā: ne impunitū tal' voti relinq̄ret̄ exēplū: vt aut ne magnū aliq̄d se vouere deo putarēt hoīes/ cū victimas humanas vouerēt: ⁊ qđ ē horribili⁹/ filioꝝ: aut nō vera: sz poti⁹ simulata eadē vota essent cū velut exēplo abrae sperarēt qui nouissent deū ꝓhibiturū talia vota compleri. Possemus inq̄ hoc dicere: nisi duo scripturaꝝ testionia nos retardarēt: vt hāc rē gestam ⁊ in libris tāte auctoritat' memorie cōmēdatā diligēter p̄scrutemur: ne temere iudicem⁹. Vnū ꝙ inter tales iepthe mēorat̄ vt eū culpare vereamur/ cū d᷑: Deficit em̄ me tēp⁹ enarrādi de gedeō barach/ sanson/ ⁊ iepthe ⁊c̄. Alteꝝ qđ p̄misit scriptura/ dicēs Et factus est suꝑ iepthe spūs domini ⁊c̄. Et addidit: Et vouit iepthe votū dño ⁊c̄. vt oia q̄ post facta sunt tāq̄ oꝑa spūs dñi q̄ suꝑ eū fact⁹ est/ intelligēda videant̄. ¶ Aug⁹. Sz inter laudabiles viros nō solū esse iepthe/ sz etiā gedeon: de q̄ scriptura sil'r dicit: Spūs dñi cōfortauit gedeō ⁊c̄. ꝙ ephot oꝑatus est nō solū nō approbam⁹/ sed aꝑte iudicāte scriptura reprobamus. Nec tñ vlla iniuria fit spūi dñi qui eū ꝯfortauit. Cōmemorat̄ tñ īter eos q̄ ꝑ fidē vicerunt regna/ oꝑantes iusticiā: q᷑ scriptura sctā quoꝝ fidē ⁊ iusticiā veraciter laudat/ nō impedit̄ eoꝝ notare pctā. Nā ⁊ in eo ꝙ gedeon signū petēs sic ille locut⁹ est/ tētauit in vellere: nescio vtꝝ nō fuerit trāsgressus hoc p̄ceptū: Nō tētabis dñm deū tuū. Sed tñ etiā in ei⁹ tentatiōe dñs qđ p̄nūciare volebat/ ostēdit: nō tñ frustra inter fideles ⁊ operātes iusticiā: ꝓp̄t bonā fidelēq̄ vitā/ in q̄ eū credēdū est esse defunctū tale meruit testimoniū. ¶ Vtrū autē q᷑ postq̄ dictū ē: Fact⁹ ē suꝑ iepthe spūs dñi: secuta sūt ea/ vt votū illud voueret ⁊ hostes vinceret: ⁊ votū redderet spiritui dñi/ oia deputāda sint: vt sic habeat̄ h̄ sacrificiū tāq̄ dñs sicut abrae iusserit: non facile dixerim: cū gedeon postq̄ fecit ephot nulla est mēorata ꝓsꝑitas. Postea ṽo q̄ iepthe votū vouit: secuta est victoria ꝓp̄t quā vouerat: q̄ adepta votū soluit. Rursus em̄ ꝯsiderādū est: q᷑ gedeon etsi nō postea q̄ fecit ephot/ postea tñ q̄ tētauit dñm (qđ vtiq̄ pctm̄ est/ magna strage hostib⁹ suꝑatis) populo salutē acq̄siuit. Sic em̄ scriptū est: Et dixit gedeon ad dñm: Nō irascat̄ indignatio tua i me: ⁊ loq̄r adhuc semel in vellere. Irā em̄ dei metuebat: q᷑ se tentādo peccare sciebat: qđ de⁹ in lege sua manifeste ꝓhibet. Hoc tñ pctm̄ ⁊ mirabilis signi euidentia/ ⁊ victorie ꝓsꝑitas secuta est. Jam em̄ de⁹ statuerat afflicto ppl'o subuenire: ⁊ huius ducis quē ad hoc op⁹ assumpserat/ vtebat̄ aīo: nō solum fideli ⁊ pio/ sz etiā deficiēte ⁊ delinquēte: ⁊ ad p̄nūciāda q̄ volebat/ ⁊ cōplenda q̄ dixerat. ¶ Nō em̄ ꝑ istos tm̄ qui ⁊ si peccauerint inter iustos narrant̄: sed etiā ꝑ saulē oīno reprobatū multa de⁹ ppl'o suo p̄stitit: in quē insilijt etiā spūs dñi et ꝓphetauit. nō em̄ iuste agere sciebat. s. vt in dauid viꝝ sctm̄ sequiret. Agit spūs dñi ꝑ bonos ⁊ malos/ ꝑ sciētes ⁊ nesciētes: qđ agēdū nouit ⁊ statuit: qui etiā ꝑ caipham nesciētē q̄d dixerat ꝓphetauit: ꝙ oporteret christū mori ꝓ gēte. Quis em̄ egit nisi spūs dñi: curās p̄nūciare vētura: vt gedeon tētare volēti dñm ⁊ nō credēti ꝙ ei iā dñs locut⁹ fuerat: hoc potissimū de vellere pri⁹ cōpluto/ postea sicco: ⁊ de area pri⁹ sicca/ postea irrigata veniret in mētē: vt ꝙ deficit a fide/ delicto ei⁹ deputet̄? Cur ṽo tali aīo eius vsus est de⁹: eius misericordie ⁊ mirabili ꝓuidētie relinquēdū est. ¶ Si q̄s autē dicit oia sciente fecisse: et didicisse gedeon ex reuelatione ꝓphetica: vt per eū signa talia mōstrarent̄: nec defecisse a fide: ⁊ qđ ei iam ꝓmiserat dñs credidisse: sed actiōe ꝓphetica in vellere voluisse tentare: ⁊ iō tētationē fuisse inculpabilē: sicut dolū iacob: ⁊ istud qđ dño ait: Nō irascat̄ indignatio tua in me: nō dixisse ꝙ irā nō timeret: sed ꝙ eū nō irasci cōsideret: cū ea faceret q̄ spū dictāte faciēda sentiret. dicat vt vid᷑: dūmō qđ de facto ephot scriptura culpauit q̄dlibet significet/ nō audeat excusare a peccato. ¶ Nā ⁊ illud ꝙ trecenti viri ad signū crucis ip̄o nūero ꝑtinētes hydrias fictiles accēꝑerūt: eisq̄ ardētes faculas incluserūt: q̄b⁹ fractis repēte lumina hostiū m'titudinē terruerūt: tāq̄ ex arbitrio suo videt̄ fecisse gedeon. Nō em̄ scriptura dicit dñm monuisse vt faceret: ⁊ tñ tā grande signū q̄s faciēdū putet/ nisi dñs inspirauit: q̄ p̄figurauit sanctos euāgelici luminis thesauꝝ in vasis fictilib⁹ habituros. vñ: Habem⁹ thesauꝝ istū in vasis fictilib⁹. q̄bus in passiōe sua fractis maior eoꝝ gl'ie fulgor emicuit: que inimicos iopinata christi claritate suꝑauit. ¶ Vel ꝑ sciētes ergo/ vl' ꝑ nesciētes significationē futuroꝝ spūs dñi ꝓpheticis tēporibus oꝑat⁹ est: nec iō pctā eoꝝ nō fuerūt pctā. quia de⁹ q̄ ⁊ malis bene vtitur vsus est eis ad significanda q̄ voluit. Si ergo pctm̄ nō fuit cuiuslibet necis humane: vel etiā parricidale sacrificiū vl' vouere vel reddere: quia magnū aliquid ⁊ spirituale significauit: frustra de⁹ talia ꝓhibuit: ⁊ se odisse dicit: quia et illa q̄ fieri iussit ad significationē spūaliū rerū referunt̄. sz humana deo sacrificia nō placuerūt: qñ nō ꝓ iusticia quisq̄ recte viuit vl' peccare nō vult/ interimit̄: sed hō ab hoīe tanq̄ electa hostia more pecoris imolat̄. ¶ Si autē dicet aliq̄s: quia pecoꝝ victime iam vsitate ad significationē l3 relate min⁹ faciebat intentos ad sacramentū magnū christi ⁊ ecclesie requirēdū: ꝓp̄tea de⁹ re insigni ⁊ inopinata volens animos hominum excitare: eo magis ꝙ sibi talia sacrificia offerri vetuerat: curauit sibi aliquid offerēdū/ in quo ip̄a admiratio magnā gigneret questionem: ⁊ questio exigeret studiū ad perscrutādū mysterium: pie ṽo scrutans mens hoīs altitudinē ꝓphetie velut hamo piscē christū de ꝓfundo scripturarū leuaret. Huic ratiōi nō obsistimus. Sed alia questio est de animo vouentis: alia de ꝓuidentia dei

Exo. 13. a
Nume. 8. c
4. Reg. 17. f.
Matth. 23. d
Sap. 3. b.
2. Timo. 4. b
Geñ. 22. a.
Heb. 11. b.
B
Geñ. 22. b.
Ibi. 38. d
Heb. 11. f.
S. eo. c.
C
Judic. 6. g.
Heb. 11. f.
Deut. 6. c
Judic. 6. g.
1. Reg. 19. d
Joh. 11. f.
D
Geñ. 30. f
Judic. 6. g.
S. 7. f
2. Cor. 4. b

E F dentia dei/qualicūq3 animo optime vtentis. ¶ Jdeo si spūs dñi qui factus est sup iepthe vt hoc voueret/p̄cepit:qđ scp̄tura nō aperuit:cuius nō licet iussa cōtēnere:nō modo insipientia culpāda nō est/sed obediētia laudāda. ¶ Hoc em̄ modo etiā si se hō ip̄e pimat:qđ humana volūtate ⁊ consilio nefas est facere:intelligēdū est obediēter fieri/non scelesté. ¶ Si aūt iepthe humanū secut⁹ errorē humanū sacrificiū vouendū putauit:eius quidē pctm̄ de vnica filia iure punitū est:Qđ ipse videt̄ ostendere scissis vestib⁹ dicens:Heu me filia mi impedisti me ⁊c̄. Hic tñ error habet aliquā laudē fidei:qꝛ deum timuit vt qđ voueret redderet:nec diuini i se iudicij sniam declinauit. siue sperās dñm ꝓhi-

Gen.22.b biturū sicut fecit abraę:siue eius voluntatē etiā nō ꝓhibētis intellectam facere poti⁹ q̄3 contēnere statuēs. ¶ Quis h̄ merito querit̄:vtrū veri⁹ intelligit̄ hoc deū nolle fieri:⁊ in eo poti⁹ deo si nō fieret/obediret̄:qm̄ hoc se nolle et i abraę filio ⁊ in legitima ꝓhibitiōe monstrauerat. Sed tñ si ꝓpterea iepthe non faceret:sibi poti⁹ in vnica pepcisse q̄3 dei voluntatē secutus videret̄. Magis ḡ itellexit in eo ꝙ sibi filia occurrit vltorem deū:⁊ iustę pęnę se fideliter s̄bdit:timēs seuiorē de tergiuersatiōe vindictā. Credebat em̄ bonę ⁊ v̄ginis filię animā bene recipi:qꝛ nō seipam vouerat imolandā:s3 voto ⁊ volūtati nō restiterat pr̄is: et secuta fuerat iudiciu3 dei. ¶ Mors em̄ sicut nec sibi a quoq3 sponte:nec cui q3 sponte inferēda est:ita deo iubēte recusanda nō est:cui⁹ cōstitutiōe quocūq3 tpe subeūda est. Nec quisq3 qui eā ppeti detrectat vt oīno euitet̄:sed tm̄ vt differat̄/laborat.

Mystice ¶ Jsido. Jepthe christū significat:q̄ a facie fratꝝ suoꝝ.i.iudęorū

F abscēdēs/in gentib⁹ principatū accępit: quia oīa humanę salutis sacramenta q̄si iuratus expleuit:⁊ carnē ꝓpriā quasi filiam ꝓ salute israelis obtulit. Jurauit

Ps.131.a. autē patri ⁊ vouit:s̄m illud:Sicut iurauit dño/votū vouit deo iacob.quod.s. sacramētū religionis in carnis sue passione ꝓ salute humani generis expleret. Hec ḡ ita p̄ christū acta sunt vt videantur ꝓ religione iuramenti esse cōpleta.

a ¶ Et plāgam virginitatē. Aug⁹. Uirgo casta.i.ecclesia/holocaustum fiet in resurrectiōe:quā-

1.Cor.15.g do in ea vniuersa fiet quod scriptu3 est: Absorpta est mors in victoria. Tunc verus iepthe tradet regnum.i.ecclesiam deo ⁊ patri/completa.s.sexta ętate sęculi. Jdeo sexaginta dierum dilatio postulata est. Ex om̄ibus em̄ ętatibus ecclesia congregat̄:ab adā.s. vsq3 ad diluuiū:a diluuio.i.a noę vsq3 ad abraā: inde vsq3 ad dauid:deinde vsq3 ad trāsmigrationē babylonis: a transmigratiōe babylonis vsq3 ad christū:inde vsq3 ad finē sęculi. Per has sex ętates quasi p̄ sexaginta dies flet sctā v̄go virginalia sua: qꝛ l3 virginalia/tñ fuerāt peccata deflenda. vn

Mat.6.b. de toto orbe clamat:Dimitte nob̄ debita nostra ⁊c̄. Hos.lx. dies menses duos maluit appellare ꝓpter duos hoīes:vnū per quē mors:alterū per quē resurrectio mortuorū:ꝓpt̄ quos etiam duo testamenta dicunt̄. b ¶ Exinde mos increuit. Aug⁹. Qđ v̄o factū est ex pręcepto i israel:ex dieb⁹ in dies cōueniebāt lamētari filiā iepthe/quattuor dies in anno:non puto significare aliq̄d post impletū holocaustū/quod erit in vita ęterna:sed p̄terita tpa eccl'ię:in q̄b⁹ erant beati lugētes. Quatriduo figurata est ei⁹ vniuersitas:ꝓpter quattuor partes orbis p̄ quas longe lateq3 diffusa est. Ad historię autē ꝓprietatem nō arbitror hoc decreuisse israelitas:nisi qꝛ intelligebant in ea re iudiciū dei magis ad percutiendū patrē fuisse ostensū: ne quis deinceps voueret tale sacrificiū. Quare em̄ lamentatio decreta est/si votū illud lęticię est?

decępisti me:et ipsa decępta es. a Aperui em̄ os meū ad dominū: b et aliud facere nō potero. c Cui illa rn̄dit:Pater mi si aperuisti os tuū ad dñm:fac mihi quodcūq3 pollicitus es: concessa tibi vltione atq3 victoria de hostib⁹ tuis. Dixitq3 ad patrem:Hoc solum mihi pręsta qđ deprecor. Dimitte me vt duob⁹ mēsibus circūeā a montes:⁊ plangā v̄ginitatē meā d cū sodalib⁹ meis. Cui ille rn̄dit: Uade:et dimisit eā duob⁹ mensibus. Cūq3 abiss3 cū socijs ac sodalib⁹ suis/flebat v̄ginitatē suā

a ¶ Aug⁹.lx.dieb⁹.i.sex etatib⁹ q̄b⁹ virgo eccl'ia cōgregat̄ et pctā lamentat̄/quotidie dicēs:Dimitte nobis debita nostra.

in montib⁹. Explētisq3 duobus

a ¶ in resurrectiōe generali. b ¶ christū cui⁹ filia est eccl'ia.

mēsib⁹ reuersa est ad pātrē suu3: e

a ¶ tradēs.s.regnū deo pr̄i. b ¶ despōdi em̄ vos vni viro virginē cas.exhi.christo.

et fēcit ei sicut vouerat. Quę ignorabat virū. Exinde mos icreuit in israel/et consuetudo seruata est:vt post anni circulū conueniāt in vnū filię isrl':⁊ plāngant filiā iepthe galaaditę dieb⁹ q̄ttuor

a ¶ significātes p̄terisse tēpora ecclesie:in q̄bus beati qui lugent.

a ¶ ꝓpter q̄ttuor partes orbis q̄bus ecclesia diffusa est.

Nico.de lyra

* a ¶ Decępisti me. Jn hebręo h̄r:Turbasti me ⁊ tu turbata es. Tū qꝛ credebat eam imolandā. Tū qꝛ non habebat aliam ꝓlem. b ¶ Aperui em̄ os meū:per votū sup̄dictū. G c ¶ Et aliud facere non potero. quia votum est ꝓmissio deo facta quę debet impleri:eo tamen modo quo licitū est. d ¶ Plangam virginitatē meā. quia tūc tp̄is opprobrium erat mori sine prole. e ¶ Reuersa est ad patrē suū: et fecit ei sicut vouerat. eam interficiendo et offerēdo domino in holocaustum:s̄m ꝙ dicūt expositores catholici. Uñ dicit Hiero. ꝙ fuit indiscretus in vouendo/⁊ impius in adimplendo. Hebręi apte dicūt:ꝙ ipsam nō immolauit:sed votum eius fuit relaxatum p̄ ipsum phinees. Et aliqui dicūt ꝙ fuit interpretatū per sapiētes:ꝙ non deberet votum adimpleri per mortem filię innocentis. Uñ quęda3 glosa hebraica super istud verbum:Dimitte me vt circūeam montes/sic dicit.i.sapiētes in lege:quia forsitan inuenient modū relaxationis seu interpretationis voti tui. Quęstio ista est de facto:⁊ ideo de hoc nihil potest sciri:nisi q̄ntū dicit expresse scriptura: vel q̄ntū potest trahi ex ipsa. Jgitur sine p̄iudicio ⁊ assertione p̄ modū collationis potest dici:ꝙ filia iepthe nō fuit sacrificata domino p̄ mortē corporalē:sed potius per ciuilē seu spiritualem:eo modo quo religiosi dicunt̄ mūdo mortui/inq̄3tum a mūdanis actibus sūt segregati:⁊ diuinis obsequijs totaliter mancipati. Sic filia iepthe fuit sacrificata domio p̄ obseruationē virginitatis viuēdo in orationibus ac ieiunijs et pijs operibus. Hoc aūt dictū videt̄ consonū ei qđ dicit̄ Leuit̄. vlt̄.d. Omnis cōsecratio q̄ domino offert̄ ab hoīe/nō redimet̄:s3 morte morieт̄. Et tamen vt ibidē dicit̄ ager poterat dño consecrari/qui non est susceptiuus mortis:dicebat̄ tamen mortificari:quia trāsibat ad ius sacerdotū vel templi:sicut bona ecclesię dicuntur amortiçata. Similiter ibidē dicitur:ꝙ hō poterat domino consecrari:nō tamen ꝓpter hoc occidebat̄:sed obsequijs templi seu sacerdotū deputabat̄:ꝓut ibidē diffuse fuit declaratū. Et sic pōt dici:ꝙ filia iepthe fuit consecrata domino seu sacrificata:quia diuinis obsequijs deputata modo p̄dicto.

Filia iepthe quomō sacrificata

H Itē supra dictū est:Factus est ergo super iepthe spirit⁹ domini.s.ad pugnandū cōtra filios ammon:⁊ tunc fecit votum supradictū:qđ l3 fuit indiscrete factū:tamē intelligendū nō erat nisi per modū licitū ⁊ bonū:quia spiritus domini nō instigat nisi ad bonū. Itē in lr̄a dicit̄:ꝙ iepthe ꝯcessit filię suę tempus * duoꝝ mensium.

Moralit̄

* hypocritas h̄ntes speciē religiositatis ꝓpter quęstū/et nō ꝓpt̄ christū:⁊ sic faciūt christo barbā de straminib⁹ s̄m ęstimationē maloꝝ. ⁊ sic dicit̄: a ¶ Decępisti me ⁊ ip̄a decę.es. Per talē v̄o modū loquendi dixit Hiere.xx.b. Seduxisti me dñe ⁊ seduct⁹ sum. Hieremias em̄ erat ꝓpheta sanct⁹:et per ꝯsequēs erat certus:ꝙ deus cū sit veritas p̄ma/nō potest aliquē seducere:nec ab aliquo posse seduci. ⁊ ideo cū dicebat:seduxisti me dñe ⁊c̄. nō loq̄bat̄ s̄m ęstimationē ꝓpriā:s3 s̄m dictū falsoꝝ ꝓphetaꝝ qui asserebāt ip̄m esse seductū:vt patet in plurib⁹ cap̄lis Hieremię. Moraliter autē p̄ iepthe pōt intelligi homo litterat⁹/potēs in scripturis. vt de Apollo dicitur Act̄.xiij.q̄ fugiēs molestias sęculariū/fugit ad religionis desertū.qđ vocari pōt terra thob.i.bona:nam ibi p̄cipiunt̄ consolatiōes diuię. Osee.ij.c. Ducā eā in solitudinē: ⁊ loquar ad cor eius:et canet. S3 talis aliq̄ñ requirit̄ ad regimē eccl'ię:sicut beat⁹ gregori⁹ et plures alij.et ꝓ sęcularib⁹ pugnat cōtra aduersarios oratiōib⁹ ⁊ doctrinis.s3 aliq̄ñ post habitā victoriam occurrit ei filia.i. vana gl'ia:q̄ solet in talibus cōsurgere. Dicit̄ autē talis gloria hoīs filia:eo ꝙ ex hoīs fomite ꝓcedit. de qua debet dicere:Decępisti me. diminuendo meritum. Et ipsa decępta es. nam fortius insurgit ad ipsam immolandū p̄ maiorē sui humilitatē.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

A rũ duoꝝ mensiũ. Cũ igiť esset iudex ppłi ꝛ prudẽs homo: nõ est verisiłe qn in tpe intermedio colloquiũ habuerit de voto suo cũ sapiẽtib⁹ ĩ lege: maxie cũ votũ suũ iã eẽt diuulgatũ. nullus aũt talis sibi cõsuluisset votum suũ implendũ ꝑ occisionẽ filię ĩnocẽt᷑: cũ hoc sit manifeste ꝯ ꝓceptũ legis Exo. xx. ꝛ ꝯ intẽtionẽ leg᷑ Leui. vi. vt ptꝫ ex ꝓdictis. Et ideo verisimile videtur: ꝙ a sapiẽtibus fuerit sibi dictum votum suũ impleri debere per modum supradictũ. Itẽ Heb. xi. Jepthe poniť in sctõꝝ catalago: et iõ nõ videť factũ sic enorme asseri debere de illo nisi ex sacra scꝑtura expꝑsse haberetur. Sꝫ diceres sicut ꝛ cõiť dr: ꝙ scꝑtura hoc expꝑsse dicit sicut allegatũ est: Reuersa est ad patrẽ suum ꝛ fecit ei sicut vouerat. Ad qđ dicẽdũ ꝙ scꝑtura nõ dicit ꝙ occiderit eã/ sꝫ ꝙ votũ ipleuerit. qđ ẽ itelligẽdũ ꝑ modũ licitũ ꝓut supius est expꝑssum. imo si eã occidisset: nullo mõ votũ iplcuisset: qꝛ emissio voti nõ põt fieri nisi đ bono: nec ꝑ ꝯñs ei⁹ ĩpletio: ꝛ iõ argumẽtum mag᷑ videť ad oppositũ. ¶ Itẽ sic argues: ħ scribiť: Dimitte me ꝛ plãgam ꝟginitatẽ meã. ꝛ postea sꝫdiť: Consuetudo seruata ẽ/ vt post anni circulũ cõueniãt filię isrł ꝛ plãgãt filiã iepthe: et ideo videť ꝙ fuerit occisa. Ad qđ põt dici: ꝙ in ꝑncipio iepthe credidit eã eẽ occidendã: ꝛ ipa siłr audito ꝟbo pris. ꝛ iõ dixit: Dimitte me ꝛc. sꝫ ãteq̃ rediret iepthe mutauit ꝓpositũ de cõsilio sapiẽtũ. Qđ aũt postea sꝫditur: Cõsuetudo ꝟuata ẽ ꝛc. Dicẽdũ ẽ: ꝙ hęc cõsuetudo facta est rõnabiłr ĩ memoriã filię iepthe: q̃ parata fuit pr̃i obedire vsq̃ ad mortẽ corporalẽ: ꝛ obediuit vsq̃ ad mortẽ ciuilẽ vł spũalem: vt ꝛ reliq̃ filię isrł docerenť obedire parẽtib⁹. ¶ Sꝫ adhuc ꝯ ꝓdicta arguiť ꝙ imolatio innocẽt᷑ sit deo accepta: sic ptꝫ Geñ. xxij.

B b. vbi abraã cõmẽdať de ħ ꝙ voluit innocẽtẽ filiũ imolare. Ad qđ dicendũ ꝙ nõ est siłe: qꝛ abraã habuit de hoc ꝓcęptũ diuinũ: vt hr̃ ibidẽ: Oĩs aũt homo q̃ntũcũq̃ ĩnocẽs debitor est mort᷑ ꝓpť pctm̃ ꝑmoꝝ parẽtũ ipi deo: q ħ debitũ põt repetere qñcũq̃ vult: ꝛ quõ vult: ꝛ iõ abraã bñfecit: deo volẽs obedire in sui filij imolatiõe. sꝫ ꝙ aliquis ex voto emisso volũtarie iterficiat innocẽtẽ/ est illicitũ. ¶ Itẽ ꝯ ꝓdicta arguiť: qꝛ scribiť Geñ. ix. a. Crescite et młtiplicamĩ. et Deuť. vij. c. Nõ erit apud te sterilis vtriusq̃ sex⁹. Obseruatio ꝟo ꝟginitatis excludit multiplicationẽ ꝓlis. ergo videť ꝙ fuerit illicita tpe veter᷑ legis: ꝓpť qđ videť incõueniẽter dictuꝫ ꝙ filia iepthe fuerit dño ꝯsecrata vel sacrificata ꝑ obseruationẽ ꝟginitatis. Dicẽdũ ꝙ illud ꝓcęptũ: Crescite ꝛ multiplicami ꝛc. datũ fuit noe in exitu arcę qñ erãt paucę ꝑsonę hũanę. s. octo tm̃: q̃ttuor viri/ ꝛ q̃ttuor mulieres: qꝛ tũc gen⁹ humanũ indigebat multiplicatione ꝑ carnalẽ generationẽ ordinatã ad diuinũ cultũ: et iõ multiplicato genere humano cessauit illud ꝓcęptũ in ꝑticularib⁹ ꝑsonis. qꝛ in cõitate hũani generis multi sũt ꝓni ad generatiõis actũ: ꝑ q̃s ipleť ꝓcęptũ cõitati factũ. Qꝛ autẽ addiť illud Deuť. vij. c. Nõ erit apud te sterilis ꝛc. nõ est ꝓcęptũ: vt ptꝫ inspiciẽti textũ. sꝫ est q̃dã ꝓmissio facta obseruãtib⁹ legem matrimonij de fęcũditate ꝓlis hñda: sicut etiã tẽꝑe euangelij multiplicatio ꝓlis ꝑsonis existẽtib⁹ in mr̃imonio reputať bñficiũ diuinũ. Per ħ tñ nõ excludiť/ q̃n obseruatio ꝟginitat᷑ sit deo acceptior: q̃ tñ repiť in paucis ꝑsonis. ꝓpť qđ dicit saluator Mat. xix. b. Sunt eunuchi q̃ se castrauerũt ꝓpť regnũ celorũ. q̃ põt cape capiat. q. d. pauci tales ĩueniunť. Qꝛ aũt obseruatio ꝟginitat᷑ nõ solũ tpe euãgelij. sꝫ etiã tẽꝑe veteris testa. fuerit laudabilis ꝛ deo accepta: ptꝫ ꝑ exẽpla. qꝛ helias ꝓpħa q̃ fuit valde ꝑfect⁹ ꝛ deo accept⁹ ꝟginitatẽ seruauit: sicut habeť ex ꝟbis Grego. homeł. xix. sup euãgelia. Rasias etiã. ij. Machab. xiiij. cõmẽdať de ħ/ ꝙ ꝓpositã ꝯtinẽtię tenuit. Btã etiã ꝟgo maria votũ ꝟginitat᷑ emisit: ꝛ sctũs ioseph spõs⁹ ei⁹ cũ ea

vt tenent

vt tenent doctores catholici: ꝛ tamen adhuc erat status veteris testamenti. Paulus etiã apłs cum adhuc esset legis veteris ęmulator ꝛ euãgelij persecutor/ virginitatẽ seruauit. et sic patet ꝙ obseruatio virginitatis fuit deo grata a tempore veteris legis.

C

Ecce aũt in Ca. XII

a ¶ Hoc ad vltimũ iudiciũ

Ephraim orta est seditio. Nam trãseuntes contra aquilonẽ dixerũt ad iepthe: Quare vadẽs ad pugnã ꝯ filios ãmon vocare nos noluisti vt ꝑgerem⁹ tecũ: Igiť incẽdemus domũ tuã. Quib⁹ ille r̃ndit: Disceptatio erat mihi ꝛ populo meo cõtra filios ãmon vehemẽs vocauiq̃ vos vt preberetis mihi auxiliũ: ꝛ facere noluist᷑. Quod cernẽs posui aĩam meã ĩ manib⁹ meis: trãsiuiq̃ ad filios ãmon/ et tradidit eos dñs in man⁹ meas. Quid cõmerui vt aduersum me ꝯsurgatis in ꝓliũ: Vocatis itaq̃ ad se cũct᷑ vir᷑ de galaad pugnabat ꝯ ephraim. Percusseruntq̃ viri galaad ephraĩ: qꝛ dixerat: fugitiu⁹ est galaad de ephraĩ: ꝛ hitat in medio ephraĩ ꝛ manasse. Occupaueruntq̃ viri galaaditę vada iordanis/ ꝑ q̃ ephraim reuersur⁹ erat. Cumq̃ venisset ad ea de ephraĩ nũero fugiẽs/ atq̃ dixissꝫ: Obsecro vt me trãsire ꝑmittas/ dicebant ei galaaditę: Nunquid ephratę⁹ es: Quo dicẽte: ñ sum. iterrogabãt eũ: Dic ꝰ sebboleth: qđ iterꝑtať spica. Qui r̃ndebat:

referendum est. ſm illud: Eos q̃ noluerũt me regnare sibi/ adducite ꝛ interficite corã me.

Ca. XII

Ecce aũt. Descꝑta tribulatione ꝛ mõ liberationis: ħ ꝯñr describiť iꝑet⁹ seditionis. Et ꝑmo hmõi seditio describiť. scđo tꝑs triũ iudicũ succincte sꝫdiť/ ibi Post hũc iu. Circa ꝑmũ đr: Ecce aũt ĩ ephraĩ ꝛc. Illi eñ de hac tribu erãt sugbi ꝛ glię mũdanę cupidi/ ꝓpť causã dictã supi⁹ ĩ ꝑn. viij. ca. ꝛ iõ dolebãt de ħ ꝙ victoria ipi iepthe ascribebať/ q ñ erat de eoꝝ tribu. ꝛ iõ q̃rebãt occasiõꝫ ꝯ eũ di.

Diuisio

b ¶ Vo. nos no. ꝛc. mẽtiebanť: vt pꝫ ex seq̃ntib⁹: sꝫ grat᷑ q̃rebãt occasionẽ dissensiõis. et pꝫ lr̃a vsq̃ ibi: c ¶ Po. ani. meã ꝛc. i. necẽitate vrgẽte exposui ꝑiculo vitã meã pugnando cũ pauc᷑ ꝯ filios ãmon. seq̃ť: d ¶ Pugnabat ꝛc. cui⁹ cã sꝫdiť: e ¶ Quia dix. fu. ꝛc. qđ exponũt aliq̃ de iepthe q̃ fuit eiect⁹ a frib⁹ suis: vt dictũ ẽ s. in ꝑn. xi. ca. sꝫ illđ qđ seq̃ť đ ephraĩ: nõ bñ ꝯsonat huic expositiõi: qꝛ nõ fuit de tribu ephraĩ. ꝛ iõ meli⁹ exponiť đ ꝓplo galaad: de q̃ sꝫdiť: f ¶ Et hitat ĩ ꝛc. ly hitat/ nõ ẽ ĩ hebręo: sꝫ sic hr̃ ibi: Fugitiuus ẽ galaad ĩ medio ephraĩ ꝛ ĩ medio manasse. i. nulli⁹ momẽti ẽ aut reputatiõis ĩ cõꝑatiõe ad hãc tribũ et ad illã: vt exponũt heb. Cetera patẽt vsq̃ ibi: g ¶ Dic ꝰ seb. ꝛc. Istđ qđ iterꝑtať spi. nõ ẽ in heb: sꝫ appositũ ẽ a trãslatore. hebręi aũt dicũt ꝙ sebboleth nõ accipiť ħ ĩ ista significatiõe: sꝫ ꝓ cursu vel ĩpetu aq̃: qđ gallice đr fil. Sebboleth eñ ẽ nomẽ ęquocũ ad vtrũq̃. videť tñ mag᷑ ꝙ ħ accipiať ꝓ sensu quẽ dicunt

D heb. qꝛ ephraitę petebãt vt ꝑmitterẽť trãsire fluuiũ iordanis: ꝛ iõ de ħ examinabãt eos/ vtrũ eẽnt de ephraĩ aut nõ. vñ ſm heb. sic dicebant eis: dic sebboleth fluuiũ trãsibo. h ¶ Qui re. chebboleth. Ad cui⁹ itellectũ sciẽdũ: ꝙ apđ heb. lr̃a s duplicať. vna vocatur schin: ꝛ hꝫ fortẽ sonũ vbicũq̃ ponať/ in ꝑncipio/ medio vł fine dictiõis. sic nr̃a s qñ poniť ĩ ꝑncipio dictiõis vł ĩ fine. Alia vocať samech: ꝛ hꝫ talẽ sonũ sicut nr̃a s qñ ꝓnũciať ab hoĩe liguã blesã hñte: ꝛ son⁹ ei⁹ appropinq̃t ad sonũ lr̃ę q̃ apud nos sonat c. ꝓ q̃ lr̃a in latino poniť ch. vñ adhuc ĩ antiq̃s abbatijs q̃ sequunť modũ ꝓnũciãdi ãtiquũ sic ꝓnũciãt: dicẽdo machę⁹ vbi scribiť matthę⁹. Illi ãt đ ephraim vł ꝑ corruptionẽ ligue/ vł ꝑ ꝯsuetudinẽ ꝓ lr̃a schin ꝓnũciabant litterã

Moraliter. a ¶ Ecce aũt ꝛc. Per ephraitas q̃ iterꝑtať agẽtes/ significanť clerici cupidi q̃ nõ studẽt nisi ad augẽdũ pecunias ꝑ lites ꝛ fraudes/ ꝛ ꝑ ꝓbẽdas malo titulo acq̃rẽdas: ꝛ siłr ꝑ ephraitas itelliguntť religiosi ꝓꝑetarij. Hos igitur vocauit christ⁹ ꝑ iepthe significat⁹ ad pugnã ꝯ diabolũ ꝑcib⁹ deuot᷑ ꝛ sctis exhortatiõib⁹ ꝛ doctris. sꝫ ipi noluerť venire. Insuꝑ ꝛ domũ iepthe. i. ecclĩaꝫ christi nitũť icẽdẽ igne cupiditat᷑/ luxurię ꝛ ãbitiõis. Sꝫ ꝑ galaaditas q̃ aceruũ testionij iterꝑtanť ꝯfusibiłr debellanť. ꝑ aceruos ꝟo testionũ dicta sacrę scꝑturę significanť: ꝑ q̃ ꝓdicti clerici ꝛ religiosi viles ꝛ ꝯfusibiles declarãť: ꝛ in trãsitu iordanis. i. mort᷑/ iugulanť iugulo mortis ęternę. Qꝛ ãt ꝑ iordanis trãsitũ mors significeť/ ptꝫ: qꝛ iordanis riu⁹ iudiciũ iterꝑtať. Tot⁹ ꝟo decursus vitę pñtis est q̃dã deflux⁹ vsq̃ ad trãsitũ mort᷑: q est ꝑticulare iudiciũ hoĩs. Ecci. xxxviij c. Memor esto iudicij mei: sic eñ erit et tuũ: mihi heri/ ꝛ tibi hodie. Cã ꝟo dictę iugulatiõis ẽ: eo ꝙ ĩ fine vitę ñ pñt dicere/ sebbolech. i. spicaꝫ: q̃ absolute sumpta significat spicã granis bonis plenã. ꝑ q̃ signanť oꝑa bona q̃ꝛ defectũ patiunť. sꝫ dicere pñt chebboleth: qđ iterꝑtať spica paleę: qꝛ ſm ꝟitatẽ dici pñt spicę plenę paleis vanitat᷑ ꝛ cenodoxię.

Moraliter

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

a ¶ Judi. itaqꝫ. Aug. Sic Ca. XIII illi duo mēses, ꝑt lx. dies senariū numerū sex etatū significāt: ita h̄ sexies septenarius duct⁹ h̄ idē figurat/ q̄tū ad sex seculi etates ptinet. sexies em̄ septē q̄dragītaduo sunt. nec frustra ipse iepthe sex annis pp̄lm iudicauit. Ca. XIII

R Ursūqꝫ fi. ꝛc̄. b ¶ Erat autē q̄ ꝛc̄. Isid. Sanson habet q̄dā i typū christi: q̄. s. ab āgelo natiuitas ei⁹ annūciat̄. Sic em̄ angel⁹ dn̄i ait ad ꝟginē dei: Maria inue. gra. apd̄ deū. Ecce cōcipies in vtero ꝛ pa. fi. ꝛc̄. Naçare⁹ q̄z dr̄ sanson. ꝛ d̄ christo dictū ē: q̄m naçare⁹ vocabit̄. Liberauit sāson filios isrl̄ d̄ manu hostiū. ꝛ christ⁹ pp̄lm suū a pctis eoꝝ. Sanson iterp̄tat̄ sol eorū. ꝛ de christo dictū est ꝑ ꝓphetā: Oriet̄ vob̄ sol iusticie: ꝛ sanitas i pēnis ei⁹. c ¶ Nec imundū. Aug⁹. Immūdū est dissolutio discipline/ q̄ esse cepat i isrl: et iā ad ea māducāda eos labefecerat: q̄ de⁹ in aialib⁹ ꝓhibuerat. iā em̄ etiam ad cultū trāsibant idolorum. d ¶ Que cū ve. Aug. Qd̄ ait mulier dictū sibi ab angelo: q̄m naçare⁹ dei erit puer a vētre vsqꝫ ad diē mortis sue: non legit̄ ab āgelo dictū. Et qd̄ legit̄ dictū: Ipe incipiet saluum facere isrl̄ de manu philistijm: nō est a muliere memoratuz. Aliq̄d ergo non dixit qd̄ audiuit: ꝛ tn̄ nihil credēda ē dixisse qd̄ nō audiuit. Sed scp̄turā poti⁹ nō oia ꝟba āgeli posuisse: cū ip̄m mulieri loquētē insereret. Id̄ aūt dictū est: a vētre vsqꝫ ad diē mortis sue: q̄ꝛ naçarei dicebātur in lege vsqꝫ ad tempus q̄ votū habebāt/ ꝫm ea q̄ scp̄tura ꝑ moysen ꝑcepat. vn̄ ē h̄ qd̄ huic iussum ē: vt ferrū nō ascēderet in caput ei⁹: et vinū ꝛ sicerā non biberet: hoc em̄ tota vita sua obſuauit sāson: qd̄ illi q̄ vocabāt̄ naça

Luc. 1. c. — Mat. 2. d. — Malach. 4. a — Nume. 6. a. — Deu. 33. c

Nico. de lyra

bāt litterā samech: sic hō blesus ꝓ h̄ noie simō/ diceret chimō. ideo subditur: a ¶ Eadē lit. spi. exp̄. nō va. q̄ꝛ ꝓ lr̄a schin ꝓnūciabat samech. b ¶ Staticꝫ appre. iugu. Per hoc sciētes ꝙ eēt de ephrai. c ¶ Post hūc iu. Hic ꝯn̄r describit̄ breuit̄ tp̄s triū iudicū: q̄ꝝ p̄m⁹ fuit d ¶ Abessan. al's/ abechsan de bethleē. Hebrei dicunt ꝙ iste fuit booz. secūdus fuit ahialon. tertius fuit abdon. e ¶ Qui ha. q̄dra. fi. ꝛc̄. ascē. super pul. asi. i. mulos. ꝫm trāsla. istā. ly asinarū/ nō in hebreo: ꝛ ꝑ h̄ itelligunt̄ equi iuuenes fortes ꝛ electi: sic dictū fuit supra x. ca. de filijs iair. Ca. VIII

R Ursumqꝫ fi. ꝛc̄. Hic describit̄ septima tribl'atio: q̄ facta est ꝑ philisteos. Et p̄mo ponitur tribulatiōis pōd⁹. scd̄o liberationis mod⁹/ ibi: Erat autē q̄dā vir. Circa p̄mū ponit̄ filioꝝ isrl̄ culpa renouata/ cū dicit̄ f ¶ Rursūqꝫ fi. isrr. fe. ma. et subdit̄ pena inflicta/ cū dr̄: g ¶ Qui tra. eos in ma. phi. q̄dra. an. Isti q̄dragīta anni cōputant̄ a tp̄e sansonis ꝛ heli. q̄ꝛ per sansonē non fuerūt filij isrl̄ oino liberati de seruitute philistinoꝝ. lꝫ restricta fuerit tyrānis eoꝝ. h ¶ Erat aūt. Hic cōsequēter ponit̄ liberatiōis mod⁹. vbi p̄mo describit̄ ducis cōditio. scd̄o iuasionis occasio: ca. xiiij. tertio hostiū debellatio: ca. xv. ibi: Cui sāson rn̄dit. q̄rto ip̄ius sansonis mors et cōsūmatio: ca. xvj. Circa p̄mū p̄mo describit̄ duc' ꝯceptio. scd̄o eius

Diuisio — Diuisio

chebboleth/ eadē littera spicam exprimere non valens: statimqꝫ apphēsum iugulabāt i ipso iordanis transitu. Et ceciderūt in illo tēpe de ephraim q̄draginta duo milia. Judicauit itaqꝫ iepthe galaadites/ israel sex annis: et mortuus est ac sepultus i ciuitate sua galaad. Post hūc iudicauit israel abessan de bethleem: qui habuit triginta filios ꝛ totidem filias. Quas emittens foras maritis dedit: ꝛ eiusdē numeri filijs suis acceperit vxores: introducēs i domū suā Qui septē annis iudicauit isrl: mortuusqꝫ ē ac sepult⁹ i bethleē Cui successit ahialon çabulonites: ꝛ iudicauit isrl̄ decē annis: mortuusqꝫ est ac sepult⁹ in çabulon. Post hūc iudicauit isrl̄ ab

a ¶ melius helle/ pbara thecuites.

don fili⁹ hēllel pharathonites: q̄ habuit q̄draginta filios ꝛ trigīta ex eis nepotes ascēdētes sup septuagita pullos asinaꝝ: ꝛ iudicauit isrl̄ octo annis: mortuusqꝫ ē ac sepult⁹ i pharatō t̄re ephrai in monte amalech. Ca. XIII

R †Ursūqꝫ filij isrl̄ fecerūt malū in cōspectu dn̄i: qui tradidit eos in manus philistinoꝝ q̄dragīta ānis. Erat aūt q̄dā vir de saraa ꝛ d̄ stirpe dan/ noie manue hn̄s vxorē sterilem cui appuit āgel⁹ domini ꝛ dixit ad eā: Sterilis es et absqꝫ liberis: sed concipies et paries filiū Caue ergo ne bibas vinū ac sicerā: nec imūdū q̄cq̄ꝫ comedas: †q̄ꝛ cōcipies et paries filiū: cui⁹ nō tanget caput nouacula. Erit em̄ naçareus dei ab īfantia sua ꝛ ex matris vtero: ꝛ ip̄e icipiet liberare isrl̄ de manu philistinorū. Que cū venisset ad maritū suū dixit ei: Uir dei venit ad me hn̄s vultū angelicū/ terribil' nimis. Quē cū interrogassem q̄s

¶ Aug⁹. hoc scriptura superius tacuit.

eēt ꝛ vnde venissꝫ/ ꝛ q̄ noie vocaret̄: noluit mihi dicere: sed h̄ rn̄dit: †Ecce ꝯcipies ꝛ paries filiū. Caue ne vinū bibas nec sicerā. ꝛ ne aliq̄ vescaris imūdo. Erit em̄ puer naçare⁹ dei ab infantia

scd̄o ei⁹ natiuitas et cōditio/ ibi: Pepit Circa p̄mū sciēdum ꝙ mr̄ sansonis erat sterilis: ꝛ ideo nō cōcepit eū ꝟtute nature tm̄: sed ꝟtute nature per grām adiute. Circa quā grām p̄mo describit̄ annūciatio angeli. secūdo relatio verbi/ ibi: Que cū venisset ad maritū. tertio cōfirmatio facti/ ibi: Orauit itaqꝫ. q̄rto oblatio sacrificij/ ibi: Dixitqꝫ itaqꝫ manue. Circa primū ponit̄ ponit̄ cōditio patr' cū dicit̄: i ¶ Uir de saraa. nomē est loci. k ¶ Et de stirpe dan ꝛc̄. vbi apparet ei⁹ cognatio. l ¶ Habēs vxorē sterilē. In q̄ ostēdit̄ ipedimētum ex ꝑte matris vt cōceptio pueri sit magis mirabil'. sequit̄: m ¶ Caue ꝰ ne bi. vinū ac sicerā. Sicera dr̄ ois pot⁹ inebriatiu⁹. n ¶ Nec imūdū q̄cq̄ꝫ cōedas. i. illa q̄ dicunt̄ imunda ad esum: ꝫm legē: ꝓut determinat̄ Leuit. xj. ca. ꝓhibet̄ em̄ cōedere ꝛ bibere illa q̄ ꝓhibent̄ naçareis Nu. vj. ca. cui⁹ cā subditur: o ¶ Quia cōci. et pa. fi. gratia adiuuāte naturā. p ¶ Cui⁹ nō tan. ca. nouacula. q̄ꝛ naçarei tp̄e sue cōsecratiōis nō poterāt radi: vt habet̄ Numeri. vj. ca. Iste autē sanson fuit consecratus per totā vitā suā: ideo subditur: q ¶ Erit em̄ na. dei ab infan. sua. Nō est intelligēdū ꝑ hoc ꝙ fuerit sctificatus in vtero: sicut iohānes baptista. q̄ꝛ de talib⁹ sanctificat' tenet̄/ ꝙ nō peccauerūt mortal'r. sed ista cōsecratio itelligit̄ per donū fortitudinis: q̄ fuit q̄daꝫ gratia gratis data: ꝛ pōt stare cū peccato mortali. sicut ꝛ donū ꝓphetie. Et fuit data sansoni ꝓ consolatiōe populi: id̄o subditur: r ¶ Et ipse incipiet liberare isrl̄ de manu phi. Et dicit̄/ incipiet: q̄ꝛ nō liberauit cōplete: vt. s̄. dictū est. s ¶ Que cū ve. Hic ꝯn̄r describit̄ relatio ꝟbi: q̄ꝛ mlier ista retulit marito suo ꝑdicta dicēs: t ¶ Uir dei venit ad me. i. angel⁹ i specie viri: nesciebat tn̄ mulier ꝙ esset ꝟe angel⁹: credebat tn̄ ꝙ esset a deo missus. v ¶ Habens vultū ange. i. splendidū vltra cōsuetū hoim modū. x ¶ Terribilis nimis. i. venerabilis et reuerēdus: sic Gen̄. xxviij. d. dicit̄: O terribilis est locus iste: non est h̄ aliud nisi domus dei ꝛ porta celi. Cetera patent ex dictis.

Moral'r. f ¶ Rursūqꝫ filij ꝛc̄. In hoc caplo agit̄ de ꝯceptiōe sansonis et ei⁹ natiuitate ad liberādū pp̄lm isrl̄ de manu philistinoꝝ. Per sansonē ꝟo qui iterp̄tat̄ sol eoꝝ/ significari pōt dn̄s nr̄ iesus christ⁹: de q̄ scribit̄ Malach. iiij. a Oriet̄ vobis timentib⁹ deū sol iusticie. Et sicut ꝯcept⁹ sansonis/ ortus ꝛ viuendi mod⁹ fuit per āgelū denūciat⁹: vt dicitur in hoc ca. ita fuit de dn̄o nr̄o iesu christo: vt hr̄ Luc. j. Per hoc aūt ꝙ sanson vxorē nō accepit de filijs isrl̄/ sed de gentilib⁹: significatū fuit ꝙ christ⁹ acceptur⁹ erat de gētilib⁹ eccl'iam sibi sponsam/ relictis iudeis: paucis tamen exceptis q̄ sibi adheserūt. qd̄ autē modicū ē frequēter nō cōputat̄: ꝓpt̄ qd̄ Osee. j. dixit dn̄s de gentilitate: Uocabo nō dilectā meā. Et Malach. j. c. Ab ortu solis vsqꝫ ad occasum magnum est nomē meum in gentibus. Et hoc diffuse tractat ap'lus ad Ro. ix. ¶ Moralit̄ autē ꝑ sansonē signatur bon⁹ doctor vel p̄latus/ vita ꝛ doctrina sicut sol illuminās eccl'iaꝫ. Et sicut de sansone dicitur ꝙ nō

Orauit — conuectat

Gen. 28 — ij. 10. b. — Moral'r — 1. Reg. — Gen. — Luc. 1. b.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

A ☞ naçarei certis dieb⁹ obseruabãt/ vo/
uentes votũq; reddẽtes. a ¶ Tu/
lit itaq; manue. Aug. Qḋ dicit scri
ptura ignorasse manue ꝙ angel⁹ dñi
est: manifestũ est etiã vxorẽ ei⁹ homi/
nem credidisse. Qḋ ĝ ei dixit: vim fa
ciam⁹ nũc tibi: et faciam⁹ in cõspectu
tuo hedũ capraꝝ tãq; hoiez inuitauit:
scz vt hꝫ cũ illo epularet̃ qḋ sacrificiũ
fecisset. Nã facere hedũ nõ solet di/
ci/ nisi cũ sacrificiũ sit. Ille etiã ita re
spõdit: si vim feceris mihi/ nõ mãdu
cabo de panib⁹ tuis: vbi oñdit se ad
epulas fuisse inuitatũ. Deinde addi
dit. Et si feceris holocaustũ/ dño offe/
res illud: q; scz ille dixerat: faciam⁹ in
cõspectu tuo hedũ capraꝝ. Nõ ãt oẽ
sacrificiũ holocaustũ. nã de holocau
sto nõ mãducabat̃: q; totũ icẽdebat̃:
⁊ iõ vocabat̃ holocaustũ. Sꝫ angel⁹
etiã nõ manducatur⁹ holocaustũ/ po
tius fieri monuit: nõ tñ sibi sꝫ dño: q;
scz isrl' cõsueuerat illo tpe falsis dijs
sacrificare. vñ ⁊ tunc deũ offenderat
vt traderet̃ inimicis per. xl. annos.

Moraliter b ¶ Qḋ cũ vidis. Greg. Quid est
ꝙ ad visionẽ angeli vir est timidus:
mulier audax: nisi qñ celestia nobis
mõstrant̃: spũs qdẽ pauore se ꝯcutit/
sed tñ spes ꝓsumit. Inde eñ spes ad
maiora videnda se erigit/ vñ turbat̃
spũs q ea que supna sũt prior videt.
q; cum altiora secretorum celestium
sic leuata mens conspicit: cuncta hu/
manaꝝ viriũ soliditas contremiscit.
c ¶ Morte morie. Aug⁹. Quid ẽ
ꝙ postq; manifestatus est manue et
vxori ei⁹ angelus q cũ eis loquebat̃:
☞ dixit manue

B

Nico.de lyra

✳ a ¶ Orauit itaq; ma. Hic cõ/
sequẽter ponit̃ cõfirmatio facti ꝑ an/
gelũ. scḋo apparẽtẽ ad ꝓces manue.
⁊ ptꝫ lr̃a paucis exceptis q discurrẽ/
tur. b ¶ Doceat nos qd debea.
facere de pue. Licet eñ angel⁹ di/
xisset mulieri a qbus cauere deberet:
hꝫ tñ nõ dixerat de puero nascituro.
iõ seqt̃ postea: c ¶ Ab oib⁹ q lo.
sũ ⁊c. absti. q; hec abstinẽtia iniun/
cta erat mulieri rõne pueri: ⁊ iõ mul
to forti⁹ puer erat a talib⁹ abstinẽd⁹:
aliter tñ q; mater: q; cũ esset naçare⁹
ꝑ totã vitã debebat seruare legẽ na/
çareorũ oibus dieb⁹ vite sue: mater
autem vsq; ad natiuitatẽ pueri tm̃.
d ¶ Dixit itaq; manue. Hic ꝯñr
ponit̃ oblatio sacrificij. manue ei cre
debat eũ q ei loqbat̃ eẽ hoiem: et iõ
voluit ei offerre prandium/ dicens:
e ¶ Faciam⁹ tibi. i. ꝑparem⁹ tibi
ad comededũ. f ¶ hedũ de ca. et
ꝑ hoc itelligunt̃ alia i prãdio necessa
ria: vt pãis ⁊ vinũ ⁊ silia. g ¶ Cui
rñdit an. quia cibo non indigebat.
h ¶ Si me co. nõ come. i. si velles
me cogere/ ñ comederẽ. i ¶ Si au
tẽ vis holocau. facere. i. illa q at/
tulisti ad honorem diuinũ incẽdere.
k ¶ Offer illud dño. ꝓ beneficio
qd tibi ex pte ei⁹ ãnũciaui. l ¶ Et
nescie. ma. ꝙ an. dñi eẽt. q; talia
nõ obtulisset ei ad comedẽdũ: sꝫ cre/
debat ꝙ esset ꝓpheta a deo missus.
⁊ iõ nõ peccauit offerendo sacrificiũ
extra locũ tabernacli de ꝓcepto vl' ꝑ
suasione illi⁹ q erat nũci⁹ dei. Seqt̃:
Cur queris

sua: ⁊ ex vtero mr̃is sue vsq; ad di
em mortis sue. Orauit itaq; ma/ a
nue dñm/ et ait: Obsecro dñe vt
vir dei quẽ misisti veiat iteꝝ ⁊ do/ b
ceat nos qd debeam⁹ facere d̾ pue
ro q nascitur⁹ ẽ. Exaudiuitq; dñs
depcãtẽ manue/ ⁊ apparuit rursũ
angel⁹ dñi vxori ei⁹ sedẽti i agro.
Manue aũt marit⁹ ei⁹ nõ erat cũ
ea. Que cũ vidisset angelũ/ festi/
nauit ⁊ cucurrit ad virũ suũ: nũci/
auitq; ei/ dicẽs: Ecce apparuit mi
hi vir quẽ ante viderã. Qui surre
xit ⁊ secut⁹ ẽ vxorẽ suã: veniensq;
ad virũ dixit ei: Tu es qui locut⁹
es mulieri: Et ille rñdit: Ego suꝫ.
Cui manue: Qñ inqt ꝫmo tu⁹ fue
rit explet⁹: qd vis vt faciat puer:
aut a q se obseruare debebit: Di/
xitq; angelus dñi ad manue: Ab c
oib⁹ q locut⁹ sũ vxori tue abstine
at se: ⁊ qcqd ex vinea nascit̃ nõ co
medat: vinũ ⁊ sicerã nõ bibat: nul
lo vescat̃ imũdo: ⁊ qḋ ei ꝓcepi/ im
pleat atq; custodiat. Dixit itaq; d
manue ad angelũ dñi: Obsecro
te vt acquiescas ꝓcib⁹ meis ⁊ faci e
amus tibi hedũ de capris. Cui re f g
spondit angelus: Si me cogis/ h
nõ comedã panes tuos: si aũt vis i
holocaustũ facere/ offer illḋ dño. k
Et nesciebat manue ꝙ angel⁹ do l
mini esset. Dixitq; ad eũ: Qḋ ẽ ti
bi nomẽ: vt si sermo tuus fuerit ex
plet⁹/ honorem⁹ te: Cui ille rñdit:
† Cur qris nomẽ meũ/ qḋ est mira m
a bile: Tulit itaq; manue hedũ de n
capris ⁊ libamẽt̃: ⁊ posuit sup pe o
trã/ offerẽs dño q facit mirabilia. p
Ipe aũt ⁊ vxor eius intuebantur.
Cũq; ascẽderet flãma altaris i ce q
lũ/ angel⁹ dñi parit̃ in flãma ascẽ r
b dit. Qḋ cũ vidisset manue ⁊ vxor
ei⁹/ ꝓni ceciderũt in terrã: et vltra
eis nõ appuit ãgel⁹ dñi. Statiq;
itellexit manue ãgelũ dñi eẽ: ⁊ di/
c xit ad vxorẽ suã: Morte morie/ s
mur q; vidim⁹ dñꝫ. Cui rñdit mu
lier: Si dñs nos vellet occidere:
de manib⁹ nr̃is holocaustũ ⁊ liba
mẽta nõ suscepisset: sꝫ nec oñdissꝫ
nob hec oĩa: neq; ea q sũt vẽtura
dixisset. Pepit itaq; filiũ et voca/ t
uit nomen eius sanson. Creuitq; v
puer: ⁊ bñdixit ei dñs: cepitq; spi x
ritus dñi esse cũ eo in castris dan/
inter saraa ⁊ esthaol.

m ¶ Cur qris nomen meũ qḋ ẽ mi
rabile. In hebreo habet̃: quod est cela/
tũ vl' ignotũ. Quod exponũt hebrei/ di/
centes ꝙ nomina angelorũ qui mittunt̃
in ministeriũ variant̃ ꝫm legationes ad
quas mittuntur. Vñ Esa. vj. b. angelus
qui missus est ad purgandum labia esa/
ie cũ calculo ardẽti/ nomiat̃ ibi seraph:
cũ tñ nõ esset de ordine seraphico. An/
geli autem de futuris ad que mittendi
sunt/ nõ habent ꝓcognitionẽ: nisi quãdo
de⁹ reuelat eis: que reuelatio fit ꝫm for/
mam sue voluntatis. Et ideo angel⁹ di/
xit nomẽ suũ esse occultũ: quia nesciebat
ad quid de futuro mittendus erat. Alio
modo potest exponi: quia secreta dei et
angelorũ nõ sunt hominibus reuelãda:
nisi quantũ deo placet. n ¶ Tulit itu
q; manue heduꝫ de capris/ ⁊ liba/
menta: Id est liquida que cum carnib⁹
holocaustorũ offerri solent: prout habe
tur Num. xv. o ¶ Et posuit sup pe/
tram. vtens ea pro altari. p ¶ Offe/
rens domino qui facit mirabilia.
In hebreo habet̃: Offerens domino et
mirabili/ vel occulto ad faciendũ: q; ma
ne nõ erat de genere sacerdotali: ⁊ ideo
ad eum nõ pertinebat offerre sacrificiũ:
sed obtulit materiam sacrificij ei qui si/
bi loquebatur in nomie dei qui dixerat
nomẽ suũ esse mirabile vl' occultum: vt
ex illa materia faceret deo sacrificium.
quia prophete loquentes in nomine do
mini poterant offerre auctoritate eius/
sicut ⁊ sacerdotes: sicut patet de helia.
iij. Regum. xviij. Manue autem crede
bat eum qui sibi apparebat esse prophe
tam domini. erat etiam plus q; prophe
ta scz angelus. q ¶ Cumq; ascende/
ret flãma altaris. Ex hoc videt̃ ꝙ ex
illo lapide processit ignis consumẽs ho/
locaustũ in signum diuine acceptatiõis.
r ¶ Angelus domini pariter in flã
ma ascendit. volens ostendere ꝙ ipse
esset vere dei angelus ad certificationeꝫ
verbi eius. s ¶ Morte moriemur
quia vidimus dñm. Exponat̃ sicut
sup. vj. ca. de gedeone. t ¶ Pepit ita
q;. Hic consequenter describitur nati/
uitas pueri ⁊ eius educatio/ cum dicit̃:
v ¶ Creuitq; puer/ et benedixit ei
dominus. conferendo ei donum forti/
tudinis ⁊ forte cum hoc gratie gratũ fa/
cientis. vnde sequitur: x ¶ Cepitq;
spiritus dñi esse cum eo in castris
dan. q; ꝓ tunc illa tribus habitabat in
tentorijs.

✳ comedat aliquid immũdũ: sic talis
doctor vel prelatus non incorporat sibi
mortale peccatũ. Similiter sicut de san
sone precipitur: ꝙ nõ bibat aliquid ine/
briatiuũ: sic doctor vel prelatus non de/
bet aliquid agere quod sit extra mensu/
rã rationis recte. Ebrietas eñ dicit̃ ab e
quod est extra: ⁊ bria/ quod est mensura.
Sanson etiam accepit vxorem de filia/
bus philistinorũ vt per hoc sibi daretur
occasio pugnandi contra eos: vt habet̃
in textu. Sic bonus doctor vel prelatus
accipit sibi sapientiã gentilium philoso/
phorum: que dici potest eius vxor. Nã
de sapientia dicitur Sapiẽ. viij. a. Hãc
quesiui mihi sponsam assumere. et per
ipam habet occasionem pugnandi con/
tra infideles et hereticos: qui rationib⁹
sophilticis inuoluunt catholicos sim/
plices/ sapientiam philosophicam igno
rantes.

C Nominũ an/ gelorũ varia

D

† Gen. 32. g

Moralr

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

E F dixit manue vxori: morte moriemur ꝛc. Pro eo .s. qḋ scptū ē: Exo. 33. d Nemo pōt faciē meā videre ꝛ viuere. Opinabāt ḡ vt hoīes deū se vidisse: tanto vtiq; miraculo facto/ ꝙ i igne sacrificij stetit: q̄ cū illis ꝑus q̄si hō loq̄bat. Sz deū i angelo: an deū ipsuz S. codē angelū appellabāt: sic em̄ scriptū est: Et sumpsit manue hedū caprarū ꝛ fec̄ sacrificiū: ꝛ obtulit supra petrā dn̄o mirabilia facienti: ꝛ manue ꝛ vxor ei⁹ expectabant ꝛc. His ḡ v̄bis q̄r nō dixit: morte moriemur/ q̄r vidim⁹ angelū dn̄i/ sed deū v. dim⁹: orit̄ q̄stio: Utrū i angelo itelligebāt deū/ an eūdē angelū vocabāt deū. Illud em̄ tertiuz ꝙ deū putauerāt q̄ erat angel⁹ dici nō pōt apte/ dicēte scptura: Tūc cognuit q̄r angel⁹ dn̄i ē. sz vnde metuebāt mortē? Nō em̄ scriptū erat: Nemo videt faciem angeli ꝛ viuet. An vl' in hoc ip̄o ꝙ i āgeli p̄ntia deū cognuerat/ manue ita ꝑturbat⁹ est vt mortē timeret? Qḋ āt illi vxor respōdit: Si vellet dn̄s mortificare nos nō accepisset de manu nr̄a holocausta ꝛ sacrificiū: nec illuminasset hec oīa: sz nec audita fecisset hec nob: vtrū ip̄m angelū crediderūt accepisse sacrificiū: q̄r viderūt eū in flāma altar̄ stetisse: an ꝑ hoc intellexerūt accepisse dn̄m: q̄r hoc fecit āgel⁹ vt se on̄deret āgelū? Qḋlibet hoꝝ sit/ iā angel⁹ dixerat. Si aūt facis holocaustū/ dn̄o offer illud: h̄ est nō mihi/ sz dn̄o. Qr ḡ stetit angelus in altaris flāma/ mag̃ intelligēdus est significasse illū magni ꝯsilij āgelū i forma serui. i. in hoīe: quē susceptur⁹ erat: nō acceptuꝝ sacrificiū/ sed ipsum sacrificium futuꝝ.

Ca. XIIII

Descēdit ḡ sanson ꝛc. Sequit̄: a ❡ Descē. ita. pa. Mystice Jsid. Sāson cū ad alienigenas tetēderet cā petēde vxor̄/ leonē occidit. ꝛ christ⁹ ecc̄liam vocatur⁹ de gētibus F Joh. 16. g. diabolū vicit q̄ ait: Gaudete: quia ego vici mūdū. Ex ore leonis occisi fauus extrahit̄: q̄r vt ꝯspicim⁹ reges terreni regni q̄ ꝯ christū an̄ fremuerāt/ iaz ꝑempta feritate dulcedinē euāgelij pręcicāt/ ꝛ munimenta ꝑ̄bent.

Ni. de ly. F ❡ Percussitq; eos

Descēdit ḡ san. Ca. XIIII

Hic ꝯn̄r describit̄ occasio inuasiōis philistinoꝝ: q̄ occasio data ē sansoni ex acceptione vxoris de philistęis: vt patebit ex sequētib⁹. Et iō circa hoc p̄mo describitur dicte vxoris petitio. scḋo petitę desp̄ōsatio/ ibi: Descēdit itaq;. tertio desp̄ōsati acceptio/ ibi: Et post aliq̄t dies. q̄rto inuasiōis occasio/ ibi: Cū igitur ciues. Circa p̄mū d̄r: Descēdit ḡ sansō in thānata. villa ē philistinoꝝ ad quā venit sanson ad vidēdū festū qḋ faciebāt philistęi q̄b⁹ seruiebāt hebrei s̄b tributo: ꝓpt̄ qḋ secure poterāt ad loca eorū declinare. b ❡ Nūq̄d nō est mulier ꝛc. hoc dicebāt parētes sansonis: q̄r ꝓhibitū ē Deu. vij. a. ne ꝯhāt mr̄imōia cū alienigenis. Jḋo subdit̄: c ❡ Parētes āt ei⁹ ne. ꝛc. Ex h̄ aūt ꝙ scptura excludit parētes sāsonis tm̄ ab hac noticia: videt̄ ꝙ sāson cognuerit ꝑ reuelationē volūtatē dn̄i circa h̄: alit̄ em̄ peccassz si mulierē alienigenā accepisset vxorē: nisi sciret dn̄i volūtatē q̄ poterat in p̄cepto dispēsare. Sz adhuc videt̄ ꝙ parētes ei⁹ male fecerūt illā mulierē petēdo ꝓ filio: q̄r h̄ ꝓhibet̄ Deu. vij. a. vbi d̄r Filiā ei⁹. s. alienigenę nō accipies filio tuo vxorē. Dicendū ꝙ sāson eis volūtatē dn̄i reuelauit: lz nō sit scp̄tū. Erāt em̄ deuoti: ꝛ iō nō ē verisil'e ꝙ fecissent ꝯ p̄ceptū dn̄i: nisi sāson eis dixisset h̄ eē d̄ volūtate dn̄i: ꝛ bn̄ debebāt ei credere/ eo ꝙ fuerat ꝑ āgelū ānūciat⁹ ꝛ mirabilit̄ nat⁹: vt. s̄. dictū ē. d ❡ Et q̄reret oc. ꝯ phi. ꝛc. Sciebat em̄ sanson i generali ꝑ reuelationē: ꝙ cōtractus

Descēdit Ca. XIIII

a ergo sanson i thānata: vidēsq; ibi mulierē de filiabus philistijm/ ascēdit ꝛ nūciauit p̄ri suo ꝛ m̄ri suę/ dicens: Uidi mulierē in thānata de filiabus philistinoꝝ: quā q̄so vt mihi accipiat̄ vxorē. b Cui dixerūt p̄r ꝛ m̄r sua: Nūq̄d nō est mulier in filiab⁹ fratrū tuorū/ ꝛ in oī ppl'o tuo: q̄r vis accipe vxorē de philistijm q̄ incircūcisi sunt? Dixitq; sanson ad patrem suū: Hāc mihi accipe: q̄r placuit oculis meis. c Parētes aūt ei⁹ nesciebāt ꝙ res a dn̄o fieret: d ꝛ q̄reret occasiōes ꝯ philistijm. † e Eo em̄ tp̄e philistijm dn̄abant̄ israeli. f Descendit itaq; sanson cū p̄re suo ꝛ m̄re i thānata. Cūq; venissent ad vineas oppidi/ g apparuit catulus leonis sęuus ꝛ rugiēs: ꝛ occurrit ei. h Irruit autē sp̄us dn̄i in sanson: ꝛ dilacerauit leonē q̄si hedū in frusta decerperet: i nihil oino h̄ n̄s in manu: ꝛ h̄ p̄ri et m̄ri noluit indicare. k Descēditq; ꝛ locut⁹ est mulieri q̄ placuerat oculis eius. l Et post aliq̄t dies m reuertēs vt acciperet eā: decliauit vt videret cadauer leonis. n Et ecce examē apū in ore leonis erat: ac fauus mellis. Quē cū sūpsisset in manib⁹/ comedebat in via: veniensq; ad p̄rez suū et matrē dedit eis ptē: q̄ ꝛ ip̄i comederūt: nec tm̄ eis voluit indicare/ ꝙ mel de cora porpore leonis assumpserat. o Descēdit itaq; pater eius ad mulierē/ p ꝛ fecit filio suo sanson conuiuiū. Sic em̄ iuuenes facere consue-

cōtract⁹ illi⁹ mr̄imonij eēt occasio rebellādi philistęis: licz adhuc ignararet modū i ꝑticulari. Sz q̄rit̄ h̄ q̄re ad hoc q̄rebat̄ occasio: cū philistęi hitarēt i terra hebręis ꝓmissa: vt p̄z ex sup̄dict̄ ca. iij. De ill' aūt hitatorib⁹ p̄cępat dn̄s filijs isr'l ꝙ eos exterminarēt sine misc̄dia: vt h̄r Nu. xxxiij. ꝛ Deu. vij. ꝓpt̄ qḋ videt̄ ꝙ nō erat q̄rēda alia occasio. Dicēdū ꝙ ꝓpt̄ pctā hebręoꝝ dn̄s permiserat philisteos ad tp̄s eis dn̄ari: ꝛ iter ip̄os erāt aliq̄ pacta iuramento firmata: qḋ erat licitū hebręis facere in tali casu: vt dictū fuit Josue. xxj. ꝛ. xxiij. ꝓpt̄ qḋ non licebat hebręis philistęos tūc inuadere absq; noua occasiōe: ꝛ. ij. Paral'. vlti. c inter mala sedechię regis ꝓpt̄ q̄ fuit captiuat⁹ ꝛ ciuitas destructa d̄r: A rege q̄q; nabuchodo. recessit q̄ adiurauerat eū ꝑ deū. ꝛ h̄ notat̄ cū subdit̄: e ❡ Eo em̄ tp̄e philistijm dn̄abant̄ israeli. qḋ dn̄iū erat p̄dicto mō firmatum. f ❡ Descen. itaq; san. Hic describit̄ p̄dictę mulieris desp̄ōsatio: p̄mittit̄ tm̄ casus accidēs in via/ cū d̄r: g ❡ Apparuit catulus leonis sęuus et ru. et occur. ei. scz sansoni q̄si ad deuorandū eū. Separauerat em̄ se sanson a parētib⁹ suis ꝓ aliqua necessitate. ꝛ tunc occurrit ei leo ita ꝙ parentes ei⁹ nō viderūt. h ❡ Irruit aūt sp̄us dn̄i ꝛc. i. sp̄us fortitudinis. Illa em̄ fortitudo nō inerat ei ex cōplexione seu virtute naturali: alioquin nō recessisset ab eo quando fuit rasus: vt habetur. j. xvj. ca. sed erat illa fortitudo q̄dā gr̄a gratis data/ q̄ nō sꝑ adest hoī. sicut sp̄us ꝓphetię nō semꝑ aderat ꝓphet̄: sz qn̄ expediebat s̄m ordinationē diuinā: ꝛ hoc mō videt̄ dicēdū de fortitudine sansonis. ꝓpter qḋ occurrēte leone d̄r h̄ ꝙ irruit in eum sp̄us dn̄i. i. mot⁹ illi⁹ fortitudinis. i ❡ Nihil oino h̄n̄s i ma. ad on̄dēdū ꝙ hoc nō fecit gladio vel bac'lo. k ❡ Descēditq; ꝛ lo. ē mulieri. scz d̄ mr̄imonio cōtrahēdo: ꝛ tūc facta fuerūt sponsalia. l ❡ Et post aliq̄t di. Hic ꝯn̄r describit̄ mulieris desp̄ōsatę acceptio in mr̄imoniū. iō subdit̄: m ❡ Reuertēs vt acciperet eā. Interponit̄ tm̄ casus ꝯtingēs in via/ cū dicitur: Declinauit ꝛc. n ❡ Et ecce examē apū. i. ꝯgregatio apū. Querit̄ h̄ quō apes q̄ abhorrēt fetida ibi mellificauerāt. Pōt dici ꝙ apū diuersę sunt sp̄ēs. ꝛ aliquę sunt rusticanę ꝛ nō abhorrēt talia. cuiusmodi erāt istę. vn̄ ꝛ aliq̄ mellificāt in foramib⁹ terrę. Sequit̄: o ❡ Descēdit itaq; p̄r ei⁹ ad mulierē. q̄r loc⁹ vbi manebat mulier erat demissior q̄z loc⁹ vbi manebat pater sansonis p ❡ Et fecit filio suo sanson conuiuiū. pro celebratione nuptiaꝝ s̄m ꝯsuetudinē illius terrę.

Fortitudo sansonis nū gratu[illegible]

✠ Cū ḡ. Hic

Moraliter a ❡ Descēdit ergo sāson ꝛc. Per sansonē q̄ prexit ad accipiendū sibi gētilē vxorē: allegorice signat̄ christ⁹ q̄ in p̄mitiua ecc̄lia ꝯiūxit sibi ꝑ fidē ip̄am gētilitatē iudęa ꝓ maiori ꝑte incredula remanente. Propt̄ qḋ dixerūt ap̄li iudęis: Act. xiij. g. Uobis oportebat p̄mū loq̄ verbū dei: sz qm̄ repellitis illud/ ꝛ indignos vos iudicatis ęternę vitę: ecce ꝯuertimur ad gētes. sic em̄ p̄cępit nobis de⁹. Et ꝑ illā p̄dicationē ꝯiūxerūt christo ꝛ nō sibi gētilitatē ꝑ fidē: nō em̄ erāt sp̄ōsi/ sz ei⁹ paranymphi. g ❡ Apparuit catul⁹ leonis sęu⁹. Per quē itelligi pōt saulus christū i pugnās: ꝓpt̄ q̄d dixit ei Act. ix. a. Saule saule q̄d me ꝑseq̄ris? Per h̄ aūt ꝙ v̄bo christi ꝓstrat⁹ fuit i terrā tāq; mortu⁹: apparuit ꝙ poterat eū lacerare sic sāson leonē occurrētē lacerauit. Per hoc aūt ꝙ i ore leonis mortui inuētū fuit fauū mellis: significata fuit melliflua doctrīa pauli mūdo mortui: sic dic̄ Gala. vj. c. Mihi aūt absit gl'iari nisi in cruce dn̄i nostri iesu christi: id est in

Mor[illegible]

A Diuisio ✱ a ¶ Cū ḡ. Hic pn̄r describitur
rebelliōis occasio duplex. scḋa po/
nit̄ in prin. xv. ca. Circa primū dici/
tur: Cū ḡ ciues lo. il. vi. eū. scili/
cet magnū ꝛ robustū. b ¶ Dede/
rūt ei so. tri. vt si sanson vellet ali/
q̄d agere ꝯ eos / isti resisterent ei: tn̄
fuerūt ei assignati sub specie societa
tis ꝛ honoris nuptiaꝝ. c ¶ Qui/
bus lo. ē sanson. vt inde int̄ ipos
orire⁊ q̄stio seu ꝯtētio. d ¶ Pro/
ponā vo. ꝓblema. i. verbum du
biū ꝛ occultū: qḋ gallice dr̄ / deuina/
ile. e ¶ Dabo vo. tre. syndo. i.
lineas vestes. f ¶ Dixitq̄ꝫ eis. ꝓ
blema suum. g ¶ De come. exi.
cibus ꝛ for. egres. est dul. ꝑ hoc
obscure ꝓposuit ꝙ inuenerat mel ī
cadauere leonis: q2 mel est dulce: et
leo est fortissim⁹ bestiaꝝ: ꝛ ī illa pte
leonis inuenit mel qḋ ē comestibi/
le ḡ est instrumētū comestionis / scꝫ
in ore. h ¶ Nec po. ꝑ tres dies
ꝓpo. sol. licet multuꝫ cogitassent.
i ¶ Cūqꝫ adesset dies sep. Nō
est intelligēdū ꝙ esset dies septim⁹
cōuiuij / imo erat q̄rtus: sꝫ vocatus
est septim⁹ / q2 erat sabbatū occurēs
int̄ ꝯuiuiū nuptiaꝝ. Cetera patent
vsq̄ꝫ ibi: k ¶ Septē igit̄ di. cō.
fle. i. ꝓ maiori pte septeꝫ dieꝝ: q2 a
q̄rta die incepit: vt patet ex p̄dictis.
l ¶ Tādēqꝫ die sep. ꝛc̄. Hic ac/
cipit̄ dies septima ꝓ septīa die cō/
uiuij / nō ꝓ sabbato. m ¶ Et il. di
xerūt ei die sep. ante so. oc. q2 si
tardassent vsq̄ꝫ post occasum ami/
sissent: q2 finita fuissꝫ dies septima.
q2 dies est latio solis super terram.
B n ¶ Quid dul. mel. intellect⁹ pa
tet ex p̄dict⁊ o ¶ Si nō arasset⁊
ꝛc̄. Ille q̄ arat inuestigat terrā infe
rius. ita fecerūt isti q̄ solutionē quā
inuenire nō poterāt / inuestigauer̄t
ꝑ vxorē sansonis: quā vocat vitulā
ꝓpt̄ muliebrē insolētiā. p ¶ Irru
it itaqꝫ in eū spūs dn̄i. in vindi/
ctam iniurie sibi facte. Tū q2 ꝓble
ma ꝑ seipos soluere debebāt / nō ꝑ
aliā ꝑsonā: vt ptꝫ ex mō loquēdi. s̄.
posito: vbi dr̄: Qḋ si solueritis mi/
hi ꝛc̄. Tū q2 ꝑ metū mortis incussū
vxori sue ꝛ amicis ei⁹ solutionē inq̄
sierāt. Sequit̄: q ¶ Iratusqꝫ ni
mis. cōtra philisteos ꝛ vxorē suaꝫ
eo ꝙ reuelauerat secretum suum.
r ¶ Ascēdit ī do. pa. sui. ab vxo
re ad tēpus discedēdo.

Moraliter ✱ sti: id est in eius doctrina dulci:
ꝑ quē mihi mūd⁹ crucifix⁹ est / ꝛ ego
mūdo. g ¶ De come. exi. cib⁹:
ꝛ de for. ꝛc̄. Hoc aūt ꝓblema sol
ui nō potuit / nisi ꝑ vxorē sansonis.
ꝑ qḋ significatū fuit: ꝙ mutatio sau
li d̄ ꝑsecutore amarissimo ī dulcissi/
mū doctorē / non pōt intelligi nisi ꝑ
eccl̄iam christi spōsam: q̄ nouit vir/
tutē spōsi potēt⁊ facere de ꝑsecuto/
re defensorē / ꝛ de lupo pastorē. Ali
ter ꝑ leonē laceratū pōt itelligi cor
pus christi flagellis ꝛ clauis plaga
tū: qḋ ipemet ꝑ sansonē figurat⁹ la/
cerauit / inq̄ꝫtū ad passionē volunta
rie se obtulit: et d̄ ei⁹ corpe mortuo
exiuit sāguis ꝛ aq̄: ex q̄b⁹ ꝯtutē hn̄t
eccl̄ie sacrā: int̄ q̄ pncipale ē eucha/
ristie sacr̄m / in q̄ habem⁹ dulcissimū
cibū. De q̄ figuralit̄ dr̄ Sap. xvj. c.
Panē para

a uerāt. Cū ergo ciues loci illi⁹ vidissent
b eū: dederūt ei sodales trigita qui essent
c d cū eo. Quib⁹ locutus est sanson: Pro/
ponā vobis problema: qḋ si solueritis
e mihi intra septē dies cōuiuij: dabo vo/
bis trigita syndones / ꝛ totidē tunicas.
Sin aūt nō potueritis soluere: vos da/
bitis mihi triginta syndones: ꝛ eiusdē
numeri tunicas. Qui responderūt ei:
f Propone problema vt audiam⁹. Di/
g xitq̄ꝫ eis: De comedente exiuit cibus:
h et de forti egressa est dulcedo. Nec po
tuerūt ꝑ tres dies ꝓpositionem solue/
i re. Cunq̄ꝫ adesset dies septim⁹ dixerūt
ad vxorē sanson: Blandire viro tuo:
ꝛ suade ei vt indicet tibi quid significet
ꝓblema. Qḋ si facere nolueris / incen/
demus te ꝛ domū pr̄is tui. An idcirco
vocastis nos ad nuptias vt spoliaretis?
Que fūdebat apḋ sanson lachrymas:
ꝛ q̄rebat̄ / dicēs: Odis me / et non dili/
gis: idcirco problema qḋ ꝓposuisti fi/
lijs ppl̄i mei nō vis mihi exponere. At
ille rn̄dit: Patri meo ꝛ matri nolui di/
k cere: ꝛ tibi indicare potero? Septē igit̄
l dieb⁹ cōuiuij flebat ante eū: tādēq̄ꝫ die
septīo cū ei eēt molesta / exposuit. Que
m statim indicauit ciuib⁹ suis. Et illi dixe
rūt ei die septimo an̄ solis occubitum:
n q̇d dulci⁹ melle: ꝛ q̇d forti⁹ leone? Qui
o ait ad eos: Si nō arassetis ī vitula mea
p nō inuenissetis ꝓpositionē meā. Irru/
it itaq̄ꝫ i eū spūs dn̄i: descēditq̄ꝫ asca/
lonē ꝛ ꝑcussit ibi triginta viros: q̊ꝝ ab/
latas vestes dedit his q̇ problema sol/
q r uerāt. Iratusq̄ꝫ nimis ascēdit ī domū
pr̄is sui: vxor aūt ei⁹ accepit maritum
vnū de amicis ei⁹ ꝛ ꝓnubis. Ca. XV

Ost aliq̄ntulū aūt tpīs cū s
dies triticee messis istarēt
venit sanson iuisere volēs
vxorē suā: ꝛ attulit ei hedū
de capris. Cūq̄ꝫ cubiculū ei⁹ solito vel t
let itrare: ꝓhibuit illū pat̄ illius dicēs: v
Putaui ꝙ odisses eā: ꝛ iō tradidi illaꝫ
amico tuo. Sꝫ habet sororē q̄ iunior ꝛ
pulchrior illa ē: sit tibi ꝓ ea vxor. Cui
sanson rn̄dit: Ab hac die nō erit culpa x
ī me ꝯ philisteos. Faciā eī̄ vobis ma
la. Perrexitq̄ꝫ ꝛ cepit trecētas vulpes: y
caudasq̄ꝫ eaꝝ iūxit ad caudas: ꝛ faces z
ligauit in medio: q̄s igne succendēs di
misit vt huc illucq̄ꝫ discurrerent. Que a
statim prexerūt in segetes philistinoꝝ.
Quibus succēsis ꝛ cōportate iam fru/ b
ges ꝛ adhuc stātes in stipula cōcrema
te sūt: intātū vt vineas quoqꝫ ꝛ oliue/

Panem paratum de celo prestiti/ C
sti eis sine labore / omne delectamē
tū in se habenteꝫ: et omnis saporis
suauitatem. Ca. XV

Ost aliquantulū aūt
tēporis. Hic cōsequen/
ter ponitur scḋa occasio:
eo ꝙ fuit ꝓhibit⁹ ab vxo/
re sua. ꝛ hoc est qḋ dr̄: t ¶ Cunq̄ꝫ
cu. ei⁹ so. vel. itra. i. mō ꝛ affectu
maritali. v ¶ Prohibuit il. pa.
il. di. puta. ꝙ odis. eā. In hoc fa
cta fuit sansoni iniuria: q2 nō repu/
diauerat vxorē / sed tm̄ ad horā re/
cesserat ab ea: qḋ erat sibi licitū: et
ideo facta fuit sibi iniuria: eo ꝙ sine
scitu ꝛ req̄sitione eius alteri fuit da
ta. et iō dixit: x ¶ Ab hac die ꝛc̄.
con. phi. inuadēdo scꝫ eos ꝓpter
īfidelitates ꝛ iniurias mihi factas.
ꝛ maxime q2 dixerat angelus d̄ eo:
ipe incipiet liberare israel de manu
philistinoꝝ: vt habet̄ supra ca. xiij.
y ¶ Perrexitq̄ꝫ. Habita iusta oc
casione nocendi philisteis: vt patꝫ
ex p̄dictis: hic pn̄r describit̄ eorum Diuisio
inuasio ꝛ debellatio: ꝛ pmo in eoꝝ
bonis. scḋo in ꝑsonis / ibi: Quibus
ait sanson. Circa primum dr̄: Per/
rexitq̄ꝫ et ce. tre. vul. Licet esset
multū fortis et agilis / tn̄ ꝯisile ē ꝙ
cepit eos auxilio aliquoꝝ. in illa eī̄
terra abūdāt vulpes / ꝛ cū retib⁹ et
ingenijs pn̄t cito capi in tāta multi
tudine: sicut in terra ista in vna ga/
rena pn̄t cito capi trecēti cuniculi:
maxime ꝑ hoies ad hoc igeniosos.
z ¶ Caudasq̄ꝫ earū iunxit ad
cau. ꝛc̄. Qḋ ē intelligēdū ꝙ ꝑ aliq̄
ligamina ad h̄ apta ligauit caudas D
duarum ad inuicē: ꝛ ligamina erāt
ita longa ꝙ in medio poterāt liga/
ri faces ardentes q̄ de facili nō pos
sent extingui: nec lederent vulpes.
a ¶ Que statim prexerunt ī se/
getes phili. Eo eī̄ ꝙ ligate erāt
modo predicto / nō poterāt currere
ordinate ꝛ expedite ad occultāduꝫ
se in nemoribus vel foueis terre: sꝫ
cucurrerunt ad illud quod erat ma
gis in promptu / scꝫ ad segetes stan
tes: q̄ erāt desiccate ꝛ ꝓpinq̄ messi/
oni: qḋ patet ex hoc ꝙ aliq̄ iā erant
collecte. vn̄ subdit̄: b ¶ Et com/
portate iā fruges ꝛ adhuc stā/
tes in stipu. ꝛc̄. Non ad domos /
sed in campis: vbi ꝑ aliq̄d tēpus di
mittebant̄ in magnis aceruis: sicut
fit ī multis terris. Cetera patēt ī lr̄a
✱ Quibus

Moraliter s ¶ Post aliquā/ Moraliter
tulum aūt tēpus ꝛc̄. Per patrē
vxoris sansonis q̄ prohibuit sanso/
nē ab ingressu ad suam vxorem / in/
telligi potest imperator roman⁹ vl̄
eius imperiū super gentes habens
dominiū: ꝛ quantū in se fuit prohi/
buit cōiunctionē christi ꝑ sansonē fi
gurati / cū ecclesia de gentibus col/
lecta: Et sicut sanson per cōbinatio
nem vulpium incendit segetes phi
listinorum: sic christus per predica/
tores charitate combinatos succen
dit fide charitate formata gentiliuꝫ
corda: in tantum ꝙ in multis erant
ad martyrium promptissima. De
hoc igne dicit saluator Luce. xij. f.
Ignem veni mittere in terram: et
✱ q̇d vo/

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
B48/D Vol. 2

E ☞ a ¶ Percussitq̄ eos. Lxx. Percussit alienigenas sanson ad tibiā sup femur.i.tā mirabilit᷑: vt stupētes tibiā vnius pedis sup femur alteri⁹ ponerēt. b ¶ Jurate. Aug⁹. Quid est qđ ait sanson viris iuda: Jurate mihi ne iterficiat͛ me vos: ꝛ tradite me eis: ne forte occurrat͛ in me vos: Quā locutionē ita q̄/dā iterp̄tati sūt: ne forte veniat͛ adūsū me vos. Sꝫ ħ eū ne ab his interficeret̄ dixisse illud idicat qđ i libro regnorum

3.Reg.2.e. scp̄tū ē iubēte salomōe vt hō occideret̄ ꝛ dicēte: Uade occurre illi. Qđ iō ñ in/

ſm aliā lrām

telligit᷑: q᷑ nō ē ꝯsuetudis apđ nos ita dici. Sic em̄ qđ militares ptātes dicūt: vade alleua illū ꝛ significat/occide illū q̄s itelligat nisi q̄ illi⁹ locutiōis ꝯsuetu/dinē nouit: Solet ꝛ vulgo apđ nos dici: cōpēdiauit illi.i. occidit illū: ꝛ ħ nemo itelligit nisi q̄ audire ꝯsueuit. hęc ē em̄ vis general' oīm locutionū: vt quē/admodū ip̄ę linguę nō intelligant̄/ nisi audiēdo vl' legēdo discant̄: ita nec modi locutionū. c ¶ Jn ma.asi. Greg.

Moraliter Maxilla asini predicatores significat. Redēptor em̄ nr̄ simplicitatē ꝛ patientiā p̄dicantiū/ suę manu virtutis tenēs a vitijs carnales interfecit: ꝛ maxilla in terram proiecta/ postmodū aquas fudit: q᷑ tradita morte p̄dicatoꝝ corpora magna pp̄lis monstrauere miracula.

Nico.de ly.

☞ Judicauit

✱ a ¶ Quib⁹ ait sanson. Hic ꝯñr ponit̄ inuasio i ꝑsonis. ꝛ hęc ē duplex. scđa ponit̄ ibi: Igit̄ ascēdētes. Circa p̄mū đr: b ¶ Lꝫ hęc feceritis ꝛc. ħ dixit sanson. Tū q᷑ philistei non cōbusserāt vxorē ei⁹ ꝛ p̄rem zelo iusticię/ sꝫ magis cōmoti passiōe ire ꝓp̄t dānū eis illatū. Tū q᷑ occasiōe p̄dicta hita guerra erat int̄ sansonē ꝛ philisteos aperte:

F nec tenebat̄ cessare ab eoꝝ iuasiōe: maxime cū ad ħ fuisset cōsecrat⁹ ex diuina reuelatione: vt patet ex supradictis.

c ¶ Percussitq̄ eos ingē. pla. ꝛc. Sura est posterior ps crur͛: femur āterior. Mod⁹ aūt ē hoim q̄ sūt attoniti ꝛ meditabūdi iponē surā vni⁹ cruris sup femur alteri⁹. Et p ħ designat̄ q᷑ philistei fuerūt ita stupefacti de plaga ei⁹ inflicta a sansone / q᷑ m'tū cogitabāt q̄lit̄ se vindicare possent. In hebręo aūt sic habet̄: Percussit eos plaga magna: tibiā sup crus suū. qđ exponūt hebręi de ꝑcussiōe peditū cū eq̄tib⁹: q᷑ pedites in bello initunt̄ tibijs suis: eq̄tes ꝟo cruri-

Diuisio bus. d ¶ Igit̄ ascēdētes. Hic ponit̄ scđa ꝑcussio philistinoꝝ. vbi p̄mo ponit̄ hui⁹ ꝑcussiōis occasio. scđo ipsa ꝑcussio/ibi: Qui cū venisset. tertio grāꝝ actio/ibi: In maxilla asini. Occasio aūt data sansoni fuit/eo q᷑ ꝓpter eū vo-

3.14.b lebāt inuadere totū pp̄lm isrl'. ꝛ ħ ē qđ đr: Igit̄ ascēdētes philistijm i terrā iuda. ꝛ tn̄ sanson nō erat de tribu illa/ sꝫ de tribu dan: vt ptꝫ ex supradict͛: ca.xiij. e ¶ Castrametati sūt in loco q̄ postea vocat⁹ ē lechi. Hoc đr p diminutionē: q᷑ loc⁹ ille vocat⁹ ē postea rhamathlechi: vt habet̄ eodē ca. sicut aliq̄n aliq̄s vocat̄ min⁹ ꝓ iacomin⁹ f ¶ Ubi eorū effu. est exer. Hoc đr ad denotādū magnitudinē exercit⁹ eorū: q᷑ occupabat magnū terrę spaciuꝫ. g ¶ Cur ascēdistis aduersū nos: Quasi diceret: tributū vobis reddim⁹ nec rebellamus: ꝛ ideo nō habetis occasionē inuadēdi nos h ¶ Qui respōderūt: vt ligemus sanson venimus. Licet em̄ venirēt p̄ncipaliter ꝓpter sansonē: tn̄ occasiōe ipsi⁹ veniebāt cōtra totū pp̄lm/ nisi traderet̄ in manibus eorū:

ta flāma cōsumeret. Dixeruntq̄ philistijm: quis fec̄ hāc rē: Quibus dictū ē: Sāson gener thānathei: q᷑ tulit vxorē ei⁹ ꝛ alt͛i tradidit/ hęc opat⁹ ē. Ascēdert̄q̄ philistijm/ ꝛ cōbussert̄ tā mulierē q̄ p̄rēꝫ ei⁹. Quib⁹ ait sāson: Lꝫ hęc feceritis/ tn̄ adhuc ex vob expetā vltionē: ꝛ tūc q̄escā. Percussitq̄ eos igēti plaga: ita vt stupētes surā femori iponerēt. Et descēdēs habitauit in spelūca petrę ethan. Igit̄ ascēdētes philistijm in terrā iuda castrametati sunt in loco q̄ postea vocat⁹ ē lechi: id est maxilla: vbi eoꝝ effus⁹ ē exercit⁹. Dixert̄q̄ ad eos viri de tribu iuda: Cur ascēdistis aduersū nos: Qui rñdert̄: Ut ligem⁹ sāson venim⁹: ꝛ reddam⁹ ei q̄ i nob opat⁹ ē. Descēdert̄ ḡ tria milia viroꝝ đ iuda/ ad specū silicis ethā. Dixert̄q̄ ad sāson: Nescis q᷑ philistijm iperēt nob: Quare ḡ ħ facere voluisti: Quib⁹ ille ait: Sic fecerūt mihi/ sic feci eis. Ligare inq̄unt te venimus/ ꝛ tradere i man⁹ philistinoꝝ. Quib⁹ sāson: Jurate ait ꝛ spōdetis mihi q᷑ nō occidatis me. Dixerūt: Nō te occidem⁹: sꝫ vinctū tradem⁹. Ligauerūtq̄ eū duob⁹ nouis funib⁹/ et tulerūt eū de petra ethā. †Qui cū venisset ad locuꝫ maxillę/ ꝛ philistijm vociferātes occurrissent ei: irruit sp̄s dn̄i in eū: ꝛ sic solent ad ardorē ignis ligna ꝯsumi: ita vincula q̄b⁹ ligat⁹ erat dissipata sūt ꝛ soluta. Inuē-

a ¶ p̄dicatores simplices ꝛ patientes.

tāq̄ maxillā.i. mādibulā asini: q̄

a ¶ manu sue virtut͛ tenēs. b ¶ a vitijs.

iacebat arripiēs/ itērfecit i ea mille viros/ ꝛ ait: In maxilla asini/ i mandibula pulli asinarū deleui eos: ꝛ ꝑcussi mille viros. Cūq̄ ħ ūba canēs cōplesset/ ꝓiecit mādibulā đ mān: ꝛ vocauit nomē loci illi⁹ ramathlechi: qđ iterp̄tat̄ eleuatio maxillę. Sitiēsq̄ valde/ cla-

manibus eoꝝ: qđ fuit eis cōcessum. Ideo subdit̄: i ¶ Descēderūt ḡ tria milie virorū. ad capiēdū sansonē ꝛ tradendū philisteis ſm q᷑ fuerat int̄ eos cōdictū. Et ptꝫ littera vsq̄ ibi: l ¶ Jurate ait et spōdete mihi q᷑ nō occidatis me. Uolebat em̄ satisfacere israelitis: ꝛ sic agere q᷑ nō interficerētur a philisteis: nec ab ip̄o eis resistēdo: ꝛ haberet occasionē iustā interficiendi philisteos qui veniebāt ad eū occidendum. m ¶ Qui cū venis. Hic ꝯñr describit̄ philistinoꝝ inuasio/ cū đr: Qui cū venisset ad locū maxillę. Hic locus sic noiat̄ hic p anticipationē: vt patet p lrām sequētē. n ¶ Irruit sp̄s dn̄i in eū.i. mot⁹ dono fortitudinis ad rumpendū vincula ꝛ ad philisteos debellandū. o ¶ Inuentāq̄ maxil. Per ħ ostendit̄ victoria magis mirabilis et a deo facta: q᷑ nō fuit p arma ferrea. Sciendū tn̄ q᷑ asini maiores sunt in terra illa ꝛ hn̄t maiora ossa. p ¶ Interfecit in ea mille viros. Ex q̄ ptꝫ q᷑ miraculose seruabat̄ a cōfractiōe in tot ꝛ tātis ꝑcussiōib⁹ viroꝝ armatoꝝ q ¶ In maxilla asini. Hic ꝯñr ponit̄ grāꝝ actio. Modus em̄ erat hebręoꝝ in victorijs a deo datis canere cāticū p modū grāꝝ actiōis: sic ptꝫ in cātico moysi Exo.xv. ꝛ in cātico delborę. 3. v. ca. ꝛ iō sanson i hac victoria diuinit⁹ sibi data cecinit cāticū incipiēdo p talē modū: In maxilla asini ꝛc. Utrū aūt totū cāticū ei⁹ sit ħ scriptū vel solū ip̄i⁹ p̄ncipiū certū nō habet̄. videt̄ tn̄ ꝓbabili⁹ q᷑ solū principiū sit ħ scriptū: q᷑ nō oīa sūt scp̄ta: ꝛ q᷑ nō legūtur cātica sic breuia. Sequitur: r ¶ Et vocauit nomē loci illi⁹ rhamathlechi. Qđ autē sequit̄: Qđ interp̄tat̄ eleuatio maxillę. non est in hebręo: sꝫ appositū ē a trāslatore ad ostēdendā significatū nois. qđ bn̄ fuit iposi-

H tū: q᷑ satis fuit mirabile ꝛ insolitū q᷑ cū maxilla asini fieret tātū factū. Qꝛ autē ħ diuinitus fieret/ oñdit̄ p sequēs miraculū/ cū đr: Aperuit itaq̄ dn̄s molarē dentem. Et patet lrā.

Moralit' ✱ ꝛ q̄d volo nisi vt ardeat: Qꝛ aūt per vulpes pn̄t intelligi p̄dicatores oñdit̄. pinguedo nāq̄ vulpiū medicinal' ē ꝯ cōtractionē ꝛ stupefactionē neruoꝝ. multi ꝟo p̄dicatores ꝯtractos corpalit̄ erexerunt: vt ptꝫ de paulo ꝛ iohē Act̄. iiij. ꝛ de paulo ꝛ barnaba Act̄. xiij. ꝛ multa

3.14.b sil'ia fecerūt alij discipl'i christi ꝛ ministri. Sp̄ualit̄ aūt cōtractos p pigriciā ꝛ acidiā q̄si q̄tidie erigūt p̄dicatores ecclię: ꝛ in via moꝝ faciūt ambulare k ¶ Ligare inq̄unt te venim⁹ ꝛc. Per ligationē sansonis p viros iuda pōt intelligi ligatio christi i petro: sic ꝛ crucifixus fuit i ip̄o. ꝓpter qđ eidē apparēs/ dixit: Uado romā iteꝝ crucifigi. Hęc autē ligatio facta fuit a iudeis / ꝛ soluta ꝟtute diuina: Act̄. xij. sicut sanson dono fortitudinis a deo rupit vincula. Per ħ aūt q᷑ sanson in mādibula philisteos debellauit: significatū fuit/ q᷑ christ⁹ i petro p p̄dicationē euāgelij gētiles occidit ꝛ ecclesię icorpauit: sicut dictū fuit sibi Act̄. x. de cōuersiōe cornelij ꝛ alioꝝ gentiliū: Surge petre/ occide ꝛ māduca. Qꝛ aūt p mādibulā p̄dicatio signet̄/ patet. Nā sicut in mādibula molliunt̄ escę corporales corpaliter nutriētes: sic in p̄dicatione molliunt̄ sacrę scripturę q̄ sunt escę spiritualit̄ nutritiuę: Deut. viij. a. Nō in solo pane viuit homo / sed in omni verbo quod ꝓcedit ꝛc. Per aquam ꝟo de mandibula mirabiliter exeuntem / significata fuit aq̄ salutaris sapiētię q̄ de bti petri ꝓcessit ore.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

A B a ¶ Judicauitq3. Greg. Quē in h facto sanson/nisi redemptorē significat: Quid gaça/nisi infernū: qd philistei/nisi pfidiā iudeo4: q cū mortuū dñm viderēt/etiā corp⁹ ei⁹ in sepulchro positū custodes ilico deputauerūt: et auctorē vite īferni claustris retētū quasi sanson in gaça se dephēdisse letati sunt. Sanson vo nocte media nō solū exijt/ sed etiā portas tulit: q2 redēptor noster ante lucē resurgēs nō solū de inferno liber exijt: s3 etiā inferni claustra destruxit. portas tulit et montis verticez subijt: quia resurgēdo claustra īnferni dirupit: ꝛ ascēdēdo regna celo4 penetrauit. b ¶ Abijt q3 ꝛc. Sequitur:

Ni. de lyra B. Uocauitq3

¶ In ca.xv. vbi dr in postil. Percussitq3 eos ingēti plaga/ita vt stupentes surā femori imponerent

Addi. j. Qd h i hebreo dicit in lra: Percussit eos sura super femur plaga magna: antiqui hebreorū sic exponūt: sc3 q nullis armis nec aliq adiutorio corpali extrinseco pcussit eos/sed solū calcitrādo. Calcitrādo eñi hō cū calcaneo suo cōiūcto sure cōiter pcutit femur alteri⁹ hois: ꝛ sic si pcussio est valida/pcussus cadit. vñ ad oñdēdā excellētiā fortitudinis ipi⁹ sansonis /exp̄mit modū pcutiēdi q est sat extrane⁹ ꝛ insolitus. s. vt vn⁹ sol⁹ hō h mō plaga magna multos pcutiat. Dicit eñi: q stupētes iponunt surā sup femur. Nō credo q habeat fundamētū in mō loquēdi sacre scpture: nec lra hebraica hic facit mentionē de stupore.

¶ In eo. ca.xv. vbi dr i postilla: In maxilla asini. hic pñr pōit gfarūactio

Additio. ij. Ubi translatio nra h3: In mādibula pulli asino4: in hebraica veritate hr: hamor hamoracori. Ubi notandū: q hamor i hebreo ē nomē equocū: qd vno mō significat asinū. alio mō significat aceruū vl cumulū, seu cateruam. Uñ intētio hui⁹ locutiōis erat dicere: q in maxilla asini aceruū atq3 aceruos philistio4 pcusserat. i. ples hoiz cateruas: qd ē valde mirabile. q et ex h sub eadē dictiōe icludebat asin⁹ ꝛ caterua sm equocationez pdictā/reddebat locutio sm modū hebraice locutiōis rhetorice ornata.

mauit ad dñm/ꝛ ait: Tu dedisti in manu serui tui salutē hāc maximā atq3 victoriā: ꝛ en siti morior: incidāq3 in man⁹ incircūciso4. Aperuit itaq3 dñs molarē

a ¶ q2 postq3 mortua sūt pdicato4 corpa magna monstrauere miracula.

dentē in maxilla asini: ꝛ egresse sūt ex eo aque. Quib⁹ haustis/ refocillauit spm: ꝛ vires recepit. Idcirco appellatū est nomē loci illi⁹ fons inuocātis de maxilla/ vsq3 in presentē diē: Judicauitq3 isrl in dieb⁹ philistijm viginti annis.

Ca. XVI

Abijt q3 i gaçā ꝛ vidit ibi mlierē meretricē: ingressusq3 est ad eā. Qd cū audisset philistijm/ ꝛ pcrebruiss3 apd eos intrasse vrbē sanson: circūdederūt eū/ positis in porta ciuitatis custodibus: q ibi tota nocte cū silētio pstolātes vt facto mane exeuntē occiderēt. Dormiuit autē sanson vsq3 ad medium noctis: ꝛ inde surgēs apphendit ambas porte fores cum postib⁹ suis ꝛ sera: ipositasq3 humeris suis portauit ad vticē mōtis q respic hebrō. Post hec amauit mulierē q hitabat i valle so-

¶ iudei.

a ¶ christū. b ¶ custodiētes sepulchrū.

a ¶ q2 christus ante lucē surrexit.

a ¶ q2 claustra inferni destruxit.

Diuisio ¶ Abijt q3 ꝛc. Hic pñr describit ipsius sansonis mors ꝛ psūmatio: ꝛ q2 mors ei⁹ fuit p mulierē pcurata. iō pmo describit qlit cū vna piculo se exposuit. scdo qlit p alterā morti succubuit/ibi: Post hec amauit. Circa pmū dr: a ¶ Abijt q3 i gazā. q erat ciuitas philistino4 mortē ipsi⁹ qrētiū. b ¶ Et vidit ibi mulierē meretricē. In hebreo habet: Mulierē hospitalariā. q2 nomen ibi positū equocū ē ad vtrāq3 significationē: sic dictū fuit. s. xj. de mre iepthe ꝛ iosue: scdo de raab. ꝛ pt h nō inuaserūt eum ibi philistei: q2 sm legē terre securitatē debebat hre i loco hospitij: s3 posuerūt insidias in porta ciuitat vt eū exeuntē occiderēt: ꝛ forsitā vtraq3 significatio cōueniebat illi mulieri: q2 i aliqbus terris hospitatrices se de facili exponūt hospitib⁹ suis. c ¶ Ingressusq3 ē ad eā. h intelligit de pcubitu carnali sm sensum trāslatiōis nre. sm aūt hebreos intelligit de ingressu hospitij: ꝛ forte vtrūq3 fuit ibi. Cetera patēt ex dictis vsq3 ibi: e ¶ Apphēdit am. por. fores. Porta pprie loquendo est muri aptura: fores aūt sunt ostia qb⁹ aptura claudit: vnū tñ p alio frequēter ponit f ¶ Post hec ama. mu.

Diuisio Hic pñr ostēdit qliter sanson p aliā mulierē morti succubuit. vbi pmo describit mulieris fraudulēta inqsitio. scdo veritatis aptio/ ibi: Cūq3 molesta ei esset. tertio ipsi⁹ sansonis cōphēsio/ibi: Quē cū apphēdissent. Circa primū ponit mulieris triplex tētatio. scda ibi: Dixitq3 ad eū. tertia ibi: Dixitq3 dalila. Circa pmum dr: Post hec ama. mu. Utrū aūt fuerit hebrea vl philistea nō habet in textu. videt tñ magis q fuerit philistea: eo q fuerit ita sollicita decipere sansonem aduersarium philisteorum. ꝛ vocabatur dalila: sic enim debet scribi ꝛ pronunciari.

C

※ Ueneruntq3

Moraliter a ¶ Abijt q3 in ga. ꝛc. Per descēsum sansonis in gaçā significat⁹ fuit descēsus christi ad inferos: sm btm Grego. ꝛ plures doctores alios. S3 ad hoc mltū dissonare videt qd subdit: b ¶ Et vidit ibi mu. mere. ingres. ē ad eā. Propt qd sciendū q hebrei dicūt hāc esse lram: Mulierē hospitatricē. ꝛ hoc verius videt sic dixi plenius in expositiōe litterali. Scdm h igit p descensum sansonis in gaçā/ figuratus fuit descēsus christi ad limbū patrū. qui bene significat p mulierē hospitatricē: eo q ibi scti patres erāt hospitati vsq3 ad acceptionem sue beatitudinis de qua iā erant certi. d ¶ Dormiuit aūt sanson vsq3 ad mediū no. ꝛ inde cōsurgens ꝛc. Per hoc aūt christi resurrectio fuit figurata/ q fuit sm cōmunē opinionē doctorū in aurora: ꝛ sic in secūda medietate noctis. nā dies sequens incipit ab ortu solis. Est eñi dies latio solis sup terrā. e ¶ Apprehendit ambas porte fores ꝛc. Quia christus resurgēs infernū fregit ꝛ spoliauit patribus ibi detentis: ꝛ deduxit eos vsq3 ad montē patrie celestis. ¶ Moraliter aūt per sansonē naçareū significat hō cōtemplatiuus/intētus circa deū. tamē pter necessitatē populi descendit ad actiuā: predicando ꝛ exhortando ad bonū: ꝛ surgens ab hac occupatiōe aufert portas ciuitatis diaboli: que sunt fauor humanus/ ꝛ timor mūdanus: ꝛ inclusos ducit ad patriā celestē/i spe de psenti: et in re de futuro. f ¶ Post hec amauit mulierē. Doctores nostri dicūt/et bene: q in hoc facto sanson nō fuit figura christi. Nam in pncipio hui⁹ operis dictum fuit: q res vna numero diuersa signat. ꝛ incōpossibilia /pter diuersas proprietates. sicut leo ratione pstantie signat christū/ ꝛ rōne voracitatis diabolū. Et eodē mō cōtigit de eadem psona que ratione virtutis christū signat: ꝛ ratione vitij nullo modo signat ipsum/sed mag oppositum. Sicut salomon in edificatione tēpli domini fuit figura christi q edificauit ecclīaz. In hoc aūt q edificauit idolorum templa. iij. Reg. xj. non potuit esse figura christi/sed magis diaboli. Sic ē in pposito. sanson eñi in predictis bñ fuit figura christi: sed nō in eius deceptione per dalilā. Sanson igitur deceptus a dalila secretū sue consecratiōis eidē illicite reuelauit. Et in hoc significat hominē domino cōsecratum per pfessionē in religione/vel ordinē sacrū: qui per blanditias mulieris deceptus trahitur ad impudicos tactus ꝛ amplexus: ꝛ sic excecat primo tenebris ignorantie. ꝛ secundo ligatur vinculo consuetudinis peruerse: ꝛ in carcere peccati deputatur ad molendum: id est ad coitus exercitium sm hebreos. Uel aliter ad molēdum: id est ad opus laboriosum ꝛ malū. quod est opus peccati: sm quod dicitur Sap. v. b. in persona peccatorum: Lassati sumus in via iniquitatis et perditionis: ambulauimus vias difficiles: viam autem domini non ambulauimus. Per hoc autez q capillis sansonis renascentibus ipe plus nocuit philisteis q3 ante fecerat: significatur/ q aliquando homo deo consecratus ꝛ dicto modo deceptus ex respectu diuine gratie reilluminatur: ꝛ cōtra demones ꝛ vitia fortius q3 ante casum preliatur. Potest etiam aliter dici q per sansonem qui ante tonsionem capillorum fuit fortissimus: ꝛ post tonsionem capillorum fuit sicut ceteri homines infirmus: significantur religiosi ad bonum opus tepidi: qui ante depositionem capillorū per religionis ingressum erant fortes ꝛ agiles ad luctandum ꝛ saltandum ꝛ huiusmodi: ꝛ post ingressum religionis infirmi sunt ꝛ debiles ad bene operandum.

D

E G a ¶ Vocauitq; tonsorē. Isid. Q mulier subdola caput sansonis rasit ꝛ allophylis illudendū tradidit: ꝙ captiuatꝰ est: ꝙ cęcatꝰ ꝛ ad molā deputatꝰ: nō i his christꝰ, sꝫ illi figurāt q̄ tm̄ christi nomine gliant ꝛ malis actibus iugit̄ iplicant̄. Vir em̄ sēsus rōnalis intelligit̄. Caro aūt mulierē significat. si em̄ mulieri. i. carni nrę blādiēte libidine / vel alijs mal' opibꝰ cōsēserimꝰ: grā spūssctī (q̄ naçarei crine significatur) nudati expoliamur atq; decipimur. Ita em̄ supbis ꝛ pctōribꝰ violata christi grā / sic sansoni icisa coma a diabolo illudit̄. Si q̄s aūt agēdo pniam redeat coma redeūte. i. grā reflorescēte: repat̄ ad ꝟtutē et cupidinis: ac luxurię sbuersis colūnis hostes deijciet: ꝛ parato certamine in finē fortissime demones triūphabit. b ¶ Quē cū apphendisset. Gregꝰ. Sanson amissis ocul' ab allophylis ad molā deputat̄. Sciēdū ē ꝙ pus intellectꝰ obtūdit̄: ꝛ postea captus animꝰ ꝑ exteriora desideria vagat̄: vt cęca mens q̄ ducit̄ nesciat ꝛ carnis illecebris se libēter subdat. aliqn̄ ꝟo pꝛꝰ desideria carnis ebulliunt ꝛ post lōgū vsum illicitis opibꝰ oculū cordis claudūt. Nam sepe mens recta G cernit

F Ni. de ly.

a ¶ Veneruntq; ad ꝛc. vt quē nō poterāt supare virtute capēt fraude. Cetera patēt vsq; ibi: b ¶ Si se. ner. ꝛc. i. fact' d neruis. c ¶ Nec dū siccis ꝛc. q2 tales funes extēdūt̄ ꝛ ñ rūpūt̄. d ¶ Latētibꝰ apd ꝛc. q2 nō audebāt iuadere sāsonē donec viderēt ꝑ expiētiā ꝙ vincl'a nō posset rūpe. e ¶ Qui ru. vi. valde facilit̄. ido subdit̄: f ¶ Quō ꝛc. spu. q2 mlieres qn̄ filāt imiscēt aliqd de sputo suo g ¶ Dixitq; ad eū da. Hic ponit̄ scda tētatio mlieris ad deceptionem sansonis cū dr: h ¶ Saltē nūc ꝛc. fingebat ei ista mulier ꝙ ex magno amore ad sāsonē desiderabat scire fortitudis suę ꝯdicionē: sic amās desiderat scire itima sui amici. i ¶ Si liga. fu. no. fu. hāc ꝯditōez nouitat' addidit sāson ad suā pmā rñsiōez: ita ꝙ funes nō essent tm̄mō neruiciei ꝛ humidi: sꝫ etiā oino noui. ꝛ hoc dicebat sāson ad colorationē sui mendacij. k ¶ Dixitq;. da. rur. ad eū. h ponit̄ tētatio tertia / cū dr: l ¶ Vsq; q̄ de. me. celando secretū tuū amicę tuę. m ¶ Si inq̄t septē cri. ꝛc. In hebreo hr̄: septē cicinos: vl' floccellos. cesaries em̄ capitis sui

rethꝛ ꝛ vocabat̄ dalila. Veneruntq; ad eā pncipes philistiorꝫ / atq; dixerūt: Decipe eū ꝛ disce ab illo in q̄ hēat tātā fortitudinē: ꝛ quō eū superare valeamꝰ: ꝛ vinctū affligere. Qd si feceris: dabimꝰ tibi singuli mille cētū argēteos. Locuta est ergo dalila ad sanson: Dic mihi obsecro in q̄ sit tua maxia fortitudo: ꝛ q̄d sit q̄ ligatus erūpe neq̄as. Cui rñdit sanson: Si septē neruiceis funibꝰ necdū siccis ꝛ adhuc humētibꝰ ligatꝰ fuero: ifirmꝰ ero vt cęteri hoies. Attuleruntq; ad eā satrapę philistinorꝫ septē funes vt dixerat: qbꝰ vinxit eū latētibꝰ apd se insidijs / ꝛ i cubiculo finē rei expectātibꝰ. Clamauitq; ad eū: Philistijm sup te sansō. Qui rupit vincl'a quō si rūpat q̄s filū d stupę tortū sputamine / cū odorē ignis accepit: ꝛ nō ē cognitū in q̄ esset fortitudo eiꝰ. Dixitq; ad eū dalila: Ecce illusisti mihi: ꝛ falsū locutꝰ es. Saltē nūc idica mihi q̄ ligari debeas. Cui ille rñdit: Si ligatꝰ fuero nouis funibꝰ q̄ nūq; fuerūt i ope: infirmꝰ ero ꝛ aliorꝫ hoim silis. Quibꝰ rursū dalila vinxit eū ꝛ clamauit: Philistijm sup te sanson: i cubiculo isidijs ꝑpat'. Qui ita rupit vicula q̄si fila telarꝫ. Dixitq; dalila rursū ad eū: Vsq; q̄ decipies me ꝛ falsū loq̄ris: Ostēde q̄ vinciri debeas. Cui rñdit sansō: Si inq̄t septē crines capit' mei cū licio plexueris: ꝛ clauū his circūligatū terrę fixeris ifirmꝰ ero. Qd cū fecisset dalila / dixit ad eū: Philistijm sup te sāsō. Qui ꝯsurgēs de sōno / extraxit clauū cū crinibus ꝛ licio. Dixitq; ad eū dalila: Quō dicis ꝙ amas me / cū animꝰ tuus nō sit mecū: Per tres vices mētitꝰ es mihi: ꝛ noluisti dicere i q̄ sit maxia fortitudo tua. Cūq; molesta esset ei ꝛ ꝑ m'ltos dies iugit̄ adhereret: spaciū ad q̄etem nō tribuēs: defecit aia eiꝰ: ꝛ ad mortē vsq; lassata ē. Tūc apiēs ꝟitatē rei dixit ad eā: Ferrū nūq; ascēdit sup caput meū: q2 naçareꝰ / id ē ꝯsecratꝰ dño sū de vtero matris meę. Si rasū fuerit caput meū / recedet a me fortitudo mea ꝛ deficiā: eroq; sic cęteri hoies. Vidensq; illa ꝙ ꝯfessus ei eēt oēm animū suū / misit ad pncipes philistinorꝫ ac mādauit: Ascēdite adhuc semel: q2 nūc mihi apuit cor suū. Qui ascēderūt assūpta pecunia quā ꝓmiserāt. At illa dormire eū fecit sup genua sua: et ꝛ in sinu suo reclinare caput. Vocauitq; tōsorē / ꝛ rasit septē crines eius: ꝛ cępit abigere eū ꝛ a se repellere. Statim enim ab eo fortitudo recessit. Dixitq;: Philistijm super te sanson. Qui de somno cōsurgēs dixit in animo suo. Egrediar sicut añ feci / et me excutiā: nesciēs ꝙ recessisset ab eo dominus. Quē cū apprehendissent philistijm / statim eruerunt oculos eius: et duxerunt gaçā vinctū catenis: ꝛ clausum in carcere molere fecerūt. Jamq; capilli eius renasci cęperāt: ꝛ principes philistinorū

pitis sui distincta erat ꝑ septē floccellos / vl' cincinos n ¶ Cū licio plex. i. cū forti ligamēto. sequitur: o ¶ Dixitq; ad eū da. quō ꝛc. q. d. h est falsum manifeste: cū proprijū sit amantiū secreta sua inuicē reuelare. p ¶ Cūq; mole. ꝛc. h ꝯñr describitur ꝟitatis apio: q2 ꝑ molestiā mulieris importune petētis ꝟitatē rei apuit ad sui interitū. q ¶ Fer. ꝛc. q2 na. ꝛc. q2 de ritu naçareorꝫ erat ꝙ nō traderentur eorꝫ capilli toto tpe cōsecrationis suę: vt dictū fuit supra. xiij. ca. r ¶ Si rasum ꝛc. Quia sicut dictū fuit. s. ista fortitudo non erat virtute naturę: sꝫ erat q̄ddā donū grę gratis datę: q̄ i necessarijs ꝛ expedictibꝰ fuit in eo q̄diu tenuit ritū naçarei: ꝓpter qd ipo violato ꝑ rasurā nō affuit sibi. Sꝫ ꝯ h videt̄ ꝙ votū naçarei violabat̄ ꝑ tactū ꝛ etiā aspectū mortui: vt hr̄ Num. vj. Sāson aūt m'ltos iā añ iterfecerat: vt ptꝫ ex supradict'. Dicēdū ꝙ nō fuit sile de sansone ꝛ alijs naçareis q̄ erāt ꝯsecrati ad tps et ad vacādū orōnibꝰ ꝛ pijs opibꝰ. Sāson aūt fuit cōsecratꝰ ꝑ totā vitā: ꝛ sua cōsecratio erat ordiata ad alia opa. s. ad liberationē isrl' de manu philistinorꝫ: vt hr̄. s. xiij. ca. ꝓpter qd interficiēdo philistęos ꝯsecrationē suā nō violauit / sꝫ mag' adimpleuit. s ¶ Vi. il. ꝙ cō. ꝛc. reuelādo ꝟitatē. hoc em̄ ꝑ̄pegat ꝑ h ꝙ nom̄ dñi noiauit / dicēs se cōsecratū dño. nō em̄ nomiasset nomē dñi / dicēdo mēdaciū. t ¶ Ascēdite adhuc se. Ex h videt̄ ꝙ illi ꝑ̄dē pus fuerāt apud ipam ad cōprehēdēdū sansonē: sed vidētes eius fortitudinē ꝑ ruptionē vinculorꝫ ipm nō inuaserāt: sꝫ latēter ad sua loca recesserāt: et ꝑ hoc etiā sanson fuit deceptus reuelādo secretū suū mulieri: igrās ꝙ machinaret̄ in mortē eiꝰ. v ¶ At illa dormire ꝛc. vt tōsor melius posset radere eū q̄; si in lecto iaceret. x ¶ Et rasit ꝛc. In hebręo habet̄: septē floccellos: q2 rasit totā cesariē septē floccellis distinctā: vt ꝑdictū ē. y ¶ Stati em̄ ꝛc. Cuius causa prędicta est. z ¶ Dixitq;: Philistijm sup. ꝛc. Volebat em̄ expiri sicut prias vtrum fortitudo discessisset ab eo. a ¶ Egre. ꝛc. ꝛ me excu. s. a vinculis. ipa em̄ ligauerat ipm ad expiēdū certitudinalit̄ si raso capite posset vincula rumpe: qd cū nō posset / philistęi inuaserūt eū securi. b ¶ Quē cū ap. ꝛc. Hic ꝯñr describit̄ sansonis cōprehēsio. vbi pmo describit̄ eiꝰ incarceratio. scdo illusio / ibi: Jāq; capilli. t̄tio mors ꝛ cōsūmatio / ibi: Qui dixit puero. Circa primū dr: Quē cū ap. ꝛc. Dono fortitudinis destitutum. c ¶ Stati er. ꝛc. ne si forte euaderet dāna eis iferret. d ¶ Et cl. ꝛc. m. f. i. grauit̄ laborare / ne g̃tis panē comederet. Aliq̄ āt exponūt molere. i. cohitare vl' coire cū magnis mulieribꝰ q̄s adducebāt philistęi: vt de ill' magni hoies ꝛ robusti nascerent̄ apti ad ꝓliū e ¶ Jāq; ca. h ꝯñr describit̄ ipsiꝰ illusio i festo

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

A ✠ cernit:nec tñ audēter cōtra ꝑuersa se erigit:⁊ renitēs vincitur dū hoc ip̄m q̄d egit dijudicās carnis sue delectatiōe superat. Qz eñ plerūq3 ꝑus ocul⁹ cōtēplatiōis amittit: ⁊ post capt⁹ ꝑ carnis desideria hui⁹ mūdi laborib⁹ anim⁹ subiugat:testatur sanson ab allophylis captus: q̄ postq3 oculos ꝑdidit/ad molā deputat⁹ est:qz maligni spirit⁹ postq3 tentationū stimulis intus aciē cōtemplationis effodiūt/foris in circumitu laboris mittunt.

a ¶ Multoq3 plures. Grego. In hoc loco per sanson christ⁹ significatur. Sanson eñ dū viueret paucos interfecit: euerso ꝓo tēplo moriens maximā aduersarioꝝ multitudinē moriēs strauit. Et dño nostro ꝑdicante pauci ex iudeis crediderunt: innumeri ꝓo gētiliū populi viam vite illo moriente sunt secuti. Superbos eñ dum adhuc passibili viueret pertulit: impassibili ꝓo vita mortuus strauit. Nūc sanson in semetipso dudū figuraliter expressit: q̄ paucos dum viueret interemit: destructo ꝓo templo multos cū moreret̄ occidit. quia domin⁹ ab elatione superbie paucos cum viueret/plures cū corporis sui templū solueret̄ extinxit:atq3 electos ex gētib⁹ quos viuēdo sustinuit simul oēs moriēdo ꝓstrauit.

conuenerūt in vnū: vt immolarent hostias ᵃ magnificas dagon deo suo:⁊ epularent̄ dicentes: Tradidit deus noster inimicū nrm sanson in man⁹ nostras. Quod etiā pplus videns laudabat deū suū/eadēq3 dicebat: Tradidit deus noster aduersariū nostrum in manus nr̄as:q̄ deleuit terrā nostrā:⁊ oc/ ᵇ cidit plurimos. Letātesq3 ꝑ cōuiuia sūptis iam epulis ꝑceperūt vt vocaret̄ sanson/ et ᶜ ante eos luderet. Qui adduct⁹ de carcere ludebat ante eos:fecerūtq3 eū stare int̄ duas colūnas. Qui dixit puero regēti gressus ᵈ suos: Dimitte me vt tāgā colūnas q̄b⁹ ois ᵉ imminet domus:⁊ recliner sup eas:⁊ paululū requiescā. Domus aūt erat plena viroꝝ ac mulieꝝ:⁊ erāt ibi oēs ꝑncipes philistinorū:ac de tecto ⁊ solario/circiter tria milia vtriusq3 sexus spectantes ludentē sanson. At ille inuocato dño ait: Dñe de⁹ me⁹ ᶠ memēto mei: ⁊ redde mihi nunc fortitudinē pristinā deus me⁹/ vt vlciscar me de ho/ ᵍ stibus meis:⁊ ꝓ amissione duorū luminuz vnam vltionē recipiam. Et apphendens ambas colūnas quibus innitebat̄ domus: alterāq3 earū dextera ⁊ alterā leua tenens/ ait:†Moriat̄ anima mea cū philistijm. Cō ʰ cussisq3 fortiter colūnis/cecidit domus super oēs ꝑncipes ⁊ cęterā multitudinē q̄ ibi ᵃ erat. Multoq3 plures interfecit moriēs q̄3 ān viuus occiderat. Descendētes aūt frēs ei⁹ ⁊ vniuersa cognatio/tulerūt corpus ei⁹: ⁊ sepelierunt inter saraa ⁊ esthaol in sepulchro patris sui manue: Judicauitq3 israel viginti annis.

Uitq3 eo tempo/ Ca.XVII ⁱ re vir quidem de mōte ephraim/noie michas:q̄ dixit matri

Nico.delyra

✠ in festo philistinoꝝ/cuz dicit̄:

a ¶ Cōuenerunt in vnū ⁊c. gratias reddēdo idolo suo de captione sansonis quā attribuebāt idolo. b ¶ Qui de. ter. ⁊c. ꝑ incendiū terrenascentiū: vt.s̄.dictū est.xv.ca. c ¶ Preceperūt vt vocaret̄ sanson et añ eos lude.i.materiā risus eis ꝑberet: qz cecus erat:⁊ iō impingebat aliquādo ad parietem:aliquādo ad columnā: ⁊ aliquādo cadebat: ex q̄b⁹ ridebāt philistei. d ¶ Qui dixit pue. Hic describit̄ mors eius ⁊ ꝯsummatio. e ¶ Dimitte me vt tan. colūnas ⁊c. Tū qz ex collisionibus ꝑdicti erat fatigatus vt requiesceret. Tum vt ꝑ earū impulsum cum dei adiutorio de quo sperabat/domū cadere faceret. iōo subditur: f ¶ At il. inuocato dño ait. Quia videbat q̄ eius delusio reuertebat̄ in opprobriū diuinū:eo q̄ captio sansonis attribuebat̄ idolis: ⁊ de hoc idola laudabant̄ ab idolatrı̄s. g ¶ Ut vlciscar me de ho. meis. Hoc enim dixit nō liuore vindicte: sed zelo iusticie ⁊ honoris diuini noīs:ita q̄ philistei deū blasphemabāt idola laudando: ideo nō peccauit/philisteos occidendo:nec etiā occidendo se cū ipsis. ꝓut subdit̄: h ¶ Moriat̄ aīa mea cū phi. Et accipit̄ hic aīa ꝓ toto cōposito qđ est corruptibile:licet aīa sit imortalis.nō eñ sanson intendebat se occidere ꝑ se/sed tñ ꝑ accidens:qz non poterat blasphematores nominis diuini occidere nisi seip̄m cū eis occidendo. Preterea voluntas domini erat q̄ hoc fieret: quod patz per hoc/q̄ fortitudinē miraculose sibi reddidit ad hoc faciendū. Quilibet aūt debitor est mortis ipsi deo:⁊ hoc debitū potest repetere quādo vult ⁊ quō vult:⁊ iōo sanson nō peccauit se cū alijs occidendo ex dei volūtate et instinctu diuino. Credendū est etiam q̄ de peccatis prius perpetratis penituit:⁊ q̄ illa mors pena peccatorū suorum fuit:quā nō solum acceptauit/ sed etiam pro ea dominū rogauit:⁊ ideo computat̄ in catalogo sanctorū ad Heb.xj. ¶ Moraliter sanson naçareus est homo ꝑ baptismum domino cōsecratus. Dalila que situla interpretatur est sensualitas:per quaz voluptas carnis quasi ꝑ

q̄si ꝑ situlā haurit̄. Per hanc sanson decipit̄:qz ꝑ sensualitatē hō aliq̄n a gratia in baptismo recepta deijcit̄. Septez crinib⁹ denudat̄: qz septē donis spūssancti spoliat̄. Oculis priuat̄ ꝑ mentis excecationē. Catenis ligatur per peccandi assuefactionē: carcere claudit̄ ꝑ obstinationē. sed tūc capilli eius incipiūt recrescere:qñ diuine faciei respectu incipit penitere. q̄ moriēs triumphat de hostib⁹:qz moriendo pctō triūphat de demonibus.

Uitq3 eo Ca.XVII tpe ⁊c. Hec est vltima ps ꝑncipalis hui⁹ libri in q̄ agit̄ de q̄busdā casib⁹ tpe iudicū accidētib⁹. Et sūt tres casus. scđs ponit̄ ca.xix. tertius ponit̄ in libro Ruth/qui ꝭm hebreos antiquos nō est liber distinctus a libro Judicū: vt patet ꝑ Hiero. in ꝓlogo galeato. Circa ꝑmū dubitat̄ q̄ tpe accidit casus miche. Et dicūt expositores nostri cōiter/q̄ accidit post mortē iosue anteq̄3 surgerēt iudices. ⁊ ad h̄ ꝓbandū inducūt q̄ h̄ bis dicit̄: In diebus illis nō erat rex in isrl̄ ⁊c. qz tūc nō erat rex vel iudex qui errata corrigeret. Dicūt etiaz: q̄ hec historia hic describit̄ ad ostendendū necessitatē dandi iudices israeli ad corrigēdū errata. Sz istud dictū nō videt̄ multū valere. Tū qz sicut dictuz est: pluries iudices ꝑerāt ꝑ modum directiōis ⁊ cōsilij:nō per modū dominij: propter quod nō habebant efficaciam corrigendi:sz reges eis succedentes habuerunt auctoritatem et potestatem subditos coercendi. Causa etiam suscitandi iudices inducta non habetur ex ꝑcedētibus:quia vbicūq3 scriptura dicit: Suscitauit eis dominus talem vl' talem iudicē/ premittitur pro causa hui⁹ suscitatiōis tribulatio in qua erat populus israel: vt per iudicem suscitatum liberaretur. Hebrei ꝓo dicunt:q̄ factum miche cōtigit sub othoniel q̄ successit iosue. Et ad hoc probandum inducunt quod scribitur in fine.xviij.ca. Māsitq3 apud eos idolum miche omni tempore quo fuit domus dei i silo. hoc tempus incępit ante mortem iosue: vt habetur Josue .xviij. Tempore autem iosue nō declinauerunt ad idolatriam: vt habetur supra.ij.ca. Et ideo dicunt q̄ hoc accidit in principio temporis othoniel quod fuit propinquius positioni tabernaculi in silo post tempus iosue. Igitur circa historiam miche sic ꝓceditur: quia primo describitur idolatrie perpetratio. secūdo idolatre spoliatio:ca.xviij. Circa ꝑmū premittitur fabricatio idoli. secūdo subditur abusus sacerdotij/ibi: Jmpleuitq3. Circa primum/quia littera est intricata considerandum: q̄ mater miche consecrauerat summam pecunie pro fabricatione idoli. michas autem volens illam in alios vsus expendere sbtraxit illam occulte: postea ꝓo penitens. tum quia et ipse idolatra erat. tum quia maledictionez matris timebat/ que illi qui pecuniam subtraxerat frequenter maledicebat: dictam pecuniam matri restituit: vt inde fieret quod ipsa promiserat. Et h̄ est quod dicitur: i ¶ Fuitqz eo tempore. Hoc non refertur ad tempus sansonis de quo immediate supra dictum est: qz factū istud accidit lōge añ.s.imediate post mortē iosue: vt ✠ ꝑdictū est

Moraliter i ¶ Fuit eo tpe vir q̄dā ⁊c. Ecclesia mat̄ dr̄ oim christianoꝝ:lz multi eoꝝ sint ei⁹ filij solo nūero ⁊ nō merito. Itē pastor inutilis ecclīe dicit̄ idolum Zach.xj.d. O pa ✠ stor ⁊ idolū

B

C

D

†23.q.5.c.si nō licet: ⁊.c. reos. De diuor.c.gaudemus

Diuisio

Moraliter

suę: Mille ⁊ centū argenteos q̊s sepaueras: ⁊ sup q̇b⁹ me audiēte iurauerās: ecce ego habeo ⁊ apꝺ me sūt. Cui illa rn̄dit: Bn̄dictus filius me⁹ dn̄o. Reddidit g̊ eos mr̄i suę / q̄ dixerat ei: Consecraui ⁊ voui hoc argētū dn̄o: vt de manu mea suscipiat fili⁹ meus ⁊ faciat suptile atq̧ ꝯflatile: ⁊ nūc trado illꝺ tibi. Reddidit igitur eos matri suę. Quę tulit ducētos argēteos: ⁊ dedit eos argētario / vt faceret ex eis sculptile atq̧ ꝯflatile: qꝺ fuit in domo michę. Qui ędiculā q̊ꝫ in ea deo sepauit / ⁊ fecit ephot ⁊ theraphin: id ē vesteꝫ sacerdotalē et idola. Impleuitq̧ vni⁹ filioꝝ suoꝝ manū / ⁊ factus ē ei sacerdos. † In dieb⁹ illꝭ nō erat rex in isrl̄: sed vnusq̇sq̧ qꝺ sibi rectū videbat̄ hoc faciebat. Fuit q̄ qꝫ i tēpore illo alter adolescēs / de bethleē iuda / ex cognatiōi eius: eratq̧ ipse leuites et hītabat ibi. Egressusq̧ de ciuitate bethleeꝫ: peregrinari voluit vbicunq̧ sibi cōmodū repisset. Cūq̧ venisset i mōtē ephraim iter faciēs: ⁊ declinasset parūper in domo michę: interrogatus est ab eo vn̄ venisset: Qui rn̄dit: Leuita sū de bethleē iuda: ⁊ vado vt habitē vbi potuero: et vtile mihi esse ꝓspexero. Dixitq̧ michas: Māe apꝺ me inq̇t ⁊ esto mihi parens ac sacerdos: daboq̧ tibi p āños singłos decē argēteos: ac vestē duplicē: ⁊ q̄ ad victū sūt necessaria. Acq̇euit ⁊ mansit apꝺ hoiem: fuitq̧ illi q̄si vn⁹ de filijs. Impleuitq̧ michas manū ei⁹: ⁊ habuit puerum sacerdotem apud se. Nunc scio dicēs: ꝙ bn̄faciet mihi deus habēti leuitici gener̄ sacerdotē.

E ※ ꝑdictū est: sꝫ referr̄ in generali ad tp̄s iudicū: tn̄ intelligit̄ ꝓ p̄ma pte illi⁹ tpis. a ¶ Mille centū argē. Ex h̄ dixerunt aliq̇ / ꝙ ista mr̄ michę fuit dalila: ⁊ ꝙ ista pecunia fuit illa quaꝫ recepit ꝓ ꝓditiōe sansonis: vt dictū est ca. p̄ce. sꝫ h̄ ptꝫ falsuꝫ. Tū q2 istud factū cōtigit diu an̄ tp̄s sansonis ⁊ dalilę: vt iā dictū est: Tū q2 sūma pecunię nō est idē h̄ et ibi. q2 ipi dalilę dederūt satrapę philistinoꝝ singuli mille ⁊ cētū argenteos: erāt aūt q̇nq̧: ⁊ sic sūma illius pecunię ascēdit ad q̇nq̧ milia ⁊ q̇ngētos argēteos: h̄ aūt ponunt̄ tm̄ mille centū argentei. b ¶ Quos sepaueras. scꝫ a cōmunib⁹ vsib⁹ idolo dedicādo c ¶ Et sup q̇b⁹ me audiēte iura. i. voto et iuramēto ꝓmiseras: ꝯm expositores nostros. In hebreo aūt habet̄: Me audiente maledixeras. s. ei q̄ pecuniā abstulerat. d ¶ Ecce ego habeo. quasi dicat: paratus sum reddere tibi ꝓpt̄ causas predictas. e ¶ Reddidit g̊ eos matri suę. i. reddere ꝓmisit: q2 de redditiōe actuali postea agit̄. f ¶ Quę dixerat ei. scꝫ anteq̄ cōfiteret̄ pecuniam se hr̄e: ꝯm istā lr̄am. In hebręo habet̄: Et dixit ei. s. p⁹ cōfessionē pecunię. g ¶ Cōsecraui ⁊ voui hoc argen. dn̄o. Dn̄m vocat falsum deū quem colebat. h ¶ Ut de manu mea suscipiat ⁊c̄. In hoc explicat modū voti sui. sic eīm vouerat ꝙ de manu sua argentū traderet filio vt inde faceret fieri idolū: i ¶ Et nūc trado illud tibi. i. statim cū mihi reddideris pecuniā ꝯm formā voti mei / statim tradā eā tibi ad faciendū qꝺ voui. k ¶ Reddi. igit̄ eos. s. ipse michas. l ¶ Matri suę. redditione actuali. m ¶ Quę tulit ducentos argē. Residuū āt pecunię fuit cōsumptū in alijs q̄ ptinebāt ad cultū illius idolatrię: vtpote in ędicula ephot / ⁊

F ꝯsilib⁹. de q̇b⁹ postea subdit̄: n ¶ Et dedit eos ar. nō p manū ꝓpriam / sꝫ p manū filij sui ꝯm formā voti prędictaꝫ. o ¶ Ut faceret ex eis sculpti. Dicūt aliq̇ ꝙ fuit vnū idolū qꝺ vocatur h̄ sculptile ⁊ ꝯflatile. i. factū p tūsioneꝫ et cōflationē. q2 metalla p̄us calefiunt in igne ⁊ postea malleo tūdunt̄: vt ex eis aliq̇d facilius formet̄. Alij aūt dicūt / ꝙ fuit duplex idolū: vnū p sculpturā / qꝺ notat̄ cū dr̄ h̄: sculptile. Aliud p fusurā quod notat̄ p hoc q̇d dicit: conflatile. p ¶ Qui ędiculā. i. paruā ędē / deo sepauit. idolo dedicādo ⁊ ab alijs vsibus separādo. ⁊ vocat̄ h̄ idolū de⁹. Et in tota historia h̄ nomē de⁹ vel dn̄s ꝓ deo falso accipit̄. excepto q̇d in fine dr̄: Oi tpe q̄ fuit dom⁹ dei in silo: h̄ eīm accipit̄ ꝓ vero deo. q ¶ Et fec̄ ephot theraphin. Qꝺ aūt sequit̄: Id ē vestē sacer. ⁊ idola. non est in hebręo: sꝫ appositū fuit in trāslatore ad exp̄mēdū iterp̄tationē ephot ⁊ theraphin. ephot eīm est idē qꝺ suphūerale: vt hr̄ Exo. xxviij. ⁊ est vestis p̄ncipalis sūmi sacerdotis. ⁊ p ipam h̄ intelligunt̄ alia vestimēta sacerdotalia q̄ fecit michas: vt dicūt expositores cōiter. Si aūt p theraphin

Theraphin h̄ intelligunt̄ idola i plurali / nescio. Dicūt tn̄ hebręi ꝙ theraphin ē caput pueri p̄mogeniti demoni immolati: q̇d aromatibus cōdit̄ / vt possit diu pmanere sine putrefactiōe. ⁊ sup linguā eius in lamina aurea parua ponit̄ nomen demonis. ⁊ sic dat respōsa. ꝓut dictū est diffusius Geñ. xxxj. Et huic dicto videt̄ cōcordare illud quod habet̄ sequēti ca. Nostis ꝙ in domibus istꝭ sit ephot ⁊ theraphin ⁊ sculptile atq̧ cōflatile. ita ꝙ theraphin videt̄ esse aliud a duob⁹ idolis p̄dictis: quoꝝ vnū fuit factū p fusurā: aliud p sculptuā: vel aliud ab vno duobus modis facto; vt p̄dictum est. r ¶ Impleuitq̧ vni

pleuitq̧ vnius filiorū ⁊c̄. Hic cōsequenter describit̄ abusus sacerdotij duplex. Primo: quia fcit sibi sacerdotē vnū de filijs suis. quod notat̄ cū dicit̄: Impleuitq̧ vnius filioꝝ suorū manū: id est obtulit ad manum eius oblationē vel sacrificiū p eum offerendū tanq̧ p sacerdotem. Ideo subditur: s ¶ Et factus est ei sacerdos. Cuꝫ tamē nullus esset ꝓmouēdus ad sacerdotiū nisi de filijs aaron. Michas autem non erat de stirpe illa / sed de tribu ephraim. Secūdo: quia fecit sibi sacerdotē de tribu leui / sed nō de filijs aarō. quod notat̄ cū dicit̄: t ¶ Fuit q̊q2 i tēpore illo alter adolescēs ꝺ bethleem iuda. Hoc dicit̄ ad differētiam alterius bethleem quę erat in tribu ςabulon: vt habetur Josue. xix. v ¶ Ex cognatione eius. scꝫ ipius michę: vt dicunt aliq̇. Sed hoc est falsum: quia i hebręo habetur: Ex cognatione iuda. Mulieres eīm quę nō succedebāt i hereditate paterna poterant contrahere cum viris alterius tribus: vt dictū fuit Num. vlti. ⁊ iꝺo mater istius leuitę fuit de tribu iuda: pater autē de tribu leui. Dicit̄ etiam de bethleem iuda: quia tribus leui p omnes tribus erat dispersa: vt dictū fuit Josue. xxj. x ¶ Egressusq̧ ꝺ ciuitate bethleē ⁊c̄. Quia filij israel iā declinauerant ad idolatriam: nec reddebant decimas ad sustētationē leuitarū vt tenebant̄: ⁊ ideo leuitę cogebant̄ querere victū p alium modum. Cętera patent vsq̧ ibi: y ¶ Fuitq̧ illi quasi vnus de filijs. Tenebat eīm eum i domo sua honorifice: nec occupabat eum operibus seruilibus. ꝫ ¶ Impleuitq̧ michas ma. eius Exponat̄ sicut p̄us. a ¶ Nunc scio dicens ꝙ ⁊c̄. Licet eīm esset idolatra iste michas ⁊ coleret deum falsum: vtpote demonem in idolo: tamen credebat ꝙ obsequium sacerdotis de stirpe leui esset ei magis placitum q̄ de altera tribu.

✳ stor et idolum derelinquēs gregē. Igit̄ michas qui matri suę tradidit argentum ad fabricandū idolum: signat illū qui filius est ecclesię solo numero: ⁊ pecuniā offert p̄sidēti ecclesię: vt ipe ꝓmoueat̄ ad pastoris officium: ⁊ sic fiat idolū: q2 sic ꝓmotus nō solum inutilis est ecclꝭię: sed etiam nociu⁹. ⁊ de tali subdit̄: r ¶ Impleuitq̧ vnius filiorū suorū manū. Quia talis nō dat aliquid nisi nepotibus ⁊ cōsanguineis in vita ac sciētia defectuosis: q̇bus dat p̄bēdas si sit ep̄s: ⁊ bona ecclꝭię si sit inferioris gradus: ⁊ parum aut nihil dat paupib⁹: ⁊ huic bn̄ ꝯuenit h̄ nomē michas qꝺ interp̄tat̄ q̇s. i. q̄si nullus. Sicut de sobna p̄posito tēpli dr̄ Esa. xxij. e. Quis tu h̄ aut q̄si q̇s ⁊c̄. Sequitur: Ecce dn̄s asportari te faciet sic asportatur gallus gallinacius.

¶ In capło. xvij. vbi dicit̄ in postilla: Et vocatur idolum deus in tota ista historia ⁊c̄.

Additio. Si q̇s obijciat q̄ modo sacra scp̄tura vtatur noie diuino ꝓ deo falso seu idolo p̄sertim noie dn̄i tetragrāmaton qꝺ ꝯm doctores catholicos ⁊ hebręos est incōmunicabile creaturę ꝓut pōt haberi Exo. iij. Dicendū ꝙ scriptura sacra in talibus recitat idolatraꝝ opinionē: licet erroneam ⁊ falsissimā nō asserendo / sed tm̄modo referēdo. Idolatrę eīm gentiles q̄ legē mosaicā nō susceperāt: demonia sua deos vocāt in cōi. idolatrę v̄o ab israelitico ritu puersi q̄ nomē dei tetragrāmaton ex fide habuerāt. h̄ idē nomē suis idolis pniciose attribuebāt: ꝓut in h̄ capło ⁊ in silibus repit̄ ⁊c̄.

G Duplex ... abusus sacerdotij

tt. 18. et. 21.

H

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

In diebꝰ illꝭ nõ erat rex i isrl̃: Ca. XVIII ⁊ tribꝰ dan q̃rebat possessionẽ sibi vt habitaret i ea. Usqȝ ad illũ em̃ diẽ inꝭ ceteras tribꝰ sortẽ nõ accepat. Miserunt ḡ filij dan/stirpis ⁊ familię suę q̃nqȝ viros fortissimos de saraa ⁊ esthaol: vt explorarẽt terrã ⁊ diligenꝭ inspicerent. Dixerũtqȝ eis: Ite ⁊ ꝯsiderate terrã. Qui cũ pgẽtes venissent i mõtẽ ephraim: ⁊ intrassẽt domũ michę/req̃euerũt ibi. Et agnoscẽtes vocẽ adolescẽtꝭ leuitę: vtẽtesqȝ illius diuersorio: dixerũt ad eũ: Quis te huc adduxit? Quid h agis? Quã ob cãȝ huc venire voluisti? Qui rñdit: Hęc ⁊ hęc ꝓstitit mihi michas: ⁊ me mercede ꝯduxit vt sim ei sacerdos. Rogauerũt aũt eũ vt cõsuleret dñȝ: ⁊ scire possẽt an ꝓspero itinere pgerẽt ⁊ res hr̃et effectum. Qui rñdet eis: Ite cũ pace. Dñs respicit viã vr̃am et iter q̊ pgitꝭ. Eũtes igiꝭ q̃nqȝ viri venerũt lais: viderũtqȝ ppl̃m habitãtẽ i ea absqȝ vllo timore/iuxta ꝯsuetudinẽ sidoniorũ/ securũ ⁊ q̃etũ nullo eis penitꝰ resistẽte: magnarũqȝ opũ: ⁊ ꝓcul a sidõe atqȝ a cũctꝭ hoibꝰ sepatũ. Reuersiqȝ ad fr̃es suos i saraa ⁊ esthaol: ⁊ q̃d egissẽt sciscitãtibꝰ rñderũt: Surgite ⁊ eamꝰ ad eos. †Uidimꝰ em̃ t̃rã valde opulẽtã ⁊ vberẽ. Nolite negligere: nolite cessare. Eamꝰ ⁊ possideamꝰ eã: nullꝰ erit labor. Intrabimꝰ ad securos i regionẽ latissimã: tradetqȝ nob dñs locũ i q̊ nulliꝰ rei ẽ penuria eorũ q̃ gignũꝭ i t̃ra. Profecti igiꝭ sũt ꝺ cognatiõe dan .i. ꝺ saraa ⁊ esthaol sexcẽti viri accicti armis bellicis: ascẽdẽtesqȝ mãserũt i chariathiari iudę: q̊ locꝰ ex eo tp̃e castrorũ dan nomẽ accepit: ⁊ ẽ post t̃gũ cariathiarim. Inde trãsierũt i mõtẽ ephrai. Cũqȝ venissẽt ad domũ michę: dixerũt q̃nqȝ viri q̊ ꝓus missi fuerãt ad ꝯsiderãdã terrã lais/ceterꝭ fr̃ibꝰ suis: Nostꝭ ꝙ i domibꝰ istꝭ sit ephot ⁊ theraphim ⁊ sculptile atqȝ cõflatile. Uidete q̃d vobis placeat. Et cũ paululũ declinassẽt: igressi sũt domũ adolescẽtꝭ leuitę q̊ erat in domo michę: salutauerũtqȝ eũ v̊bis pacificꝭ: sexcẽti aũt viri ita vt erãt armati stabant añ ostiũ. At illi q̊ ingressi fuerãt domũ iuuenis: sculptile ⁊ ephot ⁊ theraphim atqȝ ꝯflatile tollere nitebãꝭ: ⁊ sacerdos stabat añ ostiũ sexcẽtꝭ viris fortissimis haud ꝓcul expectãtibꝰ. Tulerũt igiꝭ q̊ itrauerãt sculptile/ephot ⁊ idola atqȝ cõflatile. Quibꝰ dixit sacerdos: Quid facitꝭ? Cui rñderũt: Tace ⁊ pone digitũ sup os tuũ: veniqȝ nobiscũ vt habeamꝰ te pr̃eȝ ac sacerdotẽ. Quid tibi meliꝰ ẽ: vt sis sacerdos i domo vniꝰ viri/an in vna tribu ⁊ familia i isrl̃? Qꝺ cũ audisset acq̃euit ꝟmonibꝰ eorũ: ⁊ tulit ephot ⁊ idola ac sculptile/⁊ ꝓfectꝰ est cũ eis. Qui cũ pgerẽt ⁊ añ se ire fecissent puulos ac iumẽta ⁊ oẽ qꝺ erat p̃ciosũ: iãqȝ a domo michę essent ꝓcul: viri q̊ habitabãt i ędibꝰ michę cõclamãtes secuti sũt: ⁊ post tergũ clamare cęperũt. Qui cũ respexissent/dixerũt ad michã: Quid tibi vis? Cur clamas? Qui rñdit: Deos meos q̃s mihi feci/tulistꝭ: et sacerdotẽ/et oĩa q̃ habeo: ⁊ di-

Divisio. a In diebꝰ illꝭ. Ca. XVIII. Hic ꝯñr describitur idolatrę spoliatio. vbi primo describiꝭ spoliãdi occasio. scꝺo spoliãtiũ occupatio/ibi: Profectiqȝ. t̃tio spoliati ꝯq̃stio/ibi: Cũqȝ iã. quarto spoliãtiũ abusio/ibi: Posuerũt. Circa p̃mũ sciẽdũ: ꝙ occasio spoliatiõis michę fuit missio exploratorũ a filijs dan: q̊ eũdo ad locũ explorãdũ diuerterũt in domũ michę ad hospitãdũ ibi: quia erat hõ potẽs ⁊ diues ⁊ de filijs isrl̃. ⁊ h ẽ qꝺ ꝺr: b Tribꝰ dan q̃re. pos. sibi ⁊c. licȝ em̃ accepisset sortẽ possessiõis suę ab ipso iosue: vt hr̃ Josue xix. sic ⁊ alię tribꝰ: tñ i sorte cuiuslibet tribꝰ adhuc manebãt gẽtiles q̊ nõ erãt adhuc deleti/nec expulsi p filios israel: ⁊ maxie i sorte dan. qꝛ amorręꝰ artauit filios dan i mõte: nec dedit eis locũ vt ad planiora descẽderẽt: vt habeꝭ. s. ca. j. et sic intelligẽdũ ẽ qꝺ subdiꝭ: c Usqȝ ad illũ em̃ di. inter cę. tri. sor. nõ accepat: scȝ sufficiẽtẽ ꝓ tãta multitudine. iõ sꝺdiꝭ: d Miserũt ḡ. s. ad explorãdã ciuitatẽ lais quõ possent eã cape ad habitãdũ ibi. e Et intraſ. do. michę ⁊c. erat em̃ hõ diues/ ⁊ poterat eos recipere. f Et agnoscẽ. vo. ado. leuitę. p loq̃lã em̃ cognouerũt ꝙ eẽt de bethleẽ. Licȝ em̃ oẽs filij isrl̃ haberẽt vnũ idioma. s. hebraicuȝ: tñ aliq̃n aliꝭ ꝓnũciabaꝭ i diuersis ptibus terrę isrl̃. sicut idioma gallicũ aliꝭ ꝓnũciaꝭ i normãdia/⁊ aliter i picardia. g Utẽtes qȝ illiꝰ diuersorio .i. loco ei assignato ad manẽdũ/ ad quẽ diuertebat ad dormiẽdum/⁊ ad alia sibi necessaria. Cetera patẽt vsqȝ ibi: h Rogauerũt ãt eũ vt cõ. do. i. falsũ deum. Jã em̃ dixerat ꝙ idola colebat: vt patebit. j. Jã em̃ multi de isrl̃ declinauerãt ad idolatriam. i Dñs respicit viã vestrã. Dicũt aliq̊ ꝙ h dixit eis ꝺ capite suo: volẽs eis loq̊ placẽtia. Alij v̊o dicũt ꝙ h dixit eis ex respõso demonis loq̃ntꝭ i idolo/vel i theraphim mõ sup̃dicto. Deꝰ em̃ ꝑmittit aliq̃n demões dare talia respõsa idolatrꝭ: qꝛ ex malicia sua demerenꝭ ꝙ sic in erroribꝰ nutrianꝭ: ⁊ talia respõsa aliq̃n sunt vera. k Uenerũt lais. sic debet scribi. Illa em̃ ciuitas q̊ vocatur lachis fuerat capta añ ab ipso iosue: vt hr̃ Josue. x. Et ista q̊ vocaꝭ h lais/ vocaꝭ lesen Josue. xix. l Uiderũtqȝ po. ha. i ea absqȝ vl. ti. ⁊ ꝓ dñs iprouisũ ad resistẽdũ aduersarijs repẽte supuenictibus. m Juxta ꝯsue. sidoniorũ. qꝛ sidon erat ciuitas fortꝭ ⁊ munita. ⁊ ideo habitatores eiꝰ nõ timebant ab extraneis: ita nec isti de lais: q̊uis ñ haberent ciuitatem ita fortem. n Et ꝓcul a sido. ita ꝙ ñ poterãt cito iuuari ab illa ciuitate. o Atqȝ a cũctis ho. se. i. nõ habentẽ fędꝰ societatis cũ aliq̊bꝰ alijs p q̊s succurri ei possit. Cetera patẽt. p Profecti igiꝭ. Hic ꝯsequẽter describiꝭ spoliãtiũ occupatio. Sexcẽti em̃ viri bellatores de tribu dan eũtes ad capiẽdũ ciuitatẽ lais exploratã: dũ trãsirẽt iuxta domũ michę/abstulerũt idola et ornamẽta sacerdotalia: ducẽtes secũ sacerdotẽ/ꝺ cõsensu tñ ipsius. Et patet l̃ra paucꝭ exceptꝭ quę discurrẽtur exponendo. q Mãserũt i cariathiarim iudę. nõ i ciuitate/sȝ extra: vt patȝ ex h qꝺ subditur: r Post tergũ chariathiarim ⁊c. Nostꝭ .i. cognoscere debetis. Ex q̊ patet qꝺ p̃dictũ ẽ. s. ꝙ sciebãt q̃nqȝ viri supradicti idola esse i domo michę p leuitã q̊ eis indicauerat: aliter nõ potuissent h indicasse alijs. s Qꝛ in domibus istꝭ sit ephot ⁊ thera. ⁊c. Capitulo p̃cedẽti dictũ ẽ q̃d significẽt ista. t Uidete q̃d vo. placeat. videlicet de ablatiõe idolorũ ⁊ ornamẽtorũ ad h ptinẽtiũ. Et qꝛ erant ꝓni ad idolatriã/ cõsẽserũt ꝙ h fieret. v Sexcẽti autẽ viri ita vt erãt armati ⁊c. parati iuuare illos q̊ ingressi fuerãt ad tollẽdũ p̃dicta si indigerẽt. Cetera patẽt vsqȝ ibi: x Qui cũ pgerent: ⁊ añ se ire fecissent ⁊c. Bellatores em̃ ita fecerũt: ne michas et illi qui cũ eo erãt/ sequẽtes talia raperẽt/vel paruulis nocerent. q̊ defendere se nõ possent. y Iamqȝ a domo michę ⁊c. Hic ꝯsequẽter describiꝭ spoliati cõquestio. Et patȝ littera vsqȝ ibi: z Deos meos quos mihi ⁊c. In hebręo habeꝭ: Et q̃d mihi amplius? quasi diceret: illa q̊ tulistis ita p̃ciosa erãt mihi/ꝙ parũ aut nihil appreciorꝭ residuũ

Moraliter. a In di. illis ⁊c. b Tribꝰ dan q̃rebat possessi. sibi. Scḋm doctores de antichristo loq̃ntes/ipse nasceꝭ de tribu dan. Propter qꝺ Apoc. vij. inter seruos dñi signatos nõ fit mẽtio de tribũ dan. Igiꝭ per tribũ dan cõuenicter potest antichristus cũ sibi adherentibꝰ designari. Per viros aũt de tribu dan missos ad ꝯsiderãdã terrã/designanꝭ eius ꝓnũcij ad p̃dicationẽ ⁊ dilatationẽ sui imperij. Per lais quę ꝺr ciuitas magnarũ opũ ⁊ eiꝰ terrã/hierusalẽ ⁊ iudęa designanꝭ: eo ꝙ iudęa ꝺr in sacra scriptura

Marginalia: B; C; D; †Nu. 13. d; Moraliter

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

E ✱ residuū: Et sic itelligēda ē trāslatio nostra q̄ habet: Et oīa que habeo. Non eñ abstulerunt bona miche alia: cuȝ esset de filijs isrl' q̄s spoliare nolebāt: sed tñ acceperūt illa que erant ad cultū idoloꝝ pertinentia: quod credebāt ad religionē pertinere/ nō ad furtū. et hoc ē quod subdit: a ¶ Caue ne vltra ꝛc. i. cū familia tua ꝛ bonis tuis. Cetera patēt ex supradictis vsq; ibi: b ¶ Erat āt ci. si. i re. ro. In hebreo habet: In torrente roob. c ¶ Posuerūtq;. Hic ꝯsequēter describit spolioꝝ abusio: q2 illis q̄ abstulerant de domo miche/ abusi sunt ad idolatriā exercēdā. Et hoc est quod dr: Posueruntq; sibi scul. Per hoc intelligunt alia ad idolatriā ptinētia: q̄ sibi posuerūt/ scȝ ad exercendū idolatriā. ideo subdit: d ¶ Et ionathan. Iste ē leuites quē adduxerūt de domo miche. e ¶ Ac filios eius sacerdotes. p̄dictoꝝ idoloꝝ. f ¶ Usq; ad diē captiuitatis sue. q̄ facta est p salmanasar regē assirioꝝ: vt habet. iiij. Reg. xvij. Et ꝑm hāc expositionē ly captiuitatis sue/ refert ad tribū dan. Hiero. autē sup librū Paral'. dicit: q refert ad domū dñi. i. vsq; ad captionē arce p philisteos: q̄ habet. j. Regū. iiij. q2 tunc translatū fuit tabernaculuȝ de silo. Et hoc dictū consonat littere sequēti/ cū dr: g ¶ Mansitq; apud eos idolum ꝛc. q. di. nos amplius.

Moraliter ✱ scptura optima terra fluens lacte ꝛ melle. Per hoc autē q viri d tribu dan spoliauerūt michā ꝛ domū eius anteq̄ caperent lachis significantē hierusalem: significat q antichristus alias terras saltē plures/ anteq̄ capiat hierusalē/ subiugabit sibi. Per hoc autē q tribus dan posuit idolū in lachis: figuratum fuit/ q antichristus in hierusalem sit ponēdus/ sicut idolū adorādus. Vñ dicit apl's. ij. Thessal'. ij. c. de ipso: Qui extollit supra oē id quod dr de9/ aut quod colit: ita vt in tēplo dei sedeat tāq̄ sit deus. Per hoc autē qd subdit: f ¶ Usq; ad diē captiuitatis sue. significat q antichristus p christum sit deijciendus: sicut dicit. ij. Thessal'. ij. Quem dñs iesus interficiet spū oris sui: ꝛ destruet illustratiōe aduētus sui.

Ca. XIX

Fuit quidam vir leuites habitās in monte ephraim. Hic ponitur casus secūdus de vxore leuite/ q̄ in ciuitate gabaa mortua fuit ex nimia libidine abutentium ipsa. Circa quod sic ꝓcedit: q2 primo describit hic sceleris perpetratio. secūdo ꝑpetrantiū vastatio. xx. ca. tertio vastatorū reparatio. xxj. ca.

Diuisio Prima ps diuidit in tres: quia ꝑmo describit occasio peccati. secūdo modus ꝑpetrandi/ ibi: Illis epulātibus. tertio manifestatio facti/ ibi: Quā cū esset ingressus. Occasio aūt pcti fuit in hoc: q leuites vxorē suā q̄ recesserat ab eo/ reduxit p ciuitatē gabaa: i q̄ erāt aliq̄ homines

citis: q̄d tibi est: Dixerūtq; ei filij dan: a Caue ne vltra loquaris ad nos: ꝛ veniant ad te viri animo cōcitati: ꝛ ipse cū oī domo tua peas. Et sic cepto itinere ꝑrexerūt. Uidens autē michas q fortiores se essent/ reuersus est i domū suā: Sexcenti autem viri tulerūt sacerdotē/ ꝛ q̄ supra diximus: veneruntq; in lais ad populū quiescentē atq; securū: ꝛ ꝑcusserunt eos in ore gladij: vrbemq; incendio tradiderūt/ nullo penitus ferēte p̄sidium: eo q procul habitarēt a sidone: ꝛ cum nullo hominū haberēt quicq̄ societatis ac negocij. b Erat autem ciuitas sita in regione roob. Quā rursum extruentes habitauerunt in ea: vocato nomine ciuitatis dan: iuxta vocabulum patris sui quem genuerat israel: que prius c lais dicebatur. Posueruntq; sibi scul d ptile: ꝛ ionathan filiū gersan filij moysi e ac filios eius sacerdotes in tribu dan vs f q; ad diem captiuitatis sue. g Mansitq; apud eos idoluȝ miche omni tempore quo fuit domus dei in silo. In diebus illis nō erat rex in israel.

Ca. XIX

b Fuit quidā vir leuites habitās in latere mōtis ephraim: q̄ accepit vxorē d beth i leē iuda. Que reliq̄t euȝ: ꝛ k reuersa est in domū pr̄is sui in bethleē: māsitq; apud eū q̄ttuor mēsib9. Secu l tusq; est eā vir suus: volensq; recōciliari ei/ atq; blandiri et secum reducere: ha m bens i comitatu puerū/ et duos asinos. Que suscepit eum: et introduxit in do n mum patris sui. Quod cum audisset socer eius/ eumq; vidisset: occurrit ei let9: ꝛ amplexatus est hominem. Mansitq; gener in domo soceri tribus diebus/ comedens cum eo et bibens familiariter. Die autem quarto de nocte cōsurgens o proficisci voluit. Quem tenuit socer: ꝛ ait ad eum: Gusta prius pusillum panis/ ꝛ conforta stomachum: ꝛ sic proficisceris. Sederuntq; simul: ac comederunt et biberunt. Dixitq; pater puelle ad generum suum: Queso te vt hodie hic maneas/ pariterq; letemur. At ille consurgens cepit velle proficisci. Et nihilominus obnixe eum socer tenuit: et apud se fecit manere. Mane autem facto parabat leuites iter. Cui socer rursum: Obsecro inquit/ vt paululum cibi capias: ꝛ assumptis virib9 donec increscat dies postea ꝓficiscar'. Comederūt g̊ simul: surrexitq; adolescēs vt ꝑgeret cū vxore sua et puero. Cui rursū lo/

mies pessimi ꝛ luxuriosi nimis. Circa h̄ igit sic ꝓcedit: q2 ꝑmo describit vxoris recōciliatio. secūdo recōciliate reductio/ ibi: Die autē quarto. tertio in gabaa hospitatio/ ibi: Occubuitq; ei sol. Circa primū dicit: i ¶ Qui accepit vxorē de bethleē iuda. Hoc dicit ad differentiā alterius bethleē que est i tribu ȝabulon: vt supra dictū est. xvij. ca. k ¶ Que reliquit eum. In hebreo habet: Que fornicata est super eum. et sic in hebreo videt tāgi causa recessus. vtpote quia propter fornicationē vir eius eiecit eaȝ: vel quia ipsa ignorante viro recessit ab eo cum adultero: ꝛ postea non fuit ausa reuerti ad maritū suū: ꝛ ideo iuit ad domū patris sui. l ¶ Secutusq; est eā vir suus: volensq; recon. ei. Sic frequēter cōtingit: q viri scientes vxores suas male egisse contra legem thori/ adhuc eas tamē reuocāt. m ¶ Habens in co. pue. i. seruū. Cetera patēt in littera. o ¶ Die autem quarto. Hic ꝯñr describit vxoris reconciliate reductio. Et ptȝ lr̄a vsq; ibi:

✱ Cōsidera q

Allegorice ✱ h ¶ Fuit quidā vir leuites ꝛc. Per hunc leuitam qui dr vir a ꝟtute/ pōt allegorice deus significari: de quo dr Exod. xv. a. Dñs quasi vir pugnator. i ¶ Qui accepit vxorē. i. synagogā in datiōe legis in monte sinai sibi coniungēs eam. k ¶ Que reliquit eum. p idolatriā multipliciter fornicādo. Vñ in hebreo habet hic: Que fornicata ē sup eum. Et hec fornicatio p idolatriam patet ex decursu veteris testamenti. l ¶ Secutusq; est eam vir suus volēsq; re. Per quod significat q deus voluit sibi reconciliare synagogā: ꝛ ad hoc misit ꝓphetas/ p ipsos eā reuocās ab idolatria. Hiere. iij. a. Tu autē fornicata es cū amatoribus multis: tñ reuertere/ ꝛ ego suscipiā te dicit dñs. Tandē post ꝓphetas ipse venit in ꝓpria ꝑsona/ ad reconciliandū ipsā sibi p fidem ꝛ dilectionē. Unde dicit Matth. xv. c. Non sum missus nisi ad oues que perierūt dom9 israel. Et qm̄ aliqui de synagoga receperunt euȝ p fidem ꝛ dilectionē: scȝ apl'i ꝛ alij credētes de iudea. ido subdit: n ¶ Que suscepit euȝ. i pauc' tñ ꝑsonis respectiue.

Moraliter Moraliter autem p viꝝ intelligit rō ꝑm Aug'. et p vxorem sensualitas: cui ratio debet dominari sicut vir mulieri. Ipsa tñ sensualitas recedit ab obedientia rationis illicite/ delectabilibus sensuū inherēdo. Sed tunc ratio debet esse diligēs/ vt ad eius obedientiaȝ reducat. Et q2 ꝑsonis ad deū reuertētibus fide ꝛ dilectione diabolus ꝓcurat tribulationes multas ꝛ magnas: ꝓpter hoc apostolis ꝛ alijs credentibus procurauit tribulationes: primo p sacerdotes ꝛ scribas iudeoꝝ: vt patet Act. viij. ꝛ. ix. ꝛ plurib9 alijs loc'. ꝛ postea p impatores romanorum: in quibus tribulatiōib9 apl'i ꝛ plures alij cū illusiōib9 magnis fuert mortui. ꝛ hoc fuit figuratū in interfectione p̄

✱ dicte mulie

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

a cu⁹ ē socer: Cōsidera ꝙ dies ad occasū decliuior sit ⁊ ppi quat ad vesperū. Mane apud me etiaȝ hodie: et duc letū diem: ⁊ cras proficisceris vt vadas in domum tuā. Noluit gener acquiescere sermonib⁹ eius: sed statim perrexit b ⁊ venit cōtra hieb⁹/ que altero noīe vocabať hierusalem: ducens secū duos asinos onustos/ et concubinā. Jamqꝫ aderant iuxta hiebus: et dies mutabať in noctē. Dixitqꝫ puer ad dominū suū: Ueni obsecro/ declinemus ad vrbē c hiebuseoꝝ/ et maneamus ī ea. Cui respōdit domin⁹: Nō ingrediar oppidū gētis aliene q̄ nō est de filijs israel: sed trāsibo vsqꝫ gabaa: ⁊ cū illuc puenero/ manebim⁹ ī ea: aut certe ī vrbe rhama. Trāsierť ergo hieb⁹: ⁊ ceptū carpebāt d iter: occubuitqꝫ eis sol iuxta gabaa que est in tribu beniamin: diuerteruntqꝫ ad eā vt manerent ibi. Quo cū intrassent/ sedebāt in platea ciuitatis: et null⁹ eos recipere vole e bat hospitio. Et ecce apparuit hō senex reuertēs de agro/ ⁊ de opere suo vesperi: qui ⁊ ipse de monte erat ephraim: ⁊ peregrinus habitabat in gabaa. Hoīes aūt regiōis illius erant filij gemini. Eleuatisqꝫ oculis vidit senex sedentē hominē cū sarcinulis suis in platea ciuitatis: ⁊ dixit ad eū: Unde venis/ ⁊ quo vadis: Qui respondit ei: Profecti sumus de bethleē iuda: ⁊ pergimus ad locum nostꝝ q̄ f est in latere mōtis ephraim/ vnde ieramus in bethleē. Et nūc vadimus ad domū dei: nullusqꝫ sub tectū suum nos vult recipere: habentes paleas ⁊ fenum in asinorum pabulū: ⁊ panē ac vinum in meos ⁊ ancille tue vsus ⁊ pueri q̄ mecū est: Nulla re indigem⁹ nisi hospitio. Cui rn̄dit senex: Pax tecū sit. Ego p̄bebo oīa q̄ necessaria sunt: tm̄ queso ne in platea maneas. Introduxitqꝫ eū ī domū suam: ⁊ pabulū asinis p̄buit: ac postqꝫ lauerūt pedes suos g recepit eos in cōuiuiū. Illis epulantibus/ ⁊ post laboreȝ itineris cibo ⁊ potu reficientibus corpa: venerunt viri ci h uitatis illius filij belial: id est absqꝫ iugo: et circundantes i domū senis/ fores pulsare ceperūt: clamātes ad dominū k domus atqꝫ dicentes: †Educ virum qui ingressus est domū tuā/ vt abutamur eo. Egressusqꝫ ē ad eos senex/ ⁊ ait: Nolite fratres/ nolite facere malū hoc: q₂ ingressus est hō hospitium meum: ⁊ cessate ab hac stulticia. Habeo filiaȝ l virginem: ⁊ hic hō habet cōcubinā: educam eas ad vos/ m vt humilietis eas ⁊ vestram libidinem cōpleatis: tm̄ obsecro ne scelus hoc cōtra naturā operemini in virum. Nolebāt acquiescere sermonibus illius. Qđ cernēs hō eduxit ad eos concubinam suam/ ⁊ eis tradidit illudendam. Qua cū tota nocte abusi essent: dimiserunt eā mane. At n mulier recedentibus tenebris/ venit ad ostium dom⁹/ vbi manebat dominus suus: ⁊ ibi corruit. Mane facto surre o xit hō ⁊ aperuit ostiū domus/ vt ceptā expleret viā: ⁊ ecce cōcubina eius iacebat añ ostium/ sparsis in limine manibus. Cui ille/ putās eā quiescere loquebať: Surge ⁊ ambulemus. Qua nihil respōdēte: intelligēs ꝙ erat mortua tulit eā ⁊ imposuit asino: reuersusqꝫ ē in domū suā. Quā p cū esset ingressus: arripuit gladium: ⁊ cadauer vxoris cū q ossibus suis in duodecim partes ac frusta cōcidens/ mi r sit in oēs terminos israel. Qđ cū vidissent singuli conclamabāt: Nunqꝫ res talis facta ē in israel ex eo die q̄ ascenderūt pr̄es nr̄i de egypto vsqꝫ in p̄sens tēpus. Ferte sentētiā: ⁊ in cōmune decernite q̄d facto opus sit.

A a ¶ Cōsidera ꝙ dies ad oc. de. ñ q₂ eēt ita ꝑpe noctē: sȝ q₂ trāsierat horā meridionalē/ a q̄ hora īcipit sol ꝺcliare a sua altitudie. b ¶ Et v. cō. hie. ⁊c. De rōnibus hoꝝ noīm ⁊ alioꝝ q̄bus noīata ē hec ciuitas ꝺm diuisa tꝑa/ dictū fuit Geñ. xxviij. Ex h̄ aūt loco dicūt hebrei ꝙ ista historia ꝯtigit tꝑe othoniel añ illā q̄ scribiť ī p̄ncipio hui⁹ libri de captiōe hierl'm ꝑ filios iuda. q₂ ꝺdiť hic: c ¶ Nō igrediar oppidū. Ex q̄ videť ꝙ adhuc filij iuda ñ ceperāt illā ciuitatē. Catholici aūt aliq̄ dicūt/ ꝙ contigit añ othoniel: eo ꝙ ī fine hui⁹ historie ꝺ₂: In diebus illis nō erat rex in israel: sic. s. dictū est de historia miche ca. xvij. d ¶ Occubuitqꝫ eis. Hic consequenter describiť redeuntiū hospitatio/ cum ꝺ₂: Occubuitqꝫ eis sol iuxta gabaa. Et iō ñ poterāt bono mō vltra transire. e ¶ Et null⁹ eos reci. vo. ho. q₂ hōi timebāt eos recipe: timētes iuasionē dom⁹ sue de nocte ab hoib⁹ īsolētib⁹ q̄ erāt ī ciuitate: sic et ꝯtigit ei q̄ eos recepit. B Mali āt hoīes vagi ⁊ īsolētes ñ hn̄t hospitia ad recipiēdū trāseuntes: nec ipi libenť declinarēt ad eos. Cetera patent vsqꝫ ibi: f ¶ Et nūc va. ad domū dei ⁊c. hoc ē in silo vbi erat tabernaculū ⁊ arca testamēti: q₂ ante q̄ intraret domū suā volebat deo regratiari de hoc ꝙ direxerat eum in via et custodierat: vt ex hoc deberēt hoīes inclinari ad ip̄os recipiēdū. g ¶ Illis epulātib⁹. Descripta peccādi occasione: hic conseq̄nter describiť pcti perpetratio cū subdiť: Uenerūt viri ciuitat' illius filij belial. Qđ autē seqť: h ¶ Id ē absqꝫ iugo. nō ē in hebreo: sȝ ē interp̄tatio hui⁹ dictiōis belial. q₂ tales hoīes sunt sine disciplina ⁊ tiore dei. i ¶ Fores pul. ce. cuȝ tn̄ ꝺm dictamē rōnis recte ꝑegrini ī hospitio debeant eē securi. k ¶ Educ virū q̄ igr. ⁊c. vt ab. eo. ꝯcubitu sodomitico: vt cōiter dicunt expositores. Joseph⁹ aūt dicit ꝙ nō querebāt nisi mulierē: sed sic loquebātur, vt īclinarēt dn̄m domus ⁊ maritū mulieris ad tradenduȝ eā. C Añ et in fine intentabant viro morteȝ nisi traderet eis vxorē suā: ꝺm ꝙ allegat ca. sequēti dicēs: Uolentes me occidere ⁊c. Et hoc videť ex hoc ꝙ tradita eis vxore fuerūt cōtenti: vt h̄r. j. l ¶ Habeo filiā virginē. Dicunt aliq̄ ꝙ nō peccauit offerēdo eis filiā suā/ ad euitādū maius malū. s. pctm̄ ꝯtra naturā. quod ipsi p̄tendebāt ad iniuriā hospitū suoꝝ. Sed hoc non est verū: q₂ nullus debet consentire in hoc quod est peccatuȝ: maxime mortale de genere/ vt euitet ī alio maius pctm̄: ꝓut declaratū fuit diffuse Geñ. xix. de loth: qui in casu ꝯsili voluit tradere filias suas ꝟgines. m ¶ Et h̄ hō habet cōcubinā: id est vxoreȝ: q̄ sic noīať a cōcubitu. Et simil' modus loquēdi habetur. ij. Regū. xvj. vbi achitophel dixit ad absalō: Ingredere ad ꝯcubinas patris tui: q̄ tn̄ erāt vxores dauid. nō eīn hēbat ꝯcubinas ad exercēdū adulteriū. n ¶ Qua cū tota no. abusi essēt ⁊c. q₂ ñ erat eoꝝ vxor. et iō tal' ꝯcubit⁹ erat abusus. D vl' q₂ vtebāť ea ꝯcubitu innaturali. o ¶ Et ibi cor. Tū q₂ erat nimis afflicta. Tū etiā ex verecūdia. p ¶ Quā cū eēt in. Hic ꝺscribiť facti diuulgatio cū ꝺ₂: q ¶ Arripuit gla. ⁊c. Erāt ei xij. trib⁹ p̄ter tribū leui. Trib⁹ aūt manasse erat diuisa in duas ptes: q̄rū vna erat vltra iordanē/ alia citra: ⁊ sic ꝓ illa tribu fec̄ duas ptes: aliť nō fuisset notificatū factuȝ sufficiēť. ꝓ tribu ꝟo beniamin nō fec̄ aliquā ptē: q₂ nūcios p q̄s misisset/ occidissent: neqꝫ ꝓ tribu leui: q₂ erat dispsa p oēs trib⁹: ⁊ iō denūciato facto alijs tribub⁹ sufficiēter erat ꝺnūciatū tribui leui. r ¶ Misit i o. t. is. scȝ p nūcios: q̄ factū ⁊ modū faciēdi ꝑp'o explicabāt. Cetera patent.

Moraliter ✳ dicte m'lier' cū mag̃ illusiōe. Or aūt ei⁹ inťfectio fuit p terrā isrl' nūciata: p h̄ significatū fuit/ ꝙ ap'loꝝ alioꝝūqꝫ sctōꝝ martyria debēt denūciari per totā ecclesiā: vt fideles eoꝝ ꝯstātiā imitenť/ ⁊ deuotione debita venerentur.

†Geñ. 19. b

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

Egressi ita= Ca. XX. qꝫ sunt omes filij ꝛc. Sequit: a ℂ Cōsuluerunt. Greg. Qui semetipsum nō iudicat: quid ī alio recte iudicet ignorat: et si nouit fortasse per auditū ꝙ recte iudicare debeat: recte tamē iudicare aliena merita nō valet/ cui cōsciētia ꝓprię innocentię nullā iudicij regulam ꝓbet. Hinc est ꝙ cū tribus beniamin in carnis scelere fuisset obruta: collectus omnis israel iniquitatē vlcisci voluit: sed tamē semel et iterū in bello prostratus est. Cōsulto aūt dño si ad vlciscendū ire debuisset: iussū est vt iret. Qui iuxta imperiū diuinę vocis perrexit: semel ꝛ secundo perdidit: ꝛ tunc demū peccatricē tribū valde feriēs/ pene funditꝰ extinxit. Quid est ergo: ꝙ vltione sceleris inflāmatꝰ: ꝛ prius ille prosternitꝰ: nisi ꝙ prius ipsi purgādi sunt ꝑ quos aliorū culpę feriuntꝰ: vt ipsi iā mūdi per vltionē veniāt/ q̄ aliorū

Joh. 8. a vitia corrigere festināt: vñ: Qui sine pctō ē vestrū primꝰ in illā lapidē mittat. Ad aliena quippe pctā puniēda ibāt/ ꝛ sua relinquebant. Reuocentꝰ igitꝰ intus ad cōscientiā: vt priꝰ ꝓpria pctā corrigāt: ꝛ tūc aliena reprehendāt. Vñ necesse ē/ vt dū contra nos vltio diuina cessat: ipsa ꝯsciētia se reprehēdat/ ꝛ ad lamēta penitētię ꝯtra semetipsā erigat se: ne cōtra bonos elata/ ꝛ sibi humilis: sed contra se rigida/ bonis ꝓ omibus sit submissa.

Egressi itaqꝫ sunt Ca. XX omēs filij israel: ꝛ pariter congregati q̄si vir vnus de dan vsqꝫ bersabee/ et terra galaad ad dominū in maspha: omnesqꝫ anguli populorū ꝛ cunctę tribus israel in ecclesiā populi dei cōuenerūt quadringenta milia peditum pugnatorū. Nec latuit filios beniamin ꝙ ascēdissent filij israel in maspha. Interrogatusqꝫ leuita maritus mulieris interfectę quō tātū scelus ꝑpetratū esset/ respōdit: Ueni in gabaa beniamin cū vxore mea: illucqꝫ diuerti: Et ecce hoīes ciuitatꝭ illius circūdederūt nocte domū in qua manebā volētes me occidere: ꝛ vxorē meā incredibili furore libidinis vexantes: deniqꝫ mortua ē. Quā arreptā in frusta ꝯcidi: misiqꝫ ꝑtes in omēs terminos possessionis vestrę: q2 nūq̄ꝫ tantū nefas ꝛ tā grāde piaculū factū ē in isrl. Adestis oēs filij isrl: decernite quid facere debeatꝭ. Stāsqꝫ ois ppl's ꝛ q̄si vnꝰ hois sermone rñdit: Nō recedemus in tabernacula nostra: nec suā quisqꝫ intrabit domū: sed hoc ꝯtra gabaa in cōmune faciemꝰ. Decē viri eligantꝰ e cētū ex omībꝰ tribubus isrl/ ꝛ cētum de mille/ ꝛ mille de decē milibus: vt comportēt exercitui cibaria: vt possimus pugnātes cōtra gabaa beniamin reddere ei pro scelere qđ meretꝰ. Cōuenitqꝫ vniuersus israel ad ciuitatē quasi hō vnꝰ/ eadē mēte/ vnoqꝫ cōsilio: ꝛ miserūt nūcios ad oēs tribū beniamin q̄ dicerēt: Cur tantū nefas in vobis reptū ē: Tradite homies de gabaa qui hoc flagitiū ꝑpetrarūt vt moriantꝰ: ꝛ auferatꝰ malū de israel. Qui noluerūt fratrū suorū filiorū isrl audire mandatū: sed ex cunctis vrbibus q̄ sortis suę erāt conuenerunt in gabaa: vt illis ferrēt auxilium: ꝛ contra vniuersum populū isrl dimicarēt. Inuētiqꝫ sunt vigintiquinqꝫ milia de bēiamin educētiū gladiū/ pręter habitatores gabaa: qui septingenti erāt viri fortissimi: ita sinistra vt dextera ꝓliātes: ꝛ sic fundis lapides ad certū iactātes: vt capillū quoqꝫ possēt ꝑcutere/ ꝛ nequaq̄ꝫ in alterā partē ictus lapidis deferretꝰ. Virorū quoqꝫ israel absqꝫ filijs beniamin inuēta sūt q̄dringēta milia educētiū gladios ꝛ paratorū ad pugnā. † Qui surgētes venerūt ī domū dei: hoc ē in silo: cōsuluerūtqꝫ deū atqꝫ dixerūt: Quis erit in exercitu nr̄o princeps certaminis cōtra filios beniamin: Qui

Nico. de lyra

Diuisio Egressi itaqꝫ Ca. XX ꝛc. Hic ꝯsequēter describitur peccātiū vastatio: vbi ꝑmo facti ꝟitas disq̄ritꝰ. scđo iusticię ęq̄tas requiritꝰ/ ibi: Et miserūt. tertio iniq̄tas defenditur/ ibi: Qui noluerūt. q̄rto iuste inuaditꝰ/ ibi: Virorū q̄ꝫ israel. Circa ꝑmū dr: Egressi itaqꝫ sunt oēs. Sequit: b ℂ De dan vsqꝫ bersabee. Hic exprimitꝰ lōgitudo terrę israel. q2 ciuitas dan est in termino eius aquilonari/ et bersabee in termio australi. c ℂ Et terra galaad. In hoc exprimitꝰ latitudo q̄ incipit a terra galaad quę est vltra iordanem: et protenditꝰ vsqꝫ ad mare mediterraneū. d ℂ Omnesqꝫ anguli populorum. Hebręi dicunt/ dñi populorū. i. capitanei ī tribubus ꝛ in familijs. e ℂ Et cunctę tribus israel. excepta tamē tribu beniamin. f ℂ In ecclesiā. i. congregationē. Tūc eñ nō fuerūt congregati in silo vbi erat domus dei/ sed in maspha. g ℂ Interrogatusqꝫ leuita. q2 nō debet procedi ad punitionē tanti facti absqꝫ disquisitione diligenti. h ℂ Respondit: veni in gabaa. mō expresso ca. ꝑcedēti. i ℂ Volētes me occidere: nisi eis traderē vxorem meā/ ꝫm dictū Josephi. Vel: Volentes me occidere. affligēdo me carnali cōcubitu et nefario/ ꝫm dictum aliorū. k ℂ Nūq̄ꝫ tātum nefas et tam grande piaculū ꝛc. Piaculū dr a pio pias: quod

Piaculū

quod significat purgare. Unde dicitꝰ piaculū/ quasi factum nullo mō absqꝫ purgatione pęnę transeundū. Sciendū tamen: ꝙ leuita nō solum factum retulit/ sed etiam testibus ꝓbauit. s. per seruū quem habebat in comitiua: et per senem qui receperat eos hospitio/ ꝛ familiā eius: aliter nō esset procedendū contra filios beniamin ad bellū ad dictū vnius hominis. l ℂ Stansqꝫ omis populus. ex admiratione facti. m ℂ Quasi vnius hominis sermone rñdit. id est cōcorditer. ꝛ sine retractatione et dilatione. ideo subditur: n ℂ Non recedemus in tabernacula nostra nec ꝛc. Cętera patent in littera. o ℂ Et miserunt nūcios ꝛc. Hic consequenter iusticię ęquitas requiritur: videlicet vt actores sceleris tradātur/ cū dicitꝰ: p ℂ Cur tantū nefas in vobis repertū est: quasi diceret: nullo mō debetis sustinere actores tanti mali. ideo subditur: q ℂ Tradite homies ꝛc. Et auferatꝰ malū de israel: q2 experimēto didicerant/ ꝙ ꝑ flagitio vnius vel paucorū īfortuniū veniebat super totū pplm: sicut dictū fuit Josue. vij. de peccato achā. r ℂ Qui noluerunt. Hic consequenter iniquitas proterue defenditꝰ: quod notatur cum subditꝰ: s ℂ Conuenerūt in gabaa vt illis ferrēt au. ꝛc. Inuentiqꝫ sūt vi. q̄nqꝫ ꝛc. In hebręo habetꝰ: Vigintisex milia. Et videtur hic littera nostra corrupta per aliquos correctores: qui ex hoc ꝙ infra eodē ca. connumerātur viri de beniamin qui ceciderunt in ꝓlio: inueniuntꝰ tñ vigintiq̄nqꝫ milia atqꝫ sexcenti viri qui fugerūt. ꝓpter quod ab isto numero subtraxerunt mille ex ignorātia hebraicę veritatis. t ℂ Et sic fundis lapi. ꝛc. Locutio ē hyperbolica ad exprimēdā excellētiā artis fundibularię in ipsis. Sicut aliq̄ñ dicitꝰ: Tota ciuitas currit ad tale spectaculū: cum tamen aliq̄ñ maior pars remaneat. v ℂ Virorū q̄ꝫ israel. Hic cōsequēter cōtumacia iuste inuaditꝰ per bellū apertū: vbi ꝑmo reprimitꝰ superbia. ꝛ scđo ꝯfunditꝰ cōtumacia/ ibi: Qobrē. Circa primū sciendū: ꝙ licet filij isrl haberēt iustū bellū: tñ nimis confidebāt ī sua multitudine ꝛ fortitudine. ideo dñs ꝑmisit eos bis in ꝑncipio debellari/ vt humiliarētur ꝛ ad deū recurrerēt: magis cōfidē- * tes de vir

Moraliter. a ℂ Egressi sunt itaqꝫ fi. is. s. ad puniendū tā nefarium pctm̄ in morte vxoris leuitę nequitꝰ perpetratū. Aduertēdū tñ ꝙ licet haberēt bellū iustū ꝯtra filios beniamin: tñ anteq̄ꝫ haberēt victoriam bis fuerunt ab eis debellati: qđ ꝫm hebręos cōtigit propter idolum michę qđ in tribu dan colebatꝰ publice ꝛ hoc erat populo israel notorium: ꝛ sic tenebatꝰ punire: sicut ꝑcipitur Deuterꝰ. xiij. ꝓpter quod dñs istud peccatū quod erat primū ꝛ cōmunius voluit ꝑmo punire per gladios filiorū bēiamin. Et in hoc documentū habent ꝑcedentes ad bel- * lū iustū

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

tes de virtute diuina q̄ȝ ꝺ sua. Hebrei autē dicunt: ꝙ istud contigit eis: eo ꝙ negligentes erant de punitione idolatrię in domo michę/ et in tribu filiorum dan: quod quidē factū cō/tigerat imediate añ istud: vt dicunt hebrei: et fuerat notorium: propter quod filij israel tenebantur illud corrigere: quia fuit ita graue/ et grauius isto. Sicut et cōmunitas populi israel voluit ire ad prēliū contra ruben ꝛ gad/ ꝛ dimidiam tribum manasse: eo ꝙ credebāt eos ędificasse altare sacrilegum: vt habetur Josue. xxij. c. Satis cōuenienter pōt dici: ꝙ vtrū q̄ȝ dictorū fuit in causa debellatiōis populi israel ꝑ filios beniamin i p̄ncipio: vt sic peccatum primū prius puniret̄ q̄ȝ secundum. His dictis veniamus ad litterā: quę patet vsq̄ȝ ibi: a ¶ Judas sit dux vester. i. tribus iuda sit principalis ꝛ prima: ꝛ ille qui est capitaneus i illa tribu sit dux exercit⁹. b ¶ Rursuȝ filij israel ꝛ fortitudine ꝛ numero cō. Ex q̄ patet quod. s. dictū est: ꝙ nimis p̄sumebāt ꝺ seipsis ratione multitudinis ꝛ fortitudinis. Cetera patent i littera. c ¶ Quobrem.

B Diuisio. Hic consequēter confundit̄ cōtumacia: vbi primo describit̄ filiorū israel humiliatio. ꝛ secundo filioꝝ beniamin confutatio/ ibi: Posuerūtq̄ȝ. Circa p̄muȝ dicit̄: Quobrem. i. ꝓpter casum suorum precedētē. d ¶ Omnes filij israel venerunt ꝛc̄. Utruȝ autē venerunt in silo/ vel vtꝝ domus dei hic vocetur arca testamenti ꝛ tabernaculum: quę aliquādo portabant̄ ad exercitū: vt habetur. j. Regū. iiij. ca. nō habet̄ expresse. verūtamē satis videt̄ ꝙ conuenerūt in silo: q̄ꝛ ciuitas gabaa quā oppugnabāt nō est longe a silo/ sed sat⁊ ꝓpe: ita ꝙ poterāt illuc satis ꝯueniēter accedere absq̄ȝ arcę ꝛ tabnaculi trāslatiōe. f ¶ Eo tēpore ibi erat arca domini. Quod autē subdit̄: in silo: nō est in hebreo/ sȝ subintelligit̄: quia arca nō fuit trāsportata ad exercitum. verūtamen vbicunq̄ȝ erat arca cum qua transferebatur tabernaculū ꝛ altare holocaustoꝝ/ poterat ibi sacrificiū fieri. g ¶ Et phinees filius eleazari filij aaron prepositus domus. i. summ⁹ sacerdos. h ¶ Consuluerunt

a bus respondit dn̄s: Judas sit dux vester. Statimq̄ȝ filij isrl̄ surgētes mane castrametati sunt iuxta gabaa: ꝛ inde ꝓcedentes ad pugnā contra beniamin/ vrbem oppugnare cęperūt. Egressiq̄ȝ filij beniamī ꝺ gabaa/ occiderūt de filijs isrl̄ de illo vigintiduo milia virorū. b Rursū filij israel: ꝛ fortitudine ꝛ numero ꝯfidētes: in eodē loco in quo prius certauerūt aciē direxerunt: ita tn̄ vt prius ascēderent ꝛ flerēt corā dn̄o vsq̄ȝ ad noctē: consulerentq̄ȝ eū ꝛ dicerent: Debemus vltra ꝓcedere ad dimicandū cōtra filios beniamin fratres nostros/ an nō? Quibus ille respōdit: Ascendite ad eos ꝛ inite certamē. Cūq̄ȝ filij israel altera die cōtra filios beniamin ad preliuȝ ꝓcessissent: eruperunt filij beniamin de portis gabaa: ꝛ occurrentes eis tanta in illos cęde bacchati sunt: vt decē ꝛ octo milia virorum educentium gladium prosternerēt. Quobrē omnes filij israel venerūt in domū dei: ꝛ sedentes flebant coram domino. Jeiunaueruntq̄ȝ die illo vsq̄ȝ ad vesperā: ꝛ obtulerunt ei holocausta atq̄ȝ pacificas victimas: et sup statu suo interrogauerunt. Eo tēpore ibi erat arca fęderis domini: ꝛ phinees fili⁹ eleaçari filij aaron prepositus domus. Cōsuluerūt igitur dominū atq̄ȝ dixerūt: Exire vltra debemus ad pugnā contra filios beniamin fratres nostros/ an quiescere? Quib⁹ ait domin⁹: Ascendite. Cras eñ tradam eos in manus vestras. Posueruntq̄ȝ filij israel insidias ꝑ circūitū vrbis gabaa: ꝛ tertia vice sicut semel ꝛ bis/ cōtra beniamin exercitum produxerunt. Sed ꝛ filij beniamin audacter eruperunt de ciuitate: ꝛ fugiētes aduersarios lōgius persecuti sunt: ita vt vulnerarēt ex eis sicut primo die ꝛ secundo: ꝛ cęderent per duas semitas vertentes terga: quarum vna ferebatur in bethel/ ꝛ altera i gabaa: atq̄ȝ prosternerēt triginta circiter viros. Putauerunt enim solito eos more cędere. Qui fugam arte simulātes/ inierunt consilium/ vt abstraherent eos de ciuitate: ꝛ quasi fugientes ad supradictas semitas perducerent. Omnes itaq̄ȝ filij israel surgētes de sedibus suis: tetēderunt aciē in loco qui vocat̄ baalthamar: Insidię quoq̄ȝ quę circa vrbem erant: paulatim se apire cęperūt: ꝛ ab occidētali vrbis parte procedere. Sed ꝛ alia decē milia virorū de vniuerso israel habitatores vrbis ad certamina ꝓuocabāt. Ingrauatumq̄ȝ ē bellū contra filios beniamin: ꝛ nō intellexerunt ꝙ ex omni parte illis instaret interit⁹. † Percussitq̄ȝ eos dominus in conspectu filiorum israel: ꝛ interfecerunt ex eis in illo die vigintiquinq̄ȝ milia ꝛ cētū viros om̄es bellatores ꝛ educētes gladium. Filij autē beniamin cum se inferiores esse vidissent: cęperunt fugere. Quod cernētes filij israel dederunt eis ad fugiendum locū/ vt ad prępparatas insidias deuenirēt quas iuxta vrbē posuerant. Qui cū repente de latibulis surrexissent: ꝛ bēiamin terga cędētibus daret: ingressi sūt ciuitatē ꝛ percusserunt eam in ore gladij. Signū aūt dederāt filij israel his quos in insidijs collocauerant: vt postq̄ȝ vrbem cępissent/ ignem accenderēt: vt ascendente in altum fumo captam vrbem demonstrarēt. Quod cum cernerēt filij israel in ipso certamine positi: puta

runt igitur dominū. per ipsum phinees. Cetera patent. k ¶ Posueruntq̄ȝ filij isrl̄ insidias ꝛc̄. Hic ꝯsequenter describit̄ filioꝝ beniamin confutatio. Justum eñ erat ꝙ eorū contumacia puniretur. Et q̄ꝛ littera videtur intricata: eo ꝙ s̄m modū loquendi hebrai cum idem pluries aliquib⁹ interposit⁊ replicatur: Ad intellectū ipsius sciendum: ꝙ exercitus filiorum israel fuit in tres ꝑtes diuisus/ inequales tamē. Una ꝑs fuit posita retro ciuitatē i insidijs: vt cū filij beniamin ciuitatē exirēt/ ipsi intrarēt et cōburerēt ciuitatē: atq̄ȝ occurrerēt filijs beniamin si ꝺ bello vellent refugere ad ciuitatē. Alia ꝑs in qua erāt decē milia bellatoꝝ/ añ ciuitatē prouocabāt filios beniamin ad bellū: Et cum filij beniamin exissent ꝯtra eos: incęperūt fugere ꝟsus duas semitas: vt sic filij beniamin eos insequētes/ a ciuitate se aliquātulum elongarent: et sic daret̄ in insidijs latentibus spaciū intrandi ciuitatē ꝛ comburēdi: et cū hoc filij beniamin inciderēt in tertiam partē filiorum israel/ in qua erat multitudo exercit⁹/ quę erat iuxta duas semitas predictas. ꝛ sic factum est: Et per talē modum fuerunt debellati filij beniamin/ et fere om̄es trucidati. q̄ꝛ erant inter aduersarios inclusi. His dictis/ patet lr̄a sat⁊ lōga vsq̄ȝ ibi: ⁂ Et sic factū ✳ lum iustum/ vt diligenter considerent ne habeant in se notabile peccatuȝ per aduersariorum gladios puniendum. i ¶ Exire vltra debem⁹ ad pugnaȝ contra filios beniamin fratres nostros. Per hoc autem ꝙ fratres vocant illos quos impugnāt: ostenditur ꝙ licet vitia sint punienda/ natura tamen est diligenda. ¶ Moraliter per hoc bellum filiorum israel contra beniamin/ bellū contra vitia designat̄: i quo bello tria requirūtur. s. contritio vera/ confessio integra/ et satisfactio perfecta. Confessio designat̄ per hoc q̄ꝺ dicitur: Judas sit dux vester. Judas enim confessio vel confitens interpretat̄. Cōtritio ꝟo per hoc ꝙ añ congressum venerūt corā dn̄o ꝛ fleuerunt. Satisfactio ꝟo per hoc quod dicit̄: Jeiunaueruntq̄ȝ die illo: et obtulerunt holocausta. Et sic habuerunt plenam victoriā: ꝑ quam designatur plena victoria de p̄ctis.

Marginalia: C; D; Moraliter; † z. q. 7. c. ꝗ sine

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

E ✱ a ¶ Et sic factū est ꝛc. et sequit: b ¶ Remanserūt itaqȝ ꝛc. Scdm autem hebraicā veritatē de filijs beniamin erāt. xxvj. milia/ ꝛ cū hoc sexcēti viri ꝺ ciuitate gabaa: vt. s. dictū ē: ꝛ sic deficiūt mille ꝛ sexcenti viri. Et de istis dicūt hebrei/ ꝙ refugerūt ad ciuitates alias ꝺ sorte bēiamī vnde venerant ī gabaa vt. s. habitū ē. Hoīes eīm fugiētes de ꝑlio fugiūt ad diuersa loca/ ſm ꝙ melius pñt: ꝛ in illis ciuitatibꝰ fuerunt interfecti cū mulieribus ꝛ aīalibus. ꝛ hoc videt ꝑ ħ qꝺ subdit: c ¶ Regressi aūt filij israel. post victoriā in campo habitā. Cetera patent. Ca. XXI

Diuisio Urauerāt qȝ filij israel. Hic ꝯsequenter describit tribꝰ beniamin dissipatę reparatio. Circa quā ꝑmo describit effectꝰ cōpassionis. scdo effectꝰ reparatiōis/ ibi: Idcirco dixerūt. Circa ꝑmū ꝑponit motiuū compassionis/ cū dr: Jurauerāt quoqȝ filij israel ꝛc. Hoc iurauerāt an̄ belluȝ. Et qnia illi qui euaserant/ nō poterant accipere vxores alienigenas: cū esset lege diuina ꝓhibitū: ideo nō videbat via qualiter tribꝰ beniamī reparari posset ꝑ generationē: qꝛ omnes mulieres tribꝰ beniamin fuerant

F. interfectę. quod satis miserabile videbat/ ꝙ vna tribꝰ tota ꝺ populo isrl̄ deleret: maxime cū hoc dñs nō pręcepisset/ sȝ tm̄ dixisset: Cras tradam eos in manus vestras: vt habetur ca. pręcedēti. ideo subdit: e ¶ Leuauerūt vo. ꝛc. Altera aūt die ꝛc. ex. al. qꝛ forte illud qꝺ erat ibi prius erat dissipatū: vel forte qꝛ arcā transportauerāt ad exercitum: ꝛ reportatio ad locuȝ suum et situatio vocat hic extructio. f ¶ Obtulerūt qȝ ibi holocausta ꝛ pacificas victimas. ꝓ gratiarum actione de victoria habita: licet compaterent tribui beniamin sic dissipatę. g ¶ Et dixerūt: Quis nō ascendit ꝛc. Cuiꝰ causa subdit cū dr: h ¶ Grādi eīm iuramento se cōstrinxerant cū essent in maspha interfici eos q̄ defuissent. eo ꝙ bellum contra filios beniamin ptinebat ad totā cōmunitatē populi: cui sufficienter fuerat nunciatū scelus eoꝝ: vt patet ꝑ prędicta. i ¶ Idcirco dixerūt. Hic consequēter describit tribꝰ beniamin reparatio studiosa. ꝛ ꝑmo

uerunt eīm filij beniamin eos fugere/ ꝛ instantius persequebantur: cęsis de exercitu eorum triginta viris: et viderunt quasi columnam fumi de ciuitate conscēdere. Beniamin quoqȝ respiciens retro/ cum captam cerneret ciuitatem: et flammas in sublime ferri: qui prius simulauerant fugam/ versa facie fortius resistebant. Quod cum vidissent filij beniamin: in fugam versi sunt: et ad viam deserti ire cęperunt. Illuc quoqȝ eos aduersarijs persequentibus. Sed et hi q̄ vrbem succenderant occurrerunt eis: atqȝ ita factum est vt ex vtraqȝ parte ab hostibus cęderentur: nec vlla erat requies morientiū. Ceciderunt atqȝ prostrati sunt ad orientalem plagam vrbis gabaa. Fuerunt autem qui in eodem loco interfecti sūt decem ꝛ octo milia virorum: omnes robustissimi pugnatores. Quod cum vidissent qui remanserant de beniamin: fugerunt in solitudinē: ꝛ pergebant ad petram: cuius vocabulum est remmon. In illa quoqȝ fuga palantes ꝛ in diuersa tendentes/ occiderūt q̄nqȝ milia viros. Et cum vltra tenderent: persecuti sūt a eos: ꝛ interfecerunt etiā alia duo milia. Et sic factū est vt omnes qui ceciderant de beniamin in diuersis locis: essent vigintiquinqȝ milia pugnatores ad bel b la ꝓmptissimi. ¶ Remanserunt itaqȝ de omni numero beniamin: qui euadere potuerāt ꝛ fugere in solitudinem sexcenti viri: sederuntqȝ in petra remmō mensibus quattuor. c ¶ Regressi autem filij israel: oēs reliquias ciuitatis a viris vsqȝ ad iumenta gladio percusserunt: cunctasqȝ vrbes ꝛ viculos beniamin vorax flamma cōsumpsit. Ca. XXI

d Urauerāt quoqȝ filij israel ī maspha/ ꝛ dixerūt: Nullꝰ nostrū dabit filijs beniamin de filiabus suis vxorem. Uenerūtqȝ oēs ad domū dei in silo: ꝛ in cōspectu eiꝰ sedē e tes vsqȝ ad vesperā leuauerūt vocē: ꝛ magno vlulatu cęperunt flere dicentes: Quare domine deus israel factuȝ est hoc malum in populo tuo: vt hodie vna tribus auferet ex nobis? Altera auteȝ f die diluculo cōsurgentes extruxerunt altare: obtule g rūtqȝ ibi holocausta ꝛ pacificas victimas/ ꝛ dixerūt: Quis non ascendit in exercitum domini/ de vniuer h sis tribubus israel? Grandi eīm iuramento se cōstrinxerant cum essent in maspha interfici eos qui defuissent: ductiqȝ pęnitētia filij israel sup fratre suo beniamin: cęperunt dicere: Ablata est tribus vna de israel: Unde vxores accipient? Omnes enim in commune iurauimus/ non daturos nos his filias no i stras. Idcirco dixerunt: Quis est de vniuersis tribubus israel qui non ascendit ad dominum in maspha? k Et ecce inuenti sunt habitatores iabis galaad l in illo exercitu nō fuisse. m Eo quoqȝ tpe cū essent in silo n o nullus ex eis ibi repꝰ est. Miserūt itaqȝ decē milia viros robustissimos: ꝛ ꝑcęperūt eis: p Ite ꝛ ꝑcutite habitatores iabis galaad in ore gladij: tā vxores q̄ȝ paruulos eoꝝ: ꝛ hoc erit qꝺ obseruare debebitis. † Omne generis masculini ꝛ mulieres quę cognoue

ꝛ ꝑmo ꝑ mulieres eis datas. secundo per mulieres ab eis acceptas/ ibi: Dixerūt qȝ maiores natu ꝛc. Circa primū dr: k ¶ Quis ē de vniuer. tribubꝰ ꝛc. Hoc autē quęsierunt duplici de causa. Una: vt occiderētur ratione iam dicta. Secūda vt virgines ibi repertę filijs beniamin qui de bello euaserāt/ darent. l ¶ Et ecce inuenti sūt habi. ia. ꝛc. Et modus huiꝰ inuentionis subdit cuȝ dicit: m ¶ Eo quoqȝ tēpore cū essent in silo. scȝ filij israel redeūtes ꝺ pręlio: vt gratias agerent dño: vt prędictum est. n ¶ Nullus ex eis. scilicet de habitatoribus galaad. o ¶ Ibi repertus ē. Et per hoc scitum fuit ꝙ nō fuerant in pręlio: quia redijssent in silo ad reddēdū gratias cuȝ alijs. ideo sequitur punitio eorum/ cum dicit: p ¶ Ite ꝛ ꝑcutite habitatores iabis galaad ī ore gla. ꝛc. In detestationē eīm sui criminis/ qꝛ sb̄traxerant se a negocio totiꝰ cōitatis/ facta est tāta punitio. ✱ Inuētęqȝ

Moraliter. a ¶ Jurauerant q̄qȝ filij ꝛc. In ħ capitulo cōsequēter describit cōpassio filioꝝ israel super tribū beniamin/ quā destruxerāt paucis exceptis: ꝛ eoꝝ diligentia ad ipsiꝰ reparationē. In hoc autem documentū habent iudices tēporales ꝛ ecclesiastici/ sęculares ꝛ religiosi compatiendi punitis ꝑ eos ꝛ reparādi defectus: prout potest fieri bono mō. Si tamen aliqua ꝑsona singularis sit morte punita: reparatio locū non habet in ea: sed in illꝭ q̄ peiorati sunt per eam. Nā eius morte territi retrahunt ab actu peccādi. Si vo cōitas morte punita fuerit in aliq̄ sui parte: debēt esse solliciti qualiter in remanētibus reparetur: prout ſm deū fieri poterit. Si autem punitio nō sit fienda per mortē: solliciti debent esse puniētes/ ne punitio ꝑ sui duriciaȝ ad desperationē inducat: nec ꝑ sui lenitatem occasionē tribuat delinquēdi. ¶ Greg. Inesse bonis rectoribus debet iuste cōsulens misericordia/ ꝛ pie sęuiēs disciplina: ne iusticia nimis sit aspera/ ꝛ pietas sit remissa. Per ħ aūt ꝙ filijs beniamin remanētibus datę fuerūt ṽgines ad suę tribus reparationē: significat ꝙ pctōribꝰ sufficienter punitis debēt dari exhortatiōes sanctę/ ad bonorū omissoꝝ (ꝓut fieri pōt) recuperationē.

Moraliter

Raptus … nū de fil… cusatio

G

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

A ☙ a ¶ Inuētqꝫ sūt de iabis ꝛc. Si aūt querat q̄liter cognoscebant eas ab alijs? Pōt dici sic dictū fuit Num.xxxj. de ꝟginibꝰ madianitarū. s. ꝙ faciebāt mulieres trāsire añ arcā dñi: ꝛ ex signo ibidem dato cognoscebāt q̄ essent ꝟgines / et q̄ nō. b ¶ Miserūtqꝫ nūcios ad fili. benia. ꝛc. q̄ ducerēt illas ꝟgines. c ¶ Et p̄ceperunt eis vt eas susciperent in pace. In hebreo hr̄: Preceperūt eis vt eos susciperēt in pace. Et vtrūqꝫ fuit verū: qꝛ p̄ceptū fuit filijs beniamin ꝙ reciperent illas ꝟgines ī vxores: ꝛ ꝟginibꝰ ꝙ ī hoc consentirent. d ¶ Dixerunt qꝫ. Hic ꝯsequenter describit repatio dicte tribꝰ ꝑ mulieres ab eis captas / de consilio tñ ꝛ volūtate maiorū de israel. Circa qꝺ p̄mo ponit dictoꝝ maioꝝ consultatio. scd̄o consultationis denunciatio / ibi: Preceperūtqꝫ. Circa p̄mū dr̄: Dixerunt qꝫ maiores natu. ad q̄s spectabat cura totiꝰ populi. e ¶ Quid faciemus reliquis. qꝛ adhuc remanebāt. cc. viri de bēiamin absqꝫ vxoribꝰ. f ¶ Filias ꝛc. dare nō pos: Dicit tñ cōiter ꝙ poterāt: qꝛ filij beniamin nō poterāt ducere alienigenas vxores. et sic iuramentū illud videbat esse cōtra charitatē: qꝛ erat contra reparationē vniꝰ tribꝰ: que repatio cedebat in bonū cōmunitatis totiꝰ populi: et ideo nō erat seruandū. Verūtamē qꝛ tunc tēporis horridū erat frangere qꝺcūqꝫ iuramentū: ideo habuerūt aliud cōsiliū: videlicet ꝙ filij beniamin nō habētes vxores venirēt latēter ꝓpe locū silo: ꝛ ibi de ꝟginibꝰ ducētibꝰ choros acciperēt sibi ſm nūeꝝ suū: ꝛ fugerēt ī terrā beniamin. Nec maiores natu hoc ꝯsulētes venerūt ꝯtra iuramentū suū: qꝛ nullus iurauerat nisi de ꝓprijs filiabꝰ. Silr̄ nec p̄res earū: qꝛ nō fuerunt ī hoc cōsilio: nec dederūt eas. Silr̄ nec filij beniamin eas rapiētes peccauerūt. qꝛ hoc fecerūt de mādato illoꝝ ad q̄s spectabat cura totiꝰ ppl'i / vt dictū ē. ꝛ ꝓbabile ē ꝙ ille ꝟgines cōsenserūt ī m̄rimoniū añqꝫ cognoscerent ab eis. et ex dictis ptꝫ lr̄a vsqꝫ ibi: g ¶ Miseremini eo. nō eñ ra. eas iure bel. ꝛc. nō ꝓpt̄ negationē datiōis: qꝛ sic etiā maiores natu h̄ allegātes essent in consil'i culpa: eo ꝙ suas filias illis nō dederāt: ꝛ sic nō haberēt frōtē sic loq̄ndi. Sed illō pctm̄ ē intelligēdū eo ꝙ nō custodierāt filias suas diligēter: sed ꝑmiserāt eas ducere choros ꝑ cāpos vbi poterant capi. eo eñ ipso ꝙ iurauerāt nō dare eas filijs beniamin: debebāt eas sic custodire / ꝙ illi nō haberēt facultatē rapiēdi. Sic g̊ exponit hic passus ſm trāslationē nostrā. In hebr̄. aūt habet sic: Miseremi eoꝝ. Nō eñ cepimꝰ viro vxorē suaꝫ in bello: nec vos dedistis eis: q̄si tēpe culpemini. Qꝺ sic exponūt hebrei: Miseremini eorū vt possint repare tribū ꝑ generationē. Nō eñ cepimꝰ viro vxorē suā. i. cuilibet viro vxorē sibi copulādā. In bello cōtra viros iabes: sꝫ deficiūt ducēti. Nec vos dedistis eis: q̄si tpe culpemini. i. nō pōt vob̄ iponi culpa trāsgressiōis iuramēti ex tpe q̊ acceperūt eas: scꝫ tp̄s post iuramēti vr̄i: qꝛ nō dedistis eis / nec plꝰ iurauerat? scꝫ nisi ꝙ nō daretis eis. cōtra qꝺ nō fecistis: qꝛ nō ceperūt eas de volūtate vr̄a.

Liber Judicum finit.

Divisio

B

Raptus ꝟginū de silo excusatio

rūt viros / interficite: ꝟgines autē reseruate. a Inuentēqꝫ sūt de iabis galaad q̄drigēte ꝟgines q̄ nescierūt viri thoꝝ: ꝛ adduxerūt eas ad castra ī silo in terraꝫ b chanaan. Miserūtqꝫ nūcios ad filios c bēiamī q̄ erāt ī petra rhemmō: ꝛ p̄cepe rūt eis vt eas susciperēt ī pace. Veneruntqꝫ filij beniamin in illo tpe: ꝛ date sunt eis vxores ꝺ filiabꝰ iabis galaad: alias aūt non repererūt q̄s sili mō traderēt. Uniuersusqꝫ israel valde doluit ꝛ egit penitudinem sup interfectione d vnius tribus ex israel: dixerūtqꝫ maio e res natu: Quid faciemus reliquis q̄ nō acceperūt vxores? Omēs in beniamin femine cōciderūt: ꝛ magna nobis cura igētiqꝫ studio ꝓuidēdū ē / ne vna f tribꝰ deleat ex isrl'. Filias eñ nr̄as eis dare nō possumꝰ / cōstricti iuramēto et maledictiōe q̄ diximꝰ: Maledictꝰ q̄ dederit de filiabꝰ suis vxoreꝫ beniamin. Ceperūtqꝫ ꝯsiliū atqꝫ dixerīt: Ecce solēnitas dñi ē ī silo āniuersaria: q̄ sita est ad septentrionē vrbis bethel / ad orientalē plagā vie q̄ ꝺ bethel tēdit ad sichimā / et ad meridiē oppidi lebona. Preceperūtqꝫ filijs beniamī / atqꝫ dixerūt: Ite ꝛ latitate ī vineis. Cūqꝫ videritis filias silo ad ducēdos choros ex more ꝓcedere: exite repē te de vineis: ꝛ rapite ex eis singl'i vxores singl'as: et ꝑgite in terrā beniamin. Cūqꝫ venerit p̄res eaꝝ ac frēs / ꝛ aduersū vos q̄ri ceperit g atqꝫ iurgari: dicemus eis: Misereminī eoꝝ. Nō eñ rapuerunt eas iure bellantiū atqꝫ victorum: sed rogantibus vt acciperent / et nō dedistis: ꝛ a vestra parte peccatū ē. Fecerūtqꝫ filij beniamin vt sibi fuerat imperatū: ꝛ iuxta numerū suū rapuerunt sibi de his q̄ ducebant choros vxores singulas: abierūtqꝫ in possessionē suam edificantes vrbes ꝛ habitātes in eis. Filij quoqꝫ israel reuersi sunt ꝑ tribus et familias ī tabernacl'a sua. † In diebꝰ illis nō erat rex in israel: sed vnusq̄sqꝫ quod sibi rectū videbatur / hoc faciebat.

Explicit liber Judicū.

Liber Ruth icipit. Ca. I

In diebus vnius iudicis quando iudices pre- b

Incipit postilla mgr̄i Nicolai de lyra sup librum Ruth.

C

In diebꝰ vniꝰ Ca. I iudicis. Hic ꝯseq̄nter ponit tertius casus. s. ipsius Ruth. Et diuidit in quattuor ptes. qꝛ p̄mo scribit ipiꝰ Ruth cōuersio gratiosa. scd̄o eiꝰ ꝯuersatio ꝟtuosa. tertio cōuētio legalis. q̄rto copulatio matrimonialis. Partes incipiūt in q̄ttuor capitulis huiꝰ historie. Prima adhuc ī duas. qꝛ p̄mo describit ꝯuersiōis occasio. scd̄o ipa ꝯuersio / ibi: Cui dixit noemi. Occasio aūt ꝯuersionis ruth ad iudaismū fuit: eo ꝙ fuit desponsata filio elimelech iudeo peregrināti in terra moab. Et iđo p̄mo describit ipsiꝰ elimelech peregrinatio. scd̄o ipsiꝰ ruth despōsatio / ibi: Qui acceperūt. Circa primū p̄mo describit tēpus peregrinationis huiꝰ / cū dicit: b ¶ In diebus vnius iudicis. Quis autē hic fuerit / varie dicit. Dicit eñ magister in historijs / ꝛ aliqui expositores alij: ꝙ iste iudex fuit heli: qui cuꝫ hoc vsurpauit sibi sacerdotiū: qꝛ nō fuit de eleaçar / sed de ithamar. Licet autē istud secundū dictū sit verū q̄tum ad hoc: ꝙ heli nō fuit de eleaçar / sed de ithamar: nō tamē videtur veꝝ ꝙ sibi vsurpauerit sacerdotiuꝫ. quia. j. Regū. ij. f. dicit ipsi heli in persona dñi: Loquens locutus sum vt domus tua et domus patris tui ministraret in cōspectu meo vsqꝫ in sempiternum ꝛc. Ex quo videt / ꝙ illud sacerdotiū habuit ex ordinatiōe diuina: vt dicet ibidē plenius. Primū etiā dictum nō videt verum: videlicet ꝙ peregrinatio elimelech q̄ hic describit contigerit tēpe heli. qꝛ a principio quo incepit iudicare israel vsqꝫ ad principiū regni dauid fluxerūt tm̄. lxxx. anni: ꝓut fuit declaratū. s̄. Judicū. xj. ca. In isto igit tēpore oportuit ſm istud dictū: ꝙ ꝑegrinatio elimeleh fuerit: et ꝙ booç de ruth obeth genuerit / ꝛ obeth iesse / ꝛ iesse dauid: ꝛ vita ipsius dauid vsqꝫ ad p̄ncipiū regni sui. Quod nō videtur verū: Primo qꝛ de isto tempore fluxerūt vndecim anni ad minus añ natiuitatē obeth: videlicet decē anni quibus noemi mansit in regione moab: vt habet in hoc ca. ꝛ vnus annus ante natiuitatē obeth. quia dato ꝙ booç statim accepit ruth post aduentū eius in bethleeꝫ cū noemi: tamē anteqꝫ natꝰ fuisset de ea obeth transiuisset annus vndecimus totꝰ / vel saltē fere. Item dauid vixit. xxx. annis anteqꝫ cepit regnare: vt habetur. ij. Regū. v. Itē iesse pater Dauid iam erat senex quādo genuit dauid / vt videt: qꝛ habuit sex filios añ eū: vt hr̄. j. Re. xvj. ꝛ. j. Pa. ij. et sic habuit. xxxix. ānos ad minꝰ / vt videt q̄n genuit dđ. Hoc etiā patꝫ ex hoc qꝺ dicitur. j. Reg. xvij. ꝙ erat senex et grādeuꝰ: etiā emerite militie q̄n dauid adhuc adolescens missus fuit ab ipso ad visitādū frēs suos. Si aūt isti anni sic cōiū gant / faciūt annos. lxxx. ꝛ sic nō remanet aliqꝺ tp̄s vite ipsius obeth q̊usqꝫ posset generasse ipsum iesse. Posito etiā cū hoc / ꝙ elimelech a p̄mo āno heli cepisset ꝑegrinari: ꝓpter qꝺ n̄ videt veꝝ / ꝙ historia Ruth fuerit tpe heli / sꝫ añ. Et iđ alit dicūt hebrei: ꝛ meliꝰ vt videt: ꝙ iste iudex fuit Abessan:

Divisio

D

† s̄. 17. c. et 18. a

E G a ¶ Facta ẽ f. Propt̃ paucita Ca. I
tẽ spũaliũ doctoꝝ qbus iudicãdi datur
auctas/facta ẽ fames ꝟbi ð:qñ lex etiã
per iudaicas traditiones corrupta est.
b ¶ Abijt hõ. Rab. Christ⁹.s.ĩ beth/
leẽ iuda nat⁹ ꝑegrĩationẽ hui⁹ mũdi vi/
sitauit/cũ vxore sua.i.ecclia:⁊ cũ duo/
b⁹liberis/ duobus.s.ordinibus ꝓphe/
taꝝ ⁊ aplõꝝ:q̃ sãguĩe christi a pcti ꝟui/
tute sr̃ libati. Abijt hõ. Ra. Quẽ q̃/
dã decalogũ legis intelligunt:⁊ vxorẽ
ei⁹synagogã:et duos filios regalẽ ho/
norẽ/ ⁊ sacerdotalẽ:q̃ nõ solũ in gẽte iu
deoꝝ/sed ⁊ ꝓselytoꝝ copulã sibi acqui
rebãt:sicut in tp̃e dauid ⁊ salomonis ⁊
alioꝝ factũ est. c ¶ Maalon. Qui
de fenestra/vl̃ a principio. Hic est cho
rus ꝓphetaꝝ ꝑ quos de fenestra ꝑimuz
fidei lumen in orbẽ ꝓcessit:qui etiã ve/
ri luminis.i.christi ꝑmi ꝑdicatores fue
rũt. d ¶ Chelion. ꝯsũmatio. Hi sũt
apl̃i:q̃ enigmata ꝓphetarũ ad consum
mationẽ pleni intellectus ꝑduxerunt.
Hi merito euphratei/⁊ de bethleẽ iu/
da orti sunt:q̃ celesti pane satiati ꝑ ꝑdi/
cationẽ euãgelij fructũ ꝑdicatiõis co/
legerũt. Ephrate⁹ eñ frugifer /bethleẽ
dom⁹ panis/iudas ꝯfessio iterp̃tat̃. vñ:
Mar. 6.c Vos date ill̃ mã. Itẽ: Eũtes ꝑdi. euã.
Ibi.16.d re. dei. Et alibi: Elegi vos ð mũ. vt eat̃
Ioh.15.c et fru. af. e ¶ Ruth. Videñs vel festi
nãs/vel deficiẽs iterp̃tat̃:ĩ qua obediẽ/
tia ⁊ credulitas gentiũ designat̃. de q̃/
Ps.17.g bus ð: Populus quẽ nõ cognoui ser/
Ps.67.g uiuit mihi ⁊c. Et alibi: Ethiopia ꝑueni
et manus eius deo. Vocabãtur ḡ duo
populi ꝑ sanctos ꝑdicatores ad cõsor/
tium fidei et electoꝝ dei: vt ex diuersis
gregibus fieret vnũ ouile. f ¶ Mor
tui sũt ⁊c. Post perfectionẽ pij labo/
F ris.s. de exilio hui⁹ mũdi ad celestia re/
gna migrauerĩt: vt expleto mãdato de/
calogi acciperẽt denariũ beatitudinis.
g ¶ Egressa ẽ ⁊c. cũ vtraq̃ nuru.
Studiose satagit ecclia: vt plebes q̃s
apl̃i ⁊ ꝓphete tp̃e suo instruxerũt/ꝑdu/
cat ad vnitatẽ fidei ⁊ societatẽ christia/
ne religionis: q̃ scriptura referente di
Ps.36.d dicit: q: iustus non derelinquet̃: nec se/
men eius querẽs panẽ/ q̃ de celo descẽ/
dit. h ¶ Ite in domũ. Ecclesia nõ
indiscrete agit: nec indiscrete quẽq̃ re/
1.Ioh.4.a cipit. vñ: Nolite omĩ spiritui credere:
sed ꝓbate spũs si ex deo sunt. Possũt
hec synagoge ꝯuenire/que retrahit ad
fidẽ christi veniẽtes: ⁊ maxie ill ð/ vt su/
ꝑata a ꝟitate ĩfirmã se cogñscit et effetã/
di. Reuẽtimini filie mee. i ¶ Nũ vl.
h. fi. Ra. Vox synagoge ꝟitatẽ ꝯfitẽtis ⁊ supueniẽ/

Nico.de ly. G

* ð q̃ dictũ fuit Iudic. xij. q̃ fuit añ he
li q̃dragintaseptẽ annis: vt patuit ex di
ctis. s̃. Iudicũ. xj. Dicũt etiã hebrei ꝙ
iste: abessan ⁊ booz est idẽ hõ: binomi⁹
tñ. Oportet tñ dicere ꝟm istã viã: ꝙ ꝑe
grinatio elimelech ĩceperat añq̃ booz
ĩcipet iudicare. q: iudicauit populũ se/
ptẽ annis tñ: et noemi fuit in regione
moab decẽ annis: vt ð ĩfra eo. ca. ⁊ bo
oz accepit ruth post. Verũtamen illa
preegrinatio per reditum noemi fuit
t̃miata sub abessan: q̃ idẽ ẽ qð booz ꝟz
hebreos. iõ dicunt h̃ fuisse tp̃e ei⁹ q: res
a fine ðnomiat̃. Et q: ista historia h̃ po
nit̃/ad oñdẽdũ quõ dauid rex descẽdit
de booz: vt ptz ĩ fine. a ¶ Facta est
fa. i t. ꝓpter ppl̃i pctã. b ¶ Abijtq̃
homo de bethleem iuda vt pere. ⁊c. Causa hui⁹ ꝑegri/
natiõis varie

a ¶ synagoge. b ¶ vbi. c ¶ terenis.
a erant / facta est fames in terra. a
¶ christus. ¶ domus panis.
b Abijtq̃ hõ de bethleẽ iuda vt ꝑe b
a ¶ regiõe.s. diaboli q̃ ẽ ꝑnceps hui⁹ mundi.
grinaret̃ i regione moabitide/cum
vxore sua ac duob⁹ liber̃l: ipse vo/
a ¶ de⁹ me⁹ rex. hic ẽ christ⁹ cui ð: Intẽde vo
ci orõnis mee/rex meus ⁊ de⁹ meus. b ¶ .i.
pulchra. ¶ pulchra. Pulchra es ami. m. ⁊c.
cabat̃ elimelech: ⁊ vxor ei⁹ noemi:
c ⁊ duo filij /alter maalõ/ ⁊ alter che
d lion: ephratei ð bethleẽ iuda. In/
a ¶ iudeam que male vtebatur lege.
gressiq̃ regiõnẽ moabitidẽ mora
a ¶ ĩ patibulo crucis. vñ christ⁹ fa. ẽ ꝑ nobis
obe. vsq̃ ad mor.
bãtur ibi. Et mortu⁹ est elimelech
a ¶ in exilio hui⁹ mũdi. b ¶ ecclia. c ¶ cum
marit⁹ noemi: remãsitq̃ ipsa cum fi
doctorib⁹ a ¶ q: apl̃i duarũ plebiũ sibi soci
auere consortiũ: iudeoꝝ.s. ⁊ gentiũ.
lijs: qui acceperunt vxores moa/ c
a ¶ ceruix ei⁹. ¶ hi sũt fideles ð iudeis: q̃ ro
bur fidei ⁊ fortitudinẽ oꝑatiõis ꝑmi ꝑceperũt.
bitidas: q̃rũ vna vocabat̃ orphã/
c altera ruth. Mãseruntq̃ ibi decẽ an
a ¶ apostoli ⁊ ꝓphete decalogũ ĩplẽtes.
f nis: ⁊ ambo mortui sũt/maalon vi
a ¶ in hac peregrinatiõe post ascẽsionẽ dñi.
b ¶ ecclia.
delicet ⁊ cheliõ: remãsitq̃ mulier
a ¶ ꝓphis ⁊ apl̃is q̃ꝝ caruit ꝑñtia tp̃ali vl̃
corꝑali.
orbãta duob⁹ liber̃l ac marito. Et
surrexit vt in patriã ꝑgeret cũ vtra
q̃ nuru sua de regiõe moabitide:
audierat eñ ꝙ respexisset dñs po d
¶ vite.
g pulũ suũ ⁊ dedisset eis escas. Egres e
¶ mundo.
sa ẽ itaq̃ ð loco peregrinatiõis sue
a ¶ plebe. b ¶ christo/vel mãdatis eius.
cum vtraq̃ nuru: et iam in via re/
a ¶ firmiter.
uertendi positã in terra iuda/ dixit
b ad eas: Ite i domũ matris vestre: f
faciat vobiscũ dñs misericordiã si
cut fecistis cũ mortuis ⁊ mecũ: det
vobis inuenire requiẽ i domibus
viroꝝ q̃s sortiture estis: ⁊ osculata
est eas. Que eleuata voce flere ce g
perũt ⁊ dicere: Tecũ ꝑgem⁹ ad po
pulũ tuũ. Quibus illa respondit:
Reuertimini filie mee: cur venitis
a ¶ relcta a christo. b ¶ ĩ christũ credituros.
i mecũ? Nũ vltra habebo filios in b
vtero meo vt viros ex me sperare
¶ in obseruãtia legali.
possitis: Reuertimini filie mee ⁊ abi
te. Iã eñ senectute cõfecta sũ: nec
apta vinculi cõiugali. Etiã si possi
hac nocte cõcipe ⁊ parere filios/si
eos expectare velitis doec crescãt ⁊

natiõis varie assignat̃. Dicit eni Hie/
ronymus. super. iiij. ca. Paral. ꝙ tunc
tp̃is sol stetit ꝑ aliqð spaciũ imobil̃ ad
t̃rẽdũ hoies: vt sic retraherẽt ab enor
mib⁹ pctis q̃b⁹ erãt inuoluti: qð nõ fe/
cerũt: ꝓpter qð tãta fames facta ẽ i ter
ra illa: ꝙ elimelech q̃ erat de nobiliori
bus ⁊ potẽtiorib⁹ ciuitatis bethleẽ/ fu/
it coact⁹ ire ad t̃rã extraneã ad q̃rendũ
victũ suũ. Hebrei ãt dicũt: ꝙ ꝓpt̃ famẽ
ĩ illa t̃ra accidẽtẽ multi pauꝑes recur
rerũt ad elimelech: q: erat diues ⁊ po
tẽs: ⁊ ꝓpt̃ auariciã suã duꝝ erat ei da/
re. ꝓpt̃ qð ad euitãdũ ĩportũitatis il/
loꝝ exiuit de t̃ra isrl̃ cũ bonis mobili/
bus q̃ habebat. et q: ex mala cã exiuit:
ibidẽ mortu⁹ fuit cũ filijs suis ⁊ depau
perat⁹. Cetera patẽt i lr̃a. c ¶ Qui
acceperũt. Hic ꝯñr describit̃ ipsius
ruth desponsatio. Dicũt aũt hebrei et
etiã aliq̃ catholici: ꝙ ista ruth fuit filia
eglõ regis moab. Sed h̃ videt̃ falsũ: q:
a tp̃e aioth q̃ iterfecit eglõ: vt h̃r Iudi
cũ. iij. fluxerũt anni ducẽti. xxxij. vsq̃ ad
abessan: vt declaratũ fuit Iudicũ. xj.
et multo plures anni fuerunt vsq̃ ad
heli. ⁊ ideo si abessan fuit idẽ qð booz:
vt dicũt hebrei: impossibile est ꝙ ruth
fuerit filia eglon quẽ interfecit aioth:
q: adhuc erat satis iuuenis et apta ad
prolẽ qñ fuit cõiũcta ipsi booz. Itez si
booz fuit alr̃ ab ipso abessan: ita ꝙ hi/
storia ruth accidit tp̃e heli: vt dicũt ali
qui: multo magis impossibile ẽ ꝙ ipa
ruth fuerit filia ꝑdicti eglon: q: multo
plures anni fuerũt vsq̃ ad heli q̃ vsq̃
ad abessan: vt declaratũ fuit Iudic. xj.
Et ideo si aliq̃s velit dicere: ꝙ ruth fu/
erit filia eglõ regis moab: oportet ꝯñ/
ter dicere ꝙ iste eglõ fuerit alius ab il
lo quẽ interfecit aioth/ ⁊ lõge posteri/
or ipso. Et tñ adhuc nõ videt̃ cõueniẽ/
ter dictũ ꝟm dictũ hebreoꝝ ⁊ catholi/
coꝝ: q: ꝟm Hiero. elimelech fuit pau
per ad regionẽ moab: ⁊ ꝟm hebreos li
cet fuerit diues: tñ fuit ibi depauꝑat⁹
vt dictum est. s̃. Et hoc videt̃ ex eo qð
ð infra eo. ca. ꝙ noemi rediit de terra
moab vacua.s. sine viro/ filijs et diui/
tijs. Nõ est autẽ verisimile: ꝙ rex mo/
ab dedisset filiã suã vxorẽ viro paupe
ri ⁊ extraneo: ⁊ si post dationẽ depau/
peratus fuisset vir eius: nõ est verisil̃e
ꝙ ꝑmisisset eam recedere de terra sua
ita pauperẽ/ ꝙ indigeret colligere spi
cas in agro alieno: sicut dicit̃ de ruth
sequẽti ca. Et ideo magis videt̃ ꝙ ipa
ruth fuerit de humili ꝓgenie. Seq̃t.
d ¶ Audierat eñ ꝙ respe. d. po.
⁊ ideo fame recedẽte de terra sua me
lius poterat ad eã redire. f ¶ Ite in
do. ma. ve. Hoc dixerat: q: p̃res ea/
rũ erãt mortui: vel quia mulieres sunt
magis familiares matrib⁹ suis q̃ pa/
trib⁹. g ¶ Que eleuata vo. ⁊c. Ex
quo patz ꝙ noemi valde bñ se habue/
rat ad nurus suas. h ¶ Nũ vltra
* habeo
* b ¶ Abijt hõ de beth. Scd̃m
hebreos iste fuit valde diues/sz auar⁹
ꝓpt̃ qð tp̃e famis exorte moleste fere/
bat petitiões suoꝝ ꝯsãguineoꝝ ⁊ cõci/
uiũ: q̃ fame coacti recurrebãt ad ei⁹ au/
xiliũ. ⁊ iõ ad declinãdũ petitiões eoꝝ:
cũ vxore ac filijs ⁊ mobilib⁹ bonis abijt
in terram moab. Et qm̃ habuit maluz
motiuũ: dñs ibidẽ puniuit eũ morte ꝓ
pria ⁊ filioꝝ/ ⁊ cõsũptiõe bonoꝝ tp̃ali/
um: propter quod vxor ei⁹ noemi reuersa in bethleem dixit:
* Egressa

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

A B ꝛ superueniẽtẽ culpã nõ tacẽt. q̃ a viro .i. dauid relicta: ꝛ a filiis .i. regib⁹ ꝛ principib⁹ priuata sterilẽ se esse ꝛ īfirmã ad ꝯcipiẽ dũ filios deo ꝯfiteť post aduẽtũ christi. a ⁋ Eleua. igiť vo ce ꝛc. Per has mlieres/ q̃ꝝ vna dolẽs ꝛ lugẽs a socru recedit/ altera obstinato animo adheret: credentes significãtur: quo/ rum alii ꝑcepta gratia baptisimi ꝛ soci etate fidei ad errores pristinos rela/ bũť: quos significat orpha: q̃ ad deos suos reuersa ẽ: Alii ṽo definito ꝯsilio ꝑceptã grãm cõsequũtur: q̃s significat ruth. b ⁋ Quocũq3 enĩ ꝑrexe. sic ecclia de gentib⁹ vocata relicta pria .i. idolatria omissa/ carnali ꝯuersatiõe et desideriis: ꝓfiteť deũ suũ esse in quem crediderť scti ꝛ iturã q̃ caro christi ascẽ dit et ꝓ ei⁹ noĩe ĩ h̃ sęculo pati vsq3 ad morteṽ: ꝛ cũ pplo sctõꝝ ꝛ ꝓphaꝝ ꝛ pri/ archarũ. vñ: Letamini gẽtes cũ plebe

Rom. 15. c

ei⁹. c ⁋ Vides noemi. Gẽtilis po/ pul⁹ obstinato aĩo ꝑdicatores seq̃ť in terrã sctãm: et ĩ ciuitatẽ dei bethleem: vbi ꝑpaŕ ad suscipiẽdũ spõsũ de stirpe abraę natũ: in q̃ bñdicẽť oẽs gẽtes/ vl' trib⁹ terrę. d ⁋ Ne vo. me noemi. Agscit synagoga calamitatẽ suã/ quã p⁹ aduẽtũ christi merito patiť. ꝛ refu/ git pulchra vocari: q2 tpa ꝓspitatꝭ suę finiri ꝯspicit. e ⁋ Qñ ꝑ. hor. mete. .i. qñ lex ĩcarnatiõis suę ordinẽ ad my steriũ passiõis christi ꝯuertit. Messis enĩ hordeacea tps dñicę passiõis expri mit: q̃ mẽse nouoꝝ .i. ꝑmo mẽse ꝯtigit. Bñ q̃ tpe illo ad bethleem veniũt: qñ lex christũ quẽ docet ĩ bethleẽ natũ/ in pascha .i. ĩ mẽse nouorũ ꝑdicat occisũ. Sctã q̃3 ecclia toto nisu laborat: vt q̃s ad fidẽ ꝯuocat: ĩcarnatiõis/ passiõis/ re surrectiõis ĩbuat merito. messis hor/ deacea iudeoꝝ exꝑmit credulitatẽ: q̃ ꝑ/ acto sacro passiõis ꝑdicãtib⁹ aplis pri mũ ad fidẽ veniũt. q̃ alibi q̃nq3 panib⁹ hordeaceis pasti a dño legũť. Ca. II.

als† mysterio

B

Joh. 6. a

E Rat aũt vi. Vir iste cõsan guine⁹ elimelech christ⁹ ẽ ag n⁹ legꝭ et legislator: q2 ꝑ legẽ h̃ ꝓmissus

Nico. de lyra

A ha. Preceptũ enĩ erat ĩ lege Deu. xxv. ꝙ si aliq̃s moreref sine herede re/ licta vxore: frat' ei⁹ acciperet eã ad susci/ tãdũ semẽ fri suo defuncto. Cetera pa/ tẽt ĩ lra. a ⁋ Cui dixit no. Hic ꝯñr describiť ipi⁹ ruth conuersio: q̃ noluit reuerti sic altera: s3 ire ad terrã isrl' cu3 socru sua ꝛ ꝯuerti ad cultũ dei vni⁹/ gẽ tilitate relicta. ꝓpť q̃d dixit: b ⁋ Ne aduer. ꝛc. ꝛ ab. reuertẽdo ad cultu3 idolorũ. c ⁋ Quocũq3 enĩ ꝑ. Hic dicũt hebrei: ꝙ volẽtib⁹ cõuti ad iuda ismũ dicẽda sũt grauia legꝭ/ saltẽ p3 ꝑ tẽ: sic volẽtib⁹ ĩgredi religionẽ explicã/ da sũt difficilia illi⁹ religiõis. Dicũt igi tur: ꝙ noemi vidẽs ruth velle cõuerti ad iudaismũ/ dixit sibi aliq̃ onera legꝭ. ꝛ ꝑmo dixit ei: ꝙ ñ erat licitũ iudeis ire extra terrã isrl': nisi ex cã magnę necessi tatꝭ. Et tũc ruth ei rñdit: Quocũq3 ꝑ rexeris ꝑgã: ꝛ nõ alibi. Iter3 dixit ei: Nõ ẽ nob licitũ ꝙ mulier sit sola cũ vi ro/ nisi fuerit marit⁹ ei⁹. Et ruth rñdit: d ⁋ Ubi mo. f. ꝛ e. p. m. nolẽs eẽ si/ ne te cũ aliq̃ viro. Iterũ dixit: Plus hebreoꝝ ẽ subiect⁹ legꝭ onerib⁹/ ĩ q̃ sũt sexcenta ꝛ tredeci ꝑcepta. Tunc rñdit: e ⁋ Ppls tu ꝛc. q. d. volo subdi legi ipi⁹. Iter3 dixit: Prohibitũ ẽ nob cole/ re deos alienos. Et ipsa respondit: f ⁋ Deus tuus deus me⁹. q. d. aliũ nolo colere. Iter3 dixit ei: Trãsgressorib⁹ legꝭ nrę ĩ diuer sis casib⁹ ĩponiť pęna q̃druplex: morť .s. lapidatiõis: cõbustio nis: strãgulatiõis ĩ suspẽsiõe: ꝛ occisiõis gladio: vt p3 ĩ Exo. ꝛ Deuť. Et tunc ruth rñdit: g ⁋ Que te terra mo. sus. ꝛc. q. d. parata sum suscipere pęnam cuiuscunq3 mortꝭ si meru/ ero sic et tu. h ⁋ Videns ergo noemi. Quia qñ aliq̃s hab3 firmã volũtatẽ trãseũdi ad legẽ diuinã vl' religionẽ nõ ẽ ĩpediẽd⁹ seu refutãd⁹ Cetera patent vsq3 ibi: i ⁋ Dice/ bantq3 mulieres: hec ẽ illa no. Scdm expositores nros legiť dep̃s siue. ꝛ ẽ ṽbũ cõgaudedi d̃ reditu no emi. Scdm hebreos ṽo legiť iterro gatiue. ꝛ ẽ ṽbũ admirãdi: q̃si dicať: Hec ẽ illa noemi q̃ recessit cũ curru ꝛ eq̃s ꝛ diuitiis: et mõ reũtiť paup ꝛ peditãdo: q2 exiuit trã isrl' ex ma/ la cã: vt .s. dictũ ẽ ꝛm opinione3 he/ breorũ. ꝛ huic cõsonat q̃d sequitur: k ⁋ Egressa sũ pl. filiis ꝛ diuitiis. l ⁋ Et vacuã me redu. do. ꝛ ĩ h̃ ꝯfiteť pęnã sibi ĩflictã a dño ꝓ pctõ sui exit⁹ de tra isrl' ex mala cã: vt .s. dictũ ẽ .s. ꝛm opinionẽ hebreoꝝ.

C Pena legꝭ q̃/ druplex

✳ l ⁋ Egressa sum plena ꝛc. vt habeť ĩfra eo ca. In h̃ q̃ documẽ/ tũ hñt diuites hui⁹ mũdi: ne mole/ ste ferãt petitiões paupeꝝ/ nec decli nẽt ab eis indebite: ne sic elimelech puniank: ꝛm ꝙ d̃r Sap. xi. c. Per q̃ peccat q̃s/ ꝑ hec ꝛ torq̃ť. Et Prou. xxi. b. Qui obturat au. suã ad clamo rẽ paupis: ꝛ ipe clamabit ꝛ ñ exau/ dieť. Exẽplũ Lu. xvi. de diuite epu lone: q̃ guttã aq̃ ĩpetrare nõ potuit: eo ꝙ micas pãis laçaro negauit. Et mlto pl⁹ timere debẽt auari scie: q̃ ꝑ cõicatione nõ minuiť/ sed augeť. Et silr sapiẽtes ĩ tpalib⁹ si fuerit auari de dãdo cõsilio paupib⁹: in q̃ ñ dať res possessa/ s3 tm̃ ṽba. Per ruth aũt q̃ relicta gẽtilitate noemi adhesit di. f ⁋ De⁹ tu⁹ de⁹ me. ꝛ ei tã hũiliť obediuit: significať ꝑsona penitens veraciť: q̃ relicta diaboli ṽuitute ad heret ecclię ei⁹ mãdatꝭ hũiliť obedi endo. q̃ ꝑ noemi bñ significať: eo ꝙ noemi pulchra iterpťať. Et Cañ. iiii. de ecclia d̃r: Tota pulchra es ami. ꝛc. Et talꝭ fuit ĩ ꝑncipio. s3 mõ põt di cere. k ⁋ Ne vo. me noe. i. pul. s3 vo. me ma. h̃ ẽ ama. q2 val de ama. re. me oi. Nã multi q̃ de bonis ecclię laute viuũt ꝛ magnific/ ce/ ꝑ suã vitã malã ipsam mltiplicit amaricãt. De q̃ btũs Bern. ĩ ei⁹ ꝑso na loq̃ns expõit illd Esa. xxxviii. d. Ecce in pace amaritudo mea ama. Postq3 enĩ cessauit ꝑsecutio tyran/ noꝝ ꝯ ecclia3: ꝛ ipa dotata ẽ mltis ꝛ magnis tpalib⁹ bonis: mlti abuten tes pctis enormib⁹/ pl⁹ ꝛm ṽitatem amaricãt eccliã ĩ ista pace q̃3 ama/ ricata fuerit ĩ tyrãnoꝝ ꝑsecutiõe.

Moraliter

† 2. Re. 15. e.

D

E Rat aũt vi. eli Ca. II. me. cõ. Hic ꝯñr descibiť ipi⁹ ruth ꝯũsatio ṽtuosa. et q2 hũilitas ẽ fũdamẽtũ oim ṽtutũ: ĩõ circa eã ꝑmo d̃scribiť hũilitatꝭ ṽt⁹. scdo hõestatꝭ dec⁹/ ibi: accipit aũt. ťtio q̃titudo ĩ bñficiis/ ibi: Que ca. ĩ faciẽ suã. q̃rto sollicitudo ✳ i exer.

Diuisio

Moraliter. m ⁋ Erat autem viro elimelech ꝛc. In hoc ca. agi tur de ruth hũiliť ꝛ diligẽter ĩ agro booç spicas colligente. Per agru3 istum sacra scriptura significať q̃ est

Moraliter

h v ✳ ager ple.

ãnos ĩpleãt pubtatꝭ aũ eritꝭ vetule q̃3 nubatꝭ. Nolite q̃so filię meę facẽ h̃: q2 ṽra angustia magꝭ ꝑmit me: ꝛ egres/

¶ grauis afflictio in vindicta.

a sa ẽ man⁹ dñi ꝯ me. Eleuata igiť vo ce flere rursũ cęperť. Orpha oscula/

¶ ab errores idolatrie.

ta ẽ socrum/ ac reuersa ẽ: ruth adhę/

¶ .i. fidei ecclie.

sit socrui suę. Cui dixit noemi: En re a uersa ẽ cognata tua ad pplm suu3 et ad deos suos vade cũ ea. Que rñ/ dit: Ne aduersereꝭ mihi vt relinquam b te/ ꝛ abeã: †Quocũq3 ei ꝑrexerꝭ ꝑgã: c ꝛ vbi morata fuerꝭ/ ꝛ ego ꝑiter mora/ d

¶ ꝑ merita adiuuãte grã sola gratuita vocatiõe.

bor: Ppls tu⁹ ppls me⁹: ꝛ de⁹ tu⁹ de⁹ e f me⁹. Que te tra moriẽtẽ suscẽpit/ in g ea moriar: ibiq3 locũ accipiã sepultu rę. Hec mihi faciat de⁹/ ꝛ hec addat si nõ sola mors me⁹ ꝛ te sepauerit. Vi h c dẽs q̃ noemi ꝙ obstinato aĩo ruth de creuisset secũ pergere: aduersari no/ luit/ nec vltra ad suos reditũ ꝑsuade re: ꝑfecteq3 sũt sil': ꝛ venerť ĩ bethleẽ. Quib⁹ vrbẽ ĩgressis: velox apud cũ ctos fama ꝑcrebruit. Dicebãtq3 mu i lieres: hec est illa noemi. Quib⁹ ait:

a ¶ significat eccliã tribula tiõib⁹ ꝑssam ꝑstitia gaudia nõ amare: s3 futurã gliã q̃rere. Añ: Nigra sũ s3 formosa ꝛc.

d Ne vocetꝭ me noemi. i. pulchrã: sed k vocate me mara/ h̃ ẽ amarã: q2 val/ de amaritudie repleuit me oĩpotẽs. Egressa sũ plena: ꝛ vacuã me redu/ l xit dñs. Cur igiť vocatꝭ me noemi/ quã dñs hũiliauit ꝛ afflixit oĩpotẽs: Uẽit q̃ noemi cũ ruth moabitide nu ru sua de terra ꝑegrinationis suę: ac e reuersa est ĩ bethleẽ/ qñ ꝑmũ horrea metebanť. Ca. II

f E Rat aũt viro elimelech m ꝯsanguine⁹ hõ potẽs et magnarũ opũ/ nomine

a ¶ fortitudo dei. Añ: Et voca biť nomẽ ei⁹ admirabilis/ cõsiliari⁹/ de⁹ fortis/

booç. †Dixitq3 ruth moabitis ad so

princeps pacis/ pater futuri. a ¶ eccliam.

crũ suã: Si iubes vadã ĩ agrũ et colli

a ¶ spice remanẽtes: fideles significãt q̃ trãslatꝭ ceteris ad celũ nobis reliquũť ad exemplũ.

b ¶ Messis sũt scti q̃ colliguntur reponẽdi ĩ horreo dei messores sũt angeli. Añ: Exibũt angeli boni a mal.

gã spicãs q̃ fugerint man⁹ mẽtentiũ: vbicũq3 clemẽtꝭ in me pñsfamilias reppero grã. Cui illa rñdit: Uade filia mi. Abiit itaq3 ꝛ colligebat spi/

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

E promissus et de patriarchis natus: et de gente iudeorum ꝫm carnē. vñ: Prophetā suscitabit vobis de⁹ de fratrib⁹ vestris: tāq̄ꝫ me audiet᷑. Hic ē potēs q̄ mūdi p̄ncipē d̄bellauit ⁊ totū orbē suo iperio subiugauit: ⁊ magnaꝝ opū/ qꝛ celi ⁊ terre pos sessor est: ⁊ in eo sunt omnes thesauri sapię ⁊ scię. Ipse est eñ virt⁹ dei ⁊ sapia.

[Deu.18.c] [1.Cor.1.d]

a ¶ Accidit autē ⁊c. Quia sctā eccl'ia ad christū pertinet cui⁹ spōsa ⁊ corp⁹ ē. De q̄ d̄r: Fortitudo mea ⁊ laus mea do. ⁊ alibi: Dñs fortis ⁊ potēs/ d. po. in p̄. Ipse ē cognat⁹ elimelech q̄ de bethleē et de stirpe dauid nat⁹ testioniū hꝫ a lege ⁊ ꝓphet᷑. Hic v̄ba salut᷑ ⁊ pac᷑ familię suę attulit i cui⁹ natiuitate cecinerūt āgeli: Glia i excel. deo ⁊ i t. pax ho. ⁊c. Cui veniēti i hierusalē: obuia turba clamauit/ di. Bñdict⁹ q̄ vēit i no. dñi.

[Ps.117.b] [Ps.23.b] [Luc.2.b] [Mat.21.a]

b ¶ Et ro. Quia sctā eccl'ia p̄seuerat i agro diuię lectiōis p⁹ messores ⁊ p̄dicatores mysteria scp̄turaꝝ colligēs: vt i sinu mēt᷑ suę testionia ⁊ exēpla v̄tutū recōdat. Vel ager ille ē celest᷑ studij disciplia: messis itelligētia spūal': messores p̄dicatores: spicę remanētes snię scp̄turaꝝ/ q̄ m'tū p mysteriū occultatę q̄si pleniores remanēt ad exercitiū meditāt᷑. Plebs g̃ gētil' ecclesiasticā disciplinā ardēter appetit: vt ad meditationē diuię leg᷑ ⁊ sctōꝝ societatē admittat᷑ ⁊ sctōꝝ documētis vel exēplis reficiat᷑.

c ¶ Ne vadas in al. Q. Ne recedas a statu fidei: ne sequaris errores hereticoꝝ vl' schismaticoꝝ: ſꝫ mag᷑ iūgere aiab⁹ sanctis vt metas scp̄turas sctās/ meditādo: ⁊ ope iplendo: ⁊ haustū diuie sapię de libr᷑ duorū testamētorū. ⁊ vnde pueri. i. scti bibūt/ ⁊ ipsa bibas.

d ¶ Que cadēs i fa. Gras refert eccl'ia gētiū saluatori q̄ eā respicere dignat⁹ ē. Cui ille rñdit placere sibi: q̄ mortuo viro suo/ id est diabolo parētes idolatras reliq̄t: ⁊ terrā natiuitat᷑. i. carnalia desideria/ ⁊ pp'lo sāctoꝝ se sociauit: q̄ sibi antea ignot⁹ fuit cū seq̄ret᷑ cupiditatē veteris hominis.

e ¶ Inueni ⁊c. Nota hūilitatē gētilis eccl'ię/ q̄ se cognoscit imparem tātę gratię: nec audet se eq̄parare p̄mitiuę eccl'ię. vñ dicit: Nā ⁊ catelli edūt de micis q̄ ca. de mē. do. suoꝝ. Et alibi: Dñe nō sum dign⁹ vt intres sub tectū meū: sed dic tm̄ ver. ⁊ sanabit᷑ puer meus.

[Mat.15.c] [Ibi.8.b]

f ¶ Qñ ho. ⁊c. Hora vescēdi fuit qñ dictū ē ap'lis: Ite docete oēs gen. baptiçā. eos in nomie pa. ⁊ fi. ⁊ ss. A dño eñ dictū ē: In viā gentiū ne abieritis.

[Mar.16.d] [Matth.10.a]

a cas p⁹ terga metētiū. Accidit āt vt ager ille h̄ret dñm noie booç: q̄ erat d̄ cognatiōe elimelech. Et ecce ip̄e veniebat d̄ bethleē: Dixitq̄ꝫ messorib⁹: Dñs vobiscū. q̄ rñdert ei: Bñ

a ¶ qꝛ christ⁹ quēlibet de doctorib⁹ q̄ miorib⁹ p̄est sacerdotib⁹/ q̄si ignorās de fide gētiū sciscitatur cum eū ꝓuocat ad predicandū.

dicat tibi dñs. Dixitq̄ꝫ booç iuueni b q̄ p̄erat messorib⁹: Cui⁹ ē hec puella? Cui rñdit: hec ē moabit᷑/ q̄ vēit b cū noemi d̄ regiōe moabitide ⁊ rogauit vt spicas colligeret remanētes:

a ¶ qꝛ i iitio. s. fidei vsq̄ꝫ ad p̄fectionē bōi oper᷑.

seq̄ns messoꝝ vestigia: ⁊ d̄ māne vsq̄ꝫ nūc stat i agro: ⁊ nec ad momētū

¶ antique sup̄stitiōis.

q̄dē domū reuersa ē. Et ait booç ad c ruth: Audi filia: Ne vadas i alteꝝ

a ¶ qꝛ a cōiūct᷑ formāt᷑ mores. Vñ: Corrumpūt bonos mores colloquia praua.

agꝝ ad colligēdū: nec recedas ab h̄ loco: ſꝫ iūgē puell' meis: ⁊ vbi messuerint seq̄re: Mādaui eñ puer᷑ meis vt nemo molest⁹ sit tibi: sed etiā si

¶ ad opera.

sitieris: vade ad sarcinulas et bibe d aq̄s de q̄b⁹ ⁊ pueri mei bibūt. Que

a ¶ Ezechiel vidēs gloriā dñi cadēs i faciē/ adorauit.

cadēs i faciē suā/ ⁊ adorās sup terrā

a ¶ Ecce cēturio ⁊ helisabet ⁊ abigail se hūiliabāt

dixit ad eū: Unde mihi h̄ vt iuenirē grāz añ oculos tuos: et nosse me

a ¶ procul et de vltimis finib⁹ preciū ei⁹.

dignareris p̄egrinā m'lierē? Cui ille rñdit: Nūciata mihi oia sūt q̄ feceris socrui tuę p⁹ mortē viri tui: ⁊ q̄

¶ Nō iueni tātā fidē i isrl'.

reliq̄ris parētes tuos ⁊ trā i q̄ nata

¶ qm̄ nō cognoui seruū meū.

es: ⁊ vener᷑ ad ppl'm quē ātea nescie

a ¶ fide. s. vñ. h̄ ē op⁹ dei vt credat᷑ in eū quez

bas. Reddat tibi dñs ꝓ ōpe tuo:

misit ille. a ¶ eternā gloriā. Vñ: Petite et accipiet᷑ vt gaudiū vestꝝ sit plenū.

⁊ plenā mercēdē recipias a dño deo isrl' ad quē venisti/ ⁊ sub cui⁹ cōfugi

a ¶ duo testa. q̄b⁹ de⁹ ꝓtegit fugiētes ad se. vñ. In vmbra alarū tuaꝝ sperabo.

e sti alās. Que ait: Inueni grāz corā ocul' tuis dñe mi: q̄ ꝯsolat⁹ es me ⁊ locut⁹ es ad cor āclle tuę: q̄ ñ sū sil'is e vni⁹ puellaꝝ tuaꝝ. Dixitq̄ꝫ ad eaz f f booç: Qñ hora vescēdi fuerit/ ve-

Ni. de lyra

Intige ✱ in exercitiis/ ibi: Collegit g. Hūilitas aūt ei⁹ apparet in hoc: q̄ obtulit se ad colligēdū spicas i agro de volūtate ⁊ licētia socr⁹ suę. Premittit᷑ tñ hic nomen ipsi⁹ booç: eo q̄ ager in q̄ collegit erat ipsi⁹: q̄ etiā erat de cognatiōe mariti sui defuncti: ⁊ h̄ ē q̄d d̄r: Erat aūt viro elimelech cōsan. Dicūt hebrei q̄ elimelech socer ruth/ ⁊ salmō p̄r booç fuerūt frēs: ⁊ sic marit⁹ ruth ⁊ booç erāt ꝯsanguinei germani. Sꝫ p̄mū dictū videt᷑ falsū. qꝛ salmō q̄ genuit booç de raab fuit tp̄e iosue: ⁊ accepit vxorē raab post destructionem vrbis hierico. quia tunc fuit copulata pp'lo israel: vt habetur Iosue. vi. hoc autem fuit circa principium ducatus iosue. a p̄ncipio vero ducatus eius vsq̄ꝫ ad abessan/ quem hebrei dicunt esse ip̄m booç: fluxerunt anni. cclxxij. ⁊ multo plures fluxerunt vsq̄ꝫ ad heli. ⁊ ideo si ꝫm opinionez hebreoꝝ dicat᷑/ q̄ booç et abessan idez hō fuit: ipossibile videt᷑ q̄ elimelech fuerit frater salmon. salmō. qꝛ ruth vxor maalon filij elimelech adhuc erat iuuenis: vt satis patet ex seq̄ntib⁹ qñ fuit copulata m̄rimonio ipi booç adhuc potēti generare. Et adhuc mag᷑ ipossibile ē/ si dicat᷑ q̄ booç fuit tp̄e heli q̄ postea p m'tos annos iudicauit. ꝓpt̄ q̄d dicūt doctores nr̄i/ ⁊ bñ vt videt᷑: q̄ tres fuerūt booç sibi succedētes q̄ꝝ p̄m⁹ fuit au⁹: scd̄s fili⁹: ⁊ terti⁹ nepos. p̄m⁹ fuit fili⁹ salmō quē genuit d̄ raab. ⁊ terti⁹ fuit iste q̄ genuit obeth ex ruth. ⁊ h̄ idē dixi sup Mat. j. ca. vbi isti tres s̄b vno noie cōp̄hēdūt᷑ Tū qꝛ cōprehēdunt᷑ eodē mō i fi. hui⁹ lib. s̄b vno noie. Tū qꝛ Mat. euā. genealogiā saluator᷑ i trib⁹ q̄terdenis voluit describere: vt ibidē d̄r. i q̄ āt g̃du vlti m⁹ booç attiebat ipi elimelech ⁊ filio ei⁹ maalō/ postea dicet᷑: Cetera patēt i l'ra.

a ¶ Acci. aūt. Hic describit᷑ ipi⁹ ruth honestat᷑ dec⁹ q̄d p̄cepit booç veniēs ad messores suos. vñ s̄bdit᷑

b ¶ Dixitq̄ꝫ booz iuue. q̄ mes. p̄. ⁊c. Scd̄m q̄ dicūt hebrei ⁊ satis apparet ex textu: Booç iā erat hō ꝓuecte etat᷑ ⁊ honorabil' rōne scię ⁊ v̄tut᷑: ⁊ iō ñ ē verisil'e de aliq̄ iuuēcula muliere q̄ eēt: nisi rōne honestat᷑ singl'aris quā i ea videret. ⁊ iō dicūt hebrei: q̄ spicas stāres remanētes post messores colligebat stādo: iacētes āt colligebat sedēdo: ne iclinādo se ad colligēdū vestes suę eleuarēt᷑ a p̄te posteriori. ⁊ p̄s aliq̄ tibiaꝝ suaꝝ discoop̄ta appareret. ⁊ iō booç vidēs ei⁹ honestatē mot⁹ fuit ad q̄rēdū q̄ eēt: ⁊ ad faciēdū sibi grāz. dicēs ei q̄d sequitur:

c ¶ Audi fi. ⁊ p̄tꝫ l'ra. Patꝫ etiā q̄ erat iuuēcula respectu ipi⁹ qꝛ vocauit eā filiā.

d ¶ Que ca. i ⁊c. Hic cōmēdat᷑ ruth d̄ g̃titudie: qꝛ ipi booç d̄ bñficijs oblat᷑/ licet ñ essēt multū magna/ valde fuit regratiata. ⁊ patꝫ l'ra vsq̄ꝫ ibi:

e ¶ Que nō sū ⁊c. In hebreo h̄r: ācillaꝝ tuaꝝ. Q. d. nō sū tāti valor᷑ sic minima ācilla tua. ⁊ iō maiorē grāz iuenit apd̄ ip̄m booç. vñ s̄bdit᷑:

f ¶ Dixitq̄ꝫ ad ⁊c. co. pa. i. cibū p̄atū d̄ domo mea cū famul' meis.

[Moraliter] ✱ Et itinge ✱ ager plenus optimis sentētijs ⁊ sensibus tāq̄ꝫ bonis fructib⁹: ꝓpter q̄d est ager quē bñdicit dñs. Per booç aūt q̄ fortitudo iterp̄tat᷑/ dñs nr̄ iesus christ⁹ significat᷑: q̄ tātę fortitudinis ē q̄ portat oia v̄bo v̄tut᷑ suę: vt d̄r Heb. j. a. Ip̄e v̄o dñs ē hui⁹ agri: ꝓpt̄ q̄d d̄r Deu. xxxiij. a. In dextera ei⁹ ignea lex. Que ꝯtinet᷑ in veteri ac no. te. ⁊ bñ d̄r ignea: eo q̄ ignē charitat᷑ i cordib⁹ fideliū accēdit. Messores aūt viri booç. i. christi sūt doctores ⁊ p̄dicatores. Ruth aūt hūilis ⁊ deuota p̄sonā deuotam ⁊ simplicē significat. q̄ ꝫmōes audiēs attēte d̄ his q̄ pōt cap̄e/ vitā suā ⁊ ꝯsciaz iformat: Et sil'r alioꝝ v̄bo ⁊ exēplo ꝫm ꝯuenientē sibi modū ⁊ de h̄ btūs frācisc⁹ exponebat illud. j. Re. ij. a. Steril' peperit p'limos. Et q̄ m'tos hēbat filios ifirmata est. Sterilē eñ dicebat frēz simplicē officiū p̄dicādi/ ñ habentē p quē generant᷑ filij i eccl'ia dei. j. Cor. iiij. d. In christo iesu p euā. ego vos ge. Et tal' frat᷑ simplex exēplari vita pl⁹ ꝓficit sibi ⁊ alijs q̄ꝫ p̄dicator v̄bo/ sus. ⁊ idē dicēdū ē d̄ alijs simplicib⁹ p̄sonis q̄ s̄t vitę exēplar᷑. Et bñ signāt᷑ p ruth: q̄ maiorē grāz iuenit apd̄ booç q̄ꝫ ei⁹ messores: qꝛ facta ē ei⁹ vxor. Sic p̄sona simplex exēplar᷑ vitę maiorē grāz iuenit apd̄ christū/ q̄ significat᷑ p booç: q̄ꝫ messores/ p q̄s vt p̄dictū est significant᷑ predicatores.

✱ Inuenis

A B a ¶ Intinge buc.t.i ace. Lege.s.q̄ diu meditata ꝑseuerās i ꝑorē populū phariseoꝝ cōditiōib⁹ vl' traditiōib⁹ corrupta natiuū saporē ꝑdidit. In hac tingit ecclia buccellā/id ē mysteriū incarnatiōis christi discit esse in testamēto veteri: ⁊ iō firmius credit: qꝛ añ longe ꝑfiguratū cognoscit. b ¶ De vestris q̄z ma. Nota hūilitatē patrisfamilias: q̄ nō solū spicas relictas testimonioꝝ colligi ꝑmittit: sꝫ etiā manipulos sciētie vltronea largitate ipertit. ¶ De vestris manibus ꝓiicite ⁊c. Quia gētilis populi infirmitatē non despicit: nec ꝑstinos errores iproperat: sed studij sagacitate ad edificationez ꝑducit. c ¶ Quasi ephi mēsuram. Cuz in lectione per sancte trinitatis cōfessionez discit catholicā fidem. In ephi mensura que tres modios cōtinet: signat vna diuinitatis substātia/ ⁊ triū personarū proprietas. d ¶ Quos portans reuersa ē. Quia fidē suam matri ecclesie ostēdit. Uel ecclesia synagoge gratiaz quam sponsi sue munere percepit ostendit/ vt eā prouocaret ad fidē. e ¶ Dedit ei de reliquijs cibi. Ps. 44. a Eructauit cor meū verbuz bonū.s. de plenitudie cordis cibū ꝑdicationis. f ¶ Bñdict⁹ ⁊c. qm̄ eā gr. Synagoga predicāte ecclia gētiū bonitatē ⁊ potentiā dñi cognoscit/ ⁊ fortitudinē sui protectoris: ⁊ tandē veritate cogente nomen dñi benedicit/ ꝙ seruauit gratiā mortuis quā prebuit viuis. g ¶ Propinquus noster est hō. Cognoscit propinquū mater ecclesia per gratuita beneficia populo gentiū collata: ⁊ audito noīe recordat̃ beneficiorū antiquorū. vñ: Ps. 142. b Memor fui dierū antiquorū: meditatus sum in oīnibus opibus tuis. B h ¶ Precepit mihi vt tāmdiu ⁊c. Quia christ⁹ oībus ad se venientibus ꝑcipit: vt magis cū fidelibus suis iungant̃ ad messem spūalis segetis/ q̄z cuz alienis. cui ꝑsuasioni consentit socrus/ dicēs: Meli⁹ est filia mi. ⁊c. h vt bonū ⁊ vtile non pōt negare synagoga. i ¶ Donec. h est tādiu adheret doctorib⁹ in meditatiōe scripturarū/ donec veteris ⁊ noui testamēti noticiam in cesaria cordis reconderet vnde pastū aīe sufficientē haberet. Ca. III.

Postq̄z autem re. ⁊c. i hac nocte areā. Areā synagogā iudeorū vbi legis hordeū cōditū ē. hāc christus ventilat/ qñ in area euāgeliū ꝑdicās singuloꝝ cōsilia ⁊ volūtates ergo se triturat. vnde: Joh. 2. d. Jesus āt nō credebat semetipsū eis: eo ꝙ ipe nosset oēs: ⁊ nō erat opus ei vt quis testimoniū ꝑhibe. de homie. l ¶ Non te videat. Quia fides gētiū ecclie ñ añ apparuit q̄z christ⁹ mysteriū incarnationis sue ipleuit: qñ corꝑaliter iter hoies viuens cibo ac potu vsus est: ⁊ tādē cenans Heb. 2. d. cuz discipl'is suis corꝑis ⁊ sanguis sui sacra cōicauit eis. Impleto aūt mysterio dispēsatiōis christi/ ecclia de gētib⁹ ad fidē fiducialit̃ accessit. B Discooperiēs

a ni huc ⁊ comede panē: ⁊ intinge buccellā a
a ¶ qꝛ ecclia gētilis sctis ꝑdicatorib⁹ se iūgit ꝑ fidē.
tuā in aceto. Sedit itaq̄z ad lat⁹ messorū
a ¶ qꝛ sciētia diuine legis deuotā reficit mentem.
⁊ cōgessit polentā sibi: comeditq̄z ⁊ saturā b
a ¶ qꝛ singl'a vba q̄ audiuit subtili discretiōe ruminauit. b ¶ qꝛ in corde verba audita retinuit: ⁊ vt maiora
ta ē. Et tulit reliqias. Atq̄z ide surrexit vt
ꝑcipiat instanter meditando laborauit.
spicas ex more colligeret. Precepit autez booz pueris suis/ dicēs: Etiā si vobiscū me
b tere voluerit/ ne ꝓhibeatis eā: ⁊ de vr̄is q̄z manipul' ꝓijcite de industria et remanere ꝑmittite: vt absq̄z rubore colligat: et colligentez nemo corripiat. Collegit ꝰ in agro c
a ¶ quia sancta ecclesia vir/
vsq̄z ad vesperā: ⁊ q̄ collegerat vgā cedēs
ga discretiōis spiritualē sensum elicit de littera legis.
c ⁊ excutiēs/ iuenit hordei q̄si ephi mēsurā: d
d id ē tres modios: Quos portās reuersa ē i ciuitatē ⁊ ondit socrui sue. Insup ꝓtulit
e ⁊ dedit ei d' reliquijs cibi sui/ q̄ saturata fuerat. Dixitq̄z ei socr⁹ sua: Ubi hodie col
f legisti: ⁊ vbi op⁹ fecisti: Sit bñdict⁹ q̄ misert⁹ sit tui. Indicauitq̄z ei apud quē esset opata: ⁊ nomē dixit viri ꝙ booz vocaret̃. Cui rñdit noemi: Bñdict⁹ sit a dño qm̄ eā
¶ largitat'. a ¶ iudeis cū eis fruerer̃ beneficijs.
dē graz quē ꝑbuerat viuis/ ⁊ suauit ⁊ mor
a ¶ gētilib⁹ q̄ in pctīs sepulti erāt. b ¶ synagoge ꝰm carnē/ eccl'ie ꝰm spiritus vnionem. ¶ christus.
g tuis. Rursūq̄z ait: Propiqu⁹ noster ē hō.
h Et ruth: Hoc q̄z inq̄t ꝑcepit mihi vt tādiu messorib⁹ ei⁹ iūgerer/ donec oēs segetes meterent̃. Cui dixit socr⁹: Meli⁹ ē filia mi vt
a ¶ animabus sanctis.
cū puellis ei⁹ exeas ad metēdū/ ne i alieno
a ¶ hereticoꝝ. b ¶ schismaticoꝝ doctrīa vt rixe ⁊ ꝯtētiōes
agro quispiā resistat tibi. Juncta est itaq̄z e
i puell' booz: et tādiu cū eis messuit/ donec
a ¶ grām no. te. q̄ rōnabilib⁹ ad refectionē collata: i q̄ offert̃ caro ⁊ sanguis christi. de q̄ dicit̃: Nisi granū frumēti cadēs in terrā mortuū fuerit/ ipm solū manet.
b ¶ leg' lr̄a que iudeis tāq̄z iumēt' ad pastū data.
triticum ⁊ hordeum in horreis cōderent̃.

k Postq̄z aūt reuersa Ca. III f
ē ad socrū suā/ audiuit ab ea:
a ¶ consulit ꝑmitiua ecclesia gentili quō ꝑueniat ad cōsortiū christi.
filiā mi q̄rā tibi requiē ⁊ ꝓuidebo vt bñ sit tibi. Booz iste cui⁹ puellis g h
in agro iūcta es ꝓpinquus noster est: ⁊ in i
a ¶ aqua baptismi/ vel penitētie lachrymis.
hac nocte areā hordei ventilat: lauare igi k
a ¶ chrismate/ vl' spūssācti vnctiōe. b ¶ ornatu vtutū.
tur ⁊ vngere: ⁊ induere cultioribus vesti l m
l mētis: ac descēde in aream. Nō te videat n o

Nico.de lyra

a ¶ Et i. buc. t. i ace. Acetū eñ multū refrigerat. ⁊ iō in calidis regionib⁹/ cuiusmodi est terra israel vtunt̃ aceto: maxime tꝑe calido/ cuiusmodi est tꝑs messiōis. b ¶ Et cōgessit polenta sibi. s. ipa ruth ꝑparauit sibi cibū: ꝰm trāslationē nostrā. In hebreo habet̃: Porrexit ei granatū .i. cibum factū de granis nouis: quē de manu sua dedit booz ipi ruth. vt dicūt hebrei. Cetera patēt i lr̄a. c ¶ Collegit ꝰ in agro. Hic cōsequēter describit̃ sollicitudo ipi⁹ ruth i opere ꝓ q̄ venerat d' volūtate socr⁹ sue/ cū dr̄: Collegit ꝰ i agro vsq̄z ad ves. ⁊c. Qd aūt sbdit̃: Id ē tres modios: nō ē in hebreo: sed loco ei⁹ habetur hordeoꝝ: qꝛ inuenit ephi hordei in hoc qd collegerat. Cui⁹ tñ quātitat' sit hec mēsura ephi/ dictū fuit Exo. xvj. Gomor eñ est decima ꝑs ephi. et gomor manne sufficiebat vna die ꝓ vna ꝑsona: vt ibidē dicitur. e ¶ Iūcta est itaq̄z puel. ⁊c. i. ancillis. Cetera patent in lr̄a.

Moraliter: * d ¶ Inuenit hordei quasi ephi mēsurā. i. tres modios. ꝑ q̄s significātur sāctitas meditatiōis: veritas locutionis: ⁊ sinceritas bone oꝑatiōis facte simpliciter ꝓpter deuz. Istos tres modios colligit ruth: id est persona simplex ⁊ deuota sermōes audiēdo/ ⁊ oꝑe adimplēdo. Ca. III

Postq̄z autē. Hic ꝯñr describitur circa ipsaz ruth cōuentio legal': qꝛ ꝰm legē q̄ hr̄ Deu. xxv. de suscitatiōe semis defūcti/ ipsa req̄siuit booz de mr̄imonio de cōsilio socr⁹ sue. ⁊ iō circa h ꝑmo ponit̃ socr⁹ ꝯsultatio. scd̄o nur⁹ obtēꝑatio. t̄tio ipi⁹ booz rōnabil' responsio. scd̄a ibi: Que rñdit. tertia ibi: Et ille bñdicta ⁊c. Circa ꝑmū dr̄: f ¶ Postq̄z aūt re. ⁊c. s. de messionib⁹ q̄ꝝ tꝑe fuit ꝯiūcta puell' booz: vt dictū ē. s. ij. ca. i fine. g ¶ Querā ti. re. i. mr̄imoniuz bonū: ita ꝙ ñ oporteat te laborare ꝓ victu. h ¶ Et ꝓ vt bñ sit t. habēdo ꝓlē: qd maxie desiderāt mlieres. i ¶ Et i h. n. ⁊c. ve. i. festū fac. ꝑ vētilatiōe. Dicūt ei aliq̄: ꝙ mos erat antiq̄ꝝ i vētilatiōe messis facere cōuiuiū messorib⁹: ⁊ dormire de nocte i area. Rab. Sa. dic h: ꝙ in illo tꝑe erāt multi latrōes in t̄ra: et iō booz iuit illuc ad dormiendū: vt in p̄ñtia ei⁹ meli⁹ custodiret̃ ꝑ faml'os suos granū vētilatū. ⁊ vtrūq̄z potuit eē in cā. k ¶ Lauare igit̃ ⁊c. Hoc dixit sibi ad h/ ꝙ booz magis inclinaretur ad desponsandū eam. o ¶ Nō te vi. hō. s. ipse booz.

* Donec esuz

Moraliter: Moralit̃. f ¶ Postq̄z autē re. Hic agit̃ de ꝑꝑatiōe ruth ad mr̄imoniū cū booz. ꝑ qd significatur ꝯiūctio ꝑsone deuote cū christo: q̄ ꝯiūctio pōt effici durāte vita p̄ñti. Dic igit̃ noemi. i. ecclia: k ¶ Lauare. ꝑ verā ⁊ frequētē cōfessionē: qꝛ pctā freq̄nt̃ pullulāt. j. Jo. j. c. Si dixerim⁹ qꝛ pec. nō ha. ipi nos se. ⁊ vi. i no. nō est. l ¶ Et vngere. ꝑ augmentum grē q̄ auget̃ i sacramētali ꝯfessione. m ¶ Et iduere cul. ve. per augmentū virtutū/ que cum gratia infundit̃ ⁊ in eius augmento augmētāt̃. n ¶ Ac descēde i areaz. per qd significat̃ ꝙ bona merita ꝑ hūilitatē sunt tegenda.

* Nota locū

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

a ❡ Discooperies ꝛc. Q. Agnosce christū ꝑ te passum: ꝛ veni deuota mēte: discute opimētū lr̄e. ve. te. i quo tegit̄ sacr̄m icarnatiōis christi: ꝛ cū cognouer̄ ide tibi salutē ꝓmissam: hūilit̄ ad auxiliū eius ꝯfugeꝛe ibi ꝑmaneas omī tꝑe. b ❡ Cūq̄ comedis. booz. Comedit christ⁹ ꝛ bibit cū in cena corꝑis et sanguis sui sacr̄a tradidit ap̄lis. vñ qꝛ pueri cōicauerūt carni ꝛ sāguini/ ip̄e participauit eisdē. c ❡ Archoniuz. Testionia scꝑturaꝝ: vñ: Fili⁹ hoīs vadit sic̄ scꝑtū ē ď illo. (Mat.26.b) Ul' iuxta turmas fideliū aīaꝝ q̄s morte sua ab īfer̄ reuocauit. Ad hūc lectū ꝓperauit eccl'ia ꝛ discooperto pallio ꝛc. d ❡ Expāde pal. tuū. Que palliū suꝑ se extēdi postulauit benedictionē accipe meruit. Qui em̄ gr̄az fidei plene ꝑcipit: bñdictionē ꝛ ṽtutē parit̄ possidebit. e ❡ Sz ē ali⁹ me ꝓpin. Johes bap. q̄ christ⁹ putabat̄. sz spōsi nomē ñ vsurpauit: sz christo reseruauit/ di. (Johes.3.d) Qui hꝫ spōsā spōsus ē ꝛc. Hic ꝓpinq̄or: qꝛ i mūdo ꝑor nat⁹. vl' iste ꝓpinqu⁹ ē leg̃ decalog⁹ q̄ ꝓpinq̄or synagoge q̄ȝ euāgeliū videbat̄: qꝛ sp̄ealit̄ illi pp̄lo dat⁹ ꝛ tꝑe ꝑor est. f ❡ Surrexit itaq̄ anteq̄. Quia anq̄ iudei doctrina leg̃ ibuti nature sue iura cog̃scerēt: eccl'ia gētiū inertie sue sōniū excutiens diluculo nascentis fidei resurrexit/ et ad christi gratiaȝ properauit.

Ni.de lyra ☞ Mēsus

⁂ a ❡ Donec esū po. finierit. ħ dixit qꝛ tūc mag̃ ꝓni sūt hoīes ad ꝯhēdū ꝛ ꝯsūmādū mr̄imoniū. Dicūt ħ aliq̄: ꝙ ista noemi ñ peccauit: qꝛ ꝑ legē mr̄imonij q̄rebat suscitationē semis defuncti. Cōtrariū tñ magis videt̄. Tū qꝛ modus q̄rendi nō erat bon⁹. s. in occulto. Tū qꝛ etiam erat ali⁹ ꝓpinq̄or ip̄o booz: vt. j. hr̄. q̄ debebat p̄ri⁹ req̄ri: alit̄ fuisset sibi facta iniuria: nisi volūtarie suo iuri cessisset. ꝓp̄t qđ booz dixit ipsi ruth ꝙ factū celaret. ipsa aūt ruth fuit totalit̄ excusata: qꝛ erat de nouo ꝯuersa ad iudaismuȝ ꝛ nesciebat de lege requirēdi matrimonium: nec de mō nisi q̄ȝtum sua socrus docebat eam. e ❡ Que r̄ndit. Hic ꝯn̄r describitur ipsi⁹ ruth obtēꝑatio: qꝛ fec̄ oīa q̄ sibi socr⁹ dixerat: credēs se i oīb⁹ bñ agere. Et ptȝ lr̄a vsq̄ ibi: f ❡ Expauit hō. Dic̄ Ra. Sa. ꝙ timuit ne esset malign⁹ sp̄ūs q̄ in corꝑe assūpto esset ad pedes ei⁹. vel forsitā timuit de latronib⁹. g ❡ Et cō. ē. In hebreo hr̄: Et tenuit vl' amplexatus ē: qꝛ extendit manū suā ꝛ tetigit caput ip̄i⁹ ruth: ꝛ ꝑ ħ cognouit ꝙ esset mlier: qꝛ mlieres hñt capita alit̄ parata et tecta q̄ȝ viri. ideo subdit̄: h ❡ Viditq̄ mulie. i. cognouit ꝑ tactū: qꝛ de nocte ñ poterat cog̃scere ꝑ visū: sz noīe visus designant̄ aliq̄ñ alij sensus. sic̄ Exo. xx. c. dr̄: Cunctus aūt pp̄ls videbat voces. i. audiebat. tñ booz adhuc nesciebat q̄ eēt mulier determinate. ideo quesiuit: i ❡ Que es: ꝛc. Seq̄t̄: Expāde pal. tuuȝ ꝛc. Per ħ req̄rebat desp̄ōsationē. Hic em̄ erat mod⁹ tūc tꝑis: ꝙ spōsus ꝯtrahēs spōsalia ponebat

a ¶ ħ. s. christ⁹ ꝯsūlat̄ ꝛ ad se reuocat gen⁹ hūa

homo/ donec esum potūq̄ finierit. a

nū. ¶ . i. moriēdū. s. ꝓ nob̄ vbi oīa acq̄siuit. vñ: Si exaltatus fuero a terra oīa ad me trahā.

Qñ aūt ierit ad dormiēdū nota lo- b cū in q̄ dormiet. Ueniesq̄ et discoo- c periēs palliū q̄ opit̄ a ꝑte peduȝ: et d

a ¶ qꝛ nec̄e est vt ab ip̄o saluatiōis tue ordinē discas. Si aūt ad synagogā ṽba noemi retulerꝫ

ꝓijcies te ꝛ ibi iacebis. Ipse aūt dicet tibi q̄d agere debeas. Que r̄n- e

ris: inuenies in lege ꝛ ꝓphetis: ꝙ post passionē ventura sit ad fidem ecclesia gentiuȝ.

a ¶ Obediētia eccl'ie meret̄ desiderij sui effectū vñ. O mlier magna ē fides tua: fi. ti. sic̄ petisti.

dit: Quicq̄d p̄ceꝑis faciā: descēditq̄ i areā ꝛ fec̄ oīa q̄ sibi iꝑauerat so- b cr⁹ sua. Cūq̄ cōedisset booz ꝛ bibisset ꝛ fact⁹ eēt hilarior: issetq̄ ad dor-

¶ aceruum.

c miēdū iux̄ archoniū maīpuloꝝ/ venit abscondite: ꝛ discooꝑto pallio a

a ¶ qꝛ mūdo tenebris erroꝝ īuoluto eccl'ie ce/ pedibus ei⁹ se ꝓiecit. Et ecce nocte

lerē fidem ostendit nobis imitandam.

iā media expauit hō ꝛ ꝯturbat⁹ ē: vi- f g h

a ¶ eccl'iaȝ. b ¶ hūilit̄ icarnatiōis sacr̄m vene

ditq̄ mlierē iacētē ad pedes suos/ ꝛ

rātē. a ¶ christ⁹. b ¶ ꝯfessionē eccl'ie expetit.

ait illi: Que es: Illaq̄ r̄ndit: Ego sū i

a ¶ Eccl'ia fidei ꝛ ꝓtectiōis christi gr̄am aſi oīa desidera.

d ruth āncilla tua. Expāde palliū tuū k sup famulā tuā: qꝛ ꝓpiqu⁹ es: Et il- l m

a ¶ qua tibi ꝯsulēs idolatriā deiecisti.

le: Bñdicta es inq̄t a dño filia: ꝛ priorē n o

a ¶ qꝛ postq̄ ad christū venisti ꝯstāt̄ ꝑseuerasti.

rē miscđiaȝ posteriore suꝑasti: q̄a ñ p

a ¶ hereticos vl' schismaticos q̄ nō hñt maturi

es secuta iuuenes/ pauꝑes/ siue diuites.

tatē consilij: qꝛ semꝑ instabiles et incerti.

Noli ḡ metuere: sz q̄cq̄d dixeris q

a ¶ Petite ꝛ accipiet̄: q̄rite ꝛ īuenietis. q̄cq̄d fides recte petit christi benignitas concedit.

mihi faciā tibi. Scit ei oīs pp̄ls q̄ ha- r bitat itra portas vrbis mee/ mlierēȝ

¶ qꝛ fidelib⁹ firmit̄ ꝑsuasū est ꝙ eccl'ia ṽtutibus plēa sit. de q̄ dr̄: Mulierē fortē q̄s īueniet:

te eē ṽtutis. Nec abnuo me ꝓpiquū: e sed ē alius me ꝓpinquior. Quiesce s t hac nocte: ꝛ facto mane si te voluerit ꝓpiq̄tatis iure retiere/ bñ res acta ē: sin āt ille noluerit: absq̄ vlla dubitatōe ego suscipiā te: viuit dñs. Dormi vsq̄ mane. Dormiuit itaq̄ ad v

a ¶ qꝛ i sp̄e icarnatiōis req̄escēs patiēt expe/ pedes ei⁹ vsq̄ ad noctis abscessū.

ctauit donec recederent tenebre infidelitatis.

f Surrexit itaq̄ anq̄ hoīes cog̃scerēt se mutuo: ꝛ dixit booz: Caue ne x y z

a ¶ ne q̄ras laudē ď tua ꝯuersatiōe. vñ: Cū fac. elemosy. nesciat siuistra tua q̄d faciat dex. tua.

q̄s nouerit ꝙ huc veneris. Et rursū: ex

a ¶ dilata fidē tuā. b ¶ oꝑe exerce qđ ꝑce corde.

pāde inq̄t palliū tuū quo opiris ꝛ tene vtraq̄ manu. Qua extēdēte ꝛ te-

nebat extremū vest̄ sue suꝑ spōsā. Alij āt dicūt ꝙ cū ħ curialit̄ petebat ꝯsūmationē mr̄imonij ſm ꝙ erat edocta a socru sua: ꝓp̄t qđ booz habuit eā totalr̄ excusatā. Dicūt ei hebrei: ꝙ ruth dixit ꝯus ip̄i booz: ħꝫ ꝙ eā socr⁹ sua docuerat. Socr⁹ mea ꝛ ego nc̄ce hēm⁹ vēdere hereditatē q̄ fuit elimelech ꝛ filioꝝ ei⁹: ꝛ tu es ꝓpiqu⁹ ad quē ꝑtiet redēptio: vt hr̄ Leui. xxv. et iō accipe hereditatē/ ꝛ me ꝑ ꝯñs i vxorē ad suscitādū nomē defūcti i hereditate sua. ꝛ sic dixit: l ❡ Quia ꝓ. es. Ad quē spectat redēptio hereditat̄: ꝛ suscitatio semis ſm duplicē legē ꝑallegatā. ꝛ ħ dictū cōsonat ei qđ se. ca. booz dixit: Partē agri vendidit noemi. m ❡ Et ille. ħ ꝯn̄r pōit̄ ip̄i⁹ booz rōnabilis respōsio. ꝛ scđo curial' emissio/ ibi Surrexit itaq̄. Circa p̄mū dr̄. n ❡ Benedi. inq̄t es. Et i ħ ōndit ꝙ ipsa erat sine culpa rōne p̄dicta: ꝛ cuȝ ħ ōndit ei⁹ affectū bonū di. o ❡ Et po. mi. Priorē miscđiam vocat: qꝛ bñ se habuerat ad virū suū viuētē/ ꝛ ad socrū suā: sic̄ audierat booz a narrātib⁹: vt ptȝ. s. ij. ca. Scđam aūt vocat bonū affectū quē habebat ad suscitādū nomē defūcti ꝑ mr̄imoniū. ꝛ hec vocat̄ maior p̄ma: qꝛ maior miscđia ē bene se hr̄e ad aliquē post mortē ei⁹ qñ nō pōt se iuuare/ q̄ȝ dū adhuc viuit. ꝛ ꝙ ip̄a ruth moueret̄ amore ꝓlis ꝛ nō libidis ōndit di. p ❡ Quia ñ es se. iu. q̄rēdo eis ꝯiūgi i mr̄imonio: sz me senē i cui⁹ copl'a ñ ē tal' delectatio. q ❡ Noli ḡ me. de mr̄imonio tibi affuturo. r ❡ Scit ei oīs po. q. d. ex fama bonitat̄ tue pat⁹ esse te accipe: sz ñ possū ħ licite absq̄ ꝓpinq̄or̄ cessiōe. iō sb̄dit̄: s ❡ Sz ē ali. me ꝓ. Iste ꝓpinq̄or ē cui⁹ nomē ñ exp̄mit̄: eo ꝙ noluit suscitare semē fr̄i suo defūcto: ꝓp̄t qđ fuit idign⁹ noīari. Elimelech em̄ marit⁹ noemi p̄r isti⁹ booz fuerūt fr̄es: ꝛ sic vno ḡdu alt̄ p̄cedebat eū. v ❡ Dormi vsq̄ ma. dormi. itaq̄ ꝛc. ꝛ i ħ ptȝ cōtinentia vtriusq̄. x ❡ Surrexit ita. Hic ꝯn̄r describit̄ ipsi⁹ ruth curial' recessus seu emissio. ꝛ p̄mo ex ꝑte ipsi⁹ ruth. ꝛ ħ cū sb̄dit̄: y ❡ Anq̄ hoīes se cognomutuo. Nolebat em̄ ab hoīb⁹ videri i illo egressu/ ne mala suspicio ď ip̄a ꝛ booz haberet̄. Scđo ex ꝑte ipsius booz: quia monuit eā de fama vtriusq̄ ſuandā: di. z ❡ Caue ne q̄s noue. ꝛc. et qꝛ noluit eā redire vacuā. ideo subdit̄:

⁂ Mensus

⁂ b ❡ Nota locū i q̄ dor. s. booz ꝑ quē christ⁹ significat̄. loc⁹ aūt i q̄ christ⁹ dormiuit sōno mort̄/ ē ip̄a crux scā. locū aūt istū notare: ē christi passionē deuote ꝯsiderare. c ❡ Et dis. ꝑs pedū ē iferior: iō ꝑ ip̄aȝ hūanitas christi significat̄. Per hāc ḡ discooꝑtionē significat̄: ꝙ passio nō cōpetit christo nisi ſm hūanitatē: ꝛ ħ firmit̄ fide tenere/ ē a ꝑte pedū discooꝑire. d ❡ Et ꝓij. te. ꝑ ꝯtinuationē affectuose cōpassiōis. ꝛ qm̄ tal' ꝑsona christo ꝯiūcta ꝑ gr̄az ďsiderat sibi ꝯiūgi ꝑ gl'iā: iō dic̄ qđ sb̄dit̄: k ❡ Expāde pal. tuū ꝛc. Per qđ significat̄ gl'ia celest̄ Esa. lxj. a. Pallium laudis ꝓ sp̄ū meror̄. Hoc em̄ pallio vestiūt̄ illi q̄rū pctā luctu vite pñt̄ diluūt̄. Propt̄ qđ dic̄ sal. Mat. v. a. Bti q̄ lugēt: qm̄ ip̄i cōsolabūt̄. t ❡ Quie. h. n. ꝛc. Per ħ ṽbū booz/ significat̄ r̄nsio christi ꝑsone p̄dicto mō ip̄m desiderāti. i. nocte pñt̄ seculi ꝑseuera i statu gr̄e vsq̄ mane futuri

⁂ in q̄ oīs

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

a ¶ Mēsus ē.q: iux capacitatē itellect⁹ tribuit pfecte operatiōis mod⁹: vt it⁹ 7 forl ditet diuio mūe re. Senari⁹ ꝗ3 nūer⁹ ħ significare pōt: ꝙ dñs. vj. etate hordeū legis spūalr itellectū ꝯcessit eccłie gētiū.

Ascē.g bo/ Ca.IIII oz. Quia i v̄gis aluo i q̄ appareret carnē sumebat. De hac porta dr: [Ezech.44.a] Porta hec cl.erit/ 7 nō apiet: 7 vir ñ trāsi. p eā: q2 dñs de⁹ isrł igress⁹ ē p eā. c ¶ Decli. pau. q2 christ⁹ [Allegorice] iudeis vidit legē ꝯstitutā † corpalr: 7 ad se decliare iussit: q2 eā ad dispēsatiōis sue mysteriū testificādū sciliauit. Alit: vidit ꝓpiquū ꝑterire cū ꝑcursorl sui aductū quez more hūane vite ꝓperare ꝯspexit: 7 ad officiū ꝑcursorl miscditer conuertit. [Diuisio] d ¶ Lo.ē ad p. Cōueniēt legispitis ptē agri noemi ad emēdum obtulit / cū ptē pleb q̄ apparēte iā gra remāsit / ad saluādū mgr̄is synagoge oñdit vt ifirmitatē suā agscerēt: 7 qđ ipi neqrēt vero medico faciēdū cōmitterēt. vñ leprosis dr [Luc.17.d] Ite oñdite vos sacerdotib⁹. 7 cuz irēt mūdati sūt. e ¶ Vt sus.no. p. 7c. Significat ñ aliā possessionē pleb q̄ copulationē eccłie i ꝯiugiū xp̄i: q̄ suscitauit ātiquū nomē filij di qđ i iītio habuerāt sctī. vñ: Videtes filij di filias ho. 7c. 7 Lucas [Gen.6.a] [Luc.3.g] dic adā filiū dei: quē etiā i eccłia gētiū p grāz dei suscitauit. vñ: Dedit [Joh.1.b] eis ptātē fi. dei fie. 7c. Hoc nomē i natiōib⁹ legl decalog⁹ suscitare ñ potuit. Si aūt ħ ad iohēz baptistā retulerl / iuenies eū cedētē iuri ꝓpiqtatl: 7 dicētē: Ego baptiso in aq: [Ibidem.c] medi⁹ āt vr̄z stetit quē vos nescitl: cui⁹ ñ sū di. sol. cor. cal. ei⁹. Et alibi: [Ibidem.d] Ego ñ sū xp̄s: s3 missus sū an̄ eū. q̄ h3 spōsā / spōs⁹ ē. Cedit ꝗ3 lex euāgelio. Lex eñi subintrauit vt abūdaret delictū. Vbi aūt abūdauit delictū / supabūdauit 7 grā. Reprobatio q̄dē fit ꝑcedētl mādati ꝓpt ifirmitatē ei⁹. Introductio v̄o melioꝝ spei p quā ꝓximam⁹ ad deū / fit p iesū xp̄m. [Rom.5.d] f ¶ Solue. hō calci. suū. 7c. Calciamētū velamē ē mysterioꝝ. Lex v̄o de pede suo calciamētū soluit / 7 christo dedit: et q2 sacra p mgr̄os ꝓpli manifestare nō potuit: s3 xp̄o ħ faciēdū reseruauit Johēs q̄ ñ sibi / s3 xp̄o calciamētū vēdicauit: q2 soli xp̄o spōsā cōpetē intellexit. vñ ait: Nō sū dign⁹ soluē [Joh.1.d] corrigiā

Ni.de lyra

* a ¶ Mēsus ē s.m. In hebr. hr̄: sex hordea. i. sex mēsuras hordei: s3 cui⁹ q̄ntitatl fuerit ñ exꝑmit. tñ ex circūstātia text⁹ hr̄ / ꝙ ñ fuerāt mltū magne: tū q2 ꝯtiebātur intra palliū ipi⁹ ruth: tū q2 ipa sola portauit sup caput suū totū sił vsq3 ad ciuitatē / 7 vsq3 ad domuz noemi. Dic āt ħ Ra. Sa. ꝙ iste sex mēsure fuerāt signū 7 ꝑfiguratio sex bñdictionū dei q̄ future erāt sup messiā nascituꝝ de ruth p dauid 7 genealogiā regiā: s3 qđ dr Esa. xj. a. Egredie. v̄ga de ra. ies. 7c. Seqt. Et reqescet su. eū spūs dñi: spūs sapie 7 intellect⁹: spūs ꝯsilij 7 fortitudis: spūs scie 7 timorl dñi. Qđ āt i trāslatiōe nr̄a interponit:

a nēte: mēsus est sex modios hordei / 7
a ¶ ditata. s. christi donatiōib⁹ 7 v̄tutū ornata
posuit sup eā. Que portās ingressa
fructib⁹. a ¶ ꝑmitiuā. s. eccłiaz: vł synagogā.
est ciuitatē: 7 venit ad socrū suā / q̄ di
a ¶ magnalia dei. s. vt eccłiam ꝑmitiuā ꝓuocet
xit ei: Quid egisti filia? Nārrauitq3
ad laudē: vel synagogā ad cōuersionē.
ei oia que sibi fecisset hō / et ait: Ecce
sex modios hordei dedit mihi / et ait:
a ¶ fiducialit ꝓmisit eccłia: q2 v̄itas nō cessabit
iplere ꝓmissa / q̄ ait: q̄ crediderit 7 ba. fue. sal. 7c.
b ¶ ꝑmitiuā eccłiaz: vel synagogā.
Nōlo vacuā te reuerti ad socrū tuā.
Dixitq3 noemi: Expecta filia donec
videam⁹ quē res exitū habeat. Neq3
eñi cessabit hō nisi cōpleuerit qđ locutus est. Ca. IIII.

¶ q2 christ⁹ ad effectū pducēt ꝓphetiā d̄ icarnatione sua scp̄tā.

Ascendit g̊ booz ad portā 7 sedit ibi. Cūq3 vidisset ꝓpinquū ꝑterire de q̄ ꝑus sermo habit⁹ est: dixit ad eū: Declina paulisper 7 sede hic / vocās eū noie suo:
a ¶ p gabrielē. s. dicēs: Johēs vocabit nomen ei⁹. a ¶ in testimoniū secūdi aduent⁹ sui.
q̄ diuertit 7 sedit. Tollēs āt booz decez viros de seniorib⁹ ciuitatis / dixit ad eos: Sedete hic.
a ¶ p̄res ve. te. q̄ decalogū legl ꝑuauerūt 7 christi icarnationē ibidē ꝑsignatā eē cognouerūt.
Quib⁹ residētibus locutus est ad ꝓpinquū: Partē agri patrl nr̄i elimelech / vēdidit noemi / q̄ reuersa ē de regiōe moabitide: qđ audire te volui: 7 tibi dicere corā cūctl sedētib⁹ 7 maiorib⁹ natu de populo meo. Si vis possidere agꝝ iure ꝓpinqtatl: eme 7 posside. Sin āt displicet tibi hoc ipsum: indica mihi / vt sciā q̄d facere debeā. Null⁹ eñi est ꝓpinqu⁹ / excepto te q̄ prior es: et me q̄ secūd⁹ sū. At ille rñdit: Ego agrum emā. Cui dixit booz: qñ emerl agrū de manu mulierl: ruth ꝗ3 moabitidē q̄ vxor defūcti fuit debes accipe / vt suscites nomē ꝓpinq tui in hereditate sua. q̄ respondit: Cedo iuri ꝓpinquitatis: Neq3 eñi posteritatē familie mee delere debeo. Tu meo vtere priuilegio: quo me libenter carere ꝓfiteor. Hic autem erat mos antiquitus in israel inter propinquos: vt si qñ alter alteri suo iuri cedebat: vt eēt firma cessio / soluebat hō calciamētū suuz: 7 dabat ꝓpinquo suo: hoc erat testimoniū cessiōis in israel. Dixit ergo ꝓpinquo suo booz: Tolle calciamentū. Quod statim soluit de pede

ponit: 7 pietatl: ñ ē i hebreo. Ex ħ aūt dicto Ra. Sa. duo habēt. vnū ē ꝙ scp̄tura ve. le. ñ solū exponēda ē historice: s3 etiā aliqñ mystice. Scdm ē ꝙ illđ dictū Esa. allegatū itelligit de christo etiam ꝑm hebreos. Cetera patent in littera.

* i q̄ oia erūt clara: 7 tūc coniūctio tua mecū erit pfecta. Et qm̄ ꝯdiu psona duota ē i pñti ꝓficit i donis dei: ideo subdit: [Moraliter]
a ¶ Men. ē sex mo. p q̄s significāt sex dona spūsscti q̄ ponunt Esa. xj. a. Spūs sapie 7 itellect⁹: spūs cōsilij 7 fortitudis: spūs scie 7 timorl dñi. In hebreo v̄o nō habet spūs pietatis: sicut dixi plen⁹ i expositione litterali. Ca. IIII.

Ascēdit. g. ħ vltio describit copula mrimōialiter booz et ruth p cessionē ꝓpinqorl. Circa qđ ꝑmo tāgit dicti ꝓpinq citatio. scđo vxorl acceptio / ibi: At ille mana. ꝑtio ꝓlis ꝯceptio / ibi: Ingressusq3 ē. q̄rto pleb ꝯgtulatio / ibi: Dixerūtq3 mu. [Diuisio] Pria i duas: q2 ꝑmo describit citatio ꝓpinqorl. scđo cessio sui iuris / ibi: Qui rñdit. Circa ꝑmū dr: b ¶ Ascēdit g b. ad portā. In porta eñi ciuitatl antiqt⁹ tenebāt iudicia: vt cito 7 i ꝓmptu vnicuiq3 pateret loc⁹ iusticie. c ¶ Et se. ibi. tā q̄ iudex ꝑncipał: ꝑm hebreos q̄ dicūt ipz fuisse abessan: vt dictū ē. s. j. d ¶ Decl. pau. vt i loco iudicij rñdeas. e ¶ Tollēs aūt 7c. vt negocium fieret firmius. f ¶ Par. agri fris. vocat eū frēm: eo ꝙ erat de cognatione sua. 7 ħ mod⁹ loqndi freqns ē i scp̄tura. g ¶ Ven. no. i. e. i ꝓposito vēdēdi: q2 ñ erat adhuc ager vēditus: vt ptz p sequētia. hebrei aūt nō hñt pñs tp̄s i mō idicatiuo v̄bi: s3 ꝓ eo vtunt pticipio pñtl tpis cōiter dicētes: vēdēs ꝓ vēdit. 7 aliqñ ꝑterito v̄bi i mō idicatiuo. vt i isto loco. vł forte iā vēdiderat. Et qđ de emptiōe p ꝓpinquū subdit: itelligēduz ē de redēptiōe emptiōis: q̄ spectabat ad ius ꝓpinq: vt hr̄ Leui. xxv. Sciēdū ē āt ħ: ꝙ l3 mlieres ñ succederēt i hereditate: tñ q2 vxor post maritū defūctū sine liberis remāebat / ipa tenebat ptē hereditatl ad vitā: 7 illā poterat vēdere inq̄tū erat sui iurl. 7 sic dr ħ ꝙ noemi eodē mō vēdere volebat partē agri. Cetera patēt vsq3 ibi: h ¶ Nul. eñi 7c. Nō ē itelligēdū ꝙ nlli alij eēnt de ꝯsāguinitate illa / cū essēt hoies magni 7 potētes: s3 q2 null⁹ erat ꝓpinqor istl duob⁹ / nec q̄ ita hr̄et ius i dicto negocio. i ¶ Ego a. e. Bñ volebat hr̄e possessionē: s3 non vxorē: tñ vnū erat annexū alteri. iō subdit: k ¶ Qñ eme. 7c. 7 ptz lr̄a. l ¶ Qui rñ. ħ ꝯñr describit cessio iurl: cū dr: m ¶ Ce. iu. cuius rō allegat / cū dr: n ¶ Neq3 eñi p. 7c. Qđ exponūt aliq̄ hebrei de posteritate egressura de ruth si eā accipet: eo ꝙ scribit Deu. xxiij. a. Moabitides 7 āmonites ñ itrabūt i eccłiaz di i ętnū. S3 si iste hāc cām allegauit falsū dixit: q2 illa pena nō cadit sup mlieres: nec p ꝯñs sup ꝓlez eaꝝ de viro israelita: sic ibidē dictū fuit. Et iō alit exponit: videlic3 d̄ ꝓle quā iaz hēbat de alia vxore: q2 si accepisset ruth / oportuisset eū itendē educatiōi 7 ꝓuisiōi ꝓlis nasciture de ipa: 7 p ꝯñs min⁹ poss3 itēdere ꝓuisiōi ꝓlis iā habite de alia: et istđ vocat deletionē ꝑm cōem modū loqndi / q̄ dr d̄ aliq̄ si hēat aliqđ dāñū notabile: destruct⁹ ē vł delet⁹. o ¶ Solue. * hō cal.

Moralit. b ¶ Ascē. g bo. ħ describit ꝯiūctio ruth cū booz i mrimonio: qđ q̄dē mrimoniū factū fuit p ħ ꝙ ille q̄ ꝓpinqor vi* debat ad [Moraliter]

Glo. ordi.

corrigiā calciamēti ei⁹. a ℭ Testes vos in. Sic christus ex vtroq₃ testamēto testes h₃ sufficiētes/ ꝙ pplm gētiū quē decalog⁹ iā finit⁹ spūalit̄ fecūdare ñ potuit: ipse semie ꝟbi dei fecūdauit oia possidēs q̄ priores ⁊ posteriores habuerūt sancti. b ℭ Et maiores natu ⁊c̄. Isid. Decē maiorū natu benedictio ostendit in noie iesu oēs gentes esse benedicendas. Iota enim apud grecos decē significat: q̄ in noie iesu p̄ma littera est. c ℭ Faciat do. hāc ⁊c̄. Imp̄cat̄ prospera ecclie gentiū: vt gratiā fecunditatis quā habuerūt israelitar p̄mi parētes ꝑcipiat. d ℭ Rachel. Species int̄ne contēplatiōis/ habēs iternā intelligētiā veritatis. Uñ. Rachel bona facie: ⁊ pulchra specie: quā amat ois pie studiosus: ⁊ ꝑpt̄ hāc fuit laban/ qui interp̄tatur dealbatio: quā cōparat gr̄e dei q̄ dicit: Si fuerint pctā vr̄a sicut phenicuz tāq₃ nix dealbabunt̄. e ℭ Lia. Actio huius vite in qua viuimus laboriosa est ex fide: ⁊ incerta/ quo exitu perueniat ad vtilitatē eorum quib⁹ consulere volumus. Ipsa ē lia prior vxor iacob/ que infirmis oculis fuisse memorat̄. f ℭ Phares ⁊c̄. Qui gentilis ppli gr̄am tenuit: et in partu fratrē q̄ prior manū emiserat/ ꝑcessit. Israel eñ in ope legis prius manum emisit ⁊ eā ꝓphetarū ⁊ ipsi⁹ christi cruore pollutā retraxit. Postea ꝟo ppls gentiū ꝓrupit: vt essent p̄mi nouissimi/ ⁊ nouissimi primi. Thamar q̄₃ cōmutās vel amaritudo interp̄tat̄. Ecclia eñ gētium ⁊ noie ⁊ habitu q̄ fuit in idolatria feda ⁊ amara: in penitētia fit dulcis et pulchra. g ℭ Ut conci. ⁊ pare. Semper ecclesia spūsscti munere fecundat̄: et aliis ad lucē ꝑpetuā decedētib⁹ alij succedent: vt christianū nomē maneat i et̄nū: ⁊ mr̄ sāctissima de noua ꝓgenie in senectute sua consolationem habeat. Decedentib⁹ q̄q₃ p̄triarchis ⁊ ꝓphetis successerūt euāgeliste ⁊ apli. vnde: Pro p̄ribus tu. nati sūt tibi filij. h ℭ De nuru eñ. Nur⁹ synagoge gentil' ecclia ē q̄ nupsit christo de synagoga nato. Quē .s. ꝑ legē gignere nō potuit ꝑ ꝓphetie mysterium susceptū sub leuamie figurarum portabat occultū: ⁊ nutric' fungebat̄ officio: q₂ mr̄is carebat ꝑuilegio. i ℭ Mlto ti. me. ē q̄₃ si se. h. fi. Mltitudinē .s. eorum q̄ i ve. te. legis doctria nutriebāt̄: q̄ .s. ñ crediderūt ꝟbū dñi ⁊ imolauerūt filios suos ⁊ filias suas demonijs: ⁊ tādē christū occiderūt ⁊ aplos ꝑsecuti sunt. k ℭ Et nutric' ⁊c̄. Spūal' ꝓsapia generationis demonstrat̄. Obeth eñ ꝟuit' iterp̄tat̄. Isai t̄ī sole sacrificiū vel incensum. Dauid/ manu fortis vel desiderabil'. Qui eñ strenue deo ꝟuit sacrificiū illi gratum et suauissimū odoris incēsuz ꝑ opa ꝟtutū ⁊ orationis studiuz ipendit. Sicq₃ roborat⁹ fide ⁊ deuotiōe desiderabil' est ⁊ deo placet. l ℭ Vicine āt m. Celorum ꝟtutes q̄ gaudēt i fecūditate ecclie. ⁊ vocāt nomen ei⁹ obeth. i. seruiens: quē supno regi secum seruire desiderāt. m ℭ He sūt ge. Decē sūt generatiōes filij iude vsq₃ ad dauid. Unde cogscit q₂ toti⁹ diuine leg' itētio ad christū tēdit q̄ nat⁹ ē d̄ semie dd: vt illius aduētū ꝑdicet ⁊ leg' ꝑfectiōez i eo manifestet. Finis eñ legis christ⁹ ad iusticiā

Marginal references: Jotha; Esa. 1. e; Gen. 29. d; Matth. 10. d; Ps. 44. d; Mat. 20. b; Ps. 105. f.; Deu. 32. c; al's t insule; Rom. 10. a

Ruth Cap. IIII

suo. At ille maiorib⁹ natu ⁊ vniuerso pplo: Testes vos iquit estis hodie ꝙ possederim oia q̄ fuerūt elimelech et chelion/ ⁊ maalō tradente noemi. ⁊ ruth moabitidem vxorē maalō in coniugiū sumpserim: vt suscitē nomē defūcti in hereditate sua/ ne vocabuluz ei⁹ de familia sua ac frib⁹ ⁊ pplo deleat̄. Uos inquaz hui⁹ rei testes estis. Rñdit ois ppls q̄ erat in porta/ et maiores natu: Nos testes sumus. Faciat domin⁹ hāc mlierez que ingredit̄ domū tuaz sicut rachel ⁊ liam q̄ edificauerūt domū isrl'/ vt sit exēplū virtutis in ephrata: et habeat celebre nomen in bethleem. Fiatq₃ dom⁹ tua sicut dom⁹ phares quē thamar peꝑit iude: de semie qd̄ tibi dederit dominus ex hac puella. Tulit itaq₃

a ¶ q₂ christo iūcta ecclia spūalē sobolē generat. vñ. Donec sterilis peꝑit plurimos et que multos habeat filios infir. est.

booz ruth: ⁊ accepit vxorē: igressusq₃ est ad eā: ⁊ dedit illi dñs vt cōciperet ⁊ pareret filiū. Dixerūtq₃

¶ synagogam.

mlieres ad noemi: Bñdict⁹ dñs q̄ nō ē passus vt deficeret successor familie tue: ⁊ vocaret̄ nomen ei⁹ in isrl': ⁊ habeas q̄ ꝯsolet̄ aiam tuā/ ⁊ enutriat senectutē. De nuru eñ tua nat⁹ est qui te diliget: et multo tibi melior ē q̄₃ si septē haberes filios. Susceptūq₃ noemi puerū posuit i sinu suo/ et nutric' ac gerule officio fungebat̄. Vicine aūt mulieres ꝯgratulātes ei et dicētes: nat⁹ ē fili⁹ noemi/ vocauerūt nomē ei⁹ obeth: hic est pat̄ isai pr̄is dauid. He sūt generationes. Phares phares genuit esrō: esrom genuit aram: aram genuit aminadab: aminadab genuit naason: naason genuit salmon: salmon genuit booz: booz genuit

Nico. de lyra

* hō cal. h erat signū ꝙ vn⁹ spoliabat̄ iure ⁊ alt̄ iuestiebat̄. d̄r āt Deu. xxv. ꝙ mlier d̄fūcti soluebat calciamētū illd̄: ⁊ spuebat i faciē illi⁹ nolēt' suscitare semē d̄fūcti. S₃ h erat qñ mlier cōueniebat eū corā iudicib⁹ ⁊ ille recusabat eā accipe. S₃ qñ alt̄ ꝓpinqu⁹ ꝯueniebat eū: sic fuit i ꝓposito: tūc ipsemet soluebat. ideo

bat. iō subdit̄: Dixit q̄ booz ꝓpinq̄ ⁊c̄. a ℭ At ille maiori. natu. Hic ꝯñr describit̄ vxor' acceptio: vbi ad maiorē solēnitatē booz dixit: b ℭ Testes vos inqt est'. h eñ dixit booz ad maiorē certitudinē facti. c ℭ Faciat dñs ⁊c̄. q₂ filij earum facti sūt capita. xij. tribuū isrl'. ꝑponit̄ aūt rachel ipi lie/ licet esset minor: q₂ fuit p̄ma et p̄ncipal' vxor ipi⁹ iacob: vt h̄r Gen. xxix. q₂ i illā p̄mo ꝯsēsit: l₃ alia sibi fraudulēter supposita fuerit. d ℭ Fiatq₃ do. t. sic do. pha. Hoc exp̄ssit q₂ genealogicatio ipi⁹ dauid ichoat̄ a phares postea cū d̄r: He sūt generationes phares ⁊c̄. e ℭ Tulit ita. booz ruth. Videt̄ ꝙ fecerit ꝯ ihibitionē dñi de ducēdis alienigenis mlierib⁹: vt h̄r Deut. vij. Dicēdū ꝙ illa ihibitio fuit facta/ ne ꝑ vxores alienigenas filij isrl' traherent̄ ad idolatriā. Ista āt ruth iā erat ꝯūsa ad fidē ⁊ cultū vni⁹ d̄i ⁊ ꝑ bonā vitā i h firmata: vt ptz ex ꝑdict': ꝑpt̄ qd̄ dicta ihibitio nō hēbat h locū. S₃ maalō et cheliō nō vident̄ excusari a dicta trāsgressiōe: q₂ ceꝑert̄ vxores moabitidas añq₃ eēnt ꝯūse ad fidē ⁊ cultū vni⁹ dei. qd̄ videt̄ ex h/ ꝙ orpha redijt ad deos suos: vt dictū fuit. s̄. j. ca. ⁊ ꝑ h ꝙ noemi suadebat ipi ruth sil'r reuerti: qd̄ ñ fecisset si añ cōūsa fuisset: q₂ ñ suasisset ei apostatare a fide ⁊ cultu vni⁹ dei veri. f ℭ Ingressusq₃ ad eā. hic ꝯñr describit ꝓlis ꝯceptio/ cū d̄r: g ℭ Et de. illi dñs vt cō. ⁊c̄. Uñ videt̄ ꝙ ñ solū ꝟtute nature/ s₃ cū h gr̄a nr̄am iuuāte eo: ꝙ ita cito ꝯcepit d̄ hoie iā sene. Et h fuit ꝯcessū a dño: q₂ booz acceꝑat ruth ex frat̄na charitate ad suscitādū semē defūcti in sua hereditate ⁊ ex obediētia leg'/ q̄ ad h iducē Deut. xxv. h ℭ Dixerūtq₃. Hic ꝯñr ponit̄ pleb cōgtulatio ⁊ gr̄arūactio/ cū d̄r: Bñdictus dñs ⁊c̄. i ℭ Et vo. no. ei⁹ i isrl'. q₂ fili⁹ sic nat⁹ dicebat̄ fili⁹ defuncti. l₃ alio noie vocaret̄: sicut iste vocat⁹ est obeth/ non elimelech/ aut maalon. k ℭ Et ml'. ti. me. ē ⁊c̄. Hyꝑbolica ē locutio ad ꝯgaudēdū ipi noemi. vl' q₂ meli⁹ erat ei hr̄e vnū nepotē de pr̄e diuite ⁊ potēte/ q̄₃ septē filios d̄ pr̄e paupere: q̄lis fuit elimelech in fine: vt dictū fuit. s̄. j. ca. Cetera patent vsq₃ ibi: m ℭ Salmō ge. booz. Tres fuert̄ booz sibi succedētes h cōprehensi sub vno noie: sicut dictū est. s̄. ij. ca.

* debat̄ ad ꝯhēdū cū ipa ruth cessit iuri ꝓpinq̄tat'. ⁊ sic booz accepit eā in vxorē. ꝑ ruth q̄ videt̄ iterp̄tat̄ ecclia bñ significat̄ q̄ cognitiōe fidei ⁊ gr̄e illuminat̄. ꝑ ꝓpinqorē aūt iohes baptista pōt itelligi/ q̄ nat⁹ fuit añ christū ⁊ pri⁹ ꝑdicauit: ⁊ nō solū a vulgarib⁹ hoibus/ s₃ etiā a notabilib⁹ ꝑsonis iudeorum christ⁹ eē credebat̄. ꝑpt̄ qd̄ de hierusalē metropoli ciuitate misert̄ nūcios solēnes .s. sacerdotes ⁊ leuitas ad iterrogādū si ipe eēt christ⁹/ ⁊ ꝑ ꝯñs eccle spōsus Joh. j. Ipse ꝟo iohannes cessit iuri ꝓpinquitatis qd̄ sibi credebat̄ inesse dicens: Non sum ego christus. vt ibidē habet̄. Et similiter. iij. ca. vbi idem replicauit ⁊ adiūxit: Qui habet sponsā spōsus ē. vbi oñdit se ñ eē spōsū ecclie/ s₃ amicū spōsi. ⁊ sic oñdit māifeste ꝙ ecclia erat reꝟuāda christo sic spōsa. ⁊ christ⁹ q̄ ꝑ booz itelligit̄/ sicut dictū ē. s̄. eā acceꝑit sponsam. Per hoc aūt: ꝙ ex generatione booz ex ruth deducitur genealogia regalis/ cum dicitur: l ℭ Hic est pater isai ⁊c̄. significatū fuit: ꝙ illi q̄ per fidē generant̄ ex christo et ecclesia/ ⁊ nō alij in celesti gloria sunt regnaturi. Qd̄ nobis cōcedat ille qui est benedict⁹ in secula seculorum: Amen.

Explicit liber Ruth.

Marginal references: Gen. 4; Ps. 1; 4. Reg.; Tetragrammaton; Exo.; Diu.

A B Gen.49.b omni credenti ante legẽ. Ergo iacob de incarnatiõe christi ait: Nõ auferet sceptrũ de iuda ⁊ dux de femore eiꝰ/donet veniat q̃ mittẽdꝰ ẽ. Ad dauid aũt: q₂ christꝰ de semie iuda dictũ ẽ: Ps.131.b De fructu vẽtr̃ tui ponã sup sedẽ tuã. Patet ĝ oim ꝓpharũ ⁊ patriarcharũ oraculũ ptiere ad dispẽsationẽ dñi nr̃i iesu christi.

lam ⁊ eustoc hiũ vt contra detractores eũ protegant clypeis orationũ: q₂ nõ vult verbis cõtendere cõtra ipsos/ibi: Sed ⁊ vos famulas christi ⁊c. a ¶ Uiginti ⁊ duas lr̃as ⁊c. Ut euidentiꝰ appareat qđ dicitur in littera: Nota ꝙ dicit Isido. in.j.etymol. Littere latine ⁊ grece ab hebreis videntur exorte.

C

Lr̃arum triũ linguarũ nũerus

Uiginti et duas litteras ⁊c. Hebrei.xxij. litteras habent ẽm numerũ librorũ suorũ. Nam.xxij. libros habẽt. videlicet.v.libros moysi.viij.ꝓphetarũ: ⁊.ix.agiographorũ: id ẽ sancta scribentium. Licet quidã.xxiiij.esse dicãt: Ruth accipiẽtes librũ/cũ sit ps libri Judicũ: ⁊ lamẽtatiões hieremie similiter per se accipiẽtes. Sciendũ aũt est tres esse linguas principales.s.hebreã/grecã ⁊ latinã. Hebrea.xxij. litteras habet. greca.xxiiij.latina lingua media inter has duas.xxiij. Et ipsi syri ⁊ chaldei eodẽ sono: id est eadẽ ꝓnũciatione.xxij.elemẽta habẽt sicut hebrei: sed diuersis characteribus.i.figuris. b ¶ Samaritani aũt pen. ⁊c. Samaritani q̃ deũ ⁊ idola co- 4.Reg.17.d lebãt simul. Samaria ciuitas fuit quondã decẽ tribuũ metropolis: quibꝰ in captiuitate ductis a salmanasar rege assyriorũ: ne terra in solitudinẽ redigeretur. missi sunt ex diuersis gentibꝰ qui illas incolerẽt. Inde appellant̃ samaritani a samaria metropoli ciuitate: qui verũ deũ simul ⁊ falsos deos colebãt. c ¶ Totidẽ.i.xxij.apicibꝰ.i. sũmitatibꝰ litterarũ. e ¶ Alias lr̃as ⁊c.s.q̃ sint ille q̃s moyses inuenit: quibꝰ nũc iudei vtunt̃. e ¶ Jidẽ characteres.i.eędẽ littere. f ¶ Supputatio: id est numeratio. g ¶ Cẽsu mystice.i.quasi p illas lr̃as que numerũ significãt/census leuitarum annotabat̃. h ¶ Tetragrãmaton.i. Tetragrammaton q̃ttuor litterarũ. Qđ nomen scriptũ erat in lamina aurea: que erat in fronte pontificis q̃n accedebat ad sacrificiũ: de q̃ scri- B Exo.28.f ptũ est: Fecerũt laminã: scripserũtq₃ i ea per quattuor lr̃as nomen dñi: qđ interp̃tat̃ ineffabile. non ꝓ fari/sed ꝓ diffiniri vt est: q₂ minime possit. Lr̃e he sunt: he/ioth/heth/vau. Et hec interpretatio: he iste: ioth principiũ/heth passio: vau vero vita. Iste principium passionis vite. i ¶ Antiquis litteris. Moysi: quas nũc nõ habẽt hebrei. Notandũ est autẽ hebreos ideo litteris q̃s esdras inuenit vti: q₂ faciliori sono ⁊ lr̃atura enũciant̃: ⁊ a sinistra i dexterã/sicut ⁊ latine scribũtur. Mosaice vero difficiliori: ⁊ a dextera in sinistrã scribebãt̃.

obeth. Obeth genuit isai. Isai genuit dauid regem.

Finit liber Ruth.

Incipit prologꝰ sancti Hieronymi in libros Regũ: q̇ galeatus dicitur.

a Uiginti et duas litteras esse apud hebreos syrorũ quoq₃ lingua ⁊ chaldeorũ testatur: que hebree magna ex parte confinis est. Nam ⁊ ipsi vigintiduo elementa habent eodem sono/sed diuersis chara- b cteribus. Samaritani etiam pẽ- c tateuchum moysi totidem litteris scriptitant: figuris tm̃ et api- c cibus discrepantes. Certũq₃ ẽ d esdraz scribam/legisq₃ doctorẽ post captam hierosolymam/⁊ i- e stauratiõnẽ templi sub çorobad bel alias litteres reperisse/q̃bus f nunc vtimur: cum ad illud vsq₃ e tempus/ijdem samaritanorum ⁊ hebreorũ characteres fuerint. In libro quoq₃ nũerorũ hec ea- g f dẽ supputatio/sub leuitarũ ac sa- h g cerdotũ cẽsu mystice oñdit̃. Et i h nomẽ dñi tetragrãmaton in qui- k busdã grecis voluminibꝰ vsq₃ i hodie antiquis litteris expres- sum iuuenimus. Sed ⁊ psalmi l

te. Apud illos eñ prius dictũ est aleph: deinde ex cõsimili enũciatione apud grecos tractũ ẽ alpha: inde apud latinos a. Sz hebrei.xxij.elementis litterarũ ẽm veteris testamẽti libros vtuntur. Greci vero.xxiiij. Latini autem inter vtrãq₃ linguã progredientes.xxiij.elemẽta habẽt. Hebreorũ litteras dicunt a lege cepisse per moysen. Syrorũ autẽ ⁊ chaldeorũ per abraã. vnde cum hebreis ⁊ numero ⁊ sono concordant: sed solis characteribus/id est figuris discrepant. Propter hoc dicit hic Hieronymus: Uiginti/duas lit. ⁊c.ꝯfi.ẽ.i.vicina: quia ei assimilatur in sono ⁊ in numero litterarum. b ¶ Nam et ipsi vigin. ⁊c.cha.id ẽ formationibꝰ litterarum. c ¶ Et apicibus discrepãtes.i.titellis siue litterarũ sũmitatibꝰ. Samaria sicut ait Hieronymus in libro de locis: ciuitas est regalis in israel que nunc sebaste dicitur: sz et omnis regio que circa eam fuit a ciuitate nomẽ accepit: ⁊ inde dicunt̃ samaritani. Sz quare introducunt̃ hic? Quia samaria decem tribuũ regione destructa a salmanasar rege assyriorũ: et decẽ tribubꝰ captiuatis ⁊ vltra montes caspios collocatis: rex assyriorum ex diuersis gentibus misit in samariam incolas qui terrã colerẽt/ne i solitudinẽ verteret̃. Qui nescientes legitima terre illiꝰ a bestijs necabãtur. quod rex assyriorum cõperiens inito consilio misit ad eos quosdam de sacerdotibus hebreorũ qui docerẽt eos legitima terre. illi aũt receperũt tm̃ pentateuchũ moysi: ⁊ ideo litteras hebreorũ adhuc in script̃ suis retinent: et propter hoc introducũtur hic in testimoniũ numeri litterarũ. Sz post reuersionẽ iudeorũ de captiuitate babylonica/in reparatiõe bibliothece combuste a chaldeis: Esdras quasdam nouas litteras inuenit ⁊ quasdã mutauit q̃ nimis aspere sonabant. ⁊ hoc est quod sequitur: d ¶ Certũq₃ est es.scri. ⁊c. pꝰ cap.hie. Nabuchodonosor rege babylonis: vt habetur iiij.Re.xxv.et.ij. Para.xxxvj. e ¶ Et instaurationem templi sub zorobabel.j.Esdre.vj. f ¶ Alias litteras

D

☞ Oẽq₃ diuer

Expositio Britonis

¶ Incipit expositio fratris Britonis ordinis minorũ sup ꝓlogũ sancti Hieronymi galeatũ.

Diuisio Uiginti ⁊ duas litteras ⁊c. In isto ꝓlogo v̄satur intẽtio hieronymi circa quinq₃. Primo eñ itẽdit ostendere nũerũ librorũ veter̃ testamenti. Et h̃ facit dupliciter.s.per lr̃as: ⁊ figuras. Per litteras eñ hebraici alphabeti/⁊ figuras vete. testamẽti ostẽdit vigintiduos esse libros per collationẽ numeri. ⁊ hoc facit in principio istius ꝓlogi. Sz ẽm figurã introductã de apocalypsi cõputant̃.xxiiij.libri. vide vltra mediũ ꝓlogi. Secũdo cathalogus librorũ ponit̃: ⁊ in legẽ/ꝓphas/⁊ agiographa distinguuntur/ibi: Primꝰ apud eos liber ⁊c. Tertio ostẽdit huiꝰ ꝓlogi vtilitatẽ.s.vt sciamus librorũ canonis ⁊ apocryphorũ distinctionẽ/ibi: Hic ꝓlogus scripturarũ. Quarto sermonẽ apostrophat ad lectorẽ. Et facit tria. Primo rogat ne ipsius intẽtionẽ peruertat: dicẽdo ꝙ Lxx. interp̃tes rep̃hẽdere intẽdat/ibi: Que cũ ita se habeãt ⁊c. Deinde monet vt istius opis lectiõi attendat/ibi: Lege ergo p̃mũ ⁊c. Ad vltimũ cõsulit ei vt cum alijs ꝯferat/ibi: Certe si icredulus es ⁊c. Quinto rogat paulam et

rep. quibꝰ ⁊c.cha.fu.i.figure vl̃ formatiões lr̃arũ. Sic ostẽso nũero lr̃arũ: descendit ad figurã vt oñdat numerũ librorũ ve. test. ꝯcordare i lr̃is ⁊ figur̃. Unũ dic̃: g ¶ In libro q̃z nũerorũ hec eadẽ supputatio.i.cõputatio. h ¶ Sub leuitarũ ac sa.censu. Nũe.iij. Censeo censes cẽsere dicitur nũerare: ⁊ inde h̃ cẽsus d₂ nũeratio. i ¶ Mystice oñ.i.figurate: q₂ per hunc nũerũ.s.xxij. dat̃ intelligi/ꝙ sacerdotes ⁊ leuite debẽt itelligere vigitiduos libros ve.te. k ¶ Et nomẽ domini tetragrãmaton q̃busdã grecis vo. ⁊c. Dictũ ẽ supra ꝙ post reparationẽ templi Esdras alias lr̃as repperit: tm̃ vsq₃ ad tẽpus illud samaritani ⁊ hebrei easdẽ lr̃as habuerũt. Et h̃ patz: q₂. Et nomẽ dñi tetragrammaton ⁊c. Tetragrãmaton interp̃tat̃ quattuor litterarũ. ⁊ cõponit̃ a tetra qđ ẽ quattuor/⁊ grãma quod est littera. Est autẽ nomen domini quod erat in lamina aurea/que super tiaram fronti põtificis iminebat Exo.xxviij.f. ⁊ quattuor litteris scribebat̃.s.ioth/he vau ⁊ heth. Et ẽm Hiero.i q̃dã epistola ad marcellã. Ioth interp̃tat̃ p̃ncipiũ. vau ⁊ he ista: heth vita: ⁊ ẽ ita itelligẽda interp̃tatio: Iste scz christꝰ q̃ p legalẽ pontificẽ figurat̃ ẽ principiũ vite: id est actor vite spiritualis: scilicet per incarnationẽ ⁊ passionẽ suã. Aliam interpretationẽ inuenies in postillis. l ¶ Sed ⁊ psalmi ⁊c. Adhuc ostendit ꝙ vigintidue littere sũt apud hebreos p q̃nq₃ psalmos q̃ apđ ipos p omẽs lr̃as alphabeti digerunt̃. Tñ in ep̃la quadam ad marcellã nõ facit

Hieronymus

a ¶ Nec ꝫ diuerso scri. metro .i. lyrico carmie. Naz dauid propheta lyricus fuit: ⁊ diuerso metro psalmos composuit. b ¶ Eius. nūeri .i. vigitidua lraꝝ alphabeto. c ¶ Et hieremie lamē. sub. xxij. lris scꝑte sūt. d ¶ Eisdē alphabe .i. eisdem litteris. e ¶ Incisionibus .i. breuibus sententijs. f ¶ Quiꝫ lre duplices sūt apud hebreos ⁊c. sic apud latinos. x. ⁊ z. g ¶ Alit em ꝑ has scribunt pnci .i. aliā vim hñt qñ in pncipio verborū scribunt: aliā in medio: aliam in fine. h ¶ Samuel .i. duo libri q a prophetis samueli succedentibus sunt scripti. i ¶ Dabreiamin. hebraice ꝯ est relictoꝝ vl ꝑtermissoꝝ: ea em q ꝑtermittūtur/ i libro regū ꝯ supplentur. k ¶ Esdras. ⁊ ipse hꝫ duos libros. l ¶ Cinoth. hebraice/ grece threni/ latine lamētatiões dicūt. m ¶ Eorū initijs .i. elemētoꝝ/ lraꝝ videlicet. n ¶ Viri iusti .i. scti alicuiꝰ. o ¶ Bresith. hebraice/ genesis grece/ latine natiuitas dicit: vel genitura siue generatio. Mūdi em generatio ibi describitur. p ¶ Ellesmoth hebraice exodꝰ: grece/ latine egressio. Odos em grece latine via. Nā in eo egressus filiorū isrl ex egypto describit. q ¶ Vaykra. hebraice/ leuiticꝰ grece/ misterial latine. Leui em diaconus vl minister dr: r ¶ Vaijdabber hebraice: ἀριθμοσ grece/ latie nūerꝰ. s ¶ Habdorim hebraice: deuteronomiū grece: latine secunda lex. t ¶ Hi sunt quinꝫ libri. Primus ordo scilicet legꝭ in quinꝫ libri moysi. Et nunc incipit ꝯm ordinem

a tricesimꝰ tertiꝰ/ ⁊ centesimꝰ decimus/ ⁊ cētesimꝰ vndecimꝰ/ ⁊ cētesimꝰ decimusoctauꝰ/ ⁊ cētesimus quadragesimusqrtus qꝫꝫ diuerso scribāt metro: tñ eiusdē nūeri texunt alphabeto. Et hieremie lamētatiões/ ⁊ orō eiꝰ: Salomōis qꝫ i fine ꝓuerbia: ab eo loco in q ait: Mulierē fortem qs iueniet: eisdē alphabetꝭ vel incisionibus supputant. Porro qnꝫ lre duplices apud hebreos sūt: Caph mem/ nun/ pe/ çade. Alit em scribūtur per has principia medietateꝫ vborū: alit fines. Vñ et qnꝫ a plerisꝫ duplices libri estimant/ samuel/ malchim/ dabreiamin/ esdras/ hieremias/ cuz cinoth .i. lamētatiōibꝰ suis. Quō igit vigintiduo elementa sunt ꝑ q scribimus hebraice oīe qd loquimur: ⁊ eoꝝ initijs vox hūana cōprehēdit: ita vigintiduo volumina supputant: quibꝰ qsi lris ⁊ exordijs i dei doctria tenera adhuc ⁊ lactēs viri iusti erudit ifantia. Primus apud eos liber vocatur bresith: quez nos genesim dicimꝰ. Secūdus ellesmoth: q exodus appellat. Tertius vayikra: id ē leuiticꝰ. Quartus vayidabber/ quem numeri vocamꝰ. Quintus elle habdorim: q deuteronomiū ꝑnotat. Hi qnꝫ sūt libri moysi: quos proprie thorath/ id est legē appellāt. Scdm prophetarum ordinem faciunt: et incipiunt ab iesu filio naue

Error hactenus hoc in loco/ quia: Bñdicaz dñm/ is ps. est/ quem Hiero. notat/ q apud hebreos. 34. est. In vulgata autē trāslatiōe nostra. 33. Non autem/ Noli emulari: q licet sit. 36. veꝝ alphabeti litteraruz initia non retinet.

Expositio brito.

Hiero. nisi de quattuor mentionē. sed forte vitio scꝑtoꝝ omissus est cētesimꝰ vndecimꝰ. ⁊ hec sunt vba Hiero. Scire debes qttuor psalmos ꝯm ordinez hebreoꝝ incipere elemētoꝝ. tricesimū sextū: ⁊ cētesimū decimū: cētesimū decimūoctauū: ⁊ cētesimū qdragesimū qrtū. Verū scire debes in pọribꝰ ps. singulꝭ lris singulos vsiculos q trimetro iambico versu ꝯstant esse cōnexos iferiores tetrametro iābico cōstare. s. sic deuteronomij cāticū scriptū ē. Sūt q alios putēt ꝯ ordine incipe: sed falsa eoꝝ opinio est. Lege litterā sic: Sz ⁊ psal. isti q sequunt. a ¶ Tricesimꝰ tertiꝰ. Bñdicā dñm i oi tē. b ¶ Et cētesimus decimꝰ. Cōfitebor tibi dñe in toto corde meo: i cōsilio iustoꝝ ⁊ cōgregatiōe. c ¶ Et cētesimꝰ vndecimus. Beatꝰ vir qui timet dñm. vbi glosa. Est etiā ille psalmꝰ digestꝰ per oēs lras alphabeti. d ¶ Et centesimus decimusoctauus. Beati imaculati. in q sunt. xxij. octonarij versuū ⁊ singlꝭas lras octo versus sequunt. Naz ex aleph pma lra incipiunt octo versus. ex beth scda lra alij octo: ⁊ sic de alijs octo vsꝫ ad tau: q ē extrema lra. ita dicit hieronymꝰ in epla supradicta. e ¶ Et cētesimꝰ quadragesimusquartus. Exaltabo te deus meus rex. in q sic ait Hiero. in eadē epla/ singulꝭ lris singuli versus gemine deputant. f ¶ Nec di. sta. ma. ⁊c. vt dictū est. g ¶ Tñ eius. nūeri tex. al .i. duodecim lris ordinant: q vt trimetrū iambicū dictū ē. s. in epla ad Paulinū. vij. ca. vbi agitur de lamētatiōibꝰ hieremie. Sz tetrametrū recipit iambicū oibꝰ locis: sz spondeū tm i imparibꝰ. Et dr iambicū a pede ꝑdomināte i loco pari: in q nullꝰ aliꝰ pes debz poni. Et sic dr i cōmēto boecij de cōsolatiōe sup illū locū pmi libri: O stellifери cōditor orbis. Iambicū metrū/ si dimetrū est qttuor hꝫ pedes si trimetrū ē/ sex: si tetrametrū: octo. Gra exēpli/ accipiat istud: Deꝰ creator oim: iam surgit hora tertia. Deꝰ/ iambus pmus: crea alter iābus: iūge sil ⁊ habebis vnū metrū. tor omiambus: nium/ alter iambꝰ: iūge sil ⁊ habebis scdm metrū. iaz sur/ spōdeꝰ: git ho/ iābꝰ: iūge sil: ⁊ habebis tertiū metrū. rater/ spōdeꝰ: tia/ iābus: iūge sil ⁊ habebꝭ qrtū metrū. Et ita ptz qre dicat tetrametꝝ. Silr posses ponere exēplū i illo hymno. Iā lucꝭ ordo sidere: deū ꝑcemur supplices: ⁊ i consilibꝰ. Cōiter tm assignat ibi dimetrū iābicuz: qr in qlibet vsu hymni sunt qttuor versus metrici. Iste em ē vnꝰ versus metricꝰ: Iā lucꝭ orto sidere. aliꝰ est: deū ꝑcemur supplices ⁊ sic de alijs. h ¶ Et hieremie lamētatiões. de qbꝰ habitū est. s. in epla ad Paulinū ca. vij. i ¶ Et orō eiꝰ. q incipit: Recordare dñe. k ¶ Salomōis qz i fine ꝓuer. ⁊c. sup. i. nūerant. Alphabeta appellat lras alphabeti ꝯm qs fit vsuū supputatio ⁊ ordiatio. Incisiones appellat metroꝝ vel versuū distinctiōes: i qbꝰ qsi incisi distiguūt pedes. sicut ptz supra ꝑmo. vel qr ita certū hñt numeꝝ syllabaꝝ ꝙ qcqd supfluū ē videtur abscisuz. Vñ Hiero. ad Marcellā: Prouerbia salomonis extremū claudit alphabetū: qd tetrametro iambico supputat/ ab eo loco i q ait: Mulierē forte ⁊c. Prouerb. xxxj. l ¶ Porro quinꝫ lre duplices ⁊c. Hic assignat aliaz cōuenientiā int lras alphabeti et libros veteris te. Lra satis plana est. Porro quinꝫ lre dupli. apud hebreos. et subiūgit qre dicunt duplices. m ¶ Aliter em scribunt per has principia ⁊c .i. aliter scribunt in pncipio: aliter in fine. n ¶ Vñ ⁊ qnꝫ a plerisꝫ libri duplices estimātur ⁊c. Libri Regū quattuor sunt apud nos: duo tm apd hebreos. pmū dicūt: Samuel a noie auctoris. Vñ dicit Isidorus libro etymol. vj. Librū iudicū et ruth samuel edidisse credit. Liber samuel eiusdē samuelis natiuitatē ⁊ sacerdotium ⁊ gesta describit: idcirco nomen ab eo accepit. Et qꝫuis ꝯ liber saul ⁊ dauid historiā cōtineat: vtriꝫ tm ad samuel referūt. qr ipe vnxit saul in regē. ipsemet etiā vnxit dauid in regē futurū: cuiꝰ libri pmaz partē cōscripsit idem samuel. sequētia vo vsꝫ ad calcē scripsit dauid ⁊c. Secūduz librū appellauit malachim .i. regum a materia. Vñ dicit isidorus etymol. vj. Malachim ꝓinde appellatur: eo ꝙ reges iude ⁊ israelitice gentis/ gestaꝫ eoꝝ per ordinē digerat tēporū. Malachim em hebraice: latine regū interpretat. Hūc librū Hieremias pmus in vnū volumē coegit. nā ante sparsus erat ꝑ singulas regū historias. Debreiami hebraice. Para. grece: vba dieꝝ latine. Cetera patebūt inferiꝰ. o ¶ Quō igit vigintiduo elemēta sūt. ⁊c. Lre dicūt elemēta qsi alimēta: ad silitudinē mūdi elemētoꝝ. Sic em illa coeūtia oīe ꝑficiūt corpus: sic ⁊ he cōiūcte lralē vocē qsi corpꝰ aliqd cōponūt. Tñ elemēta ꝓprie dicūt ipse ꝓnūciatiōes: note aūt earū lre. Abusiue tamē et elemēta ꝓ litterꝭ/ ⁊ littere ꝓ elemētis vocant. vt cū dicimꝰ nō posse cōstare in eadē syllaba r ante p/ nō de litterꝭ dicimꝰ: sed de ꝓnunciatiōe eaꝝ. nā qꝫtū ad scripturā possunt cōiungi: ñ tm enūciari/ nisi postposita r. p ¶ Et eo. ini. vox h. cō .i. ex his vigintiduobus elemētis vel lris initiat ⁊ cōponit. Vñ dicit Pristianꝰ i maiori volumie: Lra ē minima ps vocis cōposite ⁊c. ꝯ est/ q ꝯstat ex cōpositiōe lraꝝ. q ¶ Ita vigi. volu. sup. qui. qua. ⁊c. quasi diceret: sicut puer instruit ꝑ lras ad cōpositiōes vocū: ita ꝑ hos libros instruit auditor i doctrina fidei ⁊ moꝝ. r ¶ Primꝰ apud eos li. vo. bre. In epla ad Paulinū. vij. ca. exponunt hec: qꝝ expositionē breuitatis causa nō itero in hoc loco. Littera satis ptz oibꝰ: tm aliq breuiter perstringam. s ¶ Thorath. ꝯm Remigium/ lex vl pentateuchus. t ¶ Scdm prophetarum ordinē ⁊c. Videt ꝙ male assignet iste ordo ꝓphetaruz: qr ꝓphetia est reꝝ euētꝰ immobili ve.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

A F ordinẽ pphetarũ a iosue ben nun. a ℂBen. i. fili⁹. b ℂSophtim hebraice: latine iudicũ. c ℂCõpingunt. i. cõsociãt vel cõiũgũt pmũ ⁊ secũdũ. s. qr duo sunt. d ℂThareasra: id ẽ duodecim pphetarũ. Tharessa duodecim. e ℂAgiographa: id est sacra scriptura. i. de sanctor̃ vita: vt tobias ⁊ iob. f ℂQuinq₃ incisionib⁹. i. quinq₃ partitionib⁹. Psalmor̃ eñ vn⁹ liber ẽ: sicut ⁊ apl̃i dixerũt. S₃ tñ quinq₃ h₃ diuisiões qr quinquies ẽ ibi: fiat fiat. g ℂMasloth hebraice: pabole grece: latine puerbia. h ℂCoeleth/ hebraice: eccl̃iastes grece: latine cõcionator. i ℂSirasirim hebraice: latie cãtica cãticor̃. k ℂDabreiamim/ hebraice: latine ṽba dier̃. l ℂChronicon. i. tpale: chronos tps. Totũ eñ tps qd̃ ẽ ab adã vsq₃ ad captiuitatẽ babylonis in eo capitulatim describit. m ℂStãtib⁹ co. a. i. in p̃nti. F Oculatis añ ⁊ retro

Act. i. d.

Expositio brito.

immobili veritate denunciatio: quod nõ facit aliqs liber historic⁹. Rñsio. qr pphetia nõ est solũ annũciatio futuror̃ ṽbis/ s₃ etiã factis: vt Osee. xij. c. Ego visionẽ multiplicaui: ⁊ in manu pphar̃ assimilat⁹ su₃. i. ostẽsus: qr nõ tñ ṽbis p̃dicabãt/ s₃ ⁊ opib⁹ p̃figurabant. Silr̃ Esa. xx. a. legit q esaias incessit nud⁹ et discalciatus trib⁹ dieb⁹: in signũ ⁊ portentũ triũ annor̃ captiuitatis vẽture super egyptũ ⁊ ethiopiã. S₃ sm̃ h iob ⁊ alia agiographa debẽt int̃ pphas enumerari. Jõ dic̃ Hugo de sctõ victore: q liber ppheticus dr̃ duob⁹ modis: vl̃ qr editus a ppha: vel qr script⁹ prophetico stilo. vñ Josue/ iudicũ/ samuel ⁊ malachim pphẽ dicunt/ qr a pphis scripti. Josue igit ppha fuit: vt hr̃ Num. xxvij. d. Tolle iosue filiũ nun in q̃ est spũs dñi. et Deu. xviij. c. Prophetã de gẽte tua ⁊ de fratrib⁹ tuis sic̃ me suscitabit dñs. hoc dr̃ de iosue ad lr̃am. S₃ adhuc daniel int̃ pphas numerari deberet: ⁊ liber psalmor̃. Rñsio. pphetia largissime dr̃ inspiratio diuina occulta denũcians. ⁊ sm̃ h historia creatiõis reuelata moysi dr̃ pphetia. Large aũt dr̃ pphetia denũciatio futuror̃ fact̃ vl̃ ṽbis figuratiua. ⁊ sm̃ h libri ve. te. dicunt cõtinere pphetiã: qr in illis ptinent figure futuror̃. j. Cor. x. c. Oia in figura cõtingebãt illis. Specialiter dr̃ pphetia denũciatio futuri ṽbis vel factis p hominẽ spm̃ pphetie habẽtẽ. Sic psalteriũ ⁊ daniel dicunt pphetie. Specialissime dr̃ pphia denũciatio futuri verbis vel factis antonomasice: ⁊ per viros pphas. ⁊ sic iosue ⁊ iudicũ et duo pmi libri regũ pphetie dicunt. Prope dr̃ pphetia denũciatio futuri vt futuri: vt Esaie: Hieremie ⁊ ceteror̃. Vel aliter dici põt: q propha tripl̃r dr̃/ officio/ grã/ ⁊ missione. Officio: qñ aliqs eligebat q̃ i dubijs ɔsuleret dñm: sicut moyses ⁊ iosue. Grã: sic̃ ille q̃ p ĩspirationẽ noticiã aliqrũ dabat: q̃ nec natura/ nec disciplina aliq̃ dari poterat: sic̃ dauid ⁊ daniel. Missione: sicut ille quẽ mittebat dñs ad denunciãdũ q̃ ei inspirauerat: vt ionas. Quia ṽo pphe non dicebant: nec opa eor̃ pphar̃ opa vocabãtur: nisi q̃ aut missiõe/ aut officio pphetabãt: l₃ inspiratione edocti essent: ideo dauid ⁊ daniel int̃ pphas nõ cõputantur: qr nec officiũ habuerũt: nec missi fuerũt: tñ grãm pphetãdi habuerũt et in veritate pphete fuerũt. a ℂCõpingũt. i. coniũgunt. Vide vbi exponitur

Liber dr̃ ppheticus dupliciter

B

Propheta tripliciter dr̃

a q̃ apud illos iosue ben nun dicit:
b Deinde subtexũt sophtim: id est
c iudicũ librũ: ⁊ in eũdem compingunt ruth: qr in dieb⁹ iudicum facta eius narrat historia. Terti⁹ sequitur samuel quem nos regnor̃ primũ et secũdũ dicim⁹. Quart⁹ malachim: id est regum/ q̃ tertio ⁊ quarto regnor̃ volumine ptinet. Meliusq₃ multo ẽ malachim: id est regũ/ q₃ malacoth: id ẽ regnorum dicere. Nõ eñ multarũ gẽtiũ regna describit: sed vni⁹ israelitici populi/ q̃ tribubus duodecim cõtinetur. Quintus est esaias. Sextus hieremias. Septim⁹ ezechiel. Octauus liber duodecim prophetarum: qui apud illos vocat
d e thareasra. Terti⁹ ordo/ agiographa possidet. Et pm⁹ liber incipit
f ab iob. Secũd⁹ a dauid: quẽ quinq₃ incisionibus ⁊ vno psalmoru₃ volumine comprehendũt. Terti⁹ est salomon/ tres libros habens.
g Prouerbia q̃ illi pabolas. i. masloth appellãt. Quart⁹ ecclesiastẽ:
h id est coeleth. Quint⁹ est canticũ
i cãticorũ: quẽ titulo sirasirim pręnotant. Sextus est daniel. Septi
k mus dabreiamum: id est verba die
l rũ: qd̃ significãtius chronicon totius diuine historie possumus appellare: qui liber apud nos paralipomenon primus ⁊ secũdus inscribit. Octau⁹ esdras: q̃ et ipe similiter apud grecos et latinos in duos libros diuisus ẽ. Non⁹ hester. Atq₃ ita fiunt pariter veteris legis libri vigintiduo: id est moysi quinq₃: pphetar̃ octo: agiographorũ nouẽ. Qr̃ q₃ nõnulli ruth ⁊ cinoth inter agiographa scriptitẽt: ⁊ hos libros in suo putent numero supputandos: ac p hoc esse priscę legis libros: vigintiq̃ttuor q̃s sub numero vigintiquattuor seniorũ apocalypsis iohãnis inducit/ adorãtes agnũ et coronas suas pstratis vultib⁹ offerentes:
m stantib⁹ coram quattuor aĩalibus aquila q̃ in altũ volat in

C vbi exponitur compingere in opusculo de vocabulis biblie. b ℂQuẽ nos regnor̃ ⁊c. Quia agit de duob⁹ regnis: sc₃ de regno duarũ tribuũ/ qd̃ dicit regnũ iuda: et de regno decẽ tribuũ/ qd̃ dicit regnũ isrl̃. c ℂThareasra/ hebraice: liber xij. pphetarũ. d ℂAgiographa. s. exposita sunt in plogo sup Josue circa principiũ. e ℂQuẽ quinq₃ inci. i. quinq₃ petitionib⁹ vel distinctionib⁹ q̃ fiunt p/ fiat fiat. q̃ttuor pmas distictiões terminãt q̃ttuor psalmi q̃ terminant i/ fiat fiat. s. Btũs q̃ intelligit. De⁹ iudiciũ. Misc̃dias dñi. et Cõfitemini. ij. ⁊ inde vsq₃ ad finẽ ptendit q̃nta distinctio. Propt̃ istas quinq₃ distinctiones volebat Hieronym⁹ dicere quinq₃ libros esse psalmor̃. Cõmunior tñ opinio ẽ/ q sit vn⁹ liber. Vñ sic intitulat psalteriũ: Jncipit liber hymnorum/ vel soliloquiorum de christo. f ℂMasloth/ hebraice: pabolę grece puerbiũ latine. Est aũt puerbiũ pabola vel silitudo vbi aliud dr̃ ⁊ aliud itelligit. vñ dr̃ puerbiũ q̃si p ṽbo positũ: vel q̃si ṽbũ p alio. vide i opusculo de vocabulis biblię: vbi exponit pabola. g ℂCoeleth/ hebraice: eccl̃iastes grece: cõcionator latine: qr ei⁹ sermo nõ est ad vnũ/ s₃ ad vniũsos. Cõcionor. aris. dr̃ loq̃ ad cõcionẽ. vñ concionator dr̃ q̃ psuadet vl̃ loq̃t cõcioni. h ℂ† Sirasirim/ hebraice: cantica cãticor̃ latine. sir eñ cãticũ: ab articulis: sirim cãticorũ interp̃tat: q̃ sic appellant: eo q vniuersa cãtica p̃cellãt. sic̃ sctã sctor̃ dicebant: qr sctor̃ cõpatiõe sanctiora erãt. vel qr exteriori oraculo erãt sanctiora. Quęre pleni⁹ de his trib⁹ libris/ et de sapiẽtię libro/ ⁊ de eccl̃iastico. j. in plogo super libros salomonis: qui sic incipit: Jũgat epl̃a ⁊c. i ℂDabreiamĩ/ hebraice: paralipomenon grece: ṽba dier̃ latine. Dabreiamim terminat in m: qd̃ sicut pat₃ p glosam Hieronymi Geñ. xxxv. vbi dr̃: Erãt q̃ putãt beniamin filiũ dieru₃ interp̃tari. dextera eñ dr̃ iamin. ⁊ finit in n. Dies q̃dẽ appellãtur iamim. ⁊ terminat in m. cum g̃ dabreiamim interp̃tat verba dier̃/ ⁊ non ṽba dexterę: pt₃ q terminat in m/ ⁊ nõ in n. k ℂChronicon. i. tpale vel tẽporaneũ: eo q totũ tps cõplectitur ab adã vsq₃ ad finẽ regũ. Et dr̃ a chronon qd̃ est tẽpus: ⁊ inde chronicus ca. cũ. i. tẽporalis vel tẽporaneus. et chronica corũ: tpa vel tẽporũ series vel ordo: vl̃ vbi tẽpora vel facta diuersor̃ tẽporu₃ cõtinent. Vide supra in epl̃a ad Paulinum. vij. ca. vbi exponitur paralipomenon. l ℂCinoth/ hebraice: threni grece/ lamẽtatiões latie. m ℂQuos sub ⁊c. apo. ⁊c. iiij. ca. vigintiq̃ttuor seniores sunt vete. te. doctores eminẽtiã ṽtutũ ⁊ pfectionẽ operũ docentes. nã q̃ter sex faciũt. xxiiij. vt p q̃ternariu₃ designet eminẽtia ṽtutũ: p senariũ pfectio operũ: qr sex dies sunt in quib⁹ lic₃ opari. Vel per seniores. xxiiij. designãtur. xij. patriarche: et. xij. prophete. n ℂAdorãtes agnũ. i. christũ verũ deũ: credẽtes eũ p nobis passum. Per coronas: victorię tẽtationũ intelliguntur/ q̃s pstratis vultib⁹ offerunt dũ oia bona sua deo humilit̃ attribuunt. Aialia q̃ttuor sicut dicit Glo. christus q̃ natus ẽ/ passus/ resurgẽs/ ascẽdẽs. Et breuiter tãgit glo. q christus dr̃ hõ in natiuitate: vitulus q̃ est aial ĩmmolaticiũ in passione: leo fortis in resurrectione: ascensione. Vel ṽtus fortitudinis designat in leone:

als † schirhasschirim

D

i

a ¶ Oculatis. Id est plenis oculis. b ¶ Quasi ga. pn. Sic em̄ galea caput militis ꝓtegit vt fiduciali⁹ pgat ad bellū: ita ꝛ iste titul⁹ lectori peritiā prestat: vt q̄ valeat decernere: q̄ libri apd̄ hebreos i canone recipiant: q̄ ve inter apocrypha deputent̄. c ¶ Igit̄ sa. i. ille liber q̄ dr̄ vel vocat̄ sapia: ꝛ ita inchoat: Diligite iusticiā. d ¶ Et iesu filij si. li. q̄ sic ichoat: Ois sapia a dn̄o deo est. hic ꝛ panaretos dr̄. i. liber oīm ꝟtutū. Pan em̄ grece ois dr̄: ares ꝟt⁹: Hūc hebrei ido nō recipiūt / q2 in eodē dn̄i passio manifeste ꝓbat̄. e ¶ Pastor. i. liber pastoris: silis ē reuelationi iohānis. i. apocalypsi: sȝ in nr̄a bibliotheca nō hr̄. Ipe aūt ē q̄ ꝛ hermes dr̄. f ¶ Ex ipā q̄. phra. i. ex ipā locutiōe: q2 grecā redolet eloquētiā. Inde antiphrasis: cōtraria locutio. g ¶ Antiquoꝝ. i. lxx. h ¶ Alij aurū. Per aurū argētū / lapides p̄ciosos ꝛc. queq3 excellētiores vel maiores in ecclīa ꝟtutes figurant̄: p pelles ꝟo pilosq3 caprarū minores. i ¶ Tabnaculi pul. i. cortina de cocco ꝛ bysso retorta pellibus tegit̄. k ¶ Et cilicijs. i. pellibus arietū rubricatis: et pellib⁹ hyacinthinis. Tabernaculū q̄ttuor operimētis tegebat̄. Primū erat ex cocco byssoq3 retorta. Scōm ex sagis cilicinis. Tertiū ex pellib⁹ arietū rubricat̄. Quartū ex pellib⁹ hyacinthinis q̄ a lōge intuentib⁹ celi sereni colorē imitari videbāt̄. Pellib⁹ itaq3 ꝛ sagis cilicinis interpretes cōparat: qui lȝ ordine sint posteriores: tn̄ nō minorē ecclīe vtilitatē ꝓstāt. l ¶ Et iiu. im. Iniuria dr̄ q̄cq̄d ꝯ legē fit. Nā ius lex dr̄: vn̄ et aduerbialit̄ dicimus: Iniuriā fecit. id est nō iuste. m ¶ Meū in. i. quē ego feci ꝛ trāstuli. n ¶ Paraphra. i. falsuȝ interp̄tē. o ¶ Cōfer. i. cōpara. p ¶ Nostrā. i. hebraicā veritatē. q ¶ Eū. s. hebreū. r ¶ Diuinarit. pro diuinauerit. s ¶ Vos fa. chri. i. o paula et eustochiū. t ¶ Myrrho. Myrrha ē amarissima species: q̄ mortuoꝝ corpa cōdiunt̄. Myrrhū ꝟo vnguentū p̄ciosissimum de myrrha factum. v ¶ Vngit̄ caput. Caput christi diuinitas ē illi⁹. Caput christi ꝟo vngit: q̄ eū verū deū veraci

Tabnaculi tectura quadruplex

Expo. Brito.

signatur in leone: in vitulo immobilis ꝟtus tēperātie: in hoie virtus iusticie: in aq̄la q̄ viget in visu virtus prudētie. Vel in hoie humanitas: in vitulo sacerdotiū: in leone regnū: in aq̄la exprimit̄ diuinitatis sacr̄m. a ¶ Oculat̄ an̄. rōne principij. b ¶ Et retro. rōne finis. Ipe ē em̄ alpha ꝛ o. initiū ꝛ finis: Apocal̄. xxi. c. c ¶ Clamātib⁹. i. in sanctis suis gr̄as agētib⁹. d ¶ Sanctus. pr̄. e ¶ Sanct⁹. fili⁹. f ¶ Sanctus / spūssanct⁹. g ¶ Dn̄s. ꝓpt̄ regnū qd̄ ꝓpriū ē bonitat̄. h ¶ De⁹. i. vidēs ꝓpt̄ sapiaȝ. i ¶ Oipotēs. ꝓpter potētiā. k ¶ Qui erat. sine pn̄cipio. l ¶ Et qui est. immutabilis. m ¶ Et q̄ ventu. est. glo. fili⁹ corporaliter apparebit: tota deitas se manifestabit hoibus. n ¶ Hic ꝓlog⁹ ꝛc. Vide diuisionē. s. positā in p̄ncipio ꝓlogi. o ¶ Galeatū pn̄. Metaphorice loquit̄: q2 sic capiti supponit̄ galea ꝛ armatū ꝯ hostes se defendit: sic ꝓlogus iste om

a oculatis an̄ ꝛ retro: id est in p̄teritū ꝛ in futurū respiciētib⁹: ꝛ indefessa voce clamātib⁹: ✝ sanct⁹ sanct⁹ / sctūs de⁹ oipotēs: q̄ erat b ꝛ q̄ est / ꝛ q̄ vētur⁹ est. Hic ꝓlog⁹ scripturarū: quasi galeatū principiū omnib⁹ libris quos de hebreo vertimus in latinū cōuenire potest: vt scire valeam⁹ quicquid extra hos est inter apocry- c pha esse ponendū. Igit̄ sapientia q̄ vulgo salomonis inscribi- d tur: ꝛ iesu filij sirach liber / et iu- e dith ꝛ tobias / et pastor nō sūt in canone. Machabeorū primuȝ librū hebraicum repperi. Secū- f dus grecus est: qd̄ ex ipā quidē phrasi ꝓbari pōt. Que cū ita se habeant: obsecro te lector ne la- g borē meū rep̄hēsionē estimes antiquoꝝ. In ✝ tēplo dei offert vnusq- h q̄sq3 qd̄ pōt: alij aurū ꝛ argētū ꝛ lapides p̄ciosos: alij byssum et purpurā ꝛ coccū offert̄ ꝛ hyacinthū. Nobiscū bn̄ agit̄ / si obtulerim⁹ pelles ꝛ capraꝝ pilos: ✝ ꝛ tamē apl̄s cōtēptibiliora nr̄a magis necessaria iudicat. Vn̄ ꝛ to- i ta illa tabernaculi pulchritudo ꝛ p singulas species ecclīe p̄sentis futureq3 distinctio / pellibus k tegit̄ ꝛ cilicijs: ardoreq3 solis et iniuriā imbriū ea q̄ viliora sunt ꝓhibēt. Lege ergo primū samu- m el et malachim meum. Meū inquam meum. Quicquid enim crebrius vertendo et emendando sollicitius et didicimus ꝛ tenemus / nostrum est. Et cum intellexeris qd̄ antea nesciebas: vel interpretem me estimato si- n gratus es: vel paraphrasten si ingratus: q̄q3 mihi omnino cōscius nō sim / mutasse me quippiam de hebraica veritate. Certe si incredulus es: lege grecos o codices ꝛ latinos: ꝛ ꝯfer cū his opusculis q̄ nup emēdauim⁹: ꝛ vbicūq3 discrepare int̄ se videris: interroga quēlibet hebreoꝝ cui magl̄ accōmodare debeas p fidē. ꝛ si nr̄am firmauerit: puto q q eū nō estimes cōiectorē / vt in r eodeȝ loco mecū silr̄ diuinarit. s Sȝ ꝛ vos famulas christi rogo: q̄ dn̄i discūbētis preciosissimo t v fidei myrrho vngitis caput:

gus iste oib⁹ q̄s Hieronym⁹ de hebreo trāstulit in latinū supponi pōt: ꝛ defendit sacrā scripturā ꝯ illos q̄ inducūt apocrypha pro agiographis. Vide. s. in ꝓlogo super Iosue in p̄ncipio: ꝛ inuenies q̄d sit apocryphū ꝛ q̄d agiographū. seq̄t̄: p ¶ Ex ipā q̄dē phra. i. ex ipso mō loquēdi: q2 grecā redolet eloquētiā. Phrasis grece / locutio latine. vn̄ periphrasis. id ē circūlocutio: ꝛ antiphrasis cōtraria locutio. Itē phraço ꝟbū grecū idē est qd̄ loq̄r: ꝛ inde phrasis locutio: ꝛ inde phrastes locutor: cōponit̄ metaphrastes: id ē interpres: ꝛ paraphrastes qui min⁹ bene interpretat̄. q ¶ Que cū ita se habeant ꝛc. antiquoruȝ. lxx. interpretum. r ¶ In tēplo (al̄s) i tab. dei ꝛc. Humiliando se videt̄ poti⁹ cōmendare. lxx. interpretes q̄3 condēnare. Vn̄ in. ij. libro cōtra rufinū: cū posuisset eadem verba q̄ hic sequunt̄ / dicit: Quāto contra. lxx. interpretes tumeā sup̄cilio: vt illos aurū ꝛ p̄ciosos lapides ꝛ purpurā / me pelles et pilos caprarum in tabernaculo christi obtulisse ꝓfitear. s ¶ Offert vnusq̄s po. Exo. xxv. a. ꝛ. xxxv. b. t ¶ Byssū. linū cādidissimū. v ¶ Coccū. i. coccineū vl̄ vermiculū. x ¶ Hyacinthū. quēdā lapidē p̄ciosum. Aliq̄3 ponit̄ hyacinthus ꝓ lana vel serico hyacinthini coloris: ꝛ ita pōt hic accipi ꝛ meli⁹ q̄3 ꝓ lapide. y ¶ Purpurā. pannū sericū p̄ciosum. Nota q byssus est coloris niuei: cocc⁹ flāmei: hyacinthus aerei: purpura sanguinei. De istis q̄ttuor operimētis q̄ ponunt̄ hic fit mētio Exo. xxxv. z ¶ Et tn̄ apl̄s. j. Coꝛ. xij. Multo magis mēbra q̄ vident̄ corꝑis infirmiora esse necessariora sunt ꝛc. a ¶ Cilicijs. i. sagis cilicinis de pilis capraꝝ factis. vnde ꝛ caplacia vel capillacia vela dicunt̄. b ¶ Lege ꝑ h. anq3 ꝯuerse iudices. c ¶ Samuel ꝛ m. m. i. a me trāslatū. Samuel apd̄ hebreos ꝯtinet duos p̄mos libros regū apud nos: malachim duos vltimos. d ¶ Meū inquā meū. i. a me veracit̄ trāslatū et sollicite emēdatū. ꝓpt̄ h̄ dicit bis meū. e ¶ Inquā. i. dico. ꝟbū defectiuū est. Inq3 p̄sentis est ꝛ q̄nq3 futuri. f ¶ Interpretē. i. verū translatorē. Vide in opusculo de vocabulis biblie vbi exponit̄ iterpres. g ¶ Vel paraphrasten. i. iuxta loquentē. Paraphrastes dr̄ qui nō trāffert lr̄am ex lr̄a: sȝ sensuȝ ex sensu. Et dicit̄ a para qd̄ ē iuxta / et phrastes qd̄ est locutio: q̄si locutor ꝟm sensū / ꝛ nō ꝟm litterā. Tamē de hoc excusat se Hieronym⁹ dicēs: q non est conscius se mutasse aliq̄d de hebraica ꝟitate. h ¶ Cōiectorē. i. diuinū vel vaticinatorē. Coniector dr̄ interpres: vel in cōiecturis peritus / sortilegus / diuin⁹. i ¶ Sȝ ꝛ vos fa. christi. ꝛc. mirrho. i. vnguento in q̄ principalis species est myrrha. versus: Vnguentū nardū: sed nardus dr̄ arbor. Est vnguentū myrrhū: sȝ gūmi myrrha vel arbor. Glosa: Myrrha est amarissima species q̄ mortuoꝝ corpora cōdiunt̄. Myrrhū ꝟo vnguentū p̄ciosissimuȝ de myrrha factum. k ¶ Caput. i. diuinitatē. j. Coꝝ. j. xj. Caput christi de⁹. Construe sic: Sȝ ꝛ vos famulas christi rogo que vngitis caput dn̄i. i. creditis et adoratis diuinitatem christi. Discumbentis id est sedentis in celo ad dexteram patris. Vngitis inq3 myrrha fidei: id est fide deo accepta super omnia fragrantia. Vnde ipse dicit sponse. iiij. Canticorum: Odor vnguen

✝ Apo. iiij.

al̄s ✝ tabernaculo

✝ j. Coꝛ. xij

Paraphrastes

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

A deū veraciter adorat. Pedes vero vngit ei: q̄ verū etiā hoīem eū credit. a ¶ Que ne. sal. q̄ri. in sepulchro. Jesum in sepulchro q̄rit / q̄ eū solū hoīem esse credit. b ¶ Quib⁹ iā ad pr̄ez christ⁹ ascen. Illis christ⁹ ad patrē ascēdit / q̄ eū in diuinitate pr̄i coeq̄lē accipiūt. c ¶ Rabido. i. insano. Rapidus vero est velox. d ¶ Et circū. ciuitatē. i. eccl'iam volētes eā decipe. Qd̄ dicit: circūeūt ciuitatē / hic ī malo accipit. In ps. vero vbi dr̄: Cōuertent ad vesperā / ꝛ famē patient vt canes / ꝛ circūibūt ciuitatē: ī bono. Judei eñ circa finē mūdi ꝯuersuri ad christū / sic canes auide cibū glutiētes: ita accipiēt fidē: ꝛ circūibūt eccl'iaȝ de ciuitate in ciuitatē q̄rētes doctores. e ¶ Ego sciēs. i. ego ꝛ nō ali⁹. i. nō ī alio corpe: vt q̄dā dicūt. f ¶ Pctōr. i. detractor.

Ps. 58. b

¶ Prefatiuncula.

PRimū librū regum scripsit samuel vsq̄ ad mortē suam: dein de dauid: post salomon: tandē ꝓphe. ¶ Uigintidue lr̄e apud hebreos reperiunt: ſm quarū numerum apud eos. xxij. volumina supputant: iter q̄ liber regū post iudicuȝ in ordine habet tertius. Bñ post iudicū ponit regum: qm̄ nūc sunt ꝯsules eccl'ie: postmoduȝ regnū. seu q᷑ ꝓcedet iudiciū / sequet sempiternū imperiū. ¶ Helchana. Hiero. Possessio dei interp̄tat: q̄ animi v̄tute vir dicit: ꝛ vn⁹ / nō mobilis / nō vagabūdus: sed firmus ꝛ incōfusus. Oēs etiā cōpetēter vn⁹ dicunt / vnā sapiētiā habētes: q̄ vnū iesuȝ christū cōfitent / vno spū dei replent. vñ: Oēs q̄dē currūt / sed vnus accipit brauiū. Unusquisq̄ in īsipiētiū nō est vn⁹ / ſȝ multi. vñ: Insipiēs sicut luna mutat. Un⁹ autem dicitur de⁹: nō numero / sed quia nūq̄ mutatur. Uñ: Tu autē idē ipse es et anni tui nō deficient. i ¶ Rhamathaim. B Orig. Siue arimathaim / qd̄ in alijs codi cibus

1. Cor. 9. d — Eccli. 27. b — Ps. 101. d

a q̄ neq̄q̄ saluatorē q̄ritis ī sepul- b chro q̄b⁹ iā ad pr̄ez christ⁹ ascen dit: vt ꝯ latrātes canes: q̄ aduer c d sū me rabido ore deseuiūt ꝛ cir e cūeūt ciuitatē: atq̄ ī eo se doctos f arbitrāt si alijs detrahāt: orōnū g e vr̄aꝝ clypeos opponatis. Ego h sciēs hūilitatē meā illi⁹ sp̄ snię re i cordabor: † Dixi custodiā vias k meas: vt ñ deliquā ī ligua mea. l Posui ori meo custodiaȝ: cum m n f consisteret aduersum me pctōr. Obmutui ꝛ humiliatus sum: ꝛ o p silui a bonis.

Finit ꝓlog⁹ galeatus hiero.

Incipit liber samuelis p̄m⁹.

Capitulum. I

a ¶ v̄tute animi. b ¶ ñ vagabūdus nō nobil.

f Uit ũir vnus de q

a ¶ qd̄ iterp̄tat altitudo eorum. b ¶ specula vel scopulus.

c ¶ nō de vallib⁹: nō de cāpis: nō de collib⁹. ¶ de altitudīe v̄tutū.

rhāmathaim sōphim de montē r

ges regnāt. In quo quidē verbo p̄mo tangit huius gubernationis rector p̄ncipalis / cuȝ dr̄: Per me. q᷑ v̄bū ꝓpositū dr̄ in ꝑsona sapiētię increatę / q̄ de⁹ ē. Scd̄o tāgit rector ministerialis / cū dr̄: Reges in plurali: q᷑ sub vno rectore. primo q̄ de⁹ est sunt multi reges generis humani. Circa p̄mū sciēdū: ꝙ sicut dicit in libro de causis ꝓpositione prima: prima causa plus influit in causatum q̄ causa secūda: ꝛ ideo de⁹ qui est primus ꝛ vniuersalis rector toti⁹ creaturę / plus facit ad gubernationē cuiuslibet cōmunitatis q̄ oēs alij: immo sine ipo alij nihil possunt facere: ꝓpter qd̄ de ipo dr̄ Sap. viij. a. Attingit a fine vsq̄ ad finē fortiter / ꝛ disponit oīa suauiter: et ideo in ꝑsona ipsius dicit Prouer. viij. b. Per me potētes imperāt: ꝛ legum cōditores iusta decernūt. Circa secūdū cōsiderandū: ꝙ licȝ de⁹ oīa gubernare possit ꝛ regere per seipm̄: tñ ad cōseruandū pulchritudinē vniuersi q̄ cōsistit in ordine partiū adinuicē / ꝛ ad deū sicut ad p̄mū ducē: inferiora regit ꝑ media: vt corporalē creaturā ꝑ spiritualē: et eodē mō vulgares homies per reges. Sciēdū tñ: ꝙ in pp'lo isr'l aliqui fuerunt reges ex diuina permissione ad malū pp'li subiecti: de quib⁹ dicit dñs Osee. viij. a. Ipsi regnauerūt ꝛ nō ex me. Aliq̄ aūt fuerūt ex diuina ordinatione ad bonū pp'li subiecti. ſm ꝙ dicit. ij. Paral. xiij. Nū ignoratis ꝙ dñs de⁹ isr'l dederit regnū dauid sup isr'l in sempiternum ꝛc. De istis aūt trib⁹ videlicet de deo principaliter pp'lm israel regēte: ꝛ de bonis regibus ex diuina ordinatione institutis ad pp'li ꝓmotionē: ꝛ de malis permissis a deo regnare in populi delinquentis pęnam: ſm ꝙ dr̄ Osee. xiij. c. Dabo tibi regem in furore meo / tractatur in libris Regum et Paral. vt patebit ꝓsequēdo.

C — † Ps. 38. a — D

Expo. Brito.

Odor vnguentoꝝ tuorū sup oīa aromata. vnguentoꝝ dicit: q᷑ nō solū caput / sed ꝛ pedes christi vngi debēt. Caput vngit qui verū deū adorat ꝛ credit. Pedes vero vngit qui eū verū hoīem credit. a ¶ Que neq̄q̄ sal. cū Magdalena. quęritis ī se. Quia eū creditis resurrexisse. b ¶ Quib⁹ iā ad pa. ꝛc. ꝯ la. ca. i. ꝯtra detractores / ꝯ me brutalit obloquentes. c ¶ Qui adū. me ra. ore. i. īsano. d ¶ Deseuiūt. i. insaniūt. e ¶ Et cir. ciui. diffamādo trāslationē meā. Ps. In circūitu ipij āmbulāt. f ¶ Atq̄ i eo se do. ar. i. iudicāt. s. g ¶ Si alijs ꝛc. cly. op. i. ꝓtegatis me orōnib⁹: q᷑ nolo cōtēdere cū eis. ꝛ h̄ ē qd̄ subdit: h ¶ Ego sci. hu. meā. sup̄bię ꝛ ꝯtumelię preponēdā. i ¶ Illi⁹ semp ꝛc. Dixi. i. ī corde deliberaui. k ¶ Custodiā vias meas. i. actiones ꝛ v̄ba. l ¶ Ut nō delinquā ꝛc. Ne loq̄ndo deū aditū calūniosis i q̄ sepe fit turbatio: vt dicant nō dicēda. iō m ¶ Posui ori meo custodiā. i. silētiū: q᷑ custodiui os meū ne icōgrua exeant. n ¶ Cū ꝯsi. ad. me pec. q̄res calūniā. Obmutui. i. penit⁹ tacui. o ¶ Et hūi. sū. Hoc di. vt intelligas silētiū purū / nō dolosū. Ut hūiliat⁹ sū. i. parat⁹ ip̄ropia ab eis hūilit sustinere. p ¶ Et si. a bonis. Que docerē ꝯtēnētes q̄ causas ꝯtētiōis q̄rūt: ne margaritas spargerē añ porcos: Mat. vij. a. Nolite sanctū dare canib⁹: neq̄ mittat᷑ margaritas añ porcos: ne forte ꝯculcent eas pedib⁹ suis ꝛ ꝯūsi dirūpāt vos.

Ps. 11. b

Explicit expositio ꝓlogi galeati.

¶ Postilla venerabilis magistri Nico. de lyra super libros Regū incipit: et primo Prefatio.

PEr me reges regnāt. Prouerb. viij. b. Sicut dictū fuit in p̄ncipio libri Judicū: pp'ls isr'l post īgressum terrę ꝓmissiōis habuit triplicē modū gubnatiōis. q᷑ p̄mo fuit gubernat⁹ ꝑ iudices vsq̄ ad saulē. scd̄o ꝑ reges a saule vsq̄ ad captiuitatē babylonicā. tertio ꝑ pontifices a reditu dictę captiuitat᷑ ꝛ citra. De gubernatiōe autē pp'li sub iudicib⁹ / vl' poti⁹ de deo pp'lm gubernāte ꝑ iudices actū ē in libro Judicū: sicut dictū fuit ibidē. Et eodē mō in libris Regū. ꝛ Paral. agit de deo gubernāte populū per reges. ꝛ hoc est qd̄ dicitur in verbo p̄eassumpto: Per me reges regnāt.

Ca. I

FUit vir vn⁹ de rhamathaim ꝛc. Circa materiā igitur istius libri et Paral. sic ꝓceditur. Quia p̄mo describit pp'li isr'l ꝑ reges gubernatio. secūdo huius gubernationis quędā recapitulatio: ꝛ suppletio in libris Paral. Prima in duas: quia primo agitur de regno israel vnito. secundo de bipertito. iij. et. iiij. libro. propter qd̄ liber regum apud hebręos in duas partes diuiditur: ita ꝙ ibi duo sunt libri tm̄. Primus q̄ vocatur samuel: cōtinēs p̄mū ꝛ scd̄m librū regū. Secūdus vocat malachim. i. regū: continēs tertiū ꝛ q̄rtum. Prima adhuc in duas: quia p̄mo agitur de rege seu de regno israel ex electione. scd̄o ex paterna successiōe libro. ij. Circa primum sciendū: ꝙ vbi inchoatur vnus modus regiminis: precedens modus terminatur ibidē. Et ideo primo agitur de terminatione regiminis sub iudicibus. secūdo de inchoatione regiminis sub regibus. ix. ca. Circa primū sciendū ꝙ occasio terminationis regiminis iudicū: ꝛ petēdi regē sup populū fuit malicia filiorum heli et samuelis: vt habetur. ī. viij. ca. Et ideo p̄mo agit de natiuitate samuelis sub heli iudice. scd̄o de malicia filioꝝ vtriusq̄. ij. ca / ibi: Porro filij heli filij belial. Prima in tres: q᷑ p̄mo describitur ipsius annę petitio. secūdo petitionis exauditio / ibi: Cognouit aūt helchana. tertio gratiarū actio / ibi: Et orauit anna. Prima adhuc in duas: quia primo describitur occasio petēdi. secūdo modus postulādi / ibi: Surrexit aūt anna. Occasio autē petitionis anne fuit malicia phenēnę exprobrātis ei sterilitatē etiā ī dieb⁹ solēnib⁹ qñ debebat in q̄ete orōnis. ꝛ h̄ ē qd̄ dr̄: q ¶ Fuit vir vn⁹ de rhamath.

Diuisio

✱ Per m in fi

Moralr. q ¶ Fuit vir vn⁹ ꝛc. Allego. ꝑ istū virū fuit significatus christ⁹: q̄ Lu. xxiiij. c. dr̄ vir potēs in ope ꝛ sermone. Et bñ dr̄ vn⁹: q᷑ null⁹ ali⁹ fuit / nec est / nec erit / deus ꝛ hō in vna ꝑsona. r ¶ Dera. sophim. i. excelsis speculatiōib⁹. Nā in christo est duplex speculatio. s. diuina ꝛ humana: ꝛ quelibet est excelsa. Nam speculatione diuina cognoscit perfecte seipsum: ꝛ omnia facta / fienda et fieri possibilia. Speculatione vero humana cognoscit omnia que deus cognoscit noticia visionis.

Moraliter

cibus habetur: altitudo eorum interptat. Sophim/specula vel scopulus. Ephraim/fructificatio. In mōte ephraim: et in rhamathaim sophim habitasse dr: in alta scz contēplatiōe vtutū: vt a nullis subiacētib⁹ et circūlatrātib⁹ vitiorum cogitationibus mētis ei⁹ sublimitas deijceret: vel vnitas scinderet. Ideo nō de vallib⁹ vl' de cāpis/sz de mōte ephraim.i.frugifero esse dr: in quo nobilitas omnium vtutum fructificare dinoscit. ¶ Orig. Hic habuit duas vxores: q̄rum nobilior.i.anna steril' erat. sic sara nobilior vxor abrae. Scda vo.i.phenēna fuit fecūda: sic agar egyptia. Helchana q̄ qui est possessio dei: primū de scda vxore pr efficit: qr vuluā anne ɔcluserat deus: quā postea aperuit. Phenēna interpretat cōuersio: anna gra. Qui vult ergo esse possessio dei/has duas habeat vxores: et pⁱmam nobiliorē.i.grām. Hec eñ pⁱmo p fidē cōiungit hoi. vñ: Gratia dei saluati estis p fidē. Deinde iungat phenēne.i.cōuersioni: qr post grām fidei sequit emēdatio morum. Phenēna pⁱma filios generat: qr pⁱmos fruct⁹ p cōuersionē pferimus. Nisi eñ a malo cōuertamur/de anna pr̄es nō efficimur. Phenēne filij nō assistūt altari: nō tñ inanes fiūt: qr de sacrificijs diuinis edūt. Qui q̄ cōuertit a pctō: de conuersione generat opa iusticie. Et postea excitata āna: id ē aīa celo bono orat: vt habeat filios q̄ assistant deo.i.filios grē. Qui eñ deo vacat: et legē ei⁹ meditat die ac nocte: filius est grē. Hinc in euāgelio: Martha satagit circa freques ministeriū: explēs opa iusticie: et q̄si filios cōuersionis generat. Maria sedēs sec⁹ pedes dñi audit vbū illi⁹: et optimā ptē elegit: et generat filiū grē: q̄ dicit: Mihi aūt adherere deo bonū est. Anna generat filiū samuelē: de q̄ dr: Et samuel int eos q̄ inuocāt nomē ei⁹. q̄ dr: vbi ipse deus: vbi eñ spūs grē. ibi de⁹. Nisi eñ p̄cedāt opera cōuersiōis: non possum⁹ generare dona spūssancti. Hāc sobolē ex imitatione anne sicut et ipsa orem⁹.

Eph. 2. a

Luc. 10. g

Ps. 72. d

Ibi. 98. b

¶ Prius historice pphe generatio dicēda: deinde cōtinuanda allegoria. Helcana pater samuelis fuit de stirpe leui: sed nō de generatione aaron sacerdotis. Fuit eñ sm Paral. filius† hieroboā: filij belibel: filij thau: filij suph: filij pelcane: filij maath: filij amasai: filij helcane: filij iohel: filij acarie: filij sophonie: filij thaat: filij asir: filij abiasaph: filij chore: filij isaar: filij caath: filij leui: filij isrl'. Mater q̄q₃ eius de tribu iuda mōstratur: ex hoc q ephrateus vocatur: ab ephrata vxore caleb: que fuit de tribu iuda: non ab ephraim. sicut dauid filius viri ephratei dr.i.isai. q̄ non de ephraim/sed de iuda fuit. Hic inter medios ciues fortis ephrē existens: rhamathaim sophim: ciuitatē habitabat: que est in regione thanitica iuxta diospolim: vnde fuit ioseph q̄ in euāgelio ab arimathia eē dicit. Habuit aūt duas vxores: annā/et phenēnā. ¶ Cōuenicter q̄₃ anne sterilitas memorat cuius partus celebrior erat. Sicut sara prius sterilis fuit: et agar egyptia generauit: et rachel p qua iacob diu seruiuit/diu sterilis fuit: cum soror eius gauderet numerositate plis. ¶ Armathaim: vel rhamathaim interpretat/excelsa duo: vt due itelligant tribus: regalis.s. et sacerdotalis: ex quibus extitit pater eius et mater. Sophim: speculatores. qui fortassis sunt pphete: quorum fili⁹ helchana. ¶ Helchana. Allego. possessio dei q̄ est filius dei dicēs: dñs possedit me. q̄ bene vir vnus non numero: sed qr nunq̄ mutat: nec a se alter efficit deus. ¶ Armathaim/sophim excelsa vl' specula. hec est supna hierlm: de q̄ veniēs speculationē docuit: et morte sua possidere fecit. a ¶ Hieroboā. misericors. b ¶ Heliu. de⁹ meus. c ¶ Thau. signatus. d ¶ Suph. effūdēs. qr p misericordiā ad nos veniēs signatus in passione ait: De⁹ meus deus me⁹. vbi semetipm exinaniēs effudit vñ: Vnguentum effusum nomē tuū. effusum a suis inuisibilib⁹ ad nr̄a visibilia. e ¶ Ephrateus. frugifer. qr donis spūssancti abundat. Ephrateus ab ephrata vxore caleb. vel ephrata ciuitate: q̄ post dicta est bethleem. vel ab ephraim (vt nonnulli aiunt) qr fuit de rhamatha ciuitate ephraim: que sita est in monte sophim: q̄ mons est in tribu ephraim. g ¶ Et habuit duas vx. et c. Phenēna est synagoga: que fecunda pⁱmū filios deo p legē generabat: sed iā pter infidelitatē infecūda manet. Anna sterilis ecclesia gentium: q̄ olim sterilis a prole spūali: nunc gra christi redēpta (anna eñ interptat gra) deo filios per baptisma et spmsctm gignit. h ¶ Silo. Est in nonagesimo milario neapoleos in regione a thabitana. i ¶ Ophni. discalciat⁹: siue insania conuersionis. k ¶ Phinees. os mutum: scribas et phariseos significat. Qui filij heli dicunt: quia heli typum tenet sacerdotij. Ipsi quia nō receperūt quē lex et pphete p̄dixerūt/ad insaniā infidelitatis cōuersi os mutū meruerūt habere a confessione christi: et qr noluerūt suscitare semen fidei christo defūcto fratri: meruerūt discalciari/et esse extra sortē eorū: de q̄b⁹ dicit: Calciati pedes in p̄paratiōe euāgelij pacis. Et quia cognati sunt: nomen sponsi sibi/non christo vēdicare eccliam vsurpādo: nudi remanserūt ab omni dignitate: discalciati ab exemplis patriarcharū et pphetarum. Vñ silo vbi sacerdotes fuerunt interpretat dimissio eius/vel petitio: qr petierunt pilatum/vt dimitteret eis barrabam. Merito q̄ dimissi sunt et a deo derelicti.

1. Para. 6. c
al's tieroam

Iudic. 12. b

Matth. 27. g

Gen. 16. a.

Ibi. 29. g

Allego.

Matth. 27. f

Can. 1. a.

Eph. 6. c

Mat. 27.

a ¶ fructificatio. b ¶ possessio dei.

ephraim: et nomen eius helcāna:

a ¶ misericors. b ¶ de⁹ me⁹. c ¶ signat⁹.

fili⁹ hieroboā/filij heliu/filij thau/

a ¶ effundens. b ¶ ab ephrata vxore caleb: non ab ephraim. c ¶ ɔuersionē. s. a ma

filij suph ephrateus: et habuit duas

lo: et gratiā. ¶ gratia.

vxores: nomen vni anna: et nomen

a ¶ conuersio.

scde phenenna. Fueruntq₃

¶ opa iusticie. a ¶ q̄ pⁱa et nobilior. ¶ vt quāto desideratior/tāto eēt acceptior part⁹.

phenēne filij: anne autē nō erant

a ¶ filij grē/q̄ in ɔtēplatiōe sp assistūt deo. b ¶ Fortiū ē ascēdere: sicut infirmorum descēdere.

liberi. Et ascendebat vir ille de

a ¶ in pascha scz/in pētecoste/in solēnitate tabernaculorum. vñ: Ter i anno apparebit omne masculinū coram domino et c.

¶ in lege. ¶ legi scz obtemperans.

b ¶ in opibus sanctorum nō fit mētio noctis: qr nō sunt filij noctis vel tenebrarum.

ciuitate sua statutis diebus: vt adoraret

¶ tanq̄ leuita.

raret et sacrificaret domino exercituum

a ¶ ciuitas i tribu ephraim: vbi fuit arca testamēti et tabernaculum dñi a tpe iosue vsq₃ ad tempus samuelis.

citūum in silo. Erant autem ibi duo filij heli/ophni et phinees sacerdotes dñi. Venit ergo dies:

Nico. de lyra

* Per/m/i fine debet scribi: quia sic est in hebreo. et est rhamathaim vna dictio. Ex quo patet error illorum q̄ scribunt n/in fine: facientes inde duas dictiōes: ita q ly in/sit prepositio iuncta cū dictione sequente: vt rhamatha sit nomen ville: et sophim nomen regionis in qua ē rhamatha. Et hoc dictum procedit ex ignorantia hebraice veritatis: Sic igitur exponūt hebrei de rhamathaim sophim.i.de excelsis respicientibus: quia sunt ibi duo montes mutuo se respicientes. Aliter exponunt alij de rhamathaim sophim/id est de excelsis respicientium vel speculantium: quia ly sophim/quod est pluralis numeri indifferēter potest stare pro quolibet casu: eo q nomina hebraica sunt indeclinabilia. Et dicuntur excelsa respicientium: quia inde potest videri lōge. Scdm alios vero dicuntur excelsa speculantium: quia ibi habitabant viri in lege studiosi. a ¶ Et nomē eius helca. et c. Iste fuit leuita de filijs chore: vt habetur. j. Para. vj. b ¶ Ephrateus. non q esset de tribu ephraim: sed quia manebat in monte ephraim: vt predictum est. sicut aliq̄s dicit ciuis parisiēsis quāuis sit natiōe anglicus. Aliqui vero dicūt: q dicit ephrateus ab ephrata q̄ altero noie dicit bethleem: eo q mater eius fuit de bethleē: sed hoc nō est verisimile: qr filij nō cognominant a matrib⁹ sed a patrib⁹. c ¶ Et ha. du. vxo. Primā enim. s. anna fuit sterilis: et ideo aliā supduxit. f ¶ Et as. et c. sta. die. id est in festo pasche/pentecostes/et tabernaculorum. Istis enim tribus temporibus debebat apparere oīe masculinū corā dño: vt habet Exo. xxiij. Verūtamē aliquādo parcebat populo de duabus festiuitatibus vltimis pter longitudinem vie ad locum cultus diuini: vel alia causa rationabili. Vtrum autem iste ascenderet semel in anno vel pluries: non habetur expresse ex textu. Videt tamen magis q semel: eo q subdit postea. Sicq₃ faciebat per singulos annos cum redeūte tempore ascenderent templum domini. f ¶ Erant autem ibi duo filij heli/ophni et c. sic debet * scribi p i in

* a ¶ Et nomen eius helchana. Qui interpretatur/dei possessio. Nam homo christus est totus deificat⁹ et a deo possessus. c ¶ Et habuit duas vxores. Per quas synagoga et ecclesia significantur: vel iudea et gentilitas. d ¶ Fueruntq₃ phenenne filij. Per quam significatur iudea: que filios habuit/scz prophetas et legisperitos. e ¶ Anne autem non erant liberi. Per quam significatur gentilitas: q̄ legem diuinam non habuit/nec prophetas Ps. cxlvij. b. Non fecit taliter omni nationi: et iudicia sua non manifestauit eis.

* Dedit phenen

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

A G derelicti. a ¶ Phenēnę ⁊c. filijs eius ⁊ filiab⁹ partes. i. vestes: quas mutabāt in festiuitatibus. b ¶ Annę aūt de. ptē vnā trist. quia non habebat filios quibus amplius da/ret. Phenennę. i. synagogę: ⁊ filijs dedit partes. i. tempora/lia bona: iuxta illud: Dedit eis regiones gentiū. ⁊ quia primū credita sūt illis eloquia dei. An/nę. i. eccl'ię gētiū dedit ptē vnā. s. ingeniū. Bene ait / c ¶ Trist: q̄z ꝯcluserat dn̄s vuluā ei⁹. nōdū em̄ aduenerat tp̄s miserēdi ei⁹: vt sp̄ūali gratia fęcundaret. Sicut phenēna annā: ita synagoga gen/tilitatē despiciebat. Multi ex gē/tilibus redēptoris aduentū: vt in iob reperim⁹ expectauerūt: et q̄z in pce perseuerauerūt / tandē re/dēptor flenti ⁊ non capienti cibū annę cōsolationē adhibuit dicēs: d ¶ Anna cur fles ⁊c. Melior est eccl'ię vir su⁹. i. christ⁹ q̄ decē filij quos deo synagoga edebat: quia christum plus nōnunq̄ dili/git. i. grām eius / q̄ illos q̄s carna/liter pariebat. ¶ Tropologice. Helcana prędicator quem domi/nus possidet. Phenenna ⁊ anna actiua ⁊ cōtemplatiua vita. Phe/nenna fęcūda in filijs et filiabus: actiua fortia gignēs opa et infir/ma. Phenēna interp̄tat conuer/sio: quia actiua ad actiones qui/bus prosit proximis necesse est vt sollicite cōuertat. Actiua em̄ vi/ta est panē corporalē vel doctri/nę esurienti tribuere: errantē cor/rigere: ad humilitatis viā supbū reuocare: infirmātis curā gerere: quę singulis expediant dispensa/re. Anna interpretatur gratia: q̄z cōtēplatio habet p grām. Nęc est sterilis: q̄z cū eā nullus ꝓut est penetrare valeat: nullusq̄ qd in ea sentit prędicare sufficiat: cōtin/git vt eā prędicādo nemo plures filios gignat. Contemplatiua vi/ta / est charitatē dei et ꝓximi tota mente retinere: ab exteriori actio/ne quiescere: soli desiderio cōdi/toris inhęrere: vt nihil iā agere li/beat. Qui vult effici possessio dei has duas ducat vxores. Actiuā primū / cōtemplatiuā deinceps: ꝓcipuę doctor ex amplexib⁹ phe/nennę trāseat ad cōplexus annę: vtriusq̄ partes tribuat ꝟtutes vir/tutibus subnectēs. e ¶ Vsq̄ q̄ ebria eris: Digere pauli. ⁊c. Homo videt in facie: de⁹ in cor/de. Heli estimabat ebriam: q̄ tm̄ os intuebat. Dn̄s aūt respexit ad orationē ei⁹ / qui videbat cor ei⁹. Hic aūt tradit nob forma orādi: vt nō in multiloquio / s₃ in cōpun/ctione cordis ⁊ effusione lachry/marū

Pš. 104. d — Job. 19. b — Tropolo. — B — Quō orandū sit — Pš. 50. d

a ¶ q̄z post oblatas victimas cū vxoribus ⁊ filijs ⁊ filiabus leuita vescebatur.

a et imolauit helcana: dęditq̄ phenennę vxori suę ⁊ cūctis filijs ei⁹ / ⁊ filiab⁹ par/tes. Annę autē dedit ptē vnā tristis: q̄z annā diligebat. Dn̄s aūt ꝯcluserat vul/

a ¶ sicut agar saram.

uā ei⁹. Affligēbat q̄z eā ęmula ei⁹: ⁊ ve/

a ¶ Malorū em̄ est solatiū vitā bonorū carpe.

hemēter angebat: intantū vt exprōbra/ret q̄ cōclusisset dn̄s vuluā ei⁹. Sicq̄ faciebat p singulos annos / cū redeūte tpe ascēderēt ad tēplū dn̄i: ⁊ sic ꝓuoca/

a ¶ Fuerūt mihi lachryme mee panes die ac nocte.

b ¶ leta.

bat eam. Porro illa flēbat / ⁊ nō capiē/

a ¶ corporeū. ⁊ alibi: Potū meū cū fletu miscebā.

bat cibū₃. Dixit ergo ei helcana vir su/us: Anna cur fles: ⁊ quare non come/dis: ⁊ q̄obrē affligitur cor tuum: Nun/quid nō ego melior sum tibi q̄ decem filij: Surrexit aūt ā̄na postq̄ comede/

a ¶ Hic maximus sacerdos erat: ⁊ post sansonē po/pulū israel rexit annis. xl. sed iuxta. Lxx. viginti.

rat et biberat in silo. Et hēli sacerdote

a ¶ vt ingredientib⁹ ⁊ egrediētib⁹ tēplū verbū dei ministraret. sacerdotes em̄ sciētie claues habent.

sedētē sup sellā ante postes tēpli domi/

a ¶ Qui deridet ab amico / ait iob: sicut ego: rogabit dn̄m: ⁊ ipe exaudiet eum.

ni: cum esset anna amaro aīo: ōrauit ad dn̄m flens largiter / ⁊ votū vouit dicēs: Dn̄e exercituū si respiciēs videris affli/ctionē famulę tuę / ⁊ recordatus mei fue/ris / nec oblit⁹ ancillę tuę: dederisq̄ ser/uę tuę sexum virilē: dabo eū dn̄o omni/bus dieb⁹ vitę ei⁹: †⁊ nouacula nō ascē/det sup caput eius. Factū est aūt cum illa multiplicaret p̄ces coram dn̄o: vt

a ¶ q̄z de⁹ nō voce tm̄ inuenit: sed cor/de. Vn̄: Desideriū pau. exau. do. prepa. cor. cor.

heli obseruaret os ei⁹. Porro anna lō/quebatur in corde suo tm̄q̄ labia illius mouebant: et vox penit⁹ nō audiebat.

a ¶ tumulentā a temeto: qd̄ antiqui vinū dicebāt.

Estimauit g̊ eā heli tēmulētā / dixitq̄ ei:

a ¶ . i. dormiendo excoque.

e Vsq̄quo ebria eris: Digēre paulisper

Nico. de ly.

☞ ✱ scribi p i / in fine. a ¶ Deditq̄ phe. vxori ⁊c. partes. i. nouas vestes pro solennitate: vt dicunt aliqui. Meli⁹ tn̄ vide/tur. s. q̄ p hoc intelligantur partes sacrificij. faciebat em̄ helca/na hostiā pacificā dn̄o ꝓ grārūactione: de qua vna pars incē/debat sup altare / sc₃ adeps: reliq̄ erat sacerdotis: vt pectuscu/lū / ⁊ armus dexter: reliquę carnes erāt offerētis. ⁊ de istis da/bat partes filijs ⁊ filiabus ⁊ vxoribus q̄si q̄d sacrū. b ¶ An/nę aūt dedit partē vnam tristis. Non sc₃ de datione: sed quia non habebat liberos de anna quibus partes darentur. ideo subditur: c ¶ Quia annā diligebat. Propter qd̄ magis tristabat de sterilitate ipsius. In hebręo habet: Vnā partē pulchrā vel duplicē. cuius ratio subdit: Quia annā diligebat. ⁊ in hoc volebat honorare eā. d ¶ Affligebat quoq̄ eā ęmula eius. i. phenēna / dicēdo ei verba pungiti/ua: intantū vt ei exprobraret sterilitatē. e ¶ Porro illa fle/bat. prę tristicia. f ¶ Et non capiebat cibum. Id est pa/rum de cibo capiebat. ⁊ quod modicū est quasi nihil reputat: vt habetur. ij. phisicorū. g ¶ Nun/quid non ego melior sum tibi q̄ decem filij: Quod exponūt hebręi de pueris phenennę. Quasi dicat: in/tantum diligo te / q̄ ego sum melior tibi q̄ decem filij phenēnę matri suę: hoc dicens ad ipsius consolationem. Alij exponunt: q̄ decem filij: id est q̄ si haberes decem filios. Sed ista ex/positio nō videtur rationabilis: quia si haberet decem filios non propter hoc excluderetur amor helcanę ad ipsam vel minueretur: sed magis in/cluderetur ⁊ augeretur. h ¶ Sur/rexit autē anna. Hic consequenter describitur modus orandi humilis et deuotus / cum dicitur: Surrexit au/tem anna. vt iret ad locum oratio/nis iuxta tabernaculum. i ¶ Post/q̄ comederat et biberat in silo. Ex quo patet quod supra dictum est: scilic₃ q̄ comederat aliquid licet: mo/dicum. k ¶ Et heli sacerdote se/dente super sellam ante postes templi domini. Id est super sedez magnam ⁊ honorabilem: vt dicūt he/bręi. Ex hac sessione dicētes: q̄ illa die fuit institutus iudex super populum. Sed hoc non videt verum: quia in/fra. iiij. ca. dicitur: q̄ ipse iudicauit is/rael. xl. annis. Item caplo sequēti di/citur: q̄ samuel adhuc iuuene existen/te heli erat senex valde. Ex quo vide/tur / q̄ per plures ānos fuit iudex an/te natiuitatem samuelis: qui cōcept⁹ fuit et natus eodem anno quo mater eius orauit pro ipso habendo: vt con/fitentur hebręi / et satis apparet ex se/quentibus. Nec valet motiuum alle/gatum: quia infra. iiij. ca. dicitur: He/li sedebat super sellam / de qua cecidit et mortuus est: vt ibidem dicitur: ex qua sessione non potest dici / q̄ illa die fuerit factus iudex: nec simili ex ista. l ¶ Et nouacula non ascēdet su/per caput eius. Ex hoc datur intel/ligi: q̄ deberet tenere ritum naçareo/rum: sicut dictum fuit Judicū. xiij. de sansone. m ¶ Vt heli obserua/ret os eius. Attendens si aliqd̄ ver/bum exprimeret: vel a motu labiorum cessaret. n ¶ Estimauit ergo eam heli temulen. id est plenā bono vi/no. ⁊ dicitur a temeto quod significat bonum vinum: ⁊ lentos quod est ple/num. o ¶ Digere paulisper vi/num. Quasi dicat vade p̄us ad dor/miendum: ⁊ postea venias ad orādū.

C — Diuisio — D — †Judi. 13. a

✱ Nequaq̄

✱ a ¶ Deditq̄ phenennę vxo/ri suę: ⁊ cunctis filijs eius et fili/abus partes. Nam deus prophetis et regibus ⁊ sacerdo/tibus iudęorum fecit gratias multas / qui dicunt filij iudeę. b ¶ Anne autem: id est gentilitati. dedit partez vnam tristis. In hebręo habetur. Vnam partem pulchram. Per quam intelligi potest paulus apostolus a christo datus do/ctor gentium. sicut ipse dicit Gal. ij. b. Qui em̄ operatus est petro in apostolatum circūcisionis: operatus est ⁊ mihi inter gentes. e ¶ Porro illa flebat ⁊ non capiebat cibum. Gentiles em̄ ad fidē christi cōuersi flebāt et ieiunabant ꝓpter peccata in gētilitate cōmissa: ⁊ maxime in idolorū cultura. Cō/uersi vero de iudaismo nō habebāt talē occasionē flendi / ⁊ ie/iunandi: q̄z non fuerant idolatrę / sed cultores vnius veri dei.

Moralit

 ✱ Cōcępit an

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

Ps.50.d marū orēmꝰ: q̄r sacrificiū deo spūs ꝯtribulatus cor ꝯtritū ⁊c.

a ¶ Vultusq̄ illius nō sūt amplius in diuer. muta. Rab. alia trāslatio: Facies nō cōcidit amplius: q̄r certissime se credidit exauditā. ¶ Raba. Nequaq̄ em̄ eccl'ia a fide ⁊ dilectione redēptoris in diuersa declinando mutata est. b ¶ Et recordatus est eiꝰ dn̄s. Rab. Quia anna dn̄m deuote postulauit / cōcepit ⁊ pepit. Sic eccl'ia per naturalē itellectū orās / mysteriū incarnationis corde concepit: ore ꝯfessiōis genuit. c ¶ Vocauitq̄ nomē eiꝰ samuel .i. deꝰ annę p̄mogenitus / ꝑpha. Quis est hic nisi dominicꝰ hō. ¶ Rab. Samuel postulatio dei: vel nomē eiꝰ deus: q̄r actor scʒ natiuitatis eius: q̄r sterili orāti ꝯcessit filiū q̄ cūctis diebus sibi in templo deseruiret.

d ¶ Anna non ascēdit .i. eccl'ia ex nationibꝰ ꝑus lacte nutriuit filium: quē concępit ꝑ fidē .i. simplici intellectu ī suis auditoribꝰ. Tres vituli tria tēpora significāt: q̄bus christum expectabat eccl'ia. Tres modij farinę: fides / spes / charitas: q̄s obtuli eccl'ia. seu tres filij noe ex quibꝰ plures eccl'ia ꝑ fidem deo obtulit. Hęc dona ꝓ puero offert ecclesia gentiū: vt ostēdat se puerꝝ genuisse .i. fidē christi percępisse: ⁊ operibꝰ demōstrare velle. Et adduxit eū in silo in domū dn̄i: cum perfecta fide incarnationis iunxit se primitiuę ecclesię ex iudęis.

e ¶ Precorq̄ vt impleat dominꝰ v̄bū suū. Qd̄ voluisti: vel suū qd̄ ꝓmisit ꝑ heli / cū ait: det tibi deꝰ petitionē ⁊c. f ¶ Mansit ḡ mu. ⁊c. Nō vult anna puerū ducere ad domuʒ dei anq̄ ablactet̄: q̄r eccl'ia nullū ad sacerdotiū ꝓuehit dum lactis infantię particeps est: nō solidi cibi ⁊ intelligētię spiritalis capax.

vinū quo mades. Respōdens anna: nequaq̄ inquit dn̄e mi. Nam mulier infelix nimis ego sum: vinūq̄ ⁊ omne qd̄ inebriare pōt nō bibi: sed effudi animam meaʒ in cōspectu dn̄i. Ne reputes ancillam tuam quasi vnā de filiabꝰ beliāl: q̄r ex multitudine doloris ⁊ męroris mei locuta sū vsq̄ in pręsens. Tūc heli ait ei: Vade in pace: ⁊ deus israel det tibi petitionē quā rogasti eū. Et illa dixit: Utinā inueniat ancilla tua grām in oculis tuis. Et abijt mulier in viam suā ⁊ comedit: vūltusq̄ illius nō sunt ampliꝰ in diuersa mutati. Et surrexerūt mane / ⁊ adorauerūt corā dn̄o: reuersiq̄ sūt ⁊ venerūt in domū suā ī rhamatha. Cognouit autē helcana annā vxorē suā: et recordatus est eius dn̄s. Et factuʒ est post circulū dierū: cōcępit anna et peperit filiuʒ: vocauitq̄ nomē eius samūel: eo ꝙ a dn̄o postulasset eū. Ascendit autē vir eiꝰ helcana ⁊ oīs domus eius vt immolaret dn̄o hostiā solēnem / ⁊ votū suū: ⁊ anna nō ascēdit. Dixit em̄ viro suo: Nō vadam donec ablectet̄ infans: ⁊ ducaʒ eum vt appareat ante cōspectū dn̄i: ⁊ maneat ibi iugiter. Et ait ei helcana vir suus: Fac qd̄ bonuʒ tibi videt̄: ⁊ mane donec ablactes eū: Precorq̄ vt impleat dn̄s verbū suū. Mansit ḡ mulier ⁊ lactauit filiū suū: donec amoueret euʒ a lacte. †Et adduxit

¶ hodie .s.

a ¶ absq̄ iugo. ⁊ notādū h̄ ꝙ ebriosi filij belial vocāt̄.

a ¶ q̄r in incepto .s. voto firmiter ꝑseuerauit: sic et nos ꝑseuerare debemus: si exaudiri a dn̄o volumus.

¶ anni reditū.

a ¶ postulatio vel nomē eius deus.

Nico. de lyra

a ¶ Nequaq̄ inq̄t dn̄e mi ⁊c. scilicet sum ebria vt tu credis. b ¶ Nā mulier infelix ⁊c. tū ꝑpt̄ defectū ꝓlis: tum ꝑpt̄ verba phenēnę me ꝓuocātis. c ¶ Vinūq̄ ⁊ om̄e qd̄ inebriare pōt nō bibi. q̄r liquorē inebriatiuum nū biberat illa die. Vel si biberat accęperat ita parum ꝙ quasi nihil esset reputandū. d ¶ Ne re. an. tuā q̄si vnā de fi. be. id est sine iugo disciplinę. e ¶ Deus isrl' det tibi petitio. In hebręo habet̄: Dabit tibi petitionē ⁊c. f ¶ Utinā inueniat an. tua gra. ⁊c. vt velis orare ꝓ me dn̄m. g ¶ Vultusq̄ illius nō sunt am. in diuer. mu. q̄r passiones irę et tristicię quę mutāt faciē in diuersos colores recesserunt ab ea ex cōsolatione exteriori verboꝝ heli: ⁊ ex interiori cōsolatione gr̄ę diuinę. h ¶ Reuersiq̄ sunt: ⁊ ve. in do. suā rhama. Ista est eadē ciuitas q̄ supra noiata est rhamathaim. Rhamathaim em̄ qd̄ significat excelsa / plurale est huius noīs rhamatha qd̄ significat excelsuʒ. sicut in latino eadē ciuitas aliq̄n vocat̄ noie singulari: ⁊ aliq̄n noie plurali: sicut ciuitas ebroicensis: aliq̄n vocat̄ ebroias aliq̄n ebroie. i ¶ Cognouit autē helca. annaʒ vxo. suā. scʒ postq̄ reuersus fuit in domū suam. q̄r iudęi eūtes in hierl'm cū vxoribꝰ suis ad diē solennē: vel causa sacrificij seu orōnis / vsq̄ ad reditū suū ī domos suas cōtinebāt ab vxoribꝰ suis. Et ad hoc melius seruandū postea fuit cōstitutū: ꝙ q̄n de eadē ciuitate ibāt hierl'm ꝑpt̄ dictā causā plures viri ⁊ plures mulieres: viri ibāt in vna comitiua: ⁊ mulieres in alia. Pueri aūt de quibꝰ nō erat suspitio poterāt ire in ista comitiua / vl' in alia. Et ideo cū saluator nr̄ iesus christꝰ xij. annoꝝ ascēdisset ī hierl'm ad diē festū: ⁊ ibi recedentibꝰ parentibꝰ remāsisset: nō cognouerūt parētes eius: existimātes illum esse in comitatu. vt habet̄ Luc. ij. q̄r ioseph existimabat eū esse in comitatu mulierū: Maria aūt mater eius in comitatu viroꝝ. l ¶ Vocauitq̄ nomē eiꝰ sa. eo ꝙ postulas. eū a dn̄o. Samuel em̄ interp̄tat̄ / q̄si postulatus a deo. Sequit̄: m ¶ Nō vadā do. abla. in. Duplex est ablactatio. Una ē abstractio a lacte mamillę. ⁊ ista fit circa principiū tertij anni vel circiter. Alia ē ablactatio q̄n abstrahitur puer a lacte puericię: q̄n incipit vti alijs cibis cōibus / ⁊ lacticinijs nō nutrit̄ amplius. Et hoc fit circa decimū annū vl' circiter: ⁊ de hac ablactatiōe loquit̄ hic scriptura: q̄r an̄ decimū annū vel circiter pueri nō sunt apti ad faciendū aliqd̄ officiū in tēplo dn̄i / sed ex tunc possunt aliq̄ parua officia facere: vt accendere lāpades / vel hmōi. ⁊ sic paulatim assuefieri ad maiora. n ¶ Et maneat ibi iugi. In hebręo hr̄: vsq̄ ad seculum .i. vsq̄ ad q̄nq̄gesimū ānū: q̄r vltra nō debebāt leuitę seruire ī tēplo: vt habet̄ Nume. ix. vn̄ ⁊ .j. vij. ca. dr̄: ꝙ samuel factꝰ iudex ppl'i ibat ꝑ singulos annos circūiens bethel ⁊ galgal ⁊ masphat: ⁊ iudicabat israelē in supradict̄ locis. o ¶ Precorq̄ vt im. ⁊c. q̄le aūt fuerit istd̄ verbū nō exp̄mit hic scp̄tura. Et ꝑpt̄ h̄ dict ūaliq̄ hebręi: ꝙ an̄ natiuitatē samuelit audita fuit vox d̄ cęlis / ꝙ futurꝰ erat q̄dā iustꝰ noie samuel: ꝑpt̄ qd̄ mulieres plures pariētes masculos illo tp̄e vocabāt eos nomine samuelis: q̄usq̄ ꝑ opa apparebat ꝙ de illis nō itelligebat̄ vox diuīa. Et p̄m h̄ sic itelligit̄ v̄bū helcanę p̄dictū. Precorq̄ ⁊c. i. precor dn̄m vt ꝑ bonā indolē istiꝰ pueri appareat ꝙ ille sit samuel d̄ q̄ audita ē vox a d̄o emissa: Sed istd̄ videt̄ ficticiū. tū q̄r d̄ scp̄tura n̄ hr̄: tū q̄r āna nō vocauit filiū suū samuelē ꝑpt̄ aliquā vocē d̄ cęlo auditā: sʒ q̄r postulauerat

k ¶ Cōcępit an. ⁊ pe. Per qd̄ significat̄: ꝙ gētilitas ꝯūsa fructificauit ī bōis opibꝰ: sʒ ḡ dici pn̄t eiꝰ filij: q̄r ꝓcedūt a libero arbitrio sic ꝓles ab vtero monēte spū̄sctō. ¶ Moraliter aūt helcana signat bonū p̄latū seculare vl' religiosuʒ. Per duas aūt vxores intelligunt̄ vita actiua ⁊ ꝯtēplatiua q̄bꝰ debet debitū reddere vtriq̄ vacādo tp̄e cōpetēti. ¶ Gregꝰ. Sit pręsul actione p̄cipuus: sit p̄ cęteris ꝯtēplatione suspēsus. Pręsuli v̄o debēt inferiores p̄lati in h̄ q̄tum possunt ꝯformari. Actiua v̄o q̄ fertilis est ꝑ phenennā / contēplatiua v̄o ꝑ annā significat̄. Deditq̄ phenennę filijs ⁊ filiabus ꝑtes. Per q̄s intelligunt̄ opa misericordię: quibꝰ correspōdēt merita ⁊ plura p̄mia. Annę v̄o dedit vnā partē pul. id ē dei cōtēplationē / q̄ habet pulchritudinē ⁊ suauitatē annexā. In actiua nāq̄ vita ex humanis negocijs admiscent̄ multi pulueres animę faciem obscurātes: in cuius figura Gen̄. xxix. d. dr̄: ꝙ lia lippis erat ocul': rachel āt venusto aspectu. Affligebat q̄ʒ eā emula eiꝰ. Per qd̄ intelligit̄ disceptatio vitę cōtemplatiuę ⁊ actiuę. Nā charitas dei trahit bonū p̄latū ad actus vitę cōtēplatiuę: necessitas v̄o ꝓximi retrahit ipsum a contēplatione / vt intēdat opibꝰ actiuę. Porro illa fle. scʒ cōtēplatiua de dilatiōe glię in q̄ cōtēplatio cōsummat̄. Et nō capiebat cibū. Per qd̄ designat̄ mirabilis abstinētia cōtemplatiuoꝝ. Dicit̄ em̄ in collationibꝰ patrū de pluribꝰ / ꝙ aliq̄n trāsibāt tres vel q̄ttuor dies / non solū absq̄ cibo corꝑali: sed etiā absq̄ memoria eius. Per hoc aūt ꝙ annę dat̄ filius cuius caput nouacula non debet tangere: significat̄ actus p̄dicādi ꝓcedēs ex cōtemplatione interiori cuius caput .i. intentionē nouacula vanę glorię tangere non debet per appetitum laudis humanę.

Duplex ablactatio. Moraliter. 1. q. 2. 20. q. 1. cum q̄.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

A ritalis capax. a ¶ In vitulis. in p cum. vt ibi: in argento ꝛ auro. b ¶ Et trib⁹ modus fa. ꝛ amphora vini. Que cõtinet tres modios. Nõ intelligit cũcta simul obtulisse deo: sꝫ q̃dã deo/ q̃dã sacerdoti: vt libẽter susciperet puer in ministerio. ¶ Hiero. in hebreo: Modio farine. sꝫ vitio scriptorũ deprauatũ ẽ. Si eñ cũ trib⁹ vitulis tres modios farine obtulit/ contra legẽ fecit: in q̃ dicit: Exo.29.a Vitulũ de armẽto vnũ: arietẽ vnũ: agnos agniculos imaculatos. vij. ꝛ i sacrificijs eoꝝ simile oleo cõspse tres decimas p singlos vitulos. duas decimas p arietẽ vnã/ decimã p agnũ. Hec ꝟo decima ps decima ephi erat. Vñ itelligit ꝙ helcana nõ obtulit tres modios farine/ cũ trib⁹ vitulis/ sꝫ nouem decimas. c ¶ Et ado. an. Nõ inuenit orare i h cãtico/ nisi p duo ꝟba tñ. Vnũ ẽ vbi dicit: J.2.a Letata sum in salu. tuo. Alterũ ibi: Ibidẽ Quia nõ ẽ de⁹ pter te. Sꝫ iust⁹ orat sine itermissiõe: q2 ñ desinit bñ agere. vñ: 1. Tessal.5.c. Ps.140.a Eleuatio manuũ mearũ sacri. vesp. Leuat man⁹ q̃ leuat actus. Moyse leuãte Exo.17.c man⁹: vincit israel: dimittẽte ꝟo vincit amalech. q2 dũ eleuat act⁹ famul⁹ dei: vincit plebs dei: si aũt dimiserit/ vincit amalech inimicus dei. Ca. II

Exultauit cor meũ in dño. Rab. Aug⁹. Dicat h ecclesia gr̃a plena/ ple fecũda: qd̃ ð se añ pphatũ cogñscit. e ¶ Cornu. regnũ ecclie: q2 aduersa mũdi ꝛ desideria carnis trãscẽdit: sic cornu carnẽ excedit. f ¶ Dilatatũ ẽ os meũ ꝛc. Os ecclie p̃dicatores: q̃rũ doctrĩa dilatata est sup inimicos: q2 excessit scientiã scribaꝝ ꝛ phariseoꝝ. Dilatatũ est ꝛc. 2.Ti.2.b Rab. Aug⁹. Quia sermo dei nõ est alligat⁹ in p̃ssuris: nõ in pconib⁹ alligat⁹. ¶ Rab. Aug⁹. Christo: quẽ puerũ amB plectitur senex simeon ꝛ cognoscit maLuc.2.d gnũ/ dicẽs: Nũc dimittis seruũ tuũ domine/ scd̃m ꝟbũ tuũ in pace. Quia viderũt oculi mei salutare tuũ. Si letat⁹ fuero in salutari dei: tũc dilatabitur os meũ p meditationẽ. s. ꝟbi dei venit ad 2.Coꝝ.6.c eleuationẽ cordis. vñ: Os meũ ptꝫ ad vos o corinthij. cor nostrũ dilatatũ est. Ex latitudine cordis mĩstrat sapia ori. g ¶ Nõ est sanct⁹ ꝛc. Origenes/ preter te dñe: q2 nemo fit nisi a te. ꝛ si sint q̃ dicunt dij multi et dñi multi: nullus tñ eoꝝ naturaliter est id qd̃ de⁹ est: q2 ipse Exo.3.d est solus. q̃ ait: Ego sum q̃ sum. vmbra eñ ad cõparationẽ corpis nõ est: vel fumus ad cõparationẽ ignis. h ¶ Ut est dñs. Rab. Aug. Nõ dicit/ nisi dominꝰ: sꝫ nullus est sicut dñs: sanct⁹ ꝛ sanctificans/ iust⁹ ꝛ iustificãs. i ¶ Nolite multipli. ꝛc. Redarguit iudeos ꝛ sapientes seculi/ extollẽtes se contra sciam dei. Ecci.3.c ¶ Ra. Salomõ: Altiora te ne quesieDeu.3.d ris. ꝛ alibi: De⁹ in celo ꝛ tu super terrã: sint pauci sermones tui. k ¶ Vetera. Que ad veterem hoiem. i. carnalem Col.2.a. conuersationem pertinẽt scientiã inquirite/ que nõ est nisi a deo: quia ipse est scientiarũ dñs/ in quo sunt oẽs thesauri sapiẽtie. m ¶ Ipsi p̃parant cogitationes. Quia aufert se a cogiPs.92.b tationib⁹ que sunt sine intellectu. vel ipsi p̃parant co. i. mani1.Coꝝ.8.a festant. vñ: Dñs nouit cogitatiões hoim. l ¶ De⁹ sciẽtiarũ. Rab. Aug⁹. Ipe vos scit/ ꝛ vbi nemo scit. vñ: Qui putat se aliquid esse cum nihil sit/ seipm seducit. Hec dicunt aduersarijs ciuitatis dei ad babylonẽ ptinentib⁹ de sua virtute confidentibus. Ex quib⁹ sunt iudei: qui ignorãtes dei iusticiã/ id ẽ quã dat homini de⁹: q̃ solus est iustus ꝛ iustificãs: ꝛ suã volentes cõstituere: velut ex se sibi paratũ/ nõ a dño impertitã: iustiPs.92.b cie dei nõ sunt subiecti. Sed deus scientiarũ ꝛ arbiter cõsciẽtiarũ videt cogitatiões hominũ/ quoniã vane sunt. Vane/ q2 pprie hominũ sunt: ꝛ ab illo non sunt a quo homines sunt.

Arcus for

a ¶ in sacrificio. scꝫ pie

a eũ secũ postq̃ ablactauerat in vi/ a
a ¶ cõfessionis. a ¶ exercitio bone opationis.
b tulis trib⁹/ ꝛ tribus modijs farine/
a ¶ gr̃a eruditionis. s. ꝛ fide sancte trinitatis instructũ/ vt posset dicere: reddem⁹ vitulos labioꝝ nostroꝝ: ꝛ digne offerret sacramẽtũ corporis ꝛ sanguinis dñi.
et amphora vini: ꝛ adduxit eũ ad domuꝫ dñi in silo. Puer aũt erat adhuc infantulus: ꝛ imolauerunt vitulũ/ ꝛ obtulerũt puerũ heli. Et b
¶ scꝫ vt bene suscipias.
ait anna: Obsecro mi dñe: viuit aĩa tua. Ego sũ mulier illa q̃ steti coram te hic orans dñm p puero isto. Oraui: ꝛ dedit mihi dñs petitionẽ meã quã postulaui eũ. Idcirco ꝛ ego cõmodaui eũ dño cũ/
¶ scꝫ q̃ diu vixerit.
ctis dieb⁹ q̃bus fuerit accõmodatus dño. Et adorauerũt ibi dñm: c
c Et adorauit anna/ ꝛ ait: d
a ¶ gaudete i dño semp ꝛc.
d Exultauit cor Ca. II e
a ¶ q2 nõ i laude hoim: nõ
meum in dño: ꝛ exal f
i vanitate. a ¶ q2. b ¶ exaltabunt cornua iusti: q2 de apicib⁹ crucis christi cõferunt hec cornua iustis. in his ventilam⁹ ꝛ destruim⁹ demones aĩe nostre insidiantes. ¶ non in se.
e tãtuꝫ est cornu meum in deo meo.
f Dilatatũ ẽ os meuꝫ sup inimicos g h
a ¶ Ipse eñ saluũ faciet pplm suũ a pec. eo.
meos: quia letata sum in salutari i
g h tuo. Nõ est sanct⁹ vt est dñs: neq̃ k
¶ immutabilis. s. sicut tu.
enim est alius extra te: et non est
i fortis sicut deus noster. Nolite l
a ¶ altiora/ capacitatẽ itellect⁹ trãscẽdentia.
multiplicare loqui sublimia/ glo/
a ¶ vaniloquia vel turpiloquia.
k riantes. Recedant vetera de ore m
a ¶ Spiritus oĩa scrutatur.
l vestro: quia deus sciẽtiarum dñs n
m est: et ipsi p̃parant cogitationes.

✱ postulauerat eũ a dño: vt p̃dictũ ẽ. Et iõ alit ð2 ꝙ ꟝bũ dñi hic accipit ꟝bũ ipi⁹ heli sacerdotis: q̃ bm veritatẽ hebraicã dixerat anne depcanti: Dabit tibi dñs petitionẽ tuã: vt. s. dictũ est. ꝛ h dixit instinctu spũsscti. Anna ꟝o petebat a dño filiuꝫ q̃ viueret ꝛ mĩstraret in tẽplo dñi: vt ptꝫ ex p̃dictis: ꝛ hoc precabat helcana a dño ipleri. q2 lꝫ puer samuel eẽt nat⁹/ nõ tamẽ adhuc erat i statu q̃ posset in tabernaculo ministrare. a ¶ In vi. trib⁹. Postea ð2: Et imolauerũt vitulũ/ ꝛ obtulerũt pueꝝ heli. Ex q̃ videt/ ꝙ vnũ vitulũ obtulerũt in sacrificiũ dñi: ꝛ alios duos obtulerunt heli sacerdoti: q2 puerũ dimittebãt in cura ipi⁹. vñ subdit: b ¶ Et ait an. obse. mi. dñe. Et subintelligit/ ꝙ iste puer sit discipul⁹ et mĩster ei⁹. Cetera patẽt in lr̃a. c ¶ Et ado. anna. Hic cõr ponit gr̃arũactio pro bñficio recepto. ꝛ h fit in cãtico anne: In q̃ primo gr̃arũactio reddit. scd̃o anna contra supbiã ꝛ ingratitudinẽ inuehitur/ ibi: Nolite multiplicare loqui sublimia. tertio dei magnificatio subdit/ ibi: Dñi eñ sunt cardines. Circa pmũ ð2: Et ado. an. q2 gr̃arũactio est q̃daꝫ spẽs orõnis: vt hr̃. j. ad Timot. ij. vbi ð2 sic: Obsecro igit pmo oĩm fieri obsecratiões/ orationes/ postulatiões/ gr̃arũactiões ꝛc.

Exultauit cor meũ Ca. II ꝛc. Gaudiũ pprie loquẽdo ẽ delectatio appetit⁹ intellectiui ab intra in bono adepto vl in p̃nti. Sꝫ qñ resulta i signis exteriorib⁹/ tunc ð2 exultatio: ꝛ ð2 q̃si ex saltatio. Totalit aũt gaudebat anna de bñficio sibi collato a deo. bm illud Ps. Cor meũ ꝛ caro mea exultauerũt i deum viuũ. f ¶ Et ex. est cor. meũ. Cornu in sacra scptura accipit p motu cordis tẽdẽtis in aliq̃d arduũ. Et si careat regula rõnis ꝛ leg. diuie/ ð2 cornu supbie. Si aũt dictis regulis mensuretur: ð2 cornu magnanimitatis vel magnificẽtie: qd̃ ẽ qñ anim⁹ ex bñficio a deo collato in p̃nti p spem tẽdit ad mai⁹ bñficiũ ex dei liberalitate cõseq̃ndũ. Sic aũt mouebat anna i augmẽtũ gr̃e cõseq̃ndũ a deo i vita p̃nti: ꝛ cõplemẽtũ glie i futuro. g ¶ Dilatatũ ẽ os me. Ad deũ apte ꝛ magnifice laudãdũ de collato mihi filio. ꝛ q2 phenẽna ꝛ liberi ei⁹ de h torq̃bant/ iõ sb̃dit: h ¶ Sup ini. me. Odiebat eñ corũ maliciã/ sꝫ diligebat naturã bm charitatis formã. k ¶ Nõ ẽ san. vt do. Quia ipe est sctũs p essentiã: alij aũt p pticipationẽ. ꝛ h mõ exponat qd̃ sb̃ditur: Et nõ ẽ for. ꝛc. l ¶ Noli. ml. Hic cõr anna inuehit contra ingrã supbiã: q2 phenẽna de ple sibi a deo data supbierat: de q̃ tñ deberet eẽ hũilior ꝛ deo gratior. et h ẽ qd̃ ð2: Nolite mul. lo. sb. i. supba et alioꝝ cõtẽptiua: q̃lia erãt ꟝ba phenẽne contra annã: vt ptꝫ ex p̃dictis ca. j. m ¶ Recedãt ve. i. mala ꟝ba iã q̃si ex lõga cõsuetudine inueterata n ¶ Quia de⁹ sciẽ. do. est. q. d. nihil latet eũ: ✱ sed omnia

Gaudium et exultatio differunt

Moralr. d ¶ Et ado. an. ꝛ ait: Exulta. ꝛc. Per annã q̃ gr̃a iterp̃tat ecclia significat: nã ꝛ tp̃s ecclie tp̃s gr̃e noiat dic Greg. Exulta. cor meũ ꝛc. pro mltiplicatiõe filioꝝ in dño credẽtiũ. f ¶ Et ex. est cor meũ. i. christ⁹ q̃ defensor ẽ ecclie. qp̃ qd̃ de ipo ð2 Lu. j. g. Erexit no. d. cor. sa. g ¶ Dilatatũ ẽ ꝛc. In p̃dicatorib⁹ ꝛ doctorib⁹ sacr. eloquijs iudeos ꝛ hereticos cõfundẽtib⁹. i ¶ In sa. tuo. i. christo in ipis p̃ncipalit opante Joh. xv. a. Sine me ni. po. fa. iõ sb̃dit: k ¶ Nõ ẽ ꝛc. vt ẽ do. i. christ⁹ q̃ ð2 sctũsscto Dañ. ix. l ¶ Nolite ml. lo. sb. i. supba contra christũ ꝛ eccliaꝫ. m ¶ Recedãt ve. i. cerimonie vete. testa. n ¶ Quia de⁹ sci. dñs est. Ideo dedit eas

Moraliter

i iiij ✱ simplicib⁹ in

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

E F a ¶ Arcus fortiũ. Rab. Aug⁹. i. intẽtio eoꝝ q̃ sibi potẽtes esse videnť: vt sine dei auxilio diuina possint implere mãdata. b ¶ Et infirmi. Rab. Aug⁹. Qui in dei pietate confidũt di- (Ps. 6. a) cũt: Miserere mei de⁹: qm̃ infirm⁹ sum. Infirmus erat gẽtilis pp̃ls qñ a testamẽto dei alien⁹. nũc aũt p̃cinct⁹ robore: cũ in- (Eph. 6. c) dutus scuto fidei ⁊ galea salutis/ ⁊ gladio spũs poterit ignea tela diaboli extinguere. c ¶ Saturati p̃us ꝓ pa. Repleti p̃us iudei. s. mysterijs eloquiorũ ꝓ panib⁹ se locauerũt. i. separauerũt a deo: vel a ꝓprijs sedib⁹ euulserunt: ne (Joh. 6. e) reciperẽt euãgeliũ agens de pane q̃ de celo descẽdit. Repleti ijdẽ/ q̃ ⁊ potẽtes id ẽ israelite q̃bus credita sũt eloq̃a dei. sȝ ancille filie minorati sunt: q̃ se subtraxerũt: nec in saluatorẽ crediderũt: et in ipsis panib⁹. i. diuinis eloquijs tm̃ terrena senserũt. Gẽtes aũt quib⁹ nõ ẽ data lex: postq̃ p nouũ testamentũ ad illa eloquia venerũt/ multũ esuriẽdo terrã trãsierũt: qꝛ i eis nõ terrena / sȝ celestia sapuerũt. In greco ita: Pleni panibus minorati sunt: ⁊ esurientes transierunt terrã. d ¶ Et famelici sa. sũt. i. gẽtiles p̃us egẽtes panẽ ꝟbi dei iã gustãt: qm̃ suauis est. Tãdiu pasti sunt sciẽtia dei: Donec steriľ peperit pl'imos. (al's † sibea) In hebreo † saba: qd̃ significat septeȝ ⁊ plurimos. e ¶ Sterilis pepit. In septenario vniuersitas eccľie designať. (Apoc. 1. a) vñ ⁊ iohãnes scribit septẽ ecclesijs ad vni⁹ plenitudinẽ se scribere oñdẽs. vñ: (Prou. 9. a) Sapia edificauit sibi domũ: ⁊ suffulsit colũnas septẽ. Steriľ erat in gẽtib⁹ ecclesia anteq̃ iste fetus quẽ cernim⁹ oriret. Cernim⁹ etiã terrenã hierl'm prius fecundã: nũc infirmatã: qꝛ quicũq̃ in ea filij liberi erãt ꝟtutis eius. nũc ꝟo ibi qm̃ lr̃a est/ spũs non est: amissa virtute infirmata est. f ¶ Plurimos. Rab. Plurimos i hebreo ⁊ in Lxx. habeť septẽ. Judei dicũt ꝙ nato samu- (F) ele mortu⁹ est p̃mogenit⁹ fili⁹ phenẽne: ⁊ singulis anne nascentib⁹ filijs/ singľi phenẽne sť mortui. Sȝ phenẽna habuit septẽ Anna ꝟo q̃nq̃. Sȝ hebrei duos filios samuelis annumerant anne filijs. ¶ Rab. Sterilẽ: vel eosdẽ mortificat ⁊ viuificat: (Col. 3. a) qd̃ repetit adiũgẽs/ deducit ad iferos: ⁊ re. vñ: Si mortui estis cũ christo: q̃ sursuȝ sunt q̃rite. Salubriter mortificanť. q̃b⁹ dꝛ: Que sursum sunt sapite: nõ q̃ sup terrã: vt sunt scȝ illi q̃ esuriẽtes transierũt terrã. Mortui eñ estis inq̃t salubriter. s. ⁊ vita vr̃a abscõdita est cũ christo in deo. Idẽ q̃ viuificati/ vel viui: si- (1. Cor. 15. a) cut christus mortu⁹ ẽ ꝓpť pctã nr̃a: ⁊ surrexit ꝓpť iustificationẽ (Ps. 15. c) nostrã. ⁊ qꝛ ait: Nõ derelinq̃s aiam meã in inferno. Eundem deduxit ad inferos deus ⁊ reduxit: hac ei⁹ pauptate ditati sumus. g ¶ Pauperẽ fa. Jesum q̃ ꝓpter nos paup fact⁹ est: ⁊ ditat eundẽ gloria resurrectionis. h ¶ De puluere. De (Ibidem.) corruptione christũ. vñ: Nec dabis sanctũ tuũ vide. corrup. i ¶ De sterco. Ra. Judaico pp̃lo in quo cũ se dixisset apl'us (Phil. 3. b) eccľiam psecutũ: q̃ mihi inq̃t fuerũt lucra/ ꝓpť christũ estimaui (Mat. 25. c) stercora. k ¶ Principib⁹. Rab. quib⁹ dꝛ: Sedebitis sup sedes. xij. iudicãtes. xij. trib⁹ israel. l ¶ Soliũ gľie. In eq̃litate patris sedẽdo: ⁊ qꝛ pater oĩe iudiciũ dedit filio: ⁊ qꝛ re- (Joh. 5. d) (G) gni eius

a ¶ i. intentio iudeoꝝ: vel disciplina philosophoꝝ: qꝛ ꝺ se p̃sumebãt: ⁊ fidei simplicitatem deridebãt. ¶ repleti.

a b Arcus fortiũ supat⁹ est: ⁊ infirmi a b

c accincti sũt robore. Saturati pri- c d

¶ vel pane. ¶ gentiles.

d us ꝓ panib⁹ se locauerũt: ⁊ fame- e

a ¶ Causa est cur ita factũ sit.

e lici saturati sunt. Donec sterilis f

f pepit plurimos: ⁊ q̃ multos habe- g

bat filios infirmata ẽ. † Dñs mor- h

tificat ⁊ viuificat: deducit ad infe- i k

g ros ⁊ reducit. Dñs paupeȝ facit l m

a ¶ hoc ẽ. ¶ supbos. ¶ Deus supbis resistit: humilibus autẽ dat gratiã.

b ¶ humiles. c ¶ cito: vt caro ei⁹ nõ vide-

⁊ ditat: hũiliat ⁊ subleuat. † Suscit- n o p

ret corruptionẽ. a ¶ christũ: q̃. ꝓ nobis paupter factus est: vt ditaremur. q

h i tat de puluere egẽnũ: et de sterco-

¶ supra diuites.

k re eleuat paupeȝ: vt sedeat cũ p̃n- r

a ¶ vt det eis hereditatẽ. i. sedẽ gľie. b ¶ qꝛ dominať a mari vsq̃ ad mare.

l cipib⁹ et soliũ gľie teneat. Dñi s

Nico. de lyra

* sed oia certitudinaliter retinet ad iudicandũ etiam secreta cordium. ideo subditur: Et ipsi preparantur cogitationes.

a ¶ Arcus for. supe. est. Arcũ fortiũ vocat linguã phenenne ⁊ pueroꝝ ei⁹: ex q̃ ꝓcedebãt ꝟba pungitiua quasi sagitte. b ¶ Et ifirmi ⁊c. Loquiť ꝓ se ⁊ sibi similib⁹. natura eñ i eũ erat infirma ⁊ impotẽs ad ꝓlificandũ: sed roborata est ad hoc ex dono dei. d ¶ Saturati ⁊c. loquiť metaphorice: qꝛ p̃us satiati si postea incurrũt famẽ ⁊ defectũ cibi/ plus cruciãť: sic fuit de phenẽna / q̃ fuit p̃us liberis plena: ⁊ postea mortui sũt. e ¶ Et famelici ⁊c. qꝛ anna p̃us famelica ⁊ desiderãs de ꝓle habẽda/ habuit ꝓlẽ ad sufficientiã. iõ subdiť: f ¶ Donec sterilis ⁊c. In hebreo habeť: Donec sterilis peperit septeȝ. Sȝ hoc videť esse contra illud qd̃ postea dꝛ eodẽ ca. ꝙ anna cõcepit ⁊ peperit tres filios ⁊ duas filias. Et iꝺo dicũt aliqui hebrei ꝙ duo filij samuelis computanť hic inter liberos anne: qꝛ de ipsa exiuerunt mediãte samuele: ⁊ sic dꝛ peperisse septẽ. Alij ꝟo

Alij ꝟo hebrei dicũt: ꝙ qñ anna pariebat vnũ puerũ: phenẽna sepeliebat duos ꝺ suis: ⁊ iõ nato q̃rto ipsius anne puero/ octo liberi phenẽne fuerũt mortui: ⁊ sic non remãserũt sibi nisi duo pueri. qꝛ bm ipsos decẽ habuit: vt dictũ est. s. j. ca. Igiť qñ vidit ꝙ anna q̃ntũ conceperat ⁊ appropinq̃bat partui timuit de morte duoꝝ liberoꝝ q̃ sibi remãserãt: ꝓpť qd̃ humiliauit se corã anna: ⁊ instãter petijt vt oraret ꝓ vita pueroꝝ sibi remanentiũ. qd̃ ⁊ factũ est: ⁊ iõ illi duo pueri lȝ eẽnt ipsius phenẽne: tñ de cetero vocati sunt pueri anne: eo ꝙ ei⁹ orationib⁹ erat vita eis cõcessa. Iste autẽ expositiões nõ habenť de textu: sȝ ponunť ab hebreis ad verificandũ hoc dictũ: peperit septẽ. Et iõ meli⁹ videť dicendũ: ꝙ trãslatio nr̃a sit melior in q̃ diciť: Peperit plurimos. Ad cui⁹ intellectũ sciẽdũ: ꝙ dictio hebraica q̃ ponitur hic. s. sibea / equoca est ad designandũ septẽ: ⁊ hãc significationẽ sequunť hic hebrei moderni: vt p̃dictũ est. ⁊ ad designandũ satietatẽ: ⁊ hãc significationẽ secut⁹ est trãslator nr̃: ⁊ forsitã illo tpe hebrei illã seq̃banť. bm h̃ igiť anna peperit satietatem. i. habuerat pueros ad sufficientiã. quã sufficiẽtiã expressit trãslator nr̃ dicẽdo: Plurimos. qd̃ conueniẽtius fuit dicere q̃ȝ si dixisset satietatẽ / vľ satis. Scd̃m eñ ꝙ dic̃ Hiero. in epľa ad pãmachiũ de optimo genere interp̃tãdi: Melior interp̃tatio non semp est trãsferendo ꝟbũ ex ꝟbo: sȝ aliquãdo meli⁹ est trãsferre sensuȝ ex sensu: vt eadẽ veritas diuersis ꝓprietatib⁹ idiomatũ appliceť. g ¶ Et q̃ mľ. ha. ⁊c. qꝛ sicut anna multiplicabať in ꝓle: ita phenẽna diminuebať: bm ꝙ dicũt expositores hebrei ⁊ catholici. h ¶ Dñs mor. pueros phenẽne. i ¶ Et viuifi. pueros anne. k ¶ Deducit ad in. In hebreo hr̃: Ad fossam. i. sepulchrũ. l ¶ Et redu. qꝛ aliqñ ꝯtingit / ꝙ aliq̃ de q̃rũ sepultura iã tractať ad vitã reꝟuanť. sic de ezechia habeť. iiij. Reg. xx. pro humiliatione sua corã dño. m ¶ Dñs pauperẽ fa. ⁊ di. ⁊c. qꝛ ꝺ diuitijs ⁊ honorib⁹ frequẽter deijcit aliq̃s ꝓpter eoꝝ supbiã: ⁊ aliq̃s paupes ⁊ abiectos eleuat ad diuitias ⁊ honores ꝓpter eoꝝ hũilitatẽ. p hoc innuit anna / ꝙ sic factũ ẽ a dño de ipa ⁊ phenẽna. s ¶ Dñi eñ sunt ⁊c. Hic ꝯñr poniť dei magnificatio: ⁊ primo q̃tum * ad potenti-

* simplicib⁹ in nouo testamẽto. Mat. xj. d. Abscõdisti hec a sapientib⁹ ⁊ prudentib⁹ ⁊ reuelasti ea paruulis. a ¶ Arcus for. su. est. i. scia scribarum ⁊ phariseoꝝ. b ¶ Et infir. i. apľi simplices ⁊ illitterati. c ¶ Accincti sũt ro. In spũsũcti datione p quẽ facti sunt intelligẽtes scripturas ⁊ eloquẽtes in oĩ idiomate: ⁊ ita cõstãtes ꝙ gaudebãt in tribulatione Act. v. g Ibũt apľi gaudẽtes a cõspectu cõcilij: qm̃ digni ha. sunt ꝓ nomine iesu cõtu. pati. d ¶ Saturati pri. ꝓ pa. se lo. i. sacerdotes ⁊ scribe iudeoꝝ q̃ p̃us erãt repleti noticia legľ ⁊ ꝓphaꝝ: ita euacuati sunt bonis spũalib⁹/ sicut illi q̃ ꝓ victu q̃tidiano semetipos locãt indigẽt bonis tpalibus. e ¶ Et fame. sa. sunt. i. apľi p̃us illitterati p spm̃sctm̃ scientia dei sunt repleti. f ¶ Donec steri. pe. plu. i. gẽtilitas q̃ sterilis erat in bonis operibus ad p̃dicationẽ apľoꝝ valde fructificauit. g ¶ Et q̃ mul. ha. fi. infir. est. i. iudea q̃ p infidelitatem est infirmata. h ¶ Dñs morti. Judeã/ dimitẽdo eã cadere in infidelitatẽ. i ¶ Et viuifi. Gentilitatẽ p fidei susceptionẽ. k ¶ Deducit ad inferos. Judeos obstinatos/ dimittẽdo eos deduci. l ¶ Et redu. Gẽtiles ab idolatria p quã digni erãt iferni pena / reuocãdo. m ¶ Dñs pau. fa. Populũ iudaicũ obstinatũ spũalib⁹ bonis. n ¶ Et ditat. Eis gẽtilẽ ad se cõuersum. o ¶ humiliat. Judeos in captiuitate dispersos. p ¶ Et subleuat. Cõuersos gẽtiles iudeis dñantes. Aliter potest exponi de eadẽ persona ab illo loco. Dñs mortificat. per carnis afflictionẽ. Et viuificat. per spũs consolationẽ. Deducit ad infe. per considerationem pene. Et reducit. per emẽdationem vite. Dñs pau. fa. in tpalibus. Et ditat. in spũalibus. Humiliat. in presenti. Et subleuat. in futuro. q ¶ Suscitãs de pul. ege. in futura resurrectiõe. r ¶ Ut se. cũ p̃n. in throno gľie. s ¶ Dñi eñ sũt car. ter. i. plati ⁊ * p̃ncipes. do

Ps.112.a Mystice Job.9.b

gni ei⁹ nõ erit finis. a ¶ Cardines terre. Quattuor.s.plage mũdi: in q̃b⁹ dilatauit orbẽ eccl'ie: q̃ a solis ortu vsq3 ad occasũ laudãt nomẽ dñi. ¶ Mystice. Predicatores/sup q̃s orbis.i. eccl'ia/fide eoꝝ stabilitat̃. d̃ q̃b⁹ dr: Sub q̃ curuant̃ q̃ portãt orbẽ. b ¶ Dñm for. q: infirmũ faciet adũsariũ ei⁹. Põt ex ambiguo greco itelligi: ⁊ aduersariũ suũ. Cũ eñ dñs possidere nos icipit: adũsari⁹ nr̃ ipsi⁹ fit: ⁊ vincit̃ a nob nõ viribus nr̃is: q: nõ in ꝟtute ꝓpa potẽs est vir. Dñm for. ad. Adũsarij iudei: super q̃s i celis.i. apl'is dñs tonauit: qñ eos terruit gehẽnã minãdo/minas signis firmãdo: vnde m'lti ꝯũsi sũt. Al' formidabũt in iudicio: quẽ h̃ adũsantes ꝯtẽpserũt. sup q̃s tonabit/ dicẽs: Ite in ignẽ eternũ. Q̃d ne oib⁹ cõtingat dñs q̃tidie in celis.i. scripturis et doctoribus tonat. c ¶ In celis to. Rab. Quia iusta retributio futura ẽ in die iudicij: s3 interi tonat de nubib⁹ suis/q̃s spũsancto impleuit postq̃3 celos ascẽdit. d ¶ Fines ter. Extrema hois: q: nõ iudicabunt̃ q̃ in meli⁹ vl' in deterius medio tpe cõmutant̃: s3 extrema i q̃bus fuerit inuẽt⁹. e ¶ Et da. ⁊c. re.i. christo. f ¶ Impiũ.i. ecclesiã. vñ: Dabo tibi gẽtes hereditatẽ tuã. Al' ipiũ.i. ptãtẽ iudicãdi: q: oẽ iudicium dedit filio. g ¶ Regi suo. Ra. Christião ꝑl'o cui dat ꝟtutẽ regẽdi carnẽ: vt in eo vĩcat mũdũ: q̃ ꝓpter eũ fudit sanguinẽ suum.

Mat.25.d Ps.2.b Joh.5.d

a ¶ id est quattuor plage mũdi.
a eñ sũt cardines tr̃e: ⁊ posuit sup a
a ¶ id est opa electoꝝ.
eos orbẽ. † Pedes sanctoꝝ suoꝝ b
a ¶ in via iusticie diriget. b ¶ iferni: vbi erit flet⁹ ⁊ stridor dentiũ. c ¶ ab arrogãtia
ꝯuabit: ⁊ ipij i tenebr' ꝯticẽscẽt: c
cessabũt. a ¶ sed dei.
q: nõ in fortitudie sua roborabit̃ d e
¶ ppl's fidel'. a ¶ iudei. ¶ pctõres. ¶ dã/
b vir. Dñm formidabũt adũsarij f
nati. a ¶ iudeos. ¶ pctõres. ¶ dãnatos.
b ¶ apostolis. ¶ scripturis sanctis.
c eius: ⁊ sup ipsos in celis tonabit. g
a ¶ postea xpo. ¶ iudicio. b ¶ ñ solũ mediterraneas regiões: s3 ⁊ extremas. ¶ extre/
d e Dñs iudicabit fines terre: ⁊ da/ h i
ma hois. a ¶ ecclesiam. ¶ carnem regẽdi. christo. b ¶ christo. ¶ populo christiano.
f g bit iperiũ regi suo: et sublimabit k
k Christi sui.

Nico.de lyra

* ad potẽtiã. ⁊ h̃ ẽ in actu creatiõis/cũ dr: Dñi eñ sunt car. ⁊c. Scd̃o q̃tũ ad sapiã3: in actu gubnatiõis/cũ dr: b ¶ Pedes sctõꝝ ⁊c. dirigẽdo eos in via moꝝ. Tertio q̃tũ ad ei⁹ iusticiã i actu debite punitiõis/ cũ dr: c ¶ Et ipij in tenebris ꝯti.s.i tenebris culpe: ⁊ postea i tenebris gehẽne. d ¶ Quia nõ in for. ⁊c. q: p potẽtiã secularem nullus poterit manũ dei euadere. h ¶ Dñs iudicabit fines ter. in iudicio extrẽo. i ¶ Et dabit impiũ re. suo.i. ipsi christo: cui pr̃ dedit iudiciũ: vt h̃r Joh. v. d. Et q: iudicabit in forma hũanitatis in q̃ fuit coraz pilato iudicatus. ideo sequit̃: k ¶ Et sublimabit cornu christi.i. vncti sui. Christus eñ in hũanitate fuit vnct⁹ plenitudine gr̃e. Lz aũt christ⁹ appareat in iudicio in forma humanitatis: tñ nõ erit infirmitati subiecta/sic fuit coram pilato. S3 apparebit in forma gl'iosa oi creature: etiã supmis angelis p̃lata. Jõ bñ dr: Et sublimabit cor.i. ptãtẽ: christi sui. Tũc eñ ptãs christi sublimabit̃/qñ oia ei pfecte s̃bijcient̃. qd̃ nõ ẽ adhuc ipletũ. s̃m q̃ dic̃ Paulus apl's Heb. ij. b. Nũc aũt necdu3 videmus oia eẽ subiecta ei. Ad cui⁹ intellectũ ꝯsiderandũ q̃ in christo ẽ duplex natura.s. diuiã/ ⁊ hũana. Scd̃m diuinã nã3 oia plene sunt ei s̃biecta: nec ptãs ei⁹ dep̃mi põt aut sublimari: cũ sit infinita. Scd̃m ꝟo naturã hũanã s̃blimata ẽ ptãs christi: ⁊ adhuc s̃blimabit̃. l3 eñ ab instãti illius sctẽ vniõis nature diuine ⁊ hũane in supposito ꝟbi oia plene s̃biecta fuerit hũanitati christi auctoritatiue: ñ tñ executiue. Primũ pt3: q: q̃nto aliq̃ sũt deitati ꝓpinq̃ora: tãto alia sũt ei mag' s̃biecta: sic pt3 de elemẽtari regiõe/q̃ tota s̃biecta ẽ latiõi astroꝝ: vt oĩs ꝟt⁹ ei⁹ ide gubernet̃: vt dr. j. meteoroꝝ. Corpa ꝟo celestia s̃biecta sũt angel' siue itelligẽtijs mouẽtib⁹ ea: ⁊ iteꝝ ãgeli iferioris ⁊ medie hierarchie/s̃biecti sũt ãgel' hierachie supioris. Natura ãt hũana in christo ab instãti vniõis p̃dicte ꝓpinq̃or fuit deitati oib⁹ ãgel': q: vnita ẽ ei in esse hypostatico. Angeli eñ q̃ntũcũq3 supmi nõ sũt ei sic vniti: q: nusq̃3 ãgelos app̃hẽdit: vt dr ad Heb. ij. s3 tñ p opationẽ.s. p aptã visionẽ ⁊ fruitionẽ pfectã: ⁊ iõ ab instanti vniõis p̃dicte oia sũt s̃biecta christo hoi auctoritatiue. Scd̃m sil'r pt3: q: añ resurrectionẽ natura hũana i christo fuit passibil' ⁊ s̃biecta penalitatib⁹ ad cõplẽdũ mysteriũ nr̃e redẽptiõis. ⁊ sic nõ fuert̃ ei oia s̃biecta executiue. S3 qñ resurrexit ad vitã imortalẽ: natura illa fuit plene gl'iosa i aĩa ⁊ corpe: ⁊ p ꝯñs ptãs ei⁹ tũc fuit s̃blimata. ꝓpt̃ qd̃ tũc dixit apl'is Mat. vl. d. Data ẽ mihi ⁊c. Et adhuc s̃blimabit̃ in futuro iudicio qñ s̃nia ei⁹ quã ꝓferet in natura hũana/ vt p̃dictũ ẽ/pfecte iplebit̃ in oib⁹ tã i elect' q̃3 i dãnat'. ⁊ s̃m h̃ dic̃ h̃: Et s̃b. cor. christi sui. ¶ Sciẽdũ ãt q̃ ionathã fili⁹ ocihel in trãslatiõe chaldaica alit̃ exponit cãticũ anne p̃dictũ: cuius sensum accipiã ꝓut potero. addendo etiam aliqua ad maiorẽ intellectũ. Dicit igit̃: q̃ anna p spiritũ ꝓphe/ticũ coguit sta/

B Moralit' Quõ christo omia sint s̃biecta Alia expositio

ticũ coguit statũ iudeoꝝ futuꝝ tpe filij sui samuel'/ ⁊ tpib⁹ seq̃ntib⁹: ⁊ s̃m h̃ ꝓphetiã suã ꝓtulit p modũ orõnis ⁊ diuie laudis. sic ⁊ psalmi sũt q̃dã ꝓphetie ꝓlate p modũ laudis diuie. Dicit igit̃: q̃ anna p̃mo spũ ꝓphetico coguit filiũ suũ samuelẽ futurũ ꝓpha3 magnũ i isrl': ⁊ factuꝝ signa ⁊ mirabilia: sic pt3. j. vij. ca. q̃ ipso offerẽte sacrificiũ ꝓ filijs isrl' dñs intonuit fragore magno: ⁊ exteruit philisteos et debellauit. Et. j. xij. c. samuele rogãte deũ/dñs dedit voces ⁊ pluuias ꝯ solitũ cursũ nature: vt p h̃ ppl's isrl' petẽdo regẽ cog̃sceret se peccasse: vt h̃r ibidẽ. Cognouit etiã: q̃ tpe filij sui filij isrl' d̃ seruitute philistinoꝝ essent liberãdi saltẽ in pte: ⁊ s̃m h̃ dixit: Exultauit cor meũ in dño: ꝓpt̃ p̃dicta. Scd̃o coguit i spũ ꝓphetico: q̃ filij⁹ filij samuel'.s. hemã cũ q̃ttuordeci filijs suis futuri erãt cãtores diuiaꝝ laudũ in tẽplo dñi: vt h̃r. j. Paral. xxv. ⁊ ꝓpt̃ h̃ dixit: Et exaltatũ ẽ cornu meũ.i. gl'ia mea in dño meo. Tertio vidit ãna p spm̃ ꝓphetie: q̃ philistei ꝓpt̃ captionẽ arce ⁊ deductionẽ in tr̃ã suã pcutiẽdi erãt a dño: intãtũ q̃ cõpellerent̃ eã remittere sup plaustrũ nouũ cũ emẽda ꝓ pcti sui recognitiõe/ ponẽda i capsella iux̃ arcã: mures aureos ⁊ anos aureos: vt h̃r. j. vj. ⁊ ꝓpt̃ h̃ dic̃: Dilatatũ est os meũ: ad narrãdũ vidictã dñi. super inimicos meos.i. philisteos qui erãt inimici ppl'i isrl'. quia letata sũ in salutari tuo: in h̃ q̃ coges hostes remittere arcã mõ p̃dicto.

C Visiões Anne ꝓphete

† 49. disti. c. i. post p̃ncipiũ.

Quarto vidit anna q̃ sẽnacherib dicturus foret blasphemias ꝯ dñm: ⁊ q̃ niteret̃ destruere ciuitatẽ hierl'm ⁊ tẽplũ: s3 ab ãgelo dñi pcuteret̃ eius exercit⁹ vsq3 ad. clxxxv. milia viroꝝ: ⁊ sic cõpelleret̃ fugere in terrã suã verecũde: vt h̃r. iiij. Re. xix. Et ꝓpt̃ h̃ dixit anna: Nõ ẽ sctũs vt est dñs: q: ipse ẽ sctũs sctõꝝ. vt h̃r Dañ. ix. Neq3 eñ ẽ alius ext̃ te.s. verus deus. q: aliq̃ dicunt̃ dij erronee: sic iupiter ⁊ saturnus ⁊ ꝯsil'es. vel pticipatiue: vt iudices ⁊ viri sancti. Et nõ fortis sic de⁹ nr̃: q: in momẽto ⁊ p vnicũ ãgelũ ꝯteret ipsius sẽnacherib exercitũ. Quinto vidit futurũ esse: q̃ nabuchodonosor rex babylonis destrueret ciuitatẽ ⁊ tẽplũ: ⁊ ꝑl'm isrl' captiuaret: vt h̃r. iiij. Reg. vl. ⁊ de h̃ multũ gl'iaret̃. ꝓpt̃ qd̃ dixit: Nolite multiplicare loq̃ sublimia: gl'iantes de ciuitatis destructiõe: ⁊ ppl'i isrl' captiuatiõe. Recedãt vetera de ore vr̃o.i. ꝟba supba. q̃ dicunt̃ vet'a: q: initiũ ois pcti ẽ supbia: vt h̃r Ecci. x. b. Quia de⁹ sciaꝝ dñs est. q̃si dicat: ipse scit tpa futura determiata/in q̃bus adducet sup vos vindicta3 ꝓpt̃ pctã. vñ ⁊ postea nabuchodonosor in furiã ꝟsus ẽ: vt h̃r Dañ. iiij. Et balthasar ei⁹ abnepos/s̃m Josephũ occisus ẽ. Scd̃m ꝟo alios hebreos balthasar fuit eius nepos. cui ꝯcordat dictũ Hiere. xxvij. a. Ego dedi oẽs terras istas in manu nabuchodonosor regis: ⁊ seruiẽt ei oẽs gẽtes/ ⁊ filio eius ⁊ filio filij eius: nec plures ibi exp̃munt̃: ⁊ babylõ destructa fuit p Cyrũ ⁊ Dariũ: vt h̃r Dañ. v. Et ipsi p̃parant̃ cogitatiões: q: hõ videt ea q̃ parẽt: deus aũt intuet̃ cor: vt h̃r. j. xvj. b. Sexto vidit: q̃ greci afflicturi essẽt filios isrl' tpe antiochi illustris: q̃ coegit filios isrl' trãsire ad gentile3 ritũ: ⁊ in tẽplo dñi posuit abominandũ idolũ: vt h̃r. j. Mach. j. Et q̃ p mathathiã ⁊ filios ei⁹ greci forẽt debellãdi: ⁊ mũdandũ tẽplũ dñi: vt h̃r. j. Mach. iiij. Et ꝓpt̃ h̃ dixit ãna: Arc⁹ fortiũ supat⁹ est.i. ꝟtus grecoꝝ ẽ debellata. Et ifirmi accincti sũt robore.i. machabei/q̃ respectu grecoꝝ videbant̃ nullius momẽti: et tñ pluries eos supauerũt ⁊ de terra isrl' eiecerũt: vt pt3 in ꝓcessu libri Machab. Septimo vidit i spũ tribulationẽ futurã iudeis tpe amã agagite: ⁊ filios isrl' liberãdos ab illa p mardocheũ ⁊ hester: vt h̃r in ꝓcessu libri hester. Et q̃tũ ad h̃ dixit anna: Repleti: al's saturati/p̃us.i. amã ⁊ filij eius pleni diuitijs ⁊ delitijs tpalibus.

D

* p̃ncipes dñant̃ tm̃ in terra ⁊ non in celo/sic beati. a ¶ Et posuit sup eos orbẽ.i. curã orb spũalẽ ⁊ tpalẽ. b ¶ Pedes sctõꝝ ⁊c. ꝯua. ne corruãt in foueã mortalis culpe ⁊ ide in foueã gehẽne. c ¶ Et ipij i te.s. culpe ⁊ postea gehẽnalis miserie. d ¶ Quia nõ in fortitudine sua.s. corpali et tpali. e ¶ Roborabit̃ vir. Eo q̃ ẽ defectiua. f ¶ Dñm for. ad ei⁹.i. demões ⁊ pctõres obstinati. g ¶ Et sup ip. i ce. to. illa s̃nia terribili: Ite maledi. ⁊c. Mat. xxv. d. q̃ dabit̃ in celo aereo. h ¶ Dñs iudi. fi. ter.i. hoies de oib⁹ finibus terre. i ¶ Et dabit i. re. suo.i. christo hoi: q: tũc oia pfecte subijcient̃ ei. Jõ s̃bdit: k ¶ Et s̃b. cor. ch.s.i. ipsius ptãte3.

Moralit'

Glo. ordi.

a ℭ Christi sui. Christiāi ppl'i chrismate vncti: totū tñ corp⁹ cū capite suo vn⁹ ē christ⁹. Hec āna ,pphetauit mat' samuelis: in q̄ tūc figurata ē mutatio veteris sacerdotij: ⁊ nunc ipleta/q̄ñ infirmata ē fecunda: vt nouū hr̄et sterilis in christo sacerdotiū.

b ℭ Heli. Interptat' extne⁹. a deo em̄ alienus ē/q̄ subditos non corrigit. Ophni ifamia ꝯūsiōis. merito aūt sic vocat'/q̄ differt cōuerti in meli⁹. Phinees oris obduratio / vel ori parcens. Duos phinees sacerdotes legimus. Alterū iustū eleaçari filiū: alteruȝ iniustum filiū heli. Sacerdotes q̄ custodiūt os suū ne exeat inde aliq̄d prauuȝ: in filio eleaçari signant'. Qui aūt os habent obturatū/vel imperitia/vel pctōꝝ ꝯscia in filio heli figurant'.

c ℭ Porro filij heli/filij belial. Refert Josephus/heli sacerdoti erāt duo filij ophni ⁊ phinees circa hoies iniuriosi: ⁊ circa diuinitatē ipij: nulliq3 iniq̄tati pcebant: ⁊ alia q̄dē munera ab oblaturis ,ppter honorē sibimet sequestrabāt: alia rapinę modo tollebāt: mulieribus religionis causa cōuenietibus cōtumelias inferebāt: alijs violētias faciētes: alijs psuadentes donis: nihilq3 eoꝝ vita a tyrānide pessima differebat. Vñ ⁊ heli ,p eoꝝ iniq̄tate dānatus est: q2 minus seuera aīaduersione plectebat. etsi quidem coercuit/⁊ corripuit: cum lenitate tñ et māsuetudie patris/nō seueritate et auctoritate pōtific'. Discāt ergo sacerdotes: quia ,ppter scelera populi punientur/⁊ subditorū culpa illis imputabit'.

☞ Tunicam.

a ¶ Cornu christi /capitis. s. et mēbrorū regnum sublime mōstrabit: quod nūc ab infidelibus despicit'.

a ¶ absq3 iugo/absq3 dño.

[Textus]

a cōrnu christi sui. Et abijt helcana i rhamatha i domū suā. Puer a aūt erat minister in cōspectu dñi: b añ faciez heli sacerdotis. Porro b filij heli/filij bēlial nesciētes do- c minū/neq3 officiū sacerdotiȝ ad ppl'm: s3 quicūq3 imolasset victimā: veniebat puer sacerdot'/dū coq̄rent' carnes: ⁊ habebat fusci- d nulā tridētē in manu sua: ⁊ mittebat eā in lebetē/vel in chaldariā: aut i ollā/siue i cacabū: ⁊ oē q̄d leuabat fuscinl'a/tollebat sacerdos sibi. Sic faciebant vniūso israeli veniētiū in silo. Etiā añq3 adole- e rēt adipē: veniebat puer sacerdotis/⁊ dicebat imolanti: Da mihi f carnē vt coquā sacerdoti: nō em̄ accipiā a te carnē coctā/sed crudā. Dicebatq3 illi imolās: Jncē- g datur primū iuxta morem hodie adeps: et tolle tibi quātūcūq3 desiderat aīa tua. Qui respondens aiebat ei: Nequaq3. Nūc em̄ dabis: alioquin tollā vi. †Erat ergo h peccatū pueroꝝ grāde nimis corā dño: q2 detrahebāt homines i sacrificio dñi. Samuel autē mi- k nistrabat ante faciē dñi puer/ac- l

Nico. de lyra

☙ ⁊ delitijs temporalibus. Pro panibus se locauerūt: q2 ,p seruāda ⁊ sustentanda vita sua libēter supposuissent se seruituti hester et mardochei. vñ Hester. vij. dicit': q aman rogauit hester reginā ,p aīa sua. ⁊ famelici saturati sūt. i. iudęi qui tūc erāt pauperes ⁊ abiecti/p hester ⁊ mardocheū fuerūt eleuati p totū imperiū assueri. Donec sterilis peperit plurimos. i. hierusalē siue iudęa. quę s'm hebręos mō dicit' sterilis: eo q iudęi q̄ sūt ei⁹ filij inde sūt eiecti/⁊ p orbeȝ dispersi: pariet tñ plurimos: vt dicunt: q2 in aduētu messię quē expectāt/dicunt hierl'm ⁊ iudęā debere repleri filijs isrl' ibidē de diuersis mūdi ptibus cōgregandis: ⁊ dicūt q tūc omnes alię natiōes subijcient' eis. Et q̄ ml'tos habebat filios /infirmata est. i. roma siue romanū imperiū/q̄d vastauit iudęam ⁊ dispersit iudęos: tūc debilitabit' ⁊ ad nihilū deducet'. Sed illud q̄d hic dicit': de partu sterilis/s'm veritatē intelligit' de ecclesia q̄ p'mo videbat' sterilis ,ppter paucitatē fidelium: sed peperit plurimos in ꝯuersiōe multitudinis gentiū ad fidē. Et sic exponit apl'us ad Gal'. iiij. ca. Letare sterilis ⁊c̄. Et q̄ multos habebat filios/ infirmata est. i. synagoga: vt patet p orbē vniuersum. Dñs mortificat. Hic ꝯñr ostendit' scd'm dictum ionathan filij oçiel. vnde p̄dicta cōtingāt. s. ex virtute diuina: q̄ potest mortificare viuentes: ⁊ viuificare mortuos. i. potētes huius sęculi deducere ad nihilū: ⁊ abiectos ⁊ impotētes/qui q̄si mortui ⁊ descēdentes ad inferos cōputant'/reducere ad ,pspe rum ⁊ potentē statum. Et eodeȝ modo exponit' quod subdit': Dominus pauperem facit ⁊ ditat/humiliat ⁊ subleuat: q2 s'm ipsum populū iudaicum quē depauperauit ⁊ humiliauit p romanos/ditabit ⁊ subleuabit p regē messiam: ⁊ sic eleuabit eū de stercore vilificationis ad sedē glorię ⁊ exaltationis tempalis. Dñi em̄ sunt cardines terrę. Jn hebręo habetur: Fortes terrę. Et posuit sup eos orbem: quia terra tenet infimū locuȝ: sicut in domo fundamentum. Pedes sanctoꝝ suoꝝ seruabit: ne ruant in culpam/⁊ inde in gehennam. Et impij in tenebris conticescēt. s. in tenebris gehennę. Quia nō in fortitudine sua roborabit' vir: quia nō potest ,ppria virtute subsistere/nisi diuina virtute sustētet'. Dominū formidabūt aduersarij eius. i. oēs gētiles: quos vocat oēs extra sectam iudaicā existentes: ⁊ ideo vocat eos aduersarios dei: ⁊ in aduētu messię deterreri ⁊ subiugari. Jdeo subdit': Dñs iudicabit fines terrę: reddens pęnā ,p peccatis ppetratis. Et dabit imperiū regi suo. i. messię futuro s'm ipsos. Et sublimabit cornu. i. potestatem: christi sui. i. messię: q̄d idē significat. Messias em̄ hebraice/christus grece/⁊ vnctus latine idem significāt. Reges em̄ p inunctionē instituebant': ⁊ iudęi expectant messiā futuꝝ regē/ ⁊ dñari tpaliter sup totū mūdū. Ex p̄dict' pꝫ q expectāt p̄dictū messiā circa cessationē romani imp'ij. ⁊ s'm ꝟitatē ille q̄ tūc veniet in maxima ptāte tempali erit antichristus: s'm q dicit apl's. ij. ad Thessal'. ij. a. vbi signum p̄cedens aduentum antichristi/dixit esse cessationem romani imp'ij/dicens: Qm̄ nisi venerit dissensio p'mū. i. discessio a subiectione romani imperij: s'm q exponūt doctores. ⁊ reuelatus fuerit hō pctī filius pditionis. i. antichristus ⁊c̄.

a ℭ Puer aūt erat mister. Ex hoc patet q̄d. s̄. dictum est. s. q helcana pater samuelis fuit de tribu leui: aliter filius eius nō posset ministrare in tēplo dñi.

Diuisio

b ℭ Porro filij heli. Hic ꝯseq̄nter describit' malicia filioꝝ heli et samuelis: quę fuit occasio terminādi regimen iudicum/et inchoandi regimē regum. Primo igit' describit' malicia filiorū heli. Secundo filiorū samuelis: ca. viij. Prima in duas: q2 primo describit' filioꝝ heli trāsgressio. Scd'o trāsgressionis punitio/ibi: Venit aūt vir dei. Circa primum describendo filioꝝ heli maliciam scriptura simul exp'mit samuelis iusticiā: vt opposita iuxta se posita magis elucescant. Primo ergo exprimitur malicia filioꝝ heli/cuȝ dicit': Porro filij heli/filij belial. i. absq3 iugo legis diuinę. Jdeo subdit': c ℭ Nesciētes dominū neq3 officiū sacerdotū ad populū ⁊c̄. Veniebat puer ⁊c̄. de mandato filioꝝ heli: qui erant sacerdotes sub p̄re suo. d ℭ Et habebat fuscinulam tridētem in manu sua. i. instrumentum ad extrahendum carnes habens tres dentes. e ℭ Etiam anteq3 adolerent adipem. s. filij heli: q2 ad eoꝝ officium ptinebat cremare adipes sacrificiorum super altare holocaustorū. f ℭ Da mihi carnem vt coquam sacerdoti. Jn hebręo habetur Da mihi carnē ad assandū sacerdoti. ,ppter hoc em̄ volebant accipe carnē crudā/vt coqueret' ⁊ pararet' ad eorū volūtatem contra dei legē. g ℭ Jncendat' primū iuxta morē hodie adeps. Jllud em̄ de sacrificijs debebat' domino: et ideo primū debebat sibi offerri. h ℭ Erat ergo peccatuȝ pueroꝝ grande nimis corā dño. Dicunt' aūt pueri moribus/nō ętate: quia iam erant hoies ,puecti. i ℭ Quia detrahebant homines sacrificio dñi. Propter q̄d peccatum eoꝝ erat contra deum: ⁊ redūdabat in totū populū. Cōsequenter iuxta istorū maliciam describit' innocentia samuelis/cuȝ dicit': k ℭ Samuel aūt mi. ⁊c̄. nō i officio sacerdotali: s3 in misterio sibi cōpetēti. l ℭ Puer accictus. i. ē ,pmptus ⁊ parat⁹.

†50. di. c. his vero

☙ Ephot line

Moralit.

✳ b ℭ Porro filij heli: filij belial: nesciētes dñm neq3 officiū ⁊c̄. Et ideo p ipsos signant' mali sacerdotes nouę legis: quorū puer. i. sensualitas/q̄ tēdit ad delectabilia carnis sicut puer ad irrationabilia. habet fuscinulā tridentē: ⁊ p vnū dentem signat' concupiscētia carnis/qua attrahunt' corporis delectabilia: p alium vero concupiscētia oculoꝝ/qua attrahūtur bona tpalia: per tertiū ꝟo supbia vitę/q̄ attrahunt' dignitates ⁊ excellētię. Ad hęc em̄ tria sibi attrahenda supra modū studēt mali curati/clerici ⁊ p̄lati. h ℭ Erat ergo pctm̄ pueroꝝ grāde ni. ⁊c̄. q2 detrahebāt hoies a sa. dñi. Sic est hodie: q2 ,ppter malam vitā clericoꝝ/curatoꝝ ⁊ p̄latoꝝ: multi laici tā de p'ncipibus q̄3 de vulgaribus retrahunt' a bonis opibus/⁊ ad mala dilabunt'. Grego. in pastora. Cū pastor p abrupta gradit': ꝯsequēs est/ vt grex ad p̄cipitiū sequat'.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

A B a ℂ Tunicā. Tunica quā faciebat āna. i. grā / ꝛ puero tradebat iceptiua doctrina ē: q̄ fideles pma rudimenta accipiūt. vñ: (1. Cor. 3. a) Lac vob potū dedi / nō escā. Supbūerale ꝟo lineū castitatē ꝛ ꝯtinētiā cū bōis opib⁹ signat. Qui em̄ dño mīstrare desiderat necesse ē vt caste ꝛ ꝯtinēter viuat: ꝛ bonis opibus se exerceat.

b ℂ Si pecca. vir ꝛc̄. Nō eo modo peccat in vir̄: q̊ peccat in deū: qꝛ peccare in vir̄. i. ꝯ p̄ximū leui⁹ ē ꝛ venialius. (In deū peccare) In deū ꝟo peccare. i. a cultu ei⁹ recedere / ipietatis pctm̄ est: qḋ difficilius punit: ꝛ tardius remittit. Et cū q̊s in virū peccat / placato viro facit sibi deū placabilē. Sed cū q̊s in deum peccat: q̊s orabit ꝓ eo? id ē p quē sibi deū faciet ꝓpitiū? Nō ꝙ nulla sperāda sit venia eis qui in diuino peccant officio: sed maior est pena / et tardior venia his q̊ in reb⁹ deo sacratis offendūt: q̄ꝫ si ꝟbo vl' facto leserint p̄ximū. qꝛ q̄nto maior glia / tāto ḡuior offēsa.

B Patris tui

a ¶ suphumerali. ¶ nō eo quo induebat pōtifex. illud em̄ q̄ttuor coloribus distinguebatur: hiacyntho / cocco / bysso / ꝛ auro. ¶ qḋ minoribus gradibus concessum erat.

a cinctus ephot lineo: ꝛ tunicaꝫ par- (a b) uā faciebat ei mater sua: quā afferebat statutis diebus ascendēs cū viro suo vt imolaret hostiā solennē / ꝛ votuꝫ suū: ꝛ bñdixit heli helcanę ꝛ vxori eius / dixitq; ei: Reddat tibi dñs semē de muliere hac / ꝓ fęnore qḋ cōmodasti dño. Et abiert in locū suū. Uisitauit ergo dñs annā: ꝛ cōcępit: ꝛ pepit tres filios ꝛ duas filias. Et magnificatus est puer sa- (c) muel apud dñm. Heli aūt erat se- (d) nex valde. Et audiuit oia q̄ facie- (e) bant filij sui vniuerso israeli: ꝛ quō (f) dormiebāt cū mulierib⁹ q̄ obseruabant ad ostiū tabernaculi. Et dixit (g) eis: Quare facitis res huiuscemodi q̄s ego audio res pessimas ab oi populo? Nolite filij mei. Non est em̄ bona fama quam ego audio: vt (h) b trāsgredi faciatis populū dñi. Si (i) peccauerit vir in virū: placari ei potest de⁹. † Si aūt peccauerit in deū (k) vir: quis orabit ꝓ eo? Et nō audie- (l) rūt vocē pr̄is sui: qꝛ dñs voluit oc- (m) cidere eos. Puer autē samuel ꝓfi- (n o) ciebat atq; crescebat: ꝛ placebat tā (p) deo q̄ꝫ hoibus. Uenit autē vir dei (q) ad heli: ꝛ ait ad eū: Hęc dicit dñs: (r) Nunq̊d nō apte reuelatus sum domui patris tui cuꝫ esset in ęgypto in domo pharaonis? Et elegi eum ex oibus tribubus isrl' mihi in sacerdotem / vt ascenderet ad altare meū: et adoleret mihi incēsum: et portaret (s) corā me ephot: et dedi domui pr̄is (t) tui oia de sacrificijs filioruꝫ israel. Quare calce abiecisti victimā meā (v) et munera mea quę p̄cępi vt offer-

Nico. de lyra

a ℂ Ephot l. Nō ē tale vestimētū sic ephot sūmi sacerdotis: qḋ alio noīe dr̄ suphumerale. de q̊ hr̄ Exo. xxviij. sꝫ erat q̄dā vest' linea q̄ vtebant leuitę i suis officijs mīstrādo. b ℂ Et tunicā par. In hebręo hr̄: Et palliū puū. Cętera patēt vsq; ibi: c ℂ Et magnificata ē ꝛc̄. Ex q̊ p̄ꝫ suę bonitat' augmentū. d ℂ Heli aūt erat se. Hic reuertit scriptura ad describendū maliciā filioꝝ heli: qꝛ patri arguēti nō acq̄euerūt: sed obstinati in malicia remāserūt. Et h̄ ē qḋ dr̄: e ℂ Et au. o. q̄ fa. ꝛc̄. i. retrahētes eū a sacrificijs dñi ꝓpt̄ p̄dicta. f ℂ Et quō dormiebant cū mu. Istę erāt mulieres q̄ vcīebāt: vt purificarent post partū: vt p̄cipit Leuit. xij. et filij heli sollicitabāt eas ꝛ aliq̄s decipiebant. g ℂ Et dixit eis ꝛc̄. Rephēdit eos nimis molliter. ꝓpt̄ qḋ dicit Hiero. sup locū istū: Heli ꝓ iniq̄tate filioꝝ suoꝝ dānatus est. corripuit q̄dē eos: sꝫ lenitate pr̄is / nō auctoritate pōtific'. ꝛ qꝛ eos tenebat corripe: iō nō solū ꝓ iniq̄tate filioꝝ / sꝫ etiā ꝓ sua fuit punitus. h ℂ Ut trāsgredi facia. ꝛc̄. qꝛ sic dictū est / ꝓ malicia eoꝝ ppl's retrahebat a sacrificijs debitis: ꝛ a debita reuerētia erga deū. i ℂ Si peccauerit vir ꝛc̄. p orōnes ꝛ sacrificia. k ℂ Si āt pec. i d. vir: q̄s ora. q. d. remittet sibi p talia: non qꝛ tale pctm̄ sit simplicit' irremissibile: sꝫ qꝛ de difficili est remissibile. Et p talē modū dicit saluator Matth. xij. c. Qui aūt dixerit verbū ꝯ spm̄sctm̄: nō remittet ei in hoc sęculo / neq; in futuro. l ℂ Et nō audierūt vocē patris sui. Ex quo p̄ꝫ eoꝝ obstiatio. m ℂ Quia voluit dñs oc. eos ꝛc̄. Cōtrariū āt videt dici Ezech. xxxiij. c. Nolo mortem pctōris ꝛc̄. Dicendū ꝙ deus non vult mortē peccatoris p se: sꝫ p se vult iusticiā suā: sicut ꝛ bonitatē: ad quā sequit punitio peccatoris q̄ aliq̄n fit p mortē corporalem: ꝛ aliq̄n cum hoc p mortē gehennę. n ℂ Puer aūt. Hic conuertit scriptura ad describendum samuelis iusticiam iuxta filioꝝ heli maliciā rōne supradicta / cū dicit: o ℂ Profi ciebat atq; cresce. ꝛc̄. ętatę. s. ꝛ virtute. p ℂ Et placebat tam deo ꝛc̄. sic dicit de sctō sebastiano: Necesse erat vt quē deus tāta p̄fuderat grā / ab oibus amaret. q ℂ Uenit aūt vir dei. (Diuisio) Hic ꝯñr describit trāsgressionis filioꝝ heli punitio: Et p̄mo describit huius punitiōis denūciatio. Scḋo executio ca. iiij. Prima in duas: qꝛ p̄mo denūciat p nūciū exneū. Secūdo p discipulū subiectū. iij. ca. Circa p̄mū dicit: Uenit autē vir dei ad heli. Cui⁹ viri nomē nō exp̄mit: ꝛ iō circa hoc varie dicit. Ab antiq̊ dixerūt aliq̊ ꝙ fuit phinees fili⁹ eleaçari sacerdotis q̊ adhuc viuebat. Sꝫ hoc videt impossibile: qꝛ phinees añ mortē moysi iā erat ad minus. xxx. annoꝝ vel circiter: qꝛ tūc factus fuit phinees p̄nceps exercitus ꝯ madianitas: vt habet Nmue. xxxj. Item a morte moysi vsq; ad mortē heli ante quā pauco tpe vir iste dei venit ad heli / fluxerunt anni trecēti. lvij. Qḋ declarat sic: qꝛ ducatus iosue icępit imediate a morte moysi. (Supputatio tpis a moysi ad heli) Tp̄s aūt ipsius iosue quo pręfuit non exprimit in scriptura: sed cōtinet sub tpe othoniel qui ei successit: ꝛ hoc tempus fuit. xl. annoꝝ: vt habet Judicū. iij. Post ipsum aioth p̄fuit. lxxx. annis. Judicum. iij. Postea delbora. xl. Judicū. v. Postea gedeon. xl. Judicū viij. Postea abimelech tribus annis. Judicū. ix. Post eū thola. xxiij. Judicū. x. Post thola iair. xxij. Judicum. x. Post iair filij israel fuerunt sine iudice xviij. annis quibus seruierūt philistęis ꝛ filijs ammon: vt habet Judicum. x. Postea iepthe p̄fuit sex ānis: Judicū xij. Post eum abessan / annis septem: Judicū. xij. Post eū ahialō. x. Judicū xij. Post eum abdon. viij. Judicū. xij. Post eū sanson. xx. Judicū. xvj. Post eum heli. xl. vt habet. j. Reg. iiij. qui simul iuncti faciūt annos. ccclvij. Alij vero dixerūt: ꝙ iste vir dei fuit helias ꝓpheta. Sꝫ hoc etiā videt impossibile: quia ante mortē heli iam helias fuisset. xx. annoꝝ ꝛ plus: cuꝫ hic dicat vir p̄m eos. Item a morte heli vsq; ad tēpus quo helias fuit raptus: vt habet iiij. Regū. ij. ca. fluxerunt anni. ccviij. (Supputatio tēpis ab heli ad raptum helię) Quod declarat sic: quia samuel p̄fuit post heli / cuius tempus non exprimit: et ideo continet sub tempore saulis: ꝛ istud tempus fuit. xl. annorū: vt habet Act'. xiij. Post saul regnauit dauid. xl. annis. ij. Regū. v. g. Post dauid salomon. xl. iij. Regū. xj. Post eum roboam. xvij. iij. Reg'. xiiij. Post eum abia tribus annis. iij. Regū. xv. Post eum asa. xlj. iij. Regū. xv. Post eum iosaphat. xxv. iij. Regum. xxij. Post eum ioram annis duobus vsq; ad mortem ochoçię regis israel: vt habet. iiij. Regum. j. qui anni simul iuncti faciunt annos. ccviij. Huic autem ochoçię helias denūciauit mortem suam vicinam anteq; raperetur: vt habetur. iiij. Regum. j. Propter qḋ alij dicunt ꝙ iste vir dei de quo hic agitur / fuit angelus in specie viri. Hebręi autem moderni dicunt: ꝙ fuit helcana pater samuelis a deo missus ad ipsum heli arguendum / ꝛ pęnā debitam sibi ac filijs suis nunciandum. Ideo subdit: r ℂ Hec dicit dominus: Nūquid nō aperte reuelatus sum domui patris tui ꝛc̄. De ista reuelatione aūt habet Exodi. iiij. vbi dicit ꝙ aarō a q̊ descendit iste heli: vt dictū ē. s. j. caplo / p domini reuelationem iuit obuiā fratri suo moysi: ꝛ tūc reuelatū fuit sibi ꝙ futurus erat summus sacerdos: vt hic dicitur: licet Exodi. iiij. non exprimatur. s ℂ Et portaret ephot coraꝫ me: Id est superhumerale cui coniunctum erat rationale iudicij: vt habetur Exo. xxviij. t ℂ Et dedi domui patris tui omnia de sacrificijs filioꝝ isrl'. i. oīa ad ipsos p̄tinentia: qꝛ aliqua de sacrificijs cremabantur ad honorem diuinum: ꝛ aliqua erāt ipsoꝝ offerentiū in sacrificijs pacificoꝝ: vt frequēter supra dictū est. v ℂ Quare calce abiecistis victimam meam ꝛc̄. i. ꝯtemptibilē reddidistis: qꝛ filij heli p̄us accipiebāt partē suā q̄ꝫ pars diuina offerret ꝛ cremaret. Et qꝛ aliq̄ndo accipiebant ꝓ se illa quę debebāt deo offerri: ideo subdit:

(D) † 50. di. c. alienū. De pę. di. 1. §. ꝙ aūt.

Et magis

E G a ¶ Patris tui ministraret. Aaron.s. Quis em̄ alius fuit in egyptiaca seruitute qui post liberationem electus sit in sacerdotem? Quicūq; em̄ ex ei⁹ genere est: cum videt sacerdotium christianorum pollere per mūdum/ sibi autem esse subtractum: dolore et merore tabescit. b ¶ Emulum tuum. Rabanus. Emulus domus heli fuit/ sadoch sacerdos: qui abiecto abiathar a salomone sacerdotium suscepit. Vn̄: Proiecit salomon abiathar ne esset sacerdos domini: vt impleretur verbū domini quod locutus est sup domū heli. *(3.Reg.2.e)*

c ¶ Ut deficiant oculi tui. Raba. Aug⁹. vt semp.s. sit ꝺ domo heli in domo dn̄i: qui in dignitate sacerdotij videns aliū substitutū/ ⁊ se destitutū: deficiat aīo ⁊ tabescat. Nec aūt mutatio sacerdotij in christo plene cōpleta est ꝗ a samuele figurata. post samuelē ei sacerdotes fuerūt de genere aaron/ sadoch/ ⁊ abiathar: et alij vsq; ad tēpus christi.

d ¶ Et animā meaz faciet. Raba. Aug⁹. Nō habet deus animā: sz tropice dicit animaz habere: sicut manus ⁊ pedes/ ⁊ cetera corpis membra. De samuele aūt dici pōt: q2 in oībus deo paruit. Christ⁹ aūt in oīb⁹ deo pr̄i placuit. Vn̄: Que placita sunt ei facio semper. Cui pater edificauit domuz: que dom⁹ nos sumus/ si fiduciā ⁊ gratiā ⁊ gloriā spei vsq; ad finē retineamus. De samuele autem dici nō potest: ꝙ edificata sit ei domus fidelis/ que coram christo domini.i. samuele incedat cūctis diebus/ cū legamus in sequētibus: q2 filij eius post auariciā declinauerūt. Nisi forte domū eius plebē iudaicā accipiamus: que cūctis diebus sacerdotij eius dn̄o seruiuit. Vn̄: Et requieuit domus isrl' post dn̄m. *(Deus quō aīam habere dicat. — Joh.8.d. — j.8.a. — 1.Reg.7.a)*

e ¶ Futurum est autē. Raba. Non ꝓprie de domo heli hoc dicit/ sed de domo aaron: de cuius genere vsq; hodie veniūt ⁊ cōuertuntur.

f ¶ Buccellam panis. Ra. Panis quē ego dabo caro mea ē ꝓ mūdi vita. Quia dixerat se dedisse cibos domui aaron de victimis veteris testamenti: ꝗ fuerūt sacrificia iudeoꝝ: dicit esse postulandā buccellā panis ad comedēdū: quod est sacrificiū christianoꝝ ⁊ pabulum animarum. *(F — Joh.6.f.)*

renk in templo: ⁊ magl honorasti a
a ¶ non contenti parte cōcessa vobis.
filios tuos ꝙ me: vt cōmederetis
ꝑmitias omnis sacrificij isrl' ppl'i
mei? Propterea ait dn̄s deus isrl':
Loquēs locutus sum: vt domus b
a tua ⁊ domus patris tui ministra/
a ¶ nō ꝙ vmbra eterna: sed veritas.
ret in ꝯspectu meo vsq; in sempi/
ternū. Nūc aūt dicit dn̄s: Absit c
a ¶ sicut samuel.
hoc a me. Sed quicūq; honorifi d
cauerit me/ glorificabo euz. Qui e f
aūt ꝯtemnūt me: erūt ignobiles. g
a ¶ noui testamēti in ꝗ nō ē sacerdos ꝭm aaron. b ¶ dignitatē et
Ecce dies veniūt/ ⁊ precidā brachiū b
robur sacerdotij. ¶ aaron.
chiū tuū: ⁊ brachiū domus pr̄is
a ¶ sacerdos magnus.
tui/ vt non sit senex in domo tua.
¶ christianū populū.
b Et videbis emulū tuū in tēplo/ i
in vniuersis ꝓsperis isrl': ⁊ nō erit k
senex in domo tua oībus dieb⁹.
Uerumtamē non auferā penitus l
c virum ex te ab altari meo: sed vt m
deficiant oculi tui/ ⁊ tabescat aīa
a ¶ Hoc impletum est qn̄ saul iussit interfici sacerdotes de stirpe ei⁹. b ¶ vel infideli
tua: ⁊ pars magna dom⁹ tue morientur
tate: vel gladio titi.
riet cuz ad virilē etatem venerit.
a ¶ mutādi sacerdotij. mors em̄ filioꝝ significat mortē nō hoīs: sz sacerdotij.
†Hoc autē erit tibi signum quod n
vētuꝝ est duob⁹ filijs tuis/ ophni
a ¶ in bello.
et phinees: In die vna morietur o
ambo. Et suscitabo mihi sacerdo p
a ¶ Vn̄: ꝗ placita sunt ei facio semp.
d tē fidelē qui iuxta cor meū ⁊ animā
a ¶ ecclesiā/ vl' hierl'm supernā.
mā meā faciet: ⁊ edificabo ei domū
a ¶ dom⁹. ¶ ꝯuersabit. ¶ ꝺ morte ad vitā
fidelē: ⁊ ambulabit corā christo q
e sto meo cūctis diebus. Futurū ē r
autē: vt quicūq; remāserit in domo tua/ veniat vt oret pro eo: et
a ¶ oris ꝯfessionē. b ¶ sacrificiū salutare
offerat nummū argenteū ⁊ tortā
abiectis carnalibus.
panis/ dicatq;: Dimitte me obse/ s
a ¶ .i. ipaz plebē christo sacerdote pollētē. vn̄: Uos āt gen⁹ electū/ regale sacerdotiū ⁊c.
cro ad vnam partē sacerdotalez/
f vt comedā buccellā panis.

Nico.de lyra

a ¶ Et magis honorasti filios tuos ꝙ me. Et q2 heli tenebat filios suos corripe de ꝯtēptu diuino: ideo dr̄ hic magis honorasse filios suos ꝙ deū.

b ¶ Loquēs locutus sum: vt ⁊c. De domo patris sui bene inuenit hoc scriptū: quia ipsi aaron de quo iste heli descendit/ a deo fuit datum sacerdotiū: vt habet Exodi.xxviij. Sed de isto heli ꝙ concessum fuerit a deo sibi sacerdotium ⁊ domui eius/ non inuenitur nisi in isto loco. Et ideo dicūt hic hebrei: ꝙ illi qui descenderunt de aaron per eleaçar/ quibus ex ordinatione diuina debebat sacerdotiū ante tp̄s heli/ fuerūt negligētes in rephensiōe ⁊ doctrina ppl'i isrl': qui decliābat ad idolatriā ⁊ ad alia enormia pctā: iō iusto dei iudicio trāslatū fuit summū sacerdotiū de filijs eleaçar ad filios ithamar in isto heli. Deus em̄ suo iudicio iusto mutat tp̄a ⁊ etates: trāsfert regna atq; constituit: vt dicitur Dan.ij. Et eodē modo dicenduz est de summo sacerdotio ⁊ alijs dignitatib⁹.

c ¶ Absit hoc a me. Ex hoc patet: ꝙ ꝓmissiōes diuine ⁊ collatiōes alicuius boni habēdi futuris tp̄ib⁹ itelligunt̄ sb ꝯditiōe.s. si illi q̄bus fiūt tales ꝓmissiones vel collationes bn̄ se habuerūt in vtendo. Ideo subditur:

d ¶ Sz q̄cūq; ho.me. Bn̄ vtendo sūmo sacerdotio vl' alia dignitate. e ¶ Glificabo eū. Cōseruādo eū in statu sue dignitatis. f ¶ Qui aūt cōtēnūt me. Abutēdo collata sibi potestate. g ¶ Erunt ignobiles. Quia deijcientur a statu sue dignitatis. h ¶ Ecce dies veniūt ⁊c. brachium tuū: Id est potestatem summi sacerdotij: quod impletum fuit tēpe salomonis: q̄ abiecto abiathar de sūmo sacerdotio: q̄ descēderat ꝺ heli/ instituit sadoch sūmū sacerdotē/ q̄ descēderat ꝺ eleaçar: vt hr̄.iij. Reg.ij. Et tūc redijt sūmū sacerdotiū ad ꝑmā lineā. i ¶ Et videbis emulum tuū ⁊c.i. ipsum sadoch et posteros ei⁹. Tamē heli in ꝑsona sua nō vidit hoc: q2 mortuus fuit ante ꝑ annos.lxxx. Qꝺ patet: q2 post heli samuel ⁊ saul ꝑfuerūt.xl. annis: et dauid rex.xl. vt dictum est.ṡ. eodē caplo. Sed illi q̄ descēderūt de heli hoc viderūt: in quibus ipsi heli quodāmodo remanserat: sicut homo mortuus in filio viuente. ꝭm illud Ecci.xxx.a. Mortuus est pater eius/ ⁊ quasi non est mortuus: similem enim reliquit sibi post se. k ¶ Et nō erit in do. tua oī. dieb⁹. Quia filij sui interfecti fuerunt in virili etate: vt hr̄.j.ca.iiij. Hoc etiā pōt referri ad sacerdotes q̄s saul fecit iterfici: vt habet.j.xxij. qui descenderāt saltez pro maiori pte de heli. l ¶ Uerumtn̄ nō aufe.pe. vi. ex te ab al. meo. Quia post institutionē sadoch in sūmo sacerdotio remāserūt aliqui de domo heli in officio sacerdotū minorū. Istud tn̄ erat quodāmodo in ꝯfusionē ⁊ anxietatē ipsoꝝ: eo ꝙ videbāt se deiectos a sūmo sacerdotio ⁊ alios loco eoꝝ positos. Et hꝰ est qꝺ dr̄: m ¶ Sz vt de.oc. tui.s. i filijs tuis: lz nō i ꝑsona tua. n ¶ Hoc āt e.ti.si. ⁊c.i. mors filioꝝ tuoꝝ. o ¶ In die vna mo. Futura de ꝓpinq̄ erit signū ꝙ alia certitudinaliter euenient postea.s. interfectio sacerdotū ꝑ saulem: et trāslatio sacerdotij ad sadoch ꝑ salomonē. p ¶ Et sus.mi.sa.fi. ⁊c.i. ipm sadoch. q ¶ Et a. ⁊c. chri.m.i. salomōe. r ¶ Futuꝝ ē ⁊c. vt.o. ꝓ eo ⁊c. Quia iferiores sacerdotes habebāt recurrere ad summū sacerdotē vt ꝓ eis oraret ⁊ faceret ei oblationē. In hebreo hr̄: Ueniat ad inclinandū ꝓ se in obolo argenteo ⁊c. Quod sic exponūt hebrei: ꝙ sacerdotes remanētes de stirpe heli/ futuri erāt humiliare se coram summo sacerdote: ⁊ orare vt possent seruire in templo ꝓ ꝑcio oboli argētei/ ⁊ torte panis in die. Et lr̄a sequēs videt̄ concordare/ cum dicit̄: s ¶ Dicatq;: Dimitte me obse. ⁊c. Obolus aūt est vicesima ps sicli: vt habet̄ Exodi.xxx. *(†.j.10.— Esa.38.— Joh.6.)*

¶ In.j. Reg.ca.ij. vbi dicitur in postilla. Ad cuius intellectū sciendū/ ꝙ dictio hebraica que ponit̄ hic.s. sebea est equoca ⁊c.

Additio. Illa dictio hebraica scz sebea/ nō est ꝓprie equoca ꝓut hic ponit̄: solū em̄ significat septē in ꝓpria significatione: lz saturitatē significet ꝭm etymologiā. sz trāslatio nr̄a q̄ dicit plurimos/ ex alia rōne obtinet veritatē. Nā in hebraico aliqn̄ septē accipit̄ ꝓ pluribus: vt itelligat̄ nūerus determinat⁹ ꝓ idetermiato. vt ibi: Apphēdēt septē mu. viꝝ vnū: Esa.iiij.a. ⁊ sic in alijs locis. qꝺ idē ē ac si diceret: pl'es mulieres apphēdēt virū vnū: ꝓut ibidē exponit̄. Et sic trāslator noster in hoc loco nō solū sensum ex sensu/ sed etiam verbū ex verbo transtulit.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
B48/D Vol. 2

A F

Puer aũt sa. ꝛc. a ¶ Preciosus. Rab. Ca. III Uñ in dieb⁹ illis nõ erat visio maĩfesta. Propt̃ pctã em̃ ppl'i ꝛ ꝑlatoꝝ nõ apparebat dñs ꝑ visiones vel ꝑ angelicas responsiones: sicut patribus apparuit. b ¶ Lucerna. Rab. q̃ ardebat in tabernaculo ante lucẽ diei. Sub luce em̃ diei extinguebat̃: lucebat ãt vsq; in mane. Vel h̃ significat: ꝙ heli in cecitate ꝑmaneret: donec funditus cũ ꝓle sua extinguere-tur. i. moreret̃. ¶ Mystice autẽ ceci-tas heli/ significat cecitatem iudeoꝝ: qui ꝑsentem saluatorem non agnoue-runt: nec fulgorẽ miraculoꝝ eius/ nec doctrinã: donec sacerdotiũ cũ ppl'o et tẽplo euerteret̃. c ¶ Tinnient ãbe aures ei⁹ ꝛc. Rab. Cõminatio dei ẽ sup heli ꝛ sup domuz eius: q̃ꝛ. s. ꝓ pec-cato filiorum heli priuabatur sacerdo-tio domus domini: vnde aures audi-entium tinnient stupore vehementi.

Mystice

Ni. de ly.

F Hec faciat

Ca. III

Puer autẽ sa. Hic ꝯñr de-scribit̃ denũciatio ꝑne futu-re facta ipsi heli ꝑ samuelez sibi subiectũ. Circa quaz sic ꝓcedit̃: q̃ꝛ ꝑmo describit̃ reuelatio fa-cta samueli. Scd'o dicte reuelationis denũciatio ipsi heli/ ibi: Et samuel ti-mebat. Tertio hui⁹ mãifestatio toti is-raeli/ ibi: Creuit aũt samuel. Circa pri-mũ samuel a dño vocat̃. Scd'o puni-tio heli futura ei reuelat̃/ ibi: Et dixit dñs. Circa ꝑmũ ponit̃ ꝯditio tꝑis/ cũ dicit̃: b ¶ Et sermo dñi ꝛc. q̃ꝛ ꝓpt̃ maliciã filioꝝ heli ꝛ negligentiã patr̃ in corrigẽdo cessauerãt rñsiões ꝛ reue-latiões dñi. vñ in hebreo habet̃ h̃: Et sermo dñi erat ꝓhibitus vl' obturat⁹. ꝛ redit in eãdẽ sñiaz cũ trãslatiõe nr̃a: q̃ꝛ oẽ raꝝ ꝑciosũ. c ¶ Et oculi eius caliga. ꝛc. Hoc exponit̃ vno modo: q̃ꝛ nõ poterat videre de nocte: sꝫ aliq̃ poterat videre de die: q̃ñ lucerna tab-naculi erat extincta: q̃ꝛ extinguebatur q̃ñ dies icipiebat clarescere. Alio mõ ꝙ nõ poterat videre lucernã ardentẽ: eo ꝙ offendebat visũ eius nimis debi-litatũ. Sꝫ iste expositiões nõ vidẽtur cõueniẽtes: q̃ꝛ nullus est ita cecutiens q̃ nõ magis videat lucernã ardentẽ q̃ extinctã. ꝛ ꝓcedũt ex suppositiõe falsi: vt dicũt aliq̃. s. ꝙ hec sit vera l'ra: Nec poterat videre lucernã dei anteq̃ ex-tingueret̃. In hebreo em̃ sic hr̃: Et nõ poterat videre. Et h̃ finit̃ ꝟsus. qd' au-tẽ sequit̃ est ꝑncipiũ ꝟsus seq̃ntis: Lu-cerna dñi nõdũ extinguebat̃: ꝛ samuel dormiebat ꝛc. Ad cui⁹ intellectũ sciẽ-dũ: ꝙ in tẽplo dñi plures lucerne arde-bãt de nocte q̃ de die: ita ꝙ aliq̃ extin-guebant̃ in mane. Est igitur sensus: ꝙ adhuc nõ erat tꝑs extinguẽdi illas lu-cernas q̃ñ samuel iacẽs in lectulo suo fuit vocatus a dño: q̃ꝛ fuit vocatus an-teq̃ esset dies: ꝛ sic extinctio lucerne ñ refert̃ ad ꝑcedentia. s. ad caligationez oculoꝝ ipsius heli: sed ad seq̃ẽtia/ vi-delicet ad denotationẽ tempis in quo reuelatio facta ẽ samueli. Et h̃ idẽ di-cit mgr̃ in historijs: ꝛ idẽ hr̃ libro d' he-braicis q̃stionibus. ꝓpter qd' transla-tio nr̃a videt̃ hic corrupta ꝑ imperitiã aliquoꝝ correctoꝝ/ q̃ duos ꝟsus cõiun-xerũt in vnũ: sicut ꝛ in pluribus locis alijs factũ est: Et iõ hic ꝯñr posuerunt lucernã in accusatiuo ꝓ lucerna in no-minatiuo. Propt̃ qd' videt̃ ꝙ ista fuit veritas translatiõis nostre a ꝑncipio:

Oculi

B

Oculi ei⁹ caligauerãt ꝛ nõ poterat videre. et h̃ terminat̃ ꝟsus. Et sequit̃: Et lucerna dei anq̃ extingueret̃/ samuel dormiebat ꝛc. e ¶ In tẽplo dñi vbi erat arca. i. in exedra iux̃ taber-naculũ/ vbi erãt leuite q̃ custodiebãt tabernaculũ dñi: i q̃ erat arca: intra tabernaculũ em̃ nullus iacebat. g ¶ Et cucurrit ad heli. Credẽs ꝙ ab eo vocaret̃: ꝛ sic fecit trib⁹ vicibus. Cu-ius ratio subdit̃: h ¶ Porro samu-el necdũ scie. dñm. i. modũ loq̃ẽdi ipsi⁹ dñi cũ ꝓphetis. Sicut em̃ ars et natura ꝓcedũt de imꝑfecto ad ꝑfectũ: ita etiam reuelationes diuine ꝟm pro-cessum tꝑis: q̃ꝛ ꝓphete posteriores ad tꝑs christi appropinquãtes habuerũt clariores reuelatiões de christo q̃ pri-ores: ꝛ ita freq̃ẽter fuit in eodẽ ꝓphe-ta: ꝙ a ꝑncipio non habuit ita claram cognitionez sicut postea. Et hoc patet in ꝓposito: q̃ꝛ samuel a ꝑncipio vocem domini audiẽs credidit esse vocem ho-minis: postea ꝟo cognouit magis di-stincte. Sequit̃ postea: i ¶ Et voca-uit sicut vo. scd'o. Istud secũdo/ nõ refert̃ ad numerũ vocationũ dñi/ q̃ iã vocauerat samuelem tertio: vt habet̃ in textu: sed refert̃ ad expñsionem nomi-nis samuelis/ q̃ in qualibet vocatiõe fu-erat duplicata. Iõ s̃bdit̃: k ¶ Samu-el sa. ꝛc. Et ait dñs: Posita voca-tione samuelis a dño: hic ꝯñr describi-tur sibi facta reuelatio/ cũ d'r: m ¶ Ec-ce ego fa. i. faciam de ꝓpinquo: q̃ꝛ qd' modicũ distat/ q̃si nihil distare videtur. n ¶ Uerbũ. i. factũ: vl' rem significã-dam verbo. o ¶ Qd' quicũq; audi-erit: tinniẽt ãbe aures ei⁹. i. erit at-tonitus ꝑ admiratiõe ꝛ stupore. ꝛ hoc dicit̃ de captione arce dñi futura: ꝓut habet̃ cap'lo seq̃ẽti: q̃ꝛ tale factũ nun-q̃ acciderat in isr'l. Fuit em̃ magne ad-mirationis materia: ꝙ deus ꝑmisit ar-cam capi ab infidelibus. q̃ tante reue-rẽtie erat: ꝙ si videret̃ discooperta a le-uitis ꝛ dei cultorib⁹/ moriebant̃: vt ha-bet̃ Nu. iiij. ꝛ. j. ca. vj. q ¶ Predixi em̃ ei ꝙ iudicaturus essem. i. puni-turus. r ¶ Domum eius. s. heli ꝑ interfectionem multoꝝ et abiectionẽ alioꝝ d' sacerdotio. s ¶ Idcirco iu. Id est firmiter ꝛ absq; retractatiõe dis-posui. t ¶ Qꝛ nõ expiet̃ iniq̃tas q̃tum ad penã ordinatã seu dispositã: licet fuerit expiata q̃tũ ad culpã ꝛ pe-nam eternã in illis q̃ vere penituerũt.

✻ Et samuel

C

t. s. 4. c.

D

Moraliter. a ¶ Puer aũt sa. ꝛc. Seq̃t̃: d ¶ Nec poterat videre. Lu-cerna dei anq̃ extin. In hoc aũt he-li tenet figurã inuidi qui nõ põt videre bonum ꝓximi quo lucet coram deo et hominibus ꝑ bonam famam: sꝫ q̃ñ di-abolo ꝓcurante extinguit̃ ꝑ infamiam tũc acute videt. f ¶ Et vocauit do-minus samuel: ꝛ nõ heli sacerdotẽ. quia veritas humilibus ꝛ nõ altis ꝑ su-perbiã reuelat̃. Matth. xj. b. Confite-bor tibi pater dñe celi ꝛ terre: q̃ꝛ abscõ-disti hec a sapientibus ꝛ prudentibus: ꝛ reuelasti ea paruulis. l ¶ Loque-re dñe q̃ꝛ au. ser. tu⁹. Attẽtio nãq; mẽt' req̃rit̃ ad h̃ ꝙ dei locutio capiat̃. p ¶ Suscitabo aduersus heli oĩa q̃ locutus sum. s. ꝑ virũ dei: vt dictũ est in fine ꝑcedẽtis cap'li. ꝛ iterꝝ hoc mo-net̃ ꝑ samuelẽ: q̃ꝛ bina monitio ꝑcede-re debet sententiaz iudicialẽ. Per hoc etiã ostendit̃ diuina benignitas: quia non statim punit peccatorem: sed pa-tienter expectat eius emendationem.

✻ Et nõ ceci

Moralit̃

al's † domũ

Puer aũt sa- Ca. III muel ministrabat dño corã heli: ꝛ sermo dñi erat ꝑciosus. In dieb⁹ ill' non erat visio manifesta. Factũ est ergo in die quadã/ heli iacebat

a ¶ pre nimia etate.

in lectulo suo: † ꝛ oculi ei⁹ caligaue-rãt: nec poterat videre. Lucerna dei anteq̃ extingueretur/ samuel dor-miebat in tẽplo dñi/ vbi erat arca

a ¶ Trina vocatiõe põt intelligi: q̃ꝛ erat futu-rus propheta/ dux ꝛ sacerdos.

dei. Et vocauit dñs samuel: Qui respõdẽs ait: Ecce ego. Et cucur-rit ad heli ꝛ dixit: Ecce ego: Uoca-sti em̃ me. Qui dixit: Nõ vocaui te fili: Reuertere ꝛ dormi. Et abijt ꝛ dormiuit. Et adiecit dñs rursũ vo-care samuel. Cõsurgensq; samuel abijt ad heli/ ꝛ dixit: Ecce ego: q̃ꝛ vocasti me. Qui rñdit: Nõ vocaui te fili mi: Reũtere ꝛ dormi. Por-

a ¶ q̃ꝛ ꝓphetie myste-riũ nõ erat ei reuelatus sermo diuinus.

ro samuel necdũ sciebãt dominũ: neq; reuelat⁹ fuerat ei sermo dñi. Et adiecit dñs: ꝛ vocauit adhuc samuel tertio. Qui cõsurgẽs abijt ad heli ꝛ ait: Ecce ego: q̃ꝛ vocasti me. Intellexit igit̃ heli: q̃ꝛ dñs vo-caret pueꝝ: ꝛ ait ad samuel: Uade ꝛ dormi. Et si deinceps vocauerit te/ dices: Loq̃re dñe q̃ꝛ audit seru⁹ tuus. Abijt ergo samuel/ ꝛ dormi-uit in loco suo. Et venit dñs ꝛ ste-tit/ ꝛ vocauit sicut vocauerat scd'o: Samuel samuel. Et ait samuel: Loq̃re dñe q̃ꝛ audit ꝟu⁹ tu⁹. Et ait dñs ad samuel: Ecce ego facio ver-bũ i isr'l: qd' q̃cũq; audierit/ tinniẽt ambe aures ei⁹. In die illo suscita-bo aduersus heli oĩa q̃ locutus sũ sup domũ ei⁹. Incipiã ꝛ cõplebo. Predixi em̃ ei ꝙ iudicatur⁹ essem domũ ei⁹ in eẽnũ ꝓpt̃ iniq̃tatẽ ei⁹: eo ꝙ nouerat indigne agere filios suos/ ꝛ non corripuit eos. Idcir-co iuraui † domui heli: ꝙ nõ expiet̃

a ¶ quã in christo admiserũt.

iniq̃tãs dom⁹ ei⁹ victimis ꝛ muneri-bus vsq; in eẽnũ. Dormiuit ãt sa-muel vsq; mane: aꝑuitq; ostia do-

a ¶ Hec faciat tibi de⁹ ꝛ hec addat. Prouerbiū erat apd̄ hebreos. Et ē sensus: Si abscōderis mihi malū qd̄ locut⁹ ē tibi dn̄s ꝯ me/veniat sup caput tuū. b ¶ Et nō cecidit ex oib⁹ ṽbis ei⁹ in terrā. Ra. qꝛ nihil ex his q̄ locutus est dn̄s irritū fuit. Cadent em̄ in terrā ṽba vacua ꝓ nihilo hn̄da ꝛ omniū despectu calcāda.

Job.29.d vn̄ Job: Lux vultus mei non cadebat in terrā: qꝛ in tāta grauitate vultū tenere cō sueuerat: vt nō ꝯtēptibili leticia resolueret. Sed q̄tiēs hilarē se p̄ntibus exhibebat: certa causa vtilitatis eoꝝ hoc faciebat. c ¶ A dan vsq3 bersabee. Rab. Hiero. Per termios iudee vniuersitatē pleb̄ cōprehēdit. Dan vicul⁹ est in q̄rto a paneade miliario: q̄ vsq3 hodie sic vocatur. Terminos iudee ꝓuincie ꝯ septētrionē: de q̄ iordanis erūpēs a loco sortit⁹ ē nomē. Jor q̄ppe fluuiū vel riuum hebrei vocāt. Dan iterp̄tat̄ iudiciū vel iudicās. d ¶ Bersabee. In tribu iuda vl̄ simeonis ē vicus grandis in vicesimo ab hebrō miliario/vergēs ad austrū: i q̄ romanoꝝ positū ē p̄sidiū: a q̄ incipiētes termini iudee tēdunt̄ vsq3 ad dan. Nec mirari debet quispiā: si ciuitates iude i tribu simeonis vl̄ beniamin repiat. Tribus em̄ iuda fortis ꝛ bellicosa sepe aduersarios superās/in oibus tribubus tenuit p̄ncipatū: ideo aliaꝝ tribuū sortes in ei⁹ funiculo cōputant̄. Alioq̄n in medio trib⁹ iude habitasse simeonē scp̄tura māifestat.

Et factū est in diebus ill̄ ꝛc. Ca. IIII e ¶ Israel. Vir vidēs deū: vel fortis cū deo. hi sunt credētes. Philistīm cadētes poculo. s. demones: q̄ poculo supbie debriati ꝛ ipsi ceciderūt/ꝛ hoies puertere festināt. Cōtra q̄s isrl̄. i. fideles: ne cedāt/s3 supent castrametant̄ iux̄ lapidem adiutoriȷ̄. i. legē christi: vbi lapis. i. christus iuenit̄. de q̄: Lapidē quem reprobaedi.

Mat.21.d S3 dū fideles in lege dn̄i meditant̄/ vt deū inueniant adiutorē. Philistījm venerūt in aphec. i. furorē nouū: tunc qꝛ fideles imūdi sp̄ūs diuis legib⁹ ām plius insistere ꝯspiciūt: ideoq3 acriora ac noua certamia ꝯstruūt. vn̄ in suis virib⁹ ꝯfidētes et i hūana sapia gl̄iantes: ac p h̄ graz euāgeliȷ̄ ꝯtēnētes/q̄si q̄ttuor milia imundi sp̄ūs facile ꝓsternunt. f ¶ Iuxta lapidē adiutoriȷ̄.

I.7.c Lapis adiutoriȷ̄ quem postea samuel posuit in signū q̄n p̄inum auxiliat⁹ ē ei dn̄s. g ¶ Aphech. Rab. Hiero. Locus est iux̄ vicū esrō ciuitatis iezrael: vbi dimicauit saul in sorte aser: ꝛ interp̄tat̄ furor nouus/vl̄ apprehendēs. q̄ em̄ irā dn̄i meruerūt/ab hostibus cōp̄hēsi sunt. h ¶ Et tulert ide arcā fe. dn̄i. Filiȷ̄ isrl̄ tulerūt arcā vbi capta est. Et fideles ex iudeis duo testamēta ad gētes trāstulerūt. i ¶ Sedētis sup che. Tabula em̄ erat sup arcā quā ꝓtegebāt cherubi alis: vbi apparebat dn̄s p āgelū ꝛ loq̄bat̄. Cherubin plenitudo sciē: q̄ in christo ꝛ in duob⁹ testamentis inuenit̄.

Ni. de lyra

Clamore grā-

a ¶ Et samuel ꝛc. Hic ꝯn̄r describit̄ dicte reuelatiōis denūciatio facta ipsi heli ad eius petitionē: qꝛ samuel timebat ei denūciare ꝓpter eius reuerentiā. Et ptz l̄ra vsq3 ibi: b ¶ Hec faciat tibi deus ꝛc. Hic erat modus adiurādi apud hebreos. Et est sensus: Faciat tibi de⁹ tāta mala sic̄ fec̄ alicui multū punito ab ipso: ꝛ adhuc plura. c ¶ Si abscōderis ꝛc.

mus dn̄i. Et samuel timebat indicare visionem heli. Vocauit ergo heli samuelē: et dixit: Samuel fili mi. Qui rn̄dēs ait: Presto sū. Et interrogauit eū: Quis ē sermo quē locut⁹ ē ad te dn̄s: Oro te ne celaueris me. a Hec faciat tibi deus: ꝛ hec b addat. Si abscōderis a me c sermonē ex oib⁹ ṽbis q̄ dicta sūt tibi. Indicauit itaq3 d ei samuel vniuersos sermones: ꝛ nō abscondit ab eo. Et ille rn̄dit: Dn̄s est: Qd̄ e f bonum est in oculis suis fiat. Creuit āt samuel et dn̄s g h b erat cū eo: ꝛ nō cecidit ex oi i bus ṽbis ei⁹ in terrā. Et co- k c gnouit vniuersus isrl̄ a dan d vsq3 bersabee: q fidelis samuel ꝓpha esset dn̄i. Et ad l didit dn̄s vt appareret in silo: q̄m reuelat⁹ fuerat dn̄s samueli in silo iux̄ verbum dn̄i. Et euenit sermo samuelis vniuerso israeli. Ca. IIII

Et factū ē in di m ebus ill̄ ꝯuenerūt philistījm in pugnā. Egressus est nāq3 isrl̄ obuiā philistījm in p̄

¶ vir videns deū: vl̄ fortis cū deo.

e ... liū: ꝛ castrametatus ē iuxta n f lapidem adiutoriȷ̄. Porro g philistījm venert̄ in aphec: ꝛ instruxerūt aciē cōtra isrl̄. Inito aūt certamine/terga o vertit isrl̄ philisteis: et cesa sunt in illo certamine passim p agros/quasi quattuor milia viroꝝ. Et reuersus est populus ad castra. Dixeruntq3 maiores natu p de israel: Quare percussit nos dn̄s hodie coram philistījm: Afferamus ad nos de silo arcam federis dn̄i: ꝛ veniat in medium nostri: vt saluet nos de manu inimicorū nr̄oꝝ. Misit ergo h ppl̄s in silo: ꝛ tulerūt inde q arcā federis domini exercituū sedētis sup cherubin. i Erātq3 duo filiȷ̄ heli cū arca federis domini: ophni ꝛ

deris ꝛc. celādo aliq̄d de ṽitate. d ¶ Indicauit itaq3 ei. sic̄ p̄us dictū ē. e ¶ Et il. rn̄dit. patienter acq̄escēs dn̄i snīe. f ¶ Dn̄s ē ꝛc. Ex q̄ videt̄ q l3 i ꝑsona ꝓpa ꝛ filiȷ̄s punit⁹ fuerit ad penā tp̄alē: ipē tn̄ i ꝑsona ꝓpa euasit etnā: qꝛ i acceptiōe diuie iusticie videt̄ ṽacit penituisse. S3 iā erat ita senex ꝛ debil̄/q delicta filioꝝ nō poterat emēdare: potuisset tn̄ a p̄ncipio q̄n p̄mo sciuit. Ad ṽbū ṽo Hiero. s̄. allegatū: heli ꝓ iniq̄tate filioꝝ suoꝝ dānat⁹ est. pōt dici q intelligēdū ē ꝯ dānatiōe pene tp̄al tm̄: qꝛ ꝛ hoc mō freq̄nter accipit̄ damnatio. g ¶ Creuit āt. h̄ ꝯn̄r describit̄ reuelatiōis diuulgatio/cū d̄r: Creuit āt sa. etate ꝛ ṽtute. h ¶ Et dn̄s e. cū eo. p graz. i ¶ Et n̄ ce. ex oi. ṽ. ꝛc. i. icassū: qꝛ totū fuit adipletū. k ¶ Et cog. vni. i. ab vno t̄mino tre ꝓmissionis vsq3 ad alteꝝ p̄m ipi⁹ lōgitudinē: qꝛ dan est i termio aq̄lonari. bersabee ṽo in australi. l ¶ Et ad. do. ꝛc. Quia ibi iteꝝ apparuit samueli. sed quid in iterata apparitiōe reuelauerit ei/non exprimit̄ hic.

Moralit. i ¶ Et nō ce. ꝛc. s. ꝯ ṽbis samuel. p quē significat̄ p̄dicator: q̄ n̄ d3 loq̄ ꝯ t̄renis nisi ꝓ q̄nto ordināt̄ ad sp̄ūalia: s3 ꝯ sp̄ūalib⁹ ꝛ etnis. Loq̄ nāq3 ꝯ tp̄alib⁹ ꝓut ordināt̄ ad sp̄ūalia/ē loq̄ ꝯ sp̄ūalib⁹: nā vbi vnū ꝓpt̄ alteꝝ/vtrobiq3 tm̄ vnū.

¶ In ca. iiȷ̄. vbi dicitur in postil. Vn̄ in hebreo h̄r sic: Et sermo dn̄i erat ꝓhibit⁹ vl̄ obturatus ꝛc.

Additio. In hebreo in h̄ loco pōit̄ hec dictio iachar qd̄ nihil aliud sonat nisi p̄ciosu3. vn̄ trāslatio nr̄a in h̄ loco ꝓpe se h3/nec indiget alia reductione. Ca. IIII

Et factū ē. Descp̄to heli et filioꝝ eius pctō: h̄ ꝯn̄r describit̄ seq̄ns punitio. Et p̄mo describit̄ ppl̄i dep̄ssio ꝓpt̄ heli ꝛ filioꝝ ei⁹ pctā. Scd̄o ei⁹ reuelatio p samuelis merita. viȷ̄. ca. Circa p̄mū debellato ppl̄o isrl̄ arca dei capit̄. Scd̄o capta circūdicit̄: ca. v. Tertio ad terrā isrl̄ reducit̄: ca. vi. Prima in q̄ttuor. qꝛ p̄mo describit̄ ppl̄i isrl̄ debellatio. Scd̄o arce apportatio/ibi: Dixert̄q3. Tertio ipsius captio/ibi: Pugnauert̄ ḡ. Quarto capte lamētatio/ibi: Currēs aūt. Circa p̄mu3 dicit̄: In diebus illis conue. philistījm in pugnā. Que a dn̄o excitata est: vt p ipa3 puniret̄ heli ꝛ filiȷ̄ ei⁹. ꝛ etiā ppl̄s q̄ occasiōe eoꝝ retraxerat se a debita dei reuerētia et sacrificiȷ̄s: vt dictū est. s̄. iȷ̄. ca. n ¶ Et castrametatus ē iuxta lapidē adiutoriȷ̄. Nomē huius lapidis h̄ ponit̄ p anticipationem: qꝛ postea fuit sibi hoc nomē ipositū: vt h̄r. i. viȷ̄. ca. o ¶ Inito aūt cer. ꝛc. ce. sunt ꝓ pctis p̄dictis. p ¶ Dixerūtq3 maio. ꝛc. Hic ꝯn̄r describit̄ arce apportatio: qꝛ ꝓpter eius absentiā credebāt se supatos fuisse: et p ꝯn̄s credebant p ei⁹ p̄ntiā supare: qꝛ sic̄ d̄r. iȷ̄. physicoꝝ. Illd̄ qd̄ p sui absentiā ē causa periclitatiōis: p sui p̄ntiā ē causa salutis: vt ptz de absentia et presentia naute respectu nauis. q ¶ Tulert̄ inde ar. ꝛc. Ex hoc videt̄ q ꝓpiciatoriū qd̄ erat q̄si sedes dei nō erat opculū arce: s3 q̄dā tabula deaurata: q̄ erat sic posita q̄si portaret̄ ab ipsis cherubin/ꝛ operculū arce esset q̄si scabellū illius sedis: sic̄ plenius fuit expositū p̄m vnā opinionē Exo. xxv. ca.

Cūq3 venisset

Moralit. m ¶ Et factū ē. Per pugnam philistinoꝝ ꝯ filios isrl̄ q̄ describit̄ hic: allegorice significatū fuisse videt̄ bellū persaꝝ sub cosdroe rege/ꝯ catholicos in terra iudee. qꝛ sicut in isto bello filiȷ̄ isrl̄ fuerunt debellati/et arca dei fuit capta: sic in bello cosdroe catholici ptim occisi fuerūt/ꝛ ptim captiuati: ꝛ scta crux fuit capta ꝛ portata in t̄rā psaꝝ: sic̄ arca trāsportata fuit in terrā philistinoꝝ. De qua

transportatiōe

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
B48/D Vol. 2

A a ¶ Clamore grãdi. Clamor grã/dis vox ꝑdicatoꝝ roborata miracul' ex duob⁹ ꝓlata testamẽt': b ¶ Et ꝑsonuit terra/a voce ꝑdicatiõis: sapiẽtes seculi: demões q̃z igemuerũt: credẽtes se supari. c ¶ De manu deoꝝ. Iudei vnũ deũ colũt: sed gẽtes suo more loquũt. d ¶ Et arca dei capta ẽ. Arca ab alienigenis capta/testamẽtũ ad gẽtes trãsiturũ significat. e ¶ Cũq̃ ille noiasset arcã dei. Ra. Hec iosephus ita refert: Cũ heli arcã audisset ab hostib⁹ captã: dolore turbat⁹ ruens de sede defunctus ẽ/dũ nonagitaocto vixisset ãnos: quoꝝ q̃dragita tenuit ꝑncipatũ. Ea die defũcta ẽ coniũx phinees filij ei⁹: dũ post occasuz mariti viuere nõ toleraret. Pepit aũt filiũ septẽ mẽsiũ: quẽ appellauer̃t iccaboth: id ẽ inglouiũ: q̃ illo tpe hmõi infortuniũ accidisset. Habuit aũt ꝑncipatũ ꝑm⁹ heli ꝺ domo ithamar filij aarõ. Nã ꝑus de domo eleaçari sacerdotes erant: ex q̃ honorẽ filius a pr̃e ꝑcipiebat: ꝛ eleaçar phinees filio suo tradidit. Post eũ abieçer fili⁹ honorẽ accepit: quẽ boçi filio suo ꝺreliq̃t. cui oçi fili⁹ successit: ꝛ post hunc heli tenuit sacerdotiũ: ex domo eleaçari denuo receperũt. f ¶ Cecidit de sella. Et ruẽte heli de sella põtificis sedes remanet vacua: ꝛ gl'ia sacerdotũ ẽ extincta. g ¶ Mortuus ẽ. Moriẽ heli: moriunẽ ꝛ filij: q̃ defecit põtificatus cũ sacerdotio veteri. h ¶ Uxor phinees. Uxor sacerdotis nõ aũ interijt/q̃ vir pepit: nec synagoga ex toto interijt aũq̃ ꝑmitiua eccl'ia que ex ipsa erat credidit. B i ¶ In ipso ãt momẽto ꝛc. Euidẽti signo figuraẽ: q̃ extincto carnali sacerdotio iudeoꝝ: extiguiẽ carnalis synagoga q̃ ei carnaliter adherebat. k ¶ Ne timeas: q̃ filiũ peperisti. Credẽtes synagogã ꝯsolãtur: sz desperãs minime aiadũtit: nec sobolẽ nouã deputat gl'ie/sz ignominie. Uñ sequiẽ: l ¶ Et vo. puerũ iccaboth. Caboth gl'ia: iccaboth cecidit gl'ia. Trãslata ẽ ei gl'ia capta arca. vñ: Auferet a vob regnuz dei: ꝛ dabiẽ genti facienti fructus eius.

Josephus — ꝟs. 2. g — Mat. 21. d — In aꝯotũ

Nico. de lyra

a ¶ Cũq̃ venisset arca fede. ꝛc. voci. ẽ. ex gaudio ꝛ ꝯfidẽtia victorie habẽde ꝑ ꝑñtiã arce. Sed ista confidẽtia erat falsa: quia erat sine meritis: ꝛ ecõtrario philistijm timuerũt/dicẽtes: Ue nob ꝛc. Et sbdiẽ cã: b ¶ Quis nos salua. ꝺ ma. ꝛc. i. de potẽtia ipsoꝝ. q. d. tãta ẽ potẽtia q̃ ñ poterimus resistere. Et ad hoc iducit exemplũ/cũ dr̃: c ¶ Hi sunt dij ꝛc. Et iõ sic pharao cũ maxima multitudie nõ potuit resistere: sic nec nos poterimus: ꝛ sic ꝑ verba ista videbanẽ oino diffidere ꝺ victoria. Sic exponiẽ cõiẽ ista lr̃a. Sz lr̃a seq̃ẽs nõ videẽ ꝯcordare: q̃ imediate sbdiẽ: Cõfortami ꝛ estote viri phili. ꝛc. Propter qꝺ hebrei aliter exponũt: dicẽtes q̃ i exercitu philistinoꝝ aliq̃ erãt habẽtes reuerẽtiã ad arcã dñi: Quis essent gẽtiles. Uñ eñ iueniẽ in ve. ꝛ no. testa. q̃ aliq̃ gẽtiles venie

phinees. Cũq̃ venisset arca federi dñi in a castra: vociferat⁹ ẽ ois isrl' clamore grãdi: b ꝛ ꝑsonuit t̃ra. Et audier̃t philistijm vocẽ clamoris/dixer̃tq̃: Quenã ẽ hec vox clamoris magni in castri hebreoꝝ: Et cognouerũt q̃ arca dñi venisset i castra: timuerũtq̃ philistijm/dicẽtes: Uenit de⁹ in castra. Et igemuerũt/dicẽtes: Ue nob. Nõ eñ fuit tãta exultatio heri ꝛ nudiusterti⁹. Ue nob. c Quis nos saluabit ꝺ mãu deoꝝ sblimiũ b istoꝝ: Hi sũt dij q̃ ꝑcusser̃t egyptũ oi pla/ c ga in deꝰto. ¶ fortes. Cõfortami ꝛ estote viri philistijm: ne seruiati hebreis sic illi seruier̃t nobis: Cõfortami ꝛ bellate. Pugnauerũt ḡo d philistijm: ꝛ cesus ẽ isrl': ꝛ fugit vnusq̃sq̃ i tabernaculũ suũ: ꝛ facta ẽ plaga magna nimis: ꝛ ceciderũt ꝺ isrl' triginta milia peditũ: et arca dei capta est. Duo q̃z filij heli mortui sũt: ophni ꝛ phinees. Currẽs autẽ e vir de beniami ex acie: venit in silo in die a ¶ indiciũ luctus. illa/scissa veste ꝛ ꝯspẽrsus puluere caput Cũq̃ ille venisset: heli sedebat sup sellã/ ꝯ viã spectãs. Erat eñ cor eius pauens f ꝓ arca dñi. Uir aũt ille postq̃ igressus ẽ/ nunciauit vrbi: et vlulauit omnis ciuitas. Et audiuit heli sonitũ clamoris/dixitq̃z: Quis ẽ hic sonit⁹ tumultus hui⁹: At ille festinauit ꝛ venit: ꝛ ãñũciauit heli. Heli ãt erat nonagita ꝛ octo annoꝝ: † ꝛ oculi eius caligauerãt/ꝛ videre nõ poterat. Et dixit ad heli: Ego sũ q̃ veni de ꝑlio: ꝛ ego q̃ de acie fugi hodie. Cui ille ait: Quid actũ ẽ fili mi: Rñdẽs ãt ille q̃ nũciabat: † Fugit inq̃t isrl' corã philistijm: ꝛ ruina magna facta ẽ i pplo. † Insup ꝛ duo filij tui mortui d sũt/ophni ꝛ phinees: ꝛ arca dei capta est. a ¶ Quicũq̃ retrorsũ cõuertiẽ a fide ꝛ ꝟitate: necesse e f Cũq̃ ille noiasset arcã dei: cẽcidit ꝺ sella ẽ vt cadat ꝛ moriaẽ. Mystice aũt trãseũte arca dñi ad g retrorsũ iux̃ ostiũ: ꝛ fracti ceruicibus mor g gẽtes/perijt sacerdotiũ iudeoꝝ. tu⁹ ẽ. Senex eñ erat vir ꝛ grãdeu⁹: et ipse iudicauit isrl' q̃dragita annis. Nurus aũt h eius vxor phinees ꝑgnans erat/vicinaq̃ partui. Et audito nũcio q̃ capta eẽt arca dei: ꝛ mortuus eẽt socer ei⁹ ꝛ vir su⁹: incur h uauit se ꝛ pepit. Irruerãt eñ in eã dolo/ i res subiti. In ipo aũt momẽto mortis ei⁹ k dixerũt ei q̃ stabãt circa eã: Ne timeas: q̃ filiũ pepisti. Que nõ rñdit eis: neq̃ aiad/ l uertit: ꝛ vocauit pueꝝ iccaboth/dicens: l Trãslata ẽ gl'ia dñi de isrl': q̃ capta ẽ arca dei. Et ꝓ socero suo ꝛ pro viro suo ait: Trãslata est gloria dei ab isrl': eo q̃ capta sit arca dei. Ca. V

Philistijm autem tulerunt ar/ k

tiles veniebãt adorare i hierl'm. ꝛ de istis dr̃: Et igemuer̃t di/cẽtes: Ue nob. vsq̃ ibi iclusiue: Quis nos saluabit de manu deoꝝ sblimiũ istoꝝ: Alij erãt nullã hñtes reuerẽtiã ad arcã: nec ꝑ ꝯñs tiorẽ: ꝛ isti vt excluderẽt timorẽ ab alijs/dicebãt: Hi sunt dij q̃ ꝑcus. egy. oi pla. s. eis possibili. q. d. fecerũt tũc totũ posse suũ: ꝛ ideo nõ potuer̃t nũc nob nocere. iõ ꝯñr dicebant: Confortamini ꝛc. d ¶ Pugnauer̃t. Hic ꝯñr describiẽ arce captio: q̃ ppl's isrl' debellat⁹ fuit: ꝛ residui fugerũt ad tabnacula sua dimittẽtes arcã: ꝛ sic fuit capta. Et patet lr̃a. e ¶ Currẽs aũt. Hic ꝯñr describiẽ arce capte lamẽtatio: ꝛ ꝑmo eius captio nũciaẽ/cũ diciẽ Currens aũt vir de be. Dicunt hebrei q̃ iste fuit saul: q̃ capta arca vidẽs tabulas testimonij in manib⁹ goliath gethei q̃s in arca accepat: abstulit de manib⁹ ei⁹: ꝛ fugiẽs reportauit eas i silo: heli sedẽte sup sellã ꝯ viã: q̃ sollicit⁹ erat audire rumores de exercitu. Cuius causa sbdiẽ: f ¶ Erat ãt cor ei⁹ pa. ꝓ ar. do. magis q̃ ꝓ filijs suis. Cetera patẽt vsq̃ ibi: g ¶ Et fractis ceruicibus ꝛc. In hebreo hr̃: Et fracto collo suo ꝛc. Sequiẽ: h ¶ Incuruauit se et pe. q̃ dolor magn⁹ ꝛ repẽtin⁹ accelerat ꝑtũ. i ¶ Et vo. p. ic. qꝺ iterp̃taẽ/ iglori⁹. iõ ꝓ cã hui⁹ nominatiõis sbdiẽ: Trãslata est gl'ia dñi de isrl' ꝛc.

✳ trãsportatiõe dr̃ i fine capl'i: Trãslata ẽ gl'ia dñi de isrl'. Et idẽ dici potuit ꝺ sctã cruce q̃ ẽ gl'ia pleb christiane. Gal'. vj. c Mihi ãt absit gl'ia. nisi in cru. dñi nr̃i ie. chri. Per h̃ ãt q̃ vxor phinees audita morte viri sui ꝛ captiõe arce/incuruauit se ꝛ peperit: significanẽ illi q̃ ex auditu repẽtine cõtritiõis gl'iosoꝝ in h̃ mũdo ꝯcipiũt tiorẽ: ꝛ icuruanẽ ꝑ verã hũiliationẽ/reputantes gl'iaz mũdi nulli⁹ eẽ momẽti: et sic pariũt fructũ opis meritorij. i ¶ Et voca. pueꝝ iccaboth id ẽ inglouiũ: q̃ vere hũilis q̃uis pariat fructũ magni meriti: nullã tñ ide gl'iaz attribuit sibi: sz totũ diuine ꝟtuti. ꝑm saluatoris ꝯsiliũ: Lu. xvij. c. Cũ oia bñ fece. di. ser. inuti. su. ꝛc. Ca. V

Philistijm autem. Hic ꝯsequẽter describiẽ circũductio arce dñi ꝑ terrã philistiorum: q̃ circũductio facta ẽ: eo q̃ prima ciuitas in q̃ posita fuit a dño fuit ꝑcussa ḡuiẽ: ꝛ iõ fecer̃t eã duci ad alia loca /ad expiẽdũ si ꝓpẽ ꝑñtiã arce fuerat ista plaga. quod apparuit: eo q̃ vbicũq̃ ducebaẽ populus siẽr ꝑcutiebaẽ: ꝛ sic

Moralit. k ¶ Philistijm aũt tulerũt ar. dei ꝛc. Per hoc sicut dictuz est figurata fuit portatio sancte crucis in ꝑsidẽ. ✳ Et intulerũt

C — D — ꝟs. 3. a. — Moralit. — † 1. q. 4. §. itẽ pctõ ciuiũ. ꝟ. itẽ pctõ israelitaꝝ. ꝛ. ꝟ. itẽ pctõ filioꝝ heli. et. 37. di. c. legant. — Moralit.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

a ℭ In açotū. Rab. Que ꝛ asdoꝛ: vna de q̄nq̧ vꝛbib⁹ palestinoꝝ: decreta q̄dē tribui iude/ s3 nō retēta: qꝛ nō potuit īdigenas expellere. Intepꝛtat̄ aūt/ ignis pr̄is vl̄ incēdiū. Bn̄ aūt sic vocat̄ locus vbi erat idolū dagō: qꝛ aductus arcę in açotū erat incēdiū diaboli pr̄is oīm inimicoꝝ vl̄ iniquoꝝ. Dagō q̄ interpꝛtat̄ piscis tristicię/ significat diabolū q̄ in mare huius seculi deuoꝛat pctōꝛes: q̄ ꝛ in Iob leuiathā et beemoth nūcupat̄. ℭ Açotū. Locus ē in q̄ posuit samuel lapidē: sicut in sequentibus demonstrat̄. b ℭ Caput aūt. Supbia diaboli: q̄ est initiū oīs pcti. c ℭ Sup limē. Ra. Finē ꝯfinitū significat: in q̄ cessaret idolatria. Limē em̄ finis est itineris. d ℭ Trūcus solus. Doꝛsum tm̄ inuenerūt fractis oībus mēbꝛis: qd̄ idolatrię fugā expmit. Qui em̄ fugit/ doꝛsū dat fugāti. vn̄: Qm̄ pones eos doꝛsu3 ꝛc̄. e ℭ Et pcussit in secre. pte na. Qui testamentū dei suscipiunt ꝛ posterioꝛa huius vitę diligūt/ ex ipsis iuste in posterioꝛa cruciabunt̄: q̄ debēt ęstimare sicut stercoꝛa. Qui em̄ testamentū dei assumūt ꝛ in posterioꝛa respiciētes/ veteri se vanitate nō exuūt: sil̄es sunt eis q̄ arcā testamēti iux̄ idola sua posuerūt. Et vetera q̄dē illis etiā nolētibus cadūt: qꝛ oīs caro fenū. Arca aūt manet in ęternū: secutuꝝ. s. testamentū regni cęloꝝ vbi ē vbū dei in ęt̄nū. f ℭ Circūducat̄. Ut si q̄cūq̧ eat pcussio comitet̄: sciam⁹ eē plagā a dō qd̄ volūtate dei ꝯsilio eoꝝ actū ē: vt plaga cōis eēt qm̄ culpa cōis erat. g ℭ Extra. iterioꝛa. ☞ inde ex

Job. 40. — 1. Reg. 7. c — Ecci. 10. b — Ps. 20. c — Esa. 40. b

cā dei: ꝛ asportauer̄t eā a lapide adiutorij in açotū. Tulerūtq̧ philistijm arcā dei/ ꝛ itulerūt eā in tēplū dagon: ꝛ statuerūt eā iuxta dagon. Cūq̧ surrexissent

a ¶ Postq̧ testamentū dei puenit ad gentes statim idola coꝛruerūt.

diluculo açotij altera die: ecce dagon iacebat pnus in terra an̄ arca3 dn̄i. Et

a ¶ multi fuerūt defensoꝛes idolatrie.

tuler̄t dagō: et restituerūt eū i locū suū. Rursūq̧ mane die altera ꝯsurgētes inuener̄t dagō iacentē sup faciē suā in t̄ra corā arca dn̄i. Caput aūt dagon ꝛ duę

a ¶ id est fidē qua idolatria destruit̄.

palmę manuū ei⁹ abscisę erāt sup limē. Porro dagon truncus solus remanserat in loco suo. Propter hāc causa3 nō calcant sacerdotes dagō/ ꝛ omnes qui

a ¶ ob reuerentiā dei sui.

ingrediunt̄ templū eius sup limēn dagon in açoto vsq3 in hodiernum diem. Aggrauata est autē manus domini super açotios/ ꝛ demolitus est eos. † Et pcussit in secretioꝛi parte natiū açotū ꝛ fines ei⁹. Et ebullierūt villę ꝛ agri in medio regiōis illi⁹/ ꝛ nati sunt mures: ꝛ facta eū ꝯfusio moꝛtis magna in ciuitate.

¶ qm̄ sodomite erant.

Uidentes aūt viri açotij huiuscemodi plagā/ dixerunt: Non maneat arca dei isrl̄ apud nos: qm̄ dura est manus eius sup nos ꝛ sup dagō deū nostrū. Et mittētes cōgregauerunt oēs satrapas philistinoꝝ ad se/ ꝛ dixerūt: † Quid faciemus de arca dei israel? Respōderūtq̧ gethei: Circūducat̄ arca dei isrl̄. Et circūduxerūt arcā dei isrl̄. Illis aūt circūducētib⁹ eā: fiebat man⁹ dn̄i dei sup singulas ciuitates interfectiōis magnę nimis: ꝛ pcutiebat viros vniuscuiusq̧ vꝛbis/ a paruo vsq̧ ad maioꝛē: ꝛ cōputrescebant pminentes extales eoꝝ. Inierūtq̧ gethei cōsiliū: ꝛ fecerūt sibi sedes pelliceas. Miserūt ergo arcā dn̄i in accharon. Cūq̧ venisset arca dn̄i dei in accharon: exclamauerunt accharonitę dicentes: Adduxerūt ad nos arcā dei isrl̄/ vt interficiat nos ꝛ pplm̄ nr̄m. Miserūt itaq̧ ꝛ cōgregauer̄t oēs satrapas philistinoꝝ. Qui dixerūt: Dimittite arcā dei isrl̄ ꝛ reuertat̄ in locū suū: ꝛ nō interficiat nos cum populo nostro. Fiebat em̄ pauoꝛ moꝛtis in singulis vꝛbibus/ ꝛ grauissima valde man⁹ dn̄i. Uiri q̄3 qui moꝛtui nō fuerant/ pcutiebant̄ in secretioꝛi parte natiu3: ꝛ ascendebat vlulatus vniuscuiusq̧ ciuitat̄ in cęlū.

¶ id est principes. — a ¶ sacerdotes ꝛ diuini. ¶ toꝛcularia/ vel oppꝛimētes.

Nico. de lyra

✳ bat̄. ꝛ sic in captōe arcę p philisteos apparuit dei iusticia: ne ppl̄s isrl̄ ꝓsumptuose ꝛ sine meritis ꝓsumeret de dei ptectiōe ex arcę pn̄tia. Apparuit etiā ei⁹ potentia/ pcutiēs philisteos in terra ꝓpꝛia: ne captionē arcę suę ascriberēt potētię: ꝛ vt deū isrl̄ qui solus ē verus de⁹/ cogerent̄ reuereri et timere. In hoc igit̄ caplo sic pcedit̄: qꝛ pmo describit̄ pcussio açoti. Scdo totius ppli/ ibi: Uidētes aūt. Tertio sup hoc cōgregatio ꝯsilij/ ibi: Miserūt itaq̧ ꝛ cōgregauerūt. Circa pmū dicit̄: Philistijm aūt tulerūt arcā dei. fugiēte pplo isrl̄. a ℭ Et asportauerūt eā a lapide adiutorij. Hoc nomē exponat̄ sicut pꝛius. b ℭ In açotū. Nomē est ciuitatis vbi pmo fuit posita. c ℭ Et intulerūt eā in tē. ꝛc̄. attribuētes sibi victoꝛiā ꝛ arcę captionē: ppter qd̄ dn̄s ostēdit cōtrariū. vn̄ subdit̄: d ℭ Ecce dagō iacebat pnus ꝛc̄. Quasi faciens ei reuerentiā. e ℭ Et tulerūt dagō. s. sacerdotes anteq̧ populus pciperet: ppter qd̄ dominus addidit secundū signū manifestum p detruncationē idoli. f ℭ Inuenerunt dagon ꝛc̄. L3 em̄ caput esset abscisum a coꝛpoꝛe: coꝛpus tamē ita iacebat super terra3/ ac si facies esset ad terram versa/ si esset coꝛpoꝛi coniuncta. Caput etiam sup limen sic iacebat/ ꝙ facies erat versus terrā. Dicunt tamē hebꝛęi/ ꝙ istud idolum habebat caput factum ad similitudine3 cuiusdā piscis: ꝛ ideo vocabat̄ dagon a dag/ quod significat piscē in hebꝛęo. b ℭ Aggrauata est autem ꝛc̄. Quia postq̧ pcusserat eorū deū/ pcussit ꝛ pplm̄. Et modus pcussiōis subdit̄: i ℭ Et p. i se. p. ꝛc̄. Percussi em̄ fuerūt dysenteria vehementi: ita ꝙ intestina inferioꝛa p quę fęces egrediebant̄ putrescebant vel scaturiebāt vermibus: ꝛ exterius pminebāt. k ℭ Et ebullierūt villę ꝛc̄. Totus iste vsus nō ē in hebꝛęo: nec in libꝛis antiquis: sed p modū glosę pꝛimo fuit additus hic extra textu3: eo ꝙ. i. vj. ca. expꝛimit̄ ista plaga murium facta in quinq̧ ciuitatibus pꝛincipalibus: quarū açotus erat vna: et postea aliq̄ impiti hūc vsū inseruerūt textui: sic̄ ꝛ in pluribus alijs locis sacrę scptę repit̄. l ℭ Uidētes aūt ꝛc̄. Post pcussionē açotij ꝯn̄r describit̄ pcussio alteri⁹ ppli. Et pt3 lr̄a vsq̧ ibi: m ℭ Circūducat̄ arca dei isrl̄. Ad videndu3 si ppter eius pn̄tiam cōtigerat dicta plaga qd̄ apparuit p effectū. Et pt3 lr̄a. n ℭ Extales eoꝝ. i. intestia inferioꝛa per quę egrediunt̄ fęces. o ℭ Et fecerunt sibi sedes ꝛc̄. Ut possent melius sedere: ꝛ vt mures importuni nō possent intestina pminentia moꝛdere. p ℭ Miserūt itaq̧. Hic ꝯn̄r describit̄ consiliū de remittēdo arcā dei ad locū suū ad quod fuerūt coacti ppter experientiā plagę: nec arcam dei audebant dissipare: ne peius eis eueniret. Et patet lr̄a.

✳ c ℭ Et intulerūt eā in templū dagon. Per qd̄ figurata fuit positio sanctę crucis ī phano quod cosdroe fecerat: ꝛ ibi se tanq̧ deu3 adoꝛari faciebat. d ℭ Ecce dagon iacebat pꝛonus in terra. Per hoc significata fuit deiectio cosdroe de regno. Per hoc hoc āt subdit̄: g ℭ Caput aūt dagō ꝛ duę palmę manuū ei⁹ abscisę erant. significata fuit occisio cosdroe ab eraclio impatoꝛe. k ℭ Et ebullierūt villę ꝛc̄. Per mures bona agroꝛū coꝛrodentes/ significati fuerunt eraclij bellatoꝛes terram persarū deuastantes. Per plagam veto quā passi fuerunt açotij in posterioꝛibus/ significatum fuit oppꝛobꝛiū seruitutis quod incurrerūt persę sub romanis. ℭ Aliter potest dici: ꝙ per arcā dn̄i signatur sacra scriptura: sicut ꝛ crux sancta. Nam vetus testamentum figuris multiplicibus et pphetijs clamat chꝛistum passurum: ꝛ nouum testamētū factis mirabilibus clamat ipsum passum. Translatio vero arcę a iudęa in philistinoꝛum terram/ signat translationem sacrę scripturę q̧tum ad eius sanum intellectum a iudęis ad populum ex gentibus credentem. Per casum aūt dagon de loco suo/ significat̄ in gentibus credentib⁹ idolatrię deiectio. Per mures aute3 hęretici consurgētes: ꝛ per plagam in posterioꝛibus cōuersi ad fidem ad vomitum postea reuertentes: sicut fuit Iulian⁹ apostata ꝛ eidem similes.

† Ps. 77. — Ecci. 10. — † 1. 6. a

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

A F

Inde extales: vbi fiebat plaga. Ca.VI

Uit ğ ꝛc. septē mēsib⁹. Septenarius significat vniuersitatē tēpoꝝ: q̄ discurrit septenario numero dieꝝ: ꝛ significat dei testamentū vsq̄ ad cōsūmatio nē secli in gētib⁹ pmāsurū. b ¶ Quinq̄ anos. Rab. Quinq̄ ani aurei/ et q̄nq̄ mures quos fecerūt philistei post plagā suā/ ꝛ attulerūt ad arcā: significant: q̄ carnales q̄nq̄ sensib⁹ corporis dediti/ cū a dño fuerit correpti: scelera sua ꝓpria cognoscentes/ iuste se ꝑcussos esse cōfitent̄: ꝛ licet coacti i melius cōmutant̄. Qd̄ bñ significāt q̄nq̄ ciuitates philistinoꝝ/ açot⁹/ gaça/ ascalon/ geth/ accaron: illos scz exprimentes/ q̄ externi hoīs act⁹ sequunt̄. [Gaça] Gaça ciuitas est eueoꝝ: in q̄ habitauere capadoces ꝑstinis cultorib⁹ interfect̄. Apud veteres erat terminus chananeorū iuxta egyptū: ꝛ cecidit in sortez iudę: sꝫ eā nō potuit obtinere: q̄ enachim. i. gigātes allophyloꝝ fortissime restiterūt. Et est vsq̄ hodie insignis ciuitas palestinę. Dicit̄ tñ gaça futura in tumulū sempiternū: q̄ ꝑmū fundit⁹ destructa ē/ ꝛ in alio loco alia ędificata. [Ascalon] Ascalon vrbs nobilis palestinę destinata tribui iudę: sed habitatores ei⁹ supare nō potuit. [Geth] Geth autē nūc vicus grandis vocat̄ gethan: inter antipatrem ꝛ thamnā. Est et alia villa hui⁹ nois. [Accaron] Accarō ē i tribu dan vl' in tribu iudę ad leuā chananeoꝝ: sꝫ ꝑstinos habitatores nō expulit: ꝛ vsq̄ hodie grādis vic⁹ accaron dr̄ inter açotū ꝛ thānā respiciēs ad orientem. Quidā putāt accarō turrē stratiōis/ postea cęsareā nūcupatā. Açot⁹ iterꝑtat̄ ignis pr̄is mei: vel incēdiū. [B] Gaça fortitudo. Ascalon ignis infamis vel ignis ignobil'. Geth torcular. Accarō/ eruditio tristicię vl' sterilitat̄. Ois eñ ꝯcupiscētia īfamis et ignobilis ꝑ diabolū īflāmata/ ꝑ ꝯrias fortitudīes īstigata/ ꝛ ꝑ torcular neq̄tię expssa: vinū ꝓfūdit amaritudīs i doctrina ꝑua ꝛ opatiōe ꝑuersa. ꝛ iō tēdit ad mortē: vbi ē tristicia ꝟa et sterilitas ꝑpetua. c ¶ Plaustrū. Crux christi: arca sacra scp̄tura. d ¶ Duas vac. Isido. Vaccę arcā gestātes sctōs significāt: q̄ sęc'lo renūciāt/ q̄ nullū delicti traxert̄ iugū. Sic eñ vaccę vituloꝝ affectu a recto itinere nō deuiāt: sic scti pr̄es tali affectu a bono ꝓposito nō exorbitāt. e ¶ Quę d. ꝑ vi. Rab. via. s. regia eūtes bethsames. i. ī domū solis cęlestē scz hierl'm/ vbi sp̄ lucet sol iusticię. [Bethsames] f ¶ Bethsames. Rab. Ciuitas ē sacerdotalis in tribu beniamin: quę vsq̄ hodie mōstrat̄ de eleutheropoli ꝑgētib⁹ nicopolim/ in. x. miliaria cōtra oriētē. Altera bethsames ē i tribu neptalim: i q̄ ꝑmāsere cultores antiqui. g ¶ Et nō decli. Rab. i. nec extollebant̄ ꝓspis: nec frāgebant̄ aduersis. Si igit̄ ad ęterni solis habitationem tēdim⁹: ab itinere dei ꝓ carnalib⁹ affectib⁹ nō declinem⁹. Pēsandū aūt ꝙ vaccę dei plaustro supposite ꝑgunt ꝛ gemunt: nec tñ ab itinere gressus flectūt. Sic ꝑdicatores dei ꝛ q̄libet fidelis intra eccl'iam eē dñt: vt ꝓximis cōpatiant̄ ꝑ charitatē: ꝛ de via dei non exorbitēt ꝑ cōpassionē. Arca q̄ppe sursū ꝑposita bethsames ꝑgere/ ē cū supna scia ad internę lucis habitaculū ꝓpinquare. quod vere facim⁹ cū ꝓ affectu

G pignorum

F Uit ğ arca Ca.VI a dñi i regiōe philistiorū septē mensib⁹. Et post hęc vocauerunt b philistijm sacerdotes et diuinos/ c dicētes: Quid faciemus de arca dei? † Indicate nob quō remittamus eā i locū suū. Qui dixerūt: Si d remittit' arcā dei isrl': nolite dimittere eā vacuā: sed qd̄ debetis red e dite ei ꝓ pctō: ꝛ tūc curabimini: ꝛ f g scietis q̄re nō recedat manus ei⁹ a vobis. Qui dixerūt: Quid est qd̄ ꝓ delicto reddere debeamus ei? Rñderūtq̄ † illi: Iuxta nūeꝝ prouīciaꝝ philistinoꝝ/ q̄nq̄ anos au h reos facietis: ꝛ q̄nq̄ mures aure i os: q̄ plaga vna fuit oib⁹ vobis ꝛ satrapis vr̄is. Facietisq̄ silitudines anoꝝ vr̄oꝝ: ꝛ similitudines muriū qui demoliti sunt terram: ꝛ k dabitis gloriā deo isrl': si forte releuet manū suā a vobis/ ꝛ a dijs vestris/ ꝛ a terra vr̄a. Quare aggra l uatis corda vr̄a sicut aggrauauit m egypt⁹ et pharao cor suū? Nonne n † postq̄ ꝑcussus ē: tūc dimisit eos o ꝛ abierūt? Nūc ergo arripite ꝛ faci p c d te plaustrū nouū vnū: ꝛ duas vac q cas fętas: quibus nō est impositū r

a ¶ pcti. b ¶ curr⁹ dei decē miliū mltiplex.

iugum iungite in plaustro: ꝛ reclu s t

a ¶ q̄si i sec'lo remanētes. b ¶ parētes filios

dite vitulos eaꝝ domi. Tolletisq̄ arcā dñi/ ꝛ ponet' i plaustro: et vasa aurea q̄ exoluistis ei ꝓ delicto/ ponet' in capsellā ad lat⁹ ei⁹: ꝛ dimittite eā vt vadat: et aspiciet'. Et si q̄dē ꝑ viā finiū suoꝝ ascēderit cōtra bethsames: ipse fecit nobis hoc malū grāde: Sin aūt minime: sciem⁹ q̄ neq̄q̄ man⁹ ei⁹ tetigit nos/ sꝫ casu accidit. Fecerūt ğ v

a ¶ sanctos renūciantes sec'lo.

illi h mō: ꝛ tollētes duas vaccas q̄ lactabāt vitulos/ iūxerūt ad plaustrū: vitulosq̄ eaꝝ ꝯcluserūt domi. Et posuerūt arcā dei sup plaustrū: ꝛ capsellā q̄ hēbat mures aureos ꝛ silitudinē anoꝝ. Ibāt aūt i dire e f ctū vaccę ꝑ viā q̄ duc̄ bethsames: ꝛ itinere vno gradiebāt̄/ ꝑgētes et x g mugiētes: ꝛ nō decliabāt neq̄ ad y dexterā/ neq̄ ad sinistrā. sꝫ ꝛ satra z

---

F Uit ğ ꝛc. Hic ꝯñr agit̄ de arcę reducti/ Ca VI one. Circa q̄d ꝑmo de mō reducēdi ꝯsiliū q̄rit̄. Se/ cūdo iuxta formā dati ꝯsilij reducit̄/ ibi: Fecerūt ğ. tertio a bethsamit' indiscretę suscipit̄/ ibi: Porro bethsamitę. quarto ꝓpter hoc popul⁹ ꝑcutit̄/ ibi: Percussit aūt. [E Diuisio] Circa primū dicit̄: b ¶ Uocauerūt phili. sacer. idoloꝝ suoꝝ. c ¶ Et diuinos. q̄ ꝑ pacta cū dęmonib⁹ inita tacite vl' expsse dicūt hoib⁹ aliq̄ incognita. Dęmones eñ [Demonū responsa] eo ꝙ i eis remāserūt naturalia integra ex intellect⁹ ꝑspicacitate ꝛ exꝑientia lōgi tpis multa sciūt hoibus incognita. ꝛ de talib⁹ ꝑdicti diuini ab eis instruunt̄. Aliqñ etiā dęmones ad dicēdū diuinis [† 8.5.c] vl' etiā alijs aliq̄ ꝟa a deo cogunt̄: sicut ptꝫ in legēdis multoꝝ sctōꝝ/ ꝙ dęmōes coacti coꝝ scritatē ꝯfitebant̄. Et sic videt̄ fuisse in ꝓposito: q̄ cōsiliū ab eis datū cedebat ad gl'iam dei isrl' ꝛ honorez. iō subdit̄: d ¶ Si remit. ar. dei ꝛc. no. di. eā va. i. absq̄ munerib⁹ gl'iam et ꝟtutē dei isrl' significātib⁹. iō subdit̄: e ¶ Sed qd̄ debe. red. ei ꝛc. i. emendā ꝓ peccato. f ¶ Et tūc cura. a plagis vobis inflictis. g ¶ Et sciet'. per experientiā. q̄re nō recedat ma. ei⁹ a [als tei] vobis. vos ꝑcutiēs q̄diu retinetis eā. q̄ aūt sit emēda subdit̄: h ¶ Quinq̄ anos aureos facietis. Per hoc designabat̄ plaga facta in pop'lo philistinorū: q̄ꝛtū ad eoꝝ corpa. i ¶ Et q̄nq̄ mures aureos. ad designādū plagaz inflictā terrę eoꝝ: vt patet per predicta v. ca. k ¶ Et dabitis gloriā deo is. Per hoc eñ ꝯfitebant̄ se ꝑcussos a deo israel ꝛ terrā eoꝝ: eo ꝙ ꝑsumpserāt capere arcā dei ꝛ secum ducere ad terraz suam. Ad hoc autē inducitur exemplū [D] cum dicit̄: l ¶ Quare aggra. ꝛc. arcā retinēdo. m ¶ Sicut aggra. egyptus. detinēdo ppl'm isrl'. n ¶ Nōne postq̄ percussus est. decem plagis. [† Exo.12.c] o ¶ Tūc dimi. vt habet̄ Exo. xij. seq̄tur: p ¶ Facite plaustrū nouum. ad ponendum arcā desuper reuerenter q ¶ Et duas vac. fę. i. hñtes iā fęt⁹ natos: vt ptꝫ ꝑ sequētia. r ¶ Quib⁹ nō est im. iu. Et sic nō habēt vsum ducēdi curuū. s ¶ Iungite in plaustro ad trahendum ipm t ¶ Et recludite vitulos ꝛc. Oia ista fiebant ad experiendū virtutē dei isrl' in reductione arcę. Vaccę eñ lactantes vitulos naturalit̄ inclinant̄ ad eos nutriendū: ꝛ iō si ipsę nō reuertent̄ ad fęt⁹ ꝛ portarēt arcā directe ad terrā isrl': ꝛ maxime q̄ erāt incōsuetę ad portandū iugū vel plaustrū trahēdū: signū foret manifestū/ ꝙ ducerēt occulta dei ꝟtute: ꝛ ex h essent philistęi certificati ꝙ plaga eoꝝ fuisset a deo inflicta. sin aūt: alteri causę imputaret̄. Et ex his dictis patet lr̄a v ¶ Fecerūt ergo. Hic ꝯñr ꝭm formā dicti consilij arca reducit̄. Et patet lr̄a ex dictis vsq̄ ibi: x ¶ Et itinere vno ꝛc. i. vniformiter. y ¶ Et mugiētes. Quasi deum modo suo laudantes. z ¶ Sed ꝛ satrapę philistinorū sequebātur. Ad habendū experientiam predictaz.

※ Porro be/

[Moralit'] Moraliter a ¶ Fuit autem arca in regione philisti. In hoc capitulo describit̄ arcę reductio/ per quā significatur sanctę crucis reportatio: quā eraclius imperator occiso cosdroe/ et persis in deditionem receptis in hierusalem reportauit quę per bethsames vbi

k ※ arca fuit re

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

E F pignoꝝ nō declinamꝰ. Sic eñ incedere debēt/ q̄ sacre legis iugo suppositi/ꝑ internā scientiā dñi arcā portāt: vt ꝓpinquorū necessitatibꝰ ꝯdolētes/ a rectitudine nō declinēt: q̄ꝝ gr̄a mētē nr̄am tenere debet: ne aut si affectu nō tangit̄ dura sit: aut plꝰ tacta sit in fletu remissa. a ¶ Bethsames. Domꝰ solis. Hec est eccl'ia a sole iusticie illustrata. Bethsamitas in valle frumēta metere: est doctores eccl'ie annonā verbi dei in hūilitate tractare. Lapis in agro iosue: christus in eccl'ia sua. Ligna plaustri/ crux christi. Vaccas sup lapidē imolare/ est cōuersos a seculo in christi imitatione mortificare b ¶ Açotus v. ga. ⁊c. Isid. q̄nq; anos/ ⁊ q̄nq; mures q̄nq; ciuitates dederūt. Reliq̄ aūt ciuitates ꝓuinciaꝝ ⁊ ville q̄ erāt absq; muro/ mures tm̄. vñ: Ab vrbe murata vsq; ad villā q̄ erat absq; muro ⁊c. c ¶ Abel. ciuitas est in termino isrl': q̄ añ/ bethsames vocata/ nūc vocat̄ abel. vl' ꝓpt̄ luctū sup viris bethsamitibꝰ ibi factū. vl' ꝓpt̄ distinctionē ciuitatis a bethinacha: de q̄ exclamauit mulier

2. Reg. 20. f. sapiēs ad ioab: Qui iterrogāt/ iterrogēt in abela. d ¶ Percus. ⁊c. beth. qui cū nō essent leuite/ ausi sūt videre arcā. Hoc

Exo. 24. a. ne pateret̄ i exodo ppl's lōge stabat: solꝰ mo yses ascēdit ad dñm. Percussit aūt ⁊c. In hebreo h̄r: Et ꝑcussit de ppl'o. lxx. viros: ⁊ l. milia viros. lxx. viros iudices: Lxx. hebrei dicūt: nulli licebat detectā videre arcā nisi pōtifici. ꝑcussi q̄ sūt eo ꝙ indigni essent/ vl' indigne accessissent: vl' nō custodissent arcā. e ¶ Miserūtq; nū. Rab. Significat̄ trāslatio testamēti dñi a iudeis ad gētes: q2 cū illi carnali obſuātia atq; phariseoꝝ supstitiōibꝰ legē fedarēt: christi ⁊ discipl'oꝝ eiꝰ doctrinā recusa-

Act. 13. g uert̄. vñ: Vobis oportebat p̄mū loq̄ verbū dei: s3 q2 indignos vos iusticast̄/ ecce cōuertimur ad gentes. f ¶ Cariathiarim. Ra. Interp̄tat̄ villa siluaꝝ. de q̄ d2:

F

Ps. 131. a Donec inueniā locū do. taber. deo iacob.

Ibi. Ecce audi. eā in ephra. iue. e. ī cāpis silue. Locꝰ eñ dñi ē tabernaculū pectoris christiani ppl'i. Ciuitas eñ siluaꝝ. i. cōuet̄ꝰ gētiū/ est locꝰ aptus ad suscipiēdā arcā. In domo aminadab/ q̄ iterp̄tat̄ pr̄ meꝰ spōtaneus. ⁊ dicē pōt volūtarie sc3 tibi. ¶ Ra. Cariathiarim/ ciuitas est saltuū: vna de vrbibꝰ gabaonitarū ꝑtinens ad tribū iude/ nono miliario eūtibꝰ ab elia diospoli.

Hiere. 26. g. de hac fuit vrias ꝓpha quē interfecit ioachim in hierusalē: sicut scribit hieremias.

g Gabaa.

pe philistinorū seq̄bant̄ vsq; ad
a termios bethsames. Porro beth a
samite metebāt triticū i valle. Et b
eleuantes oculos viderunt arcā
⁊ gauisi sūt cū vidissent. Et plau
strū venit in agrum iosue bethsa
mite: ⁊ stetit ibi. Erat autē ibi la
pis magnꝰ. Et cōciderunt ligna c
a ¶ leuite vl' sacerdotes: q2 alijs nō licebat
plaustri: vaccasq; impōsuerunt d
sup ea holocaustū dño. Leuite
aūt deposuerūt arcā dei ⁊ capsel
lā q̄ erat iuxta eā: in q̄ erant vasa
aurea: ⁊ posuerūt sup lapidē grā
dē. Viri aūt bethsamite obtule
rūt holocausta: ⁊ imolauerūt vi
ctimas in die illa dño. Et quin
q; satrape philistinoꝝ viderūt: ⁊
reuersi sunt in accarō in die illa.
Hi sunt aūt ani aurei/ q̄s reddi e
derunt philistijm ꝓ delicto dño.
b Açotus vnū: gaça vnū: ascalon
vnū: geth vnū: accaron vnum.
Et mures aureos ſm numerū
vrbiū philistijm quinq; prouin
ciarum: ab vrbe murata vsq; ad
villā q̄ erat absq; muro: et vsq; f
a ¶ Hiero. luctus.
c ad abel magnū: sup quē posuert̄ g
¶ assidue.
arcā dñi: q̄ erat vsq; in illo die i
d agro iosue bethsamitis. Percus h
sit aūt dñs de viris bethsamiti
bꝰ/ eo ꝙ vidissēt arcā dñi: ⁊ ꝑcus i
a ¶ maiores natu optimates. s. populi.
sit de ppl'o septūaginta viros: et
q̄nq̄ginta milia plebis. Luxitq;
ppl's ꝙ dñs ꝑcussisset plebē pla
ga magna. Et dixerunt viri beth
samite: Quis poterit stare in cō
¶ presentia.
spectu dñi dei scti huius? Et ad
¶ digne.
e quem ascendet a nobis? Mise k
runtq; nuncios ad habitatores
f cariathiarim/ dicentes: Redu
xerunt philistijm arcā domini:
descendite et reducite eam ad
vos.

Ca. VII

V Enerunt ergo viri l
¶ gentilis ecclesie.
chariathiarim ⁊ re-

Nico.de lyra

Diuisio ✳ a ¶ Porro bethsamite. Hic consequenter agit̄ de arce receptione. ⁊ primo describit̄ ipa receptio. scdo interponitur cuiusdā dicti explicatio/ ibi: Hi sunt autē. Circa primū d2: b ¶ Et eleuātes ⁊c. Dicūt hebrei ꝙ ista leticia fuit inepta/ ꝓcedēs ex leuitate capitis: ⁊ nō ex debita reuerētia. c ¶ Et cōciderūt li. ⁊c. s. postq̄ arca fuerat deposita ꝑ leuitas: l3 ante scribat̄. d ¶ Vaccasq; impo. In hoc vident̄ male egisse: q2 femella non offerebatur domino in holocaustū: quod erat sacrificiū ꝑfectissimū: vt habetur Leui. j. ca. Cetera patēt. e ¶ Hi sūt aūt. Quia superius dixerat ꝙ quinq; ꝓuincie philistinoꝝ fecerāt q̄nq; anos aureos/ ⁊ quinq; mures: hic explicat ꝙ quinq; ciuitates p̄ncipales hoc fecerunt: tñ alie ville minores adiacētes adiuuerūt i expensis. ideo subdit̄ postea: Ab vrbe murata vsq; ad villā ⁊c. f ¶ Et vsq; ad abel magnū quia terra philistinoꝝ extēdebat̄ vsq; ꝓpe locū illū: ⁊ vocat̄ ħ abel magnꝰ/ q̄ sup̄ vocatꝰ ē lapis magnꝰ; qd̄ ptz ex ħ qd̄ subdit̄: Sup quē

g ¶ Sup quē ⁊c. Rō aūt mutatiōis huiꝰ nois fuit q2 ppl's ibi ꝑcussus fuit ⁊ luxit/ vt dicet̄: ⁊ iō vocatꝰ est abel q̄ luctꝰ iterp̄tat̄. Itē q2 noia sunt ꝓpinq̄. Aben eñ i hebreo lapidē signāt: ⁊ mutata in l/ fit abel: vt ptz. h ¶ Percussit aūt. Hic ꝯñr describit̄ ppl'i ꝑcussio: cuiꝰ ꝑcussiōis due cause ꝑus sūt tacte. s. inepta leticia: ⁊ holocaustum indebite oblatum. Tertia tangit̄ ħ/ sc3 curiositas: q̄ moti fuerūt ad videndū arcā nudā: qd̄ sb̄ pena mortꝭ inhibet̄. vt h̄r Nu. iiij. Quarta etiā cā ex circūstātia lr̄e dat̄ intelligi. s. ꝙ arcā dñi dimisert̄ nimis sb̄ diuo sine luminaribꝰ ⁊ cultu debito. iō sequit̄: i ¶ Et ꝑcus. de po. lxx. vi. ⁊ l. milia ple. qd̄ sic debet itelligi etiā ſm hebreos: ꝙ solū. lxx. viri sunt ꝑcussi q̄ erāt tāte reputatiōis ꝙ eq̄parabātur q̄nq̄gita milibꝰ de plebeis. eo mō loq̄ndi q̄ d2. ij. Re. xviij. de dauid: Tu vnꝰ ꝓ decē milibꝰ cōputarꝭ. p̄ncipales eñ ppl'i ꝑcussi fuert̄: eo ꝙ debebāt ordinare ppl'm ⁊ ꝑcauere de p̄dictis offēsis. k ¶ Miserūtq; nū. ⁊c. q2 illa ciuitas erat securior ⁊ nobilior: ꝓpt̄ qd̄ arca poterat melius ibi custodiri. ¶ Moral'r vacce portātes arcā testamēti/ sūt p̄dicatores portātes v̄bum euāgelij. Qui lactāt filios spūales/ eos ꝯsolādo. mugiūt deuote orādo. recte icedūt sctē viuēdo. Nō declinant ad dexterā/ allecti mūdana ꝓsꝑitate/ nec ad sinistrā ꝓstrati adūsitate. Et sic veniūt ad bethsames/ q̄ domꝰ sol' iterp̄tatur. i. ad celū qd̄ casa helios. i. solis nuncupatur.

✳ arca fuit reportata significat̄: eo ꝙ bethsames domꝰ sol' iterp̄tat̄. Hierusalē āt ꝯueniēt̄ d2 domꝰ solꝰ: eo ꝙ diuinitꝰ fuit electa ad dei cultū: ⁊ q2 ibidē mysteriū christi fuit cōpletum. Alit̄ aūt ꝑ reportationē arce i iudeā significari pōt reūsio fidei ad iudeos circa finē mūdi. Per duas āt vaccas arcā reportātes i iudeā: itelligūt̄ duo p̄dicatores ꝯ antichristi ꝑfidiā. s. helias ⁊ enoch: qbꝰ eiꝰ ꝑfidiā detegētibꝰ iudei dicūt̄ tūc recepturi fidē. De vaccis aūt arcā portātibꝰ i textu d2/ ꝙ lactabāt vitulos: ꝑ qd̄ significat̄/ ꝙ p̄dicatores v̄bi diuini dñt auditores doctrine dulcedie ꝯsolari. Dr̄ etiā ꝙ vitl'i eaꝝ fuert̄ domi reclusi: q2 nouicij i fide vl' religiōe ñ debēt hīcinde euagari. Dr̄ etiā ꝙ vacce ibāt mugiētes: q2 p̄dicatores ꝑ viā huiꝰ vite ꝓcedētes debēt deuote deū orare Ps. cxviij. g Cātabiles mihi erāt ⁊c. Vñ de istis vaccꝭ d2 i heb. ꝙ cātabāt. Itē ꝙ icedebāt recte ñ declinātes ad dexterā vel sinistrā: ꝑ qd̄ significat̄ ꝙ p̄dicatores tenere dñt rectitudinē vite ⁊ doctrine: nec ab ea declinare ꝓpt̄ ꝓsꝑa vl' aduersa. ⁊ sic veniūt bethsames q̄ iterp̄tat̄ domꝰ sol'. ⁊ sic i sēsu anagogico signat celū btōꝝ. Celū eñ d2 q̄si casa: ¶ In ca. vj. (helios. i. sol' iusticie. vbi d2 i po. Et itinere vno ꝑdiebāt̄. i. vniformiter.

Additio.

In librꝭ ātiq̄s trāslatio nr̄a sic h3: Ibāt aut vacce recto itinē: qd̄ ꝓpe ꝯsonat hebraice v̄itati i ħ loco: ⁊ magꝭ ꝯuenit ꝓ ✳ merita

V Ene. ⁊c. VII. (posito Descripta ꝓstratiōe ppl'i isrl' ꝓpt̄ filioꝝ heli pctā: ħ ꝯñr d̄scribit̄ reuelatio ipiꝰ ꝑ samuel

Moralit̄ l ¶ Venerūt q̄ ⁊c. sicut dictū est. s. per arcam significat̄ ✳ crux scta

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

A F a ¶ Gabaa. Rab. Collis aie humiliũ. vñ: Susci- Ca. VII
Ps.71.a. piãt montes pacẽ pplo ⁊c̃. i. mõtes maiores aie colles mino-
res. Seu etiã gabaa interp̃tatur sublimitas/ vbi eleaçar sacer-
dos cõstituitur. b ¶ Eleazar. Rab. Dei adiutoriũ. Bñ ãt
q̃ h̃ noĩe vocat ad arcã dñi custodiẽdã eligit: q² sctĩ viri q̃cq̃d
habẽt boni/ deo attribuũt nõ sibi. Unde
2.Cor.3.a sufficientia nostra ex deo ẽ: q̃ idoneos fec
nos ministros noui testamẽti. c ¶ An-
n⁹ vicẽ. erat q̃ñ septimo anno regni saul
allata ẽ in castris ꝺ cariathiarim. Ann⁹
vicesim⁹. Rab. Nõ ita intelligẽdũ est
ꝙ viginti anni quib⁹ arca mãsit in caria-
thiarim/ vsq̃ ad octauũ regni dd̃ annuz
q̃ eã cõgregata pplĩ frequẽtia adduxit ĩ
hierl̃m/ sint cõputandi. Inuenitur eñi in
sequẽtibus: ꝙ tp̃e saulis de hac ciuitate
ablata ẽ in castra ꝯtra philisteos. ⁊ q² cõ
stat ꝙ dauid duxit eã in hierl̃m ꝺ domo
aminadab: restat intelligi ꝙ in dieb⁹ sau-
lis de castris relata est in p̃fatã ciuitatẽ.
vnde postea regnãte dauid reducta est ĩ
hierl̃m. Est ergo sensus: q² ex quo mãsit
arca in cariathiarim / erat annus vicesi-
mus cũ in tp̃e saulis trãslata ẽ in castra.
Uel vicesimus annus erat cũ oĩs dom⁹
isrl̃ post dñm q̃euisset abiectis idolis et
seruiẽs illi: qd̃ eã fecisse toto tp̃e samue-
lis Joseph⁹ testatur. xxvij. scz annis: ⁊ p̃
mo tp̃e regni saul: q̃d eodẽ iosepho tes.
xx. annis tenuit. Cũ eñi recessisset a saule
spũs dñi: ⁊ agitaret eũ spũs nequã ad p̃-
sequẽdũ dauid: secuta est eũ aliq̃ ps mili-
tię ⁊ plebis. d ¶ Astaroth. Factura
exploratiõnũ. Qui ver⁹ isrl̃ita ẽ/ aufert a
se oẽm facturã malignorũ spirituũ ⁊ ia-
Roma.5.c ctãtiã atq̃ sup̃biã: ⁊ s̃uit dño soli: q² nul-
la societas luc̃ ad tenebras. e ¶ Mas-
phat. Ciuitas est in tribu iuda iuxta ca-
B riathiarim. Masphat. Rab. Specu-
latio/ vl̃ cõtẽplatio/ vel intẽtio/ vel locus
iudicij. Bñ aũt ꝯuenit iste loc⁹ tã sctõ vi-
ro q̃ in iusticia ⁊ ṽitate iudicauit/ ⁊ sũma
prudentia gubernauit populuz. Mas-
phat. Rab. Ecclesia in vnitate fidei sub
nouo sacerdotio collecta: aquas lchry-
marũ hauriens satisfaciẽdo in cõspectu
dñi effundit. ꝓpheta ppl̃m in masphat
iudicat: q² doctor eos maxime docet q̃s
in intẽtione cõtemplatiõis ⁊ ad amorez
patrię cęlestis intentos esse perspexerit.
f ¶ Hauserũt a. ⁊ ef. Ut sicut aq̃ effu-
sa nõ redit: sic nec ipsi redirẽt ad idolatri-
am. g ¶ Agnũ lactantẽ. Agn⁹ obla-
tus ꝓ pplo dei victoriã p̃stat: ⁊ p̃ passio-
nẽ christi dẽmõib⁹ sup̃atis: pax data ẽ fi-
delibus. ¶ Rab. Innocentẽ vitaz igne
☞ charitatis

duxerũt arcã dñi: ⁊ intulerunt a
a ¶ q̃ interp̃tat p̃r meus spõtaneus.
a eũ ĩ domũ ãmiadab ĩ gabaa.
b Eleaçar aũt filiũ ei⁹ sctificaue b
rũt vt custodiret arcã dñi. Et c
a ¶ postq̃ testamẽtũ mãsit ĩ eccl̃ia mul
factũ ẽ ex qua die mansit arca
tiplicati sunt iusti: q̃ ab ip̃o vt dies illu-
dñi ĩ cariathiarim/ multiplica- d
minati sunt.
c ti sũt dies: era/ q̃ppe iã ann⁹ vi- e
gesim⁹: ⁊ req̃euit oĩs dom⁹ isrl̃ f
post dñm. Ait aũt samuel ad g
vniũsaz domũ isrl̃/ dicẽs: †Si ĩ h
toto corde vr̃o reuertimini ad
dñm/ auferte deos alienos de i
a ¶ ascẽdentes vel sup̃iores.
d medio vr̃i baalim et astaroth:
⁊ p̃parate corda vr̃a dño: ⁊ ser-
uite illi soli: ⁊ eruet vos de ma-
nu philistijm. Abstulerũt g̃ filij
isrl̃ baalim ⁊ astaroth: ⁊ s̃uierũt
dño soli. Dixit ãt samuel: Cõ k
e gregate vniuersum isrl̃ in mas-
phat: ⁊ orẽ ꝓ vob dñm. Et cõ-
f uenerũt in masphat. Hause- l
rũtq̃ aquã ⁊ effuderũt ĩ ꝯspe-
ctu dñi: ⁊ ieiunauerũt ĩ die illa
atq̃ dixerũt: Tibi peccauim⁹
dñe. Judicauitq̃ samuel fili- m
os isrl̃ in masphat. Et audierũt n
philistijm ꝙ cõgregati eẽnt fi-
lij isrl̃ ĩ masphat: ⁊ ascẽderũt sa- o
trapę philistinorũ ad isrl̃. Qd̃
cũ audissent filij isrl̃/ timuerũt
a facie philistinorũ: dixeruntq̃
ad samuelẽ: Ne cesses ꝓ nob
clamare ad dñm deũ nostrũ:
vt saluet nos de manu philisti-
g norũ. Tulit ãt samuel agnũ la- p
ctentẽ vnũ/ ⁊ obtulit illũ holo-
caustũ integrũ dño. Et clama-
a ¶ aures dñi in p̃ces iustorũ.
uit samuel ad dñm ꝓ isrl̃: ⁊ ex-
audiuit eũ dñs. Factũ est aũt
cũ samuel offerret holocaustũ
dño: philistũ iniere p̃liũ ꝯ isrl̃.

Nico.de lyra

Diuisio ✻ merita. Et primo ponit continuatio
ad p̃dicta. scd̃o releuatio ista/ ibi: Et fa-
ctũ est ex qua die mansit arca dñi. In fi-
ne p̃cedẽtis capituli dictũ fuit/ qualit̃ si-
gnificatum fuit viris de cariathiarim ꝙ
arcã ad se ducerent: hic consequẽter ostẽ-
dit q̃liter h̃ fecerũt/ cũ d̃r: Uenerũt er-
Arcę transla- go viri ca. et redu. arcã dñi. ad ciui-
tio varia tatẽ suã. a ¶ Et intulerũt eã in do.
⁊c̃. Hoc nõ fuit factũ statim: sed per ma-
gnum tp̃s post: q² p̃ aliq̃d tp̃s stetit in ca-
riathiarim: ⁊ inde trãslata fuit in masphat: ⁊ inde in galgala:
vt d̃r libro de hebraicis q̃stionib⁹. ⁊ postea fuit trãslata in no-
be vbi erat tp̃e saul: s̃m q̃d habet infra. xxj. ca. ⁊ inde transla-
ta est postea in gabaa in domũ aminadab: vt hic d̃r: Et de lo-
co illo dauid trastulit eã in domũ obededom. ⁊ inde in ciuita-
tẽ dauid: vt hr̃. ij. Regũ. vj. b ¶ Eleazar aũt ⁊c̃. sctĩ. He-
brei aũt dicũt: Preparauerũt seu disposuerũt. ⁊ ĩ idẽ redit: q² ta-
lis p̃paratio est q̃dã sctificatio. c ¶ Et factũ ẽ. Hic ꝯñr de-
clarat releuatio pplĩ sub samuele: q̃ facta ẽ ꝓpt̃ cõuersionẽ po-
puli ad deũ p̃ sollicitudinẽ samuel. Circa q̃d p̃mo describitur
C Diuisio dicta cõuersio. scd̃o philistinorũ debellatio/ ibi: Et audierũt. ter-
tio pplĩ pax ⁊ bona ordinatio/ ibi: Facta ẽ itaq̃. Circa primũ
q² lr̃a ẽ intricata ⁊ indiget supplemẽto: sic ⁊ ĩ plurib⁹ alijs lo-
cis sacrę scp̃turę: Sciendũ ꝙ heli mortuo
samuel statim incępit discurrere ⁊ docere
ppl̃m / vt illũ reduceret ad deuz p̃ debitã
ꝯũsionẽ ad cultũ diuinũ: q̃ q̃dẽ cõuersio ĩ-
cępit a tp̃e q̃ ppl̃s iã viderat malũ q̃d eue-
nerat propter pctã filiorũ heli: ⁊ audiue-
rat plagã philistinorũ ꝓpt̃ arcã dñi: ⁊ du-
rauit tp̃e samuelis vsq̃ ad regnũ reg̃ sau-
lis. s. xx. annis vel circiter. ⁊ hoc notat cũ
dicit: Et factũ ẽ ⁊c̃. i. trãslata fuit ibi de
bethsames: vt p̃dictũ est. d ¶ Multi-
pli. sunt dies. in q̃bus samuel hortabat
ppl̃m ad bonũ. e ¶ Erat q̃ppe iã an.
⁊c̃. Postq̃ incępat samuel docere ppl̃m.
f ¶ Et req̃euit ⁊c̃. scz. xx. annis q̃bus p̃-
fuit samuel. ⁊ subdit modus q̃ samuel re-
duxit ppl̃m ad deũ a p̃ncipio/ cuz dicitur:
h ¶ Si ĩ toto corde ⁊c̃. Et p̃tz lr̃a vsq̃
†Jos.24.c ibi: k ¶ Cõgregate vniuersum isrl̃.
vbi renouauit fędus pplĩ cũ deo. iõ s̃bdit:
l ¶ Hauserũtq̃ aquã ⁊c̃. Ra. Sa. di-
cit: ꝙ h̃ fecerũt in signũ hũiliatiõis. q. di-
cerẽt: Sic aq̃ effusa ad nihilũ valet vltra:
sic in ꝯspectu tuo nihil sum⁹ vel videm⁹.
Jonathan fili⁹ oçiel maximę reputatiõis
apud hebręos h̃ exponit de cõuersiõe cor-
diũ ad deũ. ⁊ sic p̃ istas aquas intelligun-
tur lachrymę ꝯtritiõis exeũtes a corde: ⁊
p̃ oculos effusę. m ¶ Judicauitq̃ sa-
muel ⁊c̃. q² nõ solũ recõciliauit ppl̃m do-
mino: sed etiã vnũquẽq̃ de pplo ad ꝓxi-
mũ suũ iniurias ⁊ forefacta ad ęquitatez
iusticię reducẽdo. Aliter aũt exponit s̃m
aliquos ab illo loco: Erat q̃ppe annus vi-
D cesimus: scz q̃ arca dñi manserat in caria-
thiarim: ita ꝙ p̃ h̃ notat/ ꝙ tot ãnis mãsit
ibi añq̃ inde alibi trãsferret. Et q̃d sequi-
tur: Hauserũtq̃ aquã. dicũt aliq̃ ꝙ in illa
aqua erãt maledicta cõgesta: sic in sacrifi-
cio çelotypię: ita ꝙ labia bibẽtiũ si fuissẽt
idolatrę ita iungebant/ ꝙ nõ poterãt ab ĩ-
uicẽ separi: ⁊ p̃ h̃ ꝯuincebant. sic tp̃e moy-
si p̃ potũ aq̃/ vbi puluis vituli aurei fuerit
cõmixt⁹: ꝓut dictũ fuit Exo. xxxij. iõ seq̃t:
Judicauitq̃ samuel filios isrl̃ ĩ mas-
phat. scz idolatras interficiẽdo q̃ ꝯuince-
bant mõ p̃dicto. p̃ma tñ expositio videt
mihi mag̃ rõnabilis: lector tñ eligat quã
voluerit. n ¶ Et audierũt phili. Hic
ꝯñr describit philistinorũ debellatio. Ad
cui⁹ intellectũ sciẽdũ: ꝙ philistijm post de-
bellationẽ pplĩ isrl̃ ꝓpt̃ pctã filiorũ heli te-
nuerũt ip̃m sub tributo: ⁊ ne haberẽt cõsi-
liũ ⁊ oportunitatẽ rebellãdi/ interdixerãt
eis cõgregatiões pplĩ fieri. ꝓpter q̃d audi-
✻ to ꝙ cõgregati

Moralr ✻ crux sctã. Per viros igit̃ cariathiari
arcã ad se reducẽtes/ p̃nt ĩtelligi paupes re-
ligiosi crucẽ pnię sibi assumẽtes. g ¶ Ait
autẽ sa. ⁊c̃. do. ⁊c̃. p̃ quẽ significat bon⁹
p̃lat⁹ sęcl̃ar̃ vl̃ religiosus: q̃ ppl̃m hortat
recedere a s̃uitute diaboli/ ⁊ inhęrere ser-
uituti dei/ di. i ¶ Auferte de alie. Per
q̃s designant vitia q̃b⁹ diabolo deseruit.
Uẽter eñi de⁹ est gulosi: ⁊ pecunia cupi-
di: ⁊ sic de alijs vitijs. l ¶ Hauserũtq̃ aquã ⁊c̃. Ad signi-
ficãdũ abiectionẽ pctõrũ sine recidiuo. Et q̃m dęmones sic re-
cedẽtes a se nitunt ad suã reducere seruitutẽ: iõ s̃bdit o ¶ Et
ascẽderũt sa. q̃ iterp̃tant/ sat̃ rapiẽtes: ꝓpter q̃d significãt dę-
mones q̃ rape studẽt hoĩes p̃ pctã: iõ d̃r ꝙ ascẽderũt ad isrl̃. i.
ad fideles vt suę subijcerẽt seruituti. p ¶ Tulit aũt samu.
agnũ la. i. tenellũ: p̃ quẽ significat christ⁹: de q̃ d̃r Joh. j. c. Ec-
ce agnus dei ⁊c̃. Qui dicit tenellus teneritudine pietat̃. quẽ

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

charitatis accēsam. a ¶ Intonuit. Rab. Cū p̄ p̄dicatores euāgelij dn̄s intonat/ spirituales hostes in fugā cōuertunt co/ rā isrl'.i. pplo dei: ꝛ psequunt eos vsq͛ in domū agnitiōis: vs/ q͛ q̄ scꝫ ois error expurget/ ꝛ de⁹ vere cognoscat. b ¶ Beth/ char. Rab. domus agnitiōis: vel dom⁹ agni. c ¶ Et posu/ it eū inter mas. Alia editio: int̄ mas/ phat nouam ꝛ veterē: ꝛ vocauit nomē ei⁹ abeneçer. vl' abongener .i. lapis ad/ iutorij. Hęc ē medietas saluatoris: per quā trāseundū est a masphat veteri ad nouā .i. ab intētiōe q̄ expectat̃ i carnali regno btitudo falsa: ad intētionē qua p nouū testamētū expectat̃ i regno celoꝝ btitudo v̄a: q̄ qm̄ nihil ē meli⁹ hucusq͛ adiuuat deus. Masphat: intentio. Sen: dētiū. Lapis int̄ hęc: christ⁹ int̄ i/ tētionē ve. te. ꝛ euāgelij p̄dicationē po sit⁹. ip̄e lapis ꝑpt̄ firmitatē adiutorij: q2 suos ꝯ demōes adiuuat dimicātes. d ¶ Hucusq͛ au. Quia q̄ hos termi/ nos trāscēdūt/ vt heretici/ auxiliū dei n̄ merētur. e ¶ Eratq͛ pax. Christ⁹ est nr̄a pax/ q̄ fecit vtraq͛ vnū: p quē facti sūt ꝓpe q̄ erāt lōge. f ¶ Galgala. Ci uitas ē vbi iosue pplm scdo circūcidit ꝛ pascha celebrauit: ꝛ deficiēte manna isrl' vsus est panib⁹ triticeis: vbi ꝛ lapi des sūt trāslati de alueo iordanis: vbi tabernaculū testimonij multo tpe fuit. Hęc cecidit in sortē iudę: et vsq͛ hodie ondit̃ur loc⁹ in scdo ab hiericho milia rio hoib⁹ illi⁹ regiōis venerād⁹. Sꝫ iu xta bethel q̄dā aliā galgalā suspicātur. ¶ Galgala interp̄tatur volutatio vel reuelatio. Bn̄ ḡ ꝓpha i bethel ꝛ i gal/ gala ꝛ masphat iudicauit isrl': ꝛ reuer/ tēs in rhamatha i domū suā iudicauit ibi isrl': et ędificabit ibi altare dn̄o: exē/ plū tribuēs iudiciū eē faciēdū in domo dei: nō indiscrete vel maliuola mente: sed ꝺm q͛ scp̄tura reuelauerit: ꝛ inten/ tiōe bona ꝛ amore fraterno. ꝛ sic eē re/ uertēdū i rhamatha in domū nostrā .i. ad interna pectoris: vt vacem⁹ ꝯtēpla tiōi: ꝛ i altari fidei gratas hostias op̄is ꝛ v̄itatis offeram⁹. g ¶ Edificauit etiā ibi ꝛc. Lex p̄cępit: nō ędificari al/ tare/ nisi vbi dn̄s eligisset: sꝫ ne imola/ rēt dijs/ ꝯstruxit altare i q̄ nō rep̄hēdit̃.

Eph. 2. c. — Jos. 5. a. — Ibidem. — Jos. 4. d

FActū ē āt ꝛc. Ca. VIII posuit filios ꝛc. Rab. q2 ꝺm iosephū alteꝝ in bethle em: alteꝝ in bersabee posu/ it. i ¶ Abia. Ra. P̄r dn̄s/ vl' p̄r fuit. Bn̄ ḡ q̄ i inchoata iusticia nō p̄māsert/ ꝛ p̄rnitatē dn̄i neglexerūt/ fuit deus/ vl' pater fuit nominati sunt: vt significent̃ paternitate dei indigni. k ¶ Et non ambulauerūt filij illi⁹ ꝛc. Quia ꝓ munere opprimebant iusticiā ad epu/ las preciosasq͛ conuiuia declinantes.

a †Intonuit aūt dn̄s fragore ma/ gno i die illa sup philistijm/ ꝛ ex/ terruit eos: ꝛ cęsi sunt a filijs isrl'. Egressiq͛ filij isrl' de masphat/ p/ secuti sūt philistęos: ꝛ p̄cusserunt b eos vsq͛ ad locū q̄ erat subt̃ beth

a ¶ ob signū victorie.

char. Tulit aūt samuel lapidem c vnū: ꝛ posuit eū int̃ masphat ꝛ in ter sen: ꝛ vocauit nomē loci illius d lapis adiutorij. Dixitq͛: Hucusq͛ auxiliat⁹ ē nobis dn̄s. Et hūi liati st̃ philistijm: nec apposuert̃ vt venirēt vltra i terminos israel. Facta ē itaq͛ man⁹ dn̄i sup phili steos cūctl' dieb⁹ samuels: ꝛ red ditę sūt vrbes q̄s tulerāt philisti/ im ab isrl' israeli/ ab accaron vsq͛ geth ꝛ terminos ei⁹. Liberauitq͛ e isrl' de manu philistinorū: eratq͛ d

a ¶ amarū/ vel loquentē.

pax int̃ isrl' ꝛ amorręū: iudicabat e q͛ꝫ samuel isrl' cūctl' dieb⁹ vitę suę. Et ibat p singl'os ānos circūiēs. f

a ¶ dom⁹ dei. b ¶ reuelatio. c ¶ intētio.

f bethel ꝛ galgala ꝛ masphat: ꝛ iu dicabat israelē i supradictl' locl'.

a ¶ excelsum signū / vel mortis visio.

Reūtebaturq͛ in rhamatha: ibi eīm erat dom⁹ ei⁹: ꝛ ibi iudicabat g israelē. Edificauit etiā ibi altare g dn̄o. Ca. VIII

FActū ē aūt cū senuis b set samuel/ posuit fili i b os suos iudices sup isrl'. Fuitq͛ꝫ

a ¶ q2 etate ꝛ curl' grauat⁹ solēnia celebrare nō pot̃at

a ¶ incipiens/ vel fuit deus.

i nomē filij ei⁹ p̄mogeniti iohel: et nomē scdi abia/ iudicum i bersa/ k bee. Et nō ambulauert̃ filij illi⁹ i vijs ei⁹: sꝫ declinauert̃ post aua/ riciā: accępuntq͛ mūera/ ꝛ p̄uer/ k terūt iudiciū. Cōgregati ḡ vniuer l si maiores natu israel: venerunt ad samuelē in rhamatha. Dixe/

a ¶ Q. etate defectus reb⁹: p̄esse nō pōt.

runtq͛ ei: Ecce tū senuisti: et filij m tui non ambulant in vijs tuis. †Cōstitue nobis regē vt iudicet

Nico. de lyra

✳ to q cōgregati eēnt in masphat: ve nerūt ꝯ eos in p̄liū: sed samuele orante ꝛ holocaustū ꝓ pplo offerēte fuerūt cę lit⁹ debellati: ꝺm q͛ d̄r. ſ. a ¶ Into/ nuit aūt ꝛc. Ita q ex fulgure mlti fue rūt mortui: ꝛ alij exterriti fugiētes pro magna pte occisi. ꝛ ptꝫ lr̄a. c ¶ Fa/ cta ē itaq͛. Hic ꝯn̄r describit̃ ppl'i isrl' trāq̄llitas ꝛ bona ordinatio sb̄ regimi/ ne samuelis. Et patet littera vsq͛ ibi: d ¶ Eratq͛ pax ꝛc. q2 ꝺuiebat isrl' sb̄ tributo e ¶ Judi. ꝛc. cun. di. ꝛc. scꝫ vsq͛ ad institutionē ꝛ cōfirmationē saulis. extūc enim saul habuit officiū iudicandi. f ¶ Et ibat ꝛc. Per loca ad iudicādū oportuna ꝓprio labo re ꝛ expēsa: vt h̄r. ſ. xij. g ¶ Reuertebaturq͛ i rha. vbi cō/ munius

muni⁹ iudicabat pplm. g ¶ Edifica. etiā ibi al. do. Sꝫ in h̄ videt̃ fecisse ꝯtra legē: q2 nō debebat eē altare aliq̄d ad imo/ lādū/ nisi i loco vbi erat arca: sic̄ dictū fuit Jos. xxij. ḡ nō legit̃ fuisse in rhamatha. Dicēdū q ex dispēsatiōe dn̄i poterat alibi imolari/ ꝛ p ꝯn̄s altare cōstrui: ꝛ h̄ mō samuel ibi altare ꝯstru/ xit. Pōt etiā dici ꝺm illud q͛ dictū fuit Deu. xij. ꝛ ē satis verisil'e: q a tpe q̄ arca fuit capta p philisteos vsq͛ ad tp̄s in q̄ fuit posita i tēplo ꝯstructo p salomonē arca nō habuit stabilē mā̄sionē: q2 tpe i/ termedio de loco ad locū freq̄nter fuit trāsportate: vt ptꝫ ex p̄dictl'. ꝛ aliq̄n ad exercitū deportata: vt h̄r. ſ. xiiij. ꝛ iō sa/ crificia votiua/ ad q̄ offerēda hoies non tenebant̃/ sꝫ si fiebāt ex deuotiōe pote/ rāt alibi offerri ꝺm volūtatē ꝛ deuotio/ nē offeretl'. Sic̄ ꝛ alia sacrificia poterāt fieri h̄ mō/ tpe q̄ arca ꝛ tabnaculū fuert̃ in deserto: eo q arca adhuc nō h̄ebat sta/ bilē mā̄sionē: sic̄ dictū fuit Deu. xij. Te/ pore v̄o q̄ fuit i silo nō fuit h̄ licitū: ꝓut dictū fuit Jos. xxij. q2 tabnaculū ꝛ arca longo tempore fuerunt ibi: ꝛ habuerūt ibi stabilē mā̄sionē: licet nō ad semp.

✳ bonus prelatus offerre debet in sa/ cramento eucharistię ꝓ suorum subdi/ torum salute et demonum repulsione. ideo subdit̃: a ¶ Intonuit autem dn̄s ꝛc. Nā p diuinū auxiliū demones territi fugiūt a tētatiōib⁹ fideliū pploꝝ. ꝑpt̃ q̄d sb̄dit̃: b ¶ Hucusq͛ au. Et q2 de talib⁹ b̄n̄ficijs diuis dꝫ mēoria rema nere i fideliū cordib⁹: iō d̄r q samuel po suit lapidē: ꝛ locū vocauit lapidē adiu/ torij ad mēoriā b̄n̄ficij diuini. e ¶ Ju di. q͛ꝫ. sa. is. q2 bon⁹ p̄lat⁹ nō solū dꝫ ꝓ subditl' exorare: sꝫ defect⁹ eorū p corre/ ctionē debitā emendare. Ca. VIII

FActū ē aūt. Descp̄ta sup̄ius malicia filioꝝ heli: h̄ ꝯn̄r de/ scribit̃ malicia filioꝝ samuel: q2 vtraq͛ fuit occasio vt t̃mi/ naret̃ regimē p iudices: ꝛ reges istitue/ rent̃. Igit̃ circa h̄ p̄mo describit̃ filiorū samuel' trāsgressio. scdo ppl'i petitio/ ibi: Cōgregati ḡ. tertio/ dn̄i diffinitio/ ibi: Et orauit samuel. Circa primū dicitur: h ¶ Factū ē aūt cū se. sa. q2 iam nō poterat ita cōmode p loca ad iudicādū discurrere. i ¶ Posuit fi. suos iudi ces sup is. credēs eos fore suę iusticię imitatores. Sꝫ h̄ nō fuit ita. vn̄ subdit̃: k ¶ Acceperunt mu. ꝛc. ꝛ sic dupli/ citer peccauerūt. s. accipiēdo munera ꝓ iudicio: q̄d n̄ ē licitū: lꝫ ꝓ labore iusto ꝛ bono iudices possint accip̄e stipēdia ad victū decētē ꝛ honestū. Scdo: q2 ꝑpter mūera decliauert̃ a iusticia reddēdo iu/ diciū p̄uersū. l ¶ Cōgre. ḡ. Hic ꝯn̄r describit̃ ppl'i petitio d̄ rege habendo. cui⁹ vna cā fuit malicia filioꝝ samuel: vt h̄ exp̄mit̃/ cū d̄r: Filij tui ꝛc. Alia fuit: q2 audierāt naas regē filioꝝ āmō dispon̄e tē exercitū ad veniēdū ꝯ eos. ꝛ iō vole/ bāt h̄re regē capitaneū sui exercit⁹ ꝯ eū. ꝛ hęc cā hic tacet̃: sed. ſ. exprimit̃. xij. ca.

✳ Displicicuitq͛

Moraliter. h ¶ Factū est autē cū senuisset samuel/ posuit filios ꝛc. Per filios samuelis propter mune ra iudicium peruertentes: ostenditur/ q aliquando de bonis et sanctis viris nascuntur peruersi: sicut econtrario de peruersis iusti. De achaz eīm et manas/ se qui fuerunt pessimi/ nati fuerunt ezechias/ et iosias qui fue/ rūt optimi. m ¶ Filij tui ꝛc. Constitue nobis regē ꝛc. Ex q̄ patet q propter maliciā regētiū cōmouet̃ aliq̄n ppl's ad petēdū vel faciēdū aliq̄d q͛ ei cedit in malū. Q. eīm ista peti/

✳ tio po.

†Eccli. 46 — Moraliter — h Diuisio — †Osee. — Actu.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

A

✻ a ¶ Displicuitq̃ ser. ꝓpter tria. Unū fuit: q̄ displicuit sibi malicia filiorū suoꝝ: q̄ vsq̃ tūc latuerat ipm. Aliud fuit ꝓpter honorē diuinū/ q̄ videbat̄ cōtēni seu diminui: eo ꝙ retinuerat sibi in pplo isrl̄ nomē regiū. Tertio q̄ populꝰ in h̄ volebat assimilari gētilibꝰ dicēs: Cōstitue nobis regē sicut ⁊ vniuerse habēt natiōes: vt imediate ꝑponit̄. b ¶ Et orauit. Hic ꝯñr ponit̄ domini diffinitio. samuel em̄ istud negociū reduxit ad dñm: qui r̄ndit: c ¶ Audi vocē po. de rege istituēdo. d ¶ Nō em̄ te ab. ⁊c̄. Quia tu solū eras meꝰ vicariꝰ. ⁊ ꝙ ista petitio eoꝝ ex malo ꝓcesserit/ ōndit̄ cū subdit̄: Iuxta oīa opa sua ⁊c̄. sequit̄: e ¶ Sicut dere. ⁊c̄. Ōndētes facto ꝙ nō haberēt me ꝓ rege suo. f ¶ Sic etiā faciunt ti. abijciēdo te/ ne sis vicariꝰ meꝰ. g ¶ Uerūtm̄ ꝯte. eos ⁊ ꝑdic eis ius re. ⁊c̄.

Que sūt de iure regis

Circa q̄d sciēdū ꝙ aliq̄ sūt de iure regl̄ in necessitate positi/ ꝓpt̄ bonū cōe regni. ⁊ sic oīa q̄ inferiꝰ exꝑmunt̄ a samuele sunt de iure regis: q̄ in tali casu oīa sūt regl̄ vl̄ ꝑncipis/ ⁊ exponēda vel expēdēda ꝓ bono cōi. Sic̄ ⁊ i corꝑe naturali videmꝰ: ꝙ manꝰ vel etiā alia pars corꝑis naturali instinctu exponit̄ ꝓ cōseruatiōe vite ipsiꝰ corꝑis. Si aūt acciпiat̄ alio mō ius regl̄ extra necessitatē: sic plura exꝑmunt̄ a samuele q̄ nō ꝑtinēt ad ius ipsiꝰ regl̄: vtpote oīa illa q̄ reddūt pplm̄ subditū seruilē: ⁊ q̄ nō respiciūt bonū cōe/ sed magis hois in regno positi voluntatē: ⁊ talia ꝑdixit eis samuel/ ad retrahēdū eos ne peterēt regē: q̄ eis nō expediebat. ⁊ q̄ regimē ꝓ

B

pter magnitudinē ꝑtātis regi ꝯcessam de facili cōuertit̄ i tyrānidē. vñ ⁊ Deu. xvij. vbi agit̄ de cōstitutiōe regl̄ dicit̄: Nō mltiplicabit sibi eq̄s: nec reducet pplm̄ meū in egyptū. s. q̄si seruum: nec habebit argēti ⁊ auri imēsa pōdera. et ibidē subdit̄: Nec eleuet̄ cor eiꝰ in suꝑbiā suꝑ frēs suos. ⁊ ſm istū duplicē intellectū exponēda sūt q̄ sequunt̄ de regio iure vsq̃ ibi: i ¶ Uosq̃ eritl̄ ei ser. scz si cōuertat̄ regnū in tyrannidē: qđ de facili fit/ saltē in ꝑte ꝓpter magnā regis ꝑtātē. k ¶ Et cla. in die il ⁊c̄. .i. ꝓpt̄ oppssionē quā vob inducet. seq̄tur: l ¶ Neq̄q̃. scz dimittet nos deꝰ exaudire si regē habeamꝰ. Cetera patēt vsq̃ ibi m ¶ Uadat vnusq̄sq̃ i ciui. suā. h̄ aūt dixit samuel: vt suꝑ electionē regl̄ inq̄reret dñi voluntatē: a q̄ depēdet regl̄ istitutio. ſm ꝙ hr̄ Deut̄. xvij. vbi de istitutiōe regl̄ dr̄: Eū ꝯstitues regē quē dñs deꝰ tuꝰ elegerit de numero fratrū tuoꝝ. Ad maiorē ꝑdictoꝝ euidētiā q̄rit̄: vtrū filij isrl̄ peccauerūt petēdo suꝑ se regē. Et arguit̄ ꝙ nō: q̄ petere illđ qđ ē bonū simplr̄ ⁊ đ dictamine rōnis recte/ nō est pctm̄. gubernatio aūt ppl̄i ꝑ regem ē optima: vt dicit phs. iij. politicoꝝ. ⁊ ꝑ ꝯñs ē đ dictamie rōnis recte: q̄ magl̄ respic̄ bonū cōe q̃ ꝑticulare. q̄ ⁊c̄. Itē illđ qđ ꝯcedit̄ lege diuina licitū ē: q̄ nullū pctm̄ ꝯcedit. sz Deut̄. xvij. ca. ꝯcedit lex diuia filijs isrl̄ cōstitutionē regl̄/ vbi dr̄: Cū ingressus fueris terrā quā dñs deꝰ tuꝰ dabit tibi ⁊c̄. Et seq̄t̄: Eū cōstitues quē dñs deus tuꝰ elegerit. q̄ ⁊c̄. Cōtra. i. xij. ca. dicit̄ Scietl̄ ⁊ videbitl̄ q̄ grāde feceritl̄ vobis malū i ꝯspectu dñi/ petētes super vos regē. Ad h̄ dicēdū: ꝙ cū regnū sit optima politia: cetere gētes a filijs israel petēdo vl̄ cōstituēdo suꝑ se regem nō peccauerūt: sed magis bonū egerūt. filij aūt isrl̄ h̄ faciēdo peccauerūt: vt patet ꝑ v̄ba samuelis ad h̄ allegata: q̄ habent̄. i xij. ca. ⁊ ꝑ ꝯñs miraculū a deo datum ad verificationē v̄bi samuelis: vt ibidē habet̄. Cuiꝰ rō est: q̄ deꝰ pplm̄ isrl̄ elegit sibi specialē ⁊ peculiarē ꝑ ceteris pplis. ſm ꝙ dr̄ Deu. vij. b. Te elegit dñs deus tuꝰ: vt sis ei ppl̄s peculiaris. ⁊ iō voluit esse rex imediatꝰ illiꝰ ppl̄i. ꝓpter qđ ⁊ legē dedit ei in mōte sinai ꝑ seipm̄. i. ꝑ angelū in ꝑsona illiꝰ loquentē: ⁊ nō per hominē mediatorē: ꝓpter qđ voluit homines gubernatores illius ppl̄i ab ipo immediate institui/ tanq̃ eiꝰ vicarij essent ⁊ nō reges vel dñi: vt patz in moyse ⁊ iosue ⁊ de iudicibꝰ sequētibꝰ: de q̄bus dicitur in libro Iudicū: Suscitauit eis dñs talē vel talē iudicē. ꝓpter qđ filij isrl̄ fecerūt cōtra ordinationē dñi/ petēdo suꝑ se regē hoiem mortalē: cū dñs hoc sibi retinuisset ⁊ ad bonū ppl̄i: q̄ semꝑ gubernauit eos optime ⁊ ꝓtexit q̄diu fuerūt boni subditi: ⁊ semꝑ sic fecisset si ppl̄s ille in bona subiectione sub dño stetisset. Ex dictis patet ꝑmū argumētū. q̄ si gubernatio regis optima est: sequit̄ ꝙ melior est gubernatio habere regē deū imediate/ quāto deus est melior hoie: ⁊ iđo cōtra istā ordinationē petere nō ē bonū/ sed malū. Ad secūdū dicēdū: ꝙ illud qđ habet̄ Deu. xvij. de ꝯstitutiōe regis/ q̄tū spectat ad pplm̄ nō fuit cōcessio propꝛie dicta. sed magis ꝑmissio/ sicut repudiū vxoris fuit ꝑmissum ad duriciā cordis eoꝝ: ꝓut dictū fuit Deu. xxiiij. sic tn̄ in repudio fuit ꝑceptū/ ꝙ darēt libellū repudij si repudiarēt: sic in ꝓposito si ꝑtinaciter regē hr̄e vellēt/ ꝑceptū fuit ꝙ đ populo israel haberent ⁊ nō de alio: vt ibidem dicitur.

C

Si ppl̄s peccauerit petendo regem

D

Moraliter

✻ tio ppl̄i fuerit culpabilis: ptz ex hoc q̄d hr̄. i. xij. ca. Inuocabo dñm/ et dabit voces ⁊ pluuias: ⁊ scietis ⁊ videbitl̄ q̄ grāde malū feceritis in cōspectu dñi/ petētes suꝑ vos regē. Et silr̄ aliq̄n ꝓ malo regētiū ppl̄s mouet̄ ad rebellionē ⁊ seditionē: ex q̄bꝰ sequunt̄ maiora mala q̃ fuerit regentiū rapina. c ¶ Audi vocē populi. Ex hoc patet: ꝙ aliq̄n dominus exaudit aliq̄d qđ nō cedit ad bonū petētis/ eo ꝙ male petit: ⁊ talis exauditio magis est punitio Osee. xiij. c. Dabo tibi regē i furore meo. b ¶ Predic eis ius regis q̄ regnaturꝰ est suꝑ eos. Hic accipitur ius large ⁊ improprie dictū: qđ reputat̄ ius ꝓpter malū abusum. nā illa q̄ dicunt̄ h̄ đ iure regl̄/ magl̄ ꝯtingunt ꝑ exercitiū tyrānidis. Q̄ em̄ ꝑtinere dicunt̄ ad regē: hoc est ad ostēdendū ꝙ ꝓpter maliciā hoim regnum de facili conuertitur in tyrānidem.

¶ In cap. viij. vbi dicitur in postilla: Utrum filij israel peccauerunt petendo super se regem.

Additio. Respōsio postillatoris ad hāc q̄stionē nō videt̄ ad plenum sufficere. Nam institutio regis in aliqua gente vel poplo simpliciter cōsiderata/ non tollit imediatā gubernationē diuinā ab eis. Stāt em̄ simul: ꝙ deus sit rex imediatꝰ alicuiꝰ gētl̄ ipam in ꝑncipalibꝰ imediate regēdo seu gubernādo: ⁊ tn̄ cū h̄ habeāt supra se regē seu ꝑncipē hoiem mortalē. q̄d manifeste ptz i pplo fideliū. Ppl̄s em̄ fideliū

k iij imediate

nos sicut ⁊ vniuerse habēt natio
a nes. Displicuitq̃ sermo in ocul̄
samuelis/ eo ꝙ dixissent: da nob
b regē vt iudicet nos. Et orauit sa
muel ad dñm. Dixit aūt dñs ad
c samuelē: Audi vocē ppl̄i i oībꝰ
a ¶ Qui vos spernit me spernit.
d q̄ loq̄t̄ tibi. Non em̄ te abiecerūt/
sz me: ne regnē suꝑ eos iuxta oīa
opa sua q̄ fecerūt a die qua eduxi eos đ egypto vsq̃ ad diē hāc.
e Sic dereliq̄rūt me ⁊ ſuiert dijs
f alienis: sic etiā faciūt tibi. Nūc g
a ¶ .i. testimoniū da illis.
g audi vocē eoꝝ. Uerūtm̄ cōtesta
a ¶ exactionem ⁊ dominationem.
h re eos: ⁊ ꝑdic eis ius regl̄ qui regnaturꝰ ē suꝑ eos. Dixit itaq̃ samuel oīa v̄ba dñi ad pplm̄/ q̄ petierat a se regem/ et ait: Hoc erit ius regl̄ q̄ imꝑaturꝰ ē vobis. Filios v̄ros tollet/ ⁊ ponet i curribꝰ suis: Facietq̃ sibi eq̄tes ⁊ ꝑcursores q̄drigaꝝ suaꝝ. Et ꝯstituet
a ¶ iudices.
sibi tribūnos ⁊ cēturiones/ ⁊ aratores agroꝝ suoꝝ: ⁊ messores segetū: ⁊ fabros armorū et curruū suoꝝ. Filias q̄z v̄ras faciet sibi
¶ coquinarias.
vnguētarias: ⁊ focarias: ⁊ panificas. Agros q̄z v̄ros ⁊ vineas ⁊ olíueta optia tollet: ⁊ dabit seruis suis. Sz ⁊ segetes v̄ras ⁊ vi
a ¶ q̄ redeunte anno vinee ꝓferunt.
neārū redditꝰ addecimabit: vt det eunuchis ⁊ famul̄ suis. Seruos etiā v̄ros ⁊ ācillas ⁊ iuuenes optimos/ ⁊ asinos auferet: et ponet in oꝑe suo. Greges q̄z v̄ros
i addecimabit: vosq̃ eritis ei ser
k ui. Et clamabitis in die illa a facie regis vestri quē eligistis vobis: ⁊ nō exaudiet vos dominꝰ i die illa: q̄ petistis vobis regem. Noluit aūt populus audire vo
a ¶ scz audiemus te.
l cē samuelis: sed dixerūt: Neq̄q̃. Rex em̄ erit super nos: ⁊ erimus nos quoq̃ sicut omnes gētes: ⁊ iudicabit nos rex noster: et egrediet̄ añ nos: ⁊ pugnabit bella nostra ꝓ nobis. Et audiuit samuel oīa verba populi: ⁊ locutꝰ est ea in auribus dñi. Dixit aūt dñs ad samuelem: Audi vocē eoꝝ/ ⁊ ꝯstitue suꝑ eos regem. Et
a ¶ donec iudicet deus q̄d faciamus.
m ait samuel ad viros israel: Uādat vnusquisq̃ in ciuitatē suā.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

E ĩmediate a deo gubernari dicēd⁹ eſt. qđ ptʒ ꝑ rõnes a poſtilla/ tore allegatas ꝓ filijs iſrl'. Nã ſi in antiq̃ lege ppl'm illum ſibi de⁹ elegit in ſpecialē ſeu peculiarē: ſꝫm illud Deu. vij. ĩ poſtil/ la allegatū: nõ tñ min⁹/ ſed lõge magis ppl's fideliū in noua le ge eſt a deo elect⁹ ſpecialis ꝛ peculiaris. iuxta illud. j. Pet. ij. b. Uos aūt eſtis gen⁹ electū: regale ſacerdotiū: ges ſctã: ppl's acq̃ſitiõis ꝛc̃. Silr ꝛ ſi antiq̃s dedit legē ꝑ angelū ĩ ꝑſona dei loq̃ntē/ ꝛ nõ ꝑ hoiem mediatorē: pampli⁹ ꝟo ꝛ ꝑfecti⁹ catholi cis legē dedit ꝑ ſeipm̃. i. ꝑ filiū dei eternū: ꝛ ꝑ ſpm̃ſctm̃ ĩ forma viſibili miſſū. vñ ſi ppl's ille rõnib⁹ ꝑdictis debuit ꝑ deū ime/ diate gubernari: ꝑ eaſdē rões ſeu fortiores ppl's fideliū ime/ diate a deo dꝫ gubnari. qđ etiã ptʒ ex ꝓmiſſiõe chriſti Mat. vlt. d. Ego vobiſcū ſū oib⁹ di. ꝛc̃. qđ exponit vno mõ ꝑ aſſiſtē/ tiã chriſti ſeu ecclie ꝯtinue ipam dirigēdo ꝑ occultos inſtinct⁹ ſpũſcti: vt idē poſtillator in eodē loco dic. Ex q̃b⁹ ꝯñr hr̃: ꝙ ſi/ cut ecclia lʒ a deo ĩmediate interiori gubernatiõe regat: nõ tñ ex h inſtituēdo ſupra ſe regē hoiem in tpalib⁹ peccat: vt ptʒ ex vniuerſali ecclie ꝯſuetudine/ q̃ maxie auctatis ē. Sic pari mõ ꝛ rõne dicēdũ videt: ꝙ antiq̃ lʒ deū habuiſſent regē ꝛ ĩmedia/ tū gubernatorē: tñ petēdo ſimplr ſupra ſe regē nõ peccaſſent. Nec valet dicere: ꝙ gubernatio diuina reſpectu ecclie ĩmedi diate ē q̃ʒtū ad ſpũalia. Nã etiã in ſpũalib⁹ ſūm⁹ põtifex cõſti tuit ĩ ecclia abſq̃ pctõ: imo ſeq̃ndo veſtigia chriſti dicētis pe/ tro: Paſce oues meas. Joh. xxj. d. Si aūt dicat ꝙ ſūm⁹ põti/ fex tñ dei vicari⁹ eccliam gubernat: q̃d vez ē. idē etiã poſſet dicit de regimine regali. vñ Apl's de rege ſimplr loquens ad Ro. xiij. b. Nõ ſine cã gladiū portat: miſter em̃ dei eſt. Prete rea ſi pctm̃ filijs iſrl' impoſitū in h ꝙ petierūt ſibi regē ex rõne ꝑ poſtillatorē aſſignata cauſaret: ſeq̃ret ꝙ ſp in eodē pctõ ꝑſe/ uerarēt durãte regio regimine. Nã ſic exiſtēdo ſp feciſſent ꝯ dei ordinationē q̃ ſibi ſoli eoꝝ regimē ĩmediatū retinuerat: no lēs ꝙ ſup eos hõ mortalis regnaret: vt ait poſtillator. Ex quo vlteri⁹ ſequit: ꝙ orõ ſamuel' ꝓ pplo vt de⁹ eis parceret h pec/ catū eēt vana ꝛ cõtra regulã diuine legis/ durãte eoꝝ ꝯtuma/ cia in eodē pctõ. Rõ hui⁹ ē. Nã ſꝫm legē diuinã nõ dat venia niſi correcto: vt ptʒ Ezech. xviij. f. Cū auerterit ſe impi⁹ ꝛc̃. Sʒ ꝯſtat: vt hr̃. ĩ. xij. ca. ꝙ ſamuel pplo ſibi ſupplicãti vt ꝓ eo ora ret: ꝛ ſuū pctm̃ de petēdo regē apte ꝯfitēti/ rñdit: Ne timeat ꝛc̃. et. ĩ. Abſit a me ne orē deū ꝓ vobis ꝛc̃. Ex q̃b⁹ ſatis patʒ:

F ꝙ hmõi pctm̃ ꝑ ppl'i confeſſionē ꝛ orõnē ꝓphete fuit ſublatū: nõ obſtãte ꝙ adhuc ꝑſeuerabãt in eodē pctõ/ retinēdo ſibi re/ gē illicite/ ſꝫm opinionē poſtillatoris. Preterea dicere: ꝙ ꝯceſ/ ſio de cõſtitutiõe regis filijs iſrael facta Deut. xvij. nõ fuit ꝓ/ pria cõceſſio/ ſed magis ꝑmiſſio: ſicut repudiū vxoris ꝛc̃. non videt rõnabiliter dictū. Nã ꝙ matrimoniū ſit inſeꝑabile per hoiem/ eſt de iure naturali ſꝫm poſtillatorē: ꝓut ipē nitit ꝓba/ re Matth. xix. licet hoc nõ reputo eſſe vez: ꝓut ibidē dño cõ/ cedēte ampli⁹ declarabit. Cõſtat aūt ꝙ ꝑmiſſio facta de repu dio nõ tollit legē nature q̃ indelibilis eſt: ſʒ in ꝓpoſito eſt per oppoſitū. Nã cõſtitutio regis in aliqua gēte eſt cõformis iuri naturali: repñſentat em̃ gubernationē mundi ab vno deo. ꝓut etiã phs in politicis ꝛ alibi determinat. vñ permitttente lege diuina regis cõſtitutionē: vt in ca. Deu. allegato: talis cõſtitu/ tio ſcʒ regis remanet oĩno licita tanq̃ iuri naturali cõformis/ ꝛ a iure diuino nõ ꝓhibita. Ex q̃bus videt: ꝙ q̃ſtio non rema/ net ſufficiēter ſoluta. Uñ ad eandē videt aliter dicendum: ſcʒ ꝙ populus iſte nõ peccauit petēdo regē ſimplicit: cū hoc iam ſibi eſſet a deo cõceſſum/ ꝛ iuri naturali cõforme: Sʒ peccauit petendo regē certo mõ cõtra diuinã ordinationē. Ad cui⁹ de/ clarationē ſciēdū: ꝙ cõſtitutio regis iuxta ptãtē ſibi cõceſſam põt eē duplex. Primo mõ: ꝙ rex habebat plenã ptãtem ĩ po/ pulo ſibi ſubdito: nõ ſolū in his q̃ ad defenſionē ꝑtinēt ſubdi/ torū/ ſeu ad eoꝝ diſpoſitiuã gubernationē: ſʒ etiã in his q̃ ꝑti/ nēt ad oēs actus iudiciales: intantū ꝙ rex ſic cõſtitut⁹ dicit eē abſolut⁹ legib⁹: ꝓut legiſte de impatore dicere ſolēt. Silr vt ꝛ de regib⁹ q̃ ſupiorē nõ cognoſcūt aſſerit: ꝛ talis rex dr eē ſu/ per oĩa iura poſitiua: ſeruãdo ea ad libitū/ vel reuocãdo: ꝓut in plurib⁹ mũdi partib⁹ nõ ſolū paganoꝝ/ ſed etiã catholicoꝝ eē dinoſcit. Et q̃ꝛ bonas ſeu magnas fortunas ferre nõ poſſet niſi virtuoſus: vt habet in. x. Ethic. perfecta autē virtus raro inuenit: idcirco ꝓpter tantã ptãtem regib⁹ cõceſſaʒ ſeu ab eis vſurpatã frequēter in tyrãnidē labunt: qđ eſt peſſimū regimi/ nū. Uñ ꝛ de talibus põt intelligi illud Oſee. xiij. c. Dabo eis regē in furore meo ꝛc̃. In ꝑnã em̃ pploꝝ dant eis reges qui tñ abſoluta vtant ptãte. Scđo modo põt cõſtitui rex cū po/ teſtate limitata: ſic ſcʒ ꝙ in his ſaltē q̃ ad iuſticiã ꝑtinēt preſer tim cõmutatiuã ſit ſub legibus iã ordinatis ꝛ legitimis cõſue tudinib⁹/ quas in ſe ꝛ alijs obſeruari faciat fortiter exequēdo: ꝛ inferiorū

Duplex re/ gis ptãs

ꝛ inferioꝝ iudicū defectū legitime ſupplēdo: nec tñ cõtra eas temerarie aliq̃d agendo. Silr auferēdo a ſe oĩa illa q̃ cupidita ti ſeu cõcupiſcētie vel ſupbie occaſionē ꝑſtãt: ex quoꝝ appeti/ tu frequēter declinat ad tyrãnidē. Et q̃ꝛ ſꝫm Tho. ĩ pma ſcđe. q. cv. articulo pmo in corpe q̃ſtiõis. ordinatio pncipatus quã lex diuina antiq̃s inſtituit fuit optima: idcirco iſto modo con/ ceſſuʒ fuit filijs iſrael inſtituere ſupra ſe regē: nõ aūt pmo mõ. Qđ ptʒ ex hoc: nã in eodē ca. ꝛ cū textu Deut. xvij. cū ageret de cõſtitutiõe regis/ dñs dirigēs verba pplo/ ait: Cū dixeris: Cõſtituã ſup me regē ſicut habēt oēs ꝑ circuitū natiões. qđ in telligit de pmo mõ regnãdi ꝑdicto. Cetere em̃ nationes vt in plurib⁹ reges habēt cū pma ptãte: q̃ ſepe in tyrannidē vertit. Uñ ſaluator ait: Reges gētiū dñant eoꝝ ꝛc̃. Lu. xxij. c. Quē modū cõſtituēdi regē dñs ei nõ ꝯceſſit: ſʒ poti⁹ ſecūdū modū. Nã ibidē dedit eis regulas tã in mõ eligēdi regē q̃ ĩ mõ viuē di ipi⁹ in ſe/ q̃ etiã ad deū/ ꝛ ad ſubditos tales: ꝙ oĩno cõtradi cūt modis cõmunib⁹ aliaꝝ nationū ſeu gētiū. In mõ em̃ eligē/ di ad cauendas violentias ꝛ fraudes q̃ in ſimilib⁹ electionib⁹ ſolēt ꝯtingere/ inſtituit vt ſpectaret iudiciū diuinū. vñ ait: Eū cõſtitues quē dñs de⁹ tu⁹ elegerit. Silr ad vitandū imitatio/ nē cõſuetudinū aliaꝝ nationū/ ait: Nõ poteris alteri⁹ gētis ho minē regē facere. Cõſequēter ꝓhibuit regi multiplicare/ eq̃s currus ꝛ vxores/ ꝛ immēſa argēti et auri põdera: q̃ occaſionē ꝑſtant tyrãnidi: vt dictū eſt. Silr inſtituit vt rex ſemꝑ legeret ꝛ cogitaret de lege dei: vt cõtinuo eēt in dei timore ꝛ obediē/ tia: cū dicit: Deſcribet ſibi deuteronomiū legis hui⁹ ꝛc̃. leget q̃ illđ oib⁹ vite ſue: vt diſcat timere deū ꝛc̃. Silr iſtituit vt nõ ſupbe ſeu tyrãnice ꝯtēneret ſbditos ſeu oppmeret/ cū dic: Ne eleuet cor ei⁹ in ſupbia ſup frēs ſuos ꝛc̃. q̃ oĩa cõtradicūt mo/ do pmo regnãdi: q̃ eſt cõiter gētiū ſeu nationū: vt dictū ē. Sʒ cõſtat ꝙ filij iſrl' regis inſtitutionē pmo mõ eis nõ cõceſſo/ ſed poti⁹ implicite ſeu interꝑtatiue eis ꝓhibito petierūt: vt ptʒ ꝑ verba pncipalia ſue petitiõis ĩ h ca. vbi ſic dicit: Pone nobis regē vt iudicet nos ſicut gētes. Nõ em̃ ſolū petebãt eſſe ſb re ge mõ eis a dño cõceſſo: q̃ eſt ſcđs mod⁹: ſed vt rex iudicaret eos mõ q̃ reges cõiter iudicabãt gētes. ſ. abſolute: ꝛ abſq̃ li/ mitatiõe ptãtis ꝛ refrenatiõe appetit⁹: ꝓut moris cõis erat i/ ter gētes/ ꝑſertim eo tpe. ꝛ iõ ſequit: Diſplicuit ſermo in ocu/ lis ſamuel/ eo ꝙ dixiſſent: Da nobis regē vt iudicet nos. Nõ em̃ diſplicuiſſet ſi regē ſimplr petiuiſſent mõ eis a dño ꝯceſſo: ſed ꝓpter iſtã additionē: Ut iudicet nos ſicut gētes: qđ intel/ ligit mõ pmo ꝑdicto. vñ ꝛ ſequit: Dixit dñs ꝛc̃. Non te abie cerūt/ ſed me. petēdo em̃ regē cū ptãte ꝛ iuriſditiõe abſoluta: ſicut inter gētes/ implicite petebãt ipm ꝯ modū inſtituēdi re/ gē ſibi cõceſſū: vt dictū eſt. Uñ ꝛ ſtatim de⁹ mãdauit vt pplo ꝓteſtaret ſeu declaret ius regis tali mõ regnaturi/ dicēs: Fili os vr̃os tollet: filias vr̃as faciet ſibi vnguētarias ꝛc̃. Uñ ꝛ fi/ naliter ius hui⁹ regis cõcludit: Uoſq̃ eritis ei ſerui. qđ ꝓprie eſt tyrãnorū q̃ ſuis ſbditis vt ſꝫuis pncipant. qđ totū occaſiõe pleniſſime ptãtis regi cõceſſuʒ ad modū cõem gētiū ꝯ diuinã ordiationē ꝯtingere cõſueuit. In q̃ q̃dē petitiõe ꝑniciosa ꝑti/ nacit ꝑſeuerãtes/ ſamuel iura regni tyrãnici eis explicãti rñde rūt: Neq̃q̃. rex em̃ erit ſup nos: ꝛ erim⁹ nos q̃ʒ ſic oēs gētes: et iudicabit nos rex nr̃ ꝛc̃. In q̃ euidēti⁹ explicauerūt petitionē eoꝝ eſſe ꝯ diuinã ordiationē ꝛ cõceſſionē: vt dictū ē. Et ſic ptʒ manifeſte quõ in hoc peccauerūt: de q̃ pctõ veriſilr ꝑnituerūt petētes a ſamuele vt oraret ꝓ eis deū: vt. ĩ. xij. ca. vbi ſamuel offerēs ſe ꝓ eis oratuꝝ ꝓteſtat⁹ eſt: Igit timete deū ꝛ ſꝫuite ei ꝛc̃. q. d. pctm̃ cõmiſſum in petēdo regē mõ ꝑdicto dimittetur vobis: dū tñ nõ deroget diuinis legib⁹ ſeu ordinationib⁹. Si aūt dicat: ꝙ ſi vere ppl's ꝑnituiſſet/ ſaulē amouiſſent a regno. Ad hoc dicēdū: ꝙ h iã nõ poterãt facere. Primo: q̃ꝛ erat iam ſaul tpe pnie ppl'i ad inſtãtiã eoꝝ a deo ꝑ ſamuelē vnct⁹: vt. ĩ. x. ca. vñ ꝛ ei⁹ amotio ſeu reuocatio videret q̃dãmõ ꝯ honorē diuinū. ꝛ iđo cū ſamuel dixiſſet ſaul. ĩ. xv. f. Scidit dñs regnū iſrl' a te hodie ꝛc̃. ſubiūgit ibidē: Porro triūphator in iſrl' ꝑe/ nitudine nõ flectetur ꝛc̃. q. d. ꝛ ſi tu iã es a deo abſciſus/ nõ tñ ſtatim amoueris a regno: ne dñs videat q̃ſi ꝑnitudine flecti. Scđo q̃ꝛ ſaul poſt victoriã in iabes galaad habitã erat valla/ tus in regno. Tertio: q̃ꝛ ei⁹ regnū publice erat in galgala re/ nouatū: vt. ĩ. xj. ca. Nec obſtat: ꝙ cū ppl's cõfiteret pctm̃ ſuū ſamueli/ dixerūt: Addidim⁹ em̃ pctis nr̃is malū vt peterem⁹ regē. xij. ca. vbi nõ fuit facta mētio de mõ regnãdi: vt inter gen/ tes ꝛ hmõi. Nã hoc ē breuitatis cã omiſſum: cū iã in loco ꝓ/ prio ſepe repetitū fuiſſet: vt dictū eſt. De regno aūt dđ nõ eſt mētio ĩ hoc faciēda. fuit ei ipi⁹ regnū ꝓ ſe ꝛ ſuis ſucceſſorib⁹ a deo ꝑ ſamuelē iuſtū ꝛ a deo iudicē ꝯſtitutū abſq̃ aliq̃ ppl'i peti tiõe ſeu iſtãtia iſtitutū: vt ptʒ. ĩ. xvj. ca. Põt etiã dici ad q̃ſtio nē pn/

G

H

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

A nē ꝑncipalē ꝭm q̄sdā: φ filij isrł peccauerīt petēdo regē: nō solū ꝑdicto mō/ sꝫ etiā iniuriādo samuelē iustū ⁊ a deo iudicē cōstitutū. lꝫ em̄ filij sui q̄s ꝯstituerat iudices peccassent: vt ptꝫ i ꝑncipio huiꝰ ca. nō tñ ex h̄ in scptura legit̄ iposita culpa samueli: sicͭ heli iponit̄ ex pctō filioꝝ. s̄. ij. ca. Nō differētię ē. nā pctā filioꝝ heli erāt publica seu notoria/ tā sibi q̄ꝫ pplo. pctā ꝟo filiorū samueł nō ita erāt publica seu māifesta. peccabāt em̄ i accipiēdo munera ⁊ ꝑuertēdo iudiciū: q̄d pluries fit occulte ⁊ colorate. ⁊ sic ꝑsumēdū ē φ samuele igrāte h̄ fecissent: ꝑsertim qꝛ nō fuit antea monitꝰ nec redargutꝰ sicͭ heli. Vñ vt samuel ostēderet īnocētiā suā. ī. xij. ca. req̄siuit pplm̄. Primo ꝑsentādo filios suos pplo: vt redderēt rōnē de seipsis/ dicēdo: Ego senui ⁊ filij mei vobiscū sūt. q. d. vt puniat̄ eos ꝭm delicta eorum. Scđo req̄rit eos de seipo/ dicēs: Ecce ꝑsto sū: loq̄mi de me corā dño ⁊ corā christo eiꝰ: vtrū bouē cuiusq̄ꝫ tuleri ⁊c̄. vsq̄ꝫ ibi: Testis ē dñs: qꝛ nō īuenerit̄ q̄ppiā i manu mea. ⁊ sic patet φ ipē volebat se purgari ab īfamia suę depositiōis. Concordat cū h̄ glosa q̄ sup illō ꝟbū: Nō te abiecerīt/ sꝫ me. īterlinialit̄ dicit: Qui vos spnit/ me spnit. In q̄ ptꝫ: φ cū samuel cōstitutꝰ a deo sine cā spnebat̄/ deꝰ ipē videbat̄ spni. in q̄ māifeste peccabāt: etiā si petitio regis pꝰ obitū samueł eēt licita eo mō q̄ petita fuit. De q̄ pctō videt̄ penituisse: cū eū postea tā i vita q̄ꝫ i morte młtū honorifice tractauerīt: vt ptꝫ ex decursu historię. Et sciēdū φ h̄ scđs modꝰ rñdēdi ad q̄stionē ñ repugnat ꝑmo. ex vtroq̄ꝫ em̄ sił posset formari sufficiēs rñsio: vt ptꝫ intuēti.

Replica. Burgē. saltū faciēs vsq̄ꝫ ad ꝑmū regū: in q̄ vsq̄ꝫ ad. viij. ca. nō mouet nisi difficultates vocales: de q̄bꝰ nō iudico/ cū res sit nota. In h̄. viij. ca. vbi postillator q̄rit/ disputat ⁊ ꝯcludit: φ filij isrł peccauerīt petendo sup se regē. Burg. lōga digressiōe/ sꝫ nō młta rōne nitit̄ determiationē postilla. īfirmare. Et vt clariꝰ appeāt Burg. ieptię/ digressionē eiꝰ redigā i certa dicta q̄ ꝑ ordinē tractabo ꝭm merita eorūdē. ¶ Primū igit̄ eiꝰ dictū ē: φ stat sił gētē regē aliquē hr̄e mortalē: deū tñ eiꝰ gēt̄ fore īmediatū regē ⁊ gubnātorē ꝑncipalē. Et ꝑ illō dictū putat Burgē. soluere argumētū qđ postillator ꝓ ꝯclusiōe facit: φ videlicet iudęi peccauerīt regē petendo. putat etiā ꝑ idē replicare cōtra solutionē datā ad argumētū iudęoꝝ i ꝯtrariū. Et fortassis bñ putaret/ si dictū illud eēt in ꝓposito veꝝ: nūc aūt falsitas illiꝰ dicti ptꝫ ex lr̄a: iūcta glosę īterlineari. dic̄ em̄ lr̄a: Nō te abiecerīt/ sꝫ me: ne regnē sup eos/ iuxta oīa opa sua q̄ fecerīt a die q̄ eduxi eos de ęgypto vsq̄ꝫ ad diē hāc: sic dereliq̄rūt me ⁊ seruierunt dijs alienis: sic etiā faciūt tibi. hęc i lr̄a. glo. īterlinear̄ dic̄: q̄ vos spnit/ me spnit. ⁊. ī. ca. x. resumit̄ pctm̄ h̄/ ibi petēdo regē. q̄bꝰ suppositis nō stat φ deꝰ sit rex ⁊ gubernator/ sic rege postulato: vt dicit lr̄a cū glo. nisi generali īfluētia quā iudęi abijcere nō potuerīt. Sꝫ illa nō ē ad ꝓpositū Bur. nec exēpla q̄ ponit valēt i h̄ casu/ qꝛ etsi eccłia ⁊ ppłs christianꝰ hꝫ reges i spūalibꝰ/ vt papā: ⁊ i tpalibꝰ/ vt impatorē: ⁊ eos venerat̄/ eisq̄ꝫ subiectꝰ est: tñ dei regnū ꝑncipale ⁊ īmediatū nō abijcit: sed potiꝰ regnū hoim vię dei ꝯriū vsq̄ꝫ ad mortē ꝯtēnit: vt ptꝫ in ꝑmitiua eccłia in tēpe apłoꝝ ⁊ martyꝝ. ¶ Scđm dictū Burg. ē: qꝛ pctm̄ iudęoꝝ regē petētiū ꝯfessiōe ppłi ⁊ samueł orōne fuit abolitū: manente tñ regimine regio: iō petitio regał regimis nō fuit pctm̄. Nā manēte pctō pctm̄ ñ cēset̄ abolitū. Sꝫ h̄ dictū fūdat̄ sup falso fūdamēto. Nā petere regē absolute ñ ē pctm̄ i ꝓposito cōmissū: sꝫ petere ꝯ dei ordinationē/ ē in ꝓposito pctm̄: qꝛ sic petere est dei ordinationē ꝯtēnere/ ⁊ deū abijcere ne regnet. Nūc āt deꝰ noluit aliquē huic pplo ꝑfici/ vt iudicē regē aut sacerdotē: nisi sua ordinatiōe: vt ptꝫ ꝑ totū decursū ve. te. ab exitu ęgypti vsq̄ꝫ huc. ppłs aūt deū ⁊ hāc eiꝰ ordinationē abiecit: petēs regē dari a samuele/ videlicꝫ ꝑ electionē vł hūanā institutionē vt sic ⁊ cęterę natiōes regem haberēt. vñ dr̄ in lr̄a: Cōgregati vniūsi seniores natu dixerīt ad samuelē: Cōstitue nob regē vt iudicet nos sic cęterę natiōes. nō dixerūt: pete nob a deo regē ⁊c̄. q̄ mō si dixissent nō peccassent: nec dei ordinationi ꝯtrauenissent. Cū aūt de pctō sic cōmisso penituissent/ ⁊ errorē ꝑfatū correxissēt/ ⁊ samuel ꝓ eis orasset/ pctm̄ ē abolitū: vt ptꝫ. ī. xij. ca. in lr̄a iūcta glosę īterlineari. nec rex tūc fuit ꝯstitutꝰ sic petitus. petebat̄ em̄ ꝯstitui ordiatiōe hūana: vt ōnsū ē: et hoc fuit pctm̄. sꝫ petitio vt sic nō habuit effectū: qꝛ īstituebat̄ electiōe et vnctiōe dei. nō erat igit̄ pctm̄ sb rege sic ꝯstituto ꝑmanere. Burg. igit̄ errauit i fūdamēto/ putās pplm̄ ꝑmāsisse sb regimine regio vt petito: qđ falsū ē: vt ptꝫ ex dict̄. Quibꝰ bñ pēsat̄ obiectiōes Burg. ꝯ postilla. nulliꝰ sūt efficacię. Sꝫ Burgē. idē ꝑsumēs alit̄ absoluere q̄stionē motā/ dic̄ ꝯriū. ¶ Est igit̄ tertiū eiꝰ dictū tale: qꝛ petere regē fuit pplo a deo ꝯcessū Deu. xvij. c. iō petēdo nō peccauit. Sꝫ illō dictū respiciēdo bñ lr̄aꝫ allegatā videt̄ suppōnē falsū: qꝛ i illa lr̄a nō ponit̄ aliqđ ꝟbū ꝑtinēs ad ꝯcessionē de rege petēdo. Est em̄ h̄ tenor lr̄ę allegatę: Cū igressus fuer̄ terrā quā dñs deꝰ daturꝰ ē tibi/ ⁊ posseder̄ eā: habitaueris q̄ꝫ i ea/ ⁊ dixeris: cōstituā sup̄ me regē/ sicͭ habēt oēs ꝑ circūitū natiōes: eū ꝯstitues quē dñs deꝰ tuꝰ elegerit d̄ nūero fratrū tuoꝝ. Ecce lr̄a: cuiꝰ sensū. s̄. Deu. xvij. dixi hr̄e sēsū ꝑnosticū. ꝑnosticauit em̄ deꝰ iudęos sic dicturos: nō ꝑcępit nec ꝯcessit/ sꝫ ordinauit ꝑgnātē negatiuā. s. φ sic dicēdo nō cōstituerēt regē nisi electiōe ꝑcedēte. Huic āt ordinatiōi petēdo a samuele regē expsse ꝯtradixerīt. tū qꝛ petierīt ab hūana ptāte. tū qꝛ sic cęterę natiōes q̄ ad diuinā ordinationē nō respexerīt. igit̄ peccauerīt: qđ ē ꝯ tertiū Burg. dictū. ¶ Quartū dictū ē: φ reḡ cōstitutio cōtingit dupłr. Uno mō ꝭm ptātē regēdi illimitatā. Alio mō limitatā. Primo mō cōstituit̄ rex absolutꝰ legibꝰ/ potēs regē ꝓ libito volūtat̄. exēplificat de impatore ⁊ alijs regibꝰ tā catholic̄ q̄ꝫ īfidelibꝰ. Scđo mō cōstituit̄ rex obligatꝰ ad ꝭuādū leges ꝑtinētes ad se ⁊ sbditos. Sꝫ ista distinctio nō ē artificiał. Quis em̄ młti ꝑncipant̄ vitiose ꝭm primuꝫ mēbrā: nō tñ ad sic ꝑncipādū instituūt̄: imo in ꝓposito casu iudęi ex vitiato regimie filioꝝ samueł accępūt occasionē petēdi regē. Dr̄ nāq̄ꝫ i h̄ ca. φ filij samueł declinauerīt post auariciā: ⁊ accępūt mūera: ⁊ ꝑuītebāt iudicia. Cōgregati sūt ꝰ oēs maiores natu isrł: venerīt ad samuelē in ramatha/ dixerītq̄ꝫ ei: Ecce tu senuisti ⁊ fi. tui nō ābu. i vijs tuis: cōstitue nob regē. Vñ luculent̄ apparet φ petebāt regē/ vt euaderēt ꝑmū modū regēdi q̄s igit̄ desipiēs diceret eos petisse tyrānidē quā euadē cupiebāt? Est em̄ ꝑmꝰ modꝰ regēdi tyrānicꝰ: quē iudęi petēdo regē petere nō potuerīt/ quēadmodū vult Bur. Nā īplicare videtur/ φ q̄s cōtra volūtatē aliq̄d īstituat vł eligat: cū oīs tał libera institutio ⁊ electio sit volūtaria. Si igit̄ fieret ꝯtra volūtatē/ eēt inuolūtaria: ꝑ ꝯñs īplicatio. Istiꝰ cōfirmatio pōt videri in lumīe naturę: quēadmodū Aristoteles. iij. poł. oēꝫ ꝑncipatū distinxit i ꝑpatū/ ⁊ vitiatū. Tpatū dixit: i q̄ ꝑncipās dñat̄ ad cōe bonū/ ꝯferēs ꝭm volūtatē sbditoꝝ. Vitiatū āt dixit deficere i alt̄o/ vł vtroq̄ꝫ. Certū ē igit̄ vitiatū nō petit eligi vł ꝯstitui a sbdit̄: qꝛ oīs tał ē ꝑter/ imo cōtra volūtatē sbditoꝝ. Scđs igit̄ ꝑncipatꝰ ⁊ modꝰ regnādi a subditis peti nō pōt: sꝫ solū ꝑmus. q̄ si ꝟtit̄ i ꝑpatū ⁊ tyrānidē: potiꝰ subditi dicēdi sunt talē ꝑncipatū pati q̄ꝫ petere. Nec exēpla Burg. de ipatore ⁊ alijs sūt ꝟa. Nō em̄ tales subditi cōstituūt: sꝫ ꝑpato mō cōstitui sępe intēpati ⁊ vitiosi fiūt. Nec veꝝ ē d̄ regū ⁊ ipatoꝝ iudicio: φ sūt electi ⁊ instituti ad iudicādū ꝭm arbitriū volūtat̄: sꝫ sūt instituti ad iudicādū nō de legibꝰ/ sꝫ ꝭm leges: ⁊ si aliq̄ñ modū suę institutiōis excedūt cadētes in tyrānidē olgarciā vł democraciā: in his casibꝰ sbditi potiꝰ patiūt̄ q̄ꝫ agūt: qꝛ tales casus nō ꝓueniūt ex sbditoꝝ institutiōe/ sꝫ īstitutoꝝ vsurpatiōe. Immo ⁊ titulꝰ ipatoris mō regendi vitiato ꝯdicit. Nā titulꝰ eiꝰ ē. N. dei grā romanoꝝ rex ⁊ sꝑ augustꝰ. h̄ ē reipublicę/ non ꝑuate accōmodꝰ. Ita et alioꝝ regū ꝓtestatiōes sūt sb dei grā: q̄ vitiatū ꝑncipatū nō admittit. Ex q̄bꝰ ptꝫ φ solutio Burgē. quā cōcludit suis iepte dict̄: videlꝫ φ iudęi petētes regē vt regeret intēpato ⁊ vitiato regimie: q̄d apđ eū dr̄ illimitatū peccauerūt/ nihil valet: qđ ptꝫ ex ꝑdict̄. Et certe q̄ntūcūq̄ꝫ barbari scient̄ sibijpis nocere nō pñt: nocerēt aūt sibijpis si ꝭm burgēsem regē cōtra cōe cōferēs peterēt ⁊ petiuissēt. Nō em̄ talē regē q̄ntūcūq̄ꝫ barbarꝰ elegit: patit̄ q̄dē bñ. vñ dixit Aristo. de hmōi vitiose ꝑncipātibꝰ: Sustinēt q̄dē hoies talē ꝑncipatū nihil cōtristati ꝓpt̄ ipoꝝ barbarā ⁊ seruilē naturā/ et cōsuetudis auxiliū. Et ꝓpterea q̄ dicta sūt Bur. fortasse pnia ductꝰ: i fine suę inutił digressiōis ponit huiꝰ q̄stiōis solutionē meliorē: q̄ q̄si coincidit cū postillatore: φ videlꝫ iudęi peccauerūt petēdo regē ñ simpłr: sꝫ ꝓpt̄ abiectionē samueł sine sui culpa vsq̄ꝫ ad abiectionē dei: iuxta glo. Qui vos spernit ⁊c̄.

Ca. IX

Ca. IX

ET erat vir de bē a ¶ filius dextere. b ¶ durꝰ: vł vomitꝰ viri: vel vomens vir. iāmin noīe cis filiꝰ ābiel/ filij seōr/ filij bēchor a ¶ pr̄ meꝰ deꝰ. b ¶ paruulꝰ vł turbulētꝰ. c ¶ ꝑmogenitꝰ tuꝰ.

ET erat. vir de benia. Regimie iudicū terminato: h̄ ꝯñr agit̄ de regno. ⁊ ꝑmo de regno labili saulis. secūdo d̄ stabili. s. ipsiꝰ dauid cap. xvj. Pria in tres diuidit̄: quia ꝑmo describit̄ ipsiꝰ saulis regis institutio. scđo instituti trāsgressio: ca. xiij. tertio trāsgressoris reprobatio: ca. xv. ibi: Factū ē aūt verbū dñi. Prima adhuc in tres: qꝛ circa īstitutionē saul i regē ꝑmo describit̄ ipiꝰ electio. scđo: electiōis cōfirma.

Margin notes: A; Burgēsis dictorū quadruplex increpatio; B; C; Principatus duplex; D; †ī. 14. g 1. Pa. 8. d; Diuisio

a ¶ Uocabulo saul. Ca.IX
Saul q̄ offēso deo fact⁹ est rex super isrl'/ iudeos significat. Sicut em̄ ipse durus ꝛ sup̱bus ꝛ rigidus factus est vt eos seruili onere mag⁹ p̄meret q̄ liberaret: Sic ppl's iudeoꝝ: q̄uis vnctus in sacerdotib⁹ ꝛ regib⁹: tñ ancille fili⁹ erat q̄ in seruitutē generabat: nec p̱fectā libertatē p̱ vnctionē cōseq̄ poterat: p̄cipue q: regē veꝝ ꝛ māsuetū recip̱e noluit p̱ quē potuit liberari. Saul ĝ petitio interp̄taẗ: q̄ fuit de stirpe beniamin: q: fili⁹ cis/ filij abiel filij seor/ filij bechor/ filij sareth/ filij aphia. Beniamī/ fili⁹ dexterę. Cis durus/ vel vomit⁹ viri: vel vomēs vir. Abiel/ pr̄ me⁹ de⁹. Seor/ paruul⁹ vel turbulent⁹. Bechor p̄mogenitus tuus. Sareth/ descēsio. Aphia/ liberalitas dn̄i. Israel ergo filius dei p̄mogenitus/ ꝛ pater eius deus: filius fuit dexterę: quia p̱ auxiliū dei hostibus p̄ualuit. sed quia ingratus ꝛ durus a liberalitate dn̄i descendit: in blasphemiā erupit: ꝛ de magno paruulus/ et de placito turbulēt⁹ fact⁹ est. ¶ Raba. Qz saul asinas patris sui querēs/ venit ad prophetā a quo vnctus est: significat q̄ iudei stulticiā carnal' sensus sequentes/ p̱ errores deuios luxū mundi p̱quirunt. asinus em̄ brutum ꝛ luxuriosum animal est. Et ad p̄phetā venientes/ id est moysen: audiunt asinas esse inuētas: id est bona terrę sibi esse debita. a quo etiā vnctionis oleuz ꝛ regni gubernaculū p̄mittiẗ. in q̄b⁹ ad tēpus fratres suos de manu hostium eriperēt. b ¶ Nō erat vir de filijs isrl' melior illo. Rab. Scdm̄ p̄sent⁹ vitę iusticiā. Idē: Hoc magis ad christū p̱tinet. de q̄ dicitur Ecce puer me⁹ electus quē elegi. Et alibi: Quis similis deo in filijs dei? c ¶ Statheris ar. Stather siclus est q̄ habet. xx. obolos: id est denarios decē. d ¶ Dem⁹ homini dei: vt indicet no. viā nr̄am. Quis se dare decreuerint/ nō legim⁹ q̄ samuel acceperit: si tamen accepisset/ nō reputareẗ in diuinationis p̄miū/ sed in prophetę stipendiū. e ¶ Olim in israel sic loquebaẗ vnusq̄sq̄ va. cō. de. Ut ait Beda nō historiographi/ sed esdrę v̄ba sūt. f ¶ Uidēs. Diciẗ propheta: quia p̱ spūm p̄renoscit futura. g ¶ Cliuū ꝛc. egredientes. Cliu⁹ ascēsus montis flexuosus. Et vn/

Exo. 4. f
Esa. 44. a
Ps. 86. b

Nico.de lyra

* electiōis cōfirmatio: ca. xj. tertio ppl'i increpatio: ca. xij. Prima ī duas: q: p̄mo describiẗ saulis electio secreta. scd̄o publica/ circa mediū decimi capl'i/ ibi: Et vocauit samuel populū. Prima adhuc in duas: q: primo poniẗ saulis electio. scd̄o electi vnctio. ca. x. ibi: Perierāt aūt asinę. Circa p̄mū sic p̄cediẗ: q: p̄mo habilitas saulis ad regēdū describiẗ. scd̄o a samuele cognosciẗ/ ibi: Perierant aūt. tertio honorifice a samuele suscipiẗ/ ibi: Assumēs itaq̄ samuel. Circa primū describitur aptitudo saulis ad regendum ratione patris sui/ cū diciẗ: Et erat vir de beniamin noie cis. Hoc dicitur quia erat in toto populo isrl' famosus. a ¶ Filij sareth. hoc nō est de

Diuisio

a ¶ descendēs vel descensio. b ¶ liberalitas domini. c ¶ bino/ mius fuit. Erat aūt familia p̱tinens ad tribum beniamin.

filij sareth/ filij aphia/ filij viri ie/mini fortis robore. Et erat ei fili/

a ¶ petitio.

us vocabulo saul: electus et bonus: ꝛ non erat vir de filijs israel

a ¶ scd̄m huius vite iusticiam

melior illo. † Ab humero ꝛ sursū eminebat sup̱ oēm ppl'm. Perierant autem asinę cis patris saul: et dixit cis ad saul filium suum: Tolle tecū vnū de pueris/ ꝛ consurgens vade et quęre asinas. Qui cū trāsissent p̱ mōtē ephraim/ et per terrā salisa: ꝛ non inuenissent: transierunt etiam p̱ terrā

¶ ciuitas melchisedech.

salim: ꝛ non erant: sed ꝛ p̱ terram

¶ id est beniamin.

iemini ꝛ minime reppererūt. Cū

a ¶ proauus samuelis.

aūt venissent in terrā suph et nō inuenissent/ dixit saul ad puerum suū qui erat cum eo: Ueni et re/

¶ a mente amouerit.

uertamur/ ne forte dimiserit pater meus asinas: ꝛ sollicitus sit p̄ nobis. Qui ait ei: Ecce ē vir dei in ciuitate hac/ vir nobilis: omne quod loquiẗ/ absq̄ ambiguitate venit. Nunc ergo eamus illuc/ si forte indicet nobis de via nostra p̄pter quā venim⁹. Dixitq̄z saul ad puerum suum: † Ecce ibim⁹:

a ¶ putauit saul quod nō indicaret asinas nisi precio.

Quid ferem⁹ ad virū dei? Pa/

a ¶ sacculis vel pera.

nis defecit in sitarcijs nostris: ꝛ sportulā nō habem⁹ vt dem⁹ hoi dei: nec q̄cq̄ȝ aliud. Rursum puer rn̄dit sauli/ ꝛ ait: Ecce inuenta est ī manu mea q̄rta pars statheris argēti: dem⁹ homini dei/ vt indicet nobis viā nr̄am. Olim in israel sic loquebaẗ vnusq̄sq̄ vadēs consulere deū: Uenite ꝛ eamus ad videntem. Qui em̄ propheta d̄r hodie/ vocabatur olim vidēs. Et dixit saul ad puerū suum: † Optim⁹ s̄mo tu⁹. Ueni eamus. Et ierūt ī ciuitatē in q̄ erat vir dei. Cūq̄ ascēderēt cliuū ciuitat⁹/ iuenerūt puellas egredientes ad hauriēdā aquā: ꝛ dixerūt eis: Nū hic ē vidēs? Quę rn̄dētes dixerūt illis: Hic ē. Ecce aū te: Festina nunc. Hodie em̄ ve-

hoc nō est de textu. b ¶ Fortis robore. Hoc d̄r ad denotādū fortitudinē saulis: q: fortes hoīes solent fortes generare. Cōsequēter ōndiẗ aptitudo saulis rōne moꝝ/ cum d̄r: c ¶ Et erat ꝛc. q: erat famosus. d ¶ Electus. sine macla notabili vitioꝝ. e ¶ Et bon⁹. rōne moꝝ ꝛ virtutū. f ¶ Et nō erat vir ꝛc. Ex q̄ notaẗ q̄ nō solū erat bon⁹/ sed etiā excellētis bonitat⁹. Cōsequenter describiẗ ei⁹ aptitudo ex parte corporis/ cum dicitur: g ¶ Ab hūero ꝛc. in q̄ notaẗ fortitudo corp̱is: q̄ multū est necessaria in regib⁹: ꝛ pulchritudo p̱sonę/ q̄d multū est decēs in eis. s̄m illud: Species p̄ami digna ē imperio. h ¶ Perierāt aūt. Hic p̄nr describiẗ cognitio saulis a samuele: q̄ facta est dupliciẗ. Primo p̱ hūanā inq̄sitionē. scd̄o p̱ diuinā reuelationē/ ibi: Dn̄s autē reuelauerat. Primū aūt p̄tigit eo q̄ saul q̄rēs asinas patris sui ꝛ nō inueniens venit ad samuelē: vt de asinab⁹ audiret veritatē. ꝛ hoc est q̄d d̄r: Perierāt aūt ꝛc. .i. timebanẗ p̱isse. non em̄ simpl'r p̱ierāt: q: postea sunt inuētę. i ¶ Uade ꝛ q̄re asinas. Ex q̄ patet hūilitas saulis: q̄ negociū humile ꝛ laboriosum nō recusauit. k ¶ Cū aūt venissent ꝛc. Iste fuit atauus samuelis: vt habeẗ in principio huius libri. l ¶ Uir nobilis. Hoc diciẗ p̄pter dignitatē p̄phetię: q̄d patȝ ex hoc q̄d sequiẗ: Omne q̄d loquiẗ/ absq̄ ambiguitate venit. m ¶ Nūc ĝ eamus il. ꝛc. i. de asinabus/ p̄pter quas fiebat via illa. n ¶ Quid ferem⁹ ꝛc. Credebat em̄ saul q̄ nō indicaret eis gratis: vel forte erubescebat apparere in p̄spectu eius absq̄ aliquo exenio. vn̄ subdiẗ: o ¶ Et sportulam nō habemus. In hebręo habetur: Et exenium nō habemus: et in idem redit translatio nostra: quia sportula est vasculum in quo ponitur fruct⁹ vel aliquod huiusmodi ad exeniandum. ꝛ sic accipitur hic continens pro contento. p ¶ Et inuēta ē in manu mea. Puer em̄ saulis p̄pter verbū magistri sui posuit manū ad bursam: ꝛ inuenit quartam partē statheris argenti. i. quartā p̱tē sicli: q: stather ꝛ siclus idē sūt. Siclus aūt. xx. obolos habet: vt habetur Exod. xx. ꝛ sic q̄rta p̱s statheris valebat q̄nq̄ obolos. vel s̄m alios sex obolos: q: s̄m eos siclus sanctuarij habebat. xx. obolos tm̄: sicl⁹ autē cōis. xxiiij. q ¶ Olim in israel sic loquebatur ꝛc. Istud nō fuit dictū a puero samuelis: sed ab eo qui scripsit librū istum: vt dicunt hebręi. Beda autem dicit q̄ fuit appositū ab esdra/ quādo legē a chaldęis cōbustā reparauit. Cętera patēt vsq̄ ibi: r ¶ Quę rn̄dentes dixerūt il. h est ꝛc. Istę puellę plura v̄ba dixerūt sauli. vt ptȝ ex seq̄ntib⁹. q: sicut diẗ Ra. Sa. volebāt eū aliquātulū detinere verbis/ admirantes pulchritudinē ip̄si⁹.

* Sacrificiū est

Moraliẗ c ¶ Et erat ei filius vocabulo saul: ele. ꝛ bo. Per saulē de q̄ d̄r hic q̄ erat vir bon⁹ ꝛ elect⁹/ ꝛ nō erat vir de filijs isrl' melior illo: significaẗ quilibet hō apt⁹ p̱lationi siue regno. Nam q̄ p̄est alijs in p̱tāte/ debet etiā moribus p̄esse ꝛ exercitatus in humilitate: quod ī saule significatur p̱ hoc q̄ iuit asinas q̄rere. Un̄ de helia dicitur. iiij. Regū. ij. b. Pať mi currus israel ꝛ auriga eius. Currus enim qui ducitur hic ponitur primo: ꝛ auriga q̄ ducit scd̄o: ad ōndēdū q̄ ille bn̄ ducit regēdo q̄ primo fuit ductilis in obediēdo.

* Dn̄s aūt

ff. 10. b
H
ff. q. 1. c. indices
Moralis
ff. 3. Reg. 2. et. 18. d

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

Glo.ordi.

A ☞ a ¶Et vnges eũ du. Saul vnctus christũ significat: q̃ ⁊ ipse christꝰ appellatꝰ est. vñ: Quare nõ timuisti mittere manũ i christũ dñi. (2. Reg. i. c.) b ¶Oia que sunt in cor. ⁊c. Ra. Tradũt hebrei fuisse in corde saul/ qꝛ rex esset futurus cũ vidisset p visuz se in vertice arboris palme collocari: qđ est signũ regnaturi. c ¶Assumẽs ita. ⁊c. Ra. Qꝛ samuel saulẽ in excelsum duxit: refectionẽ tribuit/ significat ꝓphas ppl'm hebreoꝝ doctrina sua ad altiora ꝓuocãtes: vt scia spiritali refectꝰ/ in culmine vtutũ consistat: nec relabat̃ ad vitia. d ¶Tricliniũ. Cenaculũ a tribꝰ lectul' discũbẽtiũ. e ¶De idustria. i. de ꝓuidẽtia. dat̃ intelligi ꝙ iã cõederit: lꝫ nõ plene: quia reuelante dño ꝙ veniret saul: conuiuium dilatum est.

☞ Cũq̃ de

Nico.de lyra

✳ a ¶Sacrificiũ est ho. ⁊c. Aliq̃ dicũt ꝙ erat tm̃ prandiũ paratũ ꝓ aduentu saulis: quẽ pſciuerat samuel: vt patebit in sequẽtibꝰ. Alij aũt dicũt: ꝙ nõ solũ fuit prãdiũ/ sed etiã hostia pacifica: de qua vna pars dño offerebat̃: reliq̃ comedebant̃ ab offerẽtibꝰ. Licitũ aũt erat tunc tpis offerre dño sacrificiũ alibi q̃ȝ vbi erat arca ⁊ tabernaculũ: vt dictũ ẽ. s. vij. ca. b ¶Quia ipse bene. ⁊c. Modꝰ eñ erat hebreorũ aũ prãdiũ: ⁊ maxime de sacrificio oblato laudare deũ. c ¶Apparuit samuel ⁊c. qꝛ de aduẽtu saulis reuelationẽ habuerat q̃tuȝ ad diẽ et horã determinatã: vt patet ex sequẽtibus. d ¶Dñs aũt. Hic pñr ostẽdit̃ quõ

B samuel cognouit saul p diuinã reuelationẽ: non solũ q̃tũ ad psonã/ sed etiã q̃tũ ad dignitatẽ regiã: ad quam dñs ipsuȝ elegerat/ et pceperat samueli vt vngeret ipm in regẽ sup ppl'm israel. ⁊ hoc est qđ dr: Dñs autẽ re. loquitur scriptura more humano qñ aliq̃s reuelat secreta amico suo. Cetera patent ex dictis vsq̃ ibi: e ¶Quia re. po. me. s. oculo mĩsicordie. f ¶Venit eñ cla. eoꝝ ad me. de afflictiõe eiꝰ facta p philisteos. Ex q̃ patet/ ꝙ lꝫ in pplo isrl' essent multi mali: tamẽ cũ hoc erãt mlti boni: quoꝝ preces erãt corã deo exaudite: g ¶Iste domi. po. meo. In hebreo habet̃: Iste retinebit ppl'm meũ. quia ad reges pertinet retinere ppl'm ne i bellis pcipitãter se ingerãt: ⁊ etiã tpe pacꝭ/ ne iiuste ꝯ ꝓximos agãt. sequit̃: h ¶Et oia ⁊c. indi. Aliq̃ exponũt de asinabꝰ q̃s q̃rebat. sed littera sequẽs nõ cõsonat: vbi dicit̃: i ¶Et de asinis. Ex q̃ videt̃ ꝙ alia in corde saulis versabant̃. Dicit̃ eñ in libro de hebraicis q̃stiõibus: ꝙ i somno viderat se esse in capite arboris palme. que visio signum regale erat. ⁊ de h̃ cogitabat. iõ subdit̃: k ¶Et cuiꝰ e. op. q̃q̃ is. i. dignitas regia q̃ põt accipere optima ppl'i sibi sbditi/ maxime in necẽitate: vt ptꝫ ex supradictis: viij. ca. l ¶Nonne tibi. Quasi diceret/ sic: qꝛ iã reuelatũ erat sibi a dño ipm regẽ futurũ. m ¶Et oi do. pa. tui. qꝛ filius suus isboseth successit sibi in regno septem annis: ⁊ abner princeps militie/ ⁊ alij potẽtes de domo saulis his temporibꝰ potiti sunt bonis regni: ⁊ posteri eorum habuissent

I Regum Ca. IX

nit in ciuitatẽ: qꝛ sacrificiũ est hodie a
ppl'i i excelso. Ingrediẽtes vrbẽ statim inuenietꝭ eũ/ añq̃ȝ ascẽdat excelsum ad vescendũ. Neq̃ȝ eñ comesurus est ppl's donec ille veniat: qꝛ ipse b
bñdicit hostie: ⁊ deinceps comedũt q̃ vocati sunt. Nũc g̊ ꝯscẽdite: qꝛ hodie repietis eũ. Et ascẽderũt in ciuitatẽ. Cũq̃ȝ illi ambularent in medio vrbis: apparuit samuel egrediẽs ob c
uiã eis vt ascẽderet in excelsũ. Dñs d
autẽ reuelauerat auriculã samuelis ante vnã diẽ q̃ȝ veniret saul/ dicens: Hac ipa hora q̃ nunc est cras mittã
a virũ ad te de terra beniamin: ⁊ vnges
a ¶ christꝰ saluet ppl'm suũ de ptãte demonum.
eũ ducẽ sup ppl'm meũ isrl': ⁊ saluabit populũ meũ israel de manu phi-
¶ in aduẽtu christi.
listinoꝝ: quia respexi populũ meuȝ. e
Venit eñ clamor eoꝝ ad me. Cũq̃ȝ f
aspexissꝫ samuel saulẽ: dominus ait ei: Ecce vir quẽ dixerã tibi. Iste do- g
minabit̃ populo meo. Accessit autẽ saul ad samuelem in medio porte/ et ait: Indica oro mihi: vbi est domus videtis: Et respõdit samuel sauli dicens: Ego sum vidẽs: Ascende añ me in excelsum vt comedas mecum
b hodie: ⁊ dimittã te mane: ⁊ oia q̃ sũt h
in corde tuo/ indicabo tibi. Et de asi- i
nis quas pdidisti nudiustertiꝰ ne sollicitus sis: qꝛ inuẽte sũt. Et cuiꝰ erũt k
optima queq̃ȝ israel: Nõne tibi et oi l
domui patris tui: Respondẽs autẽ m
saul ait: Nunq̊d nõ filius iemini ego n
sum de minima tribu israel: ⁊ cogna- o
tio mea nouissima inter oẽs familias de tribu beniamin: Quare ergo lo- p
c cutus es mihi sermonẽ istum: Assu- q
mens itaq̃ȝ samuel saulẽ ⁊ puerũ eiꝰ/
d introduxit eos i tricliniũ: ⁊ dedit eis r s
locũ in capite eoꝝ qui fuerãt iuitati. t
Erãt ei q̃si trigita viri. Dixitq̃ȝ samuel coco: Da ptẽ quã dedi tibi ⁊ pcepi vt reponeres seorsum apud te. Leuauit aũt cocus armũ/ ⁊ posuit ante saul. Dixitq̃ȝ samuel: Ecce qđ remã- v
e sit pone ãte te ⁊ comede: qꝛ de indu- x
stria seruatũ ẽ tibi/ qñ ppl'm vocaui. Et cõedit saul cũ samuele i die illa: et descẽderũt de excelso in oppidũ: ⁊ locutꝰ ẽ cũ saule i solario: strauitq̃ȝ y
saul ⁊ dormiuit in solario. Cũq̃ȝ mane surrexissent: et iã dies lucesceret: vocauit samuel saul in solarium dicẽs: Surge vt dimittã te. Et surrexit saul. Egressiq̃ȝ sũt ambo: ipe videli-

Nico.de lyra

buissent: si saul in bonitate sua stetissꝫ. n ¶Nunq̊d ⁊c. de mi. tri. i. de tribu beniamin: que tũc erat minima inter alias tribꝰ israel: qꝛ ꝓ pctõ vxorꝭ leuite fuerat quasi ad nihilũ redacta: ꝓut dictum fuit Iudic. xxj. o ¶Et cognatio ⁊c. Ista dixit saul ex humilitate ⁊ quadaȝ hũana curialitate: qꝛ pater saul inter illos de tribu beniamin erat famosus. p ¶Quare ergo lo. es mi. Ex quo patet verũ qđ pdictũ ẽ. s. ꝙ cogitauerat se ad dignitatẽ regiã sublimandũ: quia verbum samuelis quod erat obscurũ/ stati intellexit de dignitate regni: q̃uis alit̃ posset itelligi. Nec oportet saulẽ de mendacio ex hũilitate dicto excusari: quia multa peiora fecit. q ¶Assumens itaq̃ȝ sa. ⁊c. Hic pñr ostẽdit̃ qualit̃ saul a samuele fuit honorifice susceptꝰ tanq̃ȝ rex de ꝓximo futurus/ cũ dicit̃: r ¶Introduxit eos i tricli. ⁊ de. e. lo. Tricliniũ ꝓpe loquẽdo est camera in q̃ sunt tres ordines lectorũ. h̃ aũt accipit̃ ꝓ loco in q̃ sunt tres ordines sedentiũ ad comedẽdũ/ scꝫ maioꝝ/ mediocriũ/ ⁊ minoꝝ: quia antiquitꝰ hoies sedẽdo in lectis cõedebãt. Unde ⁊ in sacra scptura cõedẽtes frequẽter dicunt̃ recũbere vel accũbere. s ¶Et dedit eis lo. in ca. eo. i. in pncipaliori loco triũ ordinũ pdictoꝝ. t ¶Da partẽ quã dedi tibi. qꝛ ferculũ nobiliꝰ vel gratiosiꝰ fecerat poni ad partẽ/ vt corã saule vẽturo poneret̃: qꝛ volebat eũ pre ceteris honorare tanq̃ȝ regẽ de ꝓximo futuꝝ/ ⁊ iã a deo electũ: vt patet ex pdictis. v ¶Ecce qđ remansit ⁊c. Ex q̃ dicũt aliq̃ ꝙ ante aduẽtũ saulis samuel cũ alijs iã erat in mẽsa: sꝫ ipso appropinquãte surrexit de mẽsa/ obuiãs ei ex reuerẽtia. Sꝫ hoc nõ cõsonat lr̃e pcedenti: vbi dr: Apparuit samuel egrediẽs obuiã eis vt ascenderet in excelsum. Ex q̃ videt̃ ꝙ adhuc nõ ascẽderat in supiori pte mõtis ad sacrificiũ offerẽdũ seu conuiuiũ celebrandũ. Itẽ ibi statim subdit̃: Dominus aũt reuelauerat ⁊c. vbi dr ꝙ dominꝰ diẽ ⁊ horã certã aduẽtus saulis samueli reuelauerat. ⁊ ideo nõ est verisiĺe ꝙ ãte intraret ad mẽsã: cũ ipam vellet honorare in illo ꝯuiuio qđ paratũ erat ꝓpt̃ aduẽtũ ipiꝰ: vt. s. dictũ est. ꝓpt̃ qđ Ra. Sa. alit̃ exponit: ꝙ illud qđ dr h̃: Ecce qđ reman. ⁊c. refert̃ ad numeꝝ viroꝝ q̃ vocati fuerãt a samuele ad ꝯuiuiũ: ita ꝙ ꝓ quolibꝫ erat ferculũ determinatũ ƀm ꝙ debebãt sedere. et istud ferculũ erat vltra illũ nũeꝝ: ꝓpt̃ saul quẽ samuel sciebat vẽtuꝝ. iõ sbdit̃: x ¶De idust. ser. est ⁊c. i. vltra nũeꝝ ppl'i a me iuitati. y ¶Et lo. est ⁊c. i. i secreto loco. de quo aũt sibi locutꝰ fuerit/ nõ exprimit̃: sed hebrei dicũt/ ꝙ fuit de timore dei ⁊ lege seruãda. Cetera patẽt vsq̃ȝ ibi: ✳ Hic puero

(Diuisio) (C) (D)

✳ d ¶Dñs aũt reuelauerat ⁊c (Moralit̃) aptitudine ipiꝰ saulis ad regnãdũ/ et eiꝰ aduentũ. iõ subdit̃: s ¶Dedit eis lo. in ca. eo. ⁊c. ⁊ h̃ rõne sue vtutis ⁊ dignitatis regie de ꝓximo iminentis: vtriq̃ȝ nãq̃ȝ debet̃ honor. dicit̃ ei iiij. Eth. ꝙ honor est virtutꝭ pmium. Debet̃ etiã regie dignitati: eo ꝙ debet esse custos virtutis ⁊ promotor.

k v ✳ Hic puero

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

a ¶ Cũq3 descẽ. Descenderũt de excel so vt in aliquo secretiori loqueref de re/ gno ꝛ vngeret eũ. Ca. X

Tulit autẽ sa.len. Lenticu/ la vas fictile q̃drangulũ/in la/ tere habẽs foramen. p qð fra/ gilitas regni designatur.

c ¶ Et pphe. Iudei tradũt eum ꝓphe tasse de futuro seculo: de gog ꝛ magog: de premijs iustorum ꝛ penis malorum. d ¶ Qñ g eue. Quasi his signis nosse poter/ ꝙ de⁹ te regẽ fore voluit. iõ in oi bus regal'r age: quia domin⁹ tecum est. e ¶ Septẽ die. s. audit/in cõsecratiõe regni tui: sicut in ꝯsecratiõe sacerdotum septem diebus offerebantur victimę.

Nico.de lyra

Et venerit

a ¶ Dic puero vt an. vt nõ possit audire verba mea.

Moral'r ✱ a ¶ Dic puero vt ante. Secreta nãq3 diuina ãte tp̃s ab eo dispositũ non sunt alijs publicãda: ꝓpter qð samuel se/ cretũ de regno sibi cõmissum a deo/re/ uelare noluit sauli in p̃ñtia sui pueri.

Tulit aũt. Hic p̃ñr Ca. X agit de vnctione saul' in regẽ. Et ponit p̃mo vnctio ista. se/ cũdo certificat per signa/ibi:

Diuisio Cũ abieris. Circa p̃mũ d': b ¶ Tulit sa.len. i. vasculũ factũ de auro vl' argẽ/ to ad reponẽdũ oleũ vnctiõis/vnde iun gebant reges ꝛ pontifices. ꝛ d' a linien do. c ¶ Et deoscu. est eũ: in signum amicicię et cõfęderatiõis. d ¶ Et ait: Ecce ꝛc. Quia in hoc nõ sum nisi mini/ steri⁹. e ¶ Et tu liberabis. ꝛ p3 lr̃a vsq3 ibi: f ¶ Quia vnxit te ꝛc. To/ ta ista lr̃a inclusiue nõ est in hebręo: nec est de textu: s3 ab aliq̃ antiq̃ doctore fuit apposita p modũ glosę: ꝛ postea inserta textui per ignorãtiã scriptoꝝ: sicut et in plurib⁹ alijs locis. g ¶ Cũq3 abier'. Hic p̃ñr ponit certificatio p̃dictoꝝ per signa. ꝛ p̃mo hmõi signa p̃dicunt. scðo de facto repiunt/ibi: Itaq3. Circa p̃mũ d': Cũq3 abieris ꝛc. S3 h dictũ vid' ĩplicare repugnãtiã: q' rachel sepulta ẽ iuxta bethleem: vt hr̃. Gen̄. xxxv. q̃ est in sorte iudę. h aũt d' in finibus beniamin. ꝓpt qð Rab. Sa. sic exponit: Inuenies duos viros iuxta sepulchrũ rachel. i. q̃ nunc sunt iuxta sepulchrũ rachel: sed qñ ĩuenies eos/erũt in finib⁹ bẽiamin. Alit põt dici ꝙ sortes beniamin ꝛ iudę erant cõiunctę. ꝛ iõ erant ijdem fines vtriusq3 vbi vngebant. h ¶ Saliẽtes ma.fo ueas. hoc nõ est ĩ hebręo/nec ĩ libr' cor/ rectis. Cetera patẽt vsq3 ibi: i ¶ Inue nient ꝛc. Cã orõis ꝛ sacrificij: q' tũc tẽ/ poris erat licitũ imolare dño ĩ excelsis: vt p̃dictũ ẽ. vij. ca. k ¶ Post hec ꝛc. Dicit Ra. Sa. ꝙ hic coll' est cariathia/ rim: eo ꝙ ibi erat arca dñi. Sed h nõ vi det verꝫ: q' iã trãslata fuerat inde ĩ mas/ phat p samuelẽ. vt dictũ est. s. Et iõ alij dicũt ꝙ erat loc⁹ vbi manebãt pphę: ꝛ h videt verum p ea quę sequũtur postea: l ¶ Ubi est statio phi. Statio ꝓut h accipit est fortaliciũ vbi ponunt bellato res ad tenẽdũ terrã/ne possit rebellare. et hoc mõ fecerant philistei in terra isrl'. Sed h videt esse ꝯ illud qð dictũ est. s. vij. ca. ꝙ philistijm nõ apposuerũt vltra vt venirent in terminos isrl' tpe samuel'. Ad qð põt dici: ꝙ nõ venerũt de vrbib⁹ suis: sed illi q̃ positi erãt in fortalicijs ad huc stabãt ibi. ꝛ h cõsonat ei qð d' infra xiij. ca.

a cet et samuel. Cũq3 descẽderẽt in extrema p̃te ciuitat'/samuel dixit ad saul: Dic puero vt an a tecedat nos ꝛ trãseat. Tu autẽ subsiste paulisper: vt indicẽ ti/ bi verbũ dñi. Ca. X

b Tulit autẽ samuel b lenticulã olei: ꝛ ef fudit super caput ei⁹: ꝛ deosculat⁹ ẽ c eũ/ ꝛ ait: Ecce vnxit te de⁹ sup d hereditatẽ suã in p̃ncipẽ: et tu e liberabis pp'lm ei⁹ de manib⁹ inimicoꝝ ei⁹ q̃ in circũitu eius sunt. Et hoc tibi signũ/q' vnxit f te de⁹ in p̃ncipẽ. Cum abieris g hodie a me: inuenies duos vi/ ros iuxta sepulchꝝ rachel in fi nibus beniamin in meridie/sa/ h

a ¶ causa delectatiõis ꝛ exercitij.

lientes magnas foueas: dicent q3 tibi: Inuentę sunt asinę ad q̃s ieras pquirendas: ꝛ ĩtermis sis pr̃ tuus asinis sollicit⁹ est ꝓ vobis/et dicit: Quid faciã de filio meo? Cũq3 abier' inde: et vltra trãsieris ꝛ vener' ad quer cũ thabor: inuenient te ibi tres i

a ¶ causa oratiõis. b ¶ vbi ia/ cob erexit lapidem.

viri ascẽndentes ad deũ in bẽ/ thel: vnus portãs tres hedos: ꝛ ali⁹ tres tortas panis: ꝛ alius portãs lagenam vini. Cũq3 te salutauerint/dabunt tibi duos panes: ꝛ accipies de manu eo/

a ¶ collis dei loc⁹ ẽ: vbi ꝓphe habitabãt.

rũ. Post hec venies in cõllem k dñi: vbi est statio philistinorũ. l Et cũ igressus fueris ibi vrbẽ: obuiũ habebis gregem pphe/ m tarũ descendentiũ de excelso: ꝛ ante eos psalteriũ et tympa/ n nũ ꝛ tibiã ꝛ citharã: ipsosq3 p/ phetãtes. Et insiliet in te sp̃us o c dñi: ꝛ pphetabis cũ eis: et mu p q d taberis in virũ aliũ. Quãdo g r euenerint signa hęc omnia tibi fac quęcũq3 inuenerit manus s tua: quia dominus tecum est. t Et descendes ante me in gal/ v gala: ego quippe descendam ad te vt offeras oblationem: et immoles victimas pacifi/

a ¶ subaudit/in cõsecrationẽ regni tui. Septem itaq3 dies nõ ad expectãdũ/sed

e cas. † Septem diebus expe/

ad ĩmolandũ statuti sunt.

ctabis donec veniam ad te: et

xiij. ca. Et pcussit ionathas stationẽ phi/ listinoꝝ q̃ erat in gabaa: q̃ ẽ ciuitas ĩ ter/ ra isrl'. Uel forsitã/q' ãtea fuerat ibi talis statio philistinoꝝ: ꝛ nomẽ remãserat lo/ co: l3 ꝓ tũc nõ essent ibi philistei. p̃mũ tñ videt veri⁹: ꝛ magis ꝯsonat textui: vt al legatũ est. m ¶ Obuiũ ꝛc. Ex h vide tur verꝫ qð p̃dictũ est. s. ꝙ collis dñi vo/ cat loc⁹: eo ꝙ manebãt ibi ꝓphę. ꝛ vocã tur h ꝓphę homies deuoti ꝛ religiosi: q̃s ꝯgregauerat samuel ad laudãdũ deũ. et cũ h habebant sp̃m ꝓphię saltẽ aliq̃ eoꝝ. n ¶ Et añ eos psal. ꝛc. q' aliq̃ melo/ dię excitãt ad deuotionẽ. vt p3 p experien tiã. ꝛ etiã ad ꝓphetiã. vñ d'. iiij. Reg. iij. ꝙ helisę⁹ cum q̃reret ab eo pphia/dixit: Adducite mihi psalten. ꝛ s. dit: Cumq3 caneret psaltes/ facta ẽ sup eũ man⁹ dñi ꝛc. o ¶ Et insi. ꝛc. sp̃i. i. sp̃us deuo/ tionis. vl' sp̃us ꝓphię: vt dicunt hebręi. p ¶ Et pphe. cũ eis. deũ laudãdo: vl' de occult' ꝓphetãdo. vñ in li. de hebrai/ cis q̃st. d'/recitãdo opinionẽ hebręoꝝ: ꝙ ꝓphauit de bell' futuris gog ꝛ magog: ꝛ d p̃mijs iustoꝝ ꝛ penis maloꝝ. q ¶ Et mu. ꝛc. ꝓpt dictũ ꝓphetiçãdi modũ tibi al's ĩsolitũ. r ¶ Qñ g ꝛc. Scias ꝙ illa sũt vera q̃ ego p̃dixi tibi de regno/iõ s. dit: s ¶ Fac q̃cunq3 ꝛc. i. dispone te q̃ntũ potuer' ad decẽt ꝛ potẽter regnã/ dũ. v ¶ Et des. ꝛc. Septẽ die. Hic debet fieri punct⁹ vt dicũt aliq̃: vt hr̃ ĩ li. de hebraicis q̃st. ita ꝙ ly septẽ dieb⁹/nõ notat temp⁹ quo samuel a saule deberet expectari: sed tẽp⁹ in quo ꝓ saule de no/ uo inũcto in regẽ deberẽt oblationes et sacrificia fieri. sicut in ꝯsecratiõe summi pontificis fiebãt septẽ dieb⁹: vt habetur Exo. xxix. ꝛ Leuit. viij. s3 ĩ biblijs hebrai ✱ cis quas

Moral'r. b ¶ Tulit ꝛc. ca. ei⁹. vn/ gendo eũ in regẽ. nã ex h ꝯstat ei ad quẽ spectat de aptitudine alicui⁹ ad regẽdũ in t̃palib⁹ vl' sp̃ũalib⁹ et de volũtate dei circa ip̃m: statim est in p̃ncipẽ vl' pontifi cẽ ꝓmouẽd⁹. Dicunt aũt ei tria futura. Primũ ẽ de duob⁹ vir' saliẽtibus mag/ nas foueas ad exercitiũ suę fortitudinis ꝛ agilitatis: ad significãdũ ꝙ p̃nceps ta/ les debẽt q̃rere ꝛ sibi sociare tãq3 aptos ad p̃liũ. ꝓpt qð infra. xiiij. d': ꝙ quęcũq3 saul videbat ad p̃liũ aptũ/sibi sociabat. Scðm signũ est de tribus viris cã obla/ tiõis ascendentib⁹ ad dñm: qð ptinet ad p̃lationis officiũ. ꝛ p hoc significatũ fuit sauli/ꝙ debebat legẽ accipe a sacerdoti/ b⁹: ꝛ ĩ ea meditari: vt hr̃ Deut. xvij. Ter tiũ signũ ẽ de grege ꝓphaꝝ/cui saul obui auit ꝛ cũ eis ꝓphauit. p q̃s significãt vi/ ri religiosi. Et s̃m veritatẽ historię tales erãt isti q̃ dicunt h ꝓphare. i. deũ lauda/ re nõ solũ vocib⁹ hũanis/s3 etiã musicis instrumẽt'. ꝛ tales debet ꝓmot⁹ in p̃nci/ pẽ eligere ꝛ cũ eis deũ laudare ꝛ de sua ꝓmotiõe: ꝛ vt eorũ orõib⁹ possit bñ suũ pp'lm gubnare. iõ s. dit: q ¶ Et muta/ be. ꝛc. p qð ostẽdit: ꝙ ꝓmot⁹ in p̃ncipẽ debet alit viuere q3 p̃us. s. ꝟtuosi⁹. Uñ ph̃us. vij. Eth. virtutes trãscẽdẽtes/con munẽ modũ hũanũ vocat heroicas vel diuinas. r ¶ Qñ g eue. ꝛc. i. scies te eẽ regẽ ex ordinatiõe diuina: iõ viuas sicut rex ꝟtuose. t ¶ Quia dñs tecũ est: ad te dirigẽdũ in his q̃ spectãt ad regis officiũ: nisi ponas obicẽ p tuũ defectũ. Ex h hr̃ argumentũ: ꝙ qñ aliq̃s ꝓmoue/ tur s̃m deũ/dat ei gratiã exequẽdi debi/ te suũ officiũ /nisi ponat impedimentũ.

✱ De sermone

A F a ¶ Et venerũt oĩa signa ⁊c. Significat ꝙ iudeis oĩa que moyses ⁊ ꝓphe ꝑdixerãt/euenerũt. Ipi ꝟo libros legis ⁊ prophetaꝝ tenẽtes/diuiare vident: cũ futura mysteria de christo ⁊ eccl'ia in eis scꝑtę ꝓnũciare noscunt. b ¶ Et q̃s pater ei⁹: Quasi: q̃s maioꝛ illo in dignitate ⁊ sapia: Põt ğ tanq̃ pater ⁊ mgr̃ inter ꝓphas versari. Et quis pater eoꝝ.i. ꝓpharũ/ subaudit nisi deus.

¶ Mystice: Seniores isrl' reprobato samuele regẽ sibi petierũt: ⁊ scribę cum phariseis repulso christo vero sacerdote clamauerũt: Nõ habem⁹ regẽ nisi cesarẽ. vñ samuel iterp̃tat/ nomẽ ei⁹ de⁹. Saul petit⁹ siue petitio: q2 a pp'lo ẽ postulat⁹: barrabas itelligit. Cis dur⁹ vl' vomẽs: abiel pr̃ meus deus. Iudei eñi duri ⁊ vomẽtes deũ patrẽ ↄfitẽdo/filiũ negãt: sed q̃ negat filiũ/negat ⁊ patrẽ q̃ misit eũ. Saul asinas patris q̃rẽs/i regno assumpt⁹ est. et saluatoꝛ a prẽ missus ad oues quę perierãt dom⁹ isrl'/sup cunctũ populũ in regẽ constitutus est. Tot eñi sunt asinę quot oues. Saul accepit armũ: ⁊ christ⁹ principatũ. Saul a samuele est vnctus: ⁊ vnigenit⁹ a prẽ spirituali vnctiõe delibut⁹. Ab humero saul supeminebat: quia caput nostꝝ supra nos est christus.

S.8.a. Joh.19.c 1.Joh.2.c Matth.15.c 1.Coꝛ.11.a

ostendã tibi q̃d facias. Itaq3 cũ a auertisset humerũ suũ vt abiret a samuele: immutauit ei deus cor a aliud: ⁊ venerũt oĩa signa hęc in die illa. Venerũtq3 ad prędictũ collẽ: ⁊ ecce cuneus ꝓphetaꝝ obuius ei. †Et insiluit sup eũ spirit⁹ dñi: et ꝓphetauit in medio eoꝝ: Videntes aũt oẽs q̃ nouerant eũ heri ⁊ nudiustertius/ꝙ esset cum ꝓphetis ⁊ ꝓphetaret/dixerũt ad inuicẽ: Quęnã res accidit filio b cis: †Num et saul iter ꝓphetas: Rñditq3 ali⁹ ad alterũ/ dicens: b Et q̃s pr̃ ei⁹: Propterea versum est in ꝓuerbiũ: Num ⁊ saul inter e ꝓphetas: Cessauit autẽ ꝓphetare/et venit ad excelsum. Dixitq3 patruus saul ad eũ et ad puerũ ei⁹: Quo abistis: Qui respõderũt: Querere asinas: Quas cũ nõ reppperissem⁹/venimus ad samuelez. Et dixit ei patruus su⁹: Indica mihi quid dixerit tibi samuel. Et ait saul ad patruũ suũ: Indicauit nobis/ q2 inuẽtę eẽnt asinę. De sermõe aũt regni nõn f

a ¶ ne videret gl'iari: vel ne inuidiã generaret sibi.

indicauit ei quẽ locutus fuerat ei samuel. Et cõuocauit samuel g pp'lm ad dñm in masphat: et ait ad filios isrl': Hęc dicit dñs de⁹ israel: Ego eduxi isrl' de ęgypto ⁊ erui vos de manu ęgyptioꝝ/⁊ de manu omniũ regũ q̃ affligebãt vos: vos aũt hodie ꝓiecistis dñm deũ vestrũ: qui sol⁹ saluauit vos de vniuersis malis ⁊ tribulatiõib⁹ vestrl/⁊ dixistis: †Nequaq̃: sed regẽ ↄstitue sup nos. Nunc ğ state corã dño ꝑ tribus vr̃as ⁊ ꝑ familias. Et applicuit samuel oẽs trib⁹ israel/et cecidit soꝛs sup tribũ bẽiamin. Et applicuit tribũ beniamin ⁊ cognationes ei⁹: ⁊ cecidit sup cognationẽ h

Nico. de lyra

* cis q̃s vidi/nõ fit taliter punct⁹: sed ly septẽ dieb⁹/cõiungit cũ littera seq̃nti. sic Septẽ diebus expectabis ⁊c. Liber etiã de q̃stionib⁹ hebraicis super libros regũ negat ab aliq̃b⁹ esse Hieronymi: q̃ꝝ rõnes ꝓpt̃ ꝓlixitatẽ omitto. Andreas etiã dictũ istoꝝ impugnat: q2 nõ hr̃ in aliq̃ loco scꝑturę/ ꝙ ꝓ vnctiõe regũ debeat talis solennitas fieri septẽ dierũ. nec legit factũ ꝓ q̃cũq3 rege q̃ntũcũq3 sctõ vel magno. ꝓpter q̃d istõ dictũ videt ficticiũ. Et ad hoc inducit q̃d habet. ĩ. xi. de innouatiõe regni in galgala. vbi dicit: Et fecerunt ibi regẽ saul corã dño ⁊c. Ex quo videt: ꝙ si debuisset de vnctiõe saulis fieri talis solennitas: fuisset tũc facta/⁊ nõ fuiss3 expectatum in futuꝝ: in q̃ poterãt ꝑ adũsarios impediri: ⁊ maxime q2 samuel erat pręsens: ꝑ quẽ talia debebãt fieri. Vñ hic vbi trãslatio nostra babet: Ego quippe descendã ad te vt offeras oblationẽ ⁊c. in hebręo habet: Ad offerendum oblationẽ ⁊c. s. per me: tamẽ ꝓ salute tua. et sic etiã exponit trãslatio nr̃a a doctoribus nr̃is: Vt offeres ⁊ imoles: nõ ꝑ te: s3 ꝑ me. sicut ⁊ pp'lus offerebat ꝑ sacerdotes. Propter q̃d iste andreas alit exponit. Ad cuius intellectũ ꝑponit vnũ: sc3 ꝙ in magnis negocijs ꝓpter q̃ in primis debebat de⁹ placari sacrificijs/de⁹ nolebat ꝙ saul aliq̃d faceret absq3 ꝑsentia samuelis: q̃ ꝓ eo offerret ⁊ ipm dirigeret. et sic exponit litterã istã: Descẽdes ante me in galgala. i. si contingat tibi casus i quo debeat placari de⁹ per sacrificia: descẽdes ante me in galgala: vbi est locus oratiõis ⁊ sacrificij. et subintelligit: ⁊ significabis mihi descensum tuũ/ibi: Ego quippe descẽ. ad te vt offeras obla. et immoles victimas pacifi. s. ꝑ me. Septẽ diebus expectabis ⁊c. subintelligit postq3 recępero nunciũ. Donec veniã ad te: ad offerẽdũ ꝓ te sacrificiũ ⁊ ad te dirigẽdũ. S3 hec opinio nõ videt bñ ↄcordare textui: q2 ex mõ loq̃ndi ⁊ tpe videt ꝙ samuel loq̃ret sauli nõ generalit/nec indeterminate ꝓ quocũq3 casu arduo indeterminato futuro: s3 ꝓ casu determinato ⁊ iminẽti. s. vt p⁹ publicationẽ electiõis ipi⁹ i regẽ dscẽderet i galgala/vt ibi samuel ꝓ eo offerret sacrificiũ ⁊ doceret eũ de mõ gubnãdi regnũ suũ: q2 h̃ maxie indigebat i ꝑncipio regni sui: ⁊ ꝙ samuel tp̃s descẽdẽdi i galgala sibi determinauit: l3 nõ sit h̃ exp̃ssum. q2 nõ oĩa h̃ exp̃munt. dicens ꝙ eũ expectaret septẽ dieb⁹. hoc dixit samuel: q2 nesciebat vtrũ dñs circa illud tẽp⁹ occuparet eũ in alio negocio: ita ꝙ nõ posset venire ad saul ita cito. In q̃ aũt peccauerit saul trãsgrediẽdo verba ista samuelis/dicet. ĩ. xiij. ca. vbi habet locũ. a ¶ Itaq3 ⁊c. Hic ↄñr describit euẽtus signoꝝ ꝑdictoꝝ/ ꝓut dixerat samuel. et patet littera ex ꝑdictis vsq3 ibi: b ¶ Quęnã res ⁊c. Hoc dicebat admirando: quia saul erat magn⁹ ⁊ robustus ⁊ dispositus ad bellandũ: ⁊ nõ ad laudandũ deũ cũ religiosis: vel ꝓphetandũ cũ ꝓphetis:. c ¶ Et quis pater ei⁹. q. d. Cis pr̃ ei⁹ non est ꝓpha/nec ad hoc dispositus. q. d. nec iste deberet esse. ꝑ talẽ modũ loq̃bat Amos. vij. d. Nõ sum ꝓpha/nec fili⁹ ꝓphę: sed pastoꝛ armẽtari⁹ ⁊c. In hebręo hr̃: Quis pat eoꝝ: ⁊ sic refert ad sensu3 oppositũ: vt dicit Ra. Sa. sic exponendo: q̃s pr̃ eorũ. s. ꝓpharũ. q. d. ꝓphetia nõ habet per successionẽ paternã: sed de⁹ eã dat sua gr̃a cuicũq3 voluerit. ⁊ ideo nõ est mirãdũ si iste habet donũ ꝓphetię: dato ꝙ pr̃ ei⁹ ꝓpheta nõ fuerit: vl' ali⁹ de genere suo. d ¶ Propterea versum est in ꝓuer. i. vulgare verbũ vl' exẽplare. e ¶ Num ⁊ saul inter ꝓphetas: Quia q̃ñ alicui ex inspirato dabat donum ꝓphetię vel aliq̃d hmõi: dicebatur hoc ꝟbũ: Num ⁊ saul ⁊c. q. d. nõ ẽ mirũ si det isti sicut datũ fuit sauli. Cetera patent vsq3 ibi: f ¶ De ser. ⁊c. indi. ⁊c. Vt euitaret iactantiã/⁊ humilitatẽ seruaret: ⁊ etiã fidelitatem secreti. Samuel eñi vnxerat eu3 secrete: ꝓpter q̃d pueꝝ saul fecit ꝑire ne audiret ꝟba ei⁹: vt. s̃. dictũ est. ⁊ ideo voluit tenere secretũ/⁊ debuit quousq3 samuel negocium publicaret. g ¶ Et cõuocauit. Hic ↄñr ponit electio saulis publica. l3 eñi samuel de mãdato dñi eũ inunxisset/⁊ statim hoc publicare posset: tñ ad cõpescẽdũ murmur ⁊ indignationẽ alioꝝ q̃ erãt ↄ̃ nobilioꝛib⁹ tribub⁹/ q̃siuit a dño vt per signũ euidẽs oĩb⁹ electio saulis appareret: ⁊ ꝓpt̃ h̃ vocauit pp'lm. et ptz l'ra vsq3 ibi: h ¶ Et ce. sup comethri. In hebręo hr̃/matheri vl' mathari. ⁊ dicũt aliq̃ ꝙ ẽ nomẽ ꝓpriũ vni⁹ hoĩs: a q̃ denoĩata fuit illa cognatio. s3 q2 in li. Paral'. seu alibi nõ inuenit talẽ nomẽ vni⁹ hoĩs i tribu beniamin vnde cognatio noĩet: ideo dicũt alij ⁊ ꝓbabiliter: ꝙ nõ est nomẽ ꝓpriũ sed cõmune: et significat in generali hoĩem quẽcũq3 recte iacientẽ ad signũ sagittã/telũ vel lapidẽ. Ad cuius intellectũ sciendũ: ꝙ mathar in hebręo significat signum ad q̃d se exercitãt sagittarij vel fundibularij vel hmõi. vñ. ĩ. xx. ca. vbi dicit/ꝙ ionathas dixit: Et iaciã quasi exercẽs me ad signum. In hebręo hr̃/ad mathar. ⁊ eodẽ mõ hr̃ Threñ. iij. b. Posuit me q̃si signum ad sagittã. in hebręo hr̃: Posuit me quasi mathar. Et inde deriuat hoc nomẽ mathari vel matheri/significans hoĩem recte ad signũ iacientẽ. In gabaon autẽ vnde fuit saul/fuerunt tales: vt habet Judic. xx. vbi d̃r de habitatoꝛib⁹ gabaa: Sic fundis lapides ad certũ iaciẽtes vt capillũ q̃3 possent ꝑcutere ⁊c. Debellat aũt filijs beniamin*

†S.11.b. †S.19.d. D †S.8.d et. S.12.e

* f ¶ De ser. ⁊c. indi. vt ꝑstinã hũilitatẽ teneret/⁊ secretũ sibi cõmissum vsq3 ad tp̃s debitũ ↄseruaret. g ¶ Cõuo. sa. po. ⁊c. ad oñdẽdũ dei ordinationẽ ꝑ soꝛtiũ emissionẽ. iõ seq̃t:

Moꝛalit

* Et ꝑuenit

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

A Scēditq₃ naas ⁊c. ia. ga. Jabes sen/ Ca. XI
sus: galaad aceru⁹ testionij. Naas. i. serpens. s. dia
bol⁹ ascēdit contra sensum testionijs scpturę erudi
tū. b ¶ Et rñdit ad eos naas ammonites.
Bellū naas/ bellū hereticoꝝ contra ecclīam significat. Naas
iterp̄taṫ serpēs: āmon cōprimens
vel coangustās/ vł ppl's merozis.
Jabes exiccata. Galaad aceruus
testionij. Naas ḡ significat serpē/
tē antiquū: q̄ est p̄nceps āmonita/
rū. i. hereticoꝝ. Hic ē em̄ ppl's me
roris: q̄ nō h₃ gaudiū spūsscti: qui
disponit fed⁹ cum pplo ecclię: vt
eruat oclos dextros: visu₃. s. sanę
⁊ orthodoxę fidei. Sinistrū reliq̄t
oculū: vt. s. praua tm̄ sētiat. s₃ mēs
fideliū exiccata a sorde vitiorum/
aceruū testionij. i. s̄nias scṫē scp̄tu
rę ɔgerit: q̄b⁹ viriłr resistat hosti.

Ni. de ly. In beçech
iamin: vt h̄r Judi. xxi. aliq̄ vel
saltē aliqs de illis euaserūt vł eua
sit. et ab illa arte in q̄ erāt excellē/
tes/ denoiata ē vna cognatio. sic
frequēter ɔtingit i hūanis. ⁊ de il
lis descēdit saul. b ¶ Quesierūt
ḡ ⁊c. abscōdit eum se ex hūilitate:
⁊ vt ōnderet se dignitatē regiā nō
ābire. vñ sb̄dit: c ¶ Ecce abscō
di. ē do. nō i domo sua i gabaon:
q̄z nō potuisset ita cito ide haberi:
s₃ in domo i q̄ hospitat⁹ erat. Vñ
in hebreo h̄r: abscondit⁹ est inter
vasa. ⁊ vocanṫ vasa arma vel quę
cūq₃ alia q̄ secū detulerant illi qui
erāt ɔgregati i masphat: ⁊ illa re/
posuerāt p custodia in domib⁹ in
q̄b⁹ erāt hospitati. e ¶ Locut⁹
est aūt ad po. le. re. s. q̄liṫ ppl's
se debebat habere ad regē: et rex
ad pplm. g ¶ Et abijt cu₃ eo
⁊c. ɔsentiētes electiōi a deo factę.
h ¶ Filij vo be. i. absq₃ iugo le
gis diuię ⁊ disciplinę. i ¶ Dixe/
rūt: num saluare ⁊c. q. d. nō. iō
sb̄diṫ: k ¶ Et despexerūt eū.
eo q̄ nō erat de illis tribub⁹ nobi
lioꝛib⁹: vtpote de tribu iuda: cui
pmissum erat regnū Gen. xlix. vł
de tribu ephraim: quā iacob i bñ/
dictiōe p̄posuerat manasse Gen.
xlviij. l ¶ Et nō attu. ei mu. i.
exenia: sicut tūc erat cōsuetū fieri
in creatiōib⁹ regū ⁊ p̄ncipū. ⁊ ad/
huc in plurib⁹ locis obseruaṫ.

Moralr ✳ a ¶ Et puenit vsq₃ ad sa. s.
sors regni. nec fuit h̄ a casu: sed ex
ordinatiōe diuia: vt publicaretur
electio p⁹ i secreto facta. c ¶ Ec
ce ab. ē do. hoc factū ē ex isticu
diuino: ad oñdēdū q̄ null⁹ ingere
re se debet ad hmōi dignitates.
d ¶ Et altior fu. vni. po. p qd
significaṫ supeminētia v̄tutł/ quę
debet eē in pmoto. f ¶ Et scri/
psit in li. s. legē regni: nō b̄m vsur
pationē suppositā/ sed b̄m ordina
tionē dei positam Deut. xvij. d.
h ¶ Filij vo be. p h̄ oñdiṫ/ q̄ in
oi ɔgregatiōe cōiṫ sunt aliq̄ mali
q̄ de bono murmurāt: ⁊ si possent
libēṫ ipedirēt. Ca. XI
A Scēdit aūt. Hic ōnr
describiṫ p̄dictę electio
nis ɔfirmatio. q̄ facta ē
p hoc q̄ saul triūphauit de filijs
āmon. ⁊ sic oēs in eū cōsenserūt ⁊
regnū ei⁹ inouauerūt. Primo igi
tur circa

methri: et puenit vsq₃ ad saul filium cis. a
Quęsierūt ergo eum: ⁊ non est inuētus il b
lic. Et consuluerūt post hec dñm: vtrum
nam vēturus esset illuc? Respōditq₃ do
minus: Ecce absconditus est domi. Cu/ c
currerūt itaq₃ et tulerunt eum inde. Ste/
tit q₃ in medio populi: ⁊ altior fuit vniuer d
so populo ab humero ⁊ sursum. Et ait sa
muel ad omnē populū: Certe videtł quē
elegit domin⁹/ q̄m nō sit similis illi in oīni
populo. Et clamauit cunct⁹ populus/ et
ait: Uiuat rex. Locut⁹ est autē samuel ad e
a ¶ quid rex a pplo exigeret: ⁊ quid po
pulus regi dare deberet.
populū lēgē regni: ⁊ scripsit in libro: ⁊ re/ f
posuit corā dño. Et dimisit samuel oēm
populū: singulos i domū suā. S₃ ⁊ saul
abijt in domū suā in gabaa: ⁊ abijt cū eo g
pars exercitus: quorū tetigerat deus cor
da. Filij vo belial dixerūt: Num salua/ h i k
re nos poterit iste? Et despexerūt eum: ⁊ l
nō attulerūt ei munera. Ille vo dissimula/
bat se audire. Ca. XI

a A Scēdit āt naas āmonites: ⁊ m n
pugnare cępit aduersum ia/
bes galaad. Dixerūtq₃ oēs
viri iabes ad naas: Habeto o
b nos federatos ⁊ seruiem⁹ tibi. Et respon
dit ad eos naas āmonites: In hoc feriā
vobiscū fędus: vt eruā oim vestrum ocu p
a ¶ intellectū fidei. ¶ pter vsum belli: ne viderent
hostē sinistro oculo sub clypeo absconso.
lōs dextros: ponāq₃ vos opprobrium in q
vniuerso israel. Et dixerūt ad eum senio/
¶ exiccata.
res iabes. Concede nobis septē dies: vt r
a ¶ doctores. s. ecclesie: qui scutū fidei
debēt cōtra hostes opponere.
mittam⁹ nūcios ad vniuersos terminos
isrł. Et si ñ fuerit q̄ defendat nos/ egredie s
mur ad te. Venerūt ergo nūcij in gabaa t
saulis: ⁊ locuti sunt verba hęc audiente
populo. Et leuauit omnis popul⁹ voce₃
suā ⁊ fleuit. Et ecce saul veniebat sequēs v
boues de agro/ ⁊ ait: † Quid habet popu
lus q̄ plorat? Et narrauerūt ei verba vi/
rorū iabes. Et insiluit spūs dñi i saul cū x
audisset verba hęc: et iratus est furor ei⁹
nimis. Et assumēs vtrūq₃ bouē concidit
in frusta: misitq₃ i oēs terminos isrł p ma/
nus nūcioꝝ dicēs: Quicūq₃ nō exierit ⁊
secutus fuerit saul ⁊ samuel/ sic fiet bobus y
eius. Inuasit ergo timor dñi populū: et z a
egressi sunt q̄si vir vnus: et recensuit eos b

tur circa hoc poniṫ hostium icursio. scdo ipoꝝ debellatio/ ibi: G Diuisio
Venerūt ḡ nūcij. tertio regł ɔfirmatio/ ibi: Et ait ppl's. Circa
p̄mū dr: m ¶ Ascēdit aūt. Qd aūt in aliq̄b⁹ biblijs p̄poniṫ:
Et factū ē q̄si p⁹ mēsem/ nō ē in hebreo: neq₃ i biblijs correctł:
q̄z nō est de textu. n ¶ Naas am. tēpe em̄ iepthe rex āmon
venit ɔ̄ filios isrł/ repetēs totā ter/
rā filioꝝ isrł vltra iordanē tanq₃ ad
suū regnū ptinētē: vt h̄r Judi. xi. s₃
tūc fuit debellat⁹: vt ibidē h̄r. et iō
fortificato illo regno iste rex forsi/
tā ex eadē cā venit cōtra filios isrł.
o ¶ Ha. nos fe. sb̄ tributo cōpe/
tēti: q̄z videbāt se ipotētes ad resi/
stēdum: vt magł patz ex sequētib⁹.
p ¶ Eruā oim ve. ocu. ⁊c. vole
bat em̄ eos iutiles reddere ad bel/
lū. q̄z sinister ocul⁹ clypeo tegiṫ. et
iō carēs oclo dextro ñ pōt bñ vide
re adūsariū. q ¶ Ponāq₃ vos
op. ⁊c. h̄ volebat facē ad sui iactā/
tiā: ⁊ ad icutiēdū t̄rorē alijs: vt sic
se sb̄ijcerēt ei⁹ s̄uituti. r ¶ Cōce/
de ⁊c. Cōcessit autē rex supb⁹ spa/
ciū petitū: credēs q̄ null⁹ auderet
venire ad leuādū eū de obsidione.
⁊ sic obsessi magł se traderēt volū/
tati suę. s ¶ Et si ⁊c. egr. ad te.
ad suscipiēdū qd tibi placet de no/
bis. t ¶ Venerunt ḡ. Hic ōnr
describiṫ filioꝝ āmon debellatio p
saul ad p̄ces viroꝝ iabes. ⁊ ptz lr̄a
vsq₃ ibi: v ¶ Et ec. sa. Nō ē itel/
ligēdū q̄ saul iā elect⁹ publice in re
gē ageret officiū bubulci: sed venie
bat de agro vbi fuerat cā spaciādi
vł se exercitādi i arte sagittaria vel
hmōi. ⁊ inde reūtebaṫ hora q̄ solēt
boues ad domū reduci. x ¶ Et i/
si. spi. do. ⁊c. i. mot⁹ fortitudis et
ɔstātię ad liberādū pplm obsessum.
y ¶ Sic fi. bo. ei⁹. p h̄ itelligunṫ
alia aīalia: vt dicit Ra. Sa. et sic
erat cōmiatio magnę pęnę: q̄z diui
tię illo tpe p maiori pte i aīalib⁹ cō
sistebāt. Noluit aūt cōmiari pęnā
mortis vł mutilatiōis i p̄ncipio re
gni sui: ne a nimio rigore incipe vi/
dereṫ. z ¶ Inua. ḡ ti. do. po. i.
dño imissus. a ¶ Et egr. sūt q̄si
vir vn⁹. i. generalr ⁊ pfecte. sic q̄n
vn⁹ hō exit nihil remanet de illo in
loco vnde exit. Vel alr: q̄si hō vn⁹
. i. vno corde ⁊ vna voluntate ad li
berādum obsessos. b ¶ Et recē.
eos in be. nomē ē ciuitatł in q̄ rex
regnuit adonibeçech: vt h̄r Judic. j.
✳ Viroꝝ
Moralr. m ¶ Ascēdit naas.
Per naas q̄ serpēs interp̄taṫ/ dia/
bol⁹ itelligiṫ. nā in specie serpētis
decępit gen⁹ hūanū: pp̄ē qd s̄pēs
antiqu⁹ noiaṫ. Ipe vo q̄rit eruere
oculos dexteros viroꝝ iabes: q̄ ca
lor interp̄taṫ. nā viris charitate fer
uentib⁹ malign⁹ insidiaṫ. Per ocu
lū aūt significaṫ itētio. Mat. vj. c.
Si ocul⁹ tuus fuerit simplex. i. itē/
tio tua: b̄m Aug⁹. Per oculū igiṫ
dextrū intētio ad bona spūalia: p si
nistrū aūt ad tpalia ɔ̄signaṫ. Per h̄
igiṫ q̄ naas oculos dextros viroꝝ
iabes q̄rebat eruē: significaṫ q̄ dia
bolus intētiōes viroꝝ in charitate
feruentiū q̄rit a bonis spūalib⁹ to/
taliter auertere. Per hoc aūt q̄ vi
ri iabes q̄sierūt auxiliū regis: signi
ficaṫ q̄ a diabolo ipugnati dicto
mō debēt ad auxiliū regł regū iesu
christi p deuotas orōes recurrere.
✳ Cōsti

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

A H a ¶ In bezech. Ra. vrbe. s. adonibe zech: vsq hodie due ville dicũt. bezech in septio lapide a neapoli descẽdẽtib[9] citopolim. Bezech interptat egestas: et electorũ paucitatem significat. vnde: Mat. 20. b. Multi sunt vocati / pauci vo ele. Rex qz nr christ[9] q est sacerdos et ppha: contra hostes aciẽ dirigẽs / de vtroq pplo milites eligit fide trinitatis et pfectiõe isignes. Hostes fugat et pcutit gladio spũs: a mane lucescẽtis fidei / vsq dum lumen scientie et ardorẽ charitatis p totũ orbẽ ecclia diffundat. b ¶ Dispsi sunt. Quia cõgregatio prauorũ charitatis et fidei vnitate nõ iungit: ab inuicem dissensione separat. vnde: Ps. 91. b. Inimici tui domine peribunt et dispergẽtur. H Messis tri

Nico.de lyra

a ¶ Virorũ aũt iuda. xxx. mi. Segregati nũerabant: eo q ista trib[9] erat nobilior et bellicosior. b ¶ Cras erit vo. sa. i. in futuro: de prio tamen c ¶ Mane exi. et c. Irrisorie loqbantur: eo q sciebãt auxiliũ ei[9] affuturũ in crastino. d ¶ Et fa. est et c. di. cra. s. ab illa die in q viri iabes dixerant vbũ precedẽs: Mane exibimus et c. non autẽ a die q dixerat saul: Cras erit vob salus et c. qz qñ numerauit pplm / adhuc distabat a loco obsidiõis: et postea nũcij iabes redierũt ad suos. et pter hoc sicut dictũ est / illud qd dixit saul: Cras erit vob sa. ly cras / non accipitur p die crastina: sed p futura die / de primo tñ. e ¶ Cõsti. et c. i tres p. et c. Vt repẽte irruẽtes sup exercitũ filiorũ ãmon ex diuersis partibus magis tenerẽt: als / terrerẽt eos. f ¶ Et ait ppls. Hic cõsequẽter describit saulis ofirmatio in regẽ. qz pplus videbat saulẽ potẽter triũphasse: ideo volebat eos iterficere q eũ desperexerãt in sua electiõe: put dictum fuit in fi. ca. pce. sed saul hoc fieri impediuit: vt a clemẽtia regnare incipet offensas pprias remittẽdo. vñ dicit Seneca li. de clemẽtia: Nullũ ex oib[9] magis decet principem q clemẽtia. Magni em animi ppriũ est / placidũ ee trãquillũq: offensas et iniurias remittere. Muliebre autẽ est litigare et morã ire sue gerere. Allegauit autẽ rationem dicens: g ¶ Quia ho. et c. q. d. pcedẽdũ est ad grarũ actionẽ et nõ ad occisionẽ. h ¶ Dixit aũt sa. et c. Videns samuel q ppls cõcorditer osentiebat electiõi facte de saul: ideo tũc voluit eã innouare seu cõfirmare solẽniter / et i loco solẽni. iõ subdit: i ¶ Et fe. ibi re. et c. et imola. et c. qz iã translatũ erat ibi tabernaculũ dñi et arca. ¶ Moralit exponẽdo / Naas q serpẽs interptat / diabolũ significat: q filijs isrl. i. fidelib[9] inimicat. Querit autem oculos dextros eruere et sinistros dimittere: vt sapientia q desursum est et ad salutẽ aie ordinat / penit[9] auferat: et sapia mũdana q terrena est / aial et diabolica: Jaco. iij. d remaneat: vt sic hoies terrenis vitijs iplicent. Cõtra ipm aũt venit rex isrl. i. rex glie iesus christ[9] cũ trib[9] ordinib[9]. s. aplis / martyrib[9] et ofessorib[9]. cuius victoria icipit a vigilia matutina: et in calore solis cõsũmat: qz a pncipio pdicationis euangelij cepit potestas demonis diminui: et adueniente iudice in potestate claritatis sue i extremo iudicio totaliter auferet.

Moralr

a ¶ fide trinitatis insignes.
a in bezech. Fueruntq filiorũ isrl trẽ
a ¶ fide trinitat. et cognitiõe legis preclari.
cẽta milia: virorũ aũt iuda trigitã a milia. Et dixerũt nũcijs qui venerãt: Sic dicetis viris q sunt in ia
¶ in futuro.
bes galaad: Cras erit vobis sal[9] b
¶ iusticie.
cũ incaluerit sol. Venerũt g nuncij: et annunciauerũt viris iabes. Qui letati sunt et dixerũt: Mane c exibim[9] ad vos: et facietis nobis oñe quod placuerit vobis. Et fa d ctũ est cũ venisset dies crastinus ostituit saul pplm in tres partes: e
a ¶ in pncipio clarescẽtis fidei.
et igressus est media castra i vigilia matutina: et pcussit ãmon vsq dũ incalesceret dies. Reliq autẽ b dispsi sunt: ita vt nõ relinqrent in eis duo parit. Et ait pplus ad sa f muelẽ: Quis est iste q dixit: saul nõ regnabit super nos? Date viros et iterficiem[9] eos. Et ait saul: Non interficiet quisq in die hac qz hodie fecit dñs salutem in isrl. g Dixit autẽ samuel ad pplm: Ve h nite et eam[9] in galgala et innoue i mus ibi regnum. Et perrexit ois pplus in galgala: et fecerũt ibi re k gem saul corã domino in galgala et immolauerũt ibi victimas pacificas coram dño. Et letatus est ibi saul et cuncti viri israel nimis.

Dixit aũt sa Ca. XII l muel ad vniuersum isrl: Ecce audiui vocẽ vestrã iuxta oia q locuti estis ad me: et constitui sup vos regẽ: et nunc rex graditur ãte vos. Ego autẽ senui et incanui. Porro filij mei vobiscum sunt. m Itaq cõuersat[9] corã vob ab adolescẽtia mea vsq ad diẽ hãc. Ecce psto sum: loqmini de me corã n
¶ saule.
dño et corã christo ei[9]: vtrũ bouẽ o cuiusq tuleri aut asinũ: si quẽpiã p calũniat[9] sum: si oppressi aliquẽ: q r si de manu cuiusq mun[9] accepi: s et contẽnã illud hodie / restituãq t vobis. Et dixert: Nõ es calũnia v tus nos: neq oppressisti: neq tulisti de manu alicuius quippiam. Dixitq ad eos: Testis est domi x nus aduersuz vos: et testis christ[9] y eius in die hac: quia non inueneri

e ¶ Constituit saul pplm et c. Nã rex nr angelos p tres hierarchias diuisit: et oẽs sunt in adiutoriũ nob cõtra demonis exercitũ. Heb. j. d. Oms administratorij spũs sunt in ministeriũ missi pter eos q capiunt hereditatẽ salutis. Et sic debellat naas cum suo exercitu. i. diabol[9] cũ angelis malignis. Apoc. xij. b. Michael et angeli ei[9] preliabant cũ dracone: et draco pugnabat et angeli eius: et nõ pualuerũt: neq iuẽtus est eorũ locus in celo. Et accipit h celũ p ecclia militante. i ¶ Venite et eam[9] in galgala et innouem[9] ibi regnũ. Ex noua nanq victoria de diabolo habita / innouandum est christi regnum p nouã oblationẽ laudũ diuinarum. Nec mirãdũ q per saulẽ p tẽpore quo fuit bonus / significet iesus christus: sicut infra dicet de dauid et salomone. Sicut em dictũ fuit i principio hui[9] opis / leo pter diuersas pprietates aliquando signat diabolum: aliqn do christum.

E Moralr

Ca. XII

Dixit aũt samuel. Hic ose quẽter describit increpatio ppli a samuele. Viderat em ppls regẽ electũ pspe egisse: et ideo poterat credere in petendo sup se regẽ nõ peccasse. cui[9] contrarium samuel ostẽdit in hoc ca. pmo declarãdo suã innocẽtiã: et secũdo ppli culpã / ibi: Et ait samuel. Primũ autẽ ostendit samuel per hoc: q petitiõi populi condescenderat de institutiõe regis: in q erat quodãmõ abiectio samuelis: vt dictuz fuit supra. viij. ca. et hoc notat cũ dicit: Ecce audiui vocẽ vestrã et c. Secundo in hoc: q diu inter filios isrl sine calumnea vixerat: et hoc notat cũ dr: Ego autem senui. et subdit: m ¶ Porro filij et c. Quasi diceret: remanebũt pro me obsides ad satisfaciendũ / si alicui teneor et satisfacere non possum. n ¶ Loqmini et c. co. chri. ei[9]. i. saule rege: q de nouo erat inũctus: ppt qd samuel corã eo volebat iudicari. o ¶ Vtrũ bouem cuiusq tulerim. ponẽdo in ope meo. p ¶ Aut asinũ. sup eũ de loco ad locũ incedẽdo. q ¶ Si quẽpiã calũniat[9] sum. iniuste ad iudicium trahendo. r ¶ Si oppressi ali. dãnũ quodcũq seu iniuriam inferẽdo. s ¶ Si de ma. et c. ac. et c. etiã p iusto iudicio reddẽdo. Ex q ptz q pprijs sũptib[9] et laborib[9] officiũ iudicis exeqbatur: put dictũ fuit. s. vij. t ¶ Et contẽnã illud ho. et c. nolens mihi retinere. v ¶ Et dixerũt et c. et sic testificati sũt ei[9] inocẽtiã. x ¶ Dixit ad e. et c. do. et c. q psñs est vbiq. y ¶ Et testis christ[9] eius. s. saul: q psentialr aderat.

Et dixerũt

Diuisio

D

Moraliter. l ¶ Dixit aũt sa. et c. In hoc aũt caplo sanct[9] samuel suã declarat innocẽtiã / dicẽs: n ¶ Loquimini de me corã domino. Non dicit corã hoibus. sicut hypocrite: qui querũt iustificari corã mũdo. o ¶ Vtrũ bo. cuiusq tu. Per calũniã iferẽdo. s ¶ Si de ma. cu. mu. ac. et c. pro iusticia exercẽda. Per hoc informari debent principes et prelati: vt regant populũ sibi subditum sine calũnia et auaricia. Secũdo arguit populũ de petitione regis: ostendẽs q domin[9] rex eorum fuerat immediat[9] p iudices tãq p ministros et vicarios eos saluãs / dicẽs: Misit do.

Moraliter

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

a ¶ Messis tri. Ra. Collectio .s. gētilis ppl'i ad fidē. b ¶ Voces .i. tonitrua et pluuias. Nō ē ɔsuetudo iudeę in tpe ęstatis pluere.

Capl'm. XIII

Filius vni⁹ anni. Ra. p anticipationē dicit de isboseth filio saul. de q̄ in seq̄ntib⁹ d̄r .xl. ānoꝝ erat isboseth cū regnare cępisset sup isrl': ꝛ duob⁹ ānis regnauit. Si aūt a morte heli oē tēp⁹ ɔcludit': q̄ samuel ꝛ saul regnauert: iueniūtur .xl. āni vsq̧ ad mortē saul'. Qn̄ g̅ saul regnare cępit: filiū habebat vni⁹ anni: q̄ post mortē prīs regnauit i isrl' duob⁹ annis/ ꝛ a latronib⁹ occisus regnū dimisit

Nico. de lyra

a ¶ Et dixerūt: Testis. replicādo qd̄ .s. dixerant ad maiorē affirmationē: fm illā trāslationē. In hebręo habet': Et dixit testis: quod exponunt hebręi: dicentes ꝙ postq̧ ppl'us testificat⁹ fuerat samuelis innocētiā: ipse samuel ɔ̄siuit cū h̄ testioniū diuinū: qd̄ est mai⁹ ꝛ firmi⁹/ dicēdo: Testis est dn̄s .i. rogo vt sit testis. et tunc venit vox a deo missa/ ꝛ dixit: testis testificādo samuelis innocētiam. b ¶ Et ait samuel. Hic ɔ̄nr samuel d̄clarat populi culpā. ꝛ p̄mo verbo. secūdo miraculo/ ibi: Sed et nunc sta. Circa p̄mū samuel declarat p̄mo dei misc̄diam erga ppl'm/ cū d̄r: c ¶ Dn̄s q̄ fe. mo. ꝛ a. ꝛc. .s. idoneos nūcios suos ad educēdū populū isrl' de ęgypto. sequit': d ¶ Quō ingres. est ia. in ęgy. Ubi cū dn̄s saluauit a p̄iculo famis. e ¶ Et cla. ꝛc. cū affligerentur ab ęgyptijs: vt habet' Exod. iij. g ¶ Et col. ꝛc. lo. h̄. .s. i terra optima lacte ꝛ melle manāte. Cōseq̄nt' oñdit ex opposito ppl'i igratitudinē/ cū d̄r: h ¶ Qui ob. sūt do. ꝛc. p idolatriā ꝛ alia mala. i ¶ Et tradidit eos. vt p flagella r̄duceret eos ad bonū. k ¶ In manu si. ꝛc. i. regl' asoꝛ: vt habet' Judi. iiij. l ¶ Et in ma. phi. vt habet' Judic. x. ꝛ .xj. m ¶ Et misit dn̄s hie. i. gedeō: vt hr̄ Judic. vj. n ¶ Et ba. i. sanson: q̄ descendit de tribu dan: vt hr̄ Jud. xiij. o ¶ Et barach. de quo Judicū. v. p ¶ Et iepthe. de q̄ Ju. xj. q ¶ Et samuel. loq̄t' de se ipso tanq̧ de alio. r ¶ Et eruit vos ꝛc. quotiescūq̧ iuocastis fidel'r eius auxiliū s ¶ Et habitastis confidēter. q̧diu fuistis ei boni subiecti/ fuit et ip̄e rex vr̄ immediatus

¶ opere. ¶ mali.

tis in manu mea quippiā. Et dixerūt: Testis. Et ait samuel ad ppl'm: Dn̄s q̄ fecit moysen ꝛ aarō: ꝛ eduxit p̄res nr̄os de terra ęgypti/ adest. Nunc g̅ state: ꝛ iudicio contendā aduersum vos corā dn̄o/ de oīb⁹ misericordijs dn̄i q̄s fecit vobiscū ꝛ cū prīb⁹ vestris: †quō igressus ē iacob i ęgyptū: ꝛ clamauerūt p̄res vr̄i ad dn̄m: ꝛ misit dn̄s moysen et aaron: et eduxit p̄res vr̄os ex ęgypto: ꝛ collocauit eos in loco hoc. Qui obliti sunt dn̄i dei sui: ꝛ tradidit eos in manu †sisarę magr̄i militię asoꝛ: † ꝛ in manu philistinoꝝ: ꝛ in manu regis moab: ꝛ pugnauerūt aduersum eos Postea clamauerūt ad dn̄m ꝛ dixerūt: Peccauim⁹ q̄ dereliq̄m⁹ dn̄m: ꝛ s̄uiuim⁹ baali ꝛ astaroth: Nūc g̅ erue nos de manu inimicoꝝ nr̄oꝝ: ꝛ seruiem⁹ tibi.

a ¶ q̄ꝛ gedeon/ timor viri. b ¶ .i. sanson fortissim⁹. ¶ p̄cipu⁹ vel in iudicio. c ¶ fulgur vel fulmen. d ¶ apiēs vel apert⁹ vl' aptio.

†Et misit dn̄s hierōbaal: ꝛ bādā: ꝛ bārach: ꝛ iēpthe

a ¶ noīatus seu postulat⁹ a deo.

ꝛ samūel: ꝛ eruit vos de manu inimicoꝝ vr̄oꝝ p circūitū: ꝛ habitastis cōfidēter. Uidētes aūt ꝙ naas rex filioꝝ āmon venisset aduersū vos/ dixistis mihi: Nequaq̧: sꝫ rex impabit nob: cū dn̄s de⁹ vr̄ regnaret in vob. Nūc g̅ p̄sto est rex vr̄ quē elegistis ꝛ petistis. Ecce dedit vobis dn̄s regē. Si timueritis dn̄m et seruieritis ei: ꝛ audieritis vocē eius: ꝛ nō exaspaueritis os dn̄i: eritis ꝛ vos ꝛ rex q̄ impat vobis sequētes dn̄m deū vestrū. Si autē nō audieritis vocem dn̄i/ sed exaspaueritis sermonē dn̄i: erit manus dn̄i sup vos ꝛ sup p̄res vr̄os. Sed ꝛ nūc state ꝛ videte rem istā grandē/ quā factur⁹ est dn̄s in ɔspectu vr̄o. Nūq̄d nō messis tritici est hodie: Inuocabo dn̄m. ꝛ dabit voces ꝛ pluuias: ꝛ scietis ꝛ videbitis quia grande malū feceritis vobis in ɔspectu dn̄i/ peten-

a ¶ in aduentu christi.

tes sup vos regē. Et clāmauit samuel ad dn̄ꝫ: ꝛ dedit dn̄s vōces ꝛ pluuias in die illa. Et timuit omis populus nimis dn̄m et samuelē. Dixitq̧ vniuersus populus ad samuelē: Ora p seruis tuis ad dominum deū tuū/ vt nō moriamur. Addidim⁹ eīn vniuersis pctīs nostris malū: vt peterem⁹ nobis regē. Dixit aūt samuel ad ppl'm: Nolite timere: Uos fecistis vniuersū malū hoc. Uerūtn̄ nōlite recedē a tergo dn̄i: s̄ s̄uite dn̄o i oī corde vr̄o: ꝛ nolite decliare

a ¶ .s. christ⁹. b ¶ blādiētē p̄dicationē. c ¶ v̄ba euāgelij vl' legis.

a ¶ sed sequamini dn̄m tanq̧ ducē vestrū.

a ¶ mūdi desideria.

p⁹ vāna/ q̄ nō pderūt vob: neq̧ eruēt vos/ q̄ꝛ vana sunt. Et nō dereliq̄t dn̄s ppl'm suū ppt' nomē suū magnū: q̄ꝛ iurauit dn̄s facē vos sibi pplꝫ. Absit āt a me h̄ pctīn a dn̄o vt cēssem orare p vob: ꝛ docebo vos viā bonā ꝛ rectā. Igit' timete dn̄m: ꝛ s̄uite ei in vitate/ ꝛ ex toto corde vestro. Uidistis eīn magnifica q̄ in vobis gesserit dn̄s: ꝙ si pseuerauerītis i malicia: ꝛ vos ꝛ rex vester pariter pibitis.

a ¶ q̧uis me ꝛ dn̄m offenderitis.

¶ christū dei verbū. ¶ sicut filij.

¶ nō ex necessitate.

Filius vnius Ca. XIII

a ¶ .i. humilis tāq̧ paruulus ꝛ lactens.

ānni erat saul cum regnare cępisset

Nico. de lyra

mediat⁹. t ¶ Uidentes aūt ꝙ na. Ista fuit vna causa petēdi regē: vt dictum fuit s̄. viij. ca. v ¶ Dixistis mihi/ dissuadēti vobis petē aliū regē. x ¶ Nequaq̧: scꝫ erimus sine rege homie. y ¶ Nūc g̅ p̄. ꝛc. lꝫ eīn saul fuerit a deo elect⁹: vt dictuꝫ est. s̄. ca. ix. ꝛ .x. tn̄ ista electio iponit' h̄ ppl'o: eo ꝙ ad petitionē ppl'i facta fuit. Cętera patent vsq̧ ibi: z ¶ Erit ma. do. sup v. ꝛc. i. ita erit sup vos de futuro/ sicut fuit sup patres vestros de p̄terito. a ¶ Sꝫ ꝛ nūc sta. Hic ɔ̄nr samuel arguit maliciā ppl'i miraculo: q̄ꝛ ad ipam declarādā facta sūt s̄bito tonitrua ꝛ pluuię ɔ̄ solitū cursum naturę i t̄ra illa. et hoc ē qd̄ d̄r: b ¶ Nūq̄d nō ꝛc. q. d. isto tpe nō ɔsueuerūt talia fieri. ꝛ si aliq̄n fiāt: nō tn̄ ita repēte vl' subito sic factū ē ad preces samuel': et absq̧ dispositiōe aeris p̄cedēte. iō s̄bdit': c ¶ Et ti. oīs po. vidēs insolitū miraculū: ꝛ timēs mori prę horrore tempestatis. d ¶ No. ti. eos assecurauit q̄n ɔfessionē eorū d̄ petitiōe regis ꝛ alijs malis audiuit. e ¶ No. re. ꝛc. s̄p eū sequētes p debitū cultū. f ¶ Et no. de. p⁹ va. i. p⁹ idola ea colēdo: q̄ꝛ in illis nulla ē efficacia vos saluādi. sic medicina d̄r vana q̄ nullā hꝫ efficaciā sanādo. g ¶ Et nō de. ꝛc. q̧diu sibi fuerit subiect⁹ p debitū cultū. h ¶ Quia iu. do. ꝛc. sicut hr̄ Gen̄. xxij. Per memet. ꝛc. i ¶ Absit a d h̄ pec. a me. Quis eīn ppl's eū abiecisset: vt pz ex supdictis. viij. ca. tn̄ pctīn reputabat sibi si n̄ oraret p eis: ꝛ h̄ est itelligēdū q̧tū ad bona grē ꝛ glię cōseq̄nda. iō s̄bdit': Et do. vos viā bonā ꝛc. k ¶ Timete do. timore filiali. l ¶ Et ser. ei in veri. absq̧ diminutiōe. m ¶ Et ex toto cor. vr̄o: absq̧ diminutiōe.

* f ¶ Misit do. mo. et ꝛ aaro. per h̄ signat' ꝙ p̄lati ꝛ p̄dicatores debēt oñdē pplis dei bn̄ficia vt cogścāt ei⁹ bonitatē: ꝛ p oppositum suā ingtitudinē. nā opposita iuxta se posita magis elucescunt. vt sic p verā pniāꝫ ad deū redeāt: ꝛ ipi fidel'r s̄uiēdo veꝝ dn̄m recognoscāt.

Ca. XIII

Fili⁹ vni⁹ anni. Postq̧ descpta ē saul' electio: h̄ ɔ̄nr describit' eius reprobatio. et hoc ex triplici causa. Prima fuit diffidētia ꝛ vsurpatio. Scd̄a

Moral'r. n ¶ Fili⁹ vni⁹ anni. i. bn̄il' sic puer vni⁹ anni. o ¶ Cū regnare cępisset. ꝛ duob⁹

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

A F dimisit dauid. Continuaẗ tempus sa/
muelis cũ tẽpore ⁊ regno saulis. histo/
rici em̃ non poterãt cõnumerare nume
ro iudicũ: quoniã ꝓpheta erat: ⁊ non to
to tp̃e vite sue pp̃lm iudicauerat: vt alij.
a ¶ Gabaa. Urbs ẽ phinees filij ele/
açari: vbi ip̃e eleaçar sepultꝰ est: ⁊ iter/
pretaẗ / collis patruelis. Uñ tria milia
israelitarũ electa sunt ad pugnãdũ con
tra philisteos. hi em̃ soli apti sũt ad pu
gnãdũ cõtra hostes ecclie / q̃ habẽt per
fectã fidẽ trinitatis: in q̃ existãt superio
res hostibꝰ suis. Philistijm heretici / q̃
pari cõsensu aduersus ecclĩam cõspirã
tes eã depopulari conanẗ. q̃bꝰ alij ab/
iurata fide socianẗ. alij dũ fidẽ palã ꝯfi
teri metuũt / q̃si ĩ cauernis latitãt. Ua/
rie secte vno impietatis vinculo colli/
gate ad decipiẽdũ discurrũt. Eq̃tes po
tẽtia tumidi q̃ hereticos iuuãt. Uulgꝰ
sicut arena / multitudo heretica persua
sione aggregata. Uiri cũ saul remanẽ/
tes catholici christo firmiter adheren/
tes. b ¶ Absconderũt se. Ra. Abs/
cõsis. s. q̃busdã israelit̃ q̃ saulẽ ⁊ pp̃lm
q̃ cũ eo erat reliquerãt: q̃dã pars illoꝝ
q̃ hebrei vocanẗ timore ꝑterriti defece
runt a saul ⁊ a viris q̃ cũ eo erant: ⁊ de/
scenderunt in castra philistijm. vñ in se
quẽtibꝰ: Sed ⁊ hebrei q̃ fuerũt cũ phi/
listijm heri et nudiustertiꝰ: ascẽderãtq̃
cum eis in castris: reuersi sunt vt eẽnt
cũ isrl̃ qui erãt cũ saul ⁊ ionatha. Oẽs
q̃ꝫ israelite qui se abscõderãt in monte
ephraim: audientes ꝙ fugissent phili/
stijm / sociauerũt se cum suis in prelio.
℞ Stulte

Nico.de lyra

B ※ tio. Secũda temeraria iuratio: ca.
xiiij. Tertia cupiditas et elatio: ca. xv.
Diuisio Circa p̃mũ p̃mo describiẗ diffidẽtie ra
tio. scd̃o diffidẽtis vsurpatio / ibi: Ait ẽ
saul. tertio incursio hostiũ / ibi: Porro
philistijm. q̃rto ĩpotẽtia ad resistendũ /
ibi: Porro faber. Causa ṽo diffidẽtie
duplex fuit. Prima fuit ex ꝑcussiõe sta/
tionis philistinoꝝ. ꝓpter quã saul ⁊ fi/
lij isrl̃ formidabãt philistinoꝝ aduẽtũ.
Secũda fuit dilapsus pp̃li a saul / ꝓpẽ
metũ q̃ poniẗ ibi: Qd̃ cũ audissent. Cir
ca p̃mũ / q2 in hoc ca. agiẗ de saulis pre
uaricatiõe / p̃mittiẗ eiꝰ bonitas: vt nul/
lus de sua iusticia p̃sumat: et vt opposi
ta iuxta se posita magis elucescãt / cuꝫ
dr̃: Filius vnius anni erat ⁊c. i. ita
innocẽs ⁊ purꝰ a pctõ sicut puer vnius
anni. Cuiꝰ rationẽ assignãt hebrei ⁊ ꝓ/
babiliẗ: dicentes / ꝙ q̃ñ homo ꝓmoueẗ
ad aliq̃d officiũ magnuꝫ a deo: sic saul
fuit electꝰ in regẽ ab ipso: vt patꝫ ex p̃/
cedẽtibꝰ: simul sibi daẗ a deo gr̃a iusti/
ficans ⁊ ipsum disponẽs ad suũ officiũ
exercendũ: nisi ipse ponat obicẽ. Saul
autẽ in sua electiõe non posuit obicem
gr̃e diuine: q2 s̃m ꝙ dr̃. s̃. ix. ca. erat ele/
ctus ⁊ bonus: ⁊ nõ erat vir de filijs isrl̃
melior illo. Aliqui auteꝫ exponunt de
isboseth filio saul: dicentes ꝙ habebat
vnũ ãnũ tm̃ q̃ñ saul incepit regnare: et
s̃m hoc ly saul / est datiui casus / cum dr̃
Filiꝰ vniꝰ anni erat saul. i. ipsi saul. Sꝫ
hoc ptꝫ falsũ ꝑ illud qd̃ hr̃. ij. Reg. ij. q̃
Quadraginta annorũ erat isboseth cũ
regnare cepisset. Fuit autẽ institutꝰ im/
mediate post mortẽ pr̃is. vt ibidẽ dici/
tur. pater autẽ regnauit. xx. annis tm̃.
ꝓpẽ qd̃ tenẽtes hoc dictũ dicũt ꝙ ince
ptio re

a ¶ iuste. s. ⁊ mansuete.
postea em̃ magis tyrannus fuit q̃ꝫ rex.

duobꝰ autẽ annis regnãuit super a
israel. Et elegit sibi saul tria milia
de israel. Et erant cũ saul duo mi

a ¶ vsq̃ꝫ hodie vicus grandis
ostẽdiẗ in finibus helie: distans ab ea octo
miliaribꝰ iuxta villam rhama: ⁊ antiquum
retinet nomen. interpretatur autem humi/
litas.

lia in mãchmas ⁊ in mõte bethel:
a mille autẽ cum ionatha in gabaa
beniamin. Porro ceterũ populũ
remisit: vnũquẽq̃ꝫ in tabernacu/
la sua. Et percussit ionathas sta/ b
tionẽ philistinorũ: que erat in ga/
baa. Qd̃ cũ audissent philistijm:
saul cecinit buccina in omni terra
dicens: Audiant hebrei. Et vni/ c
uersus isrl̃ audiuit huiuscemodi
famam: Percussit saul stationeꝫ
philistinorũ: et erexit se israel ad/
uersus philistijm. Clamauit ergo
populus post saul in galgala. Et
philistijm cõgregati sunt ad pre/ d
liandum contra israel triginta mi

¶ al̃s. dc.

lia curruũ / ⁊ sex milia equitũ: et re e
liquũ vulgus sicut arena q̃ est in
litore maris plurima. Et ascẽden

a ¶ humilitas / vel attractatio.

tes castrametati sũt in mãchmas

a ¶ domꝰ idolatrie: vel domꝰ inutilis.

ad orientẽ bethãuẽ. Quod cũ vi/ f
dissent viri isrl̃ se ĩ arto positos: af
b flictus em̃ erat populꝰ: abscondé
runt se in spelincis ⁊ in abditis: in
petris quoq̃ꝫ et ĩ antris ⁊ in cister/
nis. Hebrei autẽ transierunt ior/
danem / in terram gad et galaad.
Cumq̃ꝫ adhuc esset saul in galga
la / vniuersus populus perterritꝰ
est qui sequebaẗ eũ. Et expecta/ g
uit septẽ diebus iuxta placitũ sa/
muelẽ: et non venit samuel in gal/
gala. Dilapsusq̃ꝫ est populus ab
eo. Ait ergo saul: afferte mihi ho h i
locaustum et pacifica. Et obtulit
holocaustuꝫ. Cumq̃ꝫ complesset
offerens holocaustũ / ecce samuel
veniebat. Et egressus est saul ob
uiam ei / vt salutaret eum. Locu/
tusq̃ꝫ est ad eum samuel: Quid
fecisti? Respondit saul: Quia vi k
di ꝙ dilaberetur populus a me:
et tu non veneras iuxta placitos
dies: porro philistijm congrega/
ti fuerãt in machmas / dixi: Nunc
descẽdẽt philistijm ad me in gal/
gala: et faciem dñi nõ placaui: ne

C ptio regni saul h̃ accipiẗ ĩmediate post
mortẽ heli: qd̃ tp̃s fuit. xl. annoꝝ: vt hr̃
Act̃. xiij. Sꝫ h̃ nõ valet: q2 ĩ nullo alio
loco sacre sc̃pture repiẗ: ꝙ sacra sc̃ptu/
ra deẗminãdo p̃ncipiũ regni alicuiꝰ re/
gis / determinet h̃ ꝑ etatẽ filij sui. Et iõ
q2 ista expositio de sc̃ptura nõ hꝫ auctẽ
eadẽ facilitate cõtẽniẗ q̃ ꝓbaẗ. et p̃ma
mag̃ tenẽda est: vt videẗ: a ¶ Duo/
bus aũt an. re. ⁊c. s. ĩ bonitate ⁊ ĩno
centia sua: lꝫ pluribꝰ annis regnauerit
existẽs in malicia. Uel aliẗ põt dici: q2
post duos ãnos a p̃ncipio regni sui da
uid fuit a deo electꝰ ⁊ in regẽ inunctus
ꝑ samuelẽ: vt hr̃. ĩ. xvj. ca. et extũc saul
nõ regnauit de iure: sꝫ tm̃ vsurpatiue:
ꝓpter qd̃ anni sequentes a regno suo h̃
resecanẗ. Cõseq̃nẗ poniẗ ꝑcussio statio
nis philistinoꝝ / cũ dr̃: b ¶ Et ꝑcussit
iona. ⁊c. qd̃ erat signũ manifestum re
bellionis filioꝝ isrl̃ ad philisteos / iõ sb̃/
diẗ: c ¶ Audiãt he. Hoc fecit saul ꝓ
clamari / vt filij isrl̃ p̃cauerẽt sibi ab ĩsul
tu philistinoꝝ in h̃ facto ꝯtemptoꝝ: et
nõ ꝯsiderẽt de ip̃is in aliq̃. vñ subditur
d ¶ Et phi. ⁊c. mi. cur. Nõ ẽ verisi/
mile ꝙ tot essent currꝰ: sꝫ accipiẗ h̃ nũe/
rus hoim in curribꝰ existẽtiũ: q2 tunc tẽ
poris in curribꝰ pugnabant ꝓ magna
ꝑte: vt hr̃ in pluribꝰ locis sacre sc̃pture.
e ¶ Et re. v. sic are. ⁊c. Hypbolica
locutio est / ad designãdũ magnã pp̃li
multitudinẽ. f ¶ Qd̃ cũ vi. Hic po/
niẗ scd̃a rõ diffidẽtie. s. ꝓpẽ recessũ pp̃li
a saule: q2 aliq̃ pre timore philistinorũ
absconderunt se in locis occultis. Alij
autẽ trãsierũt iordanẽ: q̃ est in ꝑte oriẽ/
tali terre ꝓmissiõis. Terra aũt philisti/
noꝝ vnde veniebãt sup filios isrl̃ / erat
D in parte opposita. s. occidẽtali: q2 est su
per mare mediterraneũ: qd̃ est termi/
nus terre ꝓmissiõis a parte occidẽtis.
⁊ ideo hebrei fugiẽtes transibãt iorda
nẽ. tũ vt fugerẽt ad ꝑteꝫ oppositã. tum
q2 tenebãt ꝙ philistijm nõ transirẽt ior
danẽ / eos insequẽdo. Ex his ptꝫ littera
vsq̃ꝫ ibi: g ¶ Et expe. ⁊c. iuxẗ ⁊c. bñ
dr̃ iuxta: q2 nõ totaliter ⁊ cõplete expe/
ctauit: vt videbiẗ postea. h ¶ Ait er
go saul. Hic ꝯñr describiẗ diffidẽtis
vsurpatio. diffidebat em̃ de pp̃lo suo /
quẽ videbat in timore positũ: ⁊ de ad/
uẽtu samuelis ad offerẽdũ sacrificiũ: ⁊
ideo stulte vsurpauit sibi illud officiũ /
dicẽs: i ¶ Afferte mi. ho. ⁊ pa. ꝓpẽ
qd̃ a samuele veniente rep̃hẽdiẗ / cũ dr̃:
k ¶ Quid fecisti? quasi diceret: rem
tibi illicitã. ꝓpter hoc postea subditur:
※ Stulte egi

Moralr ✳ et duobꝰ an. regna. sup israel:
Act̃. xiij. Diciẗ ꝙ regnuit. xl. annis. Sꝫ
h̃ poniẗ tm̃ tp̃s q̃ ꝑmãsit in hũilitate et
bonitate. Ex q̃ patet ꝙ rex malꝰ tp̃e ma
licie sue nõ est s̃m ṽitatẽ rex dicẽdꝰ: sed
tm̃ equoce. sicut oculꝰ lapideꝰ aut de/
pictus. et idẽ dicendũ de p̃lato malo ⁊
multo plꝰ: quia regit ĩ spũalibꝰ: q̃ tẽpo
ralibus p̃feruntẗ. corruptio em̃ optimi
pessima iudicaẗ. b ¶ Et ꝑcussit io.
sta. phi. Per ionathã q̃ donũ colũbe
interp̃taẗ / dñs iesus christꝰ significaẗ.
Matth. 3. d sup quẽ spũssanctꝰ apparuit in specie /
columbe cũ baptiçareẗ. Ipse vero sta/
tionẽ philistinoꝝ ꝑcussit: quãdo descẽ/
dens ad infernũ / ⁊ inde patres potẽter
liberauit. Philistijm autẽ interp̃taẗ ca
dẽtes: ideo signãt demones: qui de ce/
lo per suam superbiam ceciderunt.
✳ Dixitq̃ꝫ sa

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

a ¶Stulte egi.nec cu.mā.do.dei tui q̄ p̄.ti. Rab. Vi/ det̄ q̄busdā saul inculpabil'r sacrificasse:qꝛ samuel expectatus iuxta placitū nō venit. Qui aūt diligēter inq̄rit:inuenit eū iu/ re culpatū ꝛ inobediētię reum. Apud hebręos ita distinguit̄: ꝛ descēdes ante me in galgala:Ego q̄ppe descēdā ad te. De/ inde infert̄:ad offerēdas oblationes:ꝛ imolādas victimas pacificas.septē di/ eb⁹ expectab donec veniā ad te/ꝛ ostē/ dā tibi q̄ facias. Nō ḡ samuel se expe/ ctari septē dieb⁹ p̄cepit:sed ad offeren/ das oblatiōes ꝛ imolandas victimas pacificas:se septē dieb⁹ expectari vo/ luit:qd̄ ille nō fecit:ꝛ iō merito culpat̄ ꝛ stulticia arguit̄. b ¶Nō si nō fe. rc. Aug. Nō sic accipiēdū est q̄si dn̄s saulē in ęternū p̄pauerit regnatur:ꝛ hic noluerit seruare peccāti.sciebat ei pec/ catur. Sz p̄parauerat regnū ei⁹ in q̄ eēt figura regni ęt'ni. vn̄ addidit:Et nūc re gnū tuum nō stabit tibi. Stetit ḡ ꝛ sta bit qd̄ in illo significatū est.sed nō huic stabit: qꝛ nō fuerat regnatur⁹ i ęternū: nec p̄genies ei⁹: vt saltē p posteros al/ ter alteri succedentes videret̄ impleri qd̄ dictū est/in ęternū. c ¶Sed neq̄/ q̄ rc. Reprobatio saulis ablatio re/ gni iudęoꝝ. Dauid ei sup'stes: christus pp'lo iudęoꝝ successur⁹. d ¶Quęsi/ uit sibi do. Nō q̄si vbi sit nesciēs:sz p hoiem more hoim loq̄t̄:qꝛ ꝛ sic loquē/ do nos q̄rit. Nō solū em̄ deo p̄ri sz ip̄i q̄ꝫ vnigenito:q̄ venit q̄rere qd̄ p'ierat/ sic iā non eram⁹ vt in ipso essem⁹ electi an̄ mūdi cōstitutionē. Quęret ḡ sibi/di xit:suū habebit. vn̄ i latina lingua hoc v'bū accipit p̄positionē/et acq̄rit dicit̄: qd̄ sat⁹ apertū est. Sine p̄positiōe etiā q̄rere itelligit̄ acquirere. ex q̄ lucra vo/ cant̄ quest⁹. e ¶Virū iuxta cor su. Dauid significat. vel ip̄m mediatorem noui testamēti:q̄ figurabat̄ i chrismate in quo vnct⁹ est dauid ꝛ p̄genies eius. f ¶Porro faber fer. rc. Diabolus q̄z p pa

Luc.19.b

Eph.1.a

Nico.de ly.

a ¶Stulte egi.nec cu.m.dn̄i. Mandatū dn̄i h̄ dr̄ verbū samuelis lo quētis sauli ex p'te dn̄i: vt h̄r.s̄.x.ca. Ex v'bis aūt samuelis i h̄ loco/q̄ absq̄ du/ bio reputanda sunt vera:op'tet dicē q̄ saul h̄ q̄uit̄ peccauit:sz quō peccauerit/ diuersimode dr̄. Ad cuius itellectū re/ currēdū ē ad itellectū v'bi samuelis ha bitū.s̄.x.ca.qd̄ tale est:Et descēdes an̄ me i galgala rc. vsq̄ ibi:Et oñdā tibi q̄ facias. iclusiue:quod ibidē fuit expositū tripl'r. ꝛ ƀm p̄mā expositionē saul peccauit i h̄/q̄ nō expectauit samuelē ad offerēdū sacrificiū septē dieb⁹ ꝯtinuis p̄ sua vnctiōe i regē.qꝛ saule p̄occupāte offerre samu/ el fuit turbat⁹ ꝛ recessit. ꝛ sic illa solēnitas. vij. dieꝝ dimissa fu it. Scd̄m v'o expositionē scd̄az q̄ est andreę:saul peccauit i h̄/ q̄ nō expectauit samuelē. vij. dieb⁹ p̄ut fuerat sibi dictū:sz tm̄ sex:qꝛ debebat expectare samuelē. vij. dieb⁹ postq̄ samuel re/ cępisset ei⁹ nūciū:ita q̄ illa dies i q̄ samuel recępissz nūciū saul' nō erat de nūero. vij. dieꝝ expectatiōis.saul āt illā diē itra illū septenariū iclusit:ꝛ sic sex dieb⁹ tm̄ expectauit. Scd̄m v'o t'tiā expositionē q̄ videt̄ mihi p̄babilior:saul peccauit i trib⁹. Pri mo/qꝛ nō expectauit samuelē. vij. dieb⁹ cōplete: vt erat sibi in iūctū:qd̄ p̄z ex textu. vbi dr̄:Cūq̄ cōplessz offerēs holocaustū scz ip̄e saul:ecce samuel veniebat/ita q̄ venit die. vij. ꝛ de tali hora q̄ pot̄at offerri sacrificiū:qꝛ vsq̄ ad horā iug'l sacrificij ve sp'tini poterāt alia sacrificia offerri. Scd̄o peccauit:qꝛ officiū sibi illicitū.s.offerēdi p seip̄z vsurpauit: qd̄ ē q̄ue pctm̄. qd̄ p̄z ex h̄:q̄ rex oçias volēs offerre icēsū/qd̄ n̄ p'tiebat ad regis offi ciū:p'cussus fuit lepra a dn̄o: vt h̄r. ij. Paral'. xxvj. d. et factus fuit tremot⁹ in signū irę diuię: vt h̄r Zach. xiiij. Tertio pecca/ uit i h̄:q̄ pctm̄ suū non recog̃uit h̄uilit̄/cū argueret̄ a samuele dicēte sibi:Quid fecisti?:sz se voluit excusare ex necessitate imi nētis belli. q̄ excusatio n'lla erat penit⁹:qꝛ tal' oblatio sacrificij nō est dei

cessitate compulsus/obtuli holo/ caustuz dn̄o. Dixitq̄ samuel ad

¶Samuel ex p̄cepto dn̄i iusserat: vt expecta ret se:donec veniret ad vngēdū illū regē: et offerēdas victimas septē dieb⁹:sicut in con/

a saul †Stulte egisti:nec custodisti b

secratiōe sacerdotis:qd̄ qꝛ nō custodiuit re/ cte arguitur.

mādata dn̄i dei tui p̄cępit tibi:

b Quod si nō fecisses:iā nunc p̄pa c rasset dn̄s regnū tuū sup isrl' i sem

c piternū:sed neq̄q̄ regnū tuū vl/ d

d e tra cōsurget. Quęsiuit sibi dn̄s vi e rū iuxta cor suuz:ꝛ p̄cępit ei dn̄s f vt eēt dux sup pp'lm suū/eo q̄ nō seruaueris q̄ p̄cępit dn̄s. Surre/ g xit aūt samuel: ꝛ ascēdit de galga lis i gabaa beniamin. Et reliqui pp'li ascēderūt post saul obuiam pp'lo qui expugnabāt eos: veniē h tes de galgala i gabaa i colle ben iamin. Et recēsuit saul pp'lm q̄ in/ uēti fuerāt cum eo q̄si sexcētos vi ros. Et saul et ionathas fili⁹ eius pp'lusq̄ q̄ iuēt⁹ fuerat cū eis/erat in gabaa beniamin. Porro phili i stijm ꝯsederant in machmas. Et k egressi sunt ad p̄dādū de castris philistinoꝝ tres cunei. Vn⁹ cune⁹ l p'gebat ꝯ viā ephrai ad t'rā saul. Porro ali⁹ ingrediebat̄ p viā be/ m thorō. Terti⁹ aūt v'tebat se ad iter n termini i terra sabaa iminētis val

f lis seboim contra desertū. Porro o faber ferrariuſ non inueniebat̄ in p

nō est dei placatio/sz mag' offensio. c ¶Nō si nō fe. Hoc videt̄ falsū:qꝛ p̄ordinatio diuina certa ē ꝛ infallibilis. P̄ęor dinatū aūt erat a deo/ regnū ꝯcedēdū tribui iudę: vt h̄r Gen̄. xlix. b. Nō auferet̄ sceptꝝ de iuda. Dicēdū q̄ ordinatio diuia de aliq̄ futuro aliq̄n accipit̄ p̄ut est i diuia p̄scia. ꝛ sic imutabi lis est. Alio mō accipit̄ ƀm dispositōꝝ cāꝝ scd̄aꝝ.i. ƀm merita ꝛ demerita ho/ minū/ex q̄b⁹ disponūt̄: vt p h̄ puniāt̄ vl' remunerēt̄ ƀm ordiationē diuinā. ꝛ tal' ordinatio mutabil' ē sic merita ꝛ deme/ rita hoiz. ꝛ freq̄nt̄ ꝯtigit q̄ ordiatio di uina d' aliq̄ futuro isto scd̄o mō exp̄mit̄ in sacra sc'ptura:sic Ionę. iij. b. dr̄: Ad/ huc. xl. dies ꝛ niniue s'ū'tet̄. qꝛ demeri ta illi⁹ ciuitat' exigebant ei⁹ s'u'sionē a deo futurā. sz qꝛ egert̄ pn̄iaz:hęc ordia tio fuit mutata:qꝛ ciuitas nō fuit s'ū'sa. isto mō dr̄ h̄ sauli: Nō si n̄ fe. rc. i. si n̄ fecisses ꝯ mādatū dn̄i:ꝛ stetisses i boni tate i q̄ eras q̄n regñre cępisti:eēs dispo sit⁹ vt ꝯfirmaret̄ tibi regnū ꝛ filijs tuis. Ista tñ ꝯfirmatio ē itelligēda sub cōdi/ tiōe.s.si saul ꝛ posteri ei⁹ starēt in boni tate:qd̄ ē mutabile. Qualit̄ aūt muta/ bilitas taliū stet cū imutabilitate diuię p̄scię/diligēti⁹ p'tractare p'tinet ad p̄ma sniaꝝ. d ¶Sz n. rc. vl.c.i. vltra te: qꝛ fili⁹ ei⁹ isboseth nō regnauit sup totū isrl':nec etiā sup illud pacifice:ꝛ cū hoc p'uo tp'e: vt h̄r. ij. li. Reg. e ¶Quęsi. si. do. vi. rc. s. ip̄m dd̄: f ¶Et p̄cę. ei rc. lz h̄ eēt adhuc futurū. tñ loq̄t p mo/ dū p̄teriti p̄pt̄ certitudinē diuię p̄uidē/ tię p̄ut est in mēte diuia:qꝛ sic ē certa d' futuro/ac si iā eēt in actu p̄n̄ti: vl' fuissz de p̄terito. g ¶Sur. rc. de gal. rc. q̄ ibat pp'ls isrl' ꝯtra philistęos iermis ꝛ p'uo nūero: vt p̄z ex seq̄ntib⁹: vt ex p̄. sentia samuel' cōsolaret̄. Vel/iuit i col/ lē dn̄i vbi erat cōgregatio p̄phāꝝ:quę erat p̄pe gabaa: vt ibi vacaret orōni p̄ pp'lo dei. h ¶Veniētes de gal. h̄ refert̄ ad pp'lm seq̄ntē saul. Cętera pa/ tēt. i ¶Porro phi. Hic ꝯñr descri/ bit̄ hostiū icurs⁹/cū dr̄: k ¶Et eg. rc. p̄. rc. sciebāt em̄ eē filios isrl' sine armis et paucos. iō p tria loca itrauert̄ terrā eoꝝ ad p̄dādū:qꝛ non timebāt de resi/ stētia eoꝝ. l ¶Vn⁹cu. In hebręo h̄r Cōtra viā ephrate ad t'rā saul. ꝛ iō t'rās latio n̄ra videt̄ hic corrupta vitio scri/ ptoꝝ p̄pt̄ silitudinē dictionū o ¶Por ro fa. Hic ꝯñr describit̄ ipotētia filio/ rū isrl' ad resistēdū. erāt ei iermes:ꝛ iō nō audebāt egredi ꝯtra p̄datores:sz tenebāt se itra fortaliciū gabaa. Nō aūt q̄re erāt sine armis/ tangit̄ cū dicit̄: p ¶Fa ber fer. nō iueniebat̄ in oi ter. is. qui posset facere arma.

* Cauerāt

* a ¶Dixitq̄ samuel ad saul:stulte egisti. s. vsurpan/ do tibi officiū legal' sacerdotij. ꝛ incōp̄abil'r pl⁹ peccāt illi q̄ si/ bi officiū sacerdotis euāgelici vsurpāt. k ¶Et eg. sūt. Per h̄ aūt significat̄ q̄ dęmones q̄ vt dictū ē p philistęos itelligūt̄: de trib⁹ nos tētāt. Primū est ꝯcupiscētia oculoꝝ:ꝛ dęmones de hoc tentātes signant̄ p p̄mū cuneū/cū dr̄: l ¶Vn⁹ cune⁹ p'gebat cōtra viā ephraim. quę fertilis interp̄tat̄. Concu/ piscētia v'o oculoꝝ bona t'palia coaceruare semp nitit̄. Secū/ dū autē ē sup'bia vitę. ꝛ dęmones de h̄ tētātes p secūdū cuneū significant̄/cū dr̄: m ¶Porro rc. p vi. beth. q̄ dom⁹ excel sa iterp̄tat̄. iō p ip̄az sup'bia vitę itelligit̄:q̄ sp ascēdere conat̄. Tertiū aūt est ꝯcupiscētiā carnis. ꝛ dęmones de h̄ tentātes p tertiū cuneū significāt̄/ cū dr̄: n ¶Terti⁹ autē rc. sabaa. q̄ interp̄tat̄ capra. p̄pt̄ qd̄ significat ꝯcupiscētia carnis:p quam hoies assilant̄ aīalib⁹ brutis. vn̄. j. Eth̄. vita voluptuosa dr̄ vi ta pecudū. o ¶Porro fa. fer. rc. Dęmones em̄ studēt ad h̄ q̄ fabricatores armoꝝ sp'ūaliū tollant̄ de terra fidelium. Hmōi v'o fabri sūt doctores ꝛ p̄dicatores:q̄ ꝯtra dęmonū in sultus fideles armāt suis sc'tis exhortatōib⁹: p̄pt̄ qd̄ illi q̄ eos impediūt in tā bono actu/ ministri sunt dęmonū in hoc casu.

Ordinatio diuinę accē ptio duplex

† Gen. 32. 2. Pa.

Diaboli strictio duplex

Demonum tentatio ad hominem

A G quoqꝫ per paganos / ꝑ hereticos et
per falsos christianos studet prohi/
bere ne sint doctores in ecclesia / qui
spiritualia arma faciant: ⁊ nobis ad
pugnandum tribuant. Pagani enim
prohibuerunt / ne christiani liberali/
bus imbuerentur artibus. Heretici
quoqꝫ ꝑsuaserūt ꝓncipibꝰ: vt catho
lici ecclesie defensores in exiliū pel/
lerent: vt desolatā plebē facilius se
ducerent. Nūc quoqꝫ antiquus ho/
stis ab instantia eruditionis prela/
tos auertit: vt ⁊ ipsos ⁊ subditos fa
cilius decipere possit. Duplici rea/
tu diabolus cōstringit: supbia q̄ ce/
cidit: ⁊ inuidia q̄ alios deijcere con/
tendit. Philistijm autē īterꝑtātur
duplex ruina: Hebrei transeuntes.
Non enim habemꝰ hic manentē ciui/
tatem / sed futuram inquirimus.

Diaboli con/strictio du/plex

Job .19.c

Et acci/dit ⁊c. Ca. XIIII Sequitur: a C Jo
nathas. Columbe donū.
Hi sunt qui dono spiritus
sancti replentur: per quos dn̄s here
ticoꝝ cōuētus dissipat / atqꝫ in fugaz
vertit. Armiger eius spūaliū disci/
puli: qui non ꝑ plana / sed ardua iter
arripiūt: quia sacerdotes hostibus
contraire nequeunt: si nō per artam
viam gradientes / inter vtrunqꝫ te/
stamentū / ⁊ inter ꝓspera et aduersa
quasi duos scopulos dextra leuaqꝫ
incedunt: ⁊ ad alta cōtemplationis
toto animi nisu conscendunt. Jona/
thas nō nisi prouocatus ad hostes
transit: quia catholici aduersus he/
reticos nō contentionē cōmouēt: ni
B si prius ad certamen prouocentur.
Jonathas ergo in agro culture ho
stes prosternit: et doctores in medi
tatione scripture hereticos vincūt.
G Porro ionathas

Nico.de lyra

a C Cauerāt enim philistijm
ne forte facerēt hebrei gladiū.
Quia philistijm dominātes hebre/
is transtulerant fabros de terra isra/
el in terrā suam / ne fabricarent eis
arma: permittebāt tamē ꝙ filij isra/
hel haberēt instrumēta ad colendū
terrā. Ideo subdit: b C Descēde
bat ergo omnis israel ad phili
stijm. Sed hoc erat tpe pacis. sed
postqꝫ ionathas ꝑcusserat stationez
philistinoꝝ: nō audebāt illuc descen
dere. Ideo subditur: Retuse itaqꝫ
erāt acies vomerū ⁊c. c C Us
qꝫ ad stimulum corrigēdū: id ē
vsqꝫ ad aculeum quo stimulant bo/
ues. Hoc est dictum: ꝙ in quolibet
instrumēto ferreo preparādo quan
tumcūqꝫ paruo acies erat retusa / ex
causa predicta: quia nō audebant fi/
lij israel descendere ad fabros existē
tes in terra philistijm. d C Cūqꝫ
venisset dies prelij: Id est illud
tempus in quo preliandū est contra
ꝑdatores predictos. e C Nō est
inuentus ensis ⁊ lancea. ex cau/
sa predicta. f C Excepto saul et
ionatha filio eius. Dicūt hebrei
ꝙ miraculose dati sunt eis gladij.
Sed nō est verisimile / ꝙ scriptura
tātū signum tacuisset. Nec oportet
ad hoc inducere miraculū: quia re/
ges et filij regum multa habent / et
maxime

a ¶ vt facilius possent supare.
oī terra isrl'. Cauerāt enim philistijm ne a
a ¶ quo se defenderant.
forte facerēt hebrei gladiū aut lāceā.
Descēdebat ergo ois isrl' ad philistijm b
a ¶ vomerē ꝯtrouꝰsia hereticoꝝ bonoꝝ acuit sēsū.
vt exacueret vnusqꝫsqꝫ vomerē suū ⁊ li
gonē ⁊ securim ⁊ tridentē ⁊ sarculum.
Retuse itaqꝫ erāt acies vomerū / et li
gonū ⁊ tridentiū ⁊ securiū: vsqꝫ ad sti c
mulū corrigēdū. Cūqꝫ venisset dies ꝑ d
lij / nō ē inuētꝰ ensis ⁊ lācea ī māu totiꝰ e
ppl'i q̄ erat cū saul ⁊ ionatha: excepto f
saul ⁊ ionnatha filio eiꝰ. Egressa ē aūt
statio philistijm vt trāscē
derēt ī machmas. XIIII
a Et accidit ī q̄dā die vt di g
ceret ionathas filius saul
ad adolescentē armigerū
suū: Ueni ⁊ trāseamꝰ ad stationē phili
stinoꝝ q̄ ē trās locū illū. Patri at suo h
ipsū ñ indicauit. Porro saul moraba
tur in extrēa pte gabaa sb malograna
to q̄ erat ī agro gabaa: et erat ppl's cū
eo q̄si sexcētoꝝ viroꝝ. Et achias filiꝰ
achitob fratr' iccaboth filij phinees / q̄
ortꝰ fuerat ex heli sacerdote dn̄i ī silo /
portabat ephot. Sed ⁊ ppl's ignrabat i
q̄ isset ionathas. Erat aūt int' ascēsus k
ꝑ q̄s nitebat' ionathas trāsire ad stati/
onē philistinoruz / eminentes petre ex
vtraqꝫ pte: ⁊ q̄si in modū dētiū scopu
¶ florens.
li hincinde ꝓrupti: nomen vni boses: et
¶ angustans eum.
nomē alteri sene. Unꝰ scopulꝰ ꝓminēs
ad aq̄lonē ex aduerso machmas: ⁊ alt'
ad meridiē ꝯ gabaa. Dixit autē iona
thas ad adolescētē armigeꝝ suū: Uēi
trāseamꝰ ad stationē philistioꝝ īcircū/
cisoꝝ hoꝝ: si forte faciat dn̄s ꝓ nobis:
q2 nō ē dn̄o difficile saluare vl' in mlt'
vl' ī pauc'. Dixitqꝫ ei armiger suꝰ: fac
oīa q̄ placēt aīo tuo. Perge q̄ cupis:
⁊ ero tecū vbicūqꝫ volueri. Et ait io/
nathas: Ecce nos trāsimus ad viros
istos. Cūqꝫ apparuerimꝰ eis si talit' lo
cuti fuerit ad nos: māete donec venia
mꝰ ad vos: stemꝰ in loco nr̄o: nec ascē/
damꝰ ad eos. Si aūt dixerit: ascēdite
ad nos: ascēdamꝰ: q2 tradidit eos dn̄s
in manibꝰ nr̄is. Hoc erit nobis signū.
Apparuit igit' vt'qꝫ statiōi philistioꝝ.
Dixeruntqꝫ philistijm: †En hebrei egre
unt' d' cauernis ī qbꝰ abscōditi fuerāt.
Et locuti sūt viri d' statiōe ad ionathā
⁊ ad armigeꝝ suū. Dixeruntqꝫ: Ascēdi/ l
te ad nos: ⁊ oñdemꝰ vob rē. Et ait io/ m
nathas ad armigeꝝ suū: Ascēdamꝰ:

maxime de armis que vulgares nō
habent. C
Ca. XIIII
Et accidit q̄daz die ⁊c.
Hic ꝯseq̄nter describitur
trāsgressio saulis ex teme/
rario iuramēto. Et primo
ponit' iurādi occasio. Secūdo ipsa
iuratio / ibi: Adiurauit aūt saul. Oc/
casio autē iurandi fuit auiditas inse
quendi hostes corā ionatha et eius
armigero fugientes. et ideo circa ꝓ
primo ponit' ipsius ionathe cōstās
audacia. Secundo mirabilis pu/
gna / ibi: Et ait ionathas. Tertio pu
gne noticia / ibi: Et respexerūt. Ipsiꝰ
aūt ionathe audacia patet ex hoc: ꝙ
solus cū armigero suo voluit ire ad
tentandū si posset stationē philisti/
noꝝ debellare. Et patet littera vsqꝫ
ibi: b C Patri autem suo
hoc ipsū ñ idi. ne ꝑ ipsū īpediret'.
Cetera patēt vsqꝫ ibi: i C Porta/
bat ephot: Id est vestem sacerdo/
talem: cui coniunctū est rationale iu
dicij: vt habet' Exo. xxviij. vt in ea cō
suleret dominum coram arca domi
ni: que erat ibi cum exercitu: vt ha/
betur infra eodem ca. k C Erat
autem inter ascensus ꝑ quos
nitebatur ionathas trāsire ad
stationem philistinorum emi/
nentes petre ex vtraqꝫ parte.
Erat enim ibi quasi quedam ruptura
montis et vallis in medio / habens
ex vtraqꝫ parte scopulos in moduz
dentiū: ⁊ per illum locum querebat
ionathas transire. Dicit autē Jose/
phus: ꝙ ionathas rogauit dominū
deuote: vt posset philisteos debella
re: et dn̄s concessit. dans ei signū. s.
ꝙ si philistei videntes eum dicerēt:
Ascendite ad nos: ꝙ dominus ꝑ io/
nathan ⁊ armigerum suum debella
ret eos. Et sic patet littera vsqꝫ ibi:
l C Ascēdite ad nos ⁊ ostende/
mus vobis rem. Irrisorie loque
bant'. quia videbant ionathan et ar/
migerū eius euntes hinc ⁊ inde ad
querendū transitum: ⁊ philistei loq̄
bant' eis / ac si quererēt rem perditā.
m C Et ait ionathas ad armi/
gerū suum. Hic ꝯsequēter descri/
bit' ipsius ionathe mirabilis pugna
q̄ facta est ꝟtute diuina. Et sequit':
Tradidit enim
Moraliter. g C Et accidit q̄/
dam die vt diceret ionathas fi
lius saul ad adolescentē armi/
gerū suū ⁊c. Per ionathan qui co
lumbe donū interpretat' / dn̄s iesus
christus significat'. nam ad modum
columbe caret amaritudinis felle.
Per hoc autē ꝙ ionathas ascendit
per scopulos ad destruendā philisti
norū stationē: significatus fuit ascē/
sus christi in cruce per clauos. et sic
destruxit stationē demonū / frangēs
infernum: ⁊ inde liberans collegiū
sanctorum patrum. Per armigerū
autem eius intelligitur beatꝰ Fran/
ciscus: qui arma christi nō solum in
mente ꝑ fidem / sed etiaz in corpore
ꝑ expressam similitudinē portauit: ⁊
ꝑ crucē penitentie post christū ince/
dens / frequenter demones fugauit.
nō solū de corpibus obsessis / sed eti
am de ciuitatibus ⁊ locis: vt ī eiꝰ le/
genda plenius continet'.

Diuisio

Josephus

D

Moraliter

†Judic'.14.c

l

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

E Josephus

a ¶ Tradidit eñ eos dñs. ⁊ hoc oñdit̃ p effectũ/ cũ subdi/ tur: b ¶ Itaqꝫ cũ vidissent ⁊c. Dicit iosephus ꝙ q̃dã ne/ bula subito surrexit: ꝓpter qð philistijm nõ cognoscebãt iona than/ nec seipsos ad inuicẽ: ⁊ sic mutuo se trucidabãt: ⁊ etiã ex eadẽ cã philistei reuertẽtes de p̃da pugnabãt cũ suis q̃ remã/ serãt i castris/ et econuerso. ideo subditur postea: Sed et oĩs ppl's stationis eoꝝ q̃ ierãt ad p̃dandũ/ obstupuit: ⁊ conturba/ ta sunt castra. Alij ỽo dicũt ⁊ meli⁹ vt vi det̃: ꝙ hoc contigit eo ꝙ deus percussit philisteos acrisia: qua tollit̃ visio seu co gnitio illius qð esset alicui expediens seu necessariũ videri ab eo. sicut percussi fue runt milites querentes heliseum capere: quos econtrario duxit quasi captos vsqꝫ ad mediũ samarie: vt habet̃. iiij. Re. vj. et hoc videtur per illud quod subditur. c ¶ Et factum est miraculum in ca/ stris. in percussione eoꝝ qui erant ĩ sta/ tione. d ¶ Et per agros. q̃tum ad re deuntes de p̃da: qui similiter percussi fu/ erunt. Si eñ hoc contigisset per nebulã vt dicit Josephus: nõ esset miraculũ: q2 frequẽter consurgit naturaliter ⁊ repen/ te. Preterea ita obnubilasset visum iona the ⁊ armigeri sui sicut philistinoꝝ: cui⁹ contrarium textus innuit. q2 distincte ad uersarios cognoscebant et interficiebãt. Item quia speculatores saul a longe vi/ derunt bellũ illud: ꝓut sequit̃ immedia/ te. e ¶ Et respexerunt speculato/ res. Hic consequẽter describitur p̃dicte pugne noticia: p hoc ꝙ speculatores saul viderunt bellũ/ ⁊ annũciauerũt sauli: ta/ men anteqꝫ iret illuc/ voluit querere con siliũ domini: quia habebat populũ pau/ cum ⁊ inermem. et hoc ẽ quod subditur: f ¶ Applica arcã dñi. i. applica te ad consulendũ dominũ si debeamus ire ad illud bellum. Sequit̃: g ¶ Contrahe manum tuaꝫ. Extẽderat eñ sacerdos manus in oratione. Et q2 nõ habebat ci/ to responsum: ⁊ saul erat sollicitus ꝓ fi/ lio suo absente: ideo dixit sacerdoti vt q̃/ esceret a petitiõe: q2 volebat statim filio suo succurrere. ideo subdit̃: h ¶ Con/ clamauit ergo saul ⁊c. Et patet litte/ ra vsqꝫ ibi: i ¶ Sed ⁊ hebrei qui fue rant ⁊c. Aliqui eñ hebrei timore ducti cõiunxerant se aduersarijs: sed videntes debellationẽ eoꝝ ⁊ cõuersionẽ ad fugaꝫ: ad suos reuersi sunt. Sĩr qui p̃ timore se absconderãt: ad p̃liũ cum suis egres/ si sunt. ⁊ patet littera. k ¶ Adiurauit autẽ ⁊c. Videns autẽ saul suos aduer/ sarios fugere/ oĩno voluit eos ꝓsequi: ⁊ ideo ne populus impediret̃ a persecu/ tiõe aduersarioꝝ: p̃cepit vt nullus de po pulo suo aliq̃d gustaret/ donec inimicos ꝑcussisset. ⁊ hoc p̃cepit sub pena mortis: ⁊ obseruationẽ p̃cepti iuramento firma/ uit. ¶ Igit̃ ad maiorẽ sequẽtiũ euiden/ tiã p modũ inquisitionis scholastice que rit̃. Utrũ saul ĩ iurãdo peccauerit? Et videt̃ ꝙ nõ. quia motus fuit ad iurandũ bono zelo. s. vt infideles ⁊ hoĩs dei perse cutores occiderent̃: quod nõ solũ erat li citũ/ sꝫ etiã bonũ ⁊ meritoriũ. g̃ ⁊c. Itẽ si saul iurando peccasset: ionathas come dẽdo contra p̃ceptũ patris nõ peccasset: quod videt̃ falsum. q2 ꝓpter eius come/ stionẽ de⁹ cessauit dare respõsũ: vt. j. di/ cet̃ eo. ca. Dep̃hẽsus etiã fuit ionathas ꝑ iudiciũ diuinũ. g̃ ⁊c. Ad oppositũ est sñia doc. hũc locũ exponẽtiũ. ¶ Ad hoc dicendum: ꝙ saul in dicto iuramẽto pec cauit dupliciter. primo q2 male iurauit. secũdo q2 peius implere voluit. Primũ declarat̃

Saul iurãdo duplicit̃ pec/ cauit

declarat̃ sic: q2 licet iuramentũ sit bonũ in necessitate/ ⁊ cũ de bitis circũstãtijs: si tñ he deficiant malũ est. sic aũt fuit in ꝓpo/ sito: q2 deus victoriã sufficientẽ dederat et miraculose: vt pa/ tet ex p̃dictis: ⁊ ideo nõ erat necessitas insequẽdi hostes vlte/ ri⁹ absqꝫ diuino cõsilio: qð saul non expectauerat. vt patet ꝑ p̃ dicta. Itẽ saul p̃cipiendo ꝙ ppl's nihil comederet: casum necessitatis nõ exce/ pit ỽbo/ nec intellectu. qð patꝫ ex hoc: ꝙ ionathan filium suum qui in necessi/ tate positus modicum mellis comede rat/ voluit omino occidere. Casus ỽo necessitatis ab omni p̃cepto ⁊ lege exce ptus est: ⁊ ideo peccauit saul/ nõ excipi endo quod debuit excipe. Iteꝫ q2 iura/ mentũ suũ vergebat in peiorẽ exitũ: q2 si populus ieiunio ⁊ labore fatigat⁹ ali quid cibi accepisset: maior plaga in ho/ stibus facta fuisset: vt dicit̃. j. eodẽ ca. Itẽ q2 fuit occasio peccãdi toti popu/ lo: q̃ ꝓpter iuramentũ suum nõ fuit au/ sus sumere cibum aliquẽ vsqꝫ ad vespe ram: ꝓpter quod veniẽte vespera po/ pulus lassus ⁊ famelicus ex festinatiõe comedẽdi peccauit/ comedẽs cum san/ guine: vt in littera dicit̃. Et sic patet ꝙ saul p̃mo peccauit temerarie iurando. Secũdo peccauit impie adimplendo q̃tum fuit ex se: q2 ionathan innocentẽ voluit occidere. Unñ et super hoc iura/ mentum temerariũ replicauit/ dicens: Hec faciat mihi deus et hec addat: q2 morte morieris ionatha. Unñ et in ta/ li replicatione iuramẽti iteꝝ peccauit. Ad p̃mũ in oppositũ dicẽdũ: ꝙ boni tas motiui nõ iustificat factum malũ se quẽs. Si eñ aliq̃s motus pietate fure tur vt det elemosynã paupi: nõ excusa/ tur. Ad s'cõm dicẽdũ: ꝙ ionathas co/ medẽdo mel nõ peccauit. Tum q2 p̃e/ ceptum patris nõ audiuit: vt dicit̃ in te xtu. Tũ q2 positus in necessitate come/ dit. Ex labore eñ p̃lij ⁊ ieiunio et calo/ re solis ita erat fatigatus: ꝙ oculi ei⁹ ⁊ alij sensus erãt nimis dep̃ssi. ꝓpter qð dicit̃ in textu: ꝙ gustato modico mellis illuminati fuerunt eius oculi: q2 corde cõfortato ⁊ resumptis virib⁹ facies ei⁹ fuit exhilarata: ⁊ viuacitas sensuum re diit. Quod aũt inducit̃ de respõso dei ꝓpter ipm denegato/ ⁊ de eius dep̃hẽ sione iudicio diuino: dicẽdũ ꝙ diuina respõsa fiunt ex ei⁹ mera gratia: et po/ test ea subtrahere ꝓ sua voluntate. ⁊ sic sbtraxit absqꝫ peccato ionathe. De de prehensione ỽo eius dicendum: ꝙ hoc fuit factũ diuina ordinatione/ ad decla rationẽ sue innocẽtie. Sciebãt eñ mul ti ipm comedisse: q̃ tñ ignorabãt ei⁹ ne/ cessitatẽ/ ⁊ iuramẽti patris sui ignoran tiã. ⁊ ideo potuissent contra innocentẽ scãdalizari/ reputãdo ipm trãsgressorẽ. ⁊ ideo publice dep̃hensus fuit: vt corã oĩbus se excusando ei⁹ innocẽtia decla/ raretur: ⁊ p ꝯsequẽs ꝑ ppl'm sicut inno cẽs liberaret̃/ reputãdo eius mortẽ ne fariam: vt patet in textu. His dictis ad expositionẽ littere reuertamur: que sa/ tis patet ex dictis. paucis exceptis q̃ ex ponent̃. Adiurauit aũt saul. Resi/ duũ huius capituli sic diuidit̃: q2 p̃mo ponitur iurãt⁊ p̃cipitatio. secũdo igno rãtis trãsgressio/ ibi: Porro ionathas. tertio facti inquisitio/ ibi: Et dixit saul. quarto historie prosecutio/ ibi: Et saul. Circa primũ dicitur: Adiurauit au/ tem saul populũ dicẽs: precipitan ter ⁊ temerarie/ vt dictũ ẽ. m ¶ Ma ledictus vir: id est morti adiudicat⁹. ※ Qui co/

G · H · Prouer. · Deu. · al. trede · Diuisio

a sequere me. Tradidit enim eos dñs i man⁹ isrl'. Ascẽdit autẽ io nathas reptãs manibus ⁊ pedi b b⁹: et armiger ei⁹ post eũ. Itaqꝫ cuꝫ vidissent faciẽ ionathe: alij cadebant ante ionathan: alios armiger ei⁹ interficiebat sequẽs eũ. Et facta est plaga p̃ma quã ꝑcussit ionathas et armiger ei⁹/ q̃si viginti viroꝝ ĩ media ꝑte iu geri quã par boũ ĩ die arare cõ/ c sueuit. Et factũ ẽ miraculũ ĩ ca d stris ⁊ ꝑ agros. Sꝫ ⁊ oĩs ppl's statiõis eoꝝ q̃ ierãt ad p̃dandũ obstupuit: ⁊ cõturbata sunt ca/ stra. Et accidit q̃si miraculuꝫ a e deo. Et respexerunt speculato/ res saul q̃ erãt ĩ gabaa beniamĩ: ⁊ ecce multitudo ꝓstrata/ et huc illucqꝫ diffugiẽs. Et ait saul po pulo q̃ erat cũ eo: Req̃rite ⁊ vi dete q̃s abierit ex nobis. Cũqꝫ req̃sisset/ repꝑtũ ẽ nõ adesse iona than et armigerũ ei⁹. Et ait saul f ad achiã: Applica arcam dñi. Erat eñ ibi arca dei in die illa cũ filijs isrl'. Cunqꝫ loq̃ret̃ saul ad sacerdotẽ/ tumult⁹ magn⁹ ex ort⁹ ẽ ĩ castr̃ philistinoꝝ: cresce batqꝫ paulatĩ ⁊ clari⁹ resonabat g Et ait saul ad sacerdotẽ: Con/ h trahe manũ tuã. Conclamauit ergo saul ⁊ oĩs ppl's q̃ erat cum eo: ⁊ venerũt vsqꝫ ad locũ certa minis. Et ecce ỽsus fuerat gla/ di⁹ vniuscuiusqꝫ ad ꝓximũ suũ: i ⁊ cedes magna nimis. Sꝫ ⁊ he brei q̃ fuerãt cũ philistijm heri ⁊ nudiustertius: ascẽderantqꝫ cũ eis in castris: reuersi sunt vt es/ sent cũ isrl' ⁊ his q̃ erãt cũ saul ⁊ ionatha. Omẽs q̃ꝫ israelite qui se abscõderãt in monte ephraim: audiẽtes ꝙ fugissent philistijm sociauer̃t se cũ suis in p̃lio. Et erãt cũ saul q̃si decẽ milia viro/ rũ. Et saluauit dñs de⁹ isrl' ĩ die illa. Pugna aũt ꝑuenit vsqꝫ ad bethauen: ⁊ viri isrl' sociati sunt k sibi in die illa. Adiurauit autẽ

a ¶ Saul indixit ieiunium: ne si comede rent/ mora fieret vltioni inimicorum.

saul populũ dicẽs: Maledict⁹ l

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
B48/D Vol. 2

A B

a ¶ Porro ionathas. Colū/ be donum. Hic eos significat/ qui accepta spūssancti gratia mundi parāt spernere illecebras. Non eñ potest contra allophylos spirita/ les.i.demones viriliter pugnare/ qui mūdi dulcedinem nescit decli nare. b ¶ Illuminati sunt. Aug⁹. Nō ad videndū/ quia añ vi debat: sed ad discernendū/ q̄ꝛ veti tum tetigerat vnde confundeba/ tur. Quo facto/ monetur omnis qui deo vult militare omnes vo/ luptatum illecebras contemnere. Mel eñ distillant labia meretri/ cis.i.voluptas carnalis delecta/ tionē parit. de qua mystice putat̄ ionathan gustasse: ⁊ sorte dephen sus: vix p̄cibus populi liberatus est vnde patet eum qui mundi vo luptate superatur: sanctorū suffra giis ⁊ fraternis orationibus indi/ gere c ¶ Populus peccasset domino comedens cum san guine. Peccasse domino ⁊ come disse cum sanguine dicunt̄: q̄ꝛ ma ctatis victimis nō obtulerunt ad sanctuariū sacerdotibus iuxta le/ gem adipem ⁊ sanguinē: cum scꝫ sanctuariuꝫ secum haberent. Qñ eñ locus sanctuarij ꝓcul erat: iu/ bebatur in terram sanguis fundi: earꝫ.s.victimarꝫ quas preparabāt ad esum suum. Cum vo sanctua/ rium p̄sens erat: super altare dñi fundebatur. vñ in Deuteronomio: Sanguinē hostiarꝫ tuarū fundes in altari: carnibus autem ipse ve/ sceris. Hoc populus mō nō fecit: ideo dicit̄ dño peccasse/ ⁊ cuꝫ san/ guine comedisse. d ¶ Occidite super istud et ves. ⁊c. cū sā. vt fluat sanguis ad terrā. Uel come dit cum sanguine: quia ante sacri/ ficium vespertinum comederunt: quod post stragem vsus erat fieri ante cibū. Uel in hoc peccauerūt (vt placet quibusdā) ꝙ ad ostium tabernaculi victimas suas nō du/ xerunt. e ¶ Et occiderunt. Oc cisio animalium est baptisma/ in quo vetus homo morit̄. Ingens saxum super quod fiebat occisio fi des est: sine qua nō moritur vetus homo. Mactatio in terra/ hereti corꝫ baptisma. cuius sanguinē co medunt/ quādo absqꝫ purificatio/ ne peccatorum sibi lotos aggre/ gant. Hec animalia de philisteis capta: significāt/ aut de hereticis reductos/ aut de gētilitate cōuer/ sos. illos imperiti rebaptiçāt: istos aliter q̄ꝫ ecclesia tradit baptiçāt. Quos christus velut saul in fide sua quasi super saxum grande oc/ cidendos boues et oues: id est in differentias hominū baptiçari p̄/ cepit. f ¶ Tunc primū cepit edificare altare domino ⁊c. Quia obedienter et recte. Supe rius vero cum increpatus est a sa muele: nō dicitur edificasse domi/ no: quia inobedienter edificauit. g ¶ Applicate huc vniuer/ sos angulos populi: et scito/ te et videte per quem accide/ rit peccatum hoc hodie. Ui uit dominus saluator ⁊c. An gulos populi principes vocat. quibus hincinde populi tanqꝫ angulis parietes adherebant. ¶ Hec faciat

Prouer. 5. a. — Deu. 12. d.

vir qui comederit panem vsqꝫ ad vesperā: donec vlciscar de inimicis meis. Et nō mā ducauit vniuersus pp̄ls panē. Omnisqꝫ ter re vulgus venit in saltū/ in q̄ erat mel super faciē agri. Ingressus est itaqꝫ pp̄ls saltū: et apparuit fluēs mel: nullusqꝫ applicuit ma/ nū ad os suū. Timebat eñ pp̄ls iuramētuꝫ. Porro ionathas nō audierat cū adiuraret pater eius populū. Extēditqꝫ summitatem virge quā habebat in manu/ ⁊ intinxit in fa/ uū mellis: ⁊ conuertit manū suā ad os suū.

a ¶ nimio calore ⁊ p̄lio ⁊ ieiunio prius reuerberati.

Et illuminati sūt oculi eius. Respōdēsqꝫ vnus de pp̄lo ait: Iureiurando constrinxit pater tuus populū/ dicens: Maledict⁹ vir qui comederit panem hodie. Defecerat aūt populus. Dixitqꝫ ionathas: Turbauit pa ter me⁹ terrā. Uidistis ipsi q̄ꝛ illuminati sūt oc̄li mei: eo ꝙ gustauerim paululū d̄ melle isto: q̄nto magis si comedisset popul⁹ de p̄/ da inimicorꝫ suorꝫ quā reppit? Nōne maior facta fuisset plaga in philistijm? Percusse/ rūt ergo in die illa philisteos a machmis vsqꝫ in hailō.

¶ al's abialon.

Defatigat⁹ ē aūt popul⁹ nimis: ⁊ v̄sus ad predā/ tulit oues ⁊ boues ⁊ vitu los: ⁊ mactauerūt in terra: comeditqꝫ popu lus cū sanguine. Nūciauerūt aūt sauli dicē tes: ꝙ populus peccasset dño/ cōmedēs cū sanguine.

a ¶ Quia occisis pecudibus nondū bñ expurgatis a sā guine carnibus/ coxerunt ⁊ comederunt.

Qui ait: Preuaricati estis. Uol uite ad me iā nūc saxū grāde. Et dixit saul: Dispergimini in vulgus ⁊ dicite eis: vt ad ducat ad me vnusq̄sqꝫ bouē suū et arietē: ⁊ occidite super istud/ ⁊ vescimini: ⁊ nō pecca bitis dño comedentes cum sanguine. Ad/ duxit ita omnis populus vnusq̄sqꝫ bouē in manu sua vsqꝫ ad noctem: ⁊ occiderunt ibi.

¶ vt pro peccato populi interueniret.

Edificauit aūt saul altare dño. Tuncqꝫ pri mū cepit edificare altare domino. Et dixit saul: Irruamus sup philisteos nocte: et va stemus eos vsqꝫ dū illucescat mane: nec re linquamus ex eis virū. Dixitqꝫ populus: Omne qd̄ bonū videt̄ in oculis tuis fac. Et ait sacerdos: Accedam⁹ huc ad deuꝫ. † Et consuluit saul dominū/ dicēs: Num perse/ quar philistijm? Si tradas eos in man⁹ isra el? Et non rn̄dit ei in die illa. Dixitqꝫ saul: Applicate huc vniuersos angulos popu/ li: ⁊ scitote et videte per quē acciderit pctm̄ hoc hodie. † Uiuit dñs saluator israel: quia si ꝑ ionathā filiū meum factum est: absqꝫ re tractatione morietur. Ad qd̄ nullus contra/ dixit ei de omni pp̄lo. Et ait ad vniuersum israel: Separamini vos in partē vnaꝫ: et ego cū ionatha filio meo ero in pte altera. Re spōditqꝫ populus ad saul: Quod bonum

C

Nico. de lyra

a ¶ Qui come. panē. id ē quemcūqꝫ cibū. vñ nec ionathas panē comedit/ sꝫ mel. b ¶ Ue nit i sal. i q̄ e. mel. Apes eñ mel lificabant in arboribus in tanta copia: ꝙ mel inde manabat ad ter ram. ⁊ ꝓpter talem copiā terra ꝓ missionis d̄ꝛ manās lacte ⁊ mel/ le i pluribus locis. c ¶ Porro iona. Hic ꝯseq̄nter describitur ignorāt⁹ trāsgressio. Et patꝫ lr̄a ex supradictis vsqꝫ ibi: d ¶ Tur bauit pater me⁹ ter. i. homies tre sue: q. ꝓpter iuramētū suū erāt fatigati ex ieiunio et labore: nec poterāt inimicos ꝑseq. vñ d̄ꝛ hic Defatiga. ē aūt po. Cetera pa tēt vsqꝫ ibi: e ¶ Mactauerūt ⁊c. et sic peccauit faciēdo contra mādatū legis. Hec tñ lr̄a diuer/ simode exponit̄: Uno modo sic: Mactauerūt i ter. i. i q̄libet lo co vbi erat cōmodi⁹ eis idifferen ter: cū tñ p̄us deberent adducere añ sanctuariū qd̄ erat ibi p̄sens: vt. s̄. dictū est. f ¶ Comeditqꝫ po. cū sanguine. i. añq̄ꝫ sāguis aspergeret̄ ad honorē diuinum. Alio mō: Mactauerūt i ter. nō sup lapidē/ vel locū taliter ele uatū ꝙ posset bñ sāguis exp̄mi d̄ carnibus ⁊ effluere: ⁊ sic comede rūt cū sāguine. i. carnes nō suffici ent̄ depuratas a sāguie. Tertio mō exponit̄: q̄ꝛ añq̄ꝫ comederent de p̄da hostiuꝫ debebāt deo p̄us facere sacrificiū: qd̄ tūc nō fuit fa/ ctū. ⁊ oia ista ꝓcesserūt ex hoc: ꝙ pp̄ls erat nimis famelic⁹: ⁊ festi/ nabat comedere. ꝓpt̄ qd̄ iuramē tū saulis fuit pp̄lo peccādi occa sio: vt. s̄. dictū ē. g ¶ Uoluite ⁊c. sax. gr. vt ibi interficerēt aia lia ꝯm morē paternū: et sanguis bñ exp̄meret̄. h ¶ Et ñ p. do. sic añ fecist⁹. i ¶ Edificauit āt saul al. do. ad agendum grās d̄ victoria ꝯcessa. k ¶ Tūcqꝫ p̄/ mū ⁊c. Licet eñ p̄us obtulisset sacrificiū: vt dictū est ca. p̄ce. h tñ fecit sup altare prius edificatum ab alio. vel q̄ꝛ illud sacrificiū deo nō placuit: vt dictū fuit ibidē. Di cunt tñ aliq̄: ꝙ istud altare qd̄ hic dicit̄ edificatū a saule/ nō fuit ali/ ud q̄ꝫ lapis magn⁹: d̄ q̄ dictū est: vbi mactabant̄ aialia: ⁊ exprime bat̄ sanguis: ⁊ ibidē adipes eorū cremabant̄. l ¶ Et dixit saul. Hic ꝯñr ponit̄ facti inq̄sitio: cu/ ius inq̄sitionis premittit̄ ratio: q̄ fuit/ eo ꝙ dñs ñ rn̄dit sauli. ⁊ pa/ tet lr̄a vsqꝫ ibi: m ¶ Applica/ te huc ⁊c. i. totū populum ab ex tremitatib⁹ castrorꝫ. n ¶ Et vi de. ⁊c. Estimabat eñ saul ꝙ de/ us nō negaret respōsū absqꝫ pctō alicui⁹ de pp̄lo: qd̄ tñ nō oportet vt p̄dictum est. o ¶ Uiuit do min⁹ salua. ⁊c. Modus est iu/ randi: ac si dicat̄: ꝑ deum qui sem per viuit. Cetera patent vsqꝫ ibi: Si in me

† j. 28. a — † 22. q. 2. §. si saul

D

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

Glo. ordi.

E G a ¶ Hec fa. mi. de⁹. Juramentū hebreoꝝ qđ ꝑ ↄtrariū itelligit. q. d. malū qđ tibi debet/mihi imputet si te nō iterfecero. b ¶ Qui fec. sa. ⁊c. Ultū ↄsūt trāsacta bona. Nisi em̄ ionathan p̄terita bona iuuissent iminētia mala nō euasisset. Nō em̄ iniust⁹ de⁹ vt obliuiscat bonorum.

Et dixit sa. ⁊c. Ca. XV c ¶ Bouē ⁊ ouē ⁊c. Jō iubet dn̄s demoliri iumē/ta amalech: vt nec i iumē/tis eius memoria fiat. Dn̄s em̄ dixe rat se deletuꝝ memoriā amalech de sub celo. Et q̄ eius memoria penitus deleta nō fuit: saul ꝑ inobedientiā peccauit. De amalech ꝟo i Deuteronomio dicit: q̄ extremos ppl'i dei q̄ lassi residebant cecidit. Lassos ꝟo exponūt hebrei imundos/ſm legē extra castra manētes. Quoꝝ (sicut tradūt) circūcisionē amputauerūt: ⁊ ad subsannationē dei i celū ꝓiecerūt. d ¶ Dixit saul ci. Cineus ipse ē ietro cognat⁹ moysi: de quo erāt cinei: q̄ habitabāt cū amalech.

Deute. 25. d.

Ibi. g.

Exo. 18. a

Nico. de lyra

a ¶ Si in me aut in iona. ⁊c. vsq̄ ibi inclusiue: b ¶ Da sanctitatem. non est in hebreo nec de textu. c ¶ Et capt⁹. al's/depĥensus est ionathas per sortē q̄ cecidit sup eū ex causa supradicta. d ¶ Et indicauit ei iona. causas sue comestiōis supradictas. e ¶ Et ait: gustans gustaui. scz modicū in trāsitu. f ¶ Et ecce ego mori. absq̄ causa rōnabili: ⁊ ideo liberauit cum ppl's: vt p̄z in lr̄a. g ¶ At saul cōfirmato regno ⁊c. Hic vltimo ponitur historie ↄsecutio. ⁊ p̄z littera vsq̄ ibi: h ¶ Et quocūq̄ ⁊c. In hebreo habet: Et quocūq̄ se vertebat impie agebat/ vl' impi⁹ fiebat: ⁊ littera imediate seq̄ns cōcordat cū d̄r: i ¶ Cōgregatoq̄ ⁊c. ꝑ am. ꝺ q̄ ꝑcussione agit ca. se. i q̄ plurib⁹ modis incurrit offensam dn̄i: vt videbit. k ¶ Fuerunt aūt fi. saul iona. ⁊c. Hic nō noiat isboseth/nō ꝓpter defectū etatis: q̄ iā habebat xx. annos ⁊ vltra: cum in morte saulis fuerit annoꝝ. xl. vt habet. ij. Regū. ij. ca. sed ꝓpter defectū magnanimitatis: q̄ fuit pusillanimis et ineptus ad preliū. ꝓpter quod inbello vbi mortuus fuit saul/nō fuit cū alijs fratribus suis. l ¶ Patruelis saul. i. cognatus germanus: q̄ saul ⁊ abner fuerūt nati de duobus fratrib⁹: vt habet. j. Paral. viij. ca. m ¶ Filius abiel. s. cis: vt habet s. ix. ca. Erat autē bellū potēs. quia philistei erāt potētes: ⁊ saul partē suā contra eos fortificabat q̄ntū poterat. ideo subdit: Nā quecunq̄ viderat saul virū fortē ⁊c.

F

¶ In ca. xiiij. vbi d̄r in postil. Et q̄cūq̄ se verterat supabat: in hebreo habet: Quocūq̄ se vertebat inique agebat/vel impi⁹ fiebat.

Additio. Immo dictio hebraica i hoc loco posita equoca ē. Uno mō significat idem quod vincebat vel superabat. Alio modo communiori significat idem quod impie agebat. Un̄ translatio

I Regū Ca. XV

videtur i oculis tuis fac. Et dixit saul ad dn̄m deū isr'l: † Dn̄e de⁹ isr'l da iudiciū: q̄d ē q̄ nō r̄nderis seruo tuo hodie: a Si in me/ aut i ionatha filio meo hec iniq̄tas ē: da oñsionē. Aut si hec ē iniq̄tas i ppl'o tuo: da sāctitatē. b Et depĥēsus ē ionathas ⁊ saul: ppl's aūt exiuit. Et ait saul: Mittite sortē int me ⁊ iter ionathā filiū meū Et capt⁹ ē ionathas. c Dixit aūt saul ad ionathā: Indica mihi q̄d feceris. Et indicauit ei ionathas/ d ⁊ ait: Gustās gustaui in sūmitate v̄ge/ e q̄ erat in manu mea paululū mellis: et a ecce ego morior. Et ait saul† Hec faci f at mihi de⁹/ ⁊ hec addat: q̄ morte morieris ionatha. Dixitq̄ popul⁹ ad saul: b Ergo ne ionathas morietur qui fecit salutē hanc magnā in israel: Hoc nefas est. Uiuit dn̄s: si ceciderit capillus de capite eius in terrā: q̄ cū deo opat⁹ est hodie. Liberauit ergo ppl'us ionathan: vt n̄ moreret. Recessitq̄ saul: nec ꝑsecutus ē philistijm. Porro philistijm abierūt i loca sua. At saul ↄfirmato regno g sup isr'l/pugnabat ꝑ circūitū aduersū oēs inimicos ei⁹: ↄ moab ⁊ filios ammō/ ⁊ edom: ⁊ reges soba/ ⁊ philisteos: h et q̄cūq̄ se verterat/supabat. Congre/ i gatoq̄ exercitu ꝑcussit amalech: et eruit israel de manu vastatoꝝ ei⁹. Fuerūt k autē filij saul/ionothas/ ⁊ iesui/ et melchisua: noia duaꝝ filiaꝝ ei⁹: nomē primogenite merob/et nomē minoris michol. Et nomē vxoris saul achinoem filia achimaas. † Et nomē p̄ncipis militie ei⁹ abner/filius ner/ patruelis saul: l Porro cis fuerat pat saul/et ner pater abner/fili⁹ abiel Erat āt bellū potēs ad m uersū philisteos oīb⁹ dieb⁹ saul. Nā quecūq̄ viderat saul viꝝ fortē et aptū ad ꝑliū: sociabat eū sibi.

Et dixit samuel Ca. XV n ad saul: Me misit dn̄s vt o vngerē te i regē sup populū ei⁹ israel. Nūc ergo audi vocē dn̄i: Hec p dic dn̄s exercituū: † Recēsui q̄cūq̄ fe q cit amalech israeli: quō restitit ei in via cū ascēderet ꝺ egypto. Nūc ergo vade ⁊ ꝑcute amalech: et demolire vniuersa ei⁹: n̄ ꝑcas ei: ⁊ n̄ ↄcupiscas ex reb⁹ ipi⁹ aliq̄d: ſꝫ int fice a viro vsq̄ ad mulierē ⁊ e puulū atq̄ lactātē/bouē ⁊ ouē/camelū ⁊ asinū. Precepit itaq̄ saul populo: ⁊ recēsuit eos quasi agnos ducēta milia peditū/ ⁊ decē milia viroꝝ iuda. Cūq̄ venisset saul vsq̄ ad ciuitatē amalech d tetēdit insidias in torrēte. Dixitq̄ saul

Nico. de lyra

latio nostra habet veritatē iuxta primā significationē: q̄ cōcordat cū littera p̄cedēti/ vbi dicit: ⁊ pugnabat i circūitu aduersus oēs inimicos ei⁹: ↄtra moab ⁊ filios āmō/ ⁊ edō/ ⁊ reges soba/ ⁊ philisteos. Etiā ↄstat q̄ in his p̄lijs nō imponit sibi pctm̄ i lr̄a/ſꝫ solū victoria. Sil'r concordat cū lr̄a sequēti/cū d̄r: Et eruit isr'l de manu vastatoꝝ ei⁹. qđ solū sonat triumphū ꝺ inimicis/ ⁊ nō pctm̄. Secūda ꝟo significatio q̄ ē cōmunior cōcordat cū ꝓcessu vite ipi⁹ saul/ post quam regnauit. Un̄ vtroq̄ mō littera hebraica de ip̄o saule verificatur ⁊c.

G †3. q. 7. c. cerdos.

Ca. XV

Et dixit samu. Hic ↄsequenter ponit ētia trāsgressio saulis/ q̄ ꝓcessit ex cupiditate et supbia: eo q̄ ex victoria habita de amalech ↄcupiuit p̄dā: ⁊ arcū triūphalē erexit ad sui iactantiā. Igit circa hoc describit mādati diuini sibi facti denunciatio. sc̄do ipsi⁹ trāsgressio/ ibi: Et apprehendit. Circa primū d̄r: o ¶ Me misit do. ⁊c. q. d. samuel. ex hoc debes eē sollicit⁹ obedire deo. p ¶ Nūc ergo audi vo. dn̄i ⁊c. q. d. p̄us trāsgressus es offerēdo in ꝑsona ꝓpria: qđ tibi nō licebat: vt dictū fuit ca. xiij. ⁊ temerarie iurando: vt dictū fuit ca. xiiij. sed nunc aduerte vt obedias i nullo trāsgrediēdo. q ¶ Recensui q̄cūq̄ ⁊c. q̄ p̄mo filios isr'l impugnauit in deserto: vt habet Exo. xvij. ⁊ ideo demeruit deleri ab hoībus vsq̄ ad aīalia/ et a maiori vsq̄ ad minimū. Dicit aūt hic Ra. Sa. q̄ dn̄s p̄cepit hic aīalia interfici/ eo q̄ int amalechitas erāt multi sortilegi se trāsformātes in silitudinē bestiaꝝ. Sed hoc ficticiū videt. ideo p̄mū est magis tenendū: maxime cū similis interfectio alibi facta sit: vt patet Judicū. xx. de ciuitate gabaa in detestationē criminis ꝑpetrati i vxore leuite. Cetera patēt vsq̄ ibi: r ¶ Dixitq̄ saul ci. i. illis q̄ descēderāt ꝺ ietro/ ⁊ venerāt cū filijs isr'l: vt dictū fuit Exo. xviij. ⁊ Num. x. ⁊ Judic. j.

†j. 22. c

Diuisio

H

†6. 9. a 1. Pa. 8

Moraliter. n ¶ Et dixit samuel ⁊c. Per samuelē q̄ postulatus a dn̄o interp̄tat: ↄuenienter iesus christus significat: quē a dn̄o postulauerūt instāter p̄triarche ⁊ ꝓphete. Esa. xvj. a. Emitte agnū dn̄e dn̄atorē terre de petra deserti ad mōtē filie syon. Et ↄsil'is postulatio in multis locis ponit i veteri testamēto. Per saulē ꝟo regnare volentē pōt intelligi q̄cūq̄ querit vel acceptat ptātē tpalē ⁊ sp̄ualē. ⁊ talis debet p̄mo de regimine sui cogitare. qđ ↄsistit in hoc: q̄ sensualitas redigit sub rōnis potestate. ꝓpter qđ sibi d̄r a christo q̄ ꝑ samuelē significat: Uade ⁊ ꝑcute amalech/ q̄ bruta gēs interp̄tat. ꝓpter quod ꝑ amalech sensualitas (ꝓpter quā hō ↄuenit cū brutis) designat. ⁊ sic debet domari q̄ obediat rōni. Sed i hac victoria duplex pōt eē defect⁹. Un⁹ ē si nimis parcat carni ſb p̄textu seruitutis dei. s. vt sit fortior ad seruiendū ei. ⁊ h̄ significat ꝑ h̄ q̄ saul pepcit meliorib⁹ aīalib⁹ sub p̄textu oblatiōis deo s̄cde ex eis/ cū d̄r:

Moralis

†Exo. 1. q. 4. c. Isa. 6. 3. 6. 1

* Et pe

A Amalech. Cōsāguinei em̄ erāt/ ꝛ i t̄ra ei⁹ hereditatē habebāt. Misc̄dia₃ fecit cinę⁹ cū filiꝭ isrl': q₂ fouit moysen in terra madian: ꝛ ꝯsiliū dedit ei q̄liter gubernaret multitudinem populi.

Moraliter a ¶ Penitet me ꝛc. Grego. Hac increpatiōe supbia regis abijcit̄. q̄ꝺ ad correctionē suā cōuertere pōt q̄sq̄ p̄lat⁹. Cū saul se p̄uulū i ocul' suis ęstimaret: caput i tribub⁹ isrl' fact⁹ ē. Q. Cū te p̄uulū cōspiceres: ego te p̄ ceteris magnū feci. Quia v̄o te magnū ꝯspicis: a me p̄uulus ęstimaris. Qꝺ ꝯtra dauid cū regni sui potētiā corā arca dn̄i saltādo despiceret/ dixit: Ludā ꝛ vilior fiā plus q̄ȝ factus sū: ꝛ ero humil' i ocul' meis. Si ḡ sācti etiā cū fortia agūt: de semetipsis vilia sentiūt: q̄d dicturi sunt/ qui sine opib⁹ v̄tut' intumescunt? Quęlibet aūt opa nulla sūt/ nisi hūilitate cōdiant̄. Mirāda actio: cū elatiōe n̄ eleuat/ s₃ grauat. Qui em̄ sine hūilitate v̄tutes ꝯgregat: i vētū puluerem portat. vn̄ dū aliq̄d ferre cernit̄/ deteri⁹ excęcat̄. Nō ḡ aspiciam⁹ q̄b⁹ iā sup̄iores/ sed q̄b⁹ adhuc sum⁹ inferiores: vt ad maior a sp̄ ex humilitate ascēdam⁹. b ¶ Nōne cū p̄uulus ꝛc. Greg. Paruulus ē i ocul' suis: q̄ dū se ꝯsiderat/ i parē alienis meritis pēsat. Nā grādē se ꝯspicit/ q̄ sup aliena merita se extēdit. Saul aūt i bono q̄ꝺ cęp̄at nō p̄māsit: q₂ fastu p̄tātis intumuit. Dauid v̄o sp̄ de se humilia sentiēs: ꝛ eidē saul se cōp̄atiōe postponēs: postq̄ȝ feriendi locū reperit/ pep̄cit: et sꝯuiēti aduersario se hūiliter ꝓstrauit/ dicēs: Quē p̄seq̄r' rex isrl'/ quē p̄seq̄r'? Canē mortuū ꝛ pulicē vnū. Iā tn̄ i regē vnctus fuerat: iā didicerat/ q̄ꝑ saule reprobato seruabat̄ ad regni gubernacula. Discāt ḡ quō hūiliari p̄ximis debent/ q̄ adhuc i q̄ loco habeant̄ apud deum nesciūt: si electi se ill' humiliāt/ q̄b⁹ se iā anpositos sciūt. h aūt ꝓp̄iū est electoꝝ/ de se sentire infra q̄ȝ sūt. vn̄: Si nō hūilit̄ sentiebā: s₃ exal. ꝛc. Et alibi: Si q̄s paruul⁹ ē veniat ad me ꝛc. Qui em̄ hūilē se nō sentit sapia₃ dei nō app̄hēdit. Paruul⁹. Paruulu₃ se saul p̄us vidit: s₃ elat⁹ potētia iā se p̄uulū nō videbat/ ceteroꝝ cōp̄atiōe se p̄ferēs: q₂ pl⁹ poterat/ magnū se p̄ oib⁹ ęstiabat. Sed cū apꝺ se p̄uul⁹: apud deū magnus: cū apud se magnus: apud deū paruulus fuit. Vn̄: Ducē te ꝯstitue. noli extol. s₃ esto q̄si vn⁹ ex

2. Reg. 6. d — Humilitatꝭ laus — I. 24. c — B — Ps̄. 130. a — Prouer. 9. a — Ecci. 32. a

Nico.de lyra

* Iudi. j. a ¶ Et app̄hēdit ꝛc. Hic ꝯn̄r ponit̄ mādati trāsgressio/ cū d₂: Et app̄hēdit ꝛc. ꝛ i hoc trāsgressus fuit mādatū dn̄i: in q̄ fuerat sibi p̄ceptū q̄ꝑ totū ppl'm exterminaret. ꝛ iꝺo hoc potissime intelligebat̄ de capite ppl'i. Sed saul cupiditate duct⁹ sp̄abat h̄re de eo magnā redēptionē: vl' p̄ eū occulti thesauri reuelationē: ꝛ eadem cupiditate reseruauit meliora d̄ p̄da: vt patet i littera.

Diuisio c ¶ Factū ē aūt ꝛc. Sup̄i⁹ descripta ē ip̄si⁹ saul' trāsgressio: hic ꝯn̄ter describit̄ ei⁹ definitiua reprobatio. q̄ p̄mo samueli reuelatur. sc̄ꝺo sauli denūciat̄/ ibi: Dixitq̄ȝ samuel. Circa p̄mū

cineo: Abite/ recedite atq̄ȝ discedite ab amalech: ne forte iuoluā te cū eo. Tu em̄ fecisti misc̄dia₃ cū oib⁹ filijs isrl'/ cū ascēderēt de ęgypto. Et recessit cinę⁹ de medio amalech. Percussitq̄ȝ saul

a ¶ gēs bruta: ppl's lābēs. b ¶ dolēs/ p̄turiens/ stolid⁹/ aut a p̄ncipio. c ¶ mur⁹ robust⁹ ꝯtinēs/ directus/ angustia/ acerbitas aut continentia.

amalech ab euila/ donec venit sur: q̄ ē

a ¶ dom⁹ vel tectū/ seu festiue solennis.

e regiōe ęgypti: † ꝛ app̄hēdit agag regē amalech viuū. Oē aūt vulg⁹ iterfecit i

a ¶ ad gloriā triūphi sui demōstrandā.

ore gladij. † Et pep̄cit saul ꝛ ppl's agag ꝛ optimis gregib⁹ ouiū ꝛ armētoꝝ/ ꝛ vestib⁹ ꝛ arietib⁹: et vniuersis q̄ pulchra erāt: nec voluert̄ disp̄dere ea. Quicq̄d v̄o vile fuit ꝛ reprobū/ h demoliti sūt. Factū ē āt v̄bū dn̄i ad samuel/ dicēs: a Penitet me q̄ꝑ cōstitueri saul regē: q₂ dereliq̄t me: et v̄ba mea ope n̄ ipleuit. Cōtristatusq̄ȝ ē samuel: ꝛ clamauit ad dn̄m tota nocte. Cūq̄ȝ d̄ nocte surrexisset samuel vt iret ad saul māe: nūciatū ē samueli/ eo q̄ꝑ vēisset saul i carmelū:

a ¶ arcū vbi describeret triumphū glorie sue.

ꝛ erexisset ibi fornicē triūphalē/ ꝛ reuersus trāsisset/ descēdissetq̄ȝ in galgala. Venit ḡ samuel ad saul: ꝛ saul offerebat holocaustū dn̄o de initijs p̄daꝝ q̄ attulerat d̄ amalech. Et cū venisset samuel ad saul/ et dixit ei saul: Bn̄dict⁹ tu dn̄o: ipleui v̄bū dn̄i. Dixitq₃ samuel: Et q̄ ē hęc vox gregū q̄ resonat i aurib⁹ meis: ꝛ armentoꝝ quā ego audio? Et ait saul: De amalech adduxert̄ ea. Pep̄cit em̄ ppl's meliorib⁹ ouib⁹ et armēt': vt imolarent̄ dn̄o deo tuo: reliq̄ v̄o occidim⁹. Ait aūt samuel ad saul: Sine me: ꝛ idicabo tibi q̄ locut⁹ sit ad me dn̄s nocte. Dixitq₃ ei: Loq̄re. Et b ait samuel: Nonne cū p̄uulus esses in oculis tuis: caput in tribub⁹ isrl' factus es? Unxitq₃ te dn̄s i regē sup israel: et misit te dn̄s in viam/ ꝛ ait: Vade et interfice peccatores amalech: et pugnabis cōtra eos vsq₃ ad internitionē eorū. Quare ergo non audisti vocē domini: sed versus ad p̄dā es/ et fecisti malū in oculis domini? Et ait saul ad

a ¶ Supbe r̄n̄dit: malū malo adiecit: q₂ culpā defendere studuit: ac p̄ hoc accumulauit.

samuelē: Immo audiui vocē domini et ambulaui in via p̄ quā me misit dominus: et adduxi agag regem amalech: et amalech interfeci. Tulit autē populus de p̄da oues et boues/ primitias eorū quę cęsa sunt: vt immolēt domino deo suo i galgalis. Et ait sa-

mū d₂: Factū ē ver. dn̄i ad sa. di. Penitet me q̄ꝑ cō. saul regē ꝛc. Pnia cū mutabilitatē iportet/ nō pōt ē in deo. d₂ tn̄ penitere eo q̄ꝑ ad modū penitētis se h₃ q̄n destruit q̄ꝺ fecerat. ꝛ sic ē in ꝓposito: q₂ saulem abijcere decreuerat quē p̄us sublimauerat. Ista tn̄ mutabilitas solū ē in creaturis. q₂ de⁹ volūtate imutabili facit mutabilia. d ¶ Cōtristatusq̄ȝ est samuel. ꝓpter pctm̄ saulis. e ¶ Et clama. ꝛc. ad ip̄m placandū si posset: q₂ adhuc forsitan ignorabat vtꝝ esset dei definitio/ vl' solū cōminatio. s₃ postea bn̄ sciuit: vt ex seq̄ntib⁹ patebit. f ¶ Nūciatū ꝛc. car. mōtē valde altū. g ¶ Et ere. ꝛc. ibi for. i. arcū triūphalem d̄ palmis ꝛ oliuis factū/ in signū victorię hitę ad sui iactantiā: q₂ illa₃ victoriā soli deo debebat attribuere. Vn̄ et postea subditur ad sui iactantiam: h ¶ Impleui verbū do. q̄ꝺ tunc erat falsum. ꝛ ex istis aggrauabatur saulis pctm̄. i ¶ Dixitq̄ȝ sa. Hic ꝯn̄r dn̄i sn̄ia sauli denunciat̄. ꝛ p̄mo ponit̄ ista denūciatio. sc̄ꝺo saul' obstinatio/ ibi: Et ait saul. Denūciatio aūt diuinę sn̄ię p̄ samuelē ponit̄ modeste ꝛ ordinate. q₂ p̄mo ponit̄ simplex rep̄hēsio/ cū d₂: Dixitq̄ȝ samuel ꝛc. q. d. nō fecisti v̄bū dn̄i: q₂ p̄cęperat oia occidi. Sc̄ꝺo subdit̄ saul' supba r̄n̄sio in h q̄ꝑ pctm̄ suū hūiliter nō recognouit/ s₃ mag' inepte se excusauit: ponēs sup ppl'm q̄ꝺ p̄ncipaliter fuerat factū p̄ ip̄m: vt p₃ ex p̄dictis. ꝛ p₃ l̄ra. Tertio samuel ꝓcessit ad denūciationē diuinę sn̄ię ꝯ eū/ di. k ¶ Sine me. i. audi me loquētē. l ¶ Et indicabo tibi. dn̄i sn̄iam. m ¶ Nōne ꝛc. q. d. sic p̄ hūilitate₃ meruisti ad regnū exaltari: ita p̄ supbiā ꝛ ꝯtēptū v̄bi diuini meruisti deijci. Q₂ aūt ꝯtēpserit dei mādatum/ ostēdit dicēs: n ¶ Misit te ꝛc. et p₃ l̄ra. o ¶ Et ait saul. Hic ꝯn̄r describit̄ ip̄sius saulis obstinatio. ꝛ sc̄ꝺo penitentię simulatio/ ibi: Dixitq̄ȝ saul. Saul' obstinatio apparet. q₂ cū p̄dicta excusatiōe sua addidit peccati sui defensionē/ dicēs: p ¶ Immo au. vo. do. Verūtn̄ i sua defēsione ꝯtradicit sibi: sicut freq̄nt̄ contingit malis hoib⁹/ di. q ¶ Et addu. agag. d̄ quo fuerat sibi p̄ceptū vt interficeret eū. seu cupiditate duct⁹ reseruauit eū viuū: vt dictū est. s. r ¶ Tuli aūt ꝛc. q. d. nō ego: cum tn̄ esset p̄ncipal' in h facto. s ¶ Ut immolēt domino. q. d. nō debes hoc rep̄hēdere: q₂ cedit ad honore₃ diuinū. quod excludit samuel dicēs: * Nūquid vult

Moraliter * b ¶ Et pep̄cit saul ꝛc. ꝛ idē significat̄ p̄ h q̄ꝑ dimisit viuum regem agag pinguissimū. Ali⁹ āt defect⁹ ē: q̄n ex vitioꝝ carnaliū victoria insurgit supbia: q̄ aliq̄n ē mag' dei offēsiua. Bern̄. super Missus ē. Expedit magis v̄ginē nō eē/ q̄ȝ de v̄ginitate insolescere. Et h significat̄ p̄ hoc/ q̄ꝑ saul erexit sibi fornicē triumphalem ad suę victorię ostētationē. Et q̄m p̄ humilitatē fuerat electus in regē: sic d₂ in textu: m ¶ Nōne cū paruulus esses in oculis tu. ca. ꝛc. ita per superbiā fuit eiectus: sicut d₂. j.

C — †1. q. 4. c. ecclesia. — Diuisio — D — Diuisio

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

muel: † Nũqd vult dñs holocausta a et victimas: ꝛ nõ poti⁹ vt obediat voci dñi: Melior ē em̃ obediētia b ꝗ̃ victime: ꝛ auscultare mag᷑/ꝗ̃ of c ferre adipē arietũ: qm̃ q̃si pctm̃ ha d riolãdi ē/ repugnare: ꝛ q̃si scel⁹ ido latrie/ nolle acquiescere. Pro eo e ḡ ꝙ abiecisti ꝑmonē dñi: abiecit te dñs ne sis rex. Dixitq̃ saul ad sa/ f muelē: Peccaui: q꞉ ꝑuaricat⁹ suz sermonē dñi ꝛ v̑ba tua: timens po g pulũ ꝛ obediēs voci eoꝝ: Sz nũc h porta q̃so pctm̃ meuz: et reuertere i mecũ vt adorē dñm. Et ait samu/ el ad saul: Nõ reuertar tecũ: q꞉ ꝓ/ k iecisti sermonē dñi: ꝛ ꝓiecit te dñs ne sis rex in isrl̕. Et ꝯuersus est sa/ muel vt abiret. Ille aũt apphēdit l sũmitatē pallij eius. q̄ et scissa est. Et ait ad eũ samuel: † Scidit dñs m regnũ israel a te hodie: et tradidit n

a ¶ christo: q̄ de iudeis ē ꝑm carnē sic̄ ꝛ saul.

illud ꝓximõ tuo meliori te. Por/ o

a ¶ dñs/ cui oĩs victoria ascribitur.

ro triũphatõr ĩ isrl̕ nũ parcet tibi:

a ¶ q꞉ imutabilis est: ꝛ ꝑm iusticiã ꝛ veritatē oĩa iudicat.

ꝛ penitudine nõ flectet. Neq̃ em̃ hõ ē vt agat penitētiã. At ille ait: p Peccaui. Sed nunc honora me q corã seniorib⁹ populi mei ꝛ corã is rael: ꝛ reuertere mecũ vt adorē do minũ deũ tuũ. Reuersus ergo sa r muel secutus est saulē: ꝛ adorauit saul dñm. Dixitq̃ samuel: Addu s cite ad me agag regē amalech. † Et oblatus ē ei agag pinguissim⁹ tre/ mēs. Et dixit agag: Siccine separat amara mors? Et ait samuel: Sic t fecit absq̃ liberl̕ mulieres gladi⁹ tuus: sic absq̃ liberis erit iter mu/ v

Glo. ordi.

F vn⁹ ex ill̕. a ¶ Melior ē ei o. q̃ vi. q꞉ ꝑ victias aliena caro: ꝑ obediētiã v̾o volũtas ꝓpa mactat. Tãto ḡ q̃sq̃ deũ citi⁹ pla cat/ q̃nto repssa arbitrij sui sugbia gladio ꝑcepti se imolat. Ha riolãdi v̾o pctm̃ iobediētia dr꞉ vt q̃nta sit v̾t⁹ obediētie ex adũ so demõstret. Si em̃ q̃si pctm̃ hariolãdi ē repugnare: ꝛ q̃si sce lus idolatrie nolle acquiescere: sola ē obediētia q̄ fidei meritũ possidet: q̄ si/ ne q̃sq̃ infidel̕ ꝯuincit. vñ Salomon:

Prou. 21. d Uir obediēs loquet victorias. Dũ ei aliene voci hũiliter sb̾dimur: nosipos i corde sugam⁹. Sciēdũ aũt: ꝙ nũq̃ ꝑ obediētiã malũ fieri: aliqñ aũt bonum qd̕ agit debet itermitti. Nõ em̃ mala erat arbor i ꝑadiso quã de⁹ ꝯtigere ve tuit: vt ꝑ obediētie meritũ hõ bñ cõdi/ tus cresceret/ dignũ fuit vt hũc etiaz a bono ꝓhiberet. Notandũ etiã qd̕ ibi

Gen. 2. c dr꞉ Ex oĩ ligno ꝑadisi edite ꝛc. Qui ei ab vno bono subditos vetat: necesse ē vt m̃lta ꝯcedat: ne mēs ab oib⁹ repul/ sa quasi ieiuna itereat. Sciēdũ etiã: ꝙ obediētia aliqñ si de suo aliq̇d habet/ nulla ē. Aliqñ aũt mĩma: si etiã suũ ali q̇d nõ habet. Cũ em̃ loc⁹ supior impa/ tur: obediētie sibi v̾tutē euacuat q̄ ad/ huc ꝓprio desiderio anhelat. Cuz v̾o opprobria vel cõtumelie iperant: nisi ex semetipo h̕ anim⁹ appetat/ obedien tie sibi meritũ minuit: q꞉ ad h̕ inuitus

Exo. 4. d descēdit. Hinc moyses ꝑncipatũ ppl̕i hũilit recusat. Paul⁹ aũt audacter di/

Act. 21. c cit: Ego nõ solũ ligari i hierl̕m/ sz etiã mori parat⁹ sum. b ¶ Nõ reuer. te. ꝛc. Alia edtio: Nõ reuertar (inq̇t sa/ muel) tecũ: q꞉ spreuisti v̾bũ dñi: ꝛ spre uit te dñs ne sis rex sug isrl̕. Et cõuer/ tit samuel faciē suã vt abiret: et tenuit saul pinnulã diploidis eius: ꝛ dirupit eã. Et dixit ad eũ samuel: Dirupit do/ min⁹ regnũ isrl̕ de manu tua hodie: et

F dabit ꝓximo tuo bono super te: ꝛ diui det isrl̕ i duo: ꝛ nõ ꝯuertet neq̃ ꝑnite bit eũ: q꞉ nõ ē sicut hõ vt peniteat eũ: h̕ minat/ ꝛ nõ ꝑmanet. c ¶ Ille aũt

Matth. 26. f ap. ꝛc. Sic i passione dñi põtifex ve/ stimētũ scidit: ita ꝛ saul vestē ꝓphete. Per vtrãq̃ em̃ ptãtē/ regalē. s. ꝛ sacer dotalē scissio facta mõstrat regnũ iude orũ ꝛ sacerdotiũ stare nõ posse: q꞉ vex regē ꝛ sacerdotē. i. christũ noluerãt re cipe. ¶ Aug. Iste cui dixit: Sꝑnit te dñs ne sis rex sug isrl̕. ꝛ dirupit dñs re gnũ isrl̕ de manu tua hodie: q̇dragita ãnis regnauit: q̃ntũ. s. regnauit ꝛ dd. ꝛ audiuit h̕ ꝑmo tpe regni sui. Intelli gim⁹ ḡ id dictũ/ q꞉ null⁹ de stirpe ei⁹ fu/ erat regnatur⁹: ꝛ respicim⁹ ad stirpem dauid: d̕ q̄ ꝑm carnē nat⁹ ē christ⁹. Po puli q̃z isrl̕ figura ē saul: qui regnũ fue rat amissur⁹/ christo ꝑ nouũ testa. spēa lit regnaturo. d̕ q̄ dr꞉ Dabit illd̕ ꝓxio tuo bono sup te. i. meliori. vel id̕o sup

Ps. 109. a te/ q꞉ bon⁹. vñ: Donec ponã iimicos tu os sb̾ pedib⁹ tuis: i q̄b⁹ est ꝛ isrl̕. Cui suo ꝑsecutori regnũ abstulit christ⁹. ꝗ̃uis ꝛ ibi eēt isrl̕/ i q̄ nõ erat dol⁹: q̃si frumētũ illaꝝ paleaꝝ. Inde ei apl̕i/ in/

Act. 7. g de martyres: q̄ꝝ ꝑm⁹ stephan⁹. Inde eccl̕ie magnificãtes deũ. vñ seq̇t: Et diuidet isrl̕ i duo i isrl̕. s. iimicũ christo/ ꝛ i isrl̕ adhe rētē christo. In isrl̕ ad ãcillã: ꝛ i isrl̕ ptinētē ad liberã: Hec duo

Gen. 21. b sil̕ ꝑmũ erãt: donec steril̕ ꝑ grãz fecũdata clamaret: Eijce an. ꝛ

3. Reg. 11. f fi. ei⁹. Propt pctm̃ q̇dē salolomõis regnãte filio ei⁹ roboã/ isrl̕ i duo diuisus ē donec illa gēs tota a chaldeis sb̾ũsa ē. Sz h̕ q̇d ad saulē: cũ ipi dd̕ fuerit poti⁹ cõminãdũ/ cui fili⁹ salomõ? Po/ stremo v̾o int se gēs hebrea diuisa ñ ē: sz i eodē errore dispsa ꝑ t̾ras. Diuisio v̾o quã de⁹ sb̾ ꝑsona saul̕ illi⁹ regni ꝛ ppl̕i figurã gerēt/ eidē regno ꝛ pplo miat⁹ ē: et̾na ꝛ imutabil̕ significata ē: ꝑ h̕ qd̕ adiũctũ ē: ꝛ ñ ꝯuertet. neq̃ ꝑnitebit eũ. qm̃ ñ ē sic hõ vt peniteat eũ: h̕ minat: et nõ ꝑmanet. Ubi em̃ legit/ ꝙ peniteat eũ/ mutatio rex signat diuia ꝑscia imutabilr ꝑmanēte. Ubi ḡ penitere

penitere dr꞉ nõ mutare itelligit. Quicũq̃ em̃ ad christũ trãsie rũt vel trãsibũt: ide nõ erãt ꝑm dei ꝑsciaz/ nõ ꝑm hũani gene ris vnã eãdeq̃ naturã. d ¶ Scidit. Quis postea regnaue/ rit. xl. ãnis: sz tũc ꝓmeruit/ vt a stirpe sua scinderet/ ꝛ traderet meliori. i. dauid: ꝛ a saul. i. iudeis aufert regnuz: ꝛ tradit chri/ sto. ¶ Corrigit regē d̕ inobediētia: q꞉ mãdatũ dñi nõ ipleuit: ꝛ ꝑdicit amissi/ onē regni. Merito autē regnũ ꝑdit/ q̄ tenere nescit. Ille ãt bñ regit/ q̄ supio/ ri obedit: et inferiorib⁹ auctoritatē su/ am antepo

G

† Eccl̕s. 4. 8. q. 1. c. ... 32. di. ... 81. di. c. ... sbyteri ... ꝯitē pec ... cium

Nico. de lyra

* a ¶ Nunq̇d vult. q. d. nõ. vñ sb̾ dit: b ¶ Melior ē em̃ ob. i. q̄ sacrifi cat deo voluntas ꝓpria. c ¶ Q̃ vi/ ctime. i. q̄bus offert caro aliena. q̃nto de re meliori deo fit oblatio/ tãto ma/ gis sibi placet. d ¶ Qm̃ q̃si pe. ꝛc. re. ꝓpriũ pctm̃ defēdēdo: ppt qd̕ abie ctio saul̕ a regno definitiue sibi denun ciat/ cũ dr꞉ e ¶ Pro eo ergo ꝙ ꝛc. Dixitq̃ saul. Hic ꝯñr ponit penitē/ tie simulatio. Timuit em̃ saul ne samu el ad electionē alteri⁹ regis ꝓcederet: ꝛ sic ipse regnũ ꝑderet: ideo ficte se hu miliauit. Primo igit describit ista fi/ cta hũiliatio. scd̕o ipsi⁹ samuelis aliq̇/ lis ꝯdescēsio/ ibi: Reuersus ḡ. Circa p̕ mũ dr꞉ f ¶ Dixitq̃ saul ꝛc. Sed ꝙ ista penitentia ficta fuerit: patet ꝑ hoc qd̕ subdit: g ¶ Timēs populũ. cũ nõ esset inobediētia populi/ sed magis ecõuerso: et ideo culpã suã obũbrauit falso. vñ subdit: h ¶ Sed nũc por. ꝛc. corã pplo dissimulando. i ¶ Et reuer. me. honorãs mea tua ꝑsentia. k ¶ Non re. te. Videt ꝙ samuel fal sum dixerit: q꞉ postea cũ ipso reuersus fuit. Dicendũ ꝙ intellect⁹ samuelis fu it ꝓ illa hora/ ꝛ nõ ꝓ sequenti. sic Ioh. vij. saluator dicit: Ego nõ ascēdã ad di em festũ istũ. ꝛ postea dicit ꝙ ipe ascē dit i occulto. Uel q꞉ ꝓ tũc samuel inte debat nõ reuerti. sed post mutauit ꝓpo sitũ ex causis q̄ dicet: l ¶ Ille ãt ap. sũ pal. ad retinendũ eũ. m ¶ Que et scissa est. in signũ scissionis regni a saule: ꝑm ꝙ sb̾dit a samuele: n ¶ Sci dit do. re. ꝛc. Dicũt autē hic aliq̇ he/ brei: ꝙ samuel tũc dedit signũ ipsi sau/ li: ꝙ ille erat regnaturus ꝓ eo/ q̄ abscin/ deret orã chlamydis sue: qd̕ fecit da/ uid: vt habet. i. xxiiij. ꝓpter quod saul tũc vidēs orã chlamydis sue in manu dauid dixit: Nũc scio ꝙ certissime re/ gnatur⁹ sis: vt ibidē hr̃. o ¶ Porro tri. Sciebat em̃ sentētiã dñi diffiniti/ uã sug saul ꝛ filios ei⁹ de trãslatiõe re/ gni: q̄ immutabiliter venit in effectuz. p ¶ At il. ait: pec. h̕ dixit saul mag/ tiore ꝑne ꝗ̃ amore iusticie. q ¶ Sz nũc ho. me. ꝛ si nõ rõne ꝑsone: h̕ tñ facias ꝓpter honorē di/ gnitat̕ regie. r ¶ Reuersus ḡ. Hic ponit ꝯdescēsio samu elis volēs deferre sauli ꝗ̃diu a deo in regno tolerabat: et ve interficeret agag q̄ adhuc viuus seruabat. id̕ subdit: t ¶ Si cut fecit ꝛc. Scd̕m hebreos hoc nõ dr꞉ de agag in ꝑsona ꝓ/ pria: sed de rege amalech q̄ filios israel inuasit hostilit in de/ serto: ꝛ pl̕es ex eis iterfecit: vt hr̃ Exo. xvij. Nu. xiiij. ꝛ Deut. xxv. v ¶ Sic absq̃ libe. ꝛc. ꝑ hoc nõ ē intelligendũ: ꝙ ma ter agag

† ij. 28. c

H

† 23. q. ... reos

* e ¶ Pro eo ḡ ꝙ abiecisti sermonē ꝛc. Et ꝑ h̕ signifi cat: ꝙ nullus põt esse bonus rex in regimine sui ꝛ aliorũ: nisi abijciat a se superbie vitiũ. s ¶ Dixitq̃ sa. ꝛc. Per hoc au tem ꝙ samuel agag occidit/ significat ꝙ christus per samue/ lem figuratus extinguit aliqñ incentiuũ carnis i aliq̄bus ami cis suis. sicut legit de btõ Frãcisco: ꝛ i collatiõib⁹ patrum de Sereno abbate: ꝙ i somnis vidit angelũ dei eunuchizantem ipsum: et

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

am añponit. a ¶ Et in fru.cō. Cū legūt q̄dā in scripturis: ꝙ sc̄ti nulli hostiū parcāt: dicūt eos crudeles. nec itelligūt ī his v̄bis obumbrata mysteria: vt pugnātes. s. adūsus vitia nullū penit⁹ reliquam⁹. Si em̄ pepcerimus: reputabit̄ nob ī culpā. sic̄ sauli q̄ regē amalech viuū reseruauit. Sc̄ti v̄o sic̄ samuel/ nullū pc̄m̄ dimittūt impunitū. Ca.XVI

Dixit dn̄s ⁊c̄. b ¶ Ne respicias ⁊c̄. nec iuxta ituitū ⁊c̄. Reprobat maiorib⁹ filijs isai minimus ad regnū eligit̄: q2 spreto iudaico sacerdotio ⁊ regno p̄or ꝓpli: christ⁹ caput minoris ꝓpli rex ⁊ sacerdos fact⁹ ē. c ¶ Paruul⁹: ⁊ pa. oues. De officio pecoꝝ fact⁹ est dauid rex hoīz: Christ⁹ āt ab ouili iudaice plebis ad regnū gentiū trāslatus est.

☞ Spūs aūt

Nico.de lyra

* ter agag adhuc viueret: q2 añ mortua fuerat morte naturali vl̄ int̄fecta cū alijs d̄ ꝓpl̄o amalech. Sz p h̄ itelligit̄ ꝙ oēs filij ei⁹ eēnt iterfecti: q2 agag erat ī pūcto occisiōis: et si cū ip̄o alios filios habuerat: iā interfecti fuerant cū alijs. a ¶ Et ī frusta cō. nō zlo vindicte/ sed iusticie diuine. b ¶ Et nō videt ⁊c̄. Istud exponit̄ dupl̄r. Uno mō referendo ad mortez samuel. de q̄ h̄r. ī. xxv. ca. vbi d̄r/ ꝙ ꝯgregat⁹ ē ad eū vniūsus isrl̄. ⁊ verisile ē ꝙ saul ibi venerit: et samuel iā ꝓpinqu⁹ morti eū viderit. Sz cōtra h̄ videt̄ qd̄ d̄r. ī. xix. ca. ꝙ saul ꝓph̄auit cū ceter̄ corā samuele. Ad qd̄ rn̄dēt isti: ꝙ nō vidit eū ī regio habitu. vn̄ s̄b dit̄ ibidē: Et cecinit nud⁹ tota die illa et nocte: Ul̄ q2 erat mutat⁹ ī viꝝ alteꝝ ꝓpt̄ spm̄ ꝓphetie: sic̄. s̄. x. b. d̄r de ipso: Prophetabis cū eis/ ⁊ mutaber̄ ī viꝝ aliū. ⁊ sic expōit̄ qd̄ d̄r h̄: ꝙ samuel nō vidit eū vsq̄ ad diē mortis sue. s. ī regio h̄itu ⁊ cōi statu. ¶ Alit̄ expōit̄/ referēdo ad mortē saulis: q2 tūc vidit eū samuel suscitatus: ⁊ denūciauit ei mortē suā futurā in crastinū: q̄ dies iā incepat qn̄ samuel h̄ dixit: q2 dies apud hebreos īcipit a vespera p̄cedētis diei. c ¶ Uerūtn̄ lu. ⁊c̄. nō ad h̄ ꝙ sn̄ia dn̄i ꝯtra eū mutaret̄ quā sciebat definitiuā/ vt p̄dictū ē: sz cōpatiēs aīe ei⁹ ne dānaret̄ et̄nal̄r: ⁊ timēs ne ꝓpl̄s isrl̄ ꝓpt̄ pctā saul̄ affligeret̄.

Moraliter * ip̄m: et extūc nō sensit motū carnis inordinatū p̄ma collatiōe ei⁹. c ¶ Uerūtn̄ lugebat ⁊c̄. Per h̄ designat̄ ꝙ q̄libet q̄ ē mēbrū christi reputare debet casū magne ꝑsone valde lamētabilē.

Dixitq̄ dn̄s ⁊c̄. Ca.XVI Supi⁹ actū ē de regno labili s̄b saule: h̄ ꝯn̄r agit̄ de regno stabili s̄b dauid. Circa qd̄ aduertēdū: ꝙ dauid fuit iunct⁹ ī regē: n̄ ad h̄ vt stati possideret regnū/ sz qn̄ accederet bn̄placitū diuinū. de⁹ autē tolerauit saul ī possessiōe regni vsq̄ ad mortē suam: vt ex ꝑsecutiōe dauid malicia saul̄ ampli⁹ declararet̄ ⁊ dauid īnocētia atq̄ patiētia ꝓbaret̄. Primo igit̄ describit̄ ip̄i⁹ dauid inunctio. sc̄do saul̄ emulatio ca. xvij. tertio dauid ꝑsecutio: ca. xix. q̄r ... ip̄i⁹ saul̄ mors/ ⁊ dauid exaltatio: ca. xxviij. Circa p̄mū samuel a deo mittit̄. sc̄do dauid int̄ frēs iungit̄/ ibi: Cūq̄ ingressi essent. tertio saul tāq̄ reprobat⁹ a malignospū affligit̄/ ibi: Spūs aūt do. ⁊c̄. Circa primū d̄r samueli a domino: Imple

a lieres mr̄ tua. †Et in frusta ꝯcidit eū samuel corā dn̄o in galgalis. Abijt autez samuel ī rhamatha. Saul v̄o ascēdit in domū suā in gabaa. Et nō vidit samuel vltra saul vsq̄ ī diē mort̄ sue. Uerūtn̄ lugebat samuel saul: qm̄ dn̄m penitebat ꝙ ꝯstituisset regē saul sup isrl̄. Ca. XVI

a ¶ subaudit̄/ in habitu regnātis.

Dixitq̄ dn̄s ad samuelē: Usq̄ q̄ tu luges saul: cū ego ꝓieceri eū ne regnet sup isrl̄. Imple cornu tuū oleo: ⁊ veni vt mittā te ad isai bethleemitē. Prouidi em̄ ī filijs ei⁹ mihi regez. Et ait samuel: Quō vadā: Audiet ei saul et interficiet me. Et ait dn̄s: Uitulū de armēto tolles in māu tua/ ⁊ dices: Ad imolādū dn̄o veni. Et vocab isai ad victimā. Et ego ostēdā tibi q̄d facias: ⁊ vngēs quēcūq̄ mōstrauero tibi. Fec̄ ergo samuel sic̄ locut⁹ ē ei dn̄s. Uēitq̄ in bethleē: ⁊ admirati sunt seniores ciuitat̄/ occurrētes ei. Dixerūtq̄: †Pacific⁹ ne ē igressus tu⁹: Et ait Pacific⁹. Ad imolādū dn̄o veni. †Sc̄tificāmi: ⁊ vēite mēcū. Sāctificāuit ḡ isai ⁊ filios ei⁹: ⁊ vocauit eos ad sacrificiū. Cūq̄ ingressi eēnt: vidit heliab/ ⁊ ait: Nū corā dn̄o ē christ⁹ ei⁹: Et dixit dn̄s ad samuelē: Ne respicias vultū ei⁹/ neq̄ altitudinē staturę eius: qm̄ abieci eū: nec iuxta intuitum homis ego iudico. Nō em̄ videt ea que parēt: dominus aūt intuetur cor. Et vocauit isai aminadab: et adduxit eum coram samuel. Qui dixit: Nec hunc elegit dominus. Adduxit autē isai samma. de quo ait: Etiā hūc nō elegit dn̄s. Adduxit itāq̄ isai septē filios suos coraz samuel. Et ait samuel ad isai: Nōn elegit dominus ex istis. Dixitq̄ samuel ad isai: Nunq̄d iā cōpleti sunt filij: Qui respōdit: Adhuc reliqu⁹ ē paruulus/ et pascit oues. Et ait samuel ad isai: Mitte: et adduc eū. Nec em̄ discūbem⁹ p̄usq̄ ille huc vēiat. Misit ergo ⁊ adduxit

a ¶ Christ⁹ vnct⁹ ē oleo leticie p̄ ꝯsortib⁹ suis.

a ¶ i. lauate vestes b ¶ vt immolē.

a ¶ id est mūdare seipsos fecit.

a ¶ hec ē gēs sabbatiçās reprobata.

f ¶ Imple cornu tu. oleo. Per cornu qd̄ ē vas solidū/ designat̄ stabilitas regni dauid: sic̄ p lēticulā q̄ ē vas fragile/ designata fuit fragilitas regni saul̄. s̄. x. ca. h ¶ Et ait samuel ⁊c̄. Hoc dixit nō diffidēdo de ꝓtectiōe diuina: sz q̄rit modū q̄lit̄ debeat ire. ꝓpt̄ qd̄ dn̄s rn̄dit: i ¶ Uitulū de armento ⁊c̄. ad imolādū dn̄o ve. h̄ erat veꝝ. licet cū hoc esset alia cā. k ¶ Et vocabis isai ad victimā. vt ipse ⁊ filij ei⁹ sc̄tificarent̄. l ¶ Et admirati ⁊c̄. Tū q2 nō cōsueuerat illuc venire: Tū q2 veniebat multū solitarius: q2 legatio sua de negocio regni erat secreta. m ¶ Dixerūtq̄. Pacifi. ⁊c̄. Timebāt em̄ ne fugeret a facie saulis offensi contra eū: eo ꝙ arguēs ip̄m denūciauerat ei translationē regni. n ¶ Ad imolādū do. veni. Ad duo em̄ venerat. s. ad iungēdū regē. ⁊ illud tacuit: q2 erat secretuz. Et ad offerēdū. ⁊ illud exp̄ssit: q2 ī publico erat agēdū: s̄m ꝙ fuerat sibi dictū a dn̄o: vt habet̄ ex p̄dict̄. o ¶ Sc̄tificauit ergo ⁊c̄. Aq̄ expiatiōis: vel p continētiā ab vxorib⁹. p ¶ Cūq̄ ingressi essent. Hic ꝯn̄ter ponit̄ dauid inunctio: p̄mittit̄ tn̄ fratrū suoꝝ repulsio/ cū d̄r: Cūqz ingressi essent. locū secretū ad inungendū regē. q ¶ Uidit heliab. q̄ erat p̄mogenit⁹ isai ⁊ magne stature: vt habet̄ ex seq̄ntib⁹. r ¶ Et ait. in corde suo: s ¶ Nū corā dn̄o. q. d. sic̄: q2 ex magnitudine stature iudicauit eū eē aptū dignitati regię. Sz h̄ excludit dn̄s di. t ¶ Ne respicias ⁊c̄. qm̄ abieci eū/ nolēs eū regnare. Cui⁹ rōnē assignāt hebrei: q2 erat sup̄b⁹ corde ⁊ iracūd⁹. qd̄ patet ex hoc qd̄ seq̄n. ca. dicit̄: Irat⁹ fuit cōtra dauid: ⁊ eū valde dure icrepauit sine cā: cū tn̄ iā vidisset eū vngi in regē p samuelē. v ¶ Dn̄s aūt intuet̄ cor. Hoc em̄ ē ꝓpriū ipsi⁹: scire secreta cordiū. x ¶ Et vocauit isai ami. sic est in hebreo. y ¶ Adduxit itaqz ⁊c̄. j. Paral̄. ij. ponunt̄ tm̄. vij. filij isai: computādo dauid qui nondū adhuc venerat. Et ideo d̄r hic ⁊ ca. seque. vbi exprimunt̄ octo ei⁹ filij. ꝙ ionathan filius samma/ quē adoptauerat ei in filium ⁊ nutriuerat inter filios suos/ cōputat̄ inter filios eius: ⁊ fuit adductus corā samuele/ anteq̄ veniret dauid/ q̄ erat ip̄o iunior. z ¶ Mitte et adduc eū. q2 mādatū dn̄i voluit īplere diligēter: ⁊ q2 debebat inungere regē oleo sacrę vnctōis: qd̄ debet fieri cū reuerētia et saliua ieiuna.

Moralit̄. d ¶ Dixitqz dn̄s ⁊c̄. Sicut ca. p̄ce. p samuelē significat⁹ est christus: ita p ip̄m significat̄ christi vicari⁹: ad quē spectat aliquē vngere ī p̄ncipē vl̄ p̄latū. ꝓpter cōnexionē em̄ p̄ncipal̄ agētis ad vicariū ī expositiōe sacrę scripturę/ ⁊ maxime mystica: fit freq̄nt̄ trāsitus d̄ vno ad aliū. d̄r igit̄ sibi: e ¶ Usqz q̄ ⁊c̄. q̄si di. vicari⁹ approbare debet magistri sui sentētiā. Et q2 mortuo vel deiecto p̄ncipe vel p̄lato/ ali⁹ ē instituēdus: iō s̄b dit̄: g ¶ Uēi vt mittā ⁊c̄. Per isai q̄ iterp̄tat̄ sal⁹ mea christ⁹ significat̄: de q̄ Esa. lvj. a. in ꝑsona p̄ris d̄r: Iuxta est sal⁹ mea vt ve. ⁊c̄. Cū ḡ d̄r: Ueni vt m. te ad isai. itelligit̄ eē v̄bū vel ispiratio spūssc̄ti ad illū q̄ p̄ncipē vl̄ p̄latū istituere deb3 vl̄ vngere. Nā tal̄ p̄ elatus ... d̄ filijs isai. i. christi p verā fidē debet eē. p̄ h̄ āt ꝙ d̄ filijs isai mior iunct⁹ fuit d̄ p̄/

*cepto

Marginal notes: A ☞ ; B ; Moraliter ; Diuiso ; E ; †2. q. 7. §. itez cū balaā añ si. ; †De pe. di. 1. c. p̄dixerat ; Diuisio ; 13. Re. 2. c ; D ; †Leui. 20. b ; Job. 3. b ; Moraliter ; †2. Re. 7. b ; Ps. 77. ; Act. 13. d

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

E F j.26.b a ¶Spūs aūt dñi rc. Isid. Sic dict⁹ ē etiā sopor dñi: q̄ occupauit milites saulis/ cū dauid hastā r cyphū abstulit a capite dormiētis: nō q ipē dñs dormiret: sz q2 ei⁹ nutu infusus ēēt. ne quisq̄ p̄sentiā dauid sentiret. Dicit g̃ spūs dei malus. i. minister dei ad faciēdū i saule qd eū pati decerneret iudex oīm.

¶Greg. Diabol⁹ licet afflictionē iustorū semp appetat: tñ si a deo potestatē nō accipit/ ad tētionis articulū nō cōualescit. vñ ois voluntas ei⁹ iniusta. Ex se (Quō spūs tentat) eñ tētare appetit: sed eos q̄ tētādi sunt/ r put tētandi sunt/ deus iuste tētari permittit. Ideo idē spūs/ r dñi appellat/ et malus. dñi/ per licentiā iustę potestat̃: malus/ p desideriū iniustę voluntatis. Formidari g̃ nō debet: q̄ nihil nisi pmissus valet. Quis eñ malignitas a domino nō sit: ptās nisi a deo nō ē. (Rom.13.a) b ¶Scientē psal. cithara. Erat dauid cāticis musicę eruditus. Diuerso₂ sono₂ rationabilis moderatusq̄ cōcentus/ ecclesię vnitatē significat: q̄ varijs modis quotidie resonat. Dauid in cithara sua malignū spiritū cōpescuit: nō q tāta vis ēēt in cithara/ sed in figura crucis christi: q̄ de ligno r chorda₂ extēsione gerebat: q̄ iā tūc dęmōes effugabat. (Tropolo.) Tropologice autē hoc facto compatiendū proximo instruimur. Plerūq̄ eñ supbus diues exhortationis blādimēto placādus est. Quia plerūq̄ dura vulnera per leuia fomēta mollescūt: r furor insano₂ū ad salutē medico blādiēte reducit. Apprehēsa dauid cithara sauli sedabat insaniā. Per saulē potētes/ per dauid vita scto₂ signat. Cū g̃ saul ab immundo spū arripit: dauid canente eius vesania tēperat. Quia cū sensus potētū per elationē in furorē vertitur: dignū est vt ad salutem mentis/ quasi dulcedine citharę locutionis nostrę trāquillitate reuocet. (F) c ¶Refocillabatur saul. Ante eñ vexabat a dęmonio vsq̄ ad suffocationē. (Boetius) Refert Boetius phm quendam tactu citharę dęmoniū ab obsesso corpe pepulisse.

a ¶Quis ē iste q̄ venit de edō tinctis vestib⁹ d bosra? b ¶Speciosus forma p̄ fi. h.

eum. Erat aūt rūfus et pulcher (a) aspectu/ decoraq̄ facie. Et ait (b)

a ¶Unxit te de⁹ de⁹ tu⁹ oleo leti. p̄ cō. rc.

dñs: Surge et vngē eū. Ipse est ei. Tulit ergo samuel cornu olei et vnxit eū in medio fratrū eius.

¶reprobato saule.

Et directus est spūs dñi a die il- (c)

a ¶christū/ q̄ manu fort̃: q2 diabolū r mūdū vicit. r desiderabilis. vñ: Ueniet desideratus cunctis gentibus.

la i dauid r deiceps. Surgēsq̄ (a) samuel abijt i rhamatha. Spi- (d) ritus aūt dñi recessit a saul: r exagitabat eum spūs nequā a dño.

a ¶Oēs subiecti regis/ serui vel pueri: soli consiliarij vocantur amici.

Dixerūtq̄ serui saul ad eū: Ec- (e) ce spūs dñi mal⁹ exagitat te: Iubeat dñs noster rex/ et serui tui q̄ (b) corā te sunt: q̄rāt hoiē scientem psallere cithara: vt qñ arripuerit te spūs dei malus/ psallat manu sua: et leui⁹ feras. Et ait saul ad (f) p̄uos suos: Prouidete ergo mihi aliquē bñ psallentē/ r adducite eum ad me. Et respōdens vn⁹ (g) de puer̃ ait: Ecce vidi filiū isai bethleemitē scientem psallere cithara/ r fortissimū robore/ r virū (h) bellicosū/ r prudētē in v̄bis: r virū pulchrū: r dñs ē cū eo. Misit ergo saul nūcios ad isai/ dicens: Mitte ad me dauid filiū tuū q̄ ē in pascuis. Tulit itaq̄ isai asinū (i) plenū panibus r lagenā vini: et hedū d capris vnū: r misit p manū dauid filij sui sauli. Et venit dauid ad saul: r stetit coram eo. At ille dilexit eū nimis: et fact⁹ est ei⁹ armiger. Misitq̄ saul ad isai dicēs: Stet dauid i ꝯspectu meo. Inuenit eñ grāz in oculis meis. Igit qñcūq̄ spūs dei ma- (k) lus arripiebat saul: tollebat da- (l) uid citharam: r pcutiebat manu (c) sua: r refocillabat saul r leui⁹ ha- (m) bebat. Recedebat eñ ab eo spiritus malus.

Nico.de lyra

* ua ieiunia. a ¶Erat aūt rufus. In hebręo habet/ rubeus vel rubicūd⁹. b ¶Et ait dñs: Sur. q2 tale negociū debebat fieri stando cū deuotiōe r reuerētia. c ¶Et direct⁹ est spūs dñi. i. spūs fortitudinis r cōstantię ad liberandū populū. vñ et se. ca. dicit: q inermis iuit constāter r voluntarie ad pugnandum contra philistęū. ¶Hiero. dicit: q ab illa die fuit in eo spūs pphetię: r ex tūc cępit psalmos canere. Et hoc consonat dicto illo q̄ dicūt ipsum fecisse illum ps. Dñs illuminatio mea rc. in sua vnctione. d ¶Spūs aūt dñi. Hic ꝯñr ostēdit saulis afflictio p spm malū qui a deo permissus fuit eū affligere. iō sbdit: e ¶Ecce spūs dñi malus. Dicit autē dęmō spūs dñi: q2 natura ipi⁹ bona ē/ r a deo per creationē: sed malus factus fuit p supbiā suā. Cętera patent vsq̄ ibi: f ¶Psallat manu rc. Qualiter autē hoc fit dicet i fine capli. g ¶Et respōdēs vnus de pue. rc. Dicūt hebręi/ q iste fuit doech: q̄ erat pncipalis inter famulos saul. r dixit h ex odio: q2 iā dauid odiebat: r sic q̄rebat vt staret in pręsentia saulis cū a dęmōe affligeret. r sic a saule vel dęmone ipsum agitāte occideret: r ideo ipm cōmēdauit: nō ad bonū ipsius dauid finalit̃ s̄m intētionē suā. Vñ r in eius cōmēdatione aliquid addidit quod nō videt vex/ dicēs: h ¶Et virū bellicosum. q2 adhuc erat

huc erat iuuenis. Vñ r saul dixit ei postea: vt habet ca. se. Nō (G) vales resistere philistęo isti: q2 puer es. Sic eñ faciunt hoies maliciosi/ cōmēdādo illos quos odiūt: vt i aliq̄ casu sub specie boni eos ꝯfūdāt. sed de⁹ freqnter eo₂ isidias ꝯuertit ad bonū illo₂ q̄bus isidiant. q2 nō ē scia ꝯtra dñm. Sic de⁹ maliciā fratrū ioseph ipm vendēdo/ ne eis dñaret ꝯuertit ad ꝯriū: q2 p h fuit exaltat⁹ i ęgypto: r frēs sui coacti fuert adorare ipm. i ¶Tulit rc. asi. pl. pa. i. oneratū panib⁹. vel s̄m alios/ saccū factū de corio asini plenū panibus. Cętera patēt vsq̄ ibi: k ¶Igit qñ. rc. ar. saul. q2 ñ affligebat eū cōtinue/ sz p ītervalla tēporis. l ¶Tollebat dd ci. i. accipiebat r pcutiebat manu sua: q2 cōtactu digito₂ū fit talis melodia. m ¶Et refocillabatur saul. Cuius causa sbdit. Recedebat eñ ab eo spūs mal⁹. Ad maiorē hui⁹ euidentiā querit hic: vt₂ dęmones ꝟtute melodię possint expelli a corpib⁹ obsessis? (Questio) Et videt q sic. q2 dr h: Recedebat ab eo spūs mal⁹. Itē Tobię. vj. dixit angelus raphael de iecore piscis: Cor si sup carbones ponat: fum⁹ ei⁹ extricat oē gen⁹ dęmonio₂/ siue a viro/ siue a muliere. Odor aūt hui⁹ fumi nō ē maioris ꝟtutis q̄ melodia: maxime cū sensus auditus sit magis disciplinabilis: g̃ rc. Itē i musica Guidonis dr: q sūt q̄dā dęmones q̄ melodiā sustinere nō valēt. (Josephus) Itē Josephus libro de iudaico bello dicit: q in exercitu Titi cū obsideret hierl̃m: erat quidā qui per lapidē anuli dęmones expellebat a corpibus obsessis. Salomō etiā dr fecisse exorcismos ad dęmones expellendos. Ista aūt sunt q̄dā sensibilia: ppter qd nō videt in eis ēē maior ꝟtus q̄ in melodia. g̃ rc. Cōtra: Job. xlj. d. Nō est ptās sup terrā q̄ ei comparet: dr de diabolo. (H) Ex quo patet q maior ē virtus dęmonis r supior q̄ cuiuscūq̄ rei corporalis vel sensibil̃. Minor aūt potestas nō habet efficaciā super maiorē/ sed econuerso. Melodia atē est q̄dā res sensibilis īmutās auditū corpalē. g̃ rc. ¶Rñsio. Dicendū: si dęmones s̄m opinionē platonico₂ haberēt corpa naturalit̃ sibi vnita: (Platonis opinio de demonibus) put dicit Apuleius: q dęmones sunt aīalia/ corpe aerea/ mēte rōnalia/ tpe ęterna/ aīo passiua: sic nullū esset incōueniēs dicere q ex melodia r ex aliq̄b⁹ reb⁹ sensibilib⁹ possent īmutari/ r ab afflictiōe hoim repelli. Ponebāt autem platonici naturā dęmonū esse mediā inter intelligentias q̄ sūt substantię purę spūales: r hoies habētes corpa ex q̄ttuor elemētis constituta. Sed q2 sacra scptura r fides catholi- * ca asserit (Moralit.)

* cepto dñi sic dr. j. b ¶Et ait dñs rc. significat q iste de christi filijs q̄ est humilior (cęteris parib⁹) ē ad dignitatē ecclīasticā vel sęclarē aptior. c ¶Et di. rc. i dd r d. Per qd ōndit q pmo ex ordinatiōe diuia dat grā ad exeqndum officiū suū: nisi ponat obicē spūsācti grę. d ¶Spūs autē do. re. Per quod significat: q qñ spūssanctus recedit ab aliquo ppter pcti mortalis cōmissionē: spūs malignus agitat eū de culpa in culpā. Grego. Pctm qd nō p pęnitentiā diluit: mox suo pondere ab aliud trahit. Per hoc aūt/ q psallente dauid saul alleuiabatur: significat: q per orōnes scto₂ a dęmonib⁹ agitati aliqñ curant: qd de corpali curatiōe orōnib⁹ scto₂ freqnt legit ēē factū. Spūalit aūt pdicatores h faciūt illis/ q̄ ad eo₂ pdicatiōnē spm vere penitēdi cū pposito confitēdi concipiunt.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

A

Melodia afflictionem demonū alleuiat dupliciter

¶ ca asserit: demones eē de natura angelica: ⁊ ꝙ nālia remāserūt i eis itegra: q̄uis sint ꝑ maliciā depuati: oportet ꝯñr dicere: ꝙ nulla res sensibil' aut ỽtꝰ corpal' pōt in eis aliq̄d agere directe vl' idirecte: cū sint oīno spūales substātię: ꝑ qḋ possint ad aliq̄d cōpelli: nec ꝑ ꝯñs ab obsessis corpibꝰ expelli. ỽtute āt diuia q̄ supior ē pōt ħ fieri imediate: vl' imediātibꝰ sctis angel' q̄ freq̄nt̃ i talibꝰ sūt executores volūtat' diuię. Videt̃ tñ rōnabilit̃ ꝯcedēdū: ꝙ ꝑ melodiā seu ꝑ aliq̄ alia sēsibilia pñt afflicti a demonibꝰ afflictionē leuiꝰ ferre: Uno mō/ q꞉ actꝰ actiuoꝝ sūt i patiēte ꝑdisposito: vt dꝛ.ij. ð aīa. Demōes āt ñ pñt materiā corpalē ₰m suā volūtatē trāsmutare: sꝫ ħ faciūt mediātibꝰ actiuis corpalibꝰ: ꝑpt̃ qḋ i suis actibꝰ hoies affligēdo/ aliqñ ꝯsiderāt dispositionē matię corpalis. vñ ⁊ dicūt̃ aliq̄ lunatici: vt hr̃ Mat. iiij. et. xvij. q̄ ₰m variā dispositionē lunę affligunt̃ a demōibꝰ/ ex diuia tñ pmissiōe. q꞉ luna hꝫ dñiuꝫ sup hūida: ⁊ ₰ꝫ ħ cerebꝝ hois/ qḋ iter oēs ptes corpis ē mag' hūidū: mag' ē captū ad suscipiēdū actionē demōis vno tpe q̄ꝫ alio ₰m variū motū lunę. Et eodē mō ad ꝯriū ꝑ melodiā seu ꝑ aliquā rē sēsibilē pōt cāri dispositio i corpe hūano ꝑ quā minꝰ sb̄ijcit̃ actiōi demonū: ⁊ sic afflictio ab eis cāta diminuit̃ ⁊ alleuiat̃. Alio mō pōt ħ ꝯtigere: q꞉ ad afflictionē req̄rit̃ ꝑceptio. Delectatio em̄ ē ꝯiūctio ꝯuenięt' cū ꝯueniēti cū ꝑceptiōe eiusdē: ita ꝙ vbi nulla ē ꝑceptio: nulla ē delectatio. ⁊ eodē mō ē ð tristicia seu afflictiōe q̄ ē ð pñti malo: seu ꝯiūctio cū ꝑceptiōe eiusdē: ⁊ iō illud qḋ diminuit ꝑceptionē hmōi/ diminuit ⁊ alleuiat afflictionē. Melodia ỽo attrahit ad se mēt' attētionē: ⁊ ꝑ ꝯñs ab alio retrahit: ⁊ sic pōt alleuiare afflictiōeꝫ a demōe cātā i hoie/ iq̄ꝫtū attrahit ad se attētionē: ⁊ retrahit ab afflictiōis ꝑceptiōe: sꝫ demonē affligētē ñ pōt expellere vt ꝑdictū ē. Ad ꝑmū igit̃ dicēdū: ꝙ ꝑ melodiā ỽtute naturali saul leuiꝰ poťat ferre: vt dictū ē. sꝫ ꝑ eā vt sic demō ñ recedebat: sꝫ mag' ỽtute diuia imediate/ vl' mediātibꝰ āgel' sctis ex merito dḋ: q̄ laudes diuias in citharas canebat ꝑ salute saul'. Sic ⁊ ꝑ orōnes sctōꝝ freq̄nt̃ legūt̃ demōes expulsi a corpibꝰ obsessis. Melodia etiā ad ħ aliq̄ mō faciebat: ñ agēdo i demonē/ sꝫ iq̄ꝫtū deuotionē dḋ excitabat. sic ⁊. iiij. Reg. iij. ca. dꝛ: ꝙ helisęꝰ fec̃ adduci psaltē vt mēs eiꝰ i deū eleuaret̃. Eodē mō i ꝑposito ex melodia mēs dḋ magis eleuabat̃ i deū: ⁊ sic eiꝰ laudes ad expulsionē demōis erāt mag' efficaces apḋ deū.

B

Ad scḋm dicēdū: ꝙ liber tobię ñ ē ð canōe: ⁊ iō lꝫ recipiat̃ i eccl'ia ad legēdū ꝑ ędificatiōe: tñ ñ ē efficax ad ꝑbationē alicuiꝰ dubij: vt dic̃ Hiero. i ꝑlogo galeato. Verūtñ pōt dici: ꝙ fumꝰ illiꝰ iecor' ñ expulit demonē: sꝫ meritū orōnis tobię. qḋ ꝑ fumi odorē designabat̃. ⁊ ħ ptꝫ ꝑ illḋ qḋ ibidē dꝛ: ꝙ āgelꝰ raphael appħēdit demonē ⁊ religauit eū i supiorībꝰ egypti. Ex q̄ ptꝫ ꝙ ñ ex ỽtute fumi iecor'/ sꝫ ỽtute sctī angeli volūtatē diuinā exequēt' fuit ille demō expulsus. ⁊ ita fuisset i q̄cūq꞉ alia psona vbi tal' orō ⁊ diuia ordiatio affuisset. ⁊ ħ mō itelligēda sūt ỽba āgeli raphael'. Ad t̃tiū dicēdū: ꝙ de dicto illiꝰ guidonis ñ ē multū curādū: cū nulliꝰ sit auctat'. Pōt etiā dici: ꝙ ad melodiā repellūt̃ ꝑpter sctitatē melodiā faciēt': vt dictū ē de dḋ. vl' ꝑpt̃ maliciā ipiꝰ: vtpote si fiat ad ħ ꝙ ꝑ ħ reuerētia deo debita demōibꝰ tribuat̃: cuiꝰ sūt cupidi ⁊ sic recedūt ñ sic coacti/ sꝫ volūtarie: vt tales hoies i errore teneāt/ ⁊ i sua ₰uitute: qḋ maxie ꝯsiderāt. Et eodē mō dicēdū ē de illo q̄ i exercitu titi demōes expellebat: ꝙ ħ arte magica faciebat ꝑ pacta cū demōibꝰ inita/ tacita vl' expssa: q̄bꝰ fingūt se expelli: vt hoies i errore teneāt ⁊ i sua ₰uitute: vt dictū ē. De exorcismis ỽo a salomōe ꝯfect': dicēdū ꝙ si fec̃ eos tpe q̄ hēbat spm̄ dei: ill' repellabāt̃ demōes ỽtute diuia: sic. s. dictū est de orōnibꝰ sctōꝝ. si ỽo ꝯfecit eos postq̄ꝫ fuit idolatra: repellebātur eis demōes arte magica: ꝑut demōes fingūt se exeplli mō ꝑdicto: vt hoies teneāt i errore.

¶ In ca. xvj. vbi dꝛ i post. (vtꝝ demōes ỽtute melodię possint expelli a corpibꝰ obsessis.

Additio. Nō solū ꝯcedēdū videt̃/ ꝙ ꝑ aliq̄ sensibilia possint afflicti a demōibꝰ leuiꝰ ferre: sꝫ etiaꝫ ꝙ ꝑ sensibilia aliq̄ a demōibꝰ afflicti possint totalr̃ liberari: qḋ ptꝫ ꝑ eādē rōnē ab ipo postil. allegatā. Naꝫ cū demones non pñt materiā corpalē ₰m suā volūtatē trāsmutare: sic nec passionare: nisi mediātibꝰ actiuis corpalibꝰ q̄ disponūt materiam ad suscipiēdū actionē afflictiuā in corpibꝰ ab eis obsessis: ꝑut postil. dicit. ⁊ ē rōnabiliter dictū. Eadē rōne ꝑ aliquā rē sēsibilē pōt causari dispositio i corpe hūano: ꝑ quā ñ sit aptū ad suscipiēdū actionē demōis. ỽbi grā: Nā sic mania: q̄ ē ira ꝑmanēs ₰m damascenū: q̄ ₰m phm. iiij. ethicoꝝ dꝛ amaritudo: q̄ ē maxie dispositiua ad alienationē mentis ₰m sniam medicoꝝ: ⁊ ꝑ ꝯñs ad suscipiēdū afflictionē demoniacā. q̄ q̄dem demōiaca passio sic pt alleuiari ꝑ sēsibilia medicamia sic ⁊ penit' curari: cū sit morbꝰ sępe curabil': ⁊ sic ꝑ ꝯñs curata: cessat tal' dispositio i corpe hūana ad suscipiēdū afflictionē demonū corrñdētē tali dispositiōi. ⁊ sic recedet penitꝰ afflictio demōis actiua: recedēte passiua dispositiōe sibi corrñdēte i hoie obsesso.

Mania

C

Cū āt melodia hēat circa passiōes aię/ ꝑserti circa tristicias ⁊ delectatiōes māifestā efficaciā: vt ptꝫ ꝑ expiētiā cōeꝫ. Augꝰ. etiā i x. ꝯfes. dic̃/ ꝙ oīs affectꝰ spūs nr̄i hñt ꝑpos modos i cātu: q̄ꝝ occulta familiaritate excitāt̃. ꝯñs ē vt melodia q̄ ỽtute naturali passiōes aię mutat/ possit mutari dispositiōe aię: seu cōiūcti. s. aię ⁊ corpis: taliter ꝙ dispositio passiua ad recipiēdū afflictionē demonū tollat̃: ⁊ sic cessabit pēitꝰ tal' afflictio. Hoc idem posset dici ð iecore pisc': de q̄ āgelꝰ ad tobiā. s. ꝙ fumꝰ tal' iecoris ex ꝑpetate naturali posset extricare seu corrigē dispositionē cerebri ex motu lunę cātā: q̄ dispō cerebrū hūanū reddit aptū ad suscipiēdū actiōes demōis: ⁊ sic cessabit actio demōiaca corrñdēs tali dispositiōi ⁊c̃. Preťea si melodia hꝫ efficaciā ad causādū talē dispōeꝫ i aīa hoīs/ vt recipiat seu recupet donū ꝑphetię amissū seu sb̄latū: vt ptꝫ. iiij. Re. iij. ca. qḋ q̄dē donum ꝑphicū ē supnaturale a fortiori possꝫ cāre dispōeꝫ i corpe hūano talē q̄ ñ sit receptiua afflictiōis dmonū q̄ ē nālis. Virtꝰ eñ actiua q̄ pōt i maiꝰ: pōt ⁊ i minꝰ. Et attēdēdū: ꝙ hęc opinio ē ꝯsona lr̃ę q̄ dic̃: Recedebat ab eo spūs malignꝰ. ñ eñ dixit/ alleuiabat̃ vl' remittebat̃ afflictio: sꝫ/ recedebat spūs malignꝰ: qḋ plane sonat totalē sepationē spūs maligni a saule cū dḋ i cithara psallebat. q꞉ ₰m ꝑpriū sensū lr̃alē ħ fiebat ḡduatī: ꝑut ꝑ ea q̄ naturalr̃ agūt fieri solet. Priō eñ refocillabat̃ saul ⁊ leuiꝰ hēbat: ꝯñr recedebat ab eo spūs malignꝰ ꝑ totalē expulsionem seu sepationē. Dicere āt ꝙ ħ fiebat ex merito dḋ: seu ꝑ orōnes eiꝰ/ ē alienū a lr̃a q̄ nullā fac̃ mētionē i hac historia ð eiꝰ merit' seu orōnibꝰ q̄ꝫtū ad ħ: sꝫ solū ð actu psallēdi seu cithariçādi: vt ptꝫ i lr̃a. Si āt recessus spūs maligni a saule ex merit' seu orōnibꝰ dḋ ðo opante causatꝰ fuisset: ñ videret̃ rōnabile vt scp̄tura talia taceret q̄ ad laudē dei ꝑtinēt ⁊ ędificationē audiētiū.

Replica. In ca. xvj. vbi post. disputat ⁊ soluit q̄stionē: an demōes ỽtute melodię a corpibꝰ obsessis possint expelli. Burg. ꝯsētit postil. ⁊ i pte recedit ab eo. ꝯsētit naq꞉ i ħ: ꝙ ꝑ sēsibilia ⁊ melodias ⁊ medicamia pñt fieri dispōes i corpe ⁊ hūoribꝰ/ vt afflictio demōis i obsessis sit leuior: vel etiā nulla. sed recedit a postil. Bur. q꞉ postil. negat ꝑ hmōi sēsibilia de ꝑ se demonē posse totalr̃ expelli. Bur. āt fauet opiniōi: q̄ vult ꝙ ablata dispositiōe passiua receptiua afflictiōis/ auferť ⁊ actiua: ⁊ sic cū demō nō affligit/ intelligit̃ spūs malignꝰ recessisse: ⁊ obsessus totalit̃ liberatꝰ. Sꝫ Bur. ⁊ hęc sua opinio cui fauet initit̃ falsis imagiatiōibꝰ. Imaginat̃ eñ ꝑmo ꝙ nullꝰ sit obsessus nisi ad ħ fuerit ꝑuię naturales dispositiōes vl' passiōales. qḋ falsū videt̃ i saul ð q̄ ₰mo. Cū eñ eēt i naturalibꝰ optīe dispositꝰ ꝑ cūctis fribꝰ ⁊ coętaneis suis: vt hr̃. j. Reg. ix. dꝛ tñ de eo in ħ ca. Spūs dñi recessit a saul: ⁊ exagitauit eū spūs nequā a dño. s. tribuēte ptātē vexādi: vt i glo. ⁊ ē bti Gre. Ex q̄ lr̃a iūcta glo. pria Bur. imagiatio videt̃ oīno falsa. Scḋo imaginat̃: ꝙ demō recesserit qñ obsessū actualit̃ nō affligit. Cuiꝰ imaginatiōis falsitatē oñdere nō oportet cū sit luce clarior: recedit eñ sępe ₰m apparētiā/ sꝫ ñ realit̃: obsidet etiā sępe obsessū nō affligēdo. Imagiat̃ tertio: ꝙ obsessi ñ affligūt̃: nisi i eis sit natural' dispō passiua huic afflictiōi corrñdēs. qḋ falsū ē: q꞉ obsessio sic ⁊ afflictio ē sępe ex sola dei ꝑmissione: vt vult glo. ꝑallegata: q̄ ē bti Gre.

D

Motiua etiā q̄ mouet Bur. ꝯ postil. ñ valēt. Mouet̃ eñ ꝑmo q̄si post. neget melodiā ⁊ iecur piscis aliq̄d facere i corpe vel aīa ⁊ vtroq꞉: silr̃ ⁊ hūoribꝰ q̄ minꝰ malignꝰ spūs affligat obsessū. Sꝫ bñ respiciēti dicta postillatoris apparet ꝙ ħ nō negat: sꝫ ꝑbare itēdit ꝙ ꝑ ea obsessi leuiꝰ fuerūt: vl' oīno ñ sētiūt afflictionē demonū. Sꝫ negat ꝙ ꝑ ea tanq꞉ talia simplr̃ liberent̃. sꝫ ꝙ liberēt nō ē ỽtute taliū. s. melodię vl' iecor': sꝫ merito faciēt' ⁊ talia applicāt'. Et cū istat Burg. ꝙ melodia disposuit hoiem ad recupanduꝫ spm̄ ꝑphię amissū: allegās ad ħ dictū de heliseo. iiij. Reg. iij. Rñdeo ꝙ male allegat: ñ eñ dꝛ ibi ꝙ ỽtute melodię resūpsit ꝑphetiā: sꝫ merito laudis dei ꝑ psaltē decātāte. vide ibi postil. ỽtꝰ eñ creata ad actꝰ aut habitꝰ supnaturales se ñ extēdit. Dato tñ assūpto q̄uis nō ꝯcesso: ñ seq̄t̃ qḋ ifert Bur. ꝑ illā regulā: Virtꝰ actiua q̄ pōt i maiꝰ: pōt ⁊ i minꝰ. q꞉ illa regula solū tenet i eēntialr̃ sb̄ordinat': ⁊ i eodē gñe. Nā ñ seq̄t̃: hō generat hoiem: igit̃ asinū vl' ignē qḋ ē mīoris ỽtut'. nec sequit̃: hō pōt portare magnū lapidē: igit̃ magnū ignē. Regl'a igit̃ ꝑ Bur. allegata ñ ē vniūsal'. ð q̄ vide Exo. viij. ꝑmo correctorio. Et cū Bur. nitit̃ excludere positionē postil. dicēt': ꝙ recessus demonis a saul erat merito ⁊ orōne dḋ dic̃/ ꝙ ħ nō hr̃ ex lr̃a. i q̄ videtur ipse Bur. fauere errori wicleffitaꝝ ⁊ hussitaꝝ/ dicentiū: ꝙ nō oportet credere nisi qḋ expsse i sacra scriptura ꝯtineat̃.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

E G

Congre Ca. XVII gantes autem ꝛc̃. a ¶ Azecha. ciuitas ē chananeoꝝ i tribu iuda ad quā vſq; ꝓsecut⁹ ē iosue qnq; reges: ꝛ hodie villa vocat̃ açecha int̃ eleutheropoli ꝛ heliã: q̄ iterp̄tat̃ fortitudo ꝛ decipl'a. b ¶ Domim: vł duina. Vic⁹ est in tribu iuda in finib⁹ eleutheropol: distans ab ea. xx. et. vij. miliarib⁹. Duina interp̄tat̃ silẽtiũ vł gaudiũ. c ¶ Terebinthi. Terebinthus ē in sichimis: sb̄ q̄ abscõdit iacob idola iuxta neapoli. d ¶ Spuri⁹. q2 ignobili p̄re matre v̄o nobili natus erat. e ¶ Octo filios. In paralipomenon tm̄. vij. dicunt̃: sꝫ nathan ꝓpham filiuꝫ semma: q̄si filiũ educauerat ꝛ nutrierat. Coraꝫ samuele q̄ꝫ. vij. filij isai dicunt̃ adducti: ꝛ octauuꝫ esse in pascuis. int̃ q̄s adductus ē nathan: q̄ ꝛ ionathan: de q̄ i extrema p̄te samuel' d̄r: Percussit aũt eũ ionathas fili⁹ semaa f̄ris dauid. Et notãdũ: ꝙ vbicũq; ꝓpha vocat̃: nathan scribit̃/ n̄ ionathã. †Jonathã filiũ f̄ris dauid q̄daꝫ suspicant̃ nathan ꝓpham. sꝫ falsũ est: q2 h̄ ionathan dedit cõsiliũ amnõ/ vt cõcũberet cũ sorore sua: qđ ꝓphetã nõ decuit. Nathã q̄ꝫ ꝓphetã dic̃ Isid. de gabaonitis fuisse. f ¶ Dauid ãt ꝛc̃. Et octau⁹ q̄ i regno eligit̃: h̄ ē christ⁹: q̄ semetipꝫ exinãiuit formã s. ac. q2 ꝛ ꝑ gl'iaꝫ resurrectiõis regnuꝫ

al'. †Jonadab — 2. Reg'. 13. a — Phil'. 2. a

Ni. de ly. Ca. XVII.

Congregãtes aũt. Postq; descꝑta ē ipsi⁹ dauid electio: hic ɔ̄nr describit̃ ɔ̄ eum saul' ęmulatio. Et primo ponit̃ hui⁹ ęmulatiõis cã. scđo iuidia s̄bsecuta ca. xviij. Circa p̄mũ sciendũ ꝙ cã ęmulatiõis fuit laus ip̄ius dauid ex victoria quã habuit ɔ̄ philisteum: ꝓut exp̄mit̃ ca. xviij. et iõ in h̄ ca. primo describit̃ belli apparat⁹. scđo ipsius dauid aduẽtus/ ibi: Dauid aũt. tertio dauid cõflictus/ ibi: Audita sũt. q̄rto ipi⁹ triũph⁹/ ibi: Preualuitq; da. Circa primũ p̄mittit̃ vtriusq; exercitus situatio/ cum d̄r: b ¶ In sochoth iu. h̄ d̄r ad differentiã illi⁹ sochoth q̄ ē vltra iordanẽ vbi iacob mãsit declinans ab esau: vt habetur Geñ. xxxiij. c ¶ Et philistijm sta. ꝛc̃. ad h̄ eñ vterq; exercit⁹ stabat in mõte valle existẽte in medio vt si vn⁹ exercit⁹ vellet venire ad aliũ/ ille exercit⁹ q̄ stabat in mõte opposito h̄ret auãtagiũ iterficiẽdi aduersarios de valle ascẽdẽtes ad eũ. Scđo põit̃ ipi⁹ goliath gl'iatio: vbi p̄mittit̃ ei⁹ statura ꝛ armatura: cuꝫ d̄r: d ¶ Et egres. ꝛc̃. Hebrei v̄o dicũt h̄: Et egressus est vir itermedi⁹ d̄ acieb⁹ philistioꝝ. ꝛ dicit̃

Diuisio

Congregãtes ãt Ca. XVII a philistijm agmia sua i p̄liũ

a ¶ opidum i tribu iuda: ꝛ iterp̄tatur ram⁹/ vł hũilitas/ siue tẽtatio.

ɔuenerũt i sochoth iudę/ et b a castrametati sũt int̃ sochoth ꝛ açecha in

¶ vel duina.

b finib⁹ domim. Porro saul ꝛ filij isrł cõ

a ¶ Terebith⁹ arbor ē: de q̄ lachryma resine p̄stãtissima manat: vñ idustria medicial' dissoluta ɔglutiat.

c gregati venerñt in vallẽ tẽrebinthi: ꝛ direxerũt aciẽ ad pugnãdũ ɔ̄ philistijm. Et c philistijm stabãt sup̄ montẽ ex p̄te hac/ ꝛ isrł stabat supra mõtem ex altera parte: vallisq; erat inter eos. Et egressus ē vir d

a ¶ q2 de patre gigante/ ꝛ matre gethea natus.

d spuriũs de castris philistinoruꝫ nomine goliath de geth/ altitudinis sex cubitoꝝ e et palmi: et casis ęrea super caput eius: f

a ¶ ɔserta hamis ꝛ cõcatenata.

ꝛ lorica hãmata induebat̃. Porro pon g dus loricę ei⁹ q̄nq; milia sicloꝝ ęris erat: h

a ¶ id est de ferro.

ꝛ ocreas ęrẽas habebat in crurib⁹: ꝛ cly i peus ęreus tegebat hũeros eius. Hastile aũt hastę eius erat q̄si liciatoriũ texentiũ. Ip̄m aũt ferrũ hastę eius sexcentos siclos habebat ferri. Et armiger ei⁹ an k tecedebat eũ. Stãsq; clamabat aduer l m

a ¶ agmina.

sus phãlangas isrł/ ꝛ dicebat eis: Qua n o re venistis parati ad pręliuꝫ: Nunquid ego nõ sum philistęus/ ꝛ vos serui saul: Eligite ex vobis virũ: ꝛ descẽdat ad singulare certamen. Si q̄rit pugnare mecũ: et ꝑcusserit me: erimus vobis serui. Si ãt ego p̄ualuero ꝛ ꝑcussero euꝫ: vos serui eritis et seruietis nobis. Et aiebat p philistęus: Ego exprobraui agminibus isrł hodie. Date mihi virum: ꝛ ineat me cum singl'are certamẽ. Audiẽs aũt saul q ꝛ oẽs israelitę sermones philistęi huiuscemodi: stupebant et metuebant nimis. r Dauid autẽ erat filius viri ephratęi: de s quo supra dictuꝫ est/ de bethleem iuda t e cui nomẽ erat isai: qui hẽbat octo filios v Et erat vir in diebus saul senex ꝛ grãdę x uus inter viros. Abierunt autẽ tres filij eius maiores post saul in p̄liũ. Et noia triũ filiorũ eius q̄ p̄rexerũt ad bellũ: heliab primogenit⁹: et secũdus abinadab: f tertius quoq; samma. Dauid autẽ erat minimus. Tribus igitur maioribus secutis saulem: abijt dauid et reuersus est y a saul vt pasceret gregẽ patris sui i beth

a ¶ diabolus. ¶ potiõe cadens. b ¶ ꝓsperitate.

leem. Procedebat v̄o philistęus mãne z

a ¶ aduersitate. c ¶ toto t̄pe p̄sẽtis vite quo cõtra decalogum per quattuor elementa peccamus.

ꝛ vẽspere: ꝛ stãbat quadragita diebus. a

a ꝛ d̄r itermedi⁹ hõ fort' ꝛ audax: q̄ confidẽs de fortitudine sua: egredit̃ añ aciẽ suoꝝ/ ꝑat⁹ p̄liari ɔ̄ aliũ venientẽ de acie opposita: sic solent facere in exercitibus aliq̄ volẽtes oñdere suã ꝓbitateꝫ. ꝛ l'ra sequẽs ɔsonat huic dicto. e ¶ Altitudinis sex cu. Cubit⁹ s̄m vnã opinionẽ cõtinet duos pedes vsuales. s̄m aliam v̄o pedẽ ꝛ dimidiuꝫ: ꝛ sic s̄m vtrãq; expositionẽ vel opinionẽ p̄ꝫ altitudo ipi⁹. f ¶ Et cas. ęrea ꝛc̃. h̄ dicũt aliq̄ ꝙ noĩe eris itelligit̃ oẽ gen⁹ metalli. ꝛ sic i hoc loco ꝓ ferro accipit̃ ęs: ita ꝙ cassis ęrea idẽ ē qđ cassis ferrea: q2 nõ solet fieri de ęre/ sꝫ de ferro. g ¶ Et lorica ha. indue. i. concatenata: q2 fit de annulis ad modũ catenę ɔiũct'. Hebręi ãt h̄ dicũt: Et lorica squamata induebat̃: q2 sup̄ loricã h̄ẽbat armaturã factã d̄ laminis ferreis ꝑ modũ squamaꝝ ordinatis sicut est genus armaturę qđ vocat̃ plates gallice. ꝛ h̄ erat ne ꝑ foramina loricę sagitta vel spiculum aut gladius posset trãsire. h ¶ Et ocreas ꝛc̃. In hebręo h̄r: Et vasaria vel frõtaria v̄sus pedes ei⁹. q2 de galea q̄ erat ęrea sup̄ v̄ticẽ descẽdebat q̄dã lamina operiẽs nasũ ꝛ tẽdens deorsũ vsq; ad collũ v̄sus pedes. sicut solebat fieri in antiquis galeis. i ¶ Et clype⁹ ꝛc̃. Hebręi dicũt: Et spiculũ ęreũ iter scapulas ei⁹. ꝛ d̄r h̄ spiculũ s̄m eos q̄dã lamina descẽdẽs a casside ꝓcedẽs in acutũ iter scapulas: vt sic ꝓtegeret collũ ꝛ iũcturã armoꝝ capit' ꝛ corp̄is. k ¶ Et armiger ꝛc̃. In hebręo h̄r: Et portãs peltã suã vel scutum añ eũ/ sic solet fieri pugillib⁹ q̄ñ vadunt ad cõgrediẽdũ: sꝫ q̄ñ debẽt actu congredi tũc tradit̃ eis scutũ. Ex h̄ etiã p̄ꝫ qđ p̄dictũ ē. s. qđ illđ/ depẽdebat a galea inter hũeros/ n̄ erat ꝓp̄e clype⁹. scđo põit̃ ipi⁹ goliath gl'iatio: cũ d̄r: l ¶ Stansq;. vt magis videret̃. m ¶ Clamabat. vt a lõge audiret̃. n ¶ Aduersũ pha. i. agmia armatoꝝ. o ¶ Quare ve. ꝛc̃. s. i tanto nũero. q. d. cito põt finiri negociuꝫ ꝑ singulare certamen inter me/ ꝛ vnũ d̄ v̄ris a vob̄ electũ. ꝛ sequit̃: p ¶ Et aie. phi. se iactãdo ꝛ exercitui isrł exprobrando. iõ s̄bdit̃: Ego ex. ꝛc̃. q ¶ Audiẽs ꝛc̃. stu. ꝓpter altitudinẽ staturę ꝛ robur armaturę. r ¶ Et me. ni. q2 nullus audebat hoc duellum recipere. s ¶ Dauid ãt. h̄ ɔ̄nr describit̃ ipi⁹ dđ aduẽt⁹ missi a p̄re. iõ d̄r: Dauid ãt fi. eph. i. bethleemitę: q2 bethleẽ altero nomine vocat̃ ephrata: vt h̄r Geñ. xlviij. t ¶ De bethleẽ iu. h̄ d̄r ad differẽtiã alteri⁹ bethleẽ q̄ nõ est i tribu iuda. v ¶ Qui ha. ꝛc̃. cõputando ionathã: q̄ erat fili⁹ adoptiu⁹: vt dictũ est ca. p̄ce. x ¶ Senex ꝛc̃. q2 iã erat emeritę militię. y ¶ Abijt da. ꝛc̃. q2 nõ h̄ẽbat officiũ corã eo cithariçãdi: iõ ad officiũ pristinũ reuersus est in domũ p̄ris sui. z ¶ Proce. ꝛc̃. Bis i die ad sui iactãtiam/ ꝛ israel' vitup̄atiõeꝫ. a ¶ Et sta. ꝛc̃. exercit⁹ eñ philistinoꝝ stabat in vno mõte ꝛ exercit⁹ isrł i mõte alio opposito. ꝛ vall' erat

al's virl — Notã

Moral'r. a ¶ Cõgregãtes ꝛc̃. Hic agit̃ de duello dauid ɔ̄ goliath gethęũ. ꝑ qđ significat̃ allegorice pugna christi ɔ̄ diabolũ. Circa qđ notãdũ ꝙ sic i p̄ce. ca. significat⁹ ē christ⁹ ꝑ isai: sic ꝑ ip̄ꝫ põt h̄ de⁹ p̄r significari: eo ꝙ p̄r ꝛ fili⁹ vnuꝫ sunt in suba ꝛ op̄atiõe: sic dicit Ioh. x. f. Ego ꝛ p̄r vnũ su. Igit̃ ꝑ isai mittentẽ filiũ suum

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

A F regnũ in gentib⁹ adept⁹ est. a ¶ Di rexerat enim aciem ꝛc. Pugna philistinorũ ↄtra isrl'/pugna demonum ↄ eccl'iam accipi põt. Goliath vo superbiã diaboli significat: quaz dauid.i.christus singulari certamine prostrauit ꝛ populũ dei eripuit. Qui leonẽ et vrsũ necauit: diabolũ .s. ꝛ antichristũ: alterũ nũc latẽter insidiantẽ: alterũ postea manifeste seuientẽ. Prouocauit supbia hũilitatẽ/ diabolus christũ. Accepit arma bellica dauid: que pro etate ꝛ parua statura portare nõ potuit: ꝛ abiecit. Accepit quinq͂ lapides de flumine ꝛ posuit in vase pastorali. his armatus vicit. Sic christ⁹ tpe reuelatiõis noui te. insinuande et comendande gr̃a: deposuit corporalia sacramẽta legis q̃ nõ sunt iposita gẽtib⁹ q̃ in veteri lege legim⁹ ꝛ nõ obseruam⁹: sed ad aliquam significationez premissa ꝛ posita intelligimus. hec deposuit tanq͂ onera legis: ꝛ ipsam legez accepit. Quinq͂ em̃ lapides: quinq͂ libros moysi significant. Tulit quinq͂ lapides de flumine.i.d hoc seclo. Labit em̃ mortale seculũ. Erant tãq͂ in flumine lapides in pmo pplo. Illic vacabant: et nihil proderant. Trãsibat sup fluui⁹: Sz dauid accepit gratiã: vt lex esset vtilis: que sine gr̃a impleri non põt. Plenitudo em̃ legis charitas ẽ. Quia q̃ legẽ gr̃a facit impleri, significat em̃ gr̃a lacte. hoc est em̃ in carne gratuitũ. vbi vero mater no q̃rit accipere/sed dare: gratis dat: ꝛ cõtristat si desit qui accipiat: ostendit dauid legẽ sine gratia operari nõ posse: cũ illos quinq͂ lapides/q̃bus significatur lex in.v.libris coniũgere volens gratie/posuit in vase pastorali: q̃ lac solebat mulgeri. His armatus ꝓcessit cõtra superbũ. Tulit lapidẽ vnuz/ ꝛ deiecit vnũ: in fronte percussit et cecidit: ex eo loco corporis vbi signum christi non habuit. Quinq͂ accepit: vnum misit. Quinq͂ libri electi sũt/sed vnitas vincit. Plenitudo ergo leg' charitas: vt ait apl'us. Sufferentes inuicem in dilectione: studentes seruare vnitatẽ spiritus in vinculo pacis. Illo deiecto gladiuz abstulit: caput illi abscidit. Christ⁹ diabolũ d suis mẽbris occidit: quando crediderũt magi (quos ille in manu habebat: ꝛ de quibus alios trucidabat) ↄuertẽtes linguas suas contra diabolum: ꝛ sic golie gladio suo caput abscidititur.

Rom. 13.c

B

Ubi.s. Eph.4.a

b ¶ Noui superbiã tuam. Putabat in eo tumorẽ propter samuelis vnctionem: quasi ex ea audaciaz sumpsisset: ꝛ timebat ne si congrederetur cuz philisteo interficeret. Un̄ subdit: vt videres ꝓliũ descẽdisti.id est in hoc superbus appares ꝙ cũ non habeas consuetudinẽ preliãdi/actus prelij quasi miles sciscitar'. c ¶ Nũquid non verbũ est? Quasi diceret: est. quia nõ est voluntas ꝓliandi/ sed vt scirẽ quod nesciebam. Audaciã tñ ex eo sumpserat/ ꝙ spm̃ sanctũ acceperat: expert⁹ auxiliũ dei i leone ꝛ vrso: ꝛ ideo audacter se obtulit ad singulare certamen: nõ tam victorie cupidus/ q͂ vltor blasphemiarum dei et iniuriarum populi.

G Ibi aũt

Dixit aũt isai ad dauid filiũ suuz:
a ¶ mensura est triũ modiorũ.
Accipe fratrib⁹ tuis ẽphi polẽte/ꝛ decẽ panes istos: et curre in castra ad frẽs tuos: ꝛ decẽ formellas casei has deferes ad tribunũ: Et frẽs tuos visitab/si recte agãt: et cũ q̃b⁹ ordinati sũt disce. Saul aũt ꝛ illi et om̃es filij isrl' in valle terebinthi pugnabãt aduersũ philistijm. Surrexit itaq͂ mane dauid/ ꝛ cõmẽdauit gregẽ custodi: ꝛ onust⁹ abijt sic ꝓcepat ei isai. Et vẽit ad locũ magala: ꝛ ad exercitũ: q̃ egressus ad pugnã vociferat⁹ erat i certamine. direxerat ei aciẽ isrl'. Sz ꝛ philistijm ex aduerso fuerãt ꝓpati. Derelinquẽs g͂ dauid vasa q̃ secũ attulerat sb manu custodis ad sarcinas: cucurrit ad locũ certamis: ꝛ interrogabat si oĩa recte agerẽt erga frẽs suos. Cũq͂ adhuc ille loq̃ret eis: apparuit
a ¶ reuelat⁹/trãsfigurat⁹ vel trãsmigrãs.
vir ille spuri⁹ ascẽdẽs/goliath noie philiste⁹ de geth/de castri philistiorũ. Et loquẽte eo hec eadẽ v̂ba/au
¶ christus.
diuit dauid. Oẽs autẽ israelite cũ vidissẽt viꝝ/fugerũt a facie ei⁹: timẽtes eũ valde. Et dixit vnusq̃spiã de
¶ sanct' vidẽtib⁹ deũ. ¶ in supbia.
isrl': Nũ vidisti virũ hũc q̃ ascẽdit? Ad exprobrãdũ ei isrl' ascẽdit. Uirũ g͂ q̃ ꝑcusserit eũ ditabit rex diuitijs magnis: ꝛ filiã suã dabit ei: ꝛ domũ pr̃is ei⁹ faciet absq͂ tributo i isrl'. Et ait dauid ad viros q̃ stabãt secũ dicẽs: Quid dabit viro q̃ ꝑcusserit philisteũ hũc/ ꝛ tulerit opprobriuz
¶ immundus.
d isrl'? Quis ẽ ei h̃ philiste⁹ icircũcisus: q̃ exprobrauit ãcies dei viuẽt'?
¶ sanctos deo militantes.
Referebat ãt ei ppl's eũdẽ ꝭmonẽ dicẽs: Hec dabũt viro q̃ ꝑcusserit eũ. Qd cuz audisset heliab frat' ei⁹ maior/loq̃nte eo cuz alijs: irat⁹ ẽ ↄ dauid/ꝛ ait: Quare vẽisti: ꝛ q̃re dereliq̃sti pauculas oues illas i deꝭto. b Ego noui supbiã tuã ꝛ neq̃tiã cordis tui: q: vt videres ꝓliũ descẽdisti.
a ¶ subaudis/dignũ increpatiõe.
c Et dixit dauid: Quid fẽci? Nũq̃d nõ v̂bũ ẽ? Et declinauit paululũ ab eo ad aliũ: dixitq͂ eũdẽ ꝭmonẽ. Et rñdit ei ppl'us v̂buz sic pri⁹. Audita sunt aũt verba q̃ locut⁹ est dauid: et annũciata sũt i cõspectu saul. Ad quẽ cũ fuisset adductus/

✻ ꝛ vall' erat itermedia: ꝛ iõ q̃libet exercit⁹ sic diu stabat i loco suo. q: nec iste exercit⁹. nec ille audebat i vallẽ descẽdẽ ad ꝓcedẽdũ ↄ aduersarios: q: exercitus stãs i loco suo stati posset aliũ lapidib⁹ obruere: a ¶ Accipe fri.ephi p.i hebreo habet: Ephi granate.i.g̃nor triti ci decoctor. Ephi aũt q̃dã mẽsura ẽ cõtinens decies gomor: prout dictũ fuit Exo.xvj. b ¶ Et decẽ for.casei.i.decem caseos paruos habẽtes formã paruã. c ¶ Has defe.ad tri.qui preerat millenario: in quo erãt filij sui ordinati: vt sic tribunus magis cõdescẽderet eis ꝛ precaueret eoꝝ picul'. Cetera patent vsq͂ ibi: e ¶ Et ve.ad lo.m. Et ꝭm h̃ magala est nomẽ ꝓpriũ. hebrei dicũt ꝙ est nomẽ cõe/et significat circulũ: q: i situatione castrorũ debet fieri fossatuz in circũitu: ꝭm ꝙ docet vegetius in lib. de re militari. quia q̃ntũcũq͂ sit paruũ: tñ castra intra locata sunt magis secura cõtra repentinũ hostiuz incursum. ꝛ ideo subditur: f ¶ Et ad exer. q̃ egres. extra predictum circuluz in quo remanserũt sarcine ꝛ aliqui eas custodiẽtes. seq̃tur: g ¶ Et interrogabat ꝛc. ꝭm mãdatũ pr̃is sui. h ¶ Apparuit vir il. spu. In hebreo habet/intermedi⁹: ꝛ exponat' sicut supra. i ¶ Oẽs aũt israelite ꝛc. Nõ est intelligendũ ꝙ tot⁹ exercitus fugeret: sed intelligendũ est/ ꝙ nullus audebat egredi aciem ad obuiãdũ illi ꝛ pugnandũ inter acies duoꝝ exercituũ. sequit': k ¶ Uirũ ergo q̃ ꝑ. di. rex ꝛc. hoc em̃ fecerat rex ꝓclamari ꝑ exercitũ ãnq͂ dauid veniret. l ¶ Et ait dauid ad vi. ꝛc. Licet em̃ iã audisset dauid vt dictũ est: tñ volebat a pluribus req̃rere ad maiorẽ certitudinẽ. Nec q̃rebat ista dd cupiditate lucri/ vel honoris principaliter: volebat em̃ pugnare cũ eo ꝓpter gloriã dei: vt videbit': et ꝓpter liberationẽ populi. libertas aũt a tributo ꝛ alia regis promissa non alliciebant eũ ad hoc/ nisi tm̃ cõsequenter. m ¶ Qd cũ au. ꝛc. ira. ẽ cõtra da. q: timebat ne fatuitate iuuenili exponeret se ꝑiculo. Uel vt alij dicũt: q: credebat eũ i supbiã erectũ: eo ꝙ fuerat inunctus i regẽ ꝓ frib⁹ suis. vt dictum est. s. xvj. ca. n ¶ Et dixit da. q̃d fe.q.d adhuc nihil reprehensibile attentaui. o ¶ Nũq̃d nõ ver. ẽ? q̃si diceret: non posui me ad pugnã: sz ad audiẽdũ verba de statu exercit⁹ ad referendũ patri. p ¶ Et decli. pau. in q̃ apparet hũilitas dauid: q: repħẽsionẽ fris irrõnabilẽ patiẽter portauit. q ¶ Audita ꝛc. Hic ↄñr describit ipi⁹ dauid cõflictus. Ad maiorẽ tñ sequẽtiũ itelligentiã h̃ q̃rit': Utrũ duellũ sit licitũ. ꝛ videt' ꝙ sic ꝑ factũ ipsius dauid: q: ad duellũ volũtarie iuit: vt ptz in textu: nec ex h̃ reprehendit' in scriptura/sed magis cõmẽdatur ergo ꝛc. Cõtra q: i duello dat' potestas vel saltẽ cõcedit' licẽtia vtriq͂ interficiendi se mutuo. cũ igit' alter illorũ sit innocẽs: ꝓstat' auctoritas/vel saltem dat' licẽtia interficiẽdi innocẽtẽ. qd simpliciter ẽ illicitũ: q: cõtra dictam iuris
✻ natural'

C

D

An duellũ sit licitum

✻ liũ suũ dauid ad frẽs suos visitãdũ/ dicẽs: c ¶ Frẽs tuos vi. ꝛc. significatur de⁹ pater filiũ suũ mittẽs in mũduz vt saluet' ꝑ ipm Joh.iij. Per hoc autez ꝙ dauid debellauit goliath gethẽum: et ꝑ hoc philistinorũ exercitũ sicut dr.s.

Moraliter

✻ Uidentes

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

locutus est ei: Nō concidat cor cuiusq̃ in eo. Ego seruus tuus ^a vadā ⁊ pugnabo aduersus philisteū. Et ait saul ad dauid: Nō vales resistere philisteo isti: nec pugnare aduersus eum: qꝛ puer es: hic aūt vir bellator ē ab adolescentia sua. Dixitq̃ dauid ad saul: Pascebat seruus tuus gre^b

a ¶ diabolus.

gē patris sui: et veniebat lĕo vel

a ¶ antichristus. b ¶ quĕlibet ꝑlatum.

vrsūs ⁊ tollebat ariĕtē de medio

a ¶ dominici.

grĕgis: ⁊ ꝑseq̄bar eos: ⁊ ꝑcuciebā: eruebāq̃ de ore eorū. Et illi ꝯsurgebāt aduersum me: ⁊ apphendebā mentū eoꝝ: ⁊ suffocabā: interficiebāq̃ eos. Nā ⁊ leonem et vrsum interfeci ego seruꝰ tuus. Erit igiť ⁊ philisteus hic i-^c circūcisus q̄si vnus ex eis. Nūc vadā ⁊ auferā opprobriū populi. Q̄uis q̇s est iste philisteus icircūcisus: q̇ ausus est maledicere exercituz dei viuētis? Et ait da-

a ¶ ꝑtāte.

uid: Dn̄s q̇ eripuit me de mănu ^d leonis ⁊ de manu vrsi: ipe me liberabit de manu philistei huiꝰ. Dixit āt saul ad dauid: Uade: ^e ⁊ dn̄s tecū sit. Et induit saul da-^f uid vestimētis suis: ⁊ iposuit galeā ereā sup caput eius: et vestiuit eū lorica. Accictus ergo dauid gladio eius sup vestē suam: cepit tentare si armatus posset icedere. Nō eñ habebat ꝯsuetudinē. Dixitq̃ dauid ad saul: Nō possū sic icedere: qꝛ nec vsū ha-

a ¶ legis sacra tāq̃ onerātia.

beo. Et deposuit ea. Et tŭlit ba ^g culū suū quez sp̄ hēbat in mani-

---

E ✻ Duellū acceptio duplex

naturalis/ ⁊ ꝯ diuinum p̄ceptū. ꝗ ⁊c̄. Rn̄sio: duelluz pōt accipi dupl'r. Uno mō ꝓprie. ⁊ sic duelluz est singularis pugna duoꝝ: vt ꝑ victoriā vniꝰ appareat eiꝰ iusticia tāq̃ ꝑ diuinū iudiciū/ ⁊ alteriꝰ iniusticia. ⁊ sic ſm oēs doctores duellū est illicitū: tā ex ꝑte appellātis q̃ etiā recipiētis/ ⁊ etiā iudicātis ⁊ ꝯsulentiū ⁊ fauorē p̄stantiū: qꝛ ibi est manifeste tentatio diuia. ⁊ h̄ mō videnť loq̇ de duello iura ip̄m prohibētia. ij. q. v. monomachiā. ⁊ extra de pur. vulg. cura suscepti. Nisi ꝑ reuelationē diuinā manifestū/ fuerit ꝙ deus velit sic idicare suaz iusticiā. Et hoc mō dicūt sancti ⁊ doctores catholici: dauid sigl'are certamē iniīt cū golia: qꝛ sibi reuelatū fuit a dn̄o ꝙ sic volebat idicare suā iusticiā ꝯtra philisteos. vn̄ ꝓcedēs cōtra philisteū dixit: Ego venio ꝯ te in noie dei viuētis ⁊c̄. et sic nō fuit ꝓprie duellator/ sed magis diuie iusticie executor. Alio mō pōt accipi duellū large: ꝓut est bellū singulare vnius cū vno absq̃ expectatione diuini iudicii: sꝫ vt ꝑ virtutez/ artē vel fortunā vel oībus istis vel aliq̇bus eoꝝ cōcurrētibꝰ aliqua cōtrouersia inter eos criminal' vel ciuilis terminetť. Et sic adhuc dicūt aliq̇ ꝙ duellū ē oīno illicitū: nō solū a ꝑte appellant' ⁊ iudicātis/ sꝫ etiā recipiētis: ita ꝙ magl' debet sustinere reꝝ suaꝝ spoliationē: ⁊ sue ꝑsone suspensionem ⁊ mortē q̃ duellū recipe: etiā dato ꝙ se sentiat innocentē. Cuius rō est: qꝛ intētio sic intrantis duellū est interficere aduersariū suum: qđ nulli persone p̄uate licitū est: qꝛ est ꝯtra p̄ceptū diuinū. Et ad h̄ iducūt ꝟbū bti Aug'. li. de libero arbitrio/ dicētis sic: Quō possū arbitrare istos carere libidine: q̇ ꝓ his q̄z rebus gladiantur q̄s p̄nt amittere inuiti? ⁊ inter istas res ſm ip̄m poniť vita ꝓpria: vt ibidez p̄mittiť. ergo ⁊c̄. Sꝫ ista snīa videtur aliīs nimis dura. ꝓpť qđ dicūt: ꝙ si appellatꝰ de duello non possit declinare: vtpote qꝛ deneganť sibi ꝓbatiōes alie: ⁊ si appellet nō defertur appellationi sue: pōt licite se defendere duellando: ⁊ nō solū in causa criminali ꝓ vita sua defendēda: sꝫ etiā in cā ciuili. Quia sicut licitum est alicui bellare ad sui corporis defensionē: ita etiā ad reꝝ suaruz ꝯseruationē. Nec valet vt videť quod aliī arguūt: ꝙ intēdere aliū occidere est ꝯtra dictamē nature. Dicendū ꝙ h̄ verū est si ꝑ se intendať. sed in hoc casu nō intēdiť nisi ꝑ accidēs: si nō possit aliter vitā suā/ vel res suas seruare: ad quoꝝ ꝯseruationē ꝑ se dirigiť intētio sua. qđ patet ex hoc ꝙ declinat duellū q̄ntum pōt: ⁊ ad ꝯseruationē vite ꝓprie/ ⁊ reꝝ suaꝝ magis iclinat natura. ꝓpť qđ argumentū q̃tuz ad hoc videť magis ad oppositū. Qꝛ aūt addiť hoc eē ꝯtra p̄ceptū diuinū. Dicēdū ꝙ p̄ceptū diuinū qđ est: Nō occides: intelligiť de occisione inuocētie. Appellās aūt in hoc casu nō est innocēs: nec ꝑ cōsequēs iste se defendens de mādato ⁊ volūtate iudicis non videť peccare: maxime pro sue vite tuitiōe. Ad dictū vero Augustini potest dici: ꝙ loquiť iquisitiue ⁊ dubitatiue/ ⁊ nō determiatiue. Dicunt tamen isti: ꝙ licet appellatus in duello in hoc casu excuseť a peccato: appellans tamē ⁊ iudex auctoritatē vel licentiam prestans semper peccant mortaliter. Sed quia multi p̄ncipes sancte vite: ⁊ qui bonoꝝ cōsilio vtebanť/ aliquādo duella sustinuerūt seu cōcesserūt: vt beatus ludouicus rex francie: Carolus magnus ⁊ plures aliī: ⁊ archiepiscopi ⁊ episcopi iusticiā temporalē habentes: videtur durū duella condemnare in omni casu ex parte iudicum. Ideo absq̃ assertiōe aliqua/ et ꝑ modum collatiōis potest dici: ꝙ in aliquo casu a iudicibus possunt permitti: vtpote quando aliqui nobiles habēt iter se guerrā quā possunt mouere ex lōga ꝯsuetudine/ q̃uis superiorē habeāt: vt patet in pluribus terris ⁊ regnis: ⁊ ex hoc vnꝰ vastat terrā alterius ferro ⁊ igne: in quo subditi qui sūt innocentes in rebus ⁊ corꝑibꝰ multipliciter affliguntť. ⁊ aliquādo contingit ꝙ vnus corā sup̄iori principe prouocat aliū ad duelluz: ⁊ alius statim recipit absq̃ vlla recusatiōe. Si iudex in tali casu probabiliter videat/ ꝙ predicta vastatio subditorū innocentum per duellum istud debeat terminari: nō videtur peccare tale duellū ꝑmittēdo. Quia ei qui habet curā alicuius cōmunitatis/ licituz est minora mala permittere ad euitanduz maiora. Sicut licite permittunť meretrices in ciuitatibus ne oīa turbētur libidinibꝰ: vt etiā dič Aug. sic aūt videť eē i ꝓposito: vt patet ex p̄dict'. Et eadē rationē videť esse de ignobilibꝰ guerrā ad inuicē mouere nō potētibus in aliquo casu: vt sic per hoc ꝙ nullus posset aliū prouocare ad duellū/ multiplicarētur homicidia occulta in terra: eo ꝙ homicide tales non temerēt ad duelluz ab aliquo ꝓuocari. In tali casu nō videť illicitū principi aliqua duella permittere: vt predicta homicidia cessēt/ que sūt maiora mala. Huic aūt dicto videť cōcordare dictū Tho. de aquino in sua sūma. vbi dicit: ꝙ qn̄ in duello nō expectať aliquis euētus miraculosus/ sicut est i proposito: vt patet ex. s̄. dictis: tūc tale duellū appropinquat ad cōez rationē sortiū. sortibus aūt licitū est vti in pluribus casibus: vt ipse ibidē dicit. Ad p̄mū argumentum de dauid patet solutio ex predictis. Ad argumētū alteriꝰ opposite partis pōt dici: ꝙ nō dať licentia occidēdi innocentē in casibus predictis: quia nullꝰ duellantiū predicto modo est immunis a culpa: eo ꝙ volūtarie ponūt se ad hoc pretermissis aliīs viīs ſm ordinez iuris. His dictis ad expositionē littere reuertamur. Audita sunt ⁊c̄. Hic describitur ipsius dauid conflictꝰ. ⁊ primo bellū ab eo petitur/ cū dicitur: a ❡ Ego seruus tuꝰ va. Cōstāter eñ se obtulit ꝓpť reuelationē di sibi factā: vt p̄dictū ē. Sꝫ qꝛ saul nolebat ei ꝯcedere: eo ꝙ timebat ne vincereť: qꝛ adhuc erat iuuenis in etate: nec videbať ad robur viri peruenisse: ideo dauid bellū desiderans declarat suam fortitudinem ⁊ audaciam/ dicens: b ❡ Pascebat seruus tuus gregez ⁊c̄. Nec dicebat hoc dauid ad iactātiā/ sed ad dei gloriam cui hoc principaliter attribuebat: de quo etiā adiutorio contra philisteū istum confidebat. Ideo subditur: c ❡ Erit igiť ⁊ philisteus hic ⁊c̄. Qꝛ autem vtrūq̃ dauid attribueret deo principaliter: patet ex hoc qđ subditur: d ❡ Dn̄s qui eripuit me de manu ⁊c̄. i. d̄ potestate eiꝰ. Scđo bellū ipsi dauid cōceditur/ cum dr̄: e ❡ Dixit autem saul ⁊c̄. Ex hoc dicunt aliq̇ ꝙ reuelatum fuit sauli ꝙ dauid vinceret philisteū. Fiūt eñ aliquādo reuelationes diuine etiam malis hominibꝰ ꝓpter cōmune bonū. f ❡ Et induit saul dauid vestimētis ⁊c̄. Nō est intelligendū/ ꝙ arma saulis facta ꝓ suo corpore tradita fuerint dauid: quia ab hūero ⁊ supra eminebat sup totū populū: vt dictū est supra. x. capl'o. Illa eñ arma omino fuissēt improportionata ipi dauid. Et si dicať ꝙ ꝓpter hoc ea dimisit postea: nō est verū. quia in dimittendo nō allegauit armoꝝ improportionez: sꝫ inconsuetudinē portādi: vt patet infra. Arma igiť saul quibus dauid fuit indutus itelliguntť: quia erant de armamentario suo. ⁊ dedit ea dauid: qꝛ tūc eū militē feč. Tertio dđ cū philisteo ꝯgrediť: q̇ cōgressus describiť/ cū dr̄: g ❡ Et tu. ba. suū quē sp̄. i. ꝯsuetudiarie.

✻ Et elegit

A
Allego.
a ¶Ibat aũt phili.ꝛc.aduersũ da.ꝛc.Alleg. Philistei demones.Goliath caput eoꝝ:q̃ an̄ aduẽtũ veri dauid supari nõ potuit.Geth ciuitas goliẽ iterp̃taꝛ torcular:h̾ ẽ mũdus vł infern⁹ i q̃ velut in torculari obnoxios pctis ↄculcabit:q̃ reli/cta q̃etẽ supna tãq̃ septenario/i hũc mũdũ sex dieb⁹ factũ la/psus ẽ.Altitudo goliẽ dia/boli supbia:p̱ quã sup filios supbiẽ p̃ncipatũ obtinuit:q̃ si palma se extollẽs. Arma goliẽ diaboli ad nocẽdum v̾sutiẽ.Dauid a p̄re ad visi tãdũ frẽs missus ẽ:ꝛ christ⁹

Dat.15.c
a p̄re deo ad oues q̃ perierãt dom⁹ isrł.Dauid ephi polẽ tẽ.i.triũ modioꝝ mẽsuram frib⁹ detulit:ꝛ christ⁹ myste riũ sctẽ trinitat⁊ credẽtibus cõmẽdauit.Dauid decẽ for mellas casei tribuno detu/lit:ꝛ christ⁹ decalogũ iudẽ/is tradidit.Eliab de⁹ meus pater.Iudẽi se deum p̄rem p̄re mẽtiẽtes q̃ christũ ẽmu lati p̄mogenita p̱diderunt. Bacul⁹ dauid crux christi. Golias i frõte p̱cussus ruit: ꝛ subdiꝛ ipi dauid. ꝛ diabo lus i frõte suoꝝ feriꝛ cum si/gnũ cruc⁊ eo i loco ĩfigiꝛ:et sbijciꝛ i mẽbris christo.Da/uid gladiũ goliẽ i hierł'z de/tulit:ꝛ christ⁹ q̃z de diaboli p̄tãte rapuit ad defensionẽ ecclẽ/i eã trãstulit. Saul d̾ domo dauid ꝛ de eo q̃si ig/noto req̃rit/cũ iã dudũ da/uid ei assisteret:ꝛ iudẽi chri/stũ vẽturũ nouerãt:ꝛ quẽ in p̄ñtia corp̄ali p̱ v̾tutes filiũ dei approbare poterãt:tan q̃ ignorãtes dicũt:tu q̃s es: ꝛ vbi ẽ p̄r tu⁹?

B
Moraliter
¶Moral'r. Mẽbra x̄pi dauid cũ supbiẽ tes hereticos et sacrẽ scp̄tu rẽ sniãs deserẽtes eisdẽ sctẽ tijs q̃s ↄferũt vicũt/ q̃si ela tũ goliã gladio suo detrun/cãt. b ¶Et tu gla.eius. Gre.Uir q̃z catholic⁹ colli/git testimoniũ scp̄turẽ q̃ af/fert heretic⁹:ꝛ error⁊ ei⁹ p̄ti naciã inde cõuincit. Un̄ et d̾ typuz dñi q̃.s. fortis ma nu iterp̄taꝛ. Golias x̄o re/uelatus siue transmigrans: hereticoꝝ supbiã signans: h̾ rebus locuti sunt q̃d nos v̾bis apim⁹.Golias x̄o cũ gladio:dauid cũ pera pasto rali venit ad p̱relium:s̄z da/uid goliam suo occidit gla/dio.Nos q̃z q̃ sum⁹ mẽbra x̄pi dauid:hereticos suis sc̄/tentijs vincim⁹. c ¶Ca/put phi.ꝛc. Dauid caput philistẽi tulit in hierusalez: vt terreret eos muroꝝ fir/mitate ꝛ altitudine isupabi les se esse fidẽtes:vt ñ discre derẽt se ab illo vincẽdos eẽ.
※ De qua

a ¶legẽ moysi i q̃nq̃ libris scriptã.

bus.Et elegit sibi q̃uinq̃ limpidissimos lapides d̾ tor a
a ¶adiũxit.s.gratie.q̃ p̱ lac significaꝛ:q̃d in vase pastorali mulgeꝛ.
rente:ꝛ misit eos i perã pastoralẽ quã habebat secũ: et fundã manu tulit:ꝛ ↄcessit aduersum philisteum. b
a Ibat aũt philistẽ⁹ incedẽs ꝛ appropinquãs aduersũ c dauid:ꝛ armiger ei⁹ an̄ eũ.Cũq̃ inspexisset eũ phili/stẽ⁹ ꝛ vidisset dauid/despexit eũ.Erat aũt adolescẽs d
a ¶passione. b ¶speciosus forma p̄ filijs hoĩm.
rũfus ꝛ pũlcher aspectu.Et dixit philistẽ⁹ ad dauid: Nunq̃d ego canis sũ:q̱ tu venis ad me cuz baculo? e Et maledixit philistẽ⁹ dauid in dijs suis.Dixitq̃ ad dauid:Ueni ad me:ꝛ dabo carnes tuas volatilib⁹ cẽ/li/ ꝛ bestijs trẽ.Dixit aũt dauid ad philisteũ:Tu ve f nis ad me cũ gladio ꝛ hasta et clypeo:ego aũt venio g ad te i noĩe dñi exercituũ dei agminũ isrł:q̃b⁹ expro/
¶potestate.
brasti hodie.Et dabit te dñs i manu mea:ꝛ p̱cutiã te h ꝛ auferã caput tuũ a te:ꝛ dabo cadauera castroꝝ phi
a ¶que iuxta viã comedũt semẽtẽ. b ¶de quib⁹:Ne tradas bestijs animas cõfidentiũ tibi.
listijm hodie võlatilib⁹ cẽli ꝛ bẽstijs terrẽ:vt sciat oĩs trã/q̄ ẽ dñs de⁹ i isrł:ꝛ nouerit vniuersa ecclĩa hẽc:q̄ ñ i gladio/nec i hasta saluat dñs.Ipi⁹ ei ẽ bellũ:ꝛ tra det vos in man⁹ nr̃as.Cũ g̊ surrexisset philistẽ⁹ ꝛ ve/niret ꝛ appropinq̃ret ↄ̄ dauid:festinauit dauid:ꝛ oc/ i currit ad pugnã ex aduerso philistẽi.Et misit manuz
¶vnitas vincit.
suã in perã.Tulitq̃ vnũ lapidẽ:ꝛ fũda iecit:ꝛ circũ/ k
a ¶vbi signũ christi nõ habuit.
ducẽs p̱cussit philisteũ i frõte.Et ifixus ẽ lapis i frõn l te ei⁹:ꝛ cecidit i faciẽ suã sup terrã.†Preualuitq̃ dd̾ m aduersũ philisteũ i fũda ꝛ lapide:p̱cussũq̃ philisteũ iterfecit.Cũq̃ gladiũ ñ haberet manu dauid/cucur
a ¶diabolũ. b ¶eos.s.q̃s diabol⁹ i manu hẽbat:p̱ q̃s alios trucida
b rit ꝛ stetit sup philisteũ:ꝛ tulit glãdiũ ei⁹/ꝛ eduxit euz n
bat. a ¶ↄp̄rio gladio.
de vagina sua:ꝛ intẽrfecit eũ:p̄ciditq̃ caput ei⁹.Ui/ o dẽtes aũt philistijm q̱ mortu⁹ eẽt fortissim⁹ eoꝝ:fuge p rũt.Et ↄsurgẽtes viri isrł ꝛ iuda vociferati sũt:ꝛ p̱se/cuti sũt philisteos vsq̃ dũ venirẽt in vallẽ:ꝛ vsq̃ ad portas accaron.Cecideruntq̃ vulnerati de philistijm in via sarim/ꝛ vsq̃ ad geth/ꝛ vsq̃ accaron.Et reuer tentes filij isrł postq̃ p̱secuti fuerãt philisteos/inua/
¶Anticipatio est:hoc eñ postea fecit.
c serũt castra eoꝝ.Assumẽs aũt dauid caput philistẽi q
a ¶vnde postea ab abachimelech sacerdote accepit.
attulit illud in hierusalẽ.Arma vero ei⁹ posuit in tã/ r
a ¶dñi.supflue additũ ẽ suo:q̄ arma nõ i suo/s̄z dñi posuit tab̾nacło.
bernaculo suõ.Eo aũt tp̄e q̃ viderat sãul dauid egre
o dientem cõtra philisteũ:ait ad abner p̃ncipẽ militiẽ:

momẽti ad pugnãdũ secũ. e ¶Nunq̃d ego ca.sũ.q.d.ca/nis q̃ ẽ inermis põt timere baculũ:nõ ego. Cetera patẽt vsq̃ ibi: f ¶Tu ve.ad me cũ gl.i.ↄfidẽs d̾ armis ꝛ v̾tute tua. g ¶Ego aũt ve.i no.do.i.ↄfidẽs d̾ v̾tute diuia. h ¶Et da.te dñs.ex h̾ p̄tz q̱ sup h̾ diuinã reuelationẽ habuerat:q̄ futurum ↄtingẽs certitudi naliter p̄nunciat. i ¶Fe/stinauit da.ↄ̃ucere lapi/dem anteq̃ philistẽ⁹ esset si bi nimis ↄ̃pinqu⁹:q̄ talis ictus fortior est aliquantu/lũ a longe. k ¶Tulitq̃ vnũ la.Matth.iiij.dicit q̃daz glosa:q̱ christus vicit diabolũ trib⁹ tentationib⁹ sic dauid goliath trib⁹ lapi dib⁹.S̄z illa glosa non est multũ autentica:q̄ non d̾ ibi cui⁹ sit:ꝛ iõ videꝛ esse q̃/dam glo.mg̃ralis:propter q̃d mag⁊ est adherẽdũ tex/tui sacrẽ scripturẽ.qui vide tur h̾ inuere:q̱ dauid vno tm̃ lapide philisteuz vicit. l ¶Et ifi.ẽ ꝛc.Dicũt aliq̃ q̱ ferruz galẽẽ cessit lapidi miraclo'ẽ.Uel potest dici absq̃ tali miraclo:q̱ galea sic erat facta/q̱ facies erat discooperta illa parte exce pta qua operiebatur lami na ferrea descendẽte super nasum:vt dictuz est supra. m ¶Preualuitq̃.Hic ↄsequẽter describitur ipsi⁹ dauid triũphus. ꝛ p̄tz lr̃a vsq̃ ibi: n ¶Et eduxit eũ d̾ va.sua ꝛc. philistẽ⁹ enim adhuc eũ non extra/xerat:q̄ prius cũ hasta pu/gnare volebat:sicut faciũt milites i duell' p̄ri⁹ iuadẽdo se cũ lãceis. o ¶Uidentes autẽ philistijm ꝛc. diuino miraculo. p ¶Fu/gerunt. territi diuino iu/dicio.cetera patẽt vsq̃ ibi: q ¶Assumens autẽ da uid ca.ꝛc.non tũc s̄z post/ea ad terrendũ hiebuseos ibi h̃itãtes i fortalicij forti tudine cõfidẽtes. r ¶Ar ma ve.ei⁹ po.in ta.s.dñi q̃d patet ex h̾ q̱ d̾.ꝛ.xxi.q̱ gladi⁹ goliath erat inuolu/tus post ephot i tẽplo dñi.
※ De qua

al's ↄ̃p̄tãte

C

D

†Ecci.47.a
1.Mach.4.d
2.q.4.c.mo nomachiã.

Moraliter
※ o ¶Uidẽ.ꝛc.mor. eẽt.s.significaꝛ q̱ christ⁹ de bellauit p̃ncipẽ demonũ ꝛ ei⁹ exercitũ. Per bacul ãt et q̃nq̃ lapides q̃b⁹ dauid goliath debellauit:signifi/catur crux sctã/ꝛ q̃nq̃ vul/nera p̱ q̃ christ⁹ de diabolo et angelis ei⁹ triũphauit. Per h̾ aũt q̱ dauid gladio goliẽ caput ei⁹ ãputauit:si/gnificaꝛ/ q̱ sic diabol⁹ p̱ li/gnũ deuicerat gen⁹ hũanũ i hoĩe p̄mo:sic p̱ lignũ deui

Nico.de lyra

※ a ¶Et ele.si.q̃n.lim.la.i.duros ꝛ planos ꝛ rotundos sine anguł.q̄ tales magis directe ↄ̃piciunꝛ ꝛ maiore impetu. b ¶Et ↄces.ꝛc.cõstãter ꝛ intrepide de dei auxilio cõfidẽs. c ¶Ibat aũt ꝛc.s.plane:ↄ̃pꝛ põdus eñ armoꝝ nõ poterat currere sicut dauid. d ¶Despexit eũ.reputãs eũ nullius momenti

ct⁹ ẽ ab hoĩe christo. ¶Moral'r p̱ dd̾ iunctũ a samuele signifi caꝛ q̃lib3 christian⁹ bon⁹ a christo iunct⁹ vnctiõe grẽ:ↄ̃pꝛ q̃d ti/mere ñ deb3 p̄tãtẽ ꝛ arma sathanẽ:s̄z ↄstãꝛ ipsũ aggredi cũ ba culo sctẽ cruc⁊ ipsũ p̱ fidẽ iteri⁹ portãdo/ ꝛ exteri⁹ i signo. Et q̃n.la.i.exercitio quinq̃ sensuũ in bonis ꝛ sctis opib⁹.j.Pe. iiij.a.Christo i carne passio ꝛ vos eadem cogitatiõe armamĩ: ꝛ sic diabolus deuict⁹ cũ exercitu suo fugit ↄfusus.Iaco.iiij. b.Resistite diabolo:ꝛ fugiet a vobis.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

a ¶ De q̄ stirpe. Augu. Qr saul ⁊ abner ignorat dauid apud eos diuti⁹ cōmoratū: fec̄ barba q̄ adolescēti creuerat/ dū abs/ens fuerat. b ¶ Uiuit aīa tua. Huic sil'e ē illud: Bn̄dixit naboth deo ⁊ regi. Q. nō viuat aīa tua rex si noui: vl' videam morte tuā si noui. Si/ q̄z cōiūctio aliq̄n ꝓ nō ponit': ſm illud: Si introibūt in requie meā. i. nō itroibūt. vn̄ pt sic exponi: Si noui. i. n̄ noui.

3. Reg'. 21. c.
Ps̄. 94. b.

Nico. de lyra

a ¶ De q̄ stirpe ⁊c̄. Lz aūt dauid fuisset cū saul: vt ptz ex p̄dict' cap. xvj. tn̄ tūc nō cognoscebat: qr sic̄ dic̄ Aug. interi barba creuerat adolescēti q̄ notabiliter mutat aspectū faciei. Pōt etiam dici: q saul ex demonis afflictione hēbat mēoriā ⁊ phātasiā pturbatā ⁊ ipeditā a cognitiōe. b ¶ Dixitq3 abner vi. ⁊c̄. mod⁹ ē iurādi. et ē sensus: Sic vex ē q ego desidero vitā tuā: sic vex est q ego nō noui. ⁊ accipit' h̄ si ꝓ nō. Nec mirū si abner n̄ cogscebat dauid: qr erat p̄nceps militie: et sic erat occupatus ꝯ aduersarios in extremitatib⁹ regni rege in domo manente: ⁊ dauid adhuc cū saule pax fuerat: ita q forsitā abner eū ibidē n̄ viderat. c ¶ Et ait rex: Int. ⁊c̄. Fecerat ei ꝓclamari q filiā suā daret ei q̄ philisteū pcuteret: vt dictū ē. s. ⁊ ideo volebat scire si eēt d̄ bono genere: ita q filia sua eēt illi cōpetent' assignata.

a de q̄ stirpe descēdit h̄ adolescēs: a
b Dixitq3 abner: Uiuit aīa tua rex b si noui. Et ait rex: Interroga tu cu c ius fili⁹ sit iste puer. Cūq3 regressus esset dauid/ pcusso philisteo tulit eū abner et introduxit coraz saule/ caput philistei hn̄tē in manu. Et ait ad eum saul: De q̄ progenie es o adolescens: Dixitq3 dauid: Filius serui tui isai bethleemite ego sum.

¶ In ca. xvij. vbi dicit' i postil. Ad maiorē sequētiū intelligentiā: hic querit' vtrū duellū sit licitū ⁊c̄.

Additio.

Licz cā collatiōis ⁊ absq3 assertiōe m'lta falsa possint dici: in sacra tn̄ scp̄tura vel i eius expositiōe nō vident' falsa aliq̄ mō ꝑsuadenda. posset eīn inde seq̄ error i ope vl' in mēte. Un̄ i ꝓposito circa q̄stionē motā p postillatorē cū assertiōe vera: dicēdū q duellū ex pte iudicū sp̄ ē illicitū: etiā in casib⁹ posit' a postil. Qd̄ ptz ex h̄. nā auctoritates textuales decretox ⁊ canonū p postillatorē allegate indistincte loquunt': nō excusantes i aliq̄ casu in duellis iudicem a pctō: neq3 duellātes saltē/ q̄ ad vtrāq3 ptē duelli. In illo eīn capitulo/ monomachia per ip̄m postillatorē allegato exp̄sse h̄r sic: Hec ⁊ huiuscemodi sectātes deū solūmō tentare videt'. q̄ q̄dē v̄ba indistincte loquūt'. Ubi attendēdū ē: q nō dicit/ oēs hec sectātes tentāt deū: s3 vident' tentare: vt itelligat' q posito casu q aliq̄s ex his sectātib⁹ intēdat aliū finē forte rectū: qr tn̄ apparētia ē mala/ cauendū ē. Naz ſm aplm̄. j. Thes. v. ca. etiā ab hn̄te spēm mali abstinendū ē. Idē modus dicendi i ca. dilecti. de purga. vul. vbi in sil'i materia sic hmōi iudiciū penit⁹ ē iterdictū: vtpote in q̄ deus tentari videt'. et in ca. suscepti regimis ti. p̄dicto tractās spāli' de duell' exp̄sse d': q i eo casu vel aliis h̄ nō debeat aliquatenus tolerari. In q̄ habetur manifeste: q nō solū ꝓhibent' duella fieri seu cōmitti: s3 etiam eox toleratio ē ꝓhibita: qd̄ est de directo ꝯ positionē postillatoris. Illud aūt qd̄ d' ad auctoritatē Aug'. q loquit' inquisitiue seu dubitatiue/ ⁊ nō determiatiue nō h3 aliqd̄ fundamētū: eo q nō oñdit ꝯtrariū dictum ip̄ius Aug'. nec q p̄dicta retractet in libro retractationū. Sil'r nec doctores p̄dictas auctoritates iuridice exponentes ip̄os iudices vident' excusare. Un̄ nec ip̄e postillator aliquē doctorē allegat/ nisi sāctū Thomā. qui nihil facit ꝓ opinione sua: vt patebit. Leges etiā secl'ares ab ip̄is p̄his ꝯdite: q̄ de p̄cepto ꝓhibitiōis diuine tētationes nō curāt/ adhuc duellū vident' simpl'r ꝓhibere: vt de gladiatoribus. l. vnica. Cū igit' nec p auctoritates textuales/ nec per doctores tal' excusatio. s. iudiciū in duello appareat: deueniēdū est ad rōnes p postillatorem allegatas: ⁊ casus p ip̄m positos: q̄ si bn̄ aspiciunt' nō vident' ꝯ hanc assertionez aliq̄d facere. Ad cui⁹ euidētiā sciendū: q l3 hn̄ti curā alicui⁹ cōitat' licitū sit pmittere minora mala vt euident' maiora: vt ptz de meretricio p ip̄m allegato: nemini tn̄ licz facere mala vt eueniāt bona. Un̄ in glo. ij/ Regū. xxj. Uana spe securitatis a diabolo deludunt'/ q̄ dicūt: faciam⁹ mala vt eueniant bona. taliū eīn dānatio iusta est: cui⁹ rō est manifesta. Nō eīn sola bonitas finis sufficit ad faciendū actū bonū: nisi simul cōcurrāt alie bonitates ad h̄ req̄site: vt satis declarat sanctus Tho. p̄ma scd̄e. q. xviij. arti. iiij. in rn̄sione ad vltimū argumentū. Et ideo licz tolerare meretriciū ꝓpter bonū finē sit pmissum: nunq3 tn̄ cōmittere meretriciū/ seu eidē auxiliū aut ꝯsiliū p̄stare ē licitum. S3 ꝯstat q p̄ncipes seu iudices duellox nō solum ꝯcurrūt in hmōi duell' pmittēdo seu tolerādo/ s3 etiā faciēdo seu auxiliuz ꝓstando:

ꝓstādo: ⁊ hoc multiplicit'. Prio: qr de eox mādato ⁊ auctoritate ordinant' seu assignāt' loca ⁊ tpa duellādi. Sil'r ⁊ de eorū auctoritate ⁊ mādato dant' ꝯseruatores seu rectores: q̄ vtrosq3 duellātes custodiāt a fraudib⁹/ q̄ circa parilitatē amor' vtriusq3 ⁊ in aliis hmōi pn̄t ꝯtingere. Sil'r p p̄ncipes seu iudices coraz q̄bus duella exercent'/ oportet q vtraq3 ps sit tuta a violētia: sic q neut' duellātiū possit ab amic' seu aliis iuuari vt alter iuadat seu supprimat: vl' ip̄m a limitib⁹ p p̄ncipē seu iudicē assignat' expellat. Nisi eīn aliq̄s hn̄s auctoritatē ad h̄ seu ptātē talia duella a violētia extrinseca securaret: iā nō esset duellū/ s3 bellū: cū vtraq3 ps posset cōuocare amicos ⁊ fauētes seu coadiutores ad aliuz cōuincēdū: qd̄ ē ꝯ rōnē duelli. Sil'r principes seu iudices corā q̄b⁹ duella exercent' manifeste ꝓstāt auctoritatē duell'/ cū ꝯtrouersias seu discrepatiōes duellantium diffiniūt seu p̄cipiūt decidi seu diffiniri in curiis suis: ꝓut duellū terminat'. s. q si actor viuat in duello/ re⁹ habet' p ꝯdēnato ⁊ deuicto/ tanq3 si actor intētionē suā legitime corā eo ꝓbasset: ⁊ ecōtra. Et sup h̄ ꝯsueuerūt ferre sn̄ias v̄bo ⁊ scripto auctoritate iudiciali: sic̄ fit i aliis causis p legitias ꝓbatiōes. Un̄ manifestū ē: q i p̄dict' p̄ncipes seu iudices nō solū dici debēt tolerātes miora mala vt euitēt' maiora: s3 etiā faciētes mala vt bona eueniāt: vl' vt mala maiora euitēt'. qd̄ nll'o mō licz q̄ntūcūq3 malū qd̄ cōmittit' sit modici nocumēti: ⁊ bonuz qd̄ ide spectat' maxie vtilitat'. Nā ſm Aug'. nō ē licitū mēdaciū pniciosū ꝓferre ꝓ salute toti⁹ mūdi. vn̄ i casib⁹ p postillatorē allegatis n̄ excusant' a pctō iudices ex bonitate finis. p vias eīn iusticie rectas decet p̄ncipē talia determinare: n̄ p illas q̄ diuino iuri obuiāt: vt ait Stephan⁹ papa i ca. ꝯsuluist'. ij. q. v. Spōtanea ꝯfessiōe vel testiū approbatiōe delicta ꝯcessa sūt v̄ro regimi iudicare. occulta eīn ⁊ icognita illi sūt relinq̄nda q̄ sol⁹ nouit corda hoiz. Et ibidē sctōx qd̄ p̄rm documēta sācitū n̄ ē: su pstitiosa adiuētiōe n̄ ē p̄sumēdū. Preterea si i casib⁹ posit' a postil. null⁹ duellātiū ē imunis a culpa: eo q volūtarie ponunt se ad h̄ p̄termissis aliis viis ſm ordinē iur': vt idē postil. dic̄ i fine isti⁹ q̄stionis: a fortiori viculo iudices q̄ volūtarie h̄ approbāt ⁊ ad h̄ coopant' modis p̄dict'/ p̄termissis aliis viis iur' ⁊ mediis culpabiles mag' sūt. Preterea rō ista postillator' i q̄ dicit: q si vn⁹ aliū nō posset ꝓuocare ad duellū: multiplicarent' homicidia occulta i terra ⁊c̄. n̄ videt' hr̄e valorē. Nā ex opposito etiā seq̄ret' m'tiplicatio homicidiox seu aliox malox i occulto. Ex h̄ eīn q vn⁹ aliū posset ꝓuocare ad duellū: illi q̄ virib⁹ corpis sūt validiores/ vl' arte bellādi mag' eruditi: alios infirmiores occulte opp̄merēt/ ꝯfidētes de ꝓpriis virib⁹ ⁊ hmōi: ⁊ sic nō timerēt ad duellū ꝓuocare: ꝓut sepe ꝯtingit. Qr aūt dicit sctūs Tho. ꝯcordari huic dicto ⁊c̄. nll'o mō h3 locū/ si sctūs Tho. bn̄ intelligat'. Nā i scd̄a scd̄e. q. xcv. i fine vltimi arti. s. i rn̄siōe ad vltimū articulū vbi de h̄ tractat: dic̄ q iudiciuz ferri cādētis i aliq̄ ꝯuenit cū sortib⁹. s. inq̄tū ordinat' ad alicui⁹ facti occulti inq̄sitionē p aliqd̄ factū ab hoie. s3 differt a iudicio sortiū/ inq̄tū spectat' i iudicio ferri cādētis aliq̄s miracl'osus effect⁹: qd̄ n̄ ꝯtingit i rōne cōsortiū. Et postea pauc' iterpositis dic̄/ q duella i q̄b⁹ non spectat' miraculosus effect⁹: vtpote qr pugiles sunt penit⁹ pares v̄tute ⁊ arte: mag' accedūt ad cōmunē rōnē sortiū q3 examiatio ferre cādētis vbi miraculū spectat' diuinū. hec ille. S3 ex h̄ nō tollit' q̄n iudiciū duelli illicitū reddat' ex duob⁹/ q̄ ip̄emet sctūs doctor pōit i eodē loco tanq3 illicita. Primū. s. qr ordinat' ad iudicandū occulta q̄ diuino iudicio reseruāt'. Scd̄o etiā: qr hmōi iudiciū n̄ ē auctoritate diuina sanctū. Et sic sūt itelligēda v̄ba scti doctor' in illo ca. vt ptz bn̄ ispiciēti: Cū vlteri⁹ dicit postillator: q p̄ncipes scte vite duella sustinuerūt seu ꝯcesserūt: vt sanct⁹ ludouicus rex frācorū: ⁊ alii ⁊c̄. Ex hoc non cōcludit ꝓpositum suū. nam fuerunt multi sancti a deo in sacra scriptura approbati/ q̄ pluries peccauerūt: vt patet de dauid ⁊ aliis: sed peccata eorū nō sūt trahēda ad cōsequētiā: sed sua bona opera.

Replica.

In capl'o. xvij. vbi postillator sub distictione in certis casibus dixit iudices non peccare duellū pmittentes: Burg. videt' dicere postillatorē cōmisisse crimen lese maiestatis. vnde euz instomachanter iuadit: concludens q vera assertione generaliter ⁊ sine distinctiōe dicendum sit: q duellum ex pte iudicuz semp sit illicitum. quod

ꝑsuadet ex

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

A psuadet ex h̄: q̄ vt dicit canon: Monomachiā.ij. q.v. ⁊ cetera iura p postillatorē allegata loquūt̄ idistincte: sic q̄ nullo casu debent duella fieri/ nec tolerari. Sz nimis p̄cisa videt̄ hec Burgē. sn̄ia. Pēsando em̄ v̄ba iuriū iūct̄ glosis oim doctoꝝ materia duelloꝝ tractat̄ sb̄ distinctiōib⁹ māifestis. Nā iura loquūt̄ i casu q̄ de⁹ tēptari videt̄/ duella sūt ꝓhibita: A 𝔠rio āt sensu qd̄ ē argumētū validū i iure: vbi de⁹ tētari nō videt̄/ permitti possūt i casu etiā q̄ ad duellū p̄tēdit̄ alicui⁹ occulti inq̄sitio: aut vulgar̄ purgatio: aut sn̄ie ꝓmulgatio iura n̄ pmittūt. A 𝔠rio aūt sensu vt supra/ pmitti pn̄t. Est igit̄ māifesta hmōi ꝓhibitiōis ⁊ pmissiōis distinctio. In casib⁹ deniq̄ p postillatorē adduct̄ nulla dei apparet tētatio: sz ꝓuocātis p̄sūptio ⁊ assumēt̄ ciuil̄ coactio. Nisi em̄ ꝓuocat⁹ ad duellū assumeret: in vulgo iudicaret̄/ vel iniust⁹ vel effeminat⁹. vt igit̄ euadere possit tale vulgi temerariū iudiciū/ putat duellū necessario assumēdū: vl̄ saltē saluo honore nō eē declinādū. Et sic itelligo ciuilē coactionē: ⁊ puto vtrūq̄ nō eē sine culpa: q̄uis ꝓuocās ceter̄ parib⁹/ videat̄ culpabil̄ maḡ: iudex tn̄ pmittēs nō. cū ptineat ad pacē paupeꝝ lit̄ termiatio/ ⁊ ad reipublice vtilitatē manifestā: vt ptz i casib⁹ posit̄ a postillatore: i q̄b⁹ ex pte duellātiū nō ē aliq̄ dei tentatio: sz p̄sūptio viriū/ art̄/ ⁊ industrie experimētū hūane: nec ex pte eoꝝ/ imo nec iudicis itētiōe alicuius occulti inq̄sitio: nec vulgar̄ purgatio. rōne cui⁹ i codē iur̄ titulo/ ⁊. ij. q. v. dr̄ ꝓhiberi: nō videt̄ peccare iudex: sz poti⁹ facere debitū officiū sui: ⁊ p 𝔠ñs mereri. Ptz igit̄ q̄ Bur. nō bn̄ attēdit v̄ba iuriū ⁊ doctoꝝ/ asserēdo q̄ oino loquūt̄ idisticte. Nā si sine distinctiōe debeāt illa v̄ba accipi: seq̄t̄ dauid assumētē duellū/ de q̄ h̄ sermo/ ⁊ saul pmittētē imo approbantē et opē armis ferētē peccasse: qd̄ erroneū ē dicere. Et si dixerit̄ 𝔠ut doctores cōit̄ dicūt: hūc casū factū ex dei reuelatiōe: ptz q̄ i casib⁹ hmōi distinctio est: ⁊ nō sūt indistincte illa iura recipiēda. Nec Bur. rōnib⁹ postil. satisfac̄. Cū ei arguit: q̄ curatores rei publice pn̄t pmittere minora mala vt euitent̄ maiora: vt ptz de meretricio s̄m btm̄ Aug. Bur. 𝔠cedit totū: sz addit imptinēter/ q̄ n̄ pōt facere miora mala vt vitēt̄ maiora. q̄ s̄m apl̄m nō sūt faciēda mala vt eueniant bona. Et tota digressio Burg. tēdit ad h̄: q̄ iudices nō mō sūt duellū tolerantes: sz faciētes et ei⁹ auctores. quod sic oñdere nitit̄. Nā vt inq̄t eorū auctāte deputāt̄ certa tp̄a ⁊ loca duellādi. Itē ordināt̄ rectores ⁊ cōseruatores q̄ vtrosq̄ duellantes p̄seruēt a fraudib⁹ et

B violētia amicoꝝ alteri fauētiū ⁊c. Ad qd̄ dicēdū ē: q̄ vbi iudices circa duella excedūt naturā pmissionis: vtputa ex victoria vni⁹ ptis ꝓferre sn̄iam 𝔠 victū tāq̄ reū/ vl̄ alias: proculdubio peccāt. sz vbi iudices excedūt naturā pmissiōis ordinantes in fauorē iusticie/ nō duelli nec duellātiū certos modos q̄bus in iusticia caueri possit circa duellū possibil̄: nō videt̄ ꝑpterea dici debere auctores vel factores duelli. ptz h̄ i exemplo d̄ pmisso meretricio. Rectores em̄ reipublice ip̄z pmittētes: nolētes

C tn̄ meretrices habitare i loc̄ sacr̄ ⁊ honest̄/ ad vitādū sacroꝝ locoꝝ ꝓphanatiōē ⁊ scādalū hoim vtriusq̄ sex⁹ honestoꝝ: ordinant sp̄ealia loca vbi meretrices et alie ꝑsone habitēt infames/ ⁊ nō alibi. Quis cū nr̄o seniore Bur. desipiens diceret ip̄os ex eo meretriciū fautores/ factores ⁊ auctores? Itē ordināt: q̄ sacr̄ tp̄ib⁹ puniūt̄ lenones ꝓstibula visitātes: alijs aūt tp̄ib⁹ nō: q̄s ex h̄ dicet eos tp̄ib⁹ pmissis fore meretriciū fautores. Itē ordināt: q̄ i domib⁹ meretricū sit imunitas: ita q̄ nemo possit ibi meretricib⁹ aut alijs ipune violētiā iferre: ad cauendū seditiōes ⁊ homicidia. Quis ex his oib⁹ culpabit reipublice rectores tāq̄ malefactores: aut mali cuiuscūq̄ auctores: ⁊ nō poti⁹ cōmēdabit eos tāq̄ prudentes ꝓuisores? q̄ q̄s uis pmittūt ꝓpt̄ mai⁹ malū vitādū min⁹: cauēt tn̄ q̄ntū pn̄t ne i illo minori malo pmisso oēs male circūstantie 𝔠currere possint. malū em̄ ē meretriciū: sz multo pei⁹ ē ei⁹ exercitū i loc̄ sacris ⁊ tp̄ib⁹ ⁊ iterueniētib⁹ homicidijs. Vn̄ ⁊ si caueri nō pn̄t meretricia ꝓpt̄ cās: ꝓuidis tn̄ rectorib⁹ cauēt̄ alia mala 𝔠currere possibilia. Ita dico i ꝓposito: q̄ si iudices duellū se temere ꝓuocantiū/ ꝓpt̄ tutelā paupeꝝ ⁊ p̄rie pacē ⁊ vtilitatē pmittāt: n̄ peccāt. nec ex h̄ naturā pmissiōis exeūt/ si cauēt ceťa mala q̄ circa duellū 𝔠tingere pn̄t. Duellū em̄ sic se ꝓuocātiū oē q̄uis sit malū: sic ⁊ meretriciū/ vtrūq̄ tn̄ pmissū pōt p iudices auctoritatē hn̄tes sine pctō cōditionari: n̄ i mali fauorē/ sz cautelā alioꝝ maloꝝ 𝔠currere potētiū. Incaut⁹ igit̄ Burg. q̄ temere i hmōi stās reprobat ludouicū regē frācie/ ⁊ carolū magnū ⁊c. ⁊ si Burgē. diligēter vidisset sctm̄ Tho. i loco p eum allegato: nō dixisset postil. ip̄m male adduxisse. q̄ em̄ adduc̄ p cōfirmatione sue p̄tēse sn̄ie/ q̄ duellū a pte iudicū semp reddatur illicitū: nō valēt. Prim⁹ em̄ casus adduct⁹ nō ē ad ꝓpositū: videlicz q̄ duellū sp ordinet̄ ad iudicādū occulta q̄ diuino iudicio reseruāt̄. ptz em̄ ex supposit̄ eē falsū. Nec scd̄o adductū valet: q̄ videlz oē illud sit a pte iudicū illicitū qd̄ diuio iudicio nō est sancitū. q̄ idē argumentū esset d̄ meretricio/ qd̄ a deo nō est sancitū: tn̄ licite pmissū: vt supra patuit.

D

Glo. ordi.

Ca. XVIII

E T factū ē ⁊c. a ¶ Et dile. eum ⁊c. Jonathas dilexit dauid/ vir videlicet bellicosus iuuenē aptū pugnis. Jonathas significat eos qui de iudeis in christū crediderūt: et percepta gratia spiritussancti ꝓ christo relict̄ oībus ip̄m secuti sunt. Vn̄ petrus: Ecce nos reliq̄m⁹ oīa/ ⁊ secuti sumus te. Sic em̄ ionathas dedit dauid vestimenta sua a tunica vsq̄ ad baltheū: cū credentes omnia que habuerūt in christi seruitiū 𝔠tulerūt. b ¶ Percussit saul mille ⁊c. Hoc fuit seminariū odij contra dauid. Sic iudei audientes christum quez crucifixerant in ecclesijs predicari: ⁊ victoriā qua hostem antiquum vicit: et credentes in laude ei⁹ gratulari: grauiter tulerunt. c ¶ Saul mille scz eos qui fugiences occisi sunt. d ¶ Dauid decem milia. s. philisteum qui in vno deiecto omnes in fugam misit.

Mat. 19. d

¶ Tenebatq̄

E T factū ē cū cō- Ca. XVIII a plesset loq̄ ad saul/ aīa io- b nathe cōglutiata ē aīe dauid: ⁊ dilexit eū ionathas q̄si aīaz suā. Tulitq̄ eū saul in domuz suā i die illa: ⁊ n̄ 𝔠cessit ei vt reuerteret̄ in domum p̄ris sui. Inierūt aūt iona- c thas ⁊ dauid fed⁹. † Diligebat em̄ eū q̄si aīam suam. Nā expoliauit se iona- d thas tunica q̄ erat idut⁹: ⁊ dedit eā da- e uid ⁊ reliq̄ vestimenta sua vsq̄ ad gladium ⁊ arcuz suū: ⁊ vsq̄ ad baltheum. f Egrediebat̄ q̄z dauid ad oīa quecūq̄ misisset eū saul: ⁊ prudenter se agebat. Posuitq̄ eum saul sup viros belli: et g accept⁹ erat i oculis vniuersi ppl̄i: maximeq̄ i 𝔠spectu famuloꝝ saul. Por- h ro cum reuerteret̄ pcusso philisteo dauid/ ⁊ ferret caput ei⁹ in hierl̄m: egresse sūt mulieres de vniuersis vrbib⁹ isrl̄/ cātātes chorosq̄ ducētes i occursū saul reḡ/ i tympanis leticie ⁊ i sistris: ⁊ p̄ci- b nebāt mulieres ludētes/ atq̄ dicebāt: c † Percussit saul mille: et dauid decem i d milia. Irat⁹ ē aūt saul nimis: et displicuit in oculis eius sermo iste. Dixitq̄: Dederūt dauid decem milia: et mi-

Nico. de lyra

E T factū est. Descp̄ta Ca. XVIII. ipsi⁹ dauid victoria: hic 𝔠ñr describitur ex h̄ iuidia sb̄secuta. Et primo describit̄ circa dauid oiz gr̄a. scd̄o saul̄ iuidia ibi: Porro cū reuerteret̄. t̄tio effect⁹ malicia/ ibi: Post dit̄. Circa p̄mū describit̄ p̄mo gr̄a acq̄sita ip̄i dauid circa ionathā filiū reḡ cū dr̄: b ¶ Aīa iona. cō. ⁊c. i. cōiuncta indissolubili glutino charitat̄/ hui⁹ aūt dilectiōis subdit̄ effect⁹ cū dr̄: c ¶ Inierūt ⁊c. fe. iurando ꝑpetuā amicitiā. ⁊ in signū hui⁹ amicitie subditur: d ¶ Expoliauit se ⁊c. reputās eū q̄si seipsuz. f ¶ Vsq̄ ad gla. ⁊c. ly vsq̄/ s̄z aliq̄s h̄ tenet̄ exclusiue ita: q̄ ista nō dederit ionathas ip̄i dauid: q̄ nō poterat bono mō ist̄ carere. Alij aūt dicūt q̄ tenet̄ inclusiue: ita q̄ ista etiam dederit dauid in signū perfecte amicitie. et h̄ videt̄ verius. nec valet rō alioꝝ: q̄ fili⁹ regis de facili poterat talia aliūde h̄re. Scd̄o describit̄ gr̄a ipsi⁹ dauid erga ppl̄m. cū dr̄: g ¶ Et ac. ⁊c. ex. q̄ oīa negocia sibi iposita ꝓ bono ⁊ defensiōe regni feliciter cōsūmabat. h ¶ Porro cuz re. ⁊c. Hic 𝔠ñr describit̄ ip̄i⁹ saul̄ iuidia cui⁹ semiariū fuit laus ip̄i⁹ dd̄ i cātilenis cōib⁹ d̄ victoria philistioꝝ: i q̄b⁹ cātabāt. i ¶ Percussit ⁊c. ⁎ ⁊ sic plus

Moralit̄. a ¶ Et fa. ē cū cōplesset lo. ad saul ⁊c. Per ionathan q̄ interp̄tat̄ colūbe donū/ christ⁹ significat̄: eo q̄ in ei⁹ baptismo sp̄ūssanctus sup ipsuz apparuit in specie columbe. Matth. iij. Cui⁹ aīa. i. volūtas cōglutinat̄ per amorē ip̄i dauid: p quē significat̄ q̄libet q̄ fortit̄ 𝔠tra vitia pugnat: eo q̄ dauid manu fortis interp̄tatur. ⁊ dat ei vestimenta sua ⁊ arma. sicut dicit̄: e ¶ Et dedit eam dauid ⁊ reliq̄ ⁊c.

⁎ Per que

Duella si licita sint

Prostibuloꝝ pmissio et ordinatio

Diuisio

†j. 19. a

Moraliter

†j. 21. d. et. 29. b]

Ecci. 47. a

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

E ☞ a ❡Tenebatq; saul lan.sic p̄dicãte christo euãgeliũ/iudei conabãt mortẽ iferre. Sz dñ ille ad salutẽ gẽtiũ secedit tñ nocuere sei p̄os. b ❡Dixitq; saul:da.⁊c. Isi. Saul callidus simulator studuit alligare dauid michol filię suę/si cẽtũ sibi allophylo⁊ p̄putia offerret:ille aũt ducẽta obtulit. sicq; saul dũ illũ p̄iculo obiecit: ãpli⁹ eũ glĩficauit. Ita iudei dũ ꝯ volũtatem dei christũ iterficere nitebantur/salutẽ gentium op̄ati sũt. Dauid p̄us alienigenarũ preputia attulit:⁊ sic filiam saul vxorem accepit. Et christ⁹ nõ p̄us synagogaz accepit/q̄ in gẽtibus glĩosus extitit. Prius eñ in natiõib⁹ resecauit carnis pollutionẽ:⁊ postea copulat⁹ est synagogę. Cũ eñ intrauerit plenitudo gentiuz:tunc oĩs isrl̃ saluus fiet. Dupla aũt p̄putia obtulit: p̄ iudeis/et gẽtib⁹.s.acq̃sit⁊. vl̃ q2 maior ẽ nũer⁹ credẽtiũ gẽtiũ q̄ iudeorũ. Creuit odiũ saulis aduersũ dauid:itãtũ vt in remediuz sui de more psallentẽ iaculo conaret̃ configere. Per saulem iudeo⁊ elatio/p̄ dauid christi hũilitas significat̃. Cũ ergo ab immũdo spũ saul arripitur cantante dauid/eius vesania temperatur:quia cum sensus iudeorum per blasphemiã in furorẽ vertit̃:dignũ est vt ad salutez q̄si dulcedine citharę euangelicę locutionis tranq̃llitate reuocet̃.

Rom. 11.c

☞ Percussit

hi dederunt mille. Quid ei superest nisi so- a lũ regnũ? Nõ rect⁊ ḡ ocul⁊ saul aspiciebat da- b uid a die illa ⁊ deinceps. Post diẽ ãt alterã i- c

a ¶ id ẽ iudeos. b ¶ .i.more arreptio⁊ aliena referebat.

uasit spũs dei mal⁹ saul:⁊ pph̄ãbat in medio d

a ¶ christus. b ¶ euãgelica dulcedine.

dom⁹ suę. Dauid aũt psallẽbat manu sua si-

a ¶ Cepit iesus facere ⁊ docere.

a cũt p̄ singulos dies. Tenebatq; saul lãceã/⁊ misit eã:putãs q̄ ꝯfigere posset dauid cũ pa- e riete. Et declinauit dauid a facie ei⁹ sc̃do:Et f timuit saul dauid:eo q̄ eẽt dñs cũ eo ⁊ a se recessisset. Amouit ḡ eũ saul a se:⁊ fecit eũ tri- g

a ¶ i pugnã p̄mus/ more regio.

bunũ sup̄ mille viros. Et egrediebat̃ et intrabat in cõspectu ppl̃i. In oĩb⁹ q̄z vijs suis dauid prudẽt̃ se agebat:⁊ dñs erat cũ eo. Uidit itaq; saul q̄ prudẽs eẽt nimis:⁊ cępit cauere eũ. Oĩs ãt isrl̃ ⁊ iuda diligebat dauid. Ipse eñ igrediebat̃ ⁊ egrediebat̃ añ eos. Dixitq; h saul ad dauid:Ecce filia mea maior merob/ i ip̄az dabo tibi vxorẽ:tñmõ esto vir fort⁊ ⁊ p̄liare bella dñi. Saul aũt reputabat dicẽs:ñ sit man⁹ mea in eo:sz sit sup̄ eũ man⁹ philistino⁊. Ait ãt dauid ad saul:Quis ego sũ/ aut k

a ¶ latenter dignũ se insinuat.

quę ẽ vitã mea/aut cognatio p̄ris mei i isrl̃: vt fiã gener regis? Factũ est aũt tp̄s cũ debe- l ret dari merob filia saul dauid:data est ha- m drieli molathitę vxor. Dilexit aũt dauid mi- n chol filiã saul alterã. Et nũciatũ ẽ saul:⁊ pla- b cuit ei. Dixitq; saul: Dabo eã illi:vt fiat ei i- o scãdalũ ⁊ sit sup̄ eũ man⁹ philistino⁊. Dixit

a ¶ vna est res q̄ gigantẽ p̄strauit: altera si centũ preputia allophylo⁊ deferret.

ḡ saul ad dauid: In duabus gener me⁹ eris p hodie. Et mãdauit saul seruis suis:Loq̃mi- q ni ad dauid clã me/dicẽtes:Ecce places regi:⁊ oẽs p̄ui ei⁹ diligũt te. Nũc ḡ esto gener reg⁊. Et locuti sunt serui saul in aurib⁹ dauid oĩa verba hęc. Et ait dauid:Nũ parũ vobis videt̃ generũ esse regis? Ego aũt sũ vir paup̄ et r tenuis. Et renũciauert̃ p̄ui saul/dicẽtes:Huiuscemõi v̾ba locut⁹ est dauid. Dixit ãt saul: Sic loq̃mini ad dauid:Nõ habet rex spon- s

Nico.de lyra

⁂ ⁊ sic plus honoris attribuebant dauid q̄ sauli. Dicebãt aũt dauid p̄cussisse.x.milia: eo q̄ p̄cusserat goliath q̄ p̄.x. milib⁹ cõputat̃:eo mõ loq̃ndi q̄ de dauid dicit̃.ij.Reg⁊.xviij.a. Tu vnus pro decem milibus computar⁊. a ❡Quid ei ⁊c. Extunc eñ timere cępit/ne dauid perueniret ad regnuz:q2 sciebat se reprobatum:sicut dictum fuit.s.xv.ca. b ❡Non rectis ergo oculis ⁊c. Modus ẽ eñ iuido⁊ ⁊ odientiũ respicere eos quos odiunt ex obliq̃. c ❡Post diẽ autẽ ⁊c. Hic ꝯñr describit̃ predictę inuidię effectus malignus. Et primo dauid inuadendo. sc̃do filiaz suã ei insidiose promittẽdo/ ibi: Dixit aũt saul. Circa p̄mũ dicit̃: Post diẽ ãt i spi.dei m.saul Graui⁹ q̄ añ ppt̃ odiũ ꝯ dd̃ ꝯcęptũ. d ❡Et prophetabat. Hic nõ accipit̃ prophetia p̄prie/sed tñ denominatiue: q2 aliena tanq; arrepticius loquebatur. e ❡Putans q̄ cõfigere posset ⁊c.i.p̄forare lãcea:sic q̄ trãsiret vsq; ad parietẽ. f ❡Et de. saul dd̃ a fa.ei⁹ sc̃do ⁊c. prius enim recesserat ab eo rediens ad domũ patris:vt dictũ fuit ca.p̄ce. ⁊ nunc iterũ redijt ad patrẽ/ostendẽs periculũ in q̄ fuerat. sed saul reuocauit eũ fingens q̄ nõ fecisset a proposito/nec ex odio:sed nesciẽs quid faceret agitatus a demonio. g ❡Et fecit eũ tri. ⁊c. Nõ p̄pter honorẽ suuz:sed vt egrediens ad belli pericula occideret̃. sz dñs istud cõuertit in bonuz ipsius dauid:vt ptz ex lr̃a sequẽti. h ❡Dixitq; saul. Hic ꝯñr ponit̃ effect⁹ malicię saul/filias suas dauid p̄mittendo. ⁊ p̄mo p̄mã. sc̃do sc̃dam/ibi: Dilexit autem michol. Circa primuz d̃r: i ❡Ecce filia mea maior.q.d. volo te honorare dãdo tibi p̄mogenitã:maliciose cogitãs/vt ad ꝓsequẽdũ hoc matrimoniũ da-

Diuisio

nium dauid audacius se periculis exponeret:et sic periret. sicut patet in lr̃a. k ❡Quis ego sum aut que est vita mea. Hoc dixit dauid non renuens matrimoniũ:sed vt magnificaret ip̄ius saulis beneficiũ. vnde subdit̃: l ❡Factum est autẽ tp̄s cũ deberet da.me.⁊c. vt dauid eius amplexib⁹ frueret̃. m ❡Data est hadrieli mo.⁊c. Et sic apparuit non solũ iuida saul:sed etiã ei⁹ falsitas/nõ implendo p̄missuz:maxime cũ dauid iã hoc meruisset ante i occisiõe goliath:vt patuit ex supradict⁊. n ❡Dilexit autẽ. Hic describit̃ promissio sc̃dę:q̄ etiã data fuit dauid maliciose:vt ptz ex seq̃ntib⁹/cũ d̃r: o ❡Dabo ⁊c. scã.i.i occasionẽ ruẽdi gladijs philistio⁊. Scãdalũ eñ p̄prie significat ipactionẽ pedis ad lapidem/vl̃ aliq̃d hmõi:quę facit hominẽ ruere. p ❡In duabus ⁊c. In aliq̃bus libris addit̃ rebus: sz nõ ẽ i hebreo/nec ẽ de textu. Unde hic ẽ sẽsus p̄m hebręos. In duabus filiabus meis eris gener meus:q2 i p̄ma fuisti gener meus q̄tum ad spõsalia:⁊ in sc̃da eris gener meus q̄tũ ad spõsalia ⁊ matrimoniũ sequens.q.d. vtrũq; cedit tibi ad honorez:et iõ debes te mag⁊ opponere aduersarijs meis. q ❡Loq̃mini ad dd̃ cũ ⁊c. Hoc dixit vt dauid mag⁊ crederet saulẽ honorẽ ei⁹ quęrere/⁊ nõ mortem. r ❡Ego autem sũ vir pauper ⁊c.q.d.ñ habeo vnde possem regi cõueniẽtia dona dare quę antiquitus fiebant i matrimonijs hebręo⁊:sic patz Geñ. xxiiij. q2 seruus abrahę i mr̃imonio rebeccę patri ⁊ matri ei⁹ obtulit munera. ⁊ ideo ad hoc respondit saul dicẽs. s ❡Non hz rex spon. .h̃ ẽ dona p̄ciosa auri vel argẽti:q̄ solẽt regibus dari q̄ñ filias suas dant spõsis.

H

☞ Nisi tñ

✳ Per quę itelligunt̃ vestes ⁊ arma virtutũ ⁊ gratię. Scd̃z eñ sensũ lr̃alez ly vsq;/tenet̃ h̃ iclusiue. Hęc ãt arma dat christus suis militibus:nõ solũ ad ornandũ/sed etiam ad fortiter demones ipugnandũ. Sz qñ quos christ⁹ diligit diabol⁹ fortius odit:ideo sicut icitauit saulẽ ad odiendũ dauid sicut dicit̃ in textu:Nõ rect⁊ ḡ ocu.saul inspicie.dauid. Sic diabol⁹ potẽtes hui⁹ seculi studet incitare ad odiũ amico⁊ christi:⁊ nõ solũ ad odiendũ in corde/sed etiam ad persequendũ in opere:in cui⁹ figura saul voluit dauid cũ lancea perforare. Et quãdo diabol⁹ videt q̄ aperta p̄secutio contra christi amicos nõ valet: ad persecutionẽ maliciosam cõtra eos concitandã sub specie boni studet:quod significat̃ per hoc q̄ saul filiaz suam merob promisit dare dauid/dicens: i ❡Ecce filia mea maior merob ip̄az dabo tibi vxorem ⁊c. Quod faciebat ad h̃: q̄ dauid gladio philistinorũ moreret̃. Et sicut deo disponẽte dauid fuit saluatus/⁊ saul in manibus philistinorũ cecidit et ab eis lętaliter vulneratus:Sic ex diuina ordinatione frequẽter cõtingit:q̄ illi qui machinant̃ malũ innocentib⁹/ capiunt̃ in suis machinationib⁹. Ps̃.ix.c. In laqueo isto quem abscõderunt comprehensus est pes eorũ.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

A a ¶ Percussit rc. et attulit pre|putia rc. Sic christus pus in gẽti|bus clarificatus est ꝙ synagogã sibi copularet. Et pus in gẽtib⁹ immũdi|ciã resecuit. Cũ eñ plenitudo gẽtiũ intrauerit: tũc omis isrl' saluus fiet. (Ro.11.c)

Locut⁹ ẽ rc. Ca. XIX Sequit': b ¶ In agro vbi. rc. Quo consiliandi cã saul venire cõsueuerat: vbi occidi dauid condictum fuerat.

Ni. de lyra

Visit er

a ¶ Nisi tm̃ cẽ. p̃. rc. Hoc aũt petiit saul duplici rõne. Una ẽ qꝛ p illas ptes amputatas ꝛ sibi appor|tatas cert⁹ erat saul/ ꝙ illi interfecti nõ erãt de filijs isrl' qui sũt circũcisi. Alia ratio fuit/ qꝛ philistei horrebãt circũcisionẽ tanꝗ mortẽ: ꝛ ideo per hoc cõciperent maius odiũ ꝯ dauid ꝓpt' tale obprobriũ illatũ eis p ipm: ꝛ sic magis mouerent' ad interficiẽ|dum dauid/ quod intendebat saul.

b ¶ Placuit ser. rc. Tũ quia mi|chol diligebat: Tũ qꝛ philisteos ido latras odiebat. cetera patẽt vsq; ibi:

c ¶ Et saul magis cepit timere dauid. Tũ qꝛ iã erat gener regis/ et per cõsequens de maiorib⁹ in re|gno. Tũ qꝛ michol filia regis eũ dili gebat: ꝛ ionathas fili⁹ ei⁹ erat ipi da|uid cõfederat⁹: vt ptz ex p̃dictis.

¶ In ca. xviij. vbi dr̃ i postil. Et de|clinauit a facie ei⁹ scd̃o. pus eñ recesserat ab eo rediẽs ad domũ pr̃is: vt dictũ fuerat caplo p̃cedẽti.

Additio.

B Ad vitatẽ lr̃e ha|bendam sufficit ꝙ saul tẽtauit pcutere dauid bis in ea|dẽ die seu tpe: ꝛ in qualibet vice da|uid declinauit: ꝛ sic debet intelligi il|lud: Declinauit dauid scd̃o. i. nõ so|lum declinauit ictũ seu pcussionẽ se|mel/ sed etiã bis. nã in hebreo in hoc loco habet'. Declinauit dauid a fa|cie eius duabus vicibus.

Replica.

In ca. xviij. circa illud qd̃ dr̃: De|clinauit dauid a facie saul. scd̃o vult Burgẽ: ꝙ eadẽ die saul nitebat' bis pcutere dd̃. sꝫ h̃ nõ videt' verisile: qꝛ semel declinans nõ legit' rediisse nisi reuocat⁹: vt patz hic ꝛ ca. xix. etiã de bannitione ꝛ tyrãnide saul nõ ẽ ma|gna vis cũ res sit satis apparens.

Locutus est Ca. XIX aũt rc. Uidẽs saul ꝙ nõ poterat occidere dauid p maliciã occultã: vt patz ex p̃dict̃: pcessit ad psecutionẽ ei⁹ ma|nifestã inuidia ipsuz stimulãte: eo ꝙ fortuna dauid crescebat ꝗtidie. Et more malefactoꝝ psecut⁹ ẽ eũ ordi|nate: primo ipm inuadendo. scd̃o de regno banniẽdo. ca. xxi. tertio banni|tum inseꝗndo ca. xxiij. et ꝗrto ipsuz exulando. ca. xxvij. Prima in duas: qꝛ p̃mo saul inuasit dauid psonalit'. scd̃o ionathan filiũ suũ ꝓpt' ipm. ca. xx. Circa p̃mũ sic pcedit': qꝛ p̃mo de cõsilio ionathe dauid abscõdit'. scd̃o in grãm saulis ad horaz recipit'/ ibi: Locutus est ergo. tertio a saule per sonaliter inuadit'/ ibi: Motũ ẽ aũt. ꝗrto vxoris industria a morte eripit' ibi: Misit ergo. ꝗnto malicia saulis diuinis laudib⁹ impedit'/ ibi: Nuci|atum est aũt. (Diuisio)

a ¶ capita s̃m ꝗsdã: qꝛ p̃putiũ vocat' sũmitas rei.

salia necesse: nisi tm̃ cẽtũ preputiã phi|listinoꝝ: vt fiat vltio de inimicis reg̃. Porro saul cogitabat tradere dauid in man⁹ philistinoꝝ. Cũq; renũciassẽt serui ei⁹ dauid ṽba ꝗ dixerat saul: pla|cuit sermo in oculis dauid vt fieret ge|ner reg̃. Et post dies paucos surgẽs dauid abijt in accaron cũ viris q̃ sub eo erãt: ꝛ pcussit ex philistijm ducẽtos viros: ꝛ attulit p̃putia eoꝝ/ ꝛ annume|rauit ea regi vt eẽt gener ei⁹. Dedit ita

a ¶ synagogam.

q; saul ei michol filiã suã vxorẽ. Et vi|dit saul ꝛ itellexit: qꝛ dñs eẽ cũ dauid Michol aũt filia saul diligebat eum. Et saul mag̃ cepit timere dauid. Fa|ctusq; ẽ saul inimic⁹ dauid cũct̃ dieb⁹ Et egressi sũt p̃ncipes philistinoꝝ. A p̃ncipio aũt egressiõis eoꝝ prudẽti⁹ se gerebat dd̃ ꝗ oẽs s̃ui saul. Et celebre factũ ẽ nomen eius nimis. Ca. XIX

Locut⁹ ẽ autẽ saul ad iona|thã filiũ suũ/ ꝛ ad oẽs ser|uos suos vt occiderẽt da|uid. Porro ionathas fili⁹ saul diligebat dd̃ valde: et idicauit ionathas dd̃/ dicẽs: Querit saul pr̃ me⁹ occidẽ te. Quapropt' ob|s̃ua te ꝗso mane: ꝛ maneb' clã ꝛ abscõ|der̃. Ego ãt egrediẽs stabo iux' patrẽ meũ i agro vbicũq; fuerit: et ego loꝗr d̃ te ad p̃rẽ meũ: ꝛ qd̃cũq; videro nũ|ciabo tibi. Locut⁹ ẽ g̃ ionathas de da|uid bona ad saul patrẽ suũ. Dixitq; ad eũ: Ne pecces rex i s̃uũ tuũ dd̃: qꝛ nõ peccauit tibi: ꝛ opa ei⁹ bona sũt tibi valde. Et posuit aiaz suã i manu tua: ꝛ pcussit philisteũ: ꝛ fec̃ dñs salutẽ ma|gnã i vniuerso israeli. Uidisti ꝛ letat⁹ es. Quare g̃ peccas i sanguie inoxio: iterficiẽs dauid q̃ ẽ absq; culpa: Qd̃ cũ audisset saul/ placat⁹ voce ionathe iurauit: Uiuit dñs/ qꝛ ñ occidet'. Uo|cauit itaq; ionathas dauid: ꝛ indica|uit ei omnia verba hec. Et introduxit ionathas dauid ad saul: ꝛ fuit añ euz sicut fuerat heri et nudiustertí⁹. Mo|tũ est aũt rursũ bellũ. Et egressus da|uid pugnauit aduersum philistijm. Percussitq; eos plaga magna: ꝛ fuge|rũt a facie ei⁹. Et factus est sp̃us dñi mal⁹ i saul. Sedebat aũt i domo sua ꝛ tenebat lãceã. Porro dd̃ psallebat manu sua. Nisusq; ẽ saul ꝯfigere lan|cea dd̃ i parietẽ. Et d̃clinauit dd̃ a fa|cie saul. Lãcea ãt casso vulnere plata est in parietẽ. Et dd̃ fugit/ et saluat⁹ ẽ

C atũ est aũt. Prima pars patz ex p̃di|ctis vsq; ibi: g ¶ Ego aũt egredi|ens stabo rc. Ad hoc eñ fuit da|uid absconditꝰ de cõsilio ionathe/ vt exploraret voluntatẽ pr̃is de recepti|one dauid in gratiaz: vt sic posset in curia absq; periculo stare. Expecta|uit aũt ionathas loꝗ de hac materia pr̃i suo/ quousq; esset in agro vbi ire ꝯsueuerat causa spaciãdi: vt tũc i lo|co recreationis magis acquiesceret v̄bis suis. h ¶ Locut⁹ est g̃. Hic ꝯñr põit' recõciliatio ipi⁹ dd̃ cũ saul p ionathan ipm multiplr' cõmẽdan|tẽ. Et p̃mo de innocẽtie puritate/ cũ dr̃: Ne pecces rex in ser. tuũ dauid: qꝛ nõ pec. tibi. scd̃o/ de v̄tuoso ope/ cũ dr̃: Et opa ei⁹ bo. sunt valde. ter|tio de animositate/ cũ dicitur: Et po|suit ani. suã i ma. tua. i. exposuit vitã suã piculo ꝗtũ appebat hũano iudi|cio: qꝛ inermis iuit ad p̃liãdũ cũ phi|listeo: vt patz ex supradict̃. ca. xvij. ꝗrto de reipublice vtilitate/ cum dr̃: Et fecit dñs salutẽ ma. vni. israeli. et s̃bdit': k ¶ Uidisti. q. d. nõ possũt ista negari. l ¶ Et leta. es. q. d. ex q̃ dedit tibi leticie materiã nõ debes ꝗrere mortẽ suã. m ¶ Qd̃ cũ au. saul rc. s. ad horã. n ¶ Iurauit. Ut daret dauid maiorẽ securitatẽ. o ¶ Uiuit dñs rc. i. p viuẽtẽ deũ. p ¶ Et intro. io. dd̃ ad saul. cre|dẽs ꝙ ipm stabiliter in grãm recepis|set. q ¶ Motũ est aũt rur. bel. Hic ꝯñr dd̃ a saule rursuz impetit'. Habitus eñ inclinat p modũ natu|re. Saul aũt erat habituat⁹ i odio ꝯ dauid. ꝛ ideo lꝫ recepisset eũ in graz ad p̃ces ionathe filij sui: habita tñ oc|casione: lꝫ irrõnabili rediit ad ei⁹ pse|cutionẽ: q̃ qdez occasio fuit victoria dd̃ de nouo habita ꝯ philisteos. que notat' cũ dr̃: r ¶ Et egres. da. De q̃ saul torꝗbat' inuidia/ cuius deberet gaudere. iõ s̃bdit': s ¶ Et fa. ẽ spi|ritus rc. Quia crescẽte eius mali|cia dabat' demoni maior potestas in persona sua. t ¶ Nisusq; est saul configere lancea dauid in pariete rc. Ex odio inueterato. (Diuisio) (D)

Visit er

Moralr. d ¶ Locut⁹ est aũt rc. Ille q̃ machinat' occulte ad mortem innocẽtis/ ꝛ videt ꝙ nõ pficit: qꝛ de⁹ inocẽtẽ ptegit: ad ipm occidẽdũ ma|nifeste si põt se ꝯuertit. ꝛ h̃ figurat' ꝙ saul q̃ dixit/ e ¶ Ad iona. fi. su. et ad oẽs ser. su. vt oc. da. Per hoc aũt ꝙ ionathas insinuauit dd̃ dicẽs: f ¶ Querit saul occi. te. significa|tur: ꝙ christ⁹ freꝗnt' p̃munit suos fi|deles vt caueãt isidias crudeles. Et silr' p h̃ ꝙ ionathas psuasit sauli con|trariũ/ dicens: i ¶ Ne pec. rex in ser. tu. da. significatur ꝙ instinctus diuini retrahẽtes ipios a malo/ non deficiũt eis ꝗ diu sunt in vita p̃senti: cuius de⁹ sciat eos vitã in malo fini|re: tñ aliqñ ad tp̃s retrahunt'. et h̃ si|gnificat' p hoc qd̃ s̃bdit' saulis r̃nsio: o ¶ Uiuit dñs qꝛ nõ oc. Tñ po|stea conat⁹ est multiplr' per se ꝛ suos satellites ipm occidere: vt ptz in te|xtu. Per hoc etiã apparet dei mise|ricordia retrahens pctõres a malo: ꝛ hoim malicia/ q̃ cõtẽpta tali retra|ctiõe cito reuertunt' ad vitia ꝯsueta. (Moralr)

m * Tulit autem

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

a ¶ Misit ergo ⁊c. Hoc nõ ad crucẽ christi/ sꝫ ad passionẽ ꝑtinet. Crucifixus enĩ christꝰ ⁊ mortuꝰ ẽ: ⁊ sepultus. Erat autẽ illa sepultura tãꝙ domus: ad quã custodiẽdum misit regnum iudeoꝝ: qñ ad sepulchrũ dñi custodes adhibiti sũt. Que custodita est domus vt dauid interficeret (qꝛ christus nõ in sepulchro/ sꝫ i cruce est interfectꝰ) refert ad corpꝰ eius. Christi enĩ nomẽ tollere ẽ christũ interficere. nõ enĩ crederet in christũ si custodũ ꝑualeret mendaciũ. qui dixerũt: nobꝭ dormiẽtibꝰ venerũt discipuli eiꝰ: ⁊ abstulerũt eũ. Sꝫ neqꝫ saul potuit iterficere dauid: nec regnũ iudeoꝝ tollere memoriã christi. Qui aũt de ꝟtute saul. i. de regno iudeoꝝ in christũ ꝓsumpserũt: offẽderũt in lapidẽ offensionis tãꝙ in statuã: ⁊ eis hedus visus est agnꝰ: qꝛ in q̃ pctm̃ nõ inuenerũt q̃si peccatorẽ ꝑsequunt. b ¶ Pelle pilo. Inde puluillus consutus fuit: q̃ intonsis pilis caput inuoluti hois in lecto mẽtiret. c ¶ In rhama. Ciuitas saulis est in tribu beniamĩ in sexto miliario ab helia ad septẽtrionalẽ plagam ꝯ bethel. alia rhamatha est in tribu aser. Bñ cõueniũt hec noĩa rebꝰ gestis ipsis: qꝛ ꝓpharũ dicta ⁊ celsitudinẽ hñt scię: ⁊ venustatẽ eloquẽtię. d ¶ Misit ter. nũ. ⁊c. Abijt ⁊ ipe. Ra. Saul q̃ꝫ ⁊ nũcij eiꝰ iudeos significãt. q̃ dũ aduersari christo cupiũt: habent in ore sacrã legꝭ ⁊ ꝓpharũ ad christi testimoniũ: ⁊ cũ ecclia q̃si cũ ꝓphis de scripturis disputant: sicut illi cũ ꝓphetis ꝓphetabant. e ¶ Prophetauit. Isti ꝓphe religiosi viri erãt: dicti naçareni: q̃ non bibebãt vinũ: ⁊ vacabãt semꝑ canẽtes hymnos ⁊ ps̃. f ¶ Nudus. Et iudei fide atqꝫ sacerdotio et regno nudati/ legẽ ⁊ ꝓphas in ore habẽt. g ¶ Num ⁊ saul ⁊c. Prouerbium dꝛ qđ in ore loquẽtiũ sępe ꝟsat. Mira enĩ res videbat/ hoiez tã ꝓphanũ ꝓphare. Et nos cum inscios videmꝰ docere recte dicimꝰ: Nũ ⁊ saul int ꝓphas? ¶ Ra. Magna q̃stio hic orit: cũ in ꝑcedẽtibus legat: ⁊ nõ vidit samuel saulẽ vsqꝫ in diẽ mortis suę: quõ hic ꝓphetasse corã samuele dicat. Qđ hebręi duobꝰ modis soluũt: qꝛ. s. abscõdit se samuel ne videret ab eo. Vl' nõ vidit eũ. s. indutũ habitu regio q̃ indutꝰ erat: qñ dictũ ẽ: nõ vidit eũ vsqꝫ in diẽ mortꝭ suę: ⁊ sic nõ vidit eũ indutũ. s. regio habitu. Se ꝟo expoliasse nõ oibꝰ vestimẽtis/ sꝫ regalibꝰ tm̃ intelligẽdũ est. ¶ Rab. Itẽ q̃rit quõ q̃ missi erãt ad hoiez tenẽdũ/ ⁊ ad necẽ ducẽdũ: ꝓphalis spũs ꝑticipes eẽ meruerĩt? ⁊ silr ipe saul q̃rẽs sanguinẽ inocẽtẽ? Sꝫ ⁊ baalã ꝓphetauit. ⁊ mlti dicẽt in illa die: Dñe dñe

Matth. 29. c
Rom. 9. g.
Questio
Num. 22.
Matth. 7. c.

Nico. de lyra

a ¶ Misit ergo saul. Hic ꝯñter dauid vxoris industria de ꝑiculo liberat. Vidẽs enĩ saul ꝙ dauid ictũ eiꝰ declinauerat ⁊ fugerat: misit pꝰ eũ vt caperet ⁊ occideret. sꝫ ꝑ eius vxorẽ eripit: qđ notat cum dicitur: Quod cũ

---

a ¶ regnũ iudeoꝝ. b ¶ milites q̃ custodirẽt sepulchrũ.

a nocte illa. Misit ergo saul satellites su-

a ¶ sepulchrũ. b ¶ christi.

os nocte in domũ dauid vt custodi-

a ¶ .i. mẽoria eiꝰ ⁊ fides ꝺ cordibꝰ hoĩm auferret

rẽt eũ: ⁊ iterficeret mane. Qđ cũ an- b nunciasset dauid michol vxor sua/ dicẽs: Nisi saluauerꝭ te nocte hac/ cras

a ¶ qm̃ domꝰ circũdata erat custodibꝰ.

morierꝭ: deposuit eũ ꝑ fenestrã. Porro ille abijt ⁊ aufugit: atqꝫ saluatꝰ est.

a ¶ lapidẽ offensionis.

Tulit autẽ michol statuã: ⁊ posuit eã c

a ¶ qꝛ iudeis hedus visus est agnus.

b sup lectũ: ⁊ pellẽ pilosam capraꝝ po d suit ad caput eius: et operuit eã vesti-

a ¶ ministros qui parẽt imperanti.

mẽtis. Misit autẽ saul apparitores q̃ raperẽt dauid. Et rñsum ẽ: ꝙ ęgrotaret. Rursumqꝫ misit saul nuncios vt viderẽt dauid dicẽs: Afferte eum ad me i lecto vt occidat. Cũqꝫ venissent nũcij/ inuẽtũ est simulacrũ sup lectũ: ⁊ pelles capraꝝ ad caput eiꝰ. Dixitqꝫ saul ad michol: Quare sic illusisti mihi: ⁊ dimisisti inimicũ meũ vt fugeret? Et rñdit michol ad saul: Quia ipe locutꝰ ẽ mihi/ dicẽs: Dimitte me: alioqñ e iterficiã te. Dauid autẽ fugiẽs saluatꝰ c est. Et venit ad samuel i rhamatha: ⁊ nunciauit ei oia q̃ fecerat sibi saul. Et abierũt ipse ⁊ samuel: ⁊ morati sunt in naioth. Nũciatũ est autẽ sauli a dicẽti- f

a ¶ locus est i rhamatha vbi sedit dauid. ¶ pulchritudo. b ¶ excelsum.

bꝰ: Ecce dauid i naioth i rhamatha. Misit ergo saul lictores vt raperent da- g

a ¶ q̃ illo tẽpore ꝓphetabãt.

uid. Qui cũ vidissent cuneũ ꝓphetarũ vaticinãtiũ: ⁊ samuelẽ stantẽ super eos: factꝰ ẽ etiã spũs dñi in illis: ⁊ ꝓphetare cęperũt etiã ipsi. Qđ cũ nunciatũ esset sauli: misit ⁊ alios nũcios. Prophetauerũt autẽ ⁊ illi. Et rursum d saul misit tertios nũcios: qui ⁊ ipsi ꝓphetauerũt. Et iratus iracũdia saul: abijt ⁊ ipse i rhamatha/ ⁊ vẽit vsqꝫ ad cisternã magnã q̃ ẽ in socchot: ⁊ interrogauit et dixit: In quo loco sunt samuel ⁊ dauid? Dictũqꝫ est ei: Ecce i naioth sũt in rhamatha. Et abijt i naioth i rhamatha. Et factꝰ ẽ etiã sup eũ spũs dñi: ⁊ ãbulabat ingrediens: ⁊ ꝓphetabat vsqꝫ dũ veniret in naioth in rhamatha. Et expoliauit etiã ipe se vestimẽtis suis/ ⁊ ꝓphetauit cuꝫ ceteris e

¶ abscõdito.

f corã samuele: ⁊ cecinit nudus tota die illa et nocte. Unde ⁊ exiuit ꝓuerbiũ: g † Num ⁊ saul inter ꝓphetas?

---

b ¶ Qđ cũ an. da. ⁊c. ꝑ hoc enĩ ꝙ dauid audierat ꝙ saul eũ ꝯfigere voluerat: ⁊ ꝯñr viderat hoies armatos pꝰ dauid missos: ꝯiecturauit ꝙ mortẽ eiꝰ q̃rebãt. Vl' forte aliq̃s ꝺ famulis saul ad h̃ missus/ secretũ aꝑuit ipsi michol: vt dauid ꝑ eã saluaret: q̃ erat acceptꝰ: maxime in conspectu famuloꝝ saul: vt dꝛ in ca. ꝑce. c ¶ Tulit autẽ mi. sta. sup lec. ad repñtandũ corpꝰ dauid. d ¶ Et pel. pi. ad repñtandũ eiꝰ capillos: vt sic q̃rẽtes mortẽ dđ deluderet: ⁊ interim dđ fugeret: qꝛ ꝑmi nũcij a saule missi habebãt imãdatꝭ/ vt ipm̃ vsqꝫ mane custodirẽt: et tũc occideret cũ de lecto surrexisset: qꝛ turpe erat occidere hoiem i lecto iacẽtẽ. Cetera patẽt vsqꝫ ibi: e ¶ Dimitte me ⁊c. In h̃ mẽtita fuit: qꝛ ad ꝑsuasionẽ eiꝰ dđ fugit: vt patꝫ ex ꝑdictꝭ. tñ h̃ dixit timore pr̃is. istud tñ mẽdaciũ fuit officiosum. f ¶ Nũciatũ est. Hic ꝯñr ponit frustratio conatꝰ saulis ꝑseq̃ntis dđ ꝑ diuinas laudes. saul autẽ misit nũcios ad interficiẽdũ dđ postqꝫ sic euaserat. ⁊ h̃ ostẽdit cũ dꝛ: g ¶ Misit ergo saul li. i. occisores q̃ hñt officiũ puniẽdi malefactores. ⁊ dicunt a lito tas: qđ idẽ ẽ qđ sacrificare: tñ interponit c lr̃a. Sꝫ frustrata fuit intẽtio saul: ꝑ h̃ qđ subdit: h ¶ Qui cũ vi. cu. ⁊c. i. societatẽ religiosoꝝ deũ laudãtiũ: ꝓut. s. dictũ fuit. x. ca. i ¶ Et sa. ⁊c. i. ꝑsidẽtẽ eis. k ¶ Factꝰ ẽ etiã spi. ⁊c. i. deuotiõis. l ¶ Et ꝓphe. cę. i. deũ laudare/ omittentes ꝑseq̃ dđ. Sile hr̃ Joh. vij. g. de ministris missis ad capiẽdũ iesum: qui cũ audissẽt eũ ꝑdicantẽ/ ꝯuersi fuerũt ꝑ deuotionẽ ad ipm̃: ⁊ reuersi sũt dicẽtes: Nũqꝫ sic locutꝰ ẽ hõ: excusantes se de eiꝰ captione. Et eodẽ mõ dicẽdũ de scđis nũcijs ⁊ tertijs a saule missis: et etiã de ipo saule: q̃ desiderio occidẽdi dauid iuit in ꝓpria ꝑsona: vt dꝛ i lr̃a. ⁊ ptꝫ vsqꝫ ibi: m ¶ Et ex. etiã ipe se. nõ ꝙ remaneret nudus: sꝫ qꝛ deposuit insignia regalia q̃ erãt exteriꝰ/ vt acciperet vestes siles a religiosis laudantibꝰ deuꝫ. Sic dauid rex vestitꝰ ephot lineo añ arcã ꝓcedebat cantans in organis laudes diuinas. vt habetur. ij. Reg. vj. d. ꝓpt qđ despexit eũ michol dicẽs: Q gloriosus fuit hodie rex isrl' discooperiẽs se: qꝛ insignia regalia deposuerat. ideo subdit ibi: Et nudatus est quasi si nudet vnus de scurris: ⁊ eodẽ mõ dꝛ hic de saule. n ¶ Et cecinit nudus ⁊c. quia deposuerat insignia regalia. vt ꝑdictũ est. o ¶ Unde ⁊ exiuit ꝓuerbiũ. i. ꝟbũ cõmũe. p ¶ Num ⁊ saul inter ꝓphetas? Hoc exponit aliť qꝫ supra. x. ca. qꝛ hic accipit de eo in quo apparet aliqua deuotio ad horã ex insperato: sicut cum aliquis vitę dissolutę ostendit aliquod signum deuotionis/ dicit modo: Bernardus factus est monachus. Ita tũc dicebatur de talibꝰ: Num ⁊ saul inter ꝓphetas. q. d. ista deuotio transitoria est et ad horam: nõ firma.

✳ c ¶ Tulit autẽ michol ⁊c. Per michol vero dauid vxorem quę caute saluauit eius vitam: significatur hominis sapientia: de qua dicit Sap. viij. a Hanc quęsiui mihi sponsam assumere. et ipsa liberat habentem ipsam: sicut de ipsa dicitur Sap. x. b. Hec liberauit iustum.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

Matth. 7. c. A k Dñe dñe nõne in noĩe tuo ꝓphe tauimus ⁊c. Quib⁹ dicet: Non noui vos vnq̃: discedite a me q̃ opamini iniq̃tatẽ. Nõ est ẽ mirũ hoĩem reprobũ trãsitorie ꝓphe/ tasse. Mystice Mystice autez saul ⁊ nũcij eius significãt hereticos: q̃ habẽt aliq̃d spũaliũ donoꝝ: sicut testa/ mẽta leg. ⁊ euãgelij/ ⁊ baptisma. Q̃d cũ ad ecclĩaz veniũt. non est in eis violandũ/ aut q̃si nõ habe/ ant tradendũ: sꝫ oportet eos co/ gnoscere vnitatẽ in vinculo pa/ cis. sine qua quicq̃d habẽt q̃uis sit sanctũ ⁊ venerandũ: ipi tñ tã/ to indigniores sunt/ quanto illis donis nõ bñ vsi sunt. Ca. XX

Fugit autez da. ⁊c. a ❡Uno tm̃ ⁊c. gra dũ vocat parietẽ q̃ me dio inter se et hostes p dom⁹ fenestrã euasit vbi erãt ob/ sidentes.

Nico. de lyra

Fugit aũt Ca. XX dauid ⁊c. Hic ɔ̃ñter describitur quõ saul ex odio dauid filiũ ꝓpriũ inualit. Circa q̃d sciẽdũ q̧ postq̃ saul receperat dauid in grãm ad p̃ces ionathe: vt dictũ est ca. xix. ionathas a p̃re recessit ꝓ aliq̃bus negocijs/ ⁊ sic ignorabat quõ pr̃ su⁹ postea dauid ĩuaserat/ ⁊ mor/ tẽ ei⁹ q̃sierat: ꝓpt̃ q̃d dd̃ venit ad ionathan ista denũciãs ei: vt ad/ huc tẽtaret si saul simplicit̃ diffi/ nierat eũ occidere. q: graue erat ei a ionatha discedere: ⁊ grauius mortẽ incurrere. Igit̃ in hoc ca. B sic ꝓcedit̃: q: p̃mo ponit̃ ipsi⁹ dd̃ petitio. scd̃o ipi⁹ ionathe ɔcessio ibi: Et ait ionathas. tertio ɔcessi/ onis executio/ ibi: Et venerũt ca/ lẽde. q̃rto saulis indignatio/ ibi: Irat⁹ aũt saul. q̃nto dauid ⁊ iona Diuisio the lachrymabilis separatio/ ibi: Cũq̧ illuxisset. Circa p̃mũ p̃mit/ tit̃ q̃rimonia dd̃ de saule ipm̃ in/ iuste ꝑseq̃nte: vt ex rñsione iona/ the formet postea suã petitionẽ. b ❡Nõ morieris. Hoc dixit ionathas igñrãs q̃d fecisset pr̃ su⁹ post recessuz suũ ab eo: vt dictuz est: ꝓpter q̃d dauid postea dixit: c ❡Quinimo vi. dñs. Mo/ dus ẽ iurãdi ac si dicat̃: ꝑ deũ vi/ uẽtẽ. d ❡Quia vno tm̃ ⁊c. i. modicũ defecit q̧ pr̃ tu⁹ me nõ in terfecit. primo lanceã ꝓiciendo. scd̃o ꝑ nũcios et ꝑ seipm̃ me ad mortẽ q̃rẽdo: vt ptꝫ ex dictis ca. xix. Quo audito dixit ionathas: e ❡Q̃dcũq̧ di. ⁊c. Ad salutẽ tui. ⁊ ɔseruationẽ. ex q̃ dauid con sequẽter format suã petitionẽ di/ cẽs: f ❡Ecce ca. ⁊c. i. festũ neo menie. q̃d fiebat apd̃ hebreos in memoriã bñficij diuini ĩ rerũ cõ/ seruatione: sicut et sabbatũ cele/ brat̃ ꝓ bñficio creationis. Trãs/ mutatio aũt in istis corꝑib⁹ sensi/ bilib⁹ multũ sequit̃ motũ lune: ⁊ ideo in nouilunio fiebat festũ p̃dictũ. g ❡Et ego ex mo. ⁊c. Quia illa die rõne solẽnitatis notabiles ꝑsone comedebãt cũ rege: inter quas dauid sedebat primus: eo q̧ erat gener eius. h ❡Dimitte ẽ me vt abscõdar. Ut possis certitudinalr experiri vel

Fugit aũt dd̃ d̃ naioth C. XX a q̃ ẽ in ramatha: veniẽsq̧ locu/ tus ẽ coraz ionatha. †Quid fe ci: q̃ ẽ iniq̃tas mea: et q̃d pctm̃ meũ in patrẽ tuũ: q: q̃rit aĩam meã: Qui dixi ei: Absit a te: nõ morieris. Neq̧ eñ faciet pr̃ me⁹ q̃cq̧ grãde vl̃ ꝑuũ b nisi pri⁹ indicauerit mihi. Hunc ẽ celauit a me pr̃ me⁹ ẽmonẽ tãtũmõ: Neq̃q̧ eñ erit istud. Et iurauit rursum dd̃. Et ille ille ait: Scit ꝑfecto pr̃ tu⁹: q: iueni grãz ĩ ocul' tuis/ ⁊ dicet: Nesciat ẽ ionathas/ ne forte tristet̃. a Quinimo viuit dñs ⁊ viuit aĩa tua: q: vno c tm̃ (vt ita dicam) gradu ego morsq̧ diuidi d mur. Et ait ionathas ad dd̃: Q̃dcũq̧ dixe e rit mihi aĩa tua faciã tibi. Dixit aũt dd̃ ad

¶ Calendas iudei celebrãt hostijs: epulis: requie.

ionathã: Ecce calẽde sũt crastino: ⁊ ego ex f g

¶ tanq̧ gener regis.

more sedere soleo iuxta regẽ ad vescẽdũ. Dimitte ẽ me vt abscõdar in agro vsq̧ ad h

a ¶ tribus eñ diebus festiuitatẽ neomenie agebãt.

vesperã diei t̃tie. Si respiciẽs req̃sierit me i pater tu⁹/ rñdebis ei: Rogauit me dauid vt iret celeriter ĩ bethleẽ ciuitatẽ suã: q: vi/ ctime solẽnes ibi sunt vniuersis ɔtribulib⁹ suis. Si dixerit/ bñ: pax erit ẽuo tuo. Si ãt k fuerit irat⁹: scito q: cõpleta est malicia ei⁹. Fac ergo misericordiã ĩ seruũ tuũ⁹ quia fe dus dñi me famulũ tuũ tecũ inire fecisti Si aũt est in me aliqua iniquitas: tu me interfi ce/ ⁊ ad patrez tuum ne introducas me. Et l ait ionathas: Absit hoc a me. Neq̧ eñ fie ri potest/ vt si certe cognouero cõpletã esse patris mei maliciã ɔtra te: nõ annũciẽ tibi. Respõditq̧ dauid ad ionathan: Quis re m nũciabit mihi: si q̃d forte rñderit tibi pr̃ tu⁹ dure de me: Et ait ionathas ad dd̃: Ueni

a ¶ de vrbe in agrum egressi sunt: vt securius fedus domini inirent. i. iuramentum.

egrediamur foras in ãgrum. Cũq̧ exissent n ambo in agrũ: ait ionathas ad dauid: Dñe de⁹ isrl̃ si inuestigauero sñiam p̃ris mei cra stino vl̃ perẽdie: ⁊ aliq̃d boni fuerit suꝑ da uid: ⁊ nõ statim misero ad te/ ⁊ notũ tibi fe/ cero: hec faciat de⁹ ionathe/ ei hec augeat. Si autem ꝑseuerauerit patris mei malicia aduersum te: reuelabo aurem tuam: et di/ o

a ¶ sublimet regnum tuum.

mittam te vt vadas in pace: et sit dominus

¶ prius.

tecũ sicut fuit cũ patre meo. Et si vixero: fa p cias mihi misericordiã dñi. Si ṽo mortu⁹ fuero/ nõ auferas misericordiã tuã a domo mea vsq̧ in sempiternũ. Aut si non fecero q

experiri vel explorare intẽtionẽ finalẽ p̃ris tui de me/ ꝑ modũ q̃ seq̃tur: i ❡Si respi. ⁊c. Utrũ aũt sic fecerit dauid: vt hic dr̃: non habet̃ ex textu: nec etiã ɔtrariũ. Dauid aũt tũc loquebat̃ ionathe die imediate p̃cedẽte calẽdas: vt ptꝫ in textu. ⁊ abscõdẽdus erat ĩ agro die tertia post: ita q̧ due dies integre ⁊ plus erant intermedie: vt patebit ex sequẽtib⁹. Sortes aũt iude ⁊ beniamin erãt cõiuncte: ita q̧ cito poterat aliquis ire de vna ad aliam ⁊ redire: ꝓpter q̧ dauid tꝑe intermedio potuit ire in bethleem: ⁊ redire die determinata ad locum condictũ inter ipm̃ ⁊ ionathan. Si aũt nõ fecit sic: fuit mendaciũ officiosuꝫ: de q̃ nõ est necessariũ excusare dauid ⁊ ionathan. q: apl̃i q̃ fuerũt multo ꝑfectiores nõ excusant̃ oĩno a pctõ veniali. j. Joh. j. d. Si dixerim⁹ q: pctm̃ nõ habemus: ipi nos seducimus ⁊c. k ❡Si dixe. bñ ⁊c. i. signuꝫ est q̃d nõ q̃rit me occidere. cetera patẽt. l ❡Et ait iona. Hic ponit̃ ipsius ionathe cõcessio ẽm formã petitiõis dauid. ꝓpt̃ q̃d rñdit dd̃: m ❡Quis re. mi. Hoc dixit: q: sibi difficile videbat̃/ q̧ fili⁹ regis veniret ad ipm̃ in agro q̃n alij comitarent̃ ipm̃: q̃d posset cedere in periculũ ipsius dauid ad faciẽdũ volũtatẽ regis. Et similit̃ periculosum sibi videbat̃ q̧ ionathas renũciaret dauid ꝑ aliũ: eo q̧ dd̃ habebat oẽs suspectos ne accusarẽt eũ erga saul p̃ter ionathan. ꝓpter q̃d ionathas ei dixit: n ❡Ueni ⁊ egre. fo. in agrũ. Ut onderet ei locũ vbi sibi renũciaret intentionẽ p̃ris sui ꝑ seipm̃ mõ inferius scripto. Interponit̃ tñ renouatio federis inter ionathã ⁊ dauid/ cũ dr̃: p ❡Et si vixe. facies ⁊c. Quia ionathas ꝓ certo tenebat dauid regnaturũ post saul patrez suũ: sicut ⁊ factum est. q ❡Aut si nõ fecero. Hoc nõ ẽ in hebreo nec ex de textu: sed imediate seq̃t̃: ✳ Q̃ñ eradica/

Moralit̃. a ❡Fugit aũt dd̃ de na. ⁊c. Per h̃ q̧ dauid in ꝑsecutione posit⁹ fugit ad ionathan amicũ suũ fidelẽ/ ostendẽs ei anxietatẽ animi sui: docemur in angustia positi recurrere ad eũ de cui⁹ amicitia ⁊ fidelitate nob̃ cõstat: et eidẽ aperire: q: ꝑ hoc alleuiat̃. sic apostema plus affligit q̃diu clausum remanet q̃ post aptionẽ/ per quã sanies defluit ⁊ euacuat̃. Per hoc aũt q̧ ionathas dedit ei consiliũ ⁊ auxiliũ offensa p̃ris sui non obstãte: docemur dare cõsilium ⁊ auxiliũ innocẽti/ nõ obstãte offensa cuiuscũq̧ ꝑsone. ❡Aliter aũt põt dici: q̧ ꝑ ionathan q̃ columbe donũ interp̃tat̃/ spũsctũs q̃ in colũbe specie apparuit ĩ baptismo christi significat̃: ad cui⁹ auxiliũ ⁊ cõsiliũ debem⁹ recurrere in angustijs: ⁊ ipse parat⁹ ẽ iuuare. q: ꝓpriũ est diuinitatis succurrere in casib⁹ desperatis in q̃ dauid erat ẽm viã humanã. Per h̃ etiã q̧ ionathas cõfortauit dauid: p̃dicẽs ei q̧ esset persecutionem saulis euasurus ⁊ regnum israel adepturus/ dicens: o ❡Dimittam te ⁊c. Et sequitur postea: ✳ Q̃ñ eradi

† De pe. di. 2. c. fugerat autẽ. et. c. si enim †s. 17. d. et j. 26. c

Moralit̃

m ij

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

fidētes. a Et re. ꝛc. Prolepsis ē. i. anticipatio. h̄ eñ mlto post factū est: cū interfecto saule. regnū ad domū dauid trāslatū est: ꝛ q̄ innocētē ꝑsecuti sunt diuinitus mulctati sunt. Tūc reqsiuit dñs de manu inimicorū: q̄re. s. virū sanctū affligerūt. Tūc cogebant rōnē reddere: qꝛ oderāt eum tāto tpe. Qd de absalon/ et de siba filio bochri: de saul/ ꝛ de ceteris hostib' dauid pōt intelligi. Uel/ reqsiuit do. d. m. ini. dd: q̄ non ꝛ ipsi cuz eo fedus pacis inire voluerūt: cū q̄ dñm eē viderūt. Hec aūt scriptura id hoc cupauit: vt qd dixerat/ qñ eradicauerit dñs inimicos dd. verū eē cōprobaret: qꝛ scz inimici dd eradicati sunt de terra: nō ipso dauid se vlciscēte/ sed dño ꝓ illo vindicāte. b Et addi. io. de. Ra. Ut a ꝑditiōe inimicoꝝ dauid ostēderet immunis: quia diligebat eū ꝑm legē dei. Qui etsi morte ꝑuēt' regnum terrenū cū eo sicut sperabat habere nō potuit: absq̄ vlla dubitatiōe regni celestis cōsortiū cū eo quē ꝓ ꝟtutib' diligebat cū esset ꝛ ipe virtutū accepit. c Nūqd ig. qꝛ di. q. d. amas inimicū meū aduersans mihi: in quo ostēdis adulterino te cōceptū concubitu. Nam legitime nati artius amant patres. f Affer mi.

Ni. de ly.

a Qñ era. do. i da. Sciebat ei prēz suū cū domo sua puniē dū ꝓpt̄ ꝑsecutionē dauid iniustā. b Et reqrat ꝛc. hoc silr nō est de textu/ sz imediate sequit̄: Pepigit ꝗ ꝛc. ꝛ sequit̄: c Et reqsi. dñs d manu ini. da. Qd exponūt expositores nr̄i de vindicta diuina ꝯ saul ꝛ alios īimicos dauid. Hebrei vo retorquēt ad sensuz oppositum: dicētes q̄ inimici dd hic ponunt̄ ꝓ ipso dauid. ꝛ est sensus: Reqrat dñs de manu dauid: quia dauid fedus istud initū cum ionatha fregit: qñ medietatē hereditatis miphiboseth filij ionathe dedit sibe seruo ei': vt hr̄. ꝯ. ij. lib. xix. ca. vt pleni' videbit̄ qñ erim' ibi dño cōcedēte. Uñ dicit hic Ra. Sa. q̄ qñ dauid dixit ipi miphiboseth: tu ꝛ sibi diuidite possessiones: venit vox a deo/ di. Roboā ꝛ hieroboā diuidēt regnum: eo q̄ dauid fregerat istud pactū qd erat inter dauid ꝛ ionathā ac posteros eoꝝ. Quod autē ponit̄ hic: d De manu ini. da. loco hui'/ de manu dauid: dicūt q̄ hoc factū est ad reuerentiam ipsius dauid. sicut mater maledicēs puero suo ex amicitia ad ipz statim subdit: huic lapidi dico / vl̄ parieti vel aliqd hmōi: ꝛ eodē mō Job. ij. c. d:: Bñdic deo ꝛ morere: ꝓpter reuerentiā diuinā ibi ponit̄ bñdic/ pro maledic ꝑm oēs expositores: ꝛ tali mō loquēdi vsus est dauid. ꝯ. xxv. iurās destruere domuz nabal di. hoc faciat deus inimicis dauid ꝛc. i. mihi. vt dicetur ibidē. Aliter ꝑm sensuz istū pōt exponi: De manu ini. da. i. ꝑ manus inimicorū dd: qꝛ hieroboā ꝛ alij q̄ insurrexerūt cōtra salomonem ad diuidendū regnū d:cuntur inimici dd: inq̄tum fuerūt inimici posteritatis sue. e Et addidit ionathas deie .i. valde iurare. ita q̄ nō accipit̄ hic ꝓ ꝑiurio/ sed pro assertione iuramēti. Cetera patet vsq̄

qñ eradicauerit dñs inimicos dauid vnūquēq̄ d t̄ra: auferat dauid ionathā d domo sua: ꝛ reqrat dñs de manu inimicoꝝ dauid. Pepigit ꝗ ionathas fed' cū domo dauid. Et reqsiuit dñs de manu inimicoꝝ dauid. Et addidit ionathas deiērare dauid: eo q̄ diligeret eū. Sicut eñ aiam suā/ ita diligebat eū. Dixitq̄ ad eū ionathas: Cras calēde sūt: ꝛ reqreris. Reqretur eñ sessio tua vsq̄ perēdie. Descēdes ꝗ festinus: ꝛ venies in locum vbi celandus es in die qñ opari licet: et sedebis iuxta lapidem cui nomē est ēzel. Et ego tres sagittas mittā iuxta eū: ꝛ iaciam quasi exercens me ad signū. Mittā quoq̄ ꝛ puerū/ dicens ei: Uade ꝛ affer mihi sagittas. Si dixero puero ecce sagitte intra te sunt: tolle eas: tu veni ad me: qꝛ pax tibi est/ ꝛ nihil est mali: viuit dñs. Si āt sic locut' fuero puero: Ecce sagitte vltra te sunt: vade in pace: quia dimisit te dñs. De ꝟbo aūt qd locuti fuim' ego ꝛ tu/ sit dñs iter me ꝛ te vsq̄ i sēpiternū. Abscōdit' est ergo dauid in agro: ꝛ venerūt calende: ꝛ sedit rex ad comedēdū panē. Cūq̄ sedisset rex sup cathedrā suā ꝑm cōsuetudinē q̄ erat iuxta parietez: surrexit ionathas: et sedit abner ex latere saul: vacuusq̄ appuit locus dauid: et nō est locut' saul q̄cq̄ in die illa. Cogitabat eñ q̄ forte euenissz ei: vt nō esset mūdus/ nec purificat'. Cūq̄ illuxisset dies scda post calēdas: rursum vacuus apparuit loc' dauid. Dixitq̄ saul ad ionathā filiuz suū: Cur nō venit fili' isai nec heri/ nec hodie ad vescēdū: Et rñdit ionathas sauli: Rogauit me obnixe vt iret in bethleē/ et ait: Dimitte me: qm̄ sacrificiū solēne est i ciuitate mea. Un' de fratrib' meis accersiuit me. Nūc ꝗ si inueni gratiā i oculis tuis/ vadā cito ꝛ videbo frēs meos. Ob hanc cām nō venit ad mēsam regl. Irat' aūt saul aduersum ionathā/ dixit ei: Fili mulieris vltro virū rapientis: nunqd ignoro qꝛ diligis filiū isai in ꝯfusionē tuā: ꝛ in ꝯfusionē ignominiose matris tue: Oibus eñ dieb' qb' fili' isai vixerit sup terrā: nō stabilieris tu neq̄ regnū tuum. Itaq̄ iā nūc mitte: ꝛ adduc eū ad me: qꝛ fili' mortl ē. Rñdens aūt ionathas sauli pri

[interlinear glosses: ¶ .i. valde iurare. — ¶ pridie calendarū. — ¶ vidēs deū: vel fortitudo dei. — ¶ rex saul. — ¶ .i. adultere.]

tera patet vsq̄ ibi: f Et ve. in ꝛc. in die ꝛc. qꝛ dies calendarū ꝛ crastina erāt festiue. ꝛ sic apparet qd. s̄. dictum est. s. q̄ absconsio dauid fuit statuta die tertia a calēdis. g Et se. ꝛc. ezel. i. ambulationis ꝑm hebreos: qꝛ ille lapis erat signū directiuū ambulantiū per viā. h Et ego tres sagit. ꝛc. hoc aūt signū dedit ionathas dd: qꝛ nesciebat si posset venire sol' ad loquēdū cū dd. vl̄ si veniret secrete: forte poterant aliq̄ supuenire/ ita q̄ nō eēt tutum ipsi dauid apparere ne referretur sauli/ ꝛ caperetur. i De ꝟbo ꝛc. i. de federe inter nos et posteritates nr̄as. k Sit dñs int̄ me ꝛ te. scz testis et reqsitor: qꝛ nullus alius ad hoc fuerat vocatus: ad periculū dauid euitanduz. l Abscōditus est ꝗ dauid in agro. s. tpe constituto die tertio calendarū: quia dubiū erat si rex dauid reqreret die calendarū: vel expectaret vsq̄ in crastinum: sicut ꝛ fecit. m Et venerūt calē. Hic cōsequēter describit̄ ꝑdicte cōcessiōis executio: qꝛ ionathas explorauit intentionē pr̄is de dauid per modū inter eos cōdictū: ꝛ ptz lr̄a ex ꝑdictis: paucis exceptis. n Surrexit iona. ꝛc. qñ enim erat ibi dauid sedebat iuxta regem: ꝛ postea ionathas ꝛ post ipsuz abner: ꝛ ideo absente dauid nullus erat inter saul et ionathā. Et qꝛ nō ē cōsuetū q̄ filius regis sedeat post patrem: ita q̄ nullus sit intermedius: id surrexit ionathas ꝛ sedit post abner. o Et nō est lo. scz de ipso dauid. cui' ratio subdit̄: p Cogi. ꝛc. ñ eēt m. ex cōcubitu cū vxore vel ex tactu rei immūde: qꝛ de sacrificio neomenie nō debebāt immūdi comedere donec eēnt purificati. q̄ qdē purificatio in aliqb' fiebat ꝑ trāsitū tpis: ꝛ i aliquib' ꝑ aquā expiationis sicut dictū fuit Num. xix. q Cur nō ve. fi. is. ex ꝯtēptu ꝛ odio nolebat eū noiare nomie ꝓprio. Cetera patent. r Iratus aūt saul. Hic ꝯñr describit̄ ipsius saulis indignatio/ dicētis ionathe: s Fili muli. vl. vi. ra. i. cōcubitū viri ipostune petentis. t Diligis fi. isai ꝛc. qꝛ ꝑ h̄ tu ostēdis q̄ nō sis fili' me' q̄ ipm odio: ꝛ ꝑ ꝯñs q̄ tu sis de adulterio: qd cedit in cōfusionē tuā et mr̄is tue. v Oibus eñ die. q̄bus fi. ꝛc. Ex q̄ patz ꝑfectio ionathe/ q̄ ꝓpt̄ hoc nō retrahebat̄ a dd charitate. x Ita q̄ iā nūc mit. sine aliqua retardatione. y Et adduc eū ad me. vt in ꝑñtia mea occidat̄ ꝛ sim cert' de ei' morte. z Quia fili' mor. est. i. dignus mor

a Qñ eradi. ꝛc. significat̄ q̄ spūs sanct' innocentes positos in adūsitatib' ꝯsolat̄: ꝛ eis adeptionē regni celestl pollicet̄: Mat. v. a. Bti q̄ ꝑsecutionē patiunt̄ ꝓpt̄ iusticiā: qm̄ ipsoꝝ est regnū celoꝝ.

a ¶ Af. mi. ⁊c. Quid ē ꝙ ionathā volēs ꝓuare dd: cū ille lateret ī agro iuxͣ lapidē/ ad signū duas sagittas iecit: q̄s puer ꝑuul⁹ ig̃rans q̄d faceret collegit/ ⁊ in ciuitatē retulit? Nisi ꝙ pr̄ filiū vnigenitū ad salutē hūani generꝰ mittēdū in lr̄a legꝰ iudeis nescientib⁹ habuit absconditū. Dauid ḡ abscōdit⁹ ē in agro: ⁊ christ⁹ in mundo. In mūdo erat ⁊ mūd⁹ ꝑ ip̄m factus ē: ⁊ mūd⁹ eū nō cog̃uit. Iuxͣ lapidē sedebat q᷑ in tabulꝭ legꝭ script⁹ erat. vñ: Dn̄s de⁹ tu⁹ vn⁹ ē. Et/ Nō assu. nomē dei tui in vanū. Saul int̄ epulas cū mortꝭ filiū esse iudicabat: ⁊ iudaica ꝑfidia int̄ paschales epulas de nece dn̄i tractabat. Cū ḡ illuxisset mane venit ionathas ī agrū iuxta placitū dd: ⁊ puer ꝑuulus cū eo: iecit vnā sagittā/ iecit ⁊ alterā. ⁊ de⁹ pr̄ illucescēte mane fidei pri⁹ testimoniū legꝭ de christo ꝓtulit. deinde ꝓphetas misit. Collegit puer ionathe sagittas: ⁊ ad dn̄m ignorās q̄d ageret retulit. Sic iudaic⁹ ppl's libros legis ⁊ ꝓpharū portās q̄si diuinit⁹ scriptos honorabat: sed quē moyses et ꝓphe p̄dixerāt ig̃rabat. Ca. XXI

V Enit aūt dauid ⁊c. b ¶ Achimelech. Frater meus rex. Ap̄li q̄s rex regū fr̄es suos appellat solus fuit dd: ⁊ christus in passione. Dauid ait: Illo ⁊ illo in loco cōdixi puerꝭ meis. Et christ⁹ dixit: Postq̄ resurrexero p̄cedā vos in gilileam. Per viā pollutā venit dd: ⁊ christ⁹ imūdas actiōes iudeoꝝ īpollut⁹ per trāsijt. Dauid ait: Et ip̄a hodie sc̄tificabit̄ i vasis meis. Et vasa dn̄i. i. apostoli a cōtagione iudeoꝝ fide sc̄tificati sūt. c ¶ Via hec pol. est. Ra. In hebreo: via hec laica ē. Q. In lege sc̄ptū ē: vt extrane⁹ nō comedat ex eis: cur int̄rogas vtrū mūdi sint pueri: q̄ etiā si mūdi eēnt vesci nō deberēt? Via ḡ laica ē: q᷑ tu laicalr̄ interrogas. Sꝫ ⁊ ip̄a hodie sc̄tificat̄ i vasis. In vasis. i. mente sua se sc̄tificari dixit: q᷑ nisi necessitate corꝑis/ ⁊ periculo vite vrgēte non vesceret̄ eis.

Ni. de ly. Dedit ergo

* gnus morte. sic pctōres dicunt̄ filij gehēne Mat. xxiij. Cet̄a patēt. a ¶ Cūq̄ illuxisset. Hic ꝯñr describit̄ dd ⁊ ionathe flebilis seꝑatio ꝑ h̄ ꝙ ionathas indicauit ei intētionē saulis de morte ei⁹: vt sic fugeret ⁊ saluaret̄. ⁊ h̄ est q̄d d᷑: Cūq̄ illu. ma. Ex q̄ ptꝫ fidelitas ionathe q̄ die p̄cedēti nō comederat: vt ptꝫ ex p̄dictis: ⁊ tñ mane añ comestionē venit ad dd ad nūciādū q̄d interuenerat: Tū quia magꝭ secrete poterat cū eo loq̄ añq̄ cōiter hoīes ad cāpos exirent: Tū q᷑ mora erat ip̄i dd ꝑiculosa. b ¶ Iuxta placitū. i. cōdictū vel ꝓmissum. c ¶ Et puer ꝑuus cū eo. Vt min⁹ posset ꝑcipe ad q̄d ionathas venerat: ⁊ vt facili⁹ posset se expedire de eo. Cetera patēt vsq̄ ibi: d ¶ Festina ve. Videbat eñ ionathas tp̄s aptū ad loquēdū cum dd: eo ꝙ nullus eēt in agro: iō voluit statim remittere puerū vt sol⁹ cū dd loq̄ret̄ añq̄ aliq̄ superueniret q̄ posset accusare dd. e ¶ Dedit ḡ io. ar. sua puero

suo ait: Quare morier̄? Quid fec̄? Et arripuit saul lāceā vt ꝑcuteret eū. Et itellexit ionathas ꝙ diffinitū eēt a pr̄e suo vt iterficeret̄ dd. Surrexit ḡ ionathas a mēsa i ira furorꝭ: ⁊ nō comedit i die calēdaꝝ sc̄da panē. Contristat⁹ ē eñ sup dd: eo ꝙ
¶ improperās ꝙ filius esset adultere.
ꝯfudisset eū pr̄ su⁹. Cūq̄ illuxisset mane: a venit ionathas in agrū iuxta placitū dd: b ⁊ puer paru⁹ cū eo. Et ait ad puerū suū: c a vade et affer mihi sagittas q̄s ego iacio. Cūq̄ puer cucurrisset: iecit aliam sagittā trās pueꝝ. Venit itaq̄ puer ad locū iaculi q̄d miserat ionathas. Et clamauit ionathas post tergū pueri/ ⁊ ait: Ecce ibi ē sagitta/ porro vltra te. Clamauitq̄ iterū ionathas post tergum pueri/ dicens: Fe- d stina velociter: ne steteris. Collegit autē puer ionathe sagittas: et attulit ad dn̄m suū: ⁊ q̄d ageret̄ penitus ignorabat. Tātūmodo eñ ionathas ⁊ dd rē nouerant. Dedit ergo ionathas arma sua puero/ ⁊ e dixit ei: Vade defer in ciuitatem. Cunq̄ abijsset puer: surrexit dd de loco q̄ verge f bat ad austrū: ⁊ cadēs ꝓnus in terrā adorauit tertio. Et osculātes se alterutrū/ fle g h uerūt pariter: dauid aūt amplius. Dixit i ergo ionathas ad dauid: Vade in pace.
a ¶ Gaudis/ firma sint: nimi⁹ dolor deficit i loq̄ndo.
Quecūq̄ iurauimus ambo in noīe dn̄i k dicētes: dn̄s sit inter me ⁊ te/ ⁊ inter semē tuū ⁊ semē meū vsq̄ in sempiternum. Et surrexit dauid et abijt: sꝫ et ionathas ingressus est ciuitatē. Ca. XXI

b V Enit autē dauid in nobe ad l m achimelech sacerdotē: et ob
a ¶ eo ꝙ sine militib⁹ venit b ¶ achimelech ip̄e est achias nepos heli
stupuit achimelech: eo ꝙ venisset dauid/ et dixit: Quare tu solus et nullus est n tecū? Et ait dauid ad achimelech sacerdotē: Rex precepit mihi sermonem ⁊ di o xit: Nemo sciat rem ꝓpter quam missus es a me: ⁊ cuiusmodi tibi precepta dederim. Nā ⁊ pueris meis cōdixi in illū ⁊ illum locū. † Nunc igitur si quid habes ad manum: vel quinq̄ panes da mihi: aut quicquid inueneris. Et respondens sacerdos ad dauid/ ait ei: Non habeo lai- p
a ¶ laos grece ppl's. inde laicos panes. i. ppl'ares.
cos panes ad manū/ sed tñ panem sanctū. Si mundi sunt pueri: maxime a mu q lieribus/ māducēt. Et respōdit dauid sacerdoti/ ⁊ dixit ei: Et quidē si de mulieribus agit̄ cōtinuimus nos ab heri ⁊ nudi- r ustertius quādo egrediebamur: ⁊ fuerūt s
¶ a concubitu. s.
c vasa puerorum sancta. Porro via hec t

sua puero. i. arcū/ pharetrā ⁊ sagittas. f ¶ Surrexit dd. ꝑ indiciū p̄dictū. Et cadēs ꝓn⁹ i t̄rā adorauit/ adoratione dulie. g ¶ Et osculan. se. ex amoris fidelitate. h ¶ Fleue. pa. ex iminēti seꝑatiōe. i ¶ Dauid āt am. q᷑ non solū deserebat ionathā: sꝫ ⁊ t̄rā ⁊ cognationē suā. k ¶ Quecūq̄ iu. am. Subintelligit̄ sint rata ⁊ firma. Cet̄a patēt i lr̄a. Ca. XXI

V Enit āt da. Hic ꝯsequēter saul dd ꝑseq̄t̄ ip̄m banniēdo. Circa q̄d sciēdum/ ꝙ saul cognoscens euasisse dd: ip̄m de regno suo banniuit: vt nullus auderet eū recipe. q̄d ptꝫ ex h̄: ꝙ sacerdotes occidit ꝓ ei⁹ receptiōe: vt h̄r ca. xxij. Ista tñ bānitio ad achimelech nō ꝑuenerat qñ dd recepit. Sic ḡ procedit̄: q᷑ p̄mo erga dd describit̄ ip̄i⁹ achimelech bñficiū. sc̄do ex h̄ illatū suppliciū ca. xxij. Circa p̄mū describit̄ ip̄i⁹ dd curialꝭ receptio. sc̄do ꝑiculi īminētis euasio/ ibi: Surrexit ita. dd. Primū oñdit̄: eo ꝙ achimelech dedit ip̄si dd cibū ⁊ gladiū: ⁊ interponitur doech p̄ñtia: ex q̄ secutum est sacerdotuꝫ excidiū. d᷑ ḡ: l ¶ Venit autem dauid in nobe. vbi erat tabernaculū dn̄i: vt ibi oraret ꝙ eū dn̄s de manib⁹ saulꝭ eriꝑet. m ¶ Ad achi. Iste est q̄ sup̄ vocat⁹ ē achias ca. xiiij. n ¶ Quare tu so. Nō ē intelligēdū ꝙ null⁹ eēt cū eo: q᷑ īfra q̄siuit achimelech: Si mūdi sūt pu. ⁊c. ⁊ Mat. xij. dic̄ saluator: Nū q̄d legistꝭ q̄d fecerit dd qñ esurijt ⁊ q̄ cū eo erāt ⁊c. Ex q̄b⁹ ptꝫ: ꝙ aliq̄ erāt in comitiua sua: sꝫ pauci respectiue ⁊ i cōꝑatiōe ad illos q̄ soliti erāt cū eo ire. sic d᷑ cōit̄: null⁹ est i foro qñ sunt ibi pauci respectu alteri⁹ tp̄is: q̄uis sint ꝓ tunc ibi multi. o ¶ Rex p̄. mi. ⁊c. Nō oꝑtet h̄ excusare dd de mendacio officioso: sic̄ ⁊ dictū ē ca. p̄. Cet̄a patēt vsq̄ ibi: p ¶ Nō ha. la. pa. Erāt eñ pāes i triplici g̃du. Aliq̄ dicebāt panes ꝓpositionis: q̄ erāt liciti sacerdotib⁹ tñ. et panes oblatiōis: q̄ offerebāt̄ i altari holocaustoꝝ: ⁊ illꝭ vtebāt̄ leuite. Et panes cōes q̄b⁹ oēs idifferēter poterāt vti: ⁊ dicūt̄ h̄ panes laici. q ¶ Si mū. sunt ⁊c. q. d. posset i necītate eis dari. r ¶ Cōti. nos ⁊c. imūdicia eñ illa ꝯcta purgabat̄ ꝑ trāsitū tp̄is: q᷑ durabat tñ vsq̄ ad vesperā. s ¶ Et fu. va. pu. sc̄a. i. corꝑa ab imūdicia coit⁹. vel vasa h̄ dicūt̄ ip̄imet pueri. t ¶ Porro vi. hec pol. ē. Q̄d exponunt aliq̄ sic. q. d. dd
* in via forte
Moralr̄. l ¶ Venit āt ⁊c. ad achi. ⁊c. Per istum achimelech bñ significat̄ iesus christ⁹. Prio rōne noīs. Nā achimelech interꝑtat̄/ frat̄ me⁹ rex. Christ⁹ aūt frat̄ nr̄ ē rōne hūanitatꝭ assūpte. Heb. ij. c. d᷑ de christo ⁊ suis fidelibus. Nō ꝯfundit̄ eos vocare fr̄es di. Nūciabo nomen tuū fr̄ib⁹ meis ⁊c. Ip̄e est etiā rex regum ⁊ dn̄s
m iij * rōne officij.

Joh. 1. a. — Deut. 6. a — Exo. 20. b — Mat. 26. a — Mar. 16. b — Diuisio — Panes triplices — † 33. q. 4. c. 1 De cō. di. 2 c. trib⁹ gradibus — Moralit̄

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

Luc.22.b. Luc.11.c 2.Tim.3.c Joh.15.c I.co.22.d

a ¶Dedit ergo eis. Quātū ad ꝓphetiam ptinet/hoc in christo ipletū ē:q̄ posit⁹ in carne dū iudeoꝝ seuitiā declinaret ad apl'os trāsijt:cū q̄b⁹ cibū desideratū sūpsit. Desiderio em̄ desiderauit mādūcare pascha. Goliē.i.diaboli arma sustulit. Ipse em̄ fortior spolia fortis diripuit. His aūt a quib⁹ receptus est christus intulit diabolus ꝑsecutionē/tribulationē/ꝛ mortē. Oēs em̄ q̄ volunt pie viuere i christo ꝑsecutionē patiunť. vn̄: Si me ꝑsecuti sūt/et vos ꝑsequēť. b ¶In taberna. Ra. In hebreo:obligat⁹ in ꝯspectu dn̄i.forte em̄ vouerat:q: aliq̄t dieb⁹ i tabernaculo dn̄i moraret ꝛ vacaret orōnib⁹. c ¶Doech idu. Rab. Qui cameloꝝ.i.infructuosi greg⁹ ꝛ tortuosi custos erat. ꝛ interp̄tať mot⁹ vl' sollicit⁹:q̄ ꝛ ꝑcussit achimelech sacerdotē magnū/q̄ iterp̄tať frať me⁹ rex:noīe ꝛ actu iudā significat:ꝑ quē ꝯ christū regē veꝝ diabolus opat⁹ ē fraudē:vt eo ꝑdito etiā eccl'ia pateret:ꝛ discipl'i christi ꝛ sacerdotes ꝓ noīe ei⁹ occiderenť. Sꝫ i domo achimelech sol⁹ abiathar p̄nceps sacerdotū euasit: q: nemo pōt nocere christo sacerdotū principi/qui victor celos ascendit. d ¶Posuit aūt da. Isido. Rab. Achis interp̄tať/quō ē:ꝑ qđ significať ignorātia. Verbū em̄ iurātis ꝛ nō agnoscētis:qđ i iudeis ipletū est:q̄ dū christū viderūt nō agnouerūt. Corā eis mutauit os suū ꝛ abijt. Erāt em̄ ibi p̄cepta legis carnalia: erat sacrificiū ꝑm aaron:sꝫ ip̄e de corꝑe suo ꝛ sanguine instituit sacrificiū ꝑm ordinē melchisedech. Mutauit os suū i sacerdotio:mutauit in p̄ceptis:dās aliud testamētū euacuata opatione carnali. Collapsus ē i manib⁹ eoꝝ:qn̄ eū comp̄hēderūt ꝛ crucifixerūt. ꝛ ꝓciderat ad ostiū porte.i.humiliabat se ad initiū fidei no/

Luc.23.d

Nico. de lyra

* in via forte aliquā imūdiciā potuim⁹ cōtrahere. a ¶Sꝫ ꝛ ip̄a ho.sā.in va.q.d. talis imūdicia excusabiť in nob ꝑ cōtinētiā a mulierib⁹ p̄dictā. Aliť sic: Hec via polluta ē.i.hic ꝓcessus est illicit⁹ de cōi cursu:scꝫ ꝙ deť panis sctificat⁹ laicis. Sꝫ hodie sctificabiť in vasis.i.excusabiť in nob/ ꝓpť necessitatē comedēdi in q̄ sum⁹. Erant em̄ vt dicūt hebrei valde fatigati a ieiunio. et ħ mō saluator hoc factū dicit esse licitū Mat.xij. eo ꝙ dauid ꝛ viri ei⁹ erāt in necessitatis articulo. Cetera patēt vsq꜃ ibi: c ¶Erat aūt ibi vir q̄.ꝛc. istud hic interponiť rōne p̄dicta. d ¶Intus in taber.dn̄i.i.in atrio vbi laici admittebanť rōne oblationis vel orōnis:q: tabernaculū soli sacerdotes itrabāt.in hebreo hꝫ: Retētus in tabernaculo. Obligat⁹ em̄ erat ex voto ad manendū ibi aliquib⁹ dieb⁹ ad orandū vel offerendū: vl' forte ad vtrūq꜃. e ¶Potētissi.pa.saul. id est iudicū: vt dicūt hebrei. Judices em̄ i vete.testa. frequēter noīanť pastores: q: ꝑ eū rex reddebat iudicia. Non ē em̄ verisile ꝙ esset custos aīaliū:q: erat p̄mus inter seruos saul: vt đ ca.xxij.ꝛ ideo illud qđ sequiť in aliquib⁹ libris: f ¶Hic pascebat mu. saul.nō ē in hebreo/ nec i libris correctis. g ¶Si h.ꝛc.has.aut gl.đ ei dimissus a michol ꝑ fenestrā: vt dictū ē.s.xix.nō potuerat sumere arma sua. h ¶Ecce ħ gla. go.ꝛc. Dicūt hic aliq̄:ꝙ ꝓpť victoriā illam ille gladius q̄ fuerat amputatū caput golie fuerat dn̄o ꝯsecrat⁹. Sꝫ ħ nō videť verū:q: talis cōsecratio est ad semꝑ: ꝓpť ꝙ res domino ꝯsecrata non poterat redire ad cōes vsus: vt dictū fuit Leuit⁹. vlt⁹. ꝛ sic dauid nō potuisset eo vti đ cetero licite. Propť qđ dicendū ꝙ ibi fuerat posit⁹ tm̄ ad memoriā illius victorie a deo date. i ¶Non est hu.al.si.i.eq̄lis ei. k ¶Surrexit itaq꜃ da.ꝛc. Hic ꝯn̄r describiť iminētis periculi euasio in ciuitate geth:ad quā dđ bānitus fugit:q: erat extra regnum saulis. m ¶Nūq̄d nō iste ē dđ ꝛc.q: iā diuulgatū fuerat ip̄m fuisse inunctū a samuele. n ¶Nōne h.ꝛc. Percus.s. đ philisteis:hec aūt dicebāt vt achis eū detineret ꝛ occideret.iō s̄bdiť: o ¶Et exti.val.q: nō poterat resistere. p ¶Et mu.os su. loquēs aliena sic insanus. q ¶Et colla. int ma.eo. sicut epilenticus. vn̄ subdiť: s ¶Defluebātq꜃ sali.ei⁹ in bar.sic solet fieri i tali passiōe. r ¶Et im.i ostia por. q̄si innitēs trāsire ꝑ ostia clausa. In hebreo hꝫ: Et pingebat sup ostia: faciēdo ibi q̄sdā figuras sic solēt facere fatui: ꝓpter q̄ achis eum repulit vt insanū.

* dominātiū: vt đ Apo.xvij.d. Scđo rōne officij. Nā achimelech erat summ⁹ sacerdos: qđ cōpetit ip̄si christo. ꝓpť qđ per melchisedech q̄ rex erat ꝛ sacerdos significať Heb.vij. Per hoc ergo ꝙ dđ in arto positus venit ad achimelech:significať ꝙ q̄libet christian⁹ in arto positus per p̄ces deuotas recurrere debet ad dn̄m iesū christū. Per hoc aūt ꝙ dauid ab achimelech panē petijt: ꝛ ille dedit: significať ꝙ christian⁹ debet a christo petere panem ꝟbi diuini et eucharistie: sicut dicitur in orōne dn̄ica: Panē nr̄m q̄tidianū da nob hodie: ꝛ hoc significať ꝑ hoc qđ dicitur: b ¶Dedit ergo ei sacer.san.pa Per hoc aūt ꝙ dixit sacerdos/ꝙ ad esū panis illius reqrebať mūdicia maxime a mulieribus: significatū fuit ꝙ pctm̄ carnale impedit maxime perceptionē eucharistie. Per hoc aūt ꝙ achimelech dedit dauid gladium: significatur ꝙ christus armat suos fideles ꝯtra demonū insultus Per hoc autem ꝙ fuit gladius quo caput goliath fuerat amputatū: significať ꝙ memoria passionis christi q̄ caput demonū fuit deuictū/ est efficax gladius cōtra demonū insultū. j.Peť.iiij.a. Christo in carne passo ꝛ vos eadē cogitatione armamini. l ¶Et venit ad achis regem geth. Et sequitur: p ¶Et muta.os suū co.achis. Per hoc aūt ꝙ se simulauit insanū vt euaderet mortis periculū: dedit exēplū vtēdi cautelis cōtra maliciā ꝑuersoꝝ. Vn̄ dic poeta: Stulticiā simulare loco/ prudentia sūma est. Qđ habet locū/qn̄ queriť aliq̄d cuius respōsio odiosa est ꝛ sine fructu. tūc declinare qn̄ pōt fieri licite videť esse prudentie. ¶Aliter ꝑ achis et ei⁹ ppl'm possunt sacerdotes ꝛ scribe iudeoꝝ intelligi. Et ꝑ dauid ip̄e christus: q̄ corā eis mutauit os docēs cōtēptū tꝑaliū bonoꝝ. q̄ tn̄ in lege veteri ꝓmittebanť in p̄mium Esa.j.e. Si audieritis me/ bo.ter.co. Propť qđ ip̄sū reputabant insanū: sicut habeť Joh.x.d. Dicebāt em̄ de christo. Demoniū hꝫ ꝛ insanit: vt q̄d eū auditis? Sic achis reputauit dđ insanū dicēs: Videtis hoīez isanietē. ¶In ca.xxj. vbi đ in postil. Circa qđ sciendū ꝙ saul cognoscēs euasisse dđ: ipsum de regno suo bāniuit.

Additio. Hec bannitio nō hꝫ ex textu: nec etiā ex hoc/ꝙ saul sacerdotes dauid recipiētes occidit talis bannitio comprobať. Saul em̄ absq꜃ aliqua iusticia: sꝫ tyrannice ꝛ crudeliter persequebať nō solū dauid/sꝫ etiā amicos ei⁹ ꝛ ei fauētes: vt ptꝫ in ca.p̄ce. vbi hꝫ ꝙ saul voluit percutere ionathan filium suū: solū ex hoc ꝙ innocentiam dauid allegabat.

a ¶In hebreo: via hec laica ē. polluta est: sed et ipsa hodie sanctificabitur in vasis. †Dedit ergo eis sacerdos sanctificatum panem. Neq꜃ enim erat ibi panis nisi tantum panes propositionis: qui sublati fuerant a facie domini/ vt ponerentur panes calidi. Erat autem ibi vir quidam de seruis saul in die illa intus in tabernaculo domini: et nomen ei⁹ doech idumeus: potentissimus pastoꝝ saul. †Hic pascebat mulas saul. Dixit aūt dauid ad achimelech: Si habes hic ad manū hastam aut gladium da mihi: q: gladiū meū ꝛ arma mea nō tuli mecū. Sermo enim regis vrgebat. Et dixit sacerdos: Ecce hic gladi⁹ goliath philistei quem percussisti in valle terebinthi / est inuolut⁹ pallio post ephot: si istū vis tollere/tolle. Neq꜃ enim hic alius est absq꜃ eo. Et ait dauid: Non est huic alter similis: da mihi eū. Surrexit itaq꜃ dauid: ꝛ fugit i die illa a facie saul: ꝛ venit ad achis regē geth. Dixerūtq꜃ serui achis cū vidissent dauid: Nunquid non iste est dauid rex terre? Nonne huic cantabant per choros dicētes: †Percussit saul mille: ꝛ dauid decem milia? Posuit autem dauid sermones istos i corde suo: ꝛ extimuit valde a facie achis regis geth. †Et imutauit os suū coram eis: et collabebatur inter manus eorum: et impingebat in ostia porte: defluebantq꜃ saliue eius in barbā. Et ait achis ad seruos suos: Vidistis hominē insanum Quare adduxistis eū ad me? An desunt nobis furiosi: ꝙ introduxistis istum vt fureret me presente? Dimittite illum hinc ne ingrediať domum meam.

a ¶ne inuidia mot⁹ aliq̄d mali machinaretur.

†Mat.12. Mat.2. Luc.6. 25.q.1. his ita.

als nō hꝫ pascebat mulas saul Moral.

Mat.6.

†3.18.b 1.29.b Eccl.47 Catho

†22.q.2 vtilem

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

A ꝟ dei nr̃e. Ostiũ portę initiũ fidei ẽ: a fide incipit eccl'ia: ⁊ ꝑuenit vsq; ad spem. Qr saliuę q̃si furiosi decurrebãt ꝑ barbam eius/ (1.Co.1.d) apl's aperit dicẽs: Predicam⁹ christũ crucifixũ: iudęis q̃dẽ scã dalũ/ gentib⁹ aũt stulticiã. Infirmitatẽ em̃ saliuę significãt: qr (Ibidem) stultũ dei fortius est hoĩbus. Saliuę fluunt ꝑ barbã. quõ enim in saliuis infirmitas sic ꝟtus ostẽdit̃ in barba. Texit ꝗ ꝟtutẽ suã corpe infirmitatis suę: ⁊ qd̃ foris infirmabat̃/ tanq̃ saliua apparebat: intus diuina virtus tanq̃ barba latebat. Ca. XXII

Abijt ꝗ ⁊c̃. a ❡ Qd̃ cum au. fra. ei⁹ ⁊c̃. Ra. Significauit ꝙ redẽptor nr̃ ꝑacta passione ⁊ redẽptione hũani generis de israelitica plębe in iudęa primũ ecclesiam collocauit/ de q̃ ⁊ carnẽ sumpsit. vbi fratres ei⁹. i. apl'i ⁊ domus patris eius. i. q̃ crediderunt ex iudęis venerũt ad illũ: ⁊ cõuenerũt ad eũ oẽs q̃ erãt in an. cõsti. ⁊c̃. Quib⁹. s. ait: (Mat.11.d) Uenite ad me oẽs q̃ laboratis et onerati estis: ⁊ ego reficiã vos. b ❡ Ere alieno. Ra. Cẽsu. s. pctõꝝ quẽ diabolo ꝑsoluũt: dũ exhibẽt mẽbra ꝟuire iniq̃tati ad iniq̃tatẽ: necesse est vt tales in (Aggei.2.d) amaritudine animi pęnitẽtiam agãt/ ⁊ ad dauid veniãt. i. ad christũ cũctis gẽtibus desideratũ: vt fiat eorũ ꝑnceps. (Act.11.g; Luc.1.c) Ipse est em̃ iudex viuoꝝ ⁊ mortuoꝝ. et ꝑnceps pacis: cui⁹ regni non erit finis. c ❡ Dixitq; gad. Rab. De iprouiso gad inducit̃. Nulla em̃ fit mẽtio eius (3.Reg.17.a) i ꝑcedẽtib⁹. sic̃ ⁊ helias: vbi dr̃: Et dixit helias thesbites de habitatorib⁹ galaad. Ex ore igitur dñi gad ꝓpha dixit ad dauid: vt nõ morarec̃ int̃ gẽtes in terra polluta: s; in terrã iudę redeat: vbi iux̃ voluntatẽ dñi persecutionẽ sustineat.

ꝟ Descẽdet

B

Abijt ꝗ in/ Ca. XXII a de dd̃ ⁊ fugit i spelũ b cã odollã. Qd̃ cum c audisset frẽs ei⁹: ⁊ oĩs dom⁹ patris ei⁹/ descenderũt ad eũ illuc. Et ꝯuenerũt ad eũ oẽs d
a ¶ pctõꝝ. s. nõ hñtes latitudinẽ charitat̃.
q̃ erãt in ãngustia cõstituti/ ⁊ opꝑssi ęre alieõ ⁊ amaro aĩo: ⁊ fact⁹ e est eoꝝ ꝑnceps. Fuerũtq; cũ eo q̃si q̃dringẽti viri. Et ꝓfect⁹ ẽ dd̃ f inde in masphat/ quę est moab: ⁊ g dixit ad regẽ moab: Maẽat oro pr̃ me⁹ ⁊ mr̃ mea vobiscũ: donec sciã q̃d faciat mihi deus. Et reliq̃t eos añ faciẽ regis moab. Mã h serũtq; apud eũ cũctis dieb⁹ q̃b⁹ i dd̃ fuit in ꝑsidio. Dixitq; gad ꝓ k pheta ad dd̃: Noli manere i ꝑsidio: ꝓficiscere ⁊ vade i t̃rã iuda. l Et ꝓfect⁹ est dd̃: et venit in saltũ areth. Et audiuit saul ꝙ apparu m isset dd̃ ⁊ viri q̃ erãt cũ eo. Saul aũt cũ maneret i gabaa/ ⁊ eẽt i nemore qd̃ ẽ i rhamatha hastã manu tenẽs/ cũctiq; serui ei⁹ circũstarẽt eũ: ait ad seruos suos qui assistebant ei: Audite me nunc filij
a ¶ id est beniamin.
ięmini: Nunquid omnibus vobis dabit filius isai agros ⁊ vineas: ⁊ vniuersos vos faciet tribunos ⁊ cẽturiões: qm̃ coniurastis oẽs aduersũ me: et nõ ẽ q̃ mihi renũciet: maxie cũ ⁊ fili⁹ me⁹ fędus † iũxerit cũ filio isai: Nõ ẽ q̃ vicẽ meã doleat ex vobis: nec q̃ annũciet mihi: eo ꝙ suscitauerit filius
a ¶ inimicũ.
me⁹ ꝟuũ meũ aduersũ me isidiãtẽ mihi vsq; hodie. † Rñdẽs ãt n doech idumę⁹ q̃ assistebat/ ⁊ erat ꝑmus inter seruos saul: Uidi in o

Nico. de lyra

Abijt ꝗ inde ⁊c̃. Ca. XXII Post beneficiũ a sacerdote ipsi dauid exhibitũ: ꝯñr describit̃ ex h̃ sequẽs sacerdotũ exterminiũ. ⁊ ꝑmo achimelech accusat̃. scdo corã rege citat̃/ ibi: Misit ergo ⁊c̃. tertio iniuste cũ suis ꝯdẽnat̃/ ibi Dixitq; rex. q̃rto factũ ipsi dauid nũciatur/ ibi: Euadẽs aũt. Prima in duas: qr ꝑmo ponit̃ accusatiõis occasio. scdo ipsa accusatio/ ibi: Rñdẽs aũt doech. Circa ꝑmũ sciẽdũ: ꝙ occasio accusationis fuit: eo ꝙ dauid iã sibi multitudinẽ fugitiuoꝝ aggregauerat: ⁊ iõ timebat saul ne ptãs dauid augeret̃: ꝓpt̃ qd̃ cõquerebat̃ de ꝓprijs famulis: q̃si aliqui eoꝝ ipsi dd̃ fauerẽt/ ⁊ eũ ipi sauli nõ accusarẽt. dr̃ ꝗ: a ❡ Abijt ꝗ inde dd̃. sc; de geth: ꝓpt̃ ꝑiculũ qd̃ ibi expert⁹ fuerat. b ❡ Et fu. in spe. odollã. Locus est plen⁹ cauernis ⁊ rupib⁹: ⁊ ꝑ cõsequens fugitiuis aptus: ⁊ etiã in sorte iudę. ꝓpt̃ qd̃ dauid q̃ erat de tribu iuda ad illũ locũ fugit securi⁹. c ❡ Qd̃ cũ au. ⁊c̃. des. ⁊c̃. qr saul ꝓpt̃ dd̃ eius ꝓpinq̃s ꝑseq̃bat̃. d ❡ Et cõ. ⁊c̃. ęre alĩ. ⁊c̃. ꝓpt̃ debita q̃ nõ poterãt soluere: vel ꝓpt̃ inimicos quib⁹ non poterãt resistere: vel qr erãt in saulis ꝑsecutiõe: vel alia hmõi causa. e ❡ Et factus ẽ eoꝝ ꝑn. Uidet̃ ꝙ peccauerit tales recipiẽdo: sicut abimelech inopes ⁊ vagos sibi aggregãdo: vt hr̃ Judi. ix. Dicẽdũ ꝙ nõ aggregauit eos ad interficiẽdũ innocẽtes: sicut fecit abimelech ad interficiendũ fratres suos. nec ad deꝑdandũ fideles: qr nõ legit̃ ppl'm israel deꝑdasse: s; magis bona eorũ custodiuisse: sicut habet̃. j. xxv. de nabal. S; aggregauit eos ad infideles ꝑsequendũ: vt habet̃. j. in pluribus casibus: ⁊ ad corpus ꝓpriũ custodiẽdũ ꝯtra insidias saul. qd̃ poterat facere in tali necessitate: maxie cũ iã esset rex inũctus: ꝓpt̃ qd̃ in tali casu poterat solutionẽ debitoꝝ ꝓlõgare: ⁊ in pl'ib⁹ forefacta relaxare ꝓpt̃ causã ꝑdictã. f ❡ Et ꝓ. ẽ dd̃ in. i mas. q̃ ẽ m. Hoc addit̃ ad differẽtiã illi⁹ masphą q̃ ẽ in terra isrl': vt hr̃. s̃. vij. ca. g ❡ Et dixit ad re. mo. maneat ⁊c̃. Expositores nr̃i dicũt cõiter: ꝙ iste rex fuit naas quẽ saul debellauerat: vt dictũ ẽ. s̃. xj. ca. ⁊ iõ dauid ad ipm iuit securi⁹: qr erat inimicus saul. Huic aũt dicto ꝯcordare videt̃ qd̃ habet̃. j. li. ij. x. ca. ꝙ mortuo naas misit nũcios ad cõsolandũ ei⁹ filiũ: eo ꝙ pr̃ secũ fecerat miscdiam. S; huic dicto obuiare videt̃: ꝙ in locis ꝑallegatis ille naas dr̃ rex filioꝝ ammon ⁊ nõ moab: ⁊ ꝓpter h̃ ꝟm istos ꝯñr dicere oportet/ ꝙ idẽ esset rex ammõ et moab: cui⁹ nomẽ hic tacet̃: s; in alijs locis ꝑallegatis exprimit̃. S; qr in scriptura cõiter regnũ ãmon ⁊ moab dicunt̃ duo regna diuersa: iõ dicit Ra. Sa. ꝙ iste rex moab ad quẽ iuit dd̃/ nõ fuit naas q̃ erat rex filioꝝ ammon. iuit tñ ad ipm duplici de causa. Una fuit ꝙ saul habebat guerrã ꝯ regẽ moab: sic̃ ⁊ ꝯ filios ammõ: vt hr̃. s̃. xiiij. Alia fuit qr dd̃ descẽderat de ruth moabite: vt hr̃. s̃. Ruth vl. ⁊ iõ securius fugit ibi ꝓpt̃ cognationẽ ex parte mr̃is suę: maxime ꝟm illos hebręos q̃ dicũt ruth fuisse filiã regis moab. ꝓpter qd̃ rex ille recepit dd̃ ⁊ viros ei⁹ ⁊ posuit eos in q̃ddã fortalicio ꝓpinquo terrę saul: de q̃ subdit̃ postea: h ❡ Manserũtq; apud eũ. s. pater ⁊ mat̃ dauid: ⁊ alij de sua cognatione q̃ nõ poterãt eu; seq. i ❡ Cũctis di. ⁊c̃. i ꝑsi. i. i ꝑdicto fortalicio: vsq; ad monitionẽ gad ꝓphę dd̃ cũ viris suis inde recessit: vt statim s̃bdit̃: k ❡ Dixitq; gad pro. ⁊c̃. Qd̃ factũ fuit ne viri q̃ erãt cũ dauid/ quorũ aliq̃ nõ erãt multũ stabiles in fide/ ꝓpt̃ debita ⁊ tribulatiões in quib⁹ erant: declinarẽt ad idolatriã si diu manerẽt i terra idolatrię subdita: ⁊ vt patiẽtia dauid in ꝑsecutiõe saulis magis ꝓbaret̃. Ex illo ꝟo recessu dd̃/ rex moab indignat⁹ occidit patrẽ ⁊ mr̃e; dauid: aliq̃s tñ fugiẽtes naas ãmonites saluauit: ꝓpt̃ quod postea dd̃ misit nũcios ad cõsolãdũ ei⁹ filiũ: eo ꝙ pr̃ fecerat istã miscdiam secũ in amicis suis: vt dic̃ Ra. Sa. m ❡ Et au. saul ⁊c̃. Propt̃ qd̃ timuit rõne ꝑdicta: ⁊ iõ mouit q̃rimoniã de familia sua q̃si aliqui fauerẽt dauid. Et pz l'ra: n ❡ Rñdẽs aũt ⁊c̃. Posita occasione accusatiõis: hic ꝯñr ponit̃ accusandi actus/ cũ dr̃: o ❡ Uidi in ãt fi. isai. Nõ noiauit eũ ꝓprio nomie tanq̃ indignũ noiari: volens in hoc placere sauli. Accusat etiã achimelech ex cõseq̃nti di.

D

(al. † inierit)

✳ Qui consu

(Moralit̃) Moralit̃. a ❡ Abijt ꝗ inde dauid Sequit̃: g ❡ Et dixit ad regẽ moab: maneat oro pr̃ me⁹ et mr̃ mea vobiscũ ⁊c̃. Per h̃ aũt ꝙ dauid fugitiuus ⁊ i periculo sui corpis ⁊ eoꝝ q̃ erãt secũ añ oĩa ꝯsuluit parẽtib⁹ suis securitatẽ mãsiõis: ostẽdit ꝑ factũ q̃ntũ de parẽtib⁹ sit curãdũ. (†s21.b.) k ❡ Dixitq; gad ⁊c̃. Per gad ꝓpham intelligit̃ bonus ꝑlatus q̃ de salute maxime spũali suoꝝ subditoꝝ debet esse sollicitus: ⁊ iõ monuit dd̃ recedere de loco vbi securi⁹ erat corpalit̃ int̃ idolatras: tñ periculosius spũal'r. Nã aliq̃ de societate dd̃ ad idolatriã declinare possent si ibi diu mãsisset. iõ dixit: l ❡ Uade in terrã iuda. Ubi de⁹ colebat̃/ tũ saul ei⁹ aduersarius ibi dñabat̃. Ex h̃ etiã ꝙ dd̃ cũ suis illuc iuit: ostẽdit̃ ꝙ hoĩes debẽt esse magis solliciti de cauẽdo spũale periculũ q̃ corpale. n ❡ Rñdẽs autez do. idu. Per doech q̃ interꝑtat̃ mortu⁹: allegorice significat̃ (Allego.) iudas ꝓditor q̃ de morte christi tractauit cũ ꝑncipib⁹ iudęoꝝ: sic̃ doech denũciauit sauli factũ achimelech signantis christũ. sicut ca. ꝑce. fuit dictũ. ⁊ ꝑ illã denũciationem achimelech fuit

m iiij ✳ occisus ⁊

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

a ¶ Qui ꝯsu. ꝓ eo dñm. Dicūt aliq̄ ꝙ iste mētitꝰ fuit: sic relatores solēt plus dicere q̄ꝫ sit in veritate. Ↄ̄triū tñ magꝭ videt̄ verū: vt postea dicet̄. b ¶ Misit ergo rex ⁊c. Hic ꝯñr ponit̄ ipiꝰ achimelech cū suis citatio. ⁊ ptꝫ lr̄a vsq̄ꝫ ibi: c ¶ Rñdēsq̄ꝫ achi. ad declarādā suā innocētiā. d ¶ Et q̄s i oi. ⁊c. fi. q2 negocia sibi iniūcta a rege fidelit̄ fecerat. e ¶ Et gener re. ⁊ ꝑ ꝯñs ē ei sic filiꝰ. f ¶ Et ꝑgēs ad im. tu. ꝓmpte se exponēdo oibꝰ ꝑiculis ꝓ te ⁊ regno tuo. g ¶ Et glo. i domo tua. i. honorabilis p̄e oibus. Q̄ñ ⁊ in mēsa solitꝰ erat sedere immediate iux̄ regē: vt hr̄. s̄. xx. q̄si diceret. Necesse fuit in pluribꝰ articulis ꝓpt̄ ꝑdicta / ꝙ iā diu est vt pluries cōsuluerim ꝓ eo dñm. iō s̄bdit̄: h ¶ Nū h. c. ꝓ eo cō. d. q. d. si hodie cepissē cōsulere dñm ⁊ ñ añ: possēs me hr̄e suspectū. Illi āt q̄ tenēt doech. s̄. falsum dixisse / dicūt: Nū h. cē. ⁊c. i. nec nūc / nec al's cōsului ꝓ eo dñz. sꝫ p̄or expositio magꝭ cōcordat lr̄e ꝑcedēti. i ¶ Absit h a me. s. ꝙ coniurauerim in aliq̄ ꝯ̄ te. vñ s̄bdit̄: k ¶ Nō em̄ sci. ⁊c. Sꝫ istud videt̄ repugnare ei qd̄ dictū ē ꝙ cōsuluit ꝓ eo dñm: etsi consuluit verisil'e ē ꝙ sciuit de fuga eiꝰ a facie saul: ⁊ sic negociū sciuit. Dicēdū ꝙ dauid dixit tm̄mō ꝟbis generalibꝰ ꝙ ꝑiculū sibi iminebat: ⁊ ꝙ cōsuleret dñm vtrū euaderet periculū illud: ⁊ rogauit sacerdotē vt oraret ꝓ eo. ⁊ ꝑ h achimelech scire ñ potuit ꝙ dd̄ fugeret a facie saulis: q2 frequēter ipi dd̄ aliūde ꝑicula iminebāt. l ¶ Dixitq̄ꝫ rex. Hic ponit̄ ipiꝰ achimelech ⁊ ois domus pr̄is sui iniusta ꝯdēnatio / cū dr̄: Morte morierꝭ ⁊c. m ¶ Et ait rex emis. dicit Ra. Sa. ꝙ isti fuerūt abner ⁊ amasa q̄ mittebant̄ ad regni negocia. n ¶ Noluerūt aūt ⁊c. Sciebāt em̄ ꝙ nō erat obediendū regi in illis q̄ sūt ꝯ̄ deū ⁊ hoc acceperāt. vt dicit Ra. Sa. ab eo qd̄ dr̄ Josu. j. d. Sicut obediuimꝰ in cūctꝭ moysi: ita obediemus ⁊ tibi: tm̄ sit dñs deꝰ tuꝰ tecū. i. in illis in quibꝰ volūtas tua est cōcors voluntati diuine tibi obediemꝰ: ⁊ nō i aliis. o ¶ Et ait rex ad do. Iste nō fuit iudeus natione: sꝫ idumeꝰ cōuersus ad iudaismū: ⁊ iō nō intātū horruit interficere sacerdotes sic alii. verūtñ nō fuit solꝰ: q2 nō posset tot homies interficere ⁊ ciuitatē destruere: nisi fuissent plures mali secū. p ¶ Uestitos ephot li. Uenerāt ei ad regē in vestibꝰ in quibꝰ ministrabant añ deū: vt magis flecterēt animum eiꝰ iratū. q ¶ Nobe āt ci. sa. ꝑ. s. de mandato saul. In q̄ apparet magna crudelitas in vastatiōe tot bonoꝝ: ⁊ in iugulatiōe tot innocētiū. r ¶ Euadēs aūt. Hic ꝯñr ponit̄ huiꝰ facti denūciatio ipsi dd̄ ꝑ ipm abiathar: q̄ effugerat vt ꝑ dd̄ tutaret̄: ꝓpt̄ quē domꝰ pr̄is sui destructa fuerat. s ¶ Et ait ⁊c. Scie. Hic ponit̄ scire improprie ꝓ cōiecturare vel timere. nō tñ reuelauit hoc achimelech: q2 de futuro ꝯtingēti certitudinē nō habebat: ⁊ q2 si fecisset / sibi

quit filiū isai in nobe apd̄ achimelech a filiū achitob sacerdotē: qui consuluit ꝓ eo dñm: ⁊ cibaria dedit ei: sꝫ ⁊ gla b diū goliath philistei dedit illi. Misit ergo rex ad accersiēdū achimelech filiū achitob sacerdotē: ⁊ oēz domū patris eiꝰ sacerdotū q̄ erāt in nobe. Qui vniuersi venert̄ ad regē. Et ait saul ad achimelech. Audi fili achitob. Qui respondit: Presto sum dñe. Dixitq̄ꝫ ad eū saul: Quare ꝯiurastis aduersū me tu ⁊ filiꝰ isai: ⁊ dedisti ei panes ⁊ gladiū: ⁊ ꝯsuluisti ꝓ eo dñm vt ꝯsurgeret aduersuz me insidiator vsq̄ꝫ hodie ꝑ c manēs: Rñdensq̄ꝫ achimelech regi d ait: Et q̄s in oibꝰ seruis tuis sic dauid e fidelis / ⁊ gener regꝭ: ⁊ ꝑgēs ad iperiū f g h tuū: ⁊ gl'iosus i domo tua: Nū hodie i cepi ꝓ eo cōsulere dñm: Absit hoc a me: ne suspicet̄ rex aduersus ꝟuū suū rē huinscemōi in vniuersa domo pr̄is k mei. Nō em̄ sciuit seruꝰ tuus q̄cq̄ꝫ sup hoc negocio / vel modicū / vl' grande. l Dixitq̄ꝫ rex: Morte morierꝭ achime m lech tu ⁊ ois domꝰ pr̄is tui. Et ait rex

a ¶ Emissarii sunt q̄ imperio regis mittunt̄ ad interficiendos reos.

emissariis q̄ circūstabāt eū: Cōuertimini ⁊ interficite sacerdotes dñi. Nā

a ¶ dauid ⁊ serui eius.

manꝰ eoꝝ cū dauid ē: sciētes ꝙ fugis n set ⁊ nō indicauerūt mihi. Noluerunt aūt serui regꝭ extēdere manꝰ suas in sa o cerdotes dñi. Et ait rex ad doech: Cōuertere tu ⁊ irrue i sacerdotes dñi: Cōuersusq̄ꝫ doech idumeꝰ irruit in sacerdotes: ⁊ trucidauit in die illa octogin

a ¶ vt ꝑ habitū religionis moueret̄ animus regis ad pietatem.

p taquinq̄ꝫ viros vestitos ephot lineo. q Nobe autē ciuitatē sacerdotū ꝑcussit in ore gladii / viros ⁊ m'lieres: ꝑuulos ⁊ lactātes / bouēq̄ꝫ ⁊ asinū ⁊ ouē i ore r gladii. Euadēs aūt vnꝰ filiꝰ achimelech filii achitob: cuiꝰ nomē erat abiathar: fugit ad dauid: ⁊ annunciauit ei s ꝙ occidisset saul sacerdotes dñi. Et ait dauid ad abiathar: Sciebā em̄ in die illa ꝙ cū ibi eēt doech idumeꝰ / ꝓculdubio annūciaret sauli. Ego sum reus oim aiaꝝ pr̄is tui. Mane mecū ne timeas. Si q̄s q̄sierit aiam meā / q̄ret ⁊ aiam tuā: mecūq̄ꝫ seruaberis.

Ca. XXIII

Et annūciauerūt dauid dicētes: Ecce philistiim oppugnant t

a ¶ annonam de areis asportatam.

ceilā: ⁊ diripiūt areas. Consuluit igit̄ v x

fecisset / sibi ꝑiculū iminebat: q2 forte ꝑ sacerdotes fuisset retēctꝰ ⁊ sauli traditus: ipe aūt magis debebat ꝑcauere ꝓprio ꝑiculo q̄ꝫ alieno. Si āt q̄rat̄ q̄re doech nō detinuit eū: et q̄re non vocauit ad h adiutoriū sacerdotum. Dicendū ꝙ ex voto fuerat pluribꝰ diebus in loco tabernaculi causa orationis. vel ad discendū legē: vt dicunt hebrei: ꝓpter qd̄ ignorabat modū recedendi ipsius dauid a saule: ⁊ ꝙ fugeret ibi bannitus.

✳ occisus ⁊ alii sacerdotes occasione eiꝰ. ⁊ silr ꝑ tractatū iude ꝑdictum christus fuit captus ⁊ occisus: ⁊ post hoc apl'i ⁊ martyres alii ꝓ fide ipiꝰ. r ¶ Euadēs aūt ⁊c. Per euasionē istiꝰ significatꝰ fuit status cōfessoꝝ q̄ filii sūt christi / q̄ꝫuis nō trāsierint ꝑ gladiū. ¶ Moralr ꝑ doech q̄ bonū factū innocētis sauli retulit in malū: signant̄ adulatores ⁊ maligni relatores: ⁊ ꝑ hoc potētes cōcitāt ꝯ̄ innocētes. ⁊ h est pessimū maxime: q̄ñ fit cōtra ꝑsonas deo cōsecratas. sic in ꝓposito Ecci. xxviii. b. Susurro et bilinguis maledictus: turbauit em̄ multos pacē habētes. Ca. XXIII

Et annūciaue. da. Post q̄ꝫ saul ꝑsecutus fuerat dd̄ eū banniendo: hic ꝯñr euz ꝑsequit̄ multiplr insequendo. ⁊ q2 deꝰ facit cū tentatione ꝓuentū: iō circa hoc ꝑmo ponit̄ contra dauid duplex insultus. scd̄o triplex prouētus. ca. xxiiii. Circa primū saul ꝑsequit̄ dauid. ꝑmo in ciuitate. scd̄o i deserti vastitate / ibi: Et vidit dd̄. Prima in tres: q2 ꝑmo ceila ꝑ dauid protegit̄. scd̄o in ea cōtra dauid obsidio disponit̄ / ibi: Nunciatū est aūt sauli. tertio dd̄ dei reuelatione eripit̄ / ibi: Quod cū rescisset. Circa ꝑmū dicit̄: t ¶ Et annūciaue. da. scꝫ viri de ceila iminēs eis ꝑiculū. x ¶ Cōsuluit ergo da. do. erat em̄ ꝑatus iuuare filios isrl': Tū q2 eos diligebat: Tū q2 iā erat iunctꝰ rex: ⁊ ideo curā habebat de eoꝝ salute: tñ sicut debebat ꝑus voluit dominū cōsulere: sed viri

✳ sui eum

Moralr. t ¶ Et annūciaue. ⁊c. ceilā. q̄ interp̄tat̄ / ad fundaz iuncta: ideo ꝑ ipam significat̄ militās eccl'ia. Funda nāq̄ꝫ bellicū est instrumentū: vt patꝫ Judicū. xix. Militās aūt ecclesia semꝑ est cōiūcta bello cōtra demones ⁊ vitia. Per habitatores igitur ceile significāt̄ filii eccl'ie: q̄ꝝ aliq̄ sūt boni / aliq̄ mali vsq̄ꝫ ad finē mūdi. tñ bonꝰ ꝑlatus q̄ ꝑ dauid significat̄: eo ꝙ dauid fuit pastor ouium / debet vtrosq̄ꝫ ꝯsolari: sicut dauid habitatores ceile ꝯsolatus fuit. v ¶ Et diripiūt areas. i. rapiūt alimēta de areis: per q̄ significant̄ ꝟba diuina ⁊ eucharistie sacr̄m / quibꝰ fideles sp̄ualit̄ reficiunt̄. Nec aūt alimēta philistiim rapiunt / q̄ñ demones q̄ per philisteos significant̄ fructū verbi diuini et eucharistie sacramēti suis tēptationibus impediūt. Sed dauid habitatores ceile saluat quādo bonus ꝑlatus suis ꝑcibus ⁊ exhortationibꝰ tēptationes demonuz erga suos subditos euacuat. Sꝫ q̄m sic dictū est in filiis ecclesie aliqui mali sunt et ingrati: iō ꝓ illis dr̄: ꝙ viri ceile ad tradendum

✳ dauid in

Questio

Moralit.

Diuisio

Moralit.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
B48/D Vol. 2

a ¶ Descēdet ꝛc. Ra. Si h steteris descendet saul ꝛ tradēt te viri ceile in manus eius: ꝙ volūtatē eoꝝ indicauit. Viri aūt ceile ingti bñficijs dauid / q̊s de manibus philistinoꝝ liberauit / iudeoꝝ infidelitatē significāt et incōstantiā: qui redēptori suo ingrati apud seculi ptātes insidiant. Ceila aūt interptat ad fundā iacta: vel excellens sibimet. In circūitu impij ambulāt: Et / Stult⁹ vt luna mutat. b ¶ Ziphei ad saul i g. ꝛc. Rab. Apud se latitantē dauid / sauli pdiderūt: ꝛ cum eo de morte eius tractauerunt. Ziphei aūt florentes vel germinātes interptant: ꝛ significant eos iudeos / qui florem terreni regni appetētes / cum pncipibus suis de nece christi tractauerūt: quō eū p discipulū suū pditū apprehenderēt: ꝛ p̄sidi ad interficiendū traderēt: ꝛ florētes secli christū in mēbris potestates. s. huius mundi produnt.

Ps. 11. b
Eccl. 27. b

Nico.de lyra

※ sui eum auertebāt / dicētes: a ¶ Ecce nos h in iu. ꝛc. q̄si dicāt: si ierimus ad bellādū cōtra philisteos / audiet saul: et sic dato ꝙ vicerim⁹ philisteos oportebit nos pugnare ꝯ saulē: ꝛ nō poterimus ppter laborē belli p̄cedētis. b ¶ Rursum ꝙ dauid ꝯsu. dñm. nō qꝛ dubitaret de victoria: cum iam sup hoc habuisset diuinū rñsum: sꝫ vt ex duplici rñso diuino viri sui essent essent cōfortati ꝛ parati ire cum eo. c ¶ Et pugna. adu̇. philisteos debellādo. Ideo subditur: d ¶ Et abe. iu. eoꝝ. q̄ adduxerāt philistei ad portandū in terrā suā blada ꝛ alia bona hebreorū. e ¶ Porro eo tempe ꝛc. Istud subdit ad respōdendū q̄stioni tacite. qꝛ dictum est ꝙ dauid bis ꝯsuluit dñm: iō posset q̄ri p quē / ꝛ quō. Et rñdet hic ꝙ p abiathar sacerdotē: qui fugiens ad dauid secum apportauerat ephot: q̄ est vestis summi sacerdotis / in q̄ erat rōnale iudicij: in quo apparebat responsio domini: put dictum fuit Exod. xxviij. f ¶ Nunciatū est. Hic consequēter ponit dispositio ad obsidendum dauid in ceila p saul et viros eius. Et ptꝫ lr̄a. g ¶ Qd cum dauid rescisset. Hic consequenter ponitur exceptio dauid / cum dicit: Quod cum rescisset. per exploratores suos: eo ꝙ semper de saule timebat. h ¶ Dixit ad a. ꝛc. ap eph. i. induere veste sacerdotali ad cōsulendum dominum. i ¶ Et ait dauid. scꝫ per sacerdotem dominū consulentez. k ¶ Ut euertat ppter vꝫ. si illi de ciuitate noluerint me ei tradere. l ¶ Si tradent me viri ꝛc. vt p̄caueāt ciuitati sue. Licꝫ iste due interrogationes sint scripte immediate absq͡ responsione media: non tamen sic fuerūt facte: Sed habito responso de prima / scꝫ de aduētu saul: facta fuit secūda de traditiōe dauid.

Et ait

B

m ¶ Et ait dñs: Descēdet. i. si māseris in ciuitate / descendet: qꝛ nō venit illuc. vt postea habet: qꝛ dauid ide recesserat. n ¶ Et dixit dñs: Tradēt. s. si māseris in ciuitate / ꝛ saul illuc venerit: ita ꝙ ꝯditionalis ē vera: q̄uis neutrū euenerit. sicut ista est vera: si homo volat habet alas: q̄uis vtraq͡ pars conditionalis sit falsa. Sequitur: o ¶ Quobrē dissimulauit exire. post dauid pro tunc. p ¶ Querebat tñ ꝛc. cū die. Nō ꝙ semp ipsū actu quereret: sed quia semp habebat voluntatē querēdi si facultas capiendi se offerret. vel quia semper actu ipsum q̄rebat: nō p se / sed p exploratores. q ¶ Et vidit d. Hic ꝯñr ponit psecutio dauid in deserto. quādo em̄ saul vidit se esse frustratū ab intentione sua de obsidione dauid in loco clauso muris: psecutus fuit eum in nemoribus ꝛ siluis. In qua psecutione sic procedit: quia pmo dauid a ionatha ꝯfortat. Scdo a suis contribulibus accusat / ibi: Ascēderūt aūt çiphei. Tertio saul in latibulis eum pscrutat / ibi: At illi surgentes. Circa pmū dicitur: Et vidit dauid ꝙ egressus esset saul. ad q̄rēdum dauid per nemora ꝛ deserta: et ideo versabat dauid in tutioribus locis. Et hoc est qd̄ dicit: r ¶ Dauid erat in deserto çiph. q̄ est locus nemorosus ꝛ opac⁹. s ¶ Et surrexit iona. de societate patris ipso ignorāte. t ¶ Et abijt ad dauid in sil. Sciebat em̄ vbi esset: qꝛ frequēter mittebāt nūcios ad inuicē: occulte tñ. Cet̄a patēt vsq͡ ibi: v ¶ Percussit igit vterq͡ fedus. Tribus eniꝫ vicibus inijt ionathas fedus cum dauid. Pri̊o in domo. Scdo in agro: vt patet ex supradictis. xviij. ca. ꝛ. xx. Tertio in deserto: vt hic patet. In signū ꝙ fidelis anima que significat p ionathan debet inire fedus cum deo / qui per dauid intelligit. primo in domo cordis. secundo in agro operis. tertio in deserto contēplationis. x ¶ Ascenderunt autē çiphei. Hic ponitur accusatio dauid p contribules suos. Ziphei em̄ descenderunt a çiph / qui fuit de genere caleb: vt habetur. j. Para. ij. ca. et. iiij. caleb autem fuit de tribu iuda sicut ꝛ dauid. Ex quo ptꝫ ꝙ çiphei fuerūt de eadē tribu cuꝫ ※ dauid. Ex ⁜ dauid in manus saulis fuerunt parati: sicut dicit infra. n ¶ Et dixit dñs: tra. Et p hoc significant mali subiecti: q̄ bonos p̄latos suos neq̄ter accusant ꝛ tradūt manib⁹ tyrānoꝝ. x ¶ Ascēderūt aūt çiphei. q̄ interptant germinātes vel florētes: ꝛ significāt pharis̨eos q̄ ex radice supbie germinauerūt in odiū christi p

m v ⁜ dauid

C

Ca. XXIII

dauid dñm / dicēs: Num vadam et percutiam philisteos istos? Et ait dñs ad dauid: Uade et pcuties philisteos: ꝛ saluabis ceilā. Et dixerūt viri q̄ erāt cū dauid ad eū: Ecce nos hic in iudea cōsistētes timemus: q̄nto magis si erim⁹ in ceila aduersus agmina philistinoꝝ. Rursuz ꝙ dauid ꝯsuluit dñm. Qui rñdēs ait ei: Surge: vade in ceilā. Ego em̄ tradā philisteos i manu tua. Abijt ergo dd̄ ꝛ viri eius in ceilā: ꝛ pugnauit aduersum philisteos. Et abegit iu̇mēta eorum: ꝛ pcussit eos plaga magna: ꝛ saluauit † dauid habitatores ceile. Porro eo tpe quo fugiebat abiathar fili⁹ achimelech ad dauid / in ceilā ephot secū habēs descēderat. Nūciatū est autē sauli ꝙ venisset dauid i ceilā. Et ait saul: Tradidit eū dñs in man⁹ meas: Cōclususq͡ est introgressus vrbē / in q̄ porte ꝛ sere sūt. Et p̄cepit saul oī pplo vt ad pugnā descēderet in ceilā: ꝛ obsideret dauid ꝛ viros ei⁹. † Qd cū dd̄ rescisset / qꝛ p̄pararet ei saul clā malū: dixit ad abiathar sacerdotē: Applica ephot. Et ait dauid: Dñe deus isrl̄: audiuit famā suus tuus ꝙ disponat saul venire ad ceilā / vt euertat ppter me vrbē. Si tradēt me viri ceile in man⁹ ei⁹: ꝛ si descēdet saul sicut audiuit seru⁹ tuus: Dñe deus isrl̄ indica seruo tuo. Et ait dñs: Descēdet. Dixitq͡ dauid rursū: Si tradēt me viri ceile: ꝛ viros q̄ sunt mecū in manus saul: Et dixit dñs: Tradēt. Surrexit ergo dd̄ ꝛ viri ei⁹ q̄si sexcēti: ꝛ egressi d̄ ceila / huc atq͡ illuc vagabant incerti. Nūciatūq͡ ē saul ꝙ fugisset dauid d̄ ceila ꝛ saluat⁹ eēt: q̄obrē dissimulauit exire. Morabatur āt dauid in deŝto in locis firmissimis: mansitq͡ in mōte solitudinis çiph / in mōte opaco. Querebat tñ eū saul cūctꝭ dieb⁹: ꝛ nō tradidit eū dñs in man⁹ ei⁹. Et vidit dauid ꝙ egressus eēt saul vt q̄reret aiaꝫ ei⁹. Porro dauid erat in deserto çiph in silua. Et surrexit ionathas fili⁹ saul: ꝛ abijt ad dauid in siluā: ꝛ ꝯfortauit man⁹ ei⁹ in deo. Dixitq͡ ei: Ne timeas. Neq͡ em̄ inueniet te manus saul pr̄is mei. Et tu regnabis sup isrl̄: ꝛ ego ero tibi scd̄s. Sꝫ ꝛ saul pr̄ meus scit hoc. Percussit igit vterq͡ fed⁹ coram dño. Māsitq͡ dauid in silua. Jonathas autē reuersus ē in domū suā. Ascēdert aūt çiphei ad saul in gabaa / dicētes: Nōne ecce dauid latitat apd̄ nos in locis tutissimis silue: in colle achile q̄ est ad dexterā deŝti? Nūc ergo sic desiderauit aīa tua vt descēderes / descēde. Nostrū aūt erit vt

a ¶ onerāda de area.
a ¶ Qd moyses iubēte dño fecerat: sic etiā rōnale i q̄ erat doctrina ꝛ veritas: in q̄ etiā cōsuluit dd̄ dñm.
a ¶ in voluntate habēt vt tradēt.
¶ çiph mōs squalidus vl̄ nebulosus vl̄ caligās. vnus aūt de posteris caleb sic appellatus est.
¶ ionathas.

als † dñs
Diuisio
t. ſ. 30. b
D
Dauid et ionathe fedus triplex
Moralit

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

E ✱ dauid. Ex q̃ ptz malicia eoꝝ q̃ ↄtribulē suū innocētē accusa uerūt: ⁊ cū h̄ ad tradēdū eū ꝓditorie se obtulerīt. Et ptz lr̄a vsq̧ ibi: a ¶ Cōsi. ⁊ vi. oīa la. ⁊c. quia ad euitādū īsidias meas mutat loca: ⁊ sic nō possū eū inuenire. b ¶ Et reuer. ad me ⁊c. va. vo. i. denūciādo mihi certa loca ī q̄b⁹ inueniat: ne exer cit⁹ me⁹ incertitudinaliter va gādo ab ei⁹ captiōe fraudet. c ¶ Qz si ⁊c. i ter. in cauer nis. d ¶ Perscruta. ⁊c. h̄ dixit saul: vt ciphei eēnt ma gis aīati ad faciēdū volūta tē ipsi⁹ saul: q̄si hoīes milita res illi⁹ trib⁹ eēnt ↄ̄ dauid in facto isto / sic ⁊ ipi. Et forsitā ita erāt φ sic ciphei erāt ho mies rurales tiore vl̄ fauore reg. erāt ↄ̄rij dd̄: sic ⁊ hoīes bellatores saltē ꝑ mag̃ ꝑte. e ¶ At illi sur. Hic ↄ̄nr de scribit ꝑscrutatio ipi⁹ dauid a saule ꝑ idiciū cipheoꝝ. ⁊ h̄ est qd̄ dr̄: f ¶ Abie. ⁊c. añ saul. vt explorarent loca in q̄b⁹ dd̄ latitabat. g ¶ Da uid āt ⁊c. Dic̄ Ra. Sal. φ maō ē nomē ciuitat: cui ad iacet deſtū ab ea sic noīatū. h ¶ Juit ḡ saul ⁊c. post re nūciationē cipheoꝝ vt dictū est. i ¶ Et nū. ē da. ꝑ explo ratores suos. k ¶ Statiq̧ descē. ad pe. Dicūt aliq̄ φ est nomē castri: vbi dauid re posuit ea q̄ hēbat vt esset ex peditior. Alij āt dicūt φ erat cauerna in rupib⁹ magna et occulta in q̄ dauid reposuit p̄dicta: noluit tñ ibi remane re: ne forte ꝑ saul ibi include ret. Sequitur: l ¶ Porro da. ⁊c. Sz videt φ in h̄ du bi⁹ fuerit in fide: qꝛ ꝑ reuela tionē diuinā certitudīalit ha buerat ipm fore regem pro saul. Dicēdū φ nō desꝑabat euasionē ꝓ sua ꝑsona: qꝛ cer tus erat d̄ ipletiōe diuini ꝓ missi: sz desperabat se posse euadē absq̧ bello cū saule. Qd̄ q̄dē bellū horrebat: qꝛ timebat de morte viroꝝ suoꝝ ⁊ aliqꝝ q̄ erāt cū saule eū seq̄ntiū in h̄ ma gis iuolūtarie q̄ȝ volūtarie. m ¶ Et nū. ve. ⁊c. h̄ factū ē ex cō descēsiōe diuīa: vt saul ipediret a captōe dauid. n ¶ Propt h̄ ⁊c. pe. di. qꝛ ibi fuit diuisus exercit⁹ saul a ꝑsecutiōe dd̄.

Moralit ✱ dauid significati: sic dictū ē. s. in plib⁹ loc: ⁊ ex odio ꝑsecu ti sūt eū vsq̧ ad mortē: eo φ arguebat vitia eoꝝ. Et d̄ h̄ pōt ac cipi qd̄ dr̄ Ezech. vij. c. Floruit v̄ga / germiauit supbia: iniq̄tas surrexit in v̄gā ipietat. magna em̄ imo maxia ipietas fuit vsq̧ ad mortē ꝑseq̄ inocētē ⁊ mūdi saluatorē. Per h̄ igit φ ciphei i sidiati sūt dauid vt in man⁹ saul traderet / significata fuit īsidia tio pharisęoꝝ ↄ̄ christū vt traderet in man⁹ herodis. Mar. iij. a. Exeūtes aūt pharisęi cū herodianis ↄsiliū faciebāt quō eū ꝑ derēt. sz sic dauid tūc euasit eorū īsidias: sic dr̄: k ¶ Statiq̧ descē. ad petrā. Jta iesus tūc cum discipulis suis secessit ad (mare: vt dr̄ Mar. iij.

¶ Jn ca. xxiij. vbi dicit in postil. Et dixit dn̄s: tradēt. i. si manseris in ciuitate ⁊ saul illuc venerit: ita φ cōditionalis est vera.

tradam⁹ eū in man⁹ reg. Dixitq̧ saul: Bndi cti vos a dn̄o: qꝛ doluistis vicē meā. Abite ḡ oro ⁊ diligēti⁹ p̄parate ⁊ curiosi⁹ agite: ⁊ ↄsidera te locū vbi sit pes ei⁹ velociter: vel q̄s viderit eū ibi vbi dixisti. Recogitat em̄ de me / φ cal a lide insidier ei. Cōsiderate ⁊ videte oīa latibu b la ei⁹ in q̄b⁹ abscōdit: ⁊ reuertimini ad me ad rē c certā / vt vadā vobiscum. Qz si etiā in terrā se d obstruxerit: ꝑscrutabor eū in cūctis milibus iu e f da. At illi surgētes / abierūt in ciph ante saul. g Dauid aūt ⁊ viri ei⁹ erāt in deserto maon ī cā h pestrib⁹ ad dexterā iesimuth. Juit ergo saul et i socij eius ad q̄rēdū eū. Et nūciatum ē dauid. k Statiq̧ descēdit ad petraz: ⁊ v̄sabat in deſto maō. Qd̄ cū audisset saul: ꝑsecut⁹ est dauid in deserto maō. Et ibat saul ⁊ viri ei⁹ ad lat⁹ mon tis ex ꝑte vna. Dauid aūt ⁊ viri ei⁹ erāt in late l re mōtis ex ꝑte altera. Porro dauid despera bat se posse euadere a facie saul. Jtaq̧ saul et viri eius in modū coronę cingebāt dauid ⁊ vi m ros eius / vt caperēt eum. Et nūcius venit ad saul / dicēs: Festina ⁊ veni: qm̄ ifuderūt se phi listijm sup terrā. Reuersus est ergo saul desi stēs ꝑseq̄ dauid: ⁊ ꝑrexit in occursū philistino n rū. Propt hoc vocauerīt locū illū petrā diuidentem. Ca. XXIIII

Ascendit ergo dauid inde: et ha o bitauit in locis tutissimus engād
a ¶ fons hedi / vl̄ oculus tētationis.

Additio. j.

Licet ↄditional possit eē v̄a: q̄uis vtraq̧ ei⁹ ꝑs sit falsa: nūq̧ tñ ↄditionalis ē v̄a qñ oppositū ↄseq̄nt ē cōpossibile añcedēti. vñ ista ↄditional: si hō currit baculus ē in angulo / ē falsa: lz vtraq̧ eius ꝑs eēt vera. Et iō in ꝓposito nō saluat v̄itas diuię rn̄siōis ꝑ hoc φ ↄditionalit: vt ī postil. dr̄. s. si māseris in ciuitate ⁊ saul illuc venerit / tradēt. Nam ꝓtūc. s. tpe rn̄siōis possibile erat φ nō traderet dauid ab illis de ceila: lz illic remāsisset / ⁊ saul illuc venisset: cum q̄libet istaꝝ ꝓpositi onū erat mere ↄtingēs ⁊ cōpossibilis alteri: vt de se ptz. Nec valet dicere: φ apud deū cuius sciētia est infallibilis / p̄dictę ꝓ positiones erāt necessarię. Nā diuina p̄sciētia lz sit certissima: nō tñ tollit cōtingētiā a rebus: ꝓut cōiter tenet a doctoribus. Vñ ad saluādū veritatē diuię rn̄siōis alit videt dicēdū. s. φ da uid q̄rebat a dn̄o / apd̄ quē oīa sūt nuda ⁊ aꝑta: vtrū saul hēbat in corde descēdere ad ceilā vt ipm app̄hēderet. Silr̄ q̄rebat da uid a dō: vtꝝ viri ceilę hēbāt ī corde vt traderēt dauid et viros ei⁹ in manu saul ꝓpt liberationē suā. Et ad vtrūq̧ de⁹ rn̄dit af firmatiue. q̄ q̄dē rn̄siōes fuerīt ve rę: etiā si saul nō descendit nec da uid fuit traditus: qꝛ in mēte eorū erat sic facere occurrēte oportuni tate: ꝓut deo q̄ nouit corda homi nū erat notū ⁊c.

¶ Jn eodē ca. xxiij. vbi dicit in postil. Porro dauid desperabat se posse euadere.

Additio. ij.

Trāslatio nr̄a in hoc loco multuz deuiat a veritate he braica. Nā ibi in h̄ loco sic dicit: Porro dauid festiabat ad eūdū a facie saul: vt ptz bñ intelligēti illā linguā. ⁊ sic ibi nō fit mētio de de speratiōe. Nā posito φ dauid cer titudinalit credebat seipm fore re gē post saulē: ꝓut fuerat sibi diui nitus reuelatū: ex h̄ nō tollit quin faceret q̄ȝtū in ipso erat ad saluan dū vitā suā ⁊ suoꝝ ⁊c.

Replica.

Jn caplo. xxiij vbi postillator vult verificari diuinā rn̄sionē / cuz dicit: Si māseris tradēt. dicit illā rn̄sionē esse verā ↄditionalit. i. ex suppositiōe si saul descenderet et dauid maneret. Burgē. nescio q̄d cōfusum murmurās mēsurare vi det veritatē / falsitatē aut possibili tatē partiū: volēs illā cōditionalē nō esse verā: si manseris / tradent: eo φ vtraq̧ pars erat mere cōtin gēs: ⁊ sic alteri cōpossibilis. Sed istud nō est dictū. Nā p̄m logicos veritas conditionalis vel falsitas nō est ex veritate aut falsitate par tiū: sic nec cōtingētia. qꝛ etsi ꝑtes cōditiōalis sint ↄtingētes / stat bñ ↄditionalē esse necessariā: imo stat ꝑtes esse ipossibiles: dūmodo nō sint incōpossibiles: ⁊ tñ cōditiona lem esse verā / imo necessariā. Exemplū p̄mi: si sortes currit sor tes mouet. Exēpluz scd̄i: si hō est asinus / hō est rudibilis. Ois igit cōditionalis falsa est ipossibilis: oīs vera est necessaria: qꝛ nulla est vera nisi eq̄polleat ↄseq̄ntię bonę ⁊ formali: in q̄ op positū ↄsequētis nō stare cū añcedēte. Nūc aūt ꝓpt veritatē saluandā diuinę rn̄sionis qua dicitur: Si māseris tradent: hęc cōditionalis est necessaria: q̄uis vtraq̧ ꝑs eius sit mere ↄtin gens. sicut illa de virtute sermonis: si sortes currit sortes mo uet: ita ⁊ ista de q̄ sermo: etsi nō sit vera de virtute sermonis: est tñ necessaria virtute sentētię dei nō obstāte ↄtingētia ante cedētis ⁊ cōsequētis. sicut illa: si sortes est p̄destinat⁹ saluabit est necessaria: q̄uis ⁊ antecedēs ⁊ ↄsequēs sit mere ↄtingens. Et ꝑ istā logicā magister sententiaꝝ in p̄mo libro soluit argu mēta in cōtrariū / dicēs: φ sortes p̄m talē conditionalē necessa rio saluabit necessitate cōseq̄ntię: sz nō necessitate cōsequētis.

¶ Jn eodē ca. Burgē. notat nr̄az trāslationē: sicut ⁊ postilla tor in tractatu suo de differētia nr̄ę trāslatiōis ⁊ hebraice veri tatis: cū lr̄a dicit de desperatiōe dauid. Dicūt em̄ in lr̄a hebrai ca nō haberi ly / desperauit: sz loco eius / festinauit. vñ trāslatio nostra pōt habere veritatē de desperatiōe q̄ȝtū est de remedio hūano: non q̄ȝtū est de subsidio diuino. qd̄ statim apparuit: cū de diuina ordinatiōe occurreret nūcius q̄ saul a ꝑsecutione da uid auerteret: ad pugnādū cōtra philisteos sollicitaret. de dei em̄ auxilio dauid nunq̧ desperauit. Ca. XXIIII

Ascēdit ḡ da. inde ⁊c. Postq̧ descptus est multi plex isult⁹ ↄ̄ dauid: h̄ ↄ̄nr describit triplex dei ꝓuen tus erga ipm. qꝛ p̄mo saul ei⁹ ꝑsecutor māib⁹ ei⁹ tra dit. Scd̄o nabal ei⁹ irrisor morit: ca. xxv. Tertio saul factus er ga eū mētitor itez ei exponit: ca. xxvj. Prima in duas: quia p̄ mo describit crudelitas saulis dauid ꝑsequentis. Scd̄o beni ✱ gnitas ipsius

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

A B a ¶ Erat q̄ ibi spe. ꝛc. Ra. Rex ex iprouisis Ca. XXIIII exceptus insidijs/qd̄ innocēti moliebat: incidit in foueā quā fecit. Dauid v̄o ꝓ malis bona retribuēs/nō occidit eū: ſ3 in testimoniū facti orā chlamydis abscidit. Cū facili⁹ eēt adūsariū ꝑdere q̄ fallere: latuit dauid in spelūca/ne inueniret. Tegit aūt terra.i.carne/q̄ latet in spelūca. Jesus aūt latebat in carne qua accepat de terra: ne a iudeis inueniret diuinitas. Si em̄ cognouissent/nunq̄ dn̄m glię crucifixissent. Jlli ḡ nō cognoscētes deū/hominē ꝑsecuti sunt. Jn spelūcā fugit christus a facie saul: tādiu em̄ ꝑsecuti sunt illū iudei: donec in monumēto poneret/qd̄ excisum erat in petra. Saul ad purgandū ventrē speluncā ingredit: q2 iudei conceptā maliciā cōtra christū q̄si odorē fetidum emiserūt: ꝛ cogitatiōes malas fact' deterioribus ostendebāt. Dauid seruare saulē q̄ ꝑdere maluit: quē in antro occultatus ipso testāte habuit. Sic ꝛ christus cū esset in spelūca carnis ꝑsecutorē ꝑplm in ꝑtātē habuit: nec occidit. de q̄ scptū erat: Ne occidas eos. Sūmitatē chlamydis silēter abscidit: q2 christ⁹ iudeos n̄ occidit/ſ3 gloriā regni abstulit. Chlamydis ei abscisio regni āputatio. Vn̄ cū saul vestimentū dirupit samuel: ait samuel: Dirupit dn̄s regnu3 isrl' de manu tua. b ¶ Saul. Greg⁹. Moraliter. Quid per saul/nisi mali rectores? Quid ꝑ dauid/nisi boni subditi signantur? Saul vētrē purgare/est ꝑuos ꝑpositos ꝯceptā in corde maliciam vsq̄ ad opa miseri odoris extēdere: ꝛ cogitata apud se noxia factis exteriorib⁹ exequēdo mōstrare. Quē tn̄ dauid ferire metuit: q2 pie subditoꝝ mentes ab oī se peste obtrectatiōis abstinētes ꝑpositoꝝ vitā nullo lingue gladio ꝑcutiūt: etiā cū imꝑfectionē repħendūt. q2 siqn̄ ꝓpt̄ infirmitatē se abstinere vix pn̄t extrema q̄dā atq̄ exteriora ꝑpositoꝝ mala: sed tn̄ humilit̄ loquunt: ꝛ q̄si oraz chlamydis silēter incidūt. q2 dū ꝑlatę dignitati saltē innoxię ꝛ latēter derogant: q̄si regis suppositi vestē fędant: ſ3 tn̄ ad semetipsos redeūt: seq̄ de tenuissima v̄bi laceratiōe repħēdūt. Dauid em̄ ꝑcussit cor suū: eo ꝙ abscidisset orā chlamydis saul. Facta q̄ppe ꝑpositi oris gladio feriēda nō sunt: etiā cū recte repħēdēda videantur. Si qn̄ v̄o cōtra eos vel in minimis lingua labit: necesse ē vt ꝑ afflictionem ꝑnię cōprimat: vt ad seipm̄ redeat: ꝛ cū ꝑpositę dignitati deliq̄rit: eius cōtra se iudiciū sibi q̄ ꝑlatus ē ꝑhorrescat. Naz cū ꝑpositis delinq̄mus: eius ordinatiōi qui eos nobis ꝑtulit obuiamus. Vn̄ moyses cū ꝯ se ꝛ aarō ꝑplm ꝯq̄ri cognouisset/ait: Nos em̄ q̄d sum⁹? Nec ꝯ nos murmur vr̄m est: ſ3 ꝯ deū. c ¶ Viuit dn̄s. Defectiua lr̄ę iosephus supplet: Qui erāt cū eo redarguebāt eū. Seruabat em̄ inimicū q̄ volebat delere eum ꝛ sedauit eos/dicēs: Viuit dn̄s ꝛc.

1.Cor.2.b
Mar.15.d
ē.eo.15.f.
Moralit
B
Exo.16.b

di. Cūq̄ reuersus eēt saul postq̄ ꝑsecut⁹ ē philisteos/nūciauerūt ei dicētes: Ecce dauid in deserto ē engaddi. Assumēs ḡ saul tria milia ^a electoꝝ viroꝝ ex oī isrl': ꝑrexit ad ^b inuestigādu3 dauid ꝛ viros eius: etiā sup abruptissimas petras q̄ solis ibicibus ꝑuię sunt. Et venit ad ^c caulas ouiū q̄ se offerebāt vianti. ^a Erat q̄ ibi spelūca: quā igressus ē ^d ^e saul vt purgaret vētrē. † Porro dauid ꝛ viri ei⁹ in iteriore ꝑte spelūcę latebāt. Et dixert serui dauid ad eū: Ecce dies de q̄ locutus ē dn̄s ^f ad te. Ego tradā tibi inimicū tuū vt facias ei sic̄ placuerit in ocul' tuis. Surrexit ergo dauid ꝛ ꝑscidit ^g ^b orā chlamydis saul silent. † Post hęc ꝑcussit cor suū dd̄: eo ꝙ abscidisset chlamydis orā saul. Dixitq̄ ^h ad viros suos: Propiti⁹ sit mihi dn̄s ne faciā hāc rē dn̄o meo christo dn̄i/vt mittā manū meā i eū: qm̄ ^c christus dn̄i ē. † Viuit dn̄s: q2 nisi ^i dn̄s ꝑcusserit eū: aut dies ei⁹ venerit ^a moriat: aut descēdēs in ꝑliū perierit: ꝓpiti⁹ sit mihi dn̄s vt nō mittā manū meā in christū dn̄i. Et ꝯfregit dd̄ viros suos sermōib⁹ istis: ꝛ nō ꝑmisit eos vt ꝯsurgerēt in saul. Porro saul exurgēs de spelūca/ꝑgebat cepto itinere. Surrexit āt ^k dauid post eū: et egressus de spelunca clamauit post tergū saul/dicēs: Dn̄e mi rex. Et respexit saul post se. Et iclinās se dauid ꝓnus i terrā adorauit. Dixitq̄ ad saul: Quare audis v̄ba hoīm loq̄ntiū: dauid q̄rit malū aduersū te? Ecce viderūt hodie oculi tui ꝙ tradiderit te dn̄s in manū meā in spelūca: ꝛ cogitaui vt occiderē te: ſ3 pepcit tibi oculus meus. Dixi em̄: nō extēdā manū meā in dn̄m meū: quia christ⁹ dn̄i ē. Quin poti⁹ p̄r mi/vide ꝛ cog̊sce orā chlamydis tuę in

a ¶ Jbices sunt aīalia que de rupibus cadētia se cornibus excipiūt.

a ¶ locus sic appellatus.

a ¶ Chlamys ē sagū militare. q̄ etiā pyrotica dicit: eo ꝙ acuminata sit ex vtraq̄ ꝑte/q̄ ꝑtingit vsq̄ ad talos.

a ¶ peste vel aliquo hmōi.

Nico.de lyra

✱ gnitas ipsi⁹ dauid sibi parcētis/ibi: Erat q̄ ibi spelūca. Crudelitas aūt saul' apparet: eo ꝙ q̄rebat dauid in rupib⁹ q̄si inaccessibilib⁹: ita ꝙ ex desiderio occidēdi eū exponebat se ꝛ suū exercitū ꝑicul' multis ꝛ magnis. Et h̄ ē qd̄ dicit: b ¶ Perrexit ad i. ꝛc. ibi.i. capreis siluestrib⁹. Et dicūt aliq̄ ꝙ iste caprę sūt hui⁹ ꝯditiōis ꝙ de alto pn̄t ꝑcipitare se ꝛ in cornibus suis se recipe absq̄ lęsione. c ¶ Et ve. ad cau.i. q̄ erāt ꝓp viā cōe3: vt in hebreo h̄r: Ad caulas ouium sup via3: sup viā. venit autē illuc saul nō ad q̄rēdū dauid: q2 nō credebat ꝙ auderet se ꝓpe viā ponere: ſ3 venit illuc: q2 recedēs ab ipsi⁹ dauid iuestigatiōe/quē in locis aptis ꝓ fugitiuis nō iuenerat: ꝛ dauid i cauerna vię ꝓpinq̄ cū viris suis se posuerat: eo ꝙ sil'r credebat ꝙ saul eū ibi nō q̄reret: ſ3 tm̄ in loc' a cōi strata remotis. d ¶ Erat q̄ ibi spe. Hic ꝯn̄r describit benignitas dauid ꝑcētis sauli ipm̄ ad mortē ꝑseq̄nti. vbi ꝑmo describit ipsi⁹ dauid miseratio. Scd̄o miseratiōis declaratio/ibi: Surrexit autē dauid post eū. Tertio saulis r̄nsio/ibi: Cū aūt cōplesset da. Miseratio āt dauid apparet manifeste in duobus. s. ei ꝑcēdo cū posset eū occidere: ꝛ viros suos refrenando ab eius inuasiōe. Et ꝑt3 lr̄a his exceptis: f ¶ Ecce dies ꝛc. Jn scriptura ꝑcedēti nō inuenit h̄: ſ3 doctores dicūt cōit ꝙ h̄ fuit sibi dictū/qn̄ fugiens saul venit ad samuele3: vt dictum est. s̄. xix. h ¶ Percussit cor ꝛc.i. ꝯscia sua eu3 repħēdit. ꝛ sic dd̄ est accusatiui casus. q2 in h̄ fecerat irreuerētiā ipi saul: q̄ honorād⁹ erat q̄diu in regno tolerabat a deo. Propt̄ qd̄ dicūt hebrei: ꝙ dd̄ circa mortē fuit punit⁹ in silī. s. in vestib⁹ q̄b⁹ opt⁹ nō calefiebat: vt plenius videbit. ꝫ. iij. lib. i ¶ Viuit dn̄s ꝛc. vsq̄ ibi exclusiue. Et ꝯfre. da. ꝛc. nō est in hebreo/ nec in libris correctis. fuit em̄ q̄d oppositū ꝑ modū glosę: ꝛ postea insertū ē textui ꝑ igrātiā scptoꝝ seu aliq̄rū correctoꝝ. Causa aūt appositionis ꝑmo ꝑ modū glosę vt credo fuit: q2. ꝫ. xxvj. ca. dauid dixit ista v̄ba in sil'i casu quo poterat iterficere saul. k ¶ Surrexit āt dauid. Hic ꝯn̄r describit dictę miseratōis māifestatio: ꝑ h̄ ꝙ dauid aliq̄ntulū seq̄ns saulē ostēdit ei ꝑtē suę chlamydis abscisā: ꝑ h̄ māifeste declarās/ꝙ ita facil'r eū occidisset si voluiss3. ꝛ ꝑ h̄ ꝓbat falsitatē doech ꝛ alioꝝ q̄ accusabāt dd̄ erga eū. Et ꝑt3 lr̄a vsq̄ ibi: ✱ Vlciscat

Moraliter. a ¶ Assumēs ḡ saul ꝛc. ad inuesti. dauid. Allego. ꝑ saul q̄ cū socijs suis q̄rebat dauid sup abruptissimas petras q̄ solis capreis siluestribus sūt ꝑuię: significat caiphas pōtifex anni illius: vt d2 Joh. xj. q̄ cū alijs sacerdotibus q̄rebat mortē christi ꝑ vias ꝛ modos irrōnabiles: qd̄ nullus deberet q̄rere. d ¶ Erat q̄ ibi spelunca ꝛc. in qua latebat dauid: ideo ꝑ ipsam significari pōt humanitas christi/in q̄ latebat diuinitas. Phil'. ij. a. Qui cum in forma dei esset / nō rapinam arbitratus est esse se ęqualē deo: ſ3 semet ipsum exinaniuit/formam serui accipiens: in silitudinē hoīm factus ꝛ habitu inuētus vt hō. e ¶ Quā ingressus est saul ꝛc. Caiphas em̄ considerans christū purū hominē/emisit illud verbū fetidu3: Expedit vobis vt vnus hō moriat ꝓ ꝑpl'o. L3 em̄ ipse ꝛ alij nō haberēt aliquā cā3 rōnabilē interficiendi christū innocentē: tn̄ ne occasione eius romani venirēt/ꝛ tollerēt locū ꝛ gētē: h̄ dixit affirmās min⁹ malū eē innocentē interficere q̄ locum ꝛ gentē perire. g ¶ Surrexit ergo dauid ꝛc. Per hoc significat/ꝙ christus post resurrectionē suā ꝛ ascēsionē abscidit a iudeis regni ꝛ sacerdotij dignitatē. Scd̄m vero lr̄alem sensu3 dauid orā chlamydis abscidit: vt ꝑ hoc oñderet sauli/ꝙ ipm̄ si voluisset occidere potuit. Et sil'r christus q̄rētibus eū cape hoc ostendit: nā ex solo verbo qd̄ dixit eis: Ego su3/omnes ad terra3 ꝓstrauit.

C
Diuisio
†2.q.7.§.itē obijcit.1.q.1 c.dn̄s
D
†De pe.di.2. §.opponitur ibi: Quęrenti aīa3 suam pepercit.
Moralit
Allegorice
†.ꝫ.26.b
Joh.18.b

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

E F

Pharan

Nume.10.b.

Ioh.9.f

Luc.15.b

M Ortuus est Ca. XXV autē samuel. a ¶ Pharā. Ra. Opidū ē in arabia vicinū saracenis q̄ in solitudine erāt.p h̄ trāsierūt filij isrl̄ cū de mōte sinai castra mouissent. Est āt ꝯ australē plagā: ꝛ distat ab haila ꝯ oriētē itinere dierꝝ triū. In deserto pharā mēorat scriptura h̄itasse ismaelē: a q̄ ismaelite/ q̄ nūc saraceni dicunt̄. Legim⁹ ꝛ chodorlaomor ꝑcussisse eos q̄ erant in deserto pharā. b ¶ Nabal. Ra. Vir durus ꝛ pessim⁹/ iudeos significat: q̄ vua fellis ꝛ botri amaritudine debriati dura ceruice ꝛ incircumcisi corde semꝑ spūiscto resistebāt: ꝛ legē carnaliter sequentes: stulti facti sunt. Nabal em̄ interpretat̄ insipiens vel demēs. Ideo christum ꝛ apl̄os refectionē fidei ꝛ boni operis expetentes respuēdo dixerūt: Hūc nescimus vnde sit: nos autē moysi discipuli sum⁹. Abigail ꝟo prudētissima ꝛ speciosa/ plebē illā significat que ad deū conuersa est. Interpretat̄ patris mei exultatio. Vn̄: Gaudiū erit in celo suꝑ vno peccatore

Nico.de lyra

a ¶ Vlciscat̄ dn̄s me ex te. Hoc dixit zelo iusticie/ n̄ vīdicte. b ¶ Manus aūt ꝛc. Nullus em̄ dȝ de ꝓpa iniuria sumere vindictā ꝑ se: nisi incūbat sibi ex officio: ꝛ tūc melius esset q̄ ꝑ alium faceret. Vn̄ legit̄ ꝺ Platone: q̄ seruū suū peccātē ꝯ se/ tradidit alteri puniendū: ne ipse ꝓpa iniuria mot⁹ mēsurā excederet rōnis. c ¶ Sic̄ ꝛc. ꝓu.i. ꝟbo vulgari. d ¶ Ab ipsis ꝛc. Hoc em̄ dicebat̄ qn̄ dn̄s ꝑ aliquē malū sumebat vindictā de alio peiori vł̄ eq̄ malo: ꝛ q꞉ dauid sentiebat se innocentē: nolebat q̄ tal' vindicta ꝑ ip̄m fieret de saule: sȝ si de⁹ vellet facere/ ꝑ aliquē malū hominē faceret: sic̄ factum fuit postea: q꞉ a philisteis fuit saul occisus: vt hr̄.i.xxxi.ca. Hebrei aūt dicūt h̄. Sic̄ ꝛ in ꝓuerbio ātiq̄ dr̄ ꝛc. dicētes q̄ istud ꝓuerbiū ē lex data a deo: q̄ dr̄ antiqu⁹ dierū. Dan̄.vij.b. Accipiūt aūt h̄ a lege Exo.xxi. vbi dr̄ de occiso a casu: q̄ dn̄s tradidit eū in manu occidētis. qꝺ dicūt accidere ꝓpt̄ pctm̄ occultū ipsi⁹ occisi ꝓ q̄ erat dignus morte. et ꝓ aliq̄ pctō occulto ipsi⁹ occidētis/ ꝓ q̄ erat dign⁹ expelli ad tp̄s de sua ciuitate. s. vsq꞉ ad mortē sūmi pōtific̄. Et q꞉ dicta pctā occl̄ta nō p̄nt vindicari ꝑ hūanū iudiciū: isto mō vindicant̄ ꝑ diuinū. Sȝ h̄ dictuȝ nō ē sꝑ verū: lȝ aliqn̄ possit ꝯtingere. q꞉ freq̄nt̄ ꝯtigit homicidiū casuale absq꞉ pctō occidētis vel occisi h̄ demerēte ꝟm diuina iudicia nob̄ occulta: oīa tn̄ ab bonū electoꝝ ordinant̄. e ¶ Quē ꝑseq̄ris. q. d. vile ē tibi me ꝑseq̄: etiā dato q̄ essem nocēs: cū sim nullius momēti respectu tui. f ¶ Cū aūt cōplesset. Hic ꝯn̄r ponit̄ ipsius saulis r̄nsio: q̄ cōuictus et ꝯfusus de sua neq̄tia dixit: g ¶ Iustior me es. Ista ē cōꝑatio abusiua: ac si diceret̄: nix ē albior coruo. h ¶ Quis em̄ cū inuenerit ꝛc. q. d. h̄ nullus faceret/ nisi esset valde bonus ꝛ ꝑfectus. ꝛ in h̄ ꝯfitet̄ ip̄m dauid esse dignum regno. Iō s̄bdit̄: i ¶ Et nūc q꞉ ꝛc. Dicūt aūt aliq̄ hebrei: q̄ h̄ sciuit ꝑ signū sibi datū a samuele: q꞉ ille regnaret post eū q̄ scinderet vestē eius: ꝓut fuit dictū ca.xv. k ¶ Iura mihi ꝑ deum ꝛc. Vidēs

manu mea: qm̄ cū ꝑscinderē summitatē chlamydis tue/ nolui extēdere manū meā in te. Aiaduerte ꝛ vide: qm̄ nō est in manu mea malū: neq꞉ iniq̄tas: neq꞉ peccaui in te. Tu aūt isidiaris aīe mee vt auferas eā. Iudicet dn̄s int̄ me ꝛ te ꝛ vlciscat̄ me dn̄s ex te: man⁹ a b aūt mea nō sit in te. Sic̄ ꝛ i ꝓuer c bio antiq̄ dr̄: Ab ipsis egrediet̄ d ipietas. Man⁹ ergo mea nō sit in te. †Quē ꝑseq̄ris rex isrl̄/ quē ꝑseq̄ e

†ignobilē: impotentē.

ris: Canē mortuū ꝑseq̄ris ꝛ pulicē vnū. Sit dn̄s iudex ꝛ iudicet int̄ me ꝛ te: ꝛ videat ꝛ iudicet cāȝ meā/ ꝛ eruat me ꝺ manu tua. Cū f aūt cōplesset dauid loquens sermones huiuscemodi ad saul/ dixit saul: Nūq̄d hec vox tua est fili mi dauid: Et leuauit saul vocē suam ꝛ fleuit. Dixitq꞉ ad dauid: Iustior tu es q̄ ego. Tu em̄ tri g buisti mihi bona: ego aūt reddidi tibi mala. Et tu indicasti mihi hodie q̄ feceris mihi bona: quō tradiderit me dn̄s in manu tua: ꝛ non occideris me. Quis enim h cū inuenerit inimicū suuȝ/ dimittet eū in via bona: Sed dn̄s reddat tibi vicissitudinē hāc ꝓ eo qꝺ hodie operatus es in me. Et nūc i q꞉ scio q̄ certissime regnaturus sis et habiturus in manu tua regnum israel: iura mihi per deum k ne deleas semen meum post me: neq꞉ auferas nomen meū de domo patris mei. Et iurauit dauid l sauli. Abijt ergo saul in domum m suam: et dauid et viri eius ascenderunt ad tutiora loca.

†Mo Ca. XXV n

M Ortuus est autem samuel: ꝛ congrega o tus est vniuersus israel: et planxerunt eum nimis: et sepelierūt euȝ in domo sua in rhamatha. Consurgensq꞉ dauid descendit in de- a sertū pharā. Erat aūt vir quispi p am in solitudine maon: et possessio eius in carmelo: et homo ille magnus nimis. Erantq꞉ ei oues tria milia/ ꝛ mille capre. Et accidit vt tonderet̄ grex eius in carmelo. Nomen autem viri illius b erat nabal: ꝛ nomen vxoris eius

Vidēs eū ꝓnū ad misericordiā: habitā ꝓ se miscdia vna/ petijt aliā ꝓ semīe suo. l ¶ Et iu. da. tanq꞉ ꝓnus ad misīcordiam. m ¶ Abijt ꝺ saul ꝛc. Penitens de ꝑsecutiōe dauid. sȝ h̄ tm̄ fuit ad horā: vt ex seq̄ntib⁹ patebit. Videret̄ forte alicui: q̄ dauid peccauit iurādo facere misericordiā ipsi sauli: cū sciret eū eē a dn̄o reprobatū. Itē q꞉ istud iuramētū transgressus fuit: vt videt̄: q꞉ septē viros ꝺ filijs saul tradidit crucifigēdos: vt hr̄.ij.li.xxi.ca. Ad p̄mū dicēdū: q̄ dauid nesciuit saul reprobatū simpl̄r. s. q̄tū ad vitā eternā: sȝ tm̄ respectu regni tp̄al'. Nō āt ꝑ iuramētū suū ꝯcessit filijs saul q̄ regnarēt. sȝ solū qꝺ viuerēt: qꝺ poterat stare absq꞉ h̄ q̄ regnarent. ꝓpt̄ qꝺ iurādo nō peccauit: imo op⁹ ꝑfectiōis fec̄: ꝟm illꝺ Matth.v.g. Bn̄facite his q̄ oderūt vos ꝛc. Sil'r nō fuit trāsgressus iuramentū: q꞉ in oī iuramēto volūtas suꝑioris intelligit̄ excepta: ꝛ maxīe ipsius dei: de cui⁹ voluntate expssa fuit punita posteritas saul ꝓpt̄ gabaonitas. q̄ punitio nō debebat fieri ꝑ penā pecuniariā: sȝ ꝑ mortē saltē aliq̄ꝝ. ꝛ ideo nō peccauit tradendo illos septē viros crucifigēdos. nec ꝑ hoc fuit deleta posteritas saul: q꞉ dauid reseruauit miphiboseth: vt ibidē habet̄ q̄ descēdit de saul ꝑ ionathā filiū eius.

M Ortuus est Ca. XXV autē sa. Hic ꝯn̄r ponit̄ scꝺs punctus ꝑ mortē iniq̄ nabal: q̄ diuina vltiōe mortuus ē/ eo q̄ vituꝑauerat dauid ꝛ seruos ei⁹ inique: ꝛ sic vxor eius ꝛ q̄cq̄d habebat fuit ipsius dauid. ꝓmittit̄ tn̄ h̄ mors samuelis iusti ꝓciosa: vt ꝑ h̄ mag' appareat mors hoīs iniq̄ ignominiosa: ꝟm q̄ dr̄ Prouer.x.b. Mēoria iusti cū laudibus/ et nomē ipioꝝ putrescet. Et h̄ est qꝺ dr̄ de samuele ad eius laudē. o ¶ Et ꝯgregatus est vniuersus isrl̄. De morte ꝟo nabal nullus plāct⁹ scribit̄. Sȝ h̄ orit̄ q̄stio: quō scꝺs liber regū dr̄ ipsius samuelis sic̄ ꝛ p̄mus. cū tn̄ ab isto loco ꝛ deinceps nō potuerit scribere. s. post mortē suaȝ. Ad qꝺ dicit̄: q̄ vnus de discipulis suis residuū scripsit: q̄ ab aliq̄bus dicit̄ fuisse nathā ꝓpha: ꝛ ideo ascribit̄ samueli: sic̄ factū discipuli mgr̄o. p ¶ Erat autē vir ꝛc. Hic ꝯn̄r agit̄ de ipso nabal. Vbi p̄mo describit̄ nabal ꝛ abigail ꝑsonalis ꝯditio. Scꝺo ipsius dauid curialis petitio/ ibi: Cū ꝺ audisset. Tertio rusticana r̄nsio/ ibi: Rn̄dēs aūt. Quarto abigail ꝓuida obuiatio/ ibi: Abigail autē. Quinto circa nabal diuina vltio/ ibi: Diluculo autem. Circa primum dicitur: Erat autem vir quispiā in solitudine

ly/ solitudine.

Moral'r. n ¶ Mortu⁹ est aūt ꝛc. et plā. ꝛc. Per plāctū cōmunē samuelis ostendit̄ q̄ntū plangēdus ē obitus boni p̄lati vel doctoris. p ¶ Erat autē vir ꝛc. Per istū q̄ vocabat̄ nabal/ ꝛ stultus interp̄tat̄/ significari pōt q̄libet ph̄s suꝑbus. Stultus em̄ dicit̄ q̄si statu altus. s. in estimatione sua. Ph̄s em̄ suꝑbus rōne sciētie est alti status: sed rōne suꝑbie stultus. Dicit̄ em̄ Prouer.xi.a. Vbi humilitas/ ibi ꝛ sapiā. Et eadē rōne: vbi superbia/ ibi stulticia. Vn̄ de ph̄is suꝑbis dicit̄ Ro.i.d. Qui cū cognouissent deum nō sicut deū glificauerunt/ aut grās egerūt: sȝ euanuerūt in cogitationibus suis: et obscuratū est insipiēs cor eorū. dicētes em̄ se eē sapiētes stulti facti sūt.

Eratq꞉ illa

Carmelus

Mon

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

A B peccatore penitētiā agēte. a ❡Sata polēte. Satū ē genus mēsure ↄtinēs modiū ꝛ semis. Polenta est accuratissima farina. Uuapassa dicit̄/ q̄ priusq̄ maturescat ad solē diu exiccat̄: ꝛ sic seruat̄. Massas caricarū. i. ligaturas de fructibus ficoꝝ.

※ Erit anima

Nico. de lyra

※ ly solitudine non est in hebreo/ nec est de textu: qꝛ ſm ꝙ dicit̄ libro de q̄stionib⁹ hebraicis/ manebat i ciuitate maon. sed eius aīalia erant in monte carmelo: vbi habebat domuz ꝓ pastoribus ꝛ pecoribus: ad quē venit ꝓ tōdendis ouibus cū vxore sua. Sciēdum autē ꝙ iste carmelus est mons in sorte iude. Alius autē carmelus vbi helias interfecit sacerdotes baal/ ē in tribu isachar. Exprimit̄ nomē viri ꝛ vxoris/ cū dicit̄: Nomē autē ꝛc. Et cōditio vtriusq̄/ cū d̄r: a ❡Eratq̄ illa mulier prudentissi. ꝛ spe. Et sic erat mēte ꝛ corpe gratiosa. b ❡Porro vir ei⁹ durus. Ad conueniendum. c ❡Et pessimus ꝛ ma. Ad iniuriandū ꝓximū ꝛ decipiendū. d ❡Erat aūt de genere caleb. Hoc aūt non addit̄ ad designandum ꝙ caleb fuerit talis: qꝛ fuit v̄tuosus ꝛ bonus: vt patet Nu. xiiij. ꝛ Josue. xiiij. sed ad ostendendū ꝙ nabal erat de tribu iuda/ sic̄ ꝛ dauid: ꝛ ideo ḡuius peccauit ipsum vituperando. Sequitur: e ❡Cū aūt audis. Hic ↄſr ponit̄ ipsi⁹ dauid curialis petitio. q̄d ptz p̄mo ex amicabili salutatiōe/ cū d̄r: Et salutabitis eū ꝛc. Hoc aūt q̄d ibi seq̄tur: Ex mltis ānis saluos faciēs tuos ꝛ oīa tua: nō ē in hebreo. Scd̄o ex rōnabili allegatione: vbi tāgunt̄ q̄nq̄ rōnes q̄bus nabal debebat inclinari ad exauditionē petitiōis. Prīa est: qꝛ dauid ꝛ viri ei⁹ pacifice ↄuersati fuerāt cū pastoribus nabal: lꝫ possent oī die accipe q̄d habebāt. ꝛ hoc notat̄/ cū d̄r: f ❡Nūq̄ eis molesti fu. Scd̄a: qꝛ eos et greg̃ secure seruauerāt a feris et p̄donibus. Et hoc notat̄/ cū dicit̄: g ❡Nec ali. de. Predones eñ nō audebāt illuc accedere timore ipsi⁹ dauid. vñ dicit̄. j. Erant nobis ꝓ muro. Tertia ē hūilis mod⁹ petēdi/ ibi: h ❡Nūc ḡ i. pu. t. g. cū tñ dauid de iure posset accipe ꝓ sua voluntate: cum esset rex inūctus ꝛ in necessitate posit⁹. Quarta est ratiōe diei festiui/ cū d̄r: i ❡In die eñ bona ꝛc. Faciebāt eñ hebrei festuz magnū tōsoribus suis ꝛ pastoribus i die tōsiōis ouiū/ in memoriā patriarcharū q̄ fuerant pastores ouiū: vt habet̄ Gen. xlvij. Et talibus diebus solēt hoīes magis esse curiales. Quīta rō accipit̄ ex pte rei petite: quā simpliciter ponūt in volūtate nabal q̄tū ad qualitatē ꝛ quātitatē. q̄d notat̄ ibi: Q̄dcūq̄ inuenerit manus tua ꝛc. k ❡Rñdēs aūt na. Hic ↄſr ponit̄ rusticana responsio: qꝛ non solū negauit q̄d petebat̄: sed etiā a vitupijs

Carmelus du plex · Nabal flecti debuit propter hec · B

abigail. Eratq̄ illa mulier prudētissima ꝛ speciosa: Porro vir ei⁹ dur⁹ ꝛ pessimus ꝛ maliciosus. Erat aūt de genere caleb. Cū autē audisset dauid in deserto: ꝙ tonderet nabal gregē suū: misit decē iuuenes ꝛ dixit eis: Ascendite in carmelū: ꝛ venietis ad nabal: ꝛ salutabitis euz ex noīe meo pacifice: ꝛ sic dicetꝭ: Sit fratrib⁹ meis ꝛ tibi pax: ꝛ domui tue: ꝛ omnibus quecūq̄ habes sit pax. Ex multis annis saluos faciēs tuos et oīa

a ¶ Quia patriarche pastores ouiū fuerūt: ideo in tōsiōe ouiū in memoria coꝝ festiue epulabāt̄ iudei.

tua. Audiui ꝙ tonderēt pastores tui greges tuos q̄ erāt nobiscū in deserto. Nunq̄ eis molesti fuim⁹: nec aliq̄ñ defuit eis q̄cq̄ d̄ grege oī tpe q̄ fuerūt nobiscū in carmelo. Interroga pueros tuos: ꝛ idicabūt tibi. Nūc ḡ iueniāt pueri tui grāz in oculis tuis. In die eñ bona venimus ad te. Q̄dcūq̄ iuenerit man⁹ tua da s̄uis tuis/ ꝛ filio tuo dauid. Cūq̄ venissent pueri dauid: locuti sūt ad nabal oīa v̄ba hec ex noīe dauid: ꝛ silue

¶ despectiue.

rūt. Rñdēs āt nabal puerꝭ dauid/ ait: Quis ē

¶ multiplicati sunt.

dauid: ꝛ q̄s est fili⁹ isai? Hodie increuerūt serui q̄ fugiūt dn̄os suos. Tollā ḡ panes meos ꝛ aq̄s meas ꝛ carnes pecoꝝ q̄ occidi tōsorib⁹ meis: et dabo virꝭ q̄s nescio vnde sint? Regressi sūt itaq̄ pueri dauid p viā suā: ꝛ reuersi venerūt ꝛ nūciauerūt ei oīa v̄ba q̄ dixerat nabal. Tunc ait dauid puerꝭ suis: Accigat̄ vnusq̄sq̄ gladio suo. Et accincti sunt singuli gladio suo. Accinctusq̄ est et dauid ense suo: et secuti sunt dauid q̄si q̄dringenti viri. Porro ducenti remanserūt ad

s ¶ Hāc dauid post mortē viri sui/ q̄ demēs i stulticia sua perijt sibi copulauit spōsam: nō habētē maculā neq̄ rugā.

sarcinas. Abigāil āt vxori nabal nūciauit vn⁹ de pueris suis/ dicēs: Ecce misit dauid nūcios

¶ despexit.

de deserto vt bñdicerent dn̄o nr̄o: ꝛ auersat⁹ est eos. Hoīes isti satis boni fuerūt nob ꝛ nō molesti: nec q̄cq̄ aliq̄ñ perijt oī tpe q̄ fuim⁹ cōuersati cū eis in deserto. Pro muro erāt nob tā in nocte q̄ in die/ oībus diebus q̄bus pauimus apd̄ eos greges. Q̄obrē ↄsidera ꝛ recogita q̄d facias: qm̄ cōpleta ē malicia aduersum virū tuū: ꝛ ad

¶ .i. diaboli.

uersū domū tuā: ꝛ ipse ē fili⁹ belial: ita vt nemo ei possit loq̄. Festinauit igit̄ abigail: ꝛ tulit ducētos panes/ ꝛ duos vtres vini: ꝛ q̄nq̄ arietes co

a ¶ mēsuras/ a poli q̄d ē farina

a ctos/ ꝛ q̄nq̄ sata polēte ꝛ cētū ligaturas vuepasse

etiā a vituperijs inchoauit/ dicens: l ❡Quis ē dauid. q. d. nullius valoris: qꝛ descēdit d̄ alienigena muliere. s. d̄ ruth moabite: ꝛ ñ solū vituꝑauit dauid: sꝫ ꝛ viros ei⁹/ dicēs: m ❡Hodie increuerūt ꝛc. ita ꝙ notauit eos de seruilitate et malignitate: ꝓpter quā fugitiui essent. n ❡Tollā ḡ ꝛc. q. d. ñ debeo facere. o ❡Et aquas meas. i. potus meus. qꝛ frequēter in scp̄tura noīe aq̄ intelligit̄ oīs potus: sic̄ noīe panis oīs cib⁹. vñ. iiij. Reg. vj. e. dicit̄: Pone eis panē ꝛ aquā. Et subdit̄ ibidē: Et apposita ē eis magna ciboꝝ ꝑparatio p ❡Regressi sunt ꝛc. vacui ꝛ vituperati. q ❡Tunc ait dauid. merito ꝓuocatus. r ❡Accigat̄ vnusquisq̄ ꝛc. ad accipiendū vindictā de tā vili rustico. s ❡Abigail autē. Hic ↄſr ponit̄ ipsi⁹ abigail prudēs obuiatio. Et scd̄o ipsius dauid pacificatio/ ibi: Cū aūt vidisset. Circa p̄mū ꝑmittit̄ facti notificatio ipi abigail p vnū d̄ famulis suis/ dicēte ei: t ❡Ecce misit da. d̄ des. vbi patit̄ defectuz victualiū. v ❡Ut bñ. dn̄o nr̄o. eū curialit̄ salutando: et eius bñficiū humiliter petēdo. Cetera patēt ex p̄dictis vsq̄ ibi: x ❡Cōsidera et recogi. ꝛc. precauendo tibi ꝛ domui tue. y ❡Qm̄ comple. ē ꝛc. qꝛ in ꝓmptu est vindicta d̄ malicia sua. cognoscebat ei iste animositatem dauid et viroꝝ eius. z ❡Et aduer. domū tuā. i. in oēs nos redūdabit istud malū/ q̄uis sim⁹ innoxij. a ❡Et ipse ē fi. ꝛc. q. d. iō dico tibi h̄: qꝛ marit⁹ tu⁹ v̄bū meū nō reciperet/ sꝫ magꝭ fureret. b ❡Festina. igit̄ abi. ad p̄cauendū malo p̄dicto. ꝛ ptz l̄ra vsq̄ ibi: ※ Uiro aūt

Diuisio · D

※ a ❡Eratq̄ illa mu. prude. ꝛ spe. Per quā significat̄ sapiētia philosophica. ſm q̄d dicit̄ Sap. viij. a. Hāc quesiui spōsam mihi assumere. Est etiam speciosa in se. Uñ dicit plato: Si sapientie forma oculis videri posset/ ad amorē suū oēs maxie alliceret: nec ex habentis superbia in se deteriorat̄/ aut deturpat̄: ſm quod dicit̄ Sap. vj. b. Clara est et que nunq̄ marcescit sapiētia. Per hoc autē: ꝙ nabal nuncios dauid repulit vacuos/ significat̄ superbus philosophus qui repellit a se instinctus diuinos: qui sunt quasi quidā nuncij dei a malo retrahentes ꝛ ad bonū inducentes. ꝛ de tali repulsu iā dictum est: Qui cum cognouissent deum/ nō sicut deum glorificauerunt ꝛc. Per hoc autem ꝙ mortuo nabal vxor eius copulata fuit dauid: significat̄ ꝙ post mortem gentilium philosophoꝝ sapientia philosophica copulata est ipsi christo in sacris ecclesie doctoribus. s. Dionysio: Augustino: et alijs pluribus. Potest autem hoc exponi aliter: scilicet de translatione studij philosophie ad partes fidelium. Nam de athenis translatum fuit romam: de roma parisius per carolum magnum.

Moralit̄ · 1. Cor. 2. b

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

E G a ¶ Erit aīa dn̄i ⁊c̄. Pulcherrima cōpatiōe statū iustoꝝ ⁊ reproboꝝ discreuit. hoꝝ q̄ppe aīas appellat viuentes: illoꝝ spiritali

Ezech. 18. a

morte occupatas. Aīa em̄ q̄ peccauerit/ipsa morietur. hos fasciculos/illos lapidi funde assimilat. Fasciculus em̄ astringit̄ vt ꝯseruet̄. Lapis in funda ponitur vt abijciat̄. Sic em̄ electi p̄ssurꝭ tribulationū ꝯstringunt̄: vt his admoniti artius adinuicez mutua charitate nectant̄: et adunati p̄ man⁹ redēptoris in ꝑpetuū ꝯseruent̄. Reprobi q̄nto lati⁹ voluptatib⁹ suis dimittunt̄: tāto longi⁹ a diuinę visiōis glīa ꝓijciunt̄.

Ps. 87. a

Ipsi em̄ d̄ manu dei repulsi sūt. Mirę aūt omnipotentē ꝓuidētiam sup̄ni ꝓtectoris describit: cū dicit aīam sc̄ti q̄si viri in fasciculo viuentiū apud eū esse custoditā. Sicut em̄ facile est cuilibet fasciculū herbę vel fęni manu retentū ꝯseruare: ita v̄tus saluatoris nr̄i electos ab initio vsq̄ in finē cōseruare ⁊ custodire. vn̄: Et

Joh. 10. f.

non rapiet eos quisq̄ de manu mea. Sic autē fascicul⁹ alligat̄: ita sc̄toꝝ dec⁹ vera charitate cōstringit̄: diuino munimine circūdat̄. Ad lr̄az aūt aīa dauid q̄uis multi ꝑseq̄rent̄/semꝑ custodita est i sorte viuētiū. Inimici v̄o ei⁹ sic̄ lapis fūda circūactus istabili motu ꝑturbati de finibus suis/
G vel de re

Nico. de lyra

F ※ a ¶ Uiro āt ⁊c̄. in. Quia ꝑ auaricia ⁊ neq̄tia sua totū ipediuisset. b ¶ Et descē. ad ra. mō. Ubi int̄ duos montes erat vall' media ad quā descendebat dauid ex parte vna: ⁊ abigail ex opposita: ⁊ sic obuiabāt mutuo. c ¶ Et ait ⁊c̄. fru. ⁊c̄. Ista dixit dd̄ audita relatiōe nuncioꝝ: sʒ h̄ ponit̄ ꝑ recapitulatōez/vt dicūt aliq̄: vl' ꝓcedēdo ꝑ viā dicebat h̄ virꝭ suis vt dicūt alij. ⁊ forte vtrūq̄ potuit esse. d ¶ Hec faciat ⁊c̄. Hic ē mod⁹ iurādi ꝑ execrationē: q̄n aliq̄s sibi iṗcat̄ malū futuꝝ nisi ipleat̄ v̄bū suū. ⁊ iō h̄ ꝓ ip̄o dauid accipiūt̄ iimici dauid alit̄ eēt iuramētū nullū/sʒ magis derisoriū: sic̄ ⁊. S. xx. c. in ꝯsili ponūt̄ iimici dauid ꝓ ip̄o dauid: vt ibidē dictū fuit. e ¶ Mingētē ad pa. i. canē q̄ leuato crure migit ad parietē. Dicūt etiā h̄ aliq̄: q̄ ꝑ mingētē ad parietē/itelligit̄ infirm⁹ q̄ nō pōt surgere: ⁊ iō fac̄ vrinā int̄ lectū ⁊ pietē. ⁊ sic̄ ē itellect⁹ v̄bi: q̄ nō ꝑceret viro ⁊ aīali. q̄ etiā canis q̄ ꝓpt̄ vilitatē nō eēt tāgēdus: ⁊ īfirmus cui ꝓpt̄ infirmitatē eēt ꝑcēdū/nō euaderēt manū meam. Alij v̄o dicūt: q̄ ꝑ mingentē ad pietē/intelligit̄ oīs masculus: q̄ migit erect⁹. ⁊ sic̄ ē itellect⁹ v̄bi: q̄ dauid intēdebat īterficere oēs viros: nō āt mulieres. f ¶ Cū autē vi. Hic ꝯn̄r pōit̄ ipsi⁹ dauid pacificatio. vbi

Diuisio

p̄mo ꝑmittit̄ ipsi⁹ abigail depcatio. Sc̄do ipsi⁹ dauid acceptatio ibi: Et

⁊ ducētas massas caricaꝝ: ⁊ iposuit suꝑ asinos/dixitq̄ pueris suis: p̄cedite me: et ecce ego post regū seq̄r vos. Uiro aūt suo nabal a nō indicauit. Cū ergo ascēdisset asinū/⁊ descēderet ad radicē mōtis: dauid et viri eius b descēdebāt in occursū ei⁹: Quib⁹ et illa occurrit. Et ait dauid: Uere frustra s̄uaui oīa c q̄ hui⁹ erāt in deserto: ⁊ nō perijt q̄cq̄ de cūctis q̄ ad eū ꝑtinebāt: et reddidit mihi malū ꝓ bono. Hec faciat dn̄s inimicis dauid: et d hec addat. Si reliq̄ro de oībus q̄ ad ip̄m ꝑtinent vsq̄ mane mingentem ad parietem. e Cū āt vidisset abigail dauid: festinauit ⁊ de f scēdit d̄ asino: ⁊ ꝓcidit corā dauid suꝑ faciē suā/⁊ adorauit suꝑ terrā: ⁊ cecidit ad pedes
a ¶ blandiēdo sibi imprecat̄ pc̄tm̄ qd̄ haberet dauid si se vlcisceretur.
ei⁹/⁊ dixit: In me sit dn̄e mi hec iniq̄tas: lo- g h quat̄ obsecro ancilla tua in auribus tuis: et audi verba famulę tuę. Ne ponat oro dn̄s i me⁹ rex cor suū suꝑ virū istū iniquuz nabal: q̄ s̄m nomen suum stultus est: ⁊ stulticia est cuʒ eo. Ego aūt ancilla tua nō vidi pueros k
¶ veni ad te.
tuos dn̄e mi q̄s misisti. Nūc ergo dn̄e mi vi l uit dn̄s ⁊ viuit aīa tua: q̄ ꝓhibuit te ne veni-
¶ innoxiam.
res in sanguinē: ⁊ saluauit aīam tuā tibi. Et m n nūc fiāt sicut nabal inimici tui: ⁊ q̄ q̄rūt dn̄o meo malū. Quapropt̄ suscipe bn̄dictionē o hāc quā attulit ancilla tua tibi dn̄o meo: et
a ¶ quā mihi impc̄ata sū: si te vlciscaris. s. noli vlcisci.
da puerꝭ q̄ sequunt̄ te dn̄m meū. Aufer ini p quitatez famulę tuę. Faciens em̄ faciet tibi q
¶ regnū significat
dn̄s dn̄o meo domū fidelē: q̄ ꝓlia dn̄i dn̄e r mi tu pręliaris. Malicia ergo nō inueniat̄ s te omnibus diebus vitę tuę. Si em̄ surrexerit aliq̄n homo ꝑseq̄uēs te ⁊ q̄rēs aīam tuā:
a ¶ Ad lr̄am: fasciculus vitiū viuit in aqua cū ad transplantandum preparat̄.
a erit aīa dn̄i mei custodita: quasi in fasciculo t viuentiū apud dn̄m deū tuū. Porro inimi- v coꝝ tuoꝝ aīa rotabit̄/q̄si in impetu ⁊ circulo fūdę. Cū ergo fecerit tibi dn̄s dn̄o meo oīa hec q̄ locut⁹ est bona de te: ⁊ ꝯstituerit te du-
a ¶ id est in fletū.
cē suꝑ isrl': nō erit tibi h̄ in singultū ⁊ in scru- x pulū cordis dn̄o meo q̄ effuderis sanguinē y innoxiū/aut ipse te vlt⁹ fueris. Et cū bn̄fece- z rit dn̄s dn̄o meo: recordaberis ancillę tuę/ ⁊ tu benefacies ei. Et ait dauid ad abigail: a Bn̄dict⁹ dn̄s de⁹ isrl': q̄ misit te hodie in oc- b cursum meū/⁊ benedictū eloquiū tuū: ⁊ bn̄- c dicta tu q̄ ꝓhibuisti me hodie/ne irē ad sanguinē/ei vlciscerer me manu mea. † Alioq̄n viuit dn̄s deus isrl': qui ꝓhibuit me ne malū facerē tibi: nisi cito venisses in occursum mihi: nō remansisset nabal vsq̄ ad matutinā lucē mingēs ad parietē. Suscepit ergo

ibi: Et ait dauid. Depc̄atio āt abigail ostēdit̄ acceptabil': p̄mo ex sui hūilitate i facto/cū d̄r: Et ꝓcidit corā da. ⁊c̄. ⁊ v̄bo/cū s̄bdit̄: g ¶ Et di. i me ⁊c̄. i. pata sū recipe quācūq̄ vindictā ꝓ mariti mei iniq̄tate. Sc̄do ōndit̄ depc̄atio abigail acceptabil' ex rōnabili allegatōe/cū d̄r: h ¶ Loq̄. ⁊c̄. vbi p̄mo allegat viri sui stulticiā: ⁊ iōo factū suū viro prudēti nō ē accipiēdū cordi. ⁊ h̄ ē qd̄ d̄r: i ¶ Ne po. oro dn̄s ⁊c̄. q̄ s̄m no. su. stul. ē. Nabal em̄ stult⁹ iterp̄tat̄. q. d. stult⁹ ē re ⁊ noīe Sc̄do allegat suā ignorātiā/dicēs k ¶ Ego ⁊c̄. vi. ⁊c̄. q. d. si ei vidissem eos/fuissent g̃rose recepti: nec recessissent vacui. Tertio allegat diuinā clemētiā q̄ pata ē sp̄ ꝑcere/ dicēs: l ¶ Nūc g̃ dn̄e mi viuit dn̄s ⁊ vi. aīa tua. q. d. vex est q̄ de⁹ viuit/⁊ tu viuis: ita diuina clemētia factū ē vt venirē obuiā tibi ad ipediēdū ne venires ad effūdēdū sanguinē. m ¶ Et sal. ⁊c̄. ti. scʒ inocentē. sol⁹ em̄ nabal erat culpabilis/cū q̄ fuissent occisi innoxij. n ¶ Et nūc fi. ⁊c̄. i. fatui ⁊ iprouidi in factꝭ suis. Ra. Sa. dic̄: q̄ abigail h̄ dixit ꝑ sp̄m ꝓphię/significās q̄ nabal cito moreret̄. o ¶ Quapropt̄ susci. bn̄di. hāc. i. exeniū. p ¶ Aufer ini. recipiēdo exeniū in signū remissiōis offēsę: quā abigail suꝑ se accepat/dicēs: In me sit ⁊c̄. vt p̄dictū ē. Quarto allegat regni dignitatē quā ꝯsecutur⁹ erat dauid. q̄ q̄dē dignitas exigit i h̄nte inocētiā. ⁊ h̄ ē qd̄ d̄r: q ¶ Faciēs em̄ ⁊c̄. do. fi. tradēdo tibi regnū. r ¶ Quia ꝓlia ⁊c̄. prę. i. ad dei honorē ⁊ cōmunē vtilitatez ꝑpli. s ¶ Malicia g̃ nō in. in te ⁊c̄. ⁊c̄. q̄ n̄ decet tātā dignitatē. Quinto allegat ꝓtectionē diuinā q̄ ꝓte/ git s̄m misc̄diaz/dicēs: Si em̄ surrexe. ali. hō ꝑse. te ⁊c̄. Sequit̄: t ¶ Erit aīa dn̄i mei custo. q̄si in fasci. ⁊c̄. i. a deo ꝓteget̄ ꝯ oēs isidias maloꝝ. Dicūt h̄ aliq̄ q̄ loq̄tur metaphorice. q̄ sic̄ ramusculi alibi trāsplātādi vl' inserēdi i fasciculo ligant̄ ⁊ i aq̄ ponūt̄: ⁊ postea trāsplātant̄ vl' iserunt̄. sic iusti i p̄nti vita ꝯs̄uant̄ in h̄ōre g̃rę: vt trāsplātent̄ in t̄ra viuētiū ꝑ adeptiōez glīę: de q̄b⁹ reputabat ip̄m dauid. v ¶ Porro ini. tuoꝝ aīa rota. ⁊c̄. i. voluet̄ ꝑ vitia diūsa ⁊ mala q̄ usq̄ ꝓijciat̄ ad pęnā gehēnę. Sexto allegat pacē ꝯsciē ipi⁹ dauid futurā/cū d̄r: Cū g̃ fe. ti. do. ⁊c̄. Sequit̄: x ¶ Nō erit ti. h̄ i sin. ⁊c̄. i. in męrorē animi ⁊ ꝯsciē remorsū. y ¶ Q̄r ef. san. ino. c̄trā ad familiā nabal. z ¶ Aut ip̄e te vl. fi. de ip̄o nabal: qd̄ nō decet vt aliq̄s vlciscat̄ se manu ꝓpa: vt dictū fuit ca. p̄. a ¶ Et ait da. Hic ꝯn̄r ponit̄ ipsi⁹ dauid acceptatio: vbi p̄mo regr̄tiat̄ deo/dicēs: b ¶ Benedictus dominus deus isrl': qui misit te in occursuz meū. Quia eius ꝓuidentia ⁊ dispositio ne abigail occurrit dauid ad ipsuz pacificandū. Sc̄do ipsi abigail/dicens: c ¶ Et benedictum eloquiū tuuz. Et patet lr̄a vsq̄ ibi: ※ Uade in pace

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

vel de rebus humanis ablati sunt. a ¶ Cũ digessisset ꝛc. Moraliť. Greg⁹. Iracũdos meli⁹ corrigim⁹ si in ipsa irę cõmotiõe declinamus: ꝑturbati em̃ quid audiãt/ignorant. Sꝫ cũ ad se redeũt: tãto libẽtius ex hortatiõis ꝟba recipiũt/q̃nto se trãquillius tolerari erubescũt. Menti aũt furori ebrię oẽ rectũ qḋ dꝛ puer sum videť. Vñ ꝛ nabal ebrio culpã suã abigail laudabiliť tacuit: quam digesto vino laudabiliť dixit. Malũ em̃ qḋ fecerit nocere potuit: qꝛ ebrius nõ audiuit. b ¶ Phalti filio. Rab. Sic tradũt hebręi/ nõ cognouit eã phalti: qꝛ si cognouisset/dauid postea nõ recepisset eã: qꝛ in lege ꝓhibeť. Phalti em̃ de gallim erat.i. de mũdatiõe.i. de lege. Legis em̃ doctor erat de baurim.i. de electis: qñ michol ei dať. Phalti em̃ vadẽs dꝛ: qñ auferť. Phaltiel.i. euadẽs a deo: qꝛ custodiuit eũ ne tãgeret eã: ne fieret trãsgressor legis. tñ secut⁹ ẽ eã plorãs vsq; bauri ꝑ gaudio: qꝛ nõ tetigerat eã. Ca. XXVI

Et venerũt ciphei ad saul ꝛc. c ¶ Dormiente. Rab. Persequunť iudei christũ: ꝛ ꝑseq̃ndo dormiũt: qꝛ nõ vigilant corde. Dormitio em̃ cordis/duricia ẽ. dormiũt in veteri vita: nõ vigilãt in noua. christus venit/nõ eos occidit: sꝫ cyphũ aq̃.i. grãz leg᷑ abstulit: ꝛ sceptrũ regni.i. ꝑtãtẽ q̃ se tpaliter ꝓtegebãt: ꝛ contra deũ erigebãt: sꝫ dauid noster victor de castris eoꝝ egressus: altitudinẽ cęli conscẽdit.

Nico.de lyra

a ¶ Vade in pace. al's pacifice.q.d. pacificatus sum tibi et domui tuę. b ¶ Ecce audiui vocẽ tuã.i. exaudiui depcationẽ tuam. c ¶ Et honoraui faciẽ tuã. Accipiẽdo exeniũ ꝺ manu tua: ꝛ sic nõ feci tibi verecũdiã repellẽdo in aliquo petitionẽ tuã. d ¶ Et nõ indicauit ei ꝟbũ. ꝓudẽter em̃ expectauit tp̃s in q̃ esset ex ebrietatẽ. e ¶ Diluculo autẽ ꝛc. Hic ꝯñr describiť diuina vltio circa ip̃m nabal/cũ dꝛ: f ¶ Et emortuum est cor eius ꝛc. Ex vehementia timoris cõcepti de dauid. g ¶ Cũq; ꝑtrã. decẽ dies. Dicit Ra. Sa. q᷑ tot dieb⁹ lãguit q̃si mortuus: eo q᷑ decẽ iuuenes missos a dauid ꝯfuderat. h ¶ Percussit dñs na. Ex q̃ ptꝫ q᷑ nõ fuit mortuus morte nãli: sꝫ accelerata vltione dei. i ¶ Qḋ cũ audisset da. mor. na. Tali diuina ꝑcussiõe. k ¶ Ait: Bñdict⁹ dñs ꝛc. applaudẽs diuinę iusticię: ꝭm illud Ps. lvij. b. Letabiť iustus cũ viderit vindictã ꝛc. nõ aũt gaudebat de morte nabal zelo vidictę. l ¶ Misit ꝰ dauid ꝛc. Per nuncios missos. m ¶ Ut sumeret eã sibi in vxorẽ. qꝛ sciebat eã eẽ pulchrã ꝛ ꝓudẽtẽ ꝛ diuitẽ: vt ptꝫ ex supradict᷑. Sequiť: n ¶ Quę ꝯsurgẽs ado.s. dñm de tãto bñficio/q᷑ dauid in regez elect⁹ a deo petebat eã ꝑ vxore: ꝓpť qḋ rñdit valde hũiliter/di. Ecce famula tua sit in ancillã ꝛc. o ¶ Sꝫ ꝛ achinoẽ ꝛc. Videť

de manu eius omnia quę attulerat ei/dixitq; ei: Vade i pace in domũ tuã. Ecce audiui vocẽ tuã: et honoraui faciẽ tuaz. Venit autẽ abigail ad nabal: ꝛ ecce erat ei cõuiuiũ in domo ei⁹ q̃si cõuiuiũ reg᷑: ꝛ cor nabal iocũdũ. Erat em̃ ebrius nimis ꝛ nõ idicauit ei ꝟbũ pusillũ aut grande vsq; mane. Diluculo autẽ cũ digessisset vinũ nabal: indicauit ei vxor sua verba hęc: ꝛ emortuũ ẽ cor eius itrinsecus: ꝛ factus est q̃si lapis. Cũq; ꝑtrãsissent decez dies: ꝑcussit dñs nabal/et mortuus est. Qḋ cum audisset dauid mortuũ nabal/ ¶ Ꝟ dicebat dauid amore iusticie/ñ libidĩe vĩdicte. ait: Bñdictus dñs: q̃ vĩdicãuit cãm opprobrij mei de manu nabal: et seruũ suũ custodiuit a malo: ꝛ maliciã nabal reddidit dñs in caput ei⁹. Misit ꝰ dauid ꝛ locutus est ad abigail/vt sumeret eã sibi in vxorẽ: ꝛ venerũt pueri dauid ad abigail in carmelũ: et locuti sunt ad eã/dicẽtes: Dauid misit nos ad te: vt accipiat te sibi in vxorẽ. Quę ꝯsurgẽs adorauit ꝓna in terrã/ꝛ ait: Ecce famula tua sit in ancillã/vt lauet pedes seruoꝝ dñi mei. Et festinauit ꝛ surrexit abigail ꝛ ascẽdit sup asinũ: ꝛ q̃nq; puellę ierũt cũ ea pedisseq̃ ei⁹. Et secuta ẽ nũcios dauid: ꝛ facta ẽ illi vxor. Sꝫ ꝛ achinoẽ accepit dauid de iezrael: ꝛ fuit vtraq; vxor ei⁹. Saul ãt dedit michol filiã suã vxorẽ dauid alio viro phalti filio lais: qui erat de gallim. Ca. XXVI

Et venerũt ciphei ad saul in gabaa/dicẽtes: Ecce dauid abscõdit⁹ ẽ in colle achille: q̃ est ex aduerso solitudinis. Et surrexit saul: ꝛ descendit in desertũ ciph: et cũ eo tria milia virorũ de electis isrl'/vt q̃reret dauid in deserto ciph. Et castrametatus ¶ in colle locus est. est saul in gabaa achille: quę erat ex aduerso solitudinis in via. Dauid aũt habitabat in deserto. Videns aũt q᷑ venisset saul post se in desertũ: misit exploratores: ꝛ didicit q᷑ illuc venisset certissime. Et surrexit dauid clã: ꝛ venit vsq; ad locũ vbi erat saul. Cũq; vidisset locũ vbi dormiebat saul: ꝛ abner fili⁹ ner ꝑnceps militię ei⁹: ꝛ saulẽ dormientẽ in tẽtorio: et reliquũ vulgus ꝑ circũitũ ei⁹: ait dauid ad achimelech cethęũ/et abisai filiũ saruię fratrẽ ioab/dicens: Quis descendet mecum in castra ad saul? Dixitq; abisai: Ego descendã tecũ. Venerunt ergo dauid ꝛ abisai ad ppl'm nocte: et inuenerunt saul iacentẽ et dormientẽ in tentorio: et hastam fixã in terra ad caput eius.

ꝛc. Videť q᷑ fecerit ꝯ mãdatũ dñi Deu. xvij. vbi dꝛ: q᷑ rex ꝯstitut⁹ de israel nõ debebat sibi multiplicare vxores. Dicendũ q᷑ illud intelligiť de vxoribus alienigenis inclinãtibus animũ viri ad idolatriã: sic cõtigit salomoni: vt hř. ĩ. iij. li. xj. ca. hoc ãt nõ fecit dauid. p ¶ Saul aũt ꝛc. Dicũt hebręi q᷑ iste fuit legisdoctor: ꝛ iõ lꝫ accepit michol ad obediẽdũ sauli/ꝛ vt honorareť tãq̃ gener regis: non tñ cognouit eã: qꝛ sciebat eã esse verã vxorẽ dauid: qꝛ ipaz nõ repudiauerat. ꝓpť qḋ dauid postea recepit eã: q̃ tñ nõ accepisset eã si fuisset ab eo cognita: sic nõ fuit igressus vltra ad vxores suas q̃s cognouit absalon: vt habeť. ĩ. ij. lib. ca. xx.

¶ In ca. xxv. vbi dꝛ in postilla: Et erit aĩa dñi mei custodita q̃si in fasciculo viuentiũ.

Additio. Hęc ꝟba nõ videnť ꝓpe posse declarari/nisi metaphorice. vñ ꝛ in glo. ordinaria plura notabilia hic ponunť: inť q̃ sic dicit: Pulcherrima cõparatiõe statũ iustoꝝ ꝛ reproboꝝ decreuit. ꝛ infra hos fasciculos illo lapidi fundę assimilat. Fasciculus em̃ astrigiť vt cõserueť: lapis in fũda poniť vt abijciať. Sic em̃ electi tribulationũ ꝑssur᷑ ꝯstringunť: vt in his admoniti armis ad inuicẽ mutua charitate nectenť: et adunati in manu redẽptoris ꝑpetuo ꝯseruenť. Reprobi q̃nto lati⁹ voluptatibus suis reuoluunť: tanto lõgius a diuinę visiõis glia ꝓijciunť. Ipsi em̃ de manu dñi repulsi sunt. Ca. XXVI

Et veneřt ciphei. Hic poniť terti⁹ ꝓuct⁹ dei circa dauid: ꝑ h̃ q᷑ saulẽ iterũ in mãu sua tradidit: vt sic dauid innocẽtia ꝛ saul' neq̃tia pleni⁹ appareret. Et diuidiť in tres ptes: qꝛ ꝑmo saul manibus dauid exponiť. Scḋo exposit⁹ custodiť/ibi: Dixitq; abisai. Tertio a dauid ꝯuinciť/ibi: Cũq; trãsisset. Circa primũ dicit: q ¶ Et venerũt ciphei ad saul. Isti iaz ante dauid accusauerant sauli: vt habitum est. ŝ. xxiij. ꝛ ideo timẽtes ne dauid post saul regnaret: ꝛ ꝑ consequens eoꝝ ꝑditionem puniret: solliciti erant de captione dauid vt moreref. s ¶ Et cum eo tria milia virorũ ꝛc.s. ad bellandum. t ¶ Videns autem q᷑ vidisset saul ꝛc.i. cognoscens ꝑ nuncium sibi dicentẽ: quia processus regis cum tali multitudine bellatoruꝫ non potest latere. v ¶ Misit exploratores. vt sciret certitudinaliter tp̃s ꝛ locũ vbi castra poneret. x ¶ Et surrexit dauid clam.i. abscondite: ꝛ mutato habitu ne cognosceret. sicut Alexander magnus fuit in castris Pori regis persarum ad explorandum: ꝑut habeť in historia ipsius. y ¶ Ait dauid ad achimelech ꝛc. Dauid ei habuit duas sorores. * vna caruz

Moraliť. q ¶ Et venerũt ci. Sequiť: r ¶ Et surrexit saul et descẽ. in desertũ ciph ꝛc. Per * saulẽ

Diuisio

Moraliť

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

* vna eaꝝ vocata ē abigail: de q̄ natus fuit amasa princeps militie absalō vt hr̄. ꝭ. ij. li. xvij. ca. Alia saruia / de q̄ natus ē ioab ꝛ abisai: ꝛ sic isti erāt nepotes dauid. a ¶ Dixitq; abisai ad dauid ꝛc. Accepit licētiā iterficiēdi saul: q2 sciebat ꝙ dauid nō iterficeret eū manu ꝓpria. b ¶ Et scđo opus nō erit ei. Ita vno ictu iterficiā eum pfecte / ꝙ nō oportebit vltra manū apponere: ꝛ sic poterimus recedere expedite. c ¶ Et dixit dd. H̄ ꝯñr saul p dauid a morte ꝓtegit̄ / cū dr: Ne interficias eū. Cui⁹ cā subdit̄: d ¶ Quis eñ extendet ꝛc. Volebat eñ dauid psone ipsi⁹ deferre / q2 diu a deo tolerabat̄ i regno. Ideo subdit̄: e ¶ Viuit dñs. i. p viuētē deuz. f ¶ Quia nisi dñs pcusse. eū. aliq̄ pestilētia / vl' ifirmitate accelerās mortē ei⁹. g ¶ Aut dies ei⁹ ve. s. vltia. h ¶ Vt moriat̄. s. morte naturali. i ¶ Aut i pre. descē. perierit gla. Isti⁹ tribus modis poterat mori. Per h̄ intendit dauid dicere: ꝙ nullo modo volebat esse causa efficiēs mortis sue: nisi forsitan se defendēdo: ita ꝙ nō posset aliter euadere. k ¶ Nūc igit̄ tol. ꝛc. est ad ca. i. fixa in terram ad caput lectuli: vt si esset necesse statim posset eaz accipe. Erat etiam in parte superiori signum armoꝝ regis / ad significandū locum regium. l ¶ Et cyphū aq̄. In hebreo habetur: Et phialā aque. Et forsitan erat aqua rosacea / ad refrigerium caloris. vel aqua simplex ad ablutionem manuum regis quando surgeret de somno. m ¶ Et nō erat quisq; qui videret. Cui⁹ causa subdit̄: Quia sopor domini. i. somn⁹ g̃uis a deo imissus. o ¶ Irruerat sup eos. Vt sic dauid sine periculo recederet: ꝛ p hastam acceptā ꝛ vas aque suā declararet innocentiā: ꝛ saul de neq̄tia conuinceret̄. p ¶ Cūq; trā. Hic saul ꝛ viri eius a dauid cōuincunt̄. q2 pmo viri saul cōuincunt̄ de negligētia / cuz subdit̄: q ¶ Clamauit dauid ad pplm. Cū iā esset sic elōgatus ꝛ i tuto loco positus ꝙ viri saul non possent capere eū. ꝛ pmo cōuincit abner singularit̄ / cū subdit̄: r ¶ Quare ergo non custodisti ꝛc. quia erat princeps militie: ꝛ custos erat pncipalis psone regie. s ¶ Ingressus est eñ vnus ꝛc. Iste fuit abisai qui voluit eū interficere: vt p̄dictū est. Secundo arguit oēs alios / dicēs: t ¶ Viuit dñs: qm̄ filij mor. est vos. i. digni morte. ꝯñr ꝓbat dictū suū p euidēs signū dicēs: v ¶ Nūc ḡ ꝛc. Per hoc eñ patebat: ꝙ ille q̄ hastā abstulit regez interficere potuit. x ¶ Cognouit aūt ꝛc. Hic ꝯñr ꝯuincit̄ saul de malicia: q2 psequebat̄ dauid sine causa. Et pz lr̄a vsq; ibi: y ¶ Si dñs incitat te ꝛc. s. ad me persequendum. z ¶ Odoret̄ sacrificium. i. patientia mea in persecutione ista / sit accepta corā deo ac si offerem holocaustum ad altare suum. a ¶ Si autē fil[ij] hominum. Incitant te ad hoc sicut faciebat doech ꝛ sui complices. b ¶ Maledicti sunt in conspectu domini. Cuius ratio subditur: c ¶ Qui eie. me ho. i. in pn̄ti tpe. Vt nō ha.

Abner āt ꝛ pplm dormiētes in circuitu eius. Dixitq; abisai ad dauid: Cōclusit de⁹ hodie inimicū tuuz in man⁹ tuas. Nūc ḡ pfodiā eū lācea i terra semel: ꝛ scđo op⁹ nō erit. Et dixit dauid ad abisai: Ne iterficias eū. †Quis eñ extēdet manū suā i christū dñi / ꝛ innocēs erit? Et dixit dd: Viuit dñs: q2 nisi dñs pcusserit eū: aut dies eius venerit vt moriat̄: aut in preliū descēdens pierit: ꝓpitius sit mihi dñs / ne extēdā manū meā i christū dñi. Nūc igit̄ tolle hastā q̄ ē ad caput ei⁹ / ꝛ cyphū aq̄: ꝛ abeam⁹. Tulit ergo dauid hastā ꝛ cyphū aq̄ qui erat ad caput saul: ꝛ abierūt: ꝛ nō erat q̄sq; q̄ videret ꝛ intelligeret ꝛ euigilaret: sed oēs dormiebant: q2 sopor dñi irruerat sup eos. Cūq; trāsisset dd ex adūso ꝛ stetisset in v̄tice mōtis de lōge: ꝛ esset grāde iteruallū int̄ eos: clamauit ad pplm dd ꝛ ad abner filiū ner / dicēs: Nōne rñdebis abner? Et rñdens abner / dixit: Quis es tu q̄ clamas ꝛ inq̄etas regē? Et ait dauid ad abner: Nūq̄d nō vir tu es: ꝛ q̄s ali⁹ silis tui in isrl'? Quare ergo nō custodisti dñm tuū regez? Ingressus est eñ vnus de turba vt interficeret regē dominū tuū. Non est bonū hoc qđ fecisti. Viuit dñs: qm̄ filij mortis estis vos: q2 nō custodistis dñm vr̄m christū dñi. Nūc ergo vide vbi sit hasta regis / et vbi cyphus aq̄ qui erat ad caput eius. Cognouit aūt saul vocē dauid / et dixit: Num vox hec est tua fili mi dauid? Et ait dauid: Vox mea domine mi rex. Et ait: †Quā ob causam dominus meus psequit̄ seruū? Quid feci: aut qđ est in manu mea malum? Nūc ḡ audi oro dñe mi rex verba serui tui: Si dñs incitat te aduersuz me: odoret̄ sacrificiū. Si autē filij hoim: maledicti sunt in ꝯspectu dñi qui eiecerūt me hodie vt non habitē in hereditate domini / dicentes: Vade serui dijs aliēnis: et nunc non effundat̄ sanguis meus in terra corā dño: q2 egressus est rex isrl' vt q̄rat pulicem vnū: sicut psequit̄ perdix in mōtib⁹. Et āit saul: Peccaui: Reūtere fili mi dauid. Neq̄q; eñ vltra tibi male faciā: eo ꝙ preciosa fuerit aīa mea in oculis tuis

¶ vel eius.

a ¶ placare eū sacrificio ꝛ pce oportet. b ¶ incitant te in me.

a ¶ Quasi diceret: op⁹ mihi ē int̄ exteros morari; q2 rex israel mortē meā querit.

a ¶ Q. Nec per deum nec p filios hominū incitatus sum in te: sed p meipsum.

d ¶ Vt non ha. ꝛc. i. vt nō habitē pacifice in terra ꝓmissiōis vbi vigebat cultus diuinus: vt possem illuc accedere ꝛ debita sacrificia offerre. e ¶ Dicētes. Facto. f ¶ Vade serui dijs alienis. Quia illi q̄ ꝓpter psecutionē cogunt̄ intrare terrā idolatrie subditā / exponunt̄ peccato idolatrie: eo ꝙ ab idolatris ad hoc de facili inclinant̄: ꝛ aliq̄n violētia pene cogunt̄. g ¶ Et nūc ꝛc. q. d. t. co. do. i. i t̄ra in q̄ colit̄ de⁹. q. d. meli⁹ ē ꝙ fugiā ꝓpt̄ psecutiōis atrocitatē. h ¶ Quia egres. ē. cū exercitu forti. i ¶ Vt q̄. puli. vnū. i. hoiez nulli⁹ momēti. k ¶ Sic pse. per. Hebrei dicunt quoquim: q̄ est auis insequēs muscā vl' aliā rē vilē. Et ꝯsonat lr̄e p̄cedēti vt pz tā rōne sn̄ie q̄; rōne significati hui⁹ dictiōis psequit̄ / qđ ē in sensu actiuo. Scđm trāslationē ħo nr̄az oportet dicere: ꝙ ly psequit̄ / habet h̄ sensū passiuū: vt sit sensus: Sic me psequit̄ rex israel / sic pdix psequit̄ ab aucupe. i. fugat̄ vt capiat̄. Et ē silis mod⁹ loq̄ndi ad Heb. vi. Talib⁹ eñ hostijs ꝓmeret̄ de⁹. i. ꝓ merito taliuz acq̄rit̄ deus. tñ ꝫm grāmaticā cōmunē: ꝓmeret̄ / sensū actiui iportat. Cōseq̄nter saul peccatum suū ꝯfitet̄ / dicēs: l ¶ Peccaui: re. fili mi dauid. Tñ dauid nō fuit reūsus. tū q2 saul alis sibi ꝓmissum nō tenuerat. tū q2 dauid in curia inimicos hēbat q̄ ipe trassent retractationē ꝓmissi. Tū q2 demō arripiēs saul p tp̄s eū ad occisionē dauid icitabat. Tū q2 ex afflictione demonis saul memoriaz fere amiserat: ꝛ ideo cito oblit⁹ fuisset ꝓmissum: maxie ꝓpter habitū p̄cedētem rācoris ꝛ odij cōtra dauid. Cetera patēt in littera.

* saulē / q̄ cuz exercitu armato iuit ad capiēdū dauid: cōueniēter significari pōt iudas ꝓditor: q̄ cū multis armis venit ad capiendū iesum: sic dicit̄ Ioh. xviij. Iudas aūt cū accepisset cohortē ꝛ a pōtificibus ꝛ phariseis ministros: venit illuc cū laternis ꝛ facibus ꝛ armis. Per hoc aūt ꝙ dauid descēdit in castra saulis / significat̄ ꝓcessus ipsi⁹ iesu obuiā g̃redientibus ipm. Ioh. xviij. a. Iesus āt sciens oīa q̄ vētura erāt sup ipm / ꝓcessit eis obuiā / ꝛ dixit eis: Quē q̄ritis? n ¶ Sopor dñi irruerat super eos. s. sup saulem ꝛ suos socios. p qđ significat̄ casus iude ꝛ alioꝝ cuz eo existentiū: qui ad verbum christi dicentis: Ego sum. abierunt retro ꝛ ceciderūt proni in terram tanq; insensibiles et dormientes. Per hoc etiaz ostendit iesus / ꝙ poterat eos occidere: sicut dauid p lanceam saulis quam secuz portauit / ostendit ꝙ poterat eum occidere. Item p lanceam significatur principatus: eo ꝙ ad principem pertinet pro subditis pugnare. Per cyphum autē sacerdotium: eo ꝙ sacerdotes vtebantur cyphis in oblationibus liquidorum. Per hoc ergo ꝙ dauid hastam saulis et cyphum aque secum tulit: significata fuit ablatio regni ꝛ sacerdotij a iudeis / quam fecit christus in vltionem mortis sue per exercitum romanorū.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

a ¶ consilia dei q̃ te conseruat: ⁊ me in manus tuas tradit.
hodie. Appet ei ꝙ stulte egeri/⁊ ignorauerim mul
ta nimis. Et rñdens dauid/ait: Ecce hasta regl:
trãseat vnꝰ de pueris regis ⁊ tollat eã. Dñs ãt re
tribuat vnicuiqꝫ ẜm iusticiã suã ⁊ fidẽ. Tradidit
em̃ dñs te hodie in manũ meã: ⁊ nolui extẽdere
manũ meã i christũ dñi. Et sicut magnificata est
a ¶ Quod vt fieret sepius inimico pepercit.
aĩa tua hodie in oculis meis: sic magnificet aĩa
mea in oculis dñi: ⁊ liberet me de om̃i angustia.
Ait ḡ saul ad dauid: Bñdictꝰ tu fili mi dauid.
a ¶ iã mihi p̃ualẽs amplius p̃ualebis. b ¶ .i. abundanter facies. c ¶ iam. d ¶ vt regnes.
Et q̃dez faciẽs facies: et põtẽs põterl. Abijt ãt
dauid in viã suã: ⁊ saul reuersus est in locũ suũ.

a b Et ait dd in corde suo: Ca. XXVII
aliq̃n icidã vna die i manꝰ saul. Nõ
ne meliꝰ ẽ vt fugiã: ⁊ saluer i t̃ra phi
c d listinoꝝ vt desꝑet saul: cessetqꝫ me q̃
rere i cũctl finibꝰ isrl: Fugiamꝰ ḡ manꝰ eiꝰ. Et sur
e rexit dauid/⁊ abijt ipse ⁊ sexcenti viri cum eo ad
a ¶ Non illum a quo vix euasit: sed filiũ eius qui ipsum dilexit propter famã virtutis.
f achis filiũ maoch regem geth. Et habitauit da
uid cũ achis in geth: ipse ⁊ viri eiꝰ et domꝰ eiꝰ: et
due vxores eius: achinoen iezraelites: ⁊ abigail
vxor nabal carmeli. Et nũciatũ est saul ꝙ fugis
set dauid in geth: ⁊ nõ addidit vltra querere eũ.
g Dixit autem dauid ad achis: Si inueni grãz in
oculis tuis/det̃ mihi locꝰ i vna vrbiũ regiõis hu
ius vt habitẽ ibi. Cur ei manet ẜuꝰ tuꝰ i ciuitate
regis tecum: Dedit itaqꝫ ei achis in die illa sice
lech. Propt̃ quã cãz fcã ẽ sicelech regũ iuda vs
h qꝫ in diẽ hãc. Fuit ãt nũerꝰ dierũ q̃bꝰ habitauit
i dauid i regiõe philistioꝝ/q̃ttuor mẽsiũ. Et ascẽ
a ¶ Ubi pagi nõ erant sub ꝑtãte achis.
dit dauid ⁊ viri eiꝰ: ⁊ agebãt ꝑdas de gesuri ⁊ d
a ¶ secure. s. et quiete: qr nõ erat q̃ depredaretur.
gezre ⁊ de amalechitl. Hi em̃ pagi habitabãt i
terra antiquitꝰ/eũtibꝰ sur vsqꝫ ad terrã egypti.
a ¶ ne accusarent apud achis.
k Et ꝑcutiebat dauid omnẽ terrã illoꝝ: nec relin
quebat viuẽtẽ virũ ⁊ mulierẽ. Tollensqꝫ oues ⁊
boues/⁊ asinos/⁊ camelos et vestes reuertebat
⁊ veniebat ad achis. Dicebat ãt ei achis: In quẽ
a ¶ fingens gentẽ suã se habere exosã.
l irruisti hodie: Rñdebat dauid: Cõtrã meridiẽ
iude: ⁊ contra meridiẽ hieramel: et contra meri
a ¶ id est viuere ꝑmittebat.
diẽ ceni. Virũ ⁊ mulierẽ nõ viuificabat dauid:
nec adducebat in geth/dicẽs: Ne forte loquant̃
aduersum nos hec fecit dauid: Et h̃ erat decre
tũ illi oĩbꝰ diebꝰ quibꝰ habitauit in regione phi
listinoꝝ. Credidit ḡ achis dauid/dicẽs: Mlta
m em̃ mala opatus est ꝯtra pplm suũ isrl. Erit igit̃
mihi seruꝰ sempiternus. Ca. XXVIII

n o Actũ est aũt i diebꝰ illis: ꝯgregaue
rũt philistijm agmina sua/ vt prepa
p rentur contra israel ad bellum. Di
xitqꝫ achis ad dauid: Sciens nũc

A Et ait Ca. XXVII da. Hic pꝰ mltã ꝑse cutionẽ (vt ptz ex ꝑdi ctis) describit̃ exula tio dd ex t̃rã isrl. Et ꝑmo dscri bit̃ ipsiꝰ dd egressus. scdo hita tiõis locꝰ/ibi: Dixit ãt dd. t̃tio viuẽdi modꝰ ibi: Et ascẽdit dd. Circa ꝑmũ dr: a ¶ Et ait d. i cor. s. i. diligent̃ ⁊ deliberate cõsiderauit. b ¶ Aliq̃n ici. Nõ dixit h̃ dd eo ꝙ timeret oc cidi a saule i ꝓpria ꝑsona: cũ sci ret certitudialit̃ ex diuio ꝓmis so se pꝰ ipm saul regturũ. Sed qr timebat ne sic accideret/ꝙ opteret euz pugñre cũ saule qd horrebat dd ꝓpt̃ mortẽ suoꝝ ⁊ aliq̃ꝝ q̃ erãt cũ saule. Preterea ñ debebat deũ tẽtare/omittẽdo scient̃ ea q̃ erãt ad ꝯseruatiõez vite ꝓprie ⁊ suorum: cuiusmodi erat talis exitus. vñ subditur: c ¶ Ut despe. sa. s. a mea ca ptione. d ¶ Cessetqꝫ. Quia nõ poterat eũ ꝑseq̃ i t̃ra aliẽa. ꝑ terea saul i t̃ra isrl mltos ꝑseq̃ bat̃: iponẽdo eis ꝙ receptarẽt dd ⁊ viros eiꝰ: q̃ꝝ dãnis ⁊ ꝑse cutiõibꝰ dd debebat ꝑcauere. e ¶ Et ⁊c. achis. Iste em̃ erat iimicꝰ saul: eo ꝙ saul freq̃nt̃ de bellauerat philisteos: ⁊ iõ libẽ tiꝰ recepit dd: eo ꝙ saul reputa bat eũ iimicũ. f ¶ Et ha. ⁊c. Hoc fuit tm̃ ad horã: qr habu it aliũ locũ assigtũ: vt postea di cet̃. g ¶ Dixit ãt dd. Hic ꝯñr agit̃ d loco ipsi dd assigto

B quẽ petiuit dd ex ciuitatẽ regi am vt liberiꝰ ire posset cũ suis virl ad depdãdũ ifideles. vnde cũ suis posset viuere. Et ptz l̃ra vsqꝫ ibi: h ¶ Fuit ãt nũe. In hebreo h̃r: Dies ⁊. iiij. mẽ ses. ⁊ ꝑ dies ẜm aliq̃s hebreos itelligit̃ annꝰ vl̃ anni. ẜm vero Ra. Sa. itelligũt tm̃ duo dies naturales. vtroqꝫ em̃ mõ i ve. te. iuenit̃ h̃ nomẽ dies i plura li acceptũ. s. ꝓ duobꝰ diebꝰ na turalibꝰ: ⁊ ꝓ ãno vl̃ ãnis inde t̃miate. Qr aũt h̃ accipiat̃ scdo mõ: magis videt̃ ex h̃ qd dr. i. xxix. qd dixit achis d mora dd cũ ipso: Est apd me mltl diebꝰ vl̃ ãnis. i ¶ Et ascẽdit dd. Hic dscribit̃ viuẽdi modꝰ. s. d ꝑdis ifideliũ circũadiacẽtium. k ¶ Nec relin. ⁊c. ne accusa rẽt eũ apd achis. lz ei nõ essent de philisteis: tm̃ aliq̃ eoꝝ pote rãt eẽ sb eoꝝ tributo: vl̃ h̃re ali q̃ pacta seu ꝯuẽtiões cũ eis: ꝓ pter qd achis potuisset ꝯ dd ꝓ uocari. l ¶ Rñdebat dd: ꝯ me. illẽ em̃ t̃re de q̃bꝰ ꝑdas ac cipiebat lz eẽnt ꝯsus illã ꝑtẽ ñ tm̃ erãt de filijs isrl. videt̃ tm̃ ꝙ dd ꝑ h̃ nõ excuset̃ a mendacio: qr tali mõ loq̃ndi vtebatur: vt achis crederet ipm filios isra el depdasse: vt ptz ex seq̃ntibꝰ. istud tm̃ mẽdaciũ erat officiosũ. s. ꝓ salute sui ⁊ suorum. a q̃ nõ oportet dd excusari: qr multa peiora fecit. nec ipse dd pecca uit ꝑdictos ifideles iterficiẽdo: qr mã

Diuisio

Dierũ acce ptio varia

C qr manebãt. s. terminos ter re ꝓmissiõis: q̃ꝝ hitatores fu erũt a dño cõdẽnati ad mor tẽ: vt dictũ ẽ. s. freq̃nt̃ i libro Josue et Deu. et Num. ꝓpt̃ qd filij isrl poterãt eos licite occidere habita optunitate: et bona eoꝝ occupare nisi ꝑ treugas ad tp̃s positas ipedi rent̃. qr ẜuãde sũt de iure na turali q̃diu durãt. lz em̃ filij isrl nõ possẽt cũ illis federa ꝑ petua ꝯhere: poterant tm̃ ex aliq̃ cã rõnabili treugas seu pacta ad tp̃s cũ ipis inire: vt dictũ fuit. s. Josue. xxj. i fine m ¶ Erit igit̃ mi. ser. Cre debat em̃ eũ tot mala fecisse filijs isrl/ꝙ d cetero ñ posset cũ eis recõciliari: ⁊ sic eẽt co actꝰ ipi achis fidelit̃ ẜuire.

Moralit̃. a ¶ Et ait dd ⁊c. All. ꝑ dd q̃ dimisit iudeã ⁊ abijt ad gẽtiliũ t̃rã: signifi catũ fuit/ꝙ christꝰ ꝑ dd figu ratꝰ relicturꝰ erat iudeã ꝓpter obstiationẽ suã/⁊ ad gẽtiles trãsiturꝰ ꝑ fidẽ ⁊ deuotionẽ. ꝓpt̃ qd paulꝰ ⁊ barnabas cõ stant̃ dixerũt iudeis Act. xiij. g. Uob oportebat ꝑmũ loq̃ vbũ dei. sz q̃m repellitl illd ⁊ idignos vos iudicatl et̃ne vi te: ecce ꝯuertimur ad gẽtes: sic em̃ ꝑcepit nob deꝰ. Per h̃ ãt ꝙ dd agebat ꝑdas d gẽti bꝰ circũstãtibꝰ: ⁊ neminẽ viui

D sicabat: significatum fuit: ꝙ christꝰ ꝑ ꝑdicatiõez aploꝝ oc cidebat errores gẽtiliũ ⁊ illos sibi ꝑ fidẽ charitate formatã icorporabat. sic em̃ dictũ fuit petro Act. x. b. Surge pe tre: occi. ⁊ mã. qd itelligit̃ d cõuersiõe cornelij et amicoꝝ eiꝰ ad fidẽ christi ꝑ ꝑdicatio nẽ bti petri. Ca. XXVIII

Factũ ẽ ãt. Hec ẽ vltia ꝑs ꝑncipa lis huiꝰ libri ꝑmi: i q̃ dscribit̃ saulis mors ⁊ cõsũmatio ꝑ bellũ ꝯ philisteos. ꝑmo igit̃ dscribit̃ belli apparatꝰ. scdo. dd reces sus ca. xxix. t̃tio saul occubitꝰ ca. xxxj. Circa ꝑmũ sciẽdũ: ꝙ ꝓpt̃ magnitudinẽ apparatꝰ i philistioꝝ exercitu saul t̃ritꝰ ꝯsuluit phitonissã. Circa qd ꝑmo dscribit̃ ꝯsultatiõis oc casio. scdo ipa ꝯsultatio/ibi: Dixitqꝫ saul. t̃tio data rñsio/ ibi: Dixit ãt samuel. q̃rto sau lis dsolatio/ibi: Statiqꝫ saul cecidit. Circa ꝑmuz dicitur: o ¶ Cõgregauerũt phi. ag. i mltitudie magna ⁊ vali da. p ¶ Dixitqꝫ achis ad dd ⁊c. qr multũ ꝯfidebat de ꝓbitate dd ⁊ eius fidelitate. Dixitqꝫ dauid ad achis: ✳ Nunc scies ✳ n ¶ Fa. ẽ ãt. h̃ icipit hi storia dd quõ ꝓmisit ire ad bellũ ꝯ filios isrl. sz seq̃nti ca. magis explicat̃ ꝓpt̃ qd ibidẽ exponet̃. h̃ aũt ponit̃ pauor saul d suis aduersarijs/cũ dr: ✳ Uidit saul

Moraliter
Allego.
Moraliter

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

E F a ❡ Samuel aūt ⁊c̄. Rab. Samuel superiꝰ mortuꝰ legit. sz cā resurrectiōis eiꝰ repetit ad dānationē saul ꝗ relicto deo ꝯ legē phythonē consulebat. b ❡ Cōsuluitq̄ do. Ra. Sic hebrei tradūt / ieiunādo ⁊ orando a deo petebatur oraculū: ⁊ deꝰ ill' ꝑ somnia reuelabat futura: qđ saul fecisse nō legit. c ❡ Neq̄ ꝑ sa. Ra. In hebreo: Neq̄ ꝑ doctrinaz / neq̄ ꝑ ephot scilicz qđ sacerdos gerebat in pectore: in ꝗ scriptum erat / doctrina ⁊ veritas.

Ca. XXVIII

scito qm̄ mecum egredieris in castris tu ⁊ viri tui. Dixitq̄ dauid
a ¶ ꝓ te cōtra hostes tuos.
ad achis: Nūc scies ꝗ facturꝰ est a seruus tuus. Et ait achis ad dauid: Et ego custodē capitis mei a ponā te cūctis diebus. †Samuel b aūt mortuꝰ ē: plāxitq̄ eū oīs isrl':
a ¶ Superiꝰ dicit sepultꝰ in domo sua .i. in familia ⁊ ī cognatiōe sua.
⁊ sepelierūt eū in rhamātha vrbe sua. Et saul abstulit magos ⁊ ariolos de t̄ra: ⁊ iterfecit eos ꝗ phythones habebāt ī vētre. Cōgregatiq̄ sūt philistijm: ⁊ venerūt ⁊ castrametati sūt ī sunā. Cōgregauit āt ⁊ saul vniuersū isrl': ⁊ venit ī gelboe: ⁊ vidit saul castra philistijm e et timuit: ⁊ expauit cor eiꝰ nimis. b c †Cōsuluitq̄ dn̄z: ⁊ nō rn̄dit ei / ne f q̄ ꝑ sacerdotes / neq̄ ꝑ sōnia / neq̄ g h
a ¶ Qui dicunt fuisse discipuli samuelis: cum ꝗbus saul ꝓphetauit.
ꝑ ꝓphas. Dixitq̄ saul s̄uis suis: i

Ni. de lyra

F Magos

e* a ❡ Nūc sci. ꝗ fa. ⁊c̄. .s. ꝓ te ꝯ inimicos tuos: vt dic̄ h̄ glo. interlinearis. Sz videt ꝙ i h̄ dauid peccauerit. quia si itēdebat hoc facere: itēdebat pugnare ꝯtra fideles ꝓ īfidelibꝰ: qđ ē illicitū. Aut si n̄ intēdebat h̄ / sz magꝭ ꝯtrariū .s. iuuare filios isrl' ꝯ philisteos: sic opinati fuerūt satrape: vt h̄r se. ca. sic fuit falsus ⁊ ꝓditor / itēdēs nocere ei quē ꝓmittebat adiuuare. Dicēdū ꝙ dauid itēdebat defendere ipm̄ achis: cui tenebat ex bn̄ficijs receptis. q2 achis ipm̄ benigne receꝑat: ⁊ sic eū securꝝ fecerat a ꝑsecutiōe saul': vt ptz ex ꝑdictꝭ. nec peccasset h̄ faciēdo duplici rōne. Una accipit ex ꝑte achis. .s. si habebat iustū bellū cōtra saul: qđ potuit eē / si saul ꝗ erat arreptiti ꝰ a demōe aliq̄ pacta fregerat seu iuramēta cū philisteis / inita: q2 talia sūt s̄uāda. vn̄ ⁊ sedechias .ij. Paral'. xxxvj arguit / eo ꝙ fregit iuramētum qđ fecerat nabuchodonosor. Quis āt filij isrl' non possent facere cū philisteis federa ꝑpetua: eo ꝙ habitabāt in t̄ra sibi promissa: tn̄ ex cā rōnabili poterant facere treugas ad tp̄s / ⁊ iuramēto firmare: vt ptz ex sup̄dictis. Alia rō accipit ex ꝑte ipiꝰ dauid: ꝗ h̄ebat ius in regno isrl': ⁊ iō poterat illud acq̄rere ꝟtute armoꝝ facultate occurrēte: ⁊ ī tali bello iusto poterat licite vti philistinoꝝ ꝯfortatiōe ⁊ auxilio. Cogitabat eīn ꝓbabiliter: ꝙ si philistei haberēt victoriā: achis ei amicꝰ ⁊ fauorabil' eū iuuaret ad possidēdū regnū. q2 habita victoria philistei illđ regnū nō possederūt: sz in terrā suā reuersi fuerūt: et isboseth filiꝰ saul successit in regno: vt h̄r .ꝯ. ij. li. ij. ca. Ex dictꝭ ptz argumētū factū ad cōtrariū. b ❡ Samuel aūt mortuꝰ ⁊c̄. Licet mors eiꝰ supra descripta fuerit. xxv. ca. tn̄ h̄ repetit: q2 erat excitādꝰ de ꝓximo ad denūciādū saulis casum. c ❡ Et saul abstu. ⁊c̄. Istud ponit h̄ ad declarationē sui facinoris: q2 qđ destruxerat ꝗsi çelo legis iterū req̄siuit. Dicunt tn̄ aliq̄ ꝙ eos interfecit / eo ꝙ vaticinabant dauid regnatuꝝ pꝰ eū. d ❡ Et interfecit eos ⁊c̄. Hoc nō est in hebreo: nec est de textu: sed p̄mo videt ꝑ modū glose appositū: postea ꝑ scp̄tores textui insertū. sequit: f ❡ Cōsulu. ⁊c̄. neq̄ ꝑ sa. q2 eos occiderat: excepto abiathar ꝗ erat cū dauid. g ❡ Neq̄ ꝑ som. Dicūt h̄ aliq̄: q2 in tali req̄sitiōe debebāt ieiunia et orōnes ꝑcedere: qđ nō fec̄ saul. h ❡ Neq̄ ꝑ ꝓphe. isti fuerant discipuli samuel'. i ❡ Dixitq̄ saul. Descp̄ta occasiōe cōsulēdi phythonissam scz timore saulis de apꝑatu philistinoꝝ ⁊ negatione diuini respōsi: h̄ ꝯn̄r describit phythonisse cōsultatio. Ad itellectū tn̄ seq̄ntiū q̄rit: vtꝝ in tali suscitatiōe apꝑuit ipe samuel: vl' malignus spūs in eiꝰ specie.

Questio de samuel' suscitatione

Et arguit p̄mo ꝙ fuerit ipe samuel: q2 scriptura h̄ de ipo loquit tāq̄ de ꝑsona ipiꝰ / nominās ipm̄ pluries ꝓprio noīe. ⁊ iō videret falsitatē ꝑtendere nisi ipse fuisset. Itē magna irreuerētia facta fuissz sctō / si malignꝰ spūs totiēs in scriptura sacra noīatꝰ fuisset noīe ipsiꝰ. Itē Ecci. xlvj. dꝛ de ipso: Et post hoc dormiuit: ⁊ notū fecit regi / ⁊ ostēdit illi finē vite sue ⁊c̄. Itē dixit certitudinal'r veꝝ de futurꝭ cōtingētibꝰ. .s. de morte saul ⁊ filioꝝ eiꝰ: ⁊ de debellatiōe sui exercitꝰ. ⁊ sic videt fuisse verus ꝓpha samuel: ⁊ nō malignus spūs: ꝗ est mendax ⁊ pater mēdacij: vt habet Ioh. viij. f. In contrariū arguit ꝑ glosam ꝗ h̄r Esa. xxix. ꝗ dicit sic: Phythonissa non suscitauit samuelē: sz euocauit demonē. Itē / deꝰ nolebat rn̄dere sauli ꝑ ꝓphas viuos: vt ptz ex ꝑdictis. ⁊ multo minꝰ ꝑ mortuos: vt videt. Itē / ille ꝗ apꝑuit dixit sauli: Cras mecū eris. cū igit saul eēt reprobatꝰ: ⁊ igne gehēne cruciandꝰ: videt ꝙ ille ꝗ sibi apparuit malignꝰ spūs fuerit eidē igni deputatꝰ. Itē ille qui apꝑuit ꝑmisit se adorari a saule. qđ nō ꝑmisisset sctūs samuel: cū solꝰ deꝰ sit adorādus: et iō videt ꝙ fuerit malignꝰ spūs talis honoris cupidꝰ. Itē si fuit samuel: aut apꝑuit diuina virtute: vel magica. Nō p̄mo mō: q2 sic deꝰ mltū fauisset arti magice faciēs appere samuelē ad īuocationē phythonisse. qđ oīno videt falsum ⁊ irrōnabile. Nec scđo mō: q2 ars magica nullā ꝟtutē habet de se: sz demones per aliq̄ pacta cū magis inita volūtarie apparēt vel aliq̄ faciūt / vt hoīes teneāt in errore. Si igit samuel ꝟtute magica apparuit: h̄ fuit q2 demon ipm̄ adduxit. Tūc q̄rit: aut fuit adductus volūtarie: ⁊ sic demoni ꝯsensit ⁊ ī malo actu: qđ est inꝯueniēs cū eēt / ī ꝑte sctōꝝ. Aut coactꝰ ꝑ demonē: ⁊ h̄ videt incōueniēs: q2 demones sup̄ sctōs defunctos nullaz h̄nt ꝑtātez. ❡ Rn̄sio: ad q̄stionē istā rn̄det Augꝰ. in ep̄la ad Felicianū. cuiꝰ rn̄sio ponit in glo. sup̄ locū istum. ⁊ tāgit ibi duplicē opinionē vl' dicēdi modū. Primus ē: ꝙ fuerit aīa samuel' ipi sauli apꝑēs. ⁊ h̄ ꝟm ipm̄ potuit eē dupl'r. Uno mō ꝑ demonē eā ad h̄ adducētē: tn̄ ex ꝑmissiōe diuina ex aliq̄ rōne nobis occulta. Sic christꝰ ꝑmisit se a diabolo assumi ⁊ sup̄ pinnaculū tēpli portari: et sup̄ montē excelsum collocari: vt h̄r Mat. iiij. ⁊ iō nullū incōueniēs videt / ꝙ talia ꝑmissus fuerit facere in aīa samuelis: ꝗ lōge incōꝑabil'r minor fuit ipo christo: ⁊ aliquā figurā facere seu ostēdē ꝑ quā apperet sauli ꝗsi ī ꝓpo corꝑe ⁊ habitu: vt l'ra ꝑtēdit. Alio mō: ꝙ ista apparitio nō fuerit aliq̄l'r arte magica seu ꝑtāte diabolica ad h̄ ꝑmissa: sz diuia ꝟtute ꝑ faciēte ex sua dispositiōe ꝗ phythonissā ⁊ demonē latebat: vt sauli ꝓpter sua demerita sn̄ia diuia sup̄ eū futura de ꝓximo ꝑ ipm̄ viuētē ꝑ samuelē denūciaret. sicut ꝑ ipm̄ viuētē reprobatio a regno sibi fuerat an̄ denūciata: sic dictum fuit s̄. xv. Aliū ꝟo modū dicēdi ponit Augꝰ. in ea. ep̄la: ꝙ n̄ fuerit samuel: sz malignꝰ spūs apparēs in eiꝰ effigie. Dic̄ eīn ap̄lus. ij. Coꝛ. xj. ꝙ ipse sathanas trāsfigurat se in āgelū lucis: ⁊ multo fortiꝰ vt videt potuit se trāsformare in silitudinē samuelis tn̄ deo hoc ꝑmittēte in vtraq̄ trāsfiguratōe: sine ꝗ nihil pōt facere. Adducit etiā ad h̄ aliq̄s rōnes tactas ī arguēdo ꝓ parte ista: et ad h̄ videt magis declinare agēs de ꝑstigijs demonū: vt h̄r in decretꝭ. xxvj. q. v. ca. nec mirū. Dicēdū igit: ꝙ si decretū allegatū habeat ꝓ detminatiōe eccl'ie: tenēda est ista pars determiate. Si aūt nō sit detmiatio eccl'ie vt ꝓbabil'r videtur tū q2 Aug. cuiꝰ est illud decretū vtrūq̄ modū dicēdi ponit ꝓbabilē ⁊ rōnabilē in ep̄la ad Simplicianū. tū q2 post cōpilationē decretoꝝ expositores sacre scp̄ture ꝑdictos modos recitauerūt ⁊ scp̄serūt tāq̄ ꝓbabiles et rōnabiles. qđ nō fecissent si vnꝰ dicēdi modꝰ eēt ab eccl'ia detminatꝰ: nisi forsitā ex igrātia huiꝰ detminatōis: qđ nō videt eis iputādū. ⁊ iō si illđ decretū nō sit detmiatio eccl'ie: vidꝛ (absq̄ tn̄ assertōe) ꝙ ꝓbabilioꝛ sit modꝰ dicēdi: ꝙ aīa samuel' ꝟtute diuia ⁊ eiꝰ dispēsatiōe apparuerit mō ꝑdicto ad ānūciādū sauli diuinā sn̄iaz. q2 huic dicto magꝭ vidꝛ ꝯcordare textꝰ biblie h̄ ⁊ ī eccl'iastico: vt. s̄. allegatū ē ꝓ ista ꝑte. Ad h̄ etiā faciūt rōnes. s̄. iducte. h̄ etiā dictū tenēt oēs hebraici doctores. Istud etiā dictū videt cōcordare ei qđ h̄r in libro Nuꝫ. in casu ꝗstū ad aliq̄d sil'e. Dicit etiā ibi. xxij. c* ca. et. xxiij.

* e ❡ Uidit saul ca. p. ⁊ ti. ⁊c̄. q̄sierat eīn mortē dđ cū magna sollicitudine ⁊ labore: cuiꝰ tn̄ innocētiā pluries ꝓbauerat. ⁊ qm̄ ipm̄ pluries terruerat iniuste: iō dn̄s terrorē ab adūsarijs suis imisit sibi iuste Sap̄. xj. c. Per ꝗ peccat q̄s ꝑ hec ⁊ torq̄t. vn̄ ⁊ subdit: f ❡ Cōsuluitq̄ dn̄m ⁊ non rn̄dit ei. neq̄ ꝑ som. ⁊c̄. Rn̄sio ꝑ somnia est iteriꝰ: ⁊ iō significat cōsolationē interiorē a deo datā: ꝗ negata est sauli / ⁊ iuste: vt ptz ex dictꝭ. Rn̄sio ꝑ sacerdotes signat effectū orōis eccl'ie quā nō habent hoīes obstinati cōtra inocētes: q̄lis erat saul. et iō non habuit rn̄suz ꝑ sacerdotes / nec ei ꝯsil'es. Rn̄sio ꝟo ꝑ ꝓphas signat cōsilū bonoꝝ ⁊ prudētū: ꝓpt qđ ꝓphe vidētes ātiq̄tꝰ appellabāt: Hoc .j. Reg. ix. b. Qui hodie dꝛ ꝓpha / oli appellabat vidēs. Responsum aūt rn̄sum obstinati nō q̄rūt / nec ei acq̄escūt: sz q̄rūt respōsum a phythonissa: ꝑ quā significant mali hoīes artibus ꝓhibitis vtētes. vl' q2 in malis obstinati instinctꝰ diaboli ꝓsequūtur.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

a ¶ Magos ⁊ hario. ⁊c. Magi vtunt̃ sanguĩe hũano/⁊ cõtactu mortuoꝝ in maleficijs ⁊ diuiatiõib⁹. Harioli sol' ꝟbis.i. incãtatiõib⁹ diuinãt. Phythi⁹ dr̃ apollo haꝝ artiũ cultor:a q̃ phythonisse.i.diuini. hos saul q̃si çelo leg' dleuit:q̃r (vt aiũt) a demonib⁹ coacti dñ regẽ eẽ futurũ p̃conabant̃. b ¶ Quẽ suscitabo. Aug⁹.ad Simplicianum.

Queris vtrũ potuerit malign⁹ spirit⁹ excitare aiam iusti:vt videret ⁊ loq̃ret cũ saul? Nõne ⁊ mag' mirãdũ ẽ:ꝙ sathanas dñm assũpsit ⁊ ꝯstituit sup̃ pinnã tẽpli? Quõlibz eñ fecerit/factũ est. Nisi q̃s dicat:faciliorẽ diabolo fuisse licẽtiã ad dñm viuũ vnde voluit assumẽdũ ⁊ vbi voluit ad cõstituẽdũ/q̃ȝ ad samuel' spm̃ excitãdũ. Si aũt h̃ nõ cõturbat:q̃r voluit dñs ⁊ ꝑmisit nulla diminutiõe sue ꝑtãtis ⁊ diuĩtatis id fieri:sicͭ a iudeis se crucifigi ⁊ iterfici passus est: nõ est absurdũ credere aliq̃ dispẽsatõe ꝑmissuꝫ fuisse:vt nõ dñante magica arte vl' potẽtia/sꝫ dispensatiõe occulta:q̃ phythonissã ⁊ saulẽ latebat:se oñderet spũs scti aspectib⁹ regis diuina eũ sñia ꝑcussur⁹. Vl' nõ ꝟe spũs samuel' a reqe sua excitat⁹ ẽ:sꝫ aliq̃d phãtasma et illusio imaginaria diaboli machinatiõib⁹ facta:quam' ꝓpha samuelẽ appellat. sicͭ solẽt imagines rerũ suaꝝ noib⁹ appellari. sicͭ pictura ciceronis vel salustij. sicͭ cherubin sup̃ arcã testamẽti de metallo facti magne rei significande gr̃a cherubin vocabant̃:cũ sint celestes ꝟtutes q̃ cherubin dicũt̃. Dũ etiã q̃s videt sõniũ nõ dicͭ/imaginẽ vidi augustini:sꝫ vidi augustinũ:cũ eo t̃pe q̃n aliq̃d tale vidit/ig̃raret augustinũ. Pharao q̃ȝ spicas se vidisse dixit i sõnis ⁊ boues:non spicaꝝ aut boum imagies. Forte g̃ apparuit imago samuel' p̃ ficta machinamẽta ei⁹/q̃ trãsfigurat se in ãgelũ lucis. Si ãt mouet quõ a maligno spũ vera sauli p̃dicta sũt. Põt ⁊ illõ videri miꝝ ꝙ demões agueꝛt christũ:quẽ iudei nõ agñscebãt. Cũ ei vult de⁹/etiã infirmos spũs aliq̃ ꝟa cog̃scẽ t̃palia dũtaxat ad istã mortalitatẽ ꝑtinentia:facile est nec icõgruũ:vt oĩpotẽs ⁊ iust⁹ (ad eoꝝ penã q̃b⁹ ista p̃dicunt̃ vt malũ q̃d iminet añq̃ȝ veniat patiãt̃) occulto appatu videlꝫ mysterioꝝ suoꝝ talib⁹ spiritib⁹ aliq̃d diuiatiõis impartiat: vt q̃d audiũt ab angel'/p̃nũciẽt hoib⁹. Tãtũ aũt audiũt q̃ntũ oĩm moderator dñs iubet vl' sinit. vñ etiã spũs phythonic⁹ i actib⁹ ap̃loꝝ paulo attestat̃:⁊ euãgelistã eẽ conat̃. Miscẽt tñ fallacias ⁊ verũ nõ docendi/sed decipiẽdi fine ꝓnũciãt. Hic forte illa imago dixit secũ saulẽ futuꝝ: q̃d ẽ falsũ. Int̃ bonos eñ ⁊ malos p⁹ mortẽ chaos magnũ firmatũ ẽ. Vl' ꝓpt̃ea dixit/mecũ eris:vt ad parẽ ꝯditionẽ mort' referat̃:ꝙ vterq̃ȝ hõ fuerit et mori potuerit/iã mortuus mortem viuo p̃nunciauit.

Matth.4.a.

Gen.41.a

2.Cor.11.c

B

Demones quõ vera diuĩãt

Act.16.c

Luc.16.g.

†Querite mihi mulierẽ hñtẽ phythonẽ:et vadã ad eã ⁊ sciscitabor p̃ illã. Et dixeꝛt ꝟui ei⁹ ad eũ: Est m'ier hñs phythonẽ i endor. Mutauit g̃ hitũ suũ: vestitusq̃ȝ ẽ alijs vestimẽtis:⁊ abijt ipse ⁊ duo viri cũ eo:venerũtq̃ȝ ad m'ierẽ nocte ⁊ ait illi: Diuia mihi i phythone: ⁊ suscita mihi quẽ dixero tibi. Et ait mulier ad eum: Ecce tu nosti quanta fecerit saul: ⁊ quõ eraserit magos ⁊ hariolos de t̃ra. Quare ergo insidiar' aie mee vt occidar? Et iurauit ei saul in dño/dicens: Viuit dñs ꝙ nõ eueniet tibi q̃cq̃ȝ mali ꝓpt̃ hãc rẽ. Dixitq̃ȝ ei m'ier Quem suscitabo tibi? Qui ait: Suscita samuelẽ mihi. Cum aũt vidisset mulier samuelẽ:exclamauit voce magna/et dixit ad saul: Quare iposuisti mihi? Tu es eñ saul. Dixitq̃ȝ ei rex: Noli timere. Quid vidisti? Et ait mulier ad saul: Deos vidi ascẽdẽtes de terra. Dixitq̃ȝ ei: Qualis est forma ei⁹? Que ait: Vir senex ascẽdit: ⁊ ipe amict⁹ est pallio. Et intellexit saul ꝙ samuel eẽt. Et iclinauit se sup̃ faciẽ suã i t̃ra/⁊ adorauit. Dixitq̃ȝ samuel ad saul: †Quare in

¶ plurale ꝓ singulari.

Nico.de lyra

☩ ca.⁊.xxiij. ꝙ balaã mag⁹ ⁊ hariol⁹ q̃ter q̃siuit rñsũ demõis bis in domo sua ⁊ bis cũ balac:⁊ tũc ꝟm oẽs doctores catholicos/demon ꝟtute diuina fuit ꝓhibit⁹ dare ei rñsum:⁊ angelus bon⁹ dedit sibi rñsũ sue volũtati ꝯriũ. Nec de⁹ in h̃ vl' ãge lus bon⁹ mago vl' magice arti fauebat:sꝫ mag' effectũ art' magice ipediebat. Sic videt̃ in ꝓposito rõnabil'r posse dici:ꝙ demõ fuit ꝓhibit⁹ ad vocationẽ phythonisse venire. Ad h̃ ei illa ars ordiat̃: vt ab oĩb⁹ tenet̃. et p̃tꝫ p̃ glo. Esa. sup̃i⁹ allegatã: ꝙ diuĩa ꝟtute ⁊ volũtate appuit samuel ãnũciãs sauli ꝯtrariũ volũtati sue. Tenẽdo igit̃ modũ istũ/ ad ea q̃ obijciunt̃ i ꝯriũ põt rñderi. Ad ꝑmũ dicẽdũ ꝙ phythonissa ñ suscitauit samuelẽ:sꝫ illũ de⁹ appere fec̃:vt dictũ ẽ:sꝫ ipa vocauit demonẽ:q̃ tñ fuit ꝓhibit⁹ venire:vt dictũ ẽ. ⁊ sic illa glo. nõ ẽ huic mõ dicẽdi ꝯria:q̃ȝuis nõ sit magne auctoritat':cũ sit q̃dã glo. magr̃alis. Ad scõm dicẽdũ:ꝙ nõ fuit sine cã ꝙ de⁹ mag' rñdit sauli p̃ samuelẽ iã defunctũ/q̃ȝ p̃ ꝓphetã viuũ:vt patꝫ ex sup̃dictis. Ad tertiũ dicẽdũ:ꝙ samuel ꝑmisit se adorari adoratiõe dulie. nec h̃ fuit malũ. sicͭ ⁊ dauid ꝑmisit se adorari a nathan ꝓpha:vt hr̃ iij. Reg. j.

iij. Reg'. j. Ad q̃rtũ dicẽdũ ꝙ samuel dixit sauli ipm̃ fore secũ in crastino.i.in statu defunctoꝝ. nec pl⁹ sonat auctoritas:q̃r si sonaret statũ sctõꝝ: eadem rõne adduceret̃ ad oppositũ:q̃r dixit sauli: Cras tu ⁊ filij tui erit' mecũ. Jonathas aũt ibidẽ iterfect⁹ erat valde bon⁹ vir ⁊ ꝑfect⁹:vt p̃tꝫ ex sup̃dict' in plurib⁹ locis. ꝓpt̃ q̃d tenẽdũ est ꝙ recept⁹ fuit in p̃te sctõꝝ. et iõ si ex saule arguit̃ apparuisse demonẽ:eadẽ rõne ex ionatha arguitur ipm̃ fuisse samuelẽ. Ad q̃ntũ dicẽdũ:ꝙ samuel fuit adduct⁹ ꝟtute diuia:nõ in fauorẽ art' magice/sꝫ mag' in impedimẽtũ:vt p̃tꝫ ex dictis in q̃stione. Verũ q̃r Aug. mag' videt̃ declinare ad aliũ dicẽdi modũ:vt dictũ ẽ. ideo sil'r soluẽda sũt argumẽta in ꝯtrariũ facta. Ad ꝑmũ dicẽdũ:ꝙ rerũ sil'itudies i sacra sc̃ptura frequẽter noiant̃ noib⁹ reꝝ:vt p̃tꝫ Geñ. xlj. a. vbi dr̃:ꝙ pharao vidit septẽ spicas ⁊ septeꝫ boues:⁊ tñ certũ ẽ ꝙ ñ vidit nisi eaꝝ sil'itudies. Et eodẽ mõ sicͭ dicit Aug. effigies samuel' p̃ demonẽ rep̃sentata h̃ vocat̃ noĩe ipi⁹ ꝟm istũ dicẽdi modũ. Nec ex h̃ scriptura iducit aliq̃d falsum:sicͭ nec Geñ. xlj. vbi sil'itudies boũ vocat boues:sꝫ dat studiosis occasionẽ q̃rẽdi sanũ itellectũ ex circũstãtijs facti ⁊ alijs loc' sc̃pture. Nec ꝓpt̃ h̃ facta ẽ irreuerẽtia sctõ:q̃r talis denoiatio ẽ equoca:vt p̃tꝫ. Et eodẽ mõ soluit̃ illõ q̃d iductũ fuit de eccl'iastico. Ad aliõ dicẽdũ:ꝙ ñ ẽ icõueniẽs demones p̃dicere ꝟacit̃ aliq̃ futura cõtingẽtia/q̃ hñt p̃ reuelationẽ a sctis angelis ꝟm diuinã ordiationẽ nob occultã:⁊ aliq̃n cogunt̃ ad h̃:sicͭ p̃tꝫ in m'tis locis. Et põt dici ꝙ sic fuit i ꝓposito/ad denunciãdũ sñiam diuinã ipsi sauli. eo ꝙ nõ erat dign⁹ ꝙ sibi rñderet̃ p̃ angelos sctõs vl' ꝓphas. His dict' reũtamur ad litterã exponẽdã de ꝯsultatiõe phythonisse. vbi ꝑmo ponit̃ ei⁹ inq̃sitio/cũ dr̃: a ¶ Querite mihi mu. ⁊c. Dicũt hebrei ꝙ h̃ dixit saul duob⁹ sibi familiarib⁹ ⁊ secret'.s. abner ⁊ amase. secũdo ad eã p̃uẽtio/cũ dr̃: b ¶ Mutauit ergo ha.s. ne ab ea cog̃sceret̃:quia tũc nõ fuisset ausa suam artẽ exercere. Itẽ q̃r saul volebat alios latere ꝙ consuleret phythonissã. et ꝓpt̃ istas duas cãs s̃bditur: c ¶ Vene. ad mu. no. vt ei⁹ negociũ esset occultũ. Tertio ponit̃ ei⁹ cõsultatio/cũ dr̃: d ¶ Diuina mi. ⁊c. Illa aũt timente hoc facere saul eã assecurauit etiã iuramẽto. ⁊ tũc illa cõsensit dicẽs: Quẽ suscitabo tibi ⁊c. e ¶ Cum aũt vi. mu. sa. ꝟm ꝟitatẽ. iuxta ꝑmũ modũ dicẽdi superi⁹ positũ. vel demonẽ in effigie samuelis iuxta scõm. f ¶ Exclamauit vo. ma. p̃e timore saulis/ quẽ tũc sciuit eẽ p̃sentẽ. Si aũt q̃rat̃ quõ sciuit? Rñdẽt hebrei cõiter:ꝙ hoc fuit/q̃r q̃n alius a rege petebat aliquẽ suscitari p̃ artẽ phythonicã: ꝑmo appebat ex p̃te pedũ. q̃n autẽ rex hoc faciebat:primo appebat ex parte capitis/ ꝓpt̃ reuerẽtiã regis. Alij dicunt et videt̃ verius:ꝙ ille qui apparuit hoc sibi dixit. g ¶ Deos vidi ⁊c.i. hoies diuinos:vt dicunt hebrei:dicentes ꝙ duo fuerunt.s. samuel ⁊ moyses. Cui⁹ rõnẽ assignãt:q̃r samuel timuit vocari ad diuinũ iudiciuꝫ:ideo adduxit secum moysen vt esset sibi testis ꝙ legẽ integral'r obꝟuasset. Sꝫ hoc videt̃ ficticiũ:q̃r ꝓpheta samuel ãte t̃ps iudicij sciebat christũ ventuꝝ. Videt̃ etiã textui cõtrariũ:q̃r stati s̃bdit̃: h ¶ Qual' est for. ei⁹. in singulari:⁊ ita est in hebreo. et iõ dicẽdũ ꝙ sol⁹ samuel appuit. Et ponit̃ h̃ deos i plurali ꝓ deũ. sicͭ Exo. xxxij. a. Isti sunt dij tui isrl':⁊ tñ erat ibi tm̃ vnũ idolũ. i ¶ Et intellexit saul. ꝟm veritatẽ: vel ꝟm apparẽtiã ꝟm duos modos supradictos. ⁊ ita itelligat̃ istud nomẽ h̃ ⁊ in alijs. Fuerat enim saul in sepultura samuelis: ꝓut dictũ fuit.s. xv. ca. et vidit eũ sepeliri in habitu suo sicͭ religiosum:q̃r ꝑmo ꝯgregauit homines religiose viuẽtes sub ipso:vt p̃tꝫ ex sup̃iorib⁹. ⁊ ideo ex figura ⁊ etate ⁊ habitu sibi relatis p̃ phythonissã saul coniecturauit ꝙ esset samuel. p̃tꝫ etiã ex hoc ꝙ lꝫ saul audiret verba samuel': nõ tñ eũ vidit: nec alij q̃ erãt cũ eo:sꝫ solã phythonissa. Dicãt etiã hebrei:ꝙ sol⁹ saul audiuit ꝟba samuelis cũ eo loq̃ntis. ⁊ hoc sat'

†Leuit.20.d
Deut.18.b
Act'.16.c.

C

D

†26.q.2.c.illud.et.5.q.c.nec mirũ.circa mediũ.

E ✱ tis. Et hoc sat⁊ videt̃ ex circūstātia lr̃e. Tū q̃ mulier illa rogauit eū comedere. Tū q̃ nec ip̃a/nec illi q̃ erāt cū eo suaserūt si bi absentare se a p̃iculo vl̃ a p̃lio futuro: vbi erat moritur⁹. videt̃ tñ p̃babil̃r q̃ h̃ fecissent si v̂ba samuel̃ audissent. Cetera patēt ex dictis. a ❡Et ait saul ꝛc̃. Hic ɔñr ponit̃ samuelis rñsio. Et patet lr̃a ex p̃dictis vsq̃ ibi:

b ❡Et da. illud p̃xi. suo. Quia p̃p̃t pctm̃ p̃ncipis bñ puniunt̃ subditi p̃gna tp̃ali ⁊ etiā morte corp̃ali: ⁊ maxie quia multi erāt fautores saulis ⁊ cōsentanei in malis suis. c ❡Cras aūt ꝛc̃. Istd̃ iā expositū est. s̄. d ❡Statiq̃. Hic ɔñr ponit̃ saulis desolatio. tū p̃p̃t dñi sniaꝫ. tū p̃p̃t debilitatē. cui⁹ cā tāgit̃/cū d̃r: e ❡Quia ñ co. pa. i. cibū aliquē.

Diuisio ɔñr ponit̃ ei⁹ aliq̃lis cōsolatio. et p̃mo ex p̃te mlieris inuitātis eū curial̃r ⁊ obnixe ad accipiēdū cibū/dicēs: f ❡Ec. ob. ꝛc̃. ⁊ i facto mihi p̃iculoso. iō s̄bdit: g ❡Et po. ꝛc̃. ma. mea. i. feci op⁹ ad tuā petitionē s̄b p̃gna mort⁊ p̃hibitū. q. d. ex h̃ debes iclinari mee petitiōi. scd̃o ex p̃te socioꝝ suoꝝ/ cū d̃r h ❡Coe. āt. p̃cib⁹ iportunis: ⁊ sic aliq̃lit̃ cōsolat⁹ eis acq̃euit. i ❡Mu. ꝛc̃. vi. pas. In heb. h̃r/p̃sepiatum. i. in p̃sepio impinguatū. k ❡Tollēsq̃ fa. mis. eā. infundendo aquā vt inde faceret pastā. l ❡Et co. azy. q̃ nō habebat tēpus fermentādi. m ❡Qui cū co. sur. confortati cibo. n ❡Et ambu. ꝛc̃. vbi app̃et mirabil̃ p̃bitas ⁊ aiositas saulis: q̃ ita festiauit redire ad pp̃lm suū vt esset cū eo in p̃lio in quo sciebat se moriturū.

❡In ca. xxviij. vbi d̃r i postil. Dixitq̃ dauid ad achis: Nūc scies q̃ factur⁹ est s̄u⁹ tu⁹. s. p̃ te cōtra inimicos tuos.

Addi. j. Nulla rōnū in postil. allegataꝝ videt̃ efficax ad excusandū dauid a pctō si impugnasset pp̃l̃m fideliū p̃ infidelib⁹. Dauid eñ lꝫ fuit vnctus i regē deo iubente p̃ samuelē: vt ptꝫ. s̄. xvj. ex hoc non sequit̃ q̃ habuisset ius i regno ad executionē regie p̃tātis in populo isrl̃: donec pp̃l̃us recepisset eū supra se in regē. Cui⁹ ratio est: Nā in institutiōe regis a deo p̃ legē ordinata duo req̃rebant̃. Unuꝫ ex parte instituētis. s. q̃ diuina p̃uidentia fuisset electus. Aliud ex p̃te pp̃l̃i. s. q̃ talē electū a deo in regē popul⁹ recip̃et/ponēdo ip̃m electū supra se regē. quod clare denotāt verba Deut̃. xvij. vbi de īstitutione regia agit̃. Legit̃ eñ ibidē: Ip̃m ponas sup̃ te regē quē dñs de⁹ tu⁹ elegerit. Ex q̃bus v̂bis patꝫ: q̃ acceptatio populi req̃rebat̃ ad executionem regie p̃tātis post diuinā electionē: qd̃ est p̃positū. Quod etiā manifeste ptꝫ fuisse obseruatū in ipso saul: qui lꝫ prius fuerat vnctus in regē a dño deo p̃ samuelē: vt ptꝫ. s̄. x. ca. vlteri⁹ habuit institui a populo ipsum in regē recipiēdo: vt ptꝫ. s̄. xj. P̃terea ɔfirmant̃ p̃dicta sic: Nā si dauid fuisset rex ⁊ haberet ius in regno ante mortē saul. ⁊ āteq̃ fuissꝫ receptus in regē: tūc saul inseq̄ndo dauid hostil̃r eēt p̃ditor manifest⁹ ⁊ crimen lese maiestat⁊ incurrisset: ⁊ p̃ ɔñs dauid meritorie potuisset ⁊ etiā debuissꝫ occidere eū tāq̃ p̃ditorē manifestū sibi de iure subditū. cui⁹ oppositū fecit occurrēte sibi oportunitate: vt. s̄. xxiiij ca. vbi dauid s̄uis suis volētib⁹ saulē occidere/ait: Absit a me facere rem hāc dño meo christo dñi. In q̃b⁹ v̂bis duo oñdit. p̃mū/ q̃ talis occisio eēt nefanda siue illicita/ cū d̃r: Absit ꝛc̃. scd̃m/q̃ reddēs rōnē p̃mi ɔfitet̃ q̃ saul erat dñs ip̃i⁹ dd̃: qd̃ minime possꝫ eē si dd̃ p̃tūc fuissꝫ rex isrl̃: regnū ei ñ patit̃ ɔsortē. Idē ptꝫ ca. xxvj. vbi iterū habuit dd̃ saulē i p̃tāte sua ⁊ abisai: et alijs suis volētib⁹ eū occidē/ sil̃r rñdit addēdo: Uiuit dñs: nisi dñs

a quietasti me vt suscitarer? Et ait saul: Coartor nimis. Siq̃dē philistijm pugnāt aduersū me ⁊ de⁹ recessit a me: et exaudire me noluit: neq̃ i manu p̃phaꝝ/neq̃ p̃ sōnia. Uocaui ḡ te vt ostēderes mihi q̃d faciam. Et ait samuel: Quid iterrogas me: cū dñs recesserit a te/⁊ trāsierit ad emulū tuū: † Faciet eñ tibi dñs sic locut⁹ ē i māu mea: ⁊ scidet regnū

b de manu tua: ⁊ dabit illud p̃xio tuo dauid: q̃ non obedisti voci dñi: neq̃ fecisti irā furoris ei⁹ in amalech. Idcirco qd̃ pater̃ fecit tibi dñs hodie: et dabit dñs etiā isrl̃ tecū in manu philistijm.

a ¶ .i. mortui qd̃ vex: vl̃ in reqe qd̃ falsū dicit: vt credi faciat ⁊ securū reddat.

c Crās āt tu ⁊ filij tui mecū erit̃: sꝫ ⁊ castra isrl̃ tradet dñs i man⁹

d philistijm. Statiq̃ saul cecidit porrect⁹ in terrā. Extimuerat eīi v̂ba samuel̃: ⁊ robur ñ erat i eo:

e q̃ ñ cōederat panē tota die illa.

a ¶ de secretario vbi maleficiū exercebat.

Ingressa est itaq̃ mulier illa ad saul. Cōturbat⁹ eñ erat valde.

f Dixitq̃ ad eū: Ecce obediuit

g ācilla tua voci tue: ⁊ posui aiam

a ¶ .i. discrimini me exposui.

meā i manu mēa: ⁊ audiui s̄mones q̄s locut⁹ es ad me. Nūc igitur audi ⁊ tu vocē ancille tue: et ponā corā te buccellā panis: vt cōedēs ɔualescas/et possis iter agē. Qui renuit/⁊ ait: nō cōedā.

h Coegerūt aūt eū serui ⁊ mulier. Et tādē audita voce eoꝝ surrexit de terra: ⁊ sedit sup̃ lectum.

i Mlier autē illa habebat vitulū

¶ incrassatū.

pascualē i domo: et festinauit et

k occidit eū. Tollēsq̃ farinā mis-

l cuit eā: et coxit açyma: ⁊ posuit

m āñ saul ⁊ āñ seruos ei⁹. Qui cū

n cōedissent/surrexert̃ ⁊ ābulauerunt per totā noctē illā.

nisi dñs p̃cusserit eū: vl̃ dies ei⁹ venerit: vl̃ i p̃lio descēdēs ꝛc̃. q. d. lꝫ ille sit dign⁹ morte p̃p̃t p̃secutionē meā iiustā ⁊ alia sua demerita: nō tñ ei⁹ iudex sum sup̃ior: sꝫ solū deū hꝫ sup̃iorē: q̃ possit eū occidē modis p̃dictis. vñ s̄bdit: Absit a me mittere manū meā in christū dñi. Ex q̃ ptꝫ manifeste: q̃ dauid reputabat saulē i vita sua regē suū ⁊ dñm: lꝫ tyrannū ⁊ pessimū. Itē patꝫ de dd̃: q̃ lꝫ fuisset a dño vnctus in regē: vt dictū est. s̄. xvj. fuit tñ institut⁹ p̃ tribū iude in regē sup̃ eādem tribū i hebrō: vt. j. ij. Reg. ij. Et iteꝝ tertio p̃ alias trib⁹ fuit in regē īstitut⁹ sup̃ isrl̃: vt ij. Reg. v. Uñ cū dauid nunq̃ fuit in vita saulis institut⁹ rex p̃ pp̃l̃m: sequit̃ q̃ nunq̃ in eo tp̃e habuit ius i regno/lꝫ h̃ret ius ad regnū: nec habuit executionē regie p̃tātis. Nec valet ɔtra p̃missa dicere: q̃ dd̃ vocat saulē dñm suū ex q̄dā hūilitate seu reuerentia vnctiōis quā habuerat: nō aūt rōne superioritatis aut maioritatis. Nā h̃ eēt de directo cōtra rōnē christi factā phariseis: Mat. xxij. d. vbi dic̃: Si ḡ dauid vocat eū dñm quō ē fili⁹ ꝛc̃. Christ⁹ eñ voluit oñdē phariseis: q̃ i christo p̃misso erat diuia natura: ex eo q̃ dd̃ cū eēt p̄r ei⁹ vocabat eum dñm/cū dixit: Dixit dñs do. meo. vñ i christo ponēda erat alia nā excellētior q̃ hūana: p̃ quā christ⁹ esset sup̃ior ⁊ dñs ip̃i⁹ dd̃: p̃ut ip̃e postillator ibidē diffusi⁹ declarat. Que q̄dē rō christi ñ eēt efficax: si rōnabil̃r posset dici/q̃ dd̃ ex hūilitate seu reuerētia vnctiōis christi futuri vocabat eū dñm. vñ nece ē dicere: q̃ dd̃ viuēte saul/etiā p⁹ p̃mā vnctionē erat iferior ⁊ s̄bdit⁹ ip̃i sauli. ⁊ sic nō poterat saule viuēte regnū isrl̃ iuste sibi vēdicare. Et sic rō postillatoris ex hac p̃te sumpta nō excusaret ip̃m dd̃. Sil̃r nec alia rō p̃ ip̃ꝫ postillatorē assignata sufficit ad excusationē ip̃i⁹ dd̃. Tū q̃ nō app̃et i textu q̃ saul fregisset aliq̃ pacta vl̃ iuramēta cuꝫ philisteis inita: sic̃ ptꝫ de sedechia cum nabuch. Tū q̃ posito p̃ casum q̃ achis haberet iustā cām cōtra saulē: adhuc ex hoc non seq̄ret̃ q̃ bellū iustū eēt: q̃ req̄reret̃ auctas p̃ncipis: vt in. ij. ij. q. xl. ar. j. in corp̃e q̄st. q̄ q̄dē auctas nō posset p̃stari ab achis respectu ip̃i⁹ dd̃: cū nō eēt ei⁹ p̃nceps: vt dictū ē: lꝫ ei eēt obligat⁹ ex bñficijs ip̃ēsis: q̃ q̄dē bñficia impēsa ip̃i dd̃ a rege achis ñ soluebāt ip̃m a s̄biectōe q̃ tenebat̃ ip̃i saul: nec a fidelitate quā tenebat̃ obs̄uare suis frib⁹. s. filijs isrl̃. lꝫ tñ p̃ alias rōnes obligaret̃ dd̃ s̄uire ip̃i achis. s. rōne bñficij: vt dictū ē. Et iō ad excusandū i h̃ loco dd̃ a pctō/al̃r posset dici. s. q̃ dd̃ nūq̃ det̃miauit se ad bellāduꝫ ɔ filios isrl̃: nec ɔ saulē/q̃ erat rex su⁹. ⁊ iō nūq̃ dixit nec asseruit regi achis/q̃ ip̃e pugnaret ɔ regē isrl̃ ⁊ suos. sꝫ tm̃ dixit: Tu scies q̃d factur⁹ sit s̄u⁹ tu⁹. q̃ v̂ba sūt māifeste indetermiata. p̃nt eñ cōtinere v̂itatē tā ex h̃ q̃ ni q̃ pugnassꝫ ɔ saulē ⁊ suos: q̃ etiā ex h̃ q̃ nihil ɔ eos fecisset: sic̃ d̃ facto ɔtigit. Uñ ib v̂isil̃r estimādū ē q̃ dd̃ q̃ in fact̃ suis a deo singl̃arit̃ dirigebat̃: vt i p̃cessu gestoꝝ suorū sat̃ ptꝫ: vidēs se in hac dubietate seu p̃plexitate: q̃ si adiuuisset philisteos/adūsaret̃ pp̃l̃o dei/et regi suo debitā s̄btraheret fidelitatē. s. sauli regi isrl̃i. si aūt nō adiuuisset regē achis/eēt sibi manifeste ingratus. Idcirco diuie p̃uidētie se cōmittebat: sic̃ in ceter⁊ suis causis. vñ sup̃ h̃ spectabat diuinā directionē seu inspirationem: ad hoc q̃ ipse excusaret̃ a cōmittēdo p̃ditionē contra regē isrl̃ ⁊ exercitum ei⁹. sil̃r ⁊ excusaret̃ ne esset ingrat⁹ regi achis. Qd̃ etiam q̄si miraculose sic fuit factū: vt patet in lr̃a. Nā disponēte deo de volūtate philistinoꝝ recessit ab ei⁹ cōsortio sine aliq̃ nota ingratitudinis. nec etiā pugnauit ɔ exercitū isrl̃: sꝫ poti⁹ cōtra hostes dei. s. amalechitas. Nec glo. iterlinear̃ allegata p̃ postillatorē ɔ h̃ facit: vbi dicit: q̃d faciet s̄u⁹ tu⁹ ɔ inimicos tuos. Nā ista v̂ba glose sūt indet̃minata: sicut v̂ba text⁹. nō eñ dixit: Tu

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

A xit: Tu scies ꝙ pugnabo ꝯ̄ īimicos tuos: qꝛ sic dixisset mendaciū seu fasum: sed solū dixit: Tu scies ⁊c̄. qđ habet duplicē causam ꝟitatis: vt dictū est supra.

¶ In eo. ca. xxviij. vbi dicit̄ in postilla: Aliū ꝟo modū dicēdi ponit Aug. in eadē epl'a. s. ꝙ nō fuerit samuel: sed malignus spūs apparēs in ei⁹ effigie.

Additio. ij.

Recte ītuēti ꝟba Aug⁹. manifeste ꝯstat de mēte illi⁹ eē: ꝙ ista appitio samuel' fuisset ꝑstigiosa ⁊ demoniaca. nā i epl'a ad simplicianū: q̄ sup hūc passū i glo. ponit̄: lꝫ duos modos dicēdi ꝓponat/ nō tñ ęq̄lit̄. In illo ei mō vbi dic̄: ꝙ spūs samuel' appuissꝫ. talia aūt ꝟba ponit scꝫ: nō est absurdū credere aliq̄ dispēsatōe ꝑmissū fuisse ⁊c̄. quę q̄dē ꝟba si pōderent̄/ ñ asserūt nō eē icōueniēs: neqꜫ falsū h̄ credere: sꝫ solū dicūt nō eē absurdū. m'lta eñ nō sunt absurda q̄ tñ sunt falsa: vl' incōueniēter dicunt̄. In ca. ꝟo: nec miꝝ ꝑ postill'. allegato total'r ⁊ indisticte tenet vnā ꝑtē. s. ꝙ nō samuel ꝭm veritatē appuit: sꝫ demon in ei⁹ specie. Cū igit̄ ꝭm ꝟitatē hęc sit ꝓpria opinio Aug. ⁊ nō sit ali⁹ de doctorib⁹ eccl'ię approbatis q̄ oppositū videat̄ tenere/ sat' dꝫ sufficē ad auctē: etiā si ꝑ ecclesiā h̄ nō det̄mineẗ. vñ ⁊ si aliq̄ doctores in h̄ loco vtrūqꜫ modū dicēdi ꝓponāt: h̄ est ad sufficiētiā distictiōis oñdēdā. quā distictionē ipse Aug. posuit: vt dictū ē. Circa qđ vlteri⁹ attēdendū ꝙ ꝑncipales oppositā opionē tenētes/ sūt hebręi ⁊ eoꝝ seq̄ces: q̄ intātū adhęrēt lr̄ę/ vt credāt ꝙ vbicūqꜫ dr̄ samuel/ itelligat̄ in ꝑsona ꝓꝑa ⁊ nō i ei⁹ sil'itudīe. cui⁹ tñ oppositū satis deducit̄ ꝑ exēpla sacrę scꝑturę ab Aug. in ca. nec miꝝ. ꝑfato allegato: q̄ ꝑ postil. aliq̄lit̄ h̄ colligunt̄. Eodē mō hebręi in hoc loco incidūt i aliū errorē ex nimia adhęrētia lr̄ę. Dicūt eñ moysen ⁊ samuelē resurrexisse ex h̄/ ꝙ phythonissa dixit i pl'ali: deos vidi ascēdētes de t̄ra. q̄ꝝ fundamētū nihil valet: cū pl'ies i scꝑtura pl'ale accipiat̄ ꝓ singl'ari: vt i postil. allegat̄. Dimittē igit̄ ꝓpriā opionē Aug. q̄ mētē lr̄ę scrutat̄/ ⁊ adhęrere hebręistis: q̄ sufficiē lr̄ę tm̄ īspiciūt/ valde irrōnabile videt̄. Sꝫ attēdēdū ē: ꝙ lꝫ oēs auctoritates q̄ vident̄ ꝑma facie ꝯ̄ opionē Aug. facere/ sūt sufficienter solutę ab Aug. i ca. nec mirū. s̄. dicto: ista tñ auctas Eccl'i. xlvj. ꝑ postil. allegata/ vbi dr̄ de samuele: Post hoc dormiuit: ⁊ notū fecit regi ⁊ ostēdit illi finē vitę suę. videt̄ facere specialē difficultatē cōtra opionē Aug'. ꝑdictā. Nā i illa auctē de vno

B et eodē supposito asserit̄: ꝙ dormiuit ⁊ ꝙ notū fecit regi ⁊c̄. Si eñ demon tm̄mō appuit sauli et notū fecit ei finē vitę suę: quō de eodē dr̄ ꝙ dormiuit. diabol⁹ eñ nūqꜫ dormit/ nec req̄escit. Ad qđ dici pōt: ꝙ veꝝ corp⁹ samuel' in sepulchro iacēs cū ꝓprio habitu in q̄ sepult⁹ fuit/ ꝟtute magica deo ꝑmittēte appuit ipsi sauli: in q̄ corꝑe demon loq̄bat̄. ex q̄ nō attribuit̄ samueli aliqđ incōueniēs: cū tale corp⁹ post aię sepationē careat intellectu et ⁊ sensu: sil'r ⁊ velle ⁊ nolle. Et iste mod⁹ suscitādi ꝓꝑe est necromantic⁹. necromantia eñ ꝭm ei⁹ iterꝑtationē est diuinatio per mortuos. Qđ q̄dē corp⁹. s. samuelis/ samuel potuit i sacra scriptura vocari: sic̄ in aliis q̄ꝑl'imis locis sacri eloquij defunctorū corꝑa eisdē noib⁹ vocant̄/ q̄b⁹ i vita cōsueuerūt noiari. Vñ Geñ. vlt̄. d. Ibi sepelierūt abraā ⁊ sarā vxorē ei⁹. Ibi sepelierunt isaac ⁊ vxorē ei⁹ rebeccā ⁊c̄. Cōstat aūt ꝙ illoꝝ corꝑa fuerūt sepulta: nō aūt eoꝝ aię. Pari mō vulgarit̄ corp⁹ defūcti nominat̄ eodē mō q̄ pri⁹ cū aia fuerit sibi cōiuncta. Cōit̄ eñ dr̄: h̄ iacet talis/ vl' tal'. Huic etiā dicto ꝯsonat illud qđ legit̄ in p̄ñti ca. ⁊ in ꝑsona samuel': Quare inq̄etasti me vt suscitarer: qđ potest referri ad corp⁹ samuel' tm̄/ q̄ samuel noiat̄ mō ꝑdicto. qui quidē mod⁹ nō est ali⁹ ab eo quē Aug. tenet: sꝫ sub eodē continet̄: si ꝟba Aug. ad simplicianū/ vbi narrat̄ hęc sua ꝓꝑa opio/ bene cōsiderent̄. Dicit eñ ibi sic: Vel nō ꝟe spūs samuel' a requie sua est excitat⁹: sed aliqđ phantasma ⁊ illusio ⁊c̄. Vbi aduertēdū: ꝙ nō dixit nō ꝟe corp⁹ samuelis est excitatū: sed spūs samuelis. excludit eñ spm̄ samuelis a suscitatiōe: nō tamē ei⁹ corpus. quod q̄dē corp⁹ cū illusiōe imaginaria diaboli viuum appebat ⁊ loquebat̄: ⁊ poterat vocari samuel rōne ꝑdicta. Et iste mod⁹ dicēdi seu declarādi mētē Aug. videt̄ satis sufficere etiā illis qui volūt minus litteralizare.

Replica.

In ca. xxviij. vbi postillator adducit certas excusatiōes ꝓ dđ/ cū dixisset ad achis: Nūc scies q̄ factur⁹ sit ꝭu⁹ tu⁹. Burg. volēs illas excusatiōes nō sufficere vt a pctis excusare dđ valeāt: addit aliā excusationē/ dicēs ꝟba dđ fuisse idetermiata: sic̄ sūt q̄ꝝ ꝟitas sumi pōt ex duobus. s. siue pugnarē: siue nō. Cōtra arguit̄ sic: ꝑ illa ꝟba ipe dđ aut aliq̄d itēdebat/ aut nihil. si nihil: igit̄ mētiebat̄ ⁊ peccauit. Si aliq̄d aut ꝙ voluit pugnare cōtra isrl': aut ꝙ noluit. si ꝑmū: peccasset volēdo pugnare cōtra frēs suos fideles ꝓ ifidelib⁹. si scđm: igit̄ ꝓpositū habuit fallēdi achis: qđ ē pctm̄ igratitudis. Sꝫ videt̄ dđ determinasse illa ꝟba indetermiata: cū. j. xxix. ca. amor⁹ ꝑ regē achis dixit regi: Quid īuenisti i me/ vt nō pugnē

C cōtra īimicos dñi mei: vbi appet se det̄minasse ad pugnandū ad modū loq̄ndi postil. Et videt̄ ꝙ nō optuit tātū laborare ꝓ excusatiōe dđ a pctō. Si eñ poneret̄ ꝙ dđ ꝟbis ill' indet̄minatis habuisset ꝓpositū ꝑalogizādi achis: eēt pctm̄ venia dignū: videlꝫ infideli fidē nō seruare. potissimum qñ fidei obseruātia ꝟgeret in deteriorē exitū. s. ꝯ̄ ppl'm dei ⁊ ꝓpriū pugnare. Nec puto errorē cōcedere dđ q̄ntūcūqꜫ a deo dilectū ⁊ directū peccasse venial'r: qꝛ post regnū adeptū sępe legit̄ peccasse mortal'r

¶ In eo. ca. vbi de appitiōe samuel' (vt ꝑtꝫ i historia vtrię. postilla. adducit duas opiones. q̄ꝝ vna opinat̄ samuelē i ꝓꝑa ꝑsona appuisse. alia opinat̄ nō samuelē/ sed diabolū in ei⁹ specie appuisse. Et vtrāqꜫ opinionē ponit btūs Aug. ad simplicianū. cui⁹ auctas adducit̄ in glo. ordi. vbi beatus Aug. rñdit ad rōnes vtriusqꜫ opionis: ꝑ h̄ dās itelligere ꝙ vtraqꜫ ꝑs opinabilis est. vñ q̄uis in ca. nec mirū. xxvj. q. v. ad scđam opinionē appeat inclinatus: dicit tñ aliam nō eē absurdā. Et cū ad ꝑmā postil. trib⁹ rōnib⁹ ⁊ auctib⁹ inclinat̄: Burgē. putat ipm̄ cōmisisse crimē lęsę maiestatis: eo ꝙ opionē quā btūs Aug⁹ tenet/ ipse declinat: cū tñ btūs Aug. in hmōi opionib⁹ cōsensū alioꝝ nō efflagitet: vt hr̄i pōt ab eo. iiij. sup Geñ. ad litterā. xix. ca. et xxij. sciēs ꝙ in materia opinabili sapiēs nō absurde cōtradicit sapiēti: īmo expedit cōtrarias in studiis eccl'iastic' eē opiones ad exercēdū ingeniū: ⁊ excutiēdū studētiū pigritiā. Nā ꝓpt̄ easdē rōnes idē btūs Aug. j. sup Geñ. cōtra manichęos dic̄ eccl'ię ꝓficere hęreses insurgētes. vide de h̄ in ꝑmo correctorio hui⁹ opis. Auctas igit̄ bti Aug. nec etiā decreti in materia opinabili cōpellit q̄ min⁹ q̄libet ꝑs opinabil' teneri pōt q̄usqꜫ ꝑ ecclesiā altera ꝑs fuit det̄minata. qꝛ ex tūc cessat opinio qñ icipit eē ꝟitas det̄minata. Nūc aūt Burg. hęc oia ęgreferēs/ opiones bti Aug. nitit̄ defendere: alia tñ via incedēs q̄ btūs Aug⁹. qꝛ b. Aug. incedit via ꝓbabili: Burg. aūt innitit̄ temeritati. Nā rōnes ⁊ ꝟisil'itudines ꝑ postil. ꝓ opione cōtraria inductas nō soluit: vt ꝑtꝫ. sꝫ solū laborat circa auctē adductā de Eccl'i. xlvj dicēs illā facere specialē difficultatē cōtra b. Aug. sicut ⁊ facit. Nā in auctē illa dr̄ samuel dormiuisse: ⁊ tunc notū fecisse regi finē vitę suę: ⁊ exaltasse vocē suā de terra in ꝓphetia. q̄ omīa demoni ascribi nō p̄ñt. demon eñ nunqꜫ dormit/ cōtra ꝑmū: sed nec ꝓꝑha dici pōt/ cōtra scđm. Loquit̄ igit̄ illa auctas de perso

D na samuel' diuia dispēsatiōe suscitata: nō ad factū phythonissę nec ad meritū saulis: sꝫ ad cōfirmādū finalem scissurā regni de manu saul: quā ipe samuel cū viueret/ ꝑdixit: vt ꝑtꝫ. s̄. Et habꝫ hoc factū aliqđ sil'e cū facto ochozię reg' isrl': q̄ misit ad cōsulēdū beelzebub deū accaron: sꝫ diuina dispēsatiōe ipedita ē ꝯsultatio: ⁊ missus est helias: vt ꝑtꝫ. iiij. Reg'. j. Ita i ꝓposito saul volēs ꝑ phythonissam cōsulere demonē ipedit⁹ est: qꝛ diuia dispensatiōe ꝑ missionē samuelis ꝑuēt⁹ fuit: ⁊ h̄ intelligens ꝑenituit. Sꝫ ad h̄ rñdēdo Burg. ad dicta b. Aug. addit/ q̄ puto de mēte Aug. nō fuisse. dicit nāqꜫ: ꝙ dicta auctas itelligēda sit de corꝑe samuel' in ꝓprio habitu vt sepultū fuit: ꝙ videlꝫ ꝟtute artis magicę diabol⁹ illud corp⁹ assumpsit ꝓ instrumēto suę ludificatiōis. sꝫ vt veꝝ fatear Burg. non fuit cōpulsus illa auctē sic dicere. Si eñ demon assūpsisset (sic̄ pōt) corp⁹ aereū in sil'itudine ⁊ corpis ⁊ habitus samuel': ita ꝟe diceret̄ samuel ex illa sil'itudīe: sic̄ si corp⁹ ꝓpriū suffuisset ludificatiōi. sic̄ vulgo noiamus imaginē noie rei/ accipiēdo signū ꝓ signato. imo ⁊ beat⁹ Amb. dic̄ in legēda scōꝝ geruasij ⁊ ꝓthasij/ se ꝑ pūcturā didicisse ꝙ ei apparēs imaginaria visione fuisset scūs paul⁹. Etiā huic mō dicēdi videt̄ repugnare lr̄a hui⁹ ca. q̄ dr̄: q̄re inq̄etasti me vt suscitarer ⁊c̄. nā cū illud corp⁹ de q̄ sermo ꝭm Burg. caruit itellectu ⁊ sensu/ nolle ⁊ velle: nō potuit se ꝟe dicē inq̄etatū/ neqꜫ suscitatū. Et si Burg. dixerit illos modos loq̄ndi a demone cōfictos: nō optuit/ imo nō decuit ad mēdacia demonū corp⁹ scti ꝓꝑhę ponere instr̄m. Nec puto artē magicā q̄ i corꝑibus mortuoꝝ diuiare ꝯsueuit/ sine singl'ari dei ꝑmissiōe ad corpora scōꝝ posse extēdi. ⁊ cū de hmōi ꝑmissiōe in scꝑtura nullū repit̄ fūdamētū: irrōnabile vidr̄ ⁊ i iiuria scōꝝ talia ꝯfrigere: vt argumēto vtar iualido q̄ Burg. vti cōsueuit. Recedit igit̄ Burg. lōge ab intētiōe b. Aug. q̄ dic̄ nō ꝟe fuisse spm̄ samuel': sꝫ phātasma ⁊ illusionē ⁊c̄. q̄ de reali corꝑe samuel' ꝟa nō sunt. Si eñ veꝝ corp⁹ samuel' fuissꝫ: iō fuisset visio real'/ nō illosoria nec phātastica: ꝓut b. Aug. vult: q̄uis locutio fuisset illusoria: appitio tñ fuissꝫ real': qđ ē ꝯ itētionē b. Aug. Vl' optet Burg. dicē ꝙ nō fuit corp⁹ reale. ⁊ hr̄ ꝓpositū: etiā dato q̄uis nō ꝯcesso ꝙ demō fuissꝫ ꝯiūct⁹ corꝑi vt motor: illđ tñ ꝯiūctū ñ ꝟe dici possꝫ ꝓphetiā textuisse de t̄ra: ꝓut dr̄ i auctē ꝑalle. Quib⁹ oib⁹ sic dictis remanet libeꝝ: quā opionē q̄s tenere ⁊ defendē velit cū ad neutrā ꝑtē appareat eccl'ię auctas determinata. Et eodē

C Ongregata sūt ꝛc. Ca. XXIX a ¶ Percussit saul i milib. et dd ꝛc. Inuidētes glię dd aiūt eū pugnasse tm̄ i decē milib⁹ q̄si mior⁹ potētię: saul āt i milib⁹ q̄si innūerabilib⁹. nec addūt q̄t pcussit/iuidētes illoꝝ laudi: vl̄ ne suos trerent. In vetustissimis libris nō hr̄/milib⁹: sꝫ tm̄ mille: ꝛ decē milia tm̄. Ca. XXX

C Ūnqꝫ ve. ꝛc. b ¶ Amalechitę ipe.fe. ꝛc. Greg⁹. Cōsiderādū est q̄d sit/ꝙ amalechitę siceleg iuadūt: ꝛ p̄dā capiūt. Amalechitę ppl's lābens vocat: p quē seculariū mētes d̄signāt: q̄ trena ambiēdo q̄si lābūt dū eis delectātur: q̄si ppl's lābēs p̄dā fac̄/dū trena diligētes lucra d̄ alienis dānis sibi exaggerāt. Et h abscēte dd agūt: q2 redēptorē añ ocl'os cordis hr̄e negligūt. Egypti⁹ puer i itinē lassat: q2 amator p̄ntis seculi pcti nigredine opt⁹/sępe ab eodē seclo īfirm⁹ despectusqꝫ relinquit: vt cū eo currere nō valeat: sꝫ fractus aduersitate torpescat. Hūc dd iuenit: q2 christus vere manu fort⁹ q̊s despectos a mūdi gl'ia reperit/i suū amorē cōuertit. Cibo pascit: q2 scia v̄bi reficit: ducē itineris eligit: q2 suū etiā p̄dicatorēꝫ fac̄. Et q2 amalechitā seq̄ nō valuit/dux dd efficit: q2 quem mūdus deseruit: nō solum cōuersus i mēte deū recipit/sꝫ p̄dicando vsqꝫ ad aliena corda perducit. Quo duce dd amalechitē conuiuātē iuenit ꝛ extinguit: q2 christ⁹ ipis p̄dicātib⁹ mūdi lęticiā destruit/q̊s comites mūd⁹ hr̄e desperit.

Ni.de ly. ¶ Sbstiterāt mō liberꝫ ē saul dicere saluatū vl̄ dānatū: cū ad neutrā ptē ē demōstratio vl̄ eccl'ię auc̄tas cogēs.

Diuisio

C Ongregata sūt. Ca. XXIX Hic ꝯn̄r describit recessus dd de philistinoꝝ exercitu. et p̄mo describit hmōi recessus. scd̄o icidēs casus. ca. xxx. Circa p̄mū achis ꝓpt̄ dd ꝛ viros ei⁹ rep̄hēdit. scd̄o ꝓpt̄ h dd ad locuꝫ suū remittit ibi: Vocauit ḡ achis dauid. Prima pars ptꝫ vsqꝫ ibi: b ¶ Nūq̇d ig. q.d.ñ debetis timere d̄ eo: q2 saul psecut⁹ ē eū vsqꝫ ad mortē: ꝛ iō cōpulsus fuit fugere ad terrā meā. Ideo subdit: c ¶ Et est apud me mul. diebus. Illi aūt qui dicūt ꝙ fuit ibi tm̄ q̄ttuor mēsib⁹: hn̄t ꝯn̄r dicere ꝙ achis dixit d̄ mora dd i t̄ra sua pl⁹ q̄ꝫ esset i ꝟitate/ad pacificādū p̄ncipes philistinoꝝ. vñ subdit: d ¶ Et ñ i. i eo q̇c. s. machinationis ad malū: q̄ tñ fuisset pcępta in tāto tpe si fuisset i eo p̄m ꝟitatē. Cęt̄a patēt vsqꝫ ibi: e ¶ Percussit sa. ꝛc. Ista l̄ra videt̄ sonare: ꝙ i acie saul eēnt tm̄ mille bellatores cū eo. ꝛ cū dd. x. milia. qd̄ ñ ē veꝝ: q2 pl'es ꝛ fortiores ponūtur circa regē. ꝛ iō exponēdū ē h sic fuit s̄. expositū. xviij. ca. ita ꝙ mille

C Ongregata sūt ergo Ca. XXIX a agmia philistijm vniūsa i aphec Sꝫ ꝛ isrl' castrametatus est sup fontē q̇ erat in iezrahel. Et satra a ¶ vnde centuriones et qui tribunus. pę quidē philistijm incedebāt in cēnturijs ꝛ milib⁹. Dauid aūt ꝛ viri ei⁹ erāt i nouissimo agmine cū achis. Dixerūtqꝫ p̄ncipes philistijm ad achis: Quid sibi volūt hebręi isti? Et ait achis ad p̄ncipes philistijm: Nunq̇d b ignorat⁹ dauid q̇ fuit seru⁹ saul regꝫ isrl'? ꝛ est c apud me multis dieb⁹ vel annis: Et nō iue d ¶ infidelitatis. ni i eo q̇cq̄ mali ex die q̄ trāsfugit ad me vsqꝫ ad diē hanc. Irati sūt aūt aduersus eū p̄ncipes philistijm/ꝛ dixerūt ei: Reuertat̄ vir ꝛ sedeat i loco suo in q̄ cōstituisti eū: ꝛ nō descēdat nobiscū i p̄liū: ne fiat nob aduersari⁹ cū p̄liari cęperim⁹. Quō eñ placare alit̄ pote ¶ amputatis. rit dn̄m suū: nisi i capitib⁹ n̄ris? ꝛ Nōne iste ē a dd cui cātabāt i choris/dicētes: pcussit saul e i milib⁹ suis: ꝛ dauid i decē milib⁹ suis? Vo f cauit ḡ achis dauid ꝛ dixit ei: Viuit dn̄s/q2 rect⁹ es tu ꝛ bon⁹ i cōspectu meo: ꝛ exitus tu⁹ a ¶ ap ud me acceptus est. ꝛ introitus tu⁹ mēcū est i castris. Et nō inueni i te q̇cq̄ mali ex die q̄ vēisti ad me vsqꝫ ad diē hāc: sꝫ satrapis nō places. Reuertere ḡ ꝛ vade i pace: ꝛ nō offendas oculos satraparum philistijm. Dixitqꝫ dd ad achis: Quid eñ feci aut q̇d iuenisti i me h̄uo tuo/a die q̄ fui i ꝯspectu tuo vsqꝫ i diē hāc: vt nō veniā ꝛ pugnē ꝯ inimicos dn̄i mei regis? Rn̄dens aūt achis/locutus est ad dauid: Scio q2 bonus es tu in oculis meis/sicut angelus dei. Sed p̄ncipes philistijm dixerūt: Nō ascendet nobiscū in p̄liū. Igit̄ cōsurge mane tu et serui dn̄i tui q̄ venerūt tecū: ꝛ cū d̄ nocte surrexeritis et cęperit dilucescere/ pgite. Surrexit itaqꝫ dauid de nocte ipse ꝛ viri ei⁹ vt pficiscerent̄ mane ꝛ reuerterent̄ ad terrā philistijm. Philistijm aūt ascēderūt i iezrahel.

C Ūnqꝫ venissēt dd ꝛ Ca. XXX g ¶ Iste sūt amalechite q̊s saul delere debuit: ꝛ inobediētię reus regnū amisit. b viri ei⁹ i sicelech die t̄ria: amalechitę impetū fecerūt ex pte au b strali in sicelech: ꝛ pcusserāt sicelech: ꝛ succēderūt eā igni. Et captiuas duxerūt mlieres ex ea a mimo vsqꝫ ad magnū: ꝛ nō interfecerāt quēq̄ꝫ: sꝫ secū duxerāt ꝛ pgebant itinere suo. Cū ḡ venissent dauid ꝛ viri ei⁹ ad ciuitatē: ꝛ iuenissent eā succēsam igni: ꝛ vxores suas/ꝛ filios suos ꝛ filias ductas eē captiuas. Leuauerūt dauid ꝛ ppl's q̇ erat cū eo voces suas: ꝛ planxerūt donec deficerent in eis lachrymę. Siquidē et duę vxores dauid captiuę ducte fuerant/ achinoen iezrahelites:

mille h noiati itelligūt pcussi ab ipō saule. vt sit sēsus: In milibus suis. i. i milib⁹ ab eo pcussis. ꝛ eodē mō de. x. milib⁹ dd. f ¶ Vocauit. h ꝓpt̄ p̄dictā cām dd ad locū suū remittit. qd̄ a deo factū ē: ne forte bellādo ꝯ filios isrl' aliq̄s bonos de illo pplo vl' amicos suos iterficeret. scd̄o vt amalechitas q̄ manū saul euaserāt/ꝛ ciuitatē sicelech i odiū dd icēderāt delerent: ꝛ p̄dā ab eis captā recuperaret. t̄tio vt ex p̄da ibi acq̄sita amicos sibi aggregaret/qui iuuarēt ipsum post mortem saulis ad obtinēdū regnū.

Moralr. a ¶ Cōgre. sūt ꝛc. Saul ꝛ ei⁹ ppl's puniti fuerunt p philisteos/ꝓpt̄ mala q̄ fec̄ saul/specialit̄ ꝯ dd: i cui⁹ psecutione fauebat ꝛ obediebat sibi ppl's p maiori pte. ppt̄ qd̄ cū eo meruit puniri. Igit̄ p philisteos isrl' debellātes: significāt̄ ifideles ppl'i ipugnātes fideles ex isticu dei ad puniēdū pctā p fideles cōmissa. sic frequēt̄ legit̄ esse factū. Vñ Atila rex hunoꝝ cū obsideret ciuitatē trecētē: iterrogatus a btō Lupo q̊s eēt. rn̄dit: Ego sū flagellū dei. At ille dixit: Et ego sū lup⁹ q̄ merui flagellari. tale v̄o flagellū fuit cosdroe saladin⁹: ꝛ pl'es alij. Igitur p dd q̇ voluit ire ꝯ filios isrl' cū philisteis signāt̄ scti/q̇ i punitionib⁹ fideliū fact⁹ p man⁹ ifideliū/applaudūt iusticię dei. ꝟꝫ illō ps̄: Lętabit̄ iust⁹ cū viderit vindictā: man⁹ suas la. ꝛc. Et p talem modū Hiere. xviij. d. dicebat de pplo isrl' pctōre: Da filios eoꝝ in famē: ꝛ deduc eos i man⁹ gladij. Per h āt ꝙ dd a philisteis recessit: significat̄ affect⁹ natural' sctōrū ad fideles: lꝫ applaudāt diuinę iusticię i eoꝝ punitōe. ꝓpt̄ qd̄ ꝛ sācti ꝛ Hiere. lꝫ dixisset p̄dicta: tñ capta ciuitate ꝛ pplo pti occiso/pti captiuato lamentabatur dicens: Quō sedet sola ciuitas ꝛc. sicut ptꝫ in illis lamētatiōib⁹ ꝯn̄r.

Ps. 18.b. Iere. 21.d. Eccl. 47. Ps. 57. Threno.

Diuisio

C Ūnqꝫ ve. Ca. XXX Hic ꝯn̄r describit incidens casus. s. de ciuitate sicelech incensa ꝛ dep̄data tpe q̄ dauid et viri ei⁹ erant in exercitu philistinorum. Circa quod p̄mo describit incēdium ciuitatis et ei⁹ depredatio. secūdo hostium isecutio/ibi: Cōfortatus est autem dauid. tertio eoꝝ debellatio/ibi: Qui cum dixisset. quarto prędę diuisio/ibi: Respondensqꝫ. Circa primum ostendit̄ q̄ fecerint istud maleficium/cuꝫ dicit̄: b ¶ Amalechitę im. fe. odiebāt eñ filios isratel eo ꝙ saul fere deleuerat eos. ꝛ ideo cognoscentes ꝙ dauid ꝛ viri eius erant absentes/ciuitatē sicelech inuaserunt i ¶ Et non interfecerant quēq̄ ꝛc. Quia volebāt eos habere ꝛ vēdere in seruitutē.

Moraliter. g ¶ Cunqꝫ venissent dauid et viri eius in sicelech ꝛc. Per hoc autem ꝙ absēte dauid cōbusta fuit sua ciuitas: et

a ¶Substiterũt ei ⁊c. Ducenti lassi viri q̃ cũ sarcinis sũt relicti/significãt infirmos eccľie: q̃ cũ spũalib⁹ viris currere nequeũt in via: sȝ q: fidẽ hñt ⁊ op⁹ bonũ seruãt/a christo premiũ btitudĩs cum pfectis percipiunt.

Nico. de lyra

✻ dere in suos ⁊ ãcillas vt facerẽt vtilitatẽ suã: nõ solũ de reb⁹/sȝ etiã de psonis. Cetera patẽt vsq̄ ibi: a ¶Volebat ⁊c. la. eo q̄ erãt in passione doloris positi: ⁊ q: secum duxerat oẽs bellatores: nec dimiserat aliq̃s ad custodiã loci. b ¶Confortatus. Hic ꝯñr describiť hostiũ insecutio. et primo ex directiõe diuina/reqrendo ei⁹ ꝯsiliũ/cũ dr: c ¶Appli. ad me. i. ꝓ me. q. d. indue te veste sacerdotali vt cõsulas deũ ꝓ me. Ceťa patent vsq̄ ibi: e ¶Et lassi q. sub. s. ducẽti: q̃ lȝ ꝓpť fatigationẽ nõ possent cõpetẽter adũsarios psequi: tñ poterãt ꝯpetẽter custodire sarcinas: ꝓpť qđ dd̃ ⁊ viri ei⁹ reliq̃ dimiserũt sub custodia eorũ illa q̃ poterãt eis eẽ oneri: vt patȝ ex seq̄ntib⁹. s. vt possent hostes expediti⁹ pseq̄. scđo ĩseqť dd̃ hostes directione hũana/cũ dr: f ¶Et iuenerũt vi. e. infirmitate ⁊ fame q̃si morti ꝓpinquũ. g ¶Reuer. est spi. e. i. aliq̃ ꝯualescẽtia ꝟtute cibi cõfortãtis. h ¶Nõ eñ co. pa. i. aliquem cibum. i ¶Neq̄ bi. a. i. aliquẽ potũ. k ¶Trib⁹ di. ⁊c. ⁊ iõ non est mirꝝ si erat exinanitus. Cetera patent. l ¶Qui cũ du. hic ꝯñr describiť hostiũ đbellatõ: q̃ a sicelech elõgati credebant eẽ securi. m ¶Come. ⁊ bi. ⁊ sic sibi nõ p̃caventes: ⁊ iõ fuerũt faciliť debellati. Et patȝ lr̃a vsq̄ ibi: n ¶Vsq̄ ad ves. al. di. q: fugiebãt ⁊ abscõdebãt se p diuersa loca: in qb⁹ dauid ⁊ viri eius insequẽtes eos pscrutabanť: ⁊ ideo tãtũ tp̃s apposuerũt. Ceťa patẽt. o ¶Respõdẽsq̄. Hic ꝯñr describiť p̃de diuisio. ⁊ p̄mo q̄tum ad bellatores. scđo q̄tum ad amicos dd̃ seu benefactores/ibi: Venit g̊ dauid. Circa p̄mũ dr: Rñdẽsq̄ oĩs vir pes. Isti q̃ erãt in comitiua dauid cupidi et mali hoc dicebãt/tractantes inter se de p̃de diuisione. p ¶Dixit aũt dd̃. repellẽs auariciã ⁊ nequitiã istoꝝ. q ¶Equa eñ pars erit

⁊ abigail vxor nabal carmeli: ⁊ ꝯtristat⁹ ẽ dd̃ valde: Volebat ei eñ ppľs lapidare: q: amara erat aĩa vniuscuiusq̄ viri sup filijs suis ⁊ filiab⁹. Cõfortat⁹ est aũt dd̃ ĩ dño deo suo: ⁊ ait ad abiathar sacerdotẽ filiũ achimelech: †Applica ad me ephot. Et applicuit abiathar ephot ad dd̃: ⁊ cõsuluit dd̃ dñm dicẽs: Perseq̄r/an nõ latrũculos hos ⁊ cõp̄hẽdã eos: Dixitq̄ ei dñs: Perseq̄re: absq̄ dubio comp̄hẽdes eos: ⁊ excuties p̃dã. Abijt g̊ dd̃ ipe ⁊ sexcẽti viri q̃ erãt cũ eo: ⁊ venerũt vsq̄ ad torrẽtẽ besor: ⁊ lassi quidã subsisterũt. Persecut⁹ est aũt dauid ipse ⁊ q̄dringenti viri cũ eo. Substiterũt eñ ducẽti: q̃ lassi trãsire nõ poterãt torrẽtẽ besor. Et iuenerũt virꝝ egyptiũ ĩ agro: ⁊ adduxerũt eũ ad dd̃. Dederũtq̄ ei panẽ vt comederet/⁊ biberet aquã: sed ⁊ fragmẽ masse caricarũ: ⁊ duas ligaturas vuepasse. Que cũ cõedisset/reuersus ẽ spũs ei⁹: ⁊ refocillat⁹ ẽ. Nõ eñ cõederat panẽ/neq̄ biberat aquã trib⁹ dieb⁹ ⁊ tribus noctib⁹. Dixit itaq̄ ei dauid: Cuias es tu: vel vnde: †⁊ q̊ pgis: Qui ait: Puer egypti⁹ ego sũ/fu⁹ viri amalechite. Dereliq̄t autẽ me dñs me⁹: q: egrotare cepi nudiustertI⁹ Siq̄dẽ nos erupim⁹ ad australẽ plagã cerethi et ꝯ iudã/ et ad meridiẽ caleph: ⁊ sicelech succẽdim⁹ igni. Dixitq̄ ei dauid. Potes me ducere ad cuneũ istum: Qui ait: Iura mihi p deũ q̄ nõ occidas me: et nõ tradas me ĩ man⁹ dñi mei: ⁊ ego ducã te in cuneũ istũ. Et iurauit ei dd̃. Qui cũ duxisset eũ: ecce illi discũbebãt sup faciẽ vniuerse ťre: cõmedẽtes ⁊ bibẽtes/⁊ q̃si festũ celebrãtes diẽ ꝓ cũcta p̃da ⁊ spolijs q̃ ceperãt de ťra philistijm ⁊ de ťra iuda. Et percussit eõs dd̃ a vespa vsq̄ ad vesperã alteri⁹ diei: ⁊ nõ euasit ex eis q̊sq̄: nisi tm̃ q̄dringẽti viri adolescẽtes: q̊ ascẽderãt camelos ⁊ fugerãt. Eruit g̊ dd̃ oĩa q̃ tulerãt amalechite: ⁊ duas vxores suas eruit. Nec defuit q̊cq̄ a puo vsq̄ ad magnũ tã de filijs q̄ de filiab⁹ ⁊ de spolijs: ⁊ quecũq̄ rapuerãt/oĩa reduxit dauid: ⁊ tulit vniuersos greges ⁊ armẽta: ⁊ minauit añ faciẽ suã. Dixerũtq̄: Hec ẽ p̃da dd̃. Venit aũt dd̃ ad ducẽtes viros q̊ lassi substiterãt: nec sequi poterãt dauid: ⁊ residere eos iusserat in torrẽte besor. Qui egressi sũt obuiã dd̃ ⁊ ppľo q̊ erat cũ eo. Accedens autẽ dd̃ ad ppľm salutauit eos pacifice. Rñdensq̄ †oĩs vir pessim⁹ ⁊ iniqu⁹ de virĺ q̊ erãt cũ dd̃/dixit: q: nõ venerũt nobiscũ/nõ dabim⁹ eis q̊cq̄ de p̃da quã eruimus: sȝ sufficiat vnicuiq̄ vxor sua ⁊ filij: q̊s cũ acceperit recedãt. Dixit aũt dd̃: Nõ sic facietĺ frẽs mei de his q̃ tradidit nobis dñs: ⁊ custodiuit nos: ⁊ dedit latrũculos q̊ erupãt aduersum nos ĩ man⁹ nr̃as: nec audiet vos q̊sq̄ sup ꝟmõe hoc. Eq̄ eñ ps erit descẽdẽtĺ †ad p̄liũ ⁊ remanẽtĺ ad sarcinas ⁊ siľr diuidẽt. Et factũ ẽ h̃ ex die illa ⁊ deiceps ꝯstitutũ et p̃finitũ: ⁊ q̃si lex ĩ isrľ vsq̄ ad diẽ hãc. Venit g̊ dd̃ ĩ sicelech ⁊ misit dõna de p̃da seniorib⁹ iuda ⁊ ꝓxis suis dicẽs: Accipite bñdictiõȝ đ p̃da hostiũ dñi. His q̊ erãt ĩ bethel: ⁊ q̊ erãt ĩ rhamoth ad meridiẽ ⁊ q̊ ĩ gether et q̊ ĩ aroer/⁊ q̊ in sephamoth/⁊ q̊ ĩ esthama: ⁊ q̊ ĩ rachala: ⁊ q̊ in vrbib⁹ hierameli/⁊ q̊ in vrbib⁹ ceni: ⁊ q̊ in arama: et qui in lacu asan: ⁊ qui in athach: ⁊ q̊ in hebron: ⁊ reliquis qui erãt ĩ his locĺ/ in quibus fuerat cõmoratus dauid ⁊ viri eius. Ca. XXXI.

a ¶in hebreo nõ lassos/sȝ iussos remãsisse dicit.

¶securiter.

a ¶facies hoĩs est dicta: eo q̄ eũ faciat notã. b ¶securiter.

a ¶isti sunt amalechite q̊s saul delere debuit: ⁊ ĩobediẽtie re⁹ regnũ amisit

a ¶vt attraheret eos ĩ amiciciã ⁊ facerẽt eũ regẽ: sicut ⁊ fecerũt.

pars erit. Ex h̃ pȝ illud qđ p̃dictũ est. s. q̄ illi. cc. remanẽtes custodierũt sarcias: ⁊ iõ nõ erãt debita portiõe p̄uãdi. hoc aũt accepit dd̃ de facto abrae: q̊ siľr feć socijs suis ad sarcinas remanentib⁹/qñ q̄ttuor reges debellauit: vt dictum fuit Geñ. xiiij. Vñ subdiť: r ¶Et factũ est ⁊c. in hebreo hr̃: Ex die illa et ab ãte. s. a tpe abrae. Sȝ p dd̃ fuit h̃ firmi⁹ statutũ ⁊ lege decretũ ex ŕgia ptãte: vt de ceťo sic simpliciter obseruaretur. s ¶Venit g̊. Hic ꝯñr describiť p̃de diuisio q̄tũ ad amicos dd̃ ⁊ bñfactores: apđ q̊s dd̃ ⁊ viri ei⁹ latuerãt fugiẽdo psecutõẽs sauĺ: ⁊ a q̊b⁹ bñficia receperãt. q: iustum erat q̄ hmõi bñficia recognoscerent facultate occurrẽte. Et ptȝ lr̃a.

✻ ciuitas: et mulieres cũ puuĺi captiuitatẽ ducte p amalechitas/q̊ gẽtes brute iťp̃tanť. ꝓpť qđ ⁊ demones signãt: q̊ in forma brutorũ vt freq̄nti⁹ hoĩb⁹ apparẽt. vñ ⁊ eue appuit in ꝟpẽtĺ spẽ/ Geñ. iij. significať q̄ absentia boni p̃lati q̊ p dd̃ significať: a sua diocesi demõẽs ĩcẽdũt ꝑľȝ suũ igne ꝯcupiscẽtie carnaĺ ⁊ cupiditatĺ: ⁊ ducũt eũ captiuũ mľtiplicib⁹ peccatĺ irretitũ. o ¶Cõ. dd̃ d. ⁊c. et sic dd̃ reduxit p̃dã p suã diligẽtiã ⁊ laborẽ. ĩ q̊ doceť bon⁹ p̃latus diligẽtiã ⁊ laborẽ apponẽ: vt malũ qđ p ei⁹ absẽtiã ꝯtigit/ reformeť. Per h̃ etiã q̄ dd̃ exñte cũ achis rege ꝯtigit dãnũ p̃dictũ: signať dãnũ ĩ spũalib⁹: qđ ꝯtingit freq̄nť ĩ diocesib⁹ p̃latorũ ꝓpť ip̃oꝝ occupatiõȝ circa negocia regũ ⁊ magĺtoꝝ. t ¶Et mi. do. đ p̃. p h̃ ãt significať q̄ succedẽtib⁹ ꝓspis dȝ q̊libȝ đ bõis a deo sibi ꝯcessis refundẽ suis bñfactoribus ⁊ amicĺ. ⁊ si dȝ h̃ fieri đ bõis tp̄alib⁹: mľto magĺ fieri dȝ de bonis spũalib⁹: q̃ alijs cõicata nõ diminuunť/sȝ poti⁹ augmẽtanť. Dãnũ ꝟo qđ ꝯtigit in ciuitate dd̃ ip̃o absẽte: sić expositũ ẽ de p̃lati absẽtia/sic exponi põt de regĺ vľ p̄ncipis negligentia circa regimẽ sue ťre: q̊ nimis iťẽ⁹ aucupijs ⁊ venationib⁹ negocia regni dimittit alijs tractãda: et sic ex h̃ ꝯtigũt aliq̃n magna dãna.

Marginal notes: Diuisio; Diuisio; B; C; D; †ß. 23. b; al's nõ habet †et quo pgis; Moraliter; al's †vnus; al's †in

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

E G

Philistijm autem pugnabāt ⁊c. Ca.XXXI
a ¶ Percusserūt iona. ⁊c. Rab. Ionathā / abinadab: q̄ ⁊ iesui / ⁊ melchisue. isboseth aūt domi erat: q̄ eo āno q̄ saul cōstitut⁹ est rex / nat⁹ dr: q̄ etiā .xl. ānoꝝ fuisse legiť cū regnare cepisset. vnde colligiť saul .xl. annis regnasse. Iesui aūt iterꝑtať eq̄lis: qr eq̄lis meriti fuisse filij cum pr̄e mēorant. Abinadab / pr̄ me⁹ spōte. Sponte em̄ sua pr̄ ei⁹ saul male agēdo acq̄siuit / vt vna cū filijs periret. b ¶ Arri.it.saul gla. Gladio q̄ amalechitis ꝯ ꝑceptū dei pepcit / merito seipm̄ occidit. sic q̄ ꝑtāte ꝓ cōi vtilitate accepta aut ñ vtiť aut abutiť: suo se nimiꝝ gladio ꝯfodit et q̄ ab hoste defendi debuerat / hostē poti⁹ iuuat. c ¶ Habitatores ia. q̄s saul ab adūsarijs defenderat / repēdūt qđ pñt. Nos q̄ꝫ bñfactores nr̄os gladio pcti ꝑemptos q̄ad possumus a philistinoꝝ opprobrio eripiam⁹.

Philistijm āt pugnabāt aduersū isrl̄ ⁊ fugerūt viri isrl̄ añ faciē philistijm: ⁊ ceciderūt interfecti i mōte gelboe. Irrueruntq̄ꝫ a philistijm i saul ⁊ in filios ei⁹: ⁊ ꝑcusserunt ionathā / ⁊ abinadab et b melchisue filios saul. Totūq̄ꝫ pōd⁹ ꝓlij vsū ē i saul. Et ꝯsecuti sūt eū viri sagittarij: ⁊ vulnerat⁹ ē vehemēť a sagittarijs. Dixitq̄ꝫ saul c ad armigeꝝ suū †Euagina gladiū tuū ⁊ ꝑcute me: ne forte veniant d icircūcisi isti ⁊ iterficiāt me / illudētes mihi. Et noluit armiger eius: fuerat em̄ nimio †terrore ꝑterrit⁹. b Arripuit itaq̄ꝫ saul gladiū suū et e

a ¶ doech ẜm hebreos: qui vidēs saulē mortuū metuēs dauid se interemit.

irruit sup eū. Qđ cū vidissꝫ armi f ger ei⁹ / videlꝫ ꝙ mortu⁹ eēt saul: irruit etiā ipe super gladiū suū: et mortu⁹ est cū eo. Mortu⁹ ē ꝫ saul ⁊ tres filij eius / ⁊ armiger illius: ⁊

¶ domestici.

vniuersi viri ei⁹ i die illa pariť. Vi

a ¶ vall' ista circa iordanē grādis ē ⁊ cāpestris

dētes aūt filij isrl̄ q̄ erāt trās vallē ⁊ trās iordanē ꝙ fugissent viri israelite: ⁊ ꝙ mortu⁹ eēt saul et tres filij ei⁹: reliq̄rūt ciuitates suas / et fugerūt. Venerūtq̄ꝫ philistijm et g habitauerunt ibi. Facta aūt alte- h ra die venerūt philistijm vt expoliarēt interfectos: ⁊ iuenerūt saul ⁊ tres filios ei⁹ iacētes i mōte gelboe. Et ꝑciderūt caput saul: ⁊ ex i poliauerūt eū armis: ⁊ miserūt in terrā philistinoꝝ ꝑ circūitū: vt annūciareť in tēplo idoloꝝ ⁊ in populis: ⁊ posuerunt arma ei⁹ in tē- k plo astaroth: corp⁹ vo ei⁹ suspen- l derūt i muro bethsan. Quod cū m c audissēt hītatores iabes galaad

Nico.de ly. Ca.XXXI

Philistijm aūt. Hec ē vltima ps ꝑncipalis ꝑmi libri: i q̄ describiť ipsi⁹ saul occubitus. ⁊ ꝑmo describiť ipsius occisio. scđo occisi vituꝑatio / ibi: Facta aūt die al. tertio ipi⁹ honorabil' tumulatio / ibi: Qđ cū audissēt. Circa ꝑmū ꝑmittiť filiorū occisio / cum diciť: b ¶ Et ꝑcus. io. ⁊ abi. sic ē i hebreo: ⁊ iō aliq̄ libri male hñt aminadab. Isboseth nō noiať h inť filios saul. tū qr remāserat ad disponēdā domū. tū qr nō erat multū apt⁹ ad ꝓliū. c ¶ Dixitq̄ꝫ saul ad ar. ⁊c. Iste fuit doech: vt cōiť dr / ⁊ satis rōnabil'r: vt videť: qr quia .s. xxij. dr ꝙ ipe assistebat sauli: et erat ꝑm⁹ inť seruos ei⁹. d ¶ Percu. ⁊c. il. mi. i. affligētes me morte ignominiosa in cōtēptū ꝑsone mee ⁊ populi mei: ⁊ ꝑ ꝯñs redūdet in ꝯtēptū dei. e ¶ Arri. itaq̄ꝫ saul gla. ⁊c. ex h dicūt doctores nr̄i cōcordiť ipm̄ eē dānatū: qr iterfecit seipm̄: qđ nulli est licitū. Ad h etiā iduciť qđ hr̄ .j. Paral. x. d. Mortu⁹ ē ꝫ saul ꝓpť iniq̄tates suas: eo ꝙ ꝑuaricat⁹ sit mādatū dñi: qđ prece. ⁊c. hebrei vo dicūt ipm̄ eē saluatū: qr audita dñi snīa sibi ꝑ samuelē ānūciata de oib⁹ pctis suis ꝑnituit. et lꝫ ꝑmo fuisset desolat⁹: tñ diuinā snīam de morte sua ⁊ filiorum suoꝝ ac regni trāslatōe patiēter acceptauit: vt diuina volūtas ipleref. Qđ vidr ex h ꝙ modico cibo sūpto ꝓ sustētatiōe nature ꝑ totā noctē ābulauit / vt veniret ad ꝓliū ẜm diuinū iudiciū ibidē moritur⁹. nec ionathā ꝑmogenitū suū / seu alios duos filios suos ibidē exñtes suasit de ꝓlio recedē volēs diuinā snīam nō solū i se / sꝫ etiā i filijs recipe i ꝑnam suorū pctōꝝ. Ad h etiā iducūt heb. qđ samuel dixit ei: Tu ⁊ filij tui cras eritis mecū .i. i pte iustoꝝ. tū qr samuel i illa pte erat. tū qr ionathas q̄ erat sctūs ⁊ bon⁹ / credēd⁹ ē ꝙ i pte scōꝝ sit recept⁹. ⁊ idē dicūt de saule: qr eodē mō dr de vtroq̄ꝫ: Tu ⁊ filij ⁊c. Ad h etiā videť face qđ dictū ē .s. ix. ca. de saule ꝙ erat elect⁹ ⁊ bon⁹: nec erat i filijs isrl̄ vir melior illo. ⁊ iō lꝫ postea multipl'r ⁊ ꝗuiť peccauerit: videť tñ diuie pietati ꝯgruū: vt ꝓpter ꝓcedēdē bonitatē dñs dederit ei i fine pnie locū ad euadēdū ꝑnā eternā: nō tñ ad recuꝑandū regiā dignitatē. Nec auctes supi⁹ in plurib⁹ locis allegate de abiectiōe saulis a deo videnť aliud sonare: nisi de regia dignitate: que ad dauid erat trāsferēda ex determinatiōe diuia. Ad illud aūt qđ obijciť in ꝯtrariū dicūt hebrei ⁊ aliq̄ etiā christiani: ꝙ iterficere seipm̄ intuitu ꝓprie ꝑsone: vt q̄s ꝑ h mortē acerbiorē vel turpiorē euadat / sic est illicitū: ẜm ꝙ dicit Aug. j. de ci. dei. ca. xvij. sed interficere seipm̄ intuitu diuini honoris: ne .s. vituperiū exerceať in ꝓprio corpe: redundās in dei vituperiū. sic timebat saul: ne i ipo q̄ erat ꝑncipalis in pplo / fierēt ludibria in cōtēptū dei isrl̄: vt dicūt isti / hoc nō est illicitū. Et h mō rasias videť se interfecisse .ij. Mach. xiiij. nec tamē ide vituꝑať i scriptura: sed magis laudari videť. Hoc etiā mō sanson se iterfecit: vt dr Iudicū. xvj. Isto etiā mō aliq̄ scte mulieres ⁊ de q̄b⁹ solēniçat ecclesia / se iterfecerūt: ne ifideles ipis abuterenť / exercēdo luxuriā ꝯ diuinū honorē. Verūtñ Aug. j. de ci. dei / istas ꝑsonas nō excusat a culpa: nisi fecerit h istinctu diuio nob occulto. Isto etiā mō posset excusari saul / si alie vie nō sufficerēt: nisi ꝯriū iueniať expsse determinatū in sacra scriptura: vl' ꝑ auctē eccl'ie: qđ nō recolo me vidisse. Ad illud aūt qđ obijciť de .j. Paral. x. d. Mortu⁹ ē saul ꝓpť iniq̄tates suas ⁊c. pōt dici: ꝙ ꝓpť iniq̄tates suas ꝑna mortis inflicta est sibi ⁊ filijs suis. sꝫ ꝙ ꝓpť h sit dānat⁹ auctas nō sonat. sic fur suspendiť ꝓpť furta sua: si tñ ꝑniteat i fine ꝑaciť ⁊ mortē patienť sustineat / efficiť dign⁹ vita eťna. Residuū aūt hui⁹ auctis iducte exponeť .j. Paralip. x. ca. Qđ aūt seq̄ť: Insuꝑ ⁊ phytonissā ꝯsulerit / nec sꝑauerit i dño / non valet. qr lꝫ tūc nō sꝑauerit q̄ñ ipam consuluerit: tñ ꝺ oib⁹ istis ⁊ alijs mal' final'r ꝑnituit: ⁊ tūc i dño sꝑauit de salute eternal: lꝫ nō de tꝑali vita. f ¶ Qđ cū vi. ar. ei⁹. Iste ꝑdicto mō ab hebreis non excusať: nec etiā a latinis. Dicūt em̄ cōiter ꝙ fuit doech idume⁹: q̄ timēs grauiť affligi a dđ si supuiueret: iō ex tristicia ⁊ q̄si desperās surripuit sibi vitā. Sicut ⁊ cato ꝓpť cesaris victoriā: qđ factū fuit pusillanimitatis: ꝓut declarat Aug. j. de ciui. dei. Cetera patēt vsq̄ꝫ ibi: g ¶ Ve. phi. ⁊ ha. ibi. nō māsiue: sꝫ ꝙ occupauerūt aliq̄ fortalicia / ponētes ibi milites ne filij isrl̄ rebellarēt. sicut dictū fuit .s. xiij. ca. de statiōe philistioꝝ. ꝑncipes autē philistijm ⁊ cōitas ppl'i reuersi fuerūt in terrā suā. h ¶ Facta aūt ⁊c. Hic ꝯñr poniť ipi⁹ saul occisi vituperatio / cū dr: i ¶ Et ꝑci. ca. ⁊c. ad ei⁹ vituꝑiū ⁊ laudē idoloꝝ suoꝝ: q̄bus illā victoriā attribuebāt. k ¶ Et posuerūt ar. ⁊c. ea cōsecrando idolo ꝓ victoria habita. l ¶ Corp⁹ vo ei⁹ su. ad inferēdū mai⁹ vituperiū: ⁊ ad suā victoriā ostendēdū. m ¶ Qđ cū au. Hic ꝯñr describiť ipius honorabil' tumulatio / cū dr: Qđ cū ✻ audissent

Moral'r. a ¶ Philistijm aūt ⁊c. ẜm Grego. homel. x. Iniq̄rū oīm caput est diabol⁹: ⁊ hui⁹ capitis mēbra sūt oēs iniq̄. ꝓpť qđ sicut .s. ca. xxix. ꝑ philisteos itelligūtur ifideles q̄ sūt mēbra diaboli: sic i isto ca. ꝑ philisteos pñt demones intelligi ꝓpť ꝯformitatē capitis ad mēbra ⁊ eoꝝ cōnexionē. In h aūt bello philistinoꝝ ꝯ isrl̄ aliq̄ de pplo isrl̄ fugiētes turpiter euaserūt: ⁊ aliq̄ gladijs philistinorū iterfecti fuerūt: ⁊ aliq̄ .s. saul ⁊ armiger ei⁹ ꝓprijs gladijs occubuerūt: lꝫ añ saul a sagittarijs fuissꝫ vulnerat⁹: vt dr i textu. et idē ꝓbabil'r videť de armigero ipi⁹. Per ꝑmos aūt q̄ euaserūt cū aliq̄ turpitudie / significāť illi q̄ de bello demonū ꝯ nos euadūt sine culpa mortali: nō tñ sine veniali: q̄ hꝫ aliquā turpitudinē ānexā. Per scđos āt q̄ ceciderūt gladijs philistioꝝ / significāť illi q̄ cadūt i mortale pctm̄: ⁊ h tētatiōib⁹ demonū. ꝑ tercios vo q̄ a philisteis letal'r vulnerati gladijs ꝓprijs se interfecerūt / significāť illi q̄ tētatōib⁹ demonū vulnerāť pctō mortali: ⁊ cū h postea ꝓprio motu mortal'r peccāt: vl' alios ad h iducūt: et sic gladijs demonū ⁊ suis ꝓprijs moriunť. i ¶ Et ꝑ. c. sa. ⁊c. Per hāc expoliationē significať / ꝙ hō mortal'r peccās armis ꝟtutū ⁊ grē spoliať. ꝑ h āt ꝙ caput saul ⁊ ei⁹ corp⁹ ad vituꝑiū ✻ ei⁹ appen

Diuisio

F

Hebreorum opinio de saluatione saul

ti. paral. x.

ti. paral. x.

alis timore

H

Moraliter

A ✱ audiſ. ꝛc. Iſti aūt ꝑ ceterꝭ doluerꝰ de vituꝑio ſauli illato: eo ꝙ liberauerat eos ꝺ manu naas regꝭ āmon: vt dictū fuit. ſ. xj. a ¶ Et ā. t. no. ꝛc. qꝛ ꝺ die nō poterāt illa corꝑa auferre. b ¶ Et cō. ea. ig. aromatica mlťa ibidē cōburēdo: ſic fiebat āntiquꝰ i ſepulturꝭ ſolēnibꝰ. ſic ꝺꝛ. ij. pa. xvj. i ſepultura aſa regꝭ iuda: Poſuerūtqꝫ eū ſuꝑ lectū ſuū plenū aromatibꝰ ꝛ vnguētꝭ meretricijs q̄ erāt pigmētarioꝝ arte ꝯfecta: ꝛ cōbuſſerūt ſuꝑ eū ābitiōe nimia. c ¶ Et ie. ſe. di. in ſignū triſticie ꝓ morte ſaul ꝛ filioꝝ eiꝰ.

Moraľr ✱ eiꝰ appēſa fuerꝰ i muro bethſā: ſignificaꝰ īfamie turpitudo q̄ ſeqꝰ ad mortalē culpā. m ¶ Qꝺ cū au. ꝑ iſtos q̄ caput ꝛ corpꝰ ſaul auferētes ꝺ muro ſepeliūt/ ſignificaꝰ illi q̄ turpitudinē ſuoꝝ ſuperioꝝ q̄ntū pn̄t bono mō ſatagūt oc- (cultare.

¶ In ca. xxxj. vbi ꝺꝛ i poſtil. Hebrei ṽo dicūt ſaulē eſſe ſaluatū.

Additio. Opinio hebreoꝝ i ħ paſſu nullo mō videꝰ ſuſtinēda. n̄ ei hꝫ fūdamētū i auctē/ nec i rōne. Nā fūdamētū eoꝝ aſſūptū ex ħ: ꝙ ſaul diuā ſniaꝫ ꝑ ſamuelē ſibi ānūciataꝫ acceptauit/ nulliꝰ valorꝭ eſt. In ħ eīm nō excuſant ſaulē a pctō: ſꝫ potiꝰ eū grauiꝰ accuſant. Qꝺ ſic ptꝫ. nā i phythonicis diuinatiōibꝰ ꝛ hmōi duo ꝓhibenꝰ in lege diuia. q̄ꝝ vnū ē tales diuiatores ꝯſulere. vn̄ Deu. xviij. b. Nō ſit i te maleficꝰ/ neqꝫ q̄ phythones cōſulat. Aliꝺ ṽo ꝓhibitū ē ne q̄s ṽbis taliū credat ſeu aſſentiat. vn̄ Deu. vbi. ſ. Gentes iſte q̄ꝝ poſſidebꝭ trā augures ꝛ diuos audiūt: tu aūt a deo tuo aliꝰ iſtitutꝰ es ꝛc. Ubi ꝛ i ſeq̄ntibꝰ māifeſte hꝛ: ꝙ ſic i lege diuia ꝑcipiꝰ vt credaꝰ ṽo ꝓphe dei: ita i eadē lege ꝓhibeꝰ/ ne q̄s talibꝰ ſuꝑſtitioſis vaticinijs aſſētiat ſeu credat: vt i ꝑdicto ca. ſatꝭ declaraꝰ. Ex q̄bꝰ euidēꝰ ſeqꝰ: ꝙ ſi q̄s ꝯſulēt phythōes ſeu diuioſ: q̄bꝰ ꝯſultꝭ n̄ aſſētiret eoꝝ vaticinijſ: taľ eēt trāſgreſſor p̄mi ꝑcepti tm̄. ſi āt n̄ ꝯſolū ꝯſulēt/ ſꝫ etiā eoꝝ ꝑnoſticꝭ aſſētiret eēt trāſgreſſor vtriuſqꝫ ꝑcepti: vt ptꝫ ex dictꝭ. Ex q̄bꝰ māifeſte ſeqꝰ: ꝙ volētes excuſare ſaulē a ꝯſultatiōe phythōiſſe: ꝑ ħ ꝙ ſētētiā ſibi ꝑ illū ſuſcitatū ānūciatā acceptauit: nō ſolū ipm n̄ excuſāt a pctō cōſultatiōis: ſꝫ īſuꝑ ipm accuſant de nouo pctō. ſ. acq̄eſcēdi ṽbis magicꝭ ſeu diuatiōibꝰ: vt ſic n̄ ſolū ſit ſaul p̄mi ꝑcepti ſuꝑdicti trāſgreſſor: ſꝫ etiā ſcꝺi. ſi āt dicaꝰ ꝙ ſaul n̄ credidit phythoniſſe ſeu phythoni/ ſꝫ ꝓphie ſamueľ q̄ erat fidelis ꝓpha dn̄i: ħ n̄ valꝫ. nā ſm opi. Aug. ſ. ca. xxviij. traditā q̄ ṽa ē vt ibi fuit declaratū: n̄ ſamuel i ſpū appuit: ſꝫ demō i ſamuelē trāſformatꝰ ē: ꝛ ſic nō ſamueli/ ſꝫ demōi credidit ṽbis eiꝰ aſſentiēdo. Dato etiā ꝙ ſamuel i ꝓpa ꝑſona appuiſſꝫ: ꝓut q̄dā volūt/ lꝫ minꝰ ſane: vt. ſ. adhuc ſaul peccauit i credēdo ṽbis illiꝰ. cuiꝰ rō ē: nā dicētes ſamuelē veꝝ fuiſſe ſuſcitatū/ ħ aſſerꝰ ex diſpēſatiōe diua eueniſſe q̄ phythōiſſā ꝛ ſaulē latebat: vt expreſſe hꝛ i glo. ibidē. ꝛ ſic ſaul nō credebat ipꝫ eē veꝝ ſamuelē ſꝫ ſpm̄ malignū arte magica i ſamueľ ſpē apparētē: cui credēdo indubie peccauit ꝯ ꝯſciaꝫ cōmittēdo: Qꝺ eni nō ē ex fide/ pctm̄ eſt Ro. xiiij. Si āt dicaꝰ: ꝙ ſaul credidit ṽbis ſibi ānūciatꝭ rōne ſignoꝝ/ q̄ forte viderat phythōiſſa vľ ipe ſaul. nec ex ħ excuſaꝰ a pctō. Nā ſm Aug. i ca. nec mirꝝ. ſ. allegato: nō iō q̄s dꝫ credē talibꝰ: qꝛ aliq̄n eueniūt ea q̄ ꝑdicūt. ad cuiꝰ ꝓbationē adducit clarā auctē Deu. xiiij. Qꝛ āt ꝺꝛ ſaulē ꝺ oibꝰ ſuis pctis ꝑnituiſſe audita ſnia. taľ aſſertio eadē facilitate ꝯtēniꝰ q̄ approbaꝰ ꝑꝫ ſꝛe. Nullū ei fūdamētū huiꝰ pnie appet i ſacra ſcꝑtura/ niſi forte i acceptatiōe ꝑdicte ſnie: q̄ q̄dē acceptatio n̄ hꝫ pnie rōnē ſꝫ potiꝰ pcti: vt dictū ē. Si aūt ſignū ſue pnie volūt accipe ex ħ ꝙ modico cibo ſūpto ꝑ totā noctē ābulauit: vt vēiret ad ꝑliū/ vbi erat moriturꝰ: ꝓut i po. ꝺꝛ. ħ n̄ viꝺꝛ valē. rōnabiliꝰ eīm poſſet dici ſeu ꝑſumi: ꝙ ſaul iuit ad ꝑliū/ credēs nō eē diuā ſniam ſibi ꝓlatā: ſꝫ potiꝰ demōiacā illuſionē. Ex q̄ aliꝰ eēt excuſatus vľ ſaltē alienatꝰ a pctō ꝑdicto. Illꝺ āt qꝺ dicūt hebrei ad ſuaꝫ opinionē ꝯfirmādā ex illꝭ ṽbis: Cras tu ꝛ filij tui eritꝭ mecū: n̄ viꝺꝛ valē. nā ly/ mecū n̄ ē nece vt itelligaꝰ i ꝑte iuſtoꝝ: ſꝫ ſufficit intelligē i ſtatu defūctoꝝ. Nec plꝰ ſonat auctas: vt idē poſtilľ. ait. ſ. ca. xxviij. ꝛ p̄t argui ex ṽbis chr̄i ad latronē Luc. xxiij. f. vbi diť: Hodie me. e. i pa. Si ei hāc dictionē mecū opteret referri ad ſtatū btitudis/ ſuꝑfluū eēt addē: i ꝑadiſo. ſufficeret eīm dixiſſe hodie me. e. ſꝫ qꝛ ſine tali additiōe poſſꝫ itelligi: mecuꝫ erꝭ. i. in ſtatu defūctoꝝ: iō ꝯuenīēꝰ addiꝰ: i ꝑadiſo. ſamuel āt nō dixit: Cras eritꝭ mecū i limbo. ſꝫ tm̄ dixit: eritꝭ mecū. Et iō rō hebreoꝝ ex hac auctē nō ē efficax. Ad aliā ṽo rōnē q̄ ꝓ hebreoꝝ opinione inducīꝰ/ de eo qꝺ dictū eſt. ſ. ix. ca. de ſaule ꝙ erat electꝰ

q̄cūqꝫ fecerāt philiſtijꝫ ſaul: ſur a rexerūt oēs viri fortiſſimi ꝛ ābulauerūt tota nocte ꝛ tulerūt cadauer ſaul: ꝛ cadauera filioꝝ eiꝰ de muro bethſan: Uenerūtqꝫ viri iab b es galaad: ꝛ cōbuſſerūt ea igni: ꝛ tulerūt oſſa eoꝝ/ ꝛ ſepelierūt i c nemore iabes: ꝛ ieiunauerūt ſeptē diebꝰ.

Finis p̄mi li. regū.

Scꝺs liber Regū incipit. Ca. I

F Actū ē āt poſtq̄ꝫ mortuꝰ ē ſaul: vt dꝺ reuerteretur a cede amalech: ꝛ māeret duos di

electꝰ ꝛ bonꝰ ꝛc. Ex q̄ volūt inferre: ꝙ lꝫ poſtea grauiter ꝛ multipliciꝰ peccaſſet: tn̄ diuine pietati ꝯgruū videꝰ: vt ꝓpꝰ ꝑcedētē bonitatē dn̄s dederit ei in fine pnie locū. ħ nō videꝰ valere. nā lꝫ deꝰ ħ potuiſſꝫ facē ex diſpēſatiōe ꝺ cōi: tn̄ lege diua ꝯriū legiꝰ Ezech. xviij. f. Cū auerit ſe iuſtꝰ a iuſticia ꝛ fecerit iniq̄tatē/ moꝛieꝰ i ea iiuſticia quā opatꝰ ē. Sic igiꝰ patēt fūdamēta heb. i ħ paſſu nulliꝰ eē efficacie. Snia igiꝰ doctoꝝ nr̄oꝝ ē tenēda tāqꝫ extra vꝭ ſūpra fūdamētꝭ. Fūdaꝰ eīm p̄mo i ħ: ꝙ ſaul ſeipm occidit: qꝺ ē grauiſſimū pctm̄: qꝛ magꝭ ꝯ nālē iclinatiōeꝫ ꝛ ꝯ charitatē q̄ꝫ cetera hōicidia. ſilr ꝛ eſt piculoſiꝰ ceterꝭ pctis: cū pꝰ mortē nullꝰ ē locꝰ pēitēdi. Nec valꝫ dicē ꝙ ħ fec: ne in ꝓpia ꝑſona pateꝰ ꝯ honorē diuū ꝛc. ꝓut i poſtil. alle. Nā ludibria ſeu iꝑropia q̄cūqꝫ ꝓpꝰ deū ſuſtinē q̄ntūcūqꝫ igmioſa ſint ꝛ acerba: tāto magꝭ ad diuū honorē ꝑtinēt: vt pꝫ i martyribꝰ. vn̄ ꝛ ſaul debuiſſꝫ i deū ſꝑare q̄ potēſ ē hoieꝫ q̄cūqꝫ tētatiōe ſuꝑuenīēte libare a pctō: qꝺ tn̄ n̄ fec ſe occidēdo. ꝛ iō ṽe ꝺ ipo ꝺꝛ. j. Pa. x. d. Nec ſꝑauit i dn̄o. Preꝰea bonitas finiſ nō tollit maliciā actꝰ hūani ſi taľ actꝰ ſm ſuā ſpēꝫ ē malꝰ. nō eīm ſūt faciēda mala vt eueniāt bona: ſꝫ tn̄ tolerāda miora mala vt viteꝰ maiora: vt dictū fuit. ſ. ca. xvij.

Preꝰea ſi ſaul excuſatꝰ fuiſſet a reatu hōicidij rōe ꝑdicta: pari mō excuſareꝰ amalechita ſi ipm ſaulē ꝓpꝰ eādē rōnē occidiſſꝫ. cuiꝰ ꝯriū ptꝫ. ſ. ij. Re. j. vbi hꝛ: ꝙ dꝺ q̄ fuit rex iuſtꝰ audita amalechite excuſatiōe/ ipm mādauit iꝰfici. Qꝺ āt iduciꝰ ꝺ raſia. ij. Mach. xiiij. n̄ ē trahēdū ad ꝯn̄tiā. qꝛ n̄ cōmēdaꝰ ex ħ i ſcꝑtura tāqꝫ ṽtuoſꝰ ſimplr: ſꝫ tāqꝫ hn̄ſ q̄ndā ſpēꝫ fortitudiſ: eſtimās ſe fortiꝰ agē: q̄ tn̄ n̄ ē ṽa fortitudo: ſꝫ magꝭ q̄dā mollicies ani nō valētꝭ maiora pēalia ſuſtinē: vt ꝑ ph̄m ptꝫ i. iij. Eth. ꝛ ꝑ Aug. p̄mo ꝺ ci. dei. Pōt etiā aliꝰ dici. ſ. ꝙ raſias ille ꝑ totū ꝓceſſum ſue vite i ſacra ſcꝑtura cōmēdaꝰ: vt ptꝫ ibidē. vn̄ ꝛ talē ꝑſumēdū ē iſtictu diue iſpiratiōis ħ feciſſe. nā ſꝫ iuriſtaſ: Qui ſel bonꝰ ſꝑ ꝑſumiꝰ eē bonꝰ. Secꝰ āt de ſaule ꝺ q̄ legiꝰ. ſ. xiiij. iux hebraicā ṽitatē: ꝙ q̄cūqꝫ ſe ṽtebat ipie agebat. De tali igiꝰ ꝑſumēdū ē ſꝑ fore malū: ꝛ ꝑ ꝯn̄s nō inſtictu diuo ſe occidiſſe: ſꝫ ex deſꝑatiōe ſeu tiore acerbiorꝭ picli ſeu mortꝭ tpaľ. De ſanſone aūt nō ē trahēda ꝯn̄tia: qꝛ ꝑ illū deꝰ mlťa miracľa faciebat. vn̄ ꝑſumēdū ē ꝙ lateꝰ iſpiratiōe diua ħ fec. Silr tenēdū ē ꝺ ſctiſ femis q̄ tpe ꝑſecutiōis ſeipās occiderꝰ: ꝓut diť Aug. p̄mo de ci. dei. nec ad dānationē ſauľ alia auctas ſacre ſcꝑture ſeu deꝰmiatio ecclie videꝰ req̄ri: cū doctores nr̄i ħ ꝯcordiꝰ teneāt: vt ꝺꝛ i po. Nā vt in ca. decretales eple diſ. xx. ſcꝑturaꝝ tractatores. i. doctores i eaꝝ expoſitiōibꝰ ſūmis pōtificibꝰ ꝓponūꝰ. vn̄ deꝰmiatio doctoꝝ ſacre ſcꝑture i talibꝰ tātū ſufficē dꝫ/ ac ſi ab ecclia deꝰminareꝰ. igiꝰ illa ṽba. j. Pa. x. vbi ꝺꝛ: Inſuꝑ ꝛ phythoniſſā ꝯſuluit: nec ſꝑauit i dn̄o/ itelligēda ſūt ꝺ deſꝑatiōe finali: ꝓut doctores nr̄i eā exponūt. Qꝺ etiā maliciā totiꝰ vite

Replica. ipiꝰ ſauľ poſtq̄ꝫ regnuit vna cū peſſimo ipiꝰ ſine ſibi iuicē correſn̄do ħ teſtaꝰ. Euis Burgē. ipe circa ca. xxxj. lōga laboret digreſſiōe: volēs ꝙ ſaul ſit dānatꝰ ꝯ opionē hebreoꝝ cui viꝺꝛ poſtil. fauē/ n̄ obſtātibꝰ obiectiōibꝰ Bur. q̄ ſūt faciliꝰ ſolubiles: qꝛ volēs ſuſtinē opionē de ṽa appitiōe ꝑſone ſamueľ mō ꝑdicto ceſſāt oia argumēta Bur. q̄ fūdāꝰ i pctiſ ꝯſultatōiſ phythoniſſe. Nā ſaul ꝑ ſamuelē veꝝ iformatꝰ ꝺ ꝯſultatiōe ꝑnituit: ꝛ ſniaꝫ diuā ꝯ ſe latā acceptauit: ꝛ ꝑ pniaꝫ meruit ꝺ ṽa ſamueľ appitiōe certificari: vt ſic ſine piclo deceptiōis ſniaꝫ diuinā acceptaret. q̄bꝰ bn̄ attētꝭ ſoluūꝰ ea q̄ Bur. de glo. in ꝯriū adduč. Et ꝑ eādē pniaꝫ ꝛ ſnie acceptionē ſaul meruit recipe iſpiratōeꝫ de ſeipꝫ occidēdo: ſic cōiꝰ teneꝰ ꝺ ſanſōe. Et btūſ Aug. p̄mo de ci. dei diť de ſctis femis: q̄ ſeſe tpe ꝑſecutiōis occiderūt: ne in vituꝑiū honorꝭ diuini illuſiōes iñdeliū patereꝰ. ꝛ hec dicta ſufficiāt ꝛc. Ca. I

¶ Poſtilla mgr̄i Nico. de lyra ſuꝑ ſcꝺm librꝝ regū.

F Actū ē ꝛc. poſtq̄ꝫ i p̄mo lib. actū ē ꝺ regno ꝑ electionē: ħ ꝯn̄r agiꝰ ꝺ regno ꝑ ſucceſſionē: qꝛ iſboſeth ſucceſſit ſauli: lꝫ ꝑuo tpe. ꝛ ſalomō ſucceſſit dꝺ: ꝛ ſic ꝯn̄r alij reges vſqꝫ ad captiuitatē babylonicā: ꝛ qꝛ regnū iſboſeth ꝓcedebat debilitādo: regnū aūt dꝺ fortificādo. iō p̄mo ꝺſcribiꝰ ichoatio regni vtriuſqꝫ ꝑtiaľ. ſcꝺo extermiatio regni iſboſeth totaľ. ca. iiij. tertio ꝓmotio regni dꝺ integraľ. ca. v. Circa p̄mū ꝑmittiꝰ ſaulis ꝛ filioꝝ eiꝰ lamētatio. ſcꝺo ſucceſſoris duplex iſtitutio ca. ij. Circa p̄mū p̄mo deſcribiꝰ denūciatio mortis. ſcꝺo actus lamentatiōis/ ibi: Appre- Diuiſio

B C D

E F a ¶ Amalechites. Rab. Ca. I
Nūc aiūt hebrei filiuz fuisse doech. Amalechites eñ ꝛ idumeꝰ vnū est. (Gen.36.b) qꝛ filiꝰ ꝑmogenitꝰ esau eliphaç fuit: ꝛ huiꝰ filiꝰ amalech. diadema aūt ꝛ armillā a patre cōmēdatā habebat. b ¶ Accedēs. Ois q̄ ꝓxio machinat malū/ vl̄ ḋ eiꝰ gaudet īteritu: iuste retributiōis penā a iudice supno meret. Qui eñ fo. foueā īcidit ī eā. (Prou.26.d.) Et/ Os qḋ mētit oc. aiaz. (Sap.1.c) h aūt mētiebat sese saulē occidisse. c ¶ Filios iuda. Filij iuda filij ꝯfessiōis: q̄s verꝰ dḋ vult arcu scpture muniri ne ꝑ ignorātiā in cōspectu demonū succūbāt. d ¶ Arcū. Rab. Quia philistijm sagittarij sūt/ q̄ arte saul īterfecerāt/ eandē belli artē vult eos discere. vl̄ p̄cepit vt reges iuda docerēt fortitudinē: vt fortes. s. ꝛ intēti eēnt ī timore dñi: ne pirēt sic saul. e ¶ In li. iustoꝝ. Rab. Legit vl̄ scptū ē. (Defectus librorꝝ ve.te.) Nūc librū nusq̄ repiri asserūt: sic librū belloꝝ dñi: cuiꝰ in libro nūeroꝝ mētio fit. (Nume.21.c) ꝛ carmīa salomonis: ꝛ disputatiōes eiꝰ de natura (3.Reg.4.d) lignoꝝ/ herbaꝝ/ iumētoꝝ/ volucrū/ reptiliū ꝛ pisciū. Vl̄ qḋ in libro verboꝝ dieꝝ dr̄: Reliqua ꝟo opeꝝ salomonis prioꝝ et nouissimorū scripta sūt in libris nathan ꝓphe ꝛ ahie (2.Pa.9.g.) silonitis. In visiōe q̄z addo vidētis ꝯ hieroboā filiū nabath: ꝛ mlt̄a volumia hmōi q̄ scptura fuisse ꝓbat: sz hodie nō esse cōstat. Vastata eniz a chaldeis iudea bibliotheca hostili igne ꝯsūpta ē. Pauci aūt libri esdre pōtificis ex ꝓphetie industria reparati vl̄ restaurati sūt. Hic ꝟo esdras scriba in lege dei fuit: q̄ ꝓmptiores F lraꝝ figuras q̄z eatenꝰ hebrei habuissent reppit. Sūt eñ q̄ dicūt libruz iustoꝝ eē librū regū: vbi ꝯtinent ꝓphete iusti samuel/ gad/ ꝛ nathan: in q̄ scriptū est: quō saul recedens a timore dñi per inobedientiam perijt.

Ni. de ly.

F Cōsidera isrl̄

※ hēdēs aūt dḋ. Circa ꝑmū p̄mittit tp̄s huiꝰ denūciationis/ cū dicit: a ¶ In die autē ter. s. a reuersione dauid in sicelech īterfectis amalechitis q̄ eā incēderāt: ꝓut dictū fuit in lib. xxx. ca. b ¶ Veste cō. ꝛc. Ista fiebāt apḋ hebreos in signū tristicie ꝛ magne desolatiōis. Cetera patēt vsq̄ ibi. c ¶ Casu veni ī mō. gel. licet venisset a ꝓposito ad ꝑliū: tñ fugiēs casualiter venit ad locum vbi saul erat vulneratꝰ. vl̄ forte in h dixit mēdaciū sic ꝛ in alijs: vt patebat ꝯñr. Dicit eñ cōiter ꝙ erat filiꝰ doech: ꝛ iō verisil̄e ē ꝙ eēt iuxta patrē suū q̄ erat cū saule: vt p̄dictū est ī fine ꝑmi libri. d ¶ Et saul incū. sup ha. suā. grauit vulneratꝰ ꝛ nō potēs incedere e ¶ Porro currꝰ ꝛ eq̄tes ap. ei. ita ꝙ ñ poterat eos euadere. f ¶ Sta sup me ꝛ iter. fi. me. Hoc fingebat: sz nō erat verū. qꝛ h dixit saul armigero suo tm̄: q̄ etiā interfecē seipm. g ¶ Stāsq̄ sup eū oc. il. Silr̄ ī h mētitꝰ fuit: qꝛ saul semetipm occidit. Dic tñ iosephꝰ ꝙ iste veꝝ dixit: qꝛ lz saul irruisset sup gladiuz suū: tñ ita debilitatꝰ erat ꝙ ñ poterat seipm ꝑforare. ꝛ iō iste iuuenis ex eius p̄cepto impegit eū sup gladiū/ intātū ꝙ fuit mortuus. cōtrariū

es in sicelech. In die autē tertia apparauit homo veniēs de castrꝭ saul veste conscissa/ et puluere consper-
a ¶ a pte totū: non eñ hō cadit solū sup faciē sed in eā ptē in qua est facies totus cadit.
sus caput: ꝛ vt venit ad dauid/ cecidit super faciē suā ꝛ adorauit. Dixitq̄ ad eum dauid: Unde venis? Qui ait ad eum: De castris israel fugi. † Et dixit ad eum dauid: Qḋ est verbum quod factū est? Indica mihi. Qui ait: Fugit ppl̄s ex prelio: ꝛ multi corruentes e ppl̄o mortui sunt: sed ꝛ saul ꝛ ionathas filius eius interierūt. Dixitq̄ dauid ad adolescentez q̄ nūciabat ei: Unde scis quia mortuꝰ ē saul ꝛ ionathas filius eius? Et ait adolescēs q̄ nunciabat ei: Casu veni in montē gel-
a ¶ fatigatus sustentabatur.
boe: ꝛ saul icūbebat sup hāstā suā. Porro currus ꝛ eq̄tes appropinq̄bāt ei: ꝛ cōuersus post tergū suum: vidēsq̄ me vocauit. Cui cū rñdissē adsū. Dixit mihi: Quisnā es tu? Et aio ad eum: Amalechites sum. Et locutꝰ ē mihi: Sta sup me ꝛ iterfice me: qm̄ tenēt me angustie: ꝛ adhuc
¶ totus vigor anime
tota aīa mea ī me ē. Stāsq̄ sup eū/ occidi illū. Sciebā eī ꝙ viuere nō
a ¶ vulnerationem.
poterat post rūinaz. Et tuli diadema qḋ erat in capite eiꝰ: ꝛ armillaz ḋ brachio illiꝰ: ꝛ attuli ad te dñz meum huc. † Apphendēs aūt dḋ vestimēta sua scidit: oēsq̄ viri q̄ erant cū eo: ꝛ plāxerūt/ ꝛ fleuerūt/ ꝛ ieiunauerūt vsq̄ ad vespā sup saul ꝛ sup
a ¶ sacerdotes.
ionathā filiū eiꝰ: ꝛ sup pōpulū dñi
¶ generaliter
ꝛ sup ppl̄m israel: eo ꝙ corruissent gladio. Dixitq̄ dḋ ad iuuenē q̄ nūciauerat ei: Unde es tu? Qui rñdit: Filiꝰ hois aduene amalechite ego sū. Et ait dauid ad eū: Quare nō timuisti mittere manū tuā/ vt occideres christū dñi? Vocansq̄ dḋ vnū de pueris suis/ ait: Accedēs irrue ī eū. Qui ꝑcussit illū: ꝛ mor-
a ¶ dānatio tua.
tuꝰ ē. Et ait ad eū dḋ: Sānguis tuꝰ sup caput tuū. Os eī tuū locutū ē aduersū te/ dicēs: Ego iterfeci christū dñi. Plāxit āt dḋ plāctū huiuscemodi sup saul ꝛ sup ionathā filiū eiꝰ. Et p̄cepit vt docerēt filios iuda arcū: sic scriptū est in libro iustoꝝ.

us. contrariū tamē tenet h ¶ Et tulit dia. ꝛc. Dicūt autē hic hebrei: ꝙ doech videns saul mortuū: tradidit ista isignia regalia filio suo vt portaret ad dauid: ac ꝑ hoc inueniret grām apud eū: et tūc seipm interfecit rōne predicta in fine primi libri. i ¶ Apphēdens aūt. Hic (Diuisio) ꝯñr ponit actꝰ lamētatiōis. ꝛ ꝑmo ī generali. scḋo modꝰ plāctꝰ in speciali/ ibi: Plāxit aūt dauid. Circa ꝑmū p̄mittitur plāctꝰ/ cū dr̄. Apphēdēs aūt dauid ꝛc. ꝛ s̄bdit punitio nūciātis/ cum dicit: k ¶ Dixitq̄ dḋ ad iu. qꝛ dixerat se interfecisse saulē. l ¶ Unde es tu? Iā eñ dixerat ꝙ erat amalechites: sz dḋ de morte ionathā ꝛ ppl̄i isrl̄ turbatus non aduerterat. m ¶ Filiꝰ ho. ad. i. ꝯuersi ad iudaismū. n ¶ Amalechite. hoc videt falsum: qꝛ supra dictū ē/ ꝙ doech prꝰ eiꝰ erat idumeꝰ. j. lib. xxj. ca. ꝛ. xxij. Dicēdū ꝙ amalech a q̄ dicti sunt amalechite/ fuit filius eliphaç ꝑmogeniti esau: ꝓut declaratū fuit. s̄. diffuse Exo. xvij. ab esau ꝟo denoīati sunt idumei: ꝛ sic oīs amalechita est idumeus: sed non econuerso o ¶ Vocāsq̄ dauid ꝛc. Et sic iusto dei iudicio ꝛ mendacio de q̄ sperabat īpetrare gratiaz/ reportauit mortē: (Diuisio) p ¶ Planxit aūt. Hic cōsequēter describit forma plāctus in speciali/ cuz dr̄: q ¶ Planctū huiuscemodi. qui postea subdit: sed quoddā p̄ceptū dauid interponit de sagittādi arte. scḋo explicatur carmē eius lugubre/ ibi: Et ait: Cōsidera. Circa ꝑmū ḡ ponit dḋ p̄ceptuz cū dr̄: r ¶ Et p̄cepit ꝛc. ar. Sic est in hebreo ꝛ in libris correctis. ꝛ ꝑ arcū h itelligit ars sagittādi. ne filij iuda de cetero debellarent a philisteis ꝑ artē sagittādi: sicut saul ꝛ eiꝰ exercitꝰ fuerant debellati. s ¶ Sicut scriptū ē in libro iusto. Aliq̄ dicūt ꝙ h ē liber regū/ in q̄ agit de samuele ꝛ dauid ꝛ alijs plibꝰ iustꝭ. Sz h nō ē verisil̄e ꝙ idē liber alleget seipm. ꝛ iō dicūt aliq̄ alij: ꝙ iste liber ē vnꝰ specialis liber q̄ nō hr̄: qꝛ esdras reparās bibliothecā a chaldeis icēsā/ ñ repauit oēs libros: sic ptz de libris salomōis q̄s fecit ※ de naturis

Moralr̄ a ¶ In die autē ꝛc. Per istū hominē q̄ ad habendū ipsius dauid gratiā mēdaciū sibi dixit. s. ꝙ interfecisset saul: cū tñ interfectꝰ fuisset ꝑtim sagittis philistinoꝝ/ partim ꝓprio gladio: significant illi q̄ ꝑ mēdacia grāt placere potētibꝰ ꝛ p̄latis. o ¶ Vocāsq̄ dauid ꝛc. In hoc dauid dedit exēplū potētibꝰ huius mūdi: vt nō sint fauorabiles aut benefici adulatoribꝰ ꝛ mēdacibꝰ: sed magꝭ puniāt eos ꝑm q̄ntitatē delicti: vt iusticia seruetur/ ꝛ terror alijs incutiat. p ¶ Planxit aūt ꝛc. Per casum saul ꝛ ppl̄i corpalē/ significat lapsus fideliuz in culpā mortalē: q̄ plāgendus est valde quanto aīa est melior corpe: et maxīe qn̄ pctm̄ est p̄lati vel ꝑncipis: ad qḋ sequit malū cōitatis. r ¶ Et p̄cepit vt do. ꝛc. Nec ē vera lr̄a: sed aliq̄ libri habeāt plāctū. ꝛ ꝑm sensum lr̄alē ꝑ arcū intelligit ars sagittādi q̄ filij iuda sciret impugnare philisteos: sicut sagittis debellati fuerāt per ipsos. Ars autem sagittandi spiritualis/ est exercitiū deuote oratiōis q̄ demones q̄ ꝑ philisteos itelligunt fortiter debellant. In cuius figura dr̄ Exo. xvij. ꝙ moyse in orationibus perseuerāte amalechite per quos similiter demones significantur: vt dictum est. s̄. j. lib. xxx. ca. fuerunt a filijs israel debellati.
※ Cōsidera israel

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

a ¶ Considera isrl' &c. Qui remāsisti. pro qua culpa iterfecti sunt: ⁊ precaue ne ⁊ tu in scelere eoꝝ pereas. ¶ Vel considera q̄ꝫ gloriosi fuerunt qui pro tua libertate vulnerati sunt.

Mat.23.d. b ¶ Geth. Torcular scʒ hierl'm q̄ occidit ꝓphetas: cui mors dn̄i ⁊ apl'oꝝ in derisuʒ fuit: ⁊ ob hoc precipit verus dauid, ne passio sua illis annūciet'. c ¶ Montes gelboe &c. Rab. Alij excelsi: q.d. o saul inobedientia tua q̄si idolatria in excelsis reputata est. q: scelus idolatrie est nolle acq̄escere. Montes gelboe vberrimi ante maledictionez fuerunt: quos hactenus maledictioni subiacere ferunt: nec vnq̄ꝫ pluere ibi testātur.

¶ Rab. Rex ⁊ ꝓpha dauid, q̄ ꝑsecutoribus mala nō reddidit: cū saul ⁊ ionatha bello occubuissent in lamētatione sua gelboe mōtib' maledicit: Mōtes gelboe nec ros &c.

Questio. Quid deliq̄runt mōtes? Sʒ q: gelboe interp̄tat' decursus. Per saul aūt vnctū et mortuū vnctio ⁊ mors nr̄i mediatoris exp̄mit'. merito ꝑ gelboe sugba iudeoꝝ corda significant': q̄ dū in hui' mūdi desiderijs defluūt: inūcti. i. christi se morte miscuer't. Et q: in eis vnctus rex tēpaliter morit' ab oī rore grē siccant'. De q̄b' bene dicit': vt agri primitiarū esse non possint. Sugbi em̄ hebreoꝝ mōtes, p̄mitiuos fructus nō ferūt: q̄ ⁊ in redēptoris aduentu ex parte maxima in ꝑfidia remanentes, primordia fidei seq̄ noluerunt. Sancta em̄ eccl'ia in p̄mitijs suis multitudine gentiū fecūdata, vix in fine mūdi iudeos q̄s inuenerit suscipit: ⁊ extrema colligēs, eos q̄si reliq̄as fruguꝫ ponit. vn̄: Reliq̄e isrl' salue fient.

Rom.9.f. Possunt tn̄ mōtes gelboe ore ꝓphete maledici: vt dū fructus arescēte terra morit', possessores terre sterilitatis dāno feriātur:

B vt ipsi maledictiōis sentētiā accipent, q̄ apud se mortē regis suscipere iniquitate exigēte meruissent. d ¶ A sanguine interfecto. &c. Sanguis et adeps robur p̄stant corpori. ita illi fortitudinē dabant subiectis: a quibus saul ⁊ ionathas interfecti sunt quasi nō a rusticis. Vel ita: Saul reprobatus est a deo, et ab incircūcisis viliter interfectus: tan q̄ꝫ nō esset vnctus oleo: ꝓpter sanguinē

1.Reg.22.d interfectoꝝ scʒ. lxxv. sacerdotū, q̄ domino adipē adolebant: q̄s innoxios iussit saul interfici. e ¶ Sagitta ionathe &c. Et gladi' saul.

Allego. Jonathā ⁊ saul bellicosos ⁊ fortissimos significat fuisse: ⁊ laudat in eis decorē forme ⁊ cōstantiā animi. ¶ Rab. Alle. Prius ꝓpheta dauid figuraliter deflet saul ⁊ ionathan: q̄ cū potētes essent, ⁊ semꝑ hostib' ꝑualerent, sauciati illico ⁊ vulnerati in medio ꝑlio corruerūt. Sic ⁊ christiani deflent eos q̄ repugnātes demonib', in lubrico seculi labunt' (Gelboe nāq̄ꝫ montes lubrici interp̄tant') ⁊ spem recugationis omittētes ꝓprio mucrone desperationis seipsos interficiūt: sicut saul irruēs super gladiū suū. Philistei vo. i. demones de interfectis spolia virtutū auferētes, ꝓprie fortitudini victoriā ascribunt: cuʒ talia iustis ꝑmissione dei eueniunt. Sed dauid noster in electis suis corruentiū casum gemit: ⁊ in vrbib' allophyloꝝ ꝓhibet

Eph.6.c. diuulgari. i. p̄cipit fidelib' vt caute se custodiāt: vt scutū fidei loricā iusticie, galeā salutis ⁊ gladium spūs habeāt: quod est verbum dei. quibus aduersarijs resistant: ne iterum ignominiose superati, gaudium inimicis faciant.

a ¶ Gemit subitū casum principis ppl'i.

a Et ait: Cōsidera israel pro his

¶ montes gelboe.

q̄ mortui sūt: sup excelsa tua vulnerati. Inclyti isrl' sup mōtes tuos

a ¶ q̄si di. ilico inter hostes.

interfecti sūt. Quō ceciderūt fortes?

a ¶ ꝓhibet ne vll' letet' in tali casu: ne diuulget' casus ppl'i dī ī ciuitatib' inimicoꝝ

Nolite annūciare in geth, neq̄ꝫ annūcietis in cōpitis ascalōis: ne forte letēt' filie philistijm, ne exultēt filie incircūcisoꝝ.

a ¶ Indignatus casu fortiū ip̄m interfectionis locum abominat'.

Montes gelboe, nec ros nec pluuia veniant super vos. Neq̄ꝫ sint agri primitiaꝝ: q: ibi abiect' est clypeus fortiū: clype' saul q̄si nō esset vnct' oleo: a sanguine iterfectoꝝ, ab adipe fortiū. Sagitta ionathe nunq̄ꝫ redijt retrorsū: ⁊ gladi' saul nō est reuersus inanis. Saul ⁊ ionathas amabiles ⁊ decori valde in vita sua: i morte q̄ꝫ nō sūt

¶ hyperbole.

diuisi. Aq̄lis velociores: leonib' fortiores. Filie isrl' sup saul

a ¶ de p̄da scʒ hostium.

flete: q̄ vestiebat vos coccino i delitijs: q̄ p̄bebat ornamēta aurea cultui vr̄o. Quō ceciderūt

a ¶ in peccato, subaudis.

Nico. de lyra

✱ de naturis aīaliū ⁊ herbaꝝ: vt hr̄. ꝫ. iij. libro. ⁊ de libris nathan ꝓphete ⁊ abie silonitis: q̄ allegant'. ij. Paral'. ix. nec tamē habent': q: nō fuerūt reparati. ⁊ idē dicūt de isto q̄ vocatur liber iustoꝝ. ¶ Ra. Sa. dicit, ꝙ hic liber est Gen̄. in q̄ agit' de iustis scʒ abraā isaac ⁊ iacob. ⁊ Gen̄. xlviij. scribit' in b̄ndictione iude. Man' tua in ceruicib' inimicoꝝ tuoꝝ. qđ fuit impletū potissime tpe dauid q̄ inimicos isrl' potenter in circūitu debellauit. Ad quā debellationē multū fecit ars sagittādi: i qua filios iuda instrui p̄cepit. a ¶ Et ait: Cōside. &c. Premisso p̄cepto dauid de sagittādi arte: h̄ ꝯn̄r explicat' carmē ei' lugubre. ⁊ primo generaliter. scđo specialiter, ibi: A sanguine interfectoꝝ. tertio singulariter, ibi: Jonathas. Circa p̄mū lamētat' ppl'm isrl', dicēs: b ¶ Cōsidera isrl'. i. attente recogita. c ¶ Pro his q̄ mortui sunt. de pp'lo tuo. d ¶ Sup excelsa tua &c. Qđ est turpius: videlicet ꝙ sunt deuicti in terra ꝓpria ⁊ in loco montuoso ⁊ male accessibili: ꝓpter qđ pōt facilius ab aduersarijs defendi. e ¶ Inclyti isrl'. i. nobiles genere, armorū pericia, ⁊ corporū virtute. Ex q̄ cōcludit admiratiue: f ¶ Quō ceciderūt fortes. q.d. nō videt' humana victoria, sed vltio diuina: scʒ ꝓpter pctā saul ⁊ cōplicū eius. ⁊ ideo summe cauendū est a talib'. g ¶ Nolite annun. in geth &c. in cō. as. i. in q̄driuijs seu locis vbi plures vie cōueniūt: ⁊ ibi solēt homines cōuenire ad audiēdū rumores: sicut ptʒ ex p̄cedētib'. Istud factū iā erat diuulgatū ꝑ totā terrā philistinoꝝ. Quō ĝ dixit dauid: Nolite annūciare &c. q: qđ factū est nō pōt nō fieri. Dicēdū ꝙ loquitur ad modū dolētis: q̄ aliq̄n īmiscet aliqua irrōnabilia: ⁊ aliq̄n ꝓnūciat aliq̄ absolute: q̄ tn̄ sunt sub cōditiōe intelligēda. Est igit' sensus: Nolite annūciare &c. id est si istud posset fieri ꝙ nō annūciaret' ibi, illud vellem ex toto desiderio animi. h ¶ Ne forte letent' filie phi. Mulieres h̄ exp̄mit potius q̄ꝫ viros: q: ille sūt q̄ p̄cipue solent canere in choris cantilenas de victorijs suoꝝ: sicut. s. j. lib. xviij. ca. dictū fuit de mulierib' p̄cinentib' ob uiā sauli ⁊ dauid victoria redeuntibus. i ¶ Mōtes gel. &c. Licet terra sit res inanimata, bene tn̄ maledicit' ꝓpter factū quod cōtigit in ea. k ¶ Quia ibi abie. est cly. for. Quia plures vidētes se debellatos ꝓiecerūt ibi clypeos proprios: vt expediti' possent fugere. Vl' dicunt' clypei abiecti: q: nō potuerūt bellatores a sagittis philistinorū defendere. Et in isto sensu accipitur quod subditur: l ¶ Clype' saul q̄si nō eēt vn. oleo. scʒ cōsecrationis regie a samuele: prout habet'. s. j. lib. x. ca. ac si dicat: ita ꝓstrat' est ibi saul q̄si eēt vnus de humili plebe. m ¶ A sanguie. Hic lamētat' dauid in speciali saul ⁊ ionathan. primo rememorās eoꝝ ꝓbitatē, dicēs: A san. &c. redijt re. &c. i. sagitta ionathe ⁊ ensis saulis nō ꝑcusserūt in vanū: sʒ ꝑforabāt arma fortium vsq̄ꝫ ad adipē ⁊ sanguinē intrinsecus. n ¶ Saul ⁊ ionathas ama. id est digni amore. qđ ptʒ de ionatha in plurib' locis supra, ⁊ de saul ꝓ tpe q̄ fuit electus a dn̄o: quia in isrl' nō erat vir melior in eo: vt habet'. s. li. j. ca. ix. o ¶ Et deco. qđ patet de saule: q̄ ab humero ⁊ supra eminebat sup totū ppl'm vt habet'. s. j. lib. x. ca. ⁊ de ionatha eius p̄mogenito verisil'e ē qđ fuerit ꝓcere stature ⁊ forme decore. p ¶ In morte q̄ꝫ nō sunt di. q.d. lamentabile est ꝙ tales duo sint simul interfecti. q ¶ Aq̄lis velociores. ad ꝑsequēdū hostes r ¶ Leonibus fortiores. aduersarijs resistendo. Sciēdū tn̄ ꝙ hic est hyꝑbole, ad exp̄mēdū eoꝝ notabilē agilitatē ⁊ fortitudinē sicut de aliq̄ re notabiliter alba dr̄ ꝙ est albior niue s ¶ Filie is. &c. coccino in deli. i. in vestib' coloratis ⁊ p̄ciosis de p̄da hostiū ꝑlatis. t ¶ Qui p̄be. orna. au. de hostiū p̄da. v ¶ Cultui ve. i. ornatui. illud ei vocat' cult' alicui' circa qđ est multū intēt'. mulieres aūt sūt mltū intēte circa ornatū suū. ⁊ iō ornatū hmōi h̄ vocat eaꝝ cultū x ¶ Quō ce. &c. Verba ista vel snīa pluries repetunt' in isto lugubri carmie: sic ⁊ i cātico leticie illud qđ est p̄mū vl' principale ibi pluries repetit'.

✱ Jonathas

✱ b ¶ Cōsi. isrl' &c. q̄ mor. sūt &c. Sic. s. dictū ē. xxix. ca. p̄mi libri, mortalitas ista cōtigit ꝓpter pctm̄. ⁊ h̄ est a viuētib' valde considerandū: ⁊ maxime a pergentibus ad bellum: ne ⁊ ipsi sint irretiti aliquo peccato graui ⁊ cōtingat eis similis pena, vel etiam maior in gehenna.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

E G Egitur post hec cõ. ⁊c. Ascẽdit ḡ dauid. Ca. II Rab. Ascẽsio dauid cū duab⁹ vxorib⁹ in hebron: significat conuocationē duoꝝ pplõꝝ in eccl̃iam catholicā. Hebron em̄ interp̄tat̄ ꝯiugiū. Sola autē eccl̃ia celestis regis spõsa ē. Illuc duxit dauid singulos viros cū domo sua: q₂ singuli fideles in illā societatē p euãgelij p̄dicationē conuocant̄ vbi nō ē distinctio iudei ⁊ greci b Ueneruntq₃ viri. Rab. Quia supbis ⁊ cõtēptorib⁹ grām dei spernētib⁹ electi fama p̄dicatiõis ⁊ virtutū studio cõfitent̄ christū regē esse in pp̄lo suo: cui data est oīs ptãs i celo ⁊ in terra. c Dixitq₃ ad eos. Rab. Redẽptori nr̃o multū placet q̄ opa maloꝝ q̄ in pctis mortui sunt/obliuioni tradit dãnãdo: nec ea q̄ dño displicēt imitatur: sed q̄ p̄cepit facere recordatur. o Isboseth. Rab. Qui interp̄tat̄ fili⁹ ꝯfusiõis abner auxiliãte: q̄ interpretatur pr̄is lucerna regnauit sup vniuersum isrl̃. ⁊ sola domus iuda sequebatur dauid: q₂ solis credētib⁹ ⁊ vere cõfitētib⁹ sequentibus christū: in ceteris error cõfusionis regnauit/diabolo instigãte q̄ trãsfigurat se i angelū luc̄. e Circũduxit eum p castra. In hebreo dicitur: Traduxit eū in manaim: quod interpretat̄ castra. traduxit sc₃ vltra iordanē: ⁊ in naim regē cõstituit f Et fuit numerus. Rab. Bene dixit ꝙ dauid septē diebus ⁊ sex mensibus regnauit i hebrō q̄ interpretatur cõiugiū/vel visio sempiterna: q₂ christus in eccl̃ia q̄ est eius spõsa/p omne tēpus huius vite qđ septenario dieꝝ numero decurrit/regnat. ẜm illud: Ecce ego vobiscū sū vsq₃ ad cõ. secl̃i. ⁊ q₂ post expletionē senarij/id est pfectionem boni operis electos suos ad veruz G sabbatum. i.

Roma. 10. c · Mat. 22. d · 2. Cor. 11. c · Mat. 28. d

fortes in prelio? Jonathas in ex- a ¶ sicut supra. celsis tuis occisus ē. Doleo sup te frat̄ mi ionatha decore nimis: ⁊ amabilis super amorē mulieꝝ. b Sicut mat̄ amat vnicū filiū suū/ita te diligebam. Quomõ ceciderūt robusti: ⁊ pier̄t arma bellica?

Igit̄ post hec cõ Ca. II sul[u]it dđ dñm/ dicēs: g Nū ascẽdã i vnã de ciuitatib⁹ iuda? Et ait dominus ad eū: Ascēde. Dixitq₃ dđ Quo ascẽdã? Et rn̄dit ei: In he- f g a bron. Ascēdit ḡ dauid ⁊ due vxores ei⁹/achinoen iezraelites/⁊ abigail vxor nabal carmeli: sed ⁊ viros q̄ erãt cū eo duxit dauid singulos cū domo sua: ⁊ mãserūt in b oppidis hebron. Ueneruntq₃ viri b iuda/⁊ vnxer̄t ibi dauid vt regna a ¶ Ꝯ pleni⁹ scriptū est in Paralipomenõ. ret sup domū iuda. †Et ãnnūciatū est dauid: ꝙ viri iabes galaad sepelissēt saul. Misit ḡ dauid nūi c cios ad viros iabes galaad. Dixitq₃ ad eos: Bñdicti vos a dño q̄ fecistis miscdiam hanc cū dño vr̄o saul: ⁊ sepelistis eū. Et nunc retribuet vobis q̄dē dñs misericordiã ⁊ veritatē: sed ⁊ ego reddã grām: eo ꝙ feceritl verbū istud. Cõfortent̄ man⁹ vr̄e: ⁊ estote filij fortitudinis. Licet em̄ mortu⁹ sit ¶ Q. ero vobis loco saul. dñs vr̄ saul: tn̄ vnxit me dom⁹ iuda in regē sibi. Abner aūt filius k d ner/p̄nceps exercit⁹ saul/ tulit ise boseth filiū saul: ⁊ circūduxit eū p castra/regēq₃ ꝯstituit sup gala- a ¶ gessuri: i heb. assuri. i. sup tribū asar ad ⁊ sup gẽssuri ⁊ sup iezrael: ⁊ super ephraim: ⁊ sup beniamin: et sup vniuersū isrl̃. Quadraginta annoꝝ erat isboseth fili⁹ saul cuz regnare cepisset super isrl̃: ⁊ duobus annis regnauit. Sola autez domus iuda sequebatur dauid. f Et fuit numerus dierū quos cõmorat⁹ est dauid imperãs in he-

E Nico.de lyra

a Jonathas. Hic ponit̄ lamẽtatio singularis sup ionathan: eo ꝙ dauid eū singulariter diligebat. ideo subditur: b Amabilis sup amorē mulieꝝ. Qđ pōt intelligi dupl̃r. Uno mõ passiue. i. plusq₃ amant̄ mulieres: ⁊ tamē ille amor est multū feruid⁹: ẜm ꝙ dr̄. iij. Esdre. iiij. c. Multi demētes facti sunt ꝓpt̄ vxores suas. i. ꝓpter feruētē amorē ipaꝝ. Alio modo actiue. i. pl⁹ q₃ mulieres diligūt: q̄ tn̄ aliqn̄ valde feruēter amãt. Et huic cõsonat qđ subdit̄: Sicut mat̄ amat vnicū filiū suū ⁊c.

In. ij. libro regū. j. ca. vbi dr̄: Et p̄cepit vt docerēt filios iuda arcū ⁊c.

Additio. Hoc p̄ceptū vt q̄dam hebreoꝝ expositores dicūt: est de substãtialib⁹ lamentationis cuius rō est. Nã in hoc carmine p̄ncipaliter intēdebat dauid plãgere inualitudinē ppl̃i: ⁊ debilitatē fortioꝝ eius q̄ in patria ⁊ in locis excelsis fuerūt turpit̄ deuicti. Ex quo inferebat lamētãdo ꝙ tã non erat modus defendendi pplum ⁊ patriam nisi p artē sagittãdi: ẜm quã artē debiliores sepe possunt fortiores eis debellare: qđ sic nõ cõtingit in pugna q̄ fit cuz gladio/in quo magis reqritur animi virilitas ⁊ brachij fortitudo. Idcirco tanq₃ proemiū sui carminis p̄misit hoc lamentatorie/ dicēs: Precepit vt docerent.

Diuisio

Egitur. Posita lamẽtatione saulis: Hic consequēter describit̄ institutio successoris. Habuit autem duplicem successorem. vnum de iure sc₃ dauid qui iam inunctus erat ex diuina electione. Aliū de facto sc₃ isboseth quē istituit abner p̄nceps militie. Et iõ p̄mo agitur de institutione dauid. secundo de institutiõe isboseth/ibi: Abner aūt. tertio de ꝓcessu vtriusq₃/ibi: Egressusq₃ est abner. Circa p̄mū dr̄: d Post hec cõsuluit dauid dñm ⁊c. Licet haberet ius in regno: q₂ erat iunctus ex precepto diuino: tñ noluit intrare possessionē absq₃ diuino consilio. quia attingit a fine vsq₃ ad finem fortiter: ⁊ disponit oia sua uiter. e Nū ascẽdã ⁊c. iu. De illis p̄mo q̄siuit: quia magis confidebat de hoibus illi⁹ trib⁹: eo ꝙ esset de eadem tribu. f Quo ascendã. Habita responsione de tribu iuda/cõueniēter q̄rit de loco. g Et rn̄dit ei: In hebron. Quia in illa ciuitate sunt sepulti quattuor p̄ncipales patriarche: ꝓut dictum fuit Geñ. xxiij. ꝓpter qđ ⁊ caleb illuc iuit ad orãdum dñm ex deuotione: ꝓut dictum fuit Nuñ. xiij. et Josue. xiiij. ꝓpter qđ dñs voluit ꝙ ibi inciperet regnū dauid. h Ueneruntq₃ viri ⁊c. Ter fuit inunct⁹. p̄mo in domo pr̄is: vt dictū fuit. s. j. lib. xvj ca. Scđo in hebron sup tribū iuda: vt hic habet̄. Tertio sup totū ppl̃m isrl̃: vt habet̄. j. v. ca. In signū ꝙ bonus catholicus regno celesti dign⁹ debet habere vnctionē spūssancti in corde p verã fidem: in ore per cõfessionē: in opere per sanctã conuersationē. Et q₂ bonus rex debet esse gratus subditis de facto fidelitatis ⁊ pietatis: ideo consequenter ostendit̄ gratitudo ipsius dauid erga viros iabes galaad de sepultura saulis ⁊ filioꝝ ei⁹. Et patz littera. k Abner autem. Hic cõsequēter ponit̄ institutio ipsi⁹ isboseth đ facto. Et patet l̃ra. Sciendū tñ ꝙ Ra. Sa. dicit hic: ꝙ hoc factū fuit ad verificandum verbū dñi ad iacob Geñ. xxxv. b. Reges ex te egredient̄: ⁊ tñ oẽs filij ei⁹ erãt nati p̄ter beniamin. ⁊ sic significatū fuit ei ꝙ de beniamin essent duo reges futuri: scilicet saul/⁊ isboseth. ✱ Egressusq₃ est

Moral̃r. c Igit̄ post hec consuluit dauid dñm. Per hoc aūt ꝙ dauid ex diuina reuelatiõe ascendit in hebron: q̄ alio noie vocat̄ chariatharbe: id est ciuitas quattuor: significatur ꝙ homo bone volūtatis / q̄ per dauid significat̄: ascēdit ad pfectionē q̄ttuor virtutū cardinaliū p instinctum ⁊ adiutoriū diuinū. q̄ q̄dem pfectio ciuitas quattuor põt dici: de q̄ dicit̄ Apocal. xxj. e. Et ciuitas erat i quadro posita. h Ueneruntq₃ viri iuda ⁊ vnxerūt dauid. Ibi iuda interpretat̄ cõfitēs: ⁊ ideo viri iuda dicunt̄ illi q̄ corde ore ⁊ ope deū confitent̄. ⁊ isti vngere dauid/id est virū virtuosum ꝓmouere nitunt̄. Nã si est ꝓmotio in regimine tēporali/volūt eū habere principē: si autem in spūalibus pontificē vel p̄sidentē. i Misit ergo dauid nūcios ad viros ia. gala. dixitq₃ ad eos: Bñdicti vos a domino ⁊c. Sicut dictū est supra vltimo ca. j. lib. Per istos viros iabes significant̄ illi q̄ cooperire studēt q̄ntuz bono modo possunt turpitudinē supioris sui. ⁊ ipsi sūt a dño benedicti. vñ Geñ. ix. d. sem ⁊ iaphet operientes verenda pr̄is sui ex hoc receperūt benedictionē. Cham aūt reuelãs/maledictionē. Abner aūt fili⁹ ner q̄ cõstituit isboseth regē/significat illū q̄ p potentiã studet ꝓmouere indignū. Isboseth autem vir confusionis interpretat̄. ⁊ sic signat illum qui non est dignus honore: sed magis vituperio. ✱ Egressus est

Sap. 8. a · Unctio dauid triplex · 11. Reg. h

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

A. G sabbatū.i.requiē sempiternā pducit: vbi pfruent visiōe dei ppetua. Est aūt hebrō ciuitas ī tribu iuda/ q̄ qndā vocabat arbe: lȝ in grecis codicib⁹ male habeat/arboc: sic ꝛ in nr̄is cū in hebreo legit/arbe.i. q̄ttuor: q2 abraā/isaac ꝛ iacob ibi sepulti sūt: ꝛ magn⁹ adā.lȝ eū in loco caluarie q̄dā suspicent. Hec fuit olim metropolis philistinoꝝ ꝛ habitaculū gigantiū. postea ciuitas sacerdotalis ꝛ fugitiuoꝝ. distat a meridiana plaga ab helia miliarib⁹ circiter.xxij. vbi quercus abraā q̄ etiā terebinthus/q̄ ꝛ mābre vsq3 ad cōstātini regis imperium mōstrabatur: et mausoleum eius in presentiarum cernitur. Cunq3 a nr̄is ibidē eccl'ia iā extructa sit in circūitu: a cūctis gētib⁹ terebinthi locus supstitiōe colit: q2 sub ea abraā angelos hospitio recepit. H pmū arbe dicta est: postea hebrō ab vno filiorū caleb. Cōdita est aūt ante septē annos q̄ thanis vrbs egypti. a ¶ Egressus ē. Rab. Hūc locū Joseph⁹ ita exponit: Abner promouit electū nimis exercitū: vt congrederet cū tribu iuda. Irascebat enim aduersum eos/a q̄bus rex dauid fuerat ordinat⁹. Huic occurrit missus ioab a dauid fili⁹ saruie sororꝭ ei⁹. H erat ɔtra abner ɔstitut⁹ pnceps militie: cū q̄ fuerūt frēs sui abisai ꝛ asahel: ꝛ oēs armati dauid. veniēsq3 ad quendā fontē in ciuitate gabaon: aciē cōstituit ad pugnāduȝ. Dicēte vo abner ad eū: velle se pbare q̄s eoꝝ haberet robustiorē exercitū: cōuenit inter vtrosq3: vt duodecim viros pugnaturos mitterēt: eductisq3 gladijs viri dauid/ ꝛ tenētes hostiū capita lumbos ꝛ latera suis gladijs pforarunt/donec oēs q̄si ex vno ɔstituto piculo perimerēt. his cadētib⁹ etiā reliqu⁹ dilabat exercit⁹: ꝛ abner ppl's vict⁹. Fugiētesq3 ioab pseq̄ nō cessabat: p̄cipiens armatꝭ vt festinarēt/ꝛ occidēdo nō deficerent. Cui⁹ etiā frēs pmptissime decertabāt. Inter q̄s clarior fuit asahel: q̄ tātā gloriā in pedū velocitate habuit/vt etiam eq̄s currēdo superaret. H pseq̄bat abner in neutrā ptē declinās. b ¶ Dixitq3 abner ꝛc. Abner d tribu beniamin pnceps exercit⁹ saul/pueros dauid ad p̄lium puocauit. Et saulus necdū apl's de tribu beniamin pharise⁹/apl'os ad certamē puocauit: ac neci stephani interfuit. c ¶ Porro asah. cur. ve. fuit. Grego. Asahel significat eos q̄s vehemēs arripiēs furor in p̄ceps ducit: q̄ in eodē furoris impetu tāto cauti⁹ declinādi sunt/q̄nto insane rapiunt. Vn̄ abner.i. patris lucerna fugit: q2 doctoruȝ lingua q̄ supnū dei lumē indicat/cum p abrupta furoris mentē cuiuspiam ferri cōspicit: ꝛ cōtra irascentē verboꝝ dissimulat iacula reddere: q̄si psequentē nō vult ferire. Sed cū iracūdi nulla se cōsideratiōe mitigāt: ꝛ quasi asahel pseq̄ nō cessant. Necesse est eñ vt q̄ furētes repmere conant: nō se in furorē erigāt: sed si q̄d est trāq̄llitatis ośdāt. q̄dā vo subtiliter pferant: in q̄bus ex obliq̄ animū furētis pungant. Vn̄ abner psequētē nō recta/sȝ auersa hasta pforauit. Ex mucrone enim pcutere est impetu apte increpationis obuiare. Auersa aūt hasta ferire/est furentē intrāquille ex quibusdā tāgere ꝛ q̄si parcēdo superare. Asahel aūt ptin⁹ occūbit: q2 cōmote mētes dū ꝛ parci sibi sentiunt: ꝛ tamen responsorū rōne in intimis sub trāquillitate tanguntur: ab eo quo se erexerant statim cadunt. Quia ergo a furoris sui impetu sub lenitatis percussione resiliunt: quasi sine ferro moriuntur.

G An igno.

bron sup domū iuda septē annorū ꝛ sex mēsiū. a Egressusq3 ē abner fili⁹ ner/et puer isboseth filij saul de castris in gabaon. Porro ioab fili⁹ saruie/ꝛ pueri dauid egressi sunt: ꝛ occurrerūt eis iuxta piscinā gabaon. Et cū i vnū b cōuenissent e regione: sederūt hi c ex vna pte piscine: ꝛ illi ex altera. b Dixitq3 abner ad ioab: Surgāt d pueri ꝛ ludāt corā nobis. Et rn̄dit e ioab: Surgāt. Surrexerunt ergo ꝛ transierūt nūero duodeci de beniamin ex pte isboseth filij saul: ꝛ duodeci de puerꝭ dauid. Apphēsoq3 vnusq̄sq3 capite cō f paris sui: defixit gladiū in latus cōtrarij: ꝛ ceciderūt simul. Vocatūq3 est nomē loci illi⁹ ager robustorū in gabaon. Et ortū ē bellū g durū satis i die illa. Fugatusq3 h est abner et viri isrl'a pueris dauid. Erāt aūt ibi tres filij saruie: c ioab/et abisai/et asahel. Porro i asahel cursor velocissimus fuit: q̄si vn⁹ †de capreis q̄ morant i sil k uis. Perseq̄bat autē asahel ab l ner: ꝛ non declinauit ad dexterā neq3 ad sinistrā/omittēs pseq̄ abner. Respexit itaq3 abner p⁹ tergum suū/ꝛ ait: Tu ne es asahel: Qui rn̄dit: Ego suȝ. Dixitq3 ei abner: Vade ad dexterā siue ad sinistrā: ꝛ apphēde vnū de† adolescentib⁹: ꝛ tolle tibi spolia ei⁹. Noluit aūt asahel omittere qui vrgeret eū. Rursumq3 locut⁹ ē abner ad asahel: Recede: noli me seq̄/ne forte cōpellar cōfodere te in terrā: ꝛ leuare nō pote m ro faciē meā ad ioab frēm tuuȝ. Qui audire ɔtēpsit/ꝛ noluit declinare. †Percussit ḡ eum abner n ¶ conuersa auersa hasta in inguine/ꝛ trāsfo o dit: ꝛ mortu⁹ ē i eodē loco. Oēsq3 qui trāsibāt p locū in quo ceciderat asahel et mortuus erat/ subsistebāt. Persequētibus au p tem ioab ꝛ abisai fugientem ab

a ¶ Egressusq3 est abner. Hic ɔ̄sr ponit vtriusq3 regꝭ instituti pcessus. q2 isboseth pcedebat semp deficiēdo: dauid aūt pficiendo: quod ostendit in duobus. primo in viroruȝ isboseth debellatione. secundo in ipsius abner cū dauid confederatione: ca.iij. Circa primū primo ponit bellatorū congregatio. secūdo patris isboseth depressio/ibi: Fugatusq3 est abner. tertio belli cessatio/ibi: Persequentibus autē. Circa primū sciendum/ q ɔ̄tuȝ ex littera videt: abner princeps militie isboseth/ꝛ ioab princeps exercit⁹ dauid cōdixerant ad inuicē: vt conuenirent ad locū certū/ꝛ ibi viderēt pugnā singularē aliquoꝝ ex ista parte ꝛ ex altera: ad videndum probitatē virorū vtriusq3 partis. ꝛ hoc est q̄d dicit b ¶ Et cū i vnū cōuenissent.i.in vnū locū determinatū c ¶ E regione sederunt. id ē exercitus dauid ex vna parte: ꝛ exercitus isboseth ex altera. Et piscia erat i medio: id est cōgregatio aquarū pluuialium in vna fouea: sicut solet esse in campis pro animalibus potādis. d ¶ Surgant pueri. Hoc est/ad p̄lium apti. e ¶ Et ludant corā nobis.i. ostēdāt fortitunē suā ꝛ pbitatē. Vn̄ sciendum: q istud verbū q̄d hic ponit equiuocū ē ad ludere/ꝛ occidere: ꝛ etiā ad quedā alia: sicut dictū fuit Gen̄.xxj. hic aūt ponit p occidere. iō s̄bdit: f ¶ Apphēsoq3 vnusq̄sq3 capi.ꝛc. Ex q̄ videtur q ex vtraq3 parte fuerunt interfecti: licet ioseph⁹ dicat: q illi soli de pte isboseth fuerunt interfecti: sȝ magis credēdū ē textui: q2 ioseph⁹ freq̄nter dic aliq̄ textui dissonare. vn̄ subdit: Vocatūq3 est ꝛc. ager robu. In hebreo hr̄: camp⁹ cōcisoꝝ. eo q mutuis gladijs cōcisi ceciderūt ibi isti ꝛ illi. g ¶ Et ortū est bel. Quia istꝭ occisis vterq3 exercit⁹ incepit pugnare ad inuicem ad suorū vindictam. h ¶ Fugatusq3 est abner. Hic cōsequēter describit ptis isboseth debellatio. Et patȝ lr̄a paucis exceptis. i ¶ Porro asa. cur. ve. Ex h ptȝ q pugnauerat peditādo: aliter nō cōmendaret de velocitate cursus: sed magis equus portans ipm. k ¶ Quasi vn⁹ ex ca.ꝛc. Hypbole ē: ad denotādū eius agilitatē excellētem. l ¶ Persequebat aūt asa ꝛc. Reputans sibi ad magnā gloriā si posset deuincere militie pncipē. m ¶ Et leuare ꝛc. Cogitabat eñ abner q dauid finaliter preualeret: et tunc indigeret gratia ipsius ioab q̄ erat maior i domo dauid: ꝑt quod reformidabat occidere fratrē ei⁹. n ¶ Percussit ḡ eū abner auer. ha.i. contra eum versa. Si eñ de ligno haste pcussisset eū/vt dixerunt aliqui: nō potuisset eū ita transfodisse: maxime q2 armatus erat: licet leuib⁹ armis. In hebreo habetur: Percussit ergo eum post epar.i. circa mēbra vitalia/vbi est ictus mortalis. o ¶ In inguie. In hebreo habet: In quinta.s. costa: sub q̄ sunt mēbra vitalia. p ¶ Persequentib⁹ autem. Hic cōsequēter describit belli cessatio duplici de cā. Prima ꝑter noctē supuenientē: q̄ notat cū dr̄: Sol occubuit. Scda ꝑter periculū interfectiōis ex ✠ vtraq3 parte

✳ a ¶ Egressus est ꝛc. Per abner q̄ mouit cōtentionē cōtra viros dauid/significat q illi q̄ idignū pmouere nitūt/ ꝛ ɔtētiōes ꝛ brigas mouēt p ipio. et sic iste abner de ɔtētiōe sua reportauit ɔfusionē multis de suis bellatorib⁹ occisis de p̄lio fugiēdo: sic dei iudicio iusto p idignis ɔtētiōes mouētes cōfusionē reportāt frequēter. ꝛ vtinā esset semp.

[Margin, left: Gen̄.23.a. et.35. — Act.7.g — B — A]
[Margin, right: C Diuisio — D Diuisio — al's ter — al's ī adolescentulis — Diuisio — ij.29.d. — Moral'r]

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

a ❡ An ignoras q̄ pi. &c. In hebreo hr̄: An ignoras q̄ amar⁹ erit finis si pplm delere niteris.

F Acta ē ḡ &c. Ca. III Rab. Dom⁹ dauid celestis hierlm: q̄ ptim peregrinat̃ in terris: ptim cū dño regnat in celis. Dom⁹ v̄o saul supbi & impij regis est babylon q̄ facit fornicari omēs gētes. Int̃ has lōga cōcertatio est: q̄ q̄ ꝓm carnē est psequit̃ eā q̄ ꝓm spm est. s3 dom⁹ dauid ꝓfectu filiorū gaudet: & in psecutiōe dom⁹ saulis deficit in sua iniq̄tate: et tandē ꝓm merita sua in ꝓfunduz abyssi submerget̃. c ❡ Natiq3 sūt sex fi. Sex filij q̄ nati sūt dauid in hebron pfectionē sctōꝝ significant: q̄ de spirituali cōiugio christi & ecclesie p spūsscti grām q̄tidie oriūtur. d ❡ De egla. Rab. Hec ē michol/ q̄ sola vxor dr̄: q̄ eā dd̄ i adolescētia sua p̄mā sortit⁹ ē vxorē. Hec i partu dr̄ occubuisse. vñ i sequentib⁹ scp̄tū est: Igit̃ michol filie saul nō ē nat⁹ fili⁹/ vsq3 ad diē mortis sue: q̄ i ip̄o ptu occubuit.

Sermonē q̄q3

Nico.de lyra

vtraq3 parte: q̄ filij beniamin se recolligētes circa abner parabāt se ad ponēdū totū ꝓ toto ad fortunā: ꝓpter q̄d clamauit ad ioab: a ❡ An ignoras q̄ piculosa sit desperatio. sc3 de fuga absq3 bello. q.d. tu nō debes ignorare: q̄ p talē modū vtraq3 pars ponit totū ꝓ toto: & sic ē i piculo/ cui nō debebāt exponi: iō subdit̃: b ❡ Usq3 q̄ nō di. &c. faciēdo signū cessationis. c ❡ Ut omit. pse. &c. Quia isti & illi erāt cultores dei & de eadē lege: et ideo nō erat bonū destructionē hui⁹ ptis vel illi⁹ q̄rere. Cui ioab assentiēs dixit: d ❡ Si locutus fuisses mane &c. Hoc ē si citi⁹ ista v̄ba dixisses/ bellū citi⁹ cessasset. Aliq̄ hebrei dicūt q̄ hec ē lr̄a: Si nō locutus fuisses mane. s. verbum q̄d p̄dixisti in p̄ncipio: Surgant pueri & ludant corā nobis: recessisset ppl's absq3 bello. q̄ occasiōe illi⁹ dicti & sequētis facti ortū fuit bellū: vt pt3 ex p̄dict. Cetera patent vsq3 ibi: e ❡ Excepto asahele. Licet eēt de pueris dauid sicut & alij īterfecti: tñ mors ei⁹ p se exp̄mit̃ q̄ pl⁹ pōdarabat̃ q̄3 oim aliorū: ꝓpt̃ q̄d de ei⁹ sepultura specialit̃ agit̃. Et pt3 lr̄a. Sepultura tñ ista fuit postq̄3 ioab & exercit⁹ redierāt in hebron: licet ante scribat̃.

F Acta ē &c. Ca. III Ostensa debilitatiōe regni isboseth ex suoꝝ debellatiōe: hic p̄nter hoc idē oñdit̃ ex abner cū dd̄ federatione. Circa q̄d p̄mittitur dauid ꝓfect⁹. scd̄o ipsi⁹ abner fed⁹ ibi: Cū ḡ eēt p̄liū. Primū aūt oñditur/ cum dicitur: g ❡ Dauid proficiens. in potestate & multitudine: quia aliqui de nouo sibi iungebantur q̄tidie. h ❡ Et sp seipso ro. respectu tēporis p̄teriti: quia semper

Diuisio

ner/ sol occubuit. Et venerūt vsq3 ad collē aqueduct⁹ q̄ est ex aduerso vallis & itiner deserti in gabaon. Cōgregatiq3 sūt filij beniamī ad abner: & cōglobati i vnū cuneū steterūt i sūmitate tumuli vni⁹: & exclamauit abner ad ioab/ & ait: Num vsq3 ad internitionē tuus mucro deseuiet: An ignoras q̄ piculosa sit de̊spatio: Usq3quo nō dicis pplo vt omittat psequi frēs suos: Et ait ioab: Uiuit dñs si lo̊cut⁹ fuisses mane: recessisset ppl's psequēs fratrē suū. † Insonuit ḡ ioab buccina & stetit oīs exercit⁹: nec psecuti sunt vltra isrl': neq3 iniere certamē. Abner aūt & viri ei⁹ abierūt p cāpestria moab tota illa nocte: & transierūt iordanē: & lustrata oi bethoron/ venerūt ad castra. Porro ioab reuersus omisso abner/ cōgregauit oēm pplm: & defuerunt de pueris dauid decem & nouē viri/ excepto asahele. Serui aūt dauid pcussert de beniamin & de viris q̄ erāt cū abner/ trecētos sexaginta: q̄ & mortui sūt. Tuleruntq3 asahel & sepelierūt eum in sepulchro p̄ris sui in bethleē. Et ambulauerūt tota nocte ioab & viri q̄ erant cū eo: & i ip̄o crepusculo p̄uenert i hebrō.

¶ eminentioris loci.

¶ hebreus non habet: tuus.

a ¶ vna sal⁹ victis nullā sperare salutē. b ¶ cū desperat̃ neglecta vita ꝓ viribus certatur

a ¶ id est/ si pacē petisses.

F Acta est ḡ longa p̄certatio inter domū dauid/ et int̃ domū saul̃. dauid ꝓficiēs & sp seipso robustior: domus aūt saul decrescēs q̄tidie. † Natiq3 sūt sex filij dauid i hebrō. Fuitq3 p̄mogenit⁹ ei⁹ amnō de achinoē iezraelite. Et post eū cheleab de abigail vxore nabal carmeli. Porro terti⁹ absalon/ fili⁹ maacha filie tholomai reg gessur. Quart⁹ aūt adonias fili⁹ agith. Et q̄nt⁹ saphacias fili⁹ abithal. Sextus q̄3 hietraan de ēgla vxore dauid. Hi nati sūt dauid in hebron. Cū ḡ eēt p̄liū inter domū dauid & domū saul: abner fili⁹ ner regebat domuz saul. Fuerat autem sauli cōcubina nomine respha filia achia. Ingressusq3 est ad eam abner. Dixitq3 isboseth ad abner: Quare ingressus es ad concubinam patris mei:

Ca. III

a ¶ Si multas haberet: tñ grauide q̄ñ parere debebat ibi metebant̃/ in hebron sc3.

a ¶ Egla sola vxor appellat̃/ quā ꝓm legē nuptialiter accepit.

a ¶ timebat ne concubinam vendicans regnum vsurparet.

ti: q̄ semp crescebat eius ptās. crescebat etiā in ꝓle/ iō sb̄dit̃: Natiq3 sunt ex filij da. &c. sequit̃: k ❡ Et post eū cheleab. Iste aūt. j. Paral. iij. vocatur daniel. & h̄ fuit nomē ei⁹ p̄mū ꝓm q̄ dicit hic Ra. Sa. sed q̄ tunc erant aliq̄ derisores dicētes/ q̄ erat filius nabal: et q̄ abigail ip̄m conceperit q̄ñ dauid eā accepit vxorē: iō ad oñdēdū h̄ eē falsū: mutata ē a deo ei⁹ facies: et assimilata ē faciei dd̄. Et extūc vocatus ē cheleab: q̄d nomē sonat in hebreo quasi pr̄: vel silis pr̄i. l ❡ Sext⁹ q̄3 hie. Iste vocat⁹ fuit nathan ꝓm Josephuz. m ❡ De egla. Ista fuit michol filia saul. & vocat̃ egla. i. vitula ꝓm ꝓꝓetatē idiomat hebrei. et vocat̃ sic/ eo q̄ fuit ei cōiuncta in iuuētute: & ei valde dilecta. eo mō loq̄ndi quo dixit sanson/ Judicū. xiiij. d. Si non arassetis in vitula mea &c. n ❡ Uxore dauid. Licet eñ in veteri testamēto viri possent habere plures vxores simul: illa tñ q̄ p̄mo accipiebat̃/ vxor specialiter vocabat̃. ꝓpter q̄d iacob dixit de rachel Gene. xliiij. f. Duos genuit mihi vxor mea. Alie autē nō sic: Quis ꝓm veritatez essent vxores. Michol autē p̄mo fuit cōiuncta dauid. & ideo vocat̃ specialiter eius vxor. o ❡ Cū ergo esset p̄lium &c. Hic cōsequēter describit̃ ipsi⁹ abner cū dauid fedus. & primo describit̃ huius cōfederatiōis occasio. secundo ipsa cōfederatio/ ibi: Misit ergo. Occasio aūt fuit turbatio abner contra isboseth occasione cuiusdā mulieris. & h̄ notat̃ cū dr̄: p ❡ Fuerat autē sauli cō. no. res. fi. achia. i. vxor nō p̄maria / s3 prime adiūcta: sic eñ nominant̃ secūde vxores in veteri testamento: vt patet in pluribus locis. r ❡ Quare ingressus es ad concubinā patris mei: Dicunt aliq̄ q̄ abner ingressus fuit ad eam concubitu matrimoniali: sperās p hoc obtinere regnū. sicut & adonias petiuit abisac habere vxorē: vt habet̃. j. iij. li. ij. ca. Alij aūt dicūt/ q̄ igressus fuit ad eam fornicarie: quod redūdabat in ve

Moraliter f ❡ Facta est ergo lōga cōcertatio. Sequit̃: Dauid proficiens &c. Per dauid qui interpretatur manu fortis/ bonus princeps vel p̄latus significatur: quia mittit manū suam ad fortia. Per saul autē qui interp̄tatur abutens/ malus princeps vel p̄latus: quoniaz abutit̃ ptāte sibi data. Per h̄ ḡ q̄d dr̄: Dauid ꝓficiens &c. significat̃ processus boni p̄lati vel p̄ncipis in se & in suis subdit de bono i melius: ꝓm illud Ps̄. lxxxiij. b. Ibunt de virtute in virtutē: videbit̃ deus deorū in sion. Per h̄ aūt q̄d dr̄: i ❡ Dom⁹ autē saul decrescens quotidie. significatur defectus mali p̄lati vel principis in se et in suis subditis q̄ntum ad bonum virtutis. q ❡ Dixitq3 isboseth ad abner: Quare ingres. es ad cōcubinā pa. mei: Sicut dictū est. s. abner conatus fuit cōstituere regē isboseth/ & male: quia dauid i regno ius habebat ex diuina electione. Per hoc igitur q̄ inter ip̄os orta fuit discordia: significatur q̄ inter promouentez indignum & ipsum promotū dei iudicio frequenter oritur dissensio: ex q̄ sequitur vtriusq3 ruina. & sic fuit in ꝓposito. Nā occasiōe hui⁹ discordie abner iuit ad dauid

Diuisio

ij. 20. b

Moraliter

ij. Para.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

a ¶ Sermonē q̄z. Rab. Abner hortat̄ vniuersuz isrl̄: vt re relicto isboseth filio saul ad dd̄ conueniat: q2 doctores scti (q̄ p̄ris lucerna dicunt̄) lumine fidei ⁊ sciētię pleni/ oēs gentes ex hortant̄: vt spreta idoloꝝ cultura ⁊ relicto errore ꝯfusiōis cū auctore suo diabolo ad veꝝ dd̄.i. christū venire festinēt. Nā ⁊ ioab q̄ abner in dolo loquens ⁊ ꝑcutiēs in inguine interfecit/ ho stē antiquū significat: q̄ fideles fraudulenter subuertit: ⁊ ꝑ libi dinis ꝯtagionē interficit. Joab em̄ inimicus/ vl' idē pater inter/ pretat̄. oim̄ em̄ iniquoꝝ diabo/ lus caput est. vñ: Uos ex patre diabolo estis. Ab hac iterfecti/ one dauid imunis est: q2 de' ne/ minē tētat: q̄ oēs hoīes vult sal/ uos fieri vl' esse. Per inuidiā āt diaboli mors intrauit in orbez. Potest ioab ꝑsona ⁊ nomie po pulū iudęoꝝ significare: q̄ semꝑ inimici fuerūt prędicatoꝝ: et fi/ dem christi vbiq3 persecuti sūt.

Joh.8.f. 1.Tim.2.b Sap.2.d.

a ¶ Jra causa fuit vt nutu dei trāsferret̄ regnū ad dauid.

Qui irātus nimis ꝑpter verba isboseth/ ait:

a ¶ .i. vilis ⁊ abominabilis. ¶ caput canis.i. p̄nceps stul toꝝ: ⁊ quasi latrantiū contra christū domini.

Nunq̄d caput cānis ego sum aduersum iu/ dam hodie: Jpse mihi feci hęc: qui fecerim misericordiā super domū saul patris tui/ et sup fratres ⁊ ꝓximos ei': ⁊ nō tradidi te i ma nu dauid: ⁊ tu req̄sisti i me q̄d argueres pro mliere hodie. Hęc faciat de' abner/ ⁊ hęc ad dat ei: nisi quō iurauit dn̄s dauid/ sic faciam cū eo: vt trāsferat̄ regnū de domo saul/ ⁊ ele uet̄ thron' dauid sup isrl̄ ⁊ super iudā a dan vsq3 bersabee. Et nō potuit respōdere ei q̄c q̄3: q2 metuebat illū. Misit ḡ abner nuncios ad dauid in hebron ꝓ se/ dicētes: Cuius est terra: Et vt loq̄rent̄: Fac mecuz amicitias ⁊ erit man' mea tecū: ⁊ reducā ad te vniuersuz isrl̄. Qui ait: Optime. Ego faciā tecū amici tias. Sz vnā rē peto a te/ dicēs: Nō videbis faciē meā an̄q̄z adduxeris mihi michol filiā saul: ⁊ sic venies ⁊ videb me. Misit autē da uid nuncios ad isboseth filium saul/ dicens:

a ¶ Supius ducēti legunt̄: sed saul centū postulauit.

† Redde vxorē meā michol: quā dēspōdi mi hi cētū ꝑputijs philistijm. Misit ḡ isboseth et tulit eā a viro suo phaltiel filio lais. Seq̄

a ¶ q2 amittebat eam quā nō cognouerat: eo ꝙ illa dili/ gens dauid semper tristis erat.

baturq3 eā vir su' plōrās vsq3 bahuri. Et di xit ad eū abner: Uade et reūtere. Qui reuer sus est. Sermonē q̄z intulit abner ad senio/ res isrl̄/ dicēs: Tā heri q̄z nudiustertiꝰ q̄reba tis dauid vt regnaret sup vos. Nūc ḡ facite: qm̄ dn̄s locut' ē ad dd̄/ dicēs: Jn manu ser/ ui mei dauid saluabo ppl'm meū isrl̄ de ma/ nu philistijm ⁊ oim̄ inimicoꝝ ei'. Locut' ē au tē abner etiā ad beniamin. Et abijt vt loq̄ret̄ ad dauid in hebron oia q̄ placuerāt israeli ⁊ vniuerso beniamin. Uenitq3 ad dauid i he/ bron cū viginti viris. Et fecit dauid abner ⁊ viris ei' q̄ venerāt cū eo cōuiuiū. Et dixit ab ner ad dauid: Surgā vt cōgregē ad te dn̄m meū regē oēm isrl̄: ⁊ ineā tecū fęd': ⁊ imperes oib' sic desiderat aīa tua. Cū ḡ deduxissz da uid abner/ ⁊ ille isset i pace: stati pueri dauid ⁊ ioab venerūt cęsis latronib' cū p̄da magna/ nimis. Abner aūt nō erat cū dauid i hebrō: q2 iā dimiserat eū: ⁊ ꝓfect' fuerat in pace. Et ioab ⁊ omnis exercitus q̄ erant cū eo postea

B Fluxū se

Nico.de lyra

✠ dabat in verecundiam isbo seth filij saul. ⁊ ideo si p̄mo mo/ do fuerit vel secūdo: merito dis/ plicuit ipi isboseth. a ¶ Qui iratus nimis ⁊c̄. Eo ꝙ multa fecerat propter ipsum isboseth. b ¶ Nūquid caput ca. ego sum: id ē vilis ⁊ abominabilis sic canis caput tribuz iuda: de q̄ erat dauid. Uel aliter: Caput canis.i. latrans cōtra dauid et tribū iuda/ ne obtineāt regnum contra te. c ¶ Et tu requisi/ sti ⁊c̄. q̄si diceret: bene deberes tacere. d ¶ Hęc faciat deus ⁊c̄.i. tot mala et plura q̄3 alicui misero. e ¶ Nisi quō iu. d. da. ⁊c̄. Hoc ē/ nisi impleā ver/ bū dn̄i. f ¶ Ut trāsferat̄. ad dauid. g ¶ Regnum. tuum. h ¶ Et nō potuit ei respon/ dere quicq̄3. Tum q2 isboseth nō erat hō alicui' valoris. Tuz quia abner regebat totam do/ mum illam: ⁊ habebat in manu sua totam militiam. i ¶ Mi/ sit ergo abner nūcios. Po/ sita occasione cōfęderatiōis cū dauid: hic consequenter ponit̄ ipa cōfęderatio. ⁊ primo ꝑ nun/ cios. secundo ꝑ seipsum/ ibi: Et abijt. Circa primū dicitur: Mi sit ergo abner nuncios ⁊c̄. ad videndū qualiter posset cuz eo fędus contrahere. k ¶ Di/ centes. scilicet ex nomie abner l ¶ Cuius est terra. quasi di/ cerent: tua de iure: exquo volu/ it te deus in regē eligere. Cęte/ ra patent vsq3 ibi: m ¶ Non videbis faciem meā ante/ q̄z adduxeris mihi michol. Uolebat em̄ dd̄ ⁊ debebat prę/ cauere honori suo. Fuerat eniz dauid vxore sua iniuste spoliat' ⁊ ideo in primis voluit eaz sibi restitui. n ¶ Misit autē da/ uid nuncios ad isboseth. q2 abner rescripserat ipsi dd̄: ꝙ nō poterat sibi reducere michol nisi de volūtate isboseth: cuius erat soror. ⁊ iō tūc dauid petiuit eā ab ipō isboseth o ¶ Mi sit ḡ isbo. de cōsilio abner. p ¶ Et tu. eā. ⁊c̄. phal. Phal/ tiel non erat vir suus nisi putatiuus: q2 s̄m veritatē erat vxor dauid:

dauid. nec poterat simul h̄re duos viros s̄m veritatē: q2 nunq̄3 fuit licitū mulieri h̄re plures viros simul. q ¶ Seq̄baturq3 eā vir su' plo. Dicunt expositores nostri communiter ꝙ plo rabat ex gaudio: eo ꝙ ad virū suū reducebat̄ absq3 hoc ꝙ eā te/ tigisset: sed sicut sororē seruasset. Erat em̄ doctor in lege: ⁊ scie/ bat sibi esse illicitū eā tāgere car/ naliter ipō dauid viuente: sic di/ ctū fuit. s̄. j. lib. xxv. ca. Ra. Sa. dicit ꝙ flebat dolens/ eo ꝙ exer/ citiū perfectionis ab eo recede/ bat. Reputabat em̄ exercitium magnę ꝑfectionis talē dn̄am sic pulchrā ⁊ nobilē seruare sic soro rē absq3 copl'a carnali. r ¶ Ser monē q̄z ⁊c̄. se. is. vt adhęrerēt ipi dd̄: sciēs ꝙ alij vulgares istos de facili seq̄rent̄. s ¶ Locut' est aūt abner etiā ad be. ⁊c̄. id ē ad illos de tribu beniamin. istos em̄ oportebat speciali' ⁊ ef ficacius inducere: eo ꝙ in ꝓmo/ tiōe dauid trāsferebat̄ regnū de tribu eoruz. t ¶ Et abijt. Hic ꝯn̄r describit̄ cōfęderatio abner ꝑ seipm̄: q2 ꝑsonalit̄ venit ad da/ uid. Et p̄mo describit̄ hm̄oi cōfę deratio amicabil'. scd̄o fęder' vi/ olatio detestabil'/ ibi: Nūciatū ē itaq3. tertio occisi tumulatio ve/ nerabil'/ ibi: Dixit aūt dauid. Cir ca p̄mū sciendū: ꝙ ista cōfędera/ tio fuit amicabilis. Tū ex parte abner venientis: q2 ante inclina/ uerat corda filioꝝ israel ad da/ uid: vt patet ex p̄dictis. Tum ex ꝑte dauid recipiētis q̄ eū amica/ biliter ⁊ honorifice recęꝑat. et h̄ notat̄/ cū dicit̄: v ¶ Et fe. da/ uid abner ⁊c̄. Ualde solēne in fęderis signū: similiter ex ꝑte ab ner recedētis. ad h̄ em̄ a rege re/ cessit/ vt ꝓmissum impleret in ef fectu: q̄d notat̄ ibi: x ¶ Surgā vt cōgregē ⁊c̄. Simulit̄ ex par/ te dauid eū dimittentis: quia ad ipsum honorādum cōduxit eum ꝑ aliq̄d vię spaciū. idō subditur: y ¶ Cū ergo deduxisset da. abner. Cętera patent in littera.

1. Reg. 18. g

✠ Nuncia.

✠ ad dauid in hebron: ⁊ ibidez fuit interfectus: ⁊ ipō mortuo is boseth fuit mēte ꝯsternatus: ex quo rechab ⁊ banaa acceperunt audaciā intrādi domū isboseth: ⁊ interficiēdi eū: vt h̄r ca. seq̄nti. i ¶ Misit ḡ abner nunci. ad dd̄. ad cōtrahendū cū eo amici/ tiā. ⁊ q2 dauid christi figura fuit: iō abner in hoc gerit typū pctō/ ris penitētis ⁊ christo recōcilia/ ri q̄rētis. Per nūcios aūt eius i/ telligunt̄ viri boni et religiosi: ꝑ quoꝝ orōnes penitēs sperat ⁊ q̄ rit christo recōciliari exēplo cētu rionis: Lu. vij. a. q̄ misit iudęos ad christū/ vt ꝑ eos serui sui sana tionē impetraret. m ¶ Nō vi debis faciē meaz anteq̄3 ad/ duxeris mi. mi. q̄ interp̄tatur aq̄ ex oib': ⁊ iō signat lachrymas verę pnię q̄ de peccatis omnib' debet esse. Per hoc autē ꝙ da/ uid abner ad se venientem ⁊ mi chol adducentē gratiose recępit/ ⁊ magnum cōuiuiū ei fecit: si/ gnificat̄ ꝙ christ' verę penitentē recipit gratiose: ⁊ eū reficit eu charistię sacramēto. in cui' figura d̄r de christo Luc. xv. a. Hic peccatores recipit ⁊ manducat cum illis.

Moraliter

E G a ¶ Fluxu͂ seminis su. ⁊c. Iuxta lr̃am videtur imp̃cari ef/fluctiã libidinis: lepre plagã: effeminationẽ: inimici subiacere gladio: mẽdicare. b ¶ Tenẽs fusu͂. Aug⁹. Per ambitum ꝟbo͂ notãtur q̃ fallaciã suã defẽdere nitũtur. c ¶ Cadens gla. Qui gladio ꝑcutit/ gladio ꝑibit. heretici gladio oris ꝑfo diũt: ꝑus gladio ĩpietatis cõfossi. d ¶ Delicat⁹. Antiq̃ delicata dicebãt diјs ↄsecrata/ q̃ nũc dicim⁹ dedicata.

Mat.26.b

Nico.de lyra

a ¶ Nũciatũ est. Hic ↄñr oñdit̃ feder⁊ violatio detestabilis. p̃mo in ipsius abner falsa diffamatiõe/ cũ subdit̃ postea: b ¶ Ignoras ab. ⁊c. qm̃ ve. ⁊c. qd̃ erat falsu͂: vt ptʒ ex ꝓcedẽtib⁹: qꝛ venerat ad h̃ vt ꝑficeret regnũ ei⁹. Scd̃o i s̃bdola ei⁹ reductione/ cũ dꝛ: c ¶ Misit nũ. Ad reducẽdũ eũ q̃si rex h̃ret cũ eo loq̃ ⁊ sibi dicẽ aliq̃ q̃ omisisset: qd̃ tñ fuit fictũ et absq̃ scitu dd̃: vt patʒ in lr̃a. d ¶ Et redu. eũ ad cis. si. Sic ãt vocabat̃ loc⁹ ille: eo ꝙ cisterna illa erat i q̃dã via cõi eũdi ꝟsus syriã: vt dicũt aliqui. In heb. h̃r: A cisterna spĩe: qꝛ ibi erat q̃dã spĩa notabil' ⁊ ꝑ̃tiosa. Tertio oñdit̃ detestabil' ex dolosa occisiõe/ cũ dicit̃: e ¶ Adduxit eum. Figẽdo ꝙ vellet ei loq̃ secrete ex parte dd̃: ideo s̃bditur: f ¶ Et loq̃ret̃ ei in do. qd̃ ptʒ ex effectu/ cum subditur: g ¶ Et ꝑcussit ⁊c. quia in nullo sibi ꝑ̃cauebat credens ẽẽ in tuto: eo ꝙ iam erat cum rege dd̃ ↄfederat⁹: et ꝑ ↄñs cũ oib⁹ aliјs de domo regis. Q̃rto oñdit̃ detestabil' ex ꝑte cause/ cũ dꝛ: h ¶ In vl. sã. asa. ⁊c. q̃ cã erat nulla: eo ꝙ abner interfecerat eũ i bello se defendendo: nec potẽs aliter manũ ei⁹ euadere: vt patet ex supradict⁊. Aliq̃ ꝟo dicunt: ꝙ nõ solũ interfecit euʒ ꝓ ista causa: sed motus inuidia: qꝛ timebat ne dauid faceret abner principẽ militie: sicut fuerat cũ saule. ⁊ hoc ẽ satis verisimile. quia ex simili causa interfecit amasan: vt habet̃. ĩ. xx. ca. ⁊ hoc fuit pessimũ. ꝓpt̃ q̃d dauid detestãs istud factũ/ dixit: i ¶ Mũdus ego ⁊c. Volebat enim sciri ab oib⁹ ꝙ tal' ꝓditio nõ erat facta per eũ. tũ qꝛ horrebat tale homicidium. tũ qꝛ si populus habuisset eũ suspectũ de hoc facto/ merito abhorruisset eius dominiũ: ꝓpter qd̃ imp̃cabat̃ facientib⁹ mł̃tiplex malũ/ di. k ¶ Et veniat sup̃ caput ioab. s. vindicta a deo ꝓ sanguie abner effuso. Et impꝛecat̃ q̃nq̃ mala: videlʒ fluxũ seminis lepꝛã ⁊ debilitatẽ/ ibi: l ¶ Tenens fusum. Hebrei dicũt Appodiamentũ ⁊ gladium ⁊ famẽ. m ¶ Dixit autez dauid ad io. ⁊ ad ⁊c. Hic ↄñr descri

venerũt. Nũciatũ est itaq̃ ioab a narrantibus: Venit abner fili⁹ ner ad regẽ: ⁊ dimisit eũ/ ⁊ abiit i pace. Et igressus ẽ ioab ad regẽ/ ⁊ ait: Quid fecisti? Ecce venit abner ad te. Quare dimisisti eũ ⁊ abiјt ⁊ recessit? Ignoras abner filiũ ner: qm̃ ad h̃ venit vt decipet te: ⁊ sciret exitũ tuũ ⁊ itroitũ tuũ: ⁊ nosset oia q̃ agis? Egressus itaq̃ ioab a dauid misit nũcios post abner: ⁊ reduxit eũ a cisterna sira ignorãte dauid. Cũq̃ redisset abner i hebron/ seorsũ adduxit eũ ioab ad mediũ

a ¶ Et iudei siue heretici quosdã ꝑ̃sules ecclesie ob defensionẽ fidei necauerũt.

porte/ vt loq̃ret̃ ei i dolo. Et ꝑcussit illũ ibi i inguine: ⁊ mortu⁹ ẽ in vltionẽ sanguis asahel fratris ei⁹. Qd̃ cũ audisset dauid rẽ iam gestã/ ait:

a ¶ Ne consentiens neci videretur.

Mũdus ego sũ: ⁊ regnũ meũ apud deũ vsq̃ i

¶ Iudeoꝝ ꝑfidiã ⁊ miseriam notat.

sempiternũ a sãguie abner filiј ner: ⁊ veniat sup̃

a ¶ ꝑ̃ncipes. s. ⁊ sacerdotes ppl̃i b ¶ synagogã scʒ sathane ⁊ generationẽ maloꝝ: vt req̃rat̃ ab eis oĩs sanguis iust⁹ q̃ effusus est sup̃ terram. a ¶ variјs desideriјs fluens

caput ioab ⁊ sup̃ omnẽ domũ p̃ris ei⁹: nec defi ciat de domo ioab fluxũ semis sustinẽs ⁊ lepro

a ¶ instabilitatẽ heresis ⁊ mũdane voluptat⁊. b ¶ vltiõe diuina. c ¶ qui de celo descendit.

sus ⁊ tenẽs fusũ/ ⁊ cadẽs gladio/ ⁊ idigẽs pane. Igit̃ ioab ⁊ abisai frat̃ ei⁹ interfecerũt abner: eo ꝙ occidisset asahel fratrẽ eorũ i gabaon i ꝓlio. Dixit aũt dauid ad ioab et ad oẽʒ ppl̃m q̃ erat cũ eo: Scidite vestimẽta vr̃a/ ⁊ accingimi saccis: ⁊ plangite añ exeq̃as abner. Porro rex dauid seq̃bat̃ feretrũ. Cũq̃ sepelissent abner i hebron: leuauit rex dauid vocẽ suã/ ⁊ fleuit sup̃ tumulũ abner. Fleuit aũt ⁊ oĩs ppl's. Plangẽsq̃ rex ⁊ lugẽs abner/ ait: Neq̃q̃ vt solẽt mori ignaui/ mortu⁹ es abner. Man⁹ tue ñ sũt ligate: ⁊ pedes tui nõ sũt cõpedib⁹ aggrauati: sʒ sic solẽt cadere corã filiјs iniq̃tatis/ sic corruisti. Cõgeminãsq̃ oĩs ppl's fleuit sup̃ eũ. Cũq̃ venisset vniuersa multitudo cibũ cape cũ dauid clara adhuc die: iurauit dauid/ dicẽs: Hec faciat mihi de⁹: ⁊ hec addat si añ occasum solis gustauero panẽ vl' aliđ q̃cq̃. Oisq̃ ppl's audiuit ⁊ placuerũt eis cũcta q̃ fec̃ rex in ↄspectu toti⁹ ppl̃i. Et cognouit oẽ vulg⁹ et vniuersus isrl' in die illa: qm̃ nõ actũ fuisset a rege vt occideret̃ abner filius ner. Dixit q̃ʒ rex ad ꝟuos suos: Num ignorat⁊

a ¶ Qui me regẽ facere voluit sup̃ omnẽ domũ israel.

qm̃ ꝑ̃ncep̃s ⁊ maxim⁹ cecidit hodie in isrl'? Ego

a ¶ nõdum perfecte constitutus

aũt delicat⁹ adhuc sũ ⁊ vnctus rex. Porro viri isti filiј saruie duri mihi sũt: retribuat dñs facieñti malũ iux̃ maliciã suã.

Udiuit aũt isboseth fili⁹ Ca. IIII saul ꝙ cecidisset abner in hebron:

ↄñr describit̃ ipsi⁹ abner venerabilis tumulatio ex luctu dauid ⁊ toti⁹ ppl̃i ⁊ ieiunio ⁊ plãctu lugubri. ⁊ hoc ẽ qd̃ dꝛ: Dixit ãt dd̃ ad io. in hoc oñdẽs qd̃ male fecerat. n ¶ Et ad oẽm po. q̃ erat cũ eo. vt solẽni⁹ fieret negociũ. o ¶ Scindite ve. ⁊c. Hec enim fiebat apud iudeos in signum magne tristicie. Cetera patẽt vsq̃ ibi: p ¶ Neq̃q̃ ⁊c. Ubi ponit̃ plãct⁹ dd̃ i speciali. Neq̃q̃ vt so. m. ig. i. timidi ⁊ effeminati: qui vidẽtes ↄ̃ se gladiũ ꝑmittũt se capi ⁊ ligari absq̃ defẽsiõe. iõ s̃bdit̃: Man⁹ tue li. ñ sũt ⁊c. q ¶ Sʒ sic so. ca. viri fortes ⁊ aniosi. r ¶ Corã fi. iniq̃. qꝛ s̃b simulatiõe amicitie et pacis iterficiũt eos dolose q̃s ñ auderẽt iuadere mãifeste. s ¶ Corrui. tu abner viroꝝ fortissime/ t ¶ Cõgeminãsq̃ oĩs ppl's fle. sup̃ eũ. Sic em̃ i cãtilenis leticie ꝟba ꝓ̃cinẽt⁊ repetunt̃ ab aliјs i chorea existẽtib⁹: sic i carmie lugubri abner/ ꝟba dd̃ ip̃m lugẽdo repetebant̃ a populo. v ¶ Cũq̃ ve. ⁊c. post sepulturã ipsi⁹ abner. x ¶ Iura. dd̃. ad maiorem declarationeʒ sue innocẽtie circa mortem abner. y ¶ Hec fa. mi. d. i. tãtũ malũ sic abner ⁊ pl⁹. z ¶ Si añ occasũ sol' gu. pa. Et ptʒ lr̃a vsq̃ ibi: a ¶ Ego autẽ adhuc deli. In heb. h̃r: Tener. ⁊ loq̃t metaphorice. qꝛ sic ramusculus tener de nouo plãtat⁹ vl' insert⁹ idiget fomẽto ⁊ nutritione: alit̃ cito desiccaret̃: sic dd̃ ꝓ tũc multũ idigebat auxilio abner vt in regno suo statueret̃ ⁊ firmaret̃ iõ s̃bdit̃: b ¶ Porro vi. isti. s. ioab ⁊ abisai cũ adherẽtib⁹ sibi c ¶ Duri mi. sũt. qꝛ dictũ auxiliũ mihi necessariũ s̃btraxerũt. Sʒ q̃rit̃ h̃ q̃re dd̃ eos ñ puniuit morte/ sic puniuit morte eos q̃ occiderũt isboseth: vt h̃r se. ca. Dicẽdũ: ꝙ dd̃ erat i ꝑ̃ncipio regni sui: ⁊ sola trib⁹ iuda tũc erat cũ eo: qꝛ alie trib⁹ adhuc ñ erãt sibi ↄfederate. In tribu ꝟo iuda int̃ milites ioab ⁊ abisai erãt ꝑ̃ncipales/ ⁊ trahebãt p⁹ se totã militiã: ꝓpt̃ q̃d dd̃ eos punire ñ potuit tũc. ꝓpter qd̃ eoꝝ punitionẽ deo recõmendauit/ dicens: d ¶ Retri. do. fa. ⁊c. In fine etiã vite sue punitionem hui⁹ facti iposuit filio suo salomoni: vt h̃r. ĩ. iiј. libro. ii. ca. Ca. IIII

Udiuit aũt isbo. Hic ↄñr describitur totalis destructio regni isboseth ꝑ mortẽ eius. Et p̃mo describit̃ ei⁹ occisio iniqua. secũdo punitio iusta/ ibi: Rñdens autẽ dauid. Circa primũ sciendũ: ꝙ in libro de hebraicis questionibus dicitur: ꝙ mortuo abner isboseth cõstituit rechab et bẽnaa: al's bannaa: q̃ erãt de tribu beniamin: vt patet in textu/ duces suaꝝ expeditionũ. Unde hic vbi dicunt̃ ꝑ̃ncipes latronũ: in hebreo habetur: Principes turmaꝝ vel cuneoꝝ. postea isti duo s̃ scitu mip̃hiboseth ↄspirauerũt i mortẽ isboseth/ vt miphiboseth regeʒ institueret

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

a ¶Duo aūt viri. Rab. Ca. IIII
Hi duo viri pncipes erāt i exercitu is/
boseth: ꝛ mortuo abner sic tradūt he
brei/ ꝯsiliati sūt cū miphiboseth vt is/
boseth intficerēt: ꝛ ipm regē ꝯstitue/
rēt. Sꝫ miphiboseth ꝯsiliū ꝓdidit. iō
sic iducit: Erat aūt iōathe fili⁹ pedib⁹
debil. Illi ꝟo tiore pēriti fugerūt i ge
thaim: fuertq̄ ibi vsq̄ ad tps illō q.s.
inde reūsi domū isboseth ingressi sūt.
b ¶Et ostiaria do. Rab. Ostiaria
triticū purgat: cū mēt custodia discer
nēdo ꝟtutes a vitijs sepat. q̄ si obdor
mierit: i mortē ꝓprij dn̄i insidiatores
admittit. qꝛ cū discretiōis sollicitudo
cessauerit: ad iterficiendū aīam mali/
gnis spiritib⁹ iter pādit. Qui ingressi
spicas tollūt: qꝛ bonaꝝ cogitationuꝫ
germia aufert. atq̄ i inguie feriūt: qꝛ
ꝟtutē cordis delectatiōe carnis occi
dūt. In inguie ei ferire ē vitā mēt car
nis delectatiōe pforare. Nō eīm isbo
seth iopiata morte succūberet/ si n̄ ad
igressū dom⁹ mlierē. i. ad mētis aditū
mollē custodiā deputasset. Fort ei vi
gilq̄ sēsus p̄poni cordis forib⁹ debꝫ:
quē nec negligētie somn⁹ opp̄mat nec
ignorātie error fallat. vn̄ bn̄ isboseth
dr q̄ custode femina hostilib⁹ gladijs
nudat. Isboseth ei vir ꝯfusiōis dr. vir
āt ꝯfusiōis ē q̄ forti mēt custodia mu
nit⁹ nō ē. qꝛ dū ꝟtutes se agē estiat: sb/
itrātia vitia nesciētē necāt. tota ḡ ꝟtu
te muniēd⁹ ē mēt adit⁹ ne eā hostes pe
netrēt foramie neglecte cogitatiōis.

Nico.de lyra

✻ instituerēt: q̄ erat debil pedib⁹: et
sic facerēt sub eo q̄cq̄d vellēt. Miphi
boseth aūt vidēs se ineptū regno: re/
uelauit hac ꝯspiratione auūculo suo:
scꝫ isboseth. ꝛ tūc illi sciētes suū consi
liū reuelatū/ timore isboseth fugerūt
i gethaim: ꝛ fuerūt ibi q̄usq̄ redirent
latēter ad iterficiēdū isboseth: vt sic ꝺ
eo ampli⁹ n̄ timerēt. ꝛ p h̄ erga dauid
grām ꝛ mūera ipetrarēt. Dr etiā i li.
de hebraic q̄stionib⁹/ q h̄ tradūt he/
brei. Sed vbi h̄ sit ab eis traditū ne/
scio: maxime qꝛ Ra. Sa. q̄ ordinauit
glo. hebraicas sup totū ve. te. alit dic
sup locū istū. s. ꝺ rechab et bennaa: q
erāt ꝺ ciuitate beroth: vt hr̄ i textu. ꝛ
qꝛ illa ciuitas lꝫ eēt i tribu beniamin:
tn̄ erat ꝓpinq̄ tre philistinoꝝ. ꝛ iō mor
tuo saule filij isrl dimiserūt ciuitatē il
lā inde fugiētes/ sic ꝛ de mult alijs ci
uitatib⁹: vt hr̄. s. li. j. ca. vl. ꝛ maxie ꝺ
ciuitatib⁹ ꝓpinq̄s ipis philisteis. post
ea isti sic fugitiui aggregauerunt sibi
multitudinē ꝯsiliuꝫ boīm/ vt de p̄dis
viuerēt: ꝛ ꝯsili occasiōe latēter et do/
lose venerūt ad interficiēdū isboseth:
vt per h̄ a dauid munera reportarēt.
Scōm igit vtrūq̄ dictū lra i aliq̄bus
locis ē alit ꝛ alit exponēda: q̄ tn̄ ꝓ ma
gna pte patꝫ ex p̄dict ꝑm vtrūq̄ mo
dū dicēdi. Veniam⁹ ḡ ad lraꝫ. Audi
uit aūt isboseth ꝛc̄. qꝛ tales rumo/
res cito portāt. a ¶Et dissolute
sūt man⁹ eius. eo q abner erat prin
ceps militie sue. b ¶Duo aūt viri
pn. latro. i. cuneoꝝ currētiū sup adū
sarios ad ipos spoliādū. ꝓpter qꝺ vo
cant hic latronū pncipes: qꝛ in talib⁹
multa etiā latrocinia exercēt. c ¶Fi
lio saul. i. de domo ei⁹ ꝛ ab eo istitu/
ti sup turmas: ꝑm pmū modū dicēdi
ꝑm Ra

Ra. salomon
prim⁹ glosas
hebraicas or/
dinauit

¶fortitudo
et dissolute sunt man⁹ ei⁹: oīsq̄ is/ a
a ¶ignorans quem potius sequatur.
a rael ꝓturbatus ē. Duo āt viri pn/ b
cipes latronū erāt filio saul: No/ c
mē vni bannaa: ꝛ nomen alteri re
chab filij remmon berothite de fi
lijs beniamin. Siq̄dē ꝛ beroth re
putata ē in beniamin. Et fugerūt
berothite in gethaim: fuerūtq̄ ibi
aduene vsq̄ i tps illud. Erat aūt d
ionathe filio saul fili⁹ debil pedi/
bus. Quinquēnis eīm fuit qn̄ ve/
nit nunci⁹ de saul ꝛ ionatha ex iez/
rael. Tollens itaq̄ eum nutrix
sua/ fugit. Cūq̄ festinaret vt fuge
ret/ cecidit: et claudus effectus ē.
Habuitq̄ vocabulum miphibo/
seth. Venientes igit filij remmon
berothite/ rechab ꝛ bānaa: ingres/
si sunt feruēti die domū isboseth:
q̄ dormiebat sup stratuꝫ suum me
b ridie: et ostiaria domus purgans e
triticū/ obdormiuit. Ingressi sunt f
auteꝫ domū latenter: assumentes
a ¶quasi causa primitiarū vt regi deferre vi
derent: ꝛ dolus nō deprehenderetur.
spicās tritici. Et pcusserunt eū in
inguine rechab ꝛ bānaa frater ei⁹:
ꝛ fugerūt. Cum autē ingressi fuis/
sent domū: ille dormiebat sup le/
ctū suū in conclaui: ꝛ pcutiētes in
terfecerunt eū. Sublatoq̄ capite
eius abierūt p viā deserti tota no
cte: et attulerūt caput isboseth ad
dauid in hebron. Dixeruntq̄ ad
regē: Ecce caput isboseth filij saul
inimici tui q̄ querebat animā tuā:
et dedit dn̄s dn̄o nostro regi vlti/
onem hodie de saul et de semine
ei⁹. Respōdēs aūt dauid rechab g
ꝛ bānaa fratri eius filijs remmon
berothite dixit ad eos: Viuit dn̄s
qui eruit animā meam de oīni an
gustia: quoniā eū qui annūciaue/
rat mihi ꝛ dixerat: †Mortuus est
saul: q̄ putabat se ꝓspera nuncia/
re/ tenui et occidi eum in sicelech:
cui oportebat me dare mercedeꝫ
pro nuncio: quanto magis nunc
cum hoies impij interfecerunt vi/
rum innoxiū in domo sua super le
ctum suū/ nō querā sāguinē eius
de manu vestra: et auferā vos de
tra? Precepit itaq̄ dauid pueris h
suis: ꝛ interfecerūt eos. Precidē i
tesq̄ man⁹ ꝛ pedes eoꝝ/ suspende
rūt eos sup piscinā in hebrō. Ca/ k

ꝑm Ra. dicunt pncipes latronū ad lit/ C
terā. Filio saul. i. isidiātes ei ad iterfi/
ciēdū ipm rōnib⁹ p̄dict. Cetera patēt ex
dict vsq̄ ibi: d ¶Erat aūt iona. fi.
saul fi. ꝛc̄. Scōm pmū modū dicēdi fit
h̄ mētio de miphiboseth: eo q rechab ꝛ
bēnaa volebāt iterficere isboseth vt fa/
cerēt illū regē/ vt p̄dictū ē. Scōm Ra.
Sa. fit mētio de eo: eo q h̄ scptura ostē/
dit q̄lit regnū saul totaliter cessabat: qꝛ
post mortē isboseth de q̄ i h̄ ca. agit/ nō
remāebat nisi iste claud⁹ ad regnū tota
lit inept⁹. Cetera patēt ex dict vsq̄ ibi:
e ¶Et ostiaria dom⁹ ꝛc̄. Tot⁹ iste ꝟ
sus nō ē i hebreo: sed post lram p̄cedētē
hūc ꝟsū imediate seq̄t: f ¶Ingressi
sūt autē ꝛc̄. q̄si volētes honorare regē
faciēdo sibi de h̄ exeniū: vt dicūt exposi
tores nr̄i ꝑm trāslationē istā. In heb. āt
hr̄: Et venert vsq̄ ad mediū dom⁹ sumē
tes triticū. Qꝺ exponēs Ra. Sa. dicit:
q itrauert sb specie mercatoꝝ/ q̄si volē
tes emere triticū: qꝛ rex ꝺ suis redditi/
b⁹ multū triticū recipiebat. ꝛ mercatori
b⁹ ꝺ lōge veniētib⁹ vēdebat. cetа patēt.
g ¶Rn̄dēs aūt dd. Hic ꝯn̄r ponit
occisionis isboseth iusta punitio. qꝛ da/
uid p̄cepit homicidas istos occidi: eo q
intfecerāt dn̄ꝫ suū dolose ꝛ ducti cupidi
tate: vt ptꝫ ex p̄dict. Et ptꝫ lra vsq̄ ibi:
i ¶Precidē. ꝛc̄. pis. i he. i loco patē/
ti ꝛ cōi i detestationē criminis/ ꝛ ad decla
rationē innocētie dauid: vt oi pplo isrl
notū fieret q illa occisio isboseth nō fu/
erat facta de volūtate seu mādato ipsi⁹
dd. k ¶Caput āt ꝛc̄. se ꝛc̄. honorifi
ce tn̄ cū pncipe sue militie.
Moralit. b ¶Duo aūt viri prin.
la. ꝛc̄. Per istos duos demones signi/
ficāt. q̄ Lu. x. latrones noiant/ cū dicit:
Hō q̄dā descēdebat ab hierusalē in hie
richo: ꝛ icidit i latrones. Per q̄s ꝑm ex
positores demones itelligunt. f ¶In
gressi sūt aūt do. la. Cur⁹ causa p̄mit
tit/ cuꝫ dr: e ¶Et ostiaria do. pur.
tri. obdor. Cui⁹ sensus mystic⁹ in glo.
ponit hoc mō. Ostiaria triticū purgat
cū mētis custodia discernēdo ꝟtutes a
vitijs sepat. q̄ si dormierit: in mortē dn̄i
ꝓprij insidiatores admittit. qꝛ si discre/
tionis sollicitudo cessauerit: ad iterficiē
dū animā malignis spiritib⁹ iter pādit.
q̄ igressi spicas tollūt: qꝛ bōaꝝ cogitati/
onū germia aufert. atq̄ i inguie feriūt:
qꝛ ꝟtutē cordis delectatiōe carnis occi/
dūt. In inguie eīm ferire/ ē vitā mēt car
nis delectatione pforare. Nō eīm isbo/
seth iopinata morte succūberet: si n̄ ad
ingressū dom⁹ mulierē. i. ad mēt aditū
molleꝫ custodiā deputasset. Fortis eīm
vigilq̄ sensus p̄poni cordis foribus de
bet: quē nec negligētie somn⁹ opprimat/
nec ignorantie error fallat. Vn̄ bene is/
boseth dicit qui custode femina hostili
bus gladijs nudat. Isboseth eīm vir cō
fusionis dicit. Vir autē confusionis ē q̄
forti mētis custodia nō ē munit⁹. qꝛ dū
virtutes se agere estimat: subintrātia vi
tia nescientē necāt. Tota ergo virtute
muniēdus est mentis aditus: ne eā ho/
stes inuadāt: ꝛ penetrēt foramia negle/
cte cogitatiōis. g ¶Respōdēs aūt
dauid ꝛc̄. Sequitur: h ¶Precepit
itaq̄ dauid pueris suis: ꝛ interfe
cerūt eos. Per hoc autē dedit dauid
exemplū principib⁹ ꝛ p̄latis: vt nō par/
cāt malefactoribus q̄ talia agūt ad eoꝝ
gratiā consequendā.

Moraliter

D

†S. i. b

Vir ꝯfusiōis

o

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

E B

Et venerũt. Sic oẽs gẽtes ꝯueniũt ad chri/stũ: ⁊ q̃si blãdiẽdo dicũt: Os tuũ ⁊ caro tua sum⁹: cũ in illo icarnationẽ quã ex nr̃a natura i ỽgis vtero suscepit/diligũt ⁊ venerãt. b ¶Seniores de israel. Rab. Propħe/apl̃i pari fide ⁊ deuotione ad christũ ꝯcurrũt. c ¶Unxerũtq̃ da. Rab. Dauid bis vnct⁹ ḋr: ⁊ christ⁹ ꝑus i iudeis/post i gẽtib⁹ ꝑncipatũ sũpsit. d ¶Et q̃dragin

Questio

ta ⁊c. Ra. Querit: cur nõ i sũma .xl. anni ⁊ sex mẽses nũerẽt? Qḋ ab hebreis duobus soluit modis. Dicũt em̃: ꝙ ḋ sex mẽsib⁹ absalõ filiũ suũ fugerit: ⁊ eos ḋ sũma regni eẽ sb̃tractos. Dicũt etiã ꝙ sex mẽsib⁹ i hebrõ corꝑis laborauit infirmitate: idcirco eos nõ debere cõputari. Ex eo ei tpe i hebrõ illũ regnasse dicũt exq̃ deuict⁹ amalechit⁹ de spolijs eorũ misit dona seniorib⁹ iuda: q̃.s. erãt in hebrõ ⁊ i bethel: et vbi cõmoratus fuerat dauid. Qr aũt dauid triginta annoꝝ regnare cepit: significat ꝙ dñs nr̃ cũ esset trigita ãnoꝝ venit ad baptismũ: ⁊ cepit ꝑdicare euãgeliũ regni: cui⁹ regnũ sempiternũ/⁊ ptãs et̃na. Quadragenarius ỽo nũer⁹ q̃ ex q̃ter denis ꝯstat: tẽpoꝝ et reꝝ ꝑfectionẽ significat. e ¶In hierusalem. Tradunt hebrei ꝙ sem filius noe: quẽ dicũt melchisedech: cõdidit salẽ. Hãc postea tenuerũt hiebusei: e q̃b⁹ sortita ẽ nomẽ hiebus. Inde hierl̃m/q̃si hiebus salẽ: q̃ post a salomone hierosolyma/quasi hierosalomonia dicta ẽ. q̃ postea ab helio adrião vocata ẽ helia. f ¶Cecos et claudos. Q. q̃ sufficiũt ꝯ te. Hoc dicebãt fidẽtes muris. Aut ita: nõ igredier⁹ nisi nos auferas/q̃s inermes sic cecos ⁊ claudos arbitraris/⁊ triũphare putas. g ¶Cepit aũt da

Josephus

uid arcẽ. Sicut Joseph⁹ ait: cũctis cõscẽdere festinãtib⁹/ioab saruie fili⁹ ꝑuenit vniuersos: ⁊ cõscendẽs cacumen clamauit ad regẽ/exigẽs militie ꝑncipatũ.

F

Expulsis q̃ rex de sũma arce iebuseis: et edificãs ciuitatẽ/vocauit eã hierosolymã: ⁊ in ea oi tpe imperij sui habitauit.

Allegorice

¶Ra. Dauid hiebuseũ habitatorẽ terre de hierusalẽ eijciẽs: significat christũ ꝯtrarias ptãtes de cordib⁹ fideliũ eijcientẽ/⁊ ibidẽ manẽtẽ. Hiebuse⁹ ei iterꝑtat ꝯculcat⁹: hierl̃m visio pac⁹. Nõ solũ em̃ ꝑ mysteriũ cruc⁹ oẽ ꝑncipatũ diaboli destruẽdo tropheũ glie acq̃siuit: sed etiã fidelib⁹ suis suꝑ oẽm ỽtutẽ diaboli ptãtem dedit. vñ:

Lu.10.c

Ecce dedi vobis ptãtẽ calcãdi suꝑ serpẽtes ⁊ suꝑ scorpiões ⁊c. Bñ q̃ dauid eiect⁹ cec⁹ ⁊ claudis habitauit arcẽ siõ: et ciuitatẽ B suã noia

put aũt isboseth tulerũt ⁊ sepelierũt i sepulchro abner in hebrõ.

a Et venerũt Ca. V a vniuerse trib⁹ isr̃l ad dauid in hebrõ dicẽtes: Ecce nos os tuũ b ⁊ caro tua sum⁹. Sz ⁊ heri ⁊ nudiusterti⁹ cũ eẽt saul rex suꝑ nos/tu c eras educẽs ⁊ reducẽs isr̃l. Dixit d e aũt dñs ad te: Tu pasces ppl̃m meũ isr̃l: ⁊ tu er⁹ dux suꝑ isr̃l. Ue f b nerũt q̃z ⁊ seniores israel ad regẽ in hebron: ⁊ ꝑcussit cũ eis rex dauid fedus in hebrõ coram dño. c Unxerũtq̃ dauid in regẽ suꝑ is/ g

a ¶Hac etate dñs bapticatus/discipulos habere cepit.

rael. Fili⁹ trigintã annoꝝ erat da h d uid cũ regnare cepisset: ⁊ q̃dragita annis regnauit. In hebron regnauit suꝑ iudã septẽ annis ⁊ sex e mensib⁹. In hierusalẽ aũt regnauit trigintatrib⁹ annis suꝑ oẽm israel/⁊ iudã. Et abijt rex ⁊ oẽs vi i ri q̃ erãt cũ eo in hierusalẽ/ad hie

a ¶qui erat de genere chananeoꝝ.

buseũ habitatorẽ terre. Dictũq̃ k est ad dauid ab eis: Nõ igredier⁹

a ¶hos cõstituerãt hiebusei suꝑ muꝝ ad irridendum dauid.

f huc: nisi abstuleris cecos ⁊ claudos/dicẽtes: Nõ igrediet dauid g huc. Cepit autẽ dauid arcẽ siõ. l

Nico.de lyra

Et venerũt. Hic ꝯñr describit istitutio ipi Ca. V us ḋ integral: ⁊ sic deinceps i h̃ libro agit ḋ regno ei⁹ itegro: i q̃ aliq̃n floruit inocẽter: ⁊ sic fuit a deo exaltat⁹. aliq̃n vixit insolẽter: ⁊ tũc fuit ab eo castigat⁹.

Diuisio

Primo q̃ agit de ei⁹ innocẽtia i ꝓsper⁹. Scḋo de ei⁹ penitẽtia in pctis/⁊ patiẽtia i aduersis .xj. ca. Circa ꝑmũ ꝑmo describit ei⁹ cõfirmatio suꝑ totũ regnũ. Scḋo ei⁹ deuotio erga deũ .ca. vj. Tertio ei⁹ cõcertatio cõtra aduersariũ .ca. viij. Quarto ei⁹ cõpassio erga ꝓximũ .ca. ix. Quito ei⁹ g̃titudo circa bñficiũ .ca. x. Circa ꝑmũ oñdit ꝑmo q̃lit a ꝑp̃lo sit iunct⁹. Scḋo q̃lit sit famã adept⁹/ibi: Et abijt rex. Circa ꝑmũ ḋr: Et ve. vni. tri. ad da. Jã em̃ audierãt ꝙ abner ⁊ isboseth nõ fuerãt ḋ scitu ei⁹ occisi: ⁊ ꝙ suꝑ h̃ suã inocẽtiã declarauerat manifeste: vt ptz ex ꝑdict⁹. b ¶Ecce nos os tuũ ⁊ caro t. su. q: oẽs trib⁹ descenderãt de iacob. c ¶Cũ eẽt saul rex ⁊c. tu eras educẽs .s. ppl̃m ad bellũ. d ¶Et reducẽs: habita de adũsarijs victoria. e ¶Dixit aũt dñs ⁊c. q. d. ex h̃ ptz ꝙ tu debes suscipe honorẽ ⁊ on⁹ regni: q: h̃ est de volũtate dei. f ¶Uenerunt q̃z et seniores. in q̃bus stabat auctoritas et regimẽ populi. g ¶Unxerũtq̃ dauid in regẽ. et sic fuit ter inunct⁹: sicut dictũ est .s. ij. ca. h ¶Fili⁹ triginta anno. erat. i. etatis triginta annoꝝ. Cetera patẽt. i ¶Et abijt rex. Hic ꝯñr ostendit q̃liter fuit famã adeptus: ⁊ h̃ ex q̃ttuor. Primo expellẽdo inimicos interiores. Scḋo ꝯfederãdo amicos exteriores/ibi: Misit q̃z hirã. Tertio multiplicando amicos interiores/ibi: Accepit q̃ dauid. Quarto bis debellãdo inimicos ei⁹ exteriores/ibi: Audierũt q̃. Circa ꝑmũ sciẽdũ: ꝙ inimici iteriores erãt hiebusei habitatores hierl̃m: q̃s nõ expulerãt filij iuda: sic dictũ fuit Josue .xv. ⁊ ideo dauid immediate post regnũ itegraliter adeptũ iuit ad eos debellãdũ: ꝛm ꝙ dicit hic. k ¶Dictũq̃ ẽ dauid. Istud exponit dupliciter. Dicũt em̃ doctores nr̃i cõiter: ꝙ illi hiebusei i fortitudie muroꝝ suorũ ꝯfidẽtes/posuerant aliq̃s hoies cecos ⁊ claudos ad ꝓpugnacula in cõtemptũ exercit⁹ dauid. q̃si dicerẽt: tales homines sufficerẽt ad defendẽdũ fortaliciũ. Sile aũt hui⁹ habet Ezech .xxvij. b. de ciuitate tyri/vbi ḋr: Pigmei q̃ erãt i turrib⁹ tuis pharetras suas suspẽderũt i mur⁹ tuis ꝑ gyꝝ: ipsi cõpleuerunt pulchritudinẽ tuã. Qḋ exponũt aliq̃ doctores de q̃busdã ꝑuis hoib⁹ q̃ sunt cubitalis magnitudinis tm̃. ⁊ tales fuerũt positi i turrib⁹ tyri ad ostẽtationẽ fortitudinis loci. q̃si dicerẽt: tales sufficiẽt ad defensionẽ turriũ. Ra. Sa. dicit: ꝙ isti ceci et claudi erãt due imagines: quaꝝ vna representabat isaac: q̃ i fine fuit cecus: vt habet Geñ .xxvij. ⁊ alia iacob: q̃ claudicabat ex lucta cũ angelo: vt habetur Geñ. xxxij. Dic igit ꝙ hiebusei q̃ erãt i hierl̃m descẽderãt de abimelech: cũ q̃ inijt fed⁹ ⁊ iuramẽtũ abraaz: vt h̃r Geñ .xxj. et iõ vidẽtes posteri eius filios abrae crescẽtes: timuerũt ne aliq̃n vellẽt eos iuadere: ⁊ iõ posuerũt ꝑdictas duas imagies in ꝑte suꝑiori sui fortalicij. ⁊ i ore cuiuslibet imaginis erat scꝑtũ iuramẽtũ abrae q. d. posteri abrae nõ ꝑñt hũc locũ inuadere. ⁊ ꝛm hoc dicunt/odiẽtes aiaz dauid/vt hic habet: inq̃tũ reputabãt eum trãsgressorẽ iuramẽti abrae: ⁊ ꝑ ꝯseq̃ns odibilẽ isaac ⁊ iacob/cuius erãt imagines. Dicunt etiã ceci ⁊ claudi i plurali: licet eẽt tm̃ vna imago repñsentãs cecũ/⁊ alia claudũ: eo mõ loq̃ndi q̃ i sacra scriptura aliq̃n põit plurale ꝓ singulari: sicut Exo .xxxij. a. ḋr. Isti sũt dij tui isr̃l: ⁊ tñ erat ibi vnũ idolũ tm̃. Dauid aũt licite ⁊ bñ inuasit locũ illũ: q: iuramentum abrae nõ fuerat ad sp̃: eo ꝙ terra illa erat ꝓmissa abrae ⁊ semini ei⁹: sed vsq̃ ad tp̃s certũ qḋ nondũ trãsierat q̃n iosue cepit terrã. propter qḋ filij iuda q̃n ceperunt ꝑtẽ ciuitat⁹ hierl̃m nõ potuerũt tũc expellere hiebuseũ: sic dictũ fuit Josue .xiiij. i fine. sz tpe dauid ꝑdictũ tp̃s trãsierat: vt dicit Ra. Sa. ⁊ iõ licite eos ipugnauit. Scḋm h̃ igit lr̃a diũsimode ẽ exponẽda i aliq̃bus: Nisi abstuleris cecos ⁊c. Scḋm doc. nr̃os cõiter: q̃ dicũt istos cecos ⁊ claudos fuisse hoies: ⁊ ꝑ ꝯseq̃ns potẽtes loq̃: ipsi dicebãt ỽba ista dauid derisorie. Scḋm Ra. Sa. q̃ dicit eos fuisse imagines/dicebãt h̃ interꝑtatiue ꝑ scꝑturã in ore eoꝝ positã mõ ꝑdicto. l ¶Cepit ãt da. ar. i. fortaliciũ illoꝝ hiebuseorũ: quod dicebat arx siõ. i. specula. q: inde poterat lõge videri. * Hec est ciuitas

Moralit. a ¶Et venerũt ⁊c. Sequit: g ¶Unxerunt q̃ dauid i regẽ. Trib⁹ aũt vicib⁹ fuit dauid i regẽ inunctus. Primo ꝑ samuelẽ de dñi mãdato: vt habet .s. j. li. xvj. Scḋo ꝑ viros iuda: vt h̃r .s. ij. ca. Tertio ab vniuersis tribub⁹ isr̃l i h̃ loco. ¶Per h̃ allegorice significatũ fuit: ꝙ christ⁹ ꝑ dḋ figura. Alle. tus tãq̃ dign⁹ regie maiestatis ter fuit declarat⁹. Primo i magoꝝ adoratiõe: Mat. ij. Scḋo i bapticatiõe/dicẽte p̃re: Hic ẽ fili⁹ me⁹ dile. ⁊c. Mat. iij. d. Tertio i trãsfiguratione sib̃ per testimoniũ p̃ris dicẽtis: Hic ẽ fili⁹ me⁹ di. Mat. xvij. a. ¶Moralit aũt ꝑ triplicẽ dauid vnctionẽ: significatũ fuit ꝙ q̃libz christian⁹ eẽ debet ter inunct⁹. Prĩo i baptismo. Scḋo i ꝯfirmatione. Tertio i extrẽa vnctiõe. i ¶Et abijt rex ⁊ o. ⁊c. i. hie. i. ꝯtra hiebuseũ. Per qḋ significatũ fuit ꝙ christ⁹ p⁹ baptismũ * suũ iturus

A B suā noīauit. q: cū christ⁹ malignos spūs et vitioꝝ turbā de aīa expulerit: hītat ibi. q̄ merito arx siō. i. speculatiōis vocaṫ: vt de ea recte dicaṫ: Fact⁹ ē i pa. lo. ei⁹: ꝛ ha. e. i si. Ibi ꝯfregit po. ar cū scutū gla. et bel. ¶ Dauid arcē siō cepit ablat' ꝑus cecis et claudis odiētib⁹ aīaz dd. Sic dn̄s ꝑmatū i eccl'ia gētiū acquisiuit: reprobat' pri⁹ scrib et phariseis: q̄ ceci ꝛ claudi oderīt aīaz christi. i. ei⁹ vitā auferre conati sṫ. a ¶ Doma. fi. i. tectoꝝ fistulas appellat aq̄duct⁹ de plūbo vl' tegula factos: p q̄s aq̄ ibat sup muꝝ p totā ciuitatē. b ¶ Fistulas. falsaz sciam mūdi seu hereticoꝝ dogmata figurāt: q̄ dn̄s p ioab. i. p̄dicatores d̄struit. hiebuse⁹ ꝯculcās: hec ē gētilitas q̄ añ fidē p̄cepta dī ꝯculcabat. Itē hiebuse⁹ calcatus: q: diabol⁹ a dn̄o calcaṫ: ꝛ suo ioab calcād⁹ subdiṫ: c ¶ Et edificauit p gy. a mello. i. a loco ita dicto: s̄baudis muꝝ. ꝛ intrinsec⁹ s̄baudis aliū murū: h̄ ē / muniuit vrbē duplici muro. d ¶ Misit q̄z hirā. Hirā / viuēs excelse. hec ē gētilitas in christo excelsa. nūcios mittit ad dauid. i. doctores ad christū: ꝛ p eos cedrina ligna. i. icorruptos ꝛ fortes: ꝛ artifices. i. eos q̄ꝝ arte mētes sūt incorrupte: ꝛ tāq̄ lapides q̄tuor v̄tutib⁹ q̄drate: sic dom⁹ dauid. i. eccl'ia christi edificaṫ: ꝛ cognosciṫ q̄ deus nr̄m dauid ꝯfirmauit regē sup isrl'. i. vidētes deū. e ¶ Cōcubinas ꝛ vxores ꝛc. Hereticoꝝ eccl'ias q̄ sub christiani noīs titulo se manere gloriātur. Sed q: ꝓpter lucra carnalia christū sequunṫ: nō ꝯiuges / sed cōcubine vocātur: Nunc v̄o si reges plures vxores / vel cōcubinas habēt / pctm̄ ē: q: figure trāsierūt: ꝓ q̄bus hoc aliq̄n veniale fuit. f ¶ Natiq̄ sunt dauid et filij ꝛc. Si p dauid significaṫ christ⁹: nō immerito p filios ei⁹ intelligunṫ christiani: q̄ sunt ex iudeis ꝛ natiōib⁹: q̄b⁹ congruūt interp̄tatiōes noīm: Samua / audacia. Sobab / ꝯuertēs. Jabaar / elegit. Helisua / dei mei sal⁹. Nepheg / applicās ori. Japhia / illumiat vl' oñdit. Helisama / de⁹ me⁹ audiēs. Helida / de⁹ meus scit. Helifeleth / deus meus saluās.

B ¶ Baalpharasim

a ¶ vt i p̄ncipio regni fortitudinē d̄mōstra/

Hec ē ciuitas dauid. Prōposue

ret. a ¶ p̄ncipatū militie. b ¶ q̄. s. p s̄biectos

rat eñ dauid i die illa p̄miūz: qui

colles in arcē cōscēderet / eāq̄ caperet.

a ¶ q: iā capta iferiori ciuitate arcē obtiere.

pcussisset hiebuseū / ꝛ tētigisset do

nō poterat. a ¶ qui erant sup murū.

matū fistulas: ꝛ abstulissz claudos ꝛ cecos odiētes aīaz dd. Idcirco dr̄ in ꝓuerbio: † Cec⁹ et claud⁹ nō itrabūt in tēplū. Habitauit aūt dauid i arce siō: ꝛ vocauit eā ciuitatē dauid. Et edificauit p gyꝝ a mello ꝛ intrīsec⁹: Et igrediebaṫ ꝓficiens atq̄ succrescēs: ꝛ dn̄s de⁹ exercituū erat cū eo. Misit q̄z hirā rex tyri nūcios ad dauid / et ligna cedrina ꝛ artifices lignoꝝ / artificesq̄ lapidū ad parietes: ꝛ edificauerīt domū dauid. Et cognouit dauid q̄m ꝯfirmasset eū dn̄s regē sup israel: ꝛ q̄m exaltasset regnū ei⁹ sup pplm̄ suū isrl'. Accepit aūt dauid

a ¶ diuersas ecclesias.

adhuc ꝯcubinas ꝛ vxores de hierusalē postq̄ venerat d̄ hebrō. Natiq̄ sūt dauid ꝛ alij filij ꝛ filie. Et hec noīa eoꝝ q̄ nati sūt ei i hierl'm

a ¶ in ꝑmo Para. simma. ¶ hi q̄ttuor filij ex bethsabee filia amibel. a ¶ i Para. iebaar. b ¶ in Paral'. Napheg.

samuā / ꝛ sobab / ꝛ nathā / ꝛ salomō

c ¶ in Paral'. iaphie.

ꝛ iabāar / ꝛ helisua / ꝛ nepheg / ꝛ iaphia ꝛ helisama / ꝛ helida / ꝛ helifeleth.

a ¶ i Para. heliade. b ¶ i para. eliphalech.

Audierūt g̊ philistijm q̄ vnxissent dauid i regē sup isrl': ꝛ ascēderīt vniuersi vt q̄rerēt dauid. Qd̄ cū audisset dd̄ descēdit in p̄sidiū. Philistijm aūt venientes / diffusi sūt i valle raphai. Et cōsuluit dd̄ dn̄z / dicēs: si ascēdā ad philistijm: ꝛ si dabis eos i manu mea? Et dixit dn̄s ad dauid: Ascēde: q: tradēs tradā philistijm in manu tua. Venit g̊ dauid i baalpharasim: et pcussit eos ibi ꝛ dixit: Diuisit dn̄s inimicos meos coram me sic̄ diuidunṫ aque. Propterea vocatū ē

Nico. de lyra

✠ a ¶ Hec ē ci. da. ex tūc eā suo noīe d̄noīauit. q̄liṫ āt accepit h̄ fortaliciū / s̄bdiṫ cū dr̄: b ¶ Proposuerat ei dd̄ i die il. p̄. Quale aūt fuerit istd̄ p̄miū nō dr̄ hic: sed hr̄. j. Paral'. xj. b. vbi dr̄: Dixitq̄ dd̄: Qui pcusserit hiebuseū i p̄mis: erit p̄nceps ꝛ dux. s. militie. ꝛ seq̄ṫ ibidē: Ascēdit g̊ ꝑm⁹ ioab fili⁹ saruie: et fact⁹ ē p̄nceps. c ¶ Et teti. do. fistulas. i. stillicidia q̄ erāt in tect' domoꝝ. d ¶ Et abstu. ce. et clau. i. hoīes tales. vel imagines / s̄m duplicē modum dicendi p̄dictū. q: s̄m vtrāq̄ opinionē erāt ibi. e ¶ Odientes aīam dd̄. si erāt hoīes odiebāt v̄e: si imagies / rep̄sētatiue: ꝑut ē. s. expositū. f ¶ Idcirco diciṫ in ꝓuer. Cec⁹ ꝛ claud⁹ ꝛc. Leui. xxj. d. scribiṫ: q̄ cecus ꝛ claudus nō debēt intrare tēplū ad exercendū sacerdotū misteriū. et illa scp̄tura ex isto facto tracta ē ad ꝓuerbiū. i. vt vulgariter inter homīes dicereṫ. h ¶ Et edificauit p gyrū. q: dilatauit edificia illa. i ¶ A mello et intrin. Mello erat q̄dā vorago q̄ erat ante fortaliciū p̄dictū: ita tn̄ q̄ inter voraginē illā ꝛ muꝝ fortalitij erat t̄re spaciū in q̄ dd̄ illa edificia cōstruxit. k ¶ Et dn̄s de⁹ ex. e. cū eo. eū in suis opib⁹ manifeste dirigēdo. l ¶ Misit q̄q̄ hi. Hic cōseq̄ntēr ostēdiṫ q̄liter dauid amicos exteriores multiplicauit faciēdo amicitiā cū rege tyri. m ¶ Et lig. cedri. i. ꝓpṫ amicitiā eñ ꝯtractā inṫ eos misit ei ligna d̄ t̄ra sua p mare. n ¶ Et artifices lig. q: i t̄ra illa n̄ iueniūṫ ita bōa ligna / nec artifices ita exp̄ti sic̄ i regno tyri: s̄m q̄ hr̄. j̄. iij. li. v. ca. o ¶ Et cog̊uit dd̄ ꝛc. q: videbat facta sua i oib⁹ ꝓsp̄ari: nec erat aliq̄s i regno isrl' q̄ auderet seu vellet aliq̄d ꝯ eū machinari. vl' h̄ forte habuit p diuinā reuelationē. p ¶ Accepit aūt. Hic ꝯn̄r oñdiṫ q̄liṫ mltiplicauit amicos interiores: p h̄ q̄ de nouo accepit vxores plures ad multiplicādū ꝓlē q̄ ꝯiūgereṫ in mrīmoniū cū nobilioribus ꝛ potētiorib⁹ regni sui: et sic eēnt ei affinitate ꝯiuncti ad maiorē firmitatē regni sui. Licet eñ de diuina ꝓtectione et ꝯseruatiōe cōfideret: omittere tn̄ nō debebat ea q̄ poterat facere s̄m ꝓuidētiā hūanā ad regni sui stabilitatē. Et ptz l'ra h̄ excepto qd̄ dr̄ h̄: q ¶ Cōcubinas ꝛ vxo. Ly ꝛ / nō teneṫ hic copulatiue / sed expositiue ꝓ id ē. Ille eñ fuerūt vere vxores sue: sz dicunṫ cū hoc ꝯcubine: eo q̄ erāt scd̄arie ꝛ nō p̄ncipales. r ¶ Audierūt g̊. Hic ꝯn̄r oñdiṫ q̄liṫ bis expugnauit inimicos exteriores. s. philisteos. cōsuluit tn̄ ꝑmo dn̄m: vt p eius auxiliū dirigereṫ ꝛ ꝓtegereṫ. Et patz l'ra vsq̄ ibi: s ¶ Venit g̊ dauid in baalpharasim. Istud nomē poniṫ hic p anticipatiōnē: q: sic vocat⁹ ē ille loc⁹ ex victoria quā habuit dd̄: s̄z qd̄ s̄bdiṫ: t ¶ Et di. ꝛc. Aq̄ ei ꝓpṫ sui mollicīe facil'r diuidiṫ. sic philistei a dd̄ t̄riti / ꝛ molles ꝛ effeminati effecti / fugerunt corā dauid p vias diuersas se diuidēdo: q: mod⁹ fugiētiuz de p̄lio ē diuisim recedere: sicut ecōtrario mod⁹ venientiū ad p̄liū ē ꝯiūctim et vnite incedere: v ¶ Propterea vocatū est no. lo. il. baalpharasim. a baal / qd̄ est cāp⁹ seu planicies: ꝛ phares qd̄ ē diuisio: q̄si cāp⁹ seu loc⁹ diuisionis.

†Leui. 21. d.

C

D

Moraliter

✠ Et reliq̄rūt

✱ suū itur⁹ erat in hierl'm ad īpugnandū maliciā scribaꝝ ꝛ phariseoꝝ. q̄ bn̄ significanṫ p hiebuseū: eo q̄ interp̄taṫ p̄sepe meū. Et d̄ ipsis scribiṫ Mat. xxiij. b. Ve vob̄ scribe ꝛ pharisei hypocrite q̄ comeditis domos viduaꝝ orōne longa simulātes. d ¶ Et abstulisset clau. et ce. odiētes aīaz dauid. Per istos significati fuerūt scribe ꝛ pharisei odiētes aīam christi: sic̄ ptz ex euāgelio. Nā ipsi ꝓsecuti fuerīt christū vsq̄ ad mortē. Fuerūt etiā ceci p ignorātiā. ꝓpṫ qd̄ de ipsis dicit saluator Mat. xv. b. Ceci sūt ꝛ duces cecoꝝ. Sil'r fuerūt claudi in via moꝝ: qd̄ ptz ex hoc / q̄ irrita fecerūt mādata dei ꝓpter traditiōes suas: vt habetur Mat. vij. Ipos aūt abstulit christ⁹ de hierl'm. i. auferēdos p̄dixit Lu. xix. g. vbi p̄dixit destructionē ciuitatis ꝛ ppl'i p romanos in vltionē mortis sue. quod impletū fuit anno. xlij. a christi passiōe. g ¶ Habitauit autez dauid in arce. s. sion: p quā intelligiṫ militās ecclesia: eo q̄ ibidē per missionē spūssancti super ap'los fuit fundata. In hac autē arce habitat christus p gratiaz: sicut dicit Mat. vlt'. d. Ecce ego vobiscū sū oib⁹ diebus vsq̄ ad finē seculi. l ¶ Misit quoq̄ hirā ꝛc. Per hoc q̄ hirā gentilis talia fecit: fuit significatū q̄ gentilitas in edificatione ecclesie ꝓficeret multū. r ¶ Audierūt ergo philistijm ꝛc. Per hoc aūt q̄ ipsi contra dauid insurgētes ab eo fuerunt bis debellati: significatū fuit / q̄ principes iudeoꝝ et tyrāni cōtra christū in mēbris suis pugnaturi / per fidē ꝛ miracula essent bis debellādi ꝛ confutandi: primo. s. in iudea / et in alijs terris postea.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

E F a ¶ Baalpharasim/ iterptat inimicoꝝ diuisio. Pōt dici sic loc⁹ vocat⁹: qꝛ philistijm reliqrūt idola sua i loco vbi diuisi sūt. b ¶ Pyroꝝ. In heb. fletiū.i. idoloꝝ: vbi.s. idola erāt i qb⁹ ɔfi debāt. q̄ fletiū vocant: qꝛ fletu digna sūt: ⁊ cultores suos ad fletū miseriāq̧ ꝑducūt. c ¶ In cacumie py. Pyr⁹ dr̄ ex greco pyr qd̄ ē ignis. Pyri sc̄ti cacumē: sublimitas vite eoꝝ: i q̄ flāte spūsctō itonuit ꝑdicatiōis sonit⁹. Qui ē ꝑdictꝰ.i. donū i carne adueniētꝰ: i cacumie pyroꝝ.i. sup celsitudinē sctōꝝ: dū h̄ sonit⁹ audit a nr̄o dd̄ philistei intelligibiles superāt. Ca.VI

Congregauit aūt ⁊c. Dauid christū: arca significat eccl'iam. Quesiuit dauid arcā i ciuitatē suā adducere: sed cā iteruenien te/ ad tp̄s eam alibi diuertit: ⁊ postea qd̄ vouerat/ expleuit. qꝛ dn̄s in carne appa res/ euāgeliū gēti sue ꝑdicauit: sꝫ cecitas ex pte ɔtigit in isrl': donec ple. gē. in. ⁊ sic ois is. salu⁹ fi. Cōgregauit dauid ex israel electos triginta milia. qꝛ dn̄s ꝓmitiuā ecclesiā ex isrl' cōstituit: nō oēs/ sed electos sibi cōsociās. Nō em̄ oēs q̄ ex isrl' hi sunt israelite: sed filij ꝓmissionis deputant in semine. Qui triginta milia dicunt. id est fidei/ operis ⁊ spei firmitate ꝑfecti. Tria enim propter confessionem trinitatis ad fidē pertinēt:

Roma.11.d

Roma.9.b.

a nomē loci illius baalpharasim. Et reliqrunt ibi sculptilia sua: q̄ a b ¶ etiā excussit: sic in Paral'. declarat. tulit dauid ⁊ viri ei⁹. Et addide c runt adhuc philistijm vt ascende rēt: ⁊ diffusi sūt i valle raphaim. Consuluit autē dauid dn̄m: Si ascēdā ɔtra philisteos: ⁊ tradas eos i manus meas: Qui r̄ndit: Nō ascēdas† obuiā eis: sꝫ gyra post tergū eoꝝ: ⁊ venies ad eos a ¶ vel cū audieris a ꝓtātib⁹ angelicis eoꝝ idola conteri ⁊ cōculcari. b ex adūso pyroꝝ. Et cū audierꝭ d c sonitū clamorꝭ gradiētꝭ in cacumie pyroꝝ/ tūc inibis ꝓliū: quia tūc egrediet dn̄s ān faciē tuā vt e percutiat castra philistijm. Fecit itaq̧ dauid sic̄ ꝑceꝑat ei dn̄s: et ꝑcussit philistijm de gabaa vsq̧ dū venias gezer. Ca.VI

d Congregauit āt rur f suꝫ dd̄ oēs electos ex israel triginta milia. Surrexitq̧ dauid ⁊ abijt: ⁊ vniuersus ppl'us q̄ erat cū eo d̄ viris iuda: vt addu g cerent arcā dei: super quā inuo/

Nico. de lyra

⁂ a ¶ Et reliqrūt ibi scul. sua. q̄ ap portauerāt/ sperātes ɔseq̄ victoriā ꝑ ipa. b ¶ Que tulit da. In hebr. habet: Et cōbussit ea dauid. Et ꝙ hec sit vera littera/ ptꝫ ꝑ id qd̄ dr̄.j. Paral'. xxiiij. de istis idol': Et tulit ea et iussit ea cōburi dauid: qꝛ ꝑceptū erat i lege: ꝙ auꝝ ⁊ argētū seu aliq̄d aliud de idol' nō ɔcupiscerēt/ sed oīno destruerent: vt h̄r Deutꝭ. vij. c ¶ Et addi. adhuc phi. qꝛ collegerūt maiorē exercitū q̄ pri⁹ vt se vindicarēt. Et ptꝫ littera vsq̧ ibi: d ¶ Et cū audierꝭ so. ⁊c. signū erat angeloꝝ veniētiū in auxilium dauid ad debellāduꝫ aduersarios. iō subdit: e ¶ Tūc egredi. dn̄s.i. diuia ꝟtus in angelis a deo missis.

E

¶ In ca. v. vbi dr̄ i postil. Ra. Sa. dic: ꝙ isti ceci ⁊ claudi erāt due imagines: q̄ꝝ vna repn̄tabat isaac.

Additio. Hec expositio Ra. Sa. videt aliq̄ falsa presuppōere: ⁊ q̄dā alia icerta q̄ nullū h̄nt fūdamētū i sacra sc̄ptura sibiūgere. Primū pꝫ. nā ꝑsuppōit ꝙ hiebusei descēderāt d̄ abimelech cū q̄ abraā iiuit fed⁹ ⁊ iuramētū ⁊c. qd̄ falsū ē. nā abimelech erat rex philistioꝝ: vt ptꝫ Gen̄. xxj. et xxvj. Philistei āt descēdert a mesraim scd̄o filio chā filij noe. vt pꝫ Gen̄. x. Hiebusei ꝟo d̄scēdert a chanaā q̄rto filio eiusdē chā filij noe: vt ptꝫ ibidē. ⁊ sic ptꝫ falsitas hui⁹ ꝑsuppositi. Preterea ꝑsuppōit scd̄o: ꝙ posteri abrae n̄ possēt iuadere hierl'ꝫ rōne ꝑdicti iuramēti: qd̄ falsū ē. Nā i ꝑdicto federe cū abimelech inito lꝫ abraā iurauit n̄ nocere abimelech/ nec posterꝭ suis seu stirpi sue: n̄ tn̄ iurauit ꝙ psteritas abrae n̄ noceret posteritati abimelech: vt ptꝫ i ꝑdicto ca. Gen̄. xxj. aspiciēti formā illi⁹ iuramēti. Silr ⁊ Gen̄. xxvj. abimelech ɔfederauit secū isaac cū iuramēto. qd̄ n̄ optebat facere si iā abraā iurassꝫ ꝓ posteritate sua. ⁊ sic dato ꝙ hiebusei descēderāt ab abimelech: adhuc possēt filij isrl' eos iuadē. Scd̄m ptꝫ. Nā dato ꝙ iuramētū abrae fuerat ad tp̄s certū: qd̄ nōdū trāsierat qn̄ iosue cepit t̄rā: sꝫ tp̄e dd̄ iā tp̄s illd̄ trāsierat. q̄ q̄dē ꝑsupposita nullā auctē vident i sacra sc̄ptura h̄re. Un̄ de tali expositiōe nō videt mētio eē faciēda. Alia ꝟo expositio doctorū ē satꝭ applicabil' lr̄e. sꝫ tn̄ ē ali⁹ dicēdi mod⁹: q̄ forte magꝭ lr̄e adaptat. ⁊ ē tal': videlicet ꝙ ceci ⁊ claudi illi erāt simulacra deoꝝ hiebuseoꝝ supposita i sūmis fortalitijs suis: q̄ q̄dē hiebusei suos deos cecos ⁊ claudos noiabāt ꝓm estimationē dauid: q̄ illos deos iproperādo dicebat: Oculos h̄nt ⁊ nō videbūt: pedes h̄nt ⁊ nō ambulabūt. ⁊ iōo credētes ꝙ dauid nō tolераret i illa ciuitate regia sil'es deos: nec cultū eoꝝ: excusabāt se a receptiōe dauid dicētes: Nō igredieris huc nisi abstulerꝭ cecos ⁊ claudos. q.d. scim⁹ ꝙ si tu possideres illū locū/ auferres deos nr̄os q̄s reputas cecos ⁊ claudos: qd̄

G dos: qd̄ nos nullo mō ꝑmitterem⁹: vn̄ oportet ꝙ eos potēter auferas si vales: qꝛ nō spōte eos tradem⁹ tibi. Un̄ dd̄ de h̄ idignat⁹/ postq̄ cepit arcē siō potent posuit ꝓmiū faciētib⁹ tria in debellatiōe hiebuseoꝝ. ꝓmo illi q̄ ꝓmo ꝑcussisset hiebuseū qd̄ ē ɔ ꝑsonas eoꝝ. scd̄o illi q̄ tetigisset domoꝝ fistulas: ⁊ h̄ ɔ sustentatiōes eoꝝ. hierl'm em̄ n̄ h̄ebat aquā intermuros/ sꝫ ex pluuialib⁹ aq̄s i cisternis collectꝭ sustētabāt. vn̄ frāgēdo stillicidia illa.s. fistulas ꝑ q̄s aq̄ fluuial' fluebat maxime affligerent. tertio ordianauit ɔtra deos eoꝝ dicēs: Qui abstulisset cecos ⁊ claudos ⁊c. h̄ ē simulacra hiebuseoꝝ vt dictū ē. Et nota: ꝙ vbi trāslatio nr̄a dic: ꝟitas cecos ⁊ claudos odiētes aiaꝫ dd̄: hebraica h̄ꝫ: cecos et claudos q̄s odiebat aīa dd̄. qd̄ videt facere ꝓ ista expositiōe. Nā dauid ꝓprie odiebat talia simulacra tāq̧ inimica diuio cultui. iux̄ illud ps̄. Nōne q̄ oderūt te dn̄e oderā. Silr iux̄ illud qd̄ seq̄t: Idcirco dr̄ in prouer. vi Ceci ⁊ claudi nō intrabūt i tēplū dn̄i/ videt magꝭ adaptari ad istaꝫ expositionē sic. Nā iste loc⁹ fuit assignat⁹ diuino cultui a tp̄e q̄ abraā voluit immolare isaac Gen̄. xxij. Et ibidēꝫ iacob vidit scalam: Gen̄. xxviij. Et ibidē fuit fūdatū tēplū ꝑ salomonē: vt. ꝫ. iij. li. ca. vj. ⁊. ij. Paral. iij. et iō ibi erat tēplū dn̄i edificādū: in q̄ nulla imūdicia idolatica debebat h̄re ingressū: sꝫ sol⁹ de⁹ erat adorād⁹ et colēd⁹. iō tāq̧ ꝑsagiū hui⁹ boni futuri q̄si ꝓuerbialit dicebat: Nō intrabit cec⁹ et claudus i tēplū dn̄i. q̄si diceret: De ꝑnostica uert hiebusei ꝙ i tēplū dn̄i i hac ciuitate edificādū n̄ itrabūt ceci ⁊ claudi: h̄ ē/ dij gētiū: q̄ ceci ⁊ claudi dicūt: vt dictū est.

Ps.138. alr̄ trāsl. Leui.21. 2.Reg.

Replica. In scd̄o li. Regū. v. ca. vbi postilla. adducit Ra. Sa. nō vt ei⁹ dicta approbet/ sꝫ vt obscure dictū de cecis ⁊ claudis aliq̄lit elucidet. Burgen̄. rōnabilit q̄dā dicta Ra. Sa. abijcit de cecꝭ ⁊ claudis: et extortā sniam supaddit ɔtra cōeꝫ doctorū nostroꝝ expositionē: asserēs ꝑ cecos ⁊ claudos intelligi deos hiebuseorū: q̄ suos deos sic noiabāt: qꝛ dauid de dijs gētiū dixerat: Oculos habent ⁊c. Sed

H

extraneū videt ꝙ ꝓpter dictū dauid hiebusei suos deos dicerēt cecos. Dauid ei fuit hiebuseis ⁊ dijs gētiū cōtrari⁹. Un̄ simile videt ꝙ si q̄s infidel' blasphem⁹ deo vero imponeret nomen turpe: ⁊ fidelis de deo vero loq̄ volēs/ vteret blasphemātis noie ita ⁊ infidel' audiēs idola cōtēptibilit cecos ꝑ suū adūsariū nominari se suo noie adūsario ɔformaret: q̄n poti⁹ reprobaret. nec fortasse ille mod⁹ loq̄ndi de dijs gētiū erat apud dauid in vsu: qꝛ nōdū ille ps̄. fact⁹ videt fuisse q̄ loquit de deoꝝ cecitate. nec fortasse hiebusei sibi putassent honestū deos suos exponere super muros/ vbi sagittꝭ ipeti potuissent. qd̄ tn̄ de cecis et claudis hic dr̄. nec nob̄ foret honestū sacramētū sic ponere in locū vbi nō ꝑceret eidē. Est igit extorta expositio Bur. Et sicut dic Bur. hebraica: ꝙ lr̄a h̄eat cecos ⁊ claudos q̄s odiebat aīa dd̄. h̄ bn̄ stat cū nr̄a trāslatione ⁊ doctorū nr̄oꝝ expositiōe. nā stāt bn̄ sil' ꝙ ipsi ceci q̄ ad deridēdū dauid sup fortalicia positi oderāt aiam dauid: ⁊ ꝙ dauid oderat eos. Nec ꝟe applicat Bur. ꝓuerbiū hiebuseoꝝ: ceci ⁊ claudi nō intrabūt in tēplū: q̄si ꝑnostice veꝝ dixerint/ ꝙ dij gentiū nō essent ingressuri. qꝛ cōtrariū hui⁹ habet ex Daniele ⁊ euangelio Matth. vbi dr̄ abominatio desolationis ponēda in tēplo. ⁊ fortasse hodie templū hoc ꝓphanationibus deseruit/ sicut tp̄e achaz.

Ca. VI.

Congregauit autē. Hic ɔsequēter ostendit deuotio dauid erga deū. et hoc q̄tū ad duo. Primo q̄tū ad arcā dei deducēdā ad locū solennē.s. hierl'm. Secūdo q̄tū ad domū dn̄i edificandā. ca. vij. Circa ꝓmū deductio arce incipit. secundo ex timore interrumpit/ ibi: Nūciatūq̧ ē. Circa Postq̄ aūt ꝑue. Tertio deuote ꝑficit/ ibi: qꝛ talis trāslatio ꝓmū dr̄: f ¶ Cōgregauit aūt rur. da. ⁊c. g ¶ Ut adduce. arce debebat fieri cū magna solennitate.

Diuisio. Moraliter.

⁂ arcā dei

Moraliter. ¶ Cōgregauit aūt ⁊c. Seq̄t: g ¶ Ut adducerent ⁂

A F fidẽ ptinẽt. Decẽ ppt̃ decalogũ ad opa. Mille ꝓpter sui pfecti onẽ ad spem vitę ęternę: q̃ supi⁹ nihil est: sic null⁹ numer⁹ maior millenario ẽ. Si eñ decẽ milia / si triginta / si etiã mille milia di xeris: nõ ipm mille numerãdo trãscẽdis: sed vel p se / vel p mio res nũeros sepi⁹ ducẽdo multiplicas. Tria ḡ p decẽ multipli/

Jacob. 2. d ca: ne fides sine opibus mortua sit. Itẽ triginta p mille: vt fides q̃ p dilectionẽ opat̃ / nõ alibi q̃ꝫ in cęlis retributionem speret. Electi igit̃ ex israel ppl'os recte credẽtes / operãtes / sperantesq̃ꝫ signifi/ cãt. Viri aũt iuda q̃ erãt cũ dauid: apo/ stolos ꝛ doctores lateri christi q̃si fami liari⁹ adherẽtes indicãt. His stipatus dñs arcã adducere. i. ecclesiã dilatare: ꝛ i eorũ q̃ nõ crediderũt cordib⁹ iserere gaudet. Imponit̃ arca plaustro nouo:

Lu. 5. g. vt noui testamẽti gr̃a renouat̃ in bapti smo infundat̃: ꝛ vinũ nouũ nouis vtri/ b⁹ cõmẽdet̃. Erat q̃dẽ p̃us arca i domo aminadab / q̃ erat in gabaa: q: eadẽ quę nũc p̄dicat̃ ecclesię fides: ꝛ añ incarnati onis dñicę tp̃s florebat in his q̃ patriar chaꝝ deuotionẽ secuti sũt. Aminadab eñ q̃ interp̄tat̃ / de⁹ me⁹ spontaneus: vl' abraã patrẽ fidei / vel moysen legislato/ rẽ significat. q̃ vterq̃ꝫ in gabaa custodit arcã: q: sublimi exemplo ꝟtutis creden tiũ pectora munit. Vñ et gabaa coll' in terp̄tat̃: q̃ est locus in ciuitate cariathia rim. Elata foris arca ludebat dauid / et ois isrl' corã dño diuersis instrumẽtis ꝛ musicoꝝ generibus: q: inchoante nouę gr̃ę p̄conio dñs ad exhibẽdas deo pri

Joh. 12. d / 1. Cor. 12. a laudes hũilitat̃ oẽs inuitat dicẽs: Qui mihi ministrat / me sequat̃. Alij dãdo p spm̃ sermonẽ sapię / alij sermonẽ sciẽtię / alij genera linguaꝝ ꝛc̃. Sꝫ his et hmõi charismatũ generib⁹ ꝓgrediẽte arca. i.

Mat. 3. c / B crescẽte p̄mitiua ecclesia / ventũ ẽ ad areã nachor. i. areã p̄para tã in gentiũ ecclesiã fidei ꝟitate cõsecrãdã. de q̃ dr̃: Permun dabit areã suã. vbi sacerdos q̃ arcã incaut⁹ q̃si corrigẽdo teti/ git: mox a dño pcussus occubuit. q: iudęoꝝ ppl's dũ inuidet gẽ tib⁹: salutis munere p̃uat̃. dũ legẽ vult euangelio miscere vtri usq̃ꝫ grãz pdit. Tenuit eã: q: calcitrabãt boues. Boues calci/ trare ẽ p̄dicatores euãgelij liberi⁹ circa fidẽ agere. nec ẽm con suetudinẽ legis ingredi: sed sabbata / neomenias / circũcisionẽ victimasq̃ꝫ spũaliter interp̄tari. Quos velut errãtes corrige

Act. 15. a re tẽtabãt / q̃ descendẽtes de iudęa docebãt fr̃es: Nisi circũci/ damini ẽm morẽ moysi: nõ potestis salui fieri. a ¶ Sedẽtis in cherubin ꝛc̃. Sup arcã erat tabula quam alis duo cheru bin tegebãt: inter quos dñs apparebat ꝛ loquebat̃. ¶ Greg. In historia regis dauid ꝛ pphetę q̃ arcã dei adduxisse dr̃: hu/ militas approbata / supbia damnata / et temeritas vindicata mõstrat̃. Dauid eñ q̃ corã arca humiliter saltare nõ erubuit: mox ꝓmissionẽ filij dei de sua stirpe nasciturí suscipe meruit: ꝛ ꝯiũx q̃ hũilitatẽ despexit / ppetuę sterilitat̃ pęnas luit. Sacer/ dos q̃ꝫ q̃ arcã temerarie tetigit: reatũ sui ausus imatura mor/ te purgauit. Vbi intuenduz est quantũ delinq̃t q̃ ad corp⁹ dñi reus accedit: si ille morte mulctat̃ q̃ arcã dñici corpis figurã

Moraliter minori q̃ꝫ debuit veneratione corripuit. ¶ Greg. Sepe q: in telligi nõ valẽt / deterioribus displicẽt facta vel dicta melioꝝ. Sed eo ab eis nõ temere rep̄hẽdẽda sunt / q̃ apphẽdi veracit̃ nõ p̄nt. Sępe aliq̃d a maiorib⁹ dispẽsatorie agit̃ / q̃d a minori/ bus error putat̃. Sępe multa a fortib⁹ dicunt̃ / q̃ infirmi dñu/ dicãt: q: ignorãt. Q̃d bñ bobus calcitrãtibus inclinata illa te stamẽti arca significat̃: quã q: casuram credẽs leuites erigere voluit: mox sẽtẽtiã mort̃ accepit. Quid eñ ẽ mẽs iusti / nisi ar ca testamẽti. q̃ bob⁹ calcitrãtibus inclinat̃: q: sępe etiã q̃ bñ p̄/ est: dũ subiectoꝝ cõpassione cõcutit̃ / ad dispẽsationis cõdescẽ sionẽ ex sola dilectiõe ꝓmouet̃. Sꝫ i h̃ q̃d dispẽsatorie agit̃: in clinatio fortitudinis casus putat̃ imperit̃. Vñ ꝛ subditi ꝯtra hãc manũ rep̄hẽsionis mittũt: si a vita ꝓtin⁹ sua temeritate de ficiũt. Leuites ḡ quasi adiuuãs manũ tetẽdit: sed delinquens vitã pdidit. q: dũ infirmi fortiũ facta corripiũt / ab ipsa viuẽti/ um sorte reprobant̃. Aliq̃n scti viri q̃dã minimis cõdescẽden tes dicũt: q̃dã ꝟo summa cõtẽplãtes ꝓferũt: dũq̃ꝫ vim vl' con descẽsionis vel altitudinis nesciũt / audacter hęc stulti reprehẽ dũt. Et q̃d ẽ iustũ de sua cõdescẽsione velle corrigere: nisi incli natã

C natã arcã supba rep̄hẽsiõis manu reuelare? Quid ẽ iustũ ꝟ ico gnita locutiõe rep̄hẽdere: nisi motũ ei⁹ fortitudinis errons la/ psũ putare? Sꝫ pdit vitã q̃ arcã dei tumide subleuat: q: nõ san ctoꝝ corrigere recta p̄sumit / nisi q̃ de se p̃us meliora sentit. vñ et leuites oça. i. robust⁹ dñi: q: p̄sumptores nisi robustos se in dño crederẽt: nõ melioꝝ facta vel dicta velut ifirma iudicarẽt. b ¶ Qui mor tu⁹ ẽ ꝛc̃. Mortuo sacerdote nõ ausus

†1. Pa. 13. c est arcã diuertere ad se in ciuitatem da/ uid: sed diuertit eã i domũ obededõ ge/ thęi. Quia respuẽtib⁹ ꝟbũ iudęis: ne p̄/ dicatio audita ꝛ nõ suscepta plus noce/ ret / apl'i trãsierũt ad gẽtes. vñ loc⁹ arcę nachor q̃ gentiũ fidẽ dñi gratię prępara tã significat / pcussio ocę nuncupat̃. quia ꝟ ex illoꝝ delicto

a catũ ẽ nomen dñi exercituũ sedẽ tis in cherubin sup eã. †Et impo a suerũt arcã dei super plaustꝛ no uum. Tuleruntq̃ꝫ eam de domo b aminadab q̃ erat in gabaa. Oça autem ꝛ haio filij aminadab mi/ nabant plaustrũ nouũ. Cũq̃ꝫ tu lissent eaz de domo aminadab / q̃ erat i gabaa custodiẽs arcã dei: haio p̄cedebat arcã dei. Dauid c aũt ꝛ ois isrl' ludebant corã dño i omib⁹ lignis fabrefact̃ / ꝛ citha/ ris ꝛ lyris ꝛ tympanis ꝛ sistris et cymbalis. †Postq̃ꝫ aũt venerũt d ad areã nachor: extẽdit oça ma/ nũ ad arcã dei / ꝛ tenuit eam: q̃m calcitrabãt boues: et declinaue/ rant eã. Iratusq̃ꝫ ẽ dñs indigna tione contra oçã: Et percussit eũ

a ¶ id est sup humeros est pcussus quibus ẽm legem arcam ferre debuit.

b sup temeritate: q̃ mortu⁹ ẽ ibi iu/

Nico. de lyra

❧ arcã dei sup quã inuo. ẽ nomẽ dñi. Sic eñ dictuz fuit Exo. xxv. b. sup arcã erat ꝓpitiatoriuz: q̃d erat q̃si sedes dei ide dãt̃ rñsa. a ¶ Et ipo. ar. dei su. plaus. no. ꝛc̃. Isto mõ remiserant eã p̃ncipes philistinoꝝ. vt hr̃ li. j. vj. ca. b ¶ Tulerũtq̃ꝫ eã de do. aminadab ꝛc̃. Cõtrariũ videt̃. j. Para. xiij. b. vbi dr̃: Et ascẽdit dauid et oẽs viri israel ad collẽ cariathiarim q̃ ẽ in iuda: vt aufer/ ret inde arcã dñi. Dicendũ: q̃ cariathia rim ꝛ gabaa erãt loca satis ꝓpinqua: et i cariathiarim p̄mo cõgregat⁹ ẽ ppl's ad dauid: ꝛ inde trãsierũt ad deducẽdũ ar/ cã q̃ erat in gabaa: ꝛ inde ducendo eam trãsierũt p cariathiarim. ꝛ sic intelligen dũ ẽ illud q̃d inductũ ẽ de. j. Para. Vl/ tim⁹ eñ locus in q̃ mãserat arca añq̃ꝫ p dauid trãsferret̃ in domũ obededon / fu it gabaa: sic dictũ fuit. s. j. libro. vij. ca.

†2. q. 7. c. ple/ runq̃ꝫ. ꝟ. item legit̃.

c ¶ Dauid aũt ꝛ ois isrl' lu. co. dño. Iste lud⁹ nõ erat dis/ solutiõis / sꝫ deuotiõis: ẽm illd̃ ps̃. lxxxiij. Cor meũ ꝛ caro mea exultauerũt in deũ viuũ. d ¶ Postq̃ꝫ autẽ venerũt ad ar eã. Hic deductio arcę interrũpit̃ ppt̃ mortẽ ocę repẽtinã. Cu ius cã fuit / vt dicũt hebręi: q: fecerat poni arcã super plaustrũ: cũ tñ deberet portari i humer̃ leuitaꝝ: vt hr̃ Nu. vij. ꝛ i plu/ rib⁹ alijs loc̃. ꝛ ppt̃ h̃ q̃n scd̃o fuit portata de domo obededõ fuit portata i humer̃: vt ptꝫ. j. eo. ca. ꝛ. j. Paral'. xiij. Q̃r aũt sic deberet portari / oça nullo mõ debebat ignorare. Pręterea pec/ cauit i h̃ / q̃ voluit assimilari philistęis infidelib⁹ i arcę deporta tione: vt ptꝫ ex p̄dictis. fuit tñ pcussus a deo q̃n arcã tetigit in/ clinatã ex recalcitratiõe boũ portãtiũ ipsã: q: tũc fuit mãifestũ q̃ nõ debebat sic portari / sꝫ humer̃ hoim rõnabiliũ q̃ꝝ depor tatiõe sic nõ fuisset iclinata. Q̃r aũt aliq̃ dicũt / q̃ fuit pcussus a dño / eo q̃ arcã nudã tetigerit: ñ hꝫ apparẽtiã. q: arca portabat̃ inuoluta pãno: ne videret̃ nuda a leuit̃ eã portãtib⁹ ꝛ a ppl'o: ❧ ne morerent̃

D Oça quõ peccauit

Moraliter ✳ ducerẽt arcã dei. In hac aũt arca tria fuerũt. s. tabulę te stimonij / p q̃s designat̃ donũ sacrę scp̄turę: et ꝟga aarõ / p quã rigor iusticię: ꝛ manna / p quã dulcor miscd̃ię figurat̃. Hęc eñ tria regimini tpali ꝛ spũali sunt necessaria. Per hoc igit̃ q̃ da uid arcã ad se adduxit: significat̃ q̃ bon⁹ p̃nceps et p̄lat⁹ debẽt esse solliciti de habẽdis istis trib⁹. Per hoc aũt q̃ hęc arca de/ bebat sacerdotũ humeris deportari: significat̃ q̃ p̃ncipes ꝛ p̄/ lati ꝓprios humeros debẽt submittere ad portãdũ on⁹ sui offi/ cij: ne pcutiant̃ a dño. sic oça q̃ ad deportationẽ arcę boũ hũe/ ros applicauit. cui sunt siles q̃ regẽdas ecclesias suas alijs tra dũt / etiã ignorãtibus: ꝛ ipsi in alijs occupant̃. Licet aũt oça fu it pcussus ꝓ pctõ deportationis indebitę / ꝛ nõ ꝓ tactu arcę: si/ cut plenius dixi in expositione litterali: nõ tñ fuit pcussus ante tactũ eius q̃n inclinata fuit ex recalcitratione boũ. q: tũc appa ruit ocę pctm̃: q: nõ fuisset sic inclinata si fuisset humer̃ depor/ tata. Et i hoc dñs documẽtũ dedit iudicib⁹ differẽdi punitio/ nẽ maloꝝ vsq̃ꝫ ad tp̃s debitũ. Et hoc mõ dauid punitionẽ io/ ab ꝛ semei distulit: vt habet̃. iij. Regũ. ij. b. Hoc etiã mõ dñs dixit Geñ. xv. d. Nondũ cõpletę sunt iniq̃tates amorręorum. Per hoc aũt q̃ dauid fuit ita sollicitus de portatione arcę ad locũ honestũ / ꝛ de statuẽdis cãtorib⁹ ꝛ leuitis ibidẽ ad diuinũ obsequiũ: vt habet̃. j. Paral'. xvi. ostẽdit̃ q̃liter p̃ncipes chri/ stiani de cultu diuino debẽt sollicitari.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

E ex illoꝝ delicto ꝑuenit salus gētibꝰ. Obededō nāqꝫ q̄ interpretat/seruiēs hō: illū significat de quo dr: Ppl's quē nō cognoui seruiuit mihi: in au. au. ⁊c. et q̄si mors ocę ꝑmittit. Eripies me de ꝯtradictionibꝰ ppl'i. Geth q̄ꝫ torcular interp̄tat: significās crucē in q̄ vitis vera calcari ⁊ exp̄mi dignata ē. A q̄ gethęus ppl's pōt appellari: q̄ dicit: Mihi autem absit gl'iari nisi in cruce dn̄i.

[Ps. 17. g | Ibi. f | Gal. 6. c]

a ¶ Tribꝰ mēsibꝰ. quibus. s. fides spes/et charitas significat. Sic em̄ diebꝰ mēsis implet: ita singulę ꝟtutes suis ęque passibꝰ ad ꝑfectionem veniūt. Hi mēses donec plenitudo gētiū intrat/currere nō cessāt. Tandē rediens dauid arcā i ciuitatē dn̄i reducet: q̄ christꝰ helia ⁊ enoch ꝑdicātibꝰ/cōuertet corda patrū ad filios: boues ⁊ arietes imolās. i. eos q̄ areā dn̄i triturāt: ⁊ ouiū ducatū gerunt in martyrij sanguine coronās.

[Rom. 11. f. | Malach. 4. b]

b ¶ In organis armigat'. i. ad armū ligatis: dū manibꝰ ferētis tangunt. Aliud genꝰ organi ē qđ cū aq̄ fit. c ¶ Ephot. nō pōtificali/ sꝫ linea veste: cā hūilitatis. Linū de terra ꝑcreatū multo labore ad cādorē vestis ꝑuenit: ⁊ hūanitas a ꝟbo assumpta inter flagella triumphauit. d ¶ Cūqꝫ intrasset ar. dn̄i in ⁊c. Cūctis exultātibus ⁊ ad arcē cęlest' introitū hymnos resonātibus/ sola michol filia saul abest: ⁊ ex spectaculis dauid hūiliatū despicit. q̄ credētibꝰ i fine mūdi iudęis: multi ꝑfessione christū/sed ope sequent antichristū. qđ ꝯgruit ꝙ michol (q̄ ob figurandū instabilitatē carnaliū/aq̄ ois interp̄tat) nō vxor dauid/ sꝫ filia saul dr. q̄ q̄ christo fidetenꝰ seruiūt: nō illiꝰ regno coronādi/sed ꝑsecutoꝝ eiꝰ q̄s imitant anathemate sūt damnādi. Vex praui succēseāt: hūilitatē ecclesię cōtēnant: nihilominꝰ arca dn̄i locū suū igredit: ⁊ ponit i medio tabernaculi qđ tetēderat ei dauid. i. fides eccl'ię ꝑdicat/ ꝑficit/inserit cordibꝰ oim̄ q̄s deꝰ ad vitā ꝑordinauit ęternā. Offert dauid holocausta et pacifica corā dn̄o: fidē deuotionēqꝫ eccl'ię cōmēdat christus p̄ri: q̄ ad dexterā dei interpellat ꝑ nobis. q̄ i exemplū dauid fideles hūilesqꝫ bn̄dicēs/salutar' mysterij pascit alimēt'. Partit singul' collyridā panis vnā: illiꝰ. s. q̄ de cęlo descendit/ ⁊ dat vitā mūdo. ⁊ assaturā bubalę carnis vnā illiꝰ. s. vituli saginati: q̄ ꝑ reuertente filio mactatꝰ/ ⁊ igne passiōis assatꝰ ē dicēs: Exaruit velut testa ꝟtꝰ mea. ⁊ similā frixā oleo: carnē. s. a pcti labe mūdissimā/ sꝫ hūanę salut' causa vberrimā delectationibꝰ/crucis sartagine coctā. Merito vnius panis collyrida/ vna carnis assatura dat: q̄ vnus dn̄s/vna fides/vnū baptisma/vnus deus et pater om̄ipotēs.

[F | Rom. 8. g. | Ioh. 6. d | Lu. 15. e. | Ps. 21. d. | Eph. 4. b]

¶ Aliter hęc mūera fideles accipiunt: cū vnꝰ panis ⁊ vnū corpꝰ multi in christo/suę carnis singuli lasciuiam castigātes ⁊ ꝟuituti subijciētes/ spūs igne decoquūt: ⁊ fructꝰ bonorū opeꝝ oleo miscdię pinguissimos cōpassione ꝑximi feruere faciūt. At cōtra filia saul cubiculū reg' ingressa/nullos concepti seminis fructus dat. q̄ q̄ verbū dei auretenus ꝑcipiunt/absqꝫ boni opis ꝑle diē perpetuę mortis expectāt. e ¶ Egressa michol filia saul. Grego. Intueri libet

[Recapitulatio gestoꝝ dd.]

ri libet quāta ꝟtutū munera dauid ꝑceperat: ⁊ in his om̄ibus q̄ꝫ fortē se humilitate seruabat. Quem em̄ nō extollet ora leonū frangere: vrsorū brachia dissipare: despectis ꝑoribꝰ fribꝰ eligi/reprobato rege ad regni gubernacl'a vngi: timēdū cunctis vno lapide goliam

xta arcā dei. Cōtristatus ē aūt dauid/ eo ꝙ ꝑcussisset dn̄s ocam. Et vocatuꝫ est nomē loci illius ꝑcussio ocę vsqꝫ in diē hāc. Et extimuit dauid dn̄m i die illa/dicēs: Quō ingrediet ad me arca dn̄i? Et noluit diuertere ad se arcā dn̄i in ciuitatē dauid: sed diuertit eā in domū obededom gethei. Et fuit arca domini in domo obededom gethei tribꝰ mensibus. Et benedixit dominꝰ obededom/ ⁊ omnem domū eius. Nunciatūqꝫ est regi dauid: †ꝙ bn̄dixisset dominꝰ obededom ⁊ om̄ia eiꝰ ꝑpter arcā dn̄i. Dixitqꝫ dauid: Ibo ⁊ reducā arcā bn̄dictione in domū meā. Abijt ergo dauid/ ⁊ adduxit arcā dei đ domo obededom in ciuitatem dauid cū gaudio. Et erant cum dauid septem chori/ ⁊ victima vituli. †Cūqꝫ transcendissent q̄ui portabant arcam dn̄i sex passus: immolabāt bouē ⁊ arietē. Et† dauid percutiebat in organis armigatis: ⁊ saltabat totis viribus ān dn̄m. Porro dauid erat accinctus ephot lineo: ⁊ dauid ⁊ oīs domus israel ducebāt arcam testamēti dn̄i in iubilo ⁊ in clāgore buccinę. Cūqꝫ intrasset arca domini in ciuitateꝫ dauid: michōl filia saul prospiciens ꝑ fenestrā/ vidit regē dauid subsilientē atqꝫ saltāntē corā dn̄o: ⁊ despexit eū in corde suo. Et introduxerunt arcā dn̄i: et posuerunt eā i loco suo in medio tabernaculi/ quod tetenderat ei dauid. Et obtulit dauid holocausta ⁊ pacifica corā dn̄o. Cūqꝫ cōplesset offerēs holocausta et pacifica: benedixit populo in noīe dn̄i exercituum. Et partitꝰ est vniuersę multitudini israel/tā viro q̄ꝫ mulieri/singulis collyridām panis vnam/ ⁊ assaturam bubalę carnis vnā: ⁊ similām frixā oleo: Et abijt om̄is populus/ vnusquisqꝫ i domū suaꝫ. Reuersusqꝫ est dauid vt benediceret domui suę. Et egressa michol filia saul in occursum dauid/ ait:

a ¶ In humeris: ne ꝑcuterent sicut oca.

a ¶ aqua omnis/vel ex omnibus aqua.

a ¶ Quia gestus corpis ad vocē pertinebat cantantis. vn̄: Cecinimus/ ⁊ nō saltastis.

a ¶ panis est triangulus ⁊ modicus.

a ¶ A boue dicit bubalus agrestis ⁊ indomitꝰ.

b ¶ Paniculi ꝑus cocti/deinde frigunt oleo.

a ¶ Sicut ꝑus populū/ita nūc familiā benedicit: id est epulas distribuit.

Nico. de lyra

* ne morerent subito: sic hr̄ Nu. iiij. ⁊. B. j. li. vj. ca. Itē sciendū ꝙ iste oca solꝰ fuit ꝑcussus/et nō frat eiꝰ cū eo: q̄ ꝑncipal' erat. et illa temeritas erat de eius ordinatiōe ⁊ mandato. a ¶ Cōtristatꝰ ē aūt da. nō đ diuina iusticia/ sꝫ magis de ocę offensa: ꝑpt quā meruerat a dn̄o ꝑcutī. b ¶ Et extimuit da. do. ⁊c. ex facto em̄ illo timuit ne esset idignꝰ deducere arcā ad domū suā. iō ꝯdixit: c ¶ Sed diuertit eā in do. obe. ge. Iste aūt obededom erat de leuitis: vt hr̄. i. Para. xvj. Dicit aūt getheꝰ: q̄ ibi. s. in geth fuerat cum dauid fugiēte saulē. d ¶ Et bn̄dixit do. obede. multiplicādo eū in bonis spūalibꝰ ⁊ tp̄alibꝰ: eo ꝙ circa arcā dn̄i reuerēter se habuerat ⁊ deuote. e ¶ Nūciatūqꝫ ē. Hic ꝯn̄r deductio arcę interrupta ꝑficit. Ubi ꝑmo oñdit ipsiꝰ dauid deuota iocūditas respectu dei. scđo ampla liberalitas respctu ppl'i/ibi: Cūqꝫ cōplesset. tertio vera hūilitas respectu sui ibi: Reuersusqꝫ ē dauid. Circa ꝑmū dr: Nunciatūqꝫ ē regi dauid ꝙ bn̄. dn̄s obe. ⁊ oīa eiꝰ ꝑpter arcā dn̄i. ⁊ iō ꝯfidens de dei miscdia voluit arcā adducere ad domū suā: vt bn̄dictio dei eēt sup ip̄m ⁊ super domū suā. ⁊ sic fec. ⁊ ptꝫ l'ra vsqꝫ ibi: f ¶ Et erāt cū dauid ⁊c. Iste versus nō ē i hebręo neci libr' correct'. ⁊ iō nō expono: q̄ appositꝰ ē ab hoibus iperit'. g ¶ Et dđ p. in organis. i. ad armū ligatis: sic sūt organa portatilia. h ¶ Porro dauid ⁊c. deposuerat em̄ insignia regalia: vt hūiliaret se corā deo: et accępat vestē silem leuit' corā deo ministrātibꝰ. i ¶ Et despexit eū i corde suo. eo ꝙ i tāta solēnitate nō apparebat in habitu regio. k ¶ Et obtulit da. holo. i. oblatiōes totalit icēsas ad honorē diuinū. l ¶ Et pacifich. i. oblatiōes quaꝝ vna ps incēdebat ad honorem diuinū: alia erat sacerdotū/ ⁊ alia offerētiū: sicut plenius dr i Leuitico in pluribꝰ locis. m ¶ Cūqꝫ complesset offerēs holocausta. Hic ꝯn̄r ostēdit ipsiꝰ dauid liberalitas respectu ppl'i. ⁊ ꝑmo i spūalibꝰ cū dr: n ¶ Bn̄dixit populo. i. bona imp̄catꝰ ē. scđo iu tp̄alibus/cū dr: o ¶ Et partitus ē vniuersę multitudini isrl' tā viro q̄ꝫ mulieri singul' collyridā panis. i. panē tenuē. p ¶ Et assaturā bu. carnis vnā. i. vnā portionē tāt carnis assatę. q ¶ Et si. frixā oleo. Simila ē farina tritici delicatissima: ex q̄ cū aq̄ tēperata fiebat pasta/et oleo frigebat: ⁊ per portiōes ppl'o diuidebat. r ¶ Reuersusqꝫ est dauid vt bn̄di. Hic ostēdit hūilitas dauid respectu sui: q̄ reūsus i domū suā vt bn̄facēt ill' đ domo sua/sic fecerat ill' extneis: michol vxor eiꝰ ip̄ropauit ei ꝙ i tāta solēnitate n̄ appuerat i ornatu r̄gio dī. * Q̄ gl'iosus

[al's quia | Diuisio | ti. Pa. | h]

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

A. 1.Reg.18.f vno lapide goliā sternere: a rege ꝓposita extinctis allophylis numerosa ꝑputia reportare: ꝓmissuz tādē regnū ꝑcipere: cūctūq; israeliticū ppl'm sine vlla cōtradictiōe possidere: Et tñ cū arcā dei in hierusalē reuocat/ quasi oblitus ꝑlatū se omib⁹ admixtus populis añ arcā saltat. Et qꝫ coraz arca saltare (vt credit') vulgi mos fuerat: rex se in diuino obsequio ꝑ saltuz rotat. Ecce quem dñs cūctis singulariter ꝑtulit: sese sub dño exequādo minimie/ ⁊ abiecta exhibēdo cōtemnit. Nō potestas regni ad memoriā reducit': nō subiectoꝝ oculis saltādo vilescere metuit: nō se honore ꝑlatū ceteris añ eius arcā qui honorē dederat recognoscit. Coram deo egit debilia/ vl' extrema: vt illa ex humilitate solidaret que coraz hoibus gesserat fortia. Quid de his factis ab alijs sentiat' ignoro. Ego dauid plus saltātem stupeo q̄ꝫ pugnantē. Pugnādo hostē subdidit/ saltādo corā dño semetipsuz vicit. Quez michol saul filia adhuc ex tumore regij generis insana cū humiliatū despiceret/ dicēs: Qꝫ gloriosus fuit hodie rex discooperiēs se ante ancillas ꝓuoꝝ/ suoꝝ/ ⁊ nudatus q̄si vnus ꝺ scurris: ꝓtinus audiuit: Ludā añ dominū/ q̄ elegit me potius q̄ꝫ patrē tuū. Et paulo post: Ludā et vilior fiā plus q̄ꝫ factus sum: eroq; humilis in oculis meis. ac si dicat: Vilescere corā hoib⁹ appeto: qꝫ seruare mihi corā deo ingenuitatē ꝑ humilitatē quero. Sūt q̄ ꝺ se humilia sentiūt: q̄ i honoribus positi nihil se nisi puluerē fauillāq; perpēdunt: sed corā hoibus viles apparere refugiūt: ⁊ cōtra hoc qꝺ de se interius cogitant/ q̄si rigida exterius venustate palliant'. Et sunt q̄ viles videri ab hoibus appetūt: ⁊ oīe qꝺ sūt deiectos se exhibēdo cōtēnūt: sed apud se quasi ex ipso merito oñse vilitatis intumescūt: ⁊ tāto magis i corde elati st'/ q̄nto amplius i specie elationē ꝑmūt. Que vtraq; elationis bella dauid magna circūspectiōe depꝛhēdit: mira ꝟtute supꝑauit. Qꝫ eñ de se int⁹ hūilia sentiēs/ honorē exteri⁹ nō q̄rit/ insinuat dicēs: Ludā ⁊ vilior fiā. Et qꝫ ꝑ hoc ꝙ vilē se exterius ꝑbuit interi⁹ nō intumescit/ adiūgit: Eroq; hūil' i ocul' meis. Ac si dicat: Qualē me exteri⁹ exhibeo/ talē interi⁹ attēdo. Quid ꝯ acturi sunt q̄s doctrina eleuat: si dauid q̄ ex carne sua venturū redēptorē nouerat: eiusq; gaudia ꝓqberādo nūciabat: tñ in se ceruicē cordis valida discretiōis calce depꝛmebat/ dicēs: Eroq; hūilis i ocul' meis? a ¶ Gloriosus. Dauid cū arcā i hier'lm trāsferret/ a michol subsannat⁹ ē. Et christ⁹ cū testamētū nouū i ecclesiā suam trāsferret/ iudeis i cruce ludibriū fuit: nud⁹ apparuit/ dū potētiā illis abscōdēs/ carnis infirmitatē q̄si ephot lineū ostendit. Ancille seruoꝝ ꝑsonā gestāt sctōꝝ: int' quos ꝑ crucis triūphū gliosior effectus ē. quē dū michol irridet/ glīosior ancillis apparet: q̄ i typo synagoge sterilis ꝑmāsit. b ¶ Et nudatus. Nudatus nō oino/ sed regalibus indumētis. ⁊ qꝫ se corā dño hūiliare nō erubuit/ mox ꝓmissionē filiū dei ex sua stirpe nascituri suscipere meruit. Ca. VII Factum est autem cum sedisset ⁊c. Sequitur c ¶ Omne qꝺ ē i corde tuo va. fac. Ptꝫ ꝙ ꝓphetie spūs

Marginal notes: Hūilitas falsa duplex; B.

a Qꝫ gloriosus fuit hodie rex isrl' discooperiens se añ ancillas seruoꝝ suorum: ⁊ nudatus est quasi si nudet' vnus ꝺ scurris. Dixitq; dauid ad michol: Viuit dñs: qꝫ ludaz ante dñm qui elegit me potius q̄ꝫ patrē tuum ⁊ q̄ꝫ omnē domū eius: ⁊ ꝑcepit mihi vt essem dux sup̄ oēm ppl'm dñi in israel. †Et ludā ⁊ vilior fiam plus q̄ꝫ factus sum: et ero humilis in oculis meis: ⁊ cū ancillis de quibus locuta es/ gloriosior apparebo. Igitur michol filie saul non est natus filius vsq; ad diē mortis sue. Ca. VII

Factū est autem cū sedisset rex in domo sua: et dñs dedisset ei requiē vndiq; ab vniuersis inimicis suis/ dixit ad nathan ꝓphetam: Vides ne ꝙ ego habitem in domo cedrina: ⁊ arca dei posita sit in medio pellium: Dixitq; nathan ad regem: Omne qꝺ est in corde tuo vade fac: qꝫ dominus tecū est. Factū est autem in nocte illa: ⁊ ecce ser/

Nico. de lyra

a ¶ Qꝫ gloriosus fuit hodie rex isrl'. q. d. i nullo: imo vilis ⁊ inglorius. b ¶ Discooperiens se. qꝫ regalia insignia deposuerat ex humilitate: q̄ magis placet deo q̄ꝫ ornat⁹ regi⁹. vñ de eraclio impatore legit': ꝙ cum reportaret crucem in hierusalē cosdroe rege deuicto: et sedens in equo/ et ornatus insignijs imperialibus portās crucem: nō potuit ingredi hierusalē/ donec depositis oībus humilit' venit peditando. c ¶ Añ ancillas seruorū suorū. i. ita publice ꝙ ꝑsone etiā seruiles poterāt ꝫ videre. q. di. pei⁹ ē q̄ꝫ si fuisset factū secrete. d ¶ Quasi si nudet' vn⁹ de scurr'. q. di. nō fuit distinctio i habitu reg' a vilib⁹ ꝑsonis. e ¶ Dixitq; da. ad michol. humiliter rñdēdo: f ¶ Viuit dñs. i. ꝑ viuētē deū. g ¶ Ludā añ dñm qui elegit ⁊c. mēte ⁊ corpe exultādo. h ¶ Et vilior fiā. i. humilior. qꝫ ꝓm ꝙ dicit btūs Greg. homel. xxxj. Tāto humilior atq; ad seruiēdū deo ꝓmptior q̄sq; debet esse ex mūere: q̄nto obligatiorē se eē ꝯspicit i reddēda rōne. dauid aūt a deo multa bñficia recepat q̄ se humiliādo recognoscebat. i ¶ Et cū ancill' de q̄b⁹ locuta es glīosior apparebo. Michol eñ ex sua supꝑbia int' ancillas reputabat alias vxores dauid q̄s accepat tāq; secūdarias. et cū ist' dauid apparuit glīosior: qꝫ de ipsis habuit ꝓlē mltā/ pulchrā ⁊ nobilē/ etiā post istꝺ factū: non autē de michol. ideo subdit': k ¶ Igit' michol filie saul non est nat' fili⁹. s. de cetero: licet habuisset añ filiū: ꝓut dictū fuit. s. iij. ca.

¶ In ca. vj. vbi dꝫ i postil. Et cū ancill' de q̄b⁹ locuta es glīosior apparebo.

Additio. Nō appet ꝙ michol vocasset alias vxores dꝺ ancillas ꝓut postil. ait: Nā ꝟba sua i textu talia sūt: Qꝫ glīosus fuit rex isrl' hodie discoopiēs se añ ancillas suoꝝ suorū. ñ ei dixit añ ācillas suas/ sꝫ añ ācillas seruoꝝ. volēs dicere: ꝙ nō solū vxores/ sꝫ etiā ācille ꝓuoꝝ poterāt eū videre discooptū: qꝺ ipsi michol videbat' ihonestū. In rñsione ꝟo dauid vbi dicit: Cuz ancill' de q̄b⁹ locuta es glīosior apparebo: itēdit dicere: ꝙ etiā vilificādo se corā ancillis ꝓuorū gloriosior deberet apparere. iuxta illud saluator': Qui se humiliat/ exaltabit'. Ca. VII

Marginal notes: †De pe. di. 2. ·§· opponitur circa mediū; †1. Pa. 17. a; Lu. 14. c

Factū est aūt. Hic ꝯñr describit' deuotio dauid erga deū q̄ꝫtū ad domū ipi⁹ edificandā. Circa qꝺ ꝑmo ponit' hūana ꝯsultatio. scꝺo diuina ꝓhibitio/ ibi: Factū ē aūt. tertio de christo repromissio/ ibi: Et nūc hec dices. Circa ꝑmū sciendū: ꝙ Deut'. xij. dꝫ: ꝙ qñ filij isrl' q̄etati eēnt i terra ꝓmissionis: tūc dñs eligeret locū vbi tēplo edificato offerrent' de cetero sacrificia dñi/ et nō alibi: sicut etiā fuit expositū ibidē. Et iō videns dauid ꝙ dñs dedisset sibi requiem vndiq; ab vniuersis inimic' suis: credidit esse tp̄s edificādi tēplū. ꝓpt' qꝺ m ¶ Dixit ad nathā ꝓphetā. ꝑ modū collatiōis ⁊ cōsilij. n ¶ Vides ⁊c. do. ce. nobilit' ⁊ ꝑsūptuose edificata. o ¶ Et arca dei ⁊c. q. d. iustū videt' ⁊ rōnabile ꝙ ego ei edificē excellētissimā domū. p ¶ Dixitq; nathā ad regē. nō spū ꝓphetico/ sꝫ hūano. qꝺ ptꝫ ex ꝫ: qꝫ postea retractauit ꝟbū suū. q ¶ Omē qꝺ ē ⁊c. q. di. bonū ꝓpositū ꝯcepisti: ipleas ope. r ¶ Quia dñs tecū ē. credebat eñ deo placere/ ꝙ domus a dꝺ edificaret'. Et ꝫ ptꝫ ex: ꝙ spūs ꝓphie nō sp̄ tāgit corda ꝓphaꝝ. qꝫ aliqñ loquunt' instinctu ꝓprio ⁊ humano/ ⁊ nō diuino: vt ptꝫ i ꝫ loco ⁊ i plurib⁹ alijs. s ¶ Factū ē aūt. Hic ꝯñr ponit' diuina ꝓhibitio/ cū dꝫ: Factū ē aūt i nocte il. i. imediate seq̄nti dictū ꝯsiliū. videbat eñ dñs ipm dauid valde volūtariū ad op⁹ inchoādū: cui⁹ tñ tp̄s nōdū aduenerat: vt magi' patebit ex seq̄ntib⁹: iō ita cito facta ē diuia ꝓhibitio/ ne ✱ dauid statim

Marginal note: Diuisio; D

Moralit'. l ¶ Factū ē aūt cū se. rex ⁊c. Ad itellectū sequētiū ꝯsiderādū/ ꝙ doctores nr̄i loq̄ntes ꝺ vita actiua ⁊ ꝯtēplatiua dupl'r eas distiguūt. Vno mō accipiēdo vtrāq; i vita pñti. ⁊ sic actiua dꝫ q̄ circa ꝓximi necessitatē ꝟsat' ꝑ tꝑale sbsidiū vl' spūale. Cōtēplatiua ꝟo q̄ tꝑalib⁹ omissis eťna meditat'. Alio ꝟo mō distiguūt eas sic: vt tota vita pñs dicat' actiua: futura ꝟo ꝯtēplatiua. vñ Aug. sup̄ Iohez. Vna bona/ sꝫ adhuc misera: alia melior/ sꝫ btā. Scꝺm ꝑmū modū distīctiōis/ ꝑ dꝺ significat' ꝑnceps vel ꝑlat⁹ circa necessitatē ppl'i ꝓpt' deū itēt⁹. q̄ tñ desiderat ab ꝫ onere liberari ⁊ celestia meditari: ꝓm illꝺ Aug. Ociū sctm̄ q̄rit charitas: negociū iustū suscipit necītas charitat'. Quia ꝯtēplatiua debet eē i desiderio. iō dixit dñs ad dꝺ: vt hꝫ. iij. Reg'. viij. b. Qꝫ cogitasti domū edificare noī meo bñ fecisti ꝫ ipꝫ mēte ꝑtractās. Cōtēplatiu⁹ āt edificat dꝺ domū cedrinā. i. ꝯtēplatiōe altā. sꝫ qꝫ tal' occupari desiderās i

Marginal notes: Moraliter; Vite actiue ⁊ cōtemplatiue distinctio duplex

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

Joh.3.a 4.Re.4.e E F pphetie spūs pphetar mētes nō sp irradiat. Spūs eīn vbi vult spirat. Hic helisę᷒ ait: Dñs celauit a me ꝛ ñ idicauit mihi. Qd deꝰ ex dispēsatiōe pietatꝰ disponit. qꝛ dū pphetie spm dat ꝛ sub trahit: pphetātiū mētes eleuat i celsitudie/ ꝛ custodit i hūilitate: vt accipiētes spm inueniāt q̄d de deo sint: et rursū pphetie spm nō habētes cognoscāt q̄d sint ď semetipsis.

Moraliter ¶ Greg. Mūdꝰ i se esse a vitijs debꝫ/ qui curat aliena corrigere: vt terrena nō cogitet: vt desiderijs ifimis nō succūbat: q̄tenꝰ ꝑspicaciꝰ alijs fugienda videat/ quāto hec ipe ꝑ sciam ꝛ vitaꝫ veriꝰ declinat. Nō pure maculā i membro cōsiderat oculꝰ quē puluis grauat: ꝛ supiectas sordes tergere nō valēt manꝰ q̄ lutū tenēt. Qd iuxta antiquā trāslatione bn̄ ad dauid erga exteriora bella laborātē ꝑ significationē dr. Nō tu edificabis mihi templū: qꝛ vir sāguinū es. Dei tēplū edificat: q̄ corrigēdis atq̧ instituēdis pximoꝝ mētibꝰ vacat. Tēplū dei sumꝰ nos. q̄ ad verā vitā ex eiꝰ ihabitatiōe cōstruimur. vn̄:

1.Cor.3.d Tēplū dei sctm̄ ē qd estis vos. Sꝫ vir sāguinū tēplū dei edificare ꝓhibet: qꝛ q̄ adhuc actibꝰ carnalibꝰ incūbat: necesse ē vt instituere pximoꝝ mētes erubescat. a ¶ Nunq̄d loquēs lo. ꝛc. Alia trāslatio. Nunq̄d loquēs locutꝰ sū alicui viro de tribubꝰ.

1.Para.17.a Et i Para. dr: Nūq̄d locutꝰ sū saltē vni iudicū isrl̄ q̄bꝰ ꝓceperāt vt pascerēt ppl̄ꝫ meū. ꝛ dixi: Quare ñ edificasti mihi domū cedrinā? Jō a nullo iudicū sibi edificari domum cedrinā iussit: qꝛ oēs ꝯ hostes pugnauerūt: ꝛ effusores sāguinis fuerūt. Filiꝰ tñ tuꝰ cui ñ istabūt bella hostium: ꝛ q̄ ñ erit vir sāguinū/ ipe edificabit mihi domū. c ¶ Et p. lo. tp̄s salomonis describit q̄ filij isrl̄ pacem vndiq̧ habuerūt: nec afflicti sunt sicut tp̄e iudicū.

Nico.de lyra

F Et fidelꝰ ✻ dauid stati ichoaret opꝰ. a ¶ Nūquid tu edificabis ꝛc. q.d. nō. Cuiꝰ rō subdit: b ¶ Neq̧ eīn ha. i domo ꝛc. qꝛ arca dei ꝛ ppitiatoriū qd erat q̄si sedes di: vt. s. dictū ē: sp fuerāt i tabnaculo/ ꝛ ñ i domo stabili vl̄ māsiua ď lignis ꝛ lapidibꝰ edificata. c ¶ Nūq̄d lo. losū. q.d. adhuc ñ ꝓcepi. In heb. hr̄. Et dixit ad vnā ď tribubꝰ isrl̄/ cui ꝓcepi vt pasceret: qꝛ de oībꝰ fere tribubꝰ fuerāt aliq̄

Pastoꝝ tribuum isrl̄ qui fuerunt: pastores ppl̄i isrl̄. Verbi grā. de tribu leui/ moyses et aarō: de tribu ephraim/ iosue: de tribu iuda/ othoniel: de tribu manasse/ iepthe: de tribu bēiamī/ aioth ꝛ saul: de tribu neptalim/ barach: de tribu ꝫabulo/ ahilon: de tribu dan/ sansō: ď tribu isachar/ thola. d ¶ Et nūc hec dices. Hic ꝯňr ponit de christo repromissio. ꝛ scdo ipiꝰ dauid grarūactio/ ibi: Ingressus ē aūt rex. Prima in duas: qꝛ

Diuisio ꝑmo bn̄ficiū exhibitū recolit. scdo exhibēdū pmittit/ ibi: Et ponā locū. Circa ꝑmū dr: e ¶ Ego te tuli ď pascuis ꝛc. hoc patꝫ ex ꝓdictis. s. j. libro. xvj. et xvij. ca. f ¶ Et fui tecū. ptegēs te ab aduersarijs/ ꝛ dirigens in opibus tuis. g ¶ Et i. v. ini. t. ꝛc. s. saul/ doech ꝛ alios: vt ptꝫ ex supradictis. h ¶ Feciq̧ tibi no. grāde. dādo tibi dignitatē regiā. i ¶ Juxta nomē ma. ꝛc. q.d. magnitudo ista q̄ habet i terra modica ē respectu illiꝰ q̄ expectat i futuro. Vn̄ dicit saluator Mat. xj. b. Qui autē minor est in regno celoꝝ/ maior ē illo. Ista tñ bn̄ficia dd exhibita deꝰ recitauit nō ad exprobrādū sꝫ ad accēdendū ampliꝰ cor dauid ad amorē diuinū. k ¶ Et ponam locū. Hic cōsequēter pmittit beneficiū exhibendū. Et ꝑmo q̄tū ad tpale regnū. secūdo q̄tū ad spūale et eternū/ ibi: Cūq̧ cōpleti fuerint. Circa ꝑmū dr: Et ponā locū pplo meo israel. i. templū in hierusalē: vt ppl̄s ibi offerat/ ꝛ nō alibi. Et

---

mo dñi ad nathan/ dicēs: Vade ꝛ loquere ad seruuꝫ meū dauid:
Q. nō: qꝛ vir sanguinū es.
Hec dicit dñs: Nūnq̄d tu edificabis mihi domū ad habitādū? a
Neq̧ enim habitaui in domo ex b die illa q̄ eduxi filios isrl̄ de terra egypti vsq̧ in diē hāc: sed ambulabam in tabernaculo ꝛ in tento-
a ¶ Silo/ galgala/ nobe/ ꝛ cetera loca vbi tabernaculū ꝛ arca dñi locata sunt.
rio ꝑ cūcta loca que trāsiui cum a omnibus filijs israel. Nūquid lo- c quēs locutus sū ad vnā de tribubus israel: cui ꝓcepi vt pasceret b populū meū israel/ dicēs: Quare nō edificasti mihi domū cedrinā? Et nūc hec dices seruo meo d dauid: Hec dicit dñs exercituū: †Ego te tuli de pascuis sequentē e greges/ vt esses dux sup populū meū israel: ꝛ fui tecū in omnibus f vbicūq̧ ambulasti: ꝛ iterfeci vni g uersos inimicos tuos a facie tua. Feciq̧ tibi nomē grāde iuxta no h i
¶ Abraā/ isaac ꝛ iacob/ moysi ꝛ iosue: q̄rū nomina famosa sunt in terra.
c men magnoꝝ q̄ sunt in terra: Et k
¶ celum. ¶ spūali.
ponā locū populo meo israel: et l plantabo eū/ et habitabo cū eo: m et nō turbabit ampliꝰ: nec addēt n o
a ¶ Hec tanta bona qui in terra sperat/ insipienter sapit.
filij iniq̄tatis vt affligant eū sicut p ꝑus/ ex die qua constitui iudices sup populū meū israel. Et requi q em dabo tibi ab omnibus inimicis tuis. Predicetq̧ tibi dominus: r
a ¶ id est filios tibi succedentes.
q domuꝫ faciat tibi dñs. †Cūq̧ s cōpleti fuerint dies tui/ ꝛ dormieris cuꝫ patribus tuis: suscitabo t
a ¶ christum.
b ¶ quod nō de salomone.
semen tuum post te: qd egredietur

---

bi. l ¶ Et pl. eū. i. firmit radicabo i regno tuo. m ¶ Et habitabo cū eo. ꝑ veꝝ cultū. n ¶ Et nō turbabit ampliꝰ. sic fuit i egypto sub pharaone. o ¶ Nec addēt filij iniq̄tatis. i. ifideles. p ¶ Ut affligāt eū sic ꝑus. s. tp̄e iudicū: qui frequēter ppter pctā sua affligebant ab infidelibꝰ: sicut ptꝫ ex decursu illiꝰ libri. qꝛ licet filij isrl̄ fuerint postea aliq̄n afflicti ppter pctā sua: nō tñ ita frequenter. q ¶ Et requiē dabo tibi. Licet eīn dauid iā esset i requie/ vt ꝓdictū est: tñ illa requies nō erat adhuc ita ꝑfecta: sicut postea fuit q̄n ifideles existētes i circūitu regni sui debellauit: vt habet ca. se. r ¶ Predicetq̧ tibi ꝛc. s. successionē regni tui i filijs tuis. s ¶ Cūq̧ cōpleti fuerint. Hic ꝯsequenter sit pmissio ipsi dauid de regno spūali ꝛ eterno: q̄ pmissio ipleta fuit i christo. Ad itellectū āt huiꝰ passus ꝛ similiū ꝯsiderādū: q gesta ve. test. fuerūt figura gestoꝝ noui: ꝑm q dicit apl̄s j. ad Cor. x. c. Oia i figura ꝯtingebāt illis. Et sic salomō filiꝰ dauid fuit figura christi: q̄ natꝰ ē etiā de dauid ꝑm carnē: vt dr Ro. j. Illud aūt qd ē figura alterius/ oportet q sit aliq̄ res ꝑm se. nisi eīn circulꝰ pēdēs i taberne ostio eēt aliqua res in se: nō posset esse signū vel figura vini existētis i cellario. Sic igit illd qd

Figura tripliciter cōsiderat est figura alterius pōt tripliciter ꝯsiderari. Uno mō vt est res in se tm̄. Alio mō vt ē figura alterius tm̄. Tertio mō ꝑm vtrunq̧. Sic igit i sacra scp̄tura aliq̄ dicunt de salomone ꝑm se. ꝛ sic nō fuit figura christi. sic q fecit tēpla idoloꝝ: vt hr̄. j. iij. li. xj. ca. Aliq̄ aūt dicūt de ipso inq̄tū fuit figura christi tm̄: q̄ nō pn̄t verificari de salomone ꝑm se/ sꝫ tm̄ ď christo: sicut illd ps. lxxj. Et dñabit a mari vsq̧ ad mare: ꝛ a flumine vsq̧ ad terminos orbis terraꝝ. qd nō fuit verū de salomone. qꝛ nō fuit monarcha: sed habuit regnū satis artū. sed verū ē de christo hoie: cui in sua resurrectione data fuit omnis potestas in celo ꝛ in terra: vt habet Mat. vl. d. Alia aūt dicunt in scriptura de salomone vtroq̧ mō: q̄. s. verificata sunt de ipo/ licet minꝰ ꝑfecte: et de christo ꝑfectius. cuiusmodi sunt illa q̄ ꝓponunt/ saltē aliq̄. Cūq̧ cōpleti fuerint dies tui ꝛ dor. ꝛc. Exponēdo de salomone/ sciēdū q licet fuerit coronatꝰ in regē viuēte adhuc dauid: vt habet in ✻ fra. iij. libro

Moraliter ✻ ꝯtēplatiōe ppter necessitatē populi aliq̄n detinet in actione. ideo subdit: t ¶ Suscitabo semen tuū post te. qꝛ ď discipulis eius q̄ dicunt filij sui/ aliqui fiūt ꝯtemplatiui. q̄ domū hanc edificāt ꝓ eo: qꝛ bona ꝯtēplatio discipuli cedit ad meritū magistri. Scdm̄ aūt modū aliū distinctionis actiue vite ꝛ ꝯtemplatiue ꝑ dauid: significat hō qui ex feruore dilectionis diuine dissolui desiderat/ vt cū christo sit i patria: tamē ex diuina dispositiōe ppter salutē populi retinet in ꝓsenti vita. Sic autem dicebat Paulus de seipo ad Phil. i. c. Desiderium habēs dissolui ꝛ esse cū christo. Manere aūt i carne necessariū ē ppter nos: esse aūt cū christo multo melius ē. iō dr. Qꝛ aūt cogitasti edificare domū noi meo. i. q tu sicut lapis ꝑfectꝰ in edificio celesti statim ponereris/ bn̄ fecisti. q.d. hꝫ ē meliꝰ/ vt dictū est. Suscitabo se. tu. ꝛc. i. dabo tibi bonos discipl̄os/ q̄ edificabūt p te: qꝛ ꝑ meritū circa doctrinā ipsoꝝ habebis in pria gdū altiorē q̧ si stati trāsires ad gl̄iaꝫ. Sic autē dixerunt discipuli btō martino: Salua sūt tibi tua ꝓmia: nec dilata minuent/ sꝫ supple potiꝰ augebunt. Et similiter beatus Johannes euāgelista dicebat christo: Quotiens te rogaui vt venirē ad te: ꝛ dixisti mihi: Expecta vt liberes ppl̄m mihi creditum.

† 4. Re.

1. Re. 16. 1. Pa. 17.

A ☞ a ❡Et fidelis erit do. Hoc vere de christo dr. Salomōis em̄ domus plena fuit alienigenis mulierib᷒ falsos deos colētib᷒: ⁊ ipsum salomonē ad idē impellētib᷒. In christo vero cōplent̃ ista: q̄ ē ex semie dauid ꝰm carnē. Judei filiū dauid in h̄ loco ꝓmissū itelligūt salomonē: ⁊ adhuc mirabili cecitate aliū se sperare dicūt. Facta est q̄dē alia imago rei future i salomone: q꞉ tēplū edificauit: pacē ꝰm nomē suū habuit. Salomō em̄ pacific᷒ iterꝑtat̃. In ꝑncipio regni sui laudabil̃ fuit: s꞉ christū ꝑnūciabat/ non exhibebat. Vn̄ quedam ꝺ illo scripta sunt quasi de ipso ꝑdicta: dum scriptura in eo figurā depingit futurorū. Nā in psalmo q̄ noie ei᷒ intitulat̃: multa dicunt̃ q̄ ei couenire nō possunt: christo aūt euidēter coueniūt. In salomone em̄ figura: in christo ꝟitas. Notū est em̄ quib᷒ terminis regnū salomonis cōclusū sit/ cum ibi legat̃: Dn̄abit̃ a mari vsq꞉ ad mare: ⁊ a flumine vsq꞉ ad terminos orbis terraꝝ. Christus aūt a flumine dn̄andi sūpsit exordiū: vbi baptiçatus a iohāne eo demōstrāte cepit agnosci a discipulis: q̄ eū nō solū magistrū/ s꞉ etiā dn̄m appellauerunt: nec ob aliud viuēte adhuc p̄re suo regnare cepit (qꝺ nulli illoꝝ regū contigit) nisi vt appareat ipsū nō esse quē prophetia ꝑsignat dicēs: Cum repleti fuerint dies tui: ⁊ dormies cū p̄rib᷒ tuis: suscitabo semē tuū post te ⁊c̃. Hic ē em̄ ver᷒ pacificus: q̄ nō aū sic salomō/ s꞉ post mortem dauid ꝓphetat̃ suscitādus: q̄ edificauit domū deo nō de lignis et lapidib᷒: sed de hoib᷒. Vn̄: Tēplū dei sctm̄ ē qꝺ estis vos: Bn̄dictio em̄ dn̄i in semie dauid i eternū sꝑanda ē. Vn̄ certissima spe dr̄/ fiat fiat: ꝰm illud: Bn̄dict᷒ dn̄s i eternū: fiat fiat. Spei aūt ꝯfirmatio ē ipa repetitio. Vn̄ dꝺ: Et locut᷒ es ꝓ domo ꝟui tui i lōginquū. Inde adiūxit: Nūc icipe ⁊ benedic domū serui tui i eternū. q꞉ tūc generatur᷒ erat filiū: ex q̄ ꝓgenies ei᷒ duceret̃ ad christū. Jō cū ꝰm. lxx. i ꝟbis nathan dictū sit: Et nūciabit tibi dn̄s/ qm̄ domū edificabis ipi: postea dicit ipe dauid: Qm̄ tu dn̄s de᷒ oīpotēs de᷒ isrl̃ reuelasti aurē ꝟui tui dicēs: Domū edificabo tibi. Hāc em̄ domū edificam᷒ hn̄ viuēdo: ⁊ de᷒ opitulādo. Hui᷒ dom᷒ cū venerit vltima dedicatio/ iplebit̃ qꝺ ꝑ nathā dictū ē: Et ponam locū pplo meo isrl̃: ⁊ plātabo illū: ⁊ ihabitabo seorsū: ⁊ sollicit᷒ nō erit vltra: Et nō apponet fili᷒ iniq̄tat̃ hūiliare eū sicut ab initio a dieb᷒ q̄b᷒ ꝯstitui iudices: suꝑ pplm̄ meū isrl̃. Judices aū fuerunt q̄ reges: ⁊ hūiliabat pplm̄ fili᷒ iniq̄tat̃. i. host̃ alienigena ꝑ tēporū interualla. ⁊ inueniūt̃ ibi pac̃ tꝑa ꝓlixiora q̄ salomō habuit: q̄. xl. ānis regnauit. Nā sub iudice aioth fuit pax. lxxx. ānis. Nō ḡ sub salomone hec ꝓmissa sūt: nec q̄sq꞉ illoꝝ regū i tāta pace regnauit/ vt gēs illa sollicita nō fuerit. Locus ḡ tā pacate ⁊ secure hitatiōis etern᷒ ē: vbi erit ver᷒ isrl̃. i. vidēs deum.

b ❡Et se. co. ꝺ. sedē corā dn̄o/ ē bn̄ficia ei᷒ i hūilitate ꝯfiteri.

Marginal notes: Ps. 71. a. — Mat. 3. d — 1. Cor. 3. d — Ps. 71. d. — B — Judic. 3. d.

ꝺ vtero tuo: ⁊ firmabo regnū ei᷒. a †Ipe edificabit domū noi meo: ⁊ b stabiliā thronū regni ei᷒ vsq꞉ in sempiternū. †Ego ero ei i p̄rē: ⁊ c ipe erit mihi in filiū. Qui si iniq̄ d

¶ in mēbris. a ¶ salomonē. b ¶ gladio inimicoꝝ.

aliq̄d gesserit: arguā eum i virga

a ¶ incōmoditatibus corpoꝝ. b ¶ qui talia merentur.

viroꝝ: ⁊ in plāg̃ filioꝝ hominū. Misericordiā aūt meā non auferā ab eo sicut abstuli a saul: quē a amoui a facie mea. Et fidel̃ erit e domus tua: ⁊ regnū tuū vsq꞉ in f eternū ante faciē meā: ⁊ thronus tu᷒ erit firm᷒ iugiter. Scdm̄ oia verba hec/ ⁊ iuxta vniuersam visionē istam sic locut᷒ ē nathan ad dauid. Ingressus est autē rex g

¶ arca scz dn̄i.

b dauid: ⁊ sedit corā dn̄o/ ⁊ dixit: h Quis ego sū dn̄e deus meus: et i

Marginal notes: †1. Pa. 22. c Vanitas iudeoꝝ — †Heb. 1. b

Nico. de lyra

☞ Lex adā ⁂ fra. iij. libro. j. ca. tn̄ nō fuit firmiter stabilit᷒ in regno vsq꞉ post mortē dauid: qn̄ adonia ⁊ ioab iterfect̃ dissoluta fuit colligatio eoꝝ q̄ fauebāt adonie. tn̄ salomō adhuc n̄ erat nat᷒ nec ꝯcept᷒ qn̄ ista ꝟba fuert̃ dicta dauid ex ꝑte dn̄i. Sic igit̃ qꝺ dicit̃ h̄: Suscitabo semē tuū post te/ ⁊ firmabo regnū ei᷒. s. post mortē tuā. ita ꝙ ista suscitatio itelligitur q̄tū ad regni stabilitatē: sic̃ aliq̄s dr̄ creari i regē. Qꝺ egrediet̃ de vtero tuo. Per h̄ designat̃ natiuitas salomonis: q̄ licet fuerit ante mortē p̄ris/ fuit tn̄ post ꝟba ista sibi dicta. ⁊ sic lr̄a ē itricata: et referēda ē ad diuersa mō dicto. ⁊ talis mod᷒ loq̄ndi bn̄ iuenit̃ alibi in scꝑtura: Ipe edificabit domū noi meo: sic̃ hr̄. j. iij. lib. vj. ca. Et stabiliā thronū regni ei᷒ vsq꞉ in sēpiternū. i. i tꝑs lōgū. sicut in psalmo dicunt̃ mōtes eterni. Regnū em̄ salomonis defecit i trāsmigratiōe babylōis: vel saltē i dieb᷒ herodis: q̄ fuit alienigena: q꞉ p̄r ei᷒ fuit idume᷒. Ego ero ei in p̄rē: ⁊ ipe erit mihi i filiū: ꝑ grām adoptiōis. q꞉ i ꝑncipio salomō fuit gratiosus corā dn̄o. ꝓpt̃ qꝺ nathan ꝓpha vocauit eū amabilē dn̄o: vt hr̄. j. xij. Qui si iniq̄ aliq̄d gesse. Hic accipit̃ si/ ꝓ q꞉. q꞉ de eo scribit̃. j. iij. li. xj. ca. Cūq꞉ iā eēt senex deprauatum

ꝺprauatū ē cor ei᷒ ꝑ mlieres/ vt seq̄ret̃ deos alienos. Et ibidē subdit̃: quō edificauit tēpla idoloꝝ in mōte oliueti ꝯ hierlm̄: ita ꝙ de tēplo dn̄i poterāt idolatre videri. qꝺ erat maximum incitamētū pplo isrl̃ ad relinquēdū dn̄m: q꞉ ꝓnus erat ad idolatriā. Arguā eū in virga viroꝝ. i. in molestijs ab hoib᷒ iflictis: sic̃. j. dr̄. iij. li. xj. ꝙ dn̄s suscitauit aduersarios plures salomoni i fine vite sue. Et in plag̃ filioꝝ hoim. eodē mō exponēdū ē de aduersarijs ꝑdictis salomoni suscitat̃. In hebreo habet̃: In plagis filioꝝ adā. Qꝺ exponūt hebrei de adā ꝑmo hoie: dicētes ꝙ adā in cētū trib᷒ annis q̄bus cōtinuit se ab vxore sua eua ꝓpt̃ interfectionē abel: demones succubi iūgebant̃ ei: ⁊ cōcipiebāt ab eo: ⁊ pariebāt demones: et isti fuerūt filij adā: q̄ vt dicūt icitauerūt salomonē ad peccādū ⁊ ꝑ h̄ diuisū fuit regnum tꝑe filij sui. Hoc aūt h̄ posui ad ostēdēdū ad quā cecitatē deuenerūt iudei: ꝰm dictum apl̃i ad Ro. xj. q꞉ cū demones sint spūales sb̄stātie/ nō p̄nt ex semine hois ꝓduci: ⁊ si demōes aliq̄n fiūt succubi: vt ex semie illo aliq̄d generet̃ oportet ꝙ postea fiāt icubi: vt semē illud i mulierē trāsfūdat̃: ⁊ sic ex eo hō ⁊ n̄ demō generaret̃. Misericordiā meā n̄ auferā ab eo. Ex h̄ dicūt aliqui: ꝙ salomō licꝫ peccauerit ḡuiter vt dictū ē: tn̄ in fine penituit: ⁊ sic ē saluatus. Et h̄ etiā dicit q̄dā glo. hebraica super Eccl̃iasten. ij. ca. S꞉ h̄ est mihi valde dubiū: sicut diffusi᷒ tractaui in q̄dā questiōe de q̄libet mihi suꝑ h̄ ꝓposita. q꞉ si vere penituisset/ cū esset rex valde potēs cui null᷒ de populo ausus fuissꝫ cōtradicere/ destruxisset tēpla idoloꝝ q̄ edificauerat/ vt videt̃: qꝺ tamē nō fecit: q꞉ steterūt vsq꞉ ad tēpus Josie regis: vt habet̃ infra. iiij. libro. xxiij. ca. Nec ex h̄ loco pōt efficaciter argui de misericordia dei circa eū: nisi q̄tū ad tꝑale regnū: qꝺ nō fuit ab eo/ nec a filijs ei᷒ totalit̃ ablatū: sicut fuit a saule. iō sb̄dit̃: Sicut abstuli a saul quē amoui a facie mea. s. ne regnaret posteritas sua. Qꝛ em̄ saul fuerit dānat᷒ nō habet̃ expsse ex scriptura: sicut supra dictū ē libro. j. ca. vl. Et fidelis erit dom᷒ tua: q꞉ licet aliq̄ reges a dauid descēdētes declinauerūt ad idolatriā: tamē alij seq̄ntes reducebāt populū ad cultū diuinū. Exponēdo aūt litterā istā de christo/ expositio est mlto clarior et melior saltē in plurib᷒/ cū dicit̃: Cūq꞉ cōpleti fuerint dies tui ⁊c̃. certū est ꝙ christ᷒ descēdēs ex dauid ꝰm carnē ꝑ virginem mariā/ fuit magno tēpore post mortē dauid. ⁊ sic littera patꝫ ꝓut iacet. a ❡Et firmabo regnū ei᷒. q꞉ regnum christi firmū ē i ꝑpetuū: ꝰm ꝙ dr̄ Dan. vij. d. Potestas ei᷒ p̄tās etna q̄ non auferet̃: ⁊ regnū ei᷒ quod non corrūpet̃. b ❡Ipse edificabit domū noi meo ⁊c̃. scz ecclesiā de lapidibus viuis ⁊ electis. c ❡Ego ero ei in patrē ⁊ ipse erit ⁊c̃. nō ꝑ adoptionē/ sed per naturā q̄ est vera ⁊ perfecta filiatio. ⁊ sub isto itellectu introducit apostol᷒ hanc auctoritatē dictā de christo Heb. j. ca. d ❡Qui se iniq̄ aliq̄d gesserit: Hoc nō pōt exponi de christo in ꝑsona ꝓpria: q꞉ pctm̄ nō fecit: nec inuētus est dolus in ore eius. nec salomon inq̄tū peccator fuit ipsius: vt predictū est. Pot tamē exponi de ipso ꝓ mēbris ipsi᷒ propter cōdescēsionē capitis ad mēbra: ꝰꝫ illā regulā quā posui i ꝑncipio Gen̄. Et hoc modo peccata populi christiani dicūtur peccata christi. psalmo. xxj. a. Longe a salute mea ꝟba delictorū meoꝝ: vbi loquit̃ ꝓpheta in persona christi. Vn̄ ⁊ pro peccatis nostris verberat᷒ fuit/ plagat᷒ ⁊ crucifix᷒. e ❡Et fidelis erit dom᷒ tua. quia fides nō deficiet in ecclesia. f ❡Et regnū tuū vsq꞉ in eternū. quia regni christi non erit finis. Luc̃. j. g ❡Ingressus est aūt dauid. Hic cōsequenter ponit̃ gratiarū actio. vbi dauid primo regratiat̃ de promissione. secūdo deꝑcat̃ ꝓ ꝓmissi impletiōe/ ibi: Nūc ergo dn̄e. Circa ꝑmū dicit̃: Ingressus ē aūt dauid: locū orōnis iuxta tabernaculū. h ❡Et sedit corā dn̄o. i. corā arca dn̄i vbi de᷒ reꝑsentaba᷒ modo speciali: licet sit vbiq꞉ ꝑ essentiā ꝑsentiā ⁊ potentiā. i ❡Quis ego sum domine deus meus: ⁊ que dom᷒ mea: quia adduxisti me hucusq꞉: id est vsq꞉ ad sublimitatē regiam. q. d. ex me non habeo ad hoc aptitudinem.

Marginal notes: C — D — Diuisio

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

¶ ad regnum.
q̃ domꝰ mea: qꝛ adduxisti me hucuſ
qꝫ: Sed et hoc paꝛũ viſũ est in con/ a
ſpectu tuo dñe deꝰ meus: niſi loq̃re/
ris etiã de domo ſerui tui in longin/
a quum. Iſta est eñ lex adam dñe de b
us. Quid ergo addere poterit ad/ c
huc dauid vt loquat̃ ad te: Tu eñ d
ſcis ſeruuꝫ tuũ dñe deus. Propter e
a ¶ qđ ſcꝫ ꝓmiſiſti/abꝛaã/iſaac/⁊ iacob.
b ¶ miſericoꝛdiã tuã ſcꝫ quia nõ est ſimilis tui. c ¶ mihi.
verbũm tuum/ et ſm coꝛ tũum feci/ f
¶ quod facturus es.
ſti oĩa magnalia hec: ita vt notum
faceres ſeruo tuo. Idcirco magnifi/ g
catus es dñe deus: quia nõ est ſimi/
lis tui: neqꝫ est deus extra te in omni
bus que audiuimus auribꝰ noſtris.
b Que est aũt vt ppl's tuꝰ iſrael gens h
in terra/ ꝓpter quã iuit deus vt redi i
meret eam ſibi in populum: et pone/
ret ſibi nomen: faceretqꝫ eis magna k
lia et hoꝛribilia ſuper terram a facie l
c ppl'i tui quem redemiſti tibi ex egy/
a ¶ i hebꝛeo/ gẽtibꝰ ⁊ dijs eaꝝ. Q. egyptios in mari rubꝛo ꝑemiſti ⁊ in dijs eoꝝ feciſti iudicia.
pto/gẽtẽ ⁊ deo eiꝰ: Firmaſti eñ tibi
ppl'm tuuꝫ iſrl' in populum ſempiter
nũ: et tu domine factus es eis in de/
um. Nunc ergo domine deus ver/ m
bum quod locutus es ſuper ſeruuꝫ
a ¶ opere perfice: ſcilicet filiuꝫ da ꝑ quẽ ſtabiliatur domus mea in eternum.
tuum ⁊ ſuper domuꝫ eius/ ſuſcitã in
ſempiternum: ⁊ fac ſicut locutus es:
vt magnificet̃ nomẽ tuũ vſqꝫ in ſem
piternum/ atqꝫ dicat̃: Dominꝰ deus
a ¶ eccleſia.
exercitum: deus ſuper iſrael. Et dõ/
mus ſerui tui dauid erit ſtabilita co/
ram domino: quia tu domine exerci
tuum deus iſrael/ reuelaſti auriculã n
¶ nathan. a ¶ per ꝓphetam.
ſerui tui/ dicẽns: domum edificabo
a ¶ qui. ſ. reuelaſti aurẽ ſerui tui.
tibi. Propterea inuenit ſeruus tuꝰ o
a ¶ audiciam coꝛdis.
cõꝛ ſuum vt oꝛaret te oꝛatione hac.
Nunc ergo dñe deꝰ tu es deꝰ: et ver p q
ba erũt vera. Locutus es eñ ad ſer/
uũ tuũ bona hec. Incipe igit̃ et bñ/
dic domui ſerui tui: vt ſit in ſempiter
nũ coꝛaꝫ te: qꝛ tu dñe deꝰ locutus es
hec: ⁊ benedictione tua bñdicet̃ do/
mus ſerui tui in ſempiternũ.

E G a ¶ Lex adã dñe. ſ. hoĩs: vt tibi in ſimplicitate coꝛdis et puritate ſuiat/ ⁊ tu facias ei ſm miſcđiam tuam ſicut mihi feciſti. b ¶ Que ẽ aũt ⁊c̃. In terra alia pꝛeter electã: ꝓpter quã ve/ nit dei filius in mundũ velut i egyptũ: vt commercio ſanguinis redimeret ſi/ bi populũ acceptabilẽ ſectatoꝛẽ bono rum operum. Deũ autẽ eiuſdẽ populi dominicũ hominẽ intelligimꝰ: quẽ de egypto. i. mundo per vterũ virginis aſ ſumpſit. c ¶ Ex egypto gente et deo eiꝰ: vel gente ⁊ deũ eiꝰ. Gentem

Exo. 7. a. iſrael: ⁊ deũ eiꝰ moyſen de quo: Cõſti tui te deũ pharaonis. d ¶ Inuenit ſeruꝰ tuus ⁊c̃. Nihil coꝛde fugaciꝰ. qđ iuenit̃ cũ ꝑ diſcretionẽ reſtringit̃.

Nico.de lyra

☙ a ¶ Sed et hoc paꝛũ ⁊c̃. quia non ſolũ locutus es de regno cõfirmã/ do in perſona mea: ſed etiam in poſte/ ritate mea. b ¶ Iſta est enim lex adam. ſ. vt quilibet ſit ſollicitus et de ſiderans ꝓſperitatẽ poſteritatis ſue. c ¶ Quid ꝗ addere po. ⁊c̃. q. di. tu maioꝛa feciſti ⁊ pꝛomiſiſti qꝫ ego fuiſ/ ſem auſus petere. d ¶ Tu eñ ſcis ſeruũ tuũ. i. per effectum oſtendiſti ꝙ tu habeas noticiã ⁊ memoꝛiaꝫ mei: tot ⁊ tanta mihi faciendo ⁊ pꝛomittẽ/ do. e ¶ Propter verbũ tuum: id eſt pꝛopter verbũ quod locutus es de me ſamueli iſta feciſti et pꝛomiſiſti: vt impleatur quod ei dixiſti. f ¶ Et ſm coꝛ tuum feciſti. id eſt voluntatẽ tu/ am: qꝛ hoc ꝓcedit ex tua mera liberali tate/ non ex mea dignitate. g ¶ Id/ circo magnificatꝰ es. Modus eñ magnifici eſt facere maioꝛa qꝫ ſit digni

F tas recipientis. h ¶ Que eſt ãt ⁊c̃. ꝓpter quã iuit. deducẽdo filioſ iſra el in colũna ignis ⁊ nubis. Sciẽdũ ta/ men ꝙ ille qui pꝛecedebat erat ange/ lus: vt habetur Exod. xiiij. tamẽ aliquã do nominat̃ deus cuius perſonã rep̃/ ſentabat: ſm ꝙ dicit Greg. In hebꝛeo habetur: Propter quam iuerunt dij. quod exponit Ra. Sa. de moyſe ⁊ aa ron/ qui miſſi fuerũt ad educenduꝫ po pulum iſrael de egypto. et dicũtur dij ꝑticipatiue: eo modo quo dicit̃ moy/ ſi Exod. vij. a. Ego conſtitui te deum pharaonis. Sꝫ hec expoſitio apparet falſa per illud quod dicitur. j. Paral'. xvij. d. vbi dicitur: Ad quam perrexit dñs deus. ⁊ ſic eſt in hebꝛeo. ex quo pa tet ꝙ intelligitur de deo vero. Sed melius poteſt exponi de pluralitate ꝑ ſonarũ in diuinis: quarũ opera ſunt in diuiſa. ⁊ ideo hic notatur pluralitas ꝑ ſonarũ/ cum dicitur: Iuerunt dij. quia tres perſone vere dicuntur tres deita/ tem habẽtes. Quia tamen illa deitas et eſſentia vna eſt ſimplex in tribus: iõ ſubdit̃ in ſingulari: i ¶ Ut redime/ ret eam ſibi in populum ⁊c̃. quia ex redemptione illiꝰ populi noĩatꝰ eſt deus iſrael in ſpeciali. k ¶ Faceret qꝫ eis magnalia ⁊c̃. ⁊ q̃ ſint illa oſtẽ dit/ di. l ¶ A facie ⁊c̃. quẽ re. ti. ex egypto. ſubintelligit̃ eijciẽdo. ſ. A fa cie populi tui ⁊c̃. i. populũ qui habi tabat in terra chananeoꝝ: ⁊ deos eius quos contriuerũt filij iſrael. Et ꝙ ſic debeat intelligi: patet ꝑ illud quod habetur. j. Paral'. xvij. d. vbi iſta ſentẽtia clarius ponit̃ ſic: Et magnitu/ dine ſua atqꝫ terroꝛe eijceret nationes ⁊c̃. m ¶ Nunc ergo Hic cõſequẽter dauid depꝛecat̃ pro ꝓmiſſi adimpletiõe: du/ plici de cauſa

G plici de cauſa. Una eſt: qꝛ lꝫ deꝰ ve lit dare beneficia i futuro: vult tñ ſu/ per h depꝛecari vt recipiẽtes mere/ ant̃. Alia eſt: qꝛ tales ꝓmiſſiões diui ne intelligẽde ſunt ſub cõditiõe. ſ. ſi ꝗ hoĩes faciãt debitũ ſuũ: ⁊ nõ ponãt diuine ꝓmiſſiõi ipedimẽtũ: ꝓut dif/ fuſiꝰ dictũ fuit. ſ. j. li. ca. ij. verſus fi/ nẽ. Cetera patẽt vſqꝫ ibi: n ¶ Re uelaſti auriculã. alias: aurẽ ſerui tui ⁊c̃. ſequit̃: o ¶ Propterea in ue. ⁊c̃. coꝛ ſu. vt o. niſi reuelaſſes mihi per nathan pꝛophetam ꝙ tu velles mihi tãta bona facere: nullo modo ꝓ̃ſumerẽ iſta depꝛecari a te. p ¶ Tu es deus. ⁊ ꝑ ꝯñs veritas ꝑ eſſentiã. q ¶ Et ꝟba tua erũt vera. per cõſequens: niſi ponat̃ im pedimentũ a parte noſtra.

¶ In ca. vij. vbi đꝛ i poſtil. Miſeri coꝛdiã aũt meã nõ auferã ab eo. Ex hoc dicũt aliqui ꝙ ſalomon licet pec cauerit ⁊c̃.

Additio.

Poſſibile fuit ſa/ lomonẽ penituiſ/ ſe: ſic tñ ꝓpe moꝛtẽ ꝙ iã nõ valebat idola deſtruere: vñ ex h nõ cõcludit̃ necẽario ipſũ nõ eẽ ſaluatũ. In h aũt qđ dicit poſtil. ꝙ illđ ꝟbũ: Miſericoꝛ diã aũt meã nõ auferã ab eo/ nõ itel ligit̃ niſi qꝫtũ ad tꝑale regnũ ⁊c̃. ni mis videt̃ litteraliçare. Nã manife ſtũ eſt ſm doctoꝛes nr̃os: ꝙ lex vetꝰ diſponebat ad chꝛiſtuꝫ ſicut iperfe/ ctum ad ꝑfectũ. et ideo ppl's ille cõ/ parat̃ puero ſub pedagogo exiſten/ ti: vt patet ad Gal'. iij. Uñ cõmunit̃ talia bona eis ꝓmiſſa ꝓ̃ncipaliter i/ telligunt̃ ꝓ ſpũalibꝰ: et iõ iſta regna dauid ꝓmiſſa et filio ſuo ſalomoni: ſilr' et ꝑpetuitas fidelitatis domus eiꝰ. Et ſi intelligãt̃ de regno tempo rali: intelligẽda ſunt ꝓ̃ncipalitꝰ etiam ad litterã de regno eterno. ſicut cuꝫ dicit̃ abꝛae: Et benedicent̃ in ſemie tuo oẽs gẽtes ⁊c̃. Geñ. xxij. d. intelli gendũ eſt de benedictiõe ſpũali etiã ad litterã. Si eñ itelligerent̃ de be nedictiõe tẽpoꝛali tñ: euacuaret̃ rõ apoſtoli ad Gal'. iij. qđ nllo mõ a ca tholicis eſt aſſerendũ. De damnati/ one aũt ſaulis dictum eſt ſupꝛa i ad/ ditiõe pꝛimi libꝛi ca. vlti.

Replica

In caplo. vij. vbi mlta bona dicun tur de ſalomõe ⁊ eius domo: quod poſtillatoꝛ exponit ſm pꝛeſentem iu ſticiã: volens ꝙ ex illis dictis nõ po teſt argui ſalomõ ſaluatus/ ſicut q̃/ dam voluerũt: huic Burgeñ. oppo nit: aſſerens etiam intelligendũ non de regno tempoꝛali ſolum/ ſed eter/ no: volẽs ſalomonem ſaluare eo/ ſi/ cut dicit Burgeñ. ꝙ poſſibile fuit ſa lomonẽ penituiſſe ſic pꝛope moꝛtẽ/ vt nõ valeret idola deſtruere. Sed iſtud videt̃ confictum iuxta achilleꝫ Burgeñ. Eſt eñ cõmmune eius ar/ gumẽtum qđ repetit ⁊ conſueuit ſe/ pe repetere: videlicet ex littera non habet fundamentum: igitur irratio nabiliter dictum: et maxime quãdo ex littera poteſt rationabiliter trahi contrarium. Uñ ſi per caſum a Burgeñ. poſitum ſalomo/ ni remaneret aliqua excuſatio de tanto: non tamen de toto. nulla tamen ſucceſſoꝛibus ſuis remanet excuſatio: qui domꝰ eius hic dicuntur: ⁊ hec domus dicitur fidelis: pꝛout i littera. Formetur igitur argumentum ſic: cuius domus eſt cõtra dei diffinitionẽ:

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

A ꝟ

1. Para.18.a.

Factum est autẽ post hec ⁊c. Sequit̃ b ℭ Frenũ tributi. Quinq; ciuitates erãt philistinorũ/ q̃ israelẽ tributariũ faciebãt. Has tulit sibi dauid et fecit tributarias: sic in Paral. legit̃: Percussit dauid philistijm: ⁊ hũiliauit eos: ⁊ tulit geth ⁊ filias eiꝰ ď manu eorũ ⁊c. ℭ Frenũ tributi. Christus de aereis potestatibus triũphãs/ frenũ erroris qď humano generi imposuerãt cõfregit. c ℭ Coequans terre. Non eñ homines in terra viuẽtes ĩtantũ humiliabant̃/ vt funiculo superextenso terre appareret equales: sed adeo viles ⁊ cõtẽpti vt in nullo plus valerẽt q̃ terra q̃ nullos hoĩes habet. Funiculũ aũt ꝑ sorte posuit: quia funiculo solet terra mẽsurari: ꝑm illud: Et sorte diuisit eis terraꝫ ĩ funiculo distributiõis. Significat autẽ ꝙ tã libere regiões moabitarũ qbꝰ vellet diuideret: q̃ possessor agros ꝓprios. d ℭ Mẽsus ẽ aũt duos fu. vnũ ad occidendũ: ⁊ vnũ ad viuifi. Significat autẽ q᷑ q̊s voluit potuit occidere: ⁊ quibꝰ voluit parcere. Or aũt moab q̃ ĩterp̃tat̃/ ex patre: ⁊ syriã damasci ⁊ ceteras regiões tributarias fec: significat ꝙ christꝰ oẽs gẽtes sub dñatiõe sua tenet ⁊ ꝑmit: ⁊ censum bonoꝝ opeꝝ exigit. Damascꝰ eñ nobilis vrbs phenicis eodem vocabulo quo ⁊ maseth ancille abrae filius dicit̃: ⁊ iterp̃tat̃ sanguinis poculũ. Syria ꝟo sublimis vel humecta. Que eñ prius humecta libidine sanguinem humanũ inexplebilit̃ sitiebat: nũc mũdata baptismo christi/ sublimis ꝑfectu virtutũ/ sanguinis eius poculũ desiderat.

Ps. 77. f

Factũ est autẽ post hec ꝑcussit dauid philistijm: ⁊ humiliauit eos. Et tulit dauid frenũ tributi ď manu philistijm: ⁊ ꝑcussit moab: ⁊ mensus est eos funiculo coequãs terre. Mẽsus aũt est duos funiculos: vnũ ad occidẽdũ/ et vnũ ad viuificãdũ. Factusq; ẽ moab dauid seruiẽs sub tributo. Et ꝑcussit dauid adadeçer filiũ roob/ regez soba: qñ ꝓfectꝰ est vt dñaret̃ sup flumen euphraten. Et captl dauid ex p̃te eius mille septingẽtis equitibꝰ/ ⁊ viginti milibus peditũ: subneruauit oĩes iugales curruũ. Dereliquit aũt ex eis cẽtũ currus. Venit q̊z syria damasci/ vt p̃sidiũ ferret adadeçer regi soba: ⁊ ꝑcussit dauid de syria vigintiduo milia virorũ. Et posuit dauid p̃sidium in syria damasci. Factaq; est syria dauid seruiẽs sub tributo. Seruauitq; dñs dauid in oĩbus ad q̃cũq; ꝓfectꝰ est. Et tulit dauid arma aurea/ ⁊ torques aureos q̊s hẽbãt ꝟui adadeçer: ⁊ detulit ea in hierusalez. Et de bethe et de beroth ciuitatibꝰ adadeçer/ tulit rex dauid es multũ nimis. †De quo fecit salomon omnia vasa erea in templo/ ⁊ mare eneum/ ⁊ columnas/ et altare.

Interlinear glosses: ¶ hyperbole. — a ¶ Quos vult dãnat ꝓpt̃ pctã: q̊s vult viuificat cõdonãs peccata dñs iesus. — ¶ id est q̃ eã sibi tutã facerent.

Replica

ꝟ Sanctificauit diffinitionem/ ⁊ infidelis ille saluatus esse nõ põt. sed domus salomonis fuit infidelis: vt late declaratur in glosa ordinaria: igit̃ ⁊c. Omnia igitur que hic laudabilia de salomone et eius domo dicunt̃/ intelligunt̃ de eo ꝑm p̃sentez iusticiã: ⁊ nõ eternã p̃destinationẽ: sed ꝑm eternã prescientiam intelligunt̃ de christo: de quo est p̃ncipalis sensus l̃ralis eoꝝ laudabiliũ que hic dicunt̃: ꝓut dicit eadem glosa: que est notabilis. Fictio etiã Burgẽ. potest argui ex textu. iij. Reg. xj. et. xij. Ubi dñs p ꝓphetã abiam silonitẽ diffiniuit regnũ salomõis scindẽdũ: eo ꝙ dereliquit dñm ⁊ adorauit astarthẽ deam sidonioꝝ ⁊c. Et cõstat illã diffinitionem nõ esse positã in executionem/ nisi t̃pe roboam filij salomonis. q᷑ dicit̃ ca. xij. Nõ acq̃euit rex pp̃lo: quoniã aduersatus fuerat eũ dñs vt suscitaret verbuz suũ qď locutus fuerat in manu ahie ⁊c. vide ibi diligẽter litteraz. Si igit̃ salomõ egisset penitentiã/ prout vult Burgẽ. illa sentẽtia dei nõ fuisset posita in executionẽ pꝰ penitentiã salomonis. Mutata eñ causa/ mutari debuit sentẽtia. Nũc aũt causa scissure regni fuit idolatria salomonis: vt patet ex littera allegata. idcirco penitentia eiꝰ debuit esse causa contrarij. s. vnitatis regni: quod tamẽ scissum est. Huiꝰ argumentũ simile accipit̃ ab historia niniuitaꝝ Jone. iij. vbi sentẽtia diuina lata cõtra pctã eoꝝ ꝓpter pactã penitẽtiã fuit ĩmutata. vñ videt̃ salomon nõ penituisse. Ap̃ls igit̃ ad Gal. iij. allegãs p̃sentẽ l̃ram de regno eterno fideli ⁊c. ad litterã intelligit̃ de christo ⁊ eiꝰ domo: non de dauid ⁊ salomone: nisi ꝑm p̃ñtẽ iusticiã.

B

Diuisio

Ca. VIII.

Factũ est autẽ post hec ⁊c. Hic cõsequẽter ostẽdit̃ fortitudo dauid/ ĩ debellãdo aduersarios. Et p̃mo ponit̃ hmõi debellatio. Secũdo regni dď ordinatio/ ibi: Et regnauit dauid. Prima in quattuor p̃tes: ꝑm q̃t tuor gẽtes quas debellauit. secũda ibi: Et ꝑcussit moab. tertia ibi: Et ꝑcussit dď adadeçer. q̃rta ibi: Fecit q̊z. Prima gẽs ab eo debellata fuit gẽs philistinoꝝ: qď notat̃ cũ ď᷑: b ℭ Et tulit dauid frenũ ⁊c. Frenũ est id quo tenet̃ equus sub sessore: ⁊ eodẽ mõ tributũ est id quo tenet̃ pp̃ls subiectus sub dñatore. Dauid aũt deuincẽdo philisteos hoc frenũ ď manibꝰ eorũ abstulit: q᷑ p̃us dñabant̃ hebreis: sed postea ecõuerso seruierũt dauid ſb tributo. c ℭ Et ꝑcussit moab. Scďs pp̃ls a dauid debellatꝰ fuit pp̃ls moabitaꝝ: qď notat̃ cũ ď᷑: d ℭ Et mẽ. ẽ eos fu. agẽs cũ eis rigore iusticie. e ℭ Coequans t̃re. q᷑ destruxit fortalicia eoꝝ/ ne postea possent rebellare. f ℭ Mẽsus ẽ ãt du. funicu. i. ordinauit duos procedendi modos. g ℭ Unũ ad oc. s. magis culpabiles p viã iusticie. h ℭ Et vnũ ad vi. minus culpabiles/ dimittẽs p viã misericordie. In hebreo h̃r: Mẽsus ẽ duos funiculos ad mortificãdũ: ⁊ ĩpleuit funiculũ ad viuificãdum. qď exponũt hebrei dicẽtes ꝙ duas p̃tes occidit: t̃tiaz p̃te vite reseruauit. Causa aũt q̃re sic rigide ꝯ eos ꝓcessit fuit: q᷑ rex moab patrẽ ⁊ m̃rem dď ⁊ aliq̊s de amicꝭ eiꝰ q̊s ibi reliq̃rat dď ꝓ custodia/ occidit: recedẽte dď de t̃ra illa: ꝑm qď dic̃ Ra. Sa. ⁊ ꝓut dictuz fuit. s. li. j. xxij. ca. Ista tñ sentẽtia dď itelligẽda est q̃tũ ad viros bellatores: q᷑ totũ vulgarẽ pp̃lm dimisit ad ꝟuiẽdũ sibi sub tributo. i ℭ Et percus. da. ⁊c. h̃ ponit̃ debellatio populi syrie a dď. ⁊ p̃mo ponit̃ ista debellatio. scďo ex h̃ seq̃ẽs ꝯfederatio/ ibi: Audiuit ãt thou. Circa p̃mũ ď᷑: Et ꝑcussit dď adade. qui regnabat ĩ vna p̃te syrie. k ℭ Subnerua. oẽs iu. cur. id ẽ eq̊s iugo curruũ applicatos: vt de cetero essent inepti ad prelium. l ℭ Dereli. aũt ex eis cẽtũ cur. i. equos cẽtũ corruũ q̃ erãt ei necessarij. In q̊libet ãt curru erãt q̃ttuor eq̃: vt ꝓbat̃ p illď qď ď᷑. j. iij. li. x. ca. i fi. Egrediebat̃ ãt q̃driga ex egypto. i. eq̃. p vna q̃driga sexcẽtꝭ siclis argẽti et equꝰ. cl. Ex q̊ p̃z ꝙ ĩ vna q̃driga erãt quattuor equi: q᷑. cl. sicli q̃ter accepti faciũt sexcẽtos siclos. Et sic p̃z ꝙ dď q̃dringẽtos eq̊s reseruauit: q̃ erãt sibi necessarij ĩ diuersis negocijs. m ℭ Et po. da. p̃. i. hoĩes bellatores ĩ fortalicio: vt syri securiꝰ tenerent̃ ſb tributo. n ℭ Et tu. da. ar. au. In hebreo habetur: pharetras. o ℭ Tulit rex da. es mul. ni. Qď autẽ seq̃t̃ imediate: De q̊ fec: vsq; ibi: Et altare: nõ ẽ ĩ hebreo: s; appositũ fuit a q̊dã glosatore. q᷑ illud es fuit expensũ in opibꝰ tẽpli. ⁊ postea vitio scriptorum hec glosa inserta est textui.

Diuisio

D

†De conse. dis. i. c. i.

⁂ Audiuit

Moralit̃. a ℭ Factũ ẽ ãt. Seq̃t̃: b ℭ Et tu. dď fre. tri. h̃ describit̃ triumphꝰ dauid de q̃ttuor pp̃lis. s. philisteis/ moabitꝭ/ syris ⁊ idumeis. Moraliter p dauid manu fortis iterp̃tat̃/ vir fortit̃ pugnãs ꝯ passiões ĩordinatas significat̃. Ipse ꝟo de q̃ttuor passiõibꝰ p̃ncipalibꝰ triũphat: q̃ sũt gaudiũ ineptũ ĩ ꝓsperꝭ: ⁊ dolor nimiꝰ in aduersis: ⁊ spes de bono futuro ĩcõpetẽti sibi: ⁊ timor ĩordiatus de ĩcursiõe t̃pis mali. ⁊ his passiõibꝰ subiectꝭ ꝓficit hõ ĩ ꝑfectiõe moral̃ ⁊ ĩtellectualis ꝟtutis: ĩõ ď᷑. vij. physicoꝝ: Sedẽdo ⁊ q̃escẽdo fit aĩa sciẽs ⁊ prudẽs. q᷑ sedatis ⁊ q̃etatꝭ tumultibus passionũ acq̃runt̃ sciẽ ⁊ ꝟtutes. Propt̃ qď de q̃ttuor passionibꝰ p̃dictis ad q̊s alie reducunt̃ ď᷑. j. de ꝯsolatiõe. Tu q̊z si vis lumie claro cernere veꝝ: Tramite recto carpe callẽ. gaudia pelle: Pelle timorẽ: speq; fugato: Nec dolor assit: nubila mẽs est victaq; frenis Hec vbi regnãt. Propt̃ qď ĩpis ablatis p dauid tollit̃ frenũ tributi. Per philisteos aũt q̃ cadẽtes iterp̃tat̃/ timor mũdanꝰ q̃ cadere fac̃ hoĩez a ꝟtute significat̃. Per moabitas significat̃ dolor de p̃ñti pena. nã moab iterp̃tat̃ ex p̃re. Tal̃ ꝟo dolor ꝯtrahit̃ ĩ nob ex carnali generatiõe. Per syros aũt q̃ ſblimes iterp̃tãt̃/ spes ĩmoderata q̃ magꝭ ꝓprie ď᷑ p̃sũptio significat̃. Per idumeos aũt q̃ interp̃tant̃ terreni: significat̃ gaudiũ ineptũ de adeptiõe t̃palis boni.

Moraliter

Passiones quattuor

Boecius

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

a ¶ Sctificauit rex dauid. Si christ⁹ oẽs q̄s de gẽtib⁹ cõuocat alios q̄si aurũ. i. sensus sp̄uales facit: alios q̄si argẽtũ. i. eloquẽtię nitore splẽdẽtes: alios q̄si ęs p̄dicatiõe sonores scificat dño: vt ei⁹ tabernaculo fideliter deseruiant. b ¶ Cęsis decẽ ⁊ octo. Quod in quibusdã codicibus duodecim milia cęsa dicunt: vitio scriptoꝝ inolituz est. Ueraciter eñ dauid ĩ valle salinaꝝ decẽ ⁊ octo milia cęcidit. Joab ṽo. xij. milia: sicut in titulo. lviij. psalmi scribitur. Significat aũt / q̄ christ⁹ districtiõe sui examinis in his qui de illo praua sentiunt stulticiã immoderati saporis extinguit. c ¶ A cõmentarijs. Uicez regis agebat: cuius iudicio leges scribebantur. Scriba ex ore regis verba describebat. d ¶ Sacerdotes. Sacerdos quasi sacer dux. Filij aũt dauid ducatum habebãt ĩ tribu iuda. e ¶ Celethi et pheleti ⁊c. Assistebant regi custodiẽtes corpus ei⁹: ⁊ interpretant interficiẽtes ⁊ viuificãtes: quoniã ſm iudiciũ eoꝝ digni reseruabant ad vitã: alij ducebãtur ad mortẽ. Ca. IX.

i. Reg. 20. c

Et dixit dauid. f ¶ Putasne est aliq̄s ⁊c. Ecce dauid nõ ẽ oblit⁹ iuramẽti ⁊ fęderis quod cũ ionatha pepigit: sed misc̄diam quaz p̄misit patri / filio ipleuit. Dauid quoq̄ christũ significat. ionathas q̄ iterp̄tat colũbę donũ vł dñi donũ grãz sp̄ũsscti. Habuit g̃ ionathas paruuluz filiũ noie miphiboseth vtroq̄ pede claudũ: quẽ dauid ad se vocauit: cũ p̄destinatio ⁊ p̄scientia dei eũ quẽ ad sęcli desideria ⁊ mũdana negocia exercẽda sermone ⁊ actiõe debilem cõspicit / ad dei ministeriũ eligit. q̄ quẽ mundus per fastum elationis spernit: deus propter deuotionẽ humilitat⁹ acquirit. Interp̄tat eñ miphiboseth de ore ignominia. Is eñ cui⁹ loquelam ⁊ pręsẽtiã superbia mũdi despicit: dei dono vtilis ad spiritale ministeriũ ĩ ecclesia apparebit. Quid est autẽ / q̄ dauid sibam seruũ saul de stirpe ipius interrogans ĩuenit miphiboseth. Nisi q̄ christus electorũ numeꝝ discutiendo inter eos qui cõtempti mũdũ reliquerũt ad se venire facit. Siba enim egressus venit interpretatur: Machir vendẽs: vel de infir.

Audiuit aũt thou rex emath q̄ p̄cussisset dauid om̄e robur adadeçer. Et misit thou ioram filium suum ad regẽ dauid: vt salutaret eũ cõgratulans et gratias ageret eo q̄ expugnasset adadeçer: ⁊ percussisset eũ: Hostis quippe erat thou adadeçer. Et in manu eius erant vasa aurea / et vasa argentea / et vasa ęrea: quę et ipa sanctificauit rex dauid domino cuz argento ⁊ auro quę sanctificauerat de vniuersis gẽtibus: quas subegerat de syria / et moab ⁊ filijs ãmon et philistijm ⁊ amalech / ⁊ de manubijs adadeçer filij roob regis soba. Fecit q̄z sibi dauid nomen / cum reuerteretur capta syria in valle salinarũ / cęsis decem ⁊ octo milibus: et in gebelẽ ad vigintitria milia: ⁊ posuit ĩ idumęa custodes: statuitq̄ pręsidiuz: et facta est vniuersa idumęa seruiens dauid. Et seruauit dominus dauid in omnib⁹ ad quęcunq̄ profectus est. Et regnauit dauid sup̄ omnẽ israel. † Faciebat quoq̄ dauid iudicium ⁊ iusticiam omni populo suo. † Joab autẽ filius saruię erat super exercitum. Porro iosaphat filius ahilud erat a commentarijs. Et sadoch filius achitob et achimelech filius abiathar sacerdotes: ⁊ saraias scriba. Banaias autem filius ioiadę super celethi et pheleti. Filij autez dauid sacerdotes erant. Ca. IX.

a ¶ Erexit. s. sibi fornicẽ triumphalẽ.

Et dixit dauid: Putasne ẽ aliquis qui remãserit de domo saul vt faciam cum eo misericordiã propter ionathã? Erant aũt dauid de domo saul seru⁹ noie siba. Quem cũ vocasset rex ad se dixit ei: Tu ne es siba? Et ille respondit: Ego sum seruus tu⁹: Et ait rex: Nunquid superest aliquis de domo saul / vt faciam cuę eo misericordiaz dei? Dixitq̄ siba regi:

Ni. de lyra

a ¶ Audiuit ãt thou. Hic p̄ñr ponit seq̄ns ꝯfęderatio. q̄ freq̄nt ꝯtingit q̄ aliq̄ fiũt amici: eo sũt inimici eiusdem. et h̄ mõ thou: fact⁹ ẽ amic⁹ dauid: eo q̄ debellauerat adadeçer inimicum ei⁹. ⁊ ĩ signũ amicitię misit sibi vasa aurea ⁊ argentea ⁊ ęrea. b ¶ Quę et ipsa sctifi. ⁊c. i. consecrauit vt ide fierẽt illa q̃ erãt necessaria in tẽplo: ita q̄ de cętero nõ poterat hũanis vsib⁹ applicari. Dicit aũt h̄ Ra. Sal. q̄ p̄pt̄ h̄ ista bella dauid posita sũt in h̄ ca. post p̄cedẽs immediate: in q̄ declarat volũtas dauid circa templi ędificationẽ: q̄ oia metalla q̃ p̄ ista bella acquisiuit ad op̄a tẽpla fiẽdi ꝯsecrauit. c ¶ Fecit q̄z. Hic ponit debellatio q̄rti pp̄li: scz idumęoꝝ / q̄s debellauit rediẽs d̄ syria ĩ valle salinaꝝ. ⁊ h̄ q̄d d̄r: Fecit q̄z sibi dauid nomẽ ⁊c. i. arcũ triũphalẽ: vt cõiter dicũt expositores nr̄i: posuit ĩ signũ victorię habitę de idumęis. Sed hoc nõ videtur probabile: quia tale q̄d fit ad iactantiã propter quod saul icrepatur de erectione arcus triũpalis. vt h̄r. s. j. li. xv. ca. Propter q̄d Ra. Sa. h̄ exponit de sepultura idumęoꝝ tũc occisoꝝ in p̄lio: q̄s dauid fecit sepeliri: ⁊ in h̄ acq̄siuit sibi nomẽ bonũ. Tũ q̄ exercuit circa mortuos op⁹ misc̄dię. Tum q̄ scribitur Deu. xxiij. b. Nõ abomiaber⁹ idumęũ: q̄ frat tu⁹ ẽ. Jacob eñ a q̄ descẽderũt iudęi: ⁊ esau a q̄ descẽderũt idumei / fuerũt frẽs vterini: vt h̄r Geñ. xxv. ⁊ iõ iudęi ⁊ idumęi frẽs dicũt: p̄pt̄ q̄d d̄d eis sepulturã exhibuit. Et idẽ legit fecisse ioab. ĩ. li. iij. xj. ca. d ¶ Et posuit i. cu. ne rebellarẽt ⁊ recederẽt ab eo. e ¶ Et facta ẽ. ⁊c. sic p̄dictum fuerat Geñ. xxv. c. Maior seruiet minori. f ¶ Et serua. dñs da. h̄ additũ ẽ: ad oñdẽdũ q̄ d̄d habuit p̄dictas victorias ñ v̄tute hũana / sed diuia. g ¶ Et reg. da. Hic p̄ñr oñdit regni d̄d ordinatio / cũ d̄r: h ¶ Facie. q̄z. da. iu. recte sentẽtiãdo. i ¶ Et iusti. debite exequẽdo. k ¶ Joab ãt fi. ⁊c. Sic ei regnũ bñ ordiat ĩtra se p̄ iusticiã: ita ex̄ se rep̄mẽdo aduersarios p̄ militiã. l ¶ Josa. fi. ⁊c. a co. vnũ nomẽ ẽ ideclinabile: ⁊ significat idẽ q̄ cãcellari⁹: vt dicũt aliq̄. Alij aũt dicũt q̄ ẽ officiũ dictandi leges. In heb. h̄r h̄: recordator. Et sic dĩc Ra. Sa. q̄ officiuz eius erat repetere seu recordari casus varios q̄ venerãt ad d̄d: vt p̄ ordinẽ expedirẽt: scz p̄m⁹ primo / ⁊ scd̄s scd̄o. ⁊ sic de alijs. m ¶ Et sa. scri. habebat ei officiũ scribẽdi gesta tp̄m. Alij dicũt q̄ scribebat lr̄as reg⁹. n ¶ Banaias ⁊c. super ce. ⁊ ph. i. sup̄ sagittarios ⁊ balistarios vt dĩc trãslatio chaldaica. Filij aũt d̄d sacerdotes erant. i. maiores vel primi ad honores. vñ. j. Paral. xviij. h̄r: Filij aũt d̄d p̄mi ad manũ reg⁹. nõ ei põt dici q̄ eẽnt sacerdotes p̄p̄e ĩ tab̄naclo mistrãtes: q̄ ñ erãt de genere aaron.

¶ In ca. viij. vbi d̄r in postil. Faciebat q̄z dauid iudiciũ recte sẽtẽtiando.

Additio. Cum ſm p̄hm in. iij. Politico. ordinatio pp̄li p̄cipue depẽdet ex maximo principatu: idcirco postq̄ dicit q̄ dauid faciebat iudiciũ ⁊ iusticiaz ⁊c. subiungit suã optimã ordinationẽ ĩ ei⁹ officialibus: in q̄b⁹ tota ordinatio regiminis p̄ncipat⁹ v̄tualit̄ cõtineri videt. Naz ad officiũ ioab p̄tinebãt oia illa q̃ ad defẽsionẽ subditoꝝ ⁊ ĩuasionẽ hostiũ erãt necessaria: cũ eẽt ip̄e princeps militię. Ad officiũ ṽo iosaphat p̄tinebant oia illa q̃ ad iudicia p̄ticularia erãt necessaria p̄ se / vł p̄ alios expediẽda tãq̄ ad cãcellariũ. Ad officiũ ṽo saruię p̄tinebant oia dictamia scripturaꝝ q̃ a rege vel suis iudicib⁹ emanabãt: seu in historijs regalib⁹ erãt reponẽda. Ad officiũ ṽo banaię filij ioiadę p̄tinebat custodia reg⁹: ⁊ executio iusticię specialiter criminał: q̃ cũ manu valida ⁊ potẽter exerceri solẽt. ⁊ h̄ ẽ q̄d dĩc: Sup̄ celethi ⁊ pheleti. q̃ ſm hebraicã v̄itatẽ q̃ ĩ glo. in h̄ loco habet / iterp̄retãt interficiẽtes ⁊ viuificãtes. q̄m ſm iudicium regis vł officialiũ ei⁹ digni reseruabãt ad vitã: alij ducebãt ad mortẽ. Filij ãt d̄d ñ hẽbãt nomẽ officij / sz dignitatis: erant eñ maiores seu primi post regẽ ad honores.

Ca. XI.

Et dixit d̄d. Hic p̄ñr oñditur pietas dauid ad p̄ximuz faciendo misericordiaz erga domũ saul p̄p̄t ionathã amicũ suũ. q̃ pietas in trib⁹ oñdit. p̄mo q̄ diligenter inquisiuit. q̄d notat cuz d̄r: p ¶ Putas. ⁊c. h̄ q̄siuit d̄d ab assistẽtibus sibi ⁊c. Et ſm sensum lr̄alem

Moralit. o ¶ Et dixit d̄d. Putasne aliq̄s ⁊c.

vel de infirmitate. Amihel ppl's ei⁹ de⁹. us. Lodabar: ipse ꝟbuz. Deniq͂ dauid nr̃ ↄtẽptibiles huí⁹ mũdi: ⁊ q̄ ñ sũt eligẽs vt q̄ sũt destruat eos vẽdibiles mundo: ⁊ in infirmitate ↄstitutos reperiens: populo suo dignos ꝟbo p̄dicatiõis adiungit: eisq͂ regiũ honorẽ int̃ filios cõcedit. Vñ ⁊ dauid agros saul ⁊ ꝑuitia miphiboseth tribuit: ⁊ sup̄ mẽsam suã cũ filijs eẽ p̄cipit: q2 christ⁹ qui de stercore erigit pauperẽ: vt sedeat cũ p̄ncipib⁹/ ⁊ soliuz glie teneat: ↄtẽptibiles ꝑsonas d̃ mũdo auferẽs/ possessores ꝟtutũ effic̃: ⁊ i mensa scꝑturaꝝ q̃tidie refic̃. Tales ꝟo sobolẽ gignũt/ q̄ d̃r micha. i. q̄s ẽ iste: q2 i admirationẽ ppl'i veniũt q̄ nup̄ i mũdo despecti i eccl'ia apparẽt glīosi. Ca. X.

Factũ est aũt ⁊c̃. a ¶ Faciam misericordiã ⁊c̃. Quãdo dd̃ fugit a facie achis regꝭ geth/ venit ad naas regẽ ammon: q̄ fecit cũ eo misericordiã. De naas itaq͂ venit ad spelũcã odollã: vbi venerũt ad eũ pater eius ⁊ mater: ⁊ om̃is domus ei⁹. inde peruenit ad moab: ⁊ dimisit apud eũ patrẽ ⁊ matrẽ ⁊ oẽm domũ suã. Qd̃ ꝟo dixit achis rex geth: Hic ne ingrediet̃ domũ meã? Abijt inde dauid ⁊ fugit in spelũcam odollam. subaudiẽdo de domo naas. Si queritur: cur ad achis redierit quẽ prius fugerat. Intelligendũ est eũ ad quẽ redijt fuisse filium ei⁹ quẽ fugit. Vñ in sequẽtib⁹ de achis cũ q̄ descẽdebat dauid in ꝓliũ fili⁹ fuisse d̃r maoch. Non eñ a p̄re h̃ patronymicũ/ sz a m̃re sũpsit: q̄ maacha vocabat̃.

Nico. de lyra

☞ Tulit

✱ bus sibi: ꝑ q̄ꝝ indiciũ vocauit sibã/ q̄ sauli ꝟuierat: vt ab eo certi⁹ de h̃ inq̄reret: ⁊ i ꝑticulari. qui interrogatus rñdit: a ¶ Sup̄est fi. io. de. ꝑ. cui⁹ cã dicta fuit. s̃. iiij. ca. Scd̃o oñdit̃ fidelitas dd̃ ⁊ ei⁹ pietas: eo q̄ miphiboseth q̄sitũ dulcit̃ recepit: qd̃ notat̃ cũ d̃r: b ¶ Et ait ⁊c̃. Ne ti. timebat eñ eo q̄ au⁹ ei⁹ ⁊ patru⁹ fuerãt inimici dauid: ꝓpt̃ qd̃ eũ assecurauit: ⁊ sibi bñ facere ꝓmisit di. Restituã tibi oẽs agros ⁊c̃. c ¶ Qui ado. eũ. adoratiõe dulię. d ¶ Dixit. quis ego sum. q. d. nullius momẽti respectu tanti bñficij. e ¶ Qm̃ respexisti. oculo pietatis. f ¶ Sup̄ ca. mor. i. super me vilẽ ⁊ despicabilẽ: q2 erat ĩpotẽs corpore ⁊ genere eo q̄ amici sui erant mortui. Tertio ostendit̃ pietas dauid: eo q̄ ipsi miphiboseth diligẽter ꝓuidit/ assignãs ei ꝓcuratorẽ ⁊ ꝟuũ pro domo sua ⁊ familia gubernãda. s. sibam q̄ auo suo seruierat: ⁊ ipm̃ miphiboseth faciẽdo sibi cõmẽsalẽ. et ptz l'ra paucis exceptis q̄ discurrent̃. g ¶ Dedi fi. do. tui. i. filio miphiboseth q̄ nũc ẽ dñs tu⁹: cui⁹ filius vocabat̃ micha: vt. j. hr̃. nõ eñ pōt h̃ intelligi de cibis administrãdis miphiboseth: q2 sp̄ comedebat i mẽsa regꝭ. seq̃t̃: h ¶ Miphiboseth ⁊c̃. sup̄ mẽ. me. ⁊ ꝟz h̃ siba dixit istd̃ ꝟbũ. In hebr̃. hr̃: et miphiboseth comedet sup̄ mẽsam meã. ⁊ ꝟm h̃ ẽ ꝟbũ ipsi⁹ dauid. qd̃ exponũt hebrei dicẽtes: q̄ postq͂ siba dixerat regi: sic faciet seru⁹ tu⁹/ dauid rñdit: Et miphiboseth comedet sup̄ mẽsaz meã: ita q̄ h̃ subintelligit̃: rñdit dauid. Et est mod⁹ loq̄ndi q̄ apd̃ hebręos vocat̃/ decurtat⁹ vl' recisus. s. q̄ñ aliq̄d omittit̃/ qd̃ tñ necessario subintelligit̃ ad habẽdũ sñiam ꝑfectã. ⁊ tal' mod⁹ loquẽdi frequẽter inuenit̃ i scriꝑtura ve. te. Cetera patent.

Supest fili⁹ ionathę debilis pedibus. Vbi inq̄t ẽ: Et siba ad regẽ: Ecce ait/ in domo ẽ machir filij amihel i lodabar. Misit ḡ rex dauid ⁊ tulit eũ de domo machir filij amihel de lodabar. Cũ autẽ venisset miphiboseth fili⁹ ionathę filij saul ad dauid: corruit in faciẽ suã ⁊ adorauit. Dixitq͂ dauid: Miphiboseth: Qui respõdit: Adsum ꝟuus tuus. Et ait ei dauid. † Ne timeas: q2 faciẽs faciam in te misericordiã ꝓpt̃ ionathã patrẽ tuũ: ⁊ restituaz tibi oẽs agros saul patris tui: et tu comedes panẽ i mẽsa mea semp. Qui adorãs eũ dixit: † Quis ego sum seru⁹ tu⁹: qm̃ respexisti sup̄ canẽ mortuũ similẽ mei: Vocauit itaq͂ rex sibã puer saul/ ⁊ dixit ei: Omnia q̄cũq͂ fuerũt saul/ ⁊ vniuersaz domũ ei⁹ dedi filio dñi tui. Operare igit̃ ei teraz tu ⁊ filij tui ⁊ ꝟui tui/ ⁊ iferes filio dñi tui cibos vt alat̃. Miphiboseth aũt fili⁹ dñi tui comedet semp panẽ sup̄ mẽsã meã. Erãt aũt sibę q̄ndeci filij ⁊ viginti serui. Dixitq͂ siba ad regẽ: Sicut iussisti dñe mi rex ꝟuo tuo/ sic faciet ꝟu⁹ tuus. Et miphiboseth comedet sup̄ mẽsã tuã q̄si vn⁹ d̃ filijs regꝭ. Habebat ãt miphiboseth filiũ ꝑuulũ noie micha. Oĩs ꝟo cognatio dom⁹ sibę ꝟuiebat miphiboseth. Porro miphiboseth hitabat in hierĩm: q2 de mensa dd̃ regꝭ iugiter vescebatur: et erat claud⁹ vtroq͂ pede. Ca. X

Factũ ẽ ãt p⁹ hęc vt moreret̃ rex filioꝝ ammon/ et regnaret anon fili⁹ ei⁹ pro eo. Dixitq͂ dauid: Faciã misericordiã cũ anõ filio naas: sic fec̃ p̃r ei⁹ mecũ misericordiã. Misit ḡ dauid ↄsolans eũ ꝑ ꝟuos suos sup̄ p̄ris iteritũ. Cũ aũt venissent ꝟui dauid i terrã filioꝝ ãmon dixerũt p̄ncipes filiorũ ammon ad anon dñm suũ: Putas q̄ ꝓpt̃ honorẽ p̄ris tui miserit dauid ad te ↄsolatores: ⁊ nõ iõ vt inuestigaret et exploraret ciuitatẽ ⁊ euerteret eã/

✱ sẽsũ l'ralẽ ꝑ h̃ q̄ dauid mortuo ionatha q̄ fuerat ei amicissim⁹ in vita diligẽter inq̄siuit de posterꝭ ei⁹ vt eis exhiberet bñficia: docemur amicitiam ꝟuare post mortẽ: qd̃ tñ pauci faciũt/ itãtũ q̄ vulgarit̃ d̃r: mortu⁹ ñ hz amicũ. Scd̃z aũt sensũ allegoricũ ꝑ ionathã q̄ iterꝑtat̃ colũbę donũ/ significat̃ ipse christ⁹: q̄ colũba d̃r amaritudinis felle carens. Est etiã donũ ex charitate p̃rna nobis datũ. Joh. iij. b. Sic de⁹ dilexit mũduz vt filiũ suũ vnige. da. ⁊c̃. Per filiũ ionathe claudũ vtroq͂ pede/ significat̃ q̄lib3 christianus/ q̄ christi fili⁹ ẽ ꝑ baptismũ. Claudus tamẽ ẽ vtroq͂ pede: Nam ꝓnus est dupliciter ad cadendũ in peccatũ: scilicet per ignorãtiã/ et infirmitatẽ. Per dauid ꝟo potest itelligi bon⁹ prę latus qui talẽ ad ambulandũ in via morũ debilez debet fouere ⁊ nutrire cibis mensę suę. s. alimento sacrę scripturę/ et sacramento eucharistię: vt sic disponat̃ q̄ ad mensã glorię finaliter trãsferat̃.

Factũ est aũt. Hic Ca. X. ↄñr ponit̃ gratitudo dauid erga beneficiuz. Circa quod primo ponit̃ ipsi⁹ dauid gr̃a ꝓpter impensũ sibi bñficiũ. secũdo illata sibi iiuria ꝑ malũ cõsiliũ/ ibi: Cũ aũt venissent. tertio vindicãs iusticia propter illatũ opprobriũ/ ibi: Qd̃ cum audisset. Circa primũ dicit̃: k ¶ Faciã misericordiam ⁊c̃. Ista autẽ misericordia quã fecit naas cũ dauid tacta est supra primo libro. xxij. ca. ꝟm duplicẽ opinionẽ. Vna est: q̄ iste naas qui dicitur hic mortuus esset simul rex ammõ ⁊ moab. q2 ibidẽ d̃r q̄ dauid dimisit patrẽ ⁊ matrẽ ⁊ aliquos eius amicos/ qui non poterant sequi eũ cum rege moab pro custodia: ⁊ sic voluit filio eius recõpensare. Alia ẽ: q̄ rex moab apud quẽ dimisit p̄dictos/ iratus ꝓpter recessum dauid de terra sua: interfecit eos paucꝭ exceptis: qui fugerũt ad naas regẽ ammon: ⁊ ibi saluati fuerũt. Et ista opinio videt̃ verior. q2 supra. viij. ca. dictũ est qualiter dauid rigide ꝓcessit ↄtra regẽ moab ⁊ populum eius: ⁊ hic dicit̃ quõ amicabiliter voluit ꝓcedere cõtra regẽ ammon. Ex quo manifeste videt̃/ q̄ iste naas fuerit alius a rege moab: cui recũmẽdauit patrẽ ⁊ matrem cũ eẽt in fuga saul. l ¶ Misit ḡ ⁊c̃. nũcians ei q̄ esset paratus ad eius auxiliũ si idigeret: ꝓpt̃ p̄ris sui receptũ bñficiũ. m ¶ Cũ aũt venissent. Hic cõsequẽter describitur illata dd̃ iniuria per malũ cõsiliũ cũ d̃r: n ¶ Putas q̄ ꝓ. ho. q. d. nõ: sed vt sub specie amicicię decipiat te explorãdo ꝑ nũcios tuos ifirma t̃rę tuę.

✱ Tulit itaq͂

Moraliter. i ¶ Factum est aũt. Per anon qui populus murmurãs interpretat̃/ iudaic⁹ populus significat̃: qui a principio fuit murmurationib⁹ assuetus: scilicet ↄtra moysen ⁊ aaron: ⁊ etiã contra dñm: vt patet in Exodo i locis pluribus: ⁊ in libro Numerorũ. et postea contra christũ: vt patz ex decursu euangeliorũ. Ad hũc aũt populum misit dauid: id est christ⁹ ꝑ dauid figurat⁹: seruos suos: sc3 apostolos aliosq͂ discipl'os ad spũalẽ ei⁹ ↄsolationẽ: dicẽs eis Mat. x. a. In viam gentium ne abieritis: et in ciuitates samaritanorum ne intraueritis: sed potius ite ad oues quę perierunt domus israel. Sed sicut anon seruis dauid vituperium intulit: quia sequitur:

✱ Tulit itaq͂

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

a ¶ Tulit itaq; ꝛc. Significant hec bellū diaboli ↄ̄ eccliaz. Anō eni.i.dolor eoꝝ diabolū significat q̄ āmonitaꝝ.i.malignoꝝ spirituū.i.rector ppl'i meroris ꝛ sp in angustia ↄstituti: q̄ cōprimere vl' āgustiare hoies desiderat. Radit ḡ anō barbā dimidiā nūcioꝝ dauid: cū diabol' q̄rūdā ꝑdicatoꝝ ꝭmonē vl' ↄuersationez corrūpēdo maclat. Precidit tunicas vsq; ad inguina: cū turpia facta q̄ ꝑsuadet i ocul' hoiz reuelat. His necesse ē sedeāt i hiericho donec crescat barba/ne sint opprobrium alioꝝ: ꝛ anathema oim.i. donec incremēta ꝟtutū in eis nascāt: ꝛ digni habeant presētari suo regi. Dauid aūt nr̄ milites suos inultos eē nō patit: sz exercitu ↄgregato suoꝝ iniuriaz vidicat: nec soluz aduersarios ꝑ sctōꝝ suoꝝ victoriā ↄfundit/ sed etiā in extremo iudicio ꝑpetuis ignib' tradit. Ca. XI

Actū est aūt vertēte ꝛc. b ¶ Tpe q̄ solēt.i.i ꝟe: qñ pulsa frigor' asꝑitate pabula repiūt iumētoꝝ.i hebreo ita legit: eo tpe q̄ reges ad bella ꝓcesserāt misit dd ioab ꝛc. Processerāt.s. ad pugnā ↄ̄ dauid rex roob/ et histob soba a maacha. q̄ reges syrie fuerūt ꝛ pugnare voluert ↄ̄ dd cōducti a rege moab: sz deuicti sūt. Dum hec

Nico.de lyra

a ¶ Tulit i. ꝛc. anō. q̄ tūc tpis erat maximū vituperiuz: et adhuc est i t̄ra illa i q̄ hoies sine barba reputant quasi mulieres. b ¶ Et ꝑcidit ve. ꝛc. ita ꝙ apparebāt verēda eoꝝ. d ¶ Manete i hie. q̄ erat in ꝑncipio regni dd ex illa pte vnde veniebāt vt sic nō apparerēt int hoies cū turpitudie sibi illata. f ¶ Videtes aūt filij ꝛc. q̄ coguerūt qd̄ n̄ ex fraudulētia/ sz ex ꝟa amicitia nūcios miserat: ꝛ tū non recognouert culpā: nec petiert veniā: sz mag' ꝑꝑauerūt se ad defēdendū suā stulticiā vocādo alios in suū auxiliū ↄ̄ dd: qd̄ factū eoꝝ notabilit agguauit. g ¶ Qd̄ cū au. dd. Hic ↄ̄nr ponit vindicatio ꝑdicte iiurie ꝑ viā iusticie. ꝛ h̄ notat cū dr: Qd̄ cū audisset dd.s. filios āmon abstiatos i sua malicia. h ¶ Misit ioab ꝛc. ad vidicādū opprobriuz sibi illatū: nō çelo vindicte/ sz amore iusticie. i ¶ Syr' āt soba et roob ꝛc. isti libēter iuuabāt filios āmon/ vt p h̄ essēt liberati de tributo dd. k ¶ Vidēs ḡ io. ex aduer.i.añ ꝛ retro. Sic eni diuiserāt aduersarij suū exercitū vt includerēt filios isrl': ꝓpt qd̄ ioab exꝑt' i bellis diuisit exercitū i duas ꝑtes: vt q̄libet ꝑs h̄ret hostes in frōte: ꝛ sic securi' possent pugnare: ꝛ ꝑ istā viā habuerūt ↄ̄ vtrosq; victoriaz. Cetera patēt vsq; ibi: l ¶ Viden. ꝛc. qñ cor.s. suā debellationem et cōfusionē

a misit dauid seruos suos ad te? Tulit itaq; a

a ¶ ꝛ diabolus ꝓstinā fortitudinē eripit.

anon ꝭuos dauid: rāsitq; dimidiā ꝑtē bar

a ¶ et diabolus castitatis dignitatē nudat: ꝛ turpia q̄ ꝑsuasit reuelat.

be eoꝝ: ꝛ precidit vestes eoꝝ medias vsq; b ad nates: ꝛ dimisit eos. Qd̄ cū nūciatū esset dauid/ misit i occursū eoꝝ: Erāt eni viri cōfusi turpiter valde. Et mandauit eis da c

a ¶ sub anathemate penitentie.

uid: Manete i hiericho donec crescat bar d ba vr̄a: ꝛ tūc reuertimini. Videtes aūt filij e ammon ꝙ iiuriā fecissent dauid: miserūt et f ↄduxerūt mercede syrū roob ꝛ syꝝ sobā viginti milia peditū: ꝛ a rege maacha mille viros: ꝛ ab histob decē milia viroꝝ. Qd̄ cuz g audisset dauid/ misit ioab ꝛ omnē exercitū h bellatoꝝ. Egressi sūt ḡ filij āmon: ꝛ direxerūt aciē añ ipm introitū porte: Syr' aūt so i ba ꝛ roob ꝛ histob ꝛ maacha seorsū erāt in cāpo. Videns igit ioab ꝙ ꝑparatū esset ad k uersū se ꝑliū/ ꝛ ex aduerso ꝛ post tergū: elegit sibi ex oib' electis isrl': et instruxit aciē ↄ̄ syrū. Reliquā aūt ꝑtē ppl'i tradidit abisai fratri suo. Qui direxit aciē aduersus filios ammō. Et ait ioab: Si ꝑualuerit aduersū me syri: eris mihi in adiutoriū. Si aūt filij ammō ꝑualuerit aduersū te: auxiliabor tibi. Esto vir fortl': ꝛ pugnem' ꝓ ppl'o nr̄o/ ꝛ ciuitate dei nr̄i: Dn̄s aūt faciet qd̄ bonum ē i cōspectu suo: Inijtq; itaq; ioab ꝛ ppl's ei' q̄ erat cū eo certamē ↄ̄ syros. Qui stati fugert a facie ei'. Filij aūt ammon videtes q̄ fugissēt syri/ fugerūt ꝛ ipi a facie abisai: ꝛ igressi sūt i ciuitatē. Reuersusq; ē ioab a

a ¶ al's: Videtes igit filij ammon qm syr' expauit ꝛc.

filijs āmon: ꝛ veit hierl'm. Videtes igit sy l ri qm corruissēt corā isrl': ↄgregati st ꝑiter. Misitq; adadeçer ꝛ eduxit syros qui erāt trās fluuiū/ ꝛ adduxit exercitum eoꝝ. Sobach āt mgr̄ milicie adadeçer erat ꝑnceps eoꝝ. Qd̄ cū nūciatū eēt dd: ↄ̄xit oēm israelē ꝛ trāsiuit iordanē: veitq; i helema. Et direxert aciē syri ex adūso dd: ꝛ pugnauert ↄ̄ isrl'. Fugerūtq; syri a facie isrl'. Et occidit dd de syris septigētos curr': ꝛ q̄dragita milia eq̄tū: ꝛ sobach principē militie ꝑcussit/ q̄ stati mortu' ē. Videtes āt vniuersi reges q̄ m erāt in ꝑsidio adadeçer victos se eē ab isrl' expauerunt ꝛ fugerunt q̄nquaginta ꝛ octo milia corā isrl'. Et fecerunt pacem cū isrl': ꝛ seruierūt eis. Timueruntq; auxilium syri prebere filijs āmon. Ca. XI

b Actū ē aūt vertēte anno eo n tpe q̄ solēt reges ab bella ꝓcedere/ misit dd ioab ꝛ ꝭuos su o os cū eo ꝛ vniūsū isrl': ꝛ vastauert filios āmō ꝛ obsedert rabbach. Dd p

cōfusionē vt possent se vidicare: cōgregauert mltitudinē maiorē. ꝓpt qd̄ dauid i ꝓꝑa ꝑsona ad ꝑliū venit cuz exercitu suo maiori ↄ̄ ꝑus: ꝛ eos debellauit. Et ptz l'ra vsq; ibi m ¶ Videtes vni. re. ꝛc. fece. pa. ꝓmittētes reddere dd pacificē tributū: ꝛ de cetero nō ꝑbere ei' aduersarijs auxilium.

a ¶ Tulit itaq; anō ꝭuos dd: rasitq; ꝛc. Sic ppl's iudaicus ꝭuos christi vituꝑauit mltipliciter/ ꝛ afflixit: vt h̄r i actib' apl'oꝝ in ꝑlib' loc'. ꝓpt qd̄ nr̄ dd scz christ'. c ¶ Māda. eis: ꝛ mane. i hiericho ꝛc. Per hiericho q̄ interꝑtat luna: ꝛ mutationē signat/ eo ꝙ l'na ↄtinue variat/ ꝭn̄ gētilitas significat q̄ mult' errorib' tūc tpis variabat. In hac autē hiericho māsert apl'i aliijq; christi discipl'i a ppl'o iudaico reprobati ꝛ vilipēsi. ꝓpt qd̄ paul' ꝛ barnabas dixerūt iudeis Act. xiij. g. Vob oportebat ꝑmuz loq̄ ꝟbū dei: sz qm repellit' illd ꝛ i dignos vos iudicat' et̄ne vite/ ecce ↄuertimur ad gētes: sic eni ꝑcepit nob de'. Manēdo ꝟo i gētilib' et eis ꝑdicādo/ creuit barba eoꝝ.i. ꝑfectio meritoꝝ q̄ ꝑ icremētū barbe signat: eo ꝙ barba signū ē masculini sex'/ q̄ ē ꝑfect'. e ¶ Et tūc re. Post ꝑfectionē eni meritoꝝ in doctrina gētiliū apl'i ꝛ alij discipl'i venert ad dd.i. christū ꝑ aptā ꝛ clarā visionē. ij. Coꝝ. v. b. Audem' ꝛ bonā volūtatē h̄em' ꝑegriari mag' a corpe ꝛ ꝑntes eē ad deū. Ca. XI

Actū est. Hic ↄ̄nr ondit q̄lit dd vixit isolēter ꝓpt qd̄ fuit a deo castigat'. vbi etiā ondit ei' pnia de pctis ꝛ patiētia in adūsis. Prio igit ondit peccasse ꝑ luxuriā. Scdo ꝑ negligētiā ca. xxj. Tertio ꝑ supꝑbiā. ca. xxiiij. Circa ꝑmū pōit ꝑmo culpe ꝑpetratio. scdo h̄uil' recognitio ca. xij. t̄rio punitiōis patiens toleratio ca. xiij. Circa ꝑmū describit ꝑmo ipsi' dd adulteratio. scdo q̄rit facti celatio/ ibi: Misit āt dd. tertio ꝑcipit inocēt' occisio/ ibi: Factuz ē ḡ. Circa ꝑmū dr: Factū ē aūt vertēte āno ꝛc. scz in principio estat'/ quādo terre nascētia sunt in cāpis ad pabulum equorum. o ¶ Misit dd ioab ꝛc. Alijs eni ꝓcedētib' ad bellū remāsit dauid i hierl'm q̄si ociosus: ꝓpt qd̄ fuit lapsus in adulteriū. vñ dic Ouidi' poeta: Ocia si tollas ꝑiere cupidinis arc'. Et Eccl. xxxiij. d. Multā maliciā docuit ociositas.

Moraliter. n ¶ Factū ē autē anno vertēte eo ꝛc. Sequitur: p ¶ Dauid autem remāsit ꝛc. Per hoc aūt ꝙ alijs ꝓcedētib' ad bellū dauid remāsit in hierusalē/ q̄ interꝑtat pacifica/ vl' quieta: ꝛ tūc enormia ꝑpetrauit pctā.s. adulteriuz/ homicidiū ꝓditoriū: vt h̄r. j. significat ꝙ illi quiescunt ociosi ꝛ se nō exercēt i ꝑlio ↄ̄ tētatiōes icurrūt frequēter varias pctōꝝ enormitates. ꝓpter qd̄ dic Seneca: Sūma oim vitioꝝ ē ociositas. Demones eni nūq; dormiūt/ sz semꝑ isidiant nobis.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

Glo.ordi.

A F a ¶ Dũ hec agerent. David grauiter peccauit.qd ꝛ p ꝓphetaz deus arguit:ꝛ ipse pœnitẽdo abluit. Sz ille desiderabilis cũctis gẽtibꝰ q̄si i solario deãbulãs:i sole posuit tabnaculuz suũ:et amauit ecclesiam sup tectũ se lauantẽ.i. mũdãtẽ se a sordibꝰ secli:ꝛ domũ luteã spiritali ꝯtẽplatiõe trãscẽdẽtẽ ꝛ calcãtẽ:ꝛ ichoata cũ illa pme cõuẽtiõis noticia /sepatuz ab ea diabolũ occidit:sibiqꝫ eã ppetuo copulauit. Oderimꝰ ḡ peccatũ:sed nõ extinguamꝰ ꝓphetiã. Amemꝰ illũ dauid quãtuz amãdꝰ est:q̄ nos a diabolo p misericordiam liberauit.amemꝰ istũ pœnitẽtẽ:q̄ tam graue vulnꝰ pcti hũilitat᷑ cõfessiõe sanauit. b ¶ Bethsabee. Isid. Puteꝰ satietatis:vel puteꝰ septimꝰ. Eccl̄ia ṽo vocat᷑ puteꝰ aque viue:ꝛ huic puteo septenarij nomẽ nũeri in spũssancti significatione cõiungit᷑:ꝓpter rõnẽ pentecostes:q̄ die de celo spũssanctꝰ missus est. Ad.xlix. id est species septẽ vnuz addit᷑:quoniam vnitas cõmendatur. Ṽñ: Solliciti seruare vnitatez spũs in vinculo pacis. Dono itaqꝫ spiritali id est septenario: facta est eccl̄ia puteꝰ satietatis.qꝛ factus est in ea fons aque saliẽtis in vitã eternã:quẽ qui biberit nõ sitiet in eternum. ¶ Gregori. Adhuc carnis corruptibil' pondere grauati non valemꝰ sic viuere: vt nulla nos possit culpe delectatio pulsare. Sed aliud est nolentẽ tangi:ꝛ aliud cõsentientẽ. Sancti aũt viri tanto vigilantiori se circũspectiõe custodiũt:quanto se pulsari sinistris motibꝰ vl' trãsitorie dedignãtur: vt si q̄d forte cor illicitũ cõcupisceret:p̄sus p discipline magisteriũ oculus videre recusaret. Sicut eñ sepe tentatio per oculos trahit᷑:sic nõnunq̄ꝫ ꝯcepta intrinsecus cõpellit sibi extrinsecus oculꝰ deseruire. Plerũqꝫ eñ quelibet res innocenti mente respicit᷑:sed i ipso conspectu animꝰ cõcupiscẽtie gladio cõfodit᷑. Nõ eñ dauid vrie coniugẽ studiose respexit/ qꝛ cõcupiuerat: sed potius cõcupiuit/qꝛ incaute respexit. Iusto ṽo retributionis examine q̄ exteriori negligẽter vtit᷑/interiori oculo cecat᷑. Sepe aũt iam intrinsecus cõcupiscẽtia dñat᷑: ꝛ illecebratꝰ animꝰ ad vsus suos sẽsus corporeos famulari more tyrãnidis exigit:suisqꝫ voluptatibꝰ oculos seruire cõpellit:et fenestras luminis aperit ad tenebras cecitat᷑. Ṽñ sancti viri cũ sinistra delectatione pulsari se sentiunt:ipsa per que forme species ad mentẽ ingreditur/discipline magisterio lumia restringũt: ne praue cogitatiõi visio lenocinata famuletur. Que si vnq̄ꝫ subtiliter custodiri negligitur: cogitationis immũdicia ad operationem transit. ¶ Grego. Sepe res q̄libet per historiã virtꝰ ẽ:p significationẽ culpa. sicut aliq̄ñ culpa in facto:in scripto ꝓphetie virtus. Quis eñ non detestet᷑:ꝙ dauid in solario deambulãs bersabee vrie concupiuit vxorẽ:quẽ tñ a ꝑlio reuertẽtẽ ire domuz monet/pedes lauare? Qui ꝓtinus rñdit dicẽs: Arca dei sub pellibꝰ:ꝛ ego in domo mea requiescã? Quem dauid ad mensam ꝓpriã suscepit:eiqꝫ epulas per quas mori debeat tradit. Tenet ḡ dauid figurã eiꝰ de q̄ scriptum est: In sole posuit tabnaculũ suũ. Qui bethsabee ad se iubet ꝑducere.i.legẽ lr̄e carnali pp'lo cõiunctã sp̄ũali sibi itellectu sociare. Bethsabee eñ puteus septẽ dicit᷑. qꝛ p cognitionẽ leg᷑ infusiõe special' gr̄e ꝑfecta nobis sapiẽtia ministrat᷑. Uri ṽo iudaicũ pp'lm significat:q̄ iterp̄tat᷑/lux mea dei. Iudaicꝰ eñ populus eñ pp'lꝰ q̄ de accepta legis scientia extollit᷑:q̄si dei luce gloriat᷑. Sz huic dauid vxorẽ abstulit:sibiqꝫ cõiũxit:qꝛ manu fort᷑ redẽptor apparẽs/dũ de se spiritualit᷑ legẽ loq̄ innotuit:p h̄ qd iuxta litterã tenebat᷑:hanc a iudaico pp'lo extraneã demõstrauit.sibi ꝯiũxit:qꝛ se p illã ꝑdicatũ ꝺclarauit. Uriã tñ ad domũ monet

Aggei.2.b. — Ps.18.b — Act.2.a — Eph.4.a — Joh.4.b. — Moraliter — Oculorum illecebra — B — Ps.18.b — C

II Regũ Ca. XI

a aũt remãsit in hier'lm. Dum hec agerent accidit q̄dã die vt surgeret dauid de stratu suo post meridiẽ:ꝛ deambularet in solario domus regie. Uiditqꝫ mulierẽ se lauantem ex aduerso sup solarium suum. Erat autẽ mulier pulchra valde. Misit ergo rex ꝛ requisiuit q̄ esset mulier. Nunciatũqꝫ est ei: ꝙ ipa eẽt bethsabee filia heliã vxor vrie ẽthei. †Missis itaqꝫ dauid nuncijs tulit eã. Que cũ ingressa esset ad illũ/dormiuit cum ea. Statimqꝫ sanctificata ẽ ab immundiciã sua:ꝛ reuersa est in domũ suã concepto fetu. Mitẽsqꝫ nunciauit dauid/ꝛ ait: Concepi. Misit aũt dauid ad ioab/dicẽs: Mitte ad me vriam ethẽũ. Misitqꝫ ioab vriam ad dauid. Et venit vrias ad dauid. Quesiuitqꝫ dauid q̄ꝫ recte ageret ioab et populus:ꝛ quõ administraret᷑ bellum. Et dixit dauid ad vriã: Uade in domuz tuam et laua pedes tuos. Et egressus ẽ vrias de domo regis:secutusqꝫ est euz cibũs regiꝰ. Dormiuit autẽ vrias ante portaz domꝰ regie cũ alijs seruis dñi sui:et nõ descẽdit ad domuz suaz: Nunciatũqꝫ est dauid a dicẽtibus: Nõ iuit vrias ad domũ suam. Et ait dauid ad vriã: Nunquid non de via venisti? Quare non descẽdisti in domũ tuaz? Et ait vrias ad dauid: Arca dei et isrl' et iuda habitant in papilionibus:ꝛ dominꝰ meus ioab/ꝛ serui dñi mei sup faciem terre manent ꝛ ego ingrediar domũ meã vt comedã ꝛ bibã ꝛ dormiã cuz vxore mea? Per salutez tuã:ꝛ p salutez anime tue non faciam rem hãc. Ait ergo dauid ad vriã: Mane hic etiam hodie:et cras dimittaz te. Mãsit vrias in hierusalẽ i die

Interlinear glosses:

a ¶ mãu fort᷑:vel visu desiderabil'. b ¶ de clinãte iã mũdo. a ¶ In sole posuit tabnaculũ suũ:corpꝰ.s.qd assũpsit/cũct᷑ patefecit

a ¶ ꝓpter fluxũ mẽstruũ:vt q̄dã volunt.

a ¶ .i.diaboli:qui falso dixit: Lux mea dei: iõqꝫ deo fr̄a viuẽtiũ merito abscisus. Ethꝰ vel recheus eñ abscisus.

a ¶ .i.mẽstruali effusione.

a ¶ post laborẽ balneis vtere.ptẽ posuit ꝓ toto corpe:ñ eĩ tãtꝰ vir discalciatꝰ icedebat.

a ¶ vt refectꝰ delitiose ꝓuocatus libidine dormiret cũ vxore:ꝛ sic adulteriũ lateret.

stre per quas tentationes contra latrones ad interiora ingrediuntur bona gratie rapientes.

Nico.de lyra

a ¶ Uiditqꝫ mulierem se lauantẽ ex aduer.sup so.su. Ex quo patet ꝙ aspectꝰ ipudicꝰ ẽ valde piculosus:qꝛ dauid tã sctũs ꝛ bonus p h̄ fuit tractꝰ i adulteriũ:ꝛ ex cõseq̄nti ad homicidiũ ꝓditorie ꝓcuratũ:vt ex seq̄ntibꝰ apparebit: b ¶ Misit ḡ rex ꝛ re. Ad h̄ eñ q̄siuit vt sciret si esset soluta: vt sic eã accipet in vxorẽ ꝛ licite cognosceret eã.iualescẽte tñ tẽtatiõe/sciẽs ꝙ eẽt maritata:nihilomnibꝰ mãdauit ꝓ ea adducẽda:ꝛ cõmisit adulterium. c ¶ Staticqꝫ sã.ẽ ab im.ꝛc̄.i.a fluxu mẽstruoꝝ.nõ qꝛ tũc pateret᷑ menstrua qñ dauid eã coguit:qꝛ tũc mlieres sũt turpis color᷑ ꝛ abomiabiles ad actũ carnalẽ.ꝛ de ipa ꝺr hic ꝙ erat pulchra valde:ꝺr ḡ tũc purgata a mẽstruis futur᷑/vsqꝫ ad ptũ:qꝛ i illo coitu concepit vt ptz i textu.post ꝯceptionem aũt cessat fluxus mẽstruoꝝ:qꝛ sanguis ille cedit i formationẽ fetꝰ ꝛ eiꝰ alimentum. d ¶ Misit aũt dauid ad ioab dicens ꝛc̄. Hic consequẽter querit᷑ celatio facti:cuz dicit᷑: e ¶ Mitte ad me vriã. Ad h̄ ei ꝓ ipõ mãdabat: vt vxorẽ suaz cognosceret: ꝛ sic crederet᷑ puer nasciturꝰ eẽ suꝰ:ꝛ sic pctm̃ dauid occultaret᷑:ꝛ mlier a lapidatiõe q̄ ꝺm legẽ ei debebat᷑ ꝑseruaret᷑. f ¶ Quesiuitqꝫ da.ꝛc̄.h̄ q̄siuit vt statũ sui exercitꝰ sciret:ꝛ vrias causã sui aduentꝰ nõ pcipet. g ¶ Uade i do.tu.ꝛ lape.i.vtere balneo ꝓpt᷑ fatigationẽ laboris ꝑcedẽt᷑. Et p lotionẽ pedũ designat᷑ ablutio totiꝰ corpis:ĩtelligẽdo a pte totũ. h ¶ Secutusqꝫ ẽ eũ ci.re. vt sic p balneũ ꝛ cibũ delicatũ ꝓuocaret᷑ ad coitum. Cetera patent vsqꝫ ibi: i ¶ Nũq̄d ñ ꝺ v.lõ.ve.q.di.i exercitu fuisti i labore:ꝛ silr' ĩ via veniẽdo inde:ꝛ iõ idiges recreatiõe. k ¶ Et ait vrias.se excusando valde fideliter. l ¶ Arca dei ꝛc̄.qꝛ tũc erat portata ad exercitũ:sic fuerat tpe saul:ꝓut h̄r ſ.j.libro.xiiij.c. ad dandũ ꝯfidentiaz bellatoribus. Cetera patent vsqꝫ ibi: ⁂ Et vocauit

D

Moraliter

⁎ nobis:ꝛ quos ociosos a bonis inueniunt/ad peccatũ inducunt. Propt᷑ qd dicit Hierony.ad Rusticũ: Semper aliq̄d boni facito:vt te diabolus inueniat occupatũ. a ¶ Uiditqꝫ mulierẽ lauãtẽ se ex aduer. Per hoc aũt ꝙ dauid sctũs ꝛ deuotꝰ ex ipudico aspectu peccatũ incurrit adulteriũ/et vlteriꝰ homicidiũ proditorie ppetrati: nob̄ ostendit᷑/quanta diligẽtia debeat adhiberi i custodia sẽsus visus:et etiã qꝛ dicit᷑ Threñ.iij.f. Oculus meꝰ depdatus est aiam meaz in cunctis filiabꝰ vrbis mee. Et idẽ videt᷑ ꝺ custodia aliorũ sẽsuũ. Hiere.ix.f. Ascẽdit mors p fenestras meas. Sensus eñ exteriores sunt quasi quedam corporis fene/

E G mũ monet ire: ⁊ pedes lauare: qr i carnat⁹ iudeis p̃cipit: vt ad ↄsciam redeãt: ⁊ sordes opeꝝ fletib⁹ tergãt: vt specialit̃ man/data leg̃ itelligãt: et p⁹ tãtã duriciã p̃ceptorũ fontẽ baptismi ĩuenĩẽtes ad aquã post laborẽ currãt. Sꝫ vrias q̃ arcã dñi eẽ sub pellib⁹ meminit/rñdet: qr domũ suã itrare ñ possit. q.d. Ego mãdata dei in sacrificijs carnalib⁹ video: ⁊ redire ad ↄsciaꝫ p spũalẽ itelligẽtiã nõ requiro. Quasi eñ arcã dei esse sub pellib⁹ dic̃: qr p̃cepta dei nõ nisi exhibẽdo ministeriũ carnalis sacrificij i/telligit. Nũc tñ redire domũ nolẽtẽ dñs ad mẽsã vocat. qr cũ iudei ad cõ/sciẽtiã reuerti ↄtẽnant: christ⁹ tñ spũ

Joh. 5. g alia p̃dicat di. Si crederitis moysi: crederet̃ forsitã ⁊ mihi: d̃ me eñ il le scripsit. Legẽ eñ iude⁹ tenet q̃ ei⁹ diuinitatem loquit̃ cui credere dedi gnat̃. Vñ et vrias ad ioab cũ ep̃lis ex q̃bus occidi debeat/ mittit̃: qr iu/deus legẽ portat q̃ cõuincẽte moria tur. Cũ eñ mãdata legis retinẽs im plere nitit̃: ipse defert iudiciũ vnde damnetur. Quid ergo per factum istud dñ scelestius? Quid vria mundius? Sꝫ ad mysteriũ q̃d dauid sancti⁹: Quid vria ĩfideli⁹? Quia ille p vite culpam ꝓphetie signat ĩnocentiã: ⁊ iste p vite innocẽtiã in ꝓphetia exprimit culpã. Virt⁹ eñ sacri elo/quij sic transacta narrat vt vẽtura exprimat: sic in facto rẽ approbat vt in mysterio contradicat. Sic gesta dã/nat vt hec mystice gerenda suadeat.

Moraliter ¶ Gregorius. Ad hoc in scriptura dauid ⁊ petri pctã sũt indita: vt cau/tela minorũ sit ruina maiorũ. Ad h̃ pẽnitentia insĩnuat̃ ⁊ venia: vt spes pereũtiũ sit recupatio perditoꝝ. De statu suo dauid cadẽte nemo super/

E biat: de lapsu etiã resurgente dauid nõ desperet. Mirabilit̃ sc̃ptura eo/dẽ verbo supbos p̃mit/q̃ hũiles le/uat. Vnã nãq3 rẽ gestaꝫ retulit: ⁊ di/uerso mõ supbos ad hũilitat̃ formi/dinẽ/hũiles ad spei fiduciaꝫ reuocauit. Inestimabile noui gener̃ medi/camẽtũ: qđ eodẽ ordie positũ ⁊ premẽdo tumẽtia exiccat: ⁊ subleuando arẽtia infũdit. De maioꝝ nos lapsu terruit: sed de repatione roborauit. Sic nos diuie dispẽsatiõis misericor/dia/⁊ supbiẽtes repmit: ⁊ ne despe/ratiõe corruam⁹ fulcit. Sed fortas/se lectoris anim⁹ mouet̃: cur de⁹ eos q̃s eligit/q̃sq3 ad donoꝝ spũaliũ culmẽ assumit a vitijs nõ custodit? Sꝫ multi p accepta dona ↄtutũ/p impẽsam grãm bonoꝝ opeꝝ i supbiã ca/dũt: sꝫ tñ q ceciderũt nõ agnoscunt. Cõtra eos q̃ host̃ antiqu⁹/q̃ iã inte/rius dñat̃ exteri⁹ seruire pmittit̃: vt q̃ in cogitatiõe elati sũt: p carnis lu/xuriã ↄsternant̃. Aliqñ aũt min⁹ ẽ in corpis corruptiõe cadere: q̃3 cogita/tiõe tacita ex deliberata elatiõe pec/care. Sꝫ cũ min⁹ turpis supbia cre/dit̃: min⁹ vitat̃. Luxuriam eo mag̃ erubescũt hoies: qr sil̃ oẽs turpẽ no/uerũt: Ideo multi p vel post supbiã ĩ luxuriã corruẽtes ex apto casu malũ culpe latẽt̃ erubescũt ⁊ maiora cor/rigũt: cũ ꝓstrati i minis g̃uib⁹ ↄfũdũtur. Reos eñ se int̃ minora cõspici/unt q̃ se liberos int̃ g̃uiora crediderũt. Pia q̃ dñi dispẽsatiõe laxatos sepe malign⁹ spũs d̃ culpa ad culpã trahit: ⁊ q̃ pl⁹ pcutit eñ quẽ cepat amittit: ⁊ vnde vicisse cernitur/inde superat̃. Considerare libet intra munitũ gratie sinum

illa ⁊ altera. Et vocauit eũ dauid vt comederet corã se ⁊ biberet ⁊ inebriauit eũ. Qui egressus vespere dormiuit in stratu suo cũ seruis dñi sui: ⁊ in domũ suã nõ descẽdit. † Factũ ẽ ergo mane ⁊ sc̃psit dauid epistolã ad ioab misitq3 p manũ vrie: scribẽs in ep̃la. Ponite vriã ex aduerso belli vbi fortissimũ ẽ p̃liũ: ⁊ derelinquite eũ vt p/cussus itereat. Igit̃ cũ ioab obsideret vrbẽ: posuit vriã i loco vbi sciebat viros esse fortissimos. Egressiq3 viri de ciuitate bellabant aduersum ioab: ⁊ ceciderũt de populo seruoꝝ dauid: ⁊ mortu⁹ ẽ etiã vrias etheus. Misit itaq3 ioab ⁊ nũciauit dauid oĩa v̂ba p̃lij. Precepitq3 nũcio dicẽs: Cũ cõpleuer̃ vniuersos sermones belli ad regẽ: si cũ videris indignari: et dixerit: q̃re accessist̃ ad murũ vt p̃liaremini? An ignorabat̃ q mĩta desup ex muro tela mittant̃? Quis pcussit abimelech filiũ hierobaal? † Nõne mĩier misit sup euꝫ fragmen mole de muro et interfecit eũ in thebes? q̃re iuxta murũ accessistis? Dices: Etiaꝫ seru⁹ tu⁹ vrias etheus occubuit. Abijtq3 g̃ nũcius: et venit et narrauit dauid oĩa q̃ ei p̃ceperat ioab. Et dixit nunci⁹ ad dauid: Preualuerũt aduersum nos viri: et egressi sunt ad nos in agrum. Nos aũt facto impetu/ psecuti sum⁹ eos vsq3 ad portã ciuitat̃: et direxerũt iacula sagittarij ad s̃uos tuos ex muro desup: mortuiq3 sunt de seruis regis. Quinetiaꝫ seru⁹ tu⁹ vrias ethe⁹ mortuus est. Et dixit dauid ad nunciũ: Hec dices ioab: Non te frangat ista res. Vari⁹ eñ euẽtus est belli: et nũc hũc: ⁊ nũc illũ cõsumit gladius. Conforta/bellatores tuos aduersus vrbẽ vt destruas eã: ⁊ exhortare eos. Audiuit autẽ vxor vrie q mortuus esset vrias vir su⁹: ⁊ planxit eũ. Trãsactoq3 luctu/misit dauid et introduxit eã in domũ suaꝫ. ⁊ factã ẽ ei vxor. Peperitq3 ei filiũ. Et displicuit v̂bum hoc qđ fecerat dauid corã dño.

a ¶ Jam obstiatio culpe occasionẽ nõ habet defensionis: ⁊ ideo recte propheta mittitur.

a ¶ Et vo. ⁊c. ⁊ ie. e. faciẽs sibi ꝓpinari latẽter potũ inebriatiuũ: credẽs q p h̃ daret obliuiõi arcã ⁊ exercitũ: ⁊ sic vino calefact⁹ cũ vxore sua dormiret. p h̃ tñ nõ fuit decept⁹. Et sic p3 bonitas ⁊ pfectio ipsi⁹ q̃ ꝓ reuerentia dei ⁊ afflictione ppl̃i existẽtis i expeditiõe etiã a licit̃ abstiebat. Et ex h̃ p3 g̃uitas pcti dd: q̃ militẽ tã fidelẽ ⁊ probuꝫ nõ horruit occidere ꝓditorie. b ¶ Factũ ẽ g̃. h̃ ↄñr describit̃ inocẽtis occisio cũ dd: c ¶ Ponite vriã ex ad. bel. i. vbi aduẽsarij sẽ fortes ⁊ audaces. d ¶ Et dere. eum .retrahẽdo vos ab ipso. e ¶ Vt pcus. itere. Sciebat eñ eũ esse ↄstantẽ ⁊ q nõ turpit̃ recederet: sꝫ mag̃ mori eligeret. f ¶ Igit̃ cũ io. ob. vr. credebat ei q regẽ offẽdisset faciẽs aliq̃d vnde dign⁹ eẽt morte: et q dđ hũc modũ moriẽdi decreuisset ad celãdũ culpã vrie. g ¶ Et cecide. ⁊c. Ex q̃ agguatũ fuit ipi⁹ pctũ. qr occasiõe illi⁹ quẽ volebat mori fuerũt etiã alij interfecti. h ¶ Si eũ viders idig. ꝓpt̃ interfectionẽ populi. i ¶ Et dixerit: q̃re acces. ad mu. qr ex illa parte psone etiã iualide pñt hoies fortissimos int̃ficere: qđ patꝫ p exẽplũ. k ¶ Nõne mu. mi. ⁊c. dices: etiã s̃. tu⁹ vrias ethe⁹ occu. h̃ dixit ioab ad sui excusationeꝫ erga dđ: vt dauid cog̃sceret q ioab ñ fecerat illũ isultũ ex igrãtia art̃ bellice: sꝫ vt ipleret mãdatũ reg̃. cẽta patẽt ibi: l ¶ Nõ te frãgat ista res. ab obsidione ciuitatis recedendo. m ¶ Vari⁹ eñ euẽt⁹ ẽ belli. q.d. sĩ fortuna nũc fuit ↄ te: erit postea ꝓ te. n ¶ Audiuit aũt v. ⁊c. plã. eũ. ficte tñ ⁊ s̃m apparẽtiã: qr bñ volebat ei⁹ mortẽ vt p h̃ lapidationẽ euaderet/ ⁊ vxor reg̃ fieret: ⁊ ad istã intẽtionẽ ꝓcurauerat dauid mortẽ suã. Ad cui⁹ intellectũ pleniorẽ sciẽdũ: q h̃ dic̃ Ra. Sa. q viri ꝓcedẽtes ad bellũ dabãt vxorib⁹ suis libellũ sepatiõis/vt libere possẽt ↄtrahere si viri i p̃lio morerent̃: ⁊ cõputabat̃ tp̃s a die datiõis libelli. ⁊ iõ qr vxor vrie ↄcẽpat post recessũ mariti sui: iõ ipo mortuo euadebat pẽnã lapidatiõis. o ¶ Trãsac. luctu. h̃ ẽ tpe determinato lugẽdi: qr post mortẽ viroꝝ vxores eoꝝ p aliqđ tp̃s portabãt vestes lugubres: ⁊ istđ tp̃s vocatur tempus luctus.

¶ In ca. xj. vbi d̃r i post. Ad cui⁹ pleniorẽ itellectũ sciẽdũ/q h̃ dicit Rab. Sa. q viri ꝓcedẽtes ad bellũ dabãt vxoribus suis libellũ separationis.

Additio. Sic̃ Ra. Sa. ⁊ alij heb. expositores se pe corrũpũt veꝝ itellectũ scripturaꝝ ꝓsequẽdo l̃ram plusq3 oportet: i q̃b⁹ ↄificat̃ illđ: L̃ra occidit. ij. Coꝝ. iij. b. ita q q̃3 pluries labũt̃ i opposito viti oso ⁊ extremo. s. fabulãdo mĩta ↄtrio l̃re ⁊ q̃ nusq3 i scriptur̃ autẽtic̃ repe riunt̃. ⁊ in talib⁹ de eis verificat̃ illud Ps. cxviij. l. Narrauerũt mihi iniqui fabulationes: sed nõ vt lex tua. vt patet in hoc passu. Nã hec assertio Ra. Sa. dependet ex opinione q̃rundam talmudistarũ: assererũ q dđ nũq3 fuit adulter cũ vxore vrie. ad quod fundãdũ fingũt illđ de libello sepatiõis: qđ h̃ ponit Ra. Sa. qđ est falsissimũ: ⁊ maxime contra textus planos hui⁹ historie. Vñ dauid reprehenditur a deo tanq3 adulter per ꝓphetam. qđ quidẽ peccatũ etiã ↄificat̃ p cõfessionẽ ipsi⁹ dauid: vt. ȷ. xij. ca. ⁊ in alijs multis locis. Si autez fictio ista Ra. Sa. ⁊ alioꝝ

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848:D Vol. 2

A Sa. ꝛ alioꝝ seq̄ntiũ eēt vera: tũc dauid nũq̄ fuisset re⁹ illius adulterij. nã vxor vrię eēt libera a die datiõis libelli: q̄ p̄cesserat tp̄s p̄mę ꝯiũctiõis dd̃ cũ ea: vt ptꝫ manifeste. Causaꝫ aũt quã assignat Rab. Sa. ad dationē hui⁹ libelli repudij: dič ꝙ ħ fiebat ad finē: ꝙ si viri i bello morerent̃ / vxores libere possēt ꝯhere. q̄ q̄dē cã ē penit⁹ ianis ꝛ vacua. nã lꝫ talē libellũ repudij nũq̄ darent / adhuc vxores possent ꝯtrahere marit⁹ mortuis. Manifestũ est eñ: ꝙ i morte alteri⁹ cõiug⁹ soluit̃ vinculũ m̃rimoniale: etiã si libell⁹ repudij non p̄cederet. vñ talia nõ vident̃ interponēda int̃ expositiões sacrarũ scripturarũ: nisi forte ad detegendũ errorē male sentientiũ: vel in derisionē taliter fabulãtium.

Replica.

In ca. xj. vbi postil. allegat dictuꝫ Ra. Sa. de libello dato vxorib⁹ a viris p̄cedētib⁹ ad bella / et cęt̃a q̄ inde sequunt̃. Istd̃ dictũ Bur. rep̄hēdit sic rep̄hēsiõe dignũ ē. sꝫ ꝙ dič hm̃õi erronea dicta in expositiõe nõ miscēda: nõ videt̃ erudite dictũ. q꞉ sc̄ti doctores hęreses ꝛ errores i libris suis explicãt: nõ vt approbēt / sꝫ vt derideãt ꝛ falsitatē eoꝝ ostendãt. Ita ꝛ ħ postil. fač: q꞉ ꝛ dd̃ cõmisisse adulteriũ sępe ostēdit: nec eũ rigore hui⁹ dicti Ra. Sa. ab adulterio excusari p̄mittit. Nec videt̃ posse excusari stãte etiã dicto Ra. Sa. q꞉ etsi talis libellus daret̃: ante tñ mortē sui mariti non haberet effectũ. qm̃ ante mortē coniuncta alteri adulteriuꝫ cõmisisset: sicut in p̄posito casus bersabee habet.

Glo. ordi.

B sinũ: q̄nto de⁹ miscd̃ię fauore nos cõtinet. Ecce q̄ de v̄tute se extulit: p̄ vitium ad humilitatē redit. Qui v̄o acceptis v̄tutib⁹ extollit̃: nõ gladio / sed medicamēto vulnerat̃. Virt⁹ eñ medicamentũ: vitiũ vuln⁹. Quia q̄ de medicamento vuln⁹ facim⁹: fač ille de vulnere medicamētũ: vt q̄ v̄tute p̄cutit̃ / vitio curetur. Virtutũ eñ dona retorq̄m⁹ in vsũ vitioꝝ. ille vitioꝝ illecebras assumit in arcē v̄tutũ: ꝛ salut⁹ statũ p̄cutit vt seruet: vt q̄ hũilitatē curãtis fugim⁹ / ei saltē cadētes hęream⁹. Sꝫ pleriq̄ q̄ i multis corruũt / artius ligant̃. Cũq̄ eos antiqu⁹ hostis ex vno vitio p̄cutit vt cõcidãt: ex alio ligat ne surgãt. Consideret q̄ hõ: cũ q̄ adũsario bellũ gerat: ꝛ si iaꝫ se in aliq̄ deliq̄sse p̄pēdit: saltē ad culpã pertrahi ex culpa p̄timescat: ꝛ studiose vitent̃ vulnera quib⁹ frequēter interficit. q꞉ valde rarũ ē ꝙ hostis n̄r electoꝝ saluti etiã vulnerib⁹ seruiat. Ad erudiēdũ eñ dñs sępe electos tentatori subijcit. sič post p̄adisi claustra / post tertiũ cęli secreta ne reuelationũ magnitudine paul⁹ extolleret̃ dat⁹ ē ei angel⁹ sathane. Sꝫ hac tētatiõe disponit̃: vt q̄ elati p̄ire poterãt / hũiliati p̄uent̃. Secreto q̄ dispēsatiõis ordine vnde sęuire p̄mittit̃ iniq̄tas diaboli: inde p̄ficit̃ benignitas dei: q꞉ inde obtēperat nutib⁹ sup̄nę grę vnde exercet irã voluntatis sue.

2. Co. 12. b

Nico. de lyra

Diuisio

Misit q̄ dñs na. Ca. XII Hic ꝯñter describit̃ humilis recognitio pcti. Et primo ponit̃ peccãtis rep̄hēsio. scd̃o rep̄hensi humilis ꝯfessio / ibi: Et dixit

Misit q̄ Ca. XII a dñs nathan ad dauid. Qui cũ venisset ad eum / dixit ei:

a ¶ cũ p̄lati eccl'ie potētes arguũt: pri⁹ q̄sdã

Rñde mihi iudicium. Duo viri b

siłitudines velut de alieno negocio inducũt.

erant in ciuitate vna: vn⁹ diues: et alter paup̄. Diues hēbat oues et boues plurimos valde: paup̄ ãt c nihil habebat oĩno: p̄ter ouē vnã paruulã / quã emerat ꝛ nutrierat ꝛ d e que creuerat apud eũ cũ filijs ei⁹ simul / de pane illi⁹ comedēs: ꝛ de f calice ei⁹ bibēs: ꝛ in sinu illi⁹ dormiēs: eratq̄ illi sič filia. Cũ ãt pe g regrin⁹ q̄dã vēisset ad diuitē: p̄cēs ille sumere de ouib⁹ ꝛ d̃ bob⁹ suis / vt exhiberet cõuiuiũ p̄egrino illi q̄ venerat ad se: tulit ouē viri pauperis: ꝛ p̄parauit cibos homini illi

a ¶ Post siłitudines rectã sñiaꝫ cõ

q̄ venerat ad se. Irãtus ãt idigna

tra se quasi in alterũ p̄ferũt potētes.

tiõe dauid aduersus hoieꝫ illũ nimis / dixit ad nathan: † Viuit dñs qm̃ fili⁹ mortis est vir q̄ hoc fecit. h Ouē reddet in quadruplũ: eo ꝙ i fecerit verbũ istud ꝛ nõ pep̄cerit.

¶ Tandē p̄lati modis ꝯgruentib⁹ de p̄prio reatu potētes / feriãt iã i nulla sui defensiõe. erectos. q̄ppe sententia proprij oris ligatos

Dixit autē nathã ad dauid: Tu k es ille vir q̄ fecisti hãc rē. Hęc dicit dominus de⁹ israel: Ego vnxi te in regē sup̄ isrl': et ego erui te de †manu saul: ꝛ dedi tibi domũ dñi tui / ꝛ vxores dñi tui i sinu tuo: de l diq̄ tibi domum israel ꝛ iuda: et si parua sunt ista / adijciã tibi multo maiora. Quare ergo ꝯtempsisti verbum domini / vt faceres malum in cõspectu meo? Vriã ethęum percussisti gladio: ꝛ vxorē il m lius accępisti tibi vxorem: ꝛ interfecisti eum gladio filioꝝ ammon. Q̄obrem nõ recedet gladius d̃ n domo tua vsq̄ in sempiternũ: eo ꝙ despexeris me ꝛ tuleris vxorē vrię ethęi vt esset vxor tua. Itaq̄ hęc dicit dominus: Ecce ego sus o citabo sup̄ te malũ de domo tua: ꝛ tollaꝫ vxores tuas in oculis tuis: et dabo p̄ximo tuo: ꝛ dormiet p cũ vxoribus tuis in oculis solis huius. Tu eñ fecisti abscondite: ego vero faciã verbũ istud in cõspectu omnis israel / et in ꝯspectu solis hui⁹. Et dixit dauid ad na q

Et dixit dauid ad nathan. Prima i duas: quia primo in reprehēsione dauid parabola proponitur. scd̃o exponitur ibi: Dixit aũt nathan. Circa primũ dicitur: b ¶ Duo viri erãt. sc꞉ dauid ꝛ vrias. c ¶ Paup̄ autē ꝛc̃. p̄ter ouē vnã. i. vxorē vnicã: dauid aũt habebat plures: vt patet ex supra dictis. d ¶ Quã emerat. dando p̄ ea dotē. e ¶ Et nutrierat. q꞉ accęperat eam paruulã. f ¶ De pane illius comedēs ꝛc̃. q꞉ cõicabat cũ eo in cibo ꝛ lecto. g ¶ Cũ aũt p̄egrin⁹ ꝛc̃. id ē diabolus / q̄ alienatus est a cõitate ciuium cęlestium per obstinationē in peccato. cui dauid fecit conuiuiũ per cõsensum in adulterium / ꝛ homicidiũ in opus deductũ: quia diabolus in talib⁹ delectatur. Talem aũt parabolã p̄posuit nathan ipsi dauid / vt ignorãs seipsuꝫ cõdēnaret: ꝛ sic frontē nõ haberet defendendi pctm̃ suũ. Ideo subdit̃ sententia dauid: h ¶ Filius mortis est vir q̄ hoc fecit. i. dignus morte p̄pt̃ horrorem facti. i ¶ Ouē reddet i quadruplũ. Hoc sententiauit s̃m legem q̄ habet̃ Exo. xxij. a. s. ꝙ pro furto ouis reddat̃ quadruplũ. ꝛ sic factũ ei est: q꞉ p̄ morte vrię mortui sunt quattuor filij ei⁹: sc꞉ prim⁹ filius bersabee: absalõ: amnon: ꝛ adonias: vt habet̃ ex sequētibus. k ¶ Dixit aũt nathan. Hic ꝯñr hęc parabola p̄dicta exponit̃ ꝯtra ip̄m dauid. Et patꝫ sentētia ex p̄dictis: paucis exceptis q̄ discurrent̃. l ¶ Et vxores dñi tui in sinu tuo. Licet nõ legat̃ ꝙ dauid vxores saulis accęperit: tñ dñs tãtam potestatē ei dedit / ꝙ poterat accip̄e: ꝛ forsitã aliq̄s accępit: q꞉ nobiles erãt. nõ eñ oĩa scripta sũt. m ¶ Vriã ethęũ p̄cussisti gladio. q꞉ ex ei⁹ mãdato factũ fuit: vt ptꝫ ex p̄dictis: ꝛ ille facit rem cui⁹ auctoritate fit. n ¶ Q̄obrē nõ recedet gladius de domo tua. quia frater occidit fratrē: vt absalon amnon: vt habet̃. j. ca. sequēti. ꝛ salomon adoniã: vt habetur. j. iij. li. ij. ca. Et filius insurrexit cõtra patrē. s. absalon cõtra dauid: vt habetur. j. xv. ca. Ideo subdit̃: o ¶ Ecce ego suscita. sup̄ te malũ de domo tua. s. absalon filiũ tuũ volentem inuadere regnum. p ¶ Et dormiet cũ vxo. tuis in ocu. sol' hu. i. manifeste coram oĩbus: p̄ut habet̃. j. xv. ca. q ¶ Et dixit dauid. Hic ꝯñr ponit̃ ipsius dauid humilis ꝯfessio ꝛ p̄nę tēperatio. ꝛ scd̃o hũana ꝯsolatio / ibi: Et cõsolat⁹ ē. tertio reaccipit̃ historię narratio / ibi: Igit̃ pugnabat. Circa primũ dicitur: Et dixit dauid. ore ꝛ corde. ※ Peccaui dño.

Moral'r. a ¶ Misit q̄ dñs na. ad da. ꝛc̃. Per nathã p̄phaꝫ põt intelligi bon⁹ p̄dicator q̄ v̄bũ dñi habꝫ nũciare ad modũ p̄phę. p̄pt̃ qd̃ sič nathan pctã dauid regis nõ palliauit / sꝫ efficacit̃ rep̄hendit: sič p̄dicator pctã potentum publica nõ debet palliare / sꝫ efficaciter contra ea p̄dicare: exēplo christi q̄ pctã scribarũ ꝛ põtificũ efficacit̃ rep̄hendit. q ¶ Et dixit da. ad na. ꝛc̃. Per hoc aũt ꝙ dauid se nõ excusauit / sed statim pctm̃ suũ tanq̄ vere p̄nitēs humiliter recognouit: exēplũ dedit oĩb⁹ / ꝛ specialiter potētib⁹: vt pctã sua nõ defendãt / sed humilit̃ cõfiteant̃ vt veniã cõsequi mereant̃: sicut ip̄e dauid cui dictũ fuit:

p ※ Dñs q̄q̄

C

† 2. q. 7. nos si. §. itē cũ dd̃

† 3. q. 7. §. si.

D

al's † domo

Diuisio

Moraliter

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

E ☞ a ¶ Dixitqꝫ nathã. Oĩa tñ q̃ ꝓ pctõ ꝑdicta sunt Ca. XII ei postmodũ tolerauit. Deus delictũ delet: sꝫ inultũ nõ dese rit. Aut eñ hõ in se pnitẽs punit: aut de⁹ hec cũ homie vindi cãs ꝑcutit. Nõ igit̃ pctõ parcit̃: q̃ sine vindicta nõ laxat̃. Sic eñ dauid audire post cõfessionẽ meruit: dñs trãstulit pctm̃ tu um: ꝛ tñ multis post cruciati bus afflict⁹ effugiẽs reatũ cul pe quã ꝑpetrauerat exoluit. Sic nos salut̃ vnda a culpa ꝑmi parẽtis absoluimur: sed absoluti q̃ꝫ adhuc carnaliter obim⁹: quia delicta nr̃a vel ꝑ nos vel ꝑ seipsuꝫ de⁹ resecat etiã cũ relaxat. Ab elect̃ eñ suis iniq̃tatũ maculas studet tꝑali afflictiõe tergere: q̃s in eis ꝑpetuo non vult videre. b ¶ Misitqꝫ ioab. Hec vi ctoria dauid quã ioab incho auit: ꝛ ip̃e ꝑfecit: significat vi ctoriã nr̃i reg̃. Dux eñ ꝯ ho stes bellũ gerit, cũ ꝑdicatorũ ordo ꝯ mũdi potẽtes scutũ fi dei opponit. Sꝫ victoria ad christũ refert̃: cui oĩs ptãs et potẽtia regni ascribit̃. De⁹ ẽ eñ q̃ opat̃ in nob̃ ꝛ velle ꝛ ꝑ ficere. Coronã ẽ reg̃ hostilis ppl̃i tulit dauid: ꝛ sibi diade ma fecit: cũ christus diabolo regnũ auferẽs sibi insigne de coruꝫ parauit. Est eñ dauid corona cõuẽtus catholici po puli: q̃ caput nr̃m .i. christum fide ꝛ conuersatione coronat ꝛ ambit. Oĩs eñ sctõꝝ labor certamẽ, ꝛ victoria ad hono rẽ eius refert̃. Rabbath ciui tas regni ammon: q̃ nũc phi ladelphia vocat̃: ꝛ interp̃tat̃ multitudo. Et in euangelio dr̃: q̃ multi veniẽt ab oriente ꝛ occidẽte ꝛ recũbẽt cũ abra am isaac ꝛ iacob in regno ce loꝝ. c ¶ Urbs aquarũ. Propt̃ abundãtiã q̃ ibi erat aq̃. vel vt q̃dã dicũt ppl̃orũ.

☞ Et tulit di

†33. q. 2. c. hoc ip̃m. ꝟ. hinc aũt

Phil. 2. b.

Mat. 8. b

a ¶ Qui humiliter ꝯfitet̃ veniã mox consequet̃.

a than: Peccaui dño. Dixitqꝫ nathã ad dauid: a †Dñs q̃ꝫ trãstulit pctm̃ tuũ. Nõ morier̃. Ue ꝝ b c

a ¶ Apud gẽtes scelestũ habet̃: si q̃s vxorẽ alteri⁹ ꝑ vim sibi vendicauerit: maxime qui preest.

tñ q̃m blasphemare fecisti inimicos nomen dñi d

a ¶ quia talem regẽ prefecisset.

ꝑpt̃ verbũ h̃: fili⁹ q̃ nat⁹ ẽ tibi morte morieẽt. Et reuersus ẽ nathã i domũ suã. Percussitqꝫ dñs e paruulũ quẽ pepererat vxor vrie dauid: ꝛ de f sperat⁹ ẽ. †Depcatusqꝫ ẽ dauid dñm ꝓ ꝑuulo: g

a ¶ Et nos ieiunem⁹ ꝛ sup terrã iaceamus: donec peccati de siderium funditus aboleatur.

ꝛ ieiunauit dauid ieiunio: ꝛ ingressus seorsum iacuit sup terrã. Uenerũt aũt seniores dom⁹ ei⁹ cogẽtes eũ vt surgeret de terra. Qui noluit: ne qꝫ comedit cũ eis cibũ. Accidit aũt die septia vt moreret̃ infans. Timuerũtqꝫ serui dauid nũ ciare ei q̃ mortu⁹ esset paruulus. Dixerũt eñ: Ecce cũ paruul⁹ adhuc viueret loq̃bamur ad eũ: ꝛ nõ audiebat vocẽ nr̃aꝫ: quãtomag̃ si di xerim⁹ mortu⁹ ẽ puer, se affliget: Cũ g̃ dauid au disset seruos suos musitãtes: intellexit q̃ mor tuus esset infantulus. Dixitqꝫ ad seruos suos: Nũq̃d mortu⁹ ẽ puer: Qui rñderũt ei: Mortu us est. Surrexit g̃ dauid de terra: ꝛ lot⁹ vnctus qꝫ ẽ. Cũqꝫ mutasset vestẽ: ingressus ẽ domũ dñi ꝛ adorauit: ꝛ venit in domuꝫ suã. Petiuitqꝫ vt ponerẽt ei panẽ: ꝛ comedit. Dixerũt aũt ei serui sui: Quis ẽ sermo quem fecisti propter infãtẽ: dũ eñ adhuc viueret ieiunasti, ꝛ flebas. Mor h tuo aũt puero, surrexisti ꝛ comedisti panẽ. Qui ait: Propter infantẽ cũ adhuc viueret ieiunaui ꝛ fleui. Dicebã eñ: Quis scit si forte donet eũ i k mihi dñs, ꝛ viuat infans: Nũc aũt q̃ mortu⁹ ẽ: q̃re ieiuno: Nunq̃d potero reuocare eũ ampli us: Ego vadã mag̃ ad eũ: ille vero non reuer tet̃ ad me. Et cõsolat⁹ ẽ dauid bethsabee vxorẽ l suã. Ingressusqꝫ ad eã dormiuit cũ ea. Que ge m nuit filiũ: ꝛ vocauit nomẽ ei⁹ salomõ. Et dñs di n lexit eũ. †Misitqꝫ eũ i manu nathã ꝑphe: ꝛ vo o

a ¶ In hebreo, idida .i. dilect⁹ dñi ꝑpt̃ dñm .s. ꝑpter gratuitã misericordiã qua eũ diligere dignat⁹ est: q̃uis manęer esset.

cauit nomẽ ei⁹ amabilis dño: eo q̃ diligeret eũ

a ¶ q̃ñ cũ adiectiõe, scribit̃ rabbath: sic̃ h̃ q̃ñ sine adiectiõe, rabba.

dñs. Igit̃ pugnabat ioab contra rabbath filio p b rũ ammon: ꝛ expugnabat vrbẽ regiã. Misitqꝫ q ioab nũcios ad dauid dicẽs: Dimicaui aduer c sum rabba: ꝛ capienda est vrbs aquarũ. Nunc r igit̃ cõgrega reliquã ꝑtẽ ppl̃i: ꝛ obside ciuitatẽ s ꝛ cape eã: ne cũ a me vastata fuerit vrbs, nomi ni meo ascribat̃ victoria. Cõgregauit itaqꝫ da uid oẽm populũ: ꝛ ꝑfectus est aduersum rab

Nico. de lyra

※ a ¶ Peccaui dño. non defendẽs pctm̃ suũ: sꝫ humili ter recognoscẽs. ꝑpt̃ q̃d seq̃ tur pene tẽperatio, cum dr̃: b ¶ Dñs q̃ꝫ trãstu. pctm̃ tuũ: q̃tũ ad culpã remitten do ꝑpt̃ pniam tuã: ꝛ q̃ꝫ q̃tuꝫ ad penã tẽperãdo eã: q̃ licet sis homicida ꝛ morte dign⁹: tñ c ¶ Nõ morie. in ꝑpria ꝑsona: sꝫ in filio tibi nato. cu ius causa subdit̃: d ¶ Qm̃ blasphe. ꝛc. q̃ hoies igno rãtes ꝛ mali ex h̃ blasphema bãt iudicia dei occulta: dicen tes eũ iniuste egisse: reprobã do saul, ꝛ eligẽdo dauid qui satis peiora fecerat q̃ꝫ saul. e ¶ Percussitqꝫ dñs par. infirmitate incurabili simpli citer ꝑ naturã. ideo subdit̃: f ¶ Et desperat⁹ est .s. da uid de sanatione pueri ꝑ viã nature ꝛ artis medicine: q̃ tñ de⁹ poterat eũ sanare. iõ sub dit̃: g ¶ Depcatusqꝫ est dauid ꝛc. q̃ nesciebat si ver bũ dñi de morte pueri fuisset dictum per sententiã diffinitiuã: quia tunc non quia tũc non orasset ꝓ eius sanitate. aut per cõminationẽ tm̃. que sicut Jone. iij. b. dicit̃: Adhuc .xl. dies ꝛ niniue subuertet̃. que tñ nõ fuit subuersa: eo q̃ niniuite egerunt penitentiã. ꝑpt̃ hoc dauid interrogatus de fletu pro puero q̃diu viuebat: ꝛ cõso latione sua ipso mortuo de quo mirabant̃ hoies sui: vt ptꝫ in littera, respõdit: h ¶ Dũ eñ adhuc viueret ieiunaui et fleui. pro ei⁹ sanitate impetrã da. i ¶ Dicebã eñ .i. in cor de meo cogitabã. k ¶ Quis scit si forte donet euꝫ mihi dominus, ꝛ vi. ꝛc. ꝑpt̃ pniaꝫ ꝛ afflictionẽ meã. l ¶ Et con solatus ẽ. Hic ꝯñr ponit̃ ipi⁹ dauid aliq̃lis consolatio: eo q̃ dñs pctm̃ suũ remiserat q̃tum ad culpã ꝛ tẽperauerat q̃tũ ad penã. vt ꝑdictũ est: ꝛ iõ ꝯñr con solatus ẽ bethsabee vxorẽ suaꝫ d morte pueri. m ¶ Que ge. ꝛc. salo. q̃ interp̃tat̃ pacific⁹. et hoc fuit ex ordinatione diuina. fuit eñ ipi dauid reuelatũ q̃ p⁹ eũ regnaret: et in tanta pace, q̃ templũ dñi edificaret sicut pro missum fuerat dauid a dño .s. vij. ca. n ¶ Et dñs dile. eũ. dãdo sibi grãm in sua iuuẽtute: Uel q̃uis errauerit i senectute. Uel dr̃ q̃ dñs dilexit eũ eo q̃ dñs de dit sibi bona naturalia ex parte corpis ꝛ aie. o ¶ Misitqꝫ eũ in manu nathan ꝑphe. vt ꝑ eũ scte nutriret̃: ꝛ bñ doceret̃: vt sic postea ad regnũ aptior ef ficeret̃. p ¶ Igit̃ pugna. In terposito pctõ dauid q̃tum ad adulteriũ ꝛ homicidium: hic re uertit̃ scriptura ad cõplẽdũ hi storiã .s. inchoatã .x. ca. de expu gnatione filioꝝ ammon, cuꝫ dr̃: Igit̃ pugnabat ioab ꝯtra rabbath: q̃ erat ciuitas ꝑnci palis ꝛ regia: ꝑpt̃ q̃d rex ꝛ bel latores sui posuerunt se in ea. r ¶ Et ca. est vrbs. aq̃. q̃ cir ca eã erãt aq̃ ꝛ paludes i q̃bus cõfidebãt interiores. Sed his nõ obstãtibus ioab tãtũ fecerat q̃ erat in proximo capienda. s ¶ Congrega reliquã ꝛc. Ex q̃ ptꝫ magna fidelitas ipius ioab erga dd̃: q̃ victoriã suo la bore ꝑcuratã noluit ei ascribi.

※ Et tulit

Moralit.

※ b ¶ Dominus quoqꝫ transtulit peccatum tuum ꝛc. Surrexit ergo dauid de terra: ꝛ lotus vnctusqꝫ est. Per hoc autem factum dauid ostenditur: q̃ licet pro vita pro pinquorum languentium q̃diu viuunt sit orandum: tamẽ ipsis defunctis consolatio recipi de bet de morte eorum. Un̄ dici tur .j. Thessal. iiij. c. Nolumus vos ignorare fratres de dormi entibus, vt non contristemini si cut et ceteri qui spem non ha bent: scꝫ resurrectionis future. q ¶ Misitqꝫ ioab nuncios ad dauid, dicens ꝛc. Per hoc autem q̃ ioab triumphum de filijs ammon noluit sibi as scribere, sed magis dño suo da uid: nobis ostenditur, q̃ nullus victoriã de pctis vel demonib⁹ debet sibi attribuere: sꝫ dño nr̃o iesu christo per dd̃ figurato.

※ Populum

†Eccli. 47. De pe. di. 1. c. volũ sent iniq̃ deniqꝫ si pctm̃ da uid. et c. ꝑmi. et d. 2. § oppo tur in fine. di. 5. c. pniã penitentia et c. ille re tãtus.

Deut.

Roma.

†1. Pa. 3. Mat. 1.

A ☞ 1. Pa. 20. b — a ¶ Et tulit dia. reg͞l. In Paral. ita legit̃: Tulit dauid coronã melchõ de capite ei⁹: ⁊ inuenit in ea auri pondo talentũ: ⁊ p̃ciosissimas gẽmas. Fecitq̃ sibi inde diadema. Non est eñ nomẽ ꝓprium melchõ: sꝫ interp̃tat̃ rex eoꝝ. Melchon vt volũt hebrei idolũ ẽ ammonitarũ: cui⁹ diadematis aurũ ⁊ gẽmas dauid dr̃ ꝯflasse ⁊ purgasse ꝺm legẽ / ⁊ fecisse sibi diadema. Deut. 7. d

Actũ ẽ ⁊c̃. Ca. XIII b ¶ Sorbiciũcu. Est qd̃ ad sorbẽdũ aptũ est. c ¶ Opp̃ssit eã. Incestus amnon maioris filij dauid in sorore sua thamar ⁊ parricidiũ absalon in amnon fratre: monet nos vt sꝑ caute agam⁹: ne vitia in nob̃ dñent̃: ⁊ p̃nceps pcti (q̃ falsaꝫ pacẽ periclitãtib⁹ spõdet) nos impatos inueniẽs de iprouiso trucidet. Absalon eñ pr̃ pacis vł p̃ris pax iterp̃tat̃. Amnõ donãs. Thamar amaritudo. Qui eñ membra sua donat libidini: ⁊ seruit iniq̃tati ad iniq̃tatẽ: i pcti amaritudinẽ cadit: lꝫ inimicus se q̃si patrẽ pacis ostẽdet ⁊ ꝓspera ꝓ talib⁹ fact͞l ꝓmittat. Necesse est eñ vt cito ad penitentiã redeam⁹ ne forte diabol⁹ ꝑ malignos spũs in necem nostram cõspiret ⁊ morti perpetuę tradat. Roma. 6. d

☞ Et exosam

Nico. de lyra

a ¶ Et tu. dia. re. eoꝝ. Ħ est: idoli ipoꝝ q̃ vocabat̃ melchõ: ⁊ interp̃tat̃ rex eoꝝ. b ¶ Et ipositũ ẽ ⁊c̃. p̃mo tñ conflauit ⁊ purgauit metallũ ꝺm purgationẽ leg͞l: ⁊ postea fecit ide sibi diadema. Sꝫ si Ħ dicat̃ videt̃ dauid fecisse ꝯtra legẽ Deut̃. vij. a. vbi dr̃: Sculptilia eorũ igne cõbures: et nõ cõcupisces aurũ ⁊ argẽtũ de q̃b⁹ facta sũt ⁊c̃. Ad qd̃ dicẽdũ qd̃ istud p̃ceptũ intelligit̃ tñ de ciuitatib⁹ ⁊ pp͞lis q̃ erãt intra terminos terrę ꝓmissionis: q̃ de eis loquit̃ sicut ptꝫ ibidẽ. pp͞ls aũt ammonitarũ nõ erat cõtent⁹ intra terminos terrę ꝓmissionis. c ¶ Pp͞lm q̃z eius addu. ⁊c̃. qd̃ non est intelligendũ de toto pp͞lo ammonitarũ: sꝫ de illis solũ q̃ cõsiliũ dederãt q̃ fieret vituperiũ nũcijs suis: q̃ miserat eos bona intẽtione ad cõsolationẽ regis / ⁊ reddiderũt malũ ꝓ bono: ⁊ ideo voluit cõtra eos exercere rigorẽ iusticię ne de cetero aliq̃s attẽtaret simile facere. B

Moralit̃ — ✳ c ¶ Pp͞lm q̃z ei⁹ adducẽs serrauit. Per hãc penã quę fuit valde grauis ⁊ inflicta ꝓpt̃ iniuriã factam ipsi dauid / allegorice significata fuit grauitas penę ꝑ romanos iudeis inflictę ꝓpt̃ iniuriã factã ipi christo ꝑ dauid significato:

Diuisio — Actũ est autem post hec ⁊c̃. Ca. XIII. Vt p̃dictũ est. Postq̃ descripta est trãsgressio dauid et eius punitio occulta per pueri mortẽ: hic cõsequẽter describit̃ ei⁹ punitio manifesta. ⁊ quia peccauerat ꝑ homicidiũ ⁊ adulteriũ: ideo p̃mo describit̃ primogeniti sui interfectio.

a bath. Cũq̃ dimicasset cepit eã. †Et tulit a diadema reg͞l eoꝝ d̃ capite ei⁹: põdo auri talẽtũ hñs gẽmas p̃ciosissimas: ⁊ ipositũ b est sup caput dauid. Sꝫ ⁊ p̃dã ciuitatis asportauit m͞ltã valde. Pp͞lm q̃z ei⁹ ad c ducẽs serrauit: ⁊ circũegit sũꝑ eos ferrata carpẽta. Diuisitq̃ cultris et trãsduxit in typõ laterꝝ. Sic fecit vniuersis ciuitatibus filioꝝ ãmõ. Et reuersus ẽ dauid et oĩs exercitus in hier͞lm.

a ¶ i. serra ꝑ mediũ secuit. b ¶ sĩlitudinẽ. c ¶ rotis incidentia. a ¶ eos. b ¶ cultros ꝑ eos. a ¶ similitudine. b ¶ modo quo transducunt̃ ꝑ lateres adhuc teneros vt conforment̃.

Ca. XIII

Actũ ẽ ãt post hec vt absalõ filij dauid sororẽ speciosissimã vocabulo thamar ad d amaret amnon fili⁹ dauid: et deperiret in eã valde / ita vt egrotaret ꝓpter amorẽ eius: q̃ cũ esset virgo difficile ei videbat̃ vt q̃ppiã inhoneste ageret e cũ ea. Erat aũt amnõ amicus noĩe ionadab fili⁹ semmaa fratris dauid / vir prudẽs valde. f Qui dixit ad eũ: Quare sic attenuaris macie fili reg͞l ꝑ singulos dies? Cur nõ indicas mihi? Dixitq̃ ei amnon: Thamar sororem fr̃is mei absalon amo. Cui r̃ndit ionadab: Cuba sup lectulũ tuũ et languorẽ simula: cũq̃ venerit pr̃ tu⁹ vt visitet te / dic ei: Veniat† obsecro thamar soror mea vt det mihi cibũ: ⁊ faciat pulmẽtũ ⁊ comedã d̃ manu ei⁹. Accubuit itaq̃ amnõ ⁊ q̃si egrotare cepit. Cũq̃ venisset rex ad visitãdũ eũ / ait amnõ ad regẽ: Veĩat obsecro thamar soror mea: vt faciat i ocul͞l meis duas sorbi g ciũculas: ⁊ cibũ ꝑatũ capiã d̃ manu ei⁹. Misit ĝ dauid ad thamar domũ / dicẽs: Veni i domũ amnõ fr̃is tui: ⁊ fac ei pulmẽtũ. Veñitq̃ thamar i domũ amnõ fr̃is sui. Ille aũt iacebat. Quę tollẽs farinã cõmiscuit: ⁊ liq̃faciẽs i ocul͞l ei⁹ / coxit sorbiciũculas. Tollẽsq̃ qd̃ coxerat: effudit ⁊ posuit corã eo: ⁊ noluit comedere. Dixitq̃ amnõ: Eijcite vniũsos a me. Cũq̃ eiecissẽt oẽs / dixit amnõ ad thamar: In h fer cibũ in ꝯclaui vt vescar d̃ manu tua. Tulit ĝ thamar sorbiciũculas q̃s fecerat ⁊ itulit ad amnõ frẽꝫ suũ i ꝯclaui. Cumq̃ obtulisset ei cibũ: app̃hẽdit eã ⁊ ait: Veni cuba mecũ soror mea. Quę r̃ndit ei: Noli frat̃ mi: noli opp̃mere me: neq̃ ei fas est i isr͞l. Noli facẽ stulticiã hãc. Ego ei ferre ñ potero opprobriũ meũ: ⁊ tu er͞lq̃ si vn⁹ d̃ isipiẽtib⁹ in isr͞l. Qui poti⁹ loq̃re i ad regẽ: ⁊ nõ negabit me tibi. †Noluit ãt amnõ acq̃escere p̃cibus ei⁹: sed p̃ualẽs viribus opp̃ssit eã / et cubauit cum illa.

terfectio. secundo vxorum suarum cognitio: ca. xiiij. tertio cõtra eum populi rebellatio: ca. xx. Circa primum ꝯsiderãdũ: q̃ primogenitus dauid occisus est: eo q̃ sororẽ suaꝫ thamar violẽter deflorauit. ⁊ ideo p̃mo describit̃ stupratio sororis ab amnõ. secũdo cõceptio rancoris in corde absalon / ibi: Porro nõ ẽ locutus absalon ⁊c̃. tertio vindicatio pudoris / ibi: Factũ est aũt post tẽpus ⁊c̃. Circa primũ dr̃: d ¶ Factum est aũt post hec vt absalon ⁊c̃. Quia in vindictam pctõꝝ dauid amnõ p̃mogenitus ei⁹ amore illicito exarsit in sororẽ suã: ita q̃ infirmabat̃ ꝓpter eã: q̃ passiones excessiuę amoris odij vł timoris ⁊ h̃mõi mirabiliter immutãt corp⁹. e ¶ Quia cũ esset virgo difficile ei videbat̃ vt q̃p. ⁊c̃. Non q̃ formidaret inhonestateꝫ: sed q̃ filię regis v̓gines clausę intra domum custodiebant̃: ita q̃ sibi impossibile videbat̃ q̃ posset eius habere p̃sentiã ad exercendũ suam luxuriã. f ¶ Erat aũt amnõ amino. ionadab fili⁹ ⁊c̃. pru. val. id est astutus: quia ad finẽ malum sciebat inuenire media opportuna: sicut patet ꝑ malũ cõsiliũ quod dedit ipi amnõ. Et patꝫ l̃ra vsq̃ ibi: g ¶ Vt faciat in oculis meis duas sorbiciunculas. Id est duo pulmẽti genera ad sorbendũ apta. Cetera patẽt vsq̃ ibi: h ¶ Infer cibum in conclaui: Id est in loco secreto ⁊ remoto. qd̃ dicebat vt posset ea abuti: vt ptꝫ ex consequẽtib⁹. Sequit̃: i ¶ Loquere ad regẽ: ⁊ nõ negabit me tibi. Hoc videt̃ esse cõtra legẽ Leuit͞l. xx. vbi ꝓhibet̃ matrimoniũ fratris cuꝫ sorore / siue sit de patre tñ / siue de matre: ⁊ multo fortius de vtroq̃. Ad qd̃ r̃ndet Ra. Sa. q̃ dauid cepit matrẽ thamar in bello: ⁊ circũcisis vnguibus ⁊ peractis alijs quę ad hoc requirunt̃: vt habetur Deutero. xxj. c. et accepit eã vxorem. veruntamen tunc erat impregnata de viro quẽ prius habuerat habens in vtero istam thamar: et ideo nõ erat filia naturalis ipsius dauid. propter qd̃ filius eius poterat eã habere vxorem ꝺm legem.

C †1. Pa. 20. b — D al's toro — Leui. 18. b — Deu. 27. d.

✳ Et exosam

Moraliter. d ¶ Factum est autem post hec vt absalon filij dauid sororem speciosissimã vocabulo thamar ad ⁊c̃. Per thamar virginem quę cubiculũ amnon fratris sui ex patre / sꝫ nõ ex matre intrauit sola cum solo et ibidem fuit deflorata: significat̃ quęcũq̃ virgo vel mulier continere ꝓponens: sed de sua securitate nimis confidens. Nam frequẽter in tali confidentia diabolus cuius halit⁹ prunas ardere facit: vt dicit̃ Job. xlj. quãdo sola cum solo etiã valde ꝓpinquo reperit / ignem concupiscẽtię carnalis accẽdit. ꝓpter qd̃ talis solitudo caueri debet sollicite. Bern. super / Missus est: Solent virgines q̃ verę virgines sunt sꝑ esse pauidę ⁊ nũq̃ securę ⁊ vt timẽda caueãt etiã tuta ꝑtimescere.

Moralit̃ — †47. dist. c sic bi. §. necesse

p ij ✳ Porro non

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

a ¶Et exosam eã ha. Et nos admissum facin⁹ odio habea/mus magis q̃ã añ ꝑpetratione dilexeram⁹: ⁊ ob hoc citius ꝯse/quemur veniã: si tñ in alio vitio denuo non offendam⁹ sic am/nõ: q̃ qꝛ post incestũ ebrietatẽ nõ vitauit/ob ħ mortẽ nõ euasit. Tholomai

a Et exosam eã habuit †odio magno nimis: ita vt maius eẽt odiũ q̃ oderat eã/amore quo añ dilexe/rat. Dixitq̃ ei amnõ: Surge ⁊ vade. Que rñdit ei: Mai⁹ ẽ ħ malũ qd nũc agis aduersũ me/q̃ã qd b ante fecisti expellẽs me. Et noluit audire eã: sꝫ vo/cato puero q̃ ministrabat ei/dixit: Eijce hãc a me foras: ⁊ claude ostiũ post eã. Que induta erat ta/c lari tunica: huiuscemodi eñ filię regꝭ ṽgines ve/stib⁹ vtebãt. Eiecit itaq̃ eã minister illius foras: clausitq̃ fores post eã. Que aspgẽs cinerẽ capi/d ti suo/scissa talari tunica: ipositisq̃ manib⁹ sup ca/put suũ: ibat ingrediẽs ⁊ clamãs. Dixit aũt ei ab/salõ frater suus: Nũq̃d amnon frater tu⁹ ꝯcubuit tecũ? Sꝫ nunc soror tace: frater tu⁹ est: neq̃ affli/gas cor tuũ ꝓ hac re. Mãsit itaq̃ thamar conta/e bescẽs i domo absalõ frĩs sui. Cũ aũt audisset rex f dauid ṽba hec/ꝯtristat⁹ est valde: ⁊ noluit ꝯtrista/g re spm̃ amnon filij sui: qm̃ diligebat eũ: qꝛ primo/genit⁹ erat ei. Porro nõ ẽ locutus absalõ ad am/h non/nec malũ/nec bonũ. Oderat eñ absalõ am/non: eo q violasset thamar sororẽ suã. Factũ est i autẽ post tempus biennij: vt tonderent oues ab/k salon i balasor quę est iuxta ephraim. Et vocauit absalõ oẽs filios regis. Venitq̃ ad regẽ: ⁊ ait ad eũ: Ecce tondentur oues serui tui: Veniat oro rex cũ seruis suis ad ṽuũ suũ. Dixitq̃ rex ad absalõ: Noli fili mi: noli rogare vt veniam⁹ oẽs: et graue/l mus te. Cũ aũt cogeret eum noluisset ire: benedi/m xit ei. Et ait absalon: Si non vis venire: veniat n obsecro nobiscum saltem amnon frater me⁹. Di/o xitq̃ ad eũ rex: Nõ ẽ necesse vt vadat tecũ. Coe/git itaq̃ cũ absalõ: ⁊ dimisit cũ eo amnõ/⁊ vniuer/sos filios regꝭ. Feceratq̃ absalõ cõuiuiũ q̃si ꝯui/uiũ regꝭ. Precepat aũt absalõ puerꝭ suis dicẽs: Obseruate cũ temulent⁹ fuerit amnõ vino: ⁊ dixe p ro vob: ꝑcutite eũ ⁊ interficite: nolite timere. Ego q eñ sum q̃ ꝑcipio vob. Roboramini: ⁊ estote viri fortes. Fecerunt ergo pueri absalon aduersum am/non sicut ꝑcepat illis absalon. Surgẽtesq̃ omẽs filij regꝭ/ascẽderũt singuli mulas suas et fugerũt. r Cumq̃ adhuc ꝑgerent in itinere: fama ꝑuenit ad s dauid dicẽs: Percussit absalon omnes filios re/t gis: ⁊ nõ remãsit ex eis saltẽ vnus. Surrexit itaq̃ rex dauid: ⁊ scidit vestimenta sua: et cecidit super terrã. Et oẽs serui eius q̃ assistebãt ei/sciderũt ve/stimẽta sua. Rñdẽs autẽ ionadab filius semmaa fratris dauid/dixit: Ne estimet domin⁹ meus rex

Nico. de lyra

a ¶Et exosam eam habuit. qꝛ sicut dicũt he/brei: in ei⁹ defloratiõe lęsus fuit intãtũ/q dolor sequẽs maior fuit delectatione ꝑ/cedẽti. b ¶Maius est hoc ma. s. me expellẽdo cõ/fusibiliter sicut meretricẽ/q̃ã q me violenter deflora/sti: qꝛ poterat eã accipere i vxorẽ. c ¶Que indu. erat tala. tunica. In he/breo hr̃: Serica tunica. d ¶Que aspergens ci/nerẽ capiti suo ⁊c̃. ħ nõ fecit thamar statim cũ eie/cta fuit ab amnõ: qꝛ seipãz scandaliçasset: sꝫ postq̃ ve/nit ad domũ fratris sui: iõ subdit: Ibat ingrediens ⁊ clamãs ⁊c̃. e ¶Mansit itaq̃ tha. cõtabescẽs. magis volẽs innupta ma/nere q̃ã a viro sibi dato vi/olata inueniri. Et ex ħ ptꝫ cõtinẽtia ⁊ puritas illi⁹ tẽ/poris in ṽginib⁹ despõsan/dis. f ¶Cũ aũt audis/set rex dauid ṽba hec: ꝯtristat⁹ ẽ valde: Tũ qꝛ fili⁹ suus deũ offenderat fa/ciẽdo op⁹ nefarium: Tum qꝛ filia sua adoptiua erat vituperata in perpetuum. g ¶Et noluit cõtrista/re ⁊c̃. Videt q dauid in ħ grauiter peccauerit: qꝛ nõ solũ tenebat filiũ increpa/re/sed etiam interficere: vt videt ꝓ virginis violenta defloratione. Dicendũ/q nõ habebat sibi ĩfligere pę/nã mortis/nec rõne deflo/rationis/nec rõne violẽtię. Primũ ptꝫ: qꝛ amnõ ⁊ tha/mar erãt ꝑsonę libere nllo vinculo mr̃imoniali alliga/tę: nõ solũ ꝑ mr̃imonij ꝯsũ/mationẽ/sꝫ nec etiã ꝑ affi/dationẽ. Lex aũt nõ ĩponit pęnam mortis talib⁹. Vñ Deut. xxij. c. vbi pęna mor/tis infligit ṽgini defloratę ĩ domo paterna: lex illa lo/quit de ṽgine alteri affida/ta: sicut ibidẽ diffusius fuit declaratũ. Silr̃ secũdũ pa/tet: qꝛ illa violẽtia ⁊ totuꝫ factũ erat occultũ: nec po/terat defloratio ⁊ violẽtia ꝓbari/nisi ꝑ querimoniã ipsius thamar ⁊ sui corpo/ris ostẽsionẽ. qd ipsa nõ fe/cit: imo simplr̃ tacuit: ⁊ de cõsilio fratris sui absalon: vt ptꝫ in lr̃a. ⁊ iõ dd nõ ha/bebat viã interficiẽdi am/nõ iuste. Tenendũ est tñ q aliter corripuit eũ secrete: licꝫ nõ sit scriptũ. in tali aũt correctione debet expectari oportunũ tp̃s: ⁊ alię circũstãtię: ⁊ sic intelligit qd hic dr̃: Noluit cõtri. spi/ritũ am. s. ꝓ tũc: qꝛ erat debilis ⁊ ĩfirm⁹ et dolẽs de facto: qd patꝫ ex hoc/q habebat thamar odio: qꝛ etsi non dolebat rõne culpę: dolebat tñ rõne lęsionis incursę: vt ꝑdictũ est. Si autẽ querat q̃re dauid nõ coegit amnõ ad accipiendũ thamar vxo/rem. ptꝫ rñsio: qꝛ ꝓpter odiũ cõtra eã cõceptũ ꝓbabile erat q interfecisset eã. h ¶Porro nõ est lo. Hic ꝯñr describit cõ/ceptio rancoris: qꝛ absalon istã iniuriã sibi ⁊ sorori factã tenu/it in corde suo clausam: ⁊ ideo magis fuit rancor odij augmẽ/tatus q̃ã si ꝑ aliq̃ facta vl̃ signa exteriora fuisset extra ꝓpalat⁹: qꝛ virtus vnita fortior est seipã dispsa. i ¶Factũ est autẽ. Hic ꝯñter ponit ꝑdictę iniurię vindicatio: mõ tñ ꝓditorio: qꝛ absalon vocauit amnõ ad prãdiũ q̃si factũ esset totaliter ob/litũ: ⁊ tũc interfecit eũ. Et patꝫ lr̃a/paucis exceptis q̃ discurrẽtur. k ¶Vt ton. oues ab. tũc eñ faciebant antiquit⁹ ma/gna cõuiuia in memoriã patri/archarũ q̃ fuerũt pastores oui/um: vt hr̃ Geñ. xlvij. l ¶Cũ aũt coge. eum. i. obnixe roga/ret patrẽ suũ. m ¶Et nolu/isset ire/bñdixit ei. imp̃cãdo bona sibi absalon: ⁊ amicabilit se excusando. n ¶Si nõ vis ve. in ꝑsona ꝓpria. o ¶Ve/niat ob. no. sal am. ⁊c̃. q̃ rep/sentat ꝑsonã tuã tanq̃ primo/genit⁹. p ¶Obseruate cũ temu. fuerit ⁊c̃. qꝛ tũc nõ po/terit sibi ꝑcauere. q ¶Noli/te timere: ego sũ q̃ ꝑcipio. q. d. factũ sup me accipio: ⁊ vos defendam. Vñ credendum est q absalon fugiẽs duxit eos se/cum. r ¶Ascenderunt sin/guli mu. su. Licet eñ esset ꝓhibitũ filijs isrl̃ ne facerẽt com/misceri aĩalia diuersę speciei: vt habet Leuit. xix. tamen po/terant vti animalib⁹ ex tali cõ/mixtione generatis: cuiusmo/di sunt mulę. s ¶Fama peruenit ad dauid. quia de tali facto fama cito volat. t ¶Percussit absalon ⁊c̃. quia in talibus plus cõiter di/cit in ꝑncipio q̃ã sit in veritate.

Sequit

h ¶Porro nõ est locu/tus absalõ ad amnon nec malũ/nec bonũ. Per absa/lon qui illatã iniuriã suę sorori falso dissimulauit: ⁊ cũ hoc am/non ad conuiuiũ inuitãdo cum eo amicitiã simulauit: significa/tur quicũq̃ insidiator fraudu/lentus vsq̃quo videat vindictę tempus. ideo dixit suę malicię ministris: p ¶Obseruate cũ temulentus fuerit am/non vino ⁊ dixero vob ⁊c̃. Licet eñ amnõ mortẽ meruis/set: non tñ erat inferenda ꝑ eũ: nec per talem modũ ꝓditori/um. Aliter per absalon qui in/terpretat pater amaritudinis diabolus potest intelligi/q̃ mẽdacij pater est ⁊ amaritudinis peccati. Per amnon vero qui/libet insolẽs. quem inuitat pri/mo diabolus ad conuiuiũ gulę: ⁊ inde pertrabit ipsuꝫ ad peccatum luxurię. quia sicut dicit Hieronym⁹: Venter ⁊ genita/lia sunt membra ꝓpinqua. et ex vicinitate membrorũ designa/tur ꝓpinquitas vitiorum: ⁊ sic diabolus ipsum iugulat mor/te culpę: ⁊ postea pertrahit ad mortẽ gehennę.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

A B Deut.21.b

a ¶ Tholomai. Hic fuit pr̄ maacha mr̄is absalō. quā dicūt hebrei dauid in plio cepisse: ⁊ cesarie ⁊ vnguibus p̄cisis ƀm legem in vxorē sibi sociasse: ⁊ ex ea generasse thamar ⁊ absalon. b ¶ Cessauitqꝫ ⁊c. In hebreo: Cessauit rex exire post absalon. Perhibet eñ dauid exire voluisse post absalō vt reuocaret eū: sʒ putās q̄ q̄tiēs eū videret/ mortē amnō ad memoriā reduceret/ cessauit exire. Ca. XIIII

Intelligens ⁊c. c ¶ Et ancil. tue ⁊c. Aiunt hebrei hāc mĺierē vere duos filios habuisse: ⁊ ꝓ hereditate certasse: ⁊ alterꝫ ab altero interemptū. mĺier tñ se in ꝑsona dd̄ posuit: Et filios i ꝑsona amnō ⁊ absalon. cognatio/

Ni. d ly. ¶ nē ꝟo

Sequit: a ¶ Amnō sol⁹ mor. ē ⁊c. Ex ƀ dicūt aliqui: ꝙ iste ionadab erat nathā ꝓpha: ⁊ ꝙ erat binomi⁹: dicētes ꝙ spū ꝓphico sciuit solū amnō mortuū. qꝛ cū eēt absēs/ via hūana scire nō potuit. Sʒ istd̄ dictū ptʒ falsū: ꝑ illd̄ ꝙ iste ionadab d̄derat amnō pessimū ꝯsiliū de sorore sua deflorāda: vt ptʒ ꝑ p̄dicta. qd̄ nllo mō fecisset ꝓpha dñi. qd̄ ḡ dixit: Amnō so. mor. ē. ƀ nō dixit certitudinalr̄/ sʒ cōiecturalit̄ tm̄: eo ꝙ nouerat odiū absalō ꝯ amnō: ⁊ cām odij: vt ptʒ ex p̄dict̄. Cetera patēt vsqꝫ ibi: b ¶ Por. ab. ⁊c. ad tho. qꝛ attinebat ei ex ꝑte mr̄is erat ei pr̄ maacha mr̄is absalō: vt hr̄ ex sup̄dict̄. iij. ca. c ¶ Luxit ḡ dd̄ ⁊c. mag̅ ꝓ morte spūali qꝫ corꝑali: eo ꝙ fu erat occisus actu ebrius. d ¶ Cessauitqꝫ rex ⁊c. eo ꝙ reuoluerat in aīo ānō flagitiū: ⁊ sic iusto dei iudicio eū fuisse occisuʒ. ⁊ ƀ est qd̄ s̄bdit̄: Eo ꝙ cōsolat⁹ eēt sup amnō īteritu. ¶ In ca. xiij. vbi d̄r i postilla: Cessauitqꝫ rex dauid ꝑsequi absalon ⁊c.

Additio. Ubi in translatio ne nostra hr̄: Et cessauit dd̄ rex/ i hebreo ē q̄ddā ꝟbū eq̄uocū: qd̄ vno mō idē significat qd̄ cessare/ vel ꝯsūmare. Alio mō significat ideʒ qd̄ desiderare seu ꝯcupiscere. vñ vt videt̄ i scd̄a significatiōe posset ꝓpri⁹ itelligi. Nā dd̄ nūqꝫ inchoauit nec incepit ꝑseq̄ absalō: vt ptʒ ex dict̄ i ƀ ca. ⁊ iō iproprie diceret̄: Cessauit a ꝑsecutione. Silr̄ vbi trāslatio nr̄a hʒ: ꝑseq̄ absalō. i hebreo hr̄: vt egrederet̄ ad absalō. cui⁹ sensus ē: ꝙ dd̄ desiderabat seu cōcupiscebat egredi ad recipiēdū absalō: eo ꝙ ꝯsolat⁹ eēt ⁊c. Et hic sensus mag̅ ꝯsonat cū imediate sequēti: vbi d̄r: Cognouit ioab ꝙ cor reg̅ eēt ꝟsum ad absalō: qd̄ sonat idē qd̄ egredi ad recipiendū eū. Scd̄m eñ primā significationē q̄ dicit eū solū cessare a ꝑsecutiōe/ nō ita ꝑfecte intelligeret̄ cor reg̅ esse ꝟsum ad absalon: sed solū ꝙ cessaret a persecutione eius ⁊c.

ꝙ oēs pueri filij reg̅ occisi sint. Amnon sol⁹ a mortu⁹ ē: qm̄ i odio absalō erat posit⁹ ex die q̄ opp̄ssit thamar sororē ei⁹. Nūc ḡ ne ponat dñs me⁹ rex sup cor suū verbū istud/ dicens: oīes filij regis occisi sunt: qm̄ amnon solus mortu⁹ est. Fugit āt absalon. Et eleuauit puer speculator oculos suos et aspexit: et ecce ppl̄s multus veniebat ꝑ iter deuiū ex latere mōtis. Dixit āt ionadab ad regē: Ecce filij regis adsunt: iuxta ꝟbū serui tui sic factū est. Cūqꝫ cessasset loq̄/ apparuer̄t ⁊ filij reg̅. Et itrātes leuauer̄t vocē suā ⁊ fleuerūt. Sʒ ⁊ rex et oēs serui ei⁹ fleuer̄t ploratu magno nimis. a †Porro absalō fugiēs abijt ad tholomai fi- b liū āmiur regē gessur. Luxit ḡ dauid filiū suū c amnō mĺtis dieb⁹. Absalō aūt cū fugisset et

a ¶ qꝛ cessauit exire post absalō: vel qꝛ nouerat amnon flagitiosum ⁊ morte dignū.

b venisset in gessur: fuit ibi trib⁹ ānis. Cessauit d qꝫ dauid rex ꝑseq̄ absalō: eo ꝙ ꝯsolat⁹ esset super amnō interitu. Ca. XIIII

a ¶ qꝛ vidit eū ꝓ absalon suspirasse.

a ¶ de q̄ fuit amos ꝓpha: cuius hec vidua putat̄ fuisse auia.

Intelligēs aūt ioab fili⁹ saruie/ ꝙ e cor reg̅ ꝟsuʒ eēt ad absalō: misit thecuā ⁊ tu f g lit inde mulierē sapientē/ dixitqꝫ ad eā: Luge h re te simula: ⁊ iduere veste lugubri: et ne vngaris oleo vt sis q̄si mulier plurimo iā tpe lugēs mortuū. Et igredier̅ ad regē: ⁊ loq̄r̅ ad eū sermōes huiuscemōi. Posuit āt ioab ꝟba in ore ei⁹. Itaqꝫ cū igressa fuisset mulier thecuites ad regē: cecidit corā eo sup terrā: ⁊ ad i orauit/ ⁊ dixit: †Serua me rex/ ⁊ ait ad eā rex: k Quid cause habes? Que rñdit: Heu mĺier l c vidua ego suʒ. Mortuus ē eñ vir meus: et m ancille tue erāt duo filij q̄ rixati sunt aduersum se in agro: nullusqꝫ erat q̄ eos ꝓhibere n posset: ⁊ ꝑcussit alt̄ alterꝫ/ ⁊ iterfecit eū. Et ec o ce ꝯsurgēs vniuersa cognatio aduersū ancillā tuā/ dicit: Trade eū q̄ ꝑcussit frēʒ suū vt occidam⁹ eū ꝓ aīa fr̄is sui quem interfecit: ⁊ de p leamus heredem. Et q̄rūt extinguere scintil q

a ¶ reliquias meas/ a similitudine ignis.

lām meā q̄ relicta ē: vt nō sup̄sit viro meo nomen ⁊ reliquie sup terram. Et ait rex ad mulierem: Uade in domū tuam: ⁊ ego iubebo r

Replica. In ca. xiiij. notat Bur. nr̄aʒ trāslationē sic et postil. facit i tractatu suo de differētia trāslatiōis nr̄e ⁊ hebraice ꝟitat̄. Rñdeat ƀ btūs Hiero. ꝓ q̄ nō recipio luctamē: sʒ solū ꝓ postillatore. Auctas eñ bti Hiero. ⁊ nr̄e trāslatiōis ꝑ eccl̄iaʒ recepte defēdit semetipaʒ. Ca. XIIII C

Intelligēs aūt. Descripta ꝑna dd̄ rōne homicidij: hic ꝯñr describit̄ ei⁹ ꝑna rōne adulterij: ꝑ ƀ ꝙ absalō filius ei⁹ ipm̄ fugauit ⁊ vxores ei⁹ carnalit̄ cog̅uit: ⁊ ƀ factū enorme oīb⁹ manifestauit. Igit̄ circa ƀ sic ꝓcedit̄: qꝛ p̄mo describit̄ ipsi⁹ absalō reuocatio. scd̄o ꝯ p̄rem cōspiratio: ca. xv. Circa p̄mū p̄mittit̄ mulier̅ iformatio. scd̄o informate petitio/ ibi: Itaqꝫ cū ingressa fuis. tertio petitiōis iterp̄tatio/ ibi: Dixit ḡ mu. q̄rto regis concessio/ ibi: Et ait rex ad io. Circa p̄mū d̄r: e ¶ Intelligēs autē io. ⁊c. qꝛ videbat eū cōsolatū de morte amnō ⁊ suspirātē p⁹ absalō. f ¶ Misit the. Nomē ē ville: de q̄ fuit amos ꝓpha. ⁊ in terminis illius sunt pascua bona. g ¶ Et tulit inde mu. sa. i. prudēter ⁊ efficaciter loquentem. h ¶ Lugere te simula ⁊c. Ex hoc videt̄ esse falsum ꝙ aliq̄ dicūt hāc mulierē ad lr̄am duos filios habuisse/ quorū vn⁹ interfecerat alium: quia tunc nō fuisset simulatio luctus/ sed veritas: nec eēt locutio figural̄: sʒ magis rei geste: cui⁹ cōtrariū d̄r. ĵ. Posuit in os ancille tue oīa ꝟba hec/ vt verterē figurā sermonis hui⁹. i ¶ Itaqꝫ cū ingressa. ƀ ꝯñr ponit̄ mulier̅ informate a ioab petitio/ cum dicitur: k ¶ Serua me rex. q. d. reputo me mortuam nisi iuues me. l ¶ Heu mĺier ⁊c. istd̄ erat verū ad lr̄am. m ¶ Et ācille ⁊c. totum qd̄ sequit̄ est parabola cōficta: ꝓpter illud qd̄ explicat̄ postea. n ¶ Nullusqꝫ ⁊c. ꝓ. pos. de insurrectione vni⁹ ꝯ alterū. et ꝑ ꝯñs null⁹ erat q̄ posset ferre testimoniū ꝯ interfectorē. o ¶ Et ꝑcussit alt̄ al. ƀ nō dixit mulier ꝯfitēdo ꝙ ita eēt: sʒ repetēdo qd̄ dicebāt ꝑsecutores filij: non habētes tamē legitimā ꝓbationem contra eū. iō sequit̄: Et ecce ꝯsur. vni. co. ⁊c. Sequitur: p ¶ Et deleam⁹ he. q. d. non querūt hoc amore iusticie/ sed ducti hereditatis cupiditate: vt deuoluat̄ ad eos/ quia sunt ꝓpinqui. q ¶ Et q̄rūt ex. scintil. meam. i. nomen meū ⁊ nomen viri mei defuncti: vt non sit ex parte eius q̄ nominet̄ in hereditate nr̄a. Sequitur regis rñsio: r ¶ Et ego iube. ꝓ te. s. ꝙ filius tuus nō moriat̄: supposito ꝙ tu dicas verum: ⁊ hoc erat iustum: qꝛ

†j.15.b

D

†4.Re.6.f

Moralr̄. e ¶ Intelligēs aūt ioab ⁊c. Per reuocationē absalon ad patrē suū/ significat̄ reuocatio peccatoris ad deū. Igit̄ ꝑ ioab q̄ reuocationē istā ꝓcurauit/ p̄dicator bon⁹ significat̄: cui⁹ officiū est reuocare peccatores ad dñm et nois interp̄tatio cōgruit. Nā absalon idē pr̄ interp̄tatur. p̄dicator autē peccatoris ad deū reuersi pr̄ noiat̄. j. Cor. iiij. d. In christo iesu ꝑ euangeliū ego vos genui. Mulier aūt thecuites ꝑ quā ioab fecit absalon reuocationē/ signat predicandi gratiam: per quā predicator peccatores reuocat ad penitentiam. Et nominis interpretatio cōgruit. Nam thecua interp̄tat̄ tuba. De p̄dicandi vero gratia p̄dicatori dicit̄ Esa. lviij. a. Quasi tuba exalta vocem tuam: ⁊ annūcia populo meo scelera eorꝫ: ⁊ domui iacob pctā eorum.

Moralit̄

Uāsitqꝫ ab

nē vo q̄ cōsurgit ꝯ filiū in ꝑsona alioꝝ filiorū dauid. a ¶ In me dn̄e. Q. quia alter aduersus alterū surrexit: in me sit iniq̄tas: si tn̄ eē debet: in te aūt nulla sit: q2 absqꝫ culpa es. et sicut ego absqꝫ culpa suz / si alter fili⁹ me⁹ interfect⁹ ē ab altero: sic et tu: si absalō amnō morte dignū interfecit. b ¶ Et locu. ē ⁊c. Ex h̄ apit̄ qd̄ paulo supi⁹ dictū ē: Cessauit rex exire p⁹ absalō.

cogi. istius. rē ꝯ po. dei. id est contra absalon et socios eius qui erāt de populo dei. n ¶ Et locut⁹ est rex v̄bū istud vt pec. p̄bēdo eis occasionē idolatrādi: eo q̄ nō ꝑmittit eos redire ad locū vbi est cult⁹ dei. Scd̄a rō accipit̄ ex ꝑte defūcti q̄ ad vitā reuocari nō pōt ex ꝑsecutione absalon. ⁊ hec rō tāgit̄ cum d̄r: o ¶ Oēs mori. ⁊c.

Scd̄a

Nico. de lyra

✠ iustū: q2 fili⁹ eius nō erat cō uictus de homicidio ꝑ euidentiā facti: nec ꝑ testes / cū eēnt soli in agro: nec ꝑ recognitionez ꝓpriā: ⁊ iō istud debebat derelinq̄ iudicio diuino: dato q̄ sic eēt in veritate. a ¶ Dixitqꝫ mu. ⁊c. nō cōtēta ista rn̄sione. b ¶ In me dn̄e ⁊c. qd̄ sic exponūt hebrei / ⁊ bn̄ vt videtur. Dn̄e mi rex, ꝓpt̄ multa negocia magna et ardua poterit esse / q̄ tu des obliuioni istd̄ negociū. ⁊ tūc in me ⁊ i domo mea erit hec iniq̄tas. i. fili⁹ me⁹ iterficiet̄ a q̄rētib⁹ ei⁹ sanguinē: ⁊ tu eris innocēs: q2 ꝑter intētionē tuaz istud fiet. q̄si diceret: placeat tibi istud magis firmare: ⁊ me ⁊ filiū meū assecurare. c ¶ Et ait rex. rn̄dēs huic petitioni. d ¶ Qui ꝯtradixerit tibi. querendo sanguinem filij tui. e ¶ Adduc eū ad me. ⁊ ego cōpescā eū. f ¶ Que ait. adhuc non contēta isto responso. g ¶ Recordet̄ rex ⁊c. ⁊ ē intellect⁹ hui⁹ mulieris. q. d. ꝓximi q̄ q̄rūt vltionē de filio meo sūt multi: nec possem oēs congregare simul et adducere ad te: ⁊ si adducā vnum vel duos: alij interim interficiēt filiū meum. Et iō recordet̄ rex dn̄i dei sui. i. firmet v̄bū suū iuramēto ꝑ deū / ⁊ ꝑ publicationē hui⁹ iuramēti: ita q̄ nullus audeat inuadere filiū meū. ꝓpt̄ qd̄ seq̄t̄: h ¶ Qui ait: acq̄escēdo eius dicto. i ¶ Viuit dn̄s. i. iuro ꝑ viuentē deum. k ¶ Quia nō ca. i. seruabit̄ nō solū a morte / sed etiā a q̄cūqꝫ mutilatiōe q̄ntūcūqꝫ modica. l ¶ Dixit ergo. Hic ꝯñter ponit̄ ꝑdicte parabole interp̄tatio: in qua ꝑ mulierē accipitur ipse dauid. Per duos filios mulieris duo filij regis. s. amnon ⁊ absolon. Per cognationē defuncti intelligunt̄ amici ipsius amnon q̄rētes vindictā de morte eius. Et per hoc ꝯcludit: q̄ sicut rex sentētiauerat ꝓ filio suo vt nō moreret̄: sic deberet sentētiare ꝓ absalō vt ab exilio reuocet̄: qd̄ quidem exiliū mors est ciuilis. Premittit tn̄ mulier tres rōnes inducētes ad misericordiā circa absalon. Prima accipit̄ ex parte maioris mali euitandi: q2 absalon et illi q̄ erant cum eo erant fugitiui in terra idolatrie subdita: ꝓpter quod erant in periculo declinādi ad idolatriā ꝑ eoꝝ suggestionem vel inductionē inter quos habitabant. Ad qd̄ euitandū erant reuocādi ad terram israel in qua deus colebat̄. ⁊ hec ratio tangit̄ cum d̄r: m ¶ Quare cogi. istius.

Prima rō ꝑsuasionis

a ꝓ te. Dixitqꝫ mulier thecuites ad regē: In me dn̄e mi rex sit iniquitas: ⁊ in domū patris mei: rex aūt ⁊ thron⁹ ei⁹ sit innocēs. Et ait rex: Qui ꝯtradixerit tibi: adduc eū ad me⁹: ⁊ vltra n̄ addet vt tāgat te. Que ait: Recordetur rex dn̄i dei sui: vt nō multiplicent̄ ꝓximi sanguinis ad vlciscēdū: ⁊ nequaqꝫ iterficiēt filiū meū. Qui ait: Viuit dn̄s: q2 nō cadet de capillis filij tui sup terrā. Dixit g̊ mulier: Loquat̄ ancilla tua ad dn̄m meū regē verbū. Et ait: Loquere. Dixitqꝫ mulier: Quare cogitasti istiusmodi rem b cōtra pp̄lm dei: ⁊ locut⁹ est rex verbū istud vt

a ¶ absalon. s. ⁊ q̄ cū eo erāt qui quasi captiui ⁊ eiecti non reducebant̄ ad hereditatē dei: ⁊ poterāt coacti in terra aliena seruire dijs alienis.

peccet: ⁊ nō reducat eiectū suum:† Oēs morimur: ⁊ quasi aque dilabimur in terrā q̄ non re-

a ¶ Q. Deus reuocat pctōres q̄ a diabolo captiui tenent̄: ⁊

uertunt̄. Nec vult deus perire aīam: sed retra-

tu abijcis qui eum debes imitari.

ctat / cogitās ne penit⁹ pereat qui abiectus est. Nūc igit̄ veni vt loq̄r ad dn̄m meū regē verbū h̄ p̄nte pp̄lo. Et dixit ancilla tua: loq̄r ad regē: si quo mō faciat rex v̄bū ancille sue. Et audiuit rex v̄ba vt liberaret āncillā suā de manu oīm qui† volebant de hereditate dn̄i delere me / ⁊ filium meū simul. Dicat ergo ancilla tua / vt fiat

a ¶ id est firmū ⁊ acceptum.

verbū dn̄i mei regis sicut sacrificiū. Sicut enī angel⁹ dn̄i sic ē dn̄s me⁹ rex:† vt nec bn̄dictiōe

a ¶ hominū. ¶ a recto.

nec maledictiōe moueatur. Vn̄ ⁊ dn̄s de⁹ tu⁹ est tecū. Et respōdēs rex dixit ad mulierē: Ne abscōdas a me verbū qd̄ te iterrogo. Dixitqꝫ mulier: Loquere dn̄e mi rex. Et ait rex: Nūq̄d man⁹ ioab tecū est in oībus istis? Respōdit mulier / ⁊ ait: Per salutē aīe tue dn̄e mi rex: nec ad sinistrā / nec ad dexterā est ex oīb⁹ his q̄ locut⁹ ē dn̄s me⁹ rex. Seru⁹ enī tu⁹ ioab ip̄e p̄cepit mihi: ⁊ ipse posuit in os ancille tue oīa verba hec

a ¶ . i. me in ꝑsona tui accipere filios meos in ꝑsona tuoꝝ.

vt v̄terē figurā sermōis hui⁹. Seru⁹ ei tu⁹ ioab p̄cepit istd̄. Tu aūt dn̄e mi rex sapiēs es / sicut habet sapientiā angelus dei: vt intelligas omnia sup terrā. Et ait rex ad ioab: Ecce placat⁹ feci verbū tuū. Vade ergo ⁊ reuoca puerū absalon. Cadensqꝫ ioab sup faciem suam in terram / adorauit: ⁊ benedixit regi. Et dixit ioab: Hodie intellexit seruus tuus: q2 inueni gratiā in oculis tuis dn̄e mi rex. Fecisti enī sermonez

¶ In plerisqꝫ nō interponit̄: domine mi rex.

dn̄e mi rex serui tui. Surrexit g̊ ioab ⁊ abijt in

q. d. ex q̄ tu nō potes reuocare defunctū: reuoca viuū. Tertia rō accipit̄ ex ꝑte dei / cui⁹ ꝓpriū est parcere ⁊ misereri. ⁊ hec ratio tangitur hic cum dicitur: p ¶ Nec vult de⁹ pe. aīaz. scꝫ peccatoris / lꝫ ipm offenderit. q ¶ Sed retractat cogitans. tempus ꝑnitentie concedēs. r ¶ Ne penitus pereat. ꝑena gehenne. s ¶ Qui abiect⁹ ē ab eo: ꝑ offensam mortalis culpe. q. d. hec mlier: tu es quasi loco dei in regimine populi: ꝓpter qd̄ debes ei in pietate cōformari. Nūc ꝓcedit ad applicādū negociū / dicēs: t ¶ Nūc igit̄ veni vt loq̄r ⁊c. scꝫ vt sentētia data pro me et filio meo et iuramēto tuo cōfirmata publicetur corā pp̄lo: vt eandē efficaciā habeat in te ⁊ filio tuo. v ¶ Dicat g̊ ancilla tua. i. possit vere dicere. x ¶ Vt fiat v̄bū dn̄i mei ⁊c. i. sententia ab eo data sit deo placita sicut sacrificium. Sed videt̄ q̄ ista mulier per parabolā p̄missam non concludat intētū: quia parabola sua ē de homicidio occulto: qd̄ non poterat ꝓbari: vt p3 ex p̄dictis. Absalon aūt interfecerat amnō per seruos suos in palā corā multis: ⁊ sic habebant̄ testes ꝯtra eum. Ad qd̄ respondet Rab. Sal. q̄ omnes illi qui fuerant p̄sentes interfectioni amnon qui poterāt pro testimonio induci: erant ꝓpinqui ipsius defuncti: vt satis p3 ex p̄dictis: ⁊ ideo nō erāt idonei ad ferendū testimoniū in hoc casu. Et si dicat̄: q̄ similit̄ erant ita ꝓpinqui ipsi absalon. Dicēdum q̄ nō est verū: q2 absalon erat de matre alienigena: vt p3 ꝑ p̄dicta. Amnon vero erat de matre israelitide: et ꝑ ꝯñs de populo isrl̄: qui populus alienigenas abominabat̄. Aliter aūt soluūt aliq̄: dicen. q̄ q̄n ꝓpinq̄ alicui⁹ occisi cōsentiebāt in cōcedēda pace interfectori: rex habēs curā toti⁹ pp̄li ad petitionē eoꝝ poterat hoc cōcedere. ⁊ talis casus ꝓponebatur in parabola. videlicꝫ q̄ mater q̄ erat ꝓpinquissima interfecto petebat pacē iterfectoris. Et eodē mō dauid qui erat ꝓpinquissimus ipsi amnon interfecto: et cū hoc erat rex / habens curā cōmunitatis: poterat reuocare absalon absqꝫ offensa legis: et maxime quia amnon magnum flagitium fecerat: vt patet per predicta. Cetera patēt in littera. y ¶ Et ait rex ad ioab. Hic ponitur petitionis concessio. ⁊ quia facta erat per suggestionem ioab / ideo concessio fit ei a rege. Et patet ✠ lr̄a vsqꝫ ibi

Tertia

†Eccli. 15. a

als q̄rētes h

Re. 19. c

Fides rum de sterijs c

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

Igit^r p^o hec. Duob^a ānis mālit in hierl'm Ca. XV ⁊ regē nō vidit: tertio introduct^o ē corā rege: q̄rto fe/cit sibi curr^o ⁊ eq̄tes: q̄ trāsacto expulit p̄rē͂ ꝺ regno. Nec ꝓ seductiōe ⁊ interfectione sacerdotū eiect^o est de regno: s͡ʒ ꝓ adulterio et homicidio nathan cūcta ꝑdicente.

Nico. de lyra ☞ Post q̄/ ✱ lr̄a vsq̄ʒ ibi: a ¶ Reuertatur in do. suā ⁊c̄. Ne reuocaret ad memo/riā ex p̄ntia sua mortem primogeniti: ⁊ sic dolor regis renouaretur. b ¶ Se/mel autē in anno tondebat. In he/breo h̄r: Statuto tp̄e. q̄r sicut dicūt aliq̄ pluries in anno tondebat. c ¶ Pon/derabat capil. ca. sui ducē. siclis. Dicūt aliqui ꝙ tm̄ vendebat tonsionē capillorum mulierib^o q̄ inde ornabant capita sua. Sed h̄ non est verisimile/ ꝙ fili^o regis tonsionē capillo͡ꝝ suo͡ꝝ vende/ret. Preterea dr̄ hic/ ꝙ semel ī anno ad min^o tondebat. Crescētia vo capillorū vni^o anni nō videt ita lōga/ ꝙ inde pos/sent fieri talia ornamēta. Et ideo videt magis ꝓbabile: ꝙ scriptura solū faciat mētionē de hoc pondere: ad ostendēdū ꝙ habebat multos capillos: quod facit ad pulchritudinē hoīs: q̄r de pulchritu/dine absalon scriptura hic loquitur. d ¶ Pondere publico. Hoc dr̄ ad distinctionē pōderis sanctuarij/ qđ erat alteri^o quātitatis. Cetera patēt vsq̄ʒ ibi: f ¶ Et venientes serui ioab. Iste versus nō est in hebreo: sed immediate subditur: g ¶ Surrexitq̄ʒ ioab ⁊c̄. ad sciendum causam damni sibi illati h ¶ Quare veni de gessur. q. d. ni/hil valet mihi: exq̄ nō possum accedere ad regē: imo nocet. iō sb̄dit: i ¶ Me/lius mihi erat ibi esse. q̄r tūc nō erat mihi cōfusibile faciē patris mei non vi/dere: s͡ʒ exq̄ sum hic in eadē ciuitate cu͡ʒ eo/ est mihi valde ꝯfusibile. k ¶ Vt si memor est ⁊c̄. nolens me videre. hoc dicebat absalon ad inclinandū cor da/uid: fingens ꝙ tantū eū diligeret ꝙ ma/gis vellet mori q̄ diutius ab eius con/sortio segregari.

Moralit ✱ e ¶ Mansitq̄ʒ absalon in hieru/salem duobus annis: ⁊ faciē regis nō vidit. Per istos duos annos intel/ligunt integra cōfessio/ ⁊ debita satisfa/ctio: que post contritionē ad verbū ꝑdi/catoris cōceptā req̄runt ad ꝑfectā recō/ciliationē cū deo habendā.

¶ In ca. xiiij. vbi dr̄ in postilla. Nec vult deus perire animam.

Additio. Ubi trāslatio nr̄a ha/bet: Nec nō vult de^o perire animam: veritas hebraica dicit: Non accipit deus aīam. Vn̄ verba hu/ius sapientis mulieris ꝓfundius pos/sunt intelligi: ⁊ in fauorem catholice ve/ritatis exponi. Pro cuius intellectu sci/endum: ꝙ licet communiter antiqui nō haberent explicitā fidem de ministerijs christi: habebant tamen implicitam: vt patet per Aug. in li. de correctione et gratia. Unde hec mulier ꝓponebat ipi dauid: ꝙ totum genus humanū non so/lum erat ad mortem temporalem ꝯ/demnatū/ sed etiā vltima felicitas que in adhesione ad deū per gloriam consi/stit ei erat interdicta. et ideo dicebat: Omnes morimur: hoc est morte tēpo/rali. consequēter dicit: Quasi aque di/labimur in terra que non reuertentur. hoc est dicere: ꝙ post mortē non cōgre/gamur in locum btitudinis. Cuius rati/onem subdit

Fides antiq̄/rum de mini/sterijs christi

onē subdit/ dicēns: Quoniā non accipit deus animā. s. ad sui cōsortiū. Sed retractat cogitans ne penitus pereat qui abie/ctus est. hoc est dicere: ꝙ ꝓuidentia diuina intendebat sic dis/ponere: vt humanū genus qđ abiectū erat/ nō periret. iuxta il/lud: Ego cogito cogitationes pacis: Hiere. xxix. c. Ex quo intē/debat concludere: ꝙ dauid tanq̄ʒ mini/ster dei in terris debebat cogitare q̄li/ter reconciliaret eiectum filium suum ne periret ⁊c̄.

Replica. Et qđ in caplo. xiiij Burgen. ponit cir/ca illum passum: Nec vult deus peri/re animam: habeat ꝓ additione/ quis non directe ad lr̄am: vt patʒ intuenti.

Igitur post hec. Ca. XV Descripta reuocatione absa/lon ⁊ eius reconciliatione: hic consequēter describitur eius cōspiratio contra patrē. ⁊ primo qua/liter eū fugauit. secūdo qualiter fuga/tum fedauit: ca. xvj. tertio qualiter de morte ei^o tractauit: ca. xvij. quarto q̄li/ter dei iudicio interijt: ca. xviij. quinto quomodo dauid ad domū regiam re/dijt: ca. xix. Circa primuʒ primo ponit ipsius absalon deceptio simulatoria. secūdo eius conspiratio ꝓditoria/ ibi: Misit autē absalon. tertio ipsius da/uid humiliatio meritoria ibi: Et ait da/uid. quarto eius ordinatio cōsultoria/ ibi: Et dixit rex. Simulatio aūt absa/lon fuit in duob^o: q̄r primo simulauit maximū çelum erga populum. secūdo deuotionē erga deum/ ibi: Post qua/draginta aūt annos. Circa primuʒ dr̄: l ¶ Igit post hec: Id est post recon/ciliationē absalon cū patre/ confidens de patris benignitate/ ⁊ de ioab fami/liaritate: ⁊ eleuatus ex sua pulchritu/dine: ⁊ q̄r inter ceteros filios dauid re/manētes erat primogenitus: q̄r chele/ab erat mortuus: qđ videtur ex hoc: q̄r de eo nō fit aliqua mētio. m ¶ Fecit sibi absalon currus ⁊ equites ⁊c̄. Quasi quoddā preludiū ꝙ deberet re/gnare post patrē suū. Sed eius ambi/tio intantū inualuit/ ꝙ patrē de regno expellere voluit. et ideo corda populi ad se trahere disposuit. Ideo subdit: n ¶ Et mane cōsurgēs absalon: Id est anteq̄ʒ aliq̄s intraret ad regem. o ¶ Stabat iuxta introitū porte in via. Ita ꝙ oēs illi qui ingredieban/tur ad regē pro negocijs habebāt iu/xta eū trāsire. p ¶ Et oēm virū q̄ habebat negociū ⁊c̄. Pauperē vel diuitē vt magis colorasret fictionē suā.

✱ Vident mihi ser/mo. Moralr. l ¶ Igit post hec ab/salon fecit sibi currus ⁊ equites: ⁊ quinquaginta viros q̄ precede/rent ⁊c̄. Per absalon q̄ timēs mortē ꝓpter culpā suaʒ fugerat: ⁊ ꝑ liberali/tatē patris recōciliatus fuerat: ⁊ nihil/ominus tanq̄ʒ ingratus vel potius in/gratissimus patrē suū maliciose q̄siuit subuertere. ⁊ sibi dignitatē regiā vsur/pare: significat quicunq̄ʒ maliciosus ⁊ ingratus qui suum superiorē ⁊ benefa/ctorem querit maliciose subuertere: et eius gradū per serpentinā astutiā ob/tinere. Ad hoc aūt cōsequēdum facit ostētatio ꝓprie sufficiētie/ ⁊ superioris insufficiētie. vtrūq̄ʒ enim fecit absalon. Per hoc em̄ ꝙ fecit sibi currū ⁊ equi/tes: ostēdit se potentē ad regni defen/sionē: ⁊ p̄rem impotētē/ q̄ iā senex ī do/mo q̄escebat. Per h̄ autē qđ dicebat:

Diuisio

Moralit

p iiij ✱ Quis me

gessur: ⁊ adduxit absalō in hieru/salē. Dixit āt rex: Reuertat ī do/mū suā: et faciē meā non videat. a ¶ ne presētia eius mortē amnō ad memoriā reducēs tristiciā mihi inferat. Reuersus ē itaq̄ʒ absalon in do/mū suā: ⁊ faciem regis non vidit. Porro sic absalō vir nō erat pul/cher in oī isrl': ⁊ decor^o nimis. A vestigio pedis vsq̄ʒ ad verticē nō erat in eo vlla macula. Et qn̄ tō/debat capillos: semel āt ī āno tō/debat: q̄r grauabat euʒ cesaries: ponderabat capillos capitis du/cētis siclis pōdere publico. Na/ti sūt autē absalon filij tres: ⁊ filia vna/ noīe thamar/ elegātis forme. a ¶ aiūt ī hebreo eē statuto tp̄e. s. xxx. die. Mansitq̄ʒ absalon in hierl'm duo/bus ānis: ⁊ faciē regis non vidit. Misit itaq̄ʒ ad ioab vt mitteret eū ad regem: qui noluit venire ad eū. Cunq̄ʒ scđo misisset/ ⁊ ille noluis/set venire/ dixit seruis suis: Scitis agrum ioab iuxta agrū meum/ ha/bentē messem hordei. Ite igit et succēdite eū igni. Succenderūt ꝫ serui absalō segetē igni. Et venie/tes serui ioab scissis vestimentis su/is/ dixerūt: Succēderūt serui ab/salon ꝑtē agri igni. Surrexitq̄ʒ io/ab ⁊ venit ad absalō in domū ei^o/ ⁊ dixit: Quare succēderūt ꝟui tui segetē meā igni? Et rn̄dit absalon ad ioab: Misi ad te obsecrans vt venires ad me: ⁊ mitterē te ad re/gē/ ⁊ diceres ei: Quare veni ꝺ ges/sur? Meli^o mihi erat ibi esse. Ob/secro ꝫ vt videā faciem regis. Qđ si memor ē iniq̄tatis mee/ interfici/at me. Ingressus itaq̄ʒ ioab ad re/gē/ nūciauit ei oīa hec. Uocatus/q̄ʒ ē absalō ⁊ itrauit ad regē: ⁊ ad/orauit sup faciem terre coram eo. Osculatusq̄ʒ ē rex absalō. Ca. XV

Igit post hec fecit sibi absalō curr^o ⁊ eq̄tes: et q̄nq̄gita viros q̄ ꝑcede/rent eū. Et mane ꝯsur/gēs absalō stabat iux̄ itroitū porte ī via: ⁊ oēm virū q̄ habebat nego/ciū vt veniret ad regis iudiciū/ vo/cabat absalō ad se/ ⁊ dicebat: De

1.Re.22.d

a ¶Post quadraginta aūt annos ꝛc. Quadragesimꝰ annus agebatur ex quo saul nobe ciuitatē subuertit/ et.lxxxv.sacerdotes ꝓpter dauid interemit. Ideo hic quadragesimꝰ annus ponitur: vt monstret diuinā vltionem suscitari super dauid: eo ꝙ achimelech sacerdotē fefellit: ⁊ tāte cedis causa fuit. In mendosis aūt codicibus quattuor/ non.xl.leguntur: sed in hebrea veritate non quattuor/ sed.xl. Si quis ꝟo contētiosus quattuor annos esse asserit ex q̃ absalon amnon interfecit/ vsq₃ quo patri dixit: Uadam et reddam vota mea q̄ voui domino in hebron: plane errat: cum absalon interfecto amnō in gessur apud tholomaim regem tribus annis: ⁊ in hierl'm reuocatꝰ: nō viso patre duobus annis moratus fuerit: et sexto anno faciē pr̄is viderit: dū cōtra eū ꝑduellionem mouerit. Uota nanq₃ se vouisse mentiēdo dixit: quasi oraturus in loco vbi requiescunt abraam/ isaac/ ⁊ iacob.

Et depo

q̄ ciuitate es tu? Qui rn̄dens aiebat: Ex vna tribu isrl' ego sū seruus tuus. Respōdebatq₃ ei absalō: Uident mihi sermones tui (a) boni ⁊ iusti: sed non est qui te au (b) diat constitutꝰ a rege. Dicebatq₃ absalon: Quis me constituat iu (c) dicē sup terrā: vt ad me veniant oēs q̄ habēt negociū ⁊ iuste iudicē? Sed ⁊ cū accederet ad eū hō (d) vt salutaret illū: extendebat ma (e) nū suā/ ⁊ apphendens osculabatur (f) eū. Faciebatq₃ hoc omni isrl' venienti ad iudiciū vt audiret a rege: ⁊ sollicitabat corda viroꝝ is (g)

¶al's quattuor.

(a) rael. Post quadraginta autē an (h)

a ¶reuersionis.

nos dixit absalon ad regem dauid: (i) Uadā et reddā vota mea q̄ (k) voui dn̄o in hebron. Uouēs em̄ vouit seruꝰ tuus cum esset in gessur syrie dicēs: Si reduxerit me dominus in hierusalem: sacrificabo domino. Dixitq₃ ei rex dauid: Uade in pace. Et surrexit ⁊ abijt in hebron. Misit autem absalon (l) exploratores in vniuersas tribꝰ israel/ dicens: Statim vt audieritis clangorē buccine/ dicite: Regnabit absalon in hebron. Porro (m) cum absalon ierunt ducēti viri de hierusalem vocati: eūtes simplici corde/ et causā penitꝰ ignorantes. Accersiuit quoq₃ absalon (n) achitophel gilonitē cōsiliariū dd̄ de ciuitate sua gilo. Cūq₃ immolaret victimas/ facta est coniuratio valida: populusq₃ concur/

Nico.de lyra

a ¶Uident mihi ser. tui bo. ꝛc. q.d. statim deberet tua petitio exaudiri. b ¶Sed nō est q̄ te audiat ꝛc. q.d. rex iam est antiquus: nec pōt cōpetēter intēdere talibꝰ: ⁊ ideo magnū damnū est/ ꝙ alius habēs zelū cōitatis nō ē ad hoc cōstitutus. c ¶Quis me cōstituat iu. q.d. ꝓ necessitate ppl'i/ et nō ꝓ alia re istud onus sustinerē. d ¶Sed ⁊ cū acce. ꝛc. vt sa. tanq₃ regis filius. e ¶Extendebat ma. suā. in signum familiaritatis. f ¶Osculabatur eū. in signum magne condescensionis. g ¶Et sollicitabat cor. In hebreo habetur: Et furabatur corda. q2 ꝑ tales fictiones falsas iniuste attrahebat ad se corda hominū: vt sic ei iūgerentur contra patrem suū: q2 ꝓpter talia eis impensa iudicabant/ ⁊ dicebant eum esse regno dignum. h ¶Post q̄dragīta autē annos. Hic ꝯsequēter ponitur fictio deuotionis erga deū ꝑ sacrificiū in hebrō offerendū. Absalon aūt intendebat ibi cōspirare cōtra patrē suū. Dicit igitur: Post quadraginta aūt annos ꝛc. Aliqui libri habēt: post q̄ttuor annos: q̄ accipiunt a fuga absalon vsq₃ tūc ꝰm istā litterā. Sed ꝙ sit falsa patꝫ ex duobus: q2 ꝑmo a fuga absalon vsq₃ tūc cucurrit maius tēpus: q2 post dictā fugā absalon mansit in gessur tribus annis. vt habetur.s̄.xiij.ca. in fine. Itē post eius reuocationē māsit in hierl'm duobꝰ annis anteq₃ videret faciē regis: vt habetur.s̄.xiiij.ca. ⁊ sic in sexto anno faciem regis vidit ⁊ perfecte recōciliatus fuit: ⁊ postea fecit sibi currū ⁊ equites ⁊ corda populi sibi attraxit: vt ꝑdictū est: q̄ nō potuerūt fieri in tā breui tpe/ quin ad minus currerent ibi duo anni vel circiter. ⁊ sic anteq₃ cōspirasset in hebron contra patrē suū: iam transierāt septē anni vel octo. Scd'o hoc apparet: q2 hebraica veritas ⁊ libri nostri correcti habent hic/ q̄draginta ⁊ non quattuor: ex quo patet lr̄am fuisse corruptā vitio scriptoꝝ. Isti aūt quadraginta anni varie cōputantur. In libro em̄ de hebraicis questionibꝰ dr̄: ꝙ hec cōputatio incipit a tpe quo saul interfecit sacerdotes: vt habetur.s̄.j.libro.xxij.ca. ⁊ terminatur in cōspiratione absalon cōtra patrē suū. cuius ratio est: quia dauid fuit causa ⁊ occasio aliquo modo dicte occisionis. Licꝫ em̄ nō peccauerit petēdo panes ⁊ gladiū ab achimelech sacerdote: ⁊ celando ei fugā suā: ꝓut ibidē dictum fuit: tn̄ in hoc peccauit/ ꝙ nimis patenter hoc fecit. Ex quo enim sciebat ibi esse doech idumeū de q̄ timebat ꝓbabiliter/ ꝙ ista sauli referret: vt ibidem dicitur: debuit facere ita secrete ꝙ lateret ipm doech: ⁊ ideo hic fit mentio illius tēporis: quia culpa illa ipsius dauid in parte fuit causa huius rebellionis absalon cōtra ipm. Nec obstat qd̄ ꝑdictū est hāc rebellionē euenisse propter peccatū dauid cū bethsabee: quia plura peccata possunt bene eē cause partiales vniꝰ pene a deo inferende. Ra. Sal. dicit: ꝙ isti quadraginti anni incipiūt a tpe quo ppl's israel petiuit regem: ⁊ simpliciter habere voluit contra samuelis ꝑsuasionem: vt habetur.s̄.j.li.viij.ca. ⁊ fit hic memoria illius tpis in rebellione ipsius absalon cōtra patrē: qd̄ prima facie videbatur magnū malum. quasi scriptura reduceret ad memoriā dictū samuelis: videlicet ꝙ petitio ppl'i de institutione regis nō erat ad bonū. i ¶Dixit absalō ad regē. Ad hoc accepit licētiā vt magis operiret maliciā suam excogitatā. k ¶Uadā ⁊ reddā vota mea ꝛc. id est offerēda in hebron. Locus em̄ ille sanctus reputabatur: eo ꝙ q̄tuor patriarche principales sunt ibi sepulti cū suis cōiugibus. s. adam ⁊ eua. abraam ⁊ sara: isaac ⁊ rebecca: iacob et lya: sicut dictū fuit Gen. xxiij. ⁊ ideo absalon fingebat illuc ire ex deuotiōe. Sed principaliter intendebat ibidem contra patrē cōspirare: quia locus iste distat a hierusalem per sedecim miliaria/ ꝰm Hierony. libro de distantijs locorum: et ideo melius poterat ibi fautores sue ꝯspirationis aggregare. Itē q2 dauid pater eiꝰ ibi ꝑmo regnauit: vt habetur.s̄.ij.ca. ⁊ ideo videbatur locus aptus vt ibi inciperet regnum eius. l ¶Misit autem absalon exploratores in vniuersas tribꝰ israel/ dicens. Hic cōsequēter describitur ipsius absalon cōspiratio: quia ad diē determinatā congregauit fautores suos in hebron. Misit em̄ nūcios ad ciuitates principales tribuum: ita ꝙ in qualibet ciuitate notabili erant plures missi ex parte absalon: quorū vnus habebat tubā/ scientes horam in qua clamaretur in hebron ad sonitum tube: Regnabit absalon: ita ꝙ eadē hora in omnibus ciuitatibus notabilibus nūcius absalon habens tubam vt sonaret: ⁊ alij discurrentes per vicos clamarent: Regnabit absalon in hebron: diuulgantes ꝙ ibi erat inunctus in regem: ⁊ ꝙ principales de ciuitatibꝰ festinarent illuc ad faciendū sibi debitam reuerentiā. ideo postea subdit: Populusq₃ cōcurrēs augebatur cum absalon. m ¶Porro cū absalon ierūt ducenti viri de hierusalem vocati ꝛc. ad petitionē ipsius absalon/ vt pauciores cum dauid remanerēt: ⁊ vt illi de ciuitate regia viderent sibi fauere: q2 ꝓpter multitudinem alioꝝ absalon fauentiū non audebant cōtradicere. n ¶Accersiuit q₃ absalon achitophel gilonitē consiliariū dauid ꝛc. de cuius consilio iste absalon hoc negocium acceperat: ⁊ vt alij facilius iungerent sibi. vidētes principalem regis consiliarium adherētem sibi. o ¶Facta est cōiuratio valida. q2 illi qui erāt ibi iurauerunt stare cū absalon ad maiorē cōspirationis cōfirmationē.

Uenit igitur.

Hebron locus sanctus

Moralit.

c ¶Quis me constituat iudicem super terram: vt iuste iudicem? ad me veniant omnes qui habent negociū ⁊ iuste iudicem? Ostendebat se sapientē ad regni negocia tractanda: ⁊ patrem notabat de desipiētia. Similiter ad ambitiosi ꝓpositum obtinendū facit fauor populi/ quem absalon querebat: vt patꝫ in textu: propter qd̄ dicitur ꝙ sollicitabat corda viroꝝ israel: scꝫ ad se attrahēdo. Ad hoc etiā facit apparētia zeli circa cultū dei: quē fingebat absalon dicens: k ¶Uadā ⁊ reddam vota mea que voui domino in hebron. Cū tamē intenderet priuare regno patrem suū: vt patuit per effectū. Per vias aūt ꝑdictas ⁊ cōsimiles querūt ambitiosi bonos superiores a suo statu deijcere: vt sic ad eum possint ascendere.

Egressus

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

a ¶ Et deposuerunt arcam. Ut ab abiathar sacerdote cõsuleretur deus quo deberet ire dauid. b ¶ Sadoch. Justus is gestat personam sanctorum: qui tempore passionis domini corpore quidem discesserunt/ verum dilectione sepati nõ sunt.

Chusai

rẽs augebat cũ absalõ. Uenit igit nũcius ad dauid/ dicẽs: Toto corde vniuersus isrl' sequit absalõ. Et ait dauid fuis suis q̃ erãt cũ eo in hierl'm: Surgite ꝛ fugiam⁹. Nec͛ enĩ erit nobis effugium a facie absalon. Festinate egredi: ne forte veniens occupet nos: ꝛ impleat sup nos ruinã: ꝛ pcutiat ciuitatẽ in ore gladij. Dixer̃tq̃ serui regis ad eũ: Oia q̃cũq̃ p̃cepit dñs noster rex/ libent exequemur serui tui. Egressus ẽ ẽ rex ꝛ vniuersa dom⁹ eius pedib⁹ suis. Et dereliquit rex decẽ mulieres cõcubinas ad custodiendã domũ. Egressusq̃ rex ꝛ oĩs isrl' pedib⁹ suis/ stetit pcul a domo. Et vniuersi serui ei⁹ ambulabãt iuxͣ eũ: ꝛ legiones cerethi ꝛ pheleti/ ꝛ oẽs gethei pugnatores validi/ sexcenti viri qui secuti eum fuerant de geth p̃cedebãt regem. Dixit aũt rex ad ethai getheum: Cur venis nobiscũ: Reuertere ꝛ habita cũ rege: q: peregrinus es/ ꝛ egressus es de loco tuo. Heri venisti: ꝛ hodie cõpelleris nobiscũ egredi. Ego aũt vadã q̃ iturus sum. Reuertere ꝛ reduc tecũ frẽs tuos: ꝛ dñs faciat tecũ misericordiã ꝛ veritatẽ: q: ostẽdisti grãm ꝛ fidẽ. Et respondit ethai regi/ dicẽs: Uiuit dñs/ ꝛ viuit dñs me⁹ rex: qm̃ in quocũq̃ loco fueris dñe mi rex/ siue in morte/ siue in vita: ibi erit seru⁹ tuus. Et ait dauid ethai: Ueni ꝛ trãsi. Et trãsiuit ethai getheus ꝛ rex/ ꝛ oẽs viri qui cũ eo erãt: ꝛ reliqua multitudo. Omnesq̃ flebant voce magna: ꝛ vniuersus ppl's trãsibat. Rex quoq̃ trãsgrediebat torrentẽ cedron: ꝛ cunctus populus incedebat ꝯ viam oliue q̃ respicit ad desertũ. Uenit autẽ ꝛ sadoch sacerdos ꝛ vniuersi leuitę cũ eo/ portãtes arcã fęderl' dei: ꝛ depo-

a ¶ ad orõnẽ: vt ab oĩbus videri posset.

suert arcã dei. Et ãscẽdit abiathar/ donec expletus esset

a ¶ quia respõsum datũ non est

oĩs populus qui egressus fuerat d̃ ciuitate. Et dixit rex ad sadoch: Reporta arcã dei in vrbẽ. Si inuenero gratiã in oculis dñi/ reducet me: ꝛ ostendet mihi eã ꝛ tabernaculũ suũ. Si aũt dixerit mihi/ nõ places: presto sum: faciat qd̃ bonũ est corã se. Et dixit rex ad sadoch sacer-

a ¶ id est ppheta qm̃. s. ꝯsulto deo ppl'o p̃dicebat futura.

dotẽ: O vidẽns reuertere in ciuitatẽ in pace: ꝛ achimaas filius tuus: ꝛ ionathas filius abiathar/ duo filij vr̃i sint vobiscũ. Ecce ego abscõdar in cãpestrib⁹ deserti: do-

a ¶ quid agam.

nec veniat sermo a vobis indicãns mihi. Reportauert igit sadoch ꝛ abiathar arcã dei in hierl'm: ꝛ mãserũt ibi. Porro dauid ascendebat cliuũ oliuarum: scandens ꝛ

a ¶ ne videret flere.

flens: õperto capite ꝛ nudis pedibus incedens. Sed ꝛ oĩs populus qui erat cũ eo opto capite ascendebat plorãs. Nũciatũ est aũt dauid/ q ꝛ achitophel eẽt i cõiuratione cũ absalõ. Dixitq̃ dauid: Infatua queso dñe cõsiliũ achitophel. Cũq̃ ascẽderet dauid sũmitatẽ mõtis

Nico. de lyra

a ¶ Uenit igit nũcius ad dauid. Nõ tñ ita cito: eo q absalon faciebat custodiri vias ne hoc factũ nũciaret dauid: donec haberet tantã multitudinẽ q dauid non posset resistere sm̃ suã estimationẽ. b ¶ Et ait dauid. Hic pñr describitur ipsius dauid humiliatio meritoria: q: p eã deus fuit placatus erga dauid ꝛ cõtra absalon puocatus. Apparuit autẽ ista humiliatio specialiter in duobus. s. in humilit de ciuitate regia recedẽdo. Scd̃o arcã dñi remittẽdo/ ibi: Uenit autẽ ꝛ sadoch. Circa primũ sciendum: q cũ dauid esset in bellis expertus ꝛ audacissimus/ et esset in loco forti: ꝛ haberet secũ plures et fortissimos bellatores: non recessit de ciuitate timore ipsius absalon principaliter: sed timore dei quem sciebat se prius offendisse: ꝛ pꝑter hoc ex sententia dei istud malũ sup eum euenisse. sm̃ q dixerat sibi nathan propheta supra xij. caplo: Hec dicit dominus: Suscitabo super te malum de domo tua. et ideo ad placandũ irã dei voluit se coram deo humiliare: qui p̃ces humiliũ exaudit: ꝛ ista humilitas apparuit in confusibili egressu eius de ciuitate/ cum dicitur: c ¶ Fugiamus ꝛc. nõ ppter ipsius virtutẽ/ sed dei cuius erat flagellum ad punitionẽ dauid. Secũdo apparuit ei⁹ humiliatio in pgressu/ cũ d̃r: d ¶ Egressus ẽ ergo ꝛc. q: incedebat peditãdo/ cũ tamen posset habere equos et mulos: et nõ solũ exiuit peditãdo/ sed etiã nudis pedibus incedendo: vt habet. j. eo. ca. e ¶ Et dereliq̃t rex decẽ mulie. Quia sciebat q non interficerẽtur. f ¶ Stetit pcul a domo. Extra ciuitatem: vt transire faceret totum populum suũ ante se/ vt poneret se in maiori periculo si absalon eum insequeretur: quod fecit/ eo q erat in culpa: vt p̃dictum est: ꝛ alij patiebantur propter eum. g ¶ Dixit aũt rex ad ethai ꝛc. Dicunt aliq̃ q iste fuit filius achis regis geth: qui adhesit dauid ppter suã bonitatẽ ꝛ pbitatẽ: et conuersus erat ad iudaismũ: ppter qd̃ da-

qd̃ dauid magis sibi ꝛ socijs suis cõpatiebat: eo q dimiserant gẽte suã ꝛ locũ. h ¶ Ego aũt vadã q̃ iturus sũ. i. vagabũdus ad locũ icertũ: quousq̃ dñs sit mihi placatus. Cetera patẽt vsq̃ ibi: i ¶ Oẽsq̃ flebãt voce magna. Ipsi regi compatiendo: ꝛ ad puocandũ dei misericordiã. k ¶ Uenit aũt ꝛ sadoch. Hic pñr ostendit humiliatio dauid in remissione arcę: cuius primo describit apportatio/ cum dicit: Uenit autẽ ꝛ sadoch ꝛc. Quia volebat se associare dauid in fuga sua/ et p eo ꝯsulere dñm tempore debito. Ideo subdit: l ¶ Et deposuerũt arcam dei. s. ad vnã partem ad consulendum dominum/ ad quem locum dauid deberet declinare. m ¶ Et ascendit abiathar. s. ad consulendum dominũ se applicauit: q: erat tunc sacerdos principalis. sed tunc non habuit responsũ: per quod cognouit dauid deum adhuc non esse placatum erga ipsum: ppter quod societate arcę reputauit se indignum: ꝛ ideo eam humiliter remisit ad tabernaculum vnde fuerat assumpta/ dicens: n ¶ Si inuenero gratiam ꝛc. Et patet lr̃a. o ¶ Si autẽ dixerit ꝛc. s. subire fugam/ exilium/ mortem: vt impleatur diuinum beneplacitum. p ¶ Et dixit rex. Hic consequẽter ponit ordinatio consultoria. quia licet dauid nõ desperaret de dei misericordia consequenda: noluit tamẽ omittere illud quod poterat fieri via humana. Et ideo primo ordinauit de statu absalon sibi renunciando. Secundo de consilio eius dissipando/ ibi: Cumq̃ ascenderet dauid. Primum autem fecit per hoc: q duos sacerdotes remittens cum arca ordinauit/ q duo filij eorum essent nuncij ad reportandum sibi illud qd̃ audiretur de domo absalon: et esset expediens sibi illud scire. Et patet littera vsq̃ ibi: q ¶ Infatua q̃so do. cõ. achi. Erat enĩ iste nimis astutus: ppter qd̃ erat magis timendus. r ¶ Cumq̃ ascenderet. Hic ꝯseq̃nt ponit ordinatio dauid de consilio absalon dissipando: remittendo chusai ad hoc: qui etiã erat valde sapiens et eloquens: vt patebit. j. xvij. ca. premittit tamen hic locus in quo chusai occurrit ipsi dauid/ cum dicit: Cũq̃ ascẽderet dauid sũmi. mõtis. s. oliuarũ.

In quo

Moralit

d ¶ Egressus est ergo rex ꝛc. Per fugã autem dauid ad campestria deserti nudis pedibus et operto capite/ significatur patientia boni prelati vel principis in persecutionibus constituti.

Diuisio

t. 23. q. 5. c. quis enĩ

al's nõ hẽ ꝛ sacerdos

E F a ¶ Chusai arachites. Amic⁹ dauid. Chusai interptat̃ festinãs: q̃ hierl̃m reuertẽs cõsiliũ achitophel dissipauit: significat
Joh.19.g discipulos dñi ex iudeis occultos nicodemũ/ioseph ꝛ siles.

Nico.de lyra

* a ¶ In q̃ adoraturus erat dñm. De loco em̃ illo videbat̃ clare tabernaculũ in q̃ seruabat̃ arca in mõte siõ ex opposito. ꝛ ideo qñ dauid veniebat ad locũ illũ/solitus erat adorare dñm: sicut hoĩes a lõge vidẽtes ecclesiã alicuius sancti solent eã depcari: ꝛ tũc ibi dauid dñm adorauit. b ¶ Ecce occurrit ei chu. arachi. q̃ erat de ciuitate arach. c ¶ Scissa veste ꝛc. In signum magnę tristicię. d ¶ Si ve. me. ꝛc. q̃ non erat vir bellator. e ¶ Si aũt in ciuitatẽ reuerta. q̃si nõ curans de me. f ¶ Et dixeris ꝛc. Videt̃ q̃ dauid hic peccauerit/inducẽdo eũ ad mentiendũ. Dicendũ q̃ lz nõ sit aliqua necessitas excusandi dauid ꝛ chusai de aliq̃ mendacio officioso: cũ ipse dauid peius fecerit tũc: vt patebit ca. seq̃nti: põt tñ dici q̃ nõ erat ibi mẽdaciũ. Ille em̃ fuit alicui q̃ agit ꝛ agere intẽdit ad bonũ ipsius. bonũ ãt erat absalõ q̃ a suo intento pessimo frustraret̃ ꝛ pr̃i traderet̃: maxĩe q̃ nolebat eũ ĩterficere/sz magis ↄseruare ad sui correctionẽ: vt ptz ex his q̃ habent̃ ĩ. xviij. ca. g ¶ Dissipabis cõsiliũ achi. i. dissipare poter̃ p tuã sapiaz ꝛ eloquentiã: sic apparuit p effectum: vt habet̃. ĩ. xvij. Cetera patẽt in lr̃a.

in q̃ adoraturus erat dñm: ecce a occurrit ei chusai arachites scissa veste/ꝛ terra pleno capite. Et dixit ei dauid: Si veneris mecũ/ eris mihi oneri. Si aũt in ciuitatẽ reuertaris ꝛ dixeris absalõ: Seruus tu⁹ sũ rex/patere me viuere: sic fui seruus pr̃is tui sic ero seruus tuus: dissipabis consilium achitophel. Habes autem te/

Moralit̃ * b ¶ Ecce occurrit ei chusai ꝛc. Per h̃ q̃ dauid eũ remisit vt ↄsiliũ achitophel dissiparet: ꝛ statũ negocioꝝ p certos nũcios sibi significaret/ oñdit̃: q̃ lz bonus vir ꝛ sctũs in psecutiõe positus de dei auxilio pn̄cipalit̃ ↄfidat: tñ ea quę fieri pñt via hũana ad sui liberationẽ ꝛ maloꝝ repssionẽ/nõ debet scienter omittere: nã hoc esset deũ tẽtare.

¶ In ca. xv. vbi dr̃ in postil. Isti ãt. xl. ãni varie cõputant̃.

Additio.

Licet dauid fuisset causa occasional̃ occisionis sacerdotũ: nõ tñ culpabilit̃ ei attribuendũ ẽ. Tũ q̃ sacra scp̄tura nõ ĩponit ei hmõi culpã. Tum q̃ nõ debebat p̃sumere in saule esse tãtã maliciã: vt ĩterficeret sacerdotes ppt̃ hospitalitatẽ dauid q̃ erat gener regis: ꝛ nõdũ publice ab eo eiectus / neq̃ dãnatus: lz in occulto saul cõcępisset rãcorẽ de eo: q̃d latebat achimelech: vt. s̃. j. Reg. xxj. Tũ q̃ puersitas ipsi⁹ doech nõdũ erat ipsi dauid nota: q̃ nihil legitur ↄtigisse añ illud factũ in q̃ dauid potuisset h̃ p̃sumere d̃ doech. nec ipse doech h̃ reuelauit sauli spõte/q̃si ingerẽs se ad hoc: sz post instantẽ inq̃sitionẽ ipsius saul: vt ptz. s̃. j. Reg. xxij. ca. Ex q̃bus videt̃ q̃ hoc gestũ nullã hz ↄtinuationẽ cũ facto achimelech. sz nec rõnabiliter hz respectuz ad petitionẽ ppl̃i de rege instituẽdo: vt Ra. Sa. dicit. Tũ q̃ in hmõi petitione lz populus peccasset: non tamen dauid qui ꝓtunc erat innocens. Tuz quia illa mala quę samuel p̃dixerat pp̃lo esse ventura verisimiliter ex institutione regis: non sunt huic casui absalon silia: sed oĩa ptinebãt ad malũ regimen regis q̃ ad tyrannidẽ se inclinaret: q̃d nullo mõ dicendũ est de dauid: cuius regimen publicũ fuit a deo approbatũ: vt. s̃. ca. viij. Vñ cõputatio hoꝝ. xl. ãnorum melius videret̃ inchoari a p̃ma vnctione ipsius dauid in regem. de qua. s̃. j. Reg. xvj. Quę quidẽ vnctio in ordine temporis fuit post petitionẽ populi de institutione regis: ꝛ añ occisionem sacerdotũ p̃dictam. Ratio aũt huius cõtinuationis talis est: Nam in p̃ma p̃dicta vnctione legit̃: Directus est spiritus dñi in dauid a die illa ꝛ deinceps. qui quidẽ spũs dñi exponit̃ cõmuniter de spũ fortitudinis ꝛ ↄstantie: q̃ post vnctionẽ viguerũt in dauid: vñ extunc incępit dauid in virtutibus florere et ad magnos honores ascẽdere. et exinde cõtinue fuit in cunctis ꝓspere agẽs: ꝛ famosissimus in oĩbus actibus ꝟtuosis: et in victorijs bellicis: adeo vt non solũ in isrl̃/sed in ceter̃ nationibus p gyrũ timeret̃ ꝛ in magna reuerentia haberetur tanq̃ dñs p̃cipuus ꝛ strẽnuus vir bellator: vt ptz. j. Reg. xvj. ꝛ. xvij. ꝛ. xviij. ꝛ. ij. Regũ. v. ꝛ in q̃plurimis alijs locis. Cuius tamẽ oppositum videt̃ ei contingere in psecutione absalon: in qua ꝓsperitas sua ꝛ celebritas seu claritas suę famę fuit mlt̃ipliciter denigrata. cum ille qui de fructu ventris sui egressus fuit tam inuerecunde ꝛ audacter illum psecutus ẽ vsq̃ ad eiectionem psonę suę de domo ꝛ ciuitate regia: ꝛ deturpationem concubinaꝝ ꝛ huiusmodi. Nec solum hoc/sed etiã p vnũ simplicem hominem. s. semei fuit in facie blasphematus: et verbis ꝛ factis grauit̃ iniuriatus: vt patet. ĩ. xvj. ca. Merito igi/ tur sacra histo

tur sacra historia accipit computationez huius persecutionis absalon a prima vnctione ipsius dauid. Tum quia opposita iuxta se posita magis elucescũt. Tum ad ostendendum q̃ celeberrima ꝓsperitas ipsius dauid viguit cõtinue p q̃draginta annos/dum ipse dauid recte ambulauit cũ deo: et deinde incępit denigrari seu debilitari p tale infortuniũ: q̃d sibi cõtigit ex ordinatione diuia ꝓpter peccatũ cõmissum. Ex quo fideles possunt salubriter erudiri. Quęcũq̃ em̃ scripta sunt/ad nostrã doctrinam scripta sunt: ad Roma. xv. a. et vt ĩtelligamus/q̃ ꝓsperitas ipsius dauid cũ ad culmen celsitudinis sublimatus fuit ex suo peccato/faciliter versa fuit in ꝓfundũ. iux̃ illud: Eiecisti eos cum alleuiarent̃. Q̃d totũ etiã in bonũ spũale ipsius dauid redundauit: vt ipse dixit. ĩ. xvj. c. Forte videbit deus afflictionem meam ꝛc. vñ iuxta sentẽtiam apl̃i: Diligẽtibus deũ oĩa coopant̃ in bonuz: ad Roma. viij. c. Nã s̃m doctores deus tantũ dat iustis de bonis ꝛ malis tẽporalibus/q̃ntũ decet eoꝝ saluti spũali: ꝓut i p̃ma scd̃ę. q. vlti. arti. vlti. in respondendo ad questionem.

Replica.

In capl̃o. xv. vbi dicit̃ de quadraginta annis post quos absalõ ↄ̃ dauid patrẽ suuz se erexit: postillator dicit/ initium illorũ. xl. annoꝝ a diuersis varie cõputari. Nã beatus Hiero. cõputat eos ab occisione sacerdotũ in nobe: cui neci dauid causam ꝛ occasionẽ dedit ꝛc. Burgeñ. licet in ꝓlogo sui operis valde rep̃hẽdat postillatorem: quia aliq̃ñ dicta sanctoꝝ/pręcipue sãcti Tho. ex magnis causis declinauit: hic ipse sine ratione beato Hiero. contradicit: asserẽs q̃ p̃dicta occisio sacerdotum non sit ipsi dauid culpabiliter attribuẽda: nec sacra scriptura vt dicit/ĩponit ei huiusmodi culpã. Sed ecce Burgeñ. non veret̃ se opponere rotundo textui: nõ mirũ igit̃ q̃ se opponat sancto doctori. Dicitur em̃. j. Reg. xxij. d. Cũq̃ abiathar necẽ sacerdotum ipsi dauid nũciasset. Respondit dauid: Sciebã in illa die q̃ cum ibi esset doech idumęus ꝓculdubio annunciaret sauli/dicendo: Ego sum reus omniũ animaꝝ patris tui. Et beatus Hieroñ. dicit: ꝛ assumit̃ in Glo. ordi. ideo hic. xl. annus ponit̃ vt monstret̃ diuinã vltionem suscitari sup dauid: eo q̃ achimelech sacerdotem dei fefellit/et tantę cędis causa fuit. Nec põt dici q̃ dauid ex humilitate sit mẽtitus/dicẽs: Ego sum reus. Hęc et alia ppendant qui Burgeñ. delyramẽta grandipendunt. Illud aũt quod Burgeñ. q̃si suã computationẽ subiũgit nõ minus delyramentũ videt̃. Cõputat em̃ illos q̃draginta annos a prima vnctione dauid vsq̃ ad rebellionem viri sui absalon: vt opposita iuxta se posita magis moueant. vtputa quia dauid ab illa vnctiõe q̃draginta annis fuit in cõtinua ꝓsperitate ꝛ post cępit rebellio: de qua p̃ñs sermo. Sed de opinione beati Hiero. Ra. Sa. Burgeñ. ꝛ alioꝝ circa hanc computationem nõ faciendo vim. Ratio computationis Burgeñ. nihil videt̃ valere. Nam p̃ma vnctio dauid facta fuit primo anno regni saul: vt vult beatus Aug⁹. xvij. de ciuitate dei ca. vij. et ponit̃ dictum eius in glo. j. Reg. xv. sup ꝟbo: Proiecit te dominus ne sis rex. q̃draginta aũt ãnis regnauit sic et dauid: vt dicit idẽ beatus Aug⁹. ibidẽ. Dauid aũt ꝓ tũc nullum ius in regno habuit: licet haberet ius ad regnũ: nec habebat executionẽ ꝓ tũc regię potestatis: vt dicit Burgeñ. s̃. j. Reg. xxviij. ca. ꝛ tñ vt patet ex decursu p̃mi libri Regũ p totum: viuente saul ꝛ regnãte nulla fuerat ipsi dauid securitas/neq̃ ꝓspitas: sed neq̃ suis: nec ausus fuit quisq̃ in regno israel eum aut suos recipe in domum suam: nec quicq̃ humanitatis exhibere. quia bannitus coactus est se transferre ad achis regem geth: vt patet. j. Regũ. xxvij. et. xxviij. A prima igitur vnctione dauid vsq̃ ad mortem saul fluxerunt. xxxix. anni quibus fuit sub cõtinua fuga et tribulatione. Nisi quis illam tribulationem prosperitatem dicere voluerit: quia in bonum sui. pari modo ꝛ rebellio absalon dicenda erit ꝓsperitas: quia in bonũ. s. humiliationem dauid: ꝛ cõsequenter exaltationem. vt etiam dicit Burgeñ. Videtur igitur manifestum delyramentum dicere: dauid fuisse in continua ꝓsperitate ante adeptum regnum quando fuit secundo vnctus. Nam talis modus loquendi est omniũ sanctoꝝ doctoꝝ: qui dicunt dauid tempe aduersitatis in virtutibus creuisse: sed tempe ꝓsperitatis turpiter peccasse: sicut patet p decursum secũdi libri ꝛc. Reliq̃ vsq̃ ad finem libri secundi stãt in difficultate vocali ꝛc.

G H

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

A

Q Unqꝫ dauid trāſ. ⁊c. a ¶ Quid mi / Ca. XVI hi ⁊ vob ē ⁊c. Solus abiſai dixerat: Vadā ⁊ amputabo caput eius. Et dauid abiſai ⁊ ioab rñdit: Quid mihi ⁊ vob ē fi. ſar. ⁊c. Nūqd vult⁹ interfi cere iſtū ſic īterfeciſt⁹ abner? b ¶ Dimittite eū vt ma. ⁊c. Greg⁹. Qui verboꝝ ꝯtūelijs pſſus virtutē patiētię ſeruare nō po teſt vel ſufficit: factū dauid ad memoriā reuocet: quē cū ſemei conuitijs vrgeret: et armati ꝓceres vlciſci ꝯtēderent / ait: Quid mihi et vob filij ſaruię ⁊c.? Et paulpoſt. Dimittite eū vt maledicat iux̄ ꝑceptū dñi ⁊c. Quibus verbis indicat: q2 ꝓ pctō bethſabee inſurgētē ꝯ ſe filium patere. Fugiēſqꝫ reduxit ad animū malū quod fecit: ⁊ cōtumelioſa verba nō tam cōuitia ꝗ̄ adiutoria eſſe credidit / qbus ſe purgari ſibiqꝫ miſereri poſſe iudicauit. Tūc em̄ illata cōuitia bn̄ toleramus: cū in ſecreto mētis ad mala ꝑpetrata recurrimus. leue qppe videbit̄ ꝙ iniuria ꝑcutimur: dū ꝯſpicimus ꝙ̄ penis meruimus: ſicqꝫ fit vt ꝯtūelijs grā magis ꝗ̄ ira debeat̄: quoꝝ interuentu deo iudice pena grauior declinat̄.

Moralit̄ (margin)

Semei

Glossed text (Ca. XVI)

cū ſadoch ⁊ abiathar ſacerdotes: ⁊ omne verbū qdcūqꝫ audieris de domo regis / indicabis ſadoch ⁊ abiathar ſacerdotibus. ſunt em̄ cū eis duo filij eorū / achimaas filius ſadoch: ⁊ ionathā filius abiathar. ⁊ mittetis ꝑ eos ad me omē verbū qd audieritis. Veniēte ergo chuſai amico dauid in ciuitatē / abſalō qꝫ īgreſſus eſt hierl'm: ⁊ achitophel cū eo. Ca. XVI

Q Unqꝫ dauid tranſiſſet pau- a lulū montis verticē apparu- b it ei ſeba puer miphiboſeth in occurſū eius cū duob⁹ aſinis q̇ onerati erāt ducētis panib⁹ ⁊ centū

a ¶ ficoꝝ palatas appellat. eo ꝙ ꝑ maſſas ꝓmerēt int̄ duas tabulas: qs palas dicūt / a qbus palate vocant̄.

alligaturis vuępaſſę: ⁊ ſeptē maſſis palatarꝰ: ⁊ duob⁹ vtrib⁹ vini. Et dixit rex ſebę: Quid ſibi volūt hęc? Rñditqꝫ ſeba regi:

a ¶ ſunt. b ¶ ſuper eos filij regis.

Bñe mi rex āſini domeſtici regis vt ſede- c ant: ⁊ panes ⁊ palatę ad veſcēdū pueris d eius: vinū āt vt bibat ſi qs defecerit in deſerto. Et ait rex: Vbi eſt fili⁹ dñi tui? Rñ- e ditqꝫ ſeba regi: Remāſit in hierl'm dicēs: f Hodie reſtituet mihi dominus iſrael regnū patris mei. Et ait rex ſebę: Tua ſint g omnia quę fuerūt miphiboſeth. Dixitqꝫ ſeba: Oro vt inueniā gratiā corā te domine mi rex. † Venit ergo rex dauid vſqꝫ h bahurim. Et ecce egrediebat̄ vir inde de i cognatione domus ſaul / nomine ſemei / fili⁹ gera: ꝓcedebatqꝫ egrediēs ⁊ maledicebat: mittebatqꝫ lapides ꝯ dauid ⁊ ꝯ vniuerſos ſeruos regis dauid. Oīs aūt ppl's ⁊ vniuerſi bellatores a dextro ⁊ a ſiniſtro latere regis incedebāt. Ita aūt loqbat̄ ſemei cū malediceret regi: † Egredere / egre- k dere vir ſanguinū ⁊ vir belial: reddidit ti- l bi dñs vniuerſū ſanguinē dom⁹ ſaul: qm̄ inuaſiſti regnū ꝓ eo: ⁊ dedit dñs regnū in manu abſalon filij tui: et ecce premunt te mala tua: qm̄ vir ſanguinū es. Dixit aūt abiſai fili⁹ ſaruię regi: Quare maledicit canis hic moritur⁹ dño meo regi? Vadā a ⁊ amputabo caput ei⁹. Et ait rex: † Quid m

a ¶ In hebreo non habetur: Dimittite vt maledicat: ſed tm̄ maledicat.

b mihi ⁊ vobis eſt filij ſaruię? Dimittite eū n

a ¶ ꝑmittendo.

vt maledicat: dñs em̄ precepit ei vt male o

¶ penitēdo.

diceret dauid: ⁊ quis eſt q̇ audeat dicere /

Nico. de lyra

Q Unqꝫ da. ⁊c. Ca. XVI Hic ꝯñr oſtēdit qlit̄ abſalon patrem ſuū fędauit ingrediēdo ad eius vxores. Premittunt̄ tn̄ hic qttuor: quia primo dauid a ſeba decipit̄. Scdo a ſemei impetit̄ / ibi: Venit ꝗ rex. Tertio chuſai ab abſalon recipitur / ibi: Abſalon aūt. Quarto abſalō ad vxores pr̄is ingredit̄ / ibi: Dixit aūt abſalon. Circa primū ſciēdū: ꝙ adulatores intendētes magnates decipere conſiderāt tempus ⁊ locū ⁊ alia ad hoc apta. Et h̄ notat̄ cū dr̄: Cūqꝫ dauid trā. pau. mōtis vertice: q2 iā erat fatigatus ex itinere et triſticia. b ¶ Apparuit ei ſeba. q̄ſi multū paratus ad ſuccurrendum regi in tali neceſſitate. Vñ ſequitur: c ¶ Aſini do. re. vt ſedeant. i. ſi aliqs de domo tua fuerit ita fatigatus ꝙ nō poſſit incedere: poterit ſuper aſinū ſedere. d ¶ Et panes ⁊ pa. ⁊c. Palatę dicunt̄ ficus cōpſſę inter tabulas. e ¶ Vbi eſt fili⁹ dñi t. Habebat em̄ eius curā ꝓpt̄ ionathę amicitiā. f ¶ Rñditqꝫ ſeba ⁊c. Re. ī hie. Iſte ſeba mētiebatur: vt ptꝫ ex his q̄ habent̄. ī. xix. ca. quia miphiboſeth de fuga dauid fuit valde triſtis: ſicut apparebit ibi: Cogitabat em̄ ſeba ꝙ dauid ꝓpter ſapiam ſuā ⁊ bonā militiā finaliter obtineret victoriā: ⁊ ideo ſtudebat hęreditatē dñi ſui īpetrare a dauid: quod et factum eſt. Vñ ſubditur: g ¶ Tua ſint omnia ⁊c. qd fuit male et ꝑcipitāter ⁊ iniuſte dictum. Tū q2 iſte ſeba dixerat falſum: Tū q2 dato ꝙ vex dixiſſet: tn̄ miphiboſeth dñs ſuus nō erat cōdemnādus anteqꝫ audiretur: vel anteqꝫ veritas alio modo ſufficiēter declararetur. h ¶ Venit ꝗ rex. Hic ꝯñr dauid a ſemei impetitur verbis maledict⁹ ⁊ alijs iniurijs. Et hoc eſt qd dicit̄: i ¶ Et ecce ⁊c. d co. do. ſa. ī. xix. ca. dr̄ ꝙ erat de domo ioſeph. Dicēdum ꝙ erat de domo ioſeph ex pte patris. ſ. de tribu ephraim: ſꝫ ex pte matris erat

Diuiſio (margin) — B (margin)

matris erat de cognatiōe ſaul: q2 mlieres in hęreditate nō ſuccedētes poterāt ꝯhere matrimoniū cū viris alterius tribus: ꝑ ut dictū fuit Nūe. xxxvj. k ¶ Egredere / egredere vir ſanguinū. i. effuſor multi ſanguinis innoxij. l ¶ Et vir belial: Id eſt abſqꝫ iugo diſciplinę ⁊ legis diuinę. Cętera patent vſqꝫ ibi: m ¶ Quid mihi ⁊ vob ē filij ſaruię? Ex hoc ptꝫ ꝙ ioab ſil'r ſemei occidere volebat: ⁊ frēm ſuū abiſai ad hoc incitabat. n ¶ Dimittite eū vt maledicat. q2 eius maledictio ē mihi materia ad exercitiū patiētię. o ¶ Dñs em̄ ꝑcepit ei vt malediceret dauid ⁊c. Hic occurrit ꝑplexitas. q2 ſi dñs ꝑcepit ei / ſi peccauit hoc faciēdo: ſic nec miniſter iudicis de ꝑcepto eius malefactorē interficiēdo. Dauid autē peccauerat corā deo ⁊ dignus erat hac pena et maiori: vt patet ex ſupradictis. xj. c. Sed ad hoc ſequit̄ / ꝙ dauid peccauit iniūgendo ſalomoni eius interfectionē: vt habet̄. ī. iij. li. ij. ca. Cuius cōtrariū videt̄ ſcriptura inuere ibidem. Si aūt dicat̄ ꝙ ſemei maledicendo dauid peccauit: ſequitur inconueniens. ſ. ꝙ deus ꝑcęperit eum peccare: et ſic fuit cauſa peccati per ſe et directe: quod eſt impoſſibile. Dicendū ad hoc: ꝙ dauid videns ſemei ſolū ⁊ inermē ita conſtāter ⁊ intrepide ſibi iniuriantē ⁊ manifeſte corā bellatoribus multis fortiſſimis ⁊ audaciſſimis / ⁊ ad vindicādū regis iniuriam promptiſſimis: perpendit ꝙ hoc non proueniebat ab ipſo

C (margin) — An ſemei maledicendo dauid peccauerit. (margin)

ſemei tm̄

Moraliter. a ¶ Cūqꝫ dauid tranſiſſet paululū montis verticem / apparuit ſeba puer miphiboſeth in oc. ⁊c. Hic duo ſunt notanda. Primū eſt cautela malicioſa ſebę detractoris: qui conſiderans dauid et ſeruos eius in anguſtia poſitos et fuga et fame fatigatos / obtulit dauid pauca reſpectiue: vt ꝑ hoc mendaciter acquireret hęreditatem domini ſui detrahendo ſibi. Et conſimiliter faciunt in curijs magnatorum cupidi et auari. Secundum eſt periculum potentum in verbis talium detractorum: quia dauid ſanctus ex verbis et dono licet modico huius adulatoris et detractoris / intantum fuit deceptus ꝙ ſine verborum eius examinatione dedit ei hęreditatem domini / dicens: g ¶ Tua ſint omnia que fuerunt miphiboſeth. Propter quod principes et prelati tales adulatores et detractores multum debent abhorrere: et ne precipitanter rem concedant alienam diligenter ꝑcauere. i ¶ Et ecce egrediebatur vir inde de cognatione domus ſaul / nomine ſemei filius gera ⁊c. Per ſemei qui maledicebat dauid et eum lapidibus et terra impetebat / ſignificatur quicunqꝫ dās afflicto afflictionem iniuſte. ⁊ ſicut ſemei ex hoc finaliter incurrit mortem corporalem: ſic talis incurrit mortem culpę: et finaliter niſi peniteat mortem gehennę.

Moralit̄ (margin) — D (margin) — † 3. Reg. 2. b. (margin) — † De ꝯſe. diſ. 1. ca. 1. (margin) — † ī. 19. d. Ecci. 23. c. (margin)

Ingredere

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

a Semei aūt. Hic ē nabath pr̄ hieroboā ſm hebreos: q̄ filius iemini dr̄: ⁊ in celo dom⁹ saul maledicit dauid. Nomē ꝟo aui eius iemini fuit. Ipſe ſemei ex tribu ephrai filij ioſeph extitit. vn̄ dicit ad dd̄: Prim⁹ veni hodie de oi tribu ioſeph. ſ3 ſemei vt ſupi⁹ legit̄ de cognatiōe ſaul fuit. Saul ꝟo d̄ beniamin. In Eſdre ſemei filius cis legit̄: q2 ⁊ cis ⁊ gera vocabat̄ pr̄ ei⁹ fili⁹ iemini .i. beniamin h̄ legit̄: ſ3 de tribu ioſeph pmus veniſſe dr̄: q2 in tribu ioſeph habitauit. b Ingredere ad ↄcu. Cōcubinas dauid abſalon polluit. Judaicā plebem ſcribe q̄3 et phariſei ſupſtitionibus corrumpūt: ſicq3 a vero dauid alienā faciūt. c Achitophel interpretat̄ ruina fratris. Judas de ruina chriſti agēs: ↄſiliū dedit iudeis adūſus chriſtum: vterq3 ſuſpēdio interijt.

Mat. 26.a
Ibidē. 27.a

Et fortiſſimus

Nico.de lyra

ſemei tm̄/ſed a deo ſpālit̄ h̄ agēte: ⁊ h̄ vocauit p̄ceptū dei. Et l3 ſemei i h̄ peccauerit volūtate iniqua maledicēs dauid: nō tn̄ ꝓpt̄ h̄ de⁹ fuit cā pcti in q̄tū pctm̄ ē. Ad cui⁹ intellectū ſciēdū: ꝙ ad pctm̄ plura cōcurrūt. ſ. potētia q̄ peccat̄/q̄ ē liberū arbitriū: ⁊ motus liberi arbitrij in ↄſenſū/⁊ ad impulſum potētiaꝝ executiuaꝝ: et totum iſtud ē a deo q̄ ē actor nature et opationū eius. Eſt etiā ibi deformitas in actu/q̄ ē q̄dā defectus ex q̄ actus h3 rōnē pcti. et hui⁹ de⁹ nō eſt cā/ſ3 defectibilitas liberi arbitrij. ſic in claudicatione q̄cq̄d eſt ibi āmbulatiōis ſeu motiōis/reducit̄ in virtutē motiuā ſic in cā3. illud āt qd̄ eſt ibi deformitat̄ ⁊ defect⁹/reducit̄ in cām tibie curuitat̄. Et ſic pt3 ꝙ de⁹ nō ē cā pcti: l3 ſit cā liberi arbitrij ⁊ motiōis ipſius. Sic igit̄ pōt dici: ꝙ ↄſtantia et audacia q̄ fuit in ſemei dauid impetēdo: ⁊ entitas illi⁹ actionis totū fuit a deo: vt p h̄ dauid puniret̄/⁊ eius patientia ꝓbaret̄. Sed deformitas ſeu defect⁹. ſ. ꝙ iniq̄ volūtate h̄ fecerit: h̄ nō reducit̄ in deū ſic in cām: ſed in liberi arbitrij defectibilitatem.

Plura ad pctm̄ concurrentia.

a Ecce fili⁹ me⁹ ⁊c. h̄ dr̄ ꝓ tāto: q2 ſemē viri qd̄ ē pncipiu3 generatiōis filij/eſt de ſupfluo alimēti/qd̄ in vtero digerit̄: et ad mēbra generatiue ꝟtut̄ defertur. Cetera patēt ex dictis. b Abſalō āt. h̄ ↄn̄r chuſai ab abſalō recipit̄. Et pt3 lr̄a vſq3 ibi: c Hec eſt inq̄t grā ad ami. tuū. ſ. ad dauid. q. d. nō oñdiſti te ei eſſe fidelē. h̄ aūt dicebat abſalon vt exploraret mētē ipſi⁹ chuſai. d Rn̄dit q3 chu. ad ab. neq̄q3. ſ. debui ire cū dd̄. e Quia il. ⁊c. quē ele. do. i h̄ mētit⁹ ē chuſai q2 abſalō nō erat a deo elect⁹. ſ3 dixit h̄ chuſai vt abſalō eū reciperet citius. nec oportet eū excuſari de mendacio officioſo. f Dixit āt ab. ad achito. h̄ vltio abſalō ad vxores patr̄ ſui ingredit̄ de conſilio achitophel. Cui⁹ cā ſubdit̄: h Ut cū audierit ois iſrl̄ ⁊c. Perpenderat eñ achitophel ꝙ multi erāt cū abſalō vacillātes: eo ꝙ timebāt ne pr̄ ei⁹ ⁊ fili⁹ recōciliaret̄/⁊ ſic fierēt odioſi vtriq3: eo ꝙ fauiſſent abſalō in malo: ex q̄ timebāt poſtea ꝗuit̄ puniri. et ideo ad remouēdū hūc timorē ⁊ vacillationē/achitophel ↄſuluit abſalō: vt patēter fedaret pr̄em ſuū eius vxores cognoſcēdo carnalit̄: vt p tale vitupiū ipſi dauid illatū crederet̄ a pplo dictā recōciliationē nō poſſe fieri: ⁊ ſic firmit̄ ſtarēt cū abſalō. Iſtud aūt cōſiliū l3 fuerit ad malū finē ordinatū: tn̄ erat valde accōmodum ad finē intentu3. Jō ſubdit̄: i Conſilium aute3 achito. ⁊c. Iſta ſilitudo non tenet in oibus: q2 cōſiliū dei nō pōt ad malū ordinari: ſed tenet q̄tu3 ad hoc ꝙ cōſiliū dei ē accōmodū ad finem intentū. Dicūt aūt aliq̄ ꝙ achitophel dedit hoc ↄſiliū: eo ꝙ bethſabee neptem ſua3 dauid polluerat p adulteriū.

g Ingredere ad concubinas patris tui ⁊c. Per abſalon qui cognoſcēdo ↄcubinas patris ſui māifeſte ipm̄ fedauit: ſignificat̄ quicūq3 ſb̄ditus rebellis ſuo ſupiori: cuius famam ſtudet denigrare p ſuſpecta mulieꝝ cōſortia/ ⁊ alia mendacia q̄ in appellatiōibus cōtra ſupiores bonos ſolēt poni. Per achitophel aūt qui dedit abſalon hoc ↄſiliū/ ſignificat̄ aduocatus qui cauſa3 ꝓmouet taliter appellātis. et ſicut achitophel ſuſpendit ſeipm̄: ſic talis aduocatus ſibi ꝓcurat inferni patibulū.

Allego.
Eſa. 1.a
Mat. 14
Ibi

a ¶ q2 iuſte oīa fecerit.

q̄re ſic fecerit? Et ait rex abiſai ⁊ vniuerſis ſeruis ſuis: †Ecce fili⁹ me⁹ q̄ egreſſus eſt de vtero a meo q̄rit aīa3 meā: q̄nto magl̄ h̄ fili⁹ iemini maledicet mihi? Dimittite eū vt maledicat iuxta p̄ceptū dn̄i/ſi forte reſpiciat dn̄s afflictionem meā: ⁊ reddat mihi dn̄s bonū ꝓ maledictiōe hac hodierna. Ambulabat itaq3 dauid ⁊ ſocij ei⁹ p viā cū eo. Semei aūt p iugū mōtis ex a latere ↄ illū gradiebat̄/maledicēs ⁊ mittēs lapides aduerſus eū: terramq3 ſpārgēs. Uenit itaq3 dauid rex ⁊ vniūſus ppl̄s cū eo laſſus: ⁊ refocillati ſunt ibi. Abſalō āt ⁊ †vniuerſus b ppl̄s ei⁹ ingreſſi ſūt hierl̄m: ſ3 ⁊ achitophel cū eo. Cū āt veniſſet chuſai arachites amic⁹ dauid ad abſalō/locut⁹ eſt ad eū: Salue rex: ſalue rex. Ad quē abſalō: Hec eſt inq̄t grā tua c ad amicū tuum. Quare nō iuiſti cum amico tuo? Rn̄ditq3 chuſai ad abſalō: Neq̄q3: q2 il d li⁹ ero quē elegit dn̄s/et ois h̄ ppl̄s ⁊ vniūſus e iſrl̄: ⁊ cū eo manebo. S3 vt ⁊ h̄ inferā: cui ego ſeruiturus ſum? Nōne filio regl̄? Sicut parui patri tuo/ita parebo ⁊ tibi. Dixit aūt abſalon f ad achitophel: †Inite ↄſiliū q̄d agere debeab mus. Et ait achitophel ad abſalō: Ingredere g ad cōcubinas pr̄is tui q̄s dimiſit ad cuſtodiendā domū: vt cū audierit ois iſrl̄ ꝙ fedaueri h pr̄e3 tuū/roborent̄ tecū man⁹ eoꝝ. †Tetēderūt igit̄ abſalō tabernaculū in ſolario. Ingreſſuſq3 ē ad ↄcubinas pr̄is ſui corā vniuerc ſo iſrl̄. Cōſiliū āt achitophel qd̄ dabat in die i bus illis/q̄ſi ſi q̄s cōſuleret deū. Sic erat oē ↄſiliū achitophel/ ⁊ cū eſſet cū dauid/ ⁊ cū eſſet cū abſalon.

a ¶ ꝓmerui eñ.
a ¶ vt fedaret eos.
a ¶ In hebreo: miſericordia. Q. nullius miſericordie vide/ris: quia dimiſiſti amicum tuum.

Ca. XVII

Dixit igit̄ achitophel ad abſalon: k Eligā mihi duodeci milia viroꝝ l ⁊ ↄſurgēs pſequar dauid hac no m cte: ⁊ irruēs ſup eū/q̄ppe q̄ laſſus eſt ⁊ ſolūtis n o manibus/pcutiā eū. Cunq3 fugerit ois ppl̄s p qui cū eo eſt/pcutia3 regē deſolātum: ⁊ redu q cam vniuerſu3 ppl̄m: quō vnūs homo reuerti ſolet. Unūm eñ viꝝ tu q̄ris: ⁊ ois ppl̄s erit r s in pace. Placuitq3 ſermo eius abſalō: ⁊ cū t ctis maioribus natu iſrael. Ait aūt abſalon: v

a ¶ p̄ timore.
a ¶ a facie noſtra.
a ¶ ꝓpter fugā ſocioꝝ.
a ¶ Id eſt cōcorditer.
a ¶ Uñ: Expedit vt vnus moriat̄ homo ⁊c.

Ca. XVII Dixit igit̄ ⁊c. Hic cōſequēter oñdit̄ q̄lit̄ abſalon de morte patris ſui tractauit. Et pmo circa hoc ↄſiliū tractat̄. Secūdo hmōi tractat⁹ ipſi dauid renūciatur/ibi: Et ait chuſai. Circa pmū pmittit̄ conſiliū achitophel. Secūdo ipſius chuſai/ibi: Ait autē abſalō. Circa pmū dr̄: k Dixit igit̄ achi. ad abſa. volens abſorbere dauid ex cauſa p̄dicta. l Eligam mihi duodecim milia viroꝝ. Tot eñ videbātur ſufficere ad debellandum dauid ⁊ eius exercitū: quia erāt fugitiui ⁊ ſtupefacti de hoc qd̄ acciderat. m Et conſurgens ꝑſeq̄r dauid hac nocte. Antēq3 poſſit aliquod fortaliciū intrare: et ibidem populum ſibi fauentem recolligere. n Et irruens ſuper eū/ quippe qui laſſus eſt. i. ex itinere fatigatus. o Et ſolut̄ manibus. i. deſtitutis viribus. p Percutiam eū. Tanq3 facilē ad debellandum. q Et reducā vniuerſum populu3 quō vnus ⁊c. Ad obediendū tibi. r Unū enim virum tu q̄ris. ſ. dauid. s Et omnis populus erit in pace. Id eſt eo interfecto omnes obedient tibi pacifice. t Placuitq3 ſermo ei⁹ abſalon: et cunctis maioribus ⁊c. Tanq3 valde accōmodus ad finem intentū/l3 malum. v Ait autem abſalon. Hic cōſequēter ponit̄ conſiliū ipſius chuſai. Et primo diſſipat achitophel cōſiliū. Secūdo dat ſuu3/ibi: Sed hoc mihi rectum videt̄ eſſe conſilium. Circa primū dicit ſic:

Nō eſt bona

Ps. 10
Prou. 26
Ibi
Hiere. 1
Ps. 6
Mat.

G a ¶ Et fortissimus Ca. XVII quisq̃ ⁊c. In hebreo: Fortissimus ipse cuius est cor q̃si leonis pa.sol. subaudis: nõ fortissim⁹ iste dauid intelligit̃. Vñ: Scit eñ oĩs isrl̃ patrẽ tuũ esse fortissimũ. ¶ Isid. Allego. Scd̃m allegoriã considerari oportet q̃d sit ꝙ absalon parricida patrẽ insequit̃. Primo pater fugit de victoria securus: ⁊ interituꝫ parricide deplorabat / quem perituꝝ sciebat. Scribit̃ eñ fugisse dauid a facie filij. Esa.1.a Et de populo hierl̃m dicit dñs: Filios enutriui ⁊ exaltaui: ipsi autẽ spreuerũt me. Filius aũt ei⁹ / ppl̃s iudaicus qui tradidit eũ. Absalõ autẽ p̃ris pax iterp̃tat̃. Q̃d in historia mirũ videt̃: quõ. s. pax patris intelligatur vel dicat̃ q̃ patrẽ ꝑsequit̃. Sed absalõ hierl̃m significat / q̃ visio pacis dicit̃: a cuius facie fugit christus q̃ndo eã deseruit ⁊ ad gẽtes trãsijt. b ¶ Absalõ. Alij absalon iudam traditorẽ accipiũt: quẽ christus ptulit tanq̃ eius cogitationes ignorauerit. Mar.14.c ⁊ cõuiuiũ participauit ei: in q̃ corporis et sanguinis figuram discipulis commendauit. Ibi.e In ipsa vero traditione ab ipso osculum accepit: ideo absalon pax pacis dicit̃: quia pacem pater habuit quã ille nõ habuit. c ¶ Achitophel ⁊c. Qui recedens a dauid ad absalõ migrauit / hereticos significat: q̃ relinquũt veritatem ⁊ sequunt̃ errorem. Interp̃tat̃ achitophel / frater meus cadẽs. Silonites ꝟo / transmigratus. Ps.10.a contra quos dicit̃: In dño confido: quõ dicitis aĩe mee ⁊c. B Et merito tales laqueo diaboli malicie sue vitaꝫ finiunt / qui alienam prauis ꝑsuasionibus corrũpũt. sicut achitophel in ꝓpria domo suspendio interijt: qui in aliena vite dauid insidiatus est. Prou.26.d Qui eñ fodit foueam incidit in eã. Ibi.11.a Et in insidijs suis capientur iniqui. d ¶ Chusai. Arachites antiquus amicus dauid / significat credentes de gentibus: qui licet cum absalon aliquãdo fuisse visi sunt: tamen operibus eius nõ cõmunicãtes / nec prauis suggestionibus achitophel consentientes / cuꝫ dauid fideliter ꝑmãserũt. Interpretat̃ chusai / ethiops. Hiere.13.d Arachites longitudo mea. vñ: Vertit ethiops pellẽ suã. Ps.67.g Et alibi: Ethiopia ꝑueniet / vl̃ festinet manus eius dare deo. q̃ gẽtilis populus postq̃ se in nigredine peccatoꝝ exuit: nũq̃ a tergo dñi recessit. Q̃ aũt absalon concubinas dauid ad custodiendaꝫ domũ dimissas stuprãdo corrupit: significat ꝙ apostata angelus quosdam qui vident̃ regere ⁊ custodire populum dei / heretica prauitate seducit. Ad quas tamen dauid vltra non ingredit̃: sed in custodia posit⁊ alimẽta ꝑbet: que in viduitate viuẽtes clause sunt vsq̃ ad diem mortis sue. quia cum heretici a via veritat⁊ aberrantes redire se simulant: non sunt digni cohabitatione christi: sed clausi et separati a cõsortio eius debent alienari. Mat.5.g Ille tamen qui solem facit oriri super bonos et malos: et pluit sup̃ iustos et iniustos: nõ renuit talibus pastũ in hoc mundo ꝑbere vt conuertant̃ bñficioꝝ occasiõe.

G Jonathas

Vocate chusai arachitã / ⁊ audiam⁹ q̃d etiã ipse dicat. Cũq̃ venisset chusai ad absalõ / ait absalõ ad eũ: Huiuscemõi sermonẽ locut⁹ ẽ achitophel: facere debe-

¶ tu quid dicis?

mus / an nõ? Q̃d das cõsiliũ? Et a dixit chusai ad absalõ: Nõ ẽ bo b num consilium q̃d dedit achitophel hac vice. Et rursum intulit chusai: Tu nosti p̃rem tuũ ⁊ vi c ros q̃ cũ eo sũt esse fortissimos ⁊ amaro aĩo: veluti si vrsa raptis catulis in saltu seuiat. Sꝫ ⁊ pat̃ d tu⁹ vir bellator est: nec morabit̃ cũ ppl̃o. Forsitã nũc latitat i foueis: aut in vno q̃ voluerit loco.

a ¶ siue paruus siue magnus.

Et cum ceciderit vnus q̃libet in

a ¶ id est in nouitate regni tui. b ¶ id est auditum habuerit.

ꝑncipio audiet quicunq̃ audierit / ⁊ dicet: Facta ẽ plaga i ppl̃o a q̃ sequebat̃ absalon: Et fortissimus q̃sq̃ cuius cor est quasi leonis pauore soluetur. Scit enim oĩs populus isrl̃ fortẽ esse p̃rem tuũ: ⁊ robustos oẽs q̃ cũ eo sunt. Sꝫ hoc mihi rectum videt̃ esse e consiliũ. Cõgreget̃ ad te vniuer f

a ¶ duo termini terre ꝓmissionis.

sus israel a dan vsq̃ bersabee quasi arena maris innumerabilis: ⁊ tu eris in medio eorũ: ⁊ irru g emus sup̃ eũ i q̃cũq̃ loco iuẽtus fuerit: ⁊ operiem⁹ eũ sicut cadere h solet ros sup̃ terrã: ⁊ non relinquemus de viris q̃ cũ eo sunt nec vnũ q̃dem. Q̃ si vrbeꝫ aliquã fuerit i ingressus: circũdabit oĩs isrl̃ ci k uitati illi funes: ⁊ trahemus eã in

a ¶ Hyperbole. b ¶ paruus lapis.

torrentẽ: vt non repiat̃ nec cal b culus q̃dem ex ea. Dixitq̃ ab l salon ⁊ omnes viri israel: Melius est consilium chusai arachite c consilio achitophel. † Dñi autẽ m nutu dissipatũ est consiliũ achitophel vtile: vt induceret dñs super absalõ malũ: ⁊ videret̃ cõsi d liũ chusai bonũ corã absalõ. Et n ait chusai sadoch ⁊ abiathar sacerdotib⁹. Hoc ⁊ hoc mõ ꝯsiliũ dedit achitophel absalõ ⁊ seniorib⁹ isrl̃: ⁊ ego tale ⁊ tale dedi consiliũ. Nũc ergo mittite cito ⁊ nũ o ciate dauid / dicentes: Ne moreris hac nocte in cãpestrib⁹ deserti: sed absq̃ dilatiõe transgrede-

✠ b ¶ Nõ est bonũ hoc consiliuꝫ ⁊c. C q. d. licet sit sapiens homo et consuetus dare bona consilia: tamẽ defecit ista vice. Hoc autẽ dixit chusai ne videretur cõtra achitophel inuidia moueri: et ideo licet de sapientia eum cõmendauerit generaliter: non tamen in hoc facto: ꝯm illud: Q̃nq̃ bon⁹ dormitat homerus. Horatius in arte Rationẽ autẽ huius defectus ostendit ex tribus rationibus. Prima accipit̃ ex fortitudine dauid et voluntate se vindicandi: et similiter aliorum qui cum eo erant: q̃d notat̃ / cũ dicit̃: c ¶ Tu nosti patrem tuũ ⁊c. q. d. periculosuꝫ est inuadere eum: ⁊ maxime mõ: q̃ ex amaritudine animi ponet totũ ꝓ toto ad se vindicãdum. Scd̃a ratio accipit̃ ex prudẽtia bellica q̃ erat in dauid ex multis experimẽtis. Et hoc notat̃ cũ dicit̃: d ¶ Sed et pater tuus ⁊c. Modus eñ est ducũ exercitus q̃ timẽt inuadi ꝑsonaliter: ꝙ de nocte quiescentib⁹ alijs se cũ paucis solent absentare: maxime q̃n timent a suis tradi. quia dicebat chusai ipm̃ dauid de hoc ꝓbabiliter se timere: vt tradentes eũ haberent gratiã absalon. q. d. chusai sic facit et pater tuus. Et ideo si ꝑcutiat̃ totus eius populus / nõ habebis intẽtũ: q̃ nõ morabit̃ cũ eis in castris: sed alibi / vt poterit ad eum postea ppl̃s aggregari. Tertia rõ accipitur ex ꝑte viroꝝ absalon: q̃ cõiter in talibus inuasionibus cadũt aliq̃ de inuadẽtibus: et ex festuca fit trabs: q̃ ex modica percussiõe fit rumor magne occisionis: et sic expauescunt insequẽtes: ⁊ dissoluunt̃ et fugiũt. Et hec rõ notat̃ cũ dicit̃: Et cũ ceciderit vnus q̃libet in ꝑncipio ⁊c. e ¶ Sed hoc mihi rectũ videt̃. Hic ꝯñr chusai dat suũ consiliũ / dicẽs: f ¶ Cõgreget̃ ad te vniuersus isrl̃ ⁊c. i. in tãta m̃ltitudine: ꝙ null⁹ possit tibi resistere. g ¶ Et tu eris in medio eo. D sicut rex potentissimus ⁊ gl̃iosissimus: et sic attribuet̃ tibi victoria de dauid / ⁊ nõ achitophel vl̃ cuicũq̃ alteri ad hoc misso. h ¶ Et operiemus eum ⁊c. i. in tanta multitudine ꝙ non poterit se ꝓtegere. i ¶ Q̃ si vrbem aliquã fuerit ingressus. te fugiendo. k ¶ Circũdabit oĩs isrl̃ il. fu. Loq̃t̃ metaphorice. ⁊ ẽ sensus: ita destruemus totam illam ciuitatẽ ꝙ nõ erit aliqua resistentia. Vñ in hebreo habet̃: Circũdabit oĩs isrl̃ ciuitati illi societates. s. armatorũ ad totum ppl̃m destruẽdũ. l ¶ Dixitq̃ absalõ ⁊c. Meli⁹ ẽ chu. ⁊c. ita ꝙ dissipatũ fuit consiliũ achitophel. Cui⁹ causa s̃bdit̃: m ¶ Dñi aũt nutu dissipatũ est. q̃ dñs humiliationẽ dauid ⁊ eius patientiã respexerat oculo misericordie: ⁊ absalon reddere volebat penam sue malicie. Totã autẽ p̃dictã cõcionem narrauit chusai: vt dauid haberet tempus se recolligẽdi in aliquo fortalicio: ⁊ cõgregandi populũ sibi deuotum / ⁊ ordinãdi eũ ad pugnanduꝫ contra absalon. n ¶ Et ait chusai. Hic ꝯñr tractatus consilij p̃dicti renũciat̃ ipi dauid. † s. 15. g Diuisio Et ꝑmo describit̃ huius cõsilij renũciatio. Scd̃o ipsius achitophel digna punitio / ibi: Porro achitophel. Tertio pugne contra dauid p̃paratio / ibi: Dauid aũt. Sententia prime partis patet vsq̃ ibi: o ¶ Et nũciate dauid ⁊c. Hoc autem dixit chusai / timens ne in eius absentia achitophel suaderet absalon executionẽ sui cõsilij. Unde vbi trãslatio nostra habet: ✠ Ne forte

✠ a ¶ Et dixit chusai ⁊c. Moralit̃ Per chusai qui interp̃tat̃ / silentiũ vel arcanum / significari potest q̃libet homo deuotus qui in abscondito orat deum: ⁊ talis ꝑ orationis sue meritũ frequenter dissipat cõsiliũ malignorũq̃ ordiatũ fuerat ad d̃structionẽ bonoꝝ.

✠ Jonathas

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

E Moralit a ¶ Jonathas aũt ⁊c. Rab.
Q: autē ionathas q̃ interp̃tat
colũbę donũ: ⁊ achimaas frat
ei⁹ ad explorãdũ factũ absalõ ⁊
dauid renũciãdũ decreti fugiē
tes absalõ/ declinauerũt in do/
mũ cuiusdã viri in bahurim q̃
hēbat puteũ in vestibulo ⁊ de/
scēderũt in eũ ⁊c. non sine my/
sterio credēdũ ē. Significãt ei
hi duo eos. q̃ p gr̃az sp̃ũssancti
sunt renati: ⁊ in nũero fratrum
sunt ascp̃ti. q̃ credētes ab absa/
lon fugiunt: cũ malignos sp̃ũs
euadere q̃rũt. Hi stãt iux̃ fon/
tē rogel: q̃ interp̃tat tristis vel
deorsum: cũ luctũ ⁊ despectuz
in mũdo appetũt ,pp̃ cęlestis
regni desideriũ. Declinãt i do
mũ viri in bahurim: q̃ locus in
terp̃tat/ electus vel viuens: cũ
adolescētię tp̃a in memoriã re/
ducũt. Descēdũt in puteũ qui
erãt in vestibulo/ cũ pęnitētię
se humiliter subijciũt: q̃ cũctis
necessaria est ante finē p̃ñtis vi
tę. Expãdit mulier velamē sup
os putei: cũ ecclesia p̃cum assi/
duitate de:icta iuuētut? ⁊ igno
rãtię filioꝝ abscõdit: q̃si siccãs
ptisanas/ cũ carnis lasciuiaz p
continētię rigorē stringit: ⁊ sic
rei latet trãsgressio. i. humanę
vitę. q꞉ p assiduitatē p̃cũ in cõ/
punctiõe lachrymaꝝ ⁊ p casti/
gationē corpis oĩa delicta abs
condunt: ⁊ hoĩes a psecutione
hostis ,ptecti liberabuntur.

Nico.de lyra

F ✱ a ¶ Ne forte absorbea
tur rex ⁊c. i. dauid. In hebręo
habet: Ne ꝯsulat regi. s. absa/
lõ: ꝙ faciat ꝯsiliũ achitophel:
⁊ sic inueniret dauid ⁊ ei⁹ exer/
citus lassus ⁊ fatigatus: ⁊ sic d̃
facili posset capi rationibus
p̃dictis in consilio achitophel.
b ¶ Jona. ãt ⁊ ach. sta. ⁊c.
Expectãtes ex̃ ciuitatē rumo/
res d̃ domo absalõ c ¶ Abijt
ancilla ⁊c. Ad hoc enim fuit
missa/ vt magis lateret negoci
um: q꞉ ibat q̃si ad lauandũ pã/
nos ibidē. d ¶ Non eñ po
terant videri ⁊c. Jã eñ scie
bat absalon ꝙ erãt cõiuncti ip/
si dauid: ⁊ ideo iussisset eos in/
terfici. e ¶ Qui habebat
puteum in vestibulo suo.
Jd est in curia sua/ seu atrio.
f ¶ Quasi siccãs ptisanas
Jd est hordeuz decorticatum.
g ¶ Transierũt festinãter
gustata pau. aq̃. In hebręo
h̃r: Transierunt riuũ aquarũ.
qd̃ exponũt hebręi de iordane
qui dicit riuus aquaꝝ: eo ꝙ ri/
ui fontiũ illius terrę descendũt
in eo sic in fluuio p̃ncipali. Est
igit sensus: Trãsierũt flumina
aquaꝝ. i. iã sunt ita elongati ꝙ
transierũt iordanez: ,ppter qd̃
nuncij absalon de consecutiõe
eoꝝ desperati reuersi sũt i hie/
rusalē. Cęt̃a patēt. h ¶ Por
Diuisio ro achito. Hic ꝯñr ponitur
ipi⁹ achitophel digna punitio:
q꞉ ,pp̃

re: ne forte absorbeat rex: ⁊ oĩs ppl's q̃ cũ eo a
a est. Jonathas ãt ⁊ achimaas stabãt iux̃ fõtē b
a ¶ quasi pãnos lauatura.
rogel. Abijt ancilla ⁊ nũciauit eis: ⁊ illi ,pfe c
cti sũt vt referrēt ad regē dauid nũciũ. Nõ ei d
poterãt videre aut itroire ciuitatē. Uidit ãt
a ¶ filius eiusdē ancille vt dicit.
eos q̃daz pũer/ ⁊ idicauit absalõ. Jlle v̈o cõ
cito gradu ingressi sunt domuz cuiusdã viri
in bahurim q̃ hēbat puteũ in vestibulo suo: ⁊ e
descēderũt in eũ. Tulit aũt mulier ⁊ expãdit
a ¶ hordeũ siccatũ pila tusum decorti/
catũ inde fit cibus aptus carēti dētibus: hoc est ptisana.
velamen sup os putei q̃si siccans ptisanãs: ⁊ f
sic latuit res. Cũq꞉ vēissent s̃ui absalõ in do
mũ ad mulierē/ dixerũt: Ubi ē achimaas ⁊ io
nathas? Et r̃ñdit eis m̃lier: Trãsierũt festinãt g
gustata paululũ aq̃. At hi q̃ q̃rebãt cũ nõ re
perissēt: reuersi sũt in hierl'm. Cũq꞉ abissent/
ascēderũt illi d̃ puteo: ⁊ p̃gētes nũciauerũt regi
dauid/ atq꞉ dixerũt: Surgite ⁊ trãsite cito flu/
uiũ: quoniã huiuscemodi dedit consiliũ con
tra vos achitophel. Surrexit ergo dauid ⁊
oĩs populus qui cũ eo erat: ⁊ trãsierũt iorda/
nem donec dilucesceret/ anteq꞉ denudare/
tur verbum: ⁊ nec vnus quidem residuus fu
it q̃ nõ transisset fluuiuz. Porro achitophel h
videns ꝙ non fuisset factum consiliũ suum: i
strauit asinũ suũ: surrexitq꞉ ⁊ abijt in domuz
suam ⁊ in ciuitatem suã. Et disposita domo k
a ¶ Josephus dicit hoc ipsum fecisse potius ex magnani/
mitate q꞉ ex pusillanimitate.
sua suspēdio interijt: ⁊ sepultus est in sepul l
a ¶ Hebraice/ manaim: vbi. s. angeli obuiauerũt iacob.
chro patris sui. Dauid autē venit in cãstra: m
⁊ absalon trãsiuit iordanem/ ipse ⁊ omnes vi n
ri israel cum eo. Amasam vero cõstituit ab/ o
salon pro ioab super exercitum. Amasa au/
tem erat filius viri/ qui vocabatur ieçra de
a ¶ qui ⁊ isai ⁊ iesse dicit: vt ferũt iudei.
ieçraeli: q̃ ingressus est ad abigail filiã nããs p
sororem saruię: quę fuit mater ioab. Et ca/
strametatus est israel cum absalon in terra
a ¶ filius. s. naas regis cũ quo pugnauit saul. Naas q꞉ fe
galaad. Cunq꞉ venisset dauid in castra: sõbi q r
cit misericordiã cũ dauid: q̃ñ fugiebat a facie saulis. Jn/
terēpto x̄o a dauid anõ q̃ seruos eius decaluauerat/ cõsti/
tutus ē ab eodē dauid in loco fratris iste sobi.
filius naas de rabbath filioꝝ ammon: ⁊ ma/
chir filius ammihel de lodabar: ⁊ berçellai
a ¶ lectoꝝ.
galaadites de rogelim/ obtulerunt ei strãto/ s
ria ⁊ tapetia/ ⁊ vasa fictilia/ frumentũ ⁊ hor/
a ¶ purã farinã. b ¶ gen⁹ leguminis.
deum/ ⁊ farinam/ ⁊ põlentam/ ⁊ fabãm/ ⁊ len/
a ¶ decoctũ/ vl' nouũ. b ¶ Christus postq꞉ iudeos reliq̃t
sp̃ũalibus honorat mũeribus apud gētes.
tem ⁊ frixũm oleo cicer/ ⁊ mẽl ⁊ butyrum/
oues/ ⁊ pingues vitulos: dederuntq꞉ dauid
⁊ populo qui cum eo erat ad vescendum.
Suspicati enim sunt populum fame ⁊ siti fa
tigari in deserto.

q꞉ ,ppter nimiã iniquitatē suã p/ G
missus ē a deo interficere seipsuz.
Et hoc est qd̃ d̃r: i ¶ Uidēs ꝙ
nõ fuit. ⁊c. De hoc fuit valde idi
gnat⁹: eo ꝙ ꝯsiliũ chusai approba/
tum fuerat et suum reprobatum.
k ¶ Et dispo. do. sua. q꞉ filijs
suis diuisit bona sua. l ¶ Sus/
pēdio iterijt. p seip̃m. qd̃ fecit ñ
solũ ,ppter indignationē p̃dictaz:
sz etiã q꞉ stulticiã absalõ ⁊ ppli q̃
erat cũ eo p̃cipiebat: ⁊ ex hoc fir/
mit tenebat/ ꝙ dauid p̃ualeret et
in regnum rediret: ,ppter quod ti
mebat ab eo occidi morte turpi ⁊
dolorosa: ⁊ ideo voluit magis p̃/
uenire mortem suã p aliaz viam.
m ¶ Dauid autē. Hic ꝯñr de/
scribit belli p̃paratio: quia dauid
transito iordane venit ad quendã
locum fortiter munituz: ,pter qd̃
vocabat/ manaim. i. castra: quia
iacob ibi obuiauit angelus: vt ha/ als'tinue
betur Geñ. xxxij. Et ibi dauid po/ nissent
pulum ad se venientem recolle/
git/ ⁊ ipsum ordinauit ad resisten
dum absalon: vt plenius habetur
infra. n ¶ Et absalõ trãsiuit
iordanem. vt caperet dauid/ ꝯfi
dens de multitudine ppli cum eo
existentis. o ¶ Amasam vero
ꝯstituit absalõ ,p ioab ⁊c. Ex
quo patet/ ꝙ ,pponebat ioab occi
dere cum dauid. ⁊ iste amasa erat
nepos dauid: qd̃ patet ex hoc qd̃
sequit de patre eius: p ¶ Qui
ingressus est ad abigail filiã
naas. i. isai patris dauid: qui vo/
cat⁹ est iesse/ isai/ ⁊ naas. q ¶ Cũ
q꞉ venisset dauid. Hic reuerti
tur sc̃ptura ad oñdendũ qualit da
uid fuit ibi receptus/ cum dicitur:
r ¶ Sobi filius naas ⁊c. Jste
naas fuit rex ammõ q̃ fecit cũ da/
uid misericordiã: vt dictũ ē. s. x. c.
Cuius filius anon deturpauit nũ
cios dauid: ,ppter qd̃ fuit ab eo in
terfectus: ⁊ sobi frater eius ,p eo
rex ꝯstitutus: q꞉ illud vituperium
nõ fuit factũ p ipsum. ⁊ q꞉ tũc da/
uid misericorditer egit cũ eo: ideo
viceuersa dauid fugiēti p̃buit au/
xiliũ cõtra absalõ: ⁊ necessaria p/
ut potuit mĩstrauit. Et silr ammi/
hel ⁊ berçellai. s ¶ Stratoria
⁊ tapetia. i. necessaria ,p lectis.
Cetera patent.
✱ b ¶ Jonathas autem et
achimaas stabant iuxta fon
tem rogel ⁊c. Per ionnathan
autem et eius socium qui denun/
ciauerũt dauid achitophel ⁊ chu/
sai consilium ad p̃munitionē ipsi/
us dauid et viroꝝ suoꝝ/ significa/
tur consolationes sp̃ũssancti date
diuinitus afflictis iniuste p oratio
nes hominũ deuotoꝝ. Et interp̃/
tatio nominis ad hoc cõgruit: q꞉
ionathas columbę donum interp̃
tat: p quã sp̃ũssanctus significat.
q ¶ Cunq꞉ venisset dauid
in castra/ sobi filius naas ⁊c.
Per istos qui dauid et viris eius
fame et labore afflictis ministra/
uerunt charitatiuę necessaria/ si/
gnificantur illi qui afflictis iniu/
ste consolationes/ consilia/ ⁊ auxi/
lia subministrant.

Joh. 5. Joh. 19. 1. Reg. Luc. 15.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

a ¶ In ca. xvij. vbi dr in postil. Circūdabit oīs isrl' ciuitati il/li funes ꝛc. loquit' metaphorice.

Additio. j. Immo in hebreo hr̄ ꝓpe funes/sic in trās/latiōe nr̄a: ꝛ est intelligendū metaphorice q. d. sic attrahem⁹ illā ciuitatē vsqꝫ ad torrētē/ac si esset aliqua res mobilis que ꝑ funes posset attrahi ꝛc.

¶ In eo. ca. xvij. vbi dicit' in postilla. Ne consulat' regi. s. ab salō ꝛc.

Additio. ij. Immo in hebr̄. hr̄: Ne absorbeat' regi/exꝑsse ꝛc.

Glo. ordi.

b IGit' ꝯsi/derato dauid p. ꝛc. Ca. XVIII a ¶ Accidit aūt. Raba. Absalō mulo fugi/ens/in q̄rcu ꝑ cesariē capit⁹ sus/pēsus ē: q2 iudei stulticie carna/lis sensus incumbentes ꝓpter superstitionē phariseorū legem corrūpētes: ꝑ ipam quā ad cor/rectionem vite ꝑceperant mor/tis occasionē habuerunt. Vn̄: Est qui accusat vos moyses: i quo speratis. Joab vero in cor absalon tres lanceas figit: cum diabolus auariciā/superbiā/et inuidiā vel ꝑfidiā in cor iudaici populi mittit: q̄ illis maxie sunt causa ꝑditionis. Ex supbia em̄ in cōtemptū dei idola fabrica/uerūt. Ex cupiditate res trāsito rias virtutibus ꝓposuerūt. Ex perfidia ꝛ inuidia non solū di/cta legis ꝛ ꝓphetarū/sed etiam ipsius saluatoris presentiā spre uerūt. vn̄: Nō habemus regem nisi cesarē. ꝛ: Si hūc dimitt⁹ nō es amicus cesaris. Absalō post mortem in foueam grandē mit/titur. ꝛ quisqꝫ iniquus post obi/tum carnis in lacum inferni: su/per quem aceruus lapidum cō/gerit' /duz duricia mētis expro brat'. Dauid extinctum absalō plorauit: et ꝓpt' interitū iudai/ci ppl'i christus videns ciuitatē fleuit: cuius miserie cōpatiēs in eruditionē ꝛ curaz salutis eius vsqꝫ ad mortē crucis ꝑmansit. Scribe ꝛ pharisei/ ꝑncipes iu deoꝝ in ligno cruc⁹ in quo dn̄m suspenderūt/occulto iudicio dānati sunt: ꝛ qui carnali sensu ve lut irrōnabili mulo ꝓsidere videbant': in dispersionē gentiū ꝑ/transeūt: ipsi ꝑncipatū pariter ꝛ ppl'm amiserūt.

(Joh. 5. g; Joh. 19. c; B; Luc. 19. b)

Ca. XVIII a

IGit' cōsiderato dauid ¶ sup mille. ppl'o suo/cōstituit sup eos tribu/ b nos ꝛ cēturiōes: ꝛ dedit ppl'i tertiā c d partez sub manu ioab: ꝛ tertiā sub manu abisai filij saruie fratris ioab: ꝛ tertiā
a ¶ Iste fili⁹ illi⁹ achis putat' cū q̄ dauid amicitiā habuit.
sub manu ethāi/ qui erat de geth. Dixitqꝫ rex ad populum: † Egrediar ꝛ ego vobiscū. e Et respōdit populus: Nō exibis. Siue em̄ f fugerimus/nō magnopere ad eos de nobis ꝑtinebit: siue media ꝑs ceciderit e nobis/nō
¶ solus.
satis curabūt: q2 tu vn⁹ ꝓ decē milib⁹ cōpu/taris. Meli⁹ est igit' vt sis nobis in vrbe ꝓsi/ g dio. Ad q̄s rex ait: Qđ vobis videt' rectū/hoc faciā. Stetit ḡ rex iuxta portā. Egredie/ h bat'qꝫ ppl's ꝑ turmas suas cēteni ꝛ milleni. Et precepit rex ioab ꝛ abisai ꝛ ethai/dicens:
a ¶ nō etate/sꝫ paruitate sensus.
Seruate mihi puerum absalō. Et oīs ppl's i k audiebat precipientē regem cūctis princip/bus ꝓ absalon. Itaqꝫ egressus est populus l in cāpū cōtra isrl'. Et factū est preliū in saltu m ephraim. Et cesus est ibi ppl's isrl' ab exerci/tu dauid: factaqꝫ est plaga magna in die illa viginti miliū. Fuit aūt ibi preliū dispsuz sup
a ¶ bestie. s. q̄ in saltu erāt: vl' ipse saltus asperitate.
faciē oīs terre: ꝛ multo plures erāt q̄s saltus n ꝯsumpserat d' ppl'o/q̄ꝫ hi q̄s vorauerat gladi a us i die illa. Accidit aūt vt occurreret absa/ o lō ꝑuis dauid sedēs mulo. Cūqꝫ igressus fu isset mulus sbter ꝯdēsam q̄rcū ꝛ magnā/ad/ p hesit caput ei⁹ q̄rcui. † Et illo suspēso int' celū ꝛ terrā/mulus cui insederat ꝑtrāsiuit. Vidit q

Nico. de lyra

Diuisio

IGit' ꝯsiderato. Hic ꝯn̄r oñdit' q̄lit' ab Ca. XVIII salō dei iudicio in bello interijt. Et ꝑmo ex ꝑte dauid describit' ordiatio ppl'i. Scđo ꝯgressio belli/ibi: Ita/qꝫ egressus. Tertio denunciatio facti/ibi: Achimaas aūt. Quarto lamētatio filij/ibi: Cōtristat⁹ itaqꝫ. Circa ꝑmū sci endū: q ꝑm Vegetiū libro de re militari: pauci bn̄ ordinati et ꝯstātes sunt dispositi ad victoriā: multitudo ꝟo inordinata nō est nisi victima parata ad cedē. ꝓpt' hoc dauid exꝑtus in rebus bellicis ppl'm suū q̄ paruus erat cōꝑatiue diligēter ordiauit. Et hoc ē qđ dr: b ¶ Cōstituit sup eos tri. q̄ꝝ q̄libet ꝓerat mille bellatoribus. c ¶ Et cēturiones. ꝓsidentes centum. d ¶ Et dedit ppl'i tertiā ꝑtē. q2 de toto ppl'o fecit tres aci es. e ¶ Egrediar ꝛ ego vo. q2 volebat esse de ꝑmis ad la/borē ꝛ pericula. f ¶ Nō exibis. Cuius rō sb dit': Siue em̄ fugerimus ꝛc. q. d. parū curāt de nobis: q2 te solum querūt. g ¶ Melius ē igitur ꝛc. i vr. ꝓ vt si debellati fuerim⁹ pos simus ibi habere refugiū/vt possit ibi iteꝝ exercit⁹ cōgregari. h ¶ Stetit ḡ rex iuxta por. vt videret q̄liter exirēt ordina/te: ꝛ eos aiaret ad fortit' ꝓliandū. i ¶ Seruate mihi pueꝝ absalō. s. viuū si ei ꝑualebitis: h dicebat dauid ne moreret' in pctō mortali ꝑseq̄ndo prēz ꝓpriū: ꝛ sic eternaliter damnaretur. k ¶ Et oīs ppl's au. h faciebat rex vt nullus eū interficeret. l ¶ Itaqꝫ egressus est. Hic ꝯn̄r describit' cōgressus belli. et notat' locus/cuz dicit': m ¶ In saltu ephraim. Id est ꝓpe sal/tum illum: quia pugnabant in cā po plano/nō in nemore. Sꝫ q̄/rit' h quō vocabat' saltus ephrai: cum non esset in sorte ephraim/sed vltra iordanem: vt patet ex ꝓ dictis. Dicendum q erat ex op/posito sortis ephraim: ita q ior/danis fluuius tm̄ erat intermedi/us: et ex hoc sortitus est istud no men. n ¶ Et mlto plures ꝛc. Quia ibi erant fouee magne: vt patet ex hoc quod infra dicit': q absalon fuit ꝓiectus in foueam magnam: ꝛ in foueis illis fugien tes de exercitu absalon/ cecide/runt ꝛ mortui sunt. Dicunt etiaz hebrei: q i illo saltu erāt fere ter/ribiles que multos de illo exerci/tu fugientes ꝛ intrantes saltum/occiderunt. o ¶ Accidit autē ꝛc. Quia fugientes de ꝓlio va/gant' incerti: ꝛ frequēter incidūt in illos quos fugere intendunt. p ¶ Adhesit caput ei⁹ quer/cui ꝛc. Quia videns suos deui/ctos ad fugiendū expeditius de/posuerat galeaz: ꝛ sic ꝑ capillos suos qui multi erant/vt dictum est. š. xiiij. ca. retentus est frondi/bus q̄rcus. Cetera patēt vsqꝫ ibi: * Non sicut

(Diuisio; Questio; † .j. 21. d)

Moraliter. a ¶ Igit' ꝯside rato dauid ꝛc. Moraliter per dauid/qui manu fortis interpre/tat'/significat' homo virtuosus q̄ contra vitia fortiter ꝓliat': đ quo ꝓlio dicit Seneca: Habeto pacē cum hominibus: ꝛ cum vitijs bel lum. Igit' virtuosus disponit ex/ercitum suū. s. congeriē actuū bo norū in tres ꝑtes: sicut dauid su/um exercitum disposuit. Prima pars est interiorū meditationuz respectu dei. Scđa ꝑs cōsistit in actibus charitatis respectu ꝓxi/mi ꝑ elemosynas corꝑales ꝛ spūa/les. Corꝑales ꝯtinent' in hoc ꝟ/su. Visito/poto/cibo/redimo/te/go/colligo/cōdo. Qui sic intelligit'. Visito infirmū: poto sitiē/tē: cibo famelicū: redimo captiuū: tego nudū: colligo hospitē: condo. i. sepelio mortuū. Iste sunt septē elemosyne corꝑales. Spūales aūt elemosyne cōtinent' in hoc ꝟsu. Cōsule/castiga/remitte/solare/fer/ora. Qui sic intelligit'. Cōsule/sub quo ver bo intelligit' cōsiliū ꝛ doctrina: ideo sic accipit': ꝯsule dubitāti ꝛ doce ignorantē: ꝛ sunt due elemosyne spūales. castiga delin/quentē: remitte offensam: solare. i. ꝯsolare tristē: fer. i. suppor/ta ifirmū. s. in moribus: ora ꝓ oībus: ꝛ sic sunt septē elemosy/ne spūales. Tertia ꝑs exercitus virtuosi est gestuū ꝛ verborū modestia respectu sui. Per istas tres ꝑtes seu acies debellan/tur exercitus vitioꝝ. Princeps aūt exercitus istius est suꝑbia: sicut dicit' Eccl'i. x. b. Initiū omnis superbia. Superbus autez excellenter dici potest superbia in abstracto. sicut excellenter liberalis dicit' liberalitas: ꝛ talis superbus per absalon figura tur: qui ex nimia superbia contra patrem rebellauit: ꝛ contra ipsum tanqꝫ ꝑnceps mouit exercitum. q ¶ Mulus cui in/sederat pertransiuit. Iste mulus super quem sedet super/bus/est gloria mundana que cito transit. j. Joh. ij. c. Mūdus transit ꝛ concupiscentia eius. Et superbus per absalon figu/ratus remanet suspensus in arbore: per quā significat' patibu/lum gehenne. ꝛ configit' tribus lanceis. s. pena ignis: et pena vermis: et pena carentie visionis.

(Moralit'; D; Seneca; † 47. dis. c. sic hi. § necesse.; Elemosine corporales ꝛ spūales; Pena dāna/toꝝ duplex)

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

E ✱ a ¶ Nō sic tu vis. absalō seruabat viuus. b ¶ Sz aggrediar eū corā te ꝛc. interficiendo. c ¶ Et tulerūt absalon ꝛc. Ex quo patet quod dictuz est / ꝙ in illo saltu erant fouee magne. d ¶ Et comportauerunt sup eum aceruū ꝛc. Hoc fecerūt ꝑm legē Deute. xxi. vbi ꝓcipit filius cōtumax a pplo lapidari. Iste aūt ñ solū erat ꝯtumax / sz etiā manifeste ꝑseqbat patrē: ꝛ ideo nō solum erat dignus a gladio perimi: sz etiā a pplo lapidari. e ¶ Porro absalon ꝛc. Dicit Josephus ꝙ fecerat statuam marmoreā ad sui memoriā in posterꝫ. Alij dicunt ꝙ fecerat qddā edificium notabile ꝛ altū ad eundē finē. f ¶ Dixerat eñ: Nō habeo fili. s. xiiij. ca. dictuz ē ꝙ habuit tres filios. Et ido dicēdū ē / ꝙ erāt mortui: vl' inepti ad regnandum post ipsum. g ¶ Et appellat ma. absalō. i. op⁹ eius mēoria dignū. Manus eñ ē organuz organorꝫ: vt habet. iij. de aīa. et ido ꝑ eā signant opera / ꝛ maxime solennia ꝛ mēoria digna. h ¶ Achimaas autē.

F Hic ꝯñr describit denunciatio facti: qꝛ achimaas zelans ꝓ dauid desiderabat victoriam suorꝫ nunciare: sed ioab īpediebat / dicēs: Nō eris nūcius in hac die. i ¶ Sz nūciabis in alia. s. de alia victoria futura que magl' placebit regi. Sciebat eñ ioab dauid de morte absalon turbari: ꝛ ideo nolebat istum quez diligebat rumores istos portare. ꝓpter qđ misit aliū. s. chusi. Sciendū tñ ꝙ iste chusi nō erat ille de q̄ dictū ē ca. ꝑce. ꝙ erat amicus et cōsiliarius dauid. tum qꝛ tātus hō ad h nō mitteretur sic cursor. tū qꝛ nō fuerat ī bello. sz fuit ali⁹ eiusdē nois ꝛ de hūili plebe. k ¶ Rursus aūt achi. ꝛc. qꝛ oībus modis volebat currere ad dauid. ꝓpt eius īportunitatē ꝑmisit hoc ioab: maxīe qꝛ credebat ꝓbabilit' / ꝙ chusi ꝑuenisset ꝛ mortē absalō nunciasset. l ¶ Si solus ē bon⁹ ē nū. ꝛc. Illi eñ q̄ reuertunt de ꝓlio fugitiui: nō veniūt soli / sed turmati. victores aūt remanēt: qꝛ sunt intēti ad rapienduz spolia deuictorꝫ: ꝛ iō ex h ꝙ erat solus bñ cōiecturauit dauid ꝙ erat euentus

aūt h q̄spiā ꝛ nūciauit ioab / dicēs: Vidi absalō † pēdētē de q̄rcu. Et ait ioab viro q̄ nūciauerat ei: Si vidisti / q̄re nō ꝯfodisti eū cū t̄ra: ꝛ ego dedissem tibi decē argēti siclos ꝛ vnū baltheū: Qui dixit ad ioab: Si appēderes in manib⁹ meis mille argēteos: neq̄q̄ mitterē manū meā in filiū regl'. Audiētibus eñ nob ꝑcepit rex tibi ꝛ abisai ꝛ ethai / dicēs: Custodite mihi puerꝫ absalō. Sz ꝛ si fecissem ꝯ aiaz meā audacter / neq̄q̄ hoc regē latere potuis-
a
b set: ꝛ tu stares ex aduerso. Et ait ioab: Nō sic tu vis: sz aggrediar eū corā te. Tulit ergo ioab tres lāceas in manu sua: ꝛ īfixit eas ī corde absalō. Cūq̄ adhuc palpitaret herēs in q̄rcu: cucurrert decē iuuenes armigeri ioab ꝛ ꝑcutiētes iterfecert eū. † Cecinit āt ioab buccia: ꝛ retinuit pplm ne ꝑseq̄ret fugiētē isrl': volēs ꝑcere multitudi-
c ni. Et tulert absalō ꝛ ꝓiecerūt eū in saltu in foueā gran-
d dē: ꝛ cōportauert sup eū aceruū lapidū magnū nimis.
e Ois aūt isrl' fugit ī tabernacula sua. Porro absalō ere-
f xerat sibi cū adhuc viueret titulū q̄ ē in valle regl'. Dixe

d ¶ qui. s. cū absalō rebellis extiterat.

rat eñ: Nō habeo filium: ꝛ h erit monimentū nois mei.
g Vocauitq̄ titulū noie suo: ꝛ appellat man⁹ absalō vsq̄
h ad hāc diē. Achimaas aūt fili⁹ sadoch ait: Currā / ꝛ nūciabo regi: qꝛ iudiciū fecerit ei de⁹ de manu inimicorū
i ei⁹. Ad quē ioab dixit: Nō eris nūcius in hac die: sz nūciabis ī alia. Hodie nolo te nūciare: fili⁹ eñ regl' ē mortu⁹. Et ait ioab chusi: Vade ꝛ nūcia regi q̄ vidisti. Ad-

a ¶ nomen appellatiuū. i. egyptius.

k orauit chusi ioab: ꝛ cucurrit. Rursus āt achimaas fili⁹ sadoch dixit ad ioab: Quid īpedit si etiā ego currā p⁹ chusi: Dixitq̄ ei ioab: Quid vis currere fili mi: Veni huc. Nō erl' boni nūcij baiul⁹. Qui rñdit: Quid eñ si

a ¶ sic q̄dē ꝯuersiōe nouissimi fide ꝛ dilectiōe fiūt primi.

cucurrero: Et ait ei: Curre. Currēs ḡ achimaas ꝑ viā cōpēdij trāsiuit chusi. Dauid āt sedebat int' duas portas. Speculator v̄o qui erat in fastigio porte sup murū / eleuās oculos vidit hominē solū currentē: ꝛ excla-
l mās indicauit regi. Dixitq̄ rex: Si solus ē / bonus ē nūcius in ore eius. Properāte aūt illo ꝛ accedēte ꝓpius vidit speculator hominē alterꝫ currentem: ꝛ vociferās in culmie / ait: Apparet mihi alter hō currēs solus. Dixitq̄ rex: Et iste bonus ē nūcius. Speculator aūt ꝯtē- m
plor ait cursum ꝑoris q̄si cursū achimaas filij sadoch. Et ait rex: Vir bonus est: ꝛ nūciū portās bonuz venit. Clamās āt achimaas dixit ad regē: Salue rex. Et adorās regem corā eo ꝓnus in terrā / ait: Bñdictus dñs deus tuus / q̄ ꝯclusit hoies q̄ leuauerūt manus suas ꝯ dñm meū regē. Et ait rex: Est ne pax puero absalon: Dixitq̄ achimaas: Vidi tumultū magnū cū mitteret n
ioab seruus tuus o rex me seruū tuū: Nescio aliđ. Ad quē rex: trāsi ait ꝛ sta hic. Cūq̄ ille transiret ꝛ staret ap- o
paruit chusi: ꝛ veniens / ait: Bonū apporto nūciū domine mi rex. Judicauit eñ pro te dñs hodie de manu p
omnium qui surrexerunt cōtra te. Dixit autem rex ad chusi: Est ne pax puero absalon: Cui rñdens chusi: Fiant inquit sicut puer inimici dñi mei regis / ꝛ vniuer- q
si qui consurgunt aduersus eum in malum. Contrista- r
tus itaq̄ rex ascendit cenaculū porte: ꝛ fleuit: ꝛ sic loq̄- s
bat vadens: Fili mi absalō: absalō fili mi. Quis mihi t v

euctus ꝓsperi nūci⁹: ꝛ eo / als' ꝑ... dē mō de alio ipm sequēte. G m ¶ Cōtēplor ait ꝛc. iā eñ erat ita ꝓpe ꝙ poterat ꝑsonā currentis discernere. Cetera patent vsq̄ ibi: n ¶ Vidi tumultū magnū. Aliq̄ libri habent / tumulū. ꝛ male: quia hebraica veritas et libri correcti habēt tumultū. Et accipit hic vidi ꝓ audiui: sic Exo. xx. c. Cūctus aūt pplus videbat vo. i. audiebat. q. d. tātus erat ibi tumultus ꝙ ego nō potui audire seu ꝑcipe qđ esset factū de absalon. sed mētiebat / ne regē offenderet: qꝛ viderat ipm mortuum. denunciauit tñ victoriā q̄ erat bonū nuncium. o ¶ Transi ait et sta hic. donec audiam⁹ qđ dicet cursor ali⁹. p ¶ Judi. eñ ꝓ te ꝛc. tuos aduersarios debellādo. q ¶ Fiant inīt ꝛc. Per hoc intellexit rex absalō esse mortuum: qꝛ ꝑ talē modum loquendi mors alicuius nunciabat cōiter. r ¶ Cōtristatus itaq̄ rex. Hic vltimo ponit lamētatio filij cuz dicit: s ¶ Ascendit cenaculū porte. i. solarium: vt in loco sequestrato ab alijs fleret ꝛ plangeret filium suū / dicēs: t ¶ Fili mi absalō ꝛc. Plangebat eñ mortē eius spūalē: H quia mortuus erat in peccato mortali actualit' ꝑseuerans ... quēdo ... ꝓpt h vbuz istud: v ¶ Absalon fili mi. ponit hic sex vicibus ... quater in hoc caplo: et bis in sequēti: ꝓpt sex cōditiones pene gehēne. qꝛ ibi est pena dāni: et pena sensus: stridor dentium: et fletus: exteriores tenebre: ꝛ duratio sine fine. ¶ Moraliter exponendo: absalon ꝑsequens dauid ꝛ viros ei⁹ tyrannum significat simplicium oppressorem: cuius caput adheret quercui mundi sublimia appetendo. Tribus lanceis configitur: triplici concupiscentie assentiēdo. In foueam proijcitur ad inferos descendēdo.

¶ In caplo. xviij. vbi dicitur in postilla. Sciendū tamen ꝙ iste chusi nō erat ille de quo dictum est ꝑcedēti caplo.

Additio. In hebreo nomina istorꝫ sūt diuisa. Naz ille amicus dauid vocatur chusai: iste aūt vocat chusi. Et ex vitio trāslatorꝫ seu scptorꝫ vocatus ē vterq̄ chusi. Chusi autem in hebreo est equiuocum. Uno modo significat idem ꝙ ethiops. Alio

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

A ops. Alio mō est nomē ꝓpriū. q̄ istoꝝ modoꝝ accipiat̄ in hoc ca. nō bn̄ ex littera comprobat̄. Ca. XIX

Diuisio

N Unciatū est. Hic cōsequēter ostendit̄ q̄liter dauid in regnum suū redijt. vbi primo describit̄ ipsius dauid ꝯsolatio. secūdo cōsolati reuocatio/ ibi: Ois quoqȝ ppl'us. tertio reuocati reductio/ ibi: Miseruntqȝ ad regē. quarto reducentiū concertatio/ ibi: Omnis aūt populus iuda. Circa primū dicit̄: Nunciatū est aūt ioab. ab illis qui formidabāt redire ad domū regis propter eius luctū. vn̄ subditur b ¶ Et declinauit populus ꝛc. Et ideo imminebat periculum/ ne popul⁹ indignatus cōtra dauid faceret sibi aliū regē. quod aduertens ioab reprehendit eū acriter/ dicens: c ¶ Confudisti hodie vultus ꝛc. cū tamen deberes eos honorare ꝛ congaudere de victoria in quo exposuerunt se periculo pro te. d ¶ Diligis odientes te. id est: tu ostendis hoc per signū/ lugēdo absalon aduersariū tuū. e ¶ Nūc igitur surge. de luctu. f ¶ Et ꝓcede. ad recipiendum bellatores tuos honorifice. g ¶ Et alloquēs satisfac seruis tuis. promittēdo eis honores et p̄mia pro victoria h ¶ Juro em̄ tibi p̄ dn̄m. q̄si de re certa. i ¶ Q꞉ si non exieris/ ad satisfaciendū eis modo p̄dicto. k ¶ Ne vnus q̇dem remā-sur⁹ ꝛc. Quia illi qui pugnauerunt pro te contra absalon recedent a te: ꝛ iungent̄ alijs ad faciendū regē sup̄ totū populuȝ: ꝛ tu remanebis solus ab omnibus derelictus. l ¶ Surrexit ergo rex. de luctu: acq̄escēs rōnabili rep̄hensioni. m ¶ Et sedit in porta. in loco patēti ꝛ cōmuni: vt posset omnes venientes amicabiliter recipere/ ꝛ gratiose alloqui. ꝛ sic recollegit populum. n ¶ Isrl' autē fugit. scȝ illi qui erant cū absalon. o ¶ Omnis quoqȝ populus. Hic cōsequēter describitur ipsius dauid reuocatio: q꞉ populus qui fuerat cū absalon videbat se deceptum. ideo dicebāt p ¶ Rex liberauit nos scȝ dauid: qui populū israel de inimicis suis existentibus p̄ circuitum liberauit: vt patet ex supra dictis. viij. capl'o. q ¶ Et nunc fugit de terra: id est de vrbe regia propter absalon: cuius mala reducebant ad memoriam in fedatiōe patris et eius persecutiōe. q. d. indignum est ꝙ pro ipso fugiat. r ¶ Usqȝ quo siletis. a recognitiōe culpe ꝛ petitione venie. s ¶ Et non reducitis regem. ad locū suū honorifice. t ¶ Et consiliū totius israel venit ad regem. Quia p̄ nūcios certos ꝛ solēnes significata fuerūt sibi ista. q̄bus auditis rex misit ad viros iuda qui fuerant cū absalon: vt essent de primis ad ipm̄ reducendum. Ex hoc eniȝ ꝙ erant de tribu dauid/ verecundabātur apparere in conspectu eius: q꞉ plus sibi fore fecerāt q̄ȝ extranei. ꝛ ideo dauid hoc aduertens mandauit ꝓ eis vt venirēt secure: quia paratus erat remittere: cuius rationē tangit: v ¶ Os meū ꝛ caro mea vos: Quare nouissimi reducitis regeȝ. Quasi diceret: nō possem vos odire: q꞉ hoc esset cōtra me. x ¶ Et amase dicite: Nōne os meū es et caro mea: Iste inter omnes plus peccauerat cōtra dauid: q꞉ fuit princeps exercitus absalon: vt habet̄. s. xvij. cap. cū tn̄ eēt nepos dauid. ꝛ iō ipm̄ specialr̄ nominauit. Sicut ꝛ christus post resurrectionē suam p̄ angelū expressit specialiter petrū/ dicēs: Dicite discipulis suis ꝛ petro. Mar. xvj. b. q꞉ propter christi negationē non fuisset ausus inter discipulos comparere/ nisi fuisset specialit̄ nominatus. y ¶ Hec faciat mihi de⁹ ꝛ hec addat. i. maiora mala q̄ȝ sustinuerim in ꝑsecutione absalon. z ¶ Si nō magister mi. fu. corā me oī tēpore ꝓ ioab. Aliq̄ libri hn̄t: post ioab. i. sub ioab. dictio em̄ hebraica q̄ ibi ponitur aliq̄n significat ꝓ: aliq̄n sub. tn̄ est eadē sententia: q꞉ dauid nō intēdebat amouere ioab de suo officio: sȝ ꝙ iste suppleret vices ei⁹ ꝓ tpe ꝛ loco vbi videret̄ expedire. a ¶ Et inclinauit cor oīm virorū iuda. ad se p̄ suū benignū mandatū. b ¶ Miseruntqȝ ad regē/ dicentes: Reuertere tu. Hic cōsequēter describit̄ ipsius reuocati reductio: vbi interponit̄ benignitas dauid in semei obuiatiōe. secūdo eius inequalitas in hereditatis miphiboseth diuisione/ ibi: Miphiboseth q̄qȝ. tertio eius curialitas in berçellai licētiatione/ ibi: Berçellai q̄qȝ. Circa primū dicit̄: Miserūtqȝ ad regeȝ. scilicet viri iuda.

D

※ Et oīs iu

tribuat vt ego moriar pro te: Absalon fili mi: fili mi absalon. Ca. XIX

a N Unciatū ē aūt ioab ꝙ rex fleret et lugeret filiū suū: ꝛ v̄sa ē victoria i die illa i luctū oī ppl'o suo. Audiuit em̄ ppl's in die illa dici: Dolet rex sup̄ filio b suo. Et declinauit ppl's i die illa ingredi ciuitatē: quō declinare solet ppl's v̄sus ꝛ fugiens de p̄lio. Porro rex operuit caput suū: ꝛ clamabat voce magna† Fili mi absalō: absalō fili mi c Ingressus g̊ ioab ad regē in domū/ dixit: Cōfudisti hodie vult⁹ oīm seruoꝝ tuoꝝ: q̇ saluaȝ fecerūt aīam tuā/ ꝛ aīam filioꝝ tuoꝝ/ ꝛ filiaꝝ tuarū/ ꝛ aīam vxoꝝ tuaꝝ/ ꝛ aīam ꝯcubinaꝝ tua- d rū. Diligis odiētes te: ꝛ odio habes diligētes te. Et ōndisti hodie/ q꞉ nō curas de ducib⁹ tuis ꝛ de s̄uis tuis. Et vere cognoui mō: q꞉ si absalō viueret/ ꝛ oēs nos occubuissem⁹: tūc placeret tibi. Nūc igit̄ surge ꝛ ꝓcede: et alloquēs satisfac s̄uis tuis. Juro em̄ tibi p̄ dn̄m: ꝙ si nō k exieris/ ne vn⁹ q̇dē remāsur⁹ sit tecū nocte hac: ꝛ peius erit hoc tibi/ q̄ȝ oīa mala q̄ venerūt sup̄ l te ab adolescētia tua vsqȝ i p̄sens. Surrexit g̊ m rex/ ꝛ sedit in porta. Et oī ppl'o nūciatū ē ꝙ rex sederet in porta. Venitqȝ vniuersa multitudo n o corā rege: isrl' aūt fugit in tabnacula sua. Ois quoqȝ ppl's certabat in cunctis tribubus isrl'/ p dicēs: Rex liberauit nos de manu inimicorū nostroꝝ: ipe saluauit nos de manu philistino- q rū: ꝛ nūc fugit de terra ꝓpter absalon. Absalon aūt quē vnxim⁹ sup̄ nos/ mortu⁹ est in bel- r s lo. Usqȝq̄ siletis/ ꝛ nō reducitis regē: Et ꝯsiliū t toti⁹ isrl' venit ad regem. Rex v̄o dauid misit ad sadoch ꝛ ad abiathar sacerdotes/ dicēs: Loq̄mini ad maiores natu iuda/ dicētes: Cur venistis nouissimi ad reducēdū regē in domū suam: Sermo aūt oīs isrl' p̄uenerat ad regē vt reduceret eū in domū ei⁹: q꞉ dixerat rex: Hec dicetl' ad ppl'm iuda: Frēs mei vos: os meū ꝛ ca- v ro mea vos. Quare nouissimi reducitis regē: Et amase dicite: Nōne os meū es ꝛ caro mea x es: Hec faciat mihi deus/ ꝛ hec addat: si non y z magr̄ militie fueris corā me oī tpe ꝓ ioab. Et a inclinauit cor oīm virorū iuda q̄si viri vnius. Miserūtqȝ ad regē/ dicentes: Reuertere tu ꝛ b oēs s̄ui tui. Et reuersus ē rex: ꝛ venit vsqȝ ior- c

Moraliter. a ¶ Nūciatū est autē ioab ꝙ rex fle. ꝛc. Per dauid lugētē morteȝ filij sui/ significat̄ bon⁹ p̄lat⁹ lugēs mortē culpe subditi: maxie q̄n ꝓbabilit̄ estimat̄/ ꝙ comitetur mors inferni: sic dauid ꝓbabiliter estimabat de filio q̇ mortu⁹ fuerat i ꝑsecutiōe pr̄is actuali r ¶ Usqȝq̄ si. ꝛc. Per reditū dauid ad regnū suū/ de q̊ fuerat expulsus p̄ absalon ꝓpē vxie pctm̄: sicut dixerat sibi domin⁹ p̄ nathā ꝓphetā. s. xij. ca. Ecce ego suscitabo sup̄ te malū de domo tua: significat̄ peccator vere penitēs/ ꝛ ad bonuȝ regimē vite sue rediēs: ꝛ sic est in via vite p̄ quā venitur ad regnū celeste. Ipm̄ aūt comitat̄ berçellai valde senex: p̄ quē significat̄ sapia: de q̄ dr̄ Prouerbio. viij. c. Ab eterno ordinata sū ꝛ ex antiq̄s. c ¶ Usqȝ iordanē. i. vsqȝ ad mortem: q̄ per iordanē significat̄: eo ꝙ iordanis iudicij riuus interp̄tat̄. ꝛ i morte est hoīs iudiciū particulare. Ecci. xxxviij. c. Memor esto iudicij mei: sic em̄ erit ꝛ tuū: mihi heri ꝛ tibi hodie. Per h̄ aūt ꝙ in trāsitu iordanis occurrerūt dauid viri iuda ꝛ isrl': significat̄ ꝙ bn̄ morieti occurrunt angeli sancti. q̇ dicunt̄ viri isrl': q꞉ vidēt deū clare. ꝛ viri iuda: q꞉ laudant eum continue. Ps. lxxxiij. a. Beati qui habitāt in domo tua dn̄e/ in secula seculorum laudabunt te.

Moralr

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

a ¶ Quid mi Ca.XIX hi 7c. Timebat dauid si i-terficeret semei: q reliq q sil'r regē offenderāt nollēt eū sibi facē regē. b ¶ Il lotl pedib⁹. In hebreo: infectis. Fecerat enim sibi miphiboseth ligneos pe-des ſm hebreos qb⁹ p na-turalib⁹ vtebat: erat enim claud⁹. c ¶ Tu 7 siba. In hebreo: Dixi tu 7 siba diuidite agrū. Qd dauid i memor federis 7 iuramēti qd fecerat cū ionathan taz iniustū ptulit iudiciū: ideo roboā 7 hieroboā diuise-rūt regnū eius. Miphibo seth em in libro samuel le-git: 7 interptat os verecū-die. In Paral. vo idē mi-phiboseth meribaal legi-tur. i. litigās cū altissimo: qz dd scz reduxisset cū pa-ce. Et qd ait: cūcta accipi-at postq reuersus est dñs meus in domum suam pa cifice: indignando 7 verba obliquando protulit ɔtra altissimū.

(margin: 3.9.b — 1.Reg.18.a. et.20.c — 3.Reg.11.f. et.12.e — 2.Reg.9.b — 1.Paral.8.d et.9.g)

Nico.de ly.

a ¶ Et ois iu. ve. i. tribus iuda: vt occurreret regi 7 traduceret eū iorda nē in nauib⁹ ad hoc para-tis ab ipis: vt dicunt aliq. Alij aūt dicunt: q ista tra-ductio intelligit p hoc q viri iuda trāsierūt iordanē an-te regē in equis: ad explo-randū vbi aq esset bene va dabilis b ¶ Festinauit aūt se fil. ge. 7c. vt apud dauid inueniret miscdiaz. c ¶ Et irrūpētes iorda nē añ regē 7c. trāseūtes ad ripā oppositā in q ad-huc erat dauid vt sibi ser-uirēt in trāsitu. Cetera pa tent vsq ibi: d ¶ Nūqd p his ver. nō occidetur semei. q. d. magnū maluz esset si viuus euaderet: qz incurrerat crimē lese maie statis. e ¶ Cur effi. mi-hi hodie i. sathan: qz si dauid eū statim occidi per misisset: alij q cū absalō fu-erāt in psequēdo dauid ti-muissent sibi: et illi qui nō-dū venerāt retrocessissent: 7 forte aliqui qui iaz vene-rant occulte recessissent: et sic ei⁹ occisio potuisset es-se occasio magne scissiōis, 7 magni mali ɔtra dauid. f ¶ Nō morier. Jura-uitq ei. Sz videt q da-uid istud iuramentū frege-rit: qz iniunxit filio suo salo moni de morte eius: vt ha bet. ī. iij. li. ij. ca. Dicendū q dd non iurauit nisi q nō moreret tūc, 7 p illa causa tm. sed qz erat hō seditio-sus, monuit dd filiuz suū: vt cōtra hoc poneret cau-telam, di

danē. Et ois iuda venit vsq in galgala vt occur-reret regi 7 traduceret eū iordanē. †Festinauit aūt semei fili⁹ gera filij iemini de bahurim: 7 descēdit cū viris iuda in occursū regis dauid cū mille virl de beniamin: 7 siba puer d domo saul, 7 qndecim filij eius: ac viginti serui erāt cū eo. Et irrūpentes iordanē ante regē transierūt vada, vt traducerent domū regis, 7 facerent iuxta iussionē eius. Semei aūt filius gera pstratus corā rege cū iā transisset iordanē, dixit ad eū: †Ne reputes mihi dñe mi ini quitatē: neq memineris iniuriaruz serui tui in die qua egressus es dñe mi rex d hierlm: neq ponas rex in corde tuo. Agnosco em seru⁹ tu⁹ peccatum meū: 7 idcirco hodie pmus veni de omi domo io seph: descēdiq in occursum dñi mei regis. Re-spondēs vo abisai fili⁹ saruie, dixit: Nunqd pro his verbis non occidet semei, q maledixit christo dñi? Et ait dauid: †Quid mihi 7 vob filij saruie?

a ¶ id est contrariū.

Cur efficimini mihi hodie in sathan? Ergo ne ho

a ¶ Illos occidā hodie q me fecerunt regē sup se.

die interficiet vir in isrl? An†ignoro hodie me fa-ctū regē sup isrl? Et ait rex semei: Nō morierl. Iu rauitq ei. Miphiboseth quoq fili⁹ saul descēdit in occursum regis illotis pedib⁹ 7 intonsa barba: vestesq suas n lauerat a die q egressus fuerat rex vsq ad diem reuersionis ei⁹ in pace. †Cumq oc currisset regi, dixit ei rex: Quare nō venisti mecū miphiboseth? Et rñdēs ait: Dñe mi rex, seru⁹ me⁹ cōtempsit me. Dixitq ei: Ego famul⁹ tu⁹ vt ster-neret mihi asinū, 7 ascēdēs abirem cū rege. Clau-dus em sum seru⁹ tuus. Insup 7 accusauit me ser uū tuū ad te dñm meū regē. Tu aūt dñe mi rex si-

¶ Quo ad scientiā: qz sicut angel⁹ scis volūtatem dei.

cut angelus dei es: fac qd placituz est tibi. †Neq em fuit dom⁹ patris mei, nisi morti obnoxia dño meo regi. Tu aūt posuisti me seruū tuū inter con-uiuas mense tue. Quid g habeo iuste qrele: aut qd possuz vltra vociferari, ad regē? Ait aūt ei rex Quid vltra loqris? fixū est qd locut⁹ sum. Tu et siba diuidite possessiōes. Rñditq miphiboseth regi: Etiā cūcta accipiat postq reūsus ē dñs me-us rex pacifice i domū suā. †Berçellai qq galaa dites, senex valde, descendēs de rogelim tradu-xit regē iordanē: paratus etiā vltra fluuiū psequi eū. Erat aūt berçellai galaadites senex valde: id est octogenari⁹. Et ipe pbuit alimēta regi cū mo-raret in castris: fuit quippe vir diues nimis. Di-xit itaq rex ad berçellai: Ueni mecū vt reqescas securus in hierusalem. Et ait berçellai ad regem: Quot sunt dies annorū vite mee, vt ascendā cuz rege in hierusalē? Octogenari⁹ sum hodie: Nun-quid vigent sensus mei ad discernendū suaue vel amarū: aut delectare potest seruū tuum cibus et potus: vel audire possum vltra vocem cantorum atq cātatricū? Quare seruus tuus sit oneri domi no meo regi? Paululū pcedā famulus tu⁹ ab ior-dane tecū. Nō indigeo hac vicissitudine: sed ob-

telam, dicens: Uir aūt sapiēs es vt scias que facies ei. vt ibi-dē habet. pp̄ter qd salomō in-hibuit ei sub pena mortis ne exiret hierusalē pcludendo si-bi viam faciendi colligatiōes. 7 pp̄ter transgressionē hui⁹ p-cepti fuit mortu⁹. Dauid etiā bene cogitabat q cautelā sibi impositam non seruaret: 7 sic mortem de nouo incurreret. g ¶ Miphiboseth. Nic oñ dit inequalitas dauid in here-ditatis miphiboseth diuisiōe, cum dicitur: Miphiboseth quoq filius saul: id est ne-pos. Alij libri habent: Fili⁹ io nathan filij saul. Sed veritas hebraica 7 libri correcti nō ha bent. Dauid em nō fuit tūc re-cordatus amicitie ionathā pa tris miphiboseth. Si enim fu isset recordatus, medietatē he reditatis sue seruo suo non de disset. h ¶ Intōsa barba. In hebreo habet: Incōposita barba. qz illo tpe nō tondebāt barbaz filij israel: prout habet supra. x. cap. de nuncijs dauid. i ¶ Uestesq suas nō laue rat. in signū tristicie pp̄ter fu-gā dauid. Ex quo patet veruz qd dictū ē. s. xvj. ca. scz q siba seruus su⁹ falso diffamauerat eū apud dauid. Cetera patent vsq ibi k ¶ Quid vltra lo queris? q. d. pro nihilo: qz di-ctum meū nō retractabo tota-liter. retractauit tamē in parte dicens: l ¶ Tu 7 seba diui dite possessiones. iniuste cō cedens seruo suo medietatem hereditatis sue. propter quod regnum eius fuit postea diui-sum tpe roboam nepotis sui: put dicetur plenius ī. lib. iij. ca. xij. Nic autē aduertendum quātū adulatores 7 detracto-res sunt piculosi principibus. qz dauid tā sanctus 7 iust⁹ ver bis sibe adulatoris 7 detracto ris, vt patet ex pdictis, fuit ita captus 7 inuolutus: q heredi-tatē miphiboseth dñi sui ei cō cessit i absentia miphiboseth. 7 eo nō audito. 7 qd peius est, postq audiuit miphiboseth se vere excusantē: vt ptz per p dicta, nō retractauit dictū su-um iniustū totaliter: sed seruū suū pessimū fecit equalē domi no: quē tamē debuisset suspen disse propter falsam accusatio nē dñi sui de crimine lese maie statis. m ¶ Berzellai qq. Nic ɔñr ostēdit gratitudo da uid erga berçellai q sibi neces-saria p parte ministrauerat: vt patet ex pdictis: 7 euz vsq ad iordanē conduxerat: cui dauid obtulit pmia 7 honores si vel-let ire hierlm secū: sed excusa-uit se propter senectutē, dicēs: n ¶ Quot sūt dies annor vite mee. q. d. tēpus ē q ego cogitem de morte: non de ho-noribus aut delitijs. Qd est cō-tra senes se ingerentes curijs magnator.

(margin: 3.Reg.2.; ī.s.16.b; ī.s.16.b; al's tigras; al. hz thiel; ī.s.9.b; Cōtra adulatores 7 detractores; 3.Reg.2.)

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

altissimũ. a ¶Est aũt seru⁹ tu⁹ chamaã. Est aũt in hebreo: Ecce seruus tu⁹ chanaan. Chanaan interptat̃ suspirãs. ꝗdiu cũ prẽ fuit: suspirãs vocatus est: postꝗ ꝟo ad doctrinã dauid transijt: non chanaan/ sed chamaã vocat⁹ est. i. fidel.

Ni. de lyra Et tenuit magnatorũ. Misit tñ filiũ suũ cũ dd/ di. a ¶Est aũt ser. t. chamaã. ita ꝙ debet scribi p m in medio ⁊ in fine. b ¶Ipe vadat tecũ. Ipse est eñ iuuenis/ ⁊ poterit addiscere ea q̃ sunt ꝟtutis ⁊ honoris. Notãdũ est hic/ ꝙ in curia dauid erãt cãtores ⁊ cãtatrices ĩstrumẽtis ⁊ vocibus humanis. talib⁹ eñ licitũ est vti moderate: q: sicut mẽbra corpis indigẽt qete ⁊ recreatione/ ita ⁊ vires aĩales: ad quod multũ facit melodia. c ¶Et os. ẽ rex ber. in signuz magnę amicitię d ¶Et bñdixit ei. Imprecãs ei bõa vitę pñt? ⁊ futurę. e ¶Ois aũt ppl's. Supra posita est ipsi⁹ regis reductio. h ꝯñr p⁹ interpositionẽ p̃dictorũ describit̃ reducẽtiũ ꝯcertatio. cui⁹ causa exp̃mit̃ cũ dr: Omis aũt po. iu. tra. re. iordanẽ fluuiũ mõ supradicto. f ¶Et media tñ ps af. de po. isrl'. Et iõ in hoc reputabãt se dehonoratos. tũ q: plures erant. tum q: primo nũcios miserãt ad dauid ꝓ ei⁹ reuersione: vt p̃dictũ est. ꝓpter qd dixerũt regi: g ¶Quare te furati sũt ⁊c. q. d. in clanculo factuz est anteꝗ venirem⁹ in cõtẽptũ nostrũ. h ¶Et rñdit ois vir iu. superbe. i ¶Quia mi. ꝓpi. ẽ rex id est de tribu ⁊ cognatione mea. k ¶Decẽ ptib⁹ ego ma. sũ. q̃si di. licet nõ sit de tribu nr̃a: tñ multo plus valem⁹ sibi in subsidiũ tpale ⁊ adiutoriũ cõtra aduersarios. l ¶Duri⁹ aũt re. vi. iuda. Tuz q: erãt viri bellicosi ⁊ aiosi. Tũ q: erãt hoies de tribu regia/ ex q̃ p̃ alijs in supbiã erigebant̃. Ca. XX

Accidit q̃z. Postꝗ descripta ẽ punitio dauid ratiõe homicidij vrię: ⁊ rõne adulterij cũ bethsabee: h ꝯñr ponit̃ eiusdẽ punitio rõne ꝓditionis. q: vriã occidit ꝓditorie: vt ptz ex supradict?. xj. ca. ⁊ de hoc ponit̃ hic rebellionẽ ppl'i cõtra ipm ad instinctũ seba filij bochri. Circa qd sic ꝓcedit̃: q: primo describit̃ hui⁹ rebelliõis ortus. secũdo punitiõis modus/ ibi: Dixit aũt rex amasę. Prima in duas: in ptẽ p̃ncipalẽ/ ⁊ incidẽtalẽ. scda ibi: Cũq3 venisset rex. Circa primũ dr: m ¶Accidit quoq3 vt eẽt ibi: scilicet in contentione aliarum tribuũ contra tribũ iuda. n ¶Uir belial. i. absq3 iugo disciplinę ⁊ legis diuię. o ¶Noie seba. Et sic debet scribi vbiq3 p e: sed cõmunis vsus non habet. p ¶Uir iemineus. i. de stirpe gemini: ⁊ sic patz ꝙ erat de cognatiõe saul ꝓpter qd odiebat dauid ꝓpter translationẽ regni de domo saul ad ipm. ⁊ ideo videns populũ dispositũ ad rebellandũ ipsi dauid/ q ¶Cecinit buc. Ut ex repẽtino sonitu oẽs tacerẽt: ⁊ sic daretur ei maior

secro vt reuertar seru⁹ tuus: ⁊ moriar in ciuitate mea: ⁊ sepeliar iuxta sepulchrũ prĩs mei ⁊ mr̃is meę. Est aũt seru⁹ tuus a chamaam/ ipe vadat tecũ dñe mi rex: ⁊ b fac ei q̊cq̊d tibi bonũ videt̃. Dixit itaq3 ei rex: Mecũ trãseat chamaã et ego faciã ei quicq̊d tibi placuerit: ⁊ oẽ qd petieris a me ipetrabis. Cũq3 transisset vniuersus ppl's/ ⁊ rex iordanẽ/ restitit: ⁊ oscu c latus est rex berçellai/ ⁊ bñdixit ei. Et il d le reuersus est in locũ suũ. Transiuit ergo rex in galgalã/ ⁊ chamaã cũ eo. Ois e aũt populus iuda traduxerat regẽ: ⁊ me f dia tñ pars affuerat de populo israel. Itaq3 oẽs viri isrl' cõcurrentes ad regẽ. Dixerũt ei: Quare furati sunt frẽs no g stri viri iuda: ⁊ traduxerũt regẽ ⁊ domũ eius iordanẽ: oẽsq3 viros dauid cũ eo? Et respondit ois vir iuda ad viros isrl': h q: mihi† ꝓpior est rex. Cur irasceris su i per hac re? Nunq̊d comedim⁹ aliq̊d ex rege: aut munera nobis data sũt? Et respõdit vir israel ad viros iuda/ ⁊ ait: Et p̃mogenit⁹ ego sũ: decẽ ptib⁹ ego maior k sũ apud regẽ: magisq3 ad me ptinet dauid ꝗ ad te. Cur fecisti mihi iniuriaz: et nõ mihi nũciatum est priori vt reducerem regẽ meũ? Durius aũt respõderũt l viri iuda viris israel.

a ¶In hebreo: chanaan.

Ca. XX

Accidit quoq3 vt m ibi esset vir belial noie seba n o filius bochri vir iemineus p ⁊ cecinit buccina/ ⁊ ait: Nõ q r est nobis pars in dauid. neq3 hereditas s in filio isai. Reuertere in tabernacula tua israel. Et seperatus est omnis israel t a dauid: secutusq3 est seba filiũ bochri. Uiri autem iuda adheserunt regi suo a iordane vsq3 hierusalem. Cunq3 venis v set rex in domũ suam in hierusalem/ tulit decẽ mulieres cõcubinas suas quas dereliquerat ad custodiendam domũ: ⁊ tradidit in custodiã eas: alimenta eis prebens ⁊ non est ingressus ad eas: sed erant clausę vsq3 ad diem mortis suę i viduitate viuentes. Dixit aũt rex ama x sę: Conuoca mihi omnes viros iuda in diem tertiũ: ⁊ tu adesto presens. Abijt g̊ amasa vt cõuocaret iudã: ⁊ moratus est extra palatium qd ei cõstituerat rex. Ait aũt dd ad abisai: †Nũc magl' affli ctur⁹ est nos seba fili⁹ bochri ꝗ absalõ.

a ¶Dãnati ab ecclesia in sua prauitate moriunt̃: priusq3 quod ceperant implere possunt.

maior audientia. r ¶Et ait. voce magna. s ¶Nõ ẽ nobis pars i dauid ⁊c. Quasi diceret: ex q̃ contẽpsit nos/ nos debemus eũ dimittere ⁊ aliũ regẽ eligere. t ¶Et se. est ois isrl' a da. Ad tps: vt sic dauid de ꝓditiõe cõtra vriã puniret̃: ⁊ seba ꝓpter suã maliciã occideret̃. v ¶Cũq3 ve. rex. Hec est ps incidẽtalis. q: dauid veniẽs in hierl'm/ repperit se esse fedatũ in vxorib⁹ suis p absalon: vt dictũ est. s. xvj. ca. ⁊ ideo reclusit eas/ ꝓuidẽs eis de victu ⁊ vestitu duplici rõne. Priõ: q: ꝓhibet̃ Leui. xviij. b. Turpitudinẽ nur⁹ tuę nõ discoopies. licet aũt istę mulieres nõ fuerit vxores absalon filij dauid ꝑm veritatẽ: fuerãt tamẽ ꝑm apparẽtiã ꝓpter cõcubitum carnalẽ: ⁊ iõ nõ erat decẽs ꝙ dauid vltra ad eas accederet: nec etiã aliq̃s ali⁹: ⁊ iõ fecit eas recludi. Scdo: q: si viderent̃ in publico rememorarẽtur factũ absalon: qd in vituperiuz dauid redũdabat. x ¶In vi. viuẽtes. Ex h ptz qd p̃dictũ est. s. eas fuisse vxores dauid. alit̃ nõ dicerentur h viuere in viduitate. Ista tñ viduitas intelligit̃ ꝗtũ ad sepationẽ thori/ nõ ꝗtũ ad mortẽ mariti: quia dauid adhuc viuebat. Absalõ autẽ nũꝗ fuit eaꝝ marit⁹: q: null⁹ poterat accipe vxorẽ prĩs: maxime eo viuẽte y ¶Dixit aũt rex. Hic ꝯñr describit̃ punitio sebę de rebelliõis cõmotiõe. vbi p̃mo describit̃ ipius insecutio. scdo ei⁹ occisio/ ibi: Uenerũt itaq3. tertio repetit̃ regni dauid ordinatio/ ibi: Fuit g̊ ioab. Prima i duas: in ptẽ p̃ncipalẽ/ ⁊ incidẽtalẽ. scda ibi: Cũq3 illi essent. Circa p̃mũ sciẽdũ/ ꝙ dauid habebat bellatores ex trib⁹ partib⁹. vna erat trib⁹ iuda q̃ sibi adheserat: vt dictũ est: ⁊ ꝯgregationẽ istoꝝ cõmisit amasę: q: erat p̃nceps militię illius trib⁹. q: licz ioab esset sup totũ exercitũ generalit̃: tñ in qualibet tribu erat vn⁹ p̃nceps militię specialiter: ⁊ iõ cõgregationẽ militię tribus iuda melius poterat facere amasa ꝗ ali⁹. Alia pars erat bellatoꝝ q̃ erãt d domo dauid tãq3 famuli ei⁹: ⁊ stipẽdiarij speciales: ⁊ istos cõmẽdauit abisai/ dicẽs: Tolle ergo

Moralr'. m ¶Accidit quoq3 vt ibi esset vir belial no. se. ⁊c. Per istũ q̃ cũ sonitu buccinę mouit seditionẽ in ppl'o ꝯ rege/ significat̃ q̃libet seditiosus in regno vel p̃ncipatu/ ciuitate/ eccl'ia/ vl' cenobio turbãs cõmunitatis pacẽ. y ¶Dixit aũt rex amasę: Conuoca mihi oẽs vi. iu. ⁊c. Per hoc autẽ ꝙ dauid sebã pseq̃ iussit/ significat̃ ꝙ supiori i regno/ p̃ncipatu/ ciuitate/ eccl'ia ⁊ cenobio debz seditiosũ hoiez p se ⁊ p suos pseq̃/ ne p eũ corrũpãt̃ alij. sicut ⁊ caput seba fuit abscisum: vt dicit̃ infra: sic talis seditiosus priuari debet capite. i. vita corporali per potẽtiã secularẽ/ si ptineat ad ei⁹ iurisdictionẽ. si aũt ad foꝝ ptineat ecclesię/ ꝓuari debet capite. i. suo gradu ⁊ potestate: ⁊ sic arceri ꝙ nõ possit tales malicias exercere. Per h autẽ ꝙ mulier sapiẽs dedit cõsiliũ de sebę decapitatiõe: significat̃ ꝗ tales punitiones fieri debent cum magna discretiõe.

Marginalia: C; 3. Reg. 2; 3. 16. b; 3. 16. c; Diuisio; Seba; D; Moralr'; al's †, ꝓpitior; †s. 16. c

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

a ❡Et tenu. Dextera Ca.XX mentū tenere/ē q̄si ex benignitate blādiri. Sz sinistrā ad gladiū mittit/qui latenť ex malicia percutit. b ❡Nōne ego sū ₹c. Ra. Iste ē ẜmo leg'.i q̄ iubeť vt filij isrl' īgressi terrā chanaā ṗus pacē offerāt: ₹ eos q̄ pacē susceperint tributarios faciāt: eos ṽo q̄ nō suscepint/deleant. iō mlier sapiēs exclamasse dr: Nōne ego sū q̄ rn̄deo ṽitatē i isrl' ₹c. Q. cur destruis hāc ciuitatē anq̄ pacez offeras ẜm legē: cur nō seruas legē in israelitis: q̄ olim ẜuata est

Ni. de lyra

a ❡Tolle igiť ser. dn̄i tui ₹c. ne for. inue. ciui. mu. Quia de facili nō posset ibi capi. Tertia pars erat bellatoꝝ de diuersis tribub' isrl'. qꝛ licet multitudo cuiuslibet trib' recessissz a dauid/ excepta tribu iuda: tn̄ de q̄libet tribu erant viri bellatores robusti q̄ cōiūcti fuerāt ipsi dauid a tpe q̄ fugit a facie saul: vt hr̄. j. Paral'. xij. ca. ₹ isti volebāt iuuare ipm dauid. ₹ ad hos cōgregādos exiuerat ioab: qꝛ erat difficilius negociū: ꝓpter qd̄ in ei' absentia dū esset dicto mō occupatus/ ₹ periculū esset in mora pseq̄ndi seba: dauid cōmisit abisai bellatores de domo sua qui erāt assueti exire cū ioab ₹ obedire ei. verūtamē ioab ₹ abisai cū suis societatibus cōuenerūt in vnū/ sicut erat cōdictū. ₹ ẜm ista patet lr̄a b ❡Cūq̄ illi essent. Hec est ps incidentalis: in q̄ agiť de interfectiōe amase/ q̄ occurrit ioab in dicta insecutione seba c ❡Qui fabrica. leui mo. ₹c. In heb. hr̄: Et exijt et cecidit: qd̄ expones Ra. Sa. di. q̄ ioab a ꝓposito sic disposuit vt caderet ad terrā de vagina: vt sic amasa crederet: q̄ ioab leuaret de terra ad reponēdū in vagina/ ₹ nō ad pcutiēdū ipm. iō s̄bdiť: d ❡Porro ama. nō obser. i. nō se obseruauit a pcussione gladij: ₹ interfecit eū ꝓditorie sub signo pacis ₹ amicitie/ di. Salue mi frať. Erat eīm eius cognat' german': qꝛ erant de duab' sororib': vt ptz ex p̄dictꝭ. xvij. ca. ₹ iō vocauit eū fratrē. Occidit aūt eū ex inuidia/ timēs ne ei eq̄reť: qꝛ dauid ei iurauerat: Hoc faciat mihi de'/ ₹ h̄ addat: si non magister militie fueris corā me oī tpe ꝓ ioab: vt dictū est ca. p̄ce. ꝓpť qd̄ aliq̄ de amicis ioab videntes eum mortuū/ dixerť insultādo: e ❡Ecce q̄ esse vo. ꝓ ioab co. da. q. d. ꝓpť suā ambitionē reportauit mortē. Cetera patēt vsq̄ ibi f ❡Porro il. transi. s. seba filius bochri. g ❡Per oēs tri. is. sollicitando eas vt ↄstituerēt eū regē. h ❡Vsq̄ in abe. Nomē est ciuitatis fortis ₹ murate i ❡Et in bethmacha. Nomē est territorij in q̄ ciuitas illa ē sita. k ❡Oēsq̄ vi. ₹c. cō. ₹c. Istud exponiť duplr̄. Uno mō/ q̄ fuissent ↄgregati ad sebā filiū bochri. Alio mō/ q̄ essent ↄgregati ad ioab. verūtn̄ q̄litercūq̄ accipiať: ly oēs/ accipiť ꝓ multis: qꝛ multi cōgregati sunt ₹ ad istū ₹ ad alium

Tolle igiť seruos dn̄i tui ₹ pseq̄re eū: ne forte inueniat ciuitates munitas: ₹ effugiat nos. Egressi sunt ḡ cū eo viri

¶ due legiones.

ioab: cerethi q̄z ₹ pheleti: ₹ oēs robusti exierť d̄ hierl'm ad pseq̄ndū seba filiū bochri. Cūq̄ illi eēnt iuxta lapidē grandē q̄ est in gabaon: amasa veniēs occurrit eis. Porro ioab vestit' erat

¶ .i. lorica.

stricta tunica ad mēsurā habitus sui: ₹ desup accinctus gladio dependēte vsq̄ ad ilia in vagina: qui † fabricatus leui motu egredi poterat ₹ percutere. Dixit itaq̄ ioab ad amasam: † Salue mi frater. Et tenuit manu dextera mētū amase quasi osculās eū. Porro amasa nō obseruauit gladiū quē habebat ioab. Qui pcussit eū in latere ₹ effudit intestina ei' i terrā: ₹ mortu' ē. Nec scd̄m vuln' apposuit. Ioab āt ₹ abisai frať ei' psecuti sunt seba filium bochri. Interea q̄dā viri cū stetissent iuxta cadauer amase d̄ socijs ioab/ dixerunt. Ecce qui esse voluit pro ioab comes dauid. † Amasa aūt ↄspersus sanguine iacebat in via media. Vidit hoc q̄dā vir q̄ subsisteret oīs ppl's ad vidēdū eū: ₹ amouit amasam de via in agrū: opuitq̄ eū vestimēto/ ne subsisterēt trāseūtes ꝓpť eū. Amoto igiť illo die via trāsibat oīs vir seq̄ns ioab ad pseq̄ndū seba filiū bochri. Porro ille trāsierat p oēs trib' isrl' vsq̄ in abelā ₹ i bethmacha: oēsq̄ viri electi ↄgregati fugerāt ad eū. Venerť itaq̄ ₹ oppugnabāt eū i abela ₹ i bethmacha: ₹ circūdederūt munitiōib' ciuitatē: ₹ obsessa ē vrbs. Ois aūt turba q̄ erat cū ioab/ moliebať destruere muros. Et exclamauit mulier sapiēs de ciuitate: Audite audite: dicite ioab: Appropinq̄ huc ₹ loq̄r tecū. Qui cū accessissz ad eā/ ait illi: Tu es ioab: Et ille rn̄dit: Ego sū. Ad quē sic locuta est: Audi ẜmōes ancille tue. Qui rn̄dit: Audio. Rursūq̄ illa: Sermo i

a ¶ In hebreo nō habeť: ꝓuerbio.

q̄t dicebať in veteri ꝓuerbio: Qui in

a ¶ Q. hec est vrbs consilij.

terrogāt/ iterrogēt i abela: ₹ sic ꝑficiebāt. Nōne ego sū q̄ rn̄deo ṽitatē i isrl' ₹ tu q̄ris subuertere ciuitatē: ₹ euertere

a ¶ que est mater consilij.

re matrē in isrl': Quare p̄cipitas hereditatē dn̄i: Rn̄dēsq̄ ioab ait: Absit absit h̄ a me: nō p̄cipito neq̄ demolior: nō sic se hz res: sz hō d̄ mōte ephra

aliū. Verūtn̄ vid' q̄ fortior ps cōgregata fuerit ad ioab: qꝛ seba obsessus n̄ audebat exire. l ❡Venerūt itaq̄. Hic ↄn̄r describiť ipius seba occisio: qꝛ ciuitas obsessa erat in pciculo destructiōis. qd̄ notať cū dr: Ois aūt tur. q̄ erat cū io. mo. destru. mu. ₹ ido excogitata fuit via saluatiōis ciuitatꝭ p modū q̄ sequiť: m ❡Et exclama. mu. sa. Dicunt hebrei: q̄ ista mulier fuit sara filia aser q̄ descendit cū iacob in egyptū: vt habeť Gen̄. xlvj. ₹ q̄ habuit spm̄ ꝓphetie p quē reuelauit iacob/ cū lugeret filium suū ioseph: estimans eū mortuū q̄ ipe viuebat: lz nō crediderit/ donec vidit plaustra ₹ munera sibi missa a ioseph: de q̄bus habetur Gen̄. xlv. Dicunt etiā: q̄ ipsa ostēdit moysi sepulchrū ioseph qn̄ filij isrl' egressi fuerunt de egypto. ₹ ẜm h̄ exponunt qd̄ sequiť postea: Nonne ego sum q̄ rn̄deo ṽitatē in isrl': scz reuelando iacob ₹ moysi q̄ dicta sūt. Sz istud videť oīno ficticiu: qꝛ ẜm predicta ista mulier ante descēsum iacob i egyptuz habebat spm̄ ꝓphetie: ₹ p ↄn̄s ad minus hēbat. xx. ānos vl' circiť. Itē a descēsu iacob in egyptū vsq̄ ad exitū filiorū isrl' de egypto fluxerūt āni. ccxx. sicut ptz est his q̄ dicta fuerūt Exo. xij. Itē ab exitu de egypto vsq̄ ad fundationē tēpli q̄rto āno regni salomonis fluxerūt anni. cccclxxx. vt hr̄. iij. Regū. vj. qui sil' iuncti faciunt annos. dccxx. Seditio ṽo excitata p seba filium bochri fuit circa finē vite dauid: quia iam erat senex. cū igiť salomon fuerit coronat' ipo adhuc viuēte: vt hr̄. i. iij. lib. j. ca. ₹ tēplū fundauerit quarto anno regni sui: vt hr̄. i. iij. li. vj. ca. oportet dicere: q̄ ista mulier tūc haberet septingētos ānos vel circiť. qd̄ est incōueniens ꝓ illo tpe in q̄ vita hūana ꝓcedebať vsq̄ ad. c. annū ad pl' cōiter. ₹ iō dicēdū/ q̄ fuit alia mulier: ₹ dr sapiēs nō ꝓpter spm̄ ꝓphetie/ sed ꝓpter industriā naturalē ₹ eloquētiā: sicut dictuz est. s. xiiij. caplo de muliere thecuite. n ❡Dicite io. ap. huc. Quia volebat loq̄ cū eo secrete q̄ntū poterat ... o ❡Ser. ₹c. i ve. ꝓ. Vet' ꝓuerbiū s̄ accipiť ꝓ lege: sic dictū fuit. s. j. li. xxiiij. ca. in q̄ p̄cipiť filijs isrl': vt venientes ad expugnādū ciuitatē pmo offerrēt ei pacē: vt hr̄ Deu. xx. Et h̄ ē qd̄ dr h̄: p ❡Qui interrogāt iterro. in abe. i. filij isrl' q̄ expugnādo ciuitatē debēt pmo interrogare de pace: sic debēt facere in hac ciuitate. q ❡Et sic ꝑfi. qꝛ sic implerēt legis mandatū ₹ haberēt intentū. r ❡Nonne ego sum ₹c. in isrl'. Loquiť in psona ciuitatis. q. d. ista ciuitas semp tenuit ṽitatē ₹ fidē regi. Vn̄ in heb. hr̄ sic: Ego pacificaꝝ veraciū isrl': id est vna de numero pacificaꝝ ciuitatū et veraciū regi. s ❡Et tu q̄. subuer. ciui. q. di. malū facis. t ❡Et euer. ma. in isrl'. Quia q̄libet ciuitas ē mr̄ ppli ibidem nati ₹ nutriti. In aliq̄b' libris interponiť: ciuitatū. sed nō est de textu: qꝛ non est in hebreo/ nec in libris correctis. v ❡Absit absit h̄ a me. h̄ ṽbū duplicauit ioab ad maiorē assertionē. vl' vt dicit Ra. Sa. semel ꝓ rege/ ₹ semel ꝓ se. q. d. nec rex q̄rit h̄/ nec ego: iō subdiť: x ❡Sed hō de mōte ephra. ₹c. Qui cōmouit seditionē ↄtra regē/ illū solum

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

pnata ē alienigenis. a ¶ Qui abscisū ca.se. ⁊c. Rab. Reditus ppl'i ad dauid post interfectionē absalon/reditū prioris ppl'i ad christū post mortē prauoꝝ magistroꝝ significat: q̄ i synagoga iudeoꝝ diu regnabat: ⁊ a veritatis auditu pplm subuertebat. Interp̄tat̄ aūt seba secta a secādo/nō a sectādo. Bochri vō p̄mogenit⁹ meus isrl: de q̄ dicitur: Fili⁹ me⁹ p̄mogenit⁹ isrl seba.i.errorē secut⁹/sep̄auit se a domo dauid.i. eccl'ia. sʒ ad mulier⁊ sapiēt⁊.i.sp̄ūal' doctrine suggestionē caput sebe.i.diabolū a corde suo abscidit: ⁊ ad dn̄ .i.christū filiū dei rediit. Ca.XXI

Facta est q̄ʒ ⁊c. Rab. Fames facta in isrl ꝓpter gabaonitas sterilitatē bonoꝝ opeꝝ significat i s̄bditis ꝓp̄t negligentiā doctoꝝ/ q̄ nō ꝓcurāt eis pastū v̄bi dei dū inseruiūt terrenis. Necantur ḡ gabaonite/ cū studiū recte cōuersationis ⁊ reformatio pn̄ie post lapsū subtrahit̄ incautis ꝑ hereticos.s.vel sp̄ūs malignos. Gabaon em̄ collis merorꝭ interp̄tat̄. Gabaonite iterficiunt̄ cum desidiosi post perpetrata scelera vana spe securitat⁊ a diabolo deludūt̄: q̄ dicūt: Faciam⁹ mala vt veniāt bona. q̄rū dānatio iusta ē. Sʒ respha ḡ iterp̄tat̄ cursus/filia achia: q̄ iterp̄tat̄ fr̄ ei⁹: tollēs ciliciū substrauit supra petrā ⁊c. q̄ꝛ pia sollicitudo sctōꝝ talib⁹ succurrēs: rigore ieiunij ⁊ instātia p̄cū incūbit/donec miscd'iam dei de celo ip̄etret super eos: cōpescēs p̄uos hoīes ⁊ malignos sp̄ūs/ne vitā eoꝝ praue sugerēdo corrūpāt vlteri⁹ c ¶ Et voluit saul ⁊c. Dicēs scʒ iosue grat⁊ gabaonitas viuere p̄misisse: ⁊ filūs isrl ⁊ iuda p̄dā eoꝝ iniuste abstulisse. Hui⁹ vō vltionis cā in gabaonitas achimelech sacerdos fuit. ☞ Tulit itaq̄

im seba fili⁹ bochri cognoīe/leuauit manū suā ꝯ regē dauid. Tradite illū solū/ ⁊ recedem⁹ a ciuitate. Et ait mł'ier ad ioab: Ecce caput ei⁹ mittet̄ ad te ꝑ muruʒ. †In a gressa est ḡ ad oēm pplm: ⁊ locu b ta est eis sapiēter. Qui abscisum caput sebe filij bochri ꝓiecerunt ad ioab† ⁊ ille cecinit tuba: ⁊ recesserūt ab vrbe vnusq̄sq̄ in tabernacula sua. Joab aūt reuersus ē hierl'm ad regē. †Fuit ḡ ioab sup c oēm exercitū isrl. Banaias autē filius ioiade sup ceretheos ⁊ phelетheos. Adurā vō sup tributa. d

a ¶ Idē q̄d cancellarius.

Porro iosaphat fili⁹ ahilud a cōmētarijs. Seba aūt scriba. Sadoch ⁊ abiathar sacerdotes. Hi e rā aūt hiraites erat sacerdos da f uid. Ca.XXI

Facta est q̄ʒ fames i g dieb⁹ dauid trib⁹ an h nis iugit̄. ⁊ consuluit i dauid oraculū dn̄i. k Dixitq̄ dn̄s: ꝓpter saul ⁊ domū l ei⁹ †sanguinū: q̄ꝛ occidit gabaonitas. Vocatis ergo gabaonit⁊ rex m dixit ad eos. Porro gabaonite n nō erant de filijs isrl: sed reliquie ammorreoꝝ. †Filij quippe isra o

a ¶ In hebreo nō habet̄: ne ꝑtinerēt eos:

el iurauerant eis/ nē perimerent c eos: et voluit saul percutere eos p

Nico.de lyra

illū solū q̄rimus. a ¶ Ingressa ē ḡ ad oēm pplm.i.ad maiores ciuitatis/in q̄b⁹ ppl's virtualit̄ cōtinet̄. Sic em̄ volebat loqui vt lateret ip̄m seba. b ¶ Et locuta est eis sapiē. Quid aūt dixerit nō exp̄mit̄. Sed dicunt aliq̄ ⁊ ꝓbabilit̄: q̄ ipsa oñdit eis bona ip̄i⁹ dauid/ ⁊ mala ipsi⁹ seba: ⁊ q̄ tota ciuitas erat ꝓpinq̄ exterminio ꝓpt̄ eū. Ex his ꝯcludēs q̄ meli⁹ erat ip̄m solū occidi/ q̄ ip̄m ⁊ oēs alios ꝓpter ip̄m. ⁊ sic factū ē. c ¶ Fuit ḡ ioab ⁊c. Hic cōseq̄nter post reductionē dauid in regnū ⁊ sedationē cōmotionis excitate ꝑ seba/cōueniēter repetit̄ ordinatio dom⁹ dauid: ⁊ ptʒ sn̄ia ex dictis. s̄. viij. ca. in fine. his exceptis. d ¶ Adurā vō sup tri. Que reddebant̄ ipsi dauid a natiōib⁹ sibi seruiētib⁹ sub tributo: ꝑut dictū fuit. s̄. viij. ca. e ¶ Hirā autē hiraites. Dicit̄ hiraites a ciuitate de qua erat. f ¶ Sacerdos dn̄.i.magn⁹ apud eū: sicut dictū est. s̄. viij. ca. q̄ filij dauid sacerdotes erāt. Dicit aūt Ra.Sa. q̄ dauid fecerat istuʒ p̄ncipē ⁊ iudicē.i.magnū inter p̄ncipes ⁊ iudices.

Moral'r * c ¶ Fuit ḡ ioab ⁊c. Per hoc aūt q̄ decapitato seba ordinatio dom⁹ dauid recolit̄: significat̄ q̄ subtractis de medio seditiosis q̄tū ad regnū/p̄ncipatū/eccl'iaʒ/vl' cenobiū: q̄dlibʒ istoꝝ ad bonū statū ⁊ dispositionē reformat̄.

¶ In ca.xx. vbi d̄r in po. Qui iterrogāt/iterrogēt i abela ⁊c.

Additio. Veritas hebraica sic habet: Interrogare iterrogāt in abela: ⁊ sic ꝑfecerūt seu cōsummauerūt. Ego pacificarū ⁊ veraciū isrl: q̄re subuertis ciuitatē ⁊ matrē in israel? Ad cuius sensum ꝓpriū dicēdū: q̄ cum ioab venisset ꝑseq̄ndo seba/gētes sue ꝑ viā q̄rebāt ꝓ ciuitate abela: eo q̄ audissent ip̄m seba ibidē esse reclusum: ⁊ nō cessabāt interrogare ꝓ hac ciuitate donec ad eaʒ ꝑuenerūt. Idcirco hec mulier in ꝑsona ciuitatis dicebat ip̄i ioab: Audiui q̄ tu seu gētes tue ꝑ viā interrogastis ꝓ ista ciuitate ꝯtinue/ donec ad eā ꝑuenistis. ⁊ hoc est q̄d d̄r: Interrogare interro .i. gentes tue.

In abe

In abela.i. ꝓ abela. ⁊ sic ꝑfecerūt viā suā.i. donec accesserūt ad eā. Et q̄ꝛ ip̄e ioab veniebat cū exercitu disposit⁹ ad bellū: ⁊ ciuitas illa nō ꝑturbabat pacē regni isrl: neq̄ subtrahebat veritatē fidelitat⁊ ip̄i⁹ regni isrl: idcirco nō apparebat causa aliq̄ q̄re p̄nceps militie regis ip̄am ciuitatē debuisset debellare. vñ ꝯn̄r q̄rebat ab ip̄o ioab cām q̄re sic veniebat interrogādo ꝓ ciuitate i bellico apparatu: q̄si ad destructionē ei⁹. et h̄ cū dicit: Ego pacificaꝝ ⁊ veraciū isrl: quare subuertis ⁊c. Ca.XXI

Facta est ⁊c. Post punitionē dauid de pc̄tō luxurie: h̄ cōseq̄nter ponit̄ punitio ꝓ peccata negligētie. ⁊ p̄mo narrat̄ factū. secundo explicat̄ q̄druplex bellū/ibi: Factū est aūt. Circa p̄mū sciēdū: q̄ iosue ⁊ p̄ncipes isrl iurauerūt gabaonit⁊/ q̄ nō interficerent̄: ꝑut habet̄ Josue.ix. cap. Saul aūt cū regnaret/multos eoꝝ interfecit ꝯ p̄dictū iuramentū: q̄d obligabat nō solū iosue ⁊ p̄ncipes isrl illi⁹ tp̄is/sed etiā posteros eoꝝ. factum aūt istud erat notoriū: ⁊ iō debuit puniri ꝑ dn̄ qui successit sauli. et q̄ꝛ circa h̄ fuit negligēs secuta est vltio diuia cogēs ad vindicādū istud factū. Sic igit̄ ꝓcedit̄: q̄ꝛ p̄mo ponit̄ afflictio ppl'i. scd'o vindicatio delicti/ibi: Vocatis ergo. Primū ponit̄ cū d̄r: Facta est fa. scʒ in terra isrl. h ¶ In diebus dauid. Eo q̄ negligēs fuerat de iusticia faciēda mō p̄dicto. i ¶ Tribus an. iugiter.i.ꝯtinue se habētib⁹. k ¶ Et cōsuluit ora. dn̄i. Ra.Sa. q̄ p̄mo anno nō cōsuluit/eo credidit: q̄ sterilitas terre contigisset ex cursa naturali tēporis. Scd'o anno credidit/q̄ cōtigisset ꝓpter idolum miche: q̄d adhuc erat in tribu dan: vt dicit Ra.Sa. ꝓpter q̄d illud idolū destruxit. sed q̄ꝛ sterilitas terre per hoc nō cessauit/ tunc cōsuluit dominū de causa sterilitatis. Scd'o ponit̄ reuelatio pc̄ti ꝓpter q̄d dicta sterilitas acciderat/cū d̄r: l ¶ Dixit dn̄s: ꝓpt̄ saul ⁊ domū ei⁹ sang. Dom⁹ saul vocat̄ domus sanguinū.i.digna sanguinis sui effusione. m ¶ Vocatis ḡ gabaonitis. Hic ꝯn̄r ponit̄ vindicatio delicti. Circa q̄d primo describit̄ ꝑgne taxatio. secūdo executio/ibi: Tulit itaq̄ rex. Tertio mortuoꝝ tumulatio/ibi: Et nūciata sunt. Circa p̄mū d̄r: n ¶ Porro gabaoni. nō erāt de filijs ⁊c. Hoc introducit̄ duplici causa. Vna est: vt sciretur ꝓpter quā cām reseruati fuerāt a filijs isrl ceteris interfectis: q̄ notat̄ cū dicit̄: o ¶ Filij q̄ppe isrl iurauerāt eis. scʒ q̄ nō interficerent̄. vñ aliq̄ libri sic habēt: Ne perimerēt eos. Sʒ nō est in hebreo/nec in libris correctis: subintelligit̄ tñ. ꝓpter q̄d aliq̄s posuit ꝑ modū glose: ⁊ postea insertū est textui ꝑ imperitiā scriptoꝝ. Juramētū autē factū gabaonitis ⁊ modus obligationis/plene habet̄ Josue.ix. ca. Alia causa est: vt dicit Ra.Sa. quia si gabaonite fuissent de filijs isrl/fuissent magis misericordes: ⁊ idulsissent factū saulis ꝯtra eos: sicut indulserāt sacerdotes qui remāserāt post mortē achimelech ⁊ alioꝝ q̄ fuerūt interfecti cum eo: vt habet̄. s̄. j. libro. xxij. ca. ⁊ sic populus nō fuisset fame punit⁹. p ¶ Et voluit saul ꝑcutere ⁊c. Dicūt aliqui/ q̄ nō interfecit gabaonitas: sed q̄ꝛ interfecit sacerdotes: vt dictū est: ⁊ gabaonite

Moral'r g ¶ Facta ē fa. ⁊c. Que fuit a deo imissa ꝓpter pc̄tm̄ saul' ex gabaonitaꝝ occisiōe. Et ꝑ h̄ oñdit̄ q̄nta sit peccati q̄uitas in inocētū ꝺp̄ssiōe: ⁊ maxie ei⁹ q̄ tenet̄ eos custodire. Nā ꝓpter hoc pc̄tm̄ trib⁹ annis totus ppl's afflict⁹ fuit fame. Sūt em̄ tria genera pc̄tōꝝ q̄ ꝓp̄t sui grauitatē dicunt̄ ad deū clamare. Primū ē/inocēt⁊ occisio. Geñ.iiij.b. Ecce vox sāguinis fratris tui abel clamat ad me de terra. Scd'm/est pc̄tm̄ ꝯ naturā: Geñ.xviij.c. Clamor sodomoꝝ ⁊ gomorreorum venit ad me. Tertiū/ē defraudatio paupeꝝ: Jac.v.b. Ecce merces opārioꝝ vroꝝ q̄ fraudati sūt a vobis clamat: ⁊ clamor eoꝝ in

q iij * aures dn̄i

Marginalia: Exo.4.f; Roma.3.b; Job.9; B; Diuisio; †s̄.2.g; †s̄.8.d; D; al's †⁊ sanguinem; Diuisio; †Jos.9.c.; Moraliter; Pc̄tā clamātia ad deū

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

E a C Tulit itaq; rex duos fi. &c. qui cũ doech idumeo ad/huc pueri sacerdotes & gabaonitas occiderunt/ armoni scʒ & miphiboseth. b C Filios michol. Quos scʒ michol vxor dauid que & egla dicitur/adoptauit sibi inter filios: q̃s merob soror ei⁹ de filio berçellai suscepit. tur.s.j.li.xviij.ca. k C Qui crucifixerũt eos i mõte.i.in loco patẽti. l C Corã dño.i.ad declarationẽ diuine iusticie. m C Tollẽs aũt respha fi.ahia ci.sub.sibi &c. q᷑ corpora illa dimissa fuerũt in patibulis/ voluit ea seruare intacta ab

G Gob.quod

Nico.de lyra

* baonite habebant ab eis victũ & vestitum: eo ꝙ seruiebant eis portando ligna & aquas ad locum cultus diuini: prout determinatum fuerat per iosue & principes israel: vt habetur Josue.ix. propter quod loquitur scriptura ac si saul interfecisset gabaonitas. quia ille quodãmodo dicitur hominẽ interficere q̃ aufert sibi victum. Sed littera nõ cõcordat huic expositioni: quia dicit: Voluit eos percutere çelo quasi ꝓ filijs israel & iuda. saul autem nõ interfecit sacerdotes hoc çelo: sed q᷑ dederant panes & gladium ipsi dauid: vt habet.s.lib.j.xxij.ca. Et idõ dicunt alij: ꝙ iste çelus intelligitur: quia saul cupiens possessiones gabaonitarũ/eo ꝙ erant in tribu beniamin & occupabant vnam ciuitatẽ notabilem: dicebat ꝙ melius esset & deo accepti⁹/ ꝙ filij israel ipsimet aquas & ligna ministrarent in loco diuini cultus: & illi delerentur: per hoc pallians cupiditatẽ suam. Sed hoc nõ est verisimile: quia illa comportatio aquarum & lignorum fuit gabaonitis imposita tanq; seruit⁹ & mors ciuilis: prout dictũ fuit Josue.ix.ca. & ideo non erat pro filijs israel/sed contra ipsos hanc seruitutem ad eos trãsferre. Propt᷑ quod dicunt alij: ꝙ saul motus cupiditate ꝑdicta: dicebat ꝙ iosue & ꝑncipes tribuũ male fecerant dimittẽdo gabaonitas: quia partẽ hereditatis israel occupabant: & ꝙ debebat hoc corrigere/ cũ esset tãte potestatis & maior in regimine populi q̃ iosue & principes tribuũ: qui non habuerunt regiã potestatẽ. a C Quod erit vestri piaculũ: id est emẽda vobis sufficiẽs. b C Ut benedicatis hereditati dñi: id est vt deus placatus emenda vobis sufficiẽti/benedicat terre israel dando pluuiã ad terre fecũdationẽ. c C Nõ est nobis sup auro & argẽto &c. Erant enim pauperes: & ideo verisimile est ꝙ dauid eis obtulerit primo emendã pecuniariã: sed ipsi renuerunt/dicentes: d C Uirum q̃ attriuit nos & oppressit inique &c. ita ꝙ primo petiuerunt occisionẽ omniũ qui erãt de domo saulis: sed q᷑ dauid eis suggessit ꝙ nimis petebãt/ fuerũt finaliter cõtenti de septẽ viris. f C Ut crucifigamus eos dño.i.ad declarationẽ iusticie diuine. g C Et ait rex: ego dabo. Tũ q᷑ sciebat voluntatẽ dñi ꝙ factũ saulis puniret᷑: vt patet ex ꝑdictis. Tũ q᷑ magis erat cõdescendendũ toti pp̃lo q̃ affligebatur fame/quousq; hoc factũ vindicaret᷑. h C Tulit itaq;. Hic ponit᷑ pene taxate executio/cũ d᷑: Tulit itaq; rex duos filios respha filie ahia/quos pe. saul: ar. &c. Dicit Ra. Sa. ꝙ isti duo specialiter nominant᷑: q᷑ fuerũt in occisione sacerdotũ cũ doech. i C Et q̃nq; filios michol filij saul/q̃s genue. &c. Isti fuerũt filij merob sororis michol naturales: sed michol eos nutriuit & adoptauit postea: eo ꝙ nõ habebat filios naturales: iõ dicunt᷑ eius filij. & ſm hoc dicit᷑ eos genuisse hadrieli: nõ q᷑ fuerit eius vxor/sed merob soror eius: vt habetur.s.j

çelo quasi ꝓ filijs israel et iuda. Dixit ergo dauid ad gabaonitas: Quid faciam vobis: & qd̃ erit vr̃i piaculũ/ vt benedicatis hereditati dñi: Dixeruntq; ei gabaonite: Nõ est nobis sup auro & argẽto q̃stio: sʒ ↄtra saul et cõtra domũ ei⁹: neq; volumus vt interficiat᷑ hõ de isrl̃. Ad quos rex ait: Quid ergo vultis vt faciã vobis: Qui dixerũt regi: Uirũ q̃ attriuit nos/& oppressit iniq̃ ita delere debemus: vt nec vn⁹ q̃dẽ residu⁹ sit de stirpe eius in cunctis finib⁹ isrl̃. Dent᷑ nobis septẽ viri de filijs ei⁹: vt crucifigamus eos dño in gabaa saul quõdã electi dñi. Et ait rex: Ego dabo. Peperçitq; rex miphiboseth filio ionathe filij saul ꝓpter iusiurandũ dñi: qd̃ fuit inter dauid & inter ionathã filiũ saul. Tulit itaq; rex duos filios respha filie ahia/ q̃s peperit saul armoni & miphiboseth: & q̃nq; filios michol filie saul q̃s genuerat hadrieli filio berçellai/q̃ fuit de molathi: & dedit eos in man⁹ gabaonitarũ: q̃ crucifixerunt eos in mõte corã dño. Et ceciderũt hi septẽ simul occisi i diebus messis ꝑme/icipiente messiõe hordei. Tollẽs aũt respha filia ahia ciliciũ/ substrauit sibi supra petrã ab initio messis/donec stillaret aq̃ sup eos d̃ celo: et nõ dimisit aues lacerare eos ꝑ diẽ/ neq; bestias ꝑ noctẽ. Et nũciata sunt dauid q̃ fecerat respha filia ahia ↄcubina saul: & abijt dauid & tulit ossa saul & ossa ionathe filij ei⁹ a viris iabes galaad: q̃ furati fuerãt ea de platea bethsan: in q̃ suspẽderant eos philistijm/cũ iterfecissent saul i mõte gelboe: & asportauit inde ossa saul et ossa ionathe filij eius. Et colligẽtes ossa eorũ q̃ affixi fuerant/ sepelierũt ea cũ ossibus saul & ionathe filij eius in terra beniamin/in latere in sepulchro cis patris eius. Feceruntq;

ra illa dimissa fuerũt in patibulis/ voluit ea seruare intacta ab auibus & feris: ideo parauit sibi locũ iuxta ea. Nec tñ erat sola: q᷑ non posset sic custodire: q᷑ aliq̃n oportebat eã dormire. tñ sola nominat᷑: q᷑ erat ꝑncipalis in hoc facto. Sed videt᷑ ꝙ dauid fecerit ↄ legẽ Deu.xxj. vbi ꝑcipit᷑: ꝙ adiudicat⁹ morti & appẽsus i patibulo deponat᷑ eadẽ die & sepeliat᷑. Dicẽdũ ꝙ illud erat fiendũ de cõmuni lege. Sʒ in hoc facto fuit ꝑncipal᷑r reuelatũ ipi nathan ꝓphete/& ꝑ nathan denunciatum dauid: ꝙ voluntas dei erat ꝙ remanerẽt in patibulis donec ostẽderet᷑ signũ ꝓpitiatiõis diuine ꝑ dationem pluuie: q᷑ dicta sterilitas ꝑ siccitatẽ cõtigerat. & ideo subdit᷑: n C Donec stilla aqua. madefaciens terrã. sup eos de ce. &c. Nominãtur isti suspẽsi specialiter: q᷑ descensus pluuie erat signũ ꝙ tunc deberẽt dari sepulture. Ra. Sa. assignat etiaʒ aliã causam morẽ ipoꝝ in patibulo: q᷑ erãt iuxta viã cõmunẽ in qua multi gentiles trãsibãt. & cũ peterent q̃les hoies fuissent: respondebat᷑ eis: de genere regio. & cũ q̃rerent vltra causam suspensionis: respondebat᷑ eis: ꝙ hoc erat ꝓpter occisionẽ gabaonitaꝝ qui de gentilitate cõuersi fuerãt ad iudaismũ: q᷑ tẽpore iosue fuit ista ↄuersio: vt dictũ fuit Josue.ix.ca. & ꝑ hoc multi gentiles moueban᷑ ad hoc ꝙ transirent ad fidẽ et ritũ iudeoꝝ. p C Et nũciata sũt da. Hic cõsequẽter ponit᷑ istoꝝ venerabilis tumulatio/cũ d᷑: Et nunciata sunt dauid q̃ fece. respha. q C Et abi. dauid et tulit os. saul &c. q̃ erãt sepulta i nemore iabes: vt hr̃.s.j.libro.xxxj.ca. q̃ nõ erat locus solennis ꝓ talib⁹ ꝑsonis. r C Et colligentes ossa eoꝝ q̃ affixi fuerant sepelierũt &c. in terra beniamin: de cuius tribu erant. s C In latere i sepulchro cis patris eius: id est iuxta latus sepulchri cis patris sui.

* Factũ est autem
* aures domini sabaoth itrouit. e C Dent᷑ nobis se. viri. Sic dicit Gregl̃. homel᷑.xxiij. Qm̃ totum tẽpus septẽ diebus cõprehendit᷑: recte septenario numero vniuersitas designat᷑. Per septẽ igit᷑ viros crucifigẽdos pro pctõ expiãdo vt deus terre repropitiaret᷑: significatur vniuersitas hoim carnẽ suã crucifigentiũ cũ vitijs & cõcupiscẽtijs ꝓ pctõrũ suoꝝ & alioꝝ expiatiõe. ꝓpter qd̃ isti dicunt᷑ crucifigi corã dño ad differentiã hypocritaꝝ/qui carnem suã crucifigũt coram mũdo. Matth.vj.c. Exterminãt facies suas vt videant᷑ hominibus ieiunantes. ideo subditur: o C Et nõ dimisit aues lacerare &c. Per aues autem significantur demones: vt habetur Matth.xiij. in parabola seminantis. Similiter per bestias. vt habetur in pluribus sacre scripture locis. Igit᷑ per aues ad alta volãtes significant᷑ demones de vana gloria tentãtes. et per bestias de nocte circũeuntes/significant᷑ demones de nimia carnis afflictiõe tentãtes. Sicut in collatiõib⁹ patrũ dicitur de abbate iohanne: quẽ diabolus induxit ad immoderatũ ieiuniũ: ꝑ qd̃ impediuit bonoꝝ actuũ exercitium. Carnes igit᷑ se crucifigentiũ corã dño mõ ꝑdicto/nõ lacerant᷑ ab auib⁹: q᷑ sibi cauent ab * indiscretiõe sibi cauent de vanitate glorie. nec a bestijs: quia sibi cauent ab

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

a ¶ Gob. Qđ interpꝛtaᵗ lacus: qꝛ sicut in lacu leonũ q̃s mitti tur/ita semetipm̃ misit dauid ꝯ goliã. b ¶ Tertiũ q̃cꝫ ꝛc. Ra. Joseph⁹ de tertio ꝓlio ita dicit: Post hãc ꝟo cõpassionẽ palestini denuo pugnauerunt: sup q̃s exercitũ mittente dauid fortissim⁹ apparuit ephan cognat⁹ ei⁹. Nã cõtra singulos foꝛ tissimos philistinoꝝ solus pugnãdo ꝑe mit eos: alios ꝓtit in fugã: quoꝝ etiaꝫ multi in ꝓlio ceciderũt. Utrũ aũt ephã adeodatũ appellauerit: vel quemlibet aliũ etiã/incertũ est. d ¶ Quartũ bel lum. Goliath iteraᵗ: qđ egit dauid pꝛi mitus tꝑe saulis. Nã in Paral. nõ nisi tertio principaliter pugnasse cõtra phi listeos legiᵗ. ¶ Rab. Quattuoꝛ bella dauid ꝛ seruoꝝ eius ꝯ philisteos chꝛisti bellũ significãt: qđ oĩ tꝑe hui⁹ vitę i mẽ bꝛis suis ꝯtra ꝑsecutoꝛes ꝛ neq̃tias spi rituales ꝯtinuaᵗ. licet eñ fastus mundi vel ꝑteruitas malignoꝝ spiritũ se eri gat ꝯtra eccl'iam dei: oĩs tñ ꝓncipat⁹ ad uersarioꝛũ vero dđ imꝑante ꝛ ꝓlio ser uoꝝ suoꝝ disponente cedit: ꝛ ad nihilũ reduciᵗ. vñ: Uana salus hoĩm. In deo faciem⁹ virtutẽ: ꝛ ip̃e ad nihilũ reducit tribulãtes nos. c ¶ Bethleemites. Quia noemi ꝛ ruth ex q̃bus dauid oꝛt⁹ est/tꝑe vbertatis reuersę sunt in bethle em. ꝛ qꝛ causa panis ruth booꝫ nota est locus ille domus panis vocatus ẽ. Ut quia noemi cũ nuru illuc reuersa panis abundantiã in domo booꝫ cõsecuta ẽ.

Locutus est (Ca. XXII) aũt dauid dñ. Ra. Solus decimusseptim⁹ ps̃. in libꝛ' re gũ repiᵗ: qꝛ regnũ illud signifi cat vbi aduersariũ nõ habebimus. Ti tulus eñ eius est: In die q̃ eripuit eum deus de manu inimicoꝝ eius/ꝛ de ma nu saul. Dauid eñ significat eũ q̃ natus est ex semine dauid ꝯm carnẽ: q̃ in coꝛꝑe suo qđ est ecclesia adhuc patitur inimi cos. vñ: Saule saule quid me ꝑseq̃ris? Eripieᵗ aũt oĩno coꝛpus eius: cũ nouis sima destruetur moꝛs/vt ꝑueniaᵗ ad re gnũ dei. Ps̃. iste nõ potest ꝯuenire vni ꝑsonę. Pꝛimo enim ꝓpheta loquitur gratias agẽs: quia de graui periculo di uina pietate liberaᵗ/hic: Circũdederũt me gemitus moꝛtis ꝛc. Secũdo loqui tur ecclesia q̃ ante aduentũ dñi innume ras ꝑtulit

Margin: 1. Paral. 20. — Ps. 107. c — Ruth. 1. b — Ibidẽ. 2. d. — Act. 9. a. — 1. Coꝛ. 15. d — Ps. 17. a. — B

oĩa quęcunq̃ ꝓceperat rex: ꝛ re propitiat⁹ est de⁹ terrę. Post hęc factum est rursum pꝛelium phili stinoꝝ aduersum isrl': ꝛ descẽdit dauid ꝛ serui ei⁹ cũ eo: et pugna bãt ꝯ philistijm. Deficiente aũt dauid iesbidenob/q̃ fuit de gene re arapha: †cui⁹ ferrũ hastę trecẽ tas vncias appẽdebat: et accin ctus erat ense nouo: nisus est ꝑ cutere dauid: ꝓsidioq̃ ei fuit abi sai filius saruię: ꝛ ꝑcussum phili steũ interfecit. Tũc iurauerũt vi ri dauid/dicẽtes: Iã nõ egredie ris nobiscũ in bellũ: ne extinguas lucernã isrl'. Secũdũ bellũ quo

a ¶ vrbs / que ꝛ gaçer.

q̃ fuit in gob contra philisteos.

¶ locus est.

Tũc ꝑcussit sobochai de vsathi: çephi de stirpe arapha đ genere gigãtiũ. Tertiũ q̃cꝫ fuit bellũ in gob ꝯtra philisteos. in q̃ ꝑcussit

a ¶ Dauid/q̃ scꝫ elect⁹ est a deo in regnuꝫ. b ¶ qꝛ de saltu vbi pascebat oues accepit eũ de⁹. c ¶ qꝛ de genere beseleel maᵗ ei⁹.

adeodat⁹/filius saltus/polymita

a ¶ de bethleem extitit.

rius bethleemites/goliath gethe um: cui⁹ hastile hastę erat q̃si lici atoꝛiũ texẽtiũ. Quartũ bellũ fu it in geth: in q̃ vir fuit excelsus: q̃ senos in manib⁹ pedibusq̃ habe bat digitos: id est vigintiq̃ttuoꝛ:

a ¶ hanc dicunt iudei ma trẽ gigãtiũ fuisse oꝛphan/nocmi nurum.

ꝛ erat de origine arapha: et blas phemauit isrl'. Percussit aũt eũ ionathas fili⁹ sammaa fratr' dđ. Hi q̃ttuoꝛ nati sũt de arapha in geth: ꝛ ceciderunt in manu dauid ꝛ ꝟuoꝝ eius. Ca. XXII

Locut⁹ ẽ aũt dđ dño

Nico.de lyra

✳ a ¶ Factũ est aũt. Hic ꝯñr poni tur q̃druplex bellũ. ꝛ ꝓmo ostẽdiᵗ quali ter dñs ꝓtexit dauid in illis ꝑiculis. se cũdo grãrumactio reddiᵗ ꝓ his ꝛ alijs bñficijs ca. xxij. Circa ꝓmũ dꝛ: Factũ ẽ rursũ pꝛę. phi. ꝛc. Dicũt aliq̃: q̃ istud acciderat añ famẽ ꝓdictaꝫ: qꝛ iã ante in ꝑsecutione absalon serui dauid nõ ꝑmi serant ipm̃ ire cũ alijs ad ꝓliũ: vt habeᵗ s̃. ca. xviij. Sꝫ hoc nõ videᵗ veꝝ ꝑ h̃ qđ diciᵗ hic: Post hęc ꝛc. ꝛ sic videᵗ refer ri ad factũ narratũ ante imediate. aliter nõ habereᵗ aliq̃d certũ ad qđ referreᵗ. Pꝛęterea istud bellũ videᵗ ꝯtigisse/q̃n vires dauid iã debili tatę erãt ex senectute vt ostẽdũt circũstãtię lrę. Nec valet istđ qđ induciᵗ de bello cõtra absalon. Qꝛ eñ serui dauid nõ ꝑmi serunt ipm̃ ire ad ꝓliũ/fuit ex causa speciali. s. qꝛ dauid ꝓncipa liᵗ ꝛ singulariᵗ q̃si ad moꝛtẽ q̃rebaᵗ: vt ꝑtꝫ ibidẽ: ꝛ ca. xvij. Di xit achitophel de dauid: Unũ eñ virũ tu q̃ris ꝛc. ꝛ iõ illđ ipe dimẽtũ fuit singulare. Sꝫ in isto bello vidẽtes ꝟui dđ ipm̃ vi rib⁹ debilitatũ: oꝛdinaueꝛt ꝛ iuramẽto firmaueꝛt/q̃ de cętero nõ iret ad ꝓliũ in ꝓpꝛia ꝑsona. b ¶ Iesbidenob. Dicũt aliq̃ q̃ sunt tres dictiões: ita q̃ de/ẽ ꝓpositio/ꝛ nob nomẽ loci. Sꝫ ꝑtꝫ hoc falsũ. Tũ qꝛ iste nõ fuit de nob/sꝫ de geth: vt ꝑtꝫ in fi ne hui⁹ ca. Tũ qꝛ in hebꝛęo ly de/nõ põt eẽ ꝓpositio: ꝛ iõ to tum est tũ est vna dictio. c ¶ De genere arapha. i. giganteo: vt di cũt hebꝛei. d ¶ Et accict⁹ erat en. no. In hebꝛęo hꝛ: Et ac cinct⁹ erat de nouo: ita q̃ ly ense/nõ est de textu. Dicũt eñ he bꝛei ꝛ est verisiᵗe/q̃ illa die fuerat fact⁹ miles de nouo. ꝛ ideo mittebaᵗ facere ꝓbitatẽ euidẽtẽ in ꝑcussione regl'. Cętera pa tẽt ex dict'. e ¶ Scđm bel. ꝛc. Ly se cũdũ/ñ significat h̃ oꝛdinẽ tꝑis: qꝛ h̃ mõ nõ narranᵗ h̃ ista bella. qđ ꝑtꝫ ex h̃ q̃ il lud bellũ qđ dꝛ h̃/tertiũ fuit simpl'r ꝓmũ vt patebit. illud ãt qđ dꝛ h̃ ꝓmũ/fuit sim pliciᵗ vltimũ: qꝛ post illud dđ nõ iuit ad ꝓliũ. Narraᵗ tñ h̃ ꝓmo ꝓpᵗ ꝯtinuationẽ ad ꝓcedẽtia imediate: qꝛ cõtigit post fa mẽ supꝛadictã i senectute dđ: ꝛ iõ nõ est h̃ oꝛdo tꝑis/sꝫ narratiõis: qꝛ istud bellũ imediate narraᵗ post ꝓcedẽs. ꝛ ita dicẽ dũ de alijs seq̃ntib⁹. f ¶ Tũc ꝑ. so. no mẽ est ꝓpꝛiũ milit'. g ¶ De vsathi. i. de tali loco. h ¶ Zephi. Al's ciph/no mẽ est gigãtis ab eo ꝑcussi. i ¶ Tertiũ q̃ꝫ fuit bellũ in gob cõtra philiste os. Istud fuit bellũ in q̃ dauid interfeci goliath: vt ꝑtꝫ ex seq̃ntib⁹. ꝓpᵗ qđ dicẽ dũ q̃ gob est nomẽ loci specialis q̃ erat in valle terebinthi in q̃ fuit illđ bellũ: si cut hꝛ. s̃. li. j. ca. xvij. sicut in valle suessi onẽsi sũt multa loca ꝑticularia. ꝛ sic istđ bellũ qđ fuit in gob tanq̃ in loco ꝑticu lari/fuit etiã in valle terebinthi sicut lo co cõi. k ¶ In q̃ ꝑ. adeo. i. dauid q̃ fu it a deo elect⁹ ꝛ dat⁹ ad regimẽ ppl'i: vt ꝑtꝫ ex dictis. s̃. j. li. xvj. ca. l ¶ Filius sal. Quia lõgo tꝑe habitauit in nemo rib⁹ fugiẽs a facie saul: vt ꝑtꝫ ex ꝓdictis s̃. j. li. ca. xxiij. m ¶ Polymitari⁹. qꝛ descẽdit đ genere beçeleel q̃ fuit ꝓncipa lis i oꝑe polymitario tabnacl'i: vt habeᵗ Exo. xxxj. n ¶ Bethleemites. Quia ibi fuit nat⁹: vt ꝑtꝫ ex dictis. s̃. li. j. ca. xvj. o ¶ Goliath ge. Cũ q̃ pugnauit dauid ad singulare certamẽ. Et ex h̃ ꝑtꝫ qđ dictũ ẽ. s. q̃ istud bellũ oꝛdine tꝑis fu it ꝓmũ: qꝛ añ bellũ illđ nõ fuit dđ in aliq̃ bello: imo domi remãserat alijs fratri bus suis ad belluꝫ post saul eũtib⁹/tanq̃ nimis iuuenis. p ¶ Quartũ bel. ꝛc. in q̃ fu. vir ex. i. magnitudine excedẽs cõem staturam hoĩm. q ¶ Qui se. in ma. ꝑ. ꝛc. Hoc poniᵗ ad ostẽdẽdũ/q̃ sicͭ erat excessiuę magnitudis: ita etiã erat terribil' in alijs. r ¶ Et blas. isrl'. i. vitu perauit ꝓuocãdo eos ad ꝓliũ: sicͭ de go lia dꝛ. s̃. j. li. xvij. ca.

Margin: C — †1. Re. 17. a — D

✳ indiscretiõe. a ¶ Post hęc factũ est rur. ꝓliũ phili. Hic describunᵗ q̃t uoꝛ bella dauid ꝛ seruoꝝ ei⁹ ꝯ aduersa rios: ꝑ q̃ significanᵗ q̃ttuoꝛ bella chꝛisti anoꝝ ꝯ infideles ꝛ iniq̃s. Pꝛimũ fuit ꝯ ꝓncipes iudęoꝝ. Scđm ꝯ imꝑatoꝛes ro manoꝝ. Tertiũ cõtra ꝟsutias heretico rũ in q̃b⁹ habuerũt victoriã ꝑ patientiã/ sapiam ꝛ oꝑationẽ miraculoꝝ. Quartũ bellũ erit ꝯtra antichꝛistũ: de q̃ victoꝛia habebiᵗ ꝑ iesũ chꝛistũ. Nã ipm̃ interfi ciet spũ oꝛis sui: et destruet illustratione aduẽt⁹ sui: vt dꝛ. ij. Tes. ij. Ca. XXI

Margin: Moꝛaliter — Bella chꝛisti anoꝛũ q̃ttuoꝛ

Locut⁹ est aũt da. ꝛc. Post liberationẽ dđ a ꝑicu lis: hic ꝯñr poniᵗ canticũ grãrũactiõis. ꝛ ꝓmo poni tur grãrũactio ꝓ ꝓteritis. scđo vaticinatio đ futur'

✳ ca. xxiij.

Margin: Diuisio

Moꝛaliᵗ s ¶ Locut⁹ est aũt dauid dño ꝟba. carmi nis hui⁹. Dauid figura chꝛisti fuit. ꝓpter qđ chꝛistus dauid noiaᵗ Osee. iij. vbi diciᵗ: Et q̃ręrẽt dñm deũ suũ ꝛ dauid regẽ suũ. Et trãslatio chaldaica sic habet: Et obedicẽt dauid messię suo. Propter quod iste ps̃. exponiᵗ mystice de chꝛisto homi ne qui liberatus fuit ab aduersarijs suis in sua resurrectione. propter quod tunc dixit Matth. vlt. d. Data est mihi omnis potestas in celo et in terra. Igitur in eius persona dicitur:

Margin: Moꝛaliter

E ras ptulit calamitates. Posteaq misert⁹ deus medicinā san
cte incarnatiōis indulsit: ꝛ baptismatis bñficio christianū po/
pulū de orbis vniuersitate collegit/ibi: De⁹ q̄ accinxit me vir
tute. Tertio mire misc̄die vox saluatoris illabit: vbi pulcher/
rimis allusionibus virtus ei⁹ describit/ibi: Uiuit dñs: et be/
nedict⁹ deus me⁹. Quarto itez ecclie
catholice dicta pferūt: ꝛ cū magna ex
ultatiōe diuitat⁹ ɔcessa mūera laudāt

¶ anticipatio.
a v̄ba carmis hui⁹/in die q̄ libe
rauit eū dñs de manu oim ini
b micoꝝ suoꝝ/et de manu saul.
c d Et ait: Dñs petra mea/et ro/
bur meū: ꝛ saluator me⁹. De⁹ e
f dñs fortꝭ me⁹: ꝛ sperabo i eū.
g †Scutū meū ꝛ cornu salutis
h mee: eleuator me⁹/et refugiū
meū/saluator me⁹: de iniq̄ta/ i
k te liberabis me. Laudabilem
l inuocabo dñm: ꝛ ab inimicis
m meis saluus ero. Quia circū
dederūt me cōtritiōes mortꝭ:
n torrētes belial terruerunt me. o
p Funes iferi circūdedert me:
q pueneruīt me laquei mortis.
r In tribulatiōe mea iuocabo
dñm: ꝛ ad deū meū clamabo
a ¶ tēplū dei filius dei.
s Et exaudiet de tēplo sancto
suo vocem meā: ꝛ clamor me
t us veniet ad aures ei⁹. Com
¶ peccatores.
mota est et contremuit terra:
¶ spes. ¶ superborum.
et fundamēta montiū concus v
sa sunt et cōquassata: quoniā
a ¶ recognouerūt irā dei
iratus est eis dñs. Ascendet x
a ¶ compunctio penitentiū.
fumus de naribus eius: ꝛ ig/ y
a ¶ corda hoim inflāmata a spūscto.
nis de ore eius volauit: car/
bones succēsi sunt ab eo: Et
a ¶ aplos aduētus sui nūcios misit:
b ¶ formā serui suscepit.
inclinauit celos/ꝛ descendit: z
et caligo sub pedibus eius. a
a ¶ plenitudinē scientie.
Et ascēdit sup cherubin ꝛ vo b
a ¶ scientiā sctoꝝ.
lauit: et lapsus est sup pēnas c

Nico.de lyra

Ceruis ca.xxiij. Circa pmū pmittit qdā p̄/
fatio. scdo subdit grarūactio/ibi: Dñs
petra mea. Circa primū dicit: Locu
tus est aūt dauid do. ver. car. hu
ius. scz qd sequit postea. Et dr carmē
qr ps. iste in hebreo cōpositus est me/
trice: ꝛ p modū laudis diuie a ¶ In
die q̄ libe. eū dñs ꝛc. Ex q̄ patet: ꝙ
iste psalm⁹ fuit fact⁹ a dauid post oēs
psecutiones eius ꝛ sedatis aduersari/
is/ipo existēte in qete cōtemplationis
b ¶ Et de manu saul. Ista persecu
tio specialiter exprimit: qr fuit diutur
nior aliis ꝛ piculosior. c ¶ Dñs pe

Diuisio

tra me. Hic ɔñr ponit cāticū p gra/
rūactione. vbi primo ponit cātici nar
ratio. ꝛ scdo intenta cōclusio/ibi: Ui/
uit dñs. Canticū aūt istud factū fuit a
dauid p sua liberatione a piculis mul
tis: vt patet ex dictis. ꝛ ideo pmo exp/
mit dei ipm liberātis efficacia. secūdo
sue liberatiōis materia/ibi: Saluator
me⁹. tertio mod⁹ siue forma/ibi: Di/
sit de excelso. Circa pmuz dicit: Dñs
pe. mea. i. fundamētū me stabiliēs ɔ
multiplices ipulsus. d ¶ Et ro. me.
meū. me fortificās ɔ hostiles insult⁹.
f ¶ Scu. meū. muniēs me ɔ hostiuz
ict⁹. g ¶ Et cor. sa. mee. repellēs ꝛ
deiiciēs adūsarioꝝ icursus. h ¶ Sal

F

uator me⁹. Hic ɔñr exprimit mate/
ria huius liberationis: videlicet mlta
mala ꝛ pericula de q̄bus liberatus fu
it virtute diuina. Circa quod pmo de/
scribit sua liberatio. Scdo subdit li/
beratio ppli de egypto q̄si p exēplo/
ibi: Cōmota est. Circa ea q̄ sunt dicen/
da in hoc cantico/considerandū ꝙ fa/
ctū fuit metrice: vt dictū est: ꝛ ideo rō/
ne metri hic ponunt aliq modi loquē/
di q̄ nō ponunt cōmuniter in orōne p
saica: qr frequēter accipit pteritū p p̄/
senti vel futuro/ et econuerso: et aliqñ
de figuratiua locutione transit ad pla
nā: ꝛ ecōuerso. Dicit igit: Saluator
me⁹ de iniq̄tate libera. me. i. libe/
rasti. Et notat hic iniq̄tas dauid in fa/
cto bethsabee: de q̄ fuit liberat⁹ q̄tum
ad culpā p verā cōtritionē ꝛ cōfessio/
nem: ꝛ q̄tū ad penā p diuinā vltionē:
vt patet ex supradictis. k ¶ Lauda
bilē inuo. dñm. i. dignū omi laude.
l ¶ Et ab ini. sal. ero. scz ab inimicis inuisibilibus q̄ sūt ma/
ligni spiritus: sicut iam liberatus sum ab inimicis visibilibus.
m ¶ Quia circūdederūt me ꝛc. Post mala spūalia a q̄b⁹
liberat⁹ fuit/ enarrat corpalia ex psecutione saulis: in h qd dr:
Circūdederūt me. qr saul ꝛ viri eius cingebāt dauid in mo
dū corone/ita ꝙ dauid desperabat se posse euadere: vt habet
s. li. j. xxiij. ca. n ¶ Torrētes be. i. impetus psecutiōis saul
qui erat absq iugo discipline ꝛ legis diuine p ¶ Funes in/
fer. In hebreo hr: Societates inferni. id est demones incitā/
tes saulem ad me psequendū. q ¶ Preuenerunt me la/
quei mortis. scz ziphei ꝛ alij insidiatores: q̄ q̄rebāt tēpus et
locū quō dauid caperet: vt habetur. s. j. lib. xxiij. ca. r ¶ In
tribulatiōe mea inuocabo dñm. i. inuocaui. s ¶ Et ex
audiet de tēplo. i. de celo: qd est templū glie sue. t ¶ Cō/
mota est. Hic inducit exemplū de liberatione populi isrl de
egypto: vt dicit Ra. Sa. qr modus fuit hebreoꝝ in liberatio/
nibus

nibus particularibus facere mentionē de liberatione egypti/
aca: q̄ fuit generalis toti pplo: vt patet in pluribus locis sacre
scripture. Dicit igit: Cōmota est ꝛ cōtre. terra. qr ppt pla/
gas inflictas egypto a dño oēs habitātes terrā egypti fuerūt
cōmoti ꝛ cōterriti: vt habet in Exod. Et etiā ad lrām iter pla/
gas illas egypti fuerunt facte coruscationes
ꝛ tonitrua horribilia: vt habetur Exod. viij.
ita ꝙ videbatur tremere tota terra: ꝛ mōtiū
fundamenta cōmoueri. x ¶ Ascendet fu/
mus de naribus eius. Loquitur de deo
more hois irati: de cui⁹ narib⁹ exit fumus: qr
ira est accēsio sanguinis circa cor. ꝛ inde ascē
dūt spūs ad supiora: ꝛ ideo ira maxime appa
ret in facie: vt in oculis ꝛ naribus. Sciendū
tñ ꝙ ira ꝛ alie passiones in deo nō habent lo
cum/nisi ꝑm quendā modū. Dicit eñi de⁹ ira/
sci qñ punit peccatores: qr ad modū homis
irati se habet. y ¶ Et ignis de ore ei⁹ vo
lauit. Quia ignis grando mixta pariter fe/
rebant ad punitionē egyptioꝝ: vt hr Exod.
ix. c. Et dicit hic pcessisse de ore dei: qr de vo
luntate ꝛ precepto eius fiebat talis punitio.
z ¶ Et inclinauit celos ꝛ descendit. nō
p loci mutationē/ sed p effectus exhibitionē:
scz ad punitionē egyptioꝝ ꝛ liberationē he/
breoꝝ. a ¶ Et caligo sub pe. eius qr fec
tenebras palpabiles trib⁹ dieb⁹ in egypto:
vt hr Exo. x. b ¶ Et ascē. sup che. ꝛ vo.
ꝛc. Per hoc designat velocitas diuini subsi
dij ad liberationez populi de egypto: qr oēs
filios israel eadē die simul eduxit: cū tamē es
sent in numero maximo: vt habet Exodi. xij.

Moralit

Posuit tenebras

✱ c ¶ Dominus petra mea. i. funda/
mentū meū. nā humana christi natura in di/
uino supposito sustentabat d ¶ Et ro. me
um. Naz opa miraculosa fecit virtute diui/
na. e ¶ Et saluator me⁹. deus dñs ꝛc.
Hec verba sunt christi ꝑm ꝙ hō: sic enim mi/
nor ē patre. ꝛ ꝑm hoc dicit pater ꝛ saluator
eius ꝛ deus eius. ꝛ hoc mō exponat in seqn
tib⁹ in q̄bus est talis loquedi mod⁹. i ¶ De
iniq̄ta. liberabis me. i. de manib⁹ iudeo/
rum. q̄ dicunt hic iniq̄tas in abstracto: ppter
excessuz malignitatis eoꝝ. m ¶ Quia cir/
cūde. me cō. ꝛc. in angustia mee passionis.
n ¶ Torrētes be. i. impetus tribulationis
a diabolo excitati. o ¶ Terruerunt me.
Sic dr Marci. xiiij. c. Cepit iesus pauere ꝛ
tedere. ꝛ hoc fuit ad declarandū in eo verita
tē humane nature. q ¶ Funes inferni cir
cūdederūt me ꝛc. Et loquit de funibus q̄/
bus fuit ligatus p pcurationē demonis: qui
vocat hic infern⁹. r ¶ In tribulatiōe in
uocabo dñm. Nā in angustia crucis ora/
uit patrē/dicēs: Pater in manus tuas cōmē
do spm meū Lu. xxiij. f. s ¶ Et exaudiet
de tēplo sctō suo vocē meā. Sicut dicit
Heb. v. c. Qui in dieb⁹ carnis sue pces sup/
plicationesq ad eū qui possit illū saluū face/
re a morte cū clamore valido ꝛ lachrymis of
ferens/exaudit⁹ est p sua reuerētia. t ¶ Cō
mota est ꝛ cōtre. terra. scz in passiōe: Marth. xxvij. f. Mo/
ta est terra ꝛ petre scisse sunt. v ¶ Fundamēta mō. con/
cussa sunt ꝛ cōquas. qm iratus est eis dñs. Deus eñi in
vindictā mortis christi hois venire fecit exercitū romanoruz
cōtra principes iudeoꝝ: qui dicunt hic montes ppter status
eminentiā: ꝛ eoꝝ corda que dicunt hic fundamenta/concussa
fuerunt timore in romanoꝝ aduentu: ꝛ conquassata in templi
populi ꝛ ciuitatis interitu. x ¶ Ascēdit fumus de narib⁹
eius. scz dei. de quo loquit ad modū hominis irati: de cui⁹ na
ribus exit fumus. y ¶ Et ignis de ore ei⁹. Nā romani ex i
stinctu dei tēplum ꝛ ciuitatē incēderunt. z ¶ Et inclinauit
ce. ꝛ descē. per effectā iusticie sue quē ōndit. a ¶ Et caligo
sub pedib⁹ eius. Nā iudei remanētes erroris caligine sūt
inuoluti. b ¶ Ascēdit sup cherubin. i. sup aplos quos re
pleuit sciētia: ppter qd cherubin noiant. c ¶ Et lapsus est
sup pen. venti. Nam christus in celū ascendit velocius q̄
✱ moueat vē

a venti. Posuit tenebras in circũitu suo
b latibulũ: cribrãs aquas de nubibus cę-
c lorũ. Prę fulgore in conspectu eius nu
d bes: succẽsi sunt carbones ignis. Tona
a ¶ apostolis.
bit de cęlo dñs: et excelsus dabit vocẽ
a ¶ euãgelistas.
e f suam. Misit sagittãs suas ⁊ dissipauit
¶ miracula.
g h i eos/ fulgura et cõsumpsit eos. Et appa
a ¶ manifestata fides ecclesie.
k ruerũt effusiões maris/ et reuelata sunt
fundamenta orbis/ ab increpatione dñi
¶ filiũ suũ.
l ab inspiratiõe spũs furoris eius. Misit
¶ vel celo. ¶ ecclẽiam.
de excelso et assumpsit me: ⁊ extraxit me
¶ diabolo.
m n de aquis multis. Liberauit me ab inimi
o co meo potentissimo: et ab his q̃ oderãt
p q me: quoniã robustiores me erant. Prę-
uenit me in die afflictionis meę: et fact⁹
r est dominus firmamentũ meũ. Et edu-
¶ charitatẽ.
xit me in latitudinẽ: liberauit me: q₂ com
s placui ei. Retribuet mihi dñs ẽm iusti-
ciã meã: et ẽm mundiciã manuũ mearũ
reddet mihi. Quia custodiui vias dñi:
t ⁊ nõ impie egi a deo meo. Omnia eñ iu-
dicia eius in conspectu meo: et precepta
v eius non amoui a me. Et ero pfect⁹ co-
x rã eo/ ⁊ custodiam me ab iniq̃tate mea.
Et restituet mihi dñs ẽm iusticiam meã
⁊ ẽm mundiciã manuũ mearũ in cõspe-
y ctu oculoꝝ suoꝝ. † Cum sancto sanctus z
¶ o deus.
eris: ⁊ cũ robusto pfectus. Et cũ electo a b c
a ¶ q₂ ei nõ faues/ puersus videris.
elect⁹ eris: ⁊ cũ puerso puerteris. Et pplm d e f g
¶ vel humilẽ.
pauperẽ saluũ facies: oculisq; tuis excel h
sos hũiliab. Quia tu lucerna mea dñe: i

A a ¶ Posuit tene. in cir. suo. hoc itelligit de nube existẽte inter filios isrl ⁊ exercitũ egyptioꝝ sup mare rubrũ: quę erat obscurissima ⁊ densissima ex pte egyptioꝝ: ita q̃ nõ poterant accedere ad filios isrl: vt hr Exod. xiiij. b ¶ Cribrans aq̃s de nu. cęlo. quia ex densitate illi⁹ nubis fluebãt pluuię grossę ad mai⁹ impedimẽtũ egyptioꝝ. Verũtamen q₂ illa nubes illuminabat noctẽ ex parte filioꝝ israel: vt ibidẽ dicit: iõ sbdit: c ¶ Prę fulgore in cõspectu ei⁹ nu. Et q₂ ex nube illa generata fuerũt fulgura ⁊ tonitrua/ q̃bus rotę curruũ ferebant in pfundũ: sicut dictũ fuit ibidez: iõ subdit/ Succẽsi sunt carbo. ignis ⁊c. e ¶ Misit sagit. suas ⁊ dissi. eos. i. fulgura ⁊ coruscatiões: quib⁹ territi dixerũt: Fugiam⁹ israelẽ: dñs eñ pugnat p eis contra nos. q₂ tñ sicut ibidẽ d₂/ fugientib⁹ egyptijs occurrerũt aquę. iõ subdit: i ¶ Et appuerunt effu. ma. egyptios submergentes. k ¶ Et reuelata sunt fun. or. q₂ supficies terrę q̃ erat in pfundo maris fuit discoopta: ita q̃ filij isrl trãsierũt per mediũ maris: vt habet Exo. xiiij. Dicit autẽ terra quę est sub aquis maris fundamentũ orbis/ ad silitudinẽ fundamenti dom⁹: quod est pars iferior. Silr terra q̃ est i pfundo maris habet super se elementũ aquę/ ⁊ postea aeris: ⁊ sũr alias partes orbis. Consequẽter ostẽdit a quo talis punitio egyptioꝝ facta sit/ cũ dicitur: Ab increpatio. dñi ⁊c. l ¶ Misit de excelso. Hic describit forma siue mod⁹ liberationis ipsius dauid: qui mod⁹ factus est ṽtute diuina. et p̃mo describit mod⁹ suę liberatiõis p modũ euasionis de manu aduersarioꝝ. scdo p modũ insecutiõis ⁊ destructiõis eorũ/ ibi: In te eñ currã accinct⁹.

Exo. 14. f. (margin)

B Prima in duas. in partẽ principalem: ⁊ incidentalẽ. scda ibi: Cũ sancto. Circa pmũ dicit: m ¶ Liberauit me. s. de⁹ sua grã ⁊ virtute. n ¶ Ab inimico meo po. i. saule. o ¶ Et ab his q̃ ode. me. i. absalon ⁊ suis seq̃cib⁹. p ¶ Qm robu. me erãt. Et in hoc cõfitet dauid se liberatũ ṽtute diuina: nõ sua. q ¶ Prę uenit me in die affli. meę. q₂ cũ desperaret se nõ posse euadere a facie saul: vt habetur. s. j. li. ca. xxiij. venit nunci⁹ ad saul dicẽs: Festina ⁊ veni: qm philistijm infuderunt se sup terrã. qd factũ fuit ordinatiõe diuia: vt saul omitteret psequi dauid. r ¶ Et eduxit me in lati. q₂ dauid q̃ a saul ⁊ viris ei⁹ erat circundatus in modũ coronę: vt ibidẽ dicit: recedẽte saule liber potuit ire q̃ voluit. s ¶ Retribuet mihi do. ⁊c. Ex hoc eñ q̃ sauli pepcit/ cũ tñ posset euz occidere: vt habet. s. li. j. ca. xxiiij. et xxvj. ⁊ q₂ absalon se psequẽtẽ saluare voluit/ ne in pctõ mortali moreret: prout dictũ fuit. s. ca. xviij. ex miscdia fuit disposit⁹ ad h/ q̃ de⁹ cẽt sibi misicors ⁊ ppiti⁹ in dãdo sibi grãm in p̃senti ⁊ gliam in futuro: ẽm illud Mat. v. a. Beati misericordes: qm ipi mise. cõse. t ¶ Oia eñ iudi. ei⁹ i cõspectu meo. vt caueã ab eoꝝ trãsgressiõe. v ¶ Et ero pfect⁹ corã eo. quia in coniũctiõe ad deũ per charitatẽ consistit essentialr pfectio vitę. x ¶ Et custodiã me ab iniq̃tate mea. cauẽdo diligenter de cetero a recidiuo. y ¶ Cũ sancto. Hęc est pars incidentalis. q₂ dauid locut⁹ fuerat de sua liberatiõe. ꝑt suã innocentiã: ideo h incidẽtaliter ostẽdit dei misericordiã et benignitatẽ generalr erga bonos: dicens ipsi deo: Cum sancto sanct⁹ eris. q₂ sanct⁹ te sanctũ cõfitebit a quo sua sanctitas de-

C tas deriuat. a ¶ Et cũ robusto. ad tolerãdũ adũsa patienter. b ¶ Perfect⁹. s. eris/ dãdo sibi gratiã tolerãdi aduersa nõ solũ patiẽter: sz etiã suscipiẽdi gaudẽter: sic martyres gaudebant in passionib⁹: qd est maximę pfectiõis in ṽtute fortitudinis. c ¶ Et cũ electo/ ad vitã beatam ex tua liberalitate. d ¶ Elect⁹ eris. quia eliget te/ oibus alijs contẽptis. e ¶ Et cum puer. puer. reddendo ei pęnã ẽm puersitatẽ suã: iuste tñ ex pte tua. Valr: Cũ puer. puer. s. ẽm iudiciũ suũ erroneũ: q₂ hoies puersi cũ ab eo puniunt iuste: dicũt deũ cum eis puse agẽ. g ¶ Et pplm pauperẽ. i. abiectũ ⁊ humilẽ. h ¶ Saluũ fa. ⁊c. q₂ ẽm q̃ d₂ Jaco. iiij. b. De⁹ supbis resistit: humilib⁹ autẽ dat grãm. i ¶ Quia tu. lume. do. qd põt intelligi duplr. Lucerna eñ est lumẽ in testa: ⁊ iõ lumen naturale intellect⁹ humani positũ in corpe terreo bñ d₂ lucerna dñi: q₂ lumẽ naturale rõnis est q̃dã impssio diuini luis: ẽm illd Ps. iiij. b Signatũ est sup nos lumẽ. ⁊c. Itẽ de⁹ pñs hoi p gratiã suam dicit ei⁹ lucerna: quia ois creatura ad deuz cõparata tenebra est. ideo subdit: ✱ Et tu

Moraliter. (margin)

✱ moueat vẽt⁹. a ¶ Posuit te. i cir. s. ⁊c. Nã ipso ascẽdẽte nubes suscępit eũ ab oculis eoꝝ: Act. j. b. b ¶ Cribrãs aq̃s ⁊c. i. aq̃s sapię salutares p p̃dicationẽ aploꝝ: q̃ dicunt nubes Esa. lx. b. Qui sunt isti q̃ vt nubes volãt? Ipsi ṽo p⁹ ascẽsionẽ christi ad p̃dicãdũ p orbẽ fuerũt dispsi. c ¶ Prę fulgore ⁊c. ignis. Nam ad p̃dicationẽ aploꝝ fulgore miraculoꝝ cõfirmatã/ gentiles q̃ erãt q̃si carbones extincti p infidelitatẽ: succẽsi sũt ad amorem christi p fidẽ charitate formatam.

D d ¶ Tona. de cę. do. per aplos aliosq; discipulos predicantes. e ¶ Mi. sa. su. i. sacras scpturas p predicatores et doctores. f ¶ Et dissi. eos. s. ₒdicẽtes euãgelicę veritati. g ¶ Fulgura. i. miracloꝝ signa. h ¶ Et cõsum. e. nã p euidẽtia miracula ipugtores euãgelij fuert cõfusi. i ¶ Et ap. ef. ma. i. mltitudies credẽtiũ: Esa. lx. a. Mirabit ⁊ dila. cor tuũ/ qñ ₒũsa fuerit ad te multitudo maris: fortitudo gẽtiũ venerit tibi. k ¶ Et r. st f. or. i. regna q̃ttuor orbis pncipalia. s. babylonioꝝ/ psaꝝ/ grecorũ/ romanoꝝ: q̃ p lapidẽ abscisum sine manibus. i. christũ/ sũt ₒtrita: ⁊ imperiũ christi manet i sęcla seculorũ: vt hr Dañ. ij. l ¶ Misit de excel. ⁊c. Loq̃t h christ⁹ p suo corpe mystico de aq̃s tribulationũ p iudeos ⁊ ipatores romanoꝝ diuitus liberato. m ¶ Libe. me ⁊c. hoc d₂ ꝑt ipiũ romanũ: qd fuit potẽtissimũ ⁊ mltiplr attẽtauit destruere corp⁹ christi mysticũ. o ¶ Et ab his ⁊c. i. a iudęis. p ¶ Qm ro. me erãt. s. in pmitiua ecclia: vt patet Act. viij. et. ix. q ¶ Preuenit ⁊c. s. de⁹ dãs suis fidelib⁹ virtutẽ patiẽtię. r ¶ Et edu. me in la. fidẽ christi diffundẽdo p orbẽ. s ¶ Retri. mi. do. ⁊c. Hic exp̃mit ecclię meritũ ⁊ seq̃ẽs p̃miũ/ q̃tũ ad illos q̃ nũero ⁊ merito sunt de corpe christi mystico. ⁊ isti sũt q̃ cauẽt ab imũdicia pctõꝝ ⁊ studẽt adimpletionẽ mãdatoꝝ diuinoꝝ. ⁊ p h ptz snia vsq; ibi: y ¶ Cũ sctõ. i. christo. z ¶ Sctũs e. ₒformando te ei q̃tũ ad precepta. a ¶ Et cũ ro. i. christo: cui⁹ ṽt⁹ ẽ ifinita. b ¶ Perfect⁹. ₒformãdo te ei q̃tũ ad euãgelica ₒsilia. c ¶ Et cũ ele. i. christo. d ¶ Ele. e. trãslat⁹ ad gliam electoꝝ. e ¶ Et cũ puer. i. diabolo: q̃ totalr aũsus ẽ a deo. f ¶ Peruteris/ ipm iseq̃ndo i ¶ Quia tu. lu. ⁊c. nã i vita ₒtẽplatiua de⁹ ẽ lucerna ecclię.

 ✱ Curã accinct⁹

a ¶ Ceruis. Cerui sp̄ūales viri ꝓpter alacritatē/ vepres. i. implicamēta seculi trāsilientes.

Nico. de lyra

a ¶ Et tu dn̄e illu. tene. meas. Pōt etiā dici: ꝙ tenebre hic vocanꝰ opa meritoria per peccatū mortale superueniēs extincta: q̄ viuificanꝰ ⁊ illuminanꝰ recuperata gr̄a. b ¶ In te eīm. Hic ponitꝰ liberatio dauid ꝑ modū insecutionis ⁊ destructiōis aduersarioꝝ suorum/ cū dicitꝰ: In te. i. in tua virtute. c ¶ Currā accinctus. i. ad ꝓliū expeditus. d ¶ In deo meo tran. murū: capiēdo aduersarios intra suū fortalicium. e ¶ Deꝰ imma. via eiꝰ. Via ista est lex diuina: in q̄ nō est aliq̄ imūdicia ꝯcessa tanq̄ licita: lȝ aliq̄ mala fuerint ꝑmissa ꝓpter maiora mala euitanda/ sicut libellus repudij ꝑmissus fuit i lege ve. et vsura cū extraneis: ne vxores occiderēt ⁊ ne fratres suos vsuris grauarēt: ꝓut dictū fuit pleniꝰ Deute. xxiij. et. xxiiij. f ¶ Eloquiū domini igne exa. i. purū ⁊ mūdū/ sicut metallum in fornace ꝓbatum. g ¶ Scu. ē ⁊c. spe. i se. s. ipe deꝰ. h ¶ Quis ē deꝰ ⁊c. q. d. nullꝰ: qꝛ alij sunt dij participatiue. s. homies scti: ꝫm illud Ps̄. lxxxj. b. Ego dixi: dij estis. Vel dij falsi: sicut idola gētiū. i ¶ Deus qui ac. me fortitudine. corꝑali cōtra hostes visibiles: ⁊ spirituali contra inuisibiles k ¶ Et cōpla. ꝑfectā viā meā. auferēdo offendicula corꝑalia ⁊ spiritualia. l ¶ Coequans pedes meos ⁊c. dando mihi agilitatē ad insequēdū hostes meos fugiētes. ⁊ est locutio hyꝑbolica: qꝛ nō habuit tantā velocitatē currēdi sicut ceruꝰ. sicut dicitꝰ: talis mulier est albior niue: ad designādū excellētiā sue albedinis: q̄uis nō sit ita alba sicut nix. m ¶ Et suꝑ excelsa mea statuens me. i. stabiliēs i regia dignitate. n ¶ Docens manꝰ meas ad ꝓliū. quia artē ꝓliandi me docuit. p ¶ Et cōpo. q̄si ar. ereum bra. m. i. fortitudinē ad hoc cōuenientē mihi dedit. In hebreo habetꝰ: Et cōcussus arcus ereus brachio meo. qꝛ arcū ereū faciliter tendebat: vt dicit Ra. Sa. q ¶ Dedisti mihi clypeū ⁊c. q. d. fortitudo mea parum esset/ nisi adesset ꝓtectio tua. r ¶ Et mā. ⁊c. mꝉ. me. Est eīm dispositio ad hoc ꝙ hō multiplicetꝰ in bonis tꝑalibus ⁊ spiritualibus: ꝫm illud Matth. v. a. Beati mites: qm̄ ipsi possidebūt terrā. In hebreo hꝫ: Et māsuetudo tua multiplicauit me. et est sensus: ex benignitate tua ꝓuenit mihi multiplicatio in bonis tꝑalibꝰ ⁊ sp̄ūalibꝰ ⁊ ꝓle/ ⁊ nō ex merito meo. s ¶ Dilatasti gres. meos ⁊c. In heb. hꝫ: Passus meos. q̄n eīm pedes sūt cōiūcti adinuicē: tūc hō est dispositꝰ ad cadendū: sed q̄n sūt cōueniēter elongati/ tunc stat firmiꝰ. Per hanc igitꝰ similitudinem intelligitꝰ: ꝙ firmitas i statu regio inerat ipi dauid a deo. Cetera patēt ex dictis vsq₃ ibi. x ¶ Inimicos meos dedisti mihi dorsum. i. vertentes dorsum coram me fugiendo. y ¶ Clamabūt/ ad idola. z ¶ Et nō erit qui sal. quia in eis nulla virtus est saluādi. Vel aliter. Clamabūt/ inuocando auxiliū hūanū. ⁊ nō erat/ q̄ audeat iuuare. a ¶ Ad dn̄m: cōuertēt se humano auxilio deficiēte. b ¶ Et non exau. eos. quia talis clamor ꝓcedit ex seruili timore. d ¶ Saluabis me. i. saluasti. e ¶ A ꝯtradictiōibꝰ populi mei. i. i rebellione ppl̄i mei cōtra me excitata ꝑ seba filiū bochri: vt dictum est. s̄. xx. ca. f ¶ Custodies me in ca. gen. i. in statu regni. g ¶ Ppl̄s quē ig. s. mi. ⁊c. qꝛ philistei/ ammonite et moabite ⁊ idumei seruiebāt ei sub tributo: vt patet ex ꝑdictis cap. viij. ⁊. xij.

† ⁊ tu dn̄e illuminabis tenebras meas. In te eīm currā accinctus: in deo meo

a ¶ peccatorū/ q̄ est inter deū ⁊ hoīes.

transiliā mūrū. Deus immaculata via eius: eloquiū dn̄i igne examinatū/ scutū est oīm sperantiū in se. Quis est deus preter dn̄z: ⁊ quis deus fortis ꝑter deū nostrū: Deus qui accinxit me fortitudine: ⁊ cōplanauit perfectā viā meam: coequās pedes meos ceruis: ⁊ suꝑ excelsa mea statuēs me. † Docēs manus meas ad ꝓliū: ⁊ cōponēs quasi arcū ereuz brachia mea. Dedisti mihi clypeū salutis tue: et māsuetudo mea mꝉtiplicauit me. Dilatasti gressus meos subtus me: et non deficient tali mei

a ¶ christus infideles electus vitia.

Persequar inimicōs meos ⁊ cōterā: ⁊ nō reuertar donec cōsumā eos. Cōsumā eos ⁊ cōfringā vt nō cōsurgāt: cadēt sub pedibꝰ meis. Accinxisti me fortitudine ad ꝓliū: incuruasti resistentes

a ¶ vn̄: Donec ponā inimicos tuos sca. pe. tuoꝝ.

mihi subtꝰ me. Inimicōs meos dedisti mihi dorsum odientes me ⁊ disꝑdā eos. Clamabūt ⁊ nō erit qui saluet: ad dn̄m ⁊ non exaudiet eos. Delebo eos vt puluerē terre: q̄si lutū plateaꝝ cōminuā eos atq₃ confringā. Saluabis me

a ¶ iudeorū.

a ꝯtrādictiōibꝰ ppl̄i mei: custodies me in caput gentiū. Ppl̄s quē ignoro seruiet mihi: filij ālieni resistēt mihi: auditu auris obediēt mihi. Filij alieni defluxerūt: ⁊ ꝯtrahenꝰ in angustijs suis. Viuit dominus et benedictus deus

viij. ⁊. xij. q̄ tamē erāt gentiles ⁊ idolatre: ⁊ sic erāt ignoti ipsi dauid noticia approbatiōis. b ¶ Filij alieni re. mihi. i. illi q̄ deberēt eē filij mei. ꝑ maliciā suā alienati restiterūt mihi: vt patuit. s̄. in rebellione absalon ⁊ alioꝝ existentiū cū eo: qui tamē debebant obedire dauid sicut patri. i ¶ Auditu au. obedi. mihi. i. simulatorie ⁊ nō vere: quia absalon ⁊ sui sequaces q̄ simulabāt se dauid obediētes/ de facto fuerē rebelles. k ¶ Filij alieni de. quia debellati fuerūt: ⁊ mortuo absalon fugerūt: vt dictū est supra. xviij. l ¶ Et cōtra. in angustijs suis. In hebreo hꝫ: In clausuris suis. quia seba cū fautoribꝰ suis pre timore reclusit se i abela: vbi fuit decapitatꝰ: vt dictū est supra. xx. m ¶ Viuit dn̄s. Hic ponitꝰ huiꝰ cantici intēta cōclusio: videlicȝ diuini noīs magnificatio ꝓ ꝑdictis bn̄ficijs. et hoc est quod dicitꝰ: Viuit dn̄s. quia est ipsa vita ꝑ essentiā: et oia viuūt in eo. ꝫm ꝙ dicitꝰ Joh. j. a Quod factuz est. s. oīs creatura. in ipso/ vita erat. quia creatura antecꝫ creetꝰ nō ē nisi ipsa creatrix essentia: que est idē quod intelligere diuinū/ siue intelligētia diuina. et quia intelligere est supremus gradus vite: vt habetꝰ. ij. de anima. et deus solꝰ vnico actu itelligēdi ꝑfecte se comprehēdit ⁊ oia: qui quidē actus est sempiternus. ideo dicit phus. xij. metaphysice. Qꝛ deꝰ viuit vita nobilissima/ sempiterna et optīa. n ¶ Et bn̄dictꝰ. ex bn̄ficijs mihi collatis.

† Ps̄. xvij.

† Ps̄. xvij. et. 143. a

✻ Et exal/

✻ c ¶ Currā accinctus. in actiue vite opibꝰ. d ¶ In deo meo transiliā murū. i. tētatiōis impedimentū. f ¶ Eloquiū dn̄i examinatū. quia nō habet aliquid impuritatis vel falsitatis admixtum. g ¶ Scutū est omniū sperātiū in se. contra inuasiones potestatis maligne. k ¶ Et cōplanauit ꝑfectā viā meā. omnia offendicula auferēdo. l ¶ Coequās pedes meos ceruis: dās mihi ꝓmptitudinem voluntatis ad currēdū post ipsum in bonis. m ¶ Et suꝑ excelsa sua statuēs me. i. me firmādo in ꝯsilioꝝ obꝫuatiōe. n ¶ Docens manꝰ meas. i. oꝑatiōes meas. o ¶ Ad ꝓliū: cōtra incentiua vitioꝝ. r ¶ Et mansuetudo mea multiplicauit me. s. merito rie ⁊ dispositiue. Nam mansuetudo est q̄dā tractabilitas mētis ad oīe bonum. s ¶ Dilatasti gres. meos subtꝰ me: ad ambulādum sine casu in via moꝝ. t ¶ Persequar inimicos meos ⁊ conterā. i. vitia ⁊ diabolū. v ¶ Incuruasti resistētes mihi. i. motus sensualitatis inclinādo sub obediētia ratiōis. Potest ⁊ hoc aliter exponi de impugnatoribꝰ ecclie: q̄ facti sunt ei obediētes: vt saulus ⁊ cōsiles. x ¶ Inimicos meos de. mihi dorsum. i. obstinatos in iudaismo/ q̄ fugati sunt ⁊ dispersi per mundum. c ¶ Quasi lutū platearū cōminuā eos. quia contemptibiles sunt oibus alijs gentibꝰ. d ¶ Saluabis me a cōtradictiōibꝰ ppl̄i mei. quia cōtra eccl̄iam nō audēt modo loqui. g ¶ Populꝰ quē ignoro seruiet mihi. quia gentiles qui a deo videbant ignorati/ eo ꝙ erant in idolatria derelicti/ deuote seruiunt in ecclesia christi. h ¶ Filij alieni resistēt mihi. i. iudei a veritate alieni q̄ntū potuerūt restiterunt ecclesie christi. i ¶ Auditu auris obedient mihi. et non auditu cordis. quod dicitur ꝓpter illos qui ficte conuertunꝰ de iudaismo. ꝓpter qd̄ subditur: k ¶ Filij alieni defluxerunt. a via veritatis. l ¶ Et contrahētur in angustijs suis. in gehēne penis. m ¶ Viuit dominus et benedictus deus. Hec sūt verba cuiuslibet membri christi vniti per gratiam.

✻ Exex. deꝰ

Hec aūt sunt verba no. ⁊c. Raba. Ca. XXIII
Quia vltimā ↄfessiōis laudē significāt: quā supato hoste ⁊ pacta victoria mort⁊ scti cātabūt in eternū.
b Egre. psal. q̄r luculētissime de christo dei ⁊ de incarnatiōe ei⁹ ac redēptiōe hūani gener⁊ pphauit. c In timore dei. q̄ in timore dei dn̄atione i subdit⁊ exercet/ luc⁊ opa p solē iusticie illumiata pfert: nec i eis aliq̄d obscurū remanet: sꝫ ibre celest⁊ grē irrigat⁹ ger/mina ꝟtutū in carne viuēs fructificat.

Nec est

Nico. de lyra

a Et ex. de⁹ ⁊c. non in se/ cū sit magnitudinis infinite: sed in creaturis ipm laudātib⁹. b De⁹ q̄ das vin. mi. ⁊c. vt ptꝫ ex p̄cedentib⁹. ppter qđ cōcludit: f Propterea cōfi. ti. do. in psalmis laudis tue. d In genti bus. q̄r psalmi facti a dauid deriuati sunt ad gētes ↄuersas ad fidē christi in diuersis ptib⁹ orbis. h Magnifi cans sa. re. sui. i. mei/ q̄ sum cōstitut⁹ rex ab eo. i Et faciēs mi. christo suo da. q̄ de mādato dei vnctus fuit a samuele: vt hr̄. s. j. lib. xvj. ca. k Et semini ei⁹ vsq̄ in sem. q̄r filij dauid regnauerūt vsq̄ ad captionē babyloni cam: ⁊ post reuersionē de babylone ȝorobabel: q̄ descendit de dd/ habuit du/catū sup pplm: et alij ↄñr de tribu da/uid vsq̄ ad herodē alienigenā: sub quo nat⁹ ē christ⁹ de semie dauid ꝫm carnē: cui⁹ regnū ⁊ impiū manet i secula secu/loꝝ amē. Et ista fuerūt diffusi⁹ tractata Geñ. xlix. et Mat. ij. ⁊ in quadā q̄stio/ne de quolibet: quā de hac materia dif fusius disputaui.

Moralr B
a Et ex de⁹ for. sa. mee. ad me ptegēdū ab impulsu ois ptātis adūsa rie. b De⁹ q̄ das vin. mi. contra mūdū/ carnē/ diabolū. c Deiecisti po. sub me. i. mot⁹ meos iteriores et extiores sbijciēs rōni recte. d Qui edu. me ab ini. meis. s. mūdo/ diabo/lo ⁊ carne. e A viro iniq̄ li. me. s. ab antichristo: qui erit iniq̄ssim⁹. f Propterea cōfi. ti. do. ⁊c. grās agēdo ma/gnifice de bn̄ficijs supradictis. Ca. XXIII

Hec aūt sunt. Posita gratiarūactiōe de p̄teritis: h̄ ↄñr describit pphetia dauid de futuris. Et p̄mo po nit hmōi vaticiniū. scđo catalogus fortiū/ ibi: Hec sunt noīa. Circa p̄mū p̄mittit pphetia dauid de pre miatiōe bonoꝝ. scđo de punitiōe maloꝝ/ ibi: Preuaricatores aūt. Circa p̄mū p̄mo ostēdit excellētia pphetie dauid ꝟbo. se cūdo exēplo/ ibi: Sic lux auroꝛe. Circa p̄mū sciēdū: q̄ excellen/tia pphetie maxime accipit ex duob⁹. s. ex materia reuelata/ et ex modo reuelatiōis. Primo ergo ostēdit excellētia pphie da/uid ex p̄mo. scđo ex scđo/ ibi: Spūs dn̄i. Circa p̄mū sciēdū: q̄ quāto aliqđ futurū est excellēti⁹: tāto reuelatio facta de illo si/ue pphetie est excellētior. q̄r cognitio nobilitatē sortit ex obie/cto: vt habet. j. de aīa. Tpe aūt ve. test. illud qđ fuit futuꝝ ex/cellētissimū/ fuit incarnationis mysteriū: qđ fuit reuelatū ipsi dauid nō solū q̄tū ad futuritiōis certitudinē/ sꝫ etiā q̄tum ad ei⁹ pgeniē: videlꝫ q̄ christ⁹ de semine suo esset nascitur⁹: ⁊ p eū mūd⁹ esset saluād⁹. sicut dauid a psecutiōib⁹ inimicoꝝ suoꝝ fu erat ꝟtute diuina saluatus. ⁊ hoc est qđ dicit: l Hec aūt sunt ver. no. ⁊ ideo p̄ ceteris memorie retinēda: ꝫm q̄ dicit Greg. homel. xix. Idcirco dn̄s tūc discipulos increpauit/ cuꝫ eos corpalr reliq̄t: vt ꝟba q̄ recedēs diceret/ arti⁹ in corda au dientiū impssa remanerent. m Dixit vir. i. dd. n Cui cōsti. est. i. firmiter pmissū absq̄ retractatiōe. o De chri sto dei ia. i. de christo quē iacob spū cto inspirat⁹ p̄dixit ven/turū ad salutē hoim: ꝫm q̄ dicit Geñ. xlix. b. Non auferet sce ptrū de iuda: ⁊ dux de femore ei⁹: donec veniat q̄ mittēdus ē: et ipse erit expectatio gentiū tanq̄ saluator eaꝝ. Ubi notādum est: q̄ trāslatio chaldaica habet: donec veniat messias. i. christ⁹ grece: ⁊ vnct⁹ latine. q̄ q̄dē pphetia fuit impleta in dn̄o nr̄o ie/su christo vncto p̄ ceteris plenitudine grē: vt hr̄ Joh. j. b. Ui/dim⁹ eū q̄si vnigenitū a pr̄e/ plenū grē ⁊ ꝟitatis: q̄r natus fuit de ꝟgine tpe herodis reg⁊: sub q̄ fuit trāslatū sceptꝝ regni ad alienigenā: vt dictū est ca. p̄ce. q̄r pr̄ ei⁹ fuit idume⁹: vt al's est diffusi⁹ declaratū. p Egregi⁹ psal. is. q̄r cātica q̄ cātaban tur i tēplo/ erāt de psalmis dauid. q Spūs dn̄i. Hic ostē dit excellētia pphie dauid ex mō reue/latiōis sibi facte. Circa qđ sciendū: q̄ lꝫ reuelatio pphica fiat multis modis: vt pleni⁹ declaraui sup Dañ. ⁊ sup li. psal moꝝ: tn̄ duo modi sunt magis genera/les q̄s accipio q̄tū ad p̄ns. Un⁹ est q̄n mēti pphe fit reuelatio alicui⁹ futuri su pnaturalr cogniti: ⁊ cū h̄ in ꝟtute ima/ginatiua pphe ꝟtute diuia format aliq̄ visio imaginaria: in q̄ tanq̄ in speculo inspicit ꝟitas itellectual. sicut i cogni/tiōe naturali cognitio q̄dditatiua inspi cit in phātasmatib⁹ in ꝟtute imagina/tiua formatis. ꝫm q̄ dicit phus. iij. de aīa: Intelligētib⁹ nobis necesse ē phan tasmata speculari. Et h̄ mō hieremias ppha vidit destructionē ciuitat⁊ hierlꝫ futurā p itellectū in visiōe imaginaria olle succēse ⁊ virge vigilātis: vt habet Hiere. j. Alio mō fit reuelatio ꝟitatis supnaturalis absq̄ tali visiōe imagina ria. ⁊ iste mod⁹ pphie altior est p̄mo. sic melioris intellect⁹ iudicat ille in cogni tiōe naturali: q̄ ꝟitatē intelligibilē sibi ppositā statim capit absq̄ exēplo ad h̄ manuductiuo: q̄ ille q̄ nō pōt eā cape/re/ nisi sibi pponat exēplū sensibile ma nuductiuū. ⁊ silr ille q̄ cōclusiōes geo/metricas intelligeret absq̄ descriptōe alicui⁹ figure: q̄ ille q̄ nō posset h̄ cape/re absq̄ tali descriptiōe. Isto aūt scđo mō fuit cognitio pphica ipi⁹ dd: vt ha/bet in plogo sup psal. ⁊ hoc est qđ dr̄: Spūs dn̄i locut⁹ est p me. i. spūali visiōe instruxit me absq̄ visiōe imagi/naria. r Et ser. ei⁹ p linguā meā. q̄r nō solū illuminauit itellectū meū ad intelligēdū: sed etiā linguā meā specia li mō direxit ad loquēdū: q̄r pphias su/as locut⁹ ē p modū laudis diuie mag⁊ q̄ alij pphete. s Dixit. s. dauid. t De⁹ isrl mi. lo. est. lꝫ eīn sit de⁹ oīm generalr: tn̄ dr̄ deus isrl p verā fidē ⁊ cultum latrie spēalr. x Fortis isrl. i. ad ptectionē isrl: sicut patuit in eductiōe isrl de egypto in signis mirabilib⁹. y Dn̄ator ho. iu. reddens vnicuiq̄ ppria merita. z Dn̄ator in ti. quia a subditis suis vult timeri timore filiali: nō timore ꝟuili.

Prophetica reuelatio duplex

† Ps. 17. d Ro. 15. b.

al's † Magnificantes

† 36. di. c. q̄ ecclīasticis . §. ecce. D

* Sicut lux

Moraliter

Moralr. l Hec sunt ꝟba no. q̄ dixit dauid ⁊c. Per dauid q̄ in glo. sup psalmū dicit eximius ppharꝫ: significat hō pfect⁹ in vita cōtēplatiua. Nā ⁊ antiq̄t⁹ pphe appellabant vi/dētes. j. Reg. ix. b. Qui hodie dicit ppheta/ olim appellaba tur videns. Uita ꝟo contēplatiua cōsistit in orōne deuota: et in meditatiōe sanctaꝝ scripturaꝝ diuinit⁹ eleuata. Et talis cō templatiu⁹ bene dicit filius isai. i. dei. nam isai interptat salus mea. et de deo dicit Ps. xxvj. Domin⁹ illuminatio mea ⁊ sa/lus mea ⁊c. Talis autē contēplatiuus modo speciali assimi/latur deo: ppter quod dicitur eius filius. Et quoniā recogno/scit sicut grat⁹ dei beneficia/ debet regratiando dicere: ⁊ maxi me circa finem vite sue: m Dixit vir. i. dicat loquēs de se/ipo sicut de alio. nam hic est modus loquēdi sāctoꝝ de seipis. Un̄ Moyses Nu. xij. a. dixit: Erat autē moyses mansue. ⁊c. Et Johānes euāgelista: Hic est discipul⁹ ille qui testimoniuꝫ phibet ⁊c. n Cui consti. est de christo. i. pmissum est ei q̄ sit eternaliter cū ipso. Joh. xij. d. Ubi ego sum/ illic ⁊ minister me⁹ erit. p Egregius psaltes israel. quia talis cōtēpla/tiuus in diuinis laudib⁹ cōponēdis et dicēdis ē p̄cipu⁹. Et q̄r talia nō attribuit sibi/ sed gratie dei: subdit: q Spūs dn̄i do. lo. ⁊c. i diuis laudib⁹ ⁊ doctrinis. s Dixit. i. dicat re gratiādo. r De⁹ is. i. āgeloꝝ deū clare vidētiū. v Mi hi lo. est. Nā p angelos fiunt cōiter illustratiōes hominum. x Fortis is. nā āgeli scti hn̄t ab ipso ꝟtutē. y Dn̄ator ho. Quos regis p angelos tanq̄ p medios iter hoies ⁊ deū. a In timore dei. s. filiali: qui semper coniungit charitati.

* Sicut lux

meus: ⁊ exaltabit de⁹ fortis salu/tis mee. De⁹ q̄ das vindictas mi/hi: ⁊ deiecisti pplos sub me. Qui educis me ab inimic⁊ meis: ⁊ a re/sistētib⁹ mihi eleuas me: † a viro ini/quo liberabis me. Propterea cō/fitebor tibi dn̄e in gentibus: ⁊ no/mini tuo cātabo. † Magnificans salutes regis ei⁹: ⁊ faciēs misericor/diā christo suo dauid/ ⁊ semini ei⁹ vsq̄ in sempiternū. Ca. XXIII

a ¶ in iudicio: cū reddā mal' iuxta merita. a ¶ diabolo. a ¶ ecclīam meā. ¶ saluatori. a ¶ electis.

Hec autē sunt verba nouissima q̄ dixit da/uid filius isai: Dixit vir cui cōsti/tutū est de christo dei iacob/ egre/gius psāltes isrl: † Spūs dn̄i lo/cut⁹ est p me: ⁊ sermo ei⁹ p linguā meā. Dixit: De⁹ isrl mihi locut⁹ est/ fortis isrl. Dominator hoim iustus: dominator in timore dei.

a ¶ q̄r hanc laudē dauid in articulo mortis domino de uote cantauit. a ¶ al's psalmista. ¶ sanctus. ¶ filius.

E G Ps.1.a a ¶ Nec est ꝗcꝗ ex eo ꝛc. Rab. Qui in lege dñi meditatur die ac nocte/ fit tanꝗ lignū qḋ plātatū iuxta aquas dat fructū suū in tpe suo: ꝛ oia ꝗcūꝗ faciet ꝓsperabūtur. b ¶ Et si ꝗs tangere voluerit eas ar. fer. ꝛ lig. ꝛc. Qui.s. cōicans pec/catis alienis ꝓpter cordis sui duriciā iniqtatū pondere ꝑmi/tur: et iaculis pctoꝝ ꝯfodit: eiusꝗ opa eternis ignibꝰ digna/ad nihilū redigē/tur. c ¶ Hec sunt noia. Isid. Texitur catalogꝰ viroꝝ fortiū in figura san/ctoꝝ: q ꝗuis ꝟtutū sublimitate ꝓficiāt: tñ vsꝗ ad excellētiā diuiṇe trinitatis nō attingūt. Hoc ē eīm qḋ scptū est: Usꝗ ad tres pmos nō pueni t. Quis eīm i nubibus equabit dño: aut silis erit dño i filijs dei: d ¶ Fortium dauid. De his fortibꝰ ait Josephus: Primꝰ oim erat eusebiꝰ filiꝰ achimeṇe: q aciē hostiū freqnter irrūpēs nō cessauit donec nō/gentos occideret. Post hūc erat elea/çar filiꝰ dodi: qui rege fuerat in sarpha. Hic israelitis formidātibꝰ philistinoꝝ exercitū ꝛ fugientibus solus restitit: et multos occidit: vt sanguie occisoꝝ gladius eius hereret in dextera. Israelitę ꝟo vidētes palestinos in fugā conuer/sos: descēdētes de montibꝰ ꝓsecuti sūt eos: ꝛ puenit israelitꝭ famosa victoria. Tertius fuit semeias filius heli: qui in loco maxille cum hebręi fugerēt exercitus palestinoꝝ solus portauit: alios ꝓ/sternens/alios in fugam conuertens.

(Paral.11.e; Ps.88.b.; Fortissimi dauid)

Esa.11.a e ¶ Ipse est. Rab. Uirga de radice iesse absꝗ nuptiali ope florē ꝓtulit: qui de vno hoie typū gētium ꝑferēte/ vno Luc.8.e impetu .i. sermonis impio legionē ex/pulit demonū. f ¶ Tenerrimꝰ ligni ver. Rab. Uirtus viri bellica ꝛ modesta significat. qꝛ sicut vermiculus ligni tener ꝗdē ꝛ fragilis ꝛ modicꝰ apparet: fortissimū tamē lignū terebrat ꝛ consu F mit (vnde a terēdo teredinis nomē ac/cepit) sic ille domi oibus affabilis/quietus ꝛ humilis: in cer/tamine publico robustū se ꝛ intolerabilē hostibꝰ exhibebat. Hūc tñ ꝑncipē fortiū hebręꝰ suspicat esse dauid: de q ḋr: Sedens i cathe. sapiētissi. ꝛc. cuiꝰ sapia ondit i sapiētissimo: hūilitas i ꝟmiculi exēplo: in iterfectiōe octigētoꝝ fortitudo. ☞ Semma

a ¶ ecclie. b ¶ resurgēte christo a mortuis.
Sicut lux aurorę oriēte sole ma/ a
a ¶ infidelitatis. b ¶ miraculis.
ne absꝗ nubibus rutilat: et sicut b c
a ¶ predicatiōe. b ¶ vir fidelis de ecclia.
pluuijs germinat herba de terra.
Nec tāta est domꝰ mea apḋ deū: d
vt pactū sempiternū intret mecū/ e
firmū in oibus atꝗ munitū. Cun f
a ¶ in eius potestate cōsistit.
cta eīm salus mea/ꝛ ois volūtas: g
a nec est quicꝗ ex eo qḋ nō germi/ h
a ¶ Ois arbor que nō facit fructū bonū/ eradicabit ꝛ in ignem mittet.
net. Preuaricatores autē ꝗsi spi/ i
a ¶ specialiter iudei ꝛ heretici de terra viuē tiū euulsi eterno incēdio tradunt.
nę euellent vniuersi: q nō tollun/ k
b tur manibꝰ. Et si ꝗs tāgere volue l
rit eas/armabit ferro ꝛ ligno lan/ m
ceato: igneꝗ succēsę cōburentur n o
c d vsꝗ ad nihilū. Hęc sūt noia for/ p
tiū dauid. Dauid sedēs in cathe q
a ¶ iesbaā filiꝰ abamoni: sic i Paral. legit.
dra sapiētissimꝰ ꝑncēps iter tres: r
a ¶ q ait: Ego sum ꝟmis ꝛ nō homo ꝛc.
e f Ipse est ꝗsi tenerrimꝰ ligni vermi s

Nico.de lyra

✱ a ¶ Sicut lux. Hic inducit exēpla ad ꝑdicta. et primo ad vltimū dictū. s. de ꝓphetia ꝛ visione spūali absꝗ imagina/ria. Ad cuiꝰ intellectū sciēdū: ꝙ sol duplicit videt. Uno mo/do tectꝰ aliq nubecula. Alio mō i sua claritate sine tali nube. ꝛ certū est ꝙ ille est acutioris visus/q pōt eū videre sine tali nube: ꝗ ille q nō pōt videre absꝗ nube excessum claritatꝭ so/lis suo visui cōtēperāte. Et iō istud ꝓ exēplo inducit ad ostē/dēdū excellentiā ꝓphetię dauid: q fuit sine imaginibꝰ: vt ꝑdictū est. que sūt ꝗsi ꝗdā nubes cōtēperantes veritatē intelligibilē debilitati intellectꝰ humani: vt patꝫ ex ꝑdictis. et hoc est qḋ dicit: b ¶ Absꝗ nu. rutilat. i. absꝗ imaginibꝰ visioni itellectuali me illustrat. Scḋo inducit exēplū ad aliud dictū: scꝫ de reuelatōe facta ipsi dauid de christo nascituro de semine suo: quod factū est ex diuina liberalitate/ꝛ non merito humano. et ħ est qḋ ḋr in exēplo: c ¶ Et sic plu. ger. her. de ter. Terra eīm quę de se ē arida nō habet aptitudinē ad ꝓfe/rendū herbā: sed eā ꝓfert ex humore pluuię desuꝑ descendē/tis. Sic christꝰ natꝰ ē de beata ꝟgine ꝑfusa plenitudine grę. ꝺm illud Esa.xlv.b. Rorate celi desuꝑ ꝛ nubes pluant iustū: apiat tra ꝛ germiet sal. vñ subdit: d ¶ Nec tā. ē do. ꝛc. i. tāti meriti. e ¶ Ut pa. sem. intret ꝛc. de christo nascitu/ro de domo mea: cuiꝰ regnū stabit in ętnū: ꝺm ꝙ ḋr Esa.ix.b. Suꝑ soliū dḋ ꝛ suꝑ regnū eiꝰ sedebit: vt ꝯfirmet illud ꝛ cor/roboret in iudicio ꝛ iusticia amodo ꝛ vsꝗ in sempiternū. iḋo subdit: f ¶ Cūcta eīm sa. mea. supple depēdet ꝛ expectatur ab eo. g ¶ Et ois vo. mea. i. oē desideriū meū/supple tēdit in ipm. Et ē modꝰ loquēdi q apud hebręos vocat decurtatꝰ. s. qñ loquēs nō exꝑmit totū cōcęptū suū. qḋ maxie ꝯtin/git quando loquit ex excessu deuotiōis: sicut erat in ꝓposito. h ¶ Nec est ꝛc. ger. Qḋ fit qñ ex volūtate nihil ꝓcedit de/liberate qḋ nō ordinet in deū: ꝺm ꝙ dicit aplus. j. ad Cor. x. g. Oia in gliam dei facite. ꝛ in statu tali erat dauid i fine vitę suę qñ dixit ista verba. i ¶ Preuaricatores aūt ꝛc. Hic po/nit ꝓpheta dḋ de punitiōe maloꝝ. ꝛ pmo ꝗtū ad pęnā tpalē/ cū ḋr: Preuaricatores aūt ꝗsi spi. euel. et hoc ipletū fuit qñ iudęi ꝑ titū ꝛ vespasianū. ꝓpt pua/ricationē in christū fuerūt de terra isrł euulsi. k ¶ Que nō tol. ma. Quia correctiōꝫ christi ꝛ aploꝝ māsuetā non recęperūt: sꝫ cōtra eos insurrexerūt: et iō omissa ē correctio dura romanoꝝ. ꝗ notat cū ḋr: l ¶ Et si ꝗs tā. vo. e. qꝛ romani venerūt suꝑ iudęos cū exercitu magno ꝛ bene armato. n ¶ Igneꝗ suc. quia romani cōbusserūt ciuitatē ꝛ tēplū ꝛ magnā ꝑtē ppłi ibidē existētēꝫ. Scḋo tāgit pęna ęterna/ cū subditur: o ¶ Cōbu. vsꝗ ad ni. qꝛ mortui i in/fidelitate descēderūt ad ignē gehennę. Pōt etiā ħ itelligi de punitiōe maloꝝ in gñali in iudicio extremo. p ¶ Hec noia. Hic ponit catalogus fortiū da/uid. ꝛ pmo exꝑmunt noia aliqrū valde notabiliū. scḋo alioꝝ magis cōmuniū/ ibi: Asabel. Circa pmū sciēdū: ꝙ alr exꝑmunt ħ ꝛ. j. Paral. xj. et aliq ibi exꝑmunt q ħ tacent: ꝛ ecōuio. ꝛ aliq ħ tacētur q supiꝰ sūt sufficiēter expssa. ꝛ omia ista sūt ꝯsiderāda ad itelligēdū istū catalogū. Sciendū igit ꝙ in vniūsali fuerūt. xxxix. cōputatis dauid rege ꝛ ioab ꝑncipe militię. et ꝑter istos duos fuerūt xxxvij. vt ꝯcludit i fi. huiꝰ ca. ꝗꝝ. vij. fuerūt valde notabiles. ꝗꝝ tres pmi dicūt robustissimi: qꝛ qlibet eoꝝ debellauit q si vnū exercitū. ꝛ pmꝰ de illis tribꝰ fuit iesbaan: de q hr. j. Paral. xj. scḋus fuit eleaçar filiꝰ ahoi. tertiꝰ fuit semma filiꝰ agge: de qbꝰ hr i ħ ca. Post istos fuerūt tres alij valde fortes: ꝗꝝ qlibet iterfecit vnū gigātē. Et pmꝰ istorū fuit abisai fr ioab: q iterfecit iesbidenob. scḋs sobochai: q iterfecit saph. tertiꝰ ioathan filiꝰ semmaa fris dauid: q iterfecit illū gigātē q habebat senos digitos in manibꝰ ꝛ pedibꝰ: ꝛ de istis tribꝰ dictū est. ꝫ. ca. xxj. Post istos tres fuit banaias filiꝰ ioiadę: de q agit in hoc ca. q fuit valde fortis. ꝛ ideo singulariter noiat post sex ꝑcedētes: ꝛ ante. xxx. sequētes. His visis descēdamꝰ ad litterā. q ¶ Dḋ se. i ca. sa. ꝛc. Plus eīm cōmēdat de sapia ꝗ de fortitudine. qꝛ Prou. viij. b. dicit: Melior est sapientia ꝗ vires. r ¶ Princeps int tres. i. excellentior in fortitudine ꝗ tres pmi q vocati sunt robustissimi. s ¶ Ipe ē ꝗ. te. ver. ꝛc. qꝛ lꝫ iste ꝟmiculꝰ in se sit mollissimꝰ: tñ ꝑforat lignū duꝝ. sic dauid i se māsuetissimꝰ ꝛ mitissimꝰ/ꝯ hostes rebellātes fuit fortissimꝰ. ✱ Quia octin

✱ a ¶ Sicut lux au. ori. so. Uerba sunt cōtēplatiui dei beneficia recognoscentis. vt sit sensus: sicut lux aurorę est a sole: sic a deo est illustratio mētis meę. b ¶ Absꝗ nu. i. absꝗ fal/sitatis admixtiōe. c ¶ Et si. plu. ger. her. nō ꝟtute terrę/sꝫ pluuię. sic germiat mēs mea in ꝓfectu bonoꝝ ꝟtute grę diuinę. d ¶ Nec tāta est do. mea. i. ędificiū ꝟtutū ꝗntum est ex me. e ¶ Ut pa. sem. in. mecū. de btitudine supna ꝯseqnda: sed totū ē ex sua grā. f ¶ Cūcta eīm sa. mea ꝛc. supple tēdit ad btitudinē ꝯseqndā/ incētū mouet ex dei grā. h ¶ Nec ē ꝗcꝗ ꝛc. qḋ ñ ger. bonū incētū mouet ꝑ diuinū instinctū. i ¶ Preuaricatores aūt. Hic ꝯtr tāgit statū pctōꝝ: vt opposita iuxta se posita magis elucescāt. Dicit igit: Preuari. aūt ꝗsi spi. euel. s. de cōsortio sctōꝝ. k ¶ Que nō tol. ma. s. hoim simplíciū/sꝫ iudicū locū dei tenētiū. l ¶ Et si ꝗs tā. vo. ꝛc. Pena debita feriēdo. m ¶ Armabit ferro ꝛ ligno lan. i. debita potestate ꝛ efficaci ad hoc faciēdū. n ¶ Igneꝗ combu/rent. s. gehēnę si in suis peccatis moriant. p ¶ Hec nomina fortiū dauid. per quos significant bonus ꝑlatus ꝛ eiꝰ coadiutores. q ¶ Dauid sedēs in cathedra sapiētissimus. Per quod designat: ꝙ bonꝰ princeps vel ꝑlatus q habet ali/os iudicare/debet eos in sapiētia supare. s ¶ Ipse est quasi tenerrimꝰ ligni ꝟmiculꝰ. Sicut eīm ligni ꝟmiculꝰ est valde mollis/ꝛ tamē ꝑforat lignū duꝝ: sic bonꝰ ꝑnceps vel ꝑlatꝰ bonis est suauissimꝰ/ꝛ ꝯtra rebelles ꝛ malos acutꝰ. iō subdit: ✱ Quia octin

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

A a ¶ Semma: audiēs. b ¶ Agge: meditans siue loquēs. c ¶ Arari. Montan⁹: qui gestat psonā christi siue pdicatorū ei⁹. d ¶ Stetit. Raba. Christ⁹ cū spiritusctō in agro ecclie stans ifirmos velut hordeū tuet. vel certe verecūdiā castitatis in cōtinentibus q̄si lentes gladio oris cōtra luxuriā defendit. e ¶ Descēde. tres. Tres fortes supra nominati: Jesbaā filius achamoni: quē Josephus eusebiū filiū achimeę noiat. Et eleaçar filius ahoi: quē dicit filiū eē dodi. et semma fili⁹ aggę: quē semeiā filiū heli vocat. Hebrei autē tres istos arbitrant fuisse: abisai filium saruię: ⁊ sobochai vsathitem: ⁊ ionathā filiū sammaa fratris dauid: qui supra memorati sūt in ꝑlijs philistinoꝝ. Cui sentētię ꝯgruere videt qđ sequit: Abisai quoq3 frater ioab fili⁹ saruię ⁊c. Hinc enim apparet: ꝙ abisai princeps erat/ ⁊ noiatus inter tres sequētes. ¶ Josephus. Cū esset rex in hierl'm palestinorū supuenit exercitus: tūc dauid ascēdit in arcem vt de bello cōsuleret dnm. Castra ꝟo inimicorū erant in valle fixa vsq3 bethleem quę ꝓcul est ab hierl'm stadijs viginti. Dauid ergo ait: Bonā aquā habem⁹ in regione mea: et p̄cipue laudabat eam q̄ erat iuxta puteū in porta. mirabat si esset q̄ ex eo poculū ei pberet: qđ magis q̄3 pecuniā magnā optaret. Hoc cū3 audissent isti tres viri/ irrūpentes per medios hostes venerūt in bethleē: et haurientes aquā per inimica castra reuersi sunt ad regem/ obstupescētibus palestinis fiduciā ⁊ magnitudinē eorū qui sic eos contēnebāt. f ¶ At ille noluit. Greg'. Cogitandū est: vt qui illicita cōmisit a quibusdā etiā licitis abstineat: vt p hoc cōditori suo satisfaciat: vt q̄ cōmisit ꝓhibita/ abscidat sibi etiā cōcessa: ⁊ se reprehendat in minimis/ quē meminit peccasse in maximis. Lex veteris test. vxorē alienā cōcupisci ꝓhibet. A rege ꝟo fortia iuberi militib⁹ vel desiderare/ aquā non penaliter vetat. Dauid ꝟo alienā vxorē cōcupiuit et abstulit: cuius culpā digna verbera sunt secuta: ⁊ malū qđ ppetrauit/ per penitētię lamenta correxit. Qui cū longe post ꝯtra hostiū cuneos sedit: aquā ex eorū cisterna desiderauit. cui⁹ electi milites intra cateruas hostiū erumpētes: aquā quam desiderauerat illesi ptulerūt. Sed vir flagellis eruditus se ꝓtinus cū periculo militū aquā desiderasse rephendit: eāq3 dño fundens libauit. In sacrificiū em̄ dñi effusa aqua cōuersa est: q2 culpā cōcupiscētię mactauit p penitentiā suę reprehēsionis. Qui ꝗ cōcupiscere alienā coniugē nō timuit: post etiā q2 aquā cōcupisset expauit. g ¶ Sed libauit eā dño/ di. p pi. ⁊c. Exemplū fortitudinis et constātię militib⁹ pbuit: vincēs naturā ne sitiēs biberet: vt exercitus sitim tolerare disceret. ¶ Mystice ꝟo aquā nō sitiebat: sed nasciturū in bethleē de virgine christū p̄uidebat: cuius lauacrū et sanguinem sitiebat. Aquā ergo nō bibit/ s3 fudit. Sitiebat enim fontē ęternū qui nō periculis q̄rit alienis/ sed aliena pericula abluit.

Marginal notes: S.21.d · Abi.S. · Josephus · B · Exo.20.c · Mystice

Ni.de lyra

ꝫ Tres p̄mos

⁂ a ¶ Qui octingentos interfe. impetu vno. Qđ non est intelligendū sic/ ꝙ omnes interfecerit ꝓpria manu: sed quia p eius probitatem fuerunt principaliter occisi. Vel quia fugientes eum prę timore aliqui ceciderūt in aquā vel loca ruinosa/ vbi fuerunt mortui. ⁊ ẜm istam expositionē de dauid oportet dicere: ꝙ iesbaan hic nō nominat/ quia imediate subdit: b ¶ Post hūc eleaçar

a ¶ in Paral'. ccc. sed qđ ibi min⁹ habet/ h supplet.

culus: q̄ octingēntos interfecit ipetu vno. Post hūc ¶ dauid. eleaçar filius patrui eius ahoites iter tres fortes qui erāt cum dauid/ q̄n exprobrauerūt philistijm: ⁊ ꝯgregati a ¶ in Paral'. in aphec dñi. sunt illuc i ꝑliū. Cūq3 ascendissent filij israel/ ipe stetit ⁊ percussit philisteos donec deficeret man⁹ ei⁹/ ⁊ obrigesceret cū gladio. Feciq3 dñs salutē magnā in die illa: ⁊ ppl's q̄ fugerat reuersus est ad cęsorū spolia detrahēda. Et p⁹ hūc semma filius agge de arari. Et ꝯgregati sunt philistijm in statione. erat q̄ppe ibi ager a ¶ in Paral'. hordeo. lentē plen⁹. Cūq3 fugisset ppl's a facie philistijm/ stetit ille i medio agri et ituit⁹ est eū. Percussitq3 philisteos: ⁊ fec dñs salutē magnā. Nec nō et ante descēderāt a ¶ abisai: sobochai: ionathan. tres q̄ erāt p̄ncipes iter triginta: ⁊ venerāt tpe messis ad dđ in speluncā odollā. Castra aūt philistijm erāt a ¶ .i. valle raphaim. posita in valle gigāntū: et dauid erat in p̄sidio. Porro statio philistinorū tunc erat in bethleem. † Desiderauit igit dauid aquam de a ¶ vt suos tentaret. lacu/ et ait: O si quis mihi daret potū aquę de cisterna q̄ est in bethleem iuxta portā. Irrupert ergo tres fortes castra philistinorū/ et hauserūt aquā de cisterna bethlee3/ quę erat iuxta portā: ⁊ attulert ad dauid. † At ille noluit bibere: sed libauit eā dño dicēs: Propiti⁹ sit mihi dñs ne faciā hoc. Num sanguinē hoim istorū q̄ ꝓfecti sunt/ ⁊ aiarū periculū bibam: Noluit ergo bibere. Hęc fecerunt tres robustissimi. † Abisai q̄3 frater ioab filius saruię/ p̄nceps erat de trib⁹. Ipse est qui leuauit hastam suā

hunc eleazar filius patrui eius ⁊c. In aliq̄bus autem libris hebraicis et latinis fit hic punctus: Dauid sedens in cathedra sapientissimus. et quod sequit: Princeps inter tres. intelligit de iesbaan: q̄ fuit prim⁹ inter tres robustissimos: vt dictū est: Ipse est quasi tenerrimus ⁊c. i. valde dulcis et amicabilis erga suos: et dur⁹ contra aduersarios. Qui octingentos interfecit. j. Para. xj. dicitur ꝙ ipse leuauit hastā suam super. ccc. vulneratos. Dicendum ꝙ hic narratur vna de victorijs suis et maior: et ibi alia et minor. vñ ibidem dicitur: Leuauit hasta3 suā super. ccc. vulneratos vna vice. per hoc denotans aliam eius victoriam. Post hunc eleazar filius patrui eius ahoites ⁊c. De huius ꝓbitate subditur: Ipse stetit in bello socijs suis retrocedētib⁹: vt pz ex seq̄ntib⁹. d ¶ Donec deficeret manus eius et obrige. cū gladio. Ex labore et sanguine aduersariorū ad manū eius decurrēte. e ¶ Feciq3 dñs salutem mag. in die illa ⁊c. per eius probitatem. vñ subdit: f ¶ Et popul⁹ qui fugerat. de eius societate. g ¶ Reuersus est. sc3 ad pręliū/ animat⁹ probitate ipsius: et sic patet ꝙ per eu3 debellatus fuit exercitus aduersariorum. h ¶ Ad cesorum spolia detrahenda. Habita perfecta victoria. i ¶ Et post hunc semma filius aggę de arari. De cuius probitate subdit: k ¶ Stetit ille in medio agri. fugientibus suis. l ¶ Et intui. est eū. q2 defendit agrū. m ¶ Et fecit dñs salutē mag. q2 tunc per illum popul⁹ israel habuit victoriā. n ¶ Nec nō ⁊ añ descen. Istud factum de apportatione aquę ipsi dauid tam piculosa/ in libro de hebraicis q̄stionib⁹ exponit de tribus fortib⁹ sequētib⁹: sc3 abisai/ ⁊ alijs duob⁹ post eū. Sed hoc nō videt verū: q2 in fine concludit: Hęc fecerūt tres robustissimi. et iō de trib⁹ p̄mis simpl'r videt intelligi: et nō de abisai/ ⁊ duobus sibi adiūctis: maxie q2 subdit postea cōmēdatio abisai. o ¶ O si q̄s mi. da. po. aq̄ de ci. ⁊c. Et dixit dđ hoc nō ꝓpter cōcupiscētiā aq̄: sed q2 volebat audaciā suoꝝ experiri. vñ subdit: p ¶ At ille no. bi. sed li. eā dño. Per hoc oñdēs: ꝙ exponēs se piculis contra infideles/ facit sacrificiū dño acceptissimū. q ¶ Abisai q̄3. Hic ponit cōmēdatio trium fortiū q̄ erant in scđo gradu: q̄rū p̄m⁹ erat abisai q̄ interfecit iesbidenob gigantē: vt dictu3 est. S. xxj. ca. et cū hoc fecit aliā ꝓbitatē notabilē: quę notat cū dicit: r ¶ Ipe est q̄ le. ha. su. ⁊c. et patet l'ra. Alij ꝟo duo de isto ternario. s. sobochai et ionathan filius sammaa fratris dđ hic tacentur: q2 sufficienter. S. exprimunt. xxj. ca.

⁂ Et banaias

⁎ a ¶ Qui oc. ⁊c. im. vno. Nā malorū multitudine nō terret: nec ab executiōe iusticię īpedit. b ¶ Post hūc ele. Per istum significat fortis bellator ꝯ vitia vsq3 ad horā mort'. iō s̄bdit: c ¶ Ipe ste. ⁊c. do. defi. man⁹ ei⁹. In morte nāq3 bellū cōtra vitia terminat. i ¶ Et post hūc sem. ⁊c. Per istū significat fortis defensor ecclesię. ideo subdit: k ¶ Stetit ille in me. agri ⁊ itui. est eū. Ager iste ē ecclesia: quę est ager dñi nr̄i iesu christi: i quo seminauit bonū semen. n ¶ Nec non et ante descē. tres ⁊c. Per istos significat bonus religiosus: q̄ per obſuantiam triū votoꝝ religionis efficit triplicat⁹. ⁊ p hoc haurit aqua3 salutaris sapientię de puteo sacrę scripturę. qui dicit altus Job. iiij. b.

⁎ Et autem boni

Marginal notes: C · D · † 1. Para. 11. b · Moraliter

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

a ¶ Tres primos. Intelligi volunt sapiētiā/humilitatē/ꝛ fortitudinē. Dauid eñ sedit sapiētissim⁹.ipse ligni vermicul⁹.i.humilis.dccc.interfecit velut fortis.ad has tres ꝟtutes nemo fortium dauid ꝑuenit. b ¶ Et banaias. Qui erat magister de capseel:id ē de cōgregatiōe dei in cerethi ꝛ pheleti:q̄ interpretant̄ occidētes ꝛ viuificantes.

1. Paral.11.e — Ipe ꝑcus.du.le.moab.q̄s Paral. duos ariel moab nomiat. Hi ergo viri fortissimi fuerūt in regno moab:vnde ꝛ leones dicunt̄. Ariel eñ leo dei iterꝑtat̄. c ¶ In media cisterna. Josephus hic apti⁹ dicit: ꝙ fuerit.s.cisterna nimis ꝓfunda:tꝑe hyemis niuis aggere coequata. In hanc leo insci⁹ decidit: ꝛ cōclusus grādi rugitu clamauit.

Banaię victoria leonina — Banaias ꝟo q̄ cū cęteris ad spectaculū venit/in cisternā desiliȷ̄t ꝛ leonē iterfecit. Banaias qui interꝑtat̄ ędificator domin⁹/christū significat:qui ecclesiaꝫ

1.Cor.3.b. — ędificat. Vñ Paulus: Dei ędificatio estis ħ in tēpore niuis ꝛ frigoris:cū.s. gr̄a christi mūdo resplēduit:ꝛ frig⁹ charitat⁹ hoies refrigerauit. Leonē.i.diabolū interfecit. Hebręus ꝟo hūc leonē moab intelligit:qui in medio cisternę.i.in domo dñi / vbi tenebat cornua altaris/occisus ē. Altare ꝟo cisterni dicitur:q2 sic aqua cisternę abluit ꝛ mundat:ita sanctuariū dñi purgat peccata. In dieb⁹ niuis:quia ꝑ mortē expiauit

Ps.50.b. — peccatū.vñ: Lauabis me.qđ impletū est in medio cisternę.ꝛ suꝑ niuē dealbabor:qđ impletū est in eo ꝙ ait:diebus niuis. d ¶ Virū egyptiū.imitato/

Leui.24.c. & 3.Reg.2.g — rem.s.egyptiȷ deū blasphemātis:quē moyses iubente dño interfecit.ille eñ blasphemauit deū:hic ꝓphetā ꝛ regē. e ¶ Dignū spectaculo. Spectabatur eñ vt si hierl'm egrederet̄/interficeret̄. f ¶ Hastā. Legē dei:quā si meditatus fuisset ꝑmanēdo in hierl'm/nō ꝑiret:sed q2 ꝓceptū regis cōtēpsit/banaias in virga.i.in rectitudine iusticię ad eū descendit:ꝛ hastā quam nō recte tenebat extorsit. g ¶ Qui erāt iter triginta nobiliores. Verūtamen vsq3 ꝛc̄. Neminē moueat ꝙ i sūma nō xxx.s3.xxxvij.legunt̄. Triginta eñ ꝛ septem legunt̄ hoc mō. Septē.s.fortes hi:dauid/q̄ đr adeodatus:abisai:sobochai:ionathan:eleaçar:semma fili⁹ agge de arari:ꝛ banaias.ecce septē. Triginta aūt hi sūt/asabel/eleanā ꝛ cęteri. h ¶ Vrias etheus. Hic vltim⁹ ponit̄ ꝓ eo quod sequit̄:Et addidit furor dñi ꝛc̄. Jā eñ vltio facta fuerat in dauid ꝛ in domo eius/sed nō in ppl'o:qui vel nō restitit dauid vl' cōsensit.

Et addidit. Ca.XXIIII
Greg. Pro q̄litatib⁹ s̄bditorū disponunt̄ acta regētiū:vt sępe ꝓ malo gregis etiā vere ☞ boni delin

Nico.de lyra

* a ¶ Et banaias. Iste est septim⁹ specialiter nominat⁹ ꝓpter specialem ꝓbitatē:q̄ exprimit̄ cū dicit̄: b ¶ Ipse ꝑcussit duos leones moab.i.duos milites illius ppl'i audaces vt leones. c ¶ Et ipse descendit et percussit leonē in media cisterna ꝛc̄. Hic accipit̄ leo ad litterā:qui ꝓpter niuez os foueę cooperientē illuc cecidit: ad quā descendit banaias ꝛ eū interfecit. Cō

ꝫ trecētos q̄s int̄fecit:noiat⁹ i trib⁹/ꝛ iter tres nobilior. Eratq3 eoꝝ ꝓnceps:s3 vsq3 ad tres ꝑmos nō ꝑuenerat. Et banaias fili⁹ ioiadę viri fortissimi magnoꝝ operū /de
a ¶ al's magister. b ¶ Qui tuebant̄ moab contra dauid.
capseel. Ipse percussit duos leōnes moab:ꝛ ipē descendit ꝛ ꝑcussit leonē in media cisterna in die
a ¶ semei qui maledixit dauid.
bus niuis. Ipse q̄q3 interfecit uiꝝ
a ¶ qui in Paral. quinq3 cubitos stature legit̄ habuisse.
rū egyptiū/virū dignū spectaculo:habentē in manu hastā. Itaq3 cū descendisset ad eū in virga:vi extorsit hastam de manu egyptiȷ: ꝛ interfecit eum hasta sua. Hęc fecit banaias fili⁹ ioiadę:ꝛ ipē noia
a ¶ abisai/sobuchai/ionathan:quib⁹ equiparari poterat.
tus inter tres robůstos q̄ erāt iter triginta nobiliores. Verūtamen
¶ primos.
vsq3 ad tres nō ꝑuenerat. Fecitq3
a ¶ christā. b ¶ cui diuinitas omnē sciētiā contulit. c ¶ secreti consciū. d ¶ pater.
eūm sibi auriculariū ásecreto dåuid. Asahel frater ioab inter triginta. Eleanan filius patrui eius de bethleem. Sēma de arari. Elicha de arodi. Heles de phalti. Hira filius aces de thecua. Abieçer de anathot. Mobonnai de vsathi. Selmon ahoites. Macharai netophatites. Heleph filius banaa:et ipse netophatites. Hithai filius ribai de gebeeth filioꝝ beniamin. Banai pharatho
¶ vel thai.
nites. Heldai de torrente gaas. Albialbon arbathites. Açameueth de breomi. Eliaba de ialboni. Filiȷ iasen: ionathan et aran. Sēma de orodi. Haiā fili⁹ sarar arothites. Helifeleth fili⁹ aasbai filiȷ maachati. Heliā fili⁹ achitophel gelonites. Esrai đ carmelo.
¶ vel farai.
Pharai de arbi. Igaal filius nathan de soba. Bonni de gaddi. Selech de āmoni. Naarai berothites armiger ioab / filiȷ saruię. Hira hietrites. Gareb ꝛ ipē hie
a ¶ fidē ꝛ obseruātiā decalogi gr̄a septifor
trites. Vrias etheus. Omnes tri
mis spūs operante bonorantes.
gintaseptem. Ca.
¶ Sathan.
Et addidit XXIIII

cit. Cōsequēter ostēdit̄ eius alia probitas de interfectiōe cuiusdā egyptiȷ:qui ꝓpt̄ magnitudinē appropinquabat ad naturā giganteā/cū dicit̄: d ¶ Ipse q̄3 interfecit viruꝫ egyptiū ꝛc̄. In hebręo de hebraicis quęstiōib⁹ exponitur hoc de semei:quē iterfecit banaias de mandato salomonis:vt habet̄ ifra iij.lib.ij.ca.ꝛ vocat̄ hic egyptius ꝑ imitationē:eo ꝙ maledixit regi dđ. Sicut egyptius quē interfecit moyses in deserto/quia maledixerat deo:vt habet̄ Leui.xxiiij.c. S3 hęc expositio in nullo cōcordat textui:et ideo eadē facilitate contēnit̄ qua ꝓbat̄. ꝓpter quod ꝛ multa alia liber hebraicarū quęstionū suꝑ libros Reg'.a plurib⁹ peritis dicit̄ nō esse hieronymi: sed cuiusdā iudęi.ꝛ q2 Hieronym⁹ in libro illustriū viroꝝ/inter libros solum super Geñ.nomiat librū suū hebraicaꝝ quęstionū. e ¶ Et ipse nominatus inter tres ro. secūdi grad⁹:nō quia esset de numero eorū/sed quia ꝓpter ꝓbitates suas poterat quasi ęquiparari vni eoꝝ:ꝓpter qđ noiat̄ ante triginta sequētes:vt ꝓdictū est. g ¶ Asahel frater ioab. Hic cōsequēter noiant̄ aliȷ triginta.ꝛ legat̄ lr̄a sicut vt iacet. Inter ꝓdictos fortes nō noiat̄ ioab:quia erat super oēs ꝑncipes primus:vt dicūt aliqui. Aliȷ vero dicūt ꝙ nomen eius tacet̄ inter fortes:quia posuit maculā i gloria sua:q2 occidit ꝓditiose abner:vt habet̄ supra iij.ca.ꝛ amasam sil'r:vt habet̄ supra.xx.ca.absalon cōtra inhibitionē regis:vt habet̄ supra.xviij.ca.

* Q2 autē boni religiosi hanc hauserint aquā:patet per libros hieronymi/augustini et alioꝝ doctorū plurimū:q̄ fuerūt religiosi. Et hęc aqua est domino libāda.nam ad eius honorē est simpliciter ordināda. a ¶ Et banaias fili⁹ ioiadę viri for. De isto dicit̄ ꝙ ipse iterfecit duos leones moab ꝛ tertiū leonē in diebus niuis.ꝛ signat⁹ virū valde virtuosum in sęculo:qui interficit irascibilē ꝛ concupiscibilē/significatas per duos leones moab:qui interꝑtatur ex parte. Rebellio autē istarū viriū cōtracta est ex primo parēte. Sed homo virtuosus tollit eam/reducēdo irascibilē et cōcupiscibilem sub ratiōe. Per tertiū ꝟo leonē significat̄ concupiscētia oculosi:quā interficit per largitatē erga pauperes:in diebus niuis.i. tꝑe refrigescētis charitat̄. d ¶ Ipse q̄3 iterfec vi. egy.di.spe.i.valde altū:ꝑ quē significat̄ diabol⁹.q̄ dicit̄ egyptius.i.tenebrosus:ꝛ est valde alt⁹ per suꝑbiā.ipm aūt deiȷcit ꝟtuosus ꝑ verā hūilitatē. f ¶ Fecitq3 eū sibi auriculariū asecreto dauid. Nā bon⁹ ꝑlatus ꝛ princeps figurat⁹ ꝑ dauid/tales secretarios et cōsiliarios cū diligētia sibi querit.

Et addidit Ca.XXIIII
fu. Hic describitur punitio * dauid

Moraliter. h ¶ Et addidit furor dñi irasci contra israel. Ex hoc aūt ostendit̄:ꝙ ꝓpter maliciam populi permittit aliquādo dñs bonum principem vel pręlatum errare. Vñ dicit Grego.exponēs locum istum: Scdm merita subditorū disponunt̄ acta regētium. Vñ sępe fit:vt pro culpa gregis boni delinquatur vita pastoris.
* Vade ꝛ nu

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

A Boni delinquat vita pastoris. Dauid em̄ deo teste laudat⁹/secretoꝝ dei conscius/ tumore repētinę elatiōis inflatus populum numerādo peccauit: ⁊ pplꝰs pęnā suscępit: qꝛ ſm merita plębiū disponunt̃ corda rectorū. Iustꝰ ꝟo iudex peccantis vitiū ex ipsoꝝ aīaduersiōe corripuit quoꝝ causa peccauit. Sed qꝛ ꝓpria volūtate supbiēs a culpa alienus nō fuit: vindictā etiā ipse suscępit. Ira em̄ q̄ corpalr̄ populuz ptulit: ipm q̄z dolore ꝓstrauit. Ita em̄ iuncta sunt merita rectorū ⁊ plębiū: vt sępe ex culpa pastorū deterior fiat vita plębiū: et ex merito plębiū mutet̃ vita pastoruz. Sed quia rectores habent iudicē suū: nō temere iudicēt subditi vitā regētiū.

Rectorum ⁊ plębium mutua vicissitudo

Iob.2.c.

Per semetipm em̄ dn̄s ęs nūmulariorū fudit: ⁊ cathedras vendētiū columbas euertit: significās qꝛ p magr̄os vitam iudicat plębiū: per semetipz facta magistroꝝ. Quis etiā subditoꝝ vitia q̄ a magistrꝭ dissimulant̃/vel iudicari nequeūt eius iudicio refuent̃. Dū ergo salua fide res agit̃: virtutis est meritū quicq̄d prioris est tolerare. Debet tamen humilit̃ suggeri/si forte valeat qd̄ displicet emēdari. Sed curandū est ne in superbiā trāseat iusticię inordinata defensio: ⁊ dū rectitudo incaute dirigitur/magistra rectitudis hūilitas amittat̃: ne eū ꝑesse q̄s despiciat/ quez forte in aliquo repḧēdat. Cōtra hūc tumorē supbię ꝓpria infirmitas incessanter attendat̃. Uires em̄ nostras veracit̃ examinare negligim⁹. ⁊ quia de nobis fortia credimus/ prȩlatos districte iudicamus. Quo em̄ nos min⁹ agnoscim⁹: illos quos repḧēdere nitimur/plꝰ videmus. Singula hęc mala sunt quę sępe a subditis in ꝑlatis: sępe a ꝑlatis i subditis cōmittunt̃. quia ꝑlati sb̄ditos minus sapientes arbitrant̃: et subiecti rectorū facta iudicant: ⁊ si regimē tenere cōtingeret/se meliꝰ agere putāt. Unde rectores min⁹ prudēter quę agenda sunt/ vidēt: quia eoꝝ oculus nebula elationis obscurat: ⁊ sępe subiectus fact⁹ prȩlatus hoc facit/quod dū subdit⁹ fuerat arguebat: vt qꝛ illa q̄ iudicauerat/ ꝑpetrat: saltez qꝛ iudicauit/erubescat/

B Sicut igit̃ ꝑlatis curādū est/ne eoruz corda singularis sapiētię locꝰ superior extollat: ita subiectis ꝓuidendū ne sibi rectoꝝ facta displiceāt. Si autē magistrorū vita iure repḧēditur: oportet vt subditi eos etiā cū displicēt/ venerent̃. Sed sollerter intuendū est: ne eū quez venerari necesse est/imitari appetas: aut quē imitari despicis/venerari contēnas. Subtilis em̄ via tenenda est rectitudinis ⁊ humilitatis: vt sic magrōrū facta displiceāt/vt subditorū mens a magisterij reuerentia nō recedat.

a ¶ In Paral. cōsurrexit sathan aduersus isrl̄: ⁊ incitauit dauid vt nūeraret populū.

¶ fastu supbie tactus.

furor dn̄i irāsci cōtra israel: commouitq; dauid in eis dicentē ad ioab: †Uade numera isrl̄ et iudā. Dixitq; rex ad ioab principē exercitus sui: Perambula oēs tribus israel a dan vsq; ad bersabee et numera omnē populū vt sciam numerū eius. Dixitq; ioab regi: Adaugeat domin⁹ deus tuus ad

¶ tantū. a ¶ vt sit duplo tantus.

populū tuum/quantus nunc est: iterūq; centuplicet in conspectu dn̄i mei regl̄. Sed quid sibi dn̄s meus rex vult in re huiuscemodi? Obtinuit aut sermo regis verba ioab ⁊ principū exercitus. Egressusq; est ioab et principes militū a facie regis/ vt numerarēt populum israel. Cūq; pertrāsissent iordanē/ venerūt i aroer ad dexterā vrbis: quę est in valle gad: et per iaçer transierūt in galaad: et in terram inferiorē hodsi. Et venerūt in dan siluestria. Circūeuntes q̄z iuxta sidonē trāsierūt ꝓpe męnia tyri: ⁊ oēm terrā euęi ⁊ chananęi: venerūtq; ad meridiē iuda in bersabee. Et lustrata vniuersa terra/ affuerūt post nouem menses et viginti dies in hierusalē. Dedit ergo ioab numerū descriptiōis populi regi. Et inuēta sunt de israel octigēta milia viroꝝ fortiū q̄ educerēt gladiū: ⁊ de iuda q̄ngēta mi

Paral.21.a a Dedit ergo ioab numerū descꝑtiōis. Notādū qꝛ in Paral. legit̃: Mille milia cētū milia de isrl̄: et de iuda q̄dringēta septuaginta milia: q̄s itelligēdū est ioab numerasse: sz noluisse oñdere nisi quāti in samuel libro scribunt̃.

Sermo dn̄i

Nico.de lyra

Diuisio. ✻ dauid ꝓpter pctm̄ supbię: quia ꝑcępit numerari pplm̄ ex elatiōe. Igitur circa hoc ꝓmo ponit̃ ipsi⁹ dauid iussio. secūdo iussiōis executio/ibi: Egressusq; est ioab. tertio facti punitio/ ibi: Percussit aūt cor dauid. Circa ꝓmū sciendū: ꝙ istud factū cōtigit ante ea quę dicta sunt in principio ꝑcedētis ca. qꝛ illa fuerūt verba nouissima dauid: vt dicit̃ ibidē. Pręmittit̃ igit̃ furor ⁊c̄. Ex hoc em̄ ꝙ dn̄s volebat punire populū/permisit dauid efferri ad numerationē populi. vn̄ dicit in glo. Grego. sup locū istū: Pro qualitatib⁹ subditoꝝ disponunt̃ acta regētiū: vt sępe ꝓ malo gregis etiā ꝟe boni delinquat vita pastoris. Dauid em̄ deo teste laudat⁹/tumore repētinę elatiōis inflat⁹ pplm̄ numerādo peccauit: ⁊ populꝰ pęnā suscępit: qꝛ ſm meritū plębiū disponunt̃ corda rectoꝝ. Quale aūt fuerit peccatū populi quo demeruit/ in littera non habet̃: sed in libro de hebraicis questiōib⁹ dicit̃: ꝙ hoc fuit/eo ꝙ pplꝰs dauid nō restitit vt debuit in facto vrię: ⁊ ideo in ca. ꝑcedēti vltim⁹ noiat̃: vt sn̄ia huiꝰ capl̄i ꝑcedenti aliq̄liter copulet̃. Sz h̄ dictū videt̃ falsuz: qꝛ pctm̄ dauid cōtra vriā vxorem eius pollućdo/ ⁊ ipm ꝓditiose occidēdo/fuit secretū q̄usq; totum fuit cōpletū: vt patet ex ꝑdictis ca. xij. ꝓpt̃ qd̄ dixit nathan ad dauid: tu fecisti abscondite ⁊c̄. ꝓpter qd̄ ptz/ꝙ pplꝰs nō potuit pctō dauid occurrere. Silr̄ nec pꝰ factū quando venit ad noticiā populi/ debuit puniri: qꝛ pęna iam determinata erat a sūmo iudice deo. vt patz ibidē p ꝟba nathan ꝓphę. Et ið meli⁹ dr̄: ꝙ pctm̄ ppl̄i fuit rebellio ei⁹ ꝯ dd̄: seq̄ndo seba filiū bochri: q̄ erat hō pessim⁹ et seditiosus: ⁊ de hac rebelliōe solꝰ seba fuerat punit⁹. vt hr̄. s̄. xx. ca. ꝓpt̃ qd̄ pplꝰs erat puniēdus. qd̄ factū ē p pestilentiā īmissaz a deo sup pplm̄ ꝓpt̃ ei⁹ numerationem. a Commouitq; da. ia eis di. ad ioab. s. sathan ipm incitauit: vt hr̄ expresse. j. Paral. xxj. b Uade numera isrl̄ ⁊ iu. Per se pręcępit tribū iudę numerari: qꝛ erat nobilior ⁊ bellicosior. Hāc aūt nūerationē pręcępit dauid ad sui ostētationē de to timilibus bellatoꝝ. c Sed q̄d sibi domi. me⁹ rex vult ⁊c̄. Ioab em̄ vidēs regē ex elatiōe moueri/ voluit hoc impedire: sz nō potuit. iō sb̄dit̃: d Obtinuit autē ser. re. Tū quia superior erat: tum quia domin⁹ pplm̄ punire disposuerat. e Egressusq; est ioab. Hic ponitur dictę iussiōis executio: vt ptz lr̄a vsq; ibi: f Et iter. ī se. hod. In hebręo hr̄: In terrā locoꝝ nouoꝝ. i. de nouo habitatoꝝ vel cultoꝝ p abscisionem nemoꝝ. Cętera patēt vsq; ibi: g Et inuēta sunt de isrl̄ octingēta milia ⁊c̄. j. Paral. xxj. habet̃ numerus isrl̄ mille milia et centūmilia. Quę dissonātia soluit̃ ab hebręis. Uno mō p h̄: ꝙ ioab nō nūerauit tribū leui ⁊ tribū beniamin: vt hr̄. j. Paral. xxj. quarū numer⁹ bene ascēdebat ad trecenta milia: et sic in vniuerso erat numer⁹ sic̄ ponit̃. j. Paralipo. hic autem ponitur numerus resecatis illis de tribu beniamin et leui. Alio modo et melius vt videtur: quia ioab inuitus exequebatur hoc mandatū: et ideo non curauit multos omittere. vt patet de tribu leui et beniamin. Et quia videbat regē ex supbia motū: ideo tradidit sibi minorē numerū q̄z esset in veritate: ne nimis superbiret. ⁊ h̄ ponitur numerus ipsi dauid traditus: qui erat minor. alius autem qui erat maior ſm veritatem exprimitur. j. Paral. Causa autem quare non numerauit tribum leui et beniamin dicetur. j. Paralipo. vbi hoc habet locum. h Et de iuda quingenta milia pugnatorum. Aliqui libri habēt h̄: quinquaginta milia. sed in hebręo ⁊ in libris correctis habetur: quingenta milia. Sed tunc occurrit ✻ dubiū: quō

†1.q.4.§. his ita. ꝟ. itē dauid.

Moraliter ✻ b Uade et numera israel et iudam. Per dauid q̄ ex elatione pręcępit populū numerari/significat̃ quicūq; supbiens de bonis operibus suis: cū tamē sint ex bonitate dei. ⁊ talis est similis pharisęo dicenti Luc. xviij. b. Non sum sicut cęteri hominū/raptores/adulteri/iniusti: velut etiā hic publicanus: ieiuno bis ī sabbato: decimas do omniū quę possideo. Per hoc autē ꝙ populꝰ dauid fuit mortalitate ꝑcussus: significat̃ ꝙ opera bona de genere talis superbientis mortificant̃ per peccatū supueniētis superbię. Sed qm̄ aliquādo talis superbꝰ humiliat̃ ⁊ cōterit̃ de pctis: iō ad hoc significāgū sb̄dit̃:

✻ Percussit

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

Exo.30.b. a ¶ Sermo dñi 7c. In Exo. scptũ est: Qñ tuleris summã filiorũ isrl' iuxta numerũ: dabũt singuli pciũ p aiab' suis dño: et nõ erit plaga in eis 7c. Hoc oblit' dauid facere/offendit deuz: 7 facta est plaga in israel. Hinc iosephus ait: pphetis declarãtibus dauid q deus irasceret: supplicauit vt ppitius esset/et veniã daret. Gad ergo pphetã misit ad eũ deus tres supplicij conditiões portantẽ: Utrũ.s. vellet famẽ in puincia generari annis septẽ: aut trib' mẽsibus pugnando vincerent ab hostib': aut morb' et languor accederet trib' dieb' hebreis. Cũq ppha vrgendo respõsionẽ exigeret quã dño renũciaret: Cogitãs rex quia si famẽ eligeret/cõtra alios hoc facere videretur: cũ ipse multa frumẽta haberet/nec iopiã sustineret: reliquis vero angustia esset. Si vero eligeret triũ mẽsiũ victoriã hostiũ: ipse habẽs circa se viros fortissimos et custodes nihil timeret: sed neci exercit' subiaceret: Cõmunẽ poti' passionẽ 7 oib' equalem elegit dicẽs: Multo meli' est in dei q hostiũ manus incidere. Quod ppheta renũciauit dño: qui morbũ 7 interitũ misit in exercitũ hebreorũ. Moriebant non vno mõ: vt languor posset facile agnosci: sed mors qdẽ i oib': ali' sup aliũ moriebantur: alij sup sepeliẽdis moriebant 7 latenter iminens malũ velocit afferebat interitũ. Incipiẽte pestifero languore ab hora matutina vsq ad horã prandij/consumpta sunt septuaginta milia. b ¶ Aut septẽ annis. Et videt quia q pane verbi dei per grãm septiformis spũs nõ pascunt: septẽ annis famẽ sustinẽt: 7 q in noie trinitatis regenerati nõ sunt: hostib'.i. demonibus resistere nõ valẽt: sed pestilentia impietatis increduli moriunt. c ¶ Erat autez ange. dñi iuxta ar. areu. hie. In paralip. q3 scriptũ est: Porro angelus dñi stabat iuxta aream ornã hiebusei. Leuansq dauid oculos suos/vidit angelũ domini inter celũ 7 terrã: 7 euaginatũ gladiuz in manu eius/7 versum cõtra hierl'm. Et ceciderunt tam ipse q maiores natu vestiti cilitijs proni in terram. Iuxta aream areuna. Area areuna ecclia est gentiũ: in qua. postq altare fidei ver' dauid erexit/cõfestim mors impietatis cessat. Hãc areã dauid qnqginta siclis emit: qr christus p septiformis spũs gratiã cũct' delictis omissis gẽtilitatẽ i domũ sibi sempiternã san

1.Paral.21.c

lia pugnatorũ. Percussit aũt a cor dd eum postq numerat' est popul': et dixit dauid ad b dñm: Peccaui valde in hoc c facto: sed pcor dñe vt transferas iniqtatẽ serui tui: qr stulte egi nimis. Surrexit itaq a dauid mane: 7 smo dñi fact' ẽ ad gad pphetã 7 vidẽtẽ dauid/dicẽs: Uade et loqre ad dauid: Hec dicit dñs: Triũ d tibi dat optio: elige vnuz qd volueris ex his/vt faciã tibi. Cũq venisset gad ad dauid b nũciauit ei dicẽs: Aut septẽ e ãnis veniet tibi fames in terra tua: Aut tribus mẽsib' fugies aduersarios tuos: et illi te psequent: Aut certe trib' diebus erit pestilẽtia in terra tua. Nũc ergo delibera et vide quẽ respõdeã ei q me misit sermonẽ. Dixit autem dauid ad gad: Coartor vndiq f nimis. †Sed meli' est vt inci g dam in man' dñi (multe eniz misericordie eius sunt) q in manus hominũ. Immisitq h domin' pestilẽtiã in israel/de i mane vsq ad tempus cõstitutũ: 7 mortui sũt ex populo a dan vsq bersabee septuaginta milia virorũ. †Cũq extendisset manũ suã angelus dñi super hierusalẽ vt disperderet eã: misertus ẽ domin' super afflictionẽ: et ait angelo pcutienti pplm: Sufficit nunc: contine manum tuam. c Erat autẽ angelus dñi iuxta k ¶ ipsa est hierl'm. areã areuna hiebusei. Dixitq dauid ad dñm cũ vidisset ãgelũ cedẽtẽ pplm: †Ego sũ

Nico. de lyra

* dubiũ/quõ tot erãt in vna tribu: quia numer' nouẽ tribuũ aliarũ q fuerũt nũerate p ioab/nõ ascẽdit nisi ad mille milia 7 cẽtũ milia: vt pdictũ ẽ. Ad qd dicendũ: q trib' iuda fuit alijs bellicosior: 7 iõ plures habuit bellatores q aliq alia. Itẽ qr bellatores de alijs natiõib' cõiũgebantur cũ dauid: sic ptz.s.xv.ca. de ethai getheo q cũ sexcẽtis bellatorib' erat cõiunct' ipsi dauid. et silr fuit de alijs natiõib'. et oẽs isti cõputabant cũ bellatorib' de tribu iuda: de qua erat dauid: ppter qd numer' bellatorũ trib' iude tãtũ ascẽdebat. Sciẽdũ tñ: q.j. Paral'.xxj. dr: De iuda autem cccclxx. milia. Qd soluit ab hebreis vno mõ q.xxx. milia que omittunt.j. Paral'. erãt capita aliorũ: 7 sic nõ nũerant ab eis ibi: h aũt in nũero cũ alijs cõcludunt. Alio mõ: q in li. Paral'. ponit nũer' minor: q fuit tradit' dauid ne nimis supbiret: vt pdictũ est: h autẽ ponit numer' sm veritatẽ: q maior erat opposito modo q de numero israel: vt ptz ex dictis. Nec est incõueniẽs sic variari modũ loquẽdi: quia frequẽter p talẽ modũ soluuntur apparẽtes dissonãtie euãgelistarũ. a ¶ Percussit autẽ cor dauid eũ postq 7c. Hic cõsequẽter describit punitio delicti. vbi primo ponit determinatio pene. secũdo executio iusticie diuine/ibi: Immisitq dñs pestilentiã. tertio placatio offense/ibi: Uenit aũt gad. Circa pmũ exprimit penitẽtia dauid/cũ dicit: Percussit aũt cor.i. cõsciẽtia eũ reprehendit. c ¶ Peccaui valde. pctõ supbie: vt dictũ ẽ. Itẽ ex mãdati diuini transgressione: quod habet Exo.xxx. vbi dicit: Qñ tuleris summã filiorũ israel/dabũt singuli preciũ p animab' suis dño: 7 non erit plaga in eis. Et quãtũ sit illud preciũ: subdit ibidẽ: Dimidiũ sicli 7c. Nolebat em dñs q numeratio generalis populi qualẽ precepit dauid fieri/fieret p capita: sed q quilibet offerret dño dimidiũ siclũ: 7 tunc numerabant sicli: 7 sic apparebat numer' populi: quia erat duplus ad numerũ siclorũ: vt dictũ fuit Exo.xxx. Hec aũt numeratio non fuit sic facta: et sic secuta fuit plaga. Cõsequẽter ponit determinatio pene/cũ dicit: d ¶ Triũ tibi dat optio 7c. Et patet lra vsq ibi: f ¶ Coartor vndiq nimis. quia quodlibet illoruz videbatur durũ. g ¶ Sed melius est vt incidã in man' dñi 7c. eligẽdo pestilentiã triũ dierũ: tum quia de dei misericordia sperabat: tum quia si elegisset famẽ septẽ annorum/ipse et alij diuites puidissent sibi de victu: et pauperes fuissent nimis afflicti. Itẽ si elegisset fugã corã aduersarijs: ipse et alij potentes fuissent ptecti auxilio pugnatorũ/7 refugio fortaliciorũ: et ceteri fuissent occisi. Et ideo elegit penã omnib' equalẽ: quia pestilentia a deo missa equaliter poterat cadere super regẽ 7 pauperẽ. h ¶ Immisitq dñs pestilentiam in israel. Hic ponit dicte pene executio/cuz dicit: i ¶ De mane vsq ad tẽpus cõstitutũ.i. vsq ad tertiam diẽ inclusiue: vt dicũt aliqui: qr sic erat pena determinata. Sed hoc non videt verũ: quia infra dicit: Uenit autẽ gad ad dauid in die illa. Et videtur loqui scriptura de prima die pestilẽtie. Ad hoc em venit gad vt dauid offerret holocaustũ et cessaret plaga inchoata: vt habet infra. Ex q videt etiã: q tẽp' pestilẽtie nõ erat cõsummatũ. Et ideo dicunt alij q tẽpus cõstitutũ intelligit tẽpus prandij. Sed tale tẽpus nõ videt esse cõstitutũ i lege. et iõ dicunt alij 7 meli' vt videt: q tẽp' cõstitutũ intelligit hora sacrificij vespertini. Illud em statutũ fuit in lege Exo.xxix. ita q a mane pme diei vsq ad horã illã mortui sunt de populo septuaginta milia virorũ. Sz tũc occurrit dubiũ: qr sicut dictũ ẽ/pestilentia triũ dierũ erat determinata. et sic videt q sit mutatio facta i deo. Ad qd dicẽdũ q nõ: qr pestilẽtia triũ dierũ erat dicta p modũ cõminatiõis: sicut Ione.iij.b. Adhuc qdraginta dies 7 niniue subuertetur. q tñ nõ fuit subuersa. Sic in pposito/duo dies pestilẽtie vltimi fuerunt tm p cõminationẽ dicti. primus vero dies p modũ sententie diffinitiue. ppter quod fuit pestilentia tm illo die. ideo subdit: Misert' est dñs sup afflictionẽ 7c. k ¶ Iuxta areã areuna. Iste erat binomi': qr cũ hoc vocabat orna

* a ¶ Percussit autẽ cor dauid 7c. Moraliter. Sed quia nõ sufficit contritio per contritionẽ. Sed quia nõ sufficit con- tritio nisi confessio sequat habita oportunitate. ideo subdit: b ¶ Et dixit dauid ad dominũ: Peccaui valde 7c. Et dicit/in hoc facto. nam in confessiõe vera peccata sunt particulariter exprimẽda. Et quoniã post cõfessionẽ requirit satisfactio per penã. ideo subdit: d ¶ Triũ tibi datur optio. Sequit: e ¶ Aut septẽ annis veniet tibi fames in terra tua. Per hoc aũt q dauid pelegit pestilentiã triũ dierũ persecutiõi triũ mensiũ 7 fami septẽ annorũ: significat q pena p peccatis sustinẽda in vita psenti magis est eligẽda 7 acceptãda/q in purgatorio que longior est: aut i inferno/q a ptepost est eterna. Per hoc aũt q dd dixit: * Uertatur

Diuisio

nā sanctificauit. a ¶Areuna: interp̄tat̃ arca: Ornan ṽo lumen nobis. Vñ ꝗ dauid volēs placare dñm / altare iubetur in area areunę vel ornę cōstituere: qr aliter nō placat̃ deus ab homine nisi i area cordis ꝑ lumē rectę fidei ⁊ verę dilectionis cōstituat altare humilitatis: in quo offerat sacrificiū oblationis et laudis. vñ: Sacrificiū laudis ho.me. ⁊ / Sacrificiū ṽo sp.cō. ⁊c. Area areunę vł ornę: ipsa est hierl'm. b ¶Et ob.holo. ⁊c. Hinc in Paral'. Tabernaculum qđ fecerat moyses i deserto ⁊ altare holocaustoꝝ ea tēpestate erat i excelso gabaon: ⁊ nō preualuit dauid ire ad altare vt obsecraret dñm. Nimio em̄ timore fuerat ꝑterritus / vidēs gladium angeli dñi. Dixitq; dauid: Hec est domus dei ⁊c. In h̄ loco ſm hebręos voluit abraā offerre filiū: cum aries subito apparuit: quē assumēs obtulit ꝓ filio. Ca.I.

Ps.49.d. et.50.d — 1.Para.1.a — Gen.22.c.

Et rex dauid senue. Hie. None tibi videt̃ si occidentē sequaris / litterā figmentū esse vł athenarꝫ ludicra: Frigid⁹ senex obuoluit̃ vestimētis: et n̄ nisi cōplexu adolescētulę n̄ tepescit. Viuebat adhuc bethsabee: superat abigail ⁊ reliq̄ vxores ⁊ concubinę: omnes quasi frigidę repudiant̃: et in vnius tm̄ grādęuus calescit amplexibus. Abraaꝫ multo dauid senior fuit: ⁊ tñ viuente sara aliā nō quęsiuit vxorē. Isaac duplices dauid annos habuit: ⁊ cū rebecca iā vetula nūq; refrixit. Taceo de prioribus an̄ diluuiū viris: qui post annos q̄ngentos: nō dico senilibus / sed pene cariosis artubus nusq; puellares q̄siere amplexus. Moyses dux israelitici ppl'i centū viginti annos habuit: ⁊ sephorā nō mutauit. Quę est ꝗ ista sunamitis vxor ⁊ ṽgo tā feruens / vt frigidū calefaceret: ⁊ tā sancta / vt calentē ad libidinē nō ꝓuocaret: Exponat salomō patris delitias / et pacificus bellatoris amplexus: Possi de sapientiā: posside intelligētiā. Ne derelinquas eā ⁊ apprehendet te: ama illā et seruabit te. Omnes pene ṽtutes corporis mutant̃ in senibus: ⁊ crescēte sola sapiētia decrescūt cętera / ieiunia / camenę / huc illucq; discursus / peregrinorum susceptio / defensio paupeꝝ / instātia orationum / visitatio languentiū / labor manuū vnde h̄bent̃ elemosynę: ⁊ cūcta q̄ ꝑ corpus exercent̃ fracto corꝑe minora fiunt. Nec hoc dico: ꝙ in iuuenilib⁹ ⁊ adhuc solidioris ętatis: q̄.s. labore ⁊ ardentissimo studio / vitę quoq; sanctimonia ⁊ orationis frequentia scientiā consecuti sunt / frigeat sapiētia: q̄ in plęrisq; senib⁹ ętate marcescit. Sꝫ ꝙ adolescētia multa corꝑis bella sustinet: et inter incētiua vitioꝝ ⁊ carnis titillatiōes quasi ignis i lignis viridibus suffocet̃: ⁊ suuꝫ nō possit explere fulgorē. Senectus ṽo eoruꝫ qui adolescentiā suā honestis actib⁹ instruxerūt: et in lege dñi meditati sūt die ac nocte: ętate fit doctior / ꝓcessu temporis sapientior: ⁊ veterū studioꝝ dulcissimos fruct⁹ metit. Ipsumq; nomē abisac sapentiā senū indicat ampliorē. Interpretat̃ em̄ / pater me⁹ supflu⁹. i. abundās / vel patris mei rugitus. Verbū superflui ambiguū est: sed hic significat / ꝙ sapiētia amplior sit i senib⁹ ⁊ redūdās. Alibi aūt supflu⁹ quasi nō necessari⁹ ponit̃. Abisac autē ⁊ rugit⁹ ꝓprie nūcupat̃ / qđ maris fluct⁹ resonat: ⁊ (vt ita dicā) de pelago veniēs fremit⁹ audit̃. Ex quo ostendit̃ abundātissimū / ⁊ vltra humanā vocē i in senibus diuini sermonis tonitruum cōmorari. Sunamitis vero coccinea dicitur: vt significet calere sapientiaꝫ / ⁊ diuina lectione feruere. Qđ licꝫ dñici sanguinis indicet sacramētū: etiā feruorem oñdit sapię. Vñ obstetrix illa i genesi coccinū ligauit in manu phares: q̄ ab eo ꝙ parieteꝫ diuiserat duos populos an̄ seꝑantē diuisoris nomē. i. phares sortitus ē. Et raab meretrix in typo ecclesię reticulam mysteriū sanguinis ꝯtinentē: vt ꝗ hiericho cabat̃ ornaꝫ. vt habet̃. j. Para. xxj.

Adolescentula q̄re ⁊ q̄ dauid grādeuo adhibita sit — Deute. vlti. d — B — Prou. 4. a — Ibi. — Senes etsi viribus corꝑis deficiūt: sapiā tñ crescere debent — Ps.1.a — Gen.38.g. — Ios.2.d.

qui peccaui: et ego iniq̄ egi: Isti q̄ oues sūt q̄d fecerūt: Vertatur a obsecro man⁹ tua ꝯtra me ⁊ ꝯtra domū p̄ris mei. Venit autē gad b ꝓpha ad dauid i die illa / ⁊ dixit ei: Ascēde et ꝯstitue dño altare a in area areuna hiebusęi. Et ascēdit dauid iuxta ſmonē gad quē ꝓcepat ei dñs. Cōspiciēsq; areuna aiaduertit regē ⁊ seruos eius trāsire ad se: ⁊ egressus adorauit c regē ꝓno vultu i t'rā / ⁊ ait: Quid causę ē / vt veniat dñs meus rex ad seruū suum: Cui dauid ait: Vt emā a te areā: ⁊ ędificem altare dño: ⁊ cesset interfectio quę grassat̃ i pplo. Et ait areuna ad dauid: Accipiat et offerat dñs meus rex / sicut placet ei. Habes boues in holocaustū / et plaustꝝ ⁊ iuga boū in vsuꝫ lignoꝝ. Oia d dedit areuna regi. Dixitq; areuna ad regē. Dñs deus tu⁹ suscipiat votū tuum. Cui respondēs rex ait: Nequaq; vt vis: sed emā ꝑcio a te: ⁊ nō offeram dño deo meo holocausta gratuita. Emit e

¶ In Para. legit̃: Dedit ꝗ dauid ornaꝫ ꝓ loco siclos auri iustissimi pōderis sexcētos. Intelligēdū est em̄ boues argenti si-

ergo dauid areā: ⁊ boues argēti f

clis quinquaginta: aream ṽo sexcētis aureis emisse.

siclis quinquaginta: ⁊ edificauit g b ibi altare dño dauid: et obtulit holocausta et pacifica. Et propitiatus est dominus terrę: ⁊ cohibita est plaga ab israel.

Finit secundus li. Samuel'.

Incipit malachim primus .i. Regū tertius.

Ca. I

Et rex da / b e uid senuerat: habebatq; ętatis pluri mos dies.

Nico. de lyra

b ¶Venit aūt gad ꝓpheta ad dauid. Hic ꝯñter describit̃ placatio offense / ꝑ oblationē dauid ad dictū gad ꝓphetę ꝑ reuelationē dñi. qđ notat̃ cū dicit̃: Et ascēdit dauid iuxta sermonem gad quē ꝓcepat ei dñs ⁊c. c ¶Et egressus adorauit regeꝫ ꝓno vul. in terrā. i. fecit ei reuerētia regi debitā. Iste em̄ q̄uis esset gētilis: erat amic⁹ dauid ⁊ ei ꝯfęderat⁹. qr ꝑ eū dauid habuerat partē ciuitatis hierl'm. Cętera patēt vsq; ibi: d ¶Oia dedit areuna regi. i. dare voluit: sed dauid accipe noluit nisi ꝓ p̄cio. vñ sequitur: e ¶Emit ꝗ dauid areu. j. Paral'. xxj. d. dr̄: Dedit ꝗ dauid ornan ꝓ loco siclos auri iustissimi pōderis sexcētos. Et ideo l̄ra quę sic habet / debet sic punctari: Emit ꝗ dauid areā. ⁊ tacet̃ hic p̄ciū qđ. j. Para. exprimit̃ / sexcentoꝝ auri sicloꝝ. et sequitur: f ¶Et boues argēti siclis q̄nquaginta. s. ꝓ bob⁹ tm̄. g ¶Et edificauit ibi altare dño dauid. scꝫ ille locus est in quo abraā voluit immolare isaac filiū suū: vt dictum fuit Gen̄. xxij. ⁊ iacob vidit ibi scalā: vt dictū fuit Gen̄. xxviij. et ibi postea fundatū fuit templū per salomoneꝫ: vt habet̃. j. iij. libro. vj. ca. et. ij. Paral'. iij.

a ¶Vertat̃ obsecro ira tua cōtra me. Ostēdit̃ ꝙ p̄nceps ꝑfect⁹ in bonitate / parat⁹ ē exponere se morti ꝓ ppl'i sui saluatiōe. exēplū hui⁹ dedit nob̄ dñs noster iesus christ⁹ / dicēs Ioh. x. c. Ego sum pastor bon⁹: et aiam pono ꝓ ouib⁹ meis. Hoc etiā fecit Codrus rex atheniensiū: q̄ ꝓelegit occidi ꝓpt̃ salutē populi sui: vt supra dictū est.

Moraliter — D — Iustin⁹ li. 2.

Postilla venerabilis mg̃ri Nicolai de lyra sup secundū libꝝ Samuel' explicit.

¶Incipit postilla eiusdem sup p̄mum lib. malachim. Ca. I

Et rex dauid senuerat. In ꝓcedētib⁹ libris actū est de regno filioꝝ isrl' vnito: hic ꝯñr agit̃ ḋ regno ei⁹ diuiso. ꝓpter qđ apud hebręos duo libri ꝓcedētes sūt vn⁹ liber q̄ vocat̃ samuel: ⁊ duo seq̄ntes sunt vn⁹ ali⁹ liber q̄ vocat̃ malachim. i. regū in plurali. Primo igit̃ ḋ duplici regno agitur ꝓut floruit. Scđo ꝓut cadere cępit. s. q̄rto libro: qr extūc gētes subditę hebręis cęperūt rebellare: ⁊ tandē dñari eis: ⁊ finalit̃ eos captiuare. Circa p̄mū sciēdū: ꝙ vbi vnū regimē terminat̃ / seq̄ns inchoat̃. ido p̄mo agit̃ de regni vnitate sb̄ salomone i p̄ncipio regni sui. secūdo de regni diuisione circa finē vitę suę. xj. ca. Prima i duas: qr p̄mo describit̃ ipsius salomonis regis institutio. scđo instituti ꝯfirmatio ca. ij. Pria in tres. qr p̄mo describit̃ ipsius dauid senil' cōditio. scđo adonię ambitio / ibi: Adonias aūt tertio salomonis ꝓmotio / ibi: Dixitq; nathan. Circa p̄mū dr̄: b ¶Et rex dauid senuerat: et tñ nō habebat nisi. lxx. ānos ad plus: qr

malachim

Diuisio

Moralit̃. b ¶Et rex dd̄ se. ⁊c. Sic̃ frequēter dictū ē: ꝑ dauid figurat̃ dñs noster iesus christ⁹: q̄ senex dr̄ / eo ꝙ etern⁹ ē i deitate. Heb.

Moraliter

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

E ꝗ 1. Para.2.g Lu.12.f. Ibi.24.e

hiericho pereūte dom⁹ ei⁹ saluaret̄/ap̄p̄dit. vñ de sctis d̄r: Hi sūt q̄ venerūt de calore dom⁹ rechab. Et alibi: Ignē veni mittere i t̄rā ⁊c̄. q̄.s.i discipl'oꝝ corde succēsus cogebat eos dicere: Nōne cor nr̄m ardēs erat. a ¶ Cūq̄ opiret̄ ⁊c̄. Dauid nimiū frig⁹ ꝯtulit: vel q̄ de seniorib⁹ nat⁹ ē parētib⁹: vel q̄ multū i ꝑlio sanguinē fuderat. vel poti⁹ ex q̄ angelū cędentē ppl'm vidit: pauore vehemēti cōtabuit: vñ i incōmoditate frigoris vsq̄ ad mortē ꝑmāsit. b ¶ Adonias aūt fili⁹ ag. Judaicū ppl'm significat. q̄ maior filius esse videt̄: q̄ p̄or legem suscępit: ⁊ gentilē ppl'm q̄ ꝑ gr̄am dei posterior vocatus ē spernēs: se solum cū dño regnare putauit. Adonias eñ dñator dn̄s interp̄tat̄. Sed ecclesię ppl's cū vero salomone.i. pacifico nr̄o cui⁹ ipse corpus est: ꝑ diuinā ordinationē in regnū substituit̄: de q̄ merito ꝑfidię maior filius.i. prior ppl's p̄cipitat̄.

ꝗ Bethsabee

a Cūq̄ operiret̄ vestibus/nō calefiebat. Dixerunt ergo ei serui sui: b †Queramus dño nr̄o regi adole c scentulā virginē: et stet corā rege/ et foueat eum: dormiatq̄ in sinu suo: et calefaciat dñm nr̄m regē. Quesierūt igit̄ adolescentulam speciosam i oīnibus finib⁹ israel: ⁊ inuenerūt abisac sunamitem: et adduxerūt eā ad regē. Erat autē

a ¶ sapientia vel contemplatio. quā complectentes i eius dilectiōe flāmascunt.

puellā pulchra nimis. Dormiebatq̄ cum rege: ⁊ ministrabat ei. b Rex v̄o nō cognouit eā. Adoni d as autē fili⁹ agith eleuabatur/ di e cens: Ego regnabo. Fecitq̄ sibi f currū ⁊ equites: ⁊ q̄nquaginta viros q̄ ante eū currerent. Nec cor g ripuit eū pater suus aliqñ/ dicēs: Quare hoc fecisti? Erat autem ⁊ h ip̄e pulcher valde/ secūdus natu post absalon. Et sermo ei⁹ cū io i ab filio saruię/ ⁊ cum abiathar sa k cerdote: qui adiuuabant partes adonię. Sadoch v̄o sacerdos et banaias filius ioiadę/ et nathan ꝓpheta/ et semei/ et cerethi ⁊ pheleti/ et omne robur exercit⁹ dauid non erat cū adonia. Immolatis l ergo adonias arietibus ⁊ vitulis et vniuersis pinguib⁹ iuxta lapi m

Nico.de lyra

* ad plus: q̄ xxx. ānorū erat qñ cępit regnare: ⁊ xl. annis regnauit: vt h̄r. s̄. ij. li. v. ca. Sed ad sensū ꝑ3 ꝙ aliq̄ citi⁹ senescūt/ ⁊ alij tardi⁹: s̄m diuersitatē cōplexionū/ ⁊ laboꝝ/ ⁊ curaꝝ. a ¶ Cūq̄ ⁊c̄. ve. nō. c. q̄d fuit sat' mirabile d̄ tāta frigitate i hoīe bñ complexionato.

Dauid q̄re infrigidat⁹

Cui⁹ vna cā assignat̄: q̄ a iuuētute fuit bellicosus: ꝓpter q̄d multos ict⁹ ⁊ plagas sustinuit: ex q̄bus plurim⁹ sanguis emanauit: ꝓpter q̄d citi⁹ senuit ⁊ infrigidat⁹ fuit. Alia etiā causa addit̄: q̄ ex visione angeli tenētis gladiū euaginatum sup hierl'm: vt dictū ē. s̄. ij. li. xxiiij. ca. supra modū territ⁹ fuit. Timor aūt infrigidat/ et maxime excessiu⁹: ꝓpter q̄d timētes pallescūt ⁊ tremūt: et ideo ex tūc dauid notabiliter infrigidat⁹ fuit. Aliā etiā causā assignat Ra. Sa. dicēs: ꝙ h̄ fuit in ꝑnā pcti q̄ abscidit orā vestis saul: vt h̄r. s̄. j. li. ca. xxiiij. Q̄r eñ in hoc peccauerit/ videt̄: q̄ ibidē subditur: Post hęc ꝑcussit cor suū dauid/ eo ꝙ abscidiss3 orā chlamydis saul. Q̄diu eñ saul i regno tolerabat̄ a deo/ dauid debebat eū revereri: ⁊ q̄ in h̄ irreuerēter se habuit ad ipsu3: fuit punit⁹ ꝑna correspōdēte.s. vt vestib⁹ nō calefieret in senectute. s̄m illud Sap. xi. c. Per q̄ peccat/ q̄s ꝑ hęc ⁊ torq̄t̄. ¶ Queram⁹ dño nr̄o regi adolescētulā ⁊c̄. Glo. Hiero. sup locū istū dicit sic: Nōne tibi videt̄ si occidentē litterā seq̄ris figmentū esse/ vel athletaꝝ ludicra/ ꝙ frigidus senex obuolutus vestimētis/ nisi cōplexu adolescētulaꝝ nō calescit ⁊c̄. Et ideo d̄r: ꝙ hic ē locutio parabolica: ita ꝙ ꝑ abisac v̄ginē intelligit̄ sapia/ q̄ est incorrupta: q̄ ꝯiungit̄ senibus: s̄m ꝙ d̄r Job. xij. b. In antiq̄s ē sapia. Et h̄ maxime fuit i dauid: i quo in senectute maxime viguit sp̄us ꝓphetię: ꝓut dictū fuit. s̄. ij. li. ca. xxiij. Et hęc sapia calefecit regē dauid/ ipsu3 ad amorē diuinū accendēdo: ⁊ talis modus loquēdi parabolicus frequēter habet̄ in scriptura: sicut habet̄ Judicū. ix. b. Ierūt ligna vt vngerēt sup se regē ⁊c̄. sicut fuit expositū ibidem. S3 salua reuerētia Hiero. istud dictū stare nō p̄ōt/ vt videt̄: q̄ circūstātia l'rę oñdit manifeste: ꝙ abisac fuit q̄dā puella ad litterā adducta ipsi dauid i remediū frigiditatis corꝑal'. Q̄d etiā ꝑ3 ex h̄: ꝙ adonias q̄ erat iuuenis petiuit eā ꝓ vxore mortuo dauid: vt habet̄. i. ij. ca. Et iō oportet dicere ad v̄itatē litterę: ꝙ fuerit puella corꝑal'. s̄m h̄ igit̄ exponit̄ cū d̄r: b ¶ Dixerūt ḡ ei serui sui.s. medici q̄ erāt solliciti de eius vita ꝓlōgāda ꝓpter suā sanctitatē. c ¶ Queramus do. no. ⁊c̄. Dicūt eñ medici: ꝙ optimū remediū cōtra frigiditatē mēbroꝝ ⁊ paralysim imminētē/ est amplexus mulieris/ maxime iuuēculę ⁊ v̄ginis. ⁊ iō talis fuit adducta ipsi dauid. Nec ex h̄ peccauit: q̄ cū ea cōtraxit matrimoniū: vt magis patebit ex sequētibus. Senes eñ quātūcūq̄ p̄nt ꝯtrahere: licet nō possint generare. Et sicut dicūt doctores: si mulier sciēter ꝯtrahat cū frigido nō potēte eā cognoscere: nihilomin⁹ tenet ꝯct⁹. ⁊ sic fuit in ꝓposito. et iō vti amplexib⁹ hui⁹ v̄ginis i statu m̄rimoniali nō videt̄ fuisse illicitū ipsi dauid: maxime cū h̄ ēēt ei i remediū tātę frigiditatis. d ¶ Adonias aūt. Hic ꝯñr describit̄ ipsius adonię ambitio/ cū d̄r: e ¶ Eleuabat̄/ di. Ego re. Hoc nō dicebat in palā/ sed secretarijs suis q̄ ei fauebāt: vt postea habet̄. f ¶ Fecitq̄ sibi currum ⁊c̄. ad ostētationē ⁊ quādā dispositionē ad regnādū. g ¶ Nec corri. eu3 pa. ⁊c̄. Videt̄ ꝙ ex h̄ dauid peccauerit grauit' sicut heli: vt dictū ē. s̄. j. li. ij. ca. Dicendū ꝙ nō ē simile: q̄ pctm̄ filioꝝ heli fuit directe ꝯ deū: factū aūt adonię q̄tum exteri⁹ apparebat/ nō erat nisi q̄dā vanitas vel ostētatio: q̄ satis cōiter ꝑmittunt̄ filijs regū. ⁊ forte dauid q̄ iacebat in lectu nesciuit ꝙ i h̄ excederet. ⁊ si sciuit: tñ ignorauit ꝙ ad regnū aspiraret. q̄d ꝑ3 ex h̄: ꝙ qñ sibi innotuit ꝙ tanq̄ rex festu3 faciebat: stati salomonē regē instituit: vt habet̄. i. eo. ca. h ¶ Erat aūt ⁊ ipse pul. ⁊c̄. Ex pulchritudine em̄ ista ⁊ ex h̄ ꝙ erat p̄mogenit⁹ int' filios dauid viuētes/ et q̄ patrē videbat impotentē: fuit elat⁹ ad vsurpādū sibi honorem regium absq̄ licētia patris. i ¶ Et sermo ei⁹ fuit cū ioab. cui⁹ cā fuit ex ꝑte adonię: vt ꝑ ipsu3 ioab q̄ fuit magister militię habebat militiā sibi fauentē. Ex parte aūt ioab causa fuit: q̄ bñ ꝑcęperat ꝙ dauid habebat cordi vindictā occisionis abner ⁊ amasę: ⁊ ꝙ dauid h̄ imponeret filio suo regnaturo. ⁊ iō q̄rebat vt ꝑ ei⁹ auxiliū adonias institueretur: et sic sibi parceretur. k ¶ Et cū abia. Cui⁹ cā fuit ex parte adonię: vt ꝑ abiathar q̄ erat sūm⁹ sacerdos ppl's ad ip̄m inclinaret̄/ et ab ipso inungeret̄. Ex ꝑte v̄o abiathar cā fuit: ꝙ descēderat d̄ heli: cui dictū fuerat ex ꝑte dei: ꝙ filij ei⁹ ēēnt a sūmo sacerdotio deponēdi: ꝓut dictū fuit. s̄. j. lib. ij. ca. Itē q̄ sic dicūt hebręi: a t̄pe q̄ fugit dauid de hierl'm ꝓp̄t absalō/ dn̄s ñ dedit r̄n̄su3 ꝑ abiathar: sic tactū fuit. s̄. ij. li. xv. ca. licet i alijs faceret officiū sūmi sacerdot'. ⁊ iō q̄rebat h̄re regē sibi fauorabilem: ne a statu suo deijceretur. l ¶ Immolat' ḡ ado. ⁊c̄. i signū regię dignitatis. m ¶ Iuxta la. zoe. Zoeleth erat lapis magn⁹ ex ciuitatē i cui⁹ motione ⁊ tractiōe viri fortes experiebāt̄ vires suas. ⁊ iō hebręi dicūt h̄: Iuxta lapidē tractū.

* Qui erat vi

* deitate. Heb. xiij. b. Iesus heri ⁊ hodie/ ipse et in sęcula. a ¶ Cūq̄ opiret̄. Per vestes significat̄ veter' leg' obseruātię cerimoniales: eo ꝙ magna ꝑs eaꝝ i vestib⁹ ꝯsistebat.s. i vestib⁹ singularib⁹ sūmi sacerdot': ⁊ i vestib⁹ specialib⁹ minoꝝ sacerdotū ⁊ leuitaꝝ: ⁊ generalit' i vestib⁹ populariū q̄ habebant fimbrias i suoꝝ angul' palliorū. Dauid igit' vestib⁹ nō calefiebat ex se: q̄ cerimonialiū obs̄uatio dño ñ placebat. Ps. xxxix. b. Sacrificiū ⁊ oblationē noluisti: aures āt ꝑfecisti mihi. Holocaustū ⁊ ꝓ pctō nō postulasti: tūc dixi ecce venio. Nā christ⁹ veniēs i mūdū cerimonialē cultū corꝑalē mutauit i sp̄ualē. q̄d significat̄ Joh. iiij. c. Veniet hora qñ neq̄ i mōte h̄/ neq̄ hierosolymis adorabit' p̄rē: s3 veri adoratores erūt q̄ adorabunt p̄rē i sp̄ū ⁊ v̄itate. Et s̄bdit̄: Sp̄us ē de⁹: ⁊ eos q̄ adorāt eū i sp̄ū ⁊ v̄itate oportet adorare. Iō dicit Aug⁹ i ench. Fide/ spe ⁊ charitate colit̄ de⁹. Iō subdit̄/ ꝙ abisac v̄go pulcherrima: ꝑ quā significat̄ eccl'ia q̄ v̄go ē sine macula et ruga: calefaciebat dauid. q̄ sp̄ualis cult⁹ eccl'ię ꝯsistēs i fide/ spe ⁊ charitate/ est deo placid⁹ ⁊ dilect⁹. d ¶ Adonias āt fi. ⁊c̄. Ego regnabo. Per istū significat̄ dignitat' ambitiosus: cū tñ sit indign⁹: ⁊ ideo quantū p̄ōt p̄tēdit se sufficientē. q̄d notat̄ cū d̄r: f ¶ Fecitq̄ sibi cur. ⁊c̄. Tanq̄ potēs ad agendū regni vel dignitatis negocia. querit etiā ad ꝯsequendū ꝓpositū quantū p̄ōt potentū auxilia. q̄d notat̄ ꝑ hoc q̄d subditur: i ¶ Et sermo eius cū ioab ⁊c̄. Sed q̄ tal' ambitiosus frequēter a suo ꝓposito defraudat̄: ⁊ sui cōplices ꝯfundunt̄. ideo sequit̄:

* Dixitq̄ na

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

A F a ¶ Bethsabee: interptat̃ filia iuramēti. significat autē ātiquā ecclīaȝ q̄ fuit sub lege: de cui⁹ stirpe verus salomon nasci ꝓmissus ē. Nathan interpretat̃ donū. et figurat veterē ꝓphetiam.

F Pulā meā.

Nico.de lyra

* a ¶ Qui erat vicin⁹ fonti rogel. Hebrei dicūt / fonti fullonis: quia ꝓpe fontem illum erat locus vbi fullones parabant pannos. Et huic cōsonat quod habet̃ infra. iiij. lib. xviij. ca. de rabsace ꝛ socijs eius: Steterūt iuxta aqueductū piscinę superioris que est in via agri fullonis. ꝛ sic ꝑm hebreos çoeleth ꝛ rogel nō sunt nomina propria / sȝ appellatiua. b ¶ Nathan autem ꝓphetā ꝛc. nō vo. q2 nō fauebāt sibi / sȝ salomoni. c ¶ Dixit itaqȝ nathan. Hic consequenter describitur ipsius salomōis promotio. ꝛ secundo adonię cōfutatio / ibi: Adhuc illo loquente. Circa primū primo ponit̃ matris petitio. secundo regis ꝯcessio / ibi: Respōdit rex. ꝛ tertio concessionis executio / ibi: Dixit q̄qȝ rex. Petitio autem matris facta fuit de consilio nathan q̄ çelabat pro salomone. q2 ipsuȝ nutrierat et docuerat: vt dictum fuit supra. ij. libro. xij. ca. Et quia ex reuelatione domini dixerat ipsi dauid: ꝙ salomon esset regnaturus post eū: ꝑm ꝙ dauid refert. j. Paralipo. xxij. verba nathan ad

B ipsum / vbi subdit̃: Ob hanc causam pacificus vocabitur. In hebreo habetur: Nomē eius salomon. Et. xxix. ca. dixit: Salomonem filium meum elegit dominus. Et post

1. Pa. 29. e ea eode ca. Salomoni quoqȝ filio meo da cor perfectuȝ ꝛc. Et hoc est quod dicitur hic: Dixit itaqȝ na. Et pater littera vsqȝ ibi: d ¶ Et salua animā tuam ꝛc. Timebat enī probabiliter: ꝙ si adonias in regno confirmaretur: ꝙ mortuo dauid puniret bethsabee de crimie adulterij: ꝛ contra salomonem quęreret mortis occasionē.

Questio Sȝ hic occurrit dubiū quomō ꝓpheta de hoc timebat: cum (sicut dictū est) ex reuelatione dixerat salomonem regnaturū post ipsum? Ad qđ dicendū: ꝙ istud fuit quędaȝ promissio facta ipsi dauid đ futuro. Tales autē promissiones diuinę intelligēdę sūt sub conditione: scȝ si ex parte hominum nō ponatur impedimentum. sicut diffusius fuit declaratū supra. j. libro. ca. ij. Et ideo propheta poterat timere: ne per aliqđ peccatum ipsius dauid / vl̃ bethsabee / seu salomonis aliquod impedimentum peruenisset. e ¶ Ingredere ad regeȝ dauid / et dic ei: Nonne tu dñe mi rex iurasti mihi. Hoc autem iuramentū sciebat nathan per reuelationē dauid / vl̃ bethsabee: vel forte quia fuerat ꝑsens. f ¶ Complebo sermones tuos. Premisit enī matrem ad petendum pro filio: vt cor dauid inclinaret̃. et sic inueniret regem dispositū ad ꝑficiēdū negociū. g ¶ Inclinauit se bersabee: et adorauit regem. adoratione dulię. h ¶ Domine mi. Hic format petitionem suam: in qua quinqȝ exꝑmit quę faciunt ad regis animū inclinandū. Quia primo humiliter petit / dicēs: Domine mi. Secūdo iuramentū ad memoriā reducit / dicēs: Tu iurasti per dominū ꝛc. Tertio superbiam adonię exprimit / dicēs: Et ecce nūc adonias regnat te vivi. et ignorā. Quarto deuotionē populi ad cōtrariū proponit dicens: i ¶ Verūtñ dñe ꝛc. i te oculi re. to. is. q. d. Ppl's non approbat adonię ambitionem / sed expectat tuam determinationē. Quinto periculū ꝑsonę suę ꝛ filij sui inducit / dicens: Eritqȝ cū dormierit dñs meus rex cum patribus suis. k ¶ Erimus ego ꝛ filius meus salomō peccatores. id est adonias imponet nobis crimina ad priuandū nos vita: vt ꝓ dictum est. l ¶ Adhuc illa loqn̄te ꝛc. ad complendū negocium. Nō tamē statim intrauit cubiculū regis: sed stetit aliquantuluȝ extra: quousqȝ de volūtate regis vocaret̃: vt patet i littera. m ¶ Domie mi rex: tu dixisti ꝛc. Non dixit hoc ꝓpheta affirmatiue / sȝ magis interrogatiue. q. di. mirabile ē ꝙ talia fecerat sine scitu tuo. ꝛ i hoc notat eū đ ꝓsumptione ꝛ cōtēptu patris: ꝙ ipso viuente et nesciente vellet regnare. vñ subdit̃: n ¶ Nunq̇d a dño meo re. exiuit h° verbū. quasi di. non. o ¶ Et mihi nō indicasti: qui suȝ secretarius tuus: ꝛ tibi reuelaui voluntatem domini de regno salomonis post te. et ideo si fuit aliqua causa mutationis huius ex alia reuelatiōe tibi facta / debuisti vtiqȝ dicere mihi. p ¶ Et respondit rex. Hic consequēter ponit̃ petitionis concessio / cū dicit̃: q ¶ Vocate ad me bethsabee. Loqn̄te enim nathan cū rege: ipsa exiuerat regis cubiculum: sicut in talibus fieri est consuetū. Cętera patēt vsqȝ ibi: * Viuat dñs

* c ¶ Dixit itaqȝ na. ad bethsabee mr̄em salomonis ꝛc. Per ꝑces enī eoꝝ deiect⁹ fuit adonias cū suis cōplicib⁹. Per qđ significat̃: ꝙ frequēter ambitiosi ꝑ preces bonoꝝ vtriusqȝ sexus a suis conatib⁹ repellūt̃.

Moraliter

dem çoeleth / q̄ erat vicin⁹ fonti rogel: vocauit vniuersos fratres suos filios regis: ꝛ omnes viros iuda seruos regis: Nathan autem ꝓphetam ꝛ banaiam ꝛ robustos quosqȝ ꝛ salomonem fratrē suum nō vocauit. Dixit itaqȝ nathan ad bethsabee matrem salomonis: Num audisti ꝙ regnauerit adonias filius agith: ꝛ domin⁹ noster dauid hoc ignorat? Nunc ergo veni accipe a me consiliū: et salua animā tuā filijqȝ tui salomonis. Vade ꝛ ingredere ad regem dauid / ꝛ dic ei: Nonne tu domine mi rex iurasti mihi ancillę tuę dicēs: ꝙ salomon filius tuus regnabit post me: et ipse sedebit in solio meo. Quare ergo regnat adonias? Et adhuc ibi te loquēte cum rege / ego veniā post te: et complebo ꝑmones tuos. Ingressa est itaqȝ bethsabee ad regē in cubiculo. Rex autē senuerat nimis: et abisac sunamitē ministrabat ei. Inclinauit se bethsabee ꝛ adorauit regem. Ad quaȝ rex: Quid tibi inquit vis. Quę respōdens ait: Dñe mi tu rex iurasti ꝑ dominū deum tuum ancillę tuę: Salomō filius tuus regnabit post me: et ipse sedebit in solio meo: ꝛ ecce nūc adonias regnat / te domie mi rex ignorāte. Mactauit boues ꝛ pinguia quęqȝ / ꝛ arietes plurimos: ꝛ vocauit omnes filios regis: abiathar quoqȝ sacerdotē / ꝛ ioab principē militię: salomonē autē seruū tuum non vocauit. Verūtamen dñe mi rex in te oculi respiciūt totius israel: vt indices eis quis sedere debeat in solio tuo dñe mi rex post te. Eritqȝ cū dormierit dñs meus rex cuȝ patribus suis: erimus ego ꝛ fili⁹ me⁹ salomō peccatores. Adhuc illa loquēte cū rege / nathan † propheta venit. Et nūciauerūt regi / dicentes: Adest nathan propheta. Cūqȝ introisset † añ cōspectū regis: ꝛ adorasset eum pronus in terrā / dixit nathā: Dñe mi rex / tu dixisti: adonias regnet post me: et ipse sedeat sup thronum meū? Quia descēdit hodie: ꝛ imolauit boues ꝛ piguia ꝛ arietes plurimos ꝛ vocauit vniuersos filios regis ꝛ ꝑncipes exercitus: abiathar quoqȝ sacerdotē. Illisqȝ vescentib⁹ et bibentibus coram eo / et dicentibus: Viuat rex adonias: me seruū tuū ꝛ sadoch sacerdotē ꝛ banaiam filiū ioiadę / ꝛ salomonē † famulū tuū nō vocauit. Nunquid a dño meo rege exiuit hoc verbū: ꝛ mihi nō indicasti seruo tuo quis sessurus esset super thronū dñi mei regis post eum? Et respondit rex dauid dicens: Vocate ad me bersabee. Quę cum fuisset ingressa corā rege: ꝛ stetisset ante eum: iurauit rex / et ait: Viuit dñs qui eruit animā meā de omni angustia: quia sicut iuraui tibi per dominum deum israel / dicens: Salomon filius tuus regnabit post me: ꝛ ipse sedebit super solium meū ꝓ me: sic faciā hodie. Submissoqȝ bethsabee in

al's † ꝓphetes

al's † in

al's † filiū

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

a ¶ Mulā meā.dauid. alij eccliam/alij synagogā ꝑpter infecunditatē dicūt.

Nico.de lyra

a ¶ Viuat dñs deus meus ꝛc.s. vita btā: q̄ est ęt̄na. b ¶ Dixit q̄ꝫ rex. Hic ponit ꝑdictę ꝯcessiōis executio. ꝛ patet lr̄a vsq̄ꝫ ibi: c ¶ Imponite sa.ꝛc.sup mu.in signum regię dignitatis:q2 illa mula erat appropriata regi dauid: vt ppl's manifeste videat ꝙ volo euꝫ regnare post me. d ¶ Et ducite eū in gion. Fons est siloe/ vt dicunt hebręi. Cętera patent vsq̄ꝫ ibi: f ¶ Et respōdit banaias ꝛc.amē.i.fideliter seu veraciter.ꝛ est dictio hebraica.et ideo subdit: g ¶ Sic loquatur dñs deus.i.compleat verba tua / quę sunt fidelia. h ¶ Quō fuit dñs cū domino meo.i.tecū te dirigendo/ et in regno stabiliendo. i ¶ Et sublimius fa.ꝛc.nō eñ est inuidia patris ad filiū/ si excedat eum in gloria et honore: q2 pater manet quodāmodo in filio: ꝛ ideo bonū filij est etiā bonū patris.ꝛ ideo sicut nullus tristat̄ d' bono ꝓprio/ sic nec de bono filij sui/ nisi ex maxima peruersitate. k ¶ Descendit ḡ sadoch. q2 ciuitas dauid vbi mābebat/ erat in alto. l ¶ Sūpsitq̄ꝫ sadoch sacerdos cor.olei. id est vasculū plenū vnctiōe. m ¶ De tabernaculo. Unctio eñ facta tpe moysi ad inungenduꝫ reges ꝛ pontifices seruabat̄ reuerenter in tabernaculo in vase magno: ꝛ inde accępit aliquā portionē/ ꝛ vnxit salomonē. Dicit Ra.Sa. ꝙ ista vnctio fiebat in fronte regis inter palpebras ꝑ modum coronę. Cętera patēt in littera vsq̄ꝫ ibi: n ¶ Quid sibi ꝛc. Hoc autem q̄siuit ioab: q2 ad eius officium spectabat sedare tumultū ꝛ cōmotionem in ciuitate orientem. o ¶ Adhuc illo loquente. Hic consequēter describitur adonię confutatio audita institutione salomonis per ionathan filium abiathar. Et patet littera paucis exceptis. p ¶ Nequaq̄ꝫ.s.sum bona annuncians tibi/sed magis aduersa. q ¶ Territi sūt ḡ.q2 timuerūt ne rex salomō calūniaret̄ eos ꝑ crimine lęsę maiestatis: sicut aliquos eorum postea calumniatus ē: vt habet̄.ī.ca.sequē. r ¶ Et iuit vnus.ꝛc.i vi.su.dimittētes totaliter adoniā. s ¶ Adonias autē timēs salomonem: surrexit ꝛ abijt i ta. dñi: tenu.cornu al.s.holocausti: ad quod etiā laici poterant ingredi. Ad altare eñ thymiamatis soli sacerdotes intrabāt.

terrā vultu adorauit regē dicens: Viuat dñs meus rex dauid i ęt̄nū. Dixit q̄ꝫ rex dauid: Vocate mihi sadoch sacerdotē ꝛ nathan ꝓphetā ꝛ banaiā filiuꝫ ioiadę. Qui cū ingressi fuissent corā rege/ dixit ad eos: Tollite vobiscū seruos dñi vestri: ꝛ imponite salomonē filiū meū sup mulā meā: ꝛ ducite eū in gion: ꝛ vngat eū ibi sadoch sacerdos ꝛ nathan ꝓpheta in regē sup isrl': ꝛ canetis buccina atq̄ꝫ dicetis: Viuat rex salomō. Et ascēdetis post eū ꝛ venietis in hierl'm: ꝛ sedebit sup soliū meū: ꝛ ip̄e regnabit ꝓ me: illiq̄ꝫ ꝑcipiā vt sit dux sup isrl' et super iudā. Et rñdit banaias filius ioiadę regi/ dicēs: amē. Sic loquat̄ dñs deus dñi mei regis. Quō fuit dñs cū dño meo rege/ sic sit cū salomōe: ꝛ sublimius faciat soliū eius/ a solio dñi mei regis dauid. Descēdit ḡ sadoch sacerdos ꝛ nathā ꝓpheta ꝛ banaias filius ioiadę/ ꝛ cerethi ꝛ pheleti: ꝛ imposuerūt salomonē sup mulā regis dauid: ꝛ adduxerūt eū in gion. Sumpsitq̄ꝫ sadoch sacerdos cornu olei de tabernaculo: ꝛ † vnxit salomonē: ꝛ cecinerūt buccina: ꝛ dixit oīs ppl's: Viuat rex salomō. Et ascēdit vniuersa multitudo post eū: ꝛ ppl'us canentiū tibijs/ ꝛ lętantiū gaudio magno: et insonuit terra a clamore eoꝝ. Audiuit aūt adonias ꝛ oēs q̄ inuitati fuerāt ab eo. Iāq̄ꝫ ꝯuiuiū finitū erat. Sꝫ ꝛ ioab audita voce tubę ait: Quid sibi vult clamor ciuitatis tumultuātis. Adhuc illo loquēte/ ionathā filius abiathar sacerdotis venit. Cui dixit adonias: Ingredere: q2 vir fortis es ꝛ bona nūcians. Respondítq̄ꝫ ionathan adonię: Nequaq̄ꝫ. Dñs eñ noster rex dauid regē ꝯstituit salomonē. Misitq̄ꝫ cū eo sadoch sacerdotē ꝛ nathā ꝓphetā/ ꝛ banaiā filiū ioiadę/ ꝛ cerethi ꝛ pheleti: ꝛ iposuerūt eū sup mulā regis: vnxerūtq̄ꝫ eū sadoch sacerdos ꝛ nathan ꝓpheta regē i gion. Et ascēderūt inde lętantes: ꝛ isonuit ciuitas. Hęc ē vox quā audistis. Sꝫ ꝛ salomō sedet sup soliū regni. Et ingressi serui regis benedixerūt dño nr̄o regi/ dicētes: Amplificet deus nomē salomonis sup nomē tuum: et magnificet thronū eius super thronū tuū. Et adorauit rex dauid in lectulo suo: insup et hęc locutus est: Bñdictus dñs deus israel: q̄ dedit hodie sedentē in solio meo/ vidētibus oculis meis. Territi sunt ergo ꝛ surrexerūt oēs q̄ inuitati fuerant ab adonia: ꝛ iuit vnusquisq̄ꝫ i viā suā. Adonias autē timēs salomonē: surrexit/ et abijt in tabernaculū dñi: tenuitq̄ꝫ cornu altaris. Et nūciauerunt salomoni/ dicentes: Ecce adonias timēs regem salomonem/ tenet cornu altaris/ dicens: Iuret mihi rex salomon/ ꝙ nō interficiat seruū suum gladio. Dixitq̄ꝫ salomon: Si fuerit vir bonus: nō cadet nec vnus quidem capillus eius in terrā. Sin aūt maluꝫ inuentū fuerit in eo/ morietur. Misit ergo rex salomon: ꝛ eduxit eum ab altari. Et ingressus adorauit regem salomonem. Dixitq̄ꝫ ei rex salomon: Vade in domū tuam.

¶ id est iustum.

intrabāt. Ex hoc etiā patet: ꝙ ibi erat refugiū in aliquibus casibus: ꝛ multo fortius debet eē in ecclesia/ cuius tabernaculū in ve.le. erat solum figura. t ¶ Si fuerit vir bonus. Id est nō querens machinationes de cętero ad obtinendum regnum. v ¶ Et ingressus adu.re.salo. faciens ei debitā reuerētiā sicut dño suo.

c ¶ Imponite salo. filiū me.ꝛc.ꝛ vn. eū sup. Per sadoch sacerdotem lex significatur: ꝛ ꝑ nathan propheta. Per hoc ergo ꝙ vnxerunt salomonem in regem: significatū fuit/ ꝙ vnctio veri salomonis iesu christi in regem regum: fuit figurata in scriptura legis et ꝓphetarū. e ¶ Illiqꝫ pręcipiā vt sit dux sup is.ꝛ iu.ꝛc. Nā humo christus super angelos. qui ꝑ israel/ ꝛ sup homines qui ꝑ iudaꝫ significant̄ erat in gl'ia sublimādus.

¶ In ca.j. vbi dr̄ in postilla. Cūq̄ꝫ operiret̄ vestibus nō calefiebat. qd' fuit satis mirabile de tāta frigiditate ꝛc.

Additio.j.

Licꝫ dauid bellicosuꝫ fuisse pluries legitur: nūq̄ꝫ tñ de eo habet̄ in scripturis/ ꝙ vulneratus fuisset seu plagatus: sic vt a corpe suo sanguinis copia effluerer: qd' tamen nō esset verisimile/ vt scriptura de eo talia si contigissent/ tacuisset. Sed verius potest alia causa huius frigiditatis assignari.s. ꝙ dauid a iuuentute fuit libidinosus: ꝛ in actibus venereis excessiue implicatus: vt patet ex toto ꝓcessu sue historię.s.in multitudine vxorū ꝛ concubinaruꝫ. Sed constat ꝙ vsus venereorū excessiuus naturaliter calorē cōsumit naturalē/ ꝛ eius subiectū.s.humidū radicale. vñ Prouer.xxxj.a. Ne dederis mulieribus subaꝫ tuā. Substātia eñ vitę corpal' i calore naturali ꝛ hūido radicali ꝑcipue ꝯsistit/ iuxta phoꝝ sententiā. Sic igit̄ deficientibus istis mors naturalit̄ sequit̄: sic ex eoꝝ notabili diminutiōe seu cōsūptione frigiditas q̄si irrepabilis subseq̄ habet.

¶ In eo.ca.j. vbi dr̄ in postil. Queramus dño nr̄o regi adolescentulā ꝛc. Glo. Hiero.sup locū istū ꝛc.

Additio.ij.

Glosa hiero. nō ē sic reprobāda: sed potius ad bonū trahēda sensū. Pro cuius declaratiōe sciendū: ꝙ sequentes lr̄alē sensū si generalit̄ ꝯsiderent̄: sunt i duplici differētia. Quidā eñ tenēt: ꝙ tm̄ sensus lr̄al' ē verus ꝛ solus intentus ab auctore: cęteri vo sensus q̄ dicunt̄ sp̄uales creduñt ab eis esse

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
B48/D Vol. 2

A

Saduceoꝝ error

ab eis esse ficti ꝛ nulli⁹ auctoritat̃. Et hãc opinionẽ seu errorẽ p̃ncipalit̃ tenẽt saducei/ q̃ solã lr̃am sequunt̃. vñ ꝛ negãt resur/rectionẽ/ ꝛ alia q̃ ad pedẽ lr̃e p̃ma facie nõ apparẽt. Alij ṽo te nẽt: ꝙ sacra sc̃ptura sub vna lr̃a habet plures sensus: licet oẽs fundent̃ sup̃ vnũ. s. lr̃alẽ. ꝛ est cõis sentẽtia catholicoꝝ: vt p̃tʒ p̃ Greg. i. iij. moral. ꝛ p̃ Aug. contra vinc. ꝛ in plurib⁹ alijs lo cis. Error aũt p̃moꝝ conuincit̃ multipliciť/ p̃sertim duob⁹ mo dis: quoꝝ p̃m⁹ ẽ/ q̃ñ ẽm sensũ lr̃alẽ coꝝ error detegit̃. sicut p̃tʒ Mat. xxij. vbi saluator volẽs ↄfundere saduceos negãtes vi/tã futuri seculi: eo ꝙ ĩ lr̃a ve. te. sic palpabiliter nõ habet̃: cõfũ/dit eos p̃ sensũ lr̃alẽ/ allegãs illud: Deus abraã/ deus isaac ꝛc. nõ est de⁹ mortuoꝝ/ sed viuentiũ. Secũdo mõ conuincunt̃ ta les. s. q̃ litteralẽ sensũ tm̃mõ ↄsequunt̃: cũ ↄtingit ꝙ aliq̃ histo ria lr̃aliter tm̃ intellecta/ nõ inducit aliquã vtilitatẽ in fide/ nec in moribus/ nec etiã ad humanã cõuersationẽ. Et illo mõ alle/gat ap̃ls illud Deute. xxv. a. Nõ alligabis os boui triturãti. vbi d̃r quasi arguẽdo: Nũquid ẽ cura deo de bobus. q. di. Si hoc p̃ceptũ solũ ad pedẽ littere intelligat̃/ nullã p̃ducit vtilita tẽ. Et isto mõ sc̃do arguit Hiero. ĩ hoc loco cõtra sequẽtes lit terã occidentẽ di. ꝙ si hec historia de abisac tm̃mõ litteralit̃ in telligit̃/ nõ referẽdo eã ad aliquẽ sensum sp̃ualẽ vtiliorẽ: videt̃ q̃si athenaꝝ ludicra sint/ seu fabulationes q̃ minime p̃ficiunt. Et ideo istã historiã pulcherrime et cõmode Hiero. exponit: vt p̃tʒ intuẽti. q̃ quidẽ sensus Hiero. ẽ ĩ hoc loco litteralis/ eo mõ quo ap̃ls ĩ auctoritate p̃dicta tanq̃ a sensu litterali sumit argumentũ ex sensu accepto ẽm mysticã expositionẽ: vt patet intuẽti. Huic etiã cõsonat auctoritas quedã beati Greg. q̃ al legat̃ ꝛ exponit̃ in quadã questione addita. s. ĩ prologo super Geñ. in r̃nsiõe ad. vij. argu. vide ibi. Qd̃ autẽ inducit postil. p̃ fulcimẽto plane expositionis littere de auctoritate medico/rũ dicentiũ: ꝙ optimũ remediũ ↄtra frigiditatẽ mẽbroꝝ ꝛc. ẽ amplex⁹ mulieris iuuẽcule: nõ facit p̃ eo. Licet eñ dicãt medi ci/ ꝙ calor natural' alicui⁹ hoĩs seu aĩal'is cõfortet ex suo conta ctu calorẽ naturalẽ hoĩs debilitati: nõ tñ faciũt differentiã ĩ h̃ de calore iuuẽcule/ seu v̾ginis/ seu corrupte/ pulchre vl' incom posite. Et ideo ista ĩ h̃ loco ad litterã/ potius sunt intelligenda ẽm mysticã significationẽ terminoꝝ: quã hic auctor sacre scri/pture q̃ deus est/ ad nostrã doctrinã intẽdit.

B

Replica.

In p̃mo ca. iij. lib. Regũ. vbi postil. admi/rãs/ ꝙ dauid eũ esset hõ bñ cõplexionatus: sic in senectute potuit infrigidari: vt cooꝑtus vestib⁹ calefieri non potuit ꝛc. hui⁹ infrigidationis ponit plures honestas ra/tiones. Sed Bur. de optimo rege sue gẽtis rõnẽ reddit min⁹ honestã: videlicet ꝙ q̃ a iuuẽtute fuit libidinosus: ꝛ ĩmodera/tus coitus cõsumit calorẽ naturalẽ ꝛ eius subiectũ. s. humiduʒ radicale. Sed Bur. potuit honesti⁹ loq̃. Nã eũ a t̃pe p̃me vn ctionis vsq̃ ad cõtinuos. xl. annos valde cõmendat: ꝛ hic de ĩ/cõtinẽtia a t̃pe iuuẽtutis vituperat: quã ↄstat esse vitiũ morta/le. Nec hoc vituperiũ fundat Burg. ĩ aliqua scriptura. Quis eñ legat̃ dauid plures vxores habuisse: nõ tñ de eo reperitur si/cut de salomone: ꝙ cor ei⁹ p̃ mulieres depauatũ fuisset. Po/tuisset igit̃ de suo rege sentire/ sicut btũs Aug⁹ de abraaʒ: quẽ dicit vsum cõiuge tẽperãter/ ancilla ↄtẽperãter/ nulla intẽpe/rãter: vt dicit. xvj. de ciui. dei. ca. xxv. Multi legunt̃ habuisse vxores ꝛ ancillas: q̃s tñ Burg. incõtinẽtes nõ iudicat. Nec valet obiectio Bur. ↄtra p̃mã rõnẽ assignatã a postil. Nã ipse ponit plures cõcurrẽtes ad eundẽ effectũ. Nõ eñ sequit̃: vn⁹ nõ põt trahere nauẽ: igit̃ nec duo vel tres: sic ẽ ĩ p̃posito. Nec sequit̃ p̃ut Bur. putat: nõ legit̃ dauid in bellis vulneratũ/ nec sanguinẽ effudisse: igit̃ nõ est verũ. Nõ est eñ cõsuetudo sc̃ptu/re vulnerũ facere memoriaʒ/ nisi sint ad mortẽ: qualiter dauid vulneratus nõ fuit. ⁋ In eodẽ ca. passum de abisac sunamite cũ postil. exponeret litterã declinãs beatũ Hiero. qui quasi vi det̃ reprobare sensum illũ litteralẽ tanq̃ figmentũ ꝛ athenaꝝ ludicra. Burg. qui. s. lib. ij. ca. xv. se opposuit ꝛ littere ꝛ beato Hiero. hic p̃ eo certamẽ assumit: putãs postil. excludere sen/sus scripture allegoricos et alios. qd̃ q̃ falsum sit p̃tʒ ĩ postil. morali quã fecit sup̃ totã bibliã. Obiectio etiã Burg. ↄtra rõ/nẽ postil. nõ valet: cũ dicit/ medicos nõ facere differẽtiã fomẽ/ti caloris inter iuuenẽ bñ cõplexionatũ ꝛ pulchrũ. falsũ est eñ ꝛ cõtra oẽm rõnẽ. Nã in iuuene calor ẽ magis intẽsos: in pul/chro ꝛ cõplexionato magis incorp̃atus: ĩ v̾gine magis mũd⁹. q̃ calor ẽm hm̃õi qualitates maioris est v̾tutis q̃ in corrupta turpi/ veteri ꝛ male cõplexionis. Ratio igit̃ recta cũ medicis facit magnã differentiã. ꝛ fortassis vt sensum littere hui⁹ Bur/geñ. reddat absurdũ: vt ẽm sãctos doctores ad mysticũ opor teat habere refugiũ cũ beato Hiero. Ipse turpiter sentit d̃ sã/cto rege suo: quasi vt lasciuus ex cõsuetudine fomẽtum puelle exegerit. Qd̃ verũ nõ videt̃. Nã serui ei⁹ ex cõsilio medicoꝝ scientes hm̃õi fomentũ valere p̃ caloris naturalis excitamẽto ꝛ vite p̃lõgatione/ nõ iussi disposuerũt. Argumentũ huius ꝙ nõ ex lasciuia petijt/ habet̃ ex littera cũ d̃r: Erat puella pulchra nimis: dormiebatq̃ cũ rege ꝛ ministrabat ei: rex ṽo nõ cogno uit eã. Ex q̃ sensu litterali põt trahi ꝛ vtilitas ꝛ moralitas: quõ scʒ subditi curã habere debẽt tã sc̃ti senis: vt etiã oĩm diligen/tiã infirmo p̃uideãt de necessarijs: nõ mõ petẽti/ sed etiã nõ pe tẽti: imo renitẽti. Sciunt vt plurimũ sani plus q̃ infirmi quid infirmo opus est ꝛ expediens.

D

G

Glo. ordi. Ca. II

Appropinquauerũt autẽ ꝛc. a ⁋ Tu q̃ʒ nosti. Dauid p̃cepit salomõi d̃ iusta retributiõe eoꝝ q̃ sibi solatio fuerũt/ vl' iniuste nocuerũt: q̃s ip̃e patiẽter tolerauit. Et p̃phetia indicat q̃d mal' ĩ futuro fieri oporteat vel bonis: qd̃ verus salomõ iplebit. Interim tñ patiẽtia dei sepe bonos tribulari/ reprobos delitijs ⁋ vti ↄcedit

Diuisio

Nico. de lyra

Appropinquerũt Ca. II aũt. Hic ↄñr ponit̃ regni salomonis ↄfirmatio. ꝛ p̃mo p̃ remotionẽ impedimẽtiũ. sc̃do p̃ accumulationẽ expedientiũ. ca. iij. Illa q̃ maxie ĩpediũt stabilitatẽ alicui⁹ regis sũt p̃sone machinãtes ↄtra eũ: de quoꝝ morte hic agit̃. Et ne salomõ ĩ h̃ videret̃ p̃cedere zelo p̃prie vindicte. iõ circa hoc q̃tũ ad aliq̃ p̃mittit̃ ip̃i⁹ dd̃ ordinatio. sc̃do subdit̃ ip̃i⁹ salomõis executio/ ibi: Salomõ aũt. Circa p̃mũ dauid p̃mo in iũgit filio suo salomoni vt sit sollicit⁹ de cultu dei/ dicẽs: b ⁋ Obserua vt custodias ce. ei⁹. q̃tũ ad p̃cepta cerimonialia. d ⁋ Et p̃cepta ei⁹. q̃tũ ad moralia. e ⁋ Et iudicia ei⁹. q̃tũ ad iudicialia: de quoꝝ ↄditiõe ꝛ distinctiõe dictũ fuit ĩ Exo. f ⁋ Et testimonia. q̃tũ ad ea q̃ p̃missa sunt in lege de christo venturo et alijs bonis p̃plo isrl' p̃missis.

Appropinqua Ca. II a uerũt autẽ dies dauid vt moreret̃: p̃cepitq̃ salomoni filio suo di/cẽs: †Ecce ego igredior viã vni uerse terre: †Cõfortare ꝛ esto vir fortis: ꝛ obserua vt custodias mã b data dñi dei tui: vt ãbules ĩ vijs ei⁹: ꝛ custodias cerimonias ei⁹: ꝛ c d p̃cepta ei⁹ ꝛ iudicia ꝛ testimõia: e f sic sc̃ptũ ẽ in lege moysi: vt intel g ligas vniuersa q̃ facis/ ꝛ quocũ q̃ te v̾teris: vt cõfirmet dñs ser/mones suos quos locutus ẽ de me dicens: Si custodierint filij tui vias meas/ ꝛ ãbulauerint co rã me ĩ v̾itate ĩ oĩ corde suo/ ꝛ in oĩ aĩa sua: non auferetur tibi vir h de solio israel. †Tu quoq̃ nosti i a q̃ fecerit mihi ioab filius saruie:

Nico. de lyra

p̃missis. g ⁋ Ut itelligas vniuer. q̃ fa. q̃ p̃ ↄsiderationẽ legis diuine diri/git̃ hõ in agendis. Si custo. filij tui vias meas ꝛc. Sequit̃: h ⁋ Non auferet̃ ti. vir. Ex quo p̃tʒ qd̃. s. dictũ est. s. ꝙ p̃missiones diuine de bonis futu ris intelligunt̃ sub ↄditione. s. ꝙ nõ po nat̃ impedimentũ a p̃te hoĩm. i ⁋ Tu q̃ʒ nosti. Hic ↄñr ponit̃ ordinatio da/uid de punitione aliquoꝝ maloꝝ: q̃s nõ poterat cõuenienter punire ĩ vita sua. ꝛ p̃ mo de punitiõe ioab/ cũ d̃r: Tu q̃ʒ no/sti q̃ fe. mihi ioab. Dicit Ra. Sa. ꝙ p̃ hoc intelligit̃ maluʒ qd̃ fecit ioab cõtra p̃sonã dauid: oñdendo alijs lr̃as q̃s sibi secrete miserat dauid de morte vrie: et sic regẽ scãdalizauit. Qr eñ istd̃ secretũ fuerat reuelatuʒ: p̃tʒ ex h̃ qd̃ hr̃. s. ij. lib. xij. d. ꝙ nathan dixit ad dd̃: Fecisti inimi cos blasphemare nomen dñi. sicut fuit ibi expositũ. nec istud factũ fuit reuelatũ p̃ dauid/ neq̃ p̃ bethsabee: q̃ celabãt cri mẽ suũ quantũ poterãt: ꝛ iõ verisil'e ẽ ꝙ ✻ p̃ ioab fuit

†Josue. 23. a

†Deu. 21. b Josue. 1. b

Moraliter. a ⁋ Appropinquaue rũt aũt di. da. vt mo. ꝛc. Dauid aũt añ mortẽ suam salomoni filio suo p̃mo recõmendauit cultũ diuinũ. sc̃do berzel lai bñficiũ. t̃tio ioab et semei suppliciũ. Per h̃ aũt significat̃: ꝙ bon⁹ rex vel p̃nceps filios suos p̃mo ꝛ principalit̃ debet inducere ad debitã dei venerationẽ. sc̃do ad bonoꝝ remũerationẽ ꝛ p̃motionẽ. tertio ad maloꝝ rep̃ssionẽ ✻ ꝛ punitionẽ.

Moraliter †2. Reg. 3. e et. 20. c

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

E G vti cõcedit. a ¶Salo.ãt se. Salomõ christi figurã gestat. hic eñ templũ edificat/sicut christ⁹ ecclesiã: hic pacẽ habuit ẽm nomẽ suũ:
2.Tes.3.d sicut ⁊ ipẽ dñs rex pacis est dict⁹:
Eph.2.d faciens pacẽ his qui longe/et pacẽ his qui ꝓpe. In sapiẽtia quoq; ⁊ diuitijs ⁊ gloria saluator⁊ typũ gestasse nõ dubiũ est. b ¶Uenit ergo bethsa. ad regẽ s. vt loquereť ꝓ adonia ⁊c. Adonias bethsabee iteruenicte (que interpretať filia saturitatis) abisac sunamitẽ corrũpere gestiuit: quia iudaicus ppl's ꝑ obseruantiã cerimoniaꝝ legis/qua sať ⁊ plenissimus erat: spũalem intelligentiã: vel ecclesiã que est virgo incorrupta/dauid nostro cõiunctã temerare voluit: consortiũ cuius q2 nõ meruit/mortem incurrit quã meruit. Nec bethsabee apð salomonem ꝓ adonia interueniens quicq̃ ꝓfuit: nec lex quaz iudei sibi adiutricem apud deũ esse opinãtur.
G Abiathar

Nico.de lyra

* ꝑ ioab fuit reuelatum ad excusandũ se erga alios milites ð morte vrie: ꝙ nõ fuisset mortuus ꝑ incautelam suam/sed ꝑ regis mandatum. a ¶Que fecerit duobus principibus. Sequitur: b ¶Et effudit san. belli in pace.i. sanguinẽ humanũ/qui nõ debet effundi nisi in bello/effudit tẽpore pac⁊. q2 qñ occidit abner: nõ habebat bellũ iustũ contra eum/nec ratione regis/ nec rõne fratr⁊ sui interfecti: sicut dictuz fuit.s.ij. lib. ca.iij. Similiter occidit eum sub specie pacis: reuocãs eũ quasi ad loquendũ cum eo de federe inito inter eum ⁊ dauid: vt ibidez dictum fuit. Similiter qñ interfecit amasam/nõ habebat cõtra euz aliquã guerram: et ipsum occidit sub specie pacis salutando eũ tanq̃ fratrẽ ⁊ osculãdo: sicut dictum fuit.s.li.ij.ca.xx. c ¶Et posuit cruorez prelij in ba. suo. q2 ꝑcussit eos in inguine: vt habetur ibidẽ: ⁊ sic cruor exiens de plagis eorũ potuit cruentare baltheũ ioab et calciamenta eius/nõ autem partes superiores. ⁊ in hoc desi gnat dauid modum percutiendi proditoriũ: quia nõ eleuauit brachium ad percutiendũ eos in parte superiori: ne auerterent ictuz et cauerẽt. d ¶Et non deduces ca.ei⁹ pa.ad in. Hebrei dicunt: ad fossam. nõ eñ erat intentionis dauid/ꝙ ioab descẽderet ad infernum damnatorũ: immo vna causa q̃re voluit eum puniri in hac vita: fuit/ne punireť i futuro i gehẽna: vt dicit Rab. Sal. sicut et de achã dictũ fuit Jos.vij. e ¶Sz et filijs berzellai ⁊c. Hic tertio ponitur informatio dauid de recompensatione beneficij sibi exhibiti: quod quidem beneficium plenius expositum est supra.ij.libro.xvij. f ¶Habes quoq;. Hic quarto ponitur ordiatio dauid ð semei/qui maledixit dauid: vt plenius

que fecerit duobus principibus exercitus a israel: abner filio ner/⁊ amase filio iether: quos occidit: ⁊ effudit sanguinem belli in b
¶al's belli.
pace: et posuit cruorem prelij in baltheo c suo qui erat circa lumbos eius: et in calciamento suo quod erat i pedibus eius. Facies ergo iuxta sapientiã tuam: ⁊ nõ dedu d ces caniciẽ eius pacifice ad inferos. Sed e et filijs berçellai galaaditis reddes gratiam: erũtq; comedentes in mẽsa tua. †Occurrerũt eñ mihi qñ fugiebã a facie absalõ fratr⁊ tui. Habes quoq; apud te semei f filiũ gera/filij iemini ð bahurim: †qui maledixit mihi maledictione pessima quãdo ibam ad castra. †Sed quia descendit mihi in occursũ cũ transirem iordanẽ: ⁊ iura g ui ei ꝑ dñm dicens: Nõ te interficiam gladio: tu noli pati euz esse innoxiũ. Uir autẽ sapiens es vt scias que facies ei: deduces q; canos eius cum sanguine ad inferos. Dormiuit igitur dauid cum patribus su h is: †et sepultus est in ciuitate dauid. Dies autem quibus regnauit dauid super israel/quadraginta anni sunt. In hebron regnauit septem annis: in hierusalem trigin a tatribus. †Salomon autem sedit super i thronum dauid patris sui: et firmatum est k regnum eius nimis. Et ingressus est ado l nias fili⁹ agith ad bethsabee matrem salomonis. Que dixit ei: †Pacificus ne ẽ in m gressus tuus? Qui respondit: Pacificus. Addiditq;: Sermo mihi est ad te. Cui ait: Loquere. Et ille: Tu inquit nosti quia n meum erat regnum: ⁊ me preposuerat om o nis israel sibi in regem: sed translatum est regnum: et factum est fratris mei. A do p mino enim constitutum est ei. Nunc ergo petitionem vnam deprecor a te: ne confundas faciem meaz. Que dixit ad eum: Loquere. Et ille ait: Precor vt dicas salomoni regi (neq; enim quicq̃ negare tibi potest) vt det mihi abisac sunamitem q vxorem. Et ait bethsabee: Bene loquar b ego ꝓ te regi. Uenit ergo bethsabee ad regem salomonem/vt loqueretur ei pro adonia. Et surrexit rex in occursum eius: adorauitq; eam: et sedit super thronum suum. Positusq; est thronus matri regis: que sedit ad dexteram eius. Dixitq; ei: Petitionem vnam paruulam ego deprecor a te: ne confundas faciem meam. Dixitq; ei rex: Pete mater mea: neq; enim fas est vt auertam faciem tuam. Que ait: Deť abisac sunamitis adonie fratri tuo vxor. Respônditq; rex salomon/et dixit matri sue: Quare postulas abisac sunamitem ado

Nico.de lyra

vt plenius dictũ fuit.s.ij.libro.xvj.ca. g ¶Juraui ei ꝑ dñm dicens: nõ te interficiã. Istud aũt iuramẽtũ nõ fuit trãsgressus dauid ista imponẽdo salomoni: sicut dictũ fuit.s.ij.li.xix.c. ⁊ iõ sententia hui⁹ partis ptz ex supradict⁊. h ¶Dormiuit igitur dauid. Hic omittunť illa q̃ ordinauit dauid de ampliatione diuini cult⁹ et edificatione tẽpli: q̃ exprimunť.j. Paraľ. i ¶Salomõ autẽ sedit super thronũ dauid pr̃is sui. Hic cõsequenter poniť salomonis executio. premittiť tamen adonie interfectio. ⁊ secũdo abiathar eiectio/ibi: Abiathar quoq;. Tertio predictoruz executio/ibi: Uenit autem nũcius. Circa ꝑmũ dr: Salomõ ãt sedit suꝑ thronũ dauid patr⁊ sui: pacifice ⁊ quiete: l ¶Et firmatũ est regnũ eius nimis. ita ꝙ potestas eius fuit maior q̃ potestas patr⁊ sui dauid: ⁊ iðo secure punire potuit illa quorũ punitionem dauid ex causa rationabili distulerat: sicut fuit dictum.s.ij.libro.iij.ca.ð ioab.⁊.xix. de semei. m ¶Pacificus ne ẽ ingressus tuus? Timebat eñ ne aliquid machinareť contra se: eo ꝙ dauid instituerat salomonem in regem ad petitionẽ suam: vt habeť ca. ꝓcedenti. n ¶Tu inquit nosti/quia meum erat regnũ. ratione primogeniturẽ. Hoc nõ erat verũ: q2 ordinatio diuina ꝓualet primogeniture/que erat ꝓ salomone: vt dictum est ca. ꝓcedẽti. o ¶Et me ꝓposuerat omnis israel sibi i regem. Hoc similiter est falsũ. quia robur exercit⁹ dauid nõ erat cum eo: nec cõmunitas populi/q̃ in hoc expectabat sententiam dauid: vt patet ex supradictis. Sed talia dicebat adonias: vt magis posset impetrare quod querebat. p ¶A dño eñ constitutũ est ei. q̃si diceret: nõ intẽdo ð cetero aliq̃liť aspirare ad regnũ: q2 agerẽ cõtra deũ: cũ tñ intẽderet contrarium. vñ subdiť: q ¶Ut det mihi abisac sunamitẽ vxorẽ. Illa eñ fuerat vxor dauid/⁊ ꝑ ꝯsequẽs regina: ⁊ sic ꝑ eã habebat viam veniẽdi ad regnũ ꝑ auxiliũ ioab ⁊ abiathar ⁊ alioꝝ sibi fauctiũ. Qð aduertẽs salomõ q̃ erat ꝑspicacioris ingenij q̃ mr̃ sua/ rñdit:
* Postula ei

* ⁊ punitionẽ. Allegorice vo ꝑ hoc ꝙ dauid filio suo recõmendauit ioab ⁊ semei punitionẽ: significať ꝙ de⁹ pater oẽ iudiciũ dedit filio: vt habeť Joh.v. ⁊ Act.x. dr de christo: Ipse ẽ q̃ cõstitut⁹ est a deo iudex viuoꝝ ⁊ mortuoꝝ. l ¶Et ingressus est adonias ad bethsabee matrẽ salo. ⁊c. Per adoniam qui ꝑmo adorauit regem salomonẽ: vt habetur in fine capituli ꝓcedentis/⁊ hic ꝑ matrimonium cum abisac maliciose voluit regnum obtinere: significatur ambitiosus maliciosus: qui qð nõ põt obtinere ꝑ potẽtiã/studet habere ꝑ maliciã fraudulẽtã.
* Abiathar q̃z

†2.Re. et.19.c †2.Re. Ibi.18.c †Act. †2.Pa. †1.Re.

A a ¶ Abiathar qz sacerdoti dixit rex. Abiathar sacerdotio expulsus/nō tñ occisus: significat iudeos: quoꝝ lz sacerdotiū sit abolitū: ipsi tñ xp̄i eos q̄ i fine mūdi ex eis credituri sūt/ deleti nō sūt. b ¶ Fugit ḡ ioab. Joab q̄ ad altare fugiēs iubēte salomone ibidē intfect᷒ ē: significat magistros ꝑuersi dogmat᷑: q̄ ob h̄ ꝙ ecclesiasticos ꝑ insidias ꝑimūt/sic ioab abner ꝛ amasa: ab altario fidei expulsi ꝑpetua morte puniēt. c ¶ David aūt se. ei᷒ sit pax in ęternū. hoc ē abolitis christi inimicis: thron᷒ dauid. i. ecclesia/ęterna pace fruēs maneat i ęternū.

2. Reg. 3. e et. 20. c

Et nō egre

nię: Postula ei et regnuz. Ipse est eñi frater a me᷒ maior me: ꝛ habet abiathar sacerdotē et ioab filiū saruię. Jurauit itaqꝫ rex salomō ꝑ dñm/dicēs: Hęc faciat mihi deus ꝛ hęc addat: qr ꝯ aīam suā locutus est adonias ṽbū b hoc. Et nūc viuit dñs q̄ firmauit me: ꝛ collocauit me sup soliū dauid p̄ris mei: ꝛ q̄ fec̄ mihi domū sic locut᷒ est: qr hodie occidet̄ adonias. Misitqꝫ rex salomō ꝑ manū banaię filij ioiadę: q̄ interfecit eū/ꝛ mortu᷒ est. Abia c thar quoqꝫ sacerdoti dixit rex: Uade in ana d thot ad agrū tuū. Et quidē vir mortis es: sz e hodie te nō interficiā: qr portasti arcam dñi dei corā dauid patre meo: ꝛ sustinuisti laborē in oīb᷒ i q̄bus laborauit pater me᷒. Eiecit ergo salomō abiathar vt nō eēt sacerdos dñi: †vt impleret̄ sermo dñi quē locut᷒ est su f per domū heli in silo. Uenit aūt nūci᷒ ad sa g lomonē ꝙ ioab ꝺcliasset post adoniā: ꝛ post h salomonē nō declinasset. Fugit ḡ ioab in tabernaculū dñi: et apprehēdit cornu altaris. Nūciatumqꝫ est regi salomoni: ꝙ fugisset ioab i tabernaculū dñi: ꝛ eēt iuxta altare. Misitqꝫ salomō banaiā filiū ioiadę/dicēs: Uade interfice eū. Et venit banaias ad tabernaculū dñi/ꝛ dixit ei: Hęc dixit rex: Egredere. i Qui ait: Nō egrediar/sz hic moriar. Renū k ciauit banaias regi salomōi dicēs: Hęc locut᷒ ē ioab/et hęc r̄ndit mihi. Dixitqꝫ ei rex: Fac sicut locutus ē: ꝛ intfice eū/ꝛ sepeli. Et l amouebis sāguinē innocētē q̄ effusus ē a ioab a me/ꝛ a domo patris mei: ꝛ reddat dñs sanguinē eius sup caput ei᷒: qr iterfecit duos viros iustos melioresqꝫ se: et occidit eos gladio p̄re meo dauid ignorāte: †abner filiū ner p̄ncipē militię isrl̄: et amasam filiū iether p̄ncipē exercit᷒ iuda. Et reuertet̄ sanguis illoꝝ in caput ioab/ꝛ in caput seminis eius in c sempiternū: Dauid aūt ꝛ semini ei᷒ ꝛ domui et throno illius sit pax vsqꝫ in ęternū a dño. Ascēdit itaqꝫ banaias fili᷒ ioiadę: et aggressus eū iterfecit. Sepultusqꝫ est in domo sua m in deserto. Et ꝯstituit rex banaiā filiū ioiadę n ꝓ eo sup exercitū: ꝛ sadoch sacerdotē posuit o

Nico.de lyra

✱ a ¶ Postula ei ꝛ reg. q̄si diceret: ꝑ hoc intēdit venire ad regnū. b ¶ Cōtra aīam suā lo. est ado. ṽbū hoc. Tū qr machinabat̄ cōtra regē: Tū qr petebat vxorē cōtra legē Leui. xviij. vbi ꝓhibet̄ cōtract᷒ matrimonij cuz vxore patris. Cetera patent in littera. c ¶ Abiathar quoqꝫ. Hic ponit̄ abiectio abiathar de summo sacerdotio ꝛ de ciuitate regia/ cū dicit̄: d ¶ Uade in anathot ad agrū tuum. i. ad possessionis tuę locū. Licet eñi sacerdotes nō haberēt possessiōnes rurales: habebāt tñ ciuitates assignatas ꝓ sua habitatione/ꝛ sb/urbana ad nutrienduz aīalia: vt patet Nume. xxxv. ꝛ Josue. xxj. e ¶ Et quidem vir es mortis. i. morte dignus ꝓ conspiratione contra me/et ordinationē dei ꝛ p̄ris mei. f ¶ Ut impleret̄ sermo dñi quē locu. est super do. he. in si. s. ꝙ eijceret̄ a sacerdotio: vt habet̄. s̄. j. lib. ca. ij. g ¶ Uenit autē nuncius. Hic ꝯsequēter ponit̄ executio ordinationis dauid. ꝛ primo q̄ntū ad punitionē ioab. secūdo ipsius semei/ ibi: Misit q̄z rex. Circa p̄mū d̄r: Uenit autem nūcius ad sa. ꝑ modū accusatiōis/ ꝙ ioab decli. post adoniā. nō solū an̄ institutionez salomonis/ sed etiā post: vt ꝓdictū est. h ¶ Et post salo. nō ꝺcli. In hebręo habet̄: Uenit aūt nuncius ad regē/ ꝙ ioab decliauerat post adoniā: ꝛ post absalō nō declinauerat. Nūciatum eñi fuit ioab ꝙ salomō hoc sciebat: ꝛ ideo sibi periculū imminebat. qr q̄uis ioab multum diligeret absalon: vt patet ex supradictis. ij. li. xiiij. tamē nō declinauit post eū q̄n voluit obtinere regnū: imo interfecit eū: vt habet̄. ij. li. ca. xviij. Cum ḡ post adoniā ꝛ nō salomonē declinauit ad obtinēdū regnū: signū fuit ꝙ habebat multū cordi istud negociū. s. machinādo cōtra salomonē ꝓ adonia: et ideo ioab audiēs ꝙ salomō sciebat hoc/merito timuit: ꝛ iō ꝓ refugio fugit ad tabernaculū. i ¶ Egredere: qr reformidabat eū in loco sacro interficere. k ¶ Nō egrediar. Dicit Ra. Sa. ꝙ ioab dixit banaię: Nō egrediar nisi sub ꝯditiōe. s. ꝙ salomō recipiat sup se madictiōes q̄s dauid imp̄cat᷒ fuit sup me ꝓ interfectione abner. s. leprā/debilitatē/gladiū ꝛ famē: vt dictū fuit. s̄. ij. li. ca. iij. allegās ꝙ nō debebat dupliciter puniri. s. occisiōe i sua ꝑsona/ꝛ maledictionib᷒ dictis in semine suo. Et qr h̄ videbat̄ habere aliquē colorē iusticię: iō banaias nō intfecit eū/ sed redijt ad salomonē referēs ei ṽba ioab: ꝛ tūc salomō r̄ndit qđ sequit̄: l ¶ Fac sic lo. ē: dicēdo ei. s. ꝙ recipio illas maledictiones sup semē meū: et sic iterfice eū. Un̄ etiā sb̄dit Ra. Sa. ꝙ maledictiōes ꝑdictę venerūt sup semē salomonis. qr ozias rex fuit leprosus: vt h̄r. ꝯ. iiij. li. ca. xv. ꝛ. ij. Para. xxvj. Et asa doluit pedes: ita ꝙ nō poterat ire sine baculo: vt h̄r. ꝯ. ij. Para. xvj. Et ioachim interfect᷒ gladio: vt h̄r Hiere. xxij. e. Sepultura asini sepelietur. qr interfectus ꝓiect᷒ fuit extra hierl̄m. Et ezechias idigēs pane in obsidione per sennacherib. Un̄ tūc sibi dictū fuit: Scđo anno pomis vescere Esa. xxxvij. id est fructibus arboꝝ ꝓpter panis defectū. Sed hęc exceptio nō cōsonat lr̄ę. qr hic d̄r: Nō egrediar/ sz hic moriar: nullā ꝯditionē apponēdo. Silr̄ nō ꝯsonat lr̄ę ꝑcedēti. qr dauid q̄ erat sāctus illas maledictiōes sciebat: qr illas fecerat: ꝛ tñ cū h̄ imposuit salomoni punitionē ioab ꝓ interfectione abner ꝛ amasę/ vt ꝑdictū ē: absqꝫ aliq̄ retractatiōe dictarū maledictionū. Itē dato ꝙ illę maledictiones sufficerent ꝓ interfectione abner: adhuc remanebat ioab dign᷒ morte ꝓ interfectione amasę. ꝛ ideo nullo mō est verisimile ꝙ salomō maledictiones patris sui recępit sup se/vel sup semē suū. Quod aūt inducit̄ de q̄ttuor regib᷒ de salomone descēdentibus: nō valet ad ꝓpositū: qr illę pęnę fuerūt eis inflictę ꝓ alijs causis: vt patebit in locis suis dño cōcedēte. Et iō qđ dicit̄ hic: Fac sicut locut᷒ ē: nō refertur nisi ad illđ quod dixerat: Hic moriar. Credendū tñ ē: ꝙ violenter auulsus fuit ab altari: ꝛ sic interfectus. sicut ꝑcipit̄ Exo. xxj. b. Si q̄s de industria occiderit ꝓximū suū ꝛ ꝑ insidias: ab altari meo auelles eū vt moriat̄. sic autē occiderat ioab abner ꝛ amasam: vt ptz ex supradict᷑. m ¶ Sepul. ē i do. sua. i de. Dicit eñi Ra. Sa. ꝙ fecerat ibi hospitale ad recipienduz pauperes et ꝑegrinos trāseuntes. Un̄ dicūt hebręi ip̄m esse saluatū: et ꝙ mors t̄palis sibi inflicta fuit in expiationē pctōꝝ suoꝝ. n ¶ Et cōstituit rex bana. ꝛc̄. qr erat vir fort᷑ ꝛ prudēs: ꝓpter quod dauid fecit eum sibi secretarium: vt h̄r. s̄. li. ij. ca. xxiij. o ¶ Et sadoch sa. po. ꝓ abia. Et sic reductū ē sacerdotiū ad debitā lineā. Aaron eñi qui ex electione dei factus fuit sūm᷒ sacerdos/ vt habet̄ Exo. xxviij. habuit duos filios. s. eleaçar ꝛ ithamar q̄ remāserunt sibi/alijs duobus mortuis corā dño: vt habet̄ Leuit̄. x. et de voluntate dñi sacerdotiū transijt ad eleaçar et filios eius: vt habet̄ Num̄. xx. ca. ꝺ q̄ descēdit iste sadoch. Heli aūt descēdit ꝺ ithamar. ꝛ cū eēt iudex ppl̄i assūpsit sibi sacerdotiū. h̄ āt fuit et diuina ordinatiōe: sic̄ dictū fuit. j. Reg. ij. ꝛ ab ip̄o descēdit abiathar quē eiecit

1. Reg. 2. f

C

D

2. Reg. 3. e et. 20. c

Moraliter

✱ c ¶ Abiathar quoqꝫ sacerdoti di. rex/vade in anathot ꝛc̄. Per abiectionē abiathar de sūmo sacerdotio ꝛ substitutionē sadoch/allegorice significata fuit abiectio veter᷑ sacerdotij s̄m ordinē leuiticū/ꝛ sb̄stitutionē s̄m ordinē melchisedech: q̄ obtulit panē ꝛ vinū: Geñ. xiiij. d. Et hāc figurā ꝺducit ✱ apl's Heb. vij.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

a ¶Et nõ egredieris inde 7c. Precipit nobis verus salomõ habitãtibus i hierl'm ne vnq̃ egrediamur. Qz si fugerint nos nobis añ subiecti: nõ iõ egrediamur vt seq̃mur fugitiuorũ vestigia: ne dũ volumus saluare fugiẽtes ipi peream'. q̃n potius mortui sepeliãt mortuos: 7 scãdaliçãtẽ oculũ / manũ / pedẽ dum licet eruamus 7 abscidamus a nobis. Ca. III

Lu. 9. g
Mat. 5. d

Confirmatum ẽ igitur 7c. b ¶Accepit nãq; fi. eius 7c. Filia pharaonis quã sibi salomõ i ꝯiugio copulauit / eccl'iaz ex gẽtibus significauit. c ¶Attñ ppl's imo. i ex. Maxime populus i montibus imolabat / vl' deo / vel demonibus.

Abijt itaq;

Nico.de lyra

※ thar quem eiecit salomõ ponẽdo sadoch loco eius. a ¶Misit q̃z rex. Hic ꝯñr agit de punitiõe semei: cui salomõ ĩposuit legẽ de remanẽdo i hierl'm sub pena mortis: eo ꝙ erat seditiosus. 7 h' acceptauit dicẽs: Bonus ẽ sermo quẽ audiui: vt habet. j. quã trãsgressus ẽ. 7 sic punitus ẽ morte sic meruerat: 7 absq; transgressiõe iuramẽti ipius dauid: sic plenius dictũ fuit. s. ij. li. ca. xix. ex q̃ loco 7 alijs supradictis patet sentẽtia huius partis.

Moraliter ※ apl's Heb. vij. b ¶Et surrexit semei 7c. Per semei q̃ clausuraz intra hierl'm acceptauit / 7 postea exiuit: significat ꝓfessus clausurã religionis: q̃ postea egredit p tẽtationis diaboli / mundi vl' carnis. Et sicut semei mortẽ incurrit corpalẽ: sic iste mortẽ culpe: et nisi vere peniteat / mortẽ gehenne.

¶In ca. ij. vbi dr in postil. Cõtra aiam suã locutus est adonias 7c.

Additio. Licet ꝓhibitũ sit contrahere matrimoniũ cũ vxore pris: petere tñ illã i vxorẽ nõ ẽ ꝓhibitũ: neq; ẽm legẽ q̃ talẽ petit i vxorẽ est puniendus capitaliter / si eã nõ habeat. 7 ideo hec scda ratio nõ videt valere: sed sufficit prima.

F

Replica. In ca. ij. super verbo: Cõtra aiam suã locutus ẽ adonias: postil. dicit: qz ꝯtra regẽ machinabat / 7 ꝯtra legẽ petebat vxorẽ patris sui. Bur. secũdã rõnẽ dicit nõ valere: qz petere vxorẽ talẽ nõ fuit ꝓhibitũ: p ꝯñs nõ fuit capitaliter puniẽdus. Sed contra: aut petiuit vt haberet: aut nõ. Si pmũ: talis volũtas reputat ꝓ facto / et p ꝯñs puniẽda. Si secundũ det: tũc nec p hoc insidiabat regi. sicq; pma nõ valeret ad occidendũ adoniã: 7 ideo si altera sola non sufficit: sufficiat vtraq; simul: vt qz petitio adonie fuit ꝯtra legẽ 7 contra regẽ: meruit audire: Cõtra animã suã locutus est adonias. Ca. III

Confirmatũ ẽ. Post remotionẽ ipedientiũ stabilitatẽ regni salomonis: hic ꝯñr agit d' accumulatiõe expedientiũ ad hãc stabilitatẽ: q̃ sũt deuotio erga deũ / sapia i iudicijs / magnificẽtia i familijs / scĩmonia i cultu dei 7 edificijs / 7 opulẽtia i diuitijs. Verũtñ qz deuotio ẽ aliorũ meritoria: ideo pmittit eius deuotio. scdo aliorũ ꝯcessio / ibi: Apparuitq; dñs.

Diuisio

Prima i duas: qz pmo cõtinuant dicta dicẽdis. scdo expmit deuotio salomõis ibi: Dilexit ãt salomõ dñm. Circa pmũ dr: c ¶Cõfirmatũ 7c. ma. sa. Istud ꝯcludit ex dictis ca. pce. vbi actũ ẽ d' morte machinãtiũ ꝯ salomonẽ: q̃bus mortuis ꝯfirmatũ ẽ regnũ salomõis interius. Cõseq̃nt oñdit eius ꝯfirmatio exterius / cũ dr: d ¶Et affi. 7c. pha. q̃ erat rex potens et regno

ꝓ abiathar. Misit q̃q; rex 7 vocauit semei / dixitq; ei: Edifica tibi domũ i hierusalẽ 7 habita ibi: a 7 nõ egredieris ide huc atq; illuc. Quacũq; autẽ die egressus fueris: 7 trãsieris torrẽtẽ cedrõ: scito te interficiẽdũ. Sanguis tuus erit sup caput tuũ. Dixitq; semei regi: † Bonus sermo. Sic locutus ẽ dñs meus rex: sic faciet seruus tuus. Habitauit itaq; semei in hierl'm diebus multis. Factũ ẽ aũt post annos tres / vt fugerẽt serui semei ad achis filiũ maacha regem geth. Nũciatũq; ẽ semei ꝙ serui eius issẽt in geth. Et surrexit semei et strauit asinũ suuz: iuitq; ad achis in geth ad reqrẽdũ seruos suos: et addduxit eos de geth. Nũciatũ est aũt regi salomõi ꝙ isset semei in geth de hierl'm / 7 redijsset. Et mittẽs vocauit eum / dixitq; illi: Nõne testificatus sũ tibi p dñm: et ꝑdixi tibi: q̃cũq; die egressus fueris huc atq; illuc / scito te ẽẽ moriturũ: Et rñdisti mihi: bonus sermo quẽ audiui. Quare ẽ nõ custodisti iusiurãdũ dñi: et p̃ceptũ qd p̃ceperã tibi? Dixitq; rex ad semei: Tu nosti oĩe malũ cuius tibi ꝯsciũ ẽ cor tuũ: qd fecisti dauid pri meo. Reddidit dñs maliciã tuã in caput tuũ: 7 rex salomon bñdictus: 7 thronus dauid erit stabilis corã dño vsq; in sempiternũ. Iussit itaq; rex banaie filio ioiade. Qui aggressus pcussit eũ: 7 mortuus est. Ca. III

b Confirmatũ est igit c regnũ in manu salomonis: et affinitate d ꝯiũctus est pharaoni regi egypti. Accepit nãq; filiaz eius: et adduxit in ciuitatẽ dauid: e donec cõpleret edificans domũ f suã / 7 domũ dñi: 7 murũ hierusa g lẽ p circuitũ. Attamen populus h c immolabat in excelsis. Non eñi edificatuz erat templum nomini

7 regno eius ꝓpinquus: 7 iõ cũ eo ꝯtraxit affinitatẽ / 7 regni sui firmitatẽ. e ¶Et adduxit in ci. da. Cuius rõ subdit: f ¶Donec cõ. edi. d. su. d' cuius edificatiõe postea hr. vij. ca. g ¶Et murũ hie. quã clausit triplici muro. ita ꝙ i interiori clausura erat tẽplũ dñi 7 palaciũ regis: i exteriori erat vulgus 7 manu artifices: i medio vo habitabãt ꝓphe 7 nobiles. vñ. j. iiij. li. xxij. c. dr. ꝙ olda ꝓphetes manebat i hierl'm / i scda. s. clausura. h ¶Attñ po. i. i. ex. Sic dictũ fuit. s. Deu. xij. 7. j. Reg. a destructiõe silo vsq; ad edificationẽ tẽpli arca dñi nõ habuit stabilez mãsionẽ: 7 iõ licieũ fuit offerre et imolare oblatiões votiuas et sacrificia alibi q̃ vbi erat arca / sz deuotionẽ offerẽtis. post edificationẽ vo tẽpli nõ licuit nisi ex spãli mãdato dei vel eius instinctu: sic helias imolauit i mõte carmeli: vt hr. j. xviij. ca.

Questio

¶Querit vtz salomõ peccauit accipiẽdo i vxorẽ filiã pharaõis? Et arguit pmo ꝙ sic. qz ꝓhibitũ erat iudeis contrahere mrĩmoniũ cũ mlierib' alienigenis: vt habet Deu. vij. ca. a 7c. Itẽ. j. xj. ca. vbi repñendit salomõ de mulieribus alienigenis: spãliter expmit filia pharaonis. Cõtrariũ arguit p h' ꝙ dñs illo tpe apparuit salomoni dicẽs ei: Postula quod vis 7c. Itẽ edificato tẽplo orõnẽ salomonis exaudiuit: 7 tẽplũ nebula ipleuit: ad denotandũ specialẽ p̃sentiã suã: vt habetur. ij. Parali. v. ĝ dñs nõ fecisset si salomõ eũ offẽdisset. ¶Rñsio. Dicẽdũ ꝙ q̃ntũ videt textus sonare nõ peccauit. qz statim subdit: Dilexit aũt salomõ dñm ambulãs i p̃ceptis dauid pris sui: excepto ꝙ in excelsis imolabat: 7 tñ illõ erat licitũ: vt dictũ est ꝓ illo tpe: tñ minus bonũ vt videbit. Si igit salomon peccasset accipiẽdo filiã pharaonis: scriptura illud multo fortius excepisset. Sciẽdũ igit: ꝙ mulieres alienigene erãt i duplici ĝdu: qz aliq̃ erãt de pplis habitãtibus terrã ꝓmissionis anteq̃ filij isrl' intrarẽt: quaꝝ aliq̃ cũ eis i terra remãserũt: vt patuit i libris Iosue 7 Iudicũ. 7 cũ illis nõ poterãt filij isrl' licite ꝯtrahere matrimonia: nisi ex spãli cã / vt dicet. Cũ alijs vo mulieribus alienigenis poterãt cõtrahere / maxie ex rõnabili cã: gẽtilitate tñ pus relicta. 7 sic booz ꝯtraxit cũ ruth moabitide: put hr Ruth vlt. Et h' mõ salomõ cũ filia pharaonis ad ꝯfirmationẽ regni sui: vt p̃dictũ ẽ ꝯtraxit. Et credẽdũ ẽ (licet nõ sit expssũ) ꝙ ipa reliq̃rit gẽtilitatẽ añq̃ cognouerit eã: qz tũc salomõ diligebat dñm / et ecõuso: vt oñdet. j. Ad pmũ igit argumẽtũ dicũt aliq̃: ꝙ vxores alienigene de genere chananeoꝝ tm̃ erãt ꝓhibite iudeis: nõ aũt de alijs natiõib'. Sz hoc patet falsũ. j. Esdre. ix. a. vbi dr ꝙ filij isrl' reuersi de captiuitate accepẽrũt vxores de genere ammonitaꝝ 7 moabitaꝝ 7 egyptiorũ: q̃ nõ erant de chananeis: et tñ esdras q̃ optime sciuit legẽ / determiauit hoc eẽ illicitũ / ꝓpter qd ordinatũ fuit tunc / ꝙ illas eijcerẽt. Propt qd dicendũ ꝙ mulieres chananee fuerũt magis interdicte q̃ alie: 7 iõ cũ ill'n erat licitũ ꝯtrahere / nisi relicta gẽtilitate: 7 cuz hoc ꝓ aliquo magno facto i spẽali: ꝓpt fidẽ vnius veri dei. 7 sic salomõ ꝯtraxit cũ raab q̃ erat d' ill': qz ex fide saluauit nũcios hebreoꝝ: vt dicit apl's ad Heb. xj. Cũ alijs autẽ alienigenis licitũ erat cõtrahere ex miori causa / ※ relicta gẽtilitate.

※ c ¶Cõfirmatũ est re. i ma. sa. 7c. Per cõiũctionẽ mrĩmonialẽ salomonis cũ filia regis egypti: allegorice fuit significata cõiũctio christi cũ eccl'ia de gẽtib' collecta: nec in h' facto peccauit salomõ: sic ※ plenius

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

A *F* *1.Para.21.d* a ℭ Abijt itaq; ſa.ꝛc. In gabaon erat excelſū maximū: vbi erat tabnaculū qđ fecit moyſes: ꝛ altare eneū: ſup qđ ſalomō offerēs mille hoſtias diuinū meruit oꝛaculū. b ℭ Si āt ambula. in vijs mei: ꝛ cuſtodieris ꝛc. Abſq; obſeruatione mādatoꝝ dei: ꝛ adipiſci nemo pōt lōgos dies .i. btitudinem. ℊ Tūc vene

alibi q̄ vbi erat arca: ꝛ nō ſolum licitū / ſed etiā meritoꝛiū: licz non tantū ſicut in pſentia arcę ſicut cōtinentia ꝯiugalis meritoꝛia eſt min⁹ tamē q̄ vidualis ꝛ virginalis. g ℭ Per ſomnium nocte. qꝛ illa hoꝛa aīa intellectiua magis diſpoſita eſt ad illuminatiōes diuinas pcipiendas: vtpote ceſſantibus tumultibus ꝛ quieſcētibus ſenſib⁹ exterioꝛib⁹ p que diſtrahitur intellectus. h ℭ Poſtula qđ vis. Hoc nō dixit deus tm̄ ex merito ſalomonis / ſed principaliter ex merito dauid: qui ꝓ eo oꝛauerat. et ideo ſalomon in reſpōſione ſua primo fecit mentionem de patre ſuo dicens: *L*

Nico.de lyra

* relicta gētilitate: vt dicit Deut. xxi. q̄ ſi aliq̄s iude⁹ debellatis aduerſarijs de iſtis natiōib⁹ videret inter captiuos mulierē pulchrā: relicta gētilitate poterat eā accipe vxoꝛē. Et h mō ꝯrit dđ cū tholomai filia reg̃ geſſur: vt hr̄. ij. li. iij. ca. illas aūt q̄s eſdras iuſſit eijci / fuerant acceptę a filij iſrl̄ ex mala cā. ſ. qꝛ vxoꝛes iudeę q̄ cū eis venerāt de captiuitute ex laboꝛe itiner̃ erāt deturpatę: ꝛ ꝓpt̄ hoc erāt a marit̃ ſuis abiectę ꝛ q̄ſi repudiatę. Pꝛeterea illę alienigenę docebant filios ſuos aliq̄ ad ritū gētilitat̃ ptinētia.

Ad ſcđm dicēdū q̄ ibi īfra. ſ. xi. ca. duo dicunt̄ de ſalomōe. Pꝛimū ē: q̄ ardētiſſimo amoꝛe copulat⁹ ē alienigenis mulierib⁹. Aliud ē: q̄ ad ſatiſfaciēdū eis coluit deos earū: ꝛ ad h ędificauit tēplū. et q̄tū ad pmū noīat̄ ibi filia pharaonis q̄ fuit dilecta p oib⁹: vt dicūt doctoꝛes hebꝛei ꝛ catholici: nō aūt q̄tuz ad ſecūdū: qꝛ reliq̄rat idolatrię cultū / vt dictuz eſt. alię vero quib⁹ ędificauit tēpla non reliq̄rāt. et iſtis idolatris mulierib⁹ ꝯiūct⁹ fuit ſalomō in ſenectute: vt ibidē dꝛ. Si aūt dicat̄ q̄ eodē mō fecit ꝓ filia pharaonis: eo q̄ ibidē ſubdit̄: Atq; in hūc moduz fecit ſalomon vniuerſis vxoꝛi⁹ ſuis alienigenis. Pōt rn̄deri p illđ qđ immediate ſubdit̄: Quę adolebant thura ꝛc. ꝛ p h determinat̄ ꝓ quib⁹ mulierib⁹ alienigenis fecit h. ſ. ꝓ illis q̄ nō reliq̄rant idolatriā: vt dictū ē. Et ſi dicat̄: q̄ tūc filia pharaonis redijt ad idolatriā vidēs ſalomonē idolatrare cū alijs vxoꝛib⁹ ſuis. p h nō tollit̄ q̄n mr̄imoniū cum ipa a pncipio licitū fuerit. a ℭ Dilexit aūt.

B *Diuiſio* Hic ꝯn̄ter oſtendit̄ ſalomonis deuotis erga deū: ꝛ pꝛimo ī cultu interioꝛi q̄ potiſſime ꝯſiſtit in actu dilectiōis: ſm̄ q̄ dicit Aug⁹. in enchiridiō: Fide / ſpe ꝛ charitate colit̄ de⁹. ꝛ h notat̄ cū dꝛ: Dilexit aūt ſalomon dn̄m. Scđo in cultu exterioꝛi cuz dꝛ: Ambulans in pceptis dauid. Verūtamē qꝛ in hoc adpfectionē ei⁹ nō puenit. ideo ſubdit̄: b ℭ Excepto q̄ in oxcelſis imolabat. Licet em̄ h eēt licitū illo tpe / vt pdictū eſt: tn̄ meli⁹ erat talia offerre in loco vbi erat arca dei. dauid aūt non legit̄ alibi immolaſſe niſi ex ſpeciali mādato dei ī arca areuna hiebuſei: vt habet̄. ſ. ij. libꝛo vlti. ca. ſicut ꝛ helias poſt ędificationē tēpli obtulit ī mōte carmeli: vt dictū eſt. c ℭ Abijt itaq; ſalomon ꝛc. ī ga. cuius cā ſubdit̄: d ℭ Illud q̇ppe erat excelſuz ma. nō magnitudine molis / ſed reuerentię ꝛ honoꝛis: qꝛ ibi erat tabernaculū et altare holocauſti q̄ fecerat moyſes: vt hr̄. j. Paral̄. xxi. d. Arca tn̄ dn̄i erat ī hierl̄m vbi adduxerat eaz dauid: vt habet̄. ſ. ij. li. ca. vi. e ℭ Mille hoſtias in ho. obtu. ſalo. Ex quo apparet effectus ſuę deuotiōis. f ℭ Apparuit āt dn̄s ſa.

Diuiſio Hic ꝯn̄r oſtendit̄ q̄d deuotio ſalomōis meruit: ꝛ pmo circa hoc oſtendit̄ dei cōceſſio. ſcđo in effectu oſtenſio / ibi: Tunc venerūt. Circa pꝛimū dꝛ: Apparuit aūt dominus ſalomoni pꝛopter deuotionē pdictam. Et ex hoc patet quod ſupꝛa dictum eſt. ſ. q̄ licitū erat offerre ſacrificia alibi q̄

dn̄i vſq; in diē illū. Dilexit āt ſalomō dn̄m: ambulās in pceptis dauid patris ſui: excepto q̄ i excelſis imolabat / ꝛ accēdebat thymiama. Abijt itaq; ſalomon in

a ¶ interp̄tat̄ ſublimis collis / vl̄ excelſus.

gābaon / vt immolaret ibi. Illud q̇ppe erat excelſū maximū. Mille hoſtias i holocauſtū obtulit ſalomon ſup altare illud i gabaō.

Apparuit autē dn̄s ſalomoni p

a ¶ dei gr̄a liberū hoīs exq̇rit arbitriū.

ſomniū nocte / dicens: Pōſtula qđ vis vt dem tibi. Et ait ſalomon: Tu feciſti cuz ſeruo tuo dauid pr̄e meo mīſicoꝛdiā magnā ſicut ambulauit in cōſpectu tuo ī veritate ꝛ iuſticia ꝛ recto coꝛde tecū. Cuſtodiſti ei miſericoꝛdiā tuā grandē: ꝛ dediſti ei filiū ſedē tē ſup thꝛonū ei⁹ / ſicut eſt hodie. † Et nūc dn̄e de⁹ tu regnare feciſti ſuū tuū ꝓ dauid pr̄e meo. Ego aūt ſum puer puulus ꝛ iguorās egreſſuz ꝛ introitū meū: ꝛ ſeruus tuus ī medio ppl̄i ē quez elegiſti. populi infiniti qui enumerari et

a ¶ vel ſuppoꝛtari.

ſupputari nō pōt p ml̄titudine. † Dabis g̊ ſuo tuo coꝛ docile: vt iudicare poſſit ppl̄z tuū: ꝛ diſcernere iter malū ꝛ bonū. Quis em̄ pōt iudicare ppl̄m iſtū: ppl̄m tuum hūc multuz? Placuit g̊ ſmo corā dn̄o q̄ ſalomō rem huiuſce modi poſtulaſſet. Et dixit dn̄s ſalomoni: Quia poſtulaſti ver

a ¶ hmōi querūt repꝛobi.

bū hoc: ꝛ nō petiſti tibi diēs multos / nec diuitias aut aīas īimicorū tuoꝝ: ſed poſtulaſti tibi ſapiētiam ad diſcernendū iudiciū:

a ¶ talis oratio apud deū nō fruſtratur.

ecce feci tibi ſm̄ ſermōes tuos. Et dedi tibi coꝛ ſapiēs ꝛ intelligēs: intantū vt null⁹ an̄ te ſil̄is tui fuerit: nec poſt te ſurrectur⁹ ſit. Sz ꝛ hec q̄ non poſtulaſti dedi tibi / diuitias. ſ. ꝛ gl̄iam / vt nēo fuerit ſil̄is tui ī regib⁹ cūct̃ retro dieb⁹ Si aūt āmbulauer̃ ī vijs meis / et cuſtodier̃ pcepta mea ꝛ mādata

i ℭ Tu feciſti cum ſeruo tuo dauid: ꝛ patet littera ex pdictis vſq; ibi: k ℭ Ego aūt ſum puer paruulus ignoꝛas egreſſuz ꝛ introitūz me. Id eſt ꝓcedendi modū in tāto regimine. idō ſubditur: l ℭ In medio populi ē quē elegiſti: ppl̄i īfiniti ꝛc. hyperbolice eſt locut⁹: ad denotandū magnitudinem multitudinis: q̄uis eſſet finita et numerabilis ſimpliciter. m ℭ Dabis g̊ ſuo tuo coꝛ do. i. illuſtratum a te. n ℭ Quis em̄ pōt iudicare ppl̄m iſtum ꝛc. quaſi diceret: nullus ſine tua ſpeciali illuſtratione. o ℭ Placuit ergo ſermo corā domino. quia petitio erat oꝛdinata ad diuinū honoꝛē: ad ꝓpꝛiā ſalutez: et ad bonum ppl̄i regimē. p ℭ Et dedi tibi coꝛ ſapiēs ꝛ intelligēs: intantū vt null⁹ ante te ſimilis ꝛc.

Salomon quomodo ſapiētiſſim⁹ Hoc ē intelligendū reſpectu regū qui fuerunt ante eum ꝛ poſt. de alijs autē hominibus plures fuerunt ſapientioꝛes: ſicut Adaz qui fuit creatus in plenitudine ſcientię: ꝓut dictū fuit Gen̄. iij. et moyſes cui deus loquebatur ſicut ſolet loqui homo ad amicum ſuū. vt habetur Exođ. xxxiij. et ſanct⁹ Paulus cęteriq; apoſtoli: ꝛ Johannes qui ſcripſit apocalypſim: qui omnes fuerunt magis illuminati q̄ aliqui in veteri teſtamēto. q ℭ Diuitias ſcz et gl̄iam / vt ne. fue. ſi. tui ꝛc. ij. Paralipo. j. c. dꝛ: Subſtantiam et gloꝛiam dabo tibi: ita vt nullus in regibus / nec ante nec poſt ſimilis fuerit tibi. hoc ē intelligendum iſtis tribus ſimul concurrentibus: ſcz ſapientia / gloꝛia / ꝛ diuitijs: quia aliqui fuerunt eo potentioꝛes et magis gloꝛioſi: ſicut Alexander magnus / et plures imperatoꝛes Romani q̄ dominabant̄ toto oꝛbi. et aliq̄ ditioꝛes ſicut Octauian⁹ et Creſus: deficiebant tn̄ a ſalomone in ſapiētia.

† 1. pa. 28. b. 2. Pa. 1. b Sap. 9. b.

D

† 36. diſ. c. q̄ eccleſiaſtic̃. ꝭ ecce

* Igit̄ eui.

Moꝛaliter * plenius dixi in expoſitione litterali: ꝛ textus etiam oſtendit quia ſequit̄: a ℭ Dilexit autem ſalomon dominum. Pꝛopter qđ non poteſt dici q̄ hic p peccatū ſignificet̄ chꝛiſti et eccleſię myſterium. b ℭ Poſtula qđ vis vt dem tibi ꝛc. Per hoc q̄ ſalomon a dn̄o petijt ſciētiā ad regendum ppl̄m ſm̄ honoꝛē dei ꝛ cōmunē vtilitatem: ꝛ dn̄s ſibi dedit: ꝛ cum hoc addidit diuitias ꝛ gloꝛiā q̄ decēt regiā maieſtatē: ſignificat̄ q̄ petētib⁹ illā q̄ ſunt ad honoꝛē dei et bonum cōmunis populi: non ſolum petita a deo dant̄ / ſed etiam alia quę ad decentez ſtatum petentium ſuffragantur: Matth. vi. d. Pꝛimum quęrite regnum dei et iuſticiam eius: ꝛ hęc omnia adijcientur vobis. r ℭ Si aūt abulaueris ī vijs meis. ꝛc. Per hoc patet q̄ dicta pꝛomiſſio et conſimiles ſunt conditionē q̄ homo debeat in bono perſeuerate.

r v * Tunc vene.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

E F a ¶ Tunc venerũt ⁊c. Greg. Postq̃ dñs erroris nr̃i tenebras luce sue cognitionis illustrat: mox tentationis aculeo vi sitãdo pbat: q2 accedẽda corda nostra ad ꝟtutes puehit: ⁊ recedendo cõcuti tentatiõe pmittit. Si eñ post virtutũ mũera nulla tentatione ꝯcutit: hoc se habere anim⁹ ex se gliat. Ut q̃ firmitatis habeat dona/ ⁊ ifirmitatez suam agnoscat: p accessũ grẽ ad alta sustollit: ⁊ p excessũ q̃d ex se sit pbat. Uñ salomon post acceptã diuinit⁹ sapiẽtiã meretricũ q̃stione pulsat. Quia sepe cum mẽtẽ nostrã cõcessis ꝟtutib⁹ respect⁹ itime largitat illuminat: mox eã lubrice cogitatiões turbãt: vt q̃ subleuata imẽso mũere exultat: et tẽtatiõe pulsata q̃d sit iueniat. Sic ⁊ helias visitat⁹ desup sermone celos aperuit: ⁊ subito pbat⁹ ifirmus p deserta fugiẽs vnã mulierẽ expauit. Sic paul⁹ vsq̃ ad tertiũ celũ paradisi penetrãs secreta cõsiderat: et ad se rediẽs ꝯ carnis bellũ laborat. Legẽ aliam in mẽbris sustinet: cui⁹ in se rebellione fatigari spũs legẽ dolet. Post dationẽ q̃ muner deus hoiem pbat: q2 et collato mũere sbleuat: ⁊ abstracto paululum ipm sibi demonstrat. Qd̃ iõ patimur/ vt ad pmisse icorruptiõis sbstãtiã reformemur. ¶ Quidã autumant sup synagogã ⁊ eccl'iam h̃ ẽẽ sentiẽdũ: ⁊ ad illd̃ tp̃s referẽdũ/ q̃ post crucẽ ⁊ resurrectionẽ tã in iudeis q̃ in gẽtib⁹ ver⁹ salomõ .i. pacificus regnare cepit. Osee eñ accepit vxorẽ fornicariã: deĩde adulterã ꝗ̃ eñ christ⁹ venit: vt meretrices dona ret matrimonio: ⁊ de duob⁹ gregib⁹ faceret vnũ ouile. Hẽ sũt due virge que i ezechiele iũgunt: ⁊ de q̃b⁹ p Zachariã d2: Et assũpsit mihi duas virgas: vnaz vocaui dcorã ⁊ alterã vocaui funiculũ. Mulier q̃z illa in euãgelio q̃ pedes iesu lachrymis lauit: crine detersit: et cui oĩa pctã dimissa sunt: significat eccl'iam de gẽtib⁹ ꝯgregatã. Eccl'ia tñ nõ habet maculã neq̃ rugã: nec dicim⁹ eã meretricẽ pmãsisse/ sz fuisse. ꝯm qd̃ d2: Cũ esset iesus i domo simonis leprosi. Nõ q̃ tũc leprosus erat: sz q̃ añ fuerat ¶ Notandũ q̃q̃ q̃d dicat eccl'ia ꝯ synagogã: b ¶ Ego ⁊ mu. hec ha. i d. vna ⁊c. Quia post resurrectionẽ saluator vna de vtroq̃ pp'lo cõgregata est. Elegãter ꝟo adiũxit: Peperi apd̃ eã i cubiculo. Eccl'ia eñ de gẽtib⁹ q̃ nõ habebat legẽ ⁊ pphetas peperit in domo synagoge: nec egressa est de cubiculo/ sed ingressa. Uñ: Introduxit me rex i cubi. suũ. Et: Introducã te i domũ mr̃is mee: ⁊ in cubiculũ ei⁹ q̃ ꝯcepit me. ¶ Rab. Si cõsideres pilatũ lauãtẽ man⁹ ⁊ dicentem. Mũdus ego sum a sanguine iusti hui⁹. ⁊ Cẽturionẽ ꝯfitẽtẽ: Uere hic erat fili⁹ dei. Et eos q̃ añ passionẽ p philippũ dñm videre desiderãt: nõ ambigis primã peperisse eccl'iam: ⁊ post natũ pp'lm iudeoꝝ p q̃ dñs precabat: Pater ignosce illis ⁊c. ⁊ crediderunt vna de tria milia/ ⁊ alia q̃nq̃ milia. ¶ Grego. Per mr̃es lactãtes ordo doctoꝝ: p filios eaꝝ signat psona discipuloꝝ. Nã magistri scia vigilãtes/ sz vita dormiẽtes: auditores suos quos p vigilias p̃dicatiõis nutriũt: dũ qd̃ dicũt facere negligũt/ p somnũ torpor occidũt ⁊ negligẽdo opp̃mũt q̃s alere ꝟboꝝ lacte videbant. Uñ dũ rep̃hensibilit viuũt et hr̃e discipulos laudabilis vite nequeũt: alienos sibi attrahere conant: ⁊ dũ bonos se hr̃e sequaces ostẽdunt: apud iudicia hoim excusent mala q̃ agũt: ⁊ subditoꝝ vita mortiferã tegant negligentiã. Uñ mulier q̃ filiũ extinxit pprĩũ/ q̃siuit alienũ. sz matrẽ verã salomõis gladi⁹ iuenit: q2 cui fruct⁹ viuat vel intereat/ extremo examine ira iudic demõstrabit. Et notãduz q̃ viuẽs fili⁹ p̃us diuidi p̃cipit: vt soli postmodũ mr̃i reddat. q2 i hac vita q̃si ptiri ꝯcedit vita discipli: dũ ex illa alt apd̃ deũ merit ũ: alt apd̃ hoies laudẽ hr̃e pmittit. Sz falsa mr̃ quẽ ñ genuit occidi ñ timuit: q2 arrogãtes mgr̃i ⁊ charitat ignari/ si plenissimũ nomẽ laudis ex alienis discipulis cõsequi nequeũt: eorũ vitã crudelit insequũtur. Inuidia eñ succẽsi nolũt aliis viuere/ q̃s se cõspiciũt nõ possidere. Uñ: nec meus sit/ nec isti⁹. Quos eñ sibi obsequi nõ vidẽt ad gl'iam tpalẽ: eos aliis inuidẽt viuere p veritatẽ. Sz ꝟa mr̃ satagit/ vt ei⁹ fili⁹ saltẽ apud extraneũ sit ⁊ viuat. q2 cõcedũt veraces magistri: vt ex eoꝝ discipulis alij magisterij laudẽ habeãt: si tñ itegritatẽ vite ñ amittãt. Per q̃ pietat viscera hẽc eadẽ vera mater agnoscit: q2 ḋino magisterium in examine charitatis approbatur. Sola totũ recipe meruit/ q̃ q̃si totũ concessit. q2 fideles prepositi p eo q̃ ex bonis discipulis: nõ solũ aliis laudẽ non inuident/ sed etiã vtilitatẽ pfect⁹ exorant. Ipsi integros et viuentes filios recipiunt: q̃ñ in supmo iudicio ex eoꝝ vita perfectã retributionẽ assequũt. c ¶ Mortuus est. Rab. Dũ eñ leg sequit obseruantiã ⁊ gratiã euãgelij copulat legi: tenebraꝝ errore cooperta est. d ¶ Tulit filiũ meũ. viuũ scz: non vt possideret/ sed vt occideret. Non eñ fecit h̃ filij amore/ sed odio emule. e ¶ Quẽ diligenti⁹ ⁊c. Rab. Longũ est ostendere quõ p paulũ ⁊ alios ecclesiasticos intellexerit ecclesia nõ esse filium suũ q̃ tenebat in lege: et in luce cognouit quem in tenebris nõ videbat. Due mulieres q̃rum vna dilectione ardebat/ in altera simulatio surrepebat: ecclesiaz figurãt/ ⁊ synagogam siue hereticaz prauitatem. quarum vtraq̃ ⁊ suos nequiter nutriendo interimit.

3. Re. 17. a. et. 19. a · 2. Co. 12. a. · Ro. 7. d. · Osee. 1. a. et. 3. a · Ezech. 7. c · Zach. 11. b · Luc. 7. f · F · Eph. 5. f · Matth. 14. a · Cañ. 2. a · Ibi. 3. b · Mat. 27. c · Mar. 15. d · Ioh. 12. b · Luc. 23. e · Act. 2. g · Gal. 4. a et. 4. a

mea sic ambulauit pat tu⁹: longos faciã dies tuos. Igit euigi a lauit salomõ: ⁊ intellexit qd̃ esset somniũ. Cunq̃ venisset hierl'm/ stetit corã arca federis dñi: ⁊ ob b c tulit holocausta et fec victimas pacificas ⁊ grande cõuiuiũ vni

a ¶ Merito ad illũ mere

a uersis famulis suis. Tũc vẽne d

trices venerũt quẽ postmodũ deceperũt.

rũt due mulieres meretrices ad regẽ: steterũtq̃ corã eo. Quarũ vna ait: Obsecro mi dñe: ego et mulier hec habitabam⁹ i domo b vna: ⁊ peperi apud eã in cubiculo. Tertia aũt die postq̃ ego pe

a ¶ Mltitudinis credentiũ e. c. v.

peri: peperit ⁊ hec. Et erãm⁹ sil/

a ¶ blasphemãtiũ iudeorũ: vel gẽtiliũ idolis seruientiũ.

nullusq̃ ali⁹ in domo nobiscuz: c except nobis duab⁹. Mortu⁹ ẽ

a ¶ q2 nõ poterat dicere ego dormio ⁊ cor

aũt fili⁹ mulier hui⁹ nocte. Dõr

meũ vigilat. a ¶ Lege epistolam ad galathas: ⁊ vide quõ filios eccl'ie synagoga suos facere festinat.

miẽs quippe õppressit eũ: Et cõ e surgẽs in tẽpeste noctis silẽtio/ d tulit filiũ meũ de latere meo/ ancille tue dormiẽtis: ⁊ collocauit in sinu suo: suũ aũt filiũ qui erat

a ¶ per cerimonias legis.

mortu⁹/ põsuit i sinu meo. Cũq̃

a ¶ doctrine.

surrexissez mane vt darẽ lãc filio e meo: apparuit mortuus. Quez diligenti⁹ intuens clara luce/ deprehendi nõ esse meũ quẽ genu/

Nico. de lyra

✱ a ¶ Igitur euigilauit sa. et intel. qd̃ esset somniũ .i. intellexit quid significaret/ ⁊ q̃ esset verũ. Uñ magis pprie fuit visio vel reuelatio diuina que frequẽter fit in somnis: vt p3 in multis locis sacre scripture. b ¶ Stetit corã arca federis dñi. scz ad adorandũ. c ¶ Et obtulit holocausta et fecit victimas pa. et grande cõui. ⁊c. q2 ille locus erat ꝯuenientior ad sacrificia q̃ gabaon: vt dictuz est. ⁊ iõ post apparitionem domini sibi factam ibi obtulit. d ¶ Tunc venerunt due mulieres meretrices ad regẽ. Hic consequẽter ostendit impletio promissionis facte salomoni: et pmo q̃tuz ad sapiam. scd̃o q̃tũ ad opũtum ad gl'iam ca. iiij. tertio q̃tũ ad opulentiã ca. x. Ista tñ tria sunt ita cõiuncta q̃ vnũ perficit aliud ⁊ ecõuerso: iõ nunc distincte/ tunc mixtim agitur de ipsis. Primũ ostendit p veꝝ iudiciũ que esset mat vera ⁊ q̃ ficta: p h̃/ q̃ vbi deficiebat hũana pbatio/ sapiẽter recurrit ad inclinationẽ naturalẽ: quia vera mat afficit ad filiũ. ⁊ p3 lr̃a pauc exceptis. e ¶ Et cõsurgens intẽ. no. silẽtio. Intẽpestũ prout est substãtiuũ ẽ quarta hora noct: sz put est adiectiuũ/ idẽ ẽ qd̃ sine tpe. ⁊ sic nox d2 in tempesta nõ quia sit sine tempore simplicit: sz q2 tũc nõ est tp̃s aptum ad opandũ/ opatiõe aũt ⁊ motu tp̃s cognoscit ⁊ distiguit: vt habet quarto physicorũ. In fine cõcludit: ✱ Et timuerũt regẽ ⁊c.

Diuisio · Moralit · Allego

✱ d ¶ Tũc venerũt due mulieres mere. ad regẽ ⁊c. Allegorice p eas significant iudea ⁊ gẽtilitas q̃ p idolatriam fornicate fuerũt: vt p3 sacrã scripturã ĩspiciẽti. ⁊ de vtraq̃ venerũt aliq̃ p fidẽ ad christũ verũ salomonẽ etiã in eccl'ia primitiua. Per puerũ aũt viuũ de q̃ due mulieres ꝯtenderũt: significatur opus meritoriũ de quo fuit ꝯtentio inter iudeã ⁊ gẽtilitatẽ. Nam iudea dicebat fidẽ christi nõ sufficere ad salutẽ: nec p ꝯsequẽs ad opus meritoriuz sine legaliũ obseruatiõe. sicut d2 Act. xv. a. Nisi circũcidamini ꝯm morẽ moysi/ nõ potestis sal. fieri. Ecõtra ꝟo apl's gẽtiũ dicebat Gal. v. a. Si circũcidamini/ christ⁹ nihil vobis proderit. Et sic quelibet dicebat filiũ suũ esse viuũ/ ⁊ alterius mortuuz. Per hoc aũt quod dicitur: ✱ Diuidite infantem

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

A do iterimit: ⁊ alienos quusq̄ ꝑdat illiciendo ꝑsuadet. Inter duas mlieres dn̄s duz id qđ iustū est spū oris sui dirimit/ vnicuiq̄ qđ debet restituit.
a ¶Dixit ḡ rex. Hierony. Rab. Simulās ignorantiā humanos ꝓ dispēsatiōe carnis metit affect⁹. sicut ⁊ ibi: Ubi posu. eū? ⁊ alibi: Quis me tetigit? b ¶Diuidite infantē. Hiero. Ra. Tētat naturam nature dn̄s: ⁊ vult ꝺm vtriusq̄ volūtatē viuētē filiū i legē gratiāq̄ diuidere. nō q ħ ꝓbet/ sed ad arguēdā synagoge calūniā hoc seuel/ le dic. c ¶Dixit aūt m̄ri. Rab. Ecclesia q̄ scit suū esse libenter ꝯcedit emule vt viuat saltē apud eā: ne inter legem diuisus ex grām christi mucrone feriatur. vñ: Ecce ego paulus dico vob: quia si legem obseruatis: christus vobis nihil proderit.

Joh. 20. d; Luc. 8. f; Gal. 5. a

Nico. de lyra

* b ¶Et timuerūt regē vi. sa. dei. i. diuinit⁹ sibi datā. c ¶Esse i eo. vltra modū alioꝝ hoim: ⁊ iō tunc magis timuerūt eū q̄ ante.

Moraliter * a ¶Diuidite infantē vi. ⁊c. Et significatuz fuit q iudei ꝑmitterēt obseruare legalia ad tp̄s scz tp̄s ad publicationē euāgelij ⁊ gentib⁹ fuit iīpositū q obseruarēt aliq̄ legalia ad tp̄s: scz q abstinerēt ab imolato simlacroꝝ sāguine ⁊ suffocato: ⁊ ħ ꝓpt̄ q̄etū ⁊ pacificū ꝯuictū cū iudeis: q̄ abhorrebāt vtētes tribus dict̄: sicut pleni⁹ expositū exponēdo lr̄alit. Sz quia circūcisio ⁊ alia legalia post publicationē euāgelij cessauēt tāq̄ mortifera: puer viuus dat⁹ fuit vni. s. eccl̄ie de gētib⁹ collecte. Nā ad salutē sufficit fides christi ꝑ dilectionē operās sine legaliū obseruatiōe. ¶Mora. āt ꝑ iudiciū salomonis vez ex disq̄sitiōe affect⁹ matni ꝓlatū/ docent iudices vitatē inq̄rere ꝑ circūstātias vbi deficit hūana ꝓbatio per testes: ⁊ aliq̄n veritas ē inq̄rēda ꝑ moderatas questiones. Ca. IIII.

E Rat aūt rex salomon. Hic agit ꝺ glia ⁊ honore salomōis. ⁊ ꝑmo i familijs ⁊ subiectl. scđo i edificijs. ca. v. tertio i diuitijs. ca. x. Circa ꝑmū ońdit ꝑmo salomonis glia. scđo ei⁹ sapia/ ibi: Dedit q̄z de⁹ sāpiaz. Circa primo ostendit ꝑmo salomonis glia in ordine famulorū. scđo in multitudie subiectoꝝ/ ibi: Juda ⁊ isrl̄ in numerabiles. tertio i magnitudine expēsaꝝ/ ibi/ Erat aūt cibus. Circa primuz describit ordo famuloꝝ salomonis interius/ cū

erā. Rn̄ditq̄ altera mulier: Nō est ita vt dicis: sed fili⁹ tuus mortu⁹ est: me⁹ aūt viuit. Ecōtrario illa dicebat: Mētiris: fili⁹ q̄ppe meus viuit: et fili⁹ tuus mortuus ē. Atq̄ in hūc modū ꝯtendebāt corā rege. Tūc rex ait: Hec dicit: Fili⁹ me⁹ viuit/ et filius tuus mortuus ē. Et ista rn̄dit: Nō: sed filius tu⁹ mortuus est: me⁹ autē viuit.

¶christus.

a Dixit ḡ rex† Afferte mihi gladiū. Cunq̄

a ¶Nō veni pacē mittere/ sed gladium.

b attulissent gladiuz coram rege: Diuidite a inquit infantē viuū in duas partes: et date dimidiā partē vni: et dimidiā partez al- c teri Dixit aūt mulier cui⁹ fili⁹ erat viu⁹ ad regē: cōmota sunt q̄ppe viscera ei⁹ sup filio suo: Obsecro dn̄e: date illi infantē viuum/ ⁊ nolite interficere eū. Econtrario illa dicebat: Nec mihi/ nec tibi sit: sed diuidat. Rn̄dens rex ⁊ ait: Date huic infātē viuū: ⁊ nō occidat. Hec est em̄ mat ei⁹. †Audiuit itaq̄ ois isrl̄ iudiciū qđ iudicasset rex: et timuerūt regē/ vidētes sapientiā b dei esse i eo ad faciēdū iudiciū. Ca. IIII c

E Rat aūt rex salomō regnās d sup oēz isrl̄. Et hi ꝑncipes q̄s e hēbat. Açarias fili⁹ sadoch f sacerdotl. Helioreb ⁊ ahia fi g lij sesa scribe. Josaphat filius ahilud acōmētarijs. Banaias fili⁹ ioiade sup exercitū. Sadoch autē et abiathar sacerdotes. h Açarias fili⁹ nathā/ sup eos q̄ assistebāt re i gi. Sabud fili⁹ nathā sacerdos amic⁹ regl. k Et ahiasar ꝑposit⁹ dom⁹. Et adonirā fili⁹ l m abda sup tributa. Hēbat aūt salomō duo n deci ꝑfectos sup oēz isrl̄: q̄ ꝑbebāt ānonā regi ⁊ domui ei⁹. Per singlos ei mēses in anno/ singli necessaria mīstrabant. Et hec noia eoꝝ: Bēhur/ i mōte ephraim. Bēdecar/ i macces ⁊ i salebim/ ⁊ i bethsames/ ⁊ i

¶vel. d.

helō ⁊ bethanā. Beneseth/ i araboth: ipi⁹ erat socchо: et ois terra epher. Benab/ in adab: cui⁹ ois nepthad/ dortaphet filiā sa o lomonis hēbat vxorē. Bena fili⁹ ahilud regebat thanach/ ⁊ mageddo: ⁊ vniuersā bethsā q̄ ē iuxta sarthana subt̄ ieçrahel a

¶alias çeelmaan.

bethsan vsq̄ abelmeula e regiōe iecmaā. Bēgaber i rhamot galaad hēbat auothi air/ fili⁹ manasse i galaad. Ipe ꝑerat in oi regiōe argob q̄ est i basan sexagita ciuitatib⁹ magnis atq̄ muratl q̄ hēbāt seras ere as. Abinadab fili⁹ addo ꝑerat in manai. 1 Achimaas in neptalim: sed ⁊ ipse habebat bathsemath filiā salomonis i ꝯiugio. Baana filius husi/ in aser ⁊ i baloth. Jo/

tirius/ cū đr: f ¶Azarias filius sadoch sacer. Ex hoc videt q eēt scriba cū alijs duob⁹ sequētib⁹. Sed ħ non videt verū: qꝛ in hebreo incipit alius versus/ ibi: helioreb ⁊c. ⁊ ideo in hebreo sic dicitur: Açarias filius sa. sacerdos sub patre suo qui erat summus sacerdos.
b ¶Helioreb et ahia ⁊c. scri. vn⁹ ad scribendū acta tēpoꝝ: ali⁹ pro litteris regis. h ¶Sadoch aūt ⁊ abia. sacer. Hoc videt esse cōtra illud qđ dictū ē. ij. ca. q salomon eiecit abiathar a sacerdotio/ dicens: Uade in anathot ad agrum tuū. Dicēdum q ipsum reuocauerat vt ministraret in templo ⁊ viueret de altario: nō tamē ad summuz sacerdotium. ⁊ hoc fuerat predictum heli. j. libro. ij. ca. Futurum est aūt vt quicunq̄ remanserit de domo tua veniat vt oret pro eo. ⁊ sequit: Dicatq̄: dimitte me obsecro ad vnā partē sacerdotalē: vt comedam buccellā panis. i ¶Azarias fili⁹ nathā super eos qui assistebant regi. seruiēdo ei in palatio. Rab. Sa. tamen dicit q isti assistentes erānt. xij. prefecti de quib⁹ postea agit: q̄ prouidebāt domui salomonis de victualibus ⁊ alij necessarijs. Sed primū dictū melius videt: qꝛ isti ꝑfecti nō assistebant regi: sed magis erāt in duodecim partibus regni sui dispersi. k ¶Sabud filius nathan sacerdos: id ē magnus ⁊ honoratus: sicut đr. s. ij. libro. ca. viij. Filij autem dauid sacerdotes erant: nō em̄ nathā erat de genere sacerdotali: sed nutrierat salomonē: ꝓpter quod filios ei⁹ honorabat. l ¶Et ahiasar prepositꝰ domus. qꝛ disponebat generaliter de his q̄ ptinebant ad domū salomonis. m ¶Et adonirā fili⁹ abda super tributa. qꝛ ꝺm ei⁹ ordinationē colligebantur: et de ipsis sibi ratio reddebat. Cetera que nō sūt hic exposita de istis officijs/ exposita fuerunt supra. ij. li. caplo. viij. i fine. n ¶Habebat autem salomon ⁊c. Hic ꝯn̄r ponitur famuloꝝ ordinatio exterius: videlicet duodecim prefectoꝝ in diuersis partibus regni ad prebenduz necessaria domui salomonis per singulos menses prouidentes. et patet littera vsq̄ ibi: o ¶Filiam salomonis habebat vxorem. hoc dicitur per anticipationem: quia salomon adhuc non habebat filiam matrimonio aptam: sed quia iste erat industrius/ propter hoc salomon dedit sibi postea filiam suam.

* Gaber fi.

Moraliter. d ¶Erat autem rex salomon regnans sup oēm israel. Per salomonē autē qui pacificus interꝑtatur/ iesus christ⁹ significat: q̄ ꝑ sāguinē suū pacificauit oia q̄ i celis sūt ⁊ i terris. Per oēm isrl̄ significat ecclesia militans/ in q̄ de⁹ videt ꝑ fidē et in enigmate: ⁊ eccl̄ia triūphans/ in q̄ clare videt ⁊ apte. e ¶Et hi ꝑncipes q̄s habe. Per q̄s significant ordines beatorum in ecclesia triūphante: ⁊ diuersi gradus ⁊ officia viatoruz in ecclesia militante. n ¶Habebat aūt salomon. xij. ꝑfectos super omnem israel. Per q̄s significati sunt. xij. apostoli/ prebētes annonaz dn̄i veri salomonis iesu christi: ecclesiam pascendo verbo ꝑdicationis et actu celebrationis. Nā in primitiua ecclesia quotidie fidelibus ministrabatur eucharistia: et hoc in sortib⁹ sibi assignatis ꝺm ordinationem veri salomonis.

* Juda ⁊ isra.

C

†De ꝑsūp. c. afferte.

†3. q. 7. ꝭ. ff

D

Moraliter

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

E ☞ a ¶ Lib⁹ salo.p sin.d. Ca.IIII Refectio christi: q̇ pascit recta fi/de/⁊ operib⁹ bonis: q̄ illi q̄tidie offerūt ab eccl'ia catholica. b ¶ Uiginti boues pascuales. Predicatores noui testamēti: q̄ q̄si geminatū decalogū i se habēt/ cū nouū ⁊ vetus testamētum equaliter p̄dicant pleni dilectiōe dei ⁊ proximi. c ¶ Excepta venatiōe cer.⁊c. Uenatiōe diuersoꝝ aialiū sūt/ qui ex diuersis gētib⁹ quotidie retib⁹ euāgelij p spūales venatores capiuntur ⁊ i pastū saluatoris redigūtur. d ¶ Quadraginta milia p̄sepia. Per quadragita tpa prisce legis designātur/ quaꝫ moyses acceptur⁹ ieiunauit q̄draginta diebus: ⁊ populus q̇ ea instruebat q̄draginta annis in deserto fuit.
Num.32.c. e ¶ Et duodeci milia. Hic nūerus p̄sēs tp̄s significat: in q̊ apostolica doctrina noui testamēti populū nutrit.
Deu.9.b. et.28.a f ¶ Hordeū. ne q̄d desit i domo reg' ordo p̄dicatorū scribēdo ⁊ loq̄ndo laborat: vt i mēsa dn̄i abūdet vnde nutriāt fideles.

Ni.de lyra

☞ Et fuerīt ※ a ¶ Gaber fili⁹ su.in t.g. q̄tū ad vnā partē: q2 in alia parte p̄/erat bengaber: vt dictū ē. et q̄libet habebat cū hoc alias terras adiūctas: vt patet i littera. b ¶ Juda ⁊ israel. Hic describit gloria salomonis in multitudine populi sibi subiecti. sicut scribit Prou.xiiij.d. In multitudine ppl'i dignitas regis: i paucitate plebis ignominia p̄ncipis. iō d2: Juda ⁊ isrl' innumerabiles. hyp̄bolice dictū ē: ad denotandū excessū ⁊ magnitudinē multitudinis: sicut dictū est ca. p̄cedenti. c ¶ Comedētes ⁊ bi.atq̄ le. q2 nō timebāt de incursu aduersarioꝝ ꝓpt̄ pacē sub salomone datā. d ¶ A flumie terre phi. vsq̄ ad termi. egypti. In salomone eīm fuit cōpletum q̄d fuerat Abrae ꝓmissū Geñ.xv.d. Semini tuo dabo terraꝫ hanc a flumine egypti vsq̄ ad fluuiū magnum euphraten. e ¶ Offerentium sibi munera.i.tributa. f ¶ Erat aūt cib⁹ salomonis. Hic ꝯñr describit glia salomonis in magnitudine expensarū. ⁊ primo q̄tum ad ad victualia cū dicit: Per singulos dies triginta chori simile.
Diuisio Chorus est gen⁹ mēsure cōtinens xxx.modios. apud hebreos tñ modius est paruus: quia ruth portauit sex modios hordei: vt habetur Ruth.iij.d. Simila est farina tritici delicatissima ⁊ purgatissima de qua fiebāt panes ꝓ rege ⁊ alijs nobilib⁹ p̄sonis. g ¶ Et auiū altiliū.i.ipinguatarū. ⁊ d2 ab alo alis. Cetera patēt ex predictis vsq̄ ibi: h ¶ Et habebat sa. vbi describitur magnitudo expensaꝝ i alijs cū dicit: i ¶ Quadraginta milia p̄se. equorū curriliū.i.ꝓ currib⁹ trahendis ⁊ hmōi operib⁹ faciendis.ij. Paral.ix.f. d2. Habuit quoq̄ salomon.xl.milia equoꝝ in stabulis. ⁊ ꝺm hoc presepia hic accipiunt loca distincta pro quolibꝫ eq̄/ in vna tñ

saphat fili⁹ pharue in isachar. Semei filī⁹ hela i bēiamin. Gaber fili⁹ suri i t̄ra a galaath: ⁊ i t̄ra seō reg' amorrei: ⁊ og regis basā sup oia q̄ erāt i illa t̄ra. Juda b ⁊ israel inumerabiles sic̄ arena maris in m'ltitudie/ comedētes ⁊ bibētes atq̄ le/ c
a ¶ christus/ in cui⁹ ditione sunt oia regna terre.
tātes. Salomō aūt erat i ditiōe sua hn̄s
a ¶ Dn̄abit a mari vsq̄ ad mare: ⁊ a flumie vsq̄ ad terminos orbis terrarum.
oia regna secū a flūmie t̄re philistijm vs d
a ¶ Reges tharsis ⁊ insule mūera offerent.
b ¶ fidei ⁊ bonorū operum.
q̄ ad t̄minū egypti offerētiū sibi mūne/ e
a ¶ Omnes gētes seruient ei. b ¶ in seculū seculi: ⁊ regni eius nō erit finis.
ra/ et seruiētiū ei cūnctis dieb⁹ vite eius.
a Erat autē cibus salomonis p singulos f
a ¶ fides sancte trinitat' q̄ in in lege dn̄i cōtinetur.
b ¶ pfectio bonorū operū.
dies triginta chori simile et sexaginta
a ¶ doctores decalogi.
b chori farine: decē boues pingues/ et vi
a ¶ duces christiani gregis/ qui cū subditis suis eternā gloriā consequi festinant.
ginti boues pascuales: ⁊ centū arietes:
c excepta venatione ceruoꝝ/ capreaꝝ atq̄ bubalorū ⁊ auiū altiliū. Ipse eīm ob g tinebat oēm regionē q̄ erat trās flumen q̄si a thapsa vsq̄ ad gaçam: et cunctos
a ¶ Multiplicabit ei⁹ iperiū: ⁊ pacis nō erit finis.
reges illarū regionū: ⁊ habebat pacem
a ¶ sub defensione eius.
ex omni parte in circūitu. Habitabatq̄
a ¶ vere ꝯfitens. b ¶ videns deū. c ¶ despectis.s.
iuda et israel absq̄ timore vllo/ vnusq̄sq̄ oib⁹ terrenis ⁊ hostiū minis. a ¶ q̄ letificat cor hominis. b ¶ dulcedine charitatis dei ⁊ ꝓximi.
q̄ sub vite sua/ ⁊ sb ficū sua: a dan vsq̄ bethsabee cunctis dieb⁹ salomonis. Et h
a ¶ quia in populo legis ⁊ euangelij nutriebant:
d habebat salomon quadraginta milia p̄ i
ad p̄sepia scpturaꝝ: vt apti fierēt eq̄tatui sūmi reg'.
c sepia equorū curriliū: et duodecim mi/ k
¶ verbo ⁊ exemplo.
lia equestrium: nutriebantq̄ eos supra
¶ predicatores.
dicti regis prefecti: sed ⁊ necessaria mē
a ¶ dantes in tpe diuini tritici mensuram.
se regis salomonis cū ingenti cura p̄bē
f bant in tpe suo. Hordeū quoq̄ et paleas equorū ⁊ iumētorū deferebant in locū vbi erat rex/ iuxta cōstitutū sibi. De/ l
a ¶ christo i q̄ sūt oēs thesauri sapie ⁊ scie abscōditi.
dit quoq̄ deus sapientiaꝫ salomoni/ et prudētiā multā nimis: ⁊ latitudinē cor/ m n dis quasi arenā que est in littore maris.
Et p̄cedebat sapia salomonis sapiētiā o
a ¶ quia fons sapientie.
oim orietaliū ⁊ egyptiorū: ⁊ erat sapien p
a ¶ qui participant sapientia.
tior cunctis hoībus. Sapientior ethan q ezraite/ et hemā/ ⁊ chacal/ ⁊ dorda filijs r
a ¶ q2 nomē eius admirabile in vniuersa terra.
maol. Et erat noiat⁹ in vniuersis gentibus p circūituꝫ. Locut⁹ est q̄ꝫ salomon s

Nico.de lyra

domo: sicut solet fieri i stabul' vbi inter equos ponuntur aliqua distincta vtpote ligna vel huiusmodi ne percutiant se mutuo vel mordeant: ⁊ ne vnus comedat annonā alteri⁹. Sciēdū tñ: q̄ .ij. Para. vbi translatio nostra habet.xl. milia equoꝝ in stabulis: in hebreo habet: quattuor milia presepia equoꝝ. ⁊ ꝺm hoc eēt dicendū q̄ presepia hic accipiuntur pro domib⁹ vbi plures equi custodiuntur: ita q̄ de.xl. milib⁹ presepib⁹ hic positis quattuor milia erant ꝓ equis regis ⁊ famuloꝝ suoꝝ i diuersis partib⁹ regni sui. ⁊.xxxvi. milia pro equis aliorū suoꝝ subditoꝝ. q̄ dicunt hic esse salomonis: eo modo quo bona subditoꝝ dicūtur esse bona principis: quia potest ea accipere in necessitate. k ¶ Et duodecim milia equestriū.i. dispositorū ad equitandū. l ¶ Dedit quoq̄ de⁹ ⁊c. Hic reuertit scptura ad declarandū sapientiā salomonis dicēs: Dedit quoq̄ de⁹ sapiam salomoi.i. cognitionē speculabiliuꝫ. m ¶ Et prudētiā: in agibilibus. n ¶ Et latitudinē cordis. ad magnifice expendendū. o ¶ Et p̄cedebat sapia salo. sa. oim ori. q̄ studebāt in cursu astroꝝ. Et egyptiorū/ q̄ studebāt in philosophice vt dicit philosoph⁹.j. methaphice. p ¶ Et erat sapientior cunctis hominibus. illi⁹ tēporis: licet alij qui ante eum ⁊ post post fuerint sapientiores: vt dictuꝫ est capitulo p̄cedenti. q ¶ Sapientior ethan ezraite.i. d villa ezrai. iste fuit leuita ⁊ cantor ⁊ ab eo intitulatur ps. lxxxviij. qui sic incipit: Misericordias dn̄i. r ¶ Et heman. iste similiter fuit leuita et cantor: vt habetur j. Paral.xxv. ⁊ similiter alij duo sequentes: quia fuerunt fratres eius. ⁊ fuerunt valde sapientes: quod patet de ethan in ti. ps. prealle. qui talis est: Intellect⁹ siue sapiētia ethā ezraite. ⁊ idē probabile est de alijs. s ¶ Locutus ē quoq̄ salomō ⁊c. pa. nō continent omes in libro que habem⁹ parabolarū salomōis in q̄ sunt tm̄ nōgenti.xv. versus i hebreo: nec tm̄ q̄libet versus semper facit vnā parabolā. Dicitur eīm ille liber factus a salomone: non quia scripserit/ sed q2 verba notabilia frequenter diuersis locis ⁊ tēporibus dicebat ⁊ aliq̄ sibi assistētes ⁊ audiētes redigebāt i scripto: ⁊ postea ex diuersis scriptis fuerūt collecta: nō tñ cōplete. quia in talibus collectionibus multa frequenter omittunt.
※ Et fue.

Parabole quō salomō

Moraliter

※ b ¶ Juda ⁊ israel innumerabiles sicet arena maris. Per hoc significata fuit m'tiplicatio credentiū per vniuersum orbē etiā a tēpore apostolorū: sicut dixi plenī⁹ exponendo illud Ps.xviij.a. In oēm terrā exiuit sonus eorum/ ⁊ in fines orbis terre verba eorum. l ¶ Dedit quoq̄ deus sapientiam salomoni ⁊ prudentiā ⁊c. Per q̄d significatur/ q̄ homini christo ab instanti sue cōceptionis data fuit oim noticia diuinit⁹ qua cognoscit omnia que deus cognoscit sciētia visiōis.
※ Et veniebant

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

a ¶ Et fuerunt carmina eius ꝛc. Constat neqꝫ carmina/ neqꝫ disputationes salomonis hodie esse. b ¶ Quinqꝫ milia ꝛc. Propter quinqꝫ sensus q̄s q̄ in diuersis ꝟtutib⁹ bn̄ regit/beatus est: ꝛ per eos q̄si carmina quinqꝫ milia dn̄o canit. c ¶ hysopū. Hysopus herba humilis ꝛ saxo herens christi significat hūilitatē. q̄ a cedro vsqꝫ ad hysopū disputauit: q₂ ab excellētia glie celestis vsqꝫ ad carnis hūilitatē descēdit. Per cedrū q̄ꝫ prauoꝝ supbia designatur. Vn̄: Vox ꝯfrigēt cedros. A cedro ḡ vsqꝫ hysopū christ⁹ disputat: q₂ supborū corda/ ꝛ hūiliū iudicat. Sup ligna q̄ꝫ disputauit dum i cruce pepēdit. Tunc eñ cedrum .i. arrogantiā seculi inclinauit vsqꝫ ad humilitatē hysopi .i. vsqꝫ ad stulticiā crucis. Verbū eñ crucis pereuntib⁹ stulticia est: his autē q̄ salui fiunt ꝟt⁹ dei. Et paulopost: Nā q₂ i sapiētia dei nō cognouit mūdus p sapiaꝫ deum: placuit deo p stulticiā predicatiōis saluos facere credētes. d ¶ Et disseruit ꝛc. Ra. Oīa eñ nuda ꝛ apta sunt christo: nec ē vlla creatura inuisibilis in ꝯspectu ei⁹. ipe nouit cogitatiōes hoīꝫ: ꝛ numerat mltitudinē stellaꝝ. Ipsi ptꝫ abyssus: et infernus nō est absconditus corā eo. Disputat aūt/ cū singuloꝝ rōnē nob ꝓponit in scptur suis: manifestat qꝫ sacra q̄ fuerūt abscōdita a seculis/ et generationib⁹: vt ꝯsiderem⁹ btitudinē angeloꝝ/ vtilitatē hoīm/ astutiā demonum: ꝛ reprobantes qd̄ malū est sectemur qd̄ bonū ē. Ca. V.

Misit qꝫ hi. rex ꝛc. Seq̄r: e ¶ Edificare domum. Beda. Dom⁹ quā salomon edificauit ecclie figura fuit: q̄ a p̄mo electo vsqꝫ ad vltimū q̄tidie p grām regis pacifici .i. christi edificat. q̄ partim pegrinat ab illo i terris: partim post pegrinationē iam cū illo regnat i celis: vbi post vltimū iudicium tota regnabit. Ad hāc pertinēt angeli: quoꝝ nobis similitudo ꝓmittit in futuro. vn̄: Equales sunt angelis ꝛ filij sunt dei: cum sint filij resurrectionis. Ad hāc ptinet ꝛ ipe christ⁹. vn̄: Soluite templū hoc: ꝛ in tri. re. il. H eñ dicebat de tēplo corpis sui. De nob aūt dicit aplus: Nescitis quia templuꝫ dei estis ꝛc. Si ergo ille templum ꝟm carnē factus est: ꝛ nos templū dei p inhabitantē spm̄ efficimur. Constat vtiqꝫ/ q₂ figura oīm nr̄m ꝛ ipi⁹ dn̄i .i. mēbroꝝ ꝛ capitis tēplū illud fuit. sed ipsius tanqꝫ lapidis angularis/ electi p̄ciosi/ ꝛ in fundamēto fundati: nr̄i aūt tāqꝫ lapidū viuorū sup edificatorū super fundamētū apostoloꝝ ꝛ ꝓphetarum .i. christū. Quod meli⁹ cōsiderato ordine ipius templi edificatione patebit: vt in quibusdā scꝫ figura ad ipsum/ in quibusdā ad oēs electos pertineat: i q̄busdam intemeratā in celis angelorū felicitatē: in quibusdā collata hominib⁹ angelorū auxilia: in quibusdā remunerata cum angelis hoīm certamina demonstret. ¶ Hāc domū spiritualē etiam tabernaculum in eremo factū significat. Sed quia illa domus in itinere quo ad terrā ꝓmissionis veniebatur/ hec in ipsa edificabat ꝛ in ciuitate hierusalē: illud vt ď loco ad locū crebro ministerio leuitarū portatū: tādē in terrā ꝓmisse hereditatis induceretur: hec vt moꝝ i p̄ria ipsa ꝛ in ciuitate regia instructa iuiolabili semp fundamēto cōsisteret: donec inditū sibi figurarū celestiū munus impleret. Potest in illa p̄sentis ecclie labor ꝛ exiliū: in hac futura requies ꝛ beatitudo figurari. Vel q₂ illa a solis filijs isrl: hec aūt a ꝓselytis etiā et gentib⁹ facta est. Possunt in illa principaliter veteris testamēti patres et antiquus dei pplus: in hac cōgregata de gētib⁹ ecclia figuraliter exp̄mi. Cuius vtrūqꝫ edificiū enucleati⁹ discussū/ ꝛ labores p̄sent ecclie q̄tidianos ꝛ p̄mia etna i futuro/ ꝛ gaudia regni celesti/ electionē q̄ꝫ p̄mitiue ecclie/ ꝛ salutē oīꝫ gētiū i christo mltimodis oñdat figur. H Precipe

a ¶ Plēitudinē fidei i lege ꝛ euāgelio christ⁹ tradidit: q̄ tota dū multiplr p allegoriarū sensus sub mysterio trinitat differit/ q̄si tria milia parabolarū nuncupatur.

a tria milia parabolas: ꝛ fuert car- b mina ei⁹ quinqꝫ milia: ꝛ disputa-

a ¶ per cedrū celsitudo electorū accipitur. vn̄: Justus vt palma flo. ꝛc.

uit sup lignis a cedro q̄ est in li- c bano/ vsqꝫ ad hysopū q̄ egredit d de pariete: ꝛ disseruit de iumētis ꝛ volucrib⁹ ꝛ reptilibus et pisci-

a ¶ hinc esaias: Et fluent ad eū oēs gētes: ꝛ ibūt ppli multi ꝛ dicēt: Venite: ascēdamus ad mōtē dn̄i: ꝛ ad domū dei iacob.

bus. Et veniebāt e de cūctis populis ad audiēdā sapiētiā salomonis: ꝛ ab vniuersis regib⁹ terre/ q̄ audiebāt sapientiā eius.

Misit qꝫ Ca. V f hiram rex tyri seruos suos ad salomonē. Audiuit eñ q ipm vnxissent regē sup isrl pro p̄re ei⁹: q₂ amic⁹ fuerat hirā dauid oīi tpe. † Misit āt ꝛ salo- g mon ad hirā dicēs: h Tu scis voluntatē dauid p̄ris mei: et q₂ nō i poterat edificare domū nomini dn̄i dei sui/ ꝓpter bella imminētia p circūituꝫ: donec daret dn̄s eos sb vestigio pedū ei⁹. Nūc āt requiē dedit dn̄s de⁹ mihi p circūitū: ꝛ nō est sathā/ neqꝫ occursus mal⁹: q̄obrē cogito edificare tē-

✠ a ¶ Et fue. car. ei⁹ q̄nqꝫ mi. In hebreo habetur q̄nqꝫ ꝛ mille. ꝟm eñ modū loquēdi hebraicū q̄n duo numeri siml iūgunt minor cōiter p̄ponit. nec ista carmina oīa ꝯtinent i libro q̄ dicit cāticum canticoꝝ. b ¶ Et disputauit ꝛc. a cedro q̄ est arbor maxima. c ¶ Vsqꝫ ad hysopum. que est herba parua. hoc est dictū: q pfecte de istis arborib⁹ disputauit derminādo de naturis ꝛ ꝓpetatib⁹ eaꝝ: maxie de ill q̄ erāt necessarie vl vtiles vite hūane i medicinis ꝛ cōsimilib⁹. d ¶ Et dis. ď iu. ꝛc. maxime inq̄ꝫtū veniūt i vsū ꝛ vtilitatem hoīm. Iste tn̄ determiatiōes vl nō sunt scripte: vel si fuerūt scripte/ fuerūt cōbuste p nabuçardā: nec fuerunt reparate p esdrā: sic ꝛ ď plib⁹ alijs d₂ a doctorib⁹. ✠ e ¶ Et veniebāt ꝛc. Et ad audiēdā christi doctrinā venerūt mlti nō solū de iudea/ sꝫ etiā ď alijs natiōib⁹ ꝛ terr. vt ptꝫ i euāgelio ꝛ ecclīastica historia. Moraliter

Misit quoqꝫ. Nic. Ca. V. ꝯñter describit glia seu magnificētia salomōis in edificijs. Et p̄mo describit materie p̄paratio. scd̄o domoꝝ edificatio. ca. vj. tertio templi dedicatio. ca. viij. q̄rto edificantiū remuneratio. ca. ix. Circa p̄mū auxiliū hirā p̄mo req̄rit. scd̄o ꝯcedi tur/ ibi: Cū q̄ audisset. tertio pactū p̄figitur/ ibi: Prebebisqꝫ necessaria. q̄rto numerus opariorū describit/ ibi: Elegitqꝫ rex. Circa primū p̄mittit reuerentia facta salomoni ab hirā rege tyri per nuncios ab eo missos/ cū d₂: f ¶ Misit q̄ꝫ hirā ꝛc. ꝓpt qd̄ salomō ꝯfidēti⁹ req̄siuit ei⁹ auxiliū/ di. h ¶ Tu scis vo. da. ꝛc. s. de edificatiōe domus dei: ꝓut hr̄. ȝ. ij. li. ca. vij. i ¶ Et q₂ ñ poterat edificare domū ꝛc. Tū q₂ fuit prohibitus a deo per nathā: vt habet ibideꝫ: Tuꝫ q₂ req̄rebat maxima pax in regno israel tpe huius edificationis. Tū propter magnitudinē expēsarū. Tū ꝓpter ✠ multitudinē Diuisio

D †2. Pa. 2. a De conse. dis. 1. ꝟ. salomon.

Moraliter. f ¶ Misit qꝫ hirā rex ty. ꝟ. ꝛc. Per istos significati fuert nūcij regl abagari ad christū petēt per eos a christo curari: sicut habet in ecclesiastica historia: ꝛ ponit i legēda sctōꝝ aploꝝ simonis ꝛ iude. g ¶ Misit āt ꝛ sa. ꝛc. Hic agit ď p̄paratiōe materie ad edificandū domū dn̄i. p quā allegorice militās ecclia designat. Et tāgūt hic q̄ttuor. s. materia/ artifices/ tp̄s opandi/ ꝛ operariorū merces. Quātū ad primū tria tangunt. s. lapides/ et ligna abiegna/ ꝛ ligna cedrina. Per lapides aūt q̄ in fundamēto ponunt simplices laici significant: inq̄ꝫtū ex labore cetera mēbra ecclesie sustentantur. Per ligna abiegna significant clerici/ q̄ per intentionē erectā ad deū debēt ad modū abiet esse recti. Hiero. Clericus q̄ seruit ecclie p̄mo vocabulū suū interp̄tet ꝛ nitat esse quod dicit. cleros eñ grece sors latine d₂. igit clerici dicunt/ eo q sint de sorte dn̄i: vel dn̄s sit pars ꝛ sors clericoꝝ. ꝓpt qd̄ in capite tōsurati sūt ad significandū celestiū appetituꝫ. Per ligna cedrina religiosi designant: q₂ sic cedr⁹ nō terebat ꝟme/ sic ꝛ religiosi taliter debēt viuere q nō mordeant ꝟme ꝯscie. Circa scd̄m sciēdū: q opatores aliqui fuerunt iudei. s. salomonis serui/ aliq̄ sidonij/ ꝛ aliqui biblij. Per iudeos significant ecclie prelati. Nā apli q̄ꝝ successores sunt epi fuerūt natione iudei. Per sidonios q̄ venatores interpretant: significant predicatores ad capiendū aias ipi christo discurrētes. Per biblios ꝟo q̄ lrati interp̄tantur: doctores ecclie in scriptis vel scholis significant. Quātū ad tertiū oparij per tres menses ordinantur: per quos mēses tria significant. s. oratio/ ieiunium/ ꝛ elemosyna. Duo prima sunt ad deū ꝛ seipsū: ꝛ ideo signāt in domib⁹ proprijs mansionē operariorū. tertiū aūt est ad ꝓximū: ꝓpt qd̄ signat actū operādi extra ꝓpriū domiciliū. Circa quartū duo ponunt. s. oleū ꝛ triticū/ p oleū aūt bona gre designant. q̄ sūt merces operariorū in presenti vita. p triticū ꝟo bona glie significant. Nā ibi beati fruunt illo pane triticeo: q̄ dicit Joh. vj. e. Ego sū pa. vi. ꝛc. Et seipsū cōpat tritico Joh. xij. d. Nisi gra. fru. ꝛc. De illo pane dicitur Luc. xiiij. b. Beatus qui mādučat panē in regno dei. Allego.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

E F a ℂ Precipe igitur vt precidant mihi serui tui ce. de libano. Serui hiram p̃cidentes cedros salomoni de libano doctores sunt electi de gentibus: q̃ eos qui mũdi rebus ⁊ gloria letantur/a superbie fastu corrigendo succidunt: ⁊ ad obsequiuz christi transferũt. Cum quibus s erui salomonis instant memorato operi: qꝛ p̃mi doctores de gẽtibus necesse habebant apostoloꝝ qui a domino didicerũt/eruditione instituĩ: ne si absq͂ magistris docere inciperent/magistri erroris essent. Jdõ em̃ salomon seruos hirã ligna cedere voluit: quia in cedẽdo doctiores erãt seruis suis. Suos quoq͂ adesse voluit: vt ostenderent mensuras cedẽtibus. Apostoli quoq͂ verbũ euãgelij ab ipso certius nouerũt: sed gentiles ab errore conuersi ad veritatẽ euãgelij melius gẽtiliũ errores nouerant: et ideo artificiosius expugnabãt. b ℂ Scis em̃ quõ nõ est ⁊c̃. Be. Dicendũ est p̃us de operarijs templi qui vl' vñ fuerunt: ⁊ de ipsa materia. Om̃ia em̃ i figura contingebãt illis. scripta sũt autem ꝓpter nos. Salomon edificaturꝰ domũ dño quesijt auxiliũ ab hiraz rege tyri: qui semp̱ fuit amicus dauid: ⁊ cũ ipso salomone pacẽ iam habere cęperat: ꝓmptũq͂ i oibꝰ iuenit: vt artifices ⁊ ligna ⁊ aurũ ꝓut opus habebat illi dederit. Salomõ vero p̱ annos singulos plurimos tritici et olei choros repẽdit. Salomõ. i. pacificus: ⁊ nomine ⁊ serenissimo regni statu christuz significat: de quo dicit̃: Multiplicabit̃ eiꝰ iperiũ: ⁊ pac⁊ nõ erit finis. Hirã vero q̃ viuens excelse interp̃tat̃/gentiles vita ⁊ fide gloriosus. Vl' qꝛ rex erat de regali potentia salomonẽ in edificatione tẽpli iuuabat/cõuersos ad fidẽ rerũ dominos significat: q̃ꝝ ope augmẽtatur ecclesia: ⁊ ꝯtra hereticos ⁊ schismaticos paganos p̃ncipalibꝰ decret⁊ est erecta. Petit ergo salomon in opere tẽpli auxiliũ ab hiram: quia veniẽs in carne dominꝰ/et ecclesiaz edificare volens: non de iudeis tm̃/ sed etiam de gẽtibus adiutores elegit. De vtroq͂ em̃ populo ministros sermõis assũpsit. Misit hiram salomoni ligna cedrina de libano p̃cisa et abiegna que i domo domini ponerent̃. quia ꝯuersa gentilitas misit ad dominũ viros i seculo claros: securi increpatiõis de mõte supbie deiectos et humiliatos/ qui ad normã euangelice veritatis instituti i edificio ecclesie pro suo q̃sq͂ merito vel tẽpore collocarẽtur. Misit et artifices. i. philosophos ad verã sapiẽtiam cõuersos: qui populis regendis gratia eruditiõis p̃ponerent̃. qualis fuit tẽporibus apostoloꝝ dionysiꝰ ariopagita: ⁊ cyprianus doctor eruditissimus et martyr fortissimꝰ. Misit q̃z aurum/viros. s. sapientia ⁊ igenio claros: ꝓ quibꝰ expectat dona gratie celestis: triticũ. s. verbi dei: oleũ charitatis/vnctionis ⁊ sp̃ũssancti illuminationis. c ℂ Jtaq͂ hirã dabat salomoni ⁊c̃. Tyrus/vnde rex hirã insula est dedita negociationi: vbi erãt optimi frabricatores lignoꝝ: qui dabãt ligna preciosa accipientes cibaria. viuũt em̃ no agrũ colẽdo/ sz negociando. Jbi ẽ mons libanus: de cuius lignis facta est domus dñi. vnde et libanꝰ dr̃/ibi: Aperi libane portas tu. d ℂ Elegitq͂ rex salomon opa ⁊c̃. Non frustra oparios de om̃i israel elegit: qꝛ nõ de vna stirpe aaron sacerdotis eligendi/sed de omni ecclesia sũt querẽdi qui domũ dei exemplo verboq͂ edificẽt: ⁊ sine persone acceptione ꝓmouendi. Qui cũ ad erudiendos infideles et in collegium eccl'ie vocandos ordinãt̃: q̃si ad cedendas in libano tẽpli materias viri strennui ⁊ electi mittũt̃. Triginta milia

1. Cor. 10. c. — Esa. 9. b. — Zach. 11. a.

G ginta milia cesores/eos significãt q̃ in fide trinitatis sunt perfecti: qd̃ doctoribus maxime cõgruit. Sz qꝛ triginta milia ita erant ordinata/vt dena p̱ mẽses singulos operi instarent: magis denarij pandendũ est sacramentũ. Dena milia ad cedenda ligna de isr'l in opus domꝰ dñi mittũt̃. qui em̃ ad eruditionem insipientiũ ordinant̃: decem p̃cepta legis p̱ oia seruare et auditoribꝰ debent seruanda mõstrare. Premia quoq͂ in celo futura denario figurant̃. Que ⁊ ipsi debent sperare: ⁊ auditoribꝰ sperãda intimare. Terni aũt menses quoꝝ distantia singulis lignoruz cesoribus erat iposita perfectionẽ triũ virtutũ euãgelicarũ typice denũciant: elemosyne/orõnis ⁊ ieiunij. Per elemosynã nãq͂ cõprehendun tur oia que ad dilectionẽ proximi explendam beniuole i fratres operamur. Per orationẽ oia quibus per internã compũctionem nostro conditori coniungimur. Per ieiuniuz omnia quibus nos a contagione vitiorũ ⁊ illecebris seculi obseruamus: vt libera mente ⁊ casto corpore semper dilectione dei ⁊ ꝓximi valeamꝰ inherere. Hi sunt tres menses operariorũ templi. Quia enim mensis plenitudinis dierum lunaris circuli perficitur: recte per illum plenitudo virtutis ostenditur: in qua mens fidelium a domino quotidiano illustratione quasi luna a sole respicitur. e ℂ Operarios. Hi operatores erant proselyti. horuz magistri de iudeis: qꝛ nõ fecit queq͂ seruire de israel. F Adonirã erat

Tres virtutes euangelicę — al's tqm

plum nomini dñi dei mei: sicut locutꝰ ẽ dñs dauid patri meo/dicens: Filiꝰ tuus quez dabo ꝓ te sup̱ soliũ tuũ/ipse edificabit domũ noi meo. a Precipe igit̃ vt p̃cidãt mihi serui tui cedros de libano: et serui mei sint cũ s̃uis tuis. mercedẽ aũt seruoꝝ tuorũ dabo b tibi quãcũq͂ petierit⁊. Scis em̃ †quõ nõ est in ppl'o meo vir q̃ nouerit ligna cedere sicut sidonij. a Cũ ergo audisset hirã verba salomonis/letatus est valde ⁊ ait: Benedictꝰ dominus deus hodie/q̃ dedit dauid filiũ sapientissimũ sup̱ ppl'm hunc plurimum. Et misit hiram ad salomonẽ/ dicens: Audiui quecũq͂ mãdasti mihi. Ego faciã oẽm voluntatẽ tuã i lignis cedrinis ⁊ abiegnis. b c Serui mei deponent ea de libano ad mare: ⁊ ego cõponaz ea in d e ratibꝰ in mari vsq͂ ad locũ quez significaueris mihi: ⁊ applicabo ea ibi: ⁊ tu tolles ea. f Prebebisq͂ necessaria mihi: vt detur cibꝰ do c mui mee. Jtaq͂ hiram dabat salomoni ligna cedrina ⁊ ligna abiegna iuxta omnẽ voluntatẽ eiꝰ. Salomon aũt p̃bebat hirã viginti milia choros tritici/ in cibũ domui eiꝰ: ⁊ viginti choros purissimi olei. Hec tribuebat salomon hiram p̱ singulos annos. Dedit quoq͂ dñs sapientiaz salomoni sicut locutꝰ est ei. Et erat pax inter hirã ⁊ salomonẽ: ⁊ p̱cusserũt g d ambo fedus. Elegitq͂ rex salo h a ¶ quia indicebatur cuiq͂ quid ageret. e mon oparios de oi israel: et ẽrat i indictio triginta milia virorum.

Nico. de lyra

✱ multitudinẽ operarioꝝ vt patebit ex sequentibus: qualis nõ fuit tempore dauid. ⁊ hoc notatur cuz dicitur: Propter bella iminentia. Cetera patẽt. a ℂ Cũ ergo audisset. Hic consequenter petitio salomonis conceditur. et patet littera vsq͂ ibi: b ℂ Jn lignis cedrinis et abiegnis: id ẽ de genere abietis/ que ẽ arbor alta ⁊ recta ⁊ leuis ⁊ odorifera nocens animalibꝰ venenosis: vt dicit Jsid. ⁊ scribitur abiegnis aliquando per g aliquãdo sine g. communius tamẽ cũ g. Jn hebreo habetur: Et i lignis buxinis: vbi translatio nr̃a habet abiegnis. c ℂ Serui mei deponent ea de libano: id est de silua sic nominata. d ℂ Et ego cõponam ea. per subditos meos. quia rex nõ ponebat manũ ad talia. e ℂ Jn ratibus in mari: id est in nauibus. Dicit tamen hic Ra. Sa. q̄ rates hic dicuntur plura ligna simul iuncta que per hoies desup̱ stãtes p̱ aquã reducũt̃ de loco ad locũ. Sz licet hoc vt frequẽter fiat in fluminibus vbi per cursũ aque portãtur: et per hoies desuper stantes solũmodo diriguntur: sed in mari quod est procellosũ ⁊ vbi hoies vadũt s̃m ventorũ impetuz nõ videtur hoc bene possibile. f ℂ Prebebisq͂. Hic cõsequẽter pactũ et fedus inter duos reges disponit̃: videlicet de recõpensatiõe in victualibꝰ pro lignis et labore. ⁊ hoc est qd̃ dixit hirã: Prebebisq͂ necessaria mihi ⁊c̃. quod salomõ libenter cõcessit. vñ subditur: Salomon aũt prebebat hiram viginti milia choros tritici ⁊c̃. ⁊ subditur de federe inter eos cũ dicit̃: g ℂ Et percusserũt ambo fedus. scz amicitie ⁊ societat⁊. h ℂ Elegitq͂ rex salomõ opera. ⁊c̃. i ℂ Et erat indictio. Hic ꝯñr numerus operarioꝝ describitur cũ dicitur: i. sũma trigita milia viroꝝ: qui sic disponebãt q̄ decẽ milia p̱ vnũ mensẽ opabant̃ i libano: ⁊ postea alia decẽ milia mẽse secũdo: ⁊ alia decẽ milia i tertio: ⁊ sic duobꝰ mẽsibꝰ manebãt in domibꝰ suis/vt haberẽt aliquã quietẽ ⁊ eẽnt cũ vxoribꝰ ⁊ familijs ꝓprijs operibꝰ intẽdẽtes: p̃ter aũt istos q̃ scindebãt ligna erãt alij ad portandũ onera ⁊ cedendũ lapides in mõtibꝰ ✱

A a ¶ Adonirã erat ꝛc. Dñs me⁹ excelsus. Hic est christ⁹: q̃ opariis tẽpli ꝑponit vt ordinet quib⁹ mẽsib⁹ singuli ad operãdum exeant: quib⁹ denuo ad curãdũ suã domũ redeãt: cũ ꝑdicatorũ mẽtes familiari⁹ iformat/ vt discernãt qñ oporteat ecclesiã edificare ꝑdicãdo: vł alia pietatꝭ officia ꝑstãdo: ꝛ qñ ad ɔscientiã suã examinandã q̃si ad ꝓpriam domũ ĩspiciendã reuerti: vt orõnib⁹ ꝛ ieiuniis supno ĩspectore ꝛ visitatore digna sit. b ¶ Fue. itaq̃ salomoni ꝛc. Nec pretereundũ ꝙ. lxx. et. lxxx. milia portantium onera ꝛ latomorũ cũ ꝑpositꝭ suis nõ fuerũt israelite: sed ꝓselyti. i. aduene qui morabanꝰ inter eos. vñ in Paral. Nũerauit salomon oẽs viros ꝓselytos: ꝛ iuẽti sunt. cliij. milia et sexcenti. Fecitq̃ eos lxx. milia: qui humeris onera portarent ꝛc. Proselyti aũt vocabanꝰ grece: qui ex aliis nationib⁹ in cõsortiũ ppłi dei accepta circũcisione trãsierũt. Fuerunt ergo operarij domus dñi de israel/ ꝛ de ꝓselytis/ ꝛ de gẽtibus. De isrł. xxx. milia q̃ ad ꝑcidendas cedros de libano missi sũt. De proselytis: hi lapidũ cesores. De gẽtib⁹: hirã ꝛ serui ei⁹: qui cuz seruis salomonis ligna cedebãt. Omẽ igiꝰ hoim gen⁹ per quos edificanda erat ecclia/ in edificatiõe templi precessit. Judei em̃ ꝓselyti ꝛ gentiles ad veritatẽ cõuersi vnã christi ecclesiã recte viuendo ꝛ docendo construunt. Operarij septuaginta milia ꝛ octoginta milia. Septuaginta. s. propꝰ sabbatismũ animarũ. septimus em̃ dies sabbato. i. q̃eti ɔsecraꝰ. Octoginta: ꝓpꝰ spem resurrectionis que octaua die. i. post sabbatuz in dño ꝑcessit: ꝛ ĩ nobis octaua die ꝛ simul octaua etate futura speratur. Notanduz autẽ ꝙ pars in monte lapides cedebant: pars onera portabant. Diuersa em̃ sunt dona spũs: ꝛ quidã maiorem docendi/ ꝛ proteruos arguendi cõstantiã habent. Quidã mitiores ad cõsolandos pusillanimes existunt. Quidã vtraq̃ virtute prediti ad opus domus dñi cõueniũt. vñ: Corripite inq̃etos: cõsola pusillanimes ꝛc. c ¶ Latomo. Be. Latomi sunt cesores lapidũ: ꝛ idẽ significant qđ cesores lignorũ. i. ꝑdicatores: q̃ mẽtes insipientiũ dolabro ꝟbi dei exercẽt: ꝛ a natiua tortitudĩe ꝛ deformitate trãsmutãt: ac regulariter institutos vnitati fideliũ. i. edificationi dom⁹ dei aptãt. Ligna ꝛ lapides in mõte cedunꝰ ꝛ ad mõtez dom⁹ dei trãsferunꝰ: q: oẽs in mõte supbie nati sum⁹: q̃ de peccato ade q̃ supbe peccauit originẽ trahim⁹. Sz excidimur de mõte supbie/ cathezizãdo ꝛ sacramẽta fidei ꝑcipiẽdo: ꝛ in mõtẽ dom⁹ dñi trãsferimur: q: eruti de ꝑtãte tenebraꝝ ad arcem virtutũ q̃ est in vnitate ecclesie ꝑuenim⁹. d ¶ Absq̃ ꝑpositis. Prepositi aũt sũt sacre scripture conditores: quoꝝ magisterio erudimur inscios docere: ɔtẽptores corripere: ꝛ inuicẽ onera nostra portare. e ¶ Triũ miliũ. Propter fidẽ trinitatis quã sctã eloquia ꝑdicãt. Quod ĩ Paral. tria milia sexcẽti scripti sunt/ ad ꝑfectionẽ eoꝝ respicit. Senari⁹ em̃ in quo mũdi cõpletus est ornatus/ ꝑfecta bonoꝝ opa significat. ꝛ q: sancta scriptura cũ fide veritatis opa iusticie docet habenda: recte ꝑpositi opeꝝ tẽpli tria milia ꝛ sexcẽti fuerũt. f ¶ Precepitq̃ rex vt tolle. ꝛc. Ad edificandũ domũ dñi primo ligna ꝛ lapides de monte cedunꝰ: q: eos q̃s in fide instruere q̃rim⁹ primo necesse est vt abrenũciare diabolo ꝛ ꝑuaricatiõi ĩ qua nati sunt doceam⁹. Deide querẽdi lapides ꝑciosi ꝛ grãdes ꝛ in fundamẽto ponẽdi: vt abdicata priori ɔuersatiõe in oibus vitã ꝛ mores eoꝝ ĩspiciam⁹: ꝛ auditorib⁹ imitãdos ꝓponam⁹ quos ꝑ virtutẽ humilitatis dño specialiter adherere nouim⁹: ꝛ mẽtis stabilitate quadratos ad oẽs tentationũ incursus immobiles durare ɔspicim⁹: grandes ꝛ ꝑciosos fama ꝛ merito: viros scz ꝑcipuos actione ꝛ sãctitate: q̃ familiari⁹ christo adherẽt: vt quo firmius in illo sperãt/ eo fortius alioꝝ vitã dirigere: qđ est parietis latitudinẽ portare sufficiant. Hi sunt prophete/ apostoli: qui verbũ ꝛ sacramẽta ꝟitatꝭ visibiliter vł inuisibiliter ab ip̃a dei sapientia ꝑceperũt. vñ: Supedificati super fundamentũ apostoloꝝ ꝛ ꝓphetaꝝ. g ¶ Lapides grãdes lapides ꝑciosos. Vł lapides ꝑciosi grãdes quadrati: primi sunt magistri qui ab ip̃o dño audiere verbũ salutꝭ. Superpositi ꝟo ordines lapidũ vel lignorũ sequẽtes sacerdotes vel docto- vel doctores: quoꝝ ꝑdicatiõe crescit ecclesia ꝛ ornaꝰ ꝟtutib⁹.

[Margin: 1.Pa.2.d — 1.Tes.5.c. — 2.Paral.2.d — Eph.2.d]

Mittebatq̃ eos in libanũ. Decez milia ꝑ singulos mẽses vicissim: ita vt duobus mensibus essent in domibus suis. Et adoniram erat sup huiuscemodi indictionẽ. Fuerũt itaq̃ salomõi septuagita milia eoꝝ q̃ onera portabãt: et octingẽta milia latomorũ in monte/ absq̃ ꝑpositis q̃ ꝑerãt singulis operib⁹ numero triũ miliũ ꝛ trecẽtoꝝ ꝑcipiẽtiũ ppło: ꝛ his q̃ faciebant op⁹. Precepitq̃ rex vt tollerẽt lapides grãdes lapides ꝑciosos in fundamentũ tẽpli: ꝛ quadrarẽt eos: q̃s dolauerũt cemẽtarij salomonis/ ꝛ cementarij hirã. Porro biblij preparauerũt ligna ꝛ lapides ad edificandum domum.

a ¶ mẽsis cedendi elemosyna/ qua ꝓximis ꝓficimus. duo: oratio ꝛ ieiunium.
a ¶ lapidum cesores.
¶ q̃ cementũ ꝑparãt vel inducũt.

¶ Bed. Rab. Quali aũt colore fuerũt lapides/ oñdit dauid in Paralip. salomoni dicens: Omnẽ ꝑciosum lapidẽ: ꝛ marmor pariũ abũdãtissime ꝑparaui. Marmor pariũ cãdidũ dicit: quale paros insula gignit. Unde poeta: Olearon niueãq̃ paron ꝛc. Vñ Josephus: Eleuauit templũ vsq̃ ad camerã ex lapidib⁹ de albo ɔstructũ. Marmor candidũ ex q̃ cõstructa est dom⁹ electoꝝ: actionez mũdã ꝛ cõscientiã ab omni neuo corruptiõis castigatã significat. vñ: Mũdemus nos ab oĩ inquinamẽto carnis ꝛ spirit⁹: perficiẽtes sanctificationẽ in timore dei. h ¶ In fundamẽtũ. Fundamẽtũ est christ⁹. vñ: Fundamentũ aliud nemo põt ponere preter id qđ positũ est: qđ est christus iesus. Qui recte fundamentũ diciꝰ domus dei: q: sicut petr⁹ ait: Nõ est aliud sub celo datum nomẽ hoib⁹ in quo oporteat saluos fieri. In eo tollunꝰ lapides grãdes ꝛ ꝑciosi: id est oẽs perfecti qui fideliter ip̃i adherẽt: ꝛ fratruz necessitates fortiter sustinent: nec vlla adũsitate/ nec etiã morte a rectitudine sua inclinãtur: quos ecclesia nõ solũ de iudea/ sed etiã de gentibus suscipit. vñ subdiꝰ: Quos dolauerunt cementarij salomonis ꝛc. i ¶ Cemẽtarij salomonis et cemẽta. hirã. Quia ex vtroq̃ ppło doctores ecclie fuerunt: ꝛ tã sublimes/ vt ip̃oꝝ quoq̃ sublimiũ doctorũ doctores existerẽt: et quasi quadrantes eos ad subleuandũ domus dñi edificiũ pararẽt. Non enim soli hieremias esaias ꝛ ceteri de circũcisione ꝓphete: sed etiã iob cum filiis suis q̃ erant de gentib⁹ maximã vite ꝛ patiẽtie formã/ maxima doctrine salutarꝭ preconia seq̃ntis eui doctoribus ministrant: vt abiectis verbis/ factis/ cogitationibusq̃ superuacuis ad portandũ onus ecclesie digni fiant. k ¶ Porro biblij preparauerũt ligna. Ra. Bed. Biblos ẽ ciuitas phenicis: de qua Ezechiel: Senes biblij/ et prudẽtes ei⁹ ꝛc. Pro quo in hebreo habeꝰ/ †gobel vel gebal: quod interpretaꝰ/ diffiniens vel discriminans. Qui em̃ corda hoim ad edificiũ spirituale qđ ex ꝟtutib⁹ anie construiꝰ parãt: sic auditores suos fidẽ ꝛ opera iusticie habere vel docere sufficiunt: si prius sacris paginis edocti que fides sit tenẽda/ quo virtutũ calle eundum certa diffinitione veritatis didicerunt. frustra sibi officiũ doctoris vsurpat: qui discretionẽ fidei ignorat. Nec sanctuariũ dño/ sed ruinã sibi edificat qui docere presumit qđ ipse nõ didicit. l ¶ Ad edificandũ domũ. Post fundamentũ de talib⁹ compositũ/ edificãda est dom⁹ preparatis lignis ꝛ lapidib⁹/ ꝛ ordine collatis: q̃ ꝟ suo situ vel abstracti sũt. q: post prima fidei rudimẽta/ post collata ĩ nobis iuxta exemplũ sublimiũ viroꝝ fundamẽta hũilitatis: addẽdus ẽ in altũ paries bonorũ operũ: ꝛ quasi superpositis sibi inuicẽ ordinibus lapidũ proficiendũ de virtute in virtutẽ.

[Margin: C — 1.pa.29.a. — Virgil⁹.5.ene. — 2.Co.7.a. — 1.Cor.3.c — Act.4.c — D — Ezech.27.b als †guebei]

Nico. de lyra

✱ des in mõtib⁹. ꝛ hoc est quod diciꝰ: a ¶ Fuerũt itaq̃ salomoni ꝛc. ij. Paral. ij. numeranꝰ isti simul. ꝛ ibidẽ diciꝰ: Et inuenti sunt. cl. milia: ꝛ intantum ascendũt isti duo numeri sił iũcti. b ¶ Absq̃ ꝑ. q̃ preerant sin. ope. ne fierẽt negligenter. c ¶ Numero triũ ꝛc. ij. Paral. ij. d. dr: Tria autẽ milia ꝛ sexcentos prepositos operũ populi. Dicenduz ꝙ hic enumerantur prepositi qui erant super operarios immediate videndo qualiter operabãtur: ꝛ illi fuerunt tria milia. ccc. Trecenti aũt qui excedunt hũc numerũ: nõ erant immediate super operarios: sed reddebatur eis ratio ab illis qui immediate preerãt: ꝛ exprimunꝰ in. ij. Paral. quia quod omittiꝰ in vno loco/ ĩ alio exp̃miꝰ. d ¶ Precepitq̃ rex ꝛc. la. grã. hebrei dicũt: Põderosos. tales em̃ lapides sunt apti pro fundamento. e ¶ Porro biblij ꝛc. nomẽ est hoim sic vocatoruz a ciuitate biblis: vt dicunt expositores nr̃i. In hebreo habeꝰ guebelin. ꝛ est nomen plurale hoim sic vocatorum a ciuitate guebel: vt dicit. Ra. Sa. ꝛ potest esse ꝙ illa ciuitas fuit binomia: ꝛ similiter gens illa. ꝛ erat de regno hiram.

[Margin: Moraliter]

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

E F Actũ ē igit. Be. Ra. Fit cõmemoratio Ca. VI. egressionis de egypto qñ tabernaculũ cępit ędifica ri: vt sciat quot ãni iter ędificationē vtriusq̧ dom⁹ trãsierīt: ⁊ sacramētũ spiritale sciat iesse sũmę tpis. Quater eñ cēteni ⁊ viceni q̄dringētos octoginta faciũt: q̄ttu
oꝛ euãgelicę pfectiõi cõueniũt:: qꝛ quat/
tuoꝛ euãgelistę sũt. Cētũ .xx. doctrinę le/
gis: ꝑ totidē ãnos legislator. In q̄ eti/
am nũero viroꝝ spũsctm̄ pmitiua susce/
pit ecclia: oñdēs qꝛ q̄ lege legitime vtũt
.i. q̄ i ea christi grãm cognoscētes ample
ctunt / spũs ei⁹ gr̃a replent: q̄ i charitate
ei⁹ agnoscũt ampli⁹. Per tabnaculũ qđ
fec moyses ⁊ filij isrl i deserto: significat sy
nagoga. Per tēplũ vo qđ salomõ ⁊ filij
isrl cũ pselyt ⁊ gētilib⁹ cstruxit: gētiũ ec
clesia. Permãsit ãt cult⁹ ⁊ religio tabna
culi ãnos q̄dringētos .lxxx. ⁊ sic tēplũ ędi
ficari cępit. Quia scptura ve. te. tãta pfe
ctiõe redũdat: vt q̄ eã bñ itelligit / cũcta in se no. te. mysteria
cõtineat. Plures q̄q̧ pres ve. te. tã pfecte vixerũt: vt aplis ⁊
apostolicis viris i nullo putent eē miores. Permãsit ãt ta
bernaculũ vsq̧ ad cstrucrionē tēpli p ãnos q̄dringētos .lxx.
.i. cxx. p q̄ttuoꝛ multiplicatos: qꝛ ex tpe datę leg vsq̧ ad in/
carnation christi / nõ defuere viri q̄ i lege euãgelicã p oĩa p/
fectionē mēte ⁊ ope seruarēt: nec scpturã q̄ grãm no. te. inti/
maret in veteri. b Anno q̄rto. Quarto ãno reg salo/
monis cępit ędificari dom⁹: qꝛ post expletã christi icarnati/
nis dispēsationē i q̄ttuoꝛ euãgelijs scptam / misso spũsctõ ec
clesię structura cępit. c Mēse zio ipe ē mē. se. Qꝛ mē
se scđo / ad electionē gētiũ respicit: q̄ scđo post isrl ędificare
cępit. Vñ ⁊ scđs mēsis i lege cõcessus est ad faciēdũ pascha
his q̄ imũdi i aĩa vl i via pcul i pmo mēse facere nõ poterãt.
Ubi nos dsignati sum⁹: q̄ imũdi sup morte aię nrę ⁊ adhuc
pcul a pplo dei: nõ potuim⁹ pmũ facere qđ i carne agni fie
bat ⁊ sanguine. Celebram⁹ aũt hodie secũdũ pascha: qđ fit
in corpore et sanguine redēptoris / maio scz. Aprilis enim
q̄ pascha celebrat pm⁹ ē apud hębręos i mēsib⁹ ãni. Vñ ptz
qꝛ mox pacto pascha cępit ędificare domũ dñi: ⁊ csecratus
F mystica solēnitate ppls misit man⁹ ad mysticũ op⁹. d Edi
fica. ce. do. Be. Ubi ędificatũ sit tēplũ i Paral. matifesta
2. Pa. 3. a. tur sic. Et cępit salomõ ędificare domũ in hierlm i mõte mo
ria: q̄ demõstrat⁹ fuerat dauid pri ei⁹: i loco quez parauerat
dđ i area ornã hiebusei. Edificat q̄ dom⁹ dñi i visiõe pac: qꝛ
dilitata per orbē ecclia in vna fide ⁊ veritatis societate cõsi
stit. Sub scissura eñ mētiũ de⁹ nõ est: sed fact⁹ est in pace lo
Esa. 2. a. cus ei⁹. Edificat in monte .i. christo. de quo dr: Et erit in no/
uissimis dieb⁹ pparat⁹ mons dom⁹ dñi in vertice mõtiũ. et
Mat. 5. b alibi: Nõ põt abscõdi ciuitas supra montē posita. Ipe ē eñ
mons mõtiũ: q̄ de terra sm carnē ort⁹ oĩm terrenoꝝ potēti/
am ⁊ sanctitatē culmine dignitatis trãscendit. In h ciuitas
vl dom⁹ dñi cstructa ē: qꝛ si ñ i illo radicē figat spes ⁊ fides
nr̃a: nulla est. Qui recte mõs moria .i. visionis dr: qꝛ q̄s ad
ętnã claritatis visionē cseruat: in hac vita laborãtes videre
⁊ adiuuare dignat. Ipe ē eñ loc⁹ in q̄ obtulit abraã filiũ suũ
dño: ⁊ p deuotione obediētię ab illo videri meruit vnde no
Gen. 22. a mē accępit. Deniq̧ vbi dñs ait: Tolle filiũ tuũ quē diligis
isaac: ⁊ vade i terrã quã mõ. ⁊c. in hębreo habet: terra mo/
ria. Et qꝛ imolatio isaac typus dñicę passiõis fuit / recte i lo/
co eodē tēplũ ędificat: qꝛ p fidē ⁊ mysteria dñicę passiõis ec/
clesia dedicata crescit i tēplũ sctm̄ in dño. Qui demõstrat⁹
fuerat dauid pri ei⁹. Ostēsus eñ erat dauid sicut cęter pro
phetis ventur⁹ i carne dñs: q̄ vocatam de gentib⁹ eccliaz p
ipam incarnationē ablueret a pctis: ⁊ csecraret infidelē do
mũ sibi. In area ornã hiebusei. Area eccliaz significat. vñ:
Luc. 3. d Et pmũdabit areã suã. Ornã vero .i. illũinat⁹: natiõe hiebu
se⁹ / gētiles significat illustrãdos a domino. ⁊ i filios ecclesię
Eph. 5. b imutandos. Vñ: Fuistis aliquãdo tenebrę: nunc a .l. in d.

a F Actũ ē igit Ca. VI a q̄drigētesimo ⁊ octo gesimo ãno egressio nis filioꝝ isrl de tra b c egypti i ãno q̄rto / mēse çio: ipse ē b c mēsis secũd⁹ regis salomõis sup d isrl: ędificare cępit domuz dño. Domus autem quaz ędificabat e

Nico. de lyra

Diebus quę ⁊

Diuisio F Actũ est igitur. Descripta materię p Ca. VI. paratione: hic cñr agit de domoꝝ ędificatiõe. Et pmo ipsi⁹ dom⁹ dñi. secũdo regal palacij ca. vij. Prima in duas: qꝛ pmo ponit incboatiõis tpus. scđo ędificij modus / ibi: Dom⁹ autē. Circa primuz dicitur:
a Factũ est igit qua. ⁊ octo. ãno egres. filioꝝ isrl de ter. egypti. ita q ãnus egressiõis in hoc nũero icludit.
b In anno quarto .s. regni salomonis. ⁊ hic ann⁹ quar tus non
tus nõ includit in pdicto nũero: qꝛ de illo trãsierat tm̄ vn⁹ mē sis. ideo subdit: c Mēsę zio. hębraice dicit iar: ⁊ corre/ spondet partim aprili nostro: ⁊ partim maio. sicut ptz ex his quę dixi de primo mēse hębreoꝝ Gen. vij. et Exo. xij. Ipse est mensis secundus apud hębreos. d Regni salo. hoc re/
fert ad id qđ prędicit i anno quarto.
Ad vidēdũ aũt hũc numerũ p par
tes: posui hic subtus in pagina prese
ti tres ordines. Primus cõtinet noĩa
illoꝝ q̄ prefuerũt successiue pplo isra/
el ab anno egressionis de egypto iclu
siue vsq̧ ad q̄rtũ annũ regni salomo/
nis exclusiue. Secũd⁹ ctinet nũeros
annoꝝ quibus quilibet eoꝝ prefuit.
Tertius continet loca scripturę vnde
hoc habetur. Sciendũ tamen q duo
sunt / scilicet iosue ⁊ samuel / quoꝝ tem
pus non exprimitur in scriptura: ⁊ iõ
intelligitur inclusũ in tpe sequētiũ.

Josue ⁊ ... nuel sit ... 40. annos ... militer ... el et saul ... ãnos

Primus ordo	scđs ordo	tertius ordo
Moyses	xl.	Exo. xvj.
Othoniel	xl.	Judi. iij.
Delbora	xl.	Judi. v.
Abimelech.	iij.	Judi. ix.
Jair	xxij.	Judi. x.
Jepte	vj.	Judi. xij.
Abialon	x.	Judi. xij.
Sanson	xx.	Judi. xvj.
Samuel	xl.	Act. xiij.
David	xl.	iij. Reg. ij.
Rectores	nũer⁹ ãnoꝝ	loca scri pturę

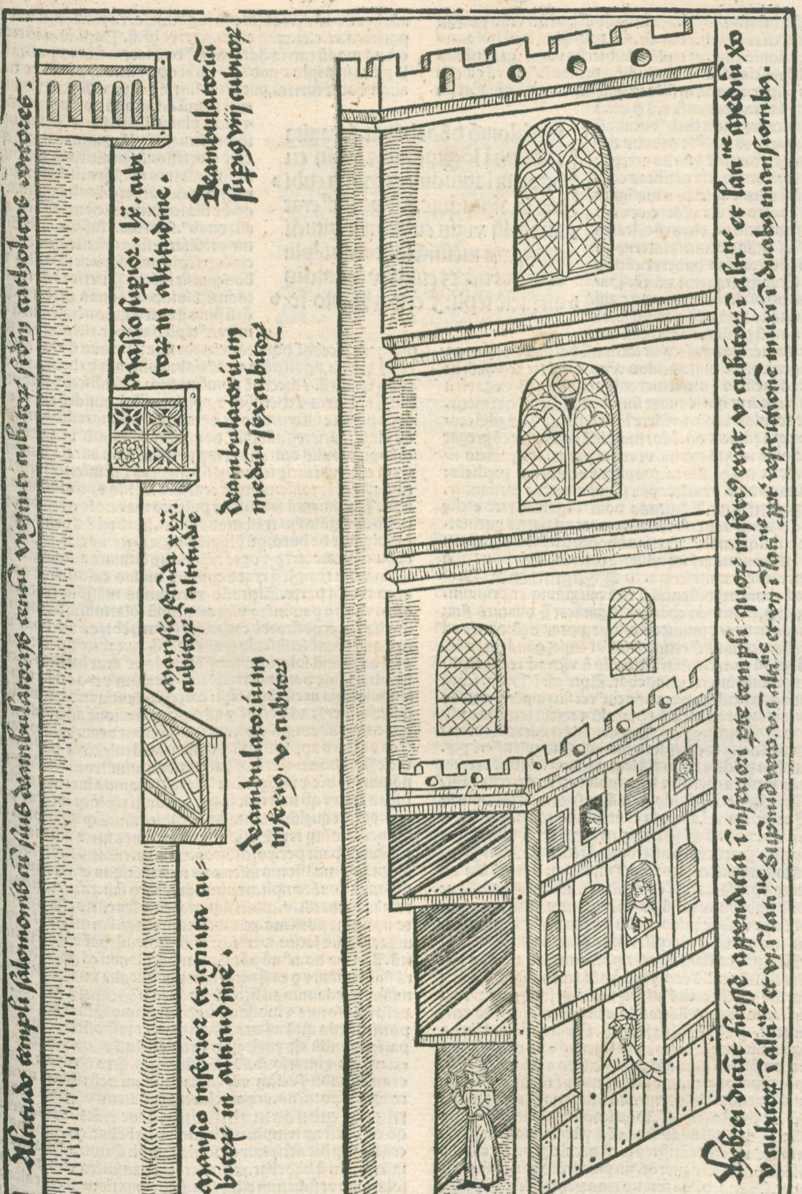
Primus ordo.	scđs ordo	tertius. ordo
Josue.	xl.	Judi. iij.
Aioth.	lxxx.	Judi. iij.
Gedeon	xl.	Judi. viij.
Thola.	xxiij.	Judi. x.
Sine iudice.	xviij.	Judi. x.
Abessan	vij.	Judi. xij.
Abdon	viij.	Judi. xij.
Heli	xl.	j. Reg. iiij.
Saul	xl.	Act. xiij.
Salomon	xl.	iij. Re. xj.
Rectores	nũer⁹ ãnoꝝ	loca scri pturę.

Nota ... quãq̧ lin... bus figure ... tegraliter ... legendam

e Domus aũt. Hic cñr describit forma ędificij. Et qꝛ h in tricate describit: ⁊ idez pluries repetit: et aliqua hic omittũtur quę .ij. Paral. supplent: ppter qđ lr̃a difficilius intelligitur: iõ hic aliqua ordinate pmitto de forma tēpli: vt intellectus lrę fa/ cilius possit ca.

Moralit. a Factũ est igit. Hic agit de dei domus ędifi catiõe p quã significat ędificatio ecclesię q̄ a vero salomõe chri sto ędificata est ṽtutib⁹ fidei doctrina ⁊ sacramētis. Qtũ ad pri mũ describit mēsura dom⁹ sm longitudinē eius / latitudinē ⁊ al titudinē vsq̧ ad primũ tabularũ. Per lõgitudinē significat vir tus lõganimitatis ⁊ pseuerãtię. Per latitudinē diffusio pietat ⁊ misericordię. Per altitudinē ctēplatio cęlest patrię. sm illđ Phil. iij. d. Nr̃a aũt cõuersatio in cęlis est. In tota vo dom⁹ al titudine erãt tres mansiones: vna sup aliã. Per inferiorē signi ficat ctemplatio cõis hoim deuotoꝝ. Per mediã contēplatio pphaꝝ / q̄ tñ fuit p imaginarias visiões. Per superiorē vo con tēplatio pphetal / q̄ ē sine talib⁹ imaginib⁹ ⁊ figuris. sicut dr de p pha dauid in principio glosę libri psalmoꝝ. Per latera vo tem pli q̄ fuerũt q̄ttuoꝛ: orientale / occidētale / aq̄lonare / meridiona/ se designant q̄ttuoꝛ ṽtutes cardinales: de q̄bus dr Apoc. xxj. e. Et ciuitas erat in quadro posita. Sic eñ ecclia h p tēplũ intelli gitur: sic ibi p ciuitatē significat. Qtũ aũt ad scđm .s. sacra no/ uę legis sciendũ: q tēplũ salomonis habuit tres partes .s. porti cũ: sctm̄: ⁊ sctm̄ sctoꝝ. Per porticũ vbi erat itroit⁹ / significat ba ptism⁹ q̄ est ianua sacramētoꝝ. Per mensã vero ppositionis q̄ erat in parte tēpli q̄ dicebat sanctũ: significat eucharistię sacrm̄ in quo fidelib⁹ proponit panis vitę. Et p quinq̧ cãdelabra quę ibidē erãt / vt dr ca. sequēti / significant alia q̄nq̧ sacra. q̄ cãdela bra dicunt ex h: q in oib⁹ sacramētis deuote accept gr̃a q̄ ṽtu tē habet illuminatiuã cfert. Qtũ ad tertiũ .s. doctrinã fidei chri sti / significabat p illa q̄ erãt intra sctm̄ sctoꝝ. vbi erat arca testa mēti: quę erat vnica: ⁊ sic signat vnitatē essentię diuię. Per illa vo q̄ erãt itra arcã significat trinitas psonaꝝ: qꝛ p ṽgã q̄ signat potentiã significat psona pr̃is cui attribuit potētia. Per tabu/ las quę signãt sapiētiã / psona filij: cui⁹ attributũ est sapia. Per h manna dulce psona spũsscti: cui⁹ est bonitas attributuz. Per h aũt q arca erat clausa: significat q rões oĩm quę facta sunt vl fient in diuina sciētia claudunt: de quib⁹ est creatio / incarnatio / resurrectio mortuoꝝ / redditio pęnarum ⁊ pmioꝝ: ⁊ cętera ad sa dē ecclię ptinētia. Per duos aũt cherubin qui plenitudo scien/ tię interpretant / ecclię plati ⁊ ministri in quib⁹ reqrit scia signifi cant ⁊ ipsi sunt dispensatores ⁊ ministri pdictoꝝ. Nã iducere debēt suos sbditos ad ṽtutes ⁊ eis mistrare sacra ⁊ eos docere d fide catholica. Per binariũ aũt cherubin significat charitas: quę potissime relucere debet in platis ecclię ⁊ ministris.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

Altitudo templi salomonis cum suis deambulatorijs centum viginti cubitorum secundum catholicos doctores.
Mansio superior. lx. cubitorum in altitudine.
Mansio secunda xxx. cubitorum in altitudine
Mansio inferior triginta cubitorum in altitudine.
Deambulatorium superius vij cubitorum
Deambulatorium medium sex cubitorum
Deambulatorium inferius v. cubitorum
Hebrei dicunt fuisse appenditia in inferiori parte templi quorum inferius erat v. cubitorum in altitudine et latitudine medium xo v cubitorum in altitudine et vj. in latitudine. Superius vero v. in altitudine et vij in latitudine propter restrictionem muri in duabus mansionibus.

E G Diebus q̄ ꝛ hierl'm/ cõculcata interꝓtaꝛ.hierl'm visio pacꝭ.in q̄ dñ oznã gẽtilꝰ regnat hiebus dꝛ. Cũ dauid i ea locũ holocau/ sti emit: ꝛ salomõ ędificat tẽplũ dñi/hierl'm vocaꝛ: qꝛ gẽtilitas diuini cultꝰ nescia cõculcaꝛ ꝛ illudiꝛ a demonibꝰ: ſꝫ cũ eã gr̃a cõditoꝛis respexit:pacis in se locũ inuenit ꝛ nomẽ.vñ: Bti pa cifici:qm̃ filij dei vocabunꝛ. Cũ ġ oznã in hac ciuitate regnaret hiebꝰ vocabaꝛ. Sꝫ cũ locũ areę cũ bobꝰ ꝛ tribulis da/ uid regi vẽderet:nomẽ hierl'm accępit: qꝛ ꝑsistẽs i sua obstinatia gẽtilitas con/ culcabaꝛ q̄ſi vilis ꝛ abiecta a malignis spiritibꝰ. Porro cũ oĩa vẽdere et vero regi offerre didicit: nõ vltra cõculcari a demonibꝰ vl' vitijs potuit:ſꝫ internę pa cis quã cũ cõditore suo haberet cõpos effecta ẽ. Quę ꝑparauerat dd̃ ꝛc̃. Pa/ rauerat em̃ dd̃ psallẽdo: parauerũt alij ꝓphę vaticinãdo locũ dño vero.ſ.salo/ moni in q̊ domũ ędificaret:qꝛ corda au/ ditoꝝ fide ĩstituerũt:monẽtes vt ĩcarnatũ dei filiũ fideli deuo/ tione suscipent. vñ: Leuate oculos vr̃os ꝛ videte regiões: qꝛ albę sũt iã ad messẽ. ꝛ q̊ metit mercedẽ accipit:et cõgregat fru ctũ in vitã ęternã: vt qui seminat simul gaudeat/et qui metit. Q. Leuate oculos vr̃os ꝛ videte locũ q̊ paratꝰ ẽ ad ędifican/ dã domũ: ꝛ qui ędificat docẽdo/ mercedẽ accipit:et cõgregat lapides ꝑciosos in vitã ęternã. vt et qui parat locũ ędificio si/ mul gaudeat:et qui ędificat.i.propheta venturum prędicẽs: et ap'ls ꝑdicans dñm veniẽtẽ/ vna simul mercede potiantur.

a ¶ In longitudine. Lõgitudo domꝰ lõganimitatẽ eccl'ię significat: q̄ patienꝛ aduersa tolerat donec ad patriã ꝑueniat. Hec est.lx.cubi.qꝛ senariꝰ ꝑfectionẽ bonoꝝ operũ significat: qꝛ debemꝰ ꝑ lõganimitatẽ ita aduersa tolerare/ vt ꝑ bona opa ꝓmissã patriã mereamur itrare. b ¶ Uiginti cubi. Pro/ pter geminã charitatꝭ distantiã q̄ deũ diligimus et ꝓximum. c ¶ In latitu. Latitudo charitatẽ significat q̄ dilatato sinu mẽtis amicos in deo/ ꝛ inimicos diligit ꝓpter deũ:donec ad pacẽ cõuersis/vel funditꝰ extinctꝭ/cũ sol' amicꝭ gaudeat i dño. ¶ Be. Notãdũ qꝛ.xxx.cubiti altitudis ñ vsq3 ad tectũ tẽpli/ ſꝫ vsq3 ad cęnaculũ inferiꝰ ꝑtingebãt. Apte em̃ i Para. scp̃tũ est: ꝙ altitudo.cxx.cubitoꝝ erat:de cuiꝰ rei sacramẽtis aptiꝰ in seq̄nti tractabiꝛ/vbi ad mediũ cęnaculũ ꝛ tertiũ lectiõis ordo ꝑuenerit. d ¶ Triginta cu. Popter fidẽ trinitatꝭ:i cuiꝰ vi/ siõe cuncta desideria spei nr̃ę suspendanꝛ. Singuli nũeri ꝑ.x. multiplicanꝛ: qꝛ ꝑ fidẽ ꝛ custodiã legꝭ patiẽtia salubꝛiꝛ exerce/ tur: charitas viriliꝛ ardescit: ꝛ spes sublimiter ad ęterna rapi/ tur. e ¶ In altitu. Altitudo significat spem retributiõis fu turę: pro q̄ prospera vel aduersa contẽnit: donec videat bona dñi in terra viuentiũ. f ¶ Porticus erat ꝛc̃. De hac i Pa ra.ita scriptũ ẽ: Porticũ ṽo añ frontẽ q̄ tẽdebaꝛ in longũ iu/ xta mẽsurã latitudinis cubitoꝝ.xx. Patet ġ qꝛ porticꝰ ista ad oriẽtalẽ templi ꝑtẽ facta ẽ. Tẽplũ em̃ ṽsũ ad oriẽtẽ erat sic̃ et tabernaculũ: habebatq3 ostiũ ab oriẽte contra ostiũ templi iu xta Josephũ: ita vt sol ęquinoctialis oriens directis radioꝝ li neis ꝑ ostia tria porticus.ſ.tẽpli/ ꝛ oraculi arcã testamẽti ꝑfũ/ deret. ¶ Templũ eccl'iam figurat. porticus q̊ añ tẽplũ prior lumen sol' recipiebat: illã eccl'ię ꝑtẽ q̄ dñi ĩcarnationẽ ꝑcessit/ in q̄ patriarchę ꝛ ꝓphę oriẽtẽ iusticię solẽ ꝑmi suscęperũt: ꝛ na scẽti dño in carne viuẽdo/ꝑdicando/nascẽdo:et moriẽdo testi moniũ ꝑbuerũt. g ¶ Uiginti cu.lõ. Quia antiq̊ iusti in pa tiẽtia ꝛ lõganimitate expectabãt:qñ ĩcarnatꝰ dñs euãgelij gra tiã afferret: ꝓmissiões suas a lõge aspiciẽtes ꝛ salutãtes. Eq̄/ bat ergo porticus longitudine suã latitudinẽ tẽpli: qꝛ ꝑ longa nimitatẽ mẽtꝭ desiderabãt venire ad dilatationẽ eccl'ię in cha ritate dei q̄ ẽ in christo iesu. ¶ Porticus habebat.x. cubitos in latitudie: qꝛ tales ꝛ si nõdũ ṽba vl' mysteria euãgelij q̄ erãt ꝑ christũ tradẽda recęperũt: ꝑcępta tñ decalogi perfecta dile/ ctiõe dilatati cordis seruauerũt. In ꝑma frõte porticꝰ fuere ꝑ/ mi iusti/abel.ſ.ꝛ enoch. In intimo eius penetrali ꝛ q̄si prope murũ tẽpli ꝑcursor dñi/symeon: anna ꝛ cęteri: q̊ ꝛ si natiuitatẽ eius videre meruerũt: tñ doctrinã eiꝰ audire ꝛ sacramẽta ꝑci/ pere nequiuerũt. h ¶ Fenestras. Sctõs doctores q̊bꝰ mẽ te excedẽtibꝰ deo arcana cęlestiũ specialius videre cõceditur. Qui dũ q̄ in occulto vidẽt publice pãdũt: q̄si suscępto lumine G solis fe/

Mat.5.a — Joh.4.c — 2.Para.3.a. — Ps.26.d — 2.Pa.3.a — Josephus

rex salomõ dño: hẽbat sexagita cubitos i lõgitudine: ꝛ vigiti cu bitos in latitudine: ꝛ trigita cubi tos in altitudine. Et porticꝰ erat añ tẽplũ vigiti cubitoꝝ lõgitudi nis/iuxta mẽsurã latitudis tẽpli: et hẽbat decez cubitos latitudis añ faciẽ tẽpli: Fecitq3 i tẽplo fe/

Nico.de lyra

cilius possit capi. Sciẽdũ igiꝛ: ꝙ tẽplũ erat q̄dã domꝰ ma gna cuiꝰ lõgitudo ꝓtẽdebaꝛ ab oriẽte i occidentẽ: ꝛ latitudo a meridie in aq̄lonẽ: sic̃ ꝛ tabernaculũ qd̃ fecit moyses. habebat autem hęc do/ aũt hęc domꝰ.lx.cubitos in lõgitudine.ꝛ.xx.in latitudine itra parietes.et.c.et.xx.in altitudine: vt hr̃.ij. Para.iij.ꝛ iõ erat fa cta ad modũ turris q̄drate: cuiꝰ duo latera sibi opposita sunt tẽpli lõgiora in triplo duobꝰ alijs sibi oppositis. ꝓpꝛ ꝙ hęc domꝰ aliq̄n vocaꝛ turris. ꝓut dictũ fuit Geñ.xxxv. Tectũ ṽo desuꝑ erat planũ ꝭm modũ domoꝝ palęstinę. ꝛ vltra planiciẽ ascẽdebat q̄dã clausura in circũitu ꝑ modũ ꝓpugnaculoꝝ ad de/ corẽ ꝛ defẽsionẽ. In altitudie ṽo huius domꝰ erãt tres mãsiões. inferior ꝑte ter rã: q̄ erat deputata ad cultũ diuinũ: ꝑꝛ qd̃ de illa scriptura facit mẽtionẽ.i alijs aũt duabꝰ.ſ.media ꝛ suꝑma custodiebã tur vtẽsilia/vestes ministroꝝ ꝛ cętera ꝑ ciosa ꝓ tẽplo necessaria: ꝛ iõ d̃ illis dua bus ꝑua fit mẽtio. Inferior aũt ꝭm lõgi tudinẽ diuidebaꝛ i duas ꝑtes inęq̄les: q̄rũ ꝑma q̄ erat a ꝑte oriẽtali ꝛ in q̄ erat introitꝰ tẽpli habebat.xl.cubitos i lõgi/ tudine: ꝛ dicebaꝛ domus exterior siue sanctũ: in q̄ erat altare ĩ censi ꝛ mẽsa ꝓpositiõis ꝛ cãdelabra. alia aũt habebat.xx. cubi tos ꝑ quadrũ: ꝛ dicebaꝛ domꝰ interior vl' sctm̃sctõꝝ siue oracu lũ: i q̄ erãt arca ꝛ cherubin ꝛ ꝓpitiatoriũ: ꝛ diuidebanꝛ iste duę ꝑtes pariete intermedio in q̄ erat ostiũ ad ingrediẽdum d̃ vna ad aliã. Parietes aũt huiꝰ domꝰ erãt d̃ lapidibꝰ: ꝛ a ꝑte interi ori opti tabulis cedrinis: ꝛ suꝑ tabulas illas aureis laminis: ꝛ tectũ eius vbi incipiebat mãsio media a ꝑte inferiori erat laq̄a tũ: gallice lãbroisse: tabulis cedrinis siłi mõ optis laminis au/ reis. Pauimentũ ṽo fuit de pulchro marmore opto desuꝑ ta/ bulis abiegnis ꝭm trãslationẽ nr̃am. Hebręi ṽo dicunt ꝙ illę tabulę erãt de buxo: qd̃ ẽ lignũ duꝝ ꝛ forte/ne cito putrefierẽt ex humiditate terrę: ꝛ opte erãt desuꝑ laminis aureis: ita ꝙ mã sio inferior templi q̄ erat deputata diuino cultui/erat coopta auro ex oĩ parte. Altitudo vero huius mãsiõis erat.xxx.cu/ bito. vbiq3 a pauimẽto vsq3 ad primũ solarium: qd̃ erat mãsio media ꝭm expositores catholicos: ꝭm hebręos ṽo domꝰ inte/ rior quę vocaꝛ sctm̃sctõꝝ/habebat tm̃.xx.cubitos in altitudine vsq3 ad primũ solarium: ita ꝙ altitudo eiꝰ erat breuior.x.cubi/ tis altitudine domus exterioris. Exterius vero erant tria de/ ambulatoria in circũitu tẽpli correspõdentia tribus mãsiõibꝰ ꝑdictis: q̄ erãt ad decorẽ ꝛ ad tẽpli defensionẽ ad modũ ꝓpu/ gnaculoꝝ. Hebręi ṽo dicunt ꝙ non erant deambulatoria: sed tres ordines appẽditioꝝ q̄ erant domũculę circa tẽplũ. et idẽ dicit Josephus: ꝙ erãt ꝓ habitatione ministroꝝ. vñ frequenꝛ nominanꝛ hic ꝛ in Ezech. et Paral.j. domus laterales ꝭm he/ bręos ꝓpter qd̃ non erãt in ꝑte orientali tẽpli: qꝛ ibi erat porti cus. et erat quęlibet altitudo.v.cubitoꝝ: ita ꝙ inferiores erãt immediate suꝑ terrã: ꝛ sic illi tres ordines iuxta altitudinẽ mu ri ascendebant per.xv.cubitos. et in.xv.cubitis superioribꝰ de altitudine mansionis inferioris remanẽtibus erant fenestrę ad illuminationẽ templi. de altitudine vero sanctisanctoꝝ ꝭm hoc remanebant tm̃.v.cubiti superiores ꝓ fenestris. In itroitu ṽo templi erat porticus.xx.cubitorum longi. ꝭm mẽsurã latitudi/ nis templi. ꝛ latitu.x.cubi. qꝛ tãtũ protendebaꝛ ante tẽpli intro itũ. Ista ṽo domꝰ nõ põt figurari in plano: sed posui hic figu/ rã fundamẽti: ꝛ ꝑ ea q̄ dicta sunt possunt alia imaginari. His ꝑ missis accedamus ad litterã exponẽdã: Domus aũt ꝛc̃. Hic describiꝛ forma ꝛ modus ędificij. et primo q̊tum ad tẽplum ꝛ porticũ. scd̃o q̊tũ ad deambulatoria et dispositionẽ interiorez parietum/ibi: Et ędificauit. tertio q̊tũ ad distinctionẽ domus exterioris ꝛ interioris/ibi: Edificauitq3. q̊rto q̊tuz ad introitũ et atrium/ibi: Fecitq3 ꝛc̃. Circa primum describitur mensura templi et porticus. et patet littera ex ꝑdictis vsq3 ibi: a ¶ Et triginta cubitos in altitudine. Hoc videꝛ cõtradicere ei qd̃ dictũ est: ꝙ templũ in altitudine habebat.cxx.cubitos. Di cendum ꝙ hic accipitur altitudo templi q̊tum ad mansionem inferiorem q̄ habebat.xxx.cubitos a pauimẽto vsq3 ad primũ solarium: vt ꝑdictum est: ꝛ suꝑ illam mansionem erat alia me/ dia.xxx.cubitorum: ꝛ super illam tertia.lx.cubitorum: ꝛ sic to/ ta altitudo tẽpli habebat.cxx.cubitos: ꝓut habetur.ij. Paral. iij. Consequenter ostendit dispositionem fenestrarum/ibi: b ¶ Fecitq3 in templo fenestras obliquas. Hic accipi/ untur fenestrę ꝓ aperturis muri ad recipiendũ lumen. q̄ erant strictiores i exteriori superficie muri ꝛ latiores in interiori: vt lumen transiens magis diffunderetur intra domum: ꝛ sic linea transiens ab exteriori superficie ad interiorem nõ veniebat di/ recte ad angulum rectũ: sed oblique ad angulũ obtusum: sicut apparet in fenestris ecclesiarũ ꝛ ędificioꝝ quoꝝ muri sũt spissi. Et ędifica

Descriptio templi — Diuisio

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

a nestras obliq̄s. Et edificauit su a per pietē tēpli tabulata p gyꝝ/ i parietib⁹ dom⁹ p circūitum tēpli b ⁊ oraculi: ⁊ fecit latera in circūi/
¶ virgines.
tu. Tabulatū qđ sbt erat/ q̄nq₃
a ¶ continentes.
cubitos habebat latitudis: ⁊ mē diū tabulatū sex cubitoꝝ latitu/
a ¶ coniugati.
dinis: ⁊ tertiū tabulatū septē ha c bēs cubitos latitudis. Trabes b d āt posuit i domo p circūitū forin e sec⁹: vt n̄ hererēt mur⁊ tēpli. Do c mus āt cū edificaret/ đ lapidib⁹ d

A S solis fenestre cūcta tēpli penetralia replēt. vn̄ obliq̄ .i. int⁹ latiores fuisse phibent: q2 q̄ iubar supne ꝯtēplatiōis vel ad momētū ꝑcipit: mox sinū cordis āpli⁹ castigādo dilatat: ⁊ ad maiora capessenda solerti exercitatiōe pparat. a ¶ Et edificauit ⁊c. Hec tabulata in euāgelio vbi dn̄s tētat a diabolo/ pinacula tēpli vocant. Jacobū q̄₃ fratrē dn̄i i pīnaculū tēpli. vnde ad ꝑplm ꝯcionaret leuatū eē legim⁹. Utrū aūt mos fuerit doctorib⁹ vt i tabulat⁊ sedētes ad turbā iferi⁹ loq̄rent/ nusq̄₃ legim⁹. Hec ḡ tria tabulata totidē fideliū ḡdus/ coniugatoꝝ .s. cōtinētiū ⁊ ꝟginū signāt: distinctos altitudine ꝓfessiōis/ s₃ societate fidei ⁊ ꝟitat⁊ oēs ad domū dn̄i ꝑtinētes: ⁊ fixa mēte inherētes. Supmū ḡ tabulatū ceter⁊ angusti⁹/ mediū supmo lati⁹ ifimo angusti⁹. Quia altior ꝓfessio ꝟtutis altiorē deb₃ tenere viā viuēdi. Qui eñi abrenūciato cōiugio ꝟginitatē dn̄o ꝯsecrāt: mores oportet ꝟginitate cōdignos oñdāt: abstineāt ab ociosis verbis: ira/ rixa/ detractiōe/ habitu īpudico/ comesatiōib⁹/ potatiōib⁹ ⁊ hmōi: vigilijs sctis orōnib⁹/ lectiōib⁹/ elemosynis ⁊ hmōi vacēt: vt qui future vite statū i ꝓfessiōe tenēt: i q̄ nō nubēt neq₃ nubent/ s₃ sūt sic angeli i celo. Hui⁹ q̄₃ statū q̄ntū mortalib⁹ possibile ē/ in pn̄ti studeāt imitari. Jnfimū ꝟo amplior⁊ ē latitudis: q2 nō đr ꝯiugatis: vēde oia q̄ habes ⁊ da paupib⁹: s₃ si vis ad vitā igredi/ serua mādata: nō occides: nō adulterab ⁊c. Mediū locum tenēt ꝯtinētes: q̄ntū ꝟginib⁹ iferiores: tātū cōiugat⁊ altiores: quoꝝ portio glīosa edificabat eccl̄iā₃ pmitiuā. Un̄: Multitudis credentiū erat cor v. ⁊ a. v. ⁊c. Quoꝝ maximā ꝑtē vxores reliq̄sse cōpleti⁹ scti stephani testat historia: vbi femias eadē religiōe pollētes nō cōiuges/ s₃ viduas eoꝝ appellat. b ¶ Latera .i. luriculas: ne q̄s inde facile ad inferiora decideret: qđ ochoçie regi i samaria ꝯtigisse legim⁹: hec q̄tidiana diuie ꝓtectiōis erga nos munimia designāt. Un̄: Jmmittit angelū dn̄s i circūitu t. e. ⁊c. Ascēdit inq̄t cenaculū ochoçias rex samarie: q̄ se a domo dđ sepauerat: s₃ p cancellos decidit. Quia ⁊ si heretici vel schismatici aliquā bone actiōis arcē cōdescēdere vident: q2 tñ cōpagē vnitat⁊ eccl̄ie nō habēt: q̄si patētib⁹ ⁊ nō solidis lateꝝ ꝑsidijs ad vitioꝝ infima delabunt: dū diuino destituti auxilio ꝑtinacie sue fastu intereūt. Latera .i. muros: vel cācellos: vł luriculas: doctores i tabulatis sedētes: q̄ ad circūstātē inferi⁹ ꝑplm cōcionabant. vn̄ dn̄s: Predicate sup tecta. Et salomō: Meli⁹ ē sedere in angulo domatis. doma grece/ tectū latine. c ¶ Trabes. Be. Dom⁹ q̄ tabulata portāt ꝑdicatores significāt: q̄ dū sublimē ⁊ honorabilē in eccl̄ia dei tenēt locū infirmiores ꝑdicatione sua ab infimorū appetitu sustollūt: ⁊ ad celestia desiderāda ⁊ sperāda suspendūt: ⁊ intercedēdo vt ꝑsistāt adiuuāt. Legim⁹ aūt in Paral. ꝙ trabes tēpli sicut cetera ei⁹ interiora auro vestite fuerunt. Qđ ita factū est: vt ille trabiū ꝑtes q̄ intus sunt in tēplo aureis essent laminis tecte: q̄ foris parebāt nō deaurate/ s₃ cedri spēm formamq₃ oñderēt: in q̄ tñ imposita sibi tabulata gestabant. Qđ q̄ extrinsec⁹ eminebat: vitā sctōꝝ que nob innotescit designat. Qđ ꝟo intus deauratū fulgebat: claritatē q̄ in celesti patria in aspectu creatoris sui gaudent. Claritas trabiū aurea illis tñ q̄ templū intrauerant patebat: q2/ Q magna sit altitudo dulcedinis dei quā abscōdit timētibus se: ⁊ perfecit sperātibus in se: illi soli nouerunt qui regnū celeste meruerūt intrare: ⁊ tñ nos vitā/ passiōes doctrinamq₃ sanctoꝝ cernētes .i. in scripturis legētes ad benefaciendū excitamur: ⁊ q̄si in capitib⁹ trabiū foris apparētibus a terra subleuamur. Quis eñi internā sanctoꝝ gloriā perspicere nondū valemus: ex eo tñ qđ exterius videre valuim⁹ sublimibus eccl̄ie mēbris fideliter adherem⁹. Possumus etiā hec de sanctis adhuc in hac vita positis intelligere: quorū puritatem dilectionis qua in secreto cordis corā dn̄o refulgēt inspicere nequim⁹: ⁊ tamē ex eis q̄ loquēdo/ agendo vel patiēdo foris ostendūt inuenim⁹ salutis auxiliū. d ¶ Trabes forinsecus. tante longitudinis erat vt capita earum forinsecu prominerēt. Jn infimo ordine cubitoꝝ septē: in medio sex: in supmo quinq₃: vt in capitibus earū tabulata cōponerent. nō muris tēpli infixa: sed iuxta muros trabibus q̄ de muris exierant superposita. e ¶ Domus aūt ⁊c. Hec ad illā ecclesie partem que post seculi labores ⁊ certamine ad eterna premia meruit intro

a ¶ Et edificauit. Hic pn̄r agit de dispositiōe deambulatorioꝝ q̄ erāt circa tēplū: ⁊ de solarijs q̄ erāt i tēplo: ⁊ de dispositiōe pietū interi⁹. ⁊ pmo deābulatorijs cū đr: Et edi. ⁊c. pa. tē. ⁊c. Ad cui⁹ itellectū sciēdū ꝙ ꝓm expositores nr̄os ex trāsuerso tēpli trāsibāt trabes i trib⁹ locis .s. i trib⁹ sūmitatib⁹ māsionū ita ꝙ trabes inferiores portabāt pmū solariū: ⁊ medie scđm: et tertie tectū dom⁹ qđ desup erat planū vt dictū ē. Et trabes iste erāt ita lōge ꝙ trāsibāt vltra murū exteri⁹ i vtroq₃ latere tēpli: ⁊ sup illā ꝑtē trabiū q̄ ꝓminebat exterius erāt tabule fortes ꝓtense ꝓm lōgitudinē tēpli: ⁊ sup illas tabulas poterāt hoies deābulare: ⁊ iō dicebāt deābulatoria: et in ꝑte exteriori erat q̄dā clausura ꝓcedēs i altū ne ābulātes caderēt. Et ābulatoria ista erāt ineq̄lis latitudis: qđ dupl'r poterat fieri. Uno mō ꝙ trabes sup̄iores essent longiores medijs vno cubito: ⁊ sil'r medie inferiorib⁹ sic aliq̄ dicūt. Alij aūt dicūt ⁊ meli⁹ vt videt: ꝙ q̄uis trabes ea portātes eēnt eq̄lis lōgitudis: tñ mur⁹ tēpli a ꝑte exteriori erat restrict⁹ vno cubito pl⁹ in scđo deābulatorio q̄₃ in pmo. et sil'r in tertio q̄₃ i scđo. ⁊ sic deābulatoriū pmū habebat q̄nq₃ cubitos latitudis medū ꝟo sex: ⁊ supmū septē ꝓm modū figuratū i colūna iteri⁹ in margine exteriori: ꝓut pōt in plano figurari. Sciēdū etiā ꝙ ista deābulatoria vocant i l'ra tabulata ⁊ latera. ⁊ p₃ l'ra ex dict⁊ vsq₃ ibi: b ¶ Trabes aūt ⁊c. fo. Quia trabes vt dictū est trāsibāt vltra murū exteri⁹. c ¶ Ut n̄ he. mu. t. Jstđ n̄ refert ad trabes ꝓm istā expositionē: q2 cū trāsirēt p mediū muri necrio ei inherebāt. s₃ refert ad tabulas sup trabes positas: q̄ sic erāt posite ꝙ nō iūgebant muro tēpli imediate: tñ illđ spaciū qđ erat imediate inter murū ⁊ tabulas erat ita pūū ꝙ hoies ambulātes nō possēt ibi cadere nec pes hois itrare. S₃ ad q̄d dimitteret tale spaciū int tabulas ⁊ murū nō videt. ꝓpt qđ alij dicūt ⁊ meli⁹/ vt videt ꝙ h̄ refert ad cācellos deābulatorioꝝ ipediētiū casu₃ ambulātiū a ꝑte exteriori: ⁊ sic distabāt a muro tēpli ꝓm lōgitudinem trab ex murū ꝓdeuntē: vt sic deābulatoria h̄rent latitudinē cōuenictē. Scđm ꝟo hebreos q̄ nō ponūt ista deābulatoria/ s₃ appēditia seu domūculas laterales: vt ꝑdictū ē/ sic ē intelligēdū: ꝙ iux muros tēpli in ꝑte exteriori erat vn⁹ ordo appēditioru₃ q̄ꝝ altitudo erat .v. cubitoꝝ: ⁊ cū mur⁹ tēpli eleuaret a tra p .v. cubitos erat restrict⁹ a ꝑte extiori p vnū cubitū: et i spacio illi⁹ cubiti ꝓmittēt⁊ erāt capita trabiū vbi tminabat pm⁹ ordo appēditioꝝ q̄₃tū ad altitudinē suā: ⁊ alia capita trabiū sustētabāt ab exteriori ꝑte pariet⁊ appēditioꝝ. ⁊ iteꝝ eleuato muro tēpli .v. cubit⁊: mur⁹ iteꝝ tēpli erat restrict⁹ vno cubito/ vbi ponebātur capita trabiū appēditioꝝ medioꝝ: ⁊ eodē mō de tertijs appenditijs. ⁊ sic latitu. appēdi. mediorū erat cubi. vj. ⁊ latitudo tertioꝝ septē ꝓpt maiorē restrictionē muri ⁊ tēpli i ascēdēdo: ⁊ sic tres tres ordines appēditioꝝ ascēdebāt iux murū tēpli p .xv. cubitos: vt .s. dictū ē. ⁊ tectū supi⁹ erat planū: ⁊ portabat a ꝑte exteriori p pietē exteriorē appēditioꝝ: sic figuratū ē i colūna ꝑcedēti. Et ꝓm hanc intētionē hebreoꝝ sic exponat l'ra: Et edifi. sup pa. tēpli tabula .i. appenditia: q̄ sic noiant: eo ꝙ erāt de tabul' vt pietes min⁹ spaciū occuparēt. ⁊ dicūt sup pariete tēpli: q2 trabes tegentes pmū tabulatū ⁊ mediū ⁊ tertiū erāt sup vnū cubitū muri tēpli: vbi mur⁹ in ascēdēdo erat sic retractus siue restrict⁹: vt ꝑdictum est: per circū. tē. ⁊ oracu .i. exterior⁊ dom⁹ ⁊ iterioris: ita ꝙ ista appēditia erāt circa tēplū in trib⁹ ꝑtib⁹ .s. i duob⁹ laterib⁹ tēpli: ⁊ i ꝑte occidētali vbi erat oraculū. in ꝑte ꝟo oriētali nō erāt appēditia: q2 ibi erat porticus: vt dictū ē. Et fecit la. est replicatio eiusdē: q2 illa appenditia dicunt latera: q2 erāt i laterib⁹ tēpli. Tabu. qđ subter erat q̄nq₃ cu. habe .i. appenditiū qđ erat imediate sup tra₃ erat min⁹ medio i latitudie vno cubito: ⁊ mediū supiori vno: q2 retractio siue restrictio muri ampliabat mediū ⁊ supi⁹: vt ꝑdictū ē. ⁊ ꝓm h̄ trabes erāt ineq̄les: q2 trabes inferioris appēditij erant breuiores trabib⁹ medijs vno cubito: ⁊ trabes medij minores trabib⁹ supiorib⁹ vno cubito. Trabes aūt po. in domo per circū. forinse. vt nō inhere. muris tē. Jste sūt trabes de quib⁹ dictū ē imediate q̄ erāt posite sup murū tēpli in ꝑte exteriori: ⁊ sic ꝙ nō intrabant murū: ⁊ h̄ est qđ vocat hic: nō inherere muro: s₃ stabāt sup cubitos vbi murus erat retractus: vt dictū est. d ¶ Dom⁹ aūt. Hic ponit modus edi ficationis q̄₃tum ad

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

Apo. 21. g gruit introduci ꝓprie ꝑtinet. Nihil em̄ īquinatū intrabit in il/
E lam ciuitatē. a ¶ Et malleꝰ ⁊ se. Quia hic tundimur aduer
sitatibꝰ ⁊ disciplina veritatꝭ exercemur: vt illic iuxta meritū lo
cis congruis disponamur: ⁊ castigatiōe cessante solo amoris
glutino q̄ adiuicē copulemur/ vno īpleti spū ꝑfundamur. Sz
Gen. 6. b. quis dicat/ noe vir ꝑfectꝰ in generatiōi
Ps. 118. bus suis. Et: Bti īmaculati in via: ⁊ hu
iuscemodi: nullus vere ꝑfectus et sine
macula viā huiꝰ vitę incedere pōt. Nō
Eccs. 7. c. est em̄ q̄ faciat bonū ⁊ non peccet. Sed
ſm huius tp̄is modū ꝑfecti ⁊ īmaculati
vocant: q̄ tūc vere ꝑficiunt/ cū nexibus
corꝑis absoluti ad īmortalē domꝰ dn̄i
decorē ꝑuenerit. b ¶ Ostiū la. me.
⁊c. Be. Quidā hūc locū male intelligē
tes putāt ostiū tēpli a meridie fuisse: nō
attēdētes/ q: si scriptura hec significare
voluisset/ nō ita diceret: Ostiuz lateris
medij in pariete erat domꝰ dextrę. Sed
ita: ⁊ habebat ostiū domꝰ ad meridiez.
Nūc aūt aliđ significat. Partē nāq3 do
mus dextrę latꝰ tēpli meridianū dicit: i
cuiꝰ ꝑte oriētali ostiū erat ī ip̄o angulo
factū iuxta terrā: in qđ ītroeūtes statim
ad altiora gradatim ascēdebāt: haben/
tes viā ⁊ ascēsū ꝑ parietis interiora: do
nec tali itinere ad mediū cęnaculum/ ⁊ a medio peruenirēt ad
tertiū. Et quis scp̄tura nō dicat/ creberrimas habebāt a me
ridie fenestras: quaꝝ luce certū ⁊ sine offensione iter agerent:
Qui locus ꝓpe ad corpꝰ dn̄i respicit qđ de virgine sumpsit.
Joh. 19. f Ostiū em̄ lateris medij in ꝑte erat domꝰ dextrę: q: vnꝰ militū
lancea latus eiꝰ apuit: dextrū aūt latꝰ a milite aptū sctā credit
Ibi. ecclesia. Aperuit aūt dixit euangelista/ quasi ostiū medij late/
ris: per qđ nobis iter ad cęlestia panderet. Deniq3 ita subiun/
xit: Et cōtinuo exiuit sāguis et aq̄. Aqua sc3 q̄ abluimur in ba/
ptismo: ⁊ sanguis q̄ cōsecramur in calice sancto. Per hoc em̄
ostiū est nobis ascēsus ī mediū cęnaculū: ⁊ a medio ī tertiū: q:
ꝑ fidē ⁊ mysteria nr̄ę redemptiōis de p̄senti ecclię cōuersatiōe
ad requiē animaꝝ post mortē ascēdimꝰ: ⁊ de requie animaruz
adueniēte die iudicij ad īmortalitatē corpoꝝ: vt in magna cor/
F poris ⁊ aīę btitudie ꝑpetuo viuamꝰ. Hoc iter īuisibilit ageba
tur: ita vt soli q̄ ītrauerūt nossēt: quis ꝑ ip̄m ostiū etiā forꝭ po
siti viderēt. Quia actꝰ fideliū ī h̄ sęclo ⁊ celebratiōes sacramē
toꝝ etiā reprobi intueri pn̄t. sed arcana fidei ⁊ intimę grāz di
lectiōis nullꝰ nisi q̄ ꝑ hec ad cęlestia scādit dn̄o duce agnoscit.
1. Joh. 2. a Qui em̄ dicit se nosse deū ⁊ mādata eiꝰ nō custodit: mendax ē.
Joh. 14. a Ostiū templi dn̄s est. q: nemo venit ad patrē nisi ꝑ ipsū. Vn̄:
Joh. 10. b. Ego sū ostiū ꝑ me si q̄s ītroierit saluabit. Ostiū porticꝰ/ ſmo
ꝓpheticus: q̄ q̄si recto calle īgrediētes ad ostiū tabernaculi ꝑ/
ducebat. q: grāz christi q̄ mūdū erat redēpturꝰ p̄dicabat. To/
ta q̄ porticꝰ factura fideles illiꝰ tp̄is signat. Ostiū ɥo in porti/
cu doctores: qui cęteris lucē vitę ianuāq3 intrādi ad deū pāde
bant exprimit. Et bn̄ vnū ostiū/ propter cōsonā in oibꝰ sanctis
fidē ⁊ dilectionē veritatis. c ¶ Ascēdebāt ⁊c. Be. Notan
dū ꝙ. xxx. cubiti altitudis de q̄ sup̄ legit/ vsq3 ad mediū cęnacu
lum ꝑtingebāt: deinde. xxx. vsq3 ad tertiū addebant: q̄usq3 ad
porticū q̄ erat circa tēplū ab austro/ aq̄lone ⁊ occasu tectū ꝑue
niebat: ſm iosephū. deinde vsq3 ad supremū tecti tēplū. lx. cu
biti numerabant: ⁊ sic tota altitudo domus ſm Para. in. cxx.
cubitos cōsūmata est. Porticus quoq3 q̄ erat an̄ frontē tēpli
ad orientē/ ſm eundē libꝝ eandē cubitoꝝ sūmā in altitudie ha
bebat: q̄. s. liber p̄dictas porticꝰ vocat cellaria ⁊ cubicula. De
1. Para. 28. c dit inq̄t dauid salomoni filio suo descriptionē porticꝰ ⁊ tēpli ⁊
cellarioꝝ ⁊ cęnaculi ⁊ cubiculorū in abditis domꝰ ꝓpitiatiōis.
vbi etiā exteriorū domorū/ q̄ erant extra atriū sacerdotū in cir
cūitu tēpli meminit sic: Necnō ⁊ oim̄ q̄ cogitauerat atriorum
exedrarū ꝑ circūitū in thesauris domꝰ dn̄i: ⁊ in thesauris sctō/
rum. Qꝫ aūt ois altitudo tēpli cētū vigīti cubitorū erat/ signifi
cat: ꝙ p̄mitiua in hierosolymis ecclia po ascēsionē dn̄i h̄ nūe
ro virorū grām spūsācti accępit. q: q̄ndecim q̄ ex septē ⁊ octo
cōstant/ solent ad significationē referri vitę q̄ nūc ī sabbato ge
ritur aīarū fideliū: ⁊ ꝑficiet in fine sęculi resurrectiōe corporuz
īmortaliū. Quindecim ɥo in trigonū ducta. i. cū oibꝰ suis ꝑti
bus annūerata. cxx. efficiūt. Bn̄ igit cētenario nūero ⁊ vicena
rio magna electorū btitudo in futuro designat. Apte in h̄ ter
tiū domꝰ dn̄i cęnaculū cōsūmat: q: post p̄ntes fideliū labores/
post accęptā ī futuro requiē aīarū plena totiꝰ ecclię fęlicitas ī
resurrectiōe cōplebit. Ad qđ ꝑtinet/ ꝙ resurgēs a mortuis do
minus: ⁊

a dolatis atq3 ꝑfectꝭ ędificata ē: et a
malleus ⁊ securis ⁊ oē ferramen
tū nō sūt audita in domo cū ędi b
b ficaretur. Ostium lateris medij c
in pariete erat domꝰ dextrę: et ꝑ d
c cochleā ascēdebāt ī mediū cęna e f
culū: ⁊ a medio ī tertiū. Et ędifi
cauit domū/ ⁊ cōsūmauit eā. Te g
d e xit q̊q3 domū laq̄aribꝰ cedrinis:
h et ędificauit tabulatū sup̄ omnē h
domū q̊nq3 cubitis altitudis: et
opuit domū lignis cedrinis. Et i
factꝰ ē ſmo dn̄i ad salomonē/ di/

minus ⁊ ad cęlos ascendēs/ hoc numero virorū spm̄sctm̄ ī lin Act. 2. a
guis igneis misit: q̄ eos q̄ diuersis linguis distabant cognati/ G
one linguarū/ cōmunē fecit habere sermonē. Ecclesia em̄ suo
tp̄e resurgēs ⁊ cęlos carne incorruptibili ascēdēs: plene ⁊ ꝑfe/
cte dono sctīspūs illustrabit/ qn̄ erit deꝰ oia in oibus ad p̄ędi/ 1. Cor. 15.
canda magnalia dei: q: cōsona mente ⁊
voce oēs diuinę maiestatis glīam col/
laudabūt. d ¶ Laquearibus. Be.
Laquearia sunt tabulata: q̄ magno de/
core cōposita ⁊ ornata/ ab inferiori par
te trabibus affigunt. ⁊ q: ternę altitudi
nis domꝰ dn̄i facta erat: terna habebat
laquearia. Sanctis sublimioribꝰ. s. quo
rū opus ⁊ doctrina cūctis in tēplo ꝓpo/
sita/ q̄si lōgius in alto p̄eminēt. Quiq3
intercedēdo/ exhortando/ aīas infirmo/
rū ne deficiant protegāt. e ¶ Cedri/ Cedrus
nis. Cedrus arbor imputribilis: odo/
ris iocūdi: aspectus nitidi: serpētes ac/
censa nitore fugās ⁊ perimēs. Que ꝑfe
ctis cōueniūt: quorū insupabilis patiē/
tia: fama virtutū eximia: p̄sentia bonis
gratissima: auctas ad reuincēdos ⁊ con
futandos veritatis inimicos cōstantissi
ma. Qui ⁊ ī hac vita ⁊ ī futura singl'ari
eminentia pręfulgent/ luriculas signifi/
cat. q̄ in sup̄mo domus tecto ꝑ circūitū factę erant: ne q̄s ad al
tiora perueniēs repente laberet ad ima. qđ in omni domo p̄/
cępit fieri moyses. ⁊ hec supra latera vocata sunt: vbi dictū ē:
⁊ fecit latera in circūitu. In quibꝰ diuina p̄sidia figurant: quę
nos adhuc in sęculo laborātes: ⁊ ꝓ captu nr̄o ad superiora ni/
tētes/ q̄tidie ne deficiamꝰ adiuuāt. Silr q̄3 hunc locū intelligi
mus: sed ea distinctione/ ꝙ in hac vita inter crebra vel hostis
impacati tentamenta: vel nostrę fragilitatis obstacula conti/
nuo supernę pietatis munere ne corruamus defendimur. In
illa ɥo vita sup̄mū tēpli tectū cōscēdimus: vt nec velimꝰ vltra
peccare: nec possimus: nec vllo mortis dolore vel tentātis ad/ Ps. 90. c
uersarij metu afficiamur. De p̄sentibus dn̄i auxilijs quasi de
lateribus tabulatorū dicit ipse dn̄s: Cū ipso sum in tribulati/ Ibi. 147. a
one: eripiā eū ⁊ glorificabo eū. De futura aūt grā qua sup̄na H
ciuitas illustrat/ dicit ꝓpheta: Lauda hierl'm dn̄m ⁊c. vsq3. fi/
nes tuos pacē ⁊c. Bene aūt hoc tabulatū q̊nq3 cubitis altū ē:
q: in illa patria p̄sentia diuinę claritatis ita nos implet: vt vi
sus/ auditus/ olfactus/ gustꝰ/ tactusq3 noster nihil dulce habe/
at nisi diligere deū ex toto corde: tota aīa: tota virtute: ⁊ pro/
ximū tanq3 nosipsos. f ¶ Tabulatū sup̄ omnē domū.
Bed. Hic supremū ipsius domus tectū dicit tabulatū illud
qđ sup̄mis trabibus suprapositū erat. Non habebat tēplum
culmen in superioribꝰ/ sicut nec tabernaculū: sed erat ęquale:
quō ī palęstina ⁊ ęgypto fiūt domꝰ. Tabulatū āt q̄ opta ē do/
mꝰ idē qđ laq̄aria signat. i. eximios in resurrectiōe viros ⁊ sin Luc. 7. d
gulari sctītate ad ip̄m ɥtutis apicē perueniētes. de quoꝝ vno Ibi. 1. b
dicit: Inter natos mulierū nō surrexit maior iohāne baptista
De cuiꝰ cōpare dr: Ip̄e p̄cedet an̄ dn̄m in spū ⁊ virtute helię.
Et ędificauit

Nico. de lyra

ficationis q̄tū ad dolationē lapidū: q̄ facta fuit in lapicidi
nis: ⁊ nō in loco ędificatiōis. ⁊ iđ sequit: a ¶ Et malleus ⁊
secu. i. martellus scindēs cū q̄ sculpunt lapides. b ¶ Non
sūt audita ī domo dn̄i cū ędi. qđ est intelligēdū de instru/
mētis ad dolationē lapidū ꝑtinētibꝰ: nō aūt de instrumētis ꝑ/
tinētibꝰ ad cōiūctionē ⁊ cemētationē lapidū. Aliq̄ aūt dicūt:
ꝙ lapides illi incidebant sanguine cuiusdā vermis habēte ad
hoc ɥtutē. sicut lapis adamātinus scindit sanguine hirci: ⁊ sic
nō erat ibi sonitus saltē notabilis. c ¶ Ostiū late. medij. i.
ostiū qđ erat in medio lateris templi. d ¶ In pariete erat
domꝰ dextrę. i. in pariete dextro tēpli. ⁊ hic erat paries me/
ridionalis q̄ erat dexter egrediētibꝰ de tēplo. Josephus tn̄ di/
cit: ꝙ erat in angulo muri in ꝑte oriētali. e ¶ Et ꝑ cochleā.
id ē ascēsuz tortuosū/ q̄ gallice vocat victz. f ¶ Ascēdebāt
in me. cę. ⁊ a me. in ter. i. in mediā māsionē tēpli ⁊ supiorē.
g ¶ Texit q̄3 do. la. ce. gallice lābrois. h ¶ Et edifica/
uit tabulatū sup̄ oēm domū q̊nq3 cu. al. istud erat tabu
latū tertiū: de q̄ sup̄ dictū ē. ⁊ isti q̊nq3 cubiti erāt mēsura clau/
surę q̄ erat in circūitu ne hoies caderēt: factę ad modū ꝓpugna
culoꝝ q̄ ascēdebāt in altū per q̊nq3 cubitos: exceptis locis vbi
erāt cācelli seu ꝓpugnacula/ vbi hoies poterāt se appodiare ⁊
respicere inferiꝰ i ¶ Et fa. ē ser. post talē ꝯsūmationē domꝰ.
Et ędificauit

a ¶Et edificauit pa.do.&c. Be. Intrinsec⁹ q̄dē dom⁹ cedro erat vestita. nā forinsec⁹ lapis de q̄ facta erat tanto nitore fulgebat/ ac si eēt cādido calculo tecta. Mystice v̄o parietes tēpli sūt fideles ppl'i: q̄b⁹ vniuersal' eccl'ia ɔsistit. Quoꝝ dilatatione p orbē latitudo parietū designat: spem v̄o & intētionez ad celestia erectā/ altitudo. Vel latitudo pariet⁹ q̄ ex ordinib⁹ lapidū īuicē suppositꝰ ɔstat: pn̄tꝰ statū eccl'ie vbi electi sup fundamētū christi oēs edificati sibijnuicē in ordine p tēpoꝝ curricula succedūt: seq̄ inuicē portātes legē christi q̄ est charitas iplēt. Dū em̄ q̄ a p̄cedētib⁹ mg'ris erudiunt̄ alios erudiūt: q̄si suppositꝰ inuicē ordinib⁹ lapidū viuorū i domo dei sic ab alijs fixa cōstātia portantur: vt ad alios portādos ipsi sufficiāt vsq̄ ad vltimos iustos: q̄ in sūmo dom⁹ cacumine locati portant̄ ab alijs: sed nō habēt q̄s portēt. b ¶Parietes do. intrin. ta. cedrinis operiunt̄: cum corda fidelium amore v̄tutū redūdant. Sic̄ em̄ cedrus p̄fectos significat: ita locꝰ oportunis celsitudinē v̄tutū q̄b⁹ ad eādē puenit̄ pfectionē. c ¶A pauimen. Tegunt̄ oia lignis a pauimēto d. v. a. s. p. &. v. ad la. cū electi a p̄mis fidei rudimētis vsq̄ ad pfectionē bone actiōis/ & vsq̄ ad ingressum patrie celestꝰ insudāt opib⁹ bonis: cū a p̄mis iustꝰ vsq̄ ad vltios i ɔsūmatione secl'i oēs v̄tutib⁹ studēt: q̄rū merito dicē audeāt: Christi bon⁹ odor sum⁹ do. d ¶Et te. p. d. ta. ab. Hoc i Paral'. plenꝰ scp̄tū ē sic: Strauit q̄z pauimētū tēpli p̄ciosissimo marmore stratū mltō decore. Vn̄ ptz: q̄ tabulas abiegnas q̄bus pauimētū texit nō in t'ra posuit/ sed p̄mo illō marmore ꝓtexit. deinde tabulas supposuit: & tertiū his duob⁹ auro vestitū addidit: vt in sequētib⁹ legit̄. Sicut aūt altitudo parietis i altū exurgēs/ & vsq̄ ad laq̄aria pueniēs ꝓfect⁹ v̄tutū q̄b⁹ electi ad celeste regnū pueniunt: vel ipsos electoꝝ choros sibi per tp̄a varia succedētes significāt: ita eq̄litas pauimēti cōcordē eoꝝ humilitatē/ q̄ in tp̄ali adhuc vita positi socialit̄ charitate dictāte cōuersant̄. Pauimētum p̄ciosissimo marmore erat stratū multo decore: ideq̄ marmor tabulis abiegnis tectū: q̄ vita iustoꝝ p̄mo fidei firmitate p̄muniēda i corde/ deide v̄tutū latitudie ornāda ē i ope. Quid em̄ vtilitatꝰ hz decor marmorꝰ p̄ciosissimi lignoꝝ tabul' tect⁹: nisi aliq̄d tacite signaret: & bonoꝝ operū amplitudinē fortitudine fidei i temeritate fulciendā demōstraret? Abies v̄o ꝓpt̄ altitudinē et durabilitatē mētē electoꝝ ifima desideria spernentē/ & celestiū cōtēplatiōi inherentē: v̄tute q̄z patiētie singularit̄ excellentē cōgrue significat. Auri aūt lamine marmori & tabul' abiegnis suppositꝰ: latitudinē charitatꝰ de corde puro & ɔscia bona & fide nō ficta: q̄ sic̄ aurū alijs p̄ciosius metall': ita ceteris eximior virtutib⁹ in tēplo dei singulari luce refulget. Vn̄ ap'ls: Cū plurima v̄tutū bona q̄ hoib⁹ hūilib⁹ sūt seruāda/ q̄si pauimētū enumeraret dicēs: Induite vos viscera mis'cdie/ benignitatē/ hūilitatē/ patiētiā &c. subiunxit: sup oia aūt charitatē habētes &c. e ¶Edificauitq̄ vi. cu. &c. Qr̄ tabulata q̄ interiorē domū ab exteriore separāt a pauimēto vsq̄ ad sup̄iora dicit esse edificata/ nō vsq̄ ad laq̄aria significat: q̄ triginta cubitis erāt i sublime a pauimēto suspēsa/ vt dictū ē: s; tm̄ vsq̄ ad vigiti cubitos altitudis: vt dicet̄. Reliquū v̄o erat sup hec tabulata aptū et inane vsq̄ ad laq̄aria cubitoꝝ. x. altitudis & cubi. xx. lōgitudis iux̄ latitudinē dom⁹. Per quā nimiꝝ ianuā fum⁹ incēsoꝝ de altari thymiamatꝰ solebat i sctāsctōꝝ ascēdē: et ad arcā dn̄i operiendā penetrare. Prior dom⁹ in quā sp introibāt sacerdotes sacrificioꝝ officia ɔsūmātes/ p̄n̄s eccl'ia est: in q̄ q̄tidie p̄ūs insistētes opib⁹ dn̄o sacrificia laudis offerim⁹. Interior q̄ ad posteriorē tēpli p̄tē facta ē/ vita eterna i cel'. exterior q̄dē ɔūsatio nr̄i exilij. Interior v̄o q̄ in p̄n̄tia sūmi regꝰ ppetua btōꝝ spirituuz solēnitas agit̄. vn̄: Intra i gaudiū dn̄i tui. sed posterior tp̄e: q̄ p⁹ secl'i labores. Tabulata āt q̄ vtrāq̄ diuidūt/ claustra celi sūt: q̄ꝝ ap̄tionē q̄tidie suspiram⁹ & pia istātia pulsam⁹ vt ap̄iat̄: & si nō ante n̄ añ mortē itrare p̄mittimur/ aptā tn̄ habem⁹ ianuā diuie pietatis: q̄ orōnū elemosynarū/ ieiunioꝝ/ & alioꝝ bonoꝝ thymiamata p̄mittim⁹. Hoc est em̄/ q̄ paries cedrin⁹ dom⁹ interioris ianuā habebat in sup̄iorib⁹ p totū q̄ fum⁹ incensoꝝ intraret: q̄ oculi dn̄i apti sūt sup domū ei⁹ die ac nocte: & aures ei⁹ in orōnē seruoꝝ suoꝝ intēte: & h̄ p totā eccl'ie latitudinē diffuse p orbē. f ¶Porro qua. cu. Decē q̄ter ducta. xl. faciunt. vn̄ ppl's ab egypto liberatus in figura p̄n̄tꝰ eccl'ie. xl. ānis i eremo laborauit/ & pane celesti reficiebat̄: & sic ad p̄missam puenit patriā. Exercet̄ em̄ tētationib⁹. xl. ānis: vt labores eccl'ie q̄b⁹ p totū orbē i obseruāda lege desudat insinuet. Pascit̄ māna de celo p eosdē. xl. annos: vt oñdant̄ passiōes eccl'ie spe denarij celestis & eterne btitudis leuiande: vbi q̄ esuriūt & sitiūt iusticiā saturabūtur. Pascit̄ q̄ i p̄n̄ti eccl'ia & adūsis afficit̄: vt spe gaudēs i tribulatiōe sit patiens. Vn̄ & christ⁹. xl. dieb⁹ añ mortem carnis ieiunauit: & totidē post resurrectionē epulabat̄ cū discip'lis suis/ appa rēs eis in mltꝰ argumētis: & loq̄ns de regno dei. Ieiunādo oñdebat i se nr̄m laborē: Mādūcādo v̄o i nob suā ɔsolationē. Ieiunās clamabat: Attendite ne g̃uent̄ corda vr̄a cra. & ebrie. Mādūcās aūt dicebat: Ecce ego vobiscū suz vsq̄ ad ɔsūmationē secl'i. Iterū videbo vos: & gaudebit cor vr̄m &c. Dū em̄ viā dei carpim⁹: et a vanitate p̄n̄tꝰ secl'i ieiunam⁹/ & futuri ꝓmissiōe reficimur. Porro. xl. cu. Hic numer⁹ in significatiōe p̄n̄tis laboris ponit̄: sic̄ q̄nq̄genari⁹ future q̄etꝰ & pacis. Decē em̄ sūt p̄cepta q̄b⁹ ad vitā venit̄. Denario em̄ significat̄ vita quā desideram⁹ & ꝓ q̄ laboram⁹. q̄drat⁹ v̄o mundus in q̄ ꝓ eadē acq̄rēda certam⁹. Vn̄: De regiōibus cōgregauit eos. A sol' ortu & occasu: ab aq̄lo. & mari. g ¶Et ce. oīs. Cedrus insup̄abilē v̄tutū venustatē significat. q̄ ligno oīs dom⁹ intrinsecus vestit̄: cū corda iustoꝝ solo bonoꝝ operū amore nitescūt. h ¶Habēs tor. Habet dom⁹ in tabulis cedrinis tornaturas suas/ & iūcturas fabrefactas: cū electi ad inuicē pulcherrima charitatꝰ copula nectunt̄: vt habeāt cor vnū & a. v. Tornature em̄ q̄ iūcturꝰ tabulaꝝ opponūt̄/ vt vnū tabulatū fiat ex oibus: officia sūt charitatꝰ q̄b⁹ sctā fraternitas copulat̄: & in vnā christi domum toto orbe terrarū cōponit̄. i ¶Celaturas. Opa sctōꝝ manifesta exp̄ssiōe q̄les sint i exēplū alijs ꝓferūt. Vn̄ paul⁹ & factꝰ & dictꝰ se in exēplū ꝓponit. k ¶Oia ce. tabu. Lapides parietꝰ vl' pauimētū & tabule & aurū sctōꝝ vitā significāt. sed

Mystice — 1. Co. 2. d — 2. Co. 2. b — 2. Pa. 3. b — B — Luc. 7. d — Ibi. 2. b — 1. Timo. 1. a — Col. 3. b — Mat. 25. b — C — Nume. 14. f. — Deu. 29. a — Exo. 16. d — Neemie. 9. d — Mat. 5. a — Mat. 4. a. — Act. 1. a — Luc. 21. f. — Mat. vl. d — Ioh. 16. e — D — Ps. 106. a. — 2. Tessal'. 1. b — Titū. 2. b

cēs: Dom⁹ hec quam edificas/ si ambulauerꝰ in p̄ceptis meis & iudicia mea fecerꝰ & custodierꝰ oia mandata mea gradiens p ea: firmabo s̄monē meū tibi quē locutus sū ad dauid p̄rēz tuū. Et habitabo in medio filioꝝ isrl': et nō derelinquā ppl'm meuz isrl'. Igitur edificauit salomō domū & cōsūmauit eā. Et edificauit parietes dom⁹ intrinsec⁹ tabulatis cedrinis. A pauimento dom⁹ vsq̄ ad sūmitatē parietū et vsq̄ ad laquearia/ operuit lignis cedrinis itrinsec⁹: et texit pauimētū dom⁹ tabul' abiegnis. Edificauitq̄ viginti cubitoꝝ ad pōsteriorē partez tēpli tabulata cedrina: a pauimēto vsq̄ ad sup̄iora: & fec interiorē domū oraculi i sctm̄sctōꝝ. Porro q̄dragita cubitoꝝ erat ipm tēplū ꝓ forib⁹ oracl'i. Et cedro oīs domus intrinsecus vestiebatur: habens tornaturas et iuncturas suas fabrefactas & celaturas eminentes. Omnia cedrinis tabu-

a ¶ occidentalē. ab ortu em̄ solis ingressuz habebat templū: & ab occasu domū interiorem. i. sancta sanctoꝝ.

Nico. de lyra

a ¶Et edifica. Hic describit̄ dispositio parietū templi p̄te iteriori: q̄ erāt op̄ti tabul' cedrinis vsq̄ ad p̄mū solariū: vt dictū ē. s. b ¶Et texit p. d. q̄ erat de pulchro marmore: vt p̄dictū ē. c ¶Tabulis ab. Hebrei dicūt/ buxinis: vt p̄dictū est. d ¶Edificauitq̄. Hec ē t'tia ps p̄ncipal' hui⁹ ca. vbi p̄mo d̄scribit̄ distictio dom⁹ iteriorꝰ ab extiori p parietē mediū cū d̄r: Edificauitq̄ &c. posteriorē p̄tē tē. i. ad occidentalē p̄tē. ibi em̄ erat dom⁹ iterior. & s̄m hebreos hēbat tm̄. xx. cubitos a pauimēto vsq̄ ad p̄mū solariū: ita q̄ erat breuior i altitudine. x. cubitis. s̄m v̄o doctores catholicos altitudo vtriusq̄ dom⁹ erat eq̄lis vsq̄ ad solariū. s;. xx. cubiti q̄ h̄ describūt̄ erāt mēsura parietꝰ diuidētꝰ domū iteriorē ab extiori q̄ ascēdebat i altū p. xx. cubitos tm̄: et. x. cubiti remanebāt ap̄ti int̄ parietē istū & solariū: vt fum⁹ ascēdēs de altari icēsi q̄ erat i domo exteriori iux̄ hūc pietē/ trāsiret intra domū iteriorē p ap̄turā illā. e ¶Porro. xl. cu. e. ip. tē. i. dom⁹ extior: q̄ vocat̄ tēplū/ eo q̄ tenebat duas p̄tes lōgitudis tēpli. f ¶Pro fori. ora. q̄ dom⁹ exterior erat īmediate iux̄ ostiū dom⁹ iteriorꝰ. g ¶Et cedro oīs do. itrin. ve. i parietib⁹ & tecto: vt freq̄nt̄ iā dictū est. h ¶Hn̄s tor. &c. fa. i. s̄btilit̄ & artificiose factas. i ¶Et celaturas eminē. q̄ imagines cherubi & palmarū et varia-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

lis vestiebātur:nec omnino la/ pis apparere poterat i pariete. a Oraculū autē in medio dom⁹ in interiori parte fecerat:vt po/ b neret ibi arcā fęderis dñi. Por ro oraculū hēbat vigīti cubitos lōgitudis:ꝛ vigīti cubitos lati/ c tudis:ꝛ viginti cubitos altitu/ dinis:ꝛ opuit illud atq₃ vestiuit c auro purissimo. Sȝ ꝛ altare ve d stiuit cedro. Domū q̄₃ añ oracu lū/opuit auro purissimo: ꝛ affi/ e xit lamias clauis aureis. Nihil f q₃ erat i tēplo qđ ñ auro tegeret. Sȝ ꝛ totum altare oraculi texit e auro. Et fecit in oraculo duos f

a ¶ parietē cedrinū significat.q̄ oraculū.i. sctāsctōꝝ ab exteriori ede sepat vt p̄dictū ē.

a ¶ p̄ceptis charitatis:vl' ꝓmissis eterne claritat̄.

E G significāt.sȝ lapides viui sūt sctī fortitudine fidei i vnā eādē q₃ regulā cōglutinati. Tabulę cedrinę vl' abiegnę latitudine va/ riarū ꝟtutū ḃm donationes spūsscti vna i fide ad alterutrū cō nexi. Auri laminę sūt supeminētē sciē charitatē hñtes: huiusq₃ fulgore ḡtissimo adinuicē cōgaudētes. Hęc tria apl's vna snia

Gal. 5.a cōplectit̄/dicēs: Nā in christo iesu neq₃ circūcisio aliqd valet: neq₃ p̄putiū:sed fi/ des q̄ p dilectionē opat̄. Fidē eñ iuictā lapis significat: cedrus actionē odorife/ rā: auꝝ trāscendētē oia dilectionē. Ue/ stiturq₃ lapideus paries tabulis cedri/ nis: cū ꝓfessio fidei bonis ornat̄ opib⁹: ne ociosa videat̄ aut mortua. Sȝ qꝛ lex in lapide scripta/doctrina euāgelij p li/ gnū crucis cōfirmata: vñ ꝛ ap'ls ille lapi/ de circūcidebat̄ i p̄putio: nos signo cru/ cis ꝯsecramur in fronte. Possunt parie/ tes tēpli lapidei vel pauimētum p̄cioso marmore stratū/ significare eos q̄ i lege fideliť ꝛ pfecte vixerť. Tabulę ꝟo cedri nę vl' abiegnę sctōs noui test. q̄ abnegan tes semetip̄os ꝛ tollētes crucē suā dñm sequunt̄. Et qꝛ vtriusq₃ tpis sctōs manet cōis gl'ia supnę retributiōis: lapidib⁹ et lignis p̄ciosis addit̄ tertia spēs aurearū laminarū. Nec ꝯtrariū videat̄ qđ.s̄.di/ ximus: porticū q̄ erat añ tēplū antiq̄s fi deles figurare: ip̄m ꝟo tēplū eos q̄ post incarnationē dñi fuerunt: porro domū interiorē regni cęlest̄ gaudia vtrisq₃ ꝓ/ missa. nūc aūt dicim⁹ parietes lapideos antiquū dei pp'lm tabulata cedrina no/ uū: aureas laminas vtriusq₃ in cęlis pręmia designare: cū ijdē parietes tēpli ꝛ in porticu ꝛ in ip̄o tem plo ꝛ i sctissctōꝝ parit̄ fuerūt de lapidib⁹ ꝛ lignis auroq₃ cōpa cti. Multiplex est eñ in diuersis reb⁹ earūdē repetitio figura/ rū. Sȝ ꝛ h̄ dicēdū: qꝛ fuerūt in lege ꝛ añ legē plurimi q̄ legaliť dño seruirēt: nō occidētes: nō fornicantes: non falsum testimo niū dicētes: non furtū faciētes: honorātes patrē ꝛ matrē: ꝛ di ligētes ꝓximos sicut seip̄os. Hi ad parietes porticus lapide

F os pertinebāt. Fuerūt alij perfectiores: q̄ relictis mūdi nego/ cijs/assumpta cruce dñm seq̄bant̄: ludibria et verbera exptī/i/ super ꝛ vincula ꝛ carceres ꝛc̄. Hi q̄ añ manifesta tpa euāgelij vitā duxerūt euāgelicā/añ ingressū tēpli q̄si tabulata cedrina in porticu fulgebant: quos qꝛ idē regnū cęleste cōiter (q̄uis in discretis māsionib⁹ recipit) q̄si porticus tēpli post lapidē ꝛ ce drum auro coopta est. Nūc q̄₃ sunt plures/ q̄ legalib⁹ ꝯtēti p̄ ceptis p̄dictis sufficere sibi credūt si ad vitā venire mereant̄.

Mat. 19.d Sunt alij q̄ ad pfectionē nitētes/oia sua vēdūt et sequūt̄ dñm dicentē: Uos q̄ secuti estis me: in regeneratiōe cū sederit fili⁹ hoīs in sede maiestatis ꝛc̄. Hi ad pietes tēpli de albo lapide factos: illi ad cedrinas pertinentes tabulas pręmia ppetuę lu cis a dño quasi auri laminas quibus decorent̄ expectāt. Sūt in abditis tēpli lapides p̄ciosi: sūt tabulę ligni aromatici vna q₃ auro coopta/qꝛ qui in lege dñi ambulauerunt: ꝛ qui gratiā euangelij pfecte suscęperunt. ęterna vita pariter pfruuntur. a ¶ Oraculū aūt. Be. Oraculū vbi erat arca habebat vice nos cubitos in lōgitu. ꝛ lati. ꝛ alti. i. p q̄drum: qꝛ in supna pa/ tria vbi christū regē vidēt oculi sctōꝝ/sola charitas diuię ꝛ fu turę grę p oia fulget. Uñ sequit̄: ꝛ opuit illđ atq₃ vestiuit auro purissimo: qꝛ supnę męnia ciuitat̄ gr̄a charitat̄ ipleuit. Hoc s̄. expositū ē: qꝛ. s. iterior dom⁹ secreta cęli/ ꝛ arca fęder̄ salua/ torē i q̄ fędus pacis apđ patrē habem⁹ significat: q̄ post resur rectionē ascendēs in cęlū carnē sumptā de ꝟgine i pr̄is dexte/ ra collocauit. b ¶ Porro ora. Bñ aūt interior dom⁹. xx. cu bitos longa est: p mysterio geminę dilectionis. de q̄ iā dictuȝ est: q̄ in hac vita ex parte maxima illustrat electoꝝ mētes: sȝ in illa patria cessantib⁹ aliaꝝ ꝟtutū opib⁹ sola regnat. c ¶ Sȝ ꝛ al. ves. ce. thymiamat̄. s. qđ erat añ oraculū: de q̄ subdit̄: et totū altare oraculi texit auro. vnde itelligit̄ qꝛ idē altare de la pide factū: cedro vestitū: deide auro coopertū ē. Altare eñ thy miamatis qđ in domo exteriore/sed ꝓpe ostiū erat interioris:

Typice typus ē pfectoꝝ: q̄ carne adhuc in mūdo retēti/ sed omi desi/ derio ad cęlestia suspēsi: velut incēso thure fumū ascendētē in sctāsctōꝝ emittūt: qꝛ supno amore flagrātes crebris orationū vocib⁹ aures sui pulsāt auctoris. aptaq₃ late ianua fum⁹ incē/ soꝝ in supiora venit: qꝛ q̄nto mūdiores ꝛ cęlo viciniores/ tāto

Nota citi⁹ a dño q̄ poscūt accipiūt. Hoc altare pfectoꝝ vitā signifi/ cat: q̄ quasi in vicinia oraculi positi/desert̄ infimis delectatio/ nibus ad solum regni cęlest̄ igressū curā intēdūt. vñ i hoc alta ri ñ carnes victimaꝝ/ sȝ sola icēdebāt thymiamata: qꝛ tales nō adhuc peccata carnis ꝛ illecebras cogitationum i se mactare op⁹ habēt: sȝ tm̄ oronū ꝛ desideriorū spūaliū odoramēta per ignē interni amoris i cōspectu ꝯditoris offerūt. Quid aūt lapis/cedrus/auꝝq₃ significēt. s̄. dictū ē. d ¶ Domū q̄q₃ ꝛc̄. Be. Dom⁹ añ oraculū auro tecta ē: qꝛ pfecti i hac vita necdū de p̄re palam audire. i. necdū palā videre queunt: sȝ fidem ꝛ op⁹ iusticię diuio ornāt amore p quā plenaȝ dei cognitionē mereant̄. Laminę aureę q̄b⁹ opit̄ dom⁹/opatio/ nes sūt m'ltiphariē pietat̄: q̄s in obseq̄ um creatoris vl' fraternę necessitat̄ ca/ stus amor ipēdit. Domū añ oraculū p̄/ sentē eccl'iaȝ significare dixim⁹: vbi ita redēptoris nr̄i amore flagram⁹/vt nō/ dū ip̄m videre facie ad faciē valeam⁹. Uñ bñ hęc dom⁹ auro purissimo coop ta ē: sȝ iterposito medio pariete ab ora

Oraculum culo secreta. Oraculū eñ vocat̄ cū diui na hoib⁹ vl' angelica allocutio cū secre toꝝ reuelatiōe ꝓcedit̄. Uñ bñ oraculū i abdit̄. i. i interiore domo factū ē: qꝛ i su

Joh. 14.c pna patria angeloꝝ nob visio ꝛ allocu/ tio ꝛ ipsa dei p̄ntia reuelabit̄. vñ: Ego

Ibi. 16.f diligā eū: ꝛ manifesta. ei meip̄m. Et ite rū: Uēit hora cū iā nō i ꝓuer. lo. v. ꝛc̄. e ¶ Clauis au. Claui aūt sūt p̄cepta charitat̄: vl' promissa ęternę claritat̄. q̄b⁹ i exercitio ꝟtutū ne deficiam⁹ donā

2. Pa. 3.c te christi gr̄a cōtinemur. vñ in Para. scp̄tū est: Sȝ ꝛ clauos fe cit aureos: ita vt singuli claui siclos q̄nq̄genos appenderent.

Ps. 50. Quinquagenario enim signat̄ remissio peccatoꝝ: ꝛ spūsancti

Leui. 25.b gr̄a: ꝛ req̄es ęt̄na. qꝛ q̄nq̄gesim⁹ ē ps̄. pnię ꝛ remissiōis: q̄nq̄ge

Act. 2.a sim⁹ ann⁹ iubile⁹: q̄nq̄gesimo die post pascha spūsctūs adue/ niēs p̄mitiuā ꝯsecrauit eccl'iaȝ. Et q̄nq̄genoꝝ sicloꝝ erāt singl'i

H claui: q̄b⁹ lamię aureę affigebāt̄ i parietib⁹ dom⁹ dñi: qꝛ ꝟba cę lestia q̄b⁹ in amore bonoꝝ operū ꝓficim⁹ ꝛ cōseruamur/ veni/ am nobis ꝓmittūt pctōꝝ: ꝛ gr̄aȝ sctīspūs: ꝛ sabbatismū i futu ro ęt̄nū. Hi q̄dē sūt claui dilectiōis. Sūt alij claui timoris q̄b⁹

Ps. 118.p icipiētes illecebras vitioꝝ ꝛ voluptatē carnaliū mortificant̄: ꝛ

Ibi. 72.d p̄mōes. s. ꝟitat̄: q̄ꝝ īstitutiōe carnē crucifigere docemur. Uñ

2. Para. ꝓpha: Cōfige clauis a tiore tuo car. me. ꝛc̄. Qui rursū ad pfecti onē veniēs de clauis dilectiōis/ait: Mihi autē adhę. deo ꝛc̄. f ¶ Nihilq₃ ꝛc̄. Hęc in Para. pleni⁹ explicant̄: vbi portic⁹ q̄ erat añ frōtē tēpli deaurata eē itrinsec⁹: ꝛ cęnacula auro tecta

Rom. 5.a phibent̄. Deaurata ē portic⁹ añ tēplū: qꝛ pr̄es ve. te. đo p cha ritatē placuerť. Deauratū ē tēplū: qꝛ eadē charitas diffusa ē in cordib⁹ nr̄is p spm̄ sctm̄ q̄ dat⁹ ē nob. Deaurata ē dom⁹ iterior qꝛ i supna patria sola charitas regnat. Sȝ ibi eo veri⁹ ꝛ securi us q̄ p̄ns ip̄e de⁹ q̄ est charitas videt̄: ibi eo certi⁹ q̄ ip̄e media/

G tor dei et ho/

Nico. de lyra

✱ rū picturarū erāt sculptę i tabulis illis: vt h̄r. j. Et laminę aureę desup positę erāt sic factę: vt aptarent̄ illis sculpturis. a ¶ Oraculū ꝛc̄. i i. p. fe. Dicit̄ āt iterior ps: qꝛ erat remoti or ab igressu tēpli. b ¶ Porro o. ha. vi. c. vt p₃ i descp̄tio ne superi⁹ posita. c ¶ Et vi. cu. al. In h̄ differunt hebręi a nr̄is doctorib⁹: qꝛ hebręi dicūt ꝙ tota altitudo oraculi vsq₃ ad solariū erat. xx. cubi. tm̄. Nr̄i ꝟo dicūt ꝙ isti. xx. cubiti erāt alti tudo pariet̄ diuidētis oraculū a domo exteriori. ꝛ. x. cubiti de sup remāebāt apti: vt. s̄. dictū ē. d ¶ Sȝ ꝛ al. ve. ce. i. tabul' cedrinis. ꝛ loqt̄ h̄ de altari incēsi qđ erat intra tabernaculū. et erat iteri⁹ de lapide ꝛ tectū desup de cedro ꝛ sup cedrū lamis aureis optū: ḃm ꝙ postea đr: e ¶ Sȝ ꝛ t. al. o. te. au. ꝛ đr al tare oracl'i: nō qꝛ eēt itra oraculū qđ đr sctm̄ sctōꝝ: sȝ extra i do mo anteriori. sic declaratū fuit pleni⁹ Exo. xxx. Sȝ p tāto đr al tare oraculi: qꝛ fum⁹ ide ascēdēs itrabat oraculū p apturā quę erat sup parietē diuidētē oraculū ꝛ domū exteriorē: vt p̄dictā est. f ¶ Et fe. Hic ꝯnr agit de duob⁹ cherubin existētib⁹ itra oraculū: ꝛ altitudo cuiuslibet erat. x. cubi. ꝛ singulę alę q̄nq₃ cu biti. ꝛ sic erāt positi i oraculo/ꝙ ala vni⁹ ꝓtēsa tāgebat pietem meridionalē oraculi: ꝛ alia ala attingebat ad mediū oraculi: et ala alterius silr ꝓtēsa tāgebat parietē aq̄lonarem: ꝛ altera ala ꝓtēsa in mediū oraculi tāgebat extremitatē alę alteri⁹: ꝛ sic ꝓ

✱ tensio ala

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

A tor dei ꝛ hoim̄ q̄ solus p̄nox ꝯsci⁹ ē secretox/ velut arca testa mēti sp̄ aspicit̄. Qꝛ aūt cenacula tecta sūt auro/ad idē respicit. Sic em̄ iterior dom⁹ sctōx vitā in ꝯspectu cōditoris significat. vn̄: Abscōdes eos in abscō. vult⁹ tui a ꝯturba. hoim̄. ita cenacula in alto eandē vitā. i. in celis esse ꝛ non in hoc mundo. vn̄: Que sursū sūt q̄rite: vbi christ⁹ ē in dextera dei sedēs: ꝛ q̄ sursū sūt sapite: nō q̄ sup terrā. a ℂ Cherubin. Angelice dignitatis vocabulū ē. Et dr̄ singularit̄ cherub: pluralit̄ cherubī. Per cherubin ḡ āgelica ministeria q̄ ꝯditori sp̄ assistūt in celis p̄nt intelligi. b ℂ Oliuarū. Quia angeli grā spūali sūt vncti: ne vnq̄ arescāt ab amore dei q̄s luce celestis sapie mox ipse q̄ creauit impleuit. vn̄ ꝛ cherubin dicunt̄. i. mltiplicata scia: vel scie mltitudo. De lignis oliuax sūt facti: qꝛ lucē nob scie tribuūt iuuāte flāma charitat̄ dei: q̄ p̄ spm̄ diffundit̄ in cordib⁹ nr̄is. c ℂ Decē cubi. Be. Decē cubitox altitudis sūt: qꝛ denario et̄ne vite fruunt̄: hn̄tes iuiolatā ꝯditoris imaginē: seruata sctitate et iusticia ꝛ v̄itate in q̄ ꝯditi sūt. Denari⁹ em̄ decē obolis ꝯstat: ꝛ ꝯtinere in se regis nomē ꝛ imaginē ꝯsueuit. Jō figure regni celest̄ cōgruit: vbi āgeli in imagine ꝯditor̄ ad quā facti sūt/sp̄ manēt: ꝛ electi hoies imaginē quā peccādo amisert̄/recipiūt. vn̄: Cū appuerit sil'es ei erim⁹ ꝛ vi. eū sicu. ē. d ℂ Quicq̄ cu. ꝛc. Ale cū in sctōx hoim̄ figurā ponūt̄ v̄tutes eox significāt: q̄b⁹ ad celestia volāt ꝛ ꝗ̄sant̄. Cū v̄o i significatiōe ągelox ponūt: grāx ppetue ꝛ idefectiue felicitat̄ eox q̄ sp̄ in celestib⁹ ꝛ i misterio sui p̄sistūt auctor̄. Vl' q̄ leuitate spūal' nature sūt ꝯditi: vt vbicūq̄ voluerit stati q̄si volādo pueniat: ꝛ h̄ cū alis figurati ꝛ ꝓphis ōn̄si sunt alati. Bn̄ āt dr̄ qꝛ q̄nq̄ cubitox fuerit ala cherub vna ꝛ q̄nq̄ cubitox ala cherub altra: qꝛ v̄tutes āgelice legē dei in q̄nq̄ libris scp̄tā indefessa deuotiōe custodiūt: diligēdo. s. deū suū ex oib⁹ virib⁹: ꝛ ꝓxios tāq̄ seipos. plenitudo em̄ leḡ charitas. ꝓximi eox āgelici sunt spūs: ꝛ electi eox hoies ꝯciues. Vn̄ vtraq̄ ala eiusdē mēsure ē: qꝛ eadē deuotione q̄ se altutrū in deo diligūt/nr̄az q̄z ad se ascēdētiū societatē desiderāt. Sicq̄ sil' ale decē cubitos cōplēt: cū in gemine charitatis exhibitiōe d ꝯditoris p̄ntia letant̄. Quia in oi labētiū rerū varietate scti hoies sensus corpis in obsequiū ꝯditoris extendūt: oculos hn̄tes sp̄ ad dn̄m audire ꝛ desiderare vocē laudis ei⁹/ꝛ enarrare vniūsa mirabilia ei⁹: dulcia faucibus suis: hn̄tes eloq̄a illi⁹ sup mel ꝛ fauū: currētes in odore vnguētorū ei⁹ dū supest halit⁹ in eis ꝛ spūs dei in narib⁹ eox: nō loquētes iniq̄tatē/nec stulticiā psonātes. sicq̄ p̄ arma iusticie a dextris ꝛ a sinistr̄ incedētes/ad celeste (q̄ ꝓmissus ē vinee cultorib⁹) veniūt denariū. e ℂ Ala cherub alte. Gemīas hn̄t alas: qꝛ testamēta eq̄ p̄ ꝓspa ꝛ adūsa indefesso ꝓposito sp̄ ad celestia tetēdisse ꝛ puenisse declarāt: qꝛ h̄ idē suis auditorib⁹ faciendū esse demōstrāt. f ℂ Decē q̄z cu. Be. Alti sūt decē cubit̄: qꝛ p̄ obseruātiā decalogi deo seruiēdū p̄dicāt: qꝛ deo fidelit̄ seruiētes et̄ni regni denario renūerādos eē ōn̄dūt. g ℂ Et op⁹ vnū ꝛc. Duo facti erāt cherubin ꝓpt̄ ꝯsortiū charitat̄ significādū: qꝛ min⁹ q̄ int̄ duos charitas stare nō pōt. Vn̄ ꝛ discipuli bini ad p̄dicādū mittunt̄: vt q̄ v̄bū fidei p̄dicāt/v̄tutē dilectiōis an̄ oia teneāt. Vni⁹ mēsure ꝛ opis duo sūt cherubin: qꝛ nulla dissensio volūtatis in sup̄na patria: vbi vna eadēq̄ p̄ntis dei visione ꝛ glia oēs illustrant̄. quia vtriusq̄ testamenti scp̄toris eadē castitate opis ꝛ deuotiōe intime charitatis deo seruiebāt: deū voce ꝛ fide ꝯsona p̄dicabāt: ꝛ q̄ nouū de dn̄ica icarnatiōe passiōe/resurrectiōe/gentiū vocatiōe/iudeox expulsiōe multimoda ecclesie tribulatiōe facta narrat: eadē vetus (si recte intelligit̄) faciēda p̄dicabat. Ale igit̄ cherubin iteriores sup arcā se inuicē ꝯtingebāt: qꝛ pari de dn̄o attestatiōe consentiūt. Itē alis exteriorib⁹ iste vnū parietē/ille altex ꝯtingebat qꝛ vetus testamentū ꝓphe antiq̄ dei pp'lo scp̄tū est. nouū nob q̄ post icarnationē dn̄i ad fidē venimus. ꝛ scd̄o parieti. i. septētrionali recte compamur: q̄bus post frigora ꝛ tenebras idolatrie lucem veritatis

a b c d cherubī d lignis oliuax/decē cubitox altitudis. Quicq̄ cubitorū ala cherub vna: ꝛ q̄nq̄ cubitorū e ala cherub altera: id est decē cubitos habentes a sūmitate ale vni⁹ f vsq̄ ad ale alteri⁹ sūmitatē. Decē q̄z cubitox erat cherub scd̄s in g mēsura pari: ꝛ opus vnū erat in duob⁹ cherubin: id est altitudinē habebat vn⁹ cherub decē cubitorū: ꝛ sil'r cherub scd̄us. Posuitq̄ h cherubin in medio tēpli iterioris. i Extēdebāt aūt alas suas cherubi: ꝛ tāgebat ala vna p̄ietē: et ala cherub scd̄i tāgebat p̄ietē alterū. Ale aūt altere in media p̄te tēpli

a ¶ imortali claritate sublimauit: dilectiōis

k seinuicē ꝯtingebāt. Texit q̄z cherubin auro. Et oēs p̄ietēs tēpli p̄

a luce repleuit. a ¶ sctē. s. eccl'ie pp'los: q̄b⁹ sup fūdamētū christi locat̄ toti⁹ orb ābitū repleuit: ceptūq̄ fidei edificiū q̄tidie noua membrox ꝓgenie q̄si p̄ciosox lapidū appositiōe

b augmētare n̄ cessat. a ¶ qꝛ alij dat̄ p̄ spm̄ sermo sapie/alij sermo scie/alij fides/alij grā sanitatū ꝛc. Charitas q̄z gaudiū/pax/lōganimitas ꝛc. celature sunt sctāx mentiū.

l circūitū sculpsit varijs celaturis

C cē v̄itat̄ cog̃scere datū ē. ℂ Be. P̄nt p̄ duo cherubin duo testamēta figurari. Qui cherubī i oracl'o sūt facti: qꝛ i ꝯsilio diuine ꝓuisiōis nob iaccessibili ꝛ icōp̄hēsibili an̄ secula dispositū ē q̄n̄ ꝛ q̄lit̄ q̄b⁹ ve auctorib⁹ sacra scp̄tura ꝯderet̄. ℂ Notādū sane: qꝛ moyses dū tabnaculū faceret/fec̄ duos cherubī aureos: q̄s posuit in ꝓpiciatorio sup arcā. Salomō āt addidit alios duos mlto maiores: q̄s in tēplo pōeret: ꝛ sb eox alis arcā in medio cū ꝓpitiatorio ꝛ cherubin p̄orib⁹. In tabnaculo ḡ fuert̄ duo cherubī: in tēplo q̄ttuor. Sz idē vtriq̄ significāt: sz repetitū ē op⁹ ꝛ āgusti⁹ factū p̄ salomonē vt doceret̄/qꝛ multiplicata p⁹ icarnationē dn̄i eccl'ia lati⁹ celestiū ciuiū pāderet̄ sblimitas: q̄ sic ꝯditorē d sua btitudine collaudāt/vt d nr̄a q̄z ereptiōe ꝛ ad eādē btitudinē itroductiōe ꝯgaudeāt. Extēdūt ei alas ad iuicē sup arcā: cū ad laudē saluatoris refert̄ bonū qd̄ accepert̄. Extendūt altras alas ad p̄ietes oracl'i: cū sctōs etiā hoies secū videre delectant̄: eosq̄ velut alax sūmitatib⁹ tāgūt/q̄s ꝯsortes ꝛ imitatores fuisse i hac vita sue puritat̄ exultāt. Duos āt eq̄ p̄ietes alis tāgūt: qꝛ fideles vtriusq̄ ppl'i hz secū possessores aule celest̄: nō q̄ in illa patria sit distictio local' int̄ vtrūq̄ pp'lm: sz qꝛ maior sit festiuitas iterne beatitudis d ꝯsortio adunate frat̄nitat̄. h ℂ In me. tē. Be. Manifestū ē ex p̄dict̄ q̄re cherubī in medio tēpli iterioris sint positi. q̄ sp̄ hitāt i celis Extēdebāt alas q̄si ad volādū: qꝛ sp̄ hn̄t animū ad obsequiū diuie volūtat̄ patū. Qꝛ v̄o ala vna vni⁹ cherub tāgebat p̄ietē ꝛ ala cherub scd̄i altex p̄ietē: ad illā charitatis admistrationē p̄tinet quā nobis angeli exhibēt. Qꝛ altere ale in medio tēpli se ꝯtingebāt: eā dilectiōis grām q̄ se altutrū cōplectunt̄ exp̄mit. i ℂ Extendebāt ꝛc. Extēdūt āt cherubī ad vtrūq̄ D p̄ietē oraculi alas: qꝛ letātes i celesti patria iustos vtriusq̄ pleb/visione q̄q̄ sue glorie ad laudē creatoris excitāt: nec solū de illox q̄s secū hn̄t intus iustox felicitate letant̄: sz etiā nr̄i q̄ foris adhuc positi d ꝓfundis ad dn̄m clamamus/curā gerūt. vn̄ de eis in Paral'. scriptū ē: Ipsi aūt stabāt erectis pedib⁹: ꝛ facies eox v̄se erāt ad exteriorē domū. Quia. s. a via veritatis in q̄ mox ꝯditi positi sunt: nūq̄ aberrauert̄: ꝛ nos ab hui⁹ p̄egrinatiōis erūna ereptos ad suū desiderāt puenire cōsortiū. Sic ḡ pedib⁹ stāt erectis: sic alas auro tectas ad oraculi parietes extēdūt/ vt facies habeāt v̄sas ad domū exteriorē. qꝛ āgeli sic suā ppetuo innocētiā ꝯseruāt: sic de sctāx aiax btitudine in celis exultāt: vt eis etiā q̄s in terr̄ adhuc p̄egrinari ꝯspiciūt opē ferre nō desināt/ donec ad celestē patriā itroducāt. Oēs em̄ sunt admistratorij spūs: in misteriū missi ꝓpt̄ eos q̄ hereditatē capiūt salut̄. Versas hn̄t facies ad exteriorē domū: qꝛ nr̄i (q̄ adhuc foris stam⁹ nec re ip̄a sz spe salui fcti sum⁹) scp̄tores eox iā regnātes cū dn̄o ip̄mq̄ laudātes curā gert̄ salut̄ int̄pellātes ꝓ nob. k ℂ Texit q̄z ch. au. Circūdati st̄ auro: qꝛ p̄clar̄ scp̄tox suox opib⁹ ꝯfirmata ē auctas testamētox: manifestata āt p̄ orbē cognitio ē diuinax scp̄turax: vl' int̄na glia celestiū agminū. Vtrūq̄ em̄ cherubi ꝛ āgelos. s. ꝛ testamēta significat. l ℂ Sculpsit ꝛc. Be. Sculpunt̄ parietes torno: cū ꝓmpto pollēt aio fideles ad faciendū q̄

2. Para. 3.

Heb. 1. d

Nico. de lyra

✱ tensio alax erat s̄m totā latitudinē oraculi. Int̄ istos autē duos cherubin sub alis eox erat arca testamēti/ ꝛ duo cherubin q̄s fecerat moyses. ꝛ bn̄ poterat ibi capi cū vectibus suis: qꝛ arca testamēti habebat in lōgitudine duos cubitos: ꝛ in altitudine cubitū ꝛ dimidiū. spaciū aūt inter duos cherubī erat fere decē cubitox: vt p̄z ex p̄dictis: ꝛ ale eox distabāt a terra q̄si p̄ octo cubitos: vt p̄z sil'r ex dict̄. Et ex his p̄z l'ra vsq̄ ibi: a ℂ Texit q̄z ch. au. i. lamis aureis. Duo v̄o cherubī q̄s fecit moyses erāt toti de auro: qꝛ erāt valde parui respectu istorū. Forma āt arce testamēti ꝛ duox cherubin q̄s fecit moyses descp̄ta fuit Exo. xxv. Et ex h̄ itelligi pōt forma duox cherubī q̄s fecit salomō: qꝛ eiusdem forme fuerūt/ sz maiores. b ℂ Et o. pa. tē. Hic reūtit̄ ad descp̄tionē parietū tēpli ꝛ pauimēti. ꝛ

Ps. 30. f
Col. 3. a
Ro. 5. a
Joh. 3. a
Rom. 13. c.
Ps. 118. n.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

E G ciēdū q̄ dn̄s p̄cipit: h̄ p singula/ dicētes: Bn̄dicā dn̄m ī oī tpe.
Ps.33.a Et patū cor meū de9/ patū cor meū &c. Sculpuntur torno: tan
Ibi.56.b tū v̄tutib9 intēdūt/ vt ab eaꝝ tramite nullis v̄rietatibus vl' blā
dimētis auertant. Quia eīm tornatura ceteris artib9 velocita/
te p̄cellit/ & ipsa sibi regulā q̄ sine errore opet' seruat: bn̄ p hāc
pia sanctoꝝ vita signat': q̄ parata est sp
ad obsequiū dn̄i. & hoc implere sine di/
uerticulo errādi/ longo vsu virtutū exer
citata didicit. a C Et palmas. Bed.
Palmas facit/ cū memoriam eterne re/
muneratōis sanctoꝝ mētibus infigit: vt
eo min9 ab arce iusticie cadāt/ quo mer/
cedē iusticie semp ante oculos habent.
b C Et picturas va. Facit picturas
varias q̄si p̄minētes de piete & egrediē
tes: cū oēs mltipharias v̄tutū opatio/
nes fidelibus tribuit viscera. s. miscdie/
Col.3b. benignitatē/ hūilitatē/ patientiā/ mode/
stiā &c. sup oia aūt charitatem q̄ est vin
culū pfectiōis. He v̄tutes cū in tātā ele
ctis ɔsuetudinē venerūt: vt naturalit' in
site videant': quid aliud/ q̄ꝫ q vt picture
dom9 dn̄i p̄minētes de pariete exeunt?
Quia v̄ba & opa v̄itatis nō adhuc ab
alijs extrīsec9 discūt/ sꝫ sibimet ifixa radi
citus pata semp ab itimis cordis q̄ sūt
agēda vl' docēda p̄ferūt. Diximus aūt
q pauimēti eq̄litas humilē concordiaꝫ
1. Cor.12.b fraternitat' significat: vbi cū sint iudei
vl' gētes barbari/ et scythe liberi & serui
nobiles & ignobiles: cūcti se i christo es
Mat.23.b se frēs & eundē patrē h̄re in celis glori/
ant'. Cōcordissima eīm hūilitas supnoꝝ
ciuiū nulli dubia ē. Texit q̄ salomon pa
uimētū domus auro in oraculo intrinse
cus & in tēplo extrinsec9: q2 christus āge
los & aias iustoꝝ in celis plenario dono pfectionis impleuit: &
pegrinātes in seculo ciues patrie celestis signaculo dilectiōis
Joh.13.d eterno a mortaliū vilitate secreuit. Vn̄: In h̄ cognoscent oēs
q2 discipuli mei estis: si dilectionē habuerit' ad inuicē. c C Et
F in ingres. ora. &c. Be. Vn9 erat igressus: sꝫ duob9 ostijs clau
debat': et eisdē reseratis apiebat': sic & tēplū & porticus ante tē
Eph.4.a plū/ vnū tm̄ habebāt introitū. Quia vnus dn̄s: vna fides: vnū
baptisma: vnus deus. vnus in ecclīam pn̄tē p baptismū: vnus
in regnū celeste p opa fidei sperādus ē introitus. Qr vnus eēt
ingressus testat' hoc qd̄ de arca scriptū ē inferius: Cūq; emine/
rēt vectes & apparerēt summitates eoꝝ foris sanctuariū ante
oraculū. nō apparebāt vltra extrīsecus: vbi patēter (ni fallor)
ōndit': q vn9 erat igressus oraculi fact9 e regione arce q̄ erat in
medio ei9. Cui9 ingressus ostiola multipharia significant. An
gelicos eīm spūs. q̄ꝝ ministerio in patriā celestē introducimur
designāt: & apl'os q̄bus date sunt clāues regni celoꝝ. Qui ac/
Mat.16.c cepta a dn̄o ptāte ligādi atq; soluēdi: dignos intra regni ianuā
admittūt: indignos excōicādo elimināt. Opa q̄ꝫ iusticie q̄bus
ad regnū celeste pueni': p ostia q̄bus in sanctasanctoꝝ ingredi
ebat' pn̄t figurari. Vn̄ custoditio legū ɔsūmatio incorruptio/
nis est. incorruptio aūt facit esse p̄ximū deo. concupiscentia q̄
sapie deducit ad regnū ppetuum. His oībus apte cōgruit/ q
ostiola de lignis oliuaꝝ sunt: q2 & angeli & hoīes pfecti fructu
misericordie & opibus lucis sese gl'iosos in domo dei exhibēt.
Immo oēs electi p arma lucis & pietatis aditū sibi patrie cele
stis apiūt. d C Duo ostiola &c. Be. Duo sūt ostiola: q2 de/
um & p̄ximū diligūt āgeli & hoīes sancti: neq; ianuā vite nisi p
geminā dilectionē pn̄t intrare. Vl' q2 vtriusq; ppl'i fidelib9 iu/
deis. s. & gētib9 eadē vite ianua reserat'. e C Postesq; āgu.
Postes hn̄t anguloꝝ q̄nq;: q2 nō solū aīas electoꝝ aula celest'
recipit: sꝫ & corpib9 imortali gl'ia r̄ditis in iudicio fores aperit.
quinq; eīm sunt corpis sensus. Vel vterq; postis oraculi altus
est q̄nq; cubitoꝝ: q2 solis illis supne patrie introitus pandit' q̄
oībus corpis & cordis sensib9 dn̄o seruiunt. corpis. s. cū p eos
aliq̄d p illa agūt. cordis v̄o cū sobrie & iuste & pie cogitant de
eis que p ipsos corpis sensus agere decernūt. f C Anagly/
pha. Posset dici sculptura facta in iūctura tabulaꝝ: sed large
accipit'. C Beda. Anaglypha grece/ latine dicunt' celature: q2
virtutū opibus q̄ p orbē ecclīa in sanctis & pfectis viris exer/
cet: illi p̄cipue q̄bus fideliū cura cōmissa/ & claues regni celorū
date oī debēt solertia insistere: vt q̄ntū gradu p̄eminēt ceter'/
tātū p̄cellāt merito bone actiōis. habēt eīm i se pictaꝝ cherubi
sculptā: cū ange

a ¶ Be. q2 dn̄s electos ad regulā scptura
rū in q̄b9 ē mltitudo scie/ vitā dirigere fac.
b ¶ Be. Cherubī facit/ cū eos ī hoc mūdo
castitatē angelicā p mō suo docet imitari:
qd̄ maxime pignus laudibus diuinis ve/
& torno. Et fecit in eis cherubin
ra dilectiōe dei & proximi gerit'.
a b et palmas et picturas varias q̄/
si prominētes de pariete & egre/
dientes. Sed & pauimentū do/
mus texit auro/ intrinsecus & ex/
c trinsecus. Et in ingressu oraculi a
d fecit duo ostiola de lignis oliua b
a ¶ idē apti9 dicit. vn9 eīm erat igressus: sꝫ
rū: postesq; āguloꝝ q̄nq;: et duo
duob9 ostijs claudebat' & apiebat'. ¶ va/
e ostia de lignis oliuarū: postesq; c
cat in plerisq;. ¶ cūcta hec supra
anguloꝝ q̄nq;. Et sculpsit i eis d
in ornatu pietū tēpli posita & exposita sūt.
picturā cherubin & palmaꝝ spe
f cies: & anaglypha valde p̄minē e
tia: et texit ea auro: et operuit tā f
cherubin q̄ꝫ palmas & cetera au

sculptam: cū angelicā in terris vitā p posse suo mente & opere G
imitant'. Habēt palmaꝝ spēs: cū supnā retributionē fixa intē/
tione meditant'. Palma eīm victricis manus ornatus est. Ha
bēt anaglypha valde p̄minētia: cū certissima bonoꝝ opeꝝ do
cumēta: & q̄ nemo sinistre interptari valeat oībus ostendūt. Et
hec omnia sunt aureis laminis opta: cuꝫ
ceteris virtutum floribus specialibus in
magnis ecclesie membris fulgor supemi
net amoris. His ostiolis velum additū
2. Para.3 est. sicut in Paral'. scriptū est: Fecit inq̄t
velum ex hiacyntho/ purpura/ cocco et
bysso. et intexuit ei cherubin decoris. s.
gratia: vt inter parietes deauratos etiā
olosericū fulgeret. Sed in eadē significa
tione in qua & ostiola ante arcam atq; in
gressum oraculi appensum: vt sicut ostio
la congruis horis aperiebant'/ sic & velū
reuelaret' aduenientibus illis qui in san/
ctasanctoꝝ intrarēt. Huius ergo veli se/
Mat.3.d dula reuelatio/ significat apertionem le/
gis & regni celestis: q̄ nobis p incarnatio
nē christi donata ē. Vn̄ baptiçato dn̄o ce
li aperti sunt: vt ostenderet'/ quia per ba/
Mar.15 ptisma quod ipse nobis cōsecrauit/ ianu
am celi debemus ingredi: & ipso morien
te in cruce/ idem velū scissum est mediū a
summo vsq; deorsum: ostendens q2 figu/
re legis iam finite erant: & veritas euan/
gelij arcanaq; celestia/ & ipse celi ingres/
sus nō adhuc esset pphetādus & figura/
liter significādus: sed statim oībus aperi
endus q̄ ab initio mundi vsq; ad id tem/
Act.1 poris in fide veritatis de mūdo transie/
rūt. Quadragesimo eīm die post resurre
ctionem dn̄i/ oēs cum eo celū petierunt:
remotoq; oi velamine multipharias in
domo patris mansiones p meritis accepērūt. Nobis q̄ꝫ qui H
adhuc futuri eramus eadē hora reseratus ē ingressus: sed non
nisi p interna internoꝝ bonorū desideria: p fidē & sacramenta
dn̄ice passionis: p feruorē sincere dilectiōis: p mortificationeꝫ
ɔcupiscentie carnis: & per q̄tidiana angeloꝝ auxilia. Vn̄ ideꝫ
velū sub q̄ in oraculū intrabat': ex hiacyntho/ purpura/ coccoꝫ
bysso factū est: eiq; cherubin intexti. Hiacynthus eīm q̄ celi co
lorē imitat': supnoꝝ desiderijs cōpat'. Purpura/ q̄ sanguīe cō/
Luc.24 chilioꝝ ɔficit': & sanguineā p̄fert spēꝫ/ sacramētū dn̄ice passio/
nis significat: qd̄ nos imitari crucē nostrā portādo debemus.
In cocco rubei coloris v̄tus exp̄mit' amoris. de q̄ d2: Nonne
cor nostrū ardens erat in nob de iesu dū loq̄ret' nob in via &c.
Byssus q̄ de terra virens orit': & longo artificū exercitio nati/
Colos.3 uū exuit virorē & deducit' in alborē/ castigationē carnis insinu
at. cuius q̄si humorē ingenitum exiccari iubet apl'us/ dicens:
Mortificate mēbra vr̄a q̄ sūt sup terrā/ fornicationē/ imūdici/
Ro.12.a am &c. Ad q̄ntū v̄o cādor' grāꝫ velit pduci: ōndit alibi/ dicēs:
Obsecro vos vt exhibeatis corpa vr̄a hostiā viuentē/ sanctā/
deo placentē &c. Intexunt' cherubin/ & eisdem coloribus con/
ficiunt': cū vniuersis q̄ pie agimus a venenatis demonū telis
p angeloꝝ p̄sidia dn̄o donāte p̄tegimur. Intexunt' cherubin/
cum in bonis que agimus multitudine sciētie indesinēter vti/
mur/ respiciētes semp ad eloquia diuiā: & ne forte a virtutum
calle erremus: hoꝝ intuitu continuo vestigia nostra regimus.
G Feciteq; in introi/

Nico. de lyra

* ptꝫ l'ra ex dictis. s. a C Et in ingressu. Hic ɔn̄r agit' de
ingressu sanctisanctoꝝ/ cū d2: b C Fecit duo ostiola. Et di
cunt' ostiola: q2 erāt pua respectu ostioꝝ q̄ erāt in introitu tē/
pli. Erāt aūt sic situata b'm aliq̄s/ q vnū erat p̄pe latus meridi
onale tēpli: aliud p̄pe latus aq̄lonare in pariete diuidente san/
ctū & sanctūsanctoꝝ. Scd'm alios v̄o duo ostiola erāt in eadē
pte parietis: vnū in vna supficie parietis: alteꝝ in altera: ita q
quādo erant clausa/ videbat' paries quasi cōtinuus ex vtraq;
parte. c C Postesq; angulorū quinq;. Quia postes vbi
situata ista ostia erāt: sic erant dolati q superficies eorū b'm lō
gitudinem suam habebat quinq; angulos. d C Et sculpsit
in eis picturam cherubin &c. Eo modo sicut dictum ē. s.
de interiori parte parietum templi. e C Et anaglypha. i.
celaturas prominētes. Et dicitur ab ana/ quod est sursum: et
glyphen/ quod ē sculpere. f C Et texit ea auro. Eo modo
sicut dictum est. s. de sculpturis existētibus in parietib9 tēpli.
* Feciteq;

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

ro. Fecitq; i introitu tēpli postes de lignis oliuaꝝ q̄drāgulatos: et duo ostia de lignis abiegnis al/trinsec⁹. Et vtrūq; ostiū duplex erat: ⁊ se inuicē tenēs aperiebat. Et sculpsit cherubin ⁊ palmas et cęlaturas valde eminentes: ope/ruitq; oīa laminis aureis/ope/re quadro ad regulam. Et ędifi/cauit atrium interius tribus or/

¶ dilectionē dei ⁊ ꝓximi.

a ¶ fide/spe/⁊ charitate.

A a ¶ Fecitq; in introitu ⁊c. Sicut ingressus oraculi q̄ ad ar/cā dn̄i cherubicq; ꝑuenit/itroitū cęli significat: q̄ ad visionē dei supnorūq; ciuiū nos itroduci desideramus: ita introitus in tē/plū ꝓmordia nostrę cōuersionis ad deū: qn̄ in p̄ntē ecclesiā in/tramus. Iste ingressum nostrū ad fidem: ille designat ad spez. Vn̄ postes huius introitus q̄drāgula/ti sunt ꝑpt̄ q̄ttuor euāgelij libros: quo/rū doctrina in fide veritatis erudimur. b ¶ Postes ⁊c. q̄drā. Be. Quadrā/gulatos ꝓpter q̄ttuor. s. p̄ncipales vir/tutes/prudentiā/fortitudinē/iusticiā ⁊ tēperātiā: q̄ꝝ velut fundamine firmissi/mo oīs bonoꝝ actuum structura nitit̄. Prudētia em̄ est q̄ discim⁹ q̄d nos age/re ⁊ qualit̄ viuere deceat. Fortitudo ꝑ quā ea q̄ agēda didicimus īplemus. q̄s breuit̄ ꝓpha cōplectit̄/dicēs: Dn̄s illu/minatio mea: ⁊ salus mea quē timebo. Illumiatio. s. vt q̄ agere debeam⁹ edo/ceat. Salus ṽo/ vt ad hęc agēda cōfir/met. Tēꝑantia ē q̄ discernimus ne pl⁹ aut minus iusto prudētię ⁊ fortitudini studeamus: ⁊ q̄ q̄sq̄s prudētia/fortitu/dine ⁊ temꝑantia vtit̄: vere est iustus. Quarta post prudentiā/fortitudinē et tꝑantiā/iusticia sequit̄: c ¶ Altrinsecus. Quia ad inuicem respiciūt: vt vna sine al/tera haberi nō possit. Exteri⁹ ostiū dilectio fraterna: interius diuina: q̄ illo prior tempe/hęc sublimior dignitate: ⁊ ꝑ illā ad hanc intrat̄: quia in amore ꝓximi discit̄ qualiter cōditor debe/at amari. d ¶ Et vtrūq; ostiū duplex. Beda: Quia in v/traq; dilectione duo sunt principaliter obseruāda. In dilectio/ne dei fides veritatis: ⁊ puritas oꝑationis. Sine fide em̄ ipos/sibile est placere deo. ⁊: Fides sine opib⁹ mortua ē. In dilecti/one aūt fraternitatis patiētia/⁊ benignitas. vn̄: Charitas pati/ens est/benigna est: vt dimittat. s. ꝓximoꝝ iniurias ⁊ eis bn̄fa/ciat. Vn̄: Dimittite/ ⁊ dimittet̄ vobis: date/ et dabit̄ vobis. Hāc nobis dilectionē impēdi desideramus/dicētes: Panem nostrū quotidianū da nobis hodie: ⁊ dimitte nobis debita no/stra: sic̄ ⁊ nos dimittimus debitorib⁹ nr̄is. Vtrūq; ostiū se iui/cem tenēs aperiebat̄: q̄ iunctę sunt virtutes/ nec possunt sepa/rari: q̄ neq; fides sine opibus/neq; oꝑa sine fide placent: neq; iniurias ferre sufficit/q̄ ei quē tolerat necessaria non impertit̄: neq; necessaria ministrare: qui illatas molestias non nouit ex corde dimittere. B Apertio em̄ ostiorū non significat sepationē virtutū: sꝫ ꝙ ꝑ haꝝ coniunctionē ingressus ecclesię nobis ma/gis magisq; patescit: vt quo his amplius abūdamus/verius sanctoꝝ cętibus sociemus: sic̄ diuisio rubri magis ꝑ quā ppl̄s dei ęgyptiū ꝑsequentē euasit: nō diuisionē baptismi/sꝫ aperti/onem signauit: qua extinctis peccatis oībus ad littus ⁊ solidi/tatem virtutū trāseamus. ¶ Bed. Notandum ꝙ in ingressu oraculi duo dicunt̄ fuisse ostia: sed nō duplicia. In tēpli ṽo. i. ꝑoris domus introitu ita erāt duo ostia vt vtꝝq; esset duplex. q̄ in p̄nti ecclesia talem nos ingredi ⁊ ducere vitā necesse est: in qua dilectionem dei ⁊ ꝓximi ꝑ fidem ⁊ oꝑationem/ꝑ patiē/tiam ⁊ benignitatem seruemus. In futura aūt vita vbi deum ⁊ ꝓximos in luce ęternę beatitudinis videbimus: eadem ge/mina dilectione sine labore/sed in summa dulcedine perfrue/mur. Vnde introitus interioris domus duo habebat ostia/sꝫ simplicia. Non em̄ ibi fides necessaria est/ vbi quę nunc credi/mus ⁊ speramus manifeste videbimus: nec labor opeꝝ neces/sarius: q̄ ꝑpetua mercede eoꝝ quę h̄ laboramus donabimur. Non necessaria patiētia/ vbi nihil aduersi: non munificentia benignitatis/vbi nulla indigētia. ¶ Iuxta formā opis deco/ris gratia ꝓuisum est/ vt in eodem templi ingressu duo essent ostia. Necesse em̄ erat parietes domus/qui centū viginti cubi/tos habebant in altitudine: nonnullos etiā grossitudinis cubi/tos habere: in cuius grossitudinis extrema parte ostia erāt af/fixa: vt ostium vtrūq; parieti esset ęquale: ⁊ siue intus / siue fo/ris templum quisq; positus ostium aspiceret: vnus ei paries per omnia esse videret̄. Similiter cedrinus paries cū in lon/gitudine ⁊ altitudine vicenoꝝ esset cubitoꝝ: nō paruā habuit grossitudinē. q̄ ⁊ in huius ingressu duo facta sunt ostia: vt ab vtroq; latere. i. intus ⁊ foris ęquale parieti ostium pateret. Et qm̄ easdē picturas ostium ⁊ paries habebat: vt vnus ꝑ oīa ⁊ cōtinuatim extentus paries videret̄: vnum decoris gratia ꝓtē/dēs: aliud mysterij dispensationē ꝓfigurās. e ¶ Et se inuicē tenens. Vel ostium q̄d se inuicē tenebat apit̄/cum ꝑ ministe/rium ꝑdicatoris discernit̄/quid proprie ad cognitionem fidei quid ad viuēdi castitatem pertineat: quę vtraq; nequeunt se/parari: ⁊ quod parū sit ꝓximoꝝ mala tolerare/⁊ eis bona non cōmodare: cū hęc certissime soleāt in corde ꝑfectoꝝ indissolu/biliter ꝑmanere. f ¶ Et sculpsit cherubin. Hęc sup̄ expo/sita sunt: q̄ in parietibus domus ⁊ in ostijs interioribus eędē picturę vel cęlaturę factę sunt: q̄ eadem arcanā fidei/spei/⁊ charitatis: quę sub/limes ⁊ ꝑfecti sublimiter capiūt: et quę omnes electi plene in ęterna visione ꝑ/cipiūt/etiam cathecizādis rudibus pro suo cuiq; captu discenda ⁊ cōfitēda tra/dunt̄: vt sacris initiati mysterijs quādo/q; ad capiēda ea q̄ pie crediderūt ꝑue/niant. g ¶ Ędificauit atriū interi⁹ ⁊c. Bed. De interiori atrio breuiter lo/quitur. de exteriori ꝓrsus tacere videt̄. sed in ṽbis dierū vtriusq; fit mētio: vbi scriptū est: Fecit etiā atriū sacerdotū et basilicā grandē: ⁊ ostia in basilica q̄ te/xit ęre. Atriū ḡ interius q̄d vocat̄ sacer/dotū: eo ꝙ sacerdotes ⁊ leuitę in eo mi/nistrarēt/erat vndiq; tēplo circūdatuꝫ. Sꝫ ab oriēte vnde tēpli erat ingressus m̄lto lōgius a tēplo q̄ a cęteris tribus plagis secretū: q̄ in ea plaga. i. in facie tēpli fiebant ministeria sctōꝝ. ibi altare ęneū ad hostias dn̄o offerēdas: ibi decem lute/res ad eas lauādas: ibi erat mare ęneū positū ad lauādas ma/nus pedesq; sacerdotū: cū ad ministrandū intrarēt. Habebat aūt hoc atriū tres cubitos alitudinis/ vt Iosephus narrat: vt ab ingressu tēpli cęteros ꝓhiberet: ⁊ solis sacerdotibus hoc li/cere significaret. Eratq; ei ianua ad orientalē plagā: ad quam vsq; ppl̄s hostias suas ⁊ sacrificia īferebat a sacerdotib⁹ susci/piēda: ⁊ ad altare ꝑferēda. De exteriori ṽo atrio (q̄d ṽba die/rum basilicā grandē vocāt) ita scripsit Iosephus. Extrinsecus aūt huius templi aliā ędificauit aulā q̄drangulī schemate fa/ctā: erigēs maximas porticus ⁊ latas: ⁊ portas excelsas ⁊ am/plas ꝑ q̄ttuor mundi partes in ea ꝯstituēs: q̄ꝝ singulę ad vnū/quēq; vētū q̄ttuor angulis attēdebāt: vbi aureas ianuas collo/cauit. Et paulo post. In hoc ergo sacrariū oēs ppl̄i q̄bus pur/gatio ⁊ obseruatio legitimoꝝ inerat introibāt. Has porticus Cassiodorus in pictura templi quā in pariete posuit/sicut in psalmoꝝ expositiōe meminit/triplici ordine distinxit. Primū scꝫ ordinē ponēs extra atriū sacerdotū ex oī ꝑte ꝑ q̄drū. Secū/dū eodē mō ex intimas porticus ṽsum in gyro vndiq;. Extre/mum sil̄r ex oī latere ꝑoꝝ porticuū in circūitu. Sicq; templū triformi ędificioꝝ ꝓsidio ab oī parte erat munitum: facto paui/mento sub diuo: inter ędificia singula de marmore ⁊ parieti/bus domoꝝ interioribus. i. eis qui ad templū respiciebant fa/ctis in columnis exterioribus solidis. Sicq; fiebat: vt omnis tēpli structura ꝑ graduū varietatē esset rationabilit̄ distincta. Nā in sctāsctōꝝ intrabat pōtifex: in ipsum templū sacerdotes ḡ purificati ⁊

Para.3.d / Ps.26.a / Heb.11.b / Jaco.2.d / 1.Cor.13.b / Luc.6.f / Matth.6.b / Ostia duo oraculi / 2.Para.4.c. / Atriū interi⁹ / Atriū extrinsecus / C / D Cassiodorus

Nico. de lyra

a ¶ Fecitq; ⁊c. Hic agit̄ d̄ ostijs in introitu tēpli/cū d̄r: b ¶ Postes ⁊c. q̄dr. i. q̄ttuor āguloꝝ: ⁊ in h̄ differebāt a po/stib⁹ oracl̄i. c ¶ Et duo o. de li. ab. Hebręi dicūt/buxinis. d ¶ Altrisecus. Ista āt ostia magna erāt ⁊ erāt in medio pa/rietis oriētalis ipsius tēpli: ⁊ i medio duoꝝ ostioꝝ erat postis fortis vbi claudebant̄: ideo dicunt̄ esse altrisecus: q̄ vnū erat ex vna ꝑte illi⁹ post̄: ⁊ alteꝝ ex altera. e ¶ Et vtrūq; ostiū duplex erat. q̄d exponit̄ dupl̄r. Vno mō ꝙ vnū erat in suꝑ/ficie exteriori muri: ⁊ alteꝝ in suꝑficie iteriori: sic̄ dictū ē d̄ osti/olis oraculi. Alio mō ꝙ vtrūq; ostiū eēt de duab⁹ ꝑtib⁹ copu/latis ad inuicē fortit̄: ita ꝙ vna ꝑs ostij posset claudi/altera re/manēte apta: ⁊ sic/ꝙ qn̄ totū apiebat̄/vna ꝑs eēt iux̄ spissitudi/nē muri: alia iux̄ lat⁹ ei⁹. sic̄ videm⁹ in ostijs q̄ apud nos dicūt̄ fracta. Et iō sequit̄: f ¶ Et se in. te. ape. q̄ vna ꝑs alteri co/pulabat̄ mō ꝓdicto. g ¶ Et scul. cher. ⁊ pal. in istis ostijs eo mō sic̄ in parietib⁹ tēpli. h ¶ Et ędi. atriū. Hic vltimo agit̄ de atrio q̄d erat circa tēplū: ⁊ erat platea magna q̄drata in circūitu tēpli: erat tn̄ altera ꝑte lōgior sic̄ ⁊ tēplū. Et in ꝑte hui⁹ platee q̄ erat an̄ ingressū tēpli/erat altare holocaustorū ⁊ mare vbi lauabant̄ sacerdotes: ⁊ luteres vbi hostię lauabant̄ ⁊ erat ista platea clausa muro facto ex trib⁹ ordinib⁹ lapidū di/uersoꝝ coloꝝ. Et dicūt aliq̄: ꝙ isti ordines erāt ſm spissitudinē muri: ita ꝙ ordo lignoꝝ cedri erat a parte intrriori. Alij auteꝫ dicūt ⁊ melius vt videt̄: ꝙ isti q̄ttuor ordies erāt ſm altitudi/nem muri: sic em̄ melius apparebat varietas ⁊ decor operis.

Anno q̄rto

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

E ꝺ purificati ꝛ nō purificati / vna cū leuit⁹ ꝛ cātorib⁹: in itimū atriū basilicę maioris viri iudęi purificati stātes et orātes sb diuo si serenū eēt: si tēpestas in portic⁹ ꝑrias sese recipiētes. in exteri⁹ atriū mulieres iudęę purificatę. in extremū atriū gentiles ꝛ iu/ dei q̄ nuꝑ venerāt ex gētibus / vsqꝫ ad sextū purificatiōis diem.

Hęc vt in pictura Cassiodori distincta repimus breuit' annotauimus: rati euz ab antiq̄s iudęis didicisse: neqꝫ virū taz eruditū voluisse in exēplū legēdi ꝓpo/ nere q̄ nō ꝑus vera esse cōguisset. Po/ rū locoꝝ meminit supmoꝝ gradū Ps. [Ps. 133. a] q̄ ita incipit: Ecce nūc bn̄di. dn̄o om. s. dn̄i: q̄ statis in do. dn̄i i a. do. dei no. In [Hiere. 26. a] his porticibus hieremias et alij ꝓphe: [Joh. 7. d.] In his dn̄s et apl'i prędicabāt. In haꝝ aliq̄ sedebat dn̄s docēs / qn̄ tentātibus [Ibidē. 8. b] pharisęis oblata est ei mulier ad mortē [Mat. 21. b.] iudicāda. In his iuenit vēdētes oues ꝛ boues ꝛ colūbas: q̄s elimiauit d' tēplo. [Act. 3. a.] In his petr⁹ ꝛ iohēs claudū iueniētes sanauerūt: ꝛ secū ingrediētes interius ad orandū duxerūt. In his orabat oīs multitudo ppl'i: qn̄ incensum ponēti ça [Luc. 1. a] charię āgelus ad altare thymiamat⁹ ap paruit: eūqꝫ de ꝑcursor⁹ dn̄i natiuitate ꝑdocuit. ¶ Hęc āt atria cū porticib⁹ su is aspectū tēpli d' lōge aspiciētib⁹ abscō dere nō potuerūt: q꞉ loc⁹ in q̄ tēplū erat [Josephus] mlto sblimior erat q̄ꝫ vbi portic⁹ erāt. Nā sic ioseph⁹ scpsit: ex tremę atrioꝝ fabrice cū in q̄dringētis cubit⁹ eēnt erectę: tn̄ ad ꝟticē mōtis in q̄ tēplū ędificatū ē nō ꝑueneꝛt. Hęc q̄dē destru/ ctura tēpli studioso lectori credidimus intimāda: sz in eis q̄ sa/ cra scptura referre cōmodū duxit / figuras mysterioꝝ q̄ramus: ceteris ꝓ historię cognitiōe simpl'r vtamur. ¶ Edificiū ḡ tēpli itra atriū sacerdotū / ꝑfectorū in eccl'ia vitā exp̄mit: q̄ excellētia ꝟtutū dn̄o appropinquāt: ꝛ alijs ꝟbo ꝛ oꝑe ducatū salut⁹ oñ/ [Sacerdos vnde] dūt. Sacerdos em̄ inde d'r: q꞉ sacrū minorib⁹ ducatū p̄beat. q̄ noīe nō solū altaris mīstri ep̄i. s. ꝛ p̄sbyteri: sz ꝛ oēs cēsent̄ q̄ al/ titudine doctrinę ꝛ ꝯsulatiōis ꝑeminēt: nec sibi tn̄ / sz plurib⁹ ꝓ [Rom. 12. a] sūt: q̄ dū corpa sua hostiā viuētē / sanctā / deo placentē exhibēt: sacerdotale misteriū spūalit' exercēt. Vn̄ toti eccl'ię loquit' pe/ [1. Pe. 2. b] trus: Vos aūt gen⁹ electū / regale sacerdotiū: gēs sancta / ppl's [Exo. 19. a] acq̄sitiōis. Et antiq̄ ppl'o d'r: Vos eritis mihi regnū sacerdo/ tale: ꝛ gēs scta. ¶ Basilica ꝟo grādis q̄ erat ex atriū sacerdo/ tū: in q̄ oīs ppl's orare vl' ꝟbū audire solebat: carnaliū in eccl'ia [1. Cor. 3. a] vitā moresqꝫ figurat: q̄libus dicit apl's: Nō potui vobis loq̄ q̄ si spūalibus: sz q̄si carnalibus ꝛc. Qui bn̄ ꝑ basilicā grandē si/ gnant': q꞉ multo maior est in eccl'ia taliū q̄ꝫ ꝑfectoꝝ numerus. Sed q̄ntū ꝑstāt nūero / tantū succūbūt merito. Vn̄ hęc basili/ ca plurimos capit: nō tn̄ eos in interiora templi deaurati / non ad altaris officiū / nō in ipsum atriū sacerdotuz intromittit: q꞉ carnales ꝛ ifirmi: ꝛ si ob meritū castę fidei ꝛ pietatis ad electo rū sortē ꝑtinēt: lōge tn̄ abest vt illis exequent' q̄ cū fiducia ꝓfā tur: Nō audeo aliq̄d dicere eoꝝ q̄ ꝑ me nō efficit christus ino/ [Ro. 15. d.] bediētiā gētiū ꝟbo ꝛ factis. Et: Bonū certamē cer. ꝛc. ¶ Ac/ cedebat vulgus ad atriū sacerdotū: ꝛ hostias vsqꝫ ad ianuam deferebat: susceptas a sacerdotibus ꝛ in altari oblatas oculis ꝓseq̄bat'. In ip̄m etiā templū cū apiebat' a longe inspiciebat: nec tn̄ etiā sacerdotū atriū intrare poterat: sz de inferiorib⁹ cla mabat ad dn̄m: q꞉ nec carnaliū in eccl'ia simplicitas a dn̄o de/ spicit' / qn̄ fideliter q̄ pn̄t vota pietatis offerūt. Inspiciūt em̄ a longe in tēplū dn̄i / cū vitā sblimiū discere ꝛ admirari gaudēt: ꝛ q̄s ꝟtutis imitatiōe seq̄ nequeūt / pię veneratiōis āplectunt' affectu. Vident hostias sacerdotū in altari sacro igne ꝯsumi: q꞉ magna magnoꝝ oꝑa cōgscūt a dn̄o ꝑ sp̄m dignāter accipi. ¶ Afferūt hostias suas ad atriū sacerdotū ꝑ illas dn̄o offerē das: dū bōa q̄ valēt oꝑantes maioꝝ ꝛ doctioꝝ exhortatiōe fir māt' ꝛ itercessiōe ꝯmēdāt'. Offeꝛt etiā sacerdotib⁹ hostias ꝑ il los dn̄o cōmēdātes: cū sanctis egētibus necessaria q̄bus abū/ [Mar. 9. f.] dāt sb mercedis intuitu tribuūt. vn̄: Amē dico vob / nō perdet mercedē suā. Ac sic vtrorūqꝫ hostias i altari dei idē ignis ab/ sumit: cū dn̄s elemosynas diuitū vna cū magnis sctoꝝ ꝟtutib⁹ intuitu suo ꝛ retributiōe dignas iudicat. Multitudo ḡ credē tiū q̄ relictis possessiōib⁹ vno corde ꝛ vna aīa deseruiebat deo: ipsa ē tēplū dei ꝛ locus intra atriū sacerdotū specialit' illi con/ secratus. Porro basilica grādis / ꝛ orātes i ea circa atriū sacer dotū in gyro: eos figurāt q̄ eoꝝ tp̄e credebāt ex gētib⁹ in syria et in ātiochia: cęterisqꝫ ꝓuincijs ꝛ ciuitatibus q̄b⁹ apl'i ꝛ senio/

a ¶ q꞉ necessaria ē certa discēdi sollertia: vt q̄sqꝫ dinoscat q̄d credere / q̄d sꝑare / vl' q̄d di ligere debeat. b ¶ bona. s. oꝑatiōe sine si/ mulatiōis corruptiōe: sine cui⁹ adiectiōe fi/ des / spes / ꝛ charitas vera esse nō valēt.

a **dinibus lapidū politorū: et vnō**

a ¶ regni salomonis.

ordine lignoꝝ cedri. Annō q̄rto a

a ¶ inchoata.

fundāta est domus dn̄i in mense

a ¶ aprili. s. ichoata. b ¶ eiusdē regis.

ziō: et in anno vndecimo mense b

a ¶ octobri.

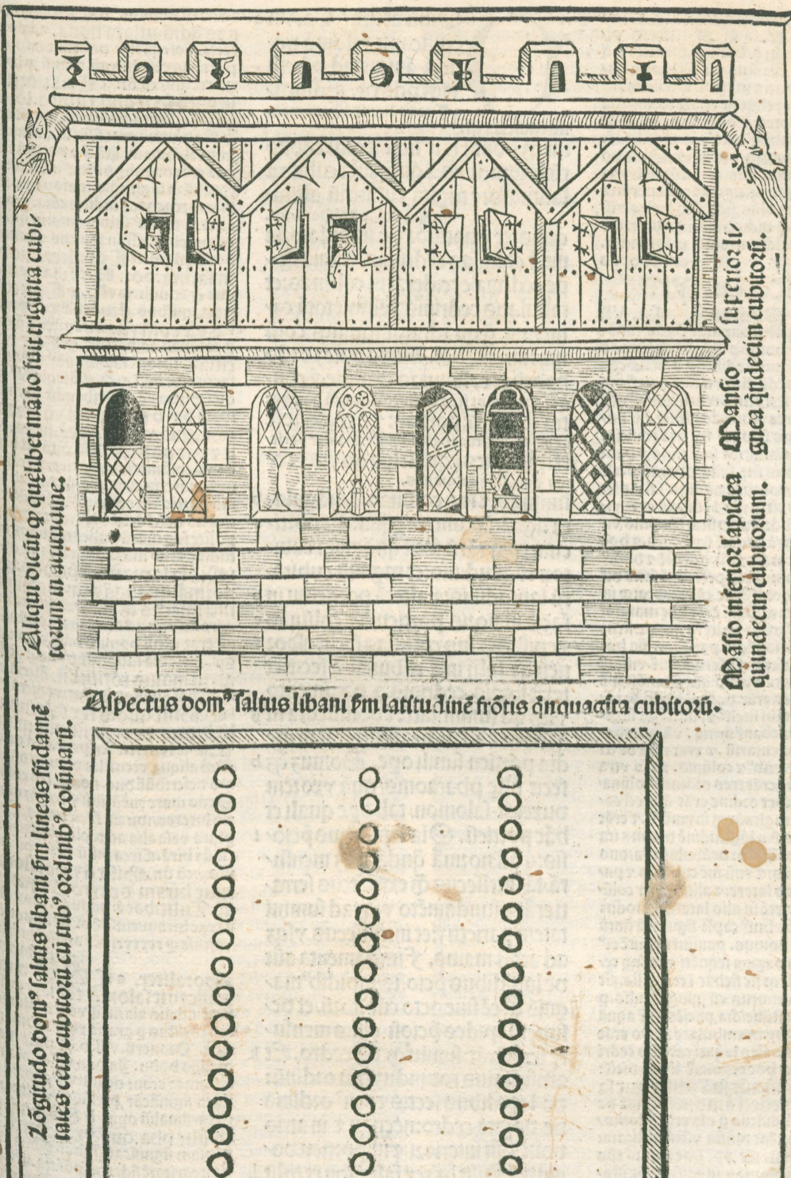
b **būl: ipse est mēsis octauus: ꝑfe/ cta ē domus in oī opere suo ꝛ in** c **vniuersis vtensilibus suis. Edi/ ficauitqꝫ eā annis septē.**

res q̄ erāt hierosolymis nō plus iponebāt oner⁹ q̄ꝫ vt abstine/ rēt ab idolis imolato ꝛ sāguie / ꝛ suffocato / ꝛ fornicatiōe: q̄ꝝ tn̄ oblatiōib⁹ volebāt pauꝑes sctōꝝ q̄ erāt hierosolymis sustēta/ [Act. 15.] ri: vt eis carnalia mistrātes spūaliū eoꝝ fierēt ꝑticipes. Barna bas ꝟo ꝛ paulus cū socijs suis / q̄ oblatiōes eoꝝ accipiētes hie rosolymā deferebant sacerdotes sunt: q̄ hostias suscipiētes ad altare dn̄i ꝯsecrā/ das ꝑducūt: q꞉ dona deuotiōis eoꝝ san/ ctis q̄ ꝓ eis orarēt attulerūt. Atriū ḡ po sitū int' locū vulgi ꝛ sacerdotū: illā diuisi onē significat / q̄ carnales in eccl'ia nuper qꝫ icipiētes ab arce ꝑfectoꝝ nō sorte ele/ ctiōis / sz meritoꝝ q̄ntitate secernit. Car nales em̄ sufficere sibi credūt si fidē / spez charitatē ꝛ oꝑeꝝ mūdiciā habeāt. Per fecti suꝑ hęc oīa ꝟbo ꝑdicādo laborant: pauperibus oīa sua tribuunt: vigilijs / ie iunijs / hymnis / cāticis spūalibus ꝛ sacri locutiōibus operā dāt: ꝑsecutiōes / ꝑicu/ la ꝓpter iusticiā tolerāt: ꝛ cętera quę se [2. Cor. 11.] paulus fecisse gloriat' ꝓmpta mētis de/ uotiōe exequunt'. Vn̄ sequit': Edifica/ uit atriū interius tribus ordinib⁹ lapidum ꝛc. a ¶ Et vno ordine li/ gnorū cedri. Vnus ordo lignoꝝ cedri bona est oꝑatio sine corruptiōe simula/ tiōis exhibita: sine cuius adiectiōe fides spes ꝛ charitas vera esse nō pōt. Ligna em̄ cedri ꝓpter odoris grām ꝛ imputribilē naturę potentiā / ꝑ seuerantiā ꝛ famā pię actiōis designāt. Vsqꝫ ad hoc atriū vni uersi conscendūt electi: q̄ fide / spe / charitate ꝛ oꝑe deo placere appetūt. hoc alta meritoꝝ grā trāscendūt ꝑfecti: cū in tāto ꝟ/ [1. Cor. 4. d] tutū culmine ꝓficiūt vt dicere auditoribus possint: Imitato/ [Ibi. 6. a] res mei estote sicut ꝛ ego christi: ꝛ nescitis qm̄ angelos iudica bimus: q̄ntomagis secularia? b ¶ Ipse est mēsis octau⁹. [Questio] Bed. Querit' quō dicat' domus dn̄i in mēse octauo ꝑfecta in oī oꝑe suo ꝛ in vniūsis vtēsilibus: cū in sequētibus legat' mēse septimo dedicationē eius esse cōpletā. Nec credibile est q̄ꝫ se/ [b] ptē annis tēplū ędificās salomō / octauo mēse anni octaui ꝑfe/ cerit: vl' vsqꝫ ad septimū āni noni mēsem dedicationē ꝑfecti di stulerit. Vn̄ poti⁹ verisil'e videt' domū septē annis et septem [2. Para.] mēsibus ędificatā: ita vt eodē mēse septimo dedicatio sit cele/ brata: ꝛ die vigesimotertio ipsi⁹ mēsis ꝓm Paral'. salomon di/ miserit ppl'm in tabernacula sua: sicqꝫ post vnā septimanā ad/ ueniēte mēse octauo ꝑfecta sit domus dn̄i oꝑibus. s. vniūsis: ꝛ ipsa dedicatiōe ꝑus cōpleta. Nisi forte putandū est / post de [al's septe] dicatū tēplū aliq̄d vtensiliū in misteria eius additū fuisse vsqꝫ ad ingressum octaui mēsis accelerāte rege: vt oīno mense se/ ptimo q̄ erat totus solēnis / templū dedicaret: ꝛ ita verū repe riat' vtrūqꝫ templū. s. octauo mēse in oī oꝑe suo et vtēsilib⁹ ꝑ fectū / ꝛ ipsum septimo mense dedicatū fuisse. Qꝛ autē in octa uo anno ꝛ octauo eius mense ꝑfecta est domus in oī oꝑe suo: ad futuꝝ seculū diēqꝫ iudicij ꝑtinet: qn̄ ad tantā ꝑfectionē eccle sia ꝑueniet / vt q̄d ei amplius addat' inueniri non possit. Tunc em̄ christus oñdet nobis patrē: ꝛ sufficiet nobis. Dies aūt iu/ dicij octonario nūero typice exp̄mit': q꞉ hoc seculū q̄d agit' se/ [Ps. 6. a] ptem diebus sequit'. Vn̄ dauid psalmum / ꝓ octaua intitula/ uit / quē ꝓ metu iudicij cātauit dicēs: Dn̄e ne in furore tuo ar/ guas me: neqꝫ in ira tua corripias me. c ¶ Edificauitqꝫ eā annis septē. Quia eccl'ia tota huius seculi tp̄e / q̄d septē die/ rū circuitu pagit' / ex electis ꝯstruit' aīabus: ꝛ in fine seculi suuz cremētū ad finē ꝑducit. Vel ob significationē gratię spūalis: ꝑ quā ecclesia solū vt sit ecclesia ꝑcipit. quia sine donis spiri/ tus nemo fidelis effici / vel fidē seruare: vel merito fidei ad co/ ronam iusticię potest ꝑuenire.

Nico. de lyra

✠ a ¶ Anno q̄rto. Hic agit' d' ꝯsūmatiōe opis / cū d'r: An/ no q̄rto. s. regni salomōis: vt dictū ē. s. b ¶ Et in āno vn/ de. s. regni ei⁹. mēse bul. aliq̄ corrigūt elul / dicētes: eo q̄ꝫ vn⁹ mēsis apd' hebręos sic noīat'. sz hęc correctio ē mag⁹ corruptio q꞉ ille mēsis q̄ apud hebręos vocat' elul / ē sextus mēsis. s. septē ber. iste āt in q̄ ꝑfecta ē domus ē mēsis octau⁹: vt p̄z in l'ra: et corrn̄det ꝑtim septio. s. thecri / q̄ october apud nos d'r: ꝛ ꝑtim octauo nouēbri. s. apd' nos: apd' hebręos aūt vocat' cōit' marc suā. in h̄ aūt loco vocat' bul / vel bol. vbi al's cōit' h'r ebul / q̄d si/ gnificat marcorē: q꞉ isto tp̄e terrenascētia marcescūt / ꝛ folia d' arboribus cadūt / ꝛ incipiūt putrescere.

res qui

Aliqui dicunt q quelibet mansio fuit triginta cubitorum in altitudine.
Mansio superior lignea quindecim cubitorum.
Mansio inferior lapidea quindecim cubitorum.
Aspectus dom⁹ saltus libani sm latitudine frontis quinquaginta cubitorum.
Longitudo dom⁹ saltus libani sm lineas fundamentales centum cubitorum cum trib⁹ ordinib⁹ columnarum.

Domũ aũt suã Ca. VII
⁊c. a ¶ Mulieris vi-
due. Eccliẽ.s. p̄sentis: p̄ q̄
christus vir suꝰ morte gu-
stata surrexit: ⁊ in celos ascendẽs pe-
regrinantẽ reliq̄t in terris. cuius filij
sũt p̄dicatores ⁊ omes fideles. Vñ:
Ps.44.d Pro patribus nati sunt tibi filij ⁊c.
b ¶ Qui cum venisset. Quia do
ctor strenuus illis cõmittit dei ver-
bum/ qui pie suscipiunt ⁊ pseuerãter
custodiũt: ⁊ alijs p̄dicãdo latius dif-
famare que didicerint satagunt. Es
enim est valde durabile et sonorum.
☞ Fecit oẽ opus

Nico.de lyra

Domũ autẽ. Ca. VII
Hic p̄nr agit d̄ edificatiõe
Diuisio domoꝶ regaliũ. Et p̄mo d̄
hmõi edificijs agit. Scd̄o
ad describẽdũ aliq̄ vtẽsilia domꝰ dñi
notabilia scriptura reũtit/ ibi: Misit
q̄z rex. Circa p̄mũ sciendũ: q̄ s̄m do-
ctores nr̄os salomõ fec̃ tria edificia.
Tria edificia salomonis Vnũ p̄ habitatiõe sua: aliud p̄ habi
tatiõe vxoris sue. s. filie pharaõis. Et
tertiũ qd̄ vocabat domus saltus li-
bani: eo q̄ circa illud edificiũ erãt vi-
ridaria arboribus p̄sita. De p̄mo v̄o
edificio parũ loquit̃ scriptura. ⁊ hoc
forte q̄z erat de p̄sili ope. sic̃ ⁊ domꝰ
saltus libani: q̄ hic describit̃ satis dif
fuse: vt videbit̃. hoc tñ excepto: q̄ in
domo saltus libani erãt due mansio-
nes: vna iferior: ⁊ altera supior: sicut
est in palatio regis parisius. In ha-
bitatiõe inferiori p̄seruabant̃ vnguẽ
ta ⁊ pigmẽta ⁊ aromata ⁊ hmõi: p̄p̄t
F qd̄ parietes erãt de lapidibus vt ta-
lia possent ibi meliꝰ p̄suari. In supi-
ori v̄o ponebant̃ arma. vñ vocaba-
tur armamentariũ. ⁊ erat tota de li-
gnis i parietibꝰ ⁊ colũnis. Et in vtra
q̄ mãsione erãt tres ordines colũna-
rũ: ⁊ in q̄libet ordine erãt q̄ndeci co-
lũne. s. q̄dragitaq̄nq̄ in vniũso. ⁊ erãt
isti ordies s̄m lõgitudinẽ domus ita
qd̄ erãt ibi q̄ttuor deãbulatoria/ duo
int̃ colũnas/ ⁊ vnũ int̃ colũnas ⁊ pa-
rietẽ in vno latere: ⁊ aliud inter colũ-
nas ⁊ parietẽ in alio latere p̄ moduz
añ p̄ncipiũ huiꝰ capl̃i figuratũ q̄ntũ
ad frontẽ domus. pauimẽtũ autẽ eiꝰ
figurat̃ in pagina sequẽti ⁊ desup̄ te-
ctũ planũ: q̄z sic fiebãt i terra illa. Et
in circũitu murus cũ p̄pugnaculis. p̄
q̄ trãsibãt stillicidia p̄ijciẽtia ex̄ aquã
pluuialẽ. sup̄ deambulatoria v̄o erãt
trabes arcuales laq̄ati tabulis cedri
nis. Et s̄m hoc exponat̃ lr̃a cũ dicit̃:
a ¶ Domũ aũt suã edificauit sa
lomon tredeci ãnis. Et loquit̃ de
istis tribꝰ edificijs q̄ oia erãt salomo-
nis: q̄uis ẽẽnt diũsis vsibꝰ applicata:
vt dictuz est. Et p̄p̄t hoc maius tp̄s
apposuit salomon in edificatiõe ista-
rũ domoꝶ q̄̃ i edificatiõe domꝰ dñi.
q̄z ad edificationẽ domꝰ dñi erãt mul
te expẽse p̄parate p̄ regẽ dauid: vt pa
tet. j. Paral̃. Itẽ q̄z pp̄l̃s erat magis
deuotus ⁊ intẽtus ad edificationẽ do
mus dñi. Cõseq̄nt̃ in speciali descri-
bit mẽsurã domus saltus libani in lõ
gitudine/ latitudine/ ⁊ altitudine. Et
p̄z lr̃a ex dictꝭ: hoc excepto/ q̄ altitu-
do hic accipit̃ s̄m aliq̄s vsq̄ ad man
sionẽ secũdam tm̃. s̄m alios v̄o vsq̄
ad tectũ do-

Domũ ãt suã Ca. VII a
edificauit salomõ tre-
deci ãnis: ⁊ ad p̄fectũ
vsq̄ p̄duxit. Edifica-
a ¶ q̄z de lignis libani mon-
tis edificata est.
uit q̄z domũ saltꝰ libãni cẽtũ cubito
rũ lõgitudinis: ⁊ q̄nq̄ginta cubitoꝶ
latitudis: ⁊ trigita cubitorũ altitu-
a ¶ q̄ vulgo/ trãsporticus.
dinis: et quattuor deambulatoria
inter colũnas cedrinas. Ligna q̄p-
pe cedrina exciderat in colũnas: et
tabulatis cedrinis vestiuit totã ca-
meram: q̄ quadragitaquinq̄ colũ
nis sustentabat̃. Vnus autez ordo
habebat columnas quindeci con-
a ¶ ⁊ ita erant tres ordines p̄ mediũ domus:
tra se inuicẽ positas: ⁊ e regione se
ac p̄ hec quattuor deambulatoria inter parie-
respicientes equali spacio inter co-
tes ⁊ medias columnas.
lumnas: ⁊ sup̄ colũnas q̄drãgula- b
ta ligna/ in cunctis eq̄lia. Et porti- c
cum colũnarũ fecit q̄nq̄ginta cubi-
toꝶ lõgitudinis: et triginta cubito-
rũ latitudinis: ⁊ alterã porticum in d
facie maioris porticus: ⁊ colũnas e
⁊ epistylia sup̄ colunas fecit. Por f
ticũ q̄z solij in q̄ tribunal ẽ/ fecit: et
texit lignis cedrinis/ a pauimento
vsq̄ ad summitatẽ: ⁊ domũcula in g
q̄ sederet̃ ad iudicandũ/ erat in me
dia porticu simili ope. Domuz q̄z h
fecit filie pharaonis/ quã vxorem
duxerat salomon/ tali ope quali et
hãc porticũ. Oia lapidibus p̄cio- i
sis: q̄ ad normã q̄ndã atq̄z mensu-
rã/ tã intrĩsecus q̄̃ extrĩsecus serra-
ti erãt a fundamẽto vsq̄ ad summi
tatem parietuz: et intrinsecus vsq̄z
ad atriũ maius. Fundamenta aũt
de lapidibus p̄ciosis/ lapidibꝰ ma-
gnis decẽ siue octo cubitorũ/ et de-
super lapides p̄ciosi eq̄lis mensu-
re secti erãt: similit̃ q̄ de cedro. Et k
atriũ maius rotunduz triũ ordinũ:
de lapidibus sectis ⁊ vniꝰ ordinis
de dolata cedro: necnon ⁊ in atrio
domꝰ dñi interiori/ ⁊ in porticu do-
mus. Misit q̄z rex salomon et tulit l m
a ¶ Tyrus artifex quẽ assumpsit salomon ad
a hiram de tyro/ filium mulieris vi-
dutorem operis sui/ electos de gentibus predi-
catores significat.
due de tribu neptalim/ patre tyrio:
artificem erarium ⁊ plenum sapien
tia/ intelligentia et doctrina ad fa-
b ciendum omne opus ex ere. Qui
cum venisset ad regem salomonez

ad tectũ domus. b ¶ Et sup̄ colum-
nas q̄drãgulata ligna. ad portandũ
tecta. Cõsequẽter describit dispositionẽ
porticus existẽtis añ domũ p̄ habitati-
one regis/ cũ d̄r: c ¶ Et porticũ co-
lũnarũ fecit q̄nq̄. cubito. lõgi. i. s̄m
mẽsuraz latitudinis domus. Et ex h̄ p̄z
q̄ ista domus erat silis in latitudine do
mui saltꝰ libani. Añ v̄o porticũ istã ma-
gnã erãt due alie porticꝰ miores: vna iu-
xta aliã in lõgitudie maioris porticꝰ. et
in vna tenebant̃ iudicia cõia. in alia ve-
ro erat thronꝰ salomonis: in q̄ sedebat
qñ volebat esse in diuitijs ⁊ delitijs. Et
hoc ẽ qd̄ d̄r: d ¶ Et alterã porticuz
in fa. ma. por. Hec ẽ illa porticus in
qua erãt iudicia cõia. e ¶ Et colum-
nas. quibus claudebantur porticus.
f ¶ Et epistylia. i. capitella q̄ erãt su-
p̄ colũnas ad decorẽ. g ¶ Et domũ-
cula. i. thronꝰ salomonis mirabili ope
factus: vt h̄r. j. x. ca. Cõsequẽter descen
dit scp̄tura ad describendũ domũ regi-
ne/ cũ d̄r: h ¶ Domuz q̄z fecit filie
pha. quã vxorẽ duxe. sa. ta. ope q̃
li ⁊ hãc porticũ. Nõ q̄̃tũ ad h̄ q̄ clau
deret̃ colũnis: s̄z q̄z parietes erãt de p̄si
mili materia cũ muro/ q̄ erat sub colum
nis porticꝰ: q̄z colũne ille claudẽtes por
ticũ nõ descẽdebãt vsq̄ ad terrã/ s̄z erãt
posite sup̄ murũ habentẽ aliquã magni
tudinẽ/ l̄z nõ magnã. Et hoc est qd̄ dicit̃
i ¶ Oia lapidibus p̄ciosis: qui ad
normã quandã atq̄ mensurã tã
intrinsecus q̄̃ ⁊c. Hebrei dicũt: Po-
derosis vsq̄ ad atriũ maius. istud atriũ
nõ erat atriũ domus dñi/ s̄z domus re-
gie. p̄pterea subditur postea: k ¶ Et
atriũ maius rotundũ. Atriũ eñ do
mus dñi quadratũ erat: vt dictũ ẽ ca. p̄.
l ¶ Misit quoq̄ rex salomon ⁊ tu
lit hiram de tyro/ filium mulieris
⁊c. Hic reuertit̃ scriptura ad describẽ-
dum aliqua vtensilia domus dñi. Et p̄-
mo describũt̃ duo notabiles columne.
Scd̄o mare eneũ/ ibi: Fecit q̄z ma. Ter
tio luteres/ ibi: Et fecit bases. Quarto
plura vasa alia ad tẽplũ p̄tinẽtia/ ibi: Fe
cit q̄z hirã. Circa p̄mũ describit̃ artifex
istoꝶ/ cũ d̄r: Misit q̄z rex salomon ⁊
tulit hiram de tyro filium mulie. Diuisio
⁊c. Tulit/ hoc ẽ: adduxit. ⁊ fuit iste aliꝰ
a rege hiram/ eiusdẽ tñ nois. non est eñ
verisilẽ q̄ rex tyri eẽt artifex in talibus.
✱ Et finxit duas

Moraliter. a ¶ Domũ autẽ suã
edificauit salomõ ⁊c. Per quã signi
ficat̃ fidelis aia/ in q̄ verus salomon ie-
sus christus p̄ gratiã delectabilit̃ requi-
escit. Prouerb. viij. d. Delitie mee esse
cũ filijs hoim. In domo v̄o salomonis
quattuor erant deambulatoria: q̄ in aia
fideli significãt p̄cessus s̄m q̄ttuor v̄tu-
tũ cardinaliũ opa. h ¶ Domũ q̄z fe
cit filie pha. quã vxorẽ duxe. Ideo
p̄ ipsam significat̃ q̄libet p̄sona christo
p̄ integritatẽ fidei despõsata. ij. Coꝶ. xj.
a. Despõdi vos vni viro virginẽ castaz
exhibere christo. Domus aũt huiꝰ vxo-
ris est solitudo lectiõis ⁊ orõnis. Osee
ij. c. Ducã eaz in solitudinẽ ⁊ loquar ad
cor eius: ⁊ canet. s. in oratione ⁊ lectiõe.
m ¶ Et tulit hirã de tyro. Per hirã
q̄ fuit gentilis ⁊ artifex sapia plenus/ si-
gnificat̃ q̄libet l̄ratus ad fidẽ christi de
gẽtilitate vocatus. tales fuerũt Diony
sius ariopagita et alij plures/ quorũ vi-
ta ⁊ doctrina ecclĩe domus ẽ edificata.
✱ Et finxit duas

a ¶ Fecit omne op⁹ ei⁹. Quia sancti doctores dū ministerio verbi fidelit' insistūt/opus dei operant': qꝛ loquendo foris viā veritatis aperiūt illis q̄s ipse int⁹ illustrādo ad vitā p̄ordinauit ęternā. vñ: Ego plātaui: apollo rigauit: dñs aūt in.dedit. b ¶ Et finxit. Bed. Colūna ante fores tēpli decē ꝛ octo cubitis alta est: cū p̄dicator palā cūct' insinuat: nō nisi ꝑ fidē ꝛ opa iusticię nos ad supnę vitę gaudia posse peruenire. Nomen q̄ꝫ iesu apud grecos ab hoc nūero incipit. Prima em̄ lr̄a huius noīs decē: scd̄a octo significat. Et apte decē ꝛ octo cubitis altę sunt colūnę dom⁹ dei: quia doctores scti ad hoc bene viuēdo tēdūt vt cōditorē suū facie ad faciē videre mereant': Neqꝫ em̄ aliq̄d vltra q̄rendū: cū ad eū q̄ est sup oīa/ꝑuenerint. De quib⁹ paul⁹: Jacob⁹/ cephas ꝛ iohēs: q̄ videbant' colūnę esse ꝛc̄. Quib⁹ v̄bis expo/nere videt' mysteriū columnaꝝ materialiū: et q̄d.s.figurarūt: et quare duę sunt. Aplos em̄ ꝛ cūctos doctores significāt: fortes fide ꝛ ope ꝛ erectos ɔtēplatiōe. Duę aūt sunt vt p̄putiū et circūcisionē p̄dicādo in eccl'iam introducāt. Stabāt in porticu ante fores tēpli/et ingressum illius suo decore vtraqꝫ ꝑte ornabant. Ostiū autē tēpli dñs est: qui ait: Nemo venit ad patrez nisi ꝑ me. Et alibi: Ego suz ostiū ꝛc̄. q̄d.s. ostiū colūnę ab vtroqꝫ latere positę circūstāt: cū ministri sermonis vtriqꝫ pp'o introitū cęli ostēdūt: vt siue a luce sciētię legalis: vl' ex rigore gētilitatis ad fidē euāgelij q̄s venerit: habeat eos paratos q̄ sibi iter salutis v̄bo ministrēt ꝛ exemplo. Vel: qꝛ de his colūnis in Paral'. scriptū est: Ipsas colūnas posuit i vestibulo tēpli: vnā a dextris/et alterā a sinistr': Ideo factę sūt duę colūnę: ꝛ ita dispositę vt nobis in ꝓsperis ꝛ in aduersis ingressum patrię cęlestis añ oculos mētis habēdū eē doceant. Hinc paul⁹ columna dom⁹ dñi nos ꝑ arma iusticię a dextris ꝛ a sinistr' muniēdos esse suis suorūqꝫ hortat' exēplis vt nec ꝓsperis delectati: nec fracti asperis a recta via qua ad ꝓmissam patriā gradimur vlla in ꝑte declinem⁹. c ¶ Decē et octo cu. Ter em̄ seni decē et octo faciūt. tria.s. ad fidē ꝑtinent ꝓpt' trinitatē: sed ad oꝑationē: qꝛ sex dieb⁹ fact⁹ est mūdus. tria ꝑ sex multiplicant': cū iust[illegible] ex fide viuit ꝛ cognitionē pię fidei cumulat executiōe bonę ac[illegible]s. d ¶ Et li. duodecim cu. Beda. Norma aplicę institutiōis ambit colūnā vtrāqꝫ: cū doctor iudęis vel gentibus p̄dicare missus: ea tm̄ facere curat et docere quę ꝑ aplos accępit ꝛ didicit eccl'ia. Nam q̄ aliter docere/viuere vel p̄dicare voluerit: ꝛ apl'ica decreta spernere vl' ꝓ libitu suo noua statuē: nō ē colūna in tēplo dei: qꝛ dū apl'ica instituta seq̄ ɔtēnit: vl' exilitate inertię vl' elatiōis grossitudīe duodecim cubitoꝝ lineę nō cōuenit. e ¶ Duo q̄ꝫ capi. ꝛc̄. Bed. Capita colūnaꝝ.i. suprema pars eoꝝ p̄cordia sunt doctorū: q̄rū deo deuotis cogitatiōib⁹ sicut capite mēbra/ita ip̄oꝝ opa dirigunt' ꝛ verba. Duo autē capitella capitib⁹ supposita duo sunt testamēta: quoꝝ meditatiōi ꝛ obseruatiōi doctores ꝛ animo subdūtur et corꝑe. Vn̄ vtrūqꝫ capitellū q̄nqꝫ cubitos altitudinis habet: qꝛ q̄nqꝫ libris scp̄tura mosaicę legis cōprehēdit'. q̄nqꝫ etiaz sęculi ętates tota veteris testamēti series cōplexa est. nouū v̄o testamētum nō aliud p̄dicat q̄ꝫ q̄ moyses p̄dicādo ꝑ h̄ p̄dixerat ꝛ ꝓphetę. vñ: Si crederetis moysi: crederetis ꝛ mihi. Cum ergo admirabili diuię oꝑatiōis cōcordia ꝛ noui gr̄a testamēti in velamine erat veteris cōdita: ꝛ nūc sacramēta veteris ꝑ lucem noui sunt reuelata: q̄si capitellū vtrūqꝫ colūnę q̄nqꝫ cubitis altū est: qꝛ manifestū est ꝙ in veteri cui⁹ sacramēta in q̄nqꝫ ętatib⁹ sunt pleni⁹ comprehēsa/euāgelicę perfectiōis est insita gratia. f ¶ Septena versuū retia. Hoc in Paral'. ita scriptum est: Necnō ꝛ q̄si catenulas in oraculo: ꝛ supposuit eas capitib⁹ columnarū. Species em̄ catenaꝝ ꝛ sil'itudo retis in capitellis varietas est specialiū v̄tutū in sctis. vñ: Astitit regina a dextris t. in ve. deau.i. i vestitu fulgidę dilectiōis/ circūdata varietate diuersoꝝ charismatū. Vl' mltiplex ɔtextio catenaꝝ ꝛ ret' expansio/mltipharias electoꝝ ꝑsonas insinuat: q̄ cū v̄bis p̄dicatorū fidel'r obediēdo adhęrēt/q̄si colūnaꝝ capitib⁹ suppositi retis et catenulę miraculū suę ɔnexiōis cūct' spectātibus p̄bēt. Nę em̄ catenę miro sibīuicē sūt ope ɔtextę: qꝛ mirabili gr̄a spūs actū est: vt vita fideliū/locis/tꝑib⁹/gradu/ɔditione/sexu ꝛ ętate multū secreta vna fide ꝛ dilectiōe sit cōiuncta. Septenario/spiritalis gr̄a signat'. Vñ: Qui sunt septē spūs dei missi in oēm terrā. ¶ Qd̄ esaias

Margin: 1.Cor.3.b — Gal.2.b — Joh.14.a. — Ibidē.10.b — 2.paral.3.d — 2.Cor.6.b. — B — Roma.1.b. — Joh.5.g. — 2.Paral.3.b — Ps.44.c. — Apocal.5.b

a b fecit omne op⁹ ei⁹. Et finxit duas a
a ¶ ad spectaculū sui decoris.
c colūnas ęreas decē et octo cubi/
d torū altitudinis colūnā vnā: et li/ b
a ¶ in diametro igit'. iiij. qꝛ in gyro. xij. cu.
nea duodecim cubitorū ābiebāt
e columnā vtrāqꝫ. Duo q̄ꝫ capitel c
la fecit que ponerent' sup capita
colūnarū fusilia ex ęre: q̄nqꝫ cubi d e
torū altitudinis capitellū vnū: et
q̄nqꝫ cubitoꝝ altitudinis capitel/
lū alterū: ꝛ q̄si in modū retis et ca/ f
tenarū sibijnuicē miro opere cun
textaꝝ. Vtrūqꝫ capitellū colūna/
f rū fusile erat. Septena versuū re/ g

a ¶ Et finxit duas colūnas ęreas. lꝫ em̄ mltas alias fecerit/istę: tamē specialiter describunt': qꝛ erant valde notabiles in magnitudine ꝛ oꝑis subtilitate. hēbat em̄ q̄libet. xxxv. cubitos altitudīs: vt habet'. ij. Paral'. iij. ꝛ quęlibet habebat quattuor partes: videlꝫ basem inferi⁹: ꝛ desuꝑ stipitē: ꝛ in superiori parte stipit' caput: ꝛ desuꝑ capitellū. lōgitudo v̄o stipit' erat. xviij cubi. ꝛ lōgitudo capitis q̄ttuor: ꝛ longitudo capitelli q̄nqꝫ: vt habet' h̄ i littera. De mēsura aūt basis nō fit mentio: sed ex dictis sequit' ꝙ ascendebat i altū per octo cubitos: quia sic habētur trigintaq̄nqꝫ cubiti longitudinis toti⁹ columnę. Et ex dictis pꝫ littera vsqꝫ ibi: b ¶ Et linea duodecim cubitorū ꝛc̄. quia q̄libet per se sumpta tātū habebat in circūitu: vt patet Hiere. vl. e. vbi dicit' sic: Decē ꝛ octo cubiti altitudinis erāt in colūna vna: et funiculus duodecim cubitoꝝ cicūibat eā. Et ideo male dicūt illi/q̄ dicūt ꝙ q̄libet ꝑ se sumpta habebat tm̄ sex cubitos in circūitu. c ¶ Duo q̄ꝫ capitella. Hic cōsequēter dimissa dispositiōe basis ꝛ stipit' agit' de dispositione capitelloꝝ ꝛ capitū: q̄ erāt sb̄tiliora. Ad cui⁹ intellectū ɔsiderādū: ꝙ capita istaꝝ columnarū in parte superiori dilatabant' ad modū floris lilij: ꝛ capitella ponebantur suꝑ stipitē q̄si in medio dilatationis existentē: et inferior pars capitelli aptabat' illi stipiti: ꝛ post aliquam eleuationē erat quędā dilatatio in circūitu capitelli per modū cuiusdā circuli supeminētis: ꝛ super illū circulū erāt centū malogranata quasi superposita per circūitū: ꝛ cētū alia malogranata sub circulo illo quasi dependentia ex eo. Super istū autē circulū et malogranata erat quędā eleuatio strictior ascendens quasi ꝓpe mediū altitudinis capitelli. ꝛ diuidebat' in portiōes septē per lineas itermedias seu circulos graciles: ꝛ q̄libet portio erat ꝑforata in circūitu subtiliter ꝑ varias figuras: sicut solet fieri in ostijs laternaꝝ ęrearū. et qꝛ capitella ꝛ colūnę erāt interi⁹ cōcauę: ideo lumē trāsiēs per illa foramina circūquaqꝫ ostendebat pulchritudinē illius operis. Super istas autē septē portiones quę in littera vocant' retiacula ꝛ catenę: eo ꝙ in retib⁹ ꝛ catenis apparēt talia foramina ꝛ intricatiōes: prope mediū capitelli erat alia dilatatio circularis ꝑ modū circuli omnino sil'is p̄dictę: ꝛ ibi erāt centū malogranata supposita: ꝛ totidē supposita. ꝛ desuper septē portiones distinctę ꝛ ꝑforatę: sicut et p̄dictę: sed erant strictiores: qꝛ capitellū in ascendēdo restringebat': ꝛ in summitate capitelli erat opus simile flori lilij. Ad capiendū aūt imaginē istoꝝ facili⁹ posui quandā figurā in colūna q̄rta sequēti: q̄uis nō possit in plano ꝑfecte figurari: sed oꝑtet residuū per imaginationē suppleri. Predictis igit' adaptet' lr̄a q̄ valde est intricata ꝛ ɔfuse posita. Duo q̄ꝫ capi. fecit.s. cuilibet colūnę vnū. d ¶ Fusilia ex ęre. quia totū op⁹ colūnarū ꝛ capitelloꝝ erat factū ꝑ fusurā ꝛ nō ꝑ martelloꝝ ꝑcussurā. e ¶ Quinqꝫ cubi. alti. ca. vnū. cōputato oꝑe lilij qd̄ erat desuꝑ. f ¶ Et q̄si in modū retis ꝛc̄. quia ꝓpt' foramina p̄dicta dicebat' op⁹ reticulatū ꝛ ɔcatenatū modo p̄dicto. g ¶ Septena ver. re. ꝛc̄. Versus h̄ accipit' ꝓ ordine sic̄ Exo. xxviij. In p̄mo v̄su erat lapis sardius ꝛc̄. Ex dictis aūt pꝫ ꝙ ibi erāt duo ordīes retiaculoꝝ. vn⁹ suꝑ malogranata suꝑiora: ꝛ ali⁹ suꝑ malogranata iferiora. ꝛ in q̄libet ordine

Moraliter
✳ a ¶ Et finxit duas co. ꝛc̄. Inter multa vasa q̄ fecit hiram ꝓ tēplo salomonis tria fuerunt notabilia.s. duę colūnę mirabiles/mare ęneū ꝛ luteres. Per colūnas intelligit' doctrīa doctoꝝ eccl'ie ꝑ quā fides defendit' ꝛ roborat' ꝛ fideles de morib⁹ instruūtur: ꝓpt' qd̄ vna columnaꝝ vocata fuit iachīn.i. firmitas ꝓpt' fidei roborationē. alia v̄o booz.i. fortitudo: qꝛ doctrīa moꝝ fortificat ɔ̄ passionū ipulsum. Mare ęneū i q̄ laudabant' sacerdotes q̄n debebāt mīstrare i altari: signat verā ɔfessionē: q̄ sacerdotes nouę legis accedētes ad altare debēt lauari. Per luteres aūt i q̄b⁹ lauabant' carnes hostiarū offerendę in altari holocaustoꝝ: significant' lachrymę contritiōis ꝛ deuotiōis quib⁹ aīę lotę preparant' vt dño sanctū sacrificiū offerat'. Ps. l. d. Sacrificiū deo spūs cōtribulatus cor contritū ꝛ humiliatū deus nō despicias.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

Esa. xi. a. Qđ esaias apti⁹ explicat/dicens: Et requiescet sup eū spūs dñi:
spūs sapiē ꝛ intelligentię: spūs ꝯsolatiōis ꝛ forti. ꝛc. Septe/
na versuū rętiacula erant in capitello vtroq₃: q2 p̄res vtriusq₃
testamēti p grām vni⁹ spūs septiformis vt essent electi/accę/
perūt. a ¶ Et duos or. Be. videt̄ malogranata facta esse
in circūitu capitellorꝫ a pte inferiori: et
ex ip̄is malogranatis oriri ręticula: q̄/
b⁹ capitella ex pte aliq̄ tegerent̄: signa
tur q̄ ꝟtutes ex ꝟtutib⁹ nascunt̄: et q̄
Ps. 83. b. scti ābulāt de ꝟtute in ꝟtutē. ¶ Bed.
Duo ordines erāt ręticulorū in gyro
capitelli: sꝫ vterq₃ ordo septēplici ꝟsuū
currebat ordine/donec circūacto capi/
tello in seip̄m q̄si facto circulo rediret:
q2. s. deū ex toto corde/ꝛ ꝓximū sic nos
diligere p̄cipimur. sꝫ vterq₃ ordo septē
hꝫ ꝟsuū ręticula: q2 nec deus/nec ꝓxi
mus sine spiritali grā diligit̄. Veridi/
Roma. 5. a ca em̄ snīa dr̄: Charitas dei diffusa est i
cordib⁹ nr̄is p spiritūsctm̄. Silr̄ autē ꝛ
ꝓximi: q2 vna sine altera esse non pōt.
Facta sunt ręticula hęc vt tegerēt ca/
pitella. i. vndiq₃ in gyro circūdarēt: q2
oīs scp̄tura sancta cū recte intelligitur
grām p omia charitatis sonat ꝛ pacis.
Capitella em̄ volumia diuina/ręticu/
la sunt vincula mutuę dilectiōis. Et rę
ticulis tegūt̄ capitella/cū sacra eloq̄a
dono charitatis ꝓbant̄ vndiq₃ vestita.
nā ꝛ in eis q̄ i scp̄tur⁊ nō itelligim⁹ cha/
ritas latet: et i eis q̄ itelligim⁹ late ptꝫ.
b ¶ Vt tege. ca. Be. Cū dictū sit de
ręticul' vt tegerēt capitella q̄ erant sup sūmitatē malograna/
torū: videt̄ iux̄ ordinē ip̄i⁹ opis/q2 malogranata facta fuerūt
i circūitu capitellorū a pte inferiori: ꝛ ex eisdē malogranatis
orirent̄ ręticula q̄b⁹ capitella ex pte aliq̄ tegerent̄. Patetq₃
mysteriū q̄re ręticula sup sūmitatē fuerint malog̃natorꝫ āne/
xa: q̄ ad vnā pene significationē ꝑsonarꝫ vel ꝟtutū ptinēt. Sci
Ps. 83. b mus em̄ ꝟtutes de ꝟtutib⁹ nasci: ꝛ sctōs ābulare de ꝟtute in
ꝟtutē: donec videat̄ de⁹ in siō. q̄ ꝟtute nll'a pōt maior audiri.
Roma. 5. a. Vn̄: Tribulatio patiētiā opat̄: patiētia ꝓbationē: ꝓbatio ꝟo
spem. In ip̄o etiā electorꝫ collegio īuicē sibi succedūt ꝑsonę iu
storū: ꝛ minores ātecessorū gaudēt adhęrere vestigijs: eorꝫ di
ctis vl' scp̄tis muniti/ne i errorē labant̄. Ręticula q̄ sūt super
sūmitatē malog̃natorū apposita: cū ꝯcordia charitat⁊ ꝑfectis
sūt supadiecta opib⁹: ꝛ vtroq₃ ꝟtut⁊ itinere/opatiōe. s. ꝛ chari
tate sctōrū vita clarescit: q̄si circulo malog̃natorꝫ in capitell' co
lūnę concatenatio ręticulorū supaddita cōmittat̄. Et qm̄ oia
ꝟtutū dona p̄sentiū ad ętnā remunerationē q̄ p euāgeliū ē no
bis ꝓmissa ꝛ mistrata respiciūt: apte subiūgit̄: Capitella autē
q̄ erāt sup capita colūnarꝫ ꝛc. c ¶ Malogranatorū. Quę
vno foris cortice mlt̄a iteri⁹ grana circūdāt: sicut eccl'ia vno fi
dei munimie īnumera electorꝫ agmina includit. Pōt etiā cu/
iusq₃ iusti vita moresq₃ signari: q̄ velut plīma vno cortice gra
na cōplectēs/mlt̄a cogitationū ꝟtutūq₃ signa ne ꝺfluāt firma
fidei ꝛ hūilitatis vallat custodia. Bene aūt capita colūnarum
malog̃nat⁊ erāt i gyro circūdata: q2 scti doctores p̄orū fideliū
vitā ad mēoriā reuocāt: eorꝫ exēplis act⁹ suos ꝛ sermones vn
diq₃ muniūt: ne si aliter vixerint/errēt. Sicut q̄ ręticulorū cō
nexio vnitatē fideliū signat in vinculo pacis: ita malogranata
ip̄am insinuāt vnitatē: q̄ innūeros pp̄los vna fidei regula co/
hibet. Vel/ręticulorū cōcatenatio manifestā fideliū ꝯcordiā
mōstrat. Malog̃natorū ꝟo positio internas animi ꝟtutes: q̄
ab alijs videri nequeūt/patientiā. s. hūilitatē/benignitatē ꝛc.
et q̄si pulcherrima foris spēs pomorū apparet: sed clausa int⁹
granorū copia nō apparet: cū sanctorū opatio palā ostēdit̄: sꝫ
q̄ int⁹ est fidei/spei ꝛ dilectiōis cęterorūq₃ animi bonorū grā
nō cernit̄. d ¶ Quasi ope lilij. Be. Per lilia claritas sup/
nę patrię ꝛ imortalitatis florib⁹ redolēs padisi designat̄ amę
nitas. Per q̄ttuor ꝟo cubitos euāgelic⁹ sermo: q̄ itroitū ęter/
nę beatitudinis ꝓmittit: ꝛ iter ꝑueniēdi ostēdit. Cum q̄ sancti
doctores ꝓmissa nobis lumina regni cęlestis in q̄ttuor euāge
lij libris ostēdūt: q̄si capita colūnarū op⁹ in se lilij q̄ttuor cubi
torū exhibēt. Vbi notādū iuxta lrām: q2 cū op⁹ lilij i capitellis
q̄ttuor cubitorū eē mēorat̄: neq₃ addit̄ latitudinis vl' altitudi/
nis: lectoris iudicio vtrū in altitudine/an in latitudine intelli/
gi debeat relictū est. Constat aūt q2 colūna quā duodecim cu
bitorū restis ambiebat/q̄ttuor cubitus habebat i grossitudie.
Omis em̄

tiacula in capitello vno: et septe/
na ręticula in capitello altero.
a Et ꝑfecit columnas ꝛ duos ordi a
nes p circūitū ręticulorū singu/
b lorꝫ: vt tegerēt capitella q̄ erāt su/
c per sūmitatē malogranatorꝫ. Eo
dē modo fecit et capitello secun/
do. Capitella autē q̄ erāt sup ca/ b
d pita colūnarū/q̄si opere lilij fabri
e cata: erant in porticu cubitorꝫ q̄t c d
f tuor: ꝛ rursum alia capitella in sū e
a ¶ tante amplitu
dinis quāta erat hec colūna: cuius tamē ca
pitelli altitudo quanta fuerit nō dicitur.
mitate colūnarū desup/iuxta mē/ f
g surā colūnę cōtra ręticula. Ma
logranatorū aūt ducenti ordies
erāt in circūitu capitelli secundi. g

Omis em̄ circul⁹ quantū habet spacij in diametro: tantū ha/
bet ter in gyro. Siue autē latitudinē/siue altitudinē accipia/
m⁹: figura ꝑspicua ē: q2 nō nisi p euāgeliū optata vox illa mun Matth. 3. a
do insonuit: Pniam agite: appropinq̄bit em̄ regnū cęlorum.
e ¶ In porticu. Notandū aūt in hac snīa Paral'. q̄ eadem
portic⁹ tēpli etiā vestibulū tēpli vocat̄ 2. Pa. 3. d
Vn̄: Inter vestibulū ꝛ altare plorabāt Ezech. 8. f.
. s. int̄ porticū ꝛ altare. f ¶ Et rursuꝫ
alia ca. ꝛc. Be. Quorꝫ. s. factura ꝑen/
nis regni sublimitatē ꝺsignat: quā nec 1. Cor. 2. b.
ocul⁹ vidit/nec auris audiuit/nec i cor
hoīs ascendit ꝛc. Post lilia em̄ q̄ttuor
cubitorꝫ alia capitella sūt apposita: q̄r
altitudo quāta fuerit/nō dr̄: q2 mlt̄a de
cęlesti beatitudine in euāgelio legim⁹:
q̄. s. ibi mūdi corde deū videbūt: q̄ erāt Mat. 5. a.
ęquales angelis dei: q̄ nō nubent neq₃ Luce. 20. f.
nubent̄/q2 mori vltra nō poterūt: quia
vbi christ⁹/ibi ꝛ mistri ei⁹ erūt. ꝛ cętera Joh. 12. d.
hmōi. Sed ip̄a spēs horꝫ q̄ dixim⁹ ipse
stat⁹ ꝯūsatiōis patrię cęlest⁊ quō se ha/
beat: solis ei⁹ ciuib⁹ q̄ intrare meruerīt
patet. Vn̄ factura vel altitudine horū
capitellorꝫ q̄ sup liliū erāt/incōprehen
sibilis terrestrib⁹ q̄litas cęlestis habita
tionis insinuat̄. De q̄ tn̄ nō latet: quia
oēs ibi cōmuni fęlicitate diuię visiōis
fruunt̄: tāto q̄s sublimius quāto mun/
diores ad vidēdū oculos cordis habue
rit. Cōmunis ergo ibi bn̄dictio omniū
electorꝫ. sꝫ q̄ disticta operꝫ q̄litate mul/
tę mās̄iōes: btōrꝫ i vna domo dei signi/
ficant̄/cū dr̄: Et rursum alia capitel. ꝛc. Iuxta mēsurā colūnę
fiūt capitella desup: cū sancti doctores/imo oēs iusti doctorū
vestigia sequētes/pręmia suscipiūt ętnę retributiōis ꝑm meri
ta opatiōis. Super ręticula q̄ꝫ fiunt eadē capitella: q2 iuxta
modū dilectiōis qua sibi in hac vita sancta fraternitas copu/
latur: supernorū quoq₃ ciuiū societati in p̄sentia sui creatoris
cōiunget̄. Sꝫ q2 illa societas vtriusq₃ populi fidelib⁹ tribuit̄/
recte subiungit̄: g ¶ Malogranatorū. In malogranato
totā significat eccl'iam. Cētenari⁹ ꝟo qui p̄m⁹ trāsit ad dexte/
rā/beatitudinē ęternā. Duplicat̄ h̄ numer⁹ malogranatorꝫ in
circūitu capitelli secūdi: vt significet̄/q̄ vtriusq₃ testamēti po
pulus in christo sit adunandus: ꝛ ad ęternā introducēdus co Joh. 21. a.
ronā. vn̄: Nō em̄ longe erāt a terra: sed quasi cubitis ducētis
trahentes ręte pisciū. Per ducentos em̄ cubitos ręte plenū
magnis piscibus discipuli ad dominū trahūt/effectum suę re
surrectiōis

Nico. de lyra

✻ ordine erāt septē portiones ꝑforatę: q̄ ręticula dicunt̄: ꝛ
hoc est qđ dicit̄. Septena versuū ręticula. i. septē ręti/
cula erāt in quolibet duorū ordinū dictorū. et idē replicat di/
cens. a ¶ Et duos ordines p circūitū ręticulorū sin
gulorū: vt tegerēt capitella quę erāt sup sūmitatem
malorūgranatorū. quia septē reticula inferiora erant su/
per malogranata inferiora: et septē alia ręticula supiora sup
malogranata supiora: vt dictū est. b ¶ Capitella autē q̄
erant sup capita colūnarū q̄si ope lilij fabricata. quia
in sūmitate capitis colūnę: ꝛ silr̄ in sūmitate capitelli supposi
ti erat op⁹ sile lilio: vt dictū est. c ¶ Erāt in porticu. quia
istę colūnę fuerūt situatę in porticu tēpli: vt postea clarius ex
primit̄. d ¶ Cubitorꝫ quattuor. Hoc refert̄ ad capita co
lūnarū: q̄ erāt q̄ttuor cubitorꝫ in altitudie: vt p̄dictū est: ita q̄
caput colūnę ꝛ capitellum sil' ascēdebāt per nouem cubitos.
e ¶ Et rur. alia ca. ꝛc. loquit̄ de p̄dictis capitellis: q̄ erant
sup capita colūnarū. f ¶ Iuxta mēsurā colūnę cōtra rę
tiacula. Malogranatorū ꝛc. q2 sicut dictū est/ꝓpe partē
inferiorē capitelli erāt. c. malogranata supposita: et. c. depen
dentia eis correspondētia: ꝛ sic vnū malogranatū suppositū
ꝛ vnū dependēs/ei correspōdēs/faciebāt vnū ordinē: et ideo
ibi centum ordines malogranatorū: q2 ibi erāt ducēta malo/
granata. c. supposita/et. c. dependētia. ꝛ eodē mō i malog̃na/
tis supiorib⁹ tales ꝛ tot erāt ordines: vt patꝫ ex p̄dictis. ꝛ sic
erāt ibi. cc. ordies malogranatorū i vniūso i vno capitello. iō
subdit̄: g ¶ In circūitu capitelli secūdi. vocat̄ aūt secū
dum respectu capitis colūnę: cui erat superpositū: qđ quideꝫ
caput dicit̄ h̄ quodāmodo capitellū. s. respectu stipit⁊ colūnę
✻ Et statuit

A ℞ surrectiōis iā in litore mōstrātē: cū p̄dicatores iudeis ꝛ gētibꝰ ꝟbū fidei cōmittūt: ꝛ vtriusqꝫ pplī electos in vna btitudis arce colligūt. a ❡Colūnā dexterā. Dextera colūna doctores p̄mitiue ecclie significat. scda eos q̄ ad p̄dicādū gētibꝰ missi sūt. Uel/dextera significat eos q̄ vēturū in carne dn̄m, ꝓphetādo p̄dixert. Scda illos q̄ iā hunc venisse ꝛ mūdū redemisse testāt. Silr vocabulo ābe cēsent colūne. Una em̄ firmitas/altera i robore dr: vt vna fidei ꝛ opis fortitudo cūctis inesse doctoribꝰ mōstraret: ꝛ nr̄i tpis iertia tacite notaret: vbi se quidā doctores sacerdotes ꝛ colūnas domꝰ dei videri ꝛ vocari volūt: cū nihil in se firme fidei ad cōtemnendas seculi pōpas ꝛ desiderāda bona inuisibilia nihil habeāt roboris ad corrigēdos/nihil industrie saltē ad itelligendos eoꝝ quibꝰ p̄lati sunt errores.

℞ Fecit q̄ꝫ

Et statuit duas colūnas in porti/ a **cu templi. Cūqꝫ statuisset colum** b **nam dexterā: vocauit eā nomine** c ¶ firmitas. **iachin. Similiter erexit columnā** d **secundam: ꝛ vocauit nomen eius** e ¶ in robore. **booç. Et super capita columnarum opus in modum lilij posuit. Perfectumqꝫ est opus columna**/

Nico. de lyra

✠ a ❡Et statuit duas colūnas. iuxta muros q̄ claudebant latitudinē porticꝰ: ita ꝙ spaciū qd̄ erat an̄ ostia tēpli erat mediū iter istas duas colūnas. iō seqt̄: b ❡Cūqꝫ sta. co. dex. i. in pte dextera porticꝰ. c ❡Uocauit eā noie iachin. qd̄ iterp̄tat firmitas. d ❡Silr erexit co. se. s. i sinistra pte. e ❡Et vo. no. eiꝰ booz. qd̄ iterp̄tat fortitudo. Et dicūt hebrei ꝙ istas duas colūnas signabat firmitas ꝛ robur regni dauid: Cetera patēt ex dictis. Huic aūt expositiōi videnť aliq̄ ꝯtrariari. q̄ sunt soluēda. ij. Paral. iiij. dr: Malogranata q̄ꝫ. xl. ꝛ retiacula duo. h̄ aūt dr ꝙ erāt. cc. ordies malogn̄atorū: ꝛ retiacula septena i vno/ꝛ septena in altero capitello. Dicēdū ꝙ trāslatio nr̄a i biblijs nr̄is cōit corrupta est vitio scptorū. Cētū ad p̄mū, ꝓpť silitudinē dictionū. qꝛ vbi. ij. Paral. nr̄a trāslatio hꝫ. xl. malogn̄ata. in heb. hr̄ cccc. malogn̄ata. qd̄ ptꝫ ex hoc ꝙ erāt ibi. cc. ordies: ꝛ q̄libet ordo hēbat duo malogn̄ata. et ꝓpť hoc. s. in isto. ca. dr p modū recapitulatiōis: Et malogn̄ata. cccc. i duobꝰ retiacul. ita ē i hebro et i libris correctis nr̄is. Cētū ꝟo ad secūdū dicēdū: ꝙ duo retiacula ibi accipiunť ꝓ duobꝰ ordinibꝰ retiaculorū. in q̄libet tn̄ ordine erāt. vij retiacula: ꝛ sic nulla est ꝯrietas ad p̄cedētia. Itē Hiere. vlti. a. vbi fit mētio de istis colūnis dr: Et fuerūt malogn̄ata nonaginta ꝛ sex depēdētia in. c. retiaculis. ꝟm p̄dicta h̄ erāt. cc. malogn̄ata dependētia. Silr de retiaculis dictū ē ꝙ erāt duo ordines retiaculorū: ꝛ in q̄libet ordine septē retiacula tm̄. Cētū ad p̄mū dicēdū: ꝙ colūne sicut p̄dictū est erāt posite iuxta murū porticꝰ hinc ꝛ inde: ita ꝙ capitellū iungebať parieti: vt dicit Ra. Sa. Et ꝓpť hāc iuncturam aliq̄ malogn̄ata nō poterāt videri ab aspicientibꝰ: ꝛ illa nō nūerauit hieremias/cū dicit ꝙ erāt nonagintasex depēdētia. ꝛ loquiť de malogn̄at vniꝰ circūitꝰ tm̄: qꝛ q̄ttuor residua de. c. occultabantur mō p̄dicto. qꝛ tn̄ ꝟm ꝟitatē erāt. c. iō ibidē subdit Hiero. ꝟm veritatē hebraicā: Oia malogn̄ata. c. s. sup capitellū. qd̄ est intelligēdū de vno circulo malogn̄atorū: ꝛ tot erāt in q̄libet aliorū triū circulorū: vt ptꝫ ex sup̄dict. ꝛ sic erāt. cc. malogn̄ata depēdētia: qꝛ duo circuli erāt depēdētiū: vt p̄dictū est. Cētū ad scdm̄ de. c. retiaculis dicēdū ꝙ ibi translatio nr̄a videť corrupta: nescio tn̄ q̄rū vitio. In hebreo em̄ sic hr̄ Hiere. vlt. Fuerūt malogn̄ata nonagintasex dependētia. Oia malogn̄ata. c. s. sup capitellū: ita ꝙ de retiacul non fit ibi mētio. Pōt tn̄ dici ꝟm trāslationē nr̄aꝫ: ꝙ lꝫ essent bis septē retiacula: vt dictū est: tn̄ varie ꝛ multiplr erāt pforata: ita ꝙ talis varietas ad vnū centenariū in aliq̄ reducebať. Sciendū tn̄ ꝙ aliq̄ doctores catholici ꝛ etiā hebrei aliť sentiūt de lōgitudine colūnarū p̄dictarū: dicētes ꝙ q̄libet hēbat in lōgitudie decē ꝛ octo cubitos tm̄: cōputato etiā capitello ꝟm ꝙ textꝰ. s. positꝰ videť dicē: cū dr: Et finxit duas colūnas ereas: decē ꝛ octo cubitorū altitudinis colūnā vnā. Ad h̄ etiā inducūt: ꝙ si altitudo cuiuslibꝫ colūne esset xxxv. cubi. excederet primū tabulatū tēpli: qd̄ distabat a pauimento. xxx. cubit tm̄. et ad illd̄ qd̄. s. iductū ē de. ij. Paral. iij. d. vbi dr: An̄ fores etiā tēpli duas colūnas q̄ triginta ꝛ q̄nqꝫ cubitos habebāt altitudinis: dicūt ꝙ ibi altitudo vtriusqꝫ colūne poniť silr iūcta. Sꝫ hoc dictū videť eē cōtra textū ꝛ iplicare ꝯdictionē. qꝛ ꝟm eos q̄libet habebat decē ꝛ octo cubitos altitudinis. si ḡ iungať vtraqꝫ altitudo silr/habenť. xxxvj. cubiti ꝛ nō. xxxv. tm̄. Itē i lr̄a dr exp̄sse: ꝙ capitellū habebat. v. cubitos altitudis: q̄bꝰ remotis non remanent ꝓ toto residuo colūne/nisi. xiij. cubiti lōgitudis. Itē dr in lr̄a exp̄sse: ꝙ linea. xij. cubitorū ambiebat colūnā vnā: vt. s. declaratū est. ex quibꝰ sequiť/ꝙ linea mēsurās longitudinē colūne capitello excepto nō excedebat lineā mēsurātē grossiciē eiꝰ nisi i vno cubito tm̄: ꝛ hec forma colūne eēt valde idecēs. tn̄ oēs doctores tā hebraici qꝫ latini dicūt: ꝙ ille colūne erāt posite i porticu tēpli tm̄ ad decorē: qꝛ nō inueniť ꝙ portarēt aliqd̄ pōdꝰ: Tū qꝛ erant itra parietes porticus. Tū qꝛ i sup̄iori pte erat opꝰ q̄si lilij: vt p̄dictū ē: qd̄ n̄ ē opꝰ dispositū ad aliqd̄ portādū: sꝫ solū ad decorē. ꝛ iō dicēdū sic priꝰ/ꝙ q̄libꝫ colūna erat altitudis. xxxv. cubitorū. Ad illud qd̄ obijciť de textu. s. posito: Decē ꝛ octo cubitoꝝ altitudinis columnā vnā. Dicēdū ꝙ loquiť de altitudine stipitis tm̄: vt. s. dictū est. Ad illd̄ qd̄ iduciť de p̄mo tabulato tēpli. Dicēdū ꝙ ꝟm heb. hoc nullū ē incōueniēs: qꝛ in pte tēpli āteriori nō erāt deābulatoria. Pōt etiā dici: ꝙ nō seqť ꝙ excederēt p̄mū tabulatū: qꝛ porticꝰ erāt ide cliui mōtis: ꝛ p gradꝰ ascēdebať in templū: ꝛ colūne iste erāt in inferiori parte porticus: ita ꝙ terra erat ibi demissior q̄nqꝫ cubitis qꝫ pauimētū tēpli. Notādū etiā ꝙ Ra. Sa. ꝛ alij doctores hebrei hn̄t aliā imagiationē totalr de ist capitellis. Dicūt enim: ꝙ capitella ista erāt duo grossi pomelli sup capita duarū colūnarū magis lati qꝫ alti: sicut solet fieri in sūmitatibus cāpaniliū. et in latiori pte vtriusqꝫ pomelli exteriꝰ erāt duo circūitus malogn̄atorū: vnꝰ sup/aliꝰ subter: et i q̄libet circūitu centū malogn̄ata. ꝛ qꝛ duo malogranata faciūt vnū ordinē: vt p̄dictū est: iō ibi erāt centū ordines malogn̄atorū i capitello cuiuslibet colūne: ꝛ sic ducēti ordines i duabꝰ colūnis. ꝛ in h̄ differt ista imaginatio a p̄cedēti/q̄ ponit ducētos ordies malogn̄atorū i q̄libꝫ colūna: vt p̄dictū ē. In sup̄iori ꝟo pte huiꝰ pomelli erat opꝰ q̄si lilij: ꝛ a pede huiꝰ opis descēdebat opꝰ p modū retis ✠ factū

❡Hec est figura capitelli ꝟm expositionē Ra. Sa. hebrei: longitudo ꝛ dispositio stipitis colūne et basis: vt pōt imaginari p supradicta.

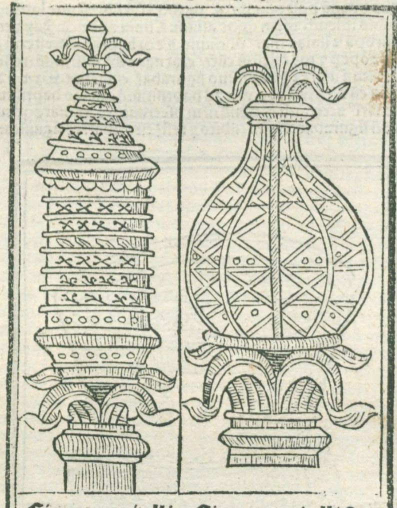

Figura capitelli ꝟm catholicos. | Figura capitelli ꝟm Rabbi salomonem

❡Expositio huiꝰ lr̄e ꝛ sequētis qꝫtū ad istas columnas est eadē cū p̄cedēti. Nō miret aliq̄s si tātū imoratꝰ sum circa istas colūnas: qꝛ scp̄tura in diūsis locis loqť varie de ipis ꝛ ꝯrie/vt p̄ma facie videť: ꝟm ꝙ patꝫ p p̄dicta. et istā dissonātiā oportuit remoueri. Preterea a p̄cedentibus expositoribꝰ nō iueni aliq̄d scriptū p qd̄ posset textꝰ ꝯnr exponi. Itē qꝛ nō solū expositionē latinoꝝ/sed etiaꝫ hebreorum ponere volui: vt lector eligat qd̄ sibi magis placuerit ꝛ videbiť expedire.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

E F

a ❡Fecit q̄z mare fusile. Beda. Hoc mare in figurā baptismi factū est: q̄ in remissionē pctōꝝ emundamur. Sacerdotes eñ in eo lauabant: vt Paral. testat. Sacerdotes eñ oēs electi vocant: qui sūt mēbra sūmi sacerdotis iesu christi. Recte aūt h̄ vas mare dr̄/in mēoriā .s. maris rubri: in q̄ ꝓus ꝑ egyptiorū extinctionē / ꝛ ppl'i dei liberationē baptismi forma ꝓcessit. vñ: Patres nr̄i oēs sb̄ nube fuerūt: et oēs mare transierūt: ꝛ oēs in moyse baptiçati sunt in nube ꝛ in mari. Sacramentū aūt baptismi ꝛ vitę a nobis mundiciā q̄rit in hoc seculo: ꝛ vitę ęternę gloriā ꝓmittit in futuro. Qd̄ vtrūq̧ i mari ęneo signat: cū esse decē cubitoꝝ a labio vsq̧ ad labiū ꝓhibet. Decē eñ pręceptis i lege dn̄s oia q̄ facere debem⁹ expssit. Denario ęque mercedē benefactoꝝ signauit: cū hunc in vinea laborātib⁹ dandū esse ꝑdixit. b ❡A labio vsq̧ ad labiū. Quia a p̄mo baptiçato in noie iesu christi vsq̧ ad vltimū q̄ in fine sęculi creditur⁹ ꝛ baptiçādus est: oīs fideliū chor⁹ eandē veritatis viā ingredi/ꝛ cōem debet sperare a dn̄o iusticię coronā. c ❡Quinq̧ cubitorū. Quia quicq̄d visu/auditu/gustu/odoratu/tactuq̧ delinquim⁹: gratia dei nobis ꝑ ablutionē viuifici fontis relaxat. Sed nō sufficit ꝑteritoꝝ remissio pctōꝝ/nisi q̄s deinceps bonis studeat opib⁹. alioq̄n diabol⁹ q̄ exierat de homie: si hunc a bonis operib⁹ vacare viderit/multiplici⁹ redit: ꝛ facit nouissima illi⁹ peiora priorib⁹. vñ subdit: d ❡Et resticula triginta cu. Disciplina cęlestiū ꝓceptoꝝ q̄ a voluptatib⁹ religamur. vñ: Funicul⁹ triplex difficile rūpit. q2 obſuatio mādatorū q̄ in cordibus electoꝝ fide/dilectiōe/ spe supnę retributōis firmata est: nullo pōt obstaculo dissolui. Resticula mare ambit/cū sacrm̄ baptismi qd̄ accępim⁹/pijs opib⁹ munire studem⁹. Hęc triginta cubitoꝝ ē. quinq̄es eñ seni triginta faciūt. Senario aūt in q̄ dn̄s hoiem fecit cū nō eēt: ꝛ refecit cū perijsset/bona opatio nr̄a figurat. Et sex per quinq̧ mltiplicant: vt ad trigita ꝑueniāt: cū oēs corꝑis sensus diuinis subiugant impijs. ❡Aliter. Ter deni faciūt triginta: et genus hūanū post diluuiū de ꝓgenie triū filiorū noe latitudinē toti⁹ orbis ipleuit. Sem q̄ppe asiam: Cham aphricā: Japhet soboles europā ꝛ isulas mar' obtinuit. Et q2 baptismi mysteriū cū executiōe opeꝝ ꝛ spe cęlestiū cūct' erat natiōib⁹ mīstrādū: resticula .xxx. cubitoꝝ mare i q̄ baptismo figurabat cingebat. Sz ꝛ h̄ dicēdū: ꝙ dn̄s cū eēt .xxx. ānoꝝ veit ad baptismū: q̄ qm̄ suo baptismate qd̄ tricenari⁹ accępit/baptismū nr̄m ꝯsecrauit: recte mare qd̄ nr̄m baptismū figurabat trigita cubitoꝝ rest' circūibat: vt significaret dono ꝟ illi⁹ q̄ ba

2. Pa.4.b — 1.Cor.10.a — Mat.20.a. — Mat.12.d. — Eccs.4.c.

a ¶baptismū.

a rum. Fecit q̄z mare fusile decem a

b cubitorū a labio vsq̧ ad labium: b

a ¶ vt vniuersus orbis lauacro vite a sorde pctōꝝ signaret esse mūdādus.

c rōtundū in circūitu. Quinq̧ cu c

d bitorum altitudo eius: et resticu d

la triginta cubitorum cingebat il-

ꝟ factū/descēdēs vsq̧ ad īferiora maloḡnata: tegēs ea q̄si viderent ꝑ mediū retis: ꝛ illud op⁹ reticulatū a supeiori pte vsq̧ ad inferiorē diuidebat lineis intermedijs facietib⁹ q̄si septē portiōes: q̄ dicūt septē retiacula. ꝛ ad hoc meli⁹ capiēdū describit figura ꝓut i plano pōt figurari. Igit fm̄ istā imagiatiōnē hebręorū pōt exponi lr̄a a principio/cū dicit: Duo q̄z capitella ꝛc. et ptz lr̄a ex pdictis vsq̧ ibi: Et q̄si in modū retis ꝛc. loquit de ope reticulato qd̄ opiebat a sūmitate pomelli vsq̧ ad inferiora malogranata. Septena ꝟsuū retiacula in capitello vno: q2 illud op⁹ reticulatū i q̄libet colūna erat distinctū septē portiōibus: vt dictū est. Et duos ordines ꝑ circūitū retiaculorū singuloꝝ: q2 in qualibet colūna retiacula erāt distincte ordinata in suꝑiori pte ꝛ inferiori. In suꝑiori tamē pte erāt strictiora: ꝛ inferi⁹ latiora fm̄ dilatationē pomelli cui erāt supposita. ideo subdit: Ut tegerēt capitella ꝛc. vt .s. Erāt in porticu cubitoꝝ quattuor .s. columnę tantū occupabāt spaciū in porticu: quia sicut dictū est/linea duodecim cubitorū ambiebat vnā columnā: ꝛ ꝑ cōsequēs linea diametraliter transiēs ꝑ spissitudinē colūnę erat q̄ttuor cubitoꝝ: nisi ꝙ amouēda est septima ps hui⁹ q̄ternarij. q2 hęc est cōclusio demōstrata in geometria: ꝙ circūferētia circuli ꝯtinet ter diametrꝝ ꝛ ei⁹ septimā ptē. Uerbi gr̄a: Si .s. diameter ē septē pedū: circūferētia ē vigintiduorū pedū. Maloḡnatoꝝ aūt ducēti ordines erāt in circūitu capitelli secūdi .s. accepti cum primo. quia fm̄ istam expositionē in duob⁹ capitellis duarum columnaꝝ erant tm̄ malogranata quadringenta: et per consequens ducenti ordines malogranatorū: centum ordines in vna columna/et centum in altera. Et statuit duas columnas. a ❡Fecit q̄z mare fu. Hic ꝯn̄r describit mare ęneum: qd̄ erat lauatoriū sacerdotū. cui⁹ p̄mo describit latitudo/ cū dr̄: b ❡Decē cu. ꝛ scd̄o altitudo/cū dr̄: c ❡Quinq̧ cu. altitudo ei⁹ .s. ipius maris: q2 boues suꝑ quos erat positū non computant in hac altitudine. d ❡Et resticula: id est funiculus: triginta cubitorū cingebat illud per circūitum. quia sicut dictum est supra/diameter circuli est tm̄ tertia pars circumferentię: et adhuc deficit septima pars diametri. sed scriptura nō accipit sic ꝑcise. Linea ꝟo diametraliter transiēs a labio in labiū erat ꝟ decē cubitorū

Diuisio

h

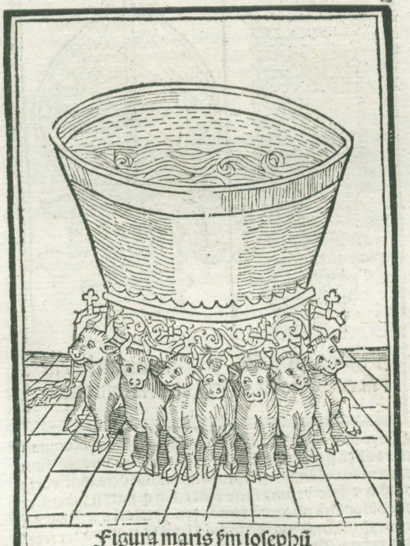

Figura maris fm̄ iosephū et doctores catholicos

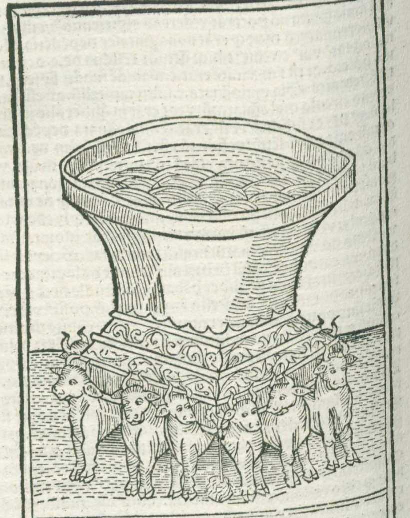

Figura maris fm̄ opinionem Ra. Salo.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

A ſ5 illi⁹ q̄ baptiſmũ ſine pctõ ſubijt/ baptiſmũ nob in eũ credẽtib⁹ i remiſſionẽ pctõꝝ dedicari. a ¶ Et ſculptura ⁊c. Cũ p̄dictũ ſit ꝙ reſticula.xxx.cubitoꝝ mare circũierit: ⁊ nũc addat̃ ꝙ ſcul/ ptura hęc ſubter labiũ poſita.x.cubitis ambierit: patz/ qꝛ vas erat in modũ phialę repandũ ⁊ diffuſum: qđ a triginta cubit⁊ circũitus q̊s habebat in labio vſq₃ ad decẽ eſt coartatũ. Sculptura autẽ hi/ ſtriata eſt q̄ aliq̄s reꝝ hiſtorias imitat̃.

[Sculpturę hiſtriataꝝ ad quid] Vñ p ſculpturas hiſtriatas quib⁹ ma/ re circũdat̃/ exẽpla prioꝝ tẽpoꝝ ſignã/ tur: q̄ nobis ſunt intuẽda: vt videamus q̄bus operib⁹ ab initio ſancti deo pla/ cuerũt: qua obſtinatõe iniq̄ in ſcelerib⁹ pdurauerũt: quãta in fęlicitate repro/ bi perierũt. Quõ in exordio naſcẽt⁊ ſę/

[Geñ.4.b] culi cain ob maliciaz inuidię dãnatus: abel iuſticię merito coronatuſ: lamech

[Ibidẽ.d] ob adulteriũ ⁊ homicidiũ maledictus:

[Ibidem.5.d] enoch ob gratiã pietatis ad paradiſũ

[Ibidem.9.d.] reductus: cham poſt diluuiũ ob impie tatẽ deteſtatus: ſem ⁊ iaphet pro obſe/ quio reuerẽtię ppetua benedictiõe do/

[Ibidẽ.22.c] nati: abraam fidei merito hęres diuinę pmiſſiõis effect⁹: cętera gẽtiũ multitu/ do p infidelitate relicta. Adueniente q̄z in carne dño/ iudęa p pfidia repulſa gẽtilitas grã ad ſalutem reducta: ⁊ hu/ iuſmodi q̄ i vtroq₃ teſtamẽto ſollerter cõſiderata ſtudioſis pſunt. Ideo forſi/ tan duo ſunt ordĩes ſculpturaꝝ hiſtria tarũ in mari ęneo: vt q̄ fonte baptiſma/ tis imbuti ſunt/ vtriuſq₃ teſtamenti au/ ſcultẽt hiſtorias. Iõ decẽ cubitoꝝ erãt in gyro: vt quoſcunq₃ in eiſdẽ hiſtorijs deditos: iuſſis cęleſtib⁹ obedire/ ⁊ tota intẽtiõe ad ſupna p̄mia ſuſpẽſos pſpe/

[1.Cor.9.b.] xerint/ imitari contẽdãt. b ¶ Duodecim boues. Be. apo ſtolos/ euãgeliſtas: imo oẽs v̄bi miniſtros. vñ: Nõ alligabis os boui triturãti ⁊c. Hi mare ſibi ſupimpoſitũ portãt cũ apl'i eorũq₃ ſucceſſores iniũctũ ſibi euangelij officiũ pmpta deuo/

[Luc.6.c.] tione implent. c ¶ E q̄b⁹ tres reſpi. ad aq̊lo. qꝛ in vniuer ſis q̄drati orbis ptib⁹ fidẽ p̄dicãt trinitatis. Hinc q̄z apl'i duo

[Mat.28.d.] decim.i.quater terni ſunt electi vt fidẽ ⁊ confeſſionẽ trinitatis p quattuor mũdi plagas euãgeliçãtes/ baptiçarẽt oẽs gentes in noie p̄ris ⁊ filij ⁊ ſpũſſcti. Quoꝝ ⁊ ſucceſſoꝝ ſuoꝝ v̄ba act⁹ et paſſiões facile in pñti videre et cognoſcere legẽdo valem⁹. Quę v̄o illos in futuro maneat gl'ia retributiõiſ nõdũ videre poſſum⁹. d ¶ Groſſitudo autẽ lu. ⁊c. Be. Qui lauacꝝ ba ptiſmi ad ſalutẽ ⁊ vitã ſuſcipit/ fidẽ ⁊ ſpem ⁊ charitatẽ dz hr̃e: ſine q̄b⁹ nemo põt recte opari. vñ ſubiungit̃: Groſſitudo lu teris triũ vn. erat. Beda. Quia robore fidei/ ſpei et chari/ tatis munit̃ pceptio baptiſmi: neq₃ aliter pficuũ eẽ accipienti bus oſtẽdit̃: niſi haꝝ v̄tutũ firma certitudo mẽtẽ accipientiũ ⁊ corpora cõfirmet. e ¶ Lilij. Be. Liliũ comitante odoris grã candidũ colorẽ foris/ int⁹ auroſum oſtẽdit. iõ gl'iam ei⁹ re ſurrectiõis iſinuat: q̄ corpis imortalitatẽ foris diſcipulis oſtẽ/ dit: ⁊ aĩaz diuia luce coruſcans ſibi ſil'ineſſe docuit. Chriſt⁹ q̄z añ paſſionẽ ſuã q̄ſi adhuc clauſum liliũ fuit: cũ i miraculis cla/

[Cant.2.a.] rus hõ refulſit. Poſt reſurrectionẽ v̄o ⁊ aſcẽſionẽ repandũ ſe ſe liliũ cęli auib⁹ exhibuit: q̄b⁹ in aſſumpta hũanitate potẽtiã diuinę claritatis/ quã habuit anteq̄ mũd⁹ eẽt oſtẽdit. vñ: Ego flos campi ⁊ liliũ cõualliũ. Labiũ ergo maris in quo ſacerdo tes lauant̃ quaſi labiũ fuit calicis: ⁊ foliũ repãdi lilij: quia ba/ ptiſmus quo mẽbra ſũmi ſacerdotis efficimur/ in fide paſſio/ nis eius nos a pctis purificat: ⁊ purificatos ad viſionẽ glorię

[Ioh.10.c.] ſuę introducit. In hoc lauacro popul⁹ circũciſionis et p̄putij per fidẽ ſpem et dilectionẽ vnũ in dño efficit̃. vñ: Alias oues habeo: vſq₃: et fiet vnum ouile ⁊ vnus paſtor. vnde ſubditur:

[Ephi et ba/ thus differũt] f ¶ Duo milia bathos ⁊c. Be. Bathus hebręoꝝ mẽſura eſt: q̄ apud eos bath dicit̃/ habens modios tres: ipa eſt ephi: quã ipi epha nuncupãt. Sed ephi ptinet ad mẽſurã frugũ: ba thus v̄o ad liquida: vinũ.ſ.aquã ⁊ oleũ. Bathus ergo q̄ cer/ tę menſurę norma eſt/ opa ſignificat ęquitatis et iuſticię: q̄bus hi qui in remiſſione peccatorũ baptiçant̃ neceſſe habent inſti tui. Bathos mille capit mare: cũ aqua baptiſmi plębẽ iudęo/ rũ abluẽs ad regnũ cęleſte tranſmittit. Recipit ⁊ alios mille/ cũ gẽtiles eodẽ fonte renatos ⁊ opibus iuſticie confirmatos: eiuſdem regni facit eſſe participes. ¶ Be. Mille pfectionẽ ſignificat: qꝛ denariũ q̄dratũ ſolidũ facit. Decies eñ decẽ cen tũ faciũt: quę figura iam quadrata/ ſed adhuc plana. Verũ vt in altitudinẽ ſurgat ⁊ ſolida efficiat̃/ multiplica centũ p decẽ/ ⁊ fiunt mille. Quo numero ſtabilis ⁊ velut quadrata iuſtoꝝ 9ſcia ſignat̃. Quocũq₃ eñ infertis quadratũ/ ſtabit: ſic anim⁹ electoꝝ nulla tentatiõe a ſtatu rectitu dinis

a lud per circũitũ: ⁊ ſculptura ſub/ ter labium circũibat illud decem cubitis/ ambiẽs mare. Duo ordi nes ſculpturarũ hiſtriatarũ erant fuſiles: ⁊ ſtabãt ſuper duodecim boues. E quib⁹ tres reſpiciebant ad aquilonẽ: ⁊ tres ad occidentẽ: ⁊ tres ad meridiẽ: ⁊ tres ad orien/ tẽ: et mare ſup eos deſuper erat: q̊ꝝ poſteriora vniuerſa intrinſec⁹

a ¶ firmitas v̄tut⁊ i baptiſmo. b ¶ maris.ſ.

latitabant. Groſſitudo autẽ luͦte/

a ¶ Paral. palmi. Ioſeph⁹: q̄ttuor digitoꝝ

ris trium vnciarum erat: labiũq₃

a ¶ guſtus dominice paſſionis. b ¶ pa/ ter ſi fieri poteſt tranſeat a me calix iſte.

c ¶ claritas reſurrectiõis.

eius quaſi labiũm calicis et foli/ um repandi lilij. Duo milia ba/

a ¶ mare. b ¶ bathus capit metre/ tam ⁊ dimidiã.

thos capiebãt: et triã milia me/

Nico. de lyra

✻ decẽ cubitoꝝ: vt dictũ eſt. et ſic ſeq̄/ tur ꝙ linea tranſiens p circũferẽtiã eẽt triginta cubitoꝝ: ⁊ cum hoc cõtineret ſeptimã partẽ diametri: ſed ſcr̃ptura il/ lud omittit: quę nõ computat ſic p̄ciſe. a ¶ Et ſcul. ſub. la. cir. il. de. cubi/ bitis. Nõ põt intelligi ꝙ iſta ſculptu/ ra eẽt imediate ſub labio qđ erat ſupe/ rior ps mar⁊: qꝛ ibi mare hẽbat.xxx.cu/ bitos i circũitu. ⁊ iõ dicũt doctoreſ nr̃i: ꝙ mare illud in ſupiori pte erat lati⁹: ⁊ deſcẽdẽdo reſtringebat̃: ita ꝙ i pte infe riori hẽbat tñ.x.cubitos in circũitu: et ibi erãt ſculpturę in duob⁹ ordinibus. Hebręi v̄o dicũt: ꝙ mare i ſupiori pte trib⁹ cubit⁊ ſm altitudinẽ erat rotũdũ: et i pte inferiori duob⁹ cubit⁊ erat q̄dra tũ: ⁊ quodlibet latus vni⁹ q̄drati habe bat.x.cubitos: ita ꝙ linea ambiẽs totũ q̄dratũ erat.xl.cubitoꝝ: et ſm hoc ma/ re erat lati⁹ inferi⁹ q̄ ſuperi⁹: et in illa pte erãt iſtę ſculpturę hiſtriatę. et ideo cũ dr̃ h̄: Et ſculptura ſubter la.i.in pte iferiori maris. b ¶ Circũibat il. de. cubitis. intelligẽdũ eſt in vno la/ tere quadrati. ⁊ eodẽ modo intelligen/ dum eſt de alijs lateribuſ tribus. Sed iſtud dictũ multuz diſſonat a ioſepho: qui dicit: ꝙ mare ęneũ erat ſicut cantar⁹ magn⁹. Cantar⁹ aũt idẽ eſt qđ crater.i.cyphus. et ideo figura maris ęnei ſm Io/ ſephũ eſt eadẽ vl' valde pinq̄ ei quã ponũt expoſitores nr̃i: ⁊ valde diſſil'is ei quã dicũt hebręi moderni: vt patet figuras iſtas aſpiciẽdo in colũnis p̄ce. formatas. c ¶ Et ſtabat ſu/ per duodecim boues. ſicut aliq̄ñ videm⁹ in ciborijs: ꝙ de ſubtus ſunt imagines leonũ quaſi portãtes ciborijũ: ⁊ capita apparent extra: ⁊ poſteriora ſunt ſub ciborio. d ¶ E quib⁹ tres ⁊c. Sic eñ diſponebant̃ in circũitu ꝙ capita triũ erant v̄ſus oriẽtẽ: ⁊ alioꝝ triũ v̄ſus occidẽtẽ: ⁊ ſic de alijs ſex ad aq̄ lonẽ et meridiẽ. Scđm hebręos v̄o q̄dratura maris ſic erat ſituata: ꝙ q̄ttuor latera erãt oppoſita q̄ttuor ptibus orbis: ⁊ i q̄libet latere erãt tres boues mare ſuſtẽtãtes. e ¶ Groſſi tudo aũt lu.i.mar⁊: qđ dicit̃ luter h̄ a luo luis: qđ in vna ſi/ gnificatiõe ſignificat idẽ qđ abluere: qꝛ ſacerdotes ibi ablue/ bant man⁹ ⁊ pedes q̄ñ ingrediebant̃ tabernaculũ: vt habet̃ Exo.xxx. Nõ ẽ tñ ſic itelligẽdũ / ꝙ ad ſe abluẽdũ intrarẽt ipm mare: qꝛ ibi erat maxima quantitas aquę: vt videbit̃: q̄ ex tali igreſſu fędaret̃. et etiã ſacerdotes ſubmergerent̃: qꝛ q̄ñ mare erat plenũ: pfũditas aq̄ erat q̄nq₃ cubitoꝝ ſm altitudinẽ ma ris. q̄nq₃ v̄o cubiti faciũt ſeptẽ pedes ⁊ dimidiũ ſm vnã opi/ nionẽ. ſm aliã v̄o/ quã credo veriorẽ/ 9tinet decẽ pedes. et iõ ſic itelligẽdũ ẽ ꝙ i circũitu maris erãt claues in loco apto ad manuũ lotionẽ: ſicut in lauatorijs religioſoꝝ p q̄s exibat aq̄ ad manuũ lotionẽ: ⁊ p eaſdẽ recipiebat̃ i vaſis ad h̄ aptis ad pedũ lotionẽ. f ¶ Triũ vnci. ⁊c. tanta erat ſpiſſitudo hui⁹ vaſis. ij. Paral. iiij. b. dr̃ ꝙ habebat mẽſurã palmi. et tenẽdũ eſt ꝙ iſtę mẽſurę ſũt ęq̄les. In heb. aũt hr̃ ſic: q̄ttuor digitoꝝ. ⁊ h̄ mõ apđ heb. accipit̃ mẽſura palmi. g ¶ Labiũq₃ ei⁹ q̄ſi la. ca. qꝛ ſic dictũ eſt/ mare erat rotũdũ in ſupiori pte ſm doctores heb. ⁊ lati. h ¶ Et fo. repãdi lilij. qꝛ illud labiũ erat aliq̄tulũ recuruatũ in pte exteriori. i ¶ Duo mi. ba. ca. Qđ aũt ſb̄dit̃: k ¶ Tria mi. metre. nõ eſt in heb. nec in libr⁊ correct⁊: ſ₃ ẽ dictũ fortaſſe alicui⁹ expoſitor⁊ volẽt⁊ oñdẽ q̄lit̃ ſe habeant bath⁹ ⁊ metreta. ⁊ qꝛ bath⁹ 9tinet metretã ⁊ dimidiã. et ſic duo milia bathi valẽt tria milia metretas. po/ ſtea v̄o dictũ illđ magiſtrale fuit inſertũ textui ex impitia ſcri/ ptoꝝ. Scđm Papiã metreta ẽ mẽſura 9tinẽs decẽ ſextarios hebraicos. Sextari⁹ aũt iſte eſt eadẽ mẽſura cũ chopina pari ſienſi/ vel ei propinquiſſima: vt dicunt aliqui. Et ſm hoc vna metreta continet duas q̄rtas pariſiẽſes ⁊ dimidiã. ⁊ ſm hoc bathus continet tres quartas et tres chopinas. ⁊ duo milia ✻ bathi. ſm

E F

dinis iclinat. a ¶ Et fec ba.de.⁊c. Mltipharie multisq modis eadē nr̄e salut sacra figurāt. Apl̄i ei ⁊ apl̄ici viri sic ꝑ boues mare portātes significant: etiā ꝑ bases q̄ portādis luterib⁹ parate erāt: sic ipe luteres spūale lauacrū: sic ⁊ mare figurabāt. Sȝ qdā iuxta Paral. oia in eis q̄ holocaustū oblaturi erant/lauabāt. Holocaustū aūt dn̄i generaliter omnis multitudo electorū intelligitur: q̄ baptiçat in spūsctō et igne. Sicut ergo sacerdotes qui in mari lauabantur/significāt eos qui per baptismum efficiuntur summi sacerdotis cōsortes: qđ est in christo iesu: Ita ⁊ holocausta eosdē significant/cū ꝑ ablutionē baptismi gr̄a spūsscti iplent. Lauat eīn luctere hostia/cū fidelis baptismo pfūdit. Offert i holocaustū: cū impositiōe man⁹ epi donū spūsscti accipit. Philippus cū p̄dicaret in samaria in lutere tēpli hostias lauabat. sȝ q2 nōdū in quēq̄ coꝝ spūs descenderat: sed tm̄ baptiçati erāt in noie dn̄i iesu: velut ablute hostie nōdū ad altar igne puenerāt. at cū missi illuc petr⁹ ⁊ iohes/iponebant eis manus: ⁊ accipiētes spm̄ loq̄bant linguis: iā ad altaris ignē hostie puenerāt: vt fierēt holocaustū. i. totū icēsum: q2 ꝯscias coꝝ gr̄a spiritalis iplēs/diuio fec amore feruescere. ¶ Bed. Q2 ad portādos luteres decem bases sunt facte/poterat ita mystice iterp̄tari: q2 mīstri baptismi ad eternū gaudiū: qđ in denario figuratur q̄s imbuūt/vocāt. Sȝ q2 sequit: q̄ q̄nq̄ positi sunt ad dexterā p̄tē tēpli: q̄nq̄ ad sinistrā: mag in eis q̄narij numeri notādū est mysteriū. In vtraq̄ eīn parte templi posite sunt bases luterū: vt in vtroq̄ pp̄lo baptismi gr̄a signaret esse pādēda. Et q̄nq̄ sunt in vtraq̄ p̄te: vt significent vniūsa q̄ ꝑ q̄nq̄ sensus corporis deliq̄rāt/i baptismo fidelib⁹ esse remittēda. Sicut ḡ in vno mari bob⁹ supposito baptismi exp̄mit vnitas ꝑ apl̄os toto orbe p̄dicāda: ita ꝑ duos ordines luterū/q̄ gentilitas ⁊ iudea in vnam fidem ꝑ baptismum erat colligēda. Quis eīn in geminis luterib⁹ hostie lauabant: q̄dam a dextris: q̄dā a sinistris: vno tn̄ igne altaris ꝯsumebant/vt fieret holocaustū. Quisq̄s eīn iude⁹ vl' gētilis baptismū suscipit: vno oēs spū vt filij dei fiāt/sctificant. Vn̄: In q̄ clamam⁹/abba pr̄ ⁊c. varijs. s. linguis ꝓ diūsitate nationū: sȝ vno eodēq̄ noie deū patrē ꝓpt̄ vni⁹ donū spūs inuocantes. b ¶ Quattuor cubitorū. Be. Quaternoꝝ cubitorū erat lōgitudo ⁊ latitudo basiū: q2 p̄dicatores siue adūsa mundi ⁊ lōgitudinē exilij/⁊ laboꝝ p̄ntiū foris tolerēt: siue cor i dilectiōe dei ⁊ ꝓximi iterna exultatiōe dilatēt: sp̄ v̄tutib⁹ studēt: prudēter. s. int̄ bona ⁊ mala discernētes/fortiter adūsa sustinētes: cor ab appetitu voluptatū tēperātes/iusticiā in opatiōe tenētes. c ¶ Et ip̄m op⁹ ⁊c. Tabule ex q̄b⁹ bases facte sūt q̄drate fuerūt: i q̄b⁹ formule rotūde erāt: q̄ coronule siue plecte appellant: in q̄ꝝ medio celature leonū ⁊c. d ¶ Int' coro. ⁊c. Be. Nō erat plana vlla ex p̄te supficies basiū: sȝ vndiq̄ mystice sculpta figur: q2 sctōꝝ mētes imo vniūsa coꝝ ꝯūsatio v̄tutū grām p̄tēdit. nec aliq̄ hora vacua p̄terit i q̄ n̄ vacēt piis opib⁹ ⁊ s̄mōib⁹ vl' cogitatiōib⁹. Coronulas eīn i se sculptas hn̄t cū ad igressū p̄nis vite ifatigabili desiderio āhelāt. Plectas: cū iter desideria vite celest q̄ sursū ē fratne charitat/ q̄ iux est vincula nō soluūt. Hn̄t int' coronulas ⁊ plectas leones/cū ita ad sperāda celestia mētē erigūt/ita ad diligēdos ꝓximos dilatāt: vt i peccātes q̄ sibi cōmissi st' aspe iuehant. hn̄t cū leonib⁹ boues: q̄n iuectionē correctiōis exhibēt cū spū māsuetudinis: q̄n in feruore arguēdi nūq̄ scissā hr̄e vngulā discrete actiōis ⁊ loq̄le: nūq̄ v̄ba diuie lectiōis velut rumināndo i ore voluē cessant. Stephan⁹ basis eximia seuos leones dentes ⁊ vngues ostēdebat ꝑsecutorib⁹ di. Dura ceruice ⁊ incircūcisi corde ⁊c. Bubalū v̄o māsuetudie/cū dicebat: Dn̄e ne sta. il. h̄ pec. Sȝ q2 nec spem eterноꝝ in cel: nec amorē ꝓxioꝝ in terr: nec feruorē zeli mordētis: nec lenitatē modestie cōpatiētis sine scia scp̄turarū hr̄e possum⁹: bn̄ post coronulas ⁊ plectas/post leones ⁊ boues cherubin sculpti esse memorant: q̄ scp̄turā significant. Vel q2 duo cherubin in ꝓpitiatorio arce in figurā duoꝝ testamētoꝝ ꝯcorditer de christo canētiū fabricati sūt. Vl' q2 m̄ltitudo scientie

[marg.: 2. Pa.4.b · 2.Timo.4.b · Act.8.a. · G · Roma.8.c · Act.7.f. · Ibidem]

a tretas. Et fecit bases decē eneas a
a ¶ Quattuor sunt p̄ncipales virtutes q̄b⁹ oīs virtutū structura iminet. b ¶ patientie/longanimitatis.
b quattuor cubitorū lōngitudinis b
¶ p̄dicatores.
bases singulas: et quattuor cubi/
a ¶ dilatate charitat. b ¶ q2 ꝑ exercitū virtutū q̄s cū patiētia maloꝝ ⁊ dilectiōe bonorū exercēt/sp̄ ad visionē sctē trinitat aspirāt
toꝝ lātitudinis: et triūm cubitoꝝ
a ¶ spei. s. supne retributiōis. b ¶ intrinsecus cauū. vn̄: Et sculpture ⁊c.
c altitūdinis. Et ip̄m op⁹ basiuȝ in c
terrasile erat: Et sculpture iter iū d
a ¶ q̄b⁹. s. luteꝝ tabule sibi nectabant: vt ex quattuor. s. vel q̄nq̄ tabulis vna fieret basis. q̄les aūt sculpturas bases iter has iūcturas. i. in suis laterib⁹ ante ⁊ retro/dextera ⁊ sinistra: et supra q̄ȝ haberēt aperit dicens: inter coronulas.
d cturas: et inter cōronulas/et ple/ e
ctas: leones ⁊ boues et cherubin: f
a ¶ erāt leones ⁊c.
e ⁊ in iūcturis silr' desūp. Et subter leones ⁊ boues q̄si lora ex ere de/
a ¶ q̄bus ligati viderent.
f pēndētia: Et q̄ttuor rote ꝑ bases g

do scie iterp̄tant. Quāto aūt q̄s studiosi⁹ diuie scp̄ture institerit: tāto ampli⁹ i oib⁹ q̄ agit aut iudicat/iudiciū dei ptimescit: ne nimis i peccātes vindicās: vl' sine discretione ignoscēs/irā iudicis incurrat. Qui eīn addit sciam/addit et laborē. Vn̄ h̄ q̄ȝ post sculpturas cherubi bn̄ adiūgit: e ¶ Et subter leones ⁊ boues ⁊c. quia doctores ⁊ in seueritate districtionis qua peccātes iudicāt/et māsuetudine lenitatis qua penitentibus remittunt: timent iudicium dei: ne iniuste ligādo atq̄ soluēdo iuste ligentur ab eo cuius nequit errare iudicium. f ¶ Quat. rote. Be. q̄ttuor euāgelioꝝ libri: q̄(sic volubilis rota citissime currit qua ducit) iubēte dn̄o ꝑ apl̄os totum mūdū iple uerūt in breui. Et sicut rota impositū sibi currū a terra subleuat/⁊ quo auriga dirigit portat: ita electorū mētes a ꝓfe/ trenis ad celestia suspendūt: ⁊ ad ꝓfectū opatio

[marg.: G · Eccs.i.d.]

Nico. de lyra

✳ batbi s̄m hoc continent septem milia q̄ngētas quartas: q̄ faciūt sextarios mille octingētos. lxxv. parisiēses. Nonaginta v̄o sextarij parisiēsiū faciunt vnū doliū. ⁊ s̄m h̄ mare eneū cōtinebat. xix. dolia ⁊ dimidiū doliū ⁊ tres sextarios. Scdm̄ Isido. v̄o. xvj. etymo. bathus ꝯtinet. l. sextarios hebraicos: q̄ sunt chopine parisiēses. ⁊ s̄m h̄ mare eneū cōtinebat. lxv. dolia ⁊. x. sextarios: vt pōt deduci ꝑ reductionē choꝝ/ pinarū ad sextarios ⁊ dolia/modo p̄dicto. Cā v̄o tāte diūsitat doctoꝝ circa hoc ꝓuenit ex ignorātia quātitatis mēsuraꝝ hebraicarū: q̄ i sacra scp̄tura ponunt. nec mirū/ ꝓpt̄ distātiā tēporū ⁊ locoꝝ. Videm⁹ eīn sensibil'r mēsuras liq̄doꝝ ⁊ aridoꝝ mirabiliter variari: nō solū in diuersis regionibus/ sȝ etiā in villis satis ꝓpinq̄s: ⁊ in eadē regiōe. Alia est eīn pinta ⁊ quarta parisius/⁊ scti dionysij: ⁊ in eadē villa variant mēsure s̄m tēpa diuersa. a iudea eīn est magna distantia vsq̄ parisi⁹: ⁊ a tp̄e salomonis vsq̄ ad tp̄s istud. Et ꝓpt' hoc sicut al's dixi/securi⁹ ē dicere: q̄ de quātitate mēsuraꝝ hebraicaꝝ nō habem⁹ aliquā determinatā certitudinē. Et nota q̄ sextari⁹ sp̄ ē masculini generis/⁊ nūq̄ȝ neutri: vt d'r in libro q̄ catholicō noiat. a ¶ Et fecit decē bases. Hic ꝯn̄r agit de luterib⁹ ⁊ eorū basib⁹. ⁊ vocantur cōche. ij. Paral. iiij. in q̄b⁹ sacerdotes lauabāt hostias offerēdas in holocaustū: postq̄ tn̄ lote erāt ꝑ nathinneos in ꝓbatica piscina: de qua hr̄ Joh. v. ¶ Ad intellectū hui⁹ lr̄e sciendū: q̄ s̄m expositores latinos cōit' basis siue sedes luter erat facta ad modū arce quadrate/hn̄s in q̄libet latere quattuor cubitos. ⁊ hēbat inferi⁹ in quattuor angulis quattuor rotas q̄b⁹ poterat deduci de loco ad locū. In altitudine v̄o hēbat tres cubitos: cōputata altitudine rotaꝝ eā sustentantiū. In p̄te v̄o supiori in medio tabule quadrate erat q̄ddā foramē rotundū: cuius diameter habebat cubitū ⁊ dimidiū: intra qđ ponebat fund⁹ luteris: q̄ in p̄te inferiori hēbat quasi cubitū ⁊ dimidiū i diametro rotūditatis sue: vt sic aptaret dicto foramini: ⁊ ꝓcedebat supi⁹ dilatādo se vsq̄ ad mediū: ita q̄ ibi diameter erat quattuor cubitorū: ⁊ inde ꝓcedēdo supius restringebat: ita q̄ diameter orificij erat vni⁹ cubiti. In laterib⁹ v̄o basis ⁊ in tabula supiori circa foramē p̄dictū erāt figurati circuli ad modū coronarū: ⁊ in illis circulis erāt sculpture varie cherubin/leonū/boum ⁊ palmaꝝ: ⁊ sup leones ⁊ boues lora/quasi eēnt ibi alligata. in tabula v̄o supiori i q̄ttuor loc ꝯ q̄ttuor āgulos ei⁹ erāt q̄ttuor colūne breues ptigētes vsq̄ ad mediū luter sustētātes eū: sic solet fieri i baccinis magnis. ⁊ ꝓpt' h̄ ille colūne vocant hūeruli. Igit' s̄m istā imagiationē exponit' h̄ lr̄a: Et fecit ba. decē. q̄ erāt oino siles: et iō habita descp̄tiōe vni⁹ habetur descp̄tio oim. b ¶ Quattuor cu. lon. ⁊c. hoc ptȝ ex dictis. c ¶ Et ip̄m op⁹ ba. inter. ⁊c. i. planū inter sculpturas. ⁊ d'r interrasile/quasi iter sculpturas rasum: q2 int' varias sculpturas erāt aliqua spacia plana. d ¶ Et scul. int' iūc. h̄ ē in laterib⁹ q̄ iūgebāt in angul. e ¶ Et int' co. ⁊ ple. i. circulus p̄dictos: q̄ dicunt plecte a plicādo. f ¶ Leones ⁊ bo. ⁊c. ⁊ ptȝ lr̄a ex dict. g ¶ Et q̄ttuor rote ꝑ ba. sin. in q̄ttuor angu/
✳ lis basis

[marg.: H]

A ℣ ctũ opatiõis vel mysteriũ p̃dicatiõis/q̃ spũalis grã adiuuare voluerit ducãt. qꝛ subdit: ꝙ tales erãt rote q̃les in curru fieri (Ps. 67.d) legim⁹ aũt de sctis: Curr⁹ dei decẽ milib⁹ mltiplex milia letã/tiũ ⁊c. Sic ꝗ͂ bases luterũ doctores sũt/q̃ lauacrũ vite mĩstrãt ⁊ rote q̃terne basium q̃ttuoꝛ euangelia/axes rotarũ qui bases gestãt/corda doctoꝝ sunt: q̃ euãgelicis assidua p̃ceptis eos ab imis sustollunt ⁊ velut immissis rotis axes a terra ba/sim altius subleuant. a ¶ Humeruli. Be. Qui rotis antepositi ne ab axi dilabi possent obsistebãt/p̃conia sunt pphaꝝ: q̃b⁹ euãgelica et aplica scptura (¹Petri.1.d.) ne cui legentiũ in dubiũ veniat confir/mat. vñ: Habem⁹ firmioꝛẽ pheticũ ser (Marc.1.a) monẽ: cui bñfacitis attẽdẽtes ⁊c. Vñ et Marc⁹ ait: Initiũ euãgelij filij dei (Mat.26.f) sic scptũ est in Esaia ppha. et Matthe⁹ Hoc autẽ totũ factũ est vt adimpleret scptura pphãrũ. b ¶ Cõtra sein. re. Bed. Quia ois scptura pphica sibi est ɔsentanea: sic vno spũ condita. Quat/tuoꝛ aũt fuere p bases singulas hume/ruli iuxta .s. nũerũ rotarũ: nõ ꝙ q̃ttuoꝛ sint tm̃ libri pphici: sʒ oia q̃ locuti sũt p/phete quattuoꝛ euãgelijs testioniũ pre/buere: vt ex ɔsensu vtriusq; testamenti vna fides ⁊ dilectio christi nr̃a oim coꝛ/da firmaret. c ¶ Vnũ cubitũ ⁊ di. Be. Propt pfectionẽ. s. opis/et meri/tum cõtẽplatiõis. Integer em̃ cubit⁹ (Iob.1.b.) in lutere pfectionẽ actionis bone/ quã habebat ille de quo dictũ est: Nũquid cõsiderasti seruũ meũ iob ꝙ nõ sit silis ei in t̃ra? Est vo alter cubit⁹ diuie visio/nis: q̃ ex aliq̃ pte in hac vita fidelib⁹ da/tur. vñ idẽ iob deuicto aduersario ait: (Ibidẽ.42.a) Auditu auris audiui te: nũc aũt ocul⁹ me⁹ videt te. Ideo post cubitum bone B opatiõis q̃ i hac vita põt pfici in sanct/ cubit⁹ icipit supne ɔtẽplatiõis: q̃ i futu/ra vita pficiẽda est in electis. Mẽsura vo vni⁹ et dimidij cubiti ñ luterib⁹ tm̃/ sʒ ⁊ rot/ eaꝝ inerat ⁊ basib⁹. vñ sequit: Vna rota habebat alti. cubi. vnũ et se/mis. ⁊ paulopost: In summitate basis erat q̃dã rotũditas vni⁹ ⁊ dimidij cubi/ti ⁊c. Luterũ q̃ppe mẽsura erat vni⁹ cu/biti et dimidij: qꝛ ea fide i fonte vite la/uamur/vt p opa iusticie ad vitã igredi mereamur: Quis sine pctõ dum h̃ viui/mus eẽ neq̃mus. Ipam vo celest/ vite dulcedinẽ gustare ex pte ⁊ diligẽ i hac vita/pfecte aũt videre nulla rõne vale/mus. Rote q̃ʒ vno cubito et dimidio mensurant: qꝛ scptura euãgelij q̃liter q̃ pfecte esse velint viuere debeãt: oñdit ⁊ spem eterne retributiõis: ipam vo re/tributiõis qualitatẽ i futuro pandẽdã ⁊ donãdã eẽ pmittit. Bases vo vnum habebãt cubitũ ⁊ semissem amplitudi/nis in sũmitate sui vbi luteres recipe/rent: qꝛ doctores et mĩstri lauacri ope (¹Cor.13.c) q̃ppe pfecti in hac vita fulserũt: sʒ lucẽ ɔtẽplatiõis ex pte fructi sũt. vñ: Ex pte em̃ cognoscim⁹: ⁊ ex pte pphetam⁹ ⁊c. d ¶ Media intercolumnia q̃. ⁊c. dicit tabulã supioꝛẽ: q̃ sicut alie q̃drata erat siliꝗ sculpta: ⁊ in sũmitate sui ha/bebat rotũditatẽ vni⁹ ⁊ dimidij cubiti in q̃ luter ponebat. e ¶ In hũc mo/dũ. Be. Quare decẽ bases sint facte ⁊ totidẽ luteres suppositi/dictũ est. s. Qꝛ vo vna erat mẽsura sculpturaq; cõsilis oim basiũ vel luterũ: nõ ea significatiõe factũ est ꝙ eq̃lia possint eẽ oim merita do/ (¹Cor.12.b) ctoꝛũ: sʒ qꝛ eis est vna fides euãgelij qua instruũtur: vnũ sacra/mentũ baptismi q̃ abluunt: vn⁹ idẽq; spũs q̃ oẽs cõsecrant: q̃s uis habeãt diuersas donatiões in ipo spũ / q̃ diuidit singulis put vult. f ¶ Quadraginta bathos ca. lu. vn⁹ ⁊c. Be. Quadraginta magnã pfectionẽ significat: qꝛ q̃ter deni faciũt q̃draginta. decẽ aũt sunt p̃cepta q̃b⁹ nr̃a ois opatio p̃fixa est in lege dei. Quattuoꝛ vo euãgelioꝛũ libri in q̃b⁹ p dispẽsationẽ dñice icarnatiõis celestis patrie nobis patefact⁹ est introit⁹. ⁊ qꝛ oẽs q̃ ad mysteriũ baptismi pertinẽt/cũ fide ⁊ sacramentis euãgelij fructũ debẽt recte operatiõis oñdere. singuli luteres in q̃b⁹ holocau/sta lauabant quadraginta bathos ca/piebãt. g ¶ Eratq; q̃ttuoꝛ cubitorũ. Bed. Qd̃ supradictũ est: pariterq; habebat vnũ cubitũ ⁊ dimidiũ: ⁊ vtrũ ibi amplitudinẽ an altitudinẽ significa/ret/nõ adiecit: videt quia fundũ ipi⁹ lu/teris hui⁹ esset amplitudinis/voluerit intelligi ꝙ ex mensura basis in qua po/situs erat q̃sq; luter. facilime conijcitur qd̃ ita describit: In summitate autem basis erat quedã rotũditas vnius ⁊ di/midij cubiti: ita fabrefacta vt luter sup imponi posset. Latitudo ergo fundi in luteribus vnius erat cubiti ⁊ dimidij. Ipsa vo capacitas luteꝝ quattuoꝛ ha/bebat cubitos: sed vtrũ i altitudine/an in amplitudine/an i vtroq;/dicat q̃ no/uerit. ¶ Bed. Propter quattuoꝛ euã/gelia in quib⁹ foꝛma baptismi. Vl/car/dinales virtutes q̃bus baptiçati debẽt institui. Vel/propter quattuoꝛ mundi plagas/quibus baptisma ministratur.

℣ Et cõstituit

a ¶ sup quos bases erant.

singulas et axas erei. Et p quat/ a

a ¶ vt poꝛtaret illũ.

a tuoꝛ ptes q̃si humeruli subtẽr lu/ b

b terẽ fusiles/ ɔ seinuicẽ respectan/

a ¶ labiũ maris q̃si repãdi lilij. ⁊ ɔ os lute/ris int⁹ erat v̾sum: os vni⁹ cubiti: fundus cubiti ⁊ dimidij erat: vẽter aũt quattuoꝛ cubitoꝛũ credit fuisse.

tes. Os quoq; lueris itrinsecus c d

a ¶ vt ad celestia nob p baptismũ iter patefactũ esse doceret.

erat in capitis sũmitate: et qd̃ fo/ e

a ¶ ppt vnitatẽ ɔfessiõis ⁊ fidei: qua oẽs i cõfessiõe pr̃is ⁊ filij ⁊ spũssancti baptiçant. vñ: Vnus dñs: vna fides: vnũ baptisma: vnus deus ⁊ pater oim.

rinsecus apparebat vniũs cubiti f

erat: totũ rotũdum: pariterq; ha/ g

¶ luter.

c bebat vnũ cubitũ ⁊ dimidiũ. In h

a ¶ .i. in laterib⁹ basiũ.

angulis aũt colũnarũ varie cela/

d ture erant: ⁊ media intercolũnia i

q̃drata/nõ rotũda. Quattuoꝛ q̃ʒ k l

rote q̃ p quattuoꝛ angulos basis

erãt/coherebãt sibi subter basim. m

Vna rota habebat altitudis cu/ n

bitũ vnũ ⁊ semis. Tales aũt rote

erãt q̃les solẽt i curru fieri: ⁊ axes o

earũ ⁊ radij ⁊ canti ⁊ modioli oia p q

fusilia. Nã et humeruli illi quat/ r s

tuoꝛ per singulos angulos ba/

sis vni⁹: ex ipsa basi fusiles ⁊ con/

iũcti erãt. In sũmitate autẽ basis t

erat quedã rotũditas vnius ⁊ di/

midij cubiti: ita fabrefacta vt lu/

ter desup posset imponi: habens

celaturas suas et sculpturas va/

rias ex semetipsa. Sculpsit q̃ʒ in

tabulatis illis q̃ erãt ex ere: ⁊ i an/

gulis/cherubi/⁊ leões/⁊ palmas

q̃si in silitudinẽ homis stantis: vt

nõ celata sed apposita p circũitũ

e viderent. In hunc modum fecit

decẽ bases: fusura vna et mensu/

ra sculpturaq; cõsimili. Fecit q̃ʒ v

a ¶ in luterib⁹ holocausta in mari se laua/bant sacerdotes. ¶ in Paral. conchas.

f decẽ luteres eneos. Quadragin x

ta bathos capiebat luter vnus:

g eratq; q̃ttuoꝛ cubitoꝛũ. Singlos

quoq; luteres per singulas: id est

Nico. de lyra

✱ lis basis a parte exterioꝛi. a ¶ Et per quattuoꝛ partes: tabule supio/ris. b ¶ Quasi humeruli. s. colũne breues p̃dicte ad sustentandum luterẽ. c ¶ Os q̃ʒ luteris. i. oꝛificiũ vasis i/positi sup basem. d ¶ Intrinsecus erat. s. recuruatũ seu replicatum. s. mõ cõtrario mari eneo: qꝛ labiũ mar/ enei erat replicatũ exteri⁹: vt sup̃dictũ est. e ¶ Et quod foꝛinsecus apparebat. i. apertura oꝛificij. f ¶ Vni⁹ cubiti erat ⁊c. quia sicut dictum est/dia/meter illius rotunditatis erat vni⁹ cu/biti. g ¶ Pariterq; habebat vnũ cubitũ et dimidium. s. in diametro fundi: vt predictũ est. h ¶ In angu/lis autẽ columnarũ. i. in angulis ta/bule superioꝛis qui terminabant ad q̃t/tuoꝛ columnas existẽtes i quattuoꝛ an/gulis basis: in q̃bus colũnis latera iun/gebant. i ¶ Et media itercolum/nia. i. latera basis q̃ erãt iter colũnas p̃dictas. k ¶ Quadrata nõ ro. qd̃ ptʒ ex p̃dict/. l ¶ Quattuoꝛ q̃ʒ ro. que p q̃ttuoꝛ angu. ba. erãt. in pte iferioꝛi. m ¶ Cohe. si. sub. basim. qꝛ due rote existẽtes hinc ⁊ inde iunge/bant per axẽ trãseũtẽ sub basi: sicut ro/te curruũ. n ¶ Vna rota habebat altitudinis cubitũ vnũ ⁊ semis. ⁊ s̃m hoc inaltabat basem per dimidiũ cubitũ et modicũ plus. o ¶ Et axes earũ. Axis est illud quod infigit i me/dio vtriusq; rote. p ¶ Et radij. q̃ de medio rote recte pcedũt ad circũferẽ/tiã. q ¶ Et canti. i. partes circũferẽ/tie: q̃ sunt inter radios. r ¶ Et mo/dioli. Modiolus est illud quod est in medio rote/habens in medio foꝛamen in quo ponitur axis. s ¶ Omia fu/silia. i. per fusionẽ facta: ⁊ nõ per martellationẽ. t ¶ In sũ/mitate autem basis erat quedam rotunditas. In ista erat foꝛamen supradictuʒ: in quo ponebatur fundus luteris. v ¶ Fecit quoq; decem luteres: ad ponendum super de/cem bases descriptas. x ¶ Quadraginta bathos capiebat luter vn⁹. q̃ s̃m p̃dicta faciũt. xxxvij. sextarios ⁊ dimidiũ.

 ✱ Mare aũt

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

E F a ¶ Et cõstituit decẽ ba. ꝛc. Be. Sed dexterã ptẽ tẽpli et sinistrã nõ intꝰ i ipo tẽplo/sꝫ añ tẽplũ dicit ad oriẽtalẽ plagã.s. in atrio iteriori: qd sacerdotũ ,ppie vocabaṫ. Quinqꝫ aũt posuit ad dexterã ptẽ tẽpli ,ppṫ iudeos: q̃ sole iusticię p doctrinã leg̃ antiq̃tꝰ vtebanṫ. Et q̃nqꝫ ad sinistrã ,ppṫ nos: q̃ ceco diutiꝰ corde adherebamꝰ ei qui ait: Ponam sedẽ meã ad aquilonẽ. q.d. i illis cordibus reqescere desidero/q̃ a luce ṽitat̃ ꝛ flãma diuię charitat̃ aliena eẽ ɔsidero. b ¶ Mare aũt po. ad dex. ꝛc. Be. Et i h̃ eodẽ atrio positũ ẽ ad orientẽ. Qꝫ aũt ait: Ad dexterã ptẽ tẽpli: hoc est qd repetiṫ dicẽs/ad meridiẽ. Ingredientibꝰ eĩm atriũ ab oriẽte pmo diuertẽdũ erat ad meridiẽ: vbi mare in ipso angulo stabat ad lauãdũ sacerdotibus paratũ. Deinde ,pgrediẽtibꝰ itro occurrebãt luteres ad lauandas hostias ab vtraqꝫ parte positi. Intra hos basis erat ęnea q̃nqꝫ cubitoꝝ latitudinis: ꝛ triũ cubitoꝝ altitudinis. In q̃ stãs salomon dedicabat tẽplũ. Deinde vltra ,pgrediẽtibꝰ occurrebat altare holocausti cõtra meridiẽ atriȷ̃. Deinde porticꝰ tẽpli vl' vestibulũ: in q̃ erãt colũnę ęreę circa ostiũ tẽpli. Qꝫ ergo mare posuit ad dexterã ptẽ tẽpli/significat nos p lauacrũ baptismi ad celeste regnũ (qd p dexterã figurabaṫ) debere puenire. Qui eĩm crediderit ꝛ baptiçatꝰ fuerit/saluꝰ erit. Ubi eĩm dextera sil' ꝛ sinistra in bono accipiunṫ: vl' iudęã ꝛ gẽtilitatẽ: sic in basibus dictũ est: vel p̃sentẽ eccl'ię vitã ꝛ futurã: vel lęta seculi ꝛ tristia: vel aliq̃d hmõi designat. Ubi vero absolute in bono poniṫ dextera/ęterna sępe gaudia demõstrat. Qꝫ ṽo ɔtra oriẽtẽ posuit mare: ad eãdẽ ,ppe significationẽ respicit: quia per lauacrũ baptismi aperiṫ nobis splẽdor internę claritatis. ꝙ ad meridianũ latꝰ atriȷ̃: significat fideles p acceptionẽ spũs ad flagrãtiã verę charitatis accẽdi. Feruor enim meridiani solis in scripturis/significat ardorẽ dilectiõis: ꝛ illustrationẽ spũssancti: per quam eadẽ dilectio diffunditur in cordibꝰ nostris.

Esa.14.d.

Marc.16.d.

a decẽ bases posuit: ꝛ ɔstituit decẽ bases: q̃nqꝫ ad dexterã ptẽ tẽpli: b ꝛ q̃nqꝫ ad sinistrã. Mare autem a posuit ad dexteram partem templi contra oriẽtem ad meridiem.

¶ Jordanis

✱ a ¶ Mare autẽ posuit ad dexterã partẽ tẽpli ɔtra orientẽ. i. in parte oriẽtali atriȷ̃ sacerdotũ q̃ erat ante templi igressũ. mare tñ nõ directe erat añ ingressũ tẽpli: sꝫ declinabat ab eo ṽsus meridiẽ. Cętera q̃ nõ sunt h̃ exposita/satis patent ex p̃dictis ꝓm istã expositionez. Sed qm̃ luteres dicti ad hoc erãt/ vt lauarenṫ ibi hostię cremãdę super altare: vt p̃dictũ est: vas aũt qd in supiori pte multo ẽ strictiꝰ qꝫ in medio: ꝛ in pte iferiori nõ ẽ aptũ ad hoc ꝙ ibi aliq̃d laueṫ: sꝫ magis in supiori pte debet esse latũ ꝛ aptũ: iõ p̃dicta figura luteris nõ videṫ rõnabilis. Itẽ vas cuiꝰ labiũ est recuruatũ interiꝰ/nõ est aptuꝫ ad hoc ꝙ ibi imersa extrahanṫ libere: qꝛ illa recuruatio retinet ibi immersa: maxime qñ orificiũ est restrictũ: vt ꝓm istã opinionẽ diciṫ. Itẽ ꝓm p̃dictã figurã nõ videṫ ꝙ possꝫ tãtũ cape q̃ntũ h̃ diciṫ. s. xl. bathos. ,ppṫ qd pono h̃ aliã expositionẽ ꝓm dicta hebręoꝝ. Ad cuiꝰ intellectũ sciendũ: ꝙ ꝓm eos altitudo rotę sub base erat vnius cubiti ꝛ dimidiȷ̃: ꝛ altitudo basis sup rotas cubiti ꝛ dimidiȷ̃: ita ꝙ in tota altitudine erãt tres cubiti: vt dꝛ in l'ra. Corpꝰ aũt basis quadratũ erat habẽs iiij. cubitos in longitudine: et. iiij. in latitudine ꝛ vnũ cubitũ in altitudine: ꝛ desup erat q̃daꝫ eleuatio circularis in medio quadrati/interiꝰ cõcaua/habẽs dimidiũ cubitũ in altitudine: et cubitũ ꝛ mediũ in latitudine: ꝛ itra illũ circulũ ponebatur fundꝰ luteris. sicut mulieres portãtes vrnas sup capita sua/faciũt vnũ circulũ de pãno: in q̃ situaṫ fundꝰ vrnę. ꝛ ille circulus vocabaṫ os basis: qꝛ intra ipm recipiebaṫ fundꝰ luteris: ꝛ ,pcedẽdo i altũ dilatabaṫ. Quãta eẽt illa dilatatio ꝛ altitudo luteris/nõ hꝛ ex scptura: sꝫ oportet dicere ꝙ tãta eẽt: ꝙ luter caperet. xl. bathos: vt dꝛ in l'ra. Prope ṽo quattuor ãgulos suptoris tabulę basis erãt quattuor colũnę: vel potiꝰ pedes sustentãtes luterẽ: ,ppter qd humeruli dicebanṫ. ꝓm igiṫ istã imaginationẽ exponẽda est l'ra: Et fecit decem bases ꝛc. G H

✱ exponaṫ

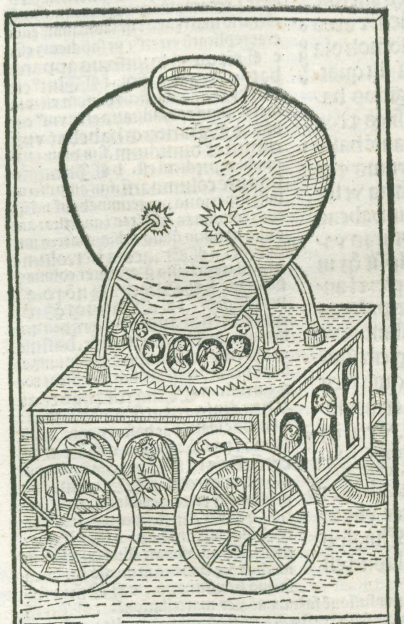

Figura luteris ꝛ basis ꝓm expositores latinos

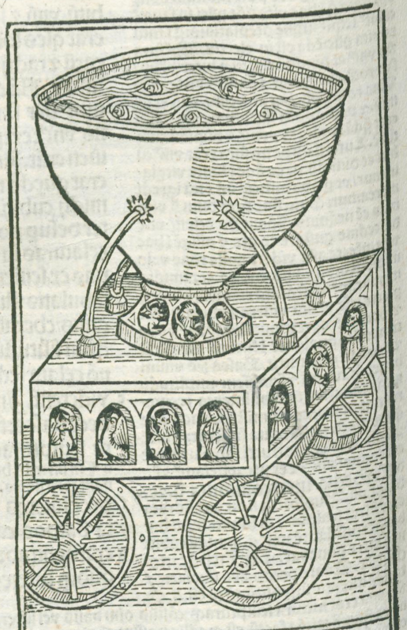

Figura luteris ꝛ basis eius ꝓm expositores hebreos

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
B48/D Vol. 2

A F a ℭ Jordanis. Beda. In q̃ dñs noster baptiçat⁹ est: eiusq̃ tinct⁹ vndis aq̃ꝝ nobis elemẽtũ in ablutionẽ pctõꝝ cõuertit. Et qꝛ oẽ fideliũ baptisma q̃ dño ꝯsecranf i exẽplũ illi⁹ celebratur q̃ ipẽ sctificauit aq̃s: recte i regiõe iordanis vasa dom⁹ dñi sũt facta. Nõ ei aliſ vasa electiõis ꝛ miscdie efficimur/nisi ad baptismũ ei⁹ respiciẽtes in tali flumĩe sacagam⁹ ablui. Notãdũ ãt qꝛ nõ tm̃ i regiõe iordanis/sed ꝛ in cãpestri regiõe illi⁹ facta dicit eadẽ vasa: significãs multiplicationẽ fideliũ: q̃ nõ solũ i iudea/sꝫ ꝛ ĩ oĩm regionũ erat latitudine futura: ꝑm illud: Gaudebũt cãpi ꝛ oĩa q̃ in eis sũt. Et alibi: Ecce audiuim⁹ eã i ephrata: inuenim⁹ eã in cãp. silue. Audiuim⁹ em̃ in ephrata. i. i bethlẽ sacrã dñica: qꝛ ꝓmissum legim⁹ dauid q̃ erat ex eadẽ ciuitate: de fructu vẽtrꝭ ei⁹ christũ in carne ventũ. Inuenim⁹ eã in cãpis silue: qꝛ reuelata in latitudine gẽtiũ p orbẽ ipsi cognouimus/vidim⁹/ꝑticipes facti sum⁹. Fudit g̃ rex vasa dom⁹ dñi i cãpestri regiõe iordanis: qꝛ christ⁹ baptismũ salutꝭ de quo vasa miscdie faceret/p totã mũdi latitudinẽ impleuit. b ℭ Argillosa ter. Beda: De q̃ facte sũt forme ad fũdẽda vasa scꝑture/ de q̃ regulã bñ viuẽdi sumim⁹. Q̃si em̃ argilla ignib⁹ durata format vasa: cũ nobis scꝑtura regulã iusticie quaꝫ seq̃mur ondit: sctõꝝq̃ exẽpla q̃ igne passionis inuincibiles extiterũt/in oĩbus se quẽda ꝑmõstrat. Sꝫ vasa i domo dñi ꝑciosa esse ꝯspicim⁹: esq̃ igne liq̃factũ argille formas igredit: vt possit aptũ vas ministerijs celestib⁹ effici: cũ salubriſ humiliati/ꝛ flãma diuine charitatis/vł humane aduersitatꝭ emolliti: viã patrũ bñ operando intram⁹: vt ad ꝑmia coꝝ bñ currẽdo pueniam⁹. c ℭ Fecitq̃ salomõ. Be. Supius dixit hirã fecisse salomoni oĩa vasa: nũc scriptura subiũgit eadẽ fecisse salomonẽ. Salomon em̃ fecit dictãdo: hirã operando. d ℭ Altare au. Beda. Corda pfectoꝝ interne charitatis et castitatis luce coruscat: q̃ꝝ sublimitati significãde etiã loc⁹ cõuenit eiusdẽ altarꝭ. Stabat añ ostiũ sctisctõꝝ: vt in factura tabernaculi legiſ: qꝛ scti neglectis tẽporaliũ cupiditatib⁹ tota intẽtiõe celestia q̃rũt. In vicino oraculi sunt/nõ lõge a velo q̃ tẽplũ ꝛ sctãsanctoꝝ dirimunſ: qꝛ corpore terrã incolũt/mẽte cõuersationẽ in celis habẽt. Ab h̃ altari ascẽdit fum⁹ incensoꝝ intra sctãsanctoꝝ vbi arca est recõdita: cũ orõnes sctõꝝ flãma charitatꝭ excitate ad celũ pueniũt vbi christ⁹ ẽ in dextera dei. Sꝫ in h̃ altari nõ sanguis hostiarũ sꝫ thymiama tm̃ incẽdiſ: qꝛ tales viri nõ hñt opa carnis que i ara cordis dño mactẽt: sꝫ solũmõ lachrymaꝝ ꝛ orõnis ei vota ꝓ desiderio regni celestis offerũt. ℭ Beð. Altare thymiamatis moyses fecit/hñs cubitũ lõgitudinis: alteꝝ latitudinis: et duos i altitudine. Q̃ magnũ aũt fuerit qð salomõ fecit/scꝑtura nõ dicit. Cõstat aũt qꝛ tãtũ nõ fuit/q̃ntũ illud holocausti: qꝛ si viginti cubitoꝝ in lõgitudine ꝛ latitudine factũ esset/totã tẽpli latitudinẽ ipleret. Attñ angusti⁹ fuit q̃ mosaicũ: sic cuncta alia q̃ salomõ fecit. Quãto igiſ exteri⁹ erat altare holocausti q̃ incẽsi: q̃ntũq̃ genere oblatiõis ac vilitate metalli ig̃bilius/ tãtũ q̃ntitate mẽsure ꝛ hostiaꝝ frequẽtia ꝑstabat. Quia nimirũ plures audire delectat: Si vis ad vitã ingredi/serua mãdata/q̃: Si vis pfect⁹ esse/vade ꝛ vẽde oĩa q̃ habes ꝛ da paupibus. Altare holocausti illorũ typũ tenet q̃ corp⁹ ꝛ aiaꝫ p ignẽ amoris dño ꝯsecrãt. Perseuerãtia horũ i bona opatiõe p longitudinẽ altaris/ãplitudo i charitate dei ꝛ ꝓximi/p latitudinẽ spes in expectatiõe diuine visiõis p altitudinẽ figuraſ. Quinq̃ libri moysi/q̃ttuor sũt euãgelice libertatꝭ: ꝛ cũ ad itelligẽtiã atq̃ custodiã legꝭ spũalẽ illustrãte euãgelij grã puenim⁹: q̃ternos pficim⁹ q̃ nũer⁹ fit in lõgitudine ꝛ latitudine/cum electi docẽte vtroq̃ testamẽto: ꝛ pseuerãtiã boni opis ꝛ hilaritateꝫ puãt dilectiõis. Idẽ altare decẽ cubitꝭ erat altũ: electorũ vitã ppetuã denario significãs. Vñ q̃ i vinea magni prisfamilias laborãt/denario remuneranſ. e ℭ Mẽsam. Be. Scriptura spũali intelligẽtia clara, de q̃: Parasti in cõspectu meo mẽsam.

sam. Panes ꝓpositiõis/sancti doctores: quoꝝ opa nobis vł verba ad exemplũ ꝓposita in diuinis paginis q̃ bene querit/ inuenit. Vñ ijdem panes in Exodo. xij. fieri p̄cepti sunt propter apostolos. xij. per quos scriptura noui testamẽti est cõdita: ꝛ veterꝭ reuelata mysteria. Quoꝝ nũero oẽs doctores significanſ: qa

a ¶ ollas ereas ad suscipiẽdos cineres altaris. b ¶ vasa erea eq̃lis in fũdo ꝛ ore amplitudinis ad calefaciendum.

Fecit g̃ hirã lebẽtes ꝛ scutras ꝛ amũlas. Et pfecit oẽ op⁹ regꝭ salomonis in tẽplo dñi. Colũnas duas: ꝛ funiculos capitelloꝝ sup capitella colũnaꝝ duos: ꝛ retiacula duo/vt opirent duos funiculos q̃ erãt sup capita colũnaꝝ ꝛ malogranata q̃dringẽta i duobus retiaculis. Duos v̄sus malogranatoꝝ in retiaculis singulꝭ: ad opiendos funiculos capitelloꝝ/q̃ erãt sup capita colũnarũ: ꝛ bases decẽ ꝛ luteres deceꝫ sup bases: ꝛ mare vnũ: ꝛ boues duodecim subter mare: ꝛ lebetes: et scutras ꝛ amulas. Oĩa vasa q̃ fec hirã regi salomõi i domo dñi de aurichalco erãt. In cãpestri regiõe iordanis fudit ea rex i argillosa tra inſ socchot ꝛ sarthã. Et posuit salomõ oĩa vasa i domo dñi. † Propſ multitudinẽ ãt nimiã nõ erat põd⁹ erꝭ. † Fec q̃ꝫ salomõ oĩa vasa i domo dñi altare aureã: ꝛ mẽsã sup quã pone-

a ¶ vasa ad offerenda vina.

Nico. de lyra

✠ exponatur sicut prius/vsq̃ ibi: Os quoq̃ luteris. In hebreo nõ habeſ luteris: sed sic habetur: Os quoq̃ eius. ꝛ ꝛ ꝑm hebreos ly eius/ nõ referſ ad luterẽ/sed ad basem: cuius os dicebaſ circulus/intra qð ponebaſ luteris fund⁹: vt dictũ est. Intrinsecus erat: quia nõ erat in extremitatib⁹ quadrati: sed i medio. In capitis summitate: ꝛ quod forinsecus apparebat vnius cubiti erat totuꝫ rotundũ. In hebreo nõ habeſ/capitis: sed pro tota ista lr̃a sic habeſ in hebreo Et desup p vnũ cubitũ os ei⁹ rotundũ. quia super altitudinẽ q̃ erat vnius cubiti: vt dictum est/erat circulus qui vocabaſ os: vt dictũ est/habens dimidiũ cubitũ in altitudine. Pariterq̃ habebat vnũ cubitũ ꝛ dimidiũ/scꝫ in latitudine: quia tante quãtitatis erat diameter illius circuli: vt fundus luterꝭ possit ibi recipi. Cetera que sequunſ exponãtur sicut prius. vsq̃ ibi: Nam ꝛ humeruli illi quattuor per singulos angulos basis vnius ex ipa basi fusiles ꝛ ꝯiuncti erãt. quod sic intelligiſ: ꝙ nõ erãt fusi per se: ꝛ postea appositi corpori basis: sꝫ simſ cũ corpore ipsius basis: ita ꝙ faciebãt vnũ corpus cõtinuũ. Et eodẽ modo dicũt hebrei de rotis ipsius basis/ꝙ erãt fuse cũ ea in vno corpore continuo: ꝛ ex hoc sequiſ ꝙ nõ erãt volubiles: nec basis per eas de loco ad locũ poteret duci: sed erãt ad decorem basis ꝛ ad inaltandum eam a terra loco pedũ. In summitate autem basis erat quedã rotunditas: id est quedaꝫ circularis eleuatio: vt dictum est. Vnius cubiti et dimidij scilicet quantũ ad diametrum ad ponẽdum ibi luteris fundum. Habens celaturas suas/variasq̃ sculpturas in pte exteriori per circũituꝫ. Ex semetipsa: quia ille sculpture nõ erant per se fuse: ꝛ postea ibi apposite: sed magis erant fuse simul cum basi: vt p̄dictum est. Cetera autem exponantur sicut prius. ℭ Ad capiendum predicta facilius ponitur figura luteris ꝛ basis eius ꝑm expositores latinos cõmuniter in columnis p̄ce. a ℭ Fecit ergo hirã lebetes ꝛc. Hic cõsequenter agitur de quibusdam alijs vtensilibus ad tẽplum pertinẽtibus in diuersis officijs. et hoc notatur cum diciſ: Fecit quoq̃ hiram lebetes. id est caldarias. Erant em̃ ibi aliq̃ caldarie vbi ponebanſ cineres amoti de altare holocaustoꝝ: vt portarenſ extra ciuitateꝫ ad locum mundũ: ꝛ alique ad decoquendũ carnes aliquorum sacrificioꝝ: vt habetur supra ꝑmo lib. ca. ij. b ℭ Et scutras Vasa sunt equalis amplitudinis in supiori ꝛ inferiori: vbi ponebantur carbones accepti de altari holocaustoꝝ: vt portarẽtur intra tẽplum ad cremãdum thymiama super altare incensi. c ℭ Et amulas. id est fuscinulas: vt dicunt aliqui. sed nõ videtur verũ: quia sic diceret de hamo mas. ꝛ haberet h i pn̄cipio. Et ideo dicũt alij/ꝙ sunt vasa vinaria ad modũ ampulle facta q̃bus effundebaſ vinũ libaminis sup altare holocausti. d ℭ Colũnas duas. de q̃b⁹ diffuse sup̄ dictũ ẽ. e ℭ Et funicu. ꝛc. i. circulos cingentes capitella ad modũ funiculorũ. Cetera patẽt ex supradictis vsq̃ ibi: f ℭ De aurichalco erant. q̃ddã gen⁹ metalli est siſe auro in colore. g ℭ Fudit ea rex. scꝫ salomõ: qꝛ fec talia fieri: sic ꝛ sup̄ dictũ ẽ in. ꝑn. hui⁹ ca. Domũ suã edifi. salomõ ꝛc. Vel põt referri ad hirã: q̃ dicebaſ rex artificũ ꝓpter artis excellẽtiã. h ℭ In argil. terra. q̃ ẽ apta ad faciẽdũ formas in q̃b⁹ metalla fundunſ. i ℭ Altare aureũ. id ẽ altare incẽsi quod erat intra tẽplũ. k ℭ Et mensam super quam ponerentur panes ꝛc. de quoruꝫ forma ꝛ dispositione ꝛ situ dictum fuit Exodi. xxv. et. xxx.

Margin: Ps. 95. c; Ibidẽ. 131. a; 3. eodẽ. g.; B; Exo. 30. a; Mat. 19. c; Ibidẽ. 20. a.; Ps. 22. b; C; Exo. 25. e; D; † 32. q. 2. c. gloria.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

E G 2. Pa. 4. b

gnant: qꝛ ipãm doctrinę formã quã a dño apl'i acceperunt se/quunt. In verbis dierꝫ legim⁹/ꝙ fecit salomon mensas decez in templo: qnqꝫ a sinistris: quinqꝫ a dextris: q̃s ad vasa domi/ni portãda factas esse sciendũ est/scꝫ phialas: quas pariter fa/ctas scriptura refert: ꝛ thymiamateria/in q̃bus thymiama a/dolebat ꝛc. Quod paulo post in codez volumine subinfert: Fecit salomõ men sas: ꝛ sup eas panes ꝓpositiõis: vl' plu rale ꝓ singulari posuit more scripturę: vel certe panes nouiter cocti illis men/sis imponebant: vbi nocte illa seruarẽ/tur operti/donec primo mane ablatis veteribus sup mensam ꝓpositiõis po/nerent calidi. Mensę decẽ a figura vni us nõ discrepãt. Nã sicut vna mẽsa du/odecim panibus onusta/vnanimẽ scri/pturę qua pascimur cõcordiã auctorita te apostolica munitã designat: ita decẽ mensę legis ꝛ prophetarũ eloquia de/nunciãt: quę nobis fideliuꝫ exempla q̃/si propositorũ in se vasoꝝ domini clari tatem ꝛ miracula ꝓponunt. Mẽsę sũt bis quinę. Quinę: quia lex tam q̃nqꝫ li/bros q̃ quinqꝫ ętates sęculi complecti/tur. bis: quia post incarnationẽ domini vtriqꝫ populo/iudęo scꝫ ꝛ gentili com/mittitur: ꝛ quia plena figuris ostẽditur quę quondã iuxta litterã intelligẽda pu tabatur. Bed. Sicut mensę in typo scripturę ponunt: qꝛ panẽ v̄bi mĩstrãt: ꝛ vasa ferunt ministerij. i. iustorum no/bis actus in exẽplum ꝓponunt: ita per cãdelabra eadẽ figurant: qꝛ lucẽ sapiẽtię errãtibus ꝓfert. Vñ salomon: Mãda tum lucerna est: ꝛ lex lux. Qꝛ cãdelabra q̃nqꝫ a dextris: q̃nqꝫ a sinistris: idẽ ẽ qd̃ sup̃ de mensis. Oraculũ vbi erat arca/adit⁹ patrię cęlestis: vbi christ⁹ i dextra dei sedens paternoꝝ vtiqꝫ cõscius arca/noꝝ. Cãdelabra cõtra oraculũ: qꝛ eloq̃a dei ad habitationẽ supnę ciuitatis aspe ctãt: vt ad eã ꝓmerendã nos accẽdant. Lucernę sunt viri sancti q̃ oleo spũsscti infusi/ꝛ ipsi igne dilectiõis ardẽt in cor de: ꝛ ꝓximis lucẽ sciẽtię p̃ferũt in ligna. Cãdelabra q̃ lucernas i sublime tollũt: sacra scriptura est: q̃ sanctoꝝ virtutes ꝛ doctrinã sua lectione demõstrat. vñ de Johãne dicit: Ille erat lucerna ardens ꝛ lucẽs. Aut ita lucernę diuina sunt elo/q̃a. vñ: Lucerna pedib⁹ meis verbũ tuũ. Cãdelabra lucernaꝝ sancti sunt/q̃ corda ꝛ corpa ferẽdis dñi mãdatis supponunt. Quisq̃s em̃ in nullo ꝓpriã sequi curat voluntatẽ: veꝝ q̃ scp̃tu ra dicat attẽdit: eiusqꝫ se subijcere mãdatis satagit ꝛ ausculta re ꝓmissis: q̃si cãdelabrũ aureũ aureas gestat lucernas: ꝛ hoc tã fixa intẽtione/q̃ firmiter cãdelabrũ ad supna erectũ impo/sitas sibi lucernas absqꝫ motiõe seruat. Flores lilij amęnitatẽ semp virentis terrę viuentiũ designãt. Bene hi flores in can/delabro sunt: qꝛ scriptura spretis terrenis ad appetenda cęle/stia ꝓuocare cõsueuit: ꝛ quõ erectũ cãdelabrũ lucernas habꝫ in capite ꝛ lilij flores: ita electi q̃ in scp̃tura cõtinent erecto ad supna sensu bona cęlestia a dño q̃runt ꝛ ꝑcipiũt. a Quasi lilij flo. Be. Hoc videt dicẽ: qꝛ sup̃ma ps cãdelabroꝝ in mo dũ repãdi lilij erat deformata. b Lucernas de. au. p qd cõtinet id qd ꝯtinet. i. vascula aurea in q̃b⁹ oleũ lucebat desi/gnat. c Forcipes. Bed. id est emunctoria quibus emũ/gebãtur lychni vt reparati melius lucerent. d Hydrias. Hydrię ꝯcordia sanctoꝝ signãt: aqua sapientię ꝛ vino cõpũ/ctionis repleta e Fuscinulas. Fuscinulę quibus carnes ꝑparãtur p̃dicatores qui suis auditoribus cibum intelligẽtię administrãt: quoꝝ officiũ est corpus ꝛ sanguinẽ credentib⁹ di stribuere: infidelibus abnegare. f Domus interioris. Bed. Ostia domus interioris angelica sunt ministeria/q̃ no/bis de corpore egressis introitũ vitę cęlest' reserãt. Ostia do/mus/tẽpli doctores sunt ꝛ sacerdotes: qui instruẽdo/baptiçã do/dñici corporis ꝛ sanguinis mysteria cõmunicãdo p̃ma no bis eccl'ię p̃sentis limina pãdunt. Cardines vtrorũqꝫ ostiorꝫ sensus ꝛ corda sunt angeloꝝ ꝛ sanctoꝝ: quibus imobiliter cõ/templati templatiõi ꝛ dilectioni cõditoris adhęrẽt: vt eo ministeriũ si/bi delegatũ recte cõpleãt/q̃ a volũtate dñi nũq̃ oculos auer/tũt. Apiunt em̃ ꝛ claudunt ostia: sed cardinẽ nõ deserũt. qꝛ an geli ꝛ sancti siue in hac vita fidei: seu in illa specie fideles ꝛ ele ctos suscipiãt: semp animũ in radice internę dilectiõis fixũ te/nent. Vñ bñ ex auro cardines facti sũt: ꝓpter fidem vel meritum ꝓprię clarita tis: vel quã habent in deum charitatis. g Perfecit oĩe opus ꝛc. Beda. Dum status sęculi geritur/facit quidez opus domus domini: sed nõdũ perficit quia corda electoꝝ dñs vt bona operẽ/tur inspirat ꝛ adiuuat: nullũ tamẽ i hac vita cõmorãtẽ absqꝫ peccato esse tribu/it. Nãqꝫ hoc futurę beatitudini reseruat. Perficit v̄o omne opus tẽpli salomõis ꝛ dedicationi aptum reddit: cuꝫ noster pacificus in die nouissima electos resur rectionis imortalitate glorificat: ꝛ ęter/num perducit ad regnum. Vñ tẽplum septem ãnis ędificatum/octauo aũt per fectum ac dedicatum est. Cui tempore conuenit qd sequit: h Et intulit q̃ sctificauerat ꝛc. Sctificauerat dauid pater salomonis argentum: cũ deus pa ter eloquentes gratia sui spũs ad loquẽ dum verbum dei confortat. Sãctificat auꝝ/ cum naturali ingenio p̃ditos ad i/telligendã legem illumiat. Sanctificat etiã vasa cum omnib⁹ ecclesię filijs spiri tussancti gratiã largit. Hęc sanctificata salomon infert in tẽplum/cũ dñs pera/cto iudicio doctoꝝ ꝛ cęteroꝝ fideliũ cę/tum in gaudiũ cęlest' regni introducit. i Reposuitqꝫ in the. dom⁹ do. qꝛ deos suos abscõdit in abdito vult⁹ sui a cõturbatiõe hoim. Multi sunt thesau/ri i vna domo dñi: qꝛ i vna eccl'ia scti me ritis distãt. Et vna ẽ p̃ria cęlestis: quis i ea stella a stella differat i claritate. Qd vtrũqꝫ distributor p̃mioꝝ demõstrauit/cũ ait: In domo p̃ris mei mãsio. ml'. ꝛc.

Prou. 6. c — Joh. 5. f. — Ps. 118. o — F — Exo. 25. — 2. Pa. 5. — Col. 2 — 1. Cor. 15. — Joh. 14.

G In sctĩsctõꝝ

renẽ panes ꝓpositiõis auream: ꝛ candelabra aurea q̃nqꝫ ad de a xterã: ꝛ q̃nqꝫ ad sinistrã ꝯtra ora a culũ/ex auro puro: ꝛ q̃si lilij flo b res: et lucernas desup aureas: ꝛ

a ¶ candelabroꝝ. b ¶ doctores pleni vi talibus aquis.

c d forcipẽs aureos ꝛ hydriãs ꝛ fu b c

a ¶ pnĩe labor passioqꝫ tolerãtie q̃b⁹ mor tificant mẽbra coꝝ sup terram.

e scinulas/ꝛ phialas/ꝛ mortario/ d e f

a ¶ virtutes opeꝝ vel orõnes sctõꝝ q̃bus odor suauitatis ascendit ad deũ ex cõsciẽ/tia pura ꝛ fide non ficta.

la/et thũribula de auro purissi/ g f mo. Et cardines ostioꝝ domus h interioris sanctisctõꝝ/ꝛ ostiorꝫ g dom⁹ tẽpli ex auro erãt. †Et pfe cit oẽ op⁹ qd faciebat salomõ in h domo dñi: ꝛ intulit q̃ sanctifica/uerat dauid p̃r suus: argentũ et i aurũ ꝛ vasa: reposuitqꝫ i thesau ris domus dñi. Ca. VIII

T†Unc ꝯgregati sũt i oẽs maiores natu isrl' cũ p̃ncipib⁹ tri/buũ/ꝛ duces fami/liarũ filioꝝ israel ad regem salo/monem in hierusalẽ: vt deferrẽt k arcã fęderis domini de ciuitate dauid: id est de sion. Conuenit/qꝫ ad regẽ salomonẽ vniuersus

Nico. de lyra

✻ a Et candelabra aurea q̃nqꝫ ad dexterã ꝛc. Ista erãt facta ad mo/dum cãdelabri qd fecit moyses: cui⁹ for ma fuit descripta Exodi. xxv. b Et forcipes aureos. ad rescindẽdũ pres lychnoꝝ cõbustã. c Et hydrias. in q̃b⁹ erat oleũ ꝓ lucer nis. d Et fuscinulas. ad extrahẽdũ de lucernis si ibi ali/q̃d imũdicię de lychnis cõbust' cecidisset. e Et phi. ad pa nẽdũ vnguẽtũ ꝓ inunctiõe regũ ꝛ põtificũ ꝛ vasoꝝ q̃ erãt ap/plicãda ad cultũ diuinũ. f Et morta. ad terrẽdũ spẽs et radices vnde fiebãt talia vnguẽta. g Et thuribu. in q̃b⁹ cremabant thymiamata. h Et cardines ostiorũ ꝛc. de q̃bus ostijs. s. dictũ est ca. vj. Illa em̃ ps tẽpli dicebat sctĩsa ctoꝝ: ꝛ ido cardines ostioꝝ ei⁹ erãt de p̃ciosiori ma teria/q̃ ostioꝝ dom⁹ exterior'. Cęt'a patet. Ca. VIII

TUnc congregati sunt oẽs maiores natu isrl' ꝛc. Hic ꝯñr describit tẽpli dedicatio. ꝛ p̃mo ponit introductio arcę. scdo signũ diuinę p̃sentię/ibi: Factũ est aũt. tertio salomõis orõ/ibi: Stetit aũt salomõ. q̃rto ꝑl'i bñdictio ꝛ licẽtiatio/ibi: Factũ ẽ aũt. Circa p̃mũ dr: i Tũc cõgrega ti sũt oẽs ma. na. isrl' ꝛc. vt cũ debita solẽnitate dedicaret tẽplũ ꝛ deferret ibi arca dñi. io sbdit: k Ut de. ꝛc. de ci. da. vbi adducta fuerit de domo obededõ: vt hr. s. ij. li. vj. ca.

✻ In mense maio

Moraliter. i Tunc congregati sunt omnes maio res natu isrl' ꝛc. Hic agitur de portatiõe arcę testamenti ad locũ sibi paratũ in tẽplũ intra sctĩsctõꝝ: p qd significat cęluꝫ empyreũ q̃ est locus beatoꝝ: sicut dictũ fuit Exo. xxv. Dictuꝫ etiã fuit ibidẽ/ꝙ p arcã figurata fuit btã virgo maria: ꝓpt qd p hanc arcę deportationẽ figurata fuit hui⁹ virginis assũptio. Per maiores natu/duces ꝛ p̃ncipes: Qui congregati fuerũt ad salomonẽ in arcę deportatione/signantur angeli de diuer/sis ordinib⁹ cũ christo venientes ad beatę virginis veneratio

✻ nẽ in eius

A F a ¶ In sctīſctōꝝ. Be. Dom⁹ tēpli exterioꝛ ꝑegrinātē eccl'iaꝫ ſctāſctōꝛū ſupnę pr̄ię cęleſtꝰ fęlicitatē deſignāt. Illata in ſctāſctōꝝ arca aſſūptā chꝛiſti hūanitatē ītra veluꝫ regię cęleſtis inductā. b ¶ Subter alas ⁊c̄. Be. Moyſes fecit duos cherubin aureos: q̃s poſuit in ꝓpitiatoꝛio qđ erat ſuper arcā. Salomō addidit duos maioꝛes: ſꝫ q̃ꝝ alis arcā nūc dꝛ poſuiſſe cū ꝓpitiatoꝛio ⁊ duob⁹ cherubin ꝑoꝛib⁹. c ¶ Cūq₃ emine. ⁊c̄. Be. Hoc manifeſtius in Paral'. Uectes inquit q̃bus poꝛtabāt arcā / qꝛ paululū longioꝛes erāt: capita patebāt ante oꝛaculū. Si ꝟo q̃s paululū fuiſſet extrinſecus / eos videre nō poterat. Ubi notādū: qꝛ ⁊ſi vectiū capita diligēti⁹ intuētib⁹ patebāt añ oꝛaculū: nō tñ fieri poterat vt ip̄a capita añ oꝛaculū eminerēt: qꝛ neceſſe erat vt clauſo oꝛaculo ⁊ appēſo añ oſtia velo / ip̄i q̃q₃ vectes cū arca adducerent interi⁹: qđ fieri nō poterat ſi ꝓminētes vltra oſtiuꝫ vectes ꝓducēdis ad claudēdū oſtijs locū nō darēt. d ¶ Qui ⁊ fuerunt ibi. In Para. dꝛ: Fuit itaq₃ arca ibi vſq₃ ad p̄ſentē diē. qđ ab hiſtoꝛiographo additū ē: ſignificāte vſq₃ ad tp̄a ętatꝰ ſuę eaꝫ ibi ꝑmāſiſſe. qđ nō de eſdra pōt intelligi: qꝛ iā erat incēſū tēplū: ſꝫ de nathā vł aliq̃ ꝓphetaꝝ a q̃b⁹ oīa geſta ſuoꝝ tēpoꝛū ſcripta eſſe creduntꝰ. e ¶ In arca aūt nō erat aliud. Ra. Erat ī arca vꝛna aurea h̄ñs manna: qꝛ in hoīe chꝛiſto habitat oīs plenitudo diuinitatis coꝛpoꝛaliter. Erat virga aaron q̃ exciſa denuo floꝛuerat: qꝛ poteſtas iudicādi penes euꝫ eſt / cuius iudiciū in humilitate paſſiōis videbatꝰ eſſe ſublatū. Erāt etiam tabulę teſtamēti: qꝛ in illo ſunt theſauri ſapiētię ⁊ ſciētię abſcōditi. Adhęrebāt em̄ vectes q̃bus poꝛtabatꝰ: qꝛ doctoꝛes q̃ laboꝛāt ꝟbo / nūc p̄ſenti viſione gaudēt glię chꝛiſti. Uñ Paulus: Cupio diſſolui ⁊ eē cū chꝛiſto. Apparebāt ſūmitates vectiū foꝛis ante oꝛaculū nō ſemꝑ: ſed cū oſtia oꝛaculi aperiri cōtingeret: neq₃ oīb⁹ / ſed his ſolū q̃ ꝓpi⁹ accedētes / attētius interioꝛa ſatagebāt intueri. Uectes ſunt cōditi in oꝛaculo: qꝛ electi q̃ p̄ceſſerūt nūc ſunt in abſcōdito vultus dei. Quoꝝ tñ ſūmitates vectiū apto oꝛaculo his q̃ appꝛopiāt viſuntꝰ: cū ꝑfectioꝛibus oculis ſoꝛdis purificatis / dei gratia aliq̃d extremū de ſupnoꝛū gaudio contēplādū donauerit: quia his qui paulo longius receſſerunt / id ē mente exterius vagantibus / cōtemplatio minime cōceditꝰ. Ip̄a arca q̃lis ⁊ q̃modo eſſet poſita ſolis eis q̃ oꝛaculum intraſſent videre licebat: quia ſoli ſupnę patrię ciues gl̄iaꝫ ibi redēptoꝛꝰ plene ꝯtēplantꝰ. f ¶ Nebula ip̄leuit domū dñi: ⁊ nō poterāt ⁊c̄. Ra. id eſt ſynagogā impleuit: quia eoꝝ mētes infidelitatis caligo repleuit. ⁊ ſacerdotes ꝓpter nebulā miniſtrare nō poterāt: qꝛ dū myſticos ſenſus lr̄ę velamine coopertos / ⁊ natiuitatis chꝛiſti ſacramēta inueſtigare deſpiciunt: debitū fidei ſuę miniſteriū per nebulā erroꝛis ꝑdiderunt: ita vt exigētibus meritis nō agnoſcāt cultū credulitatis: q̃bus in nebula doctrinę ſuę dñs de ſe etiā aperta narrauit. Sed qꝛ auditoꝝ mētes infidelitatꝰ caligo impleuerat / q̃ſi emiſſū ſolis radiū nebula interiacēs abſcōdebat.

Margin: Exo.25.b — 2.Pa.5.b — 2.Pa.5.c — 2.Pa.5.c — Col.2.a — Phil.1.c

a ¶ id eſt ſeptembri.

israel in mēſe bēthanim in ſolenni die: ip̄ſe eſt mēſis ſeptim⁹. Ueneruntq₃ cūcti ſenes de iſrael: ⁊ tulerūt ſacerdotes arcā: ⁊ poꝛtauerūt arcā dñi / ⁊ tabernaculū fęderis / ⁊ oīa vaſa ſanctuarij q̃ erant in tabernacl'o: ⁊ ferebāt ea ſacerdotes ⁊ leuitę. Rex aūt ſalomō / ⁊ oīs multitudo iſrl' q̃ cōuenerat ad eū / gradiebatꝰ cū illo añ arcā: et imolabāt oues ⁊ boues / abſq₃ ęſtimatiōe ⁊ nūero. Et intulerūt ſacerdotes arcā fęderꝰ dñi ī locū ſuū in oꝛaculū tēpli / in ſctīſctōrū ſubter alas cherubin. Siq̃dē cherubin expādebāt alas ſuꝑ locū arcę: ⁊ ꝓtegebāt arcā ⁊ vectes

a ¶ vectes q̃b⁹ arca poꝛtabatꝰ / ꝑdicatoꝛes ꝑ q̃s chꝛiſtꝰ mūdo īnotuit typice nūciāt.

ei⁹ deſuꝑ. Cūq₃ eminerēt vectes ⁊ apparerent ſūmitates eoꝝ foꝛꝰ ſanctuariū añ oꝛaculū / nō apparebāt vltra extrīſec⁹. Qui ⁊ fuerūt ibi vſq₃ in p̄ſentē diē. In arca aūt nō erat aliđ niſi duę tabulę lapideę q̃s poſuerat ī ea moyſes in oꝛeb q̃ñ pepegit dñs fęd⁹ cū filijs iſrl' cū egrederentꝰ de terra ęgypti. Factū eſt autē cū exiſſent ſacerdotes đ ſanctuario: nebula ip̄leuit domū dñi: ⁊ nō poterāt ſacerdotes ſtare ⁊ miniſtrare

¶ exiſtenti.

a ¶ .i. de ſanctiſſctōꝝ vbi intulerant arcaꝫ ⁊ tabernaculū qđ fecerat moyſes

Nico. de lyra

a ¶ In mēſe bethanim. Ille eſt mēſis ſeptim⁹ / q̃ apud hebręos erat q̃ſi totus feſtiuus: ſicut dictū fuit Leui. xxiij. tamē feſtiuitas p̄ncipalis erat feſtū expiatiōis: qđ celebꝛabatur decima die illi⁹ mēſis. b ¶ Et poꝛtauerūt arcā dñi ⁊ tabernaculū fę. qđ fecit moyſes: qꝛ illud tabernaculū fuit repoſitū cū alijs vaſis ſacris in theſauris domus dñi. Aliq̃ aūt libꝛi habēt: Et poꝛtauerūt arcā dñi ad tabernaculū fęderis: qꝛ ꝑ imperitiā aliq̃rū coꝛrectoꝝ poſitū ē ad / ꝓ et. Nō ei arca tūc fuit poꝛtata ad tabernaculū fęderis: ſed intra tēplū qđ fecerat ſalomō. c ¶ Et im. ⁊c̄. abſq₃ ęſti. ⁊ nu. Hyꝑbole ē: ad denotādū m'titudinē hoſtiaꝝ. d ¶ Subter alas cherubin. Loquitꝰ de illis cherubin quos fecit ſalomon. habebāt em̄ decē cubitos altitudinis: ⁊ in medio dom⁹ ſub alis eoꝝ ſe cōtingētib⁹ fuit arca poſita: ſicut dictū fuit. ſ. ca. vj. e ¶ Cunq₃ eminerēt vectes ⁊c̄. Dicit Ra. Sa. ꝙ vectes trāſibāt ꝑ latitudinē arcę: ita ꝙ longitudo arcę erat inter vectes: ſicut dictū fuit Exo. xxv. ⁊ ſic capita vectiū erāt cōtra coꝛtinā ꝑdētē in ingreſſu ſanctuarij: ⁊ aliquātulū eā ip̄ellebant: ⁊ ſic apparebāt ibi ſicut duę māmillę mulieris ſub veſte ſua: et ad h̄ inducit illud Cant'. j. d. Inter vbera mea cōmoꝛabitꝰ. Et ꝓpter hoc ſubditur: Nō apparebāt vltra extrinſecus: qꝛ dicta coꝛtina erat intermedia: et ſic non apparebāt coꝛpoꝛa vectiū: ſed tm̄ figura: ſicut videtꝰ manus ꝑ chirothecā. Doctoꝛes aūt noſtri aliter exponunt / dicentes: ꝙ licet vectes poſſent videri ab illis qui erāt ꝓpe oſtiū ſanctiſctōꝝ: non tamē ab illis qui erāt longius. Et hoc videtur rationabilius dictū. quia ī templo ſalomonis nō ſolum erat coꝛtina media inter ſctm̄ ⁊ ſctm̄ſctōꝝ: ſꝫ paries / q̃ nō poterat vectib⁹ ſic impelli vt eoꝝ capita exteri⁹ apparerēt. f ¶ In arca aūt nō erat aliud niſi duę tabulę lapideę. Contrariū videtꝰ dicere Ap'ls ad Heb. ix. a. ſcꝫ ꝙ ibi cū tabulis erat virga aaron: ⁊ vꝛna aurea h̄ñs manna. Ad hoc dicitur dupliciter. Uno modo: ꝙ ſolę tabulę erāt ibi pꝛincipaliter: quia ad hoc ſolum fuit arca facta. alia ꝟo duo occaſionalitꝰ: ſcilicet virga ad repreſſionē rebellionis de ſacerdotio: ⁊ vꝛna aurea ad memoꝛiā cibi dati de cęlo. Alio modo: ꝙ virga ⁊ vꝛna aurea non erāt intra arcā: ſed extra in ſcrinio ad hoc facto ⁊ in latere arcę poſito: ſicut dictū fuit de libꝛo in quo moyſes legē ſcripſerat Deu. xxxj. g ¶ Factum eſt autē cū exiſſent ſacerdotes de ſanctuario ⁊c̄. Hic cōſequenter oſtenditꝰ ſignū diuinę p̄ſentię / cū dicitꝰ: h ¶ Nebula impleuit domū dñi. Quę erat ſignū diuinę p̄ſentię: qꝛ dñs frequenter legitꝰ apparuiſſe moyſi in nube. i ¶ Et non poterant ſacerdotes ſtare. ꝓpter reuerentiā diuinę p̄ſentię ſe elongātes. Dicūt auteꝫ hic aliqui: ꝙ nebula iſta nō erat obſcura / ſed lucida: ſicut nubes q̃ apparuit ī trāſfiguratione dñi Matth. xvij. ⁊ ideo ſacerdotes nō poterāt miniſtrare / pꝛopter exceſſum claritatis quā non poterāt ſuſtinere. Sꝫ hoc nō cōſonat textui ſequēti: vbi dicitꝰ: Dominus dixit vt habitaret in nebula. in hebꝛęo habetꝰ: In caligine. Uñ ⁊. ij. Paral'. vj. a. dicitꝰ: Dñs pollicitus eſt / vt habitaret in caligine. Niſi dicatꝰ ꝙ iſta nebula in ꝑte erat caligino ſa: vtpote exterius: ⁊ in parte lucida. ſicut dicitꝰ de nube exiſtēte inter ęgyptios ⁊ filios iſrael: Exo. xiiij. e. Et erat nubes tenebꝛoſa ⁊ illuminās noctem: tenebꝛoſa ęgyptijs: ⁊ illuminās noctem hebꝛęis: ſicut plenius dictum fuit ibidem. ⁊ hoc videtur concoꝛdare ei: quod dicitur. ij. Paral'. vij. a. Sed ⁊ oēs filij iſrael videbāt deſcendentē ignē ⁊ gloꝛiā dñi ſuꝑ domum.

Margin: L — D

℟ Stetit ergo.

✱ Dñs dixit

Moraliter

✱ nc̄ in ei⁹ aſſūptiōe. Hiero. ī ſermōe: Legim⁹ q̃ſępe ad exequias ⁊ funera quoꝛūlibet ſctōꝝ angelos aduenisse ⁊ exequiis eoꝝ obſeq̃a p̄ſtitiſſe: necnō ⁊ eoꝝ aīas ad cęlū cū hymnis ⁊ cāticis detuliſſe. Sequitꝰ: Et q̃nto magis credēdū eſt hodierna die militiā angeloꝝ cū ſuis agminib⁹ obuiā aduenisse genitrici dei: eāq₃ ingēti lumīe circūfulſiſſe: ⁊ vſq₃ ad thꝛonū olim añ mūdi ꝯſtitutionē ſibi paratū / cū laudib⁹ ⁊ cāticis ꝑduxiſſe. Sequitꝰ ibidē: Nec imerito creditꝰ: ꝙ ip̄e ſaluatoꝛ omniū per ſe totus feſtinus occurrit; eamq₃ ſecum in thꝛono collocauit.

Nota de aſſumptiōe btē marię ꝟginiſ

✱ Stetit aūt

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

E ꝑpter nebulam. Impleuerat enim gloria domini domū do-
¶ id est statuit.
†2. Pa. 6. a mini. Tunc ait salomon: †Dominus dixit vt habitaret in ne- a
bula. Edificans ędificaui domū i habitaculū tuū: firmissimū
soliū tuū in sempiternū. Couertitq; rex faciē suā/ ⁊ benedixit
omni ecclesię isrl'. Omnis eīm ecclesia israel stabat. Et ait salo
a ¶ per prophetas.
mon: Benedict⁹ dn̄s deus israel q̄ locutus est ore suo ad da b
uid patrē meū: et i manib⁹ eius pfecit/ dicēs: A die q̄ eduxisti
populū meū israel de egypto/ nō elegi ciuitatem de vniuersis
tribubus isrl' vt ędificaret domus ⁊ esset nomē meū ibi: sz ele-
gi dauid vt esset sup ppl'm meū isrl'. Voluitq; dd pr̄ me⁹ ędifi-
care domū noi dn̄i dei israel: ⁊ ait dn̄s ad dauid patrē meū: c
Qz cogitasti in corde tuo ędificare domū noi meo/ bn̄ fecisti
†1. q. 7. c. 2 hoc ipm mēte tractās. †Verūtn̄ tu nō ędificabis mihi domū:
sed fili⁹ tu⁹ q̄ egredieť de renibus tuis/ ipe ędificauit domū no
mini meo. Cōfirmauit dn̄s sermonē suū quē locut⁹ est. Ste-
titq; p dauid prē meo: ⁊ sedi sup thronū isrl' sicut locut⁹ ē dn̄s
et ędificaui domū noi dn̄i dei isrl': ⁊ ꝯstitui ibi locū arcę i qua
¶ id est tabule testamenti
fed⁹ dn̄i ē: qd pcussit cū prib⁹ nr̄is qn̄ egressi sunt de terra ęgi-
pti. Stetit aūt salomō an̄ altare dn̄i/ i ꝯspectu ecclię isrl': ⁊ ex- d e
¶ flexis genibus.
pādit man⁹ suas in cęlū/ et ait: Dn̄e deus isrl' nō est similis tui
de⁹ i cęlo desup: ⁊ sup terrā deorsū: q̄ custodis pactū ⁊ miseri
cordiā seruis tuis/ q̄ ambulant corā te in toto corde suo: q̄ cu
stodisti seruo tuo dd pr̄i meo q̄ locut⁹ es ei. Ore locut⁹ es et
manib⁹ pfecisti: vt hęc dies ꝓbat. Nūc igiť dn̄e deus israel:
†2. Re. 7. b cōserua famulo tuo dauid pr̄i meo q̄ locut⁹ es ei/ dicēs: †Non
s. 2. a auferet d te vir corā me/ q̄ sedeat sup thronū israel: ita tamen
F si custodierint filij tui viam suam/ vt ambulent corā me: sicut
tu ambulasti in conspectu meo. Et nūc dn̄e deus isrl' firmenť f
a ¶ nō ꝑpter hoc q indigeas: qz nō indiges.
vba tua/ q̄ locut⁹ es seruo tuo dauid pr̄i meo. Ergō ne putan g
dū est q vere deus habitet sup terrā? Si eīm cęlū ⁊ cęli cęloꝝ
te cape non pn̄t: quāto magis dom⁹ hęc quam ędificaui tibi?
Sed respice ad orōnē serui tui/ ⁊ ad pces eius/ dn̄e de⁹ meus. h
Audi hymnū ⁊ orōnē quā seruus tuus orat corā te hodie: vt i
sint oculi tui apti sup domū hanc nocte ac die: super domū d k
†Deu. 12. b. qua dixisti: †Erit nomē meū ibi: vt exaudias orationē quā ser
uus tu⁹ orat ad te in loco isto: vt exaudias depcationē sui tui
⁊ ppl'i tui isrl'/ q̄dcūq; orauerit i loco isto: ⁊ exaudies i loco ha
†2. Pa. 6. d bitacl'i tui i cęlo: ⁊ cū exaudier/ ꝓpiti⁹ er. †Si peccauerit hō l
in ꝓximū suū: et habuerit aliqd iuramentū q̄ teneat astrict⁹: ⁊
venerit ꝑpter iuramētū corā altari tuo in domū tuā/ tu exau-
dies i cęlo: ⁊ facies ⁊ iudicabis suos tuos/ ꝯdēnās impiū: et
reddēs viā suā sup caput ei⁹: iustificāsq; iustū/ ⁊ retribuens ei
sm iusticiā suā. Si fugerit ppl's tu⁹ isrl' inimicos suos: qz pec- m
caturus est tibi: ⁊ agētes pęnitētiā/ ⁊ cōfitētes noi tuo/ venerit n
⁊ adorauerint ⁊ deprecati te fuerint in domo hac: exaudi in cę
lo: ⁊ dimitte pctm̄ ppl'i tui isrl': ⁊ reduces eos in terrā quā dedi
sti patrib⁹ eorū. Si clausum fuerit cęlum: ⁊ non pluerit ꝑpter o
pctā eoꝝ: ⁊ orātes in loco isto pęnitētiā egerit noi tuo: ⁊ a pec
catis suis cōuersi fuerint ꝑpter afflictionē suā: exaudi eos in
cęlo: ⁊ dimitte pctā seruoꝝ tuoꝝ/ ⁊ ppl'i tui israel: ⁊ ostēde eis
viā bonā p quā ambulent: ⁊ da pluuiā super terrā quam de-
disti populo tuo in possessionem. Fames si oborta fuerit i ter p
ra: aut pestilentia/ aut corruptus aer/ aut erugo/ aut locusta/ q r

a ¶ Dn̄s dixit ⁊c. Dicūt aliq̄ q nō inue-
niť hoc dictū a deo verbo/ sz facto: qz pluries
legiť apparuisse in nube: vt p̄dictū ē. Pōt etiā
dici q iueniť dictū verbo dn̄i Leui. xvj. d. Di-
xit dn̄s: in nube apparebo sup oraculū. Conse
quēter poniť grarumactio salomōis: eo q vi-
debat p signū diuinę p̄sentię q dom⁹ ab eo ędi
ficata erat deo accepta. io subdiť: b ¶ Et ait
salomon: Bn̄dic ⁊c. ⁊ patet littera vsq; ibi:
c ¶ Et ait dn̄s ad dd patrē meū ⁊c. Ex h
ptz: q nō oportet volūtatē hūanā semp cōfor-
mari diuinę in volito. Dauid eīm voluit ędifi-
care teplū dn̄o: ⁊ de h cōmēdať a deo: ⁊ tn̄ de⁹
nolebat q ipe ędificaret: sz fili⁹ ei⁹. Cętera pa-
tent in lr̄a. d ¶ Stetit autē salomon ⁊c.
Hic ꝯn̄r poniť orō salomonis ꝯtinēs septem
petitiōes. Prima respicit bonum statū regni
dauid. p̄mittiť tn̄ ipsi⁹ salomonis deuota dis-
positio/ cū dr: Stetit aūt salomō an̄ alta-
re. scz holocaustoꝝ: qz ad altare incēsi soli sa-
cerdotes intrabāt. e ¶ Et expādit ma. su-
as in cę. Per h designās q oē bonū a deo ē
expectādū. scdo regratiať salomon de p̄terito
bn̄ficio/ cū dr: Dn̄e de⁹ isrl'. ⁊ subdiť: Qui cu
stodisti suo tuo dd pr̄i meo ⁊c. tertio po-
niť d futur petitio/ cū dr: Nūc igiť dn̄e de⁹
isrl' ꝯser. ⁊c. f ¶ Firmenť ver. tua. Per
h n̄ designať i deo mutabilitas aliq̄: sz i hoib⁹
q̄bus ꝓmissa sunt diuia bn̄ficia sub cōditiōe q
bn̄ debeāt se hr̄e. Est igiť sensus: Firmētur
verba tua. i. da mihi ⁊ alijs poster dd stabili
tatē mētis in bono: ita q nō fraudemur ꝓmis-
so tuo. g ¶ Ergo ne p. ē ⁊c. Per hoc eīm ex-
cludit errorē illoꝝ q̄ putauerūt deū hr̄e formā
corpalē. h ¶ Sz respi. ad ora. s. t. q. d. ista
dom⁹ nō ē ędificata vt ibi hites sic hō i domo
sua: sz vt pces ibi factę sint magis exaudibiles
q̄ alibi: ꝓpť exercitiū cultus diuini. i ¶ Vt
sint ocl'i tui ⁊c. Ocl'i tuę pietatis ⁊ miscdię.
k ¶ De q̄ dixi. Erit ⁊c. hoc dixit Deuť. xij.
l ¶ Si peccauerit. Hic poniť scd̄a petitio.
⁊ respicit fidelitatē viri cū ꝓximo suo. i pluri-
bus eīm casib⁹ determinabať ꝯtētio aliquorū
p iuramētū. vtpote i deposito furto sblato qn̄
nō inueniebať: tūc depositari⁹ erat liber iurā-
do q nō fecisset fraudē ꝓximo: vt hr̄ Exo. xxij.
In tali casu ⁊ ꝯsilib⁹ adducebať aliq̄s ad iurā
dū an̄ tēplū: ⁊ si piurabat freq̄nter seq̄bať vin
dicta diuina ad declarationē iusticię. ⁊ h ē qd
subdiť: Judicabis seruos tuos cōdēnās impi
um ⁊c. m ¶ Si fugerit po. Hic poniť ter-
tia petitio q̄ respicit ppl'i cōitatē in bello/ q̄ an̄
erat infecta pctō cōiter ab aduersarijs debel-
labať: vt ptz in multis locis ve. testamēti. ⁊ h
est qd dr: Si fugerit ppl's tuus isrl' inimi-
cos suos: qz peccatur⁹ est tibi. h est dictū:
pctm̄ futuꝝ erit causa fugę sequētis. n ¶ Et
agētes pn̄iam. qz sic p offensam diuinā de-
bellabanť: ita p debitā pn̄iam deo recōciliati
victores efficiebanť. o ¶ Si clausum fue-
rit cę. Hic poniť q̄rta petitio ꝓpter nimiā sic-
citatē ex pctō populi accidentē. ⁊ patz littera.
p ¶ Fames si oborta fuerit. Hic ponitur
q̄nta petitio p amotiōe diuersoꝝ maloꝝ q̄ ac-
cidere solēt ꝓpť pctā hoīm/ cū dr: Fames si
obor. fu. q̄ pōt ꝯtingere ex multis causis: vt
ex sterilitate terrę: vel ex tēpestate fruct⁹ deua
stāte: vel ex aduersarijs bona destructib⁹ ⁊ cō-
similibus. q ¶ Aut pestilentia. i. mortali-
tas hominū vel animaliū. r ¶ Aut corru-
pt⁹ aer. Ex q̄ sequunť ifirmitates. s ¶ Aut
erugo aut locu. corrodentes terre nascētia.
* Vl' rubigo
* d ¶ Steterit aūt salomon ante altare
domini ⁊c. Per orōnes aūt salomonis hic
diffuse positas/ signantur orationes hominis
christi quas pro suis fidelibus in vita pręsen-
ti adhuc degentibus offert deo patri.
* Fecit ergo

Margin: Paral. 6. b — 1. Cor. 3. d — Petitionum salomonis prima — Diuisio — 2. petitio — 3. petitio — 4. petitio — 5. petitio — Moraliter

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

vel rubigo: ꝛ afflixerit eū: ꝛ inimic⁹ eius portas obsidēs: oīs a plaga/ vniuersa infirmitas/ cūcta deuotatio ꝛ impcatio q̄ acci- b derit oī homini de pplo tuo isrl. Si quis cognouerit plagā cor dis sui: ꝛ expāderit man⁹ suas ī domo hac: tu exaudies in celo in loco habitatiōis tue: ꝛ repropitiaberis/ ꝛ facies vt des vni- cuiqꝫ sm oēs vias suas/ sicut viderl cor ei⁹: †qꝛ tu nosti sol⁹ cor oīm filioꝝ hoīm: vt timeant te cūctis dieb⁹/ q̄bus viuūt sup fa- ciē terre quā dedisti patrib⁹ nostris. Insup ꝛ alienigena q̄ nō ē c de pplo tuo isrl: cū venerit de terra lōginqua ppter nomē tuū: audiet eñ nomen tuū magnū/ ꝛ manus tua fortis: ꝛ brachium tuū extētum vbiqꝫ: cū venerit ḡ ꝛ orauerit in loco hoc: tu exau- dies in celo/ in firmamēto habitaculi tui: ꝛ facies oīa p q̄b⁹ in- uocauerit te alienigena: vt discant vniuersi ppli terrarū nomen tuū timere: sicut ppls tu⁹ isrl: ꝛ pbēt qꝛ nomē tuū inuocatū est sup domū hāc quā edificaui. Si egressus fuerit ppls tuus ad d bellū ꝯ inimicos suos p viā/ q̄cūqꝫ miserl eos: orabūt te ꝯ viā ciuitatl quā elegisti: ꝛ ꝯ domū quā edificaui noī tuo: ꝛ exaudi- es in celo oratiōes eoꝝ/ ꝛ pces eoꝝ: ꝛ facies iudiciū eoꝝ. Qꝫ si e peccauerit tibi († Nō est eñ hō q̄ nō peccet) ꝛ irat⁹ tradiderl eos inimicis suis: ꝛ captiui ducti fuerint in terrā inimicoꝝ ppe vel lōge: ꝛ egerint pniam in corde suo in loco captiuitatl: ꝛ conuer si deprecati te fuerint in captiuitate sua/ dicētes: † Peccauim⁹: inique egim⁹: impie gessimus: ꝛ reuersi fuerint ad te in vniuerso corde suo ꝛ tota aīa sua ī terra inimicoꝝ suoꝝ: ad quā captiui ducti fuerint: ꝛ orauerit te ꝯ viā terre sue quā dedisti prib⁹ eoꝝ f ꝛ ciuitatis quā elegisti/ ꝛ tēpli qd edificaui noī tuo: exaudies in celo in firmamēto solij tui orōnes eoꝝ ꝛ pces eoꝝ: ꝛ facies iudi ciū eoꝝ: ꝛ ppitiaberis pplo tuo q̄ peccauit tibi: ꝛ oībus iniq̄ta- tibus eoꝝ q̄bus pūaricati sūt ī te: ꝛ dabis misericodiā corā eis q̄ eos captiuos habuerint/ vt misereant eis. Ppls eñ tu⁹ est: ꝛ hereditas tua: q̄s eduxisti de terra egypti de medio fornacl fer g ree: vt sint oculi tui aperti ad deprecationē serui tui ꝛ popli tui israel: ꝛ exaudies eos in vniuersis p q̄bus inuocauerit te. Tu h eñ separasti eos tibi in hereditatē de vniuersis populis terre: sicut locut⁹ es p moysen seruū tuū: quando eduxisti patres no stros de terra egypti dñe deus. Factū est aūt cū cōplesset salo i mon orans dñm omnē orationē ꝛ deprecationē hanc: surrexit k de cōspectu altaris domini. Vtrūqꝫ enim genu in terram fixe- l rat: ꝛ manus expanderat ad celū. Stetit ergo ꝛ benedixit oīm m ecclesie israel voce magna/ dicēs: Benedictus dñs deus: qui n dedit requiē populo suo israel iuxta oīa que locut⁹ est. Non cecidit ne vnus quidez sermo ex omnibus bonis que locutus est per moysen seruū suū. Sit dominus deus noster nobiscuz o sicut fuit cum patribus nostris: nō derelinquens nos/ neqꝫ pij ciens: sed inclinet corda nostra ad se: vt ambulemus in vniuer sis vijs eius: et custodiamus mandata eius: et cerimonias ei⁹ ꝛ iudicia quecunqꝫ mandauit patribus nostris: ꝛ sint sermōes mei isti quibus deprecatus sum coram dño: appropinquātes p dño deo nostro die ac nocte: vt faciat iudiciū seruo suo/ et po- pulo suo israel per singulos dies: ꝛ sciāt oēs populi terre: qꝛ dominus ipse est deus: ꝛ non est vltra absqꝫ eo. Sit quoqꝫ cor nostrum perfectum cum domino deo nostro: vt ambulemus ī decretis eius: ꝛ custodiamus mādata eius sicut ꝛ hodie. Igit rex ꝛ omnis israel cū eo/ imolabant victimas coram dño. Ma ctauitqꝫ salomon hostias pacificas quas imolauit dño: bouz vigintiduo milia: ꝛ ouiū cētū viginti milia. Et dedicauerūt tē-

¶ id est legalia.

a ¶ decisiones causaꝝ. b ¶ q̄stū ad moralia.

Glo. ordi.

A 3 Paral. 6. b a ¶ Stetit ḡ ꝛ bene- dixit. In Paral. refer tur qd hic nō dr: Fece- rat salomon basim ene am/ ꝛ posuit in medio basilice: super quā stās bndixit oī eccle israel. b ¶ Et dedicauerūt tēplū dñi. Rab. Tē- plū dñi sctā ecclia ē: iu- 1. Cor. 3. d xta illud: Tēplū dei sā- ctū est: qd estl vos. hāc dedicauit rex christ⁹: cū eā sanguine suo mūda- uit/ spūsscti gra sctifica- uit: diūsis ꝟtutib⁹ mul tiplicauit. hāc dedicāt ꝛ filij israel/ cuz fideles sm donū sibi collatum ꝟbo pdicatiōis ꝛ ꝟtu- tū ogib⁹ pximis psūt. ¶ In die illa

Nico. de ly.

a ¶ Vel rubigo. desiccans stipulas bla doꝝ/ ita qꝫ nō possūt fa- cere spicas: vl si faciūt/ faciūt inanes. b ¶ Cū cta deuotatio: id est maledictio seu mali ī- precatio. Cetera patent in littera. tc ¶ Insup et alienigena. Hic ponit sexta petitio pro exauditione gentilium venientiū ex deuotiōe ad orādū ī tēplo. Mul ti eñ gentiles audien- tes in diuersis ptib⁹ or bis mirabilia q̄ fecit de us q̄ colebat in hierlm ascēdebāt illuc cā orati onis: vt habet Ioh. xij ꝛ sic deū colebāt: ꝛ sm dictamē recte rationis viuebāt. pces eoꝝ erāt exaudibiles/ q̄uis non seruarēt legem moysi. quia ad illā nō tenebā- tur. multi etiam de his ad iudaismū ꝯuertebā tur. ꝛ ptz lra: d ¶ Si egressus fuerit ppls tuus ad bellū cōtra inimicos suos. Hic ponit septima petitio q̄ respicit belli psperi- tatem ꝛ aduersitatē. p speritas autē est quan- do sequit victoria: et h fiebat frequēter p h/ qꝫ imminēte bello populus vertebat se versus hie rusalē ad orandū dñm. ꝛ hoc petit primo salo- mon. Et patet lra vsqꝫ ibi: e ¶ Qꝫ si pecca- uerint tibi. Ubi tan- gitur belli aduersitas: q̄ est qñ ppls capit ꝛ ī captiuitatez ducit: a q̄ frequēter liberabat po pulus israel: ppter hoc qꝫ in terra captiuitatis orabat dñm versa facie versus hierlm. ꝛ h pe- tit hic salomon/ cū dici tur: Et f ¶ Et oraue rint te cōtra viā terre sue quā de disti pa. eoꝝ ꝛc. Vñ Dan. vj. c. dr/ qꝫ ipe existēs ī chal dea fenestris aptl cōtra hierlm trib⁹ in die tpib⁹ flecte- bat genua sua: et adorabat ꝛc. ꝛ pa- tet littera vsqꝫ ibi: g ¶ Quos edu- xisti de ter. egy. de medio forna cis fer. i. dure ad modū ferri Labor eñ filioꝝ isrl facie- do lateres/ ꝛ coq̄n do in fornace erat eis nimis dur⁹: vt hr ī Exo. h ¶ Tu eñ se. eos. dādo eis legē specialē: ꝛ p signū circūcisio- nis in carne. Cete- ra patent ī littera. i ¶ Factū ē aūt. Hic ponit ppli be- nedictio post orō- nē salomonis/ cuz dr k ¶ Surrexit de ꝯspectu alta. dñi. vt bndiceret pplo. l ¶ Vtrū- qꝫ eñ genu ī ter- rā fixerat. ij. Pa- ral. vj. b. dr: qꝫ fece rat basim enēā: ste titqꝫ sup eā: ꝛ dein ceps flexis genib⁹ fecit orōnē pdictā: ꝛ sic nō sup terraz. Dicendū qꝫ h vtit scptura mō loquē- di cōmuni: q̄ aliqs dicitur flectere ge- nua ad terrā etiaz dato qꝫ sit ī solario ꝛ multo forti⁹ h: qꝛ basis illa nō mul- tū distabat a terra: qꝛ tm̄ distabat tri- b⁹ cubitl. m ¶ Et bndi. oī eccle is rael voce mag. Nō illa bndictiōe q̄ ptinet ad officiū sacerdotale: sz im- pcādo pplo bona: ꝛ regratiādo deo de bonis pteritl di cēs: n ¶ Bndi- ctus dñs de⁹ q̄ dedit requiē po pu. suo ꝛc. ꝛ dep cādo p futuris/ di- cēs. o ¶ Sit do min⁹ de⁹ noster vo. ꝛc. Et ptz lra vsqꝫ ibi: p ¶ Ap ppinquātes do mio deo nostro die ac no. vt fa- ciat iudiciuz ser uo suo ꝛc. id ē ex- audibiles corā eo. cetera patēt vsqꝫ ibi ¶ In die

Margin: Petitionum salomonis prima — Diuisio — 2. petitio — 3. petitio — 4. petitio — 5. petitio — Moralitas — B — C — D

† 2. q. 4. c. consuluisti. † 2. Pa. 6. g 1. Ioh. 1. d † Dan. 3. c

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

E ꝟ a ¶ In die illa sctifi.rex. Ra. Quid ē ꝙ salomō edificauit mediū atrij offerēs ibi: qꝛ altare ęneū qđ erat añ fores tēpli ñ poterat totū capere: nisi ꝙ christ⁹ q̄ in lege ꝓpter infirmitatē ei⁹ ꝑfici nō poterāt nūc in ecclia pleniter gerit. Ipē ē eñ atriū dom⁹ dñi: qꝛ ꝑ ipm ingressus ptꝫ i hierłm cęlestē. Quia ḡ holocausta ꝛ sacrificia in altari typico nō poterant offerri: eo ꝙ oia sibi figuraliter fiebāt: rex noster erexit altare fidei in ecclesia in q̄ holocausta ꝛ sacrificia q̄tidie spiritualiť deo offerunť. hinc ē etiā qđ dñs ait: Holocausta ꝛ sanguinē victimaruꝫ nolui. (Esa.i.c.) b ¶ Altare ęneū. Quod fecit moyses positū erat añ tēplū cōtra ianuas ei⁹. ꝛ qꝛ illud angustū erat ꝛ cape nō poterat, mediū atrij sub diuo sctificauit: vbi posuit illud altare maximū qđ fecerat viginti cubitoꝝ. (Exo.27.) c ¶ Festiuitatē ce. Ra. In vbis dierū. ita de eadem re scriptū ē: Fecit ḡ salomō festiuitatē i tpe illo septē dieb⁹: ꝛ ois isrł cū eo. (2. Pa.7.d) Ecclesia magna valde ab introitu emath vsq̄ ad torrentē. Fecitq̄ die. viij. collectaꝫ: eo ꝙ dedicassꝫ altare septē dieb⁹, et solēnitatē celebrasset dieb⁹ septē. Igiť. xxiij. die mēsis septimi dimisit pplos ad tabernacula sua. Et ē sensus: ꝙ expletis dieb⁹ septē dedicationis, subsecuti sunt dies scenophegię: q̄ a. xv. die mēsis. vij. inchoabantur: ꝛ i die. xxij. finiebanť. Utrisq̄ ḡ festiuitatibus recte pactis et scenophegiarū viij. die. finita, dimisit rex pplos ad sua. qđ etiā Josephus attestať. ¶ Be. Mystice. (Mystice) Solēnitas quā fecit salomon ꝛ ois isrł signat gaudia sctoꝝ q̄ cū christo vero pacifico ꝑpetualiter habēt. Loca q̄q̄ cōgruūt. emath eñ interpretať dñi vitas. Riuus siue torrēs ęgypti significat mortē tꝑalē quā in ęgypto cōsistēs. i. in tenebris huius mūdi nullus euadere potest. Ois ḡ isrł a riuo ęgypti vsq̄ emath festū celebrat cū salomone: qñ scti post finē ꝑsentꝭ vitę veraciť ęternis gaudijs cū dño christo ꝑfruunť. Septē ꝛ septē diebus festa celebranť: qꝛ electi ꝑ septiformē gratiam mō in hac vita q̄ septenario discurrit gaudēt in spe: ꝛ tūc in sabbato vero. i. aīaꝝ reqe gaudebūt in re. i. in ipi⁹ veritatis ꝑceptiōe. Dies octauus resurrectio est sanctoꝝ secutura post sabbatismū aīaꝝ. Tūc in māsionibus cęlestibus quiq̄ ꝓm meritoꝝ qualitates collocabūtur: vbi alacri corde lętanť deū laudātes sup bonis q̄ in christo patť ꝯtulit christianis. d ¶ Ab introitu emath. Rab. Per introitū emath septētrionalē iudęę plagā: per riuū siue torrentē ęgypti designat australē. Iste aūt riuus nō est nilus sed alius fluui⁹ q̄ iuxta riuocorulā influit in mare. Emath aūt ciuitas syrię ē, q̄ nūc epiphania vocať ab ātiocho epiphane. e ¶ Letantes. Decantātes cū delectatione hymnos: ita vt in ea iocūditate sine labore ad propria remearent.

ꝟ Prebente

a plū dñi rex ꝛ filij isrł. In die illa sctificauit rex mediū atrij quod erat añ domuꝫ dñi. Fecit q̄ppe b holocaustū ibi, ꝛ sacrificiū, ꝛ adipē pacificoꝝ: q̄nia altare ęneuꝫ qđ erat corā dño min⁹ erat: ꝛ capere nō poterat holocaustū ꝛ sacrificiū, ꝛ adipē pacificoꝝ. †Fecit ḡ salomon in tpe illo festiuitatē c celebrē: ꝛ ois isrł cū eo, młtitudo magna ab introitu emath vsq̄ ad d riuū ęgypti, corā dño deo nr̄o: septē dieb⁹ ꝛ septē dieb⁹: id e f est quattuordecim dieb⁹: et i die g octaua dimisit pplos. Qui bñdicētes regi, ꝓfecti sunt in tabernacula sua lętātes, alacriq̄ corde sup omnibus bonis q̄ fecerat e h dñs dđ vuo suo ꝛ isrł pplo suo.

a ¶ agētes grās ꝓpter opa q̄ fecisset ꝛ orantes salomonē lōgeuo tpe regnare.

†Actū ē au Ca. IX

F(actum) ē cū ꝑfecisset salomon ędificiū dom⁹ dñi ꝛ ędificiū regł: i et oē qđ optauerat ꝛ voluerat facē, apparuit ei dñs secūdo, sicut apparuerat ei i gabaō. Dixitq̄ dñs ad eū: †Exaudiui orationē tuā, ꝛ deprecationē tuam quā deprecatus es corā me. Sanctificaui domū hāc l quā ędificasti: vt ponerē nomē meum ibi in sempiternū: ꝛ erunt oculi mei ꝛ cor meum ibi cūctis dieb⁹. Tu q̄ꝫ si ambulaueris corā me sicut ambulauit pater tu⁹ m in simplicitate cordis ꝛ in ęquitate: ꝛ feceris oia q̄ ꝑcępi tibi: et n o iudicia mea, ꝛ legitima mea seruaueris: ponā thronū regni tui sup isrł in sempiternū: sic locut⁹ sum dauid patri tuo, dicēs: Nō auferet vir de genere tuo de solio isrł. Si aūt auersione auersi fueritis vos ꝛ filij vr̄i, nō sequētes me: nec custodiētes mādata mea ꝛ cerimonias quas ꝓposui vobis: sed abieritis ꝛ colueritis deos alienos, ꝛ adorauerit eos: auferā isrł de sup̄ficie terrę quā p dedi eis: ꝛ tēplū qđ sanctificaui q

Ni. de lyra

a ¶ In die illa sanctificauit rex mediū atrij. i. pauimentū atrij sacerdotū ꝓpe altare holocaustoꝝ: qđ non erat recte i medio añ tēplū, sꝫ declinabat ad partē aq̄lonarē. altare eñ holocaustorū qđ fecerat salomon licet esset vestitū ęre exteri⁹: interi⁹ tñ erat de lapidib⁹ impolitis. ꝛ iō pauimētū atrij i necessitate poterat ad opus ꝯsimile applicari ꝛ sanctificari. ista tñ sanctificatio fuit facta ꝑ pōtificē: ad cui⁹ officiuꝫ ħ spectabat. qꝛ tñ ħ factum fuit ad instinctū regis: dꝛ rex hoc fecisse. c ¶ Ab introitu emath. qui est in q̄ est in termino aq̄lonari terrę ꝓmissiōis. d ¶ Usq̄ ad riuū ęgypti. q̄ vocať riuocorula: ꝛ est in termino australi terrę ꝓmissionis: ꝛ inter istos duos terminos est eius longitudo. e ¶ Septē dieb⁹. ꝓ dedicatione f ¶ Et septē dieb⁹. pro festo tabernaculoꝝ: qđ incępit die. xv. mēsis septimi: ꝛ sic tertia die ꝓmę septenę fuit festū expiatiōis cōcurrēs. s. decia die mēsis septimi: ꝛ sic tūc fuit duplex festū. g ¶ Et i die octa. dimisit pplos. Nō ꝙ illa die recesserint: qꝛ fuit dies collectę: tñ illa die dedit licentiā ꝙ in crastino possent recedere: qꝛ die. viij. fecit collectā: ꝛ i crastino recesserūt. s. xxiij. die mēsis septimi: vt plen⁹ hr̄. ij. Paraľ. vij. h ¶ Letātes alacriq̄ cor. ꝛc. In cōpletione ꝛ dedicatiōe dom⁹ dñi ꝑ filiū sibi succedētē in regno suo: sic ꝓmissū ei fuerat. vt hr̄. s. ij. li. ca. vij. Hebręi aūt aliť exponūt, di. ꝙ cū sacerdotes vellēt itroducere arcā in tēplū: portę clauserūt se: ꝛ cū sacerdotes ꝑ ap̄tiōe ipetrādo cātarēt. Ps. cxxxj. b. vbi dꝛ: Surge dñe in re. tuā: tu ꝛ ar. sctifi. tuę: ꝛ cū venirēt ad illū vsuꝫ: Propť dauid seruū tuū: id est ꝓpť ei⁹ merita: Nō auertas faciē christi tui. i. salomōis i regē vncti: denegādo ingressū arcę itra locū quē pręparauit. tūc portę apuerūt se: ad oñdendū ꝙ de⁹ accęptauit locuꝫ ꝓpť merita ipi⁹ dđ. qđ vidētes ppłi q̄ astabāt, lętātes deū laudauerūt. ꝛ ħ ē qđ dꝛ: Letātes alacriq̄ cor. sup oi. bo. q̄ fece. de⁹ dđ. ꝛ ħ videť ꝯsonare ei qđ subditur. ij. Paraľ. vj. in fine.

(†De ista. 1.c.1.g. fecit salomō. ... solēnitatem)

Moraliť b ¶ Fecit ḡ salomō in tpe illo festi. celebrē ꝛc. per qđ significat: ꝙ beatę virginis assumptio debet eē valde celebris oi pplo christiano. Uñ dꝛ in quadā antiphona: Ascēdit christ⁹ sup cęlos, ꝛ ꝑparauit suę castissimę mr̄i immortalitatis locū. Et hęc est illa ꝑclara festiuitas oīm sanctoꝝ festiuitatib⁹ incōparabilis: in qua głiosa ꝛ felix mirātib⁹ cęlestis curię ordinib⁹ ad ętherēū ꝑuenit thalamū: q̄ pia sui memoꝝ imemor nequaq̄ existit.

Ca. IX

F(actū) ē āt. Hic ꝯñr agiť de remuneratiōe ędificantiū. ꝛ ꝑmo salomōis q̄ fuit ꝑncipalī ędificādo. scđo hirā regł tyri q̄ iuuit eū ligna mīstrādo ibi: Expletꝭ āt. tertio ppłi isrł q̄ cooꝑatus fuit in laborib⁹ ꝛ expēsis ibi: Nec est sūma expēsaꝝ. Remuneratio autē salomōis describiť ꝑ ħ: ꝙ sibi diuinit⁹ fuit reuelatū orōnē eius esse exauditā: cū dꝛ: Apparuit ei dñs scđo. qꝛ primo apparuerat ei in ꝑncipio regni sui: vt dictū est. s. iij. ca. k ¶ Sicut apparuerat ei in gabaon. Ex q̄ ptꝫ ꝙ ista appariti o fuit in somnis sicut ꝛ illa: et hoc expsse dꝛ. ij. Para. vij. l ¶ Sctificaui domū hāc. i. applicaui ꝛ dedicaui meo cultui. m ¶ Tu q̄ꝫ si ambula. corā me. sancte ꝛ iuste viuendo. iō subdiť: n ¶ In simplicitate cordis: id est in innocentia. o ¶ Et i ęquitate: id est in iusticia. Cętera patent in littera vsq̄ ibi: p ¶ Auferaꝫ isrł de sup̄ficie ter. eos captiuando. q ¶ Et tēplū qđ sā. no. m. ꝓijciā. a cōspectu

(†De pe. 2. c. fecit salomon)

Moraľr b ¶ Factū est aūt cū ꝑfecis. ꝛc. Sequiť: q ¶ Et tēplū qđ sctificaui n. meo ꝛc. Ex ħ ptꝫ ꝙ oia exteriora q̄ fiūt ad cultū diuinū: sic est materiaľ ecclia, vasa argētea, ꝛ aurea ꝛ vestes q̄ntūcūq̄ sint sūptuosa ꝛ ꝑcio sa, nō sūt deo accepta nisi ꝓpť cultū interiorē mini

a ¶ Prebēte regi salo- Ca.IX moni li.ce.&c. Rab. Multū auri & argenti ligna q̄z cedrina & cypssi- na ad edificiū rex tyri cōtulit:quē sa- lomon inanib⁹ cōpensatiōib⁹ redo- nauit:int̄ q̄s ciuitates.xx.nō ꝓcul a tyro cōdonauit. Que cū displicuis- sent/mittēs ad salomonē dixit se ci- uitatib⁹ nō egere: & extūc appellate sūt terra gabaon: qđ lingua pheni- ca displicere significat. Sz chabul q̄si germen interp̄tat̄. Quō ḡ dicte sūt chabul:nisi forte dictū sit p iro- niā:q2 germē cū plenitudine fructu um nō afferrent. b ¶ Edificauit ḡ sa. Rab. Urbes q̄s edificasse dr̄: hoc est mello/& muꝝ hierl'm/heçer/ mageddo/gaçer & reliq̄ eccl'ie deco rē signāt: quā ver⁹ salomō ad sem- piternā leticiā p̄parauit. Interp̄tat̄ aūt mello adimpletio:heçer separa tus vel sctificat⁹:mageddo cenacu- lū ei⁹:gaçer p̄cisio vl' diuisio:betho ron dom⁹ montiū:baalath ascēdēs interp̄tat̄. Sancta ḡ eccl'ia ipa ciui- tas dei est: vbi implet̄ volūtas dei. Hec sepata ab errore/sanctificata ē in fide & bonis opib⁹: ibi ē refectio virtutū. Discernit aūt hec mūdum ab imundo: & dom⁹ est mōtiū.i.ha- bitatio sctōꝝ: & fructus iusticie sicut palma florēs ascēdit d̄ virtute i vir- tutē: vt videat̄ de⁹ deoꝝ in sion. Ui cos suos q̄ erant absq3 muro muni- uit salomō:q2 christ⁹ cetus fidelium gr̄a sua ita ꝓtegit/vt hostib⁹ sp̄ūali bus insupabiles existāt. ¶ Ra. Ci uitates quas salomō edificauit d̄ re liquijs āmorreoꝝ fuerūt:q̄s nō po- tuerūt filij isrl' delere: sicut i iesu na- ue legit̄.has postea rex egypti sub- uertit: & dedit in dotē filie sue vxori salomōis: & idcirco reedificauit eas salomon. c ¶ Et palmyrā in so- li.&c. Inhabitabil' regio:eo ꝙ nus- q̄ aqua inueniret̄: sed illo loco vbi edificata est ciuitas fontes abūdāt: & palma q̄ grece vocatur palmyra ipa ē emath siue epiphania vel an- tiochia. d ¶ Uniuersū populū Rab. Qui non fuerat de filij isrl'/fe cit pacificus nr̄ tributarios cū eis q̄ nō sunt in filioꝝ nūero:sed in seruili cōditiōe vtit̄ ad ꝓpriū s̄uitiū. Ta- li licet in multis aduersent̄: tū fre quēter vsib⁹ seruiūt eccl'ie:cū in p̄se senti tp̄e de reb⁹ suis solatia p̄bent. e ¶ Dē filijs isrl'. Rab. Eos q̄ nō ancille filij sunt/sed libere: q̄s filius dei sanguīe liberauit:nō ꝯstituit sa- lomon noster seruire:q2 neminē co- git ritu gētili s̄uire:neminē cerimo nias veteris legis tp̄ib⁹ noui te.ser uare:s3 bellatores esse: q̄ cōtra spiri tales nequitias scuto fidei & gladio sp̄ūs dimicēt. & mīstros suos fieri/h̄ est sp̄ūale obsequiū in bonis opib⁹ sibi p̄bere. Et p̄ncipes & duces /sc3 vt b̄n sibi p̄ncipent̄: & carnis lasciui am domēt: siue vt subditos sibi be- ne regāt/& in semitas iusticie ducāt ☞ Quinquaginta

Nico.de lyra

✱ a cōspe.meo.ip̄m destruēdo. qđ factū fuit postea p nabuchodo- nosor: vt habet̄.ī.iiij.lib.xxv. a ¶ Eritq3 israel in prouer- biū. Quia oēs loq̄nt̄ de ei⁹ deiectiōe & captiuitate. b ¶ Et in fabu

nomini meo ꝓijciam a cōspectu meo:eritq3 israel in ꝓuerbiū & in fabulā cūctis populis: & domus hec erit in exēplū. Ois q̄ transie- rit p eam/stupebit & sibilabit/& di cet:†Quare fecit dn̄s sic terre hu ic/& domui huic: Et rn̄debūt: q2 dereliquerūt dn̄m deū suū q̄ edu xit patres eorū de terra egypti:et secuti sūt deos alienos: & colue- rūt eos/& adorauerūt eos: idcir- co induxit dn̄s sup eos oīne ma- lū hoc. †Expletis aūt annis vigi ti postq̄3 edificauerat salomō du as domos:id est domū dn̄i & do mū regis:hirā rege tyri p̄bēte re- gi salomoni ligna cedrina & abie- gna & auꝝ iuxta oē qđ op⁹ habue rat:tunc dedit salomon hirā vi- ginti oppida in terra galilee. Et egressus est hirā de tyro vt vide- ret oppida q̄ dederat ei salomō: & nō placuerūt ei. Et ait: Hecci- ne sunt ciuitates q̄s dedisti mihi frater: Et appellauit eas/terram

a ¶ id est mala/non placens. ¶ anteq̄3

chabŭl vsq3 in diē hāc. Misit q̄3

darent̄ ei oppida.

hirā ad regē salomonē cētū vigin ti talēta auri. Hec est sūma expē- sarū quā obtulit rex salomon ad edificādā domū dn̄i & domū suā & mello & murū hierl'm: & heçer et mageddo et gaçer. Pharao rex egypti ascēdit & cepit gaçer: suc- cēditq3 eā igni: & chananeū q̄ ha bitabat i ciuitate iterfecit: & dedit eā in dotē filie sue vxori salomo- nis. Edificauit ḡ salomon gaçer & bethoron inferiorē/& balaath & palmyrā in terra solitudis: & oēs vicos q̄ ad se ptinebāt/ & erāt abs q3 muro:et muniuit ciuitates cur ruū/& ciuitates eq̄tū: & quodcūq3 ei placuit/vt edificaret in hierl'm & in libano & i oi terra ptātis sue. Uniuersū ppl'm q̄ remanserat de āmorreis & de etheis & pherecęis & eueis & hiebuseis/q̄ n̄ sūt d̄ filijs isrl':hoꝝ filios q̄ remāserāt in ter- ra: q̄s sc3 nō potuerāt filij isrl' ex-

a ¶ q2 chananeos & philisteos fecit seruire & agriculturā exercere ad opus filioꝝ isrl'.

terminare: fecit salomō tributāri os vsq3 i diē hāc. De filijs āt isrl'

in fabulā. q2 in narratiōe taliū multa fal- sa īmiscent̄ c ¶ Et dom⁹ hec erit in exē- plū.diuine offensionis. d ¶ Ois q̄ trās- ierit p eā stupebit. p̄ admiratiōe vltiōis diuine. e ¶ Et sibilabit. Sicut solēt fa- cere hoies qn̄ vidēt casum subitū alicuius rei magne. f ¶ Expletis aūt. Hic conse quēter describit̄ ipsi⁹ hirā remuneratio. et p̄mo ponit̄ tēpus cū dr̄: g ¶ Annis vigi ti &c. Quia septē annos posuit in edificati- onem templi et tredecim in edificationem domus sue: vt dictum est.s̄. in fine.vj.ca.et in p̄nci.vij. h ¶ Tūc dedit sa. hi. vigin ti op.in recōpēsatiōe lignoꝝ & alioꝝ que ei ministrauerat. i ¶ Et egressus est hirā. sc3 rex tyri. k ¶ Et appellauit eas ter- rā cha.qđ sonat displicentiā: vt dicūt aliq̄: & h̄ in lingua phenicea/cui⁹ erat hirā: & h̄ cō sonat ei qđ p̄mittit̄: Et nō placuerūt ei. Di- cit r̄o Ra.Sa.ꝙ sonat tenacitatem in he- breo:q2 illa terra est lutosa & adherēs pedi- bus: & iō sic vocauit eā. l ¶ Hec ē sūma expen. Hic ꝯn̄r ponit̄ remuneratio ppl'i. Et diuidit̄ in duas:in partē p̄ncipalē/& inci dentalē.scđa ibi: Filia aūt pharaonis. Re- muneratio aūt ppl'i cōsistit in bona disposi- tiōe ipsi⁹: q̄ maxime ꝓuenit ex tribus: sc3 ex bona munitiōe fortalicioꝝ/& subiectiōe ad- uersarioꝝ: & ex libertate ciuiū. scđm ponit̄ ibi: Uniūsum ppl'm.tertiū/ibi: De filijs aūt israel. Circa p̄mū dicit̄: Hec est sūma ex. quā ob.sa.&c. In hebreo h̄r: Hic ē cēsus quē leuauit salomon. & s̄m eos nō refert̄ ad l'ram imediate p̄cedētē.s.ad.cxx.talēta auri q̄ misit hirā: sed ad illud qđ postea subdit̄ d̄ alienigenis quos salomō fecit tributarios/ sc3 ad portādū onera in opib⁹ q̄ hic exp̄mū- tur. m ¶ Et murū hie.quē fecit triplicē: vt.s̄.dictū est.iij.ca. n ¶ Et hezer & ma- ged.&c.noīa sunt fortalicioꝝ. o ¶ Pha rao rex egypti ascendit &c. Hic respon- det̄ tacite questioni.q2 posset aliquis quere re quare muniuit gaçer cū nō esset sub eius potestate. & ideo ponit̄ hic quomō pharao rex egypti cepit terrā illā/& dedit illam filie sue in dotē: & sic facta est sub ditiōe salomo- nis. p ¶ Muniuit ciuitates curruū & ciuitates equitum &c.id est vbi reser- uarent̄ currus bellici et arma ad resistendū aduersarijs si insurgerēt. q ¶ Uniuersū populū q̄ remāserat. Hic ponit̄ secūdū sc3 subiectio aduersarioꝝ/cū dr̄: Uniuer- sum ppl'm q̄ re.&c.fecit salo.tributari- os. Si hoc fecit cupiditate tributi & absq3 h̄ ꝙ cōuerterent̄ ad iudaismū: vt dicūt aliq̄: tūc peccauit dupl'r.s.pctō auaricie/& inobe dictie: q2 dn̄s p̄cepat illos extermiari: vt h̄r Nu.xxxiij.ca. Si aūt fuerūt ꝯuersi ad iuda- ismū: & fecit eos s̄uos vt filijs isrl' parcerēt a labore/& nō duct⁹ cupiditate: forsitan non peccauit: sic dictū fuit de gabaonit' iosue.ix q̄ ꝯuersi ad iudaismū facti sūt in obsequiu3 toti⁹ mltitudis: q̄uis eēnt de pplis q̄s dn̄s iusserat extermiari. r ¶ De filijs aūt isrl' Hic ponit̄ tertiū sc3 libertas ciuiū/cum dr̄: ✱ Nō ꝯsti

✱ riorē ministroꝝ & alioꝝ fideliū: q̄ cultus ꝯsistit in actibus fidei/spei & charitat': vt di cit Aug⁹.in enchi. Fide/spe & charitate co- lit̄ de⁹. Un̄ dicit Hiero. Quis em̄ sanctior exupio tholosano: q̄ corpus & sanguinē dn̄i in vase vitrio & capella viminea ꝯsecrauit/ vt aurū & argentū distribueret pauperib⁹. r ¶ De filijs aūt isrl' &c. Isrl' interp̄tatur deū vidēs: & iō p filios isrl' intelligunt̄ cleri- ci & religiosi: q̄ p̄ ceteris debent habere co- gnitionē dei: nec debent seruilibus operibus occupari: cuius- modi sunt mercationes/& alia clericalem statum dedecentia. ✱ Sz erāt vi

Marginal notes: Ps.83.b · Jos.9.c. · † Deu.29.c · Hie.22.c · † 2.Pa.8.a · Diuisio · Moralr

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

E G a ¶Quinquagita q̃ ha. pplꝫm subie. ꝛc. Ra. Quinq̃gesi mo die post pascha ꝛ lex in mõte sina tributa est: ꝛ spũs paracletus sup discipules venit. Quid ḡ significat iste ꝓpositoꝝ numer⁹: nisi ꝙ hi q̃ spũsscti gr̃a leg̃ dñi sciam habere merent/ ipsi ꝛ se ꝛ alios bene regere pñt: b ¶Offerebat quoq͂ salomõ tri. Rab. Offert pacific⁹ nr̃ tribus vicib⁹/ cũ in mẽbris suis ꝑ sãcte trinitatis fidẽ obsequiũ acceptabile exhibet deo. Offert eñi q̃sq͂ fidel' holocausta dño: cũ corp⁹ castigãdo macerat/ ꝛ desideria carnis igne spũsscti cõsumere festinat. Offert victimas: cũ vota labioꝝ in laudẽ dñi expãdit. Pacificas: cũ bonoꝝ opeꝝ munus exhibet. Hoc sup altare debet offerre. q: i ara cordis vbi decet ignẽ diuinũ semꝑ ardere: id est flãmã charitatis semꝑ feruere: quicq̃d in abstinẽtia bona opatiõe/ grãꝝ actiõe laborat: iustũ est vt totũ in suauitate spũssancti offerat deo: sicq͂ adolebit thymiama cũ orationem puram deo in cordis secreto ꝓparat: ꝛ ea que sunt deo placita postulat. c ¶Classem. Rab. Classis est eccl'ia: q̃ in mari mũdi posita studiũ impẽdit thesauros sapiẽtię ꝛ scię opesq͂ virtutũ acq̃rere: vbi sũt ꝓui hirã nautici gnari maris cũ ꝓuis salomõis: dũ gẽtiles sęcl'ari sapia eruditi: cũ his q̃ in lege moysi ꝑiti sũt i vnitate fidei sociant᷑. Hos salomõ noster in ophir/ q̃ interꝑtat᷑ ĩfirmãs. i. in vilitatẽ lr̃ę mittit: vt sumptũ inde aurũ id est sensuꝫ ꝑciosum: nõ sibi/ sꝫ ipi salomoni ascribẽtes deferãt. Quãtũ? Centũ viginti talẽta. i. historiã/ allegoriaꝫ/ tropologiã/ anagogen in duob⁹ testamẽt'. d ¶In ophir. Ra. Ophir nomen ẽ ꝓuĩcię in india. Ab ophir vno de posteris heber noiat᷑: q̃ ꝛ terra aurea appellat᷑: eo ꝙ mõtes aureos habeat/ q̃ a leonib⁹ ꝛ sęuissimis bestijs incolunt᷑. Ad q̃s nullus al'r accedere audet nisi q̃ i naui stãtes iuxta lit⁹/ terrã quaꝫ vnguib⁹ leonũ effossaꝫ inuenerĩt/ i suã nauẽ recipiũt: vt si bestię eos senserint facile in mare recipiant᷑

Ophir insula aurifera

Ca. X

Sed ꝛ regina saba. Allegorice. Isid. Hęc regina vẽturã eccl'iam de gẽtib⁹ desiderantẽ christũ figurabat: q̃ circũamicta varietate ꝛ ppl'i sui ꝛ paterne dom⁹ oblita currebat (barbara gẽte nõ aĩo: sꝫ i apto ꝑegrina) i occulto sctõrũ fieri ꝯciuis optãs. f ¶Vidẽs ãt re. sa. oẽꝫ sa. Ra. Regia viso salomone ꝛ

Nico.de lyra

[Biblical text:]

nõ cõstituit rex salomõ ꝓuire quẽq͂: sꝫ erãt viri bellatores ꝛ mistri eius: ꝛ ꝓncipes ꝛ duces ꝛ ꝓfecti curruũ ꝛ eq̃rũ. Erãt ꝓncipes sup oĩa opa salomonis/ ꝓpositi q̃ng̃enti q̃nq̃ginta q̃ habebãt pplꝫm subiectũ: ꝛ statutis opib⁹ imꝑabant. Filia autẽ pharaonis ascẽdit de ciuitate dauid in domũ suã quaꝫ ędificauerat ei salomõ. Tũc ędificauit mello. Offerebat q͂ꝫ salo-

a ¶In pascha: pẽtecosten: in scenophegia iuxta preceptum legis.

lomon tribũs vicib⁹ ꝑ annos singulos holocausta c pacificas victimas super altare qđ ędificauerat domino: ꝛ adolebat thymiama corã dño ꝑfectũq͂ est tẽplũ. Classem q͂ꝫ fecit rex salomon in

a ¶Asion gaber/ q̃ festinãtes aut fortes siue viriliter interpretat᷑. ¶insula est i fine egyptiaco maris rubri vbi classis iosaphat attrita est tempestate.

asiongaber q̃ ẽ iuxta hailã i litore mar' rubri i tra idumeę. Misitq͂ hirã in classe illa ꝓuos suos viros nauticos ꝛ gnaros mar' cũ seruis salomonis. Qui cũ venissent in ophir sumptũ inde auꝝ q̃dringẽtoꝝ viginti talẽtoꝝ detulerũt ad regẽ salomonẽ. Ca. X

a ¶Saba ciuitas ẽ regalis ethiopie vñ fuit hec regina que ꝓfuit duob⁹ regnis ethiopie ꝛ egypti.

Sed ꝛ regina sabã audita fama salomõis in noie dñi venit tentare eũ in ęnigmatibus. Et ingressa hierusalẽ cũ comitatu multo ꝛ diuitijs/ camelis portãtib⁹ aromata ꝛ aurũ infinitũ nimis/ ꝛ gẽmas ꝑciosas/ venit

a ¶studuit ꝓponere questiones ꝛ earũ solutiones exigere

ad regẽ salomonẽ: ꝛ locuta est ei vniuersa q̃ habebat i corde suo. Et docuit eã salomon oĩa v̑ba q̃ ꝓposuerat. Nõ fuit ꝓmo q̃ regeꝫ posset latere: ꝛ nõ rñderet ei. Videns aũt regina saba oẽm sapiẽ-

[Nicholas of Lyra:]

a ¶Nõ constituit rex salo. seruire quẽq͂. scꝫ in oꝑib⁹ vilib⁹ ꝛ ruralib⁹: sed fiebãt talia oꝑa ꝑ alienigenas ad iudaismũ ꝯuersos: occupabant᷑ tñ i oꝑib⁹ nobilib⁹. iõ subdit᷑: b ¶Sed erãt viri bellatores ꝛ ministri ei⁹ ꝛc. ꝛ patet. e ¶Filia aũt pharaonis. Hęc est ps incidẽtalis: in qua ponunt᷑ aliq̃ incidẽtia. Quoꝝ ꝓmũ ẽ trãslatio vxor' suę ad domũ quã ei ędificauerat. cui⁹ rõ ponit᷑. ij. Paral'. viij. Videlicet ꝙ arca dñi fuerat in ciuitate dauid: vt ex ꝓcedentibus: ꝛ per hoc erat sanctificata: propter qđ nõ erat dignũ ꝙ mulier habitaret in ea: nisi ad tẽpus scꝫ quousq͂ domus ei⁹ esset ędificata. Scđm est de ędificatione mello. Dicũt hebręi/ ꝙ ibi erat q̃dã platea prope templuꝫ quã dauid dimiserat aptã: ad h͂ ꝙ venientes de longe possent ibi manere in solẽnitate paschę q̃ñ nõ habebãt hospitia/ et vt essent ꝓpe tẽplum deuotiõis causa. quã salomõ clausit: ꝛ quãdã voraginẽ ibi existentẽ terra impleuit: ędificãs ibi tabernacula ꝑ seruis ꝛ ancillis filię pharaonis: cui⁹ dom⁹ erat iuxta. ꝛ in hoc peccauit. Tertiũ incidẽs ẽ de oblatiõe salomõis/ ibi: f ¶Offerebat q͂ꝫ sa. tri. vi. ꝑ an. sin. scꝫ in festiuitatibus paschę/ pẽtecostes/ ꝛ tabernaculoꝝ. g ¶Et adolebat thymia. nõ ꝑ seipm/ sꝫ ꝑ põtificẽ: ad cui⁹ spectabat officiũ. Quartũ ẽ de ei⁹ nauigio/ cũ dr̃: h ¶Classeꝫ q͂ꝫ fecit ꝛc. ꝛ patet ibi littera vsq͂ ibi: i ¶Qui cũ venis. i ophir. nomẽ est ꝓuincię in india: in q̃ sunt mõtes habẽtes mineras auri: sed a leonib⁹ ꝛ bestijs sęuissimis inhabitant᷑: ꝓpt᷑ qđ null⁹ ibi audet accedere/ nisi naui stãte ꝓpe litus ad refugiũ/ et tũc nautę explorãtes horã q̃ dictę bestię se elongãt/ subito exeunt: ꝛ terrã efossam vnguib⁹ leonũ in nauẽ ꝓijciunt ꝛ recedũt. q̃ terra postea in fornacẽ ꝓijcit᷑: ꝛ qđ est ibi impuritatis cõsumit᷑ ꝛ amouet᷑ virtute ignis: et remanet auꝝ purum.

Aurũ mõtis ophir aurum ri quõ inde ꝑcipiatur

b ¶Sed erãt viri bella. scꝫ ꝯtra vitia ꝑ virtutũ exercitiũ: ꝛ ꝯ̃ demões ꝑ orõnis ꝛ lectiõis studiuꝫ: vt ꝓdicatiõis officiũ valeãt exercere c ¶Et mini. ei⁹ ꝛ ꝓncipes ꝛ du. ꝛc. in diuersis officijs ecclię dño ꝓuiẽtes. d ¶Et ꝓfecti curruũ ꝛ equoꝝ. i bono regimine ppl'oꝝ. sicut de helia dr̃. iiij. Re. ij. b Pater mi/ pat᷑ mi currus isrl' ꝛ auriga ei⁹. h ¶Classem quoq͂ fe. rex salomon. Per hãc classem intelligit᷑ ecclesia militãs q̃ adhuc nauigat. In hac autẽ classe fuerũt serui salomonis ꝛ serui hirã: ꝛ auꝝ multũ apportauerũt ad salomonẽ: vt dr̃ in textu. Per seruos aũt salomonis intelligunt᷑ apl'i alijq͂ discipuli de iudęa cõuersi. Per seruos autẽ hirã gẽtiles intelligunt᷑ homines litterati de gẽtilitate cõuersi: vt Dionysi⁹/ Ambro. Aug. ꝛ plures alij. Per vtrosq͂ hos seruos auꝝ multũ sapię acq̃situꝫ est ecclię: ꝛ ꝑ ꝯñs ipsi christo in q̃tũ est ei⁹ spõsus ver⁹ salomon: ꝛ ꝓdicti serui cũ eo sunt in portu ecclię triũphãtis.

Moraliter

Ca. X

Sed ꝛ regina saba. Descripta gl'ia salomonis in familijs ꝛ ędificijs: h͂ ꝯñr describit᷑ in opulẽtijs. Et primo ex amplitudine sũptuũ. scđo ex multitudine ꝓuctuũ/ ibi: Erat aũt pođ⁹ auri. tertio ex magnitudine effectuũ/ ibi: Fecit q͂ꝫ rex. Circa ꝓmũ cõsiderãdũ: ꝙ admiratio cõsurgit ex inspectiõe rei magnę ꝛ insolitę: qđ põt eẽ dupl'r. Vno modo ꝓm q̃d. ꝛ hoc mõ paruis ꝑsonis ꝛ simplicib⁹ q̃ nõ cõsueuerũt videre magna: aliq̃d ẽ magnũ ꝛ insolitũ/ lꝫ alijs sit mediocre vl' paruũ. Alio mõ simpl'r. s. illud qđ ẽ magnũ ꝛ insolitũ ꝑsonis magnis ꝛ assuet' ad magna vidẽda. Regia vero saba erat prudẽtissima ꝛ potẽtissima: ꝛ ꝑ ꝯñs assueta ad magna: ꝛ tñ vidẽs sapiẽtiã salomõis ꝛ potẽtiã i sũptib⁹ magnis/ fuit valde admirata. Ex q̃ ꝑtꝫ magnificẽtię salomõis excellẽtia. ꝛ h͂ ẽ qđ diuulgabat᷑ vbiq͂. dr̃: k ¶Sꝫ ꝛ re. sa. au. fa. sa. q̃ diuul- l ¶In noie dñi vẽit. ex q̃ ꝑtꝫ eã fuisse dei cultricẽ/ q̃uis non teneret moysi legẽ: q: ad eã nõ tenebat᷑. m ¶Tẽtare eũ i eni. i. obscuris ꝛ dubijs q̃stiõib⁹. n ¶Vidẽs ãt re. sa. oẽm sapi. sa. ex solutiõib⁹ dubioꝝ

Et domum

Diuitie

Moraliter k ¶Sed ꝛ regina saba audita fama salomonis ꝛc. Per istã reginã q̃ gẽtilis erat/ significat᷑ ecclesia de gentib⁹ collecta: q̃ audita christi fama ex eius miraculis ꝑ orbẽ diffusa: ꝑ fidẽ venit ad christũ: ꝛ ꝑ exercitiũ deuoti studij diligenter inquisiuit veri salomonis sapiẽtiã in euãgelio contentã: intãtũ/ ꝙ q̃cq̃d in doctrĩa philosophica vidit eẽ doctrinę christi dissonũ

Act. 2. a

Esa. 62

Ioh. 15

2. Para. 9

a ne ⁊ glīa ei⁹ stupēs sup ꝓudētia ei⁹/ dixit: Uer⁹ ē sermo ⁊c. Sic scā eccl'ia auditis miracul' christi/ ꝓuocata ē ad q̄rēdū eū. q̄ ꝑ fidē inuēcto: consideratis scē scripturę testioniȷs diuinitat' ei⁹ potētiā agnoscēs paꝝ putat esse oē qđ sibi antea narratū est de eo. a ¶ Beati viri ⁊c. Ra. Regia admirādo ī laudē salomonis erupit/ dicēs: Bti viri ⁊c. Uere bti sūt q̄rū rex est christ⁹ ⁊ q̄ etna ei⁹ visiōe ꝑfrui merent: ⁊ glīam quā hꝫ cū p̄re et spū scō cōspicere: et sapiam q̄ mūdis corde se oñdit ꝑpetualit ꝑcipe lętanṫ. b ¶ Ligna tina. Ra. Cōditor nr̄ ligna p̄ciosa/ h̄ est doctores scōs q̄ꝝ fidei viror non decrescit: nec foliorū v̄ba decidūt: sꝫ fructū bonoꝝ opeꝝ tēporib⁹ suis reddūt ad munimē domus dei: h̄ est ad cōfirmationē eccl'ię suę ponit: vt eoꝝ vndiq; vallata doctrīa et exemplis/ ruinā sceleꝝ nō sentiat. Imputribilia ⁊ spinosa in silitudīe albę spię. Tina rotūda sunt et cādida: ex eis fiūt fulcra/ a fulciēdo dicta: videlicet sustētacula ad fortitudinē tēpli/ vel gd⁹ dom⁹ dñi/ et oīa instr̄a musicoꝝ. c ¶ Cātorib⁹. Ra. Hi q̄cq̄d agunt in verbo aut ope/ oīa in laudē dei faciunt: laudē inter aduersa ⁊ ꝓsꝑa/ corde/ ore et ope ꝓnūciare nō cessat. Uñ: Super muros tuos hierl'm ꝯstitui custodes: tota die et nocte nō cessabūt laudare nomen dñi. d ¶ Rex āt salomō. Ra. Et pacificus nr̄ eccl'ię suę oīa q̄ petit dabit. vñ: Quęcūq; petieritis p̄rem in noīe meo dabit vob. Non solū qđ petimus: imo etiā quę hūana fragilitas aut nescit aut nō p̄sumit petere ḡtuito mūere largiṫ. e ¶ Ducenta scuta. Ra. In Paral'. scutis adduṅt hastę aureę: q2 lanceis et scut' vtebāṫ duces excubātes añ ostiū dom⁹ reg'. Uñ lectulū salomōis septuagita fortes ābiūt. ¶ Ra. Excubātes ad ostia dom⁹ regię: sunt p̄dicatores q̄ custodiūt domū dñi vt isidiatorb⁹ itercludāt aditū. Ducētę hastę desūma sexcētoꝝ siclorū factę sūt: q2 p̄res vtriusq; testamēti doctrīa et oꝑatiōe ꝑfecti sūt: cū q̄cq̄d s̄mōe docuer̄t/ bonis oꝑib⁹ ꝓbauer̄t. Ducēta scuta q̄rū singula trecēti aurei vestiebāt: fidē ꝑfectā eoꝝ significāt: quā in scē trinitatis ꝯfessiōe habebāt. Bñ q̄ custodes dom⁹ dñi hastas ⁊ scuta aurea portāt: q2 rectores eccl'ię claritate supnę sapię splēdētes: et v̄boꝝ iacul' inimicos ꝯfodiūt: ⁊ scuto fidei tela neq̄ssimi ignea repellētes/ extiguūt.

Nico.de lyra ☞ Saltus

a ¶ Et domum quā ędifi. i. domos: vt ptꝫ ex p̄dict'. b ¶ Uestesq; eoꝝ. hēbāt em̄ mistri ei⁹ vestes distinctas s̄m diuersa officia: ex q̄b⁹ statim cognoscebaṫ officiū cuiuslibet. c ¶ Et holocausta ⁊c. q2 sic dic̄ Joseph⁹: oī die in tēplo offerebanṫ multa sacrificia ꝓ eo. ⁊ eodē mō d2. ij. Paral'. ix. a. Et victimas q̄s imolabat in domo dñi. Ra. Sa. dic̄ ꝙ hęc ē vera lr̄a. Et ascēsum ꝑ quē ascēdebat in domo dñi. erat em̄ de domo reg' ad tēplū q̄dā via ꝑ gd⁹ valde sūptuose ⁊ artificiose facta. ⁊ huic dicto ꝯsonat qđ hr̄ ca. p̄ce. ꝙ salomon tribus vicib⁹ offerebat ī anno. Ex q̄ videṫ ꝙ nō faciebat q̄tidie solēnitatē oblationū: sic Joseph⁹ dicit. d ¶ Nō habebat vl. spi. in q̄ designaṫ ipi⁹ admiratio. Cęta patēt vsq; ibi: h ¶ Attulit ☞ ex ophir

tiā salomonis: ⁊ domū quā ędificauerat: ⁊ cibos mēsę ei⁹: ⁊ habitacula seruoꝝ: ⁊ ordies ministrātiū/ vestesq; eorū et pincernas/ et holocausta q̄ offerebat in domo dñi: non habēbat vltra spiritum.

a ¶ vniusq; ordinis ministri vnius tm̄ color' habuerūt vestes: vt īter tā tā multitudinē ministrātiū aliqua eēt cognitio officiorum singuloꝝ.

a ¶ Rab. Regina nō habebat vltra spiritū/ videlicet cōsiderandi prudentiā eius.

Dixitq; ad regē: Uerus est sermo quē audiui in terra mea sup sermonib⁹ tuis/ ⁊ sup sapiā tua: et nō credebā narrātib⁹ mihi: donec ipa veni ⁊ vidi ocul' meis: ⁊ ꝓbaui/ ꝙ media ꝑs mihi nunciata nō fuerit. Maior est sapientia tua et oꝑa tua/ q̄ rumor quem audiui. † Bti viri tui/ ⁊ bti serui tui hi qui stant corā te semꝑ/ ⁊ audiūt sapiāz tuā. Sit dñs deus tuus bñdict⁹ cui cōplacuisti: ⁊ posuit te super thronum isrl': eo ꝙ dilexerit dñs isrl' in sempiternū: ⁊ cōstituit te regē vt faceres iudiciū ⁊ iusticiam. Dedit ḡ regi cētū viginti talenta auri: et aromata multa nimis: et gēmas p̄ciosas. Non sunt allata vltra aromata tā multa q̄ ea quę dedit regia saba regi salomoni. Sꝫ ⁊ classis hirā q̄ portabat auꝝ de ophir: attulit ex ophir ligna tina multa nimis/ et gēmas preciosas. Fecitq; rex de lignis tinis fulcra domus dñi ⁊ dom⁹ regię: ⁊ citharas lyrasq; cātoribus. Non sūt allata huiuscemōi ligna tina neq; visa vsq; ī p̄ntē diē. Rex āt salomon dedit reginę saba oīa q̄ voluit et petiuit ab eo: exceptis his q̄ vltro obtulerat ei munere regio. Quę reuersa ē et abijt in terrā suā cū seruis suis. Erat āt pondus auri qđ offerebaṫ salomoni ꝑ singulos annos sexcentoꝝ sexaginta sex talentorū auri: excepto eo qđ offerebāt viri q̄ sup vectigalia erāt: ⁊ negociatores: vniuersiq; scuta vendentes: et oēs reges arabię ducesq; terrę. Fecit quoq; rex salomō ducēta scuta đ auro purissimo. Sexcētos auri siclos dedit in laminas scuti vni⁹: ⁊ trecentas pēltas ex auro probato.

a ¶ .i. tā p̄ciosa.

¶ vel na.

a ¶ Pelta sunt scuta media sicut luna quando est semiplena.

ex ophir ⁊c. In libro de ꝓprietatib⁹ rerū d2/ ꝙ sūt ligna valde alba ⁊ polita ita ꝙ imagies ibi resultāt. i ¶ Fecitq; rex de lig. ti. ful. a fulciendo dicta ad fortificādū tēplū ⁊ domū reg'. Ra. Sa. dicit ꝙ rex fecit inde grad⁹ ad ascēdendū de domo regia in domū dñi. et ꝓpṫ h̄ regina saba de illo ascēsu fuit admirata. ⁊ dicunṫ h̄ fulcra a fulciēdo: q2 in laterib⁹ ascēsus p̄dicti erāt ista ligna ad h̄/ ꝙ ascēdētes ⁊ descēdētes appodiarēt se ibi. k ¶ Et citharas lyrasq; cāto. i. varia instr̄a musica ad cantādū laudes diuinas ī domo dñi ꝑ leuitas. l ¶ Rex aūt sa. ⁊c. Dicit Ra. Sa. ꝙ ꝑ h̄ notanṫ solutiōes q̄stionū q̄s ipa ꝓposuit. Alij v̄o dicūt: ꝙ fuerūt q̄dā semina ⁊ ꝯsil'ia: q̄ non habebanṫ in terra sua/ sed in terra israel abundabant: propter qđ talia petiuit absq; rubore: quia non erant magni valoris. m ¶ Exceptis his ⁊c. ⁊ ista fuerūt magna ⁊ p̄ciosa. n ¶ Erat aūt pōdus ⁊c. Hic ꝯñr declaraṫ m'titudo ꝓuentuū. ⁊ patet lr̄a vsq; ibi: o ¶ Et oēs re. ara. ⁊c. q2 veniebāt de diuersis partib⁹ orbis ad audiendū sapiam salomonis deferētes ei munera/ vasa aurea ⁊ argentea ⁊ plura alia: vt habetur. ī. eo. ca. p ¶ Fecit q̄ꝫ rex. hic ꝯñr oñdiṫ opulentia salomonis ī magnitudine ⁊ pulchritudine effectuū/ cum d2: Fecit q̄ꝫ rex sa. du. scu. de auro pu. s. exteri⁹: sed interius erāt de alia materia. ideo subdiṫ: q ¶ In lamias scuti vni⁹. scꝫ ad cooperiēdū ipm. r ¶ Et trecētas peltas ⁊c. ⁊ dicunṫ a pellēdo: q2 repellūt ictus: ⁊ sunt circularis figurę.

※ Trecētęq;

Moralit. D

✳ christi dissonū/ reputauit simpliciṫ esse falsum/ dicēs: g ¶ Maior ē sapiētia tua ⁊ oꝑa tua q̄ ru. quem au. in ter. mea. Moraliter autē ꝑ reginā saba itelligiṫ aīa hūana. q̄ regina d2: eo ꝙ ē ad imaginē sūmi regis facta. Per saba v̄o q̄ captiua interp̄taṫ: significaṫ ei⁹ fędatio ꝑ pctm̄ originale ex cōiūctione cū corꝑe/ ꝑ qđ efficiṫ serua: et etiā ex miserijs sequētib⁹ pctm̄ originale. ꝓpṫ qđ dicit Phs. j. Metaph. ꝙ hūana natura multipliciṫ est ancilla. ⁊ amplius ꝑ actualia pctā in seruitutē redigiṫ: Joh. viij. d. Qui facit pctm̄ seru⁹ ē pcti. Glo. ñ vni⁹ tm̄ dñi/ sꝫ tot dñoꝝ q̄t vitioꝝ: ⁊ sic multipliciṫ captiuaṫ. audiens tm̄ bonitatē christi ꝑ p̄dicatoris vocē/ tāq; regina saba venit ad verū salomonē de regiōe longinq̄. ¶ Ambrosi⁹ sup lucā. Quid ē lōginquius q̄ a se recedere? Uenit aūt ꝑ verā pęnitētiā: sic filius ꝓdigus q̄ a p̄re lōge recesserat: ⁊ experiēs bonitatē ⁊ māsuetudinē christi ipam recipiētis dicit: e ¶ Probaui ꝙ media ꝑs. s. bonitatis christi. f ¶ Mihi nūciata nō fu. per prędicatorem. i ¶ Fecit q̄ꝫ rex salo. ducēta scuta de auro pu. Per quę signanṫ orationes clericoꝝ ⁊ religiosoꝝ deuotoꝝ. Per cētenariū em̄ q̄ ꝯsurgit ex multiplicatione denarij ꝑ seipm̄: significaṫ impletio decē mandatoꝝ. ⁊ ꝑ binariū significaṫ gemina charitas dei scꝫ ⁊ ꝓximi. orationes aūt factę ad decalogum implentibus ⁊ charitatē geminā habentib⁹: valida sunt scuta contra demonū insultus. r ¶ Et trecentas peltas ⁊c. Per quas significanṫ orōnes deuotę laicoꝝ q̄ sunt in triplici v ✳ gradu. s.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

a ¶ Saltus libani. Silua libani ecclesiam gẽtiũ significat q̃ de fastu sup̃bie abscisa in fabrica dom⁹ dei aptat̃. Vñ: Inuenimus eã in cãpis silue. (Ps. 131.a) b ¶ Thronũ de ebore. Ra. Thron⁹ vel soliũ est imperialis sedes. q̃ in cãticis ferculũ appellat̃: eo ꝙ residẽtes ferat: vel de loco ad locũ circũferat. (Can. 3.c.) Ad qd̃ p̃ sex ascẽsionis gradus ascẽdebat̃. Sub solio erat scabellũ aureũ: ⁊ sũmitas throni rotũda tenta duab⁹ manib⁹ vel brachijs extrinsec⁹: iuxtaq̃ stabãt duo leones adiuuãtes sustẽtare sedile. c ¶ Et duodecim leun. quia sex erãt ascẽsionis gradus altrinsecus / positi erãt ꝓ sustentaculo ascẽdẽtis grad⁹. ¶ Ra. Soliũ salomonis ecclia esse intelligit̃: in q̃ pacificus noster regnãs iudicia sua facere dinoscit̃. (Elephantis natura) Bene de ebore factum esse memorat̃: qm̃ elephas cui⁹ hec ossa sunt inter q̃drupedia sensu plurimũ valet: ⁊ tẽperant̃ miscet̃ femine sue: ⁊ cõiuge scd̃a nõ vtit̃. Ꝭ pudicis aptat̃ / q̃ p̃ castitatẽ christi p̃cepta sequunt̃. Hãc vestiuit auro: q̃ splendorẽ glie sue in ea p̃ miracula clarescere fecit. Sex dieb⁹ p̃fecit de⁹ mũdi ornatũ: q̃ numer⁹ p̃fectiõe sua p̃fectionẽ operũ significat. (Gen. 2.a) Septimo reqeuit de⁹: ⁊ q̃ sex etatib⁹ mũdi cõstat in quib⁹ licz op̃ari: q̃sq̃s celestẽ patriã desiderat bonis op̃ib⁹ festinet ascẽdere. Rotũditas throni in posteriori: significat requiez eternã: q̃ post hãc vitã sctis futura ẽ. Ubi q̃sq̃s hic bene laborat: mercede remuneratus p̃eni quiete p̃fruet̃. Manus tenentes sedile: significãt solatia diuine grẽ q̃ ecclesiam ad celeste regnũ ꝓuehũt. Ideo due: q̃ in vtroq̃ testamẽto Ꝭ p̃dicat̃: q̃ nõ nisi diuino adiutorio ad bonũ ꝓfici põt. Per leones duos / p̃res vtriusq̃ testamẽti figurant̃: q̃ fortitudine animi sibi ⁊ alijs dñari didicerũt. Hi iuxta man⁹ stabũt: q̃ scti patres quicq̃d boni fecerũt: nõ sibi / sz d̃o deputauerũt. Vñ: Nõ nob dñe nõ nob: sz nomini tuo da gl̃iaz. (Ps. 113.b) Per duodecim leunculos p̃dicatorꝫ ordo apostolicã doctrinã sequens significat̃. hi supra sex gradus hinc atq̃ inde stant: q̃ bonorꝫ operum gressus hinc ⁊ inde doctrinis et exemplis munire certãt. d ¶ Nõ est factũ tale op⁹ ⁊c̃. Apte ecclesie cõuenit istud / cui d̃r: Multe filie congregauerũt diuitias: tu supgressa es vniuersas. (Pro. 31.d) e ¶ Sed ⁊ oĩa vasa de quib⁹ po. ⁊c̃. Oĩa vasa q̃ pacifici nr̃i ministerio fungunt̃ aurea sunt: q̃ omẽs anime sctorꝫ q̃ sũt vasa dei: vt diuine volũtati seruiant / splẽdore sapiẽtie ⁊ dilectionis nitentes cõtinẽt potũ vite: ⁊ fit in eis fons aque salientis in vitã eternã. (Joh. 4.b) f ¶ Nec alicuius p̃cij putabat̃ in diebus salo. ⁊c̃. Ra. Quia ꝭm ap̃lm: Non est in sermone verbũ dei: sed in ṽtute ⁊ p̃dicatione euangelij. Nõ in p̃suasibilib⁹ humane sapiẽtie ṽbis cõsistit: sz in ostensione sp̃us ⁊ virtutis: vt fides nr̃a nõ in sapiẽtia hoim / sed in virtute dei sit. g ¶ Deferẽs inde aurũ ⁊ argentũ ⁊c̃. Rab. Quid aurũ argẽtũue significet notũ est. Ceterũ dentes elephantorꝫ significãt doctores fortes / ꝓpter nitorẽ sapiẽtie. Per simeas actus humanos imitãtes / sed bestialiter viuẽtes significant̃ q̃ ad fidẽ ex gẽtib⁹ veniunt: q̃ fidẽ tenere vident̃ ⁊ operib⁹ negãt. Per pauos quorꝫ caro si siccata fuerit ĩputribilis permanere d̃r: q̃ pennarũ pulchritudine vestiunt̃: perfecti igne tribulatiõis decocti: adeo vt varijs ṽtutib⁹ decorent̃. Hec de tharsis / videlicet de amaris fluctib⁹ seculi ad salomonẽ nostrũ deferunt̃. Tharsis exploratio gaudij d̃r. Arma bellica ꝓseq̃t̃: Cõgregauit sa

Trecẽteq̃ mine auri vnaz peltã vestiebãt. Posuitq̃ eas rex ĩ domo salt⁹ libani. Fecit etiã rex salomõ thronũ de ebore grandẽ: ⁊ vestiuit euz auro fuluo nimis: q̃ habebat sex gradus. Et sũmitas throni erat rotũda in

a ¶ in ascẽsione gradus hinc atq̃

p̃te posteriori: et due man⁹

inde appodiatio fuit vt meli⁹ valeat quis ascẽdere.

hic atq̃ ide tenẽtes sedile: ⁊ duo leones stabãt iux̃ manus singl̃as: ⁊ duodeci leũculi stãtes sup̃ sex gradus hinc atq̃ ide Nõ ẽ factũ tale op⁹ ĩ vniũsis regnis. Sz et oĩa vasa de q̃b⁹ potabat rex salomõ erãt aurea: ⁊ vniuersa suppellex dom⁹ salt⁹ libani de auro purissimo. Nõ erat argẽtũ / nec alicui⁹ p̃cij putabat̃ in diebus salomonis: q̃ classis regis p̃ mare cũ classe hiram semel per tres annos ibat in tharsis: deferẽs inde aurũ ⁊ argentũ ⁊ dentes elephantorum / et simeas et pauos.

a ¶ Ra. Et pacific⁹ nr̃ sup̃ oẽm celsitudinẽ sctorꝫ q̃ vere reges sũt exaltat̃. qm̃ q̃s in nubib⁹ eq̃bit̃ dño?

† Magnificat⁹ ẽ g̃ rex salomõ sup̃ oẽs reges t̃re diui

a ¶ Et vniuersa eccl̃ia hoc appetit vt ad cõspectũ gl̃ie nr̃i reg̃ perue

tijs ⁊ sapia: ⁊ vniũsa t̃ra de

niat. vñ: Quesiui vultũ tuum: vultum tuũ dñe requirã.

siderabat vultũ salomõis: vt audiret sapiam ei⁹ / quaz dederat dñs ĩ corde ei⁹. Et

a ¶ ⁊ vnusq̃sq̃ ꝭm ꝙ vires sibi sup̃petũt in verbo seu factis / obsequiũ studet prestare deo.

singuli deferebãt ei mũera: vasa aurea / ⁊ argẽtea vestes ⁊ arma bellica: aromata q̃z et equos ⁊ mulos p̃ annos singulos. Cõgregauitq̃ salomõ currus ⁊ eq̃tes: ⁊ facti sũt ei mille q̃dringẽti curr⁹ ⁊ duodecim milia eq̃tum: ⁊ disposuit eos per ciuitates munitas: ⁊ cũ rege in hierusalẽ. Fecitq̃ vt tanta esset abũdãtia argẽti in hierusalem quãta ⁊ lapidum: ⁊ cedrorum p̃ebuit multitudinẽ: quasi sycomoros / q̃ na

b ¶ Cõgregauitq̃ sa. cur. ⁊ eq̃. ⁊ fa. sũt. Rab. De his Josephus ꝓsequit̃. Exornabant̃ ascẽsores eorꝫ: p̃mum decora iuuẽtute florentes / habẽtes magnã ꝓceritatẽ: diffundentes in equorꝫ sessione comã: purpura circũ amicti: qui armati existentes circa regez arcusq̃ ferentes equitabant ante eum quãdo ad locũ aliquẽ debebat exire.

Nico. de lyra

✱ a ¶ Trecenteq̃ mine auri ⁊c̃. ꝭm ꝙ dicit Ra. Sa. Mina est genus nummi determinati ponderis: ⁊ est satis minus q̃ põdus talenti: vel mina / vt dicit Isidor⁹ in põderibus centũ drachmis appẽditur. ⁊ ẽ nomen grecum. b ¶ Fecit etiam rex thronum de ebore grandem. hoc fuit aliud opus valde pulchrum et sumptuosum. f ¶ Qui habet sex gradus. p̃ quos ascẽdebat̃ ad sedile. g ¶ Et summitas throni erat rotunda. sicut fit frequenter in cathedris ligneis. h ¶ Et due man⁹ hinc atq̃ inde. scz in parte anteriori. i ¶ Et duo leones. ibi sculpti. ⁊ ista fiebãt ad decorem ⁊ sumptuositatẽ operis. Cetera patent vsq̃ ibi: n ¶ Non erat argentum ⁊c̃. hoc est q̃ erat modici p̃cij respectiue: propter qd̃ vasa dom⁹ salomonis erant aurea. Cetera patẽt vsq̃ ibi: o ¶ Fecitq̃ vt tãta ⁊c̃. hyp̃bole ẽ ad denotãdũ excessũ multitudinis ✱

✱ gradu. s. incipientiũ / proficiẽtiũ / ⁊ perfectorum. Per centenarium autem significatur impletio decalogi per modum predictum. et dicunt̃ orationes iste pelte a pellendo / q̃ repellũt ictus tẽtationũ. b ¶ Fecit etiã rex salomon thronũ. Per quez significat̃ ṽgo maria: ĩ cui⁹ gremio christ⁹ sedit tanq̃ in throno nobilissimo recipiẽs triũ regũ homagia. c ¶ De ebore. Q̃ rõne albedinis ⁊ frigiditatis signat puritatem marie in alijs refrigerantẽ motus libidinis. d ¶ Grandẽ. Immo grandissimũ meritis. e ¶ Et vestiuit eũ auro. Feruentissime charitatis. f ¶ Qui habebat sex gradus. Et cõtinent̃ Luc. j. c. Prim⁹ ẽ oratio solitaria. ⁊ notat̃ cum d̃r: Et ingressus angelus ad eam. Bern. super missus ẽ. Quo igressus: in secreto cubiculo / vbi orabat patrẽ in abscõdito. Scd̃s est virginalis verecũdia / ibi: Turbata est in sermone ei⁹. Tertius est discreta prudentia / ibi: Et cogitabat qualis esset illa salutatio. Quart⁹ inquirentis diligẽtia / ibi: Quõ fiet istud: q̃m virũ nõ cognosco. Quintus humiliantis se decentia / ibi: Ecce ancilla dñi. Sextus fidelis obedientia / ibi: Fiat mihi ꝭm ṽbũ tuum. h ¶ Et due man⁹ ⁊c̃. Per quas signant̃ opationes actiue vite ⁊ contẽplatiue: q̃ manus ẽ organũ organorꝫ. iij. de aia. Iste autẽ opationes excellenter fuerunt in virgine. i ¶ Et duo leones sta. ⁊c̃. Per q̃s significat̃ duplex fortitudo. s. in aggrediẽdis arduis / et in tolerãdis aduersis. k ¶ Et duode. leũ. Per q̃s significant̃. xij. fruct⁹ spiritussancti: vt ponunt̃ Gal. v. sic: Fruct⁹ aũt sp̃us est charitas / gaudiũ / pax / patiẽtia / longanimitas / bonitas / benignitas / mansuetudo / fides / modestia / continentia / castitas. l ¶ Stantes sup̃ sex gra. Per q̃s signãtur sex dona sp̃ussancti q̃ ponũt Esa. xj. ꝭm hebraicã veritatẽ. Reqescet sup̃ eũ sp̃us sapientie ⁊ intellect⁹: sp̃us cõsilij ⁊ fortitudinis: sp̃us sciẽtie: ⁊ ĩplebit euz sp̃us timoris dñi. In nostra ṽo trãslatione addit̃ donum pietatis. m ¶ Nõ est factũ tale opus ⁊c̃. Nam in celis neq̃ in terris ẽ aliqua pura creatura sibi similis.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

R Ex aūt salo. ⁊c. Ra. Salomonē arguit Ca. XI vehemēter scptura: nihilqꝫ de pnia eiꝰ/ vl' indulgentia dei cōmemorat. Forte dicat q̇s mlieres alienigenas significare eccl'ias de gentibꝰ. Posset ħ fortasse itelligi: si ille ꝓpt salomonē desererēt deos suos. cū ꝟo ipe ꝓpt eas coluerit deos earū: nō ē ꝙ q̇d veri boni cōiectari queat. Apparet in ꝑsona salomōis mira excellētia ⁊ mira sꝰuersio: fœda vorago. Qđ in illo diūsis tꝑibꝰ extitit ꝑus bonū ⁊ posteriꝰ malū: ħ i eccl'ia sil' oñdit. Nā bona illiꝰ bona eccl'ie: mala illiꝰ mala eccl'ie significāt.

Nico. de ly. ß Voragi/ ✻ tudinis argenti ⁊ lignorum cedri. a ¶ Et educebant eq̄ sa. de egy. ⁊ de choa. q: ibi emebant: eo ꝙ ibi nascunt eq̄ fortes ⁊ boni. ⁊ ꝟm istā trāslationē choa est nomen ꝓpriū loci. Dicit aūt Ra. Sa. ꝙ ē nomē appellatiuū et significat cōgregationē vel societatē. ⁊ ꝟm ħ debet fieri pūctus: Et educebātur eq̄ sa. de egy. ⁊ sequit talis sñia. b ¶ Et de choa. nego. ⁊c. ⁊ hoc est: societas vel multitudo mercatoꝝ regl' accepit mltitudinē in emptiōe. Qđ exponēs Ra. Sa. dicit: ꝙ mercatores salomonis emebāt omēs eq̄s egypti: ita ꝙ alij reges nō poterāt hr̄e nisi ꝑ eos. vñ in fine huiꝰ capl'i dr̄: Atqꝫ in hunc modū cūcti reges etheoꝝ ⁊ syrie eq̄s ve. In hebreo hr̄: Et cūcti reges etheoꝝ ⁊ syrie ꝑ manꝰ eoꝝ / supple eq̄s emebāt. i. ꝑ manꝰ mercatoꝝ salomōis: ⁊ inde ꝓueniebat ei magnū lucrum. c ¶ Egrediebat aūt. i. emebat quadriga. i. q̇ttuor eq̄ curruales. d ¶ Sex cētis siclis. ⁊ sic q̇libet equꝰ vendebatur. cl. siclis. ¶ Moraliter aūt thronꝰ salomonis est btā ꝟgo: in cuiꝰ gremio sedit verus rex pacificus iesus christꝰ tāqꝫ in regali solio. Iste thronꝰ dr̄ eburneꝰ cādore ꝯtinētie ꝟginal': aureꝰ fulgore sapie supnatural'. Due manꝰ sūt impletio mādatoꝝ: ⁊ superogatio cōsilioꝝ. Sex gradus / sex ꝟtutes in ꝟgine excellentes. s. hūilitatis tenor: paupertatis amor: honestat' decor: pietat' dulcor: lōganimitatis vigor: charitat' feruor. Per leones ꝟo designat ptāt' terror. ꝟm ꝙ dr̄ Cañ. vj. d. Terribil' vt castrorū acies ordinata. s. ad debellādū aereas ptātes ꝑ huiꝰ ꝟgis ꝟtutē ⁊ merita.

Moraliter ß
Sex virtutes marie

R Ex aūt salomō. Ca. XI Postqꝫ descriptū ē tꝑs in q̊ floruit regnū dd sꝰ salomōe: ħ ꝯñr describit tꝑus in q̊s sꝰ eodē incepit declinare. Et ꝑmo describit salomōis trāsgressio. scđo pene cōminatio / ibi: Igit igit ē dñs. tertio aduersarioꝝ suscitatio / ibi: Suscitauit āt. q̇rto mors salomōis ⁊ tumulatio / ibi: Reliquū aūt. Circa ꝑmū ostēdit ꝑmo trāsgressio salomonis in pctō luxurie. scđo in pctō idolatrie / ibi: Cūqꝫ iā esset senex. Circa ꝑmū dr̄: Rex aūt salomō adamauit. i. ardenter amauit: vt postea subdit: f ¶ Mulieres alie. multas. ⁊ sic tripl'r peccauit. Primo q: iordinate ⁊ nimis ardēter eas amauit. Scđo q: vxores alienigenas sibi accepit ꝯ legē moysi: Exo. xxxiiij. Tertio q: vxores sibi vltra modū mltiplicauit ꝯ legē: Deut. xvij. vbi ꝓhibet regi accipe vxores plimas alliciētes animū eiꝰ. g ¶ Filiā q̊ꝫ pha. Hāc spāliter exꝓmit: q: fuit eiꝰ vxor ꝑncipal' ⁊ mag' dilecta. cetere aūt fuerūt adiūcte. Cetera patēt vsqꝫ ibi: h ¶ Fuerūt ei vxo. ⁊c. Josephꝰ aūt dicit ꝙ fuerūt. lxx. Et ið dicēdū ꝙ. lxx. erāt ꝑncipaliores alijs: ⁊ illas tm̄ nūerat Josephꝰ. ¶ Vel aliter pōt dici: ꝙ scriptura hic numerat domicellas ⁊ seruiētes assistētes suis vxoribus: ⁊ sic de septingētis hic nūeratis / septuaginta erāt vxores eius ⁊

Diuisio
Josephus

scunt in cāpestribꝰ. Et educebā/ a tur eq̄ salomoni de egypto / et de b ¶ insula. choa. Negociatores ei regl' emebāt de choa: ⁊ statuto ꝓcio ꝑducebāt. Egrediebat āt q̄driga ex c egypto sexcentis siclis argēti: et d equꝰ cētū q̇nq̄ginta: atqꝫ in hunc modū cūcti reges etheoꝝ ⁊ syrie equos venūdabāt. Ca. XI

a R †Ex aūt salomō adamauit mlieres alienigenas mltas: filiā q̊ꝫ pharaōis: ⁊ moabitidas ⁊ āmonitidas / idumeas / ⁊ sidonias / ⁊ etheas de gētibus: sup q̇bꝰ dixit dñs filijs isrl': †Nō igrediemi ad eas: neqꝫ de ill' igredietur ad vr̄as. Certissime eñ auertent corda vr̄a vt sequamini deos eaꝝ. His itaqꝫ copulatꝰ ē rex salomō ardētissimo amore. †Fuerūtqꝫ ei vxores q̄si regine septingēte: ⁊ ꝯcubine trecēte. †Et auerterūt mulieres cor eiꝰ. Cūqꝫ iam a ¶ nō etate / sed moribꝰ vel sapiā. esset senex / deprauatū ē cor eiꝰ ꝑ mulieres / vt seq̄ret deos alienos: nec erat cor eiꝰ ꝑfectū cū dño deo suo / sicut cor dauid pr̄is eiꝰ. Sꝫ ¶ id est iunonē. colebat salomon asterthē deā sidonioꝝ: ⁊ chamos deū moabitarū: ⁊ moloch idolum āmonitaꝝ. Fecitqꝫ salomō qđ nō placuerat corā dño: ⁊ nō adimpleuit vt seq̄retur dñm sicut dauid pater eiꝰ. †Tūc edificauit salomon phanū chamos idolo moab / in monte q̇ est contra hierl'm: et moloch idolo filioꝝ āmon. Atqꝫ in hūc modū fecit vniuersis vxoribus suis

res eius ⁊ regine: cetere aūt earū domicelle. Si q̇s aūt velit sequi textū ꝓut sonat: pōt dicere ꝙ salomō ad tantā carnalitatē deuenerat / ꝙ freq̄nt de nouo ꝟgines hr̄e volebat. sic hr̄ Hester. ij. ca. de assuero rege / ꝙ q̇libet die habebat vnā: ⁊ q̄ ingrediebat vespere / egrediebat mane: nec habebat licentiā reuertendi ad regē: nisi rex eā vocasset ex nomine. ⁊ ꝟm hunc modū infra duos annos poterat multiplicari numerꝰ vsqꝫ ad septingentas. i ¶ Et auerterunt mulieres cor eius. Ab amore dei et obseruātia ꝓceptorū eius: sicut dixerat dñs per moysen. k ¶ Cūqꝫ iā esset senex. Hic ꝯñr ostendit eiꝰ trāsgressio in pctō idolatrie / cū dr̄: l ¶ Vt sequeret deos alienos. Qđ nō est intelligendū salomonē sic fuisse infatuatū / ꝙ in idolis crederet aliquid esse diuinitatis: sed nolēs offendere vxores suas ea adorabat. Sic ⁊ adā comedit lignū vetitum ad persuasionē sue vxoris ne eaꝫ contristaret: sicut dicit Augꝰ. sup Geñ. li. xj. et de ciuitate dei li. xiiij. ca. xj. quia vir nō fuit seductus: vt dicit apl's. j. Timoth. ij. ita ꝙ crederet ꝙ ꝑ esum illiꝰ ligni haberet scientiam boni ⁊ mali sicut suggesserat serpens. ꝓut diffusius declaraui Geñ. iij. ca. o ¶ Tunc edificauit salomon phanum chamos idolo moab in monte qui est contra hierusalem ⁊c. i. in monte oliueti: ⁊ ideo cultus idolatrie de tota ciuitate hierusalē poterat videri: qđ erat magnū incitamentū ad idolatriā: ad quaꝫ ppl's erat ꝓnus. p ¶ Atqꝫ in hunc modū fecit vniuersis vxoribꝰ suis alienigenis. Qđ non est intelligēdum ꝙ cuilibet faceret vnū templū: sꝫ oībus de vno cultu idolatrie fecit vnū templū pro idolo earum. Hic occurrit dubiū quō salomon dicat senex quādo deprauatus fuit per mulieres: quia dicit Ra. Sa. ⁊ alij hebrei ꝙ erat tm̄ duodecim annoꝝ quādo incepit regnare: ⁊ in fine huius capl'i dicit ꝙ regnauit q̄draginta annis: ⁊ sic vixit tm̄. lij. annis. Ipse aūt deprauatus fuit per mulieres ante mortē suam per sex annos vel circiter: quia edificauit templa idoloꝝ plura pro suis vxoribus postqꝫ fuerat deprauatus: in quorū edificationibꝰ fluxerunt plures anni: ⁊ sic quādo deprauatum fuit cor eius non videt habuisse vltra. xlvj. annos vel circiter: ex tali vero etate nullus ꝓprie dicit senex. Ad ħ autem respondet magister in historijs / dicens ꝙ salomon regnauit. lxxx. annis. ⁊ allegat Josephū hoc dicentē. scriptura tamē regni sui tacet. xl. annos. sicut supra. j. li. xiij. ca. dr̄ de saule: ꝙ duobꝰ annis regnauit super israel. s. bene ⁊ innocenter: ⁊ tacent. xviij. anni in quibꝰ male se habuit: vt ibidē fuit dictū. Sed de dicto magistri parū ē ħ curandū: q: con ✻ tradicit si/

†Eccl. 47. c
†Exo. 34. b Deut. 17. d.
†Cañ. 6. c
†3. q. 7. c. sacerdos. §. itē salomon
D

Moraliter. e ¶ Rex aūt salomō adamauit mulieres alienigenas multas ⁊c. In hoc autem facto salomon nō fuit figura christi: sicut dictū est. s. nam in ipso nullus fuit defectꝰ pcti. Sꝫ in hoc facto salomon typū tenet sapiētis hoīs dei iudicio nob occulto a sapiētia cadētis. q̇ sicut salomon tria colit idola. s. asterthen deā sidoniorū: per quā delitie carnales significant: eo ꝙ asterthen plasmationis supfluitas interꝓtat. semē aūt coitus in cuiꝰ emissione est delectatio vehemēs / de supfluo alimenti generat. m ¶ Et cha. deū moa. Per quē signant diuitie tꝑales eo ꝙ chamos congregatio interꝓtat. n ¶ Et moloch idolū amo. ⁊c. Per qđ honores mūdiales significant: eo ꝙ moloch plage interꝓtat. ꝑsone ꝟo i magnis honoribꝰ posite de cōi cursu sp timent sibi de plaga mortis / gladio vl' veneno / vel alijs modis cōtra ✻ eos excogita

Moralit

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

alienigenis q̄ adolebāt thu- ra: ꝛ imolabāt dijs suis. Igi- a tur iratus ē dn̄s salomoni/ ꝙ auersa esset mens eius a dn̄o deo israel: qui apparuerat ei b scd̄o: ꝛ p̄ceperat de verbo h̄: ne sequeret deos alienos: et nō custodiuit q̄ mandauit ei a ¶ vtiq̃ p nathan ꝓphetā vl̓ p aliū. dn̄s. Dixit itaq̃ dn̄s salomo ni: Quia habuisti h̄ apud te: ꝛ n̄ custodisti pactū meū ꝛ p̄- cepta mea que mandaui tibi: dirūpēs scindā regnū tuū: ꝛ c dabo illud seruo tuo: Verū- d tn̄ in dieb⁹ tuis nō faciā/ pro- pter dd̄ p̄rē tuū. De manu filij tui scindā illd̄: nec totum regnum auferam: sꝫ tribum e ¶ preter suam. vnā dabo filio tuo: ꝓpter da f uid seruū meū: ꝛ hierl̓m quā g elegi. Suscitauit autē domi h nus aduersarium salomoni/ adad idumeū/ de semine re- gio: qui erat i edom. † Cū eñ esset dauid in idumea: ꝛ ascē disset ioab princeps militie ad sepeliendum eos qui fue i rāt interfecti: et occidisset oē masculinū i idumea. Sex ei mensibus ibi morat⁹ est ioab ꝛ omnis israel/ donec inter- meret oīe masculinū in idu mea. Fugit adad ipsi et viri idumei de seruis p̄ris eius cū eo/ vt igrederent egyptū. Erat autē adad puer paruu-

E ✻ tradicit sibiipsi ꝛ etiā scp̄ture. Dicit eñ ibidē: ꝙ salomō. xj. an noꝝ genuit roboā: ꝛ ꝙ roboā mortuo p̄re fuit. xl. et vnius an- ni. ꝛ infra. xiiij. dicit ꝙ. xl. et vnius anni erat roboā cū regnare cepisset: ꝛ sic reuertit p̄mū dictū. s. ꝙ salomō vixit tm̄. lij. ānis. Si aūt dicat ꝙ roboā regnauit viuēte p̄re. xl. annis: ita ꝙ p̄n- cipiū regni sui cōputat ab illo tp̄e q̄ pat suus icepit deprauari: sequit ꝙ mortuo p̄re fuit. lxxx. ꝛ vni⁹ annoꝝ: qd̄ est ꝯ dictū magistri: vt pꝫ ex dictis. et etiā ꝯ scp̄tu- rā: qꝛ ca. se. dr̄: ꝙ hieroboā audita morte salomonis reūsus est de egypto: ꝛ venit cū alijs in sichē/ vbi ꝯgregat⁹ est ppl̓s ad cōstituendū roboā regē. Ex q̄ videt ꝙ nō regnauit viuente p̄re. Et si dicat ꝙ imo: sꝫ mortuo p̄re fuit ei⁹ regnū renouatū cū iam eēt. lxxx. ꝛ vni⁹ annoꝝ: ꝛ de hac reno uatione loquit capl̓m seqūēs. h̄ patꝫ fal- sum p l̄raꝫ sequētē: qꝛ ibidē subdit/ ꝙ ro boā derelicto cōsilio senū adhesit cōsilio iuuenū q̄ nutriti erāt cū eo. Ex q̄ patet ꝙ tūc erat roboā adbuc iuuenis: qd̄ nō pōt dici de hoīe habēte. lxxx. ꝛ vnum annos. vn̄. s̄. ij. li. xix. dr̄. Erat aūt berçellai gala- adites senex valde. i. octogenari⁹: ꝛ psal- mo. lxxxviij. dr̄: Si autē in potentatibus lxxx. anni. i. in bene cōplexionatis ꝛ āpli⁹ eoꝝ labor ꝛ dolor. Preterea illud qd̄ di- cit magister ꝙ salomō. xj. annorū genuit roboā: videt esse extraneū a v̄tute natu- re. qꝛ p̄m dicta mgr̄i nō solū. xj. annoꝝ ge nuit: sꝫ cū haberet decē ꝛ tres mēses. qd̄ sic pꝫ: qꝛ si roboā habebat. xlj. annos fi- nito regno p̄ris. xl. annorū: ꝛ erat. xij. an- norū qn̄ incepit regnare: sequit ꝙ vnde- cimo anno salomonis roboā fuit natus: ꝛ cū puer sit in vtero m̄ris nouē mēsib⁹: sequit ꝙ qn̄ fuit genit⁹/ salomon erat tm̄ decē annorū ꝛ parū plus. qd̄ nō videtur possibile nature. Ad h̄ igit inconueniēs remouendū ꝛ repugnantiā scripture tol lendā: saluo meliori iudicio videt cōue- nientius dicere: ꝙ salomon postq̃. xl. an nis regnauerat mortu⁹ est: ꝛ successit ei i regnū fili⁹ ei⁹ roboā habēs. xl. ꝛ vnū an- nū: sicut dicit scriptura. Sꝫ qn̄ salomon incepit regnare nō solum habuit duode- cim annos vt ab alijs dicit: sꝫ nō ꝓbat: nec ex scriptura sacra habet: qꝛ exprimit annos regni sui tm̄: non autē exp̄mit an- nos ei⁹ qn̄ incepit regnare: nec annos to tius vite sue: immo habuit. xx. vel plures annos in principio regni sui: ꝛ sic quādo mortu⁹ fuit. lx. ānos habuit ad min⁹. Et sic cōuenienter pōt dici: ꝙ post. l. annos etatis sue deprauat⁹ fuit p mulieres: ꝛ iā tūc poterat dici senex. Quia ꝛ leuite cō- pleto q̄nq̄gesimo anno etatis sue seruire cessabant in tabernaculo tanq̃ senes: vt habet Num. viij. Et ex hoc dicit ꝙ salo mon nō genuit roboā. xj. vel. x. annorū: sed multo plurium: qꝛ cōtraxit cū matre sua. s. roboā post suam coronationē. Ad illd̄ aūt qd̄ obijcit in cōtrariū de dicto Ra. Sa. dicendū: ꝙ de dicto ei⁹ vel alioꝝ hebreoꝝ nō est multū cu- randū: nisi q̄tū cōsonat sacre scripture vel rōni: sicut dixi ple- nius in ꝓlogo meo sup Gen̄. Silr̓ de dicto magistri ꝛ iosephi idē est dicendū: maxime vbi est repugnantia scripture: sicut in ꝓposito videt: vt pꝫ ex p̄dictis. Adhuc cōtra p̄dicta obijcit de verbo salomonis in principio regni sui: qd̄ habet. s̄. iij. ca. Ego sum puer paruulus ignorās egressum ꝛ introitū meum. Ex h̄ dicit Ra. Sa. ꝛ aliq̄ alij: ꝙ erat tm̄. xij. annorū. Sed h̄ nō valet: qꝛ ante. ij. ca. dixerat dauid salomoni recōmendās ei pu nitionē semei: Vir aūt sapiēs es vt scias q̄ facies ei. vir autem nō dicit ꝓprie nisi habēs. xxx. annos vel circiter. Et ideo si ex illo verbo: Ego sum puer paruulus ꝛc̄. arguat ꝙ erat tm̄. xij. annorū eadē rōne ex isto poterit argui ꝙ erat. xxx. annorū. Et ideo illud verbū salomonis: Ego sum puer ꝛc̄. intelligendū ē respectu tanti regiminis sibi impositi: sicut dictū fuit ibidem. et Exod. xxxiij. dicit: ꝙ iosue filius nun puer non recedebat de tabernaculo: ꝛ

tabernaculo: ꝛ tamē tūc erat. xlij. annorum p̄m hebreos. p̄m io sephum. xliiij. quia p̄m hebreos gubernauit populū. xxviij. an nis. p̄m iosephū. xxvj. et moyses an̄ ipsum. xl. annis ab exitu de egypto: ꝛ sic restat ꝙ p̄m hebreos tūc erat. xlij. annorū: p̄m iosephū. xliiij. annis: quia vixit. cx. annis: vt habet Iosue vl. Adhuc cōtra p̄dicta obijcit de dict̄ Hie- ronymi: qui in epistola ad vitalem p̄sbyte- rum de salomone et achaz videt dicere: ꝙ salomon. xj. annorum vel minus genuit ro boā: ꝛ ꝙ. xij. anno etatis sue accepit regnū. Ad qd̄ dicendū: ꝙ Hieronym⁹ nō loquit ibi assertiue vt manifeste pꝫ ex fine eiusdē epistole. Sed supposito ꝙ tūc regnare in- ceperit ꝛ roboā genuerit sicut dictū est: re spondet quō hoc sit possibile: inducens ad hoc exemplum cuiusdā mulieris nutrien- tis paruulū qui in eodē lecto cum ea iace- bat: ꝛ cū. x. annū etatis implesset: ꝛ illa fuis set calefacta vino: induxit puerū ad carna- lem copulā: ꝛ sic alijs noctib⁹ sequētibus: que de eodē cōcepit ꝛ infra. ij. mēses vēter eius intumuit. Hierony. aūt attribuit hoc magis virtuti diuine q̄ nature: vt facinus occultū p signū euidēs pāderet. ꝛ sic argu mentū est ad oppositū. s. ꝙ virtute nature salomon. xj. annorum nō genuit roboam. a ¶ Igit iratus ꝛc̄. Descripta salomo- nis trāsgressione. Hic consequēter descri- bitur cōminatio pene. s. scissio regni sui tp̄e filij sui. ꝛ patet littera paucis exceptis. b ¶ Qui apparuerat ei scd̄o. semel in gabaon: et semel post edificationē tēpli: vt dictū fuit. s̄. ix. ca. c ¶ Et dabo illd̄ ser- uo tuo. s. hieroboā: q̄ fuit seruus salomo nis: vt h̄r. j. d ¶ Verūtn̄ in dieb⁹ tu. nō fa. ꝛc̄. qꝛ in vita sua istituerat regē salo monē: vt dictū est. s̄. j. ca. ꝛ ideo si fuisset re gnum scissum tp̄e salomonis/ videret hoc redūdare in culpā dauid ꝛ etiam in oppro briū: qꝛ memoria eius adhuc erat multum recens. e ¶ Tribū vnā dabo fi. tuo. trib⁹ eñ iuda nō fuit sibi data: qꝛ erat sua. nec trib⁹ leui: qꝛ erat dispersa p oēs trib⁹: ꝛ declināte pplo ad cultū vituloꝝ cōpulsa est venire ad sortē iude ꝛ beniamin: ꝛ sic so la trib⁹ beniamin ꝓprie loquēdo fuit data ipsi roboā. f ¶ Propt dauid seruum meū: vt aliq̄s de semine ei⁹ sedeat in rega li solio. g ¶ Et hierl̓m quā ele. vt vbi vigeret cult⁹ diuin⁹: ibi remaneat honor re gius. Hic āt occurrit dubiū quō trāsgres sio salomonis dicat causa scissionis regni. cū. s̄. ij. li. ca. xix. dictū fuerit: ꝙ sentētia da uid iniqua qua medietatē hereditat̄ isbo- seth dedit sebe seruo suo: causa fuerit hui⁹ scissionis. Ad qd̄ dicendū: ꝙ nō est incōue- niēs duas causas partiales ad vnū cōcur- rere effectū. ꝛ sic fuit in ꝓposito: qꝛ vtrūq̃ fuit causa partialis. h ¶ Suscitauit autem. Hic cōsequēter ponit triū aduer- sariorū suscitatio cōtra salomonē. ꝛ p̄m hoc diuidit in tres par tes. scd̄a ibi: Suscitauit ei q̄ꝫ. t̄tia/ ibi: Hieroboā q̄qꝫ. Prim⁹ aūt aduersarius fuit adad idumeus de semine regio: q̄ cum ali quib⁹ euasit manū dauid interficientis idumeos ꝛ creuit i egy pto: ꝛ tp̄e salomonis redijt ad hoc ꝙ terrā idumee posset recu perare: vel saltem salomonem filiū dauid infestare. ꝛ patet lit- tera paucis exceptis que discurrentur. i ¶ Ad sepeliendū eos. Scriptū est eñ Deu. xxiij. Non abominaberis idumeū: quia frater tuus est. Filij enim israel ꝛ idumei de duobus fra- ✻ tribus descē ✻ eos excogitatis. h ¶ Suscitauit aūt do. ꝛc̄. Suscita- uit aūt dn̄s salomoni tres aduersarios: vt pꝫ in textu: p q̄s si- gnificant tres demones/ q̄ hoi a sapia deiecto immittunt de p̄di ctis tētatiōes: ꝛ sic eū inducūt ad multiplicē culpā: et post hec trahūt nisi penituerit ad gehēnā. Item p salomonē sapiētissi mū p mulieres tā mirabilit deiectū ꝛ in senectute/ doceri debꝫ quilibꝫ hō q̄ntūcūq̃ sapiēs ꝛ etiā senex fugiēdi familiaritates mulierū: maxime suspectarū: ne sibi cōtingat simile dispēdiū. ✻ Dormiuit

Roma. ii

12. Reg.

Diuisio

Domini

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

A F a ¶Voraginem ciuita. Murus ciuitatis cecidit:eo ꝙ ex
vno latere ꝑcipitio immineret. Quā voraginē cū rex vellet coe/
q̄re muris/cōstituit ducib⁹ vt h̄ ipleret op⁹. s3 hieroboā q̄ erat
ꝑnceps trib⁹ ioseph noluit obedire regi. q̄ ꝯstituerat eū prius
sup ędificia ꝓpugnaculoꝝ q̄ facie/
bat i hierosolymis : vbi laborauit
ita vt rex ei principatum militię su
ꝑ tribū ioseph cōferret. S3 rebell'
fact⁹ egredit' de hierl'm:cui occur/
rit ꝓph̄a deflectēs eum in agrū vt
null⁹ audiret q̄d ei diceret. Elatus
q3 verbis ꝓph̄ę suadebat ppl'o vt
se regē faceret: q̄ð audiēs salomō
q̄rebat eū interficere. b ¶Erat
aūt hieroboā. Hoc mādatū re-
stitutiōis muroꝝ recusauit. Sed
vnð tāta audacia:q: rex ꝯstituerat
eū ꝑfectū. c ¶Tolle tibi decē
scis. Rab. Decē trib⁹ a domo da/
uid sepatę sunt ꝛ duę relictę: q: vt
ait ap'ls: Reliq̄ę ꝓpt' electionē gr̄ę
salue factę sūt. Hieroboā q̄ decem
tribus a tēplo dei sepans ad idola
tria3 ꝑduxit: significat hereticos q̄
vnitatē fidei catholicę heresib⁹ sci/
dunt: ac sic cultui malignorum spi
rituū subdūt. Hieroboā interp̄tat'
dijudicās ppl'm. Nā heretici diju/
dicare populu3 vident' cū erroris
sui seq̄cē faciūt. Tollunt decē scis/
suras / cū leg' ꝑcępta violādo cor/
rūpūt: ꝛ vna trib⁹ cū sobole dauid
remāsit: dū sors electoꝝ in regula
fidei catholicę ꝑmāsit: q: vn⁹ de⁹:

Roma.11.a

Ni.de ly.

F vna fides
✱ tribus descenderūt. s. iacob et
esau: ꝓpt' q̄ð dauid idumęos q̄ in
B bello ceciderant ꝑcępit sepeliri :et
in h̄ fecit sibi bonū nomē: eo ꝙ prę
stiterat occisis istā humanitatē: sic
dictū fuit. s̄. ij. li. viij. ca. a ¶Cū/
q3 surrexissent de madiā. terrę
nomen est ad quā p̄mo cōfugerāt.
b ¶Venerūt in pharā. loc⁹ est
in terra madiā. Cętera patēt vsq3
ibi: c ¶Cūq3 audisset adad
in egypto dor. dauid. q: mor/
tuus fuit morte naturali: ideo scri/
ptura dicit eu3 dormisse. d ¶Et
mortuū esse ioab. q: fuit iterfe/
ctus gladio. e ¶Suscitauit
ei quoq3. Hic ponitur sc̄ðus ad/
uersarius salomonis. s. raçon: q̄ fu
giens regem syrię adadeçer eū ꝑ/
sequentē/propter offensam quā in
eu3 cōmiserat: aggregauit sibi ali/
os viros malos: et fact⁹ ē ꝑnceps
latronū regnū adadeçer infestanti
um. Adad ṽo rediens de ęgypto
idumęā obtinere non potuit: eo ꝙ
salomō eā bn̄ muniebat: ꝛ ideo cō/
iunxit se ꝑdicto raçon iuuando eu3
vt fieret rex syrię. et sic raçon iuua/
ret eū ad obtinēdū regnū idumęę
cōtra salomonē. Et ex dict' pt3 l'ra
vsq3 ibi: f ¶Cum interficeret
eos dauid. i. tp̄e q̄ pugnauit da/
uid ꝯ syros / tunc iste raçon habuit
tp̄s oportunū vt infestaret dn̄i sui
regnu3 : q: vastato regno ꝑ dauid
habuit liberiorē ingressū. Iō sub/
ditur: g ¶Abierūtq3 dama/
scum. Quę erat ciuitas regia.
h ¶Eratq3 aduersari⁹ isr'l cū/
ctis dieb⁹ salo. h̄ videtur eē ꝯ il/
lud q̄ð dictū est. s̄. iiij. ca. Iuda ꝛ is/
rael innūerabiles sicut arena ma/
ris come/

lus. Cūq3 surrexissent de madiā/ venerūt a b
in pharā: tulerūtq3 secū viros de pharā ꝛ
introierūt ęgyptū ad pharaonē regē ęgy/
pti. Qui dedit ei domū: ꝛ cibos cōstituit:
et terrā delegauit. Et inuenit adad gr̄am
corā pharaone valde : intantū vt daret ei
vxorē sororem vxoris sue/germanam ta/
phnes regię. Genuitq3 ei soror taphnes
genebath filiū: ꝛ nutriuit eū taphnes i do
mo pharaōis. Eratq3 genebath habitās
apud pharaonē cū filijs ei⁹. Cūq3 audis/ c
set adad in egypto dormisse dauid cū pa
trib⁹ suis: ꝛ mortuū esse ioab ꝑncipē mili/ d
tię/dixit pharaoni: Dimitte me vt vadā i
terrā meā. Dixitq3 ei pharao: Qua eñ re
apð me indiges / vt q̄ras ire ad terrā tuā:
At ille rn̄dit: Nulla. S3 obsecro te vt di
mittas me. Suscitauit q3 ei de⁹ aduersa/ e
riū raçō filiū eliadā q̄ fugerat adadeçer re
gē soba dn̄m suū: ꝛ ꝯgregauit ꝯ eū viros: f
et factus est ꝑnceps latronū cū iterficeret g
eos dauid: abierūtq3 damascū et habita/
uerūt ibi: ꝛ cōstituerūt eū regē i damasco: h
eratq3 aduersari⁹ isr'l cūct' dieb⁹ salomo/ i
nis. Et h̄ est malū adad/et odiū ꝯ isr'l: re/ k
gnauitq3 in syria. Hieroboā q3 filius na/ l
bath ephratę⁹ de sareda seru⁹ salomonis:
cui⁹ mr̄ erat noīe serua: mulier vidua/ leua
uit manū ꝯ regē. Et hęc ē causa rebellio/
nis aduersus eū: q: salomō mello ędifica m
a uit: et coęq̄uit voraginem ciuitatis dauid
b p̄ris sui. Erat āt hieroboā vir fortis ꝛ po/
tēs. Videsq3 salomō adolescētē bonę in/
dolis ꝛ idustriū: cōstituerat eū ꝑfectū sup
tributa vniuersę dom⁹ ioseph. Factū est
¶propter rebellionē.
igit' in tēpe illo: vt hieroboā egrederet' de
hierl'm: vt inueniret eū ahias silonites ꝓ/
pheta in via/ optus pallio nouo. Erāt aūt
duo tm̄ in agro. Apphendēsq3 ahias pal n
liū suū nouū/ q̄ cooptus erat: scidit i duo
c decim ptes/ et aīt ad hieroboā: Tolle tibi
decē scissuras. Hęc eñ dic̄ dn̄s de⁹ isr'l:
Ecce ego scidā regnū ð manu salomōis:
et dabo tibi decē tribus. Porro vna trib⁹
remanebit ei ꝓpt' seruū meū dauid: ꝛ hie/
rusalē ciuitatē/ quā elegi ex oīb⁹ tribubus
isr'l: eo ꝙ dereliq̄rit me/ ꝛ adorauerit astar/
thē deā sidonioꝝ: et chamos deu3 moab:
et moloch/ deū filioꝝ āmō: ꝛ nō ābulaue/
rit i vijs meis vt faceret iusticiā corā me:
et ꝑcępta mea et iudicia mea sicut dauid
pater eius. Nec auferā oēm regnū de ma

ris comedētes ꝛ bibētes atq3 lętātes cūctis dieb⁹ salomōis. C
Dicendū ꝙ l3 cūctis diebus salomonis iste fuerit aduersarius
eius volūtate nocēdi: tñ in effectu nō multū nocuit ei per q̄ð i/
pediret' notabiliter pax ppl'i: ꝛ h̄ est malū adad: q: vt dictū ē il/
le adad induxit raçon ad h̄ ꝙ esset
aduersarius israel. i ¶Regna
uitq3 in syria. s. ip̄e raçon: vt prę
dictū est. k ¶Hieroboā q3.
Hic ponitur tertius aduersari⁹/
cū d̄r: Hieroboā q̄q3 filius na/
bath. Dicunt aliq̄ ꝙ iste nabath
pater hieroboam fuit idem q̄ð se
mei: ꝛ ꝙ vxor ei⁹ nutriēs hierobo
am reducebat sibi freq̄nter ad me
moriā interfectionē p̄ris sui a sa/
lomone: vt dictum est. s̄. iij. ca. et
propter hoc fit de ea h̄ mentio.
l ¶Ephrateus: Id est de tribu
ephraim. Et hęc est causa rebelli/
onis quę sequitur. m ¶Quia
salomon mello edificauit. de
isto ędificio dictū est. s̄. ca. ix. Di/
cūt eñ aliq̄: ꝙ salomō vidēs indu
striā hieroboā: prīo posuit eū sup
tributa domus ioseph. i. duarum
tribuū. s. ephraim ꝛ manassę. po/
stea ṽo posuit eū sup opus ędifi/
cij mello: l3 primo scribat' officiu3
aliud. q: frequenter in sacra scp̄tu/
ra prius facta postmodū narran/
tur. ꝛ ip̄e ex hoc fuit indignat⁹ eo
ꝙ de maiori officio erat positus i
minori: propter quod exiuit ð hie
rusalē. Cui obuians ahias siloni/
tes ꝓpheta dixit ei: ꝙ regnatur⁹
erat sup decē tribus :et sic anima/
tus verbis prophetę incepit con/
tra salomonē murmurare ꝛ alios
sollicitare ad rebellandū salomo/
ni: q̄ð cum audisset salomon volu/ D
it eum occidere: sed ipse fugit in
egyptum vsq3 ad mortē salomo/
nis. Ra. Salo. vero dicit: ꝙ hie/
roboam reprehendit salomonem
eo ꝙ claudebat locum illum que3
dauid dimiserat apertum/ ꝓpter
deuotionē venientium ad festa in
hierusalem. sic dictū fuit. s̄. ix. ca.
propter quod salomon indigna/
tus eiecit eū: qui egressus de hie/
rusalem inuenit ahiā ꝓphetā sic
dictum est. Iosephus vero dicit
ꝙ salomon p̄mo posuit hierobo/
am super operarios in ędificio mel/
lo: ꝛ quia vidit eu3 prudentem et
sollicitū in ope illo /postea posuit
eum in maiori officio. s. sup tribu/
ta dom⁹ ioseph / sicut scribitur: et
tunc ahias dixit sibi ea quę prędi/
cta sūt: ex quibus aīatus cępit sol/
licitare illos de tribu ephraim et
manasse vt recederet a salomone:
ꝓpter q̄ð salomō voluit eū occide
re: sed fugit in ęgyptum: vt prędi
ctū est. Ex dictis pt3 l'ra vsq3 ibi:
n ¶Apprehendensq3 ahias
palliū suū nouu3 quo co. ꝛc.
Q̄ð fecit duplici de causa. Vna
est: quia ꝓphetę aliq̄n propheta/
bant nō solū verbis/ sed etiā sensi/
bilibus signis. sicut et Esaias iuit
nudus et discalciatus: Esa. xx. a. ꝛ
Hieremias posuit catenas ligne/
as in collo suo : Hiere. xxviij. d.
vt mouerent ad credendum audi
tu et visu. Alia/ vt hieroboa3 ad/
uerteret ꝙ palliū suū nouū nō sci/
disset libenter ꝓ nihilo: s3 ꝓ veri/
✱ tatis indi/

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

E Jos ephus vna fides/ vnũ baptisma. a Dies aũt q̃s. Joseph⁹ dixit regnasse ãnis octoginta ⁊ vixisse nonagintaq̃ttuor. Sz diuia sc̃ptura eos tm̃ ãnos exp̃mit q̃b⁹ regnauit aũ q̃ ꝓuaricaret. b Durissi.iu. Ca. XII

Uenit aũt roboã ⁊c. Quõ hoc verũ est: cũ superius dictum sit q̃ salo/mon non constituit quẽq̃ seruire de fi/lijs isrl': Utiq̃ nõ fec eos serui/

Ni.de ly. re in a/tat' indicio. a Ut remaneat lu.dd.i.mẽoria bonitat' suę: ꝓpt̃ cui⁹ meritũ i semie suo remãsit nomẽ regium. b Et affligã se.da.su.hoc.i.sup diuisionẽ regni. c Uerũtm̃ nõ cũctis die. ⁊ in h̃ ꝓdixit regnũ isrl' restituẽdã ꝑ messiã vẽturũ: vt dicit Rab.Sa. sz ipe ⁊ alij iudei hoc intelligũt de restitutiõe regni t̃palis. ꝓpt̃ qd apl'i adhuc rudes q̃ nõdum recępe/rãt plenitudinẽ sp̃ũsc̃ti q̃sierũt a christo: Dñe si in t̃pe h̃ restitues regnũ isrl': vt h̃r Act'.j. restitutio tm̃ iã erat facta i christi re/surrectiõe: ꝯm q̃ dic ipe Mat. vlt.d. Data ẽ mihi oĩs p̃tãs ⁊c. sz euidẽtius h̃ erit in iudicio q̃n oĩa subijcient pedib⁹ ei⁹: ꝯm q̃ dicit apl'us Heb.ij. Cetera pa/tẽt ex dict'. d Reliquũ ãt. Hic ꝯñr ponit mors salomõis ⁊ ei⁹ tumulatio: cũ q̃dã epilogatione factoꝝ suorũ cũ d̃r: Reliquũ aũt verboꝝ ⁊c. e Scripta sunt in li. ⁊c. Dicũt aliq̃ q̃ est liber Paral'. sz meli⁹ d̃r q̃ sit ali⁹ liber ꝑ Nabuçardan cõ/bust⁹ ⁊ nõ reparat⁹. Cetera pa/tẽt ex supradict'. De statu autẽ eius vtrũ sit saluatus vel nõ: dictum fuit. s̃.ij.lib.ca.vij.

Moralit̃ ✱ f Dormiuit sa.cũ pa. ⁊c. Seq̃t: Regnauitq̃ ro. ⁊c. Per roboã q̃ mortuo p̃re potẽtissimo senũ consiliũ dereliq̃t ⁊ ꝯsilio iuuenum adhęrẽs ꝓsum/✱ ptuose

In ca.xi. vbi d̃r in postil. Hic occurrit dubium quõ salomon dicat senex q̃n deprauat⁹ est per mulieres ⁊c.

Additio.j. Hęc alter/catio ꝓlixa de senectute salomonis non vi/det necessaria. posset eñ rõna/bilit̃ dici: q̃ salomõ dicẽdus ẽ senex cũ eẽt.l. annoꝝ fere. Nam ętates nõ solũ mẽsurant̃ ꝯm an/nos: vl' ꝯm ea q̃ ad incrementũ seu diminutionẽ corꝑaliũ viriũ ꝑtinẽt: sz etiã dicunt̃ i sacra scri/ptura respectiue ꝯm status seu mores ꝑsonarũ. Nã ꝯm Amb. in sermõe paschali: Etates q̃dã nõ solũ sũt annoꝝ: sz etiã meritoꝝ. iux̃ illud Sap.iiij.b. Senectus venerabilis nõ diuturna/ nec numero annorũ cõputata. Postillator etiã.j. in h̃ ca. dicit: q̃ salomõ d̃r in scriptura puer paruulus in p̃ncipio regni sui/ nõ ꝯm annoꝝ nũerũ: q̃ iã ꝯm eũ trãsiuerat puericia: sz d̃r paruul⁹ puer respectu tãti regiminis sibi impositi. sicut etiã de Josue Exo.xxxiij. d̃r q̃ erat puer cũ etiã trãsisset q̃dragesimũ annũ: vt.j. satis cõprobat̃. Ex q̃/bus sequit̃: q̃ nõ est incõueniẽs vt salomõ dicat̃ senex etiã q̃n q̃genari⁹ vel aliq̃ntulũ ĩfra respectu tãtę scię sibi diuinit⁹ collatę. Nã ꝯm Aug'. Senect⁹ nihil aliud ẽ q̃ canus sapiẽsq̃ intellectus. Alio mõ põt scriptura saluari: dicẽdo q̃ lz salomon in/cępisset deprauari ꝑ mulieres aũ senectutẽ: ꝑseuerauit tm̃ i illa prauitate vsq̃ ꝓuitate vsq̃ ad senectutẽ iclusiue: ⁊ sc̃ptura attribuit h̃ ętati senectut' ad maiorẽ ꝗuitatẽ pctĩ: silr' i maiorẽ admiratiõez. ꝗui⁹ ei ęstiat̃ pctm̃ suũ ex h̃ q̃ in senib⁹ cũcta vitia ꝓter auariciã ꝯm Aug. senescũt: ⁊ tm̃ i tãto sene libido ⁊ idolatria iuuenescerẽt.

In eo.ca.xj. vbi d̃r i postil. Sz de dicto mgr̃i.s. historiaꝝ ẽ h̃ curãdũ q̃ ꝯdicit sibi ⁊c.

nu ei⁹: sed ducem ponã eũ cũctis dieb⁹ vitę suę/ ꝓpter dauid seruũ meũ quẽ elegi: q̃ cu/stodiuit mãdata mea ⁊ ꝓcępta mea. Aufe/rã aũt regnũ de manu filij eius: et dabo tibi decẽ trib⁹. Filio aũt eius dabo tribũ vnã: vt remaneat lucerna dauid seruo meo cun/ a ctis dieb⁹ corã me i hierl'm ciuitate/ quã ele/gi vt eẽt nomen meũ ibi. Te aũt assumã: ⁊ re/gnabis sup oĩa q̃ desiderat anima tua: erisq̃ rex sup isrl'. Si ꝰ audier' omnia q̃ ꝓcępero ti/bi: ⁊ ambulaueris in vijs meis: et feceris qd rectũ est corã me/ custodiẽs mandata mea et ꝓcępta mea: sicut fecit dauid seruus meus: ero tecum/ ⁊ ędificabo tibi domũ fidelẽ quõ ędificaui dauid domũ: et tradam tibi israel: et affligã semen dauid sup hoc. Uerũtm̃ non b c

¶ q̃ suadebat populo vt a salomone recederet.

cũctis diebus. Uoluit ꝰ salomon interficere hieroboam. Qui surrexit et aufugit in ęgy/ptum/ ad sesac regẽ ęgypti: et fuit in ęgypto vsq̃ ad mortẽ salomonis. † Reliquũ aũt ver/ d boꝝ salomonis/ ⁊ oĩa q̃ fecit ⁊ sapiã ei⁹: ecce vniuersa scripta sunt in libro verboꝝ dierum e a salomonis. Dies aũt q̃s regnauit salomõ in hierl'm sup oẽm isrl' q̃draginta anni sũt. Dor/ f miuitq̃ salomon cum patribus suis: ⁊ sepul/tus est in ciuitate dauid patris sui: regnauit q̃ roboam filius eius pro eo. Ca. XII

Uenit aũt roboã in sichẽ. † Illuc g eñ congregatus erat omnis isrl' ad constituendũ eum regẽ. At h vero hieroboam filius nabath/ cum adhuc esset in ęgypto profugus a facie salomonis regis: audita morte ei⁹ reuersus est de ęgypto. Miserũtq̃ ⁊ vocauerunt eũ. i Uenit ꝰ hieroboã ⁊ oĩs multitudo israel: et locuti sunt ad roboam dicẽtes: Pater tuus k b durissimũ iugũ imposuit nobis: tu itaq̃ im/minue nũc paululum de imperio patris tui durissimo: ⁊ de iugo grauissimo quod imposuit nobis/ ⁊ seruiemus tibi. Qui ait eis: Ite vsq̃ ad tertium diem/ et reuertimini ad me.

Additio.ij. Magr̃ historiaꝝ nõ videt̃ sibiip̃i ꝯdicere: nec etiam sc̃ptrę: vt postil. sibi imponit. Nã opinionẽ iosephi nõ asserẽ/do/ sz tm̃ recitãdo põit i h̃ loco. in alijs vo hui⁹ passus seq̃t̃ planũ sẽsũ sc̃ptrę: vt p̃z vba sua itut̃(tu.

In eo.ca.xj. vbi d̃r i post. Ubi remaneat lucerna dd .i. memoria bonitatis dauid.

Additio.iij. Ubi trãslatio nr̃a h̃z: Ut remaneat lucerna dd: in heb. h̃r: Ut remãeat nouale ip̃i dd. Eadẽ ei dictio q̃ h̃ põit̃: vbi in trãslatione nr̃a d̃r lucerna/ h̃r Osee.x.d. vbi d̃r: Innouate vob nouale. Silr' Mic.iiij.a. vbi silia vba ponũt̃. ⁊ ẽ sẽsus: vt remaneat ip̃i dd aliq̃ possessio i hierl'm. q.di.de⁹: nolo vt dd remaneat totaliter a regno spoliatus.

Replica. In ca.xj. vbi salomon se/nex d̃r deꝑuat⁹ ꝑ mlieres: postil. disputat ꝯ falsaz opinionẽ Josephi/ quã scholastica historia cõ/mẽdat: i ꝯclusiõe tm̃ ꝯcordat cũ Bur. quõ vir.xl. annoꝝ põt dici senex. ꝓlixitas Bur. displicet: q̃ tm̃ respiciẽdo ad materiã nõ est inutilis: cũ tm̃ Bur. sępe facit lõ/gos tractat⁹ de lana capr̃na: ꝓut p̃z Gen.j. et Exo.iij. et.xx. ⁊ nit̃ excusare scholasticã historiã q̃si nõ dicat vt ioseph⁹: sz solũ recitet: qd tm̃ falsũ ẽ: q̃ ñ solũ recitat: sz dictũ cõmẽdat/ di. pleni⁹: ioseph⁹ dic. Ca. XII

Uenit aũt ro. Superius actũ est de regno dd vnito: h̃ ꝯñr agit̃ de regno ei⁹ diuiso i regnũ isrl' ⁊ regnũ iuda. ⁊ q̃ regnũ isrl' siue decẽ tribuũ incępit accidentalit̃. s. ex diuisiõe regni dd q̃ fu/it de tribu iuda: iõ p̃ncipalit̃ agit̃ ex ꝯsequẽti tur de regib⁹ iuda: ⁊ ex ꝯsequẽti de regib⁹ isrl' eis cõregnãtib⁹. ⁊ iõ (q̃tũ ꝑtinet ad hunc tertiũ li/brũ) p̃mo agit̃ de roboã ⁊ hie/roboam sibi cõregnãte. scdo de abia ⁊ asa ⁊ regib⁹ isrl' eis cõre/gnãtibus .xv. ca. tertio de iosa/phat ⁊ de achab ꝑti secũ regnã/te ca.xvij. Tpe vo roboã ꝯtigit regni diuisio: ⁊ iõ hęc diuisio p̃/mittit̃. scdo vtriusq̃ cõditio de/scribit̃/ ibi: Edificauit aũt. Pri/ma in tres: q̃ p̃mo ponit̃ diuisionis occasio. scdo ip̃a diuisio/ ibi: Uidẽs itaq̃ ppl's. tertio diuisionis ꝯfirmatio/ ibi: Uenit aũt roboã. Occasio vo diuisionis regni fuit dura r̃ñsio roboã quã dedit pp'lo d ꝯsilio iuuenũ spreto ꝯsilio senũ. ⁊ h̃ ẽ qd d̃r: Uenit aũt roboã in sichẽ: q̃ ille loc⁹ erat q̃si i medio regni: et iõ ppl's ibi potat facili⁹ ꝯgregari: fuerat etiã ibi p̃m⁹ rex. s. abimelech institut⁹: ⁊ iõ ibi fuit ppl's cõgregatus ad instituendũ regẽ roboã. h At vo hiero. ⁊c. audita morte salomonis venit illuc desiderio regnãdi: sic dictũ fuerat sibi. i Misẽrũtq̃ ⁊ vo. eũ. erat eñ magn⁹ hõ: ⁊ iõ fuit vocat⁹ ad istã institutionẽ: q̃ ppl's volebat petere aliquã relaxationẽ: ꝯm qd sub/dit̃: k Pater tu⁹ du.iu.ipo.no. Hoc videt̃ ẽẽ cõtra il/✱ lud quod

Diuisio

A re in agricultura vł alio seruili
ope. Uel pncipes ex eis ↄsti/
tuit p singulas tribus/ꝗ redde
bāt regi p vices singul' mēsib⁹
ānonā et cętera ꝗ ꝺ expēsa re/
gis superius referunť: qꝺ mō
durissimum iugum appellant.
a ❡Adolescētes. De quib⁹
adurā vnus fuit ꝗ postea lapi/
datus ē. Iuuenes scptura nō
semper iuxta etatem appellat:
ꝫ iuxta instabilitatem animi.
Nam roboam quadragesimo
ętatis suę anno regnare cępit.
b ❡Scorpiōib⁹. Genus ē
flagelli: sič et de spinis vel po
marijs solent eē ꝟgę nodosę.
Uel etiā flagellū saraceoꝝ cū
duab⁹ vel trib⁹ virgis: qꝺ ha/
bet in sūmitate plūbeas glan/
des: alias grādines. c ❡Ad
roboā. Rab. Roboā de do/
mo dꝺ fuit: ꝫ i via ei⁹ non am
bulauit. Fecit eñ iuda (scptu/
ra teste) in dieb⁹ illis malū co/
rā dño ꝛ irritauerunt eum sup
oib⁹ ꝗ fecerāt pr̄es eorum. Fe
cerūtq3 oēs abomiationes gē/
tiū. Roboā ꝗ signat malos
rectores i eccl'ia: ꝗ terrenis cu
piditatib⁹ dedit i/et delectan/
tes i multitudine obsequentiū
sibi: non ꝗtidianā habēt sollici
tudinē sibi cōmissoꝝ. Interp̄
tať roboā/ latitudo ppl'i. qꝛ ta
les spaciosam ꝛ latā viam gra
diunť ꝗ ducit ad mortem mul/
tos. Relictoq3 sctōꝝ patrū cō/
silio: ꝗꝝ dicta ꝛ exēpla ad celsi/
tudinē tendunt: illis obtempe
rāt ꝗ iuuenilib⁹ desiderijs mā/
cipati/ laudib⁹ iniqs ꝛ adulati/
onib⁹ eos grauāt: ꝗbus cōmi/
nať sapia/ dicēs: Uę tibi terra
cuius rex puer est: ꝛ cuius pn/
cipes mane comedūt panem.
Et ecōtrario. Btā terra cuius
est rex nobilis: ꝛ cuius princi/
pes vescuntur in tempore suo.
❡ Fecit duos

(margin: Dat. 7. b — Eccls. 10. c — Ibidē)

Nico. de lyra

✳ lud qꝺ. s̄. dictū ē: De filijs
aūt isrl' nō ↄstituit salomō ꝟui/
re quēq3. ix. ca. Ad qꝺ dicendū
ꝙ vex ē in opib⁹ vilib⁹: tñ mini
strabāt expēsas salomōi singu
lis mēsib⁹ p. xij. p̄fectos super
ppl'm positos. ꝛ hoc reputabat
ppl's iugū g̃ue: qꝛ expensę salo
monis erant valde magnę: vt
hr̄. s̄. iiij. ca. Cętera patent vsq3
ibi: a ❡Si hodie obe. ꝛc̄. s.
ↄdescēdēdo eius petitiōi. Isti
eñ. s. senes p expientiā sciebāt
modū tenēdi ppl'm in sbiectio/
ne. b ❡Qui dereli. ↄsi. se.
Reputabāt eñ se valētiorē pa
tre suo: ꝛ iō duꝝ erat ei aliꝗd re
mittere. c ❡Et adhi. ado.
scz magis morib⁹ ꝛ scia ꝙ̄ ęta/
tę: qꝛ nutriti fuerāt cū roboā: ꝗ
iā habebat ꝗdragita ꝛ vnū an/
nos. d ❡Minim⁹ digitus
me⁹ gros. ꝛc̄. Istud fuit consi/
liū valde fatuū ꝛ p̄sūptuosuz:
qꝛ salomō fuit rex excellentissi/
mus: vt pꝫ ex sup̄ dictis. Ro/
boam

(margin: Diuisio)

Cūq3 abijsset ppl's/ inijt cōsiliū rex roboā cū
a ¶ Senes isti putanť banaias/ ꝛ ioiada: ꝛ ceteri pnci/
pes salomonis.
seniorib⁹ ꝗ assistebāt corā salomōe pr̄e ei⁹ cū
adhuc viueret/ ꝛ ait eis: Qꝺ mihi datl' ↄsiliū
vt rn̄deā ppl'o? Qui dixerūt ei: Si hodie obe/ a
dierl' ppl'o huic ꝛ ꝟuierl' ꝛ petitiōi eoꝝ cesserl':
locutusq3 fuerl' ad eos ꝟba lenia: erūt tibi ꝟui
cūctl' dieb⁹. † Qui dereliꝗt ↄsiliū senū qꝺ de b
a derāt ei: ꝛ adhibuit adolescētes ꝗ nutriti fue/ c
rāt cū eo ꝛ assistebant illi: dixitq3 ad eos: Qꝺ
mihi cōsiliū datl' vt rn̄deā ppl'o huic: qui di/
xerūt mihi: leui⁹ fac iugū qꝺ iposuit pr̄ tu⁹ sup
nos? Et dixerūt ei iuuenes ꝗ nutriti fuerāt cū
eo: Sic loꝗre ppl'o huic ꝗ locuti sūt ad te di/
cētes: † Pr̄ tu⁹ aggrauauit iugū nr̄m: tu rele
ua nos: Sic loꝗrl' ad eos: Minim⁹ digit⁹ me d
us grossior ē dorso pr̄is mei. Et nūc pr̄ me⁹ po
suit sup vos iugū graue: ego āt addā sup iu/
gū vr̄m. Pr̄ me⁹ cecidit vos flagell'. ego aūt e
b cędā vos scorpiōib⁹. Uēit ꝗ hieroboā ꝛ ois
c ppl's ad roboā die tertia: sič locut⁹ fuerat rex/
dicēs: Reūtimi ad me die tertia. Rn̄ditq3
rex ppl'o dura: derelicto cōsilio senioꝝ qꝺ ei
dederāt: ꝛ locut⁹ ē eis ꝫ ↄsiliū iuuenū/ dicēs:
Pr̄ me⁹ aggrauauit iugū vr̄m: ego āt addā f
iugo vr̄o. Pr̄ me⁹ cecidit vos flagellis: ego
aūt cędā vos scorpionib⁹. Et nō acqeuit rex
ppl'o/ qm̄ auersat⁹ fuerat eū dñs: vt suscitaret
ꝟbū suū qꝺ locut⁹ fuerat in manu abię siloni
tę ad hieroboā filium nabath. Uidēs itaq3 g
ppl's ꝙ noluisset eos audire rex: rn̄dit ei di/ h
¶ inculcatio verborū.
cēs: Quę nob ps in dauid: vel ꝗ hereditas i
in filio isai? Uade in tabernacula tua israel:
nunc vide domū tuā dauid. Et abijt israel in k
tabernacula sua. Sup filios āt isrl' ꝗcūq3 ha/
bitabāt i ciuitatib⁹ iuda regnauit roboā. † Mi l
sit ꝗ rex roboā adurā ꝗ erat sup tributa: ꝛ la/ m
pidauit eū ois † ppl's: ꝛ mortu⁹ est. Porro rex n
roboā festin⁹ ascēdit currū ꝛ fugit i hierl'm: re/
cessitq3 isrl' a domo dauid vsq3 in p̄ntē diem.
† Factū ē āt cū audisset ois isrl' ꝙ reūsus esset o
hieroboā: miserūt ꝛ vocauerūt eū ↄgregato cę/ p
tu: ꝛ ↄstituerūt eū regē sup oēz isrl': nec secut⁹ ē
a ¶ iō solā: qꝛ pncipal'r: alie duo nō. s. beniami ꝛ leuitica.
ꝗspiā domū dauid: p̄ter tribū iuda solā. † Ue q
nit āt roboā hierl'm: ꝛ ↄgregauit vniuersā do
mū iuda ꝛ tribū beniami/ cētū octogita milia
electoꝝ viroꝝ ꝛ bellatoꝝ/ vt pugnarēt ꝯ do/
mū isrl': ꝛ reducerēt regnū roboā filio salomo
a ¶ iste pphēta itroduciť subito sicut alij.
nis. Fact⁹ ē āt ꝟmo dñi ad semeiā viꝝ dei/ di
cēs: Loꝗre ad roboā filiū salomōis regē iuda:
ꝛ ad oēm domū iuda ꝛ beniamin ꝛ reliꝗs de
ppl'o/ dicēs: Hęc dič dñs: Nō ascēdetis: nec
bellabitl' ꝯ frēs vr̄os filios isrl'. Reuertať vir
i domū suā: A me ei factū ē ꝟbū h̄. Audierūt
ꝟmonē dñi: ꝛ reūsi sūt ꝺ itinere sič eis p̄cepat

boam ꝗ̄ erat rudis ꝛ corde paui
do: vt habetur. ij. Paral'. ca. xiij.
e ❡Ego aūt cę. ꝛc̄. scor. Est aūt
scorpio genus flagelli durissimi/
habēs in fine chordulaꝝ seu cate/
naꝝ nodulos plumbeos vel ferre
os. ꝛ ideo vocať scorpio: qꝛ graui/
ter pungit: ꝛ qꝛ sič scorpio pungit
cauda eā sup caput reflectēdo: sič
extremitas hui⁹ flagelli in qua est
plumbū vel ferrū/ pcutiendo refle
ctiť ab anterius pcutiētis sup cor/
pus pcussi. Cętera patēt ex dictl'.
g ❡Uidēs itaq3. Posita occa
siōe diuisiōis: h̄ ponit ipsa diuisio
cū dꝛ: Uidēs itaq3 ppl's ꝙ no
luisset eos au. de oneris releua
tiōe: ꝫ magis cōminat⁹ fuisset de
aggrauatione. h ❡Rn̄dit ei. s.
dura, p durl'/ dicēs: i ❡Quę n.
ps in da. ꝛc̄. i. nō habuit regnuz
ex hereditate paterna: ꝛ iō possu/
mus aliū eligere. ꝛ ↄsilē ꝟbū dixit
seba fili⁹ bochri in rebelliōe ꝯ da/
uid: vt hr̄. s̄. ij. li. xx. ca. k ❡Nūc
vide do. tuā da. i. ppl'm tibi ad/
herētē. q. d. modicus ē. Ra. Sal'.
exponit hoc ꝺ tēplo ꝺ ordinatiōe
dꝺ ędificato. q. d. nō curam⁹ ꝺ eo.
l ❡Misit ꝗ rex ro. adu. vt pa
cificaret ppl'm/ dicēs: ꝙ illꝺ ꝟbuz
fuisset leuiter dictū: ꝛ ꝙ ꝓpť hoc
ñ deberēt a rege recedē. m ❡Et
lapidauit eū ꝛc̄. In ↄtēptū dñi
sui: ꝛ qꝛ habebāt eū suspectum ne
fuisset in ↄsilio regis rn̄dendi eis
mō p̄dicto: qꝛ illi ꝗ sunt sup tribu/
ta solēt ↄsulere de augmento ip/
soꝝ. n ❡Porro rex roboā fe
sti. ascē. cur. ꝛc̄. Timēs ne sir'r la
pidarēt eū. o ❡Factū est aūt
cū audis. ois isrl' ꝙ reuer. eēt
hiero. s. de egypto vbi fugerat ti
more salomonis: fuerat eñ cum
alijs vt p̄dictū est in sichē: ꝛ p hoc
diuulgatus fuit vbiq3 aduēt⁹ ei⁹.
p ❡Miserūt ꝛ vo. ꝛc̄. Ad insti
tutionē alteri⁹ regis a roboā. ꝛ cō
stituerūt eū regē: Tū qꝛ erat vir
fortl' ꝛ idustri⁹: vt hr̄ ca. p̄ce. Tū
qꝛ fuerat inimic⁹ salomōis: ꝛ sič li
bētius guerrā ꝯ roboā filiū ei⁹ sus
cipet: Tū qꝛ erat de tribu ephrai/
ꝗ erat bellicosior post tribū iuda.
p hoc eñ impleta est pphetia ia/
cob patriarchę: ꝗ bn̄dicēs filijs io
seph/ p̄posuit ephraim iuniorem
ipi manassę: vt habeť Gen̄. xlviij.
qꝛ de ephrai futurus erat rex de/
cē tribuū: et pphetia abię silonitl'
posita ca. p̄ce. q ❡Uenit aūt.
Hic ↄñr poniť p̄dictę diuisionis
ↄfirmatio: p hoc ꝙ semeias pphe
ta de mādato dei inhibuit roboā
et sibi adherētibus/ ne pugnarēt
cōtra decē tribus. s. ad remouen/
dum regnum: qꝛ de volūtate dei
erat diuisum. Et patet littera.
✳ Edificauit
✳ ptuosē ppl'o respōdit/ dicēs.
f ❡Pater me⁹ aggra. iu. ve/
strū: ego autē addā iugo ꝛc̄.
et sič pdidit decem partes regni
sui: Dať exemplū filijs regū no/
bilium ꝛ potentū/ vt nō de se p̄su
māt: nec consilio iuuenū qui sunt
inexperti credant: sed magis cōsi/
lio senum expertoꝝ acquiescant.

(margin: C — Scorpio — † 16. q. 1. c. ecclesia. — † 2. para. 10. c — D — † 2. para. 10. d — al's † isrl' — † 7. q. 1. c. — † 2. para. 11. c. Ecci. 47. d — Moralič)

 ✳ Dixitq3 hie/

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

E ¶ a ¶ Fecit duos vitulos. Hieroboā q̄re vitulos fecerit vl' quō / iosephus sufficienter exponit. Ca. XIII

2. Pa. 12. E T ecce vir ꝛc. Cui⁹ nomē h̄ tacet: in Paral. gaddo vocat vel nūcupat. Ip̄e ē gad q̄ monuit dauid ire in t'rā iuda. ¶ Ra. Propha a deo missus vt icreparet hieroboā: ꝛ q̄ a falso ꝓpha seduct⁹ comedit ꝛ bibit ꝯ p̄ceptū dñi: ꝛ ꝑt'ea a leōe in via occisus ē: quid h̄ significat? Nisi cū q̄s in ꝓspis eleuat: ita vt p̄cepta dñi ꝯtēnat: a leone q̄ circuīt q̄rēs quem deuoret / dente ꝑsuasiōis maligne laniat⁹ ꝑ ꝯsensum pcti interficit. Ac ꝑ hoc necesse ē sp̄ q̄rere ꝓtectionē oīpotētis: q̄ minus necessaria credit si semp habeatur: s; vtiliter plerūq̄ s̄btrahit: vt sibimetipsi hō q̄ sine illa nihil sit ostēdat.

1. Petri. 5. c

¶ Prophetes

Nico. de lyra

✱ a ¶ Edificauit āt hie. Hic ꝯñr describit vtriusq̄ reg̃ ꝯditio. Et p̄mo ipsi⁹ hieroboā. Scd̄o ipsi⁹ roboā. xiiij. ca. vltra mediū / ibi: Porro roboā. Prima diuidit in tres: q2 p̄mo describit ipsi⁹ hieroboā p̄uaricatio. Scd̄o p̄uaricatiōis rep̄hēsio: ca. xiij. Et t'tio punitio ca. xiiij. Circa p̄mū d2: Edificauit āt hie. si. ꝛc. vt eñ meli⁹ posset resistē regno iuda ꝛ ip̄m infestare / edificauit fortalicia. b ¶ Dixitq̄ hiero. in cor. suo. i. ꝓbabilit cogitauit: Nūc reūtetur regnū ad domū dauid: si ascēderit pp'ls iste vt faciat sacri. i domo dñi i hier'lm. ꝓbabilit eñ credebat q̄ ꝑ sacerdotes pp'ls ad h̄ iduceret: vl' si nō posset iduci ꝑ roboā detineret q̄usq̄ iurasset ei fidelitatē ꝛ ꝯsētiret in mortē hieroboā. Jō subdit: c ¶ Interficiētq̄ me. Et excogitato cōsilio iiq̄ ad cauēdū p̄dicta d ¶ Fec duos vitu. au. ad sil'itudinē vituli quē fecerat aarō. e ¶ Et dixit eis. i. sibi s̄biect'. f ¶ Nolite vltra ascē. in hie. deus eñ p̄ns ē vbiq̄: ꝛ iō potestis eū h̄ adorare. talib⁹ eñ v̄bis ꝑsuasit pp'lo: vt dic Joseph⁹. Et iō dicūt aliq̄ aliȷ ꝯñr / ꝛ satis ꝓbabilit s̄m ista: q̄ pp'ls in ill' vitul' adorabat deū. S; ꝯ h̄ videt qd̄ s̄bdit: g ¶ Ecce dȷ tui isr'l ꝛc. de⁹ aūt quē colebāt filȷ isr'l vn⁹ ē. Dicēdū est q̄ hic ponit p'ale ꝓ singulari: dȷ. i. deus. sic Exo. xxxij. a. dixerūt de vitulo aarō: Ecce dȷ tui. cū tñ eēt vnic⁹. ꝛ dato q̄ verū sit q̄ in ill' vitul' adoraret deū tanq̄ in imaginib⁹ ip̄m rep̄ntantib⁹: tñ fuit ibi trāsgressio p̄cepti: qd̄ h̄r Exo. xx. vbi ꝓhibet fieri ad hoc quelibet similitudo. h ¶ Posuitq̄ vnū in bethel ꝛc. Dicūt aliq̄ q̄ sūt duo mōtes ꝓpinq̄ in q̄b⁹ fuerūt positi isti vituli. Ra. Sa. dic q̄ sūt distātes: ita q̄ vn⁹ ē in p̄te australi regni decē tribuū: ali⁹ in p̄te aq̄lonari: vt d̄ locis medȷs posset pp'ls cōuenire ad istū locū ꝛ ad illū ꝓut eēt sibi magis accōmodū. i ¶ Et fec phana in ex. i. tēpla in duob⁹ mōtib⁹ p̄dict': cuilibet vitulo vnū. k ¶ Et sacerdotes de extre. ppli. i. de q̄libet tribu indifferenter: q2 trib⁹ leui noluit ꝯsentire ei. ꝛ iō dixit pp'lo q̄ nō oꝑtebat h̄re sacerdotes de tribu leui: s; sufficiebat q̄ q̄cūq̄ offerret hostiā solēnē / sic fecerat aarō in sua ꝯsecratiōe: vt h̄r Leuiti. ix. fieret sacerdos. l ¶ Cōstituitq̄ diē solēnē ꝛc. s. dedicatiōis tēpli ꝛ altar' sic fecerat salomō: h̄ excepto q̄ salomō fec mēse septio vt habet. s. viij. ca. iste aūt dixit q̄ cōueniētius poterat fieri mēse octauo: q̄n oīa sunt collecta ꝛ in horreis reposita. n ¶ Et ascēdit sup altare ꝛc. Et sic ptz q̄ non solū fecit vitulos / sed etiā vsurpauit sibi sacerdotiū ad insinuādū euidētius pp'lo q̄ nō oporteret h̄re sacerdotes de tribu leui.

Diuisio

F

Exo. 32. b

Moralit ✱ b ¶ Dixitq̄ hieroboā in corde suo ꝛc. Per istū hieroboā

roboā quē dñs de humili statu eleuauerat ad regnū: ꝛ tñ statī fecit vitulos aureos ad tollēdū cultū diuinū / signāt illi q̄ d̄ dei bñficȷs ingrati / nō solū d̄o grās debitas nō referūt: s; etiā ip̄m ipugnāt q̄ntū p̄nt. m ¶ Et ascē. altare ꝛc. Et sic post obtentū regnū vsurpauit sibi sacerdotiū: ꝛ sic ꝑ ip̄m significat effrenat⁹ / ābitiosus q̄ obtēta dignitate cui⁹ etiā nō ē dign⁹ conat aliā obtinere cū p̄ma / nō obstāte sua insufficiētia.

¶ In ca. xij. vbi d2 in postil. Jō dicūt aliq̄ aliȷ ꝯñr ꝛ satis ꝓbabiliter: q̄ pp'ls in illis vitulis adorabat deū.

Additio. Dicere q̄ pp'ls ille in vitulis adorabat deū ꝛ sic eēt excusat⁹ saltē a delicto idolatrie est penit⁹ incōuenienter dictū. Nam silī mō ꝛ forma pp'ls ille s̄b hieroboā colebat vitulos suos sic in deserto pp'ls isr'l coluit vitulū. V̄ba eñ p̄ncipalia vtriusq̄ cultus sūt eadē. Sic eñ ibi colētes dicebāt de vitulo: Hi sūt dȷ tui isr'l q̄ te eduxerūt de terra egypti: Exo. xxxij. a. sic s̄b eisdē v̄bis hieroboā ꝛ sui adherētes de vitulis suis dixerūt: Ecce dȷ tui isr'l ꝛc. vt ptz in h̄ ca. Ex quo sequit: q̄ sicut ibi vitulū illū ꝓ deo seu in deū receperūt ꝑ illa v̄ba / qd̄ est ꝓprie idolatria: vt testat Ps̄. dicēs: Mutauerūt gl'iaȝ suā in similitudinē vituli: sic sub hieroboaȝ vitulos in deos receperūt. Silr sic in oreb adorauerūt ꝛ sacrificauerūt vitulo: sic in p̄nti vitul' fecerunt. ꝛ iō nullo mō excusari p̄nt ab idolatria. qd̄ etiā ptz Amos. viij. d. vbi d2: Qui iurāt in delicto samarie: ꝛ dicūt / viuit de⁹ tu⁹ dan. Ex q̄ ptz manifeste: q̄ illos vitulos vt deos colebant. Illud aūt qd̄ Joseph⁹ dicit de ꝑsuasiōibus hieroboā ad pp'lm: dicēdo q̄ deus p̄ns est vbiq̄ ꝛc. nō facit ad oppositū. Nā ille ꝑsuasiōes fuerūt ad p̄mā introductionē: tñ: s; finalit pura idolatria fuit itroducta: vt ptz ex dictis.

†Exo. 32. b

Ps̄. 105. c

b

Replica. In eo. ca. xij. d̄ fabricatiōe vituloꝝ ꝑ hieroboā dic Glo. ordi. Hieroboā q̄re vitulos fecerit: vl' quō iosep̄h⁹ sufficient exponit: q̄ n̄ penit⁹ incōuenienter vt dic Burge. in q̄ materia finalit ꝛ postil. ꝛ Burge. satis ꝯcordāt. Ca. XIII

E T ecce vir dei. Hic ꝯñr describit p̄dicte trāsgressiōis rep̄hēsio ꝑ ꝓphaȝ dñi ad h̄ missuȝ: vbi p̄mo pena futura p̄dicit. Scd̄o rex rebellās percutit / ibi: Cūq̄ audisset rex. Tertio ꝓpha dñi seducit / ibi: Propheta āt. Quarto hieroboā obstinat / ibi: Post verba hec. Circa primū dicit: o ¶ Et ecce vir dei. Iste fuisse credit ab aliquib⁹ † abdo ꝓpheta qui fuit illo tempe: s̄m qd̄ habet. ij. Paral. xij. ꝛ licet hoc sit ꝓbabile satis: tamen non est certum. Et quia rex ꝛ populus erāt increduli: ideo ꝓpheta primo p̄dicit penam futurā / dicens: s ¶ Ecce filius nascetur domui dauid / iosias nomine. Nomē eius exprimit ꝑ magnū tempus ante: eo q̄ facturus erat magna: vt habet. iȷ. libro. iiij.

Diuisio

al's †addo

†4. Reg. 23. b

Moralit

✱ Et imolabit sup

Moraliter. o ¶ Et ecce vir dei. Per quem significatur predicator: qui debet esse vir a constantia / et dei ex bona vita. p ¶ Uenit de iuda in sermone domini in bethel. Nā p̄dicator a deo debet esse missus: ꝛ hoc immediate vel mediāte vicario eius: Roma. x. c. Quomō p̄dicabūt nisi mittātur? q ¶ hieroboam stante super altare ꝛ thus iaciente. Per quē intelligit publice peccās ꝛ inuerecunde: ꝛ specialit existēs in p̄tāte. sicut hieroboā q̄ publice idolatrabat ꝛ alios ad hoc inducebat. r ¶ Et excla. ꝯ altare. i. ꝯ idolatras et idolatriā ibi ꝑpetratā. s ¶ Ecce fili⁹ nascet ꝛc. iosias. per quē significat christ⁹ ꝛ eius aduētus ad iudiciū. Ideo subdit:

✱ Et imolabit

dñs. Edificauit autē hieroboā sichē in mōte ephraī: ꝛ h̄itauit ibi. a ¶ pha/

Et egressus inde edificauit phānuel. Dixitq̄ hieroboā in corde suo: Nunc reuertet regnū ad domū dauid / si ascēderit pp'ls iste vt faciat sacrificia i domo dñi in hierusalē: ꝛ cōuertet cor ppli hui⁹ ad dñm suū roboā regē iuda: interficiētq̄ me ꝛ reuertent ad eū. Et excogitato ꝯsilio fecit duos vitulos aureos / ꝛ dixit eis: Nolite vltra ascēdere in hier'lm. † Ecce dȷ tui isr'l: q̄ te eduxerūt d̄ terra egypti. Posuitq̄ vnū in bethel: ꝛ alterū in dan. Et factū ē v̄bū h̄ in pctm̄. Ibat eñ pp'ls ad adorādū vitulū vsq̄ in dan: ꝛ fecit phana i excelsis: ꝛ sacerdotes de extremis ppli / q̄ nō erāt d̄ filȷs leui. Constituitq̄ diē solennē in mēse octauo / q̄ntadecia die mēsis in silitudinē solēnitat' q̄ celebrabat i iuda. Et ascēdēs altare silr fecit in bethel / vt imolaret vitul' q̄s fabricat⁹ fuerat. Cōstituitq̄ in bethel sacerdotes excelsoꝝ / q̄ fecerat: ꝛ ascendit sup altare qd̄ extruxerat i bethel / q̄ntadecia die mēsis octaui: queȝ finxerat d̄ corde suo. Et fecit solēnitatē filȷs isr'l: ꝛ ascēdit sup altare vt adoleret incēsum. Ca. XIII

nuel ciuitas metropolis regni hieroboam.

E T ecce vir dei vēit d̄ iuda in sermōe dñi / i bethel hieroboā stāte sup altare ꝛ th⁹ iaciēte. Et exclamauit ꝯ altare i sermone dñi / et ait: Altare / altare: hec dicit dñs: † Ecce filius nascetur domui dauid / iosias nomine:

a ¶ Prophetes aũt q̃. Iste pseudo ꝓpha ꝑnceps erat sacerdotũ: ꝛ valde a rege colebaꝶ tanq̃ diuinus. timẽs aũt ne ꝑ sermonẽ viri dei rex a cultura idoloꝝ recederet/ ꝛ se tãq̃ maleficũ interficeret: excogitauit vt vir̃ dei decipet/ satis astute agens: vt dñi trãsgrederet̃ ꝓceptũ dei: illius irã icurreret: sicut postea fecit/ cũ magꝭ hoi q̃ deo credidit. Ac ꝑ h̃ mõstrarenꝶ esse falsa q̃ ꝓdixit: sicq̃ regi ꝑsuadere posset: sic fecit. Audiẽs autem rex euentum/ putauit irrita que vir dei dixerat: et nõ decliauit a via sua mala. b ¶ Oia opera q̃ fecerat vir dei illa die in bethel. et v̇ba q̃ locutus fuerat ad regez/ narrauerũt pr̃i suo. Et dixit eis ꝛc̃. Grego. In gestis ꝓphe mira añcedũt/ misera succedunt. q̃ in re q̃d colligim⁹: nisi q̄ apud se ꝓpꝶ magnalia gl̃iatus ab intna mox soliditate ẽ q̃ssat⁹ ꝛ ide ei i ope culpe surrepit: vnde sibi gl̃ia i corde surrepsit: vt a ꝓpha falso disceret deceptus/ qꝛ neq̃q̃ ꝓpe fortitudinis fuit qd ꝓus accidisset. c ¶ Hec di. do. Greg. Bñ aũt ore ei⁹ sniam mortis accepit: cuius reductiõe a vite ꝓceptis deuiauit: vt inde penã veraciꝶ sumeret vnde culpã negligẽter admisisset.

Et leo ꝛc̃.

ꝛ imolabit sup te sacerdotes excelsoꝝ: q̃ nunc in te a thura succẽdũt: ꝛ ossa hoim sup te incẽdet. Dedit b q̄ in die illa signũ/ dicẽs: Hoc erit signũ qd locut⁹ est dñs: Ecce scindeꝶ altare: ꝛ effũdeꝶ cinis q̃ in eo c est. Cũq̄ audisset rex sermonẽ hois dei quẽ incla d mauerat ꝯ altare i bethel: extẽdit manũ suã d alta e ri/ dicẽs: Appꝛhẽdite eũ. Et exaruit man⁹ ei⁹ quã ex f tẽderat ꝯ eũ: nec valuit retrahere eã ad se. Altare g q̃z scissuz ẽ: ꝛ effusus ẽ cinis d altari/ iux̃ signuz qd ꝓdixerat vir dei in sermõe dñi. Et ait rex ad viruz h dei: Depcare faciẽ dñi dei tui: ꝛ ora ꝑ me vt restitu i at man⁹ mea mihi. Orauitq̄ vir dei faciẽ dñi: ꝛ re-

a ¶ al's regis.

uersa ẽ man⁹ ei⁹ ad eũ: ꝛ facta ẽ sicut prius fuerat. Locut⁹ est aũt rex ad virũ dei: Ueni mecũ domuz k vt prãdeas: ꝛ dabo tibi munera. Rñditq̄ vir dei ad regẽ: Si dederꝭ mihi mediã partẽ dom⁹ tue/ nõ l veniã tecũ: nec comedã panẽ/ neq̄ bibã aquã in loco isto. Sic eñ mãdatũ ẽ mihi in sermone dñi ꝓci m piẽtis: † Nõ comedes panẽ/ neq̄ bibes aquaz: nec n o reuerteris ꝑ viã qua venisti. Abijt ergo ꝑ aliã viã ꝛ non est reuersus per iter quo venerat in bethel.

a Prophetes aũt quidã senex habitabat in bethel: p q b ad quẽ venerunt filij sui: ꝛ narrauerũt ei oia opa q̃ r fecerat vir dei illa die in bethel: ꝛ verba q̃ locutus fuerat ad regẽ/ narrauerũt pr̃i suo. Et dixit eis pater eoꝝ: Per quã viã abijt: Oñderũt ei filij sui viã ꝑ quã abierat vir dei/ q̃ venerat de iuda. Et ait filijs suis: Sternite mihi asinũ. Qui cũ strauissent/ s t ascẽdit ꝛ abijt post virum dei: ꝛ inuenit eũ sedentẽ subtus terebinthũ. Et ait illi: Tu ne es vir dei qui vẽisti d iuda: Rñdit ille: Ego sũ. Dixitq̄ ad eũ: Ueni mecũ domũ vt comedas panẽ. Qui ait: Nõ possuz reuerti/ nec venire tecũ: nec comedã panẽ: nec bibã aquã in loco isto: qꝛ locut⁹ est dñs ad me in sermone dñi/ dicẽs: Nõ comedes panẽ/ ꝛ nõ bibes aquã ibi: nec reuerteris ꝑ viã q̃ ieris. Qui ait v illi: Et ego ꝓpha suz sĩlis tui: ꝛ ãgel⁹ locut⁹ est mihi in sermõe dñi/ dicẽs: Reduc eũ tecũ i domũ tuã: vt comedat panẽ ꝛ bibat aquã. Fefellit eũ ꝛ redu x xit secũ. Comedit g̃ panẽ i domo ei⁹: ꝛ bibit aquã. Cũq̄ sederẽt ad mẽsam fact⁹ ẽ sermo dñi ad ꝓphe y z tã q̃† reduxerat eũ. Et exclamauit ad vir̃ dei q̃ ve c nerat d iuda/ dicẽs: Hec dicit dñs: qꝛ nõ obediẽs fuisti ori dñi: ꝛ nõ custodisti mãdatũ qd ꝓcepit tibi

Nico.de lyra

* a ¶ Et imolabit sup te sa. ex. in detestationẽ idolatrie: ꝛ h̃ fuit deo acceptum tãq̃ sacrificiũ. Scdo dat eis signũ mirabile vt v̇bũ ei⁹ sit credibile. c ¶ Ecce scindetur altare. subito: qd tamẽ erat forte ꝛ nouũ. d ¶ Cũq̄ audis. rex ser. hois dei ꝛc̃. Hic ꝯñr poniꝶ ꝑcussio regis rebellantis/ cum dicitur: e ¶ Extẽdit manũ suaz. vt cum maiori auctoritate ꝑciperet ꝓphete captionem. g ¶ Et exaruit ma. ei⁹: vt sentiret penã diuine vltiõis: ꝛ videret in effectu in scissione altaris. h ¶ Et ait rex ꝛc̃. magis motus timore q̃ amore: i ¶ Depcare faciem dñi dei tui: ꝛ ora pro me vt restituatur man⁹ mea mihi. Orauitq̄ vir dei faciẽ dñi ꝛc̃. Qd ꝛ fecit ꝓpha: oñdẽs q̄ nõ q̃rebat punitionẽ vel vindictã: s̃z regis ꝛ populi correctionem. k ¶ Ueni me. domũ vt prãdeas: ꝛ dabo ꝛc̃. qꝛ volebat sibi recõpẽsare ꝓ reddita sibi sanitate. l ¶ Si dederis mihi ꝛc̃. qꝛ ꝓ nulla re tpali deb̃z q̃s trãsgredi ꝓceptum dñi. Ido sequitur: m ¶ Sic eñ mãdatũ ẽ mihi ꝛc̃. Nõ co. panẽ. i. quẽlibet cibũ. n ¶ Neq̄ bibes aquã. i. quẽcũq̄ potum. Qꝛ eñ noie panis ꝛ aq̃ designeꝶ oĩs cibus ꝛ potus in scriptura: patet. ĩ. iiij. li. vj. c. vbi diciꝶ: Pone eis panem ꝛ aquam. Et postea sb̃diꝶ: Appositaq̄ est eis ciboꝝ magna ꝓparatio. o ¶ Nec reuerteris ꝑ viã ꝛc̃. Futuroꝝ eñ ꝓsci⁹ de⁹/ ꝑ h̃ designauit peccatum ꝓphete futurum: qꝛ venit in bethel vere deo obediẽs: ꝛ redijt inobediens: vt habeꝶ. ĩ. p ¶ Prophetes autem. Hic ꝯñr poniꝶ ꝓphe dñi seductio ꝑ falsuz ꝓphaz. Et ꝑmo poniꝶ dicta seductio. Scdo pene denũciatio/ ibi: Cũq̄ sederẽt. Et tertio ei⁹ tumulatio/ ibi: Et ecce viri. Circa ꝑmũ dr̃: Prophetes aũt q̃. s. falsus. q ¶ Habitabat in be. nõ tñ erat inde natus/ s̃z de samaria: vt hr̃. ĩ. iiij. li. xxiij. ca. Et venerat illuc ad manẽdũ ꝓpꝶ cultũ vituloꝝ. r ¶ Ad quẽ ve. fi. s. nõ eñ fuerat i solẽnitate/ ipedit⁹ nimia senectute ꝓpꝶ quã in cultu vituloꝝ ampli⁹ seruire nõ poꝶat: vel occasione alia. Cetera patent vsq̄ ibi: s ¶ Et abijt p⁹ vi. vt eũ seduceret ꝛ peccare faceret: ꝛ ꝑ hoc ꝓphetiam eius irritam ꝑsuaderet: vt postea videbitur. t ¶ Et i. eũ se. sbt⁹ te. qꝛ fatigat⁹ erat labore itiner̃ ꝛ ieiunio. Cetera patẽt vsq̄ ibi: v ¶ Qui ait illi ꝛc̃. Mentiebaꝶ vt eum deciperet. vñ subdiꝶ: x ¶ Fefellit eũ et re. Nõ eñ debuit ꝓpha dñi tã leuiter sibi credere: qꝛ probandi sunt spũs vtrũ ex deo sint. ſm q̄ dr̃. j. Ioh. iiij. ca. Fuit etiã ad credendũ inductus ex ꝯcupiscentia cibi: qꝛ erat ieiunio fatigatus: vt dictũ est: ꝛ ideo iuste a deo tãq̄ inobediens fuit punitus. y ¶ Cũq̄ se. ad mẽ. Hic ꝯñr poniꝶ pene sequẽtis denũciatio/ cuz dr̃: z ¶ Fact⁹ est sermo dñi ꝛc̃. Ex h̃ patet q̄ reuelatio ꝓphetica aliquãdo fit malis hominibus: sicut dictũ fuit plenius Nũe. xxij. de balaam: ꝛ cõuenienter denunciata est pena seducti ꝑ eum qui ipm̃ seduxerat.

* Cũq̄ co-

* a ¶ Et imo. sup te. i. ꝓpꝶ pctã sup te facta. ꝛ ꝑ sacerdotes istos intelliguntur mali prelati clerici ꝛ religiosi: q̃ imolabũꝶ in iudicio qñ ꝑ christi sniaz detrudenꝶ in infernо. b ¶ Et ossa hoim sup te incẽ. Per hoies intelliguntꝶ laici pctõres: et ꝑ ossa intelliguntꝶ peccatorum corpora. Naz illa damnatio erit simul in corpe ꝛ anima. Predicator aũt debet ꝓclamare ista futura: quia denunciare debet penas ꝛ premia. Cũq̄ audis. rex. Sequiꝶ: f ¶ Apprehẽdite eũ ꝛc̃. Per hoc ostẽdiꝶ obstinatio peccantiũ q̃ ad v̇ba ꝓdicatorũ nõ ꝯterunꝶ: ꝛ qd peius ẽ eos aliq̃n ꝑsequunꝶ: ꝛ tñ isti i necessitate corpali positi ꝓces illoꝝ reqrũt q̃s añ ꝑsecuti fuerũt. qd significaꝶ ꝑ hoc qd subdiꝶ: i ¶ Depreca re fa. ꝛc̃. Qd nõ est denegãdum ſm doctrinam christi. Mat. v. g. Orate ꝓ ꝑsequẽtibus. p ¶ Prophetes aũt. Per istũ aũt falsum ꝓphaz ꝛ eius filios/ figurati fuerũt pseudo apl̃i ꝛ eoꝝ seq̃ces: q̃ nitũtur impedire veros ꝓdicatores. Per hoc q̄ verus ꝓpha ꝑ falsuz ꝓphetam fuit deceptus: sicut dr̃. ĩ. x ¶ Fefellit eũ. significatũ fuit/ ſm q̄ dicit btũs Greg⁹. q̄ ex miraculis q̃ deus fecerat ad ei⁹ v̇ba fuit elatus ꝛ ex h̃ decipi ꝑmissus. ꝓpꝶ qd ꝓdicatores veri mltũ debẽt eẽ solliciti/ ne ꝓpꝶ bona q̃ faciũt eleueꝶ: ꝛ ꝑ ꝯñs a malis hoib⁹ decipianꝶ ꝛ vlterius punianꝶ: sicut fuit

* iste. de quo

Marginalia: C Diuisio — D — Moralis — ꝛ. i. q. i. c. si q̃s inquit — ꝛ. 7. q. i. c. deniq̄ — al's † seduxerat.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

a ¶ Et leo ꝛc. Hic ostēdit ꝙ pctm̄ iobediētie in ipsa morte fuit laxatū: qꝛ iste idē leo q̄ viuētē ꝓsumpsit occidere ausus ꝯtigere nō ē occisum. Qui em̄ occidēdi habuit ptātē/ de occisi cadauere comedēdi licentiā nō accepit: qꝛ is cuius culpa in vita fuerat punita/ erat iam iustus ex morte. b ¶ Sepelite me in sepul. ꝛc. Valus ꝓpha sciēs euenire q̄ vir dei ꝑdixit: ꝑcepit vt sepeliret iuxta virū dei: ne qn̄ ossa illius comburēda effoderent/ sꝫ cōſuarēt p sanctū ꝓphetā: sicut inferius idē testat: liber impletuꝫ.

Nico. de lyra

a ¶ Cunqꝫ come. et bi. stra. asi. suū pro. s. dei: qꝛ diuinā sniam sup̄ se auditā acceptauit: ꝛ volūtati diuine se cōmittēs/ pctm̄ inobediētie morte corꝑali expiauit. Ex hoc aūt ꝯsiderādū ē qꝫ dure puniturus est deus pctā ꝑuia iniquorū/ q̄ pena mortꝫ puniuit leue pctm̄ scti hois. c ¶ Asin⁹ aūt sta. ꝛc. et leo. instinctu diuino custodiēs vtrūqꝫ. s. cadauer ad sepeliendū: ꝛ asinum vt cadauer portaret ad sepulture locuꝫ: ꝛ ex h̄ apparet ip̄m esse saluatū. d ¶ Et ecce viri. Hic ꝯñr ponit defuncti tumulatio. Et ptꝫ lr̃a vsqꝫ ibi: e ¶ Inuenit cadauer ꝛc. nō em̄ timuit leonē quē iā audiuerat stare iuxta cadauer ꝛ asinū absqꝫ lesiōe eoꝝ ꝑ hoc em̄ ꝑpēdit ꝙ nutu dei h̄ fiebat: vt vir dei sepeliretur. f ¶ Et po. ca. ei⁹ in se. suo. quia tenebat pro certo ꝙ verbū ei⁹ ipleret. ꝛ iō cū eo voluit sepeliri vt ossa sua ꝓpter illuꝫ remanerēt itacta: vt ptꝫ in lr̃a. g ¶ Et plāxe. eū. ficte tn̄: qꝛ ad h̄ decepat eū vt moreret/ vt ꝑ h̄ ei⁹ ꝓphetia vana crederet. h ¶ Post v̄ba hec. Hic vltimo ponit hieroboā obstinatio: qꝛ lꝫ vidisset signa ꝑdicta i altari ꝛ in manu ꝓpria: tn̄ non recessit a malicia sua. Cāꝫ autē hui⁹ tāgit Joseph⁹ dicēs: ꝙ ꝓpheta falsus ꝑsuasit ei ꝙ predicta nō erāt signa diuine v̄tutis oñsiua: qꝛ ille q̄ dederat iterfectus fuerat a leone tāqꝫ falsiloquus. Dicebat etiā altare fuisse scissū ꝓpt̄ on⁹ sacrificiorū impositoꝝ: ꝛ manū regꝫ aridā factā ex labore offerēdi: a quo cū q̄euisset/ rediꝫt ad statū ꝑstinuꝫ v̄tute nature. i ¶ Quicūqꝫ vo. ꝛc. fic. sa. ex. offerēdo hostiā solēnem/ sic aarō fecerat: ꝛ ꝑ h̄ fiebat sacerdos. Alit̄ etiaꝫ exponit̄ referēdo ad hieroboā q̄ vēdebat sacerdotiū: ꝛ ideo q̄ implebat manū suā dādo sibi maius ꝑcium/ obtinebat sacerdotium.

Josephus

Moralit̄ ✳ iste de q̄ subdit̄: b ¶ Inuenit eum leo in via et occidit. Et ꝑ hanc penā ostenditur ꝙ peccauit. sꝫ ꝑ h̄ ꝙ leo cadauer

dñs de⁹ tu⁹: ꝛ reuersus es/ ꝛ comedisti panē ꝛ bibisti aquā in loco in q̄ ꝑcepit tibi ne comederes panē neqꝫ biberes aquā† nō inferet cadauer tuū in sepulchrū patrū tuoꝝ. Cūqꝫ comedisset ꝛ bibisset/ strauit asinū suū ꝓphaque reduxerat. Qui cū abisset: iuenit eū leo in via ꝛ occidit: ꝛ erat cadauer ei⁹ ꝓiectū in itinere. Asin⁹ aūt stabat iuxta illū/ ꝛ leo stabat iuxta cadauer. Et ecce viri trāseūtes/ viderūt cadauer ꝓiectū in via/ ꝛ leonē stātē iuxta cadauer. Et venerūt ꝛ diuulgauerūt in ciuitate/ in q̄ ꝓphetes ille senex hitabat. Qd cū audisset ꝓpheta ille q̄ reduxerat euꝫ de via/ ait: Vir dei est: q̄ inobediēs fuit ori dñi: ꝛ tradidit eū dñs leoni: ꝛ ꝯfregit eū/ ꝛ occidit iuxta v̄bū dñi qd locut⁹ est ei. Dixitqꝫ ad filios suos: Sternite mihi asinū. Qui cum strauissent ꝛ ille abisset: iuenit cadauer ei⁹ ꝓiectū in via: ꝛ asinū ꝛ leonē stātes iuxta cadauer. Non comedit leo de cadauere: nec lesit asinum. Tulit qꝫ ꝓphetes cadauer filij dei: ꝛ posuit illud sup asinū: ꝛ reuersus itulit in ciuitatē ꝓphe senis vt plāgerēt eū. Et posuit cadauer ei⁹ i sepulchro suo. Et plāxerūt eū: Heu heu/ mi frat̄. Cūqꝫ plāxissent eū/ dixit ad filios suos: Cū mortu⁹ fuero/ sepelite me in sepulchro in q̄ vir dei sepultus est: iux̄ ossa eius ponite ossa mea. Profecto em̄ veniet sermo quem ꝑdixit in sermone dñi/ ꝯ altare qd est in bethel: ꝛ ꝯ oia phana excelsoꝝ q̄ sunt in vrbibus samarie. Post verba hec nō est reuersus hieroboā de via sua pessima: sed econtrario fecit de nouissimis populi sacerdotes excelsoꝝ. Quicunqꝫ volebat/ implebit manum suam: ꝛ fiebat sacerdos excelsoꝝ. Et ꝓpter hanc causam peccauit domus hieroboam: ꝛ euersa est ꝛ deleta de superficie terre.

Ca. XIIII

In illo tēpore egrotauit abia filius hieroboā. Dixitqꝫ hieroboā vxori sue: Surge ꝛ cōmuta habitū: ne cognoscaris ꝙ sis vxor hieroboam: ꝛ vade in silo vbi est abias propheta: qui locutus est mihi ꝙ regnaturus essem super populum hunc. †Tolle quoqꝫ in manu tua decem panes ꝛ crūstulam ꝛ vas mellis ꝛ vade ad illū. Ipse em̄ indicabit tibi quid eventurum sit huic puero. Fecit vt dixerat hieroboā vxor: ꝛ ꝯsurgēs abijt in silo: ꝛ venit in domū abie. At ille nō poterat videre: quia caligauerant oculi eius/ ꝑ senectute. Dixit aūt domin⁹ ad abiā: Ecce vxor hieroboā ingredit̄/ vt consulat te sup filio suo q̄ egrotat. Hec ꝛ hec loq̄ris ei. Cū ergo illa† intraret ꝛ† dissimularet se esse q̄ erat: audiuit abias sonitū pedum eius introeuntis per ostium/ ꝛ ait: Ingredere vxor hieroboam: quare aliam te esse simulas:

a ¶ crustulum panis: crustum auri.

dauer eius nō tetigit/ sꝫ itactū custodiuit: ostendit̄ ꝙ de pctō vere penituit ꝛ dñi sniaꝫ acceptauit: ꝛ sic ꝑ mortē corꝑalē eius pctm̄ expiatū fuit. Circa qd ꝯsiderandū: ꝙ dñs leues culpas iustoꝝ in p̄nti aliqn̄ grauit̄ punit: vt ꝑ hoc nobis appareat grauitas pene/ q̄ ꝓ grauibus culpis in futuro reseruat̄ infligēda: Heb. x. f. Horrendum est incidere in manus dei viuentis.

Ca. XIIII

In illo tpe. Hic ꝯñr de scribit̄ ip̄i⁹ hieroboā punitio q̄ p̄nti q̄tū ad morteꝫ filij sui. ꝛ de futuro: qꝛ ꝑdicit̄ domus ei⁹ totalit̄ delēda. Circa qd sic ꝓcedit̄: qꝛ p̄mo ꝓpheta de statu filij egrotātis inq̄rit̄. Scd̄o ab eo dure r̄ndet̄/ ibi: Cuꝫ ḡ illa. Tertio fili⁹ morit̄/ ibi: Surrexit itaqꝫ. Circa p̄mū d̄r: k ¶ In tē. il. eg. ab. fi. hie. vt in ei⁹ morte puniret̄ ꝛ iuuenis q̄ bonus erat ꝛ innocēs/ vt postea dicet̄/ nō videret mala in domo hieroboam futura. l ¶ Cōmuta habitū ne cognoscaris ꝛc. Timebat em̄ ne ꝓpha si eā coḡsceret/ negaret r̄nsum: vl̄ veritatē celaret ꝓpter maliciā ipsius hieroboam. n ¶ Tolle q̄ꝫ ꝛc. ꝛ crustu. Dicūt hic aliq̄/ ꝙ ꝑ crustulam intelligit̄ ꝑua lamina auri. Sꝫ h̄ videt̄ falsum: qꝛ in nullo alio loco scripture accipit̄ crustula in h̄ sensu: sꝫ signat panē tenuē q̄ est q̄si totus crusta: sic est simenellus vel tortellus tenuis. Ista em̄ mulier accepit decē panes cōes/ ꝛ vnuꝫ tenuem mō ꝑdicto. o ¶ Dixit aūt dñs ad abiā. Reuelās ei mulierē venietē: ꝛ q̄d ei deberet dicere: ꝑm quod postea s̄bditur: p ¶ Cū ḡ. Hic ꝯñr ponit̄ r̄nsio dura facta mulieri. ꝛ p̄mo dat̄ ei signū vere responsionis/ cum d̄r: q ¶ Ingredere vxor hiero. ꝛc. q. d. nihil latet cōspectū diuinū q̄ mihi reuelauit aduentū tuū. ✳ Ego aūt

Moralit̄. k ¶ In illo tpe ꝛc. Sequit̄: m ¶ Vade i silo vbi ꝛc. Allegorice ꝑ abiā ꝓphaꝫ christus significat̄: de quo Luc. vij. c. d̄r: Propha magn⁹ surrexit in nobis. Per vxorē hieroboā q̄ simulatorie venit ad abiā/ significatur collegiū scribaꝝ ꝛ phariseoꝝ simulatorie venientiū ad christuꝫ vt eū capent in sermōe. Matth. xxij. Et sic abias simulationē mulieris ꝑcepit/ dicēs: r ¶ Quare aliam te esse simulas: ego ꝛc. Sic christ⁹ simulatiōes phariseoꝝ ꝛ scribaꝝ coḡscēs eos icrepauit/ dicens: Quid me tentatis hypocrite. ꝛ tanqꝫ nuncius a deo p̄re missus eis dānationē suā denunciauit: Matth. xxiij. c. Ve vobis scribe et pharisei hypocrite ꝛc. ꝓpter qd fuit eis durus nuncius. ¶ Moraliter aūt ꝑ abiam ꝓphetam intelligit̄ bonus p̄latus ꝛ clare vidēs in suis opibus. qui em̄ hodie d̄r ꝓpheta/ olim videns appellabatur. j. Regum. ix. b. Per mulierem simulatoriam ✳ significat̄

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

* a ¶ Ego aũt &c. d. nũ. i. nũciãs dura. b ¶ Dic hiero. &c. Et patet lr̃a vsq; ibi: c ¶ Sz opat⁹ es male super oẽs q̃ fue. añ te. in regimine ppl'i: q: nõ solũ trãsgressus es ꝑceptũ dñi/ sz etiã ppl'm isrl' trãsgredi fecisti: vt patet ex predictis caplo. xij. d ¶ Percutiã de hiero. min. ad pa. qđ itelligit duplicit. Uno mõ ꝙ migẽs ad pietez dicat canis: q̃ eleuato crure solitus ẽ ad pietẽ mingere. Alio mõ ꝙ intelligat infirmus & debilis: q̃ iuxta lectũ nõ põt mingere/ nisi appodiet se ad parietem. vt sit sensus: si ꝑcutiet canis q̃ ꝓpter vilitatẽ nõ debz tãgi vl' debilis cui deberet parci: mlto magis aliij ð domo hieroboã exterminabunt. Et eodẽ mõ exponit quod subdit: e ¶ Et clausum. i. icarceratũ. f ¶ Et nouissimũ. q̃b⁹ esset miserãdũ. g ¶ Et mũda. reli. dom⁹ hiero. i. q̃scũq; de domo sua. h ¶ Sic mũdari solet fim⁹. nõ em̃ mũdat fimus in se: sz loc⁹ in quo ẽ q̃n eijcit. & ꝑ hoc intelligit: ꝙ illi ð domo hieroboam nõ debeãt mũdari in se: sz regnũ isrl'/ ꝑ ipsoꝝ eiectionẽ & exterminationem. Cetera patent in littera vsq; ibi: i ¶ Iste em̃ so. ife. &c. i. honorifice sepeliet & plãget sic filius regis. k ¶ Quia inuẽtus ẽ sup eo sermo bonus. Dicit em̃ Ra. Sal. ꝙ hieroboã volẽs impedire illos de regno suo ne ad festa irẽt in hierl'm: vt ptz ex ꝑdictis ca. xij. posuit homies armatos in vijs/ ne aliq̃ possẽt trãsire si vellent illuc ire. Et iste fili⁹ hieroboã igrãte pr̃e amouit illud impedimentũ: vt illi q̃ erant deuoti possent ire in hierl'm ad orãdũ dñm. l ¶ Constituet autẽ sibi re. s. baasa: vt habet. j. capitulo sequẽti. m ¶ Qui ꝑcutiat do. hierobo. i hac die. i. de ꝓpinq̃. n ¶ Et ꝑcutiet dñs deus israel sic mo. &c. Qđ impletũ est q̃n captiuatus est ppl's israel in assyrios tempe osee: vt hr̃. j. xvij. ca. q̃rti libri. o ¶ Surrexit itaq;. Hic ɔñr describit mors pueri/ cũ dicit: Et venit in thersa: nomẽ ẽ ciuitatis in qua iacebat filius ei⁹ infirmus. Cetera patent. p ¶ Porro roboã. Descripta cõditione hieroboã: reũtit scriptura ad narrandũ facta roboã. Et ꝑmo describit eius ꝑuaricatio. Scđo eius punitio/ ibi: In quinto autẽ anno. Circa ꝑmũ sciẽdũ: ꝙ ꝑ ut dicit. ij. Paral. xj. sepatis decẽ tribubus a regno roboam/ sacerdotes & leuitę q̃ erãt dispersi ꝑ decem tribus/ venerũt

a b Ego aũt missus sũ ad te durus nũcius: vade & dic hieroboaz: Hęc dicit dñs deus isrl': q: exaltaui te ð medio ppl'i: & dedi te ducẽ sup ppl'm meũ isrl': & scidi regnũ dom⁹ dauid/ & dedi illud tibi: & non fuisti sic seruus meus dauid/ qui custodiuit mãdata mea: & secut⁹ est me in toto corde suo: faciẽs qđ c placitũ esset in cõspectu meo: sed opatus es male sup oẽs q̃ fuerãt ante te: & fecisti tibi deos alienos & cõflatiles vt me ad iracũdiam ꝓuocares: me aũt ꝓiecisti post† tergũ tuũ. Idcirco ecce ego inducã d mala sup domũ hieroboã: & ꝑcutiã de hieroboaz e f mingẽtẽ ad parietẽ/ & clausũ & nouissimũ in isrl': & g h mũdabo reliq̃as dom⁹ hieroboã: sic mũdari solet fimus vsq; ad purũ. †Qui mortui fuerit de hieroboã in ciuitate/ comedẽt eos canes. Qui aũt mor-

a ¶ sic oportet fieri.

tui fuerint i agro/ vorabũt eos aues cęli: q: dñs locutus est. Tu igit surge: et vade in domuz tuã: et in ipso introitu pedum tuoꝝ in vrbem/ mo- i riet puer: & planget eũ omnis isrl': & sepeliet. Iste

a ¶ honorifice.

k em̃ solus inferet de hieroboam in sepulchrum: q: inuentus est sup eo sermo bonus a dño deo isrl' in l domo hieroboã. Constituet autẽ sibi dñs regẽ su- m per isrl': qui ꝑcutiet domũ hieroboam in hac die & n in hoc tpe. Et ꝑcutiet dñs deus isrl' sicut moueri solet arũdo in aq̃. Et euellet isrl' de terra bona hac quã dedit patribus eoꝝ: & vẽtilabit eos trans flumen: q: fecerũt sibi lucos vt irritarẽt dominũ. Et tradet dñs deus isrl'/ ꝓpter peccata hieroboã/ qui o peccauit & peccare fecit isrl'. Surrexit itaq; vxor hieroboã & abijt & venit in thersa. Cũq; illa ingrederet limen domus/ puer mortuus est: & sepelierũt eũ. Et planxit eũ omnis israel iuxta sermonez dñi quẽ locutus est in manu serui sui ahię ꝓphetę. Reliqua autem verborũ hieroboã/ quomodo pugnauerit & quõ regnauerit/ ecce scripta sunt in

a ¶ nõ in Paral'. sed in alio libro quẽ nõ habemus.

libro verboꝝ dieꝝ regũ isrl'. Dies aũt quibus regnauit hieroboã/ vigintiduo anni sunt. Et dormiuit hieroboã cũ pr̃ibus suis: regnauitq; nadab fi- p lius ei⁹ ꝓ eo. Porro roboã fili⁹ salomõis regnauit

¶ Hic periodus

in iuda. †Quadraginta & vni⁹ anni erat roboã cũ regnare cępisset: & decẽ & septez annis regnauit in hierl'm ciuitate quã elegit dñs vt põeret nomẽ suũ ibi ex oib⁹ tribubus isrl'. Nomẽ aũt matris ei⁹ naama amanites. Et fecit iudas malũ corã dño: & ir- q ritauerũt eũ sup oib⁹ q̃ fecerant pr̃es eoꝝ/ in pctis suis q̃ peccauerũt. Edificauerũt em̃ & ipsi sibi aras r & statuas & lucos/ sup omnẽ collẽ excelsũ: & subter s t

a ¶ actu vel natura

oẽz arborẽ frõdosã. Sz & effeminati fuerũt in ter- v ra: feceruntq; oẽs abominationes gentiũ/ q̃s attriuit dñs añ faciẽ filioꝝ isrl'. In quinto aũt anno re- x gni roboã/ ascẽdit sesac rex ęgypti in hierl'm: & tu- y lit thesauros dom⁹ dñi: & thesauros regios/ & vniuersa diripuit. Scuta q̃z aurea q̃ fecerat salomon z

nerunt in hierl'm vbi erat cultus dei: & similiter aliij qui habebãt çelũ legis dei: & roborauerũt regnuz roboã ꝑ tres annos/ in q̃bus rex & ppl's dõ fideliter seruierũt. postea ꝟo rex declinauit ad idolatriã: et ɔñr ppl's exẽplo eius. Igit h̃ ꝑmo describit ętas eius in ꝑncipio regni sui/ & q̃diu regnauit/ cũ dr: Porro roboã &c. Et ptz lr̃a. Et subdit ꝑuaricatio/ cũ dr: q ¶ Et fe. iu. m. &c. Exẽplo roboã ip̃m in hoc sequendo: vt hr̃. ij. Paral'. xij. r ¶ Edificauerũt &c. aras. ꝓ idolatria exercẽda. s ¶ Et statuas. i. idola. t ¶ Et lucos. i. nemora densa circa loca idolatrię ad exercendũ ibi luxuriã. Dicit em̃ lucus a luceo luces: per antiphrasim. v ¶ Sz & effe. fue. in ter. i. hoies castrati natura vl' arte: qui statuebant in cultu cuiusdã deę: vt dicũt aliq̃. dictio vero hebraica q̃ h̃ ponit/ significat meretriciũ/ in sexu tñ masculino: & sic ꝑ effeminatos vident hic intelligi iuuenes pulchri in lupanaribus positi ad vitiũ sodomiticũ exercendũ. ꝑm ꝙ dr. ij. Machab. iiij. de iasone: ꝙ ausus est sub ip̃a arce gymnasiũ ɔstituere & optimos quosq; ephęboꝝ i lupanaribus ponere. Et dicuntur ephębi iuuenes iberbes valde lucidi et pulchri. x ¶ In quito &c. Hic ponit sequẽs punitio: q: ꝓ pctis hieroboã & ppl'i/ factũ ẽ a deo ꝙ roboã & ppl's nõ possent resistere regi ęgypti veniẽti ɔ̃ eos. verũtñ q: afflictio dat intellectuz: humiliauerũt se corã deo: vt habet. ij. Paral'. xij. ꝓpter qđ nõ fuit destructa ciuitas/ nec ppl's: tñ sub certa forma reddiderũt seipi sesac: q̃ spoliata ciuitate rediijt in terrã suã. Et hoc est qđ dicit: y ¶ Ascendit sesac rex ęgypti in hieru. &c. Et ptz lr̃a.

Moralit. * significat ꝑsona ficta/ volens ascendere ꝑ suã fictionẽ: sed bonus ꝑlatus & sensatus debet talẽ repellere nõ solum ab optato/ sed etiam ab obtẽto quanto potest fieri bono modo. z ¶ In quinto anno regni roboaz ascendit sesac rex ęgypti i hierl'm.

Alle. Allegorice ꝑ hierl'm intelligitur ecclesia militãs. ꝑ regem ęgypti/ quę iterp̃tat tenebra/ diabolus in tenebris peccatorũ & inferni regnãs intelligit. ipse ꝟo ascendit ɔ̃ ecclesiam militantẽ: & in magna parte abstulit thesauros domus domini. i. merita ꝑlatoꝝ/ clericoꝝ et religiosoꝝ ꝑ malã eorum vitam: & thesauros regios. i. merita ꝑncipũ ꝑ tyrãnidem ipsoꝝ. z ¶ Scuta q̃z aurea q̃ fece. sa. i. christus. per quę signant veritates sa-

* cre scp̃tu-

Marginal notes: al's † corp⁹. — †. j. 16. b. et. 21. f. — † 2. Pa. 12. d

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

E Moralit. ※ cre scripture: de qbus dr Prou. xxx. a. Ois sermo dñi ignitus clypeus ē sperātib⁹ in se. Ista vo scuta abstulit diabolus. Nā p ei⁹ instictū mlti plati clerici ⁊ religiosi circa studiū sacre scripture iā nō sūt itēti: sz magl circa terrena negocia q̄ iplicāt ad pctā. a ❡ Pro qb⁹ fecit rex roboā ⁊c. Per roboā q̄ latitudo ppli interptat / theologi ostētatores sui signant: q̄ magl famā suā q̄ vtilitatē doctrine dilatare nitunt: ⁊ isti p scutl aureis faciunt erea. Nā dimissis vitatib⁹ theologicl docēt ⁊ studēt philosophica ⁊ logicalia: ⁊ sic pñt dicere: Fa- 1. Cor. 13. a ct⁹ sū velut es sonās aut cymbalū tinniens. Ca. XV

Diuisio. Igit in decimooctauo āno. Hic pñr agit d tpib⁹ abia ⁊ asa. ⁊ qr tpe abia nō fuit facta inouatio regl i regno isrl: iō breuit trāsit d eo scriptura. ⁊ scdo agit d asa / ibi: In āno g vice. Circa pmū pmittit pncipiū regni abia / cū dr: b ❡ Igit i deciooc. āno re. hie. ⁊ tps q regnauit / cū dr: c ❡ Trib⁹ annis. incōplete tñ. d ❡ Nomē mris ei⁹ ma. fi. abes. In hebreo hr abessalō: ppt qd videt ēe ali⁹ ab absalō filio dauid. Cetera patēt vsq ibi: e ❡ Excepto ser. vrie ⁊c. h videt falsū: qr dauid alias legit peccasse. s. in nūeratiōe ppli: ⁊ in snia ɔ miphiboseth: vt dictū fuit. s. ij. li. Sz dicēdū q ista pctā fuert minima respectu pcti in facto vrie: ⁊ ppt h h nō reputant: sm q dr. ij. physicoꝝ. F q illd qd modicū ē q̄si nihil reputat. f ❡ Fuitq bllū ⁊c. Istud bellū diffuse tractat. ij. Para. xiij. in q abia victoriā solennē habuit. g ❡ In āno g. Hic pñr agit d regno asa cū q pres successiue regnauerūt in isrl. ⁊ iō pmo agit de ipso asa. scdo d his q ei ɔregnauert in isrl / ibi: Nadab vo. Pria in duas Diuisio qr primo describit tps in q asa bñ se habuit. Scdo tps in q ab ipsa bonitate decliare cepit / ibi: Ascendit qz baasa. Circa pmum dr: In āno g vice. hie. ⁊c. h videt esse falsū: qr abia pr ei⁹ cepit regnare āno hieroboā. xviij. ⁊ regnuit trib⁹ ānis. ex q videt q asa cepit regnre āno. xxj. hieroboā. Ad qd dicēdū: q abia nō regnuit ānis trib⁹ cōplete: vt pdictū ē. ⁊ iō ille terti⁹ ānus sm diuisas sui ptes cōputat in regno pris ⁊ in regno filij p synecdochē: sic ⁊ christ⁹ dr iacuisse in sepulchro trib⁹ dieb⁹. Propt qd sciēdū q ista apparēs dissonātia et ɔsiles soluunt qnq mōis. Uno mō p synecdochē: vt dictū ē. Scdo mō qr aliqñ fili⁹ regnuit cū pre: sic dictū fuit. s. de salomone. ⁊ sic aliqñ in ei⁹ regno cōputat tps q regnauit cū pre. Aliqñ vo cōputat tm tps q solus regnuit pre defūcto. Tertio mō: qr aliqñ vacauit regnū: ⁊ tps vacatiōis qnq cōputat in tpe regis seqntis. qnq vo nō cōputat: vt dictū fuit in li. Judicū d tpe ipsoꝝ. Quarto mō: qr qnq ɔtigit q aliqs rex bene regnuit in pncipio: ⁊ postea male: ⁊ sic scriptura aliqñ solū exprimit

a p qbus fecit rex roboā scuta erea: ⁊ tradidit ea in manu ducū scutarioꝝ: ⁊ eoꝝ q ex cubabāt añ ostiū dom⁹ regis. Cūq ingrederet rex in domū dñi / portabāt ea q pēū di hēbāt officiū: ⁊ postea reportabant ad armamētariū scutarioꝝ. Reliq āt smonū roboā / ⁊ oia q fec: ecce scripta sūt i libro sermonū dieꝝ regū iuda. Fuitq bellū inter roboā ⁊ hieroboā cūctl dieb⁹. Dormiuitq roboā cū prib⁹ suis: ⁊ sepult⁹ ē cū eis in ciuitate dauid. Nomē āt mris ei⁹ naama amanites. Et regnauit abia filius eius p eo. Ca. XV

a ¶ vbi reponunt arma. armariū vbi qcūq aliaꝝ artium arma.

a ¶ .i. Paralipo.

b Igit in decimooctauo āno regni hieroboam filij nabath / re- c gnauit abia sup iudam. Trib⁹ ānis regna- d uit in hierl'm: nomē mris ei⁹ maacha: filia abessalō. Ambulauitq i oib⁹ pctis pris sui / q fecerat añ eū: nec erat cor ei⁹ pfectū cū dño do suo / sic cor dauid pris sui. Sz ppt dauid dedit ei dñs deus suus lucernam in hierl'm: vt suscitaret filiū eius post eū: ⁊ staret i hierl'm: eo q fecisset dauid rectū in oculis dñi: ⁊ nō decliasset ab omnibus que preceperat ei cūctis diebus vite e sue: excepto sermōe vrie ethei. Attñ bellū fuit inter abiā ⁊ hieroboaz / omni tempe vite eius. Reliqua autē sermonū abie / ⁊ omnia que fecit nōne hec scripta sūt in li- f bro verboꝝ dieꝝ regū iuda: Fuitq pliū iter abiā ⁊ int hieroboā: et dormiuit abia cū prib⁹ suis: ⁊ sepeliert eū in ciuitate dauid pris sui. Regnauitq asa fili⁹ ei⁹ p eo. g In anno ergo vicesimo hieroboaz regis isrl / regnauit asa rex iuda: ⁊ quadragintaꝛ vno anno regnauit in hierl'm. Nomē ma- h tris eius maacha filia abessalon. Et fecit i asa rectū ante cōspectū dñi sic dauid pater eius. Et abstulit effeminatos de terra: k purgauitq vniuersas sordes idoloꝝ que fecerāt pres eius. Insup ⁊ maachā matrē l suā amouit / ne eēt princeps in sacris priapi / ⁊ in luco ei⁹ quē ɔsecrauerat. Subuer- m n titq specū ei⁹: ⁊ ɔfregit simulacrū turpis- o simū: ⁊ cōbussit in torrēte cedrō. Excelsa p autē non abstulit. Ueruntamē cor asa pfectū erat cū dño deo suo cūctis diebus suis. Et intulit ea que sacrificauerat pater suus / ⁊ vouerat in domum dñi / argentū ⁊ aurum ⁊ vasa. Bellum aūt erat inter asa q ⁊ baasa regem israel cunctis diebus eoꝝ. Ascendit quoq baasa rex israel in iudaz r et edificauit rhama: vt nō posset quispiaz s t

¶ .i. absalon

a ¶ forsitā p eū nō stetit.

lū exprimit tps in q bñ regnauit: ⁊ tacet residuū: sic dictū fuit d saule. s. li. j. c. xiij. Quito mō p vitiū scriptoꝝ / q de facili errāt ⁊ errauerūt nūeros scribēdo. h ❡ No. ma. ei⁹. i. auie: vt cōiter dr. qr ibi sbdit: i ❡ Filia abessalō. sic pdictū ē de vxore pris sui. Alit etiā soluūt aliq: q iste abessalō duas filias habuit: ⁊ qlibz fuit vocata maacha: ⁊ vnā habuit abia vxorem: et alterā asa fili⁹ ei⁹. k ❡ Et abstu. ef. exponat sic ca. pce. l ❡ Insup ⁊c. in sa. pria. Priap⁹ vo fuit qdam iuuenis d bellespōto: q ppt magnitudinē mēbri viril isolitā fuit reputat⁹ int deos: ppt qd vocat deus hortoꝝ / ppt fecūditatē q ē i hortl: ⁊ mēbrū virile ē pncipiū generationis. hūc āt colebāt mulieres qb⁹ perat ista maacha. m ❡ Et i luco ei⁹ ⁊c. Ubi exercebat luxuria. n ❡ Subūtitq spe. ibi em erat hitaculū sbterraneū in q stuprabāt mulieres in veneratiōe idoli. o ❡ Et ɔfregit si. tur. s. papi: qd erat factū cū mēbro virili excessiuo: ⁊ ppter h dr turpissimū: qr illa mēbra vocant pudēda. p ❡ Excelsa ⁊c. Illa loca erāt in qb⁹ filij isrl sacrificabāt deo añq tēplū eēt edificatū: ⁊ p tūc erat licitū: nō tñ postea. sic dictū fuit Deu. xij. ⁊ s. j. li. nō tñ erat idolatria: qr sacrificabāt dño. q ❡ Bellū aūt erat ⁊c. d pmotiōe isti⁹ baasa ad regnū isrl hr postea: sz d ipo h fit mentio añ / occasiōe ipsi⁹ asa cui cōregnauit p aliq pte. r ❡ Ascēdit qz. Hic pñr agit de tpe asa in q cepit decliare a bonitate: qr cū expt⁹ fuisset diuinā vtutē sibi assistere ɔ rege ethiopū: put hr diffuse. ij. Paral. xiiij. sz h tacet veniēte ɔ se baasa: q nō erat tāte ptāt. d diuio auxilio diffidit: et refugit ad auxiliū hūanū. ⁊ h est qd dr: Ascēdit qz baasa rex isrl in iudā. ad inuadēdū regnū asa. s ❡ Et edificauit rha. h est fortalicium magnū. t ❡ Ut nō pos. ⁊c. absq piculo ⁊ vt d illo loco regnū asa ifestaret. ※ Tollēs itaq

Moraliter. b ❡ Igitur decimooctauo anno regni hieroboam ⁊c. In hoc caplo scribitur historia regū abie ⁊ asa / incomplete tñ: cōpletius vo ponit. ij. Paral. xiij. ca. ⁊. xiiij. ⁊. xv. et. xvj. ppt qd ibi ponet expositio mystica domino cōcedēte. r ❡ Ascēdit qz baasa rex isrl in iudaz ⁊ edifi. rha. i. fortalicium magnū ⁊ excelsum ad ipugnandū regnū iuda / et ad phibēdū suos sbditos ne trāsirēt in hierl'm ad adorandū dñm. ppter qd signat diabolū: q qntum pōt impugnat eos qui numero et merito sunt de regno christi / vt sb suo dominio ptrahant: ⁊ similiter peccatores qui iaz sunt de suo regno prohibet quantū potest ne ad gratiam reuertant. ⁊ similiter faciunt sacerdotes ⁊ clerici impugnantes religiosos paupes: et suos subditos impediūt / ne p cōfessionibus recurrāt ad eos ad habēdum sanius consilium.

G
1. co. 18.
1. co. 19.
4. Re. 2.
Priapus
Ps. 58.
H

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

A G F Act⁹ Ca.XVI ē aūt ꝛc. Mētio hui⁹ ꝓphē in nullo alio loco fit: sed subito itroducit̃ sicut alij. vñ abdias dr̃ pauisse i spelūcis cētū ꝓphas. Et helias ait: Prophas tuos occiderūt. Et filij ꝓpharū legūt̃ occurrisse heliseo: q̃rum alia nulla fit mentio/ nulla specialis nomīatio.

j.co.18.c j.co.19.b 4.Re.2.c.

b Ecce e. de. Mysti. Ra. Demetit dñs hui⁹ vl' cuiuscūq̃ iniq̃ posteriora: cū pctā post finē vite vlciscit̃. Demetit ꝛ posteriora dom⁹ ei⁹ / cū imitatorē eternis cruciatib⁹ dānat. Quicūq̃ ḡ vsq̃ in finē vite in prauis opibus pseuerat: posteriora illi⁹ demetent̃. c Qui mor. Ra. de baasa.i. ō corpe diaboli confusione plenissimo. Ille i ciuitate est mortuus: q̄ i ecclesia fidete n⁹ pseuerans / criminib⁹ capitalibus obnoxius est. Is ore canū laceraт̃: cum sententijs doctorū increpaт̃/ arguit̃ ꝛ damnat̃. De quibus i ps̄. Ut canes circuibūt ciuitates. Canes eñ a canēdo dicti sunt. Canum eñ consuetudo ē illa loca defendere/ in q̄bus se norunt alimoniaꝫ repire. O canes beatos qui psequūtur ifideles: fures abigūt: ouilia sancta custodiunt. Illi ex baasa i regiōe moriuntur: qui extra ecclesiam idolatrie / aut heresi: ore atq̃ opere nefario deseruiunt. Hos volucres celi come

Ps.58.b

B

Ni. de lyra

a Tollens itaq̃ asa. Recurrēs ad auxiliū humanum magis q̃ diuinū. ꝛ patet littera vsq̃ ibi: b Nemo sit ex. Etiaꝫ illi q̄ ꝑ in legē erāt excusati de ꝓcedēdo ad bellū. q: illud edificium erat regno suo ꝑiculosū: ꝛ iō volebat illud cito destruere: et ex materia fortalicia sibi cōstruere. c Uerūtñ in ꝛc. d. pe. Cui⁹ cā tacet̃ hic: sed exp̄mit̃. ij. Para. xvj. scꝫ q anani ꝓphetā eū arguentē/ eo q magis confisus fuerat in hoibus q̃ in deo: iratus iussit mitti in neruū: ꝛ iō fuit ꝑcuss⁹ podagra i pedib⁹. d Nadab xo. Hic agit̃ de regibus israel qui regnauerunt tpe asa. ꝛ ꝑmo de nadab. secūdo de baasa/ ibi: Insidiatus est autē. tertio de hela/ ibi: Tu autē. xvj. ca. quarto de zambri/ ibi: Anno. xxvj. quinto de amri/ ibi: Cūq̃ audisset. sexto de achab

Diuisio

egredi vl' ingredi de pte asa regis iude. Tollens itaq̃ a asa oīe argētū ꝛ auꝝ qd̄ remāserat i thesaur' domus dñi/ ꝛ in thesauris dom⁹ regis: dedit illud i man⁹ seruorū suoꝝ: ꝛ misit ad benadab filiū thabrēmō/ filij ezion regē syrie/ q̄ habitabat in damasco / dicēs: Fed⁹ ē inter me ꝛ te/ ꝛ inter patrē meū ꝛ p̄reꝫ tuū: iō misi tibi munera auꝝ ꝛ argētū: ꝛ peto vt venias ꝛ irritū facias fedus qd̄ habes cū baasa rege isrl'/ ꝛ recedat a me. Acq̄escēs benadab regi asa: misit ꝑncipes exercit⁹ sui i ciuitates isrl': ꝛ ꝑcusserūt ahiō ꝛ dāꝛ abel domū maacha/ ꝛ vniuersā cēneroth/ oēꝫ scꝫ t̃rā neptalim. Qd̄ cū audissꝫ baasa: int̃misit edificare rhama ꝛ reuersus ē i thersa. Rex ꝛ venerunt. āt asa misit nūciū i oēꝫ iudā dicēs: Nēo sit excusat⁹ Et b tulerūt lapides ō rhama/ ꝛ ligna ei⁹ q̄b⁹ edificauerat baasa: ꝛ extruxit ō eisdē rex asa/ gabaa bēiami et maspha. Reliq̄ āt oiꝫ ꝓmonū asa ꝛ vniuerse fortitudies ei⁹ ꝛ cūcta q̄ fec: ꝛ ciuitates q̄s extruxit/ nōne hec scp̄ta sūt i libro v̄boꝝ dieꝝ regū iuda: † Uerūtñ i tpe senectut' sue c doluit pedes: ꝛ dormiuit cū p̄rib⁹ suis: ꝛ sepult⁹ ē cū eis i ciuitate dd̄ p̄ris sui. Regnauitq̃ iosaphat fili⁹ ei⁹ ꝓ eo. Nadab v̄o fili⁹ hieroboā regnauit sup isrl' āno scd̄o d asa reg' iuda: regn̄uitq̃ sup isrl' duob⁹ ānis. Et fecit qd̄ malū ē i ꝯspectu dñi: ꝛ ābulauit i vijs p̄ris sui ꝛ i pctis ei⁹ q̄b⁹ peccare fec isrl'. Insidiat⁹ ē aūt ei baasa fili⁹ ahie e ō domo isachar: ꝛ ꝑcussit eū i gebbethō/ q̄ ē vrbs phi f listioꝝ. Siq̄dē ꝛ nadab ꝛ ois isrl' obsidebāt gebbethō. Int̃fecit igit̃ illū baasa i āno t̃tio asa reg' iuda: ꝛ regnuit ꝓ eo. Cūq̃ regnassꝫ: ꝑcussit oēꝫ domū hieroboā: ñ dimisit nec vnā q̄dē aiaꝫ de semie ei⁹: donec deleret eū iuxta v̄bū dñi qd̄ locut⁹ fuerat i manu ꝓui sui ahie silonit': ꝓpt̃ pctā hieroboā q̄ peccauerat ꝛ q̄b⁹ peccare fecerat isrl': ꝛ ꝓpt̃ delictū q̄ irritauerat dñm deū isrl'. Reliq̄ āt ꝓmonū nadab: ꝛ oia q̄ opat⁹ ē: nōne hec scp̄ta sūt

a ¶ Istū librū nō habemus in bibliotheca nostra.

i libro v̄boꝝ dieꝝ regū isrl': Fuitq̃ bellū int̃ asa ꝛ baasa regē isrl' cūct' dieb⁹ eoꝝ. Anno t̃tio asa reg' iuda regnauit baasa fili⁹ ahie sup oēm isrl' i thersa vigintiq̄ttuor ānis: ꝛ fecit malū corā dño: ambulauitq̃ i vijs hieroboā ꝛ in pctis ei⁹ q̄b⁹ peccare fecit israel. Ca.XVI

a F Actus ē aūt ꝓmo dñi ad hieu filiū anani g ꝯ baasa dicens: Pro eo q exaltaui te de b puluere: ꝛ posui te ducē sup ppl'm meum isrl': tu aūt ābulasti i via hieroboā: ꝛ peccare fecisti ppl'm meū isrl'/ vt me irritares in pctis eoꝝ: ecce ego demetā posteriora baasa ꝛ posteriora dom⁹ ei⁹: ꝛ faciā domū tuā sicut domū hieroboaꝫ filij nabath. i k l c † Qui mortu⁹ fuerit ō baasa i ciuitate/ comedēt eū canes: ꝛ q̄ mortu⁹ fuerit ex eo in regiōe/ comedēt eū volucres celi. Reliq̄ aūt sermonū baasa: ꝛ q̄cūq̃ fec ꝛ ꝓlia ei⁹: nōne hec scp̄ta sūt i libro v̄boꝝ dieꝝ regū isrl': Dor- a ¶ in illa ciuitate. miuit ḡ baasa cū p̄rib⁹ suis: sepultusq̃ ē i thersa: ꝛ regnuit hela fili⁹ ei⁹ ꝓ eo. Cū aūt i manu hieu filij anani ꝓphete v̄bū dñi factū eēt ꝯtra baasa ꝛ ꝯ domū ei⁹/ ꝛ ꝯ oīe malū qd̄ fecerat corā dño: ad irritandū eū in operibus manuū suaꝝ: vt fieret sicut domus hieroboam: m

de achab: qui ꝓ pte tpis regnauit cū eo/ ibi: achab xo. Prima ps patet i littera. e Insidiatus. Hic agit̃ de regno baasa: q̄ ꝑ insidias interfecit dominū suū. f Et ꝑcussit eū in gebbethon/ q̄ est vrbs phi. Ista tamē ciuitas describit̃ in tribu dan: sed philistei occupauerunt eam: contra quos iuit baasa vt recuperaret eam. Cetera patēt in littera ex ꝑdictis. Ca.XVI.

C

F Actus est autē. Hic ꝯñr ponit̃ ipsius baasa punitio denūciata ꝑ hieu filiuꝫ anani. Ex quo patet q iste fuit filius ꝓphete: quē asa poni iussit in neruū: eo q sibi dicebat veritatē. h Pro eo q ex. te de puluere: ꝛ posui te ducē ꝛc. i. de infimo statu deducens ad regnum. i Ecce ego demetam: id est detruncabo. l Posteriora domus eius: ꝛ faciam domū tuā sicut domū hieroboā. Ita q nihil remaneat: sicut fecisti de domo hieroboā. Cetera patēt in littera. m Et regnauit hela filius ei⁹ ꝛc. Hic describit̃ temp⁹ ipsius hela filij baasa: qui fuit malus/ sicut ꝛ ꝑdecessores sui. et patet l'ra vsq̃ ibi: Ob hāc

† 2. Pa.16.d

D

Moraliter. g Facctus est autem sermo dñi ad hieu filiuꝫ anani contra baasa ꝛc. Sequitur postea: Ob hanc causam occidit eū ꝛc. Hela nāq̃ filius baasa occidit hieu prophetam: eo q dixerat ex persona dñi. k Demetā posteriora baasa. Et sic nō soluꝫ ꝓphetauerat contra baasa/ sed etiā contra hela filium eius. Et per istos allegorice significati fuerūt principes iudeorū qui machinati sunt in mortē christi: eo q dixerat ciuitatem et templū destruēda. Luce. xix. g. Uidens iesus ciuitatem: fleuit super illā/ dicens. Quia si cognouisses/ et tu. Sequit̃: Quia venient dies in te: ꝛ circūdabunt te inimici tui vallo: et coangustabūt te vndiq̃: et ad terraꝫ prosternent te: et filios tuos qui in te sunt ꝛc. Moraliter autem per baasa ꝛ eius filium signātur peccatores obstinati: qui ad verba ꝑdicatorum a malis suis non reuertuntur: et quod peius est/ prout possunt eos nequiter ꝑsequūtur.

Moraliter

Alle.

† ꝫ.14.c.et j.21.f

r ✱ Regnauit

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

E G celi comedūt ille q̄ secus viaȝ semē sparsū comedūt: qn̄ onustos pctis secū ad eternū rapiūt interitū. a ¶ In thersa regna. sex. Ra. Sex annos fecit i thersa: reliqs āt i ciuitate q̄ mareon appellat / a grecis ꝟo samaria. Hic noiauit eaȝ somareō a somer ꝓore dn̄o: ꝛ est metropol' regni: et postea ois regio ab eo samaria appellat: q̄ nunc sebaste vocat: vbi ossa bti iohis baptiste qescūt.

Samaria

G Edificauit

Nico. de lyra

✻ ibi. a ¶ Ob hāc causā oc. eū. In hebr. habet sic: Et qr occidit eū. Qd aūt subdit: hoc ē / hieu fi. ana. pphetā. nō est in hebr. s3 appositū fuit a trāslatore / vel ab aliq expositore ꝑ modū glose alicuius: que postea inserta fuit textui vitio scptoꝝ: vt h notaret occisio ꝓphete. ¶ Ra. Sa. aliter exponit cum dr: Et qr occidit eū. dicens / ꝙ refert ad nadab / quem occidit baasa: vt dictum est ca. pce. ꝓpter qd iste baasa cum sua posteritate meruit deleri: nō solū qr ambulauit in vijs hieroboā: sed etiaȝ qr occidit nadab dn̄m suuȝ et ꝓditiose: ꝛ maxime qr fuit ita malus vel peior sicut nadab. ꝓpter qd nō habuit titulū occidēdi eū / ꝓpter mala sua. Si autē dicat ꝙ nō peccauit occidēdo nabad: qr illud ꝓphetatū fuerat futuꝝ a dn̄o ꝑ ꝓphetam semeiā: vt habet. s. xiiij. Nō valet: qr deus adeo oipotēs est ꝛ bonus: ꝙ frequenter vtit malis volūtatibus ꝛ actibus hoim in executione ordinationis sue. sicut passio christi a deo ꝓordinata ad saluteȝ electoꝝ: fuit facta executiue ꝑ homies malos. b ¶ Anno vicesi. Hic ꝯn̄ter describitur regnū çambri: q interfecit hela ꝛ totā domū baasa: sicut fuerat ꝓdictū ꝑ hieu filiū anani ꝓphetā. ꝛ ptȝ lra. c ¶ Cūqꝫ audis. Hic ꝯn̄r agit de ipso amri q debellauit ipm çābri. ꝛ hoc est qd dr: Cūqꝫ audisset rebel. zam. ꝛc. i. exercit9 regis israel q obsidebat vrbē gebbethō existēs i ꝑiculo belli: çambri ꝟo remāserat cū rege in thersa in qete. ꝓpter qd exercitus hoc audiēs / ꝙ regē interfecisset: fuit indignat9 de occisione regis ꝓditoria: ꝛ cōstituerūt sibi regē amri ad expugnādum çambri in thersa. qd et factū est: vt patet in lra. d ¶ Uidens aūt zam. ꝙ expug. esset ci. ita ꝙ nō poterat effugere: ingressus est palatiū: ꝛ succēdit se cum domo regia: ne viu9 capet ꝛ vili ac crudeli morte puniret: ꝛ vt inferret damnū amri electo i regē ꝑ successionē dom9 regie. e ¶ Tūc diui. ē po. is. qr

F

ob hāc causaȝ occidit eū: hoc est hieu filiū anani ꝓphetā. Anno vicesimosexto asa regis iuda regnauit hela fili9 baasa suꝑ isrl' in thersa duob9 annis: ꝛ rebellauit contra eū seru9 su9 çābri / dux medie partis equitū. Erat autē hela i thersa bibēs ꝛ temulētus in domo arsa ꝓfecti thersa. Irruēs ergo çābri ꝑcussit ꝛ occidit eū anno vicesimoseptimo asa regis iuda: et regnauit ꝓ eo. Cūqꝫ regnasset et sedisset suꝑ soliū eius: ꝑcussit omnē domū baasa: ꝛ nō dereliquit ex ea mingentē ad parietē: ꝛ ꝓpinquos ꝛ amicos ei9. Deleuitqꝫ çābri omnē domū baasa / iuxta v̄bū dn̄i qd locut9 fuerat ad baasa in manu hieu ꝓphete ꝓpter vniuersa peccata baasa / ꝛ pctā hela filij eius: q peccauerūt ꝛ peccare fecerūt israel: ꝓuocātes dn̄m deū israel in vanitatibus suis. Reliq aūt sermonū hela / ꝛ oia q̄ fecit: nōne hec scripta sunt in libro verboꝝ dierū regū israel? Anno vicesimoseptimo asa regis iuda / regnauit çābri septē diebus in thersa. Porro exercit9 obsidebat gebbethon vrbē philistinoꝝ. Cūqꝫ audisset rebellasse çambri / et occidisse regē: fecit sibi regē ois israel amri: q erat ꝓnceps militie suꝑ israel in die illa i castris. Ascēdit ergo amri et ois israel cū eo de gebbethon / ꝛ obsidebāt thersa. Uidēs aūt çambri ꝙ expugnāda esset ciuitas: ingressus ē palatiū: ꝛ succēdit se cū domo regia: et mortuus ē in pctis suis q̄ peccauerat / faciēs malū corā dn̄o: ꝛ ambulās in via hieroboā / ꝛ i pctō eius quo fecit peccare israel. Reliq aūt sermonū çambri ꝛ insidiaꝝ ei9 ꝛ tyrānidis: nōne hec scripta sunt in libro v̄boꝝ dierū regū israel? Tūc diuisus ē populus israel in duas ꝑtes. Media ꝑs ppl'i seqbat thebni filiū gineth / vt ꝯstitueret eum regē: ꝛ media ꝑs amri. Preualuit aūt ppl's q erat cum amri ppl'o q seqbat thebni filiū gineth. Mortuusqꝫ ē thebni / ꝛ regnauit amri. Anno tricesimoprimo asa reg' iuda regnauit amri suꝑ israel duodecim ānis. In thersa regnauit sex ānis. Emitqꝫ montē samarie a somer duob9 talētis argēti: ꝛ edificauit eū: ꝛ vocauit nomē ciuitatis quā extruxerat noie somer dn̄i montis samarie. Fecit autē amri malū in cōspectu dn̄i: ꝛ oꝑatus est nequiter suꝑ oēs q fuerūt an̄ eū. Ambulauitqꝫ in oīni via hieroboā filij nabath / ꝛ in pctis eius: q bus peccare fecerat israel: vt irritaret dn̄m deū israel in vanitatib9 suis. Reliqua auteȝ sermonū amri ꝛ ꝓlia ei9 q̄ gessit: nōne hec scpta sūt libro v̄boꝝ dierū regū israel? Dormiuitqꝫ amri cū prib9 suis: et sepultus ē in samaria. Regnauitqꝫ achab fili9 eius ꝓ eo. Achab ꝟo fili9 amri regnauit suꝑ israel anno tricesimooctauo asa regis iuda. Et regnauit achab fili9 amri suꝑ israel i samaria vigintiduob9 ānis. Et fecit achab fili9 amri malū i cōspectu dn̄i suꝑ oēs q fuerunt an̄ eū. Nec suffecit ei vt ambularet in pctis hieroboam filij nabath: insuꝑ duxit vxorē ieçabel fi

a b c d e f g h i k l m n

Nico. de lyra

is. qr bellatores q erāt cū amri i obsidiōe gebbethon / volebāt eum regnare. Alij ꝟo q nō fuerunt ibi / volebāt aliū: eo ꝙ amri nō fuerat institutus d eorum cōsilio. Et durauit ista cōtētio tribus annis. pars tn̄ amri ꝓualuit: qr erat exercitatior i bellis. ¶ Ra. Sal'. autē dicit ꝙ ꝓualuit: eo ꝙ filius suus accepit filiā iosaphat filij reg' iude. ꝛ sic fuit pars eius fortificata. f ¶ Anno. xxxi. asa re. iu. ie. am. in quo numero accipitur regnū amri qn̄ incepit regnare pacifice mortuo thebni. Aliter eīn incepisset regnare vicesimooctauo anno regis asa. h ¶ Duodecim an. In h numero computat tp̄s a quo fuit electus: qr licet cōtentio ꝑ tres annos durauerit / vt dictū ē: tn̄ pars eius a ꝓncipio fortior apparuit. k ¶ Et vocauit no. ciui. ꝛc. samariā. i. denoiauit eā ex noie illi9 q fuerat dn̄s loci: q vocabat somer. ꝛ ideo falsa est littera quā aliqui libri habēt / somar. i. montē dn̄i: qr nec somar / nec samaria sic interpretat. ꝛ extūc samaria fuit metropolis in regno decē tribuū. Cetera patent i lra. l ¶ Achab vero. Hic ꝯn̄ter agitur de regno achab. et diuidit in partē ꝓncipalē / ꝛ incidentalē. secūda ibi: In diebus. Achab autē cepit regnare tpe asa. sicut dicit i littera: Anno. xxxviij. asa regis iuda ꝛc. m ¶ Et fec achab fi. am. ma. ꝛc. qr licet ante colerēt vitulos aureos: tamē i illis videbant adorare deū: ꝓut dictū fuit. s. xij. ca. Iste autē induxit idolatriam manifestam. Cuius causa motiua subditur: n ¶ Duxit vxo. ieza. q erat nutrita in idolatria: ad quā induxit virum suuȝ. ideo subdit: ✻ Et abijt

G

Samaria vnde

Diuisio

Moraliter

✻ g ¶ Regnauit amri. sequit: i ¶ Emitqꝫ mon. sa. a so. duo. talen. argenti. Somer interpretat custodiens. et ideo signat prelatuȝ: ad quem spectat bona eccl'iastica custodire. Per montē ꝟo ecclesiastica dignitas designat. Igit per amri qui montē emit a somar: significat simoniacus: qui prebendā vel gradū ecclesiasticuȝ emit a suꝑiore: ꝛ sic vterqꝫ crimē incurrit simonie. ꝛ ad h consonat interꝓtatio nominis vtriusqꝫ. De somer ꝟo patet ꝑ ꝓdicta. Amri ꝟo amaricās interꝓtat. ꝛ hec interꝓtatio ꝯuenit simoniaco. nam ꝛ simoni (a quo dicta fuit simonia) dixit beat9 Petrus Act'. viij. d. In felle amaritudinis ꝛ obligatiōe iniquitatis video te esse. Uolebat eīn sp̄ualem emere potestatē: vt patȝ ibidem. Et regnauit achab. Sequit: l ¶ Insuꝑ du. vxo. ie. q interꝓtat fluxus sanguinis: et iō signat quācunqꝫ ꝑsonā sitibundaȝ sanguinis ✻ innocētis.

Moraliter

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
B48/D Vol. 2

a ¶ Edificauit ahiel. Ra. Ahiel viuēs deo: bethel domus dei interp̄tat̄: destructa a iosue atq3 anathematiçata hiericho mēnia restaurauit/ Cū q̄s eoꝝ q̄ i eccl'ia habitū religionis assū pserāt/ ad agēda scelera q̄ ei dn̄s iesus i die baptismat' dona uerit/ redit: q̄sq3 ip̄e anathematiçauerat diaboli pōpas luxuri ose viuēdo repetit: cūq3 erroꝝ dogmata vl' gētiliū fabulas ꝯ̄itati eccl'iastic ę q̄ ibut' ē p̄fert: q̄si bethel egrediēs ruinas hiericho resuscitat. Is ꝛ fundamēta fi dei a q̄bus bona ędificia inchoaret: et claustra bonę actionis q̄b' p̄fici debuerat/ p̄dit. b ¶ In abirā p̄. ꝛc. Rab. Cū ꝯditoꝛ hiericho fūdamēta pōeret: p̄mogenit' ei' noie ahirā mortuus est. Cū portas muniret segub: filiū suū nouissimū amisit iuxta imp̄catione iosue.

Et dixit he. Ra. Ca. XVII Helias interp̄tat̄/ deus me' dn̄s/ vel de' me'/ siue de' fortis: ꝛ significat christū. thesbites captiuās siue ꝯuertēs interp̄tat̄: Et d̄ dn̄o ē scp̄tū: Cōuertere dn̄e captiuitatē nostrā. Sic melchisedech/ ita helię origo tacet̄: cū subito ei' nomē itroducit̄. ꝛ hoc i saluatoris p̄figuratione. d ¶ In cui' cō. sto. Ra. In ꝯspectu dn̄i stat iust' mō/ stabit ꝛ i futuro. Nō vt ꝯditoris potētiā ad sensū reducat: ꝛ sic fidelit̄ viuat. In futuro: vt veraciter coronā vite accipiat. e ¶ Abscōdere ꝛc. Abscōdit' ē helias nr̄ i torrente carith: q̄ interp̄tat̄ calu'. Et de torrēte bibit: cū i caluarię loco/ vbi abscōdita ē fortitudo ei'/ de torrēte mortalitat' nostrę gustauit. Corui pascebāt heliā/ deferētes ei panes ꝛ carnes: cū gētilitas de nigredie petōꝝ veniēs: christo salutē nostrā esuriēti/ panē fidei ꝛ carnes. i. spem resurrectiōis p̄ grā3 illi' illuminata offert: mane. s. initio euāgelicę prędicatiōis. Itē vesperi: cū eandē fidē vsq3 ad finē mūdi seruās/ incōtaminatā cu3 carnis resurrectiōe veniēti iudici p̄sentat. Post dies aliq̄ntos siccat' est torrēs. q2 ꝯsūmato cursu p̄sentis vitę absorpta erit mors i victoria. Et: Iā vltra ñ erit mors/ neq3 luct'/ neq3 clamor: q̄ p̄ma abiert̄. Panes ꝛ carnes ex q̄b' helias coruis mīstrātib' past' ē: sūt opa pietat'/ ꝛ obsequiū q̄d dn̄o a fidelib' ex iudeis exhibitū ē. f ¶ In tor. ca. Torrēs cyson q̄ ꝛ carith intp̄tat̄ cognitio siue ꝯcisio vl' diuisio iudaico p̄plo ꝯuēit. ꝗ Mulier vi

liā methabaal reg' sidonioꝝ. Et a abijt ꝛ fuiuit baal: ꝛ adorauit eū: ꝛ posuit arā baal i tēplo baal q̄d ędificauerat in samaria: ꝛ plātauit lucū. Et addidit achab i ope suo/ irritās dn̄m deū isr'l sup̄ oēs reges isr'l q̄ fuerūt añ eū. In die b b' āt ei' ędificauit ahiel d̄ bethel a hiericho. In abira3 p̄mitiuo suo c b fundauit eā: et i segub nouissimo d suo posuit portas ei': iuxta v̄bu3 e dn̄i q̄d locut' fuerat i manu iosue filij nun. Ca. XVII

c Et dixit helias thes f a ¶ Thesba vn̄ helias thesbites d̄r: ciuitas est galatidis regionis. bites de hitatorib' galaad ad achab: † Uiuit dn̄s de' d israel i cui' cōspectu sto: si erit an g nis his ros et pluuia/ nisi iuxta h oris mei v̄ba. Et factū est verbū i dn̄i ad eū dicēs: Recede hinc/ ꝛ k e vade cōtra oriētē ꝛ abscōdere in torrēte carith q̄ ē ꝯtra iordanē: ꝛ ibi d̄ torrēte bibes: coruisq3 p̄cęl pi vt pascāt te ibi. Abijt ergo et fecit iuxta v̄bū dn̄i. Cūq3 abisset a ¶ loci oppositionē notat. f sedit in torrēte carith/ qui ē cōtra iordanē. Corui q̄3 deferebant ei m panē ꝛ carnes mane: similiter panē ꝛ carnes vesperi: ꝛ bibebat de torrēte. † Post dies āt aliq̄t siccatus est torrēs: nō eñ pluerat sup̄ terrā. Factus est ḡ sermo dn̄i ad

¶ In ca. xvj. vbi d̄r in postil. Et fecit achab fili' amri malū in conspectu dn̄i sup̄ oēs añ eū ꝛc.

Additio. Cult' vituloꝝ etiā añ achab fuit idolatric': vt dictū ē. s. i addi. sup̄ ca. xii. Illud autē q̄d hic d̄r d̄ achab/ ꝙ fec̄ malū i ꝯspectu dn̄i sup̄ oēs añ eū: posset intelligi ex h̄: ꝙ magis adherebat cultui idoloꝝ: ꝛ etiā q2 tyrānica opa mag' exercuit. vt p3 d̄ vinea naboth. silr q2 mag' deo fuit rebell' et cōtumax: eo ꝙ tp̄e suo floruit helias: q̄ q̄plurimis signis ꝛ p̄digijs ip3 exhortabat̄: ꝛ tñ sp̄ remāsit i obstinatiōe sua. et iō l3 reges isr'l p̄decessores achab fuissēt silr idolatrę: nō tamē i ꝯspectu dn̄i tāta mala fecert̄. Ca. XVII

Et dixit he. Hic ꝯñr agit̄ de his q̄ acciderunt tp̄e iosaphat regis iudę: sub q̄ ꝯtinuatū fuit regnū achab: l3 incępit sub asa p̄re suo. ꝛ q2 achab sup̄ oēs reges q̄ eu3 p̄cesserāt mal' fuit: vt dictū ē ca. p̄ce. iō scp̄tura diligenter ꝓseq̄t̄ circa eū diuinā ꝓuidētiā eū a mal' reuocādo: l3 abusus fuerit: vt sic iustioꝛ appareat ei' ꝯdemnatio. Igit̄ p̄mo reuocat̄ a mal' signis cęlestib'. scd̄o victorijs mirabilib'. ca. xx. tertio diuinis cōminatiōib'/ ibi: Tūc vir q̄dā. Prima i duas s̄m duo signa cęlitus data. scd̄m ponit̄ ca. xviij. Circa p̄mū p̄mo sterilitas indicit̄. scd̄o helias a coruis pascit̄/ ibi Et factū ē. tertio a muliere vidua suscipit̄/ ibi: Surge ꝛ vade. Circa p̄mū d̄r: f ¶ Et dixit he. thes. i. a ciuitate thesba oriūd'. sicut dictū fuit plen' Iudicū. ix. g ¶ Si erit an. his ros. Et accipit̄ hic si/ p̄ nō. i. nō erit. Copulat aūt Ra. Sa. hāc sn̄iam cū fine p̄cedētis ca. dicēs: ꝙ occasiōe mort' filioꝝ ahiel dixit achab helię arguēti ipsu3 de idolatria. Pōt eē ꝙ v̄bū discipuli impleatur: ꝛ tñ v̄bū magistri nō implet̄. Iosue v̄o fuit discipulus moysi: vt habet̄ Exo. xxiiij. ꝛ videm' maledictionē ei' impletā sup̄ ahiel qui reędificauit hiericho: vt dictū ē. Moyses aūt imp̄cat' ē maledictionē sup̄ filios isr'l trāsgredientes legē et seruiētes dijs alienis: sic ꝙ clauderet̄ cęlū/ ꝛ ꝓhiberet̄ pluuia: vt h̄r i Deut̄. ꝛ tñ isr'l iā a plurib' ānis recessit a lege/ ꝛ seruiuit dijs alienis: ꝛ tñ nō videm' pluuias esse ꝓhibitas. Et q̄ñ helias p̄cępit ꝙ achab h̄ dicebat q̄si p̄uipēdēs cōminationes moysi et iudicia dei: iō orauit dn̄m vt clauderet̄ cęlū et ꝓhiberēt̄ pluuię. vt habet̄ Iac. j. ꝛ cū intellerit se exauditū a dn̄o: tūc dixit ista v̄ba: Uiuit d. ꝛc. Si e. an his ros ꝛ pl. i. nō erit: vt dictū ē.

Diuisio

†ij. 18. c
Iaco. 5. d

D

Deute. 28. b.

† 41. dist. c. delitię

Pš. 125. a

Samaria vide

Diuisio

1. Cor. 15. g
Apo. 21. b.

Moraliter

Ios. 6. d

Nico. de lyra

a ¶ Et abijt ꝛ ser. baal ꝛc. Q̄d null' de regib' añ eū fecerat. b ¶ In dieb'. Hęc ē p̄s incidētal': q2 in illo tp̄e ahiel cępit reędificare hiericho quā iosue destruxerat ꝛ posuerat s̄b anathemate: ita ꝙ de cętero nō reędificaret̄: vt habet̄ Iosue vj. c ¶ In abirā p̄ri. suo fūdauit eā. i. q̄ñ posuit fundamēta incipiēs reędificare: mortu' fuit abirā p̄mogenit' su': et cū p̄cederet i ędificādo/ moriebāt̄ successiue filij sui vsq3 ad vltimū: q̄ in cōpletione opis mortu' ē. ꝛ h̄ ē q̄d d̄r: d ¶ Et i segub no. i. vltio nato posuit portas ei' q̄ ponūt̄ in cōpletione opis. e ¶ Iuxta ver. d. ꝛc. i ma. io. i. p̄ ip̄m iosue: sic h̄r Iosue. vj. vbi imp̄cat' fuit hoc malū reędificāti hiericho.

b ¶ Nisi iu. o. mei v̄ba. Quia sil' fuit sibi reuelatū/ ꝙ ad ei' dep̄catione cęlū daret pluuiā. i ¶ Et factū ē. Hic ꝯñr ostēdit̄ quō de' p̄ coruos pauit seruū suū heliā/ cū d̄r: k ¶ Recede hinc. a facie achab et ieçabel. Ex q̄ p3 ꝙ licitū ē sctis viris fugere p̄secutionē p̄sonalē. l ¶ Coruisq3 p̄. vt pascant ꝛc. ministerio angelico ad hoc eos inducēte. m ¶ Corui quoq3 defe. ei panē ꝛ carnes. Ex quo ōndit̄ mirabilis diuia ꝓuidentia/ ꝛ

Moralit̄. f ¶ Et dix. helias ꝛc. Per galaad q̄ interp̄tat̄ aceru' testimonij/ sacra scp̄tura significat̄: i qua dei testimonia coaceruant̄. In hoc aūt aceruo doctoꝛ ꝛ p̄dicatoꝛ debēt habitare p̄ diligens studiū sacrę scripturę: q2 signant̄ p̄ heliā ꝓphetam ꝛ p̄dicatorē. Et sicut helias cessare fecit pluuiā ꝛ rorē propter achab ꝛ populi eius neq̄tiā. sic aliq̄ñ p̄dicatoꝛ cessare debet a pluuia p̄dicationis ꝓpter populi maliciā. Sic autē fecit Paulus Act'. xix. b. Cū autē quidā indurarent̄ ꝛ nō crederēt/ maledicētes viā dn̄i corā multitudine: discedēs ab eis paulus segregauit discipulos. Et Eçech. iij. g. dixit dn̄s ei: Linguā tuam adhęrere faciā palato tuo: ꝛ eris mutus/ nec quasi vir obiurgās: q2 dom' exasperās est. Et sic helias recessit ab achab ꝛ eius populo/ dicēte sibi dn̄o: k ¶ Recede hinc ꝛ va. ꝛc. m ¶ Corui quoq3 defe. ei pa. et car. ꝛc. Ex h̄ p3 dei circa

✳ innocētis: vn̄ ꝛ ista ieçabel occidi fecit naboth innocentē. b ¶ In dieb' aūt ei' edi. ahiel ꝛc. Per ahiel q̄ viuēs deo interp̄tat̄/ ꝓfitēs i religiōe significat̄: q2 si ꝓfiteat̄ debite: morit̄ mūdo/ ꝛ incipit deo viuere: ꝓpter q̄d d̄r d̄ bethel: q̄ dom' dei interp̄tat̄. nā religio dom' dei noiat̄. Hiericho v̄o interp̄tat̄ luna: q̄ ꝓpter sui variationē mundū signat: q̄ ē in mutabilitate ꝯtinua. igit̄ ahiel hiericho reędificat: q̄ñ ꝓfessus i religione in actib' mūdanis ꝛ sęcularib' se occupat. ꝛ i hac reędificatione tota ꝓles ei' morit̄: q2 bona opa sua mortificant̄. ꝓpter q̄d d̄r. ij. Timo. ij. a. Nemo militās deo/ implicat se sęc'larib' negocijs: vt ei placeat qui se ꝓbauit.

Moraliter

 ✳ seruos suos

E a ¶ Mulier vi. Isid. Vidua quā dn̄s nō frumēti/sed verbi pane pascit: ea est q̄ mortuo viro cui vult nubat.i.excusso seruitutis iugo subit christi iugū suaue ꝛ on⁹ leue. ¶ Ra. Hęc vidua gentium significat ecclesiā: q̄ a suo diuti⁹ fuerat cōditore deserta: pplm fidei verę et rectę veritatis nesciuit: q̄si pauperē filiū egena stirpe nutriebat.i. Ubi fructu ex pte docebat: donec veniēs sermo ꝓphetic⁹/q̄ exiccato vellere isrl: vtpote clausa celi ianua fame periclitabat̄ i iudea: pasceret̄ ibi simul ꝛ pasceret: recept⁹ videlicet a credētib⁹/ꝛ reficiēs ip̄e credētes. Hęc vidua i sarepta sidonię dr̄ esse morata. Sidonia q̄ppe inutilis venatio: Sarepta ꝟo incendiū vel angustia panis interp̄tat̄: q̄ vbi abūdauit pctm̄ supabūdauit ꝛ gr̄a. Ubi supuacuis acq̄rēdis cura impēdebat̄/vbi dirę sitis incendiū/panisq̧ sp̄ualis añ fiebat angustia: ibi farina oleūq̧ ore ꝓphetę bn̄dicitur: hęc est gr̄a dn̄ici corpis/ꝛ charisma tis vnctio/siue fruct⁹ ꝛ hilaritas charitatis. Viduę oleū gr̄ę/et bn̄dictiōis farina nō deficit/in oib⁹ fere gentibus fame manēte: quarū sibi cibi vitę esuriē/ꝛ fidei trinitatis inediā congrue p̄figurauit illa quondā triēnio fames: quā secuta est sp̄ualis abūdātia: q̄ cū impenditur non defecisse dicit̄. b ¶ Egrotauit filius muli. Raba. Vidua apud quā hospitabat̄ helias: ꝛ cuius benedixit farinę ꝛ oleo/synagoga est iudęorū: q̄ moysi morte viduata/filiū nutriebat puulū/hoc ē carnalē pplm iudęorū. hic ad ingressum helię.i. saluatoris nostri: febre infidelitatis infirmabat̄: q̄ in eū nō credidit/sed spreuit. Un̄ mater synagoga de aduētu saluatoris cōquerit̄ q̄si ipse esset causa interfectionis ppli/dicēs: Quid mihi ꝛ tibi ꝛc̄. Hinc ē quod caiphas ait: Expedit vobis vt vn⁹ moriatur ꝓ populo: et nō tota gens pereat. ¶ Raba. Sicut ꝓpheta verbis viduę nō exasperat̄/q̄n potius miseret̄: Ita redemptor noster non exasperat̄ malicia iudęorum: sed misertus sui populi tulit eū de sinu matris/ cum tulit eum de carnali obseruātia legis: ꝛ posuit super lectulum suū: hoc est: demonstrauit ei vitam habere in morte sua: expanditq̧ se tribus vicibus/dum trinitatis fidem insinuabat

1.Cor.7.g
Mat.11.d
Rom.5.d
F
Joh.11.f

Nico. de lyra

* uidentia: et ꝙ nō est diffidendū de ea. quia magis splendide ꝓuidit helię p aues q̄ꝫ p hoies. a ¶ Surge et vade. Hic ꝯñr helias a vidua recipitur: ꝛ p̄mo describit̄ ipsius helię deuota receptio. sc̄do filij viduę suscitatio/ibi: Factū est autē. Circa primū dicit̄: Surge ꝛ vade in sareptā. Nomē est equiuocū ad siluā ꝛ ad villā iuxta eā existentē q̄ a silua denominatur. b ¶ Precepi em̄ ibi mulie. vi. vt pa. te. Istud p̄ceptū nō fuit p verbū expressū/sed p diuinā ordinationē: q̄ sic ordinauerat deus ꝙ mulier illa vidua venientē heliā reciperet ꝛ eum pasceret. c ¶ Da mihi pau. aquę ꝛc̄. Dicit Ra. Sa. ꝙ q̄ꝫuis deus reuelasset helię ꝙ pascendus ibi esset per mulierē viduam: nō tamen fuit sibi reuelatū in particulari q̄ esset illa. et ideo exemplo elieçer rogauit dominū vt ostenderet sibi quę posset esse illa per hoc signū/ꝙ sibi petenti aquā liberaliter

a ¶ ciuitas.
eū/dicēs: †Surge ꝛ vade in sarē a
a ¶ id est dedi ei vnde pascat te.
pta sidonioꝝ: ꝛ manebis ibi: p̄cē b
pi em̄ mulieri viduę ibi/ vt pascat
te. Surrexit et abijt in sarepta sidoniorū. Cūq̧ venisset ad portā
a ciuitat̄: apparuit ei mulier vidua
colligēs ligna et vocauit eā: dixit
q̧ ei: Da mihi paululū aq̄ in va c
se/vt bibā. Cūq̧ illa pgeret vt af d
ferret: clamauit post tergū ei⁹ dicēs: Affer mihi obsecro ꝛ buccel
lā panis i manu tua. Quę rn̄dit:
Uiuit dn̄s deus tu⁹: q̄ nō habeo
a ¶ Ra. Angustia panis ē vite sp̄ualis esuries: ꝛ fidei sancte trinitatis inedia.
pānē/nisi quātū pugillus capere
pōt farinę in hydria: ꝛ paululum
a ¶ id est in vase. b ¶ Isido. Et ligni nomine/ꝛ lignorum numero signū crucis exprimitur: quo nobis panis vite eterne est preparatus.
olei in lēchito. En cōlligo duo ligna: vt igrediar/et faciā illō mihi
ꝛ filio meo/vt comedam⁹ ꝛ moriamur. Ad quā helias ait: Noli timere: sed vade ꝛ fac sicut dixisti.
Uerūtamē mihi p̄mū fac de ipsa e
farinula subcinericiū panem par
uulū: ꝛ affer ad me: Tibi aūt et filio tuo facies postea. Hęc aūt dicit dn̄s de⁹ israel: Hydria farinę
a ¶ vas in quo ponebat̄ oleū.
nō deficiet: nec lēchit⁹ olei minuetur vsq̧ ad diē i qua dn̄s datur⁹ ē
pluuiam super faciē terrę. Quę
abijt: ꝛ fecit iuxta verbū helię. Et f
comedit ip̄e ꝛ illa ꝛ domus eius.
Et ex illa die hydria farinę nō defecit: ꝛ lechit⁹ olei nō ē iminut⁹/iuxta verbū dn̄i q̄d locut⁹ fuerat in
manu helię. Factum est aūt post g
b v̄ba hęc/ęgrotauit filius mulierl̄
matrisfamilias: ꝛ erat lāguor fortissimus: ita vt nō remaneret in eo h
halitus. Dixit ḡ ad heliā: Quid
mihi et tibi vir dei? Ingressus es i
ad me/vt rememorarēt̄ iniq̄tates
meę: et interficeres filiū meū? Et
ait helias ad eā: Da mihi filiū tuum. Tulitq̧ eū de sinu ei⁹ ꝛ portauit eū in cęnaculū/vbi ipse manebat: ꝛ posuit sup lectulū suū: ꝛ clamauit ad dn̄m/ ꝛ dixit: Dn̄e de⁹
me⁹/etiā ne viduā apud quā ego
vtcūq̧ sustētor afflixisti vt interficeres filiū ei⁹? †Et expandit se atq̧ k
mēsus est sup puerū trib⁹ vicibus l
et clamauit ad dn̄m/et ait: Dn̄e

liberaliter offerret: sicut elieçer cognouit rebeccam: vt habetur Gen̄. xxiiij. d ¶ Cūq̧ illa pgeret vt afferret. Per hoc cognouit ꝙ illa erat de q̄ dominus sibi dixerat: et cum hoc fuit sibi reuelatum/ꝙ oleū ꝛ farina nō deficeret in domo eius: quousq̧ daret dominus pluuiam super terram. ꝛ ideo dixit ei: Noli timere: sꝫ vade ꝛ fac sicut di. e ¶ Uerūtamen mihi primū fac de ipsa farinula subcinericium panē ꝛc̄. Erat em̄ fatigatus itinere et ieiunio: ꝛ ideo accelerari debebat refectio eius. Cętera patent in littera. g ¶ Factum est aūt. Hic consequenter ponitur filij viduę suscitatio. cuius infirmitas p̄ponit̄/cum dicit̄: Egrotauit filius mulieris. ꝛ mors sequens cum dicit̄: h ¶ Ita vt non remaneret in eo halitus. Deficiente em̄ respiratione deficit vita in animalibus respirātibus/ cuiusmodi est homo. i ¶ Ingressus es ad me vt rememorarētur iniquitates meę. Pallidū em̄ iuxta album intensum videt̄ declinare ad nigredinem. Et eodē modo licet ista mulier esset deuota ꝛ sancta: tamē sanctitas ei⁹ erat modica respectu sanctitatis helię. Et hoc modo locutus est Loth Gen̄. xix. d. dicens: Non possum in mōte saluari: id est iuxta abraam: cuius sanctitas tanta est/ꝙ iusticia mea delictum est iuxta eum: sicut ibidem fuit expositum s̄m opinionē hebręorum. Cetera patent vsq̧ ibi: k ¶ Et expandit se atq̧ mensus ē super puerū. Hoc em̄ fecit ex magno affectu ad suscitationem pueri. Per hoc ostēdēs: ꝙ vellet sibi dare partem vitę suę/si posset fieri. l ¶ Tribus vicibus. quia perfectio cuiuslibet negocij cōsistit in tribus/scilicet in principio/medio ꝛ fine. Ratio autē figuralis est: quia per istā extensionē

* seruos suos ꝓuidentia: q̄ lautius pauit heliā per aues q̄ꝫ per homines: nā postea pauit eum per viduā pane ꝛ aqua. Sed qm̄ humana ꝓuisio nō est contemnēda: ideo dn̄s fecit eum petere buccellam panis a vidua muliere. Per hoc aūt ꝙ farina viduę nō defecit: ꝛ lechitus olei nō fuit īminutus: significatum fuit/ ꝙ sustētātibus dei seruos nō deficiūt bona tēporalia ad cōuenientiā victus. ij. Corī. ix. c. Qui autē administrat semē seminātī/et panē ad manducandū p̄stabit: ꝛ augebit incremēta frugū iusticię vestrę: vt in omnibus locupletati abūdetis in oēm simplicitatē. Ideo sequit̄: f ¶ Et comedit ipse ꝛ illa et domus eius. Factū est aūt ꝛc̄. subdit̄: i ¶ Ingressus es ad me vt remēorarent̄ iniquitates meę. Per hoc ostendit̄: ꝙ p̄dicator euāgelij qui p heliā significatur/vt p̄dictū est: in domibus hospitādus debet esse tā exemplar̄ vitę: ꝙ filij hospitū.i. opera eoꝝ mortua videant̄ in compatione ad opa p̄dicatoꝝ. Per hoc autē ꝙ mulieris filius per preces helię fuit a mortuis suscitatus: significat ꝙ opera recipientiū predicatores/per bonas exhortationes ꝛ preces eorum videantur resuscitata per emendationem vite ipsoꝝ: vt sic hospes possit dicere quod sequit̄: Nūc in isto cognoui qm̄ vir dei es.

†Luc.4.d
†4.Reg.4.d
Act.20.b

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

A B insinuabat. a ¶ Tulitqꝫ helias. Ra. Tulit helias puerū et reddidit matri suę: cū dn̄s noster ppl'm saluans credentem signat: ⁊ miracula ostēdebat incredul': vt cognoscerēt veraciter illū viuere q̄ credit i noīe eius: ⁊ sic eueniet vt plebs iudaica veritate supata ꝓclamet ad christū: Nūc i isto cognoui qm̄ vir dei es tu.

Ca. XVIII

Post m'ltos dies verbuꝫ domini factuꝫ est ad he. ⁊c. Seq̄t: b ¶ Abdias aūt ⁊c. Abdias pnceps exercitus israel: cui⁹ nomē interp̄taṫ / ſu⁹ dn̄i: illos prefigurabat qui ex principibus iudeoꝝ crediderūt: et erant occulti discipuli: vt Nicodemus et Joseph.

☞ Curauit

Nico. de lyra

⁂ istā extensionē ꝓphetę sup puerum mortuū figurabaṫ: ꝙ gen⁹ humanuꝫ a morte culpę esset suscitandū p incarnationis mysteriuꝫ. Trib⁹ vicib⁹ hoc fecit helias / facto profitens fidem trinitat': q2 fides maxime operaṫ in opibus miracl'osis: ẜm ꝙ dicit saluator Luc. xvij. b. Si habuerit' fidē sic granū sinapis: dicet' arbori huic moro: eradicare ⁊c. ⁊ fiet. Cetera patēt vsqꝫ ibi: a ¶ Nūc in isto cognoui / quoniam vir dei es tu: ⁊ verbū domini ⁊c. Per filij sui suscitationē de p̄senti: fuit certificata de dict' helię ꝓ futuro. s. de multiplicatione olei ⁊ farinę / ⁊ de datione pluuię super terrā.

¶ In ca. xvij. vbi dicitur in postil. Ingressus es ad me vt rememoraren̄ iniquitates meę ⁊c.

Additio.

Opinio hebreoꝝ in hoc loco est penit⁹ irrationabil'. Nā licet sanctitas m'lieris eēt modica respectu sanctitatis helię: sicut ⁊ iusticia ipsi⁹ loth erat modica respectu sanctitatis abraę: non tn̄ ex h̄ debet dici iniq̄tatē esse i muliere: nec loth nō posse saluari iuxta abraā. Illi aūt q̄ sunt minus ꝟtuosi seu ꝑfecti: potius iuuanṫ cū sint i societate ꝑfectoꝝ q̄ꝫ vitiantṫ. Bonū em̄ ẜm Diony. de diui. no. est suipsi⁹ diffusiuū seu cōmunicatiuū. ⁊ ideo in scp̄tura societas ꝟtuosoꝝ cōmēdaṫ: vt Prouer. xiij. d. Qui cum sapientibus gradiṫ sapiens erit. Exēplū etiā qd̄ inducit de pallido ⁊ albo nō valet. Nā licet iudiciū sensuale ẜm opationes ⁊ respect⁹ decipiaṫ / nō tn̄ iudiciū rōnis. vt ptꝫ de sole: q̄ ad sensum iudicaṫ fere bipedalis: et tn̄ rō iudicat ipm esse in magna ꝓportione maioris quātitat' q̄ꝫ tota terra. Quāto igiṫ incōpabiliter lōgi⁹ ęstimandū ē de iudicio diuino: qd̄ nō iudicat aliquē esse iustū ꝓpter hoc / ꝙ nō sit ęqualis alicui maxie iusto: reddit em̄ vnicuiqꝫ iuxta opa sua vt in ps̄. vn̄ et talis respectus nihil hic opaṫ. Sꝫ ad intellectū litterę dicēdū videṫ: ꝙ hęc mulier licet bona ⁊ deuota: tn̄ reputabat se peccatricē / ꝓut decet cōmuniter iustos. Et q2 sciebat heliā esse maximū ȥelatorē legis ⁊ iusticię: intantū ꝙ ꝓcurabat ardēter punitionē ⁊ necē idolatraꝝ: vt ptꝫ in suo processu: idcirco p̄sumebat ꝙ aduētus helię in domo sua ꝓcurauerat mortē filij sui ex iniquitate sua. s. matris: et ꝙ helias recordareṫ iniquitatē illā corā deo ad finē: vt. s. p mortē filij tpalem mater cōuertereṫ ad deū. sicut sępe cōtingit vt homies p pęnas tpales a deo castigati corrigan̄: qd̄ q̄dē non ꝯtingeret si apud eū nō māsisset: q2 sic eā nō cognosceret. et ideo ꝓprie dicit: Ingressus es ad me vt remēorarenṫ iniq̄tates meę: ⁊ interficeres filiū meū: ⁊c.

Replica.

In ca. xvij. vbi postil. verbū mulieris sareptanę. s. Ingressus es ad me vt rememorarēṫ iniq̄tates meę: exponit ad modū hebreoꝝ: ꝙ hęc mulier cū esset iusta ⁊ scta: ex hūilitate tn̄ respectū habēdo ad excellentē sāctitatē helię se dicit peccatricē: ꝓut scti ꝯsueuerūt: et ꝓut purissimus Johānes euāgelista in ep'la sua p̄ma. j. ca. docet / di. Si dixerim⁹ q2 peccatū nō habem⁹ / ipi nos seducimus: ⁊ veritas in nobis nō est. Nūc modū loq̄ndi hebreoꝝ Bur. dicit penit⁹ irrōnabilē. sꝫ ꝓbatio ei⁹ vt ptꝫ nihil ē ad ꝓpositū. q2 nō dr̄ i illo mō loquēdi ꝙ in muliere fuerit peccatū: sed ipsa de se humiliter loquiṫ. Et Burgē. post inutilē digressionē coincidit q̄si cū eodē mō loquendi. C

Ca. XVIII

de⁹ me⁹ reuertaṫ obsecro aīa pueri hui⁹ in viscera ei⁹. Et exaudiuit dn̄s vocem helię: ⁊ reuersa est aīa a pueri itra eū / ⁊ reuixit. Tulitqꝫ helias puerū: ⁊ deposuit eū de cęnaculo i inferiorē domū: et tradidit mr̄i suę: ⁊ ait illi: En fili⁹ tu⁹ viuit. Dixitqꝫ mulier ad heliam: Nūc i a isto cognoui / quoniā vir dei es tu: et verbū dn̄i in ore tuo verū est.

¶ facto.

Post mul Ca. XVIII tos dies ꝟbū dn̄i fa- b ctū est ad heliā in anno tertio / di- cēs: Uade ⁊ ostende te achab / vt c dem pluuiaꝫ sup faciē terrę. Iuit ergo helias vt ondēderet se achab. Erat autē fames vehemens in sa d maria. Uocauitqꝫ achab abdiaꝫ e b dispensatorēꝫ dom⁹ suę. Abdias f aūt timebat dn̄m deū valde. † Nā g cū interficeret ieȥabel ꝓphetas dn̄i: tulit ille cētū ꝓphetas: ⁊ abscōdit eos / q̄nq̄genos ⁊ q̄nq̄genos i spelūcis: ⁊ pauit eos pane et aq̄. Dixit ergo achab ad abdiā: Uade i terrā ad vniuersos fontes aquaꝝ: ⁊ in cūctas valles: si forte inuenire possimus herbā / et saluare eq̄s ⁊ mulos: ⁊ nō penit⁹ iumēta intereant. Diuiserūtqꝫ sibi regiones / vt circuirēt eas. Achab ibat p viam vnā: ⁊ abdias p viam alterā seorsum. Cūqꝫ esset abdias in via / helias occurrit ei. Qui cum cognouisset eū: cecidit sup faciē suam / ⁊ ait: Nū tu es domine mi helias: Cui ille respondit: Ego: Ua-

a ¶ tres āni famis sciaꝫ sācte trinitat' ppl'o iudeoꝝ vel i toto mūdo defuisse p̄figurabāt. sex mēses ad op⁹ bonū ꝑtinēt: qd̄ penitus defecerat ab illis. vn̄: Nō est qui faciat bonū ⁊c.

Post dies mul. Hic ponit secūdū signū ad reuocationē achab de mal' suis. s. d̄ datione ignis de cęlo. ⁊ p̄mo pōiṫ signi datio. scd̄o helię persecutio ca. xix. Circa p̄mū p̄mo poniṫ h̄ signū qd̄ erat p̄ncipale. et scd̄o addiṫ aliud ex ꝯseq̄nti de datiōe pluuię / ibi: Et ait helias. Circa p̄mū p̄mo poniṫ ipi⁹ helię ad terram israel reuersio. scd̄o ignis descēsio / ibi: Uerūtn̄ nūc mitte. tertio ꝓphetaꝝ baal occisio / ibi: Dixitqꝫ helias. Circū p̄muꝫ helias de p̄cepto dn̄i reuertiṫ. scd̄o veniens agnosciṫ / ibi: Erat autē fames. Circa p̄mū dr̄: Post dies mul. ⁊c. Cōtra hoc videṫ esse Iac. v. d. Helias hō erat ⁊c. Et subditur: Et orauit vt nō plueret sup terrā: ⁊ nō pluit annos tres ⁊ menses sex. Ex q̄ videtur: ꝙ reuersio helię ad terrā isr'l vt pluuia dareṫ fuit āno q̄rto. Dicēdū ꝙ tp̄s hic cōputaṫ ab exitu helię de terra israel / ⁊ nō a ꝓhibitione pluuię / sic iacob⁹ apl's cōputat. q2 a ꝓhibitione pluuię vsqꝫ ad exitū ei⁹ fluxerunt sex mēses ⁊ plus: q2 diu latuit in torrēte carith: ita ꝙ ex siccitate tp̄is siccat⁹ fuit torrens an̄ q̄ꝫ recederet: vt dictū ē ca. p̄ce. c ¶ Uade ⁊ ostn̄. te achab ⁊c. licꝫ em̄ absqꝫ p̄sentia helię posset dare: tn̄ voluit sic facere: q2 ꝓph'a p reuelationē ei⁹ dixerat ꝙ pluuia nō daretur sup terrā nisi iuxta ꝟbū oris sui. i. p orōnē ei⁹ ⁊ denunciationē. et sic dn̄s adipleuit: vt. j̄. patebit. d ¶ Erat aūt fa. Hic ꝯn̄r aduēt⁹ helię cognosciṫ: ⁊ p̄mo ab abdia. cuius mod⁹ describiṫ / cū dr̄: e ¶ Uocauitqꝫ ac. ab. Ut ipse ex vna pte / ⁊ abdias ex altera discurrerēt p loca humida regni sui: ad videndū si posset herba inueniri ad sustētationem equoꝝ regis. Nō tn̄ ista faciebant nisi auctoritatiue ⁊ p̄cipiēdo. Erāt em̄ ministri q̄ hoc faciebant exequēdo. Hoies em̄ terrę quātū poterāt talia abscōdebāt ad nutritionē suoꝝ aīaliū: vt possent aliquo mō de lacte sustētari: q2 fructus terrę defecerāt pręnimia siccitate. et ideo rex et abdias iuerūt ad hoc negociū: vt melius posset fieri. f ¶ Abdias āt ti. do. Hoc dr̄ ad ostēdēdū ꝙ nō erat cōsentane⁹ dn̄o suo in malis suis. ad cui⁹ ꝓbationē subdiṫ: g ¶ Nā cū int'. ie. p. ⁊c. Propheꝫ ꝟo hic dicunṫ viri religiosi intēti diuio cultui: q̄s p̄mo cōgregauit ad hoc samuel. et aliq̄ etiā habebant spm̄ ꝓphetię: sic dictū fuit. s̄. j. li. ca. x. Ieȥabel ꝟo volēs destruere cultū dei q̄ntū poṫat / ⁊ cultū baal extollere: interfecit eos ꝓut potuit: ⁊ tūc abdias cētū illoꝝ saluauit / abscōdēs. l. in vna spelūca / ⁊. l. in vna alia. et ꝓuidit eis de victu et vestitu. et ex h̄ cōsecut⁹ ē a deo ꝓphetię donū: ẜm saluatoris dictū Mat. x. d.

⁎ Qui recipit

Diuisio

D

†23. q. 4. c. nimiū / ꝟ. occidert ꝓphetas.

al. hꝫ † ⁊ dixit

Moraliter. b ¶ Post multos dies factū est ⁊c. Uade ostende te achab ⁊c. Per hoc aūt ꝙ helias ꝓpter obstinationē achab et ppl'i ei⁹ a rep̄hēsiōe cessauit / ⁊ de terra recessit: postea ꝟo p afflictionē famis intellectu dato ipsi achab et eius ppl'o helias rediit / ⁊ increpationē resumpsit: vt ptꝫ in sequētib⁹: et tūc eius verbū effectū habuit: q2 tūc populus dixit:

Moraliter

⁎ Dn̄s ipse

✱ Qui recipit ꝓphetam in nomine ꝓphete/ mercedē prophete accipiet. vñ inter .xij. ꝓphetas quart⁹ cōputatur. Cetera patent ex dictis vsq; ibi: a ¶ Dic dño tuo ⁊c. q2 dominus ei pceperat vt ostenderet se achab. b ¶ Quid peccaui inq̄t. Timuit eñ ne helias subito ad aliū locū portaret: sicut freq̄nter acciderat/ qñ dñs ipm ad aliquē locum mittebat. ꝓpter qđ filij ꝓphetaruz qñ fuit raptus/ crediderūt ipm sic fuisse translatū: vt habet. .j. i iiij. libro. ca. ij. et sic achab iterficeret abdiam: credēs ꝙ illusisset sibi dicēs venisse heliā. c ¶ Adiurauit re. sin. ꝙ si helias inueniret i eorū t'ra/ caperet: ⁊ sibi mitteret. Loquit tñ hic scriptura de regnis ꝓpinquis tm̄. ⁊ reges ꝓpinq̄ facilit assenserūt: Tum q2 rex tyri erat socer eius: ⁊ filius regis iuda habebat vxorē athaliam filiam achab. silr rex moab erat sibi tributari⁹/ ⁊ rex edom regis iude. Itē q2 in terris q̄ erāt ꝓpe regnum israel: erat etiā fames ꝓpter siccitatē: quā sciebāt p verbum helie euenisse. d ¶ Nunq̇d nō indicatuz est tibi dño meo quid fe. ⁊c. Hoc dixit nō ad iactantiā: sed ne helias ipm exponeret piculo mō p'dicto. e ¶ Et dixit helias: vi. dñs ⁊c. Assecurauit euz p iuramentū: ⁊ tūc iuit ad denūciandū ipsi achab helie aduentū. ⁊ sic secūdo fuit cognitus ei⁹ aduent⁹ ipsi achab. qđ notat cū đr: f ¶ Venitq; achab in oc. he. q2 desiderabat remediū famis habere. g ¶ Tu ne es ille q̇ cōtur. isrl'. q. d. sic. et q2 supbe loquebat: ideo ad repellendā eius superbiam respondit helias: h ¶ Nō ego turbaui isrl'/ sed tu ⁊ do. pa. tui ⁊c. q2 ꝓpter maliciā tuam dñs misit plagā istā. i ¶ Verūtamē nūc ⁊c. Hic consequēter describit descēsus ignis de celo ad declarationē diuine veritatis/ ⁊ falsitatē idolatrie: vt sic ppl's isrl' ad deū ꝯuerteret: ⁊ bñficiū pluuie mereret. ⁊ hoc est qđ đr: k ¶ Mitte ⁊ cōgrega ad me vniuersū israel. i. maiores ⁊ principales ppli ad visionē miraculi i mōte carmeli. Iste nō est carmelus in quo manebat nabal: vt dictū fuit. s. j. li. ca. xxv. q2 ille est in sorte iude/ iste aūt in sorte ephraim. l ¶ Qui comedūt de mēsa iezabel. ꝑbebat eñ eis victū ⁊ vestitum: vt exaltarēt idolatrie cultum. m ¶ Vsq; quo claudicat' in du. par. q2 aliqui eorū colebāt dñm ⁊ cū h baal: sicut ⁊ de samaritanis dicit. .j. iiij. li. ca. xvij. n ¶ Si dñs ē de⁹. id est si p signū visibile ꝓbet vobis

a b de dic dño tuo: Adest helias. Et ille: Quid peccaui inq̄t: qm̄ trades me seruū tuū in man⁹ achab vt interficiat me: Viuit dñs deus tu⁹: nō est gens aut regnum quo nō miserit dñs meus te req̄rēs: c Et respōdētibus cūctis/ nō est hic: adiurauit regna singula ⁊ gētes/ eo ꝙ minime repiret. Et nūc tu dicis mihi: vade et dic dño tuo/ adest helias. Cūq; recessero a te: spūs dñi asportabit te i locū quē ego ignoro: ⁊ ingressus nūciabo achab: ⁊ nō inueniēs te interficiet me. Seruus autē tu⁹ timet d dñm ab infantia sua. Nūquid nō indicatū est tibi dño meo q̇d fecerim cū interficeret ieçabel prophetas dñi: ꝙ abscōderim de ꝓphetis dñi centū viros q̇nq̄genos ⁊ q̇nq̄genos in spelūcis: ⁊ pauerim eos pane ⁊ aqua: Et nūc tu dicis: vade ⁊ dic e dño tuo: adest helias vt iterficiat me: Et dixit helias: Viuit dñs exercituū añ cui⁹ vultū sto: q2 hodie apparebo ei. Abijt ergo abdias in occursuz f achab/ ⁊ indicauit ei. Venitq; achab i occursum g helie: ⁊ cū vidisset eū ait: Tu ne es ille q̇ contur- h bas israel: Et ille ait: †Nō ego tubaui israel/ s3 tu ⁊ domus patris tui/ qui dereliquistis mādata dñi: k ⁊ secuti estis baalim. Verūtamē nūc mitte/ ⁊ cōgrega ad me vniuersum israel in mōte carmeli: et ꝓphetas baal quadringētos q̇nquaginta/ ꝓphe- l tasq; lucoꝝ quadringētos/ q̇ comedūt de mēsa ieçabel. Misit achab ad oēs filios israel: ⁊ congregauit ꝓphetas in mōte carmeli. Accedēs aūt he- m lias ad oēm ppl'm israel ait: †Vsq; quo claudica- n tis in duas partes: Si dñs ē de⁹/ seq̄mini eū: Si o aūt baal: seq̄mini illū. Et nō respōdit ei ppl's ver- p bū. Et ait rursus helias ad populū: Ego reman- q r si ꝓpheta dñi solus. Prophete autē baal q̄drin- s gēti ⁊ q̇nquaginta/ ꝓpheteq; lucoꝝ quadringenti viri sunt. Dent nobis duo boues: ⁊ illi eligāt sibi bouē vnū: ⁊ in frusta cedētes ponant super ligna: †ignē autem nō supponāt: Et ego faciaz bouem alteꝝ: ⁊ imponā super ligna: ignem aūt non supponā. Inuocate nomina deoꝝ vestrorum: ⁊ ego inuocabo nomē dei mei: ⁊ deus qui exaudi- t erit per ignē ipse sit deus. Respondēs omis po- v pulus/ ait: Optima ꝓpositio quam locutus ē he- x lias. Dixit ergo helias ꝓphetis baal: Eligite vobis bouem vnū/ et facite primi: quia vos plures estis: ⁊ iuocate nomina deoꝝ vestroꝝ: ignēq; nō supponatis. Qui cum tulissent bouē quem dede- y z rat eis/ fecerunt: ⁊ inuocabant nomē baal/ de mane vsq; ad meridiē/ dicentes: Baal exaudi nos. Et nō erat vox/ nec qui respōderet. Transiliebāt a b q; altare quod fecerāt. Cūq; esset iam meridies: c illudebat eis helias/ dicens: Clamate voce maiore: Deus eñ vester est/ ⁊ forsitan loquit: aut in d diuersorio est/ aut i itinere: aut certe dormit vt excitetur. Clamabant ergo voce magna: et incide- e bāt se iuxta ritū suū cultris et lāceolis/ donec pfū-

a ¶ Iste fuit vir illius mulieris que oleū in lechito habebat: vñ miraculū factū ē ꝓpter debitū: vnde pauit cētū ꝓphetas: vrgebat vēdere filiū: mortuus eñ erat pater eius.

vobis ꝙ de⁹ israel ipse sit de⁹ verus/ ⁊ nō baal. o ¶ Seq̄mini eum. ipsum colēdo/ et nō aliū. p ¶ Et nō respondit ei populus verbū. q2 ignorabat hui⁹ ꝓbatiōis modū. q ¶ Et ait rursus helias. ostendēs modū hui⁹ ꝓbationis. r ¶ Ego remāsi ꝓpheta dñi so. i. qui auderet apparere/ ⁊ idolatris resistere: q2 viuebant illi centum absconditi ab abdia: vt dictū est. s ¶ Prophete autez baal quadrin. et q̇nq̄gin. ⁊c. q. d. si haberēt veritatez. pro se/ deberēt ꝑualere. Cetera patēt vsq; ibi: t ¶ Et deus qui exaudie. p ignem celitus datū ad cōsumendum sacrificiū. v ¶ Ipse sit deus. i. vere credatur ⁊ colatur x ¶ Optima ꝓpositio. q2 ignis descēderat sup sacrificium abel: vt dictuz fuit Gen. iiij. et sup sacrificiū aarō i sua ꝯsecratione: vt habet Leuit. ix. in signū acceptatiōis diuine. y ¶ Qui cū tulissent bouē. Querit hic: quō acceptauerāt helie propositionē. Ad quod dicēdū: ꝙ compulsi fuerunt hoc facere a populo/ qui approbauerat propositionē helie: et quia confidebant de demonis potestate: q̇ permissus talia potest facere. Vñ et tēpore antichristi faciet ignē descendere de celo: vt habet Apoc. xiij. c. ⁊ forsitan ad eorū inuocationē alias fecerat simile z ¶ Quem dederat eis. Dicit Ra. Sa. ꝙ bos electus pro sacerdotib⁹ baal declinabat ab eis/ abscōdēs se sub pallio helie: et hoc nutu diuino/ quasi abhorrēs idolatrie cultū: vt sic etiaz homines assistentes docerent p animal brutū. ⁊ tūc helias traddidit eū eis/ dicēs ꝙ p ei⁹ immolationē sanctificaret loc⁹/ sicut ⁊ per immolationē bouis alterius. q2 p imolationē isti⁹ fuit detecta falsitas idolatrie: eo ꝙ baal nō potuit immolātes exaudire. p alterum ꝟo fuit manifestata veritas latrie. a ¶ Et nō ⁊c. nec q̇ re. scz facto ignē dādo: q2 potestas demonis erat ꝓhibita. b ¶ Trāsiliebantq; alta. ꝓm modū idolatrie. c ¶ Cūq; esset iā me. Dies eñ fuit diuisa: ita ꝙ prima medietas diei fuit cōcessa sacerdotibus baal: in qua debebāt cōplere suū sacrificium: nisi eñ fuisset eis tps ꝑfixū/ q̄ siuissent dilatiōnē. d ¶ De⁹ eñ vester ē. scz ꝓm errorē vestꝝ. et forsitan loq̇. Irrisorie loq̄bat: sciens demonem nihil posse nisi q̄ntū deus pmittit. e ¶ Incidebāt se ⁊c. q2 demōes delectantur in sacrificijs de sanguine hominis: q̇ est nobilissima creatura ad imaginē dei facta. ⁊ ideo ✱

Marginalia: Augustinus 23. q. 4 · Dat. 13. c. · Rom. 2. a

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

a ¶ Curauit alta. Ra. Et redẽptor noster ꝯtra mũdi ꝓnci/pẽ ac satellites ei⁹ decertãs ac superãs: altare dñi qḋ destru/ctũ fuerat. i. fideliũ corda a labe iniq̃tatis purgãs arã deo de/dicat: q̄ ex. xij. lapidib⁹ cõstructa memorat: q꞉ ex his q̄ ꝓpheti/cã ꝛ aplicam fidẽ seu doctrinã sequunt/ gratissima ara deo cõ/struit: in qua sacrificiũ laudis i odo/rem suauitat᷑ offert. b ¶ Fecitq̃ aqueductũ. Rab. Ex cõtrito vide/licet corde ꝛ humiliato spiritu flumi/na ꝓducendo lachrymarũ pręter timo/re gehennę et desiderio vitę ęternę. ¶ Ibi etiã cõposuit ligna: q꞉ sctõrũ dicta ꝛ facta ad exemplũ ꝯstituit cre/dẽtib⁹: diuisitq̃ mẽbra bouis ꝛ posu/it sup ligna: cũ oẽs act⁹ suos ad exẽ/plũ sctõ᷑ patrũ fideles formare do/cuit. Jussitq̃ sup holocaustũ ꝛ sup li/gna semel ite᷑ ꝛ t̃tio aquã ifundere: q꞉ oĩ tpe est necesse v̄ba cogitat⁹ et opa nr̃a i pura opatiõe ꝛ cõpũctiõe lachryma᷑ mũdare: ꝛ nõ pri⁹ cessa/re q̃ fossę aquęductus replenantur. i. donec futurũ gaudiuꝫ p̄senti merori succedẽs perfecte compleat. Sicq̃ erit iuxta illud quod sequit: Cecidit ignis de cęlo: et. v. h. ꝛc. qñ discrimẽ superni iudicis dicta ac facta ꝛ totã vitam nostrã perfecte examinãs ꝓ/bãdo nos sicut igne probatur argẽ/tũ/ imortales ac beatos factos in se/de collocabit ꝑpetua: vt adistar isra/elitarũ in ęternuꝫ gratulando cana/mus: Dñs ipse ẽ deus. c ¶ Appꝛ/hendite. Rab. Sic redemptor no/ster adueniẽte die iudicij/ mittet an/gelos suos ꝛ colligẽt oĩa scãdala de regno eius: et mittẽt eos in stagnuꝫ ignis/ vbi cruciabant ꝑm duriciã et impenitẽs cor eorũ. d ¶ Multę pluuię. Isid. Nascẽte christo dei fi/lio inter hoĩes ꝛ teneritudinẽ carnis nostrę accipiẽte: postq̃ mortẽ gusta/uit: ꝛ victor de mundo ad cęlos ascẽ/dit: imbrem gratię diuinę per septi/formẽ spiritũ de supnis ad terrã mi/sit: qui nos a peccato mundaret: et spirituales fructus gignere faceret. ¶ Rab. In virtutibus helię q꞉ po/tentia dei pollebat in infirmitatib⁹ suis/ quid de se poterat agnoscebat. Ibi oñdebat qḋ accepat: hic qḋ acce/perat custodiebat. In miraculis mõ/strabat: in ifirmitatib⁹ seruabat.

Mat. 13. e.

Rom. 2. a

B

derent sanguine. Postq̃ aũt trãsi/it meridies/ ꝛ illis prophetantibus venerat tps quo sacrificium offerri solet: nec audiebatur vox/ neq̃ ali/quis rñdebat/ nec attẽdebat oran/tes/ dixit helias omni populo: Ve/nite ad me. Et accedente ad se po/pulo/ curauit altare dñi qḋ destru/ctũ fuerat: et tulit duodeci lapides iuxta numerũ tribuũ filiorũ iacob. ad quẽ fact⁹ est sermo dñi dicens: Israel erit nomen tuũ: ꝛ ędificauit altare de lapidibus in nomie dñi. Fecitq̃ aquęductũ q̃si ꝑ duas ara/tiunculas in circũitu altaris: ꝛ cõpo/suit ligna: diuisitq̃ per mẽbra bo/uem ꝛ posuit super ligna/ ꝛ ait: Im/plete q̃ttuor hydrias aq̃: et fundite sup holocaustũ et sup ligna. Rur/sumq̃ dixit: Etiam secũdo hoc fa/cite. Qui cũ fecisset scdo/ ait: Etiã tertio idipm facite. Fecerũtq̃ ꝛ ter/tio: ꝛ currebãt aq̃ circa altare: ꝛ fos/sa aq̃duct⁹ repleta est. Cũq̃ iã tps eẽt vt offerret holocaustũ: accedẽs helias ꝓpheta ait: Dñe de⁹ abraã ꝛ isaac et israel/ ostẽde hodie quia tu es deus isrl/ et ego seru⁹ tuus: et iuxta p̄ceptũ tuũ feci oĩa v̄ba hęc. Exaudi me dñe exaudi me: vt di/scat ppl's iste q꞉ tu es dñs de⁹: et tu ꝯuertisti corda eo᷑ iterũ. † Cecidit aũt ignis dñi ꝛ vorauit holocaustũ ꝛ ligna ꝛ lapides: puluerẽ q̃ꝫ ꝛ aquã que erat in aquęductu lãbẽs. Qḋ cũ vidisset oĩs ppl's/ cecidit in faciẽ suã/ ꝛ ait: Dñs ipe est de⁹: dñs ipse est de⁹. Dixitq̃ helias ad eos: Ap/p̄hendite ꝓphetas baal: ꝛ ne vnus quidẽ effugiat ex eis. Quos cũ ap/prehendissent: duxit eos helias ad torrentẽ cison: et interfecit eos ibi. Et ait helias ad achab: Ascende/ comede ꝛ bibe: q꞉ sonus mltę plu/uię est. Ascẽdit achab vt comede/

Nico. de lyra

⁂ facta: ꝛ iõ in talib⁹ solẽt dare re/spõsa. a ¶ Postq̃ aũt trãs. me. i. tps eis p̄fixũ. b ¶ Dixit he. oĩ po. veni. ad me. q꞉ residuũ diei erat si/bi datum. c ¶ Curauit alta. dicit Rab. Sa. ꝙ istud fuit altare qḋ ędi/ficauerat saul dño. vt habet. j. lib. ca. xiiij. sꝫ fuerat destructũ ꝑ ieçabel: eo ꝙ fuerat cõstructum in honore dei. d ¶ Fecitq̃ aq̃. In heb. habet sic: Et fecit sulcũ duo᷑ sato᷑ sementis in circũitu altaris. Qḋ exponẽs Ra. Sa. dicit ꝙ fecit fossatũ ꝑuũ ad mo/dũ sulci q̃drilate᷑: tñ ita/ ꝙ spacium terrę inclusũ itra poterat semiari se/mente duo᷑ sato᷑. Est aũt satũ genus mẽsurę. ꝛ illud spaciuꝫ erat. l. cubito᷑ in q̃drũ: ad silitudinẽ atrij qḋ erat añ taberna/culum fęderis qḋ fecerat moyses qḋ fuit. l. cubito᷑ i q̃drũ. si/cut dictũ fuit Exo. xxvij. ꝛ intra illud spaciũ erat altare p̄dictũ qḋ reparauit helias. sicut et altare holocausto᷑ erat in atrio añ tabernaculũ. e ¶ Implete q̃t. hy. ꝛc. hoc fecit ad tollẽ/dum oẽm calũniã/ q̄ posset dici ignẽ ꝓus ibi fuisse latẽter: ꝛ vt miraculũ rẽt euidẽti⁹ ꝙ in aq̃ ignis valeret. f ¶ Et curre. aque circũ aq̃ cir. al. ex redũdãtia. g ¶ Et fossa aq̃du. re. ẽ. Ex hoc videret alicui ꝙ dictũ helię esset falsũ: q꞉. xij. hydrię aquę non sufficerẽt ad replendũ fossatum tantę longitudinis: scꝫ ducen/torum cubitorũ in circũitu: quia qḋlibet latus habebat quin/quaginta cubitos ꝑm ipm. Ad qḋ respõdet dicẽs: ꝙ vnus de effundẽtib⁹ illas hydrias fuit helisę⁹ q̄/ venerat illuc cũ alio pplo: q̃uis nõduꝫ esset helię discipul⁹. ꝛ effundẽdo hydri/am suã effudit aliquã ptẽ ei⁹ a casu sup man⁹ helię: ꝛ tũc aq̃ fluere cęperũt de di/gitis ei⁹ miraculose: sicut de fontib⁹ ab/undãtib⁹: ꝛ ꝑ h̄ fossatũ fuit repletũ. Ad ꝯcordiã aũt hui⁹ adducit illud qḋ hr. j. iiij. li. ca. iij. de trib⁹ regib⁹ aquã q̄rẽti/bus ꝑ intercessionẽ ꝓphetę. ꝛ rñdit vn⁹ de seruis regis israel: Est hic helisę⁹ fili/us saphat q̄ fudit aquã sup man⁹ helię. q. d. iste ẽ aptissim⁹ ad q̄rẽdũ signũ aq̃: q꞉ ꝑ effusionẽ aquę de manu sua factuꝫ fuit miraculuꝫ in multiplicatione aquę modo p̄dicto. i ¶ Dñe de⁹ abraaꝫ ꝛ isa. ꝛc. hãc orõnẽ credit fecisse alte vt posset audiri ad dei honorẽ: ꝛ ppli con/uersionẽ. k ¶ Et iuxta p̄ce. tuũ fe. ꝛc. s. imolãdo in excelsis extra hierusa/lẽ post tẽpli ędificationẽ qḋ erat illicitũ nisi ex speciali dispẽsatiõe diuina/ qḋ fe/cerat helias in ꝓposito. ꝛ de⁹ hoc ostẽ/dit ꝑ ignẽ descẽdẽtẽ sup holocaustũ ei⁹. Cętera patẽt in lr̃a. m ¶ Dixitq̃ he/ Hic describit ꝓpha᷑ baal occisio/ cuꝫ dr꞉ n ¶ App. ꝓ. ba. videbat eñ heli/as ppl'm feruẽtẽ ad honorẽ dei, ꝓpt recẽ/tiã miraculi visi: ꝛ iõ voluit accelerare mortẽ sacerdotũ q̄ decęperãt ppl'm: ne ieçabel iduceret regẽ maritũ suũ/ et rex ppl'm ad seruãdũ vitã ipso᷑. o ¶ Du/xit e. he. ad t. ci. vt eo᷑ cadauera i tor/rẽtẽ ꝓijcerẽt. Int fecit aũt eos helias ꝑ ppl'm sibi in h̄ assistẽtẽ: ꝛ aliq̃s forte oc/cidit manu ꝓpria zelo diuinę iusticię. si/cut ꝛ samuel legit regem amelech occi/disse. s. li. j. ca. xv. p ¶ Et ait he. ad ach. Hic ponit signũ de datione plu/uię ad tollendã siccitatẽ ꝛ famẽ cuꝫ dr꞉ q ¶ Quia so. mul. pl. i. iminet d̄ ꝓpi/⁂ quo: q꞉ plu.

※ l ¶ Dñs ipe est de⁹ ꝛc. oñdit ꝙ p̄dicator v̄itatis ꝯsiderare debet oppor/tunitatẽ tpis ad p̄dicãdũ. q꞉ scriptũ est Eccs. iij. b. Tps tacẽdi et tps loquẽdi. Propter qḋ sup illḋ Mat. xxiij. d. Ec/ce ego mit. ad vos sa. et scri. dic Hiero. Sapiẽtes q̄ nouerint qñ debeant ꝓfer/re sermonẽ. h ¶ Cũq̃ iã ꝛc. ꝑ sacrifi/ciũ helię significat sacrificiũ p̄dicatoris de ꝓpria carne. vñ Paul⁹ p̄dicator v̄i/tatis dic. j. Cor. ix. d. Castigo corp⁹ me/um ꝛ in ser. redi. ꝛc. Et ad h̄ sacrificium offerẽdũ iducit nos apl's Ro. xij. a. Ob/secro vos frẽs ꝑ miseri. dei vt exhi. cor. vr̃a ho. viuẽtẽ: sanctã: deo pla. rõnabile obse. vr̃m. Sed qm̃ nõ solũ caro: sꝫ etiã spũs hoĩs ẽ offerendus: iõ ad h̄ signifi/candũ facta fuit trina effusio aq̃ sup he/lię sacrificiũ. ꝑ quã significat triplex ef/fusio lachrymarũ. s. lachrymarũ ꝯtriti/onis ex recordatiõe pctõ᷑ ꝓprio᷑. Esa. xxxviij. c. dixit ezechias dño: Recogita/bo tibi oẽs an. me. in ama. aię meę. Et ibidẽ sibi dicit a dño: Audiui orõnẽ tuã ꝛ vidi lachrymã tuã. Effusio scda ẽ lachrymarũ cõpassiõis ex cõpassiõe ad christuꝫ ꝓ nobis passũ. Joh. xx. c. Maria stabat ad mo. fo. plo. Ter/tia v̄o effusio ẽ lachryma᷑ deuotiõis ex dilatiõe p̄mio᷑. Ps. xlj. a. Fuerũt mihi la. meę pa. die ac noc. Sequit: Trãsibo in lo. tab. admi. vsq̃ ad do. dei. m ¶ Dixitq̃ he. ap. ꝓ ba. q̄ interpretat deuorator. iõ ꝑ ꝓphetas baal intelligunt docto/res ꝛ p̄dicatores falsitatis propter quęstum tpalẽ. ꝑ h̄ q̄ ꝙ he/ ※ lias ꝓphas

C

D

Moraliter

1. q. 1. c. scriptura.

1. q. 4. §. pctõ plebis

Lachrymarũ effusio triplex

Nunciauit aũt achab iezabel oĩa q̄ fece.he.ꝛc. Seq̄tur: a ¶Timuit ḡ helias ꝛ surgens abijt ꝛc. Raba. Sancti viri sub leuãte spiritu ad summa rapiunt̃: q̃diu vero i hac vita sunt: ne superbiãt tẽtationibus reprimunt̃. hinc est ꝙ helias cum tot virtutibus ꝓcessisset: iecabel postmodũ q̃uis reginã tñ mulierculã fugit. ꝛ q̄ mortuos suscitabat: ventura preuidebat/alia quoq̄ preclara faciebat: timore percussus de manu mulieris mortem fugit: de manu dei mortem petit/ nec accipit. ☞ Et ecce ange.

Nico.de lyra

⁂ q̄: q2 pluuia fac̃ sonitũ i cadẽdo: et q̃to grossior ẽ ꝛ dẽtior: tãto fit sonit⁹ maior. b ¶Et.p.i ter.po.fa.su.i.ge.sua. Ut deuoti⁹ oraret ad diuinũ beneficiũ impetrãdũ ꝓ cõmuni ꝑplo. Licz eñ deus velit aliq̄n aliq̄d facere vel fieri: tñ cum hoc vult facere ꝑ orones sanctoꝝ. c ¶Ascẽde ꝛ ꝓ.cõ. mare. Ad videndũ si ascenderet aliqua nubes q̄ esset signũ iminẽtis pluuie. d ¶Reuertere septẽ vicib⁹. Per h̄ designabat̃ vniũsitas vitiorũ qb⁹ achab ꝛ ꝑpl's isrl' erãt irretiti: ꝓpt̃ que ꝓhibite fuerãt pluuie. Qr autem vniuersitas vitioꝝ ꝑ septenariũ designet̃/dic̃ Gre.homel'.xxv. Septez q̄ demõia maria habuit/q̄ vniuersis vitijs plena fuit. Nõ ṽo figuralis accipit̃ respectu noui test. cui⁹ vet⁹ testamentũ figura fuit. ꝫm ꝙ d̃r.j.Coꝝ.x.c. Oĩa in figura cõtingebãt illis. quia post septẽ christi mysteria.s. ꝯceptiõis natiuitat'/baptismi/ꝑdicatiõis/ passionis/resurrectionis/ascẽsionis: descẽdit abũdanter pluuia grẽ sup apostolos in die pentecostes: vt h̄r Act'.ij. e ¶Cunq̄ se ver. huc atq̄ illuc. Iũgendo regis currũ/ꝛ ꝑparando se ad recessum. f ¶Et man⁹ dñi facta est super heliã. accinctisq̄ lũbis cur.ꝛc. Dãs ei fortitudinẽ ꝛ agilitatẽ ad currendũ veloci⁹ ad ciuitatẽ q̃ equi regis.

Septẽ christi mysteria

Moraliter ✳ lias prophetas baal occidit vbi dicitur in tex. significatur ꝙ ꝑdicator ṽitat' debet tales falsos ꝑdicatores ꝛ doctores ꝑcutere gladio ṽbi diuini ꝛ denũciare eos occidendos ꝑ sñiam dei. a ¶Helias aũt ascendit in ver.car. ꝛ ꝓn⁹ i ter.po.fa.ꝛc. Per h̄ aũt ꝙ helias suis ꝑcib⁹ pluuiã impetrauit: significat̃ ꝙ ꝑ orones deuoti pastoris vel predicatoris impetratur gratia saluatoris.

¶In ca.xviij. vbi d̃r in postil. Usq̄ q̄ claudicatis i duas ptes: q2 aliq̄ eoꝝ colebãt deũ. ꝛ cũ hoc baal: sicut de samaritanis d̃r.

Additio.j. Samaritani ñ colebãt deũ: sz deos suos: vt.ĩ.iiij.li. de eis dicet̃: nisi ꝙ timebãt deũ. aliđ eñ ẽ tiere deũ: ꝛ aliđ deũ colere. Timor eñ seruil' põt eẽ sine charitate: nõ tñ cult⁹ dei/q̄ in fide spe et charitate cõsistit ꝫm Aug'.

¶In eo.ca.xviij. vbi dicitur in postil. Querit̃ hic quomodo acceptauerunt helie ꝓpositionẽ.

Additio.ij. Põt dici ꝙ ꝓphe baal tanq̄ penit⁹ infideles sicut nõ ꝯfidebãt de suis demonibus ꝙ facerẽt ignẽ descẽdere: ita nec credebãt ꝙ hoc faceret helias. ꝛ sic nõ timebãt cũ eo itrare ad examẽ: ꝙ si per oronez helie ignis nõ descẽdisset/ ꝓphete baal eẽnt securi.

Replica. In ca.xviij. vbi postil. exponẽdo claudicationẽ i duas partes de samaritanis ponit exemplũ q̄ colebãt dñm ꝛ cũ hoc baal/ꝯtradicit Bur. asserẽs ꝙ samaritani nõ colebãt deũ/sed solũ timebant dñm: addẽs ꝙ multũ refert int̃ colere ꝛ timere. Sed hoc factuz Burgeñ. nõ est pertractatiõe dignũ: q2 est cõtra rotundũ textũ.iiij. Re.xvij. vbi bis dicit̃ ꝙ colebãt: ꝛ semel tm̃ ꝙ timebant. sed ꝑsuasio Burgeñ. ad hoc ꝙ samaritani nõ colebant deũ pugnãs/includit periculosũ errorẽ: si eñ vt ip̃e putat ꝛ dicit/nullus ẽ cultus dei nisi fiat i fide/spe/ꝛ charitate: seq̄t sacerdotẽ i pctõ mortali missam celebrãtẽ nec colere/ nec sacrificare/nec cõficere: q2 illa sunt veri cult⁹ misse. esto ergo cultũ extra charitatem salua fide et forma ecclesie fore verũ cultum: sed nõ placidum deo: neq̄ ꝑfectũ ꝫm oẽm cõditiões theosebie. Sicut eñ ꝫm doctores concedit̃ fidem informẽ esse verã fidẽ: et ꝫm eã quisq̄ dicitur fidelis nũero et forma/q̃uis nõ informẽ merito: ita oportet concedi cultũ iformẽ qui hic dicit̃ claudicatio. ꝛ per hoc ad beatũ Aug'. dicit̃: ꝙ loquit̃ de cultu dei formato charitate.

ret ꝛ biberet. Helias aũt ascẽdit in verticẽ carmeli: ꝛ ꝓnus in terrã posuit faciẽ suã int̃ genua sua: ꝛ dixit ad pueꝝ suũ: Ascẽde ꝛ ꝓspice ꝯ mare. Qui cũ ascẽdisset ꝯtemplat⁹ esset/ait: Nõ est q̇cq̃. Et rursum ait illi: Reuertere septẽ vicib⁹. In septima aũt vice: ecce nubecula parua quasi vestigium homis ascẽdebat de mari. Qui ait: Ascende ꝛ dic achab: Iũge currũ tuũ ꝛ descẽde: ne occupet te pluuia. Cũq̄ se verterẽt huc atq̄ illuc/ecce celi† ꝯtenebrati sunt: ꝛ nubes ꝛ vẽtus: et facta ẽ pluuia grãdis. Ascẽdẽs itaq̄ achab abijt in ieçrahel: ꝛ manus dñi facta ẽ sup heliã: accinctisq̄ lũbis currebat an̄ achab donec veniret in ieçrahel.

Nunciauit Ca. XIX autez achab ieçabel oĩa q̄ fecerat helias: ꝛ quõ occidisset vniuersos ꝓphetas baal gladio: Misitq̄ ieçabel nũciũ ad heliã dicens: Hec mihi faciant dij et hec addant: nisi hac hora cras posuero animam tuam sicut animaz vnius ex illis. Timuit ḡ helias ꝛ surgens abijt quocunq̄ euz ferebat voluntas. Venitq̄ in bersabee iuda ꝛ dimisit ibi puerũ suũ: ꝛ ꝑrexit i desertũ viã vni⁹ diei. Cũq̄ venisset ꝛ sederet subter vnã iuniperꝝ: petiuit aĩe sue vt moreretur/ꝛ ait: Sufficit mihi domĩe: tolle aĩaz meã. Neq̄ enim melior sum q̃ patres mei. Proiecitq̄ se ꝛ obdormiuit

Nunciauit aũt Ca.XIX. achab iezabel omnia que fecerat helias. Postq̄ descripta est prophetarũ baal occisio: hic consequẽter occasione huius ponitur helie persecutio. Circa quod primo describitur hũana trepidatio. secũdo angelica prouisio/ibi: Ecce angelus domini. tertio diuina cõsolatio/ibi: Et ecce sermo dñi. Circa primuz dicitur: g ¶Nunciauit aũt achab iezabel oĩa q̄ fecerat helias. quasi cõpatiens prophet' baal occisis. et ex hoc patet eius malicia obstinata/postq̄ viderat tot signa mirabilia. ꝛ ex hoc vxor ei⁹ audaciam accepit occidendi heliam. vñ subditur: i ¶Nisi hac hora cras posuero animã tuã sicut animam vnius ex illis. Eam a corpore separãdo. credebat enim ista mulier/ꝙ propter istud verbũ non fugeret: eo ꝙ constanter se ostenderat achab que/renti ipsum ad mortẽ. sed deus eum ꝑmisit timere ex humana fragilitate: ne nimis eleuaretur ex constantia precedenti. ideo sequitur. k ¶Timuit ergo helias. Verbũ mulieris qui non timuerat offensam regis. l ¶Et dimisit ibi puerum suum ꝛc. Scz filium mulieris vidue quẽ suscitauerat: ꝛ quẽ mlier ex deuotione ei tradiderat vt eũ erudiret: ꝛ puer helie ministraret. ꝛ hic dicitur fuisse ionas propheta. Verũtamẽ quia helias volebat ingredi desertum ꝛ absq̄ vlla prouisione: quod videbatur durum pro puero: ideo dimisit eum. n ¶Petiuit anime sue vt moreretur. Id est petiuit a deo ꝙ aĩam suã de corꝑe acciperet. Optabat enim magis mori q̃ videre per idolatras contemptũ dei. o ¶Et obdormi. Fatigatus ex labore et ieiunio. ⁂ In vmbra

Moraliter. g ¶Nunciauit autem achab iezabel oĩa que fecerat helias. Sequitur: h ¶Misitq̄ iezabel nuncium ad heliam dicens. Sicut in expositione sacre scripture fit aliquãdo transitus a capite christo ad ei⁹ membra propter mutuam connexionem: sic etiam fit transit⁹ ab vno christi membro ad aliud propter eandem rationẽ. igit̃ sicut per heliam significatus est bonus doctor vl' predicator: ita hic per eũ significatur bonus discipulus doctoris vel predicator'/aut imitator. Per h̄ q̄ ꝙ helias fugit a facie ieçabel: significatur ꝙ bonus discipulus fugere debet concupiscentiam carnis. que significatur per ieçabel: eo ꝙ interpretatur fluxus sanguinis: ex cuius abundantia excitatur carnis concupiscẽtia. m ¶Et ꝑ.i de.vi.v.di.ꝛc. Per quod significatur religionis ingressus vel austeritas victus. Sed quia post ingressum religionis vel inchoationem vite austerioris aliqui tepescunt: ideo subditur: o ¶Et obdormiuit in vmbra iuniperi. Tepor enim aliquãdo nominat̃ i scriptura sopor. ✳ Et ecce an

Diuisio als† obiurgati.

Ecci.3.c.

Iunipe

a ¶Et ecce ange. Rab. Angelus q̄ heliā pauit/ magni cōsilij angelū signat: cuius opa tam in corpali q̄ in spūali natura subsistim⁹. b ¶Et ecce ad ca. suū subcineri. pa. ꝛ vas aquę. ¶Rab. Helias bis pastus exp̄mit nr̄ę naturę infirmitatem: q̄bus nō sufficit simplex pastus/ sed duplex: q̄tinus ad superna valeamus ascēdere. Sicut em̄ corpus sine alimento corpali subsistere neq̄t: ita nec aīa viuere pōt sine verbo dei. c ¶Qui cū sur. ꝛc. Rab. Sic ꝛ nos dum inertię somnū a nobis excutimus: necesse est vt diuino solatio ↄfortati/ gressu bonorū operū p̄ om̄e tēpus vitę p̄sentis sūmopere festinem⁹ ascendere in montē dei ꝛ in locuz sctm̄ ei⁹: vt ibi requiē inueniam⁹ ęternam. d ¶Et spūs grādis ꝛ for. Rab. Spūs ante dn̄m euertit mōtes ꝛ petras conterit: q: pauor q̄ ex aduentu eius irruit/ ꝛ altitudinē cordis nr̄i deijcit: ꝛ duritiā liq̄facit. Sȝ spiritui cōmotiōis ꝛ ignis nō inesse dn̄s dicit̄: esse ṽo in sibilo aure tenuis non negatur. q: cū mens contemplatione suspēdit̄: q̄cq̄d pfecte cōspicit de⁹ nō est: cū subtile aliq̄d cōspicit/ hoc est q̄d de incōprehēsibili substantia audit. Quasi em̄ sibilū tenuis aurę pcipimus cū saporē incircūscriptę veritatis contemplatione subita subtiliter degustamus. Post aurę tenuis sibilū vultuz suū ꝓpheta pallio operuit: q: in ipa cōtēplatione veritatis q̄nta ignorātia hō tegat̄ agnoscit. Vultui nāq̄ palliū sup̄ducere/ est mentē consideratione ꝓprię infirmitatis velare: ne altiora se quęre re audeat. Spelūca est nr̄ę corruptionis habitatio. sed cuz aliq̄d pcipere de diuinitate incipim⁹: iam q̄si in speluncę nr̄ę ostio stamus. Quia em̄ ꝓgredi perfecte nō possum⁹: ad cognitionē tamen veritat̄ inhiātes/ iā aliq̄d de libertatis aura captam⁹. In igressu q̄ speluncę stare ē repsso nr̄ę corruptiōis obstaculo ad cognitionē ṽitat̄ icipe exire. e ¶Nō i spū. i. nō arbitrer̄ ꝙ cum vēto veniat dn̄s: sȝ post spm̄ cōmotiōis. i. turbinē ꝛ impetū vēti trāsibit ignis: deinde sibil⁹ au. te. post hoc transibit dn̄s vt loquat̄ tecum. f ¶Ego solus. Rab. Tanto ꝓphetę quid difficile fuit cognoscere in hoc mūdo famulos remāsisse deo? Sȝ qui humilis etiaz occulta dei nouerat: ẑelat⁹ et

Eccli. 3. c.

B

a in vmbra iuniperi. Et ecce angelus dn̄i tetigit eum: et dixit illi: b Surge ꝛ comede. Respexit ꝛ ecce ad caput suū subcinericius panis/ ꝛ vas aquę. Comedit ḡ et bibit: ꝛ rursuz obdormiuit. Reuersusq̄ est angel⁹ dn̄i scd̄o: et tetigit eum/ dixitq̄ illi. Surge et comede. Grandis enim tibi restat via. c Qui cū surrexisset: comedit ꝛ bibit: ꝛ ambulauit in fortitudine cibi illius q̄draginta diebus ꝛ quadraginta noctibus/ vsq̄ ad montem dei oreb. Cūq̄ venisset illuc/ mansit in spelūca. Et ecce sermo dn̄i ad euz. Dixitq̄ illi: Quid h̄ agis helia? At ille rn̄dit: Zelo ẑelatū sum ꝓ dn̄o deo exercituū: q: dereliq̄runt pactū dn̄i filij israel. †Altaria tua destruxerūt: ꝛ ꝓphetas tuos occiderūt gladio: ꝛ derelictus suȝ ego solus: ꝛ q̄rūt aīam meā vt auferāt eā. Et ait ei: Egredere et sta in monte corā dn̄o. Et a ¶id est ventus. d ecce dn̄s trāsijt: et spiritus grādis ꝛ fortis/ subuertēs mōtes ꝛ cōterēs petras ante dn̄m: ¶transibit. e Non in spū dn̄s. Et post spiritū cōmotio: Nō in cōmotione dn̄s. Et post cōmotionē ignis: Non in igne dn̄s. Et post ignē sibil⁹ aurę tenuis. Qd̄ cum audisset helias: opuit vultū suū pallio/ et egressus stetit i ostio spelūcę. Et ecce vox ad eū dicēs: Quid h̄ agis helia? Et ille rn̄dit: ẑelo ẑelat⁹ sum ꝓ dn̄o deo exercituū: q: dereliq̄runt pactū tuū filij isrl̄. Altaria tua destruxerūt: ꝛ ꝓphetas tuos occiderūt gladio: et f derelict⁹ sum ego solus: et q̄runt aīam meā vt auferāt eam. Et ait

Iuniperi

Nico. de lyra

※ a ¶In vmbra iuniperi. arbor est crescēs in desertis: cuius vmbrā serpentes fugiūt. vt dicit Plinius: ꝛ ideo in vmbra eius hoīes secure dormiunt. b ¶Et ecce angel⁹ dn̄i tetigit euz. Hic consequēter circa heliam ponitur angelica prouisio: videlicet de cibo: q: famelicus erat ꝛ lassatus. ꝛ patet littera vsq̄ ibi: e ¶Et ambulauit i fortitudīe cibi illius ꝛc. Ex hoc videt̄ scriptura attribuere iter helię ieiunanti. xl. diebus et. xl. noctibus virtute cibi illius. propter quod dicit Aug⁹ lib. de mirabilibus sacrę scripturę: ꝙ ille cibus angelic̄ manibus p̄paratus habuit talē virtutē/ ꝙ potuit diu seruare naturam corporis a consumptione calidi naturalis/ propter quā requiritur sumptio cibi ad reficiendū id quod consumptū est: vt habet̄/ primo de generatiōe. f ¶Vsq̄ ad montē dei oreb vbi deus dedit legem: ꝛ ideo ibi voluit apparere helię qui fuit maximus ẑelator legis diuinę. h ¶Mansit in spelūca. dicit Ra. Sa. ꝙ ista fuit spelūca in qua stetit moyses qn̄ gloria dei transiuit ante eū. vt habet̄ Exo. xxxiij. in fine. i ¶Et ecce sermo domini. Hic cōsequēter circa heliā ponitur diuina ↄsolatio: q: reuelauit sibi plures bonos. s. septē milia remāsisse in pplo (al's in terra israel) ꝛ tres in breui suscitandos ad punitionē malorꝫ. Igit̄ circa hoc ponit̄ p̄mo diuia reuelatio. scd̄o helię executio/ ibi: Profectus ḡ. Circa primuz dicit̄: k ¶Quid hic agis helia? Hoc nō q̄siuit deus ex ignorantia: sed vt ex responsione helię ei cōuenictius nūciaret voluntatē suam. l ¶Zelo ẑelatus sum ꝓ dn̄o deo. i. ex toto corde ẑelaui ꝓ lege dī. m ¶Altaria tua de. Non loquit̄ hic de altarib⁹ q̄ erāt in hierl'm. s. altare incensi: ꝛ altare holocaustorꝫ: q: illa manebāt: sed de altaribus quę fuerūt facta i excelsis tp̄e quo licitū erat ibi imolare deo an̄ ędificationē tēpli. ꝛ licet post tēpli ędificationē nō esset licitū ibi deo immolare: vt dictū est ca. p̄cedenti: nisi ex speciali dispensatiōe dei: tn̄ minus maluȝ erat ibi deo īmolare q̄ idolis. Item destructa fuerāt in ↄtēptū dei ꝛ ad idolatrię exaltationē: ꝛ ꝓpter hoc plāgebat helias eorū destructionē. n ¶Et derelictus sum ego so. q: pauci remanserant a psecutione ieẑabel. sicut dr̄: rex est sol⁹ i domo sua: q̄uis sint ibi multi: sed sūt ibi pauci cōparatiue ad multitudinē q̄ solet cū eo esse. o ¶Egredere. s. de spelunca. p ¶Et sta in mū. co. do. paratus ad audiendū ei⁹ verbū. q ¶Et spūs. i. ventus grandis. subuertēs mon. ꝛc. r ¶Non in spū do. i. tunc non audies ṽbū dei loquētis sȝ postea. s ¶Et post spi. commo. i. terremotus. t ¶Et post cōmotio. ig. visibilit̄ an̄ heliā transiens. Ista aūt transibāt an̄ spm̄ suauem designātē dei p̄sentiā: ad designanduz terrorē ptātis diuinę. sicut Exo. xix. qn̄ dn̄s descendit sup̄ montem sinai ante eū cęperunt audiri tonitrua: ac micare fulgura: ꝛ nubes densissima opuit mōtē: ista tn̄ facta fuerūt misterio āgelico. x ¶Qd̄ cū au. he. ope. vul. suuz. q̄si aliq̄ mō territ⁹ vl' ex reuerētia diuini trāsit⁹. Cętera patent ex p̄di. vsq̄ ibi: ※ Vnges

†Ro. 11. a

C

D

Moraliter

※ b ¶Et ecce angelus domini tetigit eum ꝛc. nam angelus custos hominis eū excitat ad bonū exercitiū di. surge. p̄ mētis vigilātiā. c ¶Et come. sacrā eucharistiā. d ¶Grandis em̄ ti. re. via. q. d. ipsa est tibi viaticum ducens ad patriā. ideo sequitur. e ¶Et ambulauit ꝛc. dei oreb. p̄ hanc ambulationē helię significat̄ processus de bono in meli⁹ vsq̄ ad perfectionē vitę/ q̄ est pue̅tio vsq̄ ad patriā in spe: tn̄ quę ē certa expectatio futurę btitudinis ex grā et merit̄ ꝓueniens. Per. xl. ṽo diēs naturales qui consurgunt ex ductu denarij p̄ q̄ternarium/ significatur obseruatio decalogi in fide christi/ descp̄ta i libris. iiij. euāgeliorū. g ¶Cunq̄ venis. il. man. in spe. i. i obscuritate fidei quę est in ęnigmate: q: q̄ntūcunq̄ ꝓficiat hō in vita p̄senti/ tn̄ adhuc manet sub fidei cognitione: q̄ multū distat a patrię claritate. iō subditur: k ¶Quid hic agis he. q. d. nō est adhuc tp̄s pfectę q̄etis/ sed laboris ꝓ salute ꝓximorꝫ: cū necessitas h̄ req̄rit. ꝛ i h̄ arguit illos q̄ ꝓ sua q̄ete mag̅ volūt ↄtēplari/ dimissa ꝓximorꝫ necessitate. ¶Gre. Qui solitudīs loca q̄rūt hęc scire debēt ꝙ tot aīarꝫ rei sūt q̄t in publicū ꝓdeūtes ꝓdesse potuerīt. iō seq̄t: p ¶Egredere ꝛc. pat⁹ vocē ei⁹ audire ꝛ ope adiplere. Tn̄ dicūt̄ h̄ tria trāsire an̄q̄ dn̄i vox audiat̄. Primū ē spūs fort̄: p̄ quē sup̄bia vitę significat̄. Scd̄z ē cōmotio: p̄ quā ↄcupiscētia mūdi q̄ ē sp̄ i cōmotiōe. Tertiū ē ignis: p̄ quē ↄcupiscētia carnis itelligit̄. Hęc em̄ tria optet trāsire ꝛ totalr auferri ab eo q̄ aure mētis audire desiderat ṽbū dei. v ¶Et post ig. si. au. te. q: post trāsitū p̄dictorꝫ adest suauitas spūsscti p̄ sibilū tenuē vl' dulcē significata. ideo subdit̄: Ibi dn̄s. q̄d aūt audiat a dn̄o. subdit̄

※ Vnges aẑahel

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

E ℞ elat⁹ ꝛ aperta nesciebat. Vñ certum est: q̄ humilitatis radio se illuminat/ qui aliorū bona subtiliter pensat: qꝛ dū ea q̄ ipse fecerit facta foris ꝛ ab aliis cōspicit: eū qui de singularitate i/tus erūpere nitit/ sup̄bię tumore ꝓmit. Hinc ē q̄ voce dei ad heliā solū se estimantē dicit: Reliq̄ mihi septē.m.v. vt dū non solū se remansisse cognosceret: ela/tionis gl'iam q̄ ei de singularitate surge bat inclinaret. a ¶ Unges azahel. Non aliter nisi q̄ eum regē futurū pręDixit. Heliseum nō aliter q̄ palliū suuz iactās super eū. Illos duos reges nec ip̄e per se/ nec discipulus eius heliseus vnxit: sed quidā prophetarū missus est vt vngeret hieu. b ¶ Quicunq̄ fu/gerit. Rab. Nocentes/ iusticia diuina alios p reges plecti facit mucrone: ali/os per prophetas ꝛ sacerdotes trāsuer berat gladio linguę. c ¶ Profectus ergo inde helias ꝛc. Cū redemptor noster descendens de cęlo diuino iudi/cio acquisiuit populuz adhuc terrenis operibus inhiantez: in quo salutē fecit/ cū eū ad fidez conuertit. Helias em̄ in terp̄tat/ dñs deus: saphat/ iudicās: he/liseus/ dei mei salus. Super quem pro pheta palliuz suū misit: cū dñs pp'lm fi de catholica induit. Vñ ap'lus: Qui in christo baptiçati estis: chri.in. Reli/ctis bobus currit post heliā. qꝛ electoꝝ chorus audito: Nisi q̄s renunciauerit oībus/ nō po.m.e.d. statim cessauit ter/renis lucr' inhiare: secularibus deside/riis deseruire. ꝛ sic aliis verbū vitę prę/dicauit. hoc est em̄ osculari patrē ꝛ ma/trem: quoscūq̄ potest siue de iudęis / si de gentibus sermone velle corrigere. d ¶ Et mactauit illud. Raba. Po/pulus quoq̄ christianus carnalia desi/deria mactans totum exercitum suū in op⁹ euāgeliçādi ꝯuertit: vnde sufficiē ē pastū auditoribus suis prębere possit. e ¶ Secutus est heliā. Ra. Nostrū heliam sequitur ꝛ ministrat ei qui vesti gia eius sequens/ hoc est mandata illi⁹ obseruans: ministerium ꝛ bonorum cō digne satagit exhibere.

Gal.3.d. Luc.14.g

Porro bena/dab. Rab. Benadab signi/ficat diabolū: q̄ diuersos ex/ercitus malignorū spirituuz ad subuertendum populū dei contra/hit: sed per pueros principū israel vin/citur. i. per bonos auditores doctorū: qꝛ quod aurib⁹ audiunt factis implēt. Antiquus hostis in fugā vertit: omnis/q̄ suus exercitus a militibus christi ꝑ/turbatur. qui bene ducenta milia et tri gintaduo esse dicunt: qꝛ qui vtriusq̄ te stamēti scientiā perfecte tenēt/ ꝛ trinita tis fidē cū gemina charitate ꝯseruāt: hi apti militię summi reg' esse cōprobāt. ℞ Hęc faciant

Ca.XX.

dñs ad eū: Uade et reuertere in viā tuā p desertū in damascum. a † Cūq̄ pueneris illuc: vnges aça hel regē sup syriaz: et hieu filium namsi vnges i regē sup isrl'. Heli seū autē filium saphat: qui est de abelmeula vnges ꝓphetaz ꝓ te. b Et erit quicūq̄ fugerit gladium açahel/ occidet eū hieu: ꝛ quicun q̄ fugerit gladiū hieu / interficiet eū heliseus. † Et dereliquā mihi in isrl' septē milia viroꝝ/ quoꝝ ge/nua nō sunt incuruata añ baal: et oīne os qđ non adorauit eū oscu c lās manū. Profect⁹ ergo inde he lias repperit heliseū filiū saphat arātē in duodecim iugis bouz: et ip̄e in duodecim iugis boū arāti bus vnus erat. Cūq̄ venisset he lias ad eū: misit palliū suū sup il lum. Qui statim relictis bob⁹ cu currit post heliam/ ꝛ ait: Osculer oro te/ patrē meū ꝛ matrē meā: et sic seq̄r te. Dixitq̄ ei: Uade ꝛ re/uertere: Qđ em̄ meū erat feci ti/bi. † Reuersus āt ab eo/ tulit par d boū ꝛ mactauit illud: et in aratro boum coxit carnes: et dedit po/pulo/ ꝛ comederunt. Cōsurgensq̄ e abijt et secutus ē heliam/ et mi nistrabat ei.

Ca.XX.

f Porro benadab rex syrię cōgregauit om nē exercitū suū: et tri gintaduos reges se/cum/ et equos et currus: ꝛ ascen/dens pugnabat contra samariā/ et obsidebat eam. Mittensq̄ nū cios ad achab regem israel in ci/

Nico.de lyra

✻ a ¶ Unges aza. regē super syriā. Ad sui ꝯsalationez noīat sibi tres ꝑsonas ꝓmouendas ad idolatrarum destructi onē. ꝛ patet lr̄a vsq̄ ibi: b ¶ Interficiet eū heliseus. Qr autē açahel ꝛ hieu multos idolatras de israel interfecerint/ sa tis habetur expressum infra. iiij. libro. sed q̄ heliseus aliquos interfecerit/ nō legitur nisi de quadragintaduobus quib⁹ ma/ledixit: ꝓpter quod vrsi lacerauerūt eos: vt habetur infra. iiij. li. ca. ij. erant em̄ illi filij idolatrarū ꝛ idolatriā iam addiscen/tes. erāt enim de bethel vbi colebat vnus vitulus aureus: vt dictum ē supra. xij. ca. sed credendum/ q̄ verbum dñi i eo fue rit adimpletū. c ¶ Et derelinquā mihi in israel septem milia virorū. Hoc etiam dicit ad helię consolationē: q̄ cuz adhuc essent i israel multi ab idolatria mūdi. d ¶ Oscu/lans manuz. s. idoli ad eius reuerentiam: vel osculans ma/num propriā. ßm q̄ dicit Job. xxxj. c. Si vidi solē cū fulgeret ꝛ lunam incedentē clare: ꝛ osculatus sum manū meā/ in signū reuerentię. vñ ibi subdit. Qđ est iniquitas maxima. i. idola/tria. e ¶ Profectus ergo inde helias repperit helise/um filium saphat ꝛc. Hic consequenter ponitur mandati dñi executio per heliaz: vngendo heli/seum in prophetam: quem primo rep perit de tribus prędictis/ cum dicitur: f ¶ Misit pallium suum super il/lum. Hęc enim palliij impositio voca tur vnctio. vel etiam cum hoc vnxit eū: licz non sit scriptum. quia nō oīa scri buntur. Qr autē vnxerit açahel non ha betur nisi q̄ infra. iiij. li. cap'o. viij. dici/tur: q̄ heliseus eius discipulus dixit ip̄i açahel ip̄m fore regē syrię: ꝛ forte tunc vnxit eum/ licet nō sit scriptū. De hieu vero scribitur infra. iiij. libro. cap'o. ix. q̄ heliseus misit vnū de filijs propheta rum ad vngendū eū regem super isra/el. g ¶ Qui statim relictis bob⁹ cucurrit post heliam. Uolens oīni no adhęrere ei: motus instinctu spiri/tussancti. h ¶ Tulit par bouz ꝛc. Prę gaudio em̄ suę vnctionis fecit con uiuiū socijs suis ꝛ vicinis.

† De sacra vncti. c. vnico. † Ro.11.a

✻ a ¶ Unges azahel regem ꝛc. Dicitur em̄ ei q̄ vngat duos reges ad puniendum idolatras gladio. ꝛ vnum ꝓphetam verbo. Per quod significa/tur q̄ in ecclesia aliqui dimittūtur puni endi gladio materiali: aliqui vero puniū tur tm̄ gladio spirituali.

Moraliter. Eccli.48.

¶ In ca. xix. vbi dicit in postilla. Alta/ria tua dñe destruxerūt. non loquit hic de altaribus quę erant in hierl'm ꝛc.

Additio Rationabilit' pōt di/ci q̄ hic loquitur heli/as de ipsis altarib⁹ hierusalē. Licet em̄ ip̄a altaria nō essent destructa realiter: tamē erant destructa ßm opinionē ꝛ af fectionē idolatraꝝ. idolatrę em̄ ipsa de struerent si possent: et inq̄tum in ipsis erat illa destruebant. qui em̄ vitulos co lebāt publice in contēptū dei/ quātū in se erat destruebant altaria dei: id est to tum cultū diuinū fatebantur eē inanē. Et iste mod⁹ itelligendi patet ex eo qđ sequit. s. Et prophetas tuos occiderūt gladio. non em̄ legit q̄ tēpore helię seu ante ipsius tēpus aliqui prophetę dei fuissent occisi gladio. sed hoc est intelli/gendum modo prędicto: scz q̄ achab ꝛ ieçabel quantū in se erat occidebant ꝓ phetas dñi: Tum reputando eos va/nos: Tum etiam quia appetebant eo/rū interfectionem.

B

¶ Replica correctorij cōtra Burg.

Replica In cap'o autē. xix. de structionem altariuz dei de quibus conquestus fuit helias: postillator exponit de reali destructio/ne: Burgeñ. autem de intentionali.

Ca. XX

Porro benadab rex syrię. Postq̄ diuina proui/dentia q̄tum in se fuit achab a sua malicia reuoca/uit cęlestibus signis: hic consequēter eū reuocat in mirabilibus victorijs: licet abusus fuerit vtrisq̄ be neficijs. ꝛ diuiditur pars ista in duas ßm duplices victorias. Circa primū achab secūda ponit/ ibi: Accedēs autē ꝓpheta. Circa primū achab primo de obsidiōe anxiat. secūdo per prophetā de victorię ꝓ missione consolatur/ ibi: Et ecce ꝓpheta vnus. Anxiebat au/tē achab: tū qꝛ nō habebat populū vt posset resistere: tū quia nō poterat pacē nisi valde grauē habere. ꝛ hoc est qđ dr̄ hic: ✻ Hęc dicit be.

Diuisio

Moraliter. i ¶ Porro benadab rex sy. ꝛc. Syria sub/limis iterpretat. ideo p regē syrię diabolus significat. de quo dicit Job. xlj. d. Omne sublime videt. nā superbissim⁹ est. iō de ip̄o dicit ibidē: q̄ ipse est rex super omnes filios superbię. ✻ Ip̄e vero

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

a Hec fa.mi.dij ꝛc. Samaria more ciuitatũ habebat terrã interius ipsis pene muris eq̃lem: quo subsidio ictib⁹ arietis resisteret. Extra muroꝝ altitudo longe supficiẽ terre trãscẽderat. Ait ğ rex superb⁹ obsessos terrens/ ꝙ tantã haberet multitudinẽ: vt si q̃sq3 militũ vnũ lapidẽ vel stipitẽ/ vel cespitẽ ad construendũ cõtra vrbẽ aggerẽ apportasset/ agger exurgeret q̃ supficiei que erat intra muros eẽ videret equalis: ita vt ex equo pugnantes ꝯtra ciuitatẽ tela vł faces mitterent. b Ne glo. ac. Ra. Accinctus est qui cingulo circũdatur: discinctus q̃ cingulũ deposuit. Ait ergo rex isrł regi syrie glorianti quasi iam cepisset samariã quã obsidere ceperat: Ne glorietur accinctus eque vt discinctus. Ac si dicat: Noli gloriari quasi victor q̃ adhuc in acie positus quem victoria sequatur ignoras. quippe qui vincere credidit victus est.

Fugit ꝙ3

uitatẽ/ ait: Hec dicit benadab: Argẽtũ tuũ ꝛ aurũ tuũ meũ est: vxores tue ꝛ filij tui optimi mei sũt. Rñditq3 rex isrł: Juxta v̂bũ tuũ dñe mi rex tuus sũ ego ꝛ oĩa mea. Reuertẽtesq3 nũcij dixerũt: Hec dicit benadab q̃ misit nos ad te: Argentũ tuũ ꝛ aurũ tuũ ꝛ vxores tuas ꝛ filios tuos dabis mihi. Cras igiť hac eadẽ hora mittã s̃uos meos ad te: ꝛ scrutabunť domũ tuã ꝛ domũ seruoꝝ tuoꝝ: ꝛ oẽ qđ eis placuerit ponẽt in manib⁹ suis/ ꝛ auferẽt. Uocauit aũt rex isrł oẽs seniores terre: ꝛ ait: Aiaduertite ꝛ videte/ q̃m isidiať nobis. Misit eñ ad me ꝓ vxorib⁹ meis ꝛ filijs/ ꝛ ꝓ argento ꝛ auro: et nõ abnui. Dixerũtq3 oẽs maiores natu ꝛ vniuersus ppłs ad eũ: Non audias/ neq3 acq̇escas illi. Rñdit itaq3 nuncijs benadab: Dicite dño meo regi: Oĩa ꝓpter q̃ misisti ad me seruũ tuũ in initio/ faciã: hãc aũt rẽ facere nõ possum. Reuersiq3 nũcij retulerũt oĩa ei. Qui remisit ꝛ ait: Hec faciant mihi dij: et hec addãt: si suffecerit puluis samarie pugilł oĩs ppłi q̇ sequiť me. Et

a ¶ temeritatẽ arrogãtie modesto sermõe cõpescẽs ait:

respondẽs rex israel ait. Dicite ei: Ne glorie

a ¶ armis adhuc indut⁹. b ¶ depositis armis victor.

tur ắccinct⁹ eque vt discinctũs. Factũ ẽ aũt cũ audisset benadab v̂bũ istud: bibebat ipse ꝛ reges i vmbraculis/ ꝛ ait seruis suis: Circũdate ciuitatẽ. Et circũdederũt eã3. Et ecce ꝓpheta vnus accedẽs ad achab regẽ isrł ait ei: Hec dicit domin⁹. Certe vidisti omnẽ multitudinẽ hãc nimiã. Ecce ego tradã eã i manu tua hodie: vt scias q2 ego sũ dñs. Et ait achab: Per quem? Dixitq3 ei: Hec dicit dñs: Per pedisseq̊s ꝑncipũ ꝓuinciarũ. Et ait: Quis incipiet preliari? Et ille dixit: Tu. Recẽsuit ğ pueros ꝑncipũ ꝓuinciarũ: et reperit numeꝝ ducẽtoꝝ trigintaduoꝝ. Et post eos recẽsuit pplm: oẽs filios isrł septẽ milia: ꝛ egressi sũt meridie. Benadab aũt bibebat temulent⁹ in vmbraculo suo: ꝛ reges trigita duo cũ eo: q̇ ad auxiliũ ei⁹ venerãt. Egressi sunt aũt pueri ꝑncipũ ꝓuinciarũ in ꝑma frõte. Misit itaq3 benadab/ q̇ nũciauerũt ei/ dicẽtes: Uiri egressi sũt ꝺ samaria. At ille ait: Siue ꝓ pace veniũt/ apprehẽdite eos viuos siue vt ꝑlienť/ viuos eos capite. Egressi sunt ergo pueri ꝑncipũ ꝓuinciarum/ ac reliquus exercitus sequebať. Et ꝑcussit vnusq̇sq3 virũ q̇ ꝯtra se veniebat. Fugerũtq3 syri: ꝛ ꝑse-

Nico.de lyra

a Hec dicit bena. ꝛc. Achab eñ ꝑmo miserat nuncios ad benadab pro pace req̃renda: ꝛ ip̃e rñdit ista que dicta sunt. b Respõditq3 rex isrł: iuxta ver. tuũ. non dicit/ ꝑm verbum tuũ totaliter: q2 bñ concedebat ei aurũ ꝛ argentu3 ꝛ bona mobilia: non autẽ vxores et pueros. ideo subditur: c Tuus sum ego ꝛ omĩa mea. non autẽ dixit de vxorib⁹ ꝛ liberis. sed benadab huic oblationi non assensit: immo totũ habere voluit et absq3 dilatione: iõ subdiť: Cras igiť. ꝛ patz lr̃a. d Uocauit ãt rex is. o. se. vt haberet cõsiliũ cũ eis: q2 erat in arto positus: propter multitudinẽ exercitus regis syrie quez formidabat: ꝛ propter pacẽ duram qua3 rex syrie volebat. e Aiaduertite et videte q̃m insi. no. volens auferre vxores ꝛ filios: vt sic non remaneant in terra qui possint eã defendere in futuro: ꝛ sic obtinebat eam pro sua voluntate. f Non audias/ nec acquiescas illi. magis eñ volebant se exponere periculo belli. quia sicut vulgariter diciť: Melior est bona guerra q̃3 mala pax. iõ respondit achab: g Hanc autẽ rem face. non possum. ꝓpter qđ rex syrie indignatus: ꝛ de sua multitudine nimis confidens dixit: h Si suffecerit. ꝛ accipitur hic si/ pro non. i Puluis samarie ꝛc. vocatur aũt hic puluis samarie terra quã ciues portauerũt iuxta muros in magna quãtitate/ ad hoc ꝙ muri essent fortiores ad sustinendum ictus machinarũ ꝛ ad hoc ꝙ illi de ciuitate per illam terram apposita3 possent faciliter ire vsq3 prope ꝓpugnacula murorum ad defensionẽ ciuitatis. Dixit igitur benadab se iactando: ꝙ tanta multitudo erat in suo exercitu: ꝙ si quilibet acciperet pugillũ de terra/ implerenť fossata: ꝛ fierent aggeres ita magni exterius sicut fecerant ciues interius: per hoc innuens ꝙ statim caperet ciuitatem. cui respondit achab: k Ne glorietur accinctus ꝛc. Accinctus dicitur ille qui vadit ad prelium. Discinctus vero qui iam deposuit arma obtenta victoria. per hoc insinuans ipsi benadab: ꝙ non debeat gloriari ac si iam cepisset ciuitatem. l Circũdate ciuitatem. ponendo machinas ad inuadendu3 eam. m Et ecce propheta vnus. Hic consequenter achab de promissione victorie consolatur/ cum dicitur: Uidisti omnem multitudinem hanc nimiam: ecce ego tradam eam in manum tuam. cuius causa subditur: n Ut scias quia ego sum dominus. et resilias ab idolatria. o Et ait achab: per quem ꝛc. quia videbatur sibi impossibile propter populi sui paucitatem. propter quod propheta ad eum assecurandu3 replicauit nomẽ domini dicẽs: p Hec dicit dominus: Per pedissequos ꝛc. i. per armigeros principum de terra israel. vt communiter exponit Rab. Sa. dicens: ꝙ per hoc itelliguntur filij nobilium: qui non erant de filijs israel: sed erant dati obsides ipsi achab. Uñ in hebreo habetur: Per pueros principum prouinciarum. r Et ait. sc3 achab. s Quis incipiet preliari? id est/ quis erit in prima acie. t Et ille dixit: tu ꝛc. vt magis tibi attribuatur victoria: et per hoc debeas esse deo magis grat⁹. v Et egressi sunt meridie. quia illa hora solent homĩes comedere. et ideo minus erant parati ad resistẽdũ. ideo subditur: x Benadab autem bibebat temulentus in vmbraculo suo: Id est vino suffusus ꝛ iebriat⁹. y Misit itaq3 benadab: Id est miserat ante ad circumdandum ciuitatem: vt predictum est. ꝛ isti nunciauerunt ei egressum achab de ciuitate. 3 Apprehendite eos viuos. volebat enim communi populo vti in operibus seruilibus in regno suo: et principales volebat interficere varijs supplicijs lõga morte. Cetera patẽt.

Accedẽs aũt

Moralter

Ipse vero congregat exercitum suũ cõtra homines/ ad subijciendum sibi per peccatũ/ ꝛ maxime contra illos qui a sua seruitute recesserant pere penitentie sacramentum. ꝛ isti bene significantur per filios israel: qui recesserãt a cultu baal ꝛ adheserant deo dicentes: Dominus ipse est deus vt habetur supra. xviij. capitulo. s3 dominus facit eum superari cum suo exercitu. q Per pedissequos principum prouinciarum. Per quos conuenienter intelligi possunt pauperes predicatores: qui discurrunt ad predicandum contra vitia ex auctoritate prelatorum. qui bene dicuntur principes: eo ꝙ sunt successores apostolorum: de quibus dicitur Ps̃. xliiij. d. Constitues eos principes super omnem terram. Per predicationem vero pauperum religiosorum multi peccatores conuertuntur ad bonum: et sic in eis diabolus cum suo exercitu superatur.

Serui vero regis

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

E B a ❡Fugit q̄z be.rex syrię. Rab. Id est diabolus p̄nceps iniquoꝝ.q̄ꝛ oculi sublimes sunt. Syria em̄ sublimis in equo suę sup̱bię ꝯfidēs cū equitib⁹.s.oībus sup̱bis:qꝛ ip̄e est caput sup̱ oēs filios sup̱bię:ab exercitu christi superat⁹ in fugā verti tur:⁊ rex isrł̄ p̱cutit equos et currus ⁊c̄.qꝛ rex regū nequitias sp̄ūales obruit humani gene ris delenda peccata. ❡Ra. Diabol⁹ licet a sanctis sępi⁹ vincat̄:tm̄ iterū instaurat p̱/ liū cōtra eos:⁊ dum vno mō vincitur/alio statim vincere conat̄. ❡Ra. Maligni spi/ ritus si i sp̄ūalibus vincūtur in corp̱alibus belluz parant: satagentes vt aīas de super/ nis ad ima p̱cipitēt q̄ facili⁹ vincant. Si viderint cęlestia desiderare:terrena ad aman dum ingerūt. Si p̱speritate cōcessa deo gratię agant̄:stu/ dent vt per aduersa frangan tur. Sed sicut syri/ita dę/ mones vbi se superare con/ fidebant/ibi superati sunt.

B Abūt

Nico.de lyra

a ❡Accedens aūt p̱.⁊c̄. Hic cōsequēter describit̄ se/ cūda victoria ipsi achab con cessa:vbi achab p̄mo de bel/ lo futuro pręmonet̄.scd̄o vi/ ctoria ei prędicit̄:ibi:Et acce dens vnus vir dei.tertio ob/ tenta victoria achab abutit̄/ ibi: Dixeruntq̄z ei serui sui. Circa p̄mū dicit̄: b ❡Va/ de ⁊ confortare. Accipien do cōstantiā te defendēdi in F bello futuro. c ❡Et sci.et vi.i.nō sis negligēs in p̱uidē do tibi p̱pter victoriā quam habuisti. e ❡Dij mōtiū sunt ⁊c̄. Hoc dicebāt:qꝛ tē/ plū vbi colebat̄ deus in hie/ rusalē erat in mōte moria: et altare qd̄ reparauit helias ī monte carmeli. f ❡Ideo superauerunt nos. Crede bāt em̄ tanq̄z gentiles ⁊ erro nei/q̄ potestas dei israel se ex tenderet tm̄ in montibus. g ❡Amoue re.singu.ab exer.tuo et po.p̄n.p̱ eis. .i.principes bellatorū q̄ non sint ita delicati sicut reges: nec ī statu tā alto positi: ⁊ sic erūt fortiores ad pugnādū/ ⁊ magis voluntarū:vt p̱ hoc possint ascēdere ad altiorem gradū. h ❡Et ascendit in aphec. Quę est ciuitas fort̄ in tribu aser:quaz abstulerāt syri ab hebręis.et ē sita ī mō/ te:sed ante eam est planicies magna: vbi descenderūt syri vt pugnarent cū hebręis ī cā pestrib⁹. i ❡Quasi duo parui greges. Quia hebręi erāt valde pauci respectu sy/ riorū:vt sic victoria mag̃ ap pareret ex virtute diuina.

a cutus est eos isrł̄. Fugit quoq̄z benadab rex sy rię in equo cū equitib⁹ suis:nec nō egressus rex isrł̄ p̱cussit eq̄s et currus: et p̱cussit syriā plaga magna nimis. Accedēs aūt p̱pheta ad regem a isrł̄/dixit ei: Vade ⁊ cōfortare:⁊ scito/⁊ vide q̄d b c facias. Sequēti em̄ anno rex syrię ascendet ꝯ te. Serui v̄o regis syrię dixerūt ei: Dij mōtiuz d e sunt dij eoꝝ:ideo superauerūt nos. Sed meli⁹ f est vt pugnem⁹ ꝯtra eos in cāpestrib⁹:⁊ obtine/ bimus eos. Tu ergo v̄bū hoc fac. Amoue re/ g ges singł̄os ab exercitu tuo:⁊ pone p̄ncipes p̱ eis/⁊ istaura numeꝝ militū q̄ ceciderūt de tuis: ⁊ equos f̄m equos pristinos/⁊ currus f̄m cur/ rus q̄s an̄ habuisti/⁊ pugnabim⁹ ꝯtra eos in cā pestribus:⁊ videbis q̄ obtinebimus eos. Cre/ didit cōsilio eoꝝ/⁊ fecit ita. Igit̄ postq̄z annus h trāsierat/recensuit benadab syros:⁊ ascendit in aphec vt pugnaret ꝯtra isrł̄. Porro filij isrł̄ re/ cēsiti sūt. Et acceptis cibarijs p̱fecti ex aduer/ so castrametati sunt contra eos: q̄si duo parui i greges capraꝝ. Syri aūt repleuerūt terraz. Et k acedēs vn⁹ vir dei:dixit ad regē isrł̄: Hęc dicit dn̄s: Quia dixerūt syri:de⁹ mōtiū est dn̄s ⁊ nō l est de⁹ valliū:dabo oēm mł̄titudinē grādē hāc in manu tua:⁊ scietł̄ qꝛ ego suz dn̄s. Dirigebāt itaq̄z septē dieb⁹ ex aduerso hi atq̄z illi acies:se ptima aūt die cōmissū ē bellū. Percusserūtq̄z fi lij isrł̄ de syris cētū milia peditū ī die vna: fuge rūt aūt qui remāserūt ī aphec in ciuitatē: ⁊ ceci/ m dit mur⁹ sup̱ vigintiseptē milia hoim̄ q̄ reman/ serāt. Porro benadab fugiēs igressus ē ciuita/ tē ī cubiculū qd̄ erat ītra cubiculū. Dixeruntq̄z o n ei serui sui. Ecce audiuim⁹ q̄ reges domus isrł̄ p clemētes sint. Ponam⁹ itaq̄z saccos ī lumbis nr̄is:⁊ funiculos ī capitib⁹ nr̄is: et egrediamur ad regē isrł̄:forsitā saluabit aīas nr̄as. Accinxe rūt saccis lūbos suos: ⁊ posuerūt funiculos in capitib⁹ suis: venerūtq̄z ad regē isrł̄:et dixerunt ei: Seru⁹ tuus benadab dicit: Viuat oro te aīa mea. Et ille ait: Si adhuc viuit/ frater me⁹ est. q Qd̄ acceperūt viri p̱ omine. Et festinantes ra/ r s t puerūt v̄buz ex ore ei⁹/atq̄z dixerūt: Frater tu⁹ v benadab viuit. Et dixit eis: Ite ⁊ aducite eum ad me. Egressus ē ergo ad eū benadab: ⁊ leua x uit eū in curruz suū: Qui dixit ei: Ciuitates q̄s

k ❡Et accedens vn⁹ vir. Hic consequēter victoria ipsi achab promittitur/cū dicit̄: Et acce dens vnus vir dei. Licet nō noīetur:dicitur tamē a docto/ ribus cōmuniter q̄ fuit micheas filius iemla.⁊ hoc etiā dicūt hebręi. l ❡Quia dixerūt syri:de⁹ mōtiū ⁊c̄.i.quia blas phemauerūt deū israel/ attribuētes ei potentiā limitataz:de bellabūt̄ p̱pter istā blasphemiā. Dicūt etiā q̄ cū hoc dixit eis p̱pheta

p̱pheta q̄ nō parceret ipi benadab ⁊ pp̄ło eius: sed magis in terficeret p̱pt̄ blasphemiā dei p̱dictā.⁊ pp̄t̄ h̄ i hebręo ponit̄ bis: Et dixit. Vn̄ i hebręo sic h̄r: Et accedēs vir dei dixit ad re gē isrł̄.⁊ dixit: Hoc dicit dn̄s de⁹ ⁊c̄.qꝛ de mādato dei dixit ei q̄ victoriā illi daret: ⁊ q̄ syris deuict̄ nō p̱ceret. Cętera patēt vsq̄z ibi: m ❡Et ce.mur⁹ ⁊c̄. Volebat em̄ fortificare murum ad se defēdēdū itra ciuitatē. Sz qꝛ ędificiū erat antiquū ex ꝯcussi one ⁊ dei volūtate cecidit super blasphemos. n ❡Intra cu/ bi.⁊c̄.i.ī loco valde secreto. Io seph⁹ aūt dicit: q̄ cū pauc̄ sibi fi delissimis itrauit locū subterra/ neū secretuz:cui⁹ ingressus erat itra cubiculū. o ❡Dixerūtq̄z ei serui sui. Hic ꝯn̄r achab vi/ ctoria sibi data abutit̄ in dimissi one blasphemi/quē occidere te nebat̄ de mādato dei. p ❡Au diuim⁹ q̄ re.do.isrł̄ cle.sūt. Dicit em̄ Seneca in li.de clęmē tia: q̄ nullū ex oībus mag̃ decet p̄ncipē q̄z clęmētia.tm̄ sp̱ cū ea de bet esse iusticia: aliter nō eēt vir tuosa.⁊ iō in p̱posito mag̃ fuit demētia p̱cēdo blasphemis ꝯtra deum ⁊ iusticiā/ q̄n dixit achab: q ❡Si ad.vi.fra.me⁹ est.i. volo facere pacē cū eo ⁊ ꝯfęde/ rationē. r ❡Qd̄ ac.viri.i.ser ui benadab. s ❡Pro omīe.ē aūt omen f̄m q̄ dicit valeri⁹ ma ximus/ v̄bū ex isperato p̱latū.ex q̄ seq̄t̄ bonū alicui⁹ vł̄ aliq̄ꝝ:⁊ tūc dicit̄ oē illi⁹ vel illorū. Et ponit exēplū de romanis q̄rētib⁹ locū aptū vt ibi manerēt: ⁊ ciuitatez ędificarent.⁊ cū venissent ad lo/ cū vbi nūc est roma: vexillari⁹ q̄ p̱cedebat fixit vexillū in terra/di cēs: Stem⁹ qꝛ hic optime mane bim⁹: ⁊ hoc v̄bū fuit acceptū p̱/ omine. t ❡Et fe.ra.v̄bū ex ore ei⁹. Taq̄z firmiter dictū ne posset retractare. v ❡Atq̄z di xerūt: frater tuus benadab viuit. Ac si dice.sicut dixisti/ex nunc est fędus inter te ⁊ ipsum. x ❡Et leuauit ⁊c̄. pacifice et * honorifice.

*. o ❡Serui vero re.⁊c̄.iō supaue.nos in monti. Per seruos regis syrię itelligunt̄ dę mōes/q̄ sūt s̄b suo p̄ncipe.ipi v̄o aliq̄n pugnāt cū viris sctis ī mō tib⁹.s.q̄n nitūt̄ eos ipedire a de uotis orōnib⁹:q̄ mōtes dicunt̄: qꝛ f̄m Damascenū: Orō est ascē sus mēt̄ ī deū.sz ibi debellāt̄:qꝛ v̄tute orōnis p̱seuerātis fugāt̄. Qd̄ fuit figuratum Exo.xvij.c. vbi d̄r: q̄ amalech cū suo exerci tu fugat⁹ fuit ⁊ deuict⁹ p̱ moysē ī mōte orātē. Sz dęmōes sic de/ uicti a viris deuotis aliq̄n reuer tuntur ad pugnandum cum eis in campestribus. Nam aliquan do viri deuoti occupantur circa administrationes: tēporalem cu ra reqrētes: ppt̄ qd̄ p̱ cāpestria designāt̄: ⁊ dęmones sperāt eos in suis tētatiōib⁹ deuincere. sed freq̄nter ꝯtingit/ q̄ sicut victi fuerūt in montib⁹: sic ī cāpe strib⁹ debellāt̄. Et hoc ē q̄n viri deuoti in admistratiōib⁹ sibi cōmissis b̄n se h̄nt ad honorē dei ⁊ bonū p̱ximi: sz aliq̄n cōtin git deo p̱mittēte ⁊ diabolo p̱curāte/q̄ ex tali victoria victori supbiā erigit̄: ⁊ sic cū diabolo q̄ rex ē sup̱ filios sup̱bię ꝯfędera tur.⁊ hoc p̱ fędus achab cū rege syrię significat̄. Per hoc aūt * q̄ p̱pheta in

Omen

Honorifice

Heb.i.

Ps.79.

B

D

A.F a ¶Abijt ꝗ ꝓphe. Micheas ꝑabola vius est ꝓpter sermones quos regi erat dicturus: vt oñderet hoc ad illum magis q̄ ad se ꝑtinere. b ¶Erit aīa tua. Prouidendū est seruis dei ne ꝑm exemplū achab perniciosa securitate sibi blādiant̄ q̄diu hostis viuit: ne dū se q̄si victores arbitrent̄ ꝑ fraudē diaboli pacē ꝓmittentis citius elidant̄: q̄ sicut tūc ꝓpha regi ꝓ inconsiderata pietate ꝓnūciauit affore vltionē: ita nūc ꝓphe/ticus sermo ꝓnunciat: si paciscamur cū diabolo/eternā nobis ꝑ hoc imminere penā. c ¶Et furibūdus ⁊c. Iratus achab ꝓphaꝫ clausuꝫ seruari iussit: ⁊ cō/fusus v̄bis micheę domū remeauit.

Post v̄ba aūt ⁊c. Ca. XXI

D ¶Naboth. interp̄tat̄ cō/spicuus/ siue possessio. ieçrael honestas dei siue semen dei. Heb. i. a hoc totū cōuenit filio dei: qui est splen/dor eius glorię: quē cōstituit deus here/ Ps. 79. b dem vniuersorum. Hic naboth habuit vineā/de q̄. Vineā de egypto tra. Hāc cōcupiuit achab q̄ interp̄tat̄/frater pa/tris. i. pplus iudaicus de q̄ christus ꝑm carnē. Vt faceret hortū olerū. hoc ē: vt vbi vinuꝫ spūale germinare debuit/ibi fragilia phariseoꝝ dogmata trāsplan/taret. Naboth vineā dare nolēti. i. chri/sto phariseoꝝ supstitionib⁹ nō cōsentiē/ti: impia ieçabel. i. synagoga machina/ta est mortē. Interp̄tat̄ em̄ ieçabel co/habitatrix siue fluxus van⁹ vl' inanis: q̄ synagoga habitare videbatur in domo dñi: sed per vana desideria defluebat.

¶ In vineam

Nico. de lyra

B ✱ honorifice recipiens ip̄m. a ¶Et plateas fac tibi in damasco. i. in ci/uitate mea regia fac forū rerū venaliū: vt inde recipias tributū/tanq̄ habens in regno meo p̄ncipale dominiū. Dicit aūt Ra. Sa. h: q̄ non habebat in aīo h̄ facere: sed intendebat achab decipere. b ¶Tūc vir quidā. Postq̄ diuina ꝓuidētia reuocauit achab q̄tū in se fu/it signis ⁊ victorijs mirabilib⁹: hic con/sequēter eū reuocat cōminationibus. ⁊ p̄mo cōminat̄ ei mortem in ꝑsona pro/pria. scd̄o cū hoc in vxore ⁊ ꝓle sua. ca. sequēti. Circa primū sciendū: q̄ ꝓphe/ta de mandato dñi voluit ꝓponere ipsi achab parabolā ꝑ quā ignorans cōtra seipsum daret sententiā: sicut nathā ꝓ/posuit ipsi dauid: vt habet̄. ij. lib. xij. ca. Et ideo ad ꝓponendū primo dispo/nit̄ ꝑ plagā susceptā/cū d̄r: c ¶Dixit ad sociū suū in sermo. dñi: percu/te me. At ille noluit. ex q̄dā horro/re. d ¶Cui ait: q̄ noluisti ⁊c. et ꝑcu. te leo. propter pctm̄ inobedientię: q̄ eū cognoscebat ⁊ sciebat esse ꝓphe/tam dñi: cui est in oībus obediendū: cū sit dñs vitę ⁊ mortis/sanitatis et infir/mitatis. Cetera patēt vsq̄ ibi: e ¶Et mutauit aspersione ⁊c. In hebręo habet̄: Et mutauit panno. i. inuolutiōe panni. q̄ ligauit caput suū vulneratū: sicut solet fieri: ita tñ q̄ ex illis ligami/nib⁹ facies pro magna parte erat oper/ta: ne achab eum cognosceret: et sic ad parabolā ꝓpositā responderet sicut vni de populo qui ꝓpha non esset. f ¶Cūq̄ fugisset vir vn⁹ ⁊c. aduxit eū. s. captū. g ¶Custodi virū istū. sub pacto quod sequitur in littera. Et subintelligitur: Et sic recepi eum. h ¶Et ait rex israel ad eū ⁊c. Ignorās q̄ pro ipso diceret. Ubi etiam considerādum q̄ ista

tulit pater me⁹ a p̄re tuo reddā: et a plateas fac tibi in damasco sic̄ fec̄ p̄r me⁹ in samaria: ⁊ ego federatus recedā a te. Pepigit ꝗ fędus: ⁊ di/

¶ micheas.

misit eū. Tūc vir q̄dā de filijs pro b phetarū dixit ad sociū suū/i sermo c

¶ in capite.

ne dñi: Percute me. At ille no/luit percutere. Cui ait: Quia no/ d luisti audire vocem dñi/ecce rece/

¶ quod cum contigisset.

des a me/et percutiet te leo. Cūq̄ paululum recessisset ab eo: inuenit eū leo/atq̄ ꝑcussit. Sed ⁊ alteꝝ in ueniens virū dixit ad eū: Percu/te me. Qui ꝑcussit eū et vulnera/

¶ alligato capite.

a uit. Abijt ꝗ propha ⁊ occurrit re/gi ī via: ⁊ mutauit aspsione pulue/ e ris os et oculos suos. Cunq̄ rex trāsisset clamauit ad regem/et ait: Seru⁹ tuus egressus est ad pręli/andū comin⁹. Cunq̄ fugisset vir f vn⁹ / adduxit eū q̄daꝫ ad me/⁊ ait: Custodi virū istū. Qui si lapsus g b fuerit/erit aīa tua ꝓ aīa eius: aut talentū argēti appendes. Dū aūt ego turbatus huc illucq̄ me ver/terem: subito nō comparuit. Et ait h rex isrl' ad eum: Hoc est iudiciū tu/um qd̄ ipse decreuisti. At ille sta/ i

a ¶ et soluto capite.

tim abstersit puluerē de faciē sua: et cognouit eum rex isrl' q̄ esset de prophetis. Qui ait ad eum: Hęc

a ¶ benadab blasphemū.

dicit dñs: Quia dimisisti virūm k dignum morte de manu tua: erit l

¶ quia ipse te perimet.

aīa tua ꝓ aīa ei⁹: ⁊ ppl's tuus ꝓ po/pulo ei⁹. Reuersus est igit̄ rex isrl' m c in domū suam/audire ꝯtemnēs: et furibundus venit in samariā. n

Post verba Ca. XXI o

D autem hęc tpe illo vi/nea erat naboth ieçra/elitę: qui erat in ieçra/el iuxta palatiū achab regl' sama/rię. Locutus ē ꝗ achab ad naboth dicens: Da mihi vineā tuā/ vt fa/ciā mihi hortū olerū: q̄ vicina ē et ꝓpe domum meam. Daboq̄ tibi ꝓ ea vineaꝫ meliorē: aut si tibi cō/

duꝫ: q̄ ista parabola vera est in sensu C ꝓ q̄ ponit̄. s. ꝓ achab ⁊ benadab: sic̄ ⁊ parabola ioathan filij hieroboal q̄ h̄r Iudi. ix. b. Dixerūtq̄ oīa ligna ad rhānū: veni ⁊ impa sup nos. de sichi/mitis ⁊ abimelech: ꝓut ibidē plenī⁹ fuit dictū. In hoc em̄ cōsistit veritas ꝑabolę q̄ sit vera in sensu ꝓ q̄ ponit̄. i ¶At ille stati ab. ⁊c. In hebręo h̄r: Et āmouit pānū seu ligamētū de facie sua: vt cognit⁹ a rege ꝑabolā ad ꝓpositū applicaret dicēs: k ¶Quia dimi. vi. di. mor. ꝓpt̄ dei blasphe/miā: ⁊ ei⁹ sentētiā ꝯ benadab tibi de/nūciatā vt eam exeq̄reris. l ¶Erit a. t. ꝓ a. e. i. morieris. iste em̄ fuit idē ꝓpha q̄ denūciauerat sibi victoriā et dei sn̄iaꝫ de benadab. m ¶Reuer/sus ē ⁊c. Audire cōtēnes taq̄ obsti/natus in malicia sua. n ¶Furibū/dus venit in sa. dicit ioseph⁹ q̄ in/carcerauit ꝓphetam.

✱ q̄ ꝓpha increpauit achab de h̄ fę/dere di. k ¶Quia di. vi. di. mor. Moralit̄ de ma. tua ⁊c. significat̄ q̄ ex tali fę/dere cū dęmōe icurrit̄ mors gehēnę.

¶In ca. xx. vbi d̄r in postil. Postq̄ diuina ꝓuidētia q̄tū in se fuit achab a sua malicia reuocauit cęlestibus si/gnis ⁊c.

Additio. Si diuina ꝓuiden/tia q̄tuꝫ in se fuit reuocasset achab a sua malicia: vt d̄r in postil. indubie fu/isset reuocat⁹. Nā vt ecclia cātat: Di/uina ꝓuidētia ī sua dispositiōe nō fal/lit̄. Vñ melius diceret̄: q̄ diuina pro/uidētia fecit supnaturalia signa suffi/ciētia ad reuocationē achab si ip̄e nō fuisset obstinat⁹.

Replica. In ca. xx. vbi postil/ D lator ꝯtinuādo dicit: q̄ ꝓuidētia diui/na q̄tū in se fuit achab a sua malicia reuocauit cęlestib⁹ signis. Burgē. ni/tit̄ eū cape in ꝯmone: q̄ dixit/q̄tuꝫ in se fuit: volēs q̄ ꝑ h̄ circūloquat̄ volū/tatē dei bñplacitā: ⁊ ita achab fuisset ꝯūsus: q̄ illa volūtas sp efficax ē. Sꝫ Burgē. noluit aduertere naturā ter/minoꝝ theologicaliū: q̄ voluntas si/gni ꝓcipiēdo/cōsulēdo ⁊c. pōt facere qd̄ in se est: sicut voluntas bñplaciti. Et ita vere d̄r: de⁹ q̄tum in se est vult oēs hoīes saluos fieri: sꝫ defect⁹ ē ex ꝑte hoim: nō dei q̄ nō oēs hoīes sal/ui fiant. Hęc igit̄ Burg. obiectio po/tius est pueriliter tētatiua/ q̄ verita/tis inq̄sitiua: quē modū valde rep̄hē/dit btūs Hiero. ⁊ btūs Aug⁹. de do/ctrina christiana. Ca. XXI

Post v̄ba. Hic ꝯñr addit̄ Diuisio scd̄a comminatio facta ipi achab de morte ei⁹ vxoris et ꝓlis. Circa quā sic ꝓcedit̄: q̄ p̄mo ponit̄ ipsius achab noua ꝑuaricatio. scd̄o pōit̄ pęnę cōminatio ibi: Fact⁹ ē igit̄. tertio executio seu inflictio. ca. xxij. Noua ꝑuaricatio ipi⁹ achab fuit q̄ postq̄ m'tiplicit̄ deū offenderat ꝑ idolatriā: inocētē occidit ꝓpt̄ heredi/tatl' suę ꝯcupiscētiā. ⁊ ptꝫ l'ra vsq̄ ibi:

✱ Propiti⁹

Moralit̄. o ¶Post verba aūt Moralit̄ hęc tpe illo vinea erat naboth ieçraelitę. Per vineā naboth pōt intelligi possessio vl' aliud bonū viri iusti. Per achab regē hāc vineā cupiētē/hō q̄cūq̄ ⁊ maxime potēs q̄ cupidus ē boni alieni. Per vxorē aūt achab q̄ viā pessimā inuenit habēdi vineā ꝑdictā. s. ꝑ innocētis mor/tē/ significant̄ hoīes mali q̄ sunt potētib⁹ ꝯiūcti ⁊ dāt eis con/

y ✱ silia pessima

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

a ¶ In vineam naboth. vinea naboth eccl'ia de gētib'. Hāc occiso christo mali coloni ꝑripere moliebātur: cū fidē q̄ ꝑ eū ē extinguere/ ꝛ suā q̄ ex lege est iusticiā ꝑferre: ac gētibus imbuēdis conabant̄ inserere.

Ni. de ly.

a ¶ Propitius sit mi. d. ꝑ pcio vl' hereditate alia. Terra em̄ isrl' ꝓprie erat ipi' dei: ꝓpt̄ qđ nō poterat simplicit̄ vēdi: sꝫ solū vsq̄ ad iubileū: sic h̄r Leuit. xxv. ꝛ iō nec illud cōcedebat̄ in lege nisi in necessitate. naboth aūt erat diues: ꝓpt̄ qđ nō erat cōpulsus hereditatē suā vēdere. Rex etiā volebat eā ad ꝑpetuū h̄re. b ¶ Et ꝓijciens se in lectulū suū ꝛc. ex indignatione ꝛ ipatientia. Ex h̄ ptꝫ: ꝙ rex n̄ poterat accipe agros subditoꝝ suoꝝ ꝓ voluntate sua. c ¶ Grandis auctoritat' es. ironice loq̄bat̄. q. di. ex regia ptāte posses eam de facili habere. d ¶ Scripsit itaq̄ l'ras ꝛc. ꝛ signauit eas anulo ei'. q: antiq̄tus in anulis pncipū erat impssio ad literas signādū. ꝛ ex h̄ ptꝫ ꝙ iste l're de morte naboth fuerunt facte ꝛ misse de ei' scitu ꝛ volūtate. e ¶ Predicate ieiuniū. hoc em̄ faciebāt iudei qñ iudiciū d̄ aliq̄ magno scelere debebat fieri. f ¶ Et sede. fa. na. ꝛc. Tū q: erat de maiorib' ciuitat'. Tū vt nō viderēt̄ q̄rere eius mortē: sed honorem. g ¶ Bn̄dixit. i. maledixit: sicut Job. ij. c. Bn̄dic dō ꝛ morere. Propter horrorē em̄ maledictiōis eā signabant iudei noie ꝯrio. h ¶ Deū ꝛ regē. et sic accusabatur de diblasphemia et de crimine lese maiestat': ꝛ vtriq̄ debebat̄ pena mort'. Cet'a patēt vsq̄ ibi: i ¶ Quobrē eduxerūt eū ex. ci. tāq̄ indignū mori i ciuitate. Cet'a patēt vsq̄ ibi: k ¶ Surrexit ꝛ descē. in vi. naboth ꝛc. Hic ē duplex opinio hebreoꝝ. Aliq̄ dicūt ꝙ ꝓ criminib' impositis ipsi naboth bona ei' oia erāt confiscata hūano iudicio: ꝛ ideo rex descēdebat ad possidendū tāq̄ sibi acq̄sita.

Alij dicūt ꝙ

modi' putas argēti pciū q̄ntū digna ē dabo. Cui rn̄dit naboth: a Propiti' sit mihi dn̄s/ ne dem hereditatē patrū meoꝝ tibi. †Uenit ḡ achab i domū suā idignās ꝛ frēdēs sup ỽbo qđ locutus fuerat ad eū naboth iezraelites/ dicens: Nō dabo tibi hereditatē patrū meoꝝ. Et ꝓijciēs se in lectulū suū: b auertit faciē suā ad pietē: ꝛ non comedit panē. Ingressa ē aūt ad eū iezabel vxor sua/ dixitq̄ ei: Quid ē h̄ vnde aīa tua cōtristata ē: ꝛ q̄re nō comedis panē: Qui rn̄dit ei: Locutus suꝫ naboth iezraelite: et dixi ei: Da mihi vineā tuā/ accepta pecunia: aut si tibi placet/ dabo tibi meliorē vineā ꝓ ea. Et ille ait: Nō dabo tibi vineā meā. Dixit ḡ ad eū iezabel vxor ei': c Grādis auctoritat' es: et bn̄ regis regnū isrl'. Surge ꝛ comede panē/ ꝛ eq̄ esto aīo: ego dabo tibi vineā naboth iezraelite. d Scripsit itaq̄ l'ras ex noie achab: et signauit eas anulo ei': ꝛ misit ad maiores natu ꝛ ad optimates q̄ erāt i ciuitate ei'/ et habitabāt cū naboth. L'raꝝ āt erat ista snīa: e f Predicate ieiuniū ꝛ sedere facite naboth int̄ primos ppl'i: ꝛ submittite duos viros filios belial ꝯ eū: ꝛ falsuꝫ testimoniū dicāt: g Bn̄dixit naboth deū ꝛ regē. h Et educite eū ꝛ lapidate: sicq̄ moriatur. Fecerūt ḡ ciues ei' maiores natu/ ꝛ optimates q̄ habitabāt cū eo i vrbe sic ꝑceꝑat eis iezabel: ꝛ sic sc'ptū erat in l'ris q̄s miserat ad eos. Predicauerūt ieiuniū: ꝛ sedere fecerūt naboth int̄ p̄mos ppl'i. Et adduct' duob' viris filijs diaboli/ fecerūt eos sedere ꝯ eū. At illi scꝫ viri diabolici dixerūt ꝯ eū testimoniū corā m'ltitudie: Bn̄dixit naboth deū ꝛ regē. i †Quobrē eduxerūt eū ex ciuitatē: ꝛ lapidib' interfecerūt. Miserūtq̄ ad iezabel/ dicētes: Lapidatus ē naboth ꝛ mortu' ē. Factū ē aūt cū audisset iezabel lapidatū naboth ꝛ mortuū: locuta est ad achab: Surge posside vineā naboth iezraelite/ q̄ noluit tibi acq̄escere et dare eā accepta pecunia. Nō em̄ viuit naboth: sꝫ mortuus ē. Qđ cū audisset achab mortuū videlicꝫ naboth/ k surrexit: ꝛ descēdebat in vineā naboth iezraelite vt possideret eā. l Fact' ē igit̄ s'mo dn̄i ad heliā thesbitē/ dicēs: Surge: ꝛ descēde in occursū achab reg' isrl'/ q̄ ē i samaria. Ecce ad vineā naboth descēdit vt possideat eā: Et loq̄r' ad eū/ dicēs: m n Hec dic̄ dn̄s: †Occidisti isup ꝛ possedisti. Et post hec addes: o Hec dic̄ dn̄s: In loco h̄ in q̄ linxerūt canes sanguinē naboth/ lābēt q̄ꝫ sāguinē tuū. p Et ait achab ad heliā: q r Nū iuenisti me inimicū tibi: Qui dixit: Inueni eo ꝙ venūdatus sis vt faceres malū i cōspectu domini. s Hec dicit dn̄s: Ecce ego inducā sup te malū: ꝛ demetā posteriora tua: ꝛ interficiā de achab mingentē ad parietē ꝛ clausum/ ꝛ vltimū in israel. Et dabo domū tuam sicut domū hieroboā filij nabath: ꝛ sic domū baasa filij abia: t quia egisti vt me ad iracūdiā ꝓuocares: ꝛ peccare fecisti israel. v Sed ꝛ de iezabel locutus est dn̄s/ dicēs: †Canes comedēt iezabel i agro iezrahel. Si mortu' fuerit achab in ciuitate: comedēt eū canes. Si autem mortuus fuerit in agro: comedēt eū volucres celi. x Igit̄ nō fuit alt' tal' sic achab †q̄ venūdat' ē vt faceret malū i ꝯspectu dn̄i. Cōcitauit ei eū iezabel vxor sua: ꝛ abominabil' effect' ē: intātū vt

a ¶ Et christus falsis testibus passus est extra portā.

Alij dicūt ꝙ naboth fuit frater p̄ris achab: ꝛ ꝙ ꝓ criminib' sibi iposit' nō solū fuit ipse lapidat': sꝫ ꝛ filij ei' cū eo. sic ꝛ de achan d̄r Judic. vij. Et idō achab ei' nepos descēdit ad possidēdū tāq̄ heres: q: nō remāserat ali' ꝓpinq̄or. Et huic dicto cōcordat qđ d̄r. ī. iiij. li. ca. ix. f. Si nō ꝓ sanguie naboth ꝛ ꝓ sanguie filioꝝ ei' queꝫ vidi heri ait dn̄s/ reddā tibi i agro isto. l ¶ Fact' ē igit̄. Hic post ꝑuaricatiōnē achab describit̄ pene cōsequētis cōminatio/ cū d̄r: m ¶ Occidisti. q: sic dictū est/ ꝛ patet ex h̄ loco: l're mort' naboth de scitu ꝛ volūtate achab facte fuerūt ꝛ misse. n ¶ Insup ꝛ pos. valde iniq̄. o ¶ Hec dicit dn̄s: i lo. h̄ ꝛc. Dicūt aliq̄ ꝙ si accipiat̄ sāguis achab in ꝓpria ꝑsona: tūc ly in h̄ loco/ nō designat locū signatū: sꝫ regionē. q: sic d̄r ca. sequēti: curr' vbi fluxerat sanguis achab lot' fuit in piscina samarie: ꝛ ibi linxerūt canes sanguinē sic ablutū. Si aūt accipiat̄ sāguis achab in ꝑsona filij sui: cui' sāguis erat q̄dāmō sāguis p̄ris: sic ly h̄ loco signat locū determinatū vbi lapidatus fuit naboth: ꝓut pt3. ī. li. iiij. c. ix. Ra. Sal'. dic̄ ꝙ de sāguine naboth i ꝑsona ꝓpria intelligit̄ ꝙ i eodē loco canes linxerunt sanguinē achab vbi ꝑus lābuerūt sanguinē naboth. q̄lit̄ aūt istđ possit intelligi videbit̄ ca. sequenti. p ¶ Nū in. me ini. ti. ita est i hebreo ꝛ i libris correctis. ꝛ ē sensus: nūq̄d iuenisti me talē ꝙ deberes mihi inimicari. q ¶ Qui d. i. eo ꝙ es inimic' dei cui' suꝫ ꝓu'. vn̄ s̄bdit̄: r ¶ Eo ꝙ v. sis ꝛc. sic ei res vēdita trāsit i dn̄ꝫ ꝛ possessiōeꝫ emēt': sic achab videbat̄ totaliter s̄bdit' idolis ꝛ seruiēs eis. s ¶ Et de. po. t. exponat̄ sic. s. de hieroboā ꝛ baasa. t ¶ Et pec. fe. isrl'. nō solū i cultu vituloꝝ sic alij reges ꝑcedētes: sꝫ etiā i cultu baal. v ¶ Canes co. iezabel. vt h̄r h̄ fuit ipletū tpe hieu: vt h̄r ī. iiij. li. ix. ca. x ¶ Igit̄ nō fuit al. s. in regib' ipm ꝑcedentib': q: introduxit cultū baal in regnū suum ad incitamētū vxoris sue. sic. s. dictū est ca. xvj. ꝛ hic repetit̄. * Itaq̄ cū au

* filia pessima rapiendi simpliciū ꝛ innocētū bona.

l ¶ Fact' ē igit̄ s. dn̄i ad he. ꝛc. Quia achab descēdēti ad possidendū vineam ꝑdictā: denūciauit ex parte dn̄i terribilē sententiā ꝯ se ꝛ vxorem suā. ꝑ qđ designat ꝙ ꝑdicator ỽitat' ꝯ malos hoies ꝛ ei' ꝯsiliarios dꝫ ꝑdicare ꝯstāter/ ꝛ denūciare nisi peniteāt penā eternā. * Itaq̄ cum

†23. q. 4. c. couenior †Act. 7. †De pe. di. 3. c. achab †3. 14. c. et 16. b. et 4. 22. f †4. Reg. 9. Moral. li. Diui

A ※ a ¶ Itaq̧ cū au. ach. s. 7c. s. helie de morte sua et posteritat' sue. b ¶ Scidit vesti. sua. in signū penitētie 7 humiliationis corā deo. ista tñ pnīa fuit timor pene vt cōiter dr. nec obstat qđ subdit/ q̄ ꝓpt eā dilata est deletio dom⁹ sue: q: talis pnīa lz nō sit meritoria grē 7 euasionis pene eterne: tñ bñ est meritoria aliq̄n dilationis pene tpalis. Alij aūt dicūt q̄ fuit vera pnīa: sz ad horā: q: nō ꝑmāsit in ea: sz mag' reuersus fuit ad mala preterita. c ¶ Nō inducā malū. s. deletionis dom⁹ sue in dieb⁹ suis: sed in diebus filij sui: vt habet infra iiij. lib. ca. x.

Moralit. ※ a ¶ Itaq̧ cum audisset achab sermōes istos sci. vestimēta sua. in signū pnie: ꝓpt qđ pena cōminata fuit ad tēpus dilata. 7 ꝑ hoc significat q̄ quādo peccator vere penitet eterna pena quā meruerat in tēporalē cōmutat.

Ca. XXII

Diuisio. Ransierūt igit. Descripta comminatiōe pene ipsi⁹ achab: hic pñr ponit ei⁹ inflictio q̄tū ad ꝑsonā achab. et ꝑmo describit ei⁹ occisio. scđo iosaphat reg' iude cōditio/ ibi: Josaphat ꝟo. Circa primū sciēdū: q̄ achab fuit occisus in bello qđ mouit ꝯtra regē syrie. 7 ideo ꝑmo describit belli tractat⁹. scđo ꝯgressus/ ibi: Ascēdit itaq̧. In tractatu ꝟo belli ꝑmo reqrit auxiliū. scđo consiliū/ ibi: Dixitq̧ iosaphat. Circa primū dr: d ¶ Trāsierūt igitur tres an. s. a tpe q̄ achab dimisit abire benadab: vt dictū ē. s. xx. ca. ita q̄ lapidatio naboth fuit media int' illā dimissionē 7 istud bellū. in anno aūt tertio descendit iosaphat rex iuda ad regē isrl' ad vidēdū eū: q: erāt cōfederati ad iuicē 7 fili⁹ iosaphat habebat filiā achab vxorē. f ¶ Ignoratis q̄ nrā sit rha. galaad. q. d. nō debet' ignorare. erat eñ ciuitas sacerdotalis 7 refugij: vt hr Deu. iiij. et Josue. xx. sz reges syrie abstulerāt eā a filijs isrl'. et iō achab volebat eā recupare 7 ait iosaphat reqrēdo ei⁹ auxiliū q̄ ei cōcessit. d. g ¶ Sic ego sum ita 7 tu. i. vnū sum⁹ ad h̄ q̄ vn⁹ ꝓsequat negocia alteri⁹ 7 econuerso. h ¶ Dixitq̧ iosaphat ad regē is. q̄re oro te ho. 7c. Hic pñr q̄rit cōsiliū. Josaphat eñ q̄ erat fidel' cōsiderās ꝑicula belli volebat sup h̄ audire ꝟbū dñi: sz achab infidelis vocauit ꝓphetas baal q̄ ꝓphabāt spū maligno. i ¶ Qui respōderūt: ascende. Ista ꝓpositio erat dubia/ habēs duplicē intellectū: sic et ista: Aio te eacida romanos vincere posse: q̄ fuit rñsio demonis in idolo. ꝑ quā poterat intelligi/ q̄ iste vinceret romanos: vl' ecōuerso q̄ romani vincerēt eacidē. Ille igit accipiēs in sensu q̄ videbat pro se/ pugnauit contra romanos 7 fuit deuictus ꝭm intellectum de

sequeret idola q̄ fecerāt āmorrei/ q̄s cōsum- a psit dñs a facie filiox isrl'. † Itaq̧ cum audis- b set achab ꝭmōes istos: scidit vestimēta sua: 7 opuit cilicio carnē suā: ieiunauitq̧ 7 dormiuit in sacco: 7 ambulauit demisso capite. Factus ē āt ꝭmo dñi ad heliā thesbitē/ dicēs: Nōne vidisti hūiliatū achab corā me? Quia igit c humiliat⁹ ē mei cā: nō iducā malū i dieb⁹ ei⁹: sz in dieb⁹ filij sui inferā malum domui eius.

d **T**† Ransierunt igit tres Ca. XXII anni absq̧ bello inter syriā 7 isrl'. In anno aūt tertio descēdit iosa- e phat rex iuda ad regē israel. Di- f xitq̧ rex israel ad seruos suos: Ignoratis q̄ nrā sit rhamoth galaad: 7 negligim⁹ tollere eā d' manu reg' syrie? Et ait ad iosaphat: Venies ne mecū ad ꝑliādū i rhamoth galaad? Di- g xitq̧ iosaphat ad regē isrl': Sic ego sū ita 7 tu. † Populus me⁹ 7 ppl's tu⁹ vnū sunt: 7 equi- h tes mei equites tui. Dixitq̧ iosaphat ac regē israel. Quere oro te hodie ꝭmonē dñi. Cōgregauit ergo rex isrl' ꝓphetas q̄dragintos circiter viros/ 7 ait ad eos: Ire debeo i rhamoth i galaad ad bellādū: an q̄escere? Qui rñderūt Ascēde/ 7 dabit eā dñs i manu regis. Dixit k aūt iosaphat: Nō est hic ꝓpheta dñi q̄spiā/ l vt interrogem⁹ per eū? Et ait rex israel ad iosaphat: Remāsit vir vn⁹ per quē possumus in- m terrogare dñm: sz ego odi eū: q: nō ꝓphetat mihi bonū sz malū: micheas fili⁹ iemla. Cui iosaphat ait: Ne loq̄ris ita rex. Vocauit ergo rex israel eunuchū quendā/ 7 dixit ei: Festina adducere micheā filiū iemla. Rex āt isrl' 7 iosaphat rex iuda sedebāt vnusq̄sq̧ i solio suo: vestiti cultu regio in area iuxta ostiū porte samarie: 7 vniuerse ꝓphete ꝓphetabāt i cōspectu eox. Fecit q̧z sibi sedechias fili⁹ chanaā n cornua ferrea/ 7 ait: Hec dicit dñs: His ventilabis syriā/ donec deleas eā. Omnesq̧ ꝓphete similiter prophetabāt/ dicētes: Ascen- o de i rhamoth galaad: 7 vade prospere: 7 tradet eam dominus in manu regis. Nūci⁹ vero qui ierat vt vocaret micheā/ locutus est ad eū/ dicēs: † Ecce sermones prophetarum ore vno bono regi ꝑdicant. Sit ergo 7 sermo tu⁹ similis eorū: 7 loq̄re bona. Cui micheas ait: Viuit dñs: q: qđcūq̧ dixerit mihi dñs/ hoc loq̄r. Venit itaq̧ ad regem/ 7 ait illi rex: Michea. ire debem⁹ i rhamoth galaad ad ꝑliandū/ an cessare? Cui ille rñdit: Ascēde: 7 vade prospere: 7 tradet dñs i manu reg'. Dixit autem rex ad eū: Iterū atq̧ iterū adiuro te: vt nō loq̄ris mihi nisi qđ verū est in nomine domini. Et ille ait: Vidi cunctū israel dispersū p i mōtib⁹ quasi oues nō habentes pastorē. Et q ait dominus: Nō habēt isti dominū: reuerta- r tur vnusquisq̧ i domū suā i pace. Dixit ergo

tellectū demonis: 7 sic fuit in ꝓposito. k ¶ Dabit eā dñs in manu regis. Poterat intelligi de rege syrie vl' rege isrl'. ꝓphete aūt baal 7 achab accepērūt eā i sensu falso. l ¶ Nō est hic ꝓpheta dñi. q: iosaphat abhorrebat ꝓphas baal. m ¶ Remāsit vir vn⁹ per quē pos. iter. do. sz ego odi eū. eo q̄ sibi dixerat: Erit anīa tua pro aīa eius. vt hr. s. xx. ca. Cetera patēt vsq̧ ibi: n ¶ Fecit q̧z sibi sedechias filius chanaan cornua ferrea/ et ait. Hec dic dñs 7c. Sic eñ ꝓphete dñi aliq̄n ꝓphetabant nō solū ꝟbis/ sz etiā sensibilib⁹ signis: 7 sicut Hieremias posuit catenas in collo suo. vt habet Hiere. xxviij. d. sic etiā falsi ꝓphete vt magis eis crederetur. Cetera patent vsq̧ ibi: o ¶ Ascē. 7c. et va. ps. Hoc nō dixit assertiue: sz mag' negatiue vel optatiue: vt sit sensus: vtinā sic posses ire. et hoc ꝑ signa percepit achab: ꝓpter qđ adiurauit ꝓphetā vt diceret clare ꝟitatē. 7 tūc dixit: p ¶ Vidi cunctū isrl' dispersum. i. fugiētē de ꝑlio. q: sic veniūt ad preliū vnite: ita fugiunt dispse. q ¶ Quasi oues nō ha. pa. id ē ducē. 7 ꝑ hoc designat ipi⁹ regis achab mortē. r ¶ Reuertat vnusq̄sq̧ 7c. Per h̄ ostēdit ꝓpheta q̄ solus achab erat in hoc ꝑlio moritur⁹. Sz cōtra videtur esse ꝓphetia michee: quia dixit. s. xx. g. Quia dimisisti virū dignum morte de manu tua/ erit aīa tua ꝓ anima eius: 7 ppl's tuus ꝓ ppl'o eius. Ad hoc pōt dici: q̄ ibi designauit tñ mortem achab: 7 ꝓpter hoc dixit: Erit aīa tua ꝓ anima ※ eius: non

Moralit. d ¶ Trāsierūt g̊ tres anni absq̧ bel. 7c. Sequitur: e ¶ Descendit iosaphat rex iuda ad regē isrl'. Per affinitatem iosaphat iusti cū achab pessimo significat societas iusti cuiuslibet cū iniquo de qua iustus est arguendus. propter quod. ī. dicit ipsi iosaphat per ꝓphetā: Impio prebes auxiliū: et his qui oderunt dominū amicitia iungeris: 7 iō iram domini merebaris: sz bona opera inuenta sunt in te. Et non solum spūale prouenit iusto ex impij societate: sed etiam aliquando malum corporale: sicut fuit in proposito. nam iosaphat ex societate cum achab in prelio fuit in mortis periculo. Nam achab iniqu⁹ sub specie honorandi iosaphat: fecit eum ingredi bellum in apparatu regio: vt sic totū pōdus belli sup eū verteret. sed dei prouidētia iosaphat clamauit ad dominū: 7 sic fuit liberat⁹: 7 achab deceptor fuit letalit vulneratus. ꝭm quod scribit Prouerb. xxvj. d. Qui fodit foueā incidet in eā.

y ij ※ Et linxerūt

C †50. dist. §. econtra De pe. dist. 1. c. voluisset ꝟ. achab et dist. 3. c. illđ ꝟ. achab et c. talis in fi. et. c. sicut achab

†2. Pa. 18. a

†4. Re. 3. a De sū. trini. c. dānam⁹

D

Moralit.

†2. Pa. 18. c

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

a ¶ Vidi dñm sedē. Ca. XXII
Soliū dñi angelicę ꝑtātes:q̄rū mēti bus deꝰ ꝓsidēs inferius cūcta dispo/ nit. Exercitꝰ cęli ministrātiū angelo/ rū mltitudo:dextera ꝑs angeloꝝ ele cta:sinistra ꝑs reproba. Neq₃ eñ de xtera cōcludit deꝰ/neq₃ sinistra:q̄ ita est intra oīa/ vt sit ⁊ extra. Sed quō mali ō exercitu cęli? Quia q̄uis ab ęthereo cęlo pulsi/ adhuc tñ in aerio demorant cęlo. vñ Paulus: Cōtra spūalia nequitię in cęlestibꝰ. Oīs ex/ ercitus assistit deo:q̄r ⁊ volūtas ele/ ctorū spirituū diuinę deseruit pote/ stati:⁊ reproboꝝ sensus suę seruiens malicię iudicio oīpotētꝭ obtēperat. (Eph.6.c)

Nico.de lyra

⁂ eius: non aūt dixit hoc de pplo: erūt aię ppli tui ⁊c̄. et sic designauit tm̄ ppli fugā. ¶ Aliter soluit Rab. Sa.dicēs ꝙ sanguis michęę iusti exi ens de capite eius qñ vulneratus fu it a socio suo i sermone dñi: vt habet supra.xx.ca.expiauit mortē cōmina/ tam populo: non autem ipsi achab. a ¶ Nūq̄d nō dixi tibi quia nō ꝓphetat mihi bonū.q.d.iste fal/ so ꝓphetat mihi malū ex odio. et iō ꝓpheta declarauit modū deceptio/ nis achab/ dicēs: b ¶ Vidi dñm se.sup so.su.in silitudine ipm rep̄/ sentāte:ex hoc exteriꝰ formata/ vl' in terius in imaginatione ꝓphę:intelle/ xit tñ q̄d talis silitudo signaret ⁊ alię q̄ cōsequēter ponunt. c ¶ Et oēm exercitū cęli.i.multitudinē angelo/ rū. d ¶ A dextris.q̄tū ad bonos angelos. e ¶ Et a sinistris.q̄tuz ad malos.q̄ dicunt deo assistere:eo ꝙ in pluribꝰ sunt executores diuinę iusticię. Vñ Job.ij.a.dr: Cū venissēt filij dei ⁊ starēt corā dño: affuit inter eos ⁊ sathan. f ¶ Et ait dñs: q̄s decipiet achab regē israel. Per hoc ⁊ ꝑ illud qd̄ dr infra: Et dixit do minꝰ: decipies et ꝓualebis ⁊c̄. non est intelligendū ꝙ falsitas siue falsuz reuelet a deo: vl' de eiꝰ mādato:cum sit veritas ꝑ essentiā:sed ꝑ hoc intel/ ligit ꝑmissio diuina: q̄r iusto iudicio deꝰ ꝑmittit malos hoīes decipi a de monibꝰ q̄ nō habēt potestatē aliquid faciendi/ nisi quantū ipse permittit. g ¶ Egressus est autē spiritus. scilicet malus.iō subdit: h ¶ Ero spūs mēdax ⁊c̄. ⁊ ex hoc ptz falsi/ tas dicti Ra.Sa. Qui dixit hunc fu isse spm̄ naboth defuncti: q̄r naboth fuit iustus: ⁊ ꝑ consequēs spūs eius erat in parte iustoꝝ. Preterea aię ꝑ/ fectoꝝ nō loquūt in ꝓphetis falsis: sed angeli mali:qñ a deo ꝑmittunt. i ¶ Percussit mi. volēs ostēdere ꝙ eēt falsus ꝓpha:tū q̄r manꝰ sua nō aruit sicut manꝰ hieroboā extēsa cō/ tra ꝓpham dñi: vt hr̄.s̄.xiij.c. tū q̄r ſm apparentiā micheas videbat lo qui cōtra dictū helię q̄ erat maior ꝓ/ pheta.q̄r dixerat: In hoc loco i quo linxerūt canes sanguinē naboth lam bēt sanguinē achab: q̄ locꝰ ē iux iezra el. Micheas aūt dicebat eū interfici endū i rhamoth galaad. ⁊ iō ex h̄ cō/ sequēter arguebat sedechias/ꝙ nec helię nec michęę erat credēdū: eo ꝙ dicta eoꝝ discrepabāt. k ¶ Visu/ rus es in die illa ⁊c̄. Dicunt aliq̄ ꝙ hoc fuit

rex israel ad iosaphat: Nūq̄d nō di/ xi tibi q̄r nō ꝓphetat mihi bonū: sed semꝑ malū? Ille vō addēs ait: Pro/ pterea audi sermonē dñi. Vidi do/ minū sedentē suꝑ soliū suū:⁊ oēm ex ercitū cęli assistētē ei a dextrꝭ ⁊ a sini/ stris. Et ait dñs: Quis decipiet achab regē israel:vt ascēdat ⁊ cadat i rhamoth galaad? Et dixit vnꝰ ver/ ba huiuscemodi:et aliꝰ aliter. Egres/ sus est aūt spiritus:⁊ stetit corā dño/ ⁊ ait: Ego decipiā illū. Cui locutus est dñs: In quo? Et ille ait: Egredi/ ar et ero spiritꝰ mendax in ore omniū prophetarū eiꝰ. Et dixit dominus: Decipies:⁊ preualebis. Egredere ⁊ fac ita. Nūc igit ecce dedit dñs spiri tū mendacij in ore omniū propheta/ rum tuorū q̄ hic sunt: ⁊ dñs locutus est contra te malū. Accessit autē se/ dechias filius chanaan: ⁊ ꝑcussit mi cheā in maxillā/⁊ dixit: Me ne ergo dimisit spiritus dñi/et locutus est ti/ bi? Et ait micheas: Visurꝰ es in die illa qñ igredieris in cubiculuz intra cubiculū vt abscondaris. Et ait rex israel: Tollite micheam/ et maneat apud amon principem ciuitatis/ et apd̄ ioas filiū amalech:et dicite eis: Hęc dicit rex: Mittite virū istum in carcerē:⁊ sustentate eū pane tribula/ tionis ⁊ aqua angustię/donec reuer/ tar in pace. Dixitq₃ micheas: Si re uersus fueris in pace/nō est locutus in me dominꝰ. Et ait: Audite popu li omnes. Ascendit itaq₃ rex isrl' et io/ saphat rex iuda i rhamoth galaad. Dixit itaq₃ rex isrl' ad iosaphat: Su me arma et ingredere prelium:et in/ duere vestibꝰ tuis. Porro rex israel mutauit habitū suū: et ingressus est bellum. Rex autē syrię preceperat principibꝰ curruuz trigintaduobus/ dicens: Non pugnabitis contra mi/ norē ⁊ maiorē quempiam/ nisi cōtra regem israel soluz. Cum ergo vidis/ sent ꝓncipes curruū iosaphat/suspi/ cati sunt ꝙ ipse esse rex israel. Et im/ petu facto pugnabant contra eum. Et exclamauit iosaphat: Intellexe/ runtq₃ principes curruū ꝙ non esset rex israel:⁊ cessauerūt ab eo. Vir au tem quidam tetendit arcum in incer/ tum sagittam dirigens: et casu per/ cussit regem israel inter pulmonem ⁊ stomachū. At ille dixit aurigę suo:

a ¶ quod exigebāt merita eius.

¶ a sinistris.

ꝙ hoc fuit qñ hieu interfecit ꝓphetas baal: vt habet infra.iiij.lib.ca.x. Alij autem dicunt ⁊ melius vt videtur ꝙ hoc fuit in regressu de rhamoth gala ad.quia tūc filius achab et principes querebant sedechiā ad interficiendū eo ꝙ iuerāt de eius ꝯsilio i rhamoth galaad ad prçliandū. l ¶ Tollite micheam:⁊ maneat apud amō ꝓncipē ciuitatis.i.ꝓpositū regis. m ¶ Mittite virū istum in car. Ex h̄ patz obstinatio achab in malo. n ¶ Et ait: audite ppli oēs. Ad/ huc eñ volebat loqui ꝓpha: sed fuit amotꝰ ⁊ ductꝰ ad carcerē. o ¶ Ascē dit itaq₃ rex isrl' ⁊ io. Hic cōsequē/ ter describit belli cōgressus/cum dr: p ¶ Sume arma tua ⁊ ingrede/ re prçliū:⁊ induere vestibꝰ tuis. sic est in libris correctis. ⁊ concordat lr̄a hebraica: q̄ talis est: Immuteris ⁊ vade ad ꝓliū: ⁊ tu indue vestimēta tua. q̄ sic exponit: Immuteris.s.amo uēdo vestē cōmunē ⁊ accipiēdo arma bellica: ⁊ tu induere vestimēta tua .i. insignia regalia quę soles portare ad ꝓlia. q ¶ Porro rex isrl' mu.ha. Di/ id est nō accepit insignia regalia. cūt aliq̄ ꝙ h̄ fecit ad honorandū iosa/ phat q̄ venerat cū eo in eiꝰ adiutoriū: ⁊ idē volebat sibi attribuere ꝓncipa/ litatē belli. Alij aūt dicūt:ꝙ licet hoc videat ſm apparentiā lrę:tñ intende bat aliud .s. ꝙ pondus belli verteret suꝑ iosaphat. Rex autē syrię. Se/ quit: r ¶ Nō pugnabitis cōtra minorē ⁊ ma. quēpiā nisi ꝯ regē isrl' solū. Ratio aūt huiꝰ ꝓcepti fuit: vt dicit Ra.Sa.q̄r exploratores re/ gis syrię erant ꝓsentes: licet occulte qñ micheas dixit solū achab moritu/ rū in illo ꝓlio. ⁊ cū retulissēt h̄ regi sy rię/ dedit h̄ ꝓceptū:q̄r al's ꝓbauerat veritatē v̄boꝝ ꝓphę: ꝓpter qd̄ vole/ bat se eis cōformare. s ¶ Et excla mauit iosaphat. inuocādo diuinū auxiliū ⁊ eleuando suū vexillū: sic so/ let fieri in talibus. ⁊ per hoc intellexe runt ꝓncipes regis syrię ꝙ eēt rex iu/ da. t ¶ In incertū sagittā diri/ gēs. q̄r mittebat sagittā cōtra multi/ tudinē: nō cōtra aliquā determinatā personā. v ¶ Et casu ꝑcussit re/ gem israel. Ista ꝑcussio licet fuerit casualis ex parte sagittātis:q̄ nō diri/ gebat sagittā ex intētiōe ad regē isrl': nō tñ fuit casualis ex parte dei q̄ hoc ꝓordinauerat. x ¶ Inter pulmo/ nē ⁊ stomachū.ij. Paral.xviij.dr: Inter ceruicē ⁊ scapulas: ⁊ vtrūq₃ fu it verū: q̄r sagitta a parte anteriori in/ trauit ꝓpe pulmonē: ⁊ in parte oppo sita exiūt superius v̄sus scapulas: q̄r illa sagitta ꝓtēdebat se inaltando: q̄r iste sagittator erat de peditibꝰ: et rex israel pugnabat in alto/ stās in curru suo. In hebręo habetur: Inter squa/ mas et loricā. Habebat eñ suꝑ lori/ cam armoturā de laminis ferreis ad modū squamarū factis: ⁊ vna fuit ele uāta seu amata a loco suo: ⁊ sic sagit/ ta inuenit ibi loca itutata ⁊ armis nu data .vel foramina loricę discooper/ ta: ⁊ sic facilius intrauit ⁊ perforauit regem m odo predicto. ⁊ sic trāslatio nostra nō discordat ab hebręo in sen/ tentia: sed nostra designat ꝑcussionē in corꝑe: littera v̄o hebraica i armis. ⁂ Eijce me

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
B4B/D Vol. 2

a Verte manū tuā: et eijce me de exercitu: q2 grauiter vulnerat⁹ sum. Cōmisum est ergo
b prelū in die illa. Et rex isrl' stabat in curru suo ꝯtra syrios: ⁊ mortu⁹ ē vespe. Fluebat aūt sanguis plage in sinū curr⁹: ⁊ p̄co ꝑso/ nuit i vniuerso exercitu anq̄ꝫ sol occūberet dicēs: Unusq̄sq; reuertat' i ciuitatē et in ter rā suā. Mortu⁹ ē aūt rex: ⁊ ꝑlat⁹ ē in sama/ riā: sepelierūtq; regē i samaria. Et lauerūt
c currū ei⁹ i piscina samarie: †⁊ linxer̄t canes
d e sanguinē ei⁹: ⁊ habenas lauerūt/ iuxta ver/ bū dñi qđ locutus fuerat. Reliqua vō ser
f monū achab et vniuersa q̄ fecit: et domus eburnea quā edificauit cūctarūq; vrbium
g q̄s extruxit: nōne hec scp̄ta sūt in libro ser/ monū dieꝝ regum isrl'? Dormiuit ḡ achab cū patrib⁹ suis: ⁊ regnauit ochozias filius
h ei⁹ ꝓ eo. Josaphat vō fili⁹ asa regnare ce/ perat sup iudā: anno q̄rto achab regl' isrl'. Trigintaq̄nq; annoꝝ erat cū regnare cepis set ⁊ vigintiq̄nq; annis regnauit i hierusa/ lem. Nomē matris ei⁹ azuba filia salai. Et ambulauit in oīni via asa p̄ris sui: ⁊ nō de
i clinauit ex ea. Fecitq; qđ rectū erat i ꝯspe
k ctu dñi: verūtamē excelsa nō abstulit. Ad huc eñ/ ppl's sacrificabat: ⁊ adolebat incē
l sum in excelsis. Pacēq; habuit iosaphat cū rege israel. Reliqua autē verboꝝ iosa/ phat et opa ei⁹ q̄ gessit ⁊ ꝑlia: nōne hec scri pta sunt in libro v̄boꝝ dierū regum iuda?
m Sz ⁊ reliquias effeminatoꝝ q̄ remāserāt i dieb⁹ asa patris eius abstulit de terra. Nec erat tūc rex cōstitutus i edom. Rex vō io saphat fecerūt classes i mari q̄ nauigarēt i ophir ꝓpter aurū: ⁊ ire nō poterāt: q2 ꝯfra cte sunt in asiongaber. Tūc ait ochozias fi lius achab ad iosaphat. Uadāt serui mei cū s̄uis tuis i nauib⁹. Et noluit iosaphat. Dormiuitq; iosaphat cū patrib⁹ suis: ⁊ se pult⁹ est cuz eis i ciuitate dauid p̄ris sui: re gnauit iorā fili⁹ ei⁹ ꝓ eo. Ochozias aūt fi/ o lius achab regnare cepat sup isrl' in sama/ ria: āno septimodecio iosaphat regl' iuda: p regnauitq; sup isrl' duob⁹ ānis. Et fec ma/ lū in ꝯspectu dñi: ⁊ ambulauit i via patris sui ⁊ m̄ris sue: ⁊ i via hieroboā filij nabath q̄ peccare fecit isrl'. Seruiuit q̄z baal ⁊ ado rauit eū: ⁊ irritauit dñm deum israel iuxta omnia que fecerat pater eius.

Finit primus liber Malachim: id est tertius Regum.

A ⁂ a ¶ Eijce me de exercitu q2 grauiter vulnera. sū. Nō simpliciter: sed de p̄ma acie in q̄ erat vt esset in alia posteriore in q̄ nō sic īpugnaret' ⁊ posset ma/ gis occultare se esse taliter vul/ neratum. ideo sequit': b ¶ Et rex israel stabat in curru cō tra syros. ne sui aduerterent il lū letaliter vulneratū et fugerēt de prelio. Cetera patēt vsq; ibi: c ¶ Et linxerūt canes sāgui/ nē ei⁹. in eadē regione in q̄ infe ctus fuit naboth: ꝓut expositū fuit ca. p̄ce. s̄m vnū modū: q2 sa maria vbi lotus fuit curr⁹ a san guine achab: ⁊ iezrahel vbi lapi dat⁹ fuit naboth/ distant q̄si per xv. miliaria que faciūt septē leu/ cas. d ¶ Et habenas laue/ rūt. In hebreo habet': Et arma turas lauerūt. s. a sāguīe achab. e ¶ Juxta v̄bū dñi ⁊c. i. pro pe locū i q̄ lapidat⁹ fuit naboth s̄m ꝙ dixerat dñs ꝑ heliā. q̄liter aūt h̄ fuerit/ sciendum: ꝙ achab habebat domū regiā i samaria ⁊ iezrahel: ⁊ vinea naboth iezra helite erat ꝓpe domū illā q̄ erat i iezrahel: ⁊ ibi erat armamenta riū regis. ꝓpt' qđ ibi portata fu erūt arma in q̄b⁹ vulneratus fu erat: ⁊ ibi lota a sanguīe achab: quē linxerūt canes in loco deter minato vbi fuerat interfect⁹ na/ both. Et iđo scr̄ptura fecit distin
B ctionē inter loturā curr⁹ ⁊ armo rū: dicēs ꝙ arma fuerūt lota iu/ xta verbū dñi: et s̄m h̄ verificat' dictū Ra. Sa. dicēt' ꝙ sanguis achab i ꝑsona ꝓpria itelligit'/ cū dr̄. s̄. ca. p̄ce. In loco h̄ in q̄ lin/ xerūt canes sāguinē naboth ⁊c. sic ibidē dictū fuit. f ¶ Et do. ebur. quā edifi. Qualis autē fuerit dom⁹ ista nō h̄r ex scriptu ra: sz de ipsa fit hic mētio/ notan do achab đ curiositate excessiua in q̄ nō modicum est peccatum. g ¶ Nōne hec scri. sūt in li. ⁊c. ex h̄ patz ꝙ liber hic allega/ tus nō ē idē qđ paralipomenon in q̄ nulla fit mētio đ ista domo eburnea: sz est ali⁹ liber a nabu/ zardan cōbustus: vl' a syrijs: nec postea fuit repatus. h ¶ Josa phat v̄o. Hic ꝯñr ponit' ipsi⁹ iosaphat regis iude ꝯditio: cui⁹ vita cōmēdat' excepta familiari/ tate quā habuit cū achab idola/ tra: ⁊ excelsoꝝ ꝑmissiōe. iō s̄bdit': i ¶ Fecitq; qđ rectū ē in cō/ spectu dñi. sicut et fecerat asa pater su⁹. k ¶ Uerūtū excel sa nō abstulit. In quib⁹ ppl's sacrificabat deo: tñ vt p̄dictū est ꝙ iō nō erat licitū: q2 ꝓhibitū. s. post tēpli edificationē: vt frequē ter sup̄ dictū ē. ⁊ q2 ppl's erat ad h̄ assuet⁹. iō difficile erat amoue re ꝓpter ꝯsuetudinē: verūtamē ezechias tpe suo abstulit: vt h̄r j. iiij. lib. ca. xviij. l ¶ Pacēq; habuit io. Istud recolit': q2 inter asa patrē suū ⁊ baasa regē isrl' fuerat bellū: tñ de hac fa/ miliaritate rep̄hensus fuit ꝑ ꝓphetā tanq̄ꝫ in h̄ rep̄hēsibilis. ij. Para. xix. Impio prebes auxiliū: et his qui oderūt domi/ nū ami/

C nū amicitia iūgeris. et idcirco irā domini merebaris ⁊c. m ¶ Sz ⁊ reliquias eff̄eminatorum. Qui autē dicantur effeminati ex/ positū fuit supra. xv. ca. ⁊ licz asa eos abstulisset: non tñ totaliter/ sz iste perfecit. n ¶ Nec erat tunc rex consti. in edom. a tē/ pore dauid quo subiugauit sibi il lud regnum: ⁊ posuit ibi vnum p̄/ fectum qui respondebat de terra regi iuda. ⁊ hoc durault vsq; post tempus iosaphat. Sed tempore ioram filij sui rebellauit edom: et †3. 21. f constituit sibi regem: vt habetur. j. lib. iiij. ca. viij. ⁊ propter hoc de illo fit h̄ mētio. Rex v̄o iosaphat fecerat classes in mari. sed confra cte fuerūt diuino iudicio: eo ꝙ ha bebat familiaritatē ⁊ societatē cū ochozia rege israel. s̄m ꝙ habet'. ij. Paral. xx. Et propter hoc no/ luit scđo associari cum eo in na/ uigio: vt habetur hic in littera. o ¶ Ochozias aūt fi. achab. Hic vltimo agitur đ regno ocho zie regis israel: vt continuetur fi/ nis istius libri ad principium q̄r/ ti: ⁊ patz littera ex p̄dictis hoc ex/ cepto. p ¶ Anno septimode/ cimo iosaphat regis iuda. q2 sicut dictum est in hoc capitulo: achab regnauit. xxij. annis: et hic dictum ē ꝙ iosaphat cepit regna/ re anno quarto ipsius achab: et sic videtur ꝙ achab regnauerit vsq; ad completionem anni. xviij. ipsius iosaphat: ⁊ per consequēs D filius achab cepit regnare. xix. an/ no iosaphat. Hoc potest solui ꝑ regulas superius datas: scilicet ca. xv. ꝙ primus annus et vltim⁹ in quo achab regnauit cum iosa/ phat fuerunt imperfecti. et ideo hic nō computantur. Et si aliqua similia occurrant de cetero soluā/ tur ꝑ regulas superi⁹ datas.

Moraliter ⁂ c ¶ Et linxerūt canes san/ guinem ei⁹. scilicet achab. Per istos canes signantur demones peccatorum animas cruciantes. Cetera v̄o q̄ de iosaphat h̄ scribū tur completius ponuntur. ij. Pa ra. ca. xvij. et. xviij. et. xix. et. xx. et ibi ponetur expositio mystica/ do mino concedente.

¶ In capitulo. xxij. vbi dicitur i postilla: Audite ppl'i omēs. Ad/ huc enim volebat loqui prophe/ ta: sed fuit amotus.

Additio. Hec verba mi/ chee/ scz: Audi/ te populi omnes/ magis proprie possunt referri ad preterita. hoc est dicere illđ quod dico regi: Si reuersus fueris in pace: non ē do/ minus locutus in me. Audite po puli oēs. quasi diceret: sitis om/ nes testes: ꝙ ego dico de rege: quia nō reuertetur in pace. ⁊ istū modū tenent prophete prouocā/ do testes ad sua dicta: sicut Esa. j. a. Audite celi ⁊ auribus perficite ⁊c. et nō est necessarium dicere: ꝙ propheta volebat alia loqui.

¶ Postilla venerabilis mḡri Nicolai de lyra super Regum tertium finit.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

Preuaricatus est aūt moab rc. Ca. I
a Ceciditqz ochozias. Dom⁹ ochozie est synagoga: q̄ legalib⁹ p̄ceptis q̄si cācellis cenaculi vndiqz circūdata erat. Sz sicut ochozias per cācellos quib⁹ tueri debuit ruēs egritudinē nimiā incurrit: ita ⁊ iudeus legis custodiam excedens in lāguorē desperabilē pctōꝝ cecidit. Ubi qꝛ dei p̄sidiū dereliqt: salutis remediū nō inuenit. Cōfugit em̄ sic rex impius ad falsos deos: et iō ꝓphetico ore corripit̄: ⁊ de ei⁹ morte vicina p̄dicitur. Ochozias iudeorum maxime p̄ncipes significat: q̄ vitijs dediti veritatem ꝑsequunt̄. vñ: Miserūt p̄ncipes ⁊ pharisei ministros vt appr̄hēderēt iesuz rc.

Joh. 7.c

b Misit ad eū q̄nquagenariū p̄ncipē. Quinq̄genari⁹/ꝓfessio penitentie est: q̄ declarat̄ remissio pctōꝝ. Iudei q̄ nolētes christū deū ec̄: nec p̄ncipē penitētie/ dicūt ei: Quinq̄ginta annos nōdū habes ⁊ abraam vidisti? ⁊ in futuro igni incēdunt̄. Terti⁹ q̄nq̄genarius: qꝛ cōuersus ad fidē trinitatis: penitētie sacramētū cognouit: indulgētiā meruit.

Joh. 8.g

Incipit scd̄s liber Malachim: id est quart⁹ Regum Ca. I

Preuaricat⁹ est a aūt moab i isrl̄: postqz mortu⁹ b est achab. Ceci c ditqz ochozias p cancellos cenacli sui qd̄ habebat in samaria: ⁊ egrotauit: mi d e sitqz nūcios dicēs ad eos: Ite cō a sulite beelzebūb deum accaron: vtrū viuere queā de infirmitate mea hac. Angel⁹ autē dñi locut⁹ f est ad heliā thesbitē/ dicēs: Surge ⁊ ascēde i occursū nūcioꝝ regl samarie/ ⁊ dices ad eos: Nūq̄d g nō est de⁹ in israel: vt eatl ad ꝯsulēdū beelzebub deum accaron? Q̄obrē hec dic̄ dñs: De lectu h lo sup quē ascēdisti ñ descēdes: sz morte morierl. Et abijt helias. i Reuersiqz sr̄ nūcij ad ochoziā: k Qui dixit eis: Quare reūsi estl? l At illi rñderunt ei: Uir occurrit nobis ⁊ dixit ad nos: Ite ⁊ reuertimini ad regē q̄ misit vos/ ⁊ dicetis ei: Hec dicit dñs: Nunq̄d qꝛ nō erat de⁹ in isrl̄/ mittis vt ꝯsulatur beelzebub de⁹ accaron? Idcirco d̄ lectulo sup quē ascēdisti nō descēdes: sz morte morieris. Qui dixit eis: Cui⁹ figure ē ⁊ habit⁹ vir q̄ occurrit vobis/ ⁊ locut⁹ est v̄ba hec. At illi dixerūt: Uir m pilosus/ ⁊ zona pellicea accinct⁹ n renibus. Qui ait: Helias thesbi o tes est. Misitqz ad eū quinqua p genariū p̄ncipē: ⁊ q̄nquagita viros q̄ erāt sub eo. Qui ascendit q ad eū: sedētiqz in v̄tice mōtis ait: Homo dei/ rex p̄cepit vt descen r

a ¶ el syriace sol. addita. b. bel. ide. p varietate linguaꝝ. bel. bal. baal. beelzebub.

Nico.de lyra

Postilla venerabilis mgr̄i nicolai de Lyra sup quartū librum Regum incipit. Ca. I

Preuaricatus est autē moab rc. Postqz actū ē tertio libro de regno bipertito tpe q̄ floruit: hic ꝯsequēter agit̄ de ipso tpe q̄ cadere cepit. Et qꝛ regnū isrl̄ prius fuit infectū idolatria qz regnū iuda: ideo citi⁹ defecit ⁊ captiuatū fuit: ⁊ qꝛ regnum isrl̄ describit̄ sub regno iuda: sicut dictuz fuit supra. iij. li. ca. xij. iō sub regib⁹ iuda primo describit̄ deiectio regni isrl̄ sil̄ vsqz ad regni isrl̄ captiuationem. scd̄o deiectio regni iuda p se vsqz ad trāsmigrationē. xviij. ca. Circa p̄mū sciēdū: φ licet regnū iuda vsqz ad captiuationē regni isrl̄ cucurrerit sub. viij. regib⁹ ⁊ vna regina: qꝛ tñ sub aliquib⁹ nihil fuit innouatū: iō iste q̄rt⁹ liber vsqz ad. xviij. ca. exclusiue diuidit̄ in sex ꝑtes: qꝛ primo agit̄ q̄d factū sit sub ioram. scd̄o q̄d sub athalia ca. xj. tertio q̄d sub ioas. ca. xij. q̄rto q̄d sub amasia. ca. xiiij. q̄nto q̄d sb ozia vel azaria: ⁊ addit̄: q̄d sub ioathā. ca. xv. sexto q̄d sub achaz. ca. xvj. Circa p̄mū describit̄ p̄mo mors ochozie/ ⁊ ioram fratris eius substitutio. scd̄o regni iorā ꝓsecutio. iij. ca. tertio toti⁹ domus achab exterminatio. ca. viij. Circa p̄mū sciēdū: φ in deiectiōe vtriusqz regni/ scz isrl̄ ⁊ iuda sil̄ cucurrit p̄uaricatio regū: ⁊ ꝯ eos exclamatio ꝓpharū tpib⁹ suis existentiū. ⁊ iō p̄mo describit̄ hic descēsus ochozie ad inferos ꝓpt̄ suā maliciam. scd̄o ascēsus helie ad celos ꝓpt̄ v̄tutis cōstātiā. ij. ca. Circa primū sil̄ ōndit̄ malicia ochozie/ ⁊ cōstātia helie. ⁊ ideo p̄mo describit̄ ꝑuersitas ochozie idola cōsulētis. scd̄o v̄itas helie ex h̄ mortem ei⁹ p̄dicētis/ ibi: Angel⁹ aūt dñi. tertio indignatio ochozie p tres p̄ncipes eū cape cupiētes/ ibi: Qui dixit eis. q̄rto cōstātia helie v̄itatē sibi in facie dicētis/ ibi: Locut⁹ ē aūt. q̄nto mors ochozie ⁊ creatio iorā sibi succedētl/ ibi: Mortu⁹ ē g̃. Circa p̄mū d̄r: a Preuaricat⁹ est aūt moab in isrl̄. Quia rex moab p iuramētum se obligauerat ⁊ regnū suū ad seruiendū regi isrl̄ sub tributo: sz rebellauit ⁊ iuramentū fregit: q̄ fractio d̄r p̄uaricatio. b Postqz mortu⁹ est achab. Achab em̄ fuit bellicosus: vt patz ex supradictis. iij. li. ⁊ habuit plures victorias notabiles: ⁊ iō tpe ei⁹ nō rebellauit: sed tpe filij sui q̄ erat pusillanimis. c Ceciditqz ochozias p cācellos. i. deambulatoria. d Et egrotauit. qꝛ ex casu cōquassatus fuit. e Misitqz nūcios. de cōsilio matris sue iezabel/ q̄ erat idolatrix pessima: ⁊ idō fecit eū recurrere ad idolū/ ⁊ nō ad deū. Aliquādo em̄ in idolis demones dabant responsa deo ꝑmittēte ꝓpt̄ maliciā recurrentium ad idola: p quam demerebant̄ vt in suo errore detinerent̄. f Angelus autem domini locutus est ad heliaz thesbytem dicens. Hic consequēter describit̄ helie cōstātia mortē eius p̄dicentis/ cum dicitur: g Nunq̄d nō est deus in israel vt eatis ad consulendum beelzebub deum accaron. q. d. vos ostenditis facto φ credatis ibi non esse deum qui possit respondere vobis. h Q̄obrem. id ē propter infidelitatē. i Morte morieris. per diuinā sententiā. k Reuersiqz sunt nuncij ad ochoziā. ꝓpter verbum helie eis dictum ex parte dñi. l Qui dixit eis: quare reuersi estis? Hic consequēter describit̄ obstinatio regis volentis punire prophetā ꝓpter dei sententiam. Primo tamē inquirit de persona dicens: Cuius figure ⁊ habitus est? Et seq̄t: m Uir pilosus: id est habens habitum hirsutum: sicut de sancto iohāne baptista dicitur Matth. iij. φ habebat vestimētū de pilis camelorū. ⁊ in hoc cōmendat eum scriptura de vilitate et asperitate habitus. Ex quo etiā sequitur: φ nimia mollicies et curiositas est vitiosa. Unde Matth. xj. a. dicit saluator ad laudem iohannis baptiste: Quid existis in desertum videre: hoīem mollibus vestitum? qd̄ negatiue de iohāne dicit̄. ideo subdit̄: Ecce q̄ mollibus vestiunt̄ in domibus regū sunt. n Et zona pellicea accinctus renibus. In hebreo habet̄: zona de corio. vtrū aūt illud corium esset pilosum vel nō/ de scriptura non habetur. o Misitqz ad eum quinquagenariū principē: ⁊ quinquaginta qui erāt sub eo. Uolebat em̄ φ violēter adduceret̄ si recusaret venire: ⁊ puniret̄. q Qui ascendit ad eum rc. Erat em̄ in monte vacās vite cōtemplatiue. r Homo dei: rex precepit vt descēdas. Cognouit autē helias per reuelationē φ irri* sorie voca

Moralis

Moralit̄. a Preuaricatus est autem moab in israel. Sequitur: c Ceciditqz ochozias per cācellos cenaculi rc. Cenaculum est pars domus superior. nam idē est qd̄ solarium: ⁊ idō signat altitudinē supbie. Per ochoziā aūt idolatrā significat̄ supb⁹: q̄ deo repugnat/ ei⁹ auferēdo culturam. Igit̄ ochozias cadit de cenaculo qñ iudicio dei supbus deijcit̄ a statu suo: ꝯm illud Prouer. xvij. c. Qui altā facit domū suaz/ q̄rit ruinā. d Et egrotat. Tunc em̄ superbus ex suo casu egrotat qñ ꝓpter hec contra deum murmurat. e Misitqz nuncios di. ad eos: Ite cō. be. rc. Tūc em̄ ad cōsulēdū beelzebub mittit: qñ p modos illicitos/ ⁊ maxime p sortilegia et cōsimilia in quib⁹ sunt q̄dā pacta cū demonib⁹ inita ꝯ suā infirmitatē remediū q̄rit. f Angelus aūt dñi lo. ē ad heliā scz ad idicādū ochozie mortē suaz ꝓpiquā. Per qd̄ significat̄ p̄dicatores veritatis ꝯ supbos in sua malicia obstinatos. Per h̄ autē φ mors ochozie sibi fuit duplicit̄ nūciata. s. p nūcios ꝓprios/ et p heliā: significat̄ duplex supbi dānatio. s. q̄tum ad corpus ⁊ animā. p Misitqz ad eū q̄nq̄genariū pri. Per duos p̄mos

Matth.8.c

Factū est aūt cū leuare vellet dñs he/ Ca.II
liā ꝑ turbinē. Turbo.i.validissim⁹ vētus rapuit
heliā in celuz aeriū. vñ volucres celi. vt in secretam
quādā terrę regionē repēte illū deponeret: vbi i ma
gna iā carnis ⁊ spūs qete viueret: quo
usqꝫ in fine mūdi mortis debitum sol/
uat. Curr⁹ igneus q̊ rapt⁹ dr/angelicę
sunt ꝟtutes: quarū operatione suble/
uat⁹ est. ¶Subleuatio helię ascensi/
onē dñi significat. Helias i curru ascē
dit: qꝛ hō purus adiutorio egebat alie
no. Redēptor noster nō curru: qꝛ qui
oīa fecerat/sup oīa sua ꝟtute ferebatꝫ.
In designatione ascēsionis suę dñs ꝑ/
nūcios ⁊ testes habuit: vnū añ legez:
alterū sub lege: vt qñqꝫ veniret ipse q̄
veraciter penetraret celos. Qui cre/
dentib⁹ q̄z carnis mūdiciā largiretꝫ: et
sub eo ꝑ incremēta tēpoꝝ virtus casti

Gen.5.c

tatis excresceret. Translatus nāqꝫ est
enoch/ꝑ coitū generās ⁊ genit⁹. Ra/
ptus helias/ tm̄ ꝑ coitū genit⁹. Assum
ptus ē dñs per coitū nec generās nec
generatus.

Nico. de ly.

✻ sorie vocabat eū hoiem dei: ⁊ ꝙ cō
sentaneus erat regi in pctō idolatrię
⁊ punitiōe helię: ⁊ silr illi q̄ cū eo erāt:
⁊ ex hoc ex dei sentētia erāt puniendi.
ꝓpter qd̄ diuinā sentētiā ꝓnūciauit di
cens: a ¶Si hō dei suz. vere ⁊ nō
irrisorie. b ¶Descēdat ignis de
celo ⁊ deuoret te ⁊ q̄nq̄ginta tu.
Hoc mō btūs petrus mortis sentētiā
ꝓnunciauit sup ananiā ⁊ vxorē suā: vt
habetꝫ Act.v.a. Et sicut dictū est de il
lo q̄nq̄genario ṗmo: ita dicendū de se/
cūdo. Tertius ꝟo q̄nq̄genari⁹ fuit ab/
dias: vt dicūt doctores hebrei ⁊ catho
lici: q̄ timebat deū valde: vt habetꝫ.s̄.
iij.li.xviij.ca. ⁊ ꝓpter hoc humiliauit
se corā deo ⁊ helia ei⁹ seruo. d ¶Lo
cutus est aūt angelus dñi. Hic cō
sequēter describitꝫ cōstātia helię denū/
ciantis regi mortē in sua facie: angelo
eū assecurāte/ cū dr: e ¶Descende
cū eo/ne timeas. Pręcepit autē eū
descēdere ⁊ corā rege cōparere: ne ab
dias rediēs sine ipso a rege puniretꝫ: ⁊
assecurauit eū vt cōstāter loqueretꝫ: si/
cut ptꝫ in lrā. nec tñ ꝓpē hoc fuit retē/
tus vel punitus: qꝛ scribitꝫ Prouerb.
xxj.a. Cor regis in manu dñi: q̊cunqꝫ
voluerit vertet illud. ⁊ iō licet ochoçi/
as intēderet eū punire: tñ a deo terri/
tus nō fuit ausus mutire. f ¶Mor/
tuus est ḡ iuxta sermonem dñi.
Hic consequenter vltimo describitur
mors ochoçię ⁊ fratr̄ sui substitutio:
qꝛ nō habebat filiū. g ¶Anno scđo
iorā filij iosaphat re.iudę. Istud
videtꝫ esse falsum: qꝛ.s̄.iij.li.ca.vltꝫ.dr
ꝙ iosaphat regnauit.xxv.annis. ⁊ ibi/
dem subditꝫ ꝙ ochoçias cępit regnare
sup isrl̄ anno.xvij. iosaphat reg̃ iuda.
Et ibidez dr ꝙ ochoçias regnauit tm̄
duob⁹ annis ⁊ adhuc imperfectis. Ex
quibus sequitꝫ ꝙ ochoçias mortu⁹ fu/
it.xviij. āno regni iosaphat: ⁊ sic de re
gno iosaphat adhuc remanebant.vij.
anni futuri. Ex hoc videtꝫ falsum qd̄ di
citur hic: ꝙ ioram frater ochoçię et ei
succedēs cępit regnare anno scđo io/
ram filij iosaphat: immo per septē an/
nos cępit regnare añ.s.xviij. anno re/
gni iosaphat. Ad hoc respondent he/
brei dicentes: ꝙ quia iosaphat fuit in
periculo mor

periculo mortis in rhamoth galaad: vt habetꝫ.s̄.iij.lib.ca.vl.
ideo extūc filium suum ioram regem instituit: ne post mortem
suam de regno inter filios suos esset cōtentio. et sic filius eius
octo annis regnauit cū eo: qui octo anni aliqñ cōputantꝫ in re/

das. Rñdēsqꝫ helias/dixit q̄nq̄ge/
nario: †Si hō dei sū/descēdat ignis ᵃ/ᵇ
ď celo ⁊ deuoret te ⁊ q̄nq̄ginta tuos.
Descēdit itaqꝫ ignis de celo: ⁊ deuo
a ¶ qꝛ cōuiciādo dixerūt: hō dei descēde.
rauit eū ⁊ q̄nq̄gita q̄ erāt cū eo. Rur
sūqꝫ misit ad eū ṗncipē q̄nq̄genariū
alterū: ⁊ q̄nq̄gita cū eo. Qui locut⁹
est illi: Hō dei/hęc dic̄ rex: Festina
descēde. Rñdēs helias ait: Si hō
dei ego sū/descēdat ignis de celo et
deuoret te ⁊ q̄nq̄ginta tuos. Descē
dit ḡ ignis de celo ⁊ deuorauit illū ⁊
q̄nq̄gita ei⁹. Iterū misit ṗncipē q̄nq̄ c
¶ hic est abdias.
genariū tertiū ⁊ q̄nquagita q̄ erāt cū
a ¶ quia humiliter accessit.
eo. Qui cū venisset: cūruauit genua
cōtra heliā: ⁊ ṗcat⁹ est eū/ ⁊ ait: Hō
dei: noli despicere aīam meā/ ⁊ aīas
suoꝝ tuoꝝ q̄ mecū sunt. Ecce descē
dit ignis de celo et deuorauit duos
ṗncipes q̄nq̄genarios ṗmos: ⁊ q̄nq̄
genos qui cū eis erāt: sed nunc obse
cro vt misearl̄ aię meę. Locut⁹ ē aūt d
angelus dñi ad heliā/ dicēs: Descē e
de cū eo/ne timeas. Surrexit igitꝫ et
descēdit cū eo ad regē/et locut⁹ ē ei:
Hęc dic̄ dñs: Quia misisti nuncios
ad ꝯsulēdū beelçebub deū accaron
q̄si nō eēt de⁹ in isrl̄ a quo posses in/
terrogare sermonē: ideo de lectulo
sup quē ascēdisti nō descendes: sed
¶ vel autem.
morte morieris. Mortu⁹ ē ergo iu/ f
xta sermonē dñi quē locut⁹ ē helias
⁊ regnauit iorā frater eius ꝑ eo: an/ g
no secūdo iorā filij iosaphat reg̃ iu
dę. Nō em̄ habebat filiū. Reliqua
autē verboꝝ ochoçię quę operatus
est: nōne hęc scripta sunt in libro ser/
monū dierū regū israel. Ca. II

a Factū est aūt cū leuare b
vellet dñs heliam ꝑ tur
binē in celum: ibant he/
lias ⁊ heliseus de galga
lis. Dixitqꝫ helias ad heliseū: Se/
de hic: quia dñs misit me vsqꝫ in be
thel. Cui ait heliseus: Viuit dñs et
viuit aīa tua qꝛ nō derelinquam te.
Cūqꝫ descendissent bethel: egressi
sūt filij ꝓphetaꝝ q̄ erāt in bethel ad
heliseū/ ⁊ dixerūt ei: Nūq̄d nosti: qꝛ i
hodie domin⁹ tollet dominū tuum

gno patris/aliquando in regno filij.
Et qñ dicitꝫ hic ꝙ ioram frater ocho
çię cępit regnare secūdo anno iorā
filij iosaphat: hic accipitꝫ annus secū
dus ioram filij iosaphat. quo cępit
regnare cū patre: ⁊ ille fuit ann⁹ de/
cimusoctau⁹ pr̄is: vt hr̄.s̄.iij.ca.
✻ os primos principes quinq̄ge/
narios ex mādato ochoçię superbe
loquentes cū helia/signantꝫ ministri
hominis supbi deseruiētes ei in sua
malicia: quos ignis cum suis socijs
deuorauit. Per quod ostenditur ꝙ
ignis gehennę debetur ministris su
perbię. c ¶Iterū misit princi/
pē quinquagenarium tertium
⁊c. Per istuz qui nō volūtate ocho
çię/sed sua ꝓpria locut⁹ fuit humilitꝫ
cū helia: bon⁹ seru⁹/ hominis tamen
mali designatur. et sic cū suo dño et
ministris malis nō accipit damnati
onem/sꝫ cū suis socijs saluatur.

Factū est. Hic Ca. II
consequentꝫ describitꝫ ascē
sus helię in celū. et primo
describitur eius trāslatio.
scđo helisei substitutio/ibi: Helisę⁹
aūt. Prima in duas. qꝛ ṗmo descri/
bitꝫ helię circūit⁹. scđo ei⁹ rapt⁹/ibi:
Cūqꝫ trāsissent. Circa ṗmū sciēdū ꝙ
helias ṗsciēs suā trāslationē postq̄
fuerat in galgal: q̄ locus est iuxͣ ior/
danē. qd̄ ptꝫ ex hoc: ꝙ filij isrl̄ iorda/
ne trāsito ibi ṗmo posuerūt castra:
⁊ ibi portauerūt.xij. lapides de ior/
dane: vt hr̄ Josue.iiij. inde trāsijt in
bethel: ⁊ inde hiericho: ⁊ ide redijt
ad iordanē: vt ptꝫ i lrā: ⁊ sic fec̄ quē/
dā circūitū. Ratio aūt hui⁹ fuit: qꝛ
galgala loc⁹ sacer reputabatꝫ. Tū qꝛ
filij isrl̄ ibi ṗmo posuerūt castra ior/
dane trāsito: vt dictū est. Tū qꝛ filij
isrl̄ ibi circūcisionē fecerūt ⁊ pascha
celebrauerūt: vt hr̄ Josue.v. In be/
thel aūt ⁊ hiericho manebāt filij ꝓ
phetarū: vt ptꝫ in lrā: ⁊ isti erāt viri
religiosi simul collegiati: vacantes
orationi ⁊ contēplationi. quoꝝ aliq̄
habebāt spm̄ ꝓphetię: ⁊ tales fue/
rūt ṗmo cōgregati sub samuele pro
pheta. sicut dictū fuit.s̄.j.lib.ca.x. ⁊
postea sub alijs ꝓphetis excellētib⁹:
ꝓpter qd̄ dicebantꝫ filij ꝓphetarū:
id est discipuli eoꝝ: sicut dicit Rab.
Sal. sup locū istū. Helias igitꝫ ante
translationē suam voluit videre lo/
ca ista: galgalā ꝓpter loci sanctitatē:
bethel ⁊ hiericho ꝓpter discipuloꝝ
suoꝝ congregationē. ⁊ quia ibi vo/
lebat dimittere heliseuz: vt patet in
textu. ⁊ ex dictis ptꝫ littera vsqꝫ/ibi:
i ¶Nūq̄d nosti: qꝛ hodie dñs
tollet dñm tuū a te? Ex quo ptꝫ
ꝙ dictū est.s̄.s. ꝙ aliqui eoꝝ habe/
bant spiritū ꝓphetię per quē ṗscie/
bāt trāslationē helię. Qui respōdit:
✻ Et ego
Moraliter. b ¶Factū est aūt
cū leuare vellet dñs heliam ꝑ
turbinem ⁊c. Allegorice per ascē
sum helię in celū ascensio dñi nostri
iesu christi fuit figurata: sic dic̄ Ra/
bani glo. ⁊ interptatio nois ad hoc
aptatꝫ. nā helias ascēdēs dñs inter/
pretatꝫ. Ecce

Marginal notes: C; †23.q.4.c si illic. et.c. ea vindicta De cōse. dist.2.c.re/ uera in fi.; Moralitꝫ; Diuisio; D; Moralitꝫ

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

E ☞ generatus. a ¶ Fiat in me. Helias spũ ꝓphetali ꝛ opatione miraculoꝝ excellẽter pollebat. geminã ꝙ grãz quã heliseꝰ in mgr̃o vigere cognoscebat sibi tribui rogauit. Vñ ptz ꝙ nõ eẽ discipulꝰ sup magistrũ postulauit. ¶ Rab. Fiducia petẽdi accepta a dño ecclĩa postulat duplicẽ spm̃ christi. ꝛ qꝛ remissiõe pctõꝝ indiget ꝗ nõ eguit christꝰ: ꝛ mũere ꝟtutũ q̃s ex plenitudine sua p spm̃ sãctũ tribuit: christꝰ ꝗ ascẽdẽs i altũ captiuã du. cap. de. do. ho. illis videlicet qui spem suã in illo ponũt. Hinc est qđ ait: b ¶ Si videris qñ tol. a te. i. si oculos fidei aperueris: ꝛ cũ passiõe ꝛ resurrectione etiã ascẽsionẽ meã fidelit̃ crediderꝭ: petitiõis tuę effectũ ꝯsequeris.

Mat. 10. c — Eph. 4. b

Nico.de ly ☞ Palliũ he

✳ a ¶ Et ego noui. Ex ꝗ ptz ꝙ heliseus iã habebat spm̃ ꝓphetię: nõ tñ in tanta plenitudine sicut postea habuit. b ¶ Silete. Nolebat eñ ꝙ de h̃ in p̃sẽtia helię loq̃rent̃: ne ab helia ꝛ ipsis sil̃ incitaret̃ ad remanendũ ibidẽ: qꝛ volebat remanere cũ mgr̃o suo q̃ntũ pot̃at. c ¶ Tulitqꝫ helias palliũ su. ꝛ in. id ẽ plicauit aptãdo ipm̃ ad ꝑcutiendũ aq̃s. d ¶ Que diuisę sunt. Non p aliquã ꝟtutẽ ꝗ eẽt in pallio: sꝫ ꝟtute diuina q̃ voluit oñdere meritũ helię: sicut ad declarandũ merita sctõꝝ aliq̃n dant̃ a deo sanitates ad tactũ vestimentorũ ipsoꝝ. e ¶ Cũqꝫ trãsissent. Hic ꝯñr describit̃ helię raptꝰ. ꝛ primo describit̃ eiꝰ amicabilis cõdescẽsio. scđo mirabil̃ ascẽsio/ibi: Cũqꝫ ꝑgerẽt. Primũ oñdit̃ in h̃ ꝙ obtulit se heliseo ad faciendũ qđ posset ꝓ eo dicẽs: Postula qđ vis ꝛc. Et subdit̃ helisei petitio: f ¶ Obsecro vt fiat du. spi. tuꝰ in me. Dicit Ra. Sa. ꝙ petijt hr̃e spm̃ in dupla proportiõe respectu helię. ꝛ ad h̃ inducit ꝙ octo miracula tm̃ scribunt̃ facta p heliã in h̃. iij. li. et. iiij. Primũ est clausio cęli. secũdũ ꝯtinuatio farinę ꝛ lechiti. tertiũ suscitatio filij viduę. quartũ descensus ignis in mõte carmeli. q̃ntũ impetratio pluuię. sextũ descẽsus ignis sup primũ q̃nq̃genariũ. septimũ sup secundũ. octauũ diuisio iordanis/vt trãsirẽt p siccũ. Sedecim ꝟo scribuntur i heliseo: Primũ est iordanis diuisio. Secũdũ aq̃rũ sanatio. Tertium puerorum laceratio. Quartũ aquę ipetratio ꝓ tribꝰ regibꝰ. Quintũ olei multiplicatio. Sextũ sunamitis fęcũdatio. Septimũ filij eiꝰ suscitatio. Octauum pulmẽti dulcoratio. Nonũ panũ multiplicatio. Decimũ naamã leprosi curatio. Undecimũ giezi infectio. Duodecimũ ferri natatio. Decimũtertiũ oculoꝝ pueri sui aptio ad videndũ eq̃s ꝛ currꝰ igneos ad defẽsionẽ ipsoꝝ. Decimũq̃rtũ aduersarioꝝ excęcatio. Decimũq̃ntũ abũdãtia victualiũ inopinata in porta samarię. Sextũdecimũ suscitatio mortui ad tactũ ossiũ helisei. Sꝫ istud dictũ non videt̃ ꝯueniẽs: ꝑmo qꝛ nõ cõcordat lr̃ę sequẽti vt videbit̃. Secũdo qꝛ nõ cõcordat rõni. Dicit eñ saluator Mat. ca. x. c. Nõ est discipulus sup magistrũ. ꝛ iõ ꝑsumptuosuz fuisset si heliseus duplã potestatẽ respectu magistri sui petiuisset. Nec valet illud qđ inducit̃ de pluribꝰ miraculis: qꝛ forsitan helias fecit plura q̃ꝫ heliseus: licet nõ sint scripta: qꝛ nõ oĩa scribunt̃: ꝑm qđ dꝛ Joh. vlt̃. Itẽ iohannes baptista nullũ miraculũ fecit: vt dꝛ Joh. x. ꝛ tñ de ipso dicit saluator: Inter natos mulierũ nõ surrexit maior iohãne baptista. Dicendũ igit̃ cũ alijs doctoribus nostris: ꝙ heliseus nõ petiuit spm̃ in dupla ꝓportiõe respectu helię/ vt sic ei ꝑferret̃: sꝫ petiuit ꝙ duplex grã ꝗ erat in helia. s. grã miraculoꝝ/ et grã ꝓphetię ꝗ sunt grę distinctę: ꝑm qđ dicit apl̃s. j. Cor. xij. in ipso fierẽt: vt sic magistro suo assimilaret̃. qꝛ ꝑm dictuz saluatoris: ꝑfectꝰ oĩs erit/si sit sic magr̃ eius.

Diuisio — E — Miracl'a helię ꝛ helisei — Luc. 7. e — Grã duplex

a te: Qui rñdit: Et ego noui: Silete. Dixit aũt helias ad heliseũ: Sede hic: qꝛ dñs misit me in hiericho. Et ille ait: Uiuit dñs et viuit aĩa tua: qꝛ nõ derelinquam te. Cũqꝫ venissent hiericho: accesserũt filij ꝓphetarũ ꝗ erãt hiericho ad heliseũ/ ꝛ dixerũt ei: Nũq̃d nosti/ qꝛ hodie dñs tollet dñm tuuz a te? Et ait: Et ego noui: silete. Dixit aũt ei helias: Sede hic: qꝛ dominꝰ misit me vsqꝫ ad iordanẽ. Qui ait: Uiuit dñs et viuit anĩa tua: qꝛ non derelinquã te. Ierunt igit̃ ambo pariter: et q̃nquaginta viri de filijs ꝓphetarũ secuti sũt. Qui et steterũt econtra longe. Illi aũt ambo stabãt sup iordanez. Tulitqꝫ helias palliũ suũ ꝛ inuoluit illud: ꝛ ꝑcussit aquas: ꝗ diuisę sunt in vtrãqꝫ partẽ: et trãsierũt ambo per siccũ. Cũqꝫ transissent: helias dixit ad heliseũ: Postula qđ vis vt faciã tibi: anteqꝫ tollar a te. Dixitqꝫ heliseꝰ: obsecro vt fiat in me duplex spũs tuus. Qui rñdit: Rem difficilem postulasti. Attamẽ si videris me qñ tollar a te/erit tibi qđ petisti. Si autẽ non videris/nõ erit. Cũqꝫ ꝑgerẽt/ꝛ incedentes ꝑmocinarent̃: ecce currus igneus ꝛ equi ignei diuiserũt vtrũqꝫ: † ꝛ ascẽdit helias p turbinẽ in cęlũ. Heliseꝰ aũt videbat ꝛ clamabat: † Pater mi/ pat̃ mi: currꝰ israel et auriga eiꝰ. Et nõ vidit eũ amplius. Apphenditqꝫ vestimẽta sua: ꝛ scidit illa in duas partes.

a ¶ christus caput nostrũ ad ecclĩam corpꝰ suum. b ¶ Petite ꝛ accipietis.

¶ spũs tui largitio.

eiꝰ. g ¶ Rem difficilẽ pos. Tũ qꝛ talis grã nõ põt dari nisi a deo imediate. Tũ qꝛ pauci ꝓphę legũt̃ vtrãqꝫ grãz habuisse. h ¶ Attamẽ si vi. me ꝛc. qđ exponit Ra. Sa. sic: Si videris me ꝛc. idẽ est ac si diceret: q̃ꝫdiu sum tecũ in statu cõi hoĩm non possum istud facere: sꝫ qñ tollar hinc ad supiorẽ statũ. tũc potero. Qđ nõ ẽ intelligẽdũ effectiue: qꝛ solus deꝰ effic̃ vtrãqꝫ grãz: sꝫ ĩpetratiue. qꝛ tũc p̃ces helię essent magꝭ efficaces. Ista tñ expositio ñ cõsonat lr̃ę: qꝛ helias in raptu ita poterat orare pro heliseo/si non videret eũ tũc ac si videret: ita ꝙ visio helisei nihil videbat̃ facere ad hoc ꝙ p̃ces helię essent efficaciores ꝓ eo: ꝛ tñ dicit helias: Si videris me qñ tollar a te/erit: si aũt nõ videris/nõ erit. ꝛ iõ aliter dicendũ. Spũs eñ sanctus ꝓut vult tangit corda ꝓphãrũ: ꝛ ideo aliq̃n reuelat aliqđ futurũ ꝑfectius: aliq̃n minus ꝑfecte: aliq̃n cõditionalit̃: ꝛ aliq̃n absolute: sicut. ĩ. ca. xiij. dixit heliseus regi ioas: Percute iaculo terrã. Reuelatũ eñ erat heliseo: ꝙ totiẽs ꝑcuteret syriã q̃tiẽs ꝑcuteret iaculo terrã: vt ptz ex lr̃a sequẽti ibidez. nõ tñ erat sibi reuelatũ ꝙ esset ꝑcussurus terrã tribꝰ vicibus tm̃. Et sic fuit ꝓposito vt videt̃. Fuit eñ reuelatum helię: ꝙ si heliseus eũ videret in raptu: eius petitio ipleret̃: aliter nõ. tñ nõ fuit sibi reuelatũ ꝙ esset eũ visurus pro tũc. i ¶ Cũqꝫ ꝑgerẽt. Hic ꝯñr ponit̃ ascẽsio mirabilis ipsius helię/cum dicit̃: Cũqꝫ ꝑgerent ꝛ incedentes sermocinarent̃. Helias enim informabat heliseũ ꝺ vnctione duoꝝ regũ: scꝫ hieu ꝛ azahel ad puniẽdum idolatras: ꝛ de cõsolatione ꝓphetarũ ꝛ aliorũ fideliũ. k ¶ Ecce currus igneus ꝛ eq̃ ignei ꝛc. Ista fuerũt formata virtute diuina/vel angelica: ad ostẽdẽdũ ꝙ helias non ascẽdebat in cęlũ virtute ꝓpria sicut christus: in cuius ascẽsione nõ apparuit aliquis currus. l ¶ Et asce. helias p cur. in cęlũ. non side reũ vel empyreũ/sꝫ aereũ tm̃: vt helias p aerẽ portaret̃ ad locũ distantẽ: sicut abacuk per angelũ fuit portatꝰ de iudęa in chaldęã. Locus aũt ad quẽ deportatus fuit helias ꝑm doctores catholicos ꝛ hebręos/ est paradisus terrestris: vbi enoch añ fuerat trãslatus: ꝛ inde circa finẽ mundi ambo ꝓcessuri sunt ad p̃dicandũ ꝯ ꝑfidiã antichristi. m ¶ Heliseus aũt. Helia trãslato. Hic ꝯñr describit̃ helisei substitutio. ꝛ primo substituit̃. scđo suspitio contra eũ tollit̃/ibi: Et venientes. tertio aquę corruptio pellit̃/ibi: Dixerũtqꝫ. quarto iniusta derisio punit̃/ibi: Ascendit aũt. Circa ꝑmũ dꝛ: Heliseꝰ aũt videbat. ꝛ p h̃ ptz eiꝰ petitio adimpleta ꝑꝫ ꝙ dixerat sibi helias. n ¶ Pat̃ mi. Ex hoc patet qđ dictũ est supra. s. ꝙ discipuli ꝓphetarũ dicebant̃ eoꝝ filij. o ¶ Currus isrl̃ ꝛ auriga eiꝰ. Currus eñ supportat/ꝛ auriga dirigit: sic helias populum israel supportauerat/ defectus supplendo: sicut patet supra. iij. lib. ca. xviij. in impetratione pluuię periclitanti populo israel. Similit̃ ipm̃ reduxit ad verã fidẽ vnius dei p ipetrationẽ ignis sup holocaustũ suũ: ad declarationẽ verę deitatis: ꝓpter qđ tunc clamauit ppl̃s: Dñs ipse est deꝰ. In hebręo habet̃: Currus isrl̃ ꝛ militia eius: id est potentior ad defensionem israel q̃ꝫ militia cum curribus bellicis: ꝑm quod exponit Rab. Sal̃. p ¶ Apphẽditqꝫ vestimẽta sua ꝛ sci. il. in duas par. eo ꝙ nõ poterat amplius magistro suo associari.

Phil. 2. — Eccl'i. 48. b — Diuisio — ij. 13. c

✳ Et leuauit

✳ pretatur. k ¶ Ecce currus igneus ꝛ eq̃ ignei. p q̃s significant̃ angeli sancti ꝗ p̃stiterũt obsequiũ in ascẽsione christi. Nã i tali specie venerũt in auxiliũ helisei: vt hr̃ infra. vj. ca.

✳ Requieuit

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

A B a ❡ Palliũ helię. Ra. Incarnatio ẽ p quã lęti fluuium diru pit:nobisq3 trãsitũ ad vitã pparauit. Hoc helisę⁹ post trãsitũ helię re tinuit:q2 fidẽ icarnatiõis eccl'ia post ascẽsionẽ christi reſuauit: p quã pñt' vitę fluct⁹ trãsire satagit:s3 sic helisę⁹ nõ nisi iuocato noĩe helię aq̃s diuisit:ita eccl'ia nisi p iuocationẽ noĩs christi vir tutes vllas facere nõ põt. de⁹ ẽ em̃ q̃ opaꝛ in nob' ⁊ velle ⁊ pfice re. b ❡ Mittite in illud sal. Isid. Sal.i.sapiã in vase ficti li.i.corpe hũano posita aq̃s sanat.i.ppl'os dulcedie dilectiõis ⁊ bonoꝝ opeꝝ p christi icarnationẽ fęcũdat. c ❡ Ascẽdit ãt in de he. ⁊c. Isid. Helisę⁹ sal⁹ dei. Is ẽ q̃ saluator vocaꝛ. cui illu dunt iudęi:q2 in caluarię loco ascensu rus erat i crucẽ. s3 christ⁹ postq̃3 ascẽdit i cęlos/ sic helisę⁹ ascẽdit in bethel.i.i do mũ dei q̃dragesimosecũdo ãno. imisit duos vrsos desiluis gẽtiũ: vespasianũ sc3 et titũ/ q̃ eos crudeli strage deiece runt:ibiq3 sanguis eoꝛu3 effusus est vbi dñm suspenderũt.

Phil. 2. b

a Et leuauit palliũ helię qd̃ cecide rat ei. Reuersusq3 stetit sup ripã iordãis:⁊ pallio helię qd̃ cecide rat ei pcussit aq̃s† ⁊ nõ sũt diuisę. b Et dixit: Ubi est deus helię etiã3 c nũc? Percussitq3 aq̃s ⁊ diuisę sũt huc atq3 illuc:⁊ trãsijt helisę⁹. Ui dẽtes aũt filij pphetaꝝ q̃ erant in hiericho decõtra/dixerũt: Req̃e d uit spũs helię sup helisęũ. Et ve e niẽtes in occursũ ei⁹/adoꝛauerũt f eum proni in terrã. Dixerũtq3 illi: Ecce cũ seruis tuis sũt q̃nq̃ginta viri fortes q̃ pñt ire ⁊ q̃rere domi g nũ tuũ:ne forte tulerit eum spũs dñi:⁊ piecerit eũ in vnum mõtiũ/ aut in vnã valliũ. Qui ait: Noli h te mittere. Coegerũtq3 eũ donec i acq̃esceret/⁊ diceret: Mittite. Et miserũt q̃nq̃ginta viros. Qui cũ q̃sissent trib⁹ dieb⁹ nõ inuenerunt: ⁊ reũsi sunt ad eũ. At ille habita bat in hiericho/⁊ dixit eis: Nũq̃d nõ dixi vobis:nolite mittere? Di k xerũt q̃3 viri ciuitat' ad helisęu3.

¶ hiericho.

Ecce habitatio ciuitat' hui⁹ opti l

¶ vel pro.

ma est:sicut tuipse dñe pspicis:s3 m aq̃ pessime sũt ⁊ terra sterilis. At ille ait: Afferte mihi vas nouũ:⁊ b mittite in illud sal.† Qd̃ cũ attulis sent:egressus ad fontẽ aquaꝝ/mi n

¶ Uerbũ caro factũ est.

sit in illũ sal/⁊ ait: Hęc dicit dñs: Sanaui aq̃s has:⁊ nõ erit vltra i o eis moꝛs/neq3 sterilitas. Sanatę p ergo sũt aq̃ vsq3 ad diẽ hãc/iuxta c vbũ helisei qd̃ locut⁹ est. Ascen q dit aũt inde helisę⁹ in bethel. Cũ r q3 ascẽderet p viã/pueri pui egres s si sũt de ciuitate:⁊ illudebãt ei/di cẽtes: Ascẽde calue:ascẽde cal ue. Qui cũ respexisset/vidit eos: ⁊ maledixit eis in noĩe dñi. Egres t siq3 sũt duo vrsi de saltu:⁊ lacera uerunt ex eis q̃draginta duos pu eros. Abijt ãt inde in mõtẽ car meli:⁊ ide reuersus ẽ in samariã.

Nico.de lyra

⁂ a ❡ Et leuauit palliũ helię qd̃ ceciderat ei. Nõ a casu cecidit:s3 ex di uina ordinatiõe:vt helisę⁹ ipo operireꝛ: in signũ q̃ spũs helię req̃escebat sup eũ ⁊ q̃ erat substitut⁹ loco ei⁹. Unñ ⁊ in sua vocatione helias posuit palliũ suũ sup eũ:vt habeꝛ.s̃.iij.lib. b ❡ Percussit aquas ⁊ nõ sunt diuisę. qd̃ a deo fa ctũ est:vt nõ nimis eleuareꝛ de assecuti one spũs helię. c ❡ Ubi ẽ deus he. etiã nũc? ⁊c. Nũc ad hãc exclamatio nẽ diuisę sunt aq̃:vt oñdereꝛ q̃ non p p̃rijs meritis assecut⁹ fuerat grã3 pphe tandi ⁊ miracula faciendi:sed ex diuina liberalitate/ ⁊ merit' helię. d ❡ Dixe rũt: Req̃euit spũs helię sup heli sęũ. Hoc cognouerũt p signũ p̃dictũ. e ❡ Et veniẽtes in occursum. Hic ꝯsequẽter tolliꝛ suspitio q̃ posset habe ri contra helisęũ:p̃mittiꝛ tamen reuerẽ tia sibi facta a filijs pphetarũ/cũ diciꝛ: f ❡ Adoꝛauerũt eũ. Adoꝛatiõe du lię tanq̃3 supioꝛẽ suũ:eo q̃ esset substitu tus loco helię:sub cuius regimine vixe rant:vt.s̃. dictum est. g ❡ Qui pos sunt ire ⁊ q̃rere dñm tuu3. Als em̃ acciderat q̃ helias sic de loco ad locu3 trãsportatus fuerat:sicut dictum est.s̃. iij.li.xviij.ca. h ❡ Qui ait: Nolite mittẽ. Sciebat em̃ ipm̃ trãslatũ absq3 reditu vsq3 ppe finẽ mundi. i ❡ Coe gerũtq3 eũ donec acq̃esce. ne ipsi suspicareꝛ ipm̃ nolle reditu3 helię:vt sic remaneret supioꝛ oĩbus alijs pphe tis. k ❡ Dixerũt q̃3 viri ciuitatis ad helisęũ. Hic ꝯsequenter describiꝛ sanatio aquę/cũ dr̃: l ❡ Ecce habita tio ciuitat' huius optima est. S3 huic videtur contradicere qd̃ sequitur: m ❡ Sed aquę pessime sunt et ter ra sterilis. Ad qd̃ dicit Ra. Sa. q̃ si tus ciuitatis erat optimus p pphis:q2 erat aptus ꝯtẽplatiõi:nec terra erat ste rilis de se:sed ex malicia aquę/vnde de bebat irrigari:⁊ ideo nõ indigebãt nisi aquę sanatiõe. n ❡ Egressus ad fon tem aquaꝝ/misit in illũ sal. vt mi raculũ esset euidẽtius:q2 appositio sa lis nõ melioꝛat aquas de natura sua:s3 magis peioꝛat. Ex q̃ p3:q̃ hęc sanatio aquę fuit facta diuina ṽtute:quę potest agere cõtra cursu3 naturę. o ❡ Et nõ erit in eis vltra moꝛs. q2 factę fue rũt potabiles ⁊ sanę. p ❡ Neq3 steri litas. quia postea nõ causabunt sterili tatẽ terrę/sed fertilitatẽ. q ❡ Ascen dit aũt inde helisęus. Hic conseq̃n ter poniꝛ derisio iniusta/cum dicitur: Ascẽdit aũt inde helisęus in bethel. Ad visitandũ con gregationẽ pphetaꝝ ibidẽ manentiũ:qd̃ erat opus valde bo nũ:⁊ cõmẽdatiõe dignũ ⁊ nõ derisione. r ❡ Cũq3 ascende ret p viã. Quia locus erat excelsus. s ❡ Pueri pui egres si sunt. Edocti ad hoc ⁊ incitati a suis parẽtibus idolatris vt subsannarẽt prophetã dñi:⁊ ideo maledixit eis vt parẽtes eoꝛũ in ipsis punireꝛ:⁊ vt maliciã parentũ amplius nõ imitareꝛ. Sciebat em̃ deo reuelãte moꝛtẽ eoꝝ cito euenire post suã ma ledictionẽ:quã ptulit ex sententia diuinę iusticię. ❡ Mystice exponẽdo helisęus ascendẽs in bethel/significat iesum christũ ascendentẽ in cruce:quẽ deriserũt iudęi f̃m textũ euãgelij. pp̃ter cuius vltionẽ venerũt postea duo vrsi in iudęã.s. Ti tus ⁊ Uespasian⁹/q̃ destruxerũt locũ ⁊ occiderũt gẽtẽ.xlij. ãno post passionẽ dñi in vindictã iproperij sibi facti.

C

Mystice

⁎ d ❡ Requieuit spiritus helię su. he. p qd̃ significaꝛ descẽsus spũssan cti sup apl'os aliosq3 discipl'os post ascẽ sionẽ dñi. q̃ spũs dr̃ duplex.s. miraculo rũ/⁊ pphetię. nã vterq3 fuit in apl'is: vt patet in Actibus apl'oꝝ ⁊ eoꝝ legẽdis. ❡ Moꝛaliter aũt p heliã in cęlũ ascen dentẽ/vir ꝯtemplatiuus significaꝛ. ⁊ in terp̃tatio noĩs ꝯsonat:q2 sicut dictũ est helias ascendens dñs interp̃taꝛ. Et be ne diciꝛ/ascendens dñs:q2 nullus põt ascendere p ꝯtemplationẽ in deum/nisi fuerit dominus sensibilium passionu3. ❡ Gregoꝛius in moꝛalibus: Qui con templationis arcem tenere desiderãt: p̃us necesse est vt in campo actionis se p exercitium pbent. Quod quidẽ exer citium consistit in actibus moꝛaliũ vir tutum. Per hoc aũt q̃ helias in igneo curru ascẽdit/significaꝛ q̃ ad culmẽ ꝯtẽ platiõis plus facit dilectiõis feruoꝛ q̃3 splendoꝛ cognitiõis. Unñ dicit cõmẽta toꝛ sup ca. cęlestis hierarchię: Ubi scia foꝛis stat/dilectio intrat. Per hoc autẽ q̃ ascẽdit in cęlũ p turbinẽ:significatur q̃ oĩs cõtẽplatio vitę pñtis q̃ntũcũq3 sit eleuata/tñ habet obscuritatẽ annexam. Per hoc aũt q̃ spũs helię req̃euit sup helisęũ/significaꝛ q̃ bona doctrina ma gistri redundat in bonum discipulum. n ❡ Egressus ad fontẽ aquaꝝ mi sit in illũ sal. Per aq̃s itelligiꝛ doctri na. Prouẽ.xviij.a. Aq̃ pfunda verba ex oꝛe viri. Sed amarę dicunꝛ q̃ñ falsitas admisceꝛ:qd̃ cõiꝛ in doctrinis philoso phicis iueniꝛ. s3 sananꝛ p imissionẽ sal: qd̃ fit q̃ñ p bonã discretionẽ falsa sepan tur a ver':⁊ sic sũt potabiles filijs ppha rũ:p q̃s significanꝛ studiosi sctãꝝ scp̃tu raꝝ. q ❡ Ascẽdit ãt inde helisę⁹ in bethel. Sic dictũ ẽ.s̃. freq̃nꝛ i exposi tiõe sacrę scripturę:⁊ maxime mystica: fit trãsitus de capite ad mẽbꝛa:⁊ etiam ecõuerso. pp̃ter qd̃ sic sup̃ p helisęũ si gnificati sunt christi discipuli:sic p eũ hoc põt christ⁹ significari. igiꝛ p ascẽsu3 heli sęi i bethel/q̃ dom⁹ dei iterp̃taꝛ:ascẽsus christi i crucẽ significãꝛ. nã sctã crux poꝛ ta cęli noĩaꝛ. s ❡ Pueri par. egressi sũt de ci. ⁊ il. ei. p q̃s significati fuerũt sacerdotes/scribę et pharisęi:q̃ dicunꝛ pui pueri ppꝛ defectu3 vere innocẽtię: exeũtes de ciuitate hierl'm ad locũ vbi crucifixus fuit christus/illudebãt ei: vt hꝛ Marc.xv.c. t ❡ Egressiq3 sunt duo vr. p q̃s significati fuerũt tit⁹ ⁊ ves pasian⁹:q̃ venerũt ad occidẽdũ p̃ncipes iudęoꝝ ⁊ ppl'm captiuãdũ in vĩdictã vi tup̃ij christo ab eis illati. Qd̃ fuit iple tũ ãno.xlij. post passionẽ christi:⁊ hoc nũe rus ãnoꝝ significat⁹ fuit p nũerũ puero rũ laceratoꝝ a duobus vrsis.

Moꝛaliꝛ al's† quę

D

†De ꝯse. di. 3. c. aquã

y v

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

E ☞ Jorā vo fili⁹ achab 7c. Seq̄r: a ☙Rex Ca.III isrl̄ 7 rex iu. 7 rex edō 7c. Ra. Tres reges ꝯ moab bellātes/rectores sūt fideliū: q̄ p trinitatꝭ fidē ꝯ mūdi ꝓncipē 7 pplm .i. phos/ hereticos/scḥismaticos atq; oēs iniquos armis spūalibus ꝯfligunt. Moab interp̄tatꝭ de patre. illis conue/ nit ad quos dn̄s dixit: Uos ex patre di/ abolo estis. Hi aduersant ecclesie/ mi/ nis/ psecutionibus/ 7 dolo: sed p christū qui caput est christianorū/ effugantur.

Joh.8.f

☞ Facite alue/

Jorā vo filiꝰ Ca.III a achab r̄gnauit sup isrl̄ in samaria/ āno decio/ b octauo iosaphat regꝭ iude. Regnauitq; du odeci ānis: 7 fec̄ malū corā dn̄o: c sz n̄ sic̄ pr̄ suꝰ 7 mr̄. Tulit eī statu/ as baal q̄s fecerat pr̄ eiꝰ. Uerūtn̄ in peccatꝭ hieroboā filij nabath q̄ peccare fecit isrl̄ adhesit: nec re cessit ab eis. Porro mesa rex mo d ab nutriebat pecora multa: 7 sol e uebat regi isrl̄ cētum milia agno/ f rum/ 7 centū milia arietū cuz vel/ leribus suis. Cūq; mortuus fuis g set achab/ p̄uaricatꝰ est fedus qd̄ habebat cū rege isrl̄. Egressus ē h igit̄ rex iorā i die illa d̄ samaria/ 7 recēsuit vniuersum isrl̄: misitq; ad iosaphat regem iuda/ dicēs: Rex moab recessit a me veni me/ cū ꝯ eū ad p̄liū. Qui r̄ndit: Ascē dā. †Qui meꝰ ē/ tuꝰ est: ppl's me/ us/ ppl's tuꝰ: 7 eq̄ mei/ eq̄ tui. Di/ xitq;: Per quā viā ascēdemus: i At ille r̄ndit: Per desertuz idu/ k a mee. Perrexerūt igit̄ rex isrl̄ et rex l iuda 7 rex edō: 7 circuierūt p viā m septē diez. Nec erat aq̄ exercitui n 7 iumentis q̄ seq̄bant eos. Dixit q; rex isrl̄: Heu/ heu/ heu: congre o gauit nos dn̄s tres reges/ vt tra/ deret i manu moab. Et ait iosa/ p phat: Est ne h' ppha dn̄i/ vt de/ q precemur dn̄m p eum. Et r̄ndit vnꝰ de seruis regis isrl̄: Est h' he/ r liseus filius saphat/ q̄ fundebat aquā sup manus helie. Et ait io saphat: Est apud eū sermo dn̄i. Descēditq; ad eū rex isrl̄ 7 iosa/ phat rex iuda 7 rex edom. Dixit aūt heliseus ad regē isrl̄: Quid mihi 7 tibi est: Uade ad pphas s pr̄is tui 7 mr̄is tue. Et ait ille rex isrl̄: Quare cōgregauit dn̄s tres t reges hos vt traderet eos i manꝰ v moab: Dixitq; ad euz heliseus: †Uiuit dn̄s exercituū i cuiꝰ ꝯspe ctu sto: q si nō vultū iosaphat re x gis iude erubescerē: n̄ attēdissem y q̄dē te/ nec respexissem. Nūc aūt z adducite mihi psaltē. † Cūq; ca/ a neret psaltes: facta est sup eū ma

Nico.de lyra

Jorā vo. Supiꝰ po/ Ca.III sita ē regꝭ iorā filij achab istitu/ tio: h' pōit regni sui ꝓsecutio: 7 q2 sc̄ptura sil̄ narrat facta regū 7 pphaz eis ꝯtēporaneoz: heliseus āt fuit huic iorā cōtēporaneus. et ideo pri mo describit̄ ꝓsecutio sui regni. Scd̄o magnalia helisei/ ibi: Et ait iosaphat. Pria in duas: q2 p̄mo describit̄ dicti re gimis ꝯditio. scd̄o regꝭ moab rebellio/ ibi: Porro mesa rex mo ab. Circa p̄mū p̄mittit̄ tp̄s in q̄ incepit regnare/ cū dr̄: b ☙Anno deciooctauo io. 7c. frat̄ eīn suꝰ ochozias cepit regre āno .xvij. re gni iosaphat: vt dictū fuit .s. iij. li. ca. vl. et regnauit duobꝰ annis/ incōplete tn̄: 7 sic iorā q̄ successit ochozie/ cepit regna/ re in .xviij. anno regni iosaphat: tn̄ filius eius iā an̄ cepit regnare cū eo: vt dictuz fuit ibidē. c ☙Et fecit ma. 7c. q̄ itro duxerāt cultū idoli baal: 7 iste amouit: sz in cultu vituloz q̄s fecerat hieroboā remāsit. d ☙Porro mesa. Hic ꝯn̄r describit̄ regis moab rebellio: q̄ facta fuit sub ochozia mortuo achab pr̄e suo: sic̄ hr̄. s. j. ca. Sz h' repetit̄: eo q iorā fra ter ochozie voluit eū iterū sub tributo redigere: 7 hoc v̄tute armoz. Et iō p̄mo describit̄ belli apparatꝰ. Scd̄o aq̄ defe/ ctus/ ibi: Perrexit igit̄. Circa p̄muz dr̄: Porro mesa rex mo. nu. m'. pe. q2 terra illa ē multū pascualꝭ. e ☙Et sol. 7c. p modū tributi. f ☙Cētū mi. ag. 7c. cū vel. ita q si adducerent̄ agni vel vel arietes tonsi nō erant receptibiles. g ☙Cūq; mor. fu. ach. p̄ua. ē fe. 7c. q2 ochozias erat pusillanimis 7 langui dus ꝓ p̄te tp̄is ex casu de cenaculo suo. h ☙Egressus est igit̄ 7c. ad cōgregā/ dū exercitus ꝯ regē moab. Et patet lr̄a vsq; ibi: k ☙Per deser. idu. 7c. Tū q2 rex edom erat cū eo in eodē exercitu. Tū q2 dn̄s voluit vt ibi paterent̄ aque defectū: 7 sic necesse haberēt recurrere ad heliseum. l ☙Perrexerunt igit̄ rex isrl̄. Hic ꝯn̄r ponit̄ aque defectus. m ☙Rex edom. Iste nō erat ꝓprie lo quendo rex: sed quidam p̄fectus sub re/ ge iuda: vt magis patebit .j. viij. caplo. n ☙Nec erat aqua. vt necesse habe/ rēt recurrere ad heliseū. o ☙Congre gauit .i. ꝯgregare p̄misit. p ☙Et ait iosaphat. Hic incipit scriptura descri bere magnalia helisei. Et p̄mo q̄tuz ad id qd̄ fecit ad ꝯsolationē fideliū. Scd̄o q̄tū ad ꝯuersionē infideliū: ca. v. Circa p̄mū ponit̄ p̄mo miraculū factū ad ꝯso/ lationē regis iude. Scd̄o mlieris vidue in p̄n. q̄rti ca. Tertio sunamitis deuote/ ibi: Facta est ergo dies q̄dam. Quarto cōgregationis famelice/ ibi: Erat autez fames. Circa primū heliseus p̄mo req̄/ rit̄. Scd̄o ab eo abūdantia aque simul cum victoria p̄dicit̄/ ibi: Nunc aūt. Cir ca primū dicit̄: Et ait iosaphat. Qui erat fide

Diuisio

erat fidelꝭ 7 deuotꝰ. q ☙Est ne h' ppha dn̄i vt dep̄. dn̄m p eū. tāq; p familiarē sibi 7 amicū/ ad supplēdū nr̄m defectū. r ☙Est h' heliseꝰ filiꝰ saphat q̄ fundebat aquā sup ma/ nus helie. Hoc exponit̄ cōit̄ de effusiōe aq̄ p moduz misterij in ablutione manuū: q2 heliseꝰ fuerat he lie discipulꝰ 7 loco eiꝰ sb̄stitutꝰ: vt p3 ex supdictis p̄ce. ca. Alit̄ aūt exponit Ra. Sa. de speciali fusione aque a casu sup manus helie in monte carmeli/ qn̄ facie bat aquā effundi sup sacrificium: 7 tunc ex digitis helie fluxerunt aque abundā/ ter quasi ex fontibus fecundis: sicut di/ ctum fuit .s. iij. li. ca. xviij. 7 ideo hoc fa ctuz hic repetitur. quasi diceret: iste est aptissimus ad supplendū nobis aq̄ de/ fectuz: q2 iā an̄ cū a casu funderet aquā sup manus helie/ aque fuerūt multipli/ cate miraculose. s ☙Uade ad pro/ phetas pr̄is tui 7 mr̄is tue .s. ieza/ bel: q̄ pascebat pphetas baal: vt habet̄ .s. iij. li. xviij. t ☙Quare congrega/ uit dn̄s tres reges hos .i. p̄misit cō/ gregari. v ☙Ut traderet eos i ma/ nus moab. q. d. de facili poterit nos capere/ nisi habeamus beneficium aq̄. x ☙Si nō vultū iosa. re. iu. erube/ scerē. denegando sibi petitionē suā/ cū sit fidelis 7 deuotus. y ☙Non attē/ dissem quidem te. Quia scriptū est Ps. xiiij. b. de viro perfecto: Ad nihi/ lum deductus est in cōspectu eius mali gnus: timentes aūt dominū glorificat. z ☙Nunc aūt. Hic consequēter heli/ seus p̄dicit eis abūdantiā aque 7 victo/ riā: p̄mittit̄ tn̄ ad hoc dispositio/ cū dr̄: a ☙Adducite mihi psaltē. Dicit h' ※ Ra. Sa. q

3. Re. ... Moralit

Moraliter. a ☙Joram vo filius achab 7c. In h' ca. agit̄ de bello trium regū .s. regis isrl̄/ regis iuda/ 7 regꝭ edō cōtra moabitas. Moab aūt interp̄tat̄ ex patre. ꝓpter quod p moabitas pos/ sunt intelligi pctōres. q̄bus dr̄ Joh. viij f. Uos ex patre diabolo estis. Contra istos pugnauerūt tres reges .s. beatus Augustinꝰ/ btūs Dn̄icus/ 7 btūs Fran ciscus: eoz vitia fortiter impugnādo: 7 adhuc impugnāt p filios suos: 7 impu/ gnabūt dn̄o ꝯcedēte. Dicunt̄ autē tres p̄dicti sancti reges: nō solū q2 sunt in ce/ lis coronati: sed qm̄ adhuc viuentes in terris domauerūt motus sensualitatis. Grego. in moralibus: Sacre scp̄ture te stimonio sancti viri reges noiant̄: quia cunctis motibus carnis p̄lati/ non con/ sentiendo succumbere: sed supando be/ ne p̄esse nouerunt. i ☙Per quaz vi am ascendemus: At ille r̄ndit: per viam deserti. Tres eīn sancti p̄dicti contra peccatores ꝓcesserūt/ p viam deser/ ti penitentie et obseruantie regularis. vita p̄nti ad pugnandum virilius con/ n ☙Nec erat aqua exercitui 7c. p istū defectū aq̄ significat̄ defectus tp̄a/ lis substantie: q̄ fluens est ad modū aq̄. Exercitꝰ aūt p̄dictoz regū .i. filij eoz ali q̄n patiunt̄ defectū tēpaliū: ꝓpter qd̄ necesse habēt recurrere ad heliseuz: qui interp̄tat̄/ dei mei salus. ꝓpter quod si/ gnat dn̄m nr̄m iesum christū: q̄ p̄dictis religiosis ad se deuote recurrētibus suf ficienter prouidit de bonis temporali/ bus: 7 etiam prouidebit. dum tamen fa ciant debitum: sicut dicit Matth. vj. d. Primum querite regnum dei et iustici/ am eius: et hec omnia adijcientur vo/ bis. Et sic poterunt de moabitis spiri/ tualibus triumphare.

Joh. 8. ... 3. Re. 18. ... 3. Re. 18.

A B a ¶ Facite alueũ torrẽtis huius. Rab. Propha pplo siti fatigato ꝑ miraculũ ꝯsuluit: ⁊ ꝓphetię dicta ꝯsilium ꝑbent fidelibus q̃liter spũali doctrina animum reficiant. ¶ Rab. Fossa in alueo torrentis facit: qui ꝓfunda mysteria in scripturis quęrit. Quę absq̃ pluuia ⁊ vento aq̃ replent̃: quia sępe absq̃ humano solatio sapientiam confert suis inuestigatoribus potẽtia diuia. Vñ Johannes dicit: Non necesse habetis vt aliquis vos doceat: sed sicut vnctio eius docet vos de oibus ⁊c̃. Vñ: Bibent homines et iumenta. i. doctrinam accipient ingeniosi et simplices. b ¶ Paruũq̃ est hoc ⁊c̃. Rab. Non eñ sufficit seruis dei / abdita mysteria scire: quinetiam debent ea alijs prędicare: ⁊ contradicẽtes redarguere: quibus ꝓmissa est certa de hoste victoria: vt ꝑcutiant omnem ciuitatẽ. c ¶ Ciuitatem munitam. Ra. Ciuitas / sęcularis est prudẽtia in qua phi ⁊ hęretici ꝯfidunt. hęc ꝑ ꝑdicatores subuertit̃. d ¶ Lignum fructiferum. Ra. Nõ qđ facit fructũ: sꝫ mortiferꝝ qđ secuturo examine succisum / pabulũ fiet ignis ęterni. Fõtes aquaꝝ obturant̃: cũ hęresiarchę suis ꝯseq̃cibus ꝑ catholicos dãnãtur. Agri egregij lapidibus operiunt̃: cũ venustas locutiõis hęreticę ⁊ philosophicę anathematis pondere obruit̃. Remanẽt tm̃ muri fictiles. i. falsę rationes / q̃ a fundibularijs. i. sctis ꝑdicatoribus ad nihiluꝫ redigunt̃. ¶ Rab. Ita phi verbũ crucis stulticiã existimãtes deridẽt passionẽ christi: ⁊ ecclesię martyriũ dementiã existimãt.

1 Joh. 2. d

Jonę. 3. d

B

Nico.de lyra

✱ Ra. Sa. ꝙ spũs ꝓphetię recesserat ab eo: eo ꝙ exaspatus fuerat ꝯ regẽ isrl'. Sed hoc non videt̃ rõnabiliter dictũ: qꝛ illđ ꝓcessit ex zelo dei. Et ideo aliter dicendũ. s. ꝙ spũs ꝓphetię nõ semꝑ tãgit corda prophetaꝝ. Vñ ⁊ caplo seq̃nti dicit heliseus de sunamite: Aia eius in amaritudine est: ⁊ dñs celauit a me. Ad hoc aũt ꝙ spũs tangat cor ꝓphetę facit eleuatio mentis ꝑ deuotionẽ. Ad quod iuuat melodia ad hoc ordinata. Sunt eñ aliq̃ melodię q̃ mouẽt ad pietatẽ ⁊ fletuꝫ: q̃bus vtebant̃ antiquitus in planctu mortuoꝝ. ⁊ aliquę q̃ mouent ad audaciã: sic tubę q̃bus vtunt̃ in bellis. ⁊ aliq̃ ad deuotionẽ: q̃bus vtenduꝫ est in diuinis officijs: qꝛ laudes diuię cãtabant̃ instrumẽtis musicis: ⁊ talẽ req̃siuit heliseus. a ¶ Facite alueũ torrentis huius fossas ⁊c̃. i. foueas magnas in pluribus locis: vt aq̃ possit ibi colligi ⁊ remanere sic in cisternis. Videbat eñ ꝓpha pluuiã magnam valde futurã de ꝓpinq̃: in loco tñ ab eis distãti: ⁊ abũdantiã aq̃ ꝑ alueũ desiccatũ descẽdere. Jõ s̃bdit̃: Nõ videbitis vẽtũ ⁊c̃. ꝑdixit etiã victoriã / dicẽs: Insuper tradet etiã moab in man⁹ ve. ⁊c̃. Sequit̃: b ¶ Et vni. lignũ fru. suc. Videt̃ qđ dixerit ꝯ legẽ Deut. xx. vbi in obsidiõe ciuitatis ꝓhibent̃ abscindi ligna fructifera regionis illius. Ad hoc rñdent doctores cõiter: ꝙ. s. in illa ꝓhibitione tũc fuit a deo dispensatũ ꝓpter maliciam populi moab. Põt tñ dici ⁊ melius vt videt̃ ꝺm intẽtionẽ textus: ꝙ illa ꝓhibitio facta fuit de arboribus fructiferis q̃ erãt intra termios filioꝝ isrl': vt patet ibidem. Et hoc fuit ꝓhibitum: ne regio quã habitaturi erãt vastaret̃. Terra ꝟo moab nõ erat huius cõditionis: imo de illa dixit dñs filijs israel ꝙ non daret eis quicq̃: vt habet̃ Deu.

J. 4. d

Melodiaꝝ diuersitas animum alterat

a nus dñi / ⁊ ait: Hęc dicit dñs: Facite alueũ torrẽtis huius / fossas ⁊ fossas. Hęc eñ dicit dñs: Nõ videbitis vẽtũ neq̃ pluuiã: ⁊ alue⁹ iste replebit̃ aq̃s: ⁊ bibetis vos et familię vestrę et iumenta vestra. b Paruũq̃ est hoc in cõspectu dñi: insuꝑ tradet etiã moab in manus c vestras: ⁊ ꝑcutietis omnẽ ciuitatẽ munitã: ⁊ omnẽ vrbem electã: d ⁊ vniuersum lignũ fructiferũ succidetis: cunctosq̃ fontes aquarũ obturabitis: ⁊ omnẽ agꝝ egregiũ operiet̃ lapidib⁹. Factum est igitur mane qñ sacrificium offerri solet: et ecce aquę veniebant per viam edom: ⁊ repleta est terra aq̃s. Uniuersi autem moabitę audientes ꝙ ascẽdissent reges vt pugnarent aduersum eos: conuocauerunt omnes qui accincti erãt baltheo desuper: ⁊ steterunt in terminis. Primoq̃ mane surgentes: ⁊ orto iam sole / ex aduerso aquaꝝ: viderũt moabitę econtra aquas rubras q̃si sanguinẽ. Dixerũtq̃: Sãguis gladij ẽ. Pugnauer̃t reges ꝯ se: ⁊ cęsi sũt mutuo. Nũc ꝑge ad ꝑdã moab. Perrexerũtq̃ in castra isrl'. Porro ꝯsurgẽs isrl' ꝑcussit moab. At illi fugerũt corã eis. Uenerũt igit̃ qui vicerant ⁊ percusserunt moab: ⁊ ciuitates destruxerũt / ⁊ oẽm agrũ optimũ: mittẽtes singuli lapides / repleuerunt: ⁊ vniuersos fontes aquarũ obturauerunt: ⁊ oia ligna fructifera succiderũt: ita vt muri tm̃ fictiles remanerent. Et circũdata est ciuitas a fundibularijs: ⁊ magna ex ꝑte ꝑcussa. Qđ cũ vidisset rex moab / pręualuisse scilicet hostes: tulit secũ septingentos viros educentes gladiũ / vt irrumperẽt ad regem edom: ⁊ nõ potuerunt. Arripiẽsq̃ filiũ suũ ꝑmogenitũ q̃ regnatur⁹ erat ꝓ eo / obtulit holocaustũ suꝑ murũ: ⁊ facta ẽ indignatio magna in isrl'. Statiq̃ recesser̃t ab eo: ⁊ reũsi sũt in t̃rã suã.

vt habet̃ Deu. ij. Cętera patẽt vsq̃ ibi: c ¶ Et steterũt in ter. vt non ꝑmitterẽt aduersarios ingredi regionẽ suã: et qꝛ ibi erant loca angusta ⁊ difficilia ad trãseũdũ: ⁊ iõ ibi melius poterãt adũsarios ĩpedire. d ¶ Uiderũt moabi. ecõ. aq̃s ru. ⁊c̃. Talis eñ apparẽtia fiebat in aq̃s ex reuerberatione solis q̃ a lõge videbãt̃. Uel forsitã miraculo factũ est hoc vt moabitę festinarẽt ad spolia: ⁊ sic deordinarẽt se: ⁊ essent faciles ad debellandũ. Cętera patent vsq̃ ibi: e ¶ Ut muri tm̃ fictiles remanerẽt. Dicit Ra. Sa. ꝙ oẽs muros lapideos destruxerũt / vt lapides ꝓijcerent suꝑ cãpos fructiferos ꝓut eis dixerat heliseus. f ¶ Et circũdata est ciui. a fun. i. a viris ponẽtibus machinas ĩ circũitu ad ꝓijciendũ lapides magnos. g ¶ Ut irrumperent ad regẽ edõ. Quia ex illa ꝑte obsidio erat debilior. h ¶ Arripiensq̃ filiũ ⁊c̃. Qđ exponit̃ cõiter sic: qꝛ vidit ꝙ via hũana non poterat resistere: iõ voluit se ad diuinũ auxiliũ ꝯuertere / ad ĩmolãdũ ꝑmogenitũ suũ. i ¶ Et fac. ẽ idi. mag. ĩ is. Ex cõpassione eñ reputauerũt indignũ vltra obsidere regẽ in tãta afflictiõe positũ. Sꝫ hęc expositio nõ videt̃ rõnabil'. Primo: qꝛ illa ĩmolatio nõ erat ad dei placationẽ: sꝫ magis ad offensionẽ. etiã dato ꝙ sibi fieret: qꝛ occidere innocẽtẽ est ꝯ ꝑceptũ diuinũ: nisi hoc esset ex speciali ⁊ expꝛsso dei ꝑcępto: cui ois hõ q̃ntũcũq̃ innocẽs ẽ mortis debitor. ꝓpter qđ abraã hoc mõ voluit ĩmolare filium suũ: vt habet̃ Geñ. ca. xxij. Iste aũt rex moab nõ habuit tale ꝑcęptũ: erat etiaꝫ idolatra. Scđo: qꝛ filij isrl' q̃rebãt mortem regis moab ⁊ populi sui: ⁊ ideo nõ est verisimile ꝙ recederent ab obsidione ꝓpter ĩmolationẽ ꝑmogeniti sui: sꝫ ꝙ magis remanerent: qꝛ illa immolatio fuit signum ꝙ non poterant diu tenere ciuitatem: ⁊ hoc ꝓuocat ad remanendum in obsidione magis q̃ ad recedendum. Propter qđ aliter exponit Ra. Sal'. litteram ꝑdictam / dicens: ꝙ rex moab requisiuit a sapientibus suis quod esset meritũ: ꝓpter qđ deus israel tanta fecerat ꝓ illo populo ⁊ faciebat. Et responderũt ꝙ hoc erat ꝓpter meritũ abraę patris ipsoꝝ: qui filiũ suũ isaac voluit ĩmolare deo isrl'. qđ audiens rex moab cępit filiũ suũ ꝑmogenitũ: ⁊ ĩmolauit eũ deo suo. s. soli / queꝫ ꝓ đo colebat. Et facta ẽ indigna. ma. suꝑ isrl'. In hebręo habet̃: Ira suꝑ isrl' scꝫ ipsius dei offensi ꝯ filios isrl': eo ꝙ tũc fuerũt recordatę iniq̃tates eoꝝ corã deo ꝑ angelũ q̃ ꝑerat moabitis: videlicet ꝙ ipsi tanta mala vel peiora fecerãt ĩmolãdo filios suos ⁊ filias suas demonibus: vt hr̃ Ps. ciiij. ꝓpter qđ tũc in vindictã hui⁹ mali cecidit pestilẽtia ⁊ mortalitas in exercitu isrl': ⁊ sic fuerunt cõpulsi recedere ab obsidiõe ꝓpt̃ pctã sua ꝑterita. Sil'e aũt huius hr̃ Dañ. x. vbi dr: ꝙ ãgelus q̃ ꝑerat ꝑsis / restitit angelo q̃ ꝑerat iudęis: ⁊ ĩpediuit liberationẽ captiuitatis iudęoꝝ ad tp̃s: q̃rẽdo ⁊ ꝓcurando bonũ ꝑsaꝝ q̃bus ꝑerat: vt ibidẽ plenius expositũ est.

C

D

¶ In q̃rto li. Reg. in ca. iij. vbi dr in postil. Arripiẽsq̃ filiũ suũ ꝑmogenitũ. qđ exponit̃ sic ⁊c̃. Alit̃ exponit Ra. Sa. l'raꝫ ꝑdictã / dicẽs: ꝙ rex moab req̃siuit a sapiẽtibus ⁊c̃.

Additio. Hęc expositio Rabbi Salo. non videt̃ rationabilis. Tum quia nõ videt̃ indignatio dei suꝑ isrl' rationabiliter causari ex peccato aduersariorum: licet ipsi isra

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

licet ipsi israelitę mag⁊ offendissent. Nō eñ videt rōnabile: vt pctm̄ alicuius aggrauet ex eo ꝙ alius in eodez genere peccati minus peccet. Tū qꝛ h̄ nō fit aliq̄ mētio de angelo moabitaꝝ: sicut in daniele. Tū qꝛ nec ipse angelus habuisset rōnē impugnādi israelitas ex pctō moabitaꝝ. Et ideo melius diceret: ꝙ rex moabitaꝝ q̄rēs a sacerdotibus suis qđ esset meritū israelitaꝝ ꝓpt qđ deus eoꝝ tanta fecisset ꝓ eis? Ad qđ ipsi rn̄derūt: ꝙ ppl's isrl' colebat deos moloch: ⁊ hoc cū tāta deuotiōe ⁊ affectiōe/ ꝙ etiā filios suos eis offerrēt ⁊ in igne imolarēt. Juxta illud Ps̄. allegati. s. Immolauerūt filios suos ⁊c̄. Et ideo rex audiens hoc immolauit filiū suū. Ex quo rationabiliter indignatio dei fuit sup ppl'm isrl': eo ꝙ pctā eoꝝ p̄bebant exēplū p̄niciosum ⁊ occasionē / vt etiā alię gētes grauiter peccarēt. q̄ q̄dem expositio magis cōsonat rōni. Verisile eñ est ꝙ sacerdotes moabitę magis cōmendarēt ppl'm isrl' de cultu deoꝝ q̄ꝫ de cultu dei. Primo: qꝛ hoc erat mag⁊ ꝯforme ritui gētiū. Scđo qꝛ in eodē tpe iā ppl's isrl' recesserat a cultu dei. Tertio: qꝛ magis referendū erat meritū israelitaꝝ ad hoc ꝙ p̄ncipaliter exercebant: q̄ꝫ ad imolationē isaac q̄ tot tpib⁹ retroactis fuit facta. ⁊ forte nunq̄ꝫ venerat ad moabitarum noticiam: qui historias sacras non habebant.

Ps̄. 105. f

Replica. In cap. iiij. q̄rti libri regū vbi postil. adducit Ra. Sa. exponētē idignationē dei ꝯ isrl' ꝓpter factū reg⁊ moab q̄ imolauit filiū suū. Burgē. āt nō videt expositio Ra. Sa. rōnabil': iō dicit alit: ꝙ sacerdotes moab q̄siti a rege đ merito filioꝝ isrl': rn̄derūt ꝙ coluerūt moloch: ⁊ eius filios suos imolauerūt: ⁊ sic p̄uo exēplo mot⁹ rex imolauit filium suū: vnde de⁹ idignabat isrl'i. Sꝫ illud Bur. dictū videt irrōnabile. Sciebāt eñ sapiētes gētiū: ꝙ ex recessu a deo isrl' et cultu idoloꝝ iudęis nō poterāt ꝓuenire ꝓsp̄a / sꝫ poti⁹ adūsa: ꝓut balach de ꝯsilio balaā practicauit cū filijs isrl': de q̄ practica hr̄ Nūe. xxij. Sapiētes igit moabitaꝝ hāc practicā sciētes nō poterāt allegare iudęoꝝ idolatriā ꝓ merito / sꝫ poti⁹ ꝓ demerito: de q̄ rex moab nō q̄siuit: sꝫ q̄siuit q̊ merito filij isrl' tāta bona a deo recęperint. Ad qđ bn̄ dicit Ra. Sa. sapiētes rn̄disse ꝙ merito p̄ris abraā: q̄ filiū suū immolauit. vñ ad instar abrāę rex ille volēs hr̄e silez a deo suo fortunā: imolauit filiuꝫ suū. sꝫ offensus de⁹ ꝓpt crudelitatē illā: qꝛ innocentē occidit: ⁊ nō deo / sꝫ idolo imolauit: nec ad mādatū dei sic abraā: iđo potius debuit ei cedere ad demeritū: qꝛ nō ad instar exēpli abrāę factū. sꝫ āgelus moabitaꝝ restitit: qꝛ exemplū ꝟtuosum abrāę in exēplū p̄nitiosum cōuertit: allegans corā deo: ꝙ filij isrl' immolauerūt filios suos ⁊ filias suas demonijs: ⁊ sic fuit ex q̄dā (vt ita dicā) remēoratiōe dei ꝯ isrl' indignatio. Et nō valet qđ Burgē. obijcit: qꝛ de illo āgelo nō scribit. Est eñ argumentū wicklef ab auctoritate negatiua: sicut nec scribit ꝙ rex ꝯsulerit sacerdotes: ⁊ tñ in hoc ꝯcordat cū Ra. Sa. Cętera Burgen̄. argumēta solubilia sunt faciliter.

Glo. ordi.

Mulier āt Ca. IIII q̄dā. Sācta eccl'ia duoꝝ p̄p̄loꝝ. i. iudaici ⁊ gētil' ē mr̄: q̄ ꝑuser p̄uso ope ꝯsentiēdo callidi spirit⁹ ꝑsuasiōi q̄si q̄ndā pcti nūmū a creditore accępat: ⁊ duos q̄s i fide genuit / amittere filios timebat: sꝫ ꝓphę ꝟbis. i. sacrę scp̄turę p̄cęptis obediēs / ex paruo qđ habebat olei vacua vasa ifudit: qꝛ dū ab vni⁹ ore doctoris parū q̄d de amore diuinitatis multorū vacuę mētes hauriūt: exuberante gr̄a vnguentorum diuini amoris vsq꜄ ad sūmuꝫ replent. ⁊ iā nūc multoꝝ corda q̄ pri⁹ fuerāt vacua vascula / vnguēto spirit⁹ plena sūt: q̄ ex paucitate olei solūmodo infusa videbāt. Qđ dū alijs atq꜄ alijs dat ⁊ ab auditorib⁹ fides accipit: erepta mulier: id est sancta ecclesia sub creditoris sui iam debito nō tenet. Mulier q̄ ꝓphetā hospitio suscępit originē insinuat ppl'i israelitici: quę fuit in patriarchis. Vñ sicut ista helisęum ꝓphetā: ita ⁊ illa dn̄m ꝓphetarū hospitio suscępit. Nam abraam ⁊ sara tres viros suscępit et pauit. Creuit aūt

Gen̄. 18. a

Mulier aūt quędā de Ca. IIII vxoribus ꝓphetaruꝫ clamabat ad helisęum / dicēs: Seruus tuus vir me⁹ mortu⁹ est: ⁊ tu nosti qꝛ seru⁹ tu⁹ fuit timēs deū. Et ecce creditor venit vt tollat duos filios meos ad seruiēdū sibi. Cui dixit helisęus: Quid vis vt faciā tibi? Dic mihi: Quid habes i domo tua? At illa dixit: Nō habeo ācilla tua q̄cq꜄ in domo mea / nisi parū olei quo vngar. Cui ait: Vade ⁊ pete mutuo ab oībus vicinis tuis vasa vacua nō pauca: ⁊ ingredere ⁊ claude ostiū tuū: cū intrinsecus fuer⁊ tu ⁊ filij tui: ⁊ mitte inde in oīa vasa hęc: ⁊ cuꝫ plena fuerint tolles. Juit itaq꜄ mulier ⁊ clausit ostiuꝫ super se et super filios suos. Illi offerebant vasa: ⁊ illa infundebat. Cūq꜄ plena fuissent vasa / dixit ad filium suū: Affer mihi adhuc vas. Et ille rn̄dit: Nō habeo. Stetitq꜄ oleū. Venit āt illa: ⁊ indicauit homini dei. Et ille: Vade inquit vende oleū: et redde creditori tuo. Tu aūt ⁊ filij tui viuite de reliquo. Facta est aūt quędā dies ⁊ trāsibat helisęus

Nico. de lyra

Mulier aūt q̄dā. Hic ꝯn̄r ponit miraculū factū ꝑ helisęum ad consolationē viduę / cum dicit. a Mulier aūt quędā de vxoribus ꝓphetarū. s̄m doctores hebraicos ⁊ latios ista mulier fuit vxor abdię: q̄ ad pascendū ꝓph̄as tpe ꝑsecutionis ieçabel / vt habet. iij. lib. xviij. ꝯxit debita. b Et ecce creditor venit ⁊c̄. Dicit Ra. Sa. ꝙ iste creditor fuit iorā: q̄ viuente adhuc p̄re suo achab accōmodauit abdię ad vsurā. Cęta patēt vsq꜄ ibi: d Nisi parū olei q̊ vngar. i. reficiar aliq̄ntulū ad pulmēti ꝯdimētū. e Ingredere ⁊ clau. ostiū tuū. Cū em fiūt miracl'a ad ꝯfirmationē mltitudīs in fide: vl' ei⁹ ꝯsolationē / fiūt in palā: cū āt ad ꝯsolationē singularis ꝑsonę / fiunt cōiter magis secrete. Et hoc modo saluator noster filiā archisynagogi suscitauit a morte: ⁊ non ꝑmisit ibi aliquem intrare: nisi petrum et iohannem: et patrē et matrē puellę: vt habetur Mar. v. Et hoc modo fecit in hoc loco helisęus. Cętera patēt vsq꜄ ibi: f Venit autez illa et indicauit homini dei. Ad regratiandum sibi / ne ingrata videretur: et ad quęrendum consilium qđ mihi vidr meli⁹ dicēdū: ꝙ hęc ml'ier vidua sigt eccl'iaꝫ ꝑticularē bono pastore viduatā: ⁊ qꝛ tali tpe solet mag⁊ illi⁹ eccl'ię ꝑsecutor insurgē. iō s̄bdit: b Ecce cre. ve. i. tyrān⁹ ꝑsecutor. c Vt t. du. fi. ⁊c̄. i. filios eccl'ię vult indebite s̄bijcē s̄uituti. ⁊ dicūt isti duo filij ꝓpt geminā charitatē. s. dei ⁊ ꝓximi: quā hr̄e debēt eccl'ię filij. ⁊ i tali casu christ⁹ ꝑ helisęū significat⁹ vt. s̄. dictū ē eccl'iaꝫ ꝯsolat: oleū gr̄ę suę mltiplicādo: ꝑ qđ viuit cū filijs suis vita gr̄ę: ⁊ pacē hꝫ tp̄alē cū ꝑsecutore Prou. xvj. b. Cū placuerit dn̄o vię hoīs: inimicos q̄ꝫ ei⁹ ꝯūtet ad pacē. Alit ꝑ creditorē pōt itelligi diabol⁹: q̄ defūcto bono pastore solet gregē ꝑui⁹ iuadē. Vñ discipl'i bt̄i martini dicebāt ad eū: Inuadūt ei gregē tuū lupi rapaces: ⁊ q̄s nos a morsib⁹ eoꝝ mortuo pastore ꝓhibebit? Quęrit igit iste creditor p⁹ mortē boni pastoris sui filios eccl'ię suę s̄bijcere s̄uituti ꝑ pctm̄ mortale. sꝫ christ⁹ ꝑ helisęū significatus: p̄cibus eccl'ię clamātis ad ip̄m / dat abūdāter gratię suę oleū / quo filij sui liberant a seruitute diaboli: et ipsa cū filijs in statu gr̄ę nutrit. g Facta est aūt q̄dā dies: ⁊ trāsibat helise⁹ ꝑ sunā ciuitatē. Per sunamitē q̄ mortificata interp

Nico. de lyra

dū consilium quid faceret de illo oleo: quia nolebat agere nisi s̄m dispositionē helisęi. g Facta est aūt. Hic ꝯsequēter ponitur miraculum factuꝫ ꝑ helisęum ad cōsolationem sunamitis deuotę. ⁊ primo mirabiliter fęcundat. secundo mirabilius eius filius suscitat / ibi: Et egressa. Circa primum dicitur: b Transibat helisęus per sunā ciuitateꝫ. In hebręo habet per sunam ciuitatē. Erat aūt ibi mulier magna. id potens diues ⁊ deuota. Dicit Ra. Sa. ꝙ hec mulier fuit soror abiscac vxor⁊ dauid: sꝫ hoc patet falsuꝫ: quia post mortē dauid salomon regnauit. xl. annis: roboam. xvij. abia tribus: et asa xlj. iosaphat. xviij. ante regnū ioram reg⁊ isrl': cui helisęus fuit cōtemporaneus. ⁊ sic ista mulier si fuisset soror

Diuisio

Moralit. a Mulier āt q̄dā ⁊c̄. Dicūt expositores aliq̄: ꝙ hęc ml'ier vidua signat eccl'iaꝫ: ⁊ ei⁹ duo filij signāt duos p̄p̄los. s. gētiles ⁊ iudęos i christo tñ regeneratos. sꝫ q̄lit hui⁹ ml'ieris vir q̄ ē christ⁹ possit ꝯueniēter dici mortu⁹ ꝓut exp̄mit i textu / n̄ apparet mihi. qꝛ Ro. vj. b. dr̄: Christ⁹ resurgēs a mortuis iam nō morit: mors illi vltra n̄ dn̄abit. Propt

Moralit.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

A B a ¶ Creuit aūt. Ra. Sic ꝑl's iſraelitic⁹ poſtq̄ꝫ ī egypto excreuit: ⁊ ꝑ moyſē in deſ̄tū educt⁹ dñi vocē audierat/ q̄n lumīe ſciē debuit illuſtrari: mox aīo ad idolatriā recurrens/ mortu⁹ eſt. b ¶ Et ille ait gieçi. Ra. Dū dñs ꝑ moyſen legē dedit q̄ſi ꝑ pueꝝ v̄gā miſit. ſꝫ puer ꝑ virgā. i. terrorē leg⁊ mortuū ſuſcitare nō valuit: q2 lex neminē ad ꝑfectuꝫ ducit. Ipſe ꝑ ſe veniēs ſuꝑ cadauer ſternit: q2 cū ī forma dei eēt/ ſemetipm̄ exinaniuit/ formā ſ̄ui accipiēs. huc ⁊ illuc deābulabat: q2 ⁊ iudeos ⁊ gētes ad eēna ꝑ fidē vocat. Suꝑ mortuū ſepties īſpirat: q2 ꝑ aptionē diuini muneris gratiā ſeptiformis ſpūs in peccati morte iacentibus aſpirat. Moxq̄ꝫ is quē terroris virga ſuſcitare non potuit: per amoris ſpiritū puer ad vitā rediijt.

Heb. 7. c

Phil. 2. a.

B ¶ Filij ꝓphaꝝ

Nico. de lyra

* fuiſſet ſoror abiſac: q̄n ꝯcepit iā fuiſſet ad min⁹. cxx. ānoꝝ. Et ſi dicatur ꝙ miracl'oſe ꝯcepit/ nō valet: q2 ꝙ nō habuerat filiū/ h̄ ſolū fuit ꝓpt̄ ſenectutē viri ſui quā allegauit gieçi: ⁊ nō mlier'. a ¶ Que tenuit eū. i. īſtāter inuitauit. b ¶ Ut comederet pa. i. accipet cōpetētē refectionē: q2 noīe panis itelligit̄ oīs cib⁹ vt freq̄nt̄ dictū ē. c ¶ Aiaduto ꝙ vir dei ſctūs ē iſte. Dicit Ra. Sa. ꝙ h̄ ꝑcepit eo ꝙ nll'a muſca vl' alia īmundicia ſuꝑ mēſam ei⁹ reſidebat. Faciam⁹ ḡ ei ⁊c̄. Seq̄tur: e ¶ Ut cū venerit ad nos maneat ⁊c̄. i. decēter recipiat̄: ſic decet viꝝ ſctm̄ recipe. Cet̄a patent vſq̄ꝫ ibi: f ¶ Nunq̄d habes negociū ⁊c̄. Hēbāt eīm heliſeū in reuerētia: eo ꝙ ſuccurrerat exercitui iſrl' in aq̄ penuria: vt dictū ē ca. p̄ce; g ¶ Que r̄ndit: In medio populi mei hito. i. ita vallata ſū amicis meis ꝙ nullus īfert mihi moleſtiā: ⁊ ſic ñ habeo negociū ad regē vel militie ꝓncipē. h ¶ Et ait. ſ. heliſe⁹ gieçi famulo ſuo. ꝓpt̄ qd̄ r̄ndit gieçi/ dicēſ: i ¶ Ne q̄ras. q. d. h̄ eēt fruſtra. Cui⁹ cā ſubdit̄ cū dr̄: k ¶ Filiū eīm nō habet. q̄ poſſit ei in bonis ſuccedere. l ¶ Et vir eius ſenex ē. Ita ꝙ ē impotēs de cetero ad generandū. m ¶ In tēpore iſto ⁊ in hac eadem hora ⁊c̄. In hebreo habet̄ ſic: In tp̄e iſto ſic eſt tp̄s vite amplexaberis filiū. i. anno reuoluto viues ſana ſic̄ nunc: ⁊ amplexaberis filiū iā natū. ſ̄m ꝙ exponit Ra. Sa. n ¶ Noli mentiri āçille tue. Hebrei dicūt: Noli deficere āçille tue. Uerbū eīm hebraicū qd̄ ponit̄ h̄ eſt equiuocū ad mētiri ⁊ deficere. Et eſt ſenſus ſ̄m Ra. Sa. Si īpetrares mihi filium cito moriturū: nō eēt mihi materia gaudij/ ſꝫ merçoris: ⁊ iō rogo vt nō deficiat v̄bū tuuꝫ: ſic ꝙ filius mihi donād⁹ nō moriat̄/ ſꝫ viuat. Cet̄a patent vſq̄ꝫ ibi: o ¶ Collocauit eū ſuꝑ lectulū hoīs dei ⁊c̄. ſperās ꝙ ꝑ eius p̄ces ſuſcitaret̄: q2 pertinerat ab eo filiū victurū. p ¶ Et clauſit oſtiū. Ne puer mortuus īueniret̄: ⁊ ſepeliret̄ an̄ aductū heliſei. Et

ꝑ ſunā ciuitateꝫ. Erat aūt ibi mulier magna: q̄ tenuit eū vt comederet panē. Cūq̄ꝫ freq̄nter inde tranſiret: diuertebat ad eā vt comederet paneꝫ. Que dixit ad viꝝ ſuuꝫ: Aiaduerto ꝙ vir dei ſanctus eſt iſte: q̄ tranſit ꝑ nos freq̄nter. Faciamus ergo ei cenaculū paruuꝫ: ⁊ ponam⁹ ei in eo lectulū ⁊ mēſaꝫ ⁊ ſellā ⁊ cādelabrū: vt cuꝫ venerit ad nos/ maneat ibi. Facta eſt igit̄ dies q̄dā: ⁊ veniēs diuertit in cenaculū/ ⁊ req̄euit ibi. Dixitq̄ꝫ ad gieçi pueꝝ ſuū: Uoca ſunamiteꝫ iſtā. Qui cum vocaſſet eaꝫ: ⁊ illa ſtetiſſet coram eo/ dixit ad puerum ſuū: Loquere ad eā: Ecce ſedule in omnibus miniſtraſti nobis: q̄d vis vt faciam tibi: Nūq̄d habes negociū: ⁊ vis vt loquar regi ſiue principi militie: Que r̄ndit: In medio ppl'i mei habito. ⁊ ait: Quid ḡ vult vt faciā ei: Dixitq̄ꝫ gieçi: Ne q̄ras: Filiū eīm nō habet/ ⁊ vir ei⁹ ſenex ē. Precepit itaq̄ꝫ vt vocaret eā. Que cū vocata fuiſſet ⁊ ſtetiſſet ad oſtiū/ dixit ad eā: † In tēpore iſto/ ⁊ ī hac eadē hora ſi vita comes fuerit/ hēbis in vtero filiū. At illa r̄ndit: Noli q̄ſo dñe mi vir dei/ noli mētiri āçille tue. Et cōcepit mulier ⁊ peꝑit filiū in tp̄e ⁊ ī hora eadē q̄ dixerat heliſe⁹. Creuit aūt puer. Et cū eſſet q̄dā dies: ⁊ egreſſus iſſet ad patreꝫ ſuū ad meſſores/ ait p̄ri ſuo: Caput meū doleo: caput meum doleo. At ille dixit puero: Tolle/ ⁊ duc eū ad m̄reꝫ ſuā. Qui cū tuliſſet ⁊ adduxiſſet eū ad m̄reꝫ ſuā: poſuit eum illa ſuꝑ genua ſua vſq̄ꝫ ad meridiē ⁊ mortu⁹ ē. Aſcēdit āt ⁊ collocauit eū ſuꝑ lectulū hoīſ dī: ⁊ clauſit oſtiū ⁊ egreſſa vocauit virū ſuū/ ⁊ ait: Mitte mecū obſecro vnū d̄ puerl' ⁊ aſinā: vt excurrā vſq̄ꝫ ad hoīeꝫ dei: ⁊ reuertar. Qui ait illi: Quam ob cāꝫ vadis ad eū: Hodie nō ſūt calēde neq̄ꝫ ſabbatū. Que r̄ndit: Uadā. Strauitq̄ꝫ aſinā ⁊ p̄cepit puero: Mina ⁊ ꝓpera: ne mihi morā facias ī eūdo: ⁊ h̄ age qd̄ p̄cipio tibi. Profecta ē igit̄ ⁊ venit ad viꝝ dei in montē carmeli. Cūq̄ꝫ vidiſſet eā vir dei decōtra: ait ad gieçi pueꝝ ſuū: Ecce ſunamit' illa. Uade ḡ in occurſū ei⁹/ ⁊ dic ei: Recte ne agit̄ circa te ⁊ circa viꝝ tuū/ ⁊ circa filiū tuū. Que r̄ndit: Recte. Cūq̄ꝫ veniſſet ad virū dei in mōte/ app̄hēdit pedes ei⁹. Et acceſſit gieçi vt amoueret eaꝫ. Et ait hō dei: Dimitte illā: aīa ei⁹ in amaritudīe ē: ⁊ dñs celauit a me ⁊ nō indicauit mihi. Que dixit illi: Nunq̄d petiui filium a dño meo: Nūq̄d ñ dixi tibi/ ne illudas me: Et ille ait ad gieçi: Accīge lūbos tuos: ⁊ tolle baculū meū in manu tua: et vade. Si occurrerit tibi homo nō ſalutes eū: ⁊ ſi ſalutauerit te q̄ſpiā/ nō r̄ndeas illi: et pones baculū meuꝫ ſuꝑ faciem pueri. Porro mater pueri ait: Uiuit dominus et vi-

a ¶ filia dñs ad abraā: tp̄e iſto hēbit ſara filiū.

† Gen. 18. b

ſei. q ¶ Et egreſſa. Hic ꝯñr fili⁹ ſunamitis ſuſcitat̄ ad p̄ces ipſi⁹. r ¶ Quā ob cām vadis ad eū: Ignorabat eīm mortē pueri. s ¶ Hodie nō ſunt calēde. Hoc dixit: q2 in illis diebus feſtiuis hoīes frequentius ibāt ad ꝓphetas ad audiendū v̄bū dei. Cetera patēt vſq̄ꝫ ibi: t ¶ Que r̄ndit: Recte. In hoc ꝙ videt̄ mētita fuiſſe/ nō oportet eā excuſari. Ul' pōt dici: ꝙ ſic locuta ē in ſpe reſurrectiōis filij ſui ꝑ heliſeū: q̄ fuit materia maioris gaudij q̄ꝫ cōcepito vl' parturitio. v ¶ Et acceſſit gieçi vt amoueret eā. Heliſeus eīm nō erat aſſuet⁹ ꝑmittere ꝙ mlier tāgeret ipm̄. x ¶ Dimitte illā. vt nō ſolū ꝑ p̄ces heliſei/ ſed etiā ꝑ lachrymas m̄ris īpetraret̄ reſurrectio filij. y ¶ Et dñs celauit a me. q2 ſpūſſctūs nō ſp̄ tāgit corda ꝓphetaꝝ: neq̄ꝫ de oībus. z ¶ Nunq̄d petiui filiū a dño meo. q. d. ſic ꝓprio motu mihi filiū īpetraſti: ita debes eius reſurrectionē īpetrare: vt v̄bū tuum ſit ſtabile. a ¶ Accinge lumbos tuos. i. diſpone te ad currendū velociter ⁊ expedite. b ¶ Si occur. tibi hō: nō ſalu. eū. i. nō cōmiſceas cū eo v̄ba te ab itinere impedientia. Et ꝑ talē modū loquit̄ ſaluator diſcipulis ad p̄dicandū miſſis: Luc. x. a. Neminē ꝑ viā ſalutaueritis. Gieçi autem precepcerat ⁊c̄. Sequitur.

* Et non erat

C

* cata interp̄tat̄/ ꝑſona religioſa ſignificat̄: q̄ mortua mundo dicit̄. Hec autē recipit in hoſpitio ſue mētis chriſtum ꝑ heliſeū ſignificatū. ſꝫ vt maneat ibi iugiter debet ei facere cenaculū. i. ſolariū: ꝑ qd̄ ſignificat̄ ſuꝑnoꝝ meditatio. Phil. iij. d. Nr̄a aūt cōuerſatio in celis eſt. Et lectū in quo dormiat: ꝑ quē itelligit̄ pacifica conuerſatio. Ps. iiij. b. In pace in idipſum: dor. ⁊ re. d ¶ Et ſellā. Per quā intelligit̄ ſtabilitas mētis in bono. Et mēſam. Per quā intelligit̄ ſc̄pture ſacre lectio. Et cādelabrū. ꝑ qd̄ itelligit̄ exēplaris cōuerſatio. Matth. v. b. Sic luceat lux v̄ra corā hoīb⁹ vt videāt opa v̄ra bona ⁊c̄. In tali v̄o loco māet chriſtus ꝑ dilectionē. Joh. xiiij. c. Si q̄s diligit me/ ſermo. meū ſeruabit: ⁊ p̄r meus dili. eū: ⁊ ad eū ve. ⁊c̄. Huic āt ꝑſone dat̄ a deo filius. i. bonus diſcipulus: q̄ tn̄ aliq̄n diabolo inſtigāte ꝑ pctm̄ moritur: ſꝫ ꝑ p̄ces boni magiſtri q̄ ꝑ matrem hic ſignificatur: eo ꝙ aluit diſcipulum ſicut mater: ⁊ ꝑ cōpaſſionē chriſti ꝑ heliſeū ſignificati/ ad vitam gratie reuocat̄.

* Erat autem

Moralit̄

D

E F a ¶ Filij ꝓphaꝝ.i. p̄dicatoꝝ q̄ ābulāt in lege dñi: ⁊ scrutant̄ testio/ nia ei⁹/in p̄ntia saluatoris sp̄ viuūt.
b ¶ Cōcidit in ollā. Qui lr̄e leg̃ īntētus vł p̄hie studiosus amaritu/ dinē de lege vł mortiferꝝ de p̄his su/ mēs/itermiscet ꝟitati euāgelice: ⁊ ī olla cordis coquens tale pulmētū/ h̄ ē documētū p̄pat auditorib⁹ suis.
2.Cor.3.b Dicit em̄ ap̄ls: Lr̄a occi. spi. aūt vi/
Roma.8.a uificat. Et/ Prudentia carnis mors est: prudētia aūt sp̄ūs vita. h̄ sentiē/ tes fideles/mortem in olla clamāt. Sꝫ farina ī olla mittit̄/cū scia sp̄ūal̄ in tale ꝯdimentū intromittit̄: vt ex/ clusa amaritudīe past⁹ fiat salubris.
c ¶ Uir autē q̄dā ve. de baal. Ra. Uir iste cēt⁹ ē patꝝ q̄ de baal sa lisa ē: qꝛ t̄nariū in ꝯfessiōe trinitatis ꝟuat. Baalsalisa em̄/ tertiū h̄ñs in/ terp̄tat̄. Hic vir viro dei panes p̄mi tiaꝝ offert: cū redēptori gr̄a ei⁹ ispi/ rat⁹ offert libros d̄ origīe creatura/ rū cōpositos. Offert frumētū nouū in pera: cū nouū testamētū i euāge/ lij ⁊ ap̄loꝝ scp̄t̃ ꝓfert. Jubet helise us nr̄ mīstris.i. p̄dicatorib⁹ vt hec ſi
Mat.13.g. delib⁹ dispēsent: ⁊ d̄ thesauro suo ꝓ ferāt noua ⁊ vetera. qđ mysteriū in
Joh.6.b euāgelio legim⁹ i fractiōe. v. ⁊. vij. panū: vbi satiat̃ turb̄ collegerūt. xij.
Mat.15.d cophinos siue. vij. sportas fragmē/ torꝝ: qꝛ nullus sacr̄a scp̄ture p̄ oīa ca pit q̄n sibi satiato superit iux̄ verbū dñi. Ca. V

N Aamā. Gētiles signifi/ cat ꝟtute belloꝝ p̄ncipa/ tū gerētes ac reꝝ decore fruentes. Uñ naamā dec⁹ siue cōmotio eorū
F iterp̄tat̄: vir fortis ⁊ diues/sꝫ lepro/ sus. qꝛ q̄uis p̄ potētiā regni ac rerū abūdātiā dñari videret̄: tn̄ p̄ erro/ rem idolatrie lepra fedus apparuit.

Ni.de lyra

G Porro
✳ a ¶ Et nō erat vox ⁊c. Dicit Ra. Sa. q̄ h̄ fuit ꝓpt̄ demeritū gie çi/q̄ nō seruauit p̄ceptū helisei: sꝫ oc currētib⁹ sibi hoīb⁹ iactāter dicebat se missū ad suscitādū mortuū. Expo sitores āt nr̄i dicūt: q̄ h̄ fuit ad desi/ gnādū q̄ lex vetus q̄ p̄ baculū desi/ gnat̄/nō ꝯferebat gr̄aꝫ viuificātē: sꝫ h̄ fac̄ ꝟbū icarnatū/qđ significabat̄ p̄ extēsionē helisei sup̄ puerū. vñ d̄r Joh.j.b. Lex p̄ moysē data ē: gr̄a ⁊ ꝟitas p̄ iesū christū. b ¶ Posuit/ q̄ os suū ⁊c. h̄ fecit ad oñdēdū ma gnū desideriū ad pueri suscitatiōeꝫ vł ꝓpt̄ cāꝫ mysticā iā dictā: vł poti⁹ ꝓpt̄ vtrūq̄. c ¶ Uoca sunami tē hāc. Nō vocat eā ꝓpo noīe: ad oñdēdū q̄ habebat cū ea tātā fami/ liaritatē q̄ petiuisset ei⁹ ꝓp̄ū nomē. d ¶ Erat aūt fa. in ter. Hic ꝯñr ponit̄ miraculū ad ꝯsolationē ꝯgre gatiōis famelice. Et p̄mo ponit̄ du/ plex miraculū. Scđm pōit ibi: Uir q̄dā. Primū miraculū ē de pulmē/ ti dulcoratiōe: cui⁹ p̄patio ponit̄/cū d̄r: e ¶ Coq̄ pul. fi. ꝓphaꝝ.i. di scipuloꝝ eoꝝ q̄ viuebāt religiose: vt dictum ē. s. ij. ca. f ¶ Collegit ex eo colo. q̄ sūt valde amare: ⁊ sūt q̄/ si cucurbite siluestres: ⁊ folia ei⁹ her be h̄nt q̄ndā silitudinē cū folijs vi/ tis. g ¶ Nesciebat em̄ q̄d eēt: Jd est q̄ essent talis amaritudinis. Afferte in

uit aīa tua non dimittā te† Surrexit g̃ ⁊ secut⁹ est eā. Giezi aūt p̄cesserat añ eos ⁊ posuerat baculū sup̄ faciē pueri: ⁊ ñ erat vox neq̄ sensus. Re a uersusq̄ ē i occursū ei⁹ ⁊ nūciauit ei/ dicēs: Nō surrexit puer. Ingressus ē g̃ helise⁹ domū: ⁊ ecce puer mortu us iacebat i lectulo ei⁹. Ingressusq̄ꝫ clausit ostiū sup̄ se ⁊ sup̄ pueꝝ: ⁊ ora uit ad dñz† Et ascēdit ⁊ icubuit sup̄ puerū: posuitq̄ꝫ os suū sup̄ os ei⁹: ⁊ b oc̄los sup̄ oc̄los ei⁹ ⁊ man⁹ suas sup̄ man⁹ ei⁹ ⁊ icuruauit se sup̄ eū: ⁊ cale facta ē caro pueri. At ille reūsus/d̄ āmbulauit in domo semel huc atq̄ꝫ il luc: ⁊ ascēdit ⁊ icubuit sup̄ eū: ⁊ osci tauit puer septies: apuitq̄ꝫ oc̄los. Et ille vocauit giezi/⁊ dixit ei: Uoca su c namitē hāc. Que vocata igressa est ad eū/qui ait: Tolle filiū tuū† Uēit illa ⁊ corruit ad pedes ei⁹ ⁊ adorauit sup̄ t̄rā. Tulitq̄ꝫ filiū suū ⁊ egressa ē Et helise⁹ reūsus est i galgala. Erat d
a ¶ nō vtiq̄ panis: sꝫ audiēdi verbū dei.
a āt famēs i t̄ra: ⁊ filij ꝓphaꝝ hītabāt corā eo. Dixitq̄ꝫ vni d̄ puerł suis: Pone ollā grādē: ⁊ coq̄ pulmētū fi e lijs ꝓphaꝝ. Et egressus ē vn⁹ i agꝝ vt colligeret herbas agrestes: iuenit qꝫ q̄si viteꝫ siluestrē: ⁊ collegit ex ea f
a ¶.i. cucurbitas agrestes: minores illis que in hortis nascunt̄: ⁊ sunt amarissime.
colōq̄ntidas agri: ⁊ impleuit palliū b suū/⁊ reūsus ꝯcidit i ollā pulmenti. Nesciebat ei q̄d esset. Infuderūt g̃ so g cijs vt comederēt. Cūq̄ꝫ gustassent de coctiōe/exclamauerūt dicentes: Mors i olla/vir dei. Et nō potue/ h rūt comedere. At ille: Afferte inq̄t i farinā. Cūq̄ꝫ tulissent/misit i ollā/⁊ ait: Infunde turbe vt comedāt. Et nō fuit amplius quicq̄ꝫ amaritudi/ c nis in olla. Uir aūt quidā venit de k baal salisa deferens viro dei panes l primitiaruꝫ: viginti panes hordea/ m ceos: ⁊ frumentū nouū in pera sua. n At ille dixit: Da populo vt come/ o dat. Responditq̄ꝫ ei minister eius: Quantū est hoc vt apponā coram p centū viris? Rursū ille ait: Da po pulo vt comedat. Hec em̄ dicit do minus: Comedēt ⁊ superit. Posuit itaq̄ꝫ corā eis: Qui comederunt et q superfluit iuxta verbum domini.

d N Aaman prin/ Ca. V r ceps militie regis syrie erat vir magnus apud dñm suū/⁊ honoratus.

i ¶ Afferte inq̄t fa. nō q̄ h̄ret ex se vir tutē dulcorādi: sꝫ h̄ factū ē merit̃ helisei. k ¶ Uir aūt q̄dā. Hic ponit̄ scđm mi raculū de multiplicatiōe panū/cū dicit̄: Uir aūt q̄dā venit de baal salisa. Que sūt dictiōes i hebreo. ⁊ baal vt h̄ ac cipit̄ est nomē appellatiuū: ⁊ significat planiciē seu regionē. salisa ꝟo ē nomē ꝓ p̄u ciuitat̃ i illa regiōe. l ¶ Deferēs viro dei pa. p̄ri. Nō accipiunt̄ hic pa nes p̄mitiaꝝ/q̄les offerebant̄ in templo dñi: sꝫ dicunt̄ p̄mitiaꝝ/qꝛ erant de p̄mis frugib⁹ illi⁹ anni. hordeū aūt p̄mo venit ad maturitatē/maxīe in t̄ra illa: iđo sub/ dit̄: m ¶ Uiginti pa. hor. in q̄ ostēdit̄ nūerus panū ⁊ materia. Aliq̄ autē libri h̄āt iterpositū ly ⁊: sic/et. xx. panes. sꝫ ly et/nō ē in hebreo nec in libris correctis/ nec de textu. n ¶ Et fru. n. In heb. h̄r̄ Et granatā. frumētū em̄ non ita cito ve/ nit ad maturitatē sicͭ hordeū: ⁊ iđ granū nō erat adhuc aptū vt inde fieret panis. poterāt tn̄ spice ille aliq̄ntulū torreri: et sic g̃nū excuti p̄ ꝯfricationē. p ¶ Quā tū est h̄ vt ap. co. centū viris? Erāt em̄ valde parui illi panes: ita q̄ vn⁹ non sufficeret ꝓ vno hoīe. Ex q̄ ptꝫ ex h̄ q̄ ille h̄ō apportauerat panes illos ⁊ g̃natā in tra perā suā: vt d̄r in lr̄a. q ¶ Qui co/ mederūt ⁊ sup. qꝛ illi panes fuerūt mi raculose multiplicati ꝓpter meritū he/ lisei. Talis aūt multiplicatio pōt fieri a deo dupl̄r. Uno mō p̄ additionē alteri⁹ materie. Alio mō sine tali additione. qꝛ sicut de⁹ de nihilo ꝓduxit materiā: ita d̄ modica materia vł pauca pōt facere ma gnā ⁊ multā: sic dictū ē pleni⁹ Gen. ij. de formatiōe mulier̃ de costa ade. Et Joh. vj. d̄ multiplicatiōe q̄nq̄ꝫ panū in mani/ bus saluatoris. Quis aūt istoꝝ modoꝝ multiplicationis fuerit in hoc facto non habet̄ ex scriptura.
✳ d ¶ Erat āt fa. in ter. ⁊c. Seq̄t̄: Moral̄
e ¶ Coq̄ pul. filijs ꝓphaꝝ. Per ꝓ phetaꝝ filios intelligunt̄ religiosi. nā ⁊ patres eoꝝ saltē p̄les habuerūt ꝓphetie sp̄m. Per h̄ igit̄ q̄ factū fuit eis pulmē/ tū: ⁊ nō fit h̄ mentio de aliq̄ ꝯdimēto/si/ gnificat̄ q̄ religiosi cibo paruo ⁊ vili de bēt esse ꝯtēti. h ¶ Mors in olla. p̄ h̄ significat̄ q̄ hoīb⁹ delicate nutritis in p̄n/ cipio/vita religiosa videt̄ amara in p̄nci pio. sꝫ sic pulmētū p̄ īmissionē farine fa/ ctū fuit sapidū: sic p̄ dei gr̄aꝫ ⁊ bonā as/ suefactionē vita religiosa q̄ p̄us dura vi debat̄: nō solū portabil̄/sꝫ etiā suauis ef ficit̄. Per h̄ āt ecōtrario alij deberēt ꝯsi di q̄ fuerūt in seculo satis dure nutriti: et tn̄ in religiōe nō sufficit eis vict⁹ illoꝝ q̄ fuerūt in seculo dulcit̄ educati. k ¶ Uir aūt q̄dā venit de baal salisa. Per istū q̄ obtulit heliseo panes hordeaceos ⁊ frumētū nouū/significat̄ h̄ō exercens se in studio scp̄ture veter̃ ac noui testa/ mēti ad honorē christi. o ¶ Da ꝓplo vt comedat. Nā p̄ dictū exercitiū se/ quunt̄ p̄dicatio ⁊ doctrina: q̄bus reficit̄ pp̄ls christianus. Ca. V

N Aamā p̄n. mi. Hic ꝯñr po nunt̄ miracula helisei corā in/ fidelib⁹. ⁊ p̄mo circa h̄ triplex miraculū ponit̄. Scđo scp̄tura historiā ꝓsequit̄. viij. ca. Pria i tres: qꝛ p̄mo po nit̄ miraculū ad naamā gētilis ꝯūsionē. Scđo ad isidiātiū repssionē: ca. vj. Ter ✳ tio ad p̄nitē

Moralit̄. r ¶ Naamā p̄n. mi. ⁊c. Per naaman qui erat leprosus/pōt in ✳ telligi q̄libet

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

Per illū eni dedit dñs salutē syrię. Erat aūt vir fortis ⁊ diues/ sꝫ leprosus. Porro de syria egressi fuerāt latrūculi: ⁊ captiuā duxerāt de terra israel puellā paruulam/ q̄ erat in obsequio vxoris naaman. Que ait ad dñam suā: Utinā fuisset dñs meus ad ꝓphaʒ q̄ ē in samaria: ꝑfecto curasset eū a lepra quā habet. Ingressus est itaqꝫ naaman ad dominū suum: ⁊ nunciauit ei/ dicēs: Sic ⁊ sic locuta est puella de terra isrl'. Dixitqꝫ ei rex syrię: Uade ⁊ mittā litteras ad regē isrl'. Qui cū ꝑfectus esset ⁊ tulisset secum decem talenta argenti: ⁊ sex milia aureos: ⁊ decē mutatoria vestimentorum: detulit litteras ad regeʒ isrl' in hęc verba: Cū acceꝑis epistolā hanc: scito ꝙ miserim ad te naamā seruū meū/ vt cures eū a lepra sua. Cūqꝫ legisset rex isrl' lr̄as: scidit vestimēta sua/ ⁊ ait: Nunq̄d de⁹ ego sum/ vt occidere possim ⁊ viuificare: quia iste misit ad me vt curē hoīeʒ a lepra sua: Animaduertite ⁊ videte: ꝙ occasiones q̄rat aduersū me. Qđ cū audisset heliseus vir dei/ scidisse videlicet regem isrl' vestimēta sua: misit ad eū dicēs: Quare scidisti vestimēta tua: Ueniat ad me: ⁊ sciat ꝓphaʒ esse in isrl'. Uenit ergo naamā cū eq̄s ⁊ curribus: ⁊ stetit ad ostiū dom⁹ helisei. Misitqꝫ ad eū helisę⁹ nūciū/ dicens: Uade ⁊ lauare septies in iordane: ⁊ recipiet sanitatē caro tua / atqꝫ mūdaberis. Irat⁹ naamā recedebat/ dicens: Putabā ꝙ egrederet̄ ad me/ ⁊ stās inuocaret nomē dñi dei sui: ⁊ tāgeret manu sua locum leprę: ⁊ curaret me. Nūq̄d ñ meliores sūt abana ⁊ pharphar fluuij damasci oībus aquis isrl': vt lauer in eis ⁊ mūder: Cū ergo vertisset se ⁊ abiret indignās: accesserūt ad eū serui sui: ⁊ locuti sunt ei: Pr/ ⁊ si rē grādē dixisset tibi ꝓpha: certe facere debueras: Quanto magis q̄r nūc dixit tibi: lauare ⁊ mūdaberis: Descēdit ⁊ lauit in iordane septies iuxta sermonē viri dei: † ⁊ restituta ē caro ei⁹ sicut caro pueri ꝑuuli: ⁊ mūdat⁹ est. Reuersusqꝫ ad virū dei cū vniuerso comitatu suo: ve/

a ¶ Porro đ sy. Ra. Latrūculi đ syria qđ ē sblimitas / egressi sūt: cū cupiditate ducti ⁊ diūsis negocijs īplicati gētiles ꝑ totā terrā vagabant̄. Hi đ terra isrl' cāptiuā duxerūt: q̄ de ꝓpha in isrl' testabat̄: q̄r fama đ isrl' ꝑ negociatores gētiū trāslata ī toto orbe curiositati hoīm (quā vxor naamā significat) veꝝ ꝓphaʒ ⁊ saluatorē in iudea manere patefecit. Audiēs h̄ naamā dño suo nūciauit: cū hi ad q̄s noticia verbi ꝑuenit: his q̄ sibi p̄sunt suggerūt scię spūal' magnitudinē. Mittit rex syrię lr̄as ad regē isrl' ꝓ salute serui: cū p̄mat⁹ gētiū audiēs deū esse in isrl' salutē suorū p̄uidēs/ legationē mittit ī iudeā: vt ꝑ aplicā doctrinā saluatoris fidē accipiat. vñ Cornelius đ cęsaria in ioppen ad petrū mittit. Rex scidit vestimēta sua: q̄r sacerdotes/ scribę ⁊ pharisei rectores iudeoꝝ ꝯsiderātes vndiqꝫ plebes ad redemptionē cōuenire: q̄si blasphemiā existimātes scindebāt vestimēta: sicut ī euāgelio p̄nceps sacerdotū fecit: b ¶ Ueniat ad me: ⁊ sciat eē ꝓphaʒ ī isrl'. Et dñs q̄s p̄sciuit/ hos ⁊ vocauit ⁊c. Veniēs gētil' ppl's ad domū helisei/ sctām. s. eccl'iaʒ: ꝑ nūcios. i. euāgelicos p̄dicatores accepit/ vt se in iordāe septies lauaret renat⁹ ex aq̄ ⁊ spū. Iordanis baptisma significat: q̄r ī eo nob̄ saluator baptismū ꝯsecrauit: naamā lauationē iordanicā despiciēs/ simplicitatē significat rudiū: q̄ spūalē nō potuerūt itelligere efficaciā: q̄r aīal' hō nō ꝑcipit q̄ sūt spūs dei. Serui meliori cōsilio ad mādatū ꝓpheticū ꝑsuaserūt: q̄r sepe dñs minori reuelat qđ melius ē: q̄m ꝑsonaꝝ acceptor de⁹ ñ ē. Loto septies restituta ē caro sicut pueri caro: q̄r mūdat⁹ baptismo ꝑ inuocationē spūs septiformis q̄sqꝫ ad inocentis vitę infantiā redigit̄: q̄r ī baptismo abrenūciare sathanę ac fidē dñi ꝯfiteri p̄cipimur: negat se naaman vltra dijs litaturū: soli ꝑoīa đo seruituꝝ. Partē terrę sanctę secū tollit: quia bapticatos oportet dominici corꝑis ꝑticipatiōe confirmari. ℣ Tol.o.d.

Margin: Luc. 19; Joh. 11. c; 3. Reg. 17; Act. 10. b; Mat. 26. f; Rom. 8. f; Luc. 7; 1. Cor. 2. d; Act. 10. e; B

Nico. de lyra

Diuisio

⁂ tio ad penitētiū ꝯsolationē: circa mediū. vj. c. ibi: Factū ē āt. Pria adhuc diuidit̄ ī tres ꝑtes: q̄r p̄mo naamā ꝓ curatiōe destinat̄. Scđo a lepra curat̄/ ibi: Misitqꝫ he. Tercio giezi lep̄ ꝑcutit̄/ ibi: Dixitqꝫ giezi. Circa p̄mū đr: Naamā p̄n. militię regis sy. erat vir ma. ⁊c. Dicūt eni expositores nr̄i cōit̄/ ꝙ ipse ꝑ sapiētiā ⁊ ꝓbitatē suā vastauit latrūculos q̄ mltū molestabāt regnū syrię. ⁊ iđ s̄bdit̄: a ¶ Per illū ei de. dñs sa. sy. ⁊ ꝓpt̄ h̄ erat magn⁹ ⁊ honorat⁹ in reg. Ra. Sa. dicit ꝙ ipse sagittauit achab ī p̄lio: vt h̄r. đ. iij. li. c. vl. sꝫ nomē suū ibi nō exp̄mat̄. ⁊ ꝓpt̄ hoc s̄bdit̄: Per illū ei dedit dñs salu. sy. q̄r interfecto achab syria fuit liberata a tributo: qđ ei reddebat̄ ꝑ ꝯfederatiōe benedab cū eo: vt h̄r. đ. iij. li. c. xx. ⁊ ꝓpt̄ h̄ fuit eleuat⁹ ad p̄ncipatū militię. b ¶ Erat āt vir ⁊c. sꝫ l. Ad h̄ eni fuit lepra ꝑcussus/ vt ꝑ curationē ei⁹ mirabilē veniret ad đi veri fidē: q̄r ꝑcusserat achab idolatrā. c ¶ Utinā fu. do. ⁊c. anqꝫ eni capet̄ ⁊ in ācillā naamā vēderet̄/ audiuerat in t̄ra isrl' magnalia q̄ fecerat helisę⁹: ⁊ ꝑ h̄ sꝑabat ꝙ sic posset curari dñs su⁹. Cęta patēt vsqꝫ ibi: d ¶ Et tu. se. de. ta. ar. ⁊c. In hebreo h̄r: Cētū cētenarios: q̄ꝝ q̄libꝫ valebat cētū tālēta cōia. hęc aūt accepit ꝓ sūptib⁹ in via: ⁊ ad dādū ꝓphę mūera. e ¶ Ut cures eū a lepra sua. h̄ ē facias curari ꝑ ꝓpham q̄ ē in terra tua. f ¶ Scidit vesti. sua. Dicūt expositores nr̄i cōit̄: ꝙ h̄ fuit eo ꝙ itellexit illud verbū esse blasphematoriū sibi potentiā diuinā attribuēdo. vñ s̄bdit̄: g ¶ Nūq̄d de⁹ ego suʒ: Mođ⁹ ei erat iudeoꝝ scidere vestimēta sua q̄n audiebāt dei blasphemiam. vñ Mat. xxvj. f. đr. Tūc p̄nceps sacerdotū scidit vestimenta sua/ dicēs: Blasphemauit. Sꝫ hęc expositio nō b̄n ꝯsonat lr̄ę seq̄nti: in q̄ đr ꝙ helisę⁹ eū rep̄hēdit de tali scissiōe: qđ nō fecisset si ꝓpt̄ reuerētiaʒ noīs dñi facta fuisset. Et ideo alit̄ đr: ꝙ h̄ fecit ex īpatiētia: credēs ꝙ rex syrię q̄reret occasionē mouēdi guerram ꝯ se: petēdo ab eo rē sibi īpossibilē. Iđ s̄bdit̄: Uidete āt occasiōes q̄rat aduersum me. h ¶ Ueniat ad me ⁊ sciat. ꝑ exꝑientiā suę curatiōis. i ¶ Prophetā. dei veri. k ¶ Esse in israel. vt sic rex syrię timeat guerraʒ mouere cōtra populum habentē deū tantę potentię. l ¶ Misitqꝫ ad eum. Hic consequenter ponit̄ naamā curatio/ cum dicit̄: m ¶ Uade ⁊ lauare septies in iordane: ⁊ recipiet sanitateʒ caro tua ⁊c. Hoc autē sibi mādauit ꝑ nunciū/ vt dei potētię magis attribueret̄ miraculum: eo ꝙ ꝓpheta nō locutus fuit cū eo: nec euʒ tetigit sicut credebat naaman: credēs ꝙ in ipso ꝓpheta esset aliqua virtus curādi ipsū. n ¶ Iratus naaman recedebat/ dicens: Putabā ꝙ ⁊c. Eo ꝙ ꝑ talē modum se curari nō sperabat: cū fluuij syrię essent ita boni vel meliores/ sicut fluuius iordanis: nec tamē habebant ad hoc aliquā virtutem. o ¶ Si rem grandem. i. difficilem: p ¶ Dixisset tibi propheta / certe face. debueras. Et multo magis rem facilē quaʒ tibi mandauit. q ¶ Et restituta est caro eius sicut pueri paruuli: quę est purior q̄ in ętate virili aut senili: quia caro ad generata ꝑ alimentū quāto ꝓcedit vlterius/ tāto fit impurior: sicut vinum ꝑ admixtionē aquę: vt habetur. j. de generatiōe. r ¶ Reuersusqꝫ est ad virum dei cū vniuerso comitatu suo ⁊c. vt ostēderet se gratum deo et prophetę de sua curatione. Ideo subditur: ⁂ Uere scio

Moralit

⁂ telligi quilibet infidelitat' lepra ꝑcussus. Per helisęū đo dominus noster iesus christ⁹: vt oñsum est. s. Per iordanem đo fluuiuʒ baptismi sacrm̄: eo ꝙ in iordane fuit institutuʒ: q̄n dominus noster iesus christus tactu suę sāctissimę carnis vim regeneratiuā dedit aquis. Igit̄ ꝑ naamā intelligit̄ q̄libet iudeus vel gētilis seu alius īfidelis: q̄ audita fama de christi miracul'/ venit ad ipsū ꝑ fidē. cui dicit helisę⁹. i. christ⁹: m ¶ Uade lauare septies in ior. i. recipe baptismū: q̄r đr Joh. iij. a. Nisi q̄s renat⁹ fuerit ex aq̄ ⁊ spūsctō/ nō pōt itroire ī regnū dei. Qđ āt đr: Lauare septies: nō est referendū ad baptismi receptionē: q̄r recipit̄ semel tm̄: sꝫ ad septiformē grām spūsancti q̄ ꝯfert̄ in baptismo. q ¶ Et restituta ē ca. ei⁹ ⁊c. q̄r ꝑ baptismū deuote receptū mūdat̄ hō totalit̄ de peccatis: ⁊ recuꝑat mētis innocentiam.

⁂ Uere scio

Margin: D; † Luc. 4. c

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

E F a ¶ Tol.o.d.bur. de ter. Partẽ scẽ terre secũ tulit naamã vt poneret in tẽplo idolor̃: ⁊ sup eã ꝯsistẽs dñm cuius erat terra adoraret: ne offenderet dñm suum si pariter non adoraret. b ¶ Gieçi. Rab. Preruptũ videns interp̃tat̃/ siue vallis visio. Is ẽ isrl: q̃ aliqñ puer/ dei. vñ: Puer isrl. ⁊ dilexi eũ: sz postq̃ sp̃reto euãgelio se in foueã auaricie se p̃cipitauit: quã filij dei p baptismũ renati spreuerũt: iusto iudicio leprã erroris quã credentes deposuerant ipse sibi cõciuit. Sic oẽs q̃ post baptismũ ⁊ emẽdatiorẽ vitã ad p̃stina reuertunt̃ sordibus: q̃bus se exutos sperabãt iter̃ inuoluunt̃. hic est canis reuersus ad vomitũ.

Osee.11.a

Pro.26.b

Nico.de lyra

* a ¶ Vere scio ꝙ nõ sit alius de⁹. Et sic fidẽ vni⁹ veri dei quã cõcepat corde/ ꝓfessus ẽ ore. ẜm dictuz ap̃li Roma.x.b. Corde creditur ad iusticiã: ore aũt cõfessio fit ad salutẽ. b ¶ Obsecro itaq vt acci. bñ.i. munera gratanter ⁊ deuote oblata. c ¶ Viuit dñs añ quẽ sto qr nõ ac. vt oñderet se nõ q̃rere sua: sz aĩe sue ⁊ corpis salutẽ. d ¶ Vt tollã onus duor̃ bur. Aĩalia sunt genita ex equo ⁊ asina: sic mulus ecõtrario.s. ex equa ⁊ asino. e ¶ De terra.s. isrl: quã reputabat sanctã ꝓpter cultũ dei ibi existentẽ. intẽdebat eñ ex ea facere altare in domo sua. ẜm qd dr Exo.xx. Altare de t̃ra facietis mihi: ⁊ ibi ĩmolate do celi. Ideo subdit: Nõ eñ fa. seru⁹ tu⁹ vltra holocaustũ ⁊c. Sequit: Hoc ãt so. est de q̃ dep. dñm ꝓ ser. tuo. Et subdit: f ¶ Si adorauero in tẽplo remmon. nõ idolũ/ sed deũ verum. g ¶ Vt ignoscat mihi dñs. qr non possum istud bono mõ euitare. h ¶ Qui dixit ei: Va.i pa. acq̃escẽdo petitiõi sue. sz qr ñ solũ adorare idolũ/ sz etiã simlare hãc adorationẽ ẽ pctm: iõ dicũt hic aliq̃: ꝙ qr naamã erat neophyt⁹: iõ in h sibi dispẽsauit heliseus: ⁊ silr ꝙ posset edificare altare ad offerendum sacrificia extra templum ⁊ etiam extra totã terram israel. Sed istud non videt̃ cõuenienter dictum. Primo/ ꝙ naaman fuerit neophytus: qr ꝓp̃e loq̃ndo neophytus dr de nouo cõuersus ad aliquã legẽ: sic circũcisus d nouo apud iudeos: ⁊ baptiçat⁹ apud christianos. Naamã ꝓo non fuit ꝯũsus ad iudaismũ: qr non fuit circũcisus: nec p ꝯñs ad legẽ mosaicam obligatus: sz credidit deũ qui colebat̃ a filijs isrl esse verũ deũ ⁊ ab oibus colẽdũ: qd ⁊ multi gẽtiles fecerũt: ⁊ sine legis mosaice obseruãtia saluati fuerũt: qr ad ipsam nõ tenebant̃. sic al's diffusius dictũ est. Scdo qr ea q̃ sunt p se mala nõ sunt dispensabilia: qr nõ p̃nt bñ ⁊ absq pctõ fieri de q̃bus est simulatio idolatrie. ⁊ iõ non videbit̃ bñ dictũ ꝙ helise⁹ in hoc ipi naamã dispẽsauerit: sz solũ ei declarauit illd eẽ sibi licitũ: qd timebat esse illicitum: sicut solent facere cõsciẽ timorose. habebat eñ iste naamã officiũ sustẽtãdi regẽ. qr sic regine mõ p milites sustentant̃: ita silr tũc tpis reges p p̃ncipes mag' sibi ꝓpinq̃s. istud aũt nõ erat illicitũ de natura sua: eq̃liter eñ poterat fieri extra tẽplũ idoli sic ⁊ intra. sic si aliq̃ puella christiana capta a saracenis: esset obseq̃o alicuius dñe deputata ad deportandũ caudã sue vestis: nõ videt̃ illicitũ ꝙ eã portaret intra p̃hanum mahometi sic ⁊ ex: dũ tñ h nõ faceret reuerentiã aliquã mahometi: sz solũ itẽdẽs suũ officiũ exeq̃. Et h petebat naamã ab heliseo.s. ꝙ idẽ officiuz qd licite faciebat dño suo ex p̃hanũ idoli posset sibi facere itra: nõ ad aliquã idoli reuerẽtiã: sz ne icurreret dñi sui offensã. ⁊ h ꝯcessit ei heliseus: qr non erat illicitũ: vt dictũ est. Tertio nõ videt̃ bñ dictũ ꝙ ei dispẽsauerit de altari ꝯstruẽdo ⁊ ibidẽ offerẽdo: nõ solũ ex hierlm/ sz etiaz ex iudeã. qr illd solũ fuit ꝓhibitũ iudeis post tẽpli edificationẽ: ⁊ qñ arcã dñi habuit stabilẽ mãsionẽ: put dictum fuit Deut.xij.⁊.j. Reg.vij. Naamã ꝓo nõ tenebat̃ ad legẽ mosaicã vt h dictũ est. ideo poterat alibi licite deum colere: altare ad h edificando et etiã offerẽdo. sic ⁊ filij isrl ante legẽ datã: vt ptz de abraã/ isaac/ ⁊ iacob in Geñ. in plurib⁹ locis. Qr autẽ ad hoc naaman petijt onus duor̃ burdonũ d t̃ra isrl: fuit ex speciali deuotione: vt dictũ ẽ: sz ad h nõ teneret̃. et iõ circa h nõ fuit aliq̃ dispẽsatio: sz liciti ꝯcessio. i ¶ Dixitq gieçi. Hic ꝯñr describit ipsi⁹ gieçi ifectio ꝓpter multiplex eius pctm in facto isto: quor̃ p̃mũ fuit cupiditas: q̃ est radix omniũ malor̃: vt dicit ap̃ls.j. Timoth.vj. ⁊ hoc notat̃ cuz dicit: Pepcit dñs meus ⁊c. licet eñ ꝓphete nõ accipent aliq̃d q̃si p̃ciũ ꝓphetie: qr tñ paupes erãt/ viuebant de oblatis sibi curialiter ⁊ deuote. k ¶ Desilijt de cur. in oc. eius. ꝓpt̃ reuerentiã dñi sui ⁊ gratitudinẽ bñficij sibi collati. l ¶ Dñs meus misit me ⁊c. in hoc mẽtiebat̃: ⁊ sic fuit pctm scdm. m ¶ Meli⁹ est vt acci. duo talẽta.s. cuilibet iuueni vnũ. In hebreo hr: Iura mihi.s. ꝙ miserit te heliseus: et accipe duo talẽta. ⁊ ẜm hoc fuit hic tertiuz pctm.s. piuriuz n ¶ Et imposuit duobus pueris suis.i. duob⁹ de seruis naamã. o ¶ Cũq ve. ⁊c. tu. de m. e. ⁊c. ne helise⁹ eos videret ⁊ pcipet ꝙ gieçi aliq̃d a naaman accepisset. ⁊ sic cõmisit q̃rtũ peccatũ.s. furtũ rei notabil'. p ¶ Vnde venis gieçi. Nõ q̃rit ex ig̃rantia: qr in spũ factũ viderat: vt postea subdit̃: sz vt ex eius rñsione eũ de mẽdacio ꝯuinceret. vñ subdit̃: q ¶ Non iuit seruus tu⁹ q̃q̃. qr mentiebat ei q̃ hẽbat spm scm. sic ananias ⁊ saphira petro: vt hr Act.v. Ideo subdit ei⁹ iusta punitio/ cũ dr: r ¶ Sed ⁊ lepra naa. adhe. tibi.i. eadẽ spẽs lepre quã habuit añ curationẽ suaz. s ¶ Et egres. ẽ ab eo le. qr leprosi sepabant̃ a cohabitatiõe hoĩm sanor̃: vt hr Leuit.xiij. t ¶ Quasi nix. color eñ albidus ⁊ trãsparens est signũ lepre: sic hr Leuit.xiij. put ibi pleni⁹ dictũ fuit.

* a ¶ Vere ⁊c. de⁹. a. p qd deſi[illegible] gnat̃ ꝙ adult⁹ baptiçat⁹ dz deo reg[illegible] tiari d sua regñatõe spũali. Alr põt dici: ꝙ p naamã leprosuz significari põt q̃libet infect⁹ p mortale pctm: q̃ audita per predicatorẽ iusticia dei ⁊ eius misẽdia/ ꝯtritionẽ cõcipit: ⁊ ad ipsum p pniaz verã accedit: ⁊ lauat̃ in iordane.i. lachrymis penitẽtie: q̃ bñ significant p iordanẽ: eo ꝙ iterp̃tat̃ riu⁹ iudicij. Lachryme ad mẽ ꝓo dicte fluũt ex diuini iudicij ꝯsideratõe. ⁊ cũ sic lauat̃ p istũ tis mũdiciã restaurat̃. i ¶ Dixitq gie. puer vi. dei. p gieçi qui *

a ¶ hec ẽ catholica ꝓfessio: qm̃ oẽs dij gẽ. de. ⁊c.

Venit ⁊ stetit coram eo/ ⁊ ait: Vere scio ꝙ a nõ sit de⁹ ali⁹ i vniũsa t̃ra/ nisi tm̃ i isrl. Obsecro itaq vt accipias bñdictio/ b nẽ a ꝑuo tuo. At ille rñdit: Viuit dñs c añ quẽ sto: qr ñ accipiã. Cũq vi faceret: penit⁹ nõ acquieuit. Dixitqz naamã: Vt vis. Sz obsecro cõcede mihi a seruo tuo/ vt tollam on⁹ duor̃ burdo/ d nũ d terra. Nõ eñ faciet seruus tu⁹ vl/ e tra holocaustũ aut victimã dijs alienis/ nisi dño. Hoc ãt solũ ẽ d q̃ depceris dñm ꝓ seruo tuo: qñ ingredit̃ dñs me⁹ templũ remmõ vt adoret: ⁊ in illo initẽte sup manũ meã: si adorauero in f tẽplo rẽmon: adorãte eo in eodẽ loco: vt ignoscat mihi dñs seruo ꝓ hac re. g Qui dixit ei: Vade in pace. Abijt g̊ h b ab eo electo tempe. Dixitq gieçi puer i viri dei: Pepcit dñs me⁹ naamã syro isti: vt non accipet ab eo q̃ attulit. Viuit dñs: qr currã post eũ: ⁊ accipiã ab eo aliq̃d. Et secut⁹ est gieçi post terguz naamã. Quẽ cũ vidisset ille currentez ad se: desilijt d curru in occursum ei⁹/ ⁊ k ait: Recte ne sunt oia? Et ille ait: Recte. Dñs meus misit me ad te/ dicẽs: l Modo venerũt ad me duo adolescẽtes de mõte ephraim ex filijs ꝓphar̃: da eis talentũ argẽti: ⁊ vestes mutatorias duplices. Dixitq naamã: Meli⁹ m est vt accipias duo talenta. Et coegit eũ. Ligauitq duo talẽta argẽti in duobus saccis: ⁊ duplicia vestimẽta: ⁊ im/ n posuit duob⁹ pueris suis q̃ ⁊ portauerãt corã eo. Cũq venisset iã vesperi: o tulit d manu eor̃: ⁊ reposuit in domo. Dimisitq viros ⁊ abierunt. Ipse aũt ingressus stetit corã dño suo. Et dixit ei heliseus: Vñ venis gieçi? Qui rñ/ p dit: Nõ iuit seruus tuus quoq̃. At ille q ait: Nonne cor meũ in p̃nti erat qñ reuersus ẽ hõ d curru suo i occursũ tui? Nũc igit̃ accepisti argentũ ⁊ accepisti vestes: vt emas oliueta ⁊ vines ⁊ oues ⁊ boues ⁊ seruos ⁊ ancillas: †sed et le/ r pra naamã adherebit tibi ⁊ semini tuo vsq in sempiternum. Et egressus est s ab eo leprosus quasi nix. t

A Moraliter * gieçi q̃ currẽs post naamã accepit ab eo mũera: significat cupidus in eccl'ia: q̃ ꝓ collatiõe spũaliũ q̃rit vel repetit tp̃alia: ⁊ sicut lepra naamã adhesit gieçi ⁊ semini eius: sic vitiũ simonię adheret isti ⁊ suis sequacibus.

¶ In ca. v. vbi d̃r in postilla. Sed istud nõ videt̃ cõuenienter dictũ: primo q2 naamã fuit neophytus ⁊c̃.

Additio. j. Licet naamã nõ fuisset ꝯuersus ad iudaismũ/ neq3 circũcisus: fuit tñ neophytus: q2 de nouo ꝯuersus ad legẽ naturę: quã hacten9 nõ seruabat: ƀm quã ẽ illicitu3 adorare idolũ: et etiã simulare talẽ adoratiõnẽ. ꝓut ipẽmet postil. asserit i ħ loco/ dicẽs: ꝙ simulatio idolatrię est ꝑ se mala. s3 oĩa q̃ sunt ꝑ se mala/ illicita sunt d̃ iure naturę: cui9 p̃ncipale p̃ncipiũ ẽ/ ꝙ bonũ est ꝓseq̃ndũ ⁊ malũ ẽ vitãdũ/ vt cõiter tenet̃. S3 aduertẽdũ est: ꝙ l3 idolatria ⁊ ei9 simulatio sint illicita de iure naturę: tñ illud qd̃ h3 spẽm illi9 sil'atiõis seu adoratiõis: si nõ sit ibi adoratio nec ei9 simulatio/ nõ videtur illicitũ de iure naturę. vtpote in p̃nti casu: Si naamã itrãs phanũ idoloꝝ/ exercẽdo officiũ suũ in sustẽtãdo dñm suũ non adoraret idolũ: neq3 etiã sil'aret se adorare: neq3 talẽ adorationẽ seu simulationẽ intẽderet: adhuc tñ ẽ ibi spẽs mali: q2 hiis q̃ talia nõ bñ discernũt/ apparere posset ipm intrare causa adorãdi: sic ⁊ dñs su9 intrabat. Qd̃ l3 de iure naturę nõ sit ꝓhibitũ: ꝓhibet̃ tñ de iure diuio: teste ap'lo. j. ad Thes. v. d. Ab oĩ specie mala abstinete vos. vñ declarationẽ hui9 videt̃ petere naamã. Et helisę9 declarauit sibi nõ esse illicitũ: ⁊ ħ nõ dispensando: q2 helisę9 nõ hẽbat p̃tãtẽ dispẽsandi general'r: s3 ħ solũ sibi

¶ In eodẽ ca. v. vbi d̃r in postilla: In hebręo (declarauit. habet̃: Iura sc3 ꝙ miserit te helisęus.

Additio. ij. Uerbũ qd̃ ħ ponit̃ in hebręo/ frequẽtat̃ in sacra scp̃tura: ⁊ qñq3 i trãslatiõe nr̃a interp̃tat̃/ incipe: vt Deu. j. a. vbi dic̃: Incępit moyses explanare legẽ/ ⁊ i aliis qñq3 iterp̃tat̃. iurare: vt Exo. ij. d. Iurauit moyses hãbitare cũ iethro. S3 ƀm hebraicã v̾itatẽ v̾bũ istd̃ vniuocũ est: nihil aliud signãs vbicũq3 ponit̃ nisi actũ volẽdi. Itaq3 cũ d̃r: Incępit moyses explanare: nõ dicit nisi/ voluit moyses explanare. Sil'r vbi dic̃: Iurauit habitare: nil aliud dicit nisi/ voluit habitare. vñ in hoc loco dicebat naamã gieçi: ꝙ vellet accipe duo talẽta: nec fit aliq̃ mẽtia de iuramẽto.

Replica. In ca. v. vbi postil. dicit: Naamã syrũ nõ cõuersum fuisse ad iudaismũ: ꝑ ꝯsequẽs nõ neophytũ: sic q̃dã dixerũt. Burgeñ. obiicit/ dicẽs: Quis naamã non fuerit cõuersus ad iudaismũ: tñ fuit cõuersus ad legẽ naturę quã hacten9 nõ ƀuabat: iõ debuit dici nephyt9. S3 assumptũ videt̃ falsum. q2 ƀm ap'lm ad Ro. ij. ⁊ gẽtes ea q̃ legis sũt natural'r faciũt. ergo nõ min9 naamã q̃ ali9. Nec seq̃t̃: Ignorauit vnũ veꝝ deũ ⁊ ei9 cultũ quẽ nũc ꝓfessus ẽ: igit̃ nũc p̃mo cõuersus est ad legẽ naturę: nã ipẽ sic ⁊ cetere gẽtes facit opa legis naturę: iuxta p̃ncipia illi9 legis natural'r impressa: q̃uis nõ ꝑfecte intellexit ⁊ fecit. Uñ sic iudęi legis trãsgressores: et christiani mali ꝑ pn̄iam vl' ꝑ p̄dicationẽ ꝯuersi/ nõ dicunt̃ neophyti: sic nec naamã ⁊ alii sb̃ lege naturę imꝑfecte viuẽtes. habuit eñi naamã ex habitu illi9 legis/ ꝙ spẽs mali sit ab oĩb9 naturalit̃ vitãda: si tñ cõmode vitari nõ posset/ esse culpã venia dignã. Intelligẽs deniq3 ex miracl'osa cura circa eũ i noĩe dei isrl' facta solũ illũ veꝝ deũ eẽ/ ⁊ ĩ solũ adorãdũ: hãc ꝯclusionẽ elicuit/ ꝙ de cetero idola colere nollet: s3 deũ isrl' i oĩ loco: etiã in tẽplo remmõ qñ iuxta suũ officiũ qd̃ in l'ra exp̃mit̃ itrare cũ rege oporteret. q̃ ingressus q2 spẽm mali p̄tendere posset/ venit expiãdus: supplicauit igit̃ helisęo vt ꝓ hmõi expiatiõe deũ deꝑcari vellet. Et annuit helisę9/ dicẽs: vade in pace. Frustra igitur dicit Burgeñ. ꝙ helisęus ħ declarauerit/ ꝙ exercitiũ sui officii spẽm mali hr̃et: q2 naamã ħ ex lumine naturali vidit: et q2 ab helisęo petiuit solũ orõnẽ ꝓ se ad deũ/ non dispẽsationẽ: sic q̃dã dicũt: nec declarationẽ sicut Burgeñ. dicit.

Glo. ordi.

B Dixerũt autẽ ⁊c̃. Ca. VI a ¶ Acci. ãt ⁊c̃. suc. Rab. Cũ ipios iudęos ꝑ corpus oꝑata p̃ntia christi tanq3 infructuosas arbores cęderet. vñ: Ecce securis ad radicẽ arboris posita ẽ. ab eis interueniẽte passiõe corp9 ipm debuit: ꝓfunda descẽdit: qd̃ i sepultura depositũ tanq3 ad manubriũ spũ redeũte resurrexit. ¶ Rab. Curãdũ valde est ne intellect9 ocio torpeat: ne i exercitatiõe oꝑis vitio elatiõis euanescat. ¶ Grego. Moral'r. Ferrũ in manubrio intellect9 ẽ in corde. ħ ligna cędunt̃ cũ praue agẽtes icrepant̃. qd̃ dũ fluxe agit̃/ dũ laꝑsus vanę gl'ię nõ vitat̃: ferrũ in aq̃ ꝑditur: q2 ex dissoluto oꝑe intelligentia fatuat̃: q̃ ad ħ dat̃/ vt dãt' añ ocl'os ex bona actiõe restituat̃. vñ seq̃t̃: Hoc ipm mutuo accepe. Electi v̾o si qñ offendũt/ ad cor velocit̃ redeũt: ⁊ culpam lachrymis insequũt̃. vñ: Heu heu heu dñe mi. Qui flẽtes caute ĩspiciũt: non solũ q̃ mala cõmiserũt: s3 etiã q̃ ex acceꝑto munere reddere bona debuerũt. et ħ est heu heu heu: ⁊ ħ mutuo acceꝑã. ac si dicat: Illud ꝑ dissolutionẽ negligẽtię ꝑdidi/ qd̃ vt ꝑ bona opa redderez ex g̃ra redẽptoris accepi. s3 nunq3 de9 mẽtẽ deserit/ q̃ i p̄ctis se veracit̃ agnoscit. Uñ helisę9 lignũ deorsũ misit/ ⁊ ferrũ i supficię attulit: q2 redẽptor cor p̄ctõris hũiliat: ⁊ eã quã amiserat intelligentiã reformat. Uñ in alia translatione dicitur: ꝙ cõfregit lignũ ⁊ iactauit: ⁊ sic ferrum sustulit. Lignũ frãgere est cor ab elatiõe cõterere: ad ima iactare: cogitatiõe ꝓprię infirmitatis hũiliare. Ilico ferrũ redit: q2 ad vsum exercitatiõis p̄stinę itelligẽtia recurrit.

☞ Qui cum ve.

Mat. 3. c.

Dixerũt ãt filii Ca. VI a ꝓphaꝝ ad helisęũ: Ecce loc9 in q̃ habi b tam9 corã te/ ãgust9 ẽ nob: eam9 vsq3 ad iordanẽ: ⁊ tol c lãt singuli d̃ silua materias singulas/ vt ędificem9 nob ibi domũ ad habitãdũ. Qui dixit: Ite. Et ait vn9 ex ill': Ueni ḡ ⁊ tu cũ s̾uis tuis. R̄ndit: Ego veniã. Et abiit cũ eis. Cũq3 venissent ad iorda d nẽ/ cędebãt ligna. †Accidit ãt vt cũ ũn9 materiã succidisset/ cãderet ferrũ secur' i ãquã. Exclama uit ille/ et ait: Heu heu heu dñe e mi: ⁊ ħ ipm mutuo accęperã. Dixit ãt hõ dei: Ubi cecidit? At ille mõstrauit ei locũ. Pręcidit ḡ f lignũ ⁊ misit illuc. Natauitq3 fer g rum. Et ait: Tolle. Qui extẽdit manũ: ⁊ tulit illud. Rex ãt syrię h pugnabat ꝯ isrl'. Consiliũq3 iniit

a ¶ christ9 infructuosos argueret. b ¶ prauos increparet. c ¶ descendit.

a ¶ spũs. b ¶ corꝑis. c ¶ i ꝓfũdo. ¶ ꝑdit intelligẽtia cordis dissolutiõe negligẽtię.

a ¶ rediit ad carnẽ spũs.

a ¶ ptãs t̃rena supbe sẽtiẽs filios luc' ꝑseq̃t̃

Ni. de lyra

Dixerũt aũt filii ꝓ. Hic ponunt̃ miracl'a Ca. VI ad infideliũ insidiãtiũ repssionẽ. p̃mo tñ p̃mittit̃ miraculosa ferri natatio. sc̃do dicta repssio/ ibi: Rex ãt syrię. Circa p̃mũ d̃r: b ¶ Ec. lo. i q̃ a. ⁊c̃. an ẽ. Dic̃ ħ Ra. Sa. ꝙ gieçi q̃ erat cupid9/ qñ erat cũ helisęo molest9 erat filiis ꝓphaꝝ veniẽtib9 ad helisęũ: ne expẽderent̃ ea q̃ dabant̃ mag̃ro suo: ⁊ iõ ipo abiecto ꝓpter leprã plures venerũt ad helisęũ: ⁊ iõ nõ sufficiebat dom9 ꝓ habitatione ipoꝝ: ꝓpter qd̃ volebãt eã dilatare. c ¶ Tollãt sin. de sil. ma. sin. ⁊c̃. i. ligna q̃ sunt materia ꝓ domib9 ędificãdis. e ¶ Heu dñe mi: ⁊ hoc ip3 mutuo acce. nec habeo vnde restituã. f ¶ Pręcidit ḡ lignũ. i. fec̃ aliud manubriũ: q2 p̃mũ erat fractũ: vt dicit Ra. Sa. g ¶ Natauitq3 ferrũ. cõtra naturã propriã obediendo naturę actori. h ¶ Rex aũt syrię. Hic ꝯñr describit̃ insidiãtiũ repressio. Circa qd̃ primo describit̃ insidiatio eorũ maligna. sc̃do eorũ ꝑcussio

D

als̃ † locũ

† De cõ. dis. 2. c. reuera

Moralit̃ a ¶ Dixerũt aũt filii ꝓ. ⁊c̃. Sequit̃: d ¶ Cũq3 venissent ad ior. ⁊c̃. ꝑ securim q̃ ligna cędunt̃ hoĩm peccãtiu3 increpatio designat̃: eo ꝙ hõ arbor ꝯuersa noiat̃. Uñ d̃r. ij. de aĩa: ꝙ radices arboris sunt ori sil'es: q2 ꝑ illas arbor accipit alimẽtũ. os aũt ẽ in supiori ꝑte hoĩs: radices v̾o i inferiore ꝑte arboris. Igit̃ ħ cęsionẽ arborũ bñ significat̃ increpatio peccãtiũ. ꝓpt̃ qd̃ iohãnes baptista icrepãs p̄ctõres/ dicebat Mathei. iii. c. Iã secur' ad radicẽ arbor' posita ẽ. S3 cũ aliq̃s incaute peccãtẽ arguit: ferrũ secur' de manubrio fugit: ⁊ sic i aquã mergit̃. Nã illd̃ qd̃ ꝑficere poterat si caute fieret ad culpã imputat̃. S3 qñ tales ex indiscreto çelo peccãtes in mõ corrigẽdi stãt vt suũ defectũ cognoscũt ad pn̄iaz recurrẽtes/ dicũt: e ¶ Heu heu heu dñe mi: ⁊ ħ ip. mu. ac. Recog̃scũt eñi/ ꝙ g̃ra a dño sibi mutuata indebite vsi sũt: s3 ꝑ lignũ ab helisęo missũ in aquã ferru3 natat: q2 christ9 ꝑ lignũ suę passiõis ad mẽtẽ deuote reductũ bonum amissũ restaurat. b ¶ Rex aũt syrię pugnabat ꝯ isrl' ⁊c̃. Syria interp̃tat̃ sublimis: ⁊ iõ ꝑ regẽ syrię intelligit̃ diabol9

Moral'r

 * q̃ est rex

E F a ¶Qui cū ve. Ra. Qui in neq̄tię armis ꝯfidens/christi fa/ mulis insidias ꝑparat:nocte ꝑfidię excęcat⁹/bellū ꝯ eccl'iaꝫ ge rit. b ¶Heu heu heu dñe mi. Ra. His notat illos q̄ pusil lanimitate cordis ꝑnas verent̄ corꝑales. c ¶Noli time/ re. Nolite timere eos q̄ occidunt corp⁹: ⁊ post h̄ nō h̄nt q̄d fa ciāt vobis. d ¶Plures eñ no. Rab. Possum rogare pa/ trē meū: ⁊ exhibebit mihi plusq̄ꝫ duodecim legiões angeloꝝ.

Mat.10.c
Ibidē.26.e.

e ¶Dñe ape.ocu. Rab. Valde necesse ē vt helisę⁹ noster ape/ riat oc'los cordis ad ꝯsiderādū: q2 oēs q̄ ꝯfidūt in illū nō ꝯfundēt tur. f ¶Percute obse. Rab. Bonū ē oculū scādalizantē erui: vt intuit⁹ suꝑbię ⁊ malicię obtu/ ret̄: ⁊ oculus sanę fidei ac simpli/ citatis aperiat̄. g ¶Duxit ḡ eos in sa. Rab. Postq̄ꝫ helisę⁹ hostes i samariā adduxit/nō eos occidi ꝑmisit: sꝫ refectionē illis ꝑparans dimisit eos in pace. Et saulū diu ꝯ stimulū calcitrātē: ꝑ/ mū dñs excęcauit: deinde scīētia spūali ditauit. Nobisq̄ꝫ pręcępit ita: Diligite inimicos v̄ros: ⁊ b̄n facite his q̄ oderīt vos. h ¶Cō gregauit be. ⁊c̄. Raba. Bene/ dab ⁊ exercit⁹/est diabol⁹ ⁊ iniq̄ scꝫ pagani/iudęi ⁊ hęretici q̄s cō tra eccl'iam bellū gerere excitat: ꝑ tales affligit̄ pp'ls dei q̄ est po situs in samaria.i.leg' custodia. fitq̄ꝫ fames/cū nō ꝑmittit̄ docto rib⁹ verbū dei ꝑdicare. Sed he/ lisęo reuelāte.i.redēptore ꝑ euā/ geliū indicante: sal⁹ q̄ a pctōrib⁹ lōge ē/timētib⁹ deū ꝓpe esse scit̄. Dicit eñ dñs: Cras modius ⁊c̄. Modi⁹ sil'r ꝑfecta ē mēsura di/ uinę sapię q̄ est in no. testa. Duo modij hordei sunt scīa legis ⁊ ꝓ/ phetaꝝ: q̄ cōgant̄ statherę vno/ h̄ est fide catholica i porta sama/ rię.i.in ꝑdicatiōe ap'lica: ꝑ quā i/ trat̄ in eccl'iam. Cessante eñ tur/ bine ꝑsecutiōis q̄ fit hodie: dabit dñs cras.i.tp̄e futuro trāquilli/ tatē: vt ꝑdicatio ꝑfecte cōpleat̄.

Mat.5.e
Act.9.a.
Luc.6.d
Ps.118.v
J.7.a.
F

Nico. de lyra

✱ rū ꝑcussio digna/ibi: Porro helisę⁹. tertio liberatio benigna/ ibi: Dixitq̄ꝫ rex. Circa primū po/ nit̄ insidiatio syroꝝ ꝯ regē isrl'. Et ptꝫ l'ra vsq̄ꝫ ibi: a ¶Misit itaq̄ꝫ rex isrl' ad locū ⁊c̄. homi nes armatos in magna copia. b ¶Et ꝑoccu. eū.s.illas insidi as capiēdo. c ¶Nō semel ne/ q̄ꝫ bis. solū supple/sꝫ m'totiēs. Scd̄o ponit̄ insidiatio ꝯ helisęū ibi: d ¶Dixitq̄ꝫ eis: ite ⁊ vi. vbi sit ⁊c̄. Et patet l'ra vsq̄ꝫ ibi: e ¶Heu heu heu dñe mi. co/ gnouit eñ ꝑ insignia armoruꝫ ꝙ erāt syri hebręorum aduersarij. f ¶Plures ei no. sūt. sciebat eñ ꝑ spūsctm̄ ꝓtectionē angeli/ cā i sui auxiliū aduenisse: cui⁹ po/ testas q̄si incōꝑabiliter maior ē q̄ꝫ h̄ūana. g ¶Dñe ape. ocu. pu. hui⁹.i. da ei virtutē videndi ea q̄ nō possunt naturalit̄ videri. h ¶Ecce mons ple. eq̄rū ⁊c̄. Facta est illa repsentatio visioni imaginarię: vel etiā exteriori vi/ sui ꝑ formatiões taliū specieruꝫ in aere: q2 vtroq̄ꝫ mō potuit fieri a deo ad designandū ꝓtectionē.

Porro

cū seruis suis/dicēs: In loco illo ⁊ illo
a ¶dñi nr̄i doctrina insidie inimicoꝝ ꝑcauent̄.
ponam⁹ isidias. Misit itaq̄ꝫ vir dei ad regē isrl'/dicēs: Caue ne trāseas i locū il lū: q2 ibi syri i insidijs sūt. Misit itaq̄ꝫ a rex isrl' ad locū quē dixerat ei vir dei: ⁊ b ꝑoccupauit eū: ⁊ obseruauit se ibi: non c semel/neq̄ꝫ bis. Cōturbatūq̄ꝫ ē cor re/ gis syrię ꝓ hac re. Et ꝯuocat' s̄uis su/ is/ait: Quare nō indicat' mihi/q̄s ꝓdi tor mei sit apd̄ regē isrl'? Dixitq̄ꝫ vn⁹ ser uoꝝ ei⁹: Neq̄q̄ꝫ dñe mi rex. Sꝫ helisę⁹ ꝓph̄a q̄ ē i isrl'/indicat regi isrl' oīa v̄ba q̄cūq̄ꝫ locut⁹ fueris in cōclaui tuo. Di/ xitq̄ꝫ eis: Ite ⁊ videte vbi sit: vt mittā ⁊ d capiā eū. Annūciauerūtq̄ꝫ ei/dicētes: Ecce in dothaim. Misit ḡ illuc eq̄s et a curr⁹ ⁊ robur exercit⁹. Qui cū venissēt nocte/circūdederīt ciuitatē. Cōsurgēs aūt diluculo mīster viri dei/egressus ē: viditq̄ꝫ exercitū i circūitu ciuitat' ⁊ eq̄s b ⁊ curr⁹. Nūciauitq̄ꝫ ei/dicēs: Heu heu e heu dñe mi q̄d faciem⁹? At ille r̄ndit: g Noli timere. † Plures eñ nobiscū sūt/ f e q̄ꝫ cū ill'. Cūq̄ꝫ orasset helisę⁹ ait: Dñe aperi oculos hui⁹ vt videat. Et aperu g it dñs oc'los pueri/⁊ vidit: ⁊ ecce mōs h plen⁹ eq̄rū ⁊ curruū igneoꝝ in circūitu helisęi. Hostes v̄o descenderūt ad eū. Porro helisę⁹ orauit ad dñm/dicens: i f † Percute obsecro gentē hanc cęcitatē. k Percussitq̄ꝫ eos dñs ne viderent iuxta v̄bū helisęi. Dixit autē ad eos helisę⁹: Nō est hęc via: nec ista est ciuitas. Se/ l q̄mini me: ⁊ ōndā vobis viꝝ quē q̄rit'. g Duxit ḡ eos i samariā. Cūq̄ꝫ igressi fu issent samariā/dixit helisę⁹: Dñe aperi m oculos istoꝝ vt videāt. Apuitq̄ꝫ dñs oculos eoꝝ: ⁊ viderūt se eē i medio sa/ marię. Dixitq̄ꝫ rex isrl' ad helisęū/cū vi n disset eos: Nūq̄d ꝑcutiā eos pater mi? Et ille ait: Nō ꝑcuties. Neq̄ꝫ eñ cępi/ sti eos gladio ⁊ arcu tuo vt ꝑcutias. Sꝫ
¶ vt percutias.
pone panē ⁊ aquā corā eis vt comedāt ⁊ bibāt ⁊ vadāt ad dñm suū. Et apposi o ta ē eis ciboꝝ magna pręparatio: ⁊ co/ mederūt ⁊ biberīt: ⁊ dimisit eos: abierīt/ q̄ꝫ ad dñm suū. Et vltra nō venerūt la p trones syrię in terrā isrl'. Factū est autē q b post hęc/cōgregauit benedab rex syrię r

i ¶Porro helisę⁹. Hic ꝯñr describit̄ eoꝝ ꝑcussio rōne heli/ sęi/cū d̄r: k ¶Percute obse. gē. hāc cęci. Hic accipit̄ cęci/ tas ꝓ acrisia: q̄ d̄r ab a q̄d est sine/⁊ crisis iudiciū: ⁊ ē passio q̄ hō nō ꝑcipit vel dijudicat ꝭm v̄itatē ea q̄ videt. ⁊ hoc mō fue/ rūt ꝑcussi sodomitę volētes ostiū loth ꝯfringere: vt h̄r Gene. xix. l ¶Nō est hęc via: nec ista ē ci. scꝫ vbi manet ꝓphe/ ta quā q̄ritis. lꝫ eñ venisset dothaim: hoc tñ nō erat ad manē dū diu: sed ei⁹ māsio diuturnior erat in samaria: vt patet ex dictis ca. ꝑce. Uti/ nā fuisset dñs me⁹ ad ꝓphetā q̄ est i sa/ maria: ⁊ ꝑ hoc ptꝫ q̄d postea sequit̄ ca. isto: Helisę⁹ aūt sedebat in domo sua. ⁊ sic certū est ꝙ erat in samaria. ex quo ptꝫ ꝙ helisęus dixit eis veritatē: q2 via recta duxit eos in samariā. m ¶Do/ mine aperi oculos istorū. remouē do acrisiā ꝑdictā. n ¶Dixitq̄ꝫ rex is rael ad helisęū/cū vi. eos: Nūq̄d ꝑcu. ⁊c̄. Hic ꝯseq̄nt̄ ponit̄ istoꝝ libe/ ratio benigna: q2 cum rex vellet eos ꝑ/ cutere/helisęus nō ꝑmisit: sed etiā libe/ raliter refici a rege imperauit. vñ s̄b di/ tur: o ¶Appositaq̄ꝫ est ei ciborū magna ꝑparatio. ex hoc patet ꝙ no mine panis ⁊ aquę designat̄ oīs po/ tus ⁊ cibus in scriptura. p ¶Et vl/ tra nō venerūt la. ⁊c̄. Tū ex gratitu dine b̄ñficij sibi collati ab helisęo. Tuꝫ timore ne si venirent iterum ꝓpter in/ gratitudinē helisęus eos faceret capi ⁊ occidi q ¶Factum est autē. Hic cōsequenter describit̄ miraculū helisęi ad cōsolationē pęnitentiū. ⁊ primo po nitur eorum afflictio. secundo afflictio/ nis remotio. ca. vij. Circa primū scien/ dum: ꝙ licet iorā amouisset statuas ba al: tamē non amouit cultum vitulorꝫ quos fecerat hieroboam: vt habet̄. 3. iij. c. Ipē etiā ⁊ pp'ls isrl' multa alia ma la faciebāt/ꝓpter q̄ dñs permisit eos affligi obsidione lōga. ⁊ hoc est q̄d d̄r: ✱ Et tādiu

✱ qui est rex super omnes filios sup/ bię. pugnat autem contra fideles qui ꝑ israel intelliguntur: ⁊ ponit insidias ad ipsos capiendum. sed eius insidię per helisęum frustrātur: quādo ꝑ ꝑdicato/ rem astutię dęmonis denunciant̄ fide/ libus/⁊ ab eis ꝑcauentur. Per hoc au tē ꝙ rex syrię turbatus fuit contra heli/ seus ⁊ quęsiuit euꝫ capere: significat̄ ꝙ diabolus irascit̄ contra ꝑdicatorē veri tatis: ⁊ quęrit sibi nocere. Exemplū de beato anthonio fratre minorum: queꝫ diabolus ad impediendum eius prędi cationem voluit suffocare. sed sicut in/ sidię regis syrię contra helisęum mag/ fuerunt ad eius confusionem: quia du/ cti fuerunt in samariam: sic diabol⁹ suf focare volens beatum Anthoniū per beatam virginem fugatus fuit turpi/ ter ⁊ confusus. r ¶Benedab rex syrię vniuersum populū suuꝫ ⁊c̄. Per istum regem vt dictum est diabo lus designatur. Per samariaꝫ v̄o quā obsedit designatur ecclesia: eo ꝙ sama ria custodia domini interpretatur. In hanc autem samariam nititur diabo/ lus famem immittere: non q̄ꝫtum ad defectum panis materialis/ sꝫ spiritu/ alis: scilicet verbi diuini et eucharistię sacramenti. sed per promissionem chri sti per helisęum significati abundantia fit in ecclesia dei. Dicit enim Matth. vlti. d. Ecce ego vobiscum sum omni/ bus diebus vsq̄ꝫ ad consummationem seculi. Et ipse est patris verbum: et ab eo datur euchari stię sacramentum.

G
Luc.5
Dar.1
H
†2. Pa.
Mora
†Gen.19

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

D Jxit aũt ꝛc. Sequit̃: a ¶ Quattuor Ca.VII ḡ vi.le.ꝛc. Ra. Leprosi sũt q varijs vitijs dediti: vl' erroꝛib⁹ ipliciti fẹditatẽ ex iterna peste educẽtes oñdũt i cute. Hos dñs sepe ꝯũtẽs ad fidẽ: ꝛ mũdãs a vitijs/ verẹ salutis nũcios efficit. vñ Matthẹ⁹ ex publicano apl's. Apparuit ꝗꝫ post resurrectionẽ pmo mariẹ magdalenẹ: de q̃ eiecerat septẽ dẹmõia. Jlla vadẽs nũciauit his q̃ cũ eo fuerãt lugẽtib⁹. leprosi igressi i castra syroꝝ refecti sũt. auꝝ ꝛ argẽtũ asportãt: cuꝫ despecti huius mũdi phiẹ operã dãtes: ꝛ sensus sb̃tilitatẽ ꝛ locutiõis venustatẽ acq̃rũt: vñ̃ ecc'lię vsib⁹ bñ istructi deſuire possũt. Qui bñ q̃ttuor eẽ mẽorãt vt a q̃ttuor euãgelioꝝ erudi ditiõe im/

ꝛ ideo sequebat̃ eũ ad reuocandũ p̄ceptũ. l ¶ Et ait. Ecce tãtũ malũ. Jstud refert̃ ad ioꝛã qui iã venerat ad heliseum. m ¶ Quid amplius expectabo a do:ꝗ̃si diceret: iã sum punit⁹ vltima pẹna a moyse p̄dicta Deu.xxviij. de comestiõe ꝓprioꝝ filioꝝ in obsidiõe: ꝛ sic nõ restat nisi ꝙ oẽs moriamur: vel tradam⁹ nos hostib⁹: nisi apud deũ venerit tp̃s misericordię sup ppl'm istũ. ꝓpt̃ qđ heliseus statim p̄dixit cõsolationẽ.

Luc.5.f. Mar.16.c

vniuersum exercitũ suũ: ꝛ ascẽdit et obsidebat samariã. Factaq; est fames magna in samaria. Et a tãdiu obsessa est/ donec venundaret̃ caput asini octoginta argẽteis: ꝛ q̃rta ꝑs cabi stercoris colũ/ b baꝝ q̃nq; argenteis. Cũq; rex isrl' trãsiret p muꝝ mulier q̄dã exclamauit ad eũ/ dicẽs: Salua me dñe mi rex. Qui ait: nõ: te saluet dñs: Vñ te pos c sum saluare de area/ an de torculari? Dixitq; ad eã rex: Quid tibi vis? Quẹ rñdit: Mulier ista dixit mihi: Da filiũ tuũ vt comedam⁹ eũ hodie: et filiũ meũ comedem⁹ cras.† Coxim⁹ ḡ filiũ meũ/ ꝛ comedim⁹. Dixiq; ei die alt'a: Da filiũ tuũ vt comedam⁹ eũ. Quẹ abscõdit filiũ suũ. Qđ cuꝫ d e audisset rex scidit vestimẽta sua: ꝛ trãsibat super muꝝ. Viditq; oĩs ppl's ciliciũ/ q̃ vestitus erat ad f carnẽ intrinsec⁹. Et ait rex† Hẹc mihi faciat de⁹/ ꝛ hẹc addat: si steterit caput helisẹi filij saphat su/ g per eũ hodie. Helisẹ⁹ aũt sedebat in domo sua: ꝛ senes sedebãt cũ eo. Pręmisit itaq; virũ: ꝛ añq; veniret nunci⁹: ille dixit ad senes. Nũq̃d scitis ꝙ h miserit fili⁹ homicidię huc: vt p̄cidat̃ caput meũ? Videte ḡ cũ venerit nũci⁹: claudite ostiũ ꝛ nõ si/ i natis itroire eũ. Ecce eĩm sonit⁹ pedũ dñi ei⁹ post k eũ ẽ. Adhuc illo loq̃nte eis: apparuit nũci⁹ q̃ veniebat ad eũ/ et ait: Ecce tãtũ malũ a dño est: q̃d l m ampli⁹ expectabo a dño? Ca. VII

D Jxit aũt helisẹ⁹: Audite v̄bum dñi. n Hẹc dicit dñs: in tp̃e h' cras modi⁹ o p similẹ vno stathere erit: ꝛ duo modij q hordei statherẹ vno i porta samarię. Rñdẽs vn⁹ de ducib⁹/ sup cui⁹ manũ rex incũbe r bat/ hoi dei/ ait: Si dñs fecerit etiã cataractas: i s cẹlo nũq̃d poterit eẽ qđ loq̃ris? Qui ait: videbis t v a ocul' tuis: ꝛ ide nõ comedes. Quattuor ḡ viri e/ x rãt leprosi iuxta itroitũ portę: q̃ dixerũt ad iuicẽ: y Quid hic esse volum⁹ donec moriamur: Siue i z gredi voluerimus ciuitateꝫ fame moriemur: siue mãserim⁹ h'/ moriẽdũ nob est. Venite ḡ ꝛ trãsfugiam⁹ ad castra syrię. Si pepcerint nob/ viuem⁹: si a aũt occidere voluerint/ nihilominus moriemur. Surrexerunt igit̃ vesperi vt venirẽt ad castra syrię. Cũq; venissent ad pncipiũ castroꝝ syrię/ nullum ibidẽ repperu͂rũt. Siq̃dẽ dñs sonitũ audire b fecerat i castris syrię curruũ ꝛ eq̃rũ: ꝛ exercit⁹ plurimi. Dixerũtq; ad inuicẽ: Ecce mercede cõduxit aduersũ nos rex isrl' reges† getheoꝝ ꝛ egyptiorũ: ꝛ venerũt sup nos. Surrexerũt ḡ ꝛ fugerũt in tenebris: ꝛ dereliq̃rũt tẽtoria sua: ꝛ eq̃s ꝛ asinos in castris: fugeruntq;: aĩas tm̃ suas saluare cupientes. Jgitur cum venissent leprosi illi ad principium castroꝛuꝫ: ingressi sunt vnũ tabernaculũ

Nico.de lyra

✻ a ¶ Et tãdiu ob.est do.ve.ca.asini ꝛc. Et accipit̃ h' caput ꝓ toto aiali ſm aliq̃s: q: h' ẽ mod⁹ loq̃ndi apđ emptores aialiũ: ꝓ q̃nto dabitis caput.i. vnũ aial. ſm alios accipit̃ ꝓ pte corpis. deficiẽtib⁹ eĩm alijs cibarijs iterfecerũt aialia q̃ nõ erãt ſm legẽ comestibilia: ꝛ salierũt vt cari⁹ vẽderent̃ carnes fame iualescẽte. b ¶ Et q̃r.ꝑs ca.ꝛc. Cab⁹ ẽ q̄dã mẽsura determiata. sterc⁹ aũt colũbarũ nõ accipit̃ h' ꝓp̃e: q: nõ ẽ comestibile/ nec refectiuũ: sꝫ mag' corruptiuũ: sꝫ iprop̃e vt videt̃ ꝓ gutture vbi cõgregant̃ g̃na a colũbis comesta: ꝛ illđ ꝓijcit̃ in fimo cõiter. sꝫ tũc fame iualescẽte coq̃narũ diuitũ illud reseruabãt: vt g̃na ꝓp'o fame penuriã/ vel pdicitãti vẽderẽt c ¶ Nõ te sal.do. Fuit eĩm turbatus eo ꝙ credebat eã petere refectionẽ cibi ꝯueniẽt' vl' pot⁹. d ¶ Quẹ ab.filiũ suũ. volẽs eũ p̄serua/ re a morte: vl' forte eũ sola comedere. e ¶ Qđ cuꝫ ꝛc. sci. ves. eo ꝙ ppl's su/ us erat in tãta afflictione. f ¶ Viditq; oĩs po.ci. Jp̃m eĩm accẹpat rex affli/ gẽdo carnẽ suã: vt facilius ipetraret dei mĩ'coꝛdiaꝫ. g ¶ Si ste.ca.he. Nanc eĩm afflictionẽ ei iponebat eo ꝙ afflictionẽ illã suis p̄/ cib⁹ nõ auferebat: tenens eas efficaces apud deũ ad h' ipetrãdũ. helisẹ⁹ tñ ad h' expectabat tp̃s ꝯgruũ ſm ordinationẽ diuinẹ volũtatis: cui⁹ erat ꝯscius p spm̃ sctm̃. h ¶ Nũq̃d scitis ꝙ miserit filius ho.ꝛc. Quia de scitu et voluntate achab p̃ris ioꝛã/ naboth innocens fuerat interfect⁹ vt habetur.3.iij.lib.xxj. i ¶ Et nõ sinat' introire eũ. Cui⁹ causa subdit̃: k ¶ Ecce eĩm sonit⁹ pe. dñi ei⁹ p⁹ eũ. Post recessuꝫ eĩm nũcij ioꝛã pẹnituit: ꝛ iõ

D Jxit aũt Ca.VII heli.ꝛc. Quia sic ꝓpter culpã infligit̃ pẹna/ ita ꝓpter pniaꝫ remouet̃: ideo post famẽ propter pctã inductam/ hic ꝯñr ponitur abũdãtia ꝓpter pniam. ꝛ primo abũdãtia ꝛ incrudelitas punienda p̄dicit̃. scđo vtrũq; adducit̃/ ibi: Quattuor ḡ viri. Circa primũ dicit̃: o ¶ Hẹc dicit dñs Qui est ipsa veritas p essentiã. p ¶ Jn tp̃e hoc cras. id ẽ ista hora die crastina. q ¶ Modius si. vno sta. erit. i. dabit̃. est aũt stather gen⁹ põderis. ꝛ significat̃ h': ꝙ farina ꝛ hordeũ debebãt dari ꝓ tã modico precio: qđ videbat̃ ipossibile respectu penurię in q̃ erãt. iõ sb̃dit̃: r ¶ Respon. vn⁹ ꝛc. rex incum. ꝛc. Tunc tp̃is reges in signũ reuerẽtię sustentabant̃ a principib⁹: ꝓut patet ex hoc loco ꝛ. s̃. v. ca. de naamã. reginẹ ꝟo a domicellis sustẽtabantur: vt h'r Hester xv. s ¶ Si do. fece. ca. in cẹ/ apiri. i. faciat pluere de cẹlo abũdãter farinã ꝛ hordeũ. t ¶ Nũquid poterit esse qđ loqueris. q̃si diceret nõ: ꝛ q: p icredulitatẽ detraxit diuinẹ potẽtię. iõ sibi p̄dicit̃ pẹna mortis/ cum d': v ¶ Vide. o. t. ꝛ inde nõ co. q: in crastino fuit interfectus in porta: vt ptꝫ in fine hui⁹ capituli. x ¶ Quattuor ergo viri. Hic cõsequẽter vtrũq; p helisẽũ p̄dictum adducit̃. Et primo abũdantia. secundo incredulitat' pẹna/ ibi: Porro rex ducẽ illũ. Circa primũ dicit̃: Quattuor ergo viri erãt leprosi. Dic Ra. Sa. ꝙ isti erant gięzi ꝛ tres filij sui. y ¶ Juxta introitũ portẹ. Quia leprosi debebãt extra ciuitates habitare: vt habet̃ Leuiti.xiij. z ¶ Siue igredi voluerimus ciuitatẽ. Licet eĩm deberent extra habitare: tamen in casu tantẹ necessitat' poterãt ingredi ad querendum victum si possent inuenire. a ¶ Si pepercerint nobis. compatientes nostrẹ infirmitati ꝛ fami: qđ erat magis probabile q̃ oppositũ. b ¶ Siquidẽ domin⁹ sonitũ audiri fecerat in castris syrię ꝛc. Diuina enim virtuta factus est talis sonitus i auribus eoꝝ/ ꝛ imaginatiõ: de quibus secut⁹ est timor ꝛ fuga oĩm relictis omnibus ex velocitate fugẹ vt saluarent ꝑsonas suas. ſm ꝙ dicit̃ Job.ij.b. Cuncta q̃ habet homo dabit ꝓ anima sua.

✻ Et comederũt

Moraliter n ¶ Dixit aũt helisẹ⁹: Audite ver.ꝛc. Sequit̃: x ¶ Quat.ḡ viri e.le.ꝛc. per istos leprosos qui bonũ nũcium ✻ dixerũt in

Diuisio

†Treñ.4.a

†3.Re.19.a

D

Diuisio

al's † hetheorum

Moraliter

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

E F ditiōe imbuti/in q̄ttuor mūdi ptib⁹ fidei veritatem predicent. a ¶ Por.rex du.&c. Dux typū tenet scribarū ⁊ pharisęo⁊: ad q̄s v̄itas ait: Vę vob̄ scribę ⁊ pha.hypocritę:q̄ claudit̄ regnū cęlo⁊ añ hoies.vos eñ nō itrat̄:nec itroeūtes sinit̄ itrare. Quē conculcauit turba in porta: qꝛ gressum ad fidē introeuntiū impediebat. vñ merito conculcatus.i.examine iusti iudicis dānatus ppetuas mittetur in tenebras.

Mat. 23.b.

Nico.de lyra

* a ¶ Et comederūt ⁊ bi. vrgente eñ fame primo verterūt se ad refectionem: ⁊ postea ad p̄dā. b ¶ Si tacu. ⁊ nolue. nūciare vsq̄ mane sce.arguemur. apud deum:sciētes afflictionem ppl̄i nr̄i in ciuitate inclusi: ⁊ apud regē tanq̄ pditores boni publici. c ¶ Nūciem⁹ in au. regis.p portarū custodē: qꝛ non querebant illuc intrare: nec fuissent permissi. Cetera patēt vsq̄ ibi: d ¶ Capiemus eos viuos. Et sic poterimus vti psonis ad nostrā seruitutē:et tūc ciuitatem ingredi poterimus nullo eā defendente: ⁊ sic eo⁊ bona habebimus cuꝫ psonis. Cetera patent vsq̄ ibi e ¶ Factusq̄ est modius simile stathere vno &c. Quia plures de ppl̄o de talibus p̄dis pl⁹ rapuerūt i castris q̄ erāt valde munita/q̄ sufficeret eis: ⁊ ideo dabāt residuū p modico precio. f ¶ Porro rex ducem illum. Hic ɔsequēter ponit̄ pena ducis dei potentię detrahentis:sicut p̄dixerat helise⁹. et patet littera ex dictis.

Moraliter * dixerūt in samaria:signātur doctores ⁊ p̄dicatores in ecclesia habētes malaꝫ vitā/ sed bonā doctrinā: ppter qᷓ abomināda est eo⁊ vita/ sed doctrina acceptāda:sicut dic̄ saluator Matth.xxiij.a. Super cathedrā moysi sederūt scribę ⁊ pharisei.qᷓ vobis dixerint facite:opera aūt eoruꝫ nolite facere. Per syros autē a deo territos fugientes: significant̄ demōes p p̄dicationē christi et apl̄o⁊ fugati a ppl̄is gentiliū. Per castra v̄o ab eis relicta/bonis tamē tempalibus munita:signant̄ pncipes ⁊ potētes hui⁹ secl̄i ad fidē christi cōuersi: quorū bonis tpalib⁹ replet̄ ecclesia p samariā significata. ¶ Aliter p castra munita possunt intelligi phi ad fidē christi conuersi:sic Dionysi⁹ Ambro. Augustinus/⁊ plures alij bene muniti auro sapientie philosophicę: argento eloquentie: vestibus honestatis mundanę/q̄ oīa ad vtilitateꝫ samarię.i.eccl̄ię sunt conuersa. f ¶ Porro rex ducē illū. Per istum q̄ fuit incredulus verbo helisęi intelligitur quilibet incredulus verbo p̄dicantis verbū dei. ⁊ ido sicut ille dux ex hoc incurrit mortē corpalem

⁊ comederūt ⁊ biberūt. Tulerūtq̄ inde argētū ⁊ au⁊/⁊ a vestes: ⁊ abierūt ⁊ abscōderūt. Et rursū reuersi sūt ad aliud tabernaculū: ⁊ inde silr̄ auferētes abscōderūt. Dixerūtq̄ ad inuicē: Nō recte facim⁹. Hęc eni dies boni nūcij ē. Si tacuerim⁹ ⁊ noluerim⁹ nūciare vsq̄ mane b sceleri arguemur. Venite eam⁹/⁊ nūciem⁹ i aula regi. c Cūq̄ venissent ad portā ciuitati narrauerūt eis/dicētes: Iuim⁹ ad castra syrię et nullū ibidē repimus hominē:nisi eq̄s ⁊ asinos alligatos/⁊ fixa tētoria. Ierūt ḡ portarij/⁊ nūciauerūt i palatio regi itrisec⁹. Qui surrexit nocte: ⁊ ait ad s̄uos suos: Dico vob/q̄d fecerint nob̄ syrij. Sciūt qꝛ fame laboram⁹:et idcirco egressi sunt de castri: ⁊ latitāt in agri/dicētes: Cū egressi fue d rint de ciuitate/capiem⁹ eos viuos: ⁊ tūc ciuitatē ingredi poterim⁹. Rn̄dit aūt vn⁹ s̄uo⁊ ei⁹: Tollam⁹ q̄nq̄ eq̄s q̄ remāserūt in vrbe: qꝛ ipi tm̄ sunt i vniuersa mltitudie isrl̄: alij ei ɔsūpti sūt: ⁊ mittētes explorare poterim⁹. Adduxerūt ḡ duos eq̄s/misitq̄ rex ad castra syrio⁊/dicēs: Ite ⁊ videte. Qui abierūt post eos vsq̄ ad iordanē. Ecce aūt oīs via plena erat vestib⁹ ⁊ vasis q̄ piecerāt syri cū turbarent̄. Reuersiq̄ nūcij indicauerunt regi. Et egressus ppl̄s/diripuit castra syrię. Factusq̄ est modius silę stathere vno: ⁊ duo modij e a hordei stathere vno/iuxta v̄bū dn̄i. Porro rex ducē f illū i cui⁹ manu icubuerat ɔstituit ad portā. Quē cōculcauit turba i introitu portę: ⁊ mortu⁹ ē: iuxta qᷓ locut⁹ fuerat vir dei qn̄ descēderat rex ad eū. Factūq̄ est s̄m s̄monē viri dei/quē dixerat regi qn̄ ait: duo modij hordei stathere nō erūt: ⁊ modius simile stathere vno h̄ eodē tpe cras i porta samarię: qn̄ rn̄derat dux ille viro dei ⁊ dixerat: etiā si dn̄s fecerit cataractas in cęlo: nūq̄d fieri poterit qᷓ loq̄ri? Et dixit ei: videbis ocul̄ tuis ⁊ inde nō comedes. Euenit ḡ ei sic̄ p̄dictū fuerat: ⁊ ɔculcauit eū ppl̄s i porta ⁊ mortu⁹ ē. Ca. VIII

Helise⁹ aūt locut⁹ ē ad mulierē cui⁹ viuere fecerat filiū/dicens: Surge/vade tu ⁊ g h dom⁹ tua ⁊ pegriare vbicūq̄ reppereri. i Vocabit eñ dn̄s famē: ⁊ veniet sup terrā septē ānis. k Quę surrexit ⁊ fecit iux̄ v̄bū hois dei. Et vadēs cū domo sua pegrinata ē in terra philistijm dieb⁹ mlt̄i. Cūq̄ finiti eēnt āni septē/reuersa ē mlr̄ier ɔ̄ terra philistijm: ⁊ igressa ē vt iterpellaret l regē p domo sua ⁊ p agri suis. Rex āt loq̄bat̄ cū giem çi puero viri dei: dicēs: Narra mihi oīa magnalia q̄ fecit helisęus. Cūq̄ ille narraret regi quō mortuū suscitasset apparuit mlr̄ier cui⁹ viuificauerat filiū: clamās ad regē p domo sua ⁊ p agri suis. Dixitq̄ gieçi: Dn̄e mi rex: hęc ē mulier: et h̄ ē fili⁹ ei⁹ quē suscitauit helisę⁹ Et iterrogauit rex mulierē q̄ narrauit ei v̄a esse. Be- n

tē corpalē/sic iste mortē spūalē. Scd̄m v̄o glosam iste dux typū tenuit scriba⁊ ⁊ pharisęo⁊: de q̄b⁹ d̄r Mat.xxiij.b. Vę vobis scribę ⁊ pharisei q̄ claudit̄ regnū cęlo⁊ ante hoies &c. Et qm̄ alios impediebāt/iuste cōdēnati cōculcabūtur: sic ille dux ad custodiā portę posit⁹ impediebat turbā ne exierit ad p̄daꝫ ⁊ a turba fuit cōculcatus in porta. Ca. VIII

Helisęus aūt. Narratis helisęi miraculis p maiori pte: hic ɔn̄r scriptura reuertit̄ ad psecutionē historię. ⁊ qꝛ historię regū ⁊ pphetarū cōtēpo⁊aneo⁊ simul currebāt: ideo pmo describūtur aliq̄ facta ad helisęi insinuationē. secūdo ptinētia ad regni iudę psecutionē/ibi: Anno.v. Prima i duas s̄m duo p̄nunciata ab helisęo. scd̄a ibi: Venit ḡ. Prima autē est de pegrinatiōe mulieris sunamitis ad dictū helisęi/cū dicit̄: h ¶ Locutus est ad mulierē cui⁹ viue.fe.fi. Erat eñ sollicitus de puero tanq̄ ɔ̄ creatura sua: qꝛ eius cōceptionē ⁊ resurrectionē impetrauerat: vt patet ex dict̄ iiij.ca. ⁊ de matre q̄ ei pl̄a bn̄ficia fecerat i ¶ Peregrinare vbicūq̄ reppereris. scꝫ cōmodū tuū in tali eñ necessitate poterāt filij israel inter infideles habitare absq̄: tamen participatione cū eis in peccatis. k ¶ Vocabit ei dn̄s famē.i.ex eius ordinatiōe veniet. Dicit Ra. Salo. q̄ ista fuit fames ɔ̄ qua loquitur Iohel pphe ta. l ¶ Et ingressa est vt interpellaret regē. Quia tēpore suę absentie aliqui inuaserāt bona sua iniuste. m ¶ Rex autem loquebat̄ cū giezi. Ex hoc videt̄: q̄ istud accidit anteq̄ lepra pcuteret̄: qꝛ nō est verisimile q̄ rex cuꝫ leproso tādiu loqueretur. frequēter eñ in sacra scriptura prius facta posterius scribunt̄. nec ista locutio gieçi cū rege ponit̄ hic nisi propter ingressum huius mulieris ad regem. n ¶ Deditq̄ ei rex eunuchum vnū: id est vnū de seruis sibi assistentib⁹.

Diuisio

Moraliter. g ¶ Helisęus autē locut⁹ est ad mulierē &c. Per mulierē istā q̄ cum domo sua ad verbum helisęi terrā suaꝫ exiuit vt euaderet famem in ea de ppinquo futurā: significat̄ psona q̄cūq̄ deuota q̄ istincta spiritussctī exit ciuitatem vl̄ villā suā ad euadendum panis viue defectum: q̄ panis ē dei verbū ⁊ eucharistię sacramentū. q̄ defect⁹ ɔtingit i terris interdicto supposi tis: in q̄b⁹ non est diuino⁊ celebratio solēnis: nec per ɔn̄s p̄dicatio ita solennit̄ celebrat̄ sicut ante. ppter * qᷓ dicta

* Restitue ei

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

A

✱ a ¶ Restitue ei omĩa q̃ sua sũt. scȝ possessiões ⁊ fruct⁹ ab alijs occupatos: ⁊ h̄ fecit rex ꝓpt̄ reuerẽtiã miraculi ab heliseo facti in filio mulier̄. b ¶ Uenit q̃ȝ he. da. Hic ponit̄ scd̃m. s. denũciatio mortis benedab ⁊ sbstitutio açahel / cũ dr̄: c ¶ Benedab rex sy. egro. Dicit Joseph⁹: ꝙ qñ iste benedab cogñuit se fuisse de obsidiõe samarie cũ tãto dãno: sic̄ dictũ ē ca. p̄ce. ⁊ cũ h̄ nullo hoste eũ inuadẽte: p̄ dolore hãc ĩfirmitatẽ ĩcurrit. d ¶ Cõsule do. p eum / di. Si eua. po. ⁊c̄. Exp̄t⁹ em̃ al's fuerat ꝙ h̃ret noticiã futuroꝝ. e ¶ Hñs secũ munera ⁊c̄. locutio ē hyperbolica: ad designãdũ ꝙ portabat magna bona ⁊ pluriũ spẽꝝ. f ¶ Fili⁹ tuus be. Hũilit̄ loq̄t̄: vt ĩpetraret ꝓphe rñsum. g ¶ Dic ei: sana. In hebreo h̃r: Dic ei viuẽs viues. ⁊ dicit Ra. Sa. ꝙ dixit h̄ ꝓ açahele: Uiuẽs viues. i. regnab̄ post eũ: h̄ dicẽs vt excuset ꝓpham a mẽdacio. Sed hec expositio videt̄ eẽ multũ extorta. ⁊ iõ dicũt alij ꝙ helise⁹ nõ dixit h̄ açaheli impatiue seu ĩductiue: sȝ tm̃ ꝓphetice: ⁊ iõ nõ ē accipiẽdũ in sensu quẽ fecit: sȝ ꝓ q̊ fit. sic: Dic ei. i. dices: qȝ ꝓpha videbat eũ sic sibi dictuꝝ de futuro. Sciendũ tñ: ꝙ hec dictio lo / ĩ hebreo scribit̄ duplicit̄. Uno mõ p lamech ⁊ vau: ⁊ tunc significat idẽ quod / ei. Alio mõ p lamech ⁊ aleph: et tũc significat idem qd̄ / nõ: hebrei em̃ nõ h̃nt lr̃aȝ o: sed ꝓ ea aliqñ vtunt̄ aleph / aliqñ vau: in h̄ autẽ loco scribit̄ p lamech ⁊ aleph: sȝ pũctat̄ ac si scriberet̄ p vau pũcta ṽo nõ sũt de sbãtia lr̃e apud hebreos: nec fuert̄ a p̃ncipio lr̃aꝝ: sȝ inuẽta postea ad facili⁹ legẽdũ. ⁊ iõ videt̄ ꝙ a p̃ncipio h̄ fuit sensus hui⁹ lr̃e. Dic: nõ sanaber̄ / vl' nõ viues. ⁊ sic nulla ē difficultas ĩ saluãdo ṽitatẽ dicti ꝓphe: q̃uis açahel oppositũ magr̃o suo retulerit: quem nõ oportet de mendacio excusare. h ¶ Stetitq̃ȝ cũ eo. i. ꝯtinuit se a fletu q̃ntũ potuit k ¶ Qua. do. me⁹ flet. sic eũ alloq̄t̄ ꝓpt̄ reuerẽtiã ꝓphetie. l ¶ Et p̃gnãtes diui. In q̊ apparet maxia crudelitas. m ¶ Quid em̃ sũ ser. tu⁹ ca. ⁊c̄. q. d. nõ sũ ita potẽs ꝙ possem tãta facere: et si possem: nõ sũ tã crudel' vl' canim⁹ ꝙ vellẽ. n ¶ Tulit stragulũ. i. pannũ q̊ extẽdit̄ sup lectũ. o ¶ Et infu. aquã. Dicũt aliq̊ / ꝙ hoc fecit ad refrigerãdũ regẽ: q̊ nimio calore affligebat̄. Alij dicũt et ꝓbabilius vt videt̄ / ꝙ hoc fecit ad suffocandũ eũ occulte. vñ dicit Josephus ꝙ strãgulauit eũ desiderio regnandi post eũ: sic̄ dixerat ꝓpha. p ¶ Anno q̊nto. Hic ꝯñr describit̄ ꝓsecutio regni iude: tp̄e iorã filij iosaphat. ⁊ tũc h̄ nomẽ iorã fuit equocũ ad regẽ isrl': ⁊ ad regẽ iuda. Pri⁹ q̊ describit̄ regnũ iorã regis iude. scd̄o filij ei⁹ ochoçie / ibi: Anno duodecimo. Circa p̃mũ dr̄: Anno. v. iorã filij achab reg̃ isrl'. In aliq̃b⁹ libris addit̄: Josaphat regis iude. ⁊ merito: qȝ sic ē in hebreo. ⁊ ē sensus: ꝙ q̃nq̃ȝ ãni p̃mi regni iorã filij achab: ⁊ q̃nq̃ȝ vltimi regni iosa

B Puncta lr̃is hebraicis assignata / lr̃e substãtiã nõ variant.

Diuisio

a ditq̃ȝ ei rex eunuchũ vnũ / dicẽs: Restitue ei oĩa q̃ sua sũt: ⁊ vniuersos reddit⁹ agroꝝ / a die q̃ reliq̃t terraȝ vsq̃ȝ ad pñs. b c Uenit q̃ȝ heliseus damascũ: ⁊ benedab rex syrie egrotabat. Nũciauerũtq̃ȝ ei / dicentes: Uenit vir dei huc. Et ait rex ad açahel: †Tolle tecũ mũera / ⁊ vade in oc d cursum viri dei: et cõsule dñm per eum / dicẽs: Si euadere potero de infirmitate e mea hac? Iuit igit̄ açahel in occursũ ei⁹ hñs secũ munera: ⁊ oĩa bona damasci: onera q̃dragita cameloꝝ. Cũq̃ȝ stetisset f corã eo / ait: Fili⁹ tu⁹ benedab rex syrie misit me ad te / dicens: Si sanare potero g de infirmitate mea hac. Dixitq̃ȝ ei helise⁹: Uade / dic ei: Sanaber̄. Porro osh tendit mihi dñs qȝ morte morie̅t. Stetitq̃ȝ cũ eo: ⁊ cõturbat⁹ est vsq̃ȝ ad suffusionẽ i vult⁹. Fleuitq̃ȝ vir dei. Cui açahel ait: Quare dñs me⁹ flet? At ille respondit: Quia scio q̃ factur⁹ sis filijs isrl' mala. Ciuitates eoꝝ munitas igne succẽdes: ⁊ iuuenes eoꝝ interficies gladio: ⁊ park uulos eoꝝ elides ⁊ p̃gnantes diuides. l Dixitq̃ȝ açahel: Quid em̃ sum seruus tuus canis: vt faciam rem istaȝ magnã? Et ait heliseus: Ostendit mihi dñs te regẽ syrie fore. Qui cũ recessisset ab heliseo / vẽit ad dñm suũ. Qui ait ei: Quid tibi dixit heliseus? At ille respondit: Dixit mihi recipies sanitatẽ. Cũq̃ȝ venism n set dies altera: tulit stragulum ⁊ infudit aquã: ⁊ expãdit sup faciem eius. Quo o mortuo regnauit açahel p eo. Anno q̊nto ioram filij achab regis israel: regnap uit iorã filius iosaphat regis iuda. †Triginta duoꝝ erat annoꝝ cũ regnare cepisset: ⁊ octo ãnis regnauit in hierl'm. Amq bulauitq̃ȝ in vijs regũ israel: sic̄ ambulauerat domus achab. Filia em̃ achab r erat vxor eius. Et fecit qd̄ malũ est corã
¶ vel conspectu domini.
dño. Noluit aũt domin⁹ disperdere ius dam propter dauid seruũ suum: sicut p̄miserat ei: vt daret illi †lucernam et filijs eius cũctis diebus. In diebus eius ret cessit edom ne esset sub iuda: ⁊ ꝯstituit siv bi regem. Uenitq̃ȝ iorã seira: ⁊ oĩs exercitus cũ eo. Et surrexit nocte: p̄cussitq̃ȝ x idumeos q̊ eũ circũdederant ⁊ p̃ncipes curruũ. Populus autem fugit in tabernacula sua. Recessit ergo edom ne esset sub iuda vsq̃ȝ ad diẽ hanc. Tunc recesy sit ⁊ lobna in tẽpore illo. Reliqua autẽ sermonum ioram: ⁊ vniuersa que fecit: nonne hec scripta sunt in libro verborũ dierũ regum iuda? Et dormiuit iorã cũ

gni iosaphat filij ꝯcurrerũt. Sȝ ꝯ h̄ videt̄ qd̄ dictũ est. s̄. ca. iij. ꝙ ioram fili⁹ achab cepit regnare ãno. xviij. regis iosaphat. Josaphat aũt regnauit. xxv. ãnis: vt h̃r. s̄. iij. li. ca. vl. et sic iorã fili⁹ achab regnauit cuȝ eo nõ solũ. v. annis / sȝ. vij. Dicẽdũ: ꝙ ochoçias frat̄ iorã ex casu de cenaculo suo ĩcurrit lãguorẽ: vt h̃r. s̄. j. ca. ⁊ extũc iorã frat̄ ei⁹ gubnauit regnũ. ⁊ s̄m h̄ aliqñ cõputat̄ tẽp⁹ regni sui extũc: ⁊ fuit. xviij. anno iosaphat reg̃ iude ĩ fine illi⁹ anni: et sic regnauit cũ eo. vij. ãnis. Aliqñ ṽo accipit̄ tp̄s regni sui a tẽpe mortis fr̄is sui: ⁊ sic regnauit cũ iosaphat v. ãnis. Et eodẽ mõ regnũ ochoçie aliqñ cõputat̄ vsq̃ȝ ad mortẽ eius: aliqñ solũ vsq̃ȝ ad casuȝ p̄dictũ: vñ fuit ĩpotẽs ad regẽdũ: ⁊ s̄m hec et silia freq̄nt̄ variant̄ nũeri ãnoꝝ in scp̄tura. q ¶ Regnauit io. ⁊c̄. Loq̄t̄ h̄ scp̄tura de regno eius post mortẽ pr̄is: tñ aũ cepat regnare viuẽte pr̄e: sic̄ dictũ fuit. s̄. iij. li. ca. vl. r ¶ Ambulauitq̃ȝ in vijs reg. isrl'. i. ĩ mal' eoꝝ. cui⁹ causa sbditur: s ¶ Filia ei achab ⁊c̄. j. eo. ca. dr̄: ꝙ athalia vxor hui⁹ iorã fuit filia amri pr̄is achab: sȝ mortuo pr̄e achab eã nutriuit: et sic dr̄ ei⁹ filia. ¶ Ul' põt dici / ꝙ fuit filia achab: ⁊ tñ dr̄ filia amri: qȝ filij filioꝝ dicũtur filij parentũ: q̃ fuerat nutrita in idolatria / ad quã p ipãȝ fuit tract⁹ marit⁹ su⁹. Nec mirũ: qȝ ⁊ salomon sapiẽtissim⁹ p vxores suas ad h̄ fuit tract⁹: vt h̃r. s̄. iij. li. ca. xj. t ¶ Noluit aũt do. dis. iu. Quis meruissȝ ꝓpt̄ reges ⁊ ppl'i eũ seq̄ntes maliciã. diminuit tñ ei⁹ ptãtem. vñ subdit̄: v ¶ In die. ei⁹ re. edõ. i. idumea x ¶ Et cõstituit sibi re. A tp̄e ei dd̄ vsq̃ȝ nũc nõ fuerat ibi rex ꝓprie dict⁹: sȝ p̄fect⁹ p regẽ iuda positus. y ¶ Et sur. noc. p. idu. ⁊c̄. Glo. Ra. Sa. q̊ h̃itabãt ꝓpe regnũ suũ: nõ tñ tãtũ p̄ualuit ꝙ eos possȝ redigere sb tributo sic̄ prius. z ¶ Tũc re. et lobna ⁊c̄. Quedã ciuitas ē de regno iude fortis ⁊ potẽs: q̃ regi rebellauit: qȝ erat prope terminos edom: vt habet̄ Josue. xv. et cõiunxit se idumeis ĩ hac rebelliõe

✱ Sepultusq̃ȝ ē cũ

✱ qd̄ dicta persona se trãsfert ad aliũ locũ vbi solẽniter celebrant̄ diuina. a ¶ Restitue ei oĩa ⁊c̄. p h̄ em̃ ꝙ dicta mlier pacta p̄egrinatiõe sua ꝯsecuta fuit ĩtegre suã hereditatẽ d mãdato regis: significat̄ ꝙ psone circa diuia deuote pacta p̄egrinatiõe vite pñt̄: si fuerit oĩno purgate / d mãdato reg̃ glie statim ꝯsequũt̄ hereditatẽ patrie celestis i ¶ Fleuitq̃ȝ vir dei. Allegorice p hũc dei viꝝ significat̄ hõ christ⁹ q̊ dr̄ vir dei ĩ q̃ȝtũ ei⁹ hũanitas ꝯiuncta fuit deo ĩ supposito ṽbi. Ipe ṽo vidẽs mala futura sup ciuitatẽ hierusalẽ ⁊ ppl'm iudeoꝝ / de q̊ erat s̄m carnẽ: fleuit p cõpassionẽ: vt h̃r Luce. xix. sic̄ helise⁹ fleuit vidẽs in spũ mala q̃ factur⁹ erat açahel pp'lo israel. ¶ Moral'r aũt p fletũ helisei significat̄ cõpassio cuiuslibet psone bone in malo p̃ximi sui iã p̄senti vl' de proximo iminente.

C

†1. q. 1. c iudices

†3. Re. 14. a

D

†2. Pa. 21. b

Moraliter

†2. Reg. 7. b

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

E ☞ Heliseus Ca. IX
autē rc. Sequitur:
a ¶ Videb hieu
fi. rc. Rab. Hieu/
designat gentiū ꝑncipatum:
quē dn̄s destinauit vt sacrile/
gā ciuitatē q̄ ꝓphetas ⁊ dn̄m
ꝓphetaꝝ occidit: ⁊ apl'os ei⁹
ꝑsecuta est/vltiōe iusta ꝑime/
ret: ⁊ sacerdotiū qđ post chri/
stuꝫ inaniter habuerat destru
eret: tēplūqꝫ subuerteret: nec
non ⁊ impiā synagogam/ que
sanguinē sanctoꝝ semper sitie
bat/de regni culmine ꝑcipita/
ret: ac rectores illi⁹ iterficeret

Ni. d ly. ☞ Reḡuit

✻ a ¶ Sepultusqꝫ est cū
eis rc. Nō tn̄ fuit sepult⁹ i se
pulchris regalib⁹: vt patet. ij.
Paral'. xxj. b ¶ Anno. xij.
Hic ꝯn̄r describit ꝓsecutio re
gni iude sb̄ ochoçia filio iorā.
cuius malicia subdit/ cum dr:
c ¶ Et a. rc. ach. q̄ fuit ido/
latra pessim⁹: vt ꝑꝫ ex dictis
s. iij. li. ⁊ cā malicie ipi⁹ ocho/
çie subdit/ cū dr: d ¶ Gener
eñ do. achab fuit. i. genit⁹:
qꝛ mr̄ sua fuit filia achab. vel
soroꝛ ſm alios: vt dictum est.
e ¶ Abijt ꝙꝫ cū iorā. filio
achab. ꝓpt̄ istā affinitateꝫ: et
vt ibi interficeret ꝓpt̄ suā ma/
liciā ſm dn̄i sniam: vt hr̄ ca. se
quēti. f ¶ Qui reuer. ē vt
curaret in iezrahel. s. iorā
fili⁹ achab. dimisit tn̄ ibi exer/
citū vt ex dn̄i volūtate ibi fie/
ret ꝯspiratio ꝯ eū ipo absente
⁊ ꝯtra domū achab sicut ꝑdi/
xerat helias. Ca. IX

Heliseus autē pro/
phetes. Supi⁹ de
scripta est regni io/
rā ꝓsecutio: hic con
sequēter describit totius do/
mus achab exterminatio: ⁊ ꝑ
mo q̄tū ad ꝑncipales ꝑsonas
scđo q̄tū ad secūdarias. ca. x.
Prima in tres: qꝛ ꝑmo descri
bit ipi⁹ iorā filij achab occisio
scđo ochoçie regl' iude ꝑsecu/
tio/ibi: Ochoçias aūt. tertio/
regine ieçabel mors ⁊ lacera/
tio/ibi: Venitqꝫ. Prima ad/
huc in tres: qꝛ ꝑmo describit
ipsi⁹ hieu inunctio. scđo inun
cti cōfirmatio/ibi: Hieu autē.
tertio dn̄i sui interfectio/ibi:
Et ascēdit. Circa ꝑmū dr: He/
lise⁹ aūt ꝓphe. voca. vnū
de fi. ꝓphe. i. de discipul' su/
is: vt ipleret ꝑ ipm illđ qđ fue
rat dictū helie đ vnctiōe hieu
in regem sup isrl': ad destruen/
dū domū achab: vt hr̄. s. iij. li
bro ca. xix. ꝓpt̄ qđ dicit h̄ Ra.
Sa. ꝙ iste fuit ionas fili⁹ ama
thi quē suscitauit helias: ⁊ ob
lat⁹ fuit helie a matre vt esset
ei⁹ discipul⁹: sicut dictū fuit. s.
iij. libro. ca. xix. h ¶ Accige
lū. tuos. i. dispone te ad eun
dū velocit ⁊ expedite. i ¶ Et
tol. len. olei. Est aūt lēticula
paruū vas ad reponēdū oleū
ꝓ inun

pr̄ib⁹ suis: sepultusqꝫ ē cū eis i ciuitate dauid: ⁊ a
regnauit ochoçias fili⁹ ei⁹ ꝓ eo. Anno duodeci b
mo iorā filij achab regl' isrl'/regnauit ochoiças fi
li⁹ iorā regl' iude. Viginti duoꝝ ānoꝝ erat ocho
çias cū regnare cepisset ⁊ vno āno regnauit i hie
rusalē. Nomē m̄ris ei⁹ athalia/filia amri regl' isrl'
Et ābulauit i vijs dom⁹ achab: ⁊ fecit qđ malū ē c
corā dn̄o sic dom⁹ achab. Gener ei dom⁹ achab d
fuit. Abijt ꝙꝫ cū iorā filio achab ad ꝑliādum ꝯ e
açahel regē syrie i ramoth galaad: ⁊ vulnerauert
syri iorā. Qui reuersus ē vt curaret i ieçrahel: qꝛ f
vulnerauerāt eū syri i rhamoth ꝑliātē ꝯ açahel
regē syrie. Porro ochoçias fili⁹ iorā rex iuda de
scēdit iuisere iorā filiū achab i ieçrahel: qꝛ egro/

Helise⁹ āt ꝓphe/ Ca. IX (tabat ibi. g
tes vocauit vnū đ filijs ꝓphaꝝ: ⁊ ait h
illi: Accinge lūbos tuos: ⁊ tolle lēti i
culā olei hāc i māu tua: ⁊ vade i rha
a moth galaad. Cūqꝫ veneris illuc videbis hieu fi
liū iosaphat filij nāsi. Et igressus suscitab eū de k
medio fratrū suoꝝ: ⁊ itroduces i iteri⁹ cubiculū: l
tenēsqꝫ lēticulā olei/fūdes sup caput ei⁹ ⁊ dices:
Hec dicit dn̄s: Unxi te regē sup isrl'. Aperiesqꝫ m
ostiū ⁊ fugies: ⁊ nō ibi subsistes. Abijt ꝙ adoles/
cēs/puer ꝓphete i rhamoth galaad: ⁊ igressus ē
illuc. Ecce aūt ꝑncipes exercit⁹ sedebant/et ait: n
Verbū mihi ad te o ꝑnceps. Dixitqꝫ hieu: Ad
quē ex oib⁹ nob: At ille dixit: Ad te o ꝑnceps.
Et surrexit: ⁊ ingressus ē cubiculū. At ille fudit
oleū sup caput ei⁹/⁊ ait: Hec dicit dn̄s deus isra
el: Unxi te regē sup pp'lm dn̄i isrl': ⁊ ꝑcuties do/
mū achab dn̄i tui: vt vlciscar sanguinē seruoꝝ
meoꝝ ꝓphetaꝝ: ⁊ sanguinē oium seruoꝝ dn̄i de
manu ieçabel. † Perdāqꝫ omnē domū achab: ⁊ o
interficiā de domo achab mingētē ad parietē: ⁊ p
clausuꝫ ⁊ nouissimū in isrl': et dabo domū achab q r
sicut domū hieroboā filij nabath: et sicut domū
baasa filij abia. † Ieçabel qꝫ comedent canes in
agro ieçrael: nec erit q̄ sepeliat eam. Aperuitqꝫ
ostiū ⁊ fugit. Hieu aūt egressus ē ad seruos do/ s t
mini sui. Qui dixerūt ei: Recte ne sunt omnia:
Quid venit insanus iste ad te: Qui ait eis: No v x
stis hoiem ⁊ q̄d locut⁹ sit: An illi rn̄derūt: Fal/ y
sum ē: sꝫ magl' narra nobis. Qui ait eis: Hec et z
hec locut⁹ ē mihi: ⁊ ait: Hec dicit dn̄s: Unxi te
regē sup isrl'. Festinauerūt itaqꝫ/⁊ vnusq̄sqꝫ tol/ a
lēs palliū suū posuerūt sub pedib⁹ ei⁹/i silitudi/
nē tribunalis: ⁊ cecinert tuba atqꝫ dixerūt: Re/
gnabit hieu. Cōiurauit ꝙ hieu fili⁹ iosaphat filij b
nāsi ꝯ iorā. Porro iorā obsederat rhamoth ga/
laad: ipe ⁊ ois isrl' ꝯ açahel regē syrie: ⁊ reuersus
fuerat vt curaret in ieçrael ꝓpter vulnera: quia
ꝑcusserāt eū syri ꝑliantē cōtra açahel regē syrie.
Dixitqꝫ hieu: Si placet vobis nemo egrediat c
ꝓfug⁹ de ciuitate: ne vadat ⁊ nūciet in ieçrahel.
Et ascēdit ⁊ ꝓfect⁹ ē i ieçrahel. Iorā eñ egrota/ d
bat ibi: ⁊ ochoçias rex iuda descēderat ad visi/

ꝓ iunctiōe regū et pōtificū: ⁊ G
dr a liniēdo. k ¶ Suscita.
rc. fra. su. i. alioꝝ q̄ cū eo re/
gūt exercitū. l ¶ Et itro. in
ite. cubi. Volebat eñ heli/
se⁹ h̄ fieri secrete: ne forte ali/
qui çelātes ꝓ rege iorā insur/
gerēt in ꝓphetā. m ¶ Ape/
riesqꝫ ostiū ⁊ fu. ex eadē cau
sa. n ¶ Ecce aūt ꝑn. ex se.
tractātes adinuicē de his q̄ ꝑ
tinēt ad exercit⁹ regimē. Ce/
tera patēt vsqꝫ ibi: o ¶ Et i
terficiā de do. achab mi.
ad pa. i. infirmū q̄ nō potest
migere/ nisi se appodiādo ad
parietē. p ¶ Et clau. scꝫ in
carcere. q ¶ Et nouissi. i.
abiectū. q. d. Quis talib⁹ ꝑso/
nis esset parcēdū: eo ꝙ affli/
cto nō est dāda afflictio: tn̄ eo
ꝙ sunt de domo achab inter/
ficient. r ¶ Et da. rc. sicut
do. hie. rc. q̄ fuerunt delete:
vt hr̄. s. iij. lib. cap. xv. ⁊ xvj.
s ¶ Hieu aūt. Hic ꝯn̄r po/
nit ipsius hieu inuncti confir
matio: ⁊ ꝑ hoc ꝙ alij ꝑncipes
exercitus cōsenserūt in ei⁹ vn
ctione: ⁊ hoc ē qđ dr h̄: Hieu
autē egressus est: scꝫ de cu
biculo vbi fuerat inunctus.
t ¶ Ad seruos dn̄i sui. id ē
ad alios principes exercitus
v ¶ Quid venit insa. iste
ad te: Reputabant aūt pro
phete insani: eo ꝙ cōtēnebāt
bona huius mūdi: ⁊ qꝛ loque
bant frequenter talia q̄ vide/ H
bant alijs aliena x ¶ Nosti
ho. rc. Erāt eñ discipuli ꝓ/
phetaꝝ religiosi: vt dictū est
s. ij. ca. ⁊ iō distinguebant ab
alijs in habitu/ꝑ quē cogno/
scebant esse de discipul' ꝓpha
rū: ⁊ ꝓpt̄ h̄ dixit: Nostis ho.
scꝫ ꝙ sit de ꝓphetis: ⁊ ꝑ ꝯn̄s
q̄d sit locut⁹. s. veꝝ ⁊ bonū: ⁊
hoc ex ꝑte dn̄i. y ¶ Falsū
est. videlꝫ ꝙ ꝓpt̄ h̄ sciam⁹ q̄d
dixerit in ꝑticulari. sꝫ magl'
narra nobis. i ꝑticulari ex/
plicādo z ¶ Hec ⁊ hec. lo.
est mi. videlicꝫ ꝙ de ꝑcepto
dn̄i dom⁹ achab esset disꝑdē
da: sic ꝑdixerat helias ꝓpha: ⁊
ad hoc exequēdū vnxit me in
regē. a ¶ Festinauert ita
rc. vt implerēt volūtatē dei
⁊ q̄rerēt gratiam regis noui.
b ¶ Cōiura. ꝙ hieu. i. sil'iu
rauit cū ꝑncipib⁹ existētib⁹ cū
eo ꝙ fidelit exeq̄rent manda
tū dei de domo achab disper
denda. Cetera patēt ex dictl'
ca. ꝑce. vsqꝫ ibi: c ¶ Nemo
egre. ꝓ. q̄ ꝑueniat nos nun/
ciādo iorā aduētū nostrū ad
se muniēdū d ¶ Et ascen.
Hic ꝯn̄r describit ipi⁹ ioram
✻ occisio
Moralr. g ¶ Helise⁹ aūt
rc. Per hieu ꝓmotū i regē đ
mādato dn̄i ad puniēdū hōi/
cidas. s. achab ⁊ ieçabel ⁊ se/
mē eoꝝ: allegorice significat⁹
fuit ꝑnceps roman⁹ cū suo ex
ercitu veniēs ꝯ hierl'm/ q̄ occi
✻ dit ꝓphetas

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

a ¶ Regnauitq; ochozias &c. Ra. Dicit' q' ochozia q. xlij. ānoꝝ erat cū regnare cepit: et vno anno regnauit. Nā pr̄ ei' iorā d'r. viij. annis regnasse et. xl. vixisse. si ita ē/ duob' annis ꝑor est pr̄e suo. Sz tradūt hebrei q' iorā. xl. ānis vixit: & . xxviij. regnauit: ex q̄bus octo ei dant': q2 tandiu iuste vixit. viginti q̄b' postea regnauit i lāguore & tribulatiōe filio ei' adijciunt': q̄ xxij. annorū fuit cum regnare cepit: & vno āno regnauit ℞ Athalia

Nico. de lyra

* occisio/ cū d'r: Et ascendit & ꝓfect' ē in iezrahel. vt iterficeret iorā anq; se muniret. a ¶ Igit' spe. Erat eñ guerra iter iorā & regē syrie: & ido speculator erat sup turri ad ꝓcauendū ne hostes irruerēt repēte b ¶ Vidit globū. i. m'ltitudinē armatoꝝ et ordiatoꝝ ad iuadēdū. c ¶ Paca. ne sūt o. vtpote si adūsarij sūt debellati: vl' treuge eis date. d ¶ Quid tibi & pa. q2 tu ñ es rex/ nec ꝓnceps exercit' e ¶ Trāsi. vsq; ad finē cunei mei: & tunc se. me. f ¶ Venit nū. &c. & ñ re. s. ad aliq̄d renūciādū: l3 reūterer' i cauda globi ipi' hieu. Cetera patent vsq; ibi: g ¶ Preceps ei gra. q2 festinabat ne iorā ad resistēdū muniret'. h ¶ Et egres. q2 iā fere ꝯualuerat & statū exercit' sui scire desiderabat/ fuit volūtas dñi: vt sic iterficeret' iux' agrū naboth: et ibi ꝓijcerer' vt ibidē sanguis ei' a canib' ligerer': sic ꝓdictū fuerat ꝑ heliā. s. iij. li. ca. xxj. q2 sanguis ei' erat q̄dāmō sanguis pr̄is sui achab: vt ibidez fuit expositū i ¶ Que pax &c. id ē idolatrie q̄s induxit mat' tua. k ¶ Et ve. &c. q2 intoxicāt spūalit': & iō nō pōt esse bōa pax i pplo isrl' q̄diu ista vigēt. Cetera patēt ex dictis l ¶ Ochozias āt. h ꝯñr describit' mors ochozie reg' iuda/ cū d'r: Ochozias āt rex iu. vi. h fu. Dū eñ erāt itēti ad mortē iorā & ꝓtectionē ei' in agrū naboth/ ochozias fugit in iezrahel: & timens q' non posset ibi saluari/ fugit ꝑ viā occultā: scz m ¶ Per viā do. hor. vt h d'r: & fugit in samariā q̄ erat ciuitas fortis & munita: credēs se posse ibi saluari. s3 postea iuētus ē ibi latens & adduct' ad hieu: & ꝑcuss' gladio: vt h'r. ij. Pa. xxij. n ¶ In ascēsu ga. i loco illo fuit adduct' ipi hieu: & ꝑcussus: & sic vulnerat' fugit in mageddo: & ibi fuit mortuus/ vt h d'r: o ¶ Anno vn. &c. Dicēdū: q' iorā pr̄ huius ochozie circa finē vite fuit ꝑcussus

tandū iorā. Igit' speculator q̄ stabat sup turri iezrael: vidit globū hieu venietis/ & ait: Video ego globū. Dixitq; iorā: Tolle curꝝ/ & mitte i occursū eoꝝ: & dicat vadēs: Recte ne sūt oia? Abijt igit' q̄ ascēderat currū i occursū ei'/ & ait: Hec dic' rex. Pacata ne sunt oia? Dixit ei hieu: q̄d tibi & paci? Trāsi & seq̄re me. Nūciauit q3 speculator/ dicēs: Venit nūci' ad eos: & nō reuertit'. Misit etiā currū eq̄ꝝ scdm. Venitq; ad eos/ & ait: Hec dicit rex: Nūq̄d pax ē? Et ait hieu: Quid tibi et paci? Trāsi & seq̄re me. Nūciauit aūt speculator dicēs: Venit vsq; ad eos & nō reuertit'. Est aūt incessus q̄si icessus hieu filij nāsi. Preceps eñ gradit'. Et ait iorā: Iūgite currū. Iūxerūtq; currū ei'. Et egressus ē iorā rex isrl': & ochozias rex iuda/ singuli i currib' suis. Egressiq; sūt i occursū hieu: & inuenerūt eū i agro naboth iezrahelite. Cūq; vidisset iorā hieu/ dixit: Pax est hieu? Et ille r̄ndit: Que pax? Adhuc fornicationes iezabel m̄ris tue/ & veneficia ei' m'lta vigēt. Cōuertit aūt iorā manū suā & fugiēs/ ait ad ochoziā: Insidie ochozia. Porro hieu tetēdit arcū manu: & ꝑcussit iorā int' scapulas: & egressa ē sagitta ꝑ cor ei'. Statimq; corruit i curru suo. Dixitq; hieu ad badacher ducem: Tolle ꝓijce eū in agro naboth iezraelite. Memi eñ q̄n ego & tu sedētes in curru seq̄bamur achab pr̄ez hui': q' dñs on' h leuauerit sup eū/ dicēs: Si non ꝓ sanguine naboth/ & ꝓ sāguie filioꝝ ei' quē vidi heri/ ait dñs Reddā tibi i agro isto dic' dñs. Nūc igit' tolle ꝓijce eū in agro iuxta v'bū dñi. Ochozias āt rex iuda vidēs h/ fugit ꝑ viā dom' horti: Persecutusq; est eū hieu/ et ait: Etiā hūc ꝑcutite i curru suo. Et ꝑcusserūt eū in ascēsu gaber q̄ ē iuxta ieblaā. Qui fugit in mageddo: & mortu' est ibi. Et iposuerūt s'ui eū sup currū suū & tulerūt in hierl'm: sepelieruntq; eū i sepulchro cū pr̄ib' suis i ciuitate dauid. Anno vndecio iorā filij achab regis isrl'/ regnauit ochozias sup iudā. Venit hieu i iezrael: Porro iezabel itroitu ei' audito: depinxit oculos suos stibio: & ornauit caput suū: & respexit ꝑ fenestrā igredietē hieu ꝑ portā/ & ait Nūq̄d pax pōt eē zāri q̄ iterfecit dñm suum? Leuauitq; hieu faciē suā ad fenestrā/ & ait: Que ē ista? Et iclinauerūt se ad eū duo vel tres eunuchi/ & dixerūt: Hec ē illa iezabel. At ille dixit eis: Precipitate eā deorsū. Et ꝓcipitauerūt eā. Aspsusq; est sāguie paries: & eq̄ꝝ vngule ꝯculcauerūt eā. Cūq; itrogressus esset vt comederet biberetq;/ ait: Ite & videte maledictā illā: & sepelite eā: q2 filia reg' ē. Cūq; issēt vt sepelirēt eā/ nō inuenerūt nisi caluariā & pedes & sūmas man'. Reuersiq; nūciauerūt ei. Et ait hieu: s'mo dñi ē quē locut' est ꝑ s'uū suū heliā thesbitē/ dicens: In agro iezrahel comedēt canes carnes iezabel. Et erūt carnes iezabel sic sterc' sup faciē t're i agro iezrahel: ita vt ꝓtereūtes dicāt: Heccine ē illa iezabel.

cussus alui dolore isanabili: vt h'r. ij. Paral'. xxj. & sic viuente pr̄e regnauit ꝑ ānū. & iō q̄n d'r h: q' cepit regnare āno. xj. reg' iorā: itelligit' de regno ei' viuēte pr̄e. Qd' aūt d'r sup/ q' cepit regnare āno. xij. itelligendū ē de regno eius post mortē patr'. p ¶ Venitq; iehu &c. h describit' occisio iezabel regine/ cū d'r: q ¶ Depin. o. su. i. faciem suā fucauit. r ¶ Et or. ca. su. &c. vt eēt gr̄iosior in cōspectu hieu s ¶ Nūq̄d pax &c. Qd' exponūt doctores nr̄i cōit' negatiue. i. sic ille non habuit pacē/ nec tu habeb'. s3 hec expositio nō cōcordat l'rē ꝓcedēti: q2 ornauerat se vt inueniret gr̄az apd' eū: & iō nō ē verisil'e/ q' diceret sibi v'bū pūgitiuū. & ido hebrei sic exponunt: Nūq̄d pax ē? & ibi sit pūct'. et est sēsus: rogo vt hēas pacem mecū. Et seq̄t': Zāri q̄ iterfe. do. suū. q. d. istud nō ē nouū q' iterfecisti iorā dñm tuū: q2 zāri sil'r fecit: & tūc regnauit in pace: & p' eū fili' ei' achab. q. d. sic poterit eē tibi. t ¶ Que est ista. In hebreo h'r: Quis mecū. i. de ꝑte mea. v ¶ Et inclinaue. &c. eu. facto ostēdentes q' vellent obedire ei. x ¶ Precipita. eā. q2 fuerat cā & origo oim maloꝝ ꝓpter q̄ dom' achab erat exterminanda. y ¶ Ser. dñi est &c. vt h'r. s. iij. li. ca. xxj. z ¶ Heccine ē illa ie. admirātes ei' deiectionē & punitionē.

* dit ꝓphas dñi et tādē dominū ꝓphaꝝ. b ¶ Et egres. est io. &c. ꝑ h aūt q' isti occurrerūt hieu i currib' suis: significatū fuit/ q' iudei resisterent q̄ntū possent romāis: sic diffuse scribit Ioseph' i li. de iudaico bel. s3 sic iorā & ochozias ꝑ hieu fuerūt iterfecti: sic iudei ꝑ romāos ꝑti fuerūt occisi/ & ꝑtiz captiuati. ¶ Moral'r autē ꝑ hieu ꝓncipē pōt spūs designari q̄ carni d3 dñari. ꝑ iezabel aūt & ei' filiū significat' caro & ornat' curiosus q̄si isepabilit' sibi iūct'. Vñ. s. eo. ca. d'r: q' iezabel pinxit oc'los suos stibio. i. se fucauit. Per bellum igit' hieu ꝯ iezabel & ei' filiū significat' belluz spūs ꝯ carnē & opa ei' q̄ ponūt' Gal'. v. c. sic: Manifesta aūt sūt opa carnis que sūt fornicatio/ imūdicia ipudicitia/ luxuria/ idoloꝝ seruitus/ veneficia/ inimicitie/ ꝯtētiōes/ emulatiōes/ ire/ rixe/ dissensiones/ secte/ inuidie/ homicidia/ ebrietates/ comesatiōes & his sil'ia. spūs ei mouet ꝓlia ꝯ ista.

¶ In ca. ix. vbi d'r in postil. Et iō hebrei sic exponūt: Nūq̄d pax est: & ibi sit pūctus &c.

Additio. In hebreo habet': Nūq̄d pax zambri q̄ interfecit dominū suū? Vñ attēdendū ē: q' zambri vere iterfecit dominū

z iiij suū. sed

Moral'r

† 3. Re. 16. c

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

E suū: sꝫ h̄ n̄ habuit duratione nec bonū exitū: qꝛ statim fuit igne cōbustus: nec regnauit nisi .vij. dieb⁹ tm̄. Amri ꝟo nō interfecit dn̄m suū. Tū qꝛ çābri nō erat dn̄s ipsi⁹ amri: qꝛ proditorie vsurpauit regnū. Tū qꝛ amri nō interfecit ipm çābri: sꝫ ipe çābri cōbussit seipm: ꝙ oia patent .ꝫ.i.iij.li.xvj.ca. Vn̄ expositio hebreoꝝ in h̄ loco nō valet. Primo: qꝛ fundaṫ sup falsā lr̄am: qꝛ nō dixit amri / sꝫ çambri: vt dictū est. Scd̄o: qꝛ amri nō interfecit dn̄m suū: vt dictum est. Vn̄ expositio cōis doctoꝝ nr̄oꝝ est tenēda: nec etiā discordat cū lr̄a p̄cedēti: cui⁹ rō est. Nā iezabel ornauerat caput suū ꝛc̄. nō vt appareret gratiosior hieu: sed in ei⁹ ꝯtēptū / ꝛ ex quadā despectiōe ꝛ supbia. vidēs eīn ꝙ nō erat loc⁹ pacificādi: voluit eū in facie cōtēnere ꝛ vituperare: induendo se honorabiliter habitu: ꝛ p̄nosticādo sibi ꝙ taliter ei contingeret sicut çambri. Vn̄ dixit ꝓut in hebraica littera habeṫ: Nūquid pax fuit çambri ꝗ interfecit dn̄m suū. q.d. nō: ꝛ ꝑ cōsequēs sic cōtingat tibi ꝗ interfecisti dn̄m tuū. Nec ē admirandū de audacia ieçabel: qꝛ ꝟm Vegetiū de re militari. Cū nihil spei supest / sumit arma formido: qꝛ sepe cōtingit desperatis vt ꝓrumpāt in verba ignominiosa ꝯtra affligentes: licet nō possint euadere manus eoꝝ: ꝓsertim cū tales desperati sint superbi / sicut ieçabel.

Replica. In ca. ix. postill. adducit expositionē hebreoꝝ sup illo: Nūqd pax est çābri. quā reprobat Burg. ꝛ b̄n: soluitqꝫ argumētū postil. cōtra cōem doctoꝝ expositionē factū satis cōpetēter. ꝛ signū est ꝙ postillator illā expositionē hebreoꝝ adduxit solū recitādo: nō approbādo.

a E Rāt aūt achab septuaginta fi- Ca. X
lij i samaria. Scp̄sit ꝗ hieu lr̄as: ꝛ misit i samariā ad optumates ciuitatis: ꝛ ad
b maiores natu: et ad nutricios achab / c dicēs: Stati vt accepitis lr̄as has / ꝗ habet̄ filios dn̄i vr̄i ꝛ curr⁹ ꝛ eq̄s ꝛ ciuitates firmas ꝛ arma: eligite meliorē / ꝛ eū ꝗ vob̄ placuerit de filijs dn̄i vr̄i et ponite eū sup soliū p̄ris sui: ꝛ pugnate ꝓ domo dn̄i vr̄i. Timuer̄t illi vehemēt̄ / ꝛ dixer̄t: Ecce duo reges nō potuerūt stare corā eo: ꝛ quō nos valebim⁹ ei resistere: Miserūt ꝗ ꝓpositi dom⁹: ꝛ p̄fecti ciuitat̄ ꝛ maiores natu ꝛ nutricij ad hieu / dicētes: serui tui sum⁹ q̄cūqꝫ iusseris faciem⁹: nec cōstituem⁹ nobis regē. Qd̄cūqꝫ tibi placuerit / fac. Rescp̄sit aūt lr̄as eis scd̄o / dicēs: Si mei estis ꝛ obedit̄ mihi: tollite capita filioꝝ dn̄i vr̄i: ꝛ venite ad me hac eadē hora cras i ieçrahel. Porro filij reḡ septuaginta viri / apud optimates ciuitatis nutriebātur. Cūqꝫ venissent lr̄e ad eos / tulerūt filios reḡ: ꝛ occiderūt septuagita viros: ꝛ posuerūt capita eoꝝ i cophinis: ꝛ miserūt ad eū in ieçrahel. Venit autē nūci⁹ ad eū ꝛ indicauit ei / dicēs: Attulerūt capita filioꝝ reḡ. Qui rn̄dit: Ponite ea ad duos aceruos iux̄ itroitū porte vsqꝫ mane. Cūqꝫ diluxisset egressus ē / ꝛ stās dixit ad oēm ppl̄m: Iusti estis.
d Si ego ꝯiuraui ꝯ̄ dn̄m meū / ꝛ iterfeci eū: ꝗs ꝑcussit oēs hos: Videte ꝗ nūc: qm̄ n̄ cecidit d̄ ꝟmōib⁹ dn̄i i terrā / ꝗs locut⁹ ē dn̄s sup domū achab: ꝛ dn̄s
e fec̄ qd̄ locut⁹ ē i manu ꝟui sui helię. Percussit igiṫ
f hieu oēs ꝗ reliq̄ erāt de domo achab i ieçrahel: et
g vniuersos optiates ei⁹ ꝛ notos ꝛ sacerdotes: donec nō remanerēt ex eo reliq̄e. Et surrexit ꝛ venit i
h samariā. Cūqꝫ vēisset ad camerā pastoꝝ i via / iue
i nit frēs ochoçię reḡ iuda: dixitqꝫ ad eos: Qui nā est̄ vos: Qui rn̄der̄t: Frēs ochoçię reḡ sum⁹: ꝛ d̄ scēdim⁹ ad salutādos filios regis ꝛ filios reginę. Qui ait: Cōphēdite eos viuos. Quos cū cōphēdissēt viuos / iugulauerūt eos i cisterna iux̄ camerā q̄dragitaduos viros: ꝛ nō reliq̄t ex eis quenqꝫ. Cūqꝫ abisset ide iuenit ionadab filiū rechab i oc- k cursum sibi: ꝛ benedixit ei. Et ait ad eū: Nūquid l est cor tuū rectū cū corde meo: sic cor meū cū corde tuo: Et ait ionadab: Est. Si ē inq̄t / da manuꝫ m tuā. Qui dedit ei manū suā. At ille leuauit eū ad n se i currū: dixitqꝫ ad eū: Veni mecū / ꝛ videb zelū o meū ꝓ dn̄o. Et iposítū currui suo duxit in sama-

Nico. de lyra

Diuisio E Rāt aūt achab. Ca. X Descripta occisiōe p̄ncipaliū ꝑsonarū: h̄ ꝯn̄r describiṫ occisio secūdarioꝝ. et p̄mo filioꝝ iorā. scd̄o fratrū ochoçię / ibi: Cūqꝫ venisset. tertio sacerdotum baal / ibi: Cōgregauit ꝗ. q̄rto s̄bdiṫ remuneratio operū / ibi: Dixit ꝗ. Circa p̄mū d̄r a Erāt achab sep. fi. i. nepotes: vt dicūt aliq̄: qꝛ erāt filij iorā filij achab. ꝛ hoc mō labā vocauit nepotes filios suos. s. filios ꝛ filias iacob: Geñ. xxxj. Alij ꝟo dicūt: ꝙ erāt filij achab ꝛ frēs iorā ipo iuniores b Et ad nu. achab .i. filioꝝ achab. c Qui ha. fi. ꝛc̄. Dicūt aliq̄ ꝛ ꝓbabiliṫ ꝙ ironice loq̄baṫ. qꝛ sic̄ pꝫ ex supra dictis ioraꝫ iuerat i rhamoth galaad cū exercitu: et ochoçias rex iuda cū eo: ꝛ iō nō ē verisil̄e q̄n eq̄ ꝛ curr⁹ ꝛ cętera ꝗ ꝑtinent ad bellū illuc ducta fuissent: saltē q̄tū ad maiorē ꝑtē ꝛ meliorē. ꝛ oia ista habebat hieu: ꝛ ꝑ talē modū loquēdi insinuabat ꝙ nō possent sibi resistere. Cętera patēt vsqꝫ ibi d Quis ꝑcus. oēs hos Videte ꝗ nūc ꝛc̄. q.d. nec ego ꝓcipiēdo nec vos exeq̄ndo sum⁹ culpabiles: sed magis iusti ꝛ laudabiles: qꝛ de volūtate ꝛ mandato dn̄i factū ē: sic̄ fuit ꝑ heliā p̄dictū: ꝛ mihi iniūctū ꝑ ei⁹ discipulū: vt dictū est ca. precedēti. e Percussit igiṫ hi. oēs ꝗ re. erāt ꝛc̄. i. de ei⁹ genere. f Et no. qui suspecti erāt ne fauerēt sibi ꝛ suę ꝓgeniei. g Et sa. h̄ d̄r hic ꝑ anticipationē: qꝛ postea sacerdotes baal iterfecit: vt h̄r̄ j. eo. ca. h Cūqꝫ venisset. Hic ꝯn̄r describiṫ occisio amicoꝝ ioram. s. fratrum ochoçię: cui⁹ maṫ erat soror iorā filij achab. ꝛ hoc est qd̄ d̄r Cūqꝫ venissꝫ ad camerā pastorū. locus erat vbi ꝯueniebant pastores ad comedēdū ꝛ dormiēdū ꝓpe viam. i Inuenit fratres ocho. i. ꝓpinq̄s: qꝛ erant nepotes sui: vt h̄r̄. ij. Para. xxij. ꝗ veniebāt in samariā nesciētes mortē iorā ꝛ ochoçię qꝛ re-

qꝛ regnum iuda vnde veniebāt erāt in ꝑte australi respectu samarię: ꝛ ieçrahel vbi io rā fuerat occisus / erat in ꝑte aq̄lonari: ꝛ factū erat recēs ita ꝙ nō erat adhuc lōge diuulgatū. Cętera patent vsqꝫ ibi: l Inuenit io. ꝛc̄. Iste eīn cū suis viuebat valde religiose / nō h̄ntes agros vl̄ vineas: nec bibētes vinū in tabernaculis ꝓ domibus habitātes: vt h̄r̄ Hiere. xxxv * ꝛ ideo

Moraliṫ a Erat autēꝫ achab ꝛc̄. Moralis expositio de interfectiōe istoꝝ filiorū posita est capitulo p̄cedē. k Cūqꝫ abisset iue. ionadab filiū rechab. Per istū ionadab filiū rechab ꝗ docuit filios suos valde religiose viuere. s. sine cultura agroꝝ et vineaꝝ / ꝛ sine potu vini ꝛ in tabernacul̄ habitare ꝗ trāsferunṫ de loco ad locū: vt h̄r̄ Hiere. xxxv. signanṫ p̄res religiosoꝝ pauperꝝ ꝛ eoꝝ filij: ꝗ nō h̄nt īmobilia bona: nec victū delicatū: nec māsioneꝫ stabilē: sed ꝟm mādatū supiorū suoꝝ se trāsferūt de loco ad locū: ꝛ ꝑ hęc ostēdūt se eē ꝑegrinos ꝛ aduenas in hoc mūdo. Per hoc igiṫ ꝙ hieu rex q̄siuit amicitiā ipsi⁹ ionadab / dicēs: m Nūq̄d ē cor tuū ꝛc̄. figuratū fuit: ꝙ reges catholici ꝛ potētes diuini cult⁹ çelatores / ꝛ idolatrię atqꝫ vitioꝝ alioꝝ destructores: ꝗ ꝑ hieu significāṫ: forēt q̄situri familiaritatem et amicitiā pauperꝝ religiosoꝝ ꝛ etiam cohabitationē: ideo subditur: n Da manū tuam. Per h̄ aūt qd̄ s̄bdiṫ: o Qui de. ei ma. suā. ostendiṫ ꝙ dicti religiosi nō debēt hęc renuere / qm̄ vidēt ꝙ ibi ꝓficere possunt in rep̄hensiōe maloꝝ ꝛ ꝓmotione bonorū: quod significaṫ per hoc qd̄ s̄bdiṫ: o Dixitqꝫ ad eū: Veni mecū et videb ꝫe. nō dixit / veni mecū ad vidēdū venationē vel aucupiū / hastiludiū aut torneamētū: sic faciūt aliqui clerici etiā in sacris ordinibus / aut etiā in gradu maiori cōstituti: ꝗ p̄ncipes associāt in talib⁹ quę non decent statum suuꝫ.
* Achab co.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

Athalia Ca.XI vero ma.ocho.rc. Rab. Athalia que semen dauid extinguere moliebat/ impietatẽ exprimit synagoge: q̃ semis dauid hoc ẽ christi/ isidiatrix erat. Que aliqñ regnare videbat/ cũ leg. cerimonias tpalr obseruabat. Interptat eñ athalia tẽpalis dñi. Sz iosabeth strenuitate q̃ interptat saturitas dñi.i.ecclesie: in q̃ vere sunt delitie/ seruatur ioas.i.mẽoria dñi/ christ⁹ scz in q̃ est mẽoria nois dñi: ne p crudelitatẽ seuiẽtis host. interimat in cordibus electoꝝ. Magis nutrit in domo ioiade q̃ dilect⁹ dñi sonat: de q̃ pr: Hic est fili⁹ me⁹ dilect⁹. cuius dom⁹ sctã ecclia: vbi in sancta fide electoꝝ manens q̃tidie facit augmẽtũ corpis sui: donec tẽpore iudicij sceptrũ regni et potentiã aduersus eos extollet: qui euz deprimere cogitabãt: r interfectricem sanctoꝝ eternis deputauerit penis.

Matth. 3.d.

Ni.de ly.

Anno * et iõ q̃ erat çelator diuini honoris/ fuit cõiũct⁹ p amiciciã cum hieu: q̃ idolatras r idolatriam ꝓ viribus destruxerat.

a Cõgrega.ẽ hieu. Hic pñr describit occisio sacerdotũ baal: r q̃ occiso iorã multi de eis fugerãt r se absconderãt: eos ɔgregauit hieu sub simulatõe/ q̃ vellet baal magnifice colere: r ei⁹ sacerdotes honorare. et patz littera vsq̃ ibi:

B

c Proferte ve. vni.ser. baal. vt p h̃ certi⁹ cognoscerent q̃ eẽnt iterficiẽdi. Cetera patẽt vsq̃ ibi: d Et fece. ꝓ ea latri. in detestationem idolatrie: r vt loc⁹ ille deseruiret cõmunitati in hac necitate

e Uerũtñ a pec.rc. non re. q̃ cultũ vitulorũ sustinuit r exercuit: ne regnũ suũ ad domum dd reuerteret: ẽm q̃ hr̃ 3.iij.li.ca.xij. f Dixit autẽ do. Hic pñr ponit remuneratio operũ. r pmo q̃tũ ad bona/ cũ dr: Dixit aũt dñs. p ionã ꝓphetã: ẽm q̃ dic̃ Ra. Sa. q̃ ipm vnxerat regẽ ad exterminãdã domũ achab: sicut dictũ fuit in principio.ix.cap. g Filij tui vsq̃ ad q̃rtã ge.rc. sicut de domo achab fuert q̃ttuor reges i regno isrl' sibi succedẽtes.s.amri/ achab/ ochoçias/ r iorã: vt ptz ex supq̃tũ dict. Scdo ponit remuneratio q̃tũ ad mala/ cũ dr: h In die.rc.te.i.abominari facta eoꝝ: q̃ iã diu durauerat cult⁹ vitulorũ: et cũ hoc multa alia mala pullulabãt: et ideo illud regnũ pmissũ est affligi multiplicit̃ p açahel regez syrie. Et patet littera.

Moralr

* b Achab co.ba.rc. De hoc aũt mẽdacio hieu nõ fuit cõmẽdabil': nec figura vtutis: sz

riã. Et pcussit oẽs q̃ reliq̃ fuerãt de achab in samaria vsq̃ ad vnũ: iuxta verbũ dñi qd locutus est p heliã. Cõgregauit ẽ hieu oẽm pplm/ et dixit ad eos: † Achab coluit baal parũ: ego autẽ colã eũ ampli⁹. Nũc igit oẽs ꝓphetas baal: et vniuersos seruos ei⁹: r cũctos sacerdotes ipsi⁹ vocate ad me: null⁹ sit q̃ nõ veniat. Sacrificiũ eñ grãde est mihi baal. Quicũq̃ defuerit/ non viuet. Porro hieu faciebat h̃ insidiose: vt disperderet cultores baal/ dixitq̃: Sctificate diẽ solẽnẽ baal. Uocauitq̃ r misit i vniuersos t̃minos isrl': r venerũt cũcti serui baal: Non fuit residu⁹ nec vn⁹ quidẽ q̃ nõ veniret. Et igressi sunt templũ baal: r repleta est dom⁹ baal a summo vsq̃ ad sũmũ. ¶ al's preerãt. Dixitq̃ his q̃ erant sup vestes: Proferte vestimẽta vniuersis seruis baal. Et protulerũt eis vestes. Ingressusq̃ hieu r ionadab filius rechab tẽplũ baal/ ait cultorib⁹ baal: Perquirite r videte/ ne q̃s forte vobiscũ sit de seruis domini: sed vt sint serui baal soli. Ingressi sunt igit vt facerẽt victimas r holocausta. Hieu autẽ pparauerat sibi foris octoginta viros/ et dixerat eis: Quicunq̃ fugerit de hoibus his quos ego adduxero in man⁹ vr̃as: aĩa ei⁹ erit ꝓ aĩa illi⁹. Factũ est aũt cũ cõpletũ esset holocaustũ: pcepit hieu militib⁹ r ducib⁹ suis: Ingredimini et pcutite eos: null⁹ euadat. Percusseruntq̃ eos in ore gladij: r proiecerũt milites r duces. Et ierũt in ciuitatẽ tẽpli baal: r ꝓtulerũt statuã de phano baal: r cõbusserũt et cõminuerũt eã. Destruxerũt q̃z edẽ baal: r fecert ꝓ ea latrinas vsq̃ in diẽ hãc. Deleuit itaq̃ hieu baal de isrl'. Uerũtñ a pctis hieroboã filij nabath q̃ peccare fecit isrl' nõ recessit: nec dereliquit vitulos aureos q̃ erãt in bethel r in dan. Dixit aũt dñs ad hieu: Quia studiose egisti qd rectũ erat/ r placebat in ocul' meis: r oĩa q̃ erãt i corde meo/ fecisti ɔ̃ domũ achab: filij tui vsq̃ ad q̃rtã generationẽ sedebũt sup thronũ isrl'. Porro hieu nõ custodiuit vt ambularet in lege dñi dei isrl' in toto corde suo. Nõ eñ recessit a pctis hieroboã q̃ peccare fecerat isrl'. In dieb⁹ illis cepit dñs tedere sup isrl'. Percussitq̃ eos açahel in vniuersis finib⁹ isrl' a iordane ɔtra orietalẽ plagã: oẽm terrã galaad r gad r rubẽ r manasse: ab aroer q̃ est sup torrentẽ arnon r galaad r basan. Reliq̃ autẽ verborũ hieu r vniuersa que fecit r fortitudo eius: nõne hec scripta sunt in libro verborũ dierũ regũ israel? Et dormiuit hieu cũ patribus suis: sepelierũtq̃ eũ in samaria: r regnauit ioachaç filius ei⁹ ꝓ eo. Dies autẽ quos regnauit hieu sup isrl' viginti r octo anni sunt i samaria.

Athalia vero mater ochoçie Ca.XI videns mortuũ filiũ suũ/ surrexit r interfecit oĩe semẽ regiũ. Tollẽs ãt iosaba filia reg. iorã soror ochoçie/ ioas filiũ ochoçie furata ẽ eũ d

tis: sz de feruẽti çelo quem habuit ad destruẽdũ cultũ baal. Et in hoc dedit exẽplũ pncipibus christianis: vt sint diligẽtes r solliciti de destructione heresum malarũ artiũ r consimiliũ in regnis suis.

† 22.q.2.c. vtilẽ. 3.Reg.16.g.

Athalia Ca.XI vero. Postq̃ descripta sũt ea q̃ acciderũt sub regib⁹ iude pterit.: h pñr describunt ea q̃ facta sũt sb athalia: q̃ vsurpauit sibi regnũ iuda. r pmo describit hmõi vsurpatio. scdo/ heredis debiti institutio/ ibi: Anno aũt sep.tertio athalie interfectio/ ibi: Audiuit autẽ athalia. q̃rto regis istituti cõfirmatio/ ibi: Pepigit ẽ. Circa pmũ dr: Athalia vero mr och. ista ei erat educata a pa* rentib⁹

Diuisio

Moralr. i Athalia vero rc. Per ochoçiã vero rõne dignitatis regie põt christ⁹ designari: r q̃ descẽdit de dd ẽm carnẽ sic̃ r ochoçias. r iterptatio nois cõgruit. nã ochoçias interptat tẽtio dñi. christ⁹ aũt de⁹ est r hõ ĩ vnitate suppositi. semẽ aũt ei⁹ vbũ euãgelicum põt dici. Luc.viij.b. Semẽ ẽ vbũ dei. Per athaliã vero matrẽ ochoçie significat iudea: q̃ fuit mr legal' christi: q̃ fact⁹ fuit sb lege: vt dr Gal.iiij. p hoc igit q̃ athalia iterfecit semen regiũ/ significatũ fuit q̃ iudea delere q̃reret vbũ euãgelicũ. k Tollẽs ãt io.rc. Per iosaba sororẽ regis ochoçie significat ecclia: q̃ dr christi soror r sponsa. Cañ.iiij.a. Hortus ɔclusus soror mea sponsa hort⁹ cõclusus fons signatus Per h igit q̃ iosaba saluauit semẽ regiũ/ significat q̃ ecclia seruauit vbũ euãgelicũ: qd itãtũ creuit: q̃ pdicatũ fuit p orbẽ etiã a tpe aplꝛ: sic̃ diffusi⁹ oñdi sup illd Ps. In oẽm terrã exi.so.rc. Et sic augmentato semine regio.s.ioas/ athalia fuit iterfecta: sic euangelio publicato mortua fuit iudea. nã extũc obseruatio legalium fuit mortifera. Alit põt dici: q̃ p semen regiũ pñt intelligi apl'i aliq̃ discipuli christi: de qb⁹ dr Joh.j.a. Quotq̃t autẽ recepeũt eũ de.eis po.fi.rc. Judea vero p athaliã significata/ voluit h semen interficere: r in pte occidit: vt ptz de iacobo Act.xij. et de stepha. Act.vij. et q̃ alios voluerit iterficẽ ptz ibidẽ.viij.ca.r.ix. Sed ecclesia p iosaba significata parte dicti semis seruauit. nã petꝝ ab iminẽte sibi morte/ suis pcibus liberauit Act.xij. et paulũ silr i damasco/ ipm i sporta p murꝝ deponẽdo: vt ptz Act.ix. et h semẽ sic creuit p multiplicationẽ credentiũ/ et iudea pti occisa fuit/ r pti captiuata p exercitũ romanoꝝ.

Moralr

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

Ministrātiū tēplo numer⁹ et ordo

a ¶ Anno aūt ⁊c. Sortes.xxiiij.erāt sacerdotū leuitaꝝ ⁊ ianitoꝝ: ⁊ hēbāt totidē pōtifices: q̄ singuli ꝑ totidē septimanas sibi ex ordine succederēt: hn̄tes singuli sub se.xxiiij.sacerdotes ⁊ totidē leuitas: ⁊ eiusdē nūeri ianitores. Intrāte itaq3 nouo pōtifice sabbato ad officiū cū noua turma sacerdotū/leuitaꝝ: ianitoꝝ: ille pōtifex cū sua turma q̄ trāsacta septimana mistra/uerat/ post sabbatū domū reuertebat̄ ad vxorē. Q̄diu eñ ministrabāt a ꝯiugali ope cessabāt in porticibus circa domū dn̄i vsq3 ad sabbatū manētes. Sed tūc sūmus pōtifex ꝓpter necessitatē augēdi exercit⁹ ⁊ eos q̄ septimanā expleue/rāt/retinuit: ⁊ illos q̄ īpleturi erāt suscepit. Qui ⁊ alios q̄3 leuitas de vrbib⁹ ⁊ p̄ncipes familiaꝝ congregauit: q̄s filiū reg̃ eductur⁹ tali ratione distinxit: vt illi q̄ impleuerāt sabbatū/armati circūstarēt regē in interiorib⁹ atrij locis. Qui ad sab/batū venerāt/domū regis.i.pala/tiū obseruarēt: ⁊ portā scutarioꝝ ꝑ quā de tēplo ad palatiū descēde/bat̄. Reliqua mltitudo exteriores atrioꝝ ianuas ꝯtra furorē reginę si quid moliret̄ custodirent: postea eduxit regē de domo dn̄i vbi erat abscondit⁹: venerūtq3 per viā porte scutarioꝝ in palatiū: ⁊ sedit sup thronū regū. b ¶ Ad portam seir ⁊c. Ra. In palatio porta seir ⁊ dom⁹ messa (quę cū porta scuta/rioꝝ noiant̄) eē vident̄. c ¶ Scutarioꝝ. Ra. Scutarij erāt tuto/res regis custodiētes palatij vestibulū. d ¶ Et posuit sup eū di/adema. Ra. In libro dierū apertius: Et iposuerūt ei diadema: de/derūtq3 in manu ei⁹ tenēdā legē. Et erat vtiq3 salutaris prudētię: vt p⁹ tyrānicę necē reginę/succedēti i re/gnū filio regis cū ipso regni habi/tu disciplina legis dei seruanda cōmitteret̄: ⁊ q̄ se ꝑlatū pp̄lo videret regēdo/ipse se regendū diuis legi/bus subdi debere meminisset.

e ¶ Pepigit igit̄ io.f. i do. ⁊c.

Ibidē. d. In Paral̄. inter se. q2 se loco reg̃ et dei cui⁹ minister erat/ posuit. vñ ioiada recognoscens dn̄m vel di/ligēs interp̄tat̄: q2 dn̄m cognosce/re ⁊ diligere docuit. Pepigit fęd⁹ inter dn̄m ⁊ regē ⁊ pp̄l'm: vt rex et popul⁹ dn̄o seruirēt: pepigit inter regē et populū: vt popul⁹ erga re/gē fideliter ageret: ⁊ rex cū iusticia pp̄l'm regeret.

medio filioꝝ regis q̄ interficiebant̄: ⁊ nutricē ei⁹ de triclinio: ⁊ abscōdit eū a facie athalię: vt non interficeret̄. Eratq3 cū ea a sex ānis clā in domo dn̄i. Porro athalia a regnauit sup terrā septē ānis. † Anno au b tē septio misit ioiada pōtifex: et assumēs centuriones et milites itroduxit ad se in

a ¶ .i. cōiurationē cū p̄ncipib⁹ leuitaꝝ fecit.

templū dn̄i. Pepigitq3 cum eis fędus. c Et adiurās eos in domo dn̄i/ostēdit eis filiū reg̃: ⁊ p̄cępit illis dicēs: Iste est sermo quem facere debetis. Tertia ꝑs vr̄m d itroeat sabbato: ⁊ obſuet excubias do/ e b mus reg̃. Tertia āt ꝑs sit ad portā seir: f ⁊ tertia ꝑs ad portā q̄ ē post habitaculū c scutarioꝝ: ⁊ custodietis excubias dom⁹

a ¶ Ra. q̄ porta scutarioꝝ et fundamēti dicit̄:

messa. Duę vō ꝑtes e vobis oēs egre/ g diētes sabbato custodiāt excubias do/m⁹ dn̄i circa regē: ⁊ vallabitis eū/hn̄tes arma i manib⁹ vr̄is. Si q̄s aūt igressus h fuerit septū tēpli/interficiat̄. Eritisq3 cū i rege itroeūte ⁊ egrediēte. Et fecerūt cē/turiones iux̄ oia q̄ p̄cępat eis ioiada sacerdos. Et assumētes singl'i viros suos q̄ igrediebant̄ ad sabbatū/cū his q̄ egrediebant̄ e sabbato/venerīt ad ioiadā sa/

a ¶ leuitis. b ¶ q̄ dauid cesis hostib⁹ cōsecrauit in domo dn̄i/ q̄b⁹ leuite in bello armarent̄.

cerdotē. Qui dedit eis hastas ⁊ arma reg̃ dauid q̄ erāt in domo dn̄i. Et steterūt singl'i hn̄tes arma i manu sua: a ꝑte tēpli dextro vsq3 ad ꝑtē sinistrā altar̃ et ędis circū regē. Produxitq3 filiū regis k

a ¶ insigne capitis regū. b ¶ legē dei qua doceat̄ qualiter viuat ⁊ q̄d agat.

d ⁊ posuit sup eū diadema ⁊ testimoniū. l m Feceŕtq3 eū regē/ ⁊ vnxeŕt: ⁊ plaudētes manu dixeŕt: Viuat rex. Audiuit autē n athalia vocē currēt̃ pp̄li: ⁊ ingressa ad o turbas i tēplū dn̄i vidit regē stantē sup tribunal iux̄ morē/ ⁊ cātores ⁊ tubas † ꝑ pe eū: oēmq3 pp̄l'm frę lętātē ⁊ canentē tubis: ⁊ scidit vestimēta sua: clamauitq3 Cōiuratio/cōiuratio. Pręcepit aūt io/iada cēturiōib⁹ q̄ erāt sup exercitū: ⁊ ait eis: Educite eā ex̄ septa tēpli: ⁊ q̄cunq3 p eā secut⁹ fuerit/feriat̄ gladio. Dixerat q eñ sacerdos: Nō occidat̄ in tēplo dn̄i. Imposuerūtq3 ei man⁹: et ipegeŕt eā ꝑ r viā introitus eq̄rū iux̄ palatiū: ⁊ interfe e cta est ibi. Pepigit igitur ioiada fędus s

Nico. de lyra

✱ rētib⁹ idolatris.s.achab ⁊ ieçabel: ꝓpter quod erat nequissima i/tantū q̄ libidine regnādi filios filij sui iterfecit: excępto ioas/ qui erat minimus ⁊ de nouo natus. ⁊ ꝓpter hoc poterat facilius abscondi.

a ¶ Eratq3 cum ea ⁊c. Erat eñ ista iosaba filia regis iorā defuncti ⁊ vxor ioiadę pontificis: q2 tribus sacerdotalis ⁊ regia erāt cōmixtę ex causis rationabilib⁹: sicut dictū fuit Nūeri. ca. vlti. et ideo facilius potuit eū nutrire in domo dn̄i. Dicit aūt h̄ Ra. Sa. q̄ puer et nutrix sua fuerūt custoditi i solario tēpli dn̄i: vbi nullus audebat accedere nisi sacerdotes ⁊ leuitę: qui custo/diebāt vasa sancta ibidē reposita: ꝓpter q̄d melius potuerunt ibi celari. et l3 al's esset illicitū nutrici et puero ci ⁊ puero ibi esse: licitū tñ fuit in tali necessitate: sicut dauid et pueri ei⁹ comederūt panes sacerdotales in necessitate positi: q̄d tñ al's fuisset eis illicitū. b ¶ Anno aūt septimo. Hic ꝯsequēter describit̄ veri hęredis īstitutio ꝑ sollicitudinē ioiadę pontificis quęrētis ad hoc assensum ⁊ auxiliū p̄ncipū ⁊ nobiliū regni/cū dicit̄: c ¶ Pepigitq3 cū eis fędus: ⁊ adiu/rans eos. vt iuuarēt eū fideliter in institutione regis debiti. q̄d fecerūt libēter. Tū q2 q̄libet naturaliter diligit dn̄m dn̄m suū vex̄. Tū q2 displicebat eis mulieris imperiū. d ¶ Tertia pars vestrū introeat sabbato.s. determina/to ꝑ ioiadā et principes ad institutionē reg̃. e ¶ Et obseruet ex. do. re. ita q̄ ex illa ꝑte vbi manebat athalia nō posset regi īstituto inferri violētia. f ¶ Tertia au/tem ꝑs sit ad portam seir ⁊c. In illis enim locis posuit custodias vnde poterāt homines intrare atriū sacerdotū: vbi rex fuerat coronat⁹. g ¶ Egrediētes sabbato. Sm̄ q̄ hr̄. j. Paral̄. dauid āpliās cultū dei ordinauit q̄ eēnt.xxiiij. sacerdotes sub sūmo sacerdote q̄ seruirent in tēplo successiue ꝑ hebdomadas: ⁊ sic mutabāt̄ i sabbato. sic ⁊ turmę leuitarū eis mistrātiū ⁊ cātoꝝ et ianitoꝝ: ita q̄ sabbato itrāte sacerdote cū suis turmis/ali⁹ q̄ mīstrauerat hebdomada pręcedēte egrediebat̄ cū suis. Sabbato autē illo q̄ ioas fuit coronat⁹/ioiada retinuit illos q̄ debebāt exire cū intrātib⁹: vt haberet maiorē populū secū ad defendēdum regem. h ¶ Siquis aūt ingressus fuerit septū tēpli.i. clausurā atrij sacerdotū: quod erat circa templū. i ¶ Interficiat̄. nō tñ itra atriū s3 extra: sic ꝑ3. j. de athalia. et loq̄tur ioiada de itrātib⁹ atriū ꝯ regē institutū: nō aūt de illis q̄ itrabant ꝓ eo defendendo vel honorando. k ¶ Produxitq3 filium regis. l ¶ Et de solario tēpli ad atriū. et posuit sup eū diadema. quo reges coronabant̄: q̄d in tēplo ſuabat̄. m ¶ Et testimoniū. i. legē in qua debebat rex īstitut⁹ studere et meditari/et eā seruare ac facere obseruari. n ¶ Audiuit āt ⁊c. Hic ꝯñr describit̄ athalię occisio cū dicit̄: Audiuit autē athalia vocē pp̄li currētis. ꝓ solennitate instituti regis. o ¶ Et igressa ad turbas ⁊c. Hoc videt̄ eē ꝯtra illud q̄d dictū est: q̄ p̄cęptū erat centurionib⁹/ q̄ nō ꝑmitterent aliquē ingredi atriū: q̄ esset regi cōtrari⁹. Dicendū q̄ athalia sola fuit excępta: et ideo ꝑmissa fuit ingredi: tamen sine comitiua: vt sic facilius ⁊ certius caperet̄ ⁊ occideret̄: nō tamen intra atriū/ne violaret̄: sed extra: vt patet in littera. p ¶ Et q̄cunq3 secutus eā fuerit. ad sibi fauendū. q ¶ Feriatur gladio. r ¶ Et tāq3 particeps sui crimis. ¶ Et impegerūt eā ꝑ viā in introitu equoꝝ iux. pa. Vsq3 eñ ad illū locū poterāt nobiles venire equitando ad templū: et ibi descendentes procedebāt vltra peditando. s ¶ Pepigit igitur ioiada fędus. Hic cōsequēter describit̄ regis instituti ꝯfirmatio ꝑ fęd⁹ initū.

✱ Inter, deū

2. Pa.23. — 2 Pa.24. — 2. Pa.24. — Dan. 10 — als tiuns

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

A F

Anno septimo Ca.XII ⁊c. Sequit᷑: a ¶ Dixitq́ʒ ioas ad sa. Omē pecu. Mādat rex nr̄ vt doctores accipiāt oēm pecuniā q̄ a ꝓtereuntib⁹ iustis sciē spūalis/ vel bonoꝝ exēploꝝ in thesaurū dn̄i confert᷑: per ꝑdicatoꝝ officia ad instaurationē tēpli spūalis conferat᷑: quatin⁹ ibi quodcūq́ʒ scissuʒ ꝑ errorē vł vitia inuenerint/ restaurēt. ne forte per negligētiā magistroꝝ depereat multitudo auditoꝝ. b ¶ Sartatecta. Ra. Dicit ruinas dom⁹ dn̄i vt qđ cadere cessat/ fulcire᷑. Legit᷑ eī in Paral. ꝙ athalia et filij ei⁹.i. sacerdotes idoloꝝ (quia legit᷑ nō habuisse filiū) destruxerūt domū dn̄i: ⁊ de sctificatis fecerunt baal. c ¶ Igit᷑ vsq́ʒ ad vicesimū. Ra. Añ aduētū christi lʒ doctrina legis in gente iudea fuerit tñ ꝑ doctoꝝ negligētiā in mult͛ corrūpebat᷑: donec veniret ip̄e q̄ legē dedit: ⁊ ꝑ sancte trinitatis fidē decalogū in moysi ⁊ ꝓpharū scriptis spūaliter obseruādū doceret. d ¶ Ad instaurationē tēpli red. Ra. Dn̄s euāgelic͛ doctorib⁹ ait: Predicate euāgeliū oī creature: īfirmos curate/ mortuos suscitate: leprosos mundate: gratis accepistis/ gratis date. e ¶ Et tulit ioiada ga. Rab. Pontifex noster q̄ seip̄m obtulit hostiā deo/ gaçophylaciū vnū posuit.i. vnā catholicam ecclīam fecit: cui foramen desuꝑ aperuit: quia transitū inde ad celos ꝑauit. f ¶ Et posuit il. iuxta al. Rab. Altare corpus dn̄i: iuxta qđ gaçophylaciū est. cū ecclīa christo coniūcta est ad dexterā ingredientiū domū. Quia qui ꝑ fideʒ ingrediunt᷑ ecclīam/ intendūt ad eternam beatitudinē/ quā dextera significat/ ꝑuenire. Istuc ergo mittunt sacerdotes q̄ custodiūt ostia tēpli: oēm pecuniā que defert᷑ ad tēplū: cū predicatores q̄ seruāt introitū fidei offerūt vota fideliū in verbis ⁊ opib⁹: ⁊ in ecclīa rite precib⁹ cōmendant deo.

2. Pa.24.b. — Mar.16.d. — B

☞ Scriba

Nico.de lyra.

✠ a ¶ Inter deū ⁊ regē. vt dn̄i legē fideliter obseruaret. b ¶ Et iter populū. vt esset ppl̄s dei vere ⁊ non ficte. c ¶ Et inter regē ⁊ po. vt populus eēt fidelis regi: ⁊ rex fidelr̄ ageret ea q̄ essent bona ꝓ cōitate populi. d ¶ Et posuit sacer. custo. in do. dn̄i. ne cū inde duceret᷑ rex solenniter ad domū suā/ fieret ibi aliquid mali. e ¶ Et sedit suꝑ thro. re. Ista enim erat cōsuetudo regis de nouo inūcti: vt habet᷑ de salomone.3.iij.li.cap.j.

Anno sep. Hic Ca.XII ꝯñr describit᷑ qđ factū fuerit sb̄ regib⁹ iude athaliā sequētib⁹.⁊ p̄mo qđ sb̄ ioas. scđo qđ sub amasia ⁊ alijs sequētibus xiiij.ca. Circa p̄mū describit᷑ primo regni ioas ꝓsecutio. scđo regum isrł successio. xiij.ca. Circa p̄mū oñdit᷑ ꝓsperitas regni ioas q̄ādiu vixit īnocēter. secūdo aduersitas qñ vixit īsolēter/ ibi: Tūc. Tꝑe p̄o ꝓspitatis fecit reparari tēplū dn̄i: nō ꝙ indigeret reꝑatione rōne antiq̄tatis seu debilitat͛: q͛ salomon cōstruxit illđ oꝑe valde forti ⁊ solenni: vt hr̄.3.iij. libro. ca.vj. Et cōsūmatū fuit anno vndecio regni salomonis. ab illo

Diuisio

iter dn̄m ⁊ regē/ ⁊ iter ppl̄m vt esset ppl̄s dn̄i: ⁊ inter regē ⁊ ppl̄m. Ingressusq́ʒ ē oīs ppl̄s terre tēplū baal: ⁊ destruxerūt aras ei⁹: et imagines cōtriuerūt valide. Mathā q̄ʒ sacerdotē baal occiderūt corā altari. Et posuit sacerdos custodias in domo dn̄i. Tulitq́ʒ cēturiones/ et cerethi ⁊ pheleti legiones ⁊ oēm ppl̄m terre: deduxeruntq́ʒ regē de domo dn̄i. Et venerūt ꝑ viā porte scutarioꝝ in palatiū: ⁊ sedit super thronū regū. Letatusq́ʒ ē oīs ppl̄s terre: ⁊ ciuitas cōquieuit. Athalia aūt occisa ē gladio in domo reg͛. Septēq́ʒ annoꝝ erat ioas cum regnare cepisset. Ca.XII.

Anno septimo hieu regnauit ioas. Quadraginta ānis regnauit in hierl̄m. Nomē matris ei⁹ sebia de bersabee. Fecitq́ʒ ioas rectū corā dn̄o cūct͛ dieb⁹ q̄b⁹ docuit eū ioiada sacerdos: verūtñ excelsa nō abstulit. Adhuc eñ ppl̄s imolabat ⁊ adolebat ī excelsis icēsum. Dixitq́ʒ ioas ad sacerdotes:

a ¶ Añ in exo. Qñ tuleris sūmā filioꝝ isrł dabunt singuli ꝑciū ꝓ animab⁹ suis: ⁊ non erit plaga ꝓ ꝑcio anime.

Oēm pecuniā scōꝝ q̄ illata fuerit ī tēplū dn̄i a ꝓtereūtib⁹/ q̄ offert᷑ ꝓ ꝑcio aīe: ⁊ quā spōte ⁊ arbitrio cordis sui īferūt ī tēplū dn̄i: accipiāt illā sacerdotes iux̄ ordinē suū: vt instaurēt sartatecta dom⁹: siq̄d necessariū viderint in instauratione. Igit᷑ vsq́ʒ ad vicesimūtertiū annū regis ioas/ nō īstaurauerāt sacerdotes sartatecta tēpli. Vocauitq́ʒ rex ioas ioiadā pōtificē ⁊ sacerdotes/ dicēs eis: Quare sartatecta nō instaurat͛ templi: Nolite ḡ amplius accipere pecuniā iuxta ordinē vestrū: sed ad instaurationē tēpli reddite eam. Prohibitiq́ʒ sunt sacerdotes vltra accipere pecuniam a populo: ⁊ instaurare sartatecta domus. Et tulit ioiada pontifex gaçophylacium vnū: aperuitq́ʒ foramen desuper: et posuit illud iuxta altare ad dexterā ingredientiū domum domini: mittebantq́ʒ in eo sacerdotes q̄ custodiebāt ostia/ oēm pecuniam que deferebat᷑ ad templum domini. Cumq́ʒ viderent nimiam pecuniam esse in gaçophy-

nis. ab illo autē tēpore vsq́ʒ ad regnuʒ ioas fluxerāt. cxxx. anni. Sed mag͛ q͛ athalia idolatrix pessima de tēplo abstulerat illa q̄ poterāt esse ad tēpli baal ornatū. Igit᷑ circa hoc primo tēplū reparari ꝑcipit᷑. scđo mandatū negligit᷑/ ibi: Igit᷑ vsq́ʒ ad vicesimūtertiū. tertio opus perficit᷑/ ibi: Cūq́ʒ viderēt. Circa p̄mū dicit᷑: g ¶ Fecitq́ʒ ioas re. ⁊c. Per hoc innuit᷑ ꝙ ip̄o mortuo male se habuit: vt postea dicet᷑. h ¶ Verūtamē ex. nō abstu. lʒ eñ nō esset licitū imolari etiaʒ dn̄o extra hierl̄m post tēpli edificationē: tamē hoc plures reges ꝑmiserūt: ne seditio moueret᷑ ī populo: et ne talia īmolaret idolis: ad qđ erat ꝓnus. Omnē pecuniā sctōꝝ que illata fuerit ⁊c. Sb̄dit᷑: k ¶ Que offertur ⁊c. Ordinauit eñ ioas ꝙ a viris q̄ erāt a viginti annis et supra: qui poterāt ad bella ꝓcedere: solueret᷑ dimidi⁹ siclus argēti a quolibet. et istud vocat᷑ preciū anime: et vltra hoc illi qui erant potētiores ⁊ deuotiores offerebāt ſm ꝙ eis placebat: et ista vocatur pecunia sponte data ⁊ ex arbitrio voluntatis. et ex istis debebat reparari tēplū: quia neutra pecunia erat de iure sacerdotū ⁊ leuitarū. l ¶ Accipiāt illā sa. iuxta or. suū.i. ſm ꝙ fuerint ad hoc ordinati. m ¶ Vt instaurent sartatecta do.i. fissuras q̄ indigebant reparatiōe/ maxime ī tectis tēpli: q̄ erāt magis exposita imbrib⁹ ⁊ ventis. Et dicit᷑ sartatectū a sartio tis. qđ facit sartū in supino/ ⁊ tectū tecti. n ¶ Igit᷑ vsq́ʒ ad vicesimuʒ annū. Hic ꝯñr ponit᷑ negligētia ꝑdicti ꝑcepti: et remediū cōtra hoc ꝑ regē ⁊ pōtificē. et ptʒ littera. o ¶ Cūq́ʒ vi. ⁊c. Hic ꝯñr ponit᷑ ꝑfectio operis ex pecunia a ppl̄o accepta/ cū dr̄: Cūq́ʒ vide. nimiā pe. esse in gazophy. ita ꝙ indigebat euacuatione: vt sic alia pecunia ibidē reciperet᷑.

✠ Ascende

C — 2. Pa.24.a. — D

Moraliter. f ¶ Anno septimo hieu regnauit ioas ⁊c. Sequitur: g ¶ Fecitq́ʒ ioas re. corā dn̄o cūctis dieb⁹ ⁊c. Per hoc habent ꝑncipes exēplū habēdi bonos cōsiliarios/ qui doceāt eos ⁊ dirigant in exercitio bonoꝝ. i ¶ Dixitq́ʒ ioas ad sacerdotes ⁊c. Precepit eñ instaurari domus dn̄i ruinosa. ꝑ quam significat᷑ instauratio militātis ecclīe/ q̄tum ad illa q̄ patent ruine: nisi remediū apponat᷑. In instauratōe p̄o tēpli ꝑ ꝑceptū ioas fuerūt artifices diuersi.s. cesores lapidū. ꝑ q̄s significant᷑ ecclīe ꝓlati: q̄ ꝑ penas corrigere debēt obstinatos in malis et induratos ad modū lapidis: ⁊ ī aliquo casu debēt tradi iusticie seculari. Et cesores lignoꝝ: qui miti⁹ ligna rectificāt ꝑ dolaturā. ⁊ ꝑ istos significant᷑ predicatores ⁊ confessores: qui suis monitionib⁹ bonis reducūt ad moꝝ rectitudinē peccatores. Et cementarij īterrupta concludētes. et ꝑ istos significant᷑ amicabiles cōpositores/ discordes ab inuicem ad vnitatem pacis ⁊ cōcordie reformātes: ⁊ tales in ecclesia dei sunt valde vtiles. Per hoc aūt qđ supra dictū est. Fecitq́ʒ ioas rectū corā domino cunctis dieb⁹ q̄b⁹ docuit eū ioiada sacer. dat᷑ intelligi: ꝙ p⁹ mortē ioiade sacerdot͛ cecidit in pctm̄: qđ mag͛ explicat᷑.ij. Paral. xxiiij. ꝓpt͛ qđ ibidē ponet᷑ expositio mystica dn̄o cōcedente.

Moralr̄

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

E a ¶ Scriba re. et p. etc. Ra. sũmi sũt doctores / q̃ pecuniã collatã iuxta nũerũ et mẽsurã illis tribuebãt qui preerãt fabris et cemẽtariis. hoc ẽ dispensatoribus verbi dei: q̃ euãgelici tritici mensurã cõseruis suis / his q̃ operant in domo dñi et statutũ opera in edificio diuino cõponãt / tribuebãt. ¶ Rab. Apl'i / q̃s pncipes in eccl'ia electio diuina cõstituit: per discipulos verbi semina per totũ orbẽ sparserũt quatenus operarios volũtatis dei idoneos auditoribus suis pficerẽt. quorũ alii fabricabãt ligna: cum se et sibi obediẽtes ligna fructifera in domo dñi parare studebant. Alii sartatecta tẽpli faciebãt: qñ illa q̃ per heresim et schismata rupta erãt reedificabant. Alii saxa cedebãt: cũ duros corde et icredulos fortiter increpabant: ita vt iplerer instauratio i vniuersis que indigebãt expẽsa ad domũ dñi

Eph.4.c muniẽdã. iuxta illud: Unicuiq; aũt vestrũ data est grã scd'm mẽsuram donationis christi. b ¶ Uerũtñ nõ fie. etc. Rab. Alia debet esse rõ formandorũ vasorũ in ministeriũ dñi: alia parãdorũ lignorũ et saxorũ i edificiũ domus. q2 alia debet eẽ doctrĩa q̃ rudes imbuunt ad fidẽ: et alia q̃ iã pfecti instruũtur ad sciẽ plenitudinẽ. Uasa dñi sũt q̃ iã apti sũt ad capiẽda munera diuina: et habiles sunt ad ministeriũ dei. Nõ fie. ex ea

2.Pa.24.d dẽ pe. hy. etc. In Paral. Cũ cõplessẽt oĩa opera / detulerũt corã rege et ioiada reliquã ptẽ pecunie de q̃ facta sunt vasa tẽpli. Non est cõtrariũ: q2 nõ de eadẽ pecunia q̃ offerebat a pp'lo ad instauratiõnẽ domus dñi facta fuerũt vasa in misteriũ tẽpli: sz de reliq̃ pte pecunie / q̃ et aliis donatiõibus fuerat collata. c ¶ Fuscinule. Ra. Doctores: q̃rũ officiũ ẽ corpus et sãguinẽ dñi credẽtibus distribuẽ: infidelibus abnegare: necnõ et spũalẽ alimoniã verbi cuiq; put cõuenit dispertiri: q2 sunt in verbis dei q̃ nre hũilitati reuelare dignat' est. sunt alia q̃ nre capacitatis mensurã trãscẽdũt. d ¶ Thuribula. Ra. Sunt q̃ mundã orationẽ ex cõscia pura et fide nõ ficta offerũt deo:

Ps.140.a. et dicũt: Dirigat oratio mea. s. in cõspectu tuo. e ¶ Tube. Ra. Doctores / q̃ toto orbe vocem euãgelice pdicatiõis

Esa.58.a. emittũt. vñ: Quasi tuba exalta vocem tuã. f ¶ Et nõ fie. rõ etc. Ra. Tã religiosi fuerũt: vt nullus dubitauerit q̃n pecuniã dei sine fraude tractarẽt. Unde cõstat quãta discretiõe opus est his q̃ pecuniã verbi dei dispẽsant cõseruis: de q̃ rõ reddẽda est: vt nõ minus fideles inueniant hi in spũalibus / q̃ illi in corpalibus. g ¶ Pecu. pro p deli. etc. Ra. Hic ostendit q̃ cõfessio pctõrũ et penitẽtia nõ pprio cuiusq; / sed sacerdotũ iudicio pagẽda est: quorũ est discernere int mũdũ et imũdũ: et lepre maculã diiudicare

Nico.de lyra

☞ Helise⁹

* a ¶ Ascẽdebat scri. re. et põ. etc. vt negociũ certius fieret et absq; suspitione. b ¶ Et dabãt eã iuxta nume. etc. vt instauratio domus dñi cõpleret. et patet l'ra vsq; ibi: c ¶ Uerũtñ nõ fie. ex eadẽ pe. hy. etc. et hoc ẽ dictũ: q̃ illa pecunia nõ erant ad h ordinata: sz ad repatiõnẽ tẽpli: vt dictũ ẽ. verũtñ q2 cõpleto illo opere remãsit aliq̃ pars pecunie: de illa facta sũt aliq̃ vasa tẽpli aurea et argẽtea: vt hr. ii. Paral. xxiiii. d. Cetera patẽt in l'ra. d ¶ Tũc ascendit aça

a latio: scẽdebat scriba regis et pontifex: effundebãtq; et nũerabãt pecuniã q̃ iueniebat in domo dñi: et b dabãt eã iuxta nũerũ atq; mẽsurã i manu eorũ q̃ perãt cemẽtariis domus dñi. Qui ipẽdebãt eã in fabris lignorũ / et in cemẽtariis his q̃ operabant i domo dñi: et sartatecta faciebãt: et i his q̃ cedebãt saxa: et vt emerẽt ligna et lapides q̃ excidebant: ita vt iplerer instauratio domus dñi in vniuersis q̃ idigebãt

b expẽsa ad muniẽdã domũ. Uerũ c tñ nõ fiebãt ex eadẽ pecunia hy

a ¶ aquã diuine sapiẽ cõtinẽtes

c d driẽ tẽpli dñi: et fuscinule et thuri

e bula et tube oẽ vas aureũ et argẽteũ de pecunia q̃ iferebat i tẽplũ dñi. His ei q̃ faciebãt opus dabat

f vt istauraret tẽplũ dñi. Et nõ fiebat rõ his oibus q̃ accipiebãt pecuniã vt distribuerẽt eã artificibus: sz

a ¶ vñ in Exo. q̃n tuler' sũmã filiorũ isr'l: da

g in fide tractabãt eã. Pecuniã vo

bũt singuli pciũ p aĩabus suis: et nõ erit pla.

p delicto: et pecuniã p pctis non inferebãt in tẽplũ dñi: q2 sacerdotũ erat. Tũc ascẽdit açahel rex sy d

rie et pugnabat cõtra geth: cepitq; eã: e f

Et direxit faciẽ suã vt ascenderet in hier'lm. Quobrẽ tulit ioas rex iuda oĩa sanctificata que cõsecra g

uerãt iosaphat et iorã et ochoçias patres eius reges iuda: et q̃ ipẽ obtulerat: et vniuersum argentũ qd inueniri potuit in thesauris tẽpli dñi et in palatio regis: misitq; açaheli regi syrie: et recessit ab hier'lm Reliqua aũt sermonũ ioas et vniuersa que fecit: nõne hec scripta sunt in libro verborũ dierũ regũ iuda: Surrexerũt aũt serui eius: h et cõiurauerũt inter se: pcusserũtq; i ioas in domo mello in descẽsu se la. Iosachar nãq; filius semath: k et iosabath filius somer serui eius percusserũtq; eũ: et mortuus est. Et sepelierũt eum cum patribus l suis i ciuitate dauid: Regnauitq; amasias filius p eo. Ca. XIII

Anno vicesimotertio m ioas filii ochoçie regis iude / regnauit ioachaç filius hieu sup israel in samaria decem et septem annis. Et fecit malum coram do n mino: secutusq; est peccata hieroboam filii nabath: qui peccare

dit aza. etc. Hic describit aduersitas regni / qñ ioas cepit viuere insolẽter: q2 mortuo ioiada pncipes volentes regi adulari exhibuerunt sibi honores soli deo debitos: q̃bus acq̃euit rex: in h vsurpans sibi honorẽ diuinũ. qd cũ argueret çacharias filius ioiade / de mãdato regis lapidatus fuit i atrio domus dñi: vt hr ii. Paral. xxiiii. f. Dic aũt Ra. Sa. q̃ h pncipes dixerũt regi / q̃ esset dignus honore diuio: q2 sex annis fuerat in tẽplo dñi nutritus: qd nõ fuisset / nisi in eo esset aliq̃d diuinũ. q2 si aliq̃s intrasset locũ illũ etiã p momẽtũ tpis: pter illos qui habebãt loci custodiã / erat in periculo mortis. q̃bus rex acquieuit in psone sue et regni sui detrimẽtũ: pter qd a deo punitus fuit primo afflictiõe. et scd'o morte / ibi: Surrexerũt aũt. Circa pmũ dr:

Diuiso

Tunc ascendit azahel. i. postq̃ rex vsurpauerat sibi honorẽ diuinũ modo pdicto: et iterfecerat çachariã. e ¶ Et pugnabat cõtra geth. Ista ciuitas erat i terra philistinorũ. f ¶ Cepitq; eã et direxit fa. suã vt ascen. in hierusalẽ etc. ii. Paral. xxiiii. f. dr q̃ ioas cũ maxima multitudine exiuit cõtra syros et a modico pp'lo fuit debellatus: et pp'ls eius occisus p magna pte et ipsemet viliter tractatus: ppt qd ad suã liberationẽ tradidit ea q̃ nõ licebat. qd notat cũ dicitur: g ¶ Que cõsecrauerãt iosaphat et ioram et ochozias patres etc. Illa eñ q̃ semel erãt cõsecrata dño nõ poterant vltra aliis vsibus applicari: vt habet Leuit. vl. h ¶ Surrexerunt aũt serui eius et cõiurauerũt inter se. Hic consequẽter addit pena mortis: quia addiderat pctã pctis / cuz dicit: i ¶ Percusserũtq; ioas i domo mello. i. in ppria domo. illũ enim locũ edificauit salomon ad dilatationẽ habitatiõis vxoris sue: sicut dictũ fuit. iii. li. ca. xi. k ¶ Iosachar nãq; filius semath etc. iste fuit ãmonites / et socius suus moabites: vt hr. ii. Paral. xxiiii. g. qd diuino iudicio factũ fuit: vt dicit Ra. Sa. vt a sibi filiis in peccato occideret. Ioas eñ fuit valde ingratus beneficiis ioiade: cuius filiũ interfecit: vt dictũ est. et eodẽ modo ãmonite et moabite q̃ descẽderũt de loth / fuerũt valde ingrati beneficiis abrae: q̃ exposuit se periculo pugnãdo cõtra quinq; reges: vt liberaret loth de manibus eorũ vt hr Geñ. xiiii. Põt etiã dici: q̃ fuerũt valde ingrati ipsi ioas: q2 cũ eẽnt extranei fecerat eos sibi familiares et valde potẽtes in regno suo. l ¶ Et sepelierunt eũ cũ patribus suis. q̃tũ ad locũ in generali. s. in ciuitate dauid: nõ tñ cũ patribus suis q̃tũ ad locũ sepulture in speciali: quia nõ fuit sepultus in sepulchris regũ: vt habet. ii. Paral. xxiiii.

Ca. XIII

Anno vicesimotertio ioas etc. Hic cõsequẽter describit regũ isr'l successio. et scd'o helisei mors et tumulatio / ibi: Heliseus autẽ. Circa pmũ primo ponit ioachaç regis israel malicia / cũ dicit: n ¶ Et fecit malũ coram domino: secutusq; est etc. et subditur sequens pena / cum dicitur:

Diuiso

* Iratusq;

Moralit. m ¶ Anno vicesimotertio ioas filii etc. Hic non apparet mihi aliquid exponendum mystice notabilitatis alicuius / vsq; ad locũ illuz: * Heliseus

Moralit.

Diuiso

1. Timo. 6.

Iac. 2.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

a ¶ Helisęꝰ aūt ⁊c. Ra. Redēptor nr̄ rectoribꝰ ecclie armis spūalibꝰ se indui/⁊ ꝯ hostē antiquū ꝑcipit ꝑliari. Arcꝰ sacrū ē eloquiū: qd̄ ex vtroqꝫ testō velut ex cornu ⁊ chorda cōstat. Per vetꝰ q̄ppe test. figurat̄ cornu ꝓpt̄ duriciā: ꝑ no. ꝟo qd̄ icarnato dn̄o factū est/figurat̄ chorda. ⁊ dū chorda trahit̄/cornu curuat̄: q̄r cū nouū testamētū discutit̄/vetꝰ a rigore suo ad itellectū spūalē flectit̄. Sagittę sunt ꝟba q̄ doctores ꝓferūt. Nos ḡ cū scṗturę sacrę dicta pēsamꝰ/arcū intēdimꝰ: cū ꝟba doctrinę damꝰ/sagittas emittimꝰ. b ¶ Suppo. Rab. Exēplis suis dn̄s actiões doctorū dirigit ⁊ ꝯfortat. c ¶ Aperi fe. ori. Ra. Lumine sciē suos hortat̄ ꝑmū illustrari: ⁊ sic iacula ꝟbor̄ mittere. d ¶ Sagitta salutis ⁊c. Ra. Predicatio scā certissima ē interfectio spiritualiū hostiū si ꝑseuerāter agit̄. vn̄ nō debꝫ doctor ꝓpt̄ auariciā negligē aiar̄ curā: sꝫ magꝭ ꝑ pietatē ad ęternā ꝑtēdē requiē: qd̄ significat aphech. iterꝑtat̄ em̄ cōtinebit vel appḣēdet. vn̄ Apl's enumeratꝭ vitijs subintulit: Tu autē hō dei hęc fuge: sectare ꝟo iusticiā ⁊ pietatē/⁊ appḣende vitā ęternā. e ¶ Tolle sa. Qui cū tu. Ra. Doctoribꝰ ꝑcipit̄ iaculo ꝑdicatiōis terrā. i. carnales ꝑcutere. Tribꝰ vicibꝰ terrā iaculo ꝑcutere/ē trinitatꝭ fidē carnalibus per doctrinam insinuare: Postea doceant̄ quinqꝫ sensibꝰ corporeis impare: bonisqꝫ opibꝰ q̄ ꝑ sex exꝑimunt̄ studiū impendere: nec nō sciam spūalē instanter meditari: quam septiformis spūs ad salutē humani generis gemino testō edidit. Qui aūt sola fidē sufficere credūt ad salutē/ recte arguūtur: quia ꝟm Iaco. Fides sine opibus mortua est.

[margin: 1. Timo. 6. b; Iac. 2. d.]

fecit isrl': et nō declinauit ab eis. Iratusqꝫ a est furor dn̄i ꝯ isrl': ⁊ tradidit eos in manu açahel regꝭ syrię: ⁊ in manu benedab filij açahel cūctis diebus. Deꝑcatus est autē ioachaç faciē dn̄i: ⁊ audiuit eum dn̄s. Vidit em̄ āgustias isrl': q̄r attriuerat eos rex syrię. Et dedit dn̄s israeli saluatorē: et li- b berat' est de manu regis syrię. Habitauerūtqꝫ filij isrl' in tabernaculis suis/sicut heri ⁊ nudiustertius. Verūtn̄ nō recesserūt a c pctis domꝰ hieroboā: q̄ peccare fecit isrl': sed in ipsis ambulauerūt. Siq̄dē ⁊ lucus d ꝑmāsit in samaria. Et nō sūt derelicti ioachaç de ppl'o nisi q̄nq̄ginta equites/et decē currus: ⁊ decē milia peditū. Interfecerat em̄ eos rex syrię: ⁊ redegerat q̄si puluerē in tritura areę. Reliq̄ aūt sermonū ioachaç ⁊ vniuersa q̄ fec/sꝫ ⁊ fortitudo eiꝰ: nōne hęc scṗta sunt i libro sermonū dier̄ regū isrl': Dormiuitqꝫ ioachaç cū p̄ribꝰ suis ⁊ sepelierūt eū i samaria: regnauitqꝫ ioas filius eius ꝓ eo. Anno tricesimoseptimo ioas regis iuda: regnauit ioas filius ioachaç sup isrl' in samaria sedecim ānis: ⁊ fecit qd̄ malū est in ꝯspectu dn̄i. Nō declinauit ab oibꝰ pctis hieroboā filij nabath: q̄ peccare fecit isrl': sꝫ i ip̄is ābulauit. Reliq̄ aūt sermonū ioas ⁊ vniuersa q̄ fecit: sed et e fortitudo eiꝰ quō pugnauerit ꝯ amasiā regē iuda/nōne hęc scṗta sunt in libro ꝟmonū dierū regū isrl': Et dormiuit ioas cum p̄ribꝰ suis. Hieroboā autē sedit sup soliū eiꝰ. Porro ioas sepultꝰ ē i samaria cū regi a bus isrl'. Helisęꝰ aūt ęgrotabat ifirmitate: f q̄ ⁊ mortuꝰ est. Descēditqꝫ ad eū ioas rex g isrl': ⁊ flebat corā eo: dicebatqꝫ: Pater mi pater mi/currꝰ isrl' ⁊ auriga eius. Et ait illi h helisęꝰ: Affer arcū ⁊ sagittas. Cūqꝫ attulisset ad eū arcū ⁊ sagittas: dixit ad regem i isrl': Pone manū tuā sup arcū. Et cū po- k b suisset ille manū suā: supposuit helisęꝰ ma l c nus suas manibus regꝭ: ⁊ ait: Aperi fene m stram orientalē. Cūqꝫ aperuisset: dixit heliseus: Iacc sagittā/et iecit. Et ait helisęꝰ: n

a ¶ Rab. ꝑdicatio sancta.

d Sāgitta salutis dn̄i et sagittā salutis con- o p

a ¶ .i. in cōtinēdo vel appreḣēdēdo.

tra syriā. Percutiesqꝫ syriā in āphech donec cōsumas eam. Et ait: Tolle sagittas. e Qui cum tulisset/rursuz dixit ei: Percu- q r

Nico. de lyra

¶ Quod cū

a ¶ Iratusqꝫ est fu. do. ꝯ isrl'. i. rigor iusticię diuinę ad punitionē culpę. ⁊ addit̄ ip̄ius ioachaç pn̄ia/docēte eū pęna/cū dr̄: Deꝑcatusqꝫ est ioachaç ⁊c. seq̄t̄ b ¶ Et dedit do. sal. israeli. Quis autez fuerit iste saluator/ scriptura nō exꝑmit. ⁊ ideo circa hoc varie dr̄: Dicit em̄ Ra. Sa. ꝙ fuit ioas filꝰ ioachaç: q̄ ꝑcussit ter syriam: vt hr̄. ī. eo. ca. Sꝫ hoc non ꝯsonat l'rę seq̄nti: q̄r illę tres ꝑcussiōes fuer̄t post mortē ioachaç: h̄ aūt dr̄ de ip̄o: Et liberatꝰ est de manu regꝭ syrię ⁊c. ꝓpter qd̄ oꝑtet dicere: ꝙ iste saluator ei datꝰ fuit in vita ip̄sius. Pōt igit̄ cōuenieēter dici: ꝙ iste saluator fuit angelꝰ regno israel ꝑlatꝰ: q̄r āgeli singul' regnis ꝑlati ꝓcurāt bonum regnor̄ suę custodię deputator̄: vt hr̄ Dan̄. x. ꝓpt̄ qd̄ iste angelꝰ de ordinatiōe diuina impediuit extūc ꝯtra ioachaç ꝯsurgere bella. ita ꝙ q̄uis nō hr̄et ppl'm ⁊ virtutē resistēdi adu̇sarijs: ꝟm ꝙ subdit̄. ī. Et nō sunt derelicti ioachaç de ppl'o nisi q̄nq̄ginta equites ⁊c. tn̄ ꝟtute angeli hoībꝰ occulta fuerūt aduersarū eiꝰ reꝑssi ꝑ timorē eis i- missū. Vel alio mō: ita ꝙ dimiserunt ioachaç ⁊ populū eiꝰ in pace: ⁊ in hoc ꝯcordat dictū Iosephi di. ꝙ dn̄s ꝯcesserat ei euadere ꝑicula belli. c ¶ Verūtn̄ nō re. a pec. domꝰ hiero. colēdo vitulos: ne ppl's isrl' rediret ad regnū dauid si ascēderēt in hierl'm adorare. d ¶ Siq̄dē ⁊ lu. ꝑmā. in sa. hoc erat de reliquijs cultꝰ baal. vituli eī aurei nō erāt in samaria/sed in dan ⁊ bethel: sicut dictū fuit. s̄. iij. lib. xij. ca. sed i samaria fuerat tēplū baal qd̄ destruxit hieu: sicut habet̄. s̄. x. ca. Sꝫ lucꝰ q̄ erat plantatꝰ ꝓpe illud tēplū in q̄ exercebat̄ luxuria: remāserat ꝯtra legis mandata: q̄ ꝑcępit lucos excidi: sicut ⁊ tēpla idolor̄ subuerti. Cętera patēt in littera vsqꝫ ibi: e ¶ Et forti. eius quō pugnaue. contra ama. de q̄ pugna dicet̄ magis ca. se. f ¶ Heliseus aūt egrota. Hic cōseq̄nter describit̄ mors helisęi ⁊ eiꝰ tumulatio: et p̄mo describit̄ signū ab eo datū/cū esset morti ꝓpinquꝰ. secūdo cū iā esset mortuꝰ/ibi: Mortuꝰ est ḡ. Circa ꝑmū dr̄: g ¶ Descenditqꝫ ad euz ioas rex isrl' et flebat ⁊c. quia vita helisęi multū valebat ad defēsionē sui regni. h ¶ Currꝰ isrl' ⁊ auriga eiꝰ. exponat̄ sicut. s̄. ij. ca. Cui cōpassus helisęꝰ dixit: k ¶ Pone manū tuā sup ar. ad tendēdum ipsum. l ¶ Supposuit he. manꝰ suas ad ondēdū ꝙ meritis ip̄iꝰ daretur regi signuz victorię. m ¶ Aperi fe. orien. in illa em̄ parte erat regnū syrię: qd̄ molestabat regnū isrl'. o ¶ Sagitta sa. dn̄i ⁊c. i. emissio huiꝰ sagittę signat victoriam ꝓ ppl'o isrl' ⁊ ꝯtra syros. r ¶ Percute ia. ter. Ista ꝑcussio designabat ꝑcussionē populi syrię a populo israel: vt patet ex seq̄ētibus.

¶ Si percussis

Moralr

✱ f ¶ Heliseus aūt egro. ⁊c. Sequit̄: i ¶ Dixit ad regē isrl' ⁊c. Per helisęi verba cōseq̄ēter h̄ posita/demōstrat̄ quid bonꝰ ꝑnceps facere debeat: et etiā bonus ꝑlatus. qui potest dici rex a regendo in spūalibus. k ¶ Pone manum tuā sup arcū ⁊c. Per hoc em̄ ostendit̄ officiū ꝑncipis ⁊ ꝑlati circa sb̄ditos: qd̄ est debite iusticiā exercere. Nā ꝑ lignū arcus qd̄ est rigidū/designat̄ iusticię rigor. per chordā autē q̄ mollis est misericordię dulcor: ⁊ ꝑ hoc ꝙ lignū rigidū per chordā mollē curuat̄/significat̄ ꝙ in dubijs declinādū est magis ad misericordię dulcorē q̄ ad rigorē iusticię: . Iac. ij. c. Misericordia superaltat iudiciuz. Et. v. Ethic. dicit̄/ꝙ epykeies est diminutiuꝰ pęnarū. n ¶ Iace sagit. per quā intelligit̄ sn̄ia ꝓcedens ex iusticia misericordia tꝑata. iō subdit̄: o ¶ Sagitta salu. dn̄i. q̄r talis sentētia cōformat̄ diuinę voluntati. p ¶ Et sagitta salutis ꝯtra syriā. quę interꝑtat̄ excelsa. quia talis sentētia reꝑmit extollentiā superbor̄. q ¶ Rursum dixit ei: ꝑcute ia. ter. Per qd̄ ostēdit̄ q̄d bonus ꝑnceps vel ꝑlatꝰ debeat facere circa seip̄m. per terraz em̄ intelligit̄ caro: q̄ de terra est a dn̄o. Terra ḡ ꝑcutit̄ q̄n tria carnis vitia reꝑmunt̄. s. acidia. vn̄ Matthęi. xxvj. d. Spūs quidē ꝓmptꝰ est: caro autē infirma. Et gula ⁊ luxuria. Sed in hac ꝑcussione sistit̄/ quādo minus perfecte caro maceratur. ꝓpter quod sic percutiens ꝑ ꝓphetā increpat̄/cum subditur:

✱ Si ꝑcussisses

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

a ¶ Qđ cũ teti. Ra. Resurrectio cadauer℞ p ɔtactũ ossiũ helisei/ significat φ q̃cũqꝫ firma fide tãgit mortẽ christi/ ꝛ spem suã ꝑaciter in eo collocat: sine dubio ꝑticeps erit resurrectiõis ei⁹. vñ Ego sum resur. ꝛ vi. Postq̃ obijt ioiada: ingressi ꝑncipes iuda adorauert regẽ ꝛc. Dicũt iudei sic deũ regẽ adoratũ: ꝛ honores sup̃ hũanũ modũ a sb̃ditis libẽter accepisse. vnde irã dei subito expt⁹ est sic herodes. Nõ est de⁹ in isrl̃. q2 omẽs noxij erãt ꝛ idolatria polluti. Has duas glo. ex. xxiiij. ij. Paral. trãsumptas vide: ꝛ poti⁹ ibi q̃ h̃ hr̃e locũ.

Joh. II. c.

In ãno scđo ꝛc. Ca. XIIII

b ¶ Et fecit re. Ra. Amasias fecit bonũ in cõspectu dñi: sꝫ nõ corde ꝑfecto. bona q̃ppe opa q̃ placẽt deo fecit/ sꝫ nõ corde perfecto: quia sb̃ simulata specie corã hoib⁹ oñdebat: ꝛ sic corã deo accepta ñ erãt. c ¶ In valle sa. Ra. Uallis salinaꝝ erat vbi sal faciebãt. Uel feno salsuginis deciso ꝛ siccato et incẽso. Uel aq̃s puteoꝝ salsis feruefactis: ꝛ vsqꝫ ad sal' firmitatẽ coquẽdo ꝑductis. Ul' alio q̃libet ordine q̃ sal fieri ɔsueuit. d ¶ Petrã. Ra. Petra ciuitas ẽ arabię: nobil' in t̃ra edõ. q̃ in li. Nu. recen dr̃: ꝛ a syr℞ sic appellaẗ. Sꝫ Josephꝰ non ciuitatẽ dicit: sꝫ magnã petrã i arabia ɔstitutã. e ¶ Jezechel. Qr amasias victor nomẽ imposuit: interp̃taẗ cętus dei vl' auxiliũ dei/ agente eo fideliter vt perẽnis videreẗ memorię: φ hanc vel cętus populi dei vel deo adiuuãte cęperit.

Nico. de lyra

Jp̃e re/

a ¶ Si ꝑcussisses q̃n. aut series ꝛc. Erat eñ reuelatum helisęo: φ si rex ml'totiẽs ꝑcuteret terrã absqꝫ interruptiõe/ φ totalr̃ deijceret syriã. nõ tñ hẽbat licẽtiã dicẽdi h̃ regi: sꝫ solũ vidẽdi q̃d faceret: vt p h̃ hrẽt certũ signũ q̃d futuꝝ eẽt. iõ seq̃ẗ: b ¶ Nũc autẽ tri. vi. ꝑcu. eã. Spũs eñ sctũs tãgit corda ꝓphaꝝ eo mõ q̃ vult: ꝛ iõ aliq̃ñ reuelat aliq̃d futuꝝ in generali tñ: ꝛ postea i ꝑticulari. sic ptꝫ h̃. q2 ꝑmo fuit reuelatũ helisęo φ si rex multotiens ꝑcuteret terram/ deleret syriã: nõ tñ fuit sibi reuelatũ q̃tiẽs eẽt ꝑcussurꝰ. sꝫ postq̃ ꝑcusserat ter ꝛ cessauerat: reuelatũ fuit helisęo: φ ꝑcuteret syrios tñ trib⁹ vicib⁹/ ꝛ in bellis ꝑticularib⁹. c ¶ Mortuꝰ ẽ igiẗ he. Hic ɔñr describiẗ signũ factũ ꝑ helisęũ post mortẽ ei⁹/ cum subditur: e ¶ Qđ cũ te. ossa he. re. ad declarandũ merita ip̃i⁹ helisei. Cętera patẽt vsqꝫ ibi: f ¶ Et reg. be. ꝛc. Sic eñ scribiẗ h̃ in hebręo. et ita dic̃ Hiero. φ debet scribi: ille autẽ benedab q̃ ꝑcessit açahel scribiẗ ꝑ̃b in fine.

* a ¶ Si ꝑcus. q̃n. aut series ꝛc. Mortuꝰ ẽ g̃ he. ꝛ se. eũ ꝛc. Sequiẗ d ¶ Et ꝓiecerũt cad. in se. he. ꝛc. per helisęũ q̃ dei mei sal⁹ ĩterp̃taẗ/ dñs nr̃ iesus christ⁹ significaẗ. p h̃ g̃ φ mortuꝰ ossa tãgẽs helisei reuixit/ significaẗ φ mortuꝰ morte culpę si fidelr̃ ꝛ deuote tangat christũ mortuũ p cõpassionẽ/ redit ad vitã grę. et idẽ fuit significatũ Nũe. xxi. in aspectu serpentis ęnei.

In ãno scđo ꝛc. Ca. XIIII

Hic ɔñr tãgiẗ đ hoc q̃đ factũ est tp̃e amasię regis iudę. ꝛ primo describiẗ regni eius ꝓsecutio. secũdo regni isrl̃ successio/ ibi: Anno q̃ntodecimo. Prima in duas: quia primo describitur regnum amasię tempore prosperitatis. Scđo tempore aduersitatis/ ibi: Tũc misit amasias. Circa ꝑmũ describiẗ ip̃sius vita/ cum dicit h ¶ Et fecit rectũ corã dño. respectu regũ israel: qui erant imꝑfecti. ideo subdiẗ: i ¶ Uerũtamen nõ vt dauid pater eius. qui fuit valde ꝑfect⁹. k ¶ Juxta oĩa quę fecit ioas pater su⁹ fecit: nisi h̃ tñ φ excelsa nõ abstulit. sicut supradictũ est ca. xij. φ nec etiã ioas pater eius abstulit excelsa. et ideo istud: Nisi hoc tñ ꝛc. non potest referri ad litteram ĩmediate precedentẽ: sed referẗ ad id q̃đ dicitur: Fecitqꝫ rectũ corã dño. Nisi hoc tñ ꝛc. et tũc patet littera. l ¶ Cunqꝫ obtinuisset regnũ/ in pace ꝛ quiete: ita φ tũc poterat facere iusticiã absqꝫ periculo ꝑturbationis regni. m ¶ Percussit seruos ꝛc. Filios aũt eoꝝ q̃ occiderãt nõ occidit. sicut scriptũ est in lege dñi Deuẗ. xxiiij. c. Non morienẗ patres p filijs: nec filij p patrib⁹ ꝛc. sequiẗ o ¶ Et appꝛ̃hẽdit petrã in pręlio. Dicũt h̃ aliqui/ φ petra est nomen cuiusdã ciuitatis. Alij aũt dicũt ꝛ veri⁹ vt videtur: φ est nomen cuiusdã petrę ꝑrupte ꝑ̃m φ vbi interfecit plures de idumęis: habeẗ. ij. Paral'. xxv. p ¶ Uocauitqꝫ nomen eius. i. illi⁹ petrę. q ¶ Jezechel. ita debet scribi: ꝛ signat in hebręo acredinẽ dentiũ. quia illi q̃ interfecti sunt/ ibi stridebãt dentib⁹ ex horrore mortis et dolore. r ¶ Tunc. Hic ɔsequẽter describiẗ regnũ ei⁹ tẽpe aduersitatis. ꝛ primo agiẗ de eius debellatiõe. secũdo de eius occisiõe/ ibi: Factaqꝫ est. Circa primũ sciendũ/ φ amasias ex victoria quã habuit contra idumęos. confictum est: eleuatus fuit in superbiam. ex hoc iusto dei iudicio ꝑmissus est cadere in idolatriam: quia idola idumęoꝝ quę cęperat reseruauit sibi ꝛ coluit: nec ad reprehensionem ꝓphetę se correxit: sed de morte sibi comminatus fuit: vt habeẗ. ij. Paral'. xxv. propter quod in tantã ꝑ̃sumptionem permissus est cadere/ φ ꝓuocauit ioas regẽ israel ad ꝑliũ: vt sic eius sup̃bia confundereẗ. et hoc est q̃đ diciẗ: Tunc. i. post ꝑdictas neq̃tias ab eo ꝑpetratas. s ¶ Misit amasias nun. ad io. fi. io. ꝛc. ꝓuocãdo eũ ad ꝑliũ. ideo sb̃diẗ: Ueni et vi

Moraliter. g ¶ In anno secundo ioas filij ioachaz regis. Sequitur. n ¶ Jpse percussit edõ. Edom interpretaẗ terren⁹. et ideo p amasiam qui ꝑcussit edom/ significaẗ in religiõe ꝓfessus: qui viuendo sine ꝓprio terrenis abrenunciat. et sic edom superat in valle salinarũ: quia talis ꝓfiteẗ viuere in valle humilitatis et obediẽtię: ꝛ etiã in castitate: quę per salinas significaẗ. quia sicut sal ꝑ̃seruat carnes a putrefactione corꝑali: sic castitas corpus ꝛ animã a putredie pcti. Uñ p oppositum de luxuriosis diciẗ Johel. j. d. Computruerunt iumẽta i stercore suo. Quod exponẽs Grego. dicit: Jumenta in suo stercore putrescere/ est carnales hoies in fetore luxurię vitã finire. r ¶ Tũc misit amasias ꝛc. Ex victoria enim contra edõ in sup̃biã eleuat⁹ fuit: et sic ɔ regẽ isrl̃ pugnare voluit: vñ sibi male contigit. Per h̃ igiẗ significat religiosum de ꝓfe*

te iaculo terrã. Et cũ percussisset trib⁹ vicib⁹ ꝛ stetisset iratus est ɔ eũ vir dei/ ꝛ ait: Si ꝑcussisses q̃n a quies aut sexies siue septies/ percussisses syriã vsqꝫ ad cõsũmationẽ. Nũc aũt trib⁹ vicib⁹ ꝑcuties b eam. Mortuus est ergo helisęus c et sepelierũt eũ. Latrũculi aũt de moab venerũt in terrã in ipso anno. Quidã aũt sepeliẽtes hoiem viderũt latrũculos: ꝛ ꝓiecerũt ca d dauer in sepulchro helisei. † Qđ e cũ tetigissꝫ ossa helisei: reuixit homo: ꝛ stetit sup̃ pedes suos. Igitur açahel rex syrię afflixit isrl̃ cũctis dieb⁹ ioachaç. Et misert⁹ est dñs eorũ: et reuersus est ad eos ꝓpter pactũ suũ q̃đ habebat cũ abraam ꝛ isaac ꝛ iacob: ꝛ noluit disꝑdere eos neqꝫ ꝓijcere penit⁹ vsqꝫ in pñs tp̃s. Mortuus ẽ autẽ açahel rex syrię: ꝛ regnauit benedap filius ei⁹ ꝓ eo. Porro io f as filius ioachaç tulit vrbes de manu benedab filij açahel quas tulerat de manu ioachaç patris sui iure pręlij. Tribus vicibus ꝑcussit eum ioas. ꝛ reddidit ciuitates israeli. Ca. XIIII

In ãno secũdo ioas g filij ioachaç regis isrl̃ regnauit amasias fili⁹ ioas reg℞ iuda. Uigintiquinqꝫ annoꝝ erat cũ regnare cępisset. Uiginti aũt ꝛ nouẽ annis regnauit in hierl̃m. Nomẽ matris ei⁹ ioa b den de hierl̃m. Et fecit rectũ co h rã dño: verũtamẽ non vt dauid i pr̃ ei⁹. Juxta oĩa q̃ fecit ioas pr̃ k suus fecit: nisi hoc tñ φ excelsa nõ abstulit. Adhuc ei ppl's imolabat ꝛ adolebat incẽsũ in excelsis. Cũqꝫ obtinuissꝫ regnũ/ ꝑcus l m sit ꝑuos suos q̃ interfecerãt regẽ patrẽ suũ: filios ãt eoꝝ q̃ occiderãt/ ñ occidit: iux̃ vbũ q̃đ scp̃tũ ẽ i libro leg℞ moysi: sic ꝑcepit dñs dicẽs. † Nõ morieẗ pr̃es p filijs † neqꝫ filij p pr̃ib⁹: sꝫ vnusq̃sqꝫ in pctõ suo morieẗ. Jpse ꝑcussit e n

¶ amasias.

a ¶ vetus editio quasi nomẽ regionis gemelã posuit.

c dom i valle salmãꝝ decẽ milia ꝛ o d appꝛ̃hẽdit petrã i ꝑlio. vocauitqꝫ p e nomẽ eius iecechel vsqꝫ in ꝑsentem diem. † Tunc misit amasias q r s nuncios ad ioas filium ioachaç

Tach. 4. c. Dich. 4.

† Eccl. 48. b

Diuisio

H 12. Pa.

Moraliter

† Deut. 24. 2. Pa. 25. Ezech. 18.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

a ¶ Ipse resti. ter. Rab. De hieroboā dr: Ipse restituit terminos isrl' ab itroitu emath vsq ad mare solitudinis. Emath q̄ nūc epiphania dr/septētrionalis erat terminus isrl'. Mare aūt solitudinis mare mortuū est: qd in latitudie p stadia. dlxxx vsq ad çoaros arabię: in lōgitudie. cl. vsq ad vicinia sodomorū pgredit. Igit hieroboā castrametat' ꝯ syros oēm eoꝝ ꝓuinciā (sicut ionas ꝓphetauerat) deuastauit. b ¶ Quę est in ophir. Ophel turris erat nō lōge a tēplo/enormis magnitudinis ꝛ altitudis. vnde ophel dicit. i. tenebrarū siue nubea: eo ꝙ vsq ad nubes caput erigat: quę in çacharia turris nebulosa vocat.

filij hieu regis isrl'/dicēs: Ueni ꝛ videam' nos. Remisitq ioas rex isrl' ad amasiā regē iuda/dicēs: Carduus libani misit ad cedrū q̄ est i libano/dicēs: Da filiā tuā filio meo vxorē. Trāsierūtq bestię salt' q̄ sunt i libano: ꝛ ꝯculcauerūt carduū. Percutiēs iualuisti sup edom: ꝛ subleuauit te cor tuū. Contēt' esto glīa: ꝛ sede in domo tua. Quare ꝓuocas malū: vt cadas tu et iuda tecū? Et nō acqeuit amasias. Ascēditq ioas rex isrl' ꝛ viderūt seipē ꝛ amasias rex iuda in bethsames oppido iudę. Percussusq est iuda corā isrl': ꝛ fugerūt vnusq̄sq in tabernacula sua. Amasiā vo regē iuda filiū ioas filij ochosię cępit ioas rex isrl' in bethsames: et adduxit eū in hierl'm. Et interrupit murū hierl'm a porta ephraim vsq ad portā anguli q̄dringētis cubitis. Tulitq oē aurū ꝛ argētū ꝛ vniuersa vasa q̄ iuēta sunt i domo dn̄i ꝛ i thesauris regis/ꝛ obsides: ꝛ reuersus ē i samariā. Reliq̄ aūt verborū ioas q̄ fecit ꝛ fortitudo ei' qua pugnauit ꝯ amasiā regē iuda: nōne hęc scpta sunt i libro sermonū dieꝝ regū isrl'? Dormiuitq ioas cum prib' suis: ꝛ sepult' est in samaria cū regib' isrl': ꝛ regnauit hieroboā filius ei' ꝓ eo. Uixit autē amasias filius ioas rex iuda/postq̄ mortu' est ioas fili' ioachaç regis isrl' vigintiq̄nq annis. Reliq̄ aūt sermonū amasię: nōne hęc scpta sūt in libro sermonū dierū regū iuda? Factaq est ꝯ eū ꝯiuratio in hierl'm. At ille fugit in lachis. Miserūtq post eū in lachis: ꝛ iterfecerūt eum ibi: ꝛ asportauerunt in equis: sepultusq est in hierl'm cū prib' suis i ciuitate dauid. †Tulit āt vniuersus ppl's iudę açariā ānos natū sedeci: ꝛ ꝯstituerūt eū regē ꝓ pr̄e ei' amasia. Ipe ędificauit abilā: ꝛ restituit eā iudę: postq̄ dormiuit rex cū prib' suis. Anno q̄ntodecimo amasię filij ioas regis iuda/regnauit hieroboā fili' ioas regis isrl' in samaria q̄draginta ꝛ vno āno: et fecit qd malū est corā dn̄o. Nō recessit ab oibus pctis hieroboā filij nabath: q̄ peccare fecit isrl'. Ipse restituit terminos isrl' ab introitu emath vsq ad mare solitudis: iuxta sermonē dn̄i dei isrl' quē locut' est p ꝟuū suū ionā filiū amathi ꝓphetā: q̄ erat de geth: q̄ est in †ophir. Uidit eīm dn̄s afflictionē isrl' amarā nimis: ꝛ ꝙ cōsumpti

¶ vel re.

essent vsq ad clausos carcerl' ꝛ extremos ꝛ nō eēt qui auxiliaret isrl'. Nec locut' est dn̄s vt deleret nomē isrl' ꝺ sb cęlo: s; saluauit eos i manu hieroboā filij ioas. Reliqua aūt sermonū hie-

Nico. de lyra

* a ¶ Ueni ꝛ vi. nos i bello die statuto. b ¶ Cardu' liba. mi. ꝛc. Carduus est herba humilis ꝛ spinosa. ꝛ ꝟm ꝙ dicit Rab. Sa. h̄ signat emor patrem sichem: qui erat infidelis. Cedrus autē signat iacob: qui fuit patriarcha magn': cuius filiā. s. dinā/petiuit emor ꝓ sichem filio suo vxorē: vt habetur Gen̄. ca. xxxiiij. Bestię vero saltus conculcātes carduū signant filios iacob: qui interfecerūt emor ꝛ sichem et eorū populū. Tpe eīm ioas ꝛ amasię inter iudęos currebat istud ꝓuerbiū: qn̄ aliquis attētabat aliq̄d p̄sumptuosum. ꝛ iō ipm applicauit ioas sibi ꝛ amasię/vocans seipsum cedrū: ꝛ amasiam carduū: et bellatores ipi' ioas bestias saltus. ideo subditur: d ¶ Quare ꝓuo. malum. i. bellum inter me et te. e ¶ Ut ca. tu et iu. tecum? quia nō habetis virtutē standi cōtra me. f ¶ Et nō acqui. ama. volens omibus modis contra eū ꝓcedere. Cętera patent vsq ibi: g ¶ Et interrupit murū hierusalē: vt ciuitas nō posset al's sibi resistere. h ¶ Et obsides. i. filios nobiliū: ne patres eorū possent sibi rebellare. i ¶ Uixit aūt a. ꝛc. xxv. an. In hebręo habet. xv. ānis. et. ij. Paral'. xxv. ca. dicit sic. Dicēdū ꝙ decem anni q̄bus amasias fugiēs de hierl'm latuit in lachis/tacent h̄ in hebręo. et. ij. Paral'. cap. xxv. ꝓpter maliciam amasię: et quia tūc nō regnauit proprie. k ¶ Factaq est cōtra eum coniuratio. Hic ꝯn̄r agit de occisiōe ipi' amasię: qꝛ l; mors eius sit p̄dicta: h̄ tn̄ subgit modus mort/cū dicit: Factaq est cōtra eū cōiuratio. i. cōspiratio. l ¶ In hierl'm. qꝛ ciues videntes murū ciuitatis interruptū ꝛ ciuitatē spoliatā ꝛ filios suos ductos obsides i samariā occasiōe supbię ei': qꝛ noluit desistere a bello ꝯ ioas: cęperūt tractare de morte ei'. m ¶ At ille fugit i lachis. quādo percepit hunc tractatū n ¶ Miseruntq post euz. magnam multitudinē bellatorum. o ¶ Et interfecerunt eū ibi. ꝓpter mala ipi' p̄dicta p ¶ Tulit autē vniuersus pplus

ppl's iudę azariā. Iste vocat oçias. ij. Paral'. xxvj. qꝛ fuit binomi': et vt aliq̄ dicūt/trinomi'. vt ibidē patz. q ¶ Anno q̄ntodecio. Hic ꝯn̄r describit regū isrl' successio/cū dr: Anno q̄ntodecimo amasię fi. ioas re. iu. reg. hiero. s. patre suo ioas mortuo. Sed iā añ cępat regnare trib' annis viuēte pr̄e suo: vt dicit Rab. Sa. r ¶ Ipse resti. ter. isrl' ꝛc. terra eīm illa erat occupata a regibus syrię: sed ipse recupauit iuxta ꝟmonē dn̄i dei isrl': quē locut' ē p seruū suū ionā. Hoc nō scribit in ꝓphetia ionę: quę habet in libro. xij. ꝓpharū: quia illa ꝓphetia solum loquit de facto niniue. Plura autē alia fecit ꝛ p̄dixit iste ionas: quia inunxit hieu: ꝛ prędixit eum destructurum domū achab: ꝓut dictuz fuit supra. ix. cap. et filios hieu regnaturos vsq in quartā generationē: vt habet. s̄. x. cap. q̄ nō sunt ibi scripta. sicut ꝛ christus multa fecit ꝛ dixit quę nō sunt scripta in euāgelio: ꝟm ꝙ dicit Ioh. vlt. g. Dicit tn̄ Ra. Sa. Qd h̄ dicit/scribit in prophetia ionę p quādā similitudinē: qꝛ sicut p p̄dicationez ionę infortuniū ciuitatis niniue mutatū est in eufortuniū: eo ꝙ niniuitę egerūt pniam: sic et h̄ dicit: Uidit eīm dominus afflictionē israel amarā nimis ꝛc. quę cōuersa est in cōsolationē tēpore istius hieroboā. vn̄ subditur: Sed saluauit eos in manu hieroboā ꝛc. et hoc fuit prędictum per ionam ꝓphetam. s ¶ Qui erat de geth. s̄. iij. lib. ca. xvij. dicit ꝙ erat ꝺ sarepta: qꝛ fuit fili' mlier' sareptanę. Dicēdū ꝙ h̄ noiat de geth: q̄ est villa in regno isrl'. ꝛ ibi fuit sepult'. et ab illo loco denominauit h̄ eum scriptor hui' libri. t ¶ Quę est in ophir. Ista ophir est alia ab illa q̄ est in india: vbi mittebat salomō naues ꝓ auro quęrēdo: vt habet. s̄. iij. lib. ca. x. Un̄ ꝛ in hebręo prima lr̄a hui' ophir est ain: alterius vo prima littera ē aleph. v ¶ Usq ad clausos carceris ꝛ extremos. i. abiectos. Quis eīm talib' deberet parci: eo ꝙ afflictis non est danda afflictio: reges tn̄ syrię nō eis pepercerāt quādos eos cęperāt/volētes cōterē ppl'm isrl'. Cętera patēt.

* sum de pfectiōe sui stat' supbiētē: ꝛ sęclares aliqn̄ meliores ipo ꝯtēnentē: similē pharisęo qui dicebat de seipso Luc. xviij. a. Nō sū sic cęteri hoim/rap. adul. ꝛc. Et qꝛ sic p supbiā eleuat/ad obtinēdū ecclię gradū idebitū sibi conat. ꝓpt qd dicēdū est ei a supiori qd subditur: c ¶ Cōtent' esto glīa: et sede in do. t. i. in religiōe: qꝛ tibi nō expedit ꝓmoueri ad altiora. ꝓpt qd btūs frāciscus interrogat' a papa/si vellet ꝙ frēs sui ꝓmouerent ad ecclīastas dignitates/r̄ndit: Dn̄e/fratres mei iō vocati sūt minores vt maiores fieri nō p̄sumāt: si vult ꝙ faciāt fructū i ecclīa di dimittite eos i statu vocatiōis eoꝝ: ꝛ ad dignitates ecclīasticas ascēdē nullaten' pmittat.

Zach. 4. et Mich. 4. c

†Eccli. 48.

Diuisio

B

†2. Pa. 26. a

Moralr;

al's †ophal vel ophel

C

D

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

Anno vicesimosep. ⁊c. a ¶ Azarias Ca. XV Ra. Ip̄e est oçias: q̄ dũ sacrificare in tẽplo vellet ꝯ legẽ moysi/ ꝑcussus ẽ lepra. Hic diabolũ significat: cui lep̄ iniq̄tatꝰ isanabil' ẽ: q̄ cũ maiora se appeteret/ feditate pessime lepre notabil' effectꝰ/ de domo eiectꝰ ẽ: et ꝑse/ uerat vsqꝫ in finem leprosus sepatus a ppl'o dei. Hoc regnan te esaias ꝓpħa oculos ad celũ nõ leuauit. nõ sunt ei reserata ce lestia/ sꝫ postq̄ȝ mortuꝰ est. Dũ pharao vixit/ ppl's isrl' ex luti et paleaꝝ oꝑe nõ suspirauit ad deũ: sed pꝰ pharaonis mortẽ ascẽdit clamor eoꝝ ad dñm. Si ḡ intelligas in oçia et pharaone ꝯrias fortitudines: vi/ debis quõ illis viuẽtibꝰ nullꝰ nr̃oꝝ videat ⁊ suspiret. regnãte pctõ egy/ ptijs extruimꝰ ciuitates ⁊ ꝟsamur i sordibꝰ. Oçias edificauit portã val/ lis: q̄ superius porta ephraim dicit̃.

Exo. i. c

Nico. de ly.

Ip̄e edi Ca. XV

Anno vicesimoseptio. Hec ẽ q̄nta ps p̄ncipalis huiꝰ q̄rti libri ẜm diuisio/ nẽ i p̄ncipio eiꝰ positã: i q̄ agit̃ de his q̄ facta sunt sb̄ oçia rege iuda et ioathã filio eiꝰ. Et diuidit̃ in duas: q2 primo describit̃ regni iude successio. scd̄o regni ioathã ꝓsecutõ ibi: Anno scd̄o. Pria i duas: q2 p̄mo ponit̃ dicta successio. scd̄o regñ isrl' freq̄ns mutatio/ ibi: Anno tricesimo octauo. Circa p̄mũ dr̃: Anno vice/ simosep. hie. re. is. Ex h̃ ptꝫ qd̄ sup̄ dictũ ẽ ꝙ iste hieroboã cepit regna/ re adhuc viuẽte p̄re duobꝰ vl' tribus annis: q2 a morte p̄ris sui vsqꝫ ad p̄n cipiũ regni oçie: q̄ idẽ est ⁊ açarias ⁊ çacharias: ita ꝙ sit trinomiꝰ: vt h̃r. ij. Paral'. xxvj. fluxerũt tm̃ vigintiq̄nqꝫ ãni: loq̄ndo de regno oçie q̄ icepit re gnare mortuo p̄re. q2 p̄r eiꝰ amasias vixit vigintiq̄nqꝫ annis post mortez ioas p̄ris hieroboã: ⁊ ille vicesimus q̄ntꝰ annꝰ fuit vicesimusseptimꝰ re/ gni hieroboã/ incipiẽdo eiꝰ regnũ a tempe quo cepit regnare p̄re adhuc viuẽte. b ¶ Regnauit azarias. Tũc eñ cepit regnare mortuo p̄re: añ tñ regnauerat ꝑ plures ãnos: vt dictũ est: ⁊ videbit̃ plenius infra. c ¶ Fecitqꝫ qd̄ erat pla. co. do. s. i p̄ncipio regni sui: ꝓpt̃ qd̄ multũ ꝓ/ sperat⁹ fuit i regno: vt h̃r. ij. Paral'. xxvj. sꝫ postea supbia eleuatꝰ/ depra uatꝰ fuit: ꝓpt̃ qd̄ dñs eum ꝑcussit le/ pra: ẜm ꝙ subdit̃: d ¶ Percussit aũt dñs regẽ ⁊ fuit le. ⁊c. ex sup/ bia eñ voluit ip̄e sibi vsurpare offi/ ciũ sacerdotale intrãs tẽplũ ad thu/ rificãdũ. Et cũ a sacerdotibꝰ ei dice/ ret̃ ꝙ h̃ non spectabat ad eiꝰ officiũ: minabat̃ eis tenẽs thuribulũ. ꝓpter qd̄ subito fuit ꝑcussus lepra: ⁊ appa ruit in fronte eiꝰ manifeste. ꝓpter qd̄ sacerdotes statim eũ expulerunt de tẽplo: ⁊ ip̄emet sentiẽs plagã dñi ex iuit volũtarie/ timẽs ne peiꝰ sibi acci deret: vt h̃r. ij. Paral'. xxvj. e ¶ Et habita. in do. li. se. a frequentati/ one hoim. ideo dicit̃. ij. Para. ꝙ ha bitabat in domo sepata: ⁊ ꝓpter hoc nõ veniebãt ad ip̄m iudicia. ꝓpt̃ qd̄ subdit̃: Joathan vero filius reg' gu bernabat palatiũ et iudicabat popu lum ad placitum ⁊c. f ¶ Sepelie runtqꝫ eum cum maioribꝰ suis. q̄tum ad locum in generali. nõ tñ in speciali: quia non fuit sepultus in se/ pulchris regũ: sꝫ tm̃ in agro regaliũ sepulchroꝝ

Diuisio

Oçias trino/ mius fuit

F

roboã ⁊ vniuersa q̄ fecit/ et fortitudo eiꝰ qua ꝓliatꝰ est: ⁊ quõ restituit damascũ ⁊ emath iude in isrl': nõne hec scripta sunt in libro sermonũ dieꝝ regũ isrl'? Dormi- uitqꝫ hieroboã cũ p̄ribꝰ suis regibꝰ isrl': ⁊ regnauit çacharias filiꝰ eiꝰ ꝓ eo. Ca. XV

Anno vicesimoseptio hiero/ a boã reg' isrl': regnauit açari/ b as filius amasie regis iude. Sedeci ãnoꝝ erat cũ regna re cepisset: ⁊ q̄nq̄gintaduobꝰ ãnis regna uit in hierl'm. Nomẽ matr' eiꝰ iecelia de hierl'm. Fecitqꝫ quod erat placitũ corã c dño: iux̃ oia q̄ fecit amasias p̄r eiꝰ. Ue/ rũtñ excelsa nõ ẽ demolitꝰ Adhuc ppl's sacrificabat ⁊ adolebat incẽsuꝫ in excel/ sis. Percussit aũt dñs regẽ: ⁊ fuit lepro/ d sus vsqꝫ in diẽ mort' sue: ⁊ h̃itabat i do/ e mo libera seorsum. ¶ açarie. Joathan v̄o filiꝰ reg' gubernabat palatiũ: et iudicabat ppl'm terre. Reliq̄ aũt ẜmonũ açarie ⁊ vniuer sa q̄ fecit: nõne hec sc̄pta sunt i libro ver borũ dierũ regũ iuda? Et dormiuit aça/ rias cũ p̄ribꝰ suis: sepelieruntqꝫ eũ cũ ma/ f ioribꝰ suis in ciuitate dd̄: ⁊ regnauit ioa/ thã filiꝰ eiꝰ ꝓ eo. Anno tricesimooctauo g açarie reg' iude/ regnauit çacharias filiꝰ hieroboã sup̄ isrl' in samaria sex mẽsibꝰ: et fecit qd̄ malũ ẽ corã dño: sicut fecerãt p̄res eius. Nõ recessit a pctis hieroboã filij nabath: q̄ peccare fecit isrl'. Cõiura/ h uit aũt ꝯ eũ sellũ filiꝰ iabes: ꝑcussitqꝫ eũ i palã ⁊ iterfecit: regnauitqꝫ ꝓ eo. Reliq̄ aũt v̄boꝝ çacharie: nõne hec sc̄pta sunt in libro ẜmonũ regũ isrl'? Iste est sermo k dñi quẽ locutꝰ ẽ ad hieu dicẽs: † Filij tui vsqꝫ ad q̄rtã generationẽ sedebunt de te sup̄ thronũ isrl'. Factũqꝫ est ita. Sellũ fi l lius iabes regnauit tricesimonono ãno açarie regis iude: regnauit ãt vno mẽse i samaria. Et ascẽdit manahẽ filiꝰ gaddi de thersa: venitqꝫ i samariã: ⁊ ꝑcussit sel lũ filiũ iabes in samaria/ ⁊ iterfecit eũ: re gnauitqꝫ ꝓ eo. Reliq̄ aũt v̄boꝝ sellũ et m ꝯiuratio eiꝰ ꝑ quã tetẽdit insidias: nõne hec sc̄pta sunt i libro ẜmonũ dieꝝ regũ isrl'? Tũc ꝑcussit manahẽ thãpsaꝫ et oẽs n qui erãt in ea: ⁊ terminos eius de thersa.

a ¶ al's thersam: et hoc in libris incorrectis.

sepulchroꝝ: eo ꝙ erãt leprosus: ẜm dr. ij. Pa. xxvj. g ¶ An/ no tricesimooctauo. Hic ꝯñr describit̃ regñ isrl' frequens mutatio. Jungebãt eñ se gentilibꝰ regibꝰ: ⁊ sic vnꝰ interficie bat aliũ fultꝰ auxilio infideliũ: ⁊ regnabat loco eiꝰ. Et possꝫ di uidi ista ps in sex: ẜm sex reges sibi succedẽtes in pauo t̄pe: q̄rũ p̄mꝰ fuit çacharias filiꝰ hieroboã: de q̄ dicit̃ h: Anno tricesi mooctauo aza. ⁊c. Dictũ ẽ in p̄ncipio huiꝰ ca. ꝙ iste çacha/ rias/ q̄ ⁊ açarias siue oçias cepit regnare mortuo p̄re suo ãno xxvij. hieroboã regis isrl': q̄ hiero/ boã regnauit q̄dragita ⁊ vno an/ no: vt h̃r ca. p̄ce. ex q̄ ptꝫ/ ꝙ i mor/ te eiꝰ açarias regnauerat tm̃. xv. ãnis. Qualit̃ igit̃ põt esse veꝝ ꝙ çacharias filiꝰ hieroboã cepit re/ gnare. xxxviij. anno açarie. quia vi det̃ ꝙ deberet dici: anno. xv. vel xvj. açarie regñuit iste çacharias: Ad qd̄ dicendũ ꝙ in p̄ncipio hu/ ius ca. accipit̃ p̄ncipiũ regni aça/ rie q̄ñ cepit regnare solꝰ mortuo patre: vt dictũ est. Sed añ cepat regnare ꝑ. x. annos: q̄bꝰ p̄r suꝰ fu/ giẽs latuit: vt dictũ ẽ ca. p̄ce. ⁊ sic tp̄e mortis hieroboã regnauerat xxv. annis. Itẽ a morte hieroboã regnũ isrl' fuit gubernatũ. xij. an/ nis ꝑ p̄ncipes: eo ꝙ çacharias fi/ lius hieroboã erat puer ꝑuulꝰ: et sic anno. xxxviij. açarie regis iude çacharias filiꝰ hieroboã cepit re/ gnare sup̄ isrl' tãqꝫ regẽs regnũ ꝑ seip̄m. h ¶ Cõiurauit autẽ ꝯ eũ sellũ. Iste aũt fuit vnꝰ de p̄n cipibꝰ q̄ admĩstrauerãt regnũ pꝰ mortẽ hieroboã: ⁊ ideo potuit se munire ⁊ fortificare ad auferẽdũ regnũ ip̄iꝰ çacharie. i ¶ Percus sitqꝫ euꝫ pa. In hebreo habet̃: Corã ppl'o. ⁊ idẽ est. et in h̃ notat̃ ꝙ h̃ebat ppl'm saltẽ ꝓ magna pte ꝯsentaneũ: q2 iste çacharias erat valde malꝰ. k ¶ Iste ẽ sermo dñi quẽ lo. est ad hieu/ dicẽs Filij tui vsqꝫ ad q̄rtã gene. sede. de te sup̄ thronũ isrl'. Et hoc ptꝫ ex dictis: q2 ioathã filius hieu regnauit post eũ: cui succes/ sit ioas filiꝰ eiꝰ: et ip̄i ioas hiero/ boã filiꝰ eiꝰ: et ip̄si hieroboam ça charias filiꝰ eiꝰ. l ¶ Sellũ filiꝰ iabes. Hec est scd̄a ps vbi agit̃ regno sellũ: qd̄ fuit valde breue. ideo subdit̃: Regnauit ãt vno mẽse. sequit̃: m ¶ Et cõiu. eiꝰ ꝑ quã tetẽdit insidias. s. ip̄i ça charie: quẽ interfecit: vt dictũ est. n ¶ Tunc ꝑcussit manahen thapsam ⁊ oẽs ⁊c. Hec est ter tia ps/ i qua agit̃ de regno mana/ hen: qui interfecit sellũ/ vt dictuꝫ est/ cũ dr̃. Tũc. i. post interfectio/ nẽ sellũ/ ꝑcussit manahẽ thersaꝫ. ⁊ sic est libri correcti h̃nt thapsaꝫ: ⁊ sic est in hebreo. et causa sb̄dit̃ cũ dicit̃: ✱ Noluerãt

Moraliter. a ¶ Anno vice/ simoseptimo hieroboam re/ gis israel regnauit azarias filius amasie regis iude ⁊c. Huius regis historia breuiter h̃ scribitur: sed. ij. Paral'. xv. perfe/ ctius ponitur: ꝓpter quod ibi po netur expositio mystica/ domino concedẽte. Reliqua vero huius capituli sunt descriptiones quo/ rundam regum sibi succedentiũ. de q̄bꝰ nõ appet mihi aliqd̄ nota bile exponẽdũ vsqꝫ ad illũ locuꝫ: ✱ Regnauit

Diuisio

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

A F a ¶ Ipse edificauit portã &c. Raba. Joathan edificauit portã dom⁹ dñi excelsã ꝙ in actibus aplorũ speciosa dicit: ꝛ ab hebreis porta ioathan vocat. Act.3.a

Nico.de lyra

✻ a ¶ Noluerant enim aperire ei.i.recipere eũ i ciuitate tanꝗ regẽ. Ex ꝗ patet ꝙ libri habẽtes hic thersã / in hꝯ sũt falsi. qꝛ iste manahen fecit cõiurationẽ cõtra sellum i thersa: vt habet.ſ. Ex ꝗ verisimile ẽ/ ꝙ ciues ipsius therse erãt ei cõsentanei/ꝛ nõ rebelles. b ¶ Et interfecit oẽs p̃.eius. Qd̃ fuit valde crudele.sed hoc fecit ad terrorẽ alioꝝ: vt nõ auderent sibi resistere cunctꝭ dieb⁹ ei⁹. c ¶ Veniebat phul rex as. Nõ ꝙ veniret ibi oĩ die vel anno: ſꝫ qñ manahen rogabat eũ vt veniret ad firmãdũ regnũ suũ: ꝓpter quod ꝛ dabat illi magnũ tributũ. vñ subditur: d ¶ Indixitq̃ ma.argẽ. &c. Quia nõ poterant soluere illud tributũ de redditibus suis. e ¶ Quinꝗginta siclos ar.p sin. Et subintelligit hoies potẽtes. Vñ in hebr̃. habet. Quinꝗginta siclos argẽti hoĩ vni.i. cuilibet/ſm modũ loquendi hebraicũ.ꝛ ꝓpter hoc libri ꝗ habẽt hic: Per singulos annos/falsi sunt in hoc: qꝛ libri correcti nõ habẽt annos. Cetera patẽt i lr̃a. f ¶ Anno quin.aza. Hec ẽ quarta ps i qua agit de regno phacee: qd̃ durauit tñ duob⁹ annis. vñ subdit: g ¶ Coniurauit &c. dux ei⁹. Et ꝓpt hoc habuit militiã sibi consentaneã. h ¶ Et p.eũ i sa.i.t. &c. vbi refugerat ꝓ defensione. i ¶ Juxta ar. id est iuxta palatiũ. vt dicit Ra.Sa. k ¶ Et iu.ari. In hebr̃. habetur: Et iuxta arie. quod significat leonẽ. qꝛ ibi erat leo aure⁹ ad magnificentiã ꝛ decorẽ: vt dic̃ Ra.Sa. l ¶ Et cuꝫ eo quinꝗ.vi.&c. Qui erãt amici eius ꝛ fautẽtes ei. m ¶ Anno quin.azarie. Hec ẽ qnta ps in qua agit d̃ regno phacee. n ¶ Et fec̃ qd̃ erat ma.corã dño. Et ꝓpter hoc de ordinatione diuina o ¶ Venit the.rex assur. et captiuauit magnã ptẽ populi sui: videlicet duas trib⁹ ꝛ dimidiã: ꝗ erãt vltra iordanẽ: ꝛ de pplo eius ꝗ erat citra iordanẽ d̃ tribu çabulon ꝛ neptalim: tot captiuauit quot eꝗparabant dimidie tribui. ꝛ ſm hoc d̃r a doctoribus trib⁹ tres tũc captiuasse. p ¶ Et trã.eos in assy. vt essent serui: nec possent de cetero rebellare regno assyrioꝝ. q ¶ Cõiurauit aũt. Hec ẽ sexta ps in ꝗ agit de regno oçee ꝗtũ ad ei⁹ p̃ncipiũ. r ¶ Et te.in.osee &c. Quia ꝓpter malicias suas tadẽ occisus ẽ a sua gẽte. s ¶ Regnauitq̃ ꝓ &c. Hoc videt

B

Noluerãt eñ aperire ei. Et iterfecit oẽs p̃gnãtes ei⁹: ꝛ scidit eas. Anno tricesimonono açarie regi iude regnauit manahen fili⁹ gaddi sup isrl̃ decẽ annis i samaria: fecitq̃ qd̃ malũ erat corã dño. Nõ recessit a pctis hieroboã filij nabath: ꝗ peccare fecit isrl̃ cũctis dieb⁹ eius. Veniebat phul rex assirioꝝ in thersa: et dabat manahen phul mille talẽta argẽti: vt esset ei in auxiliũ/ꝛ firmaret regnũ eius. Indixitq̃ manahen argẽtũ sup isrl̃ cũctis potẽtibus et diuitib⁹/vt daret regi assyrioꝝ ꝗnquaginta siclos argẽti p singulos. Reuersusq̃ ẽ rex assyrioꝝ/ꝛ nõ ẽ morat⁹ in thersa. Reliqua aũt sermonum manahen ꝛ vniuersa ꝗ fecit: nonne hec scripta sunt in libro sermonũ dierũ regũ isrl̃? Et dormiuit manahẽ cũ patrib⁹ suis. Regnauitq̃ phaceia filius ei⁹ ꝓ eo. Anno ꝗnquagesimo açarie regis iude regnauit phaceia filius manahen sup israel in samaria biẽnio: ꝛ fecit qd̃ erat maluꝫ coram dño. Nõ recessit a pctis hieroboã filij nabath/ꝗ peccare fecit isrl̃. Coniurauit aũt aduersus eũ phacee fili⁹ romelie dux ei⁹: ꝛ ꝑcussit eũ in samaria i turre dom⁹ regie iuxta argob/ꝛ iuxta ariph ꝛ cũ eo ꝗnquaginta viros de filijs galaaditarũ: ꝛ interfecit eũ: regnauitq̃ ꝓ eo. Reliqua autẽ sermonũ phaceia/ꝛ vniuersa que fecit: nonne hec scripta sunt in libro sermonũ dierũ regũ israel? Anno ꝗnquagesimosecũdo açarie regis iude: regnauit phacee filius romelie sup isrl̃ in samaria viginti annis: ꝛ fecit qd̃ malũ erat corã domino. Nõ recessit a pctis hieroboã filij nabath ꝗ peccare fecit israel. In diebus phacee regis israel venit theglatphalasar rex assur: et cepit ahion/ꝛ abel domũ maacha/ꝛ ianoe/ꝛ cedes ꝛ asor/ꝛ galaad/ꝛ galileã/ꝛ vniuersam terraꝫ neptalim: et trãstulit eas in assyrios. Coniurauit aũt ꝛ tetẽdit insidias osee filius hela cõtra phacee filiũ romelie: ꝛ ꝑcussit eũ ꝛ interfecit: regnauitq̃ ꝓ eo vicesimo anno ioathã filij oçie. Reliqua autẽ sermonũ phacee ꝛ vniuersa ꝗ fecit: nõne hec scripta sunt in libro sermonũ dieꝝ regũ israel? Anno secũdo phacee filij romelie regis israel regnauit ioathan filius oçie regis iuda. †Vigintiꝗnq̃ ãnoꝝ erat cũ regnare cepisset: et sedecim annis regnauit in hierusalẽ. Nomẽ matrꝭ ei⁹ hierusa filia çadoch. Fecitq̃ qd̃ erat placitũ coram dño: iuxta omia ꝗ fecerat oçias pater su⁹ opat⁹ ẽ: verũtñ excelsa nõ abstulit: adhuc ppl's imolabat ꝛ adolebat incẽsũ in excelsis. Ipse edificauit portã dom⁹ dñi sublimissimã. Reliqua aũt sermonũ ioathã/et vniuersa ꝗ fecit: nõne hec scripta sunt in libro ṽboꝝ die-

C

Hoc videt falsuꝫ: qꝛ postea subdit ꝙ ioathan regnuit tñ.xvj.annis. Ad qd̃ dicẽdum ꝙ regnauit xvj.ãnis tñ post mortẽ pr̃is sui. sed añ regnuerat plurib⁹ ãnis: qꝛ a tpe ꝗ pr̃ su⁹ fuit ꝑcussus lepra/ iudicabat ppl'm terre: vt p̃ dictũ ẽ. Alit soluit Ra.Sa di. ꝙ.iiij. de annis achaç subtrahit hꝯ scriptura ꝓpter suã maliciã: ꝛ attribuit eos ioathan. t ¶ Anno se. Hic reuertit scriptura ad describẽdũ cõsũmationẽ regni ioathã: d̃ cui⁹ p̃ncipio sup̃ mẽtionẽ fecerat: sed hic repetit. ꝛ ptꝫ lr̃a vsq̃ ibi: x ¶ Fecitq̃ qd̃ erat pla.co.dño. Et ꝓpt hꝯ dñs dedit ei ꝓspitatẽ i edificãdo vrbes ꝛ castella: ꝛ debellãdo regẽ filiorũ ãmon quẽ redegit sꝯ tributo. vt pleni⁹ hr̃.ij. Paral. ca.xxvij. y ¶ Juxta oia ꝗ fece. oçias &c. imitãdo eũ i bonis/nõ autẽ i malis. vñ.ij. Para.xxvij. vbi d̃r: Fecitq̃ qd̃ rectũ erat iuxta oia ꝗ fecerat oçias pater eius. subdit: Excepto ꝙ nõ ẽ ingressus tẽplũ dñi/vsurpãdo sibi põtificꝭ officium: sic̃ fecerat pr̃ ei⁹. z ¶ Ipse edi. &c. Dicũt cõiter doctores nostri/ꝙ ista est porta que vocat porta tẽpli speciosa: Act.iij.a. ſꝫ nõ videtur veꝝ: qꝛ postea nabuçardã incẽdit tẽplũ dñi et domũ ✻ regis ꝛ

✻ v ¶ Regnauit ioathan fi.oçie re.iu. Seqt: y ¶ Ipse edi.portã domus dñi sublimissimã. Per ioathã ꝗ ꝑfect⁹ iterp̃tat/de⁹ ipse significat. Nã vt d̃r.v.metaph. ꝑfectũ ẽ cui nihil deest. ꝛ ideo solus de⁹ est simpliciter ꝑfectus: qꝛ nullo idiget alio. et ꝗcꝗd est ꝑfectiõis i alijs: totũ in se cõtinet eminẽter. Ipse ṽo quadruplicẽ domũ habet.ſ. corꝑalẽ/morale/allegoricã/anagogicã. Prima ẽ ṽgo maria: i ꝗ corꝑalit habitauit. Scd̃a ẽ fidel' aĩa/i ꝗ p grãꝫ reqescit. Tertia ẽ militãs ecclia: in ꝗ habitat p eucharistie sacramẽtũ. Quarta est triumphãs ecclia: i ꝗ se oñdit beatꝭ p aspectũ clarũ. Porta p̃me dom⁹ ẽ hũilitas/ex ꝗ ṽgo deum cõcepit. Berñ.sup/missus ẽ. Etsi placuit ex ṽginitate: tñ ex hũilitate ꝯcepit. De altitudie ṽo huius porte dic̃ Ber.sup/missus ẽ. Que est tã sublimis hũilitas ꝗ cedere nescit honorib⁹: isolescere glia nescit: mr̃ dei eligit/ꝛ ancillã se noiat. Porta ṽo scd̃e domus ẽ fides/ꝗ p̃cedit charitatẽ p quã de⁹ inhabitat mẽtẽ.j. Joh.iiij.d. Qui manet in charitate/i deo manet: ꝛ de⁹ in eo. De sublimitate hui⁹ porte d̃r Heb.xj.a. Fides ẽ substãtia sperãdarũ rerũ. Porta ṽo tertie dom⁹ est baptism⁹/ꝗ ẽ ianua sacroꝝ. De altitudie ṽo hui⁹ porte d̃r Joh.iij.a. Nisi ꝗs renat⁹ fuerit ex aꝗ et spũsctõ: nõ põt introire regnũ dei. Porta ṽo ꝗrte dom⁹ est resurrectio christi vl' ei⁹ ascẽsio. Lu.vl.d. Oportuit pati christũ ꝛ resurgere a mortuis: ꝛ ita intrare i gliaꝫ suã. Et Mar.vl.d. d̃r: Et dñs ꝗdẽ iesus postq̃ locut⁹ ẽ eis/assũpt⁹ est in celũ: ꝛ sedet a dextris dei. Et sic patet sublimitas hui⁹ porte.

Moraliter

D

Dom⁹ dei ꝗdruplex

†2.Pa.27.a

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

Jos.18.c
Matth.10.c.
Luc.12.c

ANno de.pha. a ¶ Cōsecrauit trās. Ca.XVI ꝑ ig.ꝛc. Rab. Beennō filij ennō. Tophet siue thaphet ē i valle beennō/iuxta acheldemach: loc' olim amenissim': vbi solebāt sacrificare demōib'. hebrai ce gebennō.i.vall' ennō. vn̄ i euāgelio gehēna dr: q: sicut perierūt ibi q̄ idola colebāt i corpore ꝛ in aīa: ita peccatores qui ad infernū trāseunt/eterna damnatione punientur. Musach

Nico.de lyra

⁎ regis et ciuitatē hierl'm: vt habet.ꝭ.vi.ca.et iō illa q̄ in actib' aploꝝ dr porta speciosa/fuit post captiuitatem babylonicā reedificata sic et tēplū.a quo ꝗo edificata fuerit/nō habet i textu biblie: sꝫ Josephus Joseph' videt dicere ꝙ eā edificauit herodes ascalonita/sub q̄ nat' ē christ': q̄ fecit se circūcidi: ꝛ trāsiuit ad ritū iudeoꝝ: ꝛ fecit multa sūptuosa opa circa tēplū: vt dic Joseph'. a ¶ In diebus il. videlicet post finē regni ioathan/incipiēte regno achaz. b ¶ Cepit dn̄s mit. i iu. ra.ꝛc. ad puniendū mala q̄ fiebāt in regno iude: q: ppl's a longo tpe immolabat i excelsis: quod erat illicitum a tpe constructionis templi: ꝛ multa alia mala faciebāt ꝓpter maliciam achaz.

ANno Ca.XVI decimose. Hic incipit sexta pars in qua agitur de his q̄ facta sunt tpe achaz regis iude: in quo terminatuꝫ fuit regnuꝫ israel. Igit̄ p̄mo Diuisio describit̄ ipsius achaz multiplex ꝑuaricatio. secundo regni israel termiatio.ca.xvij. Presens ꝗo ca.diuidit̄ i q̄tuor ptes. q: p̄mo describit̄ achaz vt ꝑuersus i ꝯuersatione. scd̄o vt incredulus in ꝓphetica d̄nūciatiōe/ibi: Misit aūt achaz. tertio vt ꝓphanus in religione/ibi: Cūq3 vidisset. quarto vt temerarius in adulatiōe/ibi: Tulit autē rex. Circa primū tāgit̄ ꝑuersitas achaz in omittēdo leg' opa ad q̄ tenebat̄/cuꝫ dicit̄: Nō fecit qd erat placitum i ꝯspectu dn̄i. scd̄o cōmittēdo ea q̄ ꝓhibebantur/cū dicit̄: d ¶ Sꝫ am.i vi.re.is.idol' immolādo. e ¶ Insuper ꝛ fi.cō. Istud potest intelligi dupliciter. Translatio p igne duplex Uno modo ꝑ mortē filij. q: sicut dictū fuit Leuit'.xx.a. Idolū moloch erat ereū/ꝛ intus cōcauū: et i illa cōcauitate fiebat ignis quousq3 illud idolū eēt ignitū: ꝛ tūc in manibus idoli ponebat̄ puer idolo ꝯsecrat': ꝛ sacerdotes idoli ꝑcutiebāt in tympanis: ne pr̄es audirēt clamorē pueri moriētis: ꝛ crederēt ip̄m sine afflictiōe trāsisse ad gloriā. ꝛ ꝓpter h' loc' ille vocat̄ thophet: qd signat tympanuꝫ in hebreo. ꝛ sic quod dr hic: Trāsferens ꝑ ignē. intelligit̄ de trāslatione de vita p̄senti ad aliā. Alio mō intelligit̄ sine morte filij. Ex h' eīn ꝙ ignis habet ꝟtutē purgatiuā: sic videmus ꝙ metalla a rubigine ꝛ ipuritate purgāt̄ ꝑ ignē. sic credebāt antiq̄ ꝙ purgaret ab ipuritate spūali. ꝛ vsq3 hodie credūt h' tartari. ꝛ iō exnei veniētes ad p̄ntiā ipatoris trāseūt int̄ ignes factos hic ꝛ ide: vt sic purificati appeāt corā ip̄o. Et forsitā vtroq3 mō fecit achaz idolatra fecit de filijs suis vnū trāsferēs ꝑ ignē. p̄mo mō offerēs ip̄m idolo: alios āt purgās ꝑ trāsitū int̄ ignes. vn̄ h' dr i singl'ari: Filiū suū.cō. q̄si dr: ꝯgnās illū trāslatū ꝑ ignē d vita p̄senti ꝑ mortē. et huic mō dicēdi cōcordat Joseph' di. ꝙ achaz filiū suū imolauit idolo i holocaustū. Holocaustū eīn ē sacrificiū totū incensū.ij. ꝗo Para.xxviij. dr ꝙ achaz lustrauit.i.purgauit filios suos i igne: q̄si in h' designās alios filios suos purgatos secūdo mō ꝑdicto. g ¶ Et sb oi li.fr. In talib' ei loc' delectabilib' ali q̄ idola colebant̄. h ¶ Tūc as. ra.ꝛc. ꝛ ph. isti ei duo reges ꝯ ꝑmittēte fuerūt ad iuicē ꝯfedera ti ad iuadēdū achaz demerit' su is exigētib'. i ¶ Nō va.su.e. q: nō potuerūt cape hierl'm ꝓpter muroꝝ fortitudinē: vt dicit Joseph'. k ¶ In tpe il.re. Ui dēs eīn ꝙ nō poterat cape hierusalē/dimisit obsidionem: ꝛ expugnauit hailā/expellēs inde iudeos. l ¶ Misit. Hic ꝯn̄r describit̄ achaz vt icredulus ꝓphetice denūciationi. ꝯm ꝙ hr̄ Esa.vij. ꝙ esaias denūciabat sibi salutem a dn̄o: ꝛ ꝙ sup h' peteret signū: sed ipse renuit: ꝛ ad auxiliū humanū refugit. Sciēdū tn̄ ꝙ sic dicit Joseph': recedēte rege syrie ad terrā suā: achaz se credidit ꝑualere regi isrl': ꝛ egressus est ad pugnā ꝯtra eū: ꝛ multi de suis trucidati sūt et captiuati: vt hr̄.ij. Paral. xxviij. et tūc achaz misit nuncios ad regē assyrioꝝ/petēs auxilium ab eo: vt hic dr. ꝛ supposuit se tributo ei'. Ascēdit āt rex assyrioꝝ i damascū i fauorē ipsi' achaz: q: illa erat ciuitas metropol' regni syrie. m ¶ Perre.r.ach.i oc. th. ad regratiādū ei ꝟbis ꝛ mūeribus ꝛ obsequijs: eo ꝙ interfecerat eius aduersariū. n ¶ Cūq3 vi. Hic ꝯn̄r describit̄ achaz vt ꝓphanus in religione.i.i vero cultu dei: q: fecit in atrio dn̄i altare sacrilegū: amouens altare quod erat cultui diuino cōsecratū. et h' est qd dr h': Cūq3 vi. alta.da. qd erat dedicatū cultui idoloꝝ. o ¶ Misit rex ach. ad vri. q̄ erat summ' sacerdos in hierusalē. p ¶ Exēplar eius. vt faceret ꝯsimile i atrio tēpli dn̄i. qd ꝛ factū est. vn̄ subdit̄: q ¶ Cūq3 v.rex.s.achaz. r ¶ Uidit al. ꝛ ve.ē.il. ꝯtra diuina p̄cepta. s ¶ Porro ꝛc. trās. ne sup illd fierēt holocausta et sacrificia. vn̄ sabdit̄: t ¶ Precepit q3 ꝛc. sup illud sup altare mai' ꝛc.i. sup illud ⁎ qd erat

rū regū iuda: In dieb' illis cepit dn̄s mittere in a b iudā rasin regē syrie/ꝛ phacee filiū romelie. Et dormiuit ioathan cuꝫ p̄rib' suis: sepultusq3 est cum eis in ciuitate dauid patris sui: ꝛ regnauit achaz filius eius ꝓ eo. Ca.XVI

ANno deciōseptio phacee filij romelie regūit achaz fili' ioathā regl iuda. Uigiti ānoꝝ erat achaz cū re gnare cepiꝫ: ꝛ sedecim anis regūit i hierl'm. Nō fec̄ qd erat placitū i cōspectu dn̄i dei sui/ sic dd p̄r ei': sꝫ ambulauit i via regū isrl'. Insup ꝛ filiū
a ¶ i holocaustū. b ¶ i valle beennō. hec ē vallis filij ennon.
a suū ꝯsecrāuit/trāsfērēs ꝑ ignē ꝯm idola gētiū q̄ dissipauit dn̄s corā filijs isrl'. Immolabat q3 victias/ꝛ adolebat incēsū i excelsis ꝛ i collib' ꝛ sb oi ligno frōdoso. † Tūc ascēdit rasin rex syrie/ꝛ phacee fili' romelie rex isrl' i hierl'm ad ꝑliādū. Cūq3 obsiderēt achaz: nō valuerūt supare eū. In tpe illo restituit rasin rex syrie hailaꝫ syrie: ꝛ eiecit iudeos d haila. Et idumei ꝛ syri venerūt i hailā/et habitauerūt ibi vsq3 in diē hāc. Misit aūt achaz nūcios ad theglathphalasar regē assyrioꝝ/dicēs: Seru' tu' ꝛ fili' tu' ego sū. Ascēde ꝛ saluū me fac de manu reg' syrie/ꝛ de manu regis isrl': q̄ ꝯsurrexerūt aduersū me. Et cū collegisset argētū ꝛ auꝝ qd iueniri potuit i domo dn̄i ꝛ i thesaur' regijs: misit regi assyrioꝝ mūera: q̄ ꝛ acq̄euit volūtati ei'. Ascēdit aūt rex assyrioꝝ i damascū: ꝛ vastauit eā: et trāstulit habitatores eius cyrenen: rasin aūt int̄fecit. Perrexitq3 rex achaz i occursū theglathphalasar regi assyriorū i damascū. Cūq3 vidisset altare damasci: misit rex achaz ad vriā sacerdotē exēplar ei' ꝛ similitudinē iuxta oē op' ei'. Extruxitq3 vrias sacerdos altare. Juxta oia q̄ ꝑceꝑat rex achaz d damasco: ita fecit vrias sacerdos donec vēiret rex achaz de damasco. Cūq3 venisset rex de damasco/vidit altare: ꝛ venerat' ē illud. Ascēditq3 ꝛ imolauit holocausta ꝛ sacrificiū suū: ꝛ libauit libamina: ꝛ fudit sāguinē pacificoꝝ q̄ obtulerat sup altare. Porro altare ereū qd erat corā dn̄o trāstulit d facie tēpli/ꝛ de loco altar' ꝛ d loco tēpli dn̄i: posuitq3 illd ex latere altar' ad aq̄lonē. Precepit q3 rex achaz vrie sacerdoti/dicens: Sup altare mai' offer holocaustū matutinū ꝛ sa/

Moralit̄. c ¶ Anno decioseꝑ.ph.fi.ro.re.ach.ꝛc. de q̄ subdit̄: e ¶ Insup ꝛ fi.su. cōse.trās.eū ꝑ ig. Moralit̄ aūt filios suos ꝑ ignē trāsferre: ē ipsos in igne cupiditatis ꝛ lasciuie in p̄senti vita q̄ trāsitus est nutrire. f ¶ Immola.q3 vi.in ex. Hoc aūt moraliter facit q̄ bona sua ꝯsumit in actib' vanitatis. g ¶ Et sub omi li.fron. qd facit hō moralit̄ luxuriose viuendo. ad h' eīn circa idolatrie loca arbores ꝛ luci plātabant̄: vt ibi luxurie act' exercerent̄. s ¶ Porro al.ereū ꝛc. de fa.tem.ꝛc. Et idē fecit ⁎ de lateribus

Musach sabbati

a Musach q̄z. Ra. ē edificiū positū i vestibl'o tēpli vbi reges qn̄ sabbo ad tēplū ibāt elemosynā mittebāt: et ita musach sabbi gaçophylaciū ē regū/ sic corbonan sacerdotū. Musach q̄ꝫ ꝛc. ꝛ igressū reg. exte. Rab. Nō iō cōuertit in tēplū dn̄i ꝙ i eo cultui di ꝑuiret: sꝫ vt cū tēplo ꝓphanaret/ studēs placere regi assyrioꝝ magis q̄ꝫ deo. vt cū illuc vēiret illd vidēs ꝯcupiscēt ꝛ auferret sicalia multa achaç sibi tribuēte: q̄ inueniret grām illius.

Adduxit

crificiū vespꝛtinū: ꝛ holocaustū regis ꝛ sacrificiū ei⁹: ꝛ holocaustū vniuersi ppl'i terre ꝛ sacrificia eoꝝ ꝛ libamīa eoꝝ/ ꝛ oēm sāguinē holocausti/ ꝛ vniuersū sāguinē victime sup illud effūdes. Altare vo ereū erit a paratū ad volūtatē meaꝫ. Fecit igit vrias b sacerdos iuxta oia q̄ ꝑceꝑat ei rex achaç. Tulit aūt res achaç celatas bases/ et lute c rē q̄ erat desup: ꝛ mare deposuit d bobus ereis q̄ sustētabāt illud: ꝛ posuit sup pauimētū stratū lapide. d Musach q̄qꝫ sabbati e qd edificauerat i tēplo/ ꝛ igressū reg. exte f

¶ nō causa religionis/ sed luctus.

rius ꝯuertit in tēplū dn̄i ꝓpter regē assyri g orū. Reliq̄ aūt verboꝝ achaç ꝛ que fecit: nōne hec scp̄ta sunt i libro sermonū dierū regū iuda: Dormiuitqꝫ achaç cū patrib⁹ suis: ꝛ sepultus ē cū eis i ciuitate dauid: et regnauit eçechias fili⁹ ei⁹ ꝓ eo. Ca.XVII

Anno duodecimo achaç reg. b iuda regnauit osee fili⁹ hela i samaria sup israel nouē ānis: i fecitqꝫ malū corā dn̄o: sed nō k sicut reges israel q̄ ante eū fuerūt. Contra l hūc ascēdit salmanasar rex assyriorū: et factus est ei osee seruus: reddebatqꝫ illi tributa. Cūqꝫ dep̄hēdisset rex assyrioꝝ osee m ꝙ rebellare nitēs misisset nūcios ad Sua regē egypti: ne ꝑstaret tributa regi assyriorū: sicut singulis annis solit⁹ erat: obsedit n eū: ꝛ vinctū misit in carcerē. Peruagatusqꝫ est oēm terrā: ꝛ ascēdens samariā/ obse o dit eū trib⁹ annis. Anno aūt nono osee/ cepit rex assyriorū samariā: ꝛ transtulit isra p el in assyrios: posuitqꝫ eos i haila/ et in habor iuxta fluuiū goçan in ciuitatibus medorū. Factum est autē cum peccassent fi q lij israel dn̄o deo suo/ qui eduxerat eos de

Nico. de lyra

qd erat factū d nouo: qd reputabat mai⁹ scītitate: licet eēt sacrilegū i ꝟitate. a Altare vo ereum. qd fuerat dn̄o dedicatū: erit paratū ad volū. meā. i. vt fiat inde qd mihi placuerit. Et dicunt expositores cōiter: ꝙ inde fecit illud horologiū famosū de q̄ habet .i.xx.ca. b Fecit igit vr. timore regis/ et iaꝫ corrupt⁹ idolatria. c Tulit aūt rex. Hic ꝯn̄ter describit achaç vt temerari⁹ i adulatione: qꝛ vt placeret regi assyriorū amouit ea q̄ erāt ad cultū diuinū: ꝛ spēaliter q̄ ꝑtinebāt ad deuotionē regū. ꝛ h̄ est qd dꝛ: Tulit autē rex a. ce. ba. ꝛ lu. i. luteres. x. ꝛ. x. bases: de q̄bus h̄r. s. iij. lib. ca. vij. d Et posuit sup pa. vt nō essent ad aliqd obsequiū i diuio cultu. e Musach q̄ꝫ. Dicunt expositores cōiter: ꝙ erat q̄ddā gaçophylaciū vbi dieb⁹ sabbatoꝝ ponebat oblatio regū ꝓ agēdis necessarijs in tēplo. Ra. Sa. dic ꝙ erat q̄dā loc⁹ i porticu tēpli gratiose coopertus: in quo sedebat rex in die sabbati ꝛ i solēnitatibus magnis.

B f Et in re. ex. cō. in tem. dn̄i. Erat eīn quedā via de domo reg. ad templū/ ꝑ quā rex veniēs ad tēplū poterat videri: ꝛ illā viam sic obturauit/ ꝙ nō poterat ꝑ illā viā aliq̄s igredi tēplū dn̄i. g Pro pter regē assy. i. vt si rex assyriorū illuc veniret/ videret q̄lit amouisset cultū dei: ꝛ ꝙ nō esset via de palatio reg. ad tēplū: vt sic achaç se ostenderet trāsisse ad cultū reg. assyriorū.

Moraliter — de luterib⁹ ꝛ de mari de eneo ꝛ musach sabbati: vt h̄r infra eo. ca. Per altare eneū i q̄ offerebāt holocausta/ significat cor hūanū: in q̄ debēt offerri deuotiōis sacrificia. qd de loco suo trāffert/ qn̄ cor hūanū a deo ꝑ mortale pctm̄ auertit. In mari eneo lauabāt sacerdotes offerētes: i luterib⁹ autē offerēde carnes. Igit mare transfert de loco suo/ qn̄ offerētes accedūt imūdi corā dn̄i. Esa. j. d. Cū multiplicaueritis orōnē nō exaudiā: man⁹ eīn vrē sanguine plene sūt. Sed luteres amouent/ qn̄ ꝑces indebite offerunt. Vn̄ dicit Beda sup Marcū: Est orō q̄ pctm̄ facit. Et sequit: Qui eīn de diuitijs vel honoribus seculi/ aut certe d inimici morte sollicit⁹ obsecrat: ip̄e i infimis iacēs viles ad deū ꝑces mittit. Musach sabbati ꝑm glo. loc⁹ erat vel gaçophylaciū i q̄ regis oblatio ponebat. Moralit igit musach amouere: est oblationes ecclesie debitas vel cōsuetas subtrahere. Ca.XVII

Diuisio

Anno duode. ach. ꝛc. Hic ꝯn̄r describit terminatio regni isrl'. Circa qd ꝑmo ponit ppl'i isrl' trāslatio. scdo ppl'i gētilia adductio/ ibi: Adduxit aūt rex assy. ꝛc. Prima i duas. qꝛ ꝑmo describit dicta trāslatio. scdo trāslatiōis cā ꝛ rō/ ibi: Factū est aūt. Circa ꝑmū dꝛ: b Anno duo. ach. reg. iuda re. osee. In ꝑncipio ꝑcedētis ca. dicit: ꝙ achaç cepit regnare anno. xvij. phacee: qui regnauit. xx. annis: vt dicit in eodem ca. et sic de regno phacee nō rema

nō remanebāt nisi. iiij. anni ad pl⁹ qn̄ achaç cepit regnare. Cū igit osee iterfecto phacee regnauerit ꝓ eo: sequit ꝙ osee cepit regnare anno q̄rto achaç. Ad h̄ dicūt aliq̄: ꝙ licet tūc cepit regnare ipse osee: tn̄ nō obtinuit regnū in pace vsqꝫ ad. xij. annū achaç. et ꝑm h̄ dꝛ h̄ ꝑmo regnasse. xij. anno achaç. s. pacifice: qꝛ octo annis an̄ habuerat guerram cū amic. ipsi⁹ phacee/ quē occiderat. Alij vo dicūt: ꝙ octo ānis fuit seru⁹ regis assyrioꝝ. ꝛ vltio anno q̄ fuit. xij. ipsi⁹ achaç negauit ei tributū. ꝛ sic dꝛ exp̄sse incepisse regnare: videlicet tāqꝫ liber a seruitute tributi. ꝛ sili mō exponit dupliciter qd s̄bdit: i Nouē an. s. i pace mō ꝑdicto/ vl' liber a tributo: lꝫ pluribus ānis an̄ regnauerit/ vt dictū ē. k Fecitqꝫ ma. co. d. ei⁹ mādata trāsgrediēdo. sꝫ nō sic reges isrl' q̄ an̄ eū fuerūt: qꝛ ꝑmisit ppl'm isrl' ascēdere i hierl'm i solēnitatib⁹: qd nō ꝑmiserāt alij. Sic eīn dictū fuit. iij. Reg. ca. xiij. hieroboā posuerat custodes i vijs: ne aliq̄ de regno suo deuoti ascenderent in hierl'm orare. ꝛ ita fecerūt alij reges ip̄m sequētes: sed ille amouit. Cui⁹ cā fuit vt dic Ra. Sa. ꝙ vituli aurei q̄s fecerat hieroboā/ iā erāt amoti ꝛ capti ꝑ reges syrie ꝛ assyrioꝝ: q̄ terrā illam dep̄dati fuerāt: vt ptꝫ ex ꝑdictis. l Cōtra hūc ascē. sal. ꝛc. primo anno quo regnauit imediate post phacee. ꝛ extūc fuit ei tributari⁹. cetera patēt vsqꝫ ibi: n Obsedit ꝛc. Hoc dꝛ hic ꝑ anticipatione: qꝛ h̄ factū fuit in fine regni osee: qn̄ samaria expugnata ibidē capt⁹ fuit. q Factū est aūt. Hic ꝯn̄r ponit trāslatiōis israel rō: qꝛ offenderāt deum suū multipliciter. ꝛ ideo ꝑmo circa h̄ ponit eoꝝ trāsgressio. scdo trāsgressionis rep̄hē

Diuisio

Moralr. b Anno duode achaꝫ re. iuda re. osee ꝛc. Rex a regēdo. Igit ꝑ osee regē q̄ malū fecit corā dn̄o/ significat mal⁹ ꝑlat⁹: q̄ male se habet in regēdo ppl'm sibi cōmissuꝫ a deo. Et qm̄ q̄ facit pctm̄ seruus est pcti: Joh. viij. d. ꝛ ꝑ ꝯn̄s seruus diaboli est. ideo sequit: l Cōtra hūc as. rex as. ꝛc. et fact⁹ ē ei osee ser. Salmanasar eīn iterp̄tat sētiēs carcerem. Qd cōuenit diabolo. qꝛ certitudinaliter scit se ad inferni carcerē deputatum. Assyrij vo facture vigilātes interp̄tant. ꝓpē qd ꝑ eos demones q̄ nūqꝫ dormiunt/ significant. Et sic ꝑ salmanasar regē assyrioꝝ significat ꝑnceps demonū. cui malus ꝑlatus seru⁹ efficit: qꝛ ꝑ mortale peccatū ei subijcit. Sed qm̄ pctōr nō statim habituat in malo firmiter ꝛ fixe: sed aliqn̄ vult ad bonū redire: ꝛ tūc diabolus fortius eū impugnat/ vt ꝑ ꝯsuetudinē peccādi ligatū ip̄m teneat: qꝛ ꝯsuetudo ꝑ modum nature inclinat. iō subdit: m Cūqꝫ dep̄hēdisset rex assyriorū ꝙ rebellare nitēs mi. ꝛc. sequitur: o Et ascendēs sal. obsedit eā. Et capta ciuitate capt⁹ fuit rex ei⁹ osee: ꝑ quē vt dictū est malus ꝑlat⁹ designat. Et qm̄ ad casū ꝑlati sequit casus ppl'i: ꝑm ꝙ dicit Grego. i pasto. Cū pastor ꝑ abrupta gradit/ ꝯn̄s est vt grex ad ꝑcipitiū sequatur. ideo sequit: p Et trāstulit isrl' in assy. i. populū malo ꝑlato subditū in subiectionē demonū. Hui⁹ aūt causa subditur: q Factū est autē cum pec. filij isrl' ꝛc. Vbi diffuse ponit multipliciū pctōꝝ ꝑpetrati/ ꝛ ꝑpetrantiuꝫ obstinatio: q̄ fuerūt causa translationis isrl' in assyrios. et ꝑ hoc significatur ꝙ pctōꝝ opatio ꝛ peccātiū obstinatio sunt cā trāslationis mali ꝑlati ꝛ sequētis eū populi ad ꝑenā inferni.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

a ¶ Adduxit autē rex assy. Rab. Rex assyrius: id est diabolus cū suo exercitu populū ecclesiasticū obsidēdo ꝛ deuastādo quotidie afficit: cū eos ꝓpter peccata cōmissa de sedib⁹ ꝓpriis euellēs defert i terram alienam. vñ: Super flumina babylonis illic sedim⁹ ꝛ fleuim⁹: dū recordaremur sion. (Ps. 136. a) b ¶ Et vnaq̄ꝗ gēs. Ra. In libro locorum legit̄: ꝙ benoth ꝛ nergel fuerūt ciuitates q̄s ꝯstruxerūt in iudea q̄ de babylonia trāsierāt. Asuna quoqꝫ oppidū edificauerūt q̄ ad eam venerant de emath. Nebaaz ꝛ tharthac ciuitates sunt quas euei in iudea cōdiderūt. ¶ Rab. Videt̄ iuxta consequentiaꝫ sermonis et idolorū q̄b⁹ he gentes prius seruierāt/ hic posse vocabula intelligi: q̄ cū dictuꝫ esset: Et vnaqueqꝫ gens fabricata est deū suū: quasi ad expletionē sententie subiunctum est: Viri em̄ babylonici fecerūt sochoth benoth: id ē tabernacula benoth

Ni. de lyra

nis reprehensio/ ibi: Et testificatus est. tertio eoꝝ obduratio/ ibi: Qui nō audierunt. Circa primū dicit̄: Factū est autem cum pec. fi. israel. multipliciter ꝛ lōgo tp̄e. a ¶ Et am. ꝛc. q̄s cō. do. ꝓpter qḋ iustuꝫ erat ꝙ ipsi simılit̄ cōsumerentur ꝛ deiicerent̄ de terra. b ¶ Et regū is. Istud refert̄ ad illud qḋ p̄mittitur: Iuxta ritū gentium: q̄ reges israel primo declinauerūt ad idolatriā: ꝛ ex consequēti ppl's. vñ frequēter dictū est in p̄cedentib⁹: ꝙ reges israel ambulabant in viis hieroboā qui peccauit ꝛ peccare fecit israel. c ¶ A turre custo. ꝛc. Vocat̄ hic turris custodum fortaliciū vbi sunt pauci habitatores. Et est sensus: ꝙ a minima villa vsqꝫ ad maximā in omnib⁹ vigebat idolatria. d ¶ Fecerūtqꝫ ver. pessi. id ē facta siue opa: eo mō loquendi quo dicit̄. ꝫ. ii. li. ca. i. Quod est verbū qḋ factum est. e ¶ Et coluerunt immūdici. i. idola que a iudeis vocantur immūdicie. f ¶ Et testifica. est dñs. Hic ꝯsequenter describit̄ peccātiū rep̄hēsio/ videlicet p̄ ꝓphas

terra egypti/ de manu pharaōis regl̄ egypti: coluerūt deos alienos: ꝛ ambulauerūt iuxta ritū gentiū q̄s consumpserat dñs in cōspectu filioꝝ israel ꝛ regū israel: q̄ sil'r fecerāt. (a ¶ al's ostenderunt.) Et irritauerūt filii isrl' verbis nō rectis dñm deum suū: ꝛ edificauerūt sibi excelsa in cūctis vrbib⁹ suis: a turre custodū vsqꝫ ad ciuitatē munitā. (a ¶ .i. a castro vsqꝫ ad ciuitatem.) Fecerūtqꝫ sibi statuas ꝛ lucos in oī colle sublimi: ꝛ subter oīne lignū nemorosum: ꝛ adolebāt ibi incēsuꝫ sup aras/ in morē gētiū q̄s trāstulerat dñs a facie eoꝝ. Fecerūtqꝫ v̄ba pessima/ irritātes dñm: ꝛ coluerūt imūdicias: de q̄b⁹ p̄cepat dñs eis ne facerēt v̄bū hoc. (a ¶ monuit. sic. ii. Timoth. iiii. Testificor corā deo ꝛ iesu christo ꝛc.) Et testificatus ē dñs in isrl' ꝛ in iuda p̄ manū oīm ꝓphetaꝝ ꝛ videntiū/ dicēs: Reuertimini a viis v̄ris pessimis: ꝛ custodite p̄cepta mea ꝛ cerimonias iuxta oēꝫ legē quā p̄cepi patrib⁹ v̄ris: ꝛ sicut misi ad vos in manu seruoꝝ meoꝝ ꝓphetaꝝ. Qui nō audierūt: ſꝫ indurauerūt ceruicē suā/ iuxta ceruicē patrū suoꝝ: q̄ noluerūt obedire dño deo suo. Et abiecerūt legitima ei⁹: ꝛ pactū qḋ pepigit cū patrib⁹ eoꝝ: ꝛ testificatiōes q̄b⁹ cōtestatus ē eos. (a ¶ .i. lege. ¶ al's nem. ¶ vel qua.) Secutiqꝫ sūt vanitates: ꝛ vane egerūt: ꝛ secuti sunt gētes q̄ erāt p̄ circūitū eoꝝ: sup q̄b⁹ p̄ceperat dñs eis/ vt nō facerēt sicut ꝛ ille faciebāt. Et dereliq̄runt oīa p̄cepta dñi dei sui. Fecerūtqꝫ sibi ꝯflatiles duos vitulos ꝛ lucos: ꝛ adorauerūt vniuersam militiā celi. Seruierūtqꝫ baal: ꝛ ꝯsecrabāt ei filios suos ꝛ filias suas p̄ ignē. Et diuinatiōib⁹ iseruiebāt ꝛ auguriis: ꝛ tradiderūt se vt facerēt malū corā dño ꝛ irritauerūt eū. Iratusqꝫ ē dñs vehemēter israeli: ꝛ abstulit eos a cōspectu suo: ꝛ nō remāsit nisi tribus iuda tm̄modo. (a ¶ vel regnū iuda/ vt cōmuniter dicebat̄ etiā beniamin ꝛ leui.) Sed nec ipse iuda custodiuit mādata dñi dei sui: verūtm̄ ambulauit in errorib⁹ israel/ q̄s opat⁹ fuerat. Proiecitqꝫ dñs oē semē isrl': et afflixit eos: ꝛ tradidit eos i manu diripiētiū: donec ꝓiiceret eos a facie sua: ex eo iā tp̄e quo scissus ē isrl' a domo dauid: ꝛ cōstituerūt sibi regē hieroboā filiū nabath. Sepauit em̄ hieroboā isrl' a dño deo: ꝛ peccare eos fec̄ pctm̄ magnū. Et ambulauerūt filii isrl' i vniuersis pctis hieroboā q̄ fecerat nec recesserūt ab eis vsqꝫ q̄ auferret dñs isrl' a facie sua: sicut locut⁹ fuerat i manu oīm seruoꝝ suoꝝ ꝓphaꝝ. Trāslatusqꝫ ē israel de terra sua i assyrios vsqꝫ i hāc diē. † Adduxit aūt rex assurioꝝ viros de babylōe/ ꝛ de cutha/ ꝛ de ahaiath/ ꝛ de emath/ ꝛ de sepharuaim: ꝛ collocauit eos i ciuitatib⁹ samarie p̄ filiis isrl': q̄ posséderūt samariā: ꝛ habitauerūt in vrbib⁹ eius. Cūqꝫ ibi habitare cepissent: nō timebāt dñm: ꝛ imisit eis dñs leones/ q̄ iterficiebāt eos. Nunciatūqꝫ est regi assyrioꝝ ꝛ dictū: Gentes q̄s trāstulisti ꝛ habitare fecisti in ciuitatib⁹ samarie/ ignorāt legitima dei terre: ꝛ immisit in eos dñs leones: ꝛ ecce interficiunt eos: eo ꝙ ignorēt ritum dei terre. Precepit autē rex assyrioꝝ/ dicens: Ducite illuc vnū de sacerdotibus/ q̄s inde captiuos adduxistis: vt vadat ꝛ habitet cum eis: ꝛ doceat eos legitima dei terre. Igit̄ cū venisset vnus de sacerdotib⁹ his q̄ captiui ducti fuerāt de samaria: habitauit in bethel: ꝛ docebat eos quō colerēt dñm. Et vnaqueqꝫ gēs fabricata est deū suū. Posuerūtqꝫ eos i pha-

per ꝓphetas a deo missos qui erant digni fide. g ¶ Qui non au. Hic ꝯñter ponit̄ eoꝝ obduratio in malis p̄seuerādo. iō subdit̄: h ¶ Et abiece. le. q̄stum ad cerimonialia precepta. i ¶ Et pactū. q̄stum ad moralia. k ¶ Et testificati. q̄stum ad iudicialia q̄ ꝓcedunt per testes. Vel aliter: Testificationes. i. penas i lege cōminatas trāsgressoribus: quas nō timuerunt. l ¶ Secutiqꝫ sunt vanitates: id ē idola vana virtutē nō habentia. m ¶ Fecerūtqꝫ sibi confla. duos vitulos. tēpore hieroboam. n ¶ Et adorauerunt vni. mili. celi. id ē solē/ lunā/ iouē/ venerē/ ꝛ sic de aliis. o ¶ Et cōsecra. ei fi. ꝛc. sicut expositum est de achaz capitulo p̄cedēti. p ¶ Et tradiderunt se. voluntati demonis in omnibus assentiendo. q ¶ Sed nec ipse iuda. q̄ aliqui d̄ regibus iuda deprauati fuerunt per vxores q̄s acceperāt de filiabus regum isrl': vt ptꝫ ex supradictis. r ¶ Ex eo iā ꝛc. a do. mo da. extunc em̄ declinauit israel a vero cultu dei p̄ ipsum hieroboam. s ¶ Translatusqꝫ est is. de ter. sua. ꝓpter mala p̄dicta. t ¶ Adduxit autē. Hic ꝯñter describitur populi extranei adductio/ cū d̄r: Adduxit ꝛc. vi. d̄ ba. Volebat enim illam terrā secure tenere sub manu sua. ꝛ iō amoto populo natiuo fecit illuc venire hoīes d̄ regno suo qui essent sibi magis fideles. v ¶ Nō timebāt dñm. quia erant nutriti i idolatria. x ¶ Et imisit eis dñs le. Tū q̄ terra ꝓ magna parte erat deserta: ꝛ ideo multiplicate fuerunt ibi bestie. Tum in penaꝫ sue idolatrie. y ¶ Ignorāt le. dei terre. Isti enim qui erāt gētiles credebāt ꝙ s̄m multitudinē terrarū ꝛ regnoꝝ eēt multitudo deoꝝ: quoꝝ q̄libet in terra sibi appropriata cultū sibi debitum ꝛ specialeꝫ vellet habere. ꝛ ideo missus fuit illuc vnus de sacerdotibus terre israel. z ¶ Et docebat eos quō co. do. nō tamē p̄fecte: quia erat de sacerdotib⁹ samarie/ et non de hierl'm. a ¶ Et vnaq̄qꝫ gens fabri. est deū suū. id est fecit sibi idolū simile

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

A B benoth: qd est nomē idoli. In se/quētibꝰ ōndit adramalech ꝛ ana/melech/idola fuisse vrbis sephar/uaim: ita videt ꝯsequēs vt ꝛ ner/gel cutheoꝝ/ asuna ematheoꝝ/ nebaath ꝛ tharchac idola fuerūt eueoꝝ. a ¶ Et cū dñm co. ꝛc. Habēt heretici quedā sacramēta cōia cū sctā ecclia/ ꝛ quasdā snias scpturaꝝ rite intelligūt: sꝫ tn̄ idol imūdoꝝ spirituū seruiūt. Videt eis timorem dei rite se custodire: cū ꝑm sensū suū ṽitati se putāt fa/uere: sed qꝛ catholice fidei vnita/tē spernūt/ malignoꝝ spirituū vo/lūtatibꝰ obtēperāt: ꝛ nō solū inuē/tores ꝑmi erroꝝ (q̄s pr̄es samari/tanoꝝ significāt) h faciūt/ sꝫ ꝛ seq̄/ces eoꝝ: q̄s filioꝝ noīe ꝛ nepotuꝫ intelligimus.

Ca. XVIII

Anno tertio osee ꝛc. b ¶ Ezechias. Apphendēs dñm vl fortitudo dñi. Naꝫ redēptor nr̄ dñs fortis dñs potens in ꝑlio: nō solū idola gentiū ꝯtriuit/ ꝛ cultuꝫ idolatrie dissipauit: q̄tinꝰ vniꝰ dei noticiā haberēt/ eiusq̄ cultui digne mācipareñt: quin ipsaꝫ litterā legis mosaice/ quā ille ppl's legalis assidua lectiōe resonabat ac ꝓ magno habebat/ cōtriuit: ac sensū spūalē in ea intelligere eos docuit. c ¶ Cōfregitq̄ serpē/tē eneū. Eçechias serpētē cōfre/git: qꝛ in dño deo sperauit/ nō in eneo ꝓpēte. d ¶ Noesthā vo. qd interꝑtat es eoꝝ: vt quem illi ꝓ numine colebant: i dictis eius metallū eē ēē/ nō deū agnoscerēt. ꝯ Rabsacē

Ps.22.b

B

Nico. de lyra

✱ sit illi qd colebat in ciuitate vl tra vnde fuerat illuc adducta. a ¶ Viri eñ baby. fe. so. be/noth. Qd i hebreo sonat tabernaculū alarū. Dicit eñ Ra. Sa. ꝙ istud idolū erat factū ad modū galline habentis pullos: ita ꝙ so/choth signat domū/ benoth autē idolū seu idola ibi posita. Babylonij eñ multū innitebant cōstel/lationibus. ꝛ ideo aliq̄ eoꝝ fece/runt idolū in veneratione cōstel/lationis: q̄ apud vulgares vocat gallina pullinaria. apd litteratos ṽo pliades. sicut ꝛ aliq̄ alij facie/bāt imaginē soli/ ꝛ aliq̄ lune: pro/ut habet in pluribus locis scptu/re. b ¶ Et nihi. cole. dñm: sed nō ꝑm instructionē sacerdotis p̄/dicti. vn̄ ꝛ recipiebāt q̄nq̄ libros moysi: et sic partim erāt gētiles/ partim iudei. c ¶ Fecerūt au/tē si. de no. sa. i. d vilibꝰ ꝑsonis q̄ nō erant de genere sacerdotali ꝑm legē moysi. d ¶ Nō timēt dñm. s. ꝑfecte: put p̄cipit in lege. iō subdit: Nec custodi/unt cerimonias eius ꝛc. Cetera patent.

¶ In ca. xvij. vbi dicit i postilla: Et docebat eos quomodo colerent dñm.

Additio. In hebreo dr: Docebat eos quō timerent deum. et silr vbicūq̄ i hoc ca. dr de samaritanis ꝙ coluerūt deū: hebraica ṽitas habet loco colere/ timere: qd veriꝰ dr. Nā licet samaritani possint dici timētes deū timore ꝓuili: nō tn̄ ꝓprie pn̄t dici colētes deū: qꝛ i vero cultu reqrit fides ꝛ charitas/ q̄ i ipis nō erat: cū vere eēnt idolatre.

nis excelsis q̄ fecerāt samarite/ gēs ꝛ gens in vrbibꝰ suis i q̄bꝰ habitabāt. Viri eñ ba/bylonij fecert sochoth benoth. Viri āt cu/theni fecert nergel: ꝛ viri de emath fecerūt asuna: porro eueḩi fecert †nebahaç ꝛ thar/thac. Hi aūt q̄ erāt de sepharuaim cōbu/rebāt filios suos igni: adramelech et ana/melech dijs sepharuaim: ꝛ nihilominꝰ co/lebāt dñm. Fecerūt aūt sibi de nouissimis sacerdotes excelsoꝝ: ꝛ ponebāt eos i pha/nis sublimibꝰ. Et cū dñm colerēt: dijs q̄ꝫ suis seruiebāt iuxta ꝯsuetudinē gētiū: de q̄/bus trāslati fuerāt samariā. Vsq̄ i p̄sentē diē morē sequūt antiquū. Nō timēt dñm: neq̄ custodiūt cerimonias eiꝰ atq̄ iudicia: ꝛ legeꝫ ꝛ mandatū qd p̄ceperat dñs filijs iacob/ quē cognominauit isrl: et pcusserat cū eis pactū: ꝛ mādauerat eis/ dicēs: Nolite timere deos alienos: ꝛ nō adoretis eos/ neq̄ colatis eos: ꝛ nō imoletis eis: sed dominū deū vr̄m q̄ eduxit vos de terra egypti i fortitudine magna ꝛ i brachio extēto: ipm timete/ et illuꝫ adorate: ꝛ ipsi imolate. Cerimonias q̄ꝫ ꝛ iudicia ꝛ legē et mādatū qd scripsit vobis custodite: vt faciatis cū/ctis diebꝰ: ꝛ nō timeatis deos alienos. Et pactū qd pcussit vobiscū/ nolite obliuisci: nec colatis deos alienos: sed dñm deū vestrū timete: et ipse eruet vos de manu oim inimicoꝝ vr̄oꝝ. Illi ṽo nō audiert: sed iuxta ꝯsuetudinē suā ꝓstinā ꝑpetrabāt. Fuerūt igit gētes iste timētes q̄dē dñm: sꝫ nihil ominꝰ idol suis seruientes. Nā filij eoꝝ ꝛ nepotes sicut fecerūt pr̄es sui: ita faciunt vsq̄ in p̄sentē diē.

Ca. XVIII

Anno tertio osee filij hela regl israel regnauit eçechias filiꝰ achaç regl iuda. †Vigintiq̄n/q̄ annoꝝ erat cū regnare cepisset: ꝛ vigintinouē annis regnauit in hierusalē. Nomē matris eiꝰ abisa/ filia çacharie. Fecitq̄ qd erat bonū corā dño: iuxta oia q̄ fecerat dauid pater eiꝰ. †Ipe dissipauit excelsa: ꝛ cōtriuit statuas: ꝛ succidit lucos cōfregitq̄ serpētē eneū †quem fecerat moyses. Siquidē vsq̄ ad illud tēpus filij isrl adolebāt ei incēsū: vocauitq̄ eū noe/sthān: ꝛ in dño deō isrl sꝑauit. Itaq̄ pꝰ eū

a ¶ .i. es eoꝝ nō deus. b ¶ nō in serpente.

Replica. In caplo. xvij. Bur. facit differentiā int timere ꝛ colere samaritanoꝝ: iprobās nr̄am trāslationē. d q̄ vide. s. li. iiij. ca. xviij. Nō eñ ē verisile ꝙ sacerdos missus doceret eos timere seruilit. verior ē igitur nostra translatio q̄ dicit eū docuisse colere. timere enim induxit aduersitas. s. imissio leonum ꝛc.

C

Anno ter Ca. XVIII tio osee ꝛc. Supius i hoc q̄rto actū est de debilitatione regni iude ꝛ israel simul/ et de regni isrl totali deiectione: hic ꝯsequēter agit de regno iude ꝑ se et de eius destructione. vbi ꝑmo ponit quid actuꝫ est sub eçechia. secūdo qd sub manasse ꝛ amon. ca. xxj. tertio qd sb iosia ꝛ ioachaç. ca. xxij. quarto quid sub ioachim. ca. xxiiij. quinto quid sub sedechia. ca. xxv. Circa primū ostenditur ꝑmo eçechie cōuersatio laudabilis. scdo eius liberatio terribilis. ca. xix. tertio sanatio mirabilis. ca. xx. Circa p̄sens capitulū ostendit ꝑmo: quomō eçechias laudabiliter se habuit in ꝓsperis. secūdo i aduersis/ ibi: Anno quartodecimo. Prima in duas. in partē principalē ꝛ incidentalē. secunda ibi: Anno quarto. Circa ꝑmuꝫ tangit genus ex pte matris eius/ cū dr: f ¶ Nomē matris eius abisa ꝛc. Dicūt aūt aliq̄ ꝙ iste çacharias fuit filius ioiade. sed h nō videtur veꝝ. qꝛ ille çacharias fuit cōtemporaneus ipsi ioas: qꝛ interfecit eū: vt dictū est. s. xij. ca. a ꝑncipio ṽo regni ioas vsq̄ ad principium regni achaç/ cuius vxor fuit ista abisa: fluxerūt anni. cxxxvij. qd patet si cōputent anni q̄bꝰ successiue regnauerunt reges iuda a dicto tpe. ꝛ sic nō videt ꝙ ista abisa potuisset esse apta copule ꝯiugali tpe achaç: ꝛ multo minꝰ ad cōcipiendū. Cōseq̄nter ponit eçechie ṽtus/ cū dr: Fecitq̄ qd erat bo. ꝛc. ꝛ sequit: g ¶ Ipse di. excelsa. Quod nullus rex fecerat ante eū. k ¶ Cōfregitq̄ ser. ꝛc. cuius cā sbdit: Siq̄dē vsq̄ ad il. ꝛc. ado. in. Eo ꝙ in aspectu illiꝰ filij isrl fuerāt sanati a morsibꝰ serpētū: vt hr̄ Nu. ca. xxj. l ¶ Vocauitq̄ eum noe. i. cuprū vl cupreū. q. d. Nihil erat diuinitatis i eo: sicut simplices credebāt errore decepti: qꝛ i eo nihil erat nisi cuprū. m ¶ Itaq̄ pꝰ ꝛc. n̄ fu. si ei. Per h nō hr̄ ꝙ fuerit sanctior dauid q̄ fuit ante eū. vel iosia q̄ fuit post. sicut ꝛ d q̄libet ꝯfessore canit ecclia: Nō ē inuentus silis illi. et hoc ꝓpter aliquaꝫ p̄rogatiuā q̄ nō sic inuenit in alijs: licet i multis alijs p̄rogatiuis deficiat ab alijs. et h mō dicit hic de eçechia.

Diuisio

D

†2. Pa. 29. a

†63. di. §. ver

†Nu. 21. c

✱ Nō fuit

Moralit. e ¶ Anno ter. osee ꝛc. Per eçechiā q̄ fortitudo dei interꝑtat: bonꝰ p̄latꝰ significat: q̄ nō ṽtuti sue vel meritis/ sed diuinis auxilijs initit. iō subdit: g ¶ Ipe di. ex. supbos humiliādo. h ¶ Et cō. statuas. hypocritaꝝ falsitatē detegendo/ ꝛ eos abijciēdo. i ¶ Et suc. lucos. luxuriosos ꝛ dissolutos extirpādo. k ¶ Cōfregit ser. e. p quē significat calliditas malignātiū. Gen. iij. a. Serpēs erat callidior cūctis aiantibꝰ tre ꝛc. Serpēs igit eneꝰ frāgit/ cū calliditas mali ꝛ obsti-

Moraliter

✱ nati hoīs

E G a ¶ Rabsacē. Ra. Quia hebraice loquit᷑: filiū esaię putāt: q̄ ꝓditor fuit cū sobna. Uel samaritē: ⁊ iō hebraicā linguā sciuisse. Qui q̄si q̄dā ꝯtria fortitudo imitabat᷑ ꝓphas sua arrogātia. Prophę dicūt: Hęc dic̄ dn̄s. Iste dixit: Hęc dic̄ rex magnus rex assyrioꝝ. b ¶ Eliachim. Ra. d̄ h̄ eliachim dixit Esaias:

Esa.22.f Uocabo ꝟuū meū eliachim: q̄ fuit pōtifex post sobnā: quē tradūt hebrei rabsacę cōminatiōib᷒ ꝑterritū ꝓdidisse hierl̄m: ⁊ excepta arce sic̄ ⁊ tēplo assyrios totā vrbē cępisse: quē etiaʒ sobnā cū eliachim ad rabsacē exisse quidā autumāt. c ¶ An spe. i ba. arū. atq̄ cō. ⁊c̄. Nulla narrat historia ꝙ ezechias pharaonis auxiliū postulauerit. d ¶ In domio do. Raba. Uerū est ꝙ in deo habuerūt fiduciā: sed falsuʒ est ezechiā abstulisse excelsa dei et altaria. hoc eīn nō contra deum/ sed ꝓ deo fecit: vt destructo errore veteri iuberet deū in templo hierusalē adorari.

G Dabo

nō fuit similis ei de cunctis regibus iuda: sʒ neq̄ i his q̄ añ eū fuer̄t. Et adhęsit dn̄o: ⁊ nō recessit a vestigijs ei᷒: fecitq̄ mādata ei᷒ q̄ p̄cepat dn̄s moysi. Unī ⁊ erat dn̄s cū eo: ⁊ i cūctl ad q̄ ꝓcedebat/ sapiēter se agebat. Rebellauit q̄ʒ cōtra regē assyrioꝝ: et nō seruiuit ei. Ipse ꝑcussit philistęos vsq̄ gaçā/ ⁊ oēs terminos eoꝝ: et a turre custo/

a ¶ al's muratā.

dū/ vsq̄ ad ciuitatē mūnitā. Anno q̄rto regis ezechię: q̄ erat ann᷒ septim᷒ osee filij hela regis isrl̄: ascēdit salmanasar rex assyriorū samariā: ⁊ oppugnauit eaʒ/ ⁊ cępit. Nā post annos tres anno sexto ezechię: id est nono anno osee regl isrl̄/ capta ē samaria. Et trāstulit rex assyrioꝝ isrl̄ i assyrios: collocauitq̄ eos in ala et i habor/ fluuijs goçan/ i ciuitatib᷒ medoꝝ: q̄ nō audierūt vocē dn̄i dei sui: sʒ p̄tergressi sūt pactū eius. Oia q̄ p̄ceperat moyses ꝟuus dn̄i/ nō audierūt/ neq̄ fecerunt. † Anno q̄rtodecimo regis ezechię/ ascēdit sennacherib rex assyriorum ad vniuersas ciuitates iuda munitas: ⁊ cępit eas. Tūc misit ezechias rex iuda nūcios ad regem assyrioꝝ in lachis/ dicēs: Peccaui: recede a me: ⁊ oīne qd̄ iposueris mihi ferā. Indixit itaq̄ rex assyriorū ezechię regi iudę trecēta talēta argēti/ ⁊ trigita talēta auri. Deditq̄ ezechias oīne argētū qd̄ repertū fuerat i domo dn̄i/ ⁊ in thesauris regis. In tp̄e illo confregit ezechias valuas tēpli dn̄i/ ⁊ laminas auri q̄s ipse affixerat: ⁊ dedit eas regi assyriorum. a Misit aūt rex assyrioꝝ thartan/ ⁊ rapsarl/ ⁊ rabsacē de lachis ad ezechiā regē cū manu valida hierl̄m. Qui cū ascēdissent: venerūt hierl̄m: ⁊ steterūt iuxta aq̄ductū piscinę sup̄ioris q̄ est in via agri fullonis: vo b cauerūtq̄ regē. Egressus ē aūt ad eos eli/

¶ .i. pōtifex.

achim fili᷒ helchię p̄posit᷒ dom᷒/ ⁊ sobna scriba/ ⁊ ioahę fili᷒ asaph acōmētarijs. Dixitq̄ ad eos rabsaces: Loq̄mini ezechię: Hęc dicit rex magn᷒ rex assyrioꝝ: Quę ē ista fiducia q̄ niteris? Forsitan inisti consiliū/ vt pręspares te ad pręliū. In quo cōfi c dis vt audeas rebellare? † An speras i baculo arundineo atq̄ cōfracto egypto: sup quē si incubuerit hō/ cōminutus ingrediet᷑ manū eius et ꝑforabit eā. Sic est pharao rex egypti omnibus qui confidunt in †se. d Qꝫ si dixeritis mihi: in dn̄o deo nostro ha

Nico.de lyra

✱ a ¶ Nō fuit silis ei ⁊c̄. Tū q̄ destruxit excelsa ⁊ serpētē ęneum. Tuʒ q̄ ad p̄ces ei᷒ angel᷒ dn̄i exercitū sennacherib ꝑcussit: ⁊ sol decē gradib᷒ retrocessit: vt h̄r. j. q̄ fuerūt valde specialia. b ¶ Rebella. q̄ʒ ꝯ re. assy. qd̄ ē intelligendū/ nō q̄ fuisset prius ei subiectus: sed q̄ nō recępit eū vt dn̄m sicut multi reges añ eū fecerāt. et h̄ est qd̄ subdit᷑: Et iō non seruiuit ei: et ipse ꝑcussit philistęos ⁊c̄. c ¶ A turre cu. vsq̄ ad ciui. muni. i. nō solum ciuitates magnas/ sed etiā fortalicia i locis

F

inaccessibilibus sita. d ¶ Anno quarto. Hęc est ꝑs incidētalis: i qua agit᷑ de captione samarię/ et osee regis ꝑ modū cuiusdā recapitulationis: ⁊ hoc occasione ezechię: q̄ misit nūcios ⁊ ep̄las ꝑ regnū isrl̄: monēs ppl̄m vt reuerteret᷑ ad deū: vt h̄r. ij. Paral. xxx. sʒ nō audiuit eū: et ideo cū rege suo fuit captiuatus/ ⁊ trāslatus de terra isrl̄ in assyrios: vt hic d̄r. ⁊ patʒ l̄ra ex supradictis. e ¶ Anno q̄rtode. Hic ꝯn̄r describit᷑ quō ezechias se habuit in aduersis. ⁊ pri-

Diuisio

mo ostendit᷑ q̄d fecit ex timore. secūdo q̄d ex amore/ ibi: Misit autē. Circa p̄mū sciēdū: ꝙ ezechias sciēs ppl̄m sibi subiectū/ ⁊ achaç patrē suū deū multipliciter offendisse: ideo merito timuit ne i vindictam dictoꝝ maloꝝ ꝑmitteret᷑ rex assyrioꝝ venire supra regnū suū. ⁊ ideo destructionē ciuitat̄ hierusalē vbi vigebat diuin᷒ cult᷒: ⁊ populū suū q̄ntū poterat volens seruare/ pecuniā exposuit. ⁊ h̄ est qd̄ d̄r h̄: f ¶ Tūc mi. ⁊c̄. re. as. ad tractādum cū eo de recessu: q̄ nō hēbat ppl̄m ad cōgrediēdū cū eo. g ¶ Peccaui. s. dn̄o. pctm̄ autē p̄ris sui ⁊ ppl̄i reputabat suū i h̄. h ¶ In tp̄e il. cō. eze. val. i q̄bus erat multū de auro affixū per reges p̄cedētes/ ⁊ ꝑ ipsū ad decorē ⁊ magnificentiā. ⁊ h̄ fecit necessitate compulsus. q̄ nō habebat aliūde vnde posset soluere tantā summā. Ex hoc habet᷑ argumentum ꝙ

tū: ꝙ p̄ncipes i necessitate p̄nt accipe de thesaur̄ ecclię ꝓ ꝯseruatiōe reipublicę. i ¶ Misit aūt. Hic ꝯn̄r oñdit᷑ q̄d fecerit ex dei amore. Circa qd̄ sciēdū: ꝙ rex assyrioꝝ accepta pecunia sub pacto dimittēdi regnū ezechię i pace: infidelit᷑ agēs pactū nō seruauit: sed misit exercitū ⁊ nūcios i hierl̄m ad terrēdū ezechiā: vt territ᷒ redderet ciuitatē: ⁊ ppl's trāsferretur in assyrios: ⁊ cult᷒ dn̄i de hierl̄m auferret᷑. Qd̄ nullo mō ferēs ezechias/ restitit ⁊ congregās ppl̄m exhortat᷒ fuit ad defendendū locū sanctū ⁊ gētē: vt habet᷑ diffusi᷒. ij. para. xxxij.

Diuisio

Igit᷑ circa h̄ p̄mo ponit᷑ nūcioꝝ regl assyrioꝝ cōminatio. scd̄o nūcioꝝ ezechię postulatio/ ibi: Dixerūt aūt. tertio dictę postulatiōis denegatio/ ibi: Rn̄ditq̄ eis. Circa p̄mū d̄r: Misit aūt rex assy. ⁊c̄. rabsacē. sic debet scribi vbiq̄/ scʒ ꝑ b. k ¶ Cū manu va. i. cū exercitu ad obsidēdū hierl̄m. l ¶ In via agri ful. q̄ ibi fullones extēdebāt pānos ad desiccādū. m ¶ Uocauerūtq̄ re. nō tñ venit ad eos: eo ꝙ timebat de ꝓditiōe: q̄ alias expt᷒ fuerat fraudē eoꝝ: sʒ misit nūcios. n ¶ Eliach. ⁊c̄. p̄. d. s. dn̄i: q̄ erat sūm᷒ sacerdos: ⁊ successit sobnę/ q̄ fuit captiuat᷒ et deiect᷒ a sacerdotio. vt h̄r Esa. xxij. o ¶ Et sobna scriba ⁊c̄. De officiis autē ist̄ q̄lia sint/ dictū fuit. s̄. ij. lib. ca. viij. p ¶ Quę est ista fidu. q̄ nite. q. d. defendere te a rege assyrioꝝ. q. d. nulla est. q ¶ An speras i baarun. ⁊c̄. q. d. In rege egypti nō potes habere fiduciā: sic̄ nec hō pōt se firmiter appodiare in baculo arūdineo. ⁊ sic nō pōt confidere secure de auxilio humano/ similit᷑ nec de diuino. Cui᷒ rōnes subdit dicēs:

ii. Pa. Eccl. Esa.36.

H

✱ nati hois eneruat᷑. e ¶ Anno q̄rtode. regl eze. ascendit senna. ⁊c̄. Per sennacherib qui contra ezechiā ascēdit/ significat᷑ tyrannus: qui ecclesiā boni p̄lati turbat ⁊ inuadit. sicut rex anglię inuasit ecclesiā sancti Thomę archiepi cātuarieñ. ⁊ alij plures idē legunt᷑ fecisse. f ¶ Tunc misit eze. nun. ad re. dicēs: Peccaui: recede a me ⁊c̄. Bon᷒ eīn p̄latus cōsiderās pctā p̄decessoꝝ suoꝝ vel subditoꝝ: ꝓpter quę deus iuste ꝑmittit ecclesiaʒ vexari: ad suā vexationē redimēdā exponit aliquādo substantiā temporalez. Per hoc autē ꝙ sennacherib habita ezechię pecunia a sua malicia nō cessauit: sed hierusalē vbi diuinus cultus erat sibi subiugare voluit: ⁊ ad hoc nūcios misit. vnde subdit᷑: i ¶ Misit autē rex assyriorū thartan et rabsacem ⁊c̄. significat᷑ malicia tyranni: qui molestans ecclesiā nō est contentus bono tēporali: sed cuʒ hoc bona sp̄ūalia nitit᷑ impedire ⁊ cleꝝ subijcere indebite seruituti. ⁊ in tali casu p̄latus debet sibi resistere: sicut fecit btūs thomas regi angloꝝ. ⁊ hoc significatur hic ꝑ hoc/ ꝙ ezechias nō obediuit mādato sennacherib: sʒ magis se p̄parauit ⁊ populū suū ad viriliter resistendū.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

B a ¶ Dabo vo. duo mi. equorū. Rab. Rabsaces vt paucitatē obsessoꝝ ostēderet et duo milia eq̄rū pollicet: quoꝝ ascēsores ezechias nō haberet: nō de ibecillitate ppl'i venit q̄ si eq̄tādi ignari: sed q2 de⁹ p̄cepit ne rex isrl' equos ⁊ vxores sibi multiplicaret. b ¶ Dn̄s dixit mihi. Raba. Ad id qd̄ dixit: si dixeritis/ i deo confidimus: callide respōdet: se nō sua volūtate/ sed dei venisse dicentis: Ascende. Et est argumentū: Cū multas vrbes ceperim: et pars hierusalē maneat intacta: manifestū est me dei venisse volūtate. c ¶ Precamur vt lo. ⁊c. sy. Ra. Sēsus ē. Quid necesse est ppl'm falsis terroribus cōmoueri/ ⁊ vanā iactare virtutē: Loquere linguā quā ppl's nō nouit. Ad qd̄ ille arroganter: Nū ad dn̄m t. ⁊ ad te mi. me dn̄s ⁊c. vsq̄/ vt comedāt sterco. p qd̄ ostendit fame eos ⁊ siti esse capiendos. simulq̄ȝ illecebrā iungit timori: vt q̄s terrore nō vicit/ psuasione decipiat. Et dicit ex psona regis: Facite mecum benedictionē. i. facite quod in vestrā benedictionē pficiat. Bn̄dicite regi assyrioꝝ/ ⁊ eum dn̄m confitemini vt p̄mia cōsequamini: donec reuertar de egypto. Vel: capta lobna/ redeā habitare in vrbe vestra/ et rebus vestris fruimini: ⁊ postea ducā vos in similē terrę vestrę terram. Quā tn̄ nō noiauit: q2 similē ei inuenire nō potuit: sed silitudinē ponit. hoc em̄ solū quisq̄ȝ vult in quo nat⁹ est. Alij putāt terrā medię eis repromitti: quę terrę iudeę silitudinem habeat tā i situ q̄ȝ i fructib⁹. d ¶ Nō vos se. ezechias. Rabsacis accusatio ezechię testimoniū ē: q captis videlicet vrbibus in dn̄o ɔfisus sit: ⁊ confortauit populū vt in dn̄o sperarent. Qn̄ rabsaces destruere vult q̄ ille cōstruxit: ⁊ dicit ad populū: Nō seducat vos ezechias: ⁊ nō vobis tribuat fiduciā super dn̄o deo vestro. e ¶ Vbi ē deus emath ⁊c. Ra. Ostendit harum ciuitatū siue gentium dijs seruisse samaritas. et q2 nō erant dij/ sed idola: merito cultores vanitatꝰ dicebat eē subūsos. Emath est vrbs celessyrię: q̄ nūc epiphania dicit. Arphat vrbs damasci. Sepharuaim quod numero plurali libros vel litteras sonat/ nomē est locoꝝ de quibus assyrij trāsmigrauerunt in samariā: vt in locoꝝ libris inuenimus. Verū nomen ciuitatis est in Esaia/ dicēte: Vbi est deus vrbis sepharuaim: pluraliter dictū/ vt thebaꝝ. Pro ana ⁊ aua vet⁹ editio: quasi vnius vrbis nomen aneri gauen posuit. Et q̄dē in hebręo ita scriptū est. Verūtamē quod in medio est/ coniunctionē etiā significat. Pōt q̄ ita distingui/ vt dicat ane et gaue iuxta aquilā: vl' ana ⁊ gaua/ vt noster inuertit interpres.

Esa. 37. c

Nico. de lyra

* subdit dicēs: a ¶ Nonne iste est cui⁹ abstulit ezechias excelsa ⁊ altaria: q. d. diminuit cultū diuinū: ⁊ sic nō pōt cōfidere in ipm: cū magis eū offenderit q̄ȝ placauerit. Iste autē rabsaces dicebat falsum. quia sacrificare etiā dn̄o extra tēplū (postq̄ȝ fuit edificatū p salomonē) nō fuit licitū.

bem⁹ fiduciā: nōne iste est cui⁹ abstulit a ezechias excelsa ⁊ altaria: ⁊ p̄cepit iude ⁊ hierl'm: an̄ altare hoc adorabitis i hierl'm: Nūc igit trāsite ad dn̄m meū b a regē assyrioꝝ: ⁊ dabo vobis duo milia eq̄ꝝ: ⁊ videte an hr̄e valeatꝭ ascēsores c eoꝝ. Et quō potestꝭ resistere an̄ vnū sa d trapā de sūis dn̄i mei minimis: An fiduciā habetꝭ in egypto ppt curr⁹ ⁊ eq̄tes: Nūq̄d sine volūtate dn̄i ascēdi ad b locū istū vt demolirer eū: Dn̄s dixit e mihi: Ascēde ad terrā hāc/ ⁊ demolire eā. Dixerūt aūt eliachim fili⁹ helchię/ f c ⁊ sobna scriba ⁊ ioahe rabsaci: Precamur vt loq̄ris nobis seruis tuis syriace: siq̄dē intelligim⁹ hanc linguā: ⁊ nō h loq̄ris nobis iudaice/ audiente ppl'o q̄ ē sup murū. Rn̄dit q̄ȝ eis rabsaces/ di i cēs: Nunq̄d ad dn̄m tuū et ad te misit k l me dn̄s me⁹/ vt loq̄rer sermōes hos: ⁊ nō poti⁹ ad viros q̄ sedēt sup murū: vt m comedāt stercora sua: ⁊ bibāt vrinā suam vobiscū: Stetit itaq̄ȝ rabsaces ⁊ clamauit voce magna iudaice/ ⁊ ait: Audite ꝟba regis magni regis assyrioꝝ. d Hęc dic̄ rex: † Nō vos seducat ezechi n as: Nō em̄ poterit eruere vos d̄ manu o mea: neq̄ȝ fiduciam vobis tribuat sup dn̄m/ dicēs: Eruēs liberabit nos dn̄s ⁊ nō tradet ciuitas hęc i manu regꝭ assyrioꝝ. Nolite audire ezechiā. Hęc ei dicit rex assyrioꝝ: Facite mecū qd̄ vo p bis ē vtile/ ⁊ egredimini ad me: Et co/ q medet vnusq̄sq̄ȝ de vinea sua/ ⁊ d̄ ficu sua: ⁊ bibetꝭ aq̄s de cisternis vr̄is: do/ r nec veniā ⁊ trāsferā vos i terrā q̄ siis est terrę vestrę/ in terrā fructiferā ⁊ fertilē vini: terrā panis ⁊ vinearū: terram oliuarū ⁊ olei ac mellis: ⁊ viuetis ⁊ nō moriemini. Nolite audire ezechiā qui s t vos decipit/ dicēs: Domin⁹ liberabit

¶ Si tātis dijs p̄sentibus vicim⁹ facile: quāto magis solā hierl'm vno deo p̄sule vincemus.

nos. Nūquid liberauerunt dij gentiū v c terrā suā d̄ manu regis assyrioꝝ: Vbi est deus emath ⁊ arphat: Vbi ē deus sepharuaim/ ana ⁊ aua: Nūq̄d liberauerūt samariā de manu mea. Qui nā illi sūt i vniuersis dijs terrarū q̄ eruerīt regionē suā d̄ manu mea: vt possit eruere dn̄s hierl'm de manu mea: Tacuit x

a ¶ ne eū ad maiores blasphemias puocaret.

a ¶ omnia agens cū consilio.

itaq̄ȝ ppl's et nō rn̄dit ei q̄cq̄ȝ. Siq̄dez p̄ceptū regis accęperāt: vt nō respō

it licitū: vt frequēter dictū est. s. ⁊ hr̄ Deut. xij. b ¶ Nūc igit trāsi. ⁊c. In heb. hr̄: Vadia date. scȝ p duob⁹ milib⁹ equoꝝ. c ¶ Et vide. an habe. va. ascē. eorū. q. di. i toto ppl'o tuo nō poterꝭ iuenire tot hoīes sciētes eq̄tare. d ¶ Et quō po. re. an̄ vnū sa. ⁊c. Quia i acie cuiuslibet satrapę erāt pl'es eq̄tes. Adducit autē ad suū ppositū confirmādū sacrę scp̄turę testimoniū/ qd̄ hr̄ Esa. viij. b. Adducet dn̄s aq̄s fortes et multas/ regē assyrioꝝ. ⁊ subdit ibidē: Et ibit p iudā inundās ⁊ trāsiēs ⁊c. Et hāc sentētiā ponit hic sub alijs ꝟbis/ cū dr̄: e ¶ Dn̄s di. mihi: ascen. ad ter. hāc/ ⁊ de. eā. Sed ipse nō allegauit finē ,pphetię. Licet em̄ esaias dixerit regē assyrioꝝ ventuꝝ i terrā iuda/ ⁊ afflictuꝝ eā: tn̄ ipse p̄dixit exercitū ei⁹ pcutiēdū a dn̄o: sm q habet j. ca. sequēti. f ¶ Dixerunt autē. Hic ɔn̄ter describit nūcioꝝ ezechię postulatio/ cū dr̄: g ¶ Precamur vt lo. no. ser. t. syriace. Cōsuetum em̄ erat antiquit⁹: q illi q̄ assistebant regibus sciebant diuersa idiomata: vt scirēt legere l'ras: et loq̄ cū nūcijs alioꝝ idiomatū. h ¶ Et nō lo. nobis iudaice audi. ppl'o. ne. s. populus terreret ex ꝟbis rabsacis. et q2 in ꝟbis suis intermiscebat verba blasphemię. Ex hoc aūt loco dicunt hebręi et etiā doctores nostri: q iste rabsaces erat iudęus natione: sed derelicta lege cōuersus erat ad gentilitatē. i ¶ Respōdit q̄ȝ eis. Hic cōsequēter ponit dictę postulatiōis denegatio/ cū subdit: k ¶ Nūquid ad dn̄m tuum. s. ezechiam solum. l ¶ Misit me dn̄s me⁹. q. d. nō/ sȝ magis ad populū: et ideo cępit alti⁹ clamare ad terrendū ppl'm/ dicens: m ¶ Vt co. sterco. sua ⁊c. i. tādiu erūt obsessi q nō habebunt aliq̄d ad comedendū ⁊ bibendū. n ¶ Non vos seducat ezechias. tenēdo ciuitatē cōtra me. o ¶ Nō em̄ poterit vos eruere de ma. mea. scȝ ꝟtute humana/ nec etiā diuina. ideo subdit: Neq̄ȝ fiduciā vobis tribuat sup dn̄m. Et seq̄t: p ¶ Facite mecū quod vobis ē vtile: et egre. ad me. subdēdo vos volūtarie seruituti meę: qd̄ est melius vobis q̄ȝ mori gladio ⁊ fame. q ¶ Et come. vnusquisq̄ȝ de vi. sua. id est viuat pacifice ⁊ q̄ete in terra ista. r ¶ Donec veniā et trans. vos. q. d. Hic est modus regū assyrioꝝ: trāsferre gentē sibi subiectā/ de terra sua natiua ad aliā: vt sit magis securus de eius subiectione. Sic em̄ iaȝ ante fecerat rex assyrioꝝ de osee rege israel ⁊ eius ppl'o. vt dictū est ca. p̄cedenti/ ⁊ etiā isto. s ¶ Nolite au. ezechiā. contrariū vobis psuadentē. t ¶ Qui vos de. dicens dn̄s libe. nos. Qd̄ nitit pbare p locū a maiori/ di. v ¶ Nūquid liberauerūt dij gentiū ⁊c. q. di. cū essent multi dij/ nō potuerunt defendere colētes eos ɔtra regē assyrioꝝ: ergo deus vester qui est vnicus tm̄/ nō poterit vos defendere. Sȝ istud argumentū nullū est: q2 illi nō sunt dij veri/ sed falsi ⁊ nulli⁹ ꝟtutis. de⁹ aūt ver⁹ vn⁹ ē ⁊ potētie infinite. x ¶ Tacuit itaq̄ȝ po. s. de p̄cepto regis: ne rabsaces moueret ad dicendum adhuc blasphe/

† 2. Pa. 32. c

C

D

Que cū audis. Ca.XIX. Ra. Mira regꝫ hūilitas et prudētia. dimisso regio cultu ꝛ obuolutꝰ sacco ad templū ꝑgit: ꝺ palatio ꝓncipes sacerdotū nō stolꝫ/ sꝫ ciliciis amictos mittit ad esaiā/ ꝛ dicit: Dies tribulatiōis nr̄ę hec ꝛ correctiōis dei/ et blasphemię hostiū. Ponitq̄ silitudinē ꝑturiētꝫ ꝗ ad partū ꝑuenit: ꝛ generare nō possit. Dn̄s deꝰ tuus. Nō em̄ audemꝰ dicere dn̄m deū nostꝝ: ꝗ irascēte tāta ꝑpetimur: et hāc habemꝰ vltionis fiduciā: qm̄ viuēs deus blasphemaꝫ a cultore idoloꝝ mortuoꝝ. Leua ꝗ orōnē nr̄am iacētē ꝓ reliquiis ppl̄i ꝗ obsidenꝫ. Preuenit eos esaias: qꝛ eo spū ꝗ futura noscebat/ etiam absentē regē audierat. Hec inq̄t dicite dn̄o vr̄o/ dicit dn̄s: Noli timere ꝟba q̄bus nō tu/ sꝫ ego sū blasphematꝰ. Nec dicā oia ꝗ regi assyrioꝝ faciā: sed qꝛ dādus sit ei spūs/ nō dei/ sꝫ aduersariꝫ: ꝛ audito nuncio reuertēs ad terrā suā corruet gladio: vt duo pariter quę optabat eçechias audiret: se. s. ab obsidione liberādū/ et inimicū i sua terra esse morituꝝ. b Cunq̄ audisset ꝛc. Ra. Volēte deo rabsaces deseruit obsidionē hierl̄m: ꝛ inuenit dn̄m suum vel capta/ vel deserta lachis oppugnātē lobnā. Sēnacherib occurrēs regi ęthiopū/ misit ad eçechiā epl̄as: vt q̄s viribus nō cępit/ sermone terreret. Pugnasse sennacherib ꝯtra ęgyptios ꝛ obsedisse pelusiū: iāq̄ extructꝫ aggeribꝰ vrbe capiēda venisse tarachā regē ęthiopū i auxiliū/ narrat Herodotus. c Ascēdit in do. dn̄i. Rab. Priꝰ eçechias dn̄i terrore ꝑterritus/ adorare i templo nō audebat: vel liberas ibi fūdere ꝓces: nūc dicēte Esaia: Ne timeas a facie verboꝝ ꝗ audisti/ audacter dn̄m

Esa.41.c

Nico. de lyra

✻ huc blasphemias de deo/ si sibi rn̄deret. a Venitq̄ elia. ꝛc. sequiꝫ: scissis vesti. Hic em̄ erat modꝰ iudęorū/ ꝙ scindebāt vestes suas qn̄ audiebāt blasphemiā ꝯ deū. vn̄ ꝯsūmus sacerdos scidit vestimēta sua qn̄ iposuit blasphemiā ipi christo: vt hꝫ mar. xiiii

Mat.26.f

Que cū audis. Ca.XIX Hic ꝯn̄r describiꝫ Eçechię liberatio terribilis. Circa quaꝫ ꝓmo poniꝫ ꝓphetica denūciatio. scd̄o āgelica executio/ ibi: Factū est igiꝫ. Prima in duas ꝟm duplicē denunciationē. scd̄a ibi: Cūq̄ audisset. Circa ꝓmū ꝓmittiꝫ eçechię hūilis petitio. scd̄o esaię cōsolabilꝫ rn̄sio/ ibi: Dixitq̄ esaias. Circa primū diciꝫ:

Diuisio

b Que cum audisset rex eze. scidit ve. sua. ꝓpter ꝟba blasphematoria cōtra dn̄m deū dicta: vt ꝓdictū est. c Et optus est sac. hūiliās se corā deo. d Ingressusq̄ ē d. dn̄i. ad impetrādū eiꝰ miscd̄iam circa ppl̄m suum/ ꝛ eius iusticiā ꝯtra blasphemos ꝓdictos. e Et misit elia. ꝛc. qꝛ magis cōfidebat de meritis esaię q̄ de suis: iō misit ad eū petens orōnis eiꝰ suffragiū. f Dies tribu. ꝛ incre. scꝫ mei ꝛ totius ppl̄i. g Et blasphemię. s. cōtra deū. h Dies iste. s. in quo rabsaces dixerat supradicta/ quę erāt ad afflictionē regis ꝛ ppl̄i/ ꝛ vituperiū ꝛ blasphemiā dei. i Venerunt

derent ei. † Venitq̄ eliachim filius helchię prępositus domus/ et sobna scriba et ioahe filius asaph acommentariis ad eçechiam scis-

a ¶ propter rabsacis blasphemias.

sis vestibus: ꝛ nūciauerūt ei verba rabsacis. Ca.XIX

a Que cū audisset eze- b

a ¶ qꝛ ꝓ ppl̄i ꝛ sui pctīs eē credidit/ ꝙ rabsaces contra dn̄m talia sit locutus.

chias rex/ scidit vēstimēta sua: ꝛ optꝰ est sacco. Ingressusq̄ est domum dn̄i: et misit eliachim ꝓpositū domꝰ/ et sobnā scribā/ et senes ꝺ sacerdotibꝰ opertos saccis/ ad esaiā prophetaꝫ filium amos: ꝗ dixerunt: Hec dicit eçechias: Dies tribulationis ꝛ increpationis et blasphemię dies iste. Venerꝫ filii vsq̄ ad partū: ꝛ vires nō habet parturiēs. Si forte audiat dn̄s deꝰ tuꝰ vniuersa ꝟba rabsacis: quē misit rex assyriorū dn̄s suus/ vt exprobraret deū viuentē: ꝛ argueret ꝟbis/ ꝗ audiuit dn̄s deꝰ tuus: ꝛ fac oratione ꝓ reliquiis ꝗ reptę sunt. Venerunt ꝗ serui regis ezechię ad esaiā. Dixitq̄ eis esaias: Hec dicetis dn̄o vr̄o: Hec dicit dn̄s: Noli timere a facie sermonū q̄s audisti quibus blasphemauerūt pueri regꝫ assyrioꝝ me. Ecce ego imittā ei spm̄: ꝛ audiet nūcium: ꝛ reuerteꝫ in t'rā suā: ꝛ deiiciā eū gladio in terra sua. Reuersus est igiꝫ rabsaces: ꝛ iuenit regē assyrioꝝ expugnātē lobnā. Audierat b em̄ ꝙ recessisset de lachis. Cunq̄ audisset de tharacha rege ęthiopię/ dicentes: Ecce egressus est vt pugnet aduersū te: ꝛ iret cōtra eū: misit nuncios ad ezechiā/ dicens: Hec dicite ezechię regi iuda: Nō te seducat deꝰ tuꝰ in ꝗ hēs fiduciā: neq̄ dicas: Non tradeꝫ hierl̄m in manꝰ regꝫ assyrioꝝ. Tu em̄ ipe audisti ꝗ fecerūt reges assyrioꝝ vniuersis terrꝫ: quō vastauerunt eas: Nū ꝗ solꝰ poterꝫ liberari. Nūq̄d liberauerūt dii gentiū singulos q̄s vastauerꝫ p̄res mei/ goçan videlꝫ ꝛ arā ꝛ reseph: ꝛ filios eden ꝗ erāt i thelassar. Ubi ē rex emath/ et rex arphat/ ꝛ rex ciuitatꝫ sepharuaim/ ana et aua: Itaq̄ cum accępisset eçechias lr̄as de manu nūcioꝝ/ ꝛ c legisset eas: ascēdit in domū dn̄i:

rūt fi. vsq̄ ad partū ꝛc. i. i tāta afflictione sumꝰ positi/ sicut mulier existēs in afflictiōe partꝰ: cui deficiūt vires pariēdi. k Si forte au. ꝛc. sic legenda est lr̄a: Fac orōneꝫ ꝓ reliquiis his. i. ꝓ regno iuda in quo ē modicus ppl̄s i compatiōe ad tꝑa ꝓterita. si forte au. dn̄s deus tuꝰ. i. ꝑ orōnes tuas liberet nos: ꝛ puniat assyrios blasphemos. l Dixitq̄ eis esa. Hic ꝯn̄r poniꝫ esaię cōsolabilis rn̄sio/ cū dꝛ: n Noli ti. a fa. sermo. id ē ꝓpter sermones o Quibꝰ blas. pu. regis assy. id est serui sibi familiares ꝛ chari sicut filii. p Me. qꝛ ꝟba rabsacis imponebāt deo impotētiā: dicēdo ꝙ nō posset saluare eçechiā ꝛ ppl̄m snum de manu regis assyrioꝝ: et sic dicebat eū impotentiorē homie mortali. q Ecce ego imit. ei spi. i. turbationē mentis. Cuiꝰ cā subdiꝫ: r Et audiet nū. s. de rege ęthiopię inuadēte eius regnū: vt habeꝫ. i. s Et reuerteꝫ in ter. suā ꝛc. Hoc nō fuit in isto reditu/ sed i secūdo: qꝛ rediit ad obsidendū hierl̄m: ꝛ inde fuit territus ꝓpter plagā sui exercitus: ꝛ tūc in terra sua a filiis suis fuit occisus: vt habeꝫ in fine huiꝰ capituli. t Reuersus ē igiꝫ rabsaces. pacto nuncio. Dicunt tamē aliqui doctores: ꝙ ibi remāsit exercitus assyriorum: v Audierat em̄ ꝙ recessisset de lachis. ipsa expugnata vel destructa. x Cūq̄ audisset. Hic cōsequēter describiꝫ secūda denūciatio ꝓphetica de liberatione eçechię ꝛ populi sui. circa quod ꝓmo poniꝫ eius cōminatio ꝑ regem assyriorū. secūdo eiꝰ deuota oratio coram rege cęloruꝫ. tertio eius consolatio ꝑ ꝓphetam conscium secretorū diuinorum. secūda ibi: Itaq̄ cū accępisset. tertia ibi: Misit aūt esaias. Circa ꝓmū diciꝫ: Cūq̄ audisset. scꝫ sennacherib. y Et iret contra eum. scꝫ cōtra regē ęthiopię et exercitum suum. z Misit nuncios ad ezechiā. cōminando ꝙ deuictis hostibus contra quos ibat/ reuerteretꝫ ad destruendū hierusalē. a Nō te seducat deus. et sic blasphemat dn̄m tanq̄ habentē falsitatē/ ꝛ saluādi impossibilitatē. b Nunq̄d liberauerūt dii gentiū ꝛc. q. di. multi erant: et tamen nō potuerunt liberare cultores suos: ꝛ multo minus deus vester quem dicitis esse vnicū poterit vos liberare. Idem est argumentū qꝺ fecerat rabsaces ca. xviii. c Itaq̄ cum accępisset. Hic cōsequēter poniꝫ ipsius Eçechię oratio cū diciꝫ: Itaqꝫ cum accepisset ezechias litteras. ꝟbo enim ꝛ scripto

✻ audisset

Moraliter. b Quę cū audisset rex eze. Sequiꝫ: d Ingressusqꝫ est do. dn̄i ꝛc. Per hoc aūt ꝙ eçechias intrauit domū dn̄i ad orandū cōtra ꝑsecutionē sennacherib: ꝛ ꝑ nūcios rogauit Esaiā ꝓphetā/ vt ꝓ se ꝛ suo ꝑplo dn̄m precareꝫ: ꝛ vt sennacherib ꝓpter blasphemias illatas ꝯ dn̄m punireꝫ: significaꝫ ꝙ bonus ꝓlatꝰ ꝛ etiā bonꝰ ꝓnceps i suis necessitatibꝰ suisq̄ ppl̄i debꝫ ad deuꝫ recurrere: ꝛ deuotorū orōnes reqrere ꝓ sua et suoꝝ salute. Et qm̄ ad bonoꝝ deꝓcationē solet deꝰ attendere: sequitur: m Hec di. do. no. t. ꝛc. ꝛ sic assecurat eū a tyrāno ꝑsequente. ꝛ modus assecurationis poniꝫ cū subdiꝫ: ✻ Ponam

†Esa.37.a †Ibi. Diuisio Diuisio Moraliter

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

cter dn̄m deprecat. a ¶ Virgo filia. Ra. Quia cūctis gē tibus idola adorātibus / hec sola conseruat castitatē religiōis vnius dei: ꝛ q̄ ne ad maiorē blasphemiā cōcitaret / p̄senti non rn̄dit. post abeuntē mouit caput ad rogandū deum: vel certe ad deridendā arrogantiā eius certa ꝺ vltiōe. Necipē ꝑ se / sꝫ per seruos suos vt maior esset arro / gātia dn̄m blasphemauit. b ¶ Excelsa mōtiū. Ra. Altitudo montium et iuga libani excelse cedri et a / bietes Vel per metaphorā de cūctꝭ gentib⁹ accipiendū est et principib⁹ earū. Vel de hierl'm q̄ ē libanus ce / dri: ꝛ abietes potētes ꝛ optimates. c ¶ Et siccaui. Ra. Vel pre multi / tudine exercitus oīa fluenta siccauit vt puteos sibi fodere compulsus sit. Vel oīs ppl's quos aque significant suo vastat exercitu. d ¶ Nunq̄d non audi. Rab. Hec ex ꝑsona dn̄i ꝯtra blasphemiā assyrij sentiēda sūt. Non ignoras q̄ fecisti facta esse mea voluntate: Et hec ego futura p̄dixi ꝛ ꝑ te faciēda mandaui. Itaq꜒ qđ olim decreui / hoc expletū ē tēpore: vt colles ꝛ principes q̄ inter se ante pugnabant ꝛ ciuitates munitissime me contrahēte manū nec solitū p̄bente auxilium: eradicarētur et cōtremiscerent ac perirent: ꝛ cōparētur non oliue et vinee ꝛ fructuosis arborib⁹: sꝫ feno ꝛ gramini / q̄ frugibus impedimenta sunt / herbisq꜒ domatū: q̄ ante marcescūt q̄ ad maturitatē ꝑueniāt. Itaq꜒ sessionē ꝛ egressum tuū et introitum tuū cognoui ante: ꝛ insaniā q̄ contra me debacchaturus eras / ꝓphetis vaticinātibus sum locut⁹: ꝑ quos olim dicturū esse te nouerā: In celū ascendam: supra sidera celi ponā thronuꝫ meū / ꝛ ero similis altissimo. Itaq꜒ furor tuus ex superbia ꝑuenit in aures meas: et nequaq꜒ te vltra portabo: vt intelligas qđ potuisti non tuis te potuisse virib⁹ / sꝫ meo arbitrio. Ve rebātur em̄ impie gentes ꝛ infructuose arbores: vt per te quasi per securim ꝛ serrā meā succiderētur et caderent. Itaq꜒ ponaꝫ circulū in naribus tuis: ꝛ blasphemātia ora cōstringaꝫ: vt neq꜒ vltra talia loq̄ audeas: frenūq꜒ mittā in labijs tuis: qđ tuā ferociā domet: et te reducat in assyrios.

Esa. 14. d.

ꝛ expandit eas corā dn̄o: et orauit in ꝯspectu eius / dicēs: Dn̄e deus israel qui sedes sup cherubin: tu es sol⁹ deus regū omniuꝫ terre: tu fecisti celum ꝛ terrā. Inclia aurē tuā ꝛ audi. Aperi dn̄e oculos tuos ꝛ vide: et audi oīa verba sennacherib / q̄ misit vt exprobraret nobis deū viuentē. Vere dn̄e dissipauerūt reges assyriorū gentes ꝛ terras omniū: et miserūt deos eorū in ignē. Nō em̄ erāt dij: sed oꝑa manuū hominū ex ligno ꝛ lapide: ꝛ ꝑdiderūt eos. Nūc igit dn̄e deus noster saluos nos fac de manu eorū: vt sciāt oīa regna terre / q̄ tu es dn̄s deus sol⁹. Misit aūt esaias fili⁹ amos ad ezechiā / dicens: Hec dicit dn̄s deus isrl': Que deꝑcatus es me super sennacherib rege assyrioꝝ / audiui. Iste ē sermo quē locutus est dn̄s de eo: Spreuit te: et subsannauit te v̄go filia sion: post tergū tuū caput mouit filia hierl'm. Cui exprobrasti ꝛ quē blasphemasti? Cōtra quē exaltasti vocē tuā ꝛ eleuasti in excelsum oculos tuos? Cōtra sanctū isrl'. Per manū seruorū tuorū exprobrasti dn̄o / et dixisti: In multitudine curruū meoꝝ ascendi excelsa montiū

¶ hierusalē.

in sūmitate libani: ꝛ succidi sublimes cedros eius: ꝛ electas abietes illi⁹: Et ingressus suꝫ vsq꜒ ad terminos eius:

a ¶ altitudo sūmitatis ꝛ saltus carmeli tēplū est.
b ¶ vl' ego fodi ꝛ bibi aquā: ꝛ siccaui vestigio pedis mei oēs riuos aggerum.

ꝛ saltū carmeli eius ego succidi: ꝛ bibi aq̄s alienas: ꝛ siccaui vestigijs pedum meoꝝ oēs aq̄s clausas. Nunq̄d

a ¶ Ra. Respōsio dn̄i contra verba assyrij. ¶ vel olim

nō audisti quid ab initio fecerim? Ex

¶ Rab. vel ego.

diebus antiq̄s plasmaui illud: et nūc

a ¶ Raba. vel eradicationem. ¶ Qs eradicat: fundit⁹ euertit.

adduxi. Erūtq꜒ in ruinā collium pugnantiū ciuitates munite: ꝛ q̄ sedēt in

a ¶ .i. cōtracta ꝛ absq꜒ virtute. b ¶ a facie tua.

eis humiles manu. Contremuerūt et

a ¶ gladio perierūt. b ¶ Ra. inutilib⁹ cōparant

cōnfusi sunt: facti sunt velut fenū agri

a ¶ Rab. prius marcescunt q̄ maturescant.

ꝛ virēs herba tectoꝝ q̄ arefacta est an

a ¶ Ra. Habi. tu. ꝛ oīa q̄ oꝑat⁹ es an̄ p̄cognoui.

teq꜒ veniret ad maturitatē. Habitaculū tuū et egressum tuū / et introitū tuū

Nico. de lyra

Hoc et scripto cōminatus sibi fuerat rex assyriorū ad maiorem terrorem. a ¶ Et expādit eas co. do. q̄ continebāt blasphemias contra ipm̄: vt visum est. b ¶ Et orauit in con. ei⁹. vt glorificaret nomē suum cōtra blasphemias nomini suo irrogatas: ꝛ saluaret ppl'm cōtra cōminationes p̄dictas. c ¶ Dn̄e deus isrl' q̄ sedes sup che. i. presides omi creature etiaꝫ angelice. et hoc significabat in tēplo vbi ꝓpitiatorium quod erat q̄si sedes dei / sustentabat a duobus cherubin hinc ꝛ inde positis: sicut fuit pleni⁹ expositū Exo. xxv. d ¶ Inclina au. tuā et au. i. effectuꝫ iustitie tue ostēde cōtra sennacherib. Lecera patēt vsq꜒ ibi: e ¶ Vt sciant oīa reg ter. q̄ tu es dn̄s de⁹ sol⁹. conterēdo sennacherib qui deos aliarū gentium destruxerat. f ¶ Misit aūt esai. Hic p̄nr ponit consolatio ezechie per esaiā / denūciādo sibi ipsius sennacherib futurā ruinaꝫ. et primo hec

p̄mo hec ruina predicit. secūdo ad huius ꝓbationeꝫ mirabile signū adducit / ibi: Tibi aūt ezechia. Circa p̄mū esaias dirigit sermonē ex parte dn̄i ad ezechiā dicēs esse orōnē eius esse exauditā / cū dr: Que deprecat⁹ es ꝛc. Sequit: g ¶ Spreuit te. in aīo suo / virtutē tuam nullā reputādo. h ¶ Et subsāna. sensibili signo. Subsannatio em̄ proprie dicitur cōtēptus cum signo sensibili. et dicit subsannatio a rugatione nasi. i ¶ Virgo filia sion. i. hierl'm: que dicit virgo propter integritateꝫ fidei q̄ sp remansit ibi in aliq̄b⁹. Filia sion dicit: q̄ sicut filia a matre ꝓtegit: ita ciuitas hierusalē ꝓtegebat a fortalicio qđ erat i mōte siō. k ¶ Post ter. tu. ca. mo. ꝛc. quia habitatores hierl'm nō audebāt exire in cāpū ꝯ eū: sꝫ magꝭ fugiebāt ab eo: ꝛ sic vertebāt ei dorsum. Cōsequēter esaias dirigit sermonē suuꝫ ad sennacherib / dicens: l ¶ Cōtra quē exal. vo. tuā. cōminando ꝛ blasphemādo p̄ supbia. et rn̄dit / di. m ¶ Contra san. isrl'. i. cōtra illū q̄ est sanctussanctoruꝫ et de⁹ isrl' ꝑ specialē cultuꝫ. n ¶ Per manū ser. tuorū expro. dn̄o. sicut patꝫ ex p̄cedētibus de rabsace ꝛ alijs nūcijs / qui apportauerūt l'ras ezechie. ꝛ iste fuit maior ꝯtēptus q̄ si sennacherib hoc fecisset in persona ꝓpria: sicut dare alapā alicui per vilē ꝑsonā q̄ ꝑ seipsū. o ¶ Et dixisti. in corde tuo. p ¶ In multitudine cur. me. as. ex. ꝛc. i. ciuitatē hierl'm: et tēplū qđ erat in excelso respectu aliarū terrarum. q ¶ In sūmitate li. i. templi de lignis libani facti: vt patet ex dictꝭ supra. iij. li. r ¶ Et succidi subli. ce. eius ꝛc. q̄ de talib⁹ lignis erat factū tēpluꝫ. Vel per istas arbores metaphorice designāt p̄ncipaliores ppl'i: vt principes sacerdotū. ꝛ lꝫ ista adhuc non fecisset sennacherib: tn̄ ex superbia cordis reputabat se certitudinaliter facturū ꝺ futuro / ac si iam eēt factū de p̄terito: ꝛ ad h̄ designandū vtitur ꝓpheta tali mō loquendi. s ¶ Et sal. car. i. vulgares hoīes. t ¶ Et bibi aq̄s alie. i. ab alijs i cisternis ꝛ stagnis collectas. v ¶ Et siccaui vestigijs pe. meorū. i. hoīm exercitus mei: ꝛ aīaliū venientiū illuc ad hauriendū ꝛ bibēdū. Cōseq̄nter ꝓpheta in ꝑsona dn̄i alloquit sennacherib / di. x ¶ Nūq̄d nō au. q̄d ab ini. fece. scꝫ oēm creaturā de nihilo. q. d. scire et audire debuisti. q̄ licet gētiles ponerent multitudineꝫ deorū: tamē sup oēs ponebāt vnam causam p̄mā oīm / quā vocabāt deū deoꝝ. y ¶ Ex dieb⁹ an. i. ab eterno. plasmaui illđ. i. faciēdū dispo sui q̄cq̄d factuꝫ est ꝑ p̄res tuos ꝛ te: ad puniendū aliq̄ mala facta ꝯ me. p̄ꝫ ꝑ dic dn̄s Esa. x. b. Ve assur: virga furoris mei ꝛ baculus ipē est ꝛc. z ¶ Et nūc ad. istā punitionem ꝑ te et per alios. a ¶ Eruntq꜒ i ru. ꝛc. hoc est dictū ruine ciuitatū ꝛ terrarū ꝛ populorū que facte sunt ꝛ fiēt de ꝑ te / totū ē mea v̄tute. b ¶ Facti sunt ꝛc. i. nullius resistentie aut v̄tutꝭ: q̄ sic volui. c ¶ Habitaculū tu. in terra tua quādo tractabas i ꝯsilio tuo de iuasiōib⁹ aliaꝝ gētiū. d ¶ Et egres. t. ꝓcedēdo ad bellū. e ¶ Et itroi. tu. intrādo t'ras alie-

 uas ꝛ ci.

E a Hoc erit signū. Raba. Eorū que prenūcio q hoc anno ea comedas que spōte nascunt. siue iuxta. Lxx. que prius seue ras. Anno scdo sm symmachū pomis vescere: siue iuxta eos dē q de pteritis segetibus 7 cadētib in terrā pullulauerit. In anno tertio fugato iam assyrio 7 obsidione iā laxata/ semina te 7 metite: plantate vineas 7 fructum ea rum comedite. Siquidē paruę vrbis hu ius reliquię que nūc hostili vallant exerci tu: 7 euasuros esse se nō credūt: tantā reci pient abundantiā omniū reꝝ 7 fęlicitatē: vt instar arboris alta radice fundatę po mis densissimis impleant. De hierlm eni egredient reliquię: 7 implebunt terrā iu deā euacuatā habitatoribus: nō suo meri to/ sz dei misericordia: inmo ęelo quo ad uersus impios ęelatus est populū suum.

b Comede hoc anno q repperis. Esaias ita: Comede hoc anno q spōte na scunt: 7 anno secundo vescere pomis. In anno aūt tertio seminate 7 metite: planta te vineas 7 comedite fructus earū: 7 mit tet id quod saluatū fuerit de domo iuda: 7 qd reliquū est radicē deorsum/ et faciet fructū sursum: qr de hierusalē exibūt reli quię 7 saluatio de mōte sion. ęelus dñi ex ercituū faciet hoc. Quibus ab exercitu va statis comede que iteꝝ germinare/ siue q inter vngulas equorū euadere potuerūt. In secūdo anno que spōte nascunt sine la bore. Vl simulatione hoc dictū est: qr pu tabāt se fame perituros. c Et pter dauid seruū meū. Raba. Propter fu turoꝝ spem/ psentē excutit metū. Dicit au tē qr nō suo merito/ sed dei clęmentia con seruēt imo 7 patris eoꝝ dauid memoria: in quo monent 7 suę negligentię et illius fidei 7 iusticię: qr intantū diligit deus iu sticiā/ vt posteros maioꝝ virtute tueatur. d Factū est igit in nocte illa. Ra. Tot ab vno angelo vna nocte cęduntur et absq vulnerib mors sęua discurrit. Su per q i Paral. legit: Et misit dñs angelū qui percussit omnē virū robustum 7 bella torē: principēq exercitus regis assyrioꝝ. Reuersusq est cum ignominia in terram suā. Qui seruatus est: vt fieret testis maie statis illius quē paulo ante contēpserat. e Cunq adoraret in templo nes rach deū suū. Rab. Quasi victoriā de hostibus reportaret/ cōtemptor veri dei i phano falsi numinis trucidat: nec angeli co perit gladio quod erat cōmune/ sz par ricidio filioꝝ. Ra. Pharao qz in decē egypti seruat plagis vt nouissim pereat.

Esa. 37. f

Ibidem. f

2. Pa. 32. d

7 viā tuā ego psciui: 7 furorē tuū ꝯtra me. Insanisti i me: a b

¶ Rabañ. q. di. non te vltra feram blasphemātem.

et supbia tua ascēdit i aures meas. Ponā itaq circuluȝ c in naribus tuis: 7 chamū in d labijs tuis: et reducam te in e viam per quam venisti. Ti f a bi autem ęzechia hoc erit si b gnū. Comede hoc anno †q g repperis. In scdo aūt anno q spōte nascūtur. Porro in h tertio anno seminate et meti te: plantate vineas 7 come dite fruct earuȝ: Et qdcūq

¶ Ra. vl saluatum.

a ¶ Ra. subaudis: i agr vl semib.

reliquuȝ fuerit de domo iu da/ mittet radicē deorsum et i k faciet fructū sursū. De hie rusalē qppe egrediet reliqę: 7 qd saluet de mōte siō. Ze l lus domini exercituū faciet hoc. Quobrē hęc dicit dñs de rege assyrioꝝ: Nō ingre m diet vrbē hanc: nec mittet in n eā sagittā: nec occupabit eā clypeus: nec circūdabit eaȝ munitio. Per viam qua ve nit reuertet: et ciuitatē hanc nō ingrediet/ dicit domin: Protegāq vrbē hāc/ et sal o c uabo eam ppter me 7 ppter p d dauid suū meū. † Factū est q igit in nocte illa venit ange r lus dñi: 7 percussit in castris s assyriorū centum octoginta quinq milia. Cunq dilucu t lo surrexisset vidit oīa cor v pora mortuorū: 7 recedens abijt. † Et reuersus est senna x cherib rex assyriorū: 7 māsit

¶ vrbe prima regni sui.

e in niniue. Cūq adoraret in y tēplo nesrach deū suū/ adra melech 7 sarasar filij ei pcus z

Nico. de lyra

In terra ⁂ nas 7 ciuitates. a Ego presciui. Quia oia ista pordinaui. b Et furorē tuū cō. me. Blasphemādo nomē meum tanq ingratissim et insanus de victorijs quas dedi tibi: c Ponā itaq circu lum in naribus tuis. sicut fit bubalis. 7 ē sensus: Te idomitū ego domabo ma lis gratibus tuis. e Et reducā te in viā per quā venisti. s. cōfusiue ad ter ram tuā. sicut patz in fine huius capituli. f Tibi autē ezechia. Hic ad ꝯfirma tionē pdictorū dat mirabile signū/ cū dr: g Comede hoc anno qd repperis .i. illud qd nascetur in cāpis de granis cō tritis ab exercitu sennacherib. 7 hoc patz per litterā hebraicā. q sic habet: Comede hoc anno renascens vel renascētia. 7 per illud qd habet Esa. xxxvij. f. Comede hoc anno que sponte nascunt. i. sine cultura hominū: cuiusmodi ē dicta renascentia. In scdo anno que sponte nascunt. i. fructus arboꝝ. vñ Esa. xxxvij. f. dicit: Scdo anno pomis vescere. po ma eni generaliter dicunt oēs fructus arborū. In hebręo ha betur: Scdo aūt anno prescisionē. i. fructus qui de arboribus abscindunt 7 colligunt. Ra. Sa. aliter exponit pcisionē/ di cēs: q exercitus sennacherib pciderat arbores fructuosas re gionis. 7 ppheta pdixit hoc signū: q secūdo anno facerēt ra mos ita magnos q tantū cresceret ibi de fructu q pplus ide posset sustētari. h Porro in tertio anno seminate et metite. Qd exponit Rab. Sa. dicens: Tu ęzechia cū videris duo signa pdicta. s. q ex granis ꝯtritis pdicto mō oriant fru ges ad sufficiētiā pmi anni: 7 ex arboribus pcisis fructib ad sufficiētiā secūdi: q n pos sunt nisi diuina virtute fieri: sis certus de cōtritione exercit sennacherib: ita q po teritis absq timore seminare et metere. i Mittet ra. de. i. stabiliet in terra. k Et fa. fru. sursum: id est bona opa. l Zelus dñi ex fa. hoc. i. nō ex meri tis vris: sed ex diuina grā. m Nō in. vr. hāc. Sicut cōminatus est. n Nec mit. i eā sa. Quia nō pmittet tātū appro pinquare ciuitati. o Et sal. eā p. me .i. ppter gliam nois mei demonstrandaȝ. p Et p. dauid. i. ppter merita ipsius. q Factū est igit. Posita denūciatio ne liberatiōis ęzechię hic ꝯnr ponit hui liberatiōis executio i facto/ cū dr: Factū ē igit i noc. il. h nō pōt referri ad tps i q esaias dixit ista q pdicta sūt: qr fuerūt duo anni intermedij qbus pplus ęzechię vixit de frugib granoꝝ cōtritoꝝ 7 pomorū: vt ptz ex pdictis. Et ideo dicūt aliq: q refert ad tps in q sennacherib post debellationē regū ęthiopię 7 ęgypti cōtra qs iuerat (vt ptz ex pdictis) post duos annos redijt ad obsidendū hierlm: Et nocte illi diei q po suerat obsidionem/ facta est ista plaga sup ei exercitū. sz h nō ꝯsonat lrę pcedēti. vbi dicitur: Nec circūdabit eam munitio .i. obsidio. Et ideo dicit Ra. Sa. q ista pla ga facta est cū adhuc exercitus ei distaret a hierusalē. 7 dicit q erat in nobe: que non est multū longe a hierlm. 7 idē videt p il lud qd habetur Esa. x. g. Adhuc dies ē vt in nobe stet. 7 scias q ille loc quem Ra. Sa. vocat nobe. dr nob. Esa. x. r Ve nit angelus dñi. Executor eius iusticię. s Et pcussit in ca. assyrioruȝ 7c. i. oēs robustos bellatores 7 principales ex ercit: vt hr. ij. Para. ca. xxxij. a. t Cū q di. surrexisset. s. sennacherib vt iret ad obsidendū hierlm. v Vidit oia cor. mortuorū. Dicunt hebręi q corpora fue rūt icinerata sub armis ac vestib intactis: ita q popul ęzechię potuit spolia d facili colligere: 7 sine cadauerū fetore. 7 in hoc satis concordant verba Esa. ix. ca. et. xxx. x Et re. est sennacherib. cuȝ paucis q remanserāt ꝯfusibiliter 7 ignominiose. y Cūq ado. in tē. 7c. z Filij ei p. eū. Dicūt aliq q hoc fuit eo q ordina uerat asaraddon regnaturum post se istis duob postpositis: 7 sic desiderio regnādi iterfecerūt eū. Sz huic nō videt ꝯsonare qd subdit: ⁂

⁂ c Ponā itaq circulū. i. frenum. d In narib tuis. Verbū est dñi allo quētis tyrānū: quē aliqñ de refrenat ab ec clesię psecutiōe: ei potentiā auferēdo: vel ipm a malicia cōuertēdo. g Comede hoc an. q rep. Verbū est dñi assecurātis bonū plātū 7 ei pplm de sufficienti victu corporis p toto tpe psecutionis. Per ter nariū eni annoꝝ significat tps psecutiōis ꝯtū ad ei principi um mediū 7 finē. q Factū est igit in nocte illa venit angel dñi 7 pcussit i castris assyrioꝝ cētū octoginta milia. Per h significat vindicta diuina: q aliqñ de psecutoꝝ bus ecclię dat maifeste. y Cūq adoraret in tēplo nes rach 7c. Seqr: z Filij ei pcus. eū. Per hoc signat q tyrāni psecutores ecclię vt cōiter a suis subditis occidunt.

alas quod

Prou. 20

Luc. 1

† Eccl. 48. Esa. 37. 1. Pa. 32

† Tob. 1

Notandum

Diuin

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

a ¶ In terrā armeniorū. Ararath regio in armenia cam/pestris: per quā araxes fluit incredibilis vbertat⁹ ad radices tauri montis. Ergo et arca noe non ad montes generaliter armenię delata est: sed ad montes tauri altissimos q̄ ararath imminet campis.

Caplm. XX.

In diebus illis ꝛc̄. Rab. Ne eleuaret̄ cor ezechię post icredi/dibiles triūphos ĭfirmitate cor/poris visitat̄ ꝛ audit se esse moriturū: vt ꝯuersus ad dn̄m flectat sn̄iam. ¶ Rab. Cūcta de⁹ secutura p̄sciens an̄ secula/de/creuit q̄liter p secula disponat̄. Statutū ergo est q̄ntum in ipsa vita mortali tēpo/raliter viuat̄. Nā et si annos .xv. ezechię addidit de⁹: eū tn̄ cū mori pmisit/tūc prę/sciuit eū esse moriturū. Cui cum mortis sentētia dicta est: ꝓtinus ad eius lachry/mas vita est addita. Eo q̄dem tpe mori merebat̄: q̄ elatus dn̄o gr̄as ꝓ inopina/ta victoria nō reddidit. s. qꝛ sue iusticię et meritis deputauit. Nec p̄fixū in prescie/tia dei tēpus vitę prolongatū est: sed il/lud quod peccādo amiserat ex largitate dei redditū erat. Qui cū moriturū prędi/xit/an̄ pn̄iam illi⁹ p̄sciuit. Conuertit faci/em ad parietē tēpli: qꝛ ad tēplū ire nō po/terat. Parietē tēpli dic̄ iuxta quod pala/tiū erat. vł ad parietē absolute: ne lachry/mas assistentibus ostētaret: vt tota men/te deum deprecaret̄. c ¶ Qui cōuer. fa. sua ꝛc̄. Rab. Felix conscientia quę af/flictionis tēpore bonoꝝ operū recordat̄. Quō alibi scriptū est: Qui gloriat̄ purū se habere cor. Sed perfectionem cordis dicit i eo/ ꝙ idola destruxit: tēpli valuas aperuit: serpentē ęneū cōminuit: ꝛ cętera fecit quę scriptura cōmemorat. Plęrun/q̄ iusti necessitate aliqua sua cogunt̄ ope/ra fateri: qđ cum iniusti audiunt elationē putant. ex suis em̄ cordib⁹ dicta iustoruꝫ pensant. Sic̄ grauis culpa est sibi hoieꝫ arrogare quod nō est: sic culpa nulla ē si humiliter dicat quod bonū est. vn̄ cōtin/git vt iusti ꝛ iniusti habeant verba silia: ꝛ in quibus dn̄s ab his offenditur/in eis verbis ab illis placatur. Ecce phariseus se iustificat in opere: ezechias etiā in co/gitatione. vnde ille offēdit: inde iste deū placauit. cui⁹ cōfessionē pfectionis dn̄s nō despexit: quē mox in pcibus suis exaudiuit. Uerba em̄ singuloꝝ deus pensat ex corde ipsoꝝ. d ¶ Fleuit itaq̄ ezechias. Rab. Fleuit ꝓ/pter ꝓmissionē dn̄i ad dauid: quā videbat in sua morte peritu/ram: quia nondū ezechias filiū hab[e]bat. Nā post mortē eius manasses cū duodecim esset ann[orum reg]nare cępit: ex quo per/spicuū est post tertiū annū conce[ssū ...] manassen esse genera/tū. Alij asserūt q̄uis sanctos v[...] morte terreri ꝓpter igno/rātiā sn̄ię dei/quā sedē hituri [...]t mortē: Simulq̄ fati q̄/stio soluit̄: ac necessitatis vin[...]q̄ causaꝝ: ꝙ nequaq̄ dies mortis singul' p̄finita sit: sꝫ volūtate dei ꝛ ignotis mortalib⁹ causis vel viuat aliq̄s vł moriat̄. Presertī cū ꝛ statuta mortē necessitas differat̄: ꝛ p⁹ mortē resuscitatos plīmos legerim⁹.

[margin: Prou. 20. b.] [margin: B] [margin: Luc. 18. b]

a serūt eū gladio: fugerūtq̄ ĭ terrā armenioꝝ: ꝛ regnauit asarāddō fili⁹ ei⁹ ꝓ eo.

a ¶ Ra. ararath. b ¶ q̄ misit habitatores samarie ne terre remanerēt inculte.

Ca. XX

b In dieb⁹ ill' ęgrotauit ezechias vsq̄ ad mortē: ꝛ venit ad eū esaias filius amos ꝓphetes/dixitq̄ ei: Hęc dic̄ dn̄s de⁹: p̄cipe domui tuę. † Morieris em̄ tu ꝛ nō viues. c Qui ꝯuertit faciē suā ad parietē ꝛ adorauit dn̄ꝫ/dicēs: Obsecro dn̄e: memēto quō ambulauerim corā te ĭ vitate ꝛ ĭ corde pfecto: ꝛ qđ placitū ē corā te feceri. Fleuit itaq̄ ezechias fletu magno. Et antequā egrederet̄ esaias mediam partē atrij: fact⁹ est sermō dn̄i ad eum/dicēs: Reuertere ꝛ dic ezechię duci populi mei: Hęc dicit dn̄s deus dauid pātris tui. Audiui orōnē tuā: ꝛ vidi lachrymā tuam: et ecce sanaui te. Die ter/tio ascendes templuꝫ dn̄i: et addā dieb⁹ tuis quindecim annōs.

a ¶ Ra. vt ipse sanaret qui pcusserat.

a ¶ Rab. Q. cuius opera sectaris.

b ¶ Ra. Qm̄ āmbulauerat corā dn̄o ĭ verita/te ꝛ corde pfecto ꝛ fleuit ꝛ đo placitū fecerat.

a ¶ Ra. quos nō postulauerat.

Nico. de lyra

✠ Afferte qđ subdit̄: a ¶ Fugerūtq̄ ĭ ter. ar. et iō videt̄ ꝙ inter/fecerūt eū cupiditate regnandi post eū. Et ideo Ra. Sa. ali/am causā assignat dicēs: ꝙ p̄ncipes regni sui erāt turbati con/tra eum: eo ꝙ filij eorū ꝛ amici erāt mortui mō p̄dicto ꝓpter eius superbiā ꝛ blasphemiā cōtra deū israel: ꝓpter qđ tracta/bāt de morte ipsius. Qđ cum ad ei⁹ aures puenisset/intrauit templū dei sui: orans ꝛ ꝓmittēs: ꝙ si hoc periculū euaderet/in eius honorē duos filios suos p̄dictos sacrificaret. Qđ filij intelligētes eū ĭterfecerūt/ne ab eo interficerent̄. ꝛ hoc dictū satis concordat litterę in qua dicit̄: Cūq̄ adoraret in templo ꝛc̄. filij eius interfecerūt eum.

La. XX.

[margin: Diuisio]

In dieb⁹ il. Hic ꝯn̄r describit̄ ezechię mirabil' sana/tio. ꝛ p̄mo hmōi sanatio describit̄. scđo ex h̄ surgens elatio repmit̄/ibi: In il. tpe. Circa p̄mū p̄mittit̄ mor/tis iminentis denūciatio: scđo eiusdē dilatio/ibi: Qui conuer/tit. tertio mirabilis sanatio/ibi: Dixitq̄ esaias. Circa p̄mū dr: b ¶ In dieb⁹ illis ęgro. eze. vsq̄ ad mor. qꝛ p viā natu/rę nō poterat euadere. Dicūt aūt aliq̄ ꝙ hęc ĭfirmitas cōtigit ezechię/ eo ꝙ nō reddiderat gratias deo sufficiēter de pcussio/ne exercit⁹ sennacherib. Sed hoc dictū iprobat Ra. Sa. p h̄ ꝙ esaias dixit sibi postea: Et de manu regis assirioꝝ liberabo te ꝛ ciuitatem hāc. Ex quo ptꝫ ꝙ pcussio exercit⁹ sen/nacherib fuit post infirmitatē ezechię ꝛ non ante. Dicit igitur ꝙ hoc ei acci/dit eo ꝙ noluerat accipere vxoreꝫ: qđ tn̄ facere tenebat̄/vt linea dauid in re/gno p ip̄m cōtinuaret̄: ꝓpter qđ cōua/lescens accepit vxorē/de q̄ genuit ma/nassen. Et huic dicto videt̄ cōcordare lr̄a sequētis capl'i: vbi dr ꝙ manasses erat .xij. annoruꝫ cum regnare cępisset mortuo patre qui vixit .xv. annis post suā sanatiōeꝫ. vt in lr̄a habet̄. Potuit etiam esse alia causa infirmitatis ezę/chię: vt p ei⁹ sanationem mirabilē de⁹ glorificaret̄. sicut de cęco nato dicitur Joh. ix. a. c ¶ Precipe do. tuę. i. ordina testamentū tuū. d ¶ Morie/ris em̄ tu ꝛc̄. Reuelatio em̄ ꝓphetica aliq̄ndo fit ꝟm dispositionē causaꝝ in/feriorū/et nō ꝟm ꝙ est in mēte diuina. ꝛ sic fuit in ꝓposito: qꝛ talis erat infir/mitas ezechię ꝙ via naturali mortem nō poterat euadere. ꝛ sic ĭtelligit̄ de/nunciatio ꝓphetę: Morieris ꝛc̄. p h̄ tn̄ nō exclusit ꝓpheta quin ex dei gra/tia sanari posset. propter qđ ezechias cōuertit se ad orandū dn̄m ꝓ sua sana/tione: qđ nō fecisset si ꝓpheta sibi mor/tē denūciasset ꝟm ordinē volūtatis di/uinę. e ¶ Qui conuertit. Hic ꝯn̄r describit̄ mortis p̄nunciatę dilatio p orationeꝫ ezechię/cū dicit̄: Qui con/uertit fa. suam ad parietē. vt ora/ret secretius ꝛ deuotius/ et non impe/diret̄ ab assistentibus. f ¶ Memen/to quō ambu. in ve. Nō dicit hoc per iactantiā/ sed magis ad gratiarū/actioneꝫ: recognoscens ꝙ hoc fecisset ex volūtate diuina. vt sic gratus de p̄/cedentibus vlterioꝝ gratiaꝫ impetra/ret. h ¶ Et antequā egredere. esai. mediā partē atrij. i. curię dom⁹ regię. i ¶ Audiui ora. tuā. eā acceptādo. k ¶ Uidi lachry. tuā. i. lachrymas. si/cut dicit̄ Exo. viij. f. Uenit musca grauissima ꝛc̄. i. multitudo ꝛc̄. sic in ꝓposito qꝛ ezechias fleuit fletu magno vt dicit̄ ĭ lr̄a. l ¶ Die tertio ascen. tem. dn̄i. sanatus. dicit Rab. Sa. ꝙ illa dies fuit in qua exercit⁹ sennacherib fuit pcussus. ꝛ sic ezę/chias ascēdit in tēplū ad reddenduꝫ gr̄as de sua sanatione: et de liberatiōe ppl'i sui de manu sennacherib. m ¶ Et addā die. tuis .xv. an. istud denūciauit ꝓpheta ꝟm ordineꝫ causę ✠ p̄mę: videlicet

[margin: † 2. pa. 32. f Esa. 37. a.] [margin: † De pe. di. 1. c. Sobrē.] [margin: C] [margin: D]

[margin: Moraliter]

Moralit̄. b ¶ In dieb⁹ il. ęgro. eze. ꝛc̄. Scđm docto/res latinos ezechias de tāta victoria diuinit⁹ sibi data n̄ red/didit deo gr̄as vt debuit: ꝓpter qđ ĭfirmitate pcussus fuit. Di/cit aūt Aug. in enchiridion: ꝙ de⁹ adeo est oipotēs ꝛ bon⁹/ꝙ nō sineret mala fieri nisi ide eliceret bona maiora. et sic aliq̄n de⁹ pmittit bonos cadere vt resurgāt forti⁹ in v̄tute. Sic em̄ pmisit moysen ꝛ aarō peccare in aq̄s ꝯdictiōis. Et h̄ mō ezę/chiā regē pmisit peccare in victoria a deo sibi data/illā pl⁹ de/bito suis meritis attribuēdo. ꝓpter qđ mori corpaliter deme/ruit: sicut Esaias sibi dixit: c ¶ Precipe do. tue: morier' em̄ ꝛc̄. Sꝫ qm̄ ip̄e veraciter penituit: sicut dr in textu. Qui cōuertit fa. suā ad pa. ꝛ ad. dn̄m ꝛc̄. Sequit̄: g ¶ Fle/uit itaq̄ eze. fle. mag. iō secuta est dei miscđia dicentis sibi p Esaiā: i ¶ Audiui ora. tuā: ꝛ vidi la. ꝛc̄. Et qꝛ nō solū cōsecutus fuit a dn̄o corporale bonum sꝫ etiā sp̄uale/ subdit̄: l ¶ Die tertio ascē. in tē. dn̄i. p qđ significat̄ ascēsus ad culmē virtutū. m ¶ Et addā die. tu. xv. an. p quā additio/nē significat̄ cumulatio meritoꝝ. Sic igit̄ in dict' Ezechias fi/gura fuit cuiuslibꝫ boni viri: q̄ đo pmitt[en]te ꝛ diabolo ꝓcurāte cadit in aliqđ pctm̄: sꝫ ex dei miscđia resurgit ad maius bonū.

✠ Uis vt ascēdas

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

E G a ¶ Afferte massam ficorū. Rab. Uerbū sim (vt aiūt hebrei) vlcus sonat/non vulnus: hoc infligit/illud spōte nascit. Nā aqla/symmachus ⁊ theodotio aroc/iterp̄tati sūt: qđ morbū regiū† itelligūt: cui ꝯtraria putant vel sumpta in cibo/vel apposita corpori q̄cūqꝫ sūt dulcia. Dei ergo potētia mōstrat: duʒ p res noxias sanitas restituit. Alij sim/apostema suspicant: qn̄ tumēs corpus cocto ⁊ putrescēte pure cōplet. Et iuxta artē medicoꝝ: oīs sanies siccioribus ficis atqꝫ ꝯtusis in cutis supficieʒ ꝓuocat. b ¶ Uis vt ascēdat. Ra. Dat signū vt sol decē gradibus reuertat. Gradus aūt symmachus intellexit in lineis horologij: in q̄ ita erant extructi gradus arte mechanica: vt p singulos vmbra descēdēs horarū spacia terminaret. Erat hora diei decima qn̄ hec ꝓpheta regi loquebat. Uis ergo inq̄t vt ascēdat vmbra decē lineis ꝓcedēte sole sup terraʒ p boreales plagas vsqꝫ ad oriētē: qđ subtus terrā q̄tidiana ꝯsuetudine sui cursus erat factur⁹: An vt reuertat vmbra totidē gradib⁹ ꝯuersa retrorsum facie solis: ipoqꝫ per australē plagā ad oriētē regresso: Qđ rex maluit: qꝛ maioris poterat esse miraculi: si sol contrariū suo mori cursuʒ ageret: q̄ꝫ si ꝯsueto ꝓcessu incedēs tāetsi sup terras elat⁹ ad oriētē q̄si secundi diei mane nulla interueniente nocte factur⁹ aduolaret. Naʒ q̄ in insula tyle q̄ est vltra britaniā/vel in scytharū finibus degūt: oī estate diebus aliquot vidēt manifeste quō sol ab occidente ad oriētē hūilis redeat. Nūqꝫ autē hi qui iteriora austri incolūt/vidēt solē p meridianas plagas ad orientē ab occasu redire. Qđ signū ⁊ p̄sentis tpis ⁊ futuri typus erat: vt quō sol reuerteret ad exordium sui: ita et ezechie vita ad detractatos annos rediret: nobisqꝫ in hebdoade ⁊ ogdoade viuētib⁹ per resurrectionē christi vite spacia ꝓtelent.

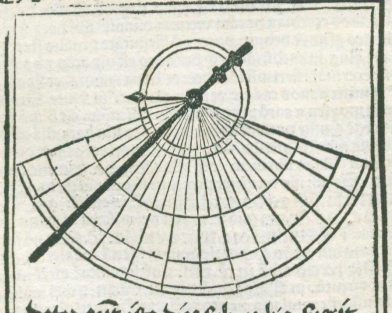
F ¶ Rab. Quidā decē gradus linearū ad mysteriū christi trāsferūt ⁊ vmbras figuraꝝ i descēsionē christi interp̄tant: p q̄s iterū sol iusticie christus post resurrectionē ascēdit. Primus gradus descēsiōis de celo in angelo fuit: qꝛ magni ꝯsilij nunci⁹ erat. Scđs gradus descēsiōis de angelo in p̄triarchis fuit: qꝛ in oīb⁹ (vt ait apl's) ip̄e opat⁹ est. Terti⁹ in legis datione: qꝛ in lege ip̄e est locut⁹. Quart⁹ in iesu naue: vt pplm in terrā ꝓmissiōis induceret. Quint⁹ in iudicib⁹: qꝛ eūdeʒ pplm p eos ip̄e regebat. Sext⁹ in regib⁹ iudeoꝝ: qꝛ in eis ip̄e regnabat. Septim⁹ in ꝓphetis: qꝛ p eos annūciat. Octauus in pōtificibus: qꝛ ipse summ⁹ sacerdos est patris. Nonus in hoīe. Decimus in passione. p hos decē gradus quasi vmbrā legis prisce christus descendit: ac rursus post resurrectionē suaʒ sol iusticie christus per eosdē gradus sursum in celum ascendit: ⁊ omnem illam vmbram legis veritatis radijs illustrauit.

G In illo tpe

Margin: al's† lupus

Margin: Decē gradus quib⁹ christ⁹ post resurrectionē ascendit

¶ Figura ꝟm p̄mā opinionē in q̄ due lineę faciūt vnā horā.

Utrū aūt ista dies sub ezechia fuerit maior q̄ꝫ illa que ꝓlongata fuerit tempore Josue: dictū fuit Josue. x. ca.

a ¶ Ra. cū vita regni securitas ꝓmittit.

Sʒ ⁊ de manu reg℞ assyrioꝝ libērabo te/⁊ ciuitatē hanc: et ꝓtegā a vrbē istā ꝑpt me ⁊ ꝓpter dauid b ꝟuū meū. Dixitqꝫ esaias: Affer c d te massā ficoꝝ. Quā cū attulissēt ⁊ posuissent sup vlc⁹ ei⁹: curat⁹ ē. Dixerat autē ezechias ad esaiā. Qđ erit signū qꝛ dñs me sanabit e ⁊ qꝛ ascēsur⁹ sū die tertio tēplū dñi: Cui ait esaias: Hoc erit signū a dño/ꝙ factur⁹ sit dñs sermonē quē locut⁹ ē. †Uis vt ascēdat vm f bra decē lineis: aut vt reuertat totidē gdib⁹: Et ait ezechias: Facile ē vmbrā crescere decē lineis: nec hoc volo vt fiat: sʒ vt reuerta g tur retrorsum decem gradibus. Inuocauit itaqꝫ esaias ꝓpheta dñm: ⁊ reduxit vmbrā per lineas qbus iā descēderat in horologio achaz/retrorsuʒ decē gradibus.

* p̄me: videlʒ ꝓut erat ordinatū in diuina mēte. et illud qđ sic reuelat ⁊ denūciat imutabiliter iplet. a ¶ Et ꝓtegā vrbē istā ꝑ me. i. ꝓpter gl'iam nois mei qđ sennacherib blasphemauit. b ¶ Et ꝑ da. seruū meū. i. ꝓpter merita eius principaliter: ⁊ nō alioꝝ in regno sibi succedētiū. c ¶ Dixitqꝫ esaias. Hic ꝯñr ponit ezechie mirabilis sanatio/cū dicit: d ¶ Afferte massam ficorū. Dicūt em̄ aliqui: ꝙ fi cus ⁊ alia dulcia aggrauāt infirmitatē illam quaʒ habebat ezechias: vt sic fieret mirabilior sanatio per appositionē illius quod natum erat aggrauare. e ¶ Quod erit signum quia dñs me sanā. Hoc nō petiuit ex incredulitate vel diffidentia: sed magis ex confidentia diuina: et vt magis appareret eius gloria/multiplicando mirabilia. f ¶ Uis vt ascendat vmbra decē lineis. i. procedat vltra. et sic habetur in hebreo. Ex quo etiam patet/ꝙ illud horologiū erat ad solem ad cognoscendum horas diei per eius vmbrā. Et dicunt aliqui: ꝙ due lineę faciebant vnaʒ horā. ⁊ ꝟm hoc illa dies artificialis fuit augmentata decem horis. Alij vero dicūt: ꝙ q̄libet linea faciebat vnā horā: ⁊ sic illa dies fuit augmentata. xx. horis. x. retrocedendo ad orientē. et. x. redeundo ad locū pristinum. ⁊ sic illa dies artificialis fuit. xxxij. horaruʒ: quia ante habebat. x. horas. et postea duas habuit sole tendente ad occasuʒ. ⁊ hec videtur opinio Dionysij in epistola ad Policarpum. vbi loquens de ista retrocessione solis dicit sic: Sol cum decima hora esset deo p̄cipiēte repedauit ad orientē aliis decem horis designatis. deinde rursus decem horis alijs ad occidentem currente sole. sed et residuis diei duabus horis ⁊c.

* In illo tpe

* f ¶ Uis vt ascēdat vmbra decē lineis: aut reuertat totidem gradibus. Sequitur: g ¶ Nec hoc volo vt fiat: sʒ vt reuertat retrorsū decē gradib⁹. Istud mirabile signū p̄figuratio fuit incarnationis diuinę. quę est factū mirabilissimū. Per decē enim lineas decē ordines significantur electorū ꝟm assignationē aliquorū doctorū. Per nouē em̄ lineas significantur nouē ordines angelorū ⁊ hominū ad eosdē ordines assumptorū. Per decimam vero lineam significatur ordo decimus/scʒ hominū beatorū: qui tamen nō peruenerūt vsqꝫ ad aliquē ordinē angelorum. Per hoc aūt ꝙ sol retrocessit decem lineis: significatus fuit descēsus filij dei qui est sol iusticię ad assumendam nostram humanitatē mortalem dictis ordinibus inferiorem.

¶ Notandū ꝙ iste due figurę factę sunt ꝟm vnā viam quam posui Josue. x. scʒ ꝙ dies prolōgata sub ezechia fuerat in solsticio hyemali: ⁊ sic breuior die prolongata sub iosue.

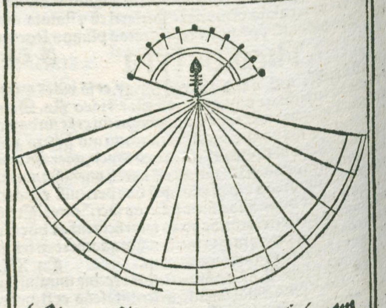

Figura scđm secundā opinionem in qua q̄libet linea facit vnā horā

Margin: Esa. 38. — Exo. 15. Judic. 4. 1. Re. 4. — Tropo. Dat. 7. — Ps. 77. Rom. 9. — 2. Para. 32.

A F a ¶ In illo tpe misit. Ra. Supra legit ꝙ sennacherib rex assyriorũ cepit ciuitates iuda: ⁊ misit hierl'm partẽ exercit⁹: et cesis per angelũ centũ octogintaquinq̃ milib⁹/ ipse fugit ĩ niniuen. Quo interfecto regnauit asaraddõ fili⁹ ei⁹ ꝓ eo. Egrotauit ezechias ⁊ recepit ꝓphete nũcio sospitatẽ. Sole reuerso ad ortũ/ pene duplex dies est fact⁹.

[4. Re. 19. g. Esa. 38. a]

Nũc legim⁹ ꝙ in tpe illo. i. eodẽ anno quo hec gesta sunt misit merodach baladan libros ⁊ munera ad ezechiã: nõ assaraddon/ de cui⁹ morte vel vita scriptura cõticuit. Ex quo perspicuũ ẽ: aliud fuisse tunc regnũ assyriorũ: aliud babyloniorũ. Deniq̃ samariã. i. decẽ tribus cepere assyrij: iudam postea cepere chaldei/ quorũ rex nabuchodonosor. Audierat merodach petitiõe ezechie ad ortum solẽ cõuersum: queꝫ chaldei adorãt dumq̃ regi mortali obsequiuꝫ deũ suũ prebuisse cognouissent: illum adorandum plus hoie crediderunt. ¶ Rab. Tradũt hebrei egrotasse ezechiam: quoniã ꝓpter inauditã victoriam ⁊ assyrij reg' interitũ nõ cecinerũt laudes dño: quas cecinit moyses pharaone submerso: Et delbora iterfecto sisara: Et ãna genito samuele. Rursũq̃ post corporis sanitatem ⁊ signi magnitudineꝫ afferri/ occasionẽ superbie quã vt dei cultor vitare debuerat: nec mõstrare alienigenis diuitias q̃s deo tribuente possederat. Ex q̃ iuxta leges tropologie discim⁹: nõ mittẽdas margaritas ante porcos. Qui eñ fidelis est spiritu/ abscondit negocia. Quare nõ prohibuit dñs ezechiã per ꝓphetã ne ostenderet dom⁹ dñi alienigenis? Ideo vt nota fierẽt que erant in corde eius. i. occulta elatio mentis qua corã dño peccauit/ ad noticiã hoĩm ꝑ factũ praui operis perduceretur. ¶ Rab.

[Exo. 15. a. Iudic. 4. c. 1. Re. 4. c. Tropo. Mat. 7. a.]

B Hypocrite quoq̃ post magnas virtutes decrescũt: quia celari in eisdẽ virtutib⁹ nolũt: qui dum suasu malignorũ spirituũ iactãtie acquiescũt: quasi hostiũ quo diutius congregatũ amittant hostib⁹ pãdũt. Vñ: Tradidit in captiuitatẽ virtutẽ eorũ. Gloriã suam paulus testimoniũ cõsciẽtie sue memorat: quia fauorem alieni oris non appetit. Occultanda sunt ergo que agim⁹: ne hoc in huius vite itinere incaute portantes latrocinãtiũ spirituũ incursiõe ꝑdamus. ¶ Ra. Tacet de quo verebat offensam: ꝙ ostẽderet eis cuncta q̃ haberet in potestate sua: inter que ꝑcipua erat tẽpli supellex. b ¶ Letatus ẽ. Rab. Verba dierũ de ezechia aiunt: In delegatiõe principũ babylonis/ qui missi fuerãt ad eũ vt interrogarent de portẽto: reliquit eũ deus vt tẽtaret: ⁊ nota fierent oĩa que erant in corde ei⁹. Idcirco aũt tentationi relictus est: quia post tantã victoriã ⁊ solis regressuꝫ ⁊ congratulationẽ regni potẽtissimi cor illi⁹ eleuatũ est. Deniq̃ in eodeꝫ volumine scribit de ezechia: Egrotauit ezechias vsq̃ ad morteꝫ: et orauit ad dominũ ⁊ exaudiuit eum: et dedit ei signũ. sed nõ iuxta beneficia retribuit: quia exaltatũ est cor ei⁹: ⁊ facta est contra eũ ira ⁊ contra iudam ⁊ hierusalẽ. Et itẽ humiliat⁹ est postea: eo ꝙ exaltatũ est cor eius tam ipse q̃ habitatores hierusalẽ: ⁊ idcirco non venit ira dei super eos in diebus ezechie. Letatus est ergo in aduentu legatorũ ⁊ datione munerum: ⁊ cõgratulatiõe sanitatis sue: ostẽditq̃ eis domũ aromatũ ⁊c. c ¶ Domũ aromatũ. Rab. Quidã sepulchra regum opinãtur: que aromatib⁹ plena erãt: q̃ corpora regũ ãtiquit⁹ vnguẽt' condiebat. Alij magis cellã aromatũ in templo dñi fuisse intelligunt: vbi recondebant odorifere species: ex quibus fiebat thymiama quod in tẽplo dñi offerebatur. d ¶ Non fuit v̄buꝫ. (q̃d apud hebreos pro re frequenter accipitur) q̃d nõ ostẽderit eis in domo sua ⁊ in oĩ ꝑtãte sua. Vñ dei ira iustissima: quoniã non soluꝫ thesauros suos atq̃ palatij/ sed et templi ostẽdit: quod certe fuit potestatis eius de cuius valuis atrij laminas ante iam tulerat. e ¶ De terra longinqua venerunt. Raba. Quasi dicat: Quanto terra longior vnde venerunt/ tanto ego gloriosior propter quem venerũt. f ¶ Ad me de babylone. Debuerat dicere: ad glorificandum deum pro signi magnitudine.

[2. Para. 32. g. 2. Para. 32. f]

C

a ¶ Rab. nabuchodonosor ꝭm hebreos.

a †In illo tempore misit merodach baladan filius baladan rex babyloniorũ litteras ⁊ munera ad ezechiaꝫ. Audierat eñ ꝙ egrotasset ezechias. Letatus est aũt in aduẽtu eorũ ezechias: ⁊ ostẽdit eis domũ aromatũ: ⁊ aurum ⁊ argentuꝫ ⁊ pigmẽta varia: vnguẽta quoq̃ ⁊ domũ vasorũ suorũ: ⁊ oĩa q̃ habere poterat ĩ thesauris suis. Nõ fuit verbũ quod nõ ostẽderet eis ezechias ĩ domo sua et in oĩ potestate sua. Venit aũt esaias propheta ad regẽ ezechiã. Dixitq̃ ei: Quid dixerunt viri isti: aut vnde venerunt ad te? Cui ait ezechias. De terra longinqua venerunt ad me ð babylone. At ille respõdit: Quid viderũt in domo tua? Ait ezechias: oĩa quecũq̃ sunt ĩ domo mea viderunt: nihil est eñ q̃d nõ monstrauerim eis ĩ thesauris meis. Dixit itaq̃ esaias ezechie: Audi sermonẽ dñi: Ecce dies veniunt: et auferent oĩa que sunt in domo tua: ⁊ que condiderunt patres tui vsq̃ in diem hanc/ in babylonem. Non remanebit quicq̃ ait dñs. Sed et de filijs tuis qui egrediẽtur a te q̃s generabis/ tollẽtur ⁊ erunt eunuchi ĩ palatio regis babylõis. Dixit ezechias ad esaiã: Bonus est sermo domini: quem locutus est. Sit tñ pax et veritas ĩ diebus meis. Reliqua autẽ sermonum ezechie: ⁊ oĩs for-

[Interlinear: a ¶ Rab. thesauros auri ⁊ argenti. — a ¶ Rab. odoramenta. — b ¶ in hebreo: oleũ bonum. — ¶ gaze. — a ¶ al's nõ fuit q̃d nõ mõstrasset. — a ¶ Rab. cũ supcilio legendum. — a ¶ Ra. q̃ in orbe potẽtissima est. — a ¶ nõ tuo/ sed patrũ labore quesita.]

[†Esa. 39. a.]

Nico. de lyra

a ¶ In illo tempore. Hic cõsequenter reprimit insurgens elatio. et primo ipsa elatio describit. ⁊ secundo reprimit: Venit aũt esaias. Circa primũ sciendũ: ꝙ babylonij erant intenti circa cursus siderum. Vñ et astronomia primo fuit inuenta in chaldea ꝭm aliquos: cuius metropolis est ciuitas babylon. ⁊ ideo quãdo perceperũt retrocessionẽ solis predictam contra cursum nature: fuerũt solliciti querere qualiter hoc acciderat: Et cum audissẽt ꝙ hoc fuerat in sanatiõe ezechie: de consilio sapientũ rex babylonis b ¶ Misit ad ezechiã munera. in signũ reuerentie. c ¶ Et litteras. ad sciẽdũ de illa retrocessione solis mirabili. ⁊ h' est quod dicit. ij. Paral. xxxij. ꝙ nuncij regis babylonis missi fuerant ad eũ vt interrogarent de portento quod acciderat super terram. d ¶ Letatus ẽ autẽ in aduentu eorũ ezechias. leticia inepta procedente ex elatione: eo ꝙ tãtus rex ⁊ de tam longinqua terra misisset ad eum nuncios ⁊ munera. e ¶ Et ostendit eis domũ aromatũ et aurum ⁊c. Dicit Rab. Sa. ꝙ non solũ ostendit eis ea que erant ĩ thesauris suis ⁊ in domo sua: sed etiam ea que secretissime ⁊ reuerentissime seruabantur in templo: scꝫ vnctionem regũ ⁊ põtificum: ⁊ tabulas testmonij et legẽ: que nullo modo erant gentib⁹ ostẽdenda. ⁊ hoc notatur cum dicitur: Et in omni potestate sua. Sequitur: f ¶ Venit autem esaias. Hic cõñr describit ꝑdicte elatiõis ⁊ trãsgressionis reprehensio: cũ dicit: g ¶ Quid dixerunt viri isti ⁊c. non quesiuit h' ex ignorantia quia totũ erat sibi a deo reuelatum: sed vt ex responsione ezechie conuenientius argueret eum. h ¶ De terra longioqua venerũt ad me. quasi dicat h' fuit mihi ad magnam gloriam: et ideo ostendi eis regni mei magnificentiam. i ¶ Ecce dies venient: ⁊ auferentur oĩa que sũt in domo tua ⁊c. Istud fuit completum quando nabuchodonosor omnia preciosa transtulit de hierusalẽ in babylonẽ. vt hr. ĩ. xxv. ca. k ¶ Sꝫ et de fi. tu. q̃ egre. a te q̃s ge. Istud fuit ĩpletũ in Daniele ⁊ socijs suis q̃ fuerũt de semine regis iude educti in babylonem et nutriti et eruditi vt possent stare in palatio regis babylonis: vt habetur Danielis. j. l ¶ Dixit ezechias ad esaiam: bonus est sermo domini quem locutus est. penituit eñ: et sic acceptauit domini sententiaꝫ supra se ⁊ regnum suũ. propter q̃d ⁊ pena ista non fuit inducta temporibus suis: sed fuit dilata vsq̃ ad tempus ioachim ⁊ sedechie. Quod cũ sibi dictũ fuisset p Esaiam dixit: Sit tñ pax ⁊ veritas in dieb⁹ meis. Seq̃t

D

Et quomodo

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

E ✠ a ¶Et quō fe.piscinā z aq̄.et in.aq̄s in ciuitatē. De h habet ple/ ni⁹.ij. Paral.xxxij. vbi dr̄ ꝙ h fecit ece/ chias/vt reges assyrioꝝ venietes ɔtra hierl'm paterent̄ defectuȝ aq̄ i obsidio ne si venirēt ad obsidēdū eam.

¶In ca.xx. vbi dicit̄ in postil. Uis vt ascēdat vmbra:id est vt pcedat vltra.

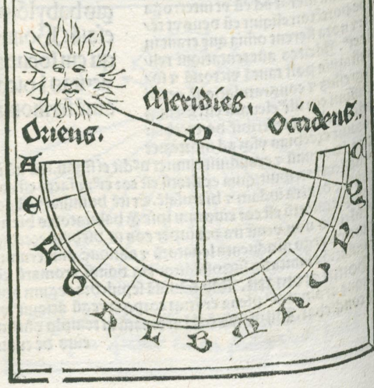
a titudo ei⁹/ z quō fecerit piscinā z aqueductū:z introduxerit aq̄s i ciuitatē:nōne hec scripta sunt in libro sermonū dieꝝ reguȝ iuda:

Additio. Circa h signū factū ecechie put h in postil. expōit̄/ z ē cōis expositio doctorū m'lta pn̄t ɔsiderari admiratiōe digna.pmo q2 lȝ oia ista miracl'a n̄ pn̄t ni si potētia dei infinita pduci. vn̄ Aug.ad Uolusianū. In reb⁹ mirabilit̄ factis tota rō facti est potētia faciētis.tn̄ q̄dā mira/ cula p cōpationē ad facultatē nature dicunt̄ alijs maiora.vn̄ i ter oia miracl'a q̄ a deo tā in vete.q̄ȝ i nouo testa.facta legunt̄: sūmū gradū tenēt illa q̄ nullo mō natura facere pōt.vt sunt re trocessio sol'.z glificatio corpis hūani. Naȝ resuscitatio mor/ tuoꝝ:seu illumiatio cecoꝝ a natiuitate/lȝ magna sint miracu/ la:nō tn̄ attingūt sūmū gradū p̄dictū. Pōt em̄ natura vitā i/ troducere de nouo i corpe vitā nō hn̄te:lȝ nō in corpe iā mor/ tuo. Pōt etiā p̄stare visum/sed nō ceco:vt lati⁹ declarat sctūs Tho.pma pte.q.cv.ar.vlt.i cor.q̄stiōis. Mirādū q̄ ē q̄re de⁹ voluit miraculū i sūmo q̄du exercere.s.retrocessionē sol' circa sanationē ecechie: vbi videbat̄ sufficere vnū d̄ minimis. Hoc ei signū petiuit ecechias solūmō vt certificaret̄ d̄ sanatiōe sua. z ꝙ ascēderet i die tertia ad domū dn̄i:vt exp̄sse ptȝ i l'ra. Cō/ firmat̄ hec rō: Nā s̄m doctores miracl'a p christū facta p trās/ mutationē corpoꝝ iferioꝝ/nō ita euident̄ ondebāt ipi⁹ diuini tatē:sic miracula p ip̄m facta p trāsmutationē cursus celestiū corpoꝝ q̄ a solo deo imobilit̄ sūt ordinata.sicut fuit i obscura tiōe sol' tpe passiōis christi:put tradit sctūs Tho.i.iij.pte.q. xliiij.ar.ij.in cor.q.vbi allegat Diony.h dicētē/ sȝ i h casu.s.in sanatiōe ecechie nō req̄rebant̄ talia miracula fieri q̄ sufficerēt ad ondēdū sufficiētē diuinitatē christi. Preterea ille tenebre q̄ facte sunt i vniuersa terra tpe passiōis christi:vt Luc.xxiij.te/ stāte Diony.i ep'la ad policarpū/ q̄ in h tpe i egypto existēs i spexit:causate fuerūt ex vera eclypsi pcedēte p interpositiōeȝ lune inter terrā z solē. Cōtra qd̄ arguit Origenes sup Mat/ theū:i noie q̄rūdā filioꝝ hui⁹ seculi dicens: Quō h factū tā mi raculosū nemo grecoꝝ aut barbaroꝝ scripsit? Ad qd̄ rn̄det̄ p

F doctores:ꝙ astrologi vbiq̄ȝ terraꝝ tūc tpis existētes nō solli/ citabāt̄ de obseruāda ecclypsi:q2 tūc nō erat s̄m eoꝝ cōputū: sȝ illā obscuritatē ex aliq̄ imp̄ssiōe aer' putauerūt accidere. sȝ i egypto vbi raro nubes apparēt/ ppt̄ aer' serenitatē sollicit⁹ fuit Diony.z sociū ei⁹:vt circa illā obscuritatē sollicite attēde rēt. Ex q̄bus in pposito multo forti⁹ admirādū est:quō astro logi vbiq̄ȝ t'raꝝ dispsi vidētes vnā diē excedere p viginti vel saltē decē horas mēsurā ɔsuetā/ h nō scripserūt.qd̄ nō solū de astrologis:sed etiā de simplicib⁹ regib⁹ vel pncipib⁹ mirādū est hoc i chronicis nō scripsisse:p̄sertim q2 s̄m opinionē cōmu nē:postq̄ȝ illa dies trāsiuerat.x.horas artificiales:z sic sol nō distabat ab occasu nisi p spaciū duarū horaꝝ artificialiū:tunc retrocessit versus orientē p spaciū.x.horaruȝ s̄m q̄sdā:s̄m vo alios p viginti.et sic oportet dicere: ꝙ s̄m vtrosq̄ȝ in eadē die sol bis attigit lineaȝ meridianā:sel'.s.in cursu suo naturali:et scd̄o in cursu retrogrado.q̄ q̄dē mutatio nō solū valde mōstru osa z insolita/sed etiā patētissima nedū a sapiētib⁹ sed etiaȝ a rudib⁹ agricolis necessario sentiret̄:z sic nulla videt̄ rō excu/ sans talē cōscriptionē. Nec valet dicere:ꝙ babylonij q̄ erāt i/ tenti circa cursū sideꝝ/qn̄ pceperūt retrocessionē solis p̄dictā cōtra cursū nature:fuerūt solliciti q̄rere q̄liter h acciderat. Et cū audissent ꝙ h fuerat in sanatiōe ecechie: de cōsilio sapien/ tū rex babylonis misit ad ecechiā munera z l'ras ad scienduȝ de illa retrocessiōe solis mirabili:put postil.dicit.ī.qd̄ tn̄ nō videt̄ ad tollēdā hmōi admirationē sufficere ex trib⁹. Primo q2 vt dictū est:tāta mutatio z tā lōga z euidēs z insueta nō so lū ab astronomis erat sentiēda/sȝ etiā a vulgarib⁹ q̄buscunq̄ȝ vbiq̄ȝ terraꝝ existentib⁹:nō tn̄ legit̄ de aliq̄ ꝙ de h tractasset si dera inuestigādo:seu rerū gesta narrādo /nisi solū de rege ba bylonis. Scd̄o:q2 chaldei q̄ erāt totaliter ifideles/ lȝ audirēt ꝙ h fuerat factū tpe sanatiōis ecechie:nō tn̄ habebat rōnē co/ gētē ip̄os credere ꝙ hec mutatio haberet respectū singulareȝ ad ecechiā/sic vt ppt̄ ip̄m ecechiā fuisset factū. Nā sicut h cōti gerat in horologio achaz hierosolymitano: pari mō z forma fuit in horologio/vl' in alijs instrumētis horarū in babylonia z vbiq̄ȝ terrarū:z sic nō cogebant̄ babylonici credere h fuisse factū ppt̄ aliquā psonā singularē ex puidentia diuia:sȝ poti⁹ s̄m suam infidelitatem hoc credidissent fuisse ex aliqua causa sibi occulta casuali seu naturali.sicut de pharaone et palesti/ nis legit̄

nis legitur/ z de alijs ifidelib⁹:qui nō at/ tribuebāt illa q̄ videbāt ɔ̄ seu p̄ter cursū nature fieri diuie potētie neq̄ȝ puidētie: vt ptȝ Exo.viij.z.ix.z.j. Re.vj.tertio:q2 ex augmēto.x.vl'.xx.horaꝝ i vna die p̄ter cursū solitū nece ē vt ɔtigerēt magni er/ rores i cōputatiōe celestiū motuū:q̄ q̄dē mot⁹ mēsurāt̄ z certificāt̄ p motū sol' di/ urnū.sed nō legitur ꝙ pcepissent astrologi qui contēplantur sidera:et computant menses:vt dicitur Esa.xlvij. Nec etiam i eoꝝ computis de eclypsib⁹ coniunctionib⁹ seu oppositioni b⁹ planetaꝝ postea aliq̄s error notabil' successit:qd̄ tn̄ necio cō tigisset tot hore fuissēt augmētate i vna die p̄ter cursū solitum naturalē/ z ipi n̄ pcepissēt:q̄ oia sūt māifesta cuicūq̄ȝ i illa arte aliq̄lit̄ pito. Si āt obijciat̄ ɔ̄ p̄dicta.dicēdo ꝙ ex statiōe sol' sb iosue:vt hr̄.s̄.Josue.x.pn̄t seq̄ silia incōueniētia. Prio q2 de⁹ fec ibi vnū d̄ sūmis miracl'is vbi sufficisset min⁹. Scd̄o q2 nēo astronomoꝝ illā stationē scp̄sit nec ide fuit secut⁹ error i cōpu tis eoꝝ. Dicēdū ad pmū:ꝙ illd̄ sb iosue factū fuit ad magnaȝ gl'iā dī q̄ volebat i ɔspectu gētiū magnificare totū pp'lm isrl'iti cū i igressu t're. Et etiā plōgatio illi⁹ diei fuit vtil' vl' q̄si necia ad vltionē d̄ inimic': eo ꝙ n̄ sufficiebat ad h illd̄ modicū qd̄ re stabat de die naturali.nihil āt istoꝝ ɔtingebat i sanationē ece chie:p̄serti i certificādo eū solū de sua breui sanatiōe. Ad secū dū vo dicēdū ꝙ tpe iosue nōdū erat ars astronomie iuēta.qd̄ ptȝ ex h:nā ptholeme⁹ philadelph⁹ q̄ fuit ipi⁹ pncipal' inuesti gator z iuētor /nō allegat d̄ iuestigatiōib⁹ antiq̄s:nisi tm̄ a tre cētis annis fere an̄ eū:vt ptȝ i q̄rto sui almagesti z i alijs loc' eiusdē libri. Sȝ ɔstat ꝙ ptholeme⁹ ille fuit tpe machabeoꝝ q̄ fuerūt post iosue p.dcccc.ānos fere. z sic cū tūc.s.tpe iosue n̄ es/ sent tales iuestigatores sideꝝ ne cōputatores cursuū celestiū/ nō erat ibi loc⁹ notādi nec errādi i talib⁹ cōput'.secus de tpe ecechie:qm̄ iā icipiebāt hoies iuestigare z cōputare cursū side rū:vt ptȝ ex vbis Esa.xlvij.supi⁹ allegat'. Sȝ ad p̄dictas ad/ miratiōes tollēdas z vitatē l're put plane sonat pseq̄ndā alit̄ videret̄ dicēdū. vn̄ absq̄ȝ alia temeraria assertiōe z salua sp sā/ ctoꝝ doctoꝝ auctē h signū s̄m ppriā significatiōeȝ l're/ nec nō z rōnis ɔueniētiā n̄ fuit factū i corpe sol':nec i ipi⁹ cursu natura li:neq̄ȝ i oib⁹ radijs a sole p orbē pcedētib⁹:sȝ tm̄ i radijs sola rib⁹ q̄ horologiū achaz tāgebāt.z i vmbra ipi⁹ horologij cā dijs solarib⁹ z iterpositionē corpis opaci eiusdē horologij possit

B ta.vn̄ lȝ h fuisset tātū miraculū qd̄ n̄ nisi vtute dina fieri possit n̄ tn̄ attigit sūmū q̄dū miracl'oꝝ.s̄.dictū.put ptȝ ituēti distincti onē q̄duū miraculoꝝ quā sctūs Tho.ponit pma pte.q.allega ta.i eo.ar.i cor.q̄stiōis Pro cui⁹ declaratiōe attēdēdū ē:ꝙ in horologio achaz mēsurabāt̄ distinctiōes horaꝝ p extēsionē li neaꝝ vmbraliū q̄ ɔiūgunt̄ radijs solarib⁹.sic i ml't' istris astro logic' artificial'r h ɔsueuit fieri:i q̄ mēsuratiōe.xij.hore artifici ales distiguebāt̄ p.vij.lineas vmbrales i ip̄o horologio assig tas. Disposuit tn̄ de⁹ miracl'ose ꝙ sole icedēte cursu suo absq̄ȝ aliq̄ variatiōe seu retrocessiōe radij solares i horologio achaz tm̄ z nō alibi retrocesserūt p.x.gradus z iterū reuersi sūt p ali os.x.gradus. In q̄ q̄dē retrocessione radioꝝ et eoꝝ reuersiōe illa dies nec fuit maior vel minor solito.nā motus solis nō fu it in aliq̄ variat⁹ a cursu naturali: vt dictuȝ est:nec etiam radij eius vniuersales:sed tm̄ radij solares qui in horologio achaz continebantur.put finaliter imaginari pōt in p̄senti figura.

A In qua figura horologiū achaz cōponit̄ ex quadā colūna perpēdiculariter posita sup basim horizontis eque distantē: que quidē colūna sit .d.b. ⁊ basis sit .a.b.c. ⁊ sit/ a. pars oriētalis. c. vero occidētalis. distinguat̄ etiā p̄dicta basis per .xij. lineas: quarū sex sunt a parte oriētali: ⁊ alie sex a parte occidentali: sic vt attingente vmbra radio solari imediate continua ad lineā .d.q. versus occidentē sit p̄ma hora artificialis diei. deinde accedēte ad lineā .d.p. sit scd̄a hora: ⁊ sic ꝯñter vsq̄ ad lineā .d.b. vbi sūt sex hore artificiales. et per cōsequēs meridies. Ulteri⁹ tendēte sole ad occasū ⁊ accedēte vmbra cū radio solari ꝯtinua ad .d.l. q̄ est p̄ma linea a colūna versus orientē/ erit .vij. hora ⁊ sic ꝯñr vsq̄ ad .d.a. vbi erit .xij. hora. Supponat̄ ḡ ꝙ a tp̄e quo hoc signum fuit factū fluxerāt .x. hore artificiales ipius diei: ⁊ remanebūt due hore trāseunde. vñ ⁊ ꝓtunc radius solaris similiter ⁊ vmbra ei cōtinua fuisset linea .d.f. que decima linea est a linea .d.q. que significat p̄mā horā: vñ ⁊ vlterius sole tendente ad occasum ille radius cū vmbra sibi cōtinua successiue attingeret ad quintā: deinde ad sextā in cōplementū .xij. horarū cursu naturali assueto. Supponat̄ tñ ꝙ deo mirabilit̄ operante: licz sol suo cursu solito tenderet in occasum/ radius vero solaris in horologio achaz singulariter existēs retrocessit a linea .d.f. p̄dicta vsq̄ ad lineā .d.g. et ꝯñr i .d.h. et sic successiue donec attingit lineā .d.q. et inde reuersus ē radius solaris cū vmbra sibi ꝯtinua a linea .d.q. vsq̄ ad lineā .d.a. vbi cōcurrit cū radio solari cursu suo naturali icedēte. q̄ quidez retrocessio ⁊ reuersio nō ampli⁹ durauerūt q̄ꝫ per duas horas: vt sic simt̄ terminaret̄ dies artificialis cū retrocessione ⁊ reuersiōe radiū solaris ⁊ vmbre. ⁊ sic illa dies in toto orbe nec fuit maior/ nec minor solito: nec etiā in horologio achaz: reflexio tñ radiorū solariū seu retrocessio/ silr̄ ⁊ eoꝝ reūsio fuerūt tm̄mō i horologio achaz supnaturalr̄ facte: put fuit p̄tactū. Hāc expositionē ꝓtestat̄ lr̄a p̄mo cū dic̄: Uis ꝙ ascēdat vmbra decē lineis: an vt reuertat̄ totidē gradib⁹: q̄ fuerūt v̄ba Esa. dātis optionē ezechie. circa hoc miraculū. vbi nō dixit nisi solū d̄ vmbra si vellet ꝙ tenderet cursum suū/ vel retrograderet̄: et nihil dixit de sole. Similr̄ h̄ ptz in respōsiōe ezechie. vbi dixit: Facile ē vmbrā crescere decē lineis: nec hoc volo vt fiat: sed vt reuertat̄ retrorsum .x. gradib⁹. hoc est dicere/ ꝙ nō eēt tam euidēs miraculū si cursu suo .s. velociori vmbra incederet: sed voluit

B ꝙ retrocederet. ⁊ ptz ꝙ i hac respōsione nulla fit mētio de sole: sed tm̄ de vmbra a sole et columa horologij causata. Hoc idē ptz in executiōe vbi d̄r: Et reduxit vmbrā per lineas q̄bus iam descēderat in horologio achaz retrorsum .x. gradib⁹. vbi nulla fit mētio de sole: sed tm̄ de vmbra vt dictū est. Hoc idez ptz Esa. xxxviij. vbi de hoc agit̄: vbi .s. d̄r: Ecce ego reuerti faciā vmbrā linearū ꝑ quas descēderat in horologio achaz ⁊c̄. vbi silr̄ tm̄ de vmbra fit mētio. Nec obstat q̄d seq̄t̄: Reūsus est sol .x. lineis: q̄ statim subdit: In lineis q̄b⁹ descenderat .ad denotandū ꝙ sol in suo cursu nō descēderat/ sed tm̄mō in illis gradib⁹ achaz. Sepe etiā in scriptura d̄r aliq̄d de sole q̄d non verificat̄ de corpore suo/ sz de radijs ei⁹ sic̄. Jone. iiij. c. Percussit sol sup caput ione. i. radi⁹ solis. Cōfirmat̄ etiā hec expositio ex hoc q̄d legit̄ circa miraculū factū Josue de statione solis: Josue. x. nā vbi d̄r in trāslatiōe nr̄a: Nō fuit antea nec postea tā lōga dies obediēte dño voci hoīs. i hebreo d̄r: Nō fuit antea nec postea sic̄ dies illa ⁊c̄. vbi videt̄ ꝙ negat silitudinē illi⁹ diei nō s̄m longitudinē: sz in h̄ ꝙ de⁹ ꝯdescēdit deprecationi hoīs in tāto miraculo q̄d nō esset verū si ꝯdescēdisset voci esaie seu ezechie in sili ⁊ etiā in maiori. maior eñ esset retrocessio solis q̄ꝫ eius statio: sicut magis ꝯtradicit vni motui motus ꝯtrari⁹ ipius q̄ꝫ quies. Facit etiā ad hoc q̄d habet̄ .ij. Paral. xxxij. vbi de hac materia tractās dicit: ꝙ p̄ncipes babylonis missi fuerūt ad eū/ scz ezechiā vt interrogarēt de portēto q̄d acciderat sup terrā. nō eñ dixerat/ d̄ portēto q̄d acciderat in sole seu in mūdo: sz solū dixit/ sup terrā: q̄d debet referri ad terrā iude vbi erat ezechias: al's nō oportebat ꝙ req̄rerēt eū si in toto mūdo cōtigisset. ⁊ sic habet̄ ꝓpositū.

Replica In ca. xx. vbi postil. exponit miraculū et signū datū ezechie ꝓut cōiter hoc doctores exponūt. Burgē. fimbrias suas magnificat ⁊ dilatat admirando. Primo nitit̄ q̄rere rōnē q̄re deus facit maximū miraculū ꝓpter sanationē Ezechie: cum vnū de minimis suffecisset. In hac admiratiōe Burgñ: p̄mo peccat: q̄ p̄tendit oim rerū q̄rere rōnes. ⁊ hoc s̄m Arist. est micologia: p̄sertim miraculoꝝ rationē quoꝝ rō nō est nisi diuina volūtas. cui⁹ causa ⁊ ratio q̄ri nō debet: vt vult btūs Aug. xxj. d̄ ciui. dei ca. vij. Secūdo admirat̄ vehemētius si tale miraculū ponit̄ factū in retrocessione solis: ⁊ quō astrologi nō ꝑceperūt. ⁊ si ꝑceperūt/ quō nō reliq̄rūt in scriptis suis. ⁊ quō error nō in cōpositis contigisset: sed verū admiratiōes iste locū habēt tp̄e Josue in solis statione. sic̄ eclypsi tp̄e passiōis christi. Burg. aūt putans velle hāc difficultatē euadere/ dat differētiā iter miraculū factū tp̄e Josue ⁊ illd̄: dicēs ad p̄mū/ ꝙ illd̄ ē factū ad magnā gloriā dei: ⁊ fuit necessariū ꝓpter vltionē de inimicis. In isto aūt nec fuit magna dei gl'ia: nec singularis victoria: sz soluz sanatio ezechie: ⁊ ꝓlōgatio sue vite. Ad scd̄m de astrologis dicit: ꝙ tp̄e Josue nōdū erat ars astronomie inuēta ⁊c̄. Sed ista vident̄ frustra dicta: p̄muz/ q̄ istud signū videt̄ plus pertinere ad dei gloriā q̄ꝫ illud tp̄e iosue. Nā ⁊ si tunc facta est vltio de hostibus ppl'i: nūc aūt̄ facta est vltio de blasphematorib⁹ dei. et si tunc facta sit debellatio ciuitatis ꝓphane: nūc defensio ciuitatis sancte. ⁊ si tūc debellati sunt reguli ꝑ gladiū: nūc debellatus ē sine gladio monarcha oppressor oīm regnoꝝ. Nec verꝫ dicit Burgē. ꝙ istud signū ꝑtineat ad solā sanationē ezechie. dicit̄ nanq̄ in lr̄a: Hoc erit signū ꝙ dñs facturus est sermonē quē locut⁹ est. sermo eñ dei hic allegat⁹ ponit̄ in eodē ca. cuz dicit̄: Audiui orōnē tuā ⁊ vidi lachrymā tuā: ⁊ ecce sanaui te. die tertio ascēdes templū dñi: ⁊ addā dieb⁹ tuis q̄ndecim annos: sed ⁊ de manu regis assirioꝝ eruā te: ⁊ ciuitatē hāc et ꝓtegā vrbem istā ⁊c̄. Uñ apparet ꝙ minimū in hac re fuit sanatio ezechie. naz illa fieri potuisset minore virtute q̄ꝫ diuia: alia autē nō nisi dei virtute fieri potuerūt. s. incineratio corpoꝝ armis ⁊ vestib⁹ illesis ⁊c̄. Istud etiā signū fuit magis necessarium ⁊ vtile q̄ꝫ illud. Nā aliter potuit fieri vltio de hostib⁹ q̄ꝫ ꝑ stationez solis. potuit eñ fieri in nocte sicut tp̄e gedeonis. de quo Judicū. vij. In hoc aūt inopinabili ⁊ cūctis stupendo negocio necessariū fuit vnū de maximis fieri signis: ⁊ potissimū pro cōuersione ppl'i ⁊ fidei reparatiōe. Achaz eñ pessim⁹ omnem ppl'm induxit ad idolatriā. iiij. Reg. xvj. Ezechias filius eius optim⁹ ppl'm reduxerat in p̄te ad cultū veri dei. Ad auctorizandū igit̄ hanc difficilē reductionē vtile fuit/ imo pernecessariū fieri aliq̄d magnū signū. Cui⁹ dicti verisilitudo accipit̄ a blasphemia rabsacis ⁊ regis assiriorū. s̄. ca. xviij. et .xix. vbi d̄r: Nō vos seducat ezechias: neq̄ fiduciā vobis tribuat sup dñm/ dicēs: Eruēs liberabit nos dñs: ⁊ nō tradet̄ ciuitas in man⁹ regis assiriorū: nolite audire ezechiā ⁊c̄. Ecce nunq̄d in his angustijs ppl's fuit confortandus in fide ezechie ⁊ aliq̄

D maximo signo confirmād⁹ cōtra talē diaboli et instrumēti ei⁹ impulsū? Que oēs difficultates tēpore iosue non erāt. nā ei⁹ ppl's fuit in deserto ꝑ mirabilia signa firmatus: vt patet i fine Deut̄. ⁊ in libro Josue ꝑ totū. etiā ppl's fuit multus/ potēs se defendere ⁊ hostes ipetere de cōi cursu sine notabili signo. h̄ aūt ppl's fuit pauc⁹ a fide auersus ⁊ nouiter in p̄te reduct⁹: et fortissimis hostib⁹ impedit⁹. q̄ oia patēt ex hoc loco q̄rti libri et .xxxij. scd̄i Para. ¶ Scd̄m etiā dictū Bur. ꝙ scz tp̄e Josue ars astronomie nōdū fuit repta est irrōnabile. naz Josephus dicit abraā in egypto docuisse astronomiā: vt patz in correctorio vltimo Geñ. xxiiij. Et scholastica historia habz: ꝙ cham filius noe/ alio vero noīe zoraastres: cū regnaret in thracia iuenit artē magicā ⁊ septē liberales artes scripsit in .xiiij. colūnis: in septē eneis cōtra diluuiū aque. ⁊ septē latericijs/ ꝯtra diluuiū ignis: vna aūt artiū liberaliū scit̄ eē astronomia. Preterea in theorica planetaꝝ dicit̄: Cōpositores tabulaꝝ sup arim dicuntur fuisse nemroth/ hermes/ iconius/ ptoleme⁹/ albategni algorism⁹/ albumasar. Nō igit̄ ptoleme⁹ fuit artis iuētor: q̄ Aris. lōge eo prior fac̄ mētionē de illa arte. q̄ p̄mo metaphi. et .xij. metha. adducit auctores illius sui tp̄is eudoxū/ calippū q̄ scripserūt de motib⁹ planetaꝝ: eclypsis solis ⁊ lune passionibus. vñ ex scriptis p̄moꝝ ꝓculdubio alfontius traxit differētias ⁊ distātias eaꝝ/ additionē ⁊ diminutionē lune ⁊c̄. ꝓut in tabula sua cōtinent̄. Stant igit̄ ⁊ manēt admirationes morte de signo stationis tp̄e iosue: ⁊ retrogradationis tempore ezechie. Sed Burg. ad modū ismael se erigit cōtra oēs/ nulla fretus auctoritate siue scp̄ture fundamēto. Dicit eñ in hoc signo solē nō retrocessisse: nec diē fuisse longiorē: nec breuiorez solito. ⁊ dicit signū illud solū fuisse ad causandā vmbrā in horologio achaz ꝑ iterpositionē corpis opaci: vt inter radiū solis ⁊ planiciem horologij. ⁊ imaginat̄ hic chymerā ⁊ aureos mōtes. Sz ex h̄ mō dicēdi plura ꝯtigūt icōueniētia. Primū q̄ sniē sctōꝝ doctorū sine rōne ꝯire p̄sumit. ⁊ q̄d i postilla declinā te aliq̄n sniam doctoꝝ ex magna rōne valde cōiter redarguit: h̄ h̄ ⁊ alibi ex sola phātastica imagiatiōe facere ñ erubescit. Scd̄m icōueniēs: q̄ Bur. coicidit i p̄fidiā apolliphanis quē redarguit diuin⁹ Diony. auctē apl'i Pauli ep'la sua septima missa Policarpo: vbi sctūs Diony. expresse ponit solē retrocessisse ⁊ diē fuisse triplicatū. ⁊ ꝙ sacerdotes persaꝝ in suis memorialib⁹

Josephus

Cham liberaliū artium inuētor

Tabularum astronōmicarū auctores

Primū inconueniens. Burgeñ.

Secūdū

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

E memorialib⁹ faciūt recordationē de die triplicato sol᷑:qn̄ istō miraculū fuit factuȝ. vn̄ appet ꝙ sctūs Diony. viderit libros ātiꝗꝝ q̄s Bur. ignorauit. Tertiū icōueniēs:qꝛ beatus Aug. scdo li. de mirabilib⁹ sacrę scpturę ca. iiij. dic̄ illud miraculum vere i sole factū. imo ampli⁹:ꝙ nō mō i sole/ sȝ etiā i luna ꝛ in cęteris lumiarib⁹ cęli. Nā stāte sole sb̄ iosue. stetit ꝛ luna ait: reddēs rōnē. ne inq̄t meat⁹ luminū icōuenient᷑ turbaret᷑: q̄ rō tenet de cęter̄ luminarib⁹ sic̄ de luna. sicq̄ sic̄ steterūt oīa luminaria stāte sole sub iosue:ita ꝛ sub eçechia retrocedente sole cętera lumiaria retrocedebāt. ꝛ ita i cōputis motuū nō potuit fieri error: ꝓut replicat Bur. qꝛ siue stādo siue retrocedēdo/ sp̄ remāsit idē aspect⁹ corpoꝝ cęlestiū iter se:qđ ꝓbat btūs Aug⁹. p cōputū circuloꝝ a pncipio mūdi vsq̄ ad tp̄a ꝛ mortē manichei vbi. s. Quartū iconueniēs: qꝛ Burg. fundat suam imagiationē sup ipossibili:ꝙ videlicet causatio vmbrę i horologio achaç attēdat᷑ penes horas iȩq̄les ꝛ artificiales. Cū em̄ sol moueat᷑ ꝛ ȩq̄l'r ꝛ vniformiter: ꝛ lineę i horologio sint fixę et pmanētes/ sp̄ causabit vmbras sȝ horas ȩq̄les q̄ sūt horę diei naturalis. ꝛ illę cū artificialib⁹ nūq̄ȝ coincidūt:nisi i vtroq̄ pūcto ȩq̄noctialis. alias artificiales horę singl'is dieb⁹ breuiarent᷑ vel lōgarent᷑. iōq̄ nō ē instr̄m imaginabile in q̄ p vmbrā solis recipiant᷑ horę ineq̄les/ nisi mediāte ppēdiculo:qđ cadit nō sȝ motū solis:cū nō sit fixum :sȝ ɓm volūtatem capiētis vmbrā: qꝛ pōt eodē mō cadere nll'a luce sol' existēte i nr̄o hemisperio.

Quintū Quintū incōueniēs. qꝛ Burgē. ɓm modū suū phātasticū ponit mlt'a miracula vbi vnū sufficit:qđ ē ꝯ btm̄ Auḡ. de mirabilib⁹ sacrę scripturę. sola em̄ retrocessio miraculosa corporū suffic̄ ad retrocessionē vmbrę decē lineis. ꝛ etiā oīm alioꝝ ad h̄ ptinētiū. Sȝ ɓȝ Bur. imagiationē oportet separi radiū a sole actualit᷑ causatū: vl' optet illū radiū i horologio achaç dicere n̄ eē a sole/ sȝ a deo special'r creatū: ꝛ nihil hr̄e cōe cū sole/ sȝ separatū ɓm esse ꝛ opari. Itē optet i Burgē. miraculo separe actualit᷑ accidēs a subiecto: qꝛ radiū a radio. nisi fingat᷑ de⁹ ad effectū illi⁹ miraculi creasse lucē singularē factiuā illi⁹ vmbrę cū opaco iterposito. Itē tūc opteret fingere talis luc̄ fictę singularē motū ꝯ motū solis ꝛ alioꝝ sideꝝ: sic̄ in stella ephiphanię. qꝛ sole ꝓcedēte ad occasū cū suis vmbris ꝓ dei cōplemēto illā lucē opteret ꝓcedere ꝟsus oriētē cū suis vmbris ꝓ retrocessiōe. Itē optuisset lucē illā fuisse sole clariorē ad offuscāduȝ sol' lucē: ꝛ p ꝯn̄s vmbrā a sole causatā. sic̄ orto sole cessat luna causare vmbrā. al's em̄ visū fuisset i horologio vmbra ꝓcedēs sol᷑: ꝛ vmbra retrocedēs illi⁹ fabricatę luc̄. qđ poti⁹ fuisset ꝓdigiū q̄ȝ miraculū. Itē oportuisset hāc lucē redire in p̄iacētez materiā misterio illi⁹ miraculi cōpleto: ꝛ habuisset h̄ miraculū aliq̄đ sil'e cū euāgelico miraculo cū epiphanię. q̄ et alia sūt absurda ꝛ ad hmōi miraculū nō ptinētia: sȝ abijciēda tāq̄ȝ sine rōne dicta: Nec valet ratio mouēs Bur. q̄si statio ꝛ retrogradatio sol' sūmū gradū teneat i miraculis. et ad h̄ allegat sctm̄ Tho. qꝛ sic dicere est ꝯdicere btō Auḡ. pmo de trini. ca. vj. vbi dic̄ maximū miraculū suscitare mortuū. Nec iuuat imaginationē suā qđ allegat ex lr̄a: ꝙ fit tm̄ mentio de retrocessione vmbrę/ nō sol᷑. qꝛ etiā dꝛ de sole Esa. xxxviij. ꝙ retrocessio facta sit i sole ꝛ seq̄t᷑: Reuersus ē sol decē lineis: sȝ Bur. volēs euadere manifestū textū/ dic̄ i scriptura sępe dici de sole qđ ō corpore solis nō verificat᷑/ sȝ tm̄ de radijs. allegat ad h̄ Ionę. iiij. Percussit sol caput Ionę. Sȝ extranea ē ista euasio ꝛ ꝯ rōnē. cū em̄ sol sit causa effectiua radioꝝ: q̄cq̄d igit᷑ veꝝ ē dicere radiū sol' fecisse/ verū ē ꝛ solē fecisse: qꝛ i illo genere causę q̄cq̄d ē cā causę/ ē cā causati. Et vulgo dꝛ: qđ q̄s p se fec̄/ p se fecisse videt᷑. Si igit᷑ p ꝯtactū radioꝝ caput ionę pcussū dꝛ: veꝝ ē etiā ꝓp̄e solē caput ei⁹ pcussisse: nisi velit Burg. ponere radiū separatū a sole sp̄āli miraculo: qđ sup̄ iprobatū est. Reliq̄ q̄ Bur. somniat modicū sūt ad expositionē lr̄ę valētia. Nec valet qđ addit: ꝙ signū illud dabat᷑ ꝓpter eçechiā ꝛ ei⁹ sanationē: qꝛ dicit dn̄s de⁹/ vt ptȝ in lr̄a/ ꝙ fecit ꝓpter bonitatē suā: et ꝓpter dauid seruū ei⁹. Et sic finiunt᷑ replicę libroꝝ regū ꝛc̄.

Glo. ordi.

Ca. XXI

Dormiuitq̄. in Paralipo. dꝛ ꝙ sepult⁹ ē eçechias sup sepulchra regū: qꝛ ei⁹ sepulchꝝ ē excelsi⁹ fabricatū cā pietat̄ q̄ coluit deū. b Duo. an. e. m. Ra. Cui⁹ tp̄e esaias (vt tradūt hebręi) lignea serra p mediū serratus ē: qꝛ pncipes sodomoꝝ appellauit eos: ꝯtētes ei i crimē qđ dixerat: Vidi dn̄m sedētē sup soliū excelsū. deo dicēte: Nō vide. me hō ꝛ vi. Ra. Manasses ad idola se ꝯūtit ꝛ abomiationes. Locuto d̄o vl' dn̄o ad eū attēdere noluit: iō vict⁹ duct⁹ ē i babylonē. Qui coāgustat⁹ orauit dn̄ȝ i tēte ꝛ egit pniam valde: ꝛ exaudita ē oro ei⁹: reduxitq̄ eū i regnū suū: et cog̊uit manasses ꝙ dn̄s ip̄e ē deus. Ergo p⁹ cōmissa scelera null⁹ d̄ dī miscdia dspet: sed mag̅ p pniaȝ spē venię habeat Iosiam.

2. Para. 33. a; Esa. 1. c; Ibi. 6. a.; Exo. 33. d; 2. Pa. 33. c

Ca. XXI.

Dormiuitq̄ eçechias cū prib⁹ suis: ꝛ regnauit manasses fili⁹ ei⁹ ꝓ eo. Duodeci annoꝝ erat manasses cuȝ regnare cępisset: ꝛ q̄nq̄gintaq̄nq̄ annis regnauit in hierusalē. Nomē mr̄is ei⁹ aphsiba. Fecitq̄ malū in cōspectu dn̄i/ iuxta idola gētiū: quas deleuit dn̄s a facie filiorum isrl'. Cōuersusq̄ est: ꝛ ędificauit excelsa q̄ dissipauerat eçechias pr̄ ei⁹: ꝛ erexit aras baal: et fecit lucos sicut fecerat achab rex israel: ꝛ adorauit oēm militiā cęli ꝛ coluit eā. Extruxitq̄ aras in domo dn̄i: de q̄ dixit dn̄s: in hierusalē ponā nomē meū: et extruxit altaria vniuersę militię cęli/ in duobus atrijs † dom⁹ dn̄i. Et traduxit filiū suū p ignē: ꝛ hariolatus ē: ꝛ obseruabat auguria: ꝛ fecit phythones: ꝛ haruspices mlt'iplicauit: vt faceret malū coram dn̄o ꝛ irritaret eū. Posuit q̄ȝ idolū luci quē fecerat in tēplo dn̄i: sup q̊ locutus est dn̄s ad dauid ꝛ ad salomonē filuȝ eius: In tēplo hoc ꝛ i hierusalē/ quā elegi de cūct̄ tribub⁹ isrl': ponā nomē meū i sempiternū: ꝛ vltra nō faciā cōmoueri pedē isrl' de terra quā dedi prib⁹ eoruȝ: si tm̄ custodierint ope oīa q̄ p̄cępi eis/ ꝛ vniuersā legē quā mādauit eis ɓu⁹ me⁹ moyses. Illi ꝟo nō audierūt: sed seducti sūt a manasse: vt facerēt malū sup gētes q̄s ꝯtriuit dn̄s a facie filioꝝ isrl'. Locutusq̄ est dn̄s i manu ɓuoꝝ suoꝝ ꝓphetaꝝ/ dicēs: † Quia fecit manasses rex iuda abominationes istas pessimas/ sup oīa q̄ fecerūt amorręi añ eū: et peccare fecit etiā iudā in imundicijs suis: propterea hęc dicit dn̄s de⁹ isrl': Ecce ego inducaȝ mala sup hierusalē ꝛ iudam: vt quicunq̄ audierit tinniant ambę aures eius. Et extēdam sup hierl'm funiculum

Nico. de lyra

Ca. XXI.

Dormiuitq̄ ꝛc̄. Hic ꝯn̄r ondit᷑ q̄d factū sub manasse rege iuda. cui⁹ pmo describit᷑ ꝯūsatio ifidel'. scdo ꝯ eū cōmiatio ꝓphal'/ ibi: Locutusq̄ ē dn̄s. tr̄io cōminātiuȝ occisio crudel'/ ibi: Insup ꝛ sāguinē. q̄rto mors manassę ꝛ sb̄stitutio ꝯsil'is/ ibi: Reliq̄ āt ser. ma. Circa pmū dꝛ: c Fec. m. declinās ad oēȝ modū idolatrādi: vt ꝯn̄r ponit᷑ i lr̄a. d Et a. o. m. cę. Solē/ lunā/ iouem ꝛ alios planetas. e Extru. aras ꝛc̄. Qđ fuit magn⁹ ꝯtēpt⁹. s. exercere idolatriā loco cult⁹ diuini. f Et tr. fi. s. p ig. mod⁹ huius traductiōis exposit⁹ ē. s. xvj. c. de achaç. g Et hari. ē. i. exercuit diuinationē q̄ fit i ar̄. sup q̄s imolat᷑ demōib⁹. h Et fe. phy. Qualit᷑ sit h̄ itelligēdū/ dictuȝ fuit. s. j. li. xxviij. ca. h Et haru. Hi sūt q̄ i ext̄ aīaliū imolatoꝝ demōib⁹ diuināt. Cętera patēt vsq̄ ibi: i Sȝ se. st a m. ꝛc̄. Ex q̊ ptȝ malicia ipi⁹ manasse extēsiue: qꝛ pp̄l'm fecit errare. ꝛ itēsiue ex pctōꝝ g̃uitate. k Locutus. ꝛc̄. ꝓphal: qꝛ Hic ꝯn̄r ponit᷑ cōminatio ꝓphal: qꝛ dn̄s volens pp̄l'm reuocare: mittebat freq̄nt᷑ ꝓphās ad arguēdū pctā p̄teri ta. ꝛ cōminādū pęnas futuras: vt siste ... pcti pudore vel pęnę timore desisterent a pctis. ꝛ patet littera vsq̄ ibi: l Et quicūq̄ au. ti. ꝛc̄. p̄ stupore ꝛ admiratiōe magnitudīs mali futuri. m Et extē. su. per hierl'm futuri. in eadē mēsurā ꝛ eodeȝ pōdere puniā regnū iuda/ in quo puniui regnū hierl'm fu. i. in eadē mēsurā ꝛ eodeȝ

Moraliter. b Duode. ānoꝝ erat ma. cū re. cępis. ꝛc̄. Reg̅ huius historia ponit᷑. ij. Para. xxxiij. magis cōplete: ꝓp̄t qđ ibi ponet᷑ sensus ei⁹ mysticus dn̄o concedente.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
B48/D Vol. 2

a ¶ Josiam. Rabanꝰ. Josias omnem spurciciam idolorū emēdauit: et se in dei cultu strenue exercuit: sicut de illo ante lōge predictum est per pphetam. 3. Reg. 13. c

☞ In secūda

Nico.de lyra

✱ niui regnū israel: de qua punitione dictum fuit. s. ca. xvij. et xviij. a ¶ Et delebo hierusalē sic̄ de. solent tabule. In quibꝰ nihil apparet de his q̄ fuerant ibi scripta. sic nabuçardan deleuit hierusalem incendendo domū dn̄i et domū regis/ et domos hierlm p circūituz: vt hr̄. j. xxv. b ¶ Et ducā crebrius stilum sup fa. eius. loquitur ad similitudinem illius q̄ pfecte delet tabulas: quia pluries ducit stilum sup ceram ad totuz cōplanandū. sic rex babylonis pluries spoliauit et captiuauit populū hierusalē. s. tpe ioachim: ⁊ tpe sedechie: vt habet. j. xxiiij. et xxv. caplo. c ¶ Eo ꝙ fecerint malum coraz me ⁊ perseuerauerint irritātes me ⁊c. qr licet humanum sit peccare: diabolicū tn̄ est in pctō perseuerare. d ¶ Insup et sanguinē innoxiū. Hic consequenter describitur cōminantiū occisio crudelis: qr manasses non solum pphetas dn̄i ad se missos non audiuit: sed etiā crudeliter occidit: ⁊ in magna multitudine. ad qd̄ designandū subditur: e ¶ Donec impleretur hierlm vsq3 ad os. i. quātū potuit facere. sicut vas dicit plenuz vsq3 ad os quādo nō pōt vltra capere. iter istos occisos fuit esaias propheta: q̄ dicitur fuisse auunculus ipsius manasse ex parte matris. et ppter hoc ꝙ erat nobilis genere/ nō fuit ausus eum ita de facili interficere sicut alios: sed quesiuit occasionez de lege. vt habet in quodam libro hebraico/ q̄ dicitur iehamoth/ dicēs: Tu dixisti: Vidi dominum sedentem super solium excelsum ⁊c. vt habetur Esa. vj. a. et ideo tu dicis cōtra moysen ⁊ contra dominū dicentem moysi: Non videbit me homo ⁊ viuet. Exo. xxxiij. d. ⁊ sic iudicauit eum ad mortē. Et cum propheta oraret dominū: aperuit quandam cedrum/ ⁊ ibi inclusit prophetam. manasses autem viso miraculo nō fuit retractus a crudelitate: sed cuz cedro fecit eum secari cum serra ferrea. Expositores autem nostri dicūt cōmuniter: ꝙ fuit serratus serra lignea ad diuturniorem afflictionem. ⁊ cum ppheta peteret aquā sibi dari: et negaretur: dominus de excelso misit aquaz in os eiꝰ. ⁊ inde locus ille iuxta quē serrabatur dictus est/ siloe: qd̄ significat missionem. tamen in fine iste manasses penituit: vt habetur. ij. Para. vlti. ca. f ¶ Reliqua autem. Hic consequenter describitur mors ipsius manasse: et filij eiꝰ

Serratio esa. prophete

samarie et pondus domꝰ achab: ⁊ delebo a hierlm sicut deleri solent tabule. Delens vertā/ ⁊ ducā crebriꝰ stilū sup faciē eiꝰ. Di b mittā vero reliq̄as hereditatis mee: ⁊ tradā eas in manꝰ inimicorū eiꝰ: erūtq3 in vastitate ⁊ in rapinā cūctꝭ aduersarijs suis: eo ꝙ fecerint malū corā me/ et pseuerauerint c irritātes me ex die qua egressi sunt patres eorū ex egypto vsq3 ad diē hāc. Insup d ⁊ sanguinē innoxium fudit manasses multū nimis/ donec impleret hierlm vsq3 e ad os: absq3 pctis suis quibus peccare fecit iudā vt faceret malū corā dn̄o. Reliqua f aūt sermonū manasse ⁊ vniuersa que fecit ⁊ pctm̄ eiꝰ qd̄ peccauit: nōne hec scripta sunt in libro sermonū dierum regū iuda: Dormiuitq3 manasses cum patribus suis: ⁊ sepultꝰ est in horto domꝰ sue: in horto oçam: ⁊ regnauit amon filiꝰ eius p eo.

¶ idolatra.

Viginti duorū annorū erat amon cū regnare cepisset: duobꝰ q3 annis regnauit i hierusalē. Nomē matris eiꝰ/ messalemech/ filia arus de ietheba. Fecitq3 malū in cōspectu dn̄i/ sicut fecerat manasses pr̄ eius: et ambulauit in oī via p quaz ambulauerat pater eiꝰ: Seruiuitq3 imūdicijs/ quibꝰ seruierat g pater eiꝰ: et adorauit eas: et dereliquit dn̄m deū patrū suorū: ⁊ non ambulauit i via dn̄i. Tetenderūtq3 ei insidias serui sui: ⁊ iterfecerūt regē in domo sua. Percussit aūt ppl's terre oēs q̄ cōiurauerant cō-

a ¶ iosias interpretatur/ cuius est sacrificium dn̄o: vel salus dn̄i: vel fortitudo domini.

a regem amon: et cōstituerūt sibi regē iosiam filiū eiꝰ p eo. Reliq̄ autē sermonū amon q̄ fecit: nonne hec scripta sunt in libro sermonū dierū regū iuda: Sepelierūtq3 euz in sepulchro suo i horto oçam: ⁊ regnauit iosias filius eius pro eo. Ca. XXII

Octo annorū erat iosias cū re b gnare cepisset: ⁊ trigitauno anno regnauit i hierlm. Nomē matrꝭ eius/ idida filia phadaia d beseccat. Fecitq3 qd̄ placitū erat co i ram dn̄o: et ambulauit p oēs vias dauid k patris sui: nō declinauit ad dexteram siue ad sinistrā. Anno autē octauodecimo re l gis iosie/ misit rex saphan filiuz aspha filij mesulam scribam tēpli domini/ dicens ei: Vade ad helchiam sacerdotē magnum/ vt confletur pecunia que illata est in tem m plum dn̄i: ⁊ quā collegerūt ianitores templi a populo: deturq3 fabris per preposi n tos domus domini: Qui et distribuant eam his qui operantur in templo domini ad instaurāda sartatecta tēpli domini: o p

et filij eius substitutio: scilicz amon: q̄ fuit imitator paterne malicie: vt dicitur in littera. et patet vsq3 ibi: g ¶ Seruiuitq3 imundicijs. i. idolis. que vocant imundicie apud hebreos: ppter quod ignominiose mortuus est: et a seruis suis interfectus in domo sua. Ca. XXII

Octo annorum. Hic cōsequenter describitur q̄d factum sit sub iosia rege. et primo ostenditur qualiter sancte vixit. Secundo qualiter subiectos sibi ad hoc induxit. xxiij. ca. Primū autem ostenditur primo ex studiosa reparatione templi. secundo ex formidatione diuini iudicij/ ibi: Narrauit quoq3. tertio ex deuota requisitione diuini cōsilij/ ibi: Et precepit. Circa primum dicitur: k ¶ Et ambulauit per oēs vias dauid. scz q̄tuz ad bonū/ nō q̄tum ad malum: vtpote in facto vrie ethei ⁊ consimilibus. m ¶ Vt cōfletur pecunia que illata est in templū ⁊c. col. iani. tēpli a populo. offerēte eam ex deuotione p habendis necessarijs in templo. n ¶ Deturq3 fabris. Dicuntur autē fabri generaliter artifices non solum in ferro et alijs metallis: sed etiā i lapidibus ⁊ lignis. o ¶ Ad instauranda: id est reparanda. p ¶ Sartatecta. id est tecta que defendunt parietes a pluuijs et intemperie aeris ne corrumpant. ⁊ dicuntur a sartio sartis: ⁊ tectū tecti.

✱ Tignarijs

Moraliter. b ¶ Octo annorū erat iosias cum regnare cepisset ⁊c. Iste qui sancte vixit ⁊ valde iuuenis regnare cepit beati Ludouici regis Francie videtur typum tenuisse: qui sanctissime vixit et coronaz regni Francie valde iuuenis suscepit. i ¶ Fecitq3 qd̄ placitum erat coram domino. scilicz viuendo sancte et regnando iuste. k ¶ Et ambulauit per omnes vias dauid patris sui: id est christi/ cuiꝰ figura fuit dauid: vt frequenter superius est expressum. Beatus enim Ludouicus vt christuz per viam paupertatis/ castitatis ⁊ obedientie sequi posset: religionem ingredi voluit: et fecisset/ si domina regina coniunx sua consentire voluisset: vt scribitur in legenda ipsius. Ipse etiam attendens christi verbū Mat. xvj. d. Si quis vult post me venire/ abneget semetipsum: et tollat crucē suam et sequatur me. Bis crucem accepit: et bis transfretauit/ ⁊ in terra sancta vitam finiuit. l ¶ Anno autem octauodecimo. regis iosie ⁊c. Tunc enim incepit intendere reparationi templi. Et beatꝰ Ludouicus multas ecclesias ruinosas fecit reparari: et alias plures de nouo construi: et multa loca religiosa tam virorum q3 mulierū ad augmētationem diuini cultus fecit edificari: multas etiam domus dei ad subleuationem pauperum qui sunt mēbra christi construxit: et bonis temporalibus dotauit: et in his et consimilibꝰ tot ⁊ tanta fecit/ ꝙ si hoies tacerent lapides clamare deberent.

Moralit. D

†2. Pa. 34. a

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

E G a ¶ In secūda. In paralipome. legit de ezechia / q edificauit oem murū q fuerat dissipatus: & forinsecus alterū murū. vn̄ sophonias: Ululat a secūda. Prophetissa q habitauit i secūda: id est in secūdi muri parte.

2. Para. 32. a
Soph. 2. c

G Cōtamina

n ¶ Fierēt in stuporē. ppter nimiā destructionē. o ¶ Et in maledictū: id est in exemplū maledictionis. ita q quādo aliqs malediceret alicui / dicet: sic fiet tibi sicut habitatoribus hierusalē. p ¶ Et colligeris ad sepulchrū tuū in pace. Sed ꝯtra hoc videt: q iosias fuit vulneratus cum iret ꝯtra regē egypti & mortuus: vt hr ca. sequēti. Dicēdū q ista collectio pacifica intelligit quātū ad hoc / q destructio ciuitatis & tēpli nō accideret i diebus suis. & hoc notat cū dr: q ¶ Ut non vi. o. tui oia ma. &c. sapientes em̄ reputauerūt maius malū videre destructiones sue religiōis & ppli q̄ mori. vn̄ dr. j. Mach. iij. g. Melius ē nob mori i ꝓlio / q̄ videre mala gentis nr̄e & sctōꝝ. Dic etiā iosephus li. d iudaico bello: q titus q̄uis eēt gētilis / i destructiōe hierusalē cum tēplū arderet & sacerdotes fatigati ex siti & labore ppter incendiū ppinquū se redderēt ei: petētes sibi vitā donari: iussit eos occidi: dicēs eos esse degeneris animi / q templo & numini cuperēt superuiuere. Pōt etiā alit exponi: Colligeris ad sepulchrū t. i. pa. s. ad pr̄es sctōs in lymbo. q sūt in pace: eo q sūt securi d sua futura btitudie. Josias em̄ vt ptz ex p̄dictis fuit sctūs: & iō p̄ciosa in cōspectu dn̄i fuit mors ipsius: sm̄ q dr psal. cxv. a. Preciosa in conspectu dn̄i mors sanctorum eius.

Nico. de lyra

a ¶ Tignarijs. id ē carpentarijs qui faciunt tigna. b ¶ Et cemētarijs. qui cōponūt lapides in muro et liniūt parietes. c ¶ Nō supputet eis argentū. i. nō exigat ab eis ratio: sz eoꝝ fidelitati cōmittat. d ¶ Librū legis repperi in do. dn̄i. dicit Ra. Sal. q cū achaz q̄reret libros legis dn̄i ad cōburendū / iste fuit abscōditus in muro templi: & sic cum repararent muri fuit inuētus. e ¶ Cōflauerūt serui tui pecuniā. i. expēderūt eā in reparatione tēpli vt iussisti. f ¶ Narrauit q̄z. Hic consequēter ostēdit sctitas iosie ex formidine diuini iudicij: q cū audiret legi corā se maledictiones scriptas in Deut. sup trāsgressores legis: & sciret patrē suū / et plures alios cū pplo fuisse transgressos legē multiplicit: h ¶ Scidit vestimēta sua. in signū tristicie ppt offensas p̄teritas et penas futuras: & ptz littera. i ¶ Et p̄cepit. Hic ꝯn̄r ostēditur sctitas iosie ex reqsitione diuini cōsilij / cū dr: Ite & cōsulite dn̄m. et sequit postea: k ¶ Ierūt it. hel. &c. Querit hic quare nō iuerūt ad hieremiā pphetā q tunc erat: vt ptz Hiere. j. Ad qd dicunt expositores nr̄i cōiter q hoc fuit: q adhuc erat nimis iuuenis: nec habebat in auctē. Sz hoc nō videt verū. q hieremias cepit pphetare decimotertio āno regni iosie. vt hr Hiere. j. & iosias p̄cepit reparari tēplū decimooctauo anno regni sui: & tunc fuit iste liber repertus. ex q ptz q hieremias iā p qnq̄ ānos ad minus pphetauerat: & p cōsequens in auctē erat. ppt qd Rab. Sa. aliter respōdit sm̄ duas opiniones hebreoꝝ. Una est q iosias q̄rebat ꝯsiliū pietatis & misēdie diuine: & iō iuerūt ad mulierē pphetē: q mulieres magis solent eē misericordes q̄ viri. Alia est: q hieremias iuerat ad cōmonendū decē tribus p̄bo: ne obliuiscerent dn̄m i terra captiuitatis eoꝝ: vel illos q remanserūt: q nō fuerūt ita generaliter captiuati p salmanasar qn remāserint aliq q fugiēdo se abscōderāt / sic monuit scripto illos q postea fuerūt trāsmigrati in babylonē. vt hr Hie. xxix. l ¶ Que habitabat in hierl'm in secūda. scz māsione: q hierl'm erat clausa triplici muro. sicut dictū fuit. s. iij. li. ca. iij. & sic erāt ibi tres hitatiōes: & in secūda manebāt pphete & nobiles: vt dictū fuit ibidē. Cetera patēt vsq ibi: m ¶ Et succendetur indignatio mea in loco hoc & nō extin. i. pena a me diffinita nō retractabitur. & ad litterā ciuitas hierusalem fuit succensa per chaldeos: vt habetur infra. xxv. caplo.

tignarijs videlicet et cemētarijs: & his q interrupta cōponūt: & vt emant ligna & lapides de lapidicinis ad instaurandū tēplū dn̄i. Uerūtamē nō supputet eis argentū qd accipiūt: sed in ptāte habeant & in fide. Dixit aūt helchias pontifex ad saphan scribā: librū legis repperi in domo dn̄i. Deditq helchias volumen saphan scribe: q & legit illud. Uenit q̄z saphan scriba ad regē: & renūciauit ei qd p̄ceperat / et ait: Cōflauerūt serui tui pecuniā q repta est in domo dn̄i: & dederūt vt distribuerent fabris ac p̄fectis operū tēpli dn̄i. Narrauit q̄z saphan scriba regi dicēs: Librū legis dedit mihi helchias sacerdos. Quē cū legisset saphan corā rege: & audisset rex vba libri legis dn̄i: scidit vestimēta sua / & p̄cepit helchie sacer-

a ¶ al's aiham.

doti: et aichā filio saphan: & achobor filio micha: et saphan scribe: & aasie seruo regis dicēs: Ite & cōsulite dn̄m sup me & sup pplo & sup omni iuda de verbis voluminis istius qd inuentū est: Magna enim ira dn̄i succēsa est contra nos: q non audierunt patres nostri verba libri huius vt facerēt omne quod scriptū est nobis. Ierunt itaq helchias sacerdos & aichā & achobor & saphan & asaia ad oldam pphetēn vxorē sellū filij thecue filij aras custodis vestium: que habitabat in hierusalē in secūda. Locutiq sunt ad eā. Et illa r̄ndit eis: Hec dicit dn̄s deus isrl': Dicite viro q misit vos ad me. Hec dicit dn̄s: Ecce ego adducā mala sup locū hunc / & super habitatores eius oia verba legis q legit rex iuda: q dereliq̄rūt me: & sacrificauerunt dijs alienis irritātes me in cūctis opibus manuū suarū. Et succendet indignatio mea in loco hoc: & nō extinguet. Regi autē iuda q misit vos vt ꝯsuleretis dn̄m / sic dicetis: Hec dicit dn̄s deus isrl': Pro eo q audisti verba voluminis & perterritū est cor tuum: et hūiliatus es coram dn̄o: auditis sermonibus cōtra locū istum / & habitatores eius: q videlicet fierēt in stuporē & in maledictū & scidisti vestimenta tua: & fleuisti corā me: & ego audiui te ait dn̄s: Idcirco colligā te ad patres tuos: & colligeris ad sepulchrum tuum in pace: vt nō videant oculi tui oia mala que introducturus suz super locum istum.

Ca. XXIIII

Et renunciauerunt regi quod dixerat. Qui misit & congregati sunt ad eū oēs senes iuda et hierusalem. Ascenditq

Fierent in stu

g ¶ Librū le. de. mihi helchias sa. Quē cū legis. sa. &c. In illo libro erāt scripte maledictiones inducende a dn̄o sup legis trāsgressores. & ad eius auditū territus fuit iosias: attendēs pctā regū p̄cedentiū & etiā subditoꝝ: ppt qd sup h ꝯsuluit ꝯsiliū bonoꝝ. Et sic similit sctūs ludouicus rex audiēs sermōes de suoꝝ subditoꝝ trāsgressiōibus & etiā de suis: licz mime eēnt / valde dolebat: et a viris bōis & prudentibus q̄rebat ꝯsiliū emēdatiōis: et p se & alios executiōi diligent dabat.

Et re Ca. XXIIII

Et nūciaue. re. &c. Ostēso q̄liter iosias sctē vixit: hic ꝯn̄ter ostēdit quō studiose ad hoc pplm induxit. Circa qd p̄mo describit eius operatio laudabilis. scdo occisio lamētabilis / ibi: In diebus eius. tertio substitutio plis dissimilis / ibi: Tulitq ppls terre. Primū ostendit ex tribus. s. ex federis cum deo renouatione. scdo ex idolatrie destructiōe / ibi: Et p̄cepit rex. tertio ex phase celebratione / ibi: Reuersus est hierl'm. Circa primum dicit: r ¶ Et renunciauerunt regi &c. scz verba prophetisse. s ¶ Qui misit & cōgregati sunt &c. vt cōfederaret populum dn̄o * prophetissa.

Moraliter. r ¶ Et renūci. regi quid dix. scz pphetissa. s ¶ Qui misit & congregati sunt &c. s. ad ordinandū de * correctione

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

A B a ¶ Cōtaminauit. Rab. Josias tophet vl' ossa mortuoꝝ ibi sicut in sequētibus locis fecisse legit': vel alia q̄libet immūda disp̄gēs: q̄tin⁹ abominationi poti⁹ q̄ delectationi apt⁹ oib⁹ q̄ aspirarēt loc⁹ appareret. b ¶ In cōualle filij ennō. Ra. Uallis ennō est iuxta murū hierl'm ꝯ orientē: in q̄ nem⁹ pulcherrimū siloe fōtib⁹ irrigat'. Taphet siue tophet erat loc⁹ in eadē cōualle iuxta agrū acheldemach ad austrū sion. In tophet/ q2 loc⁹ erat amęnissim⁹: vñ hodie hortoꝝ p̄bet delitias/ solebāt sacrificare demonib⁹. Uallis ennō dr̄ hebraice gehennon: vñ dñs iesus gehēnā cognominauit: q2 sic̄ in cōualle ennon q̄ idolis seruierūt i ea perierūt: ita peccatores ex p̄ctis dānabunt'. Uñ in hieremia: Nō vocabit' locus iste amplius tophet: s3 vallis occisiōis: et dissipabo cōsiliū iudę ⁊ hierl'm in loco isto: ⁊ subuertā eos gladio. Esaias tophet infernū appellat dicēs: Pręparata ē ab heri tophet, p̄funda ⁊ dilatata. Pulchre ait dilatata: quia tophet dicitur latitudo. c ¶ Abstulit q̄3. Ra. Judei sup̄stitionib⁹ gētiū se mācipauerāt: q̄ inter cętera solēt pingere vel facere simulacrū solis vt puerū imberbē: q2 nullū p̄ sęcula seniū incidit: q̄tidie nouo ortu nat⁹. Cui currus et eq̄s tribuūt: quia curru igneo ⁊ eq̄s igneis helias rapt⁹ ē ad cęlum: q̄d inter alia in pariete depictū vident. ⁊ vicinia nominis decipiunt': helios em̄ gręce sol dicitur.

Luc. 12. a — Hie. 19. b — Esa. 30. g — 4. Re. 2. b

Ni. de lyra

✳ lum dño. vñ subdit': a ¶ Legitq̄3 cūctis audiētib⁹ oia v̄ba libri fę. dñi. vt intelligerēt leg̃ p̄cępta ⁊ bona p̄missa acceptantib⁹ ⁊ mala cōminata trāsgressorib⁹. b ¶ Stetitq̄3 rex sup̄ gradū. quē fecerat salomō: vt habet'. ij. Paral. ca. vj. c ¶ Et fędus p̄cussit corā dño: p̄mittēdo sub iuramēto p̄ se ⁊ pp̄lo seruare mandata domini. d ¶ Acquieuitq̄3 pp̄l's pacto. iuramentū illud sup̄ se recipiendo. e ¶ Et p̄cepit rex. Hic ꝯñter describit' idolatrię destructio. ⁊ p̄mo in templo dñi q̄d erat deputatū diuino cultui: sed reges idolatrę introduxerāt ibi cultum idolatrię. ⁊ hoc est q̄d dr̄: Et p̄cepit rex helchię pontifici. id ē summo sacerdoti. f ¶ Et sacerdotib⁹ secūdi ordinis. q̄ sub summo sacerdote ministrabant p̄ hebdomadas successiue. Dauid em̄ volēs ampliare cultū diuinū istituit. xxiiij. sacerdotes sub summo sacerdote p̄ hebdomadas ministrātes: vt habet'. j. Paral. xxiiij. g ¶ Ut p̄ijcerēt de tēplo dñi oia vasa q̄ facta fuerāt baal. idest ad cultū ipi⁹. h ¶ Et in luco. q̄ plātatus erat in atrijs dom⁹ dñi: vt ibidem coleret' baal. i ¶ Et vniuersę militię cęli. i. vasa facta ad cultū planetarū ⁊ duodecim signoꝝ q̄ sunt in zodiaco ⁊ aliarū cōstellationū notabiliū. k ¶ Et tulit puluerē eoꝝ i bethel. q̄ erat locus deputatus idolatrię p̄ hieroboā. l ¶ Et deleuit haruspices. q̄ in extis animaliū imolatorū idolis diuinabant. m ¶ Et eos q̄ adole. in. ⁊c. q2 non solū idola/ sed ⁊ cultores destruxit. n ¶ Et efferri fecit lucū: id ē eradicari ne aliq̄d remaneret. o ¶ Et p̄iecit sup̄ sepulchra vulgi. q̄ coluerāt idola. p ¶ Destruxit q̄3 ędiculas effęminatoꝝ: id est paruas ędes in q̄b⁹ habitabant sa-

rex templū dñi: ⁊ omnes viri iuda vniuersiq̄3 q̄ habitabant in hierusalem cū eo: sacerdotes ⁊ p̄phetę et ois popul⁹ a paruo vsq̄3 ad magnū. Legitq̄3 cunctis audiētibus (a) oia verba libri fęderis q̄ inuentus est in domo dñi. Stetitq̄3 rex sup̄ (b) gradu3: ⁊ fędus p̄cussit corā dño: (c) vt ambularēt post dñm/ et custodirent p̄cępta eius ⁊ testimonia ⁊ cęrimonias in oi corde ⁊ in tota aīa: ⁊ suscitarent verba fęderis huius q̄ scripta erant in libro illo. Acq̄e (d) uitq̄3 pp̄l'us pacto. Et p̄cępit rex (e) helchię pontifici ⁊ sacerdotib⁹ se (f) cūdi ordinis ⁊ ianitorib⁹: vt p̄ijce (g) rent de templo dñi oia vasa q̄ facta fuerāt baal et in luco / ⁊ vniuer (h i) sę militię cęli: ⁊ combussit ea foris hierusalē in cōualle cedron: ⁊ tulit (k) puluerē eoꝝ in bethel. Et deleuit (l) haruspices quos posuerant reges iuda/ ad sacrificandū in excelsis p̄ ciuitates iuda ⁊ in circūitu hierl'm ⁊ eos q̄ adolebant incensum baal (m) ⁊ soli ⁊ lunę et duodecim signis et oi militię cęli. Et efferri fecit lucū (n) de domo dñi foras hierl'm in conualle cedron: ⁊ cōbussit eū ibi ⁊ redegit in puluerē: ⁊ proiecit sup̄ se (o) pulchra vulgi. Destruxit q̄3 ędicu (p) las effęminatorum quę erant i domo domini: pro quibus mulieres (q) texebant quasi domunculas luci. Congregauitq̄3 omnes sacerdotes de ciuitatib⁹ iuda: ⁊ ꝯtamiauit (r) excelsa vbi sacrificabant sacerdotes/ d̄ gabaa vsq̄3 bersabee. Et de (s t) struxit aras portaꝝ in itroitu ostij iosię p̄ncipis ciuitat'l: q̄d erat ad sinistrā portę ciuitat'l. Uerūtñ nō ascēdebāt sacerdotes excelsoꝝ ad altare dñi i hierl'm: s3 tm̄ comedebāt acyma i medio fratrū suoꝝ. Cōta (x) minauit q̄3 tophet q̄d est in ꝯualle filij ennon: vt nemo ꝯsecraret filiū suū aut filiā p̄ ignem moloch. Ab (y) stulit quoq̄3 equōs quos dederāt reges iudę soli in itroitu tēpli domini: iuxta exedra3 nathamelech eunuchi: q̄ erat in pharurim. Currus āt solis cōbussit igni. Altaria q̄3 q̄ erāt sup̄ tecta cęnacl'i achaz q̄ fecerāt reges iuda: ⁊ altaria q̄ fecerat manasses i duob⁹ atrijs templi dñi/ destruxit rex ⁊ cucurrit ide

(a) ¶ iosias — (b) — (c)

a ¶ in atrijs templi dñi positos cū curru.

habitabāt sacerdotes idoloꝝ q̄ erāt castrati. ideo nominātur hic effęminati. vnde hebręi dicunt hic: Ediculas monachoꝝ. q ¶ Pro quibus mulie. texe. q. do. luci: id est cortinas ad faciendū prostibula in luco vbi ad honorem idoli prostituebant se mulieres: ⁊ in tali luxuria credebāt sacerdotib⁹: eo q̄ nō faciebāt p̄pria cōcupiscētia moti: sed magis ad honorē idoli. sicut dicit p̄hus. x. ethicoꝝ de eudoxo. qui posuit fęlicitatē in delectationibus. quod sibi credebat': eo q̄ non videbat' amicus delectationū. r ¶ Et cōtaminauit excelsa vbi sacrificabāt. etiam dño. quia hoc non erat licitū post templi ędificationē. s ¶ De gabaa vsq̄3 ad bersabeę: id est de vna extremitate regni sui vsq̄3 ad aliā. t ¶ Et destruxit aras portarū in introitu ostij iosię. In hebręo habet': Josue. hic erat p̄fectus in quadā ciuitate: ⁊ iuxta ostium domus suę erāt altaria ad immolandum extra templū. v ¶ Ueruntamen non ascēdebant sacerdotes ⁊c. hoc interponit' ad remouēdum dubiū. quia forsitan crederet aliquis: q̄ isti sacerdotes qui immolabāt dño in excelsis / admitterent' similiter ad immolādū dño in tēplo. Q̄d tamē non fuit factum: sed permissi fuerūt ad comedendū de oblationibus sicut filia sacerdotis manēs in eius domo: et s'uus empticius ⁊ vernaculus: quę tamen personę nō sunt aptę ad faciendū officium sacerdotis in templo. nec etiam leuitę eius. x ¶ Contaminauit quoq̄3 tophet: id est idolatriā idoli moloch quę vocabat' tophet: quod signat tympanū seu tympani sonitum: eo q̄ sacerdotes illius idoli percutiebant in tympanis: ne parētes audirēt clamorē filiorū suorū in manib⁹ idoli morientiu3. sicut dictum fuit. s̄. xvj. et Leuit'. xviij. y ¶ Abstulit quoq̄3 equos quos dederant reges iudę soli i introitu tē. ⁊c. Dicit Rab. Sa. q̄ erant equi s'm veritatem/ quos dederant reges israel idolatrę: ad hoc q̄ aliqui colentes solem in ortu solis cum equis ⁊ curru irent versus orientem quasi obuiantes soli ad eius reuerentiam. Expositores autem nostri dicūt cōmuniter: q̄ erant equi sculpti. gentiles enim solem colentes sculpebant imagine3 eius cū curru ⁊ equis: vt habetur in legenda quattuor coronatorum. et ad similitudinem gētiliū ex quibus idolatria deriuata est ad iudęos: reges iuda fecerāt talē imaginē

C — D

✳ in honorē

Moralit'

✳ correctione maloꝝ ad mitigationem ire diuinę. Similiter sanct⁹ ludouicus rediens de vltra mare/ cōgregauit prelatos et principes et reliquos sapientes sui regni: ad ordinādum salubria statuta pro bono regni sui ad honorem dei. Et p̄ręcępit rex helchię pōtifici ⁊c. Sequit': g ¶ Ut proijcerent de templo dñi omnia vasa quę facta fuerant baal. Et similiter beat⁹ ludouicus blasphemias quę fiebant in iuramētis per totum regnum suum pręcępit euitari: et transgressores huius pręcepti debito mō puniri. al's etiam deordinationes q̄ in regis absentia solēt in regna pullulare: studuit prout potuit extirpare.

B ij ✳ Reuersusq̄3

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

E F lios ei grece sol dr: a ¶Excelsa. Ra. Dicit scriptura loca in collib9 posita frōdētib9: in quib9 demonib9 imolabāt: vel dño locoꝝ amenitate illecti ꝯ interdictuz relicto altari qḋ erat i tēplo illuc oblaturi cōfluebāt. vñ sepi9 in h libro dr de regib9 min9 ꝑfectis: verūtñ excelsa non abstulit. b ¶Que edificaue.sa. Ra. Hic ostēdit ꝙ salomō de admisso idola/ trie scelere nunꝗ̄ ꝑfecte penituit. si eñ vere penituisset: satagisset añ om nia vt idola q̄ edificauerat de ciuita te tollerent: et non in scandalū stul/ torū: que ipe cū esset sapientissimus erronea fecerat/ q̄si sapiēter facta re linqueret. c ¶Et chamos. Ra. alibi legit ꝙ edificauit salomō pha/ 3.Re.11.b. nū chamos in monte qui est contra hierusalē. Sed non est contrarium: quia mons iste in tanta erat vrbis vi cinia vt ad ipāz pertinere/ ipsam q̄z sordibus que in eo congerebant cō/ taminare videret. d ¶Offensio/ ni moab. Ra. Idola dicunt offen/ sio: quia vel illis offendit deus: vel offensionē ⁊ ruinam suis afferūt cul torib9. e ¶Tulit ossa de se. ⁊c. Josias ossa mortuoꝝ cremari super altare iussit: quia ꝓphana fuerūt eo rū sacrificia: ⁊ per errorem idolatrie non solum pecora demonib9 offere/ bant: sed et seipsos in potestatē de/ monū tradiderūt: qui iusto dei iudi/ cio simul cum altari quod idolis fa/ bricauerāt dissipandi erāt. ¶My/ stice. qui diaboli seruitio mancipati Mystice vitam sacrilegam temporaliter fini/ unt/ eternis cruciatibus cōsument: deo retribuēte ꝫm merita. f ¶Fa/ F cite phase dño. Rab. Allego. Jo sias typum tenet saluatoris: qui sa/ lus ⁊ fortitudo domini dicit. Vñ: Ps.23.b Dñs fortis dñ potēs in prelio. ⁊ ali Mat.1.d bi: Ipse enim saluū faciet populum 3.Esdre.1.a suum a peccatis eorum. Ipse quidē zelo dei mūdat terram iude ⁊ hieru salem ab immūdicijs et abominati/ Ps.68.b onibus. Vñ: zelus domus tue co/ Mat.3.c medit me. Et iterū: Cuius ventila/ brum in manu sua: et purgabit areā Mal.3.a suam. Et alibi: Et purgabit filios le ui. Celebrat ergo iosias noster ve/ rū phase in decimooctauo anno re/ gni sui: quādo in octaua etate gene/ rali resurrectione perpetrata/ sctōs suos cū perfectione bonorū operuz perducit ad beatitudinis denariuz: eiectis prius omnib9 scādalis de re Mal.4.a gno eius. vñ: Ecce dies veniet suc/ censa: ⁊ erunt omnes faciētes impi/ etatem stipula: ⁊ inflāmabit eos di/ es veniēs: et orient vobis timentib9 sol iusticie. g ¶Nec fuit tale pha se. Quia ablatis figuris in die iudi/ cij/ transibunt sancti de morte ad vi tam: sicq̄ in cōspectu conditoris sui Ps.83.b gaudebūt: quia videbit deus deorū in sion. ¶Rab. Qr iosias eiectis idolis ḋ terra phythonib9 hariolis ⁊ omnibus immundicijs: dñi phase Moralit celebrasse legit. Moralit docet: vt primo purgemus terrā cordis a vitijs: vt seruire possim9 deo. Sicq̄ gratū domino celebram9 pascha: nō 1.Co.5.c vtiq̄ in fermēto malicie ⁊ neq̄tie: sz in azymis sinceritatis et veritatis.
F In maged

⁊ dispsit cinerē eoꝝ in torrentē cedron. a a Excelsa q̄q̄ que erāt i hierl'z ad dexte b ¶idoli. b rā ꝑtē mōtis offensiōis/ que edificaue rat salomon rex israel astaroth idolo si c donioꝝ: ⁊ chamos offensioni moab: et d melchon abominatiōes filiorū ammō polluit rex: ⁊ cōtriuit statuas: ⁊ succidit lucos: repleuitq̄ loca eoꝝ ossib9 mor/ c tuoꝝ. Insup ⁊ altare qḋ erat in bethel: d et excelsum qḋ fecerat hieroboā filius nabath q̄ peccare fecit israel: ⁊ altare il lud excelsum destruxit atq̄ cōbussit: et cōminuit in puluerez: succenditq̄ etiā lucum. Et cōuersus iosias vidit ibi se/ e pulchra que erāt in mōte: misitq̄ ⁊ tu/ e lit ossa de sepulchris: ⁊ cōbussit ea sup altare: ⁊ polluit illḋ †iuxta verbū domi ni qḋ locutus est vir dei q̄ ꝑdixerat ver ba hec/ et ait: Quis ē †titulus ille quez f video? Rñderūtq̄ ei ciues vrbis illi9: †Sepulchrū est hoīs dei q̄ venit de iu da: ⁊ ꝑdixit vba hec q̄ fecisti/ sup altare bethel. ⁊ ait: Dimittite eū: nemo cōmo ueat ossa eius. Et intacta māserūt ossa illius/ cū ossib9 ꝓphete q̄ venerat de sa maria. Insup ⁊ oīa phana excelsoꝝ q̄ g erāt in ciuitatib9 samarie/ q̄ fecerant re ges israel ad irritandū dñm/ abstulit io sias: ⁊ fecit eis ꝫm oīa opa que fecerat i bethel. Et occidit vniuersos sacerdo/ tes excelsoꝝ q̄ erāt ibi/ sup altaria/ ⁊ cō/ bussit ossa hūana sup ea. Reuersusq̄ h ¶iosias. est hierusalē: ⁊ ꝑcepit oīni pplo dicēs: f †Facite phase dño deo vestro/ ꝫm qḋ g scriptū ē in libro federis hui9. Nec eñ i factuz est phase tale a diebus iudicū q̄ k iudicauerūt israel ⁊ oīm dieruz regum israel ⁊ regum iuda: sicut in octauode/ cimo anno regis iosie factum est phase istud dño i hierl'm. Sz ⁊ phythones et l hariolos ⁊ figuras idoloꝝ ⁊ immūdici as ⁊ abominationes que fuerunt in ter ra iuda ⁊ hierl'm abstulit iosias vt sta/ tueret verba legis que scripta sunt in li bro quez inuenit helchias sacerdos in templo dñi. Similis illi nō fuit añ eūz m rex q̄ reuerteret ad dñm in omni corde suo: et in tota anima sua: et in vniuersa virtute sua: iuxta oēm legem moysi: ne q̄ post eū surrexit similis illi. Uerūtñ n nō ē auersus dñs ab ira furoris sui ma gni: quo iratus est furor ei9 cōtra iudā: ꝓpter irritationes quib9 prouocauerat eum manasses. Dixit itaq̄ dñs: Etiaz iudam auferā a facie mea: sicut abstu/

* in honorē sol'. a ¶Et dispsit cinerē eoꝝ ⁊c. vt nō remaneret il/ li9 idolatrie mēoria. b ¶Ad dex. ꝑtē mō. of. ⁊c. iste est mōs oliueti ꝓpe hierl'm. ⁊ vocat hic mōs offen/ sionis: eo ꝙ salomō offendit deum: edificādo ibi tēpla idoloꝝ ꝓ vxori/ bus suis: vt. s. habetur. iij. li. ca. xi. c ¶Repleuitq̄ loca eoꝝ ossib9 mortuoꝝ. ꝑ hoc designās ꝙ erant loca cōtaminata, ꝓpt idolatriā ibidē ꝑpetratā. d ¶Et altare qḋ erat in bethel ⁊ ex. qḋ fece. hierobo am. vt hr. s. iij. li. ca. xij. e ¶Et tu lit ossa de se. sicut ꝑdictū fuerat ꝑ prophetā dñi. vt hr. s. lib. iij. ca. xiij. f ¶Quis ē titulus ille. Cū esset ibi multa sepulchra/ q̄rit q̄re ibi io/ Questio sias spēalit q̄siuit de illo. Ad qḋ rñ det Rab. Sa. ꝙ vidit ex vno latere sepulchri herbas fetidas ⁊ pungen tes ortas: vt spinas ⁊ vrticas ⁊ hu/ iusmodi. ex alio vero latere herbas 3.Re.13.a bonas ⁊ suauiter redolētes vt bal/ samū ⁊ hmōi. Pōt etiam dici: ꝙ fal sus ꝓpha q̄ fecerat se ibi sepeliri: vt parceret ossib9 ei9 ꝓpt merita ꝓphe alis sanctus sancti ibidē sepulti: fecerat ibi signū notabile/ ⁊ scripturā per q̄ cogno/ 3.Reg.13.a scebatur ꝙ erat sepulchrum ꝓphete sancti qui de iuda venerat. et ꝓpter hoc iosias rex iuda specialit q̄siuit de illo sepulchro. g ¶Insup et oīa phana excel. q̄ erat in ci. sa/ marie. qr iudei decē tribuū qui ca/ ptiuatis alijs latuerāt/ ⁊ postea ha/ bitabāt in ciuitatibus illis/ obedie/ bant iosie ad cōmotionē hieremie ꝓphete: vt dicit Ra. Sa. h ¶Re H uersusq̄ est hierl'm. Hic ꝯseque ter ostēditur deuotio iosie ex phase solēni celebratione. vnde subditur: i ¶Nec eñ factū est tale pha/ se. id est solēnitas paschalis tanta. k ¶A diebus iudicum. ij. Pa/ ralip. xxxv. a. dicitur: A diebus sa/ muelis. ⁊ in idem redit: qr fuit vlti/ 2.Pa.35.a mus iudicum: vt habetur. s. j. libro ca. xij. nō legit tñ ꝙ filij isrl' tpe iudi cū solēniter celebrauerūt phase: sed tempore iosue celebrauerūt. vt ha betur Josue. v. non eñ oīa scripta sunt que facta fuerunt. l ¶Sed ⁊ phythones ⁊ hariolos ⁊ fi. ⁊c. ista sunt frequēter exposita superi9. m ¶Similis illi non fuit ante eū rex. licet eñ dauid in aliq̄b9 fu/ erit deuotior: iste tñ fuit inocētior: qr talia crimia nō cōmisit sic dauid. n ¶Uerūntamē non est auer/ sus dñs. qr sctitas iosie non expia uit malicias ꝑdecessoꝝ suorū q̄ fue rāt nimis magne: ⁊ q̄tū ad grauita/ * tem cri/ Moralit

* h ¶Reuersusq̄ est hierusa lē ⁊ ꝑcepit oīni pplo dicēs: fa/ cite pha. ⁊c. Per h aūt figuratum fuit qḋ beatus ludouicus in suo re ditu in franciā fecit. que cōueniēter dicit hierusalez. i. pacifica: qr terra francie inter alias terras longo tpe per dei gratiā fuit magis pacifica ⁊ quieta. In hac aūt hierl'm beat9 lu/ douicus ordinauit facere phase: qr tūc tpis multas ꝯstrui fecit ecclias ad celebrādū eucharistie sacramē tū: qḋ est verū phase christianorū.
* In dieb

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

A F a ¶ In mageddo. Ra. Iosias vulneratus ē in cāpo mageddo: vn̄ et statim mortuus est. Luxitq̄ eū pp̄ls multū: hieremias maxime. Tūc em̄ dr̄ ita lamētasse. Quō sedet sola ciuitas. De h̄ planctu dr̄: Et erit planctus i hierl̄m: sic plāctus adremō: qd̄ nomē est regis q̄ tūc regnabat in charchamis in cuius auxiliū iosias venerat aduersus nechao regē egypti.

Treñ.1.a
Zach.12.d

¶ Ra. Interfectio iosię a pharaone nechao facta in mageddo: significat psecutionē antiq̄ hostis aduersus p̄dicatores: q̄s p inuidiā neci tradere molitur: et auferre de terra ecclię conat̄: q̄tinus facilius totā plebē dissipare possit: pharao dissipās: nechao pcussio: mageddo de tētatiōe. Permissus q̄ppe diabolus ɔsurgere aduersus sctōs/ hic totis viribus certat: quatinus tentando gregē dn̄i pcutiēs dissipet: eosq̄ p̄mū auferat q̄rum solatio adiuti ɔ hostē dimicare debuerāt. b ¶ Ioachaç. Ra. Alio noie sellū dicit̄: sed q2 peruersissimus fuit/ paruo tp̄e regnauit. nā nechao vinxit eū: eo q̄ pp̄ls cōtra suā voluntatē constituisset eū regē: et duxit illū in egyptū. ¶ Ra. Ioachaç retentus significat malos doctores: q̄s pp̄ls terrę/ scz terrenę cupiditati dediti ɔsentiētes vitijs suis p̄latos eligūt. quos pharao in reblatha vinxit: cum diabolus p multitudinē adulatorum eneruans decipit corda prelatorū: sicq̄ in spūalis egypti vinctos catenis peccatorum tenebrosam mergit abyssum. c ¶ Argentū aūt et au. Ra. Malignus censum seruitij sui in pp̄lo carnali expetit: vt tā sensu q̄ eloquio eius p oia parati sint obsequio. Ioachim p̄cepto regis censum exigit: q2 diabolus p sibi deditos mg̃ros: ab vnoq̄q̄ exigit s̄m vires suas pcti cēsuz soluere: sicq̄ in neq̄ter prelatis q̄tidie p̄parat pditionē subiectis.

B

In diebus Ca. XXIIII eius &c. fac. est ei ioach. ser. tribus an. Rab. Cū semel q̄s cuilibet se mācipararit vitio: nō vni/ sz multis dn̄is obnoxius erit. Vn̄ ioakim quē pharao an̄ cēsum sibi soluere coegit: nūc rex babylonis sibi tribus annis seruire cōpellit. Nabuchodonosor idem est q̄ pharao: scz p̄nceps cōfusionis et rector tenebrarū harum. Ergo cū antiquus hostis aliquē sibi cēsum pcti soluere psuadet: mox totū in dominiū suū redigere/ et plenū seruitium expendere admonet. Ergo tribus annis regi babylonis seruuz esse est persuasione/ delectatiōe/ consensu antiquo hosti subditū fore: et totū vitijs deditū quasi libere ab eo posside/ ri. Sed aliquādo tales per dei misericordiā admoniti rebellāt ɔtra nequā spm̄. Vn̄ s̄b dic̄: Rursuz rebellauit cōtra eū. Nec sufficit rebellare: si nō pseuerauerit in certamine. Qui em̄ a diaboli ptāte se exire desiderat/ necesse ē vt fortiter cōtra eū dimicet: et adiutoriū a deo imploret. e ¶ Et rur. re. Rab. Hūc refert iosephus a nabuchodonosor interfectū et an̄ muros hierusalem piectū et insepultū. de q̄ p̄dictū fuerat: Sepultura asini sepelief.

Hiere.22.e

li isrl̄: et p̄ijciā ciuitatē hāc quā elegi hierusalez: et domū de qua dixi: erit nomē meuz ibi. Reliqua autē verborum iosię/ et vniuersa q̄ fecit: nōne hęc scripta sunt in libro verborū dierū regū iuda? † In diebus eius ascēdit pharao nechao rex egypti/ ɔtra regē assyriorum ad flumen euphratē: et abijt iosias rex iuda in occursum eius: et occisus est in mageddo/ cū vidisset eū. Et portauerūt eū serui sui mortuū de mageddo: et ptulerūt in hierusalē: et sepelierūt euz in sepulchro suo. † Tulitq̄ pplus terrę ioachaç filiū iosię: et vnxerūt eū: et cōstituerūt eū regez p pr̄e suo. Viginti triū annorum erat ioachaç cū regnare cępisset: et tribus mensibus regnauit in hierusalē. Nomē matris eius amithal/ filia hieremię de lobna. Et fecit malū corā dn̄o: iuxta oia q̄ fecerant pr̄es eius. Vinxitq̄ eū pharao

a ¶ multitudine. ¶ reblatha multitudo interpretatur.

nechao in reblatha quę est in terra emath: ne regnaret in hierusalem.

a ¶ id est pecuniā multā et tributū.

Et iposuit mulctā terrę cētū talentum argēti: et talēto auri. Regēq̄ ɔstituit pharao nechao heliachi filiū iosię p iosia pr̄e eius: vertitq̄ nomē eius ioakim. Porro ioachaç tulit: et duxit in egyptū. Argentū aūt et aurū dedit ioakim pharaoni cum indixisset terrę p singulos vt cōferretur iuxta p̄ceptuz pharaonis. Et vnū quēq̄ s̄m vires suas exegit: tam argētū q̄ aurū de pplo terrę vt daret pharaoni nechao. Vigintiq̄nq̄ annorum erat ioakim cuz regnare cępisset: et vndecim ānis regnauit in hierusalē. Nomē matris eius çebida/ filia phadaia de ruma. Et fecit malū coraz dn̄o/ iuxta oia quę fecerāt patres eius.

Ca. XXIIII

In diebus eius ascēdit nabuchodonosor rex babylonis: et factus ē ei ioakim seruus tribus annis: et rursuz

Nico. de lyra

☞ Regnauit

*tem criminū: et q̄tum ad diuturnitatem temporum. a ¶ In diebus eius. Hic cōsequēter ponit̄ mors iosię lamētabilis/ cū dr̄: b ¶ Et abijt iosias rex iuda in occursum eius. q2 rex egypti pcedēs ad bellū cōtra regem assyriorum trāsiuit per partē regni iuda: et ideo iosias nolebat hoc sustinere: timens ne ingressus terrā suā eā caperet/ vel saltē spoliaret. c ¶ Et occisus est in mageddo. nomē est loci. d ¶ Cū vidisset eū. i. pugnasset ɔ eū. e ¶ Tulitq̄ pp̄ls terrę &c. Hic ɔn̄r describit̄ substitutio dissimilis: quia ioachaç filius iosię fuit idolatra pessimus. ideo subdit̄: f ¶ Et fecit malū co. dn̄o iuxta oia q̄ fecerāt pr̄es eius. scz manasses/ achaç et alij q̄ fuerāt pessimi: ppter qd̄ traditus est in manus regis egypti. vn̄ subdit̄: g ¶ Vinxitq̄ eū pharao. cū em̄ pharao cępisset syriam: mandauit pro ioachaç vt veniret ad eū in reblatha quę est ciuitas syrię. et ille non audēs renuere: eo q̄ non habebat virtutē resistendi: missus ē ab eo vinctus in egyptū: et ibidē mortuus. b ¶ Regemq̄ consti. pharao nechao heliachim: fratrē ioachaç seniorem ipso. sed populus terrę prępositerat iuniorē: ad hoc inductus per amicos ex parte matris suę: qui erant potētes in regno. sz pharao restituit regnū seniori vt sibi fidelius s̄uiret. i ¶ Vertitq̄ nomen eius ioakim. sic debz scribi: scz per simplex/ k/ et/ m/ in fine: q2 in hebręo scribit̄ per coph et mem. quibus correspondent apud nos/ k/ et/ m/ mutauit aūt rex egypti nomē eius in signū et memoriā q̄ ip̄e creauerat eū regem. k ¶ Argētū aūt et au. dedit ioakim pha. reddēs ei diligēter tributū: q2 restituerat sibi regnū.

C
†2.pa.35.c
†2.pa.36.a

* a ¶ In diebus eius ascendit pha. nechao &c. Contra quē iuit iosias: et ibidē mortuus: et per seruos suos ad sepulchra regū in hierl̄m reportatus. Per regē egypti significat̄ soldanus babylonię/ q̄ est in egypto. Cōtra ipsum aūt accepit scdo sanctus ludouicus crucem: et in illo passagio fuit defunctus: et inde per homies suos in franciā ad regum sepulchra deportatus. e ¶ Tulitq̄ pp̄lus terrę ioachaç filiuz iosię &c. de isto et ioakim fratre suo nihil dr̄ notabile mysticādū.

Moralit̄
D

In diebus eius. Ca. XXIIII Hic cōsequēter ostendit̄ quid actū sit s̄b illo ioakim. secūdo quid sub eius filio/ ibi: Regnauitq̄ ioachin. Sic em̄ debet scribi iste: quia in hebręo scribit̄ per caph et nun: quibus in latino correspōdēt ch et n. et hoc idē dicit hieronymus i homel. genealogię christi. tertio quid sub fratre suo/ ibi: Duxitq̄ eos. Circa primū dr̄: l ¶ In diebus eius: scz ioakim filij iosię: et hoc factum est anno octauo regni eius. m ¶ Ascendit nabuchodonosor rex babylonis. qui debellato pharaone rege egypti: et capta syria et tota terra vsq̄ ad riuū egypti: excepto regno iudę: voluit regnum iudę ponere sub tributo. quod et fecit. vnde subditur: n ¶ Et factus est ei ioakim seruus tribus annis et rursū rebellauit. quia audiuit q̄ rex egypti p̄parabat se ad bellū ɔtra nabuchodonosor. et iō volens fauere ei: eo q̄ regē fecerat eū: vt p̄dictū ē: negauit tributū sub spe defensionis p regem egypti.

Diuisio

* Immisitq̄

Moraliter. l ¶ In diebus eius ascendit nabuchodonosor rex babylonis et factus est ei ioakim seruus &c. De isto ioakim de quo dicitur in fine pręcedentis ca. q̄ fecit malū coram dn̄o: et in isto caplo dicit̄/ q̄ rebellauit regi babylonis pactum frangēdo: ppter quod per ip̄m significat̄

Moralit̄

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

E F a ¶ Regnauitq; ioachi. Rab. Nomen ioakim aliter scribit in designatione patris: q̄ et eliachim. aliter cū filius significatur: qui et iechonias. nam cū patrē signat per k scribit: cum vero filium per ch aspiratū scribitur. b ¶ Hierusalem. Bed. Hierusalē et terra israel: est ciuitas christi. i. ecclesia. Babylonij / chaldei et philistei: est ciuitas diaboli. i. oīs malignorū siue hominū seu angelorū multitudo. Seruitq; israel philisteis vel chaldeis cū fideles nominetenus in ecclesia cōsistētes / ceterū ab immundis vel spiritib⁹ vel hoibus decepti: cuilibet peccato mentis colla submittunt. Adducit aūt nabuchodonosor regē hierusalē: et vniuersos principes fortes exercitus decē milia in captiuitatē: cum et magistros et eos q̄ inuincibili animo domino seruire ac decalogū fideliter videbant̄ cōseruare: subito illecebris seu aduersitatib⁹ subacti / maiorib⁹ facinorib⁹ polluunt̄: aut certe in heresim incidūt. Arma quibus cōtra diabolū repugnātes libertatē a deo nobis donatā defendimus: sūt eloquia scripturarū: in quib⁹ et ipsius dñi et sanctorū exēplis quo ordine bella vitiorū superare debeāt / luce clarius discimus. His armis philistei filios israel priuant: cū maligni spūs animos fideliū a meditatione sacre lectionis: ne vel ipse per exercitiū resistēdi fiduciā sumant: vł alios forte q̄ legere nesciūt ad resistendū vitijs: exhortādo aut corripiēdo accendāt. Tollūt fabros armorū cum eos qui sacra eloquia norūt: intantū sceleribus obruūt / vt dicere bona q̄ didicerāt prorsus erubescāt. Trāsferūt oēm artificē et inclusorē in babyloniā de hierusalē: cū eos q̄ multipharia virtutū operatione plurib⁹ ꝓderāt: et ciuitatē dei cōtra corruptores tētationum munire solebāt / a ꝓposito deflectūt: atq; ingeniū qđ tuitioni sancte ecclesie impēdere debuerāt / ad volūtatē potius regē vitiorū dispēsare compellūt. Qr si inclusores nō ostiorū siue murorum / sed auri gēmarūq; intelligimus: ad eundē expositio finē respicit. Dictū q̄ppe est de sapientia: Quia aurū et multitudo gēmarū ei nō valeat cōparari. atq; ideo inclusores hoꝝ doctores dicimus: qui q̄diu recte viuūt et docēt / in ornatū sctē ciuitatis industriā sue artis impēdūt. Atsi forte errauerint: quid nisi a rege chaldeoꝝ captiui babyloniā trāsferunt̄? Sic talētū verbi celitus acceptū in terra defoditur. i. sciētia spūalis ad peccatorū opera cōuertit̄. c ¶ Artificē et incluso. Rab. Qđ supra pp'o isrł philistijm regnātes fecisse narrant̄ / cū dr̄: faber ferrarius nō inueniebat̄ in oīni terra isrł. cauerāt eīm philistijm / ne forte facerēt hebrei gladiū aut lāceā ad repugnādū. ita nūc chaldei satagunt: vt nullus in ea remaneat artifex et inclusor qui diruta vrbis menia cōponere possit vł resartire.

Allego | Proū. 20. c | Matth. 25. b | 1. Re. 13. d

☞ Sedechias

Nico. de lyra

* a ¶ Immisitq; ei dñs la. deuastantes terrā iuda. b ¶ Factū est autem hoc ꝑ verbū dñi etc. specialit̄ ꝑ hieremiā ꝓphetā: vt patet Hiere. xxij. et. xxv. c ¶ Propter peccata manasse. licet eīm manasses penituerit: et a deo exauditus fuerit in persona propria. vt habet̄. ij. Paral. ca. xxxiij. nō tñ q̄tum ad hoc

rebellauit cōtra eum. Immisitq; a ei dñs latrunculos chaldeoꝝ: et latrūculos syrie: et latrūcłos moab: et latrūculos filioꝝ amon: et immisit eos in iudā / vt disperderent eum / iuxta verbum dñi quod locut⁹ fuerat ꝑ seruos suos prophetas. Factum est autem hoc b per verbum domini cōtra iudā / vt auferret eum coram se: pro- c pter peccata manasse et vniuersa que fecit: et propter sanguinem innoxium quē effudit: et impleuit hierusalē cruore innocentiū: et ob hanc rem noluit dñs propitiari. Reliqua autem sermonum ioakim et vniuersa que fecit nōne hec scripta sūt in libro sermonum dierum regum iuda? Et dor- d miuit ioakim cum patribus suis.

a ¶ quē Mattheus vocat iechoniam.

a Regnauitq; ioachin filius eius e pro eo. Et vltra non addidit rex f egypti / vt egrederet̄ đ terra sua. Tulerat eīm rex babylonis / a ri- g uo egypti vsq; ad fluuiū euphraten / oīa que fuerant regis egypti. Decem et octo annorū erat ioachin cum regnare cepisset: et h

a ¶ non amplius: q: erat impius.

tribus mēsib⁹ regnauit in hierłm. Nomē mr̄is ei⁹ naescha / filia hel- b nathan de hierłm. Et fecit malū corā dño: iuxta omnia que fecerat pater eius. In tempore illo ascenderunt serui nabuchodonosor regis babylonis in hierusalem: et circūdata ē vrbs munitionibus. Venitq; nabuchodonosor rex babylonis ad ciuitatē cum seruis suis / vt oppugnarēt eam. Egressusq; est ioachin rex i iuda ad regem babylonis / ipe et mater eius et serui ei⁹ et principes eius / et eunuchi ei⁹: et suscepit eum k rex babylonis anno octauo regni sui. Et ꝓtulit inde oīes the- l sauros domus dñi / et thesauros domus regie: et cōcidit vniuersa vasa aurea que fecerat salomon rex israel in tēplo dñi iuxta verbum dñi: et transtulit omnem hierusalem et vniuersos principes: et omnes fortes exercitus decem m milia in captiuitatem: et omnem c artificem et inclusorem: nihilq; relictū est / exceptis pauperib⁹ pp'i

q̄tū ad hoc ꝙ pp'ls a captiuitate et ciuitas ab incēdio liberarent̄. Tū q: pp'ls sicut et rex peccauit: nō tñ silr̄ penituit. Tū q: post manassen omēs reges iuda offēderunt dñm / excepto iosia: ꝓpt̄ qđ pp'ls fuit captiuat⁹ et ciuitas destructa. vt habet̄ ca. sequēti. d ¶ Et dormiuit ioakim cū patrib⁹ suis. Nō ē ꝑ hoc intelligēdū ꝙ mortu⁹ fuerit in pace. imo sicut dicit iosephus: Nabuchodonosor cū exercitu venit in hierłm: et cū sub spe federis ibi reciperet̄: interfectis multis de pp'lo / et sublatis thesauris et parte vasorū tēpli interfecit ioakim: et fecit corpus ei⁹ inhumatū ꝓijci extra portas hierłm: sicut hieremias ꝑ dixerat: vt habet̄ Hiere. xxij. c. Sepultura asini sepeliet̄. e ¶ Regnauitq; ioachin. Hic cōsequēter ostēdit̄ quid factū sit sub eius filio / quē substituit nabuchodonosor regem. f ¶ Et vltra non addidit rex egypti vt egrederetur de terra sua. scz cōtra regē babylonis: sicut sperauerat ioakim pater istius: vt ꝑdictū est. cuius causa subdit̄ cum dicit̄: g ¶ Tulerat enim rex babylonis / a riuo egypti etc. et iō non audebat contra eū exire. h ¶ Et tribus mensibus regnauit in hierusalem. Rex enim babylonis timēs ne iste ioachin esset memor necis patrene: et sic regi babylonis rebellaret: et eius aduersarijs se iungeret: cito redijt cum exercitu ad remouendum eum. i ¶ Egressusq; est ioachin rex iuda. timēs eīm ne occasione sui ciuitas et templum destruerent̄: et populus totaliter captiuaret̄: de consilio hieremie reddidit se voluntarie regi babylonis cum matre sua et amicis suis. k ¶ Et suscepit eum rex babylonis anno octauo regni sui: scz regis babylonis / et nō regni ioachin: quia solum regnauit tribus mensibus: vt dictū est. l ¶ Et ꝓtulit inde omnes thesauros domus domini etc. et transtulit in babylonem cum rege et matre et fortiore pp'lo et meliore: vt patz in littera. m ¶ Decem milia. infra habet̄: Septem milia: et artifices et iclusores mille. Dicendum ꝙ tria milia fuerūt de iudeis. i. de tribu iuda. vt habetur Hieremie vlti. et isti non ponuntur in secūda numeratione. cū dicit̄ hic: Septem milia. et de illis septē milib⁹ mille erant

* Artifices

* quilibet hō malus q̄ nō seruat fidē cū hoibus nec cū deo. ꝓpt̄ qđ per homines regis babylonis fuit capt⁹ et occisus: et cadauer ei⁹ ꝓiectum extra muros vrbis hierłm: vt impleret̄ verbum qđ hieremias dixerat de eo Hiere. xxij. e. Sepultura asini sepelietur. et ꝑ hoc significatum fuit: ꝙ talis qui infidelis ē deo et hominibus: a consortio sanctoꝝ sit i morte totalit̄ separādus. e ¶ Regnauitq; ioachin fili⁹ etc. Iste fuit nepos suauis / māsuetus: ꝓpter quod acquieuit cōsilio hieremie: tradens se cum matre et ꝑncipib⁹ suis regi babylonis / ne pp'lus cōis occideret̄: et ciuitas hierłm ab incēdio seruaret̄: et ne tēplum dñi cū ciuitate cōbureret̄. Et iđ dedit exēplū regib⁹ et ꝑncipib⁹ alijs: vt magis sint solliciti de ꝑseruatione diuini cult⁹ et boni cōis q̄ de ꝑsonis ꝓprijs et sibi cōiūctis. Et idē exēplū dedit codrus rex atheniēsis: vt dictū fuit supra.

Damnosa storum negentia | Ioh. | Ps. | Mat. | Lu.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

a ¶ Sedechias. Mali sunt rectores q̄ munere ⁊ dono diuino abutunt̄: ⁊ falso sibi nomen iusticię vsurpant. Mathathia (vel mathanias) eñ iterp̄taẗ mun⁹ siue donū: sedechias iust⁹ dn̄i. Undecim ānis regnauit: q: trāsgressor legis fuit: q̄ significatur denario nūero. Nouenari⁹ q̄ min⁹ habet denario imperfectionē legis significat: sic vndenarius trāsgressionē. Recte q̄ nabuchodonosor in nono āno regni sedechię obsedit ciuitatē mēse decimo / ⁊ decima die mēsis: q: mali pastores cū decalogi māda ta q̄ sciētia tenēt ope ⁊ doctrina ꝑficere negligūt: necesse ē vt plebē sibi commissam antiqu⁹ hostis cuz suo exercitu obsidione circūdet: ⁊ munitiōe erroris ac vitioꝝ cōstructa claudat / vallādo ciuitatē: sicq̄ fames i ciuitate ꝑualeat: fames vtiq̄ verbi dei cū nō expendiẗ panis doctrine pp̄lo terre.

Damnosa pastorum negligentia

Ca. XXV

Factū est aūt ⁊c. Sequiẗ: b ¶ Et interru. est ci. ⁊c. Rab. Interrupta q̄dē ꝑ tētationes varias demonū custodia pp̄loꝝ. hi q̄ debuerāt armis ciuitatē defendere / nocte igrātię ⁊ pctōꝝ vallati fugiūt. q: mercēnari⁹ ⁊ q̄ nō est pastor videt lupū veniētē: ⁊ dimittit oues et fugit: ⁊ lup⁹ rapit ⁊ dispergit oues. ꝑ viā portę q̄ est inter duplicē murū ad hortū aperit inertiā doctoꝝ: q̄ inẗ duplicē murū duoꝝ testamētoꝝ cōstituti nō belligerare s꜡ effugere q̄rūt: ⁊ in delitijs magis diffluere (qđ hort⁹ significat) q̄ scuto fidei hostib⁹ obsistere. Fugit sedechias: q: demonib⁹ pp̄l'm circūdantibus rector fugit: nō ad mōtes: de quib⁹: Mōtes in circūitu ei⁹: s꜡ ad cōpestria. i. ad delectationē luxurię. Uñ: Arta ē via q̄ ducit ad vitā: lata q̄ ducit ad mortē. Cōprehēdit eum in planicie hiericho: ⁊ bellatores dispsi sūt ⁊ reliq̄rūt eū. Cū eñ ꝟtutes hoiem deserūt q̄ eū defendere debuerāt: in planicie hiericho capiẗ. i. in defectione carnalis sensus. Hiericho eñ interp̄taẗ luna: ⁊ significat defectū carnis. Uñ: q̄ de hierusalē descēdebat in hiericho incidit in latrones. Filios sedechię occidit corā eo ⁊ oculos ei⁹ effodit. Rex babylonis diabolus est / possessor intimę ꝯfusionis: qui ꝑus filios añ intuētis oculos p̄ris trucidat: q: sępe sic bona opa interficit vt hęc se amittere ipē q̄ capt⁹ est anim⁹ dolēs cernat. Nā genuit plerūq̄ animus: ⁊ tñ carnis delectationib⁹ victus bona q̄ genuit amās ꝑdit: ea q̄ patitur dāna ꝯsiderat / nō tñ ꝟtutis brachiū ꝯ q̄tię ꝑpetratione ꝑcutiẗ: ad h̄ q̄ñq̄ pctī vsu ꝑduciẗ / vt ipo q̄z rōnis lumine priueẗ: q: diabolus bona ꝑus opa subducit: ⁊ post itelligētię lumē tollit. Qđ recte sedechias in reblatha patiẗ. Reblatha q̄ppe mł'ta hic interp̄taẗ: q: q̄ñq̄ ☞ ei lumen ra

Ioh. 10. b
Ps. 124. a
Mat. 7. b
Lu. 10. e

terrę. Trāstulit q̄z ioachin in babylonē: ⁊ matrē regꝭ ⁊ vxores regis: ⁊ eunuchos regis ⁊ iudices terrę duxit in captiuitatē de hierusalē in babylonē: ⁊ oēs viros robustos septē milia: ⁊ artifices ⁊ inclusores mille: oēs viros fortes ⁊ bellatores: duxitq̄ eos rex babylonis captiuos in babylo

a ¶ vel mathanian. ¶ qui fuit filius iosie frater ioakim.

nē. Et ꝯstituit mathathiā patruū ei⁹ ꝓ eo: imposuitq̄ nomē ei sedechiā. Uicesimū ⁊ primū annū etatis habebat sedechias cū regnare cepisset: ⁊ vndeci annis regnauit in hierl'm. Nomē mr̄is ei⁹ erat amithal: filia hieremie de lobna. Et fecit malū corā dn̄o: iuxta oia q̄ fecerat ioachin. Irascebat eñ dn̄s cōtra hierl'm ⁊ cōtra iudā: donec ꝓiiceret eos a facie sua. Recessitq̄ sedechias a rege babylonis.

Ca. XXV

Factū est aūt āno nono regni ei⁹ mēse decimo: decia die mensis: vēit nabuchodonosor rex babylōis ipē ⁊ oīs exercit⁹ ei⁹ in hierl'm: ⁊ circūdederūt eā: ⁊ extruxerūt i circūitu ei⁹ munitiōes. Et clausa est ciuitas atq̄ vallata vsq̄ ad vndecimū annū regꝭ sedechię nona die mēsis. Preualuitq̄ fames in ciuitate: nec erat panis pp̄lo terrę. Et iterrupta ē ciuitas: ⁊ oēs viri bellatores nocte fugerūt ꝑ viaz portę q̄ est inẗ duplicē murū ad hortū regis. Porro chaldei obsidebāt in circūitu ciuitatē. Fugit itaq̄ sedechias ꝑ viā q̄ ducit ad cāpestria solitudinis: ⁊ ꝑsecutus est exercitus chaldeoꝝ regē comprehēditq̄ eum in planicie

Nico. de lyra

※ artifices notabiles. ⁊ ideo cum dr̄: a ¶ Et artifices. ly ⁊ / tenetur ꝓ id est ꝙ fuerūt de alijs tribub⁹: ⁊ mille de artificib⁹ notabilib⁹. ⁊ sic in vniuerso fuerunt decē milia. ⁊ ista dictio pp̄li / diciẗ ꝓprie trāsmigratio: q: volūtarie se tradiderūt. Qđ aūt postea factū est sub sedechia vocaẗ magis ꝓprie captiuitas populi: ⁊ ideo aliqui numerāt annos transmigrationis. lxx. incipiendo ab ista trāsmigratiōe facta tp̄e ioachin. b ¶ Duxitq̄ eos. Hic ꝯñr describiẗ q̄d factū sit sub sedechia fratre ioachim / cū dr̄: c ¶ Et cōstituit mathathiā patruū ei⁹. sc꜡ ipius ioachim. d ¶ Impositq̄ nomē ei sedechiā. qđ interp̄taẗ iusticia dn̄i. fecit eñ rex babylonis eum iurare ꝑ dn̄m ꝙ seruaret sibi fidelitatē ⁊ tributū redderet. vt habeẗ. ij. Paral'. xxvj. ⁊ ꝓpter hoc sic vocauit eū vt eēt memor iuramēti qđ sibi fecerat: sicut iustū erat. e ¶ Et fecit malū co. dn̄o. offendēdo eum. f ¶ Recessitq̄ sede. a re. ba. veniēdo cōtra iuramentū suū: nec in aliquo voluit credere hieremię ꝓphetę: vt hr̄. ij. Paral'. xxvj.

Factū est aūt Ca. XXV anno no. re. ei⁹ ⁊c. Posita trāsgressiōe sedechię: hic ꝯñr poniẗ sequēs punitio: ꝫm ordinē diuinę iusticię. Circa quod ꝑmo describiẗ captiuitas sub sedechia. ⁊ secundo seruilitas sub godolia / ibi: Populo aūt q̄ relictus erat. Circa primū ciuitas cū rege capiẗ. secūdo succēdiẗ / ibi: Mēse quinto. tertio de ꝑda disponitur / ibi: Reliquā aūt. Circa primū describiẗ tēpus cū dr̄: g ¶ Factū est aūt anno nono regni eius. sc꜡ ipsius sedechię. h ¶ Uenit nabuchodono. rex ⁊c. q: sedechias fregerat iuramentū sibi factum: vt ꝑdictū est. i ¶ Et circūdederūt eā. vt nullus passet ingredi vł egredi. k ¶ Et extruxerunt in circūitu eius munitiones. i. machinamēta ad destruendū muros. l ¶ Et clausa est ciuitas. ab illis q̄ erāt intra ꝯtra aduersarios. m ¶ Atq̄ vallata. ab aduersarijs extrinsecus existētib⁹. n ¶ Preualuitq̄ fames in ciuitate. intātū ꝙ mulieres comedebāt ꝓprios pueros suos. ꝫm ꝙ habeẗ Threñ. iiij. b. Manus mulierū misericordiū coxerūt filios suos: facti sunt cibi earū in ꝯtritiōe filij populi mei. i. ciuitatis hierusalē. o ¶ Fugit itaq̄ sedechias ꝑ viaz ⁊c. Dicit hic Rab. Sa. ꝙ ipse fugit ꝑ quandā viā subterraneā: cuius exitus erat bene longe a ciuitate ⁊ ab exercitu chaldeorū / cū lumine ipm ⁊ societatē ei⁹ dirigēte. s꜡ vt inueniret a chaldeis ⁊ caperet: dn̄s fecit apparere vnū capreū siluestrē: ⁊ duz chaldei vellēt eū capere: fugiēdo cucurrit sup terrā ꝫm lineā illius vię subterraneę ꝑdictę: ⁊ sic chaldei inuenerūt sedechiā q̄ exierat viā illā. Ad hoc aūt inducit verbū ezechielis loquentis in ꝑsona dn̄i de captione sedechię. xij. d. Et extendā rete meū sup eum: ⁊ capieẗ in sagena mea. ita ꝙ ꝫm eū capreus ꝑdicto mō ducens chaldeos ad sedechiam vocaẗ rete dn̄i. S꜡ h̄ dictū nō habet magnā apparentiā: q: non est verisimile ꝙ chaldei in puncto captionis ciuitatis vellēt intendere venationi. ꝑterea l꜡ per talē viam ※ subterraneā

Diuisio

Moraliẗ. g ¶ Factū est aūt āno nono regni ei⁹. s. sedechię: de q̄ septē hic dicunẗ. Primū est ꝙ obsessus fuit. Secundū ꝙ latēter fugit. Tertiū ꝙ fuit capt⁹. Quartū ꝙ filijs fuit ꝑuat⁹. Quintū ꝙ fuit excęcat⁹. Sextū ꝙ fuit catenis vinctus. Septimū in babylonē duct⁹. Per istū sedechiā de q̄ dr̄ in fine ꝑcedētis ca. ꝙ fecit malū corā dn̄o / significaẗ pctōr: q̄ licet aliq̄ñ corā hoib⁹ videaẗ bonus: tñ corā dn̄o est malus. Per septez aūt hic enumerata significatur ꝓcessus ei⁹ de pctō in pctm̄ / vsq̄ in infernū. Per ꝑmū ꝟo qđ est ei⁹ obsidio significaẗ demonū tētatio. Iob. xix. b. Obsederūt in gyro tabernaculū meum. Per secūdū ꝟo qđ fuit ei⁹ fuga: significaẗ tētati pusillanimitas: in q̄ nō est resistētia. Contra qđ diciẗ Iaco. iiij. b. Resistite diabolo ⁊ fugiet a vobis. Per tertiū ꝟo qđ est ei⁹ captio: significaẗ lapsus tentati in laqueū mortalis peccati. Per q̄rtum ꝟo qđ fuit filioꝝ occisio: significaẗ omniū bonorū p̄cedentium mortificatio. Per quintū aūt qđ fuit excęcatio sedechię / signifi

Moraliẗ

E ei lumē rōnis claudit̃ q̄ pruo vsu ⁊ iniq̃tat̃ sue m̃ltitudie g̃uat̃.
a ¶ Mēse q̄nto. Rab. Cōgruit tp̄is ordo cū rōne vindictę. Mēse q̄nto vastata est ciuitas q̄ pentateuchū leg̃ seruare de sp̄erit: et septima die mēsis: q2 sabbati requiē nō custodiuit et ↄtraria p̄cept̃ dei egit/frustra sibi blandiēs de securitate pro sctōꝝ locoꝝ habitatione. b ¶ Uenit nabuçardan. Ra. q̄ interp̄tat̃ ventila brū: siue p̄phetia alieni iudicij: iusto dei iudicio sup̄ pctōres: p̄nceps vtiq̃ exerci tus reg̃ babylonis in hier̃lm intelligibi lē. Et succēdit domū dn̄i: cū diabol⁹ q̄ ⁊ rex ↄfusionis ⁊ p̄nceps oīm iniquorū ē: tā malignoꝝ spirituū q̄ etiā ip̄ioꝝ ho/minū/plebē inuadit fideliū: ⁊ domū re/gis ⁊ domos hier̃lm. i. rectores ⁊ eos q̄ videbant̃ in visione pacis manere/inflā matos cupiditate s̄buertit. Omnēq̃ do mū cōbussit igni: cū vniuscuiusq̃ ↄsciaꝫ p̄ flāmā illiciti amoris p̄turbauit. Et mu ros hier̃lm in circūitu destruxit: cū intē/tionē orōnis ⁊ v̄tutū studia q̄ ↄ se vale/re nouit/in desperātib⁹ dissoluit: ne per spem venię ad diuina succurrāt auxilia: ⁊ correptiōis vitę app̄hēdāt munimina. P̄plmq̃ i captiuitatē ducēs de paupe/rib⁹ terrę reliq̃t vinitores et agricolas: q2 eis q̄ vtiles v̄bo ⁊ exēplo eē poterāt/ p̄ vitia captiuās/stultis ⁊ hebetib⁹ cōmē dat agriculturā: q̄tin⁹ nō vinū grē sp̄ūal̃ ⁊ frumentum sane doctrinę in vineis et agris pp̄lo fructificet: sꝫ spinę magis et tribuli vitioꝝ excrescāt. c ¶ Colum/nas. Rab. Et bases intelligim⁹ docto/res: q̄ sonoritate p̄dicationis et fidei fir/mitate debuerūt alios sustētare. Mare ęneū baptismi lauacrū: vel cōpūctionē lachrymarū. hęc quidē oīa chaldęi spiri/tuales p̄ inertiā magistrorū ⁊ de domo domini auferre nituntur ⁊ confringere.
d ¶ Ollas q̄z. Ra. Quia diuersa offi/cia in ecclesiasticis ordinib⁹ de dei serui/tio auferētes in suū vsum neq̄ssimū ver/terūt. e ¶ Thuribula ⁊ phialas. Cū orōnē q̄ diuinitas placari potuit: et poculum verbi q̄ lassi refocillari debue rant impediēdo subuertūt. f ¶ Quę aurea aurea: ⁊ q̄ argē. ar. Quia tam sensuꝫ p̄ciosum q̄ eloquij venustatē ho/stis nequā de domo dn̄i auferre molit̃:

Nico.de lyra

⁊ secum ✱ subterraneā possent fugere pauci: nō tn̄ tot q̄t erāt cū sedechia rege: vt p̄tēdit lr̃a. Et ideo meli⁹ dr̄: q̄ chaldęi secuti sūt sedechiā p̄ indiciū aliquoꝝ q̄s cęperunt in ciuitate q̄ non poterāt fugere. Ad au/ctoritatē v̄o ezechiel̃ pōt dici: q̄ rete dn̄i siue sagena ibi intelligit̃ exercit⁹ chaldę/orū capiēs sedechiam s̄m ordinē iusticię diuinę. a ¶ Et oēs bel. ⁊c. dis. sūt. q2 chaldęi fuerūt intenti ad capiendū re/gē quē p̄ncipaliter q̄rebāt. b ¶ Appre hēsum q̄ eū. s. viuū. c ¶ Duxerunt ad regē baby. q2 tantā personā nō au/debāt occidere sine regis ordinatione. d ¶ Qui lo. est cū eo iu. arguēs eum de trāsgressione veritatis ⁊ iuramēti: et sic p̄cessit ↄ eū p̄ rigorē iusticię in p̄sona p̄pria ⁊ filioꝝ suoꝝ. e ¶ Mense quin to. Hic cōsequēter describit̃ incendium ciuitatis. primo q̄tū ad tēpus/cū dicit̃: Septima die mensis. Hiere. vlti. dr̄: Decima die mēsis. Dicendū q̄ non est contra/dictio: q2 septima die mensis fuit positus ignis in ciuitate: et durauit incendiū vsq̃ ad decimā diem inclusiue p̄pter magni tudinē ⁊ multitudinē ędificioꝝ. vn̄ hic ponit̃ p̄ncipiū incēdij. Hiere. vl. ponit̃ ei⁹ finis. f ¶ Ipe ē ann⁹ no. re. ba. Hie/re. vltio dr̄: decimusoctau⁹ ān⁹. qd̄ soluit Rab. Sal. dicēs: q̄ erat nonusdecimus annus a principio regni nabuchodono/sor: ⁊ decimusoctauus ab illo tp̄e quo primo cępit ioakim filiū iosię. ⁊ s̄m hoc cępit eū scd̄o anno regni sui. Sed hoc non videt̃ consonare textui: quia .s̄. xxiiij. ca. dictū est/q̄ ioakim tribus annis seruiuit nabuchodonosor: et in quarto anno rebellauit ⁊ fuit captus ⁊ occisus: ⁊ filius eius ioachin loco ei⁹ substitutus: q̄ regnauit tribus mēsib⁹: quo amoto substitutus est sedechias q̄ vndecimo anno regni sui captus est ⁊ ciuitas incēsa. ⁊ sic videt̃ q̄ a p̄ma captione ioakim vsq̃ ad incēdiū ciuitatis fluxerūt tm̄ quindecim anni. Et id̄o aliter pōt dici. s. q̄. xix. anni regni nabuchodonosor non erāt simpl̃r cōpleti: sed erat vnus incōpletus: ⁊ ille hic noiat̃ p̄pter partē quę transierat: ⁊ Hieremię vltio tacet̃: p̄pter eius incōpletionē: sicut frequēter fit in alijs locis. Sciēdum etiā: q̄ nabuchodonosor primo regnauit in chaldęa: postea obtinuit regnū assyriorū/⁊ factus est monarcha. ⁊ aliquando eius anni numerant̃ a principio regni in chaldęa. aliquādo aūt a tp̄e quo fuit monarcha. h ¶ Et succendit domum ⁊c. incipiēs a maiorib⁹ edificiis. i ¶ Omnemq̃ domū combussit. in hebręo habetur: Et oēm domuꝫ magnam. per hoc intelligunt̃ loca vbi cōueniebant ad audiendum legē: vt dicit Ra. Sa. k ¶ Reliquā aūt. Hic cōsequēter describit̃ dispositio de pręda. ⁊ primo q̄tum ad pp̄lm vitę reseruatū cum dr̄: Reliquā aūt pp̄li partē q̄ reman. in ciuitate: quę non poterat fugere: sicut sunt mulieres ⁊ paruuli. l ¶ Et p̄fugas qui trāsfugerāt ad regem babylonis. anteq̃ ciuitas caperetur. m ¶ Et de pauperibus terrę reliquit vinitores ⁊ agricolas. ne terra in solitudinem redigeret̃. ⁊ sic rex babylonis inde tributum nō haberet. Scd̄o ordinat̃ de pręda q̄tū ad vasa tēpli/cum dicit̃. n ¶ Columnas aūt ęreas quę erant in tēplo domini ⁊c. de istis columnis ⁊ alijs vtēsilibus hic positis habetur supra. iij. li. bro. vij. ca. vbi de forma ⁊ dispositiōe taliū dictū fuit: ⁊ ideo hic pertranseo. o ¶ Quę aurea aurea: ⁊ q̄ argentea argentea. i. posuit aurea ad vnā partē simul: ⁊ argētea ad aliā. ⁊ similit̃ de alijs metallis. Tertio describit̃ ordinatio p̄dę q̄tū ad pp̄lm occisuꝫ/cuꝫ dr̄: ✱ Tulit q̄z

hiericho: ⁊ oēs bellatores q̄ erāt a cum eo dispsi sūt ⁊ reliq̄runt eū. Apphensum ergo eū duxerunt b c ad regē babylonis in reblatha:
a ¶ q2 iustū exercuit cū eo iudicium.
q̄ locutus est cū eo iudiciū. Fili d os aūt sedechię occidit corā eo: ⁊ ocl̃os eius effodit: vinxitq̃ eū catenis ⁊ adduxit in babylonē.
a Mēse q̄nto: septima die mēsis: e ip̄e est ann⁹ nonusdecim⁹ reg̃ ba f b bylonis: venit nabuçardā prin g ceps exercitus/seru⁹ reg̃ baby/lonis i hier̃lm: † ⁊ succēdit domū h dn̄i ⁊ domū reg̃ ⁊ domos hieru salē: oēmq̃ domū cōbussit igni. i † Et muros hier̃lm in circūitu de struxit ois exercitus chaldęoꝝ q̄ erat cū p̄ncipe militū. Reliquā k aūt pp̄li partē q̄ remāserat in ci/uitate ⁊ † p̄fugas q̄ trāsfugerāt ad l regē babylonis/⁊ reliquū vulg⁹ trāstulit nabuçardā p̄nceps mi/litię: et de pauperib⁹ terrę reliq̃t m
c vinitores ⁊ agricolas. † Colūnas n aūt ęreas q̄ erāt in tēplo dn̄i ⁊ ba ses/et mare ęreū qd̄ erat i domo dn̄i ↄfregerūt chaldęi: ⁊ trāstule
d rūt ęs oēe in babylonē. Ollas q̄z ęreas ⁊ trullas et tridentes ⁊ cyphos ⁊ mortariola/⁊ oīa vasa ęrea i quib⁹ ministrabāt tulerūt:
e necnon et thuribula et phialas.
a ¶ nō res ac sensus p̄pter lr̃as: sed lr̃e ob māifestationē rerū sūt repte. ¶ trāscriptio
f Quę aurea/aurea: ⁊ q̄ argentea o argētea: tulit p̄nceps militię: id ē colūnas duas: mare vnū: et ba/ses q̄s fecerat salomon in tēplo dn̄i. Nō erat pōdus ęris oīm va sorū. Decē ⁊ octo cubitos altitu dinis habebat colūna vna: ⁊ ca/pitellū ęreū sup̄ se/altitudinis tri um cubitorū: ⁊ ręticulū ⁊ malo granata sup̄ capitellum colūnę oīa ęrea. Simulē et colūna scd̄a

✱ chię: significat̃ ignorantię tenebrarū q̄ sequitur ad actū malicię Sap. ij. d. Per se Excęcauit illos malicia eorum. Per sextum vero quod fuit incatenatio: significatur redeūdi desperatio. Prouerbiorum. xviij. a. Impijs cum in profundum peccatorū venerit contēnit. Per septimū vero quod fuit ductio in babylonem/significatur pertractio ad gehēnam. quę bene significatur per babylonē: eo q̄ in inferno nullus est ordo: ⁊ p̄sequēs ibi ē maxima ↄfusio. g ¶ Uenit nabuçardan p̄nceps exercit⁹ regis babylonis in hierusalē ⁊c. Per nabuçandan qui interpretat̃ princeps coquoruꝫ/diabolus significatur. Per hoc autem q̄ succendit domū domini ⁊ domū regis ⁊ domos hierusalem (vt in textu dicitur) significat̃: q̄ diabolus igne cupiditatis ⁊ luxurię succēdit clerum nobiles ⁊ cōmunē populū. nam per domum domini clerus/per domum regis nobiles/per domos hierusalem cōmunis populus significantur: De incendio nanq̃ cupiditatis dicitur Hiere. vj. c. A maiore vsq̃ ad minorē/⁊ a p̄pheta vsq̃ ad sacerdotem omnes auaricię student. De incēdio vero luxurię dicit̃ Hiere. v. c. Unusquisq̃ ad vxorem p̄ximi sui hinniebat.
✱ Factū est autem

Job. 33. Abac. 1. d. Pr...
Dat. 25
Ibi.
† Ezech...
† 44. d... 76. d... ieiunium
als† p...
† Hiere...
Esa. 6

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

A F ⁊ secū in confusionē ducere. a ¶ Tulit quoq;. Rab. Nō solum populares: sed et fortes et principes in ecclesia diabolus decipe/ ⁊ peccatores captiuare satagit. vñ in Job de ipso: Esce eius electe sūt. Tulit saraiā/ q̄ interp̄tat̄ vinct⁹: sacerdotē primū/ cum primū ecclesie ordinē q̄ in epis ē/ amore voluptatis terrene vitioꝝ catena ꝯstringit. Similit̄ sophoniā/ q̄ iterp̄tat̄ abscōdit⁹ sacerdotē scōm: cū secūdi ordinis viros. i. p̄sbyteros (q̄ talentū verbi in terra fodiētes abscōderāt) in suū dominiū subigit. Et tres ianito. qui ostiū fidei apire debuerāt: ⁊ tenētes clauē sciētie nec ipsi introierūt: nec alios introire ꝑmiserūt. Eunuchus significat fatuas v̄gines: que vasa oleo vacua in manibus tenebāt/ ꝯtinētes se a coitu corꝑali: nec tñ oleū gratie et misericordie in pectore suo habere volebant. qui frustra sup bellatores ꝯstituunt̄: cū arrogantiam nō p̄caueāt. Quinq; viros q̄ steterāt co. rege. i. illos q̄ q̄nq; sensibus corꝑis voluptati seruiētes: regi vitiorum semꝑ assistebāt. b ¶ Sopher. Rab. Interp̄tat̄ dissipās vl' diuidēs: significans eos qui rudes in ecclesia/ quos ad militiā christi nutrire debuerāt/ prauis exēplis dissipantes a cetu fideliū p errorē sequestrāt. ⁊ sex vi. e vulgo. i. stultos operatores q̄ merito e vulgo: q2 diuina ꝯsilia discere et factis implere neglexerāt. c ¶ Et sex viros. Rab. Hos omnes nabuçardan duxit ad regē babylonis/ ⁊ interfecti sunt: q2 diabolus p̄dā quā ab ecclesia euellit/ ad ꝑpetue mortis interfectionē ꝑducere ambit. quos ꝑcutit rex cōfusionis in reblatha: hoc ē in multitudine sceleꝝ: ⁊ amore voluptatum. d ¶ Et trāslat⁹ est iu. ⁊c. Cū illi qui ꝓfessionem nois dei in ecclesia videbant̄ habere/ p scelera multiplicia de terra viuentiū trāslati in regnū ꝯfusionis ⁊ erroris abducunt̄: sb quo impio q̄cūq; ꝑseuerauerūt non merebunt̄ p iesu ducatū regredi in terram iuda: templūq; dñi ibidē reedificare. In posteꝝ nāq; p̄ntis vite tradent̄ in carcerem mortis ꝑpetue: vbi vermis eoꝝ nō morietur: ⁊ ignis nō extinguet̄. Nobis aūt liceat in peregrinatiōe labētis seculi verā cōmissoꝝ gerere penitudinē: et post excursum septē dieꝝ velut post. lxx. ānos huius captiuitatis/ exuti ab omni p̄tāte regis babylonis valeamus iuuāte spū qui septiformis dicit̄/ celestē hierlm igredi ⁊ vultū ꝯditoris nostri p secula cōtēplari. e ¶ Et saraia. Filius saraie sacerdotis reseruatus ē ⁊ pater occisus. Ex q̄ in captiuitate postea natus ē iesus sacerdos magnus/ qui reduxit populū cū zorobabel.

¶ Finit liber Regū q̄rtus.

Nico.de lyra

a ¶ Tulit quoq; p̄nceps militie ⁊c. Isti em̄ fuerāt ꝯsiliarij sedechie ⁊ ꝯsentanei in rebellione ꝯ nabuchodonosor. b ¶ Et sopher principem exercitus/ qui ꝓbabat tyrones. i. aptos ad preliū: et soluebat eis stipēdia. vt dic̄ Ra. Sa. c ¶ Percussitq; eos rex babylonis. Rō/ ne iam tacta. d ¶ Populo autē. Postq̄ de

a habebat ornatū. Tulit q̄z p̄nceps militie saraiā sacerdotē p̄mū: ⁊ sophoniā sacerdotē scōm: ⁊ tres ianitores: ⁊ d̄ ciuitate eunuchū vnū q̄ erat p̄fect⁹ sup bellatores viros: ⁊ q̄nq; viros de his q̄ steterāt corā b rege/ q̄s repperit in ciuitate: ⁊ sopher principez exercit⁹/ q̄ ꝓbabat c tyrones de pplo t̄re: ⁊ sex viros e vulgo/ q̄ inuēti fuerāt in ciuitate. Quos tollēs nabuçardā p̄nceps militū duxit ad regē babylonis in reblatha. Percussitq; eos rex babylonis: ⁊ iterfecit eos i reblatha d in t̄ra emath. Et trāslat⁹ ē iuda de t̄ra sua. Pplo aūt q̄ relict⁹ erat in t̄ra iuda quē dimiserat nabuchodonosor rex babylōis/ p̄fec̄ godoliā filiū aichā filij saphā. Qd̄ cū audissent oēs duces militū ipsi et viri q̄ erāt cū eis: videlz q̄ ꝯstituisset rex babylōis godoliā: venerūt ad godoliā in maspha hismael filius nathanie: ⁊ iohānā fili⁹ çaree: et saraia fili⁹ thenameth nechophatites: et ieçonias fili⁹ maachati: ipsi ⁊ socij eoꝝ. †Jurauitq; eis godolias ipsis ⁊ socijs eoꝝ/ dicēs: Nolite timere seruire chaldeis. Manete in t̄ra/ ⁊ seruite regi babylōis/ ⁊ bñ erit vob. Factū est aūt in mēse septīo/ venit hismael fili⁹ nathanie/ filij elisama/ de semīe regio/ ⁊ decē viri cū eo: ꝑcusserūtq; godoliā: q̄ ⁊ mortuus ē: sed ⁊ iudeos ⁊ chaldeos q̄ erāt cū eo in maspha. Cōsurgēsq; ois ppl's/ a ꝑuo vsq; ad magnū: ⁊ principes militū venerūt in egyptū/ timentes chaldeos. Factū v̄o est in āno tricesimo septimo trāsmigratiōis ioachin regis iude/ mēse duodecimo/ vicesima ⁊ septima die mēsis: subleuauit euilmerodach rex babylonis anno q̄ regnare cepat caput ioachin regis iuda de carcere: ⁊ locutus ē ei benigne. Et posuit thronū eius sup thronū regū qui erant cū eo in babylone: ⁊ mutauit vestes eius q̄s habuerat in carcere: ⁊ comedebat panē semꝑ in conspectu eius/ cūctis diebus vite sue: annonā q̄z cōstituit ei sine intermissiōe: que ⁊ dabat̄ ei a rege p singulos dies oibus diebus vite sue.

Secundus liber malachim: id est regum quartus/ finit.

Postq̄ descripta est captiuitas sub sedechia: hic ꝯsequenter describit̄ seruilitas sub godolia. Et primo describit̄ huius subiectio. Secūdo ioachin sublimatio/ ibi: Factū est. Circa primū dicitur: e ¶ Godoliā filiū aichā. Quem p̄fecit rex babylonis populo q̄ remanserat ad terram colendam: vt tributum inde colligeret et mitteret regi babylonis. f ¶ Qd̄ cū au. omes du. mi. qui in captiōe sedechie dispersi fuerant. vt p̄dictuz est: ⁊ in diuersis locis latuerant. g ¶ Jurauitq; eis godolias. s. fedus fidelitatis vt pacifice essent in terra sb seruitute regis babylonis. h ¶ Factum est autē in mense septimo. A p̄fectiōe godolie. i ¶ Uenit hismael ⁊c. De semine regio: ⁊ iō displicebat ei q̄ alius in regno iude esset supior eo. k ¶ Et decem viri cum eo. Sz alij plures erāt exterius latētes. q2 decē viri nō fecissent tantā cedem ⁊ tantā p̄dam cepissent quantā tunc fecit iste hismael: vt plenius scribitur Hiere. xlj. ca. l ¶ Percusseruntq; godoliam. ꝓditiose postq̄ eos recepat gratiose: vt habet̄ Hiere. xlj. ca. m ¶ Consurgēsq; omnis populus. ꝓpter hoc em̄ fugerūt in egyptū ꝯ Hieremie ꝯsiliū: vt habet̄ Hiere. xlij. ne chaldei ꝓpter interfectionē godolie qui in terra rep̄ntabat p̄sonā nabuchodonosor/ venirēt ⁊ interficerent totum populum qui remāserat. n ¶ Factum vero est. Hic ꝯsequenter describit̄ sublimatio ioachin regis q̄ tradiderat se nabuchodonosor: ⁊ ductus fuerat in babylonē captiuus: vt dictum est. s̄. xxiiij. ca. Cuius causa fuit: q2 euilmerodach tempe quo pat̄ suus nabuchodonosor ꝓpter amentiā in quam versus fuit/ inter feras habitauit septez annis: vt habet̄ Dañ. iiij. multa mala fecit: ideo pater eius de insania reuertēs ipsuz cū ioachin incarcerauit: vbi amicitiā ad inuicem cōtraxerunt. ꝓpter qd̄ cum iste euilmerodach postea sublimatus esset in regnū: eduxit istū ioachin de carcere: ⁊ ipsum inter p̄ncipes regni sui maxime honorauit: vt hic dicit̄. Et p̄tz lr̄a. Hoc aūt factū ē a deo ꝓpt̄ duo. Primū est vt cōsiliū Hieremie q̄ ioachin se tradiderat regi babylonis ostēderet̄ fuisse bonū: q2 p hoc euasit mortē ⁊ ciuitatis destructionē tempe suo: ⁊ tandē ꝯsecutus est exaltationē in regno babylonie regno iudee destructo. Secundū est vt verbū Esaie de nabuchodonosor/ qd̄ habet̄ Esaie. xiiij. videlicet q̄ de sepulchro suo esset eijciendus/ p ꝯsilium ioachin compleretur. Iste enim euilmerodach timens ne pater suus resurgeret a mortuis: sicut de insania ad sanā mētem ※ redierat: fe/

※ n ¶ Factū v̄o est in anno ⁊c. Sic̄ dictū est. s̄. ca. p̄ce. iste ioachin tradiderat se regi babylōis ꝓ liberatiōe tēpli/ ciuitatis/ ⁊ cōis ppl'i. p h̄ q̄ q̄ rex babylonis eū de carcere liberauit/ ⁊ super oēs regni sui magnates honorauit: ostēdit̄ q̄ dñs pro honore dei ⁊ bono cōi se tradētibus vl' exponētibus reseruat bona meliora in p̄nti vl' futuro reddenda. redditio tñ in futuro multo melior est: nam ibi reddit̄ bonū infinitū habēdum eternaliter p clarā visionē ⁊ suauissimam fruitionem. Ad quā nos ꝑducat ille qui cū patre ⁊ spūsancto viuit ⁊ regnat in secula seculoꝝ. Amē.

Marginal notes: Job. 33. c; Abac. 1. d. ꝯm Lxx.; Mat. 25. c; Ibi. a.; B; Esa. 66. g; C; †Hiere. 40. c; D; Moralit̄

B v

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

E ※ redierat: fecit corpus patris exhumari et in multis ꝑtibus diuidi: ⁊ vulturibus dari: que ad diuersa loca euolauerunt. et tūc dixit ioachin: tūc resurget pater tuus qñ iste aues in vnum iterꝝ reuertent̄. q. d. de hoc nō habes vltra timere. Patet igit̄ in hoc facto impletio ꝓphetie diuinitus ꝑdicte: ⁊ exaltatio seminis dauid ꝓpter eius merita: etiā in terra aliena ꝫm dispositionē diuine sapiētie: q̄ mutat tꝑa ⁊ etates / trāsfert regna atq̃ ꝯstituit: attingēs a fine vsq̃ ad finem fortiter / ⁊ disponēs oīa suauiter. Cui est honor ⁊ gloria in secula seculorum. Amen.

¶ In ca. xxv. vbi dr̄ ī post. ptꝫ igit̄ ⁊c.

Additio. Pōt etiā alia rō exaltatiōis ioachin assignari nō minus necessaria. s. ne euacuaret̄ ꝓphetia iacob: Gen̄. xlix. b. Non auferet̄ sceptrū de iuda: nec dux de femore eius ⁊c. Si em̄ ioachin iste mortuo sedechia ⁊ aliis regibus iude remāsisset ꝓiect⁹ vilit̄ in carcere / iā manifeste esse ablatū sceptrū: ⁊ dux de iuda ꝑ longū tꝑs ante aduentū christi: qd̄ eēt ꝯ directo ꝯ ꝓphetiā ꝑdictā. Sꝫ inq̃ntū ipe ioachin fuit a carcere educt⁹ et thron⁹ eius sup thronū regiū positus: vt hr̄ in lr̄a: idcirco saluat̄ ꝓphetia: q2 adhuc etiam tꝑe trāsmigratiōis dux remanebat de femore iude: ⁊ eodē mō post mortē ioachin successit salathiel ⁊ çorobabel ī magno ⁊ notabili honore. ⁊ sic credēdū ē successio vsq̃ ad tꝑs aduent⁹ christi exclusiue. vt ptꝫ ꝑ historias Machabeoꝝ ⁊ alias q̄ ad h̄ faciūt. Vñ sceptrū fuit ablatū ꝓprie / qñ herodes idumeus abstulit illā dignitatē: in cui⁹ dieb⁹ nat⁹ est christ⁹: vt Matth. ij. ca. vñ ⁊ hebrei licet aduersarij nr̄i sup ꝑdictū ḃbū: Nō auferet̄ ⁊c. in q̄dā libro de thalmud / q̄ dr̄ canhedrin exponūt: ꝙ illi duces de F iuda de quibus loquit̄ ꝓphetia iacob: erāt ꝑncipes trāsmigratiōis residētes in babylonia ⁊c.

Secundus liber malachim. i. Regum quartus Finit.

¶ Incipit prefatio fr̄is Britonis / ordinis minorū super primū prologum beati hieronymi in libros Paralipomenon.

PRius tñ aliq̄d de noīe istoꝝ libroꝝ ⁊ ordine ꝑstringamus. Notādū ꝙ dibre haiomi hebraice: paralipomenō grece: ḃba dieꝝ dicimus latine. vñ ⁊ a hiero. in ꝓlogo sup regū: dibrehaiomin chronicus. i. tēporane⁹ appellat̄: q2 cōtinet q̄dā gesta tēpoꝝ ab adā vsq̃ ad captiuitatē babylonicā s̄b sedechia factā: in quā terminat̄ vltimus liber Regū: sic ⁊ scd̄s Paral. Et q2 libri Paral. cōicāt in materia cū libris Regū: ⁊ qm̄ in his supplent̄ q̄ minus ibi dicunt̄: ideo post libros regū īmediate sequunt̄. sꝫ cū in libris regū agat̄ de vtroq̃ regno. i. iuda ⁊ isrl̄: in Paralipomenon tm̄ de regibus iuda agit̄. ꝑponit̄ aūt libris Esdre: q2 finis secundi Paralipomenon idem est cum ꝑncipio Esdre. Quis scͤpserit dibre haiomim ignorat̄. vñ inter apocrypha deberet (sicut patet supra) computari: tamen inter agiographa cōputat̄: sicut patet. s. in ꝑncipio ꝓlogi Josue. Deriuationē Paralipomenon inuenies sup̄ in epistola ad Paulinū in. viij. ca.

Itē nota ꝙ Hieronymus dibre haiomim correxit ⁊ transtulit. Primo em̄ correxit septuaginta: postmodum nouam editionem fecit / ad petitionem Chromacij pape de hebreo transferens in latinum. ⁊ quia correctio precessit translationē: ideo ꝓlogum qui prologū qui correctioni preponitur anteponēdum reor. s. Eusebius: Hieronymus ⁊c. qui in septem particulas diuidi potest ad presens. ¶ Primo enim captat beniuolentiam: preponens amicabilem salutationem / dicens: Eusebius hieronymus ⁊c. ¶ Secundo subdit modum quo sacre scripture didicit veritatem. Didicit em̄ laboriose diuersa loca peragrando. quod notat̄ cū dicitur: Quoniam grecorū. Item didicit humiliter / non de se presumendo. qd̄ notatur cum dicitur: Fateor enim ⁊c. Item didicit ordinate peritiorem doctorem eligendo. quod notatur cum dicitur: Deniq̃ cum a me ⁊c. ¶ Tertio innuit ꝙ necessaria est sua correctio: scilicet propter grecorum ⁊ latinorum codicum falsitatem. quod notatur ibi: Libere em̄ loquor ⁊c. quod tamen non attribuit vitio septuaginta interpretum: sed culpe scriptorum. ¶ Quarto ostendit cum apud hebreos liber paralipomenō vnus sit: cur apud nos recepit sectionē ibi: Hoc primum sciendū ⁊c. ¶ Quinto excitat lectoris attentionem. ⁊ hoc propter duo: scilicet propter difficultatem et vtilitatem. Difficultatem insinuat / cū dicit: Illud etiam attēdendum ⁊c. Vtilitatem indicat / cum dicit: Ad extremū ꝙ omnis eruditio ⁊c. ¶ Sexto dicit ꝙ q̃uis non ambigat aliquibus displicituram: dommonis tamen ⁊ rogatiani orationibus adiutus fecit istam correctionem. ibi: Orationum itaq̃ vestrarum. De cuius veritate ne forte aliquis dubitaret: ¶ Vltimo docet vitare dubitationis occasionē. Et hoc dupliciter. Primo cum aliis conferendo / ibi: Si quis in hac interpretatione ⁊c. Secūdo asterici et obeli officium attendendo / ibi: Vbicunq̃ ergo astericos ⁊c. Littera satis plana est: vñ leuit̄ ꝑtrāsibo. a ¶ Eusebius hieronymus. binomius erat. sicut patet hoc in epistola quam ipse fecit de clerici vita vel monachi: que sic incipit: Eusebius hieronym⁹ octeano suo salutē. b ¶ Dōmoni et roga. suis amicis in christo iesu salutē. Sequitur. c ¶ Athenas. ciuitatē grecie. Et dicunt̄ athene quasi littorales: vl̄ ab acta / quod est littus: quia in littore erant posite. Vl̄ dicuntur athene quasi immortales / propter studium quod ibi viguit: q2 immortalis est sapiētia. Ab a qd̄ est sine: ⁊ thanathos qd̄ ē mors. d ¶ Et tertiū vergilij eneidos. e ¶ A troa. regiōe. de q̄ dicit Isidorus. xiiij. etymol. Est regio troadis supiecta ab aq̄lonis parte galathie: a meridiano vicina est licaonie: ab oriente adheret lydie: ab occidente hellespōtiaco mari finit̄. e ¶ Per leuchaten. ꝓmōtoriū iuxta neapolim in q̄ attici appollinis tēplū fuit. ita dic̄ Isidorus etymol. xiiij. f ¶ Acroceraunia: mōtes ꝓpter altitudinē ⁊ fulminū ictus vocant̄. Et nota ꝙ ꝑ compositionē a ceros qd̄ ē cornu / ⁊ amnis dicunt̄ ceraunia ceraunioꝝ cōmotiones ⁊ exaltationes vndarū in tēpestate: quasi cornuti amnes. Item ceraunia dicunt̄ saxa eminentia in mari ad instar cornuum. vnde Ouidius in. xv. metamorpho. Saxa fugit dextra prerupta ceraunia parte. Et per compositionē ab acros / quod est mons possumus dicere acroceraunia scopulos magnos ⁊ cacuminatos: ⁊ in amne vl̄ in mari. tamē ꝫm Isidoꝝ sunt inter armeniā ⁊ hyberiā. g ¶ Ad siciliā. re gionem sic dictam: a siculo fratre itali: prius tamen a sicano rege sicania dicta est. Et etiam trinacria: ꝓpter tres mōtes quos habet. s. pelorum / pathinū / ⁊ lilybeum. vñ Isidorus etymologiarum. xiiij. Trinacria grecum / quod latine triquadra dicitur: quasi in tres quadras diuisa. Hec ab italia exiguo freto discreta

Diuisio | Athene | Troadis | Acroceraunia

Incipit ꝓlogus beati Hieronymi in libros Paralipomenō e greco in latinum iux̄ septuaginta interp̄tes ꝑ eū trāslatos.

EUsebius hieronymus dōmoni ⁊ rogatiano suis ī christo iesu salutē. Quō grecoꝝ historias magis intelligūt q̄ athenas viderint: ⁊ tertiū vergilij librū a troade ꝑ leuchaten: ⁊ acroceraunia ad siciliam: ⁊ inde ad ostia tyberis nauigauerint. Ita sanctam scripturam lucidius intuebit̄: qui iudeā oculis cōtemplatus est: ⁊ antiquaꝝ vrbiū memorias / locorūq̃ vel eadem vocabula vel mutata cognouerit. Vñ ⁊ nobis cure fuit cū eruditissimis hebreoꝝ hūc laborem s̄bire: vt circūirem⁹ ꝓuinciā quā vniuerse christi ecclie sonāt. Fateor em̄ mi dommon ⁊ rogatiane charissimi / nūq̃ me in diuis voluminib⁹ ꝓpriis virib⁹ credidisse: nec habuisse opinionē meā: sꝫ ea etiā de q̄b⁹ scire me arbitrabar interrogare me solitū: quanto magis de his sup q̄bus anceps erā. Deniq̃ cū a me nup lr̄is flagitasset̄: vt vob paralipomenō latino sermone transferrē de tyberiade legi quondā auctore: q̄ apud hebreos admiratiōi habebat̄: assumpsi: ⁊ ꝯtuli cū eo a vertice (vt aiūt) vsq̃ ad extremū vnguē: ⁊ sic ꝯfirmat⁹ ausus sū facere qd̄ iubebat̄. Libere ei vob loq̄r. Ita ei ī grec̄ ⁊ latinis codicib⁹ h̄ noīm liber vitiosus ē: vt nō tā hebrea q̄ barbara quedā ⁊ sarmatica noīa coniecta arbitrāduꝫ sit. Nec hoc septuaginta interp̄tibus qui spi

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

a discreta: aphricũ mare ꝓspectans: in cuius freto scylla ẽ ⁊ charibdis quibus nauigia aut absorbent / aut colliduntur. Salustius dicit italie cõiunctã fuisse siciliã: sed mediũ spaciũ impetu maris diuisum ⁊ scissũ. h ¶ Ad ostiũ ty. i. ad portus tyberis. qui dicũtur ostia: quia sicut ꝑ ostia fit introitus ⁊ exitus domorum: sic in portu patet introitus ⁊ exitus fluuiorum. Uel dicũtur sic ab hoste: quia illic hostibus occurritur. Tyberis italie fluuius a tyberio rege albanorũ dicitur: qui in hunc fluuium decidit: ⁊ de exitio suo nomẽ dedit. nã antea ⁊ albula antiquum nomẽ a colore habuit ꝙ in niuibus albus sit. Ipse aũt ẽ tyberis q̃ ⁊ tybris: sz tyberis in q̃tidiano sermõe: tybris in ꝟsu dr: ita dicit Isido. etymol. xiiij. i ¶ Flagitassetis. i. postulassetis. vide in opusculo de vocabul' biblie vbi exponitur flagitiũ: ⁊ ibi iuenies originẽ huius ꝟbi. k ¶ Ut vob paralipomenon latino sermone trãsferrẽ. i. trãslationẽ paralipomenõ ꝟm. Lxx. qui de hebreo transtulerũt in grecum / de greco verterem in latinũ. Et ꝙ ita sit legẽdum patet ꝑ hoc qd dicitur in fine ꝓlogi: Ubicũq3 ergo astericos ⁊c. Constat eñ ꝙ ipse nõ posuit astericos ⁊ obelos ĩ illa trãslatione quam fecit de hebreo in latinũ: sed solum in correctiõe trãslatiõis septuaginta interꝑtũ. vñ dicit ipse in fine p̃cedẽtis ꝓlogi: De mini editionẽ septuaginta translatorum olim d greco emẽdatã tribuisse me nostr?. l ¶ De tyberiade. Hic ponitur duplex lra. Quidaz sic legũt: Scripsi. i. aliq̃d doctrine ad me sumpsi. Assumere eñ dicitur ad se sumere vl' ad aliquid sumere. De tyberiade quondã auctore. i. doctrine doctore. leg' q̃ndã auctore: q̃ apud hebreos admiratiõi habebatur: quia mirabantur ipsius sapiam ⁊ doctrinã. m ¶ Et ꝯtuli. i. collationẽ feci: cũ eo: de paralipomenõ. n ¶ A vertice (vt aiunt) vulgariter loquẽtes. o ¶ Usq3 ad extremum vn. i. vsq3 ad finem. Cantuariẽsis ponit ibi aliã litteram. s. Quendam legis auctorẽ. ⁊ legit sic: Assumpsi eñ quendaz auctorem. i. doctorẽ: Legis de tyberiade ciuitate: in qua tũc vigebat studium hebreorum. Cetera non mutantur. p ¶ Et sic. collatiõe facta. q ¶ Cõfirmatus. in veritate hebraica. r ¶ Ausus sũ facere qd iu. Libere eñ vob loq̃r. i. secure. q. d. neminẽ timeo ĩ dicẽdo. t ¶ Hic nominum liber. s. ꝯtentiuus: quia multa nomina cõtinet hoim ⁊ locorum: sic patet in ꝑncipio primi libri. s ¶ Ita eñ ẽ in gre. ⁊c. Ut facta collatione ad hebraicam veritatẽ / esse. a ¶ Arbitrãdũ sit. i. iudicãdũ. v ¶ Nõ. x ¶ Tam. i. tñ. Hebraica nomina. y ¶ Q̃. Id est quantũ arbitranduz est esse z ¶ Barbara q̃dã ⁊ sarmatica no. cõ. q. d. magis iudicandum est esse barbara ⁊ sarmatica vel pharmatica q3 hebrea. Barbara. i. extranea a veritate hebraica. Sarmate ꝑpli sunt. vñ Lucanus in. j. libro. Et qui te latis imitãtur sarmata bracis. Uangiones bathaniq3 truces. vnde sarmaticus. ca. cum. nomen gẽtile. vñ Ouidius: Ne mea sarmaticũ cõtegat ossa solũ. Dicit aũt Isido. li. ix. Sarmate patentibus campis armati ineq̃tabãt ꝑius q3 eos Lẽtulus danubio ꝓhiberet: atq3 inde ob studium armorum sarmate nuncupati existimantur. Et inde dicuntur noia sarmatica q̃si ꝑsus ab hebraicis aliena. Uel pharmatica. i. cõmixta. Pharma eñ vl' pharmatõ lingua syrorum dicitur vnguẽtũ vel medicamentũ. ⁊ inde hec pharmatica dr medicia. ⁊ inde dicitur pharmaticus. ca. cũ. ad vnguentũ vel medicinã ꝑtinẽs. Et quia vnguentũ ⁊ medicina ex diuersis simul mixtis ꝑparantur. Ideo noia ex diuersis linguis cõmixta pharmatica dicũtur. b ¶ Qui spũ. ple. Hoc videtur dicere ironice: quia in illo

Tyberis

Sarmate

Pharmatica vba

rituscto pleni ea q̃ vera fuerũt transtulerãt: sz scriptorum culpe ascribendũ / dũ de inemẽdatis inemendata scriptitant ⁊ sepe tria nomina subtractis e medio syllabis in vnum vocabulum cogunt: vel e regione vnũ nomen ꝓpter latitudinẽ suam in duo vel tria vocabula diuidũt. Sed ⁊ ipse appellationes non hoies vt plerĩq3 estimãt: sed vrbes et regiões ⁊ saltus ⁊ ꝓuincias sonãt: ⁊ obliq̃ sub interꝑtatione ⁊ figura eorum q̃dã narrantur historie: de quibus in regnorum libro dicitur: Nonne ecce hec scripta sunt in libro verborũ dierũ regũ iuda: Que vtiq3 in nostri codicibus nõ habentur. Hoc ꝑmũ sciẽdum: ꝙ apud hebreos paralipomenon liber vnus sit: et apud illos vocatus dibre haiomim: id est verba dierum: qui propter magnitudinem apud nos diuisus est. Quod nõnulli etiaz in bruto ciceronis dialogo faciũt: vt eũ in tres ꝑtes secẽt: cũ vnus a suo auctore sit editus. Deinde etiã illud attẽdẽdũ: ꝙ freq̃nter noia nõ vocabula hoim: sed rerũ (vt dixi) significantias sonant. Ad extremũ: ꝙ ois eruditio scripturarum in hoc continetur: ⁊ historie que vel ꝑtermisse sunt in suis locis: vel ꝑstricte leuiter hic ꝑ quedã verborum cõpẽdia explicentur. Orationum itaq3 vestraruz adiutus auxilio / misi librum beniuolis placiturum: tamen inuidis displiciturum esse non ambigo: Optima eniz queq3 (vt ait Plinius)

ce: quia in illo ꝓlogo. s. Desiderij mei ⁊c. dicit aperte ꝙ mendaciuz fuit septuaginta interꝑtes ita diuisos ꝑ cellulas trãstulisse. Ad hoc dicẽduz: ꝙ Hiero. nõ inuehitur ibi ꝯ septuagita: sz ꝯ Augustinum qui ita diuidebat eos: hic aũt asserit eos plenos fuisse spũsancto: q̃ inspirãte trãstulerũt: nõ tñ diuisi: vt dicit Aug°. c ¶ De inemendatis. Exemplaribus. d ¶ Inemendata. Exemplaria. e ¶ Scriptitant. i. frequenter scribũt. f ¶ Cogunt. coadunãt. ⁊ in ista significatiõe ponit Uergilius cogere in Bucolicis / dicẽs in tertia egloga: Tityre coge pecus: tu post carecta latebas. Idem in eadem egloga: Cogite oues pueri si lac p̃ceperit estus. g ¶ E regione. i. ecõtrario: sicut vna regio opponitur alij: vl' disponitur contra eam. h ¶ Propter latitudinẽ. Unius nominis. i ¶ Sed ⁊ ipse appellationes. i. nomina. k ¶ Non sonant. i. significant. l ¶ Homines vt plerĩq3. i. aliqui. m ¶ Estimant: sz vrbes ⁊ regiones ⁊ saltus ⁊c. Ex quo seq̃tur magnũ incõueniẽs: eo ꝙ noia ita male scribuntur: ꝙ. s. facta interꝑtatiõe nominũ ꝟm figurarũ adaptationẽ q̃dã historie recitantur nõ vere. Aliq̃n eñ noia hominũ accipiuntur ꝓ nominibus locorum. Et hoc ẽ qd dicitur hic. n ¶ Et obliq̃. i. nõ recte. o ¶ Sub interpretatione. i. expositiõe nominũ vnius lingue ꝑ nomina alterius. p ¶ Et figura. ficta. q ¶ Eorum. nominuz: q̃ sic falso dicuntur hic figurari per illud. r ¶ Quedaz narrantur historie. q. d. ex corruptione nominũ sequitur corruptio narratiõis historiarum. s ¶ De quibus. scilz historijs. t ¶ In regnorum libro dicitur. Librũ regũ appellat librũ regnorum: quia ibi agitur de duobus regnis. s. de regno duarum tribuũ: qd dicitur regnuz iuda: ⁊ de regno decẽ tribuũ: qd dicitur regnum isrl'. v ¶ Nõne ecce hec scri. sũt ⁊c. Hic patet ꝙ liber verborum dierum regum iuda / est paralipomenon. x ¶ Que vtiq3 in nostris codicibus. Translatis de editione septuaginta Non habentur. y ¶ Quod. i. cui simile. z ¶ Nõnulli. i. aliqui. a ¶ Faciũt in bruto. in illo libro dicto. b ¶ Ciceronis dialogo. Dialogus dicitur liber in quo sermo versatur inter duos: sicut est dialogus Gregorij. in quo sermo versatur inter ipsum ⁊ petrum discipuluz suũ. Et similiter in bruto dialogice versatur sermo inter brutũ ⁊ catonẽ auunculum suum. Et dicitur dialogus a dia qd est duo: ⁊ logos qd est sermo: q̃si dual' vl' duorum sermo. c ¶ Secẽt. i. diuidãt. d ¶ In tres ꝑtes. i. in tres libros. e ¶ Etiã illud attendendũ est ꝙ frequẽter nomina non sonant. i. non representãt. f ¶ Uocabula hominũ. s. aliarum. g ¶ Rerum. s. vrbium vel regionum vel aliorum locorum significantias sonãt. h ¶ Ad extremũ. i. vltimo attendẽdum est. i ¶ Q omnis. s. ꝑfecta eruditio scripturarum. s. legis ꝓphetarum ⁊ agiographorum. k ¶ Perstricte. i. sũmatim dicte l ¶ Leuiter. i. breuiter. m ¶ Per compẽdia. i. breuiter ⁊ vtiliter dicta. Compendiũ dicitur quicq̃d breue ⁊ vtile est. vide in opusculo d vocabulis biblie. n ¶ Nisi librum. quem trãstuli de greco in latinũ. s. de editiõe septuaginta interꝑtũ. o ¶ Beniuolis. i. mihi bona volẽtibus. p ¶ Placiturum. tñ inuidis displiciturũ. q ¶ Non ambigo. i. dubito. ambigere dicitur q̃si ad ambo sese agere q̃n nescit quid eligat de duobus: sed indifferenter se habet ad vtrũq3. r ¶ Plinius. Ille auctor qui fecit librũ de naturali historia: vbi agitur de diuersis naturis reruz. Quid sit astericus: q̃d obelus inuenies supra ante mediũ istius ꝓlogi qui sic incipit. scilicet: Desiderij mei ⁊c. Cetera plana sunt.

¶ Finit explanatio istius prologi.

Dialogus

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

E ¶ Incipit expositio fris Britonis/ordinis minoꝝ/ in secundũ ꝓlogũ libroꝝ Paralipomenon.

SI septuaginta interpretũ ⁊c̃. Iste ꝓlogus ꝑponit̃ translatiõi beati Hiero. q̃ Paralipomenon de hebreo in latinũ trãstulit: sicut ipse testat̃ in .ij. libro libro ꝯ Rufinũ. In libro tẽporũ.i. paralipomenõ/q̃ hebraice dr̃ dibre haiomi/ ad sctm̃ Chromatiũ papã ꝑfatiuncula vsus ẽ. a ¶ Si septua. iterpꝰtũ ⁊c̃.

Diuisio

Diuidit̃ aũt iste ꝓlogꝰ in sex ꝑtes. in q̃ꝝ ꝑma. Lxx. interp̃tũ ꝑposita excusatiõe oñdit motiuũ trãslatiõis faciẽdę.s. instantiã Chromatij papę/q̃ notat̃ in ṽbo impellẽdi/cũ dr̃: Impelleres.i. instãdo cõpelleres. In scḋo oñdit suę trãslationis necessitatẽ: tũ ꝓpt̃ veteris corruptionẽ: tũ ꝓpter nouarũ repugnantiã ⁊ diuersitatẽ/ibi: Nũc ṽo cũ ꝓ varietate regionũ ⁊c̃. Tertio ꝓbabiliter arguit: ꝙ sua trãslatio a latinis recipiẽda sit. Et ꝑmo arguit ꝑ locum a sĩli sic/ibi: Si igit̃ alijs licuit. Scḋo ꝑ locũ ab auctoritate/ibi: Qui iuiolata ęditiõe veteri ⁊c̃. Quarto dicit: ꝙ auctoritates q̃s ꝑmisit nõ introduxit q̃si volẽs. Lxx. cõuincere: sꝫ vt posset suis obtrectatoribus rñdere/ ibi: Hoc pace veteꝝ loq̃r ⁊c̃. Quinto latinoꝝ beniuolentiã captat: recitãdo bona q̃ eis fecerat/ibi: Cęterũ memini ⁊c̃. Sexto attẽtũ ęq̃ reddit lectorẽ trãslationis: insinuãs vtilitatẽ/ ibi: Et qḋ nũc de beniamin ⁊c̃. His dictꝭ aliq̃s passus lr̃ę exponamus. a ¶ Si septuaginta interpretũ pura.i. incorrupta. b ¶ Ut ab eis. De hebręo. c ¶ In grecũ ṽsa est ędi. ꝑ sup. q̃tũ ad hęc q̃ integre trãstulerũt: nõ q̃tũ ad ea q̃ sciẽter omiserũt: q̃ꝝ additio nõ erat supflua/sꝫ valde necessaria. d ¶ Mi. Pater et amice. e ¶ Chromati episcopoꝝ sanctissime atq̧ doctissime.i. ꝑmatũ sapiẽtię et sctitatis sup ep̃os habẽs: q̃ debẽt esse sancti ꝑ innocentiã quo ad seipsos: ⁊ ministerio sanctificãtes alios: ⁊ docti ad informãdũ sb̃ditos. f ¶ Impelleres.i. instant̃ pelleres: monẽdo vt hebręa tibi volumina latino sermone transferrem. g ¶ Qḋ em̃ semel aures hoim occupa.i. trãslatio. Lxx. quã iã oẽs audierãt/ad minus ꝑ famã. h ¶ Et nascentis.i. ꝑmitiuę eccl̃ię roborauerat fidem. i ¶ Iustũ erat etiã nr̃o silẽ. cõprobari.i. iustũ erat vt aliã trãslationẽ non facerẽ: ⁊ ita silẽdo.i. a translatiõe cessando/translationẽ. Lxx. cũ alijs approbarẽ. k ¶ Nũc ṽo cũ ꝓ varie. regio. diũsa ferant̃ exẽ. sicut p̃tꝫ inferius vbi dr̃: Alexãdria ⁊ ęgyptus ⁊c̃. l ¶ Et germana illa anti. trãsla. ⁊c̃. Trãslatio Lxx. dr̃ germana: q̃ facta fuit a germanis.i. frĩbus: q̃ oẽs iudei erãt. antiq̃ dr̃: q̃ oĩm fuit ꝑma.

Trãslatio.lxx germana et antiqua

m ¶ Nostri arbitrij putas.i. nr̃o iudicio committendũ putas. n ¶ Aut e pluribus. trãslatiõibus. o ¶ Iudicare quid verũ sit. vt.s. qḋ veꝝ est approbemus: ⁊ obelo cętera iugulemus. p ¶ Aut nouũ opꝰ in veteri opere condere.i. sup vetus opus. Lxx. q ¶ Illudentibusq̧ iudeis cornicũ ⁊c̃. Cornix auis est nigra ⁊ garrula: ⁊ multũ gaudet q̃n videt cadauera. per quam signantur iudei nigri peccatis: garruli in detrahẽdo/maxime christianis: gau

malunt contemnere plerıq̧ q̃ discere. Si q̃s in hac iterp̃tatione voluerit aliq̃d rep̃hendere: interroget hebręos: suã cõscientiã recolat: videat ordinẽ textumq̧ sermonis: ⁊ tunc nostro labori/ si potuerit detrahat. Ubicũq̧ ergo astericos: id ẽ/stellas radiare in h̃ volumine videritꝭ: ibi sciatis de hebręo additũ: quod in latinis codicibus non habetur. Ubi vero obelus: trãsuersa scilicet virga ꝑposita est: illic signat̃ quid septuaginta interpretes addiderũt: vl̃ ob decoris gratiam: vel ob spiritussancti auctoritatẽ: licet in hebręis voluminibus nõ legat̃.

Finit primus ꝓlogus.

Incipit scḋs ꝓlogus sancti Hiero. in librũ dibre haiomi qui ẽ Paralipomenõ: qḋ nos dicere possumus verba dieꝝ: ab eo ex hebręo in latinũ trãslatum.

a SI septuaginta in- b terpretum pura/ c ⁊ vt ab eis in grę- cum versa est ędi- d tio ꝑmaneret: superflue me mi- e Chromati/episcopoꝝ sanctis- f sime atq̧ doctissime impelleres/ vt tibi hebręa volumina g latino sermone trãsferrẽ. Qḋ em̃ semel aures hominũ occu- h pauerat: ⁊ nascentis eccl̃ię ro- i borauerat fidẽ: iustum erat etiam nostro silentio comproba- k ri. Nunc ṽo cũ ꝓ varietate regionũ diuersa ferant̃ exẽpla- l ria: et germana illa antiquaq̧ trãslatio corrupta sit atq̧ vio- m n lata: nostri arbitrij putas: aut o e pluribꝰ iudicare q̃d verũ sit: p aut nouũ opus in veteri opere q cõdere: illudentibusq̧ iudęis cornicũ (vt dicitur) oculus cõfigere. Alexãdria et ęgyptus r in septuaginta suis hesichiũ s t laudat auctorẽ. Cõstãtinopo v lis vsq̧ ãtiochiã luciani martyrꝭ exẽplaria ꝓbat. Medię x inter has ꝓuincię palestinos codices legũt: quos ab orige- y ne elaboratos/eusebius ⁊ pã- z philus vulgauer̃t. Totusq̧ or

christianis. gaudent em̃ cum vident cadauera.i. ecclesię mortifera detrimenta. q̃bus oculi cõfigunt̃: cum occasiones huius gaudij subtrahunt̃. Sm̃ hoc construe litteram: Tu putas nostri arbitrij esse nouũ opus.i. nouam translationem: Cõdere: in qua sint addita ea quę deficiunt in trãslatione. Lxx. ⁊ sic debeam configere oculos cornicũ: vt dicitur in vulgari prouerbio.i. occasionẽ gaudij de defectibus nostris subtrahere. Iudęis illudentibus: illudendo nobis improperantibus/ꝙ ita detruncatam ⁊ falsã bibliã habeamus. Defectus em̃ biblię sũt quasi quędam foramina/ꝑ quę vidẽt ꝙ nostra biblia ẽ corrupta. Si ergo defectꝰ suppleant̃: foramina obstruuntur: ⁊ sic q̃si cornicũ.i. ęmuloꝝ oculi ꝯfigunt̃: q̃ nihil vlterius qḋ despicere valeant intuent̃. Un̄ versus. Lumina cornicis fodis/obturans inimicis Rimas: ne videãt qḋ lacerare queant. Si rimas adimis: nõ figunt lumina rimis. Nec tũc deridẽt: nil q̃ turpe vident.

Uersus

Sic igit̃ oñdit ꝙ translatio sua est necessaria ꝓpter nouaꝝ trãslationũ repugnantiã ⁊ diuersitatẽ.s. diuersa cõtinẽtiũ. Et exemplificat qḋ ꝑus dixerat: ꝙ.s. ꝓ varietate regionum diuersa ferunt̃ exemplaria/cũ dicit: r ¶ Alexãdria ⁊ ęgyptus. Illę duę regiones q̃ expositę sunt. s. in epistola ad Paulinũ. s ¶ In septuaginta suis.i. sibi accęptis ⁊ q̃si appropriatis: q̃ aliorũ trãslatiões nõ recipiũt. t ¶ Hesichium laudat auctorẽ. q̃ ipsius exẽplaria h̃nt in auctoritate q̃ ipse trãstulit de. Lxx. ęditione: nõ tñ ĩmediate. Dicit em̃ Hiero. in li. illustriũ virorũ: ꝙ hesichius cęsareę vrbis ep̃s plurimo labore corruptã bibliothecã origenis et pamphili in mẽbranis instaurare conatus est. In opusculo de vocabulis biblię ĩuenies q̃d est mẽbrana. v ¶ Cõstãtinopolis vsq̧ antiochiã luciani martyris exemplaria ꝓbat. Constãtinopolis dicit̃ q̃si cõstãtini polis.i. ciuitas quã troaicę vrbẽ ꝯstãtinus ex suo noie instituit. Antiochia metropolis est regni antiochi: sicut patet in textu.j. Machab. iij.

Lucianus

Lucianus sicut ait Hieronymus in libro illustriũ viroꝝ: vir ditissimus ãtiochenę ecclesię ꝑsbyter: tantũ in scripturaruꝫ studio laborauit/vt vsq̧ nunc quędam exemplaria scripturarum luciana nuncupent̃. passus nichomedię ob confessionem christi. x ¶ Medię inter has ꝓuincias palestinos codices legunt.i. in palestina cõpositos. Palestina ꝓuincia est asię: de qua dicit Isido. ętymol. xiiij. Palestina ꝓuincia philistijm metropolim habuit/ q̃ nunc ascalon dicit̃. Huic ab oriente mare rubrũ occurrit: a meridiano latere iudęa excipit̃: a septẽtrionali plaga tyrioꝝ finibus clauđit̃: ab occasu ęgyptio limite terminatur. y ¶ Quos ab origene elaboratos.i. cũ magno labore compositos: sicut.s. dictum est in prologo Iosue super litteram illam: Ut pro grecorum hexaplois ⁊c̃. Et sup litteram illam: Cur origenem mirãtur ⁊c̃. z ¶ Eusebius ⁊ pamphilus vulgauerunt. Hieronymus in libro illustrium viroꝝ. Eusebius cęsarię palestinę episcopus in scripturis diuinis studiosissimꝰ: ⁊ bibliothecę diuinę cum Pamphilo martyre diligentissimus ꝑuestigator/ędidit infinita volumina. Idem in eodem. Pamphilus ꝑsbyter eusebij cęsariẽsis episcopi necessarius: tãto bibliothecę diuino amore flagrauit: vt maximam parteꝫ origenis voluminũ sua manu descripserit: quę vsq̧ hodie in cęsariensi bibliotheca habentur.

Eusebius

Pamphilus

Triphariã

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

A a ¶ Triпharia.i.triplici.a tris qđ est tres: ⁊ phares diuisio: q̄ in tres ptes diuisa. b ¶ Quattuoꝛ editionum.s.Lxx.Symmachi: Aqle: ⁊ Theodotionis.vide illa loca prologi Josue.ď q̄bus.s̄.prio facta est mentio. c ¶ E regiõe singula v̄ba describēs. In hexaplois: in q̄bus lr̄a vnius trāslatoꝛis scribebat̄ ex aduerso ꝯ lr̄az alterius. d ¶ Ut vnus.s.trāslatoꝛ. e ¶ Dissentiens.ab alijs. f ¶ Ceteris inter se ꝯsentiētibus arguat̄.i.reph̄ēsibilis ostēdat̄: ⁊ in q̄ plures ꝯsenserint quasi verū ⁊ immutabile cēseatur. ⁊ nō solū vbi q̄ttuoꝛ exemplaria cōposuit: g ¶ Sed qđ maioris audacie ē ⁊c̄. Lr̄a plana est. quid sit astericus/quid obelus: inuenies sup̄ in illo plogo: Desiderij mei ⁊c̄. h ¶ Si igit̄ alijs ⁊c̄. Hic arguit ꝙ latini debeāt suā trāslationē libēter recipe. Et p̄mo p̄ locū a sili/dicēs: Si igit̄ alijs licuit. Origeni scz ⁊ alijs sup̄ dict̄. i ¶ Nō tene. imutabilit̄. k ¶ Qđ semel suscepāt.s.translationē. Lxx.i.si licuit eis post translationem veterē quā semel accepāt ⁊ approbauerāt nouas trāslatiões facere. l ¶ Et post septuagita cel. ꝯtinēs ponit̄ p̄ cōtento. metonomia est.i.post translationē. Lxx. qui s̄m Aug̅.in cellulis singulis transtulerunt: sed non s̄m Hieronymum qui ait: m ¶ Que vulgo.i.vulgarit̄. n ¶ Sine auctoꝛe.aliquo de his mentionem faciente. o ¶ Jactantur.i.iactanter asserunt. Supbia eñ est asserere

B quod nulla pbari potest auctoꝛitate. vñ latenter inuehit̄ cōtra Aug̅. p ¶ Singulas cellulas aperuere.i.singulas editiones facere: in quibus addiderunt aliqua translationi. Lxx. Et hoc est quod sequitur q ¶ Hoc q̄z in ecclesijs legit̄.i.i regiõibus sup̄ primo memoꝛatis. r ¶ Qz septuaginta nescierīt.i. quod quasi nescientes in sua editione omiserīt. s ¶ Cur me nō suscipiant latini mei. q.d. bñ possunt suscipe: ex quo dicte ecclesie nouas translationes alioꝝ interp̄tum suscipere. Deinde arguit p̄ locum ab auctoꝛitate ꝙ recipienda sit tanq̄ autentica: quia est hebreoꝝ ⁊ apostoloꝝ et euangelistaꝝ auctoꝛitatibus cōfirmata. Vñ dicit: Cur me nō suscipiant latini mei. Quia sum latinus sicut et ipsi. t ¶ Qui inuiolata editioni veteri. Hoc dicit cōtra Origenem/qui in translatiõe. Lxx. miscuit theodotiõis editionē ⁊ sic vtrāq̄ coꝛrupit. v ¶ Ita nouam condidi vt laboꝛe meum.i.editionē meā a me laboꝛiose cōpositā. x ¶ Hebreis ⁊ qđ his maius est: aplis auctoꝛib9 p. Apostoli eñ multa dixerūt de veritate hebraica q̄ nō īueniunt̄ in Lxx trāslatione q̄ possunt inueniri in libello quē ipse fecit de optimo genere interp̄tādi. Et hoc est quod dicit: y ¶ Scripsi nup̄ librū de optimo genere in. Quedā epistola ē quā scripsit Hiero. ad Pāmachiū de optimo genere interp̄tandi: in q̄ scribunt̄ omnia exempla que ponūtur hic: q̄

a bis hac iter se triphariа varietate cōpugnat. Et certe oꝛigenes non solū exemplaria cōposuit quattuoꝛ editionū e re-
b c d e gione singula v̄ba describēs: vt vn9 dis-
f sentiēs/statim ceteris inter se ꝯsentienti-
g bus arguat̄: s3 qđ maioris audacie est: in editiõe septuaginta/theodotiõis editionē miscuit: astericis videlicet designās q̄ min9 fuerit: ⁊ virgulis/q̄ ex sup̄fluo vi-
h debant̄ apposita. Si igit̄ alijs licuit nō
i k l tenere qđ semel susceperāt: ⁊ post septu-
m n aginta cellulas: que vulgo sine aucto-
o p re iactant̄/ singulas cellulas aperuere:
q r hoc quoq̄ in ecclesijs legit̄/ꝙ septuagi-
s ta nescierūt: cur me non suscipiant latini
t v mei: qui inuiolata editiõe veteri ita no-
x uā cōdidi/vt laboꝛē meū hebreis: ⁊ qđ his mai9 est/aplis auctoꝛibus probem:
y Scripsi nup̄ librū de optimo genere interpretandi: ostēdēs illa de euangelio: †Ex egypto vocaui filiū meū: ⁊ q̄m nacareus vocabit̄: † Et videbunt in quem cōpunxerūt. ⁊ illud Apostoli: † Quod oculus non vidit/ nec auris audiuit: nec in coꝛ hominis ascenderūt que pre-
z parauit deus diligentibus se: ceteraq̄z
a his similia/in hebreoꝝ libris inueniri:
b Certe apostoli et euangeliste/septuagin-
c ta interpretes nouerant: ⁊ vnde eis hec
d dicere/q̄ in septuaginta interp̄tibus non
e habētur: Christus dñs noster/vtriusq̄ testamenti conditoꝛ/in euāgelio s̄m Jo-
f hānem: †Qui credit inquit in me sicut dicit scriptura: flumina de vētre eius fluent aque viue. Utiq̄z scriptū est/qđ saluatoꝛ scriptū esse testat̄. Ubi scriptū est:
g Septuagita ñ habēt: apocrypha nescit
h i ecclesia: Ad hebreos igit̄ reuertēdū ē:
k l vnde et dñs loquit̄: ⁊ discipuli exempla
m presumūt. Hec pace veterum loquoꝛ: ⁊
n obtrectatoꝛibus meis tm̄ respondeo: qui canino dente me rodunt: in publico
o p detrahentes: et legentes in angulis: id
q est et accusatoꝛes et defensoꝛes cum in
r alijs probent quod in me reprobant:
s quasi virtus et vitium non in rebus sit: sed cum auctoꝛe mutetur. Ceterum me-
t mini editionem septuaginta translatoꝛū
v olim de greco emendatam/tribuisse me
x y nostris: nec inimicū debere estimari eo-
z a rum/quos in conuentu fratrum semper
b edissero. Et quod nūc dibre haiomim: id est verba dierum interpretatus sum:
c d idcirco feci/vt inextricabiles moꝛas: et siluam nominum que scriptoꝛum con-
e fusa sunt vitio: sensuumq̄ barbariem a-
f g pertius ⁊ per versuum cola digererem:

C tur hic: q̄ plene inuenies.s̄.in illo plogo.s. Desiderij mei.añ medium.s. z ¶ Ceteraq̄ his silia. supple ostendēs. a ¶ In hebreoꝝ li.in. Ab illo loco.s. Scripsi nup̄ ⁊c̄. vsq̄ huc debet legi sb̄ vno versu. ⁊ pp̄ter hoc resumitur hic ostendens. b ¶ Certe apostoli ⁊ euangeliste septuaginta interpretes.i. translationem Lxx. interp̄tū. c ¶ Nouerāt: et vn.eis hec di.i. vnde habuerūt vt dicerēt: d ¶ Que in septuaginta interp̄tibus ⁊c̄. q.d. de hebraica veritate hoc habuerunt. e ¶ Utriusq̄ testamenti conditoꝛ. Hoc est contra manicheū/ qui dicebat vetus testamentū esse a magno deo: ⁊ nouū ab exiguo. f ¶ Qui credit inquit in me. Joh. vij. g ¶ Apocrypha nescit ecclesia.i. non recipit: vel nō approbat apocrypha. In plogo Josue circa principiū exponitur quid sit apocryphum. Aliqui dicunt ꝙ apocrypha est nominatiui casus/singularis numeri: vt sit sensus: Apocrypha ecclesia.i. que apocyphis vtit̄. Nescit hoc. Ex quo septuagita nō h̄ñt. h ¶ Ad hebreos igit̄.i. ad hebraicā veritatem. i ¶ Reuertendū est. Ubi hec reperiuntur. k ¶ Unde. De qua hebraica veritate. l ¶ Dominus loquit̄ ⁊c̄. Hec pace veterum ⁊c̄.i. septuagita. m ¶ Loquoꝛ: ⁊ obtrectatoꝛibus.i. detractatoꝛibus. n ¶ Canino: Id ē rabido vl' irrationali. o ¶ In angulis.i. in occulto. p ¶ Id est accusatoꝛes et de-

D fensoꝛes. Eiusdem. q ¶ Cum in alijs probent.i. cōmendēt in alioꝝ scp̄tis. r ¶ Qđ in me reprobāt.i. qđ in scriptis meis vituperāt. s ¶ Quasi virtus et vitiū nō in rebus sit: s3 cū auctoꝛe mutet̄.i. q̄si diuersitas auctoꝝ faciat editionē p̄ciosam vl' vitiosam: ⁊ nō poti9 p̄ciū vl' vitiū ipsaꝝ reꝝ. t ¶ Editionē septuaginta.i. trāslationē. Lxx. coꝛrectā. v ¶ Nostr̄.i. latinis. x ¶ Nec inimicum debere estimari.i. reputari sup̄ me puto. y ¶ [illegible]rū.s. translationem. z ¶ Quos edissero.i. expono vel confirmo p̄ hebraicam veritatem. a ¶ In conuentu: Id est in cōgregatione. b ¶ Fratrum.i. fidelium latinoꝝ. vnde patet ꝙ non inuideoꝛ nec detraho ipsis. c ¶ Ut inextricabiles moꝛas.i. longas sententias. d ¶ Et siluā nominū que scriptoꝝ cōfusa sunt vi.i. confusionem multā: sicut arboꝛes confuse sunt in silua: ita ꝙ a remotis vix vna discerni potest ab alia. e ¶ Sensuumq̄ barbariem. Hoc dicit: q̄ editio septuagita ita cōfusa erat ⁊ coꝛrupta ꝙ videbat̄ esse barbara: ⁊ barbaras et ignotas h̄re dictionū significationes. g ¶ Digererē.i. exponerē vl' oꝛdinatim distinguerem. f ¶ Per ver. co.i. p̄ mēbra ⁊ distinctiones v̄suū. Colū d̄r a colon ꝙ ē mēbrū. Est autem colon punctata platio alicuius

†Osee.11.a. Mat.2.c.
†Zach.12.c. Joh.19.g.
†1.Coꝛ.2.b.
†Joh.7.f.
Colō.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

E alicui⁹ orõnis ꝑ maiores decisiões ⁊ ꝑ clausulas quasdã: ↄstantes ex duabus dictionib⁹ vł pluribus: vt h̃: Nõ me fraudabis: nõ lędes: nõ spoliabis. vñ colũ interp̃taṫ ꝓcisus sensus vł lõga snia. In ꝓlogo sup Esaiã plenius inuenies de colo/comate/⁊ periodo. a ¶ Iuxta hismeniũ. q̃dã fuit ph̃s q̃ dicebat: Si noluerint me alij audire: tñ canã mihimetipsi. Quidã dicũt hismeniũ esse fluuiũ/iux̃ quẽ orgia bacchi celebrabanṫ cũ clamore: q̃busdã. s. clamãtibus/alijs silẽtibus ⁊ clamãtes deridẽtibus. Et ẽ sensus: c ¶ Si aures cęterorũ surdę sunt. i. si cęteri trãslationẽ meã ↄtẽnãt ⁊ eã audire noluerit: tñ ego canã. i. trãsferã: b ¶ Mihimetipsi ⁊ meis iuxta hismeniũ. i. sic faciebat hismeni⁹ ph̃s. Vł iuxta hismeniũ. i. sic illi q̃ celebrabãt orgia iux̃ fluuiũ illũ/nõ dimittebãt ꝓpt̃ astãtes q̃ eos deridebãt. orgia orgioꝝ dicebãṫ sacrificia bacchi: ab orge q̇ est cultura: q̇ ad culturã aię credebanṫ ꝑtinere. Vł dicunṫ ab orge q̇ est ira: q̇ in sacrificijs bacchi freq̃nṫ mouebanṫ ad irã. Itẽ or/ dr bonũ: ge/ terra. vnde dicunṫ orgia in q̃b⁹ multũ vini ⁊ annonę exponebanṫ.

¶ Finit explanatio ꝓlogi secũdi.

mihimetipsi ⁊ meis iux̃ hismeniũ a b canẽs: si aures surdę sũt cęteroꝝ. c

Finit scd̃s ꝓlogus.

Argumentũ in li. Paralipome.

Paralipomenõ liber istrũ veterl epithomę: tant⁹ ac talis ẽ/vt absq̃ illo si q̃s sciaz scp̃turaꝝ sibi voluerit arrogare semetip̃m irrideat: ꝑ singula q̃ppe noĩa/iũcturasq̃ v̄boꝝ/⁊ p̃termisse in libris regũ tãgunṫ historię: et innũerabiles explicanṫ euangelij q̃stiones.

Incipit p̃mus liber dibre haiomim: id est Paralipomenõ.

a †Adam/seth Ca. I b enos/cainã/malaleel/iareth/ enoch matusalẽ/lamech noe/sem/ cham/et c

a ¶ Hi possederũt trã in asia ab amano ⁊ tauro. b ¶ galathe. ¶ Hę septẽ gẽtes ad aquilonẽ habitãt.

b iaphet. † Filij iaphet: gomer/ma f g
a ¶ scythe. b ¶ medi. c ¶ iones q̃ ⁊ greci h
vnde ⁊ mare ioniũ. d ¶ capadoces. i k
c d gog/madai ⁊ ianã tubal/mosoch l m

Glo. ordi.

Adã seth ⁊c̃. Ca. I Noe. Ra. Decim⁹ ab adã noe/et in genesi ⁊ i paralipomenõ mõstratur. ⁊ apte decim⁹: q̇ ꝑfect⁹ est. Vñ noe vir iustus erat ⁊ ꝑfectus in generatiõib⁹ suis ⁊c̃. Hic genuit sem/ chã ⁊ iaphet: ꝑ q̃s post diluuiũ rediuiua hoim dilataṫ ꝓgenies. b ¶ Filij iaphet. Hiero. Hi possederũt terrã in asia ab amano et tauro syrię cheles et cilitię mõtib⁹ vsq̃ ad flumẽ thanai. In europa vsq̃ ad gadara noia locꝫ ⁊ gẽtilib⁹ relinq̃ntes: e q̃bus postea imutata sũt plima/ ꝑmanẽt cętera. c ¶ Tubal. Raban⁹. Hiberes qui ⁊ hispani: a quibus celtiberia: licet quidam italos suspicenṫ. d ¶ Mosoch. Raban⁹. Cappadoces: vnde vrbs eoꝝ vsq̃ hodie masacha dicitur. Septuagita v̄o iterp̃tes capthuri cappadoces arbitranṫ.

Filij aũt ia.

Gen. 6. b

¶ Incipit postilla venerabił magistri Nicolai de Lyra/ordis minoꝝ: ⁊ p̃mo ꝓlogus eiusdẽ sup Paral.

Olligite fragmẽta ne ꝑeãt. Ioh. vj. b. s̄m sniaz Aug. sup Ioh. per fragmẽta ista intelligunṫ v̄ba christi ad capiẽdũ sb̃tilia: ꝓpt̃ q̇ nõ fuerũt data turb̃ vt ea turbę secũ portarẽt: sꝫ magis fuit p̃ceptũ christi discipuł vt ea colligerẽt. q̇ doctores orb̃ trãꝝ futuri erãt: vt dicit ibidẽ glosa. speciali tñ rõne v̄ba christi dicunṫ fragmẽta colligẽda: q̇ ꝑ christũ nõ fuerũt in aliq̃ scripto collecta. nõ eñ legiṫ discipulis aliq̃d scripto tradidisse/ sꝫ tm̃ v̄bo: q̇ cõueniebat doctrinę christi qui est verbũ coęternuz deo patri. Verũtñ discipuli eius ab eo inspirati/ista fragmẽta collegerũt in quattuor euãgelijs ⁊ i alijs libris noui testamẽti: s̄m q̄ eis dictũ fuerat: Colligite fragmẽta ⁊c̃. Nũc aũt ita ẽ q̄ illa q̃ in nouo testamento facta sũt/figuraliṫ in veteri p̃cesserũt. s̄m q̄ dr̃. j. ad Coꝝ. x. c. Oia in figura cõtingebãt illis: ꝓpter q̇ in figura collectionis v̄boꝝ christi iã dictę/fuit diuinitus ĩspiratũ Esdrę sacerdoti ⁊ legisdoctori/vt aliq̃ ad vet⁹ testamẽtũ ꝑtinẽtia q̃ a scp̃toribus ip̃m p̃cedẽtibus fuerãt dimissa vł min⁹ plene scripta: in h̃ libro ꝑ ipsum colligerenṫ. Licet eñ aliq̃ dicant q̄ scriptor hui⁹ libri ignoraṫ. tñ Ra. Sa. habem⁹ dicentẽ: q̄ Esdras ip̃m scripsit: ⁊ hoc ad ꝑfectionẽ veteris testamenti. Vñ dicit btũs Hiero. in ep̃ła ad Paulinũ p̃sbyterũ de vniuersis sacrę scripturę libris Paralipo. liber. i. instrũ veteris epitomẽ tãtus ac talis est: vt absq̃ illo si quis scientiam scripturarum sibi voluerat arrogare seip̃m irrideat. Et lꝫ incipiat a mũdi p̃ncipio/ ꝓpter q̇ chronica veteris testamenti diciṫ: tamen eius principalis intentio versatur ad describendum ea quę circa libros regum dimissa erant/propter quod Hierõn. in epistola predicta subdit: Per singula quippe nomina/iuncturasq̃ verborum et pretermisse in regum libris tanguntur historię: et innumerabiles explicantur euãgelij questiones. Propter quod in hoc libro similis ꝓcessus est sicut in libro Regum: sicut magis videbitur in huius libri diuisione.

Ca. I

Adam/seth/enos/cainã. Liber Paral. sic diuidiṫ: q̇ p̃mo arguiṫ de regno israeł vnito. Secũdo de bipertito. ij. libro. Circa p̃mũ sciẽdũ: q̄ texit generationes vsq̃ ad dauid: vt ostendaṫ qualiter dauid descendit a patribus sanctis iacob/isaac ⁊ abraam: q̃ p̃mus fidem vnius dei constanter publice predicauit: sicut dictum fuit Gen. xij. Et occasiõe huius oñdit q̃liter abraam descendit ab adã ꝑ patres sanctos: scꝫ seth/noe/sem/⁊ alios electos. Primus igiṫ liber Paralipo. sic diuiditur: q̇ p̃mo quasi chronice texit genealogias vsq̃ ad dauid: ⁊ tũc ꝓsequiṫ de factis eius. x. ca. Quo ad primũ primo ponit ordinem generationũ vsq̃ ad iacob: q̇ vsq̃ ad euꝫ nulla generatio fuerat tota electa. Secũdo a iacob ꝑ duodecim patriarchas texunṫ generationes sequentes vsq̃ ad trãsmigrationẽ babylonis: ca. ij. Tertio generationes post trãsmigrationẽ: ca. ix. Circa primũ texit p̃mo generationes ab adã vsq̃ ad noe. Secundo ꝑ tres filios noe venit ad abraã ibi: Filij iaphet. Tertio ꝑ tres vxores abraã venit ad iacob: dans cuilibet numerũ certũ/ibi: Filij aũt abraam. Circa p̃mũ diciṫ: d ¶ Adã/seth ⁊c̃. Subintelligiṫ genuit: ⁊ sic de alijs. De cain autem ⁊ abel filijs adam nõ facit mentionem: quia abel mortuus fuit sine generatione: ⁊ generatio ipsius cain fuit tota deleta in diluuio. Generationes autem istę plenius positę sunt Gen. v. et ibidem fuerunt expositę. e ¶ Sem cham ⁊ iaphet. In istis nõ subintelligiṫ/ genuit: q̇ vnus nõ genuit alium: sꝫ fuerũt fratres ⁊ filij noe: vt h̃r Gen. v. Et scribunṫ hic q̃si tres generatiões: q̇ filij eoꝝ occupauerũt tres partes orbis: filij sem/asiã: filij iaphet/europã: ⁊ filij cham/aphricã: vt dicit Iosephus. j. li. antiq̃tatũ. Istud tñ ẽ intelligẽdũ ꝓ maiori ꝑte/nõ tñ totaliṫ: q̇ filij iaphet obtinuerũt ꝑtẽ asię: ⁊ filij chã siłr. f ¶ Filij iaphet. Hic ↄñr ꝑ filios noe descendit ad abraã. ⁊ p̃mo ponit generatiões iaphet ⁊ generatiões chã: q̇ illę q̇ illę nõ erãt ꝓsequẽdę. vltimo vero generatiões sem: q̇ illę erant ꝓsequẽdę tanq̃ a deo electę: quia ab illis descẽdit abraam/isaac ⁊ iacob: ⁊ duodecim patriarchę: ⁊ tandem dauid de patriarcha iuda: cuius regnũ ꝓsequiṫ liber iste: vt p̃dictũ est. Considerandũ etiã: q̄ sicut dicit Hiero. libro de hebraicis q̃stionibus: Isti filij noe a q̃bus populata est terra post diluuiũ nomina locis ⁊ gentibus reliquerunt: ex q̃bus postea mutata sunt plurima ꝓpter longitudinẽ tempoꝝ ⁊ bella superuenientia ꝑ q̃ deleta sunt noia multa gentiũ ⁊ mutata nomia ciuitatum: aliqua tamen adhuc ꝑmanent in se vel in aliquo simili seu ꝓpinquo. g ¶ Gomer. A quo noiati sunt galathę: ⁊ postea gallici: vt dicũt aliqui. Alij autem dicũt econuerso q̄ a gomer primo dicti sunt gallici: ⁊ postea galathę. q̇ senones galli duce brenno obtinuerũt italiam: ⁊ postea intrantes gręciam vocati sunt a rege bithynię in auxilium: ⁊ obtẽta victoria p̃ mercede laboris accęperũt quandã regni eius partem/quã vocauerũt ex suo noie gallogręciã: ⁊ nũc diciṫ galathia: cuius habitatores mõ galathę dicunṫ. h ¶ Magog. A q̃ descẽderũt scythę s̄m Hieronymũ. i ¶ Madai. A q̃ medi. k ¶ Et iauan. A quo gręci. vñ ⁊ adhuc gręcia in hebręo ianan nominatur. l ¶ Thubal. A quo hispani. m ¶ Mosoch. A q̃ cappadoces. vñ et apud eos adhuc manet ciuitas mosecha.

* Thiras. A quo thra. In hoc

Moraliter. d ¶ Adam/seth/enos/cainan ⁊c̃. In hoc primo libro vsq̃ ad decimũ capitulũ mihi nõ occurrit aliquid notabile quod videaṫ mystice exponendum: quia sunt ibi quędam descriptiones ⁊ enumerationes genealogiarũ.

Act. 22. a

Greci oẽs insulas occuparũt.

Ps. 71. b

Gen. 11.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

A a ¶Filij autē ianā. Gregori⁹. Ab his di uise sunt insule nationum lingue/cognatio/ nes ⁊ gētes. De ionibus.i.grecis nascūtur elisei: qui ⁊ eolides. Unde ista lingua grecie eolis dicit̃. b ¶Tharsis. Raba. Hos io sephus cilices arbitratur: vñ ⁊ metropolis eorũ tharsis dicit̃ Paulo apostolo gloriosa. c ¶Cethim. Ra. A q̃ cithei: al's cithij. a q̃b⁹ vrbs cypri cithia: al's cithiũ dicit̃ vsq₃ hodie. ¶Ra. Dodanim/ rhodij: sic em̃ Lxx. transtulerunt. Legamus varronis de antiq̃tatibus libros ⁊ sinnij capitõis: ⁊ gre/ cũ phlegõta ceterosq₃: ⁊ videbim⁹ oẽs pene insulas/ ⁊ totius orbis littora: terrasq₃ ma/ ritimas grec̃ accolis occupatas: q̃ ab ama/ no ⁊ tauro oĩa maritima vsq₃ ad oceanum possidere britannicũ. d ¶Phut. Raba. Libyes: a q̃ ⁊ mauritanie fluuius phut dici tur: ⁊ regio phutẽsis. Multi aũt scriptores tã greci q̃₃ latini huius rei testes sũt. Qua/ re autẽ in vna climatis parte antiquũ libye nomẽ p̃manet: ⁊ reliqua terra dicat̃ aphri/ ca/ nõ est huius tp̃is differere. e ¶Zaba. Rab. a q̃ sabei. interpretat̃ nunc saba ara/ bia. Unñ in Ps. vbi habemus: Reges ara/ bũ ⁊ saba. ĩ hebreo h̃r: Reges saba ⁊ saba. p̃mũ p schin: scd̃m p samech. f ¶Iste ce. cẽ po. ĩ t. q2 insuetã tyrannidẽ p̃m⁹ arripu/ it. Hic fuit robustus venator coram dño: q2 hoĩes a dei cultura auertit. Unñ Josephus. Fecit autẽ eos elatos ad iniuriã dei atq₃ cõ temptũ/ nemroth filius cham filij noe: qui cũ esset audacior ⁊ manu fortissimus: suade bat hoĩbus vt non deo suã felicitatẽ/ sed p/ prie virtuti ascriberent. Sic hoĩes a dei ti/ more reuocabat: vt spem in p̃pria virtute ponerent. Ideoq₃ putabãt deũ intermina/ ri diluuiũ. Unñ turrim edificari suadebant q̃ aqua non posset ascendere. Multitudo au/ tẽ p̃mpta erat vt obediret nemroth: graue putãs seruitiũ obsequi deo. Regnauit autẽ nẽroth in babylone ⁊ in areth. Hec ẽ edes/ sa et macha q̃ ẽst nisibis ⁊ inchalanne: que a seleuco rege seleucia dicta ẽ: vel q̃ nũc thesi/ phon dr. g ¶Mesraim ãt ge.lu. Rab. Exceptis laabim/ a q̃b⁹ libyes noĩati sũt: q̃ p̃us phutei: et casliũ/ q̃ post philistijm dicti sunt: q̃s nos corrupte palestinos dicimus. Cetere gẽtes ignote sunt nob: q2 bello ethi/ opico subuerse in obliuionẽ p̃teritorũ nomi/ nũ puenere. Possederũt aũt terrã a gaça vs q₃ ad extremos fines egypti. h ¶Arache um. Hic cõdidit archas oppidũ contra tri poli in radicibus libani: a q̃ haud p̃cul alia ciuitas fuit noĩe sim: q̃ vario euẽtu subuer/ sa bellorũ nomen tm̃ loco p̃stinũ reseruauit. i ¶Aradiũ quoq₃. A q̃ aradij/ q̃ aradum insulã possederũt angusto freto a phenicis littore separatã. k ¶Et samareum. A q̃ syrie cheles samaria ciuitas: nũc quoq₃ taz a syris q̃₃ ab hebreis vt p̃us apud veteres appellat̃. l ¶Ematheuz. Raba. A quo emath ciuitas. Hanc macedones qui post alexandrũ in oriente regnauerũt/ epiphani/ am nuncupauerũt. Alij antiochiam ita di/ ctam putant. Alij non vere opinionẽ suam verisimili vocabulo consulẽtes: emaus pri mam ab antiochia mansionẽ edessam pgen tibus appellari putãt: ⁊ eandem apud vete res emath. m ¶Filij sem/ elam ⁊ assur et arphaxat ⁊c. Hi ab euphrate partes asie vsq₃ ad indicum oceanum tenẽt. est aũt elam a quo principes persidis. n ¶Hus ⁊ hul ⁊ gothor ⁊ mosoch ⁊c. Uel vs tra conitidis ⁊ damasci conditor inter palesti/ nã et celeusyriã tenuit p̃ncipatuz: a quo ter/ ra hus de q̃ iob fuit. vñ p̃m. Lxx. vir erat in regione ausitide noĩe Job: quasi husitide.
G Phalech

Marginalia: Act. 22.a — Greci oẽs insulas oc cuparũt. — Ps. 71.b — Gen. 11.a — B

¶ thraces.
thiras. Porro filij go/ mer/ ascenez et riphath
a ¶ sarmate. hos greci regmos vocãt. b ¶ paphlagones.
a ¶ phryges.
⁊ togorma. Filij autem
a ¶ a q̃ elisei: qui vocant̃ eoli/ des. b ¶ cilices.
ianam/ elisa et tharsis/
a ¶ cypri. b ¶ rhodij.
cethi et dodanim. Filij
a ¶ ethiopia ab hebreis vsq₃ ho die chus dr. b ¶ egyptus.
cham/ chus et mesraim
a ¶ a q̃ libyi. b ¶ h̃ obtinuit ter rã de q̃ iudei chananeos eiecerũt
phut ⁊ chanaã. Filij ãt
a ¶ A quo aphri et phenices. b ¶ a q̃ sabei arabes. c ¶ getuli ĩ p̃te remotioris africe eremo co herẽtes. d ¶ a q̃ sabatheni: qui nũc astoborĩ vl' astabari noĩant̃.
chus/ saba ⁊ euila saba/
a ¶ hec duo ãtiq̃ vocabula p̃di dert: ⁊ q̃ p eis habeãt ĩgram⁹.
tha et regma et sabatha ca. Porro filij regma/
a ¶ gens ethiopie in occidentali plaga.
saba et dadã. Chus au/ tẽ genuit nemroth. †Iste cepit esse potens in ter/ ra. Mesraim võ genu/
a ¶ libyes: qui p̃us phutei.
it ludin et ananim et la/ abim et nepthuim: phe/
a ¶ qui ⁊ philistijm: q̃s corru/ pte palestinos diximus.
trusim q̃₃ et chasluim: de q̃bus egressi sunt phi listijm: ⁊ capthuri. Cha
a ¶ a q̃ sidõ vrbs in phenice.
naan võ genuit sidõnez primogenitũ suũ: etheũ
a ¶ a q̃ hiebusei q̃rũ fuit hierl'z.
q̃₃ ⁊ hiebuseũ ⁊ amorreũ
a ¶ a q̃ euei: q̃ ⁊ gabaõite a ciui tate gabaõ: q̃ supplices venerũt ad iesum. a ¶ a quo asinei.
et gergeseũ eueũq₃ et a/ racheũ et asineũ/ aradi/ um q̃₃ et samareũ ⁊ ema
a ¶ a quo elamite.
theũ. Filij sem: elam et
a ¶ q̃ niniuẽ vrbẽ cõdidit. ¶ a quo assyriorũ pullulauit regnũ. b ¶ a q̃ chaldei. c ¶ a q̃ lidij.
assur ⁊ arphaxat ⁊ lud ⁊
a ¶ a q̃ syri: q̃rũ metropolis da/ mascus. b ¶ al's vs.
arã †Hi sũt filij arã/ hus ⁊
a ¶ a q̃ armeni. b ¶ a q̃ carna/ ni vl' carij. c ¶ q̃ nunc meones vocant̃: antea võ mes.
hul ⁊ gethor ⁊† mosoch
a ¶ a quo chaldei.
Arphaxat autez genuit
a ¶ a quo bactriani.
sale: qui et ipse genuit

* a ¶Thiras. A q̃ thraces. b ¶Filij go mer. Nõ facit mentionẽ de filijs magog/ thu/ bal/ mosoch ⁊ thiras. q2 sic dicit glo. hebraica: licet em̃ isti haberẽt filios multos: tamẽ omnes posteri cuiuslibet fecerunt tm̃ vnũ populũ: filij autẽ gomer fecerunt plures populos: ⁊ simili/ ter filij madai: p̃pter quod h̃ noĩant̃. c ¶Ri/ pheth. in hebreo h̃r hic/ diphath. ⁊ iste Gen. x. vocat̃ ripheth etiã in hebreo. Cuius causam assignat glosa hebraica: dicens q̃ iste fuit bino mius. ⁊ in Gen. ponit̃ vnũ nomẽ eius: ⁊ hic ali ud. Põt etiã dici ⁊ melius vt videt̃: q̃ idẽ ẽ no mẽ ripheth ⁊ diphat: mutatũ tñ aliq̃lit̃ in p̃nci/ pio. sic in latino idẽ nomẽ ẽ nicolinus ⁊ colin⁹: ⁊ idẽ põt dici in p̃silibus. d ¶Et togorma. A q̃ togordite p̃pl'i dicti sunt. e ¶Filij autẽ ianã elisa. A q̃ dicti sunt elisei p̃mo: ⁊ postea eolides. f ¶Et tharsis. A q̃ descẽderũt cili/ ces. vñ ⁊ ciuitas metropolis eorũ vocata ẽ thar sus. vñ natus fuit paulus ap'ls: vt h̃r Act. xxj. g ¶Filij cham/ chus. A quo dicti sunt ethi/ opes: vnde ⁊ in hebreo ethiopia chus noĩat̃. h ¶Et mesraim. A q̃ egyptij. vñ ⁊ egyptus mesraim dicit̃ in hebreo. i ¶Phut. A quo dicti sunt phutei p̃mo. vñ ibidẽ ẽ fluuius phut noĩatus: postea dicti sunt libyes. k ¶Et cha/ naan. A quo dicti sunt chananei: quorũ terrã postea filij israel possederũt. l ¶Filij autez chus/ saba. A quo dicti sunt sabei. m ¶Et euila. A quo getuli. n ¶Sabatha. A q̃ sa bathani. o ¶Filij regma/ saba. Istud no/ men aliter scribit̃ in hebreo q̃₃ saba p̃dictuz: q2 istud scribit̃ p litterã schin in p̃ncipio: primum aũt p samech. p ¶Iste cepit esse potẽs in terra. Post diluuium em̃ fuit potẽtior alijs: ⁊ induxit posteritatem noe ad faciendũ ciuitatez et turrim cõtra dominum: de quibus habetur Gen. xj. ⁊ nolentes ad opus p̃dictum violẽter cõpellebat. ideo Gen. x. b. dicit̃: Robustus ve nator hominũ coram domino. q ¶Mesra/ im vero genuit ludin ⁊c. Isti populi sunt nobis ignoti: ⁊ etiam plures alij hic nominati. r ¶De quibus egressi sunt philistijm et capthurim. Dicũt autem hebrei aliq̃: q̃ phe trusim ⁊ chasluim cõmutabant ad inuicẽ vxo/ res aliqui voluntarij: ⁊ aliqui p raptũ vel fur/ tum: ⁊ ex tali cõcubitu nati sunt philistijm ⁊ ca/ pthurim. Alij vero dicũt honestius: q̃ phetru sim ⁊ chasluim contrahebãt ad inuicem matri monia: et ex hoc procreati sunt philistijm ⁊ ca/ pthurim. s ¶Chanaã vero genuit sido/ nem. A quo nominata est ciuitas sidõ/ que est in prouincia phenicis: et terra istorũ hic nomi/ natorũ fuit data filijs israel. t ¶Aracheum. Qui condidit archas oppidũ cõtra tripolim in radicibus libani situz. v ¶Et asineum. Sic em̃ debet scribi: quia in hebreo incipit per litterã samech: qui ciuitatez predicte p̃pinquã nomine sin edificauit. x ¶Aradium quo/ q₃. A quo dicti sunt aradij. y ¶Et emathe/ um. A q̃ nominata ẽ ciuitas emath. z ¶Fi/ lij sem. Hic prosequitur generatiões sem: vt perueniat ad abraam. a ¶Elam. A quo di/ cti sunt elamite. b ¶Et assur. A q̃ assyrij. c ¶Et arphaxat. A quo descenderũt chal/ dei. d ¶Et lud. A q̃ ludij. e ¶Et aram. A quo syrij. Unñ et in hebreo syria vocat̃ arã. f ¶Hus. In aliquibus libris interponit̃: Fi/ lij autem aram hus ⁊c. eo q̃ sic habet̃ Gen. x. sed hic nõ ponitur in hebreo: eo q̃ auctor hui⁹ libri breuiter trãsire voluit: ⁊ ideo omisit q̃ isti essent filij aram/ exprimẽs tm̃ capita populorũ. Hus. A quo nominata est terra hus: de q̃ na/ tus fuit Job s̃m aliquos: q2 sic noĩat̃ Job. j. g ¶Et hul. A quo gnari. h ¶Gethor. A q̃ gethari. i ¶Et mo. a q̃ meones dicti sunt. k ¶Arphaxat aũt genuit sale: qui ⁊ ipse genuit heber. A q̃ denoĩati sunt hebrei. non
* eñ denoia

Marginalia: C — †Gen. 10. b — D — †Gen. 10. c. — al's †mes

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

E F a ¶ Phalech. Vaticinio quodaz. Phalech eni diuisio: q2 in diebus eius lingue in babylone diuise sunt. Narrat aūt Phylo i libro q̄stionū sup genesim: q ex trib⁹ filijs noe adhuc ipso viuēte nati sunt .xxiiij. milia viroꝝ ⁊ cētū: ex̄ mulieres ⁊ puulos habētes sup se duces. Filij sem / iectan ducem: filij cham / nemroth: filij iapheth / suphene. Post obitū vo noe cōuenerūt duces cum agminib⁹ suis in cāpū sennaar: vt ibi turrī ɔstruerēt. Cum aūt edificarēt / diuisit deus linguas eoꝝ / ⁊ mutauit effigies: ⁊ nō cognouit quisq̄ fratrē suū: nec audiuit linguā ꝓximi sui. Cū vo magistri lapides quererent / ministri aquam afferebant: ⁊ cū illi q̄rebāt aquam / illi afferebāt stipulā. Sicq̄ frustrata cogitatiōe cessauerūt edificare et dispsi sūt sup faciē t̄re. b ¶ Jectan aūt. Hiero. Haꝝ gētiū posteriora noīa iuenire nō potui: sed vsq̄ in pn̄s / q2 ꝓcul a nobis sunt: vel ita vocant̄ vt pmū: vel q̄ mutata sunt ignorant̄. possederūt aūt a cofene fluuio omnē indie regionē que vocat̄ hieria. c ¶ Sem / arphaxat / ⁊ sa. heber / phalech / ragau seruch ⁊c̄. Ra. Sic in pncipio ab adam vsq̄ ad noe decē generationes posuit: ita a sem vsq̄ ad abraā nō sine sacri mysterio. d ¶ Priogenitus hismaelis. Hiero. Duodeci filij nascunt̄ hismaeli: pmogenit⁹ nabaioth / a q̄ ois regio ab euphrate vsq̄ ad mare rubrū nabaiothena d2: q̄ ps ē arabie. Nā familie ipsoꝝ oppidaq̄ ⁊ pagi / ac minuta castella et tribus hoꝝ appellatiōe celebrant̄ ab vna ex eis cedar in deserto: et duma alia regio: et thebarā ad austrū / ⁊ cedema ad orientalē plagā. e ¶ Cethure. Ra. Quasi copulate: vn̄ suspicant̄ hebrei eā eē agar: q̄ mortua sara de cōcubina trāsierit in vxorem: ne senex nouis arguatur nuptijs lasciuisse. ¶ Rab. Filij autem cethure iuxta historicos hebreoꝝ occupauerūt trochodite: alij traconitidē ⁊ arabiā: q̄ nunc vocat̄ eidormo vsq̄ ad mar⁊ rubri termios. f ¶ Asurim. Ab asuri syrios q̄dā vocatos cōtendūt: ⁊ a plerisq̄ filijs abrae de cethura occupatos eē indie regiones. g ¶ Epher. Rab. Hic dicit̄ ɔ libyā exercitum duxisse: ibi victor ɔsedisse: posterosq̄ ex noie eius africā nūcupasse. h ¶ Thamna. Queritur cū thamna in genesi legat̄ concubina esse eliphaç d̄ genere horreoꝝ: q̄ apud idumeos habitauerūt in terra seir: q̄ pepit ei amalech: quō int̄ filios nūeret̄: cū in seq̄ntibus legat̄ ipsa thāna soror lothā filij seir / q̄ ⁊ edom. Sz seir hebraice pilosus d2: q̄ fuit in modū pellis hispidus. Edō aūt hebraice rubeus vel fuluus. Ab eo igit̄ q rubeo cibo vēdidit pmogenita sua / edō vocat⁹ ē. Hebrei vo ita soluūt. Dicūt thamnā ɔcubinā fuisse elipbaç: ⁊ generasse ei amalech sz tāq̄ filiā int̄ filios ab ipō fuisse educatā. i ¶ Alihā. q̄ de genere horreoꝝ ē. In genesi scribitur: aluhan. i. exaltat⁹. In Paralipomenō vo alihan. i. eiectus significās: quia horrei exaltati sunt anteq̄ edom terram eorum caperet: post vero eiecti.

Margin: Gen̄.11.a — Gen̄.11.a — F — Questio Gen̄.36.b — Gen̄.25.d — Gen̄.36.c.

a ¶ a quo hebrei.
heber. Porro heber nati sunt duo filij: nomen vni a phalech: quia in diebus eius diuisa est terra: ⁊ no
a ¶ a quo iudeorū gens.
men fratris eius iectan. b Jectan autem genuit elmodad et saleph: et asormoth: ⁊ iare: aduraz quoq̄ ⁊ vçal et decla: ebal etiam ⁊ abimael ⁊ saba: necnon et ophir et ephila et iobab. Omnes isti filij iectan. c Sem arphaxa ⁊ sale heber phalech ⁊ ragau seruch nabor thare abrā d iste est abraam. e Filij autem abraam / isaac et his f mael. Et he generatiōes d eoꝝ. g Primogenitus hismaelis / nabaioth / et cedar / et abdehel / et mabsan / et masma / et duma / massa / addad / ⁊ thema / iachur / naphis / cedma. † Hi sūt filij hismael. h Filij aūt e cethure ɔcubine abraaz
¶ al's iacsan.
q̄s genuit / çamrā / iecsan / madan / madiā / iesboc / et sue. Porro filij iecsan / saba ⁊ dadan. Filij aūt da
a ¶ negociatores. ¶ eris ferriq̄ metalla cudentes.
f dan / āsurim et lathusim ⁊
a ¶ al's loomin. ¶ philargus. i. pnceps multarū gentiū.
laōmim. Filij aūt madiā g epha et epher et enoch et abida ⁊ eldaa. Omēs hi filij cethure. i Genuit autez
a ¶ q̄ d̄ sara sol⁹ ex repromissiōe.
abraā isaac: cui⁹ fuert̄ filij k
a ¶ ex vno concubitu rebecce.
b ¶ quē peperit ada.
esau ⁊ isrl̄. l Filij esau / eli
a ¶ quē genuit basemath b ¶ hi tres filij oolibame. c ¶ al's ielā.
phaç / rahuel / hieb⁹ / ielō / m n o
a ¶ cuius mentio fit in iob.
⁊ chore. p Filij eliphāç / themā / omer / sepphi / gothā / ceneç / thāna / amalech. q Filij rahuel / naath / çara / sāma meça. r Filij seir / lothā / sobal / sebeon / ana / dison / eser / disā. Filij lothā / horri / huma. s Soror āt lothā h fuit thamna. Filij sobal / i alihan / et manaath / ebal /

F Sephi.

Nico.de lyra

✠ eni denoīati sunt ab abraā / q̄si abraei: vt videt̄ dicere Aug⁹. ⁊ aliq̄ alij. Tū quia abraā vocat̄ hebreus Gen̄. xiiij. b. vbi d2: Et ecce vn⁹ q̄ euaserat nunciauit abraā hebreo. Ex q̄ ptz q vocat̄ hebre⁹ ab aliq̄ p̄cedēte ipm. s. ab heber. Tū q2 h̄ nomē abraā incipit p aleph l̄ram: hoc aūt nomē hebreus incipit p l̄ram ain: sic̄ ⁊ hoc nomen heber. No

ber. a ¶ Nomē vni phalech. qd̄ interpt̄at̄ diuisio. Ex h̄ dicūt hebrei: q heber habuit spm̄ ꝓphetie: iponēdo nomē filio b̄m ꝓprietatē orbis futurā. s. diuisionē hoim b̄m diūsitatē linguaꝝ. Jō sequit̄: Quia in dieb⁹ ei⁹ diuisa ē t̄ra. Seq̄t̄: b ¶ Et iobab. Dicūt aliq̄ q iste fuit iob. sz hebrei dicūt ɔ̄riū dicētes q descēdit de nachor. ⁊ sil'r Hiero. idē dicit: put dictum fuit Gen̄. xxij. ⁊ pleni⁹ dicet̄ cū ad libꝝ iob dn̄o ɔcedēte veniem⁹. c ¶ Sem arpha. ⁊c̄. Hic repetit generatiōes descēdētes de sem p arphaxat vt veniat ad abraā / ꝓpt̄ quē facta ē p̄dictaꝝ generationū deductio. vn̄ sb̄dit̄: d ¶ Abraā: iste ē abraā. pmo ei vocat⁹ fuit abrā: sz p⁹ea mutatū ē nomē eius ⁊ vocatus ē abraā: vt h̄r Gen̄. xvij. vbi causa mutatiōis nois hui⁹ plenius posita ē. e ¶ Filij āt abraā. Hic ɔ̄n̄r p vxores abraā deducit generatiōes vsq̄ ad iacob / a q̄ descēdit dauid. Et pmo facit qd̄ dictū est. Scd̄o describit breuit̄ generatiōes esau q̄ nō erāt ꝓseq̄nde / ibi: Filij aūt esau. Circa pmū d2: Filij āt abraam / isaac. de sara. f ¶ Et hismael. de agar āncilla. g ¶ Priogenitus his. ⁊c̄. Iste generatiōes h̄ noiant̄ ꝓpt̄ merita abrae: q2 descēderūt de eo q̄uis nō essent ad diuinū cultū electe. h ¶ Filij aūt cethure. Dicūt hebrei q ista cethura fuit ipsa agar: sic pleni⁹ d2 Gen̄. xxv. Expositores tn̄ nr̄i cōīt̄ dicūt ɔ̄riū: sic ibidē pleni⁹ dictū fuit. i ¶ Genuit aūt abraā isa. de vxore sua pncipali sara. k ¶ Cui⁹ fu. fi. esau ⁊ is. vt h̄r Gen̄. xxv. Iste tn̄ isrl̄ pmo vocatus ē iacob: ⁊ postea isrl̄. ⁊ rō mutatiōis hui⁹ nois h̄r Gen̄. xxxij. Et ibidē exposita fuit pleni⁹. l ¶ Filij esau. Hic ɔ̄n̄r describunt̄ generatiōes esau q̄ erāt dimittēde / vt q̄ exposite fuerūt Gen̄. xxxvj. tn̄ ad intellectuꝫ seq̄ntiū aliq̄ sunt h̄ breuit̄ repetēda. Primū ē: q eadē ꝑsona in sacra scriptura freq̄nt̄ pluribus noib⁹ noiat̄: sic esau / seir / edom / sunt noia eiusdē hois. Scd̄m est q idē nomē aliq̄n variat̄ in pncipio vl' in fine: sic chonias iechonias iechonia / idē nomē est sic variatū. Et ex his ɔtigit q vna ꝑsona aliq̄n putant̄ due: q2 vnū nomē ei⁹ in vno loco scripture expmit̄: ⁊ aliud in alio: vl q2 idē nomē in plurib⁹ locis ponit̄: tn̄ variatū mō p̄dicto. Tertiū ē q horrei hitauerūt in t̄ra seir siue idumea an̄ esau ⁊ filios eius: vt habet̄ Deut̄. ij. postq̄ āt filij esau in t̄ra illa dn̄ati sūt: primo fuerunt ibi duces. scd̄o reges. ⁊ iteꝝ regnū fuit reductū ad ducatū: sic pleni⁹ dictū fuit Gen̄. xxxvj. Prio q̄ describunt̄ h̄ generationes esau an̄ regnū. Scd̄o t̄pe regni / ibi: Isti sūt reges. Tertio t̄pe ducū / ibi: Adad āt mor. Adhuc pmo ponunt̄ generatiōes esau an̄ regnū. Scd̄o generatiōes horreoꝝ q̄ fuert̄ an̄ esau: incipiendo a seir horreo a q̄ idumea denoīata fuit t̄ra seir / ibi: Filij seir. Circa pmuz dicit: Filij esau eli. de ada vxore sua. m ¶ Rahuel. de alia vxore sua noīe basemath. n ¶ Hieb⁹. q̄ vocat̄ hieus. Gen̄. xxxvj. o ¶ Et ielon. q̄ vocat̄ ielam ibidē. p ¶ Et chore. Istos q̄ttuor habuit esau d̄ oolibama tertia vxore. Filij eliphaç ⁊c̄. Sequit̄: q ¶ Thamna / amalech. Dicūt aliq̄ q thāna fuit ɔcubia eliphaç vt videt̄ haberi Gen̄. xxxvj. cōputat̄ tn̄ h̄ inter filios eliphaç: eo q fuit nutrita i domo ei⁹ cuꝫ filijs suis: ⁊ ad ondēdū q d̄ ea natus fuit amalech q̄ imediate post eā noiat̄. Pōt etiā alit̄ dici: q thāna ē nomē equocū ad masculū ⁊ femina. vn̄ d2. j. dux thāna. eo. ca. ⁊ sic ponit̄ hic p masculo int̄ alios filios eliphaç. Gen̄. āt. xxxvj. ponit̄ p femia: vbi d2: Cōcubina eliphaç. r ¶ Filij seir. Hic ɔ̄n̄r agit̄ d̄ generatiōe pncipū qui dn̄ati sunt in idumea ante esau ⁊ filios eius. vn̄ iste seir fuit de genere horreorum: ⁊ ab illo denominata fuit terra illa / terra seir. s ¶ Soror autem lothan fuit thamna. Ista fuit cōcubina eliphaç: de qua p̄dictuz est.

✠ Filij sebeō

Margin: Gen̄.36.c.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

a ¶ Sephi. Hiero. i. vnipes. In genesi sepho. i. bipes: vtrũ q̃ tñ p schin lraz. Bipes aũt dr: q2 a pcessu tpis multitudie solis maiorẽ efficaciã habuerit q̃ i pmis. b ¶ Hamaran. In Paral. hamaran. i. rubricatus/sordid⁹ vel temulẽtus. In genesi† amdan: id est cõcupiscibilis. sed vtraq̃ vnius hominis nomina sunt. c ¶ Iachan. Ra. Iachan filius aser de genere horreorũ i genesi achan nominat. i. tribulator. In paral. iachan. i. tribulat⁹. varijs eñ euẽtib⁹ noia cõmutant: vt varia mysteria significentur. d ¶ Denaba. Ciuitas hala filij beor regis edom. post quẽ regnauit iobab. Est tñ vsq̃ hodie villa denaba i octauo miliario areopoleos/ pgẽtibus armonẽ: ⁊ altera denaba sup mõtẽ phegor i septimo lapide hiebus. Hieronym⁹ de iesbij. e ¶ Iobab fili⁹ zare. quẽ iob esse suspicant. sed hebrei asserũt eũ de stirpe nachor eẽ pgenitũ. Philo aũt i libro questionũ super genesim: narrat his tpib⁹ eũ fuisse/ ⁊ accepisse vxorem dinã filiã iacob. ⁊ añ tẽtationis suę certamen dicit eã septẽ filios ⁊ tres filias illi generasse: qui extincti sunt in tentatiõe. Sed ei sanato reddidit dñs omnia duplicia: ⁊ itẽ septem filios. et tres filias pdicta vxor genuit: quoz noia eadẽ fuerũt q̃ prioz: id ẽ eliphaç/ armoe/ diasath/ philasias/ diphar celuth/ thelon. Filiaz v̾o meru/ liçath/ çeli. f ¶ Bosra. quę est bosor ciuitas in deserto trans iordanem in tribu ruben. Appellat ⁊ alia bosor ciuitas esau i mõtibus idumęę. de qua dr: Fuluida vestimẽta ei⁹ ex bosor. g ¶ Themanorum. Theman regio a themã filio eliphaç sortita vocabulũ. Est ⁊ vsq̃ hodie villa theman/ distãs ab vrbe petra q̃nq̃ milibus: ⁊ vbi romanoz militũ psidiũ sedit: de quo loco fuit eliphaç rex themanoz: vnus q̃q̃ filioz hismael appellabat theman. Sciẽdũ autẽ: q̣ ois australis regio hebraice theman dicit. h ¶ Madian. ciuitas a minimo filiorum abraã ⁊ cethurę sic vocata. Est autẽ trãs arabiã i deserto saracenoz contra orientẽ mar̄ rubri. vñ vocant madianei/ ⁊ madianęa regio. Filię quoq̃ soceri moysi filię madian dicunt. sed hęc alia ciuitas ẽ ononymos ei⁹ iuxta arnonẽ ⁊ areopolim: cui⁹ adhuc ruinę monstrant. i ¶ Roboth. Vrbs ẽ iuxta fluuiũ vbi erat rex edom: ⁊ vsq̃ hodie ẽ psidiũ i regiõe gabalena: ⁊ vic⁹ grãdis qui sic vocat. k ¶ Matred filię mezaab. Duę mr̃es hic numerant/ ad significandũ mysteriũ: vt aurifex genuisset dispensatricẽ/ ⁊ dispẽsatrix dñi benignitatẽ. q2 ex pfunditate sensus nascit facũda locutio: q̃ fidem mundã gr̃a dei pmereт gignere in cordib⁹ auditorum. l ¶ Duces p re. Notãdũ q̣ prius reges dixit de edom/ postea duces cũ prius fuerũt: quoz quasdã mr̃es nomiat: vt oolibama ⁊ thãna. m ¶ Dux aliba. Aluha i genesi legit: cui⁹ interpretatio eleuatio: i Paral. aliba. i. sup eã.

☞ Achar q̃ tur

[margin: als tamadan; Gen. 36. c.; Esa. 63. a. Hm Lxx.; Theman; B; Madian; Exo. 2. c.; Gen. 36. c.]

a sephi ⁊ onã. Filij sebeon/ ahaia
a ¶ de q̃ i Genesi dr: q̣ iuẽit aq̃s calidas i solitudie cũ pasceret asinas pr̃is sui sebeõ
et ana. Filij ana/ dison: Filij di- b son hamarã ⁊ eseban/ et iethran et charran. Filij eser: balaan et c çaban ⁊ iachã. Filij disan: hus ⁊ haran. †Isti sũt reges q̃ iperauerũt i terra edom añq̃ esset rex sup filios isrl. †Bale fili⁹ beor: ⁊
a ¶ vel dennaba: alij dannaba.
d nomẽ ciuitat̄ ei⁹ dẽnaba. Mortu⁹ ẽ aũt bale: et regnauit p eo io- e f bab fili⁹ zarę d̄ bosra. Cũq̃ ⁊ iobab fuisset mortu⁹: regnauit pro g eo husan de terra themanoruz. Obijt q̃z ⁊ husan: ⁊ regnauit p h eo adad fili⁹ badad q̃ pcussit madian in terra moab: ⁊ nomẽ ciui-
a ¶ vicus in terra basan iuxta montez galaad in tribu manasse.
tatis ei⁹ auith. Cũq̃ et adad fuisset mortu⁹: regnauit p eo sem-
a ¶ ciuitas regni edom ẽ circa gebalenen.
la de masreca. Sz et semla mortuus est: et regnauit pro eo saul i de rooboth/ quę iuxta amnẽ sita est. Mortuoq̃ saul regnauit p eo baalana fili⁹ achobor. Sed ⁊ hic mortuus est: ⁊ regnauit p eo
a ¶ precipuus. ¶ adad hic condidit vrbem phau in regione gabaletica.
adad: cuius vrbis nomen fuit phau: et appellata est vxor eius
a ¶ benignitas domini.
b ¶ dispensatricis. c ¶ aurificis.
k meethabel filia matred/ filię me- l zaab. Adad aũt mortuo duces m p regib⁹ i edõ eẽ cęperũt. Dux thanna/ dux aliba/ dux iethet/ dux oolibama/ dux ela/ dux phinon/ dux ceneç/ dux themã/ dux mapsar/ dux magdihel/ dux hirã. Hi duces edõ.

Ca. II

†Ilij autem
a ¶ duodecim filij iacob.
israel/ ruben/ symeon/ leui/ iuda/ isachar ⁊ çabulõ/ dan ⁊ ioseph/ bẽiamin/ neptali/ gad ⁊ aser. Filij

Nico. de lyra

☙ a ¶ Filij sebeon ahaia et ana. Iste ẽ ana q̃ inuenit aq̃s calidas in solitudine: vt hr̃ Gen. xxxvj. ⁊ ibidẽ fuit expositũ. b ¶ Isti sunt reges. Hic agit de regib⁹ descẽdentibus ab esau. ⁊ h̄ fit specialiter pter honorẽ isaac: vt ostendat reges ab eo pcessisse nõ solũ p iacob de q̃ descẽdit dauid/ sz etiam p esau. Dicunt etiã hebrei: q̣ isti reges de esau descendentes regnauerũt vsq̃ ad tp̃s dauid: q̃ fecit sibi idumęã tributariã: vt habet. ij. Reg. viij. ⁊ abstulit ab eis nomẽ regiũ: ponẽs ibi custodes siue pfectos q̃ redderent ei rõnẽ. c ¶ Et regnauit p eo iobab. Dicũt aliq̃ q̣ iste fuit Iob sic ⁊ pcedẽs. Sz hebrei dicũt ɔtrariũ: dicẽtes q̣ descendit de nachor: vt pdictũ est. ⁊ h̄ videt p h̄ q̣ iob alit scribit i hebreo q̃ iobab: q2 nomen iob icipit p aleph lr̃az iobab v̾o p ioth. d ¶ Et regna. p eo saul. Iste ẽ ali⁹ ab eo q̃ fuit rex i isrl añ dauid. iste eñ fuit idumę⁹/ ⁊ ille iudę⁹. e ¶ Meethabel fi. ma. fi. mezaab. i hebr. habet: Filia meçahab: ⁊ sonat i hebręo/ cuius auz. ⁊ p h̄ designat q̣ pr̄ isti⁹ fuit diues i possessiõe auri: vt dicit glo. hebraica. f ¶ Adad autẽ mortuo. Hic describunt duces edom/ regib⁹ succedentes. g ¶ Dux tham. Dicũt aliq̃/ q̣ thãna ⁊ oolibama sũt noia mulier: q̃ ponunt inter noia ducũ pter act⁹ v̾tutis quos fecerunt. sicut ⁊ delbora int iudices: vt habet Iudic. iiij. Sed h̄ fuit iprobatũ Gen. xxxvj. q̣ thãna ⁊ oolibama q̃ fuerũt mulieres/ pcesserũt reges q̃ fuerũt i edõ. thãna autẽ et oolibama q̃ ponunt hic int duces: fuerunt post illos reges: vt ptz i textu. Et ido dicendũ/ q̣ hic sũt noia viroz. Gen. v̾o. xxxvj. sunt nomia mulieꝝ. q2 sũt ęquoca ad masculũ ⁊ feminã: vt pdictũ ẽ. Aliq̃ v̾o hebrei dicũt/ q̣ sunt noia ciuitatũ vel regionũ: vt sit sensus: Dux thãna. i. ciuitatis vel regionis sic noiatę. ⁊ sic de alijs. sz text⁹ nõ videt bñ ad hoc cõcordare. vñ ɔcludit i fine: h ¶ Hi duces edõ. s. pnominati.

[margin: C; †Gen. 36. c; D; Diuisio; †Gen. 29: g et. 30. c]

¶ Additiões i libros Paralipomenõ incipiũt. j. Paral. j. ca. vbi dr i postil. Ipse genuit heber ⁊c.

Additio. Hebrei ñ sũt denoiati ab heber filio sem: nec ab aliq̃ alio pcedente abraã: sed nominant hebrei ab ipso abraã: nõ ratiõe xprij nois: q2 sic dicerẽt abrei: cũ aleph in pncipio/ nõ aũt hebrei cũ ain. Ratio autẽ hui⁹ denoiatiõis habet plene sup Matth. xxj. ca. in additiõe. ij. vide ibi. Vide replicã generalẽ post. xxx. ca. secũdi toti⁹ hui⁹ positã: vbi p psenti ca. ⁊ ei⁹ additione replicator ad correctorium Gen. x. ca. se remittit.

Ca. II

Filij aũt isrl. Hic ɔsequenter describit generatio ipsius iacoñ: q̃ fuit tota electa i duodecim pr̃iarchis: vt per iudã patriarchã pueniat ad regnuz dauid: de quo est principalis intẽtio hui⁹ libri. Primo q̃ agit de dicta generatione p patriarchas. ⁊ pmo describit ordo generationũ ipsius iudę: eo q̣ d̄ ipõ descendit dauid: de cui⁹ regno pncipaliter intendit. Secũdo simeonis: q̃ partim habitauit in sorte iudę in medio. iiij. ca. ibi: Et filij simeõ. Tertio ruben et gad ⁊ dimidię tribus manasse: q̃ sil̄ habitauerũt vltra iordanẽ. ca. v. Quarto ipsi⁹ leui. ca. vj. Quito isachar ⁊ neptalim ⁊ manassę ⁊ ephraim ⁊ açer: q̃ residui erãt extra sortẽ iuda. vij. ca. Sexto ipi⁹ beniamin. ca. viij. Circa pmuz describit pma generatio iudę vsq̃ ad dauid ⁊ fr̃es ei⁹. Secũdo generatio ipsius dauid. ca. iij. Tertio reuertit scp̃tura ad generatione iudę aliqua addẽdo. ca. iiij. Circa pmũ pmittit. xij. pr̃iarchaz generatio/ cũ dr: Filij autẽ israel/ ruben/ simeõ/ leui/ iuda ⁊c. ⁊ ptz littera. Secũdo describit generatio iudę patriarchę/ cũ dicit: Filij iuda. Et primo ipsius immediate. secundo filiorũ eius/ ibi: Filij autem phares ⁊c. Circa primũ dicit: k ¶ Filij iuda/ her/ onan. Isti duo fuerũt mortui sine liberis: eo q̣ fuerũt mali corã dño: vt hr̃ Gen. xxxviij.

C ☙ Hi tres nati

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

E F a Achar q̄ tur.isrł. Achar q̄ ⁊ achan i Josue ð͛.i. Ca.II
Jos.7.a coluber isidiās. Achar turbat⁹:q͛ ꝑ auariciā insidiabaṫ furto aliq̄d rapē ð anathemate:deph̄ēsus i scelere turbat⁹ ē i vltiōe.
Mystice Mystice innuēs:q͛ q̄ post fidei idumētū ꝯuersatiōis sęcłaris cultū iducit:q̄si palliū ð anathēate tollit. Jlle q̄z de anathēate tollit hiericho/q̄ hereticoꝝ dogmata vł sęcłariū lr̄aꝝ supstitiosa i eccłiaz inducit. hec ē ei regła aurea luculēto ꝯmōe apta/ta. Hāc furati sūt arrius/marciō/⁊ aliȷ̄ q̄ pħoꝝ sectā nō recte conati sūt iducere i eccłiaz: vt młti ꝑ eos perirēt. Jō abiecti aceruo lapidū.i. młtitudie pctōꝝ extīcti sūt. b Calubi.i.canis me⁹:q̄ ⁊ caleb .i.canis/vn⁹ de exploratorib⁹. Esrō q̄z ⁊ iephone idē ē. vñ caleb fili⁹ esrō: et aliq̄ñ fili⁹ iephone legiṫ. c Jsai aūt genuit. Jn libro regū ð͛ h̄re isai octo filios: i paralipomenō nō ampli⁹ q̄ȝ septē. Sed dicūt hebręi nathā ꝓphetā filiuz samaa/(vł sammaa/vł simmaha) filiȷ̄ isai: quē i locum filiȷ̄ educauit ⁊ nutriuit/ iṅ filios numeratū. Jnṫ filios q̄z isai nathan ad/
1.Re.16.b duct⁹ ē ad samuelē:q̄ ⁊ ionathā/q̄ ꝑcussit leonē. Et sciendū/q͛ vbi ꝓpħa vocaṫ: na thā scribiṫ/nō ionathan. d Jether. Jn regū iethra israelites. s₃ meritoꝝ q̄li/tas diuersitatē noīm facit:nā iethra resi duū interp̄taṫ:iether v̄o modicū residu um:⁊ residuo iūgiṫ israelitis/modico re siduo hismaelitis. e Ephrata. Hec est maria soror moysi/maṫ hur/patrł hu
Exo.17.c ri/aui beseleel. Hur v̄o est q̄ cum aaron sustinebat manus moysi pugnāte iosue.
F Jair

a ¶ de his plenissime i Geñ. scriptū est.
b ¶ vel anan.
iūda:her/ōnan ⁊ sela:† Hi tres na a ti sūt ei de filia sue chananitidis. Fuit aūt her ꝑmogenit⁹ iuda:ma lus corā dn̄o:⁊ occidit eū.† Tha b
a ¶ de his q̄z in genesi multa sc̄pta sunt.
mar aūt nur⁹ ei⁹ pepit ei phāres ⁊ çara. Oēs ḡ filiȷ̄ iuda q̄nq̄ȝ.† Fi/ c
a ¶ ał's amul.
liȷ̄ aūt phares:esrom ⁊ chāmul. Filiȷ̄ q̄q̄ȝ çare:çāri ⁊ ethā ⁊ emā:
a ¶ ał's daman. ¶ ał's darda.
chalcal q̄z ⁊ dāran siṫ q̄nq̄ȝ.† Fi/ d
a liȷ̄ charmi:achar q̄ turbauit isrł ⁊ e f peccauit i furto anathematł. Fi/ g
¶ ał's an.
liȷ̄ ethā:açarias. Filiȷ̄ aūt esrom h i q̄ nati sunt ei:ieramehel ⁊ ram et k
¶ ał's caleph.
b calubi:hic est caleb. Porro ram genuit aminadab: aminadab aūt genuit naason/ꝑncipē filioꝝ
a ¶ .i.par.i ruth v̄o ð͛ salmō.i.pacificus.
iuda. Naason q̄z genuit salmā:ð q̄ ort⁹ ē booç. Booç v̄o genuit l
c obed:q̄ ⁊ ip̄e genuit isai.† Jsai āt genuit ꝑmogenitū heliab: secū/
a ¶ ał's sāma. ¶ ał's sāmaa. ¶ ał's samaa.
dū aminadab: tertiū simmāha: quartum nathanabel: quintum saddai: sextum ason: septimum m dauid:q̄rū sorores fuerūt saruia ⁊ abigail:filiȷ̄ saruię:abisai:ioab et asahel tres. Abigail āt genuit
d amasa:cui⁹ pater fuit iether his/ n maelites. Caleb v̄o fili⁹ esrom ac o cępit vxorē noie açuba:de q̄ ge/nuit hierioth. Fuerūtq̄ȝ filiȷ̄ ei⁹ ia ser ⁊ sobab ⁊ ardō. Cūq̄ȝ mortua fuisset açuba: accępit vxorē ca/ p
a ¶ postq̄ȝ mortua ē açu/ba de ephrata nati sunt filiȷ̄.
e leb ephrata:q̄ pēpit ei hur. Porro hur genuit vri:⁊ vri genuit be/

Nico.de lyra

a Hi tres nati sūt ei de filia Sue cha. Ex q̄ dicūt aliq̄: q͛ Sue ē nomē vxoris ipsi⁹ iudę. sed h̄ fuit iprobatū Geñ.xxxviii. ⁊ ostensū/q͛ ē nomē patris
E vxorł iudę. ⁊ ꝓpṫ h̄ debet h̄ poni chana nitide/referēdo ad filiā Sue:q̄ fuit vxor iudę: ⁊ fuit ð genere chanaā. b Thamar autē nurus eius pepit ei phares ⁊ zarā. quos cōcępit de socero suo simulās se esse meretricē: eo q͛ iiuste de/tinebatur in viduitate: vt habetur Geñ. xxxviii. c Filiȷ̄ autez phares. Hic agiṫ ð generatiōe filioꝝ iudę. ⁊ ꝑmo ipi/
Diuisio us phares et çare. scd̄o filioꝝ ipsorū/ibi: Filiȷ̄ charmi. Circa ꝑmū ð͛: Filiȷ̄ autē phares/esrom ⁊ chamul. filiȷ̄ q̄z za re/zā. ⁊ ethā ⁊ emā/chalcal q̄z ⁊ da ra. Dicit h̄ glo. hebraica: q͛ isti q̄ttuor vltimi sunt illi iidē/de q̄b⁹ ð͛.iii. Regł.iiii. q͛ salomō erat sapientior ethā ezraitę/ ⁊ eman ⁊ chalcal ⁊ darda filiȷ̄s maol. S₃ glosa hebraica sup locū illū.iii. Reg.iiii. dicit: q͛ illi quattuor fuerūt leuitę ⁊ cātores in domo dn̄i:isti autē q̄ttuor h̄ noīa/ti fuerūt de tribu iuda/descendentes ab eo ꝑ çarā filiū eius: vt p̄z i textu. Jlli autē de tribu iuda nō admittebanṫ i domo dn̄i ad officiū leuitaꝝ. Jtē illi dicunṫ filiȷ̄ maol/isti v̄o filiȷ̄ çare. Ex q̄bus p̄z q͛ isti sūt aliȷ̄ ab ilł. d Filiȷ̄ char. Hic ꝯñr
Diuisio agiṫ de generatiōe filioꝝ phares ⁊ çare. ⁊ ꝑmo de generatiōe filioꝝ çare. scd̄o de generatiōe filioꝝ phares/ibi: Filiȷ̄ aūt esrō. Circa ꝑmū ð͛: Filiȷ̄ charmi: qui fuit filius çabdi filiȷ̄ çare: vt habeṫ Josue.vii. e Achar. Jste Josue.vii. vocaṫ achan: ꝑut ibi plenius fuit ostensuz. ⁊ in aliq̄bus locis vocaṫ achor. Jdē eñ nomen hebraicū frequēter variaṫ: vt dictū est ca. p̄cedenti. f Qui turbauit israel. furādo rem consecratā domino: vt habeṫ Josue.vii. g Filiȷ̄ ethan. qui fuit fili⁹ çare h Azarias. Hoc exponiṫ dupliciter. Uno mō q͛ poni/tur hic plurale ꝑ singulari.s. filiȷ̄ ꝑ filius. Alio mō q͛ licz solus açarias tanq̄ȝ principalior nomineṫ: tamē aliȷ̄ fr̄es eius subintelligunṫ: q͛ auctor huius libri breuiter ⁊ q̄si chronice loquiṫ.
Filiȷ̄ autē

i Filiȷ̄ aūt esrō. Hic ꝯñr agiṫ de generatiōe duoꝝ filioꝝ phares diffusi⁹. ⁊ ꝑmo de generatiōe esrom de q̄ descendit dauid. scd̄o de generatiōe caleb: q̄ facta notabilia fecit: vt h̄r i li. Josue/⁊ lib. Judicū/ibi: Caleb v̄o. Circa ꝑmū ð͛: Filiȷ̄ autē esrō q̄ nati sūt ei/ieramehel ⁊ ram. iste vocaṫ arā: Mat.i. k Et calubi. iste ē caleb. l Booz v̄o genuit obed. Tres fuerūt booç/au⁹/pater et fili⁹: sicut fuit declaratū pleni⁹ Ruth vltł. ⁊ Mat.i. ⁊ cōprehēdunṫ hic sub vno noie. quoꝝ ꝑmus fuit filius salmō. Tertius v̄o genuit obed. m Septimū dauid. Cōtrarium videṫ.i. Regū.xvi. ⁊ .xvii. vbi diciṫ q͛ isai habuit octo filios: et dauid fuit vltim⁹: ⁊ sic fuit octau⁹. Dicendū q͛.i. Reg. in ter filios isai cōputaṫ ionathan fili⁹ samaha fratris dauid: quem isai nutrierat inter filios suos: ⁊ eū adoptauerat i filiū: ⁊ ꝯm h̄ dauid diciṫ octauus filius. Hic aūt enumeranṫ solum filiȷ̄ isai naturales: ⁊ sic dauid ē septimus. Sequiṫ. n Cuius pater fuit iether hismaelites. Dicunt aliqui hebręi: q͛ iste iether fuit ð filiȷ̄s hismael: sed dimissa gentilitate cōuersus fuit ad ritū iudęoꝝ. retinuit tñ sibi primū cognomē: sic Mar. xiiii. a. vocaṫ simon leprosus quez dn̄s curauerat a lepra: tñ retinebat sibi cognomen leprosi. Aliȷ̄ dicūt q͛ fuit iudeus natione: sed iuit ad peregrinandū in terrā hismaelitaꝝ: sicut elimelech in terrā moab: vt habeṫ Ruth.i. ⁊ inde traxit illud cognomen. o Caleb v̄o. Hic cōseq̄nter describunṫ generatiōes ipsi⁹ caleb. ⁊ diuidiṫ in tres ꝑtes: q͛ ꝑmo describit ꝑtē generationis caleb. scd̄o reuertiṫ sc̄ptura ad describendū generationē esrō/ibi: Post hec ingressus ē esrō: vt inde trāseat ad generatiōes alioꝝ filioꝝ esrom/ibi: Nati sunt aūt. Circa ꝑmū ð͛: Caleb vero filius esrō accępit vxorē noie azuba. Dicit glo. hebraica sup.i. Para. ca.ii. q͛ caleb habebat tm̄ octo annos qñ accępit istā açubā: ⁊ genuit ex ea ieriotħ: q̄ natus est nono anno ętatis caleb. Qd̄ nō videṫ satł cōueniēs/q͛ in tali ętate genuisset caleb: Et q͛ tūc tardius accipiebāt vxores viri q̄ȝ mō. Sed h̄ incōueniens/⁊ alia q̄ sequunṫ dicūt hebręi ad saluādū/licz male ꝯm veritatē intellectū sc̄pturę. ⁊ subdiṫ. p Accępit vx. caleb ephra. Dicit h̄ glo. heb. quaz aliq̄ expositores nr̄i sequūṫ/⁊ male sicut credo: q͛ hec fuit maria soror moysi: ⁊ q͛ caleb. x. annorū existens genuit ex ea hur: ⁊ hur octo annoꝝ genuit vri: ⁊ vri octo annorū genuit beseleel: q̄ fecit tabernaculū: vt habeṫ Exo.xxxi. Sed i hac glo. includunṫ multa incōueniētia: Primū ē ð mr̄imonio caleb ⁊ marię: q͛ caleb i exitu ð egypto erat tm̄.xxxix. annoꝝ. qd̄ p̄z: q͛ āno sequenti missus fuit ad explorandū terrā: vt h̄r Nu.xiii. ⁊ tūc fuit.xl. annoꝝ tm̄. vt habeṫ Josue.xiiii. Maria autē in exitu de egypto erat.xcv. annoꝝ vel circiter. Qd̄ ꝓbatur sic: q͛ moyses i exitu de egypto fuit.lxxx. annorū: vt h̄r Exo.vii. Jn natiuitate v̄o moysi maria iā erat.xv. annorū vel circiṫ: q͛ erat ita magna ⁊ sagax/q͛ iuit ad ꝯsiderādū qd accideret ð moyse exposito i flumie: ⁊ suasit filię pharaonis vt q̄rereṫ młier hebręa ad nutriēdū eū: vt h̄r Exo.ii. ⁊ sic maria fuit.xcv āoꝝ vel circiṫ qñ caleb fuit.xxxix. ⁊ iō si accępit eā.x. annoꝝ existēs: seq̄ṫ q͛ tūc maria fuit.lxvi. āoꝝ: qd̄ ē satł derisibile: q͛ młier tā sc̄tā ⁊ ꝓphissa ⁊ tā antiq̄ nupsisset cū puero.x. annoꝝ. Scd̄m incōueniēs est: q͛ statim ex ea genuisset hur. tū q͛ ꝯm naturā nō erat i eo v̄t⁹ generādi: ⁊ i ea trāsierat tp̄s ꝯcipiendi. Tertiū ē q͛ hur ⁊ vri genuissent existentes octo annoꝝ tm̄: nisi ponaṫ miraculū: qd̄ nō videṫ necessariū. Nec ē verisimile q͛ sc̄ptura

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

a ¶ Jair. Hic iudex fuit post thola: et iudicauit isrl'. xxij. annis: habēs filios. xxx. pncipes ciuitatuz. xxx. q̄ ab ipso noiate sunt: sicut i libro Judicū legit. (Judic. 10. a)

b ¶ Nati sunt. Hacten⁹ scriptor historię texuit generationē duoꝝ filioꝝ esrom duorum posterioꝝ. i. arā ꝛ calubi: de q̄bus p̄us narrauit: q2 regiā ꝛ sacerdotalē quoq̄ mō voluit inotescere dignitatē. Nūc aūt ad pmogeniti. i. ieramehel genealogiā redit.

c ¶ Onā. Hic ab onā filio iudę nomen accępit. s3 differūt: q2 p nun fili⁹ iudę: fili⁹ ieramehel p mem scribit.

d ¶ Sesā. Hūc hebręi dicūt eē elimelech virū noemi p̄rez maalō ꝛ cheliō: ꝛ iō scriptū i sequētib⁹ innuit/ ꝙ sesan nō habuerit filios sed filias: q2 duo filij eius absq3 liber' mortui sūt. (Ruth. 1. a)

e ¶ Hebrō. Ciuitas in q̄ regnauit dauid septē annis añq3 regnauit i hierl'm. Significat hęc loca noia accępisse a posteris caleb: q̄ hebron ꝛ suburbana ei⁹ in sortē accępit. (2. Re. 2. c)

Ni. de ly. Hi erāt ✱ ꝙ scriptura ista miracula tacuiss3 i trib⁹ dict' generatōib⁹. Quartū ē ꝙ beçeleel feciss3 tabernaculū cū eēt. x. ānoꝝ vl' parū plus: cū tñ Exo. xxxvj. dicat vir sapiēs: qd nō pōt dici ď puero. x. an. Qr aūt sequat ad p̄dictā glosā ptz sic: q2 ƀm eā caleb. x. ānoꝝ genuit hur: ꝛ hur viij. an. vri: ꝛ vri. viij. an. beçeleel: ꝛ sic a natiuitate caleb vsq3 ad generationē beseleel fluxerūt anni. xxvj. ꝛ tp̄s in q̄ hur ꝛ vri fuerūt i vtero matꝝ suaꝝ añq3 essent nati. s. xviij. mēses q̄ faciūt annū ꝛ dimidiū. et sic tūc caleb fuit. xxvij. an. ꝛ dimidij. Si igit cū ħ ponat tp̄s nouē mēsiū a generatiōe beçeleel vsq3 ad ei⁹ natiuitatē/ ꝛ. x. an. vitę ei⁹: habemus. xxxviij. an. ꝛ tres mēses. Cū igit icępit facere tabernaculū. xxxix. vitę caleb: vt dictū ē. s. habet ꝓpositū. s. ꝙ beçeleel habebat tm̄. x. an. vl' paꝝ plus/ qñ icępit facere tabernaculū. q2 icępit facere. xxxix. an. ipi⁹ caleb/ mēse. vij. vt dicūt hebręi. Igit ad ista incōueniētia euitāda/ et alia quę possnet sequi ex prędicta glo. dicendum: ꝙ ephrata quę hic dicitur vxor caleb nō fuit maria soror moysi: sicut dictum fuit Exod. xvij. nec iste beçeleel q̄ descēdit ď caleb fecit tabernaculū. ꝛ p ɔñs ꝙ hur/ vri ꝛ beçeleel q̄ ħ ponūt descēdisse de caleb/ fuerūt alij ab ill' q̄ ponūt Exo. xxxj. licet isti ꝛ illi fuerint de tribu iuda: q2 i eadē tribu erāt multę cognatiōes. ꝛ nō ē incōueniēs ꝙ i duab⁹ cognatiōib⁹ eiusdē trib⁹ auus/ pater ꝛ fili⁹ sil'r noiēnt in vno tpe vel diuersis. Nec mirandū ꝙ pictū fuit Exo. xvij. hur auū beçeleel

---

a ¶ filij manasse filij

çeleel. Post hęc igressus ē esrō ad filiā mãchir iosephi: q̄ vltra iordanē accepit hereditatē in terra galaad. p̄ris galaad: ꝛ accępit eā cū eēt ānoꝝ sexagita: a q̄ pepit ei segub. S3 segub genuit iair. Et possedit vigititres ciuitates i t'ra galaad. Cępitq3 (¶ al's aran.) gessur ꝛ arā oppida iair/ ꝛ canath ꝛ viculos ei⁹ sexagita ciuitatū. Oēs isti filij machir p̄ris galaad. (a ¶ Post mortē p̄ris caleb sociauit sibi ephratam: sed vtrum i egypto an i deserto nō apparet.) Cū3 aūt mortuus eēt esrom/ ingressus ē caleb ad ephrata: habuit q3 esrom vxōrē abia (a ¶ vtz inter ceteras: an post ceteras vxores/ nō euidenter ostēditur. ¶ ciuitas.) b q̄ pepit ei assur patrē thecue. Nati sūt aūt filij ieramehel pmogeniti esrom: ram pmogenitus eius: ꝛ buna ꝛ arā ꝛ ason ꝛ achia. Duxit q3 vxorē alterā ieramehel noīe atthara: q̄ fuit mater onam. Sed ꝛ filij ram primogeniti ieramehel (¶ al's ioamin: al's ioanim.) c fuerūt mooç ꝛ iāmin ꝛ achar. Onā āt habuit filios semei ꝛ iuda. Filij āt semei nadab ꝛ abisur. (¶ al's abigail.) Nomen v̄o vxoris abisur abiahil: q̄ peperit (¶ al's achabon: al's aahobbā.) ahobban ꝛ molid. Filij aūt nadab fuerunt saled ꝛ apphaim. Mortu⁹ ē aūt saled absq3 liberl'. Fili⁹ v̄o apphaim iesi: q̄ iesi genuit sesan. (a ¶ al's abalai: al's oali.) d Porro sesan genuit odhali. Filij autem iadai fratris semei/ iethar ꝛ ionathan. Sed et iether mortu⁹ ē absq3 liberis. Porro ionathan genuit phalech ꝛ çiça. Isti fuerūt filij ieramehel primogeniti esrom. Sesan autē nō habuit filios: sed filias: ꝛ seruū egyptiū noīe ieraa. Deditq3 ei filiā suā vxorē: q̄ peperit ei ethei. Ethei aūt (a ¶ al's çabud. ¶ al's çabad.) genuit nathan: et nathan genuit çabãb. Zabab (a ¶ ophel. ¶ al's ophial.) autē genuit ophãl: et ophal genuit obed: obed genuit iehu: iehu genuit açariam: açarias genuit helles: ꝛ helles genuit helaça: helaça genuit çiçamoi: çiçamoi genuit sellum: sellū genuit ithamian: ithamiā autē genuit elisama. (a ¶ vl' ieramel/ vl' meli/ vel muhel/ vl' muheli/ vl' mehel.) Filij autē caleb fratris ierãmehel † mesa p̄mogenitus eius: ipse est pater çiph filij maresa (¶ nomē loci: a q̄ çiphei q̄ dixerūt sauli: Nōne dď abscōdit⁹ est apď nos? a ¶ ciuitas. b ¶ al's taphna. al's taphephu.) e patris hebrōn. Porro filij hebron/ chore ꝛ tãphu et recen et samma. Samma autem genuit raam (a ¶ al's hierchaam.) patrem hierãchaam: ꝛ recen genuit sēmei: filius sēmei/ maon/ ꝛ maon pater bethsur. Epha autem concubina caleb peperit arā et (¶ al's mosa. ¶ al's geçen.) musa ꝛ geçeç. Porro arā genuit ięçen. Filij iahaddai: (a ¶ Hic iterpretat tonsor. vñ putatur a iudeis eē nabal carmeli: q̄ tondens oues suas/ nūcios dauid cōtumelijs affecit. ¶ al's çephū.) regom et ioathan et gesan et phalech et epha ꝛ saaph. Cōcubina caleb maacha pe-

---

çeleel q̄ fecit tabernaculū: ď tribu iuda fuisse maritū marię: q2 tribus sacerdotalis ꝛ regia sic cōmiscebant per matrimonia.

a ¶ Post hęc ingressus est esrom. Hic reuertit scriptura ad describendū generatiōes esrom alias a p̄dictis.

b ¶ Patris galaad: id est dñi galaad. Erat em̄ ita magnus in terra illa/ ꝙ vocabat eius pater.

c ¶ Quę pepit ei segub. sic em̄ debet scribi per b. in fine/ et nō p p. vel p r. vt habent aliqui libri: ꝛ male.

d ¶ Et possedit vigintitres ciuitates i terra galaad. Queritur hic quomō iste habuit possessionē in terra galaad/ cū esset de tribu iuda ex parte patris: vt dictū est: quę tribus nō habebat ibi possessionem. Ad quod respondet vno modo: ꝙ machir adoptauit patrē eius segub in filiū. Et sic per hāc adoptionē ipse ꝛ filius eius iair habuerūt ibi possessionē. Alio modo/ ꝙ iste iair fuit homo bellicosus: et aliquas ciuitates recuperauit ibidē: quas syri rapuerunt a filijs israel. (Questio)

e ¶ Cū autem mortuus esset esrom: igressus est caleb ad ephrata. In hebręo habet: Ingressus ē caleb ad ephratā. ꝛ ē hic ephrata nomen ciuitatis: quę altero nomine vocabat bethleem. Et est sensus: ꝙ mortuo esrom/ q̄ dominabat in bethleē: caleb filius eius ingressus est illuc tanq3 succedens patri. Scďm aliq̄s hęc ē littera: Et postea mortuus est esrom in caleb ephrata. Et est caleb ephrata nomen villę compositū ex nomine caleb/ ꝛ nomine vxoris suę: i qua mortuus ē esrom pater caleb.

f ¶ Habuit quoq3 esrom vxorē abia. Poterāt em̄ tūc habere plures vxores simul.

g ¶ Quę peperit ei assur patrem thecue: id est dominū talis villę.

h ¶ Nati sūt autē. Hic trāsit ad describendū generationes aliorum filiorū esrō.

i ¶ Filij iera. primogeniti esrō. Ex hoc patet ꝙ aram p quem texit genealogia christi nō fuit primogenit⁹ esrom: sicut nec salomō ipsius dauid.

k ¶ Et buna ꝛ arā ꝛ ason ꝛc. Et patet littera vsq3 ibi. Sesan āt nō habuit filios: Hoc videt cōtradicere ei quod prępositur in textu.

l ¶ Porro sesā genuit oohali. al's ahalei. Dicenduz ꝙ iste oohali mortuus est añ patrem/ et sine liberis. et ƀm hoc dicitur hic/

m ¶ Sesan autez nō habuit filios. sc3 sibi succedētes.

n ¶ Obed genuit iehu. Aliqui libri habent iesu/ et male: quia sic scribitur in hebręo. Sequitur:

o ¶ Maon pat' bethsur: id est dñs vel magnus i tali villa. et eodē mō illud qď sequit:

(al's † mosa)

 ✱ Genuit aūt

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

E a ¶ Hi e. filij ca. Recapitulat generationē caleb ꝺ ephrata quā añ dimisit: qñ hur de ephrata. i. maria sorore moysi gēitū narrauit. b ¶ Cariathiarim. q̄ ⁊ cariathbaal. i. ciuitas sal/tuū vna de vrbib⁹ gabaonitaꝝ i nono miliario eūtib⁹ ab helia diospolim i tribu iuda. c ¶ Bethleē. ciuitas dauid i tribu iude in q̄ dñs nat⁹ ē i. vij. ab helia miliario ꝯ meridioñalē plagā iux̄ viā q̄ du/cit hebrō: vbi sepulchrū iesse ⁊ dauid oñdit: ⁊ mille circit passib⁹ ꝓcul turr̄ ader. i. turr̄ gregis q̄dā vaticinio pa/stores dñice natiuitat̄ ꝯscios añ signi ficās. d ¶ Qui diuidebat di. re. Dimidiū requietionū. i. sortes madi/an iuxta sepulchra p̄riarchaꝝ q̄ sūt in cariatharbe accepit: ⁊ hui⁹ filij fuerūt iethrei ⁊c. Seraitę et esthaolitę noīa locoꝝ sortiti sūt: q̄ sūt sarai ⁊ esthaol: vbi sepult⁹ est sanson. Reqetio eñ se pulchꝝ ꝺr. Alij dimidiū reqetiōis tē/pus dimidiū itelligūt: q̄ filij isrl̄ cępe/rūt terrā ꝓmissionis possidere: ab eo scʒ tp̄e q̄ moyses dedit terrā galaad vltra iordanē/rubē ⁊ gad/ et dimidię tribui manassę: vsq̄ q̄ cętere trib⁹ sor/tes suas accęperūt. In hui⁹ tp̄is me/dietate dicūt sobal esse mortuū: et ita dimidiū reqetionū vidisse. i. ad medi etatē illi⁹ tp̄is ꝑuenisse. ¶ Mystice aūt sobal. i. vana vetustas/vel vectis ad portādū: iudęos significat: q̄ anti/quit⁹ ppl's dei vocabant̄: ⁊ legē lrę ꝑ/mi accęperūt: q̄ libros legis ⁊ ꝓphaꝝ ferebāt: sʒ mysteriū icarnationis chri/sti nō intelligebāt. Vñ dimidiū reqe/tionū. i. historiā viderūt. Ille aūt ple nitudinē requietionū possidet: q̄ post opa bona valde i ęterna q̄ete gaudet. Vel dimidiū reqei videt: q̄ post p̄nt̄ vitę laborē aīę q̄etē habʒ. tūc āt ꝑfecti onē reqetionū videbit: cū et aīa ⁊ cor/pore ꝑfruet̄ ꝑfectiōe q̄et̄. e ¶ Habitātiū in iabes. Tradūt hebręi ia bes fuisse doctorē legis ꝑitissimū: i cu ius ꝯspectu sedebāt filij cinęi: qui ⁊ io bab cognati moysi. Scribę igit̄ dicū tur canētes atq̄ resonātes: q̄ assidue i leg̃ dei locutiōe ꝯsabāt̄. i tabnacul' q̄q̄ cōmoratos regū narrat historia. Iabes christū significat veꝝ magistꝝ sctōꝝ laudes deo canētiū. Iabes eñ interp̄tat̄ exiccās: christ⁹ autē flux⁹ car naliū cupiditatū i suis fidelib⁹ exicca/uit. Cinęi. i. possessio vl' possidētes sūt oēs electi. de q̄b⁹ ꝺr: Hereditas mea isrl̄: ⁊ q̄rū possessio dñs ē. Recbab in terp̄tat̄ auriga vl' ascēdēs. Hi aūt ve nerūt de calore p̄ris dom⁹ rechab: q̄ a p̄re luminū gr̄a spūs inflāmati/ꝑ q̄/drigā ꝯtutū in cęlos ascendūt. de q̄bus ꝺr: Quicunq̄ spū dei agūt̄/hi filij dei sunt.

Marginalia: Matth. 2. a — Jos. 15. e — Judic. 16. g — Nume. 32. e. — Mystice — F — Allego. — Esa. 19. d — Ro. 8. c

perit saber ⁊ tharana. Genuit autem a saaph pater madmena. Sue patrem b machbena/et patrem gabaa. Filia c a vero caleb fuit achsa. Hi erāt filij ca/leb/filij hur primogeniti ephrata: so d e b c bal pat̄ cariathiarim/salma p̄r beth/

¶ q̄ ab eo nomē accepit.

leem: ariph pat̄ bethgader. Fuerūt d aūt filij sobal patris cariathiarim: q̄ f

a ¶ al's videbat.

diuidebat dimidiū requietionū/⁊ de g cognatiōe cariathiarim: iethręi ⁊ apu h thęi et semathęi et maseręi. Ex his egressi sūt saraitę ⁊ esthaolite filij sal i ma patris bethleē: et nethophati co/ k l

a ¶ q̄ mutua societate in p̄lijs vtebant̄.

rōnę domus ioab/ ⁊ dimidiū requie m

a ¶ significat eos in loco q̄ ꝺr sepulchꝝ sarai possessiones hr̄e: vnde supra dictū ē q̄ sa/raite ⁊ esthaolite noīa locoꝝ sortiti sunt.

tionis sarai. Cognatiōes q̄ʒ scribaꝝ n e habitātiū in iabes/ canentes atq̄ re/ o

a ¶ q̄ nō habēt hic manentē ciuitatē.

sonātes/et in tabernaculis cōmorā/ p tes. Hi sunt cinęi qui venerūt de ca q r

a ¶ quia de stirpe rechab fuerunt: de quib⁹ nar rat hieremias.

lōre patris domus rechab. Ca. III s

f DAuid vero hos habuit fi t lios q̄ ei nati sunt in he/brō. † Primogeītū am/ g nō/ex achinoen ieçrahe

a ¶ q̄ fuit vxor nabal' carmeli.

b litide. Secūdū daniel ꝺ abigāil car v melitide. Tertiū absalon filiū maa/ x

¶ al's tholomei. ¶ vel ptolomei.

cha filię tholomai reg̃ iessur. Quar y tum adoniam filiū agith. Quintū sa phaciam ex abithal. Sextū iethra/ z

f ¶ Qui diuidebat di. re. i. māsi/onū illi⁹ t̄rę: ⁊ iō ibat ad vidēdū illas māsiōes tāq̄ eaꝝ curā ha bēs. g ¶ Et de co. cariathiarim. supple exierūt. h ¶ Je thręi ⁊ apu. ⁊c. Et seq̄t: Ex his egressi sūt saraitę ⁊ estha holi. i. habitatores sara ⁊ esthabol. Licet eñ filij dan habita/uerint ad tp̄s i ciuitatib⁹ isti⁹ eoq̄ tri bus dan adhuc nō hēbat possessio/nē: vt hr̄ Jud. xviij. tñ erāt i sorte iu dę: ⁊ ꝑtinebāt ad viros ꝺ tribu ei⁹: cu⁹ genealogia h̄ describit̄. i ¶ Filij sal. pa. beth. i. dñi de bethleē. k ¶ Et nethophati. i. alteri⁹ villę sic nominatę: de q̄ fuit baana netho/phatites: q̄ nominat̄ int̄ fortes da/uid. ꝑ. xi. ca. iō s̄bdit̄: l ¶ Corone do. io. h̄ ē. illi q̄ descēderūt ꝺ salma fuerūt viri fortes ⁊ bellicosi tp̄e io/ab/q̄ fuit p̄nceps militię dauid. ⁊ iō ꝑ adiutoriū ipoꝝ coronę. i. victorię augmētatę st̄ domui ioab. m ¶ Et di. re. sarai. i. habitatiōis hui⁹ ciui tat̄ ꝑtiebat ad eos. n ¶ Cogna/tiōes q̄ʒ scri. ha. i ia. i. i domo ia bes seu tabnacul' ei⁹. ⁊ h̄ ē iabes no mē viri: vt videbit̄ ca. iiij. quē dicūt hebręi fuisse othoniel: q̄ fuit perit⁹ valde i lege ⁊ doctor magn⁹. ꝓpter qd̄ cinęi q̄ descenderūt de ietro soce ro moysi: recedētes de ciuitate pal/maꝝ/accesserūt ad istū iabes/vt ab eo addiscerēt legē: q̄ erāt ꝓselyti et cōsisi ad iudaismū. vt dictū fuit Ju dicū. j. ⁊ rōne isti⁹ iabes q̄ fuit de tri bu iuda (q̄ fuit frat̄ caleb: vt hr̄ Ju dicū. j.) fit h̄ mētio de istis cinęis: q̄ nō fuerūt de tribu iuda/sʒ discipuli isti⁹ iabes: q̄ alio noīe dict⁹ ē otho/niel. o ¶ Canētes atq̄ resonā tes. i. legētes i libris leg̃ diuinę: q̄ lectio fit ꝑ modū cant⁹ rōne accēt⁹. p ¶ Et i taber. con. ⁊ nō in domi bus: vt ptʒ Hiere. xxxv. vñ conclu/dit̄: q ¶ Hi sūt ci. i. discipuli ipi⁹ iabes. r ¶ Qui ve. ꝺ ca. i. feruo re religiōis ⁊ deuotiōis. s ¶ Pa tris dom⁹ re. q̄ rechabitę fuerūt valde religiosi ⁊ sobrij: vt hr̄ Hie/re. xxxv. Et iste rechab a q̄ noīati sūt rechabitę/descēdit de ietro. ¶ In ca. ij. vbi ꝺr i posti. Canētes atq̄ resonātes. i. legētes.

Additio. Scripture sacrę te/xt⁹ legit̄ cōiter ab hebręis i suis schol' ꝑ modū cant⁹: nō rōne accēt⁹: q̄ accēt⁹ posset ꝓpe seruari sine cātu. sed h̄ fit rōne sniẽ: vñ ⁊ vt ē notū perit̄ in illa lectura: vñ ⁊ alio cātu vtunt̄ i psalterio/ alio i ꝓphetis/alio i lib. iob/alio ꝯo i lib. Prouerbioꝝ/⁊ h̄mōi. licet q̄ ad accentū vniformit̄ se habeāt in oīb⁹ libris. ⁊ de h̄ cātu in telligendū ē qd̄ h̄ dicit̄: Canētes.

Marginalia: Osee. — 3. Reg. — Aug — Gen. — h — Hiere. — Diuisio

Ca. III

DAuid vero hos ha. ⁊c. Redit ad explicādā ꝓgeni em dauid: quaʒ añ dimisit/cū sobolē amrā filij esrō enūerās ꝑuēit ad isai ⁊ ad filios eius/q̄ꝝ ꝺ nouissi m⁹. g ¶ Jezrahelitide. Ra. Jeçrabel ciuitas ē i q̄ hītauit naboth quē occidit ieçabel. h ¶ Daniel. Ra. Daniel q̄ i lib. Regū. cheleab. i. vidicās p̄reʒ: q̄ p̄ʒ hebręos disceptās cū mi phiboseth ꝺ q̄stiōib⁹ leg̃ victor apꝑuit: ⁊ p̄reʒ in eo vlcisci ni/sus est: ne irrideret̄ i disputādo ab hoīe debili vir bellicosus.

De egla vxore

Marginalia: 3. Reg. 21. d — 2. Reg. 3. a

Nico. de lyra

a ¶ Genuit āt saaph p̄r m. ⁊ qd̄ s̄bdit̄: b ¶ Sue pa trē mach. ⁊ pa. ga. noīa sūt villaꝝ. Ista tñ gabaa ē alia ab il/la gabaa q̄ fuit i tribu beniamin. c ¶ Filia ꝯo ca. fu. ach/sa. q̄ fuit vxor othoniel: ꝺm q̄ hr̄ Jos. xv. ⁊ Jud. j. d ¶ Filij hur primo. ephrata: ⁊ nō caleb: q̄ añ habuit filiū de açuba noīe ieriotb: vt ꝑdictū est. e ¶ Sobal p̄r cariathiarim. i. dñs vel famosus: i villa sic noīata. ⁊ eodē mō qd̄ subdit̄: Pat̄ bethleē

Ca. III

DAuid vero ⁊c. Hic ꝯñr describunt̄ generatiōes ipsi⁹ dauid: de q̄ p̄ncipalit̄ intēdit iste liber. et p̄mo describit̄ generatio ei⁹ vsq̄ ad salomonē. scd̄o ꝺ sa lomone vsq̄ ad trāsmigrationē i babylonē/ibi: Fili⁹ aūt salo monis. tertio post dictā trāsmigrationeʒ/ibi: Filij iechonię. Circa p̄mū ꝺr: t ¶ Dauid vero hos ha. fili. ⁊c. Sequit̄: v ¶ Secūdū daniel de abi. Iste vocat̄ cheleab. ij. Re. iij. a. fuit eñ binomi⁹. Cui⁹ cām dicūt hebręi. q̄ dauid post mor/tē nabal cito accępit abigail/⁊ eā ipregnauit. ⁊ cū nat⁹ fuisset puer: aliq̄ derisores dicebāt q̄ erat fili⁹ nabal: ꝓpter qd̄ dauid noīauit eū daniel: q̄ interp̄tat̄ iudiciū dei/dicēs: Judicet de⁹. i. oñdat ꝑ euidēs signū cui⁹ iste puer ē fili⁹: ⁊ tūc deo faciente facie pueri assimilata ē faciei dauid: ⁊ tūc noīauit eū cheliab/q̄ interp̄tat̄ q̄si pater. i. silis p̄ri. x ¶ Tertiū absalon. qui cōiurauit cōtra patrē suum dauid: vt habet̄. ij. Regū. xv. ca. y ¶ Quartum adoniā filiū agith. qui voluit regnare pa tre dauid nesciēte: vt hr̄. iij. Reg. j. z ¶ Sextū ie. ꝺ eglā: id est michol

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

a ¶ De egla vxore sua. Querit cur hec egla sola vxor dauid dicat? Sed hec est michol: que inter multas sola vxor dr: qr eā in adolescentia primā accepit vxorē: q̄ in partu occubuisse dicit. Egla vō interpretat vitula: que significat synagogā: q̄ legis iugū suscepit/ sz lasciuiēdo corrupit. vñ: Ephraim vitula docta/ diligere trituram. Hāc noster dauid accepit: qñ eā sibi in testamento dato copulauit. In partu occubuit: qr apparēte vbo dei in carne/ et euāgeliū pdicāte: cū p fidē bonoꝝ operū sobolē gignere debuit: scādalicata i passiōe ei⁹ sibi mortē eternā asciuit. b ¶ In hebron: vbi regnauit septē annis et sex mensibus rc. Quid p regnum dauid in hebron vel in hierusalē acciperatur/ librū regū exponēdo pstrinximus. Scptū est in sequētib⁹. Oīne tēp⁹ q̄ regnauit dauid. xl. anni. regnauit ihebrō vij. annis: in hierl'm. xxxiij. Vñ q̄rit/ cur nō i summa. xl. anni ⁊ sex menses numerētur? Hebrei aūt dicūt: qr dauid absalon filiū suū fugerit sex mēsibus: eosq͡ merito a summo regni ei⁹ exclusos. Dicunt etiā: q sex mēsibus in hebron infirmitate corpis laborauerit: ⁊ ideo in regno nō recte cōputari. Extunc enim dicunt eū regnasse in hebron: exquo victꝰ amalechitis d̄ spolijs eoꝝ misit senioribus iuda: his. s. qui erāt i hebrō ⁊ alijs. c ¶ Omnes hi filij dauid absq͡ filijs concubinarū: habue. so. tha. Quia omnes filij christi eternā palmā expectāt. Sz excipiunt filij ꝯcubinaꝝ: qui nominatim inter ceteros nō meruerunt numerari. Iudei enim heretici vel schismatici huius societatis cōsortium habere nō pñt. Celestis em̄ regni glīa filios dauid de nobili tm̄ coniugio expectat. Nō em̄ heres erit filius ancille cū filio libere. d ¶ Filij autem iosie. Ra. Quattuor filij iosie legunt hic: sed in fine hui⁹ libri/ ⁊ in lib. Regū/ vbi successio regū/ numerant tres tm̄. primus ioathan. secūdus eliachim: quē nechao rex egypti verso noīe vocauit ioakim. tertius sedechias. Iohannā et sellū nō legunt ibi. vñ hebrei opinant q iohannā filius pmogenitus iosie ioachaz sellū dictus sit. vñ Hiere. Hec dicit dñs deus ad sellum filium iosie regez iuda: qr egressus est de loco isto/ nō reuertet rc. Sellū nāq͡ interpretat trāslatus. Qr aūt dicit de ioachim natū iechoniā ⁊ sedechiā. Iechonias idē est qui ⁊ ioachin: qui post patrē ioakim regnauit in hierusalē mēsibus tribus ⁊ diebus decē. Sed ioakim q̄ ⁊ eliachim: nabucho. catenatū duxit in babylonē cū pte vasoꝝ domus dñi: cuz quo ecechiel adhuc puer trāslatus est: vt Iosephus testat. Daniel quoq͡ ⁊ ananias ⁊ azarias ⁊ misael: sicut in pncipio danielis ostēdit. Licet quidā eos cū iechonia filio ioakim trāslatos esse affirment: qr ⁊ hunc nabucho. trāstulit in babylonē cū reliqua parte vasorum dñi/ ⁊ thesauris domus regie/ ⁊ matrē regis ⁊ eunuchos eius/ ⁊ iudices terre/ ⁊ omnes fortes exercitus. x. milia: p quo substitut⁹ ē mathathias/ q̄ ⁊ sedechias patruus eius filius iosie: qui ⁊ similiter trāslatus est i chaldeos. e ¶ Asir salathiel/ melchiram/ phadaia/ sennaser rc. Hec vō nomia vnius hominis sunt/ vt hebrei volunt: ipse est phadaia pater zorobabel ⁊ semei. Vñ in esdra ⁊ in mattheo zorobabel salathiel scribitur. Et interpretat phadaia redemptus dñi. Asir carcerat⁹. Salathiel frutex dñi: q̄ oīa ꝯueniūt. doctorib⁹ sctis: q̄ꝝ officio ecclīastic⁹ ppl's generat: q̄ diūsis afflictiōib⁹ castigati p grāz dñi redēpti/ germina vtutū tā i se q͡ȝ in subditis pferunt.

Sennaser ⁊ ie

a ham de egla vxore sua. Sex ergo nati sūt ei in hebrō: vbi regnauit septē annis/ ⁊ sex mēsib⁹. Triginta aūt et trib⁹ annis regnauit i hierl'm. Porro in hierl'm nati sūt ei filij/ samaa ⁊ sobab ⁊ nathā ⁊ salomon/ q̄ttuor de bethsabee filia amihel. Iebaar q͡ȝ ⁊ helisama et

a ¶ Hi duo nō numerant i libro regū.

eliphaleth et nōge et napheg et iaphie: necnon elisama/ eliade et

a ¶ qr oēs fila christi eēnā palmā expectāt.

eliphaleg/ nouē. Omnes hi filij dauid absq͡ filijs concubinarū: habueruntq͡ sororē thamar. Fi-

a ¶ Generationē dauid numerat p regum successionē vsq͡ ad trāsmigrationē babylonis: sicut in libro regū.

lius aūt salōmonis roboam: cuius abia filius genuit asa. De hoc quoq͡ natus ē iosaphat pater ioram: qui iorā genuit oziā: ex quo ortus ē ioas. Et huius amasias filius genuit azariā. Porro azarie filius ioathan pcreauit achaz patrem ezechie: de quo natus est manasses. sed ⁊ manasses genuit amon patrē iosie. Filij autē iosie fuerunt primogenit⁹ iohannan: secundus ioachim: tertius sedechias: quartus sellum. De ioachim nat⁹ ē iechonias ⁊ sedechias. Filij iechonie fuert asir: sala-

Nico. de lyra

✱ .i. michol: q̄ vocat h̄ egla. i. vitula ꝓpt ei⁹ insolentiā despiciēdo dauid: vt hr. ij Reg. vj. a ¶ Vxore sua. Quia fuit pma eius vxor et pncipalis: ideo noiat vxor dauid pre ceteris. b ¶ Samaa ⁊ sobab ⁊ nathan ⁊ salo. q̄ttuor de bethsabee. Contrariū videt Prouer. iiij. a. vbi dicit Salomon: Ego fui vnigenitus ⁊ tenellus corā matre mea. Ex quo videtur: q licet dauid habuerit alios filios de alijs vxoribus: tñ fuit vnigenitus ipsi bethsabee ⁊ dauid simul iunctis. Alius em̄ filius quē genuit dauid de ea in adulterio non computat hic. tū qr adulterinus: tum qr fuit mortuus añ. viij. diē/ ⁊ p ꝯsequēs incircumcisus: ⁊ sic nō ptinēs ad pplm iudaicū: qr circūcisio est signū diuidēs isrl'a gentibus. Et idō de alijs tribus filijs bethsabee hic nominatis/ dicendū q fuerūt filij naturales vrie/ ⁊ adoptiui ipsius dauid: q̄ mortuo vria accepit vxorē eius bethsabee/ et eius filios adoptauit. c ¶ Filia amihel. Iste. ij. Re. xj. vocat heliā: qr fuit binomi⁹/ sicut ⁊ multi alij. d ¶ Oēs hi fi. dauid absq͡ fi. con. Iste fuerunt vxores dauid: nō tñ ita pncipales sicut alie: ppter qd dicunt hic cōcubine. e ¶ Habueruntq͡ sororē tha. s. ex pte patris: sed fuit soror absalon ex parte patris et mris. f ¶ Filius aūt salomonis roboā. Hic ꝯsequēter describit generatio dauid a salomone vsq͡ ad trāsmigrationē babylonis: ⁊ mores ⁊ opa hic noiatoꝝ describunt. iij. Re. ⁊ iiij. g ¶ Filij aūt iosie fuerūt pmogenit⁹ iohannā. iste vocat ioachaz. iiij. Regū xxiij. nec fuit pmogenit⁹ i etate: qr erat xxiij annoꝝ tm̄ cū regnare cepisset: ⁊ tribus tm̄ mēsibus regnauit. cui successit ioakim frater eius. xxv. annoꝝ existēs: vt dr ibidē. ⁊ ideo dr hic primogenit⁹ dignitate: qr de filijs iosie pmus regnauit. h ¶ Tertius sedechias: quartus sellum. De isto q̄rto nō fit mentio. iiij. Regū inter filios iosie. et ideo dicunt aliqui: q iste sellū fuit idē cuz sedechia. Et dr idē terti⁹ ⁊ quart⁹ diuersis respectibus. qr dicit tertius inter filios iosie: sed dicit q̄rtus in regia dignitate: qr post ioakim fratrē eius regnauit iechonias filius ioachim: cui successit sedechias: et sic fuit q̄rtus rex inter illos qui successerūt iosie regi. ⁊ h̄ dicit Ra. Sa. sup. xxij. Hiere. vbi pm eū sedechias vocat sellum. ppter h̄ autē vt dicunt vocatus fuit sellū: qui significat cōsummationē in hebreo: qr fuit vltim⁹ rex de filijs dauid. tamen post reditum de babylone circa tempora christi aliqui descendentes de machabeis fuerūt reges: nō tamen in sacra scptura computātur inter reges: quia nō fuerunt instituti p vnctionē. Posset etiaz aliter dici: q iste sellū fuit quartus filius iosie: sed iter alios nō nominat. iiij. Regū. quia fuit ineptus ad honorem regium. i ¶ Filij iechonie. Hic describunt generatiōes dauid post trāsmigrationē babylonis/ cū dicit: Filij iechonie asir/ salathiel rc. Iste iechonias cuius filij describunt post trāsmigrationē babylonis fuit alius a iechonia filio ioakim: q̄ regnauit añ sedechiā. Vñ dicit Hiero. sup Mat. q pm⁹ describit p k. et m. scd's p ch. ⁊ n. ⁊ fuit fili⁹ pmi. Notādū hic q quedam glo. hebraica sup locū istum dicit: q dauid in spūsancto vidit futuras octo generationes ab eo p salomonē vsq͡ ad ioas: sicut hic enumerate sunt: ⁊ tunc pscindendū regnū suum ad tps a filijs suis p athaliā: q̄ interfecto semine regio vsurpauit sibi regnū: vt habet. iiij. Reg. xj. ⁊ ppter hoc fecit psalmū qui incipit: Saluū me fac dñe qm̄ defecit sanctus. qui intitulat: pro octaua. s. generatione dauid: vt reduceretur ad eum regnum: sicut factum est p prouidentiā ioiade sacerdotis. Item vidit a ioas vsq͡ ad iosiā octo generationes: et vidit iosiā occidendum a pharaone rege egypti: ⁊ i filijs eius regnū deficere in trāsmigratione babylonis: ⁊ sic fecit aliū psalmū: Dñe ne i furore tuo arguas me. secūdū: vt remanerēt filij iechonie p q̄s deduceret genealogia vsq͡ ad christū. ⁊ iō ititulat iste psalm⁹ p octaua generatiōe sic ⁊ pm⁹. nec sūt plures psalmi h̄ mō ititulati. Tñ sup libꝝ psalmoꝝ dic Ra. Sa. q octaua ibi accipit p instrumēto musico octo chordaꝝ: i quo cātabātur isti psalmi.

Margin: Osee. 10. c; 3. Reg. 2. b.; Questio; Gen. 21. b.; Hiere. 22. c; Ps. 11. a; Ps. 6. a

 ✱ De phadaia

E a ¶ Sennaser. Ipse est selbasar cui cyrus annumerauit vasa dom⁹ dñi: sic ĩ Esdra dr. Est aūt sennaser plasmat⁹/selbasar tribulat⁹: q̄ custodib⁹ vasoꝝ dei ꝯgruūt .i. sctāꝝ aiaꝝ: qb⁹ christo quē cyr⁹ noīe ⁊ absolutiōe significauit: cui dr: Postula a me et da.ti.gē.he.tuā: ⁊ q̄ captiuitatē hūani gener⁹ relaxauit/sāctas aīas custodiēdas ānūerauit: q̄ sūt vasa dñi nūerata: q₂ nouit dñs q̄ ei⁹ sunt.

[margin: 1.Esd.1.d · Ps.2.b · 2.Tim.2.c]

Filij iuda pha Ca. IIII res/et es. Quō phares ⁊ esrō ⁊ tres q̄ sequūt̄ filij iude esse dicūt̄: cū alibi phares ⁊ çarā filios iude esrō filiū phares legim⁹. s₃ hebrei asserūt mutat⁹ noib⁹ eosdē filios iude/q̄s scptura alijs noibus alibi noiat h̄ esse expssos. Aiūt ei phares q̄ iterptat̄ diuisio/suū nomen ꝓpriū h̄ hre. Esrō aūt eē çarā: s₃ esrom interptat̄ atriū/çarā ort⁹. Charmi q̄₃ esse heber. nam charmi interpretat̄ vinea mea. Her vigilās. Ur aūt dicunt esse onā. s₃ vr interptat̄ sinistra: onam murmuratio. Sobal vō eē sela minū filioꝝ iude q̄s pepit ei Sue. Interptat̄ aūt sobal spica/vl' vana vetustas. Sela missus vl' vmbra ei⁹. c ¶ Asalelphu. Rab. Hāc suspicat̄ eē matrē sansonis de stirpe iude generatā: cui⁹ marit⁹ manue de tribu dan: q̄ ⁊ de sara ĩ lib. Judicū eē legit̄. d ¶ Iedor ⁊ eser. Ra. Loca sūt a filijs vr possessa. Sed mirꝝ ꝙ h̄ dic̄ vr patrē bethleē: cū supi⁹ salma dict⁹ sit pr ei⁹. nisi forte patrē h̄ appellet parētē: q₂ hur fuit pater salma q̄ fuit pat̄ bethleē. e ¶ Fuit āt ia. Ra. Videt̄ ordo cōfusus: q₂ numeratis filijs halaa ⁊ naara/subito inducit cognationē arahel filij arā: et ꝯñr narrat de iabes. Sed hebrei dicunt: ꝙ assur de halaa genuit ethan/⁊ ille chus. Chus aūt sobaba: ⁊ sobaba iabes/q̄ fuit doctor scribaꝝ. Int̄ chus ⁊ iabes inserunt̄ cognationes arahel (vl' aharabel/al's aral) q₂ ipe ē obab fili⁹ aran .i. ietro cognati moysi. ⁊ q₂ iabes docebat eos: iserti sūt ĩ eius ꝓgenie q̄si a maiorib⁹ ei⁹ geniti. f ¶ Et mr̄ ei⁹. synagoga de q̄ christ⁹ nat⁹ ē. q̄ pepit eū ĩ dolore: q₂ de aduētu eius ꝓpter ĩfidelitatē doluit. vñ iudei ĩuidētes dicebāt: Si dimittim⁹ eū sic: oēs credēt ĩ eū. g ¶ Inuocauit vō ia. Hoc ꝯuenit christo quē pr̄ sctificauit/⁊ misit ĩ mūdū. de q̄ dr: Ecce agn⁹ dei q̄ tol. pec. mūdi ⁊c. Hūc bñdixit deus mltiplicatiōe filioꝝ: q̄s p aquā baptismi sacrosācta parit ecclia. Dilatauit termios ei⁹: q₂ oīm gentiū dedit ei hereditatē: ⁊ possessionē ei⁹ extēdit vsq₃ ad termios terre. cuꝫ q̄ fuit man⁹ dñi: q₂ potētia deitat⁹ p eū ꝟtutes ⁊ miracula fecit. Ipe q̄₃ ē ꝟtus dei ⁊ sapīa: p quē pater ꝯdidit oīa q̄ ĩ celis sunt ⁊ in terra: cui malicia iudeoꝝ nocere ñ potuit: q̄ d se ait: Venit princeps huius mūdi: ⁊ in me nō habet q̄cq₃. Per eū q̄₃ bñdicunt̄ mēbra ei⁹ .i. ecclesia. cui p Esaiā dr: Dilata locū tētorij tui ⁊c. Cū eo est manus dñi: q₂ ĩ ipsa operat̄ filius dei

[margin: Judic.13.a · Joh.11.f · Joh.1.d · 1.Cor.1.d · Joh.14.d · Esa.54.a]

a thiel: melchirā: phadaia: sēnaser ⁊ iecemia: saba ⁊ nadabia. De phadaia a orti sunt çorobabel et semei. Zorob babel genuit mosollā/ananiā ⁊ salo-

¶ al's iochol.

mith sororē eoꝝ. Açabā q̄₃ ⁊ ohōl ⁊ c barachiā: ⁊ asadiaꝫ iosabesed q̄nq₃. Fili⁹ autē ananie/phaltias pr̄ ieseie: cui⁹ filius raphaia. Huius q̄₃ fili⁹ ar

a ¶ al's aboia.

nan: de quo nat⁹ est obdiā/cui⁹ filius fuit sechenias. Filius sechenie seme

a ¶ al's artus. b ¶ al's egiaal al's ioagal.

ia: cuius filij āt⁹ ⁊ iēgal et † baaria et d

a ¶ filij cū patre semecchie suo semeia: filij eni ei⁹ tm̄ quinq₃ sunt.

naaria ⁊ saphat ⁊ sesa sex nūero. Filij naarie helioenai ⁊ eçechias ⁊ eçricā/tres. Filij helioenai oduia ⁊ heliasub ⁊ pheleia ⁊ accub et iohānā et dilaia

¶ al's ananim

⁊ annim septē. Ca. IIII

b Filij iuda phares ⁊ esrō e ⁊ charmi ⁊ vr et sobal. f g Reaia vō fili⁹ sobal genuit geth: de q̄ nati sūt

¶ al's alech.

achimai ⁊ laed. He generatiōes sarab

¶ a quo ciuitas iethrael.

thi. Ista q̄q₃ stirps ethā iecrāel et ie- i semai ⁊ iedebos: Nomē q̄₃ sororis eo k rū asalelphuni. Phuniel āt pr̄ iedor l

¶ al's oçer.

⁊ eser pater oça. Isti sūt filij vr pmo- m n

a ¶ sororis moysi ⁊ aaron.

geniti ephrāta patris bethleem. As- o

a ¶ filij esrom ⁊ abie fratris caleb.

sur vō patri thecue erāt due vxores halaa ⁊ naara. Peperit aūt ei naara

¶ al's opher.

ooçā ⁊ epher ⁊ themani ⁊ aastari. Isti sunt filij naara. Porro filij halaa sereth isaar ⁊ † ethnā. Chus āt genuit anob p

¶ al's aral.

⁊ soboba ⁊ cognationem abarel filij

a ¶ q₂ redēptor nr̄ sup oēꝫ altitudinē sctōꝝ potētia ꝟtut⁹ eminuit. vñ: Speciosus forma p filijs hoim ⁊c. Et: Unxit te de⁹ de⁹ tu⁹ o. le. p ꝯsor. tu.

e arū. Fuit aūt iabes iclytus p fratri- q f bus suis: ⁊ mr̄ ei⁹ vocauit nomē illi⁹ r iabes/dicēs: Quia pepi eū ĩ dolore. s g Inuocauit vō iabes deū isrl'/dicēs: t

Nico.de lyra

a ¶ De phadaia orti sunt zo. ⁊c. Mat. j. Zorobabel dr fili⁹ salathiel. ⁊ Aggei. j. ⁊. iij. Esdre. v. a. ꝓpt̄ q̄d dicūt aliq̄ ꝙ iste phadaia est idē q̄ ⁊ salathiel: ita ꝙ noiatus fuit plurib⁹ noibus/sicut et plures alij in scriptura. Alij vō dicunt ꝙ fuerūt frēs/sicut p̄tēdit h̄ text⁹: ⁊ q̄libet eoꝝ habuit ⁊ filiū noie çorobabel: ⁊ p çorobabel filiuꝫ salathiel deducit̄ genealogia christi: Mat. j. Hic aūt mētio

aūt mentio fit de çorobabel filio phadaia. b ¶ Zorobabel genuit mo. ⁊c. ꝫm pmā opinionē q̄ dicit salathiel ⁊ phadaiā eē eūdē hoieꝫ. iste mosollā fili⁹ çorobabel vocat̄ abiud Mat. j. ita ꝙ fuit binomi⁹. c ¶ Azabā q̄₃. seq̄t̄: q̄nq₃. ⁊ refert̄ ad filios enūeratos post salomith sororē eoꝝ tm̄/⁊ nō ad p̄cedentes. Sequitur postea: d ¶ Cuius filij attus ⁊c. sex numero. quod est intelligendum cum patre eorum sit numerato. Ca. IIII

Filij iuda. Hic ꝯñter reuertit̄ scptura ad describēdū generationes trib⁹ iude vt aliq̄d addat̄/q̄d ñ fuerat .s. exp̄ssū. Circa q̄d sciēdū ꝙ iudas legit̄ habuisse .v. filios .s. her et onā et sela/de filia sue chananee: vt dictū est .s. ij. ca. ⁊ phares ⁊ çarā de thamar nuru sua. Et q₂ dauid descēdit de phares: cui⁹ frater vterin⁹ fuit çarā: ideo pmo describunt̄ generationes iude p phares ⁊ çarā. q₂ liber iste factus est pncipaliter ꝓpter dauid. Scdō describunt̄ generationes iude per sela/ibi: Filij sela. Her aūt et onā mortui fuerūt sine liberis: vt hr̄ Geñ. xxxviij. ⁊ iō p eos nō describit̄ aliq̄ generatio. Circa primū sciēdū: ꝙ scptura freq̄nter transit de generationib⁹ phares ad generationes çare/⁊ econuerso: iō nō pōt ibi poni p̄cisa diuisio. idō exponit̄ sine diuisiōe: e ¶ Filij iu. supple sūt q̄ sequunt̄: eo tn̄ mō q̄ filij filioꝝ dicūt̄ filij pmi patr⁹/etiā multū lōginq̄: sicut oēs hoies dicunt̄ filij adā: q₂ solus phares inter h̄ noiatos fuit filius ei⁹ imediatus. f ¶ Et charmi. Iste fuit de tribu çare: vt habet̄ .s. ca. ij. g ¶ Et vr ⁊ sobal. Isti descenderūt de caleb: vt pꝫ ex dict⁹ ca. ij. Seq̄t̄: h ¶ He generationes sa. q₂ saraite ⁊ esthaolite descēderūt de sobal: vt hr̄ in fi. ca. ij. i ¶ Ista q̄q₃ stirps ethā. Iste fuit filius çare: vt hr̄ circa pnci. ca. ij. k ¶ Nomē q̄₃ sororis eorū asa. et ē vna dictio. ⁊ nomiat̄ ista mulier inter viros: q₂ fuit famosa. et idē dicendū ē de alijs. l ¶ Pater iedor .i. dñs vel famosus in tali villa. ⁊ eodē mō expo q̄d subdit̄: m ¶ Pater oza. expo nat̄ illud vt .s. n ¶ Isti sunt filij vr pmogeniti ephrata. Fuit em̄ pmogenitus hui⁹ mulieris: vt dictū est ca. ij. non tn̄ fuit pmogenitus caleb mariti eius: q₂ habebat filiuꝫ de alia vxore p̄cedenti. o ¶ Patris bethleē. Dicit̄ autē h̄ iste vr pater bethleē: q₂ filius eius salma (q̄ cōputat̄ quasi eadē psona cū patre) dicit̄ pater bethleē supra ca. ij. versus finē. p ¶ Et ethnā. Iste ē alius a p̄cedēti q̄ fuit filius çare: q₂ iste descēdit de phares p esrō. q ¶ Fuit aūt iabes iclytus p fratrib⁹ suis. Iste fuit othoniel frater caleb: vt dictū est supra .ij. ca. Et dicit̄ inclytus p fratrib⁹ suis: tā rōne fortitudinis: q₂ pcussit ciuitatē cariathsepher: vt habet̄ Judicū. j. q₃ ratiōe sciētie: q₂ fuit doctor magnus in lege: vt .s. dictū est. r ¶ Et mater eius vocauit nomē illi⁹ iabes. q̄d significat dolorē. Cui⁹ ratio subdit̄: s ¶ Quia peperi eū in do. ꝓpter difficultatē part⁹. Eodē mō dicit̄ Geñ. xxxv. ꝙ rachel vocauit nomē filij sui bennoni .i. filius doloris mei. t ¶ Inuocauit vero iabes deū israel/dicens: faciendo votū sub ꝯditionib⁹ sequētibus: sicut fecit iacob Geñ. xxviij.

Si bñdicens

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

Mat.16.c A B 8.co.2.b

filiꝰ dei q̄ est brachiū ⁊ dextera pr̄is. Et porte īferi ñ ꝑualebūt aduersus eū: nec diabolꝰ dn̄abit ei: q̄r data ē ei ptās sup oēm ꝯturē inimici. a ¶ Caleb aūt frat su. Ra. Legimꝰ sup̄ caleb esse filiū esrom: cuiꝰ fratres fuerūt ram ⁊ ierameel. Aiūt ꝗ hebrei ram caleb fratrē Suā h appellari. Et interp̄tat rā excelsus: Suaa hūil. qd iudaico pplo ꝯuenit: q̄r excelsus fuit in cultu vniꝰ dei et potentia regni: sz q̄r dei filiū suscipe noluit/ hūilis factꝰ est atq̄ vilis: vt fiāt ꝑmi nouissimi. b ¶ Recha. Ra. Quidā putant recha noie dauid nūcupari. Est ei recha tener. Vñ dauid de se ait: Ego suz tener ⁊ vnctꝰ rex. Ipe q̄z quasi vermiculꝰ ligni tener esse dr̄. Iō autē viri recha dicūtur: q̄r ꝓpter exp̄mēdaz genealogiam dauid hic annotati sunt.

2.Reg.3.g Ibi.23.a

c ¶ Saraias autem genuit ioab. De saraia dr̄ ioab ꝓdisse qui iuxta nois iterp̄tationē pr̄ vallis artificū dr̄: q̄r ꝺ filijs eiꝰ fuerūt architecti q̄ edificauerūt domū dn̄i. Artifices ꝟo qui in valle habitāt possūt dici doctores legꝭ: q̄s sciētia nō inflat: sz charitas edificat. q̄s modestia ⁊ hūilitas exaltat: vt gamaliel et paulꝰ eiꝰ discipulꝰ.

1.Co.8.a Act.5.f.et. 22.a.

d ¶ Ezra. Rab. Hiero. Aiūt hebrei ezram q̄ interp̄tat auxiliator/ eē amrā p̄rez moysi ⁊ aarō. Iether. i. auxiliū/ esse aarō: ⁊ mered qui rebellās/ esse moysen. Epher quoq̄ vel opher. i. puluerez/ heldad fuisse. Ialon ꝟo ⁊ meldath: qui duo ꝺ. lxx. seniorib fuerūt q̄s moyses a deo accepit ad regēdi ppl'i auxilium. tradūt eñ moysen post acceptā legez in eremo patri suā/ fisse vt matrē dimitteret: eo ꝙ ipiꝰ amica esset: fuit eñ filia leui: postq̄ amram duxit aliam ex q̄ habuit heldath et meldath.

Num.11.d

e ¶ Genuitq̄ mariā. Rab. Sāmai moysē intelligi volūt: q̄ interp̄tatur celestis. Iesba aaron: q̄ interp̄tat collaudatio: patrē esthamo. i. ignis manētis: q̄r filij aaron sacrificia igne adolebāt. Noia ꝟo q̄ cōtinuatim sequūtur oīa moysi esse vocabula intelligūtur ꝓpter diuersos actꝰ. Iareth vocat/ id est descēdēs: eo ꝙ de mōte descenderit cum tabulis lapideis. pater gedor. i. sepis: q̄r q̄si sepe populū lege circūdedit. heber. i. victor: q̄r populum dei ꝯuitio iunxerit. pater soccho. i. ꝓphetie: q̄r ꝓphaꝝ doctor fuit. hicuthiel. i. sperans ī deum: q̄r spem habuit vt de egypto populū liberaret. pater ionaa: q̄ interp̄tatur gubernator: q̄r populum in eremo gubernauit: et doctrina sua q̄tidie gubernat. f ¶ Filie phara. Ra. Filiā pharaōis matrē moysi vocat: q̄ etiā ꝯm ꝓpetatē nois filia dn̄i nūcupat: q̄r bonā. s. volūtatē in nutriendo puero habuit: ⁊ amered. i. moyse accepta dr̄: q̄r relictis idolis/ ad dei cultū ꝯuersa est. g ¶ Her pat. Ra. Redit ad ꝓgeniē phares de q̄ ortꝰ est dauid: vt ꝓgeniē iuda de q̄ orta est tribꝰ regia ī dauid terminaret. Tradūt eñ hūc fuisse elimelech viꝝ noemi: ī cuiꝰ tpe ꝓpter ꝑuaricatores legꝭ sol stetit: vt viso miraculo cōuerterent ad dn̄m. qd q̄r ꝯtēpserūt inualuit fames: ⁊ q̄ in tribu iuda ꝑor videbat īopia cogēte cū vxore ⁊ filijs p̄ria pulsus ī ꝑegrīatiōe cū filijs mortuꝰ ē.

Si benedicēs benedixerꝭ mihi/ et dilataueris termios meos/ ⁊ fuerit manus tua mecū: ⁊ fecerꝭ me a malicia nō opp̄mi. Et ꝑstitit deꝰ q̄ ꝑcatus ē. a Caleb aūt frat suaa genuit machir q̄ fuit pater esthon. Porro esthō genuit bethrapha ⁊ phesse/ ⁊ thena pa

¶ bethleē. s. vel matrꝭ: isai q̄ alibi naias dicit.

b trē vrbis naas. Hi sūt viri recha. Filij āt ceneç/ othoniel ⁊ saraia. Porro

¶ vel atthat.

filij othniel athaath ⁊ maonathi genuit ophra. c Saraias āt genuit ioab patrē vallis artificū. Ibi q̄ppe artifices erant. Filij ꝟo caleb: filij iephone/ hir et hela et nahen. Filijq̄ hela ⁊ ceneç: filij q̄z ialelel/ çiph ⁊ çipha/ thiria ⁊ asrael. d Et filij eçra/ iether et mereth ⁊ epher ⁊ iaalon. e Genuitq̄ mariā ⁊ sammai ⁊ iesba patrē esthamo.

a ¶ hāc dicūt eē iochabeth matrē moysi ⁊ aarō.

Vxor q̄z eiꝰ iudaia pepit iared patrē iedor/ ⁊ heber patrem soccho/ ⁊ hicuthiel p̄rez ionaa. f Hi āt filij bethie filie pharaonis quā accepit mered: ⁊

¶ al's odaite.

filij vxoris odaie sororis nahā p̄ris

¶ vel eschamoha.

ceila: garmi ⁊ esthamo/ q̄ fuit de machati. Filij q̄z simō/ ammō ⁊ rimma.

¶ al's ethilon.

Filiꝰ anan ⁊ thilon ⁊ filij iesi/ çoeth ⁊

a ¶ hic ponit in memoria ꝑstini nominis illiꝰ q̄ ꝓpter impietatē a dn̄o ꝑcussus est.

g bençoeth. Filij çela filij iuda/ her pr̄

a ¶ q̄ cū beseleel opꝰ tab'naculi expleuerunt.

lecha/ ⁊ laada pat maresa ⁊ cognāti

Nico. de lyra

☞ Securus et

a ¶ Si benedicēs bn̄dixeris mihi: dādo mihi grām tuā. b ¶ Et dilatauerꝭ termios meos. i. hereditatē meam. c ¶ Et fuerit ma. tua mecū. me ꝓtegēdo ab inimicꝭ. d ¶ Et fecerꝭ me a malicia nō opp̄mi. i. custodierꝭ me a peccatis ⁊ trāsgressiōibꝰ legis: ⁊ hic subintelligit votū seu ꝓmissionē ab eo fore factā dn̄o si ab eo recipet ista bn̄ficia: sicꝭ fecit iacob Geñ. xxviij. Si fuerit dn̄s mecū ⁊c. Qr aūt fuerit votū istiꝰ iabes nō habet ex textu: nec aliq̄ glosa quā viderī: sz ex ꝑdictꝭ pōt cōiecturari ꝙ ꝓmisit deo vacari ꝯtēplatiōi ipiꝰ et doctrīe legꝭ. Modꝰ eñ antiq̄ꝝ sapiētū fuit ī talibꝰ finire vitā suā. Ad h aūt reqrunt bn̄ficia ꝑdicta. s. quieς ⁊ puritas mētꝭ/ ⁊ ꝓtectio ⁊ bn̄dictio diuia. e ¶ Et ꝑstitit deꝰ q̄ ꝑcatꝰ est. id ē bn̄ficia dicta: ⁊ ipe reddidit deo vota sua: vt dicit glo. hebraica. sz q̄ fuerint illa nō dr̄: sz pn̄t coniecturari mō predicto. f ¶ Caleb aūt frater. Licet supiꝰ descp̄serit generationes caleb in parte: hic tamen reuertit ad describendum aliqua q̄ nō erāt exp̄ssa. ⁊ ptz littera vsq̄ ibi: g ¶ Hi sūt viri re. nomē ē loci a q̄ denoiati sunt isti. h ¶ Filij autē cenez. Iste siliꝭ fuit de tribu iuda ⁊ dicunt aliq̄ ꝙ fuit frat caleb senior ipo ⁊ mortuo p̄re custodiuit eū: ꝓpt qd vocatꝰ fuit pr̄ eius. et inde caleb dictꝰ ē ceneçꝰ: vt hr̄ Iosue. xiiij. alij dicunt ꝙ mortuo p̄re caleb iste ceneç accepit matrē eiꝰ vxorē ⁊ nutriuit eū: ⁊ ide dictꝰ ē caleb ceneçꝰ. ꝓut dictū fuit Iosꝭ. xiiij. i ¶ Othoni. Iste fuit filiꝰ naturalꝭ ceneç: ⁊ vocatꝰ ē. ꝺ. iabes a m̄re: vt dictū ē: a patre ꝟo dictꝰ ē othoniel. sicꝭ bēiamin: a m̄re fuit vocatꝰ benoni: ⁊ a p̄re bēiamī: vt hr̄ Geñ. xxxv. k ¶ Saraias ge. ioab. Iste videt aliꝰ a ioab ꝑncipe militie dauid. l ¶ Prem. id ē dn̄m. m ¶ Vallꭍ ar. sic noiate ab habitatoribꝰ: vt patet ī textu. n ¶ Filij ꝟo ca. Hic adhuc describit alias generationes caleph. o ¶ Filij iephone. ꝺ. dictū est. ij. ca. ꝙ caleb fuit filiꝰ esrō. ⁊ iō dicunt aliq̄ ꝙ pr̄ caleb fuit binomius. ⁊ dictus ē esrom ⁊ iephone. Glo. ꝟo hebraica dicit ꝙ iephone nō ē nomen hoīs: sz caleb dictꝰ est iephone qd īterp̄tat diuertēs: eo ꝙ diuertit se a cōsilio exploratoꝝ auertētiū pp'lm israel ab īgressu t̄re ꝓmissionis: vt hr̄ Nu. xiij. sicꝭ aliq̄s dr̄ filiꝰ mortꝭ: eo ꝙ fecit aliq̄d dignū morte. p ¶ Filij quoq̄ hela ⁊ cenez. vna dictio ē. ⁊ iō aliq̄ libri habent male/ ⁊ ceneç. q ¶ E filij esra iether ⁊ me. Aliqui expositores dicūt ꝙ isti tres sūt amram aarō ⁊ moyses filij eiꝰ: eo ꝙ sb̄dit: r ¶ Genuitq̄ mariā. sz h ē falsū: q̄r h ñ agit de genealogia tribus leui de q̄ fuerūt amrā ⁊ filij eiꝰ: sz ꝺ genealogia tribꝰ iude: vt ptz ex decursu huiꝰ ca. vsq̄ ad locū vbi īcipit agere de tribu simeō: sz ad h rn̄dēt isti dicētes ꝙ h in tribu iuda agitur de istis: q̄uis fuerint de tribu leui occasiōe marie q̄ fuit vxor caleb: ⁊ vocata ē ephrata alio noie. Sz h supra īprobatū est. ij. ca. et Exo. xvij et. xxxj. Propt qd dicendū ē: ꝙ iste eçra descendit de ialehiel de tribu iuda: ⁊ maria q̄ hic posita eit/ est alia a sorore moysi. s ¶ Vxor q̄z eiꝰ. Dicit hic glo. hebraica ꝙ ly eius/ refert ad caleb ita ꝙ iudaia peperit ei sequentes. s. iereth et ceteros. t ¶ Heber patrē soccho. i. dn̄m talis ville. ⁊ eodē modo exponat qd subdit: Patrē ionaa. v ¶ Hi aūt fi. Dicūt aliq̄ ꝙ ista bethia fuit vxor mered. ⁊ tūc legit sic l'ra que sequitur: x ¶ Quā accepit me. s. vxorē. sed tūc nō habet ad q̄d referatur l'ra ꝑcedēs/ cū dr̄: Hi aūt filij bethie. q̄r nulli eiꝰ filij hic noiant ꝯm istā expositionē. ꝓpter qd alij dicūt ꝙ fuit vxor caleb: conuersa tñ ad iudaismū sicut ⁊ multi alij egyptij: vt habetur Exo. ⁊ ꝯm h sic pūctat l'ra. Hij aūt filij bethie filie pharaonis quā accepit. supple caleb. y ¶ Mered. ⁊ alij subītelligūt ⁊ nō noiant. Vꭍ dicēdū ꝙ cū dr̄ h: Hi aūt filij bethie: ponit plurale ꝓ singꝭlari. z ¶ Et fi. vxo. odaie. Dicūt aliq̄ ꝙ odaie ē nomē viri. ⁊ qd sb̄dit: a ¶ Sororis na. refert ad ly vxoris: ita ꝙ nomē ꝓpriū eiꝰ non exp̄mat: sz fr̄is eiꝰ ⁊ mariti. Dicūt alij ꝙ fuit vxor caleb sicꝭ ⁊ ꝑcedēs. ⁊ cū dr̄: Et filij vxoris: sb̄intelligit/ caleb: b ¶ Filij sela. h ꝯn̄r agit ꝺ generatiōe çela filij iude. c ¶ Pr̄ maresa. nomē ē ciuitatis vel ville. d ¶ Et cogna. do. ⁊c. Dicūt expositores cōiter ꝙ domꝰ iuramēti vocat h tab'naculū moysi: vꭍ ꝯm alios tēplū salomonis: ⁊ ꝙ isti de q̄bꝰ h agit fecerūt cortinas de bisso in taberna-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

E F a ¶ Secur⁹ ⁊ incedēs. Ra. Maalon ⁊ chelion: q̄ h̄ secur⁹ ⁊ incedēs dicunt̄ fuisse in moab: q2 vxores moabitidas duxe/ rūt: vñ i hebræo nō pncipes/ s3 mariti dicunt̄: sic illi⁹ lingue do ctores tradūt. b ¶ Que reuer. Noemi ⁊ ruth q̄ reūse sunt i bethleē audita panis vbertatate. c ¶ Figuli habi. Figu los q̄ in plantatiōib⁹ et sepib⁹ laborāt doctores itelligim⁹: q̄ formāt ⁊ cōpo/ nūt vasa dñi. fingere eñ cōponere dici mus: vnde cōpositores lutifigulos vo cam⁹. Hi vineā dñi doctrina plantant ⁊ excolūt: exhortādo ⁊ orādo muniūt. Hi apd̄ regē in opib⁹ suis morāt̄: q2 i fide christi manentes q̄cq̄d dicūt: q̄cq̄d agūt ad glīam dei faciūt. d ¶ Habi/ tātes i plā. Progenies ruth: q̄ i ipis sepib⁹ ⁊ plātatiōib⁹ habitasse d2: quā/ do ad regiā dignitatē ⁊ munimentum plebis hec plātatio puenit. e ¶ Cō/ mora. sūt ibi. In genesi sex scribūtur sed hic sober p̄termittit̄: q2 nulla de eo ꝓgenies. Sed quedā noīa mutant̄ su/ is rōnib⁹. In Geñ. eñ gemuel. i. mat̄ dei. h̄ nabuel. i. legēs cū deo. Quidaz in Geñ. vocat̄ echa: hic aūt iarib. i. liti gās: q2 de eo exiuit çābri: q̄ cū madiani te fornicans a phinee sacerdote pem/ ptus est. Jachim in geñ. i. p̄paratio: h̄ vo noiat̄ çara. i. ort⁹. f ¶ Et vni. co. nō po. ad. Quia simeō nō habuit tā tā sobolē quantā iudas. vñ i Josue di/ citur. Simeō p cognatiōes suas accę/ pisse hereditatem in medio filiorum iuda. a ¶ Hec ciuitates ⁊c. Quia si celech et bersabee quę iudę fuerūt et a simeone in vase sunt a dauid in pri/ stinam iudę hereditatem redierunt.

Geñ. 46. b
Ubi. s.
Jos. 19. a
q̄re ifra secū. colū. textus

a ¶ tabernaculo federis
ones dom⁹ operantiū byssū i do- mo iuramenti/ ⁊ qui stare fecit so/ a lem: viriqꝫ mēdacij/ et securus ⁊ b c icedens: qui principes fuerūt in d
a ¶ panem.
b moab: ⁊ quę reuersę sūt in bethleem. e
a ¶ quia hec historia in ruth scribitur.
Hęc autē verba vetera. Hi sunt f g c d figuli habitantes in plātationib⁹ h
a ¶ q2 ex eis rex dauid ortus ē: cuius opera nimijs efferuntur p̄conijs.
⁊ in p̄sepib⁹/ apud reges i opib⁹ i k
¶ in bethleem.
e eius: cōmoratiqꝫ sūt ibi: Filij si/ l m meō: namuel ⁊ iamin: iarib: sara saul. Sellum filius eius: mabsā filius eius: masma fili⁹ ei⁹. Filij masma: amuhel filius eius: ça/ chur filius eius: semei filius ei⁹. Filij semei sedeci: ⁊ filię sex. Fra n tres autem eius nō habuerūt fili/ f os multos: et vniuersa cognatio nō potuit adęquare sūmā filiorū o

Nico.de lyra F Isti sūt ✻ culo moysi/ vl̄ in tēplo salomonis: vel forte i vtroqꝫ: s̄m tñ diuersas generatiōes sibi succedētes i diuersis tēporib⁹: ⁊ descēderūt de sela filio iudę. ⁊ sic intelli/ git̄ qđ d2: Et cognatiōes dom⁹ operantiū byssū ⁊c. sub/ intelligendū ē/ descēderūt de sela. a ¶ Et q̄ stare fecit so. lē. Expositores nostri dicūt cōiter ꝙ h̄ itelligit̄ d elimelech q̄ orauit dñm vt sol staret: vt p hoc hoies illi⁹ tpis iplicati mul/ tis pctis a malo retraherent̄ viso tali signo. qđ cū nō fecissēt: dñs immisit famen: ita ꝙ elimelech q̄ erat de potentioribus in bethleem/ coactus fuit peregrinari in terra moab cū vxore sua ⁊ duob⁹ filijs vt habet̄ Ruth. j. b ¶ Viriqꝫ mēdacij. Isti sunt chelion ⁊ mahalon filij elimelech/ q̄ mortui sūt i ter/ ra moab sine ꝓle: et ideo dicunt̄ viri mēdacij: q2 nō reliquert̄ effectū sui matrimonij. c ¶ Secur⁹ ⁊ icedēs. iterp̄tationes sūt istorū nominū maholō ⁊ chelion. d ¶ Qui pnci. fue/ rūt i moab. In hebræo habet̄: Qui mariti fuerūt in moab: quia ibi accęperunt mulieres moabitidas: vt habet̄ Ruth. j. e ¶ Et q̄ reuerse sūt i bethleē. In hebræo tñ non h̄r beth/ s3 tm̄ leem: subintelligit̄ tñ. hec lr̄a aūt d2 de noemi et ruth/ q̄ mortuis maritis venerūt in bethleē: q2 ruth noluit dimittere socrū suā redeūtē. Ad h̄ ergo iducte sūt istę ꝑsonę: ad ostēden dū ꝙ descēderūt de sela filio iudę/ cū d2: Et q̄ stare fecit solem. i. elimelech ⁊ cętere ꝑsonę descēderūt de sela: excepta tñ ruth moabite. f ¶ Hec aūt sūt vba vete. Istud addit̄. q2 histo/ ria elimelech q̄ h̄r i libro Ruth p̄cessit tpa regū: ꝓpter q̄ scri/ ptus fuit iste liber Paral. ⁊ maxie ꝓpter dauid: vt frequēter sup̄dictū ē. Hebræi vo dicūt: ꝙ elimelech ñ fecit stare solē ora tiōib⁹ suis: s3 magis cā auaricię tpe famis iuit in terrā moab: nolēs distribuere bona sua pauperib⁹ hebræis recurrētib⁹ ad ipm: q2 erat vir potēs ⁊ diues. ꝓpter quod punit⁹ fuit a deo: quia mortuus fuit in terra moab: ⁊ filij sui pauꝑtate. quod pa tet ex hoc ꝙ noemi vxor sua rediit in bethleez vacua tp̄alibus bonis. ꝓpter quod ruth nurus sua iuit ad colligendū spicas in agro alieno: vt habet̄ ruth. ij. Et ꝓpter h̄ hebræi passuz istū aliter exponūt. nec mir2: q2 lr̄a hebraica mltum distat a trāsla/ tiōe nr̄a. pmo ergo lr̄a s̄m hebræos ponet̄ p ptes iuxta trāsla/ tionē nr̄am: vt magis videat̄ vbi ē dissonantia ⁊ etiā consonā tia. Prio q̄ vbi trāslatio nr̄a habet: Et q̄ stare fec̄ so. In he/ bræo h̄r: Et ioachim. et est nomen ꝓpriū vni⁹ hoīs. nec videt̄ ꝙ ei⁹ interp̄tatio aliquo mō significet ꝙ fecerit stationē solis. Viriqꝫ

al's iachim vel iochim

Viriqꝫ mēda. In hebræo h̄r: Et viri coçeba. ⁊ est hic ꝓprium nomē loci: vt dicūt hebræi: licz coçeba ꝓut est nomē appellati uum significet mēdaciū. sicut in latino aliqua noīa sūt equiuo ca ad ꝓpriū ⁊ appellatiuū. sicut cōpēdiū ē ꝓpriū nomē cuius/ dā villę sat2 notę in frācia. ⁊ est nomē appellatiuū: s̄m ꝙ d2. ij. Reg. xviij. c. Currēs aūt achimaas ꝑvi/ am cōpēdij ⁊c. Et sec. ⁊ icidēs. In he/ bræo h̄r: Et ioas ⁊ saraph: licet autem sa raph posset interp̄tari incedens: tñ ioas nō interpretat̄ securus: nec s̄m Hiero. nec s̄m Remigiū/ q̄ interp̄tati sunt noīa hebraica. Qui prin. fuerunt in mo/ ab. In hebræo h̄r: Qui mariti fuerūt in moab. Et q̄ reuersę sūt i bethleem. In hebræo habet̄: Et habitatores leem hec est q̄ lr̄a s̄m hebræos: Et iochī ⁊ viri coçeba ⁊ ioas ⁊ saraph q̄ mariti fuerunt i moab: ⁊ habitātes seu habitatores be thleem. Quę sic exponitur ab eis: Et io chim. i. quidaz vir famosus sic noīatus. Et viri coçeba. i. de tali loco: a quo sunt nominati. sicut parisiensis a parisius. ⁊ ioas ⁊ saraph noīa sunt virorū/ q̄ mariti fuerunt in moab: q2 ibi iuerunt ad peri/ grinandū ex aliq̄ causa: sic̄ et elimelech. ⁊ ibi accęperūt vxores. et habitātes i le/ em. i. in bethleem. et supplendum est: omnes isti prędicti descēderūt de sela fi/ lio iuda sic̄ ⁊ p̄cedētes. Hec aūt sūt vba vetera. hoc autem additum est ab esdra scriptore huius libri vt dicūt hebræi: q2 i genealogia tribus iudę genealogiçaue/ rat aliquos sui tpis: sicut iechonias ⁊ ço robabel. et aliquos alios q̄ fuerūt esdrę contemporanei: ne crederet̄ ꝙ isti gene/ alogiçati de sela essent sui tēporis. ideo dixit: Hec sūt verba vetera. quasi di/ ceret: isti fuerunt lōge ante tempora no/ stra. g ¶ Hi sunt figuli ⁊c. Hic ostē/ dit. ꝙ isti vltimo dicti fuerūt artifices in pluribus artibus. q2 aliqui eorum fuerunt figuli. i. formantes vasa testea. vel s̄m aliquos/ facientes formas seu modulas ad fundendum vasa cuprea. ⁊ q̄tum ad istos dicūtur: Hi sunt figuli. Aliqui ve/ ro de prędictis fuerunt plantatores et cultores vinearum. et q̄tum ad istos subditur: h ¶ Habitātes in plantationi bus. quia in talibus fuerunt occupati. i ¶ Et in sepibus. scilicet faciendis ad clausulā vinearum ⁊ plantationū. hebræi tamen dicunt hic: Et in clausuris siue muris. Et dicit hic glo/ sa hebraica: ꝙ hoc dicitur/ quia aliqui de prędictis erāt artifi/ ces muroꝝ lapideoꝝ. k ¶ Apud regem in opibus ei⁹. erāt eñ p̄dicti artifices excellētes i artib⁹ p̄dict2: ⁊ iō vocabāt ad opa reg2. l ¶ Cōmora. sūt ibi. i. ꝓpe loca vbi erāt opa regis fienda. m ¶ Filij simeō namuel ⁊c. Hic ꝯn̄r agit de generatiōib⁹ trib⁹ simeō. ⁊ pmo i cōi. scđo i speciali q̄tuz ad viros notabil̄ fortitudinis/ ibi: Mosobab q̄3. Circa pmuz sciendū: ꝙ post tribū iudę imediate hic agitur de tribu sime/ on añ ruben qui fuit primogenitus: quia filij simeō habitaue/ runt in forte iudę per magnum tempus/ ex causis quę postea tangētur. Dicit igitur: Filij simeō namuel et iamin ⁊c. ⁊ legat̄ sicut iacet littera vsqꝫ ibi: n ¶ Fratres autē eius nō habuerūt filios multos: ⁊ vniuersa cognatio: sc3 ipsi⁹ simeō. o ¶ Nō potuit adeq̄. ⁊c. Hoc dictū ē ꝙ i tri bu simeō fuerūt pauci respectu trib⁹ iudę. ⁊ iō recępti fuerūt in sorte iudę. Cui⁹ vna causa fuit: q2 filij iuda habuerūt dupli/ tē sortē. vnā quasi aquisitā. aliam quasi acquirendā vi armoꝝ si possent: quia erat tribus bellicosior. ꝓut dictum fuit plenꝰ Josue. xix. et ideo in diuisione terrę septē tribubus quę nō ac cęperat hereditatez/ vt habetur Josue. xix. aliquę ciuitates de sorte iudę fuerunt assignatę filijs simeon: et aliquę filijs dan. Alia causa fuit: ꝙ filij iuda licet essēt plures q̄ filij simeon: vt dictum est: tamen nō erāt tot ꝙ possent sufficienter populare terrā sibi assignatā: ⁊ sors simeō ꝓ maiori parte erat occupa ta adhuc ab aduersarijs: ita ꝙ nō habebāt locum sufficientē: ideo filij iuda recęperunt eos in aliquibus locis suis pręter ci uitates eis assignatas p Josue. volūtarie/ tñ ad tpus: vt infra videbitur: ne crescerent bestię cōtra eos/ si terra eoꝝ ꝓ pte re māeret inhitata ⁊ vt frēs sui filij simeō haberēt locū: ⁊ vt mu tuo se iuuarēt ꝯ adūsarios vtriusqꝫ trib⁹ vt h̄r Jud. j. vñ sbdit̄: ✻ Habitauerūt

al's thetho[illegible]

iuda. Habitauerūt aūt i bersabee ex maxima pte ptinent ad tribum iuda. ⁊ molada et hassar sual et i balaa/ ⁊ in asom ⁊ in tholad ⁊ in bathuel ⁊ in horma ⁊ in†sicelech et in beth marchaboth et in asarsa susim et i bethberai et in saarim. He ciuitates eorū/ vsq ad regē dauid. Ville qz eorū: etham ⁊ aen/ remō ⁊ thocē ⁊ asan/ ciuitates qnq ⁊ vniuersi viculi eoꝝ p circuitū ciuitatū istaꝝ vsq ad baal. Hec ē habitatio eorū/ ⁊ sediū distributio. Mosobab qz ⁊ iemlech ⁊ iosa filius amasie ⁊ iohel iehu fili⁹ iosabie/ filij saraie/ filij asihel/ ⁊ eliohenai/ et iacoba et isuaia ⁊ asaia ⁊ adihel ⁊ bisimihel et banaia: ciça qq fili⁹ sephei: filij allon: filij idaia/ filij semri: filij samaia. Isti sūt noiati pncipes i cognatiōibus suis: ⁊ in domo affinitatum suarū multiplicati sūt vehemēter: Et pfecti sūt vt ingrederēt in gador vsq ad orientē vallis: et vt quererent pascua gregib⁹ suis. Inueneruntq pascuas vberes/ ⁊ valde bonas: ⁊ trā latissimā ⁊ quietā ⁊ fertilē: i qua antea habitauerāt de stirpe cham. Hi g venerunt quos supra descripsimus nominatim/ in diebus ezechie regis iuda: ⁊ pcusserūt tabernacla eoꝝ ⁊ habitatores q inuenti fuerāt ibi: ⁊ deleuerūt eos vsq† in psentē diē: Habitaueruntq p eis: quoniā vberrimas pascuas ibidē repperert. De filijs qs simeon abierūt in montē seir viri quingenti: habētes pncipes phaltiā ⁊ naariā ⁊ raphaiaz ⁊ ozihel/ filios iesi: ⁊ pcusserūt reliqas/ q euadere nō poterant amalechitarū: ⁊ habitauerunt ibi: p eis vsq ad diem hanc. Ca. V.

Filij qz ruben primogeniti isrl: ipe qppe fuit pmogenit⁹ ei⁹: †sz cū violassz thoꝝ pris sui

a ¶ he ciuitates

a ¶ locus q alibi cariathbaal.

¶ al's in.

a ¶ vel ouibus.

b ¶ Isti sunt noiati pncipes. Descripta stirpe simeonis ⁊ actib⁹ eorū/ mystice signat: qr doctores sctī. i. ecclie pncipes gregib⁹ christi pascua puidētes pficiscunt i gador vel gader q iterptat sepes ei⁹. Hec ē ecclia q ē fideliū defēsio: ibi sūt pascua vsq ad orientē vallis. i. icarnation ē vbi: q semetipm exinaniuit/ fui formā accipiēs. In eo inueniūt pascua. Ipe eni ait: Per me si qs introierit/ ingredietur ⁊ egrediet: ⁊ pascua iuenie: virtutes. s. In eo terra latissima: ⁊ quieta. i. gra spūsscti copiosa/ in qua an habitauerāt de stirpe cham: significat gētiū multitudinē idola reliqsse: ⁊ ad vni⁹ dei cultū confluxisse. Hi g venerūt qs supra descripsim⁹ noiatim in dieb⁹ ezechie regis iuda: h est i aduētu christi. Ipe ē eni christ⁹ dei virtus: quē ezechias. s. fortitudo dni significat. c ¶ Percusserūt ta. eo. ⁊c. pcutit filij de tabernacla ipiorū/ ⁊ habitatores ipiorū: qn abnegās ipietatē oēm: ⁊ secularia desideria p christi baptismū a sordib⁹ abluit pctoꝝ: postea studēs sobrie iuste ⁊ pie viuere in h seculo: vt fiat qd scriptū ē: ⁊ erit in loco vbi ante dictū ē: Non plebs mea vos: ibi vocabūt filij dei. d ¶ Viri quingēti. patres noui testamēti q abierunt in montē seir: et pcusserunt reliquias amalechitarū: qr supbiā hui⁹ mūdi cōculcātes deformitatē vitioꝝ cōprimūt. hi qttuor dicūtur qr euāgelica doctrina veraciter instructi/ spūale bellum contra demones cōueniēter gerunt. pcussis reliquijs amalechitarū ibi habitabāt: qr expulsis demonib⁹ in loco vitiorū vtutes substituunt/ quaꝝ possessio hoiem efficit beatū vsq ad diē hūc. qd sp dici pōt vsq ad finē mundi: qr ecclia vsq ad finē mūdi p manet: in qua qtidie antiquus hostis triumphatur.

Ca. V.

Filij qz ruben primo. ⁊c. Seqt: e ¶ Sz cū violasset thorū ⁊c. Ido ablata sunt ruben primogenita: qr dormiuit cū bala concubina pris sui: ⁊ data sunt ioseph filio iuniori: cui⁹ pgenies multiplicat ⁊ excedit potētiā regni inter decē trib⁹. ¶ Mystice aūt significat ruinā prioris ppli. q vt pmogenit⁹ debebat sacerdotiū ⁊ regnū accipe: sz qr maculauit stratū pris sui. i. corp⁹ christi/ i quo erat plenitudo diuinitatis/ in cruce suspēdit ⁊ occidit: primogeniti dignitas ad spiritualē ioseph id est christū: ⁊ ecclesie populū trāslatū est. ad quem pater: Tu es sacerdos in eternum sm ordinez melchisedech ⁊c.

Phil. 2. a — Ioh. 10. b — Ose. 2. d. — Gen. 35. d — Ibi. 48. a — Mystice — Ps. 109. a.

Nico. de lyra

※ a ¶ Habitauerūt aūt in bersabee. ⁊ ceteris q erant de sorte iude. vn subdit: b ¶ He ciuitates eorū vsq ad regē dauid. Filij eni simeon pt longā inhabitationez ciuitates eis tra ditas ad tps (vt dictū est) postea noluerūt reddere filijs iuda/ qn mltiplicati fuerūt sufficienter ad populandū sortē suā: ppter qd tpe saul fecerūt de hoc q rimoniā. sed ipe neglexit facere eis iusticiā i odiū dauid q erat de tribu iuda. et iō qn dauid obtinuit regnum post saul eiecit filios simeō de ciuitatib⁹ eis concessis ad tēpus a filijs iuda mō supradicto: nō aūt de illis q fuerāt eis assignate per iosue. Ex q ptz q pscriptio nō valet si nō fuerit iustus titulus. Sciendū tn q Iosue. xix. inter ciuitates eis assignatas p sortē a iosue noiant etiā accōmodate/ seu ad tps concesse: qr iste hic posite ibi ponunt saltē p maiori parte. Aliqui aūt expositores nri aliter exponūt qd dr hic: c ¶ Vsq ad regē dauid. q hoc dicit specialiter ppter ciuitatez sicelech: quā recupauit dauid: ⁊ extūc facta est regnū iuda: vt habet. j. Re. xxvij. Sed h nō valet: qr hic dicit: q ciuitates iste fuerūt filiorū simeon vsq ad regē dauid. Dauid aūt nō accepit sicelech de manu filioꝝ simeō: sz mag⁹ ex cōcessiōe achis regis geth: vt habetur. j. Reg. xxvij. d ¶ Ville qz eorū etham ⁊c. Dicūtur aūt ville q nō sūt muris clause: ⁊ similiter vici ⁊ viculi. ciuitates vo que muris sunt clause. e ¶ Mosobab qz. Hic conseqnter describunt filij simeon q fuerūt notibilis fortitudinis. pmo contra chananeos. secūdo ɔ amalechitas/ ibi: De filijs quoq simeon. Circa pmū dr: Mosobab qz ⁊ iēlech ⁊ io. ⁊ subdit de istis. f ¶ Isti sūt no. pri. i. famosi ppt plis mltitudinē. vn sbdit: g ¶ Mltiplicati sūt ve. ⁊ ppt vtut⁹ fortitudinē. vn sbdit: h ¶ Et pfec. sūt vt igre. in ga. vbi habitabat populus q remāserat de genere chananeoꝝ. i ¶ Inuenerūtq pascuas vberes ⁊ valde bonas ⁊ terrā latissimā. Hic tangunt cause mouentes filios simeon ad inuadēdū terrā illam: quia habebant pecora multa: ad quorū nutritionez erat apta terra illa: erat etiā quieta: quia habitatores illius nō formidabāt aliquid mali superuenturi: sicut ⁊ de filijs dan dr Iudi. xviij. q iuaserāt ciuitatē lachis: eo q terra erat fertil' ⁊ pplus ibi habitās quiet⁹ ⁊ secur⁹/ nō formidās aliqd mali: ⁊ p ɔns iprouisus ad resistendū: tps aūt in quo fecerūt hoc filij simeō ostēdit cū dr: In dieb⁹ eze. reg. iuda. ⁊ ptz. k ¶ De filijs qz simeō. Hic ɔnr describit fortitudo filiorū simeon ɔtra amalechitas. vn subditur: l ¶ Et pcusserūt reliquias q euanō po. ama. Dicūt aliqui q isti amalechite fuerūt reliquie q euaserūt manū saul qn pcussit amalech: vt habet. j. Reg. xv. Alij vo dicūt q fuerūt amalechite q euaserūt manū dauid quādo pcussit latrūculos q icēderāt sicelech: ex quibus euaserāt qdringenti viri: vt habet. j. Reg. xxx. et siue isti fuerunt siue illi/ recollegerunt se in monte seir: ⁊ ibi multiplicati fuerunt vsq ad tempus q filij simeon pcusserūt eos: ⁊ habitauerūt ibi pro eis. Ca. V.

Filij qz ruben. Hic ɔnr describit generatio ruben. vbi pmo soluit tacita questio. secūdo describit dicta generatio/ ibi: Filij g ruben. Circa primū dr: m ¶ Filij qz ruben p. is. Ex hoc q ruben dr hic pmogenit⁹ posset aliqs qrere: qre ruben n habuit duplicē portionē ⁊ pncipatū respectu fratꝝ suorū: qr h erat de rōne pmogeniture. Ad h rndet cū sbdit: n ¶ Sz cū vi. thopa. s. qr dormiuit cuz bala vxore pris sui. nec latuit h ipz iacob sz q dr Gen. xxxv. ⁊ iō ius pmogeniture qtū ad duplicē portionē trāstulit iacob ad ipz ioseph/ qn duos ei⁹ filios scz ephraim ⁊ manasse adoptauit: ordinās q qlibz eorū acciperet portionē hereditat⁹. sic et filij iacob naturales: vt hr Gen. xlviij. principatū aūt trāstulit ad tribū iuda: Gen. xlix. b. dicēs: Iuda te laudabunt fres tui ⁊c. Et subdit ibidē: Nō auferet scep. de iuda ⁊ dux de fe. ei⁹ ⁊c. ⁊ sm h ptz lra ista/ cū dicit: ※ Data sunt

als† sicileg — Diuisio — †Gen. 49. a — †Gen. 35. d

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

E data sũt pmogenita ei⁹ filijs ioseph/filij isrł: τ nõ ẽ ille re a
a ¶ christ⁹. de q: Nõ auferet sceptrũ de iuda donec veniat q mittẽd⁹ ẽ: et ipe erit. expe. gẽtiũ. b ¶ qr vnxit eũ de⁹ oleo iusticie pre cõsortibus suis.
putat⁹ i pmogenituz. Porro iudas q erat fortissim⁹ int
a ¶ apłi τ doctores noui testamẽti. de qb⁹ dr: Pro patrib⁹ tuis nati sunt tibi filij cõ. e. p. s. o. t. b ¶ pmogeniti dignitas τ pncipat⁹ regni ad chri
fres suos/de stirpe ei⁹ pncipẽs germiati sũt. Primogeni
stũ ptinent: qui est pmogenit⁹ mortuoꝝ: τ princeps regũ terre.
ta aũt reputata sũt ioseph. †Filij g ruben/pmogeniti isrł b
Exo. 6. c Nu. 26. a enoch τ phallu esrõ τ charmi. Filij iohel samaia fili⁹ ei⁹:
gog fili⁹ ei⁹: semei fili⁹ ei⁹: micha fili⁹ ei⁹/reebia fili⁹ ei⁹/ba
a ¶ hũc dicũt eẽ patrẽ osee pphe quẽ rex assyrioꝝ cũ. x. tribub⁹ captiuauit.
al fili⁹ ei⁹: beera fili⁹ ei⁹: quẽ captiuũ duxit theglathpha c d
lasar rex assyrioꝝ: τ fuit pnceps i tribu ruben. Fres aũt e
ei⁹ τ vniuersa cognatio qñ numerabant p familias suas
habuerũt pncipes ieihel τ çachariã. Porro bala fili⁹ a
çaç filij sãma filij iohel: ipe habitauit i aroer vsq ad ne f
bo τ beelmeõ. Cõtra orietalẽ qz plagã hitauit vsq ad i
troitũ ẹremi: τ flumen euphratẽ. Mltũ qppe iumẽtoꝝ g
nũeꝝ possidebãt i tra galaad. In dieb⁹ ãt saul pliati sũt h i
a cõtra agarenos τ interfecerũt illos: habi k
tauertq p eis i tabernaculis eoꝝ i omi
plaga q respicit ad orientẽ galaad. Filij l
vo gad e regiõe eoꝝ hitauert i tra basan
vsq selcha. Iohel i capite: τ saphã scds:
ianai aũt τ saphat i basan. Fres vo eoꝝ
fm domos cognationũ suaꝝ: michael et
mosollã τ sebe τ iore τ iachan τ çie et çe
¶ ałs ioara ałs iora
ber septẽ. Hi filij abiahil: filij vri: filij iã
ra: filij galaad: filij michael: filij iesesi: fi
a ¶ ałs ieddu. ałs geddo.
lij ieddo: filij buç. Fres qz filij abdihel:
a ¶ vel goni.
filij guni pncipes dom⁹ in familijs suis:
τ habitauert i galaad τ i basan/τ i vicul
ei⁹: τ i cũctł suburbãis sarõ/vsq ad ter
minos. Oẽs hi nũerati sunt i dieb⁹ ioa m
than regis iuda: τ i dieb⁹ hieroboã regł isrł. Filij rubẽ τ n
gad τ dimidie trib⁹ manasse/viri bellatores scuta portã o
tes τ gladios τ tẽdẽtes arcũ: eruditiqz ad plia qdragita
qttuor milia: τ septigẽti sexagita pcedẽtes ad pugnã di
micauert cõtra agarenos. Ithurei vo τ naphei τ nodab p
a ¶ Dũ filij isrł deo seruierũt habuerũt eũ ppitiũ τ defensorẽ ꝯ hostes su
pbuerũt eis auxiliũ. Trãditiq sũt in man⁹ eoꝝ agareni
os: cũ aũt eo relicto idola coluerũt: sẽserũt vltorẽ quẽ habuerãt ptectorẽ.
et vniuersi qui fuerant cũ eis: qr deũ inuocauerunt cum q
prẹliarentur: τ exaudiuit eos: eo q credidissent in eum.
Ceperuntq omnia quẹ possederãt/cameloꝝ quinqua
ginta milia: τ ouiuz ducẽta qnqginta milia: asinos duo
milia: τ aias hoim cẽtũ milia. Vulnerati autẽ multi cor
¶ id est ad internitionẽ hostiũ auxilio dei peractũ.
ruerũt. Fuit enim bellũ domini. Habitaueruntq p eis
¶ donec scz p peccatis suis traditi sunt assyrijs.
vsq ad trãsmigrationẽ. Filij quoq dimidiẹ tribus ma r
nasse/possederũt terrã a filibus basan vsq ad baal her
mon τ sanir/et montem hermon. Ingens quippe nume
rus erat. Et hi fuerũt principes domus cognationis eo
ruz: epher et iesi τ elihel: τ †çerihel τ hieremia: τ †adoia τ
iedihel viri fortissimi τ potẽtes et nominati duces in fa
milijs suis. Reliquerũt autem deuz patrum suorum: et s
fornicati sunt post deos populoꝝ terrẹ: quos abstulit t v

ałs †eçrihel
ałs †odaia

a ¶ Cõtra agarenos. Verisimile ẽ agar fuisse cethurã: cũ in sequẽtib⁹ dicat rubenitas τ gaaditas τ dimidiã tribũ manasse cũ agarenis pugnasse: et prẹbuisse ill auxiliũ ithureos: napheos τ nodab filios hismaeł. nodab aũt ẽ vt videt q in genesi cedma dicit/id est antiqrũz vł antecedens Gẽn. 25. b. Et susci.

a ¶ Data sunt pmoge. eius filij ioseph filij isrł. s. qtũ ad duplicẽ portionẽ. b ¶ Filij g ruben. Hic ꝯñr describit generatio ruben. et primo describitur generatio rubenitaꝝ. scdo fortitudo eoruz/ibi: In diebus aũt saul. Circa primũ legatur lra vt iacet vsq ibi: c ¶ Beera fili⁹ ei⁹. Dicunt aliq q iste fuit beeri pater osee pphetẹ: vt habet in principio pphetiẹ suẹ. d ¶ Quẽ captiuũ du. the. τc. qui in dieb⁹ phacee regis israel cẹpit plures ciuitates de tra isrł: τ habitatores saltẽ pncipaliores transtulit i trã assyrioꝝ: vt hr iiij. Reg. xv. τ iõ iste int alios tũc fuit duct⁹. qr fuit de maiorib⁹. vñ subditur: e ¶ Et fuit princeps i tribu ruben. τ ex hoc videt q Osee filius eius fuit nobilis. Sequit: f ¶ Vsq ad nebo. Mõs est trans iordanẽ in quo fuit mortuus moyses. g ¶ Multuz qppe iumen. nũerũ. pos. i tra galaad. Filij enim ruben habebãt pecora multa: ppt qd petiuerũt terrã illã sibi assignari: qr erat apta aialibus nutriendis: vt habet Nũe. xxxij. h ¶ In dieb⁹ aũt saul. Hic ꝯñr describitur fortitudo rubenitarũ: τ occasiõe eorum fit mẽtio de tribu gad τ dimidia tribu manasse/qui iuuerunt rubenitas i prẹlio. Dicit ergo: In diebus aũt saul. qui fuit primus rex i israel per electionẽ diuinã. quia abimelech q ante regnauerat: vt habetur Iudic. ix. fuit p vsurpationẽ. i ¶ Prẹliati sunt ꝯtra agarenos. Isti fuerũt filij cethurẹ: quia cethura τ agar fuit eadem mulier: vt dicunt hebrẹi: prout dictũ fuit diffusi⁹ Gẽn. xxv. τ isti dicunt hic agareni: q descenderũt de agar nõ per hismael/sed per alios eius filios: vt videbitur. s. k ¶ Habitauerũtq p eis in ta. eoꝝ quia agareni nõ habitabãt in domibus/sz in tabernaculis. l ¶ Filij vo gad. Hic ꝯñr agit de generationibus gad rõne pdicta. τ legatur littera vt iacet: vsq ibi: m ¶ Oẽs hi nũerati sunt in dieb⁹ ioathan regis iuda: et in diebus hieroboam regis isrł. Dicunt aliqui q non fuit vna numeratio/sz duplex: qr isti reges nõ fuerũt cõtemporanei. Põt aũt etiã dici: q fuit eadez numeratio. qr licet hieroboam filius nabath rex isrł de quo hr. iij. Reg. xij. regnauerit longe ante ioathan: tñ ali⁹ hieroboam rex israel/de q habet iiij. Reg. xv. fuit cõtemporaneus ipsi ioathan: qr ãno xxvij. istius hieroboã regnauit oçias/qui etiã dictus ẽ açarias in iuda: τ sic regnauit. xv. annis cum hieroboam qui regnauit. xlj. an. vt habet. iiij. Reg. xiiij. oçias aũt fuit pcussus lepra: τ extunc ioathan cẹpit regnare viuẽte patre: quia gubernauit ppłm τ palatiũ: τ sic potuit regnare tpe hui⁹ hieroboã. n ¶ Filij ruben et gad. Hic ꝯñr reuertit ad ostendendũ qualiter filij ruben τ gad τ dimidia trib⁹ manasse debellauerũt agarenos: quia erant viri fortes τ in armis exercitati. et hoc est qd dicit: o ¶ Viri bellatores scuta portantes τ gla. τ qr in hoc bello habuerũt auxilium dei: vt patebit. s. p ¶ Ithurei vo naphei τ nodab prẹbuerunt eius auxilium. Dicũt aliqui expositores nri/q isti fuerũt d filijs isrł: τ ppter hoc adiuuerũt filios ruben in hoc bello ꝯ agarenos. Hebrẹi aũt dicunt et melius vt videt/q isti descenderũt de agar per hismaelẽ: qr Gẽn. xxv. int filios hismaeł ponit ithur. a q dicti sunt ithurei: τ naphis/a q naphei: τ iõ iuuerũt agarenos q de eadẽ matre descẽderãt: p aliũ tñ filiũ vel p alios q p hismaelẽ: sic dictũ ẽ. s. Aliqui tñ dicũt q isti agareni descẽderũt de agar p hismaelẽ: et p cedar filium eius: τ retinuerũt sibi nomen ab agar mre hismelis. ithurei aũt τ naphei denoiati sũt a filijs hismaeł vt dictuz est: τ ppt hoc pbuerũt auxiliũ agarenis tanq sibi ppinqs: τ debellati fuerũt cũ eis a filijs ruben. vñ subdit: Traditiq sunt i man⁹ eorũ agareni τ vniuersi q fuerant cũ eis. cui⁹ cã pncipał subdit. q ¶ Quia deũ i. τc. q. d. lz filij ruben τ gad τ dimidiẹ tribus manasse essent viri fortes τ docti ad prẹliũ: tñ nõ vicerũt pncipalit vtute ppria/sz diuina. r ¶ Filij qz dimidie trib⁹ ma. Hic ꝯñr occasiõe pdicta describit aliquas generatiões manasse. cũ subdit: Et hi fuerũt pncipes dom⁹ cognatiõis eoꝝ epher τ iesi τc. Cõseqnt ponit causa captiuatiõis eorũ/cũ dr: s ¶ Reliqrũt autẽ deum. t ¶ Et tpe manahen τ phaceẹ filij romeliẹ. fornicati sunt post deos populorum terrẹ. per idolatriam. v ¶ Quos abstulit dñs corã eis: id est corã

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

iiii. Reg.15.d. a ❡Et suscitauit de israel. Notandū est q in Regū dicit phul regē assyriorū a manahen filio gaddi rege israel accepisse mille talenta argenti/ vt esset ei auxilio et firmaret regnuꝫ eius: non q eum transtulerit in assy/ Ibi. f rios: et q teglathphalasar rex assur i diebus phacee reg israel cepit ahion/ ⁊ abel domū ma acha/ et ianoe et cedes et asor ⁊ galaad et galileam ⁊ vniuersaꝫ terrā neptalim: ⁊ transtulit eos Ibidem.17.a i assyrios. Postremo narrat: q salmanasar rex assyriorum osee filiū hela regeꝫ israel obsidēdo tribus annis samariaꝫ cepit: et trāstulit israel in assyrios: ⁊ posuit eos in haila ⁊ in abor iuxta fluuium goçan in ciuitatibꝰ medoꝝ. Questio Vñ queritur: quō in paralipomenō dicamus phul ⁊ theglathphalasar reges assyriorū transtulisse ruben ⁊ gad: ⁊ dimidiam tribuꝫ manasse in hailam ⁊ abor ⁊ arā ⁊ fluuiū goçan: cuꝫ malachim narret hoc salmanasar fecisse q̄ transtulit israel ī assyrios: et posuit in locis supradictis. Sed reges assyrioꝝ priores hoc fecisse dicunt: qꝛ ceperunt cum gente assyrioꝝ qd eadē gēs in posteris pfecit. Aram quā Paralipomenō memorat: malachim pretermittit. Autumant hebrei esse rages ciuitatē medorum.

Ca. VI.

B Filij leui gersō ⁊c. b ❡Johanā. Pretermissis alijs filijs leui q̄ similiter sacerdotes fuerūt i domo dñi/ iohānā specialiter laudat: quia viriliter restitit oçie regi per se sacrificare volēti: ⁊ cōstātia animi ⁊ çelo legis expleuit officium sacerdotis. c ❡Porro iosedech egressus ē. Josedech dicunt esse Esdram sacerdotem: qui reuersus a babylone cum çorobabel et filijs iuda restaurauit templū domini ⁊ ciuitatē hierusalē. quod in libro suo videt demōstrare/ i.Esd.7.a. cū dicit: Post hec in regno artaxerxis regis persaruꝫ esdras filius saraie: filij açarie: filij helchie: filij sellum: filij sadoch: filij achitob: filij amarie: filij açarie: filij maraioth: filij çaraie: filij oçi: filij bocci: filij abisue: filij phinees: filij eleaçar: filij aaron. Tradūt etiam esdraꝫ esse malachiā prophetā: qꝛ plura q̄ in libro eius Mala.2.b ptinent hic etiā cōmemorat/ dicēs: Labia sacerdot custodiūt sciaꝫ ⁊ legē re. de ore eiꝰ ⁊c. Alij asserunt iosedech esse patrē iesu sacerdotis magni. Esdraꝫ uo esse sacerdoteꝫ virum iustum ⁊ gloriosuꝫ. d ❡Abia. Hic vt i.Reg.8.a hebrei tradunt iudex constitutus mūera accipiebat quod iohel qui ⁊ vasseni senior eius filius sciens /non corrigebat. ideo vterq peccasse dr ꝫ hebr. Vn de factū est cū senuisset samuel/ posuit filios suos iudices isrl ⁊c. e ❡Isti st. āticipādo d officijs cantorum

a dñs corā eis. Et suscitauit dñs isrl spiritū phul regis assyrioꝝ: ⁊ spiritū theglathphalasar reg assur: ⁊ trāstulit ruben ⁊ gad ⁊ dimidiam tribus manasseet: adduxit eos in ale et in abor et ara et fluuium goçam vsq ad diem hanc. Ca. VI.

Filij leui/ gerson/ caath: merari. Filij caath/ amrā isar/ hebrō ⁊ oçihel. Filij amrā: aarō moyses ⁊ maria. Filij aarō/ nadab et abiu: eleaçar et ithamar. Eleaçar genuit phinees: ⁊ phinees genuit abisue. Abisue vero genuit bocci: et bocci genuit oçi: oçi genuit †çaraiā: et çaraias genuit meraioth. Porro meraioth genuit amariam: ⁊ amarias genuit achitob: achitob genuit sadoch: sadoch genuit achimaas. Achimaas genuit açariam: açarias genuit iohannan: iohanna genuit açariā: Ipe est q̄ sacerdotio functus ē in domo quā edificauit salomon i hierusalem. Genuit autē açarias amariā amarias genuit achitob. Achitob genuit sadoch: ⁊ sadoch gēuit sellū. Sellum genuit helchiā: ⁊ helchias genuit açariā. Açarias genuit çaraiā: ⁊ çaraias genuit iosedech. Porro iosedech egressus ē/ qn̄ trāstulit dñs iudā ⁊ hierusalē p manꝰ nabuchodonosor. Filij g leui/ gersō/ caath ⁊ merari. Et hec nomina filioꝝ gerson: lobeni et semei. Filij caath amrā et isaar et hebron ⁊ oçihel: Filij merari: mooli et mūsi. He aūt generatiōes leui ꝫm familias eoꝝ gerson† lobeni filiꝰ eiꝰ: iaath filiꝰ eiꝰ: çāma filiꝰ eiꝰ: ioaa filiꝰ eiꝰ: addo filiꝰ eiꝰ: çara filiꝰ eius: iethrai filiꝰ eius. Filij caath/ aminadab filius eius: chore filius eius: asir filius eius: helchana filiꝰ eiꝰ: abiasaph filius eius: asir filius eius: caath filius eius: vriel filius eius: oçias filius eius: saul filius eiꝰ. Filij helchana: amasai et achimoth et helchana. Filij helchana sophai filiꝰ eiꝰ: naath filius eius: heliab filius eius: hieroam filius eius: helchana filius eiꝰ: Filij samuel primogenitus vasseni et abia. Filij autem merari/ mooli lobeni filius eius: semei filius eius: oça filius eius: samaa filius eius: aggia filiꝰ eius: isaia filius eiꝰ. Isti sunt quos cōstituit dauid super cātores domꝰ domini/ ex quo collocata est arca et mini

¶ de his in numeri. ¶ vel lobni. a ¶ vel mosi. ¶ q̄ i libro Regū iohel.

id est coram filij israel. quasi diceret: dij populoꝝ habitantiū in terra pmissionis añ filios israel nō potuerunt eos saluare: sed abstulit eos dñs corā filijs isrl: iō iustū fuit q filij israel cōuersi ad cultuꝫ illoꝝ deoꝝ de terra illa eijcerent. iō subdit: a ❡Et suscitauit dñs deus israel spiritū phul: id est voluntatem impugnādi filios israel. b ❡Phul regis assyriorū: de quo habet. iiij. Reg. xv. c ❡Et spiritū theglathphalasar. de q̄ habet ibidē. d ❡Et trāstulit ruben ⁊ gad ⁊ dimidiā tribum manasse. eijciēdo de terra sua. e ❡Et adduxit eos in ale ⁊ in abor ⁊c. loca talia assyrie. Ca. VI.

C

†Gen.46.d Exo.6.c i.23.b.

Filij leui. Hic describit generatio leuitaꝝ. ⁊ pmo describit eoꝝ genealogia. secūdo describunt eoꝝ officia/ ibi: Isti sūt q̄s cōstituit dauid. tertio eorū habitacula/ ibi: Et hec habitacula eoꝝ. Circa pmū sciēdū: q tribus leui fuit pmo diuisa in tres ptes ꝫm tres filios leui. s. gerson/ caath ⁊ merari. de caath uo descēdit aaron q̄ fuit sūmꝰ sacerdos: ⁊ de eo descenderūt alij sacerdotes: ⁊ isti vocati sūt aaronite. ⁊ alij aūt descēdētes de caath retinuerūt sibi nomen cōe: ⁊ vocati sūt caathite: ita q in tribu leui fuert sic q̄ttuor ptes: videlicet/ aaronite/ caathite/ gersonite/ ⁊ meraite: sicut dictū fuit pleniꝰ libro Nūe. Primo igitur ponit generatio aaronitaꝝ/ cū dr: Filij aaron. g ❡Eleazar genuit phinees. Istā generatione deducit: qꝛ summū sacerdotiū post aaron datū est eleaçaro ⁊ filijs eiꝰ de ordinatiōe dñi. vt hr Nūe. xx. h ❡Bocci genuit ozi. Ab isto oçi accepit ipe heli summū sacerdotiū/ ex ordiatiōe tn̄ diuia: vt dictū fuit Ruth. j. et .j. Reg. ij. ca. ita q fuit sil iudex ⁊ sūmus sacerdos: vt hr. j. Re. j. ⁊ descēdit d ithamar filio aarō. i ❡Achitob ge. sa. In isto sadoch reductū fuit sūmū sacerdotiū ad filios eleaçar: qꝛ salomon eiecit abiathar de sūmo sacerdotio: vt hr. iij. Reg. ij. ⁊ instituit sadoch. abiathar aūt descenderat de heli. k ❡Ipe est q̄ sacerdo. fun. ē in do. qua edifi. sa. In illa aūt domo seu tēplo multi alij functi sūt summo sacerdotio. s. sadoch/ achimaas ⁊ plures alij. Quare igit dr de isto açaria singulariter: Ipe est q̄ sacerdotio fūctꝰ est ⁊c. Ad qd dicēdū q h ē q çelo di ductus ꝯstāter restitit oçie regi iude volēti thurificare i tēplo dñi: ppt qd pcussus fuit lepra: vt hr. ī. ij. li. xxvj. l ❡Et zarage. io. Istū çaraiā iterfecit nabuchodonosor: ⁊ iosedech filiꝰ eiꝰ ductꝰ ē cū alijs captiuꝰ i babylonē. Dicūt aūt aliq̄ q iste fuit esdras sacerdos ⁊ scriba. sꝫ de h pleniꝰ dicet cū ad libꝝ esdre venimꝰ dño cōcedēte. m ❡Filij g le. h ꝯñr describit generatiōes gersonitaꝝ. pmo tn̄ repetit in generali aliq̄ d gñatiōibꝰ leui: ⁊ ptꝫ lra. scdo descēdit ad gersonitas describēs generatiōes eoꝝ descēdēdo di. n ❡Gerson: lob. ⁊c. Filij caath. h dscribit generatiōes caathitaꝝ pput caathite diuidūtur ꝯ aaronitas: vt pdictū est. ⁊ describit istas generatiōes silr descēdēdo di. Filij caath amin. fi. ⁊c. o ❡Filij sa. pri. ⁊c. n̄ ē itelligēdū q vterq fuerit pmogenitus: sꝫ abia fuit primus post vasseni. p ❡Filij āt mera. ⁊c. h ꝯñr describit gñatio meraritaꝝ silr descēdēdo. Et ptꝫ lra. q ❡Isti sunt q̄s consti. dauid super cantores do. ⁊c. Hic ꝯseqnter agitur

Diuisio

als† çaraçā

D

als† lobni vl lobena

Diuisio

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

E B cātoꝝ dauid q̄ organis musicis laudes deo canebāt cū eoꝝ genealogiā narraret ꝓlibauit: suo aūt ordine quō id fecissent demōstrabit. a ¶ Ethan filius chusi. Ethan vnꝰ de cantoribꝰ tribꝰ qui coram dauid in cymbalis laudē dei cōcrepabāt. Et notādū: ꝙ sicͣ fuerūt tres filij leui / caath: gersō ⁊ merari: ita tres cātores: eman de caath: asaph de gerson: ethā de merari. ¶ Mystice aūt significat sctōs doctores q̄ scte trinitatis fide imbuti ꝯm dispēsationē veri dauid ꝓdicationē euāgelij toti mūdo annūciant. b ¶ Leuite q̄ ordi. ⁊c̄. Quia oīs ordo ecclīasticus ꝯm apostoloꝝ traditionē ⁊ q̄ ꝑmatū tenēt totū ministeriū agāt in ecclesia dei. vn̄: Ut scias quō oporteat te conuersari in domo dei que ē ecclesia dei viui ⁊c̄. c ¶ Aaron. christū significat: filij eiꝰ ecclesię ppl̄m. cui dicitur: Uos estis genus electū regale sacerdotiū ⁊c̄. quē summus pontifex docuit sup altare fidei holocaustū bonoꝝ opeꝝ ⁊ incēsū orationis offerre: ⁊ vt ꝑcaret̄ ꝓ isrl̄. i. ꝓ statu ecclesię ꝯm pręcepta leg̃ ꝑ moysē data. Repłt aūt genealogiā aarō vsq̄ ad achimaas: qđ ꝓ laude eiꝰ factū videt̄: q̄ fidelis fuit dauid in omnibus.

1. Timo. 3. d.

1. Pe. 2. b.

Nico. de lyra

✠ agitur de officijs leuitaꝝ. quoꝝ aliq̄ erant simplices leuitę: alij cum hoc sacerdotes: sicut aaron ⁊ filij eius q̄ erant de tribu leui. Primo legit̄ determināt̄ur officia leuitarū simpliciū. scđo sacerdotum / ibi: Aaron vero. De simplicibꝰ leuitis: aliqui erant cantores ad dicendum diuinas laudes: de quibꝰ agitur primo. alij in alijs officijs constituti: de quibus agit̄ scđo / ibi: Fratres quoq̄ eoꝝ. Circa primū sciēdū: ꝙ postq̄ dauid obtinuit regnū adduxit arcā dn̄i de domo obededom in ciuitatē dauid / et posita fuit ī tabernaculo qđ fecerat dauid: vt habetur. ij. Reg̃. vj. ⁊ extunc instituit dauid cātores ⁊ alios leuitas: q̄ officia exercerent coram dn̄o q̄diu illa arca fuit in illo tabernaculo: et postea q̄n fuit trāslata ad tēplū ꝑ salomonē ędificatū. Inter cantores aūt erāt tres ꝑncipales de tribus cognatiōibꝰ leuitarū supradict̃: videlicet hemā de filijs caath: ⁊ asaph de filijs gerson: et ethan de filijs merari. et erāt sic ordinati ꝙ hemā cum societate sua erat in medio. asaph autē cum societate sua erat ad dexterā. ethan vero cū sua ad sinistrā. ⁊ ex his p3 littera: paucis exceptis / cū dicit̄: Isti sūt q̄s cōstituit dauid sup cātores. s. qui īfra sequunt̄: exquo collocata est arca ī tabernaculo facto a dauid. Cetera patent ex dictis vsq̄ ibi: a ¶ Et fratres eius asaph qui stabat a dextris eiꝰ. Uocantur autem asaph et socij sui fratres ipsius heman ⁊ aliorum qui erant in societate sua: quia licet essent de duabꝰ cognationibus / sc3 caath ⁊ gerson: tamen erant de eadem tribu. s. tribu leui. Cetera patent ex dictis. b ¶ Fratres q̄z eorum leuite. Hic agit̄ de officijs aliorū leuitarū / cum dicitur: Fratres q̄z eorū leuitę. ⁊ dicūtur fratres: q̄ de eadem tribu: vt iam dictū est. c ¶ Qui ordinati sunt in cunctum ministeriū tabernaculi. q̄ aliqui erant ianitores: et aliqui custodes vasorum ⁊ alij ministrabant sacerdotibus in oblatiōibus sacrificioꝝ

strabāt corā tabernaculo testimonij / canētes donec ędificaret salomon domū dn̄i in hierl̄m. Stabāt aūt iuxta ordinē suū ī ministerio. Hi vero sunt qui assistebant cum filijs suis. De filijs caath / heman cantor filius iohel: filij samuel: filij helchana / filij ieroā: filij heliel: filij †thon: filij suph: filij helchana: filij maath: filij †amasai: filij helchana: filij iohel: filij açarię: filij sophonię: filij thaath: filij asir: filij abiasaph: filij chore: filij isaar: filij ca-

a ¶ cognatione. scriptura enim propinquos fratres appellat.

ath: filij leui: filij isrl̄: ⁊ fratres eiꝰ: a asaph / q̄ stabat a dextr̃ eiꝰ. Asaph filiꝰ barachię: filij samaa: filij michael: filij basaię: filij melchię filij athanai: filij çara: filij adaia: filij ethā: filij çāma: filij semei: filij ieth: filij gerson: filij leui. Filij āt merari frēs eoꝝ ad sinistrā: ethan filius chusi: filij abdi: filij maloch: filij asabię: filij amasię: filij helchię: filij amasai: filij bonni: filij somer: filij mooli: filij musi: filij merari: filij leui. Fratres q̄z eoꝝ leuitę q̄ ordinati sunt in cūctū ministeriū tabernaculi domꝰ dn̄i. Aaron vo ⁊ filij eiꝰ adolebāt incēsum sup altare holocausti: et sup altare thymiamatis ī oīe opus sctīsctōꝝ: et vt ꝑcarētur ꝓ isrl̄ iuxta oīa q̄ ꝑceperat moyses seruꝰ dei. Hi sūt aūt filij aarō. Eleaçar filiꝰ eiꝰ: phinees filiꝰ eius abisue filiꝰ eiꝰ: bocci filiꝰ eiꝰ: oçi filius eiꝰ: çaraia filiꝰ eiꝰ: meraioth filius eiꝰ: amaria filiꝰ eiꝰ: achitob filius eius: sadoch filiꝰ eiꝰ: achimaas filiꝰ eiꝰ. Et hec hītacula eoꝝ ꝑ vicos atq̄ ꝯfinia / filioꝝ sc3 aarō iuxͣ cognatiōes caathitaꝝ. Ipis ei sorte ꝯtigerant. Dederūt igit̄ eis hebrō ī t̄ra iuda ⁊ sburbana eiꝰ ꝑ circūitū: agros āt ciuitat̃ ⁊ villas / caleb filio iephone. Porro filijs aaron dederūt ciuitates: ad ꝯfugiendū hebron: ⁊ lobna et suburbana eiꝰ: iether q̄z ⁊† esthemo cū suburbanis suis: s3 ⁊ helō ⁊ dabir cū suburbāis suis: asā q̄z ⁊† bethsemes ⁊ suburbana eoꝝ. De tribu āt bēiamī gabeę ⁊ sburbana eiꝰ et almath cū suburbāis suis: anathoth q̄z cū sburbāis suis: Oēs citates tredeci cū sburbāis suis ꝑ cogtiōes suas.

bus sacrificioꝝ: ⁊ sic đ alijs officijs: quę nō exprimuntur hic. ista enim officia cātorum / leuitarum ⁊ sacerdotū plenꝰ exprimūtur ⁊ describūtur infra eodē libro a. xxiij. ca. vsq̄ ad. xxvj inclusiue. d ¶ Aarō vero. Hic describūtur officia sacerdotū: breuiter tamē / cum dicitur: e ¶ Adolebāt incensum super altare holocausti. Quod erat extra tabernaculū in atrio: et ibi cremabat̄ icēsū simplex qđ offerebat̄ cū hostijs ⁊ oblatiōibꝰ. f ¶ Sup altare thymiamat̃. qđ erat intra tabernaculū añ ędificationē tēpli: ⁊ postea ī templo quādo fuit ędificatū: ⁊ sup illđ cremabat̄ thymiama: quod erat cōpositū ex q̄tuor speciebꝰ preciosis ⁊ redolentibꝰ: vt habet̄ Exođ. xxx. g ¶ In oīe sanctisctōrū. Licet xp̄ī illa pars tabernaculi ī q̄ erat altare thymiamatis ⁊ candelabrū et mensa propositionis vocaretur sanctū vl̄ sctā testimonio: tamen oīa opera quę fiebāt ibi a sacerdotibꝰ: vtpote compositio lucernaꝝ / propositio panum / ⁊ crematio thymiamatis fiebāt ꝓpter reuerentiā ipsius dei cuius sedem repręsentabāt illa quę erant intra partē tabernaculi: q̄ dicebatur sanctūsanctorū: videlicet arca / cherubin ⁊ ꝓpitiatoriū: sicut dictum fuit plenꝰ Exo. xxv. ca. vnde ⁊ de ꝓpitiatorio dabantur respōsa diuina q̄si a deo ibidē specialiter habitāte. et ideo ꝓdicta opera dicūt̄ opa sctīsctōꝝ. h ¶ Hi sūt autē filij aaron: Eleazar filius eius ⁊c̄. Hic cōsequēter replicat generatiōes aaron: incipiēdo ab aarō ⁊ t̄mināđo ī achimaas filio sadoch: ⁊ nō ꝓcedit vltra: quia solūmodo h̄ enumerātur sacerdotes ab aarō per eleaçarū filium eius: qui fuerūt vsq̄ ad tempus salomonis q̄ ędificauit tēplū. i ¶ Et hec habitacula eorū per vicos atq̄ cōfinia filiorum scilicet aarō ⁊c̄. Hic consequēter agitur de ciuitatibus ⁊ locis filiorū leui incipiēdo a sacerdotibꝰ filijs aaron / cū dicitur: Dederunt igitur eis hebron ī terra iuda. Sequit̄: k ¶ Agros autē ciuitatis et villas caleb filio iephone. Ciuitas eñ hebron ⁊ territoriū ī circūitu fuit datum caleb ꝑ iosue: sicut habet̄ Iosue. xiiij. ita ꝙ erat dominꝰ principalis ciuitatis ⁊ suburbij: q̄uis cōcederētur habitatiōi sacerdotū. Territorium aūt ⁊ ville quę erāt ibi / fuerunt suę q̄tum ad habitationē et dominium. l ¶ Porro filijs aaron dederūt ciuitates. ⁊ h̄ debet fieri punctus: et subintelligunt̄ q̄ postea subduntur. m ¶ Ad confugiendum hebron. Hic similiter sit punctꝰ: q̄ ciuitates illę q̄ imediate sequunt̄ nō fuerūt ciuitates refugij fuerūt eñ tm̄ sex ciuitates refugij: tres circa iordanē. s. hebrō sichē ⁊ cedes ī galilea: ⁊ tres trās iordanē. s. bosor rhamoth ī galaad ⁊ gauloni basan: vt hr̄ Ios. xx. ⁊ l3 iste sex ciuitates noient̄ ī h̄ ca. ī diuersis loc̃: nō tm̄ noiant̄ h̄ ciuitates ꝯfugij nisi duę tm̄. s. hebron ⁊ sychē. sed de alijs quattuor idem est notandum. n ¶ Oēs ciuitates tredecim cū suburbanis suis ⁊c̄. tot fuert̄ ꝯm veritatem: vt habetur ī libro Iosue.

✠ Filijs autē

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

A Filijs aũt caath residuis de cognatiõe sua dederũt ex dimidia tri- a bu manasse in possessionẽ vrbes decẽ. Porro filijs gerson per co- b gnatiões suas de tribu isachar / ⁊ de tribu aser/ ⁊ d tribu neptalim: ⁊ de tribu manasse in basan/ vrbes tredecim. Filij aũt merari p cognationes suas de tribu ruben/ et de tribu gad/ et de tribu çabulon dederũt sorte ciuitates duodecim. Dederũt q̄z filij isrl' leuitis ciuitates ⁊ suburbana eorũ. Dederũtq̧ per sortẽ ex tribu filiorũ iuda: et ex tribu filiorũ simeon: ⁊ ex tribu filiorũ beniamin vrbes has q̄s c vocauerunt noibus suis: ⁊ ex his q̄ erãt ex cognatiõe filiorꝝ caath: fuerũtq̧ ciuitates in terminis eorꝝ de tribu ephraim. Dederuntq̧ eis vrbes ad confugiẽdũ/ sichẽ cũ suburbanis suis in mõte ephraim: et gaçer cũ suburbanis suis: † hicinaã q̄z cũ suburbanis suis: et bethoron silr: necnõ ⁊ helon cũ suburbanis suis: ⁊ gethremon i eũdẽ modũ. Porrro ex dimidia tribu manasse aner ⁊ suburbana ei⁹: † balaan et suburbana ei⁹. His videlicet qui de cognatione filiorũ caath reliqui erãt. Filijs autẽ gerson de cognatiõe dimidię tribus manasse gaulon in basan et suburbana eius: et astaroth cũ suburbanis suis. De tribu isachar cedes et suburbana eius: ⁊ dabereth cũ suburbanis suis: rhamoth q̄z ⁊ suburbana eius: et anẽ cũ suburbanis suis. De tribu v̄o aser masal cũ suburbanis suis: ⁊ abdõ similiter: asach q̄z ⁊ suburbana ei⁹: ⁊ roob cũ suburbanis suis. Porro de tribu neptalim cedes in galilęa ⁊ suburbana ei⁹. Amon cum suburbanis suis: et cariathiarim ⁊ suburbana ei⁹. Filijs aũt merari residuis de tribu çabulon rẽmono ⁊ suburbana ei⁹: ⁊ thabor cuꝫ suburbanis suis. Trãs iordanẽ q̄z ex aduerso hiericho cõtra oriẽtem iordanis. De tribu ruben bosor in solitudie cũ suburbanis suis: ⁊ † iassa cũ suburbanis suis. Cademoth q̄z ⁊ suburbana ei⁹: ⁊ mi- B phaath cũ suburbanis suis. Necnõ ⁊ de tribu gad/ rhamoth in galaad ⁊ suburbana ei⁹: ⁊ manaim cũ suburbanis suis. Sed ⁊ esebõ cũ suburbanis eius: ⁊ ieçer cũ suburbanis suis.

Ca. VII

Porro filij isachar thola et phua/ iasub ⁊ samãron: q̄tuor. Filij thola/ oçi ⁊ raphaia ⁊ herihel ⁊ iemai et iepsem ⁊ samuel p̄ncipes p domos cognationũ suarum. De stirpe thola viri fortissimi numerati sunt in dieb⁹ f dauid vigintiduo milia sexcẽti. Filij oçi/ içrahia: de q̄ nati sunt mi- g chael ⁊ obadia ⁊ iohel ⁊ iesia: q̃uinq̧ omnes p̄ncipes. Cũ eis p familias ⁊ pplos suos accincti ad pręliũ viri fortissimi trigintasex milia. Multas eĩm habuere vxores ⁊ filios. Frẽsq̧ eorꝝ p oẽm cognationẽ isachar/ robustissimi ad pugnandũ octogintaseptẽ milia numerati sũt. Filij beniamin/ bale ⁊ bochor ⁊ iadihel tres. Filij bale h esbon et oçi ⁊ oçiel ⁊ hierimoth ⁊ vrai: q̄nq̧ p̄ncipes familiarꝝ ⁊ ad pugnãdũ robustissimi. Nũer⁹ aũt eorꝝ vigintiduomilia et trigintaq̄ttuor. Porro filij bochor çamira ⁊ ioas ⁊ elieçer ⁊ elionai et amri et hierimoth ⁊ abia et anatoth et almathan. a Oẽs hi filij bochor. Nũerati sũt aũt p familias suas p̄ncipes cognationũ suarꝝ ad bella fortissimi viginti milia ⁊ ducenti. Porro filij iadihel balan. Filij autẽ balan iehus et beniamin ⁊ ahoth et chanana ⁊ iothan ⁊ tharsis ⁊ haisaar. Oẽs hi filij iadihel p̄ncipes cognationũ suarꝝ viri fortissimi decẽ ⁊ septẽ milia ⁊ ducẽti ad p̄liũ p̄cedẽtes. Sephã q̄q̧ ⁊ aphan: filij hir: et asim fi- i lij aber. Filij autẽ neptalim: iasihel et guni/ ⁊ aser ⁊ sellũ/ filij bãla. k

a ¶ al's samron.

a ¶ al's isai b ¶ annumerato patre qui vnicus fuit patris sui.

¶ al's iedihel.

a ¶ a quo egressi sunt beniamitę: qui nephario concubitu occiderũt vxorẽ leuite.

a ¶ cõcubine iacob. ancille rachelis matris neptalim: a quo isti sunt generati.

K a ¶ Oẽs hi Ca. VII filij bochor. nu. ⁊c. Ubicũq̧ i lege scribit: Oẽs hi filij isti⁹ vl' illi⁹ aut pro meritorũ excellentia est: aut pro meritorum deteriorationẽ/ vt eius dicãtur esse filij cui⁹ fuerũt imitatores. K Cõcubinaq̧

a ¶ Filijs ãt ca. re. de co. sua. i. q̄ non erant sacerdotes: ita q̧ dicebant caathitę tm̃/ et non aaronitę: vt dictum est supra. istis dederunt alia habitacula. b ¶ Porro filijs gerson. Hic cõseq̄nter agit de habitaculis gersonitarum et meraritarũ: ostendẽdo quę ciuitates/ ⁊ a quib⁹ tribub⁹ assignatę sunt eis. ⁊ cũ hoc etiã intermiscet aliqua de filijs caath. et patꝫ littera vsq̧ ibi: c ¶ Quas vocauerũt ex noibus suis. i. leuitę ⁊ sacerdotes denominauerũt loca eis assignata ad habitandũ et nutriendũ pecora ex noibus suis: ad hoc q̧ istud esset testimoniũ in futurũ: quia ista erãt eis assignata a filijs israel. quia tribus leui nõ habuit hereditatẽ distinctã sicut alię tribus. Cętera patẽt in littera.

Ca. VII

Porro filij isachar. Hic consequenter ponit generatiões aliarꝝ sex tribuũ. s. isachar/ beniami/ neptali/ manasse/ ephraim ⁊ aser. de tribub⁹ vero dan ⁊ çabulõ nõ facit mentionẽ. Primo ergo agit de generatiõib⁹ istarum tribuũ. secundo resumit tribus beniamin: vt diffusius describatur cap. viij. Circa primũ describitur primo generatio tribus isachar. secũdo beniamin/ ibi: Filij beniamin. tertio neptalim/ ibi: Filij autem neptalim. quarto manasse/ ibi: Porro filius manasse. quinto ephraim/ ibi: Filij autem ephrai. sexto aser/ ibi: Filij aser. De tribu vero dan et çabulon non describit aliqua genealogia: cuius causa ab aliquibus assignatur: quia quęlibet tribus habebat librum genealogię suę. Esdras autem scriptor huius libri: vt dictum fuit a principio: forsitan non inuenit libros genealogiarũ tribus dan ⁊ tribus çabulon: quia perditi fuerũt in captiuatione decem tribuum: vel alio modo. Circa primũ dicit Filij isachar ⁊c. et subdit: e ¶ Et samaron. Iste vocat semron: Gen. xlvj. f ¶ Numerati sunt in dieb⁹ dauid. quãdo ĩcepit numerare populũ: vt habetur. ij. Reg. xxiiij. g ¶ Quinq̧ oẽs principes. Hoc intelligit ↄnumerato patre. Cętera patent vsq̧ ibi: h ¶ Filij beniamin. Hic consequẽter describitur genealogia tribus beniamin. ⁊ patet littera vsq̧ ibi: i ¶ Sephan q̄z et aphã filij hir ⁊ asim filij aser. In hebręo habetur: Filij aher. Et ponit h̄ filij in plurali pro filius. vel cũ isto asim itelligunt alij filiũ aher. Dicit autem hic glosa hebraica: q̧ esdras istos sephan et ceteros posuit h̄ vltimo in genealogia bẽiamin: quia nesciebat vtrum eẽnt de tribu beniamin vel nõ: eo q̧ nõ inuenit reductionem genealogię ipsorum ad tribum beniamin certitudinaliter. sed hoc nõ videt cõueniẽter dictum. Tũ quia hebręi dicũt: q̧ esdras scripsit hũc librũ p adiutoriũ et directionẽ aggei et çacharię p̄phetarũ sibi contẽporaneorꝫ: q̄ spiritu p̄phetico loquebant. Tũ q̄ in scriptura sacra si aliq̄d esset positũ dubiuꝫ: hoc esset a spiritu humano: ⁊ non a spũ diuio. k ¶ Filij aũt neptalim. Hic ponit genealogia trib⁹ neptalim: ⁊ multũ breuiter. l ¶ Filij bala. Ista autẽ fuit ancilla rachel ab eadẽ in cõiugio ipi iacob data: vt habetur Gen. xxx. de qua natus fuit neptalim: vt habetur ibidẽ. et ideo cum dicit: Filij bala. ly filiũ/ refertur ad neptalim: et est singularis numeri/ ⁊ genitiui casus. si aũt sit pluralis

C

al's hiechmaã

al's † baalã

Diuisio

al's † iasa

D

D numeri

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

E F a ¶ Concubinaq3 eius ⁊c. Hec dr̄ fuisse filia filij balan: q̄ i egyptū fame cogēte a patre venalis ducta a manasse: qui hor reis q̄ erat cibarijs: pr̄i dat⁹ in ꝯiugiū misericordit̄ suscepta est.
b ¶ Happhim ⁊ se. prioris filij machir hec duo noīa esse dicunt: s3 secūdū eē salphaad ⁊ eorū sororē maachā quā esrō cū sexaginta eēt ānoꝝ accepit vxorē: q̄ peperit ei filiū segub: sicut supra dictū ē.
c ¶ Soror aūt ei⁹ re. Soror vlam filij phares filij machir: vt p̄dictū ē. hāc qdā tradūt fuisse matrē iesu filij naue, q̄ vir decor⁹ nūcupat̄: ob insigne virtut⁹ ⁊ principat⁹. Alij dicūt delborā vxorē lapidoth ꝓphetissam. (Judic. 4.)
d ¶ Filij aūt ephrai. Fabulant̄ hebrei ꝙ filij ephraim congregata multitudine viuēte pr̄e conati sunt ad terrā ꝓmissiōis reuerti: ⁊ in geth palestinorū occisi sunt. vnde cetere tribus ꝑ desertū adducunt̄: ne videret ossa fratrū suoꝝ. ⁊ in ps̄. dicit̄: Filij ephraim ꝯūsi sunt in die belli. (Ps. 77. b.)

a Porro fili⁹ manasse ezribel: concubinaq3 ei⁹ syra pepit machir patrē galaad. b Machir autē accepit vxores filijs suis †happhim: ⁊ sepham: ⁊ habuit sororē noīe maacha. Nomē aūt secūdi salphaad. (a ¶ q̄ in libro Numerorū petūt a moyse hereditatem inter fratres suos.) c Nateq3 sunt salphaad filie. d Et pepit maacha vxor machir filiū: vocauitq3 nomē ei⁹ phares. Porro nomē fris ei⁹ zares: ⁊ filij ei⁹ vlā et† recē. Filius aūt vlā badā. Hi sunt filij galaad filij machir filij manasse. c Soror aūt ei⁹ regma pe e perit viꝝ decoꝝ ⁊ abiezer ⁊ moola. Erāt aūt filij semida, ahin ⁊ sechē: ⁊ leci ⁊ anian. f Filij āt ephraī suthala, bareth fili⁹ ei⁹ thaath fili⁹ ei⁹: †elada fili⁹ ei⁹ †thaath fili⁹ ei⁹: ⁊ hui⁹ fili⁹ †zabad: ⁊ hui⁹ fili⁹ suthala: ⁊ hui⁹ fili⁹ ezer ⁊ elad. g Occiderūt aūt eos viri geth h indigene: q2 descēderāt vt iuaderēt possessiōes eorū. Luxit igit̄ ephraim pr̄ eoꝝ multi dieb⁹: ⁊ venerūt fra(a ¶ patriarche qui adhuc superāt: vel cognati: q̄ sepe fratres dicunt̄.)trēs eius vt ꝯsolarent̄ eū. Ingressusq3 est ad vxorē suā: q̄ ꝯcepit ⁊ pepit filiū, ⁊ vocauit nomē ei⁹ beria: eo ꝙ in malis dom⁹ eius ort⁹ esset. i Filia aūt eius fuit sara: que edificauit bethoron inferiorem ⁊ superiorē k et ozensara. l Porro fi-

Nico.de lyra

✱ numeri: ꝓut sonat lr̄a hebraica: sic filij neptalim h̄ dicunt̄ filij bale matris sue: eo mō loquēdi q̄ frequēter in sacra scr̄ptura filij filioꝝ dicunt̄ filij parētum.
a ¶ Porro fili⁹ ma. Hic describitur genealogia tribus manasse. b ¶ Pe perit ma. pa. ga. fuit eñ potēs ⁊ magnus in terra illa. ꝓpt̄ qd̄ dicit̄ pr̄ eius vt frequēter dictū ē in ꝯsilib⁹. c ¶ Et ha. so. no. maacha. Ista est alia ab illa maacha: q̄ cito post dicitur vxor machir. d ¶ Nateq3 sunt sal. fi. iste fuit lapidat⁹ ꝓpt̄ collectionē lignoꝝ i sabbato: nec habuit filios: ꝓpt̄ qd̄ ei⁹ filie acceperūt partē hereditatis loco patr⁹ de volūtate dñi: vt h̄r Nu. xxvij. Sequitur: e ¶ Soror aūt ei⁹ re. pe. virū decorū. In hebreo habet̄: Pepit sechor: ⁊ est nomē ꝓpriū vnius hois. vt dicūt hebrei. f ¶ Filij aūt ephrai. Hic describit̄ genealogia trib⁹ ephraī ⁊ legat̄ lr̄a ꝓut iacet vsq3 ibi: g ¶ Occiderūt aūt eos viri geth. Istud āt aūt exponit̄ ab hebreis multipliciter. Uno mō ꝙ isti descendētes de ephraī filio ioseph pr̄e ei⁹ adhuc viuēte, añ exitū filioꝝ isrl̄ d̄ egypto sub moyse collegerūt multitudinē vt intrarēt terrā ꝓmissiōis: Tū q2 ioseph moriēs dixerat ꝙ dñs post mortē suā3 educeret filios isrl̄ de egypto: et induceret eos i terrā ꝓmissiōis: vt habet̄ Geñ. vlti. Tū q2 iacob pr̄iarcha bñdicēdo filios ioseph p̄posuerat ephraī ipsi manasse: vt h̄r Geñ. xlviij. ꝓpt̄ qd̄ filij ei⁹ erant magis elati ⁊ audaces: ⁊ venerūt v̄sus terrā ꝓmissiōis ꝑ viam breuiorē. s. ꝑ terrā philistinoꝝ, q̄ vicina est: vt habet̄ Exo. xiij. ⁊ tunc a getheis fuerūt debellati: q2 p̄occupabāt tēp⁹ redeundi ad terrā ꝓmissiōis: s̄m ꝙ dr̄ Geñ. xv. ꝙ. cccc. ānis deberēt eē filij israel ꝑegrini in terra nō sua: vt ibidē fuit declaratū: q̄ nōdū adhuc erāt cōpleti. Et huic expositiōi cōcordat qd̄ postea h̄ dicit̄. s. ꝙ iosue fili⁹ nun minister moysi in exitu de egypto, nepos fuit elisama filij amiud: filij laadā: filij thale: filij beria: vt dicūt hebrei: filij ephraim. et sic in sexta generatiōe natus est iosue de ephraim: sicut ⁊ eleazar de leui in q̄nta: vt dictū fuit Geñ. xv. S3 huic expositiōi obuiat qd̄ dicit̄ in textu: Filia aūt ei⁹. s. ephraim fuit sara: q̄ edifi. bethorō inferio. ⁊c. q2 iste ciuitates sunt in terra ꝓmissiōis in sorte ephraim: vt habet̄ Josue. xvj. vbi nō potuit edificari ꝑ mulierē descēdētē de ephraī nisi post ingressum filiorū israel in terrā ꝓmissionis ⁊ assignationē hereditatū singulis tribub⁹. A natiuitate v̄o ephraim vsq3 ad illud tempus fluxerūt anni. cclvj. ad min⁹. et ideo nō videt̄ ꝙ tunc posset esse aliqua filia genita ab ephraim: q̄ edificasset ciuitates illas. Probatio assumpte: quia a natiuitate isaac vsq3 ad exitū de egypto fluxerūt āni q̄dringēti: vt declaratū fuit Geñ. xv. a q̄bus si subtrahant̄ anni qui fluxerūt vsq3 ad natiuitatem ephraim, remanēt anni ducēti ⁊ decē: q2 isaac sexagenari⁹ genuit iacob: vt habet̄ Geñ. xxv. Jacob v̄o centū triginta annoꝝ erat qñ descēdit in egyptū: vt habet̄ Geñ. xlvij. et sic de p̄dictis q̄dringētis annis vsq3 ad exitum de egypto remanēt. ccx. ad min⁹ a natiuitate ephraim: quia nat⁹ erat quādo iacob descēdit in egyptū: vt habet̄ Geñ. xlviij. q̄bus si addant̄ q̄draginta āni q̄bus filij israel fuerūt in deserto post exitū de egypto: et sex in q̄bus iosue pugnauit cōtra reges chanaan anteq3 diuideret terrā: ꝑ ut ostēsum fuit Josue. xj. et. xiiij. habētur anni. cclvj. Igit̄ s̄m istā expositionem oportet dicere ꝙ sara q̄ h̄ dicit̄ filia ephraim non fuit filia ei⁹ imediata: sed ꝑ multas generatiōes descēdit de eo: ⁊ fuit in potestate sua postq3 filij isrl̄ in terra ꝓmissiōis habuerūt sortes assignatas: ⁊ sic edificauit ciuitates dictas: ꝓpt̄ qd̄ h̄ noiat̄ int̄ filios ephraim principalis ꝓpt̄ magna q̄ fec̄ i edificatiōe ciuitatū. ¶ Alio mō exponit̄ de ill̄ q̄ ꝯ voluntatē moysi post exitū de egypto iuerūt ad p̄liū ꝯ aduersarios: et debellati fuerūt: ⁊ multi eoꝝ occisi: vt h̄r Nu. xiiij. in fine. ⁊ s̄m h̄ nō pōt dici ꝙ iste ephraim q̄ dicit̄ h̄ eos lamētasse fuerit ephraim filius ioseph: quia illud bellū fuit secūdo anno egressiōis de egypto: et sic iste ephraim fuisset tunc. ccxij. annorū vt patet ex p̄dictis. et nō est verisile ꝙ tantū vixerit. maxime quia Exo. j. dicitur: ꝙ mortu⁹ fuit ioseph ⁊ omnis cognatio illa āteq3 filij israel exirēt de egypto. Itē dato ꝙ vixisset: trāsiuisset i eo tēpus generādi: et tamē de isto ephraī dicit̄ qui dicit̄ h̄ lamentasse filios suos: dicit̄ ꝙ postea genuit beria: sic nominās eū eo ꝙ in malis domus eius ortus esset. id est ꝑ occisionē filioꝝ. Beria eñ interpretat̄ in malo. Itē aliqua dicunt̄ h̄ in textu et Nūe. xiiij. que vident̄ obuiare huic expositiōi. quia h̄ dicit̄: Occiderunt autē eos viri geth. q̄ erant philistei. et Nūe. xiiij. dicit̄, ꝙ ammorei ⁊ amalechite interfecerūt illos q̄ contra voluntatē moysi ausi fuerūt ire ad prelium. Item h̄ dicit̄ ꝙ isti fuerūt occisi a getheis: eo ꝙ descenderāt ad inuadendū possessiones eorū. ibi autē dicit̄: At illi cōtenebrati ascēderūt in montē ad pugnandū cōtra āmoreū et amalech. et ideo ꝓpter ista nō videt̄ posse stare ista expositio secūda. ¶ Tertio modo exponitur de viris existētibus de tribu ephraim: qui postq3 habuerūt sortem in terra ꝓmissionis per iosue multiplicati fuerūt ⁊ roborati: ⁊ confidentes de sua multitudine ⁊ fortitudine descenderūt de monte ephraim versus terrā philistinorū: que est super mare mediterraneū: sed viri geth indigene occiderūt eos. Et ponit̄ modū occisionis in textu: h ¶ Indigene: ad exprimendū modū occisionis. Indigene eñ dicunt̄ nati de terra illa. vnde indigene dicūtur quasi inde geniti: et ꝓpter hoc sciebant passus terre difficiles ad trāseundū: ⁊ sic pugnauerūt cum filijs ephraim in loco vbi filij ephraim nō poterant se bñ defendere. Igit̄ s̄m istā expositionē oportet dicere: ꝙ ille ephraim qui dicit̄ h̄ lamētasse filios suos occisos: qui fuerunt principales in hoc facto. s. illo conflictu, fuit alius ab ephraim filio ioseph: ⁊ multo tempore post ipsum: tamē nominatus eodē nomine: sicut frequēter cōtingit. Et huic expositiōi consonat quod subditur: i ¶ Filia autē eius fuit sara que edificauit bethoron inferiorē ⁊ superiorē. Nō eñ potuerūt iste ciuitates edificari ab ipsa donec filij ephraim fuer̄t potētes in sorte sua. k ¶ Et ozensara. Istam ciuitatē nominauit ex nomine suo. Sed dicere ꝙ iosue fili⁹ nun descendit de istis: et tamen certum est, ꝙ ipse fuit ante ingressum terre ꝓmissionis: et iam erat senex ⁊ ꝓuecte etatis quando diuisit terram filijs israel: vt habet̄ Josue. xiij. et ideo s̄m istam expositionem tertiam quando subditur h̄ in littera: l ¶ Porro filius eius rapha. oportet dicere ꝙ ista littera nō refert ✱

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

als† theen A**lius** eius rapha ⁊ reseph ⁊ thale: de quo nat⁹ est† thaan: q̃ genuit laadon. Huius q̃z fili⁹ amiud genuit elisama: de q̃ ort⁹ ē nun/ q̃ habuit filiū iosue. Possessio aūt eoꝝ ⁊ habitatio bethel cū filiab⁹ suis: ⁊ ꝯ orientē (al. † Sichem) noraz ad occidentē plagā gaçer filię eius. † Sethem q̃z cū filiabus suis vsq̃z ad aça ⁊ filias eius. Juxta filios quoq̃z manasse bethsan ⁊ filias eius: † thanath ⁊ filias eius: mageddo ⁊ filias eius: dor ⁊ filias eius. (als† iemna) In his habitauerūt filij ioseph filij isrl̄: Filij aser† iomna ⁊ iesua ⁊ isui ⁊ baria ⁊ sara soror eoꝝ. Filij aūt baria haber ⁊ melchiel: ipse est pater barçaith. (als† iotham) Heber autē genuit iephlat ⁊ somer ⁊ † iothan ⁊ suaa sororem eoꝝ. Filij iephlat phosech ⁊ chamaal ⁊ asoph: hi filij iephlat. Porro filij somer ahi ⁊ roaga et iaba et aram. Filij autem helem fratris eius supha ⁊ iemna ⁊ selles ⁊ amal. Filij supha sue arnaphed ⁊ sual (als† od) et beri et iamra et bosor ⁊† odor et sama et salusa et iethran ⁊ bera. Filij iether/ iephone et phaspha et ara. Filij autem olla arec et aribel et resia. Omnes hi filij aser: principes cognationum electi atq̃z fortissimi duces ducū. Numerus autē eoꝝ ętatis quę apta eēt ad bellū. xxvj. milia.

Ca. VIII

B**Eniamin** autē genuit bale primogenitū suū asbal secundū/ ahara tertiū/ † noaha quartū/ et rapha quintū. Fueruntq̃z filij bale addoar et gera et abiud: abisue q̃q̃z (als† aboc) et neman et† ahoe: sed ⁊ hiera et sephupham ⁊ vram. Hi sunt filij ahod/ principes cognationum habitantium in gabaa: qui translati sunt in ¶ sepulchrum. ¶ vel noaman. ¶ vel haia. manath. Naaman autē ⁊ achia et iera: ipē trāstulit eos: et genuit oça ⁊ abiud. Porro† saarahi genuit in regiōe moab postq̃z dimisit husim ⁊ bara vxores suas. Genuit āt de edes vxore sua iobab ⁊ sebia ⁊† mosa ⁊† molchō: iechus q̃z et sethia et † marmath. Hi sūt filij ei⁹ pncipes i familijs suis. † Deusim vō genuit achitob et elphaal. Porro filij elphaal heber et misaam et† samad. (als† lod) Hic ędificauit ono ⁊† loth et filias ei⁹. † Bara āt ⁊ sama pncipes cognationū habitantium in hailon. Hi

a ¶ qr vlti sunt fratres suos filios ephraim. b ¶ vl' hio.

fugauerūt habitatores geth et hāio ⁊ sesach: et hierimoth et çadabia et arod et heder: michael quoq̃z et iespha et ioaa filij baria et çabadia et mosollā et eçe- (als† çachri) ci: et heber et iesamari et ieslia et iobab filij elphaal/ et iacim et† çechri et çabdi et helioenai et selethai ⁊ heliel et adaia et baraia et samrath filij semei. Et iesphan et heber et heliel et abdon et çechri et† hanan et (als† alam) anania et† ailam et anathothia et iephdaida et phanuel filij sesac. Et samsari et sooria et otholia ⁊ iersia et helia et çechri filij ieroam. Hi patriarchę ⁊ cognationū principes qui habitauerunt in hierusalem. In gabaon autem habitauerunt abigabaon: et nomen vxoris eius maacha: filius q̃z eius primogenit⁹ ab-

Capitulū. VIII

a ¶ Qui trāslati sunt in ma. q̄n p scelere in vxorē leuitę gladio corruerunt: ⁊ sexcenti tm̄ remanserunt. (Judic. 20. g.)

b ¶ Naamā autē ⁊ ach. ⁊c. pncipes fuerūt: sz gera se sbdiderīt. Unde singulariter dicit: ipē transtulit eos/ de quo exijt pgenies gera: qui fuit pater semei. (al.† Deusim) (2. Reg. 16. b.)

* ra nō referī ad p̄cedētia imediate: sz ad ephraim filiū ioseph: ita q̄ ꝓpter reuerētiā iosue/ q̃ fuit valde magn⁹ in pplo isrl̄/ scriptura incipit describere ei⁹ genealogiā ab ephraim pr̄iarcha. vt sit sensus: Porro fi. ei⁹. i. ephraī pr̄iarchę. a ¶ Rapha. re. ⁊ thale: de q̃. s. thale/ na. est thaan. seq̄r: b ¶ Qui ha. fi. lo. Et sic iosue descēdit de ephraim i septima generatiōe. c ¶ Posses. aūt ⁊c. cū fi. s. i. cū vill' sibi adiūct⁹. ista tñ ciuitas bethel alia est hierl̄m: q̃ vocata fuit bethel: put dictū fuit Geñ. xxviij. quia hierl̄m partim fuit in sorte iudę ⁊ partim in sorte beniamin. Ista autē bethel fuit i sorte ephraim: ⁊ ibi posuit hieroboā vnū de duob⁹ vitulis aureis q̃s fecit: vt hr̄ iij. Reg. xij. d ¶ Filij aser. Hic vltio describiī genealogia aser. et ptz lr̄a vsq̃z ibi: e ¶ Ipse est pr̄ bar. Nomen est loci vbi melchiel fuit dominus vel vir famosus. f ¶ Fili gether: ie. Iste est alius a patre caleb: q̃ fuit de tribu iuda: iste autē de tribu aser.

Ca. VIII

B**Eniamin aūt.** Hic resumiī genealogia beniamin: vt diffusi⁹ scribaī. et hoc fit pncipal'r ꝓpī saul regē: q̃ fuit de hac tribu. Primo igiī poniī genealogia beniamin in generali. scdo ipi⁹ saul in speciali/ ibi: In gabaon aūt. Circa pmū dr̄: g ¶ Beniamin āt ge. bale pri. suū ⁊ ba. se. q̃ vocaī asbal Numeri. xxvij. h ¶ Fueruntq̃z fi. bale ad. et gera. Dicūt aliq̃ q̄ iste gera fuit pr̄ semei. sz hoc nō ē veꝝ: qr iste gera fuit nepos bēiamin pr̄iarchę: vt ptz h̄. a cui⁹ tēpe vsq̃z ad tp̄s semei fluxerūt sexcēti anni ⁊ plus: qr āno. cccc. ⁊. lxxx. egressionis de ęgypto fundatū fuit tēplū p salomonē: vt hr̄. iij. Reg. vj. q̃ salomon interfecit semei: vt hr̄. iij. Regū. ij. ⁊ ideo ille gera q̃ diciī pr̄ hui⁹ semei. ij. Reg. xvj. fuit ali⁹ ab isto gera: ⁊ lōgo tpe post ipm̄. i ¶ Hi sunt fi. ahod. Iste est q̃ vocaī aioth Judic. iij. q̃ fuit iudex i isrl̄: ⁊ iterfecit eglon regē moab: vt ibidē hr̄. k ¶ Qui trā. sunt in manath. i. in sepulchrū: vt dicūt aliq̃ expositores nostri. ⁊ intelligiī hoc de gabaonitis: q̃ ꝓpter vxorez leuitę quā afflixerāt incredibili libidine: vt hr̄ Judi. xix. f. interfecti fuerūt. ⁊ isti descēderūt de aioth. Sz littera sequēs cōtrariaī huic expositiōi: in q̃ diciī: l ¶ Naamā aūt ⁊ achia ⁊ iera. associati fuerunt illi in hoc facto. cū igiī isti fuerint de tribu beniamin: q̃ nō interfecerūt prędictos gabaonitas/ sz magis iuuerīt eos: vt hr̄ Judic. xx. patet q̄ dicta expositio nō est vera. Et idō dicūt h̄ hebręi q̄ manath nō significat h̄ sepulchrū: sed est nomen ꝓpriū cuiusdā terrę ad quā isti fuerūt trāslati p naaman et socios eius. vtrū aūt fuerūt trāslati illuc p bellū vel p cōmutationē hęreditatū seu alio modo: nō dicunt expositores hebraici vl' latini. m ¶ Porro sa. ge. in regi. moab. Causa aūt q̄re illuc iuit/ sbdiī: n ¶ Postq̃z di. husim ⁊ bara vxo. suas. quia forte erāt adulterę vl' sibi tediosę. ⁊ ideo eis dimissis accępit aliā vxorē in regiōe moab. de qua subdiī: o ¶ Genuit autē ⁊c. ioab. ⁊ cęteros. p ¶ Deusim vō q̃ fuit prima vxor saarahim: vt p̄dictū est: genuit achitob. et subditur: q ¶ Hęc ędifi. ono ⁊ lod. noīa sunt ciuitatū quas ędificauit samad. r ¶ Et filias eius. i. villulas adiacētes. s ¶ Bara aūt ⁊ sa. Bara h̄ est nomē viri. t ¶ Principes co. ha. in hailon. nomē est ciuitatis: de qua diciī Josue. x. c. Sol contra gabaon ne mouear⁹/ ⁊ luna ꝯ vallē hailon. v ¶ Hi. scz bara et sama et socij eoꝝ. x ¶ Fugauerūt habitatores geth. Philistei eñ q̃ habitabāt in geth/ ascenderunt in sortē beniamin ad depdandū: ⁊ ab istis de tribu beniamin fuerunt debellati ⁊ fugati: sicut econuerso filij ephraim volētes depdari getheos/ ab ipis fuerūt debellati ⁊ occisi: vt dictū fuit ca. p̄ce. y ¶ Et haio ⁊ sesach ⁊ hie. ⁊c. Noīa sunt viroꝝ de beniamin: qui fuerunt in debellatiōe getheorum: vsq̃z ibi exclusiue: z ¶ Filij elphaal. Ubi incipit describere alias gn̄atiōes. a ¶ Hi patriarchę. i. pncipales inter pncipes illi⁹ cognatiōis. b ¶ Qui habitauerūt in hie. Hęc eñ ciuitas partī cadit in sortē iudę: et partē in sortē beniamin: vt dictū fuit in libro Josue. et ideo nō solū habitabant ibi aliqui de tribu iuda: sed etiam aliqui de tribu beniamin. c ¶ In gabaon autē habitauerūt. Hic cōsequēter describiī cognatio saulis regis in speciali/ cū diciī: In gabaon autē habitauerūt ⁊c. In hebręo habeī: Pater gabaon. Et sunt duę dictiōes: ⁊ significāt illum qui erat principalis in illa ciuitate. et q̄ ista sit vā littera/ patz ex hoc: q̄ circa finē ca. sequētis resumiī ista cognatio q̄si sub eisdez

Diuisio

als† nabus

als† saarim

als† musa

als† melchon

als† marma

als† sama

als† Bar

als† chanan

D ij * verbis

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

verbis.et dicit ibidē: In gabaon aūt cōmorati sunt pater gabaon ꝛc.qn aūt dꝛ h/habitauert/sbintelligunt alij q̄ in eadē ciuitate habitauerūt cum isto pncipali. a ¶ Cis ꝛ ba.ꝛ na.ex h dicūt doctores ꝙ cis pr saul/ꝛ ner pr abner pncipis militie saul fuert frēs: ꝛ p ɔñs saul ꝛ abner cognati germani: vt dictū fuit sup.j.Regū.xiiij. b ¶ Ner aūt ge. cis.sꝫ quō genuit eū: qꝛ dictū est ꝙ fuit frater ei⁹? Ad h dicunt expositores cōit ꝙ fuit frat ei⁹ senioꝛ eo:ꝛ iō mortuo pre iste ner educauit ꝛ custodiuit cis fratrē suuꝫ:ꝛ ex hac nutritiōe vocat h pater ei⁹.ꝑpter qd iste cis dꝛ habuisse aliū patrē naturalē.j.Reg.ix.a.vbi dꝛ ꝙ erat vir de beniamin nomine cis filius abiel ꝛc. c ¶ Et cis ge.saul.vt hr.j.Re.ibidē. d ¶ Et hisbaal.iste.ij.Reg.vocat isboseth.et successit saul in regno fratrib⁹ suis interfectis. e ¶ Miribaal.iste est q̄ vocat miphiboseth.ij.Reg.q̄ fuit cōmēsal dauid ꝑpt amorē ionathe pris sui. Cetera legant/ꝑut iacent in lra vsq ibi: f ¶ Et multos ha.fi.ac nepo.ꝛc. Aliq̄ habēt milia:sꝫ nō est de textu:qꝛ nō est in hebreo nec in libris correctis.ꝛ merito: qꝛ in tota tribu beniamin nō erāt tot viri bellatores:ꝛ multo min⁹ in generatiōe vni⁹ hois q̄ vocat h vlam.

don et sur et cis et baal et nadab. Gedur q̄q et ahio ꝛ çacher ꝛ macelloth. Et macelloth genuit samaa. Habitaueruntq ex aduerso fratrū suoꝝ in hierusalē cū fratrib⁹ suis. †Ner aūt genuit cis:ꝛ cis genuit saul. Porro saul genuit ionathā ꝛ melchisue ꝛ†abinadab ꝛ†hisbaal. Filius aūt ionathan† miribaal genuit micha. Filij micha phicō ꝛ melech ꝛ thara ꝛ ahaç:ꝛ ahaç genuit ioada:et ioada genuit almoth et asmoth ꝛ çamri. Porro çāri genuit moosa:ꝛ moosa genuit baana:cui⁹ filius fuit†raphaia:de q̄ ortus est elasa:qui genuit asel. Porro asel sex filij fuerūt his noib⁹:eçrican/bochri/hismael/saria/obdia/anan. Oēs hi filij asel. Filij aūt†esech fratris ei⁹ vlam pmogenit⁹: et vs scd̄s:ꝛ eliphaleth terti⁹. Fuerūtq filij vlā viri robustissimi: et magno robore tendētes arcū:ꝛ multos habētes filios ac nepotes vsq ad cētūq̄nq̄ginta. Oēs hi filij beniamin.

a ¶ numer⁹ refert ad filios vlam.vt sit sensus:fuerunt filij vlam centūq̄nquaginta p hiperbaton.

Uniuersus ḡ isrl Ca.IX ꝯdinūmerat⁹ ē:ꝛ sūma eorū scripta est i libro regū isrl ꝛ iuda. Trāslatiq sunt in babylonē ꝑpter delictū suū. Qui aūt habitauerunt primi in possessionib⁹ ꝛ vrbib⁹ suis isrl:ꝛ sacerdotes ꝛ leuite ꝛ nathinnei cōmorati sunt in hierlm de filijs iuda ꝛ de filijs beniamin. De filijs q̄q ephraim ꝛ manasse othei fili⁹ amiud fili⁹ emri:filij† omrai filij bōni. De filijs phares filij iuda:ꝛ de siloni asaia pmogenit⁹ ꝛ filij ei⁹. De filijs aūt çara iehuel ꝛ frēs eorū sexcenti nonaginta. Porro de filijs beniamin:salo filius mosollā filij†adua:filij asana ꝛ iobania fili⁹ ieroā ꝛ hela filius oçi:filij mochori ꝛ mosollā fili⁹ saphacie:filij rahuel:filij iebanie ꝛ fratres eoꝝ p familias suas nōgenti q̄nq̄gintasex. Oēs hi pncipes cognationū p domos patrū suoꝝ. De sacerdotib⁹ autē iedaia: ioiarib:ꝛ iachin. Açarias quoq fili⁹ helchie filij mosollā/filij sadoch/filij maraioth filij achitob pontifex dom⁹

a ¶ per dauid/vl p salomonem/vel p quēlibet aliū regē.

a ¶ ptim p teglathphalasar.ptim p nabuchodo.

¶ vel helam.

Glo.ordi.

Uniuer.ḡ isrl Ca.IX ꝛc.Seqt: a ¶ Nathinnei. Domū vl in hūilitate seruiētes. Hi sūt gabaonite: q̄s iosue vite donauit:ꝛ seruitio tēpli deputauit:vt aq̄s ꝛ ligna portarent. b ¶ Helchie.hic fuit sacerdos magn⁹ qui deuteronomiū inuenit in templo domini in tempore iosie.et dicitur pater fuisse hieremie prophete.

Josue.9.b

4.Re.22.a.

Idithun

Nico.de lyra

Ca.IX

Uniuersus ḡ isrl ꝛc. Superi⁹ descripte sunt generatiōes descēdētes a filijs iacob vsq ad trāsmigratiōnē babylonis:h ɔñr agit de illis qui fuerūt post trāsmigrationē.ꝛ diuidit pñs caplm in tres ptes:qꝛ pmo ponit ɔtinuatio respectu p̄cedētiū.scd̄o executio pñtiū/ibi: Qui aūt habitauert. tertio ɔtinuatio respectu seq̄ntiū/ibi: In gabaon aūt. Circa primū dicitur: g ¶ Uniuersus ḡ isrl di.est.q.d.licꝫ in p̄cedētib⁹ genealogie filioꝝ isrl sint descpte:hoc tñ est breuit et chronice: sꝫ nūer⁹ dictaꝝ genealogiaꝝ alibi descript⁹ est pfecti⁹.ꝛ vbi scpt⁹ sit h ostēdit cū subdit: h ¶ Et sūma eoruꝫ scri.ꝛc. Dicit autē glo.hebraica ꝙ liber iste vbi scpte sunt genealogie pfecte vsq ad mīma non hr:sic nec liber ahie silonit ꝛ addo vidētis:ꝛ plures alij libri q̄ i scptura allegant:nec tamē habent. Aliq̄ ꝟo exponūt de nūeratione facta p ioab de p̄cepto dd.q̄ cōtinet.ij.li.Re.xxiiij. i ¶ Trāsla.sūt i ba.ꝛc. Nō fit h mētio de trāslatiōe filioꝝ isrl q̄ facta fuit p theglathphalasar regē assirioꝝ.de q̄ hr.iiij.Reg.xv. nec de illa q̄ facta est p salmanasar nono āno osee:de q̄ hr.iiij.Reg.xviij qꝛ de ist duab⁹ captiuitatib⁹ nō redierūt ad terrā isrl:sed de tertia captiuitate q̄ facta fuit per nabuchodonosor regē babylonis q̄ trāstulit illos q̄ habitabāt i regno iuda.s.tribū iuda ꝛ beniamin ꝛ leui:qꝛ de ista captiuitate post septuaginta annos redierūt in hierlm ꝛ i terrā israel de licētia cyri regis persarū: vt hr.ij.Paral.vlti.c.et j.Esdre.j.d.et aliq̄ redierūt i ꝑprijs psonis:q̄ adhuc viuebāt: vt hr.j.Esdre.iij. ꝙ fūdato tēplo secūdo/illi q̄ viderāt pmū tēplū/flebāt.alij aūt redierūt i filijs: in q̄b⁹ patres manēt aliq̄ mō. Sciēdū tñ ꝙ de alijs tribub⁹ aliq̄ euaserūt manus theglathphalasar ꝛ salmanasar:q̄ venerūt ad habitādū in regno iuda.sed isti postea fuerunt trāslati in babylonē p nabuchodonosor cū alijs:ꝛ de captiuitate redierūt cū ipis aliq̄ in ꝑprijs psonis.q̄ nōdū erāt mortui:ꝛ aliq̄ in filijs suis:vt hr.j. k ¶ Qui aūt habi. primi. Hic ɔñr agit de illis q̄ redierūt:et pmo de tribub⁹ in generali:scd̄o de tribu leui i speciali/ibi: De sacerdotib⁹ aūt. Circa pmū dꝛ: Qui habi.primi.i.primo redeuntes de captiuitate babylonica. l ¶ In vrbibus ꝛc. et ꝙ de illis loquat/ptꝫ p similē modū loq̄ndi de ist.j.Esdre.ij.vbi dꝛ: Hi sūt autē puincie filij q̄ ascēderūt de captiuitate.ꝛ seqt: Et reūsi sūt i hierlm ꝛ iudeā vnusq̄sq in ciuitatē suā:et i fine ca.dicit: Habitauert ḡ sacerdotes ꝛ leuite de pplo et cantores ꝛ ianitores ꝛ nathinnei in vrbibus suis.vniuersusq isrl in ciuitatibus suis. m ¶ Et nathinei.isti erant gabaonite ad iudaismū ɔūsi:ꝛ fuerūt deputati ad portādū aq̄s et ligna ad locū cult⁹ diuini: vt hr Josue.ix. n ¶ Cōmorati sūt ꝛc.in reditu de captiuitate babylonica solliciti fuerūt illi q̄ p̄sidebāt pplo: vt ciuitas hierlm habitaret:eo ꝙ ibi reedificatū fuit tēplū ad cultum diuinū.sꝫ mlti de pplo magis volebant hitare i alijs locis iudee ad colendū agros ꝛ vineas ꝛ ɔsilia:ꝛ qꝛ habitatorib⁹ i hierlm iminebāt pericla ab adūsarijs:eo ꝙ ciuitas illa erat odiosa gētib⁹ habitātib⁹ in samaria ꝛ ciuitatib⁹ circūadiacētib⁹. Uñ ꝛ frequēter ipediuerūt reedificationē tēpli ꝛ ciuitat: vt ptꝫ Esdre j.et.ij.in plurib⁹ locis. ꝑpt qd aliq̄ de pplo isrl q̄ erāt deuotiores obtulerūt se volūtarie ad habitandū in hierlm: ꝑpt qd bñdixit illis de⁹: vt habet Neemie.xj.sed qꝛ illi nō sufficiebāt:misse sunt sortes ad determinādū q̄ habitarēt de singulis tribubus in hierusalē: vt hr ibidē. ¶ Sciēdū aūt ꝙ istoꝝ habitantiū in hierlm nūeri ꝛ noīa i plurib⁹ variant h ꝛ Neemie.xj.cui⁹ variationis triplex rō assignat. Prima ē ꝙ nō integralr exꝑmunt i vtroq loco: sꝫ pti h/ꝛ pti ibi: ꝑpt qd aliq̄ h tacētur q̄ ibi exꝑmunt:ꝛ ecōuerso. Secūda rō est:qꝛ plēs de ist fuerūt binomij vl trinomij:et sb vno noīe h exꝑmunt:ꝛ ibi sb alio. Tertia ē:qꝛ idē nomē aliq̄n variat i hebreo:sic ꝛ in latino: vt freq̄nt dictū ē.ꝛ ꝑpt talē variationē vident aliq̄n variari psone:q̄ tñ sūt eedē.ꝛ sic pñt solui dissonātie appētes.ꝛ discurrat lra sic iacet. o ¶ De sa.āt. Hic ɔñr agit de tribu leui i speali:ꝛ pmo de sacerdotib⁹. et ptꝫ littera vsq ibi: p ¶ Fi.sa.iste fuit ali⁹ ab illo sadoch.quē cōstituit salomō sūmū sacerdotē

a ¶ Idithun. cãtoris dauid. s. Obseruabant eñi in porta regis ad oriẽtẽ de filijs leui ꝑ vices suas cantores ⁊ vicissim ad psallendũ cũ dauid ꝯueniebãt: qꝛ ãteq̃ tẽplũ ędificaret̃ i palatio erat arca testamẽti: ⁊ ibi seruiebant editui. b ¶ Sellũ vero fi. cho. Prior chora ꝑ aleph scribit̃/ ⁊ sonat chora. secũdus ꝑ he/ et sonat chore. Chora clamãs: chore caluus interp̃tat̃. hoc ẽ qui in Nũe (Nũe. 16. a.) ris seditionẽ mouit contra moysen. c ¶ Custodes vesti. quia custodiebant exterius ostium tabernaculi. Patres ꝟo eorũ qui subter scribunt̃: et qui i psalterio titulos habẽt/ custodiebant interius ostium: et cantores erant. d ¶ Phinees. Nepos aaron: qui adhuc viuebat: vt tradũt hebręi: et vices ministrorũ ordinabat. Sunt autem vices viginti quattuor quas dauid ordinauit ad ministerium tabernaculi. Vñ (Luc. 1. a) in euangelio: Zacharias de vice abia. e ¶ His quat. leuit̃ ⁊c. Qui fuerunt hi quattuor leuitę/ q̃bus omnis numerus creditus erat ianitoꝝ/ demõstrat̃ cũ dicit̃: De hosa autẽ. i. de filijs merari: semri princeps ⁊c. vt habetur in ca. xxvj. b. Quattuor ꝑncipes ianitorũ sancti doctores sunt: qui quattuor euãgelijs ostium fidei seruantes patefaciunt credentibus: et concludunt blasphemantibus: quibus cum petro claues (Matth. 16. c) cęli commissę sunt. Hi per quattuor ventos ostia custodiũt: quia (B) per quattuor plagas mũdi gentes ad fidem vocant: et ecclesiã vigilanter seruant. f ¶ De eorum grege erant ⁊ super vasa ministerij. Mystice de cętu (Mystice) sanctorum prędicatorũ ordinantur/ qui super vasa domini. i. animas fideliũ (in quibus volũtas dei quotidie ministrat̃) peruigilem habent custodiam. Sub eorum custodia est simila et vinum et oleum: quib⁹ sacramẽta corporis et sanguinis domini conficiũtur/ ⁊ spiritussc̃ti gratia spirituali vnctione tradit̃. Ipsi thus orationum: et aromata virtutum in ecclesia componunt: ⁊ in conspectu domini vinũ acceptabile reddunt. g ¶ Mathathias le. ⁊c. ꝑse. ⁊c. Quia christ⁹ auctor ẽ sacramentorũ cęlestiũ vbi quotidie panis et vinum in memoria passionis eius offerunt̃: et caput (Gal. 5. d) omniũ qui carnẽ suã cius exẽplo crucifigunt/ ⁊ passioni ꝓ eius nomine tradũt. h ¶ Panes erãt ꝓpositionis. Duo et duo diuisim coquebant̃ ante sabbatũ ꝭm Josephum: ⁊ sabbato mane sup mẽsam ponebant̃: de quibus in (Leui. 24. a) Leuitico plen⁹ diximus. i ¶ Capita leuitarũ per familias suas ⁊c. Dignũ est vt quãto q̃s prelat⁹ est cęteris: tãto deuotior sit in diuinis officijs. Ille bñ ꝑncipatũ ministerij seruat/ qui studet manere in hierusalem: id est in visione pacis: vt tumultus sęculi et voluptates carnis fugiat: & et quietẽ

dei. Porro adaias fili⁹ ieroam filij phassor filij melchia: ⁊ † maasia fili⁹ adihel/ filij ieçra filij mosollã filij mosollamoth filij emmer. Fratres q̃z eoꝝ ꝑncipes ꝑ familias suas mille septigẽti sexaginta fortissimi robore ad faciẽdũ op⁹ ministerij i domo dei. De leuitis aũt semeia fili⁹ assub: et filij ezricã: filij † asebia de filijs merari. Bacchachar q̃z cãrpẽtari⁹ ⁊ gãlal ⁊ mathania filius micha: filij çechri filij asaph. Et obdias filius semei: filij galal: filij idithũ. Et barachia fili⁹ asa filij helchana q̃ habitauit in atrijs nethophati. Janitores autẽ sellũ ⁊ achub/ ⁊ thelmõ ⁊ † ahimã: ⁊ frat̃ eorũ sellũ ꝑnceps: vsq̃ ad illõ tp̃s in porta regis vicissim ad oriẽtẽ obseruabãt per vices suas de filijs leui. Sellũ ꝟo fili⁹ chora filij abiasaph filij chore cũ frib⁹ suis: ⁊ domo p̃ris sui. Hi sũt choritę sup opa ministerij custodes vestibloꝝ tabnaculi testimonij ⁊ familię eoꝝ ꝑ vices castroꝝ dñici custodiẽtes itroitũ. Phinees aũt fili⁹ eleaçar erat dux eoꝝ corã dño. Porro çacharias fili⁹ mosollamia/ ianitor portę tabnaculi testionij. Oẽs hi electi i ostiarios per portas. ccxij. ⁊ descp̃ti i villis ꝓprijs q̃s ꝯstituerũt dd̃ ⁊ samuel vidẽs in fide sua: tã ip̃os q̃ filios eoꝝ i ostijs dom⁹ dñi: ⁊ i tabnaculo vicib⁹ suis. Per q̃ttuor ventos erãt ostiarij. i. ad oriẽtẽ ⁊ ad occidẽtẽ/ ad aq̃lonẽ ⁊ ad austꝝ. Frẽs aũt eoꝝ i vincul̃ morabãt̃: ⁊ veniebãt i sabbat̃ suis de tp̃e vsq̃ ad tp̃s. His q̃ttuor leuit̃ credit⁹ erat ois nũerus ianitoꝝ: ⁊ erãt sup exedras et thesauros domus dñi. Per gyrũ q̃z tẽpli dñi morabant̃ i custodijs suis: vt cũ tẽp⁹ fuisset: ip̃i mane apirent fores. De eorum gręge erãt ⁊ sup vasa ministerij. Ad nũerũ eñi inferebant̃ vasa ⁊ efferebant̃. De ip̃is ⁊ q̃ credita habebãt vtẽsilia sanctuarij: ꝑerant sil̃ę/ ⁊ vino ⁊ oleo ⁊ thuri ⁊ aromatibus. Filij autẽ sacerdotũ vnguẽta ex aromatib⁹ ꝯficiebãt. Et mathathias leuites ꝑmogenitus † sellũ choritę: ꝑfect⁹ erat eorũ q̃ in sartagine frigebant̃. Porro de filijs caath frib⁹ eoꝝ sup panes erãt ꝓpositiõis: vt sp̃ nouos ꝑ singula sabbata ꝑpararẽt. Hi sunt ꝑncipes cantoꝝ ꝑ familias leuitaꝝ: q̃ in exedris morabant̃: ita vt die ac nocte iugiter suo ministerio deseruirent. Capita leuitaꝝ ꝑ familias suas ꝑncipes mansert̃ in hier̃lm. In gabaon aũt cõmo-

a ¶ al's bachacar. b ¶ q̃ artificio suo fungebat̃ in domo dñi: ⁊ erat de tribu leui. c ¶ al's calaal.

a ¶ nomẽ loci ⁊ it̃ p̃tat̃ iclit⁹ vbi hitabat caleb fili⁹ bara

a ¶ cõgregatiõe leuitarũ.

a ¶ que ad sacrificia ꝑtinebant. b ¶ q̃b⁹ conficiebant̃ vnguẽta et thymiamata.

a ¶ christ⁹ ꝑmogenit⁹ mortuoꝝ ⁊ ꝑnceps regni terre. b ¶ dñi dei.

a ¶ euulsio vel dimissio. ¶ dissipans vel disperdẽs.

※ cerdotẽ ꝓ abiathar. iij. Reg. ij. et longo tempore posterior illo. a ¶ De le. aũt. postq̃ enũerauit sacerdotes: ꝯñr enũerat leuitas ꝭz noĩa ⁊ officia. b ¶ Bachachar q̃z car. Iste sic noĩat̃: qꝛ ꝑerat aliis carpẽtarijs i ope dñi. Leuitę eñi talia opa męchanica nõ faciebant: sꝫ i ministerijs dom⁹ dñi seruiebant. c ¶ In por. re. vi. ad orien. obser. lꝫ eñi dom⁹ regia tũc esset destructa: tñ loca circa tẽplũ retinebant noĩa ꝑcedẽtia ante captiuitatẽ babylonicam. d ¶ Phinees aũt filius ele. ⁊c. Dicũt aliqui ꝙ iste fuit phinees nepos aaron. et tunc eñ dicit̃ h̃: e ¶ Dux eorũ. nõ est referẽdũ ad illos leuitas qui ministrabant in scd̃o tẽplo post reditũ captiuitatis babylonicę fundato: sed ad illos leuitas q̃ in ꝓprijs officijs fuerũt instituti ꝑ moysen ⁊ aarõ: vt habet̃ li. Nũe. Videt̃ tamen meli⁹ dictũ ꝙ iste phinees fuit ali⁹ ab illo ⁊ m̃lto tp̃e posterior: videlꝫ post reditũ captiuitatis babylonicę: ⁊ ꝑfuit leuitis h̃ ꝑnoiat̃. vnde ⁊ iste phinees int̃ leuitas ponitur. Ali⁹ ꝟo fuit sacerdos succedẽs in summo sacerdotio p̃ri suo. vt habet̃ Nũe. xxv. nec est incõueniẽs ꝙ in diũsis tp̃ib⁹ p̃r ⁊ fili⁹ i eadẽ cognatione vel diuersis sil̃r nominent̃. et ideo iste phinees ⁊ eleaçar p̃r ei⁹ fuerũt alij ab illis q̃ in li. Nu. sil̃r noĩant̃. f ¶ Quos cõsti. da. et sa. nõ ꝙ ꝯstituerũt istos i ꝑsonis ꝓprijs: sꝫ añcessores eoꝝ instituẽdo in istis officijs. Sciẽdũ ꝙ dd̃ post mortẽ samuelis istos ordines instituit: sꝫ qꝛ samuel de h̃ ip̃m informauerat: iõ dr̃ cũ ip̃o eos istituisse. g ¶ In fi. sua. Istõ põt referri ad dd̃ et samuelẽ: qꝛ fidel̃r instituerunt. ⁊ ad istitutos: qꝛ fidelit̃ executi sunt. h ¶ Per q̃t. vẽtos erant ostiarij. lꝫ eñi in tẽplo esset tñ vnũ ostiũ. s. in ꝑte oriẽtali: tñ in atrijs q̃ erãt in circũitu erãt introitus plures ꝭm q̃ttuor ꝑtes mũdi. i ¶ Frẽs autẽ eorũ in viculis morabant̃. videlꝫ extra hier̃lm ⁊ in alijs ꝑtib⁹ iudeę: qꝛ nõ omnes erãt necessarij ad ministrãdũ sil̃ in tẽplo: sꝫ ꝑ vices veniebant in hier̃lm ad ministrãdum: et postea ad loca ꝓpria recedebant. k ¶ His aũt leuitis. q̃ erãt ꝑncipales i q̃ttuor ostijs ꝑdictis. l ¶ Credit⁹ erat ois nume. iani. quia hoc erat in dispositiõe ipsorũ. m ¶ Et erãt sup exedras. i. habitacula circa templum ędificata. n ¶ Ad nu. eñi inferebantur vasa ⁊ effe. ad ministrãdũ in ipsis. o ¶ Et qui credita ha. vtẽsilia. s. suę custodię cõmissa. p ¶ Preerãt silę. i. farinę de tritico purgatissimę: de q̃ fiebant panes ꝓpositiõis. q ¶ Et selom vino. de quo fiebant libamenta. r ¶ Et oleo: quo cõcinnabant̃ lucernę. s ¶ Et thu. ⁊ aro. de q̃b⁹ fiebat thymiama. Cętera patẽt in l̃ra. t ¶ In gabaon autẽ. Hic ponit̃ cõtinuatio ad sequẽs cap̃lm vbi agit̃ de trãslatiõe regni ad dauid post mortẽ saulis. ⁊ iõ resumit̃ genealogia saulis q̃ posita est cap̃. ꝑce. ⁊ iõ exponat̃ sicut ibi.

al's † masaia vel masa
al's † asebin
al's † chima
al's † selim vel selom

E B ꝛ quietē mentis in ꝯtēplatiōe dei habeat/dicēs cū psalmista: Letat⁹ sum in his q̄ dicta sunt mihi. a ¶ Jahihel. qui in regū ahihel pater cis patris saul: et iterp̄tat̄ pater meus de⁹. Jahihel disert⁹ dei. forte ꝓ meritorū distantia. Et notādū ꝙ iter filios iahihel cis ꝛ ner fratres vocant̄ et sūt: et in Regū ita habent̄. in sequentib⁹ v̄o dicitur ꝙ ner genuit cis: nō ꝙ genuerit/sed ꝙ educauerit. b ¶ Abinadab. Hic vt in Regū cū patre occisus narrat̄ aminadab vocat̄. et iterpretatur abinadab p̄r meus votum: aminadab populus meus votum. c ¶ Hisbaal. Ignis marit⁹. hic est isboseth. i. vir ꝯfusiōis. d ¶ Meribaal. Litigans in maritum: hic est miphiboseth: qui interpretat̄/de ore ignominia.

Ps. 121. a.
1. Reg. 14. g.
Ubi. s.
1. Reg. 31. a.

Ca. X

Philistijm aūt ꝛc. Multis omissis q̄ i libro samuelis de samuele ꝛ saule narrat historia: casum saul ꝛ familię ei⁹ cōmēorat. Mystice innuēs q: nō est necesse vitam ei⁹ describere cui⁹ ipia ꝯūsatio finē celerē meruit accipe. ꝛ figurate regni iudęoꝝ/ꝛ sacerdotij veteris finē demōstrat. Ad dauid se trāstulit: cui⁹ facta ꝛ dispēsatione regni ꝯtexit: q̄ typū tenet veri dauid regnū cęli ꝛ t̄rę possidētis. Quo iminēte philistijm more suo pugnāt cōtra israel/ꝛ vincūt: quia appropinquāte gratia gentiles sicut ante castitatē israeliticę fidei oppugnabāt: nūc mala opa/nunc idolatrię cultū ostendendo: sicut balaam docebat balaac mittere scandalū corā filijs israel edere et fornicari. f ¶ Fugerūtq̄ viri ꝛc. Qui fortes videbant̄ i dei cōtēplatiōe/ dum incaute opera gentiliū ꝛ doctrinā sequūtur: hęreticorū q̄q̄ perditionē nō parum iuuit sęcularis scientia. Un̄ q̄dā ait: Philosophi patriarchę hęreticorū ecclię puritatem p̄ūsa maculauere doctria. g ¶ Cūq̄ appro. Irruerūt gētiles vndiq̄ in regnū iudę ꝛ filios eius: ꝛ corruperunt sacerdotes/scribas ꝛ pharisęos filios. s. ꝛ seductores illius regni: hęreticos q̄z ne simpliciter gratiā spiritussancti p̄dicarēt aut colerēt vetuerunt. h ¶ Abinadab. Ne patrē qui nos sibi adoptauit spirituali dono digna confessiōe laudaremus: qd̄ significat interfectio/abinadab. i. patris mei spontanei. i ¶ Melchisue. Ne in christi regno salutem futuram credam⁹. melchisue em̄ interpretatur/rex me⁹ salus. Philosophus q̄ arrium seduxit q̄si melchisue occidit: qui macedoniū/ionathā: q̄ manicheum /abinadab. Quia hūc veri regis christi om̄ipotentiā negare: illū spiritussancti donis derogare: istū summi patris bonitatē blasphemare magr̄ corruptiōis edocuit. k ¶ Et dixit saul ad armi. ꝛc. Hunc hebręi doech idumęū dicūt esse: q̄ vidēs saul eē mortuū/timens dauid seip̄m interfecit. Puerū v̄o (q: diadema ꝛ armillā saul attulit ad dauid) esse filiū doech ꝛ ipsum doech esse puerū cum q̄ saul q̄rebat asinas patr̄ sui. l ¶ Ad armigerū. legisdoctores. Sic em̄ arma et sagittę philistijm prauoꝝ decęptiōes: sic israelitarū arma doctrinę spūalis

Apo. 2. d.
F
1. Reg. 9. a.

a rati sūt pater gabaon iahihel: ꝛ nomē vxoris ei⁹ maacha. Fili⁹ p̄mogenit⁹ ei⁹ abdon ꝛ sur ꝛ cis ꝛ baal ꝛ ner ꝛ nadab. Gedor q̄z ꝛ ahio et çacharias ꝛ macelloth. Porro macelloth genuit sēmaan. Isti habitauerūt e regiōe fra-

a ¶ q: vicini ꝛ ꝓpinqui ꝯᵭuis foris.

trū suoꝝ i hier̄l'm cū fratrib⁹ suis. Ner āt genuit cis: ꝛ cis genuit saul: et saul b genuit ionathā/ꝛ melchisue ꝛ amina-

a ¶ ignis marit⁹. b ¶ litigans in maritū

c d dab ꝛ hisbaal. Fili⁹ aūt ionathā meri baal: ꝛ meribaal genuit micha. Porro filij micha phitō ꝛ †melech ꝛ thara et ahaç. Ahaç aūt genuit iara: ꝛ iara genuit alamath ꝛ açmoth ꝛ çāri: çāri autē genuit moosa: moosa v̄o genuit baana: cui⁹ fili⁹ raphaia genuit †elasa de q̄ ort⁹ est †esel. Porro esel sex filios habuit his noīb⁹/eçricā/bochru/hismael/saria/obdia/anā: hi filij †esel. Ca. X

c f Philistijm āt pugnabāt ꝯ israel. Fugerūtq̄ viri isrl̄ † philisteos: ꝛ ceciderūt a

a ¶ supbia. b ¶ luxuria. Gelboe em̄ lubricū significat.

g vulnerati in mōnte gelbōe. Cūq̄ appropinq̄ssent philistęi ꝓsequētes saul

a ¶ columbe donū.

b ꝛ filios ei⁹: ꝑcusserūt iōnathā ꝛ †amina

¶ tot̄ virib⁹ agebāt gētiles vt r̄gnū inde tolleret̄

i dab ꝛ melchisue filios saul. Et aggrauatū est p̄liū ꝯ saul. Inuenerūtq̄ eū

a ¶ viri dolosi ꝛ astuti. b ¶ occult̄ deceptiōib⁹.
¶ nō gladijs. i. aperta impugnatiōe.

k sagittarij ꝛ vulnerauerūt iaculis. Et l dixit saul ad armigeꝝ suū: † Euagina gladiū tuū ꝛ interfice me: ne forte ve m niāt incircūcisi isti ꝛ illudāt mihi. Noluit autē armiger ei⁹ h̄ facere timore ꝑterritus. Arripuit igit̄ saul ensem/et n irruit in eū. Qd̄ cum vidisset armiger ei⁹/ videlz mortuū esse saul: irruit etiā ip̄e i gladiū suū ꝛ mortu⁹ est. Interijt ḡ saul et tres filij eius: ꝛ oīs dom⁹ illi⁹

a ¶ ne amplius regnaret ꝛ gentē iudeorū regnū amisisse mōstraret.

pāriter ꝯcidit. Qd̄ cum vidissent viri isrl̄ q̄ habitabāt in campestrib⁹/fugerūt: ꝛ saul ac filijs ei⁹ mortuis dereliq̄rūt vrbes suas: ꝛ huc illucq̄ dispersi sūt. Ueneruntq̄ philistijm/et habitauerūt i eis. Die igit̄ altero detrahentes philistijm spolia cęsorū: iuenerūt saul ꝛ filios ei⁹ iacētes in mōte gelboe. Cūq̄ spoliassent eū et āputassent caput armisq̄ nudassent: miserūt i terrā suam: vt circūferret̄ et ostenderet̄ idolorum templis ꝛ populis. Arma aūt eius consecrauerūt in phano dei sui:

spūalis verba qua se pp̄l'us dei debuit munire a periculis. Saul vsq̄ ad desp̄ationē vulnerat⁹/maluit armigeri sui q̄z incircumcisoꝝ gladio p̄ire: q: p̄ncipes iudęoꝝ arrepto sēt ꝓposito in pctis moriēdi: maluerūt a doctorib⁹ suis mādata legis soluentib⁹ perimi: q̄z gentiliū cōsortio pollui. vn̄: Nō itroierunt p̄ctoriū: vt nō cōtaminarent̄: s̄z vt māducarēt pascha. m ¶ Noluit aūt armi. ꝛc. Nō est ambigēdū inter reprobos legisdoctores fuisse aliq̄s/qui verbi acumen ad occidēdos auditores ꝑuertere nollēt: ꝛ tn̄ ipsos auditores q̄ recte dicta a magistris accęperāt/despiciendo vl̄ blasphemando in suā vertisse ꝑniciē: quorū visa morte. i. peccandi obstinatiōe: ꝛ ipsos verbi ministros ꝑ tp̄a deteriorātos/testimonia leg̃ q̄ male interp̄tari timuerāt sibi occasionē fecisse ruinę. Hęretici q̄z pctōꝝ suoꝝ iaculis cructati: cū v̄ba diuina i argumētū sui erroꝝ trahūt: arma sua ꝯtra pectus suū morituri inuertūt. Quilibet etiā catholic⁹ cū artē quā ꝓ cōmuni vtilitate didicit/supbię/cęnodoxię/ philargyrię/vel cuiuslibet vicij contagione polluit: suo se gladio confodit: q: quo defendi ab hoste debuit/ ipsū irruit. n ¶ Qd̄ cū vi. armi. ꝛc. vidētes idocti verę humilitatis medicamina: lauacrūq̄ baptismi ignorātes in iudęa magr̄os suos certamine spūali victos: ꝛ vulgus nō paucū eorū auditui ꝓximum ꝑsequēte aduersario a prisca ꝯstātię suę sede fugatū: maiorū ruina turbati/opa v̄tutū ꝛ munimina sciētię spūalis: quę habuerāt amiserāt: venerūtq̄ pctā gentiliū ꝛ cūcta iudęis incredulis studia virtutū ꝑūsa habitatione corruperūt. Uenerūt imūdi spūs: et corda quę fidei constātia deseruit/occupauerunt. Uenerūt gētes ꝛ optima q̄ndā iudęoꝝ studia/credēdo sua fecerūt. vn̄: Auferet̄ a vobis regnū dei ꝛ dabit̄ gēti facienti fructum eius. B Et caput

Nico. de lyra

Ca. X

Philistijm aūt. Hic icipit scp̄tura describere act⁹ ipi⁹ dauid ꝛ ei⁹ regnū: de q̄ p̄ncipalr̄ intēdit̄ i h̄ libro. ꝛ iō p̄mo describit̄ ipi⁹ dd̄ electio. scd̄o electi solēnis inunctio: ca. xj. tertio iuncti gubernatio: ca. xiij. Circa p̄mū notādū: ꝙ lz dauid viuēte saule electus fuerit in rege a dn̄o: vt h̄r. j. Regū. xvj. tn̄ ista electio nō habuit effectū nisi q̄ndo mortuo saule trāslatū fuit regnum ad ipsum. ꝛ ideo in hoc ca. p̄mo describit̄ saulis ꝛ filiorū ei⁹ occisio. secūdo occisi vitup̄atio/ibi: Die igit̄ altero. tertio vituperati solēnis tumulatio/ibi: Hoc cū audissent viri iabes. quarto regni translatio/ibi: Mortuus est ergo saul. Tres p̄ime partes patent ex his quę dicta sunt. j. Regū vltimo: hoc excepto: ✻ Et caput

Moralr̄ a ¶ Philistijm autē pugna. cō. isrl̄. Hoc ca. j. Regū xxvj. ca. expositū ē mystice vsq̄ ibi: ✻ Mortu⁹ est

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

a ¶Et caput af. Caput saulis ĩ tēplo dagon philistei affixe/rūt/cū maligni spūs aīam in pctis mortuā in abyssum inferni demergūt. Interptat̃ eñ dagon /pisc̃ tristicię. Piscis aūt tristicię merito d̃r/q̃ in infernū demersus ęterno dolore cruciat̃. Usq̃adeo hostes visibiles vel inuisibiles iudęā impietatis armis ꝓsecuti sunt: vt primatum regni radicitus auferrent: ⁊ munimina sacrę legis eriperēt. Cuius deiectionē signū triūphi ⁊ cām leticię longe lateq̃ complicib᷒ suis diuulgarūt: et cęlestis milit[i]ę armaturā iudęis exemptā/laribus suis.i.demonioꝝ doctrinis ęquipararunt: vel spiritualia carnaliter interpretando: vel diuīas litteras quasi cōmunes ꝓ voluntate ventilādo. Gentē ꝟo ipsam regno priuatā: quasi ad nihilum redactā sub potestate inimicorū in derisum ⁊ publicum posuere ꝓuerbium: quod est corpus saulis truncū in muro bethsan.i.dom᷒ inimici ostentatui suspendisse: hęreticos q̃z peccatorū sagittis stratos cum ꝑsidio charitatis (q̃ est ars ꝟtutū) fraudant. Quasi caput saul immūdi spirit᷒ truncant: cū suū magis q̃ sacrę scripturę sensuz sequi ꝑsuadēt. Armis spoliant: cū diuina eloquia demoniaco spiritu peruertūt. Arma saulis in tēplo astaroth ponunt: qui interpretat̃ factura exploratoꝝ: ⁊ significat doctrinā dęmonū: qui circūeūt quęrentes quē deuorent: cū opera q̃b᷒ fideles seruierāt / ad suę malignitat̃ obsequiū ꝓmutāt: mēbra nimirū sine luce et vita in muro dom᷒ inimici suspendūt. Pri᷒ caput ei affixerunt: postea ꝟo miserūt in terrā suam/ vt circūferret̃ ostentādi causa. In Regū autez dicit̃: ꝙ corpus saul suspēderunt in muro bethsan. Sz hebręi tradunt bethsan vocari domuz dagon: quę interptat̃ domus dormientis: ibiq̃ caput et corpus saul suspensū esse. Alia est eñ bethsan in Judicum ⁊ Josue: quę interptatur domus securitatis. b ¶Hoc cum audis. vi.ga. Uiri scz ecclesię (iudęā de q̃ sibi prędicatores missos esse meminerāt a gentibus derisam) surrexerūt viriliter agentes: et inter errantiū tenebras virtutū iter ambulātes ꝓhibuerūt gentes de eius irrisiōe lętari: dicētes: Si delibatio sancta est/ ⁊ massa: ⁊ si radix sancta/ ⁊ rami. Noli gloriari aduersum fractos ramos. Cadauera carnales sunt vel quęlibet carnalia. Ossa fortes sunt vel virtutū opa. Ossa in nemore iabes sepeliunt: cū quę in infirmis ꝟtutis vł firmitatis inueniunt: non quasi nihil despiciunt: sed fructuosis sanctorum operibus adiūgunt: si quos inter carnales virtutibus studere nouerint/ sanctorum consortio annumerāt. Per nemus eñ bonorum fructus exprimitur. Qꝛ vero ĩ Regū legit̃: quia combusserunt viri iabes cadauera saul ⁊ filiorum eius: significat sanctos iudęorū casum superno relinq̃re iudicio. Uñ: O altitudo diuitiarum sapientię et scientię dei. Juxta illud: Si quid residuū fuerit/ igne cōburat̃. c ¶Galaad. Quę interptatur exiccata: et eccłiam significat: quam feruor solis iusticię ab omni concupiscentię fluxu exiccauit. Uñ in monte sita describitur: qui galaad.i.aceruus testimonij vocatur: vt significet vitā sanctorum sublimē idoneis scripturaꝝ testimonijs firmatā. hęc est ciuitas quā primis regni sui auspicijs saul ab hostiū obsidione liberauit. d ¶Et ieiunauerūt septē diebus. vt ad requiē perueniant. Post sex enim huius sęculi ętates quibus in carne laboramus/ sequitur septima quietis animarū. ¶Mystice de cęcitate iudęorū sabbatum carnaliter obseruantium/ contribules sui.i. fideles continue dolent: et quasi septem dieb᷒ ieiunāt. Percepto autē mysterio octauę diei resurrectiōis: vtriq̃ perpetua festiuitate gaudebunt. ¶Moraliter autem: Uiri sancti detestant̃ mortē impiorū: et exempla eorū sepulturę obliuionis tradunt. Septem dies ieiunant: id est omne tempus huius vitę/ quod septenario dierū numero voluitur/ in continētia ducunt: et abstinent ab omni malo/ ne similiter moriant̃.

[Margin: 1.Petri.5.c — 1.Reg.31.d. — B — Roma.11.c. — 1.Reg.21.g. — Roma.11.d. — Exo.12.b. — Moralr]

Maiores

a ⁊ caput affixerūt in tēplo dagon. b ¶Hoc cū audissent viri iabes galaad: oia.s.q̃ philistijm fecerāt sup saul: ꝯsurrexerūt singłi viroꝝ fortiū/ ⁊ tulerūt cadauera saul ⁊ filiorū ei᷒: attulerūtq̃ ea ĩ iabes/ et sepelierūt ossa eoꝝ subt̃ q̃rcū q̃ erat d in iabes/ ⁊ ieiunauerūt septē dieb᷒.

a ¶finitū ē regnū iudeoꝝ: qꝛ legē sepe trāsgressi sunt et idola coluerūt.

Mortu᷒ est ğ saul ꝓpt̃ iniq̃tates suas: eo ꝙ †ꝑuaricat᷒ sit mādatū dñi qđ ꝑcepat: ⁊ nō custodierit illud: sz ĩsup etiā phythonissam cōsulerit/ nec sperauerit ĩ dño. Propter qđ ⁊ iterfecit eū: ⁊ trāstulit regnū ei᷒ ad dauid filiū isai.

a ¶christū ⁊ christianū ppłm.

Ca. XI

C†Ongregat᷒ est igit̃ ois isrl̃ ad dauid ĩ hebrō dicēs:

a ¶fideles. a ¶christū.

a ¶naturā suā ĩ christo fideles diligūt ⁊ venerant̃. vñ: Adora.in cō.ei᷒ vni.fa.gē.⁊c.

Os tuū sum᷒ ⁊ caro tua. Heri q̃z ⁊ nudiusterti᷒ cū adhuc regnaret saul/ tu eras qui educebas ⁊ itroducebas isrl̃. Tibi eñ dixit dñs deus tu᷒: Tu pasces ppłm meū israel: ⁊ tu eris ꝑnceps sup eum.

a ¶Et ca.affi.in tem.dagon. Ponendo illud in loco eminēti sup stipitē vel lanceā ad suā magnificētiā de victoria habita: ⁊ idoli veneratione / cui principaliter attribuebāt illā victoriā. b ¶Subter quer. quę erat in iabes. j. Reg. vlti. d̃r: in nemore iabes. iuxta eñ ciuitatē erat nemus ĩ quo erat q̃rc᷒ notabilis sub q̃ fuit ista sepultura. c ¶Mortu᷒ est ergo saul. Hic ꝯñr agit̃ de trāslatiōe regni ad dđ ꝑ mortē saulis/ cū d̃r: Mortu᷒ ē ⁊c. Utrū aūt saul sit dānat᷒ vel saluat᷒. dictū fuit diffuse. j. Reg. vlt̃. et ꝑm opinionē q̃ dicit ipm esse saluatū/ exponit̃ quod dicit̃ h̃: d ¶Propt̃ iniq̃.su.i.in pęnā iniq̃tatū suaꝝ ꝑcedētiū: sicut fur suspendit̃ ꝓpt̃ furta sua: si tñ pęniteat ⁊ pęnā patient̃ sustineat/ saluat̃. et sic fuit de saule: vt dictū fuit. j. Reg̃. diffuse ꝑm istā viā. e ¶Eo ꝙ ꝑua.sit mā.do. Regē amalech viuū conseruādo et spolia capiēdo: vt hr̃. j. Reg. xv. f ¶Sz in. etiā phy.cō. eo ꝙ nō habebat rñsum a dño: vt hr̃. j. Reg̃. xxviij. g ¶Nec spe.in dño. Qđ ptz ad phythonissā recurrēdo. tñ ꝑm istā opinionē de oib᷒ istis ⁊ alijs malis suis finaliter ꝟe pęnituit: ⁊ sperauit in dño de cōsecutiōe vitę ęt̃nę: lz nō sperauerit de ꝯuatiōe ꝑsent̃ vitę: quia suiam dñi de sua morte et filiorū suorū audiuerat/ et acceptauerat acquiescēdo volūtati diuinę. ꝑm ꝟo opinionē quę dicit ipsum esse dānatū/ aliter exponit̃ ista littera/ cum dicit̃ Mortu᷒ ē ğ saul ꝓpt̃ iniq̃. suas. ꝓpt̃ q̃s fuit derelict᷒ a dño ⁊ manibus inimicoꝝ suoꝝ tradit᷒. Nec sperauerit in dño. qꝛ ex despatōe se occidit: ⁊ sic de salute ęt̃na nō sperauit. h ¶Et trā.re.ei᷒ ad.da.⁊c. Sicut ꝑdixerat per samuelē. j. Reg. xv. et. xvj.

[Margin: Nota de saluatiōe ⁊ damnatiōe saulis — al's †ꝑuaricasset. — †2.Reg.5.a. — Moralr D — Diuisio]

✳ c ¶Mor.ē ğ saul ꝓpt̃ iniq̃.su. ⁊ cętera versus finē hui᷒ ca. Per mortē igit̃ saulis/ q̃ ꝓpt̃ iniq̃tates suas fuisse dicit̃: dānatio pctōris q̃ mors secunda dicit̃ in Apoc̃. significat̃: qꝛ null᷒ nisi ꝓpter pctm̃ suū dānat̃. Huius vero dānatiōis cā tangit̃/ cū d̃r: d ¶Propter iniq̃tates suas. Iniq̃tas dicit̃ ꝓprie q̃ opponit̃ ęquitati iusticię. Justicia ꝟo ꝓprie dicta nō est hois ad seipm: qꝛ req̃rit aliud extremū. nec etiā hois ad deū: qꝛ inter creaturā ⁊ creatorē nulla est ꝓportio: quę tñ requirit̃ in iusticia ꝓprie dicta. Iniq̃tas igit̃ ē ꝓprie pctm̃ ad ꝓximū. Per h̃ autē qđ subdit̃: e ¶Eo ꝙ ꝑua. sit man. do. significat̃ pctm̃ hois in deū: tñ in moralib᷒ de q̃b᷒ sunt mādata diuina. Per hoc aūt ꝙ subdit̃: f ¶Sed insup etiā phythonissam cōsuluit. significat̃ pctm̃ hois cōtra deū in fide seu credēdis. Propter ista tria pctōꝝ genera morit̃ homo ꝑmo morte culpę/ ⁊ postea morte gehēnę: nisi ꝑ diuinā grām añ obitū reuiuiscat.

¶In ca.x. vbi dicit̃ in postilla: Utrū autē saul.

Additio. Prima istarū opinionū q̃ tenet̃ ꝙ saul fuit saluat᷒/ est hebręorū: q̃ in młt̃ locis deuiant a ꝟitate sacrę scptura. Scđa ꝟo opinio q̃ dicit ipm saulē ēē dānatū/ ē doctoꝝ nr̃oꝝ ꝯcorditer. q̃ q̃dē opinio secūda sctōꝝ doctorū tenēda ē tanq̃ ꝯsona ꝟitati: ꝓut pleni᷒ hr̃ in additiōe super. j. Reg. vlti. vide ibi. Uide replicā generalē. post. xxx. ca. scđi tot᷒ hui᷒ positā: vbi ꝓ pñti ca. ⁊ ei᷒ additiōe replicator ad correctoriū. j. Reg. vlti. ca. se remittit.

Ca. XI

COngregat᷒ est igit̃. Hic ꝯñr describit̃ ipi᷒ dauid electi iunctio. scđo hiebuseoꝝ debellatio. tertio promotoꝝ dđ expressio. scđa ibi: Abijt q̃z. tertia ibi: Hi ꝑncipes viroꝝ for.⁊c. Circa ꝑmū d̃r: i ¶Cōgregat᷒ ē igit̃ ois isrl̃ ad dauid in hebron. Hoc nō fuit statim post mortē saulis: sed post mortē isboseth filij sui: vt habet̃. ij. Reg̃. v. k ¶Os tuū su. ⁊ caro tua. Hęc exposita sunt. ij. Regū. v.

✳ Unxerūtq̃

Moraliter. i ¶Congregatus est igitur omnis israel ad dauid in hebron dicēs: Os tuū ⁊c. Hoc expositū est ij. Reg. v. vsq̃ ibi: Porro dauid cępit arcem sion. Sequitur:

 ✳ Dixitq̃

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

a Uenerunt ergo omnes maiores natu israel ad regem in hebron: et iniit dauid cum eis

a ¶ iusticie/obseruationis mandatorũ ⁊ remuneratiõis future. b ¶ Quia omniũ credentiũ vna est confessio ⁊ vna est militie religio.

fedus corã dño. Unxerũtq̃ eum regẽ sup israel iuxta sermonẽ dñi quẽ locutus est in manu samuel. Abiit quoq̃ dauid et omis

a ¶ Hec sub abraã solyma vocabat. Quidã vo dicunt q Homer⁹ postea hierosolymã vocauit.

israel in hierusalẽ. Hec est hieb⁹: vbi erãt b hiebusei habitatores terre. Dixerũtq̃ qui habitabãt in hiebus ad dauid: Non ingre dieris huc. Porro dauid cepit arcem sion que est ciuitas dauid. Dixitq̃: Omis qui c ꝑcusserit hiebuseũ in primis/erit ꝑnceps ⁊ dux. Ascendit igitur prim⁹ ioab filius saruie: et factus est princeps. Habitauit autẽ dauid in arce: et idcirco appellata est ciui

¶ quia muris eã muniuit.

tas dauid. Edificauitq̃ vrbẽ in circũitu a c mello vsq̃ ad gyrum. Joab autẽ reliqua d vrbis extruxit. Proficiebatq̃ dauid vadens ⁊ crescẽs: ⁊ dñs exercituũ erat cũ eo. Hi principes virorũ fortiũ dauid/qui ad e iuuerũt eũ vt rex fieret sup omnẽ israel: iuxta verbũ dñi quod locutus est ad israel: ⁊ d iste numer⁹ robustorũ dauid. Jesbaan filius ahamoni ꝑnceps inter triginta. Iste leuauit hastã suam super trecẽtos vulneratos vna vice. Et post eum eleaçar fili⁹ pa e trui eius ahoites: qui erat inter tres potentes. Iste fuit cum dauid i aphesdomin/qñ philistiim congregati sunt ad locum illum in preliũ. Et erat ager regionis illius plenus hordeo: fugeratq̃ popul⁹ a facie philistinorũ. Hic stetit in medio agri: et defen f dit eum. Cũq̃ ꝑcussisset philisteos/ dedit dominus salutem magnã populo suo. Descenderũt aũt tres de triginta principibus ad petrã in qua erat dauid ad speluncam odollã: quãdo philistiim fuerãt castrametati in valle raphaim. Porro dauid erat i ꝑsidio: et statio philistinoruz in bethleem. f Desiderauit igit̃ dauid aquã/ ⁊ dixit: O si q̃s daret mihi aquã de cisterna bethleem: que est in porta. Tres ergo isti ꝑ media castra philistinorũ ꝑrexerũt/ ⁊ hauserũt aquã de cisterna bethleẽ/ q̃ erat in porta: ⁊ attulerũt ad dd vt biberet: Qui noluit/ sz magis libauit illam dño/ dicẽs: Absit vt in cõspectu dei mei hoc faciã: ⁊ sanguinẽ virorum istorũ bibã: quia in periculo animarũ suarum attulerũt mihi aquã. Et ob hanc causam noluit bibere. Hec fecerũt tres robustissimi. Abisai quoq̃ frater ioab: ipe erat ꝑnceps triũ. Et ipse leuauit hastã suã contra trecẽtos vulneratos: ⁊ ipse erat iter tres noiatissim⁹: inter tres secũdus: inclyt⁹ ⁊ ꝑn

---

E ꝸ a ¶ Maiores. Prophete apostoli pari deuotione ad christuz (Ps. 2. a.) cõcurrũt. vñ: Principes populi cõuenerunt in vnum cum deo abraam. b ¶ Dixerũtq̃. Cecos ⁊ claudos ⁊ leprosos ad cõtemptũ regis statuẽtes sup mu (2. Reg. 5. b) ros/ ⁊ dicẽtes: quia ꝓhibuerunt eum ceci et claudi. ¶ Mystice (Mystice) dauid hiebuseũ de hierusalẽ eiiciens/ significat christũ demões expellentẽ a cordibus fideliũ: et ibidẽ mansionẽ suam statuentẽ. Hiebuseus eñ interꝑtat̃ cõculcat⁹: Hierusalẽ visio pacis. Uñ (Luc. 10. c) et discipulis suis/ ait: Ecce dedi vobis potestatẽ calcandi super serpẽtes ⁊c. Bene ergo in regũ (2. Reg. 5. b) scriptũ est: ꝙ eiectis cecis ⁊ claudis qui odiebãt animã dauid cepit arcẽ sion: suãq̃ ciuitatẽ vocauit. qr dũ christ⁹ malignos spũs ⁊ turbã vitiorũ de aĩa expellit/ illuminãs eã sapiẽtia. merito arx sion. i. speculatiõis ⁊ visio pacis (Ps. 75. a) vocat̃: de quã recte dicitur: Notus in iudea deus: ⁊ in israel magnũ nomẽ ei⁹. Et fact⁹ est in pace loc⁹ ei⁹. c ¶ Joab aũt re. vr. ex. Per industriã eñ militis ciuitatem muniuit. Joseph⁹ tñ dicit dauid superiorẽ ciuitatẽ munisse: eiq̃ copulãdo arcẽ vnũ corpus effecisse: ⁊ cuncta muro circũdedisse. Super opus autẽ murorũ constituisse ioab: expulisse hiebuseos ⁊ hierosolymã vocasse. Hiero eñ hebraice munitio est. Christus q̃z in iudea primũ euangeliũ ꝑdicauit: ⁊ eccliam fi ꝸ dei sue munitiõe firmauit. Joab qui reliqua vrbis extruxit: significat apostolos ⁊ aplĩcos viros q̃ post ascensionẽ dñi plĩmos de (1. Cor. 3. b) gẽtib⁹ ꝯuerterũt. vñ: Dei adiutores sumus/ dei agri e. d ¶ Jesbaan. Hunc iosephus eusebiũ nominat. ⁊ filiũ dicũt achimee: q̃ aciẽ hostiũ frequẽter irrumpẽs/ nõ cessabat donec octingẽtos occiderat. Alii hunc dauid intelligunt: qr iesbaan interꝑtat̃ sedẽs in pplo. ahamoni vo sapientissi (2. Reg. 23. a) mus. vñ i Regũ scribit̃: Sedẽs in cathedra sapiẽtissim⁹. Sz ibi vermiculo ligni cõparat̃: qr minuebat̃ illi sapiẽtia ꝓpter pctm̃/ quod in vriaz cõmiserat. Uñ ibi octingẽtos vno impetu interfecisse: h autẽ trecẽtos. ꝓ pctõ eñ minorata est fama. e ¶ Ahoites. Ahoi vbi hebrei tradũt frater fuit isai patris dauid: cui⁹ filius fuit eleaçar: q̃ fuit inter tres potẽtissimus: quos Joseph⁹ dicit esse eusebiuz filiũ achimee: et eleaçar filiũ addi: ⁊ semeiã filiuz heli. f ¶ Desi. igit̃ da. aquã (Moraliter) Greg. Moral'r. Cogitãdũ summope est: vt qui se illicita meminit cõmisisse a q̃busdã etiã licit̃ studeat abstinere: vt qui cõmisit ꝓhibitũ sibi abscidat etiã ꝯcessa ⁊ se reꝑhẽdat in minimis q̃ deliquit in maximis. Lex vetus alienam vxorẽ cõcupiscere vetuit. a rege fortia iuberi militibus: vel desiderari aquã nõ penaliter ve ꝸ tat. Dauid

---

⁂ a ¶ Unxerũtq̃ eũ re. solenniter sup totũ populũ israel: quia ante fuerat inunctus per samuelem/ sed secrete: vt habet̃. i. Regũ. xvi. et per tribũ iuda. sup illũ tribum tñ: vt habet̃. ii. Reg. ii. b ¶ Abiit quoq̃ dauid. Hic consequẽter describit hiebuseorũ debellatio. et patet sententia ex dictis. ii. Regum. v. hoc excepto. d ¶ Joab autẽ reliqua vrbis extruxit. Erat eñ princeps militie: et ideo circa domũ regiã edificauit tabernacula bellatorũ. vñ. ii. Reg. xi. dicit̃ de vria etheo: qui fuit vn⁹ de triginta fortibus: Dormiuit autẽ vrias ante portam domus cum aliis seruis domini: id est viris bellatoribus qui remanserãt cum rege. e ¶ Hi principes. Hic consequẽter exprimuntur illi qui virtute armorũ iuuerũt dauid ad consecutionẽ regni. et primo nominant̃ principaliores. secundo minus principales: ca. xii. Sententia prime partis patz ex his que dicta sunt. ii. Regũ. xxiii. vbi isti fortes ponunt̃: licet q̃tũ ad aliquid diuersimode. que diuersitas ibidez est exposita. hoc excepto quod h dicit̃ de eleaçar. f ¶ Hi steterunt in medio agri: et defenderunt eum. ii. Reg. xxiii. b. dicit̃: Stetit ille in medio agri: ⁊ intuitus est eũ. Licet eñ alii de populo israel fugerint: tamen duo remanserunt. s. eleaçar et sammaa filius agge. ii. Regũ. xxiii. singulariter istud factum attribuit̃. Tum quia in hoc facto fuit principalis: licet h taceatur. Tũ qr aliud factũ valde notabile aũ immediate ascribit̃ ipi eleaçar: vt ptz ibidẽ.

✳ c ¶ Dixitq̃: omis q̃ percusserit hiebuseum in primis erit princeps. Per dauid significatur christus: vt in pluribus locis dictũ est superi⁹. Per hiebuseũ vo significat̃ gentilis populus. nã hiebusei gẽtiles erãt. Igit̃ ille q̃ ex edicto christi ꝑmo ꝑcussit gẽtilẽ populũ gladio verbi dei/ ipm ad christi fidem ꝯuertendo: princeps esse debuit spiritualis militie christiane. et sic factum est ex diuina ordinatione. Nam petrus apl's ꝑmo legitur ꝑdicasse gentilibus Act. x. s. cornelio ⁊ amicis eius: quos gladio verbi dei ꝑcussit ⁊ christo per fidem incorporauit: ꝓpter quod a domino sibi dictũ fuit Act. x. b. Surge petre/ occide ⁊ mãduca. Sic igit̃ in ꝑcussiõe hiebuseorũ ioab qui primũ percussit hiebuseũ vt dicit̃ in textu/ figurauit beatũ petrũ. et interꝑtatio nominis ad hoc congruit: nam ioab iterpretatur/ est pater: petrus autẽ post christũ pater est et pastor fideliũ et princeps apostolorũ: et ꝑ consequens spiritualis militie christiane. f ¶ Hi ꝑncipes virorum fortium dauid ⁊c. Expositio mystica huius posita est. s. ii. Regũ. xxiii.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

tat. Dauid cõcupiscentię mucrone transfixus/alienam vxorē abstulit: et malum quod ꝑpetrauit per pęnitētię lamenta correxit. ꝗ cū longe post cōtra hostiū cuneos sederet: aquã bibere ex eorum cisterna desiderauit: quam electi milites iter hostiū cateruas erūpentes illęsi attulerunt. Sed flagellis eruditus/se ꝓtinus cū periculo militum aquã desiderasse reprehēdit/ ⁊ eã domino libauit: quia in sacrificiū aqua effusa conuersa est. Culpam enim concupiscentię mactauit per pęnitentiam suę reprehēsionis. Qui ergo q̃ndam alienã quondam coniugem concupiscere nō timuit: post etiã qz aquã cōcupiuit/expauit. Qui enim se illicita perpetrasse meminerat: contra se rigidus etiã a licitis abstinebat. a ¶ Veruntamen vsq; ad tres p̄mos. Hic apparet ꝙ abisai p̄nceps erat inter tres sequentes. sed ad tres p̄mos non peruenit/iesbaan eleaçarū ⁊ semmaa. ¶ Mystice aūt significat: ꝙ nemo sanctorū licet virtutibus emineat ad ęqualitatē potētię patris ⁊ filij ⁊ spūssancti perueniat. Quoniã quis in nubibus ęquabit dño ⁊c. b ¶ Ariel moab: id est leones. sic in Regū dicit: viros scz fortissimos in regno moab tanq; leões. c ¶ Interfecit leonē. Hebręus hūc leonem ioab arbitratur/qui in domo domini tenens cornua altaris occisus est. Altare enim cisterna dicitur: Quia sicut aqua cisternę mundat: ita sanctuariū dei hoīm expiat pctã. e ¶ Virū egyp. quē liber regum dignū spectaculo dicit: semei filium gera q̃ maledixit dauid: q̃ fuit de bahurim. i. de electis. Egyptius dictus: quia egyptiū blasphemantē deū quē moyses interfecit imitatus ē. Ille deum: iste regem ⁊ prophetam blasphemauit. Dignus spectaculo: quia spectabat: vt si hierusalē egrederet/ interficeret. habens in manu hastam: id est legē dei: quã si meditatus esset permanendo in hierusalem/non periret. Sed qz preceptum regis irritum fecit/et exijt banaias: i. virga. i. in rectitudine iusticię descendit: ⁊ hastam quam non recte tenebat extorsit. d ¶ Tempore niuis. qua potest gratia christi quę mundo resplenduit: ⁊ frigus charitatis qua refrigescūt homines significari. Banaias vero qui ędificator dñs interpretatur/christum significat: de quo dicit: Edificans hierusalē dñs ⁊c. Hic multa opera perpetrauit: qui ait: Pater meus vsq; modo operatur: et ego operor. Hic est de capseel. i. de cōgregatione domini: quia ad eū omnis sanctorum cętus ꝑtinet: qui descendens de cęlis: ⁊ factus homo leonē. i. diabolū qui infidelitatis suę frigore torpentē mundū possidebat: morte sua interficiens in infernū demersit. Hic egyptium: id est antichristū peccatis nigerrimū. id est

Mystice — Ps. 88. b. — 2. Re. 23. c — 3. Reg. 2. e — B — 2. Reg. 23. — Leuit. 24. b — Ps. 146. a — Ioh. 5. c

a cepseorū. Veruntamen vsq; ad tres primos nō peruenerat. †Banaias filius ioiadę viri robustissimi q̃ multa opa ꝑpetrarat de capseel:
a ¶ prouocatus ab illis. b ¶ leones dei.
b ipse percussit duos ariel moab. Et ipe descen
a ¶ q̃ nescius inciderat in cisternã niuibus plenã.
c d dit/ ⁊ interfecit leonē in media cisterna tēpore
e niuis: ⁊ ipse percussit virū ęgyptiū/ cuius statura erat quinq; cubitorum: ⁊ habebat lanceam vt liciatoriū texentiū. Descēdit igitur ad eum cum virga: ⁊ rapuit hastam quã tenebat manu: ⁊ iterfecit eum hasta sua. Hęc fecit bana
a ¶ dignus nominari.
f ias filius ioiadę: q̃ erat inter tres robustos nōminatissimus: inter triginta primus. Veruntamen ad tres vsq; nō ꝑuenerat. Posuit aūt eū
a ¶ tanq; familiarē ⁊ fidelē cōsiliariū
dauid ad auriculã suam. Porro fortissimi viri in exercitu: asahel frater ioab: ⁊ eleanan filius patrui eius de bethleem: semmoth †arodites: helles/phallonites: hiras filius acces thecuites abieçer anathotites: sobochai asotites: †ilaiabotites: marai nechophatites: heleth filius baana nechophatites: ethai filius rebai de gabaath filiorum beniamin: banaia pharatonites. viri de torrēte gaaç: †abiel arabathites: açmoth bauramites: eliaba salabonites. filij †assen geçonites: ionathan filius † saię arathites: † hahiam filius sachar ararithes: eliphal filius vr: epher † ameherathites: abia phellonites: açrai carmelites: † naarari filius açbi: iohel frater nathan: †mibaar filius agarai: selech ammonites: † naarai berothites/armiger ioab filij saruię: hiras iethreus: iareb iethereus: vrias etheus: çabad filius ooli: adina filius sechar rubenites princeps rubenitarum: ⁊ cum eo triginta: †haanan filius maacha: ⁊ iosaphat mathanites: oçias astarothithes: semma et iahihel filij hothã† araorites. iedihel filius samri ⁊ ioha frater eius: thosaites helihel/mahumites: ⁊ ieribai ⁊ iosoia filij elnaem: ⁊ iethma moabites: elihel ⁊ obed ⁊ iasihel de masobia.

Capitulum XII

g HI quoq; venerūt ad dauid i sicelech: cū adhuc fugeret saul filiū
h cis: q̃ erãt fortissimi ⁊ egregij pugnatores tēdētes arcū: ⁊ vtraq; manu fundis saxa iacientes: ⁊ dirigentes sagittas. De fratribus saul ex beniamin princeps ahieçor: ⁊ ioas filij samaa gabaathites ⁊ iaçihel ⁊ phalleth filij açmoth: ⁊ baracha et hieu anathotites. Samaias quoq; gabaonites: fortissimus inter triginta: et super triginta hieremias ⁊ ieçiel et iohannan et† ieçabad gaderothites: et lusai et hierimuth et baalia et samaria et † saphathia araphites: helcana et iesia et açrahel et ioeçer et iesbaan de careim: iohela quoq; et çabadia filij ioraam de

(a b c d e)

mū: id est quinq; sensibus corporibus abutentē ad scelera per virgã crucis superãs: ꝓpria reū nequitia virtute dãnauit perpetua. In diebus niuis: qz per mortē pctm̄ expiauit. Vñ: Lauabis me et sup niuem dealbabo. f ¶ Inter tres. Abisai et sobochai ⁊ ionathan: quibus viribus ęquabatur: qui erat super triginta: sicut hebręus affirmat.

Ca. XII

HI quoq; ve. Hic usq; enumerauit fortes dd qui adiuuerunt eū vt regnaret super israel. b ¶ Qui erãt for. et egre. Scdm litteram significat eos agiles esse ⁊ strēnuos omni genere bellandi. Mystice vero milites christi non segnes sed studiosos describit in prosperis et in aduersis: a dextris ⁊ a sinistris.

☞ Veloces

Nico. de lyra

Ca. XII

HI quoq; ve. Hic cōsequēter exp̄mūtur adiutores dauid minus principales. ⁊ primo adiutores eius in saulis persecutione. secundo i regni adeptione/ibi: Iste quoq; est numerus. Circa primã partē nominant adiutores dauid: stante persecutione saulis: et tribus de q̄bus fuerunt: ⁊ loca de q̄bus ad dauid venerunt. Primo ergo ponunt isti adiutores in generali/cū dicit: a ¶ Hi quoq; venerūt ad da. in sice. q̃ erat ciuitas assignata ipi dauid ab achis rege geth: vt habetur. j. Regū xxvij. b ¶ Tendentes arcum: id est habentes artem sagittandi. vnde subditur: d ¶ Et dirigentes sagittas. scz vtraq; manu: sicut p̄mittitur de arte fūdibularia. Consequenter ponuntur in speciali/cum dicit: e ¶ De fratribus saul ex tri. beniamin. Hoc exprimitur ad declarationem bonitatis dauid: ꝙ propinqui saul venerūt in adiutorium dauid in persecutione eius existentis: quia sciebant ipsius dauid innocentiam ⁊ saulis maliciam.

☙ Sed ⁊ de

Moralit. a ¶ Hi quoq; venerūt ad dauid ⁊c. Sequitur c ¶ Vtraq; manu fundis saxa ia. dirigē. sagittas. Per fundibularios qui cum sonitu magno saxa iaciunt cōtra aduersarios: significantur predicatores qui clamando contra vitia deterrent peccatores. Per sagittarios aūt significant orãtes deuote: tales enim oratiões sunt sagittę spūales ipugnationē demonum repellentes

D v ✳ Sed ⁊

C — †2. Re. 23. c — Ps. 50. b — Mystice — al's †arothites vel arorites — al's †ilaiochoites — al's † abial — al's †asom — al's †saga — al's †achiã — al's †apher — al. † mechurarites — D — al's †noorai — al's †mabar — al's †naorai — al's †hanan — al. †aroerites — Moraliter — al's † çoçobad — al's †sapthiã

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

a ¶ Veloces. dicit ꝓ sensus acumine vel corporis agilitate. Mystice vo q̃ christi militiaz ꝓfitent / nõ debent esse paruuli sensu: sed ꝓuidere bona: nõ tm̃ corã deo / sed etiã corã omnibus hoĩbus. b ¶ Nouissim⁹ ⁊ maxim⁹. Hic significat doctores iudeorũ et gentiũ: de q̃bus paulus ex tribu beniamin ait: Petrus iacobus ⁊ iohãnes qui videbant colũne esse / dextras mihi dederũt ⁊ barnabe societatis ⁊c̃. Hi ad christũ venientes per oĩa explorati sunt. Vñ: Vos aũt quẽ me esse dicitis? Rñdit petr⁹ ꝓ oĩbus: Tu es christus fili⁹ dei viui. Cui dñs: Tu es petr⁹: ⁊ super hanc petrã edificabo eccl'iaz meã. Et alibi: Accipite spm̃ sanctũ quoꝝ remiseritis pec. re. eis. c ¶ Trãsierũt iordanẽ. Iordanis in q̃ christus baptiçat⁹ est baptismũ significat: hunc transeunt doctores mẽse pmo / qñ inun. con. sup ri. q2 dño in carne apparente ⁊ annũ acceptabilez cõsecrante: postq̃ baptismũ suo baptismate cõsecrauit / ipm pdicãdo ⁊ baptiçãdo toto orbe diffuderũt. d ¶ Et oẽs fugauerunt ⁊c̃. Quia iudeos q̃s orientalis plaga ꝓpter ortũ scientie legis significat: vel gentiles in quibus naturalis prudẽtia occidit: dũ cultũ dei attribuũt idol'/ euãgelij pdicatione fugauerũt. Vñ: Inimicos meos dedisti mihi dorsum: ⁊ o. m. dispdisti. e ¶ Porro de manasse. Hi scz septem principes q̃ de manasse venerũt significãt pmos eccl'ie doctores de iudea venientes: qui septiformi spũ illustrati adiuuant nostrũ dauid ꝯtra latrũculos. i. hereticos vel spũs malignos: q̃ nõ cessant de eccl'ia rapere ⁊ captiuare q̃s possunt. vñ: Deo autẽ grãs q̃ semp triũphat nos ĩ christo iesu.

Marginal references: 1. Cor. 14. d — Gal. 2. b — Mat. 16. c — Ioh. 20. f — Ps. 17. f — 2. Cor. 2. d

¶ Exercitus

gedor. Sed ⁊ de gaddi trãsfugerũt ad dauid cũ lateret in deserto / viri robustissimi et pugnatores optimi: tenentes clypeũ ⁊ hastã. Facies eorũ quasi facies leonis: ⁊ veloces q̃si capree in montib⁹. Ecer pnceps pmus: obdias scds: eliab terti⁹: masmana quart⁹: hieremias q̃ntus: ethi sext⁹: helihel septim⁹: iohannan octau⁹: helcebad non⁹: hieremias decim⁹: bachanai vndecimus. Hi de filijs gad pncipes exercit⁹. Nouissimus cẽtũ militibus pERAT: ⁊ maxim⁹ mille. Isti sunt q̃ trãsierũt iordanẽ mẽse pmo qñ inũdare ꝯsueuit sup ripas suas: ⁊ oẽs fugauerũt q̃ morabant in vallibus ad orientalẽ plagã ⁊ occidentalẽ. Venerunt autez ⁊ de beniamin ⁊ de iuda ad psidiũ in q̃ morabat dd. Egressusq̃ est dauid obuiã eis / ⁊ ait: Si pacifice venistis ad me vt auxiliemini mihi: cor meũ iungat vobis. Si autẽ insidiamini mihi ꝓ aduersarijs meis: cũ ego iniq̃tatẽ in manibus nõ habeã / videat de⁹ patrũ nostrorũ ⁊ iudicet. Spũs vo induit abisai pncipẽ inter triginta / ⁊ ait: Tui sum⁹ o dauid: et tecuz futuri filij isai: Pax pax tibi: ⁊ pax adiutorib⁹ tuis. Te eñ adiuuat de⁹ tu⁹. Suscepit g̃ eos dauid: ⁊ cõstituit principes turme. Porro de manasse trãsfugerũt ad dauid: qñ veniebãt cum philistijm aduersus saul vt pugnaret. Et nõ dimicauit cũ eis: q2 inito ꝯsilio remisert eũ pncipes philistinoꝝ / dicẽtes: Periculo capitis nostri reuertet ad dñm suum saul. Quando igit reuersus est in sicelech / trãsfugert ad eũ de manasse ednas ⁊ ioçabad ⁊ ieddi heled michael ⁊ ednas ⁊ ioçabath ⁊ heliu ⁊ salathi: principes militum in manasse. Hi prebuerũt auxiliũ dauid aduersum latrũculos. Oẽs eñ erant viri fortissimi: ⁊ facti sunt principes in exercitu: sed et per singulos dies veniebant ad dauid ad auxiliãdũ ei: vsq̃ dũ fieret grãdis numer⁹

Interlinear glosses: ¶ fortitudine mentis. — a ¶ doctor eccl'iasticus / q̃ nouissim⁹ ꝓ hũilitate dicit. — a ¶ christi: q̃ pfectionẽ student virtutũ. b ¶ qui sciẽtia pollet ⁊ verbo ⁊ exẽplo docet / eterna beatitudine dign⁹: que millenario designatur. — a ¶ nolẽtes ad arcẽ virtutũ ⁊ sapiẽtie culmẽ accedere. — a ¶ a philisteis remissus eũtib⁹ cõtra saul. — a ¶ q̃ vastauert sicelech ⁊ vxores ei⁹ captiuas abduxert.

Nico. de lyra

a ¶ Sz ⁊ de gaddi. Hoc est de tribu gad / sicut pz: q2 istis nominatis subdit: Hi de filijs gad ⁊c̃. trãsfugerũt ad dauid cũ lateret in deserto. longo eñ tpe fuit in deserto maon: ⁊ ĩ deserto ciph: ⁊ in alijs locis ad fugiẽdũ aptis. b ¶ Facies eoꝝ q. fa. le. inuadẽtib⁹ resistẽdo. c ¶ Et velo. q̃si capree. fugiẽtes psequẽdo. Est tñ hic hyperbolica locutio: ad designãdũ magnã eoꝝ audaciaz ⁊ agilitatẽ. d ¶ Hi de fi. gad pn. exercit⁹. scz fuerunt postq̃ dauid habuit regnũ: q2 q̃diu fuit in fuga saulis nõ habebat tãtũ ppl'm q̃ faceret exercitũ / vñ subdit: e ¶ Nouissim⁹. i. minor inter istos pncipes scz cẽtũ militib⁹ pERAT / ⁊ maxi. mille. Nõ enim legit dauid habuisse viros ante mortẽ saul nisi tm̃ sexcẽtos: vt habetur. j. Reg. xxvij. et. xxx. f ¶ Isti sũt q̃ trã. iordanem. ad inuadẽdũ hostes. g ¶ Qñ inun. ꝯsueuit. Hoc ponit ad oñdẽdũ maiorẽ eoꝝ fortitudinẽ ⁊ audaciã: q2 tũc cum maiori difficultate poterat iordanis trãsiri. h ¶ Et oẽs fu. q̃ mo. ĩ vallib⁹. Illi eñ erãt gentiles q̃ ptẽ terre filioꝝ isrl' occupauerãt. i ¶ Venerũt aũt et de ben. ⁊ de. iu. Illi eñ de beniamin timẽtes ne dauid aduẽtum eoꝝ haberet suspectũ: sicut accidit de facto: vt patz in lr̃a sequẽti: rogauerũt illos de tribu iuda vt associarent eos: vt sic dauid q̃ erat de tribu iuda eos reciperet securius. vñ ⁊ illi de tribu iuda respõderũt ꝓ eis ipi dauid de eoꝝ aductu dubitanti. vñ subdit: k ¶ Spiritus vo. i. audacia ⁊ constantia loquẽdi. q2 nõ accipit ꝓ spiritu ꝓphetie. l ¶ Induit abisai. In hebreo hr̃ / amasai. et dicũt hebrei q̃ iste fuit amasa: vterq̃ tñ fuit nepos dauid / de duob⁹ tñ sororib⁹ ei⁹: vt dictũ fuit. ij. Re. xvij. m ¶ Te eñ ad. de⁹ tu⁹. q. d. merito iustũ est q̃ homies te iuuent. n ¶ Susce. g̃ e. da. ⁊c̃. Cõfidẽs de vbo nepotis sui o ¶ Porro de ma. trans. ad da. qñ ve. cũ phili. Nõ ẽ intelligẽdũ q̃ illi venirẽt ad pugnãdũ cõtra saul ⁊ alios filios isrl'. sed illo tpe venerũt ad dauid. s. aliquãtulũ post / qñ de illa via dauid reuersus fuit in sicelech: vt hr̃ in lr̃a. p ¶ Hi pbue. au. da. ad. la. q̃ succenderãt sicelech: et ppl'm captiuũ duxerãt: vt hr̃. j. Reg. xxx. q ¶ Sz ⁊ p sin. dies veniebãt ad dauid. ma/ r ¶ Vsq̃ dũ fieret grãdis nume. ⁊c̃. xime post mortẽ saulis. Hoc dicit ad denotãdũ veniẽtiũ multitudinẽ: q2 de deo dicit Iob xxv. a. Nũq̃d est nũer⁹ militũ ei⁹?

✱ Iste q̃ est

✱ a ¶ Sed ⁊ d gad. ⁊c̃. tenẽtes clypeũ ⁊c̃. Per istos significant isti q̃ sũt in exercitu christi armati clypeo patiẽtie ad sustinẽdũ tribulatiões: ⁊ hasta cõstantie ad arguendũ tyrãnos potẽtes. iõ sic dit: b ¶ Facies eoꝝ q. fa. leo. Prou. xxviij. a. Iust⁹ q̃si leo cõfidẽs absq̃ terrore erit. c ¶ Et veq̃si ca. i. ꝓmptissimi ad exeq̃ndũ mãdata christi. f ¶ Isti sunt q̃ trã. ior. mẽ. p. qñ. inun. ꝯsue. ⁊c̃. Per iordanẽ q̃ interptat riu⁹ iudicij / significat cursus hui⁹ mũdi q̃ currit ad mortẽ: q̃ est pticulare iudiciũ hoĩs. de q̃ dr Eccl. xxxviij. c. Memor esto iudicij mei: sic eñ erit ⁊ tuũ: mihi heri / et tibi hodie. Per inundãtiã aũt iordanis / significat incremẽtũ tribulatiõis. Per istos igit q̃ trãsierunt iordanẽ tpe inundatiõis / figurati fuerũt martyres ĩ maximis tribulatiõib⁹ patiẽtes: et qd̃ maius est aliq̃ eoꝝ gaudẽtes: Act. v. g. Ibãt apl'i gaudẽtes a ꝯspectu ꝯsilij: qm̃ digni habiti sũt ꝓ noie iesu contumeliã pati i ¶ Venerũt ãt de ben. ⁊c̃. Iuda cõfitẽs iterptat: ⁊ beniamin fili⁹ dextre. Per hoc g̃ q̃ veniẽtes ad dauid de iuda ⁊ de beniamin sil' cõbinãt / significat q̃ illi q̃ pctã sua pure fideliterq̃ cõfitent / ad dexterã christi ĩ finali iudicio statuent: Mat. xxv. c. Statuet oues a dextr. q̃b⁹ dicet: Venite bñ. pa. m. pcipite pa. vob re. ⁊c̃. o ¶ Porro de manas. ⁊c̃. Manasses obliuio iterptat: iõ p istos de manasse significant paupes religiosi q̃ ꝓpt christũ tpalia dimittẽtes ea dare debẽt obliuioni ⁊ anhelare ad pmia padisi: vt cũ aplo dicãt illud Phil. iij. c. Que retro sũt obliuiscẽs ad anteriora extẽdẽs meipm. Et de ist' sbdit: p ¶ Hi pbu. ⁊c̃. cõ. la. ⁊c̃. Per q̃s significat heretici / q̃ occulte simplices christianos decipiunt ad errorẽ suũ ptrahẽtes. ⁊ ꝯ istos latrũculos pbẽt auxiliũ dd paupes religiosi ꝓ salute fideliũ laborãtes. j. Co. iij. b. Dei adiutores sum⁹.

✱ De filijs le

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

A B a ¶Exercitus dei. Qui scz egres/
sus est de egypto.i.sexcẽta milia: sic
Mystice exponũt hebręi. Sed mystice in ex/
ercitu nr̃i dauid q̃tidie numer⁹ fide/
liũ crescit/donec cõpleant̃ q̃ ad vitã
p̃destinati sũt ęternã. b ¶Ut trãs
ferrent regnũ. Quia sancti docto/
res maxie desiderãt vt veteris leg̃
cultus in sp̃ualẽ intelligẽtiã euãgelij
trãsferant̃: ⁊ fiãt oĩa noua. c ¶Jo
iada quoq; p̃nceps de stir. aa/
ron. Hũc tradunt hebręi fuisse phi/
nees filiũ eleaçari: ad cui⁹ cõparatio
nẽ sadoch puer vocatus tanq̃ ętate
⁊ merito minor. d ¶De filijs q̃z
isa. Doctores legis in tribu isachar
fuisse tradũt: q̃ singula tp̃a cerimoni
arũ obseruãda docebãt: ⁊ q̃d facere
deberet isrl̃ p̃scribebant. Hi docto/
res ecclię significant: q̃rũ p̃cept̃ sub
diti obtẽperant. e ¶Uiri bella.
Apl̃i.s.apostolici viri ad nostrũ da/
uid cõueniũt et ei sp̃ualit̃ copulant̃:
⁊ alij tã ex iudęis q̃ gentib⁹ vno cor
de ⁊ pari voto certantes: vt fiat rex
dd: ⁊ ipi sint regnũ christi. f ¶Tri/
bus dieb⁹. Omni tp̃e.s.fidẽ trini/
tatis tenentes: ⁊ q̃ p̃mi doctores.i.
apl̃i ex diuina scp̃tura alimẽta prępa
rauerãt/accipiẽtes ⁊ oĩm bonoꝝ lar
gitioni gr̃as agẽtes. Ca. XIII

Iniit aũt cõsi. da. cũ tri/
bunis ⁊ cẽ. ⁊c. Apl̃is/euã
gelistis/ q̃ fidẽ incarnatiõis
a iudęis ad salutẽ gẽtiũ trãs
tulerũt. Hoc ẽ eñ de colle cariathia
rim q̃ est in iuda: ⁊ interp̃tat̃ ciuitas
B siluaꝝ/ad se arcã dñi trãsferre: ꝺ emi
nẽtia scz scp̃turaꝝ apud iudęos posi
ta: vbi vmbra nemorosa figuraꝝ abũ
dat/ad intellectũ gẽtilis ppl̃i vbi fũ/
datur ecclesia fidẽ domini p̃ducere.
☞ Nõ eñ re.

Nico.de lyra

* a ¶Iste quoq; ẽ nu. pri. ⁊c.
Hic ꝯñr ponunt̃ adiutores dauid i
regni adeptiõe. ⁊ p̃tz l̃ra paucis ex/
ceptis. b ¶Filij iu. por. ⁊c. Nõ
est mirãdũ si de aliq̃b⁹ tribub⁹ alijs
in sequẽtib⁹ ponit̃ maior numer⁹ ve
niẽtiũ ad dauid in hebron: vt habet̃
in l̃ra: q: anteq̃ dauid veniret in he/
bron/maior pars tribus iudę adhę/
serat ipsi dauid. d ¶Joiada d̃ces
prin. Dicit hic glosa hebraica: q iste
fuit pater banaię: q̃ supra noiatus ẽ
int̃ fortes dauid. e ¶Sadoch eti
am puer egre. indo. Istud addit̃
ad reddẽdũ rõnẽ q̃re noiat̃ inter p̃n/
cipes: licet esset iuuenis. g ¶De fi
lijs q̃z isa. vi. eru. Erãt eñ isti stu/
diosi in lege: ⁊ sciebãt optime ꝯsule/
re q̃d ⁊ q̃ñ esset aliq̃d agẽdũ: ꝓpter h̃
sequit̃: l ¶Ois aũt re. tri. eorũ
ꝯsi. seq̃. q: cętere trib⁹ eoꝝ consilijs
acq̃escebãt. r ¶Oẽs isti ⁊c. regẽ
sup vni. isrl̃. q: añ fuerat inunctus
rex sup tribũ iuda tm̃: vt h̃r. ij. Re. ij.
s ¶Sz ⁊ oẽs re. ex is. hoc est/ ⁊ il/
li q̃ nõ venerũt in hebron: sz in ciuita
tib⁹ alijs remãserãt/desiderabãt p/
motionẽ dauid ad regnũ. t ¶Pre
parauerãt eñ eis fratres sui. h̃
eñ subdit̃ ad ostendendũ qualit̃ tan
ta multitudo veniens ad dauid i he/
bron habuit victualia tribus dieb⁹.
Moraliter * c ¶De filijs leui ⁊c. Trib⁹ le/
uitica

a q̃si exercitus dei. Iste q̃z est numerus
p̃ncipũ exercit⁹ qui venerũt ad dauid
b cũ esset in hebron: vt trãsferrẽt regnũ
saul ad eũ iuxta v̄buz dñi. Filij iuda
portãtes clypeũ ⁊ hastã sex milia octi
genti/expediti ad p̃liũ. De filijs sime
on viroꝝ fortissimoꝝ ad pugnãdũ se
ptẽ milia centũ. De filijs leui q̃ttuor
c milia sexcẽti. Joiada quoq; p̃nceps
de stirpe aaron: ⁊ cũ eo tria milia septi
genti. Sadoch etiã puer egregię ido
a ¶ numeꝝ sacerdotũ significat: q̃ in domo p̃ris sadoch.i.leuitici ordinati sunt.
lis: et domus patris eius principes
vigintiduo. De filijs autẽ beniamin
fratribus saul tria milia. Magna eñ
pars eoꝝ adhuc seq̃bat̃ domũ saul.
Porro de filijs ephraim viginti mi/
lia octingẽti fortissimi robore viri no/
minati in cognationib⁹ suis. Et ex di/
midia parte trib⁹ manasse decẽ ⁊ octo
milia: singuli p̃ noĩa sua venerũt ⁊ cõ
d stituerũt regẽ dauid. De filijs quoq;
isachar viri eruditi q̃ nouerant singu/
la tp̃a ad p̃cipiẽdũ q̃d facere deberet
isrl̃ p̃ncipes ducẽti. Ois ãt reliq̃ trib⁹
eoꝝ ꝯsiliũ seq̃bat̃. Porro de çabulon
q̃ egrediebant̃ ad p̃liũ/ ⁊ stabãt i acie
instructi armis bellicl̃: q̃nq̃ginta milia
venerũt in auxiliũ nõ in corde dupli/
ci. Et de neptalim principes mille: et
cũ eis instructi clypeo ⁊ hasta trigin/
ta ⁊ septẽ milia. De dan etiã p̃parati
ad pręliuz vigintiocto milia sexcenti.
Et de aser egrediẽtes ad pugnã et in
acie ꝓuocãtes q̃dragita milia. Trãs
iordanẽ autẽ de filijs ruben ⁊ de gad
⁊ dimidia parte tribus manasse instru
cti armis bellicis centũ viginti milia.
¶ p̃dicti scz.
e Omẽs isti viri bellatores ⁊ expediti
ad pugnãdũ corde p̃fecto venerunt
in hebron: vt cõstituerẽt regez dauid
sup̃ vniuersum isrl̃. Sed ⁊ oẽs reliq̃
ex isrl̃ vno corde erãt vt rex fieret da/
f uid. Fuerũtq; ibi apud dauid tribus
diebus comedẽtes ⁊ bibentes. Pręparauerãt
eñ eis fratres sui. Sed et
q̃ iuxta eos erãt/ vsq; ad isachar ⁊ ça/
bulon ⁊ neptalim afferebãt panes in
asinis ⁊ camel̃ ⁊ mulis ⁊ bob⁹ ad ves/
cendũ: farinã/palatas/ vuã passaz/ vi
nũ/oleũ/boues/arietes/ad oẽz copiã.
Gaudiũ q̃ppe erat in isrl̃.
¶ disposuit.

g Iniit autẽ consi/ Ca. XIII
¶ christus.
lium dauid cuz tribunis et

uitica ad ministeriũ tabernaculi fuit
deputata: ꝓpter qd̃ p̃ illos de tribu
leui significant̃ p̃lati ⁊ clerici deuoti
q̃ sunt ad ministeriũ ecclesię deputa/
ti. f ¶Porro de filijs ephraim
intelligi p̃nt diuites ⁊c. Ephraim in
terpretat̃ fertilis: ꝓpter qd̃ p̃ filios
ephraim intelligi possunt diuites et
potẽtes hui⁹ seculi: q̃ tamẽ ad ope/
ra mi̅icordię liberales sũt atq; p̃m/
pti: ꝓpter quod sicut fertiles sunt in
bonis fortunę: sic fertiliter recipiũt
bona gratię ⁊ glię: Mat. v. a. Bea/
ti misericordes: q̃m ipsi mis̃diaz cõ
sequent̃. g ¶De filijs quoq; isa
char. Isachar interp̃tat̃ merces: iõ
p̃ istos significant̃ doctores ecclesię
docẽtes fidelit̃ in spe mercedis ęter/
nę. j. Cor. iij. c. Unusq̃sq; mercedez
accipiet ̅sm laborẽ suũ. vnde s̃bdit̃:
h ¶Uiri eru.i.diuinis. i ¶Qui
nouerãt sin. tẽ. noui scz ⁊ veteris
testa. k ¶Ad p̃cipiẽdũ q̃d face.
de. isrl̃.i.ppl̃s christian⁹: q̃ ̅sm v̄ba
doctoꝝ ecclię deb3 regere mores su
os ⁊ actus. m ¶Porro de ça. q̃
interpretat̃ pulchritudinis habita/
culũ: ꝓpter qd̃ p̃ istos significant̃ il/
li q̃ sunt solliciti seruare mundiciam
cordis ⁊ corpis: vt deo parent habi
taculũ suę mẽtis. q: scribit̃ Sap. j. a
In maliuolã animã nõ introibit sa/
piẽtia/ scz increata: nec habitabit in
corpe s̃bdito pctĩs. n ¶Et de ne/
pta. q̃ interp̃tat̃ dilatatio mea: iõ p̃
istos significant̃ hoĩes charitatiuis:
q̃rum corda sunt ad deum et p̃rimũ
dilatata. ij. Cor. vj. c. Os nostrum
patet ad vos o corinthij. cor nostruz
D dilatatũ est. Et sequit̃: Dilatamini ⁊
vos. o ¶De dan etiã p̃pa. ad
pręliũ. Dan interp̃tat̃ iudiciũ: iõ
p̃ istos significant̃ boni iudices in iu
dicando veritatẽ: ⁊ exequẽdo cõstã/
tes: iõ dicunt̃ parati ad p̃liũ ꝯtra ve
ritat̃ ⁊ iusticię turbatores p ¶De
aser. egre. ad pugnã. Aser interp̃
tatur beatitudo: ꝓpter qd̃ p̃ istos si/
gnificant̃ illi q̃ falsam beatitudinem
huius seculi respuunt: ⁊ verã beati/
tudinẽ totis viribus cõcupiscunt: ꝓ/
pter qd̃ ad pugnãdũ cõtra vitia viri
liter se opponũt. q ¶Trans ior/
danẽ aũt de fi. ru. ⁊ gad. Ruben
visionis filius interp̃tat̃: ⁊ gad felici
ter: ꝓpter qd̃ isti duo simul iungun/
tur. Nã p̃ rubenitas significant̃ ex/
cellentes in cõtemplatiõe diuinoꝝ.
⁊ isti iam in p̃senti seruiunt feliciter/
degustando suauiter bonorum dul/
cedinem supernorum: dicente Ps. Ps. 33. b.
Gustate ⁊ videte q̃m suauis est do/
minus ⁊c. Omes aũt isti p̃dicti sunt
de exercitu ⁊ societate veri dauid ie/
su christi. Ca. XIII

Iniit aũt cõsiliũ. Postq̃
descripta est ipsius dauid i/
unctio: hic ꝯñr describit̃ sui
regiminis dispositio: quę quidez est
optima quando incipit a diuinis: q:
quando rex qui in temporalibus est
dei vicarius bene se habet erga de/
um: deus in agẽdis dirigit eũ. ergo
p̃mo describit̃ deuotio dauid erga
* deũ i ar/
Moraliter. v ¶Iniit aũt ꝯsi. Moral̃r
dauid cũ tribu. ⁊c. Expositio my
stica hui⁹ ca. posita ẽ. ij. Reg. vj.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

a ¶ Nō eñ re. ⁊c. Quia interptat veteris testamēti spūalē sensum q̄ latebat/ ppl's ille aperire nō potuit: sicut nūc reuelatus est apl'is ⁊ pphetis: gentes scꝫ esse coheredes ⁊ cōparticipes pmissiōis dñi. b ¶ A syor. Syor fluui⁹ egypti est: q̄ a nilo vt ferūt deriuat: ⁊ interptat firmamētū nouū ⁊ turbidū. vñ: Quid nunc tibi vis in via egypti vt bibas aquam turbidā? c ¶ Cariathiarim. Ciuitas damasci: q̄ i amos † emathabaal. i. emath magna: que nunc epiphania nuncupatur. Per syor autē ⁊ emath totā terrā pmissionis cōprehēdit. Per syor riuū. s. vel torrētē: significat egypti australē ptē. Per emath vo septētrionalē. Cariathiarim. q̄ alibi cariathabaal ciuitas saltuū: vna de vrbib⁹ gabaonitarū in tribu iuda in nono miliario ab helia eūtib⁹ diospolim d qua fuit vrias ppheta quē interfecit ioachim in hierl'm scd'm hieremiā. Fili⁹ qꝫ sobal cariathiarim dr: sicut supius ostēdit. d ¶ Ois isrl'. Elect⁹ nobilior. Numer⁹ aūt horū virorūꝫ in Regū cōprehēsus ē: vbi legit: Congregauit aūt dd oēs electos ex isrl' triginta milia. e ¶ Cū aūt pue. ad areaꝫ chidon. Ventū est ad areaꝫ chidō. i. clypeū: qr in ecclesia certa est dei ptectio. vñ: Dñe vt scuto bone voluntatis tue coro. nos. Ubi sacerdos incauti⁹ arcā tāgēs a dño pcussus est. hic ⁊ ppl's iudeorū qui gētibus inuidet: ⁊ dum legeꝫ vult euāgelio miscere/ vtrūqꝫ pdit. Occiso sacerdote/ diuertit dd arcā dñi i domo obededom gethei. qr respuētib⁹ iudeis vbū dei/ apl'i ↄūsi sūt ad gentes. Unde ⁊ loc⁹ aree nachor: q̄ gentiū pparationē demōstrat pcussio oça dicit: qr relicto illo salus gentibus facta est. Obededom q̄ interptat seruiens bō ppl'm/ gentilē significat. de q̄ dr: Popul⁹ quē non cognoui ser. mihi. Abiectio qꝫ iudeorū/ q̄si pcussio oçe premittit sic: Eripies me de cōtradictiōibus p. Geth/ q̄ interptat torcular/ crucē significat: in q̄ vitis vera calcata est ⁊ expressa. Unde gētiū ppl's pōt dici gethe⁹: tanq̄ dicat: Mihi absit gl'iari nisi i cruce domini nostri iesu christi. f ¶ Eo q̄ diuisis. dominus ozā. Tradūt hebrei aminadab sacerdotē iussisse filijs suis oça ⁊ haio: vt portarēt arcā humeris scd'm pceptū legis. Sed quia nō portauerunt/ nec caathitis portandā dederūt: percussit dñs oçam ⁊ diuisit. Aruit eñ (vt aiūt) brachio ⁊ humeris q̄bus arca portanda fuit: ⁊ facta ē distinctio obediētie ⁊ inobediētie. g ¶ In domū obe. ge. quia ⁊ ipe leuita. Cognita aūt cā pp q̄ oça pcussus est/ iussit dauid arcā portari, pprijs leuitarū hūeris: sic ptꝫ in sequēti. Notādū q̄ntū delinquat q̄ corp⁹ dñi indigne accipit: si deuot⁹ sacerdos iterijt/ q̄ arcā dñici figurā corpis minori q̄ debuit veneratiōe corripuit. ¶ Allego. aūt dd christū/ arca eccl'iam significat: quā vult christ⁹ in ciuitatē suā adducere. vñ: Nō sū missus nisi ad oues q̄ pie. dom⁹ isrl'. Et alibi: Cecitas ex pte ↄtingit in isrl' ⁊c.

Margin: E N; Hie. 2. d; Al's † theman; Amos. 1. d; Josue. 15. g; Hiere. 26. f.; 2. Reg. 6. a; Ps. 5. c.; 2. Reg. 6. b.; F; Act. 13. g.; Ps. 17. g; Ibidē. f.; Gal. 6. b; Nume. 7.; Nota

centuriōib⁹ ⁊ vniuersis pncipib⁹: ⁊ ait ad oēꝫ cetū isrl': Si placet vobis ⁊ a dño deo nr̄o egredictur sermo quē loquor: mittam⁹ ad frēs nr̄os reliq̄s i vniuersas regiōes isrl': ⁊ ad sacerdotes ⁊ leuitas q̄ habitāt in suburbanibus vrbiū: vt cōgregētur a ad nos ⁊ reducam⁹ arcā dei nostri ad nos. Non eñ req̄siuim⁹ eā in dieb⁹ saul. Et rñdit vniuersa mltitudo vt ita fieret. Placuerat eñ sermo omi pplo. Congregauit ergo dauid cunctum isrl'/ a syor b egypti/ vsqꝫ dū ingrediaris emath: vt adduceret c d arcam dei de cariathiarim. Et ascēdit dd ⁊ † oēs viri israel ad collē cariathiarim qui est i iuda: vt afferret inde arcā domini sedentis sup cherubin vbi inuocatū est nomen eius. Imposueruntqꝫ arcam dei super plaustrū nouuꝫ de domo aminadab. † Oça aūt ⁊ fratres eius minabāt plaustrū. Porro dauid ⁊ vniuersus israel ludebant corā deo omni virtute/ ⁊ in cāticis ⁊ in citharis ⁊ psal e terijs ⁊ tympanis ⁊ cymbalis ⁊ tubis. Cum au a tem peruenisset ad areā chidon/ tetendit oça manū suā vt sustentaret arcā. Bos quippe lasciuiens paululū inclinauerat eā. Iratus est itaqꝫ dominus contra oçā ⁊ percussit eum/ eo q̄ tetigisset arcā: ⁊ mortuus est ibi corā dño. Contristatusqꝫ f est dauid eo q̄ diuisisset domin⁹ oçā: vocauitqꝫ locum illū/ diuisio oça vsqꝫ in presentē diē: et timuit eū tunc tēporis/ dicēs: Quō possuꝫ ad me introducere arcā dei? ⁊ ob hāc causam eā nō ad g duxit ad se/ hoc est in ciuitatē dauid: sed auertit i domū obededom gethei. Māsit ergo arca dei i domo obededom trib⁹ mensibus/ ⁊ bñdixit dominus domui ei⁹ ⁊ oibus q̄ habebat.

a ¶ in regū nachor: p quo aquila interptat areā pparatam. Chidon aūt interptat clypeus: ⁊ dr esse locus vbi dictum ē iosue: Leua clypeū contra vrbē hai.

a ¶ fide spe ⁊ charitate.

Ca. XIIII

Misit quoqꝫ hirā rex tyri nūcios ad dd: ⁊ ligna cedrina et artifices parietū lignorūqꝫ vt edificarent ei domū. Cognouitqꝫ dauid q̄ confirmasset eum dñs in regē sup isrl': ⁊ subleuatū ē regnū suū sup b populū ei⁹ isrl'. Accepit quoqꝫ dauid alias vxo c res in hierl'm: genuitqꝫ filios ⁊ filias. Et hec nomina eorū q̄ nati sunt ei in hierl'm: Sāma ⁊ sobab nathan ⁊ salomon/ iebar ⁊ elisu/ ⁊ eliphalech: noga quoqꝫ et nepheg ⁊ iaphie elisama et baliada i ⁊ heliphelech. Audientes autē philistijm eo q̄ vnct⁹ esset dd in regē sup vniuersū isrl': ascende-

Ca. XIIII Misit quoqꝫ hirā ⁊c. Sequit b ¶ Accepit qꝫ dauid alias vxores. Multe vxores dauid multas gētes significāt: q̄ p fidem christi copulant. Cōcubine hereticorū eccl'ias q̄ christiani nois titulo gloriant. Sed qr pter carnalia lucra christū sequūt: nō ↄiuges/ sed cōcubine dicunt. Nūc reges si plures habeāt vxores crimē ē: qr figure trāsierūt. i ¶ Audiētes autē phi. Diffamata euāgelij gratia ⁊ regno christi vbiqꝫ pdicato gentes vndiqꝫ surrexerūt cōtradicentes euangelio pacis. ¶ In ca. pi.

Moralr. b ¶ Misit qꝫ ⁊c. Expositio mystica huius ca. posita est. ij. Regū. v. vsqꝫ ibi: c ¶ Accepit qꝫ dd ⁊c. Per dd significat christ⁹: vt dictū ē frequēter. Per primas ei⁹ vxores intelligi pōt synagoga ⁊ eccl'ia, put diuidit cōtra synagogā. Que qdē eccl'ia in allegorico sensu hierl'm noiat. Igit p vxores q̄s accepit dauid in hierl'm psone deuote significant: q̄ in eccl'ia p obseruātiā castitatis vl' integritatē fidei christo despōsant. ij. Cor. xj. a. Despōdi vos vni viro virginē castā exhibere christo. d ¶ Audiētes aūt phi. q̄ vn. eēt da. i regē ⁊c. Huius expositio mystica posita est. ij. Reg. v. ca.

Nico. de lyra

Misit quoqꝫ hirā rex tyri. Hic ... deū in arce veneratiōe. secūdo in tēpli edificatione. ca. xvij. tertio in cult⁹ diuini amppliatiōe. ca. xxiij. ⁊ int ista ponunt illa q̄ ptinent ad bonitatē sui regiminis. Circa primū arce deportatio inchoat: ⁊ secundo interrupta cōsummat cap. xv. Circa primū pmo describit reuerētia dauid in diuinis. scd'o ei⁹ prudētia in humanis. ca. xiiij. Reuerentia pmo dauid in diuinis ostēdit i reuerēti deportatiōe arce testamēti: q̄ qdē deportatio primo incipit. scd'o pter īpedimētū superueniēs interrūpitur ibi: Cū aūt peruenissent. Sententia aūt hui⁹ ca. ptꝫ ex dict. ij. lib. Reg. vj. ca. hoc excepto. a ¶ Cū aūt p. ⁊c. ij. Re. vj. dr: Ad areā nachor. ad qd dicēdū est q̄ ille loc⁹ erat binomi⁹/ vl' dñs loci: ⁊ sic ponit pro vnū nomen. aliud vo. ij. Re. vj. ca.

Ca. XIIII

Misit quoqꝫ hirā rex tyri. Hic ↄñr describit prudētia dauid in agēdis. ⁊ pmo in multiplicatione amicorū. secūdo in debellatione aduersariorū/ ibi: Audientes autem. ⁊ vtrunqꝫ faciebat ad regni sui firmamētū: vt ptꝫ. Snia autē hui⁹ ca. ptꝫ ex dict. ij. Re. v. hoc excepto. vsqꝫ ad finē illi⁹ ca. ✱ Nō ascen.

Margin: b; Roma. 1.; 2. Tim. 4; Leuit. 19

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

A B a ¶ In cacu. viror. In hebreo ꝟo/fletiū.i.idolor veni re iubet: in qbus ꝯfidebāt: qr ad fletum eternū ducūt. Cum audieritis inqt sonitū gradiētis in cucumine fletiū.i.cū audieris ab angelis paganoruz idola destrui/in qb⁹ est oīs fortitudo eor:tūc inibis ꝑliuz:qr dn̄s an̄ te ꝑcutiet castra philistinor. Inuisibil' de⁹ q̄ in maiestate sua ꝑeminet/vniuersis ꝑ inuisibilia ꝑsentiā suā ostēdit. Roma.1.c vn̄: Inuisibilia ipi⁹ a creatura mūdi ꝑ ea q̄ facta sunt/intellecta ꝯspiciunt. Innuit q̊z fidelib⁹ vt auxiliū dei grāt in oīb⁹ ⁊ ꝓficere se in certamine cōfidāt:cū dn̄i aduētuz sibi adesse sentiāt. Cacumina ꝟo pirorū significāt altitudinē sanctorū. Dat de⁹ signū doctorib⁹ sctis ad ꝑdicādū missis: vt seq̄nt.s. deuotiōis ministerio/q̊s spūs sanctus dirigit premonendo. b ¶ De gab. vsq͂ ga. Percutit christ⁹ q̄ i colle supbie ꝯsistūt:⁊ ꝯterit sepē duricie/eor diuidēs ꝑtinaciā vt sol⁹ dn̄et i orbe terrar. vn̄ seq̄t: Diuulgatū eū nomē dauid ⁊c.

F Ecit q̊z Ca. XV si do. ⁊c. Sequit: c ¶ Tūc di. da. illi. est ⁊c. Nō vult christ⁹ vt indigni eccl'iastico fūgant officio:sed eruditi scīa et morū honestate spectati portāt arcā dei.i.eccl'iam humer' 2.Timo.4.b B pū laboris: ⁊ exultāt. vn̄: Fac op⁹ euāgeliste/misteriū tuū imple. d ¶ Cōgre. vni. isrl' in hie. Nō solū dd/sed etiā oēs ꝓphe in eccl'ia christi dict' ⁊ factis incarnatiōi ꝑbuere locū: vt citi⁹ aduenies susciperet/cuz fuisset an̄ ꝓphetat⁹ e ¶ Sctifica. sūt ḡ sa. ministri no. te. Leuit.19.a vita ⁊ doctrīa debēt eē mūdi. qbus dr: Scti estote:qm̄ ego sctūs sū. Qui recte fidei ꝟbis ⁊ exēplo opis debēt fidelibus cōmēdare icarnatiōez christi ⁊ redēptionē hūani generis ⁊c.

G Nablis

Nico. de lyra

✱ a ¶ Nō ascēdas post eos:rece. ⁊c. ꝑ hoc nō ē intelligēdū/ ꝙ dd retrocederet ab aduersarijs:sz de mādato dei declinauit a latere gyrādo exercitū philistinor: vt i alia ꝑte signo sibi a deo dato iuaderet ipm: vt hr̄.ij. Re.v. b ¶ Diuulgatū ē no. da. ꝓpter duplicē victoriā ꝑdictā. c ¶ Et dn̄s ⁊c. om. gē. q̄ erāt in circuitu regni sui: ita ꝙ null⁹ audebat regnū suū molestare.

F Ecitq̊z Ca. XV si. do. hic deductio arce ꝑus interrupta ex cā dicta.xiij.c.ꝯsumat. ⁊ ꝑmo describit arce deportatio. scdo ipi⁹ deportate debita veneratio.ca.xvj. Pria in duas:qr ꝑmo describit ad h debita

a ¶ nō fidei deuotiōe/sed dolo nequitie:ideo nō metuerunt venire:qr scz noluerunt credere

rūt oēs vt q̄rerēt eū. Qd cū audisset dd egres-

a ¶ bn̄ficij sui mūera ofidēs.sz q̄ igrat⁹ fuit mortē sibi acq̄siuit

sus est obuiā eis. Porro philistijm venientes diffusi sunt in valle raphaim. Consuluitq͂ dauid dn̄m/dicēs: Si ascendā ad philisteos:⁊ si trades eos i manu mea? Et dixit ei dn̄s: Ascēde/⁊ tradā eos i manu tua. Cūq͂ illi ascēdissēt in baalpharasim/ꝑcussit eos ibi dauid ⁊ dixit:

a ¶ cū fideles sibi ꝑ electionē grē ꝯiūxit ⁊ ifideles expulit.

Diuisit de⁹ inimicos meos ꝑ manū meā: sicut diuidunt aq̄. Et idcirco vocatū ē nomē loci illi⁹ baalpharasim. Dereliq̄rūtq͂ ibi deos suos q̊s dauid iussit exuri. Alia etiā vice philistijm irruerūt: ⁊ diffusi sūt i valle. Cōsuluitq͂ rursū dauid deū: ⁊ dixit ei de⁹: Nō ascēdas p⁹ eos: a recede ab eis ⁊ venies ꝯ illos ex aduerso pirorū. Cūq͂ audieris sonitū gradiētis i cacumie pirorū: tūc egredier' ad bellū. Egressus est em̄ de⁹ an̄ te/vt ꝑcutiat castra philistijm. Fecit g̊

¶ christ⁹. a ¶ pater. b ¶ demonū vel mundi ꝑncipatum.

dauid sicut ꝑceꝑat ei de⁹ ⁊ ꝑcussit castra philistinor d gabaon vsq͂ gaçera. Diuulgatūq͂ ē b

a ¶ collis vel sublimitas. b ¶ sepē eius/vel diuisionem.

a ¶ dedit illi nomen qd est super omne nomen.

nomē dauid i vniuersis regiōib⁹: ⁊ dn̄s dedit c pauorē ei⁹ sup oēs gētes. Ca. XV

a ¶ eccl'ias. b ¶ catholica eccl'ia toto orbe diffusa. a ¶ qr in ꝑsenti eccl'ia incarnationis ⁊ passionis mysteriū cōmendat.

F Ecit q̊z sibi domos in ciuitate dauid: ⁊ edificauit locū arce dei: tetenditq͂ ei ta e bernaculū. Tūc dixit dauid: Illicitū est/vt a f g quocūq͂ portetur arca dei: nisi a leuit' q̊s elegit dn̄s ad portādū eā ⁊ ad ministrādū sibi vsq͂ in eternū. Congregauitq͂ vniuersum isrl' in b

a ¶ omnes fideles

a ¶ eccl'iaz: vt ibi.s.incarnatiōis mysteria venerent.

hierusalē: vt afferret arca dei in locuz suū quē ꝑparauerat ei: necnō ⁊ filiōs aaron ⁊ leuitas. i

a ¶ prelatos. b ¶ iunioris dignitatis.

De filijs caath vriel ꝑnceps fuit: et frēs eius centū viginti. De filijs merari: asaia ꝑnceps ⁊ frēs ei⁹ ducēti viginti. De filijs gerson: iohel ꝑnceps ⁊ frēs ei⁹ centūtriginta. De filijs elisaphā/semeias ꝑnceps ⁊ frēs eius ducēti. De filijs hebrō/elihel ꝑnceps ⁊ frēs ei⁹ octoginta. De filijs ozihel/aminadab ꝑnceps/et frēs ei⁹ cētūduodeci. Vocauitq͂ dauid sadoch ⁊ abiathar sacerdotes ⁊ leuitas: vriel asaiā iohel semeiā elihel ⁊ amiadab: ⁊ dixit ad eos: Vos q̄ estis ꝑncipes familiar leuiticar: sctificamini cū fratrib⁹ vr̄is: ⁊ afferte arcā dn̄i dei isrl' ad locū q̄ ei ꝑparat⁹ est: ne vt a ꝑncipio qr nō erat' k l pn̄tes: ꝑcussit nos dn̄s: sic ⁊ nūc fiat illicitū q̄d m nob agētib⁹. Sctificati sūt g̊ sacerdotes ⁊ leuite: vt portarēt arcā dn̄i dei isrl'. Et tulerūt filij o leui arcā dei: sic ꝑceꝑat † moyses: iux̄ ꝟbū dei/ p hūeris suis in vectib⁹. Dixitq͂ dd ꝑncipib⁹ le q uitarū/vt cōstituerēt de fratribus suis canto-

C debita ꝑꝑatio. scdo sbdit deuota portatio/ibi: Et tulerūt filij leuiar. Circa ꝑmū dr: d ¶ Fecitq̊z si. do. in ci. da. de ista edificatiōe dictū est.s.xj.ca.sz hic breuiter resumit: eo ꝙ dauid fecit sibi apportari arcā ad ciuitatē regiā: vt haberet ꝓpe se locū cultui diuio aptū. vn̄ subditur: e ¶ Tetenditq͂ ei ta. Istud fuit aliud a tabernaculo qd fecerat moyses: qr illud remāsit i gabaa vsq͂ ad edificationē templi ꝑ salomonē: vt habet.j.xxj. f ¶ Tūc di. da. Illi. ē ⁊c. ar. dei. hoc em̄ dicit ꝑ ꝯsideratione legis: Nu.iiij.c.⁊.vij.⁊ per mortē oçe: eo ꝙ arcā fecerat deportari sup plaustrū ꝑ boues. h ¶ Cōgre. vni. is. vt cū maiori solēnitate fieret ꝺportatio arce. i ¶ Necnō ⁊ fi. aa. vt dirigerēt leuitas in arce deportatiōe: ita ꝙ offensio dei nō veniret sup eos. vn̄ postea sbdit: k ¶ Ne vt a ꝑnci. scz portationis arce: vt dictum ē ca. xiij. l ¶ Quia nō eratis ꝑ. vos q̄ scit' legē. m ¶ Percus. nos do. Quia ꝑcutiēdo oçā morte subita/dauid ⁊ tot⁹ ppl's fuit timore ꝑcussus: qd nō fuisset factū si sacerdotes sciētes legem fuissent ꝑsentes: qr nō permisissent arcā sup plaustrū portari. n ¶ Sctificati sūt ⁊c. ꝑ cōtinētiā ab vxorib⁹: orōnes ⁊ ieiunia ⁊ ꝯsil'ia. o ¶ Et tu. fi. le. Descripta debita ꝑparatione: h ꝯn̄r describit deuota deportatio.s.cū laudib⁹ diuinis ⁊ sacrificijs. ⁊ h est qd dr: Et tulerūt fi. le. ar. de loco vbi erat in gabaon. p ¶ Sicut ꝑ. moy. Nu.iiij. vbi ꝑcipit/ꝙ arca ꝑ leuitas de stirpe caath in ꝓprijs humeris ⁊ vectibus deportet. q ¶ Dixitq͂ da. ⁊c. canto. ad canēduz diuinas laudes: nō solū vocib⁹ hūanis/sed etiā cū h instrumēt' musicis. ido sbdit:

✱ In organis

D

Moralr̄ d ¶ Fecit q̊q͂ ⁊c. Moraliter ꝑ quā significat eccl'ia q̄ est ciuitas christi. ciuitas em̄ dr q̄si ciuiū vnitas. Oīs aūt q̄ numero ⁊ merito sunt de eccl'ia dei/vniti sūt in fide ⁊ charitate christi. ꝑ domos igit i ciuitate dd significant diuersi stat⁹ in eccl'ia.i.ꝑlator/clericor/religiosor ⁊ laicor: in qb⁹ oīb⁹ habitat ꝑ grāz ver⁹ dd iesus christ⁹. g ¶ Illicitū est ⁊c. a leuit'. ꝑ qd significat ꝙ i ministerio sacri eucharistie i q̊ ꝯtinet christ⁹ soli sacerdotes ⁊ mīstri ad h ordinati accedere debent/⁊ nō alij: ꝓpt̄ qd sequit.j. n ¶ Sanctificati sunt g̊ sacerdotes ⁊ leui. vt porta. arca dn̄i ⁊c. Per qd significat ꝙ in ministerio sacramēti eucharistie vt debite fiat nō sufficit grad⁹ ordinis/nisi cū h sit puritas mētis ⁊ corporis. † Nume.4. q ¶ Dixitq͂ dauid ꝑn. leuitarū vt ꝯstitue. de fratrib⁹ suis canto. in orga. ⁊c. Per ✱ q̄ signantur

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

E ꝸ a ¶ Nablis vide. Nablū hebraice: psalteriū grece: lauda/toriū latine. Habet psalteriū vētrē obesum in supioribus: vt chordarū fila religata disciplinabiliter pcussa/suauissimā red/dāt cātilenā. Huic cithara videt̄ 9ria: q̄ in imo ptinet qd̄ psal/teriū i capite. Psalteriū cū decē chordis ecclia ē cū decalogo legis. Huic opposita est cithara/ q̄ vigintiq̄ttuor chordis in modū del/tę lrē cōponit̄ (vt pitissimi tradūt) ꝛ p digitos i diuersos modos cōci/tat̄. Hęc eccl'iam significat: q̄ cū vi/gītiq̄ttuor senioꝝ dogmatib⁹ trinā hꝫ formā in modū deltę lrē: ꝛ fideꝫ scte trinitat' significat. Per man⁹ aūt aploꝝ ꝛ euāgelistaꝝ in diūsos modulos vete. ꝛ no. test. alit̄ in lra alit̄ i sensu ɔcitat̄ figural'r. b ¶ Lyris. Lyra dr̄ ἀπο του λυριν. i. a varietate vocū: eo ꝙ diūsos faciat sonos. Hęc eccl'iam significat/ q̄ in varietate diūsaꝝ disciplinaꝝ histo/rice/allegorice/tropologice/ ꝛ per anagogē suauē sonū exp̄mit: sed a symphonię simplicitate n̄ recedit. Cymbala āt adinuicē pcussa sonū faciūt. vn̄: Lau. eū i cym. be. so. ꝛc̄. Cymbala bn̄ sonātia sūt labia nr̄a: q̄ pcussa adinuicē suauē hūanę voc' harmoniā reddūt. c ¶ Pro oct. In die. s. iudicij aduētū dn̄i signifi/cabāt: in q̄ finita sęc'i hebdomada veniet ad iudiciū. Vn̄ sext⁹ ps̄. q̄ cū tremore iudicij cātat̄/tali titulo p̄/notat̄. Hic aūt nūer⁹ magna cōti/net sacra. Octo aię ingressę sunt in arcā noe/ꝛ mūdo pereūte saluatę. Octau⁹ fili⁹ iesse fuit dd̄/queꝫ dn̄s elegit. Die octauo purificat circū/cisio. Die octauo. i. dn̄ico surrexit christ⁹. d ¶ Porro se. ꝛ io. ꝛc̄. Hi septē sacerdotes corā arca tu/bis canētes sctī p̄dicatores sunt se/ptiformi spūs grē pleni: q̄ euāgeliū in ecclia christi p̄dicāt: ꝛ sacr̄m īcar/natiōis auditorib⁹ p̄dicāt. e ¶ Clā/gebāt tu. Alit̄ fit tuba ɔgregandi pp'i: alit̄ ɔductiōis: aliter victorię: alit̄ pseq̄ndi inimicos: alit̄ ɔclusio/nis ciuitatū ꝛc̄. Tuba āt ɔsuetudi/naria apd̄ reꝫ pitos h̄ mō format̄: vt trib⁹ fistulis ęreis i capite angu/sto īspiret̄: sic p q̄ttuor vociducas ęreas q̄ p ęreū fūdamētū q̄ternas voces pducūt/mugitū vehemētis/simū pferāt. q̄ significāt euāgeliuꝫ trina ɔfessiōe triū psonaꝝ in capite angusto. i. i natiuitate christi diuini tus inspiratū. p q̄ttuor vociducas ęreas. i. p q̄ttuor euāgelistas/ęreo. i. stabili fidei ꝛ opis fūdamēto i toto orbe vocē vehemētissimā q̄si tubę ɔgregāt' vocē emittere. f ¶ Dauid aūt i. ꝛc̄. Christ⁹ īcarnatiōis suę ꝛ passiōis exēplū antea a iudęis occultū māifestat. lignū nāq3 d̄ ter/ra ortū m'tiplici labore ad cādorē vest' pueniēs/ɔ̄itatē hūanę carnis int̄ flagella triūphātis ońdit. ꝛ h̄ ē: Dd̄ erat indu. ephot li. ¶ Grego. Libet ītueri q̄nta ɔ̄tutū mune/ra dd̄ pcępat: ꝛ i oīb⁹ q̄3 fortē se hu/militate ꝑuabat: queꝫ nō extolleret ora leonū frāgē: vrsoꝝ brachia dis/sipare: despect' frib⁹ eligi: reproba/to rege i regē vngi: horrēdū goliaꝫ vno lapide sternē: a rege ꝓposita ex/tinct' allophyl' nūerosa p̄pucia re/portare: ꝓmissū tādē regnū pcipe: totū israelē sine cōtradictiōe possi/dere. Cum tn̄ arcā dei hierl'm reuocat oblit⁹ se p̄latū: oīb⁹ ꝓ̄lis admixt⁹ āń arcā saltat. Et q2 corā arca saltare (vt credit̄) mos vulgi fuerat: in diuio obseq̄o se p saltū rotat. Ecce quē dn̄s cū ctis p̄tulit/se sub dn̄o exequādo minimis ꝛ abiecta exhibēdo ɔtēnit. Nō ptās regni ad memoriā reducit̄: Nō sbiectis vile/scere metuit: Nō se honore p̄latū āń ei⁹ arcā q̄ honorē dederat recognoscit. Corā dn̄o egit debilia vl' extrema: vt illa hūilitate se solidaret/ q̄ corā oīb⁹ gesse/rat fortia. Quid alij sētiāt ignoro. Ego dauid saltātē plus stupeo q̄3 pugnātē. Pugnādo hostem subdidit/saltādo se/ipm. Quē cū filia saul adhuc tumore re/gij gener' isana eū hūiliatū displiceret/ dicēs: Q̄gl'iosus fuit hodie rex isrl' dis/coopiēs se āń ancillas ꝑuoꝝ suoꝝ: ꝛ nu/ꝸ datus quasi

Marginal references: Nablū/cithara; Ps̄. 150. f; Gen̄. 6. d; 1. Reg. 15. b; Luc. 1. f.; Sonitus tube diuersitas; 1. Reg. 15. b; Ibi. 17. f.; Ibi. 18. g; 2. Reg. 5. a.; 2. Reg. 6. d

a res in organis musicoꝝ: nablis vide/ b licꝫ ꝛ lyris ꝛ cymbalis: vt resonaret ī excelsū sonit⁹ lęticię. Cōstitueruntq3 leuitas/hemā filiū iohel: ꝛ de fribus ei⁹ asaph filiū barachię. De filijs vo merari frib⁹ eoꝝ/ethan filiū casaie/ ꝛ cū eis frēs eoꝝ. In scd̄o ordine ça/chariā ꝛ ben ꝛ iaçihel ꝛ semiramoth ꝛ iahihel ꝛ hani ꝛ eliab ꝛ banaiam ꝛ maasiā ꝛ mathathiā ꝛ eliphalu ꝛ ma/ceniā ꝛ obededō ꝛ iehihel/ianitores. Porro cātores hemā asaph ꝛ ethan in cymbal' ęneis ɔcrepātes. Zacha/rias āt ꝛ oçihel ꝛ semiramoth ꝛ iahi/hel ꝛ hani ꝛ eliab ꝛ maasias ꝛ banai/

a ¶ i psalterio saluatoris aduētū p̄dicabāt quē mirabili secreto diuinitat' p hoīm salute disposuit

as in nāblis arcana cātabāt. Porro mathathias ꝛ eliphalu ꝛ maceniasꝛ c obededō ꝛ iehihel ꝛ oçaçin/ in citha/ b ris pro octaua canebāt/ ἐπινίκιον /

a ¶ victori deo triumphus ꝛ palma.

ēpinichiō sup victorijs. Chonenias

a ¶ q2 spū pphetię plen⁹ melodias ꝛ verba cā/toribus ad memoriā reuocabat

autē p̄nceps leuitaꝝ pphetię p̄erat: c ꝛ ad pręcinendā melodiā. Erat q̄ppe valde sapiens. Et barachias et d helcana/ianitores arcę. Porro sebe/nias ꝛ iosaphat ꝛ nathanael ꝛ amasai ꝛ çacharias ꝛ banaias ꝛ eliecer sacer/ e dotes clāgebāt tubis corā arca dei: ꝛ obededō ꝛ ahias erāt ianitores ar/

a ¶ postq̄3 plenitudo gētiū intrauerit ad fideꝫ/ reuertet̄ arca dei in ciuitatē dauid. i. ad iudeos p̄dicātib⁹ helia ꝛ enoch gratia christi cōuertet̄.

cę. Igitur dauid ꝛ omnes maiores natu israel ꝛ tribuni/ierunt ad depor/

a ¶ martyrio coronati.

tandā arcam fęderis domini de do/mo obededom cū leticia. Cūq3 ad/ e iuuisset deus leuitas qui portabant

a ¶ martyrio coronati. b ¶ triturātes arcam

arcā fęderis domini: imolabant̄ se/

dei septiformi spū pleni.

a ¶ duces gregis.

ptem tauri ꝛ septem ariētes. Porro f dauid erat indutus stola byssina: et vniuersi leuitę qui portabāt arcam: cātoresq3: chonenias princeps pro/ f phetię inter cantores. Dauid au/tem indutus erat etiam ephot lineo. Uniuersusq3 israel deducebat arcaꝫ fęderis domini i iubilo ꝛ sonito buc/cinę ꝛ tubis ꝛ cymbalis ꝛ nablis ꝛ ci/tharis concrepātes. Cunq3 peruenis/

Nico. de lyra

✠ a ¶ In organis ꝛc̄. Due sunt spe/cies citharę. Lyra em̄ tāgit̄ cū plectro: nablū vo cū digitis. vnū tn̄ ꝓ alio fre/quēter ponit̄/ꝛ ecōuerso. ꝛ legat̄ lra si/cut iacet vtq3 ibi: b ¶ Pro octa. ca/epi. Aliq̄ libri habēt/synchion: tn̄ idē si/gnificāt b̄m ꝙ dicūt expositores nr̄i. ꝛ ē significatio ista/victori do triūph⁹ siue palma. ꝛ b̄m expositores nr̄os hoc erat principiū cantici quod cantabant: ꝛ fre/quenter resumebat̄ in ꝓcessu cantici: si/cut in cantilenis. Quod autē dicit̄ hic: Pro octaua canebant epinichiō. Per hoc intelligit̄ octaua resurrectio/nis christi: q2 tūc obtinuit palmā ꝛ triū/phū: quę q̄dem resurrectio siue glia re/surrectionis figurabat̄ p cantū illū. In hebręo vo habet̄ sic: Sup octauaꝫ ad fortificādū: vel vincendū. Dō sic expo/nun hebręi: sup octauā. i. sup instrumen/tum octo chordaꝝ/in quo canebāt lau/des. ꝛ est modus loq̄ndi hebraicus: su/per octauam. q. d. instrumento musico octo chordaꝝ. Ad fortificādū vel vincē/dum. sicut em̄ in solēnitatibus magnis vn⁹ chorus in ecclia nitit̄ in cantu i aliū superare: sic etiam isti leuitę faciebant. c ¶ Prophetię p̄erat. Quia ostēde/bat eis q̄ dicta ꝓphetica debebant cane/re. d ¶ Et ba. ꝛ hel. ia. ar. Quia dū portaret̄ arca / canebāt sollicite ne aliq̄ indebito modo appropinquarēt ad eā. sicut qn̄ erat in tabernaclo custodiebāt portas ne aliqui indebite se ingererēt. e ¶ Cunq3 adiu. de⁹ ꝛc̄. Dicūt h̄ he/bręi: ꝙ istud adiutoriuꝫ intelligit̄ p hoc ꝙ arca portabat seipam: hoc̄ dictum/ ꝙ leuitę ꝙ diuina virtute sic portabat̄/ ꝙ portatores eius nullum pondus sentie/bant: ꝛ ꝓ isto miraculo fuit facta imola/tio. f ¶ Porro dauid erat indut⁹ stola byssina. Quia depositis regali/bus insignijs accepit vestē similē leuitis se hūiliando ꝛ corā deo exultādo: ꝓpter quod michol filia saul despexit eum: de quo ɔtemptu plenius fuit dictū. ij. Re/gū. vj. in fine.

Moraliter

✠ quę signant̄ orationes deuotę quę fiunt in ecclesia: in quibus etiam cātus addendus est aliquando/ꝛ melodia: p quanto facit ad excitationē deuotionis varię. Nāq3 melodię varias excitāt pas/siones. nam aliquę excitant ad audaciā quibus vtunt̄ homines in bellis: ꝛ ali/quę ad cōpassionē/quibus vtebant̄ an/tiquitus in sepulturis: ꝛ aliquę ad disso/lutionem: quibus iuuenes vtunt̄ i cho/reis: et aliquę ad deuotionem: quibus et non alijs vtendum est in ecclesijs.

✠ Michol fi.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

2.Re.6.d A B

datus q̃si vnus de scurris/audiuit: Ludã añ dñm/q̃ elegit me poti⁹ q̃ patrẽ tuũ. ⁊ paulo post: Ludã ⁊ vilior fiã pl⁹ q̃ fact⁹ sum ⁊c̃. Q. Vilescere corã hominib⁹ appeto: q: seruare mihi corã dño ꝑ humilitatẽ regnũ quero. Sũt q̃ de se hũilia sentiũt ⁊ in honoribus positi nihil se esse nisi puluerẽ ꝑpendunt: sed hominibus viles apparere refugiũt: ⁊ qđ interi⁹ cogitant rigida exteri⁹ venustate palliant. Sunt q̃ viles hoib⁹ videri ap/petunt: ⁊ oino qđ sunt deiectos se exhi/bẽdo cõtẽnũt: sed int⁹ ex merito ostensę vilitat⁹ itumescũt: ⁊ tãto corde elati sũt q̃nto i specie elationẽ ꝑmũt. vtraq̃ elati onis bella magna dauid circũspectione depꝛhẽdit: mira virtute superauit. Qui em̃ de se int⁹ hũilia sentiẽs/honorẽ exte/rius nõ q̃rit: dicit: ludã ⁊ v.f. Et q: ꝑ h̃ ꝙ vilẽ se exteri⁹ ꝑbuit/ interi⁹ vero nõ intu/mescit/adiũgit: Eroq̃ hũilis in ocul' me is. q.d. q̃lẽ me exteri⁹ despiciẽs exhibeo/ talẽ interius attẽdo. a ¶ Michol fi. saul. Cunctis exaltãtibus ⁊ ad arcę in/troitũ hymnis resonãtibus sola michol filia saul abest: imo in specul' dauid hũc humiliatũ despicit. q: credentib⁹ in fine iudęis q̃dã chꝛistũ ꝓfessione: antichꝛistũ sequunt ope: q̃bus cõgruit ꝙ michol q̃ ad figurãdã carnaliũ instabilitatẽ aqua ois interꝑtat: nõ vxor dđ sz saul filia đr. Qui em̃ chꝛisto specieten⁹ ꝑuiũt: nõ cuz illo coronant: sed cũ ꝑsecutorib⁹ q̃s imi tati sunt dãnant. Quis aũt praui hũili/tatẽ ꝯtẽnant ecclię: nihilomin⁹ arca dei in locũ suũ ꝑuenit. Ca. XVI

ATtulerũt igit arcã dei ⁊ cõsti. ⁊c̃. Ponit arca in medio tabernaculi qđ tetende/rat ei dauid. i. fides ecclia ꝑdicat/ꝑficit ⁊ inserit cordib⁹ fideliũ q̃s de⁹ ad vitaz ꝑordinauit ęternã. c ¶ Bñdixit po. Chꝛist⁹ fidẽ ⁊ deuotionẽ ecclię cõmẽdat patri: q̃ etiã ad dexterã pr̃is interpellat ꝓ nobis: ⁊ tanq̃ ver⁹ dauid benedicit: ⁊ salutaris mysterij pascit alimentis. d ¶ Et diui. vni. Hęc munera fideles accipiunt/q̃ñ vnus panis ⁊ vnũ corpus multi in chꝛisto carnis suę lasciuiã casti/gãtes ⁊ seruituti subijciẽtes sanctispũs igne decoquũt: ⁊ fruct⁹ bonoꝝ operum oleo miscđię pinguissimos cõpassiõe ꝓximi feruere faciũt. At ꝯtra filia saul fru stra cubiculũ regis ingressa non fructifi/cat: q: q̃ verbũ dei aureten⁹ ꝑcipiũt/ si/ne boni opis ꝓle moriunt. e ¶ Frixã oleo si. Carnẽ a pcti sale/sc̃z mũdissimã ob hũanę salutis causam crucis sartagi ne tostã: oleo charitatis plenã. Sic em̃ deus dilexit mundũ/ vt filiũ vnigenituz daret: q̃ ex charitate passus est f ¶ In illa die ⁊c̃. Quia chꝛistus ordinẽ doctoꝝ in culmine eccliastice dignitatis ꝯstituit. Asaph em̃ cõgregãs interꝑtat. Asaph ꝙ ⁊ fr̃es eius sunt apli ⁊ aplici viri ad cõgregãdos fideles cõstituti. de q̃bus dicit: Cõstitues eos ꝑn. sup oẽm terrã. Do/dũ aũt laudatiõis quẽ ip̃e dauid cõposuit/scriptor historię in/seruit/dicẽs: Cõfitemini dño ⁊c̃. g ¶ Confitemini ⁊c̃. Al/leluia huic psalmo ꝑtitulatũ est: ⁊ ꝑm Hiero. neutri generis ẽ Allelu. laudate. ia. inuisibilẽ deum significat: quod est vnũ de decẽ dei nominibus: sicut in epl'a ad marcellã tradit Hierony.

2.Reg.6.d — 1.Cor.10.d — Joh.3.b — Ps.44.d

Et dicat

set arca fęderis dñi vsq̃ ad ciui/ a tatẽ dauid: michol filia saul ꝓspi ciens ꝑ fenestrã vidit regẽ dauid saltãtẽ atq̃ ludẽtẽ: et despexit eũ i corde suo. Ca. XVI

b **A**Ttulerũt igit arcã dei ⁊ ꝯstituerũt eã i me/dio tabernacli qđ te tẽderat ei dđ: ⁊ obtu c lerũt holocausta ⁊ pacifica corã deo. Cũq̃ cõplesset dđ offerens c holocausta ⁊ pacifica/ benedixit d pplo i noie dñi: ⁊ diuisit vniuer/sis ꝑ singlos a viro vsq̃ ad mlie

a ¶ vnã: q: vn⁹ dñs: vna fides: ⁊ vnũ ba/ptisma: vn⁹ deus ⁊ pater oim̃ ⁊c̃. b ¶ q̃ de celo descẽdit ⁊ dat vitã mũdo. c ¶ vituli saginati: igne passionis assati.

rẽ tortã panis: ⁊ partẽ asse carnis e bubalę: ⁊ frixã oleo similã. Cõsti tuitq̃ corã arca dñi đ leuit' q̃ mi

a ¶ cor mũdũ cũ pura cõuersatiõe exhiben tes. b ¶ meditãtes i lege dei ꝑm regulã fi/

strãrẽt ⁊ recordarẽt opeꝝ eius: ⁊

dei die ac nocte. a ¶ ꝑdicatiõe/iubilatiõe ⁊ opere. ¶ digne.

glificãrẽt atq̃ laudarẽt dñm deũ isrl': asaph ꝑncipẽ: et secundũ ei⁹ k çachariã. Porro iahibel ⁊ semi/ramoth ⁊ iehibel ⁊ mathathiã et eliab: ⁊ banaiã et obededõ: et ie/hibel super organa psalterij ⁊ ly/ras. Asaph autẽ vt cymbalis ꝑ/sonaret. Banaiã vero ⁊ açibel sa/cerdotes canere tuba iugiter co/ l f ram arca fęderis dñi. In illo die m fecit dauid principẽ ad confiten n o g dũ dño asaph ⁊ fr̃es ei⁹. † Confi/ p temini dño ⁊ inuocate nomẽ ei⁹: q

Nico. de lyra

Moraliter ✳ a ¶ Michol filia saul ⁊c̃. ⁊ despexit eũ ⁊c̃. eo ꝙ erat in hũili vestitu corã pplo suo: vt habet plenius. ij. Regũ. vj. Per michol igit significat iudęa: q̃ veꝝ dauid iesũ chꝛistũ de/spexit: eo ꝙ corã iudęis apparuit in hũilitate ⁊ pauꝑtate ma/gna: cũ tñ eũ ex hoc debuisset honorasse: sicut ꝑmonita fuerat vbo çacharię ꝓphetę. ix. ca. Exulta satis filia sion: iubila filia hierl'm. Ecce rex tuus venit tibi iustus ⁊ saluator: ip̃e pauꝑ et ascẽdens sup asinã ⁊c̃. Et sicut michol ex illo ꝯtẽptu facta fuit de cętero sterilis: vt dicit. ij. Reg. vj. d. Igit michol filię saul non est nõ est nat⁹ fili⁹ vsq̃ ad diẽ mort' suę. sic ⁊ iudęa ꝓpter cõtẽptũ chꝛisti sterilis facta ẽ in bonis grẽ: ⁊ etiã fortunę.

C

ATtulerũt igit. Hic ꝯñr describit de/ Ca. XVI uotio dauid in arcę iã portatę veneratiõe. ⁊ primo in hostijs oblatis dño ⁊ beneficijs collatis poplo. secũdo in deuoto obsequio/ibi: Cõsti/tuitq̃ corã arca. Sentẽtia primę ꝑtis patz ex dictis. ij. Reg. vj. hoc excepto e ¶ Tortã panis. ij. Reg. vj. dicit Collyridã panis. ⁊ dicũt expositores cõiter: ꝙ est idẽ genus panis. ⁊ đr tor/ta a torqueo torq̃s: q: pasta vnde for/mat ꝑ manus pistoris ꝑus concutit ⁊ torquet. h ¶ Cõstituitq̃. Hic ꝯñr ostendit deuotio dauid in obseq̃o de/uoto corã arca qđ instituit. Et primo ponit cãtoꝝ nominatio. scđo cãt⁹ de/terminatio/ibi: Confitemini dño. ter/tio vtriusq̃ stabilitio/ibi: Dereliq̃t ita q̃ ibi ⁊c̃. Circa ꝑmũ đr: Cõstituitq̃ corã arca dñi de le. q̃ mini. i. diuer/sis obsequijs: ⁊ maxime in laudib⁹ di/uinis. ideo subdit: Et recordarẽtur operũ eius ⁊c̃. Sequit i ¶ Asaph principẽ. q: dauid cõstituit eũ ꝑcẽto/rẽ. k ¶ Et secũ. eius zacha. Istuz em̃ instituit succentorẽ. l ¶ Canere tuba iu. i. q̃ñ offerebat iuge sacrifici/um mane ⁊ vespere. p ¶ Cõfitemi ni dño. Hic ꝯñr describit cantici si/ue diuinę laudis determinatio. ⁊ acci/pit ex duob⁹ psalmis: videlicet cẽtesi/motertio ⁊ nonagesimoq̃nto. in q̃ can tico ꝑmo ad dei laudẽ ppl's inuitatur specialiter. secũdo totus mũdus gene raliter/ibi: Cantate dño. Circa primũ dicit: Cõfitemini dño. confessione humiliatiõis pctã ꝓpria recognoscen do: q: humiliatio disponit ad efficaciã orõnis. ꝑm illud Ecci. xxxv. c. Oratio humiliãtis se nubes penetrabit ⁊c̃. se/cundo confessione diuinę laudis: ideo subdit: q ¶ Et inuoca. nomẽ ei⁹. eius miscđiam ⁊ gratiam implorãdo.

Diuisio — Diuisio — Diuisio — D

✳ Notas faci

Moraliter b ¶ Attulerunt igit arcã dei. Per quã sicut dictũ ẽ intel/ligit eucharistia ꝯtinẽs iesum chꝛistũ: et ꝯstituerũt eã in medio taber. Per qđ ecclia significat in q̃ euchari/stia sicut lignũ vitę in paradisi medio collocat. c ¶ Et obtu. ibi holo. sc̃z diuinę laudis: q̃ debẽt offerri coraz eucharistia. Ps. xlix. d. Sacrificiũ lau dis honorificauit me. d ¶ Et diui/sit vni. ꝑ singu. Per qđ oñdunt bo na chꝛisti sine acceptiõe ꝑsonaꝝ ꝯferri Act. x. e. In ꝟitate cõperi ꝙ nõ est ꝑ/sonaꝝ acceptor de⁹. Sed in oi gẽte q̃ timet deũ ⁊ opat iustici am/acceptus est illi. e ¶ Tortã pa. i. ꝑtẽ in merit' chꝛisti: q̃ est panis vitę: et tort⁹ fuit in sua bñdicta passiõe. f ¶ Et ꝑtẽ assę car. i. ꝑticipationẽ in martyrũ meritis q̃ꝝ caro fuit assa/ta in igne tribulatiõis. g ¶ Et fri. oleo. si. i. ꝑticipationẽ in meritis virginũ ⁊ cõfessoꝝ. Fuerũt em̃ simila q̃ est farina triti ci purgatissima/ ꝑ mẽtis ⁊ corꝑis puritatẽ: ⁊ oleo frixa ꝑ mise ricordię pietatẽ h ¶ Cõstituitq̃ co. ar. ⁊c̃. Vult em̃ nr̃ da uid iesus chꝛistus: ꝙ corp⁹ suũ in eucharistia a ministr' ecclię debite veneret. m ¶ In illa die. i. tꝑe ecclesię primitiuę. n ¶ Fecit da. i. chꝛist⁹. o ¶ Principẽ cõ. dño asa. ⁊ fra. ei⁹. Per asaph q̃ ꝯgregãs interꝑtat sũmus põtifex significat sub cui⁹ cura chꝛistian⁹ ppl's ꝯgregat. ꝑ fr̃es eius cardinales patriarchę/archiepiscopi/epi intelligunt: q: fratres sũmi põ/tificis nominant. Ipsi vero cõstituti sunt a chꝛisto ad cõfitendũ dño cõfessiõe laudis sub ꝑncipatu summi põtificis. p ¶ Cõ fitemini domino. Hic consequenter ponitur dictę laudis cõfessio/cum dicit: Confitemini dño. sc̃z cõfessiõe laudis ⁊ gratiarũactionis ꝓ beneficijs iam acquisitis. q ¶ Et inuo/cate nomẽ eius. pro bonis spiritualibus multiplicandis.

Moral'r — † Ps.104.a Esa.12.b

✳ Notas facite

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

E * a ¶ Notas fa.i po.adin.ei⁹.s.q̄liter mō mirabili ⁊ inaudito saluauit ppl'm isrl' de egypto b ¶ Cātate ei.ore. c ¶ Et psal.ei.corde. d ¶ Et nar.oīa mi.ei⁹. Que fecit in rubri maris diuisiōe ⁊ iordanis siccatiōe ⁊ in aliꝫ fact' mirabilib⁹. e ¶ Laudate no.s.ei⁹.ꝓ tot bn̄ficiꝫ ab eo collat': f ¶ Letet cor.q̄.dn̄z. Leticia eīn dr̄ q̄si laticia eo ꝙ tūc dilatat' cor in bono inuento. qđ maxime est in deo: cū sit bonū infinitum. i ¶ Querite fa.ei⁹ sp. Quia q̄nto pl⁹ a deuotis inuenit'/ tāto ardenti⁹ plus q̄rit'. k ¶ Recordami mi.eius. Repetitio est sn̄ie ꝓdicte de mirabilib⁹ filiꝫ israel factis: sicut frequēter fit in canticis. dicunt' tn̄ mirabilia inq̄tū recedunt a facultate intellect⁹ hūani. l ¶ Signoꝝ. inq̄tū sūt figure alicui⁹ futuri. m ¶ Et iu.eius. inq̄tū sūt punitiua alicui⁹ maleficiꝫ: sic submersio egyptioꝝ i mari rubro ⁊ silia. n ¶ Semel isrl'.ei⁹. supple lauda deū. o ¶ Filiꝫ ia.ele.ei⁹. Idem eīn hō fuit iacob ⁊ isrl': vt hr̄ Geñ.xxxij. ⁊ dr̄ hic elect⁹ dei: qr tota generatio sua fuit electa in duodecim patriarchis: vt dictum fuit.s̄.ca.ij. nō sic aūt fuit de isaac ⁊ abraā ⁊ pr̄iarchis ꝓcedētib⁹. p ¶ Ipe dn̄s deus nr̄.ꝑ verā fidem ⁊ culturaz. q ¶ In vni.t.iu.e.q.d.lz speciali mō dicat' de⁹ ppl'i isrl': tn̄ ei⁹ ptās se extendit ad oēs. r ¶ Recordami in sem.pa.eius. Qđ sit pactū illud: postea subdit': s ¶ Sermo.⁊c.in mil.ge. Hic accipitur numer⁹ determinat⁹ ꝓ indeterminato: qr istud ꝓceptū factū est oib⁹ imitatoribus abrae ꝑ veram fidē. ideo subditur: t ¶ Quē pepe.cū abraā: ⁊ iu.il.cū isaac. De isto iuramento hr̄ Geñ.xxij.c. Per memetipm̄ iuraui dic' dn̄s: Qđ factū fuit nō solū ꝓpter abraā/sed ꝓpter isaac. vn̄ de pacto cadēte sub illo iuramēto subdit' ibidē: Possidebit semen tuū portas inimicoꝝ suoꝝ. qđ īpletū fuit i posteris abrae descendentib⁹ ab eo ꝑ isaac: Et bn̄dicent' in semine tuo oēs gētes terre. qđ impletū est in christo ab abraā ꝑ isaac ꝭm carnē descendente. ⁊ sic ptz ꝙ pactuz ꝓdictū ⁊ ꝓceptū ad oēs fideles se extendūt. x ¶ Et cōsti.il.ia.in ꝓ. Quia sic fides ab abraā deriuata ē ad isaac/ita ab isaac ad iacob: ⁊ ꝯn̄r ad duodecim patriarchas/⁊ vlteri⁹ ad oēs fideles. z ¶ Tibi da.t.cha. In hac ꝓmissiōe ꝑncipalr intelligit' ꝓmissio glie q̄ est terra viuentiū: qr cū ꝓmiū ipi⁹ dei excedat meritum hūanū: oportet ꝙ sub ꝓmissiōe boni terreni ꝑncipaliter intelligat' aliqđ bonum spūale.s.celeste: qr act⁹ meritoꝝ ꝓcellūt bonis terrenis: sicut diffusi⁹ dictū fuit Geñ.xv. a ¶ Cū eēnt pau.nu. Sic patz de abraā Geñ.xij. vbi vocat⁹ a dn̄o ⁊ segregat⁹ ab infidelib⁹ habuit i comitiua sua sarai vxorē suā/⁊ loth nepotē suū tm̄: excepta familia. Iacob etiā pr̄iarcha descēdit in egyptū cū.lxx. ꝑsonis: vt hr̄ Geñ.xlvj. vel.lxxv. vt hr̄ Exo.j. Ex q̄ patet ꝙ tpe intermedio qđ fuit satis magnū/fideles fuerūt in pauco nūero. c ¶ Et trās.de gē.in gētē. Quia abraā descēdit in egyptum ⁊ inde rediꝫ in terrā chanaā: ⁊ inde in terrā palestinoꝝ. Silr̄ isaac ꝑegrinatus fuit in gerara. silr̄ iacob in syria apđ laban: ⁊ iteꝝ de terra chanaan descēdit in egyptū: vt patz ex decursu libri Geñ. ⁊ sic tanq̄ ꝑegrini trāsierūt de gēte ad gentē: ⁊ de regno ad regnū. d ¶ Nō di.quēq̄ calū.eos. Reprimendo eoꝝ aduersarios: sicut patet de isaac: ad quē venit rex gerare ad q̄rēdū fedus ⁊ amicitiā cū eo/duct⁹ timore diuino: q̄uis serui eius aliq̄s molestias pastoribus isaac intulissent: vt habet' Geñ.xxvj. silr̄ laban insequēs iacob fuit a deo rep̄ssus ne aliq̄d durū cōtra eum ageret: Geñ.xxxj. silr̄ vicini habitatoꝝ sichen a deo fuerūt territi ne ꝑsequerent' iacob ⁊ filios eius ꝓpter interfectionē sichimitaꝝ: Geñ.xxxv.ca. e ¶ Sed incre.ꝓ.eis re. Quia pharaonē regē egypti flagellauit propter vxorē abraā: vt hr̄ Geñ.xij.d. ⁊ similit' regē gerare: vt habet' Geñ.xx. silr̄ rex egypti post morteꝫ iacob fuit multiplicit' flagella-

F

a notas facite i ppl'is adinuētiones ei⁹. Cātate ei ⁊ psallite ei: ⁊ narrate oīa mirabilia ei⁹. Laudate nomē sctm̄ ei⁹: letet' cor q̄rētiū dn̄z. Querite dn̄z ⁊ v̄tutē ei⁹: q̄rite faciē ei⁹ sp. Recordamini mirabiliū ei⁹ q̄ fecit: signorū illi⁹ ⁊ iudicioꝝ oris ei⁹. Semē isrl'/serui eius: filiꝫ iacob/electi eius. Ipe dn̄s deus noster: in vniuersa terra iudicia eius. Recordamini in sempiternuz pacti ei⁹: ꝭmonis quē ꝓcepit in mille generatiōes. †Quē pepegit cū abraā: ⁊ iuramēti illi⁹ cū isaac. Et †cōstituit illđ iacob in ꝓceptū: ⁊ isrl' in pactū sempiternū/dicēs: Tibi dabo terrā chanaan/funiculū hereditat' vr̄e. Cū essent pauci nūero parui ⁊ coloni ei⁹. Et trāsierūt de gēte i gentē: ⁊ de reāno ad ppl'm alterū. Nō dimisit quēq̄ calūniari eos: sz increpauit ꝓ eis reges. †Nolite tāgere christos meos: ⁊ in ꝓphet' meis nolite malignari. †Cātate dn̄o oīs terra: ānūciate ex die in diē salutare eius Narrate i gētib⁹ gl'iam ei⁹: ⁊ in cūct' ppl'is mirabilia ei⁹ Quia magn⁹ dn̄s ⁊ laudabil' nimis: ⁊ horribil' sup oēs deos. Oēs ei dij ppl'oꝝ idola dn̄s āt celos fecit: ꝯfessio ⁊ magnificētia corā

G

tur cuz toto regno suo ꝓ filiꝫ isrl'/q̄s iniuste affligebat: vt hr̄ in Exo. f ¶ Nolite cā.chri.meos. Vocant' aūt h̄ patriarche christi.i.vncti: scz vnctiōe grē. Vl' qr de ipsis exiert' reges ⁊ sacerdotes q̄ ꝑ vnctionē instituebant' in lege. g ¶ Et i ꝓ.meis no.malig. Habuerāt eīn pr̄iarche spm̄ ꝓpheticū: vt patz de abraā Geñ.xv. ⁊ de isaac Gene.xxvij. ⁊ de iacob Geñ.xlix. h ¶ Cātate dn̄o. Hic ꝯn̄r dauid in cātico inuitat ad dei laudē oēs generalr: Et primo ponit' ista inuitatio. scđo subdit' q̄dā additio/ibi: Et dicite. Circa ꝑmū dr̄: Cantate dn̄o oīs terra.i. oēs habitātes i terra. ⁊ accipit' hic continens ꝓ cōtēto. i ¶ Annūciate ex die i diē sa.eius. Salus eīn corꝑalis ⁊ spūalis oīum depēdet a deo ꝯtinue: ⁊ iō debet recognosci q̄tidie. k ¶ Narrate in gē. que nō sunt de filiꝫ isrl'. l ¶ Gl'iam ei⁹.i.maiestatē sue ptātis. iō s̄bdit' m ¶ In cūctis ppl'is mi.ei⁹. Que fecit educēdo filios isrl' de egypto/⁊ in terrā ꝓmissionis inducēdo. n ¶ Quia ma.dn̄s ⁊ lau.ni. Est eīn magnitudinis ⁊ bonitatis infinite: ⁊ iō nō pōt ab intellectu creato cōprehēdi: nec ꝑ ꝯn̄s q̄ntū laudabil' est laudari. ꝓpter qđ dr̄ Ecci.xliij.d. Bn̄dicētes dn̄m exaltate illū q̄ntū potest': maior ē eīn oī laude. p ¶ Et hor.sup oēs deos. Hoib⁹ malis q̄s pōt ꝓ voluntate sua punire. nō aūt sic pn̄t dij falsi. iō subdit': q ¶ Oēs eīn dij po.ido.i. q̄dā ꝯficta ⁊ vana nullā potentiā hn̄tia. r ¶ Dn̄s aūt ce.fecit. Vt habet' Gene.j. s ¶ Cōfessio ⁊ ma.co.eo. Qđ pōt exponi duplr. Vno mō de celo empyreo/ vbi est habitatio dei ⁊ sanctoruꝫ speciali mō: licz sit vbiq̄ ꝑ eētiā/ꝑsentiam ⁊ potētiā. ibi aūt corā deo ē cōfessio diuine laudis: qr ibi est laus iugis ⁊ magnificētia dei vbi mag' relucet q̄ alibi.

* Fortitudo

H

* a ¶ Notas faci.⁊c. Predicando eis diuersos modos saluādi fideles suos ꝭm eoꝝ stat⁹ varios. b ¶ Cātate ei.ore. c ¶ Et psallite ei.mente. d ¶ Et nar.o.mi.ei⁹.q̄ fecit diuersis tpib⁹. e ¶ Lau.no.ei⁹. in officiꝫ diuinis. g ¶ Querite dn̄m.i.deū patrē. h ¶ Et vir.ei⁹.i.filiū ei⁹: q̄ dr̄ dei virt⁹. j.Coꝝ.j.d. Predicam⁹ christū dei v̄tutē ⁊c. k ¶ Recor.mi.eius. Repetitio est sn̄ie ꝓdicte sicut frequēter fit i canticis n ¶ Semē is.s.ei⁹.i.christiani q̄ vere seruiūt ei semē isrl' debēt dici Ro.ij.d. Nō eīn q̄ in manifesto iude⁹ est: ⁊ in manifesto in carne circumcisio: sz q̄ in abscōdito iude⁹ est/sz ex deo circūcisio cordis in spū: nō l'ra: cui⁹ laus nō ex hoib⁹/sz ex deo est. r ¶ Recor.in sem.pa.ei⁹.i.euāgeliū qđ ē lex noua: cui nō succedit alia: ꝓpt' qđ dr̄ i sempiternū recordāda. t ¶ Quē pe.cū ab.⁊c.i. btō petro quē cōstituit eccl'ie pastorē ⁊ ꝑ ꝯn̄s multarū gētiū patrē. v ¶ Et iu.il.cū is.i.cū btō clemente q̄ petro successit in eccl'ie regimine. ⁊ dr̄ isaac q̄ interp̄tat' risus. Nā btūs clemēs fuit valde dulcis ⁊ amicabilis oib⁹. x ¶ Et isrl'.cō.il.ia.i. vnicuiq̄ q̄ studet diabolū supplātare. y ¶ Et isrl'. z ¶ Dicēs: ti.d.terrā.i. id est cuilibet celestiū ꝯtēplatori. z ¶ Dicēs: ti.d.terrā. figurata. viuētiū q̄ est hereditas fideliū ꝑ terrā promissionis figurata. a ¶ Cū es.pau.nu.s.in eccl'ia ꝑmitiua. b ¶ Parui.i.abiecti i ꝯspectu potētū hui⁹ mūdi. c ¶ Et trā.de.g.in gē. ꝓdicādo ꝑ orbē. d ¶ Nō di.q.ca.eos. scz ad ipedimētū fidei ⁊ eorū meriti: nā in ꝑsecutiōe maxia fideliū maxie creuit fides ⁊ eorū meritū. e ¶ Sz in.ꝓ.e.re. vt ptz de cōstātino quē ꝓpt' h̄ percussit elephātie morbo f ¶ Nolite tā.chri. scz tactu nociuo ipedicēte eoꝝ meritū vl' fidei icremētū. h ¶ Cātate dn̄o. Repetitio est sn̄ie supra posite ad maiorē deuotiōis excitationē. n ¶ Quia ma.d. Magnitudis cui⁹ nō ē finis o ¶ Et laudabil' ni.⁊c.i.sup v̄tutē oīs creature Ecci.xliij.d. Bn̄dicentes dn̄m exal.eū quātū po. maior ē eīn oī laude. s ¶ Cōfes.s.laudis. t ¶ Et ma.co.eo. Ps.lxxxiij.a. Bti q̄ habi.i domo tua ⁊c.

* Afferte

a ¶ Et dicat oīs po. amē. Gētilis.s.q̄ adhuc īfidel' erat qn̄ iste canebat: q̄ tn̄ ꝓphetie ꝟtute ītroduct⁹ ē vt amore vniuersita tis diceret/amē amē.i.fiat fiat: sic hodie orātib⁹ sacerdotib⁹ rn̄ det/amē: vt ꝯcordet ī p̄cib⁹ pia sacerdotū intētio ⁊ ꝓpl'i sana de uotio. ꝟm illud: Amē amē dico vobis. q2 si duo ex vobis ꝯsen serint sup terrā: ex omī re quācūq3 petie rint/fiet ill' ⁊c. b ¶ In excelso quod erat ī ga. ⁊c. Alij dicūt tabernaculum dei postq3 filij isrl' ītrauerūt ī terrā chanaā/ p̄mo fuisse ī sylo: deīde ī nobe: post in gabaō: tādē in sion. Alij locū esse in hierl'm appellatū gabaon: ibiq3 dauid tabernaculū et arcā collocasse. Gabaō G em̄ collis

eo: fortitudo et gaudium in loco ei⁹. Afferte dn̄o familię ppl'orū/ afferte dn̄o gloriā et imperium: date dn̄o gloriā3 noī ei⁹. Leuate sacrificiū ⁊ venite ī ꝯspectu ei⁹: ⁊ adorate dn̄m in decore sctō. Cō moueat a facie illius oīs tra: ipse em̄ fundauit orbē immobilē. Letentur cęli et exultet terra: et dicāt in natiōibus: dn̄s regnauit. Tonet mare et plenitudo eius: exultent agri ⁊ omnia quę in eis sunt. Tūc laudabūt ligna saltus corā dn̄o: q2 venit iudicare trā. Cōfitemini dn̄o qm̄ bon⁹: qm̄ in ęternū mīsīcordia ei⁹. Et dicite: salua nos de⁹ saluator noster: et ꝯgrega nos: ⁊ erue de gētib⁹/ vt cōfiteamur noī sācto tuo: ⁊ exultem⁹ in carminib⁹ tuis. Benedict⁹ dn̄s de⁹ isrl': ab ęterno et vsq3 ī ęternū: ⁊ dicat oīs ppl's/ amē: ⁊ hymnū dō. Dereliquit itaq3 ibi corā arca fęderl' dn̄i/ asaph ⁊ fratres ei⁹ vt ministrarēt in ꝯspectu arcę iūgit p singulos dies ꝑ vices suas. Porro obededō ⁊ fratres ei⁹ sexagintaocto: ⁊ obededō filiū idithūr ⁊ oça ꝯstituit ianitores. Sadoch aūt sacerdotē/ et frēs eius sacerdotes corā tabernaculo dn̄i/ ī excelso qd erat ī gabaō: vt offerrēt holocausta dn̄o

¶ predictum.

a ¶ Nemo militās deo implicat se secularib⁹ negocijs. b ¶ ꝟm qualitatē auditorū quisq3 sua vice ministret.

¶ consanguineos.

Nico.de lyra

a ¶ Fortitudo ⁊ gau. qd ē d bono p̄senti. bonū autē diuinū p̄ntialit' hr ibi. Alio mō p̄t exponi d tēplo seu tabnaculo vbi erat arca ⁊ ꝓpitiatoriu3: qd erat q̄si sedes dī: vt dictū fuit Exo.xxv. Ibi em̄ erat confessio pctōrum/ et magnificentia diuinę laudis p sacerdotes ⁊ leuitas pctā ꝓpria ac ppl'i/ ⁊ magnificētiā dei cōfitētes. Fortitudo. q2 de⁹ erat ꝓtector ⁊ defēsor spēalis illi⁹ loci. ꝟm q' Heliodor⁹ h expt⁹ dixit.ij. Mach.iij.g. Ille q̄ ī cęlis h3 habitationē: visitator ⁊ adiutor est loci ⁊c. Et gaudium. q2 sacerdotes deuoti ibi gaudebāt ī dn̄o. b ¶ Afferte dn̄o fa.po.i. oīm sīctiū. d ¶ Gloriā et imperiū. cōfitētes eius maiestatē ⁊ dominiū sup oēm creaturā. g ¶ Leuate sacrificium.i. apportate leuādū: q2 portabātur sacrificia ad locū diuini cultus: q̄ sacrificia leuabant sup altare a sacerdotibus. h ¶ Et venite in conspe. eius. q2 sacrificia offerebant in atrio qd erat corā tabernaculo seu templo vbi dicebat deus habitare speciali mō. Licet em̄ alię natiōes a iudęis nō intrarēt locū vbi sacrificia offerebant ī altari holocaustorū: tn̄ bn̄ ꝓ eis offerebant ibi sacrificia: vt hr̄.j. Mach.vij. i ¶ Et adorate dn̄m in decore sancto. ⁊ nō sicut hypocritę qui adorāt in decore nō sācto: q2 licet exterius habeāt decorē religiositatis: nō tn̄ subest veritas sanctitatis. k ¶ Cōmoueatur a facie illi⁹ oīs terra. id est omes inhabitātes terrā faciāt ei reuerentiā. l ¶ Ipse em̄ fundauit orbē imo. Quod pōt dupliciter intelligi. Uno mō q̄tū ad motū localē. Licet em̄ in aliquib⁹ ptibus orbis sit motus localis/ vtpote in elementis mixtis: et aliquibus est motus rectus: ⁊ in orbib⁹ cęlestib⁹/ qui circularit' mouent': tn̄ cęlū empyreu3 qui est suprem⁹ orbis: ⁊ terra q̄ est circa centrū sunt imobilia. ⁊ p h habet orb quādā imobilitatē ꝟm totū: licet aliq̄ ptes moueant. Alio mō q̄tū ad mutationē p creationē: de esse ad nō esse: q2 licet orbis incępit esse tē. durabit tn̄ in ęternū: et ꝟm hoc habet imobilitati. m ¶ Letent' cęli.i. angeli ⁊ sācti habitātes ī gloria cęlesti. n ¶ Et exultet terra: et dicant in natiōibus/ dn̄s regnauit.i. homines terreni. vl' etiā ad litterā. Qui dicūtur metaphorice lętari/ qn̄ aere serenato apparet facies cęli clara ⁊ lucida. ⁊ p oppositū turbari qn̄ obscuris nubibus ⁊ tēpestatibus obtegit'. Et exultet terra. q̄ d2 h mō exultare qn̄ incipit renascētia ꝓducere. o ¶ Tonet mare ⁊ pleni. eius. ex multitudine em̄ aquaꝝ in mari existentiū de facili multiplicātur. vnde: ⁊ collidūt' ad rupes ī mari ⁊ littore existētes/ et etiā ad inuicē: ⁊ inde generat' son⁹ q̄ vocat' mar' rugit⁹: ⁊ habet similitudinē tonitrui. p ¶ Exultēt agri ⁊c. Dicunt' aūt agri metaphorice exultare: qn̄ in eis apparēt flores et herbę: sicut ⁊ pratū d2 ridere. q ¶ Tūc lau. li. sal. Dicūt' aūt metaphorice laudare: inq̄tū folia ⁊ cętera q̄ ꝓducūt potētiā et sapiam dei ōndūt. Inducunt' aūt ista insensibilia ad dei laudē in cātico: q2 sūt hoib⁹ materia diuinę laudis: inq̄tū q̄cq̄d est pulchritudinis ⁊ bonitat' ī eis reducendū ē ī gl'ia3 ꝯditoris: ꝟm q' d2 Sap.xiij.b. A magnitudie speciei ⁊ creaturę cognoscibilit' poterit creator hoꝝ videri: ⁊ p ꝯn̄s laudari. r ¶ Quia venit iu. ter. Istud iduci ꝓ cā p̄dictę laudis diuię. Si em̄ ꝓuidētia dei tm̄ se extenderet ad cęlestia/ et nullo mō ad ista iferiora generabilia ⁊ corruptibilia: ꝟm q' dixerūt aliq̄: in q̄ꝝ ꝑsona d2 Job.xxij.b. Nubes latibulū ei⁹: nec nr̄a ꝯsiderat: circa cardies cęli pambulat. pulchritudo ⁊ bonitas q̄ sunt ī istis īferiorib⁹ nō eēnt reducēdę ī laudē ⁊ gloriā sapię diuię. s3 q2 ei⁹ sapia et ꝓuidētia ad oīa se extēdūt q̄ntūcūq3 minima: ideo q̄cq̄d pulchritudinis ⁊ bonitatis ē ī eis/ reducit' in laudē diuinā. ⁊ ꝓpter h d2 h: Quia venit iudicare terrā. q. di. q2 iudiciū suę discretiōis ⁊ ꝓuidētię se extēdit vsq3 ad elementū terrę/ qd ē infimū. ideo oīa p̄dicta ī laudē ⁊ gloriā dei sūt reducēda. Alio mō exponit': q' p ista insensibilia p̄dicta intelligunt' iusti simplices: q̄ habebūt materiā lęticię et laudis in vltimo aduētu iudicis. ꝟm q' dic saluator discipulis suis Luc.xxj.e. loquēte de signis p̄cedētibus iudiciū futurū: His aūt fieri incipiētibus/ respicite ⁊ leuate capita vr̄a.i. exhilarate corda: ꝟm q' dic btūs Gre. sup locū illū. s ¶ Cōfite. d. qm̄ bo. Hic in fine resumit' p̄ncipiū cātici: lic3 ꝟba aliq̄lit' mutēt': sic ī cātilenis in fine p̄ncipiū repetit'. t ¶ Et dici. sal. nos ⁊c. Scdm aliq̄s ista additio facta fuit ab ipso dauid. q2 lic3 tpe ei⁹ filij isrl' nō essent captiuati/ nec p orbē dispsi/ nec p ꝯn̄s cōgregādi: tn̄ spū prophetico p̄uidit ista fieri de futuro p theglathphalasar ⁊ salmanasar reges assyriorū/ ⁊ p nabuchodonosor regē babylonis: vt habet'.iiij. Reg. iō post cāticū p̄dictū istud addidit ad impetrādū congregationē dispsionis ⁊ captiuitatis futurę. Scdm alios ꝟo ista additio posita fuit ab Esdra scriptore hui⁹ libri: q̄ in reditu captiuationis babylonicę fuit sacerdos ⁊ doctor ppl'i: vt hr̄.j. Esdrę. et q2 tūc multi de filijs isrl' erāt adhuc dispersi in nationib⁹: iō ꝓ ipsoꝝ ꝯgregatione addidit hoc esdras in fine p̄dicti cātici/ quod a leuitis ī tēplo scdo cātabat'. v ¶ Et dicat oīs popu. amen.i. sic fiat. x ¶ Et hymnū deo.i. laudem. y ¶ Dereliquit. Hic ꝯn̄ter describit' p̄dictoꝝ stabilitio: q2 dauid nō ordiauit p̄dicta tm̄ ad horā/ sed etiā ꝓ futuro. iō sequit': a ¶ Et ministra. in conspe. ar. iu. Cū h etiā ordiauit q' fieret cult⁹ diuin⁹ in loco vnde adduxerat arca3: q2 ibi remāserat tabernaculum quod fecerat moyses ⁊ altare holocaustoꝝ. ⁊ hoc ē quod dicit': b ¶ Sadoch autem sacerdotē ⁊ fratres eius ⁊c. ⁊ patet littera.

Reuersusq3 est

Moraliter

c ¶ Afferte do. glo. q̄ ē clara noticia cū laude. e ¶ Et iperiū.i. reuerētiā ⁊ timorē.s. filialē. f ¶ Date glo. do. repetitio ē eiusdē sic.s. i ¶ Et adorate do. in deco. sā. nō ficto sic hypocritę adorāt. k ¶ Cōmoueat' a fa. il. oīs terra.i. oēs hitātes trā ei⁹ potētiā cōtremiscāt. l ¶ Ipe ei fū. orbē imob i. Lic3 em̄ ptes ei⁹ moueāt': tn̄ totū manet ī eodē loco. m ¶ Letēt' cę.i. ciues cęlestes. ⁊ exul. ter.i. militās ecclesia. o ¶ Tonet ma. ⁊c. Per mare qd ē locus aquaꝝ/ intelligunt' doctores ecclię ꝯtinētes aq̄s sapiētię salutaris: ⁊ ipsi tonare debēt tonitruo p̄dicatiōis. p ¶ Exultēt agri.i. simplices christiani.j. Co.iij.b. Dei agricultura estis. q ¶ Tūc laudabunt ligna sal.i. p̄ncipes catholici q̄ sūt sup alios eleuati. y ¶ Dereliq̄t itaq3.s. dauid. z ¶ Ibi corā arca fę. dn̄i asaph ⁊ fratres ei⁹ vt mini. ⁊c. vult em̄ ver⁹ dauid iesus christ⁹/ q' in ecclesijs in q̄bus ē corpus suū in eucharistię sacramēto/ sint semp ministri ad eius obsequiū p̄parati.

E

E G em collis interptat. Excelsū autē
locū dictū esse existimāt p dignita
te diuini cult⁹. Sed i libro locoꝝ
legim⁹ gabaō metropolim eē eue
orū i tribu beniamin. et nūc ondit
villa eiusdē nois i quarto miliario
bethleē ad occidētē iuxta rhama ⁊
ramō: vbi salomō hostijs imolat
diuinū meruit oraculū. Fuit autē
sepata leuitis. a ¶ Ut bñdi. ge
neratiōi filioꝝ vacaret. Alij p anti
phrasim bñ dictionē accipiūt. Do
mū aūt michol filiā saul quā incre
2. Reg. 6. d pabat dauid: q2 despexit eū saltan
tē corā arca dñi. Ca. XVII.

Um aūt habita. ⁊c.
b ¶ Et ait nathā ⁊c.
Ptz q pphetię spūs nō
sp pphetaꝝ mētes irradi
4. Reg. 4. e at. vñ Helise⁹: Dimitte eā: q2 aīa
ei⁹ i amaritudine ē: ⁊ dñs celauit a
me ⁊c. Qd diuina dispēsatiōe fit:
vt accipiētes spm inueniāt qd de
deo fuit/ et amittētes qd de ipsis.
c ¶ Nō edifi. Quia vir sāguinū
es. Debet eñ in se mundus esse/ q
aliēa corrigere vult: vt terrena de
sideria fugiat: ⁊ tanto pspicaci⁹ fu
giēda videat/ quāto ipse hęc p sciē
tiā ⁊ vitā verius declinat. Supie
ctas sordes manus detergere nō
valeret q lutū tenet. Qd iuxta āti
quę trāslatōis seriē bñ ad dauid er
ga exteriora bella laborātē p signi
ficationē ⁊ diuina voce dr: Nō tu
ędificab mihi tēplū: q2 vir sāguinū
es. Tēplū dñi ędificat/ q corrigen
dis primoꝝ mētib⁹ vacat. Tēpluz
dei sum⁹/ q ad verā vitā ex ei⁹ habi
1. Cor. 3. c tatione ↄstituimur. vñ: Tēplū dei
sctm̄ ē qd est vos. Uir sāguinū tē
plū dei nō ędificat. Qui eñ adhuc
carnalib⁹ incubat: necesse est vt in
struere primoꝝ mētes erubescat.
d ¶ Nec fi. mi. Hostes alienige
nę p iteruallа tpm: sicut olim pus
pax/ mō bellū. Inueniūt tñ ibi pli
xiora tpa pacis q salomō habuit.
Judic. 3. d. Sub aioth enim octoginta anni
pac fuerūt. Absit g vt de salomo
ne hęc accipiāt. e ¶ Cūq iple.
3. Reg. 1. e Salomō aūt regnāte pre regnare
cępit: qd nulli illoꝝ regū ↄtigit: vt
ipm nō esse appareat quē pphetia
ista psignat. christus vo ver⁹ pacifi
cus post mortē dauid ve regnauit.
¶ Aug⁹. Hāc pmissionē q putat
i salomone cōpletā/ errat. Attēdat
qd dictū ē: Hic ędificabit mihi do
mū: q2 salomō nobile tēplū extru
xit: ⁊ nō attēdit qd dr: Fidelis erit
dom⁹ ei⁹ ⁊c. Attēdat g salomonis
domū plenā mlierib⁹ alienigenis
colētib⁹ deos falsos: ⁊ ipm regem
qndā sapientē ad eādē idolatriā se
ductū. Nec audeat ęstimare deū
vel h mēdaciter dixisse/ vel pmisis
se: ⁊ talē salomonis domū nō prę
scisse. In christo aūt q fact⁹ ē ex se
mine dauid sm carnē/ videm⁹ ista
cōpleta: nō aliū qrim⁹/ sicut iudęi.
Ipsi eñ hūc filiū dauid pmissū sa
lomonē nō intelligūt: sed eo qui p
missus ē declarato/ aliū se spare di
cunt. Pręcessit qdē aliq imago rei
futurę in salomone: q tēplū ędifica
uit: ⁊ sm nomē suū pacē habuit: et
i exordio regni sui laudabilis fuit.
Edificabit

sup altare holocaustomatis iugiter/ ma
ne ⁊ vespere/ iuxta oīa q scripta sunt in le
ge dñi quā pcępit israeli. Et post euz he
man ⁊ idithun ⁊ reliquos electos: vnum
quēq vocabulo suo/ ad cōfitendū dño:
qm i ęternū miscdia ei⁹. Heman qz ⁊ idi
thun canētes tuba: ⁊ qtientes cymbala/ ⁊
oīa musicoꝝ organa/ ad canēdū dño. Fi
lios aūt idithun fecit esse portarios. Re a
a uersusq est ois ppl's i domū suā/ ⁊ dd vt b c
bñdiceret etiā domui suę. Ca. XVII

Um aūt habitaret dauid i do d
mo sua/ dixit ad nathan pphe
tam: Ecce ego habito i domo
cedrina: arca autē fęderis dñi
b sub pellib⁹ ē. Et ait nathā ad dauid: Oīa
q in corde tuo sunt/ fac: dñs eñ tecuz est.
Igit nocte illa factus ē sermo dñi ad na
thā/ dicēs: Uade ⁊ loqre suo meo: Hęc
dicit dñs: Nō ędificabis tu mihi domū
ad habitādū. Neq eñ māsi in domo/ ex
eo tpe quo eduxi isrl' de terra ęgypti vsq
ad hāc diē: sz fui semp mutās loca taber
naculi/ et i tentorio manēs cū omi israel.
a ¶ a nullo iudicū sibi domū cedrinā edificari iussit:
Nūqd locut⁹ sū saltē vni iudicū israel/ q e
q ↄtra hostes pugnauerūt: ⁊ oēs viri sāguinū fuerūt.
bus pcęperā vt pasceret pplm meū/ ⁊ di
xi: Quare nō ędificasti mihi domū cedri
nā: Nunc itaq sic loqris ad suū meū da
uid. Hęc dicit dñs exercituū: Ego tuli te
cū i pascuis sequerer gregē/ vt esses dux
ppli mei isrl': et fui tecū quocūq pexisti:
⁊ interfeci oēs inimicos tuos corā te: Fe
a ¶ abraā/ isaac/ iacob/ moy. ⁊ iosue qꝝ noīa famosa.
ciq tibi nomen quasi vni⁹ magnoꝝ q cele f
brant in terra. Et dedi locū populo meo
israel. Plātabit ⁊ habitabit in eo/ ⁊ vltra
d nō cōmouebit. Nec filij iniqtatis atterēt
eos/ sicut a pncipio ex diebus qbus dedi
iudices pplo meo israel: ⁊ hūiliaui inimi
cos tuos vniuersos. Annūcio ergo tibi
e q ędificaturus sit tibi dñs domuz. Cūq
impleueris dies tuos/ vt vadas ad pres
a ¶ dauid germen iustū.
tuos: suscitabo semen tuuz post te qd erit
a ¶ Regni eius nō erit finis.
de filijs tuis: ⁊ stabiliā regnū eius. Ipse
a ¶ de viuis lapidibus.
f ędificabit mihi domū: ⁊ firmabo soliū ei⁹
vsq in ęternum. Ego ero ei in patrem: ⁊
ipse erit mihi in filiū: et misericordiā meā
nō auferam ab eo/ sicut abstuli ab eo qui
aste te fuit. Et statuā eum in domo mea
g ⁊ in regno meo vsq i sempiternū: ⁊ thro
nus eius erit firmissim⁹ in ppetuū. Juxta
omnia verba hęc/ ⁊ iuxta vniuersam visi
onem istaz sic locutus est nathan ad da

f ¶ Edificabit mi. do. Domū. i. G
ecclesiā. dom⁹ dauid ppt gen⁹. do
mū dei ppter tēplū dei de hoib⁹ fa
ctū/ nō de lapidib⁹: vbi ppl's i ęter
nū habitet cū deo ⁊ in deo/ ⁊ deus
cū pplo ⁊ i pplo. Jō cū sm Septu
agita dictū sit p nathā: Et nūciabit
tibi dñs qm domū ędificabis ipsi:
postea p dauid dr: Qm tu de⁹ isrl' 2. Reg. 7. d
reuelasti aurē serui tui/ dicēs: Do
mū ędificabo tibi. Hāc eñ domuz
⁊ nos ędificam⁹ bñ viuēdo/ ⁊ deus
iuuādo. vñ: Nisi dñs ędificauerit Ps. 126. a
domū: inuanū laborauerūt q ędifi
cāt eā. g ¶ Et thr. ei⁹ e. fir. i p.
Hypbolice de filio isai accipi pōt. 2. Reg. 7. a
At vo christus q de semine dauid
natus ē: exaltatus ē sup omnē pnci
patū ⁊ potestatē ⁊ vtutē: cui pater Phil. 2. b
donauit nomē quod ē super omne
nomē: vt in nomie iesu omne genu
flectat ⁊c.

Nico. de lyra

a ¶ Reuersusq est ois po als hz ⁊ dauid
pu. q nō erat deputatus ad mīstrā
dū corā arca in hierl'm/ vel i taber 1. 28. a.
naclo moysi i gabaō. b ¶ Et da
uid bñdi. i. bñfaceret. c ¶ Do
mui suę. i. familię: sic fecerat alijs
vt pdictū ē i pn. hui⁹ ca. Ca. XVII

Um aūt ha. Descpta
ↄuotiōe dauidi arcę dñi
veneratione: hic ↄñr po
nit ei⁹ deuotio i tēpli ędi
ficatiōe. habuit eñ volūtatē pfectā
ipm ędificādi: sz fuit phibit⁹ a deo:
et dilata fuit hęc ędificatio vsq ad
tps salomōis filij sui. verūtñ dd ma Diuisio
gnā ptē matię pparauit. Prio g ipi B
dd ondit sctm ppositū ad tēpli ędi
ficationē. scdo ipi⁹ studiū circa ma
terię ppationē. ca. xxij. Pria i tres:
q2 pmo circa h pōit declaratio scti
ppositi ad tēpli ędificationez. scdo
dilatatio sui iperij p adūsarioꝝ de
pssionē. ca. xviij. tertio pcussio ppli
ppt dd elationē. ca. xxi. Diuisio āt
pñtis ca. ⁊ ei⁹ snīa patēt ex dict. ij.
Re. vij. except q sequūt. e ¶ Nū
qd locut⁹ sū ⁊c. ij. Reg. vij. a. dr:
Nūqd loqns locut⁹ sū ad vnā de
tribub⁹ isrl'. Dicēdū q qlibet iudex
isrl' fuit de aliq tribu isrl': vt patz ex
decursu libri Judicū. ⁊ qlibet eorū
tūc tpis in sua tribu erat pncipal:
⁊ iō idē ē loq hic vni iudicū/ ⁊ vni
tribuū. f ¶ Et dedi locū ⁊c. ij.
Reg. vij. b. dr: Et ponā locū popu
lo meo israel. Dicendū q loc⁹ vbi
fuit fundatū templū p salomonez
iā erat sub potestate dauid: q2 hor 1. 27. b
nan cui⁹ erat/ ipsi dauid erat subie
ctus. ⁊ ideo hic loquit deus p mo
dū pteriti. Et dedi locū pplo meo
israel. tñ templū adhuc nō erat ibi 1. Mach. 1. b
ędificatū nec fundatū. ⁊ ppter hoc
loquit deus p modū futuri. iij. Re
gū. vij. b. dicens: Et ponā locū ⁊c.
Uel pōt dici ⁊ meli⁹: q loquit hic
de futuro p modū pteriti ppter cer
titudinē impletionis verbi diuini:
q2 ita erat cert⁹ de futuro/ ac si iaz
esset pteritū.
Moraliter. d ¶ Cū autē ha
bitaret dauid i ⁊c. Hęc historia
⁊ eius expositio mystica posite sūt
ij. Reg. viij. ca.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

Ca. XVIII Actū ē aūt ꝛc. a ¶ Et filias eius. Minores ciuitates ad metropolim ptinentes. Quinqȝ eñ erāt isignes ciuitates philistioꝝ: açotus/gaça/ascalō/geth et accarō. Que qꝛ in terra ꝓmissionis erāt/et filijs isrl̄ deputatę erāt: sȝ ab eis vsqȝ ad dd̄ minime possessę: imo sępe cogebāt isrl̄ sibi seruire. Dauid aūt hūiliauit eas/et fec̄ tributarias. Hę qnqȝ ciuitates qnqȝ sensus corpis significant. qꝛ regnāte in nobis vetustate: varijs tormēt̄ nos affligūt. sȝ cū ver⁹ dd̄ regnat i nobis: fiūt tributarij: ꝛ caro cogit̄ seruire spiritui. b ¶ Adadezer. q̄ iterp̄tat̄ decorū auxiliū. rex soba q̄ interp̄tat̄ icēsa vel ꝯuertēs: signt̄ gētilitatis vitia naturali feruore accensa. ꝯ q̄ chrīstus ꝯfligit ꝛ vincit gladio spūs: qd̄ ē v̄bū dei. c ¶ Subneruauitqȝ. Subneruat christ⁹ repugnātē sibi supbia mundi altitudinē hūanę sapię: qd̄ tñ oportunū et aptū p̄dicatiōi reppit/ reſuat sibi. d ¶ In da. Damasc⁹ nobil̄ ciuitas phęnic̄: sāguis poculū iterp̄tat̄. Syria sblimis vel humecta. Gētilitas eñ ꝓus libidīe fluida ꝛ spū supba/ sāguinē hūanū sitiebat: nunc baptismate christi mundata/ ꝑfectu v̄tutū exaltata sāguinis eius poculuȝ desiderat. e ¶ Pharetras. Dogmata gentiliū q̄b⁹ disciplię liberales ꝯtinēt̄. q̄s christ⁹ a gētilitate abstulit/ ꝛ i s̄uitiū ecclię ꝯuertit: ꝑsūt ei ad expugnationē erroris ꝛ ꝯfirmationē v̄itatis. f ¶ Salomō. Quia ꝯ rex nr̄ pacific⁹/ vetustatē elocutiōis de hūilitate euersę gētilitat̄ ad emūdādā grāȝ baptismi ꝛ firmamētū fidei p p̄dicationē pij dogmat̄ i vsū ecclię cōuertit. Thebat eñ interp̄tat̄ puulus venit: ꝛ chun pulchritudo. Qui eñ puulum se agnoscit: pulcher ꝛ speciosus i decore v̄tutū efficit̄. g ¶ In valle sa. In Regū ita scp̄tū ē: Fecit sibi dauid nomen cū reuerteret̄ capta syria i valle salinaꝝ/ cęsis decē ꝛ octo milib⁹: q. s. erexit sibi fornicē triumphalē. fec̄ etiā sibi nomē: qꝛ victa syria damasci ꝛ syria sobal/ alteruȝ erexisse d̄r. b ¶ Decē ꝛ oc. In q̄busdā aūt codicib⁹ iuenit̄ dd̄ nō vigintiocto milia i valle salinarū occidisse: qd̄ vitio scp̄toꝝ factū ē. Joab v̄o duodecim milia ꝓstrauit: sicut i titl̄o .lvij. ps̄. scribit̄. Hic aūt decē et octo abisai iterfecisse ꝑhibet̄: sȝ ꝓ dignitate regia ascp̄ta ē dauid victoria. Et quia christus examinis sui districtiōe in his q̄ de eo praua sentiunt/ stulticiā imoderati saporis extinguit. vnde ꝯ q̄ v̄tit

uid. Cūqȝ venisset rex dauid: et sedisset coram dño/ dixit: Quis ego sum dñe de⁹/ ꝛ q̄ dom⁹ mea: vt p̄stares mihi talia: Sed ꝛ hoc parū visū ē in ꝯspectu tuo. Jdcqȝ locut⁹ es sup domū s̄ui tui etiā in futuꝝ: et fecisti me spectabilē sup oēs hoies dñe de⁹ me⁹. Quid vltra addere pōt dauid: cū ita glorificauer̄ seruū tuū ꝛ cognoueris eū: Dñe ꝓpter famulū tuū iuxta cor tuū fecisti omnē magnificentiā hāc: et nota esse voluisti vniuersa magnalia. Dñe nō ē simil̄ tui: ꝛ nō est alius de⁹ absqȝ te ex omīb⁹ q̄s audiuim⁹ aurib⁹ nostris. Quis eñ ē ali⁹ vt ppl̄s tu⁹ israel/ gēs vna in terra: ad quā p̄rexit de⁹ vt liberaret ꝛ faceret populū sibi/ et magnitudine sua: atqȝ terrorib⁹ eijceret natiōes a facie ei⁹ quē de egypto liberarat. Et posuisti populū tuū isrl̄ tibi i populū vsqȝ in ęternū: et tu dñe fact⁹ es de⁹ ei⁹. Nūc igit̄ dñe s̄mo quē locut⁹ es famulo tuo ꝛ sup domū eius ꝯfirmet̄ in ꝑpetuū: ꝛ fac sicut locutus es: ꝑmaneatqȝ ꝛ magnificet̄ nomē tuū vsqȝ in sempiternū/ ꝛ dicat̄: dñs exercituū deus israel et domus dauid serui eius ꝑmanēs† corā eo. Tu eñ dñe de⁹ me⁹ reuelasti auriculā serui tui vt ędificares ei domū: ꝛ idcirco inuenit seru⁹ tu⁹ fiduciā vt oraret corā te. Nunc ꝯ dñe tu es deus: ꝛ locut⁹ es ad seruū tuū tāta bñficia: ꝛ cępisti bñdicere domui serui tui: vt sit semꝑ coraȝ te. Te eñ dñe bñdicēte bñdicta erit i ꝑpetuū.

a ¶ homo factus. b ¶ a ptāte diaboli. c ¶ acceptabilem. ¶ christianus. ¶ miraculis. ¶ al's gentes. ¶ spirituali. a ¶ cordis interioris. b ¶ ꝓgeniē. s. multiplicando: ideo dedisti ei fiduciā loquendi de te: gloriā tuā predicare.

Ca. XVIII

Actū ē āt post hęc vt ꝑcuteret dd̄ philistijm a ꝛ hūiliaret eos: ꝛ tolleret geth ꝛ filias eius b de c manu philistijm: ꝑcuteretqȝ moab: ꝛ fierēt moabitę serui dd̄ offerētes ei munera. Eo tp̄e ꝑcussit dd̄ etiā a adadeçer regē sobā b regionis emath: qñ p̄rexit vt dilataret impiū suū vsqȝ ad† flumē euphratē. Cępit ꝯ dd̄ mille q̄drigas d ei⁹ ꝛ septē milia eq̄tū: ac viginti milia viroꝝ peditū: subneruauitqȝ oēs equos curruū: except̄ cētū q̄driḡ q̄s reseruauit sibi. Supuenit aūt ꝛ syr⁹ damascen⁹ vt auxiliū p̄beret adadeçer regi çoba: sȝ ꝛ hui⁹ ꝑcussit dd̄ vigitiduo milia e viroꝝ. Et posuit milites i damasco: vt syria q̄ȝ seruiret sibi ꝛ offerret munera. Adiuuitqȝ eū dñs i cūct̄ ad q̄ p̄rexerat. Tulit q̄ȝ dauid pharetras aureas q̄s habuerāt s̄ui adadeçer: ꝛ attulit eas in hierl̄m. Nec nō et de thebath et f chun v̄bib⁹ adadeçer ęris plurimū: d̄ q̄ fec̄ salomō mare ęneū ꝛ columnas ꝛ vasa ęnea. Qd̄ cum audisset thou rex emath/ ꝑcussisse videlicȝ dd̄ oēȝ exercitū adadeçer reḡ çoba: misit adurā filiū suū ad regē dd̄ vt postularet ab eo pacē: ꝛ cōgratularet̄ ei eo ꝙ expugnasset ꝛ ꝑcussisset adadeçer. Aduersari⁹ q̄ppe thou erat adadeçer. Sed ꝛ oīa vasa aurea ꝛ argētea ꝛ ęnea cōsecrauit rex dauid dño† cū argēto ꝛ auro quod tulerat ex vniuersis gentibus tā de idumea ꝛ moab ꝛ filijs amō/ q̄ȝ de philistijm ꝛ amalech. Abi f sai vero filius saruię percussit edom in valle salinarum/ b dece etȝ octo milia: ꝛ constituit in edom presidium vt ser-

¶ de christo aūt d̄r: Adorabunt eū omnes reges terre. a ¶ ciuitatē syrie ptinētē ad emath metropolim: q̄ ꝛ epiphania. ꝙ aūt dauid syriā vastauerit iosephus ostendit. ¶ christus. a ¶ christ⁹ oēs q̄s d̄ gētib⁹ vocat: alios sēsu p̄claros/ alios eloq̄ntia splēdidos/ alios p̄dicatiōe sonoros sctificat/ vt dño i tabnaculo ei⁹ fidelit̄ s̄uiāt. a ¶ sicut vir fortissimus.

Ni. de lyra

Ca. XVIII Actū ē autē. Hic ꝯsequenter describit̄ dilatatio iperij ipsi⁹ dauid ꝑ aduersariorū suoꝝ deꝑssionē. Circa qd̄ p̄mo ponīt debellatio aduersantiū. scd̄o punitio iiuriātiū. ca. xix. Diuisio aūt et snia hui⁹ ca. xviij. ptȝ ex dictis .ij. Regū. viij. ca. exceptis quę sequunt̄. b ¶ Et tolleret geth. Nomē est vnius ciuitatis philistinoꝝ de q̄nqȝ p̄ncipalibus: vt patet. j. Regū vj. c ¶ Et fi. ei⁹. i. villas ei adiacētes ꝛ s̄bditas. d ¶ Cępit ꝯ dd̄ mil. q̄. ei⁹ ꝛ se. mi. eq̄tū: ac. xx. milia virorū peditū .ij. Re. viij. d̄r: Et captis dauid ex ꝑte eius mille septingentis eq̄tibus/ et. xx. milibus peditū ꝛc. Dicēdū ꝙ non est contradictio: quia minor numer⁹ includit̄ in maiori. et id̄ si fuerūt. vij. milia eq̄tū vt hic d̄r: fuerūt etiā mille septingēti: vt d̄r ibi. sed hic maior numer⁹ exprimit̄/ ꝛ ibi mior: qꝛ n̄ ponit̄ ibi p̄cise numer⁹ alios excludēdo. e ¶ Sȝ et hu ꝑ da. xx. milia viro. ij. Reg. viij. dicit̄ xxij. milia. et eodem mō soluit̄ sicut ꝛ p̄cedens. Et qꝛ scriptura nō curauit hic exp̄mere duo milia q̄ erāt vltra summaȝ principalem. f ¶ Abisai v̄o fili⁹ sar. ꝑ. edō in valle salinarū. ij. Reg. viij. hoc attribuitur ipsi dauid. Dicēdū ꝙ attribuit̄ dd̄ sic regi: ꝯ abisai

Moraliter. a ¶ Fa ctum est autem ꝛc. Expositio mystica hui⁹ historię posita ē .ij. Regū. viij. ca.

Diuisio

al's † cum

al's † argentū et aurum

Moraliter

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

Prouer. 17. c
E F

Qui ꝯtit linguā suā / icidit in malū. a ¶ Achimelech .i. frat̄ me⁹ rex. qui in Regū abimelech. id ē pater me⁹ rex: ecclīe sacerdotes instruit: vt q̄ ꝑ ordinē dignitat̄ patr̄ tenent locū: ꝑ humilitatē frēs censeant̄: ⁊ nō dominent̄ i clero. b ¶ Pheleti. admirabiles vel viuificatores. q̄s q̄dā dicūt fuisse septuagīta iudices

Nume. 11. d

more eorū quos moyses dn̄o ꝑcipiēte in eremo elegit. Alij dicūt cerethęos ad h̄ deputatos: vt reos punirent: pheletęos ꝓ vt insontes defenderent. c ¶ Porro filij dd. Filij dd. i. christi sūt fideles / q̄s ei sācta parit

1. Pe. 2. c

ecclia: q̄ sīt gen⁹ electū / regale sacdotū. d ¶ Primi ad ma. re. q̄ bonis opib⁹ merent̄ sibi regnū cęli: tāto deo viciniores / quanto sanctiores.

Ca. XIX

Accidit autē ⁊c̄. e ¶ Anon. q̄ int̄p̄retat̄ dolor eorū: significat diabolū: q̄ āmonitarū. i. dęmonū rector esse videtur: ppl̄i. s. mgroris ⁊ i angustia ꝯstituti. Hic radit dimidiā barbā nunciorꝝ dauid: ꝑdicatorū sermonem vel ꝯuersationē maculādo. ꝑcidit tunicas vsq̄ ad genua vł inguia: cū

F

turpia facta q̄ ꝑsuaserat ī ocul̄ hoīm reuelat. Hi sedent in hiericho donec crescāt barbę eorꝝ / opprobriū. s. ⁊ ignominia aliorum: ⁊ effecti anathema oīm: donec ꝑ bonū studium barbarꝝ. i. ꝯtutū species renascāt̄: vt ꝑsentia regis sui digni habeant̄:

Ps̄. 33. c.

cui⁹ vultus est sup̄ faciētes mala: vt ꝑdat de t̄ra memoriā eorꝝ.

Nico. de ly.

※ abisai ꝓo sicut duci vni⁹ aciei: qui fecit quid notabile in illa victoria. a ¶ Porro filij d. pri. ⁊c̄. q̄ erāt p̄mi in honoribus. ⁊ ideo vocant̄ sacerdotes. ij. Reg. viij. i. maiores inter illos q̄ assistebant regi dd. Ca. XXI

Accidit autē vt mo. Hic ꝯn̄r describitur punitio in

(Diuisio

iuriantiū dauid. et p̄mo describit̄ illata iniuria. secūdo vīdicta debita / ibi: Qd̄ cū audisset dauid. et hęc ꝑs diuidit̄ in duas ꝑtes: q̄ p̄mo describit̄ debellatio auxiliantiū filijs ammō q̄ dauid iniuriati fuerāt.

uiret idumęa dauid. Saluauitq̄ dn̄s dauid i cūctis ad q̄ ꝑrexerat. Regnauit ḡ dd sup̄ vniuersū isr̄l: ⁊ faciebat iudiciū atq̄ iusticiā cūcto ppl̄o suo. Porro ioab fili⁹ sar-

a ¶ acōmētarijs. i. cōmemoratores fuer̄t q̄ cās ānotatas regi ad memoriā reducebāt.

uię erat sup̄ exercitū: ⁊ iosaphat fili⁹ abiluth ᵃ acōmētarijs.

a ¶ frat̄ me⁹ rex. ¶ q̄ i Regū abimelech. i. pater meus rex.

a Sadoch aūt fili⁹ achitob ⁊ ᵃ achimelech fili⁹ abiathar sa-

a ¶ qui in Regū saraia. interꝑtat̄ aūt fusa gaudiū / saraia p̄nceps dn̄i.

cerdotes / ⁊ ᵃ susā scriba. Banaias q̄ȝ fili⁹ ioiada sup̄ legio-

a ¶ extermīatores. b ¶ In Regū legit̄ vel sc̄ptū ē: q̄ filij dauid sacerdotes erāt: sed ⁊ hic p̄mi: ⁊ illic sacerdotes dicunt̄ ꝓpt̄ nobilitatē ⁊ ꝑoratū.

b c d nes ᵃ cerethi ⁊ pheleti. ᵇ Porro filij dd p̄mi ad manū regl. a

a ¶ quem primum expugnauit saul in descensione iabesgalaad. ⁊ q̄ inimic⁹ saul erat dauid: gratiā p̄restabat q̄n ad se veniebat.

Ca. XIX b

Accidit āt vt moreret̄ ᵃ naas rex filiorꝝ āmon: ⁊ regnauit anon fili⁹ ei⁹ ꝓ eo. Dixitq̄ dauid: Faciā misc̄diā cū anon filio naas. Prestitit eīn p̄r ei⁹ mihi mīscordiā. Misitq̄ dauid nūcios ad cōsolādū eū sup̄ morte p̄ris sui. Qui cū ꝑuenissent i terrā filiorꝝ ammō vt cōsolarent̄ anon: Dixerūt p̄ncipes filiorꝝ ammō ad anon: Tu forsitan putas ꝙ dauid honoris cā in patrē tuū miserit q̄ ꝯsolarent̄ te: nec aīaduert̄ ꝙ vt explorēt ⁊ inuestigēt ⁊ scrutent̄ terrā tuā venerūt ad te serui ei⁹. Igit̄ anon pueros dauid decaluauit ⁊ rasit: Et c

a ¶ In Regū sc̄ptū est: ꝙ rasit dimidiā partē barbe eorꝝ: ⁊ ꝑscidit vestes medias vsq̄ ad nates. sed nōdū diuersū: q̄ qd̄ hic deest ibi habet̄.

ᵃ p̄̄cidit tunicas eorū a natibus vsq̄ ad pedes: ⁊ dimisit eos. Qui cū abissēt / ⁊ hoc mādassēt dauid: misit i occursum eorꝝ (grandē eīn cōtumeliā sustinuerunt) ⁊ ꝑcępit vt manerēt in hiericho donec cresceret barba ⁊ capilli eorꝝ: ⁊ tūc reuerterent̄. Uidētes aūt filij ammō ꝙ iniuriā fecissent dauid / tā anon q̄ȝ reliqu⁹ ppl̄s: miser̄t mille talēta argēti vt ꝯducerēt sibi d̄ mespotamia ⁊ de syria maacha / ⁊ de soba currus ⁊ eq̄tes. Cōduxerūtq̄ trigintaduo milia d currūū / ⁊ regē maacha cū populo eius. Qui cū venissēt e castrametati sunt e regiōe medaba. Filij q̄ȝ āmō cōgregati de vrbib⁹ suis venerūt ad bellū. Qd̄ cū audisset dauid: misit ioab ⁊ oēȝ exercitū virorꝝ fortiū. Egressiq̄ filij āmō / direxerūt aciē iuxta portā ciuitatis. Reges autē q̄ ad auxiliū ei⁹ venerāt / sepatim i agro steterūt. Igit̄ ioab intelligēs bellū ex aduerso ⁊ post terguȝ cōtra se fieri: elegit viros fortissimos de vniuerso isr̄l: ⁊ ꝑrexit cōtra syrū. Reliquā autē ꝑtē populi dedit sub manu abisa f̄ris sui: ⁊ perrexerūt contra filios ammō. Dixitq̄: Si vicerit me syrus: auxilio eris mihi: Si autē superauerint te filij ammon: ero tibi in ꝑsidiū. Confortare: ⁊ agam⁹ virilit̄ ꝓ populo nr̄o / ⁊ ꝓ vrbibus dei nostri: Dn̄s autē quod in cōspectu suo ē bonū / faciat. Perrexit ergo ioab ⁊ populus qui cū eo erat contra syrū ad ꝑęliū: ⁊ fugauit eos. Porro filij ammon vidētes ꝙ fugisset syrus: ipsi quoq̄ fugerunt abisa fratrē eius: ⁊ ingressi sūt ciuitatē. Reuersusq̄ est etiaȝ ioab in hierusalē. Uidēs autē syrus ꝙ cecidisset corā israel: misit nūcios: ⁊ adduxit syrum qui erat trans f fluuiū. Sophat aūt princeps militię adadeçer erat dux eorū. Quod cū annunciatū esset dauid: cōgregauit vniuersum israel: ⁊ trāsiuit iordanē / irruitq̄ in eos: et direxit ex aduerso aciē illis contra pugnātibus. Fugit autē syrus israel. Et interfecit dauid de syris septē milia curru- g um ⁊ quadraginta milia: peditū ⁊ sophath exercit⁹ p̄n-

fuerāt. sc̄do punitio filiorum ammō q̄ iniuriā fecerāt. sc̄da icipit a p̄ncipio xx. ca. Snīa autē hui⁹ ca. xix. ptȝ ex dictis. ij. Reg. x. ca. exceptis q̄ sequunt̄. c ¶ Et p̄̄cidit tunicas eorū ⁊c̄. Aliq̄ libri habent / vsq̄ ad inguina. Snīa tn̄ ē: ꝙ illa pars vestiū fuit ꝑcisa q̄ a natib⁹ descēdebat inferi⁹: ita ꝙ apparebāt eorū turpia. d ¶ Cōduxerūtq̄ trigintaduo milia cur. i. trigintaduo milia hominū pugnantiū in currib⁹. Sciendū tamē ꝙ nō fuerunt tot pugnātes in curribus. q̄ in vniuerso nō fuerunt nisi trigintaduo milia pedites cū alijs cōputādo: vt patet. ij. Regū. x. Sed q̄ pugnātes in curribus erāt p̄ncipales: ideo sub numero eorum alij hic ponunt̄ ⁊ ab eis denoīantur. e ¶ Et regē macha cū pupulo eius. Iste popul⁹ nō continetur in numero ꝑdicto: quia ab isto habuerunt mille viros vltra trigintaduo milia ꝑdicta: vt ptȝ. ij. Re. x. f ¶ Sophat autez princeps militię adade. Iste vocatur sobath. ij. Regū. x. q̄ talia nomina variant̄ frequenter in principio vel in fine: vt al̄s dictum est. g ¶ Et interfecit dauid de syris septē milia curruum ⁊ quadraginta milia peditū. ij. Reg. x. d. dicitur: Et occidit dauid de syr̄ septingentos currus / et quadraginta milia equitū. Ad concordantiā huius dicēdū: ꝙ ibi fuerūt septingēti currus tm̄: vt ibi dicit̄: sed in quolibet curru decē pugnatores: ⁊ sic erant ibi septem milia hominū pugnantiū i curribus: q̄ dicunt̄ hic septē milia curruū. i. in curribus pugnantiū: eo mō quo. s̄. dictū est: Fuerūt etiā ibi. xx. milia peditū / et. xl. milia equitum: sed equites hic tacēt̄ qui ibi exprimūtur: et econuerso pedites ibi tacent̄ qui hic exprimuntur. q̄ illō quod in vno loco sc̄ptū / in alio frequenter supplet̄: sicut parę omittitur: tet in decursu euangeliorum. Et eodē modo in libris Paral. et in libris Regum.

Moraliter. b ¶ Accidit autē vt moreretur. Huius historię mysticā expositionē require ij. Regū. x. ca.

Margin notes: al. ⁊ abimelech — ⁊ 2. Re. 10. a — Moraliter

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

A F

Factũ est Ca.XX aũt post ꝛc. Seqͣ̃ a ¶Congregauit ioab exerci. Ioab bellũ ichoauit: dd ꝑfecit. Christus em̃ bellũ agit cũ ꝑdicatorũ ordo ꝯtra mũdi potẽtes scutũ fi dei opponit: ſʒ finis certamis et triũphꝰ ad christũ referẽ: q̃ opaẽ in nobis velle ꝛ ꝑficere. Qui coronã quaʒ diabolo abstulit/ sibi aptauit: fideles. s. qui q̃si corona eũ ambiũt. vñ: Bñdices corone anni benignitatis tue. b ¶Coronã ꝛc. fecitq̃ si. di. q̃ cõstãdo purgauit ꝑm legẽ. Tradunt aũt hebrei (q̃ illicitũ erat homi iudeo de idolis aliq̃d auri vel ar genti accipe: q̃ lex idolatriã vetat) ethai etheũ (q̃ de philisteis ad dauid venerat) coronã de capite melchon rapuisse: vt liceret iudeo de manu hois cape qd de capite idoli ñ licebat. f ¶Bellum. Notãdũ q̃ in Paral. tria bella dauid ꝑncipaliter leguntẽ: in Regũ q̃ttuor. Ibi em̃ quartũ bellũ est vbi dauid contra philisteos ꝑliãte iesbidenob: q̃ fuit d genere arapha: cuius hasta. ccc. vncias appẽdebat/ ꝛ accinctus erat ense nouo: nisus est ꝑcutere dauid: ꝑsidio fuit ei abisai filius saruie: ꝛ ꝑcussum philisteũ interfecit. Sed ꝛ tres sunt distinctiones tempoꝝ: ꝑteritũ/ ꝑsens et futuꝝ: ꝛ quattuor vicissitudines/ ver/ estas/ autũnꝰ/ hyems. Et bellũ christi oĩ tpe vite cõtra visibiles vel inuisibiles hostes agiẽ i mẽbris suis/ ꝛ triumphaẽ in ipso. vñ: In deo faciemus virtutes: ꝛ ipse ad nihiluʒ deducet tribulantes nos. d ¶Aliud bellũ q̃ʒ gestũ est aduer philisteos ꝛc. In Regũ ita: Tertiũ fuit in gob cõtra philisteos: in quo ꝑcussit/ adeodatus/ filius saltus/ polymitariꝰ/ bethleemites goliad getheũ ꝛc. Goblacꝰ interꝑtaẽ: q̃ sicut in lacũ leonuʒ misit se dauid cõtra goliã: q̃ est Adeodatꝰ. i. i regnũ electꝰ. Filius saltꝰ: i quo. s. oues pascebat. Polymitariꝰ: q̃ d genere beseleel fuit mater eiꝰ. Bethleemites: q̃ de bethleem: i qua panis causa ruth booz nota est. vñ locus domus panis vocatus est. Q̃ adeodatus ipse dauid sit: patet vbi dicitur: Hi nati sunt de arapha in geth: et ceciderunt in manu dauid ꝛ seruorũ eius. Hebrei vero araphã matrẽ gigantium orphain nurũ noemi arbitrantur.

Phil. 2.b. — Ps.64.c — Deute.7.d — Tria ꝑcipua bella dauid — 2.Reg.21.c — B — Ps.59.c — 2.Re.21.d — Quattuor nominibꝰ vocatus fuit dauid

Ca.XXI

Consurrexit aũt sa. ꝛc. Sequiẽ: e ¶Et inuentus ẽ oĩs nũerꝰ isrl̃ mille milia. In Regũ ita: Q̃ iũcta sũt de israel octingẽta milia viroꝝ fortiũ/ et de iuda q̃nquagita milia pugnatoꝝ. Asserunt aũt hebrei hũc numeꝝ ab ioab inuẽtũ esse: sed scriptorẽ voluisse ostẽnere nisi q̃ntũ in samuelis ꝛ libris scribiẽ: i quo tm̃ ꝑdi superstites continẽtur.

2.Re.24.b — Moraliter

G Et ꝑcussit

cipẽ. Uidẽtes ãt ẽui adadeçer ab isrl̃ se eẽ supatos: ad dd trãsfugerũt: ꝛ ẽuierẽt ei. Noluitq̃ vltra syria auxiliũ ꝑbere filijs ãmõ.

a F †Actũ ẽ aũt post ãni Ca.XX a

a ¶In hebreo: quo reges ad bella ꝓcesserant cõtra dauid.

circulũ/ eo tpẽ q̃ solẽt reges ad bella ꝓcedere: cõgregauit ioab exercitũ ꝛ robur militie: ꝛ vastauit ẽrã fi

a ¶ciuitas regni ãmõ: q̃ nũc philadelphia dr. iterꝑtaẽ aũt rabba multi: q̃ multi veniẽt ab oriẽte ꝛ occidẽte: ꝛ recũbẽt cũ abraã/ isaac ꝛ iacob in regno celoꝝ.

lioꝝ ãmõ: perrexitq̃ ꝛ obsedit rabbã. Porro dauid manebat i hierl̃m/ q̃n ioab ꝑcussit rabba ꝛ destruxit eã. † Tulit autẽ dauid c

a ¶idoli: quod interꝑtaẽ rex eoꝝ.

b coronã melchõ de capite eiꝰ: ꝛ inuenit i ea auri põdo talẽtũ/ ꝛ ꝑciosissimas gẽmas: fe

¶ .i. spolia.

citq̃ sibi ide diadẽa. Manubias q̃ʒ vrbis d plimas tulit: ppl̃m aũt q̃ erat in ea eduxit: ꝛ fec sup eos tribulas ꝛ trahas ꝛ ferrata carpẽta trãsire: ita vt dissecarenẽ ꝛ cõtererenẽ. Sic fec dauid cũctl̃ vrbibꝰ filioꝝ ãmõ: ꝛ reuersus ẽ cũ oĩ pplo suo i hierl̃ʒ. † Post hec e

a ¶i Regũ: gob. i. lacꝰ vl̃ locusta. gaçer aũt ordĩatio: q̃ sic locuste herbã/ ita filij araphe delebãt filios israel.

c initũ ẽ bellũ i gaçer aduersus philisteos: in

a ¶qui apud iosephũ sabuch etheus dr.

q̃ ꝑcussit sobochai vsathithes/ saphai d ge

a ¶In Regũ de stirpe arapha: q̃ filij erant orphe nurus noemi de terra moab.

d nere raphaim: ꝛ hũiliauit eos. Aliud bellũ q̃ʒ gestũ ẽ adũsus philisteos: i q̃ ꝑcussit adeodatꝰ/ filiꝰ saltꝰ/ bethleemites frẽʒ goliath f gethei: cuiꝰ haste lignũ erat q̃si liciatoriũ texentiũ. Sed ꝛ aliud bellũ accidit i geth: i q̃ fuit hõ lõgissimꝰ habẽs digitos senos: id ẽ simul vigintiq̃ttuor: q̃ ꝛ ipse de raphai fuerat stirpe generatꝰ: hic blasphemauit isrl̃: ꝛ percussit eũ ionathã filiꝰ samaa fris dauid. Hi sũt filij raphaim i geth/ q̃ ceciderẽt i ma g nu dauid ꝛ ẽuoꝝ eiꝰ. Ca. XXI

C †Onsurrexit ãt sathan ꝯ isrl̃: ꝛ b icitauit dd vt nũeraret isrl̃. Dixitq̃ dd ad ioab ꝛ ad ꝑncipes ppli: Ite ꝛ nũerate isrl̃/ a bersabee vsq̃ dan: ꝛ afferte mihi nũeꝝ vt sciã. Rñditq̃ ioab: Augeat dñs populũ suũ cẽtuplũ q̃ʒ sunt. Nõne dñe mi rex oẽs serui tui sũt: Quare hoc q̃rit dñs meꝰ qd i pctm̃ reputeẽ israeli: ſʒ sermo regl̃ magl̃ ꝑualuit. Egressusq̃ ẽ ioab: ꝛ circũiuit vniuersuʒ israel: ꝛ reuersus est hierusalẽ. Deditq̃ dauid numerũ eorũ quos circũierat: ꝛ inuentus est omnis numerus israel mille milia ꝛ cẽtum milia virorũ educentium gladium. De iuda autẽ † q̃dringenta septuaginta mi

a ¶pro dignitate sacerdotij. b ¶q̃ nuper

lia pugnatorũ. Nam lẽui ꝛ bẽniamin non i vsq̃ ad internitionẽ pene corruerant.

numerauit: eo q̃ inuitus exequeretur regis

F Actũ ẽ aũt. Ca.XX Hic cõsequẽter debellatis adiutoribus filioꝝ ammon/ poniẽ punitio ipsoꝝ. ꝛ secundo subiungiẽ narratio trium belloꝝ dauid famosorũ/ ibi: Post hec initũ est bellũ. Sentẽtia autẽ ꝑme ꝑtis patet ex dictis ij. Reg. xij. ca. in fine/ his exceptꝭ: b ¶Porro da. ma. in hierusalẽ. In hac remãsione cõmisit dauid peccatũ cum bethsabee vxore vrie: qd hic omittiẽ: q̃ diffuse scribiẽ. ij. li. Re. xj. ca. ꝛ. xij. c ¶Tulit aũt dauid co. melchon. nomẽ ẽ idoli filioꝝ ãmõ vt dictũ fuit ij. Regũ. xij. d ¶Manubias q̃ʒ. i. spolia. q̃ sic noianẽ: eo q̃ manibus rapiunẽ. e ¶Post hec. Hic succincte poniẽ narratio triũ bellorũ. ꝛ pʒ snĩa ex dictis. ij. lib. Reg. xxj. ca. in fine. vbi addiẽ vnũ bellũ in q̃ iesbidenob nisus fuit occidere dauid lassatũ ex labore bellãdi. sed hic omittiẽ ꝓpter reuerẽtiã dauid: vt dicũt hebrei. Hic tm̃ ponuuẽ duo dubia. Primũ est cũ dr: Post hec. q̃si illa tria bella fuissent post ꝑdicta. qd nõ ẽ veꝝ: saltẽ de bello in q̃ dauid ꝑcussit goliath: q̃ hic poniẽ in scdo loco: ꝛ tm̃ fuit ꝑmũ bellũ dauid ꝑm cõeʒ opinionẽ. Scdʒ põiẽ cũ dr: f ¶Fratrẽ goliath. Qd exponiẽ dupliciter. Uno mõ q̃ iste sit idẽ cũ goliath quẽ interfecit dauid: sicut fuit expositũ. ij. Reg. xj. ꝛ ꝑm h hec est lr̃a: Fratrẽ goliath getheũ. et ẽ sensus q̃ dauid ꝑcussit goliath getheũ fratrẽ istoꝝ alioꝝ gigãtũ duoruʒ q̃ hic noianẽ. Alio mõ q̃ iste qui diciẽ hic ꝑcussus/ fuit aliꝰ a goliath fratre eius. ꝛ ꝑm hoc hec est littera: Fratrẽ goliath gethei. Et ẽ sensus: q̃ dauid ꝑcussit fratrẽ goliath q̃ erat sibi silis in fortitudine ꝛ magnitudine. Et ꝑm istã expositionẽ oportet ꝯñter dicere/ q̃ istud bellũ omittiẽ. ij. Re. xxj. tm̃ ꝑma expositio cõior ẽ. g ¶Hi sũt filij raphaim. i. gigãtiũ/ vl̃ d genere giganteo.

C Diuisio — †2.Re.11.a — †2.Reg.12.g — †2.Re.21.d — D

Moraliter. a ¶Factũ ẽ aũt post anni. Huiꝰ historie expositio mystica. ij. Reg. xxj. ca. req̃raẽ.

Moraliter — †2 Re.24.a

C Onsurre/ Ca. XXI xit autem sathan ꝛc. Hic cõsequenter describiẽ ꝑcussio ppli ꝓpter ipius dauid elationẽ. ꝛ pʒ diuisio et sentẽtia huiꝰ ca. ex dictis. ij. Reg. vl. ca. exceptꝭ q̃ sequũẽ: i ¶Nã leui ꝛ ben. nõ nume. eo q̃ in. exe. re. imperiũ. ꝛ iõ istas duas tribꝰ dimisit: q̃ habebat excusationẽ in ꝓmptu si de hoc regi accusareẽ. De tribu leui: q̃ statim poterat dicere q̃ nõ erat numerãda sic alie: q̃ alie tribꝰ numeranẽ a viginti ãnis ꝛ supra: vt habeẽ Nu. j. tribus aũt leui ab vno mẽse ꝛ supra: vt habeẽ Nu. iij. Silr̃ d tribu beniamin poterat dicere q̃ ꝓpẽ vxorẽ leuite fuit fere deleta: vt hr̃ Judi/ cũ. xx.

al's † trecenta

Moraliẽ. b ¶Cõsurrexit autẽ sa. ꝛc. Expositionẽ mysticã huius historie req̃re. ij. Re. xxiiij. ca.

Moraliter

E iij

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

E G a ¶ Et pcussit israel. Morte dicit que p̄mu3 cā peccati venit. hec i populo grassata est: q2 sepe p malo gregis delinq̄t vita pastoris. Tumore elatus dauid/ populum numerando peccauit: et ppl's penam suscepit: q2 s̄m merita plebiū dispo nunt corda rectorū. Iustus n̄o iudex ex ipsorū/ animaduersiōe corripuit peccātis vitiū/ ex quorū causa peccauit. Sed q2 volūtate sua supbiēs a culpa alienus nō fuit: vindictā culpe suscepit. Ira enī que corpalit populū pcutit: rectorē cordis dolore prostrauit. b ¶ Peccaui nimis.

2.Re.24.b In Regū ita: Peccaui valde in hoc facto: Sed p̄cor dñe vt trāsferas iniquitatē serui tui: q2 stulte egi. In quo notandū est: q2 dauid numerādo populū offendit: q2 legē p̄cepta non obseruauit. In libro enī Numerorū

Nu.1.a p̄cipit dñs moysi: Tollite sūmā filiorū israel p cognationes suas: quicq̄d sexus est masculini a xx. anno 7 sup̄ 7c. Quia n̄o dauid generalit oēs iussit numerari: incurrit indignationem dei. In Exo. quoq3 ait dñs moy

Exo.30.b si: Qñ tuleris summā fi F liorū israel iuxta numerū: dabunt singuli p̄ciū domino p aiabus suis 7c. hoc oblit9 facere dauid deū offendit. c ¶ Et dixit da. Si famem eligeret/ cōtra alios facere videret: q2 habens multa frumēta inopiā cū aliis nō pateret. Si vinci ab hostibus per tres menses eligeret: habēs ipse circa se viros fortissimos nihil metueret cū exercitus neci subiaceret. Cōmunem ergo sibi 7 aliis passionē elegit: in qua timor oīmibus esset equalis. d ¶ Septuaginta milia vi. Capita tm̄ plebis 7 seniores numerati sunt. Ceterū de oīni populo tot milia interfecta hebrei affirmāt/ q̄t milibus numerus i Paral. scriptus: numerū q̄ in Regū est excedit. Aiunt enī: q in Para. 7 q̄ remanserant/ 7 qui interfecti sunt/ numerati sūt: in Regu3 n̄o tm̄modo viui. e ¶ Extrueretq3 altare. Bene dauid cū dominū placare vellet altare iubetur i area areuna vel horne cōstruere: quia nō placat de9 ab hoie

a imperiū. Displicuit aūt deo qd iussū erat: 7 pcussit israel.

b Dixitq3 dauid ad deū: Peccaui nimis vt h facerē. Obsecro aufer iniq̄tatē s̄ui tui: q2 insipiēt egi. Et locut9 ē dñs ad gad videntē dauid/ dicēs: Vade 7 loq̄re ad dd: 7 dic ei: Hec dicit dñs: Triū tibi optionē do: vnū qd volueris elige et faciam tibi. Cūq3 venisset gad ad dauid: dixit ei: Hec dic dñs: Elige qd volueri: Aut tribus annis pestilētia3: Aut trib9 mēsibus te fugere hostes tuos: 7 gladiū eorū nō posse euadere: Aut tribus dieb9 gladiū dñi 7 mortem versari in terra: 7 angelū dñi interficere in vniuersis fi

c nib9 israel. Nūc igit vide q̄d respondeā ei q̄ misit me. Et dixit dauid ad gad: Ex oñi pte me angustie p̄mūt. Sed meli9 ē mihi/ vt incidā i man9 dñi (q2 multe sunt miserationes ei9) q̄3 i man9 hoi3. †Misit ergo dñs pestilētiā i israel:

d 7 ceciderūt de israel septuagita milia virorū. Misit q̄3 an
a ¶ diuersis 7 occultis infirmitatibus.
gelū i hierl'm vt percūteret eā. Cūq3 pcuteret/ vidit dñs 7 a
a ¶ sadoch vt aliūt sacerdote p populo orante.
misert9 ē sup magnitudinē mali: 7 iperauit āgelo q̄ pcutiebat: Sufficit iā: cesset man9 tua. Porro angel9 dñi stabat
a ¶ areuna hiebusei. areuna ei area intptat: 7 horna latie resonāt lumē nob.
iuxta areā hornā hiebusei. Leuāsq3 dauid oc'los suos/ vidit āgelū dñi stātē int celū 7 terrā/ 7 euagiatū gladiū i manu ei9 7 versū cōtra hierl'm: 7 ceciderūt tā ipse q̄3 maiores natu vestiti ciliciis pni i terrā. Dixitq3 dauid ad deū: Nōne ego sū q̄ iussi vt numeraret ppl's: Ego q̄ peccaui: ego q̄ malū feci. Iste grex q̄d cōmeruit: Dñe de9 me9 obsecro vertat man9 tua in me 7 in domū p̄ris mei: popul9 aūt tu9 nō percutiat. Angelus aūt dñi p̄cepit gad/ vt diceret da
a ¶ hec est hierusalem.

e uid: vt ascēderet extrueretq3 altare dño deo i area hornā hiebusei. Ascēdit ergo dauid iuxta s̄monē gad quem locut9 fuerat ei †ex noie dñi. Porro hornā cū aspexisset 7 vi b disset angelū: quattuorq3 filij eius cū eo: absconderūt se: Nā eo tēpore terebat i area triticū. Igit cū veniret dauid ad hornā: cōspexit eū hornā: 7 pcessit ei obuiā de area: et adorauit illū pron9 in terrā. Dixitq3 ei dauid: Da mihi locū aree tue/ vt edificē in ea altare dño: ita vt quantum valet argēti accipias: 7 cesset plaga a populo. Dixit aūt hornā ad dauid: Tolle/ et faciet dñs meus rex quodcūq3 ei placet. Sed 7 boues do in holocaustū/ 7 tribulas i ligna/ c 7 triticū in sacrificiū: omnia libēs p̄beo. Dixitq3 ei rex dauid: Nequaq3 ita fiet: sed argentū dabo tibi quantum valet. Neq3 enī tibi auferre debeo: 7 sic offerre dño holocau

f sta gratuita. Dedit ergo dauid hornā p loco siclos auri iustissimi ponderis sexcentos: 7 edificauit ibi altare dño: obtulitq3 holocausta 7 pacifica: 7 inuocauit dñm: 7 exau d
a ¶ Sub moyse/ dauid/ salomone 7 helia sup altare descēdit ignis de celo: sub manue autē angelus de petra flāmā eduxit.
diuit eū i ignē de celo super altare holocausti. Precepitq3 dñs āgelo: 7 cōuertit gladiū suū i vaginā. Protinus ergo dauid videns q exaudisset eū domin9 i area hornā hiebusei: immolauit ibi victimas. Tabernaculu3 autem dñi quod fecerat moyses i deserto/ 7 altare holocaustorū
a ¶ sicut preceptū est in lege.
sed spaciū illuc eundi nō habuit: vel forsitan i mentē ei non occurrit.
ea tempestate erat i excelso gabaon: 7 non preualuit da e uid ire ad altare/ vt ibi obsecraret deū. Nimio enī fuerat
a ¶ plagā mortis illatā ministerio angeli: sicut in egypto factū est.
timore perterritus/ videns gladium angeli domini.

ab hoie/ nisi in arca cordis p lumen recte fidei 7 vere dilectionis cōstituat illi altare humilitatis: in quo offerat sacrificium laudis. f ¶ De 2.Re.24 dit g dd 7c. In Regum ita. Emit g dauid areā 7 boues argenti siclis quinquaginta. Vn autumāt hebrei boues argenti siclis q̄nquaginta: aream vero sexcentis aureis esse empta3. Aliij autem estimāt aream emptam quinquaginta siclis/ exp̄mere locum altarē vbi holocausta obtulit. aream vero †1.q.4 emptam sexcētis siclis his ita 2.Re.24.c esse locū totius templi: qd postea salomon edificauit 7 atria eius.

Ni. de lyra

✱ cum. xx. et ideo postea fuit parue reputationis comparatiue ad alias: 7 propter hoc poterat se excusare ioab ab eius numeratiōe. quia parum creuisset numerus. a ¶ Cunq3 percuteretur. Id est cum angelus se disponeret ad percutiendū populum in hierusalem. b ¶ Porro hornan cum respexisset et vidisset angelū: quattuorq3 filij eius cum eo: absconderūt se. Nec mirum. quia etiam dauid als tm̄ improbe pre timore. qui erat fidelis 7 deuotus/ in visione angeli supra modū pterrit9 fuit. c ¶ Et tri. Instrumēta sūt lignea/ dicta a terendo teris: eo q fruges cū ipsis terunt. d ¶ Et exaudiuit eū in igne de celo. sc3 dato. 7 hoc fuit signum manifestu3 acceptationis diuine: sicut in oblatione abel: Gen. iiij. 7 helie. iij. Regū/ ca. xviij. e ¶ Et nō preualuit dauid ire ad altare vt ibi obsecra. deū. Nō est intelligēdū q ppter hoc dauid altare cōstruxerit in area hornā hiebusei et ibi obtulerit: q2 tenebatur ad hoc de mandato dei sibi facto p gad prophetā: vt habet i l'ra: s3 postq̄3 fecerat istd sacrificiū libēter iuiss3 ad offerendū iterū i gabaon: vbi erat altare holocaustorū. sed non potuit: eo q ex visione angeli fuit nimis territ9: 7 p consequēs infrigidat9 7 debilitat9: ita q ptūc nō poterat ire.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
B48/D Vol. 2

Ca. XXII

Dixitq; dd. seqr̄ a ¶ Ut congre. oēs pse. De eccl'ia christus artifices domus suę elegit: q̄ in cōditos mores hoim dolarēt ⁊ polirēt vt in ędificatione spirituali per diuersas iuncturas fidei ⁊ charitat' sibi conuenirent. Uñ: Osee. 6. b Propter hoc dolaui in prophetis ⁊ occidi eos in verbis oris mei.

b ¶ Ferruz. Fidei firmitatem sacris dogmatibus ordinauit: vt itrātes in ecclesiam timor' aculeis configerent: et sic per dilectionis et societatis fidez mutuo necterent. Uñ: Ps. 118. p. Confige tiore tuo carnes meas. Psal. 121. a. Et alibi: Hierl'm q̄ ędificat vt ciui. cui' pticipatio ei' sic ⁊c.

c ¶ Eris. Lectiões sonoras ⁊ cātica spiritualia quę sancti patres ad instructionem ecclesię christo vero pacifico prępararūt.

d ¶ Ligna q̄z cedrina. Uiros virtutibus claros quos ad exemplū instruxerunt vl' scripturis suis inseruerūt.

e ¶ Sidoniȷ́ et tyriȷ́. Quia per prędicatores qui de gentibus electi sūt tales viri ad noticiā ecclesię peruenerunt.

f ¶ Paruulus est et delicatus. Tempore veteris testamēti obscura fuit noticia incarnationis christi: paruus q̄q; numerus fidelium q̄ sunt membra christi.

g ¶ Pręparauit impensas. Moyses ipēsas dom' dñi p̄parauit dicens: O isrl' quid dñs deus tuus petit a te: nisi vt timeas dñm deum tuū et ambules in viȷ́s eius ⁊c. ⁊ aliȷ́s similib'. Deut. 10. c.

h ¶ Multū sangui. Significat iudęos ꝓpt carnalē legis obseruantiā et sanguinolēta opa nō posse spūale edificiū domino prępararare. Ut q: pollutas manus habebant sanguine christi ⁊ ꝓpharū. Uñ: Hierl'm Mat. 23. d q̄ occidis ꝓphas: et lapides eos q̄ ad te missi sunt ⁊c.

i ¶ Auri. Patres veteris testamenti in scripturis suis sensus profunditatez et eloquiȷ́ venustatem īserebant.

k ¶ Talentorum. Talentum cęteris pręcellit ponderib' et rei magnitudinē ⁊ pfectionem significat.

Artifi.

Dixit dauid: Ca. XXII a Hęc est domus dei: et hoc b altāre i holocaustū isrl'. Et c a p̄cępit vt congregarentur oēs proselyti de terra israel et constituit ex eis lathomos ad cędēdos lapides et poliēdos: b vt ędificaretur domus† dei. Ferrum q̄z d plurimū ad clauos ianuarū et ad commissuras atq; iucturas pręparauit dauid: ⁊ ęris pōdus innumerabile. Ligna f c quoq; cedrina nō poterāt estimari: q̄ sydoniȷ́ et tyra deportauerant ad dauid. Et dixit dauid: Salomō fili' me' / puer g f paruul' ē ⁊ delicat'. Dom' aūt quā ędi h ficare volo dño / tal' eē debet vt in cūctis regiōib' noiet̄. Prępabo ḡ ei necessaria. g Et ob hāc cām an̄ mortē suā oēs p̄pa i rauit ipēsas. Uocauitq; salomonē filiū k suū: ⁊ p̄cępit ei vt ędificaret domū dño deo isrl'. Dixitq; dd ad salomonē: † Fili mi / volūtat' meę fuit vt ędificarē domū noi dñi dei mei: sz fact' est ad me sermo l h dñi dicēs: † Multū sāguinē effudisti / ⁊ plurimū bella bellasti: non poter' ędificare m domū noi meo tāto effusio sāguie corā me. Filius q̄ nascet̄ tibi / erit vir quietissi n mus. Faciā eñ eū reqescere ab oib' inimicis suis p circūitū: ⁊ ob hāc cām păcific' vocabit̄: ⁊ pācē ⁊ ociū dabo i isrl' cūctis dieb' ei'. Ipē ędificabit domū nomini meo: ⁊ ipsē erit mihi in filiū: et ego ero illi in prēz: firmaboq; soliū regni ei' sup isrl' i ęternū. Nūc ḡ fili mi sit dñs tecū / ⁊ psperare et ędifica domū dño deo tuo / sic locutus ē de te. Det q̄z tibi dñs prudētiā ⁊ sēsū / vt regē possis isrl': ⁊ custodire legez dñi dei tui. Tūc ei pficere o poteris / si custodieris mandata et iudicia quę pręcępit dñs moysi vt doceret israel. Cōfortare / ⁊ viriliter age: ne timeas: neq; paueas. Ecce ego in pāupertaticula mea p̄paraui ipensas dom' dñi. p i Auri talenta centūm milia: et argenti k mille milia talentorum. Eris vēro ⁊ ferri non est pondus: vincitur eñ numerus magnitūdie. Ligna et lapidēs pręparaui.

(a ¶ hūc putauit esse locum in quo abraam pro filio arietē imolauit.)
(¶ christus. ¶ de semine tuo.)
(a ¶ Orieť in dieb' ei' iusticia ⁊ abūdātia pacis.)
(a ¶ ipē eñ est pax nr̄a.)
(¶ ecclesiā.)
(a ¶ Ipē iuocabit me: pater meus tu. ⁊: Ego primogenitum ponam illum.)
(a ¶ pauptatē legal' littere significat. Lex eñ habēs vmbrā futurorū nihil ad pfectū adduxit.)
(a ¶ in perfectis numeris pfectio designatur.)
(a ¶ quia diuinorum testimoniorū firmitas inestimalis est. Uñ: Celum ⁊ terra transibunt: verba aūt mea non transibunt.)
(a ¶ mente elatos. b ¶ duricia lapideos.)

Dixitq; dauid. Postq̄ Ca. XXII descripta est deuotio dauid in voluntate ędificandi templū si dñs pmisisset: h̄ ɔñr ponit̄ ei' deuotio i p̄paratione materię vt salomō facili' tēplū ędificaret. ⁊ pmo ponit̄ materię ⁊ oparioꝝ p̄patio. scdo iniūgit̄ salomoni ędificatio / ibi: Uocauitq; salomonē. Circa pmū dr: a ¶ Dixitq; d. hęc ē. istud refert̄ ad illud qd dictū ē ca. p̄ce. q dñs exaudiuit dauid i igne de cęlo. p h̄ eñ vidit dd q dñs eligebat locū illū vt ibi ędificaret̄ tēplū ⁊ altare: sic ⁊ postea factū est p salomonē. ideo dicit: b ¶ hęc ē d. di. i. h̄ ędificabit̄. vñ stati subdit̄ d opariȷ́s / cū dr: c ¶ Et p. vt. cō. o. p. isti erāt ɔuersi ad iudaismū de aliȷ́s gētib'. istis aūt iposita sūt ista opa q̄ erant grauia ⁊ vilia: sic ⁊ Josue iposuit gabaonitas de portatiōe lignorū et aq̄rū ad locū diuini cult': vt h̄r Josue. ix. Dicūt aūt expositores nostri cōiter / q h̄ factū fuit diuina dispositiōe: ad designādū q eccl'ia eēt ędificāda p gētiles ad fidē christi ɔuersos: iudęis p maiori pte reprobat'. ɔñr sbdit̄ de p̄paratione materię / cū dr: d ¶ Ferrū q̄z pl. ad cla. ad cōiungendum fortiter asseres ⁊ ligna. e ¶ Et ad cōmis. i. incastraturas clauis ferreis fortificandas. f ¶ Et eris pō. innu. Ad faciēdum mare ęneū ⁊ alia vasa: q̄ꝝ multa fuerunt ęnea: vt dictū fuit. iiȷ́. Reg'. Dicit̄ aūt innumerabile nō simpl'r: q: erat finitū. sz ad designanduz magnā multitudinem. ⁊ est hyperbolica locutio. g ¶ Et dixit da. ⁊c. puer. ex h̄ dicunt aliq̄ q salomō erat tm̄ duodeci annorū qñ cępit regnare. sz hoc fuit iprobatū satis diffuse. iiȷ́. Reg. xi. h ¶ Dom' aūt ⁊c. vt in cūct' regiōib' nominet̄. ꝓpt̄ ei' eminētiā: sicut ⁊ dñs in infinitū excellit oēm creaturā. ꝓpt̄ qd ⁊ salomō fecit ei' altitudinē. cxx. cubitoꝝ: sicut diffuse fuit dictum iiȷ́. Re. ⁊ habet̄. ij. ii. li. ca. iiȷ́. i ¶ Et ob hanc cām ⁊c. o. p̄. i. i. aliq̄s de oibus: q: salomō multas addidit. sicut dicit̄: omne animal fuit i arca noe: quia de singulis speciebus fuerūt aliq̄ idiuidua: vt habet̄ Geñ. vi. k ¶ Uocauitq; salo. Hic ɔñr iniungit̄ salomoni ędificatio dom' dei. ⁊ patet littera vsq; ibi: l ¶ Sz factus est ad me ser. dñi di. Multū sangui. effu. istd fuit dictum sibi per nathan: qui denūciauit sibi domū ędificandā non per ipsū / sed eius filium. n ¶ Nō poteris edi. do. no. meo: tanto effusio sā. co. me. Dicūt hebręi q hoc intelligitur pncipaliter de sanguine vrię ⁊ alioruz cū eo occisoꝝ ad mādatū dd neq̄ssimū: vt h̄r. ij. Reg. xi. et de sanguine sacerdotū effuso occasiōe dauid: vt h̄r. i. Reg. xxii. ⁊ de sanguine etiā m'toꝝ iustoꝝ ⁊ innocētū q̄ fuerūt int̄ alios gētiles malos / q̄s dd pluries debellauit: et iō ex h̄ ineptus fuit ad ędificandū dñi. n ¶ Fili' qui nascet̄ tibi. Istud fuit expositū. ij. Reg. vii. Sequitur postea: o ¶ Tūc eñ proficere poteris si custodieris man. ⁊c. Ex hoc eñ q aliquis ponit diligentiā ad obediendum deo efficitur dignus de congruo vt deus dirigat eum in agendis. p ¶ Ecce ego in paup taticula mea p̄paraui impensas domus. quia omnis creatura ad deū coparata indigens est et pauper. Hoc tamē exponūt hebręi ad litterā de dauid qui fuit pauper respectu salomonis: Tuz quia venit pauper ad regnum: Tum quia oportuit eum multa expendere in bellis frequentibus.

✠ Habes quoq;

Moraliter. a ¶ Dixitq; dauid: hęc est dom' dei. In h̄ ca. agit̄ de p̄paratiōe quā fecit dauid ad domus dei ędificationem. quę significat allegorice militātis eccl'ię cōstructionē. Cētū aūt ad materiā hui' pręparationis sex ponuntur: scz aurū: argentū ęs: ferrum: ligna cedrina: ⁊ lapides. et p ista significant̄ fideles in diuersis statib' ex q̄b' eccl'ia militās est cōstructa. Per aurū ei significat̄ eccl'ię rectores: q̄ sic au

E iiii ✠ rum alis

Marginalia: Osee. 6. b; Ps. 118. p.; Psal. 121. a.; Deut. 10. c.; Mat. 23. d; Diuisio; al's† dñi; †2. Re. 7. a; ḡ. 17. a; ī. 28. a; †1. q. 7. c. 2; De cō. di. 1. c. 1; Moraliter

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

E a ¶ Artifices latho. ⁊ ce. Predicatores q̄ lathomi cemēta rij ⁊ artifices lignoꝝ ⁊ multꝭ alijs modis dicūtur: q2 iuxta q̄li tatē auditoꝝ formāt doctrīa ꝑdicatoꝝ. Alij eñ sapiētes: alij insipiētes: alij supbi: alij hūiles docēdi sūt. b ¶ Precepit ꝙ3 da. cun. p. vt ad. sa. Significat legē ⁊ ꝓphas firma au ctoritate docere: vbi q̄ scītitate ⁊ virtute in ecclia ꝑncipant/ adiuuēt verum salo monē in edificio eiꝰ: docēdo. s. ⁊ operā/ do: vñ: Adorate dñm in atrio sctō eiꝰ. c ¶ Sāctuariū. Aīa iusti sedes est sa/ pientię. ī hac domo requiescit arca. i. fi/ des incarnationis christi. Ca. XXIIII

Ps. 28. a · Sap. 7.

Egitur dauid senex. Post cō pletionē veteris testamēti suc/ cessit icarnatio saluatorꝭ. cuiꝰ re gni nō erit finis. vñ: Ubi venit plenitudo tpis: misit deus filiuz suum. e ¶ Nūeratiq3 sūt le. Qui misterio dñi fūgunt fidē sctē trinitatꝭ ⁊ mādato/ rū īpletionē ꝩuare debēt. Vñ īuenta sūt trigintaocto milia viroruz. Quisq3 eñ sana fide ⁊ recto ope vsq3 ad finem deo seruit ⁊ ad resurrectiōis grām ⁊ btitu/ dinē ęternā q̄ in octonario signant ꝑue niet. f ¶ Uigintiquattuor milia. Quia veri ministri lucꝭ debent instare: ⁊ a via iusticię nō declinare. Nā vigin/ tiq̄ttuor horis totꝰ ꝑ circulū orbis illu/ strat: ⁊ tenebrarum vmbra pellit. Vñ septuagintaduo discipuli ad ꝑdicandū missi: q2 fides sctē trinitatꝭ cū opibꝰ lu/ cis ad iusticiam sufficit. ter eñ viceni et quat terni septuaginta duo fiunt. Quo numero linguarū diuersitas ⁊ libroruz vtriusq3 tes. series cōphēdit. g ¶ Pre positorū aūt. ⁊ iu. Quia nemo huius ordis dignitatē appetere deb3: nisi q̄ ꝑ/ fectioni ⁊ doctrinę suadet. Senario eñ numero mūdus factꝰ est: ⁊ hō sexto die creatꝰ q̄ ⁊ redēptꝰ est. h ¶ Et distri/ buit eos dd. Quia lex et ꝓphetę his q̄ assūpti sūt ꝑ gratiā ⁊ additi nūero fi/ deliū/ sanctę trinitatis fide3 ⁊ virtutum executionē insinuāt. Leui eñ interpt̄at additꝰ vl' assumptꝰ. Gerson aduena ibi vel eiectio eorū. Caath molares dētes vel patientes. Merari amaricans vel amaritudo. Qui eñ ꝑ grāz assumptꝰ ē/ ⁊ additus fidelibꝰ/ eijcere debet omnez vitiorū imūdiciā: vt fiat ꝓpheta aduena ⁊ peregrinꝰ. deinde moralitatꝭ discre/ tionez habeat: ⁊ q̄driga virtutū vitam suā ad cęlestia ꝓuehat: q̄ sunt prudētia/ iusticia/ fortitudo/ tēperantia: ⁊ patient toleret oīa amarꝰ ⁊ iratꝰ peccatis suis. Dixit eñ

Gal. 4. a

F

paraui ad vniuersa ipēdia. Ha a bes ꝙ3 plurimos artifices: latho mos ⁊ cemētarios/ artificesq3 li/ gnoꝝ: ⁊ oi3 artū ad faciēdū opꝰ b prudētissimos: i auro et argēto i ęre ⁊ ferro cuiꝰ nō ēnūerꝰ. Sur/ ge igitur ⁊ fac: et erit dñs tecum. b Precepit ꝙ3 dd cūctꝭ ꝑncipibꝰ c isrl' vt adiuuarēt salomonē filiū suū. Cernitꝭ inquiēs ꝙ dñs deꝰ vester vobiscū sit: ⁊ dederit vob requiē per circūitū: et tradiderit oēs inimicos v̄ros i manꝰ v̄ras: ⁊ subiecta sit terra corā dño ⁊ co rā pplo eiꝰ. Prębete igit corda v̄ra ⁊ aīas v̄ras: vt g̃ratis dñm deū v̄rm. Et ꝯsurgite ⁊ ędificate

a ¶ Tēplū dñi sanctū ē qd estis vos.

c sāctuariuz dño dd: vt itroducat arca fęderꝭ dñi/ ⁊ vasa dño cōse crata i domū q̄ ędificat noī dñi.

d Igit da/ Ca. XXIII d uid senex ⁊ plenus di erū regem ꝯstituit salo monē filiū suum sup

a ¶ singuli ordines diuersoꝝ officioꝝ ad christi cōgregantur officium.

isrl'. Et cōgrēgauit oēs ꝑncipes e israel ⁊ sacerdotes atq3 leuitas. e Nūeratiq3 st leuitę a vigiti ānis f ⁊ supra: ⁊ iuēta sūt trigitacto mi g lia viroꝝ. Ex his electi sūt ⁊ di/ h f stributi i misteriū domꝰ dñi/ vigi i g ti q̄ttuor milia. Prępositoꝝ āt ⁊ k iudicū sex milia. Porro q̄ttuor l

a ¶ qui eñ ianitorꝭ vl' psalte officiū digne vult agere/ euāgelicā doctrinā d3 custodire.

milia iānitores ⁊ totidē psaltes: m canētes dño i organis q̄ fecerat b ad canēdū. Et distribuit eos dd n ꝑ vices filioꝝ leui. Gersō vide/ licz ⁊ caath ⁊ merari. Et gersō le o edan ⁊ semei. Filij leedan prin/ p

son/ cū d2: o ¶ Et ger. supple filij fuert. p ¶ [illegible]

⁊ spūssanctus: quoꝝ opa sunt indiuisa. ⁊ gm̄ sapię eoꝝ non est numerꝰ/ ideo subdit: b ¶ Ad faciendū opus prudētissi mos in auro ⁊ argēto ⁊c. i. ad dandū ꝑfectionē debitā pla tis ⁊ doctoribꝰ ⁊ alijs statibꝰ ecclię ꝑdictis. Cetera vero sunt exposita mystice. ij. Regnum. vij. ca.

Ca. XXIII

Igit dd ⁊c. Postq3 descpta ē ipiꝰ dd deuotio circa tēpli ędifi catiōez: h ꝯñr ondit eiꝰ duotio circa diuini cultꝰ āpliationez et ordiationē. ⁊ pmo ordinant leuitę i dei misteriū. scdo ꝑncipes ⁊ ppl's i regꝭ ⁊ dei obsequiū. ca. xxvij. Circa pmū pmo po/ nitur sūma leuitaꝝ ⁊ officia eoꝝ i gñali. scdo magꝭ i speciali. ca. xxiiij. Pria i du/ as: q2 pmo ponūt officia leuitaꝝ i gene/ rali scdo assignat rō dicti/ ibi: Dixit eñ dd Pria adhuc i duas: q2 pmo in gene/ rali ponūt nūerꝰ et officia leuitaꝝ. scdo distictio familiaꝝ/ ibi: Et distribuit. Cir ca pmū d2: d ¶ Igit dd se. ⁊ ple. di. re. cō. sa. de q̄ ꝯstitutiōe hr̄. iij. Reg. j. e ¶ Et cōgregauit oēs ꝑn. isrl' ⁊ sa. atq3 le. vt ordiaret cultū diuinū. ⁊ istud fec dd vltio āno vitę suę: vt hr̄. j. xvj. c. i fine. Hebręi dicūt ꝙ h fec a ꝑncipio re/ gni sui. Dicēdum ꝙ a ꝑncipio regni sui fec h i pte. q2 adducta arca i ciuitatē dd statuit ibi fieri cultū dei iugit: vt dictū ē. s. xvj. s3 in fine vitę suę fecit perfectius. f ¶ Nūeratiq3 sūt le. a vi. ānis: q2 extūc poterāt aliq̄ officia facere i miste/ rio tēpli. g ¶ Et supra. Qd exponūt aliq̄ vsq3 ād q̄nq̄gesimū ānū ⁊ nō vltra. S3 h nō videt verū. q2 l3 in q̄nq̄gesimo āno cessarēt i tēplo mistrare q̄tū ad offi cia laboriosa: tñ tūc fiebāt custodes va/ soꝝ sacroꝝ ⁊ thesauroꝝ: vt hr̄ Nu. viij. h āt ordiat dd ñ solū d leuitꝭ i sacrificijs mistrātibꝰ: s3 etiā de sacristꝭ ⁊ thesauro rū custodibꝰ: vt hr̄. j. xxvj. h ¶ Ex his ele. sūt ⁊ distri. i miste. do. dñi. i. ad mistrādū sacerdotibꝰ i casibꝰ necessarijs: vt habetur ifra. xxix. in excoriatione ani malium ⁊ lotiōe hostiaꝝ/ ⁊ i multꝭ alijs officijs circa talia reqsitꝭ. i ¶ Uigin tiq̄ttuor mi. ꝓpt h apposita est adhuc maior sūma ꝓpt multitudinē ⁊ pondus ministerioꝝ. k ¶ Prępositorū ⁊c. ꝫm aliq̄s ꝑpositi h noiant custodes va/ soꝝ ⁊ thesauroꝝ: iudices aūt illi q̄ doce/ bāt ꝑplm. ꝫm alios v̄o ijdē sūt ꝑpositi ⁊ iudices. s. ppli doctores. vñ in veteri te stamēto doctores vocabāt ꝑceptores. ⁊ ꝫ3 illd dictū dicēdū eēt ꝯñr/ ꝙ cū iani toribꝰ itelligūt custodes vasoꝝ ⁊ thesau roꝝ/ eo ꝙ ꝩuabāt claues ostioꝝ illoꝝ lo coꝝ i q̄bꝰ talia reponebātur/ cū dicitur: k ¶ Porro q̄ttu. mi. ia. q̄ꝝ aliq̄ custo diebāt ostia exteriora: aliq̄ aūt ostia do moꝝ: i q̄bꝰ thesauri/ vestes sacrę ⁊ vasa erāt reposita. m ¶ Et toti. psal. i. cā/ tores: q̄ erāt q̄ttuor milia. n ¶ Et di/ stri. Hic ꝯñr ponit distictio familiaꝝ q2 in tribu leui erāt pl'es familię. et distin/ guūt ꝫ3 tres filios leui. s. gersō/ caath ⁊ merari. ⁊ icipit hęc distinctio a filijs ger [illegible] Iste lee/ [illegible] uidetur

D

Diuisio

Moralit. d ¶ Igit dd senex ⁊ ple. dierū [illegible] uid cō siderās ꝙ leuitę ñ habebāt vltra laborare i d[illegible]portādo taber/ naculū ⁊ eiꝰ vasa de loco ad locū: voluit ⁊ bñ eos alit occupa re circa diuinū obsequiū seruiēdo ꝑ vices suas in hierl'm: quę erat electa diuinitꝰ ad dei cultū: vt hr̄ in h ca. post eiꝰ mediuz. Et sic in h ca. distinguūtur officia leuitarū/ i generali tñ. Et p mo ponūt officia ministroꝝ domꝰ dñi cū d2: Ex his electi sunt ⁊ distributi sūt i ministeriū domꝰ dñi. Scdo ꝑpositoꝝ ⁊ iudi cū/ ibi: Prępositoꝝ āt. Tertio ianitoꝝ/ ibi: Porro ⁊c. Quar/ to cantoruz/ ibi: Et totidem psaltes. Quito sacerdotum/ ibi:

Moraliter

✱ Sacerdotes

Nico. de lyra

a ¶ habes ꝙ3 plu. arti. de con/ uersis ad iudaismū: vt ꝑdictū ē. cuz his tñ fecit salomō venire multos alios de tyro ⁊ sidone: vt hr̄. iij. Reguz et. j. ij. li bro. ij. c ¶ Precepit ꝙ3 dd cun. ꝑn. isrl' vt adiuuarēt sa. q2 opꝰ erat val/ de sumptuosum ⁊ ad bonum totiꝰ ppli ordinatū. Cętera patēt i lr̄a.

Moraliter ✱ rū alia ꝑcellit metalla sic debēt esse popularibꝰ meliores. Grego. Tantum trāscendere debet actionē ppli actio ꝑsulis q̄ntū distat a grege vita pastorꝭ. Per argētū aūt itelligūt sa/ crę scripturę doctores ⁊ ꝑdicatores: q̄ tanq3 argētū debēt eē vita mūdi ⁊ eloquētia sonori. Per ęs v̄o qd est solidū ⁊ sono rū itelligūt simplices clerici ⁊ religiosi: q̄ debēt eē in fide soli di ⁊ i diuinis laudibꝰ sonori. Per ferrū vero ꝑncipes ⁊ mili/ tes designant. nā ꝑ ferrū ab eis ecclia defensatur. Per ligna vero cedrina q̄ sūt alta/ significāt ꝯtēplatiui. Per lapides aūt q̄ sustētant alia significant actiui. Nā eoꝝ laboribꝰ alię ꝑtes ecclię sustentantur. a ¶ habes ꝙ3 plurimos artifices. Artifices vero ꝯstructionis ecclię sunt tres ꝑsonę: pr̄ ⁊ filius ⁊ spūssanctꝰ

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

a ¶ Dixit em̄ da. Duꝫ filij isrl' in deserto fuerūt ⁊ terraꝫ chanaan expugnauerūt/ p diuersa loca ferebāt tabernaculuꝫ: sed tēplo edificato nō fuit necessaria locorū mutatio. Sic q̄ꝫ cult⁹ veteris testamenti p varias figuras mutabilis fuit: euangeliū vero stabile ⁊ fixū. b ¶ Et erūt sub ma fili. vt minores discāt maiorib⁹ obedire: et maiores adiuti a minorib⁹ possint dignius officiū explere: sicut in ecclesia fit hodie. c ¶ Exedris ⁊ in lo. pu. Thalamis vel cubiculis in quib⁹ habitāt leuite ⁊ sacerdotes. Ipi q̄ꝫ veri tēpli ministri aditum debēt diligenter obseruare: dignos intromittere: indignos vero repellere. d ¶ Ad ferue. si. Spicas .s. primitiarū q̄ torrebant̄ ⁊ grana comedebant̄: q̄s vulgo graneas vocāt. in quibusdā codicibus habet̄: ad feruentē similaꝫ. In alijs ad feruētē/ tm̄: sed in hebreo habetur/ ad torrendū.

Nico. de lyra

❧ dā videt̄ esse idē cū illo q. s. vj. ca. vocat̄ lobeni: ita q̄ in domo gerson fuer̄t due familie/ lobenitica ⁊ semeitica: ⁊ q̄libet istarū hic diuidit̄ in plures. Prima in sex/ cū dr̄: Filij leedā ⁊c. ⁊ seq̄t̄. a ¶ Filij semei. Iste semei fuit fili⁹ leedā ⁊ fuit p̄ncipalior aliis filijs leedā: ppt̄ qd̄ ab eo denominant̄ tres familie. Qn̄r diuidit̄ secunda familia. s. semeitica in tres cuꝫ dicit̄: b ¶ Porro fi. se. Iste semei fuit frater leedā: ⁊ licꝫ habuerit q̄ttuor filios/ tamē habuit tm̄ tres fiamilias: q2 duo filij in vna familia fuerunt ordinati: q2 paucos filios habebant: vt dr̄ in lr̄a. c ¶ Filij caath. Hic q̄nter describunt̄ familie caath vsq̄ ad aaron et moysen: de quoꝝ familijs agitur q̄nr. ⁊ p̄mo q̄tū ad aaron/ cum dr̄: d ¶ Separatusq̄ est aaron ⁊c. Fuerūt ei deputati a deo ad sacerdotiū: ⁊ idō habuerūt nomen sp̄eale vltra alios caathitas. ⁊ vocati sūt aromite: vt dictū fuit. s. vj. Consequēter agit̄ de familijs descendentibus a moyse/ cum dicitur. e ¶ Moysi q̄ꝫ ho. di. ⁊ vocat̄ hō dei/ q2 de⁹ cū eo familiarit̄ loq̄bat̄: sic hō ad amicū suū: vt hr̄ Exo. xxxiij. f ¶ Filij merari. Hic q̄nr describunt̄ familie ipi⁹ merari. ⁊ patet littera vsq̄ ibi: g ¶ Accepe. e. filij cis fr. e. i. cognati germani: q2 cis ⁊ eleaçar fuerūt frēs. h ¶ Hi filij le. in co. Quedā epilogatio est respectu p̄cedentium. i ¶ Dixit em̄ dauid. Hic q̄nr reddit̄ rō cuiusdā dicti. q2 dictū ē circa principiū huius ca. q̄ dauid distinxit leuitas s̄m diuersa officia. s. sacerdotū/ doctoꝝ/ cātoꝝ/ ianitorū et sacristarum. ⁊ hui⁹ ratio hic assignat̄ a dauid: q2 ex quo arca habuit stabilē mansionē: ita q̄ non debebat vltra portari d̄ loco ad locū/ qd̄ fuit edificato tēplo: d̄ q̄ hic agit̄

cipes iehihel ⁊ çethā ⁊ iohel tres. Filij semei a salomith ⁊ oçihel ⁊ arā/ tres. Isti p̄ncipes familiarum leedā. Porro filij semei: leeth ⁊ çiça ⁊ iaus ⁊ baria. Isti filij semei q̄ttuor. Erat aūt leeth prior: çiça secūdus. Porro iaus et baria nō habuerūt plurimos filios: ⁊ idcirco in vna familia vnaq̄ꝫ domo computati sunt. Filij caath/ amrā ⁊ isaar/ hebrō ⁊ oçihel q̄ttuor. Filij amrā/ aarō ⁊ moyses. Separatusq̄ est aaron vt mīstraret in sanctosctōꝝ/ ipē et filij eius in sempit̄nū/ ⁊ adoleret incensum domino s̄m ritū suū: ac bn̄diceret nomini ei⁹ in sempiternū. Moysi quoq̄ hois dei/ filij annumerati sunt in tribu leui. Filij q̄q̄ moysi/ gerson ⁊ elieçer. Filij gerson/ subuhel prim⁹. Fuerūt aūt filij elieçer: roobia primus: et nō erāt elieçer filij alij. Porro filij roobia multiplicati sunt nimis. Filij isaar salomith primus. Filij hebron/ ieriau prim⁹: amarias secundus: iaçihel tertius: iechmaan quartus. Filij oçihel/ micha prim⁹: iesia secūdus. Filij merari/ mooli et musi. Filij mooli: eleaçar et cis. Mortuus est aūt eleaçar et nō habuit filios/ sꝫ filias: Acceperūtq̄ eas filij cis/ fratres earum. Filij musi/ mooli et eder et hierimuth tres. Hi filij leui in cognationib⁹ et familijs suis: principes p vices ⁊ numerū capitū singuloꝝ: q̄ faciebānt opa ministerij dom⁹ dn̄i/ a vigiti annis ⁊ supra. Dixit em̄ dauid: Requiē dedit dn̄s de⁹ israel pplo suo: et habitationē hierl'm vsq̄ i eternū. Nec erit officiū leuitaꝝ vt vltra portēt tabernaculū: et oia vasa ei⁹ ad mīstrandū. Iuxta p̄cepta q̄ꝫ dauid nouissima supputabit̄ numer⁹ filioꝝ leui a viginti annis ⁊ supra: ⁊ erūt sub manu filiorū aaron/ i cultu dom⁹ dn̄i/ in vestibulis ⁊ i exedris/ ⁊ i loco purificationis: ⁊ in sctūario ⁊ i vniuersis opib⁹ mīsterij tēpli dn̄i. Sacerdotes aūt sup panes p̄positiōis/ ⁊ ad siłe sacrificiū: ad lagana ⁊ açyma ⁊ sartaginez ⁊ ad feruentē similā: ⁊ ad torrendū: et sup om̄e pondus atq̄ mēsurā. Leuite vero vt stent māne ad cōfitendū ⁊ canēdū dn̄o. Siliterq̄ ad vesperā: tā i oblatione holocaustoꝝ dn̄i/ q̄ꝫ i sabbatis ⁊ calēdis ⁊ solēnitatib⁹ reliq̄s/ iuxta numerū et cerimonias vniuscuiusq̄ rei iugit̄ corā dn̄o et custodiant obs̄uationes tabernaculi federis: ⁊ rituꝫ sctūarij: et obs̄uationē filioꝝ aaron fratrū suorū: vt mīstrēt in domo dn̄i.

a ¶ christ⁹. b ¶ accedēs p semetip̄m ad deū: semp veniēs vt interpellat p̄ nobis. a ¶ quia solus sine peccato. ¶ christus. b ¶ quia penetrauit celos

a ¶ membra christi. b ¶ orationis. s. vn̄: Dirigat̄ oratio mea sicut incensum in conspectu tuo.

a ¶ q2 plures d̄ p̄ori pplo ad eccl'iasticū ptinēt sacerdotiū.

a ¶ qui in domo dn̄i ministrant/ decalogum in duob⁹ preceptis charitatis debēt seruare: ⁊ s̄m ea officiū gerere.

a ¶ vestibulū dictū eo q̄ vestiat fores templi vel cuiuslibet edificij.

a ¶ sacerdotes p̄dicta faciūt. b ¶ mane ⁊ vespe fiebat iuge sacrificiū. a ¶ sic mīstri eccl'ie debēt sp̄ ⁊ vbiq̄ deū laudare.

hic agit̄: leuite fuerunt expediti de multis et magnis onerib⁹: q̄ erant in deportatione tabernaculi ⁊ vasoꝝ ⁊ aliorū pertinētium ad cultuꝫ ministerij. ⁊ ideo diuinis laudibus ⁊ sacrificijs ⁊ similib⁹ debebant eē magis intenti. ⁊ hoc est quod dicitur: k ¶ Requiē dedit dn̄s de⁹ ⁊c. i. d̄ proximo dabit cōplete: quia per sp̄m sciebat templū cito cōplenduꝫ. ⁊ patet lr̄a paucis exceptis. l ¶ Et in exedris .i. cameris. m ¶ Et i loco purificationis. Id est i atrio vbi erant lauatoria ad purificationē sacerdotū ⁊ ablutionē sacrificioꝝ. n ¶ Sacerdotes aūt sup pa. p̄posi. de quibus dictū fuit Exod. xxv. o ¶ Et ad simile sacrificiū. i. farine triticee purgatissime: q̄ aliq̄n offerebat̄ in sacrificiuꝫ p sacerdotes. p ¶ Et ad lagana. pasta erat cocta i aqua. q ¶ Et azyma. Id est açymos panes. r ¶ Et sartaginē. i. ad panes ad sartagine frixos. s ¶ Et ad torrēdū. s. spicas nouas/ q̄ torrebantur: ⁊ grana per confricationeꝫ excutiebantur/ ex quibus sacrificium offerebat̄: ⁊ de istis omnibus dictū fuit plenius Leui. ij. t ¶ Super omne pondus atq̄ mensurā. quia de materia arida de qua fiebant sacrificia accipiebatur ad pōdus s̄m diuersitatē sacrificiorum ⁊ oblationū: ⁊ materia liquidorū accipiebatur ad mensuram: ⁊ omnia ista pertinebant ad officiuꝫ sacerdotū. Consequēter distinguuntur officia leuitaruꝫ/ cum dicit̄: v ¶ Leuite vero vt stēt mane ad cōfitendū ⁊c. Id ē quando offerebatur iuge sacrificium matutinū in ortu solis. x ¶ Similiterq̄ ad vesperam. quando offerebatur iuge sacrificium ante solis occasum. y ¶ Tam in oblationē holocaustorū. dicunt̄ aūt holocausta sacrificia totaliter incensa. z ¶ Q in sabba. que celebrantur in memoriam beneficij creationis. a ¶ Et calen. .i. neomenijs. a neos quod ē nouum: quia in nouilunijs fiebāt hec festa in memoriaꝫ beneficij gubernationis mundi. que quidem gubernatio consistit i motione stellarū ⁊ operatione sua. mutatio aūt in istis inferiorib⁹ elementarib⁹ multū sequit̄ motum lune: propter qd̄ in nouilunijs fiebant ista festa. b ¶ Et so. re. s. pasche/ pentecostes/ tubaꝝ/ expiatiōis/ tabnacl'oꝝ: de q̄b⁹ dictū fuit pleni⁹ Leui. xxiij. c ¶ Ut mi. ip̄is sacerdotib⁹ d̄ stirpe aaron descēdētib⁹.

Moraliter

✳ n ¶ Sacerdotes auteꝫ ⁊c. versus finē huius capituli. Et qm̄ sicut dicit apl's. j. Coꝝ. x. c. Oia i figura q̄tingebāt illis: idō p officia dicta figurata fuer̄t officia ministrorū eccl'ie christi Igit̄ p sacerdotes q̄ sic̄ dictuꝫ ✳ est/ erant

E * est/erant sup panes propositiõis: significati fuerunt sacerdo/tes noue legis: ad quoꝝ officium spectat ꝯsecrare panẽ ĩ christi corp⁹ in sacramẽto altaris. Per ministros vero dom⁹ domini figurati fuerũt illi ad quoꝝ officiũ spectat mĩstrare sacerdotibus in celebratione dicti sacramẽti/scȝ diaconi: quib⁹ cõmittitur dispensatio sanguinis cõsecrati. ⁊ subdiaconi: quorũ officiũ est in vasis sacris dicti sacramẽti materiã ꝑparare. Similiṫ acholyti: q̄ dictã materiã ꝑparãt/nõ tñ vasis sacris: ꝓpter qꝺ dũ ordinanṫ tradunṫ eis vrceoli vel ãpulle. Per iudices ⁊ pꝛepositos q̄ fuerũt eędẽ ꝑsonę/sicut dixi pleni⁹ in expositione litterali: figurati fuerunt exorcistę: q̄ruȝ officium est expellere dęmones de energumis. sic ad iudices ꝑtinebat malos expellere seu reprimere: q̄ sunt mẽbra demonis. Per ianitores aũt q̄ gentiles aut iudęos imundos arcebãt ab igressu tẽpli/ figurati fuerũt ostiarij: ad quoꝝ spectat officiũ infideles ⁊ etiam fideles excommunicatos tñ ab ingressu ecclię coercere. Percantores vero figurati fuerũt lectores. Et sic pꝫ qualiter officia ministroꝝ veteris testamẽti figurabãt officia ministroꝝ noui.

Moraliter — Officia ecclesiastica et eoꝝ figura

Glo. ordi.

G Porro filijs aarõ ⁊c. Ca. XXIIII a ¶ Sacerdotioq; fun. est. ele. Põt ꝑ eleaçar filiũ aaron seniorẽ: ⁊ summũ sacerdotẽ ecclesiasticũ sacerdotiũ ⁊ spũale sacrificiũ accipi. Prius eñ legiṫ ꝑ melchisedech panẽ ⁊ vinuȝ oblatũ esse in sacrificiũ corporis ⁊ sanguinis christi. s. sacramentũ/q̄ȝ ꝑ aaron pecudũ victimas. Per ithamar ꝟo (q̄ interpꝛtaṫ amar⁹) q̄ ꝑ dd culmẽ leuitici honoris ascẽdit: possũt figurari q̄ de figurali obseruãtia ad euãgelium ꝑ christũ sunt trãslati. quib⁹ dr: Quõ cõuersa es in amaritudineȝ vit̃ alienę. Plures de filijs eleaçar q̄ȝ d filijs ithamar electi sũt: qꝛ multi filij desertę magis q̄ȝ ei⁹ q̄ habet virũ. b ¶ Per familias sedecim. Duplicat⁹ est octonari⁹. In lege carnalis circũcisio octaua die celebraṫ: in euangelio vero in pñti circũcisio cordiũ ⁊ ĩ futuro corpoꝝ. c ¶ Descripsitq; eos. Predicatorũ ordo oĩa q̄ in lege cõprehensa sunt/mysteria pure ⁊ sincere corã deo ⁊ hoĩb⁹ tractãt: ⁊ auditorib⁹ insinuãt. qꝺ ipsa noĩa ostẽdũt. Semeias nãq; audiẽs dñȝ: nathanael donũ dei: sadoch iust⁹: achimelech frater me⁹ rex: abiathar pater me⁹ sup̄fluus. Qui ꝗ audit deũ recte discẽdo legẽ ei⁹ ⁊ mãdatis obediendo/ipe fili⁹ est doni dei. qꝛ hãc gratiã habet ex dono diuio ⁊ scriba doct⁹ ĩ regno celoꝝ: ⁊ minister veri tẽpli describit ritũ sacerdotũ corã rege christo ⁊ pplo christiano. q̄ etiam rex põt dici: qꝛ corp⁹ christi ⁊ vitã suaȝ bene regit. Qui licet de sup̄fluo patre natus: tñ sacerdotalẽ ⁊ regiã habet dignitatẽ ⁊ iusticię noĩe merito censetur. d ¶ Exiuit ꝗũt sors. Si q̄ putant in necessitate deũ esse cõsulendũ sortibus/aploꝝ exemplo: videant aplos collecto numero fratrũ h̄ fecisse: et preces deo añ fudisse. e ¶ Prima secũ. ter. Dauid ĩ vigintiq̄ttuor sortes leuiticã tribũ ⁊ sacerdotalẽ ordinẽ distribuit: ostendẽs ecclię sacerdotalẽ ⁊ regiã dignitatẽ plene habere ⁊ legis/⁊ euãgelij doctrinã ꝑfecte seruare: vl' perfectionẽ operis quę senario cõmendatur: ⁊ claritateȝ euangelicę pꝛędicationis quę quaternario figuratur. Nam quater seni vigintiquattuor faciunt.

Gen. 14. d — Hie. 2. d — F — Esa. 54. a — Gal. 4. d — Mat. 13. g

G Igitur dauid

Porro filijs Ca. XXIIII a aarõ/hę ꝑtitiões erãt. Filij aarõ nadab ⁊ abiu ⁊ eleaçar ⁊ ithamar. Mortui sũt ãt nadab ⁊ abiu añ a patrẽ suũ absq; liber̃. Sacerdotioq; fũct⁹ ẽ eleaçar ⁊ ithamar. Et diuisit eos dd id ẽ sadoch d filijs eleaçar ⁊ achimelech/d filijs ithamar: ꝫ vices suas ⁊ misteriũ. Inuẽtiq; sunt mlto pl'es filij eleaçar ĩ pncipib⁹ viris q̄ȝ filij ithamar. Diuisit ãt eis: b ẽ filijs eleaçar pncipes ꝑ familias sedecim: et filijs ithamar ꝑ familias ⁊ domos suas octo. Porro diuisit b vtrasq; inṫ se ⁊ familias sortib⁹: erãt eñ pncipes sãctuarij et principes a ¶ aliter excludunṫ a ministerio sãctuarij et principatu sacerdotij: nisi sint a deo electi. †domus dẽi tã d filijs eleaçar q̄ȝ d c filijs ithamar. Descripsitq; eos semeias filius nathanael scriba le/ c uites coram rege et principibus et sadoch sacerdote et achimelech filio abiathar: pncipib⁹ q̄ȝ familiarũ sacerdotaliũ ⁊ leuiticaꝝ vnã domũ q̄ ceter̃ ꝑerat eleaçar ⁊ alterã domũ: d q̄ sb se hẽbat cet̃ os ithamar. Exiuit c ãt sors pma ioarib: scda iedeię: ṫtia hari: q̄rta seori: q̄nta melchia: sexta maiman: septima acchos: octaua d abia: nona iesu: decia sechenia: vndecia eliasib: duodecia iacim: ṫtia decia hoppha: q̄rtadecia isbaal: q̄ntadecia belga: sextadecia emmer septiadecia eçir: octauadecia aphses: nonadecia phecheia: vicesima ieçecel: vicesimapꝛia iachin: vicesima scda gamul: vicesimaṫtia dalaiau: vicesimaquarta maçiau. Hę vices eoꝝ ꝫm misteria sua vt igrediãṫ do a ¶ pontificis. s. q̄ ex vnoq̄ȝ sorte ordine vicis sue minoribus p̄erat: ⁊ a sabbato vsq; ad sabbatũ ministrabat. mũ dei: et iuxͣ ritũ suũ sb mãu aarõ e

Porro fi. aa. hic ꝯñr distiguũṫ officia Ca. XXIIII G leuitarũ magis in speciali. ⁊ pmo q̄ȝtuȝ ad sacerdotes ⁊ doctores. scdo q̄ȝtũ ad cãtores ca. xxv. tertio q̄ȝtũ ad sacristas ⁊ ianitores. ca. xxvj. Prima in duas: qꝛ pmo agiṫ de sacerdotib⁹. scdo de doctorib⁹: ibi: Porro filioꝝ leui. Circa primũ sciendũ: ꝙ aarõ ⁊ filijs ei⁹ datũ fuit sacerdotiũ a do vt habeṫ Exo. xxviij. ita ꝙ aaron erat summ⁹ sacerdos. ⁊ filij ei⁹ sacerdotes sub eo. s. eleaçar ⁊ ithamar: ita ꝙ summũ sacerdotiũ datum fuit eleaçar ⁊ filijs ei⁹. sȝ tp̄e heli trãslatũ fuit summũ sacerdotiũ ad domũ ithamar: de qua erat heli. vt dictum fuit. j. Reg. ij. postea vero tp̄e salomonis reductũ fuit sũmũ sacerdotiũ ad domũ eleaçar: qꝛ salomon abiecto abiathar de sũmo sacerdotio ĩstituit sadoch sũmũ sacerdotẽ: q̄ erat de domo eleaçar: vt dictũ fuit. iij. Re. ij. Dauid ꝗ ante mortẽ suaȝ volẽs ordinare sacerdotũ officiũ/fecit recẽseri principales de vtraq; domo: ⁊ iuenit plures de domo eleaçar q̄ȝ de domo ithamar: ⁊ sic ꝯstituit vigitiq̄ttuos sacerdotes q̄ officiarẽt tẽplũ per hebdomadas sibi succedẽtes. xvj. de domo eleaçar ⁊. viij. d domo ithamar pncipales: ⁊ cuȝ h̄ fecit duas domos pncipales: vnã sup filios eleaçar: ⁊ aliaȝ sup filios ithamar. Qꝺ pꝫ ex h̄: ꝙ sadoch q̄ erat pncipal' inṫ filios eleaçar/ ⁊ achimelech iter filios ithamar/ nõ noianṫ inṫ illos q̄ fuerũt instituti ad officiãdũ ꝑ hebdomadas seu vices: qꝛ erant pncipales in duab⁹ domib⁹ pꝛęsidentib⁹ xxiiij. hebdomadarijs p̄dict̃. sadoch tñ ⁊ sui successores q̄ erant de eleaçar habuerṫ summũ sacerdotiũ: ad quos spectabat ingredi sctm̃sctõrũ ĩ die expiatiõis. s. decia die. vij. mẽsis. Sacerdotes aũt alij q̄ erãt hebdomadarij ꝑ vices/ intrabãt q̄tidie partẽ tẽpli q̄ dicebaṫ sctã ad cremãdũ thymiama sup altare incensi: ⁊ in h̄ cõsistebat ꝯsũmatio sacrificij: vt dic̃ aplus ad Heb. ix. q̄libet aũt sacerdos hebdomadarius habebat plures sacerdotes sb se ĩ hebdomada sua. Qꝺ aũt dicunt aliq̄: ꝙ ille erat summ⁹ sacerdos ꝑ totũ annuȝ in cui⁹ hebdomada cadebat expiationis festũ/pꝫ falsũ: qꝛ a tp̄e dd q̄ ordinauit istas vices sacerdotuȝ/quolibet anno fuisset mutatũ sũmũ sacerdotiũ qꝺ nõ est factũ: sȝ moriente in testamẽto ve. ec̃ factũ: sȝ moriente summo sacerdote/ ...

ledeṫ in testamẽto ve. ec̃ factũ: sȝ moꝛiente ⁊ succedebat ei fili⁹ in sũmo sacerdotio. Ex his q̄ dicta sṫ pꝫ lr̃a pauci excepṫ. b ¶ Diuisit vt. ⁊c. Qñ aũt ⁊ q̄liṫ illicitũ ⁊ licitũ sit vti sortib⁹ dictũ fuit diffuse Nu. xxxiij. c ¶ Descripsitq; eos se. ad mẽoriã in futuꝝ q̄ eẽt pma ĩ mĩstrãdo ⁊ q̄ secũda: ⁊ sic cõsequẽter: ne in posteꝝ de h̄ surgeret aliq̄ contentio. d ¶ Octaua abia. De ista sorte fuit çacharias pat̃ iohannis baptistę: vt hr̃ Luc. j. e ¶ Sub manu aaron pa. eoꝝ. i. sub sũmo sacerdote ab aaron descẽdẽte: q̄ vocaṫ h̄ aaron/ eo ꝙ ꝑsonã ipsi⁹ rep̄sẽtabat.

* Porro filioꝝ

Diuisio — Moraliter — al. ñ hꝫ ĩ domo

Moraliter. a ¶ Porro filijs aaron hę partitiones erant ⁊c. Hic ponitur ordinatio q̄ȝtum ad officia sacerdotum in speciali. circa quos sic ordĩauit: ꝙ ex ipsis essent. xxiiij. pncipales q̄ eẽnt hebdomadarij ꝑ vices suas: successiue tñ sb sũmo sacerdote. Per istos aũt. xxiiij. figurati fuerũt episcopi: q̄ sub summo põtifice sunt ecclię ministri: sic expmiṫ Apo. iiij. per. xxiiij. seniores. poniṫ tñ ibi numer⁹ determinatus pro indeterminato: sicut dixi pleni⁹ exponẽdo lr̃aliter passum illũ.

* Porro filiorum

Igit david τ ma. exer. segregauert. Ca. XXV Quia verus dauid rex nr̄ τ dñs oēm ordinē eccl̄iastici misterij ĩ fide trinitat⁊ suũ vult agere officiũ. nec eũ digne laudare p̄t: nisi q̄ p̄rez τ fi. et. s. s. ꝯfessiōe p̄ fidē spē et charitatē laudauerit. Asaph ei colligēs: hemã corꝝ: idithũ trãsiēs. q̄ ei diuinę scriptureę mysteria sagacit̄ colligit τ oēm terrenaꝝ reꝝ cupiditatem trãsilit: digne laudes ꝑsoluit. b Cũcti doctores. τc̄. Hi sũt q̄ hodie canones diuinoꝝ librorũ sensu euãgelico exponunt. quater eñ septuaginta duo ducēta octogita faciũt. Libros aũt veter⁊ et noui testamenti septuagitaduo eē dubiũ nõ ē. Vñ q̄cũq̄ diuino fungit̄ officio/q̄ttuor p̄ncipalib⁹ ꝯtuti b⁹ insistēs: euãgelicę doctrię icũbat: τ p̄m ei⁹ normã q̄cq̄d didicerit vl̄ docuerit formare intēdat.

Nico. de lyra

✱ a Porro fi. le. h̄ ꝯñr agit̄ ð doctorib⁹ seu iudicib⁹ mag⁊ in spc̄ali. b De filiis am. τc̄. Jsti videt̄ fuisse ð filijs moysi: q̄z aarõ τ moyses fuerũt filij amrã. c Filij mera. Jsti doctores fuerũt de tribu leui descendentes p̄ merari. d Miserũtq̄ et ipsi sortes. h̄ est dictuz: q̄ sicut filij aaron erant ordinati ĩ officio sacerdotuz per sortes vt p̄dictũ est: ita etiaz isti in officio doctorũ. Jtē q̄z in ęq̄li numero. sicut eñ fuerunt instituti vigintiq̄ttuor sacerdotes hebdomadarij: plures alios sub se habētes: sic fuerunt instituti viginti/q̄ttuor p̄ncipales doctores q̄ hic noiant̄/scz subahel/iedeia/iesias/ isaar⁊/salemoth ianadiath/ieriau/amarias/iaçiel/iechmoan/micha/samir iesia/ çacharias: τ isti fuerũt ð filijs amrã/ bennun/ oçiau soem/sachur/hebri/ eleaçar/ ieramihel/ mooli/eder/hierimoth. isti fuerũt de filijs merari. Alij aũt q̄ꝝ noĩa h̄ interponunt̄ fuerũt frēs istoꝝ vel p̄res ĩmediati vl̄ mediati: et sic iterponunt̄ nõ tñ q̄ p̄ncipales doctores/sz sic eis attinētes. Sciēdũ etiaz q̄ ista noĩa ĩ plurib⁹ locis aliter sonãt ĩ hebręo q̄ h̄ exp̄mant̄ in latino. e Tã ma. q̄ mi. q̄z ille sup̄ quez cadebat sors p̄ma erat p̄rim⁹ τ sic de alijs ꝯñr: siue eēnt iuniores in ętate/siue antiq̄ores/siue maioris reputatiōis/siue miōris. Credibile tñ ē q̄ diuia ordinatiōe p̄scia futuroꝝ/sors p̄ma cecidit sup̄ mag⁊ aptũ de futuro ad illð officiũ: τ sic cõsequēter de alijs ordiate sic dictũ fuit Nu. xxvj. q̄ ĩ diuisione terrę p̄ sortes ordiatiōe diuina sortes sic cadebãt/q̄ portio maior terę p̄ueniebat tribui hñti maiorē mł̄titudinem ꝑsonaꝝ nē ꝑsonaꝝ τ mīor hñti minorē: τ sic de alijs ꝓportiōabilit̄: p̄m q̄ dr̄ Prouũ. xvj. d. Sortes mittunt̄ in sinũ: sz a dño tpant̄.

✱ a Porro fi. l. h̄ ꝯñr agit̄ ð reliq̄s sacerdotib⁹ q̄ erãt sb̄ xxiiij. hebdomadarijs p̄dict⁊. τ p̄ istos siginificati fuert̄ sacerdotes curati q̄ sũt sb̄ epis: τ p̄m eoꝝ dispositionē debēt ĩ sibi cõmissis ecclesijs mistrare.

Moraliter

patris eorũ/sic p̄cepit dñs de⁹ isrl̄. Porro filiorũ leui q̄ reliq̄ fuerãt ð filijs amrã erat subahel: τ ð filijs sbahel iedeia. De filijs q̄z roobię p̄nceps iesias. Jsaaris vero fili⁹ salemoth: fili⁹ q̄z salemoth ianadiath. Filiusq̄ ei⁹ ieriau p̄mus/amarias sc̄ds/iaçiel tertius/iechmoã quartus. Fili⁹ oçihel micha: fili⁹ micha samir. Frater micha iesia: filiusq̄ iesię çacharias. Filij merari: mooli τ musi: filius oçiau bēnon. Filius q̄z merari oçiau τ soem τ sachur τ hebri. Porro mooli filius eleaçar q̄ nõ habebat liberos. Fili⁹ vo cis heramihel. Filij musi mooli eder et hierimoth. Jsti filij leui p̄m domos familiaꝝ suarũ. Miseruntq̄ τ ipi sortes cõtra fratres suos/ filios aarõ corã dauid rege τ sadoch τ achimelech τ p̄ncipib⁹ familiarũ sacerdotaliũ τ leuiticarũ tam maiores q̄ minores: oēs sors ęq̄liter diuidebat.

Igitur dauid τ magistrat⁹ Ca. XXV exercitus segregauerunt ĩ ministeriũ filios asaph τ hemã τ idithun: qui p̄phetarēt ĩ cithar⁊ τ phalterijs τ cymbalis p̄m numerũ suũ dedicato sibi officio seruientes. De filijs asaph/çachur τ ioseph/τ nathania τ asarela: filij asaph sub manu asaph p̄phetãtes iuxta regem. Porro idithun: filij idithũ godolias/sori/ieseias/τ sabias τ mathathias sex sub manu patris sui idithun: q̄ in cithara ꝓphetabat sup̄ cõfitentes τ laudantes dñm. Hemã q̄z filij heman: bocciau mathama oçiel subuhel et herimoth/ananias/ anani/ eliatha geddelthi τ romēthieçer/τ iesbaccasa/ mellothi othir/ maçioth. Oēs isti filij hemã vidētes reg⁊ in sermonibus dei/vt exaltaret cornu. Deditq̄ deus heman filios q̄ttuordecim/et filias tres. Uniuersi sub manu patris sui ad cantandũ in tēplo dñi distributi erant in cymbalis τ psalterijs τ citharis ĩ ministeria dom⁹ dñi iuxta regē: asaph videlicet τ idithun τ hemã. Fuit aũt numerus eoꝝ cũ fratrib⁹ suis q̄ erudiebãt canticũ dñi cũcti doctores ducēti octoginta octo. Miseruntq̄ sortes per vices suas ex ęquo/ tam maior q̄ minor: doctus pariter τ indoctus. Egressaq̄ est sors prima ioseph: qui erat de asaph. Secũda godolię: ipsi et filijs eius et fratribus eius. xij. Tertia çachur filijs et fratrib⁹ ei⁹. xij. Quarta isari filijs τ fratrib⁹ ei⁹. xij. Quinta nathanię filijs et fratribus eius. xij. Sexta bocciau filijs τ fratribus eius. xij. Septima isrehela filijs τ fratribus eius. xij. Octaua osaię filijs τ fratribus eius. xij. Nona mathanię filijs et fratrib⁹ ei⁹. xij. Decima semeię filijs τ fratrib⁹ eius duodeci. Undecima eçrabel filijs τ fratrib⁹ ei⁹

a ¶ ne quis ecclesiastici ordinis gradũ aut dare aut accipere p̄sumat. vñ: Nemini manũ cito imposueris.

Ca. XXV

Igit̄ dauid. Hic ꝯñr agit̄ de distictiōe τ ordiatiōe cãtoꝝ. Circa q̄ð sciēdũ q̄ fuert̄ tres p̄ncipales cãtores. s. asaph τ hemã τ idithũ. τ isti. s. vj. c. vocãt̄ ethã. de filijs ãt istoꝝ triũ istituti sũt. xxiiij cãtores: τ q̄libet eoꝝ sb̄ se hēbat xij. eũ associãtes: τ debuiebãt ordiate. xxiiij. hebdomadarũ sacerdotũ sup̄dict⁊: ita q̄ p̄m⁹ ð ist⁊. xxiiij. exercebat officiũ suũ cũ p̄mo hebdomadario: et sc̄ds cũ sc̄do: τ sic de alijs. τ de ist⁊. xxiiij. cãtorib⁹ q̄ttuor fuerũt de filijs asaph τ sex de filijs idithũ. et. xiiij. de filijs hemã. Jnstituti sũt aũt isti. xxiiij. cãtores p̄ sortes q̄s eēt p̄m⁹ τ q̄s sc̄ds: τ sic ꝯñr: ita q̄ nõ sũt ordiati p̄m ordinē patrũ vl̄ ętatũ: sz sup̄ quēcũq̄ cadebat sors p̄ma ille erat p̄m⁹: τ sic ð alijs: sic̄ dictũ ē de doctorib⁹ ca. p̄cedēti. τ bis dict⁊ p̄tz l̄ra pauc⁊ except⁊ q̄ discurrēt. g Qui ꝓphe. τc̄. i. ꝓphias canerēt: vt cõit̄ exponit̄. Hebrei vo dicũt: q̄ dũ canerēt ĩ istrumēt⁊ musicis fiebat sup̄ eos spũs dñi: et ꝓphetabãt: sic̄ dr̄ de heliseo. iiij. Reg. iij. h Porro idi. fi. supple sũt q̄ sequũt: Jdithũ iste fuit fili⁹ p̄mi ita q̄ ē nomē ęquocũ ad p̄rem τ filiũ: τ eodem mõ dicēduz ē de hemã. cũ subdit̄ Hemã q̄z filij hemã. i Uidētes re. ꝓph̄ę. q̄z q̄ hodie dr̄ ꝓpha olĩ appellabat̄ vidēs: vt h̄r. j. Regũ. ix. dicebãtur aũt isti ꝓph̄ę: q̄z canebãt ꝓphetias: vl̄ q̄z habebãt spiritũ ꝓphetię: vt dictum est. s. k Ut exal. cor. i. ad h̄ laudabãt deũ vt ip̄e exaltaret fortitudinē τ potētiã regni dd. τ ꝓpt̄ h̄ dicebãt̄ vidētes reg⁊: quia orabãt ꝓ rege τ ei⁹ regno. Aliq̄ hebręi exponũt h̄ de rege messia quē adhuc iudęi expectãt: τ ꝓ cui⁹ aduētu. vt dicũt/cãtores deũ orabãt. ĩ ei⁹ eñ aduētu sperãt sup̄ oēs gētes eleuari τ eis dñari. Sz h̄ fuit ĩpletũ ĩ aduētu dñi nr̄i iesu christi: sic̄ dictũ fuit diffusi⁹. j. Re. ij. c. sup̄ finē cãtici ãnę. l Miseruntq̄ τc̄. ex ęq̄. sine acceptatiōe generis vel ętat⁊ seu alteri⁹ ꝯditionis. Credibile ẽtñ q̄ sortes cadebãt ordiatiōe diuia p̄m aptitudinē ꝑsonaꝝ ad officia sua: sic̄ dictũ ē de doctoribus τ sacerdotibus capi. pręceden.

Moraliter

✱ f Jgit̄ dauid. Hic agit̄ in speciali de cãtorib⁹ quorũ ordinatio in suis officijs distinguit̄ p̄. xxiiij. vices sibi succedētes. sic̄ τ ordinatio p̄ncipaliũ sacerdotũ q̄ hebdomadarij dicebãt̄. Et q̄m illi figura fuerũt epoꝝ: iō p̄ ordinationē cãtorũ significat̄/q̄ ĩ noua lege sic̄ in q̄libet eccl̄ia cathedrali pręest vn⁹ eps: sic̄ ĩ ea pręesse debet vn⁹ cãtor alijs ĩ choro cantãtibus ꝓpter quod p̄centor ĩ aliq̄b⁹ eccl̄ijs noiant̄.

E ☞ Diuisiões aũt ianitorũ ꝛc. Sequit: Ca. XXVI

a ¶ Selemię. Qui interp̃tat / reddente dño: et significat ordinẽ aploꝝ ꝛ p̃moꝝ doctoꝝ: quibꝰ orientalis porta. i. p̃mitiua cõmendat eccl'ia: q̃bus antiq̃rũ patrũ reddite sũt ꝓmissiões. b ¶ Zacharię. qui memoria dñi interpretat. ꝛ significat doctores gentium: q꞉ a primis p̄dicatoribus ad predicanduz ordinati sunt. Unde orantibus apl'is ꝛ ieiunantibꝰ / ait spiritussanctꝰ: Segregate mihi paulũ ꝛ barnabã. c ¶ Obededom Rubeꝰ. q̃ i seruitute erãt generati: ꝛ rubore sanguinis christi perfusi / reatũ suuz in ꝓpatulo habuerũt: recte per condescẽsionem magistroꝝ reducunt ad gradũ p̃stinũ. vñ Paulꝰ: Omniũ me feci vt oẽs lucrifacerẽ. ☞ Ad austrũ.

Act. 13. a

1. Cor. 9. c

Nico. de lyra

Diui / Ca. XXVI siões aũt ianito. Hic cõsequẽter agitur de ordinatiõe ianitorũ ꝛ sacristaꝝ. ꝛ primo de ianitoribus. secũdo de sacrist. seu custodibꝰ / ibi: Porro achias. Circa p̃mũ sciẽdũ: ꝙ diuisiones ianitorũ seu ordines non accipiũtur ꝓm ordinẽ sacerdotũ: sic accepti sunt ordines doctorũ ꝛ cantorũ: vt dictũ est superiꝰ: sed ꝓm ordines portarũ. Erãt aũt in atrio tẽpli vbi erãt isti portarij quattuor itroitus ꝓm quattuor ptes orbis. s. porta orientalis ex q̃ parte erat ingressus tẽpli. ꝛ occidẽtalis ex q̃ parte erat ps posterior tẽpli q̃ dicebat sanctũ sãctoꝝ: ꝛ porta aq̃lonaris et australis / q̃ erant ex lateribus tẽpli. igit ꝓm istas quattuor partes dispositi sunt ianitores p sortes / videlicz qui custodirent portam orientalẽ: ꝛ q̃ occidentalẽ: ꝛ q̃ aquilonarẽ ꝛ q̃ australẽ: ꝛ quõ. Et his dict. ptz l'ra pauc. exceptis q̃ discurrent. b ¶ Quia benedixit illi dñs. Istud ponit ad ostendenduz rõnẽ q̃re iste obededõ ita multiplicatꝰ erat in ꝓle: ꝓut tangit in textu. iste ei ꝓm doctores fuit ille obededom / i cuius domo posita fuit arca dñi: vt habet. ij. Reg. vj. ꝓpt qꝺ dñs bñdixit obededom ꝛ oẽm domũ eius: vt dicit ibidem. s. multiplicando eũ in ꝓle: maxime masculina ꝛ in bonis spũalibus ꝛ tpalibꝰ. c ¶ Sechri princeps ꝛc. Qꝺ exponitur vno mõ sic / ꝙ istꝺ ponit respõdẽdo tacitę questioni. Dicunt eñ ꝙ iste sechri erat parui valoris: ꝛ iꝺ posset q̃ri quare pat eius constituit eũ p̃ncipẽ in domo sua. Et rñdet hic: ꝙ hoc fuit eo ꝙ nõ habuerat p̃mogenitũ. Sz istud nõ videt valere: q꞉ saltẽ iste sechri fuit p̃mogenitꝰ eiꝰ vel aliꝰ. Propt qꝺ alio mõ exponit ad ↄtrarium: videlicet ꝙ iste sechri fuit valentior alijs fratribus suis: ꝓpter qꝺ pater fecit euz p̃ncipem inter eos / q̃uis nõ eẽt senior. sicut dauid fecit de salomõe ꝛ plures alij reges q̃ fecerũt sibi succedere in regno iuuiores. ꝛ ꝓpter h̄ dicit hic: d ¶ Non eñ habuerat primogeni. supple q̃ esset alicuius valoris seu reputationis. ꝛ tal' modꝰ loquẽdi bñ iuenit alibi i scp̃tura. e ¶ Missę sũt ꝫ sor. ex ę. sine acceptiõe ętatis vel generis: sic dictũ ẽ de cãtoribꝰ ca. p̃ce. f ¶ Porro zacharię fi. eiꝰ vi. pru. ꝛc. Hoc dr ad reddẽdũ rõne q̃re fuit positꝰ p̃ncipal'i porta septẽtrionali sic pater suꝰ in orientali: q꞉ non fuit sic de alijs portis ꝙ pater ꝛ filius essent principales in duabus portis alijs.

Diuisio

F

duodeciz. Duodecima asabię filijs ꝛ fratribꝰ eiꝰ duodeci. Tertiadecia subahel filijs ꝛ fratribus eiꝰ duodeci. Quartadecia mathathię filijs ꝛ fratribꝰ eiꝰ duodeci. Quitadecima hierimoth filijs ꝛ fratribꝰ eiꝰ duodeci. Sextadecima ananię filijs ꝛ fratribus eius duodecim. Septimadecima iesboccasę filijs et fratribus eius duodecim. Octauadecima anani filijs ꝛ fratribꝰ eius duodeci. Nonadecia mellothi filijs ꝛ fratribꝰ eiꝰ duodeci. Uicesima eliatha filijs ꝛ fratribꝰ eiꝰ duodeci. Uicesimap̃ma othir filijs ꝛ fratribꝰ eius duodeci. Uicesimasecunda† godollathi filijs ꝛ fratribꝰ eiꝰ duodeci. Uicesimatertia maçiuth filijs ꝛ fratribꝰ eiꝰ duodecim. Uicesimaquarta romãthieçer filijs ꝛ fratribus eius duodecim.

Ca. XXVI

Diuisiões autẽ ianitoꝝ de chorit. a mesellemia filiꝰ chore. De filijs asaph filij mesellemię: çacharias p̃mogenitꝰ: iadihel secũdꝰ çabadias tertius: iathanahel quartꝰ: abilã q̃ntus: iohãnan sextus: elioenai septimꝰ. Filij aũt obededom semeias p̃mogenitꝰ: ioçabad secũdꝰ: iohaa tertius: sachar quartus: nathanael q̃ntus: amihel sextus: isachar septimus: phollati octauus: q꞉ benedixit illi dñs. Semeię aũt filio eiꝰ nati sũt filij p̄fecti familiaꝝ suarũ. b Erãt eñ viri fortissimi. Filij ergo semei othni et raphael ꝛ obediel: çabad et fratres eius viri fortissimi. Heliu quoqꝫ et samathias. Oẽs hi de filijs obededom: ipsi ꝛ filij ꝛ fratres eoꝝ fortissimi ad ministrandũ sexaginta duo de obededom. Porro mesellemię filij ꝛ fratres eoꝝ robustissimi decẽ ꝛ octo. De† hosa aũt. i. de filijs merari † sechri p̃nceps. c Nõ eñ habuerat p̃mogenitũ: ꝛ idcirco posuerat eũ pater eiꝰ in principem: helchias secundus: tabelias tertius: çacharias quartus. Omnes hi filij ꝛ fratres hosa tredecim. Hi sũt diuisi in iãnitores: vt semper p̃ncipes custodiarũ sicut ꝛ fratres eoꝝ ministrarent i domo domini. e Missę sunt ergo sortẽs ex ęquo: et paruis et magnis per familias suas i vnaquaqꝫ portaꝝ. Cecidit igit sors a b orięntalis selemię. Porro çacharię filio eiꝰ viro f prudentissimo et erudito obtigit sortito plaga c septẽtrionãlis. Obẽdedom vero et filijs eius

a ¶ custodes eccl'ie / q̃ ad baptismũ singuloꝝ fidẽ explorant.

a ¶ quia nõ est personarũ acceptor deus. quicũqꝫ eñ operatur iusticiã / acceptus ẽ illi.

a ¶ gentilitas infidelitate frigida. sed ex eis plurimi ad fidẽ veniũt. b ¶ seruiens.

❧ In q̃

Moralit. a ¶ Diuisiones aũt ia. Istoꝝ autẽ ordinatio et distinctio nõ accipit ꝓm distinctiones hebdomadariorũ seu principaliũ sacerdorũ / sicut ẽ dictuz de distinctionibꝰ cantorũ: sed accipitur ꝓm distinctiones portarum q̃ fuerunt ad quattuor partes principales orbis: ꝓpter qꝺ istę portę nõ fuerũt in tẽplo in q̃ erat nisi vnus solus itroitus. s. in parte orientali: sed fuerunt in muro atrij. ¶ Igit allegorice p portam orientalem figuratũ fuit baptismi sacramẽtũ: eo ꝙ est ianua aliorũ sacramentorũ: de q̃ porta dicitur Ioh. iij. a. Nisi q̃s renatus fuerit ex aqua ꝛ spiritu nõ potest introire in regnũ dei. Per occidentalẽ vero portaꝫ significatur extrema vnctio: quę ẽ sacramentũ exeuntiũ de h̄ mundo. Per aquilonarem ṽo portam significatur p̃nitẽtię sacramẽtuz: qui respicit et deflet peccata cõmissa. Hiere. j. c. Ab aquilone pandetur oĩe malũ. Per portã aũt australez significat sacramentũ eucharistię: quod ẽ sacramẽtũ amor.: eo ꝙ ab austro procedit caloris feruor significans feruorẽ dilectionis. Igitur scꝺm portas istas possunt distingui ianitores. Portã eñ orientalẽ obseruãt qui gratiaz baptismalẽ custodiũt. Occidẽtalẽ ṽo portã / qui vnctionẽ extremã deuote suscipiunt. Portã aquilonarem / qui peccata cõmissa per p̃nitentiã diluunt. Australem vero portam / qui frequenter ꝛ deuote eucharistiam recipiunt. Moraliter autẽ possũt distingui portę ac etiã ianitores. Orientalis porta dici potest hominis ortus: occidentalis autẽ eiꝰ obitus: aquilonaris vero aduersitatis tempus: australis p̃sperĩtatis status. Portam igitur orientalem custodiunt illi q̃ considerãt vilitatẽ suę originis vt humilient. Portam aũt occidentalem / qui certitudinẽ mortis futurę ꝛ icertitudinẽ horę iugiter meditantur: ne improuisi ad mortis iudicium euocentur. Bern. O homo / certuz ẽ ꝙ morieris: sed vbi / quando vel quomodo in certum est: mors vbiqꝫ te expectat: sed si sapiens fueris / vbiqꝫ mortem expectabis. Portam autem aquilonarẽ custodiunt qui in aduersis armis patientię continue se muniũt ne per impatientiam frangantur. Portam autem australem obseruant / qui semper solliciti sũt ne in prosperis per superbiam eleuentur.

Moraliter

Alle. Quattuor portaꝝ significatio

als' filiathi

h

als' tota

als' t semi

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

a ¶ Ad austrum. Australis porta significat iudaicā plebē lege et ꝓphetis illuminatā: calori fidei ⁊ lumini sapientię ꝑcipiēdo vicinā. b ¶ Ad occidētē iuxta por. Per occidētalē plagā finis mūdi significat̄: i q̄ erit ꝑsecutio antichristi: ⁊ abūdabit iniq̄tas et refrigescet charitas multoꝝ. [Mat.24.b] Huiꝰ portę ianitores sunt doctores illiꝰ tp̄is: q̄ eccl̄iam docēdo ⁊ exhortādo roborāt. vñ sephphima humil' vl' cāpestr' / ⁊ chosa diuinās interp̄tat̄. Humiliabit̄ em̄ in ꝑsecutione eccl̄ia: ⁊ in cāpo lasciuię erit dissoluta. Sꝫ in ꝑfectoꝝ actione eleuata: q̄d diuinis ꝓsignat̄ eloquijs. vñ: Clausi sūt sermones vsq̄ ad ꝓfinitū tp̄s. [Dañ.12.c] c ¶ Leuitę sex. Senariꝰ bonū opꝰ ministerioꝝ dei significat: q̄ternariꝰ euāgelicā doctrinā ⁊ ꝑncipaliū ꝟtutū plenitudinē. d ¶ Bini ⁊ bini. Ianitores binos et binos dicit esse in cellul' atq̄ in via: q̄ siue i cellul' cordis sui curā gerāt / siue in via exterius ꝟbū dei exponāt: duo ꝑcępta charitatis et regulā vtriusq̄ testamēti oīno seruent. e ¶ Filij moysi. Qui ꝑcipue a dauid honorabāt̄ / ꝑm iosephū: ⁊ sup thesauros ꝯstituti erāt: doctores de iudęis significat: quibꝰ ornamentū ecclesię. i. decor aię cōmendat̄. f ¶ Frater q̄ꝫ eiꝰ eliezer. Ostendit donaria ꝑncipū thesauros esse sctōꝝ. q̄ em̄ hostibꝰ auferebāt / in supellectilē tēpli donabāt. Quicūq̄ em̄ bñ laborans aliq̄d ꝟtut' vl' boni op̄is acq̄rit: deo / nō sibi bñ attribuat. vñ: Nō nob dñe non nob: sꝫ noi tuo da glo. [Ps.113.b] g ¶ Isaarit'. Hi sunt q̄ in eccl̄ia hūilit̄ ⁊ obedięter q̄ a mḡris audiūt / deuota mēte suscipiūt: ⁊ q̄ lingua nō p̄nt faciēdo / doctrinā virtutū ostendūt. [B] h ¶ Israeli trās ior. Israelitę q̄ trās iordanē possessionē acceperunt: significāt eos q̄ mediocritate cōtēti / arcē ꝟtutū turbulētiā huiꝰ sęculi trāscēdēdo nō appetūt: sꝫ tñ mandata dei ope exercere nō negligūt. Quia ꝟo nemo hęc agit nisi dono dei / his ꝓposi tus dr̄ esse asabias. i. faciente dño: vt dicāt cū ꝓpheta: Oīa op̄a nostra op̄atus es in nobis. [Esa.26.c] i ¶ Hebronitaꝝ autē ꝑn. In hebron cępit dauid regnare: q̄ significat eos q̄ bñ cōuersari incipiūt: ⁊ dō in vita sua parant regnū. Hebronitis ierias. i. timens dñm ꝑnceps est: q̄ initiū sapiētię timor dñi. [Ps.110.b] Hebron vero interpretat̄ coniugiū. q̄ em̄ timet ꝑficit vt amet: ⁊ foras mittat timorem. [1.Joh.4.d]

Nico.de lyra

a ¶ In q̄ pte do. erat se. cōcili. Istud inducit̄ ad ostēdēdū q̄ in illa pte req̄rebat̄ magna custodia: q̄ ibi tractabāt senes seu iudices ordinarij negocia cōia / ⁊ determinabāt dubia: ⁊ iō sors illa cecidit sup obededom: q̄ erat hō valens ⁊ potēs: eo q̄ bñdixerat eū dñs: vt ꝓdictū ē. b ¶ Ad oriētē ꝟo le. sex. q̄ illa porta erat añ ingressū tēpli: ⁊ iō req̄rebat̄ ibi magna custodia. c ¶ Et vbi ⁊c. bi. et bi. Ibi em̄ duplicabant̄ custodes: q̄ req̄rebat̄ maior custodia ratiōe ꝓdicta. [Mystice] ¶ Mystice exponēdo portas ꝓdictas ꝑm sensū allegoricū: Porta oriētal' signat christi icarnationē: q̄ tūc visitauit nos oriēs ex alto. [Luc.1.g.] Occidētalis eiꝰ passionē: q̄ tūc occidit sol iusticię: in cuiꝰ signū sol obscuratꝰ fuit in meridie. Aq̄lonaris eiꝰ resurrectionē: q̄ tūc christus rediit ab inferis tāq̄ ab aquilone. de quo dicit̄

a ¶ quia ibi fuerūt ꝓphete ⁊ apostoli.

a ad aūstrū in q̄ pte domꝰ erat seniorū ꝯciliū. b Sephphima ⁊ chosa ad occidētē iux̄ portā q̄ ducit ad viā

a ¶ q̄ in ꝓximo erit iudiciū in q̄ sancti ascēdent ad regnum celorum. b ¶ cōcordia duorum testamentorum.

āscēsiōis: custōdia ꝯ custodiā. Ad c oriētē ꝟo leuitę sex: ⁊ ad aq̄lonē q̄ttuor p diē: atq̄ ad meridiē: silr̄ i die d q̄ttuor: ⁊ vbi erat ꝯciliū bini ⁊ bini In cellul' q̄ꝫ ianitorū ad occidētē / q̄ttuor i via: biniq̄ p cellulas. Ad septētrionē ꝟo et meridiē q̄terni p dies singl'os mutabāt̄. Et ad basilicā cōcilij ad occidētē bini: hñtes subiectos alios in via: biniq̄ p cellulas. Hę sunt diuisiōes ianitoꝝ filiorū chore et merari. Porro āchi

a ¶ frater meus.

a ¶ in christo sūt oēs thesauri sapiē ⁊ sciē qui ait: Nūciabo nomē tuū fratribꝰ meis.

as erat sup thesāuros domus dñi ac vasa sctōꝝ. Filij q̄ꝫ dā: filij gersōni. De ledā ꝑncipes familiaꝝ: le

¶ vel leedan.

dan et gersōni ieiheli. Filij ieiheli çathan ⁊ iohel / frēs eiꝰ / sup thesauros domꝰ dñi. Amramitis et isaaritis ⁊ hebronit' ⁊ oçielitibꝰ. Su e babel aūt filiꝰ gerson filij moysi / ꝓ f positꝰ thesauris: frat̄ q̄ꝫ eius eliecer: cuius filiꝰ raabia: ⁊ huiꝰ filius asaias: ⁊ huiꝰ filiꝰ iorā. Huiꝰ q̄ꝫ filiꝰ

¶ vel gersoni.

¶ al's iechri.

çechri: sꝫ ⁊ huiꝰ filiꝰ selemith. Ipse selemith ⁊ fratres eius sup thesauros sanctoꝝ q̄ sanctificauit dauid e rex: ⁊ ꝑncipes familiarū / et tribuni ⁊ cēturiōes ⁊ duces exercitꝰ de bellis ⁊ manubijs ꝓlioꝝ / q̄ ꝯsecrauerant ad instaurationē et supellectilē tēpli dñi. Hęc aūt vniuersa san f ctificauit samuel vidēs: ⁊ saul filius cis: ⁊ abner filiꝰ ner: ⁊ ioab filiꝰ g saruię: Oēs q̄ sanctificauerant ea g p manū salemith ⁊ fratrū eiꝰ. Isa h

a ¶ erarius meus: vel mons: vel possessio. i. super quā requiescit dominus.

aritis vero ꝓerat chōnenias / et filij eius ad op̄a forinsecus sup isrl': i ad docendum ⁊ iudicandum eos. Porro de hebronitis asabias et k frēs eiꝰ viri fortissimi mille septin h genti ꝓerāt israeli trās iordanē cōtra occidentem / in cūctis operibus m i dñi ⁊ in ministerium regis. Hebronitarū aūt ꝑnceps fuit hierias ꝑm familias ⁊ cognatiōes eoꝝ. Qua n dragesimo anno regni dauid re

de quo dr̄ Hiere. j. c. Ab aq̄lōe pādet̄ oīe malū. Austral' eiꝰ ascēsionē: sic in pūcto australi sol visibilis ē in sua maiori altitudine. p ista em̄ q̄ttuor christi mysteria habemꝰ introitū ad atriū ecclesię militantis: vt p hęc postea accedamus ad templū eccl'ię triūphantis. [C]

¶ Scd̄ꝫ ꝟo sensū moralē porta oriētal' designat hūanę origis vilitatem. [Moralit'] Porta occidētal' mort' ꝓpinquitatē. Porta aq̄lonar' ifernal' supplicij grauitatē: q̄ ab aq̄lone pādet̄ oē malū vt. s. dictū ē. Austral' ꝟo cęlest' gaudij imēsitatē: q̄ ibi sol iusticię lucet i sua ꝟtute. Per ꝯsiderationē em̄ istoꝝ q̄ttuor resilit hō a pctō ⁊ icipit bonū op̄ari: ⁊ sic p ista q̄si p q̄ttuor portas hꝫ itroitū ad atriū militāt' eccl'ię p p̄ticipationē meritoꝝ: vt sic vlteriꝰ trāseat ad atriū triūphāt' eccl'ię p adeptionē p̄miorū. d ¶ Porro achias. Hic ꝯñr agit̄ d ordinatiōe sacristaꝝ ⁊ ꝓfectoꝝ. ⁊ p̄mo agit̄ de sacrist'. scd̄o de ꝓfect' / ibi: Isaaritis. [Diuisio] sacristę aūt dicebant̄ illi q̄ custodiebāt vasa diuino cultui deputata / ⁊ sacerdotū ornamēta: ⁊ ea q̄ erāt in sacrificijs ⁊ cultu diuio necessaria: ⁊ aurū ⁊ argētū ⁊ silia q̄ ex deuotione fuerāt dño consecrata. ⁊ ptꝫ lr̄a vsq̄ ibi: e ¶ Quę sctifica. dd̄ ⁊c. ⁊ du. ex. qñ em̄ hēbāt victoriā solēnē / p̄ciosa q̄ ibi repiebant̄ i p̄da ꝑncipes bellatorū offerebāt: vel p̄tē eoꝝ ꝯsecrādo diuio cultui: ita q̄ nō posset alijs vsibꝰ applicari. ⁊ h̄ legit̄ eē factū a tp̄e moysi: qñ deuict' madianitis ꝑncipes exercitus q̄cq̄d auri īuenerūt i p̄dā ꝯsecrauerūt dño: vt hr̄ Nu. xxxj. in fi. f ¶ Hęc āt vni. san. sa. Hoc nō refert̄ ad ea q̄ fuerūt sctificata vl' ꝯsecrata dño p dd̄ et bellatores suos q̄ fuerūt pꝰ saul: sꝫ ad ea q̄ fuert̄ sctificata ⁊ ꝯsecrata dño ex p̄dis victoriarū q̄s habuert̄ saul ⁊ ꝑncipes eiꝰ. [D] g ¶ Et ioab fi. sar. istō refert̄ ad tp̄s dd̄: cuiꝰ militię ꝑnceps fuit ioab. h ¶ Isaarit' ꝟo. hic ꝯñr agit̄ d ꝓfect' i op̄ibꝰ exteriorībꝰ. ⁊ h̄ q̄d dr̄: i ¶ Ad op̄a forin. sup isrl' ⁊c. Aliq̄ em̄ de leuit' sciētes legē fuert̄ ordinati ad docēdū p̄l'm i loc' distātibꝰ a hierusalē ⁊ ad det̄minādū dubia in q̄bus simplices dubitabāt. Hebrei tñ aliter exponūt q̄d dr̄ h̄: Ad op̄a forin. sup isrl' ⁊c. dicētes. q̄ isti leuitę fuerūt ordinati ad h̄ q̄ cęderent̄ ligna cedrina i libano: ⁊ ad adducēdū ea i hierl'm: silr̄ ad abscindēdos lapides de mōtibꝰ ꝓ rep̄atiōe eorū q̄ in tēplo vl' circa tēplū cēnt renouāda / vl' de nouo ędificāda. ⁊ q̄ꝫtū ad h̄ dicūt̄ doctores ⁊ iudices: q̄ ꝓerāt op̄arijs ⁊ disponebāt q̄d eēt agēdū: ⁊ puniebāt trāsgressores mādatorū suoꝝ. k ¶ Porro de he. i. de leuitis descēdētibꝰ ab hebrō: de q̄ dictū est. s. l ¶ Preerāt isrl'i trans ior. vbi habitabant duę tribus ⁊ dimidia. m ¶ In cūct' op̄ibꝰ do. ⁊c. erāt ei ibi aliq̄ vineę ⁊ agri dño ꝯsecrati q̄ꝝ ꝓuētꝰ cedebāt i misteriū tēpli. Erāt etiā ibi aliq̄ redditꝰ ⁊ ꝓuētꝰ ꝓ rege colligēdi: ⁊ in vtroq̄ officio erāt ibi instituti. n ¶ Quadragesimo an. re. da. re. sūt. i. ꝓdictę numeratiōes ⁊ distinctiones leuitarū factę fuerūt q̄dragesimo anno regni dauid: q̄ fuit vltimꝰ annꝰ: scꝫ vitę suę: istud aūt hic exp̄imit̄ quia numeri ⁊ ordines bellatoꝝ qui ponūtur ca. sequēti fuerūt a principio regni

F david

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

Filij rc. XXVII a Nō ē re.i f.q: superueniēte ira ꝯturbat⁹ ē nūer⁹: nec iuxͣ eū fuerunt distributi misteria.

Ni.de ly. Sup ⁂ dauid. Qđ ptz ex h/ ꝙ asahel frater ioab noiat̃ princeps in q̄rta turma: ꝛ tñ ipe fuit occisus circa pͥncipium regni dauid cū adhuc eēt cōtētio inter domū dauid et domū saul de regno: vt habet̃.ij. Reg.ij.

Filij Ca.XXVII āt isrl̃. Hic ꝯñr describit̃ ordinatio populi ad regē ꝛ ad deum. Tūc eñ ppl's ē bñ ordiat⁹ qñ ē obediēs regi: ꝛ rex diuine volūtati. talis aūt fuit dđ: ꝛ in pͥncipio regni sui facta fuit ista ordinatio: vt dictū ē ꝑce.ca. tñ ponit̃ h q̄si ꝑ modū repetitionis: q: voluit silem ordinationē eē in regno filij sui salomonis. Circa qđ pͥmo ponit̃ ordinatio militaris. scđo popularis/ibi: Porro tribub⁹. tertio familiaris/ibi: Super thesauros aūt reg. Circa pͥmū sciendū: ꝙ dđ distixit milites ꝑ.xij. cohortes: ꝛ i q̄libet erāt.xxiiij. milia bellatorū: ita ꝙ pͥma cohors erat cū rege pͥmo mense ꝑata ad resistēdū adūsarijs/vl̃ ad sedandū ppl'm si aliq̄ seditio oriret̃. ꝛ scđa cohors i scđo mense: ꝛ sic de alijs ꝯseq̄nt̃. tñ qñ iminebat bellū vbi oportebat cōgregare maiorē exercitū oēs.xij. cohortes erāt ꝑatę vt eēnt cū rege. In ordie igit̃ istarū cohort̃: ostēdit̃ h q̄s fuerit pͥnceps i pͥma cohorte: ꝛ q̄s in scđa: ꝛ sic de alijs. ꝛ patz lr̃a ex dict/pauc excepť. b Prime turmę.i. pͥmę cohorti militū. c Isboā ꝑ.fi.za. iste sup̄.xj.cap̄. vocat̃ iesbaan. ista noia variant̃ (sic freq̄nter de ꝓprijs hebraicis dictū ē) in principio vel in fine. d De filijs pha. de q̄ tribu erat dđ: ꝛ iđ voluit istū honorare: nō solū ꝓpt̃ ꝓbitatē/sz ꝓpt̃ trib⁹ idētitatē. vñ sbdit̃: e Pricepsi cun.pͥn. q: nō solū ꝑerat pͥmę turmę: imo etiā pͥncipes aliaꝝ.xj. turmarum erant sub eo. f Preerat aūt tur.ipi⁹.s. banaię. g Amizadab fi. ei⁹.s. sub pr̃e: ꝛ qñ pr̃ nō poterat intēdere q: erat reg ꝯsiliari⁹: vt hr̃.s.ij.ca. h Quar.mē.q̄r.asa. ex q̊ ptz ꝙ ista ordinatio militū facta fuit viuēte adhuc açabele. i Et çabedias fili⁹ ei⁹ post eū. q: açahel parū vixit post istā ordinationē: q: fuit occisus circa pͥncipiū regni dđ: vt hr̃.ij. Re.ij.ca. k Porro tri. Hic ꝯñr describit̃ ordinatio ppl'aris: ꝛ accipit̃ ꝑm tribus: q: cuilibet ꝑerat vn⁹ ꝑfect⁹ ex ꝑte regis q̄ leuabat cēsum ad ꝓuidendū regi ꝛ domui eius. ꝛ ostēdit̃ hic q̄s cuilibet

a ¶ vltimo.s. inuenti sunt quo oīa disposuit ꝛ salomoni omnia que facienda erant exposuit.

censiti sunt: ꝛ inūenti sūt viri fortissimi in gaser/galaad/fratresq; ei⁹ robustioris ętatis duo mi-

a ¶ apostoli ꝛ apostolici viri.

lia septingenti principēs familiaꝝ. Pręposuit aūt eos dauid rex rubenitis ꝛ gadditis ꝛ dimidię tribui manasse: in oīe misteriū dei ꝛ regis.

Filij autē israel ꝑm Ca. XXVII numerū suū pͥncipes familiarū tribuni ꝛ cēturiones et ꝑfecti: q̄ mini-

a ¶ christo. b ¶ ordines scz. c ¶ ad deum.

strabāt regi iuxͣ turmas suas/ingrē-

a ¶ ad predicandū. b ¶ benignitatis.

diētes ꝛ egrēdiētes ꝑ singulos mēses in ānno:

¶ sicut supra.

vigintiquattuor milib⁹ singuli ꝑerant. Primę turmę i pͥmo mēse/ isboaz ꝑerat fili⁹ çabdihel: ꝛ sub eo vigintiq̄ttuor milia. De filijs phares pͥnceps cūctoꝝ principū i exercitu mēse pͥmo: Secūdi mensis habebat turmā dudi aohites/ ꝛ post se alteꝝ noie macelloth: q̄ regebat ꝑtē exercit⁹ vigintiq̄ttuor miliū. Dux q̊z turmę tertię in mense tertio erat banaias fili⁹ ioiadę sacerdotis: ꝛ i diuisione sua vigintiquattuor milia. Ipe est banaias fortissim⁹ inter triginta: ꝛ sup triginta. Pręerat aūt turmę ipi⁹ †amiçadab filius ei⁹. Quart⁹ mēse q̄rto asahel frater ioab: ꝛ †çabedias filius ei⁹ post eū: ꝛ in turma ei⁹ vigintiq̄ttuor milia. Quint⁹ mēse quinto pͥceps samaoth ieçarites: ꝛ in turma eius vigintiq̄ttuor milia. Sext⁹ in sexto mense hira fili⁹ acces thecuites: ꝛ in turma ei⁹ vigintiq̄ttuor milia. Septim⁹ mēse septimo/helles phallonites de filijs ephraim: et in turma eius/ vigintiq̄ttuor milia. Octau⁹ mense octauo sobochai †vsathites de stirpe sarai ꝛ in turma eius vigintiq̄ttuor milia. Non⁹ mense nono/abieçer anathothites† de filijs iemini: ꝛ in turma eius vigintiq̄ttuor milia. Decim⁹ mēse decimo †marai: ꝛ ipe nethophathithes de stirpe sarai: ꝛ i turma ei⁹ vigintiq̄ttuor milia. Undecimus mense vndecimo banaias pharathonites de filijs ephraim: et in turma ei⁹ vigintiq̄ttuor milia. Duodecim⁹ mense duodecimo holdai nethophathites de stirpe gothomel: ꝛ in turma eius vigintiq̄ttuor milia. Porro tribub⁹ ꝑerāt i isrl̃: Rubenit dux eliecer/fili⁹ çechri. Symeonit: dux saphathias fili⁹ macha. Leuitis: asabias/fili⁹ chāuel. Aaronitis: sadoch. Iudaitis: heliu frat̃ dauid. Isacharit: amri fili⁹ michael. Zabulonitis: iesmaias fili⁹ abdię: Neptalitibus †hierimoth fili⁹ oçiel. Filijs ephraim osee/ fili⁹ oçaçiu. Dimidię tribui manasse iohel/filius phadaię: et dimidię tribui manasse in galaad/ iaddo/fili⁹ çacharię. Beniamin autē iasihel/fili⁹ abner. Dan vͦo eçrihel fili⁹ hieroā. Hi pͥcipes filioꝝ isrl̃. Noluit aūt dauid nūerare eos a viginti annis inferi⁹: q: dixerat dñs vt mltiplicaret isrl̃ q̄si stellas celi. Ioab fili⁹ saruię cęꝑat nūerare: nec cōpleuit: q: sup hoc ira dei irruerat in israel:

a ¶ ānales libros: a fascibus dictos in quibus regū vel consulū acta scribuntur.

ꝛ idcirco numerus eorū q̄ fuerāt recēsiti nō est relatus in fastos regis da-

als thierimuth

q̄s cuilibet tribui ꝑerat. ꝛ patz lr̃a vsq; ibi: l Noluit autem dauid. aliq̄ libri habēt: Voluit. sz male: q: ioab de mādato dđ nūerauit solū ppl'm q̄ poterat ad bellū ꝓcedere: ꝛ h ē a viginti ānis ꝛ sup̄: īfra āt noluit numerare. cui⁹ causa subditur: m Quia d.do. vt ml̃.is. q̄si stellas cęli. q.d. si vix potuerūt numerari viri potentes ad bellū ꝓcedere: multo min⁹ possent numerari/si cū viris numerarent̃ etiā pueri. n Ioab fi.sar.cę.nu. vt hr̃.s.xxj. o Nec cō. q: su.h i.tr.di. licz eñ ira dei p⁹ nūerationē venerit sup ppl'm. vt hr̃.s.xxj. tñ ioab a pͥncipio nūeratiōis h timuit: ꝓpter qđ inuitus iuit ad numerandū: ꝛ magnā ꝑtē nūerare omisit. et ꝓpt̃ h dr̃ h ꝙ ira irruerat.s. anteq̄ totū eēt numeratū. p Et id.nu.e.q̊ fu. re.s.ioab. q Nō ē re.i fa. ꝛc.i. in libros de hac nūeratiōe regi traditos: q: ioab etiam de ⁂ numeratis

Moralit̃. a Filij āt isrl̃. Post ordiationē mistroꝝ i domo dñi/h ꝯñr ponit̃ ordinatio ministrantiū regi in diūsis officijs regni sui. Et pͥmo ponit̃ ordinatio militaris. scđo popularis. tertio familiar. Circum ad primū describunt̃ h.xij. principes existētes cū rege per singulos mēses successiue: ꝛ quilibet princeps habebat sub se.xxiiij. milia pugnatoꝝ. Allegori. ce vͦo ꝑ istos.xij. pͥncipes significati fuerūt.xij. apl̃i: de q̄b⁹ dr̃ ps.xliiij.d. Cōstitues eos pͥncipes sup oēz t̃rā ꝛc. Per.xxiiij. milia pugnatorū sub q̊libet pͥncipe: significati fuerunt martyres scti q̄ aiati aploꝝ exemplo fortes facti sunt in bello. Et ponit̃ h nūer⁹ determinat⁹ ꝓ indeterminato. Nā martyres sunt in maiori nūero q̄ nūer⁹.xxiiij. miliū ꝑ duodenariū multiplicat⁹: sic de angelis dr̃ Daniel. vij.c. Milia miliū mistrabant ei ꝛc. Scđm eñ oēs doctores de h loq̄ntes: angeli scti sunt in nūero mlto maiori: sicut pleni⁹ dixi sup Danielē. k Porro tri. ꝛc. Hic describit̃ ordinatio ppl'aris. ppl's aūt israel ꝑ.xij. trib⁹ distiguebat̃. h aūt cuilibet tribui ad ei⁹ regimē vnus dux assignat̃. per h aūt videt̃ significari: ꝙ in bono regimine ⁂ ppl'i christi.

als famiçau bad

als tçabadias

als tsalothi thes

als toesitri de filijs iemini

als tmarai

Prou.16.d

a ¶Sup the. Thesaur⁹ christi scia: sapia: ꝟtutes. ex his ho/norat ꝑuictes sibi. His ꝑficit̄ açimoth: ꝗ interꝑtat̄ fort̄ mor/te. doctrina em̄ viri ꝑ patiētiā dinoscit̄. vn̄: Melior ē patiēs viro forti. Açimoth etiā fili⁹ adhiel: ꝗ interꝑtat̄ pr̄ me⁹ deus. Quicq̄d em̄ scti ꝟtutū hn̄t deo attribuūt. b ¶His āt the. Illi em̄ veri salomōis thesaur̄ i vrbib⁹ vicis ⁊ turrib⁹ merito ꝓfert̄: ꝗ dignita/tē nois ionathe/ ⁊ pr̄is ei⁹ oçie fide pre/fert ⁊ ope. Jonathas ei donū dei: ⁊ oçi as fortitudo dn̄i. Qui ei dono dei acci/pit lumē sciē ⁊ rectitudinē fidei fortiter seruat in ope: eccl̄iaꝝ dei curā nō imeri to accipit. c ¶Eçri fi. che. ⁊c. Eçri ad iut⁹ dn̄o: Semeias audiēs dn̄m. Zab/dias fruct⁹ vehemēs vel abūdās. Qui em̄ audit ꝓcepta dn̄i ope misc̄dię ei⁹ ad iut⁹/abūdātē boni opis fructū ꝯgregat in vitā et̄nā. d ¶Oliueta ⁊ fice. In his oliuę ⁊ fic⁹ sūt: ⁊ significāt cętus san ctoꝝ/ ꝗ misc̄dię oleū hn̄t i pectore: ⁊ mā suetudis dulcedinē imortalitate. Quę ꝟtutes in cāpestrib⁹ ꝗ̄ in ꝓpatulo ⁊ ꝑ̄/sto sūt oib⁹: nec acceptionē ꝑsonaꝝ/ sed bonę volūtat̄ rectitudinē ꝗ̄rūt audito/ribus suis. e ¶Balanam ⁊c. Bala/nā ꝗ interꝑtat̄ hn̄s graz: sup oliueta ⁊ fi ceta ꝯstituit̄. Ex dei em̄ gr̄a dat̄ bonoꝝ operū vbertas. Joas ꝟo ꝗ interꝑtatur sperās vl̄ dn̄i robur/ apothecas olei cu stodit. q̄ nemo ꝑuenit ad ꝑmiū nisi ꝗ ꝑ robur mēt̄ fiducia spei tēdit ad cęleste regnū. f ¶Saphat. Qui iterꝑtat̄ iu dicaui: filius abdi. i. pr̄is grē: significat aplo̅s alijs doctorib⁹ electiōe dn̄i ꝑfe/ctos. qb⁹ dr̄: Sedebit̄ ⁊ vos sup duo/decim sedes iudicātes .xij. tribus isrl̄. g ¶Sup came. ⁊c. ⁊ sup asi. Defor mia ⁊ imūda sūt hęc aīalia: ⁊ significāt gētiles pctō distortos ⁊ libidie immun dos: ſ3 in regnū nr̄i dd̄ veniētes habēt nigros vbil ⁊ iadias: ꝗ spernētes phiaz ⁊ inanē fallaciā mūdi/ elegerit̄ simplici/tatē euāgelij: tāq̄ hūiles ⁊ despecti. vn̄: Si q̄s videt̄ int̄ vos sapiēs eē stult⁹ fiat. h ¶Jahihel fili⁹ acha. Cū ionathā fuit cōsiliari⁹ iahihel. i. reqes dei: filius achamoni. i. spinarū: hic significat ꝑdi/catores euāgelij ꝗ de errore gētilitatis ⁊ vitioꝝ spinetis ad fidē cōuersi efficiū tur reqes dei. vn̄: Sup quē reqescet spi rit⁹ me⁹: nisi sup humilē ⁊ quietū ⁊ tre mentē sermones meos? i ¶Achito/phel. Qui postea cupiditate deprauatus cū absalon de nece dd̄ tractauit. et interꝑtat̄ frater me⁹ cadēs: vel irruens vel tractās. Hic est iudas scarioth: qui int̄ aplo̅s familiaris dn̄o fuit: ſ3 postea cum iudęis auaricia corrupt⁹ de morte ei⁹ tractādo/ ꝑpetuę mortis ruinā meru it. ꝗ etiā ſm librū regū laqueo se suspē/dit. Possunt etiā ꝑ achitophel iudęi si/gnificari: ꝗ patrū ꝓrogatiua aliq̄n cha/rissimi et collocutione dei fuere clarissi/mi: ſ3 postea ꝯ christū auxiliū mortis fa cientes a romanis in ꝓpria domo sicut achitophel. i. in hierl̄m extincti sunt. k ¶Chusi. i. ethiops ⁊ dd̄ fidelis per oia gētiles signat. de quib⁹ dr̄: Popul⁹ quē nō cognoui seruiuit mihi: in auditu auris obediuit mihi. l ¶Post achi/tophel fuit ioiada. Preuaricāte iu/da nō remāsit vacuus duodecim⁹ loc⁹: sed successit cognoscēs grām dei matthias humilis ⁊ fidelis: ꝗ grām quā dono dei ꝑcepit humiliter seruauit. Interꝑtatur em̄ ioiada sciēs vel cognoscēs. Banaias ędificator dn̄i. Quē em̄ gr̄a dei in apl̄m elegit: agnitio sanę fidei in ipsa dignitate solidauit. Abiathar qui ad tēpus est inter consiliarios dauid/ sed in electione a dn̄o cū ioab cōtra salomonē deuiauit: signifi cat eos ꝗ dignitatis suę gradū quē a dn̄o ꝑceperūt: cupiditate corrupti non custodiunt. Hi em̄ a vero salomone si in carcere pęnitētię iuxta timorē achitophel ꝑmanere noluerint/ imꝑpe/tuū puniendi sunt. m ¶Joab. i. inimicus/ signat eos ex ꝗ̄rū ꝑsona dr̄: Ad oia mādata tua dirigebar: oēm viā iniq̄tat̄ odio habui. quib⁹ alibi dr̄: Estote ꝑfecti sicut pater vester cęlestis ꝑfectus est. Interꝑ/tatur em̄ ioab: idem pater.

Mat.19.d · 1.Cor.3.d · Esa.66.a ſm lxx. · 2.Reg.16.d. et.17. · Mat.27.a · 2.Reg.17.f · Ps.17.g · Act.1.d. · Ps.118.q · Matth.5.g

a uid. Sup thesauros āt reg̃ fuit b asmoth fili⁹ adihel. His aūt the saur̄ ꝗ erāt in vrbib⁹ ⁊ i vicis ⁊ i turrib⁹/ ꝓsidebat iōathā fili⁹ oçię

a ¶malos male ꝑdet ⁊ vineā suā locabit alijs agricolis. i. ꝑdicatorib⁹. diuersis q̄3

Opi aūt rustico ⁊ agricolis ꝗ ex

horis oparij mittūt̄ i vineā ꝗ est dom⁹ isrl̄.

c ercebāt terrā/ ꝓerat eçri fili⁹ che/rub. Uineaꝝ q̄3 cultorib⁹ semei

a ¶māsionib⁹ amenis. de quib⁹ dr̄: In do mo patris mei māsiones multe sunt.

as romathithes. Cellis āt vina rijs çabdias aphonites. Nā sup d oliueta ⁊ ficeta ꝗ̄ erāt in cāpestri e bus/ balanā gaderithes. Super

¶vite eterne.

apothecas autē olei/ ioas. Por

a ¶iudeoꝝ synagogis ꝗ traxerūt iugū le/gis ⁊ lac simplicis doctrine ꝑbuerant.

ro ārmētis ꝗ̄ pascebant̄ i sarona

a ¶auditor me⁹ vl̄ abscōsio mea. hic ē cho rus ꝓpharū ꝗ a deo audiūt abscōdita.

prępositus fuit secrāi saronites.

a ¶doctores corda subiectoꝝ euāgelico vo mere arātes. b ¶hūilib⁹. c ¶iudicans

f Et sup boues i vallib⁹ saphāt fi

vel iudicauit. a ¶al's adli.

g lius abdi. Sup camelos ꝟo vbil

a ¶stultos vel insipiētes. b ¶dimidium fuit: qd̄ imꝑfectionē significat.

hismaelites ⁊ sup asinos iadias

a ¶simplices māsuetos. quib⁹ dr̄: Discite a me q̄ mitis sum ⁊ humilis corde.

meronathites. Super oues q̄3

a ¶iaçim ꝗ tota mēte ad deum cōuertit̄ ⁊ aduenā se ⁊ ꝑegrinū ꝯfitet̄/ recte a dn̄o au/xiliatus gregē dominicū pascit.

iaçim agaren⁹. Oēs hi ꝑncipes

a ¶dn̄i donū: vl̄ colūba dedit. Hi sūt apl̄i ⁊ ꝓphe ꝗ nō solū lr̄a leg̃ ſ3 ⁊ spūali prudē/tia dono spūsscti instituti secretoꝝ veri da uid cōscij esse meruerūt. vn̄: Quecūq3 au/diui a pr̄e meo nota feci vobis.

substātię dauid reg̃. Jonathan aūt patruus dauid cōsiliari⁹ vir

a ¶doctores sancti. ¶custodes.

b prudēs ⁊ lr̄atus: ipe ⁊ iahihel fi

a ¶baptismi gr̄a regenerat̄.

li⁹ achamoni erāt cūz filijs reg̃.

i †Achitophel etiā ꝯsiliari⁹ regis:

k et chusi arachites amicus reg̃.

l Post achitophel fuit ioiada/ fi li⁹ banaia ⁊ abiathar. Princeps

m aūt exercit⁹ regis erat ioab.

Nico. de lyra

⁂ numeratis ab eo rescidit ꝑtez/ ꝓpter eandē causaz ꝓpt̄ quā dimiserat numera/re ꝑtē ppl̄i. s. ne dd̄ nimis suꝑbiret ex ma iori nūero sibi tradito. ꝓpt̄ quā suꝑbiaz timebat ioab dei irā venire sup ppl̄m et regē: sic dictū fuit. s. xxj. et. ij. Reg. xxiiij. Alij alit̄ exponūt: ꝙ nūerus iste siue ppl̄i nūeratio nō fuit redact⁹ i fastos reg̃ da/uid. i. in libris de factis dd̄ notabilib⁹ et cōmēdabilib⁹: q̄ ista numeratio nō erat ad dd̄ cōmēdationē/ ſ3 mag̃ ad vitupe/riū. Fastus fasti idē est qd̄ liber chronica lis: vt in hebręo hic hr̄. In ꝟbis dieꝝ re/gis dd̄. ſ3 ꝑma expositio verior videt̄. q̄ ille ꝗ scribit historiā vel chronicā debet ita fideliter scribere illa ꝗ̄ sūt ad vitupe/riū sic illa ꝗ̄ sūt ad laudē. Et iō iosephus reprobat nicolaū antiochenū ꝗ scripsit facta herodis ascalonitę omittens ea ꝗ̄ erant vitupabilia. a ¶Sup the. Hic ꝯn̄r describit̄ ordinatio familiaris. i. fa/milię ꝗ̄ erāt i officijs dom⁹ ⁊ i alijs nego cijs cū dr̄: Sup thesauros aūt regis ꝗ erāt in hierl̄m. Un̄ sequit̄: b ¶His aūt thesaur̄ ꝗ erāt i vrbib⁹: sc3 alijs a hierl̄m. c ¶Et in vic̄. i. villis mu/ro nō clausis. d ¶Et in turribus. i. fortalicijs ꝑ regnū ędificat̄ ad regni mu nitionē. e ¶Opi aūt rustico ⁊ agri/colis. q̄ dauid habebat aliq̄s agros ex hereditate paterna/ ⁊ aliq̄s ex officio re/gio. f ¶Uinearū q̄3 cultoribus. eo dem mō exponat̄ sic de agris. g ¶Cel lis aūt vi. i. cellarijs vbi seruabant̄ vi/na. h ¶Sup oliueta ⁊ ficeta. vt col ligerent̄ fruct⁹: ⁊ de oliuis fieret oleū: et ficus seruarentur pro vsu hominum. i ¶Sup apothecas aūt olei. i. cella ria vbi seruabant̄ olei vasa. k ¶Sup came. vero vbil hisma. q̄ hismaelitę meli⁹ sciūt nutrire ⁊ custodire camelos q̄̄ isrl̄itę. l ¶Sup o. q̄3 iazim aga. Agareni aūt habitabāt tm̄ in tētorijs: et iō meli⁹ poterāt custodire oues portan/do habitacula sua de loco ad locū ad in/ueniēdū pascua. m ¶Oēs hi ꝑn. sb. re. dd̄. i. diuitiaꝝ artificialiū: vt sūt auꝝ/ argentū/ arma et hmōi: ⁊ naturalium de quib⁹ possunt hoīes viuere/ vt sunt bla/dū/ vinū/ oleū/ aīalia ⁊ hmōi sup̄ enume rata. ad ꝓuidentiā em̄ bonā regis nō so/lum ꝑtinere habere diuitias artificiales ſ3 etiā naturales. Un̄ ioseph saluauit re/gnū ęgypti ꝑ cōgregationē bladi in hor/reis regis. n ¶Jonathā. h ꝯn̄r agit̄ de familia ipi dd̄ magis ꝓpinq̄/ cum dr̄: Jonathā aūt pa. da. cōsiliari⁹. cui⁹ causa s̄bdit̄: cū dr̄: o ¶Uir pru. ⁊ lr̄a/tus. ita ꝙ habebat sapiam innatā ⁊ acq̄ sitā. p ¶Ipe ⁊ ia. fi. acha. erant cū filij re. i. honorati sic filij regis. Hebręi exponunt aliter: Cū filijs regis: ad ipos nutriendū ⁊ docendū in moribus. q ¶Post achi. fuit ioia da. quia achitophel suspēdit se. vt habetur. ij. Regum. xvij. f. ideo iste ioiada successit sibi in officio.

†2.Re.16.d

Moralit̄

✱ populi christiani cuilibet villę notabili debeat vn⁹ ꝓsidēs ꝓpositus assignari qui faciat inter homies iusticiā obseruari.

a ¶Sup thesauros āt reg̃ ⁊c. hic exponit̄ ordinatio fami ✱ liaris. In

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

Moralit. liaris. In familia ꝯo reg. dd aliq̄ erāt custodes thesauroꝝ: aliqui ꝯo sup cultores agroꝝ/vinearū ꝛ hortoꝝ: aliq̄ ꝯo sup apothecas olei ꝛ cellaria vinoꝝ: ꝛ aliq̄ sup nutritionē aīaliū brutorū. ¶ Moralit aūt thesauri reg. nr̄i iesu christi sūt sapia ꝛ ꝟtutes: ꝛ iō custodes istoꝝ thesauroꝝ sūt boni doctores i scriptis vel scholis: habētes i se sapiaz ꝛ ꝟtutem/ ꝛ alijs cōicāt ꝛ dispēsant ꝫm sui dn̄i volūtatē. Per agros aūt vineas ꝛ hortos fideles ꝓpli significāt. Quibus. j. Co. iij. dr̄: dei agricultura estis. Et iō ꝑ cultores istoꝝ significant pdicatores ꝛ ꝓfessores ꝓ cultura fideliū in morib⁹ discurrētes. Per apothecas aūt olei ꝛ vini ꝯueniēter pn̄t debite correctiōes intelligi: in quib⁹ esse debet rigor iusticie dulcore misericordie tēperat⁹. ꝛ h̄ significat ꝑ vinū mordicatiuū ꝛ oleū lenitiuū/sicut hr̄ Lu. x. in ꝑabola sauciati/ in cui⁹ cura samaritan⁹ infudit oleū ꝛ vinū. Et iō ꝑ illos q̄ erant sup apothecas olei ꝛ vini: signāt boni iudices/ q̄ iusticia ꝛ miscōia mō debito sciunt vti. Per aīalia ꝯo bruta pueri pn̄t intelligi: eo ꝙ parū habēt de rōnis vsu. Propter qd̄ ꝑ illos q̄ erāt sup nutritionē aīaliū significant boni pedagogi q̄ circa bonā nutritionē pueroꝝ in morib⁹ maxime sūt intēti. Nā ꝫm ph̄m. j. ethicorū: Nō parū facit ad ꝟtutē/ imo multū si assuefiant ad virtutē.

Conuocauit igit dauid oēs princi-*a* pes isrl̄/duces tribuū et ꝓpositos turmarū q̄ mi-*b c d e* nistrabāt regi: tribunos q̄z ꝛ cēturio-*f* nes ꝛ q̄ ꝑerāt substātie ꝛ possessioni-*g* bus reg.: filiosq̄z suos cū eunuchis *h* ꝛ potētes ꝛ robustissimos quosq̄ i exercitu hierl̄m. Cūq̄ surrexisset rex et *i* stetisset/ait: Audite me fr̄es mei/ et ppl̄s me⁹: †Cogitaui vt edificarē do-*k* mū in q̄ reqesceret arca federis dn̄i: ꝛ *l* scabellū pedū dei nostri: et ad edifi-*m* cādū oīa ꝑpaui. De⁹ aūt dixit mihi: Nō edificabis domū noī meo: eo ꝙ sis vir bellator/ ꝛ sāguinē fuderis. †Sz ꝛ elegit dn̄s deus isrl̄ me de vniuersa domo patris mei: vt essem rex super isrl̄ in sēpitnū. De iuda eni elegit pri-*n* cipes. Porro de domo iuda/ domū pr̄is mei: ꝛ de filijs pr̄is mei placuit *o* ei/ vt me eligeret regē sup cūctū isrl̄. Sz ꝛ de filijs meis (filios eni mltos dedit mihi dn̄s) elegit salomonē fili-*p* um meū/ vt sederet i throno regni dn̄i sup isrl̄. Dixitq̄ mihi: †Salomon filius tu⁹ edificabit domū meā/ et atria mea. Ipm eni elegi mihi i filiū: ꝛ ego ero illi in pr̄ez: ꝛ firmabo regnū eius vsq̄ in †sempitnū si perseuerauerit facere precepta mea ꝛ iudicia sicut ꝛ hodie. Nunc igit corā vniuerso cetu *q* isrl̄/ audiēte deo nr̄o/ custodite ꝛ perquirite cūcta mandata dn̄i dei nr̄i: vt *r* possideatis terrā bonā: ꝛ relinq̄tis eā filijs vr̄is post vos vsq̄ i sempitnū. Tu aūt salomō fili mi/ scito deū pr̄is *s* tui: ꝛ serui ei corde pfecto ꝛ aīo volū-*t* tario. †Oia eni corda scrutat dn̄s: ꝛ vniuersas mētiū cogitatiōes intelligit. Si q̄sieris eū/ inuenies: si aūt dereli-*v* q̄ris eū: ꝓijciet te i eternū. †Nūc g̊ q̄r *x* elegit te dn̄s vt edificares domū san-*b* ctuarij: cōfortare ꝛ pfice. Dedit aūt *y*

Glo. ordi.

Conuoca. Ca. XXVIII ꝛc. seqt: a ¶ Cū eu. Ra. Lex ꝓhibet israelitas abscidi ꝛ alienigene non solēt ad secreta ꝯsilij admitti. Sz tradūt in h̄ loco eunuchos vocari: q̄ a seculi actionib⁹ alieni orōni ꝛ lectiōi vacabāt: ꝛ vxores nō cā libidinis/ sz suscipiēde ꝓlis habebant: q̄s iosephus essenos vocat. b ¶ Dedit aūt da. Dauid psalmista. ꝛ ceteri pr̄es veteris testamēti ꝑ

Leui.19.a.

Nico. de ly.

Conuoca. Ca. XXVIII uit igit. Hic ꝯn̄r describitur q̄liter dd tradidit salomoni filio suo exēplar oīm agēdorū in tēplo. ꝛ ꝓmo inducit sibi subditos ad salomonis obedientiā. scdo salomoni iniūgit edificatiōis tēpli curā/ ibi: Tu āt salomō. tertio tradidit sibi agendoꝝ formā/ ibi: Dedit aūt. Circa ꝓmū dr̄: a ¶ Conuo. igit dd omēs prin. isrl̄. ꝛ ꝯn̄ter specificauit istos ꝑncipes/ dicēs: b ¶ Duces tribuū. q̄ ꝑerant. xij. tribubus. c ¶ Et ꝓpositos tur. militarium. d ¶ Qui mīstrabāt regi. i. domo sua in diuersis officijs. e ¶ Tribunos q̄z. q̄ ꝑerāt mille bellatorib⁹: et erāt sub ꝓpositis turmarū: q̄r q̄libet turma cōtinebat. xxiiij. milia bellatores: vt dictū est ca. ꝑce. f ¶ Et centurio. qui ꝑerāt cētū bellatoribus: ꝛ erāt sub tribunis. g ¶ Et q̄ ꝑ. sub. ꝛ posse. reg. i. diuitijs ei⁹ artificialibus ꝛ naturalib⁹/ mobilib⁹ ꝛ imobilib⁹. h ¶ Filiosq̄z suos cū eunuchis. i. nutritorib⁹ eoꝝ ꝛ doctorib⁹. q̄ dicunt eunuchi: eo ꝙ erāt casti ꝛ honesti. i ¶ Cūq̄ surrexisset ꝛ ste. scz sup gradū ad loquendū: q̄ erat in atrio tabernaculi qd̄ fecerat dauid ꝓ arca dn̄i reponēda: vt hr̄. s. xv. ca. vt dicūt hebrei. Alij ꝯo dicūt ꝙ surrexit de lecto suo in q̄ iacebat ꝓ nimia senectute ꝛ debilitate: vt hr̄. iij. Reg. j. surrexit aūt ad horā vt magis audiret. k ¶ Cogitaui vt edifica. ꝛc. vt hr̄. s. xvij. ca. l ¶ Et scabellū pedū dn̄i dei nr̄i. q̄r itra sanctūsctōꝝ erat q̄si sedes q̄si sedes dei: ita ꝙ ꝫm vnā opinionē ꝓpitiatoriū/ qd̄ portabat ab ipsis cherubin erat q̄si sedile. ꝛ operculū arce erat q̄si scabellū. Scdm aliā ꝯo opinionē/ operculū arce erat ꝓpitiatorium ꝛ sedile dei: pauimentū ꝯo qd̄ erat an̄ arcam erat q̄si scabellū. ꝓut diffusius fuit dictū Exo. xxv. m ¶ Ad edificādū oīa ꝑ. i. aliq̄ de oib⁹: vt. s. expositū ē xxij. Cetera patent que sequunt vsq̄ ibi: n ¶ De iuda eni elegit. prin. q̄r in trāsitu maris rubri tribus iuda primo secuta est moysen/ alijs formidātib⁹: ideo meruit regiā dignitatē: vt dictū fuit Exod. xiiij. o ¶ De filijs pa. mei pla. ei ꝛc. vt habet. j. Reg. xvj. p ¶ Elegit sa. ꝛc. Ex q̄ ptz ꝙ salomō fuit ꝓmotus ad regnū nō solū volūtate hūana/ sz etiā diuina. ꝛ hāc ordinationē nunciauit nathan ꝓpha ipi dd: vt hr̄. s. xvij. ꝛ. ij. Reg. vij. q ¶ Nūc i. c. v. c. is. supple dicō q̄ sequunt. r ¶ Custo. ꝛ p. vt ꝑ h̄ habeat abūdātiā bonoꝝ tpaliū et vlteri⁹ bonoꝝ spūaliū ꝛ etnoꝝ: q̄ ꝑncipalit itelligūt ꝓmissa a deo sub ꝓmissiōe tpaliū bonoꝝ: sic dictū fuit. s. xvj. ꝛ pleni⁹ Gen̄. xv. s ¶ Tu aūt sa. Hic ꝯn̄r dd iponit salomōi filio suo curā regni ꝛ edificatiōis tēpli. et q̄r noticia dei via ē ad oīa alia bona: eo ꝙ nō amat bonū nisi cognitū: iō ꝓmo iducit eū ad habēdū dei noticiā di. Scito deū pr̄is tui. scdo ad ei⁹ latriā. Et serui ei corde pfe. ꝛc. cui⁹ cā subdit: t ¶ Oia eni cor. scru. dn̄s ꝛc. ita ꝙ nihil ē abscōditū qd̄ oculis ei⁹. v ¶ Si q̄sieris eū/ inuenies. q̄r facienti qd̄ in se est/ de⁹ supplet residuū. x ¶ Quia elegit te dn̄s vt edifi. ꝛc. q. d. ex q̄ de⁹ te elegit ad regnū ꝛ tēpli sui edificiū/ non debes timere de ꝯsūmatiōe q̄r q̄ cepit/ ipe pficiet: si feceris debitum tuū. y ¶ Dedit autem dauid. Hic consequenter dauid salomoni tradidit formam et exemplar omnium agendorum.

Diuisio *†2.Re.7.a.* *s.17.a.et.22.b* *Diuisio* *†s.22.b* *h* *†s.co.17.b*

Moralit. ✻ Descriptionem Moralit. a ¶ Conuocauit ꝛc. In h̄ aūt caplo describit institutio salomonis i regē ꝑ dd patrē suū: ꝓpt qd̄ ꝑ dd significat hic de⁹ pr̄. ꝛ interptatio nois congruit. Nā dd manu fortis interptat. potētia ꝯo ꝑsone pr̄is approbat. ¶ Per hoc igit ꝙ dauid regē istituit filiū suū salomonē: significatū fuit mystice/ ꝙ de⁹ pater filiū regē instituerat in assumpta ꝓ nobis humanitate: sicut in ꝑsona filij dicit Ps. ij. b. Ego aūt cōstitutus sum rex ab eo sup sion mōtem scm̄ eius. Et sbdit: Dn̄s dixit ad me: filius meus es tu ꝛc. y ¶ Dedit autē dauid salomoni filio suo descriptionē ꝛc. ꝑ hoc designat ꝙ de⁹ pater dedit homini christo noticiā oīm agēdorū in ecclia. Nā cognoscit oīa q̄ de⁹ cognoscit sciētia visionis. ꝛ illa sunt q̄ participāt esse ꝫm quācūq̄ differentiā tpis. ¶ Moralit aūt ꝑ salomonē ex ordinatiōe diuina ꝓmotū in regē pōt cōueniēter intelligi q̄libet debito mō ꝓmot⁹ ad eccl̄iasticū vl̄ tpale regimē. Per h̄ āt ꝙ dd ꝑdicto salomoni dedit agendoꝝ descptionē: significat ꝙ illi q̄ debitū suū faciat erga deū/ ad ipm se fidelit ꝯuertēdo. Nā si natura nō deficit in necessarijs nō ē verisile ꝙ deficiat auctor nature. Per hoc aūt ꝙ dauid dedit salomoni aurū ꝛ argentum ad faciendum ea q̄ in templo erant agenda: signatur ꝙ sicut deus bono prelato vel principi cōfert noticiam in agendis: sic facultates administrat ei pro expensis moderatis.

Mystice *†Hiere.17.b* *†Sap.9.b* *Moralit.*

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

mēti figur̄ ꝛ enigmatib⁹ designa/
bāt vniuersa q̄ verus pacificus in
eccl̄ia facturus erat: quō oēs nati/
ones p̄ fidē baptismi introitū i ec/
clesiam habuerūt: q̄lis eccl̄ie stat⁹
eēt futurus: q̄lis sctōꝝ ꝑfectio ꝛ in
regno celesti remuneratio cuiuscꝫ
ꝓ meritis reddēda p̄ diuersas cel/
las ꝛ exedras. q꞉ in regno dei mā/
siones multe sūt. a ¶ Et le.au.
Necꝫ in Exo. in cōstructiōe taber
naculi necꝫ in Regū in edificatiōe
tēpli vspiā legunt̄ facti leones et
leūculi: nisi ꝙ in tēplo celatura fa/
cta narrat̄ in ꝯfectione decē basiū
vbi leones ꝛ boues ꝛ cherubin: et
palme sculpte narrant̄. Sed necꝫ
cherubin i sil̄itudie q̄drige forma/
ta: s꞉ tm̄ ꝙ duo cherubin fuissēt fa
bricata alis suis arcā tegētia. Eze/
chieli autē iuxta fluuiū chobar si/
militudo ostensa est quattuoꝛ ani/
maliū: et h̄ aspectus eoꝛū sil̄itudo
hois in eis: ꝛ quattuoꝛ penne vni:
ꝛ quattuoꝛ facies vni: ꝛ pedes eo/
rū pedes recti: ꝛ planta pedis eo/
rū q̄si plāta pedis vituli. ꝛ p⁹ pau/
ca: Sil̄itudo vult⁹ eoꝝ facies hoīs:
ꝛ facies leonis a dextris eoꝝ q̄ttu
oꝛ: ꝛ facies aq̄le desup̄ ip̄oꝝ q̄tuoꝛ.
Et alibi: Quattuoꝛ facies hēbat
vnumq̄dq꞉ eoꝝ: facies vna facies
cherub: ꝛ facies scd̄a facies hois:
ꝛ tertia leonis: ꝛ q̄rta aq̄le. Sed ꝛ
hoꝝ ꝛ sequētiū expositionē in Eze/
chiele nr̄o ꝓut nob donauit de⁹ p̄/
strixim⁹. b ¶ Oia inq̄t ꝛc̄. Tra
dūt hebrei exēplar tēpli ꝛ vasoꝝ
moysi in mōte mōstrati ad iesum
ꝑuenisse: deīde ad iudices ꝛ ad he/
li ꝛ ad sa/

Ni.de lyra

a ¶ Descr̄ptionē poꝛ. q̄ erat
ante introitū templi. b ¶ Et cel.
Dicunt aliq̄ ꝙ sub pauimēto tēpli
erāt cellaria ad reponēdū aroma/
ta ꝛ aliq̄ alia q̄ indigēt ꝯ꞉uari i fri
gido loco. alij aūt dicūt: ꝙ ista cel/
laria intelligūt̄ due māsiōes tēpli
inferioꝛes. c ¶ Et cena.i. tertie
māsionis tēpli. d ¶ Et cubi. in
aditꝭ loca sūt vbi iacebāt custodes
tēpli. ꝛ ꝓm heb. erāt q̄dā appēdi/
cia iux̄ murū tēpli exteri⁹ ascēdētia
xv. cubitꝭ in trib⁹ laterib⁹ tēpli: scꝫ
australi/aquilonari ꝛ occidentali
e ¶ Et dom⁹ ppi.i. scti scōꝝ vbi
erat ꝓpitiatoꝛiū. ꝛ de oīb⁹ istis di/
ctū ē pleni⁹. iij. Reg. vj. f ¶ Atri
oꝛū. Erāt em̄ ibi tria atria. s. atriū
sacerdotū: atriū hoim mūdoꝛū: et
atriū mulieꝝ. g ¶ Et exedrarū.
id ē camerarū. h ¶ In the. do.
dn̄i. vbi reponebant̄ vasa sacra ꝛ
vestes sacerdotales: ꝛ sil̄ia. i ¶ Et
in the. san. vbi reponebāt̄ illa q̄
erāt deo ꝯsecrata ad faciēdū neces
saria i tēplo ꝛ reparādū ea q̄ eēnt
reparāda. k ¶ Aurū in pō. ꝛc̄.
Nō ē intelligēdū ꝙ dd̄ tradiderit
salomoni totū aurū ꝛ argētū qd̄ i
vasis fiendis tēpli erat necessariū:
s꞉ tradidit i scripto q̄ntū pōd⁹ au/
ri ꝛ argēti debebat poni in q̄libet
vase aureo ꝛ argēteo. l ¶ Sꝫ et
ad can. au. q꞉ decē fuerūt cādela
bra aurea in tēplo salomōis: vt h̄r
iij. Reg. vij. i fine. m ¶ Auꝝ q̄z
dedit in

dauid salomoni filio suo descriptionē
portic⁹ ꝛ tēpli: ꝛ cellarioꝝ ꝛ cenaculi et
cubiculoꝝ in aditis: ꝛ dom⁹ ꝓpiciatio/
nis: necnō: ꝛ oim q̄ cogitauerat/atrioꝝ ꝛ
exedrarū p̄ circuitū/in thesauros dom⁹
dn̄i: et in thesauros sctōꝝ: diuisionūq꞉
sacerdotaliū ꝛ leuiticaꝝ i oīa opa dom⁹

a ¶ facta in honorem.

dn̄i: ꝛ in vniūsa vasa misterij tēpli dn̄i:

a ¶ in quo sapiētie splēdoꝛ signatur.

Aurū i pōdere p̄ singula vasa misterij:

a ¶ in quo nitoꝛ p̄dicationis. b ¶ sicut deus di
uisit singulis prout vult.

argēti q̄z pōd⁹ ꝓ vasoꝝ ꝛ opeꝝ diūsita/
te: Sꝫ ꝛ ad cādelabꝛa aurea ꝛ ad lucer
nas eoꝝ auꝝ ꝓ mēsura vniuscuiusq꞉ cā
delabri ꝛ lucernaꝝ: Sil̄r ꝛ i cādelabꝛis
argēteis/ꝛ in lucernis eoꝛū ꝓ diuersita/
te mēsure pondus argēti tradidit. Au/

a ¶ de mensa ꝓpositionis in Exo. satis diximus.

rū q̄z dedit i mēsas ꝓpōsitiōis ꝓ diuer/
sitate mēsarum. Sil̄r ꝛ argentū in alias

a ¶ Hec oīa plene in Exo. exposita inuenies.

mensas argēteas. Ad fuscinūlas q̄z et
phialas et thuribula ex auro purissimo

a ¶ sunt leunculi ꝛ leones foꝛtes. s. et foꝛtioꝛes alij
sensu: alij nitoꝛe predicationis argentei.

et leūnculos aureos ꝓ q̄litate mēsure/
pōdus distribuit in leunculū ꝛ leūculū
Sil̄r ꝛ in leones argēteos diuersū argē
ti pōdus separauit. Altari aūt i q̄ ado/
lebat̄ incēsū /aurū purissimū dedit: ꝛ vt

a ¶ hec q̄driga in Ezechiele exposita est. b ¶ sciētie
pulchꝛitudo. hec ē noticia sacramētoꝝ dei thꝛon⁹ ei⁹
et requies. vn̄: Qui sedes sup̄ cherubin māifestare

ex ip̄o fieret sil̄itudo quādrige cherūbi/
extendentiū alas et velātiū arcā federꝭ
dn̄i. Oia inq̄t venerūt scp̄ta manu dn̄i
ad me: vt intelligerē vniuersa opa exē/
plarꝭ. Dixit q̄z dauid salomōi filio suo:
Virilit̄ age ꝛ cōfoꝛtare ꝛ fac: ne timeas
ꝛ ne paueas: Dn̄s em̄ de⁹ me⁹ tecū erit
ꝛ nō dimittet te/necꝫ derelinq̄t te: donec
ꝑficias oīe op⁹ misterij dom⁹ dn̄i. Ec
ce diuisiōes sacerdotū ꝛ leuitaꝝ i oīe
op⁹ misterij dom⁹ dn̄i assistēt tibi ꝛ pati
sūt: ꝛ nouerūt tā p̄ncipes q̄ꝫ ppl̄i facere
oīa p̄cepta tua. Ca. XXIX

Locutusq꞉ ē rex dd̄ ad oēm
eccl̄iam: Salomonē filium
meū vnū elegit de⁹ adhuc
pueꝝ ꝛ tenellū. Op⁹ aūt grāde est: necꝫ
em̄ hoi p̄parat̄ hītatio: s꞉ deo. Ego aūt
totꝭ virib⁹ meis p̄paraui ip̄ēsas dom⁹ dn̄i
dei mei. Auꝝ ad vasa aurea: et argētū
i argētea: es i enea: ferrū i ferrea: lignū
ad lignea: lapides onychinos ꝛ q̄si stibi
nos ꝛ diuersoꝝ coloꝝ: oēmq꞉ p̄ciosū la
pidē: et marmoꝛ pariū/abundātissime.
Et super hec que obtuli in domuz dei

dedit in men. ꝓpo. sup̄ quā po
nebant̄ panes ꝓpositiōis. n ¶ Si
milit̄ ꝛ argē. in alias mē. argē.
sup̄ q̄s parabant̄ ea q̄ erāt offerēda.
o ¶ Et leūculos aureos. Nō in/
uenit̄ scriptū ꝙ in templo salomo/
nis fuissent leūculi aurei. ꝛ ideo ali/
qui dicūt ꝙ isti sunt leones qui fue/
runt in thꝛono salomonis: de q̄ ha/
bet̄. iij. Reg. x. s꞉ h̄ nō habet apparē
tiā: Tū q꞉ nō h̄r in scriptura ꝙ illi le
ones fuerint aurei: s꞉ magꝭ videt̄ ꝙ
fuerit eburnei sic̄ ꝛ thꝛon⁹. Tū q꞉ h̄
agit̄ tm̄ de edificatiōe tēpli ꝛ ꝑtinē/
tiū ad ip̄m. ille aūt thꝛon⁹ nō fuit in
tēplo/nec d̄ ꝑtinētib⁹ ad ip̄m: s꞉ fuit
in poꝛticu dom⁹ regie vbi salomō se
debat ad iudicādum. Et ideo alij di
cūt ꝙ isti leones fuerūt in luteribus
vbi fuerūt leones figurati: vt h̄r. iij.
Reg. vij. Sꝫ hoc videt̄ falsū: q꞉ illi
fuerūt de ere: vt ptꝫ ibidē. isti aūt de
scribunt̄ aurei: ꝛ ideo ista vident̄ ꝓ/
cedere ex discoꝛdia trāslationis nr̄e
ab hebꝛaico. vbi em̄ habemus hic:
Et leū. aureos. in heb. h̄r: Expia/
toꝛia aurea. ꝛ credo ꝙ ratio hui⁹ di/
uersitatis trāslationis nostre ad he/
braicū fuit: q꞉ dictio signās expiato
riū/ꝛ dictio signās leunculū in heb.
habēt magnā sil̄itudinē l̄rarum. ꝓm
heb. ꝟo dicūt̄ hic expiatoꝛia aurea
bacini aurei in quibus poꝛtabat̄ san
guis intra sctm̄sctōꝝ i die expiatio/
nis. p ¶ Sil̄r ꝛ i le. ar. In heb. h̄r:
In expiatoꝛia argētea. ꝛ erāt bacini
de argēto i quib⁹ recipiebat̄ sāguis
victimarū q̄ erat effundēdus in alta
ri holocaustoꝝ. q ¶ Altari āt ꝛc̄.
istud altare erat iux̄ ꝑtē tēpli q̄ dice/
bat̄ sctā/ꝯ parietē diuidentē sctm̄ ꝛ
sctm̄sctōꝝ. r ¶ Et vt ꝛc̄. quadri.
q꞉ poꝛtabāt ꝓpitiatoꝛiū qd̄ erat q̄si
sedes dei. ꝛ de ista dispositiōe dictū
fuit pleni⁹. iij. Reg. vj. ꝛ Exod. xxv.
s ¶ Oia inq̄t ve. ꝛc̄. Dicūt em̄ he
brei ꝙ samuel ex reuelatione dei do/
cuit dd̄ de oīb⁹ istis. Pōt etiaꝫ dici
ꝙ ipsemet dd̄ habuit h̄ p̄ reuelatio/
nē a deo. Cetera patēt ex dictis.

Locutusq꞉ Ca. XXIX
est rex dd̄. Hic ꝯñter dd̄
inuitat oēm ꝑpl̄m ad adiu/
uandū in ope dn̄i salomo/
nē filiū suū. et p̄mo circa h̄ describit̄
regis ꝛ ppl̄i oblatio. scd̄o gratiarū
actio/ibi: Sꝫ ꝛ dd̄. tertio regis salo
monis renouatio/ibi: Vnxerūt aūt.
q̄rto ip̄i⁹ dd̄ felix consummatio/ibi:
Igit̄ dd̄. Circa p̄imū ponit̄ inuita/
tio regꝭ ꝟbo di. v ¶ Salomonē
fi. meū ꝛc̄. Nō est itelligēdū p̄ h̄ ꝙ
fuerit tūc tm̄. xij. annoꝝ. sic̄ declara/
tū fuit pleni⁹. iij. Regꝭ. xj. s꞉ d̄r par
uulus ꝛ tenell⁹ respectu tanti opis.
ꝛ h̄ dicebat dd̄: vt induceret oēꝫ po
pulū ad auxiliādū ei. scd̄o ponit̄ in
ductio p̄ factū cū d̄r: x ¶ Prepa/
raui impē. nō totas/s꞉ de oīb⁹ ali/
q̄s. iō subdit̄: Aurū ad va. au. ꝛc̄.
sequit̄: y ¶ Lapides ony. haben
tes coloꝛē vnguis humani. z ¶ Et
q̄si sti.i. coloꝛis stibij. Est aūt stibiū
vnguentū q̄ mul̄ieres depingūt faci/
es suas. vn̄. iiij. Regū. ix. d̄r: ꝙ Ieza/
bel depinxit oculos suos stibio.
a ¶ Et mar. pa.i. coloꝛib⁹ variū.
ꝛ d̄r a paro insula vbi p̄mo fuit rep/

F iij tum. Et

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

li τ ad samuel τ ad dauid: tandem ad salomonē. Uel man⁹ dñi fili⁹ ē ꝑ cuius domū dauid τ alij scti ꝑcęperūt quicq̄d de scte ecclie structura protulerunt.

Ca. XXIX

a ¶ Polliciti sūt τc. Qui sibi τ alijs bñ ꝑncipari didicerit: ꝑueniēte gr̄a dei q̄ntū pōt ad lucrādū ꝓximos/ τ op⁹ acceptū deo agendū studiose τ deuote exeq̄ debet: vt ī splendore sapię/ in nitore ꝟboꝝ/ τ in sonoritate ꝑdicatiōis: in firmitate fidei: τ diuersarū ꝟtutū gemmis domū dei. i. ecclīam ędificare nitatur. (1. Cor. 3. b.) Unusquisq₃ enim mercedē accipiet ꝫm laborem suū. Si supędificauerit aurū argētū: lapides ꝑciosos. (Ibi. c) Qui āt fragilia opera. i. lignū/ fęnū/ stipulā supędificat detrimentū patief. b ¶ Et bñdixit τc. q₂ ꝯgregatio fideliū scriptis ꝓphārū admonita/ τ sctōꝝ patrū dictis τ exēplis ꝓuocata: laudes τ hymnos deo decātat īmolādo pię confessionis hostias: τ sctē cōuersationis opera fructuosa.

c ¶ Et comederūt τc. ꝥ est gaudiū sctōꝝ τ intētio eorū: vt a fame futura ꝟtutū opibus sibi caueāt τ epulent τ exultēt in cōspectu dei.

d ¶ Unxerūt se. τc. q₂ christ⁹ regia sił τ pōtificali dignitate ab oibus fidelib⁹ sana fide/ pia cōfessione celebraf. Salomō pacificus: sadoch iustus interꝑtaf. Christ⁹ ꝟo est pax nr̄a q̄ fecit vtraq₃ vnū: ipse est iustus dñs τ iusticiā diligit: iudex viuoꝝ τ mortuoꝝ. (Eph. 2. c. Ps. 10. b) Hūc primo vngit omnis fidelis in regem et sacerdotem: cum in perfectione baptismi

Nico. de lyra

tum. Et sup hęc: auꝝ τ argētū τc. Sequif: a ¶ De peculio meo τc. except' his q̄ ꝑpraui. Duplici eñ mō dd obtulit donaria ꝓ domo dñi ędificanda. Uno mō de substātia ꝓpria τ speciali. et q̄tuz ad ꝥ dicit: De peculio meo. Est eñ peculiū cēsus ꝓprius valde dilect⁹. Alio mō obtulit de ꝑciosis q̄ acceperat de ꝑdis hostiū τ dño ꝯsecrauerat. τ q̄tū ad ꝥ dicit: Except' his q̄ ꝑpa. τc. b ¶ De auro ophir. qđ est optimū: vt dictū fuit. iij. Reg. ix. c ¶ Ad deau. pa. tēpli. q̄ fuerūt laminis aureis opti: vt dictū fuit. iij. Reg. vj. Cōsequēter dd hortaf alios ad offerendū ꝓ dom⁹ dei ędificatiōe di. d ¶ Et si q̄s spōte of. q₂ nō placēt deo sacrificia coacta: Cęt'a patēt vsq₃ ibi: f ¶ Per manū ie. ger. Cōtrariū videf. s. xxvj. ꝙ selemith erat sup thesauros sctōrū. Dicēdū ꝙ iste selemith fuit custos thesaurorū dom⁹ dñi q̄tū ad ea q̄ fuerūt de ꝑdis hostiū consecrata: iste ꝟo iehibel dr̄ ꝥ thesaurari⁹ eorū q̄ fuerāt spōte oblata. g ¶ Lętatusq₃ est po. cū vo. spō. ꝓmitterēt. cui⁹ causa sb̄dif: Quia corde toto offe. ea. i. valde volūtarie: τ in talib⁹ solet hō gaudere. h ¶ Sz τ dd rex lętat⁹ est. Hic cōsequēter ponif gr̄arūactio. τ primo q̄tū ad ipm dd/ cū dr̄: i ¶ Et bñdixit dño

mei de peculio meo/ auꝝ τ argētū do in tēplū dei mei: except' his q̄ ꝑparaui i ędē sanctā: tria milia talēta auri de auro ophir: τ septē milia talentorū argēti ꝓbatissimi ad deaurandos parietes tēpli. Et vbicūq₃ op⁹ est aurū de auro: τ vbicūq₃ op⁹ ē/ argentū de argento: opera fiāt ꝑ man⁹ artificū. Et si q̄s spōte offert: impleat manū suū hodie/ τ offerat qđ voluerit dño. Polliciti sūt itaq₃ ꝑncipes familiaꝝ τ ꝓceres tribuū isrł: tribuni q₃ et cēturiones et ꝑncipes ꝑncipū possessionū regis: dederūtq₃ i opa domus dñi auri talēta q̄nq₃ milia: τ solidos decē milia: argēti talēta decē milia: τ ęris talēta decē τ octo milia: ferri q₃ cētum milia talētoꝝ/ τ apud quęcūq₃ inuenti sūt lapides/ dederūt in thesaurū dom⁹ dñi ꝑ manuz iehibel gersonitis. Lętatusq₃ ē ppł's cū vota spōte ꝓmitterēt: q₂ corde toto offerebāt ea dño. Sed et dauid rex lętat⁹ est gaudio magno: τ bñdixit dño corā vniuersa mł'titudine/ τ ait: Benedictus es dñe deus israel patris nostri/ ab ęterno in ęternū. Tua est eñ dñe magnificētia τ potētia et gloria atq₃ victoria/ τ tibi laus. Cūcta eñ q̄ in cęlo sūt τ i terra/ tua sūt: Tuū dñe regnū: τ tu es sup oēs ꝑncipes. Tuę diuitię: τ tua ē gl'ia: tu dñaris oim. In manu tua ꝟtus τ potētia: i manu tua magnitudo τ iperiū oim. Nūc igif de⁹ noster cōfitemur tibi: τ laudam⁹ nomē tuū inclytū. Quis ego τ q̄s ppł's me⁹: vt possim⁹ tibi hęc vniūsa ꝓmittere? Tua sūt oia: τ q̄ de manu tua accępim⁹/ dedim⁹ tibi. † Peregrini eñ sum⁹ corā te τ aduenę: sicut oēs p̄res nostri. † Dies nr̄i q̄si vmbra sup terrā: τ nulla est mora. Dñe de⁹ noster/ ois hęc copia quā parauim⁹ vt ędificaref dom⁹ nomini sancto tuo/ de manu tua est: τ tua sūt oia. Scio de⁹ meus ꝙ ꝓbes corda τ simplicitatē diligas: vñ τ ego in simplicitate cordis mei lęt⁹ obtuli vniuersa hęc: τ ppł'm tuū q̄ hic reptus est/ vidi cū ingēti gaudio tibi offerre donaria. Dñe de⁹ abraā τ isaac τ israel patrū nr̄oꝝ custodi i ęternū hāc volūtatē cordis eoꝝ: τ semp in venerationem tui mēs ista ꝑmaneat. Salomoni q₃ filio meo da cor ꝑfectū: vt custodiat mādata tua τ testimonia tua/ τ cerimonias tuas: τ faciat vniūsa τ ędificet ędē/ cui⁹ ipēsas paraui. Pręcępit aūt dauid vniūsę ecclię: Bñdicite dño deo nr̄o. Et bñdixit ois eccl'ia dño dō patꝝ suoꝝ τ inclinauerūt se/ τ adorauerūt deū: τ deide regē. Immolauerūtq₃ victias dño: τ obtulerūt holocausta die sequēti: tauros mille: arietes mille: agnos mille cū libaminib⁹ suis: et vniuerso ritu abūdātissime in oēm isrł: τ comederūt τ biberūt corā dño i die illa cū grādi lęticia τ vnxerūt secūdo salomonē filiū dauid Unxerūt aūt eū

a ¶ pium laborem.

a ¶ ꝓ ꝑfectiōe eterne vite. b ¶ iustū regimē. c ¶ simplicitatē τ innocentiā. a ¶ sanctis orationib⁹.

Nico. de lyra

bñdi. dño. ꝓ deuotiōe sua τ ppł'i sibi sbiecti: qm̄ sciebat eē donū dei. k ¶ Et ait: bñdictus es τc. τ ptz lr̄a vsq₃ ibi: l ¶ Quis ego τ q̄s po. meus. q. d. nihil boni possum⁹ a nob: sz totū ꝓuenit ex tua bonitate. s. bona q̄ tibi offerim⁹: et bona volūtas quā a te habem⁹. m ¶ Peregrini eñ sum⁹ τc. Uñ dictū fuit abrahę Geñ. xv. c. Scito ꝑnoscēs ꝙ pegrinū sit futuꝝ semen tuū i terra nō sua. τ ꝑ ꝥ ostēdit dauid ꝙ p̄ria nr̄a ꝓpria nō est ꝥ inferi⁹: sz in cęlestib⁹. et ꝥ intellexerūt patres antiq̄ ꝫz: ꝙ ostendit apł'us ad Heb. xj. n ¶ Dies nr̄i q̄si vm. q₂ vita hūana breuis ē τ instabil. o ¶ Scio de⁹ me: ꝙ ꝓ cor. Dicif eñ de⁹ aliq̄d probare nō ad ꝥ ꝙ aliq̄d fiat sibi notū qđ ꝑus ignotū erat: sz alijs. sicut ꝓbauit patientiā iob vt alijs notificaref τ daref patientię exemplū. p ¶ Et simplicitatē dili. ꝓut simplicitas opponif duplicitati. Cętera patēt vsq₃ ibi: q ¶ Pręcępit aūt da. vbi ponif gratiarūactio de ipō ppł'o de ipsius dauid ꝑcępto. ido sequif: r ¶ Et inclinauerūt se et adoraue. adoratiōe latrię. s ¶ Deinde regē. adoratione dulię. t ¶ Immo victimas agētes facto sicut fe. gratias agētes facto sicut fecerāt ꝟbo τ signo. v ¶ Et comederūt. τ bi. co. dño. i. in hierusalē vbi erat arca dñi: vł in tēme. τ bi. co. dño. i. in hierusalē vbi erat arca dñi: vł in tētorijs ad ꝥ paratis ꝓpe tabernaculū dñi. de hostijs eñ pacificis vna ps erat offerētiū: τ de illa comedebāt offerentes ad reuerētiā dei q̄si aliq̄d sacrū. x ¶ Et vnxerūt se. salo. hic ꝯñr ponif regni salomonis

(Marginal: Geñ. 15. c; Ps. 38. c; Sap. 2. b)

Moralif. e ¶ Polliciti sunt itaq₃ princi. τc. Per istos qui pro ędificio domus dñi dederūt aurū/ argentū et lapides ꝑciosos: vt in textu dicif: significanf illi qui in ecclesia dei ꝑcellūt alios in aliqua gratia speciali: vtpote in auro sapię/ in argēto eloquētię: et alijs gratijs ꝑ lapides ꝑciosos designat'. τ oēs istas gratias ad instinctū veri dauid iesu christi conuertūt ad ędificiū ecclię in bonis moribus τ fide. x ¶ Et vnxerūt secūdo salomonē in principē τc. Per salomonē q̄ interpretaf pacificus: τ per sadoch q̄ interꝑtaf iust⁹/ significatur vn⁹ τ idē iesus christ⁹: q̄ per suū sanguinē pacificauit ea quę in cęlis sunt τ in terris Col. j. Ipse etiā dicif iust⁹ antonomatice Esa. lxij. a. Propter sion nō tacebo: τ ꝓpter hierusalē non quiescā: donec egrediatur vt splēdor iustus eius. Ipse etiā est rex regū et potifex summ⁹: ꝓpter qđ per melchise

A ne baptismi: verū regē ꝛ sacerdotē ꝯstitē. vngit ꝛ scdo cū docēdo ꝛ operādo idē alijs ꝑdicat. vñ: Oleū effusū nomē tuū. a ¶ Et mor. ꝛc. Significat cū copia ꝟtutū ꝛ opibꝰ lucꝫ vitā finisse ꝑn̄tē: dignū q̄ete futura ꝛ celestꝫ regni glīa. Abraā sic̄r mortuꝰ ē i senectute bona ꝑfectecꝫ etatꝫ ꝛ plenꝰ dieꝝ. Isaac appositꝰ ē pp̄lo suo plenꝰ dieꝝ. Joseph mortuꝰ ē in senectute bona expletꝫ cētū decē vite sue ānis: ꝛ cōditꝰ aromatibꝰ. Moyses. cxx. ānoꝝ mortuꝰ ē: cuiꝰ nō caligauit oculus/ nec dētes moti sūt. Uiri aūt sāguinū ꝛ dolosi n̄ dimidiabūt dies suos: Qui sibi videt̄ i bonis ducere dies suos: ꝛ in pūcto ad inferna descēdūt.

Confortatꝰ. Ca. I Qm̄ in morte triūphauit eū q̄ hēbat mortꝫ iperiū ꝛ sibi regnū oīum acq̄siuit. vñ: Data ē mihi oīs ptās in cę. ꝛ i t̄ra. c ¶ Gabaon. Que fuit ciuitas metropolꝫ eueoꝝ/ ceciditcꝫ i sortē beniamin: ꝛ fuit sepata leuitꝫ. Mirꝫ ḡ ē qđ iosephꝰ dicꝫ/ qꝛ salomō i hebrō venit vt sacrificaret i altari ęneo qđ fecerat moyses: Nisi forte ipām hebrō excelsuꝫ gabaō itelligi voluerit: eo q̄ ibi p̄mū regnauerit. Int̄pretat̄ em̄ gabaon sublimitas/ vl̄ collꝫ patruelꝫ.

Ni. de lyra

Dami lomōis renouatio: qꝛ alias fuerat vnctꝰ in gion ꝑ sadoch sacerdotē de mādato dđ. vt hr̄. iij. Regꝫ. j. a ¶ Seditcꝫ salo. sup. so. dn̄i. vocat̄ h̄ soliū dn̄i thronꝰ regni isrl̄: qꝛ i illo regno deꝰ vere colebat̄: nō sic aūt i alijs regnis idolatrię subiectis. b ¶ Et cūctꝫ pla. nō fuit āt sic de absalon ꝛ adonia: vt ptꝫ per dicta. ij. Re. de absalō. ꝛ. iij. de adonia. c ¶ Et cuncti fi. ꝛc. de ma. id ꝑ fidē ꝓmiserunt seu iurauerunt q̄ fideliter subessent salomoni. d ¶ Igit̄ dđ fi. isai. Hic vltimo ponit̄ ipiꝰ dđ felix ꝯsūmatio/ cū subdit̄: e ¶ Et mor. ē in sene. bo. i. plenꝰ bonis tp̄alibus ꝛ sp̄ūalibus. f ¶ Scp̄ta sūt i li. sa. vi. h̄ liber est p̄imꝰ ꝛ scđs Regū. g ¶ Et in li. na. ꝛc. vo. gad vi. Isti duo libri nō habent̄ apđ nos nec apđ hebreos: qꝛ nō fuerūt ꝑ esdrā repati. h ¶ Siue i is. ꝛc. re. ter. qꝛ dđ nō solū fecit facta notabilia ꝛ mēoria digna in regno isrl̄: sꝫ etiā in alijs regnis ꝑ circuitū q̄ sibi subiecit ꝟtute armoꝝ: vt hr̄. s. xviij. xix. et. xx.

Moralit̄ ✳ melchisedech regē ꝛ sacerdotē fuit figuratꝰ: vt declarat ap̄lus satꝫ diffuse Heb. vij. ¶ Igit̄ moralit̄ inungūt scđo salomonē i regē ꝛ sadoch i pōtificē: q̄ pꝰ cōfessionē christi regꝫ ꝛ pōtificꝫ factā ab eis in baptismo: eā iterāt i ope bn̄ viuēdo.

¶ In ca. xxix. vbi đr in postil. Est aūt stibiū vnguentum.

Additio. j.

Dictio q̄ h̄ ponit̄ in hebreo vbi nos habemꝰ stibiū: non significat vnguētū: sꝫ puluerē seu collyriū nigrū qđ ponit̄ i oculꝫ ad decorē et ꝯseruationē sanitatꝫ oculoꝝ. vñ de ieçabel nō hr̄ in heb. q̄ depinxit ocl̄os suos stibio: sꝫ qđ posuit stibiū i oculꝫ suis: qđ ꝯsonat huic lr̄e. nā sic iueniūt̄ marmores h̄ntes colorē vnguis hūani q̄ dn̄r onychini: ita iueniūt̄ alij h̄ntes colorē nigꝝ cū nitore: q̄ dn̄r stibini rōe ꝑdicta.

¶ In ca. vl. vbi đr i postil. Et i libro nathā ꝓphę ꝛc.

Addi. ij.

Sic p̄mꝰ liber Regū rōnabil̄r attribuit̄ samueli: eo q̄ ip̄e fuit p̄ncipalꝫ ꝓpha cōtēporaneꝰ sauli: sil̄r mō p̄nt attribui scđs ꝛ tertiꝰ Regū nathā ꝓphę/ seu gad q̄ fuerūt cōtemporanei ꝓphete regi dauid: ꝛ etiā salomoni.

domino in principē: ꝛ sadoch in pōtificē.
¶ christus.

†Seditcꝫ salomō sup soliū dn̄i in regē ꝓ dauid patre suo: ꝛ cūctꝫ placuit: et paruit illi oīs isrl̄. Sꝫ ꝛ vniūersi p̄ncipes ꝛ potētes/ ꝛ cūcti filij regꝫ dauid dederūt manū/ ꝛ subiecti fuerunt salomoni regi. Magnificauit ḡ dn̄s salomonē sup oēm isrl̄: ꝛ dedit illi gloriā regni q̄lē nullus habuit ante eū rex isrl̄. Igit̄ dauid filius isai /regnauit sup vniuersū isrl̄: ꝛ dies q̄bꝰ regnauit sup isrl̄/ fuerūt q̄draginta anni. In hebron regnauit septē annis: ꝛ in hierl̄m trigita tribus. Et mortuꝰ est in senectute bona: plenꝰ dieꝝ ꝛ diuitijs ꝛ glīa. Regnauitqꝫ salomon filiꝰ eiꝰ ꝓ eo. Gesta aūt dauid regis priora ꝛ nouissima i libro samuelis vidētis scp̄ta sunt: et i libro nathan ꝓphetę atcꝫ i volumie gad vidētꝫ: Uniuersicꝫ regni eius ꝛ fortitudinis/ et tēporū q̄ transierunt sub eo: siue in israel siue in cunctis regnis terrarum.

a ¶ nulla dignitas/ nulla potestas que huic nō pareat imperio. vñ: Omnes reges seruient ei.
a ¶ Magnꝰ dn̄s et laudabilis nimis: ꝛ rex magnus super oēs deos.
¶ Dedit illi nomen quod est sup omne nomen: vt in nomine iesu omne genu flectatur ꝛc.

Bibre haiomim siue Paralipomenon liber primus finit.

Bibre haiomim: id ē Paralipomenō Liber secundus incipit. Ca. I

†Confortatꝰ ē ergo salomon filius dđ in regnō suo: et dn̄s erat cum eo ꝛ magnificauit eum in excelsum. Precepitcꝫ salomon vniuerso israeli tribunis ꝛ centurionibus et ducibus et iudicibus omnis israel/ et principibus familiarū: et abijt cuꝫ vniuersa multitudine in excelsū gabaon: vbi erat tabernaculū fęderis dei quod fecit moyses famulus dei in solitudie. Arcā aūt dei adduxerat dauid de chariathiarim i locū quē ꝑpauerat ei: ꝛ vbi fixerat illi tabernaculū: h̄ est in hierl̄m. Altare q̄cꝫ ęneū/ qđ fabricatꝰ fuerat beseleel filius vri filij vr: ibi erat coraꝫ tabernaculo dn̄i: qđ et req̄siuit salomon et oīs eccl̄ia: Ascēditcꝫ salomō ad altare ęneū corā tabernaculo fęderis dn̄i: ꝛ obtulit i eo mille hostias. Ecce aūt in ipsa nocte apparuit ei deꝰ/ dicēs: Postula qđ vis: vt dem tibi. Dixitcꝫ salomō deo: Tu fecisti cū dauid patre meo misericordiā magnā: ꝛ cōstituisti me regē ꝓ eo. Nūc igit̄ dn̄e deꝰ/ impleat̄ s̄mo tuꝰ quē pollicitꝰ es dđ p̄ri meo. Tu em̄ fecisti me regē sup pp̄l̄m tuū mltū: q̄ tā inu-

a ¶ antiquorū patrū. b ¶ Qui me misit mecū ē ꝛ nō dimisit in. s.
a ¶ dedit ei nomē qđ ē sup oē nomē.

¶ Scđs Paralipomenō incipit

Confortatꝰ. Ca. I tus ē ḡ sa. Postq̄ i libro p̄mo actū ē de regno isrl̄ ꝓueniēte. s. ipi dđ ex mera volūtate diuina: Hic ꝯn̄r agit̄ de eodē regno ꝓueniēte ex successiōe patna. Sic em̄ int̄ filios dđ salomō a dđ electꝰ fuit: vt hr̄ li. j. ca. vl. sic in regno p̄ri suo successit. P̄mo igit̄ de isto regno agit̄ ꝓut fuit integrū et vnitū. scđo đ ipō ꝓut fuit defalcatū ꝛ ptitū ca. x. Circa p̄mū agit̄ p̄mo de deuotiōe salomōis circa diuina. scđo đ eiꝰ magnificētia circa hūana. ca. viij. Ista tn̄ diuisio nō ē p̄cisa. qꝛ int̄ illa q̄ oñdūt deuotionē salomōis i diuis int̄ponunt̄ aliqua q̄ oñdūt eiꝰ magnificētiā i humanis/ ꝛ ecōuerso. sꝫ dicta diuisio accipit̄ s̄m ptē maiorē. Circa primū ꝟo oñdit̄ p̄mo deuotio salomōis in oblatiōe sacrificij. scđo in ędificatiōe tēpli ca. ij. P̄ria adhuc i duas: qꝛ p̄mo oñdit̄ salomōis deuotio i sacrificijs. scđo int̄pōit̄ eiꝰ magnitudo i diuitijs/ ibi: Cōgregauitcꝫ. P̄ria adhuc i duas: qꝛ p̄mo describit̄ salomonis oblatio: scđo diuia acceptatio/ ibi: Ecce āt i ipa nocte. Snīa ꝟo istarū duarū ptiū ptꝫ ex dictis iij. Reg. iij. ca. a p̄n. ca. vscꝫ ad mediū exceptꝫ q̄ sequūt̄. k ¶ Prece. sa. v. is. qꝛ voluit honorare deū nō solū ꝑ seipꝫ: sꝫ ꝛ ꝑ pp̄l̄m sibi s̄biectū. m ¶ Tribunis ꝛ cē. ꝛc. h̄ addit̄ ad exponēdū illud qđ ꝑmittit̄: l ¶ Uniuerso is. qꝛ tota mltitudo pp̄li nō fuit ibi: sꝫ isti q̄ erant p̄ncipales in pp̄l̄o: ꝛ iō totꝰ pp̄ls i ipis ꝟtual̄r cōtinebat̄. n ¶ Arcā āt dei ad. da. de ca. ij. Re. vj. đr q̄ adduxit eā de domo aminadab q̄ erat i gabaa. Dicēdū q̄ s̄ꝫ ꝟitatē fuit adducta de gabaa: sꝫ qꝛ chariathiari est q̄dā ciuitas ꝓpinq̄ ipi gabaa: ꝛ pp̄ls fuit ibi ꝯgregatꝰ ꝓpt̄ deductionē arcę: iō đr h̄ de chariathiari ipam adductā fuisse: vt dictū fuit ibidē. o ¶ Altare q̄ꝫ eneū. istđ altare erat holocaustoꝝ: ꝛ ꝓpt̄ h̄ salomō voluit ibi offerre. p ¶ Ascēditcꝫ sa. ad al. nō ꝑ seip̄m: sꝫ ꝑ sacerdotes: ad q̄ꝝ officiū spectabat offerre sup altare. In scđa parte đr: q ¶ Qui tā inu. ē cꝫ pul. t. hip ✳ bole est

Moralit̄. i ¶ Cōfortatꝰ est ḡ ꝛc. Expositio mystica posita ē. iij. ✳ Reg. iij. vscꝫ

Marginalia: Cañ. 1. a; Geñ. 25. a; Ibi. 35. d; Geñ. vl. d; Deute. vlt̄. c.; Ps̄. 54. d.; Job. 21. b; Mat. vl. d; Exo. 38. a; 3. Reg. 3. a; B; Moralit̄; C; †3. Reg. 2. c; Diuisio; D; †3. Re. 3. a; Moralit̄

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

E F a ¶ Da mihi sa. Nõ aurũ/nõ diuitias/nõ terrenã gl'iaz a deo petit: et vt sciat ppl'm dei regere ⁊ iudicare. si h eligit rector corpoꝝ: mlto mag' h eligere debẽt rectores aiaꝝ: vt igressuz ad fidẽ ⁊ egressuz ad spem ppl'o di demõstrẽt. b ¶ Ab excel. ⁊c. Arcã significat in q̃ erãt tabule te. Sup̃ em̃ scp̃tũ ẽ: Tabnaculũ aũt dñi qd fecerat moyses i deserto ⁊ altare holocaustoꝝ eadẽ tẽpestate erãt i excelsis gabaon ⁊c. (1. Pa. 21. d) Arca aũt dñi postq̃ itroduxit eã dd in domũ suã: mãsit ibidẽ vsq̃ dũ q̃ edificaret tẽplũ. c ¶ Et. xij. mi. eq̃. hic nũer' tp̃us grẽ significat: in q̃ ap̃lica doctrĩa ppl'm no. te. iformat. Bñ aũt p q̃dragenariũ nũerũ vl' duodenariũ curr' ⁊ eq̃tes salomõis numerant. q: p vtrũq̃ testamẽtũ scti viri sacris l'ris eruditi/sessiõi dei aptãt: q̃s ip̃e sũm' auriga p nutu suo gubernat. d ¶ Sexcẽt/ ar. Quia duorũ testa. p̃dicatiõe ad cognoscẽdã fidei veritatẽ p p̃dicatores i vsũ veri salomonis hoies adducunt. Sexcẽti g. i. sexagies deni pfectionẽ euãgelice doctrine significãt: i q̃ pfectio leg' oino cõsistit: p̃cipue cũ redemptor nr̃ sexta die passus/ oĩa q̃ de se i lege ⁊ p̃phis scp̃ta erãt/cõpleuit. vñ ait: Cõsũmatũ ẽ: ⁊ iclina. ca. emisit spm̃. (Joh. 19. f) e ¶ Cẽtũ q̃n. Qui sũt ter q̃nq̃geni: ⁊ ve. te. p̃pt pẽtecostẽ ⁊ iubileũ ⁊ triplic' scripture distictionẽ: q̃ dr: Necesse ẽ oĩa iplere q̃ scripta sũt i lege moysi ⁊ p̃phet' ⁊ psalmis. de me manifeste significant. (Luc. 24. g)

Decre/ Ca. II uit aũt sa. ⁊c. Bed. Domus quam edificauit salomõ i hierl'm significat vniuersalẽ eccl'iam: q: a p̃mo electo vsq̃ ad vltimũ q̃tidie p grãz veri pacifici edificat. q̃ adhuc ptim pegriat i mũdo: pti euasis erũnis cũ illo iã regnat in celo: vbi tota regnatura ẽ pacto iudicio. (F) Ad hãc domũ ptinẽt ãgeli: q̃ꝝ nob' silitudo p̃mittit/dicẽte dño: Eq̃les em̃ angel' sũt ⁊ filij dei sũt ⁊c. (Luc. 20. c) Ad hãc ptinet ipse christ'/q̃ ait: Soluite tẽplũ h: ⁊ i trib' dieb' exci. il. Hoc em̃ dicebat de tẽplo corpis sui. (Joh. 2. d) De nob' dicit ap̃l's: Nescitis q: tẽplũ dei est' ⁊c. (1. Coꝝ. 3. c) Si g ille p assũptã hũilitatẽ fact' est tẽplũ dei: ⁊ nos p inhabitatẽ spm̃ ei' in nob: cõstat q: figura oĩm nr̃m ⁊ ip̃i' christi tẽplũ illud fuit: s; illi' tãq̃ lapidis angularis: nr̃i autẽ tãq̃ lapidũ viuoꝝ sup ip̃m edificatorũ. Designat eandẽ domũ dei tabernaculũ i eremo factũ. S; q: illa dom' in itinere q̃ ad terrã p̃missionis veniebatur: hec aũt edificabat in t'ra p̃missionis et in ciuitate hierl'm. Illa vt de loco ad locũ a leuit' portata/tãdẽ in t'rã p̃missiõis induceret. Hec vt mox i patria ⁊ ciuitate regia cõstructa imobili fũdamẽto cõsisteret/ donec figuraꝝ celestiũ rẽ ip̃am ipleret. Põt i illa p̃sentis eccl'ie labor ⁊ exiliũ: in hac futura req̃es ⁊ btitudo figurari: vl' q: illa a solis filijs isrl'. hec aũt a p̃selyt' ⁊ gẽtib' facta est. Pñt in illa p̃ncipalit' p̃res ve. te. ⁊ antiqu' dei ppl's/in hac cõgregata de gentib' eccl'ia figurari. Cuius edificiũ vtriusq̃ dom' specialit' acceptũ labores eccl'ie q̃tidianos ⁊ futura gaudia celest' regni/⁊ electionẽ p̃me eccl'ie de isrl'/⁊ salutẽ oĩm gẽtium in

a merabil' est q̃ puluis t're. Da mihi

a ¶ in exemplũ omnibus.

sapiẽtiã et itelligẽtiã: vt igrediar et a egrediar corã ppl'o tuo. q̃s em̃ põt hũc ppl'm tuũ digne (q̃ tã grãdis ẽ) iudicare: Dixit aũt de' ad salomonẽ: Quia hoc magis placuit cordi tuo: ⁊ nõ postulasti diuitias ⁊ substantiã et gl'iam: neq̃ aias eoꝝ q̃ te oderũt: s; nec dies vite plurimos: petisti autẽ sapiẽtiã ⁊ scientiam/ vt iudicare possis populũ meũ super quẽ cõstitui te regẽ: sapiẽtia ⁊ scientia data sunt tibi. Diuitias autem ⁊ substantiã ⁊ gloriã dabo tibi: ita vt nullus in regib'/nec ante te/nec post te fuerit similis tui. Uenit er- b b go salomon ab excelso gabaon in hierusalem/corã tabernaculo federis: ⁊ regnauit super israel. Cõgre- c

a ¶ sanctos. s. loris charitatis ⁊ iugis dei sociatos: quos ip̃e velut auriga gubernat.

¶ angeloꝝ hominũq̃ ministeria. Uñ currus dei decẽ milibus multiplex: milia letãtiũ ⁊c.

gauitq̃ sibi currus ⁊ equites: ⁊ fa-

a ¶ quadragies deni: ⁊ significant tp̃a legis quã moyses accepturus quadraginta dieb' ieiunauit: ⁊ ppl's qui per eã instruebatur quadraginta annis in eremo fuit.

cti sunt ei mille quadringenti curc rus: ⁊ duodecim milia equitũ. Et

a ¶ in oppidis sc;: vel in edificijs que edificata erant ad stationem curruũ.

fecit eos esse in vrbibus quadrigarum ⁊ cũ rege in hierusalẽ. Prebuitq̃ rex aurũ et argentũ in hierusalem quasi lapides: ⁊ cedros q̃si sycomoros que nascunt in cãpestribus multitudine magna. Adduce

a ¶ viri strenui opeꝝ intellectu in q̃b' ad fidẽ cõuersis digne sedeat christ'. b ¶ sp̃ũali.

bantur autem ei equi de egypto/⁊

a ¶ ex oĩ natiõe q̃ sub celo est. ¶ quã dicunt vnã esse de cicladib': sed hebrei choa cõgregationẽ iterp̃tant. b ¶ p̃dicatorib'. s. q̃ dãt p̃dicationẽ: ⁊ auditoꝝ accipiũt fidem.

de choa a negociatorib' regis: qui ibant et emebant p̃cio quadrigam d equoꝝ sexcentis argenteis: ⁊ equũ e centum quinquaginta. Similiter de vniuersis regnis cetheoꝝ: ⁊ a regib' syrie emptio celebrabat.

f g Decreuit autem salomon edificare domuz nomini domini: ⁊ palatiũ sibi: ⁊ numerauit. lxx. milia virorũ portãtiũ humeris: ⁊ octoginta milia qui cederẽt lapides in montib': prepositosq̃ eoꝝ tria milia sexcẽtos. Mi- Ca. II d

¶ hec in Regũ plenius dicunt.

sit q̃z ad hiram regem tyri dicens:

tiũ in christo multimodis ostẽdat figuris. Q: aũt dr decreuisse salomonẽ edificare domũ noi dñi: ⁊ palatiũ sibi/idẽ significat: q: eccl'ia ⁊ dom' dei est quã p̃enniter inhabitat: ⁊ palatiũ celest' regl' in q̃ gl'ie sue magnitudinẽ cũct' generationib' oñdit. Operarij aũt salomõis sũt q̃q̃ electi q̃ seip̃os edificio dei credẽdo/ operando alios docẽdo p̃parant. g ¶ Salomõ. ⁊ noie ⁊ regno pacatissimo illũ significat/ de q̃ ait Esa. Multiplicabit' ei' iperiũ: ⁊ pac' nõ erit finis. (Esa. 9. b) Hirã p̃o q̃ interp̃tat viuẽs excelse/credentes de gẽtib' vita et fide gl'iosos: q̃ꝝ ope sepe iuuat ⁊ augmẽtat eccl'ia: ⁊ cõ hereticos/ schismaticos/ paganos/ decretis p̃ncipalib' firmat. Petit g salomõ in ope tẽpli auxiliũ ab hirã: q: christus volẽs edificare eccl'iam: nõ solũ de iudeis/ s; ⁊ de gẽtib' operarios elegit. Misit hirã salomoni precisa de libano ligna cedrina et abiegna q̃ in domo dñi ponerent. q: cõuersa gẽtilitas misit ad dñm viros i seculo claros: s; securi dñice increpationis de mõte supbie deiectos ⁊ humilitatis: q̃ ad normã euãgelice veritat' p mõtos: q̃ ad normã euãgelice veritat' p mõ suo q̃q̃ ponerent. Misit ⁊ artifices q̃ regẽdis ppl'is p̃ponerent: Dionysiũ. s. ariopagitã/ Cyprianũ ⁊ alios multos. misit ⁊ aurũ/ sapientes. s. viros ⁊ ingenio claros. Pro his oib' collata gentilitas expectat a dño dona grẽ celest': et triticũ. s. verbi dei: ⁊ oleum charitatis/ vnctionis ⁊ illuminationis sp̃ũssancti. G Et erãt

Nico. de lyra

✱ bole ẽ: ad designandũ magnã ppl'i m'ltitudinẽ. a ¶ Ut igrediar ⁊ egre. co. po. tuo. Iste egressus intelligit ad bella p̃ defensiõe ppl'i: ingressus p̃o ad iudicia ad p̃scindendũ populi litigia. (b) b ¶ Uenit g salomõ ab excel. ga. i hierl'm. vt ibi corã tabnaculo vbi erat arca dñi offerret hostias: sic̃ ⁊ in gabaõ obtulerat. c ¶ Congregauitq̃ sibi curr' ⁊c. Hic oñdit magnificẽtia salomonis in diuitijs. ⁊ patz sentẽtia ex dictis. iij. Reg'. x. ca. in fine. (Moraliter) ✱ Re. iij. vsq̃ ibi. b ¶ Uenit g sa. ab excel. gabaõ. Seq̃t: c ¶ Cõgregauitq̃ sibi cur. ⁊ eq̃. ⁊c. Salomõ ãt cũ cõfirmat' erat in suo regno p obedientiã ppl'i pfectã et p diuinã reuelationẽ: tñ sollicite sibi prouidit de currib' ⁊ equitib' ⁊ alijs ad defensionẽ regni sui ⁊ ei' firmitatẽ ptinẽtib'. ⁊ p hoc oñdit: q̃ licet hõ de diuino auxilio sit securus: tñ nõ debet omittere ea q̃ rõnabilit' p̃m humanã viã facere vident ad sui ⁊ suorũ securitatẽ: nisi sibi p̃hibitũ esset. sicut p̃hibitũ fuit amasie. ij. Para. xxv. c. ne secũ duceret milites de regno decẽ tribuũ: q̃s tñ cõduxerat ad sibi auxiliãdũ.

Decreuit aũt salo. Ca. II edifi. do. noi do. ⁊c. Hic cõseq̃nter describitur deuotio salomonis in edificatione tẽpli. ⁊ primo describit hui' edificationis p̃paratio. scdo opis prosecutio. iij. c. (Diuisio) tertio tẽpli edificati dedicatio ca. v. Preparatio ãt edificatiõis cõsistit i materia et operarijs de q̃b' h agit'. ⁊ ptz sñia ex dictis. iij. Regũ. v. ca. vbi eadem ponuntur: licet ordo in aliquibus varietur: hic etiam adduntur aliqua que discurrentur. ✱ Et ad pro (Moraliter)

Moralit'. d ¶ Decreuit aũt. sa. ⁊c. Expositio mystica hui' capituli posita est. iij. Regũ. v. ca.

a ℂ Et erunt serui mei cum ser. tuis. Apl'i mei et doctores p̄mi: q̄ doctores ð gētib⁹ iformāt ⁊ erudiūt ne in aliquo praua docere p̄su/māt. Ideo em̄ salomon ser/uos hirā cędere sibi ligna voluit: qꝛ doctiores erāt seruis suis ad cędendū: sed etiā ser/uos suos adesse voluit/ vt cę dētib⁹ ōnderēt cuius mēsurę ligna fieri deberēt. Apl'i em̄ certius v̄ba euāgelij ab ip̄o dn̄o nouerūt. Sꝫ gētiles ab erroribus ad veritatē euan/gelij ꝯuersi/ certius gētiū er rores nouerūt: ⁊ iō subtili⁹ expugnauerūt. b ℂ Filiū mulieris ⁊c̄. Ōn̄dit eū eē de ꝓgenie salomith de tribu dan: de quo i libro Nūerorꝝ legit̄. Patrē eius tradūt hebręi fuisse hebręuꝫ de stirpe oliab de tribu dan: q̄ cū beseleel in eremo operatus est. Qꝛ v̄o tyriū vocata: iunt hebręi hoc trāslatiōe factū fuisse. Zocri em̄ ligua eorꝝ plas/matio iterp̄tat̄. Chyros em̄ quā illi çor vocāt/ aliqn̄ āgustiā: aliqn̄ plasmatōeꝫ sonat. c ℂ Qui nouit opa ⁊c̄. In his oīb⁹ hirā sp̄ualis nouit opari vt ornat⁹ dom⁹ dei corā ocul' hoim digno deco/re fulgeat: ⁊ bonę opinionis odore deo acceptabilis fiat. d ℂ Nos aūt ⁊c̄. Signifi/cat ꝙ gētes audita fama euāgelij diuersas p̄sonas per fi/dem ad baptismū trāsmitit. Soli⁹ tn̄ ē veri pacifici vt ab soluendo pctā p̄ baptismi sa cramēta vnitati ecclię illos adunare: de q̄ ð: Sup quē videritis sp̄m descēdentē et manētē sup eū: h̄ est q̄ bapti/ȥat. e ℂ Numerauit igit̄ salomō. Fuerūt oparij do/mus dn̄i de filijs isrl'/ de ꝓse/lytis/ de gētibus/ ð filijs isrl' triginta milia q̄ ad cędēdas de libano cedros missi sunt: sicut legit̄ in Regū. De ꝓselytis de q̄bus. s. nunc agit̄ cęsores lapidū. De gētib⁹ ip se hirā ⁊ serui eius: q̄ cū ser/uis salomōis ligna cędebāt de libāo. Oēs igit̄ hominū gētes p̄ quos ędificāda erat ecc'ia/ s̄ccessit in ędificio tem pli salomonis. Iudęi em̄ ꝓ/selyti ⁊ gētiles ad veritateꝫ euangelij cōuersi ecclesiam christi recte vīuendo ⁊ docē do cōstruūt. f ℂ Tria milia et sexcenti. In Paralipomenon ꝓ tribus milibus trecentis prępositis/ qui in Regum numerantur: tria milia sexcenti scribūtur pro perfectione sublimium virorum. In senario enim deus mundi ornatum compleuit: ⁊ quia sancta scriptura fideꝫ trinitatis docet: ⁊ opera iu/sticię/ recte tria milia sexcenti p̄hibent̄ fuisse.

Mat. 3. d

Sic egisti cū dauid p̄re meo: ⁊ misisti ei ligna cedri/na/ vt ędificaret sibi domū i q̄ ⁊ hitauit: sic fac mecū vt ędificē domū noi dn̄i dei mei/ ⁊ ꝯsecrē eā: ad ad/olēdū incēsū corā illo: ⁊ fumigāda aromata: ⁊ ad ꝓ a positionē panū sempit'nā: ⁊ ad holocaustomata ma b ne ⁊ vespe: sabbat' q̄ꝫ ⁊ neomenijs ⁊ solēnitatib⁹ dn̄i c dei nr̄i in sempit'nū/ q̄ mādata sūt israeli. Dom⁹ em̄ quā ędificare cupio/ magna ē. Magn⁹ ē em̄ de⁹ nr̄: sup oēs deos. Quis ḡ pot'it p̄ualere/ vt ędificet ei dignā domū? Si cęlū ⁊ cęli celorꝝ cape eū n̄ q̄unt: d q̄nt⁹ ego sū vt possim ędificare ei domū? Sꝫ ad hęc tm̄/ vt adoleat̄ incēsuꝫ corā illo. Mitte ḡ mihi virū e eruditū q̄ nouerit opari in auro ⁊ argēto/ ęre ⁊ ferro purpura/ coccino ⁊ hiacyntho: ⁊ q̄ sciat sculpere cę laturas cū his artificibus q̄s mecū habeo in iudęa ⁊ in hierl'm: q̄s p̄parauit dauid pater meus. Sed ⁊ ligna cedrina mitte mihi: et archetina et pinea de li

a ¶ doctores de gētibus: q̄ gl'iosos in seculo a fastu supbię deijciunt ⁊ in obsequiū veri salomonis trāsferūt.

bano. Scio em̄ ꝙ serui tui nouerint cędere ligna ð a libano: ⁊ erūt serui mei cum seruis tuis/ vt parētur mihi ligna plurima. Domus em̄ quā cupio ędifi/care/ magna est nimis et inclyta. Preterea oparijs q̄ cęsuri sunt ligna seruis tuis dabo in cibaria tritici choros viginti milia: ⁊ hordei choros totideꝫ: olei f g q̄ꝫ sata vigiti milia. Dixit aūt hirā rex tyri p̄ l'ras q̄s miserat salomoni: Quia dilexit dn̄s ppl'm suū: id/circo te regnare fecit sup eū. Et addidit/ dicēs: Bn̄dictus dn̄s deus isrl' q̄ fecit cęlū ⁊ terrā: q̄ dedit da uid regi filiū sapiētē ⁊ eruditū ⁊ sensatū atq̄ prudē tē: vt ędificaret domū dn̄o/ ⁊ palatiū sibi. Misi ḡ ti h

a ¶ doctores q̄s misit gētilitas. b ¶ p̄reꝫ suū vocat: qꝛ de terra isrl' pegre ꝓfectus docuit eū timorē dn̄i ⁊ cognitionē veritatis.

b bi virꝫ prudētē ⁊ sciētissimū hirā fabrū patrē meū/ fi i c liū mulier' de filiab⁹ dan: cui⁹ p̄r fuit tyrius: q̄ nouit

a ¶ sapientię. b ¶ eloquētię. c ¶ p̄dicatiōs. d ¶ firmitate fi/dei. e ¶ decore virtutū. f ¶ viriditate boni operis.

opari in auro ⁊ in argēto/ ⁊ ęrē/ ferro ⁊ marmore ⁊ li/

a ¶ per martyrium effusi sanguinis. b ¶ celestis conuersationis. c ¶ castitatis. d ¶ charitatis.

gnis: in purpura q̄ꝫ ⁊ hiacyntho ⁊ bysso ⁊ coccino: ⁊ q̄ sciat cęlare oēm sculpturā/ ⁊ adiuenire pruden/ter quodcūq̄ in ope necessariū est: cū artificib⁹ tuis ⁊ cū artificib⁹ dn̄i mei dauid p̄ris tui. Triticū ergo ⁊ k hordeū ⁊ oleū ⁊ vinū q̄ pollicit⁹ es dn̄e mi/ mitte ser d uis tuis. Nos aūt cędemus ligna de libano quotq̄t necessaria habuer': ⁊ applicabim⁹ ea ratib⁹ p̄ mare e in ioppe: tuū erit transferre ea in hierusalē. Nūera/

a ¶ q̄ ex gētibus in ꝯsortiū ppl'i dei transierūt.

uit igit̄ salomō omnes viros ꝓselytos qui erant in terra israel post dinumerationē quam dinumerauit dauid p̄r ei⁹: ⁊ iuenti sunt centū q̄nquagita milia: et

¶ pro sabbatismo animarū.

f tria milia ⁊ sexcēti. Fecitq̄ ex eis septuaginta mi/

a ¶ Alt' alteri⁹ one. por. Et alibi: Corripite inq̄etos/ cōsolami p. ⁊c̄. b ¶ ꝓ spe resurrectiōis q̄. viij. die. i. p⁹ sabbatū ⁊ i dn̄o p̄cessit ⁊ i nob.

lia qui humeris onera portarent: ⁊ octoginta milia

sperat̄. a ¶ p̄dicatores. b ¶ duras hominū mētes. c ¶ qui nati erāt in mōte supbię/ de p̄mi parētis preuaricatiōe orti. d ¶ dola/bris verbi dei vt edificio domus cōueniret. d ¶ ꝓ fide trinitatis quam predicant nobis.

qui lapides in montib⁹ cęderēt: triā aūt milia ⁊ sex/

C

a ℂ Et ad ꝓpositio/nem panū sē. qꝛ semp erāt ibi panes ꝓpositionis: non tamen semper ydem panes: quia in sabbato amouebant̄ primi: et ponebantur noui. b ℂ Et ad holocausto/mata mane et vespere. Hoc erat iuge sacrificium. c ℂ Sabbatis quoq̄ꝫ et neomenijs ⁊c̄. quę sint ista festa dictum fuit p̄mo libro xxiij. ca. in fine. d ℂ Si em̄ cęlū et cęli cęlorꝝ ⁊c̄. Hoc dixit salomō ad remouendū errorem: ne aliquis crederet deitatē loco determiato cir/cūscribi. e ℂ Mitte ergo mihi virꝫ eruditū. iij. Re/gū. vij. b. dicit̄: Misit q̄ꝫ rex salomon ⁊ tulit hirā. de vo/luntate em̄ hiram regis ty/ri iuit. Iste hirā fuit notabi/lis artifex: et ideo dicitur ab eo missus/ ad petitionem ta/men Salomonis. f ℂ Et hordei choros totidem. iij. Regū. v. nō fit mentio de isto hordeo: quia ibi solū fit mētio de cibo hominū: hor/deū autē istud erat ad pabu/lū animaliū. g ℂ Olei q̄ꝫ sata viginti milia. Imme diate subdit̄ in hebręo: Et vi ni bathos viginti milia: qð omittit̄ in translatiōe nr̄a: qꝛ patet ex hoc qð infra dicit̄. Triticū ḡ ⁊ hor. ⁊ oleū ⁊ vinū ⁊c̄. h ℂ Misi ḡ ti/bi virū ⁊c̄. Rex em̄ tyri vo cabat eū p̄reꝫ. Tū ꝓp̄ ętatem. Tū ꝓpter artis suę ex/cellentiaꝫ: vt pꝫ in l'ra. He/bręi tamē dicūt hic: Hiram patris mei. qꝛ omnia nomia apud eos sunt ideclinabilia sicut apud nos/ cornu et ge/lu: id est artificē excellentē a/tpe patr' mei. ⁊ sicut fuit ex/cellens apud eū: ita ⁊ mecū. i ℂ Filiū mulieris de fi/liabus dan: cui⁹ pat̄ fuit tyrius. iij. Reg. vij. b. dicit̄: Et tulit hirā ð tyro filiū mu lieris viduę de tribu nepta/lim/ p̄re tyrio. Qð exponūt hebręi sic: ꝙ s̄m v̄itatē mat̄ hui⁹ hirā fuit iudęa ⁊ de tri/bu dan: vt hic ðr. Pater aūt eius fuit iudęus: ⁊ de tribu neptalim: iō. iij. Reg. ðr: hi/rā de tribu neptalim: qꝛ ge/nealogiçatio fit ex p̄te patr' magis q̄ꝫ m̄ris. dicit̄ tn̄ pat̄ ei⁹ tyrius/ nō natiōe sꝫ habi/tatiōe: qꝛ habitauit ibi: sicut ij. Regū. vj. b. ðr: Et habi/tauit arca dn̄i in domo obe/dedom gethei. q̄ sic cogno/minabat̄: eo ꝙ habitauerat in geth: erat tamen de tribu leui. Cętera patēt ex dictis. iij. Reg. v. k ℂ Triticū ḡ et hor. ⁊ ol. ⁊ vi. ⁊c̄. Sup nō fecit mētionem de vino: sed quia hic repetitur/ tenenduꝫ ꝙ a principio fuit sub pacto sicut et alia.

D

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

E F Mat.3.c

ET cę.sa.&c. Sequit: Ca.III a ¶ In area hor.hie. Eccl'ia p aream signat. vñ: Cuius ventilabrū i manu sua: & pmūdabit areā suā. Hornā.i.ornat⁹ natiōe hiebuse⁹ gētiles significat/a dño ornādos & in filios eccl'ie cōmutādos. vñ: Fuist⁊ aliqñ tenebrę: nūc āt lux in dño. Hieb⁹ aūt ipsa ē hierl'm. hieb⁹ interptat̄ ɔculcata: hierl'm visio pac⁊: in q̄ dū hornā gētil' regnabat hiebus dicta ē: sȝ cū dauid in ea locū holocausti emeret: & cū salomon tēplū ędificaret: hierl'm vocata ē. Gētilitas em̄ nescia diuini cult⁹ ɔculcat̄ a dęmōib⁹: sȝ cuȝ christ⁹ eā respexit pac⁊ i se & locū iuenit & nomē. b ¶ Mēse scdo.i. maio mor.s. post pascha: vt ɔsecratus mystica solēnitate pplus digne aggrederet̄ mysticum opus. c ¶ Anno q̄rto. Post expletaȝ dispēsationē diuię icarnatiōis: q̄ in q̄ttuor euāgeliīs scpta ē/ misso spū de cęlo ecclesia fabricata ē. Que i lib. Regū exposuimus: in Paral. sb breuitate pstringimus. d ¶ Lōgitudis. Lōgitudo domus lōgā eccl'ię patiētiā significat. Latitudo charitatē q̄ etiā diligit inimicos: donec cū sol' amicis in deo gaudeat. Altitudo vo spem futurę vitę & retributiōis: q̄ oīa adūsa ɔtēnit: donec videat bona dñi in terra viuētiū. Notādū q̄ triginta cubiti altitudinis q̄ in Regū legunt̄: nō ad tectū tēpli/ sȝ vsq̄ ad cęnaculū inferius puenerūt. Hic em̄ q̄ altitudo.cxx. cubitorū erat. Aliī.xxx. ad mediuȝ cęnaculū: aliī vo ad tertiū: deinde vsq̄ ad sup̄mū templi tectuȝ numerabunt̄ aliī.xxx. & sic tota altitudo domus in centū viginti cubitis ɔsumat̄: q̄ nūero viroꝝ p̄mitiua ecclesia in hierl'm graȝ spūsfcti accępit. Quindecim nāq̄ q̄ ex septē & octo ɔstāt/ futuraȝ vitā signāt: q̄ nūc agit̄ in q̄ete aiaꝝ & pficiet̄ in resurrectiōe corpoꝝ. q̄ndecim vo in trigonū ducta.i. cū oīb⁹ ptib⁹ suis nūerata cētū vigiti fiūt: q̄b⁹ designat̄ futura btitudo electoꝝ. Hñ aūt h nūero tertiū cęnaculū dom⁹ ɔsūmat̄: q̄ post pñtes labores/ post aiaꝝ requiē plena fęlicitatis glia in resurrectiōe cōplebit̄. e ¶ Porticū vo. Ipsum.s. tēplū qd erat p foribus oraculi. tripertita em̄ fuit fabricę distinctio: hoc est porticus añ tēplū. Et ipsum tēplū in q̄ altare thymiamatis: mēsa ppositiōis: & cādelabrū lumis erant. Et oraculū.i. sctm̄scto⁊ vbi arca testamēti & cherubin post velū collocata. Porticus vo añ tēplū antiq̄ꝝ figurā gestat fideliū. Ipsum vo tēplū eoꝝ q̄ post icarnationē dñi in mūdū venerūt. Domus aūt interior regni cęlestis gaudia vtrisq̄ data.

Nota ¶ Notādū ḡ q̄ parietes dom⁹ lapidib⁹ p̄ciosis facti fuerūt tabulis cyp̄ssinis vel cedrinis opti: laminis aureis vestiti. vñ in Regū. Et cedro oīs domus vestiebat̄ &c. Lapides parietis vel pauimēti & tabulę & aurū sctōꝝ vitā in eccl'ia significāt. Lapides viui sunt sancti fortitudine fidei in vnā regulā cōiūcti. Tabulę q̄ȝ cedrinę vel cyp̄ssinę sunt sancti latitudie variaꝝ vtutū b̄m donationē spūsfcti in eadē fide sibimetipsis cōnexi. Auri lamię sunt sancti supeminētē scię charitatē habētes & huius fulgore gratissimo adinuicē congaudētes. f ¶ Strauit q̄ȝ pa. Sicut latitudo parietis in altū exurgens: et ad laquearia pueniēs pueniēs vtutū q̄bus sancti ad cęlū pueniūt: vel sctōꝝ choros sibi p varia tpa succedētes significāt: Ita equalitas pauimēti ɔcordē eoꝝ humilitatē: qua

a ¶ sacre scpture creditores. a q̄b⁹ nos erudimur inscios docere: cōtemptores corripe: onera nr̄a inuicē portare.

centos ppōsitos opeꝝ ppl'i.

ET cępit Ca.III a salomon ędificare domuȝ dñi in
a ¶ in visiōe pacis q̄ ē in vnitate eccl'e. vñ: In pace factus est locus eius. b ¶ .s. christo. de q̄ dr̄: Nūq̄d pōt abscōdi ciuitas in mōte posita. c ¶ .i. visionis: q̄ q̄s ad claritatis sue visionē vocat/ in hac vita laborantes visitare & adiuuare dignat̄. d ¶ p̄sciuit eū dauid b̄m carneȝ nasciturū/ sicut & aliī pphete.

hierl'm i mōte moriā/ q̄ demōstrat⁹ fuerat dauid p̄ri ei⁹ in loco quē pauerat dauid in area hornā hiebusęi. Cępit āt ędi-
a ¶ hoc ad gētes refert̄: q̄ scdo loco ad edificationē creatoris cōuenerūt.
ficare mēse scdo: āno q̄rto regni sui. Et hęc sūt fundamēta q̄ iecit salomon vt ędificaret domū dei: lōgitudis cubitos in mēsura p̄ma sexagita: latitudis cubitos vigiti. Porticū vo añ frontē q̄ tēdebat̄ in longū: iux̄ mensurā latitudinis domus/ cubitorū viginti. Porro altitudo centū viginti cubitoꝝ erat. Et deaurauit eā intrinsecus auro mundissimo. Domum quoq̄ maioreȝ texit tabulis abiegnis/ & laminas auri obriçi affixit p totuȝ.
a ¶ sculptura palmaꝝ descptio vtutū p q̄s vera victoria & remūeratio acq̄rit̄.
Sculpsitq̄ in ea pālmas: & q̄
a ¶ charitatis officia q̄b⁹ sctōꝝ fraternitas copulat̄: & in vnā christi domū toto orbe cōponit̄ a ¶ i Regū ita: Texit pauimētū tabul' abiegnis. vñ ptȝ: q̄ tabulas abiegnas nō in t̄ra posuit: sȝ sup marmora. tertio vo aurū superposuit.
si catenūlas se inuicem cōplectētes. Strāuit q̄ȝ pauimētū templi p̄ciosissimo marmore/
a ¶ charitatis.
decore multo. Porro aūrum erat pbatissimū: de cui⁹ lami-
a ¶ sanctos doctores.
nis texit domū: & trābes ei⁹ et
a ¶ parietes tēpli auro salomō texit cū christ⁹ cet⁹ fideliū lumie sapie & charitatis illustrauit. a ¶ āgelicā ɔuersationē in hoim morib⁹: vt sic ab āgel' seruit̄ ei in cel': ita ab hoibus seruiat̄ in terris.
postes & pārietes & ostia & cęlauit chērubī i pietib⁹. Fecit q̄ȝ domuȝ sāctisctōꝝ: lōgitudinē iuxta latitudinē dom⁹ cubitorū vigiti: & latitudinē sil'r viginti cubitoruȝ: Et lamis aureis texit eā q̄si talentis sexcētis.

G tatē qua in hac vita positi sociali charitate cōuersant̄. Pauimētū p̄cioso marmore stratū multo decore/ & marmor tectū tabulis abiegnis: q̄ vita iustorū p̄mo fidei firmitate muniēda ē in corde post vtutū latitudine ornāda in ope. Quid em̄ pdest decor marmoris tabulis obtecti: nisi aliq̄d mysticū ostēdat: sed bonorū amplitudinē operū fortitudine fidei fulciēdā esse significat. Abies vo alta & durabilis mentē electoꝝ infima spernentē/ cęlestib⁹ inhęrētē: & vtutē patiētię excellētē demōstrat. Auri laminę marmori de tabulis abiegnis suppositę latitudo ē charitatis de corde puro et ɔsciā bona & fide nō ficta: q̄ sic auruȝ aliīs metall' /ita cęteris vtutib⁹ in tēplo dei p̄fulget. g ¶ Postes & pietes &c. Texit cū aditū fidei ipso dño pādente q̄ veritate reluceat oībus ecclesiā intrātibus ostendit. Ostiū tēpli christus est p quē venit̄ ad patrē/ q̄ ait: Ego sum ostiū &c. In Reguȝ ita scriptū est: Oraculū habebat viginti cubitos lōgitudinis: & viginti latitudinis: & viginti altitudinis. Oraculū dicit̄ sanctum sanctoꝝ: q̄ ibi diuina & angelica locutione hoibus secreta reuelant̄. vñ: Oraculuȝ in abditis.i. interiori domo factū est: q̄ in superna patria angeloꝝ visio & allocutio et ipsa dei pñtia reuelabit̄. Q̄ dicit vigiti cubitos altitudis/ parietē cedrinū significat: qui oraculum ab ęde exteriori segregat. h ¶ Cęlauit che. Habet hęc dom⁹ sic in Regū legit̄/ cęlaturas eminētes: cū sancti opa vtutū nō in occulto agāt: sȝ exēptū oībus p̄ferūt. i ¶ Fecit q̄ȝ. Oraculum vbi erat arca vigiti cubitos hēbat in lōgitudine/ latitudine/ altitudine.i. p q̄drū: q̄ in superna patria vbi regē in decore suo vidēt sācti: sola charitas diuię & supnę grę p oīa fulget. Vñ in seq̄ntib⁹: Lamis aureis texit eā.i. męnia supnę ciuitatis grā charitatis impleuit. k ¶ Talentis sexcentis. In talētis pōderis pfectio q̄ charitatis pfectionē exp̄mit: sic pfectio senariī: p quem centenarius multiplicat̄/ vt fiant sexcenti.

Mat.3.c — Eph.5.b — Ioh.10.b. — 3.Reg.6.c — 3.Re.6.a — H

G Sed & cla/

Nico. de lyra

ET cępit salomō ędificare domū dñi &c. Ca.III Diuisio Hic ɔñr describit̄ ipsius tēpli ędificatio. Et p̄mo q̄tū ad formā tēpli. Se cūdo q̄tū ad vasa misteriī.iiii.ca. P̄ria in tres: q̄ p̄mo describit̄ forma tēpli. Scdo ipsoꝝ cherubin q̄ fuerūt posita/ ibi: Fecit etiā in domo sāctisctōꝝ cherubin. Tertio colūnaꝝ q̄ erāt in porticu tēpli/ ibi: Añ fores etiā tēpli. Snia aūt p̄mę ptis & secūdę ptȝ ex dictis.iii. Reg. vi. a p̄ncipio ca. vsq̄ ppe finē: except⁊ q̄ sequunt̄. b ¶ In mōte moria.i. visiōis. ille ē locus in q̄ abraā obtulit isaac: vt hr̄ Geñ.xxii. & vocat̄ ibidē loc⁹ visiōis: q̄ abraā appellauit ip̄m/ dñs videt: vt ibidē dr̄. c ¶ Qui demō. fue. dauid. qñ āgelus p̄cępit q̄ dauid ibi ędificaret altare & victias offerret: vt dictum est.s. lib.i. in fine ca.xxi. & in p̄ncipio.xxii. d ¶ Mēse scdo. In scda.s. die mēsis: sic est in heb. trāslatio vo nr̄a omittit/ in scda. e ¶ In mēsura prima.i. b̄m formam et mensuram sibi traditas a dauid q̄ tradidit salomoni exemplar omniū fiendoꝝ in templo: vt dictū est.s. lib.i.xxviii.ca. f ¶ Et deaurauit eā intri. Hoc est intelligendum q̄tum

Moraliter. a ¶ Et cępit salomon ędificare domū dñi &c. Expositionem huius capl'i mysticā req̄re.iii. Reg.vi.ca. Moralit

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

A B a ¶ Sz ꝛ clauos fecit aure. ꝛc. Quinq̄genario nūero pctō rū remissio ꝛ spūalis grā ꝛ reqes ęt̄na figurat̄: clauis ꝟo lamine auri affigebant̄ in parietib⁹ dom⁹ dn̄i. Claui sunt ꝟba celestia q̄bus in amore bonoꝝ opeꝝ ꝓficim⁹ ꝛ ꝯseruamur: hęc nob ꝓmittunt veniā pctōꝝ ꝑ grām sancti spūs: ꝛ sabbatismū in futuro ęt̄nū. Hi sūt claui dilectiōis ꝛ claui timoris q̄bus incipiētes necdū ad ꝑfectionē veniētes illecebras vitiorum mortificāt: illis. s. veritatis sermonib⁹ ꝯfixi/ q̄bus docemur carnē nr̄az crucifigere cū vitijs ꝛ concupiscētijs. Vn̄ ꝓpheta: Cōfige a timore tuo carnes meas ꝛc. Qui ad ꝑfectiora ꝑueniens de clauis ꝑfectionis/ ait: Mihi aūt adherere deo/ bonum est. b ¶ Cenacula quoq̄ texit auro. Sicut sanctasanctoꝝ vbi erat arca/ internā sctōꝝ vitaz in cōspectu redēptoris significat. vn̄: Abscōdes eos in abscōdito faciei tuę: a ꝯturba. hominū. Ita cęnacula ī alto eandez vitā. i. in cęlis esse ꝛ non in hoc mūdo. vn̄: Quę sursum sunt q̄rite vbi christ⁹ ē in dextera dei sedēs. c ¶ Fecit etiā in do. sctisan. che. ꝛc. Hoc in Regū plenius legit̄ ita scriptū: Et fecit in oraculo duo cherubin ꝺ lignis oliuaꝝ decē cubitorū altitudinis: q̄nq̄ cubitoꝝ ala cherub vna: ꝛ quinq̄ cubitorū ala cherub altera. i. decē cubitos habētes: a summitate alę vsq̄ ad alę alterius sūmitatē. Decē q̄z cubitoꝝ erat cherub scđs mēsura pari: ꝛ opus vnū in duobus cherubin. i. altitudinē habebat vnus cherub decē cubitoruz: ꝛ sil'r cherub secūdus. Posuitq̄ cherubin in medio templi interioris. Extēdebant aūt cherubin alas suas: ꝛ tāgebat ala vna parietē: ꝛ ala cherub secundi tangebat parietē alterū. Alę aūt alterę in medio templi seinuicē ꝯtigebāt. Posuit aūt cherubin (vt in Reguz legit̄) in medio templi interioris: extēdebāt aūt alas suas cherubin: ꝛ tāgebat ala vna parietē ꝛc. Manifestuz est ex his quę ꝑdicta sunt/ q̄si cherubin in medio templi interioris sint positi: quorū habitatio est in cęlis. Extendebant autez alas q̄si ad volandū: qꝛ angeli semper habēt animū obseq̄o diuinę volūtatis paratū. Qꝛ ala vna tangebat parietē: ꝛ ala cherub secūdi alterū parietē: ꝑtinet ad illā charitatis administrationē quā nobis angeli exhibent. Qꝛ alę alterę in medio templi seinuicem cōtingebāt: eā dilectiōis grāz q̄ se alterutrū cōplectunt̄ significat. Texit q̄z cherubī auro: qꝛ naturā eoꝝ ꝯditor īmortali claritate sublimauit: ꝛ mentē verę dilectiōis atq̄ humilitat' luce cōpleuit. Cherubin āgelicę dignitatis vocabulū est. Singulari numero cherub dr̄: plurali cherubin. Vn̄ ꝑ cherubin āgeli q̄ in cęlis cōditori suo semꝑ assistūt pn̄t intelligi. De lignis oliuaꝝ facti: qꝛ ꝟtutes āgelicę vnctę sunt grā spūssancti: ne arescāt ab amore dei. Sūt aūt altitudinis decē cubitoꝝ: qꝛ denario vitę ęternę fruunt̄: habētes inuiolatā ꝯditoris imaginē: seruata sanctitate/ iusticia ꝛ veritate quā p̄ma cōditiōe ꝑcęperūt. Denarius em̄ decē obolis ꝯstat: ꝛ in se nomē regis cōtinet ꝛ imaginem. Vn̄ regnū cęleste significat: vbi angeli in imagie cōditoris ad quā facti sunt semꝑ manēt: ꝛ electi hoies imaginē quā peccando amiserāt/ recipiūt. Alę cū in sctōꝝ hominū figura ponunt̄: ꝟtutes eoꝝ significāt/ q̄bus sꝑ ad cęlestia volare: ꝛ in his delectant̄ ꝯuersari. Cū ꝟo in figura angeloꝝ/ grāz ꝑpetuę ꝛ indefectiuę felicitatis eoꝝ qua semꝑ in cęlestibus in misterio sui ꝑsistūt auctoris. Vel qꝛ leuitate spūalis naturę sūt ꝑditi: vt vbicūq̄ voluerint statim quasi volādo ꝑueniāt: ꝛ hic cū alis figurati: ꝛ ꝓphetis sunt cū alis ostensi. Duo cherubin. i. duo testamenta: in oraculo facti in secreto ꝯsilio diuinę dispēsatiōis: de lignis oliuarū. qꝛ lucē sciē nobis tribuūt iuuāte flāma charitatis dei ꝑ spm̄sanctū. decē cubitis altitudinis: qꝛ obseruātiā decalogi ad deo seruiendū ꝑdicant: denario ꝑpetui regni remunerandam.

Gal. 5. d — Ps. 118. p — Ps. 72. d — Ps. 30. f — Col. 3. a — 3. Re. 6. c — B — 3. Reg. 8. a

a sed et clauos fecit aureos: ita vt singuli claui siclos q̄nq̄genos appēderēt. b c Cenacula q̄z texit auro. Fecit etiā

a ¶ Vni⁹ mēsure ꝛ eiusdē opis erāt duo cherubī: qꝛ nulla dispar volūtas ē in suꝑna p̄ria: vbi oēs illustrant̄ eadē pn̄t' dei visiōe ꝛ gl'ia. b ¶ ꝓpter cōsortiū charitatis q̄ minus q̄ int̄ duos esse nō pōt. vn̄ discipuli ad ꝑdicādū bini mittunt̄: vt q̄ ꝟbū fidei ꝑdicēt/ charitatē ante oīa teneāt.

in domo sanctisctōꝝ cherubin duos ope statuario/ et texit eos auro. Alę cherubin viginti cubitis extēdebant̄ d ita vt vna ala haberet cubitos q̄nq̄/ ꝛ tāgeret parietē dom⁹: ꝛ altera q̄nq̄ cubitos habēs/ alā tangeret alterius

a ¶ Vnū opus erat ī duob⁹ cherubin: qꝛ vtriusq̄ testamēti scriptores eadē castitate opis ꝛ deuotiōe charitatis deo seruiūt: vna ꝛ cōsona voce ac fide deū ꝑdicāt.

cherub. Silit̄r cherub alterius ala e q̄nq̄ habebat cubitos: ꝛ tāgebat pa-

a ¶ qꝛ in oī labētiū reꝝ varietate sctī sui corꝑis sensus in obsequiū sui cōditoris extendūt.

f rietē: ꝛ ala eius altera q̄nq̄ cubitorū

a ¶ alę iteriores suꝑ arcā seinuicē ꝯtingūt: qꝛ testamēta pari de dn̄o cōsentiūt attestatiōe.

alā cherub alterius ꝯtingebat. Igit̄ alę vtriusq̄ cherubin expansę erant et extendebantur per cubitos viginti.

a ¶ qꝛ nos ab hui⁹ ꝑegrinatiōis erūna erectos ad suū desiderāt venire consortiū.

Ipsi autem stabant erectis pedi- b

a ¶ versas habēt facies.

g bus: et facies eorū versę erant ad ex- h teriorem domum. Fecit quoq̄z ve- c

a ¶ suꝑnoꝝ desiderio q̄ initiari crucē nr̄az portādo debem⁹. b ¶ sacro dn̄ice passionis. c ¶ flāma spūalis amoris. Vn̄ dixerūt q̄ ambulauerūt cū dn̄o: Nōne cor nostrū ardens erat ꝛc.

lum ex hiacyntho/ purpura/ cocco/

nerandā. d ¶ Ita vt ala vna haberet cubitos quinq̄. Quinq̄ cubitoꝝ erat ala cherub vna ꝛc. qꝛ angeli legē dei descriptā in q̄nq̄ libris indefessa deuotiōe custodiūt: diligēdo. s. deū ex oib⁹ virib⁹ suis: ꝛ ꝓximos tāq̄ seipsos. Plenitudo aūt legis ē charitas. ꝓximi q̄z adinuicē sunt spūs angelici ꝛ hoies electi. Vn̄ vtraq̄ ala cherub eiusdē mensurę est: qꝛ eadē deuotiōe qua se se alteꝝ in deo diligūt: nostrā q̄z ad se ascendentiū societatem desiderāt. Sil'r ergo alę decē cubitos complēt cū in gemina charitatis exhibitione angeli conditoris sui ꝑsentia lętant̄. e ¶ Tāgebat ꝑietē. Duos ęque parietes alis suis tangūt: qꝛ iudęos ꝛ gentiles secū habent cęlestis aulę possessores: nō q̄ ibi sit localis distinctio inter vtrūq̄ ppl'm: sz qꝛ maior ē festiuitas ięternę beatitudinis de cōsortio adunatę in deo fraternitatis. Extendūt ergo ad vtrūq̄ parietem alas: qꝛ lętantes in cęlesti patria iustos vtriusq̄ ppl'i ad laudem excitāt creatoris. Alas tectas auro ad oraculi parietes extendūt: sicut habent facies versas ad exteriorē domū. qꝛ angeli sicut suā innocentiā ꝯseruāt: sic de sctōꝝ beatitudine gaudent: vt eis q̄s adhuc in terris ꝯspiciūt/ opē ferāt donec illos ad cęlestē patriam introducāt. Oēs em̄ sunt admistratorij spūs in ministeriū missi ꝓpter eos q̄ hereditatem capiunt salutis. Alis exterioribus iste vnū ꝑietē/ ille alteꝝ ꝯtigit: qꝛ vet⁹ testamētū antiq̄ ppl'o scp̄to nouū nob q̄ post icarnationē dn̄i ad fidē vēim⁹: ꝛ scđo ꝑieti. i. septētrionali recte cōꝑamur: q̄ post frigora ꝛ tenebras idolatrię lucē veritatis coḡuim⁹. f ¶ Ala ei⁹ altera. Extēdūt alas adinuicē suꝑ arcā/ cū ad laudē saluatoris referūt oē bonum qđ accęꝑant. Extendūt alteras alas ad ꝑietes oraculi: cū sctōs secū videre lętant̄: eosq̄ velut alaꝝ sūmitatib⁹ tāgūt q̄s imitatores suę puritat' ī hac vita fuisse exultāt. g ¶ Et facies eoꝝ ꝟsę erāt ad exteriorem do. qꝛ nr̄i grā q̄ adhuc for' stamus: sed spe salui facti sumus diuini libri sunt cōditi: q̄ꝝ scp̄tores iā cū dn̄o regnātes/ nr̄ę salutis curam gerūt: ꝛ ꝓ nob interpellāt apud deuz. h ¶ Fecit q̄z velū. Hoc in reguz ꝑmittit̄. sz ibi narrat̄ q̄ h̄ nō habet̄: qꝛ. s. in igressu oraculi fec̄ ostiola ꝺ lignis oliuaꝝ: postesq̄ āguloꝝ q̄nq̄: ꝛ duo ostia de lignis oliuaꝝ postesq̄. Sz velū istud decoris grā factū est: vt int̄ ꝑietes deauratos olosericū fulgeret. Sz eiusdē mysterij cui⁹ ostiola cōgrua significatiōe an̄ arcā ꝛ ī igressū oraculi appēsū: vt sic ostiola cōgruis horis apiebant̄: sic ꝛ velū veniētib⁹ q̄ ī sctāsctōꝝ igrederent̄. Cui⁹ reuelatio ꝺm legē apitionē regni cęlestis significat: q̄ ꝑ carnē christi donata ē nob. Vn̄ ꝛ baptiçato dn̄o apti sunt cęli: qꝛ ꝑ baptisma qđ nob ꝯsecrauit/ ingredimur ianuā regni cęlestis: et ipso moriēte velū scissum ē mediū: qꝛ legales figurę ad finē ꝑuenerant/ ꝛ veritas euāgelij ꝛ ingressus regni ipsa veritate apit̄.

C — Ro. 13. c — Heb. 1. d — D — Mat. 3. d — Ibi. 27. f

Nico. de lyra

B Et intexuit ✻ dū q̄tū ad iferiorē māsionē tēpli q̄ ꝯtiebat sctm̄ ꝛ sctm̄sanctoꝝ. a ¶ Sz ꝛ clauos fec̄ au. ad ꝯiūgēdū fortit̄ lamias aureas cū tabulis q̄ erāt in parietib⁹ dom⁹. b ¶ Ipsi aūt stabāt erectis pedibus. i. obliquatis: vt dicit magister in historijs: ita q̄ habebāt vnū pedē magis eleuatū altero/ q̄si disponerent̄ ad ābulandū. Sz h̄ nō videt̄ veꝝ: qꝛ in hebręo habet̄: Et stabāt suꝑ pedes suos: ita q̄ vterq̄ pes vnius cherub tāgebat pauimētū: ꝛ sil'r pedes alteri⁹. ꝛ ideo cū ꝺr hic: Stabāt erect' pedib⁹: itelligēdū ē. i. rect': qꝛ recte suꝑ pedes suos stabāt. c ¶ Fec̄ q̄z ve. istđ erat pēdēs ad ꝑietē diuidētē sctm̄ ꝛ sctm̄sctōꝝ ꝛ tꝑe passiōis christi scissū fuit: vt h̄r Mat. xxvij.

✻ Ante fores

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

E F a ¶ Et intexuit ei che. Intexunt cherubin his q̄ttuor colo/ribus: cū in oib⁹ q̄ pie agim⁹ a venenatis demonū telis ꝑ ange/lica ꝓsidia ꝓtegimur: et m̄ltitudine scīe indesincter vtimur: re/spicientes semꝑ ad eloq̄a diuina: ne a v̄tutū calle aberremus.
b ¶ Añ fo. etc. du. co. Stabāt in porticu añ fores tēpli: et in/gressū tēpli suo decore ex vtraq; pte or/nabāt. Ostiū tēpli dñs ē. q̄ ait: Nemo venit ad patrē/nisi ꝑ me etc. Ostiū co/lūne ab vtroq; latere circūstāt: cū mini stri sermonis vtriq; pp̄lo introitū re/gni celestis ondūt: vt q̄cūq; a luce lega lis scīe vel gētilitatis errore ad fidem euāgelij venerit: habeat eos paratos q̄ sibi iter salutis v̄bo mōstrēt et exēplo.

Joh. 14. a.

In Reguꝫ de his colūnis legit: Qui cū venisset ad regē salomonē/fecit oē op⁹ ei⁹: et finxit duas colūnas ereas etc.

3. Reg. 7. b

c ¶ Trigita et q̄nq; cu. Hic nūerus ꝑfectionē significat magistroꝝ. Septe narius em̄ nūerus ꝑ q̄nariū: vl' q̄nari⁹ ꝑ septenariū multiplicatus/trigitaq̄nq; reddūt. Quinari⁹ v̄o legē septenarius ꝓꝑ̄ spm̄ septiformē in flore radicis ies/se manentē/euangeliū exꝓmit. vñ ali/bi dñs q̄nq; panibus q̄nq; milia hoim: et alibi septē panibus quattuor milia hoim pauisse narrat. Colūne igit. xxxv cubitoꝝ/significāt doctores euangelij duoꝝ testamētoꝝ habere ꝑfectā sciam. vñ: Uob datū est nosse mysteriū regni dei. Et alibi. Aperuit illis sensū vt in/telligerēt scripturas.

Mat. 14. b
Marc. 8. a
Mat. 13. b
Luc. 24. g

d ¶ Quasi ca tenulas. Multiplex catenaꝝ ꝯtextio et retis. ꝓm regū expāsio m̄ltiphariās electoꝝ ꝑsonas insinuat: q̄ cū v̄bis ꝑ/dicatoꝝ fidelit auscultādo et obediēdo adherēt: q̄si capitib⁹ colūnaꝝ supposi/ta retia et catenule miraculū sue ꝯnexio nis spectātib⁹ ꝑbēt. e ¶ Capitibus colūnaꝝ. Capita colūnaꝝ. i. supꝑma ps/ꝑcordia sunt doctoꝝ: q̄ꝝ deo deuotis cogitatiōib⁹ sic capite mēbra/ita ipoꝝ oia opa dirigant et v̄ba. f ¶ Malogranata. Uno foris cortice m̄l ta interi⁹ g̃na circūdāt. vñ eccliā significāt: q̄ vni⁹ fidei muni/mine innūera electoꝝ agmina circūdat: vel cuiusq; iusti vitā et mores: q̄ multa cogitationū v̄tutūq; insignia/ne forte defluāt firma fidei et hūilitat vallāt custodia. Apte v̄o capita colūna rū malogranat erāt in gyro circūdata: q̄ scti doctores ꝓoꝝ vi tā fideliū ad mēoriā reuocāt: eoꝝq; exēplis et sermōes suos oī ꝑte ꝯfirmāt: ne si alit q̄ illoꝝ hꝫ regula vixerit vl' docuerit/er/rēt. g ¶ Ipsas q̄ꝫ colū. Jō due facte sūt colūne et ita dispo/site: vt nob in ꝓspis et in adūsis igressū regni celestis añ ocl'os hñdū doceāt.

F

Nota

Notādū v̄o q̄ portic⁹ tēpli etiā vestibulū vo/cat: et q̄d legimus int vestibulū et altare/int porticū et altare i/telligi debere. Scda colūna significat ꝑdicatores: q̄ gētib⁹ ad ꝑdicādū missi sunt. Ul' dextra colūna eos significat/q̄ venturū in carne ꝓphetauerūt dñm. Scda v̄o illos/q̄ iā venisse et mū/dū suo sanguine redemisse testant. Ambe colūne sili vocabu/lo censent/cū vna firmitas et altera in robore dr: vt vna fidei et opis fortitudo cūctis inesse doctoribus mōstret: et nr̄i tp̄is do ctores tacite notent: q̄ colūne dom⁹ dei videri et appellari vo/lūt: cū in se firme fidei ad ꝯtēnendas seculi pōpas ac desiderā/da bona inuisibilia nihil habeāt roboris ad corrigēdos/vel idu strie ad itelligēdos eoꝝ q̄b⁹ ꝓsunt errores. Ca. IIII

Fecit q̄ꝫ al. Altare holocausti significat eos/q̄ cor/pus suū et aiā deo igne amoris ꝯsecrāt: q̄ꝝ ꝑseuerā tiā in bono ope lōgitudo altar exꝓmit: latitudo am plitudinē i charitate dei et ꝓximi/spē i expectatiōe diuīe visita tiōis altitudo ꝑtēdit. i ¶ Uigiti cu. la. etc. Uicenari⁹ magnā ꝑfectionē idefesse lōganimitat et sincere dilectōis significat: q̄ ꝑ vtriusq; testamēti obs̄uātiā nob tribuit. Quat em̄ q̄ni vigiti sūt. q̄nq; āt sūt libri leg: et q̄ttuor euāgelia. Cū v̄o ad itelligē/tiā et custodiā leg illustrāte gr̄a ꝑuenim⁹/vicenariū nūeꝝ ꝑfici m⁹: fitq; idē nūer⁹ i lōgitudīe et latitudīe altar: cū corda electo rū docēte vtroq; testō ꝑseuerātiā hōi opis etiā i ꝑsecutōib⁹ ser uāt: et hilaritatē dilectiōis etiā i eos q̄ ꝑsequūt. k ¶ Et decē cu. al. In denario spes celestiū ꝑmioꝝ significat. vñ q̄ i vinea pr̄isfamilias laborāt/denario remūerant. Uñ altare q̄dē ele/ctos significat. ꝓ signāda eoꝝ vita ꝑpetua decē cubit exaltat.

a ¶ castigatiōe carnis. vñ: Mortificate mē bra vestra que sunt suꝑ terrā.

a b et bysso: et intexuit ei cherubī. Añ a fores etiā tēpli duas colūnas q̄ c triginta et q̄nq; cubitos habebāt altitudīs. Porro capitella earū d q̄nq; cubitoꝝ: necnō et q̄si catenu b las in oraculo: et supposuit eas c d e f capitib⁹ colūnaꝝ. Malogranata etiā cētū: q̄ catenulis iterposuit. g † Ipsas q̄ꝫ colūnas posuit in vesti e

a ¶ Dextera colūna doctores si/gnificat: qui in hierl'm primitiuā institue/runt ecclesiā.

bulo templi: vnā a dextris: et al terā a sinistris. Eā que a dextris

¶ firmitas.

erat vocauit iachim: et q̄ ad leuā

¶ in robore

booz. Ca. IIII

b Fecit q̄ꝫ altare ene/ f um viginti cubito/ g rum longitudinis: et

¶ al's tis

i k viginti cubitorum latitudinis: et

¶ Mare etiā

✠ a ¶ Añ fores etiā tēpli duas colū. Hic ꝯñr agit de his q̄ erāt in porticu. s. de duabus colūnis notabilibus: de q̄/bus dictū fuit diffuse. iij. Reg. vij. Et ptꝫ s̄nia ex dict ibidē: ex/cepto q̄d sequit: b ¶ Et q̄si catenulas in oraculo: et suꝑ/posuit eas capitibus columnaꝝ. Certū est aūt q̄ ille co/lūne erāt in porticu templi: et ideo dicūt hic expositores nostri cōiter: q̄ lꝫ oracu/lū ꝓpriissime dicat ipm ꝓpitiatoriū: eo q̄ inde dabant r̄nsa diuina q̄si de sede dei: vt dictū fuit diffuse Exo. xxv. tn̄ vlte/rius trahit ad signandū totā domū san/ctisanctoꝝ in q̄ erat ꝓpitiatoriū: et vlte/rius ad signādū ptē anteriorē tēpli/q̄ di/cebat sanctū vel sancta: et vlterius ad si/gnandū etiā porticū: eo q̄ coniungebat tēplo. Et in hoc sensu loquit hic scriptu/ra/cum dicit: Et quasi catenulas. i. opus reticulatū ad modū catenaꝝ/suꝑ/ple fecit. c ¶ In oraculo. i. in porticu vbi erāt columne. d ¶ Et supposuit eas capitibus colūnarū. Quia suꝑ capita illaꝝ colūnaꝝ erat opus reticu/latū: vt habet. iij. Regū. vij. Et ibi fuit diffuse expositū. Sꝫ q̄ nō recolo me vi/disse i veteri testamēto: et maxie vbi agit de tēpli edificatiōe/q̄ oraculū dicat nisi ipm ꝓpitiatoriū et dom⁹ sanctisctoꝝ in q̄ erat ꝓpitiatoriū: ideo pōt istud alit ex/poni. Ad cui⁹ intellectū sciēdū: q̄ in pa/rietibus sanctisanctoꝝ erāt celate varie figure: et erāt ibi alique ad modum opis plectilis seu cōcatenati vel reticulati: et ꝯsile opus factū fuit in capitibus istarū columnaꝝ: tn̄ de alia materia. q̄ iste co/lumne fuerūt de ere: oēs aūt figure que apparebāt in domo sanctisanctoꝝ erāt auree. ꝓm hoc igit pōt exponi hec litte/ra sic: Et quasi catenulas in oracu/lo. i. opus catenatū seu reticulatū simi/le illi q̄d erat in oraculo/supple fecit. Et supposuit eas ca/pitibus columnarū. e ¶ Ipsas quoq; colūnas posu it in vestibulo templi. i. in porticu. Ca. IIII

Ecit quoq; altare eneū. Hic cōsequēter agit de vasis ministerij: inter que computant etiam altaria. Et primo ponit istorū descriptio. Secūdo ponit q̄/daꝫ epilogatio/ibi: Et compleuit. Circa primū agit primo de aliquib⁹ que erant in atrio sacerdotū. Secundo de illis q̄ erāt intra templū/ibi: Fecit autē candelabra. Primo ergo agit de altari holocaustorū/cū dicit: f ¶ Fecit quoq; altare ene/um. Istud non fuit cōcauū sicut altare quod fecit moyses: q̄ non erat portandum de loco ad locum: sed erat interius de la/pidibus impolitis: ꝓm quod precipitur Exodi. xx. et exterius erat eneum. g ¶ Uiginti cubitorum longitudinis etc. Et sic patet q̄ erat multo maius q̄ altare quod fecerat moy/ses: quod erat tm̄ quinq; cubitorum in quadrum ꝓm longitu/dinem et latitudinem: et sic area superior erat vigintiquinq; cu/bitoruꝫ. habebat etiā tres cubitos tm̄ in altitudine: istud vero habuit viginti cubitos in longitudine: et viginti in latitudine: et decē in altitudine: et sic area superior habebat quadrigētos cubitos. Patet etiā q̄ oportebat habere ascensum ad hoc al/tare: aliter sacerdotes nō possent desuꝑ ministrare: ille tamen ascensus erat sine gradibus ꝑ modum eleuationis paulatim ascendētis a longinquo: sicut plenius dictū fuit in Exo. ca. xx.

✠ Mare etiā eneum etc. Istud fuit

Moraliter. f ¶ Fecit quoq; altare eneū etc. Istud fuit altare holocaustoꝝ/in quo carnes animaliū offerebant: ideo significauit austeritatē penitētie: in qua caro ꝓpria dño sacrifi/cat: et hec oblatio tāto melior est et deo placētior/quāto caro ꝓpria carior hoi q̄ aliena. Job. ij. b. Pellē ꝓ pelle et cuncta q̄ habet homo dabit ꝓ aia sua. i. ꝓ vita corꝑali seruāda. Uñ ibi/dē subdit: Tāge os eius et carnē etc. g ¶ Uiginti cubito/rū lōgitudinis: et viginti cubitorū lati. i. quadrū. ꝑ q̄d si/gnificat q̄dratura q̄ttuor cardinaliū v̄tutū: et decē cubitoꝝ altitudinis. ꝑ q̄d significat ipletio decē mādatoꝝ. Per hoc igit q̄ altare holocausti fuit sic dispositū: significat q̄ austeri/tas penitētie non est deo placita/nisi annexā habeat quadra/turā virtutis cū impletione decē mandatoꝝ. Ceteroꝝ autē ex/positio mystica posita est. iij. Regū. vij. ca.

Matth. 20.
3. Re. 7.
Luc. 11.
Eccl. 4.
B Sculpture celate
3. Re. 7.
Moralit.

a ¶ Mare etiã ⁊c. Lauacrũ salutare q̃ in remissiõe pctõꝝ lauamur. Sacerdotes eñ i eo lauabant: vt in seq̃ntib⁹ dr. q̃ oẽs electos significãt: eo ꝙ sint mẽbra veri sacerdot. Recte aũt ħ vas mare dr in mẽoriã. s. maris rubri: in q̃ extinctis egyptijs ⁊ liberato pplo dei/ baptismi forma p̃cessit. Baptismus ꝓ vite nob mũdiciã q̃rit in ħ seculo: ⁊ vite ẽt ne gliam ꝓmittit in futuro. Vñ mare decẽ cubitoꝝ a labio vsq₃ ad labiũ esse p̃hibet: q₂ decẽ p̃ceptis oĩa q̃ facere debemus exp̃mũt. Denario q̃q₃ merces bñficioꝝ significat: cũ i vinea laborãtib⁹ ꝓmittit. Erat q̃ mare decẽ cubitoꝝ a labio vsq₃ ad labiũ: q₂ a p̃mo baptiçato i noĩe iesu christi vsq₃ ad vltimũ oĩs fideliũ chor⁹ vnã ꝟitat viã ingredi/ ⁊ cõe₃ a dño coronã iusticie sperare debet. b ¶ Quinq₃ cubi. hẽbat al. q₂ q̃cq̃d visu/ auditu/ olfactu/ gustu/ tactu ve delinq̃m⁹: totũ i baptismo relaxat. S₃ nõ sufficit p̃teritoꝝ remissio pctõꝝ: nisi quisq₃ deinceps bonis opib⁹ isti[t]erit. Alioq̃n diabolus q̃ exierat multiplici⁹ redit: ⁊ fiunt hois nouissima peiora p̃orib⁹. vñ addit: c ¶ Funiculus tri. cu. hoc est disciplina celestiũ p̃ceptoꝝ/ q̃ a nostris volũtatib⁹ religamur. vñ: Funiculus triplex difficile rũpit: q₂ obseruãtia mãdatoꝝ dei in cordib⁹ sctõꝝ fide spe ⁊ dilectiõe supne retributiõis firmata/ nulla põt aduersitate dissolui. d ¶ Et decẽ cu. q̃dã extri. Sculptura subter labiũ circũibat illud/ decẽ cubit ambiẽs mare. Duo ordies sculpturaꝝ histriataꝝ erãt fusiles. cũ p̃dictũ sit ꝙ resticula triginta cubitorũ mare circũierit: ⁊ nũc addat ꝙ sculptura subter labiũ posita decẽ cubit ambierit: patet ꝙ vas erat in modu₃ phialẹ repandũ ac diffusum a trigita cubitis: q̃s hẽbat a labio vsq₃ ad decẽ coartatũ. Sculptura aũt histriata est q̃ historias rerũ imitat. vñ p sculpturas histriatas q̃b⁹ mare circũdat exẽpla p̃oꝝ tẽpoꝝ designant: vt videamus q̃bus opibus sancti deo placuerũt ab initio: quãta in felicitate ꝓpt scelera perierũt reprobi. e ¶ Posteriora ⁊c. Quia q̃ mercede p̃dicatores in ppetuũ donent/ dei examine dispositũ est: s₃ nobis adhuc occultũ est. q̃bus hoc occultum eẽ nõ põt: ꝙ omnis q̃ baptismũ ad salutẽ accipit/ fidẽ/ spem ⁊ charitatẽ debet habere: nec sine his tribus virtutibus opari: vel ad salutẽ intrare valet. vñ in Regũ dicit: Grossitudo ãt luteris triũ vnciaꝝ. Grossitudo luteris/ firmitas ẽ ꝟtutis. Triũ vnciaꝝ: q₂ robore/ fidei/ spei ⁊ dilectiõis pceptio baptismi munit. f ¶ Porro vastitas ei⁹ ha. mẽsurã pal. Grossitudo quã Josephus quattuor digitoꝝ esse dixit: demonstrãs q̃ fuit magnitudo palmi. Idẽ aũt hec significãt. Quisq̃s eñ fide/ spe ⁊ charitate ꝑm quattuor euangelioꝝ doctrinã opa facit iusticie: pcipiet mercedẽ ẹtnẹ vitẹ. g ¶ Tria milia metretas. Millenarius pfectionem significat: q₂ denarius quadratũ solidum facit. Decies eñ decem/ centũ faciũt: q̃ est q̃si q̃drata figura/ sed plana: sed vt in altitudinẽ surgat ⁊ solida efficiat: multiplica centũ p decẽ/ ⁊ fiũt mille. Quo nũero stabilis ⁊ insuperabilis/ ⁊ velut quadrata iustoꝝ ɔscia signat. Quocũq₃ eñ quadratũ vertis/ stabit. Sic electoꝝ animus nulla tẽtatiõe a statu rectitudis inclinat. Capit mare tria milia metretas/ cũ baptismi sacrm̃ in fide trinitatis datũ/ in se ablutis ɔfert oĩm remissionẽ peccatoꝝ. h ¶ Fecit quoq₃ conchas decem. In Regum ita: Fecit quoq₃ decem luteres ẹneos. Quadraginta bathos capiebat luter vnus. Eratq₃ quattuor cubitoꝝ. Singulos q̃₃ luteres p singlas decẽ bases posuit ⁊c. Apostoli ⁊ apostolici viri qui p boues mare portantes signant: per bases q̃₃ portandis luteribus p̃paratas exp̃munt: sicut ipsi luteres baptismũ signãt/ quẽ figurabat mare. Oĩa eñ in eis quẹ in holocaustis oblaturi erãt/ sacerdotes lauabãt. Holocaustũ ãt dñi omnis fidelium multitudo põt intelligi/ quẹ ab ipso baptiçat in aqua ⁊ igni. Sicut ergo sacerdotes qui in mari lauant eos signant qui p baptismum consortes summi sacerdotis efficiũtur: ita holocausta eosdem exprimunt/ cum post ablutionẽ baptismi gratia implent spirituali. Lauat eñ in lutere hostia: cũ fidelis perfundit aqua baptismi. Offert in holocaustum: cum p impositionem manus epi accipit donum spiritussancti. i ¶ Et posuit quinq₃ a dextris ⁊ quinq₃ a sinistris vt lauarent in eis ⁊c. In vtraq₃ parte templi positẹ sunt bases luterũ: vt vtriq₃ de populo sacri fontis gratia designaret esse pandẽda. Et quinq₃ sunt in vtraq₃ pte: vt sicut in expositione maris qđ quinq₃ cubitis altũ est iã diximus: demonstraret typice vniuersa q̃ p q̃nq₃ sensus corpis deliquerat p lauacrum baptismi esse remittenda. Sicut ergo in vno mari duodecim bobus supposito vnitas exprimit baptismatis/ q̃ per apostolos toto erat orbe p̃dicanda: ita etiã per duos ordines luterum mystice ostendit: q₂ gentilitas cum iudẹa in vnũ fidei ɔsortiũ per baptismatis vndã erat ꝓcreanda. k ¶ Candelabra aurea. Diuina eloquia/ q̃ lucẽ sapiẽtiẹ ꝓferũt. vñ: Lucerna pedibus meis verbum tuu₃: ⁊ lu. se. ⁊c. Hinc Salomon ait: Quia mandatũ lucerna est: ⁊ lex lux. Bis quina sũt cãdelabra: quia quinq₃ sunt legislatoris volumina/ in q̃bus ⁊ tota veteris testamenti series complectit quinq₃ seculi ẹtates. Quinq₃ a dextr ⁊ quinq₃ a sinistris ponunt: cum post incarnationem dñi eadẽ scriptura vtriq₃ populo cõmittit: vel euangelicis plena figuris ostendit: quẹ quondã iuxta litteram solũ intelligenda esse putabat.

Margin: Matth. 20. a; Luc. 11. d; Eccles. 4. b; 3. Re. 7. d; Ps. 118. o; Prou. 6. c; B Sculpture histriate

a decẽ cubitoꝝ altitudinis. Mare etiam ẹneũ fusile decẽ cubit a labio vsq₃ ad labiũ rõtũdũ p circuitũ. Quinq₃ cubitos habebat altitudinis: ⁊ funiculus triginta cubitoꝝ ãbibat gyrũ eius. Silitudo q̃₃ boũ erat subter illud. Et decẽ cubitis q̃dã extrinsec⁹ cẹlaturẹ: q̃si duob⁹ ꝟsib⁹ labiũ mar circũibãt. Boues aũt erãt fusiles: ⁊ ipm mare sup duodecim boues impositũ erat: q̃ꝝ tres respiciebant ad aq̃lonẽ: ⁊ alij tres ad occidẽtẽ. Porro tres alij meridiẽ: ⁊ tres q̃ reliq̃ erãt orientẽ: hñtes mare suppositũ. Posteriora aũt boũ erãt intrinsecus sub mari. Porro vastitas ei⁹ hẽbat mensurã palmi: ⁊ labiũ illi⁹ erat q̃si labiũ cãlic vl rẽpãdi lilij: capiebatq₃ mẽsurẹ tria milia metretas. Fecit q̃₃ cõchãs decẽ: ⁊ posuit q̃nq₃ a dextris: ⁊ q̃nq₃ a sinistris: vt lauarẽt in eis oĩa q̃ in holocaustũ oblaturi erãt. Porro in mari sacerdotes lauabant. Fecit ãt ⁊ cãdelabra aurea decẽ ꝑm speciẽ quam iusserat fieri: ⁊ posuit ea in templo: quinq₃ a dextris: ⁊ q̃nq₃ a sinistris.

Interlinear: ¶ vel cubitorũ. ¶ Ut totus orbis lauacro vite signaretur esse mundandus. ¶ Ibi sunt. xij. apl'i ⁊ eoꝝ vicarij q̃ mare impositũ portãt: cũ iniũctũ sibi euãgeliçãdo officiu₃ ꝓmpta deuotiõe pficiũt: ⁊ in q̃drati orbis ptib⁹ fidẽ sancte trinitatis astruũt. ¶ gustus dñice passionis. ¶ aperta claritas resurrectionis. ¶ in Regũ: duo milia bathos. ¶ quomodo he conche facte fuerũt/ in Regũ plenius scriptũ est.

Necnon ⁊

Nico. de lyra

a ¶ Mare etiam ẹneum fusile decem cubitis. Hic consequenter agitur de mari ẹneo in quo lauabant sacerdotes. Secundo de luteribus in quo lauabant hostiẹ offerẽdẹ/ ibi: Fecit quoq₃ conchas. Sententia istarum partiũ patet ex dictis. iij. Regũ. vij. ca. vbi diffuse fuit dictũ đ dispositione huius maris ⁊ luteꝝ. tamẽ de hoc aliq̃ pauca sunt hic exponẽda. b ¶ Quasi duobus ꝟsibus. i. ordinibus. c ¶ Labium maris circũibant. Nõ est intelligendũ ꝙ illi duo ordines cẹlaturaꝝ essent iuxta labium quod erat in supiori parte maris: sed erant versus inferiorem partẽ: sicut fuit ostensum. iij. Regũ. Sed dicunt hic circũire labiũ: q₂ ꝓcedebant in circuitu maris versus partem inferiorem: sicut ⁊ labium circũibat in pte supiori. d ¶ Porro vastitas eius. i. spissitudo maris. e ¶ Habebat mensuram palmi ⁊c. iij. Regũ dicit: Triũ vnciaꝝ. Et dicendũ ꝙ eadẽ est mẽsura: sicut ibi plenius fuit dictũ. f ¶ Fecit quoq₃ conchas decem. i. luteres. Et vocant hic cõchẹ a cõcauitate: q₂ luteres erãt interi⁹ cõcaui. g ¶ Et posuit quinq₃ a dextris: ⁊ quinq₃ a sinistris. s. respectu maris ẹnei qđ erat in medio. h ¶ Fecit aũt ⁊ cãdelabra. Hic ɔñr agit de aliquibus quẹ erant intra tẽplũ. s. in illa parte quẹ dicebat sancta vel sanctũ. Secũdo reuertit ad aliqua q̃ erãt extra templũ/ ibi: Fecit etiã. Circa p̃mũ dicit Fecit autem ⁊ candelabra aurea decem ꝑm speciem quã iusserat. i. ꝑm similitudine₃ cãdelabri qđ fecit moyses: de cuius factura ⁊ forma dictu₃ fuit diffuse Exo. xxv. i ¶ Et posuit ea in templo: quinq₃ a dextris: ⁊ quinq₃ a sinistris. s. respectu cãdelabri qđ fecerat moyses qđ erat i medio. Ista tñ cãdelabra oĩa erãt in pte australi templi: sicut ⁊ cãdelabrũ quod fecerat moyses: ꝑm quod habet Nume. viij. ca.

Necnon ⁊

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

E G a ❡Nec nō ⁊ mēsas decē. Has mēsas tā ad panes ꝓpositionis q̄ȝ ad vasa dn̄i portāda factas eē credibile est. Pluralē ꝟo nūerū ꝓ singulari posuit vsitato more. vt in iesu naue: (Jos.7.a) Filij aūt isrl̄ p̄uaricati sunt mādatū: ⁊ vsurpauerūt d̄ anathemate. cum achan solus h̄ fecerit. Vl̄ q̄r panes ꝓpositiōis solebāt an̄ sabbatū coq̄/ vt mox i sabbato ꝓponerent i mēsa ꝓpositiōis. Potuit tn̄ fieri vt panes noui nouit̄ cocti ill̄ mēsis iponerētur: ibiq̄ȝ nocte illa seruarent̄ opti: donec p̄mo māe ablat⁹ veterib⁹ sup mensam ꝓpositiōis ponerent̄ calidi. Sȝ sic vna mēsa duodeci panib⁹ onusta vnanimē totius scp̄ture ꝯcordiā ap̄lica auctoritate munitā significat: Ita decem mēsę aureę diuię legis ⁊ ꝓph̄aꝝ eloq̄a q̄ refectionē nob̄ ꝟbi dei q̄si pāes ꝓpositiōis offerūt: vt exēpla fideliū positorū q̄si i se vasoꝝ dei claritatē ⁊ miracula ꝓponūt. Mēsa aurea sacra scp̄tura est sp̄ūalis scię claritate fęcūda. De q̄ (Ps.22.b) Ps. Parasti (inq̄t) in conspectu meo mēsam adūsus eos q̄ tribulāt me. Panes ꝓpositiōis sunt doctores scti: q̄rū opa nob̄ velut vbera salutaria ad exēpla vitę ꝓposita. b ❡Fec̄ etiā atrium. Atriū sacerdotū in eccl̄ia/ vitā exp̄mit p̄fectoꝝ: q̄ excellentia ꝟtutū dn̄o appropinq̄re/ ⁊ aliīs ꝟbo ⁊ opę ducatū solēt ostēdere. (Sacerdos) Sacerdos em̄ d̄r: q̄r sacrū ducatuȝ p̄bet minoribus. Quo noīe nō solū ep̄i vl̄ p̄sbyteri: sȝ ⁊ oēs q̄ altitudine ꝯūsatiōis ⁊ doctrinę salutaris p̄eminēt solēt appellari: q̄. s. nō sibi tm̄/ sȝ p̄libus ꝓsunt: q̄ exhibētes corpa sua hostiā viuētē/ sctāȝ/ deo placētē: sa- (Phil.4.d) cerdotale misteriū exercēt. q̄b⁹ p̄ petrū (1.Pe.2.b) d̄r: Vos āt gen⁹ electū/ re. sa. ⁊c̄. In re- (3.Reg.6.d) gū ita: Et ędificauit rex salomon atriū interi⁹ trib⁹ ordinib⁹ lapidū politoꝝ ⁊ vno ordine lignoꝝ cedri. (F) De interiori atrio breuit̄ loquit̄: de exteriori ꝓrsus tacere videt̄. Sȝ in ꝟbis dieꝝ fit mentio vtriusq̄ȝ. Atriū g̃ interi⁹ q̄d vocat̄ sacerdotū: q̄r sacerdotes ⁊ leuitę in eo mīstrabāt: vndiq̄ȝ erat tēplo circūdatū. sȝ ab oriente vnde tēpli erat ingressus: m̄lto lōgi⁹ a tēplo secretū: q̄r ibi. i. in facie templi fiebāt misteria sacroꝝ. Ibi altare ęneū ad hostias offerēdas. Ibi decē luteres ad eas lauādas. Ibi mare ęneū ad lauādas man⁹ ⁊ pedes sacerdotū cū intrarēt ad ministrandū. Hēbat aūt hoc atriū tres cubitos altitudīs ſm Josephū: q̄tinus ab ingressu tēpli cęteros ꝓhiberet: ⁊ sol̄ sacerdotibus hęc licere significaret. Erat ei ianua ad orientalē plagā: ad quā vsq̄ȝ populus hostias ⁊ sacrificia inferebat: inde suscipiēda a sacerdotibus ⁊ ad altare p̄ferenda. Quę de atrijs vl̄ porticib⁹ h̄ min⁹ dicunt̄: in libro Regū ſm Bedā plenius exp̄ssimus. c ❡Et basilicā grandē. Quę erat ex̄ atriū sacerdotū in quā oīs populus ad orādū vl̄ ad ꝟbū audiēdū ꝯfluebat. Hęc in eccl̄ia vi- (1.Cor.3.a) tā moresq̄ȝ carnaliū significat: q̄bus d̄r: Nō potui vob̄ loq̄ q̄si sp̄ūalibus: sed q̄si carnalib⁹ ⁊c̄. Et basilicā grā. Bn̄ p̄ basilicā grandē carnales significant̄: q̄r multo maior est in eccl̄ia numerus taliū q̄ȝ p̄fectoꝝ. Sȝ q̄ntū p̄stāt nūero/ tantū succūbūt merito. Vn̄ hęc basilica grādis etsi plurimos capit: nō ad officiū altaris/ nō in ipsum q̄ȝ atriū sacerdotū saltē intromittit: q̄r carnales ⁊ infirmi ⁊ si ob meritū castę fidei ⁊ pietat⁹ ad electoꝝ sortē p̄tinēt: lōge tn̄ ab his sunt q̄ dicūt: Nō audeo loqui aliq̄d eoꝝ q̄ p̄ me nō efficit christus: in obediētia gentiū ꝟboꝝ factis. d ❡Et ostia in basilica ⁊c̄. Hęc signāt introitū fidei sermone p̄dicationis p̄parari: vt veniētes discant quō p̄ fidē christi vel salutaria sacramēta debeāt intrare ecclesiaȝ dei: ⁊ postq̄ȝ intrauerint q̄ȝ religiose debeāt cōuersari. e ❡Fecit aūt hirā lebetes. Lebetes cineres sacros suscipiūt: cū fideles exempla ⁊ sacramēta dn̄icę passionis ad custodiam sui p̄ ia mēte retractāt: vl̄ exitū iustoꝝ diligēter aspiciūt: q̄ magnis elaboratis ago/

a nistris. Nec nō et mēsas decē: ⁊ (a b) posuit eas i tēplo/ q̄nq̄ȝ a dextr⁹ ⁊ q̄nq̄ȝ a sinistr⁹: phialas q̄ȝ au- b reas cētū. Fecit etiā atriū sacer- (c) g dotū ⁊ basilicā grādē ⁊ ostia i basilica quę texit ęre. (d e f) Porro mare posuit i latere dextro ꝯ orientē e ad meridiē. Fec̄ aūt hirā lebe- (g) f g tes q̄ȝ ⁊ creāgras ⁊ phialas: ⁊ cō- (h i k) pleuit omne opus reg⁹ in domo dei: hoc est cōlūnas duas ⁊ epistylia ⁊ cāpita: ⁊ q̄si q̄dā rętiacula q̄ capita tegerēt sup epistylia. Malogranata q̄ȝ q̄drigēta ⁊ rētiacula duo: ita vt bini ordines malogranatoꝝ singul̄ rętiaculis iūgerent̄ q̄ ꝓtegerēt epistylia et capita colūnaꝝ. Bases etiā fe- (l) cit ⁊ cōchas/ q̄s supposuit basib⁹: mare vnū: boues q̄ȝ duodecim sub mari: ⁊ lebetes et creagras ⁊ phialas. Oia vasa fecit (m) salomōi †hiurā p̄r ei⁹ i domo dn̄i (n) b ex ęre mūdissimo. In regiōe ior- i danis fudit ea rex in argillosa

a ❡in Regū singl̄ari nūero: Et mēsaȝ sup quā ponerent̄ panes ꝓpositiōis auream.
a ❡exterius atriū.
❡hec vitam moresq̄ȝ carnaliū significat. quibus d̄r: Non potui vobis loqui quasi sp̄ūalib⁹: sed quasi carnalibus ⁊c̄.
a ❡vl̄ etiā b ❡ad suscipiēdos cineres altar⁹ holocausti. a ❡fuscinulas q̄b⁹ carnes victiaꝝ de chaldarijs traherent̄ ⁊ ad esuȝ hoīm offerēt̄. b ❡ad offerēda libamina.
a ❡p̄dicatores vtriusq̄ȝ ppl̄i.
a ❡p̄dicatoꝝ corda. b ❡sicut supra.
a ❡sicut supra
a ❡de his supra tractatū est.
❡quasi p̄r. s. reuerendus.

borat⁹ agōib⁹ d̄ p̄cepto brauio sine fine lętant̄: vt ꝯsiderat⁹ ma- (Heb.13.b) ioꝝ ꝟtutib⁹ ⁊ ipi magni efficiāt̄. vn̄: q̄ꝝ ituētes exitū ꝯūsatiōis i- tueami ⁊ fidē. f ❡Et crea. Creagrę p̄dicatores signāt q̄ aias fideliū ꝟbo dei reficiūt/ sp̄ūalib⁹ sp̄ūalia cōpantes: carnalib⁹ ꝟo lac simplic⁹ doctrię mīstrātes. q̄ āt sacra christi sūmati cog̃scere ⁊ ad imitationē suscipe volūt: q̄si carnibus hostię salutar⁹ satiant̄. ⁊ q̄r doctoꝝ ē cuiq̄ȝ cōgrua diuidē: recte fiūt sacerdotib⁹ fuscinulę: q̄b⁹ carnes hostiarū ꝓut oportet cōponāt: ⁊ alia hoīb⁹ mūdis q̄dā afferāt: alia altar⁹ ignib⁹ cōsumēda relinquāt: q̄dā ei nr̄ę hūilitati ad refectionē reuelant̄: q̄dā solū (Nota hūilitatē glosatoris) mō patēt scię scti sp̄ūs. q̄dā in Paral. q̄ in Regū exposita p̄terim⁹: q̄dā exposita nō inuenim⁹ ⁊ nr̄ę p̄uitatis ꝯsuetudinē excedere nolum⁹. Nusq̄ȝ ei p̄ nos aliq̄d exposuim⁹. g ❡Et phia. ⁊c̄. Phialę latiorē ⁊ aptiorē sctē doctrię significāt sermonē: q̄ haustū sapię pie sitiētib⁹ ipēdit ⁊ pie laborātib⁹ refocillationē ꝯgruā p̄ p̄dicatoꝝ misteria tribuit vt ad fōtē vitę ętnę p̄uenire possint: ex q̄ bibētes nō sitiēt in ętnū. i ❡In argillosa. Argillosa t̄ra d̄ q̄ facte sūt formę ad fūdēda vasa/ sacrā scp̄turā (de q̄ bn̄ viuēdi regulā accipim⁹) significat. Quasi em̄ argilla igne durata formā vasis dn̄i q̄nta et q̄lia fieri debēt exhibet: cū nob̄ scp̄tura regulā quā seq̄mur iusticię/ ⁊ sctōꝝ oñdit exēpla: q̄ igne tribulatiōis inuicibiles i oīb⁹ p̄stiterūt: vt nos i domo dn̄i vasa p̄ciosa esse cupiamus. Es āt liq̄factū igne argillę formas igredit̄ vt possit vas aptū misterijs cęlestib⁹ effici: cū ipi salubrit̄ hūilitati ⁊ flāma diuię charitat⁹ vl̄ hūanę adūsitat⁹ emolliti viā patrū bn̄ opando intram⁹: vt ad p̄mia illoꝝ bn̄ currēdo p̄ueniam⁹. Nec ei sp̄ nos regul̄ bn̄ opandi necesse est artari: sȝ cōpleta opatiōe bona palma btē retributiōis ē sperāda. Quia nō sp̄ vasa in formis argillę tenebant̄ inclusa. vbi ad p̄fectionē venerāt/ fract⁹ formaꝝ claustris ꝓducebant̄ i lucē: ⁊ in tēplo dn̄i ꝓ suis q̄q̄ȝ locis disponebant̄. Nō q̄ opa sctōꝝ iteritura sint: sȝ vbi coronā iusticię accepint: cessabūt officia laboriosę opatiōis. h ❡In regione iordanis. In q̄ christ⁹ baptiçat⁹ ē cuius tinctus vn- (G)

Nico. de lyra

✱ a ❡Necnō ⁊ men. decē. s. aureas. b ❡Et posuit eas in tē. q̄nq̄ȝ a dextr⁹ ⁊c̄. s. respectu mēsę quā fecerat moyses. tn̄ oēs istę mēsę erāt in p̄te aq̄lonari ipsius tēpli: sic ⁊ mēsa quā fecit moyses: vt habet̄ Nu. viij. Nō aūt hui⁹ sit⁹ cādelabri ⁊ mēsę fuit dicta Exo. xxvj. ⁊ Nūe. viij. c ❡Fecit etiā atriū. Hic breuit̄ facit mētionem de atrio sacerdotū q̄d erat in circūitu templi. d ❡Et basilicā grādē. Basilica ꝓp̄e d̄r dom⁹ regia. A βασiλhoσ/ q̄d ē rex i gręco. ē tn̄ nomē basilice tractū ad q̄dlibet ędificiū notabile. Istd̄ āt atriū erat clausū sūptuose ⁊ curiose. s. trib⁹ ordinib⁹ lapidū ⁊ vno ordie cedri: vt h̄r. iij. Reg. vj. p̄ q̄ igrediebātur sacerdotes atriū. f ❡Porro mare po. in la. dex. ⁊c̄. h̄ in fi. ⁊ iō vocat̄ h̄ basilica. e ❡Et ostia in ba. ⁊c̄. h̄ q̄d d̄r ponit̄ h̄: q̄r sup̄ nō dēmiauerat de situ hui⁹ mar⁹. ⁊ ex h̄ q̄d d̄r hic p̄tȝ q̄ decliabat ad dexterā p̄tē atrij/ accipiēdo dexterā p̄ ꝟo ut sacerdotes egrediebant̄ d̄ tēplo: q̄r egrediēdo ꝓcedebāt ꝟsus oriētē: eo q̄ igressus tēpli erāt in p̄te oriētali ipsius tēpli. g ❡Fec̄ āt hirā le. i. chaldaria. h ❡Et creagras. i. instra ad exhēdū carnes d̄ chaldarijs. Et dicunt̄ a creos q̄d ē caro: ⁊ agros q̄d ē tract⁹. i ❡Et phialas. In heb. h̄r: Et bacinos. k ❡Et cōpleuit. Hic ista instra erāt ꝓ altari holocaustoꝝ. ꝯn̄r respectu p̄dictoꝝ ponit̄ q̄dā epilogatio vt aliq̄ addant̄ q̄ sup q̄s po fuerīt omissa. ⁊ p̄tȝ snīa vsq̄ȝ ibi: l ❡Bases etiā fe. sup q̄s ponebāt̄ cōchę seu luteres. ⁊ d̄ forma ⁊ factura istaꝝ basiū dictū fuit diffuse. iij. Reg. vij. fit tn̄ h̄ mētio d̄ ist⁹ basib⁹: q̄r de ipis n̄ fecerat mētionē sup̄ loq̄ndo de cōchis seu luterib⁹. m ❡Oia va. fec̄ sa. hiurā. sic scribit̄ in heb. h̄: nec mirū q̄r noīa hebręa frequēter sic variant̄ sic ⁊ latina: vt freq̄nt̄ dictū ē. n ❡Pat- ✱ eius. Dicit

(Ps.95.) (Ibi.131.) (Allego.) (Job.15.) (Jaco.1.) (Ps.30.) (al's †hiram)

A ꝟ ctus vndis aq̄ꝝ nobꝫ ꝟtit elemētū in ablutionē pctōꝝ. Et qꝛ oē fideliū baptisma q̄ dño ꝯsecramur in exēplū illiꝰ baptismi celebraꝉ: recte ī regiōe iordāis facta sūt vasa domꝰ dñi. Nō ēi aliꝉ vasa electiōis fieri possumꝰ nisi ad baptisma eiꝰ respiciētes vitali flumīe ablui satagamꝰ. (Nota) Notādū āt ꝙ nō tm̄ in regiōe iordanis/ sꝫ in cāpestri regiōe illiꝰ facta vasa dicit: significās mltiplicationē fideliū: q̄ nō solū in iudea/ sꝫ in gētiū latitudine futura erat. vñ: (Ps.95.c) Gaudebūt cāpi ꝛ oīa q̄ in eis sūt. Et alibi: (Ibi.131.a) Audiuimus eā in ephꝛata: inuenimꝰ eā in cāpis silue. Fudit ḡ rex vasa domꝰ dñi in capestri regiōe iordanis: qꝛ dñs baptismo saluꝉ de q̄ vasa miscdie facere/ ꝛ totā mūdi latitudinē impleuit. a ℭ Fecitqꝫ salomō. (Allego.) Dictauit qđ hirā ipso ope cōpleuit. Allegorice ꝟo redēptor nr̄ in sctīs pdicatoribus ꝛ oibꝰ fidelibꝰ ornatū ecclīe parat: ꝛ ꝟtutū efficit opa/ q̄ ait: (Ioh.15.a) Nihil sine me potestꝭ facere. (Iaco.1.c) Oē eñ datū optimū ꝛ oē donū pfectū desur. ꝛc. b ℭ Altare aureū. Corda pfectoꝝ interne charitatis ꝛ castitatis luce fulgētiū. q̄ꝝ sublimitatē significat etiā locus altaris. Stabat eñ ante ostiū sctīsctōꝝ: vt in factura tabernaculi legimus: in q̄ ñ hostiaꝝ sanguis neqꝫ libamina/ sꝫ thymiata tm̄ incendebanꝉ: q̄ꝝ fumꝰ ad supiora ascēdēs operiebat arcā: atqꝫ oraculū odore suauitatis iplebat. In q̄ sancti figuranꝉ: q̄ duz neglectis tpaliū cupiditatibꝰ tota intētiōe celestia q̄rūt/ q̄si intus iuxͣ oraculū positi sunt: nec lōge remoti a velo q̄ tēplū ꝛ sctāsctōꝝ dirimunꝉ: qꝛ corpe tm̄ terrā incolūt: sꝫ tota mēte in celo sunt. Ascēdit āt ab ħ altari fumꝰ incēsoꝝ itra sctāsctōꝝ/ vbi arca ē recōdita: vt orationes sctōꝝ flāma charitatis excitate ad celū pueniāt: vbi christꝰ ē ad dexteram dei sedēs. (B) Non eñ in ħ altari sanguis hostiaꝝ/ sꝫ thymiama tm̄ incēdiꝉ: qꝛ tales viri nō hñt opa carnis ꝛ sanguis q̄ mactēt dño ī ara cordis: sꝫ lachrymaꝝ et orōnū vota p desiderio regni celestꝭ offerūt. c ℭ Et for. Forcipes in vsu altarꝭ facti sūt enei. Sꝫ ꝛ hi q̄bus emūdabanꝉ lucerne/ iterptationē spūalis sensus p doctoꝝ officia significāt. Ipsi eñ ꝟba sacri eloqnij ab historia in allegoriā/ ab vmbra in ꝟitatē trāsferētes: q̄si lucē sciē in ecclīaz sup cādelabrū mysticum positi multiplicāt. d ℭ Et ostia celauit tēpli. Hi sunt doctores ꝛ sacerdotes: q̄ instruēdo/ baptiçādo/ cōicādo corpis ꝛ sanguis dñi mysteria pma nobꝫ ecclīe limina pandūt. e ℭ Sicqꝫ cōpletū est opus. Cū verus pacificus in die nouissima oēs electos resurrectiōis immortalitate glorificat. Quādiu autē status huius seculi geriꝉ: facit q̄dē salomō domꝰ dñi opꝰ/ sꝫ nō pficit: qꝛ corda electoꝝ dñs vt bona operenꝉ inspirat ꝛ adiuuat: nulli tñ absqꝫ pctō eē donat: qđ in futuro fidelibꝰ refuat. Perficit ꝟo oē opus tēpli sui ꝛ dedicatiōi aptū reddit: cū trāslatos de hac vita electos eternū pducit ad regnū. vñ septem ānis edificaꝉ: octauo pfectū dedicaꝉ. Septez eñ diebus oē tps voluiꝉ: octauꝰ est dies iudicij ꝛ resurrectiōis: cui cōuenit qđ sequiꝉ. Ca. V

I Atulit igiꝉ ꝛc. f ℭ Portauerūt leui. ar. ꝛc. Hoc fit cū christꝰ pacto vniūsali iudicio cetū doctoꝝ ꝛ alioꝝ fideliū introducit ad regni gaudiū. Reponitqꝫ vasa diūsi generꝭ argētea siue aurea in thesauris domꝰ dñi: cū eos q̄ multitudīe dulcedinis eiꝰ frui meruerunt/ abscondit in abscōdito vultꝰ sui a ꝯturbatiōe hominū. (Ps.30.f) Et apte multi sunt thesauri in q̄bus vasa electiōis recondunꝉ. (C) sꝫ vna domus dñi in q̄ sancti sunt thesauri: qꝛ vna est ecclīa in qua oēs ꝯtinenꝉ electi/ q̄uis distātes meritis: ꝛ vna patria celestꝭ oibus pmissa: q̄uis stella a stella in claritate differat. vñ: (1.Cor.15.e) (Ioh.14.a) In domo patris mei māsiones multe sunt. Unā ergo domū dñi fecit salomō: sꝫ multos in ea thesauros ad recipiēda vasa diuersi generis. vna tm̄ bñdictiōe sanctificata parauit: qꝛ vna est domus patris: sꝫ multe in ea māsiones ad recipiēdos oēs quos timētes se ꝛ diligētes bñdicit dñs pusillos cū maioribꝰ. (Ps.113.d) ☞ Uectiū autē

terra inter sochot ꝛ saredatha. Erat a aūt multitudo vasoꝝ innūerabilis: a ita vt ignorareꝉ pōdus eris. Fecitqꝫ b salomō oīa vasa domꝰ dei: ꝛ altare b

a ¶ decē. s. de q̄bus. s̄. dictū ē. b ¶ ħ q̄z supra

aureū ꝛ mēnsas: ꝛ sup eas pānes p c

expositū est. ¶ vt supra.

positōis. Cādelabra q̄z cū lucernis d suis: vt lucerēt ante oraculū iuxͣ ri-

a ¶ qꝛ lumīe vere sapīe clarissima. b ¶ spēs lilioꝝ in cādelabro sup quas ponebanꝉ lucerne.

tū ex auro pūrissimo: ꝛ flōrētia que-

a ¶ emūctoria q̄bus emūgebanꝉ licinia cādelabri vt repata melius lucerēt.

c daz: ꝛ lucernas ꝛ forcipēs aureos. e Oīa de auro mūdissimo facta sūt.

a ¶ vasa in q̄bꝰ odorabanꝉ thymiama/ sunt doctoꝝ corda in q̄bꝰ orō pura ꝛ suaue flagrās. vñ: Dirigaꝉ orō mea sic incēsum in cōspectu tuo.

Thymiāmateria q̄z ꝛ thuribla ꝛ phi f

a ¶ pure conscientie.

alas ꝛ mortāriola ex auro purissimo

a ¶ i Regū ita: Et cardīes ostioꝝ domꝰ tēpli iterioris sctīscōꝝ: ꝛ ostioꝝ domꝰ tēpli ex auro erāt. ¶ angelica ministeria q̄ nobis corpe egressis ītroitū reserant vite celestis.

d Et ostiā celauit tēpli iterioris: id est g in sctāsanctoꝝ: ꝛ ostia tēpli forinse- e cus aurea. Sicqꝫ completū ē oīne opꝰ qđ fecit salomō in domo dñi.

I Atulit igiꝉ sa- Ca. V b

a ¶ christꝰ. b ¶ i Regū: Que sacrificauerat.

lōmon oīa q̄ vouerāt da-

a ¶ deus pater. b ¶ eloquētes: quos christus spūs sui gratia ad loquendū euāgeliū conformat. c ¶ naturali ingenio preditos: quos suo spiritu repletos ad consideranda in lege sua mirabilia illuminat.

uid pāter suus ārgētū ꝛ āurū: ꝛ vni

a ¶ oēs ecclīe filios q̄s sctī spūs grā ad amanda ꝛ petēda ppetue salutis dona inflāmat.

uersa vāsa posuit in thesauris domꝰ dñi. Post q̄ ꝯgregauit maiores na i tu isrl̄: ꝛ cūctos principes tribuū: et capita familiaꝝ ꝺ filijs isrl̄ in hierusalē: vt adducerēt arcā federis dñi de ciuitate dauid que ē sion. Uenerūt igiꝉ ad regem oēs viri isrl̄: in die k solēni mēsis septimi. Cūqꝫ venissent f cuncti senioꝝ isrl̄: portauerūt leuite arcā/ ꝛ itulerūt eā: ꝛ oēz paturā tabernaculi. Porro vasa sāctuarij q̄ erāt in tabnaculo/ portauerūt sacerdotes cū leuitꝭ. Rex āt salomō ꝛ vniūsus cetꝰ isrl̄ ꝛ oēs q̄ fuerāt ꝯgregati ante

Nico. de lyra

eiꝰ. Diciꝉ aūt pr̄ salomōis rōne etatis vel excellētie artis: sic. s̄. dictuz est de rege Tyri. ij. cap. a ℭ Inter sochot ꝛ saredatha. Iste locus vocatur sarthan. iij. Reg. vij. versus finē: qꝛ sicut dictū est/ noīa hebrea frequēter variantur in principio vel in fine. b ℭ Altare aureū. qđ erat in tēplo in pte anteriori que dicebaꝉ sancta: ī quo cremabaꝉ thymiama. ꝛ poniꝉ ħ qꝛ sup̄ de hoc nō fuerat facta mētio. c ℭ Et mensas: ꝛ sup eas pa. p. Hoc poniꝉ hic: qꝛ sup̄ nō fecerat mētionē de panibꝰ positis sup decē mensas aureas a salomōe factas. ꝛ lꝫ nō dicaꝉ ħ q̄t panes erāt in q̄libet mēsa: pbabile tñ est ꝙ ibi erant duodeci sicut in mēsa moysi q̄ erat in medio: ꝛ sic in istis mēsis erāt. cxxxij. panes in vniūso q̄ cedebāt in vsum sacerdotū. d ℭ Cādelabra q̄z cū lu. suis. ħ silr̄ addiꝉ: ad denotādū ꝙ tot erāt lucerne in q̄libet cādelabro facto a salomone/ q̄t erāt in cādelabro moysi. s. septē: vt hr̄ Exo. xxv. ꝛ sic in omnibꝰ istis cādelabris erant. lxxvij. lucerne. (D) e ℭ Et forcipes aureos. ad rescindendum partes lichinorū cōbustas. f ℭ Thymiamateria. vasa erāt in q̄bus ponebanꝉ carbones ad cremādū thymiama ī altari aureo. g ℭ Et ostia ce. tēpli. Ista fuerūt ostiola p q̄ erat ingressus a pte tēpli q̄ dꝛ sctā ad illā q̄ dꝛ sctmsctōꝝ: de q̄bꝰ sup̄ nō fecerat mentionē. Ca. V

I Atulit igiꝉ salomō. Hic (Diuisio) ꝯñr describiꝉ tēpli edificati dedicatio. Circa quā primo describiꝉ arce ꝛ vasoꝝ ītroductio. secūdo salomōis orō: ca. vj. Tertio diuine acceptatiōis māifestatio: ca. vij. Circa pmū pmo describiꝉ arce ꝛ vasorū sacroꝝ deportatio. Scđo sacerdotū ꝛ leuitaꝝ iubilatio/ ibi: Egressis āt sacerdotibus. Tertio diuia acceptatio/ ibi: Igiꝉ cūctis. Snia pme partꝭ patet ex dictis. iij. Reg. viij. ca. in pncipio: exceptis q̄ sequunꝉ. k ℭ In die solēni mēsis septimi. Totus ille mēsis apud hebreos fere erat solēnis. tñ dies solēnis q̄ hic poniꝉ fuit dies decima mēsis in q̄ agebaꝉ festuz expiationis: tamen festū huius dedicatiōis cepit ante p duos dies: qꝛ durauit septē diebꝰ: vt habeꝉ. iij. Regū viij. in fine. ꝛ in hoc libro. j. ca. vij. Et huiꝰ septene dies expiatiōis fuit tertia: qꝛ decimaqnta die huiꝰ mēsis incipiebat festum tabernaculoꝝ ꝟm p̄ceptū legis: quod similiꝉ durabat septē diebꝰ. Et itulerūt sacerd[illegible] arcā ✱ federis dñi

Moraliter. i ℭ Post q̄ congre- (Moraliꝉ) gauit maiores natu isrl̄: et cunctos prin. ꝛc. Huiꝰ expositio mystica posita ē. iij. Regl. viij. ca. vsqꝫ ibi: ✱ Igiꝉ cūctis

E G Nota
a ¶ Vectiũ aũt qbus ꝛc. Notãdũ qꝛ etsi capita vectiũ accedẽtibus ꝓpius ⁊ diligẽter intuẽtibus parebãt ante oraculũ: nõ tñ fieri poterat / vt ipsa eoꝝ capita ante oraculũ eminerẽt. qꝛ necesse erat vt clauso oraculo ⁊ appẽso añ ostia velo / ipsi qꝫ vectes cũ arca ⁊ cherubin interius abderent: qđ fieri nõ poterat: si ꝓminẽtes vlterius vectes ꝓducẽdis ad claudẽdũ ostijs locũ nõ darent: quoꝝ positionem in magno sacramento scriptura tã diligẽter expediuit. Constat eñ qꝛ domus templi exterior ꝑegrinantẽ in terris ecclesiã: sancta aũt sanctoꝝ / interne patrie felicitatẽ designat. Apparebãt summitates vectiũ foris añ oraculũ: nõ semꝑ / sꝫ cũ ostia oraculi apiebant: neqꝫ hoc oĩbus / sꝫ illis qui ꝓpius accedẽtes ea q̃ itus erãt attẽtius intuebant. Ipsa aũt arca q̃lis ⁊ quõ eẽt posita / illis solũ qui oraculũ intrabãt videre licebat. qꝛ nullus sanctoꝝ in hac vita: etsi multũ in altitudine mẽtis se attollat: sed soli illius patrie ciues gloriã sui redẽptoris plene ꝯtuent. Sed vectes cuꝫ arca in oraculo reconditi: qꝛ ꝑfecti quiqꝫ q̃ nos ꝑ-
Ps.30.f
cesserũt absconditi sunt / in abscõdito vultus dei a ꝯturbatiõe hominũ. Summitates tñ vectiũ apto oraculo his q̃ appropiant vident: cũ ꝑfectioribus ⁊ oraculũ sui cordis tota intentiõe purificãtibus diuina grã aliq̃d internũ đ supnoꝝ ciuiũ gaudio ꝯtemplandũ donauerit. Que ꝯtemplatio his q̃ paulo longius recesserit / nõ ꝯcedit. q̃ntũ eñ exteri⁹ mẽte vaga remanent: tanto minus interna gaudia vidẽt.
b ¶ Nihilqꝫ aliud erat ꝛc. Oñdit generaliter ꝙ in arca nihil fuit ꝯ̃riũ legi dñi cõꝑhense in duabus tabulis: sed ea tñ ibi fuisse ꝯdita que iuxta legis mãdata ad
E
cultũ vnius dei ⁊ cõmendationẽ nostre fidei sunt typice facta: vt vmbra futuroꝝ ꝑ oĩa future veritati testimoniũ ꝑberet: ⁊ ea in mũdo apparẽte finem acciꝑet. Erat
Heb.9.a
aũt in arca ꝓm Paulũ vrna aurea habẽs mãna. qꝛ in hoĩe christo habitat oĩs ple-
Nume.17.c.
nitudo diuinitatis corꝑaliter. Erat ⁊ virga aarõ: que excisa denuo floruerat. qꝛ potestas oĩs iudicãdi penes eũ est cuius iudicium in humilitate passiõis videbatꝛ esse sublatũ. Erant ⁊ tabule testa. qꝛ in illo
Col.2.a
sunt oẽs thesauri sapie ⁊ scie absconditi. Adherebant ⁊ vectes q̃bus portabatꝛ: qꝛ doctores qui quondã laborabãt in verbo christi / nũc p̃nti visione congaudent glo-
Phil.1.c
rie christi. Vñ: Cupio dissolui ⁊ esse cum christo. c ¶ Vestiti byssinis. Per stolas byssinas candida mundicie corꝑalis castitas designatꝛ: hac induuntꝛ omnes q̃ dei officio assistunt: ⁊ laudes ei ore moribus ⁊ actu concrepãt. Cymbala eñ oris confessionẽ / psalteria mortalitatẽ / cithare carnis mortificationem / ⁊ bone actionis strenuitatẽ: vigintiq̃ttuor chordis. i. ꝓpheticis ⁊ apostolicis doctrinis instructe significãt. d ¶ Cantores. vł doctores. s. ꝑ centanariũ ⁊ vicenariuꝫ expressi: qꝛ legislator hoc nũero suorũ summã an-
Act.2.a
noꝝ cõpleuit: ⁊ in die pẽtecostes eodẽ numero credentes spũs paraclyti grãm acceperũt. e ¶ Igitꝛ cunctis ꝛc. Cũctis sacerdotibus ⁊ leuitis organis diũsi generis laudẽ dei in tẽplo ꝯcinẽtibus sacerdotes ꝓpter caliginẽ. vel ꝓm regum / propter nebulã nõ potuerũt stare ⁊ ministrare. qꝛ ꝑdicãtibus christo ⁊ aplis euãgeliũ eius / suꝑbi iudeoꝝ põtifices exigentibus meritis dũ diuina mysteria ꝑ parabolas audiũt: q̃si sacerdotes domus dñi ꝓpter nebulã mi-

arcam imolabant arietes ⁊ boues absqꝫ vllo numero. Tanta eñ erat multitudo victimarũ.

a ¶ Illata in sanctasanctoꝝ arca assumptã christi hũanitatẽ ⁊ intra velũ regie celestis inductã significat.

Et intulerũt sacerdotes arcaꝫ federis domini in locum suum: id est ad oraculum tẽpli / in sanctasanctorum subter alas cherubin: ita vt cherubin expanderent alas suas suꝑ locum in quo posita erat arca: ⁊ ipsaꝫ ar-

a ¶ Hi sunt p̃dicatores verbi ꝑ quos ipse mundo innotuit.

a cã tegerẽt cũ vectib⁹ suis. Vectium aũt quibus portabatꝛ arca (qꝛ paululũ lõgiores erant) capita parebãt ante oraculum. Si vero quis paululum fuisset extrinsecus eos videre non poterat. Fuit itaqꝫ arca ibi vsqꝫ in
b presentem dieꝫ. † Nihilqꝫ aliud erat in arca / nisi due tabule q̃s posuerat moyses in oreb: qñ legem dedit dñs filijs isrł egredientib⁹ ex egypto. Egressis autẽ a

a ¶ Nonduꝫ eñ vigintiquattuor turme sortẽ miserant / q̃s p̄mus aut secũdus aut tertius ministret: sꝫ omnes sanctificati pariter seruiebant.

sacerdotib⁹ de sanctuario: oẽs b enim sacerbotes qui ibi potuerãt inueniri sanctificati sunt: nec c adhuc in illo tempore vices et ministerioruꝫ ordo inter eos diuisus erat: tam leuite q̃ꝫ cantores: id est ⁊ q̃ sub asaph erant ⁊ qui sub heman: ⁊ q̃ sub idithũ /
c filij ⁊ fratres eorũ vestiti byssinis / cymbalis ⁊ psalterijs ⁊ citharis cõcrepabant / stantes ad

a ¶ quia iuxta altare fidei ortũ lucis eterne expectabant.

orientalem plagã altaris: ⁊ cuꝫ

a ¶ al's doctores vel sacerdotes.

d eis cãntores centum viginti ca-
e nentes tubis. Igitꝛ cunctis pa- d riter / et tubis / et voce / ⁊ cymbalis ⁊ organis ⁊ diuersi generis musicorũ concinentibus: et vocẽ in sublime tollẽtibus / longe sonit⁹ audiebatꝛ: ita vt cum dñm laudare cepissent ⁊ dicere † Cõfitemini dño qm̃ bonus: qm̃ in eternũ mĩsicordia eius: imple-

a ¶ synagoga. b ¶ cecitate intelligẽtie.

retꝛ dom⁹ dei nũbe: nec possent sacerdotes stare ⁊ ministrare ꝓ-
f pter caliginem. Compleuerat eñ gloria dñi domũ dei.

nebulam ministrare nequeũt: qui etiam in veteri testamento dum sensus mysticos velamine littere opertos / inuestigare despiciunt: debitum fidei sue ministerium ꝓpter nebulã perdũt. Quibus etiam nebulosuꝫ fuit qđ de se dñs apte ait: Ego ⁊ pater vnũ sumus. Et illud: Ante q̃ꝫ abraã fieret / ego sum. Sed qꝛ auditorũ mẽtes infidelitatis caligo obtexerat: quasi iteriectos solis radios interiacẽs nebula absconderat. Nebula eñ caliginem intelligẽtie significat. Hec synagogam. i. domũ dei impleuit: ⁊ sacerdotes ꝓpter nebulaꝫ ministrare non poterãt: qꝛ dum ab intellectu incarnatiõis dei ꝑfidia sua obscurati sunt / veri sacerdotij ministerium ꝑdiderunt. f ¶ Compleuerat eñ gloria ꝛc. qꝛ mysteria q̃ sub velamine latebant ꝑ aduentum christi aperiebantꝛ credentibus et digne accipientibus. Ceteris vero ad fidem accedere nolentibus / pristina cecitas remanebat. Vñ: Vobis datum est nosse mysterium regni dei ꝛc.

Job.10.f Ibi.8.g Matth.13.b

Nico. de lyra

✱ federis dñi i locũ suũ. Leuite eñ apportauerãt eã vsqꝫ ad templũ: vt hic ꝑmittitꝛ: sed intra sanctũsanctoꝝ introduci nõ poterat: nec etiã intra templuꝫ / nisi ꝑ sacerdotes. a ¶ Egressis aũt. Hic ꝯñr describitꝛ sacerdotũ ⁊ leuitaꝝ iubilatio / cũ dicitꝛ: Egressis aũt sacerdotibus de sanctuario. Hoc refertꝛ ad illud qđ. s̃. dicitꝛ: Et cũ eis sacerdotes. expediti de arce introductiõe intra sanctũsanctoꝝ et eius dispositiõe exierũt: ⁊ ceperũt iubilare tubis cũ leuitis cantãtibus in organis musicis. c ¶ Nec adhuc ꝛc. diuisus erat. Hoc exponitꝛ cõiter: ꝙ licet diuisus fuisset ante ꝑ ipsum dauid q̃ꝫtũ ad distinctiões sacerdotũ ⁊ leuitaꝝ: vt habetꝛ. s̃. li. j. ca. xxiiij. ⁊. xxv. tñ ipa diuisio executiue fuit facta post collocationẽ arce in tẽplo. Alitꝛ exponũt hebrei dicẽtes: ꝙ lꝫ diuisiones sacerdotũ ⁊ cãtoꝝ ꝑ vices sibi succedẽdo essent facte: tñ ista successio ñ habuit locũ in festo dedicatiõis tẽpli / in q̃ oẽs sacerdotes ⁊ oẽs leuite tũc simul fuerꝛ occupati in officijs suis. Et hec expositio ꝯsonat lre ꝑce. cũ đr: b ¶ Oẽs eñ sacerdotes q̃ ibi po. inue. san. sunt. Ad tẽpli dedicationẽ. silr ⁊ sequẽti / cũ đr: Tam leuite q̃ꝫ cantores ꝛc. d ¶ Igitꝛ cunctis. Hic ꝯñr describitꝛ diuia acceptatio: ꝑ hoc ꝙ sacerdotib⁹ ⁊ leuitis deũ laudãtibus / nubes descẽdit ⁊ impleuit templũ: et hoc erat diuine ꝑsentie signum. Et patet sententia ex dictis. iij. Regũ. viij. b.

✱ d ¶ Igitꝛ cunctis pariter et tubis et voce et cymbalis ⁊ organis et diuersi generis musicorum concinentibus ꝛc. Sicut dictum fuit. iij. Regum. viij. Per istam deportationeꝫ arce ad locum sanctisanctorum figurata fuit assumptio beate virginis Marie ad celum empyreum: et ideo per istas melodias vocum ⁊ diuersi generis musicorum / significata fuit angelorum et electorum exultatio: que quidem exultatio propter sui magnitudinem exprimi non potest vno genere melodie: immo nec omnibus generibus que sunt vel esse possunt in humanis. Gregorius i moralibus: Balbutiendo prout possumus excelsa dei resonamus.

†45. di. c. disciplina
Moralit.
† Ps.105.a

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

Ca.VI.

Tunc salomon. a ¶ In caligine. Unde Job: Nubes latibulũ eius. Et Ps. Caligo sub pedib⁹ ei⁹: ⁊ posuit tenebras lati. s. Latibulũ dñi sacra scriptura: q̃ sub parabolis ⁊ figuris/ celestia gestat sacramẽta. Unde: Cõfitebor tibi dñe pater celi et terre: q̃m abscondisti hec a sapientib⁹ ⁊ prudẽtibus/ ⁊ reuelasti ea paruulis.

Ca.VI

Tunc salomon ait: Dñs pollicit⁹ ẽ vt a habitaret in caligine. Ego autẽ edificaui domũ nõi ei⁹/ vt habitaret ibi i ꝑpetuũ. Et cõuertit b rex faciẽ suã: ⁊ bñ c dixit vniuerse multitudini israel: Nã oĩs turba stabat intenta. Et ait: Bñdict⁹ dñs deus israel: q̃ qđ locut⁹ ẽ dauid patri meo/ ope cõpleuit/ dicẽs: A die q̃ eduxi ppl̃m meũ de terra egypti/ nõ elegi ciuitatẽ de cũctis tribubus israel/ vt edificaret̃ in ea dom⁹ nõi meo: neq̧ elegi quẽq̧ aliũ virũ/ vt esset dux in ppl̃o meo isrl̃: sz elegi hierusalẽ/ vt sit nomẽ meũ in ea: ⁊ elegi dauid/ vt constituerẽ eũ sup ppl̃m meũ isrl̃. Cũq̧ fuisset volũtatis dauid p̃ris mei vt edificaret domũ nõi dñi dei israel/ dixit dñs ad B eũ: Quia hec fuit voluntas tua vt edificares domũ nõi meo: bñ q̃dez fecisti huiuscemõi habere voluntatem. Sz tu nõ edificabis mihi domuz. Uerũtñ fili⁹ tu⁹ q̃ egredie̾t de lũbis tuis/ ip̃e edificabit domũ nomini meo. Cõpleuit ḡ dñs sermonẽ suũ quẽ locut⁹ fuerat: et ego surrexi ꝓ dauid patre meo: ⁊ sedi super thronuz israel: sicut locut⁹ est dñs. Et edificaui domũ nõi dñi dei israel: ⁊ posui in ea arcã in qua ẽ pactũ dñi qđ pepigit cũ filijs isrl̃. Stetit ergo corã altare dñi ex aduerso vniuerse multitudinis israel: et extẽdit man⁹ suas. Siq̃dẽ fecerat salõmõ basim eneã: ⁊ posuerat eã in medio d basilice habẽtẽ q̃nq̧ cubitos longitudinis: ⁊ q̃nq̧ latitudinis: ⁊ trẽs cubitos altitudinis. Stetitq̧ sup eã: ⁊ deinde flexis genib⁹ cõtra vniuersam mltitudinẽ israel: ⁊ palmis in celuz leuatis/ ait: Dñe de⁹ israel nõ est silis tui de⁹ in celo ⁊ in terra, a q̃ custodis pactũ ⁊ mĩsericordiã cũ seruis tuis/ q̃ ambulãt corã te in toto corde suo: q̃ p̃stitisti seruo tuo dauid p̃ri meo/ q̃cũq̧ locut⁹ fueras ei: ⁊ q̃ ore ꝓmiseras/ ope cõplesti: sicut ⁊ p̃sens tẽpus ꝓbat. Nũc ergo dñe de⁹ israel imple seruo tuo patri meo dauid q̃cũq̧ locut⁹ es/ dicẽs: Nõ deficiet ex te vir b corã me q̃ sedeat sup thronũ israel: ita c tamẽ si custodierit filij tui vias meas: ⁊ ambulauerint in lege mea: sicut ⁊ tu ambulasti coram me. Et nũc dñe de⁹ israel firmet̃ sermo tu⁹ quẽ locutus es seruo tuo dauid. Ergo ne credibile ẽ/ vt habitet de⁹ cũ hoĩb⁹ sup terrã? Si celũ ⁊ celi celoꝝ nõ te capiũt: quanto magis dom⁹ ista quã edificaui? Sed ad hoc tñ facta est/ vt respicias orationẽ serui tui: et obsecrationẽ ei⁹ dñe de⁹ me⁹: ⁊ audias p̃ces quas fũdit famulus tu⁹ corã te: vt apias ocl̃os tuos sup domũ istaz diebus ac noctib⁹ super locũ in quo pollicitus es vt inuocaret̃ nomen tuũ: ⁊ exaudires orationẽ quã seruus tuus orat in eo. †Exau e di p̃ces famuli tui ⁊ populi tui israel. †Quicũq̧ orauerit in loco isto: exaudi de habitaculo tuo: id est đ celis/ et ꝓpitiare. Si peccauerit quispiam in f ꝓximũ suũ/ ⁊ iurare cõtra eũ paratus venerit: seq̧ maledicto ↄstrinxerit co g rã altari in domo ista: tu exaudies de celo: ⁊ facies iudiciũ seruorũ tuoruz: ita vt reddas iniquo viam suã in caput ꝓpriũ: et vlciscaris iustum/ retribuens ei ꝑm iusticiã suam. Si superatus fuerit populus tuus israel ab inimicis/ peccabũt eñ tibi: ⁊ cõuersi egerint penitentiã: ⁊ obsecrauerint nomẽ tuũ: ⁊ fuerint dep̃cati te in loco isto: tu exaudies de celo et ꝓpitiare peccato populi tui israel: ⁊ reduces eos in terram quã dedisti eis ⁊ patribus eorũ. Si clauso celo †pluuia nõ fluxerit ꝓpter peccata populi tui israel: ⁊ deprecati fuerint te in loco isto: ⁊ cõfessi nomini tuo: ⁊ cõuersi a pc̃tis suis cũ eos afflixeris/ exaudi de celo domine: ⁊ dimitte peccata seruis tuis ⁊ populi tui israel: ⁊ doce eos viam bonã per quã ingrediant̃: ⁊ da pluuiã terre quã dedisti populo tuo ad possidendũ. Fames si orta fuerit in terra: ⁊ pestilentia herugo ⁊ aurugo ⁊ locusta ⁊ bruchus: h et hostes vastatis regionibus portas obsederint ciuitatis: omnisq̧ plaga ⁊ infirmitas presserit. Siquis de popu

a ¶ vere humilitatis soliditatẽ quaz christus verbo docuit: ⁊ exemplo ostendit.

a ¶ q² ꝑm legis. s. traditionẽ: ⁊ patiẽtie lõganimitatẽ: ⁊ dilectionis latitudinem nobis habendã cõmẽdat.

a ¶ q² sancte trinitatis cõfessionẽ in fide/ spe ⁊ charitate docet nos tenere: ⁊ firmiter in ea bene operando ꝑsistere.

Ca.VI

Tunc salomon. Hic cõsequẽter ponit̃ salomonis oratio: premittit̃ tñ q̃daz cõtinuatio ad dicta imediate/ cum dicitur: a ¶ Tũc salomon ait: cũz vidit nubẽ tẽplũ iplẽtẽ: ⁊ ptz sñtẽtia ex dict̃. iij. Reg̃. viij. b ¶ Et cõuertit rex. Hic ↄseq̃nter describit̃ ipius salomonis orõ: cui⁹ orõnis p̃mo ponit̃ narratio. Scđo cõclusio/ ibi: Tu es eñ de⁹ me⁹ in fine capl̃i. Prĩa diuidit̃ in septẽ ptes ꝑm septẽ petitões ꝑ ordinẽ positas in orõne salomõis. Prĩa respicit regni sui stabilitatẽ. Scđa hoĩm adinuicẽ fidelitatẽ/ ibi: Si peccauerit q̃spiã. Tertia belli aduersitatẽ/ ibi: Si supat⁹. Quarta tp̃is siccitatẽ/ ibi: Si clauso celo. Quĩta defectũ victualiũ/ ibi: Fames si orta fuerit. Sexta deuotõez gẽtiliũ/ ibi: Externũ q̃z. Septĩa euentuz belli variũ/ ibi: Si egressus. Et differt ista petitio a tertia q² illa respicit tñ belli aduersitatẽ: ista aũt ꝓspitatẽ et aduersitatẽ. Circa p̃mã q̃ttuor ponunt̃ ꝑ ordinẽ. Primũ est salomonis grãrũ actio respectu p̃teriti bñficij. Scđo interponit̃ ipi⁹ deuot⁹ mod⁹ orandi/ ibi: Stetit ḡ. Tertio format̃ ei⁹ petitio respectu bñficij futuri/ ibi: Nũc ḡ. Grãrũ eñ actio de p̃terit̃ bñficijs ⁊ deuot⁹ mod⁹ orãdi faciũt orationẽ exaudibilez de futuris. Quarto remouet̃ occasio errãdi/ ibi: Ergo ne credibile ẽ. Sñtẽtia aũt istaꝝ ptiũ ptz ex dict̃. iij. Reg̃. viij. ca. b. c. excepto q̃ sequũt̃. c ¶ Et bñdixit vni. mul. isrl̃: nõ bñdictiõe sacerdotali: sz imp̃cãdo eis bona vt iduceret ppl̃m ad regratiandũ deo secũ. In scđa pte đr: d ¶ Et po. eã in medio basilice. i. atrij sacerdotũ qđ vocat̃ basilica. s. iiij. c. In q̃rta pte đr e ¶ Exaudi p̃ces fa. tui ⁊ po. tui isrl̃: q² i p̃ncipio iduxerat populũ ad agẽdũ grãs đo secũ: vt dictũ ẽ. f ¶ Si peccauerit q̃spiã. Hic ↄñr ponunt̃ alie sex petitiões ꝑ ordinẽ: et ptz snĩa ex dict̃. iij. Reg. viij ca. d. e. f. vbi iste petitões ponunt̃ eodẽ ordie: ⁊ q̃si eisdez ꝟbis: except̃ q̃ sequũt̃ i p̃ma pte. g ¶ Seq̧ maledicto cõstrinxerit: qđ fit i iuramẽto execratõis q̃ aliq̃s obligat se puniendũ esse a deo manifeste: si peierauerit i tertia pte. h ¶ Et aurugo. iij. Reguz. viij. dicit̃: Et rubigo. Et idem importãt: q² aurugo ẽ aura corrũ/

Moraliter. a ¶ Tunc salomon ait: domin⁹ pollicitus. Mysticam expositionẽ: q̃re. iij. Reg̃. viij. ca.

Al's †Et exaudias.

†3. Reg̃. 8. d

al's †pluuie nõ fluxerit.

Moraliter

Marginal references: 3. Reg̃. 8. b; Job. 22. b.; Ps. 17. b.; Matth. 11. d.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

E lo tuo israel fuerit depcatus: cognoscens plagā ꝛ infirmitatē suam/ ꝛ expanderit manus suas in domo hac: tu exaudies ď celo/ de sublimi scilicet habitaculo tuo ꝛ propitiare: et redde vnicuiqꝫ ꝫm vias suas: quas nosti euz habere in corde suo. Tu eñ solus nosti corda filioꝝ hominū/ vt timeant te et ambulent in vijs tuis: cunctis diebus q̄bus viuunt sup faciem terrę/ quā dedisti patribꝰ nostris. Externū quoqꝫ qui nō ē de populo tuo israel: si venerit de terra longinqua ꝑpter nomē tuū magnū: ꝛ ꝑpter manū tuā robustam: ꝛ brachiū tuū extētum: ꝛ adorauerit in loco isto: tu exaudies ď celo: firmissimo habitaculo tuo: ꝛ facies cuncta ꝑ q̄bus inuocauerit te ille peregrinus: vt sciant oēs populi terrę nomen tuū: ꝛ timeāt te sicut populus tuus israel: ꝛ cognoscāt †quoniā nomē tuū iuocatū est sup domū hanc/ quā ędificaui nomini tuo. Si egressus fuerit populus tuus ad bellū cōtra aduersarios suos/ ꝑ viā in qua miseris eos: adorabūt te ꝯtra viā in q̄ ciuitas hęc est quā elegisti/ ꝛ domꝰ quā ędificaui noī tuo: vt exaudias ď celo p̄ces eoꝝ: ꝛ obsecrationē/ ꝛ vlciscaris. Si autē peccauerint tibi († Neqꝫ eñ est hō q̄ nō peccet) ꝛ iratꝰ fueris eis/ ꝛ tradideris †eos hostibꝰ/ ꝛ captiuos eos duxerint i terrā lōgiquā: vel certe q̄ iuxta ē: ꝛ ꝯuersi corde suo/ in terra ad quā captiui ducti fuerāt/ egerint pęnitētiā: ꝛ depcati te fuerit i t̄ra captiuitatis suę/ dicētes: Peccauimꝰ: inique fecimꝰ: iniuste egimus: ꝛ reuersi fuerint ad te in toto corde suo: ꝛ in tota aīa sua in terra captiuitatis suę ad quā ducti sūt: adorabūt te ꝯtra viā terrę suę quā dedisti patribꝰ eoꝝ: ꝛ vrbis quā elegisti: ꝛ domus quā †ędificaui noī tuo: vt exaudias ď celo: hoc ē ď firmo habitaculo tuo p̄ces eoꝝ: ꝛ facias iudiciū/ ꝛ dimittas pp̄lo tuo/ q̄uis pctōri. Tu es eñ deꝰ meꝰ: Apiant q̄so ocl'i tui ꝛ aures tuę intētę sint ad oronē q̄ fit i loco isto. Nūc igit ꝯsurge dñe deꝰ i requiē tuā: tu et arca fortitudinis tuę. † Sacerdotes tui dñe deꝰ iduant salutē: ꝛ scti tui lętent i bonis. Dñe deꝰ meus ne †auertas faciē xp̄i tui. Memēto miscdiaꝝ dauid ꝫui tui.

Ca. VII

Qunqꝫ cōplesset salomō fūdēs p̄ces: ignis descēdit ď celo: ꝛ deuorauit holocausta ꝛ victias: ꝛ maiestas dñi ipleuit domū: nec poterāt

a ¶ eo ꝙ implesset maiestas templū domini.

sacerdotes ingrēdi templuz dñi. Sed et oēs filij israel videbāt descendētē ignem: ꝛ gl'iam dñi super domū: ꝛ corruētes proni i terrā sup pauimētū stratū lapide/ adorauerunt/ ꝛ laudauerūt dñm: qm̄ bonus: quoniā in seculum misericordia eiꝰ. Rex aūt ꝛ oīs ppl's imolabāt victimas coram dño. Mactauit igit rex salomon hostias

a ¶ bñ opantiū. b ¶ bene gubernantiū.

boum vigintiduo milia: arietū centum viginti milia: Et dedicauit domū dei/ rex ꝛ vniuersus populus. Sacerdotes aūt stabāt in officijs suis/ ꝛ leuitę in organis carminū domini/ quę fecit dauid rex ad laudandū dñm qm̄ bonꝰ: qm̄ in †seculuz misericordia eiꝰ: hymnos dauid canentes ꝑ manꝰ suas. Porro sacerdotes canebāt tubis añ eos: cūctusqꝫ isrl' stabat. Sctificauit q̄z salomō mediū atrij añ tēplum dñi.

a ¶ sanguine suo mūdauit. b ¶ ecclesiam.

Ca. VII

Qunqꝫ com. ꝛc. a Dedicauit do. Sanguine suo mūdauit: ꝛ spūali grā sāctificauit xp̄s ꝛ diūsis donis ꝟtutū mltiplicauit. Hācqꝫ dedicāt filij isrl': qꝛ q̄sqꝫ fidel' ꝫm donū sibi a deo collatuz ꝟbo ꝛ exēplo ꝑxios ad meliora ꝛ ꝑfectiora ꝯuertit ꝛ ꝯuebit b Sctificauit ꝛc. Quia xp̄s ea q̄ i lege ꝑpt ifirmitatē eiꝰ ꝑfici n̄ poterāt/ i eccl'ia ꝑficit. Ip̄a ē ei atrium domꝰ dñi ꝑ quā ingressꝰ patz i celestē hierl'em: qꝛ ꝗ holocausta ꝛ sacrificia i altari veterꝭ testamēti nō potuerunt offerri: qꝛ oīa figuralit fiebāt ibi: rex nr̄ et sacerdos erexit nouum altare ī dei i eccl'ia: in q̄ q̄ti die offerūt piguia ꝗ holocau.

aura corrūpēs segetes rubiginans. a Tu es eñ deus meus. Hic ponit ꝑdictę oratiōis cōclusio: videlicet ꝙ exaudiat a deo. Ideo subditur: b Aperiant q̄so ꝛc. loquit de deo modo hūano: quia hō erigit oculos ꝛ aures ad depcationē quā vult exaudire. c Consurge domine deus ꝛc. Quia in templo erat specialis dei habitatio: ꝛ petebat salomon ꝙ hoc esset ad semp. d Et arca for. vt non moueat de loco ad locū amplius: sicut ꝑteritis tꝑibus: qꝛ per desertū fuit portata annis q̄draginta: ꝛ postea ď sylo ꝛ alijs locis luribꝰ: vt dictū fuit. j. Reg. vij. Et dicit hic arca fortitudinis diuię: qꝛ fortitudo dei apparuit ꝑ ip̄am in iordanis siccatōe. Iosue iij. Et in hiericho destructiōe. Iosue. vj. Et i philistinoꝝ ꝑcussiōe. j. Reg. v. e Sacerd. t. induant ꝛc. i. circūdent oībꝰ bonis ꝑuenictibus eis ex oblatiōibꝰ ꝛ sacrificijs. Vel aliter. Induant salutē: id est indumētis sacris in suis officijs exercēdis. f Et sancti tui lętent: id est cantores psallentes corā deo. In hoc petit salomon ꝙ cultus diuinꝰ ꝑseuerāter maneat in templo ab ip̄o ędificato. g Ne auer. fa. christi t. id ē a depcatiōe mea q̄ sū xp̄s tuꝰ. i. de volūtate tua in regē vnctus. h Memēto mise. da. q. d. q̄uis nō sim dignꝰ exaudiri ex meritis meis: exaudias tamen ꝑpter merita dauid patris mei. Tota ꝟo ps ista aliter exponit ab aliq̄bꝰ hebreis dicētibꝰ ꝙ hic nō ponit ꝑdictę oratiōis cōclusio: sed magis cuiusdā dicti declaratio. Dictū eñ fuit. s. ca. v. ꝙ sacerdotes intulerūt arcā fęderꝭ dñi in locū suuz: sed ibi nō fuit expressus introducēdi modus q̄ hic exp̄mit. Dicūt eñ ꝙ cū sacerdotes vellent itroducere arcā in templuz: portę templi clauserūt se cōtra eos. Qđ videns salomon orauit ꝑ apertiōe/ dicēs: Nūc igit cōsurge domine in requiē tuā: tu ꝛ arca/ vt ip̄a ponat in loco quietis a me ꝑparato. Ideo etiā dicebat quies domini: qꝛ ibi rep̄sentabat sedes dei/ vt frequenter dictū est. Similiter sacerdotes ad idē impetrandū cātauerūt psalmū. cxxxj. Et cū venirēt ad versū illū: Propter dauid seruū tuū: id est ꝑpter eiꝰ merita. Ne auertas faciē christi tui: id est salomōis denegando ingressum arcę ad locuz quē ꝑparauit: tunc portę aperuerūt se: sicut dictū fuit. iij. Reg. viij. in fine. Aliqui ꝟo hebrei exponūt alit: Propter dauid seruū tuum: id est ꝑpter peccata eiꝰ in facto vrię: ꝛ populi numeratiōe. Et ꝑ hoc ꝙ portę aperuerūt se/ intellexit salomon ꝙ peccata patris erant dimissa/ ꝛ eius oratio exaudita Sz prima expositio melior videt.

Ca. VII

Qunqꝫ complesset. Hic consequēter ponitur signum diuinę acceptatiōis circa cōpletionē dedicatiōis. Et p̄mo ponitur dicta acceptatio. Secunda salomonis monitio/ ibi: Apparuit autē. Prima i duas: quia primo signū accęptatiōis dat. Secūdo dedicatio consūmat/ ibi: Rex autē. Signū autez diuinę acceptatiōis ponit cū dicit: k Ignis descendit. sicut in cōsecratiōe aaron ꝛ filiorum eius: Leuitici. ix. Et in oblatione helię. iij. Reg. xviij. Et in sacrificio dauid in area hornan iebusei. j. Paral. xxj. ca. in quibus descensus ignis fuit signum diuinę acceptationis. l Et maiestas domini impleuit domū: id est nubes q̄ erat signū diuinę ꝑsentię: sicut expositum fuit. iij. Reg. viij. ca. b. m Et corruentes ꝛc. adorauerūt ꝛ laudauerunt dominū: adoratiōe latrię. n Rex autem. Hic cōsequēter dedicatio cōsummat per oblationē victimaꝝ a rege: mediātibꝰ tamē sacerdotibus ad quorū officium spectat talia offerre o Et dedicauit domū dei: nō ꝑ se/ sed per summū sacerdotē ꝛ alios sacerdotes ibi assistentes ꝛ ministrātes. p Sāctificauit quoqꝫ salomon me. ꝛc. Similiter per pontifi. tunc factā

Moraliter. i Qunqꝫ complesset salomon ꝛc. ꝑ sanctificationē templi ꝛ solennitatez

Margin notes: al's †qꝛ · †3. Re. 8. c · al's nō habet † eos · al's † ędificabo · † Ps. 131. b · al's † auerteris · al's † ęternū · Diuisio · Moralit.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

G holocausta ꝛ accepta do sacrificia. Unde: Sacrificiũ laudis honorificabit me: ꝛ illic iter q̃d ostẽ. m. ꝛc. a ¶ Fecit ergo ꝛc. Rab. Nõ puto ꝙ aliud intelligẽdũ ꝙ cõ ꝙ expletis septẽ diebus dedicationis tẽpli: subsecuti sũt dies scenophegie: quia quindecima die mẽsis septimi ſm legem inchoabant: et vigesimasecũda finiebãt. Utrisqꝫ ergo festiuitatib⁹ rite pact⁹ ꝛ scenophegiaꝝ octauo die finito: dimisit salomon populũ ad ꝓpria letantẽ ꝛ gaudentez sup bono qd fecerat dñs dauid ꝛ salomoni ꝛ israel populo suo. Salomõ expleto opere tẽpli solennitatẽ celebrẽ fecit: ꝛ multitudo populi cũ eo ab introitu emath vsqꝫ ad torrentẽ egypti: hoc est internũ gaudiuz sanctorũ: qd cum vero pacifico in etnũ habent. Emath enĩ interpretat̃ domini veritas. Riuũ ꝟo vel torrentez egypti / mortez intelligim⁹ temporalẽ quaz in egypto: id est in tenebris huius mũdi nemo põt euadere. Unde:

Exo. 33. d. Quis est homo qui viuit ꝛ non videbit mortem?

Ps. 109. a De christo quoqꝫ dicit̃: De torrente in via bibit ꝓpterea exaltauit caput. Omnis ergo israel a riuo egypti vsqꝫ emath festũ celebre cũ salomone faciunt: quia sancti post finez vite p̃sentis cum christo perfruuntur eternis gaudijs. Bis septẽ diebus festiuitatẽ celebrant: qa electi per septiformis spũsancti gratiã illuminati in hac vita / que septenario numero discurrit: gaudẽt in spe: ꝛ in sabbato: id est futura animarum requie ipsius veritatis perceptione in re. b ¶ Igitur in die vicesimotertio ꝛc. Hoc est post octauam scenophegie solẽnitatis diem: sicut in Regũ continet̃. Significat autez post illius vite finem: ꝛ post sabbatismũ animarum sanctarum / quo ante iudicium quiescũt in octaua etate: id est resurrectõis die: sanctos recepturos corpora immortalia: ꝛ in celestibus mansionibus ſm meritorum qualitates locandos: vbi semꝑ letantur / laudantes deuz in omnibus bonis que in christo pat̃ cõtulit populo christiano.

Ca. VIII

Expletis autem viginti ãnis postq̃ edificaue. ꝛc. c ¶ Dederat hyram. Reddiderat scilicet: quia cum salomon dedisset non placuerũt illi. Ideo salomon proprijs vtilitatib⁹ eas deputauit.

Bethoron

Obtulerat enĩ ibi holocausta ꝛ adipes pacificoꝝ: q2 altare eneũ qd fecerat / nõ poterat sustinere holocausta ꝛ sacrificia ꝛ adipes pacificorũ. a Fecit ergo salomon solẽnitatẽ in tpe illo septẽ diebus: ꝛ oĩs israel cũ eo ecclia magna valde: ab introitu emath vsqꝫ ad torrentẽ egypti. Fecitqꝫ die octaua collectã: eo ꝙ dedicasset altare septẽ diebus: ꝛ solennitatẽ celebrasset dieb⁹ septẽ: b Igit̃ in die vigesimatertia mẽsis septimi dimisit pp̃los ad tabernacula sua: letãtes atqꝫ gaudentes sup bono quod fecerat dñs dauid: ꝛ salomoni ꝛ israel populo suo. Cõpleuitqꝫ salomon domũ dñi: ꝛ domũ regis: ꝛ oĩa q̃ disposuerat in corde suo / vt faceret in domo dñi / ꝛ in domo sua: ꝛ ꝓsperat⁹ est. Apparuit autẽ ei dñs nocte / ꝛ ait: Audiui orationẽ tuã: ꝛ elegi locũ istum mihi in domũ sacrificij. Si clausero celũ: ꝛ pluuia nõ fluxerit: ꝛ mandauero et p̃cepero locuste vt deuoret terraz: ꝛ misero pestilentiã in populũ meũ: cõuersus aũt popul⁹ meus super quos inuocatũ est nomẽ meũ: deprecatus me fuerit: ꝛ exquisierit faciem meaz: ꝛ egerit penitentiaz a vijs suis pessimis: ꝛ ego exaudiã de celo: ꝛ ꝓpitius ero peccatis eorũ: ꝛ sanabo terram eoꝝ. Oculi quoqꝫ mei erunt aperti: ꝛ aures mee erecte ad orationez eius q̃ in loco isto orauerit. Elegi enĩ et sanctificaui locum istũ vt sit nomen meũ ibi in sempiternũ: et permaneant oculi mei et cor meum ibi cunctis diebus. Tu quoqꝫ si ambulaueris coram me: sicut ambulauit dauid pater tuus: ꝛ feceris iuxta oĩa que precepi tibi: ꝛ iusticias meas / iudiciaqꝫ seruaueris: suscitabo thronuz regni tui sicut pollicitus sum dauid patri tuo / dicens: Nõ auferet̃ de stirpe tua vir q̃† nõ sit princeps in israel. Si aũt auersi fueritis: ꝛ dereliqueritis iusticias meas: ꝛ precepta mea que ꝓposui vobis: ꝛ abeuntes seruieritis dijs alienis / ꝛ adoraueritis eos: euellam vos de terra mea quã dedi vobis: ꝛ domũ hãc quã edificaui noĩ meo ꝓijciã a facie mea: ꝛ tradã eã in parabolã ꝛ in exẽplũ cũctis pp̃lis: ꝛ dom⁹ ista erit in ꝓuerbiũ vniuersis trãseũtib⁹: ꝛ dicẽt stupẽtes: Quare fecit dñs sic terre huic ꝛ domui huic? Respõdebũtqꝫ: q2 dereliquerũt dñm deũ patrũ suoꝝ: q̃ eduxit eos de terra egypti: ꝛ appr̃hẽderũt deos alienos: ꝛ adorauerũt eos ꝛ coluerũt: idcirco venerũt sup eos vniuersa hec mala.

a ¶ septẽtrionali plaga terre. s. promissionis. b ¶ rhinocorulam. ¶ australem plagam.

a ¶ dimisso. s. peccato qd cõmiserat in vriam etheũ regnũ cõcessit illi sempiternũ. a ¶ quẽ de vxore alienigena natuz lex ꝓhibebat eccl̃am dei intrare ꝑmisit: ꝛ regno sublimauit. b ¶ cui post tãtã m̃titudinẽ p̃uaricationũ tẽplũ magnificẽtissimũ cult⁹ sui h̃re ꝑmisit: ꝛ m̃to tpe redez hostib⁹ sui ꝯcessit.

Ca. VIII

E†Xpletis aũt viginti annis postq̃ edificauit salomõ domũ dñi et domũ suaz: ciuitates q̃s dederat hyrã salomoni edificauit: ꝛ habitare ibi fecit filios

✱ ꝑ põtificẽ. Causa aũt q̃re potuit sic sanctificari / dicta fuit. iij. Reg. viij. ca. g. a ¶ Obtulerat ei. Nõ ẽ ꝑ h̃ itelligẽdũ ꝙ oblatio precesserit sctificationẽ / sed ecõuerso. b ¶ Fecit ergo sa. so. i tpe illo se. die. Ista fuit solẽnitas tabernaculoꝝ: q̃ incepit imediate post festuz dedicatiõis. Unde sequit̃: c ¶ Fecitqꝫ die octa. col. q̃ fiebat in crastino vltime diei festiuitatis tabernaculoꝝ. Unde sequit̃: d ¶ Eo ꝙ dedi. al. septẽ diebus. q̃ dedicatio incepit octaua die mensis septimi: et finita fuit quartadecima die eiusdẽ mẽsis iclusiue. e ¶ Et solẽ. celebrasset. s. tabernaclorũ dieb⁹ septẽ: icipiẽdo a q̃ndecio die mẽsis septimi iclusiue: ꝛ terminãdo vigesimop̃mo die eiusdẽ mensis iclusiue: ꝛ vigesimasecũda die facta fuit collecta ꝓ necessarijs tẽpli: iõ s̃bdit̃: f ¶ In die vigesi. mẽ. se. di. po. ad ta. sua: q2 oĩa erãt cõpleta. g ¶ Apparuit autẽ. Hic ꝯñr ponit̃ salomonis monitio de ꝑmanẽdo i obediẽtia dei. Et ptz sentẽtia ex dict⁹. iij. Reg. ix a. ꝛ b. except⁹ q̃ sequũt̃ h ¶ Oculi q̃z mei erãt apti ꝛc. i. pat⁹ ero exaudire orõnẽ. i ¶ Ut sit nomeũ ibi i sem. i. i tp̃s futuꝝ absqꝫ determiatiõe: supposita tñ ꝯdicione ꝙ salomõ ꝛ pp̃ls debeãt in obediẽtia dei ꝑmanere.

Moraliter

✱ tũc factã põt ꝯueniẽter itelligi solẽnitas angeloꝝ: ꝛ celestiũ ciuiũ inenarrabilis in ascensione christi hoĩs. Nã illa hũana natura super angelos exaltata: tẽplũ ẽ specialissimũ: de q̃ dixit Ioh. ij. d. Soluite tẽplũ h̃ ꝛc. Et Aplus Col. j. d. Cõplacuit i ipo oẽz plenitudinẽ diuinitat⁹ habitare corꝑalr. In illa ꝟo ascẽsiõe ꝓmiss⁹ fuit descẽsus ignis spũsctĩ: vt habet̃ Act⁹. j. a. Accipietis ꝟtutẽ supueniẽt⁹ spũsancti in vos: ꝛ erit⁹ mihi testes in hier̃lez ꝛ i iudea ꝛ samaria ꝛ vsqꝫ ad vltimũ terre. Et hec ꝓmissio in die pẽtecostes fuit cõpleta: Act⁹. ij. c. Et apparuerũt illis dispt̃ite lingue tãqꝫ ignis: seditqꝫ supra singl̃os eoꝝ: ꝛ repleti sũt oẽs spũsctõ ꝛc. Cetera ꝟo hui⁹ capituli exposita sunt mystice. iij. libro Regũ. viij. et. ix. ca.

D

al's nõ h̃z †non

Ca. VIII

Divisio

Explet⁹ aũt. Supi⁹ descpta ẽ reuerẽtia salomonis circa diuia: h̃ ꝯñr describit̃ ei⁹ magnificentia circa hũana: iterponũt̃ tñ aliq̃ ad diuinã reuerẽtiã ꝑtinẽtia: q2 ista diuisio nõ ẽ p̃cisa: sic̃ dictũ fuit a p̃ncipio huius libri scdi. Igit̃ p̃mo describit̃ magnificẽtie salomõis ꝯdicio. Secũdo ex h̃ seq̃ns fame diffusio. ca. ix. Magnificẽtia aũt ista p̃mo describit̃ i edificijs. Scdo i pp̃lie s̃biect⁹ / ibi: Oẽz pp̃lm. Tertio i sacrificijs / ibi: Tũc obtulit. Quarto in exq̃sit⁹ diuitijs / ibi: Tũc abijt salomon. Sentẽtia aũt p̃me pt⁹ ptz ex ✱ dictis. iij. †3. Reg. 9. b

Moraliter. k ¶ Explet⁹ autem viginti annis ꝛc. Expositio mystica huius capituli posita fuit. iij. Reg⁹. ix. capitulo.

Moraliter

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

E G a ¶ Bethoron rc. Ciuitas ē ad quaz vsq3 ies⁹ psecut⁹ ē inimicos reges i tribu ephraim. Sūt aūt duo vicini: duodecio ferme ab helia lapide nicopolim pgētibus: q̄rū ſm ſitū vn⁹ dr bethoron ſuperior: ⁊ ali⁹ bethoron inferior datis leuitis i poſſeſſionē. b ¶ Et oēs rc. Gezer ſcz mageddo: ⁊ gazer ⁊ mello: q̄ oēs eccleſie mōſtrāt decorē: quā ver⁹ salomō i iocūditate regni ſui ad laudē ⁊ leticiaz ſibi ꝑparauit. Interptat̄ aūt mello adimpletio. Gezer ſepatus vel ſctificatus/mageddo cenaculū ei⁹: gazer ꝑciſio vel diuiſio: bethoron domus mōtiū: balaath aſcēdēs. Sctā aūt eccl'ia/ciuitas ē dei viui: vbi iplet̄ q̄tidie volūtas dei: ⁊ ſepata ab oī errore ifideliū: ſanctificat̄ fide ⁊ bono ope. Ibi ē refectio ꝟtutū. Ipa diſcernit mūdū ⁊ imūdū: ⁊ a ꝟtute vitiū: ⁊ eſt dom⁹ mōtiū. i. habitatio ſctōꝝ: et fructu iuſticie ſicut palma florēs aſcendit de ꝟtute i ꝟtutē/vt videat deū deorū in ſion. Oēs vicos ſuos muniuit ſalomon: q2 chriſt⁹ cet⁹ fideliū ſuoꝝ gratie ſue ꝓtectione ita munit/vt hoſtib⁹ ſuis ſpūalibus reſiſtere poſſint. c ¶ In libā. In tēplo. ſ. qd cedroꝝ decore veſtitū erat. Vn̄ Zachar. Api libane portas tuas: vl' regijs edificijs q̄ facta erāt d̄ lignis libani. d ¶ Duceti q̄nqua. Cētenari⁹ q̄ in cōpoto digitoꝝ de leua trāſit in dexterā vitā ſignificat eternaz. Quinq̄genari⁹ ꝟo pctōꝝ remiſſionē: ⁊ eternā requiez: ⁊ grām ſctiſpūs ſignificat: q2 in pſalmo eiuſdē numeri penitentia/cōfeſſio ⁊ remiſſio pctōꝝ deſcribit̄: Et ꝑ iubileū requies futura. Per pētecoſten ꝟo in aduētu ſpūſſancti ſeptiformis grā expſſa. e ¶ Qui eru. Quia ex vtroq3 ꝑplo elegit eccl'ie rectores: qui ſpūali gratia illuminati/⁊ plene edocti remiſſionē peccatoꝝ/vitāq3 eterne ſalutis/⁊ beatitudinē ꝑpetuā appetēdā/ſuo docerēt exēplo f ¶ Holocauſta. Holocauſtū totū incēſum dicit̄: hoc in altari cremat̄/cū in corde cuiuſq3 electi q̄ ſe ipm totū. ſ. carne ⁊ corde dō vouit: op⁹ bonū feruēte charitatis igne ſuccēdit̄. g ¶ Iuxta ri. ſm cōuenientiā cuiuſq3 tpis oīa in eccl'ia diſponit/vt vnuſq̄ſq3 ordo/officio ſuo fūct⁹ digne miniſtret. h ¶ In aſiongaber. Inſula dicit̄ eē haud procul ab haila in rubro mari vbi claſſis ioſaphat perijt. ¶ Claſſis quaz fecit ſalomō in aſiongaber: que feſtinātes vel fortes vel viriliter interptat̄: eccleſia fideliū intelligit̄: q̄ in mari hui⁹ ſeculi poſita: theſauros ſapiētie ⁊ ſcientie opeſq3 ꝟtutū ſtudet acq̄rere: vbi ſūt ſerui hyrā nautici ⁊ gnari maris cū ſeruis ſalomōis: q2 gētiles ſapiētia ſeculi eruditi cū in lege moyſi perit' ſociant̄ i vnitate fidei. Hos mittit ſalomon noſter i ophir: q̄ interptat̄ infirmās/vt inde aurū afferāt/cū i vilitate lr̄e ſenſū ꝓcioſuz q̄rere laborāt: q̄ accepta ſūma q̄dringētoꝝ q̄nq̄ginta talentoꝝ auri ad regē deferūt/cū ꝓcioſū ſenſū hiſtorie allegorie/tropologie atq3 anagogie in diuinis libris ꝑ grām ſpūſſcti iueniūt: ⁊ eū ſapie ⁊ conſilio diuino aſcribētes tribuunt. i ¶ In ophir. Nomē prouicie ophir: ab vno poſterioꝝ heber vocata: ex cui⁹ ſtirpe venientes: a fluuio cophene vſq3 ad regionē indie q̄ vocat̄ geria habitaſſe Ioſeph⁹ refert. .Ca.IX.

Regina quoq3. Regina auſtri q̄ ab extremis finib⁹ excitata venit audire ſapiaz ſalomōis: eccleſiā de gētib⁹ ad chriſtum ventūrā figurabat: q̄ circūamicta varietate in veſtitu deaurato/obliuiſcēs ꝑplm ⁊ domū patris ſui: barbara/gēte: n̄ aio fuit: q2 optabat ſctōꝝ fie ri ꝯciuiſ. vn̄. Surgz rgi/ G na auſtri

Marginalia: Ps.83.b. · Zach.11.a · F · als taut · 3. Re.10.a · Mat.12.d

israel. Abijt q3 in emathsuba: ⁊ obtinuit eā.
a ¶ que hebraice dicit̄ thamar.

Et edificauit palmyrā in deſerto: ⁊ alias ciuitateſ munitiſſimas edificauit i emath. Extru a xitq3 bethorō ſuperiorē: ⁊ bethorō inferiorē: ciuitates muratas habētes portas ⁊ vectes et
a ¶ ciuitas eſt in tribu iuda.
b ſeras. Balaath etiā ⁊ oēs vrbes firmiſſimaſ q̄ fuert ſalomōis: cūctaſq3 vrbes q̄drigarū ⁊
a ¶ omnia quecunq3 voluit/fecit. b ¶ chriſtus.
vrbeſ eq̄tū. Oia q̄ voluit fec rex ſalomō atq3 c diſpoſuit: edificauit in hierl'ez/⁊ i libano/⁊ in
a ¶ iudeos/gentiles/hereticos.
vniuerſa t'ra ptāt' ſue. Oēm populū q̄ derelict⁹ fuerat de ethèis ⁊ amorreis ⁊ phereceis
a ¶ de numero ſanctoꝝ.
⁊ eueis: ⁊ hiebuſeis q̄ nō erāt dē ſtirpe iſrl': de filijs eoꝝ ⁊ de poſter'/q̄s nō iterfecerant filij
a ¶ chriſtus. b ¶ impius viuit iuſto.
iſrl': ſbiugauit ſalomō i tributarios vſq3 i diē
a ¶ q2 nō ſūt ancille filij ſ3 libere: q̄ libtate xp̄s nos libauit
b ¶ obſeruātijs legis vel ritu gentili.
hāc. Porrō de filijs iſrl' nō poſuit vt ſeruirēt
a ¶ cōtra ſpūales nequitias. b ¶ ſe ⁊ alios bn̄ ducētes.
opib⁹ reg'. Ipi em̄ erāt viri bellatores: et dū
a ¶ eorū ſcz qui ſequunt̄ doctrinā euangeliſtarum.
ces pmi: ⁊ pncipes q̄drigāꝝ ⁊ eq̄tū ei⁹. Oēs a
b aūt pncipes exercit⁹ reg' ſalomōis/fuert du
c cēti q̄nq̄gita q̄ erudiebāt ppl'm. Filiā ꝟo pha b raonis trāſtulit d̄ ciuitate dauid i domū quā edificauerat ei. Dixit em̄ rex: Nō habitabit vxor mea i domo dauid reg' iſrl': eo q̄ ſctificata ſit: q2 igreſſa eſt eam arca dn̄i. Tūc ob c
a ¶ ꝑ mēbra ſua. b ¶ xp̄s c ¶ bonoꝝ operū. d ¶ fidei ca
f tulit ſalomō holocauſta dn̄o ſup altare dn̄i
tholice. a ¶ in eccl'ia. b ¶ ingreſſum celeſtis p̄rie. c ¶ ꝑ oē tēpus p̄ſentis vite vſq3 ad cōſūmationē ſeculi.
qd extruxerat an̄ porticū: vt ꝑ ſingl'os dieſ of
a ¶ ꝓ eterna quiete. b ¶ ꝓ nouitate vite.
ferret̄ i eo iuxta p̄ceptū moyſi/i ſabbat' ⁊ i cā d e
a ¶ ꝓ celeſt' gaudij pceptiōe. b ¶ in ſctē trinitatis fide.
lēdis: ⁊ i feſt' dieb⁹/ter ꝑ ānū: id ē i ſolēnitate f
açymoꝝ: ⁊ i ſolēnitate hebdomadaꝝ: ⁊ i ſolē
a ¶ ſm q̄ in lege dei ſcriptū eſt ⁊ prophetis.
nitate tabernacl'oꝝ. Et ꝯſtituit iuxtā diſpoſitionē dauid patris ſui/officia ſacerdotū i miniſterijs ſuis: ⁊ leuitas in ordie ſuo/vt lauda g rēt ⁊ miſtrarēt corā ſacerdotib⁹ iuxta ritū vniuſcuiuſq3 diei: et ianitores i diuiſiōib⁹ ſuis ꝑ portā ⁊ portā: Sic em̄ p̄cepat dauid hō dei. Nec p̄tergreſſi ſūt d̄ mādat' reg' taz ſacerdotes q̄3 leuite ex oib⁹ q̄ p̄cepat. Et i cuſtodijs theſauroꝝ oēs ipēſas p̄patas habuit ſalomō ex eo die q̄ fūdauit domū dn̄i vſq3 i diē q̄ pfe h cit eā. Tūc abijt ſalomō in aſiongaber: et in g abialath ad orā maris rubri q̄ eſt in t'ra edō. Miſit q̄ ei hirā ꝑ man⁹ ſeruoꝝ ſuoꝝ naues ⁊ nautas/gnaros maris: et abierūt cum ſeruis i ſalomonis in ophir: tulerūtq3 inde quadringenta quinquaginta talenta auri: et attulerunt ad regem ſalomonem.

Regina quoq3 Capitulū .IX. b

Nico.de ly.

※ dict'. iij. Re. ix. d. Et ſimilit̄ ſecūde. vſq3 ibi. Oēs autē pn. rc. iij. Re. ix. b. dr: Quīgēti q̄nq̄gita: S3 reſpōſio patz ex textu: q2 h̄ loq̄t d̄ pncipib⁹ exercit⁹: ibi aūt non ſolū de pncipib⁹ exercit⁹ ſ3 etiā d̄ hiſ q̄ p̄erāt oib⁹ ſalomōis opib⁹: vt patz lr̄az itueti. b ¶ Filiaz ꝟo pha. rc. h̄ expoſitā ē. iij. Reg'. ix. c ¶ Tūc obtu. Hic ꝯſtr d̄ſcribit̄ magnificētia ſalomōis i ſacrificijs/cū dr: Tunc ob. rc ſu. al. ſ. holocau ſtoꝝ: qd erat in atrio ſacerdotū. d ¶ In ſabbatis: q̄libet hebdoma da. e ¶ Et i calē. i. pncipijs mēſiū. f ¶ Et i feſt. pa/ di. ter per. ſ. in feſt' paſche/pētecoſtes/⁊ tabernaculoꝝ. Cetera patēt i lr̄a. g ¶ Tūc abijt ſa. Hic deſcribit̄ magnificētia ſalomōis i diuitijs exq̄ſitis: q2 ꝑ nauigiū faciebat exq̄ri diuitias icōſuetas i loc' remot' ⁊ inacceſſibilibus ꝑ t'rā: d̄ q̄ nauigio dictum fuit. iij. Reg'. ix. in fine. Ca.IX. h

Regina q̄q3. Hic cōſequēter circa magnificentiā ſalomōis deſcribit̄ fame diffuſio. Et primo ſpecialiter q̄tum ad reginā ſaba. Secūdo generaliter q̄tuz ad reges terre/ibi: Magnificatuſ eſt. Prima in duaſ: quia primo deſcribit̄ dicta fame diffuſio. Secūdo ſbſtantie ſalomonis que/daz numeratio/ibi: Erat autem pondus auri. Circa primū ſciendū q̄ regina ſaba audita fama ſalomonis venit ad eū de partibus remotis. Primo ergo oſtendit̄ ad q̄d venit. ſ. ad xponēdū dubias q̄ſtiōeſ: ⁊ q̄d iuenit: ſcz pſpicuas ſolutiōes. Scd'o oñdit̄ q̄d ſalomoni dedit: ⁊ q̄d ab eo recepit/ibi: Dedit āt rgi rc. ※ Erat aūt Moralit̄ b ¶ Regina quoq3 ſaba cū audiſſet famam rc. Requirat̄ expoſitio myſtica. iij. Reg'. x. ca.

Marginalia: Diuiſio · Moraliter · 8. q. 1. c. verior

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

Mat.12.d. Ephe.4.b.

F A na austri in iudiciū cū generatiōe ista. a ¶Saba. Saba cōuersio vel captiuitas interp̄tat̄: q2 ad fidē xp̄i ꝯuersa ecclia ad ei⁹ captiuitat̄ sortez meruit ꝑtinere. De q̄ d̄r: Ascēdēs in altū captiuā duxit captiuitatē. Hec i camelis apportabat vero salomoni aromata/aurū/ gēmas p̄ciosas: cū ad fidē xp̄i adducebat gētiles tortitudine peccatoꝝ deformes: sz igenio ꝛ studio florētes: habilesq̄ dispēsantib⁹ p̄dicatorib⁹ ꝑcipe fulgorē sapiētie: ꝛ gēmas v̄tutū p̄ciosas: q̄b⁹ cultu celebri honorabat nostrū salomonē: imo honorata ab eo maiorē gr̄am spūalis muner̄ ꝑcepit. Vñ in seq̄ntib⁹: Rex salomō dedit regine saba cuncta q̄ voluit ꝛc. In p̄senti em̄ ꝯfert gr̄am spūscti: et sapiam atq̄ v̄tutes: in futuro i ꝯspectu gl̄ie sue vitā largiet̄ eternaz. b ¶Qd postq̄ vidit. Cōueniūt hec ecclie q̄ audit̄ miraculis xp̄i ꝓuocata ē ad q̄rēdū eū. Sz postq̄ ad ip̄m venit per baptismū ꝛ fidem ꝯsiderat̄ scp̄ture testimonijs agnouit diuinitat̄ p̄sentiā: ꝛ parū ei visū est qd̄ añ de eo audierat in cōꝑatiōe ꝑcepte gr̄e. Vñ ꝛ admirādo in laudē ei⁹ ꝓrumpit/dicēs: Bt̄i viri tui ꝛc. c ¶De lignis scz thinis. Christ⁹ ligna p̄ciosa.i.sctōs doctores: q̄ꝝ viror fidei nūq̄ arescit: nec folia v̄boꝝ decidūt: sz fructū bonorū operū tꝑib⁹ suis reddūt: ponit in munimētū domus dn̄i ꝛ dom⁹ regie.i.in ꝯfirmatiōe ecclie: vt eoꝝ vndiq̄ doctrinis ꝛ exēplis vallata ruinam nō sentiat. Hi q̄si cithare ꝛ lyre ad laudādū dominū fabricati dicunt̄: q2 oīa q̄cūq̄ fecerint/prosperabunt̄: ꝛ laudē dn̄i i ꝓsper̄ ꝛ aduersis corde ꝛ ore ꝛ ope ꝓnūciāt: oīa in gl̄iam dei faciūt: tota die ꝛ nocte nō tacēt laudare nomē domini.

1.Cor.10.g

d ¶Sexcēta sexagintasex. Senari⁹ ꝑ senariū multiplicat⁹/sexagita facit. Cētenari⁹ q̄z sexies duct⁹.dc.reddit. Denarius mādatoꝝ significat ꝑfectionē: cētenari⁹ eterne btitudinis remunerationē. Desiderat em̄ rex nr̄ nr̄am ꝑfectiōez: vt habeat q̄b⁹ reddat ꝑfectā mercedē. Vñ: Esto te ꝑfecti sicut ꝛ pr̄ vester celestis ꝑfect⁹ ē. Si vis ad vitā ingredi/serua mandata. Et post pauca: Si vis ꝑfect⁹ esse/vade ꝛ vēde oīa q̄ habes ꝛc. ꝛ oīs q̄ reliq̄rit domū ꝛc. cētuplū accipiet ꝛ vitā eternā possidebit. e ¶Oēsq̄ reges ara. Offerūt salomōi diuerse gētes ꝛ negociatores ꝛ oēs reges arabie ꝛ satrape t̄rarū aurū ꝛ argētū: q̄a q̄q̄ gēs ꝛ q̄libet ꝑsona certatim ꝓ virib⁹ nr̄o pacifico offert recte fidei mun⁹ puritatē sensus: sacre ꝯfessiōis plenitudinē: eloquētie nitorē. Vñ: Reges thar. ꝛ isu.mu.of.ꝛc. Et adorabūt eum oēs reges: oēs gētes s̄uiēt ei f ¶Fecit igit̄ sa. Quia p̄res vtriusq̄ t.doctrina ꝛ oꝑatiōe ꝑfecti: q̄cq̄d s̄mōe docuerūt ope ꝓbauerūt. g ¶Hastas aureas. Hec ē armatura dei q̄ resistim⁹ ꝯ isidias diaboli: hāc q2 habēt p̄dicatores scti: q̄ custodiūt domū dei: ꝛ excubāt ad ostiū ei⁹/ne s̄b intret hostis antiquus. Vñ: Lectulū salomōis ambiūt sexagita fortes. h ¶Trecēta q̄z scu. Perfectā fidē significat i sancte trinitat̄ ꝯfessione. Bñ custodes dom⁹ dei hastas ꝛ scuta aurea portāt: q2 p̄dicatores q̄ sūt ecclie custodes/claritate sapiētie splendētes: v̄boꝝ iaculis in inimicos cōfodiunt: ꝛ scuto fidei ignea tela neq̄ssima extinguūt. i ¶Sex q̄z gra. In senario bonorū operū ꝑfectio. Sex em̄ dieb⁹ fecit mūdū de⁹: ꝛ senari⁹ est p̄mus ꝑfect⁹ numer⁹. Bonis v̄o et ꝑfectis opibus ad celū ascēdit̄. k ¶Scabellum. Sanctos v̄tutū splendore fulgidos in q̄bus habitat de⁹. Possūt q̄z ꝑ scabellū notari q̄ infirmi sūt in corꝑe christi sicut ꝑnitētes: vel q̄ nouissimi cōuertent̄ iuxta finē.s.mūdi: q̄ tñ sunt aurei igne tribulationū illius tēporis excocti et ꝓbati l ¶Stātes iuxta bra. Quia scti p̄res q̄cq̄d i euāgelio boni fecerūt: nō sibi sz d̄o deputauerūt. Vñ: Nō nobis dn̄e nō nob: sz noi tuo da gl̄iaz. m ¶Brachiola. In regū ita: ꝛ due man⁹ hinc ꝛ ide tenētes sedile: hec sūt solatia diuine gr̄e: que eccliam ꝓuehūt ad regnū celeste.

Mat.5.g Ibi.19.c Ibidem Ibi.d. B Diuisio Ps.71.b. Pro.3.c Eph.6.c Moraliter Ps.113.b 3.Re.10.c

F Vel hoc

a ¶regalis ciuitas ethiopie quā Josephus a cambyse rege meroen cognomiatam ex sororis sue vocabulo refert.

C a sabā cū audisset famam salomonis: venit vt tentaret eum in enigmatibus in hierusalē cū magnis opib⁹ ꝛ camelis: q̄ portabāt aromata ꝛ auri plurimū/gēmasq̄ p̄ciosas. Cunq̄ ve-

a ¶christum. b ¶que cogitabat sibi salubria ꝛ necessaria esse.

nisset ad salomonē/locuta est ei q̄cūq̄ erāt i corde suo.

a ¶ꝑ legis noticiā ꝛ spūscti gratiā. ¶q2 hic quedā ex parte cognoscit: i futuro aūt facie ad faciē videbit: ꝛ cognoscet sicut ꝛ cognita est.

Et exposuit ei salomō oīa q̄ ꝓposuerat: nec q̄cq̄ fuit qd̄ ꝑ-

b spicuū ei nō fecerit. Qd̄ postq̄ vidit/sapiaz scz salomōis: ꝛ domū quā edificauerat: necnō cibaria mēse ei⁹: ꝛ habitacula seruoꝝ: ꝛ officia ministroꝝ ei⁹: ꝛ vestimēta eoꝝ: pincernas q̄z ꝛ vestes eoꝝ: ꝛ victimas q̄s immolabant in domo dn̄i: non erat p̄ stupore vltra i ea spūs. Dixitq̄ ad regē: Ver⁹ ē sermo quē audierā in t̄ra mea de v̄tutib⁹ ꝛ sapia tua. Nō credebaz narrātib⁹/donec ip̄a venissez: ꝛ vidissent ocli mei: ꝛ ꝓbassez vix medietatē mihi sapie tue fuisse narratā: vicisti famā v̄tu-

al's immolabat

a ¶Beati qui habitant in domo tua dn̄e: in secula seculorū laudabunt te.

tib⁹ tuis. Beati viri tui: ꝛ bt̄i serui tui: hi q̄ assistūt corā te oī

al's in

a ¶ꝑ quā mūdis cordibus dignat̄ se ostēdere. b ¶pater scz.

tꝑe: ꝛ audiūt sapiām tuā. Sit dn̄s de⁹ tu⁹ bn̄dict⁹: qui volu-

a ¶super soliū dauid ꝛ super regnū eius sedebit.

it te ordiare sup thronū/ regem dn̄i dei tui. Quia diligit de⁹ israel: ꝛ vult seruare eū in eternū: idcirco posuit te sup eū regē: vt facias iudicia atq̄ iusticiā. Dedit aūt regi cētū viginti talenta auri: ꝛ aromata m̄lta nimis: ꝛ gēmas p̄ciosissimas: Nō fuerūt aromata talia: vt hec q̄ dedit regina saba regi salomoni. Sed ꝛ serui hirā cū seruis salomonis attulerūt auꝝ

a ¶hec rotunda quasi ligna pinea: sed multo candidiora ꝛ valde fulgentia.

de ophir: ꝛ ligna thinā et gēmas p̄ciosissimas. De q̄bus fe-

a ¶in regū ita: Fecit rex salomon de lignis thinis fulcra domus domini.

b ¶alij fulcra.

D c cit rex: de lignis scz thinis: grad⁹ i domo dn̄i/ꝛ i domo regia citharas q̄z: ꝛ psalteria cātorib⁹. Nūq̄ visa sūt in terra iuda ligna talia. Rex aūt salomon dedit regine saba cūcta q̄ voluit ꝛ q̄ postulauit: ꝛ multo plura q̄ attulerat ad eū. Que reuersa/abijt i t̄rā suā cū s̄uis suis. Erat aūt a pōdus auri qd̄ afferebat̄ salomoni ꝑ singu-

a ¶in senario perfectio donorū que regi nostro a nobis deferenda sunt.

d los annos sexcētā sexagitasex talēta auri: excepta ea sūma quā legati diuersaꝝ gētiū

e ꝛ negociatores afferre ꝯsueuerāt: oēsq̄ reges arabie ꝛ satrape t̄rarū: q̄ cōportabant

f aurū ꝛ argentū salomoni. Fecit igit̄ rex sa-

g lomō ducētas hastas aureas d̄ sūma sexcē

a ¶in regum: siclorū.

* a ¶Erat autē. Hic ponit̄ q̄daz s̄bstantie salomonis nūeratio. Circa qd̄ p̄io describit̄ m̄ltitudo ꝓuentuū. Scd̄o magnitudo effectuū/ibi: Fec igit̄ * rex sa

Diuisio

h toꝝ aureoꝝ: q̄ in hastas singulas expēdebant̄. Trecēta q̄q̄ scuta aurea trecētoꝝ aureoꝝ q̄b⁹ tegebant̄ scuta singl'a. Po-

a ¶ecclia.s.vbi spūalis armatura recōdit̄: quib⁹ fideles protegunt̄: ꝛ hostes repellunt̄. b ¶ꝑ fidem. c ¶diuersarū gentiū cōgregatiōe ad decorē ecclesie

suitq̄ ea rex i armamētario/qd̄ erat cōsitū nemore. Fecit q̄z

ꝛ delitias regis ostendendas. a ¶eccl'iam.s.in qua iustus pacificus regnat ꝛ iudicat: quia anima iusti/sedes ē dei. b ¶castitate decorat̄ ecclesia. Elephas em̄ temperans est ꝛ non vtitur coniuge secunda. c ¶quia splendorem gratie sue facit in ecclesia splendescere: cū signis ꝛ miraculis p̄sentiā suam ostendit.

i rex soliū ebūrneū grāde: ꝛ vestiuit illd̄ auro mūdissimo. Sex

k quoq̄ gradus quib⁹ ascēdebat̄ ad soliū: et scabellū aureū:

a ¶patres vtriusq̄ testamenti animo fortes sibi ꝛ alijs dominantes.

l et brachiola duo altrinsecus: et duos leōnes stantes iuxta

a ¶p̄dicatores apostolicā doctrinā sequētes.

m brachiola: sed et alios duodecim leūnculos stantes super

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

Vel hoc per binariũ designat: quia in vtroq testamento hoc maxime commendat qđ non nisi per diuinũ adiutoriuz aliquid boni potest perfici. Unde: Sine me nihil potestis facere. a ¶ Sex gradus ex vtraq. Quia doctrina ⁊ exemplo certant/ne labor insipientiũ in operãdo vacillet: sed rectitudinẽ in ꝓgressu virtutuz fortiter conseruet. b ¶ Non fuit tale. Quia de ecclia scptũ est: Fortitudo ⁊ decor indumentuz eius ⁊c. Et: Multe filie cõgregauerunt diuitias: tu supgressa es vniuersas. c ¶ Oia quoq vasa. Anime sanctoꝝ que volũtati dei deseruiũt/splendore sapiẽtie ⁊ charitatis nitẽtes/cõtinẽt potũ aque viue q̃ fit in eis fons aque saliẽtis in vitã eternã. d ¶ Argẽtũ. Nõ est in sermõe ꝟbũ dei: sed in ꝟtute et in ꝑdicatiõe euãgelij. Nõ in ꝑsuasibilib⁹ hũane sapiẽtie ꝟbis: sed in ostensiõe spũs ⁊ ꝟtutis. e ¶ Siquidẽ na. re. ibãt ⁊c. Christ⁹ aplos doctores euãgelij q̃s d̃ iudeis elegit/cũ ꝑdicatorib⁹ de gẽtib⁹ electis trina ꝯfessione: sed vna fide in mũdũ mittit: vt in credẽtib⁹ afferãt sibi aurũ sapie: argentũ eloquẽtie: ⁊ ebur castitatis. Simia aũt est aĩal ingeniosũ: ⁊ hois imitatoriũ: ⁊ p hos significare põt: q̃ vere sapie sensus aliq̃n mutãt: ⁊ in disciplinis moralis vite edisserũt act⁹. Pauo q̃ laudatas oñdit pẽnas/eos significat q̃ ꝓpter laudes hoĩm variaꝝ ꝟtutũ species oñtãt: sz ꝑdicatoꝝ doctrina instructi/discũt bñ facere ĩtuitu soli⁹ dei: ⁊ aptant eterni regis delitijs. f ¶ Quadraginta mi. e. Quadragenari⁹ ꝑsce leg. tpa significat. Moyses em̃ legẽ acceptur⁹/q̃draginta dieb⁹ ieiunauit: ⁊ ppls ꝑ eũ ĩstruct⁹/q̃dragita ãnis herẽmũ circũiuit. Senari⁹ ꝟo ꝑsens tps significat/in q̃ aplica doctrina noui testamenti populũ nutrit. Bñ ḡ ꝑ q̃dragenariũ numerantur equi salomõis in stabulis collocati: q̃ ꝑ duriciã legis veteris/coercita est insolentia ꝑoris ppli. Duodenari⁹ ꝟo ꝑsens tẽpus significat: in q̃ aplica auctoritas pplm gẽtiuz nutrit noui testamẽti doctrĩa. g ¶ In hierusalẽ. Uisiõe pacis/distãtia locoꝝ discretionẽ oñdit affectuũ. Qui em̃ sũt in vrbibus q̃drigarũ/illos significãt q̃ diuersis ecclie disciplinis ꝑ spũales magistros erudiũt. Alij ꝟo iã eruditi/vsui regis celestis aptati/presentiã eius habere merent. Uñ curr⁹ dei decẽ milib⁹ m. ⁊c. Et alibi: Ascẽdes sup equos tuos: ⁊ eq̃tat⁹ tuus sanitas. h ¶ Philistinoꝝ. Duplicatur⁹ cadẽtiũ. Philistijm em̃ interꝑtat ruina duplex. Hoc fit cũ ꝑ absolutionẽ pctoꝝ ab inchoatiõe sui in iordane baptismatis vsq ad ꝯuersionẽ oĩm gentiũ ad fidem christi redũdat gr̃a potestatis: vt vbi deflux⁹ fuit carnaliũ desideriõꝝ/ibi stabiliatur germẽ ꝟtutũ: ⁊ vbi idolatria ⁊ cõuersatio flagitiosa ppl̃oꝝ fuit duplex ruina: ibi ꝑ ꝯfessiõez recte fidei ⁊ cultũ pietat. ad celeste regnũ surgat vita fideliũ. Pertingit em̃ potestas ei⁹ vsq ad termios egypti. i. tenebrosas mẽtes infideliuz q̃s cõplet lumine fidei. Unde: Coram illo procidẽt ethiopes ⁊c. i ¶ Tantãqz copiã ꝑ. Prebet ver⁹ salomon in ecclia copiã argẽti q̃si lapidũ: cũ corda gẽtiliũ insensibilia/ad veri dei intellectũ q̃s lapides ꝓ deo coluerũt/ad meditationẽ legis/⁊ ꝑdicationẽ euãgelij cõuertit. De q̃bus d̃r: Similes illis fiũt q̃ faciũt ea ⁊c. Et alibi: Potẽs est de⁹ de lapidib⁹ istis suscitare filios abrae. Prebet etiã multitudinẽ cedroꝝ q̃si sycomoꝝ: q̃ sterilitatẽ gẽtiũ q̃ in altũ se erigere nõ valebãt/ꝑuexit ad fecũditatẽ bonoꝝ opeꝝ ⁊ ꝟtutũ. k ¶ Et cedro. Cedrus est imputribilis natura: odore iocunda: aspectu nitida: q̃ accensa nitore serpẽtes fugat ⁊ perimit. l ¶ Reliqua ꝟo operuz. Que fecit postq legẽ dei transgressus est: cuz alienigene vxores vsq ad idolatriaz eũ pertraxerunt. Multi q̃dem vt salomon bene incipiũt ⁊ male desinũt: dicitq: btũs añ obitũ nemo supremaq funera debet. ☞ Reliqt

Marginal references: Joh. 15. a; Pro. 31. d; 3. Re. 10. d; Joh. 4. b; 1. Cor. 2. a; Ps. 76. d; Abac. 3. b; 3. Reg. 11. g; 3. Re. 12. a; Ps. 71. b; Ps. 113. c; Mat. 3. c; Ouidius. 3. metamor.

sex gradus ex vtraq parte. Non fuit tale soliũ in vniuersis regnis. Oia q̃z vasa cõuiuij regis erãt aurea: ⁊ vasa dom⁹ saltus libani ex auro purissimo. Argẽtũ em̃ in diebus illis pro nihilo reputabat. Siquidẽ naues regis ibãt in tharsis cũ seruis hirã semel in trib⁹ annis: et deferebãt inde aurũ ⁊ argẽtũ ⁊ ebur ⁊ simias et pauos. †Magnificat⁹ est igit salomõ super õmes reges terre pre diuitijs ⁊ gl̃ia. Omnesq reges terraꝝ desiderabãt videre faciẽ salomõis: vt audirẽt sapiaz quã dederat de⁹ in corde ei⁹. Et deferebãt ei munera/vasa argẽtea ⁊ aurea/⁊ vestes/⁊ arma/⁊ aromata/eq̃s ⁊ mulos ꝑ singlos ãnos. Habuit q̃z salomõ q̃draginta milia eq̃rũ ĩ stabulis: ⁊ curruũ eq̃tũq duodecim milia. Cõstituitq eos in vrbibus q̃drigãrũ/⁊ vbi erat rex ĩ hierusalẽ. Exercuit etiã ꝑtãtẽ super cũctos reges a fluuio euphrate vsq ad t̃rã philistinoꝝ: id ẽ vsq ad termios egypti. Tãtãq copiã ꝑbuit ãrgẽti ĩ hierusalẽ q̃si lapidũ: ⁊ cẽdroꝝ tãtã multitudinẽ velut sycõmorũ q̃ gignunt in cãpestrib⁹. Adducebãtur aũt ei equi de egypto/⁊ cũctis regionibus. Reliqua ꝟo operũ salomõis ꝑorũ ⁊ nouissimoꝝ q̃ fecit/scripta sũt in verbis nathan ꝓphete: ⁊ in libris abie silonitis: in visiõe q̃z addo vidẽtis ꝯtra hieroboã filiũ nabath. †Regnauit aũt salomon in hierusalẽ sup oẽm isrl̃ q̃draginta ãnis. Dormiuitq cũ patribus suis/⁊ sepelierunt eũ in ciuitate dauid. Regnauitq pro eo roboam filius ei⁹.

Interlinear glosses: a ¶ quoniã quis in nubibus equabit d. ⁊c. a ¶ magn⁹ ⁊ terribilis sup oẽs q̃ ĩ circũitu eius sũt. a ¶ Tibi dixit cor meũ quesiui vultũ tuũ: vultũ tuũ dñe requirã. Et alibi: Sicut ceruus desiderat ad fontes aquarũ: ita desiderat aĩa mea ad te deus. a ¶ in custodia disciplinarũ. a ¶ Et dominabit a mari vsqz ad mare ⁊c. b ¶ id est sup oẽs q̃ recti regiminis exercent potestatem. ¶ fructificato vel crescente. a ¶ in argẽto nitor eloquẽtie ⁊ iocũditat. eccl̃iastice doctrine. b ¶ duricie ⁊ insensibilitatis gentiliũ. a ¶ in cedris subtilitas ⁊ odor virtutũ. b ¶ in sycomoris vilitas ⁊ infructuositas infideliũ. a ¶ ꝑorũ que fecit añq ꝑuaricarent: sicut est templi edificatio: varia sacrificiorũ oblatio.

Ca. X

Profect⁹ est aũt roboam ĩ sichẽ. (Illuc em̃ cũct⁹ isrl̃ ꝯuenerat) vt cõstitueret eũ regẽ. Qđ cũ audisset hieroboã fili⁹ nabath: q̃ erat ĩ egypto (fugerat quippe illuc ante salomonez) statim reuersus est. Uocaueruntq eum/⁊ venit cũ vniuerso israel: ⁊ locuti sunt ad roboam/dicentes: Pater tuus durissimo iugo nos ꝑssit: tu leuiora impera patre tuo q̃ nobis grauẽ imposuit seruitutẽ: ⁊ pau

Nico. de ly.

✱ rex salomõ. a ¶ Magnificat⁹ ẽ. Hic ꝯsequẽter describit diffusio fame salomõis oib⁹ terre regibus. Snia ꝟo istaꝝ ꝑtiuz ptz ex dictis. iij. Reg. ix. b ¶ Reliq̃ ꝟo opa. Hic ponit cõclusio regni salomonis. c ¶ Scpta sũt ĩ libris ⁊c. Isti libri nõ habent apud nos/nec apud hebreos. d ¶ Sup oẽz isrl̃. Hoc d̃r q̃ fili⁹ ei⁹ roboã regnauit tm̃ sup tres trib⁹: vt videbit ĩ seq̃ntib⁹.

Ca. X

Profectus est aũt ⁊c. Postq actũ est de regno dauid vnito ⁊ integro: hic ꝯñr agitur de eodẽ diuiso ⁊ defalcato. Et lz fuerit. xix. reges: q̃ tñ aliq̃ pauca aut nulla fecerunt: ideo tẽpus eorũ cũ alijs describit. Et ꝑm hoc residuũ huius libri in q̃ndecim ꝑtib⁹ diuidit: quia ꝑmo agit de tempore roboã filij salomõis: in hoc ca. Secũdo de tpe abie ca. xiij. Tertio de tpe asa ca. xiiij. Quarto d̃ tpe iosaphat ca. xvij. Quinto de tpe iorã ca. xxi. Sexto de tpe ochozie ca. xxij. Septimo de tpe ioas ca. xxiij. Octauo d̃ tpe amasie ca. xxv. Nono de tpe ozie ca. xxvi. Decimo de tpe ionathan ca. xxvij. Undecimo d̃ tpe achaz ca. xxviij. Duodecimo de tempore ezechie cap. xxix. Decimotertio de tẽpore manasse ca. xxxiij. Decimoquarto d̃ tẽpore iosie ca. xxxiiij. Quintodecimo de tempore filiorum eius ca. xxxvi. Circa primum describitur ꝑmo regni Dauid diuisio. Secundo diuisionis confirmatio ca. xxi. Prima in duas: quia primo describitur diuisionis occasio. Secundo ipa diuisio/ibi: Populus autem. Sententia autem istarum partiũ patet ex dictis. iij. Reguz xij. vsq ad mediũ capituli ✱ Factũ aũt Moralit. e ¶ Profectus est autem roboam in sichem ⁊c. Expositio mystica posita est. iij. Regum. xij. ca.

Marginal notes: Diuisio h; Moraliter; 3. Re.; Mat.; Eccs. 10; 3. Re.; Alst v. lũtas; 7. q. 1.; denics

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

A lulū de onere subleua: vt seruiamus tibi. Qui ait: Post tres dies reuertimini ad me. Cūq abisset ppl's/inijt cōsiliū cū senibus q̄ steterāt corā patre ei⁹ salomone/dū adhuc viueret/ dicens: Quid datis consilij vt respondeā populo: Qui dixerūt ei: Si placueris populo huic/ ⁊ lenieris eos verbis clemētibus seruient tibi omni tēpore. At ille a reliquit ↄsiliū senū et cū iuuenibus tractare cępit: q̄ cū eo nutriti fuerāt/ ⁊ erāt in comitatu illius. Dixitq ad eos: Quid vobis videtur: vel q̄d respōdere debeo pplo huic: q̄ dixit mihi: Sbleua iugū qđ imposuit nobis pater tuus: At illi respōderūt vt iuuenes ⁊ nutriti cū eo i delitijs/ atq dixerunt: Sic loqueris pplo q̄ dixit tibi: Pat̄ tu⁹ aggrauauit iuguz nostruz: tu subleua: et sic respondebis ei: Minim⁹ digit⁹ me⁹ grossior ē lūbis patris mei. Pater meus imposuit vob iugū graue: ⁊ ego maius pondus apponā.† Pater me⁹ cecidit vos flagellis: ego v̄o cedam vos scorpionibus. Venit g̊ hieroboam/et vniuersus ppl's ad roboā die tertio: sicut p̄cępat eis. b Respōditq rex dura/ derelicto cōsilio senioꝝ. Locutusq est iuxta iuuenū voluntatē. Pater meus graue vobis imposuit iugum/ qđ ego grauius faciā. Pater me⁹ cecidit vos flagellis: ego v̄o cedā vos scorpionibus: ⁊ nō acq̄euit populi p̄cib⁹†. Erat eīn† voluntatis dei/ vt cōpleret̄ sermo eius quē locutus fuerat p manū abię silonit̄ ad hieroboā filiū nabath. Populus aūt vniuersus (rege duriora dicente) sic locut⁹ est ad eū† Nō est nobis pars in dauid: neq hereditas in filio

B a ℂ Reliq̄t cōsi. Hos aiunt hebręi esse banaiam filiū ioiade ⁊ iabihel filiū achamoni: qui ⁊ chilla vocat̄: q̄ꝛ cōsilio relicto/ tractare cępit roboā cum iuuenibus: id est adurā: qui in sequētibus lapidat⁹ dicit̄: ⁊ silibus. Iuuenē aūt nō ętate/ sed animo sępe dicimus. Nō ei erat roboā iuuenis ętate/sed sensu: qui q̄dragesimoprimo ętatis suę anno cępit regnre b ℂ Respōditq. Hic significat malos rectores i ecclia: qui terrenis cupiditatib⁹ dediti/ curā sbditoꝝ negligūt: et gaudēt in multitudine sibi obsequentiū. Interp̄tat̄ v̄o roboam latitudo populi. Hi sunt q̄ latā ingrediunt̄ viaz q̄ ducit ad mortem: nō angustā q̄ ducit ad vitam. Et relicto patrū cōsilio quoꝝ dicta et facta ad altitudinē pfectionis tendūt: cōsilio iuuenū obtēperare eligunt: q̄ laudibus ⁊ adulatiōibus eos grauant: qui cęci sūt ⁊ duces cęcoꝝ ⁊c. Vnde: Vę tibi t̄ra cui⁹ rex puer ē ⁊c.

Diuisio b

3. Re. 12. c

Mat. 15. b
Eccs. 10. c.

3. Re. 11. f

Alst vo/ lūtas

Moraliter

3. q. 1. c. Deniq

isai. Reuertere in tabernacula tua israel. Tu autē pasce domū tuam dauid. Et abijt isrl' in tabernacula sua. Super filios aūt israel q̄ habitabāt i ciuitatibus iuda/regnauit roboam. †Misitq rex roboā adurā qui p̄erat tributis: ⁊ lapidauerūt eū filij israel/ ⁊ mortuus est. Porro rex roboā currum festinauit ascendere/ ⁊ fugit i hierusalē. Recessitq israel a domo dauid vsq ad diē hanc. Factū est autē a cuz audisset omis isrl' / q reuersus esset hieroboā: miserūt ⁊ vocauert eū/ cōgregato cętu: ⁊ constituerūt eū regem super omnē israel. Nec secutus est quispiam domuz dauid pręter tribum iuda solam. Ca. XI

V† Enit aūt roboā in hierusalē/ ⁊ cōuocauit vniuersaz domū iuda ⁊ beniamin i centū octogita b milib⁹ electorū atq bellantiū: vt dimicaret ↄ israel: et conuerteret ad se regnū suū. Factusq est sermo domini ad semeiaz hominē dei/dicēs: Loquere ad roboam filium salomonis/ regem iuda: ⁊ ad vniuersum israel/ q̄ est in iuda ⁊ beniamin. Hęc dicit dominus: Non ascendetis neq pugnabitis contra fratres vestros. Reuertatur vnusquisq in domū suaz: quia mea hoc gestum est voluntate. Qui cū audissent sermonē domini/reuersi sunt: nec perrexerūt contra hieroboā. Habitauit autē roboā in hierusalem ⁊ ędificauit ciuitates muratas in iuda: extruxitq bethleem ⁊ ethan: ⁊ thecue: bethsur quoq et soccho et odollam: necnon ⁊ geth: ⁊ maresa: et ciph: sed et aduram/et lachis/et azecha: saraa quoq ⁊ abialō: et hebron quę erant in iuda ⁊ beniamin ciuitates munitissimas. Cunq clausissent eas muris/posuit in eis principes/ciborūq horrea: hoc ē olei ⁊ vini. Sz ⁊ i singulis vrbibus fecit armamētaria scutoꝝ ⁊ hastarū: firmauitq eas sūma diligētia: ⁊ impauit sup iudā ⁊ beniamin. Sacerdotes aūt ⁊ leuitę q̄ c erāt in vniuerso isrl' venerūt ad eū de d cūctis sedib⁹ suis: relinquētes subur e bana ⁊ possessiōes suas: ⁊ trāseūtes ad iudā ⁊ hierl'm: eo q abiecisset eos hieroboā ⁊ posteri ei⁹: ne sacerdotio dn̄i fūgerent̄. Qui ↄstituit sibi sacerdotes excelsoꝝ ⁊ dęmonioꝝ/ vitulorūq q̄s fecerat. Sz ⁊ de cunctis tri-

C ✻ ℂ a Factū ē aūt ⁊c. Totū istud vsq ad finem hui⁹ capituli non est de textu: q̄ꝛ nō est in hebręo/nec in libris correctis: sed de iij. Reg. xij. acceptū est: et insertū in hoc loco ex ipe ritia scriptoꝝ seu correcto rū: ⁊ ex ignorantia hebrai cę veritatis: sicut ⁊ in alijs plurib⁹ locis sil'r factū est.

3. Re. 12. e

Ca. XI

V Enit aūt ro. Hic ↄn̄r d̄scribit̄ p̄dictę diuisiōis ↄfirmatio p v̄bū prophetę ex p̄te dn̄i loq̄nt̄. Et p̄tz sn̄ia ex dict. iij. Reg. xij. e. Scđo d̄scribit̄ regni defalcati ꝓsecutō/ibi: Habitauit aūt roboā. Et diuidit̄ i duas p̄tes: q̄ꝛ Primo describit̄ ꝓsecutio hui⁹ regni ꝑficiēdo. Scđo deficiendo. ca. xij. Pria i duas: q̄ꝛ p̄mo describit̄ ꝓfect⁹ regni roboā p ꝓpriū studiū. Scđo p alioꝝ auxiliū/ibi: Sacerdotes aūt. Tertio p̄ponēdo valētiorē filiuz/ ibi: Duxit autē roboā ⁊c. Circa p̄mū ostēdit̄ ꝓfect⁹ regni roboā ꝓprio studio: eo q mltas ciuitates murauit: ⁊ plura fortalicia cōstruxit i regno suo muniendo ea victualib⁹ ⁊ bellatorib⁹ ad roborationē regni sui: ⁊ p̄tz l'ra. c ℂ Sacerdotes aūt. Hic ↄn̄r describit̄ ꝓfect⁹ regni roboā p alioꝝ auxilia: q̄ꝛ hieroboam fact⁹ rex sup isrl' timuit ne ppl's rediret ad regnuz dauid/si iret in hierl'em ad sacrificāduz dn̄o: vt habet̄ iij. Reg. xij. ⁊ iō fecit duos vitulos aureos: vt ibidē habet̄. Et q̄ꝛ sacerdotes ⁊ leuitę q̄ habitabāt in regno suo/abomiabant̄ cultū vituloꝝ/abiecit eos: et sic venert̄ ad regnū roboā ⁊ p ↄn̄s ip̄z roborauerūt. Et h̄ ē qđ d̄r: d ℂ Venerūt ad eū de cū. se. su. i. ciuitatib⁹ i q̄b⁹ habitabāt: ⁊ q̄ erāt eis assignatę p inhabitatione: vt h̄r Iosue. xxj. e ℂ Relinquētes suburbana: q̄ꝛ sicut erāt eis ↄcessę ciuitates ad habitādū: sic etiā suburbana ad aīalia nutriendū. Silit̄ etiā hoīes deuoti de alijs tribub⁹ q̄ volebant colere dn̄m: ascēdebāt i hierusalē ad imolandū dn̄o: sic legit̄ de tobia Tob. j. c. ⁊ sic roborauerūt regnū iuda: q̄ꝛ pati erāt ip̄z adiuuare. Et hoc est qđ d̄r: Sed ⁊ d̄ cūctis tribubus israel ⁊c.

Diuisio

3. Re. 12. a

D

✻ Duxit

Moralit̄. b ℂ Venit autē roboam i hierusalē. Expositionez mysticā req̄re. iij. Reg. ij. ca.

Moralit̄

F E Ca.XII.
Cunqꝫ ro/
boratũ fu
issz ⁊c. a ¶ An
no aũt ⁊c. Ma
li rectores per ne
gligẽtiã suã ꝑnci/
pes tenebrarũ ꝓ/
uocant i ecclãm:
q̃ thesauros do/
mus dñi ⁊ thesau
ros regis aufert:
cũ scientiã scꝑtu/
rarũ ⁊ opera ꝟtu
tum subtrahit in
cautis ⁊ desidio/
sis. b ¶ Sesac
rex egy. ⁊c. Bys
sus cilicij vel gau
diũ cilicij: byssus
q̃dẽ subtilitatẽ si/
gnificat: cilicium
q̃d fit de pilis ca/
prarũ / peccata.
In bysso ergo ci/
licij: versutia dia/
bolice fraudis in
ꝑsuasiõe pcti. se/
sac hierosolymi/
tanas opes aufert
cũ diabol⁹ q̃ calli
de decipit ⁊ gau/
det in mľtitudine
pctõrũ ecclasti/
cos viros sciẽtia
spũali ⁊ ope ꝟtu
tis spoliat: ⁊ eos
q̃ videbant̃ in ec/
clesia decori: spo
liatos secũ in ba/
rathrũ ꝑditionis
mergit c ¶ Cly/
peos. Salomõ
scuta aurea fecit:
⁊ custodibus do/
mus sue tradidit:
cũ xp̃s spũalẽ sciẽ
tiã per duo testa
mẽta doctoribus
ecclie ad plebem
tuẽdã cõmẽdauit
Hãc antiqu⁹ ho/
stis ꝑ icuriam re/
trorsũ abstrahit.
Cũ eñi itẽdũt ter
renis reb⁹: minus
qꝫ curãt d̃ celesti/
bus officio ꝑstino
⁊ sciã nudatos: q̃
si in domo ꝓpria
opib⁹ spoliatos
relinq̃t. Tales ꝟo
cũ se sensu spũali
ꝑuatos aspiciũt:
ꝑ eloq̃ntiã ꝟborũ
copiã q̃rũt: q̃rũ
sonoritatẽ velut
scutorũ ereorũ fir/
mitatẽ cõtra ho/
stes ꝓ subiectis
opponũt. Sz q̃n
to es auro vilius:
tanto inferior est
eloquentia vere
sapientie fructu.
Unde. Ubi plu/
rima ꝟba: ibi fre
quenter egestas.
G Semeie

Marginal references: 3.Re.14.g — Ibidem.f — Pro.14.c

bubus isrl' q̃cũqꝫ dederãt cor suũ vt q̃rerent dñm deũ isrl' / venerũt hierusalez ad imolãdũ victimas dño deo patrũ suorũ: ⁊ roborauerũt regnũ iuda: ⁊ cõfirmauerũt roboã filiũ salomõis ꝑ tres annos. Ambulauerãt eñi i vijs dauid ⁊ salomõis ãnis tñ trib⁹. a Duxit aũt roboã vxorẽ malaath / filiã hierimuth / filij dauid: abiail q̃z filiã heliab / filij isai: q̃ pepit ei filios ieus ⁊ somoriã ⁊ zoom. Post hanc q̃z accepit maachã filiã absalon: q̃ pepit ei abia ⁊ ethai: ⁊ ziza ⁊ salumith. Amauit aũt roboã maachã filiã absalõ sup oẽs vxores suas ⁊ cõcubinas. Nã vxores decẽ ⁊ octo duxerat: cõcubinas autẽ sexaginta: ⁊ genuit vigintiocto filios ⁊ sexaginta filias. Cõstituit ꝟo i capita abiã filiũ maacha ducẽ sup oẽs fratres suos: Ipm eñi regẽ facere cogitabat: q̃r sapiẽtior fuit ⁊ potẽtior sup omes filios eius: ⁊ in cũctis finib⁹ iuda et beniamin: ⁊ in vniuersis ciuitatib⁹ muratĩ. Prebuitqꝫ eis escas plurimas: ⁊ multas petiuit vxores. Ca.XII

a Cunqꝫ roboratũ fuisset regnũ roboã b ⁊ confortatũ: dereliq̃t legẽ dñi: ⁊ oĩs c isrl' cũ eo. d Anno aũt q̃nto regni ro- e boã ascendit sesac rex egypti in hierusalẽ (q̃r peccauerũt dño) cũ mille ducentĩ curribus: ⁊ sexaginta milib⁹ equitũ: nec erat numerus vulgi quod venerat cũ eo ex egypto: lybies scz ⁊ troglodyte ⁊ ethiopes: Cepitqꝫ ciuitates munitissimas i iuda: ⁊ venit vsqꝫ hierusalẽ. f Semeias aũt ꝓpheta ingressus ẽ ad roboã ⁊ principes iuda: q̃ cõgregati fuerãt in hierusalẽ / fugiẽtes sesac. Dixitqꝫ ad eos: Hec dicit dñs: g Uos reliquistis me: et ego reliq̃ h vos in manu sesac. Cõsternatiqꝫ principes israel ⁊ rex / dixerũt: Iust⁹ ẽ dñs. i Cũqꝫ k vidisset domin⁹ qꝛ humiliati essent / factus est sermo domini ad semeiam / dicens: l Quia humiliati sunt / non disperdã eos: m daboqꝫ eis pauxillũ auxilij / ⁊ nõ stillabit furor meus super hierusalẽ ꝑ manũ sesac. n Uerũtamen o seruient ei: vt sciant distantiam seruitutis mee / ⁊ seruitutis regni terrarũ. p Recessit itaqꝫ sesac rex egypti ab hierusalem / sublatĩ q thesauris domus dñi: ⁊ domus regis. † Omnia c qꝫ secum tulit: ⁊ clypeos aureos quos fecerat salomon: pro quibus fecit rex eneos: et tradidit il- r los principibus scutariorũ: qui custodiebant vestibulum palatij. Cunqꝫ introiret rex domuz domini: veniebant scutarij ⁊ tollebant eos. Iterũqꝫ referebãt ad armamentariũ suũ. Uerũtamẽ quia humiliati sũt: auersa est ab eis ira domini: nec deleti sunt penitus. s Siquidẽ ⁊ in iuda / inuẽta sunt opera bona. t Confortatus est ergo rex roboaz in hierusalẽ / atqꝫ regnauit. † Quadraginta autem et vnius anni erat cũ regnare cepisset: ⁊ decẽ ⁊ septẽ annis regnauit in hierusalẽ (vrbe quã elegit dominus) vt cõfirmaret nomẽ suũ ibi: d̃ cũctis tribubus isrl'. v Nomẽqꝫ matrĩ ei⁹ naama ãmanitĩ. Fecitqꝫ malũ: ⁊ nõ ꝑparauit cor suũ vt quereret dñm. x Opa ꝟo roboã ꝑma ⁊ nouissima scꝑta sũt i librĩ

G a ¶ Duxit aũt ro. Hic cõsequẽter describit̃ ꝓfect⁹ regni roboã: ꝑ h̃ qꝛ ordinauit sibi succedere valẽtiorẽ filiũ scz abiã / cũ̃ius haberet plures vxores ⁊ de his multos filios seniores ip̃o. Et patz lr̃a ex dictis. Ca.XII

Diuisio: Cunqꝫ ro.fu. Hic cõñr descri bit̃ ꝓcessus regni roboã i deficiẽdo. Et ꝑmo describit̃ regĩ ⁊ ppli trãsgressio. Scd̃o cõtritio / ibi: Semeias aũt. Circa ꝑmũ d̃r: b ¶ Cũq̃z ro.fu.re.ro. i nõ dicto c.ꝑce. c ¶ Dereliq̃t le.dñi: ad idolatriã declinando ꝑm modũ matrĩ sue q̃ fuit naama ãmonit̃: vt d̃r. i.eo.ca. d ¶ Et oĩs isrl' cũ eo. i. maior ps ppli q̃ erãt ꝓnus ad idolatriã: aliq̃ tñ in h̃ nõ fuerũt eũ secuti: vt patebit. i.eodẽ ca. Cõsequẽter ponitur trãsgressiõis punitio / cũ d̃r: e ¶ Ascẽdit sesac rex egy. in hie. d̃ ordinatiõe dñi ad puniẽdũ pctm̃ regĩ ⁊ ppli: quia malũ pene ẽ a deo / inq̃ʒtũ iuste ĩfert: ꝓpter qd̃ d̃r Amos.iij.b. Nõ ẽ malũ i ciuitate qd̃ dñs ñ fecerit. f ¶ Semeias aũt. Hic ponit̃ regĩ ⁊ ppli cõtritio: verũ ratiõe eis dãte ĩtellectũ: ꝓpter qd̃ receperũt ꝓphete ꝟbũ. Uñ d̃r: Semeias aũt ꝓpheta ingressus est ad ro. ⁊ principes iuda. q̃ nõ potẽtes resistere ipi sesac in cãpo: fugerãt in hierusalẽ tãqꝫ ad ciuitatẽ regiã / fortissimã ⁊ munitissimaz. g ¶ Uos reliq̃stis me: ad idola declinãdo. h ¶ Et ego reliqui vos: auxiliũ meũ s̃btrahẽdo. i ¶ Iustus est dñs: cõfitẽtes peccatũ suũ hũiliter: ⁊ veracit̃ exaudiẽdo. k ¶ Cũqꝫ vidisset dñs qꝛ hũiliati essent: per h̃ s̃b delicti sui cõfessionẽ ⁊ penitẽtiã. Ex h̃ s̃b dit̃ pene diminutio / cuz d̃r: l ¶ Quia hũiliati sũt / nõ dispdã eos: totalit̃ delẽdo. m ¶ Daboqꝫ eis pauxillũ auxilij: q̃r nõ ꝑmittã sesac ciuitatẽ ⁊ populũ destruere: tñ ꝑmittaz eos ipi sesac seruire sub tributo. Cui⁹ causa subdit̃: n ¶ Ut sciãt: ꝑ expientiam. o ¶ Distantiã seruitutis mee et seruitutĩ re.ter. q̃r seruit⁹ dei suauis est ⁊ cõsolabilis: seruit⁹ aũt hũana dura ⁊ q̃si ĩportabilis est. Uñ legit̃ de multis qꝛ magĩ elegerũt mori qꝫ subijci seruituti: sic refert Ioseph⁹ libro de bello iudaico: q̃ eleazar iude⁹ cũ multis alijs in quodaz castro a romanis obsessus: q̃ vidẽtes qꝛ erãt capiẽdi inĩfecerũt se mutuo ne s̃bijcerent̃ romanorũ ꝟuituti. p ¶ Recessit itaqꝫ sesac rex egypti ab hierusalẽ: nõ ab obsidione tñ: q̃r igressus fuit hierusalẽ: vt ptz ex sequẽtib⁹ / cum d̃r: q ¶ Sublatis ⁊c. Dicit eñi Ioseph⁹ qꝛ roboã timore duct⁹ fecit sibi portas apiri: tñ s̃b certĩ pactĩ: q̃ tñ sesac nõ tenuit: sz magĩ tẽplũ ⁊ domũ regiã spoliauit ⁊ c. ex q̃ pz deiecto regni r ¶ Pro q̃b⁹ ⁊c. s ¶ Sicut ab aurea magnificẽtia i eneã s ¶ Siq̃dẽ ⁊ i iu. ⁊c. q̃r aliq̃ ad idolatriã nõ declinauerãt: q̃rũ ĩtuitu de⁹ pepcit etiã alijs nõ tñ a toto / sz a tãto. t ¶ Cõfor. ẽ ẽ ⁊c. Erat ei pui cordis: vt h̃r ca.se. ⁊ iõ ac cepit cõfortationẽ i modico vicz qꝛremãsisset sibi ciuitas ⁊ vita ⁊ nomẽ regium. v ¶ Nomẽ ãt ⁊c. Erat ei gẽtil' ⁊ idolatra: ⁊ sic docuit filiũ suũ. Uñ subdit̃: x ¶ In li.se. ⁊c. isti libri ñ habẽt: q̃r ñ fuert̃ repati ab esdra. Fecitqꝫ ma. ⁊c.
* Pugnaueruntqꝫ

Moraliter. b ¶ Cũqꝫ roboratuz fuisset regnũ roboam ⁊c. Expositio mystica posita est.iij. Regĩ.xiiij.ca.

Marginal notes: Diuisio — h — Iosephus — Moraliter

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

a ¶ Semeie pro. Qui sup(er)i⁹ roboā ⁊ filios iuda de pctis arguebat. b ¶ Addo. q̄ ⁊ abdo: h̄ ē q̄ ad arguēdū hieroboā ꝑ altari qđ fecerat/a dn̄o missus ē in samariā: q̄ in via iterfect⁹ ē: q̄ ꝯ p̄ceptū dn̄i a pseudopropheta seduct⁹ ibidē mādūcauit.

A Anno decimooctauo ⁊c. Ca. XIII

c ¶ Someron. Ciuitas ē quā cepit iesus rege illi⁹ iterfecto: quā dicūt vocari nūc sebastē opidū palestine/ vbi ioānis baptiste condite sūt reliq̄e. Legimus aūt i Regū q̄ amri rex isrl emerit montē someron a q̄dā somer: ⁊ edificauerit in v̄tice illi⁹ ciuitatem quā ex nomie dn̄i.s.somer someron appellauit.

a b ¶ semeie ꝓphe ⁊ addo videl̄z: ⁊ diligent(er) ex(posita).
a ¶ ecclia q̄ in vnitate fidei ꝑsistit sp pugnat cū hereticis ⁊ schismaticis: ⁊ cū oīb⁹ fidei catholice inimicis.

posita. Pugnaueruntq̄ aduersū se roboā ⁊ hieroboā cūctis dieb⁹. Et dormiuit roboā cū patrib⁹ suis: sepultusq̄ est in ciuitate dauid: ⁊ regnauit abia fili⁹ ei⁹ ꝓ eo.

† Anno decimooctauo Ca. XIII

Anno decimooctauo regis hieroboā regnauit abia super iudā. Tribus annis regnauit i hierusalē: Nomēq̄ matris eius michaia filia vrihel de gabaa: ⁊ erat bellū inter abia ⁊ hieroboā. Cūq̄ inisset abia certamen: ⁊ haberet bellicosissimos viros ⁊ electorū quadraginta milia: hieroboam instruxit econtra aciē octoginta milia virorum qui ⁊ ipsi electi erant: ⁊ ad bella fortissimi. Stetit igitur abia super montem someron: qui erat in ephraim/ ⁊ ait: Audi hieroboā ⁊ omnis israel. Num ignoratis q̄ domin⁹ deus israel dederit regnum dauid super israel in sempiternū: ipsi ⁊ filijs ei⁹ in pactum salis? Et surrexit hieroboam filius nabath/ seru⁹ salomonis filij dauid: ⁊ rebellauit contra dn̄m suū? Congregatiq̄ sūt ad eum viri vanissimi/ ⁊ filij belial: ⁊ p̄ualuerūt cōtra roboā filiū salomonis. Porro roboā erat rudis ⁊ corde pauido: nec potuit resistere eis. Nunc ergo vos dicitis q̄ resistere possitis regno dn̄i qđ possidet ꝑ filios dauid: Habetisq̄ grandē ppl̄i multitudinē: atq̄ vitulos aureos q̄s fecit vobis hieroboam in deos: ⁊ eiecistis sacerdotes dn̄i/ filios aaron atq̄ leuitas: ⁊ fecistis vobis sacerdotes/ sicut oēs populi terrarū. Quicunq̄ venerit/ ⁊ initiauerit manū suā/ in tauro: ⁊ in bobus: ⁊ in arietibus septē/ fit sacerdos eorum q̄ nō sūt dij. Noster aūt dn̄s deus est quē nō relinquim⁹: Sacerdotesq̄ q̄ ministrant dn̄o de filijs aaron: ⁊ leuite sunt in ordine suo. Holocausta q̄z offerūt dn̄o ꝑ singulos dies mane ⁊ vespe: ⁊ thymiama iuxta legis p̄cepta ꝯfectum: ⁊ ꝓponunt panes in mensa mūdissima. Estq̄ apud nos candelabrū aureū: ⁊ lucerna eius: vt accēdat semꝑ ad vesꝑam. Nos q̄ppe custodimus p̄cepta dn̄i dei nostri/ quē vos reliquistis. Ergo in exercitu nr̄o dux de⁹ ē: ⁊ sacerdotes eius qui

Nic.de ly. ¶ Bethel

a ¶ Pugnaueruntq̄ aduersū se roboā ⁊c. Licz em̄ p̄mū bellū generale inter eos fuerit ꝓhibitū a deo: vt dictū est in p̄ncipio.xj. capl̄i: tamē bella ꝑticularia fuerūt in extremitatib⁹ vtriusq̄ regni: sicut solet fieri i extremitatib⁹ regnorū ab īuicē discordātiū. Ca. XIII

Anno decimooct. ⁊c. Hic cōsequēter agit de tpe abia. Et p̄mo describit ei⁹ genealogia. Secūdo pugna/ ibi: Cūq̄ inisset abia certamen. Tertio victoria/ ibi: Respicientesq̄ iudas. Quarto culpa occulta/ ibi: Quem ꝑcussit dn̄s. Circa primū dicit: c ¶ Nomēq̄ matris eius mi. s̄.xj.ca. vocat maacha. Et dicendū q̄ est idē nomē variatū tamē: qđ frequenter fit in noibus hebreis ⁊ latinis: vt frequēter dictum ē. d ¶ Filia vrihel. s̄.xj. dr̄: Filia abissalon: sic est in hebreo ⁊ nō absalon: vt habēt aliq̄ libri et male: ⁊ ex h̄ vlteri⁹ erāt alij credentes q̄ fuerit absalon fili⁹ dauid. Dicit ei h̄ filia vrihel ꝺ gabaa: absalō aūt fili⁹ dauid fuit ꝺ hierusalē. Ad illud ꝟo qđ inductū ē de discordia nois patris isti⁹ q̄ vocat h̄ vrihel: et supra abissalō: dicunt aliq̄ q̄ vrihel fuit pater ei⁹: vt dr̄ h̄: abissalon ꝟo auus ei⁹: ⁊ sic vocat ei⁹ filia: q̄r filij filiorum dicūt filij ꝑentū. Vn̄ Ruth iiij.d. Nat⁹ est fili⁹ noemi.i.nepos. Aliter pōt dici q̄ pater maacha fuit binomi⁹: sicut ⁊ multi alij: ⁊ h̄ exprimit vnū nomē: ⁊ aliud.s̄.xj.ca.et iij.Reg.xv. e ¶ Cunq̄ inisset abia certamen. Hic describitur ipsius abie cum hieroboa pugna: vbi p̄mo describit bellatorum hinc ⁊ inde numer⁹: ⁊ patet lr̄a. Secūdo pugne locus/ cū dicit: Sup montē someron. Tertio ꝑsuasio abie ad inducendū aduersarios vt sine bello recederent: vt patebit infra: vbi p̄mo allegat ordinationē dn̄i dātis regnū dauid ⁊ filijs ei⁹ in ꝑpetuū: Ideo subdit: f ¶ In pactum salis. In omi em̄ sacrificio dn̄i ponebat sal: ⁊ iō apud iudeos pactū firmū ⁊ stabile dicebat pactum salis. Scđo allegat ipsi⁹ hieroboā vsurpationē iniustā regni/ dicēs: Et surrexit hieroboā ⁊c. g ¶ Congregatiq̄ sunt ⁊c. nihil habentes de pondere veritatis. h ¶ Et filij belial: id est absq̄ iugo diuine legis ⁊ recte ratiōis. i ¶ Et p̄ualuerūt cōtra roboā. Cui⁹ causa subdit: Porro roboam erat rudis.i.stolidus. Vn̄ in hebreo h̄ habet: Puer nō etate: q̄r in p̄ncipio regni sui iam erat

iā erat q̄draginta ⁊ vni⁹ anni: vt habet.iij.Reg.xiiij.ca. sz dr̄ puer sensu. k ¶ Et corde paui. In hebreo habet: Et corde tenero.i.ipotēti ad aliq̄d sustinēdū. l ¶ Nūc ꝰ vos dicitis ⁊c. q̄r ipe erat rex p̄ncipalis: ⁊ filij dauid ei⁹ vicarij. Ex h̄ patet q̄ iste hieroboā volebat etiā occupare regnū iuda. Tertio allegat abia ipsi⁹ hieroboā ⁊ ei⁹ ppl̄i idolatriā/ cū dr̄: m ¶ Habetisq̄ grādē po. mul. in q̄ cōfidit: sz ꝓ nihilo: q̄r sūt subditi idolatrie pctō: lz em̄ i vitulis aureis p̄mo adorauerint deum s̄m opinionē aliq̄rū q̄ ꝓbabilis est: vt dictū ē.iij.Reg.xij. tamē extūc fuit ibi q̄dā idolatrie modus: q̄r adorabāt eū in imagine ꝓhibita: vt habet Exo.xx. Itē ꝓcedēte tpe adorauerūt ibi demones dātes respōsa. Vn̄.s̄.xj.c. dr̄ de hieroboā. Qui cōstituit sibi sacerdotes excelsorum ⁊ demoniorum. Vn̄ subdit: Atq̄ vitulos aure. ⁊c. n ¶ Et eiecistis sacerdotes dn̄i. vn̄ habet.s̄.xj. o ¶ Quicūq̄ vene. ⁊ initia. ma. suā. Hoc ē: q̄cūq̄ voluerit p̄ciū dare/ erit sacerdos ⁊ poterit offerre. Quarto allegat abia in ppl̄o suo ipsi⁹ dei debitā fidem et culturā/ dicēs: p ¶ Noster autē dn̄s deus est. q̄ est ver⁹ de⁹ sol⁹. q ¶ Sacerdotesq̄ mi. dn̄o ꝺ filijs aaron: quos elegit dn̄s in sacerdotes sibi: vt habet Exo.xxviij. r ¶ Et leuite sūt in ordie suo. scz cātorum ianitorum ⁊ aliorū officiorū ꝓut ordinauit dauid: vt habet.s̄.j libro.xxv. s ¶ Holocausta q̄q̄ offerūt do. ꝑ sin. di. ma. ⁊ ve.i. iuge sacrificium qđ offerebat oī die mane et vespe. t ¶ Et thymiama iuxta le. p̄ce. ꝯfe.i. ex q̄ttuor rebus aromaticis: vt habet Exod. xxx.c. v ¶ Et ꝓponunt pa. scz duodecim. q̄libet sabbato renouādo. x ¶ Estq̄ apud nos cāde. au. lz em̄ essent in tēplo vndecim cādelabra aurea: vt dictū ē.s̄.iiij.c. tn̄ sesac rex egypti spoliauerat templū: vt dictū ē.s̄.xij.ca. ⁊ forte abstulerat decē que fecerat salomō dimittēs illđ solū qđ fecerat moyses. Vel ponit h̄ singulare ꝓ plurali. y ¶ Cādelabrū.i. cādelabra: sicut Exo.viij.f. Venit musca grauissima id est multitudo ⁊c. Unde subdit: z ¶ Et lucerna ei⁹.i. lucerne: q̄r i q̄libet cādelabro erant septē lucerne: vt dictū ē.s̄.ca.iiij. a ¶ Ut accendant sp ad vespe. Plures em̄ lucerne ardebāt de nocte q̄ȝ de die: ⁊ iō aliq̄ue extinguebāt mane ⁊ reaccēdebant vespe. b ¶ Ergo in exercitu nostro dux deus ē. qui sp assistit suis veris cultorib⁹.

* Filij israel

Moraliter. b Anno decimo octa. ⁊c. Per abiā q̄ iterp̄tat pat me⁹ dn̄s/ significari pōt q̄libz fidelis xp̄ian⁹: fidelit dicēs do: P̄r nr̄ q̄ es ⁊c. Per hieroboā āt q̄ diuisio populi interp̄tat/ significat diabol⁹ q̄ diuisionē int hoies ponere machinat. Grego⁹ ome.xxix. Solerter ītuēdū ē q̄ antiqu⁹ host⁹ dū mentē nr̄am ad rex tpaliū dilectōz trahit: īfirmiorē ꝯ nos primū excitat: q̄ ea ipa q̄ diligim⁹/ auferre moliat: nec curat antiqu⁹ host⁹ h̄ faciēs vt terrena tollat: sz vt charitatē i nob feriat. Igit ꝑ abiā i v̄tute dei ꝯfidētem ꝯ hieroboā pugnātē/ significat q̄libet bon⁹ xp̄ian⁹ i xp̄i v̄tute fiducialiter cōtra diabolum pugnaturus.

* Hieroboā re.

Marginalia: iij. Re.16.e · Diuisio · Diuisio · B · Josephus · Diuisio · Moraliter · C · iij. Re.15.a · D · Moralit

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

a ¶ Bethel. Ciuitas in proxi/mo lapide ab helia ad dexterã eũtib⁹ neopolim q̃ ꝑus luça: id ẽ amigdalon vocabat̃: ⁊ cecidit ĩ sortẽ beniamin iuxta bethan et hai: quã expugnauit iesus rege illi⁹ interfecto. b ¶ Ephron. Ciuitas ẽ ĩ tribu iuda. Vñ ⁊ vil la ꝑgrandis ephrea ꝯ̃ septẽtrio nẽ ĩ vigesimo ab helia miliario hacten⁹ vocat̃. c ¶ In dieb⁹ abia. Nõ hieroboã: ĩ cui⁹ vice/simo anno secundũ librũ Regũ impauit asa filius abia sup iudã ⁊ hierusalẽ: sed abiam qui accẽ/pta bethel idola reseruauit isra eli ĩ scãdalũ vt hebrei asserũt.

Aromatib⁹

als † in

Nico.de lyar.

a ¶ Filij isrl̃ nolite pu. cõtra dñm. q: pugnãdo cõtra nos q̃ sumus eius serui/pugna/bitis cõtra ip̃m. Et sic patet qđ dictũ est in ꝑncipio huius ꝑsua/sionis: videlicet ꝙ abia intende bat monere filios israel ad h̃ ꝙ recederẽt absq̧ mutuo cõflictu: sed sua ꝑsuasio non habuit effe/ctũ. Vñ subdit̃: b ¶ Hec illo loquẽte hiero.re.molie.in/sidias. Stãs eñ ex opposito fingebat se velle pugnare a par te anteriori tñ: sed maliciose q̃/rebat eũ/cũ hoc inuadere a par te posteriori. c ¶ Respiciens q̧ iudas. Hic ꝯsequẽter poni tur ipi⁹ abie victoria: q: cũ vide ret se ⁊ exercitũ suũ ꝑdicto mo/do inclusum. d ¶ Clamauit ad dñm. cõfidens de eius auxi lio. Jõ sequit̃: e ¶ Perterru it de⁹ hie. ⁊c̃. Mod⁹ aũt ꝑter rẽdi ñ exp̃mit̃ ĩ textu: nec ĩ glosa quã viderim: s; potuit esse ꝑ ali qđ exteri⁹. s. ꝑ fragorẽ tonitrui: ⁊ lapides grãdinis vel hmõi: si cut dr̃ de philisteis. j. Reg̃. vij. vel imittẽdo terrorez interi⁹ tñ ꝑ quẽ deficeret cor: ⁊ ꝑ ꝯsequẽs mẽbra exteriora ad se defenden dũ: q: mot⁹ vitalis spirituũ ꝓce dit a corde ad mẽbra exteriora. Seq̃t̃: f ¶ Et cepit ci. ei⁹ be. ⁊ fi. ei⁹. i. villas sibi adiunctas. g ¶ Quez ꝑcussit dñs. Hic vltimo describit̃ ipi⁹ abię culpa occulta ꝓpter quã a dño inter/fect⁹ est. Et ista vt dicũt aliq̃ fuit q: capiẽdo ciuitatẽ bethel ido/la ibi inuẽta reseruauit in detri/mẽtũ sui ⁊ coluit: Nec mirũ: q̃a de ip̃o dr̃. iij. Reg. xv. a. Ambu lauitq̧ in oibus peccatis patr̃ sui. s. roboaz: q̃ tñ fuit idolatra: vt dictũ est ca. ꝑcedẽti. Aliq̃ ꝟo exponũt de hieroboã: s; nõ ẽ ve risimile: q: nõ agit̃ h̃ de eius fi/ne: sed de fine abię.

als † ꝓphete addo

als tergo

Moraliter ✳ † ¶ Hieroboã retro mo lie. insi. ꝑ qđ significat̃ malicia demonis q̃rẽtis fraudulẽter no cere hoib⁹ ꝟtuosis. j. Pet. v. b Aduersari⁹ vester diabolus tã/q̧ leo rugiẽs circuit q̃rens quẽ deuoret: cui resistite fortes in fi/de. e ¶ Et ecce illis cla. per ter. de⁹ hiero. ꝑ qđ significat̃ ꝙ vociferãtib⁹

clangũt tubis ⁊ resonãt cõtra vos. Fi/ a lij isrl̃ nolite pugnare ꝯtra dñz deũ pa trũ vestroꝝ: q: nõ vobis expedit. Hec b illo loquẽte/ hieroboã retro moliebat̃ † insidias. Cũq̧ ex aduerso hostiuz sta ret: ignorantẽ iudã/suo ambiebat exer citu. Respiciensq̧ iudas vidit instare c bellũ ex aduerso ⁊ post tergũ: ⁊ clama d uit ad dominum: ac sacerdotes tubis canere ceperũt. Oẽsq̧ viri iuda voci ferati sũt. Et ecce illis clamãtib⁹ ꝑter/ e ruit de⁹ hieroboã ⁊ oẽm isrl̃ q̃ stabat ex aduerso abia ⁊ iuda: fugerũtq̧ filij is/rael iudã: et tradidit eos de⁹ in manu eoꝝ. Percussit ẽ̊ eos abia: ⁊ pplus ei⁹ plaga magna: ⁊ corruerũt vulnerati ex israel q̊ngẽta milia viroꝝ fortiũ. Hu miliatiq̧ sũt filij israel in tp̃e illo: ⁊ ve/hemẽtissime ꝯfortati sũt filij iuda eo ꝙ sperassent ĩ dño deo patꝝ suoꝝ. Per/secut⁹ est aũt abia fugientẽ hieroboã: ⁊ f a cepit ciuitates ei⁹ bethel et filias ei⁹ et

a ¶ ciuitas regis iuda.

b hiesana cũ filiabus suis: ephron q̊ꝫ et filias ei⁹. Nec valuit vltra resistere hie c roboã in dieb⁹ abia: quẽ ꝑcussit dñs ⁊ g mortu⁹ est. Igit̃ abia cõfortato iperio † suo/accepit vxores q̃ttuordecim: pro/creauitq̧ vigintiduos filios et sedecim filias. Reliq̃ aũt sermonũ abia/viarũ q̧ ⁊ operũ ei⁹ scripta sũt diligẽtissime in libro † addo ꝓphetę. Ca. XIIII

Dormiuit aũt abia cũ patrib⁹ b suis: ⁊ sepelierũt eũ in ciuitate dauid. Regnauitq̧ asa filius † eius pro eo. In cui⁹ dieb⁹ quieuit ter/ i

a ¶ h̃ eos significat q̃ bñ icipiũt ⁊ male finiunt.

ra annis decem. Fecit † aũt asa qđ bo † nũ ⁊ placitũ erat in cõspectu dei sui: ⁊ †

a ¶ abijciens idolatriam.

subuertit altaria peregrini cult⁹ ⁊ excel k l sa: ⁊ cõfregit statuas lucosq̧ succidit: ac ꝑcepit iudę vt quereret dñm deum † patrũ suoꝝ: ⁊ faceret legem ⁊ vniuersa m n mandata. Et abstulit e cunctis vrbib⁹ iuda: aras ⁊ phana: et regnauit in pa/ce. Edificauit q̊ꝫ vrbes munitas in iu † da: q: q̃etus erat: ⁊ nulla tp̃ibus ei⁹ bel la surrexerãt/pacẽ dño largiẽte. Dixit aũt iudę. Edificem⁹ ciuitates istas/ et vallemus muris: ⁊ roborem⁹ turrib⁹ ⁊ port̃ ⁊ seris: donec a bellis quieta sũt oĩa: eo ꝙ quesierim⁹ dñm deũ patrũ nostroꝝ: ⁊ dederit nobis pacez per gy rum. Edificauerunt igitur ⁊ nulluz in extruendo impedimentũ fuit. Habuit o aũt asa in exercitu suo portantiũ scuta ⁊ hastas/de iuda trecẽta milia: de ben

ꝙ vociferantib⁹ ꝑdicatorib⁹ voce ꝑdi/dicatiõis: ⁊ deuotis ꝑsonis voce sancte oratiõis terret̃ diabolus: ⁊ cuz exercitu suo fugatur. f ¶ Et cepit ciuitates ⁊c̃. ꝑ qđ significat̃ recuꝑatio bonoꝝ ꝑ maliciã diaboli mortificatoꝝ. Nã recu perata gratia/reuiuiscũt opa meritoria q̃ ꝑ deceptionẽ diaboli fuerãt mortifica ta. † ¶ Igit̃ abia cõfortato impe. suo ⁊c̃. Per hãc eñ filioꝝ generatiões significat̃ bonoꝝ operuz multiplicatio q̃ ꝓcedũt ex gratia ⁊ libero arbitrio q̃si ꝑ quãdã spũalem generationẽ.

Ca. XIIII

Dormi/uit aũt abia. Hic ꝯñr agit̃ ꝺ tp̃e ipi⁹ asa: cui⁹ ꝑmo descri bit̃ ꝯuersatio bona. Secũdo ꝯsolatio ꝓphetica. Tertio ꝑuaricatio mala. ca. vj. Circa ꝑmũ describit̃ primo ipi⁹ asa vita ꝟtuosa. Scđo ei⁹ victoria miraculosa/ibi: Egressus est aũt. Circa ꝑmũ dr̃: i ¶ In cui⁹ di. q̃e. ter. decẽ an. q: in ꝑncipio regni vixit scẽ: iõ dñs dedit ei pacẽ decẽ ãnis vt posset regnuz suũ munire: qđ ⁊ fecit: vt p; ex sequẽti/bus. k ¶ Et subuertit al. ꝑegri. cul tus. i. idoloꝝ q̃ dicũt̃ dij alieni. l ¶ Et excelsa. Cõtrariũ videt̃ sequẽti ca. vbi dr̃: Excelsa aũt derelicta sũt. Et. iij. Re gũ. xv. dr̃. ꝺ ip̃o. Excelsa aũt nõ abstulit. Dicẽdũ ꝙ aliq̃ erãt excelsa/vbi colebãt idola: ⁊ illa abstulit/vt h̃ dr̃. Alia autez erãt excelsa in q̃b⁹ offerebant̃ deo sacri/ficia: qđ fuit licitũ q̧diu arca nõ habuit stabilẽ mansionẽ: ꝓut dictũ fuit Deut. xij. et. j. Reg̃. vij. S; post edificationẽ tẽpli nõ fuit licitũ/nisi ex dispẽsatiõe di/uina speciali: tamẽ hoc ꝑmisit asa de sa/crificijs votiuis: ⁊ mlti alij reges ad eui tandũ maius malũ. s. ne talia offerrẽtur idolis ⁊ demonib⁹: sic̃ ꝑmittunt̃ mere/trices ĩ ciuitatib⁹/ne oĩa turbent̃ libi/dinib⁹. m ¶ Et faceret legem. q̃tuz ad ꝑcepta decalogi: que ꝓprie dicũt̃ lex. n ¶ Et vniuersa mãdata: que sũt q̃/dam cõclusiones ex preceptis decalogi elicitę: vel quedã supposita ad decalogi precepta: sicut est ꝑceptũ dilectiõis dei ⁊ ꝓximi: ꝓut dictũ fuit Deut̃. vj. Cete ra patẽt ex dictis vsq̧ ibi: o ¶ Habu it autẽ asa in exercitu suo por. scu/ta ⁊ ha. i. habentiũ scientiã ꝑliãdi ĩ scu/tis ⁊ hastis.

Excelsa que dicebantur

Moraliter. b ¶ Dormiuit autez abia cũ patribus suis ⁊c̃. Sequit̃: † ¶ Regnauitq̧ asa fi. eius ⁊c̃. Per asa q̃ interp̃tat̃ factura vel sustollens: id ẽ sursũ tollẽs: significat̃ bon⁹ rex vel ꝑn/ceps q̃ se recognoscit esse facturã dei: ꝓ pter qđ in ꝑncipio regni sursũ tollit vel erigit animũ suũ ad querendũ honorez dei ⁊ bonũ populi sui sibi cõmissi: iõ sub ditur: † ¶ Fecitq̧ asa quod bonũ et placitũ erat in cõspectu dei sui. scz in destructiõe cultus diabolici/ et in ꝓmotione cultus diuini: ideo subditur: † ¶ Et subuertit altaria peregrini cultus. Et subdit̃: † ¶ Et precepit iudę vt quereret dominũ deũ. Nã talis rex per se ⁊ per alios iducit popu/lũ suũ quantũ potest ad seruiendũ dño: in bonis moribus ⁊ fide viuẽdo: nec ta/men omittit ea q̃ sunt agẽda ꝓm viã hu/manã ad regni sui defensionẽ/ne tenta/re dominũ videat̃: iõ sequit̃: † ¶ Edi/ficauit quoq̧ vrbes munitas ⁊c̃. id est contra asa et homines suos.

Egressus est autem contra eos:

✳ Zara ethiops

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

A ✳ tis ⁊ hastis. a ¶ Egressus est autem. Hic ꝯsequēter describit ipsius asa victoria miraculosa: ⁊ patet lr̄a vsq; ibi: b ¶ Porro asa per. ob. ei. ne intrando regnū suū deuastaret terram suam. c ¶ Et inuocauit dominū. deuote ⁊ cōfidēter. d ¶ Dñe nō est ⁊c. quia est ꝟtutis infinite: cui oīs alia ꝟtus cōꝑata nulla est. e ¶ In te eñ ⁊c. nō in viribus nostris. f ¶ Nō ꝑualeat. i. cōtra nos q̄ venim⁹ ad pugnā in nomine tuo. g ¶ Exterruit itaq;: ꝑ effectū exteriorem vel interiorē: sicut dictū fuit ca. ꝑcedenti de hieroboā ⁊ eius exercitu: q꞉ nō exprimit̄ hic q̄liter illud fuerit sicut nec ibi: h ¶ Quia dño ⁊c. exercitu illius ꝑliante: id est angelicis ꝑtātib⁹: q̄ dicuntur dñi exercit⁹: Vel exercit⁹ dñi potest hic intelligi exercitus asa: q̄ pugnabat i nomine dñi. Cetera patent in littera.

Moralit̄

✳ † ¶ Zara ethiops: id ē rex ethiopū: per quē significat̄ rex demonū: Naz demones frequēter apparuisse legunt̄ i specie ethiopū. Cōtra ꝟo bonos reges ⁊ eoꝝ populū diabolus excitat bellū spirituale per se ⁊ satellites suos: ⁊ aliquādo bellū corꝑale ꝑ malos hoīes ad modū ethiopū vitijs denigratos. Et qm̄ in vtroq; bello bonus rex indiget auxilio diuino. Ideo subdit̄: c ¶ Et inuocauit dominū deū. q꞉ per oratiōes deuotas in vtroq; bello victoria frequēti⁹ obtinet̄. Ideo subdit̄: Exterruitq; dñs ethiopes ⁊c.

Excelsa que …ebantur

Ca. XV

Azarias aūt filius obed. Sic debet scribi: q꞉ sic est in hebreo. Hic ꝯsequēter circa asa ponit̄ ꝯsolatio ꝓphetica.

B Diuisio

Circa quā ꝑmo describit̄ ꝓphete denunciatio. Secūdo ipsius asa ⁊ populi cōsolatio/ ibi: Qd̄ cū audisset asa. Circa primū d꞉: k ¶ Egressus est in occursū asa. ad denūciandū sibi bona q̄ libēter cito nunciant̄. Vn̄ subdit̄: l ¶ Dominus vobiscū: supple est: ⁊ fuit in isto ꝓlio. m ¶ Quia fuistis cū eo: ꝑ verā fidē ⁊ cultū debitū. n ¶ Transibunt aūt dies multi ⁊c. Dicūt expositores nostri ꝙ ista ꝓphetia intelligit̄ cōiter d̄ futuro: sicut sonat nostra trāslatio: ⁊ fuit impleta tꝑe captiuitatis babylonice: q꞉ iudei extra hierusalē nō poterāt offerre deo sacrificia: ⁊ ideo tēpore captiuitatis babylonice fuerūt sine deo vero. Hoc modo scz colendo eū ꝑ sacrificia: multi etiā de ipis relicto iudaismo/ cōuersi fuerunt ad cultū idoloꝝ. o ¶ Et absq; sacerdote. q꞉ officiū sacerdotū in oblatione sacrificioꝝ tunc cessauit. p ¶ Et absq; lege. quia nabuçardan libros legis combussit: quos postea per magnū tempus Esdras reparauit. q ¶ Cūq; reuersi fuerint in angustia sua: id ē existentes in captiuitate babylonica. r ¶ Ad dominū deū israel. per verā penitentiam: vexatiōe dante eis intellectum. s ¶ Reperient eum: qd̄ fuit impletū tēpore cyri: qui dedit licentiam iudeis redeundi in hierusalem: ⁊ reedificandi tēplū domini: vt habet̄. j. Esdre. j t ¶ In tēpore illo non erit pax ⁊c. q꞉ iudei reuersi de captiuitate babylonica: per longū tēpus fuerūt in magna afflictiōe positi: quia samaritani ⁊ alij eorū vicini frequēter molestabant eos ⁊ inuadebāt: vt habet̄ libro Neemie in pluribus locis. v ¶ Pugnabit eñ ⁊c. q꞉ tꝑib⁹ illis surrexerūt multa bella i ꝑtibus illis

Morali…

iamin ꝟo scutarioꝝ ⁊ sagittariorum/ ducēta octoginta milia. Omnesq; isti viri† robustissimi a Egressus ē aūt cōtra eos çara† ethiops cū exercitu suo/ decies cētena milia/ ⁊ currib⁹ trecētis: ⁊ b venit vsq; maresa. Porro asa prexit obuiā ei: ⁊ instruxit aciē ad bellū in valle sephata q̄ est c iuxta maresa: ⁊ inuocauit dñm d deū/ ⁊ ait: Dñe nō est apud te vlla distātia: vtrū in paucis auxilieris/ an i pluribus: adiuua e nos dñe de⁹ noster. In te eñ ⁊ in tuo nomine habētes fiduciā/ venimus contra hanc multitudinē† Domine deus noster f tu es/ nō ꝑualeat ꝯtra te homo g Exterruit itaq; domin⁹ ethiopes corā asa ⁊ iuda. Fugerūtq; ethiopes: ⁊ ꝑsecutus est eos asa/ ⁊ ppl's q̄ cū eo erat/ vsq; gerara. Et ruerūt ethiopes vsq; h ad internitionē: q꞉ dño cedente cōtriti sūt ⁊ exercitu illi⁹ ꝑliāte. Tulerūt ẽ spolia multa: Et ꝑcusserūt oēs ciuitates ꝑ circuitū gerare. Grandis q̄ppe cunctos terror īuaserat. Et diripuerūt vrbes: ⁊ multā ꝑdā asportauerūt. Sz ⁊ caulas ouiū destruētes: tulerūt pecoꝝ infinitā multitudinē ⁊ cameloꝝ: reuersiq; sūt in hierusalē.

Ca. XV

i Azarias aūt fili⁹† obed k facto i se spū dei egressus est in occursū asa: ⁊ dixit ei: Audite me asa/ ⁊ oīs l iuda ⁊ beniamin: Dñs vobiscū: q꞉ fuistis cū eo. Si quesieritis eū/ inuenietis. Si aūt dere† n liq̄ritis eū/ derelinq̄t vos. Trāsibūt aūt dies mlti i isrl' absq; do o vero et absq; sacerdote: absq; p q doctore q̄z ⁊ absq; lege. Cūq; reuersi fuerint in angustia sua: r ⁊ clamauerit ad dñm deū isrl': s t ⁊ q̄sierint eū/ reperiēt. In tꝑe illo nō erit pax† egredienti ⁊ igredienti: sz terrores vndiq; i cūctis v habitatorib⁹ t̄rarū. Pugnabit eñ gēs ꝯ gētē: et ciuitas cōtra ciuitatē: q꞉ dñs ꝯturbabit eos in oī angustia. Vos ẽ cōfortax y z mini et non dissoluant̄ manus a vestre: Erit enim merces operi vestro. Quod cum audisset

bus illis: vt ꝑz intuēti historias illi⁹ tꝑis. Dicūt etiā ꝙ ꝑfecti⁹ impleta est illa ꝓphetia ꝑ captiuitatē iudeoꝝ factā ꝑ Titū ⁊ vespasianū. Iudei ꝟo totā istā lr̄az exponūt de tꝑe qd̄ fuit ante asa: Vt meli⁹ itelligat̄ ista expositio Primo ponā litterā ꝓut iacet ⁊ s̄m hebraicā veritatē: lr̄a eñ hebraica nō habet Trāsibūt: sed sic incipit. Et dies multi in israel ad nō deū verū/ ⁊ ad non sacerdotē/ ⁊ ad nō legē: ⁊ reuersus est i angustia ⁊ ad dominū deū israel: ⁊ requisierunt eū: ⁊ inuētus est eis: ⁊ in tꝑibus illis nō pax egredienti ⁊ venienti: quia cōsumptiōes multe suꝑ oīnes habitantes terrā: ⁊ diminute sunt/ gens in gente: ⁊ ciuitas i ciuitate: q꞉ deus cōsumpsit eos in oīni angustia: vos aūt ꝯfortamini ⁊c. Sic igitur exponit̄ ab hebreis littera ꝑdicta: Et dies multi in israel: supple iā fuerūt. Ad nō deū verū: q꞉ in ipis nō recurrerūt filij israel ad dominū verū: ⁊ hoc fuit a quarto anno roboā: in quo declinauit ad idolatriā ⁊ oīs israel cū eo: vt dictū est. s̄. ca. xij. ⁊ tꝑe filij sui abia/ q̄ ambulauit in oībus peccatis patris sui: vt dictū ē. s̄. xiij. ca. et. iij. Reg. xv. Et ad nō sacerdotē: id est absq; sacerdote docēte: q꞉ ex quo declinauerūt ad idolatriam/ parū curauerūt de sacerdotib⁹ ⁊ lege. Et reuersus ē in angustia sua ad dñm deū israel: q꞉ tꝑe asa q̄ successit abia: ppl's israel reuersus fuit ad cultū veri dei: vt patet ca. ꝑcedēti: ⁊ maxime qn̄ fuerūt i angustia positi ꝓpter aduentū regis ethiopū. Et inuētus est ab eis: q꞉ dedit eis victoriā miraculosam: vt ꝑz ex dictis ca. ꝑce. Et in tꝑibus illis. s. roboā ⁊ abie: non pax egredienti ⁊ venienti: supple fuit: q꞉ quinto anno roboam sesac rex egypti intrauit hierusalē: ⁊ spoliauit tēplū ⁊ domū regiā: ⁊ facti sūt ei iudei serui: vt habet̄. s̄. cap. xij. Tꝑe ꝟo abia filij ei⁹ hieroboā molestauit regnum ei⁹: licet finaliter fuerit debellat⁹. Et diminute sūt gēs in gente: ⁊ ciuitas in ciuitate: q꞉ tūc iudei habuerūt insult⁹ ab exterioribus: ⁊ intra se diuisiōes ex q̄bus diminutus fuit ppl'us. Et iō sequit̄: x ¶ Vos ẽ cō. i. tu asa ⁊ ppl's tu⁹ q̄ q̄siuistis dñm ⁊ inuenistis. y ¶ Cōfortamini. in dño: q̄a saluabit vos. z ¶ Et nō dissoluantur man⁹ vestre: a bono oꝑe qd̄ cepistis. Cuius causa subdit̄: a ¶ Erit eñ merces oꝑi vestro. Sic igit̄ patet ꝙ ista expositio satis cōcordat littere ꝑcedenti ⁊ subsequēti: in ista tñ expositione aliq̄ addidi ad maiorē intellectū: q꞉ glose hebraice breuiter loquunt̄ ⁊ magis obscure: tenui tamē sententiā eaꝝ. b ¶ Qd̄ cū audisset asa. Hic ꝯsequēter describit̄ ipius asa ⁊ populi cōsolatio: ex q̄ ꝯsolatiōe abstulit asa idola nō solū d̄ t̄ra iuda ⁊ beniamin/ sz etiā de vrbib⁹ q̄s ceꝑat in regno decem tribuū.

✳ Et dedicauit

Moraliter. i ¶ Azarias āt filius obed ⁊c. Per açariā qui adiutor dei interꝑtat̄/ ꝑdicator deuotus significat̄. Unde Paulus ap'lus de se ⁊ alijs deuotis predicatorib⁹ dicit. j. Cor. iij. c. Dei adiutores sum⁹. Talis igit̄ ꝑdicator ex instinctu spiritussancti dicit bono regi vel ꝑncipi ⁊ populo suo victori. ¶ Dominus vobiscū: q꞉ fuistis cū eo. ostēdēs ꝙ habita victoria de hostib⁹ corꝑalib⁹ vel spūalibus ꝓcessit ex adiutorio diuino: ⁊ transgressoribus legis predicit contrariū de futuro/ dicens: † ¶ Si aūt dereliqueritis eū derelinquet vos: in manibus vestroꝝ hostium vos tradendo. Quod cum audisset asa ⁊c. Sequitur:

✳ Cōfortatus ē

C

al's nō habet sq; al's† fortissimi

al's: Dñs

D

al's† oded

Moraliter

Al's egrediendi ⁊ igrediendi

E ✠ a ¶ Et dedicauit altare dñi. q: altare factū a salomone de nouo solenniçauit: offerēs ibi sacrificia valde magna: qualia nō fuerant ibi oblata a tpe salomonis. b ¶ Qđ erat ante por. do. s. in atrio sacerdotū: ibi eñ erat altare holocaustoꝝ. Vñ subditur: c ¶ Immolauerunt dño in die illa: valde solennit: vt dictū est. d ¶ De manubijs. i. manib⁹ captis. e ¶ Boues septingentos ⁊c. q: adduxerāt pecoꝝ īfinitā multitudinē/ habita victoria: vt habet capitulo p̄cedēti ī fine. f ¶ Et intra. ex more: scʒ atriū tēpli. g ¶ Ad corro. fędus. inter deū ⁊ populū suū: ibi eñ fiebāt talia fędera vel renouabant. h ¶ Iurauerūtq3 dño ꝙ seruirēt ei fideliter. i ¶ Voce ma. in iubilo ⁊c. ad maiorē solennitatē iuramēti. k ¶ Cuʒ execratiōe. supponētes se maledicto ⁊ pęnę mortis: si venirēt cōtra iuramētū. l ¶ Sʒ ⁊ ma. matrē. Istud expositū ē. iij. Reguin. xv. hoc excepto. m ¶ Ex angusto deposuit imperio. q: maacha fecerat specuʒ: vt habet. iij. Reg. xv. in quo colebat p̄apus/ in q̄ cultu ipa p̄erat: ⁊ ido dr̄ hmōi imperiū angustū. i. strictū. n ¶ Excelsa aūt de. sunt in israel. s. illa in q̄bus offerebatur dño: sicut dictū fuit in principio ca. p̄cedētis. o ¶ Attamē cor asa erat pfectū cū. dieb⁹ ei⁹. s. vsq3 ad tēpus p̄uaricatiōis suę: q̄ habet ca. seq. p ¶ Bellū vō nō fuit vsq3 ad tricesimū annuʒ re. asa. in hebręo habet vsq3 ad tricesimūquintū annū regni asa: ⁊ huic cōcordat qđ habetur in p̄ncipio ca. se. Anno autē tricesimosexto regni ei⁹ ascendit baasa ad iuadēdū regnū asa.

F

Moraliter ✳ † ¶ Cōfortat⁹ est ⁊ abstulit idola de oi ter. Nā bonus p̄nceps ad v̄ba p̄dicatoris debʒ in bono cōfirmari: ⁊ de maloruʒ exterminatiōe ampli⁹ sollicitari. l ¶ Sed et maachā ma. asa regis depo. de angu. impio. Amouit eñ eā ne essʒ p̄nceps in sacris priapi: vt dr̄. iij. Reg. xv. Per hoc aūt ostendit ꝙ bon⁹ p̄nceps i his q̄ sūt ꝯtra honorē dei parcere nō debet cuicunq3 psonę q̄ntūcūq3 sibi ꝓpinq̄. Ca. XVI

Anno autē tricesimosexto. Hic consequēter describit p̄uaricatio asa circa finem vitę suę: cū tñ bona vita p̄cessissʒ: Ex q̊ patet ꝙ nullus debet d̄ p̄cedētibus meritis nimis cōfidere: sʒ semp timere ne cadat: sicut dictū fuit. iij. Reg. xj. de salomōe. Pręuaricatio aūt isti⁹ asa fuit: q: diffisus de diuino auxilio qđ exptus fuerat i maiori piculo: recurrit ad auxiliū infideliū. Et primo describit ipsi⁹ p̄uaricatio. Secūdo p̄uaricātis obstinatio/ ibi: In tpe illo. Sentētia p̄mę ptis patʒ ex dict. iij. Reg. xv. hoc excepto qđ dr̄ hic. q ¶ Anno autē tricesimosex.

Diuisio

asa verba scilicet et prophetiam açarię filij obed ꝓphetę: cōfortatus est ⁊ abstulit ido- † la de omni terra iuda et beniamin: et ex vrbi- a bus quas ceperat mōtis ephraim: et dedi- b cauit altare domini quod erat ante porticū domus domini. Congregauitq3 vniuersum iudā ⁊ beniamin ⁊ aduenas cū eis d̄ ephraim/ ⁊ de manasse/ ⁊ de symeon. Plures eniʒ ad eū cōfugerant ex israel: vidētes ꝙ dominus deus illius esset cum illo. Cumq3 venissent hierusalē mense tertio: anno quintode- c cimo regni asa: īmolauerunt domino in die d illa de manubijs/ ⁊ pręda quam adduxerat e boues septingentos/ ⁊ arietes septem milia. f g Et intrauit ex more ad corroborandū fęd⁹ vt quererent dominū deū patrū suorū in toto corde ⁊ in tota anima sua. Siquis autē inquit nō quęsierit dominū deū israel: moriatur a minimo vsq3 ad maximū: a viro vsq3 h i ad mulierē. Iurauerūtq3 domino voce magna in iubilo: ⁊ in clangore tubę: ⁊ in sonitu k buccinarū. Omnes qui erant in iuda cū execratiōe. In oñi eñ corde suo iurauerūt: et in tota voluntate quęsierūt eū: ⁊ inuenerūt. Prestititq3 eis domin⁹ requiē per circūitū. l m Sed ⁊ maachā matrē asa regis ex angusto † deposuit imperio: eo ꝙ fecisset in luco simulacrū priapi qđ oñe contriuit: ⁊ in frusta cō- n minuens cōbussit in torrēte cedron. Excel- o sa aūt derelicta sunt in israel. Attamen cor asa erat perfectū cūctis diebus eius. Eaq3 quę vouerat pater su⁹/ ⁊ ipse intulit in domū domini: argentū ⁊ aurū: vasorūq3 diuersaʒ p supellectilem. Bellum v̊o non fuit vsq3 ad tricesimū annū regni asa. Ca. XVI.

q Anno autē tricesimosexto regni ei⁹ ascendit baasa rex israel in iudam r ⁊ muro circundabat rama: vt nullus tute posset egredi ⁊ īgredi de regno asa. Protulit autem asa argentum et aurum de † thesauris domus domini: ⁊ de thesauris regis. Misitq3 ad benadap regem syrię/ qui habitabat in damasco dicens: Fędus inter † me ⁊ te est. Pater quoq3 meus ⁊ pater tuus habuerunt concordiam: quamobreʒ misi tibi argentum ⁊ aurum vt rupto fędere quod habes cum baasa rege israel/ facias eū a me recedere. Quo cōperto benadap misit p̄ncipes exercituum suorum ad vrbes israel q̄ percusserūt ahion ⁊ dan et abelmaim: ⁊ vniuersas vrbes muratas neptalim. Quod cū audisset baasa/ desijt ędificare rama: ⁊ intermisit opus suum. Porro asa rex assumpsit vniuersum iudam et tulerunt lapides de rama: et ligna quę ędificationi pręparauerat baasa: ędificauitq3 ex eis gabaa et maspha. In tēpore illo venit anani propheta s

G

cesimosexto regni ei⁹. s. asa. r ¶ Ascēdit baasa. ad debellādū regnū asa: ꝯfidens de auxilio regis syrię: q:. iij. Reg. xv. in fi. dicit: Anno tertio asa reg iuda regnauit baasa: et statim subdit/ ꝙ regnauit tm̄ vigintiq̄ttuor annis: ex q̊ sequit ꝙ mortu⁹ fuit vigesimosexto āno regni asa: ⁊ sic videt ipossibile ꝙ venerit contra asa trigesimosexto āno regni ei⁹/ cū iā eēt mortu⁹ p decē ānos an. In glo. hebraica ponit ad h̄ q̄dā solutio ꝓlixa iplicās plura falsa: ꝓpter qđ eā dimitto: ⁊ dico ꝙ p̄mus ann⁹ regni alicui⁹ regis duplicit accipit i scptura. Vno mō qñ simplicit icipit regnare: ⁊ sic p̄mus accipit cōiter. Alio mō dr̄ p̄mus ann⁹ regni ei⁹ ab aliq̄ eius facto notabili: Verbi grā Daniel. ij. dr̄: ꝙ āno secūdo nabuchodonosor vidit sōniū: ⁊ ƀm oēs historiographos ⁊ expositores ille ann⁹ nō fuit secūd⁹ a p̄ncipio regni sui simplicit: q: p plures ānos añ regnauerat: sʒ dr̄ scđs a victoria notabili quā habuit de rege ęgypti. Et ita pōt dici in ꝓposito: q: asa decimo anno regni sui habuit victoriam valde notabileʒ de rege ethiopū: vt dictū ē. s. xiiij. Et ido ƀ mō accipiēdo p̄mū annū regni ei⁹ in q̊ habuit hāc victoriā notabilē: tertiusdecim⁹ ann⁹ regni sui simlr accepti fuit terti⁹: ⁊ sic accipitur. iij. Reg. xv. vbi dr̄ ꝙ āno tertio asa baasa cępit regnare: ⁊ cuʒ regnauerit vigintiq̄ttuor annis/ seq̄t ꝙ vixit vsq3 ad tricesimūsextū ānū asa iclusiue: ⁊ in p̄ncipio huius anni iuasit regnū asa: ⁊ in fine mortu⁹ ē forte ex dolore et tristicia: eo ꝙ op⁹ ei⁹ ipeditū ⁊ dissipatū fuerat: ⁊ pecūia quā regi syrię dederat ꝓ ꝯfederatiōe ad iuuādū ipm ꝯtra asa nō solū pdita fuerat: sed etiā ei nocuerat: q: ad petitionē asa rex syrię rupit fęd⁹ p̄dictū: ⁊ iuasit ipi⁹ baasa regnū: vt habet in lr̄a. s ¶ In tpe illo. Hic ꝯñr describit ipi⁹ asa obstinatio: q: rephens⁹ a ꝓpha eo ꝙ diffi- refugerat ad hūanū auxiliū diffidēs d̄ diuino ñ se correxit sʒ magis ✠ pctm̄ aggrauāuit.

H

Moralit. r ¶ Anno aūt tricesimosexto re. eius ascē. baasa rex isrl̄ in iudā. Seq̄t: † ¶ Protulit āt asa ar. ⁊ au. d̄ the. do. dñi: et de thesauris re. misitq3 ad benadap re. syrię. Cōtigit aūt aliqñ iudicio diuino: nob tñ occulto ꝙ bon⁹ p̄nceps d̄o p̄mittēte ⁊ diabolo ꝓcurāte icipit d̄ deo diffidere ⁊ idebite de hūano auxilio ꝯfidere ⁊ ad ipʒ male recurrere: qđ significat p regē asa: q̊ post tātā victoriā de ꝯtute dei ꝯsecutā veniēte baasa ꝯ ipm de deo diffidēs refugit ad idolatrę regis auxilium/ dicens: † ¶ Fęd⁹ iter me ⁊ te ē ⁊c. Et qm̄ talia sūt a deuotis p̄dicatorib⁹ arguēda. Ideo sequitur postea: s ¶ In tpe il. venit ana. p. ad asa re. iu. ⁊ dixit ei q: ha. fi. in rege syrię ⁊c. sed qm̄ dicit ✳ Eccs. vij.

Moralit.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
B48/D Vol. 2

Vanitas circa fumos regum

a ¶Aromatib⁹ ⁊c. Ca.XVI
Hec vana fame iactantia: quã phi/losophi vel poete post mortẽ regũ suoꝝ/vel etiam falsi christiani obeũ/tibus magistris impendũt: et hec in ignẽ mittũt:q2 oĩa gehẽne ignib⁹ ob/noxia eẽ oñdunt̃ q̃ h̃ sine vtilitate et edificatiõe fratrũ ꝓtulerũt. b ¶Cõ busserũt sup eũ. Nota ꝙ cũ regi/bus vt hebrei tradũt reuerẽtie cau/sa cõbustiões p̃ciosaꝝ vestiũ sit̃ cum aromatib⁹ fiebãt. vñ alibi: Iuxta cõ bustiones maiorũ faciẽt tibi. Mos eñi fuit apd̃ veteres vt p̃ciosa orna/mẽta regũ post obitũ eoꝝ ꝓ exequijs in pira vrerent̃: s3 sine cadauerib⁹.

Regnauit Ca.XVII
autẽ ⁊c. Seq̃t̃: c ¶Ambu.i vi. dd̃ ⁊c. Ostẽdit eũ executorẽ fuisse sic da/uid diuinoꝝ mãdatoꝝ anteq̃ pecca/ret in vxore vrie: cui⁹ pcti satisfactio eternã illi mẽoriã cõꝑauit. d ¶De dit ⁊c. mu. io. Hic fideles d̃ gẽtib⁹ significat:q̃ relicto patrũ errore ad christũ conueniũt baptismo abluti: chrismate liniti/a christo christianũ nomẽ ⁊ regiã dignitatẽ accipiẽtes. vñ: Vos estis gen⁹ electũ/regale sa/cerdotiũ ⁊c. In tp̃e eñi iosaphat dñi dos vl̃ q̃ ẽ dotat⁹: ⁊ q2 ecclia gentiũ sanguine christi cõꝑata/ sp̃ũsctĩ pi/gnore dotata ꝯsortiũ sp̃õsi celestis ⁊ societatẽ regni ꝓmeruit. Cui facte sũt ĩfinite diuitie: cũ diuerse natiões credũt ⁊ ĩ acq̃sitiõe diuersaꝝ v̾tutũ.

Ni.de lyra

Itaq3 fa/ctus pctm̃ aggrauauit: ꝓphã incarce rãdo: ꝓpter qd̃ a dño punit⁹ fuit ĩ ꝑ/sona ꝓpria ⁊ in pp̃lo suo. Et his di/rent̃. a ¶Idcirco euasit reg̃ sy/rie exercitus de manu tua. q2 si cõfidẽs de dño ꝯstãter iuisset ꝯ regẽ isrl̃ ⁊ syrie simul cõfederatos: sic fe/cerat ꝯ ethiopes: vterq3 rex fuiss3 ab eo debellat⁹. b ¶Et ꝓpter h̃ ⁊c. aduersũ te bella cõsur. Licet eñi habuisset plura bella añ: q2 int̃ ipsũ ⁊ baasa fuit bellũ cũctis dieb⁹ q̃bus cõregnauerũt: vt h̃r. iij. Reg. xv. ta/mẽ illa bella nõ fuerunt ei grauia: q2 suꝑauerat: sed de cetero fuerũt gra/uia. vñ seq̃t̃: d ¶Et interfec̃ de pp̃lo in tp̃e illo plurimos. i. bel/lis suꝑueniẽtib⁹: ⁊ sic ꝓ pctõ princi/pis fuit punitus pp̃ls: ⁊ q2 forte cõ/senserat regi in pctõ. e ¶Egrota uit etiã asa ãno tricesimonono regni sui dolore pedũ vehemẽ/tissimo. Et sic puniret̃ in q̃ pecca/uerat/ponẽdo ꝓpham in cippo ꝑ pe des. f ¶Et nec in infir. ⁊c. Ex q̃ etiã apparet obstinatio in peccato. g ¶Posuert̃q3 eũ sup le. suũ. i. feretrũ vl̃ sepulture locũ. h ¶Ple nũ aromatib⁹. ad reꝓmendũ fetorẽ cadaueris. i ¶Et vnguentis meretricijs. i. reb⁹ odoriferis q̃b⁹ meretrices antiq̃t⁹ asꝑgebãt lectos suos ad alliciẽdũ hoĩes ad luxuriã. ſm qd̃ dr̃ Prouer. vij. c. ĩ ꝑsona me/retricis: Asꝑsi cubile meũ myrrha/ aloe ⁊ cinnamomo ⁊c. k ¶Ambi tione nimia. i. apparatu magno vl̃ sumptu.

Moraliter * Eccs. vij. b. Cõsidera oꝑa altissi mi ꝙ

ad asam regem iuda/⁊ dixit ei: Quia habuisti fiduciã in rege syrie: ⁊ non in dño deo tuo: idcirco euasit regis sy/rie exercitus de manu tua. Nõne ethi opes ⁊ libyes multo plures erãt qua/drigis ⁊ eq̃tibus ⁊ mł̃titudine nimia: Quos cũ dño credidisses/tradidit in manu tua. † Oculi eñi dñi cõtẽplant̃ vniuersã terrã: ⁊ p̃bẽt fortitudinẽ his q̃ corde ꝑfecto credunt in eũ. Stulte igit̃ egisti: ⁊ ꝓpt̃ h̃ etiã p̃nti tp̃e aduer sum te bella ꝯsurgũt. Iratusq3 asa ad uersus vidẽte/iussit eũ mitti in neruũ. Valde q̃ppe sup hoc fuit dñs idigna tus: ⁊ iterfecit de pp̃lo ĩ tp̃e illo pluri/mos. Oꝑa aũt asa p̃ma ⁊ nouissima scp̃ta sũt ĩ libro regũ iuda ⁊ isrl̃. † Egro tauit etiã asa ãno tricesimonono regni sui dolore pedũ vehemẽtissimo: ⁊ nec in infirmitate sua q̃siuit dñ3: s3 mag̃ ĩ medicoꝝ arte ꝯfisus est. Dormiuitq3 cũ p̃rib⁹ suis ⁊ mortu⁹ ẽ ãno q̃dragesi moꝑmo regni sui: ⁊ sepeliert̃ eũ ĩ sepul chro suo: qd̃ † foderat sibi ĩ ciuitate da uid. Posuert̃q3 eũ sup lectũ suũ/ple/nũ aromatib⁹ ⁊ vnguẽt̃ meretricijs q̃ erãt pigmẽtarioꝝ arte ꝯfecta: ⁊ cõbus sert̃ sup eũ ãbitiõe nimia.

a ¶odorib⁹. s. q̃b⁹ luxuriosi ad libidinẽ vtunt̃.
b ¶...

Ca.XVII

Regnauit ãt iosaphat fili⁹ ei⁹ ꝓ eo: ⁊ inualuit ꝯ isrl̃. Cõstituitq3 militũ nume ros in cũct̃ vrbib⁹ iuda: q̃ erãt vallate muris: p̃si diaq3 disposuit ĩ terra iuda/⁊ ĩ ciuita/tib⁹ ephraĩ q̃s cẽꝑat asa p̃r ei⁹. Et fu it dñs cũ iosaphat: q2 ãbulauit ĩ vijs dd̃ p̃ris sui p̃mis: ⁊ ñ sꝑauit ĩ baalim: s3 ĩ deo p̃ris sui: ⁊ p̃rexit ĩ p̃ceptis illi⁹ ⁊ nõ iux̃ pctã isrl̃. Cõfirmauitq3 dñs regnũ ĩ manu ei⁹: ⁊ dedit oĩs iuda mũ nera iosaphat: facteq3 sũt ei ĩfinite di uitie ⁊ mł̃tã gł̃ia. Cumq3 sũpsisset cor ei⁹ audaciã ꝓpt̃ vias dñi: etiã ẽxcel/sa ⁊ lucos de iuda abstulit. Tertio ãt ãno regni sui misit d̃ p̃ncipib⁹ suis/be naiI ⁊ obdiã ⁊ çachariã ⁊ nathanael ⁊ micheã vt docerẽt ĩ ciuitatib⁹ iuda et cũ eis leuitas semeiã ⁊ nathaniã ⁊ ça badiã: asahel q̃3 ⁊ semiraoth et iona/thã/adoniãq3 ⁊ thobiã ⁊ tobadoniã leuites: ⁊ cũ eis elisama ⁊ iorã/sacer/dotes. Docebãtq3 pp̃lm̃ ĩ iuda: habẽ tes librũ leg̃ dñi: ⁊ circũibãt cũctas vr

a ¶oĩs fidel. b ¶sane doctrie ⁊ oꝑatiõis bone.
a ¶mł̃te filie ꝯgregauert̃ diuicias. b ¶sp̃ũal̃ sapiẽtie.
a ¶oẽ scandalũ de cõgregatiõe credẽtiũ.
¶p̃dicatores sc3 q̃ predicent euangeliũ christi ⁊ doceant precepta legis.

mi: ꝙ nemo potest corrigere quẽ ille despexerit. ideo subdit̃: c ¶Iratusq3 asa aduersus videntem: iussit eũ mitti in neruũ. Et in h̃ asa figurã tenuit hoĩs obstinati qui v̾ba p̃dicatoris nõ recipit: ⁊ insuper ip̃m ꝑsequit̃ ⁊ affligit. Et q̃m sic im/pugnare v̾itatẽ agnitã est pctm̃ gra uissimũ: id̃o de cõi cursu dñs ꝑmittit tales in fecib⁹ suis mori. ⁊ hoc signi ficat̃ ꝑ hoc qd̃ subdit̃ e ¶Egrota uit aũt asa. Sequit̃: f ¶Et nec in infirmitate sua q̃sit dñm ⁊c.

† 2. mach. 9. a

Regnauit Ca.XVII
autẽ iosaphat. Hic cõ/sequenter agit̃ de tempo/re iosaphat. cuius primo describit̃ vita ꝓspera. sc̃do societas praua: ca. xviij. tertio correctio ꝓm/pta cap. xix. quarto victoria magna: ca. xx. Circa p̃mũ quattuor ꝑ ordinẽ tangunt̃. Primo eñi deũ coluit. Se cundo populũ instruxit. Tertio ho/stes subiecit. Quarto ciuitates mu/niuit. partes patebũt ꝑsequẽdo. Cir ca p̃mũ dicit̃: m ¶Inualuit cõ/tra israel. ꝓpter bonã vitã suam: si cut ecõtrario pater suus in fine vite sue ꝓpter pctm̃ suũ fuerat afflictus vt dictũ est ca. p̃cedẽti. o ¶Et in ciuitatibus ephraim. Ille enim indigebant maiori munitione: eo ꝙ erant ꝓpe aduersarios ⁊ eis ablate. p ¶Et fuit dñs cũ iosa. ꝑ grãm ⁊ specialẽ ꝓtectionẽ. q ¶Quia ambulauit in vijs dauid ⁊c. ꝑ h̃ eñi innuit ꝙ imitatus fuit dauid in bonis: ⁊ nõ in mal̃/sc3 in pctõ beth/sabee ⁊ in pp̃li numeratiõe. r ¶Et nõ spera. in baalim. licet esset af/finitate cõiunctus ipsi achab q̃ cole bat baal. s ¶Et dedit oĩs iu/da munera iosaphat. ꝓpter bo/nitatẽ sui regiminis. t ¶Cũq3 sũ. ⁊c. cor ei⁹ au. ꝓpt̃ spem eñi quã in domino habebat confidenter age/bat. v ¶Tertio aũt anno. Hic cõsequẽter ostendit̃ qualiter popu/lũ suũ instruxit sc3 ꝑ sacerdotes ⁊ le/uitas quos ad hoc misit: ⁊ cũ eis ali quos de p̃ncipibus suis vt pp̃lm in/ducerẽt ad obediẽdũ: ⁊ punirent re/belles si quos inuenirẽt. Et pat3 lr̃a.

† 3. Reg. 15. e

als † fecerat

* Itaq3 factus

Moraliter. l ¶Regnauit au/tẽ iosaphat filius eius ꝓ eo ⁊c. Iosaphat ip̃e iudicans interpretat̃: ideo per ipsum homo spiritualis si/gnificatur. de quo dicitur. j. Cor. ij. d. Spiritual̃ iudicat oĩa. ⁊ ipse a ne/mine iudicat̃. ⁊ hoc pape cõuenit in vniuersali ecclesie: archiepis aũt in suis prouincijs: et epis in diocesib⁹ suis. n ¶Constituitq3 militũ numeros in cũctis vrbibus iu da ⁊c. Per qd̃ significat̃ ꝙ predicti pontifices debent esse solliciti vt lo/ca sue iurisditionis clausa sint vir/tutum muris: ⁊ ꝙ ibi sint milites. i. sacerdotes ⁊ clerici armis sacre scri/pture ⁊ oratiõis deuote muniti: qui bus aduersarie potestates ⁊ hereti/ci possint fortiter impugnari. Ter/tio aũt anno regni sui misit de principib⁹ ⁊c. Sequit̃: x ¶Do cebãtq3 pp̃lm ⁊c. ꝑ q̃s significat̃ p̃dicatores ad docendũ populũ dis/currẽtes q̃ a p̃dictis põtificib⁹ debẽt mitti: Rom.

Moralr

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

G a ¶ Itaq; fact⁹ est. Pro virtutib⁹ q̄ gerunt in eccl'ia auferṫ gētiliū audacia: ⁊ incitanṫ vt deferāt christo mūera fidei ⁊ cēsū boni opis ⁊ pię ꝯfessiōis: ⁊ pecora simplicitatꝭ. Ca. XVIII
b ¶ Affinitate ꝯiūct⁹ ⁊c. Hi sunt heresiarche q̄ pditoꝝ turbā ꝑ erroꝝ deuia ducūt: ⁊ in mortꝭ ꝑcipitiū mergūt. Iosaphat affinitate cōiunct⁹ ē achab: ⁊ descendit ad eū in samariam cōtra hostes in auxiliū: ⁊ illos significat q̄ de catholicis ad hereticoꝝ amicitiā se inclinant: q̄ licet a rectę fidei nō recedant tramite: tamen errantiū societatē atq; cōmunionē nō deuitāt. Cōtra q̄s dicitur: Hereticū hominē post primā ⁊ secundā correctionē deuita. Vn̄ iosaphat ꝑ hieu vidētē filiū anani/illius scz prophetę q̄ asa increpauerat arguitur: qui impio prebuerat auxilium: ⁊ his qui oderūt dominum amicitia iungeretur.

Titū. 3. c
3. Reg. 16. a
2. Pa. 16. b

G Vidi do

a bes iuda: atq; erudiebant populū. Itaq; factus est pa uor dn̄i sup oia regna terraꝝ q̄ erant ꝑ gyꝝ iuda: nec au debāt bellare cōtra iosaphat. Sed ⁊ philistei iosaphat munera deferebāt: ⁊ vectigal argēti. Arabes quoq; ad

a ¶ prelatoꝝ scz spūssancti gratia illuminatoꝝ.

ducebāt pecora: arietū septē milia septingentos: ⁊ hir

a ¶ pctōres scz ꝑ cōfessionē ⁊ penitētiā ad seruitiū dei adductos.

cōs totidē. Creuit ḡ iosaphat/ ⁊ magnificat⁹ est vsq; in sublime: atq; ędificauit i iuda domos ad instar turriū: vrbesq; muratas: ⁊ multa opa parauit in vrbib⁹ iuda. Viri q̄z bellatores ⁊ robusti erāt in hierl'm: q̄ꝝ iste nūerus ꝑ domos atq; familias singuloꝝ. In iuda ꝑnceps exercit⁹ ednas dux: ⁊ cū eo robustissimi viri trecēta milia. post hūc iohānā ꝑnceps ⁊ cū eo ducēta octogita milia. Post illū q̄z amasias fili⁹ zechri cōsecrat⁹ dn̄o: ⁊ cū eo ducēta milia viroꝝ fortiū. Hūc seq̄bat robust⁹ ad ꝑlia eliada: ⁊ cū eo tenētiū arcū ⁊ clypeū ducenta milia. Post istū etiā iozabad: ⁊ cū eo cētū octoginta milia expeditoꝝ militū. Hi oēs erāt ad manū regꝭ: exceptꝭ aliis q̄s posuerat i vrbib⁹ muratꝭ ⁊ in vniuerso iuda.

a ¶ ppl's christian⁹ q̄ religionē seruat catholicam.

Fuit ḡ iosaphat diues ⁊ inclyt⁹ Ca. XVIII multū: ⁊ affinitate cōiūct⁹ ē achab. Descēditq; post duos ānos ad eū i samariā. Ad cui⁹ aduētū maciauit achab arietes ⁊ boues plimos/ ipi ⁊ pplo q̄ venerat cū eo: ꝑsuasitq; illi vt ascēderet i rhamoth galaad. Dixitq; achab rex isrl' ad iosaphat regē iuda: veni mecū i rhamoth galaad. Cui ille rn̄dit: Vt ego ⁊ tu: sic ppl's tu⁹/ sic ppl's me⁹: tecūq; erim⁹ i bello. Dixitq; iosaphat ad regē isrl': Cōsule obsecro i ꝑsentiaꝝ ꝭmonē dn̄i. Cōgregauit igiṫ rex isrl' ꝓphetaꝝ q̄drigētos viros ⁊ dixit ad eos: In rhamoth galaad ad bellādū ire debem⁹: an q̄escere? At illi: Ascendite inq̄unt: ⁊ tradet eos de⁹ i manu regꝭ. Dixitq; iosaphat: Nūq̄d nō ē hic ꝓphetes dn̄i: vt ab illo etiā requiram⁹? Et ait rex isrl' ad iosaphat: Est vir vn⁹ a q̄ possumus q̄rere dn̄i volūtatē: sz ego odi eū: q̄ nō ꝓphetat mihi bonū: sz malū oi tpe. Est āt micheas fili⁹ † iemla. Dixitq; ei iosaphat: Ne loq̄ris rex hoc mō. Vocauit ḡ rex isrl' vnū de eunuchis/ ⁊ dixit ei: Voca cito micheā filiū iemla. Porro rex isrl' ⁊ iosaphat rex iuda/ vterq; sedebāt i solio suo vestiti cultu regio. Sedebāt aūt i area iuxͣ portā samarię: oēsq; ꝓphetę vaticinabanṫ coram eis. Sedechias vͦo fili⁹ chanana fec̄ sibi cornua ferrea ⁊ ait: Hec dicit dn̄s: His ventilabis syriā/ donec cōteres eā. Oēsq; ꝓphetę silr̄ ꝓphabāt atq; dicebant: Ascēde i rhamoth galaad ⁊ ꝓspaberꝭ: ⁊ tradet eos dn̄s in manū regis. Nuncius aūt q̄ ierat ad vocādū micheaz ait illi: En vͣba oim ꝓphaꝝ vno ore bona annunciant regi. Queso ḡ te vt ⁊ sermo tu⁹ ab eis nō dissentiat: loq̄risq; ꝓspa. Cui rn̄dit micheas: Viuit dn̄s: q̄ q̄dcunq; dixerit mihi deus hoc loquar. Venit ḡ ad regē. Cui rex ait: † Michea ire debem⁹ i rhamoth galaad ad bel-

Nico. de lyra

a ¶ Itaq; factus est. Hic cōsequenter ostēditur qualiter hostes i circumitu subiecit. quia dn̄s ꝓpter ei⁹ bonitatē terrorē eius immisit: ita q̄ nō solū cessauerūt eum impugnare: sed etiam aliqui coꝝ reddebant ei tributū: vt ptz i lr̄a. b ¶ Creuit ergo. Hic quarto ostēdiṫ qualiter ciuitates suas muniuit/ cū diciṫ: c ¶ Edificat in iuda domos ad instar turriū. vt si hostes ciuitatē intrarent/ de domibus interfici possent: ⁊ non solū muniuit fortalitijs: sed etiam bellatoribus viris: iō dicitur: d ¶ Viri quoq; bellato. ⁊ robusti erant in hierusalē ⁊c. Non est per hoc intelligendū q̄ oēs isti inferius nomiati manerent continue in hierusalez cū rege: sz ꝑ vices et successiue: sicut dictū est. j. li. xxvj. q̄ per singulos menses vigītiquattuor milia bellatorum erant cū rege in hierusalem. e ¶ Hi oēs erant ad manū regis. q̄ qn̄ occurrebat maior necessitas omēs erāt parati venire ad ipsum.

Moraliter ✳ mitti: Ro. x. Quō ꝑdicabūt nisi mittāṫ? a ¶ Itaq; factus est pauor dn̄i ⁊c. Nā populi subditi videntes tātā sollicitudinē ꝑlatorum circa bonū regimē/ concipiunt erga deum ⁊ ei⁹ vicarios reuerentię timorē.

Ca. XVIII

Diuisio F Vit ergo iosaphat ⁊c. Hic cōsequēter describitur ipsius iosaphat societas praua: q̄ amicitia cōiunct⁹ fuit ipi achab q̄ erat pessim⁹ idolatra: ⁊ cum eo iuit ad ꝑlium ad eius auxiliū: ⁊ ideo primo describiṫ belli tractatus. Secūdo cōgressus/ ibi: Igiṫ ascenderūt. In tractatu vͦo belli primo requiriṫ auxilium ipsius iosaphat. Secundo cōsiliū ꝓphetaꝝ/ ibi: Dixitq; iosaphat ad regē isrl': ⁊ ptz sententia totius istius ca. ex dictis. iiij. Reg. vl. exceptꝭ paucis q̄ sequuntur. g ¶ Et affinitate cōiunct⁹ ē achab. q̄ iorā fili⁹ iosaphat accepit filiā achab vxorē vel ei⁹ neptez ꝭm alios: vt diceṫ plen⁹. j. xxj. In secunda pte dr̄ ✳ Ascendite

Moraliṫ f ¶ Fuit ergo iosaphat diues ⁊ inclyt⁹ multū ⁊ af. cō. ē ach. Cōtingit āt aliqn̄ q̄ deo ꝑmittente ⁊ diabolo ꝓcurante ille qui bonus erat ꝑlat⁹ de diuitijs tꝑalib⁹ ⁊ honorib⁹ intumescit: ⁊ sic cū potētib⁹ ⁊ nobilib⁹ huius sęcli familiaritates cōtrahit ad exaltādū genus suū ꝑ matrimonia: qd̄ figuratū fuit ꝑ iosaphat pōtificē bonum significantē: vt dictū ē ca. ꝑcedē. q̄ multū diues factus familiaritatē cum achab ꝑncipe malo cōtraxit: ⁊ filiā ei⁹ filio suo vxorē accepit. h ¶ Dixitq; ach. rex ad io. veni mecū ⁊c. Cōtingit eīm frequēter q̄ ꝓpe matrimonia ꝑdicta nobiles hui⁹ sęculi petunt a pōtificib⁹ cōtra suos aduersarios auxiliū: et illi ꝯcedūt de facultatibus ecclię q̄ nō sunt ad h̄/ sz ad diuinū cultū ordinatę: et sic incurrunt malū offensę diuinę. ꝓpē qd̄ infra ca. sequēti dicitur ipsi iosaphat in casu simili: Impio ꝑbes auxiliū: ⁊ iō irā dn̄i merebaris ⁊c. i ¶ Nunq̄d nō est hic ꝓphe. dn̄i: vt ab il. etiā re. Per istū iosaphat qui q̄siuit cōsiliū ꝓphetę dn̄i/ ⁊ tamē nō fecit sed magꝭ cōtrariuz: nā cū achab ad ꝑliū ꝑrexit: significātur illi q̄ q̄runt cōsiliū bono rū: nō tamē faciunt. in h̄ similes roboaz q̄ q̄siuit ꝯsiliū a senib⁹: sed datū ab eis cōsiliū dereliq̄t. k ¶ Est aūt micheas fili⁹ iemla. Per h̄ aūt q̄ achab istis prophetę dn̄i nō credidit ⁊ insuꝑ ipm incarcerauit/ credens magis falsis ꝓphetis q̄ sibi: significanṫ illi q̄ ꝑdicatores veritatis nō audiūt sed magis ipos ꝑsequūtur: falsis aūt adulatoribus ⁊ mēdacib⁹ credūt ⁊ eis ꝑmia largiūṫ. ⁊ sic achab mortu⁹ fuit in ꝑlio: sic tales moriuntur morte culpę: ⁊ nisi vere ꝑniteāt/ morienṫ morte gehennę.

iiij. Reg. xij. c.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

a ¶ Ui. do. &c. i so. Greg. soliū dñi āgelicę ptātes: qb⁹ alti⁹ p̄sidēs inferi⁹ cūcta disponit. Exercit⁹ cęli mīstrātiū angeloꝝ multitudo a dextris ⁊ a sinistris. De⁹ q̄ ita ē intra oīa vt etiā sit extra oīa nec dextra/nec sinistra ɔcludit: sed dextra dei angeli boni: sinistra reprobi. Nec em̄ ministrant deo solūmō boni q̄ adiuuāt: sȝ ⁊ mali q̄ redire nolētes grauāt. de quib⁹ dr: Cōtra spūales neq̄tias i cęlestibus. A dextra ḡ ⁊ a sinistra angeloꝝ exercit⁹ stat: qȝ volūtas electoꝝ spirituū diuinę volūtati ɔcordat: et reproboꝝ sēsus suę malicię seruiēs/iudicio districtiōis ei⁹ obtemp̄at. Unā spūs fallax i medium psilit/p̄ quē achab decipiaꝛ exigētib⁹ meritis. Neqȝ em̄ bon⁹ spūs fallacię vult desuire/ vl' spūs mēdax esse in ore pphetarū. Sed qȝ achab dignus erat tali decęptiōe damnari: vt q̄ sępe volens ceciderat in culpaȝ/nolēs capeꝛ ad pęnā. Juste datur licētia malignis spiritib⁹ vt q̄s volentes in peccati laqueo strangulant/in pcti pęnā etiā nolētes trahāt. Qui ꝓ vitā reprobā nō mutat/ cū a ppheta aliq̄d req̄rit: illa audit deo disponēte q̄ mereꝛ dānandus audire. Ecce em̄ a dei cultu domus israel ad idoloꝝ seruitutē recesserat: ⁊ tñ ad pphetas a q̄bus decipi cōsueuerat/ sępe veniebat ꝓspera requirēs. Sed qȝ ꝓuersa agens ꝓspera audire nō merebatur: vt pctōrū populus in suo corde caperet: q̄tenus q̄ ꝓfidiā sequē do deliquerat: sic pphetarū blādicijs deciperet/vt nō penitesceret qȝ deliq̄sset: ⁊ tanto durius raperetur ad pęnā/quanto securius viueret in culpa.

Nico. de lyra

a ¶ Ascēdite. Cūcta em̄ ꝓspa euenient &c. Dicit Ra. Sa. q loquiꝛ conditionatiue. ⁊ ē sensus: Si ascēdatis ꝓspere vt dicūt pphetę vrī/ tradenꝛ hostes in manus vrās. qȝ ɔditionalis ꝓpositio vera ē aliqñ: lȝ vtraq ps sit falsa. sicut ista: si homo volat hȝ alas. sic in ꝓposito. Aliꝛ etiā exposui B. iij. Re. scȝ q loq̄baꝛ negatiue vl' optatiue. vt sit sensus: vtinā sic esset sicut dicūt pphetę vrī. qd aduertēs achab ꝑ q̄dam signa adiurauit eū vt nō diceret nisi qd sciret esse verū ⁊ planū. b ¶ Mutabo habituȝ. In hebręo habetur: Muteris/et veni ad bellum. ⁊ sic dirigiꝛ verbum ad iosaphat: ⁊ est sensus: Amoue vestes tuas cōmunes

landū an q̄escere: Cui ille rñdit: Ascēdite. Cūcta a em̄ ꝓspera euenient: ⁊ tradenꝛ hostes in manus vestras. Dixitqȝ rex: Iterū atqȝ iterꝝ te adiuro vt nō loq̄ris mihi nisi qd verū est in noīe dei. At ille ait: Uidi vniuersum isrl' dispersum i mōtib⁹ sicut oues absqȝ pastore: ⁊ dixit dñs: Nō hñt isti dños: reuertaꝛ vnusquisqȝ in domū suā in pace. Et ait rex isrl' ad iosaphat: Nōne dixi tibi q nō pphetaret mihi iste q̄cq̄ȝ boni: sȝ ea q̄ mala sūt: At ille idcirco ait: a Audite verbū dñi: †Uidi dñm sedētē in solio suo: ⁊ oēm exercitū cęli assistētē ei/a dextris ⁊ a sinistris. ⁊ dixit dñs: †Quis decipiet achab regē isrl'/ vt ascēdat ⁊ corruat i rhamoth galaad: Cūqȝ diceret vn⁹ hoc mō: ⁊ alter alio: pcessit spūs ⁊ stetit corā dño ⁊ ait: Ego decipiā eū. Cui dñs: In q̄ inq̄t decipies: At ille rñdit: Egrediar/ ⁊ ero spūs mendax in ore oīm pphetaꝝ eius. Dixitqȝ dñs: Decipies ⁊ p̄ualebis. Egredere ⁊ fac ita. Nūc igiꝛ ecce dedit dñs spm̄ mēdacij in ore oīm pphetaꝝ tuorū. Et dñs locutus est de te mala. Accessit aūt sedechias filius †chananę: ⁊ ꝑcussit michęę maxillā/et ait: Per quā viā trāsiuit spūs dñi a me/ vt loq̄reꝛ tibi: Dixitqȝ micheas: Tu ipse videbis in die illo/ qñ ingressus fueris cubiculū de cubiculo/ vt abscondaris. Pręcepit aūt rex isrl'/ dicēs: Tollite micheā et ducite eū ad amon p̄ncipē ciuitatis/ ⁊ ad ioas filiū amalech/ ⁊ dicetis: Hęc dicit rex: Mittite hunc in carcerē: ⁊ date eis panis modicū ⁊ aq̄ pauxillum/ donec reuertar i pace. Dixitqȝ micheas: Si reuersus fueris in pace/ nō est dñs locut⁹ in me. Et ait: Audite ppli oēs. Igiꝛ ascēderūt rex isrl' ⁊ iosaphat rex iuda i rhamoth galaad. Dixitqȝ rex isrl' ad iosaphat: Mutabo habitū/ ⁊ sic ad pugnandū va- b dā: tu aūt induere vestib⁹ tuis. Mutatoqȝ rex isrl' c habitu venit ad bellū. Rex aūt syrię p̄cęperat ducibus eq̄tatus sui/ dicēs: Ne pugnetis ɔ̄ minimū aut ɔ̄ maximū: nisi ɔ̄ solū regē isrl'. Itaqȝ cū vidissent p̄ncipes eq̄tatus iosaphat/ dixerūt: Rex isrl' ē iste. Et circūdederūt eū dimicantes. At ille clamauit ad dñm: ⁊ auxiliatus est ei: atqȝ auertit eos ab illo. Cū em̄ vidissent duces eq̄tatus q nō esset rex israel/ reliquerunt eum. Accidit autē vt vn⁹ e populo sagittā in incertū iaceret: ⁊ ꝑcuteret regē israel inter ceruicē ⁊ scapulas. At ille aurigę suo ait: Conuerte manū tuā/ ⁊ educ me de acie: qȝ vulne- d ratus sum. ⁊ finita est pugna i die illo. Porro rex e isrl' stabat in curru suo cōtra syros vsqȝ ad vesperā: ⁊ mortuus est occidēte sole. Ca. XIX

Euersus ē aūt iosaphat rex iuda pa- f cifice in domū suā in hierl'm. Cui oc- g currit hieu filius anani videns: et ait h ad euȝ: Impio p̄bes auxiliū: ⁊ his q̄ i oderūt dñm amicitia iūgeris: ⁊ idcirco k irā q̄dē dñi merebaris: sȝ bona opa inuēta sunt in te: eo q abstuleris lucos de terra iuda: ⁊ p̄parauer̄is cor tuū vt req̄reres dñm deū patrū tuoꝝ. Habi- l tauit ḡ iosaphat i hierl'm. Rursūqȝ egressus ē ad m

munes: et accipe arma bellica cum signis regalibus. c ¶ Mutatoqȝ rex is. habitu. qȝ intrādo bellū nō accepit insignia regalia: cui⁹ cā dicta fuit. iij. Re. vl. d ¶ Cōuerte ma. &c. de acie. Nō dic de bello totaliꝛ: qȝ sequitur: e ¶ Porro rex isrl' sta. in cur. suo ɔ̄ sy. &c. Sȝ dic de acie: qȝ de p̄ma acie in q̄ erat iussit se reduci ad aliā in qua nō tātū ipugnareꝛ: ⁊ sic posset mag' dissimulare vulnerationē suā ne ppl's su⁹ fugeret de p̄lio. Ca. XIX

Euersus est autē. Hic ɔ̄sr d̄scribiꝛ ipsi⁹ iosaphat correctio ꝓmpta. Ubi p̄mo describiꝛ pphetę rep̄hensio. secundo ipsi⁹ iosaphat emendatio in se et in ppl'o sibi subiecto/ ibi: Habitauit ergo. Circa p̄mū dr: f ¶ Reuersus est aūt iosaphat rex iuda. de prelio p̄dicto pacifice. licet em̄ fuerit in periculo mortis: vt p̄dictum est: tamen reuersus fuit sine vulnere deo ipsum protegente. i ¶ Impio p̄bes auxilium. id est prębuisti cōtra voluntatē domini. k ¶ Et idcirco irā q̄dem dñi merebaris. d̄ rigore iusticię: sȝ propter alia opera tua bona pepercit tibi ex dulcore suę mi̇sicordię l ¶ Habitauit ergo iosaphat &c. Hic ɔ̄sr poniꝛ ipsius iosaphat emendatio in se ⁊ ppl'o suo. ⁊ primo in cultu diuino/ cum dr: m ¶ Rursumqȝ egressus ē ad populum. scilicet per sacerdotes ⁊ leuitas sicut añ fecerat * De bersabe.

Moraliter. f ¶ Reuersus est aūt iosaphat rex iuda. Seq̄ꝛ: g ¶ Cui occurrit hieu fili⁹ anani videns. Per istū hieu significaꝛ p̄dicator veritatis q̄ debet esse vidēs: id est pre alijs q̄ ꝑtinēt ad salutem cognoscens. h ¶ Et ait ad euȝ: Impio p̄bes auxiliū &c. Ex hoc daꝛ exemplū p̄dicatoribus vt ꝓpter magnitudinē ꝑsonaꝝ non dimittant arguere pctā maxime publica sic fuit i ꝓposito. m ¶ Rursumqȝ egressus ē ad populū de bersabee vs. ad montē &c. Per hoc autem q iosaphat rex audita reprehensione prophetę/ iuit ad monendum populum suum vt quęreret dominū deū patrum suoruȝ: vt ꝑ hoc placaret dñm sicut eū offenderat impio p̄bendo auxilium: datur exemplū principibus et p̄latis/ vt non condēnāt verba p̄dicatoris: sȝ magis studeant dominū placare ꝑ bonū suorū regimē subditorū.

† Esa. 6. a
†3. Re. 22. d.
Diuisio
al's † chanana
D
Moral'r
Ephe. 6. b

 * Cōstituitqȝ

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

E N

Post hec rc. ammõ. idumeos significat Ca.XIX q̃ scriptor historie maluit q̃d gerebat associatorꝝ notare vocabulo/ q̃ impietate ĩpudẽtiũ publice diuulgare. b ¶De his locis q̃ rc. Illa loca significat q̃ vltra mare salinarũ sũt: q̃d al's stagnũ asphalti vel mare mortuũ noiat. c ¶Engaddi. Vocat vsq̃ hodie vicus pgrãdis iudeorꝝ iux mare mortuũ vnde opobalsamũ venit: q̃s salomõ nuncupat vineas engaddi. Cañ.i.d.

Accensum

Nico.de lyra

a ¶De ber. vsq̃ rc. i. a pncipio regni sui vsq̃ ad finez: q̃r bersabee est ĩ pncipio regni eius v̾sus austrũ: r mõs ephraim in opposito versus aquilonẽ: accipiẽdo regnũ eius put ĩcludit ciuitates aliq̃s q̃s pater ei⁹ ceperat de regno decem tribuũ ĩ mõte ephraim. b ¶Cõstituitq̃z iu. Hic secundo describit ipi⁹ iosaphat r ppl'i melioratio in regimine ppl'i. r primo in cõmunibus casis. scd'o ĩ arduis: in q̃bus erat recursus ĩ hierl'm/ibi: In hierl'm q̃q̃. Circa primũ dicit: Cõstituitq̃z iu. rc. vt nõ oporteret populũ discurrere de loco ad locuz ad habẽdũ iudiciũ in causis communib⁹. c ¶Et precipiens iu. ab eo institutis. d ¶Videte inquit q̃d fa. ne precipitant/ sz cũ magna deliberatione sñiam feratis. cui⁹ causa subdit: e ¶Nõ em̃ ho. exer. iudi. sed dñi. vñ iudicẽs qui tenẽt locũ dei in terris vocantur dij pticipatiue: vt h' Exo. xxij. b. Dñs dom⁹ applicabit ad deos. i. ad iudices f ¶Et q̃dcũq̃z iudi. in vos redũdabit. id est in bonũ vestrũ si bñ iudicaueritis: r in malum si male. g ¶Nõ est em̃ apud dñm deũ nostrũ. cui debetis cõformari in iudicãdo: vt ptz ex dictis. h ¶Iniq̃tas nec p̾sona. ac. rc. Illa em̃ tria ex parte iudicis faciunt puerti iudicium. i ¶In hierl'm q̃z. Hic ordinat regimẽ ppl'i in arduis causis q̃ nõ poterãt bñ p̾scindi absq̃ recursu ĩ hierl'm: ßm q̃ p̾cipit Deute. xvij. b. vbi d'r: Si difficile r ambiguũ apud te iudiciũ esse p̾speximus. Sequitur: Surge r ascẽde ad locũ quem elegerit dñs rc. r iõ iosaphat ibi cõstituit iudices ad talia difficilia determinãdũ. Iõ subdit Omnẽ causam q̃ vene. ad ad vos fratrũ vestrorꝝ qui habi. in vrbi. suis rc. Sequitur: k ¶Vbicũq̃z q̃stio ẽ de le. q̃tũ ad decẽ decalogi p̾cepta. l ¶De mãdato. q̃tũ ad cetera moralia ex p̾ceptis decalogi quasi q̃dam conclusiones elicite. m ¶De cerimonijs. q̃tum ad cerimonialia. n ¶De iustifi. i. de iudicialib⁹ p̾ q̃ iusticia est inter hoies cõseruãda. o ¶Sup ea opa erit que ad re. of. p̾ti. vt si aliq̃ rebelles inueniant p̾ eũ p̾na debita plectant.

F

populũ de bersabee vsq̃ ad montẽ ephraim: r reuocauit eos ad dñm deũ patrum suorũ. Cõstituitq̃ iudices terre in cũctis ciuitatibus iuda munitis p̾ singula loca. Et p̾cipiẽs iudicib⁹: Videte inq̃t q̃d faciatis. Nõ ei hois exercetis iudiciũ/ sz dñi: et q̃dcũq̃ iudicaueritis in vos redũdabit. Sit timor dñi vobiscũ: r cuz diligẽtia cũcta agite.† Nõ est em̃ apd' dñm deum nostrũ iniq̃tas: nec p̾sonarũ acceptio: nec cupido munerꝝ. In hierl'm q̃z constituit iosaphat leuitas r sacerdotes r pncipes familiarꝝ ex isrl' vt iudiciũ r causam dñi iudicarẽt habitatorib⁹ ei⁹. Precepitq̃ ei⁹/ dicẽs: Sic agetis in timore dñi fideliter r corde p̾fecto. Omnẽ causam q̃ venerit ad vos fratrũ vr̃orꝝ q̃ habitãt ĩ vrbib⁹ suis: iter cognationẽ r cognationẽ vbicũq̃z q̃stio est/ de lege/ de mãdato/ de cerimonijs/ d' iustificatiõib⁹: oñdite eis vt nõ peccẽt ĩ dñm: r ne veniat ira dei sup̾ vos r super frẽs vr̃os. Sic g̃ agẽtes nõ peccabitis: Amarias aũt sacerdos r potifex vester: in his q̃ ad dñm p̾tinẽt p̾sidebit. Porro çabadias fili⁹ ismahel q̃ est dux ĩ domo iuda: sup̾ ea opa erit q̃ ad regis officiũ p̾tinẽt. Habetisq̃z magros leuitas corã vobis. Cõfortamini r agite diligenter: r erit dominus vobiscũ in bonis.

Post hec ɔgregati sunt Ca.XX filij moab r filij ãmon/ r cũ eis d' ãmonitis/ ad iosaphat/ vt pugnarẽt cõtra eũ. Venerũtq̃z nuncij r indicauerũt iosaphat/ dicentes: Venit cõtra te multitudo magna: de his locis q̃ trãs mare sũt r de syria: r ecce consistũt in asasonthamar: q̃ ẽ engaddi. Iosaphat aũt timore p̾territus totũ se cõtulit ad rogãdũ dñm: r p̾dicauit ieiuniũ ĩ vniuerso iuda. Cõgregatusq̃z est iudas ad dep̾cãdũ dñm. Sz r oẽs de vrbib⁹ suis venerũt ad obsecrãdũ eũ. Cũq̃z stetisset iosaphat in medio cetu iude r hierl'm ĩ domo domini ante atriũ nouũ: ait: Dñe de⁹ patrum nostrorꝝ tu es deus in celo: r dominaris cunctis regnis gentium. In manu tua est fortitudo r potentia: nec quisq̃ tibi potest resistere. Non

a ¶palma interp̾tat.

a ¶ip̾m templum q̃ iosaphat ab idolatrie immũdicijs purgauit r innouauit: r q̃d filij israel peccando vetus fecerant penitendo innouarunt.

tiã possint supplere. i ¶In hie. q̃z ɔsti. io. le. r sa. rc. id ẽ sapiẽtes in lege ɔstituit in metropoli ciuitate q̃ possent dubia iudicũ inferiorꝝ ad eos relata determinare: sicut p̾cipit Deu. xvij. Et sil'r pncipes r p̾lati solliciti debent esse vt in locis suis principalib⁹ habeãt hoies sapiẽtes r bonos: q̃ in casib⁹ maioribus q̃ referunt ad eos veritatẽ valeãt declarare. Ca.XX

Post hec congregati sũt. Hic ɔñr describit ipsi⁹ iosaphat mirabilis victoria. cui⁹ p̾mo describit p̾cessus. secũdo sequẽs effectus/ ibi: Irruit aũt pauor dñi. tertio ponitur iosaphat defect⁹/ ibi: Post hoc inijt. Circa primũ aduentus aduersantiũ nunciat. scd'o iosaphat dñm dep̾cat/ ibi: Iosaphat aũt. tertio p̾pheta eũ cõsolat/ ibi: Erat aũt iaçihel. Circa p̾mũ d'r: p ¶Post hec ɔgregati sunt filij mo. et filij ãmon r cũ eis de ãmonitis. In hebreo habet: Et cũ eis de ãmonitis. Habet aũt translatio nostra loco hui⁹: de idumeis: q̃r ßm veritatẽ fuerũt idumei: vt patebit. ĩ. nominant tamẽ in hebreo ãmonite: q̃r accep̾rũt signa ammonitarꝝ/ r ɔiunxerũt se exercitui eorꝝ: quasi essent de eodem ppl'o. q ¶Venerũtq̃ nũcij annũciantes iosaphat aduẽtum istorꝝ cõtra eũ. r ¶De his lo. q̃ trans mare sũt. s. trãs mare mortuũ. s ¶Iosaphat aũt. Hic ɔñr iosaphat dñm dep̾cat p̾ diuino auxilio impetrãdo: et ad hoc se r ppl'm disponit/ cũ d'r t ¶Et p̾dica. ieiu. vni. iuda. q̃r afflictio et humiliatio faciunt orõnẽ exaudibilẽ. v ¶Cõgre. est iu. vt quãto orõ ẽẽt cõmunior/ tãto exaudibilior. x ¶Cũq̃ ste. io. in me. ad aiandũ alios ad orãdũ. y ¶Añ atri. no. in atrio em̃ illo reges iuda fecerãt aliq̃ abomiabilia a q̃b⁹ ip̾e eum purgauit: r sic d'r atriũ renouatũ. z ¶Dñe de⁹ pa. no. Hic ɔseq̃nter iosaphat format orõnẽ suã: in q̃ etiã allegat q̃nq̃ ad exauditionẽ dep̾cationis sue. Primũ est de omĩpotẽtia/ cuz dicit: a ¶Tu es de⁹ in celo rc. r iõ libera nos: quia potes solo nutu. Secundũ est maiestatis diuine decẽtia

Diuisio

† Rom. 2.b Eph. 6.b Act. 10.c

h

al's † idumeis

Quinq̃ ad orõnis exauditionem

Moral'r

Moral'r. p ¶Post hec congregati sunt filij moab et filij am. rc. vt pu. ɔ eũ. Scd'm q̃d scribit. ij. Tim. iij. c. Omnes q̃ pie volũt viuere in christo p̾secutionẽ patient. Et iõ postq̃ iosaphat ad verbũ p̾phete se correxerat/ r ppl'm suũ ad dñi seruitutẽ reuocare studuerat/ r ad faciẽdũ iusticiã bonos hoies instituerat: dñs p̾misit malos hoies ɔ eũ insurgere ad p̾bationẽ r declarationẽ sue patiẽtie. r vt p̾ h' ßm sensum moralẽ det exẽplũ iustis hoibus: ne diffidãt de amore diuino r ei⁹ adiutorio si patiant p̾secutionẽ ab iniustis: vñ dicit dñs Apoc. iij. d. Ego q̃s amo arguo r castigo. Scd'm v̾o sensum allegoricũ p̾ iosaphat q̃ iudiciũ dei interp̾tat dei filius significat: ßm q̃d d'r Ioh. v. d. Pater nõ iudicat quẽq̃: sed oẽ iudiciũ dedit filio. Cõtra ip̾m aũt insurrexerũt in hierl'm pharisei r saducei r etiã romani: sc3 pilat⁹ r milites ei⁹. Sz sicut iosaphat fuit

Moraliter ✻ b ¶Cõstituitq̃z iu. ter. rc. Pricipes ei r p̾lati nõ p̾nt esse in oi loco suo regimini cõmisso: p̾pter q̃d solliciti debent esse/ vt in oibus locis notabilib⁹ sint bone p̾sone q̃ suã absentiã pos/

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

C

a ¶ Ascēsuri ꝛc. no. seis. qui ꝛ ieruhel ßm hebreos. Dicūt eni ꝙ seis. i. lebes vel olla iō dict᷒ sit: ꝙ plurima ibi mltitudo hostiū cesa ē: ꝛ iō ieruhel. i. timor dñi: qꝛ de manifesto auxilio dei qd cōtulit sperātib᷒ in se incussus ē alienigenis pauor vndicꝫ. ¶ Mystice moabitide āmonite ꝛ idumei / paganos / iudeos ꝛ hereticos significāt: q̄ gratis bellū excitāt fidelib᷒ ꝛ religionē christianaꝫ auferre ꝯtēdūt. Sꝫ iosaphat. i. christi pp̄ls nō armis corpalib᷒ sꝫ spūalib᷒ eos aggredit̄: i. intima cordis deuotione sup nū grēs auxiliū. b ¶ Venit ḡ io. ꝛc. Scti doctores cū turba fideliū colligūt de spolijs hostiū: q̄cq̄d de physica / ethica ꝛ logica legēdo ꝛ scribēdo ꝛ docendo vtilit̄ crediderūt: p sancte trinitatis fidē i vsuꝫ toti᷒ eccl'ie cōuertūt: vt ꝙ illi iniuste ꝛ inutilit̄ possidebāt / fideles vtil'r possidētes aiaꝝ ad salutem ꝓ possideant.

Mystice

Nico.de lyra

✻ decētia. Decet eni regiā maiestatē defendere vasallo suo terrā quā sibi dedit. De᷒ āt terrā ꝓmissiōis dedit filijs isrl'. ḡ ꝛc. ꝛ hec rō tāgitur / cū dr̄: Nōne tu de᷒ nr̄ interfe. ꝛc. Tertiū ē ꝓmissi diuini efficacia. cū eni edificato tēplo salomon rogauit dn̄m / vt si pp̄ls afflictus ibi oraret dn̄m ꝙ ipē exaudiret i celo. Et rn̄dit dn̄s salomoni ꝙ sic faceret: cui᷒ ꝓmissio debet esse efficax: qꝛ scribit̄ Prouer. xxv. b. Nubes ꝛ vent᷒ ꝛ pluuie nō sequētes / vir gl'iosus ꝛ ꝓmissa nō cōplēs. ꝛ hec rō tāgit̄ ibi: a ¶ Habitauerūtꝙ in ea ꝛ ex. i il. sā. no. tuo di. scꝫ p salomonē. Si irruerit su. ꝛc. Seq̄t̄ b ¶ Exaudies nos. ꝛ supplēda ē rn̄sio dn̄i: qꝛ rn̄dit salomoni se exaudire: vt hr̄. ā. vij. ca. Quartū ē aduersarioꝝ iniusticia q̄b᷒ nō nocuerunt filij isrl': nec terrā eoꝝ acceperūt qn̄ egressi fuerūt de egypto vt hr̄ Deu. j. ꝛ iō iniuste volebāt auferre filijs isrl' terrā a deo sibi ꝯcessā. ꝛ hec rō tāgit̄ ibi: c ¶ Nūc igit̄ ecce filij āmon ꝛ mo. ꝛ mons seir. i. habitatores mōtꝭ seir: q̄ dicunt̄ idumei. ex q̄ ptꝫ qd p̄dictū est in pncipio ca. scꝫ ꝙ p ammonitas intelligunt̄ idumei. d ¶ Per q̄s nō con. ꝛc. vt hr̄ Deute. j. e ¶ Ergo non iudi. eos. tu q̄ es iustus iudex. q. d. immo iudicabis eoꝝ iniusticiā puniēdo. Quintū ē ꝓpa impotētia / cū dr̄: f ¶ In nobis q̄dē ꝛc. q. d. non habemus confidentiā nisi in te. g ¶ Ois vo ꝛc. cū par. vt mag' ipetraret diuia clemētia. h ¶ Erat aūt iazihel. Hic ꝯn̄r describit̄ prophetica ꝯsolatio. In q̄ pmo describit̄ victorie denunciatio.

B

ne tu de᷒ nr̄ iterfecisti oēs habitatores terre hui᷒ / corā pp̄lo tuo isrl': ꝛ dedisti eā semini abraā amici tui in sempiternū: Habitauerūtꝙ in ea ꝛ extruxerūt in illa sanctuariū noi tuo / dicētes: Si irruerit sup nos mala gladius iudicij / pestilētia ꝛ fames: stabim᷒ coram domo hac in cōspectu tuo / in q̄ inuocatū ē nomē tuū: ꝛ clamauim᷒ ad te in tribulatiōib᷒ nr̄is: ꝛ exaudies nos: saluosꝙ facies. Nūc igit̄ ecce filij āmō ꝛ moab ꝛ mōs seir / p q̄s nō ꝯcessisti filijs isrl' vt trāsirēt: qn̄ egrediebant̄ de egypto: sꝫ declinauerūt ab eis ꝛ nō interfecerunt eos. Ecōtrario agūt ꝛ enitunt̄ eijcere de possessiōe quā tradidisti nobis de᷒ nr̄: ḡ nō iudicabis eos. In nobis q̄dē nō ē tāta fortitudo vt possim᷒ huic multitudini resistere q̄ irruit sup nos. Sꝫ cū ignorem᷒ q̄d agere debeamus: h solū habem᷒ residuū: vt oculos nr̄os dirigamus ad te. Ois vo iuda stabat corā dn̄o / cū paruulis ꝛ vxorib᷒ ꝛ liberꝭ suis. Erat aūt iaçihel fili᷒ çacharie filij bananie: filij iehihel: filij mathanie: leuites de filijs asaph sup quē fact᷒ est spūs dn̄i in medio turbe / ꝛ ait: Attēdite ois iuda: ꝛ q̄ habitatis in hierl'm ꝛ tu rex iosaphat. Hec dic̄ dn̄s vobis: Nolite timere nec paueatꝭ hāc multitudinē. Nō ē eni vr̄a pugna sꝫ dei. Cras descēdetis ꝯ eos. Ascēsuri eni sunt p cliuū noie seis: ꝛ inuenietꝭ eos in sūmitate torrētis q̄ est ꝯ solitudinē ieruhel. Nō eni eritis vos q̄ dimicabitꝭ: sꝫ tm̄mō cōfident̄ state: ꝛ videbitꝭ auxiliū dn̄i sup vos. O iuda ꝛ hierl'm nolite timere nec paueatis: Cras egrediemi ꝯ eos: et dn̄s erit vobiscū. Iosaphat ḡ ꝛ iuda ꝛ oēs habitatores hierl'm ceciderūt ꝓni in terrā corā dn̄o ꝛ adorauerunt eū. Porro leuite de filijs caath ꝛ de filijs chore / laudabāt dn̄m deū isrl' voce magna in excelsū. Cūꝙ mane surrexissent / egressi sūt p desertū thecue. Profectisꝙ eis stans iosaphat in medio eoꝝ: dixit: Audite me viri iuda ꝛ oēs habitatores hierl'm. Credite i dn̄o deo vr̄o ꝛ securi eritis: Credite ꝓphetis ei᷒: ꝛ cūcta euenient ꝓspera. Deditꝙ ꝯsiliū pp̄lo: ꝛ statuit cātores dn̄i vt laudarēt eū in turmis suis: ꝛ antecederēt exercituꝫ: ac voce cōsona dicerēt: Cōfitemi dn̄o qm̄ bon᷒: qm̄ i eternū mīscdia ei᷒. Cūꝙ † cepissent laudes canere: vertit dn̄s insidias eoꝝ i semetipos filioꝝ scꝫ āmon ꝛ moab ꝛ mōtis seir: q̄ egressi fuerāt vt pugnarēt ꝯ iudā ꝛ pcussi sunt. Nāꝙ filij āmon ꝛ moab consurrexerūt aduersū habitatores mōtis seir vt interficerēt ꝛ delerent eos. Cūꝙ hoc ope ppetrassent: etiā in semetipos versi mutuis se ꝯcidere vulnerib᷒. Porro iudas cū venissꝫ ad speluncā q̄ respicit solitudinē: vidit ꝓcul oēꝫ late regionē plenā cadauerib᷒: nec supesse queq̄ꝫ q̄ necē potuisset euadere. Venit ḡ iosaphat ꝛ ois pp̄ls cū eo ad detrahēda spolia mortuoꝝ. Inuenerūt inter cadauera variā supellectileꝫ. Vestes quoꝙ ꝛ vasa preciosissima vt diripuerūt: ita vt oia portare nō possent: nec p

tio. scdo eiusdeꝫ exhibitio / ibi: Cūꝙ cepissent lau. tertio prede collectio / ibi: Venit ḡ iosaphat. Circa pmū ponit̄ nomē ꝛ genus ꝓphe: Erat āt iazihel ꝛc. ꝛ h ad denotādū auctoritateꝫ sue ꝓphetie. i ¶ Hec dic̄ dn̄s vo. p me loq̄ns. k ¶ Nolite timere ꝛc. cui᷒ cā subdit̄: Nō ē eni vr̄a pugna / sed dei. qꝛ expugnabit ꝓ vob inimicos vr̄os: sic patebit. ī. p effectuꝫ. ꝯn̄r denūciat eis ꝓcedēdi modū. l ¶ Cras descē. contra eos. ascensuri eni sunt p cliuuꝫ ꝛc. Et patet lr̄a vsꝙ ibi: m ¶ Ceci. ꝓni co. do. ad regratiādū ei de tanto bn̄ficio sibi promisso. n ¶ Stās iosa. in medio. vt meli᷒ audiretur. o ¶ Credite i do. deo ve. Timebāt eni ne aliq̄ pusillanimes effecti v̄bis ꝓphe discrederent: et sic fugerēt. p ¶ Deditqꝫ cōsiliuꝫ po. qꝛ nō debebat omittere ea q̄ essent agēda. Iō seq̄t̄: q ¶ Et statuit cā. dn̄i. sic ꝯsuetum erat in bellis filioꝝ israel fieri. r ¶ Cunqꝫ ce. Hic ꝯn̄r describit̄ victorie ꝓmisse exhibitio. ꝛ h v̄tute diuina / cū dr̄: s ¶ Vertit dn̄s insi. corū in se. i. aduersarios iudeoꝝ qui insidiabātur vite et terre ipsoruꝫ. t ¶ Nāqꝫ filij āmō ꝛ mo. cō. ad. ha. mō. se. quia dn̄s posuit i eis spiritū vertiginis ꝛ dissensionis. v ¶ Porro iu. ꝛc. Sequitur: Vidit ꝓcul oēm la. re. ple. ca. et sic vidit victoriam sibi ꝓmissā iā i effectu datā. x ¶ Venit ergo. h ꝯn̄r describitur prede collectio. et patꝫ lr̄a vsqꝫ ibi:

D

✻ Nic autem ✻ saphat fuit ꝯfortat᷒ per ꝓphetam / dicētem: k ¶ Nolite time. nec paueatis hanc multitudinē: nō est eni pugna vestra / sꝫ dei. Sic christus positus in agonia fuit p angelū cōfortatus: vt habet̄ Luce. xxij. s ¶ Vertit domin᷒ insidias eorum in se. filioꝝ scꝫ ammō ꝛc. Sicut eni filij āmō ꝛ moab insurrexerunt aduersus habitatores montis seir: et ipi postea cōtra semetipos insurgentes se inuicem destruxerunt. sic pharisei et saducei insurrexerunt contra pilatum ipm accusantes imperatori romano qui misit ipsum in exilium: et iterum pharisei ꝛ saducei ꝓpter suas iniquitates ꝛ contētiones intrinsecas rebellauerūt romanis: ex qua rebellione secuta fuit destructio populi ac ciuitatis: vt dicit Iosephus libro de iudaico bello.

Moraliter

al. † cōplessent

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

E G possideāt. a ¶ Uallis bñ/dictiōis. Humilitas eccl'ie/ vbi digne deo laudes reddū/tur. Qui aūt q̄ttuor euāgeli/orū instruct⁹ dogmate p ba/ptismi fidē ad vnitatez eccl'ie peruenit/ ibi rite laudās ꝛ di gne deo ꝯūsans: visionē ppe tuę pac̄ cū laude ꝛ leticia sē/piterna ītroibit. b ¶ Post hec inijt a. ꝛc̄. Dictū ē q2 so cietas ꝛ amicitia iosaphat re gis iuda cū regib⁹ samarię il/los significat/qui ꝺ eccl'ia ad hereticoꝝ societatē trāseūt:sꝫ hec societas.abomiabilis est deo. Jdo naues eoꝝ ꝯuertū tur: q2 dñs pcutit opa eoꝝ. q2 q̄cq̄d ī pñtis vitę nauigio cuz hereticoꝝ factiōe ꝛ ꝯsilio agi tur: corā oculis dei displicere pbat̄. vñ: Qui nō est mecū ꝯ me est. Ca.XXI

Lu.xi.c.

c ¶ Oēs hi filij io. Jmita/tores.s.opeꝝ ei⁹: fratre eorū iorā semp ī deteriora labēte. vñ ip̄e ioram legit̄ eos inter/fecisse cū principibus israel. G Ecce

Ī.eodē.d

Ni.de ly.

※ a ¶ Die aūt quarto. vbi ponit̄ gratiarū actio. pri/mo extra hierl'm/ cū ꝺ2: Con/gregati sunt in valle bñdicti/onis. Scđo in hierl'm in tem plo dñi/ cū ꝺ2: Reuersusq3 est oīs vir in iuda ꝛc̄. ꝛ patz l'ra. b ¶ Jrruit āt pa. Postq3 descpt⁹ est victorię pcessus: h ꝯñr describit̄ sequēs effect⁹: q2 p istā victoriā a deo dataz ppl'i q̄ erāt ī circūitu regni io/saphat fuerūt territi: ita q̄ nō audebāt regnū iosaphat infe stare. Sequit̄: c ¶ Et am/bu. ī via pa. ꝛc̄. nec decli. ab ea. s. q3diu asa fec̄ bonū. sed in malo nō fuit secut⁹ ip̄m videlꝫ in h̄ q̄ misit auꝝ ꝛ ar/gētū dom⁹ dñi regi syrię/ dif/fidēs de diuino auxilio: vt hr̄ iij. Re.xv. ꝛ in h̄ q̄ pphetam ip̄m arguētē poni iussit ī ner/uo: vt hr̄.s.xvj. d ¶ Uerū tñ excel. nō ab. Cōtrarium videt̄.s.xvij. Cunq3 sūpsisset cor ei⁹ audaciā ppt̄ vias dñi etiā excelsa ꝛ lucos ꝺ iuda ab/stulit. Dicēdū q̄ ibi loquitur scp̄tura de excelsis ī q̄b⁹ imo labat̄ idolis: h aūt ꝺ excelsis in q̄b⁹ deo imolabat̄: quod a plurib⁹ regib⁹ fuit pmissū ad mai⁹ malū euitādū: sic̄ dictū fuit.s.xiiij. cap. in principio. e ¶ Post hec inijt. Hic vl timo iosaphat de mala socie tate punit̄. Primo p rep̄hen sionē pphetę: q̄ fuit q̄dā puni/tio inq3tum iosaphat accępit eā patiēter. Scđo p dānū tē/porale. vñ subdit̄: f ¶ Con/triteq3 sūt na. ppt̄ amicitiā ipsi⁹ iosaphat cōtractā cum ochoçia q̄ erat pessim⁹ idola tra: ꝛ hāc punitionē iosaphat patienter acceptauit: et sic in pręsenti punitus fuit ne puni retur

Diuisio

tres dies spolia auferre pre magnitudine p̄dę. Die aūt q̄rto ꝯgregati sūt in valle bñdictionis. a Eteni q̄m ibi bñdixerūt dño/ vocauerūt locū il a lū / vallis bñdictionis vsq3 in p̄ñtē diē. Reuer susq3 est oīs vir iuda ꝛ habitatores hierl'm ꝛ io/saphat añ eos in hierl'm cū leticia magna: eo q̄ dedisset eis dñs gaudiū de inimicis suis. Jn/gressiq3 sūt ī hierl'm cū psalterijs ꝛ cithar' ꝛ tu/bis in domū dñi. Jrruit aūt pauor dñi sup vni b uersa regna terraꝝ cū audissēt q̄ pugnasset do min⁹ ꝯ inimicos isrl'. Quieuitq3 regnū iosaphat ꝛ p̄buit ei dñs pacē p circūitū: Regnauit igit̄ iosaphat sup iudā: ꝛ erat trigitaq̄nq3 annoꝝ cū regnare cępisset. Uigiti aūt ꝛ q̄nq3 ānis regna/uit ī hierl'm: ꝛ nomē mr̄is ei⁹ açuba filia selachi. Et ambulauit ī via pr̄is sui asa: nec declinauit c ab ea: faciēs† q̄ placita erāt corā dño: verūtñ ex d celsa nō abstulit: ꝛ adhuc ppl's nō direxerat cor suū ad dñm deū patrū suoꝝ. Reliq̄ āt gestorū iosaphat prioꝝ ꝛ nouissimoꝝ scripta sunt in li/bro hieu filij anani: q̄ digessit in libro regū isrl'. b Post hec inijt amicitias iosaphat rex iuda cuz e

a † al's impijssima.

ochoçia rege isrl': cui⁹ opa fuerūt pessima: ꝛ par ticeps fuit vt facerēt naues q̄ irent in tharsis: fe cerūtq3 classem ī asiongaber. Prophetauit aūt elieçer filius dodan de maresa ad iosaphat/ di/cēs: Quia habuisti fędus cū ochoçia/ percussit dñs opa tua. Cōtriteq3 sūt naues: nec potuerūt f ire in tharsis. Ca.XXI

Ormiuit autē iosaphat cū patrib⁹ g suis ꝛ sepultus est cū eis in ciuita/te dauid: regnauitq3 iorā fili⁹ ei⁹ p h eo: q̄ habuit frēs filios iosaphat: açariā/ iahibel i c ꝛ çachariā et açariā ꝛ michael ꝛ saphatiā. Oēs hi filij iosaphat regis iuda: deditq3 pr̄ suus eis k multa munera argēti ꝛ auri ꝛ pensatiōes/ cū ci/uitatibus munitissimis in iuda. Regnū aūt tra didit iorā: eo q̄ esset pmogenit⁹. Surrexit autē iorā sup regnū pr̄is sui. Cunq3 se confirmasset/ l occidit oēs frēs suos gladio: ꝛ quosdam de pn m n cipibus iuda. †Triginta duoꝝ ānoꝝ erat ioraz cū regnare cępisset ꝛ octo ānis regnauit ī hieru/salē. Ambulauitq3 in vijs reguz isrl': sic̄ egerat o p dom⁹ achab. Filia quippe achab erat vxor ei⁹ q ꝛ fecit malū in ꝯspectu dñi. Noluit aūt dñs dis/ r perdere domū dauid ppt̄ pactū q̄ð inierat cū eo. Et q2 pmiserat vt daret ei lucernam ꝛ filijs ei⁹ in oī tpe. Jn dieb⁹ illis rebellauit edom ne es s set subdit⁹ iudę: ꝛ cōstituit sibi regē. Cūq3 trāsis set iorā cū pncipib⁹ suis ꝛ cūcto eq̄tatu qui erat secū/ surrexit nocte: ꝛ percussit edom q̄ se circū/ t dederat ꝛ oēs duces eq̄tatus eius. Attñ rebel/lauit edom/ ne esset sub ditione iuda vsq3 ad di em hāc. Eo tpe ꝛ lobna recessit/ ne esset sub ma/nu illi⁹. Dereliquerat eīm dñm deū patrū suoꝝ. Jnsup ꝛ excelsa fabricat⁹ est in vrbibus iuda: ꝛ

retur grauī⁹ in futuro. G

Ormi/ Ca.XXI uit aūt io. Hic ꝯse Diuisio q̄nter agit̄ de tpe ipi us iorā. cui⁹ pmo de scribit̄ vita praua. scđo ꝯ eū re bellio iusta/ ibi: Jn dieb⁹ ill'. ter tio rep̄hensio vera/ ibi: Allatę sunt aūt ei l'rę. quarto punitio dura/ ibi: Suscitauit ḡ ꝛc̄. Cir/ca pmū oñdit̄ fratricida/ cū di/cit̄: i ¶ Qui ha. frēs filios iosa. ꝛc̄. Jsti noīant̄ h̄ vt eui dētius appareat malicia iorā/ q̄ eos occidit: vt postea sequit̄. k ¶ Deditq3 eis pater suus multa mu. ꝛc̄. i. annuos red/ditus. Et sequit̄: l ¶ Cūq3 se cō. i. amicitia ꝛ adiutorio ma/loꝝ hoīꝫ se vallasset. m ¶ Oc cidit oēs frēs suos. vt bona eoꝝ possideret: ꝛ ne forsitā ip̄o eiecto de regno ppter suā mali ciā aliq̄s de fratrib⁹ suis regna ret. n ¶ Et q̄sdā de prin. iu. q̄ facta sua nō approbabāt sed magis ei⁹ maliciā abhorre bāt. Scđo notat̄ de idolatria cū ꝺ2: o ¶ Ambulauitq3 in vijs re. israel. q̄ erant idola/trę. p ¶ Sicut egerat do/mus achab. qui coluit baal. q ¶ Filia q̄ppe achab erat vx. eius. ꝛ ideo induxit mari/tū ad idolatriā. Jsta autez fuit athalia q̄ ca. se. ꝺ2 filia amri pa tris achab. Ad q̄ð pōt dici du/plicit̄. Uno modo: q̄ fuit filia achab naturalis: vt hic ꝺ2: cap̄. seque. tñ ꝺ2 filia amri eo mō lo quēdi q̄ filij filioꝝ dicuntur filij parētū. q̄ freq̄ns est in scp̄tura. Alio modo q̄ fuit filia amri na turalis: sꝫ ꝺ2 hic filia achab nu/tritiōe ꝛ imitatiōe in idolatria. q2 mortuo patre eius amri ip̄e nutriuit eaꝫ ꝛ docuit in malo. r ¶ Noluit aūt do. disper/dere do. da. Quis iste iorā p maliciam suam demeruisset. s ¶ Jn dieb⁹ il. Hic ꝯñr po nit̄ ꝯ iorā rebellio iusta: ꝛ patz snia ex dictis. iiij. Regū. viij. c. Addendū tñ est hic/ cum dicit̄: t ¶ Et pcussit edom qui se circū. lꝫ h̄ sit ibi expositū: tñ h̄ ponit̄ alia expositio ī glosa he/braica: videlꝫ q̄ iorā in exerci/tu suo habebat multos de idu męis: eo q̄ erant viri fortes et ※ ei subie/

al's † q̄ð pla citū erat

h

†4. Re.8.c

Moralit̄. g ¶ Dormiuit aūt iosa ꝛc̄. Per q̄ð significa tur q̄ ip̄e sicut ꝛ alij iusti illi⁹ tē poris descendit ad q̄etē sctōꝝ patrū ī limbo: q̄ q̄dē q̄es a tpe ascēsiōis christi ē ī cęlo empyr/eo. Propt̄ q̄ð p dormitionē io saphat cū prib⁹ suis significat̄ q̄es iustoꝝ decedētiū q̄ꝝ aię re/cipiunt̄ ī cęl'. h ¶ Regnauit q3 io. ꝛc̄. p istū iorā q̄ viam re/ctā patrū suoꝝ dereliq̄t/ signifi cat̄ apostata ī fide q̄ viā christi ꝛ apl'oꝝ deserit. vl' apostata in religiōe q̄ regulā ꝺserit a prib⁹ obseruatā. l ¶ Cūq3 ꝛc̄. oc. o. f. ꝛc̄. nā apostata a fide ī sua ※ malicia

Moralit̄

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
B48/D Vol. 2

a ¶ Ecce dñs ꝛc. ꝑ philisteos ⁊ arabes q̄ ei⁹ terrā vastauerũt ⁊ diripuerũt substātiā ⁊ filios pariť ⁊ vxores: iorā q̄ iterptať/ q̄s est excelsus: ⁊ q̄ de religioso p̄re ad ꝑfidiā declinauit: ⁊ fornicari fecit filios iuda: significat eos q̄ fide imbuti et baptismo regenerati relinquũt fidei ỽitatē/ hereticoꝝ sequētes errorē ⁊ alios secũ ꝑuertētes. Vñ eos helias. i. ſmo propheticꝰ redarguit: q꞉ oīs diuinorũ libroꝝ auctas tales rep̄hēdit: ⁊ merito ꝑuersitatꝭ suę increpat cōtestatiōibꝰ ꝑuissimis. b ¶ Et octo ꝛc. ꝺ iorā. viij. ānis regnasse ⁊. xl. vixisse. filiũ aũt eiꝰ ochoçiam cũ regnare cępisset fuisse xlij. ānoꝝ. qꝺ si ita ē duobꝰ ānis añq̄ p̄r ip̄e nasceretꝭ filiũ genuit. Sed hebrei dicũt: ꝙ iorā q̄. xl. ānis vixisse describiť ⁊ octo ānis regnasse/ ꝙ vixerit ānos. xl. ⁊ regnauerit. xxviij. Anni em̄ octo q̄ ei in regno tribuunť/ ipsi sũt q̄bꝰ regnauit añq̄ frēs occideret/ cũ adhuc innocēs viueret. Reliq ỽo. xx. āni q̄bꝰ postea regnauit iō nō numerantꝭ: q꞉ i lāguore ⁊ tribulatiōe vixit: iōq̄ filio eiꝰ tribuũť/ q̄ nō amplꝰ q̄. xxij. ānoꝝ ſm librũ Regũ eē ꝓhibeť: ne ꝺ nũeroꝝ sũma āni remanētes in tēpoꝝ cōputatiōe errorē facerent. Ochoçias enim vixit. xxxij. ānis ⁊ vno tm̄ regnauit.

4. Reg. 8. f

Nico. de ly. ¶ q̄stiōi ei sbiecti: ⁊ illos iterfecit iorā sbito/ ne iret ad iuuādũ illos idumęos q̄ rebellauerũt ꝫ eũ. a ¶ Allatę sũt ꝛc. ꝭ ꝯñr describiť rep̄hēsio ipiꝰ ỽa ꝑ lr̄as helię: q̄ꝝ snia ꝭ breuiť poniť q̄tũ ad pctā iorā. ⁊ ptꝫ snia ex dictꝭ. Dicũt autē hebrei: ꝙ istę lr̄ę fuerũt ei allatę post translationē helię in cęlũ: de q̄ hr̄ iiij. Re. ij. ⁊ ꝭ videť satꝭ rōnabilr̄ dictũ: q꞉ i illꝭ lr̄is fiebat mētio de occisiōe fratrũ suoꝝ. illos aũt nō occidit viuente p̄re eiꝰ iosaphat: vt satꝭ ptꝫ ex p̄ncipio huiꝰ caplī. nec iosaphat ꝭ ꝑmisisset: cũ esset sctũs ⁊ bonꝰ: vt ptꝫ ex sup̄dictis. helias ỽo raptꝰ fuit añ mortē iosaphat: qꝺ ptꝫ ex ꝭ/ ꝙ helisęꝰ q̄ remāsit loco helię post eiꝰ raptũ ꝓphetauit tribꝰ regibus de aq̄ eis dāda ꝓp̄ reuerētiā ipiꝰ iosaphat regꝭ iudę q̄ erat ibi: vt hr̄. iiij. Regũ. iij. b ¶ Et for. fe. iu. ꝑ idolatriā q̄ vocať fornicatio: eo ꝙ facit diuerti a vero spōso q̄ est deꝰ. c ¶ Ecce do. ꝑ. ꝛc. ⁊ rebꝰ ⁊ etiā ꝓpria ꝑsona. iō subdiť: Tu aũt egrota. ꝛc. Seq̄ť: d ¶ Suscitauit ꝺ ꝛc. ꝭ ꝯñr describiť ipiꝰ iorā punitio dura ſꝫ tenorē lr̄arũ helię. ⁊ eodē ordine q̄ denũciata est punitio ista/ cũ ꝺr: Suscitauit ꝺ do. ꝫ io. spm̄ phi. i. volũtatē ⁊ aīositatē inuadēdi regnuꝫ iorā. e ¶ Et vasta. eā. q̄tũ ad villas ⁊ agros. f ¶ Diripuerũtq̄ cũ. sub. q̄tũ ad bona mobilia. g ¶ Insup ⁊ fi. eiꝰ. q̄s occiderũt: vt hr̄ i p̄n. se. ca. excepto ioachaç minimo. h ¶ Et super hęc ꝛc. ꝑcu. ꝛc. in ꝑsona ꝓpria. Alui lan.

---

fornicari fecit habitatores hierusalem: et preuaricari iudam. Allatę sunt autem ei a littere ab helia propheta/ in quibus scriptum erat: Hęc dicit dñs deꝰ dauid patris tui: qm̄ nō ambulasti i vijs iosaphat patris tui: ⁊ in vijs asa regis iuda: ſꝫ icessisti ꝑ iter regũ isrl̄: ⁊ fornicari fecisti iudā b ⁊ habitatores hierl̄m: imitatꝰ fornicationē domꝰ achab: insup ⁊ frēs tuos domuꝫ a p̄ris tui meliores te occidisti: ecce dñs ꝑ c cutiet te plaga magna cũ ꝑp̄lo tuo: ⁊ filiis ⁊ vxoribꝰ tuis: vniuersaq̄ substātia tua

a ¶ ꝑfidie b ¶ mētis.

Tu autē ęgrotab pessimo lāguore vteri:

a ¶ q̄usq̄. s. oīs vigor sensus eoꝝ ꝑ vecordiā desipien

donec egrediantꝭ vitālia tua paulatim ꝑ

do veracis sapientie ꝑdat intellectum.

dies singlos. Suscitauit ꝺ dñs ꝫ ioram d

a ¶ demonũ b ¶ supboꝝ.

spm̄ philistinōꝝ ⁊ ārabũ: q̄ confines sunt

a ¶ denigratis in pctō. b ¶ confitentium.

ęthiōpibꝰ: ⁊ ascēderũt in terrā iudā: ⁊ va e

¶ virtutum.

stauerũt eā. Diripuerũtq̄ cũctā substātiā/ f

a ¶ bone cōuersationis. b ¶ fru

quę inuēta est in dōmo regis insup ⁊ fili g

ctus opatiōis. a ¶ sollicitudinē carnalem.

os eius ⁊ vxōres: nec remāsit ei filius/ nisi ioachaç: q̄ minimꝰ natu erat: et sup hęc h oīa ꝑcussit eũ dñs alui languore insana i k bili. Cũq̄ diei succederet dies: ⁊ tēporũ spacia voluerenť/ duorũ ānorũ expletus est circulꝰ: ⁊ sic lōga cōsumptꝰ est tabe: ita l vt egererenť etiā viscera sua: lāguore pariter ⁊ vita caruit: Mortuusq̄ est in infir m

a ¶ desperationis. b ¶ quia delebunť de libro viuētiũ: ⁊ cum iustis in celesti regno non scribenť sed peribit memoria eorum: ⁊ nomen eorum nō erit in memoria sanctorum.

mitāte pessima: ⁊ nō fēcit ei populus ſm n morem combustionis exequias: sicut fe o cerat maioribus eius. Trigintaduoꝝ an b norum fuit cum regnare cępisset: et octo annis regnauit in hierusalem. Ambulauitq̄ non recte: et sepelierunt eum in ci p uitate dauid. Veruntamen non in sepulchro regum.

Caplm̄ XXII

Onstituerunt autem habi q tatores hierusalē ochoçiā fi r liũ eius minimũ regē ꝓ eo. s Omēs enim maiores natu q̄ ante eum fuerāt interfecerũt latrones arabũ qui irruerāt in castra. t †Regnauitq̄ ochoçias filius ioram regis iuda.† Quadragitaduoꝝ ānoꝝ erat ochoçias cum regnare cępisset: ⁊ vno anno regnauit in hierusalem: nomen matris eius athalia filia amri. Sed ⁊ ip̄e ingressus est per vias domus achab. Mater enim eius impulit eum vt impie ageret. Fecit igitur malũ in conspectu domini si

---

k ¶ Alui lā. insa. ita ꝙ diu cruciaretur pęna horribili. ideo sequitur: m ¶ Mortuusq̄ ē in infir. pes. Nō solum q̄tum ad corpus: ſꝫ etiā q̄tũ ad aiam: q꞉ nō apparuerunt in eo pęnitētię signa. ꝓpter qꝺ subdiť: n ¶ Et ñ fe. ꝛc. mo. cō. cōburēdo circa eũ aromatica. o ¶ Sic fecit ma. eiꝰ. vt dictũ ē. s. de asa. ca. xvj. Licet iste indigeret: eo ꝙ erat totus corruptꝰ ⁊ fetidꝰ: vt ptꝫ ꝑ p̄dicta: ⁊ hoc in detestationē suę malicię. ⁊ ex eadē cā nō fuit sepultꝰ in sepulchro regũ: q꞉ regnauerat indigne.

C

Moraliter

malicia ꝯfirmatus nititur suos frēs. i. alios fideles trahere secũ ad ifidelitatē/ q̄ est mors spũal: Mat. viij. c. Dimitte mortuos sepe. mor. suos. Infideles em̄ mortuos appellat. Silr̄ apostata a religione ad excusationē apparentē suę malicię nititꝭ frēs illiꝰ religiōis diffamare ac scandaliçare: ⁊ sic q̄tũ in se est eos occidit per ablationem suę famę. a ¶ Al. sũt ꝛc. ab he. Iste ỽo helias fuit magnꝰ çelator legis diuię. ꝑ lr̄as igiť ipiꝰ ꝫ iorā sc̄ptas/ significantꝭ scripturę veteris ac noui testamēti q̄ clamāt ꝫ maliciā apostatę religionis ⁊ etiā fidei. ideo subditur: i ¶ Percussit eũ do. al. lā. in. ꝑ aluũ aũt mēs hoīs aliq̄ñ designať: Prouer. xviij. b. Verba bilinguis q̄si simplicia: ⁊ ipa ꝑtingũt ad iteriora vētris. i. mētis. Igiť aluus apostatę dolore ꝑcutiť/ q̄ñ mēs eiꝰ pessima machinať: ⁊ tũc hmōi dolor est insanabilis/ q̄ñ vsq̄ ad mortē ꝑseuerat i machinatiōibꝰ illis. l ¶ Ita vt ege. ꝛc. Qꝺ fit moraliť q̄ñ machinationes pessimę ꝓcedunt exterius in opa q̄ ꝑ infamiā corā deo et hoībus sunt fetidissima. p ¶ Et sepelierũt ꝛc. ꝑ qꝺ designať ꝙ talis apostata moriēs excludiť a q̄ete sanctoꝝ q̄ cũ christo regnāt in ęternuꝫ.

D

Onstituerũt Ca. XXII aũt. Hic ꝯñr agiť de tēpe ochoçię. et p̄mo describiť eius mala vita. scꝺo infertur pęna debita/ ibi: Igitur açarias Snia p̄mę ꝑtis ptꝫ ex dictꝭ. iiij. Re. viij. in fine. exceptis quę sequuntur. r ¶ Ochoziā filiũ eiꝰ. Iste est q̄ ca. p̄ce. dictus est ioachaç: ⁊ in ꝑte sequēti ꝺr açarias: q꞉ fuit trinominꝰ. vel q꞉ est idē nomē variatũ: sic in latino idē nomē ē nicolaꝰ colinꝰ ⁊ coletus. s ¶ Minimũ re. ꝓ eo. q꞉ aliȷ̄ filiȷ̄ fuerāt iterfecti. t ¶ Quadragintaduorũ annorũ fu. ꝛc. ꝭ videtur

Moralr̄. q ¶ Cōstituerũt ꝛc. Per istũ ochoçiā q̄ de cōsilio athalię matris suę ad idolatriā declinauit: significať q̄libet malꝰ/ q̄ tanq̄ effęminatus ꝑ mulieres seductus cōtra deũ ad pessima se ꝯuertit. ⁊ q̄niam abyssus abyssum inuocat: vt ꝺr Ps. xlj. b. Iō ꝺr de ipo ꝙ fuit cōfęderatus cũ iorā rege isrl̄ pessimo: ꝓrexitq̄ cũ eo ad ꝑliũ cōtra regeꝫ syrię: ⁊ occasiōe huiꝰ fęderis fuit interfectꝰ ab hieu cũ ipo iorā. ꝑ qꝺ significať: ꝙ sicut hoīes mali semetipos associāt in crimine: sic sociabunť ad inuicē in pęna gehēnę. Cętera huiꝰ caplī sũt exposita. iiij. Reg. xj.

Moralr̄

†4. Re. 8. f
al's † Viginti duorum

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

E N uit. Collatio enim libri regū huic q̄stioni soluēdę magnū prestat auxiliū. Ca. XXII
a ¶ Azarias fi. io. q̄ superi⁹ ochozias. i. apphēdēs dominū: azarias ꝟo adiutoriū dñi. Idoq; ꝑm hebreos nomē mutat̄ in meli⁹ ei: q2 ꝑm p̄ceptū dñi ifirmū visitauit.
b ¶ Aduersū hieu. Hieu significat pncipatū gētium: quē christ⁹ destinauit i sacrilegā ciuitatē/ q̄ ꝓphas 7 dñz ꝓphaꝝ occidit: 7 aplos ꝑsecuta est/ vt eā digna vltione puniret: 7 phanū sacerdotium post aduentū christi destrueret/ tēplūq; sbuerteret: 7 impiā synagogā sanguinē eoꝝ sitiētē de regni culmine q̄si iezabel p̄cipitaret: 7 ipi⁹ rectores iterficeret. c ¶ Siq̄dē atha. Athalia q̄ semē dauid conabat̄ extinguere/ 7 regiā stirpē delere: significat ipietatē synagogę/ q̄ p ne q̄tiā mēt̄ semini christi insidiat̄ iexorabili odio sęuiēs: q̄ aliq̄n regnare videbat̄/ cū legis cerimonias tpalis obseruabat. Interp̄tat̄ athalia tpalis dñi: sed iosabeth strēnuitatis (q̄ interp̄tat̄ saturitas dñi. i. ecclię in q̄ sunt verę delitię) seruat̄ ioas: q̄ interpretat̄ memoria dñi. i. christus in q̄ ē mēoria nois dñi: ne p crudelitatē sęuiēt̄ interimat̄ in sctis: s3 nutriat̄ i do
F mo ioiadę pōtificis: q̄ iterp̄tat̄ dilect⁹ dñi. i. christ⁹. de q̄
Mat. 17. a. pr̄ ait: Hic est fili⁹ me⁹ dilect⁹ in q̄ mi. cō. Cui⁹ dom⁹ est ecclia/ vbi i fide electoꝝ manēs q̄tidie fac̄ augmētū corporis sui: vt i tpe iudicij sceptꝝ regni 7 potētiā extollat adūsuz eos q̄ eū deꝑmebāt.

Ni. de ly. N Sup

✠ Hoc vidr̄ ipossibile: q2 i fine p̄cedētis ca. dictū est/ ꝙ iorā pr̄ eius. xxxij. ānoꝝ erat q̄n cępit regnare: 7 octo annis regnauit: ex q̄ sequit̄ ꝙ filius ei⁹ ochozias senior fuit pr̄e duob⁹ ānis. Ad qḋ dicēdū ꝑm sniam Hiero. ꝙ iorā regnauit. xxviij. ānis: 7 octo ānis regnauit satis bñ post mortē pr̄is sui iosaphat anq̄ p vxorē suā ad idolatriaz traheret̄: 7 ideo illi octo āni tm̄ in ei⁹ regno computant̄. alijs aūt. xx. annis regnauit pessime: ꝓpt̄ qḋ in ei⁹ regno nō cōputant̄. sic libro. j. Regum. xiij. dr̄ ꝙ saul regnauit duob⁹ ānis: 7 residuū tacet̄. q2 duob⁹ ānis tm̄ bñ reg̃uit: cū tn̄ plib⁹ regnauerit l3 male: vt ibidē dictū fuit. s3 ānis vitę filij sui copulant̄: ne error in historia fieret si oino tacerent̄. Silr̄ 7 alij āni saul alibi exꝑmūt̄. s. Act. xiij. 7 ꝓpter h̄ dr̄. iiij. Re. viij. ꝙ iste ochozias. xxij. annoꝝ erat q̄n regnare

cut domus achab. Ipsi em̄ fuerūt ei consiliarij a post mortē patris sui/ in interitū eius. Ambulauitq; i cōsilijs eoꝝ. Et p̄rexit cū iorā filio achab b rege isrl̄ i bellū ꝯ azahel regē syrię/ i rhamoth galaad. Vulnerauerūtq; syri iorā. Qui reuersus est vt curaret̄ i iezrahel: Multas ei plagas accęperat i supradicto certamie. Igit̄ azarias fili⁹ io c
a rā rex iuda descēdit vt iuiseret iorā filiū achab i iezrahel ęgrotātē. Voluntat̄ q̄ppe fuit dei aduersus ochoziā/ vt veniret ad iorā. Cūq; venisset 7
b egrederet̄ cū eo aduersū hieu filiū nāpsi: quē vn d
a ¶ p heliseū. hec in libro regū plen⁹ scripta sunt.
xit dñs vt deleret domū achab. Cū g̊ eūerteret hieu domū achab †iuenit pncipes iuda 7 filios e fratrū ochozię/ q̄ mistrabāt ei: 7 iterfec̄ illos. Ipsū q̄rēs ochoziā cōphēdit latētē i samaria: adductūq; ad se occidit. Et sepelierūt eū/ eo ꝙ cēt fili⁹ iosaphat: q̄ quęsierat dñm i toto corde suo. Nec erat vltra spes aliq̄ vt ḋ stirpe q̄s regnaret f
c ochozię. †Siq̄dē athalia mr̄ ei⁹ vidēs ꝙ mortu⁹ esset fili⁹ su⁹/ surrexit 7 iterfecit oēm stirpē regiaz
a ¶ memoria domini.
dom⁹ iorā. Porro iozabeth filia regl̄ tulit ioās filiū ochozię: 7 furata ē eū de medio filioꝝ regis cū iterficerent̄. Absconditq; eū cū nutrice sua in g
¶ saturitas domini.
cubiclo lectuloꝝ. Iozabeth āt q̄ abscōderat eū erat filia regis iorā/ vxor ioiadę pōtificis: soror
a ¶ temporalis domini.
ochozię: 7 idcirco athalia nō iterfecit eū. Fuit g̊ cū eis i domo dei abscōdit⁹ sex annis q̄b⁹ regnauit athalia sup terrā. Ca. XXIII

¶ hec in libro regū scpta 7 eposita sunt
†Anno aūt septio ꝯfortat⁹ ioiada assūpsit cēturiōes: azariā videl3 filiū hieroboā/ et hismael filiū iohannā. h i
Azariā q3 filiū obed: 7 maasiā filiū adaię: 7 elisaphat filiū zechri. Et inijt cū eis fęd⁹. Qui circūeūtes iudā ꝯgregauer̄t leuitas ḋ cūct̄ vrbib⁹ iuda: 7 pncipes familiaꝝ isrl̄: vener̄tq; i hierl̄m. Inijt igit̄ ois m̄ltitudo isrl̄ pactū i domo dñi cū rege. Dixitq; ad eos ioiada: Ecce fili⁹ regis regnabit sic locut⁹ ē dñs sup filios dd. Iste ē g̊ sermo quē facietis: Tertia ps vr̄m q̄ veniūt ad sabbatū sacerdotū 7 leuitaꝝ 7 ianitoꝝ erit i portis: k tertia ꝟo ps ad domū regl̄: 7 tertia ad portam q̄ l appellat̄ fūdamēti. Oē ꝟo reliquū vulg⁹ sit in atrijs dom⁹ dñi: nec q̄sq; ali⁹ igrediat̄ domū dñi nisi sacerdotes: 7 q̄ mistrāt de leuit̄. Ipi tm̄mō igrediāt̄ q̄ sctificati sūt: 7 oē reliquū vulgus obseruet custodias dñi. Leuitę āt circūdēt regē habētes singl̄i arma sua: 7 si q̄s ali⁹ ingressus fuerit tēplū iterficiat̄. Sintq; cū rege 7 itrāte 7 egredięte. Fecer̄t igit̄ leuitę 7 vniuersus iuda iux̄ oia q̄ p̄cępat ioiada pōtifex. Et assūpser̄t singl̄i viros q̄ sub se erāt 7 veniebāt p ordinē sabbati/ cū his q̄ iā impleuerāt sabbatū: 7 egressuri erāt. Siq̄dē ioiada pōtifex nō dimiserat abire turmas q̄ sibi

regnare cępit: 7 q2 ibi resecāt̄ āni viginti pr̄is sui: q̄ h̄ addunt̄ur rōne dicta. a ¶ Ipi em̄ fu. ei ꝯsi. s. illi ḋ domo achab q̄ erāt idolatrę. b ¶ Et pre. cuz io. fi. ach. ex amicitia et familiaritate. c ¶ Igit̄ azari. 7c. Hic ꝯn̄r describit̄ eius pęna debita. 7 pmo i ꝑsona ꝓpria. scḋo in ꝓle sua/ ibi: Nec erat vltra spes. Snia aūt prime ꝑtis pt3 ex dictis. iiij. Re. ix. 7. viij. excepto qḋ sequitur: d ¶ Quē vn. dñs. p vnum de discipulis helisęi: vt hr̄. iiij. Regū. ix. e ¶ Et fi. fratrū ocho. q2 frēs ochozię fuerāt interfecti: vt dictū est: sed filij eoꝝ remāserāt: vocant̄ tn̄ fratres ochozię. iiij. Reg. x. ca. i. ꝓpinq̄ 7 de eadē cognatiōe. in libro de hebraicis q̄stiōib⁹ dr̄ ꝙ erant consobrini ochozię. f ¶ Nec erat vl. sp. 7c. Hic ꝯn̄r describitur punitio ochozię in ꝓle sua: q2 mr̄ ei⁹ athalia interfec̄ oēs filios ei⁹/ vno excepto. 7 pt3 snia hui⁹ ꝑt̄ ex dictis. iiij. Regū. xj. excepto qḋ seq̄t̄: g ¶ Absconditq; euz cū nu. sua i cu. le. i. i dormitorio sacerdotū i tēplo mistrātiū: vt dicit h̄ glosa hebraica. iiij. Regū dr̄: Eratq; cū ea in domo dñi clā. vbi dicit Rab. Sa. ꝙ h̄ fuit i solarijs tēpli. et forte ibi iacebāt sacerdotes i sua hebdomada ministrātes: vel saltē eoꝝ aliq̄. Vel pōt dici ꝙ pmo abscō dit eū i dormitorio sacerdotū qḋ erat circa tēplū: postea trāstulit eum ad solariū tēpli/ vt secreti⁹ seruaretur ibi. Ca. XXIII

h Anno aūt septio Hic agit̄ ḋ tēpore ipi⁹ ioas regl̄ iudę 7 pmo describitur ei⁹ institutio. scḋo regni sui ꝑsecutio: ca. xxiiij. Circa pmū pmo describit̄ ipi⁹ ioas institutio. secūdo athalię occisio/ ibi: Qḋ cū audisset athalia. tertio regis instituti cōfirmatio/ ibi: Pepigit aūt ioiada. snia autē istaꝝ partiū pat3 ex dictis. iiij. Reg. xj. exceptis q̄ sequūtur. In pma pte dr̄: i ¶ Assumpsit cēturiōes: aza. 7c. nomina istoꝝ omittunt̄. iiij. Regū. xj. q̄ exprimunt̄ hic ad maiorem historię certitudinem. k ¶ Erit in portis. iiij. Regū. xj. dicit̄: Ad portaz seir. et forte ex illa parte erāt plures portę. ideo dicitur hic: in portis. l ¶ Ad portā quę appellat̄ fundamēti. Ista est porta quę. iiij. Regū. xj. dicit̄ post habitaculum scutarioꝝ. portę em̄ plurib⁹ noibus nominat̄ ex diuersis ꝓprietatib⁹.

✠ Et pel

Moralit̄. h ¶ Anno autem septimo cōfortat⁹ ioiada assumpsit 7c. Expositio mystica huius capituli requirat̄. iiij. Re. xj. ca.

Marginalia: Dominica; †4. Re. 10. c; †4. Re. 11. a; †4. Re. 11. a; Diuisio; Moralis

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

a ℂ Sup gradū. columnā. s. z basim quā ꝑparauerat salomō z posuerat i medio basilicę: habentez qnqꝫ cubitos longitudis/ z q̇nqꝫ latitudis/ z tres in altū. b ℂ Pepigit aūt io. Ioiadas iterꝑtaṫ cognoscēs dn̄m/ vł diligēs: q2 filios isrł dn̄z cognoscere docuit. Pepigit g̊ fęd⁹ inter dn̄m pplmqꝫ z regem vt dn̄o. s. obedirent z legi ei⁹. Pepigit etiā inter regē z pplm: vt pplus erga regem fidelr ageret: z rex pplm iuste regeret ꝫm doctrinā sacerdotū z leuitarū: q̊ꝝ officiū fuit insinuare ꝓcępta dn̄i. Ca. XXIIII

S Ep. zc. Seqˢ: c ℂ Post quę pla. Ioas rex sacerdotes arguit q2 min⁹ studiosi fuerāt in instauratiōe tēpli. z pecunia a pplo collata iussu regis ꝑ man⁹ mgrōꝝ cementarijs z artificib⁹ opeꝝ datur: vt scissuras parietū reficiant z sartatecta restaurent. Ioas em̄ z hoc noie z ꝭ ope christū significat. Interꝑtaṫ em̄/ dn̄i robur. Hic doctorib⁹ mandat vt accipiāt oēm pecuniā q̄ a ꝑtereūtib⁹ offerṫ in domū dei: q̊cq̇d. s. a sctis scię spiritualis vł bonę opatiōis collatū est i thesaurū dn̄i: vt ꝑ ꝓdicatoruz officia ad restaurationez spiritualis templi conferatur. vt quicquid inuenerit ꝑ errorem scissum vł ꝑ vitia lęsum restaurēt: ne ꝑ negligētiā doctoꝝ peat auditoꝝ mltitudo. d ℂ Et fi. zc. nō q fi lios tūc habuerit. q2 ochozia mortuo/ eo q nō habuerat filiū/ oē semē regiū interficere molita ē. sꝫ filios ei⁹ sacerdotes idoloꝝ nominat: q̄ templū spoliauerāt: z ex ornamētis ei⁹ idola sua exornauerāt. sępe ei filij imitatores dicuntur. ☞ At illi

Nico. de ly.

a ℂ Et pel. s. scuta rotūda/ a pellendo dicta: q2 repellūt ict⁹. In scd̄a pte dr: b ℂ Cūqꝫ vi. re. stā. sup gra. Dicūt aliq̇ q iste grad⁹ erat basis ęnea: sup quā orauit salomon: vt hr̄ s. vj. et vocaṫ grad⁹: quia ad eā ascēdebaṫ ꝑ aliquot grad⁹: q2 hēbat tres cubitos i altitudie: vt ibidē dr. Scd̄m alios ꝯo erat q̄dā sedes notabilī i porticu tēpli vbi rex sedebat qn̄ veniebat ad domuz dn̄i. In tertia pte diciṫ: c ℂ Cō/stl. aūt io. prę. zc. vt fierēt ibi diuina obseq̄a sicut fiebāt

ꝑ singłas hebdomadas succedē ꝯsueuerāt. Deditqꝫ ioiada sacerdos cēturiōib⁹ lāceas/ clypeosqꝫ z peltas regis dauid/ q̄s ꝯsecrauerat i domo dn̄i: Cōstituitqꝫ oēm pplm tenētiū pugiōes/ a pte tēpli dextra vsqꝫ ad ptē tēpli sinistrā corā altari z tēplo ꝑ circūitū regꝭ. Et eduxerūt filiū regꝭ/ z iposuerṫ ei diadema z testioniū: dederūtqꝫ i manu ei⁹ tenēdā legē: z ꝯstituerṫ eū regē.

a ¶ synecdoche ꝓ solo çacharia q̄ ꝓpha erat quē p⁹ea idē ioas occidit.

Unxit q̊ꝫ illū ioiada pōtifex z filij ei⁹: imp̄cātiqꝫ sunt atqꝫ dixerṫ: Uiuat rex. Qd̄ cū audisset athalia vocē scꝫ currētiū atqꝫ laudātiū regē: igressa ē ad pplm i tēplū dn̄i. Cūqꝫ vidisset regē stātē sup gradū i itroitu/ z ꝓncipes turmasqꝫ circa eū: oēmqꝫ pplm trę gaudētē atqꝫ clāgētē tubis/ z diuersi generꝭ organis ꝯcinentē vocēqꝫ laudātiū: scidit vestimēta sua/ z ait: Insidię: insidię. Egressus aūt ioiada pōtifex ad cēturiōes z ꝓncipes exercit⁹/ dixit eis: Educite illā extra septa tēpli z iterficiaṫ foris gladio. Pręcępitqꝫ sacerdos ne occidereṫ i domo dn̄i. Et iposuerṫ ceruicib⁹ ei⁹ manus. Cūqꝫ itrasset portā eq̊ꝝ dom⁹ regꝭ/ iterfecerṫ eam ibi.

¶ fedus dei. i. legē dei. i. ip̄m deū cuius minister erat.

Pepigit aūt ioiada fęd⁹ iter se vniuersūqꝫ pplm z regē vt eēt ppłs dn̄i. Itaqꝫ igressus est ois ppłs domū baal: z destruxerṫ eā: z altaria ac simłacra illi⁹ ꝯfregerūt. Mathā q̊ꝫ sacerdotē baal iterfecerṫ an̄ aras. Cōstituit āt ioiada ꝓpositos i domo dn̄i: z sꝫ manib⁹ sacerdotū z leuitaꝝ: q̊s distribuit dd̄ i domo dn̄i: vt offerrēt holocausta dn̄o: sic̄ scp̄tū ē i libro moysi i gaudio z cātic̄ł iux̄ dispositiōez dd̄. Cōstituit q̊ꝫ ianitores i portꝭ dom⁹ dn̄i: vt nō ingredereṫ eā imūd⁹ i oīni re. Assūpsitqꝫ cēturiōes z fortissimos viros ac ꝓncipes pplī/ z oē vulg⁹ trę: z fecerṫ descēdere regē de domo dn̄i/ z itroire ꝑ mediū portę supioris i domū regis: et collocauerṫ eū i solio regali. Lętatusqꝫ ē ois ppłs trę z vrbs q̇euit. Porro athalia interfecta est gladio.

Ca. XXIIII

S Eptē ānoꝝ erat ioas cū regnare cępisset: z q̄dragita ānis regnauit in hierłm. Nomē matrꝭ ei⁹ sebia de bersabee. Fecitqꝫ qd̄ bonū est corā dn̄o cūctꝭ dieb⁹ ioiadę sacerdotꝭ. Accępit aūt ei ioiada vxores duas: e q̇b⁹ genuit filios z filias. Post q̄ placuit ioas vt instauraret domū dn̄i. Congregauitqꝫ sacerdotes z leuitas/ z dixit eis: Egredimini ad ciuitates iuda/ z colligite de vniuerso isrł pecuniā ad sartatecta templi dei vr̄i ꝑ singulos ānos: festinatoqꝫ ꝭ facite. Porro leuitę egere negligēti⁹. Uocauitqꝫ rex iuda ioiadā ꝓncipē z dixit ei: Quare nō tibi fuit curę vt cogeres leuitas inferre de iuda z de hierłm pecūniā q̄ cōstituta est a moyse seruo dn̄i: vt inferret eā ois młtitudo isrłi tabernaculū testionij? Athalia ei ipijssima z filij ei⁹ destruxerūt domū dei: z de vniuersis q̄ sctificata fuerāt in tēplo dn̄i ornauerūt phanū baali. Pręcępit ḡ rex z fecerūt arcā: posuerṫqꝫ eā iuxta portā dn̄i forinsec⁹. Et ꝓdicatū est i iuda z hierłm/ vt deferrēt singuli ꝓciū dn̄o: qd̄ ꝯstituit moyses seru⁹ dei sup oēm isrłi deṡto. Lętatiqꝫ sūt cūcti ꝓncipes z ois ppłs: et igressi

¶ de q̄ in Exo. Qn̄ tuleris sūmā filioꝝ isrł iuxta nūeꝝ: dabūt singuli preciū ꝓ aīb⁹ suis dn̄o zc. quod in Exo. vt potuim⁹ exposuim⁹.

fiebāt an̄qꝫ regnaret athalia: q̄ cultū diuinū ꝓut potuit destruxit: vt hr̄ cap. se. d ℂ Iuxta dispo. da. q̄ dispositio hr̄. s. lib. j. xxiiij. et. xxv. ca. e ℂ Lętatusqꝫ ē ois po. ter. eo q liberat⁹ erat a dn̄io mulieris/ qd̄ erat opprobriosū: z q2 regnū restitutū erat ad herēdē debitū. Ca. XXIIII

S Eptem ānorū erat io. zc. Hic ꝯsequēter describiṫ regni ioas ꝓsecutio. z ꝓmo tpe ꝓspitatis. scd̄o tpe aduersitatis/ ibi: Postqꝫ aūt obijt ioiada. Prima in duas: q2 primo describitur ꝓcessus regni ioas i bono. scd̄o ioiadę pōtificis sctā ꝯsūmatio. ibi: Senuit aūt ioia. Snia ꝓmę ptis patꝫ ex dictꝭ. iiij. Reg. xij. exceptis q̄ sequūtur. g ℂ Egredi. ad ci. iu. Pręter em̄ illā pecuniam q̄ sponte offerebaṫ i tēplo ꝓ necarijs tēpli/ voluit rex vt a q̄libet capitaneo d̄ regno suo colligereṫ dimidius sicl⁹ argēti: q̄ soluebatur a cōitate. et in hoc ęq̄liter soluebat pauper et diues: vt habeṫ Exodi. xxx. z hęc pecunia dabaṫ ꝓ redēptiōe aię: q2 cū sic numerabanṫ ꝑ dimidios siclos datos/ nō erat plaga in ꝑplo: vt ibidē diciṫ: h ℂ Athalia aūt z fi. e. filij athalię non pn̄t ꝭ intelligi fratres ochoçię filij sui: quia oēs fuerāt interfecti: vt habeṫ supra in ꝓn. xxij. ca. Nec filij ochoçię: quia illos iterfecit athalia: vt habeṫ sup xxij. ca. in fine. z ido filij ei⁹ ꝭ dicunṫ sacerdotes baal: quos ipsa nutriebat: vt dr libro de hebraicis quęstionib⁹. i ℂ Destruxerūt domum dei. dimittētes multa cadere: et spoliātes tēplū vasis et ornamētis: applicātes ea cultui baal: et ꝓpter hoc ad restaurandū ista requirebaṫ magna pecunia. z maxime quia illa quę erant applicata idolis/ nō erant vlteri⁹ diuino cultui applicāda. k ℂ Et fecerūt arcā. iiij. Reg. dicitur gaçophylaciū. locus est vbi potest reponi pecunia sine aperitione: nō tamen ide retrahi: sicut ꝓ fabricis ecclīarū solet fieri. l ℂ Ut deferrēt singuli ꝓciū dn̄o qd̄ constituit moyses. scilicet dimidiū siclū: vt dictum est supra. ✻ Et con/

Moralit. f ℂ Septē annorū erat ioas cū regnare cę. zc. Hoc capitulum expositum est mystice. iiij. Regū. xij. ca. vsqꝫ ibi: ✻ Postqꝫ

H v

Margin: 4. Re. 10. c; 4. Re. 11; 4. Re. 11; Diuisio; Moralr; † 4. Re. 12. a

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

E a ¶ At illi &c. Hoc faciunt apl'i qn̄ p subiectos sibi discipulos verbi diuini semina p mūdū sparserūt/ vt opearios volūtati dei idoneos i auditorib' pficerēt. Quorum alij fabricāt ligna: cū se & sibi obediētes ligna fructifera in domo dei pparāt. Alij sartatecta faciebāt: qn̄ illa q̄ p heresim vel schismata rupta fuerant/ reedificabāt. Alij saxa cedūt: cū duros corde & incredulos fortiter increpāt. Alij metalla ferri & eris: cū robur fidei & cōfessionē catholice veritatis ab vno quoque expetūt vt impleat domus dei: iuxta illud: Unicuique nrm data ē grā fm mēsurā donatiōis christi. b ¶ Reli. pte &c. Videt cōtrariū qd legit i lib. regū. Uerūtn̄ nō fiebāt ex eadē pecunia hydrie tēpli & fusci. &c. Sz nō h dicit: q de eadē pecunia que offerebat a pplo in tēplo dn̄i ad istauratiōez dom' dei facta fuert sacra vasa i misteriū tēpli & ad holocausta: sz de reliq pte pecunie. i. de ea que alijs donationib' collata fuerat. Potuit eñ fieri vt i diūsis tēporib' pecunie oblate diūse facture materiā pberēt. sic alia ē doctria qua rudes imbuūtur ad fidē: alia qua pfecti instruūtur ad plenitudinē. c ¶ Et facta est &c. Tradūt hebrei pncipes iuda regē vt deū adorasse: & illū libenter accepisse: vnde nimis dn̄m offendit: & subito expt' est irā quā meruit. Ob hāc etiā culpā herodes legitur i actib' aplo℞ ab āgelo pcuss'.

Eph. 4. b. — 4. Reg. 12. c. — Act. 12. d

F Ni. de ly. ✻ Zachariā

✻ a ¶ Et c. ē i. p. &c. hyperbole est: ad denotādū magnā sūmā: lz esset finita simplicit. b ¶ Reliquā pte &c. Cōtrariū videt. iiij. Reg. xij. c. vbi dr: Non fiebāt ex eadē pecunia hydrie tēpli dn̄i &c. Dicēdū q qdiu repabat templi edificiū: nō fiebāt vasa tēpli ex il pecunia q̄ ordinata erat ad reparandū edificiuz: & fm hoc loquit scriptura. iiij. Reg. sz edificio reparato de residuo pecunie facta sūt vasa tēpli: vt h dr. c ¶ Senuit aūt ioiada. Hic pn̄r describit ipi' ioiade felix cōsūmatio/ cū dr: d ¶ Plen' dierū. qz nō transijt tēp' in vacuū/ sed in bonis opib' cōtinue se exercuit: pter qd valde solēniter sepult' fuit/ cum dr: Sepelierūtque eū in ciuitate dauid cū regib'. Et subdit causa hui': e ¶ Eo q fecisset bonū cū isrl. ipsum a dominio mulieris liberādo: et ab idolatria reuocādo. f ¶ Et cū domo ei'. regē de eius semine restituēdo: vt patet p pdicta. g ¶ Postque aūt obijt &c. Hic pn̄r describit regnū ioas tēpore aduersitatis. et pmo describit ipsius et populi malū culpe. secūdo malū pene/ ibi: Cunctque euolut'. Circa primū tangit duplex culpa. Prima est idolatria/ cū dicit: h ¶ Ingressi sunt principes iuda & adorauerūt regē. impendēdo sibi diuinū honorē: sicut dictum fuit diffusius

cōtulerūt in arcā dn̄i atque miserūt/ ita vt impleret. Cūque tps esset vt deferrēt arcā corā rege p man' leuita℞ (videbāt eñ multā pecuniā) ingrediebat scriba regis & quē prim' sacerdos ↄstituerat: effundebātque pecuniā q̄ erat in arca. Porro arcam reportabāt ad locū suum: sicque faciebant p singulos dies

a ¶ diuini verbi.

Et cōgregata est infinita pecunia/ quam de- a

a ¶ christ' rex & sacerdos. b ¶ dispēsatorib' euāgelij q̄ tritici mēsurā dispēsant his q̄ opant in domo dn̄i.

derūt rex & ioiada his q̄ perāt opib' domus a dn̄i. At illi ↄducebāt ex ea cesores lapidū & artifices ope℞ singulo℞: vt instaurarēt domū dn̄i: fabros quoque ferri & eris: vt qd cadere cepat/ fulciret. Egerūtque hi q̄ opabant industrie: & obducebat parietuz cicatrix p man' eo℞: ac suscitauerūt domū dn̄i in statū pstinū: & firmit eā stare fecerūt. Cūque cōplessent b oīa opa/ detulert corā rege & ioiada reliquā b

a ¶ qui apti sunt ad capienda diuina munera & exercēda dei ministeria.

pte pecunie: de q̄ facta sunt vasa tēpli in mi-

a ¶ he ingenij capacitatē vel dilectiōis latitudinē significāt

nisteriū & ad holocausta: phiale quoque & cetera vasa aurea & argētea. Et offerebāt holocausta i domo dn̄i iugit cūctl dieb' ioiade. Se- c

a ¶ si tps pn̄tl vite i scte trinitatl fide cū bono℞ ope℞ pfectiōe cōplem'/ ad etnā btitudinē q̄ ē i dextra dei pueniem'

nuit āt ioiada plen' die℞: & mortu' est cū cē- d tū & triginta esset āno℞. Sepelierūtque eū in

a ¶ quia populū dei cūctis dieb' sacerdotij sui bene rexit et ad cultū dei instruxit.

ciuitate dd cū regib': eo q fecisset bonū cū e isrl & cū domo ei'. Postque aūt obijt ioiada f g ingressi sūt pncipes iuda & adorauerūt regē. h Qui delinit' obsequijs eo℞ acquieuit eis. Et i dereliqrūt tēplū dn̄i dei patrū suo℞: seruie- c rūtque lucl & sculptilib': & facta ē ira dn̄i ↄ iudā & hierlm ppt hoc pctm̄: Mittebatque eis k pphas vt reuerterent ad dn̄m: qs ptestan- tes illi audire nolebant. Spūs itaque dn̄i in- l duit zachariā filiū ioiade sacerdotl: et stetit m in cōspectu ppli/ & dixit eis: Hec dicit dn̄s: Quare trāsgredimi pceptū dn̄i: qd vob nō pderit: & dereliqstis dn̄m vt derelinqueret vos:† Qui cōgregati aduersus eum misert n lapides iuxta regis impiū/ in atrio domus dn̄i. Et nō ē recordat' ioas rex miscdie quā fecerat ioiada pr illi' secū: sed iterfecit filiū ei'. Qui cū moreret ait: Uideat dn̄s & req- o rat. Cūque euolut' esset annus/ ascendit ↄtra p eū exercitus syrie: venitque in iudā & hierusalem: & interfecit cūctos principes ppli: atque q vniuersam predā miserunt regi damascuz. Et certe cū pmodic' venisset numer' syro℞/ tradidit dn̄s in manib' eorū† infinitā mltitudinē: eo q dereliqssent dn̄z deū pat℞ suo℞. In ioas quoque ignominiosa exercuere iudi- r cia: & abeuntes dimiserūt eum in languori-

diffusius. iiij. Re. xij. f. i ¶ Et dereliquerūt tēplū dn̄i dei patrū suorū &c. Abyssus eñ abyssū iuocat. & iō de vno pctō tracti sunt ad alia. k ¶ Mittebatque eis pphe. vt reuer. ad dn̄m. Ex q̄ appet dei miseratio & eo℞ obstinatio. Cōseqnter notat de parricidiō in interfectione zacharie: q̄ pri successerat in sūmo sacerdotio: vt hr ex glosa magna hebraica Threñ. ij. g. sup illud: Si occidit in sanctuario dn̄i sacerdos & ppha. et in pn̄ti cū dr: l ¶ Spūs itaque dn̄i iduit zachariā. Ex reuelatiōe eñ spūscti & ei' impulsu mot' fuit ad cōstāter arguendū regē & pplm. m ¶ Filiū ioiade sa. Per h ondit cōditio aggrauās pctm̄: qz ioiada fecerat bona erga regē & pplm: vt patz ex pdictis. n ¶ Miserunt lapides iuxta regis imperiū. Ex quo ptz q rex & ppls ppetrauert parricidiū. o ¶ Uideat dn̄s & reqrat. Hoc dicit nō zelo vindicte: sed iusticie diuine. p ¶ Cūque euolut' esset ān'. Hic pn̄r ponit debita pena: et primo in debellatiōe ioas/ cum dicit: Ascēdit cōtra eū exercitus sy. &c. Ex q̄ ptz snia vsque ibi: r ¶ In ioas quoque ignominiosa exercuere iudicia. que aūt fuerūt illa/ h nō exprimit: nec iiij. Reg. sed libro de hebraicis qstionib' dicitur/ q occiderunt filios eius coram eo: impropérando ei interfectionem zacharie. Sed hoc non videtur verū:

✻ qz in prin

✻ g ¶ Postque autē obijt ioiada ingressi sunt principes iuda et adorauerūt regem. Per principes iuda q̄ diuinos honores regi ioas exhibuerūt: sicut dixi plen' in expositiōe litterali sup. xij. ca. iiij. lib. Reg. significant adulatores regum et potentū: et sic faciūt eos vitijs insanire & relinqre timorem diuinū: sicut iste ioas dereliquit adulatiōib' principū delinitus. et pdicatores veritatl cōtemnere & vsque ad mortē aliqndo psequi: sicut iste ioas zachariam pphetam iussit lapidari. p ¶ Cunque euolut' esset annus ascendit cōtra eū exercitus syrie &c. Per syros qui interptant sublimes/ significantur superbi demones. Un̄ Job xlj. d. dicit de demonū pncipe: q ipse est rex sup omes filios superbie. Igit p exercitū syrie significat exercitus gehenne siue demonū. vn̄ subditur: q ¶ Et interfecit cunctos pricipes ppli. p quos significant adulatores regū & potentū: vt pdictū est. r ¶ In ioas quoque ignominiosa exercuere iudicia. qui fuerat adulatiōibus principum delinit'. Per hoc igit designatur q demones secū trahunt ad inferni supplicia adulatores et adulatiōib' eo℞ acqescētes.

G Ps. 41. b — H Moraliter — Mat. 23. — als' remissum

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

A B a ¶ Zacharie filij ioa. Dñs in euangelio çachariã iter tēplū (Matth.23.d) ꝛ altare occisum memorãs/filiū barachie dicit: quē pñs historia testat̄ filiū fuisse ioiade. Sed alij çachariã filiū barachie dicunt: q̄ in duodecim ꝓphet̄ vndecim⁹ ē patrisqꝫ nomē cōsentit in eo. Sꝫ vbi occisus sit iter tēplū et altare/scriptura nō docet: maxie cū tēporib⁹ ei⁹ vix ruine tēpli fuerint. Alij çachariã p̄rē iohis itelligi volunt: ex q̄busdã apocryphoꝝ somnijs approbātes ꝙ ꝓptea occisus sit: q2 ꝑdicauit aduētū saluatoris: hoc q2 de scriptur̄ nō habet auctātē/eadē facilitate cōtēnit̄ qua ꝓbat̄. Alij istū volunt çachariã eē q̄ occisus sit iter tēplū ꝛ altare a ioas rege: sicut Regū narrat historia. Sꝫ obs̄uādū ꝙ iste çacharias ñ sit fili⁹ barachie sꝫ ioiade. cū ꝗ çachariã teneam⁹ ꝛ occisiōis ꝯsentiat loc⁹: q̄ram⁹ q̄re dr̄ h̄ fili⁹ barachie ꝛ nō ioiade. Barachias bñdict⁹ dñi dicitur: ꝛ sacerdotis ioiade iusticia hebreo noīe mōstrat̄. In euāgelio (q̄ vtunt̄ naçareni) ꝓ filio barachie filius ioiade legit̄ simpliciores fratres iter ruinas tēpli ꝛ altaris / vl' in portaꝝ exitib⁹/q̄ siloam dicūt: rubra saxa mōstrātes çacharie sanguine putāt esse polluta. (*alias* vbi p̄cepit dñs: ne occiderent.) b ¶ Insidiati vo. Asserūt hebrei āmonitas ꝛ moabitas isidiatos eē regi ioas ꝓ iniusta nece çacharie ad exaggerādā maliciã israelitaꝝ: q̄ vlcisci noluerūt sacerdotē dei: quē vindicauerūt filij alienigenaꝝ.

B Regnauit aūt ꝛc. Ca.XXV Sequit̄: c ¶ In val. salinarū. vbi sal fiebat: vel feno salsuginis/vt multis in loc̄ deciso ꝛ siccato et incēso: vl' aq̄s puteoꝝ salsis feruefact̄ ꝛ ad salis firmitatē coquendo ꝑductis. (2.Regū.8.d) Uel alit̄: vbi ꝛ ioab duodeci milia idumeoꝝ percussisse legitur. Pro valle āt salinaꝝ vet⁹ editio q̄si nomē regiōis gemel apposuit ☞ Scio inq̄t

Nico. de lyra

✳ q2 in ꝑncipio se. ca. dicitur ꝙ amasias fili⁹ ei⁹ regnauit ꝓ eo. ꝓpt̄ qd ꝛ multa alia: iste liber de hebraicis q̄stiōib⁹ a multis/ꝛ rationabilr/vt videt̄ negat̄ eē hieronymi. Tū q2 nō habet ei⁹ stilū. Tū q2 i libro illustriū viroꝝ: vbi hiero. enūerat libros ab eo editos: fac̄ solū mētionē de hebraicis q̄stiōib⁹ sup Gen. ꝛ ideo dr̄: ꝙ liber de hebraicis q̄stiōib⁹ sup alios libros fact⁹ fuit a quodaꝫ iudeo cōuerso: qui multa ficticia imiscuit: vt videt̄. ꝓpt̄ qd de illo libro paꝝ curādū est/nisi q̄tū cōsonat v̄itati. Et iō aliter dicit̄ ꝙ fecert̄ isti ioas plagas turpes ꝛ igniniosas. ꝛ iō s̄bdit̄: Et iō abeūtes dimiserūt eū in languoribus magnis. Scd̄o describit̄ pena ei⁹ in interfectiōe/cum dicit̄: a ¶ Surrexerūt aūt contra eū serui

bus magnis. Surrexerūt aūt cōtra eū serui a sui i vltionē sanguinis çacharie filij ioiade sacerdotis: ꝛ occiderūt eū in lectulo suo/et mortu⁹ est. Sepelierūtqꝫ eū in ciuitate dauid: sed nō in sepulchris regū. Insidiati vo b sunt ei çabath fili⁹ semath āmonitidis ꝛ ioçabath fili⁹ semarith moabitidis. Porro filij ei⁹ ac summa pecunie q̄ adunata fuerat sub eo: ꝛ instauratio dom⁹ dei: scripta sūt diligenti⁹ in libro regū. Ca.XXV

Regnauit aūt amasias fili⁹ eius c ꝓ eo. Uigintiq̄nqꝫ annoꝝ erat amasias cū regnare cepisset: et viginti nouēꝫ annis regnauit in hierl'm. Nomē mr̄is ei⁹ ioiaden de hierl'm.

a ¶ opinionē hoīm qui videbāt ꝛ laudabant.

Fecitqꝫ qd bonū est in ꝯspectu dñi: verūtñ nō i corde ꝑfecto. Cūqꝫ roboratū sibi videret impiū: iugulauit seruos q̄ occiderant re d gē p̄rem suū: sꝫ filios eoꝝ ñ infec̄: sic̄ scptū est i libro leḡ moysi vbi ꝑcepit dñs dicēs: † Nō occidēt p̄rēs ꝓ filijs: neqꝫ filij ꝓ p̄rib⁹ suis: sꝫ vnusq̄sqꝫ i pctō suo moriet̄. Cōgre e gauit igit̄ amasias iudã: ꝛ ꝯstituit eos ꝑ familias tribunosqꝫ ꝛ cēturiōes i vniūso iuda ꝛ beniamin. Et recēsuit a. xx. ānis ꝛ sursū: iuenitqꝫ. xxx. milia iuuenū q̄ egrederent̄ ad pugnã: ꝛ tenerēt hastã ꝛ clypeū. Mercede qꝫ ꝯduxit de isrl'. c. milia robustoꝝ cētū talētis argēti. Uenit āt hō dei ad illū/et ait: O f rex ne egrediat̄ tecū exercit⁹ isrl'. † Nō est eīm g

a ¶ de q̄ hieroboã. Q. nec cū s̄bdit̄/ nec cū p̄lat̄ dñs ē.

dñs cū isrl' ꝛ cūct̄ filijs ephrai. Q2 si putas h

a ¶ decē tribuū q̄ idola colebāt ꝛ deo abomiabiles erāt.

i robore exercit⁹ bella ꝯsistē: supari te faciet dñs ab hostib⁹. Dei q̄ppe ē ꝛ adiuuare ꝛ in fugã ꝯuertere. Dixitqꝫ amasias ad hoiem dei: Quid ꝗ fiet de cētū talēt̄ q̄ dedi militib⁹ isrl'? Et r̄ndit ei hō dei: Habet dñs vnde i tibi dare possit multo his pl'a. Sepauit itaqꝫ amasias exercitū qui venerat ad eum ex ephrai vt reūteret̄ i locū suū. At illi ꝯ iudã k vehemēter irati/reuersi sunt in regionē suã. Porro amasias ꝯfidēter eduxit ppl'm suū c et abijt in vallē salinaꝝ. Percussitqꝫ filios l seir decē milia: ꝛ alia decē milia viroꝝ cepe runt filij iuda: ꝛ adduxerūt ad ꝑruptū cuiusdã petre: ꝑcipitauerūtqꝫ eos de sūmo in ꝑceps: q̄ vniuersi crepuert̄. At ille exercit⁹ m quē remiserat amasias ne secū iret ad ꝑliū/diffusus ē in ciuitatib⁹ iuda a samaria vsqꝫ n bethorō. Et iterfect̄ trib⁹ milib⁹ diripuit ꝑ o dã magnã. Amasias vo p⁹ cedē idumeoꝝ p

a ¶ q2 s̄m hebreos cum precipitarent̄ decem milia de petra: idola r̄nderūt illos ideo interfectos: quia in cultu eoꝝ negligētes fuerūt.

ꝛ allatos deos filioꝝ seir stātuit illos i deos sibi: ꝛ adorabat eos: ꝛ ill' adolebat incēsuꝫ. Q2 obrē irat⁹ dñs ꝯ amasiã / misit ad illum

a eum serui sui. Et patet sententia hui⁹ partis ex dictis. iiij. Re. xij. in fine. b ¶ Sed nō in se. re. quia erat indign⁹/ꝓpter malicias suas. Ca.XXV

C Regnauit autē. Hic cōsequēter agit̄ de tēpore amasie: ꝛ primo describit̄ regni eius ꝓsperitas/q̄diu vixit innocenter. secūdo ei⁹ aduersitas postqꝫ vixit insolēter/ibi. At ille exercit⁹. (*Diuisio*) Sentētia autē p̄me partis patꝫ ex dictis. iiij. Reg. xiiij. in principio: exceptis que sequuntur: d ¶ Iugulauit ser. qui occide. regē patrē suū. ꝛ hoc iuste quia lꝫ esset dignus morte: tamē isti nō habebāt auctoritatē eum occidendi. e ¶ Congregauit igit̄ amasias iudã ꝛc. ad pugnandū cōtra idumeos infestantes regnū suuꝫ. f ¶ O rex ne egrediat̄ tecū exercit⁹ israel. quia erāt idolatre: ꝛ ideo eoꝝ societas maḡ nocuisset q̄ȝ iuuisꝫ. Ideo sequit̄: g ¶ Nō est eīm dñs cū isrl': q2 in regno illo colebātur vituli aurei: ꝛ etiã idola alia. h ¶ Et cūctis filijs ep. a quib⁹ denoiabat̄ regnū illud: quia hieroboã prim⁹ rex fuit de tribu ephraim: ꝛ plures alij post eum. i ¶ Habet dñs vnde ti. ꝛc. ex quo patꝫ ꝙ illã pecuniã illis militib⁹ dimisit. k ¶ At illi cōtra iu. vehementer irati. nō ꝓpter pecunie retractionē: vt dictū est: sed q̄m reputauerūt se contemni in illo separatione. († Deut.24.c; 4.Reg.14.b)

D l ¶ Percussitqꝫ fi. seir decēꝫ mi. sic est in hebreo. et. iiij. Re. xiiij. et nō. xx. milia: vt habēt aliq̄ libri: ꝛ male. m ¶ At ille exercit⁹. Hic ꝯsequēter describit̄ aduersitas regni sui postqꝫ vixit insolēter. et p̄mo ponit̄ aduersitas inducta ꝓ pctō supbie. secundo ꝓ pctō idolatrie/ibi: Amasias q̄ꝫ. (*Diuisio*) Circa p̄mū sciēdū: ꝙ amasias ex habita victoria elat⁹ fuit in supbiã: eã maḡ attribuēs virtuti ꝓp̄e q̄ȝ diuie: ꝛ iō exercit⁹ isrl' q̄ redierat ad terrã suaꝫ excitat⁹ fuit ex diuīa ordinatiōe vt inuaderet regnū suū. nō eīm inuasert̄ in reditu de exercitu amasie: sed postqꝫ venerāt ad terrã suã. et h̄ notat̄ cū dicit̄: n ¶ Diffusus est in ciui. iu. a sama. s. veniēdo. o ¶ Usqꝫ betho. samaria aūt erat in regno isrl': bethoron aūt i regno iude: ꝛ ideo si rēdeūdo de exercitu amasie hoc fecissent: scriptura dixisset mō contrario. s. a bethorō vsqꝫ ad samariã. p ¶ Amasias q̄ꝫ. Hic cōsequēter ponit̄ adūsitas ꝓ pctō idolatrie. ꝛ p̄mo ponit̄ culpa. secūdo pena/ibi: Igit̄ amasi. Circa p̄mū dr̄: Amasi. q̄ꝫ. ꝛc. In libris de heb. q̄sti. dr̄: q2 illa idola cum morerentur idumei dederunt responsa/ꝙ hoc accidebat idumeis eo ꝙ negligentes fue✳ in cultu (*Diuisio*)

Moralr. c ¶ Reg. autē ꝛc. Expositio moralis huius capl'i requirat̄. iiij. Regū. xiiij. ca. (*Moralr*)

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

a ¶ Scio inq̄t ꝛc. Qui neminē vult perire: sȝ eũ q̄ in pctõ pseuerat iusto iudicio dãnat. Jdõ ꝗ amasias periit: qꝛ admonitus p ꝓphetã vt ageret pniam nõ obediuit: sȝ vsq; ad finē permãsit. b ¶ Carduꝰ qui ꝛc. Hãc silitudinē inuit: qꝛ amasias nobilissimis ortꝰ natalibꝰ de stirpe dd veniēs: ꝓpt idolatrie feditatē degēs ꝛ vilis factꝰ ꝓpriã mēsurã nõ ꝯsiderat: sȝ vltra modũ supbie fastu se eleuat. c ¶ Bethsames ꝛc.

4. Reg. 14. c

Jn regũ dr̃ bethsames oppidũ iude: qꝛ ptinet ad regnũ iude. i. ad duas tribꝰ qbꝰ ipabat domꝰ dauid. sȝ ẜm sitũ locoꝝ ptinet ad tribum beniamin. d ¶ Et apõ obe. qꝛ nõ solũ vasa abstulit que i domo dei reppit: sȝ etiã illa q̄ obẜuabãt ianitores ꝛ custodes templi.

als. 1. pa. 15. d

Jn regũ ãt legit ꝙ dd elegit de filiis obededõ. lxxii. ad ministrãdũ in domo dei ꝛ custodiã tēpli. e ¶ Qui postq̄ ꝛc. Ex q̄ ꝓphe ꝯsiliũ non audiuit/ neq; ad dñm ꝯũti voluit: coniuratio ꝑpata est ꝛ dilata donec ad ꝯsummationē peruniret. Ca. XXVI

O Mnis autē ꝛc. Seqt: f ¶ Ozias cũ reg. ce. ꝛc. Qui et açarias. oçias iterptat̃ vir dñi: açarias auxiliũ dñi. qꝛ q̄diu recte egit/ diuia ope adiutus plima bella felicit̃ cõmisit: ꝛ de hostibus triũphauit. Sȝ ꝑusq; p supbiã illicita tentauit: lepra pcussus nois ꝛ honoꝝ fuscauit dignitatē: exclusus a pplo vsq; ad diē mortꝭ.

Ni. de ly.

Supponunt̄ ... rũt i cultu eoꝝ. qd audiēs amasias eos coluit. sȝ h̄ videt̃ ficticiũ: qꝛ nlla glo. hebraica h̄ dic̃: nec aliqs expositoꝛ latinꝰ autēticꝰ. videt̃ etiã eē ꝯ textũ qꝛ ꝓpha de h̄ rephēdēs amasiã dixit: a ¶ Cur ado. de. ꝛc. nõ eñ dr̃ ppls alicuiꝰ veri dei vel falsi/ nisi cultũ ipēdat sibi ẜm ordinē illiꝰ ritꝰ. Vñ ꝛ filii isrl' qñ nõ colebãt debito mõ dñm: dicebant̃ nõ ppls eius: vt ptȝ Osee. i. c. et in pluribꝰ aliis locꝭ veterꝭ test. Jtē quia amasias rñdisset ꝓphe cãm dicrã idola colēdi/ vt videt̃ pbabiliter. quod nõ fecit: sȝ dixit: b ¶ Nũ ꝯsiliariꝰ ꝛc. ex hoc etiã appet obstiatio ipiꝰ amasie. c ¶ Jgit̃ amasias. hic post culpã ponit̃ pena debita Et ptȝ snia ex dictis. iiii. Reg. xiiii. addenda tñ sunt aliqua. d ¶ Carduꝰ q̄ ꝛc. Carduꝰ ē herba vilꝭ ꝛ despecta. Cedrus aũt ē arboꝛ alta. ꝛ ideo vocat amasiã carduũ: q̄ sub se habebat tres tribꝰ tm̃: se aũt vocat cedrũ: qꝛ hēbat decē tribꝰ i regno suo. e ¶ Porro amasiã re. iu. filiũ ioas filii ioachas. sic habetur in hebreo ꝛ in libris correctꝭ. ꝛ iste ioachaç idē est cũ ochoçia: qui vocat̃ etiã ioathã: vt h̄r sup xxi. ca. f ¶ Vasa q̄ repperat i do. dñi ꝛ apud obededõ. Jste tpe dd fuit cõstitutꝰ ad custodiã thesauroꝝ: et filii eius successerũt sibi in eodē officio. et idõ locꝰ ille vbi talia seruabãt/ ab eo denoiabat̃. g ¶ Necnon ꝛ filios obsidũ. Dixerunt aliq̄ ꝙ isti erãt filii pncipum regni isrl': q̄s tenebat amasias obsides. Sed h̄ nõ videtur verꝝ: qꝛ nõ legit̃ amasias tãtũ ꝑualuisse regno isrl'. ꝓpt qd dicēdũ ꝙ isti erãt filii pncipũ regni iuda: q̄s cepit rex isrl' in ꝑlio. et qñ venit in hierusalē cõmutauit/ accipiēdo filios pro patribus quos tebat. Ca. XXVI

O Mnis aũt populus. Hic consequenter agit̃ de tēpore oçie. cuiꝰ ꝑmo describit̃ laudabilis conuersatio. secũdo detestabilis elatio/ ibi: Sed cũ roboratus esset. Circa primũ primo describitur vt gratiosus/ cũ dicit: i ¶ Fecitq; quod erat rectuz in oculis dñi iuxta omnia que fecerat amasias. s. in pncipio regni sui: vt habet̃ in caplo ꝑcedenti. k ¶ Exq̄siuit dñm i diebus zacharie intelligentis ꝛ vidētis deũ. Dicit h̄ glosa hebraica/ ꝙ hec ē lra: Intelligētis timores domini. et ꝙ iste çacharias idē est quod rex oçias: et ꝙ vocatꝰ fuit tribus noibus. s. oçias i principio huiꝰ capli. et h̄ çacharias. et. iiii. Reg. xv. açarias. et dicit̃ h̄ intelligens timores dñi: quia fuit bonus et sapiens ꝛ timens dñm in principio regni sui. Expositores autē nostri dicũt communiter/ ꝙ iste çacharias fuit filiꝰ ioiade sacerdotꝭ: quē occidit ioas rex iuda: vt dictũ est supra. xxiiii. cap. Secundo describit̃ vt victoriosus/ cũ dicit̃: Deniq; egressus est ꝛ pugnauit ꝯtra philistiim. Tertio describit̃ vt famosus/ cũ dicit̃: Et diuulgatũ est nomen eius. Quarto vt in bonis tēporalibꝰ copiosus. quod apparet ꝑmo in edificiis q̄ fecit/ cũ dicitur ※ Edifica

Moralr. b ¶ Ois autē pplus iuda filium eius oziam ꝛc. Per istũ oçiam qui anno sedecimo regnare cepit: et quod rectũ erat i cõspectu dñi fecit/ significat̃ iuuenis bone indolis et bene dispones regnũ aie sue per debitã sbiectionē viriũ sensitiuaꝝ regimini rõis recte. Et qñ ex hoc sequitur diffusio bone fame: ideo sequit̃: ※ Et diuul

4. Reg. 14. b — als † manibꝰ — als tabũt — als † muros — Ezech. 9 — 4. Reg. 14 — Esa. 6.

a ¶ eleaçar filiũ dodai auũculũ eius: sicut hebrei tradũt.

ꝓphetã q̄ diceret ei: Cur adorasti deos q̄ nõ liberauerũt pplm suũ de manu tua: Cũq; hec ille loqueret̃/ rñdit ei: Nũquid es missus hec dicere: Nũ cõsiliariꝰ regis es: Quiesce ne interficiã te. Discedensq; ꝓpha: scio inquit ꝙ cogitauerit dñs occidere te: q̄ et fecisti hoc malum: et insuper non acq̄euisti ꝯsilio meo. † Jgit̃ amasias rex iuda inito pessimo cõsilio misit ad ioas filium ioachaç filii hieu regeꝫ isrl' dicens: Veni videmꝰ nos mutuo. At ille remisit nũcios/ dicēs: Carduꝰ q̄ ē i libano misit ad cedꝝ libani dicēs: Da filiã tuã filio meo vxorē. Et ecce bestie q̄ erãt in silua libani trãsierũt ꝛ ꝯculcauerũt carduũ. Dixisti: Percussi edõ ꝛ idcirco erigit̃ coꝛ tuũ i supbiã: Sede in domo tua: Cur malũ aduersũ te ꝑuocas vt cadas tu ꝛ iudas tecũ: Noluit audire amasias: eo ꝙ dñi eēt voluntas: vt traderet̃ in † manꝰ hostiũ ꝓpt deos edom. Ascendit igit̃ ioas rex isrl': ꝛ mutuos sibi ꝑbuere

a ¶ ciuitas sacerdotalis i tribu beniamin. altera bethsames est in tribu neptalim ad regnũ decē tribuũ pertinēs.

ꝯspectꝰ. Amasias aũt rex iuda † erat i bethsames iude. Corruitq; iudas corã isrl': ꝛ fugit i tabernacula sua. Porro amasiã regē iuda/ filiũ ioas filii ioachaç cepit ioas rex isrl' i bethsames ꝛ adduxit in hierlm. Destruxitq; † muꝝ eiꝰ a porta ephraim vsq; ad portã ãguli q̄drigētꝭ cubitꝭ. Omne q̄ȝ aurum ꝛ argētũ ꝛ vniuersa vasa q̄ repperat i domo dñi ꝛ apd obededõ: i thesaurꝭ etiã domus regie: necnõ ꝛ filios obsidũ reduxit i samariã. Vixit ãt amasias filiꝰ ioas rex iuda postq̄ mortuꝰ est ioas filiꝰ ioachaç rex isrl'. xv. ãnis. Reliq̄ vo ẜmonũ amasie ꝑoꝝ ac nouissimoꝝ scpta sũt i libro regũ iuda ꝛ isrl'. Qui postq̄ recessit a dño tetēderũt ei isidias i hierlm. Cũq; fugisset lachis miserũt ꝛ in-

a ¶ qꝛ deos edõ q̄ in eq̄s portabant̃ adorauit: nõ sup humeros hominũ: quia neglexit seruire deo israel: cuius mysteria sup humeros patriarchaꝝ portabant̃.

terfecerũt eũ ibi. Reportãtesq; sup eq̄s/ sepelierũt eũ cũ prĩbꝰ suis in ciuitate dauid. Ca. XXVI

O † Mnis ãt ppls iuda filiũ eiꝰ oçiam annoꝝ. xvi. ꝯstituit regem p prē suo amasia. Jpse edificauit ahilath ꝛ restituit eã ditioni iude: postq̄ dormiuit rex cũ prĩbꝰ suis. Sedeci ãnoꝝ erat oçias cũ regnare cepisset: ꝛ q̄nq̄gintaduobꝰ ãnis regnauit in hierlm. Nomē mrĩs eiꝰ hieçelia de hierlm. Fecitq; qd erat rectũ in oculis dñi iuxta oia q̄ fecerat amasias pater eius: ꝛ exq̄siuit dñm in diebus

a ¶ Hũc aiunt esse filiũ çacharie filii ioiade: q̄ post mortē patris natus ꝛ ob hoc patris nomē sortitꝰ est: intelligēs eni ꝓpter sacerdotiũ: videns ꝓpter ꝓphetiã dicit̃.

çacharie itelligētis et vidētis deũ. Cũq; req̄reret dñm/ dilexit eũ in oibus. Deniq; egressus est et pugnauit ꝯtra philistiim: ꝛ destruxit muꝝ geth et murũ iabnie murũq; açoti. Edificauit q̄ȝ oppida in açoto ꝛ in philistiim: ꝛ adiuuit euȝ deꝰ ꝯ philistiim et contra arabas: qui habitabant in gurba-

a ¶ locũ esse dicũt q̄ in genesi gerara dicit̃: vbi regnauit abimelech. ꝛ vbi pegrinatꝰ est abraã cũ sara vxore sua.

ãl: ꝛ cõtra ammonitas. Expendebãtq; ãmonite

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

a ¶ Sup p. val. Hec ē porta ephraim quā supi⁹ destructā eē retulit a ioas rege isrl. Noluit aūt scriptor historię nomē ponere in ędificādo/ qd̄ posuit in destruēdo: ꝛ q2 ephraī idolis imolabat: ꝛ cū ioas rege suo hāc portā destruxerat i ędificatiōe ipi⁹/ ꝓprio vocabulo nō meruit noiari: ſꝫ noīe vall' dr: ꝓpt̄ auctoris sui hūiliationē ꝛ vilitatē. hic i Esdra dicit̄: Et portā vallis ędificauit annō et hitatores çanoe. De hac āt porta ꝛ de aliis port' hierl'm i esdra seqn̄tes Bedā abūde dixim⁹. b ¶ Sꝫ cū. Fuit oçias p̄mo iust⁹ ꝛ rectū fecit i cōspectu dñi. vñ ꝛ hostes vicit ꝛ mltos ꝓphas in ipio suo habuit. Hic ꝙdiu vixit çacharias sacerdos cognomēto itelligēs/ placuit deo cū oi veneratiōe seruiēs i tēplo. Sꝫ postꝙ çacharias obijt: volens p se offerre donaria/ sacerdotū dignitatē non tā pie ꝙ̄ audact̄ iuasit: nec r̄clamātib⁹ leuit' ꝛ sacerdotibus obediuit. vñ lep̄ i frōte ꝑcuss⁹ ē: quā sacerdos aurilamia ꝓtegebat: quā i ezechiele iubet dñs tau lr̄ę ipssione signari. c ¶ Ingressusꝙ est. q2 indutus stola sacerdotali istāte solēni festiuitate itrauit i tēplū ad altare aureū oblatur⁹ incēsū ꝭm Josephū. Añ añ ciuitatē i loco q̄ dr erege/ scissa est media ps mōt' ad occidētē: ꝛ sua volubilitate ꝑ q̄ttuor stadia ꝓcedēs ad oriētalē restitit mōtē: ita vt vias claudēt/ ꝛ regias vrbes oppmeret. Volūt hebrei i āno. xxv. oçię h̄ accidisse: cui⁹ reliq ā ni sūt. xxvij. Regnauit aūt ānis. lij. ¶ Regnauit oçias annis. lij. q̄ tpe apud latinos amuli⁹/ apd athenieñ/ ses agamestor ipabant. q̄ mortuo vidit esaias visionē sic ipe testat̄: eo. s. tēpe q̄ romul⁹ romani ipij cōditor nat⁹ ē. d ¶ In agro ꝛc. nō in regalib⁹ sepulturis: nō i ciuitate dd. Heretici em̄ atꝙ schismatici indigni sūt societate ꝛ cōionę sācte ecclię: nec mēoria eoꝝ iter catholicos hr̄: q2 erroib⁹ maculati ꝛ vitijs squalidi ab eoꝝ ꝯsortio separant̄.

Ca. XXVII

Vigintiqnꝙ an. In principio ꝛ i fine annos ioathan enūerat: q2 sicut in iusticia cepit, vsꝙ ad finē perseuerauit. Vñ tempora vitę ei⁹ laude digna ꝑdicant̄. e ¶ Ipse

---

mūera oçię: ꝛ diuulgatū est nomē ei⁹ vsꝙ ad itroitū egypti/ ꝓpter crebras victorias. Edificauitꝙ oçias turres in hierl'm super portā anguli: ꝛ sup portā vallis: ꝛ reliqs in eodē muri latere: firmauitꝙ eas. Extruxitꝙ turres in solitudine: et effodit cisternas plīmas: eo ꝙ hrēt multa pecora/ tā in cāpestrib⁹ ꝙ̄ i ęremi vastitate. Vineas q̄ꝫ habuit et vinitores in mōtib⁹ ꝛ in carmelo. Erat q̊ppe homo agriculturę deditus. Fuit autē exercit⁹ bellatoꝝ ei⁹/ q̄ ꝓcedebāt ad p̄lia sub manu iehihel scribę: maasięꝙ doctor' ꝛ sub manu ananię: q̄ erat de ducib⁹ regis: oisꝙ numer⁹ pncipū ꝑ familias suas virorū fortiū duo milia sexcēti: ꝛ sb̄ eis vniuersus exercit⁹ trecētoꝝ ꝛ septē miliū q̄ngētorū: q̄ erāt apti ad bella: ꝛ ꝓ rege ꝯ aduersarios dimicabāt. Pręparauit q̊ꝙ eis oçias. i. cūcto exercitui clypeos ꝛ hastas ꝛ galeas ꝛ loricas: arcusꝙ ꝛ fundas ad iaciēdos lapides. Et fecit in hierl'm diuersi gener' machinas: q̄s in turrib⁹ collocauit: ꝛ in angulis muroꝝ/ vt mitterēt sagittas ꝛ saxa grandia. Egressūꝙ ē nomē ei⁹ ꝓcul: eo ꝙ auxiliaret̄ ei dñs ꝛ corroborasset illū. Sꝫ cū roborat⁹ eēt/ eleuatū est cor ei⁹ in iteritū suū: ꝛ neglexit dñm deū suū. Ingressusꝙ est i tēplū dñi/ ꝛ adolere voluit incēsū sup altare thymiamat'. Statimꝙ ingressus post eū açarias sacerdos ꝛ cum eo sacerdotes dñi octoginta viri fortissimi restiterūt regi atꝙ dixerūt: Nō est tui officij oçia vt adoleas icēsū dño: ſꝫ sacerdotū/ h̄ ē filioꝝ aarō q̄ cōsecrati sūt ad huiuscemodi misteriū. Egredere de sanctuario/ ne cōtēpseris: q2 nō reputabit̄ tibi in gl'iam h̄ a dño deo tuo. Iratusꝙ oçias ꝛ tenens in manu thuribulū vt adoleret icēsū/ minabat̄ sacerdotib⁹. Statimꝙ orta ē lepra i frōte ei⁹ corā sacerdotib⁹ in domo dñi sup altare thymiamat'. Cūꝙ respexisset eū açarias pontifex: ꝛ oēs reliq sacerdotes viderūt lepram in frōte eius: et festinato expulerūt eū. Sꝫ ꝛ ipe ꝑterrit⁹ accelerauit egredi: eo ꝙ sensisset ilico plagaꝫ dñi. Fuit igitur oçias rex leprosus vsꝙ ad diē mortis suę: ꝛ habitauit in domo separata plenus lepra: ob quā eiectus fuerat de domo dñi. Porro ioathā fili⁹ ei⁹ rexit domū reg' ꝛ iudicauit ppl'm terrę. Reliq aūt ꝯmonū oçię priorum ꝛ nouissimoꝝ scripsit esaias filius amos ꝓpha. Dormiuitꝙ oçias cū patrib⁹ suis: ꝛ sepelierūt eū i agro regalium sepulchrorū: eo ꝙ esset leprosus.

Ca. XXVII

Regnauitꝙ ioathan fili⁹ ei⁹ pro eo.

Vigintiqnꝙ annoꝝ erat ioathan cum regnare cępisset:

---

b ¶ Edificauitꝙ ꝛc. sup p. an. et hec ē q̄ ca. p̄ce. vocat̄ porta ephraim ibi em̄ forti⁹ ędificauit: q2 mag' indigebat: eo ꝙ mur⁹ hierl'm iterrupt⁹ fuerat a porta ephraim vsꝙ ad portā anguli cccc. cubitis: vt hr̄ ca. p̄ce. c ¶ Extruxitꝙ tur. in so. ad custodiā animaliū. d ¶ Et ef. ci. ꝛc. ad potū eoꝝ. iō s̄bdit̄: e ¶ Eo ꝙ ha. multa pe. ꝛ in h̄ scd̄o ōndit̄ copiosus in diuitijs naturalib⁹: q̄ sunt valde necarię regib⁹: q2 tpe obsidionis nihil valerēt artificiales diuitię absꝙ istis. Tertio ōndit̄ copiosus i rebus bellicis/ cū dr: Fuit autem exer. bella. eius ꝛc. Et ptꝫ littera vsꝙ ibi: f ¶ Quas i tur. col. et i an. mu. ibi em̄ efficaciores sūt defensiōes: eo ꝙ ex angulis pn̄t defendi duę ptes muri hic ꝛ inde. g ¶ Sꝫ cū ro. esset. Hic ꝯn̄r describit̄ oçię detestabilis elatio: q2 cū deberet ex p̄terit' dei bn̄ficijs hūiliari: in tātā supbiā eleuat⁹ ē/ ꝙ nō suffecit sibi honor regi⁹: sed etiā voluit sibi vsurpare sacerdot' officium sup altare thymiamatis offerēdo icēsū. ꝛ ptꝫ lr̄a vsꝙ ibi: i ¶ Nō ē tui offi. ozi. q2 distincta sūt regis ꝛ sacerdot' officia. k ¶ Nō repu. tibi i glo. a dño. i. illud qd̄ reputas tibi honorificū erit mag' in vituperium ex dei punitiōe. ideo sequitur: l ¶ Statimꝙ or. est le. in fron. eius. Quis em̄ percussus fuerit lepra i toto corpe: tn̄ fit magis mētio de frōte: quia ibi appuit clari⁹ vt a sacerdotib⁹ expelleret̄ celeri⁹. ad ōndēdū etiā detestatiōnē sui pcti fact⁹ fuit terremot⁹ terribil' i hierl'm: vt hr̄ Zach. vlti. m ¶ Reliqua aūt ser. ozię pri. ꝛ no. scripsit esaias, nō i libro esaię quē habem⁹: ſꝫ in alio q̄ nō fuit ꝑ esdrā repat⁹. sic et de plurib⁹ alijs libris frequēter dictū est. o ¶ Et sepelierūt eū in agro regaliū sepul. nō tamē in sepulchris regū ꝓpter infectionē leprę.

Moralr̄

a ¶ Et diuul. est no. ei⁹ ꝛc. talis em̄ iuuenis frequēter triūphat de cōcupiscētijs mūdi ꝛ carnis ꝛ de insultibus diaboli. Verūtn̄ tal' iuuenis v̄tuosus n̄ est ꝑ h̄ ꝯfirmat⁹ i bono: maxie q2 mutabilis ē iuēt⁹. Vñ ꝯtingit aliqn̄/ ꝙ iusto dei iudicio nobis tn̄ occulto ꝑmittit̄ ex donis a deo sibi collat' i supbiā eleuari. qd̄ significat̄ ꝑ h̄ qd̄ seq̄t̄: g ¶ Sꝫ cū ro. ꝛc. nā vsurpare sibi voluit officiū sacerdot' offerēdo icēsū. vñ subdit̄: h ¶ Ingressusꝙ est i tē. ꝛc. ꝓpt̄ qd̄ a dño ꝑcussus fuit lepra: ꝑ quā significata fuit mortalis culpa: ꝓpter quā sugb⁹ sepat̄ a ꝯsortio iustoꝝ: sic leprosus a cohabitatione sanoꝝ. n ¶ Dormiuitꝙ ozias cū pa. suis: ꝛ sepe. eū i agro re. sepul. eo ꝙ esset le. et nō in sepulchris regū. ꝑ qd̄ significat̄ ꝙ moriens in mortali culpa: q̄ est spūalis lepra: nō recipit̄ in q̄ete beatoꝝ: q̄ cū christo regnāt in ęternū.

Ca. XXVII

Divisio

Vigintiqnꝙ an. Hic ꝯn̄r agit̄ de tpe ioathā: cui⁹ describit̄ deuot⁹ igressus: strenu⁹ ꝓcessus: victoriosus cōgressus: ꝛ quiet⁹ egressus. scd̄a ps incipit ibi: Ipse ędificauit. tertia ibi: Ipse pugnauit. quarta ibi: Reliqua autē. et paret sentētia ex dictis. iiij. Reg. xv. b.

Moralr̄

Moralr̄. p ¶ Vigintiqnꝙ annorū erat ioathā cū regnare cępisset ꝛc. Huius capl'i expositio mystica. iiij. Reg. xv. requirat̄.

Marginal references: A; B; C; D; 4. Re. 15. g.; codē. 25. f; Nee. 3. c.; Ezech. 9. b.; Esa. 6. a.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

Act.3.a a ¶ Ipse edificauit por. Que in actibꝰ aplo꜡ dr̃ speciosa/ E ꝫ ꝑm hebreos/ ⁊ ab eis porta ioathã/ qꝛ ipe edificauit eã vſqꝫ hodie nũcupat. b ¶ Ophel. turrꝭ erat nõ lõge a tẽplo/ mire altitudĩs. Vñ ⁊ ophel. i. tenebra꜡ vel nubili nomẽ accepit. vbi Zach.14.b aũt in çacharia ſcp̃tũ ẽ: Et tu turris gregꝭ nebuloſa filie ſion: Mich.4.c. In hebreo hr̃: turrꝭ ophel. Turris ophel eminẽtiã ſcp̃ture ſignificat: que in hiſtoria fundata ſpũalis ſenſus caput int̃ nubila cõdit: dũ ſcie magnitudinẽ ab oculis hoĩm abſcondit. Ps.17.b vñ: Poſuit tenebras latibulũ ſuũ. Ioathan cuiꝰ vita laudatur/ chriſtũ ſignificat: de q̃ dr̃: Ibidẽ.47.a Magnꝰ dñs ⁊ laudabilis nimis ⁊c. Interp̃tat̃ eñ ioathã ꝯſũmatꝰ vl' ꝑfectꝰ. ⁊ de chriſto Heb.5.c. dicit apl's: Et cõſũmatꝰ factꝰ ẽ oĩbꝰ obtẽperãtibꝰ ſibi cã ſalutis eterne ⁊c. Ipſe conſtruxit portã domus dñi excelſam: ⁊ myſteriũ ſue incarnatiõis mirabili potẽtia effecit: qui de ſe Joh.10.b ait: Ego ſum oſtiuꝫ: per me ſi quis introierit/ ſaluabit̃. Hec porta excelſa vocat̃. de q̃ pſal Ps.112.a. miſta ait: Excelſus ſup omes gẽtes do. ⁊c. Ca. XXVIII

Viginti ãno. ⁊c. Sequit̃: c ¶ In valle been. Hec ẽ vallis beennõ. i. filij hennon. vl' ennõ iuxta murum hierl'm contra oriẽtẽ: in qua nemuſ pulcherrimũ ſiloe fontibꝰ irrigat̃. Taphet autẽ Esa.30.g vel tophet (vtrunqꝫ eñ dicit̃) locꝰ eſt in eadẽ conualle iuxta piſcinã fullonis et iuxta agrũ acheldemach: qui vſqꝫ hodie ꝫ mõſtratur ad auſtralẽ plagã mõtis ſion. Solebãt aũt in taphet (qui locus erat amenissimus: vnde ⁊ hodie p̃bet horto꜡ delitias) poſita ara ſacrificare demonibus: nefandoqꝫ igne liberos ſuos cõſecrare ⁊ holocauſtũ offerre. Vallis ergo beennõ. i. filij ennõ/ hebraice gebennõ dicit̃: cuius nomine ĩ nouo teſtamẽto pena ĩferni gehenna vocatur. Sic eñ Hiere.19.a in valle beennõ qui idolis ſeruierũt ꝓphetis atteſtantibus perierũt: ita peccatores ex eis qui peccauerunt/ eterna damnatione peribunt. Achaç iuſti patris filius in perfidiã ⁊ ſcelus idolatrie lapſus/ ſignificat hereticos: qui ex catholicꝭ patribus ſacramẽto fidei ſunt imbuti: ſed et apoſtaſiam declinantes cultũ diuinũ p̃bẽt ſimulacris: et fructũ vteri ſui: id eſt effectum praue cogitationis demonijs immolãt igne celi. Omnes eñ adulterãtes quaſi clibanꝰ corda eorũ. Osee.7.b ꝫ Ipſo an

⁊ ſedecim ãnis regnauit in hierl'm. Nomẽ mr̃is eiꝰ hierũſa filia ſadoch. Fecitqꝫ quod rectũ erat corã dño iuxta oĩa q̃ fecerat oçias pater eiꝰ: excepto ꝙ a nõ ẽ igreſſus tẽplũ dñi: ⁊ adhuc ppl'us delinq̃bat. Ipe edificauit portã domꝰ dñi excelſam/ ⁊ ĩ muro b ophel mlt̃a ꝯſtruxit. Vrbes q̊ꝫ edificauit ĩ mõtibꝰ iuda: ⁊ in ſaltibꝰ caſtella ⁊ turres. Ipe pugnauit ꝯ regẽ filio꜡ ãmõ: ⁊ vicit eũ. Dederũtqꝫ ei filij ãmõ ĩ tpe illo cẽtũ talẽta argẽti: ⁊ decẽ milia choros tritici: ac totidem choros hordei. Hec ei p̃buerũt filij ãmon in ãno ſcdo ⁊ t̃tio. Corroboratuſqꝫ ẽ ioathã eo ꝙ direxiſſet vias ſuas corã dño deo ſuo. Reliq̃ aũt ſmonũ ioathã/ ⁊ oẽs pugne eiꝰ ⁊ opa ſcp̃ta ſũt in libro regũ iſrl' ⁊ iuda. Vigintiq̃nqꝫ ãno꜡ erat cũ regnare cepiſſet: ⁊ ſedecim annis regnauit in hieruſalẽ. Dormiuitqꝫ ioathã cũ patribꝰ ſuis: ⁊ ſepelierunt eum in ciuitate dauid: ⁊ regnauit achaç filius eius ꝓ eo. Ca. XXVIII

a ¶ qꝛ ſibi ⁊ ſubditis eterne pacis viſionẽ acquiſiuit.

Viginti anno꜡ erat achaç cũ regnare a cepiſſꝫ: et. xvj. ãnis regnauit ĩ hierl'm. Nõ fecit rectũ ĩ ꝯſpectu dñi: ſic dd pr̃ eiꝰ: ſꝫ ãbulauit ĩ vijs regũ iſrl'. Inſup ⁊ ſtatuas fudit baali. Ipe ẽ q̃ adoleuit incẽſũ ĩ valle beennõ: ⁊ c luſtrauit filios ſuos ĩ igne: iux̃ ritũ gẽtiũ q̃s interfecit dñs in aduẽtu filio꜡ iſrl'. Sacrificabat q̊ꝫ ⁊ thymiama ſuccẽdebat in excelſis ⁊ in collibꝰ/ ⁊ ſub oĩ gno frondoſo. Tradiditqꝫ eũ dñs deꝰ eiꝰ in manu b regis ſyrie: q̃ ꝑcuſſit eũ: magnãqꝫ p̃dã cepit de eiꝰ impio: et adduxit in damaſcũ. Manibus q̊ꝫ regis c iſrl' traditꝰ eſt: ⁊ ꝑcuſſus plaga grandi. Occiditqꝫ phacee filius romelie de iuda cẽtũ viginti milia in die vno oẽs viros bellatores: eo ꝙ reliq̃ſſent dñm deũ patrũ ſuo꜡. Eodẽ tpe occidit çechri vir potẽs ex ephraim maaſiã filiũ regis ⁊ eçricã ducẽ domuſ eius: helchanã q̊ꝫ ſecũdum a rege. Ceperũtqꝫ filij iſrl' de fratribꝰ ſuis ducẽta milia mulie꜡ puero꜡ et puella꜡/ ⁊ infinitã p̃dã. Pertulerũtqꝫ eã ĩ ſamariã. Ea tẽpeſtate erat ibi ꝓpha dñi noĩe obed: q̃ egreſ d ſus obuiam exercitui venienti in ſamariã/ dixit eis: Ecce iratꝰ dñs deꝰ pat꜡ vro꜡ cõtra iudã/ tradidit e eos ĩ manibꝰ veſtrꝭ ⁊ occidiſtꝭ eos atrocit̃: ita vt ad celũ ꝑtingeret veſtra crudelitas. Inſup ⁊ filios iuda ⁊ hierl'm vultꝭ vob ſubijcere in ſuos ⁊ ancillas q̃d neq̃qꝫ facto opꝰ eſt. Peccaſtis eñ ſup hoc dño f deo veſtro. Sꝫ audite ꝯſiliũ meũ ⁊ reducite capti g uos q̊s adduxiſtis de fr̃ibꝰ veſtris: qꝛ magnꝰ furor dñi iminet vob. Steterũt itaqꝫ viri de p̃ncipibꝰ filiorũ ephraim: açarias filius iohãnã: barachias filius moſollamoth: eçechias filꝰ ſellũ: ⁊ amaſias filius hadali cõtra eos qui veniebãt de p̃lio: et di

Nico.de lyra

Ca. XXVIII

Viginti annorũ erat achaz cum reg. ⁊c. Hic ꝯñr Diuiſio agit̃ de tpe ipiꝰ achaç. et p̃mo deſcribit̃ ipiꝰ p̃uaricatio. ſcdo flagellatio/ Ibi: Tradiditqꝫ eum. et tertio obſtinatio/ ibi: Inſup ⁊ tẽpe anguſtie. Sentẽtia p̃me ptis patet ex dictis. iiij. Reg. xvj. a. b ¶ Tradiditqꝫ eũ dñs. Hic ꝯñr ponit̃ ipſiꝰ flagellatio. Circa quod ſciendũ: ꝙ phacee filꝰ romelie rex iſrl' ⁊ raſin rex ſyrie ſimul ꝯfederati inuaſerũt regnũ achaç: ꝓpter quod achaç ⁊ eius ppl'us fuerunt multũ territi: vt hr̃ Eſa. vij. ſed cũ Eſaias ipm achaç conſolaret̃/ dicens: Noli timere ⁊c. et ad cõfirmationẽ huius ſignum diuinũ obtuliſſet/ dicens: Pete tibi ſignum a domino deo tuo in ꝓfundum inferni: ſiue in excelſum ſupra: achaç nõ credidit/ ⁊ ſignũ oblatũ recuſauit: et de domino diffidẽs ad humanũ auxilium refugit: mittens munera mlt̃a et magna theglathphalaſar regi aſſyrio꜡: rogãs vt regnũ ſyrie inuaderet: ac ꝑ h̃ raſin rex ſyrie recederet de regno achaç: et iret ad defendendũ regnũ ſuũ. q̃d ⁊ factũ fuit. ſꝫ rex ſyrie recedens de regno achaç magnã p̃dã ſecũ portauit. et tunc achaç credens p̃ualere contra regẽ iſrl' ſoluꝫ/ egreſſus fuit ad pugnam cõtra eũ: et tũc fuit debellatus ⁊ populus eiꝰ pro magna parte occiſus. Primo igit̃ ponit̃ flagellatio achaç ꝑ regẽ ſyrie/ cũ dr̃: Tradiditqꝫ eũ dñs. Et patet littera ex dictis. †4.Reg. ſecundo per regem iſrael/ cũ dicit̃: c ¶ Manibuſ q̊ꝫ regis iſrael traditꝰ eſt. Et patꝫ littera vſqꝫ ibi d ¶ Ea tẽpeſtate erat h ibi ꝓpheta dñi nomie obed. Iſte nõ erat manſurus ĩ ſamaria: ſed venerat illuc de iuda miſſus a dño ad arguẽdũ filiorũ iſrl' crudelitatẽ. cet̃a patẽt vſqꝫ ibi ✻ Tpe il

Moralr. a ¶ Viginti annorũ erat achaz ⁊c. Moralr Huiꝰ cap. moralis expoſitio. iiij. Reg. xvj. poſita ẽ vſqꝫ ibi: e ¶ Ecce iratꝰ dñs ⁊c. Hic habẽt principes chriſtiani documẽtũ: vt nõ vtant̃ crudeliter victorijs habitis cõtra alios chriſtianos. Licet eñ ppl's iuda puniri meruiſſꝫ a domino ꝓpt̃ ſua pctã: tñ quia erat de eadẽ lege cũ pplo iſrl': dñs iratꝰ fuit contra filios iſrl': eo ꝙ victoria habita de filijs iuda crudelit̃ vſi fuerũt/ dicẽte eis ꝓpheta dñi obed: f ¶ Peccatis ſup h̃ dño deo veſtro. ꝓpter quod idẽ ꝓpheta induxit eos ad tractandum miſericordit̃ captos ĩ p̃lio/ dicẽs: g ¶ Reducite captiuos quos adduxiſtis de fratribꝰ veſtris: qꝛ magnus furor dñi ⁊c. Per hoc aũt ꝙ in hoc crediderũt ꝓphe: demõſtrat̃ ꝙ chriſtiani bellatores debẽt captiuos chriſtianos miſericorditer tractare.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

A

* a ¶ Tpe illo mi. rex achaz ad reg. as. hoc fuit añ illd bellũ ꝯ regẽ isrł: vt dictuȝ est. tertio ponit̃ flagellatio achaç ꝑ idumeos/cũ dr̄ Venerũtqȝ idumei ꝛc. q̃rto ꝑ philisteos/cũ dicit̃: b ¶ Philistijm q̃ȝ diffusi sunt ꝛc. Isti em̃ videntes regnũ iuda debilitatũ mõ p̃dicto: iuaserũt ipm in ꝯfinijs suis/acipiẽtes p̃das ꝛ ciuitates ꝓut poterãt. c ¶ Eo ꝙ nu. eũ au. s. diuino. ꝓpter em̃ malicias ipi᷒ achaç regis iudę de᷒ suo iusto iudicio subtraxerat suã ꝓtectionẽ ab eo ꝛ ꝑplo suo. q̃nto ponit̃ flagellatio achaç ꝑ regẽ assyrioꝝ/cum dicit̃: d ¶ Adduxitqȝ ꝯ eũ theglath. ꝛc. lȝ em̃ theglathphalasar ad p̃ces achaç p̃mo venerit ꝯ regẽ syrię: vt dictuȝ est: ꝛ ipm interfecit: vt hr̃. iiij. Regũ. xvj. ca. tñ postea iste theglathphalasar vidẽs debilitatem ipsius achaç ꝛ ꝑpli ei᷒ intrauit ei᷒ regnũ ꝛ tributo graui sbiugauit. Et hoc est qd̃ subdit̃ postea: e ¶ Dedit re. assy. mu. ꝛc. qꝛ lȝ misisset magna munera ꝛ multa regi assyrioꝝ: vt p̃ dictũ est: nõ tñ ꝓpt̃ hoc dimisit q̃n postea vastaret regnũ eius rediẽs sub graui tributo. Ista ƀo lr̃a ab illo loco: Adduxitqȝ ꝯ eũ thegl. ꝛc. alit̃ exponit̃ ab hebręis: q̃ dicũt ꝙ hęc est vera lr̃a. Et venit ad eum theglathphalasar rex assyrioꝝ. qꝛ ad p̃ces ei᷒ venit contra regẽ syrię: vt dictũ est. Qui afflixit eum et nõ fortificauit: qꝛ lȝ ꝑ aductũ theglathphalasar rex syrię adũsarius achaç fuerat occisus: tñ achaç ꝓpt̃ munera magna q̃ miserat regi assyrioꝝ/ fuit depaupat᷒ ꝛ afflict᷒. Et tamen nihil ei ꝓfuit: qꝛ ciuitates de regno iudę captę ab idumęis ꝛ philistęis vt p̃dictũ ẽ/nõ fuer̃t sibi ꝑ reges assyrioꝝ restitutę. f ¶ Insup ꝛ tẽ. an. suę. Hic ꝯñr describit̃ ipsius achaç obstinatio: qꝛ p̃dictis flagellatiõib᷒ nõ fuit emẽdat᷒: sed magis peiorat᷒: sicut ꝛ pharao rex ęgypti vt hr̃ in li. Exo. ꝛ hoc est qd̃ dr̄: Insup ꝛ tpe an. suę. i. flagellationis p̃dictę. g ¶ Auxit ꝯtẽ. in do. excẽdo nouũ idolatrię modũ: cũ dr̄ h ¶ Immola. dijs da. Et h̃ fuit q̃n iuit obuiã theglathphalasar in damascũ ad faciẽdũ sibi reuerẽtiã: eo ꝙ occiderat rasin adũsariũ suũ: vt hr̃. iiij. Reg. xvj. i ¶ Et dixit dij re. sy. au. eis. qꝛ sic corde credidit ꝛ ope exteriori mõstrauit. sic em̃ corde credit̃ ad iusticiã: ore aũt fit cõfessio ad salutẽ: vt hr̃ Ro. x. b. ita infidelitas existẽs i corde q̃n exteri᷒ declarat̃ in ope / fac ad dãnationis augmẽtationẽ. k ¶ Clausit ia. tẽ. dei. qꝛ nõ suffecit sibi inducere idolatriã: ſȝ etiã abstulit latriã. l ¶ Et fec. ꝛc. vni. an. hie. vt stati haberent̃ i ꝓmptu a q̃cũqȝ. Cętera patẽt vsqȝ ibi: m ¶ Et sepe. eũ in ciui. hie. non em̃ fuit sepult᷒ in ciuitate dauid: in q̃ erãt sepulchra regalia: sicut fuerat amasias: nõ em̃ fuit sepult᷒ cũ regibus: vt dictũ fuit. iiij. Reg. xviij. nec in agro regaliũ sepulchroꝝ: sicut fuit oçias leprosus: vt hr̃. s̃. xxvj. ſȝ magis fuit elongat᷒ a sepulchris regũ tãq̃ oibus odiosus. et ideo execrabilis ꝛ facinorosus.

B

xerũt eis: Nõ itroducet̃ huc captiuos ne peccem᷒ dño. Quare vult̃ adijcẽ sup pctã nr̃a: ꝛ vetera cumulare delicta: Grãde q̃ppe pctm̃ ẽ: et ira furor̃ dñi iminet sup isrł. Dimiseruntqȝ viri bellatores p̃dã: ꝛ vniũsa q̃ ceperãt corã p̃ncipib᷒ ꝛ oi mł̃titudię. Steterũtqȝ viri q̃s supra mẽorauim᷒: ꝛ app̃hẽdẽtes captiuos/oẽsqȝ q̃ nudi erãt vestierũt de spolijs. Cũqȝ vestissẽt eos ꝛ calciassent ꝛ refecissent cibo ac potu: vnxissent q̃ȝ ꝓpt̃ laborẽ: et adhibuissent eis curã: q̃cũqȝ ãbulare nõ poterãt et erãt ibecillo corpe/iposuer̃t eos iumẽtis: ꝛ adduxerũt eos hiericho ciuitatẽ palmaꝝ ad frẽs eoꝝ: ipiqȝ reuersi sũt i

a samariã. Tẽpe illo misit rex achaç ad regẽ assyrioꝝ postulãs auxiliũ. Venerũtqȝ idumei ꝛ ꝑcusser̃t mł̃tos ex iuda et ceper̃t p̃dã magnã. Philistijm q̃qȝ

b diffusi sũt ꝑ vrbes cãpestres ꝛ ad meridię iuda. Ceper̃tqȝ bethsames ꝛ ahilon ꝛ gadiroth. Socho q̃qȝ ꝛ thãnã et gaçon cũ vicul̃ suis: ꝛ h̃itauerũt i eis. Hũiliauerat em̃ dñs iudã ꝓpt̃ achaç

c regẽ iuda: eo ꝙ nudasset eũ auxilio: et

d ꝯtẽptui habuissȝ dñm. Adduxitqȝ ꝯ eũ theglathphalasar regẽ assyrioꝝ: q̃ ꝛ afflixit eũ: ꝛ nullo resistẽte vastauit. Igit̃ achaç spoliata domo dñi et do

e mo regũ et p̃ncipũ dedit regi assyrioꝝ

f munera: ꝛ tñ nihil ei ꝓfuit. Insuper et

g tpe angustię suę auxit ꝯtẽptũ in dñm.

h Ipse ꝑ se rex achaç imolauit dijs da

i masci victimas ꝑcussorib᷒ suis/ꝛ dixit: Dij reguȝ syrię auxiliant̃ eis: q̃s ego placabo hostijs: ꝛ aderũt mihi. Cum ecõtrario ipi fuerit ruinę ei ꝛ vniuerso isrł. Direptis itaqȝ achaç oibus vasis

k dom᷒ dei: atqȝ cõfract̃ clausit̃ ianuas

l templi dei: ꝛ fecit sibi altaria in vniuersis angulis hierł̃m. In oib᷒ q̃ȝ vrbib᷒ iuda extruxit aras ad cremãdã th᷒: atqȝ ad iracũdiã ꝓuocauit dñm deũ patrũ suoꝝ. Reliq̃ ãt ƀmonũ ei᷒ ꝑoꝝ ꝛ nouissimoꝝ ꝛ oim operũ scpta sũt i libro regũ iuda ꝛ isrł. Dormiuitqȝ achaç cũ m patrib᷒ suis: ꝛ sepelierũt eũ in ciuitate

a ¶ nõ est dignũ hereticos cũ catholicis i futuro q̃escere: q̃ ab eis h̃ discordãt fide ꝛ ope.

hierł̃m. Neqȝ em̃ receperũt eũ i sepulchris regũ isrł. Regnauitqȝ ezechias filı᷒ eius ꝑ eo. Ca. XXIX

Igit̃ ezechias regnare cę n pit cũ. xxv. esset annoꝝ: ꝛ xxix. ãnis regñuit in hierł̃m.

a ¶ Hũc assert hebrei posthumũ filiũ fuisse çacharię ꝓphete ꝛ sacerdotis: quẽ ioas interfecit.

Nomẽ matr̃ eius abia filia çacharię. o

C

Igit̃ ezechias. Ca. XXIX Hic ꝯsequẽter agit̃ de tpe ezechię: sub quo primo facta ẽ expiatio legalis sacrificij. scdo celebratio paschalis beneficij: ca. xxx. tertio reparatio sacerdotalis misterij: ca. xxxj. quarto restauratio regalis impij: ca. xxxij. Circa p̃mũ ezechias cupiẽs renouare fędus cũ deo p̃mo precepit leuitas ꝛ sacerdotes sctificari. scdo ꝑ sctificatos tẽplũ mũdari/ibi: Cõgregauer̃tqȝ. tertio ꝑ mũdatos ꝓ pctõ ppł̃i sacrificari/ibi: Cõsurgẽsqȝ. q̃rto sacrificando deũ laudari/ibi: Cõstituitqȝ. q̃nto expiatiõe facta holocausta offerri/ibi: Ezechias aũt. Circa p̃mũ p̃mittit̃ genealogia ezechię ex pte matris: qꝛ satis erat nota ex pte pr̃is/cum dicit̃:

Diuisio

o ¶ Nomen matris eius abia filia zacharię. Dicũt aliqui: ꝙ iste çacharias fuit ille quem precepit occidi ioas rex iuda: vt dictũ ẽ. s̃. xxiiij. Alij autẽ dicũt ꝙ fuit fili᷒ illi᷒ çacharię: et ꝙ tpe mortis patris sui adhuc erat in vtero matris: ꝛ iõ nat᷒ ex vtero sortit᷒ ẽ nomẽ pr̃is. Sȝ ista nõ sũt multũ verisiłia: qꝛ achaç. s. pr̃ ipi᷒ ezechię fuit idolatra pessim᷒ a principio regni sui: ꝛ destruxit q̃ntũ potuit cultũ dei: ꝛ ideo nõ est verisimile ꝙ vxorem acceperit de genere sacerdotali ꝛ maxime de genere çacharię: q̃ vsqȝ ad mortẽ çelauit ꝓ cultu dei. illud autem qd̃ p̃dictũ est/acceptũ fuit de libro hebraicarũ questionũ: qui nõ est autẽtic᷒ nisi sup Geñ. vt sup̃ dictũ ẽ.

* In ipo an

Moraliter. n ¶ Igit̃ ezechias re. ꝛc. Per ezechiã q̃ fortitudo dñi interp̃tat̃/constãtinus impator conuenıẽter allegorice significat̃: cui dominus dedit fortitudinẽ extirpandi quattuor tyrãnos christianoꝝ persecutores in quattuor partib᷒ mũdi: scilȝ Maximũ in oriente: Seuerũ in italia: Maxentiũ romę: Liciniuȝ in alexandria. quib᷒ destructis et ipso constantino baptiçato ecclię per orbem romanũ apertę fuerunt: et alię plures ędificatę de nouo de constantini mãdato: et sacerdotes catholici cum cęteris ecclesię ministris ad cultum diuinũ: sicut ezechias fecit templũ aperiri et ad obsequia diuina sacerdotes ꝛ leuitas ac etiã populum applicari. Aliter ꝑ ezechiã qui interpretat̃ fortitudo dei/potest dei filius cõuenıẽter intelligi: qui dicit̃ dei virtus. j. Coꝝ. j. d. Predicam᷒ christũ dei virtutẽ. Per templũ autẽ mens humana: in quo de᷒ habitat ꝑ grãm. j. Coꝝ. iij. d. Templũ dei sanctũ est/ quod est̃ vos. Hoc aũt templũ polluit̃ per peccatũ: et maxime si fuerit per assuefactionẽ cõtinuatũ: sicut fuerat a tpe achaç patris ezechię. Lucernę ƀo extinguũtur ꝑ gratię sbtractionẽ. et ostia claudunt̃ ꝑ mẽtis obstinationẽ. sed per verũ ezechiam. s. dei filiũ aperiũtur ostia/quando peccator veram concipit contritionem. Templum etiam purgatur per integram confessionem: et lucernę reaccendãtur per gratię recuperationẽ: et oblationes offeruntur per debitã satisfactionem. sacerdotes autẽ concrepant tubis et leuitę instrumentis musicis per deuotarum orationũ et laudũ iubilationẽ.

Moraliter

D

Tyrãni christianorum

4. Reg. 18. a

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

a ¶ Ipso anno ⁊c. Nō aliter imitaret dauid. Ca.XXIX patre suū: q̄ ab infantia deo dedit⁹ in p̄ncipio regni sui cultuz dei magnificauit. ¶ Moral'r aūt admonet rectores eccl'ie: ne sint desidiosi in officio sibi cōmisso: s3 omnia diligēter agant. ¶ Mystice ecechias q̄ nō tm̄ p se vel p suos op⁹ dei strēnue gessit: imo p nūcios ad sil'e studiū alios ꝓuocauit/christū signi ficat: qđ etiā nōis iterp̄tatio testat. Ecechias em̄ app̄hēdens dn̄m/vl' fortitudo dn̄i. Christus

1. Cor. 1. d autē dei virtus et dei sapiētia: q̄ oēs patꝝ p̄uaricatiōes q̄ sb lege fuerant sanguie suo diluit/⁊ cul tū pietat' in eccl'ia plane instau rauit. Ipse legatos ad cōuocan das gentes ad fidem misit. Pri muz ꝓphetas: deinde ap'los: et eorū successores. h̄ scđo mēse pa scha celebrare instituit: quia vm bra leg' cessante verꝝ pascha ser

1. Cor. 5. b. uare docuit: de q̄ paul⁹ ait: Etei pascha nr̄m imolat⁹ ē christus.

Nico.de lyra

a ¶ In ipo anno. dicūt he brei q̄ hoc fuit in p̄mo anno re gni sui: et cōsequēter oportet di cere q̄ fuit in p̄ma die coronatio nis sue: vt videbitur postea.

b ¶ Et mēse p̄mo regni sui apuit val. dom⁹ dn̄i. vt tem plū posset purificari ⁊ officiū di uinū celebrari. ad p̄cludendū tn̄ ista achaç pater ei⁹ clauserat ia nuas tēpli: vt dictū est cap. p̄ce.

c ¶ Adduxitq3 sa. ⁊c. b'm p̄di cta oportet dicere/q̄ ista addu ctio fuit eorū vocatio ad diē sue coronatiōis: in qua etiā die inui tauit eos ad renouandū cultum diuinū.

d ¶ Et congregauit eos in pla. ori. i. in atriū sacer dotū vbi erat altare holocausto rū qđ erat in parte oriētali atrij ipsi⁹ tēpli.

e ¶ Et scti ficamini. per aquā lustratiōis: et etiā per continētiā ab vxorib⁹: ⁊ alia ad hoc requisita.

f ¶ Mūda te domū dn̄i. quia achaç eam fedauerat mlt' ad idolatriā per tinentib⁹.

g ¶ Auerterūt fa cies suas a ta. do. retrocedē do totalit a diuio cultu. Aliq̄ au tē exponūt aliter. s. q̄ adorabāt versa facie ad ortū solis opposi to modo q̄ fiebat adoratio in tē plo: vbi fiebat v̄sus occidentē. S3 p̄ma expositio magis cōso nat lr̄e p̄cedēti ⁊ sequēti. Cetera patent vsq3 ibi:

h ¶ Vos ele git dn̄s. Tribuz em̄ leui elegit deus ad seruiēdū sibi: vt h̄r Nu meri. iij. Cetera patēt in littera.

i ¶ Cōgregauerūtq3. Hic cō sequēter describit mūdatio tem pli p sacerdotes ⁊ leuitas sctifi catos/cū đr:

k ¶ Et sctificati sunt. s. mō p̄dicto.

l ¶ Et in gressi iuxta man. re. s. ad pur gādū tēplū dn̄i. ⁊ mod⁹ purga tiōis ostēdit cum đr:

m ¶ Sa cerdotes q̄z ingres. tē. dn̄i. Leuite em̄ nō poterāt illuc igre di: ⁊ iō oportuit q̄ sacerdotes i mūdicias int⁹ existētes deporta rent extra ad locū vbi leuite po terāt accedē. iō sb̄dit:

n ¶ In vestibulo dom⁹ do. i. in atrio vbi leuite poterāt igredi. postea subditur tēpus in quo fecerunt istā pur gatiōnē/cū đr:

o ¶ Ceperūt aūt p̄ma die mēsis p̄mi mūdare. In ill' em̄ dieb⁹ mūdauerūt atriū sacerdotes. vbi erat altare holocaustoꝝ ⁊ mare eneū/⁊ cetera ad sacrificiū ptinētia.

p ¶ In die octaua eiusdē mēsis ⁊c. Expiaue rūtq3 tēplū dieb⁹ octo. et hāc expiationē fecerūt sacerdo tes mō p̄dicto.

q ¶ Et in die sextadecima mensis eiusdē quod ceperāt impleuerūt ⁊c. Ex hoc patz qđ dictū est supra: videl3 q̄ si anno pri mo ⁊ p̄mo mense regni sui fecerit fieri ista: optet q̄ sa cerdotes inchoauerint in die crastina coronatiōis re gis: q2 sextadecima die mē sis cōpleuerūt mundatio nē/et illā fecerūt in q̄ndeci dieb⁹: ⁊ sic ecechias in die coronatiōis sue apuit por tas tēpli dn̄i: ⁊ ibidē ɔgre gans sacerdotes ⁊ leuitas iniūxit eis dictā purgatio nē: ⁊ i crastino iceperūt. Et in h̄ appet magna laus ece chie q̄ statim a p̄ma die sue coronatōis p̄cepit renoua tionē diuini cultus: q̄ p pa trē suū fuerat destructus. appet etiā ex dict' magna malicia achaç: q̄ tātū atriū ⁊ tēplū polluerat q̄ sacer dotes ⁊ leuite posuerūt q̄n decim dies in ei⁹ emunda tiōe. Dicit ei h̄ glo. hebrai ca: q̄ imagies idolatrie mł tas affixerat in parietibus tēpli cū clauis fortib⁹ ⁊ ma gnis: ⁊ iō cum difficultate poterāt euelli. multa etiā de ptinētib⁹ ad diuinū cul tū destruxerat: que repari optuit āteq3 posset ibi diui n⁹ cult⁹ exerceri: ⁊ iō opor tuit tātum de tp̄e apponi. Ceta patēt in lr̄a.

r ¶ Cō surgēsq3. Post tēpli expi ationē h̄ ɔñr describit ex piatio ppl'i p hostiaꝝ imo lationē ꝓ pctō. ideo subdi tur: Obtulerūtq3 simul tauros septē ⁊ arietes septē: agnos septē ⁊ hir cos sep. ꝓ pec. Cōsequē ter oñdit ꝓ q̄rū pctō/cū đr

s ¶ Pro regno. i. rege ⁊ p̄ncipib⁹.

t ¶ Pro iu. i. ꝓ cōi ppl'o. Circa aūt ista sciēdū: q̄ lic3 Leuit. iiij. ꝓ pctō p̄ncipis n̄ ponat nisi vn⁹ hirc⁹ offerēd⁹ ⁊ ꝓ pctō sacerdot' vn⁹ vitul⁹/⁊ sil'r ꝓ pctō mł'titudis: tn̄ Nu. xv. đr q̄ cū hirco offerēdo ꝓ pctō offerebat etiā vitu lus cū hoc in holocaustuz. ⁊ iō illud qđ ponit Leuit. iiij. nō excludit q̄n in sacrifi cio ꝓ pctō pl'a offerri p̄it/ ⁊ debēt aliq̄n: maxie q̄n fu erat magna pctōꝝ mł'tipli catio: sic fuerat in ꝓposito vt pt3 i p̄dictis. ⁊ iō cū se ptē hircis oblatis ꝓ pctis reg' ⁊ p̄ncipū ⁊ sacerdotū ⁊ leuitaꝝ ⁊ cōis ppl'i fuerūt oblati tauri/arietes ⁊ agni in eodē numero i holocau stū.

v ¶ Pro sanctua rio. i. ꝓ sacerdotib⁹ et le uitis ibidē ministrantibus ⁂ Appli

Fecitq3 qđ erat placitū i ɔspectu dn̄i: iux oia q̄ a fecerat dđ pr̄ eius. In ipo anno ⁊ mēse p̄mo re a b gni sui apuit valuas dom⁹ dn̄i: ⁊ instaurauit eas. Adduxitq3 sacerdotes atq3 leuitas/⁊ ɔgregauit c d eos in plateā oriētalē. Dixitq3 ad eos: Audite me leuite ⁊ sctificami. Mundate domū dn̄i dei e f patrū vr̄orū: ⁊ auferte oēm imūdiciā de sanctua rio. Peccauerūt pr̄es nr̄i: et fecerūt malū i ɔspe ctu dn̄i dei nr̄i/derelinq̄ntes eū. Auerterūt facies g suas a tabnaculo dn̄i dei nr̄i: ⁊ p̄buerūt dorsuz. Clauserūt ostia q̄ erāt in porticu: ⁊ extinxerūt lu cernas. Incēsūq3 nō adoleuerūt: ⁊ holocausta nō obtulerūt in sanctuario deo isr'l. Cōcitat⁹ ē itaq3 furor dn̄i sup iudā ⁊ hierl'm: tradiditq3 eos in cō motionē ⁊ in iteritū ⁊ i sibilū: sicut ipi cernit' ocu lis vr̄is. En corruerūt pr̄es nr̄i gladijs. Filij nr̄i et filie nr̄e ⁊ ɔiuges captiue ducte sunt ꝓpt h̄ scel⁹. Nūc igit placet mihi vt ineam⁹ fed⁹ cū dn̄o deo isr'l: ⁊ auertet a nobis furorē ire sue. Filij mei no lite me negligē. Vos elegit dn̄s vt stet' corā eo: h ⁊ mistret' illi. Colatis eū/⁊ cremetis ei incēsum. Surrexerūt q̄ leuite: maath fili⁹ amasie: ⁊ iohel fi lius açarie/de filijs caath. Porro de filijs mera ri cis fili⁹ abdai: ⁊ açarias fili⁹ iaalehel. de filijs aūt gersō/ioha fili⁹ iēma: ⁊ edē fili⁹ iohaa. At vo de filijs elisaphā/samri ⁊ iahihel. De filijs q̄z a saph/çacharias ⁊ mathanias necnō de filijs he mā/iahihel ⁊ semei. S3 de filijs idithū/semeias ⁊ oçiel. Cōgregauerūtq3 frēs suos ⁊ sctificati sūt i k ⁊ igressi iuxta mādatū reg' ⁊ imp̄iū dn̄i: vt expia l rent domū dei. Sacerdotes q̄z igressi tēplū dn̄i m vt sctificarēt illud/extulerūt oēm imundiciā quā itro repp̄erāt in vestibulo dom⁹ dn̄i: quā tulerūt n leuite/⁊ asportauerūt ad torrentē cedron foras. Ceperūt aūt p̄ma die mēsis p̄mi mūdare: ⁊ i die o p octaua eiusdē mēsis igressi sūt porticū domus tē pli dn̄i. Expiaueruntq3 tēplū dieb⁹ octo: ⁊ in die q sextadecima mēsis eiusdē qđ ceperant ipleuerūt. Ingressiq3 sūt ad eçechiā regē ⁊ dixerūt ei: Scti ficauim⁹ oē3 domū dn̄i: ⁊ altare holocausti vasa q3 eius/necnō ⁊ mēsam ꝓpositiōis cū oib⁹ vasis suis. Cūctāq3 tēpli supellectilem quā polluerat achaç in regno suo postq̄ p̄uaricatus est: ⁊ ecce exposita sūt oia corā altari dn̄i. Cōsurgēsq3 dilu r culo eçechias rex adunauit oēs principes ciui tatis: et ascēdit in domū dn̄i. Obtulerūtq3 simul tauros septē et arietes septē: et agnos septē ⁊ hir cos septem: pro peccato/pro regno/pro iuda/ꝓ s t v sanctuario. Dixit quoq3 sacerdotibus filijs aa ron: vt offerrent super altare domini. Mactaue uerunt igitur tauros: et susceperunt sacerdotes

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

A ⁂ a ¶ Applicueruntq; hircos rc. Ex quo ptz q illa oblatio p pctō erat, p peccat͛ oim simul. b ¶ Imposueruntq; manus suas sup eos. Nō singule psone/ sed aliq̄ gerētes in hoc vicem oim c ¶ Constituit quoq; leuitas. Hic cōsequēter describit in dicta oblatione diuina laudatio/ cū dr: Cōstitu. q̄z le. i do. do. cū cym. Nō eñ in tali oblatione inuenit̃ preceptū in lege/ q fieret talis iubilatio: sed dauid h̄ ordinauit/ ⁊ ,phete a deo inspirati. Ex quo ptz q verus dei ,pphet̃ ita credendū est sicut ⁊ legi. Cetera patent vsq; ibi: d ¶ Precepitq; ezechias ⁊ prin. rc. sermonib' dd ⁊ asaph vident̃: id est cāticis ⁊ laudib' ab eis cōpositis. e ¶ Ezechias autē. Hic ɔsequēter describit oblatio hostiarū ex deuotione/ cū subdit: f ¶ Accedite ⁊ af. vi. ⁊ lau. in domo dñi. Et patz lr̃a vsq; ibi: g ¶ Sāctificaueruntq; b. sex. ⁊ oues tria milia. Nō fuerunt isti tūc immolati/ sz reseruati ad immolādū tpe competēti: ⁊ ideo tūc dicunt̃ sanctificati: q2 non poterāt de cetero ad vsus alios applicari. h ¶ Sacerdotes ve. pauci erāt. qui possent tunc officium exercere: q2 plures eorū nō erāt sufficienter sctificati: vt postea subdit̃: i ¶ Vñ ⁊ leui. frēs eorū adiuue. eos. Licet eñ detractio pelliū pertineret ad sacerdotum officiū: tñ leuite poterāt i

B hoc adiuuare sacerdotes i necessitate. Multa eñ licent ratione necessitatis que alias nō licerent. ideo subdit̃: k ¶ Donec implerent opus/ ⁊ sanctificarent antistites. i. sacerdotes: quorū plures nō erāt sufficiēter sāctificati. cuius vna causa subdit̃/ cū dicit̃: l ¶ Leuite quippe faci. ritu san. q; sacerdotes. Et ideo i minori tpe fuert̃ purificati. ⁊ sic potuerūt iuuare sacerdotes purificatos loco illoꝝ qui nōdum erāt sufficiēter purificati. Alia cā fuit vt dicit glosa hebraica: q2 sacerdotes p ipsum achaz fuerāt elongati de hierusalē: ⁊ ideo nō venerūt ita cito plures eoꝝ: q2 nō credebāt q cultus diuinus deberet ita cito repari post mortē achaz. ⁊ ideo nō fuerūt ita cito purificati. m ¶ Letatusq; est eze. rc. Et vna causa huius leticie subditur/ cū dicit̃: n ¶ De re. quippe hoc fie. placuerat. Rex eñ ⁊ populus nō solū gaudebāt de impletione mysteriȷ/ sed etiaz de mō implēdi. s. in tpe tam breui: ex quo videbatur magis opus diuinum q; humanū. ⁊ sic erat f̃m veritatem.

Ca. XXX

Misit quoq; ezechias ad omnem israel et iudaz. Hic cōsequēter describit celebratio paschalis beneficij. Celebratur eñ istud festū ia memoriā bñficij eductionis filioꝝ israel de terra egypti. Igit̃ circa hanc celebrationē

sāguinē: ⁊ fuderūt illū sup altare. Mactauert̃ etiā arietes: ⁊ illoꝝ sāguinē sup altare fuderūt. Immolauerūt agnos: et fuderūt a sup altare sāguinē. Applicuerūt hircos ,p b pctō corā rege ⁊ vniuersa multitudie: iposuerūtq; man' suas sup eos: ⁊ imolauert̃ illos sacerdotes: ⁊ aspsert̃ sāguinē eoꝝ corā altari ,p piaculo vniuersi isrl̃is. Pro oi q̄ppe isrl̃ p̃cepat rex/ vt holocaustū fieret pro c pctō. Constituit q̄z leuitas i domo dñi cū cymbal̃ ⁊ psalterijs et cithar̃ f̃z dispositionē dd regl̃ ⁊ gad vidēt̃ ⁊ nathan ,pphete. Siq̄dē dñi p̃ceptū fuit p manū ,pphaꝝ ei'. Steterūtq; leuite tenētes organa dd ⁊ sacerdotes tubas: ⁊ iussit ezechias vt offerrēt holocausta sup altare. Cūq; offerrētur holocausta: ceperūt laudes canere dño: ⁊ clangere tubis atq; i diuersis organis q̄ dd rex isrl̃ repperat cōcrepare. Oi āt turba adorāte: cātores ⁊ hi q̄ tenebāt tubas erāt in officio suo donec cōpleret̃ holocaustū. Cūq; finita eēt oblatio: icuruat' ē rex ⁊ oēs q̄ erāt d cū eo ⁊ adorauert̃. Precepitq; ezechias ⁊ p̄ncipes leuit̃ vt laudarēt dñm f̃mōib' dd ⁊ asaph vidēt̃. q̄ laudauerūt eū magna le e ticia: ⁊ icuruato genu adorauert̃. Ezechias aūt etiā hec addidit: Implest̃ man' vr̃as f dño. Accedite ⁊ offerte victimas ⁊ laudes i domo dñi. Obtulit g̃ vniuersa mlt̃itudo hostias ⁊ laudes ⁊ holocausta mēte deuota. Porro nūer' holocaustoꝝ q̄ obtulit mlt̃itudo/ hic fuit. Tauros. lxx. arietes cētū: g agnos. cc. Sctificauert̃q; dño boues sexh cētos: ⁊ oues tria milia. Sacerdotes vero pauci erāt: nec poterant sufficere vt pelles i holocaustoꝝ detraherēt. Vñ ⁊ leuite frēs k eoꝝ adiuuert̃ eos donec ipleret̃ op'/ ⁊ sctil ficarent̃ antistites. Leuite q̄ppe faciliori ritu sctificāt̃ q; sacerdotes. Fuert̃ igit̃ holocausta plurima/ adipes pacificoꝝ ⁊ libamina holocaustoꝝ: ⁊ cōplet' ē cult' dom' dñi. m Letatusq; ē ezechias ⁊ oīs ppl̃s: eo q misten riū dñi eēt expletū. De repēte q̄ppe hoc fieri placuerat.

Ca. XXX

o Misit q̄z ezechias ad oez isrl̃ et iudā: scripsitq; epl̃as ad ephraim ⁊ manassen: vt venirent ad domū dñi i hierusalē: ⁊ facerent phase dño deo suo. Inito ergo ɔsilio regl̃ p ⁊ p̄ncipū ⁊ vniuersi cetus in hierusalē: de q creuerunt vt facerēt phase mēse scdo. Nō r eñ occurrerat facere i tpe suo: q2 sacerdotes q̄ possent sufficere sctificati nō fuerāt: ⁊ s popul' nōdū cōgregat' fuerat i hierusalē. t Placuitq; f̃mo regi ⁊ oi multitudini: ⁊ de v creuert̃ vt mitteret nūcios i vniuersū israel x de bersabee vsq; dan: vt venirēt et facerēt

celebrationē ezechias de cōsilio C sacerdotum diem instituit. secundo ad hoc populū inuitauit/ ibi: Placuit. tertio solēniter celebrauit/ ibi: Cōgregatiq; sunt. Circa primū dicit̃: p ¶ Inito ergo consilio regis et principū/ et vniuersi cetus hierusalē. Ita est in hebreo ⁊ in libris correct̃. Aliqui eñ libri male habēt israel q ¶ Decreuerunt vt facerent phase mense scdo. Quia p̃cipit̃ Nume. ix. q si aliqui sint impediti celebrare phase mense primo. xiiij. die mēsis: vt precipitur Exo. xij. q faciant mēse secundo q̄rtadecima die mensis. Rex autē ⁊ totus populus p̄mo mēse fuit legitime impeditus: q2 sacerdotes nō cōpleuerunt purgationē templi ante diē sextādecimā illius mēsis: vt patet ex dict̃ ca. p̃cedētis. ⁊ ideo nō potuerūt celebrare pascha illo mense. q2 in illa celebratione debēt offerri sacrificia solēnia in templo dñi: que offerri nō poterāt ante purgationē templi. Alia etiā causa exprimit̃/ cum dicit̃: r ¶ Quia sacerdotes qui possent sufficere. pro tāta solēnitate. s ¶ Sāctificati nō fuerat. Et ideo dato q tēplū fuisset ante purgatū: tñ oportebat differri celebrationem pasche ,ppter insufficientiā sacerdotū. Tertia etiā causa addit̃/ cum dicit̃: t ¶ Et ppl̃s nondū cōgregatus fuerat i hierusalē. qui tñ debebat cōgregari in solē

D nitate paschali. Ter eñ i anno debebāt oēs masculi cōparere i hierusalem coram domio: vt habet̃ Exo. xxiij. s. in festis pasche/ pentecostes ⁊ tabernaculoꝝ. dispensabat̃ tñ de duobus vltimis fest̃ cū illis qui erāt remoti a hierusalē/ nō autē de p̄mo. ⁊ ideo nō potuerūt cōgregari ita cito de longinquis partib' a hierusalē. Itē nō poterat immolari phase nisi i hierusalē: vt habet̃ Deuterō. xvj. Et q2 tempore achaz iste solennitates cessauerāt: ,ppter quod nō venisset populus remot' nisi fuisset p litteras ezechie mandatū: ,p pter qd venit tardius. v ¶ Placuitq; sermo regi rc. Hic cōsequēter describit̃ inuitatio ppl̃i ad diē pasche determinatū: et hoc p litteras regl̃ missas nō solū ad illos d regno suo/ sed etiā ad illos q̄ erāt i toto regno israel. ido dr: x ¶ Vt mitteret nuncios in vniuersuz israel de bersabee vsq; dan vt ve. rc. Termini sūt totius terre ,pmissionis f̃m suam lōgitudinē: vt frequenter dictū ē.

⁂ Multi eñ

Moraliter. o ¶ Misit quoq; ezechias ad omnē israel ⁊ iudā. Per ezechiaz significatur dominus noster iesus christ': vt predictū est: et sic per nuncios ab eo missos intelligunt̃ apl̃i aliijq; discipuli christi ad p̃dicādū euangeliū p orbē ab eodē missi: Mat. vlt̃. d. Euntes in mundū vniuersū p̃dicate euangeliū oi creature.

Moraliter

I ⁂ Perrexerūtq;

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

E ✱ a ¶ Multi em̄ nō fe. sic i le. p̄. est. videlicet q̄libet anno: q2 tēpe achaz nō veniebat pp̄ls ad hāc solēnitatē. q2 q̄ntū poterat cultū di remouerat. c ¶ Predicātes. vt reuertent̄ ad deū τ ei⁹ cultū/ τ maxime i solēnitate paschali immi nēte. d ¶ Et reuertet̄ ad reli. τc. re. assy. q2 vna ps ppl̄i israel erat iā captiuata p teglathphala sar regē assyrioꝝ/ τ trāslata i assy rios: vt hr̄. iiij. Re. xv. e ¶ Tra dite ma. ve. do. pmittēdo q̄ ei seruiatis fidelit̄: τ hoc nō solū p/ ficiet vobis/ sʒ etiā amicis vestr̄ iā i captiuitatē ductis. iō subdit̄: Si enim vos reuersi fueritis ad dn̄m: frēs vr̄i τ filij habebūt mise ricordiā corā dn̄is suis. f ¶ Il lis irridē. τ subsan. erāt em̄ iā habituati in idolatria: τ iō irride bāt admonitionem de cultu dei. g ¶ Attn̄ q̄dā viri ex aser et ma. τc. q2 int̄ illos de regno isrl̄ remāserāt aliq̄ viri boni q̄ n̄ colu erāt idola: s̄m q̄ dicit dn̄s ad he/ liā. iij. Re. xix. d. Et reliquā mihi i isrl̄ septē milia viroꝝ q̄ꝝ genua n̄ sūt curuata an̄ baal. h ¶ In iu da vō τc. A deo em̄ spēalit̄ fa/ ctū ē q̄ oēs vnanimit̄ assentirent ordinatiōi reḡ d celebratiōe pa/ schali. i ¶ Cōgregatiq̄ꝫ i hie. Hic p̄ncipalit̄ describit̄ ipsi⁹ pasche so lēnis celebratio. τ scd̄o sup h̄ ad/ ditio/ ibi: Placuitq̄ꝫ. Circa p̄mū

Diuisio p̄mo ponit̄ idolatrię destructio: q̄ i pediebat diuinū cultū. q2 pri/ mo remouēda sūt ipedimēta. τ h̄ est qd̄ d2/ Et surgētes destruxert̄ alta. τc. τ scd̄o s̄bdit̄ pasche cele/ bratio/ cū. d2: Immolauerūt aūt pha. τc. k ¶ Sacerdo. τc. tā. sā. dic̄ tādē: q2 ml̄ti eoꝝ tardaue/ rūt venire i hierl̄m rōnib⁹ dictis ca. p̄ce. l ¶ Sacer. vō sus. ef. sū. Exo. xij. vbi p̄cipit̄ imolatio agni paschal̄: nō d2 q̄ h̄ fieret p le uitas: q2 fiebat i q̄libet domo: dū tn̄ sufficeret ad esū agni: et iō illa imolatio fiebat a p̄refamilias do m⁹. verūtn̄ q2 ml̄ti de pp̄lo q̄ ve/ nerāt i hierl̄m nō erāt purificati: et ista imolatio debebat fieri ab hoīe mūdo: iō leuitę q̄ iā erāt pur gati/ d mādato reḡ imolauerūt p ill̄ q̄ iā nō erāt sufficient̄ mūda ti: τ sic ptē sāguis effūdēdā i alta ri holocaustoꝝ portauerūt sacer dotib⁹: τ h̄ ē qd̄ s̄bdit̄: m ¶ Eo q̄ ml̄. t. sā. n̄ e s. i. n̄ poterāt scti/ ficari dn̄o. vn̄ s̄bdit̄: n ¶ Come. ph. n̄ iu. qd̄. q2 debebat comedi tm̄ a mūdis: sʒ tūc fuit dispēsatū cū istis de comestiōe/ nō aūt d im molatiōe. q2 maior purificatio re q̄rebat̄ i imolātib⁹ q̄ꝫ i comedēti/ bus tm̄. sic̄ τ in noua lege maior scītas req̄rit̄ i sacerdote ꝯsecrā/ te q̄ꝫ i pp̄lo cōicāte. o ¶ Et ora. p eis eze. vt tal̄ defect⁹ sufficiē/ tis purificatiōis n̄ noceret eis/ i/ pediēdo sacri effectū. p ¶ Quē exau. do. In lib. de hebraic̄ q̄/ stiōib⁹ d2: q̄ ista exauditio fuit p/ cepta p h̄ q̄ imūdi al̄s comedētes agnū paschalē s̄bito moriebāt̄. sʒ tūc nō fuert̄ mortui. Sʒ h̄ n̄ vide tur

a phase dn̄o deo isrl̄ in hierl̄m. Multi em̄ nō b fecert̄ sic̄ i lege p̄ceptū ē. Perrexerūtq̄ꝫ cur sores cū ep̄lis ex reḡ impioꝝ p̄ncipū eius i vniuersū israel τ iudā/ iuxta id qd̄ rex iusse c rat p̄dicātes: Filij israel reuertimi ad dn̄m d deū abraā τ isaac τ israel: τ reuertet̄ ad reli/ q̄as q̄ effugerūt man⁹ reḡ assirioꝝ. Nolite fieri sicut p̄res vestri τ frēs/ qui recesserūt a dn̄o deo patrū suoꝝ: τ tradidit eos i interi/ tū/ vt ipi cernitis. Nolite indurare ceruices e vr̄as sicut p̄res vestri. Tradite manus ve/ stras dn̄o: et venite ad sanctuariū ei⁹/ qd̄ sā ctificauit i eternū. Seruite dn̄o deo patruꝫ vestroꝝ: τ auertet̄ a vobis ira furor̄ ei⁹. Si em̄ vos reuersi fuerit̄ ad dn̄m: τ frēs vr̄i et filij habebūt misericordiā corā dn̄is suis q̄ illos duxerūt captiuos: τ reuertent̄ i terraꝫ hāc. Pius em̄ τ clemēs ē dn̄s de⁹ vester: et nō auertet faciē suā a vobis/ si reuersi fueri/ tis ad eū. Igit̄ cursores pgebāt velocit̄ de ciuitate in ciuitatē p terrā ephraim τ manas f se vsq̄ꝫ ad zabulō/ illis irridētib⁹ τ subsānā/ g tib⁹ eos. Attamē q̄dā viri ex aser τ manasse τ zabulō acq̄escētes ꝯsilio venerūt hierusa h lē. In iuda vō facta ē manus dn̄i: vt daret eis cor vnū: τ facerēt iux̄ p̄ceptū regis τ p̄n i cipū vbū dn̄i. Cōgregatiq̄ꝫ sūt in hierusalē ppl̄i multi vt facerēt solēnitatē azymorū in mēse scd̄o. Et surgētes destruxerūt altaria q̄ erāt i hierusalē: atq̄ꝫ vniuersa i qb⁹ idolis adolebat̄ incēsū subuertētes pieceꝛt i torrē tē cedrō. Immolauerūt aūt phase decimaq̄r k ta die mēsis scd̄i. Sacerdotes q̄ꝫ atq̄ꝫ leui/ tę tādē scītificati obtulerūt holocausta i do mo dn̄i. Stetert̄q̄ꝫ i ordine suo iuxta dispo l sitionē τ legē moysi hoīs dei. Sacerdotes vō suscipiebāt effundēdū sāguinē de mani m bus leuitaꝝ: eo q̄ multa turba sanctificata nō eēt: τ idcirco imolarēt leuitę phase his q̄ nō occurrerāt sāctificari dn̄o. Magna etiā ps populi de ephraim et manasse τ isachar τ zabulon quę scītificata nō fuerat comedit n o phase/ nō iuxta qd̄ scriptū ē. Et orauit pro eis ezechias/ dicēs. Dn̄s bon⁹ ppitiabit̄ cū ctis q̄ i toto corde req̄rūt dn̄m deū patꝝ su orū: et nō imputabit eis q̄ min⁹ sanctificati p sunt. Quē exaudiuit dn̄s: τ placat⁹ ē popu lo. Fecerūtq̄ꝫ filij israel q̄ inuēti sūt in hieru salē solēnitatē azymoꝝ septē dieb⁹ in leticia q r magna/ laudātes dn̄m p singulos dies. Le uitę quoq̄ꝫ τ sacerdotes p organa q̄ suo of/ ficio cōgruebāt. Et locut⁹ ē ezechias ad cor omniū leuitaꝝ q̄ habebāt intelligētiā bonā sup dominū: τ comederūt septē diebus so/ lēnitatis: immolātes victimas pacificoꝝ: τ laudātes dominū deum patrū suorū. Pla s citq̄ꝫ vniuersę multitudini vt celebrarent

rōnabilit̄ dictū: q2 sic ezechias et pp̄ls tētasset dn̄m. Et iō magl̄ di cēdū: q̄ p̄pt̄ necessitatē τ ppl̄i de/ uotionē fuit cū eis dispēsatū. tpe em̄ necessitat̄ aliq̄d fuit licitū ꝯ legalia: qd̄ tn̄ al̄s nō eēt. sic̄ dd̄ et viri ei⁹ comederūt panes p̄positi/ onis licite: s̄m q̄ dicit saluator Mat. xij. et eodē mō pōt h̄ dici: q2 isti erāt i tali statu q̄ n̄ poterāt vltra tardare ad comedēdū pha/ se. s. q̄rtadecia die mēsis secūdi. Silr̄ cult⁹ iterior q̄ ꝯsistit i fide τ deuotiōe bn̄ supplet aliquē defe ctū/ q̄ ꝯsistit i extiori cultu: maxie q2 sacra leḡ nō erāt accepta nisi ex fide τ deuotiōe suscipiētiū. τ iō licꝫ isti nō eēnt sufficient̄ purgati ab aliq̄ imūdicia respiciēte cultū exterioꝛē: vtpote ex tactu alicui⁹ rei imūdę vl̄ hmōi: tn̄ p̄pt̄ fidē et deuotionē ad comestionem agni paschal̄ supplētē hmōi defectū su it cū eis dispēsatū. et h̄ ē qd̄ dixit ezechias. Dn̄s b. q ¶ Septē di. p festo paschali: qd̄ tantū de bebat durare: vt habet̄ Exo. xij. r ¶ In leticia ma. q̄ nō pcede/ bat ex dissolutiōe/ sʒ ex deuotiōe. iō s̄bdit̄: Laudā. d. p sin. di. et seq̄t̄: s ¶ Placuitq̄ꝫ. Hic p̄nr describit̄ ad p̄dictā solēnitatem ✱ additio: q2

✱ b ¶ Perrexerūtq̄ꝫ cur. cū ep̄lis τc. Per q̄s significat̄ sol/ licita p̄mptitudo apl̄oꝝ aliorūq̄ꝫ discipuloꝝ ad iplēdū christi man datū. qd̄ ptꝫ ex h̄: q̄ a tpe apl̄orū p̄dicatū fuit euāgeliū vt videt̄ p orbē vniūsū. nā ab hierl̄m (q̄ ē in medio climate t̄rę habitabil̄) exi/ erūt apl̄i aliq̄ꝫ discipuli ad p̄dicā dū p orbē euāgeliū. τ adhuc viuē te petro p̄dicatū fuit v̄sus occidē tē vsq̄ꝫ ad mare oceanū: qd̄ ē ter/ min⁹ terrę habitabilis. qd̄ ex hoc apparet. q2 senonis ē q̄dā eccl̄ia q̄ vocat̄ sācti petri viui: eo q̄ ipo viuēte fuit p̄mo cōstructa p scm̄ Sauinianū. τ p alios ei⁹ socios fuit p̄dicata fides in partib⁹ mari ppinquioribus. Et sicut viuente petro sic p̄dicatū fuit euāgeliū v̄ sus occidētē: ita pbabiliter d2 ex p̄dictis/ q̄ p̄dicatuꝫ fuerit silr̄ in aliis ptibus orbis. f ¶ Illis ir ridē. τc. Per qd̄ significat̄ q̄ nō oēs crediderūt ad discipl̄oꝝ chri sti p̄dicationē: sed multi intulert̄ eis vitupia magna/ et plurimis eoꝝ etiā mortē: quoꝝ imitatores sunt q̄ psequunt̄ p̄dicatores veri tatis: et p̄dicationē eoꝝ deridēt. g ¶ Attamē q̄dā vi. τc. Per quos significati fuerunt illi q̄ de/ uote susceperūt fidē. τ sic venert̄ in hierl̄m: q̄ i allegorico sensu si/ gnat ecclesiā militātē. vt facerēt solennitatē azymoꝝ. s. in azymis sinceritatis et veritatis: put do/ cit apl̄s. j. Coꝛ. v. b. k ¶ Sa/ cerdotes q̄ꝫ atq̄ꝫ le. τc. Per quos ostēdit̄/ q̄ ministri ecclesię mūdi et puri p̄ ceteris debēt esse ad offerendū eucharistię sacramē tū. o ¶ Et orauit p eis eze. Per quod significat̄ q̄ dei filius incarnatū hō p mēbris suis infirmis orat patrē.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

A * additio: q2 celebrauerũt septẽ dieb9 alijs ad qđ nõ tenebãtur.
a ¶ Mille tauros ꝛc. Ista offerebãtur i hostias pacificas: q̃rũ magna ps erat offerẽtiũ: ꝛ đ ist.s comedit ppl's illis septẽ dieb9 postq3 obtulerãt sacrificia ꝛ laudes ꝛ orõnes dño oi die.
b ¶ Factaq3 ẽ grãdis ce. ꝛc. Licet eñ maior ppl's aliqñ cõuenisset: tñ nõ erat tãta exultatio: q2 nõ erat ibi aliq̃ nouitas: eo ꝙ q̃libet anno celebraret pascha tẽpe suo. Sed q2 achaç clausit ianuas tẽpli: et sic plurib9 annis hec celebritas cessauit: ꝓpter qđ qñ eçechias eam renouauit fuit maior exultatio: q2 noua placent ꝛ delectãt. c ¶ Peruen.o. i ha.s.ce.i. fuit exaudita corã deo. Et vt hic dicit glo. hebraica: fuit hoc ꝓceptũ eo/ ꝙ rex et pncipes/ ppl's/ leuite et sacerdotes valde ꝓsꝑati sunt in opibus suis.
¶ In ca. xxx. vbi đ2 in postil. Comedit phase nõ iuxta qđ scriptũ est: q2 debebat comedi tñ a mundis.

Additio. Exodi. xij. vbi dicit đ imolatiõe ꝛ comestione agni paschal'/ nulla fit mentio de h ꝙ reqrat purificatio i immolãtib9 pascha. indifferẽter eñ dicit: Immolabitq3 euz tota multitudo filioꝝ isrl'. Ex q̃ patet ꝙ nõ reqrebat ꝙ eẽt purificat9: ꝓut đ2 in postil. nec aliqđ hmõi. sed tñ i comestione fit mẽtio de mũdicia/ circũcisione ꝛ assignatione/ ꝛ hmõi. Siĺitudo aũt q̃ inducit đ noua lege nõ videt valere. sacerdos eñ ꝯsecrãs repñtat christũ q̃ ẽ pncipal' actor: vt ipa ꝟba ꝯsecratiõis demõstrãt. sed imolãs agnũ paschalẽ nõ repñtabat christũ: s3 poti9 figurabat ꝙ christ9 imolãd9 erat ꝑ multitudine filioꝝ israel.
¶ Replica sup primo ꝛ decimo pmi libri: sup ꝛ septimo ꝛ tricesimo secũdi paralipomenon sequitur.

Replica. In libr' ꝑalip. pauca tãgit Bur. id qđ de origie hebreo. tangit. j. ca. Cor'. vide Geñ. x. Qđ tãgit circa. x. ca. de saluatiõe vl' dãnatiõe saul vide. j. Reg. vl. Qđ aũt tangit circa. vij. ca. scđi libri de festo collecte siue cet9. vide. s. Leui. xxiij. Sed cõtra illud qđ tãgit de. xxx. ca. vbi postil. dicit immolãtes pascha esse debere mũdos/ cũ comedẽtib9 fuit dispẽsatũ: q2 nõ tãta reqrit mũdicia i comedẽte sicut in imolãte: põnẽs exemplũ de euãgelio: vbi reqrit maior sctitas i sacerdote ꝯsecrãte q3 in pplo comedẽte. obijcit Bur. ꝙ nõ đ2 đ mũdicia nẽ. q2 ꝯsecrãs reꝑsentat chtistũ/ nõ aũt imolãs. S3 hoc est falsum: q2 oblatio reꝑsentat christũ ꝛ agnũ/ nõ sacerdos offerẽs. Quis eñ ꝓferat verba christi/ hoc est ministerialiter: ex hoc nõ reꝑsentat christũ oblatũ/ sed potius immolantẽ: ꝑ illa eñ verba iterat quotidie oblatio. Cetera patẽt.

etiã alios dies septẽ: quod ꝛ fecerũt cũ ingẽti gaudio. Eçechias autẽ rex iuda ꝓbuerat multitudini mille tauros/ ꝛ septẽ milia ouiũ. Principes ṽo dederũt pplo mille tauros/ ꝛ oues decẽ milia. Sctificata ẽ ẽ sacerdotu3 plima mltitudo/ ꝛ hilaritate ꝑfusa ois turba iuda: tã sacerdotũ ꝛ leuitaꝝ/ q3 vniuerse freqntie q̃ venerat ex isrl': ꝓselytoꝝ q̃3 de fra isrl' ꝛ habitãtiũ in iuda. Factaq3 ẽ grãdis celebritas i hierl'm/ q̃lis a dieb9 salomõis filij dđ regl' isrl' nõ fuerat in ea vrbe. Surrexerũt aũt sacerdotes atq3 leuite/ bñdicẽtes pplo: ꝛ exaudita ẽ vox eoꝝ: ꝑuenitq3 orõ i habitaculũ sctm̃ celi. Ca. XXXI

Unq3 hec fuissẽt rite celebrata: egressus est ois israel q̃ inuẽt9 fuerat in vrbib9 iuda: ꝛ fregerũt simulacra: succiderũtq3 lucos: demoliti sũt excelsa/ ꝛ altaria destruxerũt: nõ solũ de vniuerso iuda ꝛ beniamin: sed ꝛ de ephraim q̃3 ꝛ manasse/ donec penit9 euerterẽt. Reuersiq3 sunt oẽs filij isrl' in possessiones ꝛ ciuitates suas. Eçechias ṽo ꝯstituit turmas sacerdotales ꝛ leuiticas ꝑ diuisiones suas: vnũquẽq3 in officio ꝓprio/ tã sacerdotũ videl3 q3 leuitaꝝ/ ad holocausta ꝛ ad pacifica: vt mistrarẽt ꝛ ꝯfiterẽt: canerẽtq3 in port' castroꝝ dñi. Pars ãt regl' eoꝝ erat vt đ ꝓpa ei9 substãtia offerret holocaustũ mane sꝑ ꝛ vespe: sabbatis q̃3 ꝛ calẽdis ꝛ solẽnitatib9 ceter': sic scriptũ ẽ in lege moysi. Precepit etiã pplo habitãtiũ hierusalẽ: vt darẽt ꝑtes sacerdotib9 ꝛ leuitis: vt possẽt vacare legi dñi. Qđ cũ ꝑcrebruisset in aurib9 multitudis/ plurimas obtulere pmitias/ filij israel frumẽti/ vini et olei: mellis q̃3 ꝛ oim q̃ gignit hum9 decimas obtulerũt. S3 ꝛ filij isrl' ꝛ iuda q̃ habitabãt in vrbib9 iuda/ obtulerũt decimas boũ ꝛ ouiũ: decimasq3 sctõrũ q̃ vouerãt dño deo suo: atq3 vniuersa portãtes fecerũt aceruos plurimos. Mense tertio ceperũt

Unq3 hec fuis. ꝛc. Hic ꝯñr sub eçe. Ca. XXXI chia describit repatio sacerdotalis ministerij. Circa qđ pmo describit idolatrie destructio/ cũ đ2: Fregerũt simulacra ꝛc. ꝛ h rõnabilit. q2 pmo debẽt remoueri impedimẽta sacerdotalis ministerij. et hmõi sũt oĩa ad idolatriã ꝑtinẽtia. scđo đscribit repatio sacerdotal' ministerij/ cũ đ2: Eçechias autẽ. vbi eçechias pmo sacerdotes et leuitas i officijs suis restituit. scđo de victualib9 eis ꝓuidit ibi: Precepit etiã. tertio đ ꝓcuratorib9 in istis ordinauit/ ibi: Fuit aũt ꝓ. Sẽtẽtia pme ꝑtis patet in littera vsq3 ibi: e ¶ Canerẽt. i p. ca. d. Castra dñi hic dicũt atria sacerdotũ vbi habitabãt sacerdotes/ ianitores ꝛ alij q̃ custodiebãt tẽplũ. f ¶ Pars aũt re. ꝛc. holocaustũ sꝑ mane ꝛ vespe. i. iuge sacrificiũ/ ꝛ cetera q̃ sequũt: ꝛ h fecit eçechias ex ꝓpria deuotiõe. q2 tota cõitas debebat talia ministrare. g ¶ Precepit eti. po. Hic ꝯñr desribit q̃lit eçechias ꝓuidit eis de victualib9/ cũ đ2: Precepit e. po. ha. hie. vt da. ꝑ. sa. ꝛ l. s. decias ꝛ pmitias q̃ erant assignate eis ꝑ legẽ h ¶ Ut pos. va. le. do. videlicet studẽdo/ docẽdo/ tẽplũ officiãdo. Istud eñ sꝑ fuit obseruatũ apud oẽs: ꝙ illi q̃ intendebãt studio ꝛ cultui diuino: acciperent necessaria victus a pplo. ꝓpter qđ etiã sacerdotes egypti tꝑe famis nõ fuerũt cõpulsi vẽdere possessiones suas sic alij: q2 ipsis statuta cibaria ex horreis publicis prebebant: vt hr' Geñ. xlvij. ca. i ¶ Plrimas ob. pri. Quãtitas aũt primitiarũ nõ fuit determiata i lege: sed pmo fuit facta volũtarie ꝺm deuotionẽ dãtiũ: postea ṽo ꝓpter auariciã crescentẽ q2 multi paꝝ aut nihil dabãt ꝑ sapientes hebreoꝝ fuit determinatũ/ ꝙ ad min9 sexagesima ps daret: illi tñ qui erãt magis deuoti/ dabãt quadragesimã: mediũ ṽo q̃nquagesimã. Et hoc idẽ dicit in collationib9 patrũ/ collatiõe pma Theone abbat'. k ¶ Mellis quoq3. Licet de melle nõ posset fieri oblatio q̃ tota vel ꝺm partẽ cremaret sup altare: vt habet Leui. ij. tñ inde debebãt dari pmitie cedẽtes in vsũ sacerdotũ. Hebrei tñ dicunt ꝙ noie mell' intelligunt hic dulcis fruct9: vt dactyli/ fic9/ ꝛ hmõi. l ¶ Ei oim que gignit hum9. Dicit aũt Ra. Sa. sup Deute. xxvj. ꝙ pmitie q3tũ ad terrenascentia dabant tñ de septẽ rebus. s. frumẽto/ hordeo/ vinea/ oliua/ malogranato/ ficu et palma. tñ poterãt hoies de alijs dare ex speciali deuotiõe. ꝛ sic factũ fuit hic. m ¶ Decimasq3 sctõrũ. Scđm hebreos iste sũt decime q̃s leuite dabãt sacerdotibus đ decimis q̃s receperãt a pplo: vt hr' Nu. xviij. ca. n ¶ Mẽse tertio ceperunt aceruo. ia. fũda. i. pncipia q̃ subsunt illis q̃ supapponũtur.

* Interrogauitq3

Glo.ordi.

Unq3 hec fu. seqt': a ¶ Fregerũt si Ca. XXXI mulacra. Post aduentũ saluatoris/ nõ solũ i hierusalẽ ꝛ in iuda/ sed in cũctis natiõib9 orbis destructa ẽ idolatria: ꝛ diaboli corruit superbia. Et crescẽte numero fideliũ/ decrescit cultura demonioꝝ: donec in fine mundi obruatur mors nouissima: et regnabit dñs solus in die illa.

Cor. 15. d

Obtura.

Moralit'. d ¶ Cũq3 hec fuissent rite celebrata: egressus est oĩs populus israel. ꝛ fregerũt simulacra ꝛc. Ista ṽo fractio simulacroꝝ facta post solẽnitatẽ açymoꝝ/ figura fuit destructiõis idolatrie ꝑ orbẽ ad ꝓdicationẽ aploꝝ populis credẽtibus iã admissis ad eucharistie sacramẽtũ: sic fuerat ꝓdictũ Zach. xiij. a. In die illa dicit dñs exercituũ/ disperdã nomina idoloꝝ de terra. Et nos videmus esse completũ.

Moraliter

B C Diuisio D E

* Precepit ege

Post q̄ ꝛ Ca.XXXII huiusce.ꝛc. Sequit: a ℭ Obturauerunt cūctos fontes. Contra paganos et hereticos pu / gnātes

Nico.de lyra

a ℭ Interrogauitq̄ eze. q2 mirabatur de tātis aceruis victualiū. b ℭ Rn̄dit illi azaria. pri.i.maior: ꝛ iste restitit ozie regi thurificare volēti: vt dictū ē .s.xxvj. c ℭ Remāse.plu.s. de pmitijs ꝛ decimis habito sufficiēti victu sacerdotū et leuitarum. d ℭ Eo ꝙ bn̄dixit d.po. suo. id ē abūdare fecit i bonis tp̄alib9: ꝛ iō dabāt abūdāter primitias ꝛ decimas: ꝛ q2 tūc erāt mag⸗ deuoti: vt ptz ex p̄dictis. e ℭ Precepit igit eze. vt p̄.hor. vt ibi reponerent ea q̄ ꝓtūc erāt supflua: ꝛ vsq3 ad tp̄s cōgruū seruarētur. f ℭ Fuit autē p̄fect9. Hic ōn̄r ondit q̄liter ezechias ꝓuidit d fidelib9 ꝑsonis ad conseruandū p̄dicta: ꝛ ꝓcurādū ea q̄ essent ꝓ sacerdotib9 ꝛ leuit⸗ recipiēda: et ad ꝯseruādū deo oblata ꝛ ꝯsecrata. ꝛ ptz lr̄a vsq3 ibi: g ℭ Et consecrat⸗ i sā.sā. Nō accipit hic sctā sctōꝝ ꝓ pte iteriori tēpli in q̄ erat arca testamēti: q̄ ꝓprie dicebat sā ctasāctoꝝ: ꝓut accipit ꝯiūctiue. s3 hic accipit disiūctiue in sctā: q̄ sunt d numero sctōꝝ. oīa eīm deo cōsecrata dicebant sācta ꝛ de numero sāctoꝝ. h ℭ Except⸗ maribus ab an.tri.et supra. Licet eīm leuite numerent Num.iij. ab vno mense ꝛ supra: hoc tn̄ factū est vt acciperent ꝓ redēptiōe pmogenitoꝝ aliaꝝ tribuū. sed de distributionibus q̄ fiebāt leuitis: nō recipiebat ꝓ eis donec haberēt tres annos. Sequit postea: i ℭ Et leuitis a vicesimo anno ꝛ supra. Num.iiij. accipiunt leuite ad ministeriū tabernaculi a tricesimo anno vsq3 ad q̄nq̄gesimū annū: ꝛ Num.viij. a viginti q̄nq3 annis. Et sicut dictū fuit ibi dē: nō instituebant ministri nisi i tricesimo anno. tn̄ a vicesimoq̄nto anno exercebant i aliq̄bus officijs: vt sic i illis q̄nq3 annis experirent sacerdotes qui leuite eēnt apti ad ministrādū/ ꝛ i q̄bus officijs. tn̄ post edificationez tēpli: q2 leuite nō habuerūt ita grauia officia sicut an̄/ qn̄ tabernaculū cuz pertinētibus ad ipsū portabat d loco ad locū: in minori etate instituebant. s. vicesimo anno: ꝛ ꝑ aliquod tēpus an̄ accipiebat experientia de ipsis. Sciendu3 tn̄ ꝙ ea q̄ dicta sunt sic fiebāt de cōmuni lege: ex speciali tn̄ causa aliq̄ minoris etat⸗ recipi poterāt ad ministeriū tabernaculi: sicut heli recepit samuelē ad ministeriū tabernaculi cū adhuc esset puer decez annoꝝ vel circiter: vt dictū fuit .j. Reg.j.c. q2 mater sua anteq3 cōciperet ipsum: dn̄o vouerat/ ꝙ si daret ei sexum virilē: daret eū ministerio dn̄i cunctis diebus quibus

aceruoꝝ iacere fūdamēta: ꝛ mēse septimo cōpleuerūt eos. Cūq3 ingressi fuissent ezechias ꝛ pncipes ei9/ viderūt aceruos: ꝛ bn̄dixerunt dn̄o ac pp̄lo israel. Interrogauitq3 a ezechias sacerdotes ꝛ leuitas/ cur ita iacerēt acerui: † Rn̄dit illi azarias sacerdos p b mus de stirpe sadoch/ dicēs: Exq̊ ceperūt offerri pmitie i domo dn̄i/ comedim9 ꝛ saturati sum9: ꝛ remāserūt plurima: eo ꝙ bn̄di c xerit dn̄s pp̄lo suo. Reliq̄arū autē copia d est ista quā cernis. Precepit igit ezechias: e vt p̄pararēt horrea in domo dn̄i. Q8 cuz fecissent: intulerūt tā primitias q3 decimas ꝛ quecunq3 vouerāt fideliter. Fuit aūt p̄fe f ctus eoꝝ chonenias leuita/ et semei frater eius secūdus. Post quē iehihel ꝛ azarias ꝛ naath ꝛ asahel ꝛ hierimoth: iozabath q3 ꝛ helihel ꝛ iesmachias ꝛ maath ꝛ banaias p̄positi sub manib9 choneme ꝛ semei fratr⸗ eius ex impio ezechie regis/ ꝛ azarie pōtificis domus dn̄i: ad q̊s oīa ptinebāt. Chore vo fili9 iemna leuites/ ꝛ ianitor orīētalis porte/ p̄positus erat his que sponte offerebantur dn̄o/ primitijsq3 ꝛ ꝯsecratis i sctāsācto g rum. Et sub cura eius eden ꝛ beniamin/ iesue ꝛ semeias. Amarias q3 ꝛ sechenias in ciuitatib9 sacerdotū: vt fideliter distribuerēt fratribus suis ptes/ minorib9 atq3 maioribus: exceptis maribus ab annis tribus ꝛ h supra: cunctis qui ingrediebant templum dn̄i. Et quicquid ꝑ singulos dies cōducebant in ministerio/ atq3 obseruationibus iuxta diuisiōes suas: sacerdotibus ꝑ familias/ ꝛ leuitis a vicesimo anno ꝛ supra ꝑ or i dines ꝛ turmas suas: vniuerseq3 multitudini tā vxoribus q3 liberis eoꝝ vtriusq3 sexus fideliter cibi de his que sāctificata fuerāt/ prebebantur. Sed ꝛ filioꝝ aaron per agros ꝛ suburbana vrbiū singularū dispositi erāt viri: qui partes distribuerēt vniuerso sexui masculino de sacerdotibus ꝛ leuitis. Fecit ergo ezechias vniuersa q̄ dixim9 in oīni iuda. Opatusq3 est bonū ꝛ rectum k ꝛ verū corā dn̄o deo suo in vniuersa cultu l m ra ministerij domus dn̄i/ iuxta legem ꝛ ceri n monias: volēs requirere deum suū in toto corde suo. Fecitq3 et prosperat9 est.

Post que ꝛ huius Ca.XXXII o cemodi veritatē/ venit senna p cherib rex assirioꝝ: ꝛ igressus iudā obsedit ciuitates mūitas volēs eas cape. Q8 cū vidisset ezechias/ q venisse sc3 sennacherib: ꝛ totū belli iperiū v̊ti ꝯ hierusalē: inito cū principib9 ꝯsilio vi r risq3 fortissimis vt obturarēt capita fōtiū q̄ erāt extra vrbē: ꝛ h oīm decernēte snīa ꝯgregauit plimā multitudinē: ꝛ obturauert cū s

bus posset ministrare. Hoc etiaz fuit ante edificationem templi. k ℭ Operatusq3 est. s. ezechias. m ℭ Et rectum. erga proximū. l ℭ Bonum. q̄tum ad seipsum. n ℭ Et verū. quantū ad deuz. ideo sequit: Corā dn̄o deo suo.

e ℭ Precepit ezechias vt p̄pararent horrea ꝛc. Per q8 significat allegorice: ꝙ mistr⸗ ecclesie debent a populo necessaria vite. Moraliter autē per horrea ista possunt intelligi sacre scripture deuotionisq3 studia: in quibus reponunt verbi dei ꝛ eucharistie nutrimenta.

Ca.XXXII

Post que. Hic vltimo sub ezechia describit restauratio regalis imperij. primo ꝑ aduersarij terribilē deiectionē. scd̄o ꝑ ipsius ezechie mirabilē sanationem/ ibi: In dieb9 ill'. Circa primū pmo describit circa ezechiā ꝓuidentia in hūanis. scd̄o ꝯfidētia de diuinis/ ibi: Et cōuocauit vniuersos. tertio pestilētia i ei9 aduersarijs/ ibi: Que postq3 gesta sūt. Sciēdū autē ꝙ circa istā historiā aliq̄ h omittunt q̄ pleni9 dicta sūt. iiij. Reg. xviij. ꝛ. xix. Circa pmā igit partē dicit sic: o ℭ Post que ꝛ huiuscemodi veritatē. s. vite ipsius ezechie in idolatrie destructione/ et cult9 diuini restauratione. p ℭ Venit sennacherib rex assirioꝝ ꝛc. Ex quo ptz ꝙ aliq̄n iusti tribulant i hac vita: vt habeāt patiētie meritū/ ꝛ alij exemplū. q ℭ Quod cū audisset. Hic omittit q8. iiij. Regū. xviij. supplet. s. ꝙ Ezechias merito timens destructionē hierusalē ꝓpt pctā achaz patris sui: aurum ꝛ argentū misit sennacherib regi assirioꝝ sub pacto iuramēto firmato ꝙ recederet de regno iude: et dimitteret illud in pace. S3 fracto federe/ recēta pecunia venit post ea ad destruendū hierusalē si posset: ꝛ tūc ezechias disposuit se ad resistendū. et hoc est quod dicit: Quod cum audisset ezechias. s. fractionē iuramenti p̄dicti. r ℭ Inito cū pncipibus cōsilio. q2 hō in periculo positus nō debet omittere ea q̄ sunt agenda ꝑm humanā ꝓuidentiam ad sui liberationē: aliter tentaret deum. s ℭ Et obturauerūt cū. fon. ad hoc ꝙ exercitus veniēs ad obsidendū ciuitatē pateret aque penuria. ꝛ sic

Moraliter. o ℭ Post que ꝛ huiusce. veritatez/ venit senna. rex assirioꝝ ꝛc. Sicut per ezechiā superius significatus est christus: ita ꝑ ipsum hic significari potest eius vicarius sc3 bonus p̄latus. qui cōtra demonē/ contra se ac populū suū venientē obturat fontes. i. meatus aquarū: per quos significant origines peccatoꝝ: q̄ dicunt figuralit aq̄ amarissime: in q̄bus sunt maledicta cōgesta: Nume. v. ꝛ istas aquas sitiūt ꝛ desiderāt assirij: ꝑ quos significant demones

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
B48/D Vol. 2

A B gnātes diligēs cautela adhibēda ē ⁊ velāda mysteria. vñ: No Mat.7.a lite sctm̄ dare canib⁹: neq̧ mittat᷑ mar. añ porcos. a ¶ Edificauit q̊ʒ. Christ⁹ edificauit ecclīaʒ q̄ ē ciuitas dei: ⁊ mur᷑ sane fidei ⁊ vere religiōis: q̄ malicia paganor᷑ vel hereticor᷑ ī aliq̄b⁹ dissipat᷑/ restaurat. Extruit turres ꝯtutū: ponit forinsec⁹ alter᷑ mur᷑ .i. añmuralē: cū docet bonor᷑ oper᷑ efficaciā tenere. Nō enim sufficit mur⁹ fidei/nisi cōfirmet᷑ opib⁹ bonis. Fac armaturā ⁊ clypeos scripture. s. ⁊ diuersa testionia ⁊ doctrinā ecclīasticā ad munimētū ecclīe sue: ⁊ disposuit doctores spiritualiuʒ bellorum princ/ipes.

rō tāgit᷑ cū dr: v ¶ Nunq̄d nō iste ē eezechias q̄ destru. ex. illi⁹ ⁊ al. Sed hec rō ꝯcludit falsū. q̄ illa altaria nō fuerūt licita post tēpli edificationē: sicut freq̄nter dictū ē. s. Scda rō est: q̄ dii aliarū gētiū cū tñ eēnt multi/ nō poterāt eas liberare ꝺ manib⁹ regū assyrior᷑: g̊ nec de⁹ isrl̄/ cū sit vnicus poterit liberare pplm suū de manu mea. ⁊ hec rō diffuse tangit᷑ cū dr: x ¶ An ignoratis ⁊c. Et ptʒ lr̄a. Sʒ hec rō nō valet. q̄ illi erāt dii falsi/ ⁊ nulli⁹ potentie: deus autē israel verus deus est/ vnic⁹ ⁊ omīpotēs. y ¶ Epl̄as q̊ʒ scripsit. Istud nō fuit tūc factum/ sed post recessuʒ rabsac᷑: als ꝉ vniūsos cum rex assyrior᷑ audisset p nunciū q̄ rex ethiopum inuadebat terram suam: ꝉ 4.Reg.6.d et sic fuit cōpulsus recedere de terra israel ad bellandū contra ipsuʒ: et tūc misit litteras cōminatorias ecechie: q̄ ꝺbellato rege ethiopū rediret ad expugnandū hierusalē. Sʒ hoc interponit᷑ inter verba rabsacis quasi chronice loquēdo. Cōsequenter reuertit᷑ scriptura ad verba rabsac᷑ cū dr: z ¶ Insuper ⁊ clamore ⁊c. ꝉ 4.Reg.18.f Et ista verba plenius continentur. iiij. Regū. xviij. f. et. g. Ex hoc autē loco dicitur cōmūiter: q̄ iste rabsaces erat apostata a fide cōuersus ad gentilitatem. Et dicūt aliqui q̄ fuit filius Esaie.

C ctos fontes ⁊ riuū q̄ fluebat in medio terre/ dicentes: Ne a b veniāt reges assyrior᷑ et inueniāt aq̄rū abūdātiā. Edificauit q̊ʒ agēs industrie oēm murū q̄ fuerat dissipat⁹: ⁊ extruxit turres desup: ⁊ forisec⁹ alter᷑ murū. Instaurauitq̧ mello ī ciuitate dauid: ⁊ fecit vniuersi gener᷑ armaturā ⁊ clypeos. Cōstituitq̧ p̄ncipes bellator᷑ ī exercitu: ⁊ ꝯuocauit ꝉ oēs ī platea porte ciuitat᷑: ac locut⁹ ē ad cor eor᷑ dicēs: Viriliṫ agite ⁊ cōfortami. Nolite timere: nec paueatis regē assyrior᷑ ⁊ vniuersā mltitudinē q̄ ē cū eo. ꝉ Multo eñ plures nobiscū sūt q̄ cū illo. Cū illo eñ ē brachiū carneū: nobiscuʒ dñs de⁹ nr̄/ q̄ auxiliator ē nr̄: pugnatq̧ p nob. Cōfortātusq̧ ē ppl̄s huiuscemodi v̊bis ecechie m regl᷑ iuda. Que postq̧ gesta sūt misit sennacherib rex assyrior᷑ s̄uos suos hierl̄m (ipse eñ cum vniuerso exercitu obsidebat lachis) ad ecechiā regē iuda ⁊ ad oēʒ ppl̄ʒ p q̄ erat in vrbe/ dicēs: ꝉ Hec dicit sennacherib rex assyriorū: In q̊ habet᷑ fiduciā: sedet᷑ obsessi ī hierl̄ʒ. Nū ecechias decipit vos: vt tradat morti in fame ⁊ siti: affirmās q̄ dñs de⁹ vr̄ liberet vos de manu regl᷑ assyrior᷑: Nūq̄d nō iste ē ecechias/ q̄ destruxit excelsa illi⁹ et altaria: ⁊ p̄cepit iude ⁊ hierl̄m/ dicēs: corā altari vno adorabit᷑: ⁊ in ipso cōburet᷑ incēsū: An ignoratis q̄ ego fecerim ⁊ p̄res mei x cūct᷑ terrar᷑ pplis: Nūq̄d p̄ualuerūt dii gētiū/ oimq̧ terrar᷑ liberare regionē suā de manu mea: Quis est de vniuersis diis gētiū q̄s vastauer̄t p̄res mei: q̄ potuerit eruere populū suū de manu mea: vt possit etiā de⁹ vr̄ eruere vos de hac manu: Nō vos g̊ decipiat ecechias: nec vana p̄suasiōe deludat: neq̧ credat᷑ ei. Si eñ null⁹ potuit de⁹ cūctar᷑ gētiū atq̧ regnor᷑ liberare populū suū ꝺ manu mea/ ⁊ de manu patrū meor᷑: cōseq̄nter nec de⁹ vr̄ poterit eruere vos de manu hac. Sʒ ⁊ alia multa locuti sūt serui ei⁹ cōtra dñm deū/ ⁊ cōtra ecechiā seruū ei⁹. Epl̄as y q̊ʒ scripsit plenas blasphemie in dñm deū israel: ⁊ locut⁹ est aduersus eū. Sic dii gētiū ceterar᷑ nō potuer̄t liberare pplm suū de manu mea: sic ⁊ de⁹ ecechie eruere ñ poterit pplm suū de manu sua. Insup ⁊ clamore magno lin z gua iudaica ꝯ populū q̄ sedebat ī mur᷑ hierusalē p̄sonabat vt terreret eos ⁊ caperet ciuitatē. Locutusq̧ ē ꝯtra deū israel sicut aduersū deos ppl̄orū t̄re opa manuū hoim. D Orauerūt igit᷑ ecechias rex/ ⁊ esaias fili⁹ amos pphetes a aduersū hāc blasphemiā: ac vociferati sunt vsq̧ in celū.

a ¶ Hec oīa in libris Regū ⁊ in Esaia scripta sunt plenius.

Nico. de ly

nuriā: et sic recedere cogeret᷑. a ¶ Et riuū. q̄ fluebat de hierusalem. b ¶ In me. terre/ dicēs. hoc est extra vrbeʒ: ita q̄ cursū illius riui sic disposuerunt/ q̄ partim retinebat᷑ iuxta vrbem p modū lac⁹: ⁊ q̄d ibi capi nō poterat terrā reintraret p aliā viā: ita q̄ exercit⁹ obsidens ciuitatē nō haberet inde aliquā subuentionē. c ¶ Edificauit q̊ʒ ag. id. i. p̄uide. d ¶ Omnē murū ⁊c. Ita q̄ nihil omitteret ꝺ ꝯtingētibus ad sui defēsionē. g ¶ Et fe. vni. ge. ar. s. ad inuadenduʒ aduersarios ⁊ ad sustinēdum inuasiones eorum. h ¶ Et conuocauit. Hic ꝯn̄r describit᷑ ei⁹ cōfidentia de diuinis. q̄ q̄n hō in p̄iculis posit⁹ nihil omittit de his q̄ p̄nt fieri p p̄uidētiā humanā: secure pōt cōfidere de deo in residuo. ⁊ h̄ est q̄d ꝺr: Et cō. vni. i pla. Ut oēs possent euʒ audire. i ¶ Ac locut⁹ euʒ ⁊c. efficaciter mouēs eos ad bonū. k ¶ Nolite ti. ⁊c. Cuius causa subdit᷑: l ¶ Multo eñ pl. ⁊c. i. ꝯtus diuina ⁊ angelorū ipi⁹: q̊r᷑ fortitudo p̄ualet oi virtuti hūane. Vñ. j. ꝺr q̄ angelus dñi p̄cussit oēm vir᷑ robustū ⁊ bellatorē exercitus regis assyrior᷑. n ¶ Que postq̧ ⁊c. Hic ꝯn̄r describit᷑ pestilētia in adueesarūs.

Diuisio

Circa quam p̄mo ponit᷑ sennacherib blasphemia. secūdo dei vindicta: ibi: Orauerunt autē. Circa primū ꝺr: Que postq̧ ge. sunt. i. post munitionē ecechie ad resistēdū. o ¶ Misit se. ⁊c. p̄. su. scʒ rabsacē ⁊ quosdā alios cū exercitu: vt terrerent ecechiā ⁊ populū eius ꝯbis ⁊ factis: vt habet᷑ pleni⁹. iiij. Regū. xviij. q ¶ In quo ha. fi. q. d. in nullo: q̄ nō in ꝯtute humana. ⁊ hoc notat᷑ cū ꝺr: r ¶ Sedetis ob. ⁊c. q. di. si haberetis virtutē resistēdi/ exiretis ad p̄liū. silr̄ nec in diuina. ⁊ h̄ notat᷑ cū dicit᷑: s ¶ Nū eze. de. vos. q. d. sic/ t ¶ Affirmās q̄ dñs de⁹ vr̄ li. vos. Et ad hoc ip̄robandū inducit duplicē rationē. Prima est: q̄ ecechias destruxit oīa altaria in q̄bus populus offerebat dño: excepto altari q̄d erat in templo. ⁊ ex hoc arguit q̄ magis meruerat dei offensam q̄ miscdiaʒ. ⁊ hec rō tāgit᷑

a ¶ Orauerunt igitur. Posita blasphemia sennacherib verbis ⁊ scp̄tis: hic consequēter describit᷑ dei vindicta ad p̄ces ecechie ⁊ esaie: que plenius habēt᷑. iiij. Reg. xix. et silr̄ exercitus sēnacherib p̄cussio. ⁊ ista fuerunt ibi diffuse exposita. excepto quod sequit᷑: ✳ Reuersusq̧

Moraliter ✳ gnificant᷑ demones/ hierusalē allegoricā. i. fidelium ecclesiā impugnare querentes. Et de quolibet eorū dici potest illō Iob. xv. b. Bibit qua si aquā iniq̄tatē. c ¶ Edifica. q̊ʒ ag. i. ⁊c. Quia bonus p̄latus nō solum studet pctōr᷑ origines obturare/ sed etiā muros virtutum cardinaliū reparare. e ¶ Et ex. tur. desup. Per quas itelligunt᷑ theologice virtutes cardinalibus sup̄eminētes. f ¶ Et fo. alium murū. Per quē intelligit᷑ clausura honestat᷑ ad p̄ximū. g ¶ Et fe. vni. ge. armaturā. Ois aūt armatura vl̄ est ad sustinēdū vel ad iuadēdū. Ad sustinēdū aūt armat exercitiuʒ patiētie. Ad inuadēdū aūt inimicū armat studiū feruēt᷑ orōnis ⁊ p̄dicatiōis sane. i ¶ Ac lo. ē ad cor eo. armādo sermonib⁹ bonis pplm suuʒ exēplo iude machabei. de quo ꝺr. ij. Machab. xv. b. Armauit singulos/ nō haste ⁊ clypei munitione/ sʒ sermōib⁹ optimis. iō seq̄t᷑: m ¶ Cōfortatusq̧ ē p. huius. ver. ezechie. p ¶ Ipse. Etiā ecechias ⁊ esaias ppheta pugnauerūt ꝯtra sennacherib orōnib⁹ deuot᷑: sicut dicit᷑. j. a ¶ Orauerūt aūt eze. rex ⁊ esa. fi. amos pphetes ⁊c. Et sic exercit⁹ sennacherib ab angelo dñi fuit p̄cussus. ✳ sicut subdit᷑:

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

*b Reuersus'q ē cū ig. i ter. suā. cū paucis fugiendo. Aliq aūt exponunt: q angelus pcussit exercitū sennacherib / rasit caput τ barbā ipsius sennacherib: ſm q habet Esa. vij. d. In illa die radet dñs i rege assyrioꝝ caput τ barbam. quod erat valde ignominiosum i terra illa / τ adhuc est. Sciendū etiam: q illa percussio sennacherib et sui exercitus fuit p duos annos postq̄ recesserat de terra israel / mittens epistolas cōminatorias ezechie: vt dictū fuit plenius. iiij. Reg. xix. Cetera patēt i littera. c In dieb⁹ illis. Hic ꝯsequēter describit ipsius ezechie mirabil' sanatio: cuius modus plenı⁹ habet. iiij. Reg. xx. τ ex dictis ibidē patet littera: exceptis paucis que sequunt. d Sz nō iu. bñfi. τc. re. s. dño. e Quia eleuatū est cor ei⁹. istā sanationē p magna pte suis merit' attribuens. Supbiuit etiā d hoc: q rex babylonis misit sibi litteras τ munera: et ex illa elatiōe ostendit eis omnes diuitias suas / thesauros et secreta ad sui iactantiā. f Et facta ē cō. eum ira. s. dñi ppter predicta. g Humiliat⁹ est po. ad arguitionē esaie pphete: vt habetur. iiij. Re. xx. f. τ Esa. xxxviij. et. xxxix. h Et idcir. τc. in die. eze. sed dilata fuit vsq ad tēpus sedechie. i Fuit autē eze. diues. diuitijs artificialibus τ naturalib⁹ / τ alijs ad magnificentiā regiam ptinentibus. et patet littera vsq ibi: k Ipse est eze. τc. gion. Gion nomen fontis ex quo fluebat riuus extra ciuitatē: cuius cursum impediuit ezechias ppter regē assyrioꝝ: vt p̄dictum est. s. circa principiū huius ca. l Attamen in lega. τc. vt interro. de portento. i. de signo sibi dato in retrocessiōe solis: vt habet. iiij. Regum. xx. m Dereliquit eum dñs: nō pseruando euz ab elatione. vt dictuz est supra. Sequitur: n Et sepeliert eū su. se. i. in loco solēniori τ celebriori ppter bona q̄ fecerat: licet in aliquibus deliquisset.

Moraliter * sicut subdit: a Et misit dñs angelū τc. re. assyriorū. Per qd significat q orōnibus deuotis boni plati q̄ p ezechiā / τ boni religiosi q̄ p esaiaz significant: demonū exercit⁹ debellant. c In dieb⁹ illis egro. ezechias τc. Require expositionē mysticā huius. iiij. Re. xx. ca. o Regnauitq manasses filius eius. s. ezechie. Per manassen q̄ obliuio interpretat / filius pdigus sue ꝯtutis τ fame significat: q̄ bone doctrine pr̄is sui carnalis vl' spūalis oblitus / ad mala ꝯuertit. ideo subdit

In ca. xxxij. vbi d' in postil. Ex hoc

a Hec in esaia ſm planiciē historie plene glosauimus.

a †Et misit dñs āgelū suū q̄ pcussit oēz viꝝ robustū τ bellatorē τ pncipē exercit⁹ reg' assyrioꝝ. b Reuersus'q ē cū ignominia i trā suā. Cūq ingressus eēt domū dei sui: filij q̄† exierāt d vtero ei⁹ intfecerūt eū gladio. Saluauitq dñs ezechiā τ habitatores hierl'm de mãu sēnacherib reg' assyrioꝝ τ de mãu oim: τ pstitit ei requiē p circūitū. Multi etiā deferebāt hostias τ sacrificia dño i hierl'm / τ mūera ezechie regi iuda: q̄

a Hec in libris Regū plenius scripta sunt.

c exaltat⁹ ē post hec corā cūct' gētib⁹. †In dieb⁹ ill' egrotauit ezechias vsq ad mortē: τ orauit d dñm. Exaudiuitq eū: τ dedit ei signū: sz n̄ iu e xta bñficia q̄ accepat retribuit: qr eleuatuz est f cor ei⁹: τ facta ē ꝯtra eū ira / τ ꝯ iudā τ hierl'm. g Hūiliatus'q ē postea / eo q exaltatū fuiss3 cor h ei⁹ tā ipe q̄ habitatores hierusalē: et idcirco n̄ i venit sup eos ira dñi i dieb⁹ ezechie. Fuit aūt ezechias diues τ inclyt⁹ valde: τ thesauros sibi plīmos ꝯgregauit argēti τ auri / τ lapidis p̄ciosi / aromatū τ armoꝝ vniuersi gener' / τ vasoꝝ magni p̄cij: apothecas q̄z frumēti / vini et olei / τ p̄sepia oim iumētoꝝ: caulas'q pecorib⁹ / τ vrbes sex edificauit: hēbat q̄ppe greges ouiū τ armētoꝝ innūerabiles: eo q dedisset ei dñs k substantiā multā nimis. Ipse ē ezechias q̄ obturauit supiorē fontē aq̄ꝝ giō: τ auertit eas ſbter ad occidētē vrbis dd. In oib⁹ opib⁹ suis fel cit psꝑe q̄cūq voluit. Attñ i legatiōe pncipū

a Solis reditū significat p decē lineas.

babylōis q̄ missi fuerāt ad eū / vt intrōgarēt d

a nō cohibuit. s. p pphetā: ne ōnderet thesauros suos τ thesauros dom⁹ dñi alienigenis.

m portēto qd acciderat sup trā: derel̄iqt eū de⁹

b occulta elatio mētis.

vt tētaret: τ nota fierēt oia q̄ erāt i corde eius. Reliq̄ aūt ſmonū ezechie τ miſcdiaꝝ ei⁹: scripta sſ i visiōe esaie filij amos pphē / τ i libro regū iuda τ isrl'. Dormiuitq ezechias cū prib⁹

a qr sepulchꝝ ei⁹ excelsi⁹ ex p̄rogatiua meriti τ pietatis.

n suis: τ sepeliert eū suprā sepulchra filioꝝ dd: τ o celebrauit exeq̄as ei⁹ vniūsus iuda / τ oēs hitatores hierl'z. †Regnauitq manasses fili⁹ ei⁹ p eo.

Duodecim ānoꝝ erat Ca. XXXIII p manasses cū regnare cepisset: et q̄nq̄gintaq̄nq ānis regnauit i hierusalē. Fec aūt malū corā dño / iux abomiationē gētiū q̄s ſbuertit dñs corā filijs isrl'. Et ꝯuersus istaurauit excelsa q̄ demolit⁹ q fuerat ezechias pr̄ ei⁹. Cōstruxitq aras baali r τ fec lucos: τ adorauit oēz militiā celi τ coluit s eā. Edificauit q̄z altaria i domo dñi: de q̄ dixerat dñs: i hierl'z erit nomē meū i etnū. Edificauit āt ea cūcto exercitui celi i duob⁹ atrijs do t m⁹ dñi. Trāsireq fec filios suos p ignē i valle v behēnō. Obſuabat sōnia: sectabat auguria: x y malefic' artib⁹ iseruiebat. Habebat autē secū z a magos τ incātatores: multaq mala opat⁹ ē co b rā dño vt irritaret eū. Sculptile q̄q τ cōflati c

Ex hoc autē loco dicitur τc.

Additio. Ex hoc aūt q rabsaces loq̄bat lingua iudaica: nō habet q fuisset apostata a fide iudeorū. Multi em̄ loquūt lingua saracenica q̄ nō sūt saraceni τc. Iste em̄ rabsaces syriacā linguā sciebat. vñ ei dicebat a nuncijs ezechie / vt eisdē loq̄ret syriace. vñ nullū fundamētū habet i l'ra ad hoc / q rabsaces fuisset apostata a fide hebreoꝝ: et multo min⁹ q fuisset fili⁹ esaie. τ ideo talia ſm sententiā Aug'. eadē auctoritate cōtēnuntur qua approbant.

†4. Re. 19 Esa. 37. b

als regressi fuerant

†4. Re. 20 Esa. 38. a

Duo / Ca. XXXIII decim ānorū. Hic ꝯñr describit tps ipius manasse. τ secūdo sub ipso tps amō filij sui: qr pauca de eo dicunt / ibi: Dormiuit autem. Circa p̄muz p̄mo describit ipsi⁹ manasse m'tiplex p̄uaritatio. secūdo eius emēdatio / ibi: Idcirco supiduxit. tertio recapitulatio / ibi: Reliqua autē. Sentētia aūt prime ptis patet ex dictis. iiij. Reg. xxj. exceptis que sequunt. x Obseruabat somnia. quorū aliq̄ erant vana / aliqua a demonib⁹ iminissa: τ diuinare de futuris p talia illicitū est: vt dictum fuit plenius de ista materia Gen. xlj. y Sectabat auguria. i. diuinationes p garritū τ volatuz auiū. z Maleficis artib⁹ inseruiebat. querēdo respōsa demonum per magicas artes. a Habebat secū ma. diuinātes p astra vltra q̄ se extēdat virtus cōstellationis. b Et incan. sensus hoim illudētes.

Diuisio

Iosephus

*Locutus'q est

Moraliter

Moralit. p Duodecim annorū erat ma. τc. Seqt: q Instaurauit exc. Per q̄ significant supbie pctā / q̄ hominē eleuāt indigne / vt postea corruat maligne. r Cōstruxitq aras baalim. Baal autē deuorator interp̄tat: τ sic baalim / qd est plurale huius nois baal: deuoratores signat. ppter qd p baalim signātur pctā gule: q̄ in comesationib⁹ τ potationib⁹ excessiuis ꝯsistūt. s Et adorauit oēz militiā celi et coluit. Per qd significat conatus ad magna statui suo indecētia. t In duobus atrijs domus dñi. Volens clericis et laicis tyrannice dominare. v Trāsireq fecit filios suos p ignē. Per istū trāsitū intelligit nutritio filioꝝ i igne cōcupiscentie carnalis τ mūdane. x Obseruabat sōnia. sequendo falsa consilia et mala. y Sectabatur augu. maleficis artib⁹ inseruie. adulatorib⁹ assentiēdo τ malefic' credēdo. c Sculptile quoq et cōflatile signū posuit in domo dñi. Hoc autē moralit facit q̄ hoiem vita vel scia carētē i eccl'iastica dignitate ponit.

†4. Re. 21

* Igit manasses.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

A B a ¶ Et e. Ca. XXXIII pe. Audita pnia manasse nemo debet d dei misericodia desperare/ sz mag pniaz d venia psumere. B Orsa pre.

Ni. de lyra

* b ¶ Locutusqz est dns ad eu rc. misericorditer reuocando. c ¶ Et attedere nolue. ex q patet eorum obstinatio. d ¶ Idcirco. Hic 9nr describitur ipsi manasse emedatio: flagellatiōe sibi intellectu pbete/ cu dr: e ¶ Superduxit eis pn exer. re. assy. Sm Josephu et alios expositores cotra manassen venit rex babylonis. vn subditur: f ¶ Duxerut eu in baby. dicedu q monarchia assyriorū ia p pte magna defecerat. qr ia medi r babylonij recesserant ab ea. Sm q dicit Joseph r alij historiographi. r io qd dr hic: Superinduxit eis prin. exer. regis assy. referedu est hoc ad tps pteritu. i. eos q solebat ee pncipes qn rex babylonis erat ei sbdit qr tuc rex babylonis cu maioribus regni sui erat de exercitu regis assyriorū. g ¶ Depcatusqz e eu et obse. dr aute obsecratio depcatio p re sacra. sic i fine orōnuz eccle dr coiter: Per dnm ie. christu rc. vt p sctitate ipi obtineam qd obtinere nris merit no valem. r sic orabat manasses: vt p diuini nois sctitate ipetraret remissione. h ¶ Et cogno. ma. q dns ipe eet de. p experietiaz sue flagellatiōis r liberatiōis. sicut scriptu est Job. v. c. Ipse vulnerat r medet: p cutit r ma. eius sanabut. i ¶ Post hec edi. mu. s. post reuersione sua de captiuitate. k ¶ Ad occi. gion. Gion est fons existes i pte occidetali ciuitatis dd. m ¶ Aras qz qs fe. in mo. do. dni. i. in mote moria i q erat teplu. n ¶ Porro istau. al dni. qd erat destructu r pphanatu. o ¶ Precepitqz iu. r sic ptz emedatio manasse i spualib r tpalib qtu ad psona pria r sbditos. p ¶ Reliq aut. Hic ponit recapitulatio: r patet lra vsqz ibi: q ¶ In sermo. re. is. ptz q iste lib apud nos no hr: qr ista. iiij. li. Reg. no ita exprimunt vt h dr. et eode mo dicendu de h qd seqt: Scriptu. sut in s. ozai. Seqt: r ¶ Dormi. g. Hic 9nr agit de factis ipsi

Josephus

B

le signu posuit in domo dni: de q locut e dns ad dd et ad salomone filiu ei/ dices: In domo hac r in hierlm qua elegi de cuct tribub isrl/ pona nome meu i sempiternu: r mouere no facia pede isrl de terra qua tradidi patrib eoru: Ita dutaxat si custodierint facere q pcepi eis: cuctaqz lege r cerimonias atqz iudicia q madaui p manu moysi. Igit manasses seduxit iuda r habi- a tatores hierlm: vt faceret malu sup oes gentes qs subuerterat dns a facie filiorz isrl. Locutusqz est dns ad b eu r ad pplm illius: r attedere noluerut. Idcirco sup c d induxit eis pncipes exercit regis assyriorz. Ceperunt e qz manassen: r catenis vinctu atqz copedib duxerut i f babylone. †Qui postqz coangustatus est/ orauit dnm a deu suu: r egit penitentia valde coram deo patru suorum. Deprecatusqz est eum r obsecrauit intente: r ex- g audiuit oratione ei. Reduxitqz eum hierlm i regnuz suu: r cognouit manasses q dns ipe eet de. Post hec h i edificauit murum extra ciuitate dauid ad occidentem k gion/ in coualle ab itroitu porte pisciu per circuitu vsqz ad ophel: r exaltauit illuz vehemeter. Constituitqz l principes exercit in cuctis ciuitatib iuda munit: r abstulit deos alienos/ r simulacra de domo dni. Aras m quoqz qs fecerat in monte dom dni r in hierusalez: r proiecit oia extra vrbez. Porro instaurauit altare dni n r immolauit sup illud victimas: r pacifica r laudem. Precepitqz iude vt seruiret dno deo isrl. Attame po- o pulus adhuc imolabat in excelsis dno deo suo. Reli p qua aute gestoru manasse r obsecrationes ei ad dnm deu suu: verba quoqz videntiu qui loquebat ad eu in noie dni dei isrl/ cotinent in sermonib regu isrl. Oro q quoqz eius r exauditio r cuncta pcta atqz conteptus: loca etia in qbus edificauit excelsa r fecit lucos et statuas anteqz ageret penitetia: scripta sunt in sunt in sermonibus ozai. Dormiuit ergo manasses cu patrib su r is: r sepelierut eu in domo †sua. Regnauitqz p eo fili s ei amon. Viginti duorz annoru erat amon cu regnare cepisset: r duob annis regnauit in hierlm. Fecitqz ma t lum in cospectu dni: sicut fecerat manasses pater eius Et cuctis idolis que manasses fuerat fabricatus/ imolauit atqz seruiuit: r no e reueritus facie dni: sicut reue v ritus est manasses pater ei: r multo maiora deliquit. Cuncqz 9iurassent aduersus euz serui sui: interfecerut euz in domo sua. Porro reliqua populi multitudo cesis his qui amon percusserant/ constituit regem iosiam filium eius pro eo.

Capitulum. XXXIIII

O†Cto annorz erat iosias cu regnare cepis- x set: r triginta r vno anno regnauit i hierusalem. Fecitqz qd erat rectu in conspectu dni: r ambulauit in vijs dauid patris sui. Non declinauit neqz ad dextera/ neqz ad sinistra. Octauo aut ano regni sui cuz adhuc esset puer/ cepit querere deu pris sui dauid. Et duodecio anno postqz regnare ceperat/ mundauit iudam r hierusale ab excelsis r lucis simulacrisqz r sculptilibus. Destruxeruntqz coram eo aras baalim: r simulacra que superposita fuerant demoliti sunt. Lucos etiam et sculptilia succidit atqz cominuit:

cet ipi amon filij manasse. r ptz snia ex dict. iiij. Reg. xxj. g. excepto qd sequitur: v ¶ Et no e re. fa. dni. i h e defec a bonitate pris sui: qr n penituit sic ipe. C

* a ¶ Igit manas. se. iu. rc. Per qd significat illi malicia cui no sufficit q sit mal i se: sz alios nititur ad sua maliciam trahere. b ¶ Locu. e do. ad euz. scz p pphas. p qs signant pdicatores noue legis: q pncipes r populares 9stater arguut de pdict et 9silib pctis. c ¶ Et atten. no. Per qd signant illi q pdicatiōes r admonitiōes bonas 9tenunt. d ¶ Idcirco rc. quia dns tales rebelles 9itati aliqn punit exterius pui pena. r qn iflicta vexatio aliqn dat itellectu: et sic q pus erat rebelles cocipiut spm vere pnie reuertetes ad deu. io sbdit: h ¶ Et cogno. ma. rc. In q manasses figura gessit cuiuslibet magni pctor ad deu veracit reuertet. l ¶ Costitu. pn. ex. rc. Per qs significat/ q 9e reuertes ad deu p pniaz qnto comisit pcta grauiora tato conari debet ad faciedum opa meliora. r ¶ Dormi. g. rc. p qd significat: q pctor qntucuqz magn si vere penitecat r in bono termiet vita sua/ finalit 9seqt vita btaz. s ¶ Regna. d q sbdit. t ¶ Fecit. ma. rc. pr ei. Et sic secutus fuit eu i mal/ sz no i bonis: qr p pniam n rediit ad dnm sic pr ei. io subditur. v ¶ Et no e re. rc. pr ei. Per qd p istu amo significatur illi q mala patr suorz vt rapias r hmoi qsi p iure hereditario volut seq: sed bonos eorz act nolunt aliqlit imitari.

Moraliter

†1. q. 7. c. 2. §. scio manasse. De pe. di. 2. c. si eni ante fi. §. manasses

D

als † dauid

Ca. XXXIIII.

OCto an. e. io. Hic 9nr agit d tpe iosie. Circa qd pmo describitur diui cult restauratio. scdo phase celebratio ca. se. tertio ipi iosie mors r tumulatio/ ibi: Postqz istau. Circa pmu describit pmo idolatrie destructio. scdo tepli dni repatio/ ibi: Igit. xviij. ano. Snia at pme ptis ptz ex dict. iiij. Reg. xxij. vbi ista dstructio idolatrie fcta p iosia diffusi dscribit: excepto qd

Divisio

* Moralr. x ¶ Octo an. erat io. rc. Expositio mystica ca. hui r duorz seqntium posita e. iiij. Re. xxij. ca. r. xxiij. r. xxiiij. Oro vo manasse q poi solet i fine hui li. moral e sm sensu lralr: et io n idiget alia moralitate: nisi q i ea oradi deuote vere penitentib forma dat.

Moraliter

E B a ¶ Ossa prete-
rea sa.cõ. Jdõ cõ-
bussit sacerdotes
in altaribus ido-
lorum: vt ostende
ret qꝛ funesta erãt
eorũ sacrificia: q̃
non solum pecu-
dũ hostias demo-
nijs offerebãt/sed
ꝛ seip̃os idolatrie
tradebant. Hic si
gnificat omnes q̃
diaboli ꝑuitio mã
cipati vitã sacrile
gaꝫ tẽporaliter fi-
nierãt eternis cru
ciatibus consumẽ
dos ꝓ cuiusqꝫ me
rito.

et sup tumulos eoꝝ q̃
eis imolare cõsueue-
rãt/fragmẽta dispsit.
a Ossa ꝑterea sacerdo
tũ cõbussit i altarib⁹
idoloꝝ. Mũdauitqꝫ
iudã ꝛ hierl'm: sꝫ ꝛ in
vrbibus manasse et
ephraim ꝛ simeon vs
qꝫ neptali cũcta sub-
uertit. Cunqꝫ altaria
dissipasset/ꝛ lucos et
sculptilia cõtriuisset i
frusta: cũctaqꝫ delu- a
bra demolit⁹ esset de
vniuersa terra isrl': re-
uersus est i hierl'm. Igit anno decimo- b
octauo regni sui mundata iã terra ꝛ tẽ-
plo dñi/ misit saphan filium helchię et
maasiã ꝑncipẽ ciuitatis: ꝛ ioha filium
ioachaz a cõmentarijs/ vt istaurarẽt do
mũ dñi dei sui. Qui venerũt ad helchi
am sacerdotẽ magnũ: acceptãqꝫ pecu-
niaꝫ ab eo q̃ illata fuerat in domũ dñi:
ꝛ quã cõgregauerant leuitę ꝛ ianitores
de manasse ꝛ ephraim et vniuersis reli- c
quijs israel: ab omi quoqꝫ iuda ꝛ ben-
iamin ꝛ habitatoribus hierusalẽ: tradi
F derũt in manibus eoꝝ q̃ pręerãt opib⁹
in domo dñi/ vt instaurarent tẽplũ ꝛ in-
firma quęqꝫ sartirẽt. At illi dederũt eã
artificibus ꝛ cemẽtarijs: vt emerent la
pides de lapicidinis: ꝛ ligna ad cõmis-
suras ędificij: ꝛ ad cõtignationẽ domo
rũ q̃s destruxerãt reges iuda. Qui fide
liter cũcta faciebãt. Erãt aũt prępositi
opantiũ † iadab ꝛ abdias de filijs mera
ri: çacharias ꝛ mosollã de filijs caath:
qui vrgebãt op⁹: oẽs leuitę sciẽtes or-
ganis canere. Sup eos v̊o q̃ ad varios
vsus onera portabãt/ erãt scribę ꝛ mgr̃i
de leuitl' ianitores. Cũqꝫ efferrẽt pecu d
niã quę illata fuerat in tẽplum dñi: rep
perit helchias sacerdos librum legis
dñi qui datus fuerat per manum moy-
si: ꝛ ait ad saphan scribam: Librum le-
gis inueni in domo dñi. Et tradidit ei.
At ille intulit volumen ad regem: ꝛ nũ
ciauit ei dicens: Oĩa quę dedisti i ma-
nus seruorũ tuorũ ecce cõplent. Argẽ
tũ qd̃ repertũ est i domo dñi ꝯflauerũt.
Datũqꝫ ẽ pręfectis artificum ꝛ diuersa
opa fabricãtiũ. Pręter ea tradidit mi-
hi helchias sacerdos hũc libꝝ. Quẽ cũ
rege pñte recitasset: audissetqꝫ ille v̊ba
legl'/ scidit vestimẽta sua: ꝛ pręcepit hel
chię ꝛ aichã filio saphan: ꝛ abdon filio
cha: saphan quoqꝫ scribę asaię seruo re-
gis dicens: Ite orate dñm pro me ꝛ pro
reliquijs israel ꝛ iuda super vniuersis ser
monibus libri istius q̃ repertus est. Ma
gnus enim furor dñi stillauit super nos:
eo q̃ nõ custodierint patres nostri verba
dñi: vt facerẽt oĩa quę scripta sunt in isto
volumine. Abijt ergo helchias et hi qui
sil' a rege missi fuerant ad oldã ꝓphetẽn
a ¶ quem hebrei autumãt auũculum esse hieremie
patrem ananehel.
vxorẽ sellũ filij thecuat: filij aras custo-
a ¶ .s.muri pte. ꝓ q̃ vet⁹ editio habet in massena q̃
si nomẽ loci. massena q̃ppe interp̃tat secũda.
dis vestium: q̃ hitabat hierl'm in secũdã:
ꝛ locuti sũt ei verba q̃ supra narrauim⁹.
Et illa r̃ndit eis: Hęc dicit dñs de⁹ isrl'.
Dicite viro q̃ misit vos ad me. Hęc di-
cit dñs: Ecce ego inducã mala sup locũ
istũ ꝛ sup habitatores ei⁹. Cũctaqꝫ male
dicta q̃ scripta sũt in libro hoc quẽ lege-
rũt corã rege iuda: qꝛ dereliq̃rũt me ꝛ sa-
crificauerũt dijs alienis vt me ad iracun
diã ꝓuocarẽt in cũctis opib⁹ manuũ sua
rũ. Jdcirco stillabit furor me⁹ sup locũ
istũ: ꝛ nõ extinguet. Ad regẽ aũt iuda q̃
misit vos ꝓ dño depcando sic loq̃mini:
Hęc dicit dñs de⁹ isrl': Qm̃ audisti v̊ba
volumis atqꝫ emollitũ ẽ cor tuũ ꝛ hũilia
tus es i cõspectu dñi sup his q̃ dicta sũt
ꝯ locũ hũc ꝛ habitatores hierl'm: Reue
ritusqꝫ faciẽ meam scidisti vestimẽta tua
ꝛ fleuisti corã me. Ego q̃ꝫ exaudiui te/ di
cit dñs. Jã eñ colligã te ad p̃res tuos ꝛ
infereris i sepulchrũ tuum i pace: nec vi-
debũt ocl'i tui oẽ malũ qd̃ ego inductur⁹
sũ sup locũ istũ ꝛ sup hitatores ei⁹. Retu
lerũt itaqꝫ regi cũcta q̃ dixerat. † At ille cõ
uocatis vniuersis maiorib⁹ natu iuda et
hierl'm ascẽdit in domũ dñi. Unaqꝫ oẽs
viri iuda ꝛ hitatores hierl'm: sacerdotes
ꝛ leuitę ꝛ cũct⁹ ppl's a mĩmo vsqꝫ ad maxi
mũ. Quib⁹ audiẽtib⁹ in domo dñi legit
rex oĩa v̊ba voluminis: ꝛ stãs in tribuna-
li suo ꝑcussit fęd⁹ corã dño vt ambularet
post eũ: ꝛ custodiret ꝑcępta ꝛ testimonia
ꝛ iustificationes eius in toto corde suo/ ꝛ
in tota anima sua: faceretqꝫ ꝑ scripta sũt
in volumine illo quod legerat. Adiura-
uit quoqꝫ sup hęc oẽs qui reperti fuerãt
in hierl'm ꝛ beniamin: ꝛ fecerũt habitato
res hierl'm iuxta pactum dñi dei patꝝ su
orũ. Abstulit ergo iosias cũctas abomi
nationes de vniuersis regionibus filioꝝ
israel: et fecit omnes qui residui erant in
israel seruire dño deo suo. Cunctis die-
bus vitę eius non recesserunt a domino
deo patrum suorum.

✱ pro quod sequi- G
tur: a ¶ Cuncta
qꝫ delubra demo
litus esset de vni
uersa terra israel
ꝛc. Dicitur autem
delubrũ a deleo les.
et vmbra hęc. quasi
delens vmbrã pec-
catorũ: ꝛ h̃ fit ꝑm ve
ritatẽ in tẽplo eccle-
sie ꝑ sacramẽtoꝝ ad
ministrationem. ꝑm
ęstimationẽ vero fal
sam ꝛ erroneã genti
lium hoc fiebat in tẽ
plis idolorũ: de qui-
bus est hic sermo.
b ¶ Igitur an-
no decimoocta-
uo regni sui mun- Diuisio
data iam terra et
templo domini.
Hic consequẽter de
scribitur templi do-
mini reparatio. ꝛ
diuiditur in duas: i
ꝑte principalẽ ꝛ inci
dẽtalẽ. scd̃a ibi: Cun
qꝫ efferrẽt pecuniaꝫ.
Sentẽtia ꝑme par-
tis ptꝫ ex dictis. iiij.
Reg. xxij. ꝓpe prin.
nisi q̃ aliq̃ noĩa ꝓpa
ibi tacentur q̃ hic ex-
ꝑmunt/ et ecõuerso:
ꝛ aliq̃ etiã variant.
qꝛ sicut frequẽter di H
tũ est: noĩa ꝓpria he
braica frequẽter va-
riant sicut et latina:
ꝑ ista tñ nõ mutatur
snia. c ¶ De ma-
ꝛ ephraim ꝛ vni-
uersis reli. ꝛc. Ali-
qui eñ fugitiui eua-
serãt de captiuitate
decẽ tribuũ: ꝛ illi iũ-
xerunt se regno iudę † 4. Re.
subijcientes se ipsi io
sie: ꝛ simul captiua-
ti fuerũt cũ captiui-
tate hierl'm tpe sede
chię. d ¶ Cun-
qꝫ efferrent pecu-
niã quę illata fue
rat i tẽ. do. Hęc est
pars incidẽtalis: qꝛ
cum acciperet pecu
nia quę erat i domo
dñi: inuẽtus fuit ibi
liber abscõdit⁹ queꝫ
misit helchias sacer
dos regi. q̃ cuꝫ lege-
ret coram eo: timuit
rex diuinuꝫ iudiciũ.
ꝛ secũdo sup hoc re-
q̃siuit diuinũ ꝯsiliũ
ibi: Et pręcepit hel-
chię. et t̃tio renoua-
uit fędus inter deuꝫ
ꝛ se ꝛ populum/ ibi:
At ille ꝯuocatis vni
uersis. Sentẽtia au-
tem istarum partium
patet ex dictis. iiij.
Regl'. xxij. d. vsqꝫ ad
fi. ca. xxxv.

a Fecit āt iosias ī hierl'z Ca. XXXV a phase dn̄o: qd̄ imolatū est decima quarta die mēsis ꝑmi: et ꝯstituit sa b cerdotes ī officijs suis. Hortatusq̄ꝫ est eos vt ministrarent in domo dn̄i. Leuitis quoq̄ꝫ ad quoꝝ eruditionē ois isrl' sctificabat b dn̄o/locutus est: Ponite arcā in sanctuario tē c pli/qd̄ edificauit salomō filius dauid rex isrl'. Nequaq̄ꝫ eīn eā vltra portabitis. Nūc autē mi d nistrate dn̄o deo vestro: et pplo eius isrl': et ꝑpa rate vos per domos et cognationes vestras in diuisiōib' singuloꝝ: sicut ꝑcepit dauid rex isrl': e et descripsit salomon fili' eius. Ministrate in sctūario ei' ꝑ familias turmasq̄ꝫ leuiticas: ꝛ san ctificati immolate phase. Fratres etiā vr̄os/vt possint iuxta v̄ba q̄ locut' ē dn̄s in manu moy si facere ꝑparate. Dedit ꝑterea iosias oī pplo f q̄ ibi fuerat inuentus in solēnitate phase: agnos g ꝛ hedos de gregib' et reliq̄ pecoris triginta mi lia: boū q̄ꝫ tria milia. Hec de regl' vniuersa sub stātia. Duces q̄ꝫ ei' spōte qd̄† vouerāt obtule rūt tā pplo q̄ꝫ sacerdotib' et leuitis. Porro hel chias ꝛ zacharias et iehihel ꝑncipes dom' dn̄i dederunt sacerdotib' ad faciēdū phase/pecora h cōmixtim duo milia sexcēta ꝛ boues trecentos. Chonenias aūt ꝛ semeias etiā ꝛ nathanael fra tres ei': nec non asabias ꝛ iahihel ꝛ iozabad ꝑn cipes leuitaꝝ/dederūt ceteris leuitl' ad celebrā dū phase/q̄nq̄ꝫ milia pecorū ꝛ boues q̄ngētos: Preparatūq̄ꝫ est ministeriū: et steterūt sacerdo i tes in officio suo. Leuite q̄ꝫ in turmis iuxta re gis imperiū: ꝛ imolatū est phase. Asperserūtq̄ꝫ k sacerdotes manus suas sanguine: et leuite de l traxerūt pelles holocaustoꝝ/et separauerūt ea m vt darēt ꝑ domos ꝛ familias singulorū: ꝛ offer rent dn̄o: sicut scriptū est in libro moysi. De bo bus quoq̄ꝫ fecerūt similiter: ꝛ assauerunt phase n sup ignē: iuxta qd̄ in lege preceptū est. Pacifi o cas vero hostias coxerūt in lebetis ꝛ cacabis ꝛ ollis: ꝛ festinato distribuerunt vniuerse plebi. Sibi autē ꝛ sacerdotibus postea parauerunt. Nam in oblatiōe holocaustorū ꝛ adipum vsq̄ꝫ ad noctē sacerdotes fuerunt occupati. Unde leuite sibi ꝛ sacerdotibus filijs aaron paraue rūt nouissimis. Porro cantores filij asaph sta bant in ordine suo iuxta preceptum dauid ꝛ a saph ꝛ heman ꝛ idithū prophetarum regis da uid. Janitores vero per portas singulas obser uabant: ita vt nec puncto quidem discederent a ministerio. Qūobrē ꝛ fratres eorū leuite pre parauerūt eis cibos. Omnis igit' cultura dn̄i ri te completa est in die illa: vt facerent phase: et offerrēt holocausta sup altare dn̄i iuxta prece ptum regis iosie. Fecerūtq̄ꝫ filij isrl' qui reperti fuerant ibi phase in tēpore illo ꝛ solennitatē azy c morū septem diebus. Nō fuit phase simile hu p ic in israel a diebus samuelis ꝑphete: sed nec q

A B Ca. XXXV Fecit aūt iosias ī hie. Admonemur vt purgem' ꝑmun terrā cordis nr̄i ab oib' vitijs: sicq̄ꝫ pascha dn̄o celebremus (1.Cor.5.c.) nō in fermento veteri: neq̄ꝫ in fermento malicie ꝛ nequitie: sed in azymis sinceritatis et (Mystice) vita. ¶ Mysti. aūt iosias.i. fortitudo dn̄i christum signifi (Ps.23.b) cat: de q̄ legit': Dn̄s fort' ꝛ po tēs: dn̄s potēs in ꝑlio. Inter ꝑtat' etiā iosias sal' dn̄i: ꝛ chri (Mat.1.d) stus saluū fac' pplm suū a pec catis eoꝝ. Ipse zelo dei mun dat terrā iuda ꝛ hierlm ab oi bus immūdicijs qui per ꝑphe (Ps.68.b) tā dixit: Zel' dom' tue come dit me. De quo alibi: Cui' ve (Mat.3.c) tilabrū ī manu sua. et ꝑm.a.s. Hic celebrat veꝝ phase.xviij. āno regni sui: q2 octaua etate generali resurrectiōe donata: sctōs suos cū ꝑfectone bono rū operū ꝑducit ad eterne be atitudinis denariū/eiectis pri us oib' scādalis de regno ei'. b ¶ Ponite ar.ꝛc. Tradūt hebrei arcā tpe achaz de tem plo fuisse elatā/simulacris ab eo in tēplo missis: ꝛ in domū sellū viri olde auunculi hiere mie fuisse traductam. Nō eīn poterat esse simul cū simula cris. c ¶ Nō fuit phase si. hu. in isrl'. Quia ablat' figu ris in die iudicij transibūt scti B de morte ad vitā/de corrupti one ad gl'iam: ꝛ ī ꝯspectu con ditoris sui in celesti hierlm in eternum gaudebunt. quia vi debitur

Nico.de lyra

Fecit Ca.XXXV āt iosias ī hierl'z phase dn̄o qd̄ i mola.est ꝛc. Hic ꝯn̄r describit' phase celebra (Diuisio) tio. ꝛ ꝑmo ponit' ad hoc debi ta preparatio. secūda deuota executio/ibi: Preparatūq̄ꝫ est ministeriū. Circa ꝑmū dicit': b ¶ Et constituit sa.ꝛc. vt debite se ꝑpararēt ad h̄ q̄ꝫ de uote celebrare possent solēni tatē pasche. c ¶ Ponite ar cā in san.tem. Libro de he braicis questionib' d̄r: q̄ꝫ tpe achaz q̄ posuit idola in tēplo arca fuit ide amota/q̄ nō de bebat eē cū idolis: ꝛ fuit trās portata in domū sellu mariti olde ꝑphetisse: ꝛ ibi mā sit vs q̄ꝫ ad tp̄s iosie. Glosa ꝟo he braica dicit q̄ꝫ nō fuit portata extra tēplū: sꝫ q2 manasses po suit idolū in domū dn̄i: vt ha bet' .s.xxxiij. iō voluit eū pone re in loco honorabiliori.s. vbi erat arca: ꝛ arcā fecit trahi ad ptē q̄si minor cederet maiori: sꝫ iosias fecit eā in loco suo re poni. Sꝫ vtrūq̄ꝫ dictū videt' i aliq̄ dissonare a veritate. si eīn fuisset trāsportata tpe achaz nō est verisile quin ezechias filius eius

a fili' eius q̄ templū fecerat pur gari: ꝛ maxim' zelator fuit cul tus diuini. vt ptꝫ ex ꝑcedētib' b fecissꝫ eā tpe suo reportari. Si milr' si ꝑ manasse fuisset tm̄ tra cta ad ptē itra tēplū: iosias nō dixisset leuit': Poni. arcā in sā.tē. ꝓut h̄ d̄r: q2 leuite nō po terāt igredi illā ptē tēpli: sꝫ sa c cerdotes tm̄. Et iō ꝓbabili' vi det' dici: q̄ꝫ tpe manasse fuit po tata extra tēplū ꝛ n̄ aīi: ꝛ tpe io d sie ꝑ leuitas fuit reportata vs q̄ꝫ ad tēpli igressum: ꝛ ide ꝑ sa cerdotes fuit ī loco suo reposi ta. d ¶ Nūc aūt mi. dn̄o.q e d. ex q̄ arca erit ī loco suo ꝛ illa q̄ ꝑtinēt ad dei cultū reparata vos n̄ hēbit' alios labores ni si solū mistrare dn̄o. e ¶ Si cut ꝑ.da.rex is.et de.sa.fi. ei'. Cōtrariū videt' .s.j.li.xx viij. vbi d̄r q̄ꝫ dd̄ dedit filio suo f descriptionē portic' ꝛ tēpli et g oīm alioꝝ ad ministeriū tēpli ꝑtinētiū. Dicēdū q̄ꝫ dd̄ dedit h̄ ꝑmo disponēdo: sꝫ salomon dedit istā d̄scriptionē alijs/pa tr' volūtatē exeq̄ndo. f ¶ De (al's † volebāt) dit ꝛc. ī solē.phase. h̄ ē ad fa ciendum solēnitatem phase. g ¶ Agnos ꝛ he. q2 tā agn' q̄ꝫ hedus poterat imolari ī so h lēnitate paschali Exo.xij. Cete ra patēt vsq̄ꝫ ibi: h ¶ Dede rūt sa.ad fa.pha.pe.com mix.i.cōiter: q2 isti ꝑnoiati sit' iūcti dedert' ista. i ¶ Prepa ra.ē. Descripta ꝑparatiōe de bita ad solēnitatē paschalē: h̄ ꝯn̄r ponit' executio deuota/cū i d̄r: Et steterūt sacerdotes (D) ꝛc. ꝛ ptꝫ l'ra vsq̄ꝫ ibi: k ¶ As k ꝑserūtq̄ꝫ sa.ma.su.sā.q̄ ab l eis effundebatur super altare. l ¶ Et leuite detra.pel.ho m lo. lꝫ eīn hoc ꝑtineret ad offici um sacerdotū: vt habet' i Le uit'. tamē in necessitate ꝑpter multitudinē victimarū leuite n poterāt eos adiuuare sicut di o ctū fuit.s.xxix. m ¶ Et sepa raue.ea vt da.ꝑ do. Ex hoc ptꝫ q̄ꝫ nō erāt holocausta ꝓpe dicta q̄ totalit' incēdunt'/sꝫ lar ge: eo q̄ꝫ aliq̄ ps ī altari crema batur. n ¶ Et assa.pha.su. ig. iuxta qd̄ ī lege scriptum est Exo.xij.d. Non comedetis ex eo crudū quid/nec coctum aq̄: sed assum tm̄ igni. o ¶ Paci ficas vero hostr. quarū ma ior pars cedebat in vsum of ferētiū. Cetera patēt vsq̄ꝫ ibi: p ¶ Non fuit phase simi. huic in isrl' ꝛc. a dieb' samu elis prophete. iiij. Reg'. xxiij. d̄r: A diebus iudicū. ꝛ in idē redit. quia samuel fuit vltim' iudex. q ¶ Sed nec q̄sq̄ꝫ de cunctis re. israel ꝛc. Nō est per hoc intelligēdum q̄ꝫ istud phase fuerit excellētius omni bus preteritis q̄ꝫtum ad mult tudinē populi: q2 tpe dauid et salomonis q̄n regnū fuit vni tū/ꝛ nulla trib' erat captiuata frequēt' maior mltitudo con uenit in

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

E ℞ Ps̄.83.b debitur de⁹ deoꝝ i sion: qꝛ mirificauit miam suā i ciuitate munita. a ¶ Ad quā de⁹ fe. qꝛ ex ṽbis hieremię ꝛ aliorū ꝓphaꝝ potuit volūtatē dn̄i cognoscere: q̄ iudicādum erat i ppl'o pctōꝛe.
Esa.36.b Vn̄ ꝛ rabsaces dixit de sēnacherib rege assyrioꝛuꝫ: Dn̄s iussit me ascēdere ad t̄rā istā. qꝛ ꝓphę p̄dixerāt eū eē ascēsurū/ qđ eū minime latuit. b ¶ In cā po ma. Interfectio iosię q̄ a pharaone nechao īterfect⁹ ē i mageddo: significat antiq̄ hostis ꝑsecutionē aduersuꝫ p̄dicatoꝛes q̄s neci tradere ꝛ de eccl'ia auferre conať: vt facili⁹ totā plebē inuadere et dissipare possit. Interp̄tať em̄ pharao dissipās: nechao/ ꝑcutiēs: mageddo/ de tentatiōe. Permittiť q̄ppe diabolus ꝯsurgere aduersū sctōs. ꝛ h̄ totis virib⁹ certat: vt tentādo gregem dei ꝑcutiēs eos pri⁹ dissipādo auferat quoꝝ solatio aliȷ̄ ꝯ hostē dimicāt.

Tulit q̄ Ca. XXXVI
Tppl's io. Qui interp̄tať recens. ꝛ significat prauos rectoꝛes q̄s ppl's terrę q̄ dediti sunt. s. cupiditati terrenę ƀm moꝛes suos ꝯsentiētes vitiȷ̄s. eligunt/ q̄s pharao i reblatha vicit ꝛ in egyptū ducit: qꝛ ꝑ multitudinē adulatoꝛū eneruans decipit coꝛda p̄latoꝝ. Rebla em̄ mltitudo interpretať. sicq̄ vinctos catenis pctōꝝ i sp̄ūalis egypti mergit abyssū. d ¶ Cōstituitq̄ re. Nechao regem ioachim ꝯstituit. iposuit mulctā t̄rę cētū talēt/ argēti: qꝛ diabolus pēsum seruitȷ̄ a ppl'o ꝑditoꝝ expetiȷ̄t: vt tā sensu q̄ eloquio parati sint eius obsequio. e ¶ Et ver. no. ei⁹ io. Notādū q̄ de eodē ioachim filio iosię i regū ita scri-
4.Re.24.b F ptū ē: Doꝛmiuit ioachim cū prib⁹ suis regnauitq̄ ioachin fili⁹ eius ꝓ eo. Ioseph⁹ tn̄ dicit: dū rex babylōis itrasset ciuitatē fidēneq̄ ƀuauit: sed iuuenes foꝛtissimos et pulchritudīe decoros occidit: vna cū rege ioachim: quē añ muꝝ insepultū ꝓȷ̄ci iussit. Filiū ṽo ei⁹ ioachin ꝯstituit regē vniuersę ꝓuincię. Eos aūt q̄ erāt i dignitatib⁹ ꝯstituti nūero tria milia/ duxit in babylonē. inter q̄s erat ezechiel adhuc puer. h̄ q̄ finis habuit ioachim regē: q̄ vixit annis xxxvȷ̄. regnauit aūt. xȷ̄. annis. Successoꝛ ṽo regni ioachī rex noīe ononim⁹ regnauit mēsib⁹ trib⁹ ꝛ dieb⁹. x. ¶ Sciēdū aūt: q̄ cū semel q̄s cuilibet vitio se mācipauerit/ mltis dn̄is obnoxi⁹ erit. Vn̄ ioachim quē pharao añ cēsum sibi soluere coegit: hūc nabuchodo. rex babylonis tribus annis seruire copellit. Nabuchodonosoꝛ eūdē significat quē ꝛ pharao: p̄ncipē. s. ꝯfusiōis et rectoꝛē tenebraꝝ haꝝ. Cū aūt diabolus aliquē sibi cēsū pcti soluere coegit: totū i dominiū suū redigit: ꝛ plenū ƀuitium exigit: ꝑsuasiōe. s. delectatiōe ꝯsensu: cogitatiōe q̄ꝫ locutiōe ꝛ operatiōe.
Differētia int̄ ioachim ꝛ ioachin ¶ Nie. Sciēdū q̄ nomē isti⁹ ioachin q̄ alio noīe iechonias dr̄ elemētis n̄ eisdē i fine apđ hebręos scribiť: q̄ ꝛ patr/ eius ioachim q̄ ꝛ eliachim. Sꝫ p̄oꝛē. i. p̄rēꝫ i fine noīs ꝑ caph ꝛ mem: secūdū. i. filiū ꝛ coph/ ꝛ nū ānotāt. Vn̄ nemo putet i daniel' p̄nci. eē ioachin/ q̄ i ezechielis exoꝛdio ioachim scribiť. Extremā syllabā bꝫ iste chim ille chin. ꝛ iō i euāgelio ƀm matthęū vna videť deesse generatio: qꝛ scđa tesseredecas in ioachim đsinit filio iosię. t̄tia icipit a ioachin filio eliachim. Qđ ig̃rans poꝛphyrius

q̄sq̄ de cūct/ regib⁹ isrl' fec̄ phase sic a iosias sacerdotibus ꝛ leuit/ ꝛ oī iudę ꝛ isrl' q̄ rept⁹ fuerat: ꝛ habitātib⁹ i b hierl'ꝫ: Octauodecio āno regni iosię h̄ phase celebratū ē. Postq̄ istaura c uerat iosias tēplū/ ascēdit nechao rex egypti ad pugnādū in charchamis iuxta eufratē: ꝛ ꝓcessit in occursū ei⁹ iosias. At ille missis ad eū nūciȷ̄s ait: Quid mihi ꝛ tibi ē rex iuda? Nō ad-
a ¶ reg/. s. adremō filiȷ̄ thabrimō q̄ regbat i charchamis: quē eodē tp̄e: q̄ ꝛ iosiā nechao iterfec.
uersum te hodie venio: sꝫ ꝯ aliā do- a mū pugno: ad quā de⁹ festinato me ire p̄cępit. Desine adū sum deū facere/ qꝛ mecū est/ ne interficiat te. Noluit iosias reuerti: sꝫ p̄ꝑauit ꝯ eū bellū. nec acq̄euit ƀmonib⁹ nechao ex oꝛe b dei: Vex prexit vt dimicaret i cāpo mageddo: ibiq̄ vulnerat⁹ a sagittariȷ̄s: dixit puer/ suis: † Educite me đ p̄lio: qꝛ opido vulnerat⁹ sum. Qui d trāstulerūt eū de curru in alterū currū: q̄ seq̄bať eū moꝛe regio ꝛ asportauerūt eū i hierl'm. Moꝛtuusq̄ ē ꝛ sepultus in mauseolo patrū suoꝛū: et e vniuersus iuda ꝛ hierl'm luxerūt eū: hieremias maxie: cui⁹ oēs cantoꝛes f atq̄ cantatrices vsq̄ in p̄ntē diē lamētationes sup̄ iosiā replicant: ꝛ q̄si lex obtinuit in isrl'. Ecce scp̄tū referť in lamētationib⁹. Reliq̄ aūt ƀmonū iosię ꝛ misericoꝛdiarū ei⁹ q̄ lege p̄cępta sūt dn̄i: op̄a q̄ꝫ illi⁹ p̄ma ꝛ nouissima scripta sunt in libro regū isrl' et

Tiuda Ca.XXXVI
c Tulit q̄ ppl's t̄rę ioachaz g filiū iosię: et cōstituit eū ꝓ p̄re sno regē i hierl'ꝫ: Vigititriū ānoꝝ erat ioachaz cū regnare cępissꝫ: ꝛ trib⁹ mēsib⁹ regnauit i hierl'm. Amouit aūt eū rex egypti cū venisset i hierl'm: et ꝯdēnauit trā d cētū talētis argēti ꝛ talēto auri. Cō- b stituitq̄ regē ꝓ eo eliachim frēm ei⁹ e sup̄ iudā ꝛ hierl'ꝫ: ꝛ ṽtit nomē ei⁹ ioakim. Ip̄m ṽo ioachaz tulit secū/ ꝛ adduxit in egyptū. Vigitiq̄nq̄ annoꝝ erat ioaki cū regnare cępisset: ꝛ vndeci ānis regnauit in hierl'm: fecitq̄ malū coꝛā dn̄o deo suo. Cōtra hūc ascendit nabuchodonosoꝛ rex chaldeoꝝ: ꝛ victū catenis duxit i babylo i nē. Ad quā ꝛ vasa dn̄i trāstulit: ꝛ posuit ea i tēplo suo. Reliq̄ aūt ṽboꝝ k
a ¶ qꝛ deū irritauit operibus: ꝛ ṽba ꝓphetarū q̄ ad se missi sunt peruertit/ ꝛ librū hiere. scalpello scindens in ignē ꝓiecit.
ioakim et ābominationū eius quas

phyri⁹ calūniā struit ecclię/ suā ostē- G dēs iperitiā: dū euāgelistę matthęi nitiť arguere falsitatē. ¶ Ioachim captiu⁹ i babylonē duct⁹ lapsū rectoꝝ significat: q̄ diaboli arte delusi adducunť i ꝯfusionē erroꝝ ac vitioꝝ: et q̄ alios ṽbo ꝛ op̄e docere debuerāt ꝛ a pctō suscitare: variȷ̄s absoꝛbentur pctis. Ioachim em̄ resuscitās/ vl' q̄ ē cōsurgēs i tp̄e. Cū eo p̄ciosa dn̄i vasa captiuanť. Qui em̄ ingeniȷ̄ acumine excellebāt vel moꝝ honestate fulgebāt: p̄positoꝝ deprauati exēplis cedunt cum ip̄is in predam diaboli. f ¶ Regē ve. con. Sedechias significat eos q̄ regimē i ppl'o dei suscipiūt. interp̄tať em̄ sedechias iust⁹ dn̄i. Illi em̄ accipiūt sedem iusticię ad exercēda opera iusticię/ honoris ℞ ꝛ officiȷ̄

Vide textum ad hoc in sequenti folio

Ni. de lyra

✻ uenit in hierl'm ad solēnitatē paschalē. sꝫ ista excellētia itelligiť q̄trū ad reg/ iosię liberalitatē: q̄ cū eēt lōge impotentioꝛ dauid ꝛ salomōe: tn̄ maioꝛa legiť munera dedisse in illa solēnitate. s. ad sufficientiā ꝓ omniū refectione. ideo subdiť: a ¶ Sicut io. sacerdotib⁹ ⁊c. Quia dedit ad h̄ triginta milia pecoꝝ et trigita milia boū: vt habeť i lr̄a. b ¶ Qui re ꝑt⁹ fuerat et ha. in hierl'm. Hoc addiť: qꝛ illi de regno isrl' iā erat i captiuitatē ducti: exceptis aliq̄b⁹ q̄ fugiēdo euaserāt: ꝛ recedente exercitu reuersi fuerant. c ¶ Postq̄ in. iosias tēplū ascēdit ⁊c. Hic ꝯseq̄nter describiť ip̄i⁹ iosię moꝛs ꝛ tumulatio. ꝛ ptꝫ sn̄ia ex dictis. iiȷ̄. Reg/. xxiȷ̄. f. exceptis q̄ sequūť. d ¶ Qui transtule. eū de cur. ⁊c. Sicut em̄ p̄ncipes in bellis habēt plures eq̄s: sic tūc reges pugnātes i curru⁹ habebāt plures currus ꝓ ꝑsonis suis. e ¶ Et vni. iuda et hierl'm luxerūt eū. Propter bonitatez vitę sue et regiminis: vt patet ex predictis. l ¶ Hieremias maxime. in libro qui intitulatur: Lamentatiōes Hieremię. ¶ In ca. xxxv. vbi dicit in postilla: Agnos ꝛ hędos: qꝛ tā agnus q̄ hęd⁹ poterāt imolari.

† De. pe. 2. c. si cui

H

Additio

In solennitate paschali agnus debebat imolari/ nō aūt hędus: sꝫ agnus imolandus accipiēdus esset de grege in quo essent agni ꝛ hędi: vt lati⁹ fuit extensū in additiōe sup̄ Exo. xȷ̄. Diuisio

Tulit Ca. XXXVI
q̄ ppl's. h̄ vltimo agit de tp̄e filioꝝ iosię. et diuidiť in tres partes: ƀm tres filios ei⁹. secūda/ ibi: Cōstituitq̄. t̄tia ibi: Regē vero cōstituit. Sn̄ia p̄mę part/ patet ex dict/. iiȷ̄. Reg. xxiȷ̄. f. b ¶ Constitu. re. Hic ꝯn̄r agiť de tp̄e ioachim filiȷ̄ iosię. ꝛ secūđ de tp̄e filiȷ̄ ei⁹/ ibi: Regnauit aūt ioachin. Sentētia aūt primę partis patet ex dictis. iiȷ̄. Reg. xxiȷ̄. in fine. ꝛ in p̄n. xxiiȷ̄. ca. excepto qđ seq̄ť. i ¶ Et vi. ca. Fuit em̄ vinct⁹ catenis ad h̄ q̄ ibi duceret. sꝫ mutatū fuit cōsiliū: eo q̄ rebellauerat cōtra regē babylonis: ꝛ fuit occisus: ꝛ ꝓiectū cadauer eius extra murū hierusalē: ꝑut dictū fuit. iiȷ̄. Re. xxiiȷ̄. k ¶ Reliq̄ āt ṽ. io. ꝛ abo. i. stigmata et figuras q̄ fecerat in coꝛpoꝛe suo in honoꝛē idoloꝝ. ✻ Et q̄ in

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

A F officiū accipiunt dignitatē: maxīe qꝛ fi lij iosię .i. salutis dn̄i ꝑ grām baptismi ꝛ vnctionē chrismatis nūcupari merentur: sed degenerantes relabuntur in vitioꝝ feditatē: ꝛ se ꝛ subditos cōuertūt ad impietatē: nec fidē quā deo ꝓmiserāt custodiunt: nec cū hoīb9 pacis fędera seruāt. Tales quotidie lex diuina ꝓphetaꝝ ꝛ aplo̅ꝝ miracl'a a pctis recedere ꝛ ad dn̄m per penitentiā reuerti monēt. Sꝫ semel indurati ꝟba salutis despiciūt. vn̄ deꝰ iratus mittit contra eos regē chaldęoꝝ .i. diabolū cū satellitibus suis .i. spiritualibꝰ nequitijs: q̄ nulli parcētes ętati / nulli deferentes dignitati: quoscū q̄ capiūt in babylonē .i. in cōfusionē trāsferunt. ꝛ domū dn̄i incendūt: qꝛ fideles q̄ sunt tēplū dei blasphemare cōpellūt. Muros hierl'm destruunt: cū custodia pastorū deijciunt. turres cōburunt: cū ꝑlatos ꝑ illicita desideria exurunt. oīne ꝑciosū demoliunt̄: cū eos q̄ de ꝟtutis ꝛ scientię ꝑrogatiua sibi applaudūt ad nihilū redigūt.

¶ Finis libri Paral'. silis principio libri sacerdotis Esdrę. vn̄ qđ ibi exposuimꝰ / hic replicare nō est opus. De cyro q̄ꝫ quō christū significet et q̄ de eo dicāt / ꝛ q̄ ad ipm referant̄ i Esaia exposuimꝰ. ¶ Salomō tēplū dn̄i septē annis cōstruxit in hierl'm: octauo anno cōsummauit et dedicauit. qꝛ toto tpe huiꝰ vitę quę septē diebꝰ agit̄: christꝰ ecclesiā ꝯstruit de suis fidelibꝰ In futura vita ꝑficit / ꝛ ad ęternę vitę claritatꝭ visionē sustollit in gloria resurrectiōis. ꝓcedēte tpe quędā tēpli ędificia vetustate dissoluta sunt: sed instantia regum ꝛ sacerdotū illius tpis restaurata in pristinū statum q̄ signat quotidianos ꝛ leuissimos erratus fideliū. De q̄bus salomon: Septies in quit cadit iustus ꝛ resurgit: qui ꝑ exēpla ꝛ hortamēta iustorū corriguntur q̄si ꝑ industria regū ꝛ sacerdotū: qui sunt mēbra veri regis ꝛ summi sacerdotis. Postmodū crescentibꝰ malis tēplū idoloꝝ sordibus ꝓphanatū: et tādē a chaldęis destructū ꝛ incensum signat grauiores lapsus eorū qui ecclesię mēbris adunati / sed post fraudē diaboli a statu fidei deiecti vitiorū flāma cōburūt̄. Diruto tēplo ꝛ vrbe hierusalē ciues in babylonē transmigrati / post .lxx. annos peracta penitētia ad patriā reuersi: rursus idē templum ꝛ vrbē sanctā labore grandi restaurāt: Signātes eos q̄ decępti a diabolo nō soluꝫ fidei sinceritatē ꝛ operis integritatē ꝑdunt: sed etiā immanitate sceleruꝫ ethnicis et publicanis siles sunt. Quoꝝ nōnulli diuina grā resipiscētes ad ecclesiā redeūt cū illustratiōe spūsscti cōpūcti: ꝑcępta legis q̄ reliq̄rant audire ꝛ custodire incipiunt. Septem eñi sunt dona spūsscti: decē ꝑcępta legis: septē vero ꝑ decē multiplicata septuagenariū reddūt. Vn̄ bn̄ qui ꝑ opa ꝑuersa in babylōe captiui fuerunt. post .lxx. annos liberant̄ / et domū dei ac ciuitatē sanctā reędificāt. Qui eñi ꝑ sua pctā a cōsortio ecclię separati / ꝛ infideliū numero sunt copulati: rursum ꝑ dona spiritussctī studio se bonę opatiōis exercēt: ꝛ sic ꝯsortiū fideliū domꝰ .s. ꝛ ciuitatꝭ dei de q̄ eiecti fuerāt recipiūt.

Allegorice

B

Prou. 24. b

a ¶ Sm̄ hebreos caput in rotūdū totōdit super mortuū: stigmata in corpe suo fecit q̄ i corpore mortui inuenta sunt.

†fecit / ꝛ q̄ iuēta sūt i eo / ꝯtinēt̄ i libro regū isrl' et iuda. Regnauitq̄ꝫ ioachin filiꝰ eiꝰ ꝓ eo. Octo annoꝝ erat ioachin cū regnare cępisset: ꝛ tribꝰ mēsibꝰ ꝛ decē diebꝰ regnauit in hierl'm. Fecitq̄ꝫ malū i ꝯspectu

a ¶ de hoc plenius in libro Regū scriptū ē.

dn̄i. Cūq̄ꝫ āni circulꝰ volueret̄ misit nabuchodonosor rex nūcios: q̄ ꝛ adduxerēt eū i babylonē asportatis silꝭ ꝑciosissimis vasis domꝰ dn̄i. Regē ꝟo ꝯstituit sedechiā patruū eiꝰ sup iudā ꝛ hierl'ꝫ † Uiginti ꝛ vniꝰ. āni erat sedechias cū regnare cępisset: ꝛ vndeci ānis regnauit i hierl'ꝫ Fecitq̄ꝫ malū i ocul' dn̄i dī sui nec erubuit faciē hieremię ꝓphę loq̄n

¶ al's ex ore dei.

tis ad se i ore dn̄i. A rege q̄ꝫ nabuchodonosor recessit q̄ adiurauerat eū ꝑ deū: ꝛ idurauit ceruicē suā et cor / vt nō reuerteret̄ ad dn̄m deuꝫ isrl': sꝫ ꝛ vniuersi ꝑncipes sacerdotū et ppl's ꝑuaricati sūt iniq̄: iuxta vniūsas abomiatiōes gētiū: ꝛ polluert̄ domū dn̄i quā sctificauerat sibi in hierl'm. Mittebat autē dn̄s deꝰ patꝝ suoꝝ ad illos ꝑ manū nūcioꝝ suoꝝ / de nocte ꝯsurgēs / ꝛ q̄tidie cōmonens: eo ꝙ ꝑceret pplo ꝛ habitacl'o suo. At illi subsānabāt nūcios dei: ꝛ ꝑuipēdebāt ꝟmonesꝰ eiꝰ. Illudebātq̄ꝫ ꝓphis: donec ascēderet furor dn̄i in ppl'm eiꝰ et eēt nll'a curatio. Adduxit ei sup eos regē chaldęoꝝ: ꝛ iterfecit iuuenes eoꝝ gladio i domo sctūarij sui. Nō ē mistꝰ adolescētꝭ ꝛ virgīs ꝛ senis / nec decrepiti q̄dē: sꝫ oēs tradidit i manibꝰ eiꝰ: vniūsaq̄ꝫ vasa domꝰ dn̄i tā maiora q̄ꝫ mīora ꝛ thesauros tēpli et regꝭ ꝑncipū trāstulit i babylonē. Incēderūt hostes domū dī: destruxerūtq̄ꝫ muꝝ hierl'ꝫ. Uniuersas turres cōbusserūt: ꝛ q̄cq̄d ꝑciosū fuerat / demolliti sūt. Si q̄s euaserat gladiū: ductꝰ i babylonē / ꝟuiuit

a ¶ diabolo. b ¶ vitijs. c ¶ .i. donec exurgat aliud regnū ꝓphetico elogio ꝑnūciatū:

rēgi ꝛ filijs eiꝰ: donec iperaret rex

ꝛ corruat pctī regnū diuino iudicio.

persaꝝ: et cōpleret̄ ꝟmo dn̄i ex ore

a ¶ donec .s. impleant̄ septuaginta anni.

hieremię / ꝛ celebrāret ṫra sabbata sua. Cūctꝭ eñi diebꝰ ꝺsolatiōis egit sabbatū vsq̄ꝫ dū cōplerent̄ .lxx. anni. Anno aūt ꝑmo cyri regꝭ ꝑsaꝝ

a ¶ Et q̄ inuē. sūt i eo .i. in cadauere eiꝰ ꝓiecto: vt dictum est. b ¶ Regna. aūt ioa. Hic ꝯn̄r agit̄ de tpe ioachin nepotis ionę: ꝛ ptꝫ sn̄ia ex dictꝭ .iiij. Reg. xxiiij. c. et. d. excępto qđ sequitur: c ¶ Octo an. erat io. iiij. Re. xxiiij. b. ꝺr: Decē ꝛ octo annorū erat ioachin ꝛc. Dicendū ꝙ ioachim pr̄ eiꝰ regnauit .xj. annis: vt habet̄ i textu. ꝛ scđo āno regni sui instituit filiū suū ioachin regē: q̄ tunc erat octo ānoꝝ / vt hic ꝺr: ꝛ qꝛ regnauit .x. annis cū pr̄e / iō fuit .xviij. ānoꝝ q̄n cępit regnare mortuo pr̄e: ꝛ sic loq̄t̄ scp̄tura .iiij. Reg. d ¶ Cūq̄ꝫ an. cir. vol. Nō ē itelligēdū ꝙ anni circulus esset reuolutus a principio regni sui: qꝛ post patrē regnauit tm̄ tribꝰ mensibꝰ ꝛ .x. diebꝰ: vt hr̄ in textu: sed ꝺr hic reuolutio anni tp̄s aptū ꝓcedēdi ad bellū: in q̄ exercitꝰ babylonicꝰ venit cōtra euꝫ: et h̄ fuit post tres mēses et .x. dies suę coronationis. e ¶ Regē ꝟo. Hic ꝯn̄r agit̄ de tpe sedechię q̄ fuit tertiꝰ filiꝰ iosię: ꝛ primo ponit̄ tp̄is sui descriptio: et scđo huiꝰ libri ad lib. Esdrę ꝯtinuatio / ibi: Anno aūt ꝑmo. Circa ꝑmū primo ponit̄ sedechię et ppl'i sui mltiplex trāsgressio. scđo seq̄ns punitio / ibi: Adduxit sup eos. Circa primū dicit̄: Regē ꝟo cōsti. se. pa. eius. In heb. hr̄ frēm eiꝰ. eo mō loquendi quo abraā vocauit loth nepotē suū frēm suū Geñ. xiij. qꝛ certū est ꝙ iste sedechias fuit auūculus ioachin: qꝛ fuit frat̄ pr̄is sui: vt ptꝫ ex ꝑdictꝭ. f ¶ Nec erubuit ꝛc. ex ore dn̄i. ꝛ sic ꝯtēpsit ꝓphetā ꝛ dn̄m eū mittētē: et maxīe qꝛ nō solū ꝟbo eius nō acq̄euit: sꝫ etiam ipm in carcere reclusit: vt hr̄ Hiere. xxxij. g ¶ Qui adiura. eū ꝑ deū. ꝛ sic fuit transgressor iuramēti. h ¶ Sꝫ ꝛ vni. ꝑn. sa. ꝛc. qꝛ ad maliciā regꝭ secuta est malicia in omibꝰ alijs. i ¶ Mittebat aūt ꝛc. in q̄ apparet diuina miseratio. k ¶ At illi sb. in quo declarat̄ eoꝝ obstinatio. l ¶ Et esset nul. cu. respectu ꝑnę quę infligenda erat ex determinatiōe diuinę sn̄ię: tn̄ respectu culpę sꝑ pōt esse curatio q̄ꝫdiu hō habet vsū liberi arbitrij i vita ꝑsenti. m ¶ Adduxit. h̄ ꝯn̄r describit̄ seq̄ēs punitio / cū ꝺr: n ¶ Et i. iu. ꝛc. do. sā. vbi credebant se hr̄e aliq̄đ refugiū ꝓ sctītate loci. o ¶ Non est mi. ado. ꝛc. ex q̄ ptꝫ sęueritas punitiōis: qꝛ in bellis solet ꝑci talibꝰ ꝑsonis. Cętera patēt ex dictꝭ .iiij. Reg. xxv. vbi pleniꝰ tractat̄. vsq̄ꝫ ibi: p ¶ Si q̄s eua. gla. du. in. ba. excępto godolia ꝛ pplo pauꝑe sub cura eiꝰ dimisso: vt hr̄ .iiij. Re. vl. ꝛ aliq̄bꝰ bellatoribꝰ q̄ euaserūt fugiendo. q ¶ Donec ipe. rex ꝑ. s. cyrꝰ q̄ dedit licentiā iudeis redeūdi in ṫrā suā: vt hr̄ .j. r ¶ Et cō. ꝟmo ex ore hiere. de .lxx. ānis huiꝰ babylonicę captiuitatꝭ. s ¶ Et ce. ṫ. s. .i. q̄esceret a cultura: qꝛ toto illo tpe pro maiori ꝑte remāsit inculta. t ¶ Anno aūt. Hic vltimo ponit̄ cōtinuatio huiꝰ libri ad librū Esđ. q̄ icipit a reductiōe captiuitatꝭ babylōicę: sic iste liber ṫmiat̄ i deductiōe ppl'i i babylonē: vt ptꝫ ex ꝑdictis. dic igit̄: Anno autē ꝑ. cy. scꝫ tpe suę monarchię: qꝛ iā plibꝰ ānis regnauit in ꝑside: ꝛ postea iuit cuꝫ dario auūculo suo rege medoꝝ ꝯ babylonē: sub tali cōuētione ꝙ capta babylonia dariꝰ ꝑmo regnaret: ꝛ post eum monarchia deueniret ad cyꝝ. qđ ꝛ factū ē mortuo dario / q̄ post destructionē babylonis vixit duobus ānis: ꝛ tūc cyrꝰ remisit captiuitatē.

Ad explēdū

C

al's t opera

†4. Re. 24. D

Diuisio

D

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

E B ¶ Incipit expositio oronis manasse.
Domine deus oi. Iustorum oipotens deus est: non impiorum qui sibi noua figmenta cōponunt. Cur istorum triū tm̄ deus est et nō etiā aliorū? Quia in ist' christiani mysterij figurata ē plenitudo. Per abraam christi natiuitas. per isaac cōgregatio credule plebis: per iacob resurrectio intimata est saluatoris. b ¶ Mare.
Tropo. Tropol. Mare ppl's subditus idolatrie q̄ infidelitas fluctibus vagabatur: quē dn̄s verbo suo signauit. cum christi crux (q̄ vbū pris) cordibus et frōtibus eorū insignit: qd̄ est mare signari vbo diuio. c ¶ Quod oēs pa. Tremūt angeli/ pn̄tiaz ɔtēplātes: pauēt hoies/ iudicium expectātes: formidāt demones/ vtutē ingentissimā sentiētes: quia vult' dn̄i circūspicit vniuersa. Uniuersa rōnalis creatura: etsi nō ois respicit creatorē/ vtutē tn̄ eius agnoscit omis. d ¶ Sup pctōres. Non aduersus.
Joh.3.d vn̄ in euāgelio: Sed ira dei manet sup eos. originalis videlicet dānatiōis. vl' celestis iudicij: qr nō de inferioribus/ sed de supioribus iudicantur pctōres: e celo em̄ iudiciū iaculatū ē. e ¶ Immēsa vero. Immēsa miscdia dn̄i dr: qm̄ euāgelica pmissa nullū habēt pmissā mensurā. Legalia vo mensurata fuerant.
Johel.2.e. vn̄: Replebo cellaria vr̄a tritico/ vino
vm Lxx. et oleo etc. f ¶ Et iue. miscdia. Superāt em̄ ibecillitatē nr̄am diuie pmissiones: q̄ nec sermonibus explicari/ nec oculis possūt ɔtēplari. g ¶ Dn̄s deus altissi. Nihil mirū ē i laudibus dei qd̄ dictū est: Tu es deus altissimus sup oēm terrā. Et celi et angeli altiores sūt terra: nisi mirabilius intendamus. Myste
F rio nimirū christi pdictū: q̄ cū fuisset ca
Joh.1.b ro (qr vbo caro factū est) altissimus factus ē sup oēm carnē/ que terre noie nūcupat. h ¶ Lōganimis. Peccatores ad penitētiā differendo: nec delicti tpe puniēdo. i ¶ Multū mi. q̄tiēs peccaueris veniā pollicēdo. k ¶ Penitēs su. ma. ho. Qd̄ testat Hiere.
Hiere.18.b ostendēs dn̄m pmittere bona bonis: et mala malis: sed tn̄ posse vltro citraqz conuerti/ si cōmutatio fuerit insecuta: Nec de bona pollicitatiōe securior videaris cū facis mala: nec de mala comminatione diffidas si cōuersus facias meliora. ¶ Multū mi. et penitēs. Siquidē si semel indulgētiā tribuisset/ misericors: nunc aūt cū frequēter delinquētibus frequēter misericordiā impēdit: multum misericors appellatur.
l ¶ His q̄ tibi nō pec. Peccauerūt vtiqz et in delicto nati sūt genitali: Heredes nimirum ade: sed gratia gratis pueniēti sine pctō sunt cōstituti qui erāt de pctōrum semine ppagati. m ¶ Sup numerū are. maris multiplicate sunt iniq̄tates mee. Solent delicta capillis capitis aliquotiens coaptari:
Ps.39.c. sicut ppheta egregius: Cōprehenderūt me iniquitates mee: et nō potui vt viderē. Multiplicati sūt sup capillos capitis mei. Arene maris ille: capilis iste cōparat multitudinē pctōrū. Sed interest: qz arene maris ille/ qui vitiorum ponderibus ita violentissime pregrauat vt sub eorū sarcina nequeat respirare. Is aūt q̄ carnalibus cōuincit incentiuis: facile tn̄ medicinali ferro pōt putredinē resecare/ capillis capitis cōparat offensam

ad explendū sermonē dn̄i/ quez a locut' fuerat per os hieremie: † susci b tauit dn̄s spm̄ cyri regis psaruz: q̄ iussit pdicari in vniuerso regno c suo etiā per scripturā/ dicēs: † Hec dicit cyrus rex psarum: Oia regna d terre dedit mihi dn̄s deus celi: et e ipe precepit mihi vt edificarez ei domū in hierusalez que est in iudea: Quisq̄s inter vos est ex omi populo eius: sit dn̄s deus suus cum eo/ et ascendat.

Finit liber Dibre haiomim: id est Paralipomenon secundus.

Incipit oratio Manasses regis iuda cū captus teneret in babylone: q̄ nō est i hebreo/ nec est de textu biblie.

a ¶ Inuocat deū oipotētē

a Domine deus oipōtēs f

quē suis est ruinis expert'.

patrū nr̄orū abraaz isaac et iacob/ et semini eorū iusto:

a ¶ visibilē et inuisibilē creaturā. vl' celū sanctos/ terrā: carnē que in suā gl'iam fecit deus pprium ornatū habentia.

qui fecisti celū et terrā cū omi or

a ¶ ne limitibus motis vlterius euagari possit.

b natu eorū: qui signāsti mare ver g

a ¶ matrix vniuersarū aquarum/ que clausa

bo pcepti tui: q̄ ɔclusisti abyssuz h

est diuino pcepto/ subaudis: ista creasti ad laudē videlicet nois tui.

et signasti terribili et laudabili noi c tuo: qd̄ oēs pauēt et tremūt a vultu vtutis tue: et insustentabilis ira d e sup pctōres cōminatiōis tue. Im

a ¶ Infirmi em̄ ifirma cogitamus/ que ocu

f mēsa vo et iuēstigabilis miscdia

lus nō vidit: nec auris audiuit: nec i cor hominis ascendit etc.

g pmissiōis tue: qm̄ tu es dn̄s deus h altissimus sup omnē terrā lōgani i k mis et multum misericors: et penitēs sup maliciā hoim. Tu autē

a ¶ audiant penitētes: intelligāt contēptores. pmissa est pn̄ia remissiōis pctōrum si deseratur peruersitas improborū.

dn̄e sm̄ bonitatē tuam promisisti penitentiā remissiōis pctōrum: et tu

a ¶ Remediū pctōrum ē pn̄ia: iustis vo nō ē.

deus iustorum nō posuisti penitentiam

pn̄ia ɔstituta: q̄bus per graz donata est culpa.

tiam iustis abraā/ isaac et iacob:
l his qui tibi nō peccauerūt: quo- i
m niam peccaui sup numerū arene maris. Multiplicate sunt iniq̄ta-
n tes mee: incuruat' sum multo vin- culo ferri/ et non est respiratio mi-
o hi: qr excitaui iracūdiā tuā et malū corā te feci: statuens abominationes et multiplicās offēsiōes.

fensaz suā. n ¶ Incuruat' sū mul. vin. ferri. Malorum cōparatio diuersitate secernit numerosa. Uidet quedā eluce[scere] ... cescere ratio veritatis. vt p delicti mo[do] ... psecutorū quispiā puniat q̄ pena cruciatus sanctis ingessit: vt aia rex iuda incuruatus est: et manasses nō vno vl' duo bus/ sed multo. v. f. Tot em̄ sibi vincula spirital' ferri in q̄bus ligaret impsit: quod ipse sanctorum mēbris iniecit. o ¶ Quia excita. etc. Iniquis actibus puocādo. Excitat ergo iracūdiā dei q̄ mala corā deo cōmittit. Sed videnduz qr malū singulariter se cōmisisse testat: hec vnius mali cōmissio indignationez dn̄i puocauit: cū multi multa fecerunt mala: nec ilico est vltio subsecuta. Qd̄ malū exponit/ statuēs abomiationē. In sacris voluminibus abomiatio siue offensa simulacra dicunt: que q̄ fuit venerat' preuaricatiōis crimie polluit. Pn̄t et aliter intelligi. Ome pctm̄ offendiculū ē: in q̄ vtiqz offendit ad ruinā. Sil'r etiam abomiatio: qr deus obominat ome delictū: qd̄ in puaricatoris corde defixū efficitur simulacrū. Congruit et doctrinis demoniorū aptari que vere abominationes et offensiones grauissime: q̄bus ira dn̄i

Marginalia: †Hie.29. †1.Esd.1. 3.Esd.2.

Nico. de lyra

a ¶ Ad explendum sermonem dn̄i locutus fuerat. Quia tūc fuerūt lxx. anni trāsmigrationis cōpleti: quos pdixerat Hieremias. Hiere. xxv. ca. et xxix. b ¶ Suscitauit do. sp. cy. i. voluntatē cyri regis psarum. per ipm̄ em̄ monarchia trāslata est ad psas. c ¶ Qui iussit predicari. i. solenniter diuulgari. d ¶ Oia regna terre. i. mlta regna: qr regna oriētalia fuerūt ei subiecta: nō aūt occidētalia. et est modus loquēdi hyperbolic' ad sui magnificētiam. e ¶ Et ipe pcepit mihi vt e. ei domū. Sibi et i gnatū em̄ fuit sibi de pphia Esa. xlv. et i eo cōpleta vbi pdixit esaias qz cyr' subiugaret sibi gētes et regna et captiuitatē iudeorum remitteret: et templū reedificari pciperet: qd̄ et factū ē: vt plenius hr̄ Esd. j.

¶ Postila venerabilis magistri Nicolai de lyra sup libros Paral. finit.

¶ Expositio eiusdē sup oratione Manasses incipit.

Domine deus. Ista oratio regis Manasses nō ē i hebreo nec est de textu: et ideo nō intēdo eā exquisite exponere: sed tm̄ breuiter pertransire. In hac em̄ oratione primo recurrit ad diuinam magnificētiā. secūdo recognoscit ppriā miseriā/ ibi: Qm̄ peccaui. tertio petit misericdiaz/ ibi: Et nūc flecto. Circa pmū ɔsiderat pmo dei oipotētiā siue maiestatē propter quā debet coli/ dicēs: Dn̄e deus oi. etc. g ¶ Qui signasti ma. dicēs Gen. j. a. Cōgregēt aq̄ q̄ sub celo sūt in locū vnū etc. h ¶ Qui ɔclusi. abyssū. Repetitio ē eiusdē: qr mare et abyssus idē iportāt. Scdo fatet eius iusticiaz seu eq̄tatē q̄ debz timeri/ dicēs: Terribili et lau. etc. Tertio eius miscdiaz seu pietatē q̄ pmisit penitētibus misereri/ ibi: Et iuestigabiles miscdia pmissiōis tue etc. Et seq̄r: i ¶ Qm̄ pec. su. nu. ar. ma. Hic recognoscit suā miseriā. prio in peccatorū multitudine/ ibi: Super numerum arene maris etc. et eorum grauitate seu magnitudine/ ibi: Statuens abominationes et multiplicans offensiōes. et patet. Et nunc

Marginalia: Ps.50. Diuisio Eccli.15. Glia duplex Ps.48.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
B48/D Vol. 2

A ¶ ira domini ꝓuocat. a ¶Et nunc flecto. Genua cordis flectit vt simplici postulatione deleat qđ ꝓterua ꝑsumptione peregerat. In similitudinē hoīs exterioris interiorē describit. b ¶Peccaui dñe peccaui. Iteratio confitendi vera est humilitas supplicantis.q.d. Peccaui spū: peccaui cogitationibus: peccaui factis: peccaui forinsecus: peccaui in deū: peccaui in ꝓximū. Nō leui pronunciatione doloris hec verba sunt relegenda: sed cum eadē grauitate q̄ dicta sunt a precante. Ne leuiter ꝑcurrat animus acer ista: sed cum dolore graui/ ⁊ patiētia tristi: in paucis ꝟbis vim magnę rei sapiat coartari. Penitens quippe/ aut tacitus labijs/ fletibus indulgentiam silentio deprecetur: Aut etiam si loquendū aliq̄d ex dolore cōtriti pectoris suadetur/ paucis loquatur: quia mētis contritio/ non oris locutio dominicam pietatē inflectit. Cor em̄ contritum ⁊ humiliatū deus non spernit. c ¶Ne simul perdas. Non ait: ne damnes me cū iniquitatib⁹ meis. Qđ em̄ damnat/ in substātia sua retorquetur. Quod ꝟo perditur/ et ęterne perditur: id agitur/ vt qđ habebat/ in nihilū redigat. d ¶Cū iniquitatibus. Nota iniquitates nullā habere substantiā. Omne ꝗppe peccatū/ febris est aīę: quę dū aufert/ in nihilū reuocat. e ¶Quia indignum saluabis. Indignos dñs saluat: non pro merito delictorum retributionem impendens: sed ꝓpter misericordię bonum/ veniam superfundens. Dignus enim est qui saluat indignum: ⁊ ex dignitate sua facit dignū/ quē culpabilis vitę tractus faciebat indignū. f ¶Scđm magnā misericordiam. Qui ꝺm magnā misericordiā se querit saluari: nō temporalis/ sed ęternę vitę salutem inquirit. Equidem misericordiam pertinere ad hāc vitaȝ estimo temporalē: magnā aūt miscđiam/ remunerationi cōcurrere sempiternę. g ¶Oibus diebus vitę meę. Prudēs expectator ęt̄nę salutis/ nō pauco tempore/ sed omni tempꝫ vitę suę deū laudat. Deus in dieb⁹ vitę laudat: in diebus aūt mortis non potest laudari. Sic itaq̄ꝫ qui delictorum morti subditus iacet/ iniquitatibus inuolutus/ deū laudare nō potest. Nō est em̄ speciosa laus in ore pctōris. Cōuersus ꝟo cū fuerit tāq̄ꝫ de morte trāslatus ad vitā/ ilico laudis officio dignus inuenit: cōsorsq̄ꝫ superiorib⁹ virtutib⁹ iudicat/ dū illū laudat in terris/ quē ille q̄ȝ glorificauit in supernis. h ¶Oisꝟt⁹ cę. Cherubin/ seraphin/ throni ⁊ dominationes/ archāgeli/ sedes/ ꝟtutes/ angeli/ ministri: atq̄ꝫ multa sunt officia: q̄ fortasse aut nos in libris positis sacris nō possumus inuenire: aut humanis celata sensib⁹ inq̄rere non valemus. i ¶Glia in secula seculoꝝ. Est gloria tēporalis. de qua: Ne timueris cum diues fact⁹ fuerit hō cū multiplicata fuerit do. ei⁹. Est ⁊ alia glia sempiterna. Sit glia dñi in seculū: cui ⁊ hūana creatura ⁊ angelica famulātur: Amen.

Ps.50.d — Eccl.15.b — Glia duplex Ps.48.d

a Et nūc flecto genua cordis mei a
b p̄cans a te bonitatem dñe. Pec a

a ¶ qđ ē maior ꝓfect⁹. siq̄dē plīmi peccāt

caui dñe peccaui: et iniquitatē

sed nō oēs ꝓprias iniquitates agnoscūt.

meaȝ agnosco. Peto rogans te b dñe/ remitte mihi: remitte mihi:

a ¶ sole pereāt q̄ me secū perdere laborāt.

c d ne sil' pdas me cū iniquitatib⁹

a ¶ illo cursus extēdit penitētium: vt que peccauerūt obliuiōi trandant ne eterne memorie domini recondatur.

meis: neq̄ꝫ in ęt̄nū reꝟues mae la mihi: q̄ idignuȝ saluabis me/ c f ꝺm magnā miscđiam tuā: ⁊ lau

a ¶ nō vno die/ nec pauco tpe: sȝ oī. die. qui em̄ ꝑseuerauerit vsq̄ꝫ in finē hic salu⁹ erit.

g dabo te sꝑ oīb⁹ dieb⁹ vitę meę: h qm̄ te laudat oīs virt⁹ cęlorū: et d i tibi ē glia in secła secłoꝝ: Amē.

Finit oratio manasses quę non est in canone.

Incipit ꝓlogus beati Hieronymi presbyteri i librū Esdrę.

Utrum difficili⁹ sit e facere quod poscitis: an negare nec/ f dū statui. Nā neqȝ vobis aliquid imperantib⁹ ab/ g nuere sententię est: ⁊ magnitudo h oneris impositi ita ceruices premit/ vt ante sub fasce ruendum i sit q̄ꝫ leuandum. Accedunt ad hoc inuidorum studia: qui oē qđ scribim⁹ rep̄hendendum putant. Et interdū cōtra se cōscientia repugnante publice lacerant q̄ occulte legunt: intantū vt clamare cōpellar ⁊ dicere: †Dñe liberā aīam meā a labijs iniquis: et a lingua dolosa. Terti⁹ ann⁹ est q̄ semꝑ scribitis atq̄ꝫ rescribitis: vt Esdrę librū ⁊ Hester vobis de hebręo trāsferā: q̄si nō ha k l beatis gręca ⁊ latina volumina: m aut quicquid illud ē quod a no/ n o bis vertitur/ non statim ab omni p bus conspuendum sit. Frustra q autem (vt ait quidam) niti/ neqȝ r aliud fatigando nisi odium quęrere/ extremę dementię est. Ita/ s q̄ȝ obsecro vos mi dommon et rogatiane charissimi: vt priuata lectione contenti/ librum non efferatis in publicum: nec fasti/ t diosis cibos ingeratis: vitetisq̄ȝ eorum supercilium qui iudica/ v re tm̄ de alijs/ et ipsi facere ni/

c* a ¶Et nūc flecto. Hic p̄ñr petit misericordiā. ꝑmo reuerēter di. Et nūc flecto ge. cor. mei. q̄ genua corꝑis flectere non poterat: ipedit⁹ cōpedib⁹ ferri. scđo instāter ibi: b ¶Peto ro. te ⁊c. petitionē suā pluries ⁊ m̄ltiplicit replicādo. tertio cōfidēter ꝑsumēs de diuina miscđia/ ibi: c ¶Quia indignū sal. me ꝺm mi. tuā. ⁊ ꝓmittēs emēdari/ ibi: Et laudabo te sempꝫ. ⁊ sic terminat oronē dicēs: d ¶Qm̄ te lau. oīs ꝟtus cęloꝝ. i. oēs ordines angeloꝝ: ⁊ tibi est gloria in secula seculorum: Amen.

Finit expositio oronis regis manasse.

¶Expositio Britonis suꝑ ꝓlogū Esdre.

Utrū difficili⁹ sit face. qđ po. Iste ꝓlogus scribit in libruȝ Esdrę: q̄ vnic⁹ liber ē/ sic p̄ñs ꝓlog⁹ māifestat: q̄ apđ hebręos esdre neemięq̄ꝫ ꝟmōes i vno volumie coartāt. tertius em̄ ⁊ q̄rt⁹ liber ab ipso Hiero. int̄ apocrypha cōputat. Ordinat aūt iste liber imediate post Paral'. sic ait Hiero. in li. de hebraic' q̄stionib⁹: eo q̄ idē sit finis Paral'. ⁊ ꝑncipiū hui⁹ li. Historia āt tobię p̄cessit historiā hui⁹ libri. vn̄ ⁊ q̄dā tobiā an̄ esdrā ordināt. Alloquit autē Hiero. in isto ꝓlogo dommonē ⁊ rogationū eꝑos: ad quorū rogationē librū istū de hebręo trāstulit in latinū. Et ꝑmo assignat duo retrahētia ip̄m ne trāsferat librū istū. s. oꝑis difficultatē: q̄ tangit in principio ꝓlogi. ⁊ inuidoꝝ detractionē: q̄ tāgit ibi: Accedūt ad h̄ ⁊c. Scđo ponit duo ip̄m mouētia ad trāsferendū. s. instātē istoꝝ eꝑoꝝ petitionē: ⁊ trāslatiōis suę necessitatē: q̄ trāslatio antiq̄ corrupta erat et diminuta. primū notat ibi: Terti⁹ ann⁹ ⁊c. scđm ibi: Si q̄s āt. Lxx. nob opposuerit ⁊c. Tertio inuehit ꝯ emulos. ⁊ h̄ dupl'r. ꝑmo q̄ ipugnāt agnitā ꝟitatē. scđo q̄ ꝑ vitiū ingratitudinis bn̄ficioꝝ ipugnāt auctorē. primū ibi: Quid iterp̄tē laniāt. scđm ibi: Porro aliud ē si clausis (qđ d̄r) ocul' mihi volūt maledicere. Quarto ⁊ vltio dicit: q̄ charitate ipoꝝ ad studiū ꝓuocat⁹/ nō omittet bonū cōe ꝓpt̄ detractionē odiū vel timorē/ ibi: Itaq̄ꝫ licet excedra/ vel excetra silibet ⁊c. His visis ad obscuritates accedamus. f ¶Necdū sta. i. nōdū cēsui vel iudicaui. nā statuo statuis d̄r cēsere: ędificare: fabricare: ordiare: ꝯstruere: ponere. h ¶Sētētię est. i. snialit fixū i corde meo. mod⁹ ē loq̄ndi tract⁹ a iudicijs: vbi ratū ⁊ fixū ē qđ ꝑ sniaȝ diffinit. g ¶Abnuere. i. recusare vl' refutare. q.d. nō ē fixū in corde meo ꝯtraire vr̄o iperio. In moderniorib⁹ āt biblijs legit: nā vob aliq̄d imperātib⁹ annuere snię ē. ⁊ i snia in idē redit. i ¶Sub fasce. i. sub onere. et declinat h̄ fascis. vn̄ fascicul⁹ diminutiuū. k ¶De hebręo trāsferā. in latinū. multi em̄ trāslationē. Lxx. de gręco trāstulerūt in latinū. l ¶Quasi nō habe. gre. volu. id ē trāslationē. Lxx. i gręco editā. m ¶Et latina volumina. trāslata de trāslatiōe. Lxx. aut q̄si. p ¶Nō statim. postq̄ꝫ venerit ad noticiā ęmuloꝝ/ illđ q ¶Cōspuendū sit. i. ab ęmul' ꝯtēnēdū n ¶Quicq̄d ē. i. q̄ntęcūq̄ꝫ vtilitat' ē. o ¶Qđ a no. vertit. i. transfert. r ¶Niti. i. laborare. s ¶Extremę. i. maxię. t ¶Fastidiosis. id ē suꝑbis: tędiosis: fastidio plenis. Fastidiū em̄ d̄r suꝑbia vl' tędiū: a fastidio fastidis qđ ē horrere: spernere: tędere. v ¶Supciliū. i. suꝑbiā. q̄ notat i suꝑcilio ꝑ extollētiam oculoꝝ. vn̄ Ecci. xxiij. a. Extollentiam oculorum meoruȝ ne dederis mihi. Idem xxvj. b. Fornicatio mulier' i extollētia oculorū eius: ⁊ in palpebris illius agnoscetur.

Diuisio — †Ps.119.a

K Fratrū la

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

E a ¶ Fratrũ. latinoꝝ. b ¶ Distincte. vt vnum distinguatur ab alio. c ¶ Et ꝑ interualla. i. ꝑ spaciũ: vt sit bonũ spaciũ int̃ ea. d ¶ Librarioꝝ. i. scriptoꝝ: q̃ libros scribunt. ⁊ sic dicit Isido. in. vj. etymo. librarij idẽ ⁊ antiquarij vocant̃. sed librarij sũt q̃ ⁊ noua scribebãt ⁊ vetera: antiquarij q̃ tm̃mõ vetera: vnde ⁊ nomẽ sũpserũt. Itẽ librarij dicunt̃ vẽditores libroꝝ: q̃ grece bibliopole dicũt̃ a biblios qđ est liber: ⁊ pole qđ ẽ vẽdere: ⁊ declinat̃ hic ⁊ hec bibliopola. e ¶ Editus. i. cõposit⁹: ab edo edis: qđ multa significat: q̃ habet̃ ꝑ hos ꝟsus: Emitto: pario: ꝓduco vl̃ manifesto: Expono: condo: appono ꝓfero: dico. Verba nouem numero lector tibi denotat edo. f ¶ Nec apocry. q̃d sit apocryphũ ⁊ q̃t modis dicat̃/ inuenies sup̃ in ṗncipio ꝓlogi sup̃ Josue. Per h̃ ãt ꝙ apocryphoꝝ somnijs dicit: videt̃ ꝙ Hiero. tertiũ ⁊ q̃rtũ librũ Esdre non trãstulit. vñ ⁊ antique biblie nõ habẽt eos. Esdre ṗm⁹ liber ẽ: Et fecit iosias ⁊c̃. q̃ cõiter scribit̃ in modernis biblijs. secundus incipit: Liber Esdre ꝓphe ⁊c̃. ⁊ ille breuissim⁹ est et q̃si in vno folio scriptus: ⁊ forte ꝓpt̃ h̃ nõ fecerat Hiero. de eo mẽtionẽ. terti⁹ incipit: Anno. xxx. captiuitat̃ erãt in babylone ⁊c̃. vbi enũerat visiões q̃si ꝑ somnia sibi factas. q̃rtus incipit: Ecce loq̃re in aures plebis mee sermones ꝓphie q̃s misero in os tuũ ⁊c̃. vbi m̃lta ṗdicit affutura. ⁊ iste liber satis breuis est: ⁊ de his duob⁹ vltimis fit hic mẽtio. Per hoc aũt ꝙ dicit somnijs: videt̃ non approbare q̃ in his scribunt̃: g ¶ Et q̃. s. sic apocrypha. h ¶ Nõ habent̃ apud illos nec de vigintiq̃ttuor senioꝛib⁹. i. de vigintiq̃ttuor libris qui sũt apud hebreos in canone scripturarũ: q̃ signant̃ ꝑ vigintiq̃ttuor seniores Apoc. iiij. sic. s. dictũ est in ꝓlogo galeato. i ¶ Sũt ꝓcul abijcieda. i. repellẽda ⁊ paruipẽdenda. k ¶ Qm̃ naçareus. ⁊ ceteras auctoritates q̃ hic ponunt̃ inuenies. s. in illo ꝓlogo. s. Desiderij mei ⁊c̃. añ mediũ. l ¶ Sz vt ad cõpẽ. ve. id ẽ breuiter eos cõfutem. Vide in opusculo de vocabulis biblie qualiter exponit̃ cõpendiũ. m ¶ Qđ illaturus suz. i. dicturus vel cõclusurus. nã inferre dicitur cõcludere. n ¶ Equissimũ est. i. iustissimũ: q2 nemini derogat̃: ⁊ plene ꝟitas indagat̃. s. inq̃rẽdo. Aut ego/ o ¶ Edidi. i. dixi. p ¶ Aliq̃d. in trãslatione mea. q ¶ Qđ nõ habet̃ i grẽ. ꝫm septuaginta. r ¶ Aut alit̃ habet̃ q̃3 a me ꝟsuz ẽ. etsi nihil mutaui. s ¶ Quid iterp̃tẽ laniãt. detrahẽdo. t ¶ Trãslationi me. si aũt aliq̃d addidi. v ¶ Interrogẽt hebreos. vtꝝ bñ addidi: et sic inquisita veritate. x ¶ Vel arrogẽt. i. attribuãt. y ¶ Fidẽ. i. credulitatẽ ipi lectores mee trãslationi si scz fideliter trãstuli: z ¶ Vel derogẽt. i. detrahãt si infideliter. sz certe nõ solũ trãslationẽ vituperãt: sed etiã meipm maledictis ipugnãt. ⁊ h̃ est qđ sequit̃: a ¶ Porro. i. certe. b ¶ Aliud ẽ: in quo ipsi offendũt.

Si/ ꝓquia

Librarij ⁊ antiquarij

F

a hil nouerũt. Si q̃ aũt fratꝝ sũt q̃b⁹ nr̃a nõ displicẽt: his tribuat̃ exemplar: ad monẽtes/ vt hebrea noĩa (quoꝝ grãdis b c in hoc volumie copia ẽ) disticte ⁊ ꝑ interualla trãscribãt. Nihil ei ꝓderit emẽ d dasse librũ/ nisi emẽdatio librarioꝝ diligẽtia cõs̃uet̃. Nec quẽq̃3 moueat ꝙ vn⁹ e f a nobis liber edit⁹ ẽ: nec apocryphorũ t̃tij ⁊ q̃rti libri sõnijs delectet̃: q2 ⁊ apđ hebreos esdre neemieq̃3 s̃mones i vnũ g h volumẽ coartant̃: ⁊ q̃ nõ habent̃ apud illos: nec de vigintiq̃ttuor senib⁹ sũt ꝓ i cul abijciẽda. Si q̃s aũt septuagita vobis opposuerit interp̃tes: q̃ꝝ exẽplaria varietas ipa lacerata ⁊ †euersa demonstrat: nec pot̃ vtiq̃3 veꝝ asseri qđ diuersum ẽ: mittite eũ ad euãgelia: in q̃b⁹ m̃lta ponũtur q̃si de veteri testamẽto/ que apud septuagita interp̃tes nõ habent̃. k velut illud: †qm̃ naçareus vocabitur: ⁊/ †ex egypto vocaui filiũ meũ: †⁊/ videbũt in quẽ cõpunxerũt: multaq̃3 alia q̃ latiori operi res̃uam⁹. Et querite ab eo vbi scripta sint. Cũq̃3 ꝓferre nõ potuerit: vos legite de his exẽplaribus que nup̃ a nobis edita maledicoruz q̃tidie l linguis ꝯfodiunt̃. Sz vt ad cõpendiũ m n o p veniã: certe qđ illatur⁹ suz eq̃ssimũ est. Edidi aliq̃d qđ nõ habet̃ in greco: vel aliter habet̃ q̃3 a me ꝟsum est. Quid in q r s t v x y z a b terp̃tẽ laniãt: Interrogẽt hebreos: ⁊ ipis auctorib⁹ trãslatiõi mee vl̃ accõmodẽt vel arrogent/ vel derogẽt fidẽ. Porro aliud ẽ si clausis (qđ dr̃) oculis mihi volũt maledicere: ⁊ nõ imitãt̃ grecoꝝ studiũ ⁊ beniuolentiã: q̃ post septuaginta trãslatores iã christi euãgelio coruscãte/ iudeos ⁊ hebionitas leg̃ veter̃ int̃p̃tes: aq̃lã videlicet ⁊ symmachũ ⁊ theodotionẽ ⁊ curiose legũt: ⁊ ꝑ origenis laborẽ i hexaplois ecclesijs dedicarũt. Quãto magis latini grati esse deberẽt ꝙ exultãtẽ cernerẽt greciã a se aliquid mutuari. Primũ ei magnoꝝ sũptuũ ẽ ⁊ infinite difficultatis/ exẽplaria posse habere oĩa: deinde etiã q̃ habuerint/ ⁊ hebrei s̃mõis ignari sũt/ mag̃ errabũt: ignorãtes q̃s e mult̃ veri⁹ dixerit. Qđ etiã sapiẽtissimo cuidã nup̃ apud grecos accidit: vt interdũ scripture sensũ relinquẽs: vniuscuiuslibz interp̃tis seq̃ret̃ errorẽ. Nos autẽ q̃ hebree lingue saltẽ paruã habem⁹ sciẽtiã: ⁊ latin⁹ nobis vtcũq̃3 s̃mo nõ deest: ⁊ de alijs magis possum⁹ iudicare: ⁊ ea q̃ ipi intelligim⁹ i nr̃a ligua expromere. Itaq̃3 licz †excetra sibilet: victorq̃3 sinõ incendia k

c d e f g h

c ¶ Si: ꝓ q2. d ¶ Volũt mihi maledicere. i. mala de ꝑsona mea dicere: q̃ tãtũ laboraui ꝓ cõi vtilitate. e ¶ Clausis qđ dr̃ ocu. i. vulgari ꝓuerbio. i. nõ habito respectu ad veritatẽ quã docui: vel ad benefĩcia que eis exhibui. s. trãsferẽdo tot libros. f ¶ Judeos. natione. g ¶ Et hebionitas. secte ꝓfessione. Hebionite q̃dẽ fuerũt heretici de quib⁹ dicit Eusebi⁹ in. iiij. li. ecclesiastice historie. Hebioneos demõ decepit: q̃ interp̃tant̃ paup̃es. Vere em̃ paup̃es sũt ⁊ egeni i sciã glĩe christi: qm̃ quidẽ eũ solũ hoiez putãt ⁊ ꝑfectũ vite ac ꝟtut̃ virũ iustũ esse ctũ: cõi etiam natiuitate ex viro ⁊ femina procreatũ. custodiẽdã ꝟo censent leg̃ obseruantiã: nec sufficere ad salutẽ christi estimant fidem ⁊c̃. Isidor⁹ in. viij. etymol̃. vbi agit de heresib⁹ christianoꝝ/ ponit eandem sententiã supra in ꝓlogo sup̃ iosue vltra mediũ. innuẽs satis de origene: aquila/ symmacho/ ⁊ theodotione: vbi exponit̃ qđ hic dr̃: h ¶ Et ꝑ origenis labo. ⁊c̃. Excetra serpens quidã: de quo dicit Isido. xij. etymol̃. Hydra draco est multorũ capitũ: qualis fuit in lerna palude prouincte archadie. hec latine excetra dr̃: ꝙ vno ceso tria capita excrescebãt. Sed hoc fabulosũ est: nã cõstat hydrã locũ fuisse euomentem aq̃s vastãtes ciuitatẽ vicinã/ in qua vno meatu clauso multi erũpebãt. qđ hercules vidẽs loca ipa excussit: ⁊ sic aque clausit meat⁹. Nã hydra ab aq̃ dicta est: hydor grece/ aq̃ latine. ⁊ inde dr̃ hydra scz serpẽs aq̃ticus. Ouidi⁹ methamorphoseos. ix. loq̃t̃ de hydra dicẽs: Vulnerib⁹ fecũda suis erat illa: nec vllũ De centum numero caput est impune recisuz: Quin gemino ceruix herede valentior eẽt. Idẽ in eodẽ. nec ꝓfuit hydre Crescere ꝑ dãnũ geminasq̃3 resumere vires. Et nota ꝙ in aliq̃bus libr̃ scribitur/ excedra per d. ⁊ tũc etymologiçat̃ quasi excelsa hydra. in aliq̃b⁹ scribit̃ ꝑ t. iux̃ etymologiã Isidori: ⁊ tunc dr̃ excetra q̃si exceso tria: ⁊ ista lr̃a cõior est. ⁊ habet mediã syllabã naturaliter ꝓducta. Excetre aũt cõpat emulũ suum ꝓpt̃ detractiõis sibilũ: ⁊ q2 alijs ifũdit emulatiõis venenũ. i ¶ Sinõ. q̃dã fuit ꝓditor cui⁹ insidijs capta fuit troia ⁊ destructa. nã cũ greci ꝑ decẽ ãnos ciuitatẽ obsedissẽt eã capere nõ valẽtes: equũ ligneũ imẽse stature fecerũt: ⁊ armatis militib⁹ eũ ipleuert̃. Sinõ ꝟo fingẽs se timore mort̃ de grecoꝝ castr̃ effugisse: assecurat⁹ a troianis/ si secreta eis pãderet danaoꝝ: mẽtit⁹ est eis illũ equuz in honore palladis fuisse factũ: ⁊ ꝙ iõ tãte eẽt magnitudis/ ne posset intrare portas ciuitat̃: q2 si itraret/ nũq̃3 ciuitas capi posset. cuius ꝟbis seducti portas fregerũt: ⁊ ita equũ introduxerũt. Sinõ aũt illa nocte cũ dormirẽt troiani/ apuit ostiola eq̃: ⁊ inclusi milites exierũt ⁊ ciuitatẽ cẽpert̃. sic i scđo libro virgilij eneidos pleni⁹ recitat̃. ⁊ iõ dr̃: k ¶ Victorq̃3. cui cõparat emulũ suũ detractiõis incẽdia iaciẽtẽ.

Euentilent

Hebionite

al's †senioribus

al's †diuersa

†Mat. 2. d

†Osee. 11. a

Zach. 12. c

Ouidius

Vergili⁹ enei. 2.

al's †excedra

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

A a ¶ Euentilēt apices. i. litteras. Euentilare dicit̄ aductum dispergere: ꝓijcere: exquirere: excutere. inuestigare: discutere: ⁊ in istis duab⁹ significationib⁹ potest accipi hic: lʒ in omnib⁹ bene posset exponi. b ¶ Lr̄as calūnient. falso criminent. calūniator em̄ d̄r falsi criminis accusator. Cetera plana sunt.

¶ Expositio Britonis super prologum beati hieronymi explicit.

Glo. ordi.

B In anno primo Ca. I cyri. Beda. Sicut cyrus destructo chaldeoꝝ imperio populū dei liberauit: ⁊ in patriā remisit: ⁊ templum incensum hierosolymis reędificari ꝑcępit: ⁊ hoc edictū etiam p lr̄as manifestauit: ita christus destructo diaboli regno/ electos suos qui erant dispersi ab eius tyrannide in ecclesiam cōgregauit: q̄ in ꝑsenti iustificata ex fide pacē habet ad deū per ip̄m et ad visionē ꝑpetuę pacis festinat. hierusalē quippe visio pacis dicit̄. Templū quoq̄ʒ incensum restaurari facit: cū illos qui insidijs diaboli fidē perdiderāt ad salutem reducēs/ habitatione sua dignos efficit, scripturas etiam sacras et B sanctas per

iactet: nūq̄ʒ meū/ iuuāte christo silebit eloquiū: etiā ꝑcisa lingua balbutiet. Legāt q̄ volunt: q̄ nolunt abijciant: euentilēt apices: a litterasq̄ʒ calūnient. Magis ve b stra charitate ꝓuocabor ad studiū/ q̄ʒ illoꝝ detractione et odio deterrebor.

Explicit proemiū.

Incipit liber Esdrę prim⁹.

†In āno p̄mo Ca. I c cyri rēgis persarū/

a ¶ christi. ¶ Christ⁹ q̄ʒ ait: Necesse ē impleri omia que scripta sunt in lege moysi et psalmis et prophetis de me.

Nico. de lyra

¶ Incipit postilla venerabilis magistri Nicolai de lyra in librum Esdrę: ⁊ primo prologus eiusdem.

Erit sacerdos super solio suo Zach. vj. Scd̄m ꝙ in libris ꝓcedētib⁹ dictū est: de⁹ sub rōne absoluta subiectum est in tota sacra scriptura: sub rationibus autem contractis subiectum est in partialibus libris. sicut corpus mobile absolute sumptum subiectum est in tota philosophia naturali: corpus vero mobile animatum subiectum est in libro de anima/ ⁊ in alijs libris sequētibus ad ip̄m. Et eodem modo deus sub ratione gubernātis populū israel subiectum est in libro iudicum ⁊ alijs libris historialib⁹ sequētibus: vario tamen modo ƀm variationem huius regiminis. Deus enim hunc populum post ingressuʒ terrę promissionis triplici modo gubernauit. Primo per iudices: ⁊ sic de eo agitur in libro Judicum. Secūdo per reges: ⁊ sic tractatur de eo in libris Regum ⁊ Paral'. Tertio per sacerdotes. s. a reditu captiuitatis babylonice vsq̄ʒ ad christum. Expeditis autē duobus primis modis/ tertium prę manibus habemus: q: liber Esdrę incipit a reditu captiuitatis babylonicę/ a quo incępit regimē sacerdotum: tamē sub deo principali rectore. de q̄ regimine dicit̄ verbū ꝓassumptū: Erit sacerdos ⁊c̄. In quo quidem verbo primo tāgit̄ regentiū habilitas. cum dicit̄: Sacerdos: id est sacerdotes. Eo modo loquendi quo dicitur Exod. viij. f. Uenit musca grauissima. i. multitudo muscarū. Ad cuius intellectum sciendū: ꝙ ƀm pħm. j. politicę: illi qui sunt vigentes intellectu scientia ⁊ prudentia/ illi sunt apti ad regendum: quia sciūt se ⁊ alios dirigere in finē bonū. Talis aūt debet esse conditio sacerdotū. prout dicit̄ Malach. ij. b. Labia sacerdotis custodiunt scientiam: ⁊ legem requirent de ore ei⁹: quia angelus domini exercituum est. Sicut em̄ angelica natura superior est humana/ ⁊ ideo homines per angelos regunt̄: sic sacerdotes qui sunt quasi mediatores inter deum ⁊ populum. ex hoc em̄ habēt aptitudinē ad regendū. Scd̄o in verbo ꝓposito tangit̄ huius regiminis auctoritas/ cum dicit̄: Sup solio suo. sedere em̄ sup soliū ꝓpriū est habētis auctoritatem discernēdi/ iudicandi/ ac etiam corrigēdi. Hanc aūt auctoritatem habuerūt sacerdotes a reditu captiuitatis babylonicę et citra: vt dictū est. de qua potest dici ꝙ scribit̄ Esa. xvj. b. Pręparabit̄ in misericordia soliū: et sedebit sup illud in veritate. reditus aūt de captiuitate babylonica fact⁹ fuit ex diuina misericordia. ⁊ fuit ꝓparatio ad hoc/ ꝙ ppl's p sacerdotes gubernaret̄: vt pʒ p prędicta: ⁊ sic huius regiminis soliū fuit in misericordia ꝓparatū. Et bn̄ subdit̄: Et sedebit super illud in veritate: quia a reditu captiuitatis babylonicę quo tēpore prefuerunt sacerdotes/ nō legitur ppl's israel ita declinasse a veritate fidei sicut ante: q: tēporib⁹ iudicū ⁊ regū multotiens maior pars ppl'i/ immo q̄si totus ppl's declinabat ad idolatriam ꝓpter quā inducta fuit captiuitas babylonica: vt patuit p ꝓdicta: sed

cta. sed a reditu captiuitatis babylonice pauci legunt̄ a veritate latrię declinasse: vtpote tp̄e machabeoꝝ aliqui ex ambitione: ⁊ aliqui ex antiochi nobilis ꝑsecutione: ⁊ multi econtrario pro veritate fidei legunt̄ mortē acerbissimā tolerasse ad gloriā dei/ qui est benedictus in secula seculorum: Amen.

C In anno p̄mo cyri ⁊c̄. Ca. I Liber iste a q̄ incipit regimē sacerdotū vt dictuʒ est: cū sibi annexis pōt sic diuidi. q: p̄mo tāgit̄ hui⁹ regiminis ꝓcessus. scd̄o incidēs casus. q̄ est duplex. In vno habet̄ exēplū cōstantię ꝯ aman. In altero exēplū patiētię in libris hester ⁊ iob. Libros autē tobię ⁊ iudith ⁊ Machabeoꝝ licet sint historiales: tn̄ intēdo eos ad ꝑsens ptrāsire: q: nō sūt de canone apud iudęos nec apud christianos. īmo de ip̄is dicit Hiero. in ꝓlogo galeato: q̄ est ꝓlogus sup libros Regū: ꝙ inter apocrypha cātant̄: ⁊ in prologo Judith dicit: ꝙ auctoritas eoꝝ nō est efficax ad ꝓbandū aliq̄d q̄d in cōtētione vel dubiū venit. ⁊ ideo expositioni eoꝝ nō intēdo insistere: donec cum dei adiutorio ⁊ vita comite sup om̄es libros canonicos scp̄serim. Si aūt dn̄s vitā mihi ꝯcesserit: sup istos libros ⁊ alios q̄ cōiter ponunt̄ in biblijs/ q̄ʒuis nō sint de canone/ scribere potero dn̄o ꝯcedēte. Liber autē iste diuidit̄ in tres partes: q: primo agitur de reductione ppl'i sub iesu filio iosedech. secūdo de instructione reducti p Esdrā legisdoctorē. vij. ca. tertio de reędificatione muri p neemiā ducē/ ibi: Uerba neemię. et isti tres fuerūt sacerdotes vt ex sequētib⁹ apparebit. De scd̄o aūt libro Esdrę nō intēdo ad ꝑsens me intromittere rōne iā dicta: scʒ q: nō est de canone. Circa primū p̄mo describit̄ redit⁹ ppl'i. scd̄o fundatio tēpli. ca. iij. Circa primū primo describit̄ licētia data. scd̄o numerat̄ turba licentiata. ca. ij. Circa primū ꝑmittitur cōfessio maiestatis. scd̄o subdit̄ concessio libertatis/ ibi: Quis ex vob. tertio cōpletio volūtatis/ ibi: Et surrexerūt. q̄rto collatio pietatis/ ibi: Rex quoq̄ʒ cyrus. Circa primū p̄mo ponunt̄ quędā pręambula. scd̄o concessio ipsa/ ibi: Hęc dicit cyrus. Primū pręambulū est: q: notat̄ tempus cum dicitur:

D c ¶ In anno p̄mo cyri ⁊c̄. Ad maiorē aūt intellectū eoꝝ q̄ dicunt̄ in hoc libro ⁊ alijs de isto cyro: ⁊ maxime cuiusdā dicti a me sup Lucā ca. ij. ponēda est hic origo ⁊ ꝓmotio hui⁹ cyri. Scd̄m em̄ ꝙ hr̄ in scholastica historia: Astyages rex medorū ⁊ persarū vidit in somnis de ventre filię suę egredi vitem totā asiam occupantē. ⁊ cū significatū huius q̄reret a cōiectorib⁹: respōderunt ꝙ significabat puerū ex ea nasciturū in tota asia regnaturū: ⁊ ip̄m astyagē de regno expulsurū. Qd̄ timēs/ darium consobrinū suū adoptauit in filiū: q: filiū nō habebat: sʒ filiā vnā. quā dedit cuidaʒ militi simplici: ne puer natus de ea magnoꝝ amicoꝝ potētia vallaret̄. Et cū hoc ad maiorē securitatē cum dicta filia esset grauida/ fecit tēpus partus ipsius explorari: ⁊ puerū natum ad se apportari: quē dedit cuidam de suis principibus occidendū. sed ille timens ne regnum ad matrē pueri deueniret nō fecit: sed puerū in nemore exposuit/ ad quē ex diuina ꝓuidētia (quę solet adesse quādo deficit humana) venit quędā canicula lactās pueꝝ ipsum: a feris ⁊ auibus defendēdo. quē pastor regis inuenit ⁊ vxori suę tradidit nutriendum. q̄ cum creuisset/ ab alijs pueris factus est rex eorum: ⁊ rebelles sibi grauiter affligebat: intantū ꝙ patres pueroꝝ cōquesti sunt regi. ad quē cū adduceret̄: cōstanter ⁊ intrepide dixit hęc se fecisse tanq̄ʒ rex eoꝝ. Rex q̄ admirās pueri constantiam/ in eo quędā signa sui generis agnouit: et a pastore veritatē requirēs/ ip̄m esse nepotē suū inuenit. veruntamē erga eum placat⁹ fuit: credēs ꝙ somniū suū impletū esset in regno puerorum: ⁊ eū alēdum tradidit illi principi cui prius eum tradiderat occidendū. filiū autē eius clam occidi fecit: eo ꝙ fuerat inobediens ori ei⁹. Qd̄ tamē illū principē nō latuit. Postea ✱ ꝓo p tēpus

Moralit̄. c ¶ In anno p̄mo cyri reg' ꝑsarū ⁊c̄. Cyrus iste figurā gessit nr̄i saluatoris. q: sic iste cyrus relaxauit captiuitatē iudeoꝝ: sic saluator noster captiuitatem patrū in limbo detētoꝝ. Ps̄. lxvij. d. Ascēdēs in altū captiuā duxit captiuitatē: dedit dona hoib⁹ ⁊c̄. Et ꝓpt̄ hāc figurā iste cyr⁹ vocat̄ christus: Esa. xlv. a. Hęc dic̄ dn̄s christo meo cyro cui⁹ ap. dex. ⁊c̄.

K ij ✱ Et trāsduxit

†2. pa. 36. d 3. Esd. 2. a Esa. 45. a Hiere. 25. c et. 29. c.

Diuisio

Historia cyri de ei⁹ ortu/ natiuitate ⁊ educatione

Moralit̄

Populi regimen triplex

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

E ℞ sanctas p vniuersum mundū mittit: quibus fidē sui nominis ꝛ spem salutis cūctis q̄ ad regnū suū ptinent. i. electis pdicat. a ¶ Et ipe pcepit mihi vt edi. ei do. Beda. Dom⁹ vel tē/plū dei in scpturis sctis vnusq̄sq; doctoꝝ ꝛ tota sil' ecclia solet appellari: qꝛ in cordib⁹ se credētiū ꝛ sperātiū diligētiūq; habi

Joh. 14. c tare cōsueuit. vñ: Si q̄s diligit me/ ser/mones meos seruat: ꝛ pr̄ meus diliget eū: ꝛ ad eū veniem⁹ ꝛc. vñ ꝛ ipe aplus

1. Cor. 3. c ait: Tēplū dei sanctū est qđ estis vos.

Heb. 3. b. Et alibi: Christus ṽo in domo sua tāq; fili⁹: q̄ dom⁹ sum⁹ nos ꝛc. In figurā hu/ius dom⁹ vel tēpli spūalis salomō fecit tēplū in hierl'm dño. Interptat' em̄ pa/

Esa. 9. b cificus: figurās: eū de q̄ dr̄: Multipli/cabit' eius imperiū: ꝛ pacis non erit fi/

Eph. 2. d nis. de q̄ apl's ait: Et veniēs euāgeliça/uit pacē vobis qui lōge fuistis: et pacē his q̄ ꝓpe ꝛc. ¶ Qr ṽo templū septem annis edificauit: octauo aūt ꝯsumma/uit ꝛ dedicauit: significat q̄ toto tēpo/re hui⁹ seculi (qđ septē dieb⁹ circūit) ec/clesiaꝫ dñs collectis ad edificiū celeste fidelib⁹ cōstruit: ꝛ in vita futura appa/rēte resurrectiōis glia ad integrū perfi/cit: ꝛ in gaudiū vite imortal' in etna vi/sionis sue claritate sustollit. qꝛ enim ipe octaua die. i. post septimā sabbati resur rexit: recte octonario nūero tps etiam nr̄e resurrectiōis exp̄mit'. Qr aūt euo se quēte q̄dā tēpli edificia vetustate solui ceperūt: sꝫ instātia regū ꝛ sacerdotū in/

Pro. 24. b staurata sūt: significat q̄tidianos errat⁹ fideliū. de quib⁹ dr̄: Septies cadit iust⁹ ꝛ resurgit. q̄ q̄tidiana tēpoꝝ sollertia p exem/pla vel exhortamēta pcedentiū iustoꝝ: q̄si p sacerdotū ꝛ regū dei corrigunt' industriā. Reges em̄ ꝛ sacerdotes omēs pfecti vocant' / cū sint mēbra sūmi reg' ꝛ sacerdot': ꝛ se bñ regere / et corpa sua viuentē hostiaꝫ deo exhibere didicerint. Qr postea crescētib⁹ malis tēplū idoloꝝ sordib⁹ ꝓphanatū / ꝛ tādē a chal/deis destructū ꝛ incēsuꝫ est: significat grauiores lapsus eoꝝ q̄ p cōfessionē recte fidei et sacramētū baptismi / ecclesie mēbris

E adunati denuo fraude demonū a statu fidei deiecti / ꝛ vitioruꝫ flāma sūt cōbusti. Qr dirupto templo et vrbe hierusalē ciues eius in babylonē trāsmigrati: sed post septuagita annos acta penitentia ad patriā (dño miserante) remissi / rursus templū ꝛ ℞ vrbem

vt cōpleret' verbum dñi ex ore a
a ¶ agnita potestate ꝛ puidētia dei isrl. etiā christ⁹ dicit: A meipo facio nihil: sꝫ sicut docuit me pater hec loquor.
hieremie: †suscitāuit dñs spiri/ b
a ¶ christus scripturas sanctas per vniuersum mundū misit.
tum cyri regis persaꝝ: ꝛ trāsdū/ c
xit vocē in vniuerso regno suo/
etiā per scripturā dicens: Hec d
a ¶ qꝛ tūc nullū aduersariū habebat: vel destructo chaldeoꝝ impio nullū posse sibi resistere credidit. sic ꝙꝫ christ⁹ ait: Data est mihi oīs ptās in celo ꝛ in terra.
dicit cyrus rex persaꝝ: Oīa re/ e
a ¶ deū israel deū celi ꝯfitetur: ꝛ etiā oīa regna terre eū i potestate habere: ꝛ cui vult dare posse agnoscit.
gna terre dedit mihi dñs
a deus celi: ꝛ ipse pcepit mihi / vt f

Nico. de lyra

✱ ṽo p tēpus magnuꝫ rex exercitū tradidit illi pncipi ad do/mādos aduersarios: ꝛ ipe i media resedit. Ille autem pnceps memor occisionis filij sui / suasit exercitui vt cyrū regē psaꝝ eligeret: vocās eū cyrū. i. herede: q̄ pus spertaticus / id ē catulus vocabat': eo q̄ canicula lactauerat eū. Qđ factū audiēs astya/ges / collegit exercitū vt pugnaret ꝯ cyrū: ꝛ in primo cōgressu pualuit: sꝫ postea a cyro deuictus fuit. Verūtñ cyrus mag' se exhibuit ei nepotē q̄; victorē. nā regnū hyrcanoꝝ sibi dimisit: ꝛ dario auūculo suo regnū medoꝝ: ita q̄ post eoꝝ mortē totū deueniret ad manū suā. Postea ṽo cyrus ꝛ darius ei⁹ auūcu/lus obsederūt babyloniā: qua capta ꝛ occiso balthasar rege / darius regnauit in babylone duob⁹ annis: q̄ mortuo totū re/gnū deuenit ad manū cyri: ꝛ sic fuit monarcha: ꝛ in pmo āno hui⁹ monarchie dedit licentiā filijs isrl' redeūdi i iudeā ꝛ edifi/cādi tēplū: ꝑm q̄ dr̄ hic: In anno primo cyri regis persa/rū. i. anno pmo q̄ monarchiā trāstulit ad psas. qꝛ licet regnuꝫ medorū eēt honorabilius: tñ caput monarchie posuit i pside: eo q̄ ibi pmo regnauerat. ꝛ qꝛ perse ipm sublimauerant in re/gnū. a ¶ Ut cōpleret' verbū dñi ex ore hieremie. Hiere. xxv. c. Cūq; impleti fuerint. lxx. anni visitabo sup regē ba/bylonis ꝛc. Et sil'r. xxix. c. Cū ceperint ipleri in babylone. lxx. anni / visitabo vos: ꝛ suscitabo sup vos ṽbū meū bonū vt re/ducā vos ad locū istū. Dicūt aūt hebrei q̄ isti. lxx. anni sunt accipiēdi a tpe destructionis tēpli p nabuchodonosor: et fuerūt impleti sexto anno darij: in q̄ cōpletū fuit tēplū. Sed h̄ est fal/sum: qꝛ ꝑm omēs historiographos alios fuerūt multo plures anni. Supponūt etiā q̄ cyrus regnauerit tm̄. xj. annis: q̄ tñ regnauit. xxx. ꝑm historiographos persarū. Josephus aūt dicit q̄ isti. lxx. anni inceperūt a destructiōe tēpli pdicta: ꝛ termina/ti fuerūt anno pmo monarchie cyri. Scđm ṽo expositores latinos isti septuaginta anni cōiter incipiūt a destructiōe ciuitatis: ꝛ terminant' in anno pmo cyri. sꝫ qꝛ cōputant' ꝑm chroni/cas: ad quā cōputationē sequit' mardocheū fuisse. cclix. annoꝝ qñ fuit exaltat⁹ ab assuero rege: vt declarabit' in pncipio libri Hester: vbi ꝓprie habet locū. idō nō intēdo seq̄ cōputationē eo/rū: qꝛ nō videt' possibile mardocheū tādiu vixisse. ꝛ dato q̄ vixisset: tamē tūc facere nō potuisset illa que de eo scribunt' in li/bro Hester: q̄ tamē inter libros sacre ca/nonicos cōputat'. Ibi em̄ scribit': q̄ regebat regine domū ꝛ regis palatium et re/gni negocia disponebat. Rab. Sa. dicit q̄ isti. lxx. anni incipiūt a trāsmigratione iechonie: ꝛ terminant' in pmo anno cyri: qꝛ tūc dedit licentiā pplo redeūdi de captiuitate dicēs: q̄ a trāsmigratione vsq; ad destructionē ciuitatis fuerūt. xviij. annos ad destructionē ciuitatis fuerūt. xviij. an ni: et inde vsq; ad pmū cyri annū. lij. q̄ si/mul iuncti faciūt. lxx. annos: vt ptꝫ. Sed ꝯtrā ad pmū nūerū dicit manifeste cōtra textū. iiij. li. Reg'. vbi dr̄. xxiiij. ca. q̄ sedechias imediate regnauit post iechoniam: q̄ alio noie dictus est ioachin: et fuit filius ioakim: qui similiter alio noie di/ctus fuit iechonias: vt plenius habetur Matth. j. ꝛ ibidē. s. iiij. Reg'. xxiiij. dr̄: q̄ tm̄ regnauit. xj. annis. ꝛ sic ab ei⁹ numero deficiūt septē anni. Propter qđ videt' mihi q̄ isti. lxx. anni incipiunt ab octauo āno ioakim pr̄is iechonie siue ioachin: Tūc em̄ captus fuit p nabuchodonosor ꝛ factus sibi tributari⁹: ꝛ nobiles de hierusalem obsides ducti in babylonē. inter quos daniel ꝛ socij eius fuisse dicuntur. ꝓpter quod extunc incepit trāsmigratio babylonis: licet magis cōpleta fuerit tempore iechonie filij eius: ꝛ adhuc perfectius in captiuatione sedechie destructa ciuitate. ꝛ terminant' in quarto anni cyri. qđ sic ostenditur: qꝛ ioakim regnauit. xj. an/nis. iiij. Reg. xxiiij. ꝛ ideo incipiendo ab eius anno octauo in/clusiue habent' de regno eius quattuor anni: ꝛ de tēpore sedechie decē integri. Nam vndecimo anno quarto mense fuit captus ꝛ exoculatus / ꝛ ductus in babylonē. iiij. Reg. xxv. ꝓpter quod ille annus computandus est inter annos destructionis ciuitatis: quia maior pars eius fuit sub destructione. alit' vn⁹ ann⁹ bis cōputaret': scꝫ in tpe sedechie / ꝛ i tpe destructiōis: ꝛ i/de. lij. vsq; ad cyrum: qui licet primo anno sue monarchie de/dit licentiam populo redeundi in iudeā: vt hic dicit': tñ iudei ex longa mansione in terra babylonis vxores acceperant ꝛ p/lem procreauerant: ꝛ ibidē possessiones acquisierāt. propter qđ ad dispositionē de rebus ꝛ familijs manserant in terra babylonis primo anno cyri: ꝛ secundo. ꝛ tertio venerūt in hierusalem: vt dicit' in scholastica historia. ꝛ anno sequēti posuerūt fundamēta tēpli. j. Esdre. iij. Isti anni simul iuncti sunt septu/aginta: q̄ Daniel. ix. dicunt' septuaginta anni desolationis hierusalem: qui tunc proprie fuerunt completi: qꝛ fundato tēplo fecerunt iudei festum magnū ꝛ gaudiū. j. Esdre. iij. b ¶ Suscitauit dominus spiritū cyri. id est voluntatē. c ¶ Et trāsduxit vocem in omni regno suo etiā per scriptu/. quia ea que sequuntur de deitatis cōfessiōe ꝛ de redeundi cō/cessiōe fecit publicari verbo et scripto. d ¶ Hec dicit cyr⁹. Positis pambulis: hic cōsequēter ponit' confessio deitatis. e ¶ Oia regna terre dedit mihi dñs. i. multa diuina vir/tute: quia eius imperiū non se extendit ad omnia regna terre: confitet' tamē se hec obtinuisse diuina virtute. hoc autem con/fessus fuit: quia sibi fuit notificata Esaie ꝓphetia. xlv. vbi di/cit': Hec dicit dominus christo meo cyro: cuius apphēdi dexterā vt subijciā ante euꝫ gentes: ꝛ dorsa regū vertam ꝛc. que multo tpe fuit pnūciata ante tps cyri. f ¶ Et ipe pce. mihi vt edificarē ei domū in hierusalē. qꝛ in eadem ꝓphetia ✱ subditur:

Moralit' ✱ c ¶ Et transduxit vocem in vniuerso regno suo ꝛc. qꝛ christus apostolos et septuagintaduos discipulos misit ad predicandum / ꝛ euangelistas mouit ad scribendum pro informatione ꝛ salute omnium gentilium. e ¶ Omnia regna terre dedit mihi dominus. Et hoc modo Mat. vlti. d. dicit christus: Data est mihi omnis ptās in celo ꝛ i terra. Cyrus autem ptātem habuit in terra tm̄: quia figura deficit a pfectiōe rei figurate: sic' vmbra deficit a ṽitate. f ¶ Et ipse precepit mihi vt edificarem ei domum ꝛc. Deus enim pater homini christo precepit vt edificaret ecclīam ex lapidibus viuis. i. christo credentib⁹ ex oib⁹ gētib⁹ cōgregatā. ✱ Quis ē in

†Hie. 25. c 2. Pa. 36. d †Esa. 45. a

A In vrbem sanctā grandi labore restaurarūt: significat eos qui decepti a diabolo: nō solū fidei sinceritatē ꝛ integritatē boni operis perdūt: sꝫ etiā ꝑ acerbitatē scelerū gentilibꝰ ꝛ publicanis similant. vñ: Sit tibi sicut ethnicus, ꝛ publicanꝰ. Quoꝝ tñ aliq̄ per diuinā grām resipiscētes ad ecclīam reuertunt: cū illustratione sctispūs compuncti/ p̄cepta dei q̄ reliquerāt denuo audiūt ꝛ custodiunt. Septē nāqꝫ sunt dona spūsscti. Decem vo p̄ceptis sūma diuine leg̃ cōprehendit: ꝛ decies septē septuaginta sūt. Vñ bñ q̄ ꝑ oia ꝗuersa in babyloniā fuerant captiuati/ post septuaginta annos liberant: ꝛ domū dei ꝛ ciuitatē sanctam reedificāt: q2 nōnūq̄ q̄ ꝑ pctā sua a cōione ecclīe separati infideliū numero copulabantur: rursus ꝑ donū spūsscti bona opa exercēt: ꝛ sic cōsortiū fideliū domus. s. ꝛ ciuitatis dei de q̄ fuerāt eiecti recipiūt. ¶ Notādū eñ: ꝙ eadē penitentiū ad ecclesiā reuersionē: ꝛ domꝰ dñi post incendiū reedificata/ ꝛ ciuitas restaurata/ ꝛ ppl's post captiuitatē i patriā remissus ꝛ vasa sctā relata denūciant. Sꝫ q2 esdras de his oibꝰ explicat: libet de volumine eiꝰ aliq̄ spūali sensu exponere: q̄ clarius fiat q̄liter his qui ꝑ negligentiā vel errorē perierant/ sit ad penitētiā redeūdū: q̄nta dei grā: quāto ipsoꝝ conatu admissoꝝ poscēda vel impetrāda venia: quō penitētes cū eis q̄ nuꝑ ad fidē venerant/ eandē christi domū edificēt: ꝛ pariter in futuro dedicatiōis illiꝰ solēnia expectēt. a ¶ Quis est in vobis. Be. Magna in his verbis fides regis: magna claret pietas. Fides q̄dem: q2 pplm isrl' p̄ ceteris dei esse intellexit. Pietas: q2 nullo excepto oēs q̄ vellēt liberos in patriā redire ꝑmisit. Fides: ꝙ eundē deū et habitare in celis ꝛ esse in hierl'm/ ꝛ cum singulis reuertētibus ascēdere posse cōfessus ē. Pater eñ ꝙ nō corporeū ꝛ loco cōprehensibilē: sed spm̄ ꝛ vbiq̄ p̄sentē credidit: quem ita hierosolymis ꝛ in tēplo habere locū cōfessus est: vt simul eū celi regno p̄sidere nō dubitaret: ita in celis regnare credidit/ vt cū suis fidelibꝰ esset in terra: eorūq̄ aīos ꝛ manꝰ ad salutaria dirigeret opa. b ¶ Ascēdat in hie. Bed. Qui peccāt vel secularia curant in imo sunt: q̄ deo placere desiderāt/ ad celestia suspirent: oēs pompes mūdi ꝛ illecebras eternoꝝ amore transcēdant: ꝛ edificent domū deo in iudea: in cōfessione scꝫ sue iniq̄tatis ꝛ diuine miseratiōis p̄parēt corda sua: q̄ deꝰ habitare et illustrare digne: ꝛ ꝓximos ad idē inuitare verbis ꝛ exemplis nitantur. c ¶ Et oēs. Notanda distinctio verboꝝ: q2 omibus a captiuitate solutis dedit rex facultatē: vt quicūq̄ ad tēplū edificandū (dño duce) ascēderet. non tñ omēs ascēdere iussit: sed quos donata libertate alibi habitare delectaret. ascēdētibus auxiliari quēq̄ de loco suo p̄cepit: data. s. eis in necessitate tam lōgi itineris pecunia vel pecoribus. alia quoq̄ illis dona dare ꝛ cōmēdare desiderauit q̄ in tēplo dñi ꝓ memoria mittentiū offerrēt. Oēs ergo de captiuitate liberati sunt: oēs pietatis actibꝰ dediti. Sed ꝑfectiores ad edificandū tēplū dño ascēderūt: ceteri adiuuerūt. Omēs eñ electi de potestate tenebrarū eruti/ ad libertatē pertinēt filioꝝ dei et glorie: oēs societati sancte ciuitatis. i. ecclesie annumerari letant. sed tñ ꝑfectoꝝ est in edificatiōe eiusdē ecclesie etiā aliis p̄dicādo laborare. q̄ ab Aplo duplici honore donant: sicut angelus danieli dicit: Qui docti fuerint fulgebūt q̄si splendor firmamēti: ꝛ qui ad iusticiā erudiunt mltos/ quasi stelle in ꝑpetuas eternitates. Quia eruditores multoꝝ cū magis auditores ad celestia diligēda instituūt minus pro terrenis curam gerunt: immo acquisita ꝓ spe eternorū relinquūt. Vñ necesse est vt ad p̄dicandum subsistant diuites qui predicare nequeūt inopie eorū subuenire: vt sic p̄dicationis possint esse participes. Vñ iohannes: Nos ergo debemus huiusmodi suscipere: vt cooperatores simus veritatis ꝛc. d ¶ Adiuuēt eum. Qui tēporalibus abundāt: non solum pauperibus christi necessaria debent ministrare/ sed et bona q̄ possunt ꝓ se libenter operari: vt vtroq̄ cōmodo in tēplo dei qd est ecclia partē mereant habere. e ¶ Et surrexe. Cyrus oia p̄cepit/ imo ꝑmisit in hierl'm ascēdere ꝛ edificare domū dñi: sꝫ tñ de iuda ꝛ beniamin ꝛ tribu leui ascendere voluerūt. Nā decē tribus sub hieroboā rege a tēplo dei ꝛ cultu pietatis sunt alienate: ꝛ iō a regibus assyrioꝝ fuerūt captiuate: nec vnq̄ oēs vt ꝑhibēt in patriā venisse. Sꝫ iudas ꝛ beniamin et tribꝰ leuitica/ ad quā tēpli ministeriū ꝑtinebat: Quis pctā decē tribuū imitarent/ nūq̄ habitationē vrbis ꝛ tēpli cerimonias deserebāt. Vñ ꝛ vltime a chaldeis sunt capte: ꝛ prime persis regnātibꝰ redire ꝑmisse: q2. s. de tribu iuda ꝛ leuitica ortus est dñs noster. Tribus q̄q꞉ beniamin illis se religiosa fide cōiunxit. maxime: q2 hierl'm i eiꝰ sorte fuit: ꝛ ideo collate misc̄die particeps esse meruit. f ¶ Principes pa. Principū eñ patrū. i. mgr̄oꝝ est ope ꝛ doctrina errantiū mentes in studio boni opis edificare. Scribe docti in regno celorū: q̄ merita sensusq̄ auditorū sollerter examinātes diiudicare norunt quē in q̄ gradu ministerii ecclesiastici ꝓmoueāt.

Marginalia: Mat. 18. c — Ysa. 25. c; 2. Pa. 36. d; Esa. 45. a — Cyri fides et pietas — B — 2. Timo. 5. c; Dan. 12. b — 3. Joh. b — C — D

edificarē ei domū in hierusalem a q̄ est in iudea. Quis est in vobis a
a ¶ Q. nō ē corporeꝰ/ nec loco cōprehēsus.
de vniuerso populo eiꝰ: Sit dñs
a ¶ Sine me nihil potest' fa. ¶ Alit' nēo pōt ꝺ ꝯfusiōe pctōꝝ ad opa v̄tutū. i. ꝺ babylonis ad libertatē patrie transire.
b minus deus illiꝰ cū ipo. Ascē/ b
a ¶ .i. in ꝯfessiōe. vt q̄ ꝑ obliuionē dei captiuant a chaldeis. i. demonibꝰ: per ꝯfessionē diuīe pietat' ad visionē pacis ꝛ luc' redeāt.
dat hierusalem q̄ est in iudea: et edificet domū dñi dei isrl': ipe est c d
a ¶ diuites. s. qui p̄dicare non possunt.
c deus q̄ est in hierl'm. Et omēs re e
a ¶ vel i chaldea. s. vl' alibi metu chaldeoꝝ dispersi.
liqui in cunctis lōc' vbicūq̄ ha/
a ¶ ad p̄dicādū. b ¶ ꝺ q̄cūq̄. s. ꝓfessiōe.
d bitant/ adiuuēt eum viri de locō f suo. Argēto et auro/ et substātia ꝛ pecoribꝰ: excepto quod volun g tarie offerunt in tēplo dei quod ē
a ¶ q2 debili aīo ꝛ inerti iacēt: vel sue/ vel fraterne dilectiōis ꝛ salut' curā nō habent.
e f in hierusalē. Et surrexerūt p̄nci h pes patrum de iuda ꝛ beniamin et sacerdotes ꝛ leuite: omnis cu/

Nico. de ly.

☞ Ut ascen ✠ subdit: Ipse edificabit ciuitatē meam: ꝛ captiuitatem meam dimittet ꝛc. a ¶ Quis est in vob. Hic p̄nr ponitur ꝯcessio libertatis. s. a seruitute oibꝰ q̄ voluerūt in hierl'm redire. ꝛ h̄ ē qd ꝺr: Quis est in vob de vniuerso populo eiꝰ. pplm eñ isrl' reputabat pplm dei celi: q2 in illo pplo fuerat verus cultus ipsius. b ¶ Ascēdat in hierl'm. q. d. quilibet de pplo illo debet hoc facere. Tū ex desiderio libertat' quā omnes appetunt: etiā bruta aīalia ꝑm modū suū. vñ bestie ꝛ auicule recluse q̄ntūcunq̄ habeāt splēdide ad comedendū: preponunt tamē libertatē satietati: si q̄ via pateat euadēdi. Tum ex volūtate cultus ipsius deitatis q̄ exercēdus ē in hierusalē. vñ subdit: d ¶ Ipe est deus q̄ ē in hierl'm. est aūt vbiq̄ equaliter ꝑ essentiā/ p̄ntiā ꝛ potentiā: sed ꝑ specialē cultū fuit in hierl'm: q2 ad hoc elegit ciuitatē illā. vt h̄r. iii. Reg. et. i. Paral'. et. ii. e ¶ Et oēs reliq̄. scꝫ de pplo illo q̄ noluūt recedere: q2 aliq̄ fuerūt ibi retēti amore vxorū ꝛ filioꝝ ibidē genitoꝝ ꝛ bonoꝝ acq̄sitoꝝ. f ¶ Adiuuent. de bonis suis ad edificationē tēpli per munera ad hoc oblata: ꝛ etiā redeūtes/ vt possint melius redire ꝛ ꝓspere agere. Scdm hebreos variat hic textus ꝛ expositio. ꝛ hec est littera: Et oēm reliquū. s. de iudeis q̄ non pōt ascēdere in hierl'm ꝓpt' pauꝑtatē: q2 nō habet expēsas ꝓ via: vel debilitatē/ q2 nō pōt peditare: vellet tñ ire si posset. Adiuuēt eū viri de loco suo: id ē vicini eiꝰ: etiā gētiles ꝓuidendo de expēsis et vehiculo. ita p̄cepit cyrus. g ¶ Excepto qd volūtarie offerunt ꝛc. q2 multi gentiles audiētes v̄tutē dei isrl': obtulerunt multa munera ad edificandū tēplū in hierl'm qd fuerat destructum: exēplo regis aīati ad hoc. h ¶ Et surrexerūt. Hic cōsequēter describit impletio volūtatis ipius cyri a deo inspirati/ cum ꝺr: Et surrexerūt p̄nci. patrū de iuda ꝛ ben. ꝛ sacer. ꝛ leuite. Iste eñ tres tribus. s. iuda beniamin ꝛ leui fuerunt vltimo captiuate ꝑ nabuchodonosor regē babylonis: et primo reducte sunt de captiuitate: nec tantū peccauerūt q̄ntū alie que captiuate fuerunt per reges assyrioꝝ: nec ex his redierunt de captiuitate/ nisi aliq̄ reliquie reliquie q̄ euaserāt manꝰ regū assyrioꝝ: ꝛ cōiūxerāt se tribꝰ tribubꝰ p̄dictis tpe iosie. vt h̄r. ii. Paral'. xxxiiii. ꝛ fuerūt sil' captiuate ꝑ nabuchodonosor: ✠ et simul

Moralit'

✳ a ¶ Quis ē in vobis de vniuerso pplo eiꝰ. Seq̄t': c ¶ Edificet domū dñi. Per istos intelligunt apostoli et alii credentes primi qui moribus ꝛ doctrina edificauerunt ecclesiam dei. e ¶ Et omnes reliqui adiuuent ꝛc. ꝑ istos intelligunt conuersi de gentilibus qui adiuuerunt in edificatione ecclesie. sicut patet de beato luca ꝛ aliis pluribus a principio conuersis ex gentibus: et postea de ambrosio et augustino: et aliis pluribus doctoribus. b ¶ Et surrexerunt principes patrum. Isti sunt apostoli et credentes primi: qui prompte ac viriliter executi fuerunt opus ecclesie dei.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

E F a ¶ Ut ascēderēt. Quotidianis ꝓfectib⁹ velut qbusdā gradib⁹ ascēdit ad sūmā ꝟtutū q̄ sunt in eternę pacis visione. Primi gradus sunt ꝓpriā vitā corrigere. Secūdi de ꝓximoꝝ erratibus laborare. Supmi post opa bona ⁊ doctrinā gaudia perpetuę remunerati\u014dis expectare. b ¶ Adiuuerūt ma. eoꝝ. Manus ędificantiū socij q̄ ędificare nequeūt datis pecunijs adiuuāt: cū seculares p̄dicatorib⁹ liberos suos vel familiā dn̄o educādā cōmittūt: vt qđ p se nequeunt: p eos q̄ pn̄t dn̄o suę deuoti\u014dis munus offerāt. c ¶ Et iumētis. Be. Id est tardiorib⁹: sed ad leue iugū euāgelij portādā māsuetis. Dāt etiā pecora/ humiles. s. spū ⁊ mites q̄ de substantia sua q̄si de lacte ⁊ lana gratis pauperib⁹ tribuūt. Dāt ⁊ substātiā ⁊ supellectilē variā cū m\u0304ltipharijs opeꝝ florib⁹ insignes viros vł feminas /parentes vel domesticos doctorib⁹ cōmēdāt: p q̄s dn̄o consecrent ⁊ ꝓficiāt in ędificiū dom⁹ dn̄i. Sūt eñ plerīq3 naturali dono casti/ patientes/modesti/liberales/iusticię ⁊ sapiētię amatores/orōnib⁹ ⁊ elemosynis (sic cornelius) instātes: ⁊ legē nō hn̄tes q̄ leg\u0304 sūt faciūt. Hi cū sctis p̄dicatorib⁹ in christo renasci turi: vel in fide cōfirmādi offerant: q̄si supellex varia ad ędificandā domum dn̄i pncipibus patrū tribuuntur. d ¶ Protulit vasa. Beđ. Diuersa vasorū species fideliū ꝑsonas diuersas vel orōnes significat. In Apocalypsi legit viginti q̄ttuor seniores habere phialas aureas plenas odoramētoꝝ: q̄ sunt orationes sanctoꝝ. Phialę enim sunt vasa patula ⁊ lucida: ⁊ significāt simplicium corda/ q̄ nihil subdolę cogitationis habēt: sed ea q̄ in corde tenēt/ pura ꝓferūt lingua. Talib⁹ q̄ aromata. i. acceptabiles deo orōnes inesse referuntur. Cultri quib⁹ vtebant̃ ad incidēdos vel diuidendos rōne cōgrua artus victimarū: vt oībus rōne distinctis pars in altari consumeret̃ / pars sacerdotib⁹ / ps leuitis/ ps offerētib⁹ daret̃: illos significāt q̄ discretionē habēt: qui ꝑfecte norūt discernere de sacrificio salutari qđ ē christus: q̄ oībus sint dicenda: q̄ ꝑfectiorib⁹: q̄ humanę cognitionis modū excedētia igni spiritussancti tribuēda. Cyphi aurei: q̄ maiori sapię splēdore rutilāt. Argentei ꝟo q̄ docēdi venustate rutili q̄ nouerūt planius exponūt. Quos distinguens apl's ait: Alijs per spm̄ dat̃ sermo sapię: alijs sermo sciētię ꝑm eundē spm̄. Oꝝ aūt numerus vasoꝝ ⁊ specialiter singuloꝝ ⁊ in summa generaliter omniū memorat̃/ significat: q2 dn̄s summā electoꝝ suoꝝ nō solū eoꝝ q̄ in fidei mūdicia ꝑseuerāt: sed etiā eoꝝ q̄ resipiscēdo ad fidē redeūt/ in libro ęternę memorię scriptā cōtinet. in quoꝝ figura aptę subdit̃: e ¶ Et annumerauit ea sasabasar principi iudę ⁊c̃. Hoc fit cum christus qui est hęres vniuersoꝝ quos ad salutē p̄destinauit/ de ptāte sathanę eruit: ⁊ ecclesię sacerdotib⁹ recōciliādos p penitētiā offert. f ¶ Et hic est numerus eoꝝ. Quia nouit dn̄s nūeꝝ electoꝝ: nec perit aliqua de ouibus ei⁹ cōfitentib⁹ nomini eius magno ⁊ terribili. Et hic est numerus. Quia nullus de p̄destinatis perire in ꝑpetuū potest. Si quādo eñ in babylonē: id est confusionē peccatoꝝ adducuntur: diuina ꝓuisione per societatē iustoꝝ ad pacē ecclesię reducunt̃. Uasa aūt quę exercitus chaldęorū capta hierl'm fregisse/ factaq3 in babyloniā transtulisse perhibetur: illos exprimūt q̄ ita a diabolo capiunt̃: vt priusq3 peniteant/ perennē rapiant ad pęnam. Ca. II

H I sunt autem filij prouincię. Iudeę scz /nō babylonię. Ad hāc eñ pertinebant etiā de captiuorū stirpe in babylonia nati. Toto eñ animo iudęam ⁊ hierusalem suspirabant: quorum figuram gerit dux eorum çorobabel/ qui nomine ip̄o se ortū in babylone demonstrat: sz in

Marginal references: Grad⁹ ꝟtutū — Act\u0304. 10. a — Apoc. 5. c — 1. Co. 12. a

a ¶ p scpturas admonēdo ⁊ graz ĩfūdēdo.
a ius suscitauit de⁹ spiritū: vt ascēderēt ad ędificādū tēplū dn̄i qđ
a ¶ diuites gaudia ꝑpetue remunerationis expectātes.
erat in hierusalē. Uniuersiq3 qui a
¶ predicatoꝝ.
b erāt i circūitu adiuuerūt man⁹ eo
a ¶ naturali ingenio p̄claris/ fixis/ eloquentia nitidis.
rū i vasis argēteis ⁊ aureis: i sub
c stātia ⁊ iumēt\u0304: in supellectili: exceptis his quę spōte obtulerant.
a ¶ fideles.
d †Rex q̄3 cyrus ꝓtulit vasa tēpli b
a ¶ qlibet imūdus spūs q̄ fideles d̄ ecclesia rapit ⁊ ꝑuat gaudio eterne pacis.
dn̄i q̄ tulerāt nabuchodonosor
a ¶ iungēdo consortio reprobo rū q̄ sūt tēplū ⁊ ciuitas diaboli capit\u0304. s. omniū malorū angelorū ⁊ hominū.
de hierusalē: ⁊ posuerat ea i templo dei sui. Protulit aūt ea cyr⁹ c
rex persaꝝ p manū mitridatis fi d
e lij gaçabar: ⁊ annūerauit ea †sasa e
a ¶ iudas confessio interp̄tat̃.
f basar pncipi iudę: ⁊ hic est numerus eoꝝ: Phialę aureę triginta:
a ¶ corda sctoꝝ simplicia ⁊ lucida. b ¶ q̄ sacrificiū qđ ē christus discrete diuidere norūt ⁊ intelligere. ¶ qui feruēte charitate solēt solatia debriari.
phialę argēteę mille: cultri viginti f
tinouē: cyphi aurei trigita: cyphi g
argētei secūdi q̄dringenti decem:
vasa alia mille. Oia vasa aurea h
⁊ argētea q̄nq3 milia q̄dringenta.
Uniuersa tulit sasabasar / cū his q̄ ascēdebāt de trāsmigratiōe babylonis i hierusalē.

g H I sunt au Ca. II. i tem prouincię filij q̄ ascēderūt d̄ captiui

✻ ⁊ simul redierūt q̄ voluerunt redire. a ¶ Uniuersiq3 q̄ erāt in circūitu adiuuerunt ⁊c̃. Hoc dupliciter exponit̃. Uno mō de iudęis remanētib⁹ in babylone. Alio mō de gentilibus adiuuantib⁹ impotētes de p̄cepto cyri: vt p̄dictū est. b ¶ Rex q̄3 cyrus. Hic c\u0304nr describit̃ collatio pietatis: q2 cyrus fecit restitui vasa q̄ fuerāt apportata de tēplo dn̄i. Audierat eñ ꝙ dn̄s fuerat offensus cōtra balthasar regem babylonis: eo ꝙ ea applicuerat vsib⁹ humanis: bibendo in eis ip̄e ⁊ sui milites ⁊ vxores. vt hr̃ Dan̄. v. ꝓpt̃ qđ balthasar nocte sequenti interfectus est. c ¶ Per ma. mitridat\u0304 fi. In heb. hr̃: Per manū mitridatis thesaurarij. erat eñ thesaurari⁹ reg\u0304: vt dicit iosephus: ⁊ idē d̄r. ij. Esdre. ij. ca. d ¶ Et annūerauit ea: id ē sub certo nūero ⁊ pōdere tradidit. e ¶ Sasabasar pnci. iude. Dicunt hebrei ꝙ iste fuit daniel. Sz l\u0304ra sequēs videt̃ cōtradicere: q2 subdit̃: Uniuersa tulit sasabasar cū his qui ascēdebāt de trāsmigratiōe babylonis in hierl'm. Daniel aūt nō legit̃ redisse de babylone in hierl'm: sed magis d̄r sepultus in babylone: remāsit eñ ibi ad c\u0304solationē iudęoꝝ remanentiū: q2 fuit in magna ptāte apud reges. vn̄ ⁊ tertio anno cyri facta est sibi decima visio: vt hr̃ Dan̄. x. ⁊ anno primo cyri data fuit licentia iudęis redeūdi: vt habet̃. s. j. ca. Et iđo aliter d̄r: ꝙ fuit çorobabel. Un̄ ⁊ infra habet̃ ꝙ fuit binomi⁹. it pnceps tribus iudę: et fuit hebręoꝝ pōt Qui tn̄ vult tenere dictū hebręoꝝ pōt dicere: ꝙ licet daniel de babylone non redierit in hierl'm: tn̄ de ꝓfectione re deuntiū ⁊ de portatione vasoꝝ disposuit: ⁊ ideo sibi primo tradita fuerunt. f ¶ Cultri vi. Erāt cultelli magni ad diuidendū hostias. g ¶ Cyphi au. tr. In hebręo hr̃: Bacini aurei. In bacinis argēteis recipiebat̃ sanguis hostiarū: sz in bacinis aureis portabat̃ intra sanctūsanctoꝝ in die expiationis. h ¶ Omia vasa aurea argē. q̄nq3 milia q̄dringenta. Numerus autē partiū singularū simul iunct⁹ nō ascendit tātū: q2 illa q̄ erāt p̄ciosiora fuerūt numerata per partes: in numero vero illo totali fuerunt inclusa multa alia q̄ non erant tanti valoris.

✻ a ¶ Uniuersiq3 q̄ erāt in circuitu adiuuerūt man⁹ eoꝝ. isti sūt cōuersi de gētib⁹ in sciētijs philosophicis edocti: q̄ illas scientias cōuerterūt ad ędificiū eccl'ię christi. b ¶ Rex q̄3 cyrus ⁊c̃. per nabuchodonosor q̄ sedēs in angustia interp̄tat̃/ diabolus q̄ secū portat ignē suum significat̃. Per vasa ꝟo q̄ tulerat hoīes / significant̃ q̄s ad idolatriā ⁊ alia pctā induxerat: q̄ p christū ad grām reducunt̃. ¶ Moralit̃ autē p cyrū christ⁹ significat̃: sic ꝑus p domū dn̄i ędificādā intelligit̃ mēs hūana. j. Cor\u0304. iij. d. Tēplū dei sctm̄ est: qđ estis vos. Hęc aūt dom⁹ ędificat̃ in hierl'm. i. in q̄ete voluntatis bonę. Luc\u0304. ij. b. Glīa in altissimis deo: ⁊ i terra pax hominib⁹ bonę vo. Ad hāc ędificationē inducit cyrus nr̄. s. iesus christus/ p vocē. i. p iternā inspirationē: in q̄ loquit̃ mētib⁹ humanis: ⁊ p scripturā. i. p doctores ⁊ p̄dicatores ad informationē ppl'i sacrā scripturā exponētes. Per vasa ꝟo a nabuchodonosor ablata de domo dn̄i: possunt intelligi dona spiritussancti q̄ diabolus aufert de mēte hoīs/ q̄ templū est diuinitatis qn̄ eā inducit ad casuz pcti mortalis. Sz cyrus nr̄. i. christ⁹ ea remittit: cū a pctō mortali ad grām resurgere facit: ⁊ tūc laborat sic resurgens ad ędificationem ecclesię p exercitiū virtutis a dn̄o restitutę. Ca. II

H I sūt aūt ꝓuincię filij. Hic c\u0304nter numerat̃ turba reuo. ✻

Moraliter. | ¶ Hi sūt aūt ꝓuincię fi. Mystice ꝟo ꝓuincia ✻

Marginal: Jz. Esd. 2. d — als †Sesbasar — Moralit — Moralit

tentione ⁊ ope ciuem hierusalē. Altiori sensu filij ecclie filij sunt patrie celest⁹: nō solū q̄ ecclie sacramētis iā sunt imbuti: sꝫ etiā q̄ foris. i. inter impios aliq̄n aberrantes diuina electione añ secula ꝓordinati ad vitā diuinē grē ministerijs sūt ꝯsecrādi. de q̄b⁹ bñ subdit: a ¶ Et re. sunt in hie. Cū em̄ liberati de potestate sathanē q̄ a fide errauerāt cū eis q̄ nuꝑ fidem didicerūt / in hierl'm optatē pacis: ⁊ in iudeā cōfessionis vel laudatiōis redierint: mox q̄sq̄ ciuitatē suā repetēs ingredit. i. custodiā ⁊ operationeꝫ ꝟtutū / quaꝫ diuina dignatio ſm mensurā fidei largitur deuot⁹ exequit. Bñ aūt cū dixisset generalit reūsos i iudā et hierl'm: subiecit: vnusquisq̄ in ci. suā: q: sic singuli in suis ciuitatib⁹ cōmorabant vt generalit oēs ad iudā ⁊ hierusalē ꝑtinerēt. Designat ḡ hierl'm vniuersalē ecclie statū ⁊ ciuitates ad eam ꝑtinentes singulas fideliuꝫ ꝟtutes i quibus ab incursib⁹ demonū muniunt. Possūt etiam ꝑ ciuitates in quib⁹ cōmorabant q̄ de captiuitate in hierusalem ⁊ iudeā venerāt diuersē ꝑ orbeꝫ ecclie accipi: ex quib⁹ vna catholica ꝑficit: i quib⁹ q̄cūq̄ ꝯuersant singuli se filios catholicē ecclie q̄si ciues hierusalē ꝓfitent. Ute bant aūt añ alios çorobabel ⁊ iesu ducib⁹: q̄ꝝ vnus de regia: alter de sacerdotali ꝓsapia erat: qui vnā veri reg⁹ et summi sacerdotis ꝑsonaꝫ gerebāt. Ipse solus ē ꝑ quē ad salutē venim⁹. vñ: Nemo venit ad patrem nisi ꝑ me: q̄ singulos electoꝝ vl' ꝑ seip̄m occulta īspiratiōe: vl' ꝑ p̄dicatores apta eruditiōe ꝯ ꝯfusiōe p̄ntis vitē ad visionē pac⁹ et cōfessionē diuinē laudis / q̄si ad iudēā ⁊ hierl'm ꝯ babylone colligit. Uisio aūt pac⁹ ⁊ ꝯfessio i p̄nti inchoat: ⁊ in futuro ꝑficitur. b ¶ Unusq̄sq̄ in ciuitatē suā. Beꝺ. Ideo vigilanter scriptura distinxit de q̄ generatiōe captiuoꝝ soluti i patriā redierint: vt ex eo admoneremur q̄nta certitudine summā electoꝝ suoꝝ in libro vitē dñs cōscribat: ⁊ velut in albo celi consignet q̊t anias quisq̄ fideliuꝫ vel verbo vel exēplo cōuerteret ꝑ quib⁹ certa mercede remuneret. c ¶ Numer⁹ virorū populi isrl'. Beꝺ Populū isrl' tribū iuda ⁊ beniamin dicit: ⁊ quicūq̄ de alijs tribub⁹ assyrioꝝ quōdā euaserāt manus / sꝫ cū his q̄ fuerāt a babylōis captiuati. Deniq̄ notādū: q: in ip̄a serie catalogi: ⁊ magis vbi idem catalogus in scd̄a parte libri. i. verbis neemiē repetit: quindecim fere ciuitatū noīa inserunt: q̄ (nisi fallor) in iuda tm̄ ⁊ beniamin inueniuntur. vñ verisimile est populū isrl' hoc loco de ipsis marie tribub⁹ vnacū sacerdotib⁹ ⁊ leuitis qui inter eos sortem habuerāt debere intelligi. d ¶ Nathinnei filij sia. Be. Nathinnei qui thinnei qui post sacerdotes leuitas cantores et ianitores in ordine describuntur: ipsi tūc fuere qui nunc in ecclesia subdiaconi vocantur obedientes officijs leuitarum: et oblationes in templo suscipientes a populo.

tate quam transtulit nabuchodonosor rex babylonis i babylonē: ⁊ reuersi sūt in hierusalē ⁊ iudēam. vnusquisq̄ in ciuitatē suā: q̄ venerūt cū çorobabel ⁊ iesua / neemia / saraia / rahelaia / mardochai / belsā / mesphar / belguai / reum / baana /. Numerus virorū populi israel. Filij phares: duo milia centum septuagintaduo. Filij arethi: septingenti septuagintaq̄nq̄. Filij gersephatia trecēti septuagintaq̄nq̄. Filij saphacia trecenti septuagintaduo. Filij area septingēti septuagitaq̄nq̄. Filij phethmoab filiorum iosue / octingenti: et ioab duo milia octingenti duodecim. Filij helam mille ducenti q̄nquaginta quattuor. Filij çethua / nongēti q̄dragintaquinq̄. Filij çachai / septingēti sexaginta. Filij bani sexcēti quadragita duo. Filij bebai / sexcenti vigititres. Filij açgad / mille ducenti vigitiduo. Filij adonicam / sexcēti sexaginta sex. Filij beguai / duo milia quinquaginta sex. Filij adin / q̄dringenti quinquagintaquattuor. Filij ather qui erant ex eçechia / nonagintaocto. Filij besai / trecenti vigintitres. Filij iora / cētū duodecim. Filij açon / ducēti vigititres. Filij gebbar / nōgentiquinq̄. Filij bethleem / centum vigintitres. Uiri nepthuphe / q̄nquagintasex. Uiri anathoth / centū vigintiocto. Filij açmaueth / quadragitaduo. Filij cariathiarim / cephiara ⁊ beroth / septingenti q̄dragintatres. Filij rhama / ⁊ gabaa / sexcenti vigintiunus. Uiri machmas / centum vigintiduo. Uiri bethel ⁊ chai / ducenti vigintres. Filij nebo / quinquagitaduo. Filij megbis / cētum quinquagintasex. Filij helam alterius / mille ducenti quinquagintaquattuor. Filij arim / trecēti vigiti. Filij lodadi ⁊ ono / septingēti vigitiq̄nq̄. Filij hiericho / trecēti q̄dragintaq̄nq̄. Filij sena / tria milia sexcēti trigita. Sacerdotes: Filij iadaia i domo iesue / nōgēti septuagitatres. Filij emer / mille quinq̄gitaduo. Filij phessur / mille ducēti q̄draginta septē. Filij arim / milleni decē ⁊ septē. Leuitē: Filij iesue ⁊ cedmihel filioꝝ odeuiē / septuagitaquattuor. Cantores. Filij asaph: cētū vigintiocto: Filij ianitoꝝ: filij sellū / filij ather / filij thelmon / filij accub / filij athita / filij sobai / vniuersi cētū trigitanouē. Nathinnei / filij sia / filij asupha / filij thebbaoth / filij ce-

¶ al's beguai. ¶ in plerisq̄ vacat. ¶ al's duo. ¶ vel asem. ¶ al's nonaginta. ¶ al's nepte. ¶ al's sexcenti. ¶ al's idaia. ¶ al's odema. ¶ al's tres. ¶ al's sisai. ¶ al's osai.

☞ Oēs na

Ni. de lyra

Diuisio

* ba reuocata. ⁊ p̄mo ponit eorū sūma. scd̄o describit eorū substātia / ibi: Equi eoꝝ. Circa p̄mū p̄mo ponit numerus populariuꝫ. scd̄o sacerdotum / ibi: Sacerdotes. tertio ꝓselytorum siue incertoꝝ / ibi: Et hi q̄ ascēderūt. q̄rto colligit numerus oīm / ibi: Oīs multitudo. Circa p̄mū ꝺr: Hi sūt aūt ꝓuinciē filij. i. iudēē prouinciē: cuius filij dicunt iudei: lꝫ fuissent inde in captiuitatē ducti. a ¶ Unusq̄sq̄ in ci. suā. q: vnusquisq̄ naturalit diligit locū natiuitat⁹ suē. b ¶ Qui vene. cū zoro. ⁊ iesua neemia ⁊c. noīa istoꝝ exp̄mūtur: q: fuerūt ꝑsonē notabiles ⁊ p̄ncipales. alij aūt cōp̄hendunt sub noībus patrū vl' ciuitatū vnde fuerāt. cū subdit: c ¶ Filij phares ⁊c. Circa q̄ꝺ sciēdū: q̄ aliq̄ noīa hic exp̄munt de q̄bus certū ē q̄ sūt noīa ciuitatū: sic ꝺr. ī. Filij bethleem et filij cariathiarim: et filij hiericho et similia: ⁊ aliqua de quib⁹ certū ē q̄ sūt noīa patrū: vt cū ꝺr. ī. Cātores filij asaph ⁊ filij selluꝫ: ⁊ nathinnei ⁊ filij sobai. ⁊ ꝯsilia m̄lta ꝟo noīa hic exp̄munt a q̄b⁹ filij dicunt: de q̄b⁹ noībus nō h̄r certitudo vtrum sint noīa patrū vl' ciuitatū: quia nec doctores hebraici nec latini h̄ determinauert. d ¶ Sacerdotes. Hic cōsequēter ponit nūerus leuitarū: ⁊ inchoatur a sacerdotibus qui erāt p̄ncipales in tribu leui / cū ꝺr: Sacerdotes: filij iadaia i domo iesue. nomina sunt patrū. e ¶ Leuitē: filij iesue. Isti iuuabāt sacerdotes eis ministrando in oblationib⁹ sacrificioꝝ. f ¶ Cātores filij asaph. Isti cantabant diuinas laudes q̄n offerebant libamina sacrificiorū. g ¶ Filij iani. q̄ custodiebāt portas atrij sacerdotū ad quattuor partes orbis. h ¶ Nathinnei. isti portabāt ligna ⁊ aq̄s ad locū diuini cult⁹.

Moralit

* Filij seruincia ista ē militās ecclia. eius aūt filij sunt credētes ppl'i: q̄ ꝑ pctm̄ erāt in captiuitatē deducti / sꝫ ꝑ christi grām sunt reuersi. b ¶ Qui venert cū çoro. ⁊c. ꝑ çorobabel q̄ fuit dux redeuntiū iudēoꝝ: significat btūs petr⁹ pastor ouiū ⁊ ap'ls iudēoꝝ: sicut ꝺr Gal. ij. b. Qui oꝑat⁹ ē petro in ap'latū circūcisionis ⁊c. Et iō ꝑ hic nūeratos iudēos signant credētes de iudēa ꝑ bti petri p̄dicationē. de quib⁹ ꝺr Act⁹. ij. b. Stās aūt petrus cum. xi. eleuauit

 * vocē suam

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

a ¶Oēs nathin. Be. Hoc loco etiā ꝭm lrām gr̄a dei osten dit: q̄ etiā in veteri testamēto gētiles ad salutē recipiebant: dū exposito catalogo eoꝝ q̄s veracit̄ ad pplm̄ dei ptinere constabat: adiūcti sūt. q̄ vtꝝ ex isrl̄: an ex ꝓselytis eēnt ignorabat̄: eorūq; sil' int̄ filios isrl̄ nūer⁹ exponit̄. etsi em̄ lōga sepatione patrū suoꝝ a tēplo vel pplo dei quō ad eū ptinerēt indicare nequerant: qꝛ tn̄ data generali licētia de captiuitate ascenderāt/ vt sociū recipiebant̄: gaudebāt ei ceteri israelite eos ob amorē cōis fidei et religionis hr̄e q̄si frēs ⁊ notos: ⁊ si i origine carnis minus cognoscebant eos.

Allego. ¶Allegorice aūt int̄ penitētes q̄ liberati a captiuitate vitioꝝ ad edificādā vl' in se vel in alijs domū dn̄i ascēdūt: sunt nōnulli q̄ plurimis grauiorib⁹ pctis astricti: q̄ a deo ab oi actu pietat' ⁊ castitat' vident̄ alienati: vt nihil ꝓrsus bonitat' ⁊ religionis quā a doctorib⁹ acceperāt/ in eis remāsisse videat̄: nec pn̄t indicare vtrū ex isrl̄. i. ex sctā ecclia fuerint generati. qꝛ tales peccādo facti sūt q̄si nunq̄ ptinuerint ad spm̄sctm̄: penitēdo tn̄ corrigunt̄ ⁊ ꝯuertunt̄: vt nūer⁹ eoꝝ int̄ veros israelitas in q̄b⁹ dolus nō est/ cōscribat̄ in celis.

Joh. i. g. b ¶Et de filijs sacer. Beđ. Eadē cautela filij trāsmigratiōis erga sacerdotes agūt q̄ erga pplm̄. Curabāt em̄ vt distincte patesceret q̄ vere ad pplm̄ isrl̄ vel ad gen⁹ sacerdotale ptinerēt: q̄ aut suspecti aut certa ꝓselytoꝝ: id ē aduenarū essent stirpe ꝓcreati. Sacerdotes q̄ suspectos ab altar' mouert̄ officio/ vsq̄dū certi⁹ eoꝝ origo clarescere: sꝫ nihilomin⁹ in societate trāsmigrātium vnanimi se cum pace seruauerūt.

Mystice ¶Mystice aūt q̄rūt filij sacerdotū de captiuitate babylonica ascēdētes scptura genealogie sue: nec iueniētes de sacerdotio eijciunt̄: cū mīstri altar' in tāta flagitia vel nephāda dogmata decidūt: vt etsi penitēdo ad salutē aie redeāt/ nō tn̄ digni sunt q̄ ad sacrū gradū restituant̄. Etsi em̄ inter fideles vitā expectēt eternā: nō tn̄ scpturā grad⁹ sui: quē repetere nequeūt inter pfectos sacerdotes inueniūt. c ¶Ois multitudo ⁊c. Beđ. Hi eos significāt q̄ ꝓfectu emēdatioris vite vitia superare/ ⁊ virtutū culmē ascēdere satagūt: nondū tn̄ sibi ad ꝓuidēdā viā regular' vite sufficiūt: sꝫ eoꝝ q̄ i christo ꝓcesserūt idustria coercēt̄ ⁊ dirigūt̄.

Ni. de lyra

Et in ipis

a ¶Filij seruoꝝ salomōis. Serui salomonis dicunt̄ illi q̄ fuerunt deputati ad custodiā edificiorū tēpli: ⁊ ad reparandū ea q̄ eēnt reparāda. ⁊ isti dicūt̄ filij eoꝝ: qꝛ descēderūt ab ipis: licꝫ p mltas generatiōes. b ¶Et hi q̄ ascēde. Hic ꝯn̄r ponit̄ nūerus ꝓselytoꝝ: ⁊ licet ꝓselyti ꝓprie loquēdo dicant̄ q̄ de gētilitate cōuersi sunt ad iudaismū: tn̄ h̄ large dicunt̄ ꝓselyti: q̄ nō potuerūt sufficiēter indicare certitudinē sue genealogie: ⁊ ideo dubiū erat de aliquib⁹ eoꝝ: vtrū essent de filijs isrl̄ a pncipio/ vl' nō: nō tn̄ fuerūt eiecti de pplo isrl̄: qꝛ fides nō negabat̄ etiā gentilib⁹ volētib⁹ cōuerti. sꝫ de filijs sacerdotū illi q̄ nō poterāt inuenire certitudine genealogie sue: ⁊ ꝙ essent de sacerdotali genere/ fuerunt eiecti de sacerdotio: nō tn̄ de cōi statu fideliū. vn̄ ⁊ in nouo testamēto nō ois q̄ recipit̄ ad fidē recipiēdus est ad ordinū ꝓmotionē. Ex h̄ etiā loco habet̄ argumētū: ꝙ nullus pmittēdus est celebrare nisi fidē faciat de sua ordinatione. d ¶Et dixit ather. Iste est neemias vt dicūt hebrei. et h̄ idē expsse hr̄. i. Neemie. viij. ca. ⁊ vocatus est athersata. q̄ ꝭm ꝓprietatē hebraici sermonis interptat̄ relaxatus: qꝛ p sapiētes hebreoꝝ fuit sibi licitū bibere vinū

re vinū gētiliū: eo ꝙ erat pincerna regis gētilis: vt habet̄ infra Neemie. j. qđ tn̄ de cōi cursu erat iudeis illicitū: vt dicunt hebrei. ꝓpt̄ qđ daniel ⁊ socij ei⁹ noluerūt bibere de vino vnde bibebat rex ne cōtaminarent̄: vt hr̄ Dan̄. j. e ¶Ut nō comederēt de sctōsctoꝝ. i. de cibis solis sacerdotib⁹ cōcessis: cuiusmodi erāt panes ꝓpositionis ⁊ hostie ꝓ pctō ⁊ delicto: ꝭm illud Osee. iiij. b. Pctā ppli mei comedēt ⁊c. f ¶Donec surgeret sa. do. ⁊c. q̄ sciret inuenire veritatē hui⁹ genealogie tūc ignote: ꝓut dr̄ cōiter ab expositorib⁹ nr̄is. In hebreo habetur: Donec surgeret sacerdos ad vrim ⁊ thunim. qđ significat/ ad doctrinā ⁊ pfectionē seu veritatē. ⁊ idē hebraicū ponit̄ Exo. xxviij. Pones autem in rōnali iudicij doctrinā ⁊ veritatē. ⁊ sicut dictū fuit ibidē ista doctrina ⁊ veritas erat quidā fulgor ꝓcedēs ex lapidib⁹ rōnalis: q̄ designabat deū placatum: ⁊ sic impleri in effectu qđ sacerdos petebat: vt dicit Joseph⁹ libro antiquitatū. Dicit etiā: ꝙ iste fulgor cessauit p ducētos annos anteq̄ scriberet librū illū: quē scripsit tpe titi ⁊ vespasiani. ⁊ ꝭm h̄ cōiter est dicēdū: ꝙ post reditū captiuitatis babylonice surrexit sacerdos doct⁹ ⁊ pfect⁹ mō p̄dicto: scꝫ habēs signū placatiōis diuine ⁊ signū acceptatiōis sue petitiōis in lapidib⁹ rationalis. qꝛ a ꝯsūmatiōe tēpli secūdi vsq̄ ad destructionē ei⁹ p titū ⁊ vespasianū fluxerūt anni. ccccxx. ꝭm hebreos: ⁊ mlto plures ꝭm latinos. Quo aūt tpe surrexit talis sacerdos post reditū captiuitatis babylonice: nō habet̄ ex scriptura determiate. Ra. Sa. dicit: ꝙ doctrina ⁊ veritas rōnalis erat nomen dei tetragrāmaton inclusum sub lapidib⁹ rōnalis: ꝟtute cui⁹ manifestabat̄ veritas de interrogatis ipsi sacerdoti qn̄ ꝯsulebat dn̄m. Dicit etiam: ꝙ talis manifestatio nūq̄ fuit tpe secūdi tēpli: ⁊ sic post reditum captiuitat' babylonice nō surrexit sacerdos doctus mō p̄dicto. ⁊ ꝭm hoc cū dr̄: Donec surgeret sacerdos doctus atq; pfect⁹. ly donec/ nō importat tp̄s determinatū: sed magis signat idē qđ nunq̄. sicut dr̄: talis nō penituit de pctis suis donec vixit. i. nunq̄: quia post mortē non pōt penitere. ꝭm ꝟo expositionē Josephi p̄dictā: ly donec/ importat tēpus finitū post qđ surrexit sacerdos doctus: licet nō sit determinate scriptū. g ¶Ois multitudo ⁊c. Hic consequēter colligitur totalis numerus multitudinis/ cum dr̄: Omnis multitudo q̄si vir vnus. i. vnius propositi ⁊ voluntatis ad edificationem templi. h ¶Quadraginta duo mi. Cōsiderādū aūt ē h̄ ꝙ si cōiūgant̄ numeri ptiales supra habiti/ nō ascēdūt tātū: sꝫ deficiūt decem

✱ vocē suā ⁊ locut⁹ est eis: Uiri iudei ⁊c. Sequit̄ infra: Qui g̊ receperūt sermones ei⁹ baptiçati sunt: ⁊ apposite sūt in die illa aie circiter tria milia. Et Act. iiij. a. Multi eoꝝ q̄ audierāt verbū: scꝫ petri/ crediderūt: ⁊ factus est numerus viroꝝ q̄nq; milia. Inter numeratos autem hic de babylone redeūtes/ aliqui dicunt̄ sacerdotes: ⁊ aliqui leuite: ⁊ aliqui cantores: ⁊ aliqui nathinnei: ⁊ aliqui populares: et per istos significant̄ diuersi status credentiū in ecclia sub regimine petri ⁊ alioꝝ aploꝝ: ⁊ sub regimine summi pōtificis locū bti petri tenētis: ⁊ epoꝝ/ q̄ sūt successores aploꝝ. ꝭm qđ dicit̄ in decretis di. xxi. in nouo testa. c ¶Hi q̄sierūt scripturā genea. sue ⁊c. Per hoc aūt ostendit̄: ꝙ nullus recipi debet ad ministeriū officij sacerdotalis nisi doceat de sua ordinatione: aliter posset ex hoc magnū periculū euenire.

Moralis

¶al's siaia.

ros: filij siaa: filij phadon: filij lebana: filij açaba: filij accub: filij

¶al's agaba vl' abaga.

agab: filij selmai: filij anan: filij

¶al's rabaia.

gaddel: filij gaer: filij raabia: filij rasin: filij nechoda: filij gaçez: fi

¶al's aça. ¶al's aga.

lij açec: filij phasea: filij besee: filij asenaa: filij muni: filij nepthusim: filij bechuc: filij acupha: filij

¶al's açur ¶vel o.

arur: filij besluth: filij maida: filij arsa: filij bercos: filij çiçara: filij thema: filij nasia: filij athupha:

¶al's ph.

filij ꝟuoꝝ salomōis: filij soteltei: a filij sophereth: filij pharuda: filij iala: filij dercon: filij geddel: filij saphata: filij athil: filij phocereth qui erant de asebaim: filij amini.

a Oēs nathinei: ⁊ filij seruoꝝ salo

a ¶Hi erāt auctores tēpli q̄ reficiebāt sarta tecta si forte fuissent vexata: ⁊ restaurabant de sacra pecunia.

monis trecēnti nonagintaduo. Et hi q̄ ascenderūt de thelmela/ b thelarsa/ cherub et don et mer: et nō potuerūt indicare domuz pa

¶vel de.

trū suoꝝ: ⁊ semen suū vtrū ex isrl̄ essent: filij galaia: filij tobia: filij nechoda: sexcēti q̄nquagitaduo.

b Et đ filijs sacerdotū: filij iobia: filij accos: filij berçellai: q̄ accepit de filiabus berçellai galaaditis vxorē: ⁊ vocatus ē noie eoꝝ. Hi q̄sierūt scripturā genealogie c sue: ⁊ nō inuenerūt: ⁊ eiecti sūt de sacerdotio. Et dixit athersata eis d vt nō comederēt đ sctōsctoꝝ/ do- e f nec surgeret sacerdos doct⁹ atq;

a ¶Mltitudinis credētiū erat cor vnū ⁊c.

c pfect⁹. Omnis multitudo q̄si vir g

¶Quis tantus exercitus: tam diuersi gradus: tam diuerse conditiōes. ¶al's duo.

vn⁹: q̄dragintaq̄nq; milia trecēti h

a ¶ Et in ipsis. Be. Mystice i tẽplo vł p̄plo dei/sũt cãtores q̃ maiore animi dulcedine cęlestia mãdata custodiũt: ⁊ audito rib⁹ suis crebria exhortatiõib⁹ custodiẽda cõmittũt. Bñ aũt cã torib⁹ cãtatrices iũgũt. ꝓpt̃ sexũ.s. femineũ/i q̃ plimę repiunt̃ p sone: q̃ nõ solũ viuẽdo/sz etiã p̄dicãdo corda ꝓximoꝝ/ad laudẽ sui creatoris accẽdũt: ⁊ q̃si suauitate suę voc̄ adiuuãt ędificãtes tẽplũ. b ¶ Muli eoꝝ. Be. Mul⁹ ex asino ⁊ eq̃ gignit̃: mula ex eq̃ ⁊ asina. Int̃ hoies q̃ d̃ capti uitate ascẽderãt etiã aialia q̃b⁹ adiuua bant̃ describunt̃. Et eoꝝ sic̃ hoim nũer⁹ designat̃: q̃ sũt mł̃ti in eccł̃ia vel sensu tardiores/vł etiã carnales: q̃ tñ mg̃ris spũalib⁹ deuote obtẽpant: ⁊ ad portã da onera fratrũ necessitat̄ dorsũ mẽtis iclinãt: ⁊ cũ cęter̄ electis d̃ ↄfusiõe dia bolicę captiuitat̄ erepti/ad supnę ciui tat̄ męnia tẽdũt: q̃ꝝ etiã nũer⁹ mẽoria dei iteger ↄ̄suat̃. vñ: Impfectũ meũ vi. ocu. tui. Et alibi: Hoies et iu. sal. dño.

c ¶ Spõte obtu. Be. Magnę deuo tiõis idiciũ ẽ: nõ debitas tñ oblatiões. i. lege p̄ceptas: sz etiaz nõ ꝑm p̄ceptũ/sed ꝑm ↄsiliũ dõaria spõte dño offerre. Le ge p̄ceptũ ẽ: Diliges dñm deũ tuũ: ⁊ ꝓ ximũ tuũ sic̃ teipm: ⁊ cęt̃a hmõi. Volũ taria ꝟo oblatio ẽ: Si vis pfect⁹ eẽ/va de ⁊ vẽde oia q̃ habes: ⁊ da paupibus. Sic̃ apł̃s d̃ ꝟginib⁹: Preceptũ dñi nõ habeo: ↄsiliũ autẽ do. Recte g̃ p̄ncipes patꝝ ad ↄstruẽdũ domũ dei spõte offe rũt: q̃ q̃ ãplius q̃cq̃ etiã a licit̄ abstinẽt/ eo efficacius eccł̃iaz dei ędificãt: cũ q̃ ex empla pfectiõis eoꝝ agñscũt/tãto mag̃ cõmittẽ illicita formidãt q̃nto eos nec licit̄ vti ↄsiderãt. d ¶ Scd̃m vi. su. Hęc ẽ eñ mẽsura pfectiõis/ꝓ posse suo quẽq̃ ꝓ dño laborare: ⁊ statũ eccł̃ię pri mo in se/deinde in ꝓximis confirmare. Qui talit̃ cõuersant̃/recte p̄ncipes pa trũ vocant̃: q̃ pfectionẽ vitę ⁊ doctrinę illis q̃ in ecclesia p sollicitudinis studiũ patres vocant̃/alti⁹ viuẽdo p̄ncipant̃.

e ¶ Auri solidos. Be. Auꝝ ⁊ argen tũ ⁊ vestes sacerdotales/p̄ncipes patꝝ ꝑm vires suas in impẽsas opeꝝ templi offerũt: cũ viri scti q̃cq̃d̄ sapię/eloq̃ntię ⁊ actiõis bonę pcipiũt bñ viuẽdo i ędifi catiõnẽ fideliũ cõferũt. Certũ ẽ põdus auri ⁊ argẽti: certus nũerus sacerdota liũ vestiũ: vt sciamus dñi cogitatiões ⁊ sermones ⁊ actus nosse ⁊ digne remũerare. ¶ Notandũ ꝟo q̃ntũ pp̄ło dei captiuitas ꝓfuit. Qui ei ꝑm Hieremiã q̃ttuor milia sexcẽti captiuati sũt/int̃ hostes multiplicati q̃nq̃ginta se re milia viri in patriã redierũt: ⁊ q̃ paupes ⁊ serui fuerãt/auro argẽto/vestibus ⁊ seruis locupletati reuertunt̃: ⁊ q̃ ꝓpt̃ mul titudinẽ falsoꝝ deoꝝ patriã pdiderũt/nunc vnius veri dei fide gaudẽtes repatriãt: ipsam etiã fidẽ vnanimi deuotiõe colẽtes vt q̃ ꝓ diũsitate religiõis/diũso noie iuda ⁊ isrł̃ vocabant̃: nũc ꝓ vnitate pietatis ãtiq̃ vocabulo oẽs isrł̃ vocant̃. Cultũ nãq̃ pietatis q̃ in terra sctã ꝓphis reclinãtibus ⁊ excẽpla iusticię de mõstrãtibus spreuerũt: nũc in terra aliena hostibus idolatrię seruiẽtibus dilexerũt. Quos eñ libertas ⁊ copia in patria ne gligẽtes fecit cęlestiũ mãdatoꝝ/eos seruit⁹ ⁊ inopia in pegria tiõe ad obsequiũ creatoris adduxit. Hũanũ eñ corp⁹ opib⁹ et libtate soluit̃: erũnis q̃z ⁊ pauptate ad semetipm colligit̃. Qd̃ ergo in pp̄ło illo semel factũ ẽ: ħ in oib⁹ pęnitẽtibus q̃tidie fieri solet: dũ q̃ p negligẽtiã in laq̃os diaboli ceciderũt: p industriã pnię diuinitus adiuti resurgũt: ⁊ q̃ ꝟtutũ opibus a diabolo nu dati de ecclesia recesserũt/ad cõionẽ illius maiorib⁹ ꝟtutib⁹ ex ercitati redeũt. Quo eñ g̃uius se errasse meminerũt: eo ardẽ tius bonis opib⁹ insistũt. f ¶ Habitauerũt g̃ sa. ⁊ le. Le uita a chaldęis captiuatus ciuitatẽ recipit: cũ diaconus ꝟtutẽ pfectiõis quã a diabolo seductus pdiderat/dño donãte rein tegrat. In babylone ꝟo natus ciuitatẽ in iudęã veniẽs ingre dit̃: cũ regenerat⁹ in christo ⁊ bñ institutus in eccł̃ia acceptũ se mel diaconatũ regularit̃ custodit. Sic eñ ille p christi grãm q̃ si de chaldęa seruitute liberatus est: ita hic per executionẽ bo noꝝ in

noꝝ/in q̃b⁹ p̄decessores eiusdẽ g̃dus ↄ̄sũati sũt/velut ad męnia ꝓpę ꝟtutis vel ciuitatis ascẽdũt. g ¶ Vniũsusq̃ isrł̃. Bed̃ Vniũsum isrł̃/non decẽ trib⁹ tñ dicit: q̃ q̃ndã vocabant̃ isrł̃ ad distinctionẽ duaꝝ q̃ vocabant̃ iuda: sz oẽs generalit̃ redeũtes/ siue d̃ iuda ⁊ beniamin/siue de aliis tribub⁹. Nã decẽ tribub⁹ in assyrios trãslatis ⁊ samaritis in terrã eoꝝ sb̄stitutis: q̃cũq̃ remanserãt/reliq̃ rũt ⁊ fregerũt simulacra: ⁊ integro cor de dño seruire/⁊ in tẽplo sacrificare ce perũt: sic̃ scp̃tũ est in Paralipomenon. His g̃ q̃ residui cũ tribu iuda ⁊ benia min/q̃bus sociati fuerãt/captiuati sũt: simulq̃ reũsi in patriã ⁊ in ciuitates su as/q̃s vacuas cũ agris ⁊ villis repere rũt. Nõ eñ eas cũ ipsi in babylone ser uirẽt: sic̃ nec duaꝝ tribuũ terras quisq̃ colon⁹ itrarat. Celebrauit eñ terra sab bata sua cũctis dieb⁹ desolatiõis. Ma ior aũt ps decẽ tribuũ captiuata ab assy riis vltra medoꝝ montes nunq̃ rediit: nec si rediret/ciuitates suas igredi pos set/q̃s possedere samaritę. de q̃bus sibi ꝓmittũt iudęi q̃ regnãte christo suo cũ cęteris suę gẽtis hoibus sint in iudęam reũsuri/⁊ in toto orbe regnaturi. ¶ Al legorice. Sacerdotes/leuitę/cantores/ ianitores ⁊ nathinnei/oiſq̃ isrł̃ in ciui tatibus suis habitãt: cũ mĩstri altaris ⁊ doctores ⁊ plebs christiana in suis g̃di bus deo fidelit̃ seruiũt: siue q̃ eodẽ g̃du aliq̃n vitiis sordidato vel pdito/p pęni tentiã correpti sunt: siue q̃ nup d̃ regno diaboli ad ecclesiã veniẽtes/bonũ sibi gradũ acq̃sierũt. Suas eñ ciuitates i troierũt leuitę vł filii isrł̃: non solũ q̃ eas captiuati amiserãt/sz etiam q̃ de capti uis geniti ad ipsas se paterna successio ne ptinere didicerant. Quicũq̃ ꝟo ita captiuati sunt vt nũq̃ reũsi aliis fũdos suos possidẽdos relinq̃rẽt/illos signifi cãt: q̃ sic peccãdo ab eccł̃ia discedũt/vt nũq̃ resipiscãt/⁊ aliis ꝓmissa sibi p̄mia relinquãt. vñ: Memor esto vnde excide ris ⁊ age pniaz/⁊ p̄ma opa fac. Sin aũt/ venio tibi/⁊ mouebo candelabrum tu um ⁊c̃. Et alibi: Tene qd̃ habes/vt ne mo accipiat coronam tuam.

Margin: Ps. 138. c; Ibi. 35. b.; Deut. 6. a; Mat. 22. d; Ibi. 19. c; 1. Cor. 7. e; Nota; Allego.; Apoc. 2. b; Ibi. 3. c; Diuisio; Moralit̃

sexaginta: exceptis seruis eorum ⁊ ancillis: q̃ erãt septẽ milia trecẽ ti trigintaseptem. Et in ipsis can tores ⁊ cãtatrices ducẽti. Eq̃ eo rũ sexcẽti trigintasex. Muli eorũ ducenti q̃dragintaq̃nq̃. Cameli eoꝝ q̃drĩgẽti trigintaq̃nq̃. Asi ni eoꝝ/sex milia septingẽti vigiti. Et d̃ p̄ncipibus patꝝ cũ ingrede rẽt tẽplũ dñi qd̃ ẽ i hierł̃m: spon te obtulerũt in domũ dei/ad extru endã eã in loco suo. Scd̃m vires suas dederũt ipensas opis: auri solidos q̃dragita milia ⁊ mille: ar gẽti mnas q̃nq̃ milia: ⁊ vẽstes sa cerdotales centũ. Hitauerũt g̃ sa cerdotes ⁊ leuitę de pp̄ło ⁊ cãto res ⁊ ianitores ⁊ nathinei i vrbib⁹ suis: vniũsusq̃ isrł̃ in ciuitatibus suis.

Interlinear: ¶ in pp̄ło. — a ¶ q̃ psalmos dulci modulamine resona bãt. qd̃ leuite in tẽplo iter q̃tidiana sacrifi cia faciebãt: qd̃ etiã plures de plebe suis in locis fecisse credibile est. — a ¶ vita eminẽtiorib⁹. b ¶ q̃ ꝓ aliis sollici ti sunt. ¶ p̄cepta legis transcendẽtes. — a ¶ hec e mẽsura hũane pfectiõis. — a ¶ claritat̄ sapie. b ¶ nitidi eloquii: Elo quia dñi eloq̃a casta. a ¶ opa iusticie vulgi mores trãscẽdẽtia: ⁊ sacrat̄ deo cordib⁹ di gna. ¶ Sacerdotes tui iduant̃ iusticia ⁊c̃.

Ca. III

Iamq̃ venerat mẽsis septim⁹ ⁊ erãt fi lii isrł̃ i ciuitatib⁹ suis.

Ca. III

Iamq̃ venerat mẽsis septi mus. Qui apud nos october p̄ cęteris legali obseruatiõe so lẽnis: in q̃ etiã celebrata ẽ dedi catio tẽpli. Cõgrue g̃ cũ p̄mo ciuitates suas itrassent/⁊ mãsio nes sibi ꝓuidissent/mox in hierł̃m ↄfluxerũt: ⁊ altare cõstruxe rũt: ⁊ eo tempe q̃ tẽplũ cũ altari ⁊ oibus vasis olim consecra tũ est: ⁊ quo ad diem ↄsecrationis annuatim venire solebant. ¶ Mystice

Nico de lyra

✱ ficiũt decẽ milia ⁊ pl̃s: ⁊ iõ nõ videt̃ veꝝ qd̃ ħ ↄcludit̃. Ad qd̃ rñdet Ra. Sa. dicẽs: q̃ illi q̃ nũerati sũt sup̄ p ptes/fuerũt de trib⁹ tribub⁹ tñ. s. iuda/beniamin/⁊ leui: vt satis ptz ex p̄di ctis: sz cũ eis redierũt aliq̃ de aliis tribub⁹: vt dictũ est. s̄. i. c. ⁊ illi coniũcti cũ his/faciũt hũc nũeꝝ. a ¶ Exceptis seruis eoꝝ ⁊ ancillis. q̃ nõ nũerant̃ in p̄dicta sũma: q̃ serui ⁊ ancil lę nõ sunt de nũero ciuiũ. b ¶ Et in ipsis cãtores ⁊c̃. Re dibãt eñ de captiuitate ad terrã suã cũ lęticia magna: ⁊ iõ sta tuerũt aliquos cãtores ⁊ cãtatrices in via. c ¶ Equi eorũ sexcenti trigintasex. Hic ↄ̄sñr numerat̃ redeũtiũ substãtia. Et ptz lr̃a vsq̃ ibi: d ¶ Cũ ingrederent̃ ⁊c̃. dñi. i. locũ vbi fuerat templũ dñi. Cętera patent in littera. Ca. III

Iamq̃ venerat. Hic ↄ̄sñr describit̃ tẽpli reędifica tio. cui⁹ p̄mo describit̃ fundatio. Scd̃o opis intermis sio: ca. iiii. Tertio eiusdẽ resumptio: ca. v. Quarto cõ summatio: ca. vi. Circa p̄mũ p̄mo altare sub diuo eri git̃. Scd̃o tẽplũ fundat̃/ibi: Porro ⁊c̃. Tertio fũdatiõis solẽ nitas celebrat̃/ibi: Fũdato igit̃. Circa p̄mũ dicit̃: Iamq̃ ve ✱ nerat mẽn

Moralr̃ e ¶ Iãq̃ ve. p septẽariũ nũeꝝ significat̃ aduẽt⁹ se ptiformis g̃rę sanctispũs i apł̃is aliisq̃ discipul̃: vt hr̃ Act. ii.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

Mystice E G ¶ Mystice. Septim⁹ mẽsis grã spũssancti significat. In hoc mẽse post captiuitatẽ de ciuitatib⁹ nr̃is in hierl̃m cõuenim⁹: cũ ablatas sordes vitioꝝ post inchoationẽ bonorũ operũ maiore eiusdẽ spũs grã illuminamur: ⁊ in amore supnę pacis q̃ in vera vnitate ẽ accẽdimur. hierl̃m em̃ visio pacis dr̃. a ¶ Et surrexit iosue. De tribu sacerdotali/ quę significat christũ verũ sacerdotẽ: q̃ in sanguine suo nos a pctis lauit: ⁊ assistit nũc vultui dei ꝓ nob. b ¶ Et frẽs ei⁹ sa. ⁊c. De q̃b⁹ dr̃: Ite nũciate fr̃ibus meis. (Mat.28.c) Hi sũt in eccl̃ia altiores: ⁊ christo familiarius inherẽtes/ eccl̃iaz ędificãt. Toti etiã dr̃ ecclię: Vos ãt gen⁹ electũ re.sa. (1.Pe.2.b) Sunt em̃ electi mẽbra sũmi sacerdotis corpora sua offerentes hostiã viuam. c ¶ Et ędificauerũt. Bed. Magna ꝓuisiõe p̃mo altare ędificauerũt: vt q̃ templũ nõdũ erat fundatũ: haberẽt tñ vbi sacrificãtes deuotionem suę mẽtis ostenderẽt. Qđ ⁊ nos hodie spũaliter facimus: cũ ante oĩa in corde nr̃o fidem dñicę incarnatiõis et passiõis collocamus ⁊ auditoribus tradimus. vñ: Nõ iudicaui me scire inter vos/ nisi iesum christũ ⁊ hunc crucifixũ. (1.Cor.2.a) In hoc altari holocausta nostra. i. cogitatiões ⁊ opa pfecta offerimus. Ita em̃ vota actionũ nr̃arũ deo pr̃i placẽt: si sacramentis christi pticipamus: si virtute spũssancti quasi igne altaris incendimur. (Holocaustũ) Holocaustũ nãq; totũ incẽsuz dicit̃: quo noĩe sacrificia vocabantur: quorũ nihil cedebat in humanos vsus: sed totũ deo dabatur: ⁊ summo igne cõsumebat̃. Quibus vita fidelium exprimit̃: qui nihil ꝓprium quęrũt: sed omne quod viuũt in famulatũ dei expendũt. Nec solum volũtatez corpis ⁊ animę ꝓ dño calcare: sz ipsam animã ꝓ ipso ponere gaudẽt/ cũ apl̃is dicẽtes: Ecce nos reliq̃mus oĩa/ ⁊ secuti sumus te ⁊c. (Mat.19.d) Quib⁹ rñdetur: Omnis qui reliq̃rit domũ/ aut fratrem/ aut sororem ⁊c. (Ibidem) F Holocaustum in altari dei offerendũ est: q̃ nisi in fide christi acceptũ esse nõ põt. Multi em̃ phi ꝓpria reliquerũt: ⁊ mũdam ac pauperẽ vitã agentes/ holocaustum facere videbant̃. sed hoc in altari dei nõ fecerũt: q̃ voluptates reliquerunt: sed christũ apud patrẽ aduocatũ nõ habuerũt. (1.Joh.2.a) d ¶ Bases suas ⁊c. Beda. Corda. s. electoꝝ ad suscipiẽda fidei sacramẽta p̃ceptis magistroꝝ quasi ferramẽtis fabroꝝ p̃parata. Bñ aũt vnũ altare/ sed plures sunt bases quę hoc portant: quia vnus deus/ vna fides: sed multa fideliũ corda/ vna veritatis regula (Eph.4.a) instituta quasi inęqualẽ sinum collecta cõmuni deuotiõe cęlestium sacramentoꝝ onus portant. Qui aũt minus instructis/ necvitia deserẽtibus fidei sacramẽta cõmittit: quasi altare dñi in terra sine basibus ponit: q̃ terrenis adhuc mẽtibus q̃ sunt cęlestia tradit. vñ: Neq; accendũt lucernã ⁊ ponũt eã sub modio: sz sup c. ⁊c. (Mat.5.b) Sicut em̃ christus altare vocat̃: q̃ ab iniquitatibus emendat/ ⁊ vota orationũ patri cõmẽdat. sic ⁊ lucerna: q̃ in testa humanitatis lumẽ posuit diuinitatis. Supponunt̃ aũt bases altari/ ⁊ lucernę cãdelabrũ: cũ fideles corda ⁊ corpa ad exercendũ opando qđ credũt/ humili intentiõe submittũt. e ¶ Et obtulerũt sup illud holocaustũ dño. Bed. Mane ⁊ vespe offerimus holocaustũ dño sup altare eius/ cũ stabilita in corde nostro/ fide ipsius integra deuotiõe bonis actib⁹ operã damus: ⁊ hoc mane ⁊ vespe/ cũ. s. meminimus initia salutiferę intentiõis ab illo accępisse: ⁊ nõ nisi p auxilium gratię eius inchoata pficere. Et ideo illi vota gratiaꝝ in omnibus ardenti desiderio pię cõuersationis offerimus. Itẽ mane holocaustũ facimus: cũ ꝓ accępto lumine spũalis scientię deo vicẽ bñ viuendi impendimus. Vespe vo: cum ꝓ requie sempiterna quã in illo post opa bona speramus/ incessabili studio flagramus. Potest etiã ad litterã recte accipi/ nos mane ⁊ vespe offerre holocaustũ: cũ ita deo placere oĩ tpe curamus: vt diluculo surgẽtes nõ p̃us ad agenda humanę fragilitatis necessaria ꝓcedamus/ q̃ igne diuinę charitatis inflammati/ deuotis nos orationibus domino commendemus. (Ps.87.c) Vñ: Mane oratio mea pręueniet te. Similiter completis diei operibus/ non ante demus somnum oculis nostris/ q̃ locum domino in nobis orationum instantia consecremus. (Ibi.140.a) Iuxta illud: Dirigatur oratio mea sicut incẽsum in conspectu tuo: eleuatio manuum tuaꝝ sacrificiũ vespertinũ. f ¶ Feceruntq;. Beda. Qui de babylone in hierusalẽ ascẽderãt ardẽtes implere oĩa mãdata dñi: hanc solennitatẽ celebrare cupiebãt singulis diebus septimanę q̃ lex p̃ceperat: implentes q̃ nos spũaliter implere cõuenit. Egressi em̃ sumus de ęgypto p sanguinẽ agni: vt veniam⁹ ad terrã ꝓmissiõis cũ sacramento dñicę passiõis baptiçati. graue iugum p̃uaricationis abiecimus: vt in libertatẽ glorię filiorũ dei adoptati regni cęlestis heredes simus. Manebamus autẽ in tabernaculis per desertũ lõgo tempe eũtes: donec veniremus ad patriaz/ cum in baptismo renunciãtes sathanę. quasi regi ęgypti. i. tenebraꝝ: et oĩbus põpis atq; opibus sęculi velut pegrinos viatores in mũdo alteri⁹ vitę q̃ a dño sperare nos esse ꝓmisim⁹. In memoria hui⁹ spei ꝓmissiõis septimo mense debem⁹ in tabernacul̃ manere: ⁊ illustrãte nos septiformi grã spũssancti tota die mũdũ velut arentẽ ⁊ exñeũ deserere: ⁊ fixa intentiõe ad immarcessibilia paradisi gaudia ꝓperare. ⁊ hoc septez diebus. i. toto p̃ntis vitę tpe q̃ tot diebus voluit. Singulis q̃z diebus huius hebdomadis holocaustũ facere debemus ⁊ opus diei i die suo: oblationẽ. s. totã incẽsam in his q̃ ꝓpe ad diuinũ seruitiũ ptinẽt: vt orones ⁊ ieiunia. opus vo diei in die suo in illis q̃ ad fratnę dilectiõis obsequiũ attinẽt: vt esuriẽti panẽ: sitienti potũ: ⁊ hmõi ministrare. hęc nobis solẽnia tabernaculoꝝ mystice celebranda/ paulus insinuabat cum inter p̃dicandum scenofactorię arti vacabat. (Act.18.a) faciebat em̃ scenomata/ vt peregrinũ se esse doceret: ⁊ eos q̃s erudiebat pegrinari i hac vita/ in futuro aũt patriã spare. vñ: Dũ sum⁹ in corpe/ pegrinamur a dño. (2.Cor.5.b) Et alibi: Nõ habem⁹ h̃ manentẽ ciuitatẽ: sz fu. inq̃. (Heb.13.d) g ¶ Solennitatẽ. Quę grece scenophegia. i. fixio tabnaculoꝝ dr̃: q̃ incipit. xv. die (G H)

Congregatus est ergo populus *(a ¶ christus. s. rex noster)* quasi vir vnus in hierl̃m: et surrexit iosue filius iosedech/ et frẽs eius sacerdotes: ⁊ çorobabel fili⁹ *(a ¶ vt p̃mi magistri.)* salathiel et fratres eius. Et ędificauerũt altare dei israel: vt offerrent in ẽo *(a ¶ q̃ sine eo nõ placẽt. b ¶ mundo oĩno abrenũciãtes: ⁊ christũ sequẽtes.)* holocaustõmata: sicut *(¶ p oĩa viriliter ⁊ fortiter agẽtes.)* scriptũ est in lege moysi viri dei. Collocauerunt autem altare dei *(a ¶ q̃ iceptis deo deuotis: stati obsistit ꝯdictio nephãdoꝝ vel spirituũ vel hoĩm.)* sup bases suas deterrẽtibus eos *(a ¶ nõ quoꝝ cõuersatio in celis est.)* per circũitum põpulis terrarum: *(a ¶ tñ p̃ceptis insistentes.)* ⁊ obtũlerũt super illud holocaustum domino/ mane et vespere. Fecerũtq; solẽnitatẽ tabnaculo-

Nico. de lyra

* nerat mensis septimus. Qui apud hebręos vocat̃ tisari: ⁊ partiz corrêspõdet septẽbri nostro/ ⁊ ptim octobri: sicut dictum fuit plenius Geñ. vij. ⁊ Exo. xij. a ¶ Congregatus est ⁊c. vir vn⁹. i. vni⁹ voluntatis ⁊ ꝓpositi ad erectionẽ altaris ⁊ fundatiõis tẽpli. Ideo subdit̃: c ¶ Et ędificauerunt altare ⁊c. s. holocaustorũ quod erat sub diuo: vt patet ex p̃cedentibus Exo. xxvij. ⁊. iij. Reg. viij. ⁊. ij. Paral. iiij. d ¶ Deterrẽtibus eos per cir. po. ter. i. gẽtilibus quos rex assyrioꝝ sennacherib miserat ad habitandum samariã ⁊ ciuitates p circũitũ: q̃ timebãt ne filij israel ad ꝓsperitatem veniẽtes/ eos eijcerent de terra. e ¶ Et obtulerunt sup illũ holo. domino mane et vespere. Id est iuge sacrificiũ: in quo offerebat̃ vnus agnus immediate post ortum solis: ⁊ alius ante occasum. f ¶ Feceruntq; solennitatẽ tabernaculorũ ⁊c. Quę incipiebat. xv. die mẽsis septimi: ⁊ durabat p septẽ dies. * Et holocau

(Moralit.) * a ¶ Cõgregatus ẽ g po. quasi vir vn⁹. Per qđ significat̃ q maxia ⁊ pfectissima cõgregatio ⁊ vnio p spm̃ sctm̃ efficit̃: q̃ nexus amboꝝ. s. patris ⁊ filij noiat̃. b ¶ Et surrexit iosue filius iosedech ⁊ frẽs eius. Per q̃s significant̃ apl̃i et alij p̃mi credẽtes in christo. c ¶ Et ędificauerunt altare dño ⁊c. Quia post dationẽ spũssancti/ apl̃is in signo visibili cępit eucharistia offerri ⁊ credẽtibus mĩstrari. d ¶ Deterrẽtibus eos p circũitũ ppl̃is ter. ⁊c. q̃ p̃ncipes iudęoruz in hierl̃m ⁊ iudęa ml̃tas molestias apl̃is alijsq; credẽtibus intulerũt: ⁊ postea p orbem p̃ncipes romanoꝝ: conãtes destruere christi nomẽ ⁊ credẽtes i ip̃m. (Rom.2. 1.Cor.9.) e ¶ Et ob. sup il. ho. ma. et ves. ⁊c. Nã i fide christi in eucharistia ꝯtẽti cęperũt orare mane ⁊ vespe. Vñ ibidẽ dr̃: q petrus ⁊ iohẽs ascẽderunt in tẽplũ ad horã orõnis nonã: a q̃ incipit vespa. nã agn⁹ paschal̃ q̃ Exo. xij. imolari p̃cipit̃/ ad vesperã ab hora nona ⁊ deinceps poterat immolari. f ¶ Fecerũtq; solen. tabernaculoꝝ. Quę celebrat̃ in memoriã pegrinationis filioꝝ isrl̃ p desertũ: qui tũc in tabernaculis habitabãt. ⁊ hãc solẽnitatẽ spũaliter celebrãt/ q̃ moribus ⁊ vita se pegrinos esse ꝓfitent̃ in hoc mũdo: vbi nõ est nisi quidã trãsitus ad terrã viuentiũ fidelibus promissam. * Dederũt aũt

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
B4B/D Vol. 2

rū/sicut scriptū est: et holocaustū a dieb⁹ singulis ꝑ ordinē ſm ꝓceptū op⁹ dei in die suo: et post hec b holocaustū iuge/ tā in calēdis ꝙ̄ in vniuersis solēnitatibus dn̄i q̄ erāt ꝯsecratę: ⁊ in oībus in q̄bus c vltro offerebat munus dn̄o. A primo diē mensis septimi cęperunt offerre holocaustum domino. Porro templū dei necdum fundatū erat. Dederūt aūt pecunias latomis et cēmētarijs: cibū ꝙ̄ ⁊ potū ⁊ oleū sidonijs tyrijsꝙ̄

a ¶ Q.ſ.except⁊ gn̄alib⁹ mādat⁊ spōte deo offerim⁹.ꝺ q̄b⁹ nō ꝓcipiēdo/ sꝫ ꝯsulēdo dr̄: Si vis pfectus eē vade ⁊ vēde oīa q̄ ha. ⁊c. Et alibi suadēdo: Qui pōt capere ca. ⁊c.

a ¶ Spūalis.ſ.illustrationis.

a ¶ Pnceps patrū. ¶ vt ꝓmpti⁹ oparent.

a ¶ Vtutū.ſ.exēpla vl' scpturas q̄b⁹ cōfortati si lacescāt. b ¶ Pdicatorib⁹/ lapidū cesorib⁹. c ¶ Q̄ cemēta faciāt ad cōglutinādos lapides. ¶ Notāda pia ppl'i sollertia: ꝺ necessarijs suis vl' materias emūt vl' oparios cōducūt. a ¶ Tyrus ⁊ sidō nobilissime phenicis vrbes libano mōti vicino.

...pit.xv. die mēsis septimi: ⁊ durat septē dieb⁹ in q̄b⁹ ꝓcepit dn̄s ppl'm in tabernacul' habitare: ⁊ q̄tidie legē scrutātes holocausta dn̄o offerre: q꞉ q̄ndā in tabernacul'.ſ. morabant in solitudine ꝓdicāte legē moysi: ⁊ crebro sibi deo apparēte diu expectātes ꝓmissam requiē: ne vnꝙ̄.ſ. tāti bn̄ficij gr̄a in obliuionē veniret. a ¶ Per ordinez. Quia q̄cq̄d inordiate gerit/ meritū pfectiōis amittit: q꞉ honor regis iudiciū diligit. Quę em̄ in honorē sūmi regis agim⁹ certi: necesse ē discretiōe iudicij qn̄ vl' q̄ntū sint agēda/ distinguamus. b ¶ In calēdis.ſ. initijs mēsiū in ortu lunę: a quo semꝑ hebreī mēses incipiebāt: nullos mēses exceptis lunaribus habentes. vn̄ ꝓ calendis greci melius neomenias.i. nouilunia vocāt. Si aūt mēses ꝓpē dies.xxx. q̄bus iplent/ significāt plenitudinē operū lucis: qn̄ in fide sctē trinitat⁊ decalogi p̄cepta pficimus: quid exordia mensiū/ in q̄bus luna vt denuo luceat nuꝑ a sole dicit accēdi: nisi initia designāt bonę opatiōis: q̄ donāte conditoris gr̄a/ q̄si solis iusticię pn̄tia ꝑcipimus. Ob cui⁹ significantiā diuinę illustrationis/ sine q̄ nihil boni incohoare vl' pficere valemus. De⁹ oēs calēdas.i. exordia mēsiū celebrari p̄cepit. vn̄: Canite in initio mēsis tuba in insigni die solēnitat⁊ vr̄ę. Bn̄ aūt dr̄: q꞉ ꝑ acta festiuitate tabernaculoꝝ filij trāsmigrationis faciebāt holocausta iuge ⁊c. Quia postꝙ̄ animus semel huic mūdo pfecte abrenūciauerit: oportet vt totuz se impēdat obsequio diuinę volūtatis. c ¶ A pmo die. Ab exordio diuię.ſ. inspiratiōis q̄ hūana ꝯscia imutat: ⁊ voluptatibus neglectis/ in ea sola q̄ dn̄i sunt inardescit. sic apl'i q̄ spūsctō inflāmati/ q̄si holocaustū facti/ oībus linguis ꝓdicabāt magnalia dei. Hic apud hebręos septimus mēsis nouus annus vocat: q꞉ ꝑ spm̄sctm̄ fidelibus dat: vt nouuz charitatis impleāt mādatū: ⁊ cāticū nouū in ędificatiōe domus dei reddāt. ¶ Notādū aūt ꝙ mēse septio cōgregat⁹ est ppl's in hierusalē: ⁊ cōgregatis oīb⁹/ iosue ⁊ çorobabel cū fr̄ibus suis altare ędificasse: ⁊ a pmo die septimi mēsis holocaustū obtulisse referunt. vn̄ colligit hoc altare ex lapidibus ipolit⁊ citissime cōpositu: nō sic olim de ligno fabrefactū: ⁊ ęreis laminis coopertū. Nō em̄ alit etiā plurima fabricantiū turba instāte potuit vna die incipi ⁊ pfici/ ⁊ ad offerēdū holocaustū ꝓpari. In libro em̄ Machabeoꝝ de lapidib⁹ factū dr̄. Et accepērūt lapides integros ſm legē: ⁊ ędificauerūt altare nouū ſm illud qꝺ pus fuit. ¶ Notādū ꝙ initiū q̄ntę ętatis sic q̄ttuor ꝓcedentiuz oblatis dn̄o holocaustis cōsecrat. In pma em̄ ꝓtomartyr abel pmus oīm electoꝝ de pmogenitis ouiū deo holocaustū obtulit: ⁊ in gressū nascētis seculi pmo hostijs pecoꝝ/ tādē ꝓprio cruore dedicauit. Scdę ętatis ortū noe oblatis deo holocaustis de his q̄ fuerāt in arca ꝯsecrauit. Tertiā ętatē melchisedech ⁊ abraā: ꝓ in pane ⁊ vino: ille ꝓ ꝓo filio oblato sacrarūt. Quartā ętatē dauid dn̄o ꝯsecrauit: ędificato altari in area hornę hiebusęi: et oblatis deo holocaustis: q̄bus eū quē ppl'm nūerādo offenderat placaret: vbi abraā phibet filiū obtulisse: ⁊ post ędificato a salomōe tēplo altare holocaustoꝝ ꝯstat eē locatū. Quitę nūc ętat⁊ exordiū iosue ⁊ çorobabel ędificato ibidē altari: ⁊ oblatis deo holocaust⁊/ mox excusso captiuitat⁊ iugo obtulert: ⁊ p⁹ea iugi holocausto dn̄m sibi placauert. Hęc oīa in figura ꝓcesserūt eius q̄ in sexta ętate hostia suę carnis totū mūdū redemit. d ¶ Dederūt. Beda. Qui de captiuitate liberati hierosolymā venerūt/ facere tēplū disposuerūt: ⁊ postea fecerūt: sꝫ pus posito altari q̄tidianis holocaustis dn̄o se cōmēdauerūt: vt digne ipm̄ tēplū ędificare mererent. Qui ergo alios vult docē/ pus seipm̄ doceat. ne ab apl'o audiat: Qui ergo aliū doces: teipm̄ nō doces. vn̄: Castigo corp⁹ meū in seruitutez redigo ne forte ⁊c. Recte ergo trāsmigratiōis filij nō alia sacrificia ꝙ̄ holocausta.i. totas incēsas oblatiōes deo obtulisse referunt. q꞉ necesse ē vt totū se bn̄ viuēdo: ⁊ a licitis etiā cōtinēdo creatori mācipet: q̄ male viuētes cupit ab illicitis docēdo cōpescere. ¶ Pōt etiā dici ꝙ ędificato altari holocausta offerāt deo/ sꝫ nondū tēpluz ędificāt: qui nuꝑ cōuersi mox in diligēdo deū toto corde ardescūt: vt iā inter pfectos nūerari queāt ⁊ si nōdum bona cupiūt opandi vel pficiēdi tp̄s/ vel facultatē accipiūt. vt abraā iā fide pfectus erat: cū nōdū pfecisset opa. Vn̄: Credidit abraā deo ⁊ reputatū est ei ad iusticiā. Cū ṽo filiū suꝑ altare obtulit: q̄si tēplo cōstructo pfectiora deo holocausta reddidit. Singuli em̄ actus vl' gressus pię deuotiōis ordines sunt lapidū politoꝝ: q̄bus in corde nostro dilectā deo habitationē cōstruamus. ¶ Fundatio templi illos significat qui nuꝑ cōuersi locum q̄ parant dn̄o in se. vn̄: Mēbra vr̄a tēplū est spūssācti ⁊c. e ¶ Latomis. Mystice. Beda. Latomi sunt in cōstructione domus dei: q̄ corda ꝓximoꝝ docendo vel increpādo instruūt: quos dū firmiter inter alios cōsistere docent/ q̄si q̄drādo aptāt. Quocūꝙ̄ em̄ ṽteris quadratū/ stabit: ⁊ electoꝝ mēs dū inter aduersa vel ꝓspera manet imota/ quadratū sibi inesse ṽtutis figurā mōstrat. vn̄ arca noe de lignis quadratis facta describit. Nā eandē ecclesiā (quā tēplum de lapide factum/ ⁊ arca de lignis compacta) figurat: ⁊ tabernaculū de cortinis ⁊ tabulis cōpositū. f ¶ Cementarijs ⁊c. Cementarij sunt item prędicatores: qui dū eos quos bonis operibus instituūt copula charitatis adinuicem nectūt: quasi quadratos politosꝙ̄ lapides/ ne ordinē cōpositiōis reserāt/ cementi infusione cōiungunt/ dicentes: Ante oīa aūt mutuā in vobis continuā charitatē hn̄tes ⁊c. Inde Paulus: Super omnia autē habete charitatē: qꝺ est vinculū pfectiōis. g ¶ Sidonijs tyrijsꝙ̄. Sidonij q̄ꝫ ⁊ tyri ꝓdicatores repn̄tāt. q̄ hoīes in gl'ia quōdā seculi sublimes ⁊ cādidos securi sermōis dei/ ꝺ statu pmę conuersatiōis deijciunt: vt salubriter ꝓstratos/ ⁊ q̄si ab humore corruptiuo ingeniti sensus excoctos: ab oī vitioꝝ tortitudine corrigāt: ⁊ in ornatū vl' in munimētū eccl'ię exigunt. Vn̄ in Ps. qui inscribit in consummatione tabernaculi: Vox domini confringentis cedros. ¶ Sidonijs tyrijsꝙ̄ ⁊c. Dāt principes patrum: iosue scilicꝫ ⁊ çorobabel ⁊ fratres sidonijs ⁊ tyrijs cibū potum: et oleum/ vt deferant ligna cedrina ꝺ libano ad mare ioppen: cum doctoribus vt prędicare valeant spiritualia charismata que in christo ꝓcesserunt/ ęmulanda cōmendant. Vel cum christus qui in iosue et çorobabel signat/ verbi sui dona spiritualia partitur: quibus intus illustrati fortiores efficiantur ad debellandū supernorum iactantiam ⁊ stultā sapientiā. vn̄: Parasti in conspectu meo mensam aduersus eos qui tribulant me. Impinguasti in oleo caput meum: et calix meus inebrians ⁊c. Dantur ergo pecunię latomis/ cementarijs et lignorum

Margin: Gen.15.b — 1.Cor.6.d — Mystice — Gen.6.c — 1.Pe.4.b — Col.3.d — Ps.28.b.d — Ps.22.d — Ps.80.a — Act.2.b — 1.Mach.4.f — Rom.2.c — 1.Cor.9.d — Nota — Moralit

Nico. de lyra

a ¶ Et holocaustum diebus singulis. ſm ꝙ pręcipitur Numeri.xxix. b ¶ Et post hec holocaustum iuge. Quod nunꝙ̄ intermittebatur pro alijs sacrificijs. c ¶ Tam in calendis. Id est neomenijs que celebrant in pncipijs mēsium. d ¶ Et in vniuersis solennitatibus. Scꝫ pasche pentecostes/ tubaꝝ/ expiationis et tabernaculoꝝ. e ¶ A primo die mensis septimi cęperunt ⁊c. Quia tunc primo fuit erectum altare holocaustoꝝ: ante cuius erectionē nō poterāt talia offerre. f ¶ Porro templū. Hic ꝯsequenter agit de templi fundatiōe. Et pmo q̄tū ad materię ꝓparationē/ cuꝫ dicit: g ¶ Dederūt autem pecunias latomis. Qui dolabāt lapides. h ¶ Et cementarijs. Qui cōponebāt lapides in muro cū cemēto. i ¶ Cibū q̄ꝙ̄ ⁊ potū et oleū ⁊c. Sicut fecerat salomon hirā regi tyri ꝓ lignis habēdis ⁊ deducēdis ꝑ mare ad ędificationē poris tēpli: vt habet. iij. Reg. v. * Ad mare

* g ¶ Dederunt aūt pecunias latomis: cibū quoꝙ̄ ⁊ potum et oleum ⁊c. Isti ṽo qui fecerūt hoc/ fuerūt çorobabel ⁊ alij pncipes patrū: ꝑ quos significati fuerūt apostoli: vt dictum est. ſ. ca. j. Per hoc igitur ꝙ dederunt pecunias/ cibum/ potum ⁊ oleum ꝓ templi ędificatione: significatū fuit ꝙ apostoli quicq̄d habebant ⁊ habere poterant: expondituri erāt ꝓ spirituali ędificio ecclesię: sicut scribitur Matth. xix. d. Ecce nos reliquimus omnia/ ⁊ secuti sumus te ⁊c.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

a vt deferrēt ligna cedrina de libano ad mare ioppē iuxta q̄d p̄ceperat cyrus rex psarum eis. Anno aūt scd̄o aduētus eorum ad tēplū dei i hierl'm mēse scd̄o/cęperūt ʒorobabel fili⁹ salathiel/⁊ iosue fili⁹ iosedech: ⁊ reliq̄ d̄ frib⁹ eorum sacerdotes ⁊ leuitę ⁊ oēs q̄ venerāt d̄ captiuitate [illegible] hierl'm: ⁊ ɔstituerūt leuitas a [illegible] annis ⁊ supra vt vrgerēt op⁹ dn̄i. Stetitq̄ iosue ⁊ filij ei⁹ ⁊ frēs eius/cedmihel ⁊ filij ei⁹ ⁊ filij iuda q̄si vir vn⁹ vt instarēt sup eos q̄ faciebāt op⁹ i tēplo dei: filij enadab: ⁊ filij eorum ⁊ frēs eorum leuitę. Fūdato igit̄ a cemētarijs tēplo dn̄i/steterūt sacerdotes in ornatu suo cū tub: ⁊ leuitę filij asaph i cymbal'/ vt laudarēt deū p man⁹ dauid reg' isrl'. Et ɔcinebāt i hymnis ⁊ ɔfessiōe dn̄o qm̄ bonus: quoniā in ęternū miseri-

a ¶ Hec est ciuitas maritima. xl. fere milibus a hierl'm remota.

E G gnorum cęsorib⁹ cib⁹ pot⁹ ⁊ oleū: vt ad ędificādū domū dei materiā p̄parēt: cū p̄dicatorib⁹ diuit⁹ gr̄a v̄tutū copia ɔfert̄: q̄b⁹ adiuti ad corrigēda p̄uorum corda/ ⁊ pceptiōi bonorum aptanda sufficiūt. Sydonijs venatorib⁹ q̄ vagos sēsus retib⁹ fidei christo capiūt. vn̄: Faciā vos fieri pis. ho. Idē sunt āgustiati. q̄ꝛ p̄ssurā in mūdo hn̄t: ɔ̄fidentes: q̄ꝛ dn̄s vicit mūdū. a ¶ Ut deferrēt li. Defert̄ ligna excisa i mare/ nō mergēda: s̄ꝫ p illud ioppē q̄ iterp̄tat̄ pulchritudo pferēda: cū doctores auditorib⁹ ad fidē vocat' tētatiōes occursuras/s̄ꝫ fide supandas p̄nūciāt: vt p̄us vitiorum vl' prauorum hoīm feri fruct⁹ tollant̄: ⁊ sic ad pulchra v̄tutū męnia portūq̄ p̄ueniat̄. velut p̄us diabolo draconi. s. regi oīm q̄ sūt in aq̄s. i. ipiorum: q̄ in mari. i. secl'i pturbatiōib⁹ ɔ̄fusant̄ renūciem⁹. post ad pulchritudinē fidei veniamus: q̄ scta3 trinitatē ⁊ vnā deitatē q̄ dispēsationē icarnatiōis christi/ecclię vnitatē/pctōrum remissionē: ⁊ carnis resurrectionē ɔfiteamur. vn̄ Petr⁹ i hac ciuitate thabitā suscitauit: q̄ꝛ in hui⁹ pfectione fidei ⁊ generalis ecclię p baptisma a morte pctōrum suscitamur: ⁊ cū p⁹ baptisma mortē pcti icurrim⁹ p eādē pęnitēdo reuiuiscim⁹ ⁊ p recōciliationē sacerdotū ecclię aggre[illegible]. b ¶ Ioppē. vnde sc3 p t̄rā ad op⁹ tēpli deferrent: sic i p̄ma tēpli structur[illegible] factū est. s̄ꝫ salomō regali potētia a rege h[illegible] q̄ voluit facile obtinuit hi āt d̄ captiuitate redeūtes ⁊ regni potētiā n̄ hn̄tes cūcta emebāt. c ¶ Anno āt se. Be. Cū. s. dicat̄ q̄ septio mēse venerīt in hierl'm: h̄ v̄o q̄ āno scd̄o aduēt⁹ eorum mēse scd̄o/op⁹ tēpli ichoauerīt. ptꝫ: q̄ꝛ septē mēsib⁹ lapides/cementū/ligna ⁊ cętera necessaria pauerūt. octauo aūt icipiēte mēse opari cęperūt. Sex em̄ erāt mēses āni p̄mi: ⁊ septim⁹ sequētis.

Mystice F ¶ Mystice aūt septim⁹ ad sabbatū ptinet: in quo dn̄s cōditor mūdi ab opib⁹ suis/vl' christ⁹ post passionē in sepulchro reqeuit. Octo ad p̄mā sabbati in q̄ resurrexit. Septē ad spe3 n̄ri sabbati post mortē. Octo respiciūt ad gaudiū n̄rę ppetuę btitudis. Quia ḡ ois electorum opatio q̄ sunt domus dei p gr̄a3 sp̄ūs icipit/⁊ pficit̄ ois respectu ⁊ itētiōe futurę q̄etis ⁊ īmortalitat' pagit̄: recte structores tēpli a septio mēse oblat' deo holocaust' sumpt⁹ ędificatiōi pari icipiūt: q̄b⁹ septē mēsib⁹ patis/octauo aggrediunt̄ op⁹: nec alius in p̄patōe tāti opis ponit̄ n̄uerus/ q̄ ille q̄ septiformē gr̄a3 sp̄ūs q̄ opantes adiuuamur: vl' q̄etē aiarum/aut resurrectionē corporum quā bn̄ opantes speram⁹ denūciat. d ¶ In hierl'm. Locū. s. tēpli q̄ tēplū ędificare cupiebāt. Fallunt̄ em̄ iudęi q̄ dicūt nunq̄ parietes tēpli/s̄ꝫ solū tectū a chaldęis fuisse s̄buersū: cū pateat esdrā filiū trāsmigratiōis tēplū fecisse a fundamentis. e ¶ Et oēs qui. Magna deuotio totius ppl'i. gaudebāt em̄ se d̄ captiuitate redijsse: ⁊ q̄ntū sup̄bę ciuitatis flagitia horrebāt/tātū hierusalē videre cupiebāt decorē: q̄ntū phana abominabant̄/tātū templū dei restaurari conabant̄. Sic nō solū ep̄i ⁊ p̄sbyteri plębē fideliū. i. dei domū debēt ędificare: s̄ꝫ etiā ppl's d̄ captiuitate vitiorum ad visionē verę pac' vocat⁹/misteriū v̄bi ab his q̄ dicere nouerūt/debet exigere. q̄. s. mīstri v̄bi. i. leuitę a viginti annis ⁊ sup̄ ɔstituunt̄: q̄ꝛ tales sūt ad p̄dicādū ɔstituti ⁊ p̄ferēdi: q̄ decalogū nō solū faciēdo auditoribus on̄dāt/s̄ꝫ etiā puritate ⁊ itegritate cordis in ɔspectu dei intemeratā custodiāt. f ¶ A vigiti ānis. Nō est dubitādū ibi statū ecclesię p sp̄m sumere pfectū: vbi ⁊ p̄sules gradū suū rite custodientes ppl'o mḡros v̄itatis regularit̄ ordināt: ⁊ ipse ppl's ne a docēdo cessent diligēter audiēdo ⁊ obtēpando cōpellūt. S3 secordia nostrorum tēporum maiores sil' ⁊ miores lędit: hos a p̄dicādo v̄bū/illos ab audiēdo/vtrosq̄ a faciēdo p̄pediēs: q̄ꝛ min⁹ pēsam⁹ q̄nta sit acerbitas dęmoniacę captiuitatis de q̄ eruti sumus: vel q̄nta solēnitas ad quā vocamur supnę hierl'm m̄ris oīm n̄rm: cui⁹ iā pign⁹ accępim⁹. S3 intueamur eximia patrū opa: q̄ amplius de animi n̄ri pusillanimitate ɔfūdamur. ¶ Notādū v̄o ⁊ crebrius mēorandū q̄ntū boni malū captiuitatis attulit: de q̄ eruti tāta oēs intētiōe q̄nta nūq̄ antea cęlestibus obsequijs istāt. S3 ⁊ hodie multis q̄ in pace negligēter vixerāt/s̄bito errasse ⁊ peccasse ɔfuit: dū post casum pęnitēdo erecti vigilāti⁹ deo seruiūt: ⁊ q̄ pigri inocētia stabāt ⁊ desides/post accidentē ruinā admoniti sūt sollerti⁹ ɔ̄ hostis insidias accincti: vt q̄ nec ɔpriā vitā curādo offenderāt/post etiā fratrū salutis curā gerāt. Oēs ḡ d̄ captiuitate redeūtes curā tēpli restaurādi hn̄t: s̄ꝫ maxie leuitę ⁊ filij iuda/ ɔpt̄ sacerdotalē simul ⁊ regiā ecclię dignitatē: q̄ p̄cipue tēplū ędificāt. q̄ꝛ oēs q̄ corda fideliū docēdo vl' bn̄ viuēdo instituūt: ad corpus veri reg' ⁊ sacerdot'. i. christi ptinēt. vn̄ ⁊ auctores opis iesus d̄ sacerdotali tribu/ʒorobabel v̄o d̄ tribu regia orti sūt. g ¶ Stetitq̄ io. Nō filius iosedech. s. s̄ꝫ vn⁹ d̄ leuit' a. xx. ānis ⁊ sup̄ ɔstitutis ad regēdū op⁹: de q̄b⁹ fuit cedmihel ⁊ filij enad: q̄ parit̄ iniūcto opi cū filijs ⁊ fribus curā adhibuerūt. Sup etiam in catalogo ppl'i hi post sacerdotes p̄mi leuitarum mēorant̄: vnde colligit̄ eos p̄ncipes leuitarū illius tēpis fuisse. B̄n filij iuda in medio leuitarū ponunt̄ simul istaurādo tēplo dātes operā/⁊ ppter eundē pietatis ɔsensū q̄si vnū fecisse dicunt̄. h̄ est em̄ imitādus ordo v̄tut' vt ecclesiā oēs dicati deo gradus ⁊ cōmunis deuotio ppl'i p se quisq̄ ędificet. Mystice.
h ¶ Fundato igit̄. Mystice. Fūdato a cemētarijs templo dn̄i stāt sacerdotes in ornatu suo cū tubis: dū cōsilis ab errore pctōribus: ⁊ fundata in eis fide ⁊ dilectiōe christi/cōgaudēt ecclesiarum magistri: ⁊ seipos sollertius bonis opibus ornātes/tubis doctrinę salutaris insonāt vt exēplo virtutū ⁊ suasione verborū adiuuēt bona cępta eorum/q̄ nup pęnitēdo ad gratiā christi cōuenere vl' alios docēdo cōuertere. Stāt ⁊ leuitę vt laudēt deū in cymbalis: cū scd̄i ordinis ministri ad informationē neophytorum p̄ijs actibus suo cōditori seruiūt: ⁊ hoc i mutuę charitatis dulcedine. Cymbala em̄ que se vt resonēt inuicē tangūt/opa charitatis exp̄mūt: q̄bus se sancti alterutrū excitāt in laudē. Laudāt etiā p manū dauid regis: cū opa christi q̄ p carnē gessit/diligēter attēdūt ⁊ imitant̄ q̄ntū pn̄t. i ¶ Steterūt sacerdotes in or. Magna oīm psonarum deuotio on̄dit̄/cū fundato tēplo oēs iuxta gradū suū misericordiā dn̄i laudāt. Sacerdotes quidē sanctis vestibus ornati: sicut adhuc stāte tēplo ɔsueuerāt tubis psonātes ⁊ corum ppl'i ad suauitatē supnę laudis accendentes: leuitę in cymbalis bn̄ sonātibus hymnos dn̄o ɔcinentes: ppl's cōi clamore deū laudādo affectū cordis ostendens. k ¶ Et cōcinebant in hym. In organis. s. q̄ ipse fecit: vel psalmis q̄s instituit. vel q̄ꝛ dauid in collocatiōe arcę p̄ncipē fecit ad ɔfitendū dn̄o/asaph ⁊ frēs ei⁹: vt verba dierum testant̄. de q̄ ɔphetātes et. quo rursum dicit̄: q̄ꝛ filij eius sub manu ipsius erāt ɔphetātes dn̄o p iuxta regē. Merito hic cū filij asaph laudarēt ⁊ ɔfiterent̄ dn̄o p manū dauid iuxta dispositionē eius hoc fecisse intelligēdi sūt. G Flebant

Nico. de lyra

a ¶ Ad mare ioppen. Ioppe em̄ est portus supra mare mediterraneū/ad quē ducebant̄ ligna p mare: ⁊ inde ducebant̄ in hierl'm p terrā in vehiculis: q̄ portus est ɔpinq̄or hierusalē. Scd̄o q̄ntū ad fundationē/cū d̄r. b ¶ Anno aūt secūdo ⁊c. cęperunt ʒorobabel filius salathiel ⁊c. insistēre fundatiōi templi. c ¶ Et ɔstituerūt leuitas ⁊c. Tēpe em̄ quo portabat̄ tabernaculū de loco ad locū in quo erat labor magnus/leuitę incipiebāt exerceri in opibus a vigintiq̄nq̄ annis ⁊ supra: ⁊ in tricesimo anno instituebant̄ ministri qui erāt ad hoc apti: ɔut habet̄ Nūeri. iiij. ⁊. viij. s̄ꝫ q̄ꝛ ɔ isto tēpe vi. nō habebāt talia portare: accipiebant̄ leuitę in miori ętate: videlicet a vicesimo anno ⁊ supra: ⁊ etiā rōne necessitatis: quia pauciores erāt q̄ ante. d ¶ Ut vrgerēt opus dn̄i. stādo sup operarios ⁊ sollicitando eos ne opus fieret negligenter. e ¶ Fundato igit̄. Hic ɔsequēter agit̄ de solēnitate ratiōe fundatiōis templi/cū dicit̄: Fundato igit̄ a cementarijs templo. Ita q̄ murus erat aliquantulū sup terrā eleuatus. f ¶ Steterūt sacerdotes in ornatu suo. i. in vestib⁹ sacerdotalibus. g ¶ Ut laudarēt deum per manus dauid regis israel. i. cantantes canticum ab ip̄o dauid factum ⁊ ad hoc ordinatum. Plurimi etiā de sacer. ⁊ le. ⁊c. Sequitur: Flebant

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

a ¶ Flebāt. s. cernētes q̄ntū paupies illi⁹ tp̄is a magnifica q̄ndā salomōis potētia q̄ p̄us tēplū fundatū est distaret: ꝛ p̄us tēplū ꝓ suis scelerib⁹ nouerāt esse destructū: cui⁹ nec magnitudinē nec decorē equiparare valebāt. Qꝛ eṁ ꝓpha dic̄: Magna erit glia dom⁹ isti⁹ nouissimagis q̄ p̄me. Nō ad magnitudinē vl' ornatū domus: sꝫ ad rē ip̄az ꝑtinet. qꝛ maioris miraculi ꝛ euidētioris v̄tutis dei erat q̄ pauce captiuoꝝ reliquie inimicis etiaz resistētibus tātū opus ꝑfecerūt: q̄ q̄ rex opulētissimus nullū oīno aduersariū habēs cū adiutorio tyri regis dilectissimi ꝓ vt voluit fec̄. Itē maior gloria nouissime domus q̄ p̄me: qꝛ in p̄ori domo cultores veteris testamēti legū ꝛ ꝓphetaꝝ scp̄turā populis p̄dicabāt. In secūda christus ꝛ apostoli gratiā noui testamēti ꝛ regni celestis introitū nūciāt. ¶ Beda. Flebāt in edificatiōe tēpli sp̄ūalis. fletus simul ꝛ leticia p̄ncipib⁹ nascit̄: Gaudēt ei doctores in salute penitētium / sꝫ lugēt: qꝛ vnq̄ penitēda cōmiserūt. Exultāt ipsi de salute q̄ penitētia a morte aīe surrexerunt. lugent: qꝛ peccādo ꝑdiderunt. Letant̄ neophyti grā redēptoris se collectos eē. Dolent: cū humano genere in p̄mo se perijsse parēte: ꝛ q̄si corrupto ab hostibus dei tēplo. s. statu corpis ꝛ aīe imortalis / in babylonē. i. in cōfusionē p̄sentis exilij transmigrasse. Sꝫ qꝛ crescētibus bonoꝝ ꝓfectibus crescit inuidia maloꝝ: nec inter augmenta pioꝝ desunt tētamēta prauoꝝ: qui vel bonū ficte ostēdēdo vel apte malum ingerēdo sanctos ledere conent̄: recte subiungit. Ca. IIII

Audierūt autē hostes. Beda. Hostes iude ꝛ beniamī samaritas dicit: quos captiuat' decē tribubus rex assirioꝝ de diu̇sis gentiū ppl'is in ciuitates eoꝝ ꝛ terras trāstulit. q̄ postea acceptā dei legē ex ꝑte seruabāt: nec minus simulacris q̄bus ꝛ añ seruiebāt. Hi qꝛ v̄os dei cultores abominabant̄: pollicent̄ auxiliū opis / vt in societatē recepti possent inferre dispendiuꝫ. Hi q̄ falsos frēs. i. hereticos ꝛ malos catholicos exp̄mūt: q̄ hostes iude. i. cōfessionis ꝛ laudis: q̄s eccl'ia ꝑ fidē rectā ꝛ opationē rectā ꝛ dignā offert: ꝛ beniamin. i. filij dextere: dū eos q̄ se audiūt / sepant a fidelibus: q̄ ad dexterā iudicis bn̄dictionē ꝛ regnum eternum ꝑcepturi sunt. Dicūt q̄: c ¶ Edificemus vobiscū. Cū affectāt heretici auctoritatē sibi p̄dicandi inter catholicos tribui: ꝓmittētes se eandē cū eis recte fidei ꝛ opatiōis tenere castitatē vt accepta ptāte docēdi in medio boni seminis / a q̄ paulus spermologus. i. seminiuerbius cognomē accepit / zizania interserāt. Intrauerūt eṁ terrā filioꝝ isrl': nō a iosue itroducti: nō hierosolymoꝝ impio subditi: sꝫ a rege ꝑfido / ab hoste. s. ppl'i dei in terrā eius adducti: nō vt dn̄o / sꝫ regi adu̇sario seruiant. Sic heretici ꝛ falsi catholici cū pacem eccl'ie viuēdo puerse vl' docēdo ipugnarēt: a hierosolymoꝝ regno sūt exnei ꝛ ad gētiliū sortē magis ꝑtinēt q̄ seruiūt idol': nec iesu christo duce / sꝫ diabolo (quē significat rex assur) sc̄tē eccl'ie fines introeūt. Sic simō magus baptismū in eccl'ia nō ꝓ sua salute accepit: sꝫ vt secreta eccl'ie familiarib⁹ discuteret. q̄d exitu mōstrauit cū eccl'iaz quā in ꝑsona ficti fris nequit / ī apl'i ꝑsona host' acerrime ipugnauit. d ¶ Nō ē no. ꝛc̄. Nō ē hereticoꝝ edificare eccl'iaz a q̄ sūt alieni: sꝫ tm̄ eoꝝ q̄ christo vero regi ꝛ sacerdoti adherētes / p̄ncipes patꝝ vocari meruerūt ꝛ ꝑ pia cura quā h̄nt erga eos q̄ christū vidē d̄siderāt. e ¶ Factū ē ā̄. Be. Quoties heretici nō solū i ciuitatib⁹ / sꝫ etiā i ꝓuicijs ꝑūse docēdo vl' etiā seuiēdo dogma ꝓfessiōis vere impediebāt / vtinā nescirem⁹. Nā vt d̄ mgr̄o gētiū sileam⁹: q̄ bienio vict⁹ i cesarea ob ꝑsecutōez iudeoꝝ ab edificādo domū dei linguā cōpescuit hereticoꝝ isidijs. Athanasi⁹ plib⁹ ꝓfug⁹ ānis. Amb. i sua ciuitate obsessus. Hilari⁹ i exiliū relegat⁹. Eusebi⁹ ꝑ martyriū

Aggei. 2. b — Templorꝝ diuersitas — Mystice — B — i. Paral. ... ca. 16. — Act. 17. d — Act. 8. c — Act. 25

cordia eius sup israel. Omnis q̄z ppl's vociferabat clamore magno i laudādo dn̄m: eo q̄ fūdatū eēt tēplū dn̄i. Plurimi etiā d̄ sacerdotib⁹ ꝛ leuit' ꝛ p̄ncipes patrū ꝛ seniores q̄ viderāt tēplū p̄us cū fūdatū eēt: ꝛ h̄ tēplū i oculis eoꝝ / flebāt voce magna: ꝛ mlt̄i vociferātes in leticia / eleuabāt vocē: nec poterat q̄sq̄ agnoscere vocē clamoris letātiū: ꝛ vocē fletus ppl'i. Cōmixtim eṁ ppl's vociferabat clamore magno: ꝛ vox audiebat procul.

Ca. IIII

Audierunt autē hostes iude et beniamin: qꝛ filij captiuitat' edificarēt tēplū dn̄o deo isrl'. Et accedētes ad zorobabel ꝛ ad p̄ncipes patrū / dixerunt eis: Edificēmus vobiscū: qꝛ ita vt vos q̄rimus deū v̄rm. Ecce nos immolauimus victimas a diebus asoraddan regis assur / qui adduxit nos huc. Et dixit eis zorobabel ꝛ iosue ꝛ reliq̄ p̄ncipes patꝝ isrl': Nō est nobis ꝛ vobis vt edificemus domū deo n̄ro: sed nosipsi soli edificabimus dn̄o deo nostro: sicut p̄cepit nobis cyrus rex persaꝝ. Factū ē igit vt pōpulus

a ¶ samarite / scilicz heretici mali. b ¶ laudis ꝛ confessionis. a ¶ catholici. ¶ populi ad dexteram sessuri. a ¶ eccl'iaz instruēdo v̄bo vel exēplo. a ¶ habeam⁹ equā p̄dicādi auctoritatē. a ¶ simūdas. s. qꝛ nō renūciāt idol'. q̄ eṁ cōuētio christi ad belial? a ¶ bn̄dicit ppl's terre q̄ operarios v̄tut' turbare / ꝛ opus celeste tētat impedire.

a ¶ Flebāt voce mag. Maiores glie tēpli q̄d destructū fuerat: respectu cui⁹ istud secūdū q̄si nihil erat. Sꝫ ꝯ hoc videt̄ esse q̄d d̄r Aggei. ij. b. Magna erit glia domus huius nouissime magis q̄ p̄me. Dicendū q̄ ꝓpheta nō dixit / est de presenti: sed erit de futuro. quod fuit impletū quādo christus sua p̄sentia illam ornauit quādo ibi oblatus fuit: ꝛ quādo ibi p̄dicauit. Et q̄ hec sit intentio ꝓphete: patet ꝑ hoc quod dicit̄ ibidem: Adhuc vnum modicū ꝛc̄. Sequitur: Et veniet desideratus cunctis gentibus: id est christus: implendo domum istam gloria. Ca. IIII

Audierunt autez hostes iude ꝛc̄. Hic consequenter agitur de operis intermissione. Circa q̄d p̄mo ponitur edificātiū accusatio. Sc̄do regis respōsio / ibi: Verbū misit rex. Tertio mādati executio / ibi: Et abierūt. Circa primū p̄mo describit̄ accusatiōis occasio. Secūdo ipsa accusatio / ibi: In regno autē assueri. Circa p̄mū d̄r: l ¶ Audierūt autem hostes iude et beniamin. Isti erant gentiles qui de assyrijs missi fuerant ad inhabitandum samariā: que fuerat caput regni decem tribuum et alias ciuitates in circūitu. Et quia inhabitabant terram iudeis concessam a deo: ideo erant eis odiosi: ꝛ econuerso. c ¶ Quia filij captiuitatis: Id est iudei qui de captiuitate reuersi erant. d ¶ Et accedentes ad zorobabel. q̄ erat princeps inter illos. e ¶ Edificemus vobiscū. Hoc dicebāt maliciose vt impedirent opus: s̄m q̄ dicit Rabbi Sa. f ¶ Quia ita vt vos querimus deum vestrum. iiij. Regū. xvij. dicitur: q̄ gentiles qui de assyrijs venerunt ad inhabitandum samariam et alias ciuitates in circūitu / fuerunt pro magna parte deuastati a leonibus. ꝛ fuit suggestum regi assyrioꝝ q̄ h̄ acciderat eo q̄ populus ille ignorabat legitima dei terre illius. propter quod habito consilio misit vnum de sacerdotibus captiuis vt doceret eos colere dominum. tamen cum hoc colebāt idola: vt ibidem habetur. g ¶ A diebus assoraddan regis assur q̄ ꝛc̄. Iste fuit filius sennacherib: qui interfecto patre / successit ei in regno: vt habetur. iiij. Reg. xix. ꝛ tempore eius fuit missus sacerdos p̄dictus. h ¶ Non est nobis et vobis vt edificemus domum deo no. s. cōmunis hec edificatio templi: quia nolebāt habere cōsortium idolatrarum. i ¶ Sed nosipsi soli edificabimus domio deo nostro: sicut precepit nobis cyrus rex persarum. Ut habetur supra. j. caplo: Quis est in vobis de vniuerso populo eius: sit deus cū eo: ascēdat hierusalem que est in iudea: et edificet domum domini dei israel. Ex quo patet: q̄ licentia cyri se extendebat ad populum israel tm̄: ꝛ sic se excusauerūt bene ꝛ rationabiliter. tamen samaritani inceperunt eos impedire manifeste: quod prius intendebant facere maliciose ꝛ occulte. Ideo subditur:
✱ Et turbarent

Diuisio — C — D

Moraliter. b ¶ Audierunt autem hostes iude et beniamin ꝛc̄. Per istos qui voluerunt se iungere cum filijs israel in edificatiōe templi: non ad ꝓmotionem operis: sꝫ magis ad impedimentū: pseudo apostoli ꝛ christiani ficti figurati fuerūt. vt Torquat⁹ / ꝛ ꝯsimiles fidelibus se ꝯiūgentes: vt ꝑ h̄ possent fideles accusare ꝛ eis efficaci⁹ nocere. i ¶ Sꝫ nosipsi soli edificabimus dn̄o. Per hoc significat̄: q̄ fideles societatē talium maligne insidiantiū debent sollicite p̄cauere. k ¶ Sicut nobis cyrus rex precepit. Per quem significat̄ christus: vt dictū est supra. j. ca. Ipse vero dixit suis discipulis: Matth. x. b. Cauete autem ab hominibus. s. malignis.

Moralit

✱ In regno

E ꝟ martyriũ passus: plꝛes in aphꝛica epi linguis cęsis a ꝓuĩcia sua eiecti: aliȷ diũsis pęnis vexati vł intempti domũ dei quā ędificauerāt pplis t̃rę.i.hoib⁹ sua ğretib⁹/nō ꝗ iesu chꝛisti ꝓphanāda dimisere: donec tp̃e diuinit⁹ ꝓuiso sapiẽtib⁹ architectis reędificādę post captiuitatem eiusdem domus copia suppeteret.

a ℂ Ppł'i iudę. Ppl'm iuda.i.ꝯfitẽtem ⁊ gl'ificātẽ dicit eũ ꝗ integra mẽte dño ędificare.i.ad volũtatẽ eius faciẽdā ⁊ gl'iaꝫ ğrẽdam oĩm q̃s pōt aios ⁊ oꝛa cōũtere ğrit. b ℂ Cōduxerũt. Be. Notāda distinctio v̾boꝝ: qꝛ ꝯsiliarios dic̃ dato p̃cio ꝯductos ꝯ̄ opatores tẽpli vt destruerent ꝯsiliũ eoꝝ. sꝫ ñ ꝯsiliũ destructũ vł op⁹ ẽ int̃missuꝫ: donec sc̃pta artaxerxis ẽ epl'a accusatōis: ip̃o iubẽte ꝓhibuer̃t eos in bꝛachio ⁊ roboꝛe: tũc eñ int̃missũ ẽ op⁹: ⁊ nō fiebat vsq; ad ānũ secũdũ dariȷ regꝭ p̃sarũ. vnde colligit̃: qꝛ toto tẽpe cyri ope incępto/q̃uis segnius iusto instabāt. Illo aũt moꝛtuo nō ꝯsiliȷs prauis impediti: sꝫ apta impugnatiōe ab opere sunt repulsi. Nō eñ audebāt hostes cyro viuẽte ꝗ opus fieri iusserat apte obluctādo/q̃uis occulte suggerendo vel ꝯsiliādo edictꝭ illi⁹ ꝯ̄ire. ℂ Mystice aũt hęretici ꝓ opoꝛtunitate tp̃is in cōsiliȷs malignoꝛũ dogmatum nũc acerbioꝛe gladioꝝ pugna insequunt̃: ⁊ aliq̃ñ suffragio gẽtiliũ p̃ncipũ eā vexare nō verent̃. Impediũt man⁹ ppl'i iudęę: cũ eccl'iaꝫ in mẽbꝛis ĩfirmioꝛib⁹ ab opib⁹ pie ꝓfessiōis retardāt. destruere nitunt̃ ꝯsiliũ opandi/cũ etiā aios ab intentiōe bonę actiōis reuocare laboꝛant. Accusant eos apud reges/cũ p̃ncipũ terrenoꝝ ꝯ̄ ecclesiā p̃sidia acq̃rũt. qꝺ q̃ntũ noceat fidei/tp̃e arrianę p̃fidię luce clari⁹ inotuit. c ℂ In regno aũt assueri ⁊c̃. Be. Nũc artaxerxem (qui epistolā accusatiōis a samaritis suscipiens/vetuit hierl'm ⁊ templũ cōstrui) Josephus putat esse cābysem filiũ cyri: qui post patrẽ triginta annis imperio functũ/octo annis regnauit: ⁊ p⁹ eũ duo magi vno āno regnantes/dariũ filiũ hystaspis habuere regni successoꝛẽ. cui⁹ secũdo āno quo tẽplũ ędificare p̃misit: dixit apud ꝫachariā angelus ꝓ populo intervenięs: Dñe exercituũ vsq;quo nō misereberis hierl'm ⁊ vꝛbiũ iuda q̃bus iratus es? Iste iam septuagesimus annus est ⁊c̃. Assuerus aũt cui pariter epistola accusatiōis dicit̃ missa: ideo foꝛtasse an aliq̃d rescp̃serit/aut respōderit tacet̃: qꝛ eodẽ anno quo regnare cępit decedens/artaxerxi apicẽ regnandi ⁊ hic curandi reliquit. vel contempoꝛaneus erat artaxerxi: sed quasi minoꝛis potentię illum hęc tractare ⁊ decernere p̃misit. ℂ Beda. Artaxerxes cui suadet̃ ⁊ suasus pręcepit ne hierusalem ędificet̃: quemlibet gentilium pꝛincipum ecclesię inimicũ/p̃secutoꝛem significat: vel diabolũ omnium bonoꝛũ aduersarium. iudęi qui accusantur apud regem/viros ecclesiasticos. samaritani qui accusant hęreticos. Unde congrua sibi voce hierusalem ciuitatem rebellem ⁊ pessimaꝫ vocant. talem enim iudicant catholicam vnitatem quam impugnāt. Reuera aũt rebellis ẽ/⁊ muros parietesq; fidei rectę lapidibus testimonioꝝ cęlestiũ aduersus tela impugnantium cōponit. de quibus dicit Esaias: Et occupabit salus muros tuos ⁊ poꝛtas ꝟ

Cōsiliũ cōtra opar̃ios tẽpli q̃ñ executioni datum est

Mystice

Artaxerxes ꝟ

Zach.1.c

Allego.

Esa.60.d.

a terrę impediret manus populi iudę: ⁊ turbaret eos in ędificando. b Cōduxerũt q̃ꝫ aduũsus eos ꝯsiliatoꝛes vt destruerẽt cōsilium eoꝛũ oĩbus diebus cyri regis persarũ: ⁊ vsq; ad regnũ dariȷ regis p̃saꝝ. c In regno aũt assueri (ip̃e est artaxerxes) in p̃ncipio regni eius scripserunt accusationẽ aduersus habitatoꝛes iudę ⁊ hierusaleꝫ. Et in diebus artaxerxis scripsit besellam mitridates ⁊ thabeel et reliq̃ ꝗ erãt in concilio eoꝛum ad artaxerxem regem persarũ. Epistola autẽ accusationis scripta erat syriace: et legebatur sermone syro. Reum beel theem: et samsai scriba scripserũt epl'am vnã de hierusalem artaxerxi regi huiuscemodi: Reũ beel theem ⁊ samsai scriba ⁊ reliqui consiliatoꝛes eoꝝ: dinei et apharsathęi: terphalęi: arphasęi: hercuęi: babyloniȷ: susannecanei: dyęi elamitę: et ceteri de

Nico de lyra

✱ a ℂ Et tur. eos in ędi. Faciendo eis insultus q̃ñ poterāt/⁊ nō solũ impediebāt p̱ seipsos/sed etiā p̱ alios qui locum regis persarũ tenebāt in terra illa/eā regendo ⁊ recipiẽdo tributa: quos coꝛruperunt samaritani pecunia. Ideo subditur: b ℂ Conduxerũt ⁊c̃. Dicit Josephus ꝙ cyrus circa bella occupatus hoc impedimentũ ignoꝛabat. Ra. Sa. ṽo dicit ꝙ etiā ipso sciẽte factũ est qꝺ q̃lit̃ intelligẽdũ sit/postea videbit̃: intermissum eñ fuit opus c ℂ Usq; ad regnũ. In cui⁹ āno sexto cōpleta ẽ dom⁹ dñi: vt hr̃.j.vj.ca. d ℂ In regno. Posita occasiōe accusatiōis. s. eo ꝙ iudęi repulerũt samaritanos a templi ędificatiōe: hic ꝯ̄ñr ponit̃ ipsa accusatio. Et p̃mo agitur de accusantibus p̱sonis. Sc̃ꝺo subdit̃ foꝛma accusatiōis/ibi: Hoc est exemplar. Circa pꝛimum dicitur: In regno ⁊c̃. Dicit Joseph⁹ in .xj. ātiq̃tatũ lib. ⁊ expositoꝛes nr̃i cōit̃ ꝙ iste assuer⁹ fuit cābyses fili⁹ cyri: ⁊ iste idẽ vocat̃ h̾ artaxerxes. ꝓpt̃ qꝺ subdit̃ cōit̃ in bibliȷs nr̃is: Ip̃e ẽ artaxer. h̾ tñ nō ẽ in hebꝛ. nec ẽ de textu: sꝫ ab aliq̃ doctoꝛe fuit appositũ p̱ modũ glosę/rōne dicta: ⁊ postea ĩsertũ ẽ textui p̱ ĩpitiā sc̃ptoꝝ. Scḋm ṽo Ra. Sa. iste assuer⁹ nō fuit idẽ cũ artaxerxe: sꝫ h̾ post ei successit: ita ꝙ s̾m eũ artaxerxes h̾ ꝓpt̃ idẽ ẽ qꝺ cyrus: ⁊ vocat⁹ ẽ cyr⁹ noie ꝓpꝛio: artaxerxes ṽo noie cōi regni p̃sarũ. sic reges romanoꝝ noie regni vocabant̃ cęsares: ⁊ tñ cũ h̾ hẽbāt noia ꝓpꝛia: sic Julius august⁹ tyberi⁹: ⁊ sic de aliȷs. tñ iste Ra. Sa. Dan. xj. int̃ cyꝝ ⁊ assueꝝ ponit cābysem filiũ cyri. qꝛ videt̃ magꝭ ꝯsonũ scp̃turꝭ vt dicet̃ pleni⁹ sup̱ hester ⁊ Dan. ⁊ iste cābyses ipediuit ędificationẽ tẽpli. Iste āt assuer⁹ nō fuit fili⁹ cyri: ⁊ in h̾ cōuenit cũ iosepho ⁊ aliȷs. s. ꝙ op⁹ tẽpli fuit impeditũ ab illo ꝗ imediate successit cyro. differt tñ in h̾ qꝺ d̾r h̾/ꝙ nō fuit fili⁹ cyri. Itẽ in h̾ qꝺ d̾r ꝙ iste fuit assuer⁹ ꝗ accepit hester vxoꝛẽ. Joseph⁹ āt int̃ cābisẽ filiũ cyri ⁊ assuerũ/ꝗ accepit hester vxoꝛẽ/ponit q̃ttuoꝛ reges sibi succedẽtes. s. duos magos siue sapiẽtes/ꝗ p̱ ānũ regnauerũt vn⁹ post aliũ defũcto cābyse: ⁊ dariũ filiũ hystaspis: ⁊ xerxẽ ei⁹ filiũ: cui successit artaxerxes filius xerxe ei⁹ quẽ noiat assuer⁹/ꝗ accepit hester vxoꝛẽ. Aliq̃ āt historiographi adhuc plꝛes ponũt int̃medios. q̃d aũt circa h̾ sit magis verisil'e/dicet̃ pleni⁹ sup̱ librũ hester dño ꝯcedẽte. Sciẽdũ tñ ꝙ isti reges p̃saꝝ in diũsis locis in biblia ⁊ ĩ historiȷs ꝓpt̃ ĩueniunt̃ noiati plib⁹ ⁊ diũsis noib⁹: qꝺ idẽ rex videt̃ aliq̃ñ eẽ plꝛes. e ℂ Scripsit besellā. Et dicunt expositoꝛes nr̃i cōit̃ ꝙ ẽ nomẽ ꝓpꝛiũ hois. Hebꝛęi āt dicũt ꝙ est nomẽ cōe cũ p̱positiōe adiũcta s̾m modũ linguę hebꝛaicę ⁊ chaldaicę: ⁊ significat/ĩ pace: qꝛ ista epl'a sc̃pta ꝯ̄ iudęos ab ipsis p̱cipet̃ ⁊ mitteret̃ p̱ nũcios ad cyrũ cui scribebat̃. s̾m Ra. Sa. ⁊ sic effectũ nō hr̃et epl'a illa. f ℂ Mitridates ⁊ tha. Nomẽ est ꝓpꝛiũ hois gẽtilis ꝗ p̱erat samaritanis: de cui⁹ volũtate ⁊ scitu fuit illa epl'a facta. g ℂ Ad artaxerxẽ. i. ad cyrum s̾m ẽ s̾m Ra. Sa. in hoc loco: lꝫ alit̃ alibi dicere videat̃: vt dictũ ẽ. s̾m Josephũ ṽo ⁊ alios ad cābysem filiũ cyri: ꝗ ⁊ artaxerxes vocatus ẽ noie regni. h ℂ Epl'a aũt ⁊c̃. sy. i. lr̃is syriacꝭ. i ℂ Et le. ser. sy. i. idiomate syriaco. Hoc aũt d̾r: qꝛ aliq̃ñ cōtingit ꝙ epl'a sc̃pta lr̃is vni⁹ idiomatꝭ legit̃ sermonib⁹ alteri⁹ linguę. sic cũ aliq̃s sñiaꝫ hebꝛaicę sc̃turę ꝓnũciat in latino. ista ṽo epl'a erāt ꝯ eodẽ idiomate scribebat̃ ⁊ legebat̃: qꝛ illi q̃b⁹ mittebat̃ sciebāt linguā illā: quia lingua illa. sil'r iudęi ꝯ̄ quos mittebat̃ sciebāt linguā illā: quia diu fuerũt in regno babylōię. k ℂ Reũ beel. Expositoꝛes nostri dicũt cōmuniter ꝙ sunt tria noia ꝓpꝛia triũ hominum scribentiũ hanc epistolā: sed hoc dictũ ꝓcedit ex ignoꝛantia syriaci seu chaldaici sermōis. est eñ eadẽ lingua chaldaica ⁊ syrica: vt dicit Hiero. in ꝓlogo galeato. igit̃ s̾m ꝓpꝛietatẽ illi⁹ linguę p̃ma dictio. s. Reũ est nomen ꝓpꝛiũ hois. alię duę sequentes. s. beel theem/sunt nomia appellatiua sui officiũ exp̃ssiua. Beel eñ dñm significat vel magistrũ. theem ṽo ratiocinatione. Ratiocinatio ṽo vno mō significat cōputũ. alio mō significat ꝓlocutionẽ verboꝝ. Est igit̃ sensus: ꝙ iste Reũ erat dñs vel magister computi: quia illi qui colligebant tributa et redditus ꝓ rege/ei rationem reddebāt. vel erat dominus seu magister in ꝓponendo mandata regis ⁊ negocia samaritanoꝝ populo: vel foꝛte vtrũq; ad suum spectabat officiuꝫ. l ℂ Et samsai scriba. Iste eñ epistolā scripsit: ⁊ Reum eam dictauit: ⁊ mitridates thabeel eā fieri p̱cepit ꝗ erat dux trās flumẽ.

✱ Quas trans/

✱ d ℂ In regno aũt assueri ⁊c̃. Dom⁹ dñi spũalit̃ ędificat̃ p̱ moꝝ ⁊ fidei p̱dicationẽ. ⁊ ideo p̱ artaxerxẽ ꝗ ad instigationẽ samaritanoꝝ ipediuit ędificationẽ tẽpli/significat̃ p̱latus ꝗ ad instantiā curatoꝝ ⁊ clericoꝝ impedit indebite p̱dicationẽ verbi dei: ⁊ cōsiliũ bonoꝝ in auditu cōfessionũ. ⁊ nomẽ artaxerxis ad hoc cōgruit: interp̃tat̃ eñ/lumine silenter tẽtatus. talẽ eñ p̱latum ad hoc faciendum inducũt curati ⁊ clerici quibusdā rōnibus apparentibus sub specie boni. Unde subdit̃:

✱ Quia lesiones

Moꝛalit̃

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

tuos/ ꝛ portas tuas laudatio. Non est aũt pessima dicenda: nisi ab illis qui ab optima electiõe ꝓprie sñię ꝑsus sunt auersi. Inter q̃ notandũ: ꝙ eo tẽpe populus dei iudeoꝝ cępit noĩe cẽseri/ quo ex tribu iuda maxime fuerũt hi q̃ de captiuitate ascendẽtes hierosolymę vrb menia/ ꝛ templũ restaurauerũt: ꝛ euacuatã habitatore ꝓuinciã/ denuo supatis hostibus q̃ ꝓprima tenebãt loca possederũt. a ¶ Lesiões. Quia nequnt sufferre: si q̃ regnuz diaboli conant̃ impugnare/ timẽt bella cõcitari in eccl'ia: ne hereses ꝛ fallacię eorũ cũ dogmate gentiliũ debellent̃: duce illo q̃ ait: Nõ veni pacẽ mittere/ sz gladiũ. Et iterum Ignẽ veni mittere in terrã ꝛc. gladiũ. s. verbi dei q̃ aduersarios sternat: ignẽ charitat̃/ q̃ suoꝝ corda accẽdẽs oĩa ꝯrię secte arma ꝛ scuta comburat. b ¶ Om̃ vrbs ꝛc. Ipsi hostes iteꝝ de ciuitate dñi confitent̃: q: si ędificata fuerit post captiuitatẽ/ ꝛ muri de lapidibus viuis: id est aĩabus sanctis ꝯ mũdi supbiã erecti: tributum nephãdę seruitutis ciues eius. i. electi malignis spiritibus vltra peccãdo nõ dabũt: imo tenebraꝝ ꝑncipibus ędificatio pietatis nocebit. q: q̃tidie ꝑ lauacrũ regeneratiõis regno diaboli plures auferunt̃: q̃ in seruitiũ ei⁹ originali pctõ corrupti generant̃: q̃ nõ hosti indebitũ/ sz cõditori iussum seruitutis tributũ reddũt: ãnuos reddit⁹ primitiaꝝ ꝛ decimaꝝ suaꝝ. i. inchoationez ꝛ ꝑfectionẽ bonoꝝ deo a q̃ accepant bñ viuẽdo ꝛ grãs agẽdo referẽt c ¶ Trãs fluuiũ ꝛc. Euphratẽ. s. intra quẽ syria est. qui baptismũ significat: q: vnus est de q̃ttuor fluminibus paradisi q̃ totuz orbẽ irrigãt: sicut q̃ttuor euangelistę ab vno fonte vitę. i. christo ĩspirati/ ꝯsona voce cũctis gẽtibus lauacrũ salutis ꝑdicãt. vl' q: eufrates frugifer interp̃tat̃: qd cõgruit sacro q̃ orb ablutus ꝛ sãctificatus fructũ aiaꝝ/ tricesimuz/ sexagesimũ ꝛ cẽtesimũ deo gignit. d ¶ Uerbũ misit. Querit rex p̃saꝝ q̃ interp̃tat̃ tẽtãtes/ possessionẽ trãs fluuiũ: cũ antiquus hostis excitatis tẽtationũ incursibus ecc'lię fines irrũpe: ꝛ eos q̃ sacro fõte redẽpti sunt/ sbiugare conat̃. Iuuãt eũ samaritę: cũ heretici impugnãtes ecclesiã ꝓ regno diaboli militant: ꝛ dolẽtes dicunt: quia si ciuitas ędificata fuerit ꝛ muri instaurati ꝑ fidẽ. s. ꝛ opationẽ rectã: ille trãs fluuiũ. i. in cordib⁹ eorũ q̃ baptiçati sunt/ possessionẽ nõ habebit. Intelligũt em̃ etiã q̃ fidẽ rectã nõ intelligũt/ ꝙ eandẽ mẽtẽ lux ꝛ tenebrę simul iniq̃tas et iusticia/ christus ꝛ belial possidere nequeũt. Patet sensus lr̃ę et allegorice: quia ꝓphanus. i. hostis antiquus libẽtissime fauet eis q̃ ecclesiã ꝑsequunt̃: ꝛ ꝓhibẽt ędificari. e ¶ Habitatores samarię. Habitãt hostes hierosolymorum in samaria/ quę interpretatur custodia: non ꝙ pręcepta fidei et veritatis custodiant: qui visioni verę pacis obstinate repugnant: sed quia custodiam virtutum penes se manere iactant/ cum aduersus menia pacis per heresim pugnant. Itaq₃ exem

Marginalia: Nota — Mat. 10. d — Luc. 12. f — Mystice — Allego.

gẽtibus q̃s trãstulit assennaphar a magnus ꝛ gl'iosus: ꝛ habitare eas fecit in ciuitatibus samarię: et in reliq̃s regionib⁹ trãs flumẽ in pa b ce. Hoc ẽ exẽplar ep'lę quã mise c rũt ad eũ. Artaxerxi regi serui tui viri q̃ sunt trãs fluuiũ/ salutẽ dicunt. Notuz sit regi: q: iudei qui ascẽderũt a te ad nos venerũt in d hierusalẽ ciuitatẽ rebellem ꝛ pes e simã: quã ędificãt extruentes mu f ros eius ꝛ parietes cõponentes. Nũc igit̃ notum sit regi: q: si ciuitas illa ędificata fuerit ꝛ muri ei⁹ instaurati: tributum ꝛ vectigal et g annuos reddit⁹ nõ dabũt: ꝛ vsq₃ ad reges hec noxa pueniet. Nos h

a ¶ sal in palatio comedũt samaritãi: cũ heretici saporẽ mũdane sapiẽt ꝓbe cũ suauitate rhetorice ꝛ ꝯsutia dialectice instituũt.

ergo mẽores sal' qd in palatio co a medimus: ꝛ q: lesiones regis vi i k dere nefas ducimus: idcirco misi

a ¶ diabolo/ vl' cuilibet principi christiano rum inimico.

mus ꝛ nũciauimus rẽgi vt recẽse l as in libris historiaꝝ patꝝ tuoꝝ: ꝛ iuenies scriptũ in cõmentarijs:

a ¶ ecclesia magni regis ciuitas.

b et scies qm̃ vrbs illa vrbs rebel m

a ¶ hereticis. s. ꝛ hostibus veritatis.

lis est ꝛ nocẽs regib⁹ ꝛ ꝓuincijs: n

a ¶ Nõ veni pacẽ mittere: sed gladiũ.

ꝛ bella ꝯcitant̃ in ea ex dieb⁹ anti

a ¶ ꝑsecutione hereticoꝝ ꝛ gẽtiliũ.

q̃s: q̃obrẽ ꝛ ciuitas illa dẽstru o cta est. Nũciamus nos regi: qm̃

a ¶ ꝑ fidẽ ꝛ opationẽ.

si ciuitas illa ędificata fuerit/ et

a ¶ de lapidibus viuis.

muri ipsius instaurati: possessio p

a ¶ in baptiçatis. s.

nẽ trãs fluuiũ nõ habebis. Uer q bũ misit rex ad reuz beeltheem et samsai scribam: ꝛ ad reliquos q̃ erant in consilio eoruz habitato res samarię/ ꝛ cęteris trãs fluuiũ/ salutem dicens ꝛ pacem: Accu r sationẽ quã misistis ad nos/ manifeste lecta est coram me: ꝛ a me preceptũ est: et recensuerũt: inuenerunt q₃: quoniam ciuitas illa a diebus antiquis aduersuz reges rebellat: ꝛ seditiões ꝛ pręlia con

Nico.de lyra

a ¶ Quas trãstulit assennaphar. Aliq̃ libri hñt: Salmanasar. ꝛ male: q: in hebręo habet̃: Assennaphar. ꝛ iste fuit assoraddã fili⁹ sennacherib: vt ptz ex pñ. ca. Sicut em̃. s. dictũ est: leones vastauerunt magnã pt̃e ppl'i/ quẽ salmanasar misit ad inhabitandũ ciuitates samarię. ꝓpt̃ qd iste assoraddam misit alios loco ipsoꝝ: ꝛ cũ eis vnum de sacerdotib⁹ captiuis q̃ doceret eos colere dñm. b ¶ Trãs flumẽ in pace. Hebrei sic hñt: Trãs flumẽ ꝛ ceaneç. ꝛ est ceaneç nomen regionis: vt dicunt. c ¶ Hoc est exẽplar. Hic ꝯñr ponit̃ forma accusatiõis/ cũ dicit̃: Artaxerxi regi ꝛc. Sequit̃: Iudei q̃ ascẽderũt a te ad nos. Istud ꝯcordat dicto Ra. Sa. videlz ꝙ iste artaxerxes fuit cyrus: vt p̃dictum ẽ. q: isti iudei fuerũt missi in hierl'm ab isto cyro ꝛ nõ a filio ei⁹: vt ptz ex p̃dictis ca. j. ꝛ bñ dr: d ¶ Ascenderũt. q: hierl'm est in altiori situ q̃₃ babylonia. e ¶ Ciuitatẽ rebellẽ ꝛ pessi. Q: em̃ rebellauerit regi babylonis tpe ioachim ꝛ tpe sedechię. ptz ex. iiij. Regũ. xxiiij. et. xxv. f ¶ Extruẽtes muros ei⁹. In h̃ falso eos accusabãt: q: nõ reędificabãt ciuitatẽ: sz tm̃mõ templuz. g ¶ Tributũ ꝛ vectigal ꝛc. Dicitur aũt tributũ a tribuo is. ꝛ ẽ illud ꝓpt̃ qd dabat̃ hoĩbus missis ex pte regis ad custodiã terrę ꝓ stipẽdijs ipsoꝝ. Vectigal dr a veho vehis. ꝛ est ꝓpe pedagiũ: qd soluit̃ dñis de his q̃ vehunt̃ ꝑ terrã vel flumina vel mare. Annui redditus sunt illa q̃ soluunt̃ singulis ãnis de possessionibus: vt d agris ꝛ domib⁹. h ¶ Nos ergo mẽores sal' ꝛc. i. ciboꝝ sale cõditoꝝ: ꝛ ꝑ h̃ insinuãt alia bñficia q̃ a rege recepant: a pte totuz designãtes: q: tũc int̃ eos currebat talis modus loquẽdi. In hebręo sic habet̃: Et nũc ecõtra destructio palatij qd destruere volum⁹. i. ꝯriũ bñficijs p̃dictis ẽ palatiũ. i. domus dei: q̃ in plurib⁹ locis veteris testamẽti palatiũ vocat̃ in hebręo. ꝛ ideo ipm destruere intẽdimus ꝓpt̃ bonũ regis: cui obligati sumus ex beneficijs receptis. i ¶ Et q: lesiões regis. s. subtrahẽdo tributa: vt dictũ ẽ. ꝛ mouẽdo ꝯ eũ seditiões ꝯsequẽter. k ¶ Uidere nefas duci. q: essem⁹ ingrati. l ¶ Ut re. in libris pa. t. ꝛc. i. regum q̃ p̃cesserunt te. m ¶ Et scies qm̃ ꝛc. re. ẽ. vt expositũ ẽ. s. n ¶ Et nocẽs regibus ꝛ ꝓ. q: tpe dauid et salomonis plura regna fuert̃ ei sbiecta: vt ptz. ij. Reg. viij. ꝛ. iij. Regũ. iiij. o ¶ Quobrẽ ꝛ ci. il. de. ẽ. scz ꝓpt̃ rebellionẽ ꝯ regẽ nabuchodonosor: vt hr̃. iiij. Reg. vl. p ¶ Possessionẽ tr. flu. nõ ha. s. vltra eufratẽ: q̃ erat medius int̃ regnũ ꝑsidis ꝛ regionẽ iudęoꝝ. q ¶ Uerbũ misit. Hic ꝯñr ponit̃ regis rñsio. Et ptz lr̃a ex supradictis vsq₃ ibi: r ¶ Salutẽ dicẽs. Hebrei sic habent: Et cęteris trans fluuiuz selam et ceaneç. Et dicunt ꝙ sunt nomina regionũ trans fluuiũ existentium: in quibus habitabant aliq̃ de transmissis a regibus assyrioꝝ ad ĩhabitãdũ terrã illã. Cętera patẽt ex p̃dictis vsq₃ ibi: Nã ꝛ reges

Marginalia: Tributũ — Vectigal — Annui redditus

i ¶ Quia lesiones. Tales em̃ allegãt auctoritatez p̃latoꝝ ex h̃ diminui. qd nõ ẽ verũ. nã dicti p̃dicatores petũt sup h̃ humilit̃ grãz p̃latoꝝ: ꝛ ipsi debẽt benigne cõcedere. nã hoc cedit ad alleuiationẽ oneris sui ꝛ suoꝝ salutẽ subditoꝝ. Allegãt etiã aliq̃n p̃dicti diminutionẽ tpal' boni. io sbdit: p ¶ Possessionẽ trans flu. nõ ha. q. d. Tales p̃dicatores ꝛ confessores trahũt ad se bona debita ecclesię: quod non est ita/ salua cuiuscũq₃ dicẽtis reuerẽtia: sz magis oppositũ. nã i p̃dicatiõibus publice/ ꝛ in cõfessiõibus secrete fideles admonẽt reddere fideliter debita suis curatis ꝛ alijs ecclesię ministris. ꝓpter qd p̃lati talibus rationibus friuolis non debent credere: ꝛ animarũ fructũ ꝓ talibus impedire.

Marginalia: Moralit̃

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

a ¶ Itaq3 exēplū. Bed. Patet ordo historie: ꝙ hostes ppl'i dei p̄mo opus sctm̄ p̄seq̄ndo ipediebāt: deinde ꝯsiliū recte intentiōis eoꝝ prauis ꝯsilijs dissipare tētabāt: nec oīno ab opere retrahere valebāt/ ꝑusq3 regali auxilio fulti auctoritate publica obsisterent. quoꝝ notanda in accusando fraudulētia qua eos qui domū dei edificabāt ciuitatē ꝯ regnū edificare q̄rebant. ⁊ ꝑcipiente rege/ ne ciuitas edificaretur: mox arrepta auctoritate ne templū edificaret̄ restiterūt: cū nihil de constructione templi detulissent: ⁊ rex tm̄ prohibuisset construi ciuitatem.

Ca. V

Prophetauerūt. Be. In libris eoꝝ plenius scptū ē/ q̄bus v̄bis secordiā eoꝝ redarguerint q̄ negligētiores erāt erga op' tēpli vl' ꝓmisso dei auxilio ad opandū accenderint: q̄ etiā deuotiōe ad exhortationē eoꝝ zorobabel/ iosue/ ⁊ oīs ppl's se ad opandū accinxerint. Aggeus em̄ ita incipit: In āno scd̄o darij reg. in vno die mēsis ꝑfati: factū ē v̄bū dn̄i in mān aggei pph̄e/ dicēs: Dic ad zorobabel filiū salathiel: ⁊ ad iesum filiū iosedech ⁊c. Et paulo post: Et suscitauit dn̄s spiritū zorobabel filij salathiel ducis iuda: et spm̄ iesu filij iosedech sacerdot. magni: ⁊ spm̄ reliquoꝝ de omni pplo: ⁊ ingressi sunt/ ⁊ faciebant opus in domo dn̄i ⁊c. Zacharias aūt sic icipit: In mēse octauo in anno scd̄o darij regis: factū est v̄bum dn̄i ad zachariā filiū barachie/ filium ado ꝓpha3 ⁊c. Ex quo apparet quō Esdras zachariā filiū ado nomiet: q2. s. nepos illius fuit/ q̄ ꝓpha nobilis fuisse intelligit̄: cuius zacharias in ꝓph̄is eximius iure filius diceret̄. Int̄ q̄ notādū quāti sp̄ūs isti ꝓphete fuerint: vt ꝯ tanti regis edictum: ⁊ samaritanos ⁊ oēs gentes ꝑ circuitū edificationem templi impediētes iuberēt tēplū extrui. Zorobabel q̄3 ⁊ iesus ⁊ ppl's q̄ cū eis erat nō minoris fuisse fidei ꝓbant̄: q̄ ꝓphas iubentes magis audierūt q̄3 ꝓhibētis regis impiū. c ¶ Zorobabel. Ortus in babylone/ vl' magr̄ babylonis: q2 ibi iuxta historiā natus est/ cū esset de stirpe dauid in bethleem nati. Hic significat christū: qui vt mundū a ꝯfusione erroꝝ liberaret: in babylone. i. in ꝯfusione mundi oriri ⁊ cōuersari dignatus ē. Qui etiā recte babylonis magister dicit̄: nō ꝙ ea q̄ babylonis. i. mundi sunt doceat: s3 quos babylonioꝝ iugo ꝑssos inuenit/ ad gr̄a3 libertatis erudit: ⁊ eruditos ad patriā celestē ꝑducit. Cui' pr̄ ē salathiel. i. petitio mea deus: q̄. s. in psalmo dicit: Pete a me ⁊ dabo tibi gētes hereditatē tuā ⁊c. vnusq̄sq3 etiā cū deu3 inuocās nō aliud q̄rit q̄3 ip̄m: pōt eū salathiel vocare. d ¶ Et iosue. Beda. Josue vel iesus/ interp̄tat̄ saluator. Josedech dn̄s iustus. hic q̄dē sicut filius nun christū significat. vterq3 em̄ ppl'm in terrā ꝓmissionis: ille de lōgo incolatu eremi: hic de lōgiore captiuitatis seruitio introduxit. Sic verus iesus electos suos ad oībus malis eruēs / ad sup̄ni regni ꝓmissa gaudia inducit. qui est filius iosedech. i. dn̄i iusti. de quo dicit̄: Dn̄s iustus cōcidet ceruices pctōꝝ ⁊c. e ¶ In ip̄o. Be. Patet lr̄e textus. q2 ꝯfortati verbis ꝓph̄etaꝝ/ optimates iudeoꝝ nō potuerūt hostiū infestationibus a sancto opere ꝑpediri: a quo quiescentibus adhuc ꝓphetis timore hostiū cessauerant. sicut nunc in ecclesia geritur: dum hi qui malignoꝝ spirituū vl' hominū insidijs re-

Aggei. 1. a — Ibidē. d — Zach. 1. a — Ps. 2. b — Ps. 128. a

citant̄ in ea. Nam ⁊ reges fortissimi fuerūt in hier'l'm: qui ⁊ dn̄ati sunt omni regioni q̄ trans fluuiū est. Tributū q̄3 ⁊ vectigal et redditus accipiebāt. Nūc ergo audite sn̄ia3. Prohibeat. viros illos vt vrbs illā nō edificet̄/ donec si forte a me iussum fuerit. Videte ne negligenter hoc impleatis: et paulatim crescat malum cōtra reges. Itaq3 exemplū edicti artaxerxis regis lectū est corā reū beeltheē ⁊ samsai scriba ⁊ ꝯsiliarijs eoꝝ. Et abierūt festini in hier'l'm ad iudeos: ⁊ ꝓhibuerūt eos i brachio ⁊ robore. Tūc intermissū ē op' dom' dn̄i in hier'l'm: ⁊ nō fiebat vsq3 ad annū secundū regni darij reg. persarum.

Ca. V

Prophetauerūt āt aggeus ꝓpheta et zacharias filius ado/ ꝓphetātes ad iudeos qui erant in iuda et hierusalem/ et in noīe dei isrl'. Tūc surrexerūt zorobabel filius salathiel: ⁊ iosue filius iosedech: ⁊ ceperūt edificare tēplū dei in hier'l'm: ⁊ cū eis ꝓphete dei adiuuātes eos. In ip̄o āt tp̄e venit ad eos thatānai q̄ erat dux trās flumē: ⁊ starbuzānai et cōsiliarij eoꝝ: sicq3 dixerunt eis:

Nico. de lyra

a ¶ Nam et reges fortissimi fuerunt in hierusalē. Vt patet de dauid et salomone / iosaphat et pluribus alijs. b ¶ Et dominati sunt ⁊c. Hoc habetur. iij. Regum de salomone: ꝙ eius dominium se extendebat a flumine magno eu phrate vsq3 ad riuum egypti. c ¶ Tributum quoq3 ⁊c. Accipiebāt ab omnibus illis ꝓuincijs. d ¶ Prohibeatis viros illos vt vrbs ⁊c. Ex quo patet: ꝙ si iste artaxerxes fuit cyrus non fuit cyr' / nō retractauit dictū suū: q2 nō dederat licētiā reedificādi ciuitatē/ s3 solū templū: vt h̄r. s̄. ca. j. nec istud retractauit. e ¶ Et abierūt festini. Hic ꝯn̄r ponit̄ op̄is inhibitio/ cū dr̄: f ¶ Et ꝓhibuerūt ⁊c. robore. i. cū v̄tute exercitus: cui iudei nō poterāt resistere. Jō s̄bdit̄: g ¶ Tūc intermissū est op' dei ⁊c. Et sic ptz ꝙ pl' fecerint samaritani q̄3 rex mādasset: q2 ꝓhibuerūt reedificationem templi quā rex nō ꝓhibuerat. Et sic verificat̄ dictū Josephi. s. ꝙ ignorāte cyro tp̄ibus suis fuit ip̄edita reedificatio templi. sciēter tm̄ inhibuit reedificationē ciuitatis: vt dicit Ra. Sa. sub cuius p̄tectu ip̄edita fuit edificatio tēpli. h ¶ Et non fiebat ⁊c. darij regis. s̄m Josephū iste fuit dari' filius histaspis: qui fuit amicus zorobabel ⁊ fauorabil' iudeis: sic ptz ex seq̄ntibus. Et h̄ maxime fuit/ vt dicit Josephus: q2 anteq3 ꝓmoueret̄ ad regnū/ fecit votū: ꝙ si ꝯtingeret eū ad regnū ꝓmoueri/ faceret tēplu3 edificari: ⁊ ibi vasa deferri. Scd̄m v̄o Ra. Sa. iste dari' fuit filius assueri ⁊ hester regine: ⁊ sic fuit fauorabilis iudeis ratione matris sue que fuit iudea.

Ca. V

Prophetauerūt autē. Hic ꝯn̄r describit̄ op̄is resumptio. Circa hoc p̄mo opus resumit̄. Secūdo de hoc inquirit̄/ ibi: In ipso autē tempe. Tertio negociū ad regem deducit̄/ ibi: Placuitq3. Circa primū sciendū: ꝙ iudei resumpserūt opus absq3 licētia darij duplici de causa. Vna fuit: quia confidebāt de eius fauore ꝓpter amicitiam cum zorobabel s̄m Josephum. vel ratione matris sue hester s̄m Rab. Sa. Alia causa fuit: quia aggeus ⁊ zacharias ꝓphete denunciabant eis in noīe domini/ ꝙ secure opus resumerent: et ꝙ a persis impedimentū nō haberent: et sic anno secūdo darij opus p̄us intermissu3 resumpserunt. Et hoc est quod dicitur: i ¶ Prophetauerunt autem aggeus ꝓpheta et zacharias. Quorū ꝓphetie habent̄ in libro. xij. ꝓphetarum. k ¶ Filius ado. Sic debet scribi. s. ꝓ vnum. d. id est nepos ado: quia fuit filius barachie filij ado: vt habetur in principio prophetie sue. l ¶ Prophetantes ad iudeos. Modo predicto. ⁊ licet inter habitantes hierusalem ⁊ terram in circūitu essent aliqui de tribu beniamin et de tribu leui et alijs tribubus: vt dictum est. s̄. ij. ca. tamē omnes sunt denominati iudei a tribu iude post reditū captiuitatis babylonice. Tum quia zorobabel dux redeūtiū fuit de tribu iuda: ⁊ sic erat p̄ncipalior. Tum quia illa tribus fuit ad edificationē templi feruentior. n ¶ Et cum eis ꝓphete dei ⁊c. Excitando ppl'm ad opus. o ¶ In ipso aūt tp̄e. Hic ꝯn̄r de ope resūpto requiritur.

Moraliter. i ¶ Prophetauerūt aūt. Per istos duos ꝓphetas v̄itatis loquētes ex inspiratiōe diuina/ significant̄ p̄dicatores euāgelice: q̄bus a d̄o dat̄ sapia ⁊ eloq̄ntia. Luc. xxj. c. Ego em̄ dabo vob̄ os ⁊ sapiam/ cui nō poterūt resistere ⁊ ꝯdicere oēs adu̇sarij v̄ri. Et interp̄tatio noīm dictis p̄dicatorib' congruit. Agge' em̄ interp̄tat̄/ festin'. Zacharias aūt/ memor dn̄i. p̄dicatores aūt p̄dicti fideles iducūt ad h̄n̄dū dei iugē mēoriā: vt p h̄ ꝑuenire valeāt ad sctōꝝ festiuitatē. Per binariū aūt istoꝝ ꝓphaꝝ/ significat̄: ꝙ p̄dicatores euāgelij charitate debēt esse adinuicē cōbinati. vn̄ Grego. sup illud Lu. x. a. Misit illos binos an̄ faciē suā ⁊c. Binos q̄ discipl'os in p̄dicationē dn̄s mittit: vt p h̄ nob̄ tacitus inuat: ꝙ q̄ charitatē erga alteꝝ nō h3/ p̄dicatiōis officiū nullaten' suscipe debet: l ¶ Prophetātes ad iudeos. s. de reedificatiōe tēpli. vn̄ s̄bdit̄: m ¶ Tūc surrexerūt zorobabel ⁊c. Per quod significat̄: ꝙ p̄dicatores ꝯsistiti euāgelici debēt inducē ppl'm ad edificationē eccl'ie/ q̄ ꝯsistit i moribus ⁊ fide: ⁊ q2 nō solū debēt ad h̄ inducere v̄bo/ sed etiā vite exēplo: ideo subdit̄: n ¶ Et cū eis ꝓphete eos adiuuantes. In moralibus enim magis valēt facta q̄3 verba. ✱ Quis dedi-

Diuisio — Josephus — Zeffat. — Moraliter

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
B48/D Vol. 2

sidijs retardati/tardiores aliqñ ad opus bonũ fuerũt: repente ꝑ vbis doctoꝝ vł diuinaꝝ scꝑturaꝝ correpti/nullis tentationũ machinis possunt vinci: vel a ꝓposito intẽtionis reuocari. a ¶ Ad qđ respõdim⁹. Videt̃ q̃ hoc scꝑsit pñs affuisse: cũ esdras dicat̃ scripsisse: q̃ nõ tũc hierosolymis fuisse/sʒ multo post regnãte artaxerxe illuc venisse reperit̃. Aut ergo tunc ꝑ̃e ibi fuit/ꝛ facto templo babyloniã rediit: vt plures de filijs israel in hierusalẽ reduceret: aut se edificãtib⁹ iungit: quasi suũ sit quod erga fratres agit̃: vel quod ipsi agũt. sicut ap̃lus ait: Nos qui viuim⁹ qui residui sumus in aduẽtu dñi nõ ꝑueniem⁹ ꝛc̃. b ¶ Exemplar ep̃le. Multũ dissimilis est hec epistola illi quã reũ beelthee et samsai scripserũt artaxerxi. Illa em̃ accusatione hierosolymitarũ: hec laude nõ solũ gentis/sed ꝛ dei omipotentis plena est. illa insidijs: hec amicabilibus litteris scꝑta. q̃ꝛ illa a samaritis hostib⁹ iudeoꝝ: hec a duce regionis trans fluuiũ. i. inferioris syrie ꝛ phenicis/ ꝛ a socijs eius q̃ nullas cõtra iudeos inimicicias domesticas habuere: sʒ tm̃ regis a quo potestatẽ acceperãt/volũtatẽ exequi curabãt. Samarite q̃ ꝑmã scribentes epistolã animos regis adũsus structores tẽpli accẽderũt heretic̃ cõparant̃: qui eccl̃iam intãtũ feda peste cõmaculãt/vt etiã exosaʒ gẽtilibus reddãt: eorũq̃ʒ furorem excitauit aduersus illã. Dux autẽ syrie qui regẽ de opere dei nõ oppãdo instigat: sed consultãdo interrogat/eos significat qui adhuc in gẽtilitate positi/nec se credituros abnegant: si verã ꝛ iustã esse hanc diuinitatis scripturã intelligãt. Deniq̃ʒ audiens a senib⁹ iudeoꝝ cũ rationes redderẽt: nos sum⁹ serui dei celi ꝛ terre ꝛc̃. edificãtes noluit impedire: sed simplici aĩmo quesiuit vtrũ cyrus templũ edificari iusserit/ ꝛ dari⁹ hoc velit. Agnita autẽ volũtate vtriusq̃ʒ reg̃ diligent̃ vt opus citi⁹ ꝑficeret̃/adiuuit. Que omnia illis cõueniũt qui in gentili vita constituti cõuersationẽ eccl̃ie visam repente obstupescere: deinde rationẽ religionis audire ꝛ discere student: et tandẽ cognoscẽtes ꝙ hoc a deo celi et terre/qui solus vere est deus/originẽ sumpsit: sacrificijs eius cõmunicãt: ꝛ edificiũ iuuare letant̃. c ¶ Lapide ipolito. nouo. s. quẽ impolitũ repperũt: sʒ poliendo edificio aptauerunt. Nam ꝛ si veteꝝ lapidũ: q̃ ꝑm hieremiã dispersi fuerant in capite omniũ platearũ aliqui remanserunt: lapides noui erant poliendi/ ex q̃b⁹ opus tẽpli posset impleri. Qđ mystice videm⁹ in ecclesia fieri: cũ nõ solũ de his qui penitendo resipiscũt: sed etiã de illis q̃ nuper ad fidem vocati institutione magistroꝝ q̃si norma opificũ compositi: ꝛ in edificio cõgruo ordine sunt locati/edificat̃. De veterib⁹ q̃ʒ ꝛ nouis lapidib⁹. i. dudũ positis ꝛ ipolitis tẽplũ edificat̃: cũ de vtroq̃ʒ pp̃lo/iudeo. s. ꝛ gẽtili/vna christi eccl̃ia colligit̃. Alit̃ em̃ iã dudũ cognitiõe et obseruãtia leg̃ velut polit⁹ erat. Alt̃ idolatrie mãcipat⁹ nll̃a sp̃ualiũ architectoꝝ industria: nll̃o pietat̃ cultu deformitatẽ agrestis ꝛ terrene mentis exuerat. d ¶ Et ligna ponunt̃ in pa. Beda. Ligna que ad ornamentũ vel munimentũ tẽpli ponũt̃/eadẽ sctõꝝ vitã i ornatu eccl̃e quã ꝛ lapides designãt: de quib⁹

Quis dedit vobis consilium vt domum hãc edificaretis et muros hos instauraretis? Ad quod respondim⁹ eis: que essent nomĩa hominũ auctorum edificationis illi⁹. Oculus autẽ dei eorũ factus est super senes iudeorũ: ꝛ nõ potuerũt inhibere eos. Placuitq̃ʒ vt res ad dariũ referret̃: ꝛ tunc satisfacerent aduersus accusationẽ illã. Exẽplar epistole quã misit thatãnai dux regiõis trãs flumen/ꝛ starbuzannai ꝛ consiliatores eius apharsathei q̃ erãt trãs flumẽ ad dariũ regẽ: sermo quẽ miserant ei/ sic script⁹ erat: Dario regi pax omĩs. Notũ sit regi isse nos ad iudeam ꝓuinciaʒ ad domũ dei magni: q̃ edificat̃ lapide impolito/ꝛ ligna ponunt̃ in parietibus: opusq̃ʒ illud diligent̃ extruit̃ ꝛ crescit in manibus eorũ. Interrogauimus ergo senes illos: et ita diximus eis: Quis dedit vobis potestatem vt domũ hãc edificaretis: ꝛ muros hos instauraretis? Sed ꝛ noĩa eorum quesiuim⁹ ab eis vt nunciarem⁹ tibi: scripsimusq̃ʒ nomina eorũ viroꝝ q̃ sunt principes in eis. Huiuscemodi autẽ sermonẽ responderunt nobis/dicentes: Nos sumus serui dei celi et terre ꝛ edificam⁹ templũ qđ erat extructũ ante hos annos multos: quodq̃ʒ rex israel magn⁹ edificauerat et extruxerat. Postq̃ʒ autẽ ad iracũdiã ꝓuocauerũt patres nr̃i deum celi: ꝛ tradidit eos in man⁹ nabuchodonosor regis babylonis regis chaldei/domũ q̃q̃ʒ hanc destruxit ꝛ populũ eius trãstulit in babylonẽ. Anno autẽ primo cyri regis babylonis/rex cyrus proposuit edictum vt dom⁹ dei edificaret̃. Nã ꝛ vasa templi dei aurea et argentea que nabuchodonosor tulerat de templo quod erat in hierusalem: et asportauerat ea in templuʒ babylo-

⁂ pto req̃rit̃ a duce q̃ tenebat locũ regis in terra illa/cũ dr̃: a ¶ Quis dedit vo. cõ. ꝛc̃. q. d. tantũ op⁹ nouũ nõ deberet fieri sine licẽtia regis: q̃ꝛ tẽplũ edificabat̃ ad modũ fortalicij ꝛ turris: vnde in terris subiectis nõ ꝑmittunt̃ fortalicia cõstrui sine volũtate dñoꝝ. b ¶ Ad qđ resp. Ex hoc videt̃ ꝙ esdras q̃ scripsit libꝝ istũ/tũc eẽt in hierusalẽ: q̃ꝛ ꝯnũerat se alijs. sed postea rediit ad redẽ: vt plures secuʒ adduceret de iudeis: ꝑm ꝙ hr̃. j. vij. ca. Põt etiaʒ dici: ꝙ tũc existẽs in babylone ꝯnũerat se illis q̃ erãt in hierl̃m. sic paul⁹ ap̃lus associat se illis q̃ in die iudicij reperientur viui. j. Thes. iiij. d. dicẽs: Nos qui viuim⁹ q̃ relinq̃mur/simul rapiemur cũ illis in nubib⁹ obuiam christo in aera. c ¶ Que essent noĩa hoim auctorũ edificatiõis illius. Hoc em̃ quesierat dux trans flumen et socij eius: vt hr̃. j. et hoc rõnabilit̃: q̃ꝛ si res esset culpabilis/mag̃ essent puniẽdi ꝑncipales q̃ʒ alij. d ¶ Oculus aũt dei. i. respectus misericordie diuine ꝛ adiutorij. e ¶ Fact⁹ est sup senes iudeorũ. eos confortãdo et roborãdo in edificatione. f ¶ Et nõ potuerũt inhibere eos. q̃ꝛ nullus potest resistere volũtati diuie. Licʒ aũt ꝑdicti venissent ad inhibẽdũ opus: tñ dñs mutauit eoꝝ voluntatẽ: ꝑm ꝙ scribit̃ Prouer. xxj. a. Cor regis in manu dñi: q̃cũq̃ʒ vuluerit ꝯ̃tet illud. g ¶ Placuitq̃ʒ. Hic ꝯñr negociũ ad regẽ refert̃. Circa qđ sciendũ: ꝙ isti nõ inhibuerũt edificationẽ: sed regi significauerũt eã: vt habita eius voluntate eam inhiberẽt vel permitterẽt. vñ nõ accusauerunt falso iudeos sicut alij fecerãt: vt dictũ est ꝑcedenti ca. sʒ simpliciter factum nũciauerũt. et hoc ẽ qđ dicit̃: Placuitq̃ʒ vt res ad darium referret̃. tanq̃ʒ ad supiorem. h ¶ Et tunc satisfacerẽt aduersus accusationẽ illã. que posita est capitulo ꝑcedenti. quia si placeret regi edificatio ꝑdicta/accusatio nõ esset in aliquo cõtra istos: Cetera patẽt vsq̃ʒ ibi: i ¶ Que edificat̃ lapide impolito. q̃ꝛ nõ fiebant ibi sculpture imaginũ. k ¶ Et ligna po. in pa. i. trabes ex transuerso dom⁹ ad tenẽdũ vnũ parietẽ cũ alio: et ad sustentãdũ solariũ desup: et quia parietes templi interi⁹ erant operti tabulis ligneis: sicut fuerat in tẽplo salomonis. l ¶ Interrogauim⁹ ergo se. illos. i. ꝑncipales illi⁹ opis. m ¶ Nos sum⁹ serui dei celi ꝛ terre. quia illud opus fiebat ad cultũ ei⁹. n ¶ Et edificam⁹ tẽplũ qđ erat extructũ ãte hos annos multos. quia q̃dringentis ꝛ decẽ annis stetit anteq̃ʒ destrueretur ꝑ nabuchodonosor: vt dicũt hebrei. o ¶ Quodq̃ʒ rex isr̃l magnus. s. salomon: vt habet̃. iij. Reg. vj. ca. qui fuit valde magn⁹ in potẽtia et diuitijs et glia: vt hr̃. iij. Reg̃. iiij. p ¶ Postq̃ʒ aũt ad iracũdiã ꝓuo. p̃res nostri deũ/suis idolatrijs ꝛ alijs nequitijs: vt hr̃. iiij. Reg. in plurib⁹ loc̃. q ¶ Tradidit eos in ma. ꝛc̃. ita ꝙ fuerũt debellati ꝛ destructi magis diuina ꝟtute q̃ʒ humana ꝓpt̃ sua pctã. r ¶ Cyrus rex. a deo celi inspiratus. s ¶ Proposuit edictũ vt dom⁹ dei edificaretur. ꝑm ꝙ habet̃ supra. j. ca. Cetera patent ex dictis ibidẽ vsq̃ʒ ibi: ⁂ Tũc itaq̃ʒ

Moraliter

⁎ a ¶ Quis dedit vobis cõsi vt do. hãc edificaret̃. Post istos significant̃ illi q̃ querũt occasionẽ impediẽdi ꝑdicationẽ verbi diuini: sed tñ nõ possunt assistente adiutorio spiritussancti. ideo subdit̃: d ¶ Oculus aũt dei fact⁹ est super senes iudeorũ/ ꝛ non potuerunt inhibere eis.

Ps. 95.c de qbus dr: Exultabūt oia ligna siluaꝝ ₰c. Ca. VI

E Tunc darius ₰c. Be. Joseph' nomē loci in quo hę cyri lrę sint inuētę/ita posuit. Et iuēt' est i egbathanis ꝯstructa vrbe i regiōe medię codex. Porro alia trāslatio sic h₃: In egbathana i ędificio tutissimo regiōis medoꝝ. vñ videt ꝙ nomē medena non aliud ꝙ mediā significet.

b Ut po. fun. Be. Nō ē nob expo nēdū: q₂ neq₃ in priori tēpli ędificatiōe/ neq₃ i posteriori aliqd haꝝ mēsuraꝝ vl' hmōi opis iuenit. vñ colligit cyꝝ hoc de suo sensu ptulisse: ₇ mēsurā vel ordinē† tpis vt sibi videbat ꝯgruū ānotasse. (als† operis) Siqdē tēplū (vt ꝟba dieꝝ narrāt) in mēsura pma. i. intra muros interiores habebat. lx. cubitos lōgitudinis. xx. latitudinis ₇ altitudinis: vt regum historia scribit: vsq₃ ad cęnaculum cubitos xxx. deinde alios. xxx. vsq₃ ad cęnaculū superius quousq₃ altitudo porticuum ascendebat: vt Joseph' testat. deinde lx. vsq₃ ad summu₃ tecti. i. simul. cxx. vt ꝟba dierū docent. (2. Paral. 3.a) Quō aūt dicit ordines ponēdos de lapidib' ipolit' tres: ₇ sic de lignis nouis: cū oīne tēplū fuerit interius cedro vestitum: Nisi forte mor' psaꝝ erat sic tēpla facere variato ope: vt tm̄ lapidū ordines eēnt p parietes: ₇ qrt' de lignis fabrefact': et h q₃ i tēplo hierosolymoꝝ fieri debere putauit. An forte de atrio sacerdotū intelligēdū est eū dixsse: qd circa tēplū i gyro factū tres ordīes habuerat lapidū politorū: ₇ qrtū lignorū cedrinoꝝ: erat q₃ astātib' vsq₃ ad pect' altū: Aut de porticu dom' dñi q erat añ faciē tēpli. de q scptura cū palatiū salomonis fabricaret/ita memorat: Fecit ₇ atriū mai' rotūdū triū ordinū: de lapidib' sectis: et vni' ordinis dolata cedro: necnon ₇ in atrio dom' dñi interiori ₇ i porticu domus. (3. Reg. 7.b) (F)

c Reddant. Dari' pfectas lrās auctē sua cōfirmat: cōpescēs oīns iudęorū adūsarios: ₇ tēplū in loco suo ędificari iubet ₰c. d Nūc g. Significat artaxerxes q domū dei ₇ ciuitatē ędificari vetat eos q ꝯstructiōi ecclesię scte motis psecutiōib' ꝯdicūt: inter qs ecclia maxime martyrū victoria floruit Darius autē pia illoꝝ regū deuotionē q agnita fidei christianę pietate nō resistere/sed suis decret' eā adiuuare curabant: e quib' multi interdictis psecutionib' priorū/seipos cu₃ sbiectis pplis eiusdē fidei sacramētis ꝯsecrari voluerunt. qb' bene cōuenit qd dari' adiungit: S₃ ₇ a me pceptū e. ꝙ ₰c. Quis ei explicare valeat quantū ecclesia liberalitate regum adiuta sit et locupletata. e Ut de arca ₰c. Bed. De arca regis ad op' dei sumpt' tribuūtur/cū ex familia secularīū pncipū aliq ipis fauētib' ad fidē christi veniūt: q velut i arca regis erant/cū regaliū arcanoꝝ conscij eēnt. Sed dant psbyteris et seniorib' iudęoꝝ i sumpt' opis tēpli/dū magris ₇ ecclesię erudiendi mēbris adunandi cōmittunt. Qualis fuit Cassiodorus quondā

nis: ptulit cyrus rex de tēplo babylonis: ₇ data sūt sasabasar vocabulo: quē et principē cōstituit: Dixitq₃ ei: Hęc vasa tolle: et vade ₇ pone ea in tēplo qd est in hierusalē: et dom' dei ędificet i loco suo. Tūc itaq₃ sasabasar ille venit et posuit fundamēta tēpli dei in hierl'm: ₇ ex eo tpe vsq₃ nūc ędificat et necdū cōpletū est. Nūc g si videt regi bonū/recenseat in bibliotheca reg' q est in babylone: vtrum nā a cyro rege iussum fuerit vt ędificaret dom' dei in hierusalem: ₇ voluntatē regis sup hac remittat ad nos. Ca. VI.

a Tunc darius rex pręcępit/₇ recēsuerūt in bibliotheca librorū q erāt repositi in babylone: et inuentū est in egbathanis: qd est castꝝ in medena puincia: volumē vnū: talisq₃ scriptus i eo erat cōmētari'. Anno primo cyri regis cyr' rex decreuit vt domus dei q est i hierl'm ędificaret in loco vbi imolent hostias: et vt ponāt fundamēta supportātia altitudinē cubitorū sexaginta: et latitudinē cubitoꝝ sexaginta: ordines de lapidibus impolitis tres: ₇ sic ordies de lignis nouis. Sūptus aūt de domo reg' dabunt: S₃ ₇ vasa tēpli dei aurea ₇ argētea q nabuchodonosor tulerat d tēplo hierl'm/₇ attulerat ea in babylonē: reddant et referant in tēplū hierl'm in locū suū: q et posita sūt in tēplo dei. Nūc g thatannai dux regionis q est trās flumē ₇ starbuçannai et cōsiliarij vestri apharsathei q estis trās flumē pcul recedite ab illis et dimittite fieri tēplū dei illud a duce iudęoꝝ ₇ a seniorib' eoꝝ: et domū dei illā ędificēt i loco suo. S₃ ₇ a me pręceptū ē qd oporteat fieri a psbyteris iudęorū illis vt ędificet domus dei: scz vt de arca reg'/id est de tributis q dant de regiōe trās flumē studiose sumpt' dent viris

a ¶ babylonio. s. quo ea nabuchodonosor posuerat.

Nico. de lyra

a Tūc itaq₃ sasabasar ₰c. Ex quo pt₃ qd dictū est. s. j. ca. ꝙ iste sasabasar fuit çorobabel: q₂ iste fūdauit domū istā: ꝟm ꝙ dr Zach. iiij. c. Manus çorobabel fundauert domū istā: ₇ manus ei' pficiēt eā. b Et necdū cōpletū est. pter hostes impedientes. c Nūc g si videt ₰c. ex h pt₃ ꝙ isti nō hēbāt volūtatē ipediēdi op'/s₃ mag' pmouēdi: dū tñ placeret regi: sicut patebit p effectū/ca. se. Ca. VI

Tunc darius rex. Hic pñr describit tēpli ꝯsummatio. Circa qd pmo ponit regis ꝯcessio. scdo diligēs executio/ibi: Igit thatānai. Circa pmū dari' in sua epistola prima decretū cyri recitat. secūdo recitatū cōfirmat/ibi: Nūc ergo. tertio pęnā impediētiū determinat/ibi: A me ergo. Circa pmū dicitur (Diuisio) e Et recensuerūt ₰c. in babylo. nō est hic nomen ciuitatis: sed puincię vel poti' totius regni. sicut francia aliquādo dicit totū regnū in q sūt multę puincię. vñ subdit: f Et inuentū est in egbathanis. Istud castrū ędificauit arphaxat rex medorū: vt hr Judith. j. g Talisq₃ script' ₰c. o. i. regiū decretum. h Et vt ponant fundamēta sup. altitu. cu. lx. ₇ ꝟm hoc istud templū secūdū nō fuit ita altū de medietate sicut fuit templū salomonis: quod habuit centū ₇ vigiti cubitos i altitudine: vt hr. ij. Paral. iij. et idē dicit Joseph'. i Et latitu. ₰c. credo ꝙ h accipit latitudo p lōgitudie vt dicat latitudo lat' mag' ptēsum: tāta em̄ fuit lōgitudo tēpli salomōis. s. lx cubitorū. Si em̄ acciperet h pprie latitudo/seqret ꝙ h tēplū secūdū fuisset lati' i triplo ꝙ tēplū salomōis: cui' latitudo fuit. xx. cubitorū. tm̄: vt hr. iij. Reg. vj. Aliq tñ dicūt: ꝙ cyrus sic ptulit vt lrā sonat ex suo spū: q₂ sic ędificabāt tēpla psarū. tñ nō fuit sic factū: s₃ ad silitudinē tēpli pōris a salomōe facti. S₃ h nō est verisile: q₂ in pncipio hui' libri dicit Suscitauit de' spm̄ cyri reg' psarū ₰c. ₇ iō nō est verisile ꝙ spū pprio mensuras tēpli disposuerat ad silitudinē templorū idolatrię. s₃ verisimili' ē ꝙ ante collocutionē habuit cū sapiētib' iudęorū: et ꝟm eorū cōsiliū tēplū fieri disposuit ₇ pcępit. k Ordines de lap. im. tres. Utrū aūt isti tres ordines essent ꝟm altitudinē muri vel ꝟm ei' spissitudinē/nō habet: videt tñ magis ꝟm spissitudinē ex hoc qd subdit: l Et sic ordines de lignis ₰c. In hebręo habet: Et ordo de lignis nouis. Parietes em̄ tēpli exteri' erāt de lapidibus sed interi' erāt operti tabulis ligneis: sicut ₇ in tēplo salomonis. m Nūc ergo. Hic cōsequēter ponit decreti recitati cōfirmatio: iō subdit: n Procul reddite ab illis: id est nullu₃ nocumentū inferte: sed magis adiutoriū. vnde subdit: o Ut de arca re. i. de tributis quę dantur de regione ₰c.

* Et offerāt

Moraliter. d Tūc darius rex pcępit/et recensuerunt ₰c. Per dariū regē cōuenięter significari pōt summus pontifex: ad quē spectat vniuersalis ecclię regimē. Per h igit ꝙ ad determinationē negocij darius bibliothecā recēseri fecit et reuolui: significatur ꝙ summus pontifex in determinatiōe negociorū fidē vel mores tangentiū p se ₇ p alios ad hoc idoneos debet iuestigare qd de hoc sentiāt sacrę scptūrę: et ꝟm hoc negocia terminare: sicut dari' post dictā disquisitionē pcępit diligenter exequi domus dei ędificationem. o Ut de arca regis ₰c. studiose sumdentur. Nam in pijs operibus summus pōtifex ₇ etiā alij pręlati non solū debēt esse fauorabiles verbis: s₃ etiam temporalibus auxilijs prout possunt.

* A me ergo

A F C

q̃ndã senator/ repẽte eccl'ie doctor: q̃ dũ in expositiõe psalmorũ diligẽter attẽdit/ quid Ambrosi⁹/ q̃d Hilari⁹/ q̃d Augustinus/ quid Cyrillus/ q̃d Johãnes/ q̃d ceteri sancti dixerũt: edoctũ se a seniorib⁹ iudeorum.i. confitentiũ ⁊ laudantiũ deũ probauit. a ℂ Uitulos ⁊ ag. Be. Hec aĩalia q̃ mũda sunt: ⁊ frumẽtũ ⁊ sal ⁊ vinũ ⁊ oleũ q̃ ſm legẽ offerunt/ in significatiõe bonorum hoĩm vel operum pfectorum vl' charismatũ spũalium sepe ponunt. q̃ nũc iubẽte rege i holocaustũ deo celi offerũt: cũ fauẽtib⁹ mũdi principib⁹ res sancte eccl'ie crescunt: subditiq̃ eis ppl'i in vnã ꝯitatis fidem christo cõsecrãdi aggregant: ⁊ quicq̃d boni naturalis q̃sq̃ diuinit⁹ habuerit: quicq̃d a viris eccl'ie salubre didicerit/ totũ i diuinũ cultũ ipẽdit. b ℂ Scdõ ritũ. Quia tũc tm̃ vota offerentiũ acceptа erũt/ cũ ſm catholice pacis ritũ offerunt. q̃ aũt gẽtili supstitiõe vel heretica permixta sunt/ bona non sunt. c ℂ Orẽtq̃ ⁊c. ſm illud apl'i: Obsecro q̃ primo oĩm fieri obsecrationes ⁊ orõnes/ postulatiões/ grãrũq̃ actiões oibus p hoib⁹: p regib⁹ ⁊ oibus qui in sublimitate sunt. d ℂ Ame q̃ po. Grauissima pena voluit eũ punire qui decretũ mutaret: dãno. s. oĩm q̃ hrẽt et aĩe sue: quã etiã ligno cõfix⁹ longo cruciatu amitteret. ℂ Mystice autẽ opa nr̃a lignis cõparant/ bona fructiferis/ praua autẽ salicib⁹ ⁊ incendio dignis: tolliturq̃ lignũ de domo ei⁹ qui holocaustis dñi ꝯdicit ⁊ erigit: ⁊ ipe i eo cõfigit/ cũ opa eorum q̃ paci eccl'ie repugnãt oibus manifeste q̃ sint inutilia et puersa patescunt: ⁊ ipsi in eis non vite gaudiũ/ sʒ mortis laqueũ acq̃sisse pbãtur. Dom⁹ q̃ʒ taliũ publicat.i. publico cẽsu pscribit: cũ corpa eorũ cũ q̃bus in hac vita remãserũt/ i resurrectiõe perpetuo puniẽda tormẽto seuis exactoribus immũdis spiritib⁹ in ptãte tradũtur. e ℂ De⁹ aũt. Decretũ suũ diuine potẽtie ꝯfirmari desiderat: ⁊ ipse vt bõ tpali regno ꝑdit⁹ p pace dom⁹ dei publica lege oia q̃ põt facit. Qd̃ nunc q̃ʒ in eccl'ia gerit: cũ terrene ptãtes ad fidẽ cõuerse p statu eccl'ie publica edicta ꝓponũt: et hãc dño iuuãte ⁊ inimicos debellãte placidã pacẽ sp hr̃e cupiunt. f ℂ Seniores aũt. Nũc q̃ʒ cõfluẽtib⁹ ad fidẽ ppl'is/ ⁊ aliq̃n his q̃ foris sunt fauẽtib⁹: seniores iudeorum.i. q̃ magisterio digni sũt eccl'iarum q̃tidie ꝟbo ⁊ exẽplo edificãt/ ⁊ psꝑant: q: ⁊ si diabol⁹ ipugnet iuenit tñ sermo dei in q̃b⁹ vincat/ ⁊ fugat' adũsariis muros veritat' extruat. g ℂ Juxta pphe. ⁊c. Predixerãt eñ: quia si edificãdo tẽplo insisterẽt: mox donãte dño ⁊ op⁹ ipm cõplerẽt ⁊ bonis oib⁹ abũdarẽt. ℂ Be. Nemo qd̃ agge⁹ dicit sub dario rege iacta esse tẽpli fundamẽta/ estimet ꝯtrariũ huic historie in qua scriptũ ẽ: scd̃o anno cyri regis fundatũ esse a cementariis tẽplũ multũ laudãte deũ: et cõgaudẽte ppl'o. Tunc eñ ipsi⁹ tẽpli fundatio descripta est.i. dom⁹ interioris: cui⁹ mẽsuras spcal'r Reg. et Paral. historia refert. Nũc aũt cũ edificatiõe dom⁹ ⁊ porticuũ ⁊ gaçophylaciorum q̃ domũ vndiq̃ ambiebãt/ fundata dicunt edificia. quorum in Paral. ita fit mẽtio: Fecit ⁊ atriũ sacerdotũ ⁊ basilicã grandẽ: ⁊ ostia in basilica q̃ texit ere. In q̃. s. basilica tẽplo circũposita ppl's ad orãdũ ꝯsistebat: ⁊ custodes ac ianitores tẽpli p vices die ac nocte exultabãt: sic Paral. docet. Nec aliq̃n general'r cũ ipo tẽplo ãnumerant (vt in euãgelio) vbi docẽte in tẽplo dño mulierẽ in adulterio dephensam adduxerũt pharisei ⁊ scribe: quam nullo mõ nisi in aliq̃s portic⁹ tẽpli introducere potuerũt. Aliq̃n sepati sub noie gaçophylaciorum: vel exedrarũ vl' porticuũ vl' atriorũ. vñ: Qui stat' i do. d. in a. do. d. n. h ℂ Et artaxerxe. Querit quõ iubẽte artaxerxe dicat dom⁹ cõstructa: cũ stati subiungit/ eã regnãte adhuc dario fuisse cõpletã ⁊ dedicatã: nisi forte credẽdũ ẽ etiã artaxerxẽ misso auro ⁊ argento iussisse: vbi si q̃d min⁹ i edificio vl' ornatu tẽpli vl' vasorum eẽt cõpletũ/ pficeret: Nam esdra

Nã esdra illuc pperãte/ scriptũ est q̃ idẽ rex cũ pncipib⁹ vl' cõsiliariis suis plurimũ auri ⁊ argenti ⁊ vasorum miserit ad tẽplũ. i ℂ Mẽsis adar. Be. Cui⁹ tertia die dom⁹ cõpleta est. ipse est marti⁹: quẽ scriptura duodecimũ iuxta cursũ lune solet appellare. Nec vacat a mysterio: q̃ dom⁹ dñi/ q̃ septimo mẽse in edificio altar' cepta est: duodecimo mẽse est pfecta. Cepta est eñ in initio mensis septimi: q: oẽ bonũ qd̃ facim⁹ ꝑueniẽte grã spũsscti icipim⁹: ⁊ eadẽ comitãte pficim⁹. Cõpleta est aũt duodecio mense

Timo. 2. a. — Mystice — B — Joh. 8. a — Ps. 133. a.

illis: ne impediatur opus. Quod a si necesse fuerit: ⁊ vitulos ⁊ agnos ⁊ hedos/ in holocaustũ deo celi: b frumentũ/ sal/ vinũ et oleũ: ſm ritum sacerdotũ q̃ sũt i hierl'm detur eis p singulos dies: ne sit in aliq̃ q̃rimonia: ⁊ offerãt oblatões deo a c celi: orẽtq̃ p vita regis et filiorũ d ei⁹. A me q̃ positũ est decretũ: vt b c ois hõ q̃ hãc mutauerit iussionẽ: tollat lignũ de domo ipsi⁹: et eri d gatur et cõfigat in eo: dom⁹ autẽ e c e ei⁹ publicet. De⁹ autẽ q̃ habitare f fecit nomẽ suũ ibi/ dissipet oia regna: ⁊ ppl'm qui extenderit manũ suã vt repugnet et dissipet domũ dei/ illã q̃ est in hierl'm. Ego dari⁹ statui decretuʒ qd̃ studiose ipleri volo. Igit thatannai dux regio g nis trans flumẽ/ ⁊ starbuçannai ⁊ cõsiliarii ei⁹ ſm q̃ ꝑceperat dari⁹ h f rex/ sic diligẽter executi sunt. Se i niores aũt iudeorum edificabant et g psꝑabant iuxta pphetiam aggei k pphete et çacharie filii ado. Et edificauerũt ⁊ cõstruxerũt iubẽte l h deo isrl': et iubẽte cyro et dario et m n

a ¶ qui post dariũ regnauit: cui⁹ tpe esdras de babylonia hierl'm ascendit.

artãxerxe regib⁹ persarum: ⁊ cõple o p uerunt domũ dei istã vsq̃ ad diẽ i tertiũ mẽsis adar: q̃ est ãnus sext⁹

Nico. de lyra

✱ a ℂ Et offerãt oblatiões deo celi ⁊c. Ex quo ptʒ q̃ iste rex habebat fidẽ vnius veri dei: nec tenebat ad legẽ mosaicã: cum esset gentilis: vt frequenter dictũ est. sufficiebat eñ gentilib⁹ ad salutẽ credere vnum deũ puidẽtem saluti hominũ per modũ sibi congruum: et in hoc articulo puidentie cõtinetur totũ christi mysteriuʒ iplicite. b ℂ A me ergo. Hic consequẽter taxatur pena impedientiũ edificationẽ templi/ cũ dicit: c ℂ Ut ois homo qui hanc mutauerit iussionẽ. ponendo impedimentũ. d ℂ Tollat lignũ de domo ipsius. ad faciẽduʒ patibulum/ in quo suspendatur: e ℂ Domus autẽ eius publicetur. i. bona ipsius fisco regio applicentur. f ℂ Deus autez qui habitare fecit nomen suũ ibi. Hoc dixit rex deuot⁹ rogans deũ celi/ vt per oĩpotentiã suã ⁊ iusticiam puniat impediẽtes dictam edificationẽ: si aliqui tales surgerent quos nõ posset punire: eo q̃ nõ essent sub sua potestate. g ℂ Igit thatãnai. Hic cõseq̃nter describit mandati regis executio. ⁊ pmo circa hoc describit consummatio templi. secũdo dedicatio consummati/ ibi: Fuerũt autẽ. Circa primũ pmo ponitur diligentia gentiliũ: qui erãt serui regis/ iõ subdit: h ℂ Scdm q̃ ꝑceperat dari⁹ rex ⁊c. Et sic patet p effectum quod dictũ est supra. s. q̃ isti non habebãt volũtateʒ impediẽdi op⁹ dei: sed magis pmouẽdi/ declarata circa h̃ regis volũtate. secũdo ponit executio opis p iudeos/ cum dicit: i ℂ Seniores autẽ iudeorũ edificabant. populum inducẽdo ad op⁹. k ℂ Juxta pphetiã aggei ⁊c. qui ꝑdixerat op⁹ non impediri a persis. l ℂ Jubẽte deo isrl'/ per aggeũ ⁊ çachariã pphetas suos. m ℂ Et iubẽte cyro. vt habet supra. j. ca. n ℂ Et dario. vt patet in isto ca. o ℂ Et artaxerxe. Dicit aũt Ra. Sa. q̃ iste artaxerxes idẽ est quod darius: sed vocat⁹ est darius noie pprio. artaxerxes autẽ noie cõmuni regio. quia ſm ipm oĩs reges persarũ vocabant artaxerxes: sicut ⁊ oẽs reges egypti pharaones: ⁊ romani cesares. Josephus vero dicit: q̃ iste artaxerxes fuit filius darii. vocat tamẽ eũ xerxen: quia lʒ tẽpore patris templũ fuerit cõpletũ: vt habet in hoc capl'o: tamẽ aliqua que pertinebãt ad ornatũ tẽpli iam edificati/ ⁊ aliqua edificia circa templũ tempore suo fuerunt facta. p ℂ Et cõpleuerunt domũ dei istã vsq̃ ad diẽ tertiũ mensis adar. qui est duodecim⁹ mensis apud hebreos: et partim correspõdet martio nostro: ⁊ partim februario. quia prim⁹ mensis eorũ semp incipit a pinquiori lunatiõe eq̃noctio vernali: qd̃ est xii. die martii siue sit añ eq̃noctiũ siue post: siue i ipo eq̃noctio. ✱ Fecerũt

D — Diuisio

✱ b ℂ A me ẽ positũ est decretũ vt ois hõ q̃ hãc mutauerit iussionẽ ⁊c. Per qd̃ intelligit q̃ impediẽtes edificationẽ eccl'ie incurrunt dãnationẽ etnã. vñ ⁊ in l'ris papalib⁹ dr: Nulli ẽ oĩno hoim liceat ⁊c. si q̃s aũt hoc attẽtare ꝑsũpserit/ indignationẽ oĩpotẽtis dei ⁊ btõrum aplorum ei⁹ petri ⁊ pauli se nouerit icursurũ. g ℂ Igit thatãnai dux ⁊c. Per istos designãtur illi qui facta super eos manu dñi de impeditorib⁹ edificationũ eccl'ie fiunt adiutores edificantiũ ipsam: et hec est mutatio

Moral'r

a regni darij regis. Fecerũt autẽ filij isrl̃ sacerdotes et leuitę et reliq̃ filioꝝ transmigratiõis, dedicatio- b nẽ domus dei in gaudio: ⁊ obtulerunt in dedicatiõe dom⁹ dei vitulos centum: arietes ducentos: c agnos q̃dringẽtos: hircos capra- d rũ pro pctõ totius isrl̃ duodecim e iuxta numerũ tribuum israel. Et f statuerunt sacerdotes in ordinib⁹ suis, ⁊ leuitas in vicib⁹ suis, super opa dei i hierl̃m: † sicut scriptũ est g in libro moysi. Fecerunt autẽ filij transmigrationis pascha quartadecima die mẽsis primi. Purificati

E [F] mense, ob significantiã ꝑfectiõis q̃ hoc numero cõtinet: maxime ꝓpter sũmã apl̃oꝝ: in q̃ꝝ fide ⁊ doctrina ꝑficit eccl̃ia. Item duodenari⁹ ꝑfectionẽ fidei ⁊ opatiõis significat: q2 siue tria ꝑ quattuor siue q̃ttuor ꝑ tria multiplices .xij. cõsũmabis. Tria aũt ad fidẽ ꝓpter confessionẽ sancte trinitatis referunt: q̃ttuor ad op⁹ bonũ: ꝓpt q̃ttuor ꝑncipales virtutes, prudẽtiã, fortitudinẽ, tẽperãtiã, (Sap. 8. b) ⁊ iusticiã. de q̃bus dicit: Sobrietatem eñ ⁊ prudentiã docet ⁊ iusticiã ⁊ virtutem: q̃b⁹ vtilius nihil est in vita hoĩs. Recte ergo dom⁹ dñi septimo mense inchoata, duodecimo perfecta est ⁊ dedicata: q2 mens electoꝝ grã spũsſcti illustrat: vt ad ꝑfectionẽ bonę opatiõis ꝑueniat cũ fide sanctę trinitatis: sicq3 lętabũda dedicationẽ retributiõis expectat. Et qm̃ hęc retributio futurę solennitatis in tẽpore vniũsalis resurrectionis ⁊ in visiõe trinitatis ꝑficitur: recte dom⁹ dñi non solũ duodecimo mense tertia ei⁹ die cõpleta memorat. q2 eñ dñs die t̃tia resurrexit: resurrectio nr̃a potest triduano nũero signari. de q̃ di- (Osee. 6. a.) cit: In die tertia suscitabit nos. Cępta est autẽ ędificatio tẽpli anno ꝑmo cyri regis: ⁊ cõsũmata sexto anno darij: qui sũt anni ꝫm chronicã .xlv. Cyrus enim regnauit annis .xxx. post quẽ cãbyses filius ei⁹ octo: qui in hoc volumĩe, sicut Josephus autumat artaxerxes vocat. post quẽ magi q̃ illũ interfecerũt, anno vno. post quos dari⁹ vsq3 ad cõsũmationẽ et dedicationẽ tẽpli ãnis sex: q̃ sũt ãni q̃draginta q̃nq3. Querit (Joh. 2. d) autẽ quõ rñderũt iudęi: Quadraginta et sex annis ędificatũ ẽ tẽplũ h̃ ⁊c̃. Sz si historiã iosephi legim⁹: q̃ post cõsũmationẽ ⁊ dedicationẽ tẽpli tres ãnos addit: in q̃b⁹ peribol⁹. i. circumposita tẽplo munitionũ ꝯstructio, ⁊ q̃dã alia q̃ remãserũt ꝑfecta sunt: videbim⁹ q2 recte in ędificatiõe tẽpli .xlvj. ãnoꝝ potuerit sũma cõputari: in q̃b⁹ eminẽtiora cũcta fuere completa.

¶ Be. Templũ ꝟo q̃ꝫq3 electã animã significat ꝓpter inha- (F) bitantẽ in se spm̃ christi: ⁊ eccl̃iam totã. i. cõgregationẽ omniũ electoꝝ angeloꝝ ⁊ hoĩm: etiã ipm corp⁹ christi de ꝟgine natũ exꝑmit sine pctõ in mũdo ꝯuersatũ: morte solutũ: ⁊ die tertia suscitatũ. Cui speal'r aptat q .xlvj. ãnis ędificatũ d2. Aiũt eñ physici, q hoc dieꝝ numero corp⁹ humanũ in vtero a tp̃e conceptiõis vsq3 ad ꝑfecta mẽbrorum liniamẽta crescat. Et decebat vt domus q̃ corpus dñicũ significabat, eo annorũ numero in hierl̃m ꝯderet: q̃ dñi corp⁹ in vtero ꝟginis erat creãdũ. Virgo eñ hierl̃m. i. ciuitas regis magni et visio illi⁹ pac⁊ no- (Eph. 2. c.) minat: de qua dicit: Ipse est pax nr̃a: q̃ fecit vtraq3 vnũ. Sicut (3. Reg. 6. a) etiã illud: Ostiũ aũt later⁊ medij in ꝑte erat dom⁹ dñi dextrę: ⁊ ꝑ cocleã ascendebat in superius cęnaculũ: ⁊ a suꝑiore in ter- (Joh. 19. f.) tiũ: speciaľr corp⁹ christi figurauit. de quo dicit: Unus militũ lancea latus eius aperuit ⁊c̃. Ostiũ eñ lateris medij in parte erat dom⁹ dextrę. i. ab oriẽtali angulo lateris meridiani incipiens: ⁊ ꝑ interiora eiusdẽ later⁊ occulto itinere paulatim ad altiora cęnaculoꝝ perducẽs. q2 christ⁹ ianuã nob̃ salutis in dextro latere suo voluit aꝑiri: ꝑ cui⁹ sacrata abluti ⁊ sctificati introeam⁹ altiorẽ aulã regni cęlestis. Ascẽdim⁹ eñ ꝑ ostiũ medij lateris in superi⁹ cęnaculũ: qñ ꝑ aquã baptismi et poculũ dñici calicis cõsecrati, ab hac terrestri cõsecratiõe ad cęlestiũ aiaꝝ vitã ꝑuenim⁹. A suꝑiore q̃3 in tertiũ penetram⁹, cũ beatitudinẽ aiaꝝ etiã corpoꝝ imortaliũ perceptiõe cumulamus.

a ¶ Fecerũt aũt. Merito gaudẽt filij transmigratiõis qui captiuitatẽ euaserũt: et domũ dei ędificare meruerũt: et quasi deuoti deo famuli in dedicatione dom⁹ eius hostias offerũt: et quasi fraternitatis amatores ꝓ peccato totius isrl̃ vbicũq3 essent rogãtes eis deũ fieri ꝓpitiũ: ⁊ eos vel inter hostes custodire: vel ad patriã reuocare. Recte aũt dedicat templum a sacerdotib⁹ ⁊ leuitis ⁊ reliq̃s filioꝝ transmigratiõis in gau- (Luc. 15. b) dio: quia correptis pctõrib⁹ fit gaudiũ i cęlo corã angelis dei ⁊ magistris, q̃ ꝓ eoꝝ salute laborauerũt: ⁊ oĩbus q̃ de cõfusione peccatoꝝ ad virtutũ arcẽ, terrã. s. ꝓmissionis mente ⁊ oꝑe transmigrarũt. Sacerdotes q̃ ⁊ leuitę et oĩs ppl̃s in dedicatiõe restauratę dom⁹ gaudẽt: q2 oẽs ordines eccl̃ię reconciliatis ꝑ pęnitẽtiã peccatoribus gaudẽt. b ¶ Et obtulerunt. Offerũt in dedicatiõe hostias, cum ꝓ errantiũ cõuersiõe deo gratias agunt: cũ multi cõspecta deuotiõe eoꝝ, ad maiora se ꝟtutũ oꝑa accingũt: ne sint segniores eis in operando: quib⁹ innocẽtiores fuerunt minus peccando. Multi etiã qui in fide ꝑcesserũt, feruẽtiora nouitioꝝ studia ęmulant. c ¶ Hircos capra. Hirci i hac vita offerunt ꝓ peccato, cũ electi deo suꝑplicant vt liberent a pctis. offerunt in futuro, cũ grãs agũt q̃ (Ps.) liberati sunt: ideoq3 misericordias dñi in ęternũ cantabunt: q2 sꝑ miseros se fuisse ⁊ dono eius liberatos eẽ memorabũt. d ¶ Pro pctõ. Pro pctõ etiã toti⁹ isrl̃ offert: q2 oportet sic eos q̃ nobiscũ sunt bonis fauere, vt sic illorũ bona imitando nr̃a facere, vt etiã ꝓ statu toti⁹ eccl̃ię dñz dep̃cemur. (Mat.) Uñ in orõne dñica nemo sibi specialit aliq̃d petit: sz oĩb⁹ q̃ eũdẽ patrẽ habẽt i cęlis. Itẽ ędificato tẽplo dedicatio seq̃tur: cũ cõpleta i fine sęculi sũma electorũ ꝑueniet ad grãm cęlestiũ ꝑmioꝝ: in qua hostię offerunt: de q̃b⁹ eadẽ dom⁹ id est eccl̃ia post captiuitatẽ mortalis erumnę reędificata per gloriam immortalitat⁊ dicit: Dirupisti dñe vincu- (Ps. 115.) la mea: tibi sa. ho. lau. Et q2 offeruntur nõ solũ ꝓ donis ꝟtutũ, sz ⁊ ꝓ mũdanis († Leui.) sordib⁹ vitioꝝ: bñ post vitulos arietes ⁊ agnos hirci ꝓ pctõ toti⁹ isrl̃ offeruntur. grã eñ de qua ꝟtutũ bñficia ꝯfert, (Pelagius) etiã scelera aufert. Nec i domo dei habet pelagi⁹ locũ: q̃ se suosq3 ꝑsuadebat (reiciu) vl' liberari a malis vl' libertate arbitrij vl' liberari a malis vl' ꝯfirmari posse in bonis. e ¶ Et statue. Ordo poscębat vt domo dei ędificata mox sacerdotes ⁊ leuitę q̃ in ea mĩstrarẽt, ordinarent. Qd̃ obſuãdũ est his qui magnifice monasterio ꝯstruũt: vt in his doctores instituãt: q̃ ad oꝑa dei ppl̃m hortent: nõ ibi suis voluptatibus seruiant. f ¶ Sacerdotes. Be. Qd̃ dicit sacerdotes i ordinib⁹ suis ⁊ leuitas in vicib⁹ suis cõstitutos: vices hebdomadaꝝ significat: in q̃bus omnis cętus vtriusq3 gradus. ꝑ .xxiiij. ꝑtes erat distribut⁹: ita vt vnusquisq3 ordo vice suę hebdomadis per octonos dies. s. a sabbato vsq3 ad sabbatũ in tẽplo mĩstraret: (P) ⁊ post .xxiiij. hebdomadas a tẽpli liber officiũs curã ꝓprię rei ageret. vt ꝟba dieꝝ narrãt. nã ⁊ i circũitu iterioris sacrarij iã leuite fecerãt portic⁹ tẽpli: in quaꝝ ianuis ꝑ vices obſuabãt: nõ adte: sic ibi d2. Qd̃ ꝟo ait: sicut scriptũ est in libro moysi, nõ ad vices leuitaꝝ, sed ad oꝑa dei ꝑtinet. Moyses eñ scripsit: q̃d sacerdotes, q̃d leuitę in domo dei oꝑarent. Uices ꝟo leuita- (1. Paral.) rũ ⁊ ordines sacerdotũ ꝑ sortes .xxiiij. non moyses, sed dauid rex cũ ꝓphetis sacerdotib⁹ ⁊ leuitis sui tp̃is desc̃psit. Et nũc q̃3 ędificata ⁊ dedicata eccl̃ia ꝑ regenerationẽ nouorũ in fide ppl̃oꝝ statui decet: sacerdotes ⁊ leuitas in ordinib⁹ suis ⁊ vicib⁹ suis, q̃ sunt suꝑ oꝑa dei: vt nõ solũ sacramẽtis fidei innitẽtur ppl'i: sz exẽplis ⁊ eruditiõe ꝑcedẽtiũ iustorũ ad agenda q̃ dei sunt accingant. ⁊ hoc nõ ꝓ captu humani ingenij: sz sicut (Mat.) sc̃ptũ est in libro moysi. cui cõsonat illud euãgelij: Euntes docete oẽs gen. bap. e. ⁊c̃. docẽtes eos seruare oĩa mãdata dei. Nõ eñ auditores nr̃a ꝓpria, sed ea q̃ legis ⁊ euangelij sunt mãdata docere debem⁹: si ad ꝑmia dñi vna cũ eis ꝑuenire curamus. g ¶ Fecerũt autẽ fi. Ideo specialiter ędificata et dedicata domo dñi celebratio paschę memorat: cum nlli dubiũ esset tam religiosos pascha suo tp̃e celebrare: vt mystice insinuaret hanc esse summã ꝑfectiõis: cũ ꝑteritis oĩb⁹ mundi illecebris tota semꝑ intẽtiõe mẽtis alteri⁹ vitę meditamur ingressum. Pascha eñ transit⁹ interp̃tat: quia filij israel i eo ꝑ immo- (4. Joh.)

Nico. de lyra

✠ a ¶ Fecerũt aũt. Hic ꝯñr describit tẽpli ędificati dedicatio. et ptz lr̃a vsq3 ibi: c ¶ Sicut scriptũ est ⁊c̃. hoc non refert ad ordines sacerdotũ ⁊ vices leuitarũ q̃s dd̃ instituit: vt hr̃. j. Paral'. sz ad officia sacerdotũ ⁊ leuitaꝝ. de q̃bus habetur Leuit. xxiij. c ¶ Fecerũt aũt filij trãsmigratiõis. e ¶ Pascha. i. filij israel qui venerãt de transmigratione. quartadecima die mensis primi. ꝫm q ꝑcipit Exo. xij.

✠ Quasi vnus ✠ mutatio dexterę excelsi. a ¶ Fecerũt aũt filij isrl̃ ⁊c̃. Sequit: b ¶ Et obtulerũt in dedica. Post ędificationẽ eñ fideliũ ꝑ veritatis ꝑdicationẽ debẽt applicari ad op⁹ bonum. et hęc applicatio est quędã dedicatio. debẽt etiã offerri in gaudio: q2 sacrificia coacta nõ placẽt deo. d ¶ Fecerũt aũt filij transmigra. pa. Per qd̃ designat: q post trãsmigrationẽ de vitijs ad ꝟtutes, ⁊ nõ ãn debẽt recipe fideles sa- ✠ cramẽtũ

A G per imolationē agni de egyptiaca seruitute ad libertatē trāsie runt. vel/ipē agnꝰ. i. christꝰ ꝓ nobis imolatꝰ trāsiuit ex h mun do ad patrē. q̄d imitamur cū ab īfimis voluptatibꝰ ad celestia querēda transimꝰ: ꝛ v̄e pficimꝰ/cū a carnis ergastulo soluti ce leste regnū intramꝰ. ℂ Be. Quare de pascha post edificataꝫ domū referť: cū p̄dictū sit ꝙ a p̄mo die aduentꝰ eoꝝ in hierl'm in cūctis solēni/ tatibꝰ dn̄i legitimas hostias ꝛ holocau sta offerrent: nisi vt innuereť ꝙ edifica/ tionē tēpli eadē qua īceperūt mētis de/ uotiōe cōpleuerūt. Ibi em̄ p̄dictū est: quia cōgregatꝰ est pplus quasi vir vnꝰ: ꝛ surrexit iosue ꝛ fratres eius/ꝛ edifica uerūt altare vt imolarēt in eo holocau sta: ꝛ nūc dedicato tēplo instante anno xlvj. eadē pietas religiōis oīm mētibꝰ inesse memorať/cum diciť purificatus fuisse sacerdotes et leuitas q̄si vnū oēs mūdos ad imolandū pascha. Que em̄ i hac vita maior pōt eē pfectio/q̄ȝ mū/ de mltitudinis vnitas: multe em̄ sacer/ dotū/multa leuitaꝝ erāt milia: sed oēs purificati ꝛ mūdi ad celebrādū pascha corde vno ꝛ aīa vna: nec dispar in pplo vnitas: cū diciť ad īmolādū pascha vni uersis filijs transmigratiōis et fratribꝰ suis sacerdotibꝰ. ꝛ sibi statimq̄ȝ inferť: Et comederūt filij isrl' ꝛc. Oibus ḡ im/ molatū est pascha: oēs comederūt: nō solū q̄ reuersi fuerāt de captiuitate: sed ꝛ oēs qui alicubi antea cōstituti separa uerūt se eo tēpore ad eos. Qd̄ etiā de ꝓselytis intelligi pōt: qui natura genti les in ritū eoꝝ conūsi sunt circūcisione ꝛ hostijs purificati: vt digni essent pti/ cipatiōe sacramēti salutar̄. Nusq̄ȝ al's (ni fallor) ex q̄ egressi de egypto tante deuotiōis cū sacerdotibꝰ ꝛ leuitis ma/ B gistris. s. suis fuisse reperiunť. Sꝫ hec deuotio castigatiōe diuina facta est: qꝛ ꝓ pctis hostibꝰ traditi: sed penitētia et ꝯfessiōe liberati sunt deo meliꝰ ꝓuituri. Uidemꝰ q̄ȝ illos q̄ tēplū corpis sui pec cando ꝓphanauerūt ꝛ p hoc a diabolo captiuati sunt per pniam rediјsse: q̄bus mansionē in se dn̄o reparēt. ℂ Notā/ dū em̄: ꝙ salomon priꝰ tēplū maxia pa/ ce regni breui tpe ꝛ nullo cōtradicēte pfecit. Destructū aūt ꝓ/ pter pctā filij trāsmigratiōis magna cōpūctiōe cordis longo insistētes labori ꝛ sepe ab inimicis retardati/tādē diuinitꝰ ad/ iuti restaurarūt. Facile est em̄ quēq̄ȝ ꝯuersum diabolo renun/ ciare: vnū ꝛ veꝝ deū ꝯfiteri ꝛ pcipe sacramēta christi. hisq̄ȝ ini tiatū in remissiōe oīm pctōꝝ tēplū eius effici: ꝛ acceptā vite in/ nocentiā comitāte eiꝰ gr̄a seruare. Sꝫ multi laboris est: si q̄s accepta fidei sacra peccādo cōtēnit p̄stinā recipe dignitatē: qꝛ iteꝝ baptiçari nō pōt. sꝫ longo pnie labore pctm̄ abluēdū est: cuiꝰ ablutiōi ipsa cōsuetudo vitioꝝ quasi inimica samaritano rū turba repugnat: tāto ad superādū difficilior/quanto diutiꝰ terrā cordis virtute vacuā possedit. a ℂ Et fe. solen. azy. Be. Pōt i hoc loco celebratio pasche ad resurrectionē refer/ ri: vt edificatio tēpli p̄sentē ecclie statū significet. dedicatio vi/ tā futurā: q̄ in aīarū cū de corpe exierint/leticia agiť. immola/ tio pasche gloriā resurrectiōis: cū electi imaculati carne agni nō in sacramēto credētes/sed in reipsa ꝛ v̄itate reficiunť. Un̄ h in pascha oēs q̄si vnus affuisse phibenť: qꝛ tūc v̄aciter agnꝰ dei qui tollit pctā mundi. vn̄ Johes. Sanguis iesu christi dei emūdat nos ab oī pctō. Tūc vera erit vnitas cū fuerit deꝰ oīa in oibꝰ: ꝛ açymoꝝ solēnitas in leticia/cū nullo remanente fer/ mento malicie ꝛ nequitie oēs in veritate ꝛ sinceritate cordis diuine visiōi adherebūt: nō in septē diebꝰ labētis seculi/sed in vna die pennis vite in atrijs dn̄i q̄ melior est/ sup ratione tāti opis poniť numerꝰ: q̄ȝ ille cui septiformē gratiā spūs q̄ operā tes adiuuamur: et requiē animaꝝ/aut resurrectionē corporuꝫ quā bene operātes speramꝰ/denūciat. b ℂ Septē diebꝰ. Quia p omē seculi tēpꝰ in sinceritate ꝛ v̄itate/imo in oīm bo/ noꝝ victimis ꝛ holocaustis vita ducēda est. qꝛ christꝰ pascha/ li tpe trāsitorie mortē gustauit: sꝫ eterna resurrectionis v̄tute deuicit. c ℂ In leti. ꝛc. Hec ē em̄ maxia nūc i futuro iustoꝝ leticia

Joh. i. c.

cati enim fuerant sacerdotes et le uite quasi vnus: oēs mundi ad a immolandū pascha vniuersis fi/ lijs transmigrationis ꝛ fratribus

a ¶ nō in fermēto ve. ꝛc.

suis sacerdotibꝰ et sibi: Et cōme/ derť filij israel q̄ reuersi fuerāt de trāsmigratiōe: ꝛ oēs qui se sepa

a ¶ q̄. s. in q̄nntiōibꝰ seruiūt. b ¶ sunt ꝛ gen

rauerāt a cōinquinatiōe gentiuꝫ

tes celi. qui. s. ab eis separati in vnitate ꝛ ca stitate dn̄o seruiunt: eiusq̄ȝ solennia sincero

tre ad eos vt q̄rerēt dn̄m deū isrl'

corde celebrant. a ¶ in açymis sin. et ve.

a b Et fecerūt solēnitatē açymoꝝ se/ b c ptē diebꝰ in leticia: qm̄ letificaue/ rat eos dn̄s: ꝛ ꝯuerterat cor regis c assur ad eos vt manꝰ eoꝝ adiuua ret in ope domus dn̄i dei isrl'.

d P Ost hec Ca. VII b autē verba in regno artaxerxis regis per/

a ¶ computata generatiōe vsq̄ȝ ad aaron legitimus sa cerdos computabatur.

sarū esdras filius saraie filij aça/ e rie/filij helchie/filij sellum/filij sa doch: filij achitob: filij amarie: fi lij açarie: filij maroioth: filij çara ie: filij oçi: filij bocci: filij abisue: filij phinees: filij eleaçar: filij aa/

leticia: pfectū eē opꝰ iusticie vl' ecclie: ꝯūsis etiā gētilibꝰ q̄ olim C resistebāt, ad adiuuādū eiꝰ statū. i. ꝯfirmādā christia ne religiōis pacē p mūdū. Ca. VII

P Ost hec. Be. Hucusq̄ȝ reditꝰ ppli de babylone in hierl'm: et relatio vasoꝝ: dedicatio templi: ꝛ celebra tio solēnitatū: ꝛ dedicatio cāticoꝝ dn̄i: q̄ in terra aliena nō poterāt cātari sub çorobabel ꝛ iosue describunť. q̄ oīa hu mane saluatiōis in christo continēt for/ mā: cū hi q̄ cū pctō originali i mūdū ve nerāt sacramētis fidei purificati saluan tur: vel q̄ peccādo fidē corrūpūt: peni/ tendo resipiscūt: et vtriq̄ȝ per eundē sal uatorē verū regē ꝛ sacerdotē verū pa/ scha celebrantes de mūdo ad patrē/de morte transeunt ad vitā. Sed qꝛ tēplo incēso/vrbe subuersa/scripture q̄ȝ fuerť puste: ꝛ has miserāte dn̄o repari opor/ tebat: vt qui edificia eruta restauraue/ rant haberēt vnde ipsi moniti intus di scerēt restaurari. bn̄ sequiť: d ℂ Post hec autē ꝛc. artaxerxis regis. Be. Hūc artaxerxen sub quo esdras de ba/ bylonia hierosolymā ascēdit/Josephꝰ putat esse xerxen filiuꝫ darij: qui post il/ lum regnauit: sed chronicorū libri suc/ cessorē eiusdē xerxis. Regnauit aūt da/ rius sub quo edificatū est tēplū/annos xxxvj. post quē xerxes annos. xx. pꝰ quē archabanꝰ menses. vij. q̄s chronog̃phi ꝓ āno posuere. pꝰ hūc artaxerxes an. xl.

G Et ipse scriba

Nico. de lyra

c* a ℂ Quasi vnꝰ. i. totaliter ꝛ pfe/ cte. c ℂ Et cō. cor re. as. lꝫ em̄ prin/ paliter diceret rex persaꝝ: eo ꝙ ibi erat trāslata monarchia: tn̄ diciť h rex assur/ qꝛ regnū assyriorū erat sub eo. sicut rex francie diciť rex nauarre.

D Moralr

* cramentū eucharistie. b ℂ Et fe/ cerunt solennitatē azymoꝝ septē diebus. Omne tempꝰ per septē dieꝝ circulū reuoluiť. Per hoc ergo ꝙ fece runt solennitatē açymoꝝ diebꝰ septem significať ꝙ fideles oi tpe viuē debēt in açymis sinceritat̄ ꝛ v̄itat̄. Ca. VII

P Ost hec aūt. Postq̄ȝ supius actū est de ppli redu ctiōe: h ꝯn̄r agiť de eiꝰ instructiōe p esdrā sacerdo/ tē. ipē em̄ esdras p̄mo venit de babylone cū çoroba bel ꝛ iosue: sꝫ postea redijt/vt aliq̄s de illis q̄ remā/ serāt secū adduceret ꝛ gr̄as a rege ipetraret. p̄mo igiť sub ipo describiť ordinatio tēpli. scd̄o informatio ppli: ca. ix. Circa p̄/ mū p̄mo describiť ipiꝰ esdre legatio: qꝛ fuit missus a rege tāq̄ȝ legatꝰ a latere. scd̄o legatiōis executio: ca. viij. Prima i tres. qꝛ p̄mo describiť legati ꝯditio. scd̄o legatōis forma siue expli catio/ibi: Hoc est aūt exēplar. tertio gr̄arū actio/ibi: Bn̄dictꝰ dn̄s. Circa p̄mū dr̄: d ℂ Post hec autē v̄ba in re. ar. Di cit aūt Ra. Sa. ꝙ iste fuit dariꝰ: vt dictū est ca. p̄ce. ꝛ fuit istō āno. vij. regni eiꝰ. s. āno imediate seq̄nti pꝰ ꝯsūmationē tēpli: q̄ facta fuit āno. vj. regni eiꝰ. Josephꝰ v̄o dic ꝙ iste fuit filius darij quē vocat xerxen: vt dictū est ca. p̄ce. e ℂ Esdras filiꝰ sa. ꝛc. in hoc oñdiť ꝯditio legati q̄tū ad genꝰ: qꝛ descēdit de aaron. multi tn̄ intermedij h omittunť: q̄ ponunť. j. Paral. v.

Diuisio

* Et ipse scriba

Moraliter. d ℂ Post hec autē ver. in re. artaxerxis ꝛc. Artaxerxes lumē in silentio tentās interp̄tať: ꝛ iō p ipm ie sus christꝰ significať. de q̄ dr̄ Luc. ij. e. Lumen ad reuelationē gentiū ꝛc. Ipe etiā est rex regū: sic ꝛ de artaxerxe dr̄. j. in h. ca. Ipe etiā tētat nō vt aliq̄d sibi de nouo inotescat/sꝫ alijs. Ten tat etiā i silētio: qꝛ tētatꝰ ab eo ignorat ꝙ ab eo tenteť/nisi sibi diuitꝰ reueleť: igiť p regnū artaxerxis ecclia q̄ regnū christi dr̄ bn̄ significať. e ℂ Esdras fi. sa. ꝛc. Per esdrā q̄ adiutor in/ terp̄tať/bonꝰ doctor vl' p̄dicator significatur. vn̄. j. Coꝝ. iij. c. paulꝰ doctor gētiū ꝛ p̄dicator dic de se ꝛ sibi similibꝰ: Dei ad/ iutores sumꝰ. Igiť in regno artaxerxis esdras tāq̄ȝ legatꝰ a re ge mittiť/cū ad docēdū pplm doctor vl' p̄dicator a christo vel eiꝰ vicario destinať. Cuius autē conditiōis eē debeat/subdiť:

Moralr

 * Et ipse scriba

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

ron sacerdotis ab initio. Ipse es- a dras ascendit de babylone: et ipe scriba velox in lege moysi: quam domin⁹ de⁹ dedit isrl. Et dedit ei b rex fm manū dn̄i dei eius: bonā c b super eū omnē petitionē eius. Et d
a ¶ plepsis: nam in sequētib⁹ quō venerint ⁊ exercitū cōgregauerint/plenius scribitur.
ascēnderunt de filijs israel/et de filijs sacerdotū/ ⁊ de filijs leuitarū/ ⁊ de cantatorib⁹ ⁊ de ianitoribus/et de nathinneis in hierusalem/anno septimo artaxerxis regis: ⁊ venerūt in hierusalē mense quinto: ipe est ann⁹ septim⁹ regis. c Quia in primo die mensis primi cepit ascendere de babylone: et in primo die mensis quinti venit d in hierusalem/iuxta manū dei sui
a ¶ adiutor.
e bonā sup se. Esdras autem para e
a ¶ quā flamma cōsumpserat.
uit cor suū vt inuestigaret legem f
a ¶ Cepit iesus facere ⁊ docere.
dn̄i: et faceret et doceret i isrl p̄cep- g h i

E | a ¶ Et ipe scriba velox. Bed. Scriba velox in lege moysi appellat esdras: qr esdras legē moysi q̄ ɔsumpta erat/refecit: et etiā (vt cōis maiorū fama est) omnē sacre scpture seriē quā ignis absumpserat, put videbat legentib⁹ sufficere/scpsit: ⁊ nō nulla (vt referūt) q̄ oportuna putabat/adiecit. de qb⁹ ē ⁊ illō:

Esdras scriba velox

Deu.34.d Et nō surrexit, ꝓpha in isrl sicut moyses quē nosset domin⁹ facie ad faciem ⁊c. Que v̄ba dicere non potuit/nisi q̄ diu

1.Reg.9.b post moysen vixit. Et in libro samuelis olim in isrl sic loq̄bat vnusq̄sq̄ vadens ɔsulere deū: Venite eam⁹ ad videntē. Qui eñ ꝓpheta hodie dicit: olim vocabat videns. Nōnulla autē integra volumina que quondā in pplo isrl habebant/intacta reliq̄t: ideo eoꝝ nihil aliud q̄ nois memoria habet: vt est illud i li-

Nume.21.c bro numeroꝝ. vñ dicit in libro bellorū

Josue.10.c dn̄i: ⁊ in Josue: Nōne hoc scptū est in

3.Reg.11.g libro iustoꝝ. In regū q̄z ⁊ paral. volu-

2.Pa.9.g minib⁹ memorant libri historici ꝓphetarū / ahie sylonitis et semeie: abdo et

3.Reg.16. nathan: isaie q̄z et hieu filij anani. i. qui librū regū isrl scripsisse dicit: et multa alia quoꝝ nulla debent hodie posse reperiri vestigia. Ferūt q̄z ꝓ certo hebrei ꝙ leuiores lrās excogitauit sub noib⁹ eaꝝ quas ante habuerāt: qb⁹ velocissime tantā libroꝝ copiā q̄ ɔsumpta erat reficeret. Ideo nō solū scriba/sed etiā velox noiat. Priores aūt lre remāsert apd samaritas: quib⁹ illos q̄nq̄ libros moysi q̄s solos de scriptura sancta receperāt/scribē solebāt. b ¶ Et ascēderūt de filijs israel. Be. Notandū ꝙ in capite huius libri scriptū est ꝙ ad ꝑmissionē cyri ascēderūt de babylone zorobabel et iosue: ⁊ de filijs iuda ⁊ bēiamin cū sacerdotib⁹ ⁊ leuitis oēs quorū suscitauit de⁹ spm̄: de qb⁹ additū est

F ꝙ essent de captiuitate quā trāstulit nabuchodonosor in babylonē. Hic autē sub esdra duce nulla iude ⁊ bēiamin vel nabuchodonosor: sed tm̄ filiorū isrl et sacerdotū ⁊ leuitaꝝ q̄ cū illo ascēderūt/mētio est. Unde videt ꝙ illi de iuda ⁊ bēiamin fuerunt quos nabuchodonosor captiuauit. Hi autē de decē tribub⁹ q̄ specialr p⁹ diuisionē isrl vocabant: quos assyrioꝝ reges lōge ante captiuauerāt: ⁊ vltra mōtes medoꝝ fecerūt habitare. Tunc q̄ due trib⁹ maxima ex pte redierūt: ⁊ tēplū graui labore restauraue rūt. Decē autē trib⁹ q̄ minorē religiōis curā habuerūt: qr destructo chaldeoꝝ impio libere sub regib⁹ psaꝝ viuebāt: cū tēplū edificatū ⁊ cōpressā esse samaritanoꝝ inuidiā cōpererēt: tandē aliq̄ ex eis redierūt: plures ibidē resederūt: quorū ꝓgenies vsq̄ hodie in eisdē ptib⁹ detineri ⁊ seruire gēti psaꝝ phibet. Sicut aūt zorobabel ⁊ iesus christū significāt: q̄ captiuitatē humani generis sua grā relaxat: ⁊ suā in nobis domū sanctificādo ⁊ possidendo edificat. Sic esdras sacerdos et velox

Mat.5.b scriba eūdē q̄ nō venit soluere legē/sz adimplere/figurat. q̄ iō scriba legl vel scriba velox in lege moysi potuit vocari: qr ipe moysi legē p āgelū dedit: ipse ꝓphas v̄itatē docuit: ipe electorū mētes ad itelligendā ⁊ faciēdā pr̄is voluntatē accēdit. Vñ hoc testamentū qd disponam domui isrl post dies illos: dicit

Ps.44.a dn̄s/ dando leges meas in mēte eoꝝ ⁊c. Et ligua mea calam⁹ scribe ⁊c. Lingua eñ ꝓphe calam⁹ erat velocl scribe: qr q̄ dn̄s illū sine mora tpis intus docebat: hoc ipse p officiū lingue foris tpaliter declarabat. Esdras q̄z interptat adiutor: qr solus christ⁹ pplm suū a tribulatiōib⁹ liberat: ⁊ de cōfusiōe vitiorū

Ps.120.a. ad pacē v̄tutū ꝓficiētib⁹ meritoꝝ gradib⁹ inducit. vñ: Auxiliū meū a dn̄o ⁊c. Ad hoc sicut esdras partē ppli non minimā de captiuitate hierosolymā reduxit: ⁊ pecuniā ac vasa sctā i gloriā tēpli/ ⁊ pplm ab vxorib⁹ alienigenis pōtificali auctoritate purgauit: ita christ⁹ in carne apparēs ɔfusionē mūdi libera cōfusiōe vitiorū itrauit. vt nos secū rediēs ab omi cōfusiōe liberatos ad tranq̄llitatē supne pacis induceret: cui⁹ pacis pign⁹

Joh.14.d. in p̄senti accipim⁹: fm illud: Pacē relinquo vobis: pacē meā do vobis. i. tēporalē vitā pegrināntib⁹ relinquo: ppetuā ad celestē patriā pueniētib⁹ do. c ¶ Quia in primo ⁊c. Beda. Prima die mēsis cepit ascēdere de babylone: ⁊ q̄nto cū filijs trāsmigratiōis: ⁊ pmo die mēsis puenit i hierlm. Primordiū eñ mensis in q̄ luna nouū a sole lumē mutuari credit: nouū doni celestis initiū significat: et bene prima die mēsis pmi ascendit esdras de babylone cū eis quos a captiuitate saluabat: qr pncipiū sancte cōuersatiōis/in quo sathane et regno ei⁹ abrenunciam⁹/illustratiōe fit diuine pietatis in nobis. Primo q̄z die mēsis q̄nti puenit in hierlm: qr et p nō nr̄i libertate arbitrij/sz inspiratione supne lucl fit: vt audito euāgelio ecclie mēbris icorporemur. Pulcherq̄ et salubris in ecclia mos et doctrina patrū inoleuit: vt ⁊ his qui catheçiçantur q̄tuor euāgeliorū sacramentū explanet: et recitet in exordio. Itē prima die mēsis q̄nti venit cū his qui liberati erant ab hostib⁹ in hierlm. quia dū complexis quattuor euāgeliorū p̄ceptis celeste regnū ingredimur: quasi nouū mensis initiū celebram⁹: quia noue iam lucis gaudia in sole iusticie cernimus: velut post q̄ttuor menses lucide actionis quos in via pegim⁹/quintū mēsem perpetue remuneratiōis in luce patrie celestis agim⁹. ¶ Be. Primo mense cepit esdras ascēdere de babylone: et q̄nto cū filijs transmigratiōis venit i hierusalē. Quattuor eñ mēses iter de babylonia in hierlm cōplet: quia p quattuor libros euangelij fidē ⁊ sacramēta veritatis discim⁹: q̄bus de captiuitate diaboli dn̄o duce erepti ad libertatē fi lioꝝ dei ascendim⁹: et in eisdē libris p̄cepta continent operū: quoꝝ q̄si gressibus quotidianis ad superna ꝓmissa veniamus. d ¶ Iuxta manū dei. cōfirmatus. s. gratia et ꝓtectiōe diuina: qua ꝓspere cepta pficeret. Sic et christus: qr deus erat in christo mundū reconcilians sibi. manus q̄z dei super ei⁹ humanitatē fuit: qua in passione exaltatus ⁊ ad menia supne ciuitatis ascendit: et fidelibus suis iter patefecit.

Esa.45. | Ps.11. | Ps.79. | 2.Cor.5. | B | Aggei.1. | 3.Reg.17. | 4.Reg.17. | h | Ps.56.b

e ¶ Esdras aūt parauit ⁊c. Magna virtus hois parare cor suū ad obsequium diuine voluntatis: et dicere posse: Paratū cor meum deus: paratū cor meum. ¶ Beda. Christus quoq̄ parauit cor suum vt inuestigaret legē domini: qr talē sibi hominē quē suscipere diuinitus ꝓuidit: qui non solū sine peccato/sed etiā plenus esset gratia et veritate: qui nulla sibi repugnāte lege peccati/ legem dei absq̄ vlla mētis vl carnis contradictiōe seruaret. vnde: In capite libri scriptum est de me ⁊c. Itē domin⁹ inuestigauit legē dei: quia abiectl pharisçorū traditiōibus scripturam sanctā mystice itelligere docuit: ⁊ decreta euangelij que attulit magis perfecta ⁊ deo accepta q̄ ea que per moysen premiserat/ostendit: Vñ: Audistis quia dictū est antiq̄s: Diliges amicū tuum: et odio habebis inimicū tuū. Ego aūt vob dico: Diligite inimicos ve. ⁊c.

Ps.39.b | Luc.6.d | Apoc.21

G Artaxerxes

Nico. de lyra

✱ a ¶ Et ipse scriba velox ⁊c. quia legē cōbustā a chaldeis reparauit: et qr nouas litteras iuenit: quib⁹ v̄ba hebrai ca expeditius et melius scribunt: et sic ostendit eius cōditio cōtū ad scientiā. b ¶ Et dedit ei rex. i. petitiōes suas concessit. c ¶ Scdm manū dn̄i dei eius bonā super eū. quia hoc factum est magis ex dei bonitate q̄ esdre idoneitate. d ¶ Et ascenderunt de filijs israel. quia hierusalem est in altiori situ q̄ regio babylonis vnde recessert. e ¶ Esdras autē parauit cor suū. i. totā attentionē suā posuit. f ¶ Ut inuestigaret legē dn̄i. eā reparando. g ¶ Et faceret/eā ope adimplēdo. h ¶ Et doceret in isrl. Hic est debitus ꝓcessus doctoris: sicut iesus cepit facere et docere: vt habetur Act. j. a. i ¶ Preceptum. q̄tum ad moralia. ✱ Et iudiciū

Joh.14. | 1.Joh.2. | Moralr

✱ a ¶ Et ipse scri. ve. in lege. s. dn̄i. i. studiosus debet eē in scripturis veteris ac noui testamēti. iō seq̄t: e ¶ Esdras autē pa. cor suū vt inue. le. do. s. q̄rēdo ei⁹ sanū itellectū. g ¶ Et faceret ⁊ doceret in isrl. Doctor eñ ⁊ predicator non solum debent docere v̄bis/sed etiā factis exemplo christi: de quo dicitur Actuum. j. a. Cepit iesus facere et docere.

Uirtute singulare

✱ Artaxerxes

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

A B a ¶ Artaxerxes rex. Artaxerxes q̄ deuota mēte tēplū ⁊ sacerdotes dn̄i venerat/ eiꝗ famulat: christianos ꝑncipes: sicut ⁊ dariꝰ significat. Nec mirū si successores cyri q̄ tēplū ⁊ ciuitatē fecerūt edificari: q̄ seruos eiꝰ ac legē dilexerūt atq̄ iuuerunt/ christianos reges figurāt: cū ipe dn̄s ꝑ ꝓphetā cyrū significare filiū suū dixit: ⁊ eius nomine illū honorificauerit/ dicēs: Hec dicit dominus christo meo cyro. b ¶ A me decretū. Quia ad regē ꝑuenerat fama diuinę virtutis: ꝑ quā ille incēsam a chaldeis legē (eisdē q̄bus ꝑus ꝓpriis sermonibꝰ/ q̄uis alio lraꝝ charactere) nouauerit. c ¶ Ut cuicūq̄ ⁊c. Oībus licētiā eundi tribuit: nullū ire cōpellit. christiani ꝑncipes nullū cogentes ne sit incerta volūtas fidei/ oībꝰ q̄bꝰ placuerit in regno suo christū colere permittunt. d ¶ Et septē consi. In libro hester legit̄ moris fuisse ꝑsarū regibꝰ: vt in cūctis agēdis vel discernēdis. vij. cōsilio vterent̄. Septē ꝯsiliariis vtunt̄ fideles/ cū in oībꝰ q̄ faciūt ꝑcępta diuinę scripturę sequunt̄. De q̄ dr̄: Eloq̄a dn̄i eloq̄a casta: argētū igne examinatū ꝓbatuz terrę purgatū septuplū. i. sctā illustratione septiformis spūs ꝑfectum. e ¶ Missus es. Mittit esdras a facie regis ⁊ septez ꝯsiliatoꝝ eiꝰ/ vt visitet iudęā ⁊ hierl'm: et ꝯūsi ad fidē ꝑncipes sęculi ⁊ scꝑturarū ꝑsuasionibꝰ roborati/ christū ad saluandā eccl'iam ⁊ cōgregandā de gētibꝰ quotidiano auxilio/ q̄d esdrę nomē significat/ venire desiderāt/ dicētes: Dn̄e deꝰ virtutū ꝯuer. respice de cęlo vi. ⁊ visi. vi. istā ⁊c. f ¶ Quę ē in ma. Mirꝝ ꝙ inuenit̄ verbū in ep'la artaxerxis q̄ ꝓphę solēt vti: cū dicit legē dei esse i manu serui illius. scriptū est eñ: Factū est verbuz in manu aggei ꝓphę. Et/ dn̄s fecit q̄d locutꝰ ē in manu serui sui helię: Et/ testificatus ē dn̄s in isr'l ⁊ in iuda ꝑ manū oīm ꝓphetaꝝ. q̄ scz ꝓphetę nō minus opando q̄ loquēdo q̄ dei sunt ꝑdicabāt. ¶ Christus legē i manu habuit: q̄ eā q̄ndā ꝑ moysen ꝓut voluit statuit: ⁊ nūc eandē ꝑ semetipm̄ imutās ad ꝑfectiora trāstulit. g ¶ Et vt ferās. Notāda fides ⁊ sapiā regis ⁊ cōsiliatoꝝ eiꝰ q̄ dona sua magis ꝑ illū q̄ legē dei in manu habebat. i. ope cōplebat offerēda esse intellexerūt. h ¶ Cuius in hierl'm. Bed. Fidelit̄ ⁊ docte eū in hierusalē hr̄e tabernaculū dicit: quem supra dixerat deū cęli. tabernaculo eñ in itinere vtimur: ⁊ deꝰ cęli tabernaculū habet i hierl'm: q̄ q̄ ęternā sedē in cęlis habz ipe cū ꝑegrinātibꝰ in hac eccl'ia sctīs ad tēpꝰ morari dignat̄. vñ: Ecce tabernaculū dei cū hoibus. Et q̄ esdras nō solū ꝑdicatorū quoꝝ vnꝰ erat/ sed etiā christi: ad cuiꝰ mēbra ꝑtinebat typū gesserit: q̄si ꝑ illum dona offerimꝰ/ cū i oībꝰ opitulatiōe indigemus: vt bona q̄ agimꝰ deo patri acceꝑta sint. Nemo eñ inq̄t venit ad patrez nisi ꝑ me. ⁊ de illo Johānes ait: Ipse est ꝓpitiatio ꝓ pctīs nostris. i ¶ Et oē argētū et aurū. De hac pecunia fideles i eccl'ia sua bona opa clarere cupiūt: vt ꝑ hoc patrē cū sctīs habeāt: ⁊ alii ipoꝝ exēplis ꝓficiāt. Nā q̄si de argēto ⁊ auro nostro sacrificia/ libamina ⁊ hostię ad offerēdū dn̄o cōparant̄: cū visa opeꝝ nostrorū claritate ꝓximi ꝯuertunt̄ ad officiū pietatis: q̄ ⁊ ipsi bn̄ viuēdo dn̄o ꝯsecrantur. Sūt aūt q̄dā sctōꝝ clarissimę ꝟtutes: q̄ nō oībꝰ in exēpla opis possunt ostēdi: sed tm̄ ad glificandā dei grām recitari: vt est illud q̄d

Margin: Esa. 45. a; Ps. 11. b; Ps. 79. b; B; Aggei. 1. a; 3. Reg. 17. c; 4. Reg. 17. b; Apoc. 21. a; Joh. 14. a; 1. Joh. 2. a; Uirtutes singulares

ptū ⁊ iudiciū. Hoc est aūt exēplar epistolę edicti/ q̄d dedit rex artaxerxes esdrę sacerdoti scribę erudito in ꝟmōnibꝰ et ꝑceptis dn̄i/ ⁊ cerimoniis eius

a ¶ doctrina. ¶ exemplo. ¶ orator.

a in isr'l. Artaxerxes rex regum esdrę sacerdoti scribę leg'l dei

a ¶ ad distinctionē. s. illorū q̄s de hoibus mortui aut certe de nullis institutos nouerat.

b cęli doctissimo/ salutez: A me c decretū est: vt cuicūq̄ placuerit in regno meo de ppl'o isr'l/ ⁊ de sacerdotibus eius et de leuitis ire in hierl'm/ tecū vadat. d A facie eñ regis ⁊ septē consi e liarioꝝ eiꝰ missus es vt visites iudęā ⁊ hierusalē i lege dei tui

a ¶ nō solū i lig̃ua: q̄ cepit ihs fa. ⁊ do.

f g q̄ est in mānu tua: ⁊ vt feras argētum et aurū q̄d rex et cōsiliatores eiꝰ spōte obtuler̄t deo is h rael: cuiꝰ i hierl'm tabernaculū i est: ⁊ omne argentū ⁊ aurū q̄d cūq̄ inueneris in vniuersa ꝓuincia babylonis: ⁊ populꝰ of

a ¶ nota nōnullos sacerdotes in babylonia cū residuis ppl'i remansisse.

ferre voluerit/ et de sacerdotibus qui sponte obtulerunt domui dei sui/ q̄ ē in hierusalē/ li

a ¶ hac de causa data est pecunia.

bere accipe: ⁊ stūdiose eme de hac pecunia vitulos/ arietes/

a ¶ q̄ scz de frugibus terre offerebant̄: vt panis ⁊ simila ⁊ spice.

agnos/ ⁊ sacrificiā ⁊ libamina eorū: ⁊ offer ea suꝑ altare templi dei vestri q̄d est in hierl'm. Sed ⁊ si q̄d tibi ⁊ fratribꝰ tuis placuerit de aliq̄ argēto et auro vt faciatis iuxta voluntatē

a ¶ electoꝝ corda.

k dei vestri/ facite. Uāsa quoq̄ quę dant̄ tibi in ministeriū domus dei tui/ trade in cōspectu dei in hierl'm. Sed ⁊ cętera q̄bus opꝰ fuerit in domo dei tui quantūcunq̄ necesse est vt expendas/ dabis de thesauro et l fisco regis et a me. Ego artaxerxes rex statui atq̄ decreui oībus custodibꝰ arcę publicę q̄ sunt trans flumē: vt q̄dcūq̄ petierit a vobis esdras sacerdos scriba leg'l dei cęli: absq̄ mora det'l vsq̄ ad argēti talēta cētū: ⁊ vsq̄ ad frumēti cho n

illud ꝙ daniel ⁊ hieremias pueri prophetauerunt: ꝙ iohannes nondum natus: ꝙ cornelius cū domo sua nondū baptiçatꝰ/ spm̄sctm̄ accępit: ⁊ innumera miracula i/ star argenti in domo dn̄i. Nec tm̄ ex h̄ argēto vel auro oblatiōes q̄ suꝑ altare ponunt̄ emi possunt: q̄ talia cū audimꝰ mirari q̄dē velut diuina debemus: sed quasi possibilia imitari nō valemꝰ. k ¶ Uasa q̄z q̄ dant̄. Uerus esdras vasa misericordię q̄ sibi tradunt̄ ab hoibꝰ in cōspectu patris in suꝑnā hierl'm tradit. De q̄bꝰ dr̄: Quō poterit q̄sq̄ intrare in domū fortis ⁊ vasa eius diriꝑe/ nisi prius alligauerit fortē. Fort'l eñ erat rex babylōis. i. diabolus: s3 vinctus ⁊ ligatꝰ a dn̄o/ ea q̄ iniuste possidebat vasa. i. electorum corda/ amisit: neq̄ auferēti ⁊ ad suꝑnā ciuitatez cuiꝰ erāt ꝓpria reducēti cōtradicere potuit. l ¶ Et a me. Pricipes christiani sbiectis suis imperāt: vt q̄cq̄d petierit christus pōtifex nr̄/ absq̄ mora tribuāt: nihil oīno retractātes. dent auꝝ in ꝯfessiōe verę fidei: frumētū in ostēsiōe bonę opationis: vinū in feruore dilectiōis: oleū i hilaritate miscōię: ⁊ hęc oia sub cētenario numero sacerdoti magno ⁊ scribę legis dei cęli dari iubent̄: id est christo: qui cęlestia nobis mādata a patre deferens/ cęlestia obedientibus in domo patris ꝑmia promisit. Centenarius enim qui in computo digitorum a leua trāsit in dextram: ea q̄ i dextra indicis. i. vita ęterna sunt/ gaudia designat.

Margin: C; Dan. 13. e; Hiere. 1. b; Luc. 1. e; Act'l. 10. a; Mar. 3. d

Nico. de lyra

a ¶ Et iudiciū. q̄tū ad iudicialia. Dicit aūt hic Ra. Sa. Magistri dixer̄t/ ꝙ iste esdras ipe est malachias/ q̄ i duodecim ꝓphetis vltimꝰ ponit̄. b ¶ Hoc est aūt exēplar. Hic ꝯn̄r describit̄ legationis forma/ cū subdit̄: c ¶ Artaxerxes rex reg. q̄ plures reges habebat sub se: ⁊ in hoc apparet delegantis auctoritas. d ¶ Esdre sa. scri. l. dei do. i q̄ apparet legati idoneitas. e ¶ Ut cuicūq̄ pla. ⁊c. i. nullū coegit ad redeundū: sed oēs licētiauit. f ¶ A facie eñ regis. i. a ꝑsentia eiꝰ ⁊ ordinatiōe. g ¶ Et septē cōsiliatorū ⁊c. sciētiū leges ⁊ iura maioruz: vt habet̄ in libro Hester. ⁊ sꝑ assistebant regi: ne aliq̄d indecens faceret ex defectu cōsilii. h ¶ In lege dei tui q̄ ē in manu tua. id est quā habes in promptu: vt patet ex ꝑdictis. i ¶ Ut feras argentū ⁊ aurū. ex dono reg'l ⁊ ex donis ꝑncipū/ ⁊ etiā populariū: siue sint gentiles. q̄niā audita virtute dei multi gētiliū miserunt munera ad tēplū siue iudęi: ⁊ plures de ill' noluerūt recedere de babylone/ detenti vxoꝝ suaꝝ ⁊ filioꝝ ⁊ bonoꝝ tēporaliū amore: tñ miserūt munera. k ¶ Et sacrificia. q̄ fiebant de animalibꝰ/ vl' aridis. l ¶ Et libamina. q̄ fiebant de liq̄dis. s. vino ⁊ oleo. m ¶ Dabis de thesauro et fisco regis. Id est de pecunia iam collecta et colligēda a populo habitāte trans flumen per ministros regis ad hoc statutos: quibus rex pręcępit vt talia expedirent esdrę sacerdoti. ido subditur: Decreui oībꝰ custodibꝰ arcę publicę ⁊c. n ¶ Et vsq̄ ad frumēti choros centum. Cho

Margin: D

Moraliter

c ¶ Artaxerxes rex regū es. ⁊c. Per hoc enim ꝙ iste rex dedit esdrę multas et magnas gratias ⁊ ꝑuilegia: significatur ꝙ rex regum iesus christus doctoribus ⁊ predicatoribus verbo ⁊ exemplo dat gratias spiritussancti ⁊ charismata.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

E G designat. Talētū aūt triplic⁊ mēsurę tradit. Minimū/librarꝝ .l. mediū/librarꝝ .lxx̄. summū/librarꝝ .c.xx. chorus .xxx. modij/bathos/q̄ ⁊ ephi decima ps chori .i. tres modij. a ¶ Sal vo. Be. Sal sapiam significat: ⁊ inde cōi locutiōe hebetes insulsi vocant. Sz interest cuiusmodi sit sal. nā ⁊ dn̄s p legē oī sacrificio sal offerri pręcepit. ⁊ in euangelio dicit: Habete sal in vobis: ⁊ pacē habete inter vos. Nec tn̄ frustra dd̄ i valle salinarū idumęos pcussisse legit: q2 scz sal cęlestis sapiētię q̄ initiant cathecumini i cūctis operꝝ nr̄orꝫ sacrificijs offerre iubemur. Salinā vo valliū cū incolis suis pcutit dd̄: q2 infirmā ⁊ mūdanā sapiaꝫ cū sectatorib⁹ suis christ⁹ destruit. vn̄ bn̄ pcipit sal absq̄ mēsura tribui diligēter in domo dei cęli: q2 necesse est vt q̄cq̄d sapientię q̄s habet/totū h̄ in obsequiū dei exhibeat. Recolēdū vo q̄ supius dixerūt samaritani scribētes ad alterꝝ artaxerxē: q2 memores salis qd̄ in palatio comederāt tolerare nō poterāt tēplū ⁊ ciuitateꝫ dei cōtra vtilitatē ei⁹ ędificari. Hic aūt artaxerxes iubet oībus arcę publicę custodib⁹: vt inter cętera sal incōptū op⁹ sit tribuant in domo dei. Ibi em̄ cognoscit q̄ hęretici ad impugnādā ecclīam fraudulento hūanę sapię gustu animant: hic autē/q̄ ꝯuersi ad fidē sapiētes ip̄am per disciplinā sęcularis sapię adiuuāt: vt p eā aduersarios expugnāt. b ¶ Uobis q̄q̄ notū facimus de vni. ⁊c̄. Hoc priuilegio ostēdit/q̄ cętera plebs filiorꝝ isrl̄ ad patriā pueniēs tributa regis pendebat: qd̄ discreta ꝓuisione rex fecisse cognoscit: vt q̄ diuino seruitio superant/occupati a suo famulatu essent liberi: ⁊ qui in terra nihil ꝓpriū possidebāt/sed ex decimis populi viuebāt/nemo ex eis tributū exigeret. His oībus ꝓbat: nō solū dilexisse/sed etiā optime didicisse q̄ diuinę seruitutis posceret cult⁹. c ¶ Tu aūt ⁊c̄. Bed̄. Repetit rex q̄ supra dixerat: ⁊ veritatē quā cognouit iterato sermone ꝯfirmat. Supra em̄ ait in manu esdrę esse: q2 lex dei sapia est. vn̄: Os iusti meditabit sapiam: ⁊ lingua ei⁹ loq̄. iu. lex dei ei⁹ in corde ip. Et iust⁹ in manu sua legē dei ⁊ sapiam habet: dū i oīb⁹ q̄ agit ⁊ loquit memorē se diuinę volūtatis ostēdit. Mystice ¶ Mystice autē dn̄s nr̄ habet sapiētiā in manu sua: ip̄e est em̄ dei virtus et dei sapia. Cōstituit iudices .i. p̄sides ecclīarū: q̄ s̄m voluntatē ei⁹ iudicēt oīa: ⁊ idoctis p orbē fidē p̄dicēt: ⁊ oīs q̄ decreta cōtēnit legis illi⁹/vel p̄nti pęna vel futura iuxta modū pcti sui puniet. In his artaxerxes exp̄ssit q̄d futuris tpib⁹ christiāis deuotiōis haberēt: q̄due erga fidē veritatis agerent reges. Possum⁹ esdrę psonā etiā ad quēlibet doctorē ecclesię referre: q̄bus sępe reges ⁊ principes lr̄as pro statu fideliū miserunt. d ¶ Et ego confor. Sic q̄sq̄ ad alios cōgregādos idoneus per doctrinam suam efficit: debrius per gratiam dei cōtra omnia quę sanctum opus impediunt mente roboratur.

Mensura triplex. Ezech. 45. d. Leui. 2. d. Mar. 9. g. 2. Reg. 8. d. 1. Esdrę. 4. c. Ps̄. 36. f. Mystice. 1. Cor. 1. d. Lu. 19. c.

Ca. VIII

Hi sunt ergo principes familiarum ⁊c̄. Diligēter principes qui secum de babylone ascenderunt enumerat: ⁊ genealogiam eorum explicat: numerū quoq̄ illorum adiūgit/qui ad mille quadringētos ⁊ q̄draginta puenit. innuens: quia nomina eorū q̄ de confusione mundi ascendunt in libro vitę scripta sunt: sed doctores/id est principes familiarum populi dei quantum animarum domino acquirunt tantum augmenta perpetuę remunerationis accipiunt. Vn̄ seruo dicenti: Mna tua decem mnas acquisiuit. Respondetur: Et tu esto super decem ciuitates: id est ex eorum vita quos docuisti gloriosior eris in regno dei.

G Cōgregaui autem

---

ros centū: ⁊ vsq̄ ad vini bathos cētū: ⁊ vsq̄ ad bathos olei cētū: a sal vo absq̄ mēsura. Omne qd̄ ad ritū dei cęli ptinet tribuat diligēter in domo dei cęli: ne forte irascat ꝯtra regnū regis ⁊ filiorū ei⁹. Uobis q̄z notū facim⁹ d̄ vniuersis sacerdotib⁹ et leuitis cātoribus et ianitorib⁹ nathinneis et ministris dom⁹ dei hui⁹ vt vectigal ⁊ tributū ⁊ ānonas nō habeatis ptātē iponendi sup eos. Tu

a ¶ patiēter exp̄mit artaxerxes q̄d reges tēporib⁹ christianis haberēt deuotionis: q̄d ve erga fidē veritatis oībus agerent.

aūt esdras s̄m sapiaꝫ dei tui q̄ ē in manu tua: ꝯstitue iudices ⁊ p̄sides vt iudicēt oī pplo q̄ ē trās flumē his videlicet q̄ nouerūt legē dei tui: sz ⁊ impitos docete libere. Et oīs q̄ nō fecerit legē dei tui/⁊ legē regis diligēter iudiciū erit de eo siue in mortē/siue i exiliū/siue in ꝯdēnationē substātię ei⁹: vl̄ certe in carcerem. Et dixit

a ¶ esdras accepta ep̄la i dei laudē ꝓrumpit. ¶ nō ē dubitādū dicta reg⁊ scā esse et mystica q̄ ꝓpheta ei diuinit⁹ inspirata ꝯfirmat: a q̄ etiā domū dei gl̄ificatā māifestat.

esdras scriba: Benedictus dn̄s de⁹ patrū nostrorꝝ q̄ dedit h̄ i corde regl̄ vt glorificaret domū dn̄i q̄ est in hierl̄m: ⁊ in me inclinauit misc̄diaꝫ suā: corā rege ⁊ cōsiliatorib⁹ ei⁹: ⁊ vniuersis p̄ncipibus regis potētib⁹. Et ego cōfortat⁹

a ¶ potestate scz q̄ omnia operat

manu dn̄i dei mei q̄ erat i me: cōgregaui de isrl̄ p̄ncipes q̄ ascēderāt mecū. Ca. VIII

Hi sūt ḡ p̄ncipes familiarum ⁊ genealogia eorꝝ q̄ ascēderūt mecū in regno artaxerxis regis de babylone. De fi

---

tum. Chorus cōtinet .xxx. modios: ⁊ est tertia pars onerꝭ vnius cameli. a ¶ Et vsq̄ ad bathos ⁊c̄. Bathus est mensura continens q̄nquaginta sextarios hebraicos s̄m Isidorum .xvj. etymo. sunt tamē valde parui: vt dixi diffusi⁹ .iij. Reg. vij. ca. b ¶ Sal vo absq̄ mē. q2 i oī sacrificio ponebat sal. c ¶ Ne forte re. ꝯ re. regl̄. Sciebat em̄ q̄ potētia regni sui depēdebat a volūtate dei. d ¶ Ut vectigal .i. censū de reb⁹ q̄ portant. e ¶ Et tributū. qd̄ a psonis capitaneis soluitur. f ¶ Et ānonas .i. victū q̄ custodib⁹ terrę p̄bebat. g ¶ Nō ha. po. impo. sup eos. Personę em̄ deseruientes cultui diuio ⁊ vacātes studio debēt eē a talib⁹ imunes. h ¶ Cōstitue iudi. ⁊ p̄si. i. si aliq̄ sint insufficiētes ad iudicādū/amoue eos ⁊ istitue alios sufficiētiores. i ¶ Et oīs q̄ nō fe. legē dei tui. q̄tū ad iudęos q̄ ad ipsam tenebant. k ¶ Et legē re. i. mādatū ei⁹ qd̄ habet vim legl̄ q̄tū ad gētiles ⁊ iudęos: q2 vtriq̄ erāt ei sbiecti l ¶ Iudiciū erit de eo .i. punitio. m ¶ Siue in mortē. scz corpalē. n ¶ Siue in exiliū/qd̄ ē mors ciuil. o ¶ Siue in cōdē. substātię ei⁹. q2 s̄m q̄titatē delicti debet pęna mēsurari. p ¶ Bn̄dict⁹ dn̄s de⁹ pa. no. Hic ꝯn̄r ponitur grārūactio. ⁊ in aliq̄b⁹ libris p̄mittit: Et dixit esdras scriba. sz nō ē in hebręo: nec est de textu: sed subintelligit. ꝓpter qd̄ aliqui doctores apposuerūt in libris suis p modū glosę: ⁊ postea in textui insertū fuit p imperitiā scriptorū: sicut ⁊ in pluribus alijs locis simile factū est. q ¶ Qui dedit hoc i corde regis. Totū em̄ beneficiuꝫ a rege impetratum deo attribuit tanq̄ gratus. r ¶ Ut glorificaret do. dn̄i. Magnis muneribus ⁊ p̄uilegijs cōcessis ibi dē ministrātibus: vt patet per p̄dicta. s ¶ Et ego ꝯfortat⁹ ma. dn̄i .i. eius directiōe. t ¶ Congregaui de isrl̄ pri. i. capitaneos vel p̄ncipales domorū. v ¶ Qui ascē. me. vt tractarent adinuicē de ptinētib⁹ ad meū ꝓcessum.

Mare cīspium

⁂ s ¶ Et ego ꝯfor. ma. dn̄i ⁊c̄. cōgre. de isrl̄ prin. q̄ ascē. mecū. scz in hierl̄m: vba sunt esdrę p q̄ significat q̄ bonus doctor vel p̄dicator ꝯgregat multitudinē fideliū in vnitatē fidei charitate formatę: quā secū ducit ad requiem hierusalem supernę.

Ca. VIII

Hi sunt ergo principes. Hic consequenter describitur legatiōis executio: quę consistit in recessu de babylone ⁊ accessu ad hierusalem. Circa quod primo ponitur populi ꝓficiscentis numeratio. secundo ipsa ꝓfectio/ibi: Et prędicaui ibi ieiuniū. Prima in duas: quia primo ponit numeratio proficisci volentium generaliter. secundo leuitarum specialiter/ibi: Quęsiuiq̄ in populo. Circa primuꝫ legatur littera sicut iacet. excepto qd̄ sequitur: ⁂ De filijs phinees ⁊c̄.

Moraliter. x ¶ Hi sunt ergo principes familiarꝝ ⁊c̄. Per istos hic enumeratos quos esdras per se ⁊ alios induxit ad hoc q̄ exirēt de babylone ⁊ casphię locis/⁊ cū eo irēt i hierusalē: quorꝝ numer⁹ est magn⁹/vt patꝫ in textu discurrēdo: significat magn⁹ fruct⁹ aīarꝝ quē facit bon⁹ doctor vel prędicator: inducēdo pplos ad h̄ q̄ exeāt de seruitute peccati/q̄ p seruitatē babylonicā significat: eo q̄ babylon cōfusio interpretatur: ⁊ p opa bona veniant in hierl̄m allegoricā/q̄ est militans ecclīa: vt numero ⁊ merito sit de ipsa ⁊ sic tandem pueniāt in hierl̄m anagogicam: quę est triūphās ecclīa: de q̄ dr̄ Gal. iiij. d. Illa quę sursum est hierusaleꝫ libera est/q̄ est mater nostra.

⁂ Et p̄dicaui

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

a ℂCōgregaui aūt. Beđ. Nomē ħ loci nō alibi me legisse memini. Cū ꝟo in sequētibus scriptū sit: Et ꝑdicaui ibi ieiuniū iuxta fluuiū hauua decima die mēsis primi: videt̄ ꝙ ⁊ hauua fluuius sit ⁊ alter fluuius in eum decurrat: in q̊ confinio esdras exercitū congregauit. Joseph⁹ aūt euphratē ponit: vnde videt̄ hauua esse aliq̄s riuus euphrates. ℂOportune anteq̄ȝ tantū iter inciperet copiā sibi ministroꝝ domus dei ꝓuidit: ꝑ quos hierosolymā veniēs q̄ in templi vsus necessaria sunt perficeret.

Mare caspium

b ℂEt misi. Beda. Mare caspium ꝟm Orosiū sub aq̄lonis plaga ab oceano orit̄: cuius vtraq̄ȝ circa oceani litora loca deserta incultaq̄ȝ habent̄: inde meridiē versus ꝑ longas angustias tēditur/ donec ꝑ magna spacia dilatatuȝ montis radicibus terminet̄: habet ab oriēte vsq̄ȝ ad oceanū hyrcanoꝝ ⁊ scytharū gentes plurimas: ꝓpter terrarū infusionē infęcundā late obseruantes. Ab occidente gentes habet multas: sȝ generaliter regio plurima albania vlterior sub mari ⁊ monte caspio amaçonū nūcupat̄. Ubi notandū: ꝙ cum historici caspiā scribāt/ esdras casphiam nominat. hebręi eñ p lr̄am nō habentes pro ea in nominibus gręcis vl̄ barbaris f vtunt̄: vt fetrus/ filatus. In casfiam ergo filij isrl̄ ꝑ captiuitatē assyriorū vel chaldęoꝝ ꝑuenisse ꝓbant̄: dum illuc mittit esdras vt adducant̄ mīstri dom⁹ dn̄i: leuitę scȝ et nathinnei. quos iosephus sacros seruos nomiat. ℂEt notādū ꝙ multū libera pace ꝯ̄uis int̄ exteros viuebāt: q̄ statim tātā exercit⁹ copiā destinare valebant. Nā. ccl viij. viros electos in illa expeditione fuisse catalogus eoꝝ ostēdit. q̄bus adiūctis esdras in exercitu suo mille septingentoꝝ ꝓpe viroꝝ summā habuisse repperitur. c ℂEt ꝑdi. ibi ie. Beda. Dat̄ nobis exēplū ieiunādi ⁊ orādi/ cum aliquid magnę virtutis incipe volumus: ⁊ q̄ꝛ nunq̄ȝ fallit̄ fide in dn̄m spes: neq̄ȝ fieri potest vt qđ iustum a pio auxiliatore per ꝯtinentiā ⁊ orationē cum fide quęrim⁹ ⁊ nō impetremus. Sed notā

dum: quia

lijs phinees/ gerson. De filijs ithamar/ daniel. De filijs dauid attus. De filijs sechenię/ ⁊ de filijs pharos/ çacharias: ⁊ cuȝ eo numerati sunt viri centū quinq̄ginta. De filijs phetmoab/ elioenai fili⁹ †çareę: et cū eo ducēti viri. De filijs sechenię fili⁹ eçechiel: ⁊ cum eo trecēti viri. De filijs addan/ nabath filius ionathan: ⁊ cū eo quinquaginta viri. De filijs helam/ esaias filius athalię: ⁊ cum eo septuagita viri. De filijs saphatię/ çebedia filius michael: ⁊ cum eo octoginta viri. De filijs ioab/ obedia filius iehihel: ⁊ cum eo ducēti decem et octo viri. De filijs selomith/ filius iosphię/ ⁊ cū eo centum sexaginta viri. De filijs bebai/ çacharias filius bebai: ⁊ cū eo vigitiocto viri. De filijs eçeab/ iohannā filius eçethā: ⁊ cuȝ eo cētū decē viri. De filijs adonicā q̄ erāt nouissimi: ⁊ hęc nomina eoꝝ heliphereth ⁊ helihel ⁊ samaias/ ⁊ cū eis sexaginti viri: De filijs beggui/ vthai ⁊ çachur/ ⁊ cuȝ eis septuaginti viri. a Cōgregaui aūt eos ad fluuiuȝ q̄ decurrit ad †hauua: ⁊ māsim⁹ ibi tribus diebus. Quęsiuiq̄ȝ i ppl̄o ⁊ in sacerdotib⁹. De filijs leui: ⁊ nō inueni ibi. Itaq̄ȝ misi heliçer ⁊ ariel ⁊ semeiā ⁊ helnathan ⁊ arib: ⁊ alteꝝ helnathā/ et nathan/ ⁊ çachariā ⁊ mosollam ꝓ̄ncipes: ⁊ ioarib ⁊ helnathan/ b sapiētes: ⁊ misi eos ad heddo q̄ est ꝓ̄mi⁹ in casphię loco. Et posui in ore eoꝝ ꝟba q̄ loq̄rentur ad heddo ⁊ ad frēs ei⁹ nathinneos i loco casphię/ vt adducerent nobis ministros dom⁹ dei nr̄i. Et adduxerūt nobis ꝑ manū dei nr̄i bonā sup nos/ viruȝ doctissimū đ filijs mooli/ filij leui/ filij isrl̄: ⁊ sarabiā/ ⁊ filios ei⁹/ ⁊ fratres ei⁹ decē et octo: et asabiam ⁊ cū eo isaiā de filijs merari/ fratresq̄ȝ eius ⁊ filios eius viginti. Et de nathinneis quos dederat dđ ⁊ ꝓ̄ncipes ad ministeria leuitaꝝ/ nathineos ducētos viginti. Oēs hi suis noib⁹ vocabant̄. Et ꝑdicaui ibi ieiu c niū iuxta fluuiū hauua vt affli

al's çaçarię

al's †hanisa

Nico. de lyra

a ℂDe filijs phinees. Dicunt hic expositores nostri cōiter: ꝙ iste nō potest intelligi phinees q̄ fuit fili⁹ eleaçari filij aaron. Similiter cum subdit̄: b ℂDe filijs ithamar daniel. Id est descendentib⁹ ab ithamar/ non pōt intelligi ithamar qui fuit filius aaron: quia. ĩ. eodē ca. dicit̄: ꝙ de filijs leui nō fuerunt aliqui inuenti in populo illo q̄ tunc erat cū esdra. Phinees aūt filius eleaçari/ ⁊ ithamar fili⁹ aaron fuerunt de tribu leui: ⁊ ideo dicūt ꝙ isti fuerūt alij similiū nominū. Sed q̄cquid sit de principali dicto/ scȝ ꝙ fuerint de tribu aaron/ vel de alijs tribubus habentes nomina similia: ratio tamē inducta nō valet: immo contrariat̄ textui quē pro se allegāt. quia ibi sic loquitur esdras: Quęsiuiq̄ȝ in populo ⁊ in sacerdotib⁹ de filijs leui/ ⁊ nō inueni. ex quo ptȝ ꝙ cū esdra erāt aliq̄ populares siue laici q̄ erant de tribu iuda ⁊ beniamin: ⁊ alii qui sacerdotes de tribu aaron. ⁊ quod subdit̄: De filijs leui/ nō inueni: intelligendū est de simplicib⁹ leuitis: ꝓut leuitę cōtra aaronitas distinguunt̄: prout dictū fuit pleni⁹ Nu. iiij. Leuitę eñ dupliciť dicunt̄. Uno mō generalr̄ oēs illi q̄ sunt de tribu leui. ⁊ sic sacerdotes dicunt̄ leuitę. Alio mō specialr̄/ ꝓut leuitę distinguunt̄ ꝯ̄ sacerdotes. ⁊ sic sacerdotes dicunt̄ aaronitę: alij aūt dicunt̄ simplices leuitę: ⁊ de istis nō fuerūt tūc aliq̄ inuēti in ppl̄o: q̄ tn̄ necessarij sūt i cultu dei ad mīstrādū sacerdotib⁹. c ℂQuęsiui. Hic ponit̄ nūeratio simpliciū leuitaꝝ specialiter: q̄ꝛ de istis nō fuerūt aliqui inuēti in illo ppl̄o: vt dictū est: ⁊ iđo esdras misit nuncios ad q̄rendū aliq̄s đ istis. vñ subdit̄: d ℂEt misi eos ad heddo. Dicūt autē expositores nr̄i cōmunit̄: ꝙ misit nūcios ad iudęos q̄ erāt vltra mōtes caspios: q̄s trāstulerāt theglathphalasar ⁊ salmanasar reges assyrioꝝ de regno decē tribuū: vt habet̄. iiij Reg̃. Sed hoc pōt ĩprobari ꝑ textū. ij. Paral̃. xj. c. vbi đr: ꝙ sacerdotes ⁊ leuitę q̄ erant in vniuerso regno isrl̄ dimisso hieroboā q̄ colebat vitulos aureos/ venerūt ad roboā regē iudę: ⁊ extunc in regno suo māserūt vsq̄ȝ ad trāsmigrationē q̄ facta ē ꝑ nabuchodonosor. Ex q̊ patet ꝙ nō fuerunt captiuati cū decē tribubus: ⁊ iđ frustra misisset illuc nuncios esdras ad q̄rendū leuitas. Itē pōt improbari ꝑ textū i hoc libro: q̄ꝛ capl̄o ꝓ̄cedēti dicit̄ ꝙ esdras cū plurib⁹ alijs recessit đ babylone ad eundē versus hierl̄m septimo anno regis artaxerxis ꝓ̄mo die ꝓ̄mi mēsis: ⁊ venerūt vsq̄ȝ ad fluuiū q̄ decurrit ad hauua: vt habet̄ in ħ ca. et ibi māserūt trib⁹ dieb⁹: ⁊ postea miserunt nuncios ad q̄rendū leuitas. q̄bus adductis xij. die mēsis eiusdē recesserunt đ fluuio hauua: vt hr̄. ĩ. isto ca. ⁊ sic missio nūciorū ꝓ leuitis: ⁊ eoꝝ ꝑparatio vt venirēt ad esdrā ⁊ aduentus ip̄oꝝ ad eū/ totuȝ ħ fuit factū in spacio octo dieꝝ. ⁊ ꝓpter ħ locus casphię vnde fuerunt adducti/ nō poterat esse multū longe a flumine hauua vbi erat esdras cū sua comitiua. ⁊ iđ dicit ħ Ra. Sa. ꝙ casphia ē nomē loci i regione babylonis: vbi multi de leuitis ⁊ nathinneis manebāt: q̄ nō ascēderant cū çorobabel ⁊ iosue filio iosedech. loca ꝟo ad q̄ decē tribus fuerunt captiuatę/ multę valde distāt a babylone: ꝓpter qđ in tā paruo tp̄e nūq̄ nō potuissent illuc ire ⁊ redire. Uñ dicūt hebręi/ ꝙ nulli redierunt de illa captiuitate: sed iudęi qui sūt dispsi ꝑ orbē in europa ⁊ aphrica sūt de tribub⁹ iudę ⁊ beniamin ⁊ leui: exceptis paucis q̄ de captiuitate decē tribuum fugiēdo euadētes cōiunxerūt se regno iudę: ⁊ i captiuitate babylonica fuerūt captiuati cū trib⁹ tribub⁹ ꝑdictis: ⁊ cū eis redierunt q̄ voluerūt redire: sicut dictū est. s. j. ca. Cetera patēt ex dictis.

Leuitę duplices

Diuisio

e ℂEt ꝑdicaui ibi ieiu. ⁊c. Hic ꝯ̄nr describit̄ ppl̄i nūerati ꝓfectio. ⁊ primo describit̄ hui⁹ ꝓfectiōis debita dispositio. scđo executio/ ibi: Promouimus ⁊c. Debita aūt dispositio ad ꝓficiscendū ꝑ

viam peri

Moralr

e ℂEt ꝑdicaui ibi ieiu. ⁊c. Per istū ꝟo fluuiū intelligit̄ flux⁹ lachrymaꝝ corꝑaliū vl̄ mētaliū/ vel etiā vtrarūq̄ȝ: q̄ debēt esse in vera cōtritiōe ⁊ cōfessione. ⁊ qm̄ ad verā cōtritionē ⁊ ꝯfessionē seq̄ debet satisfactio: ideo iuxta dictū fluuiū ieiuniū predicatur: quod est vnū de operibus satisfactionis et per ipsum alia satisfactionis opera designantur.

Et separaui

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

E G dum q: ieiuniū ꝑmittitur: ⁊ oratio sequit. primo eñ ait ⁊ pre/dicaui ibi ieiuniū ⁊c. deinde subiūxit: ⁊ peterem⁹ viā rectā nobis. ⁊ in cōclusione sententie: ieiunauim⁹ aūt ⁊ rogauim⁹ de. ⁊c. Oportet eñ vt quicūq ad ꝑdicandā misericordiā dñi in/gredit: ꝑmo se ꝯtinētius viuēdo dignū exaudiri prebeat: ⁊ sic oret: nec ꝓspere euentura que postulat dubitet. a ¶ Appendi. Be. Per argētū ⁊ auꝝ ⁊ vasa q̄ d babylone hierosolymā mittunt/aīe significant q̄ de cōfusione mūdi ad dñm conuertunt. Un̄ bene sacerdotib⁹ vasa cōmēdat custos esdras/q̄ hierosolymā ꝑferāt ea: q: per sacerdotes lauant in baptismo ⁊ consecrant dño q̄cunq ad cōsortiū eccl'ie ꝑtingere desiderant: ⁊ ꝑ eos recōciliant ꝑnitēdo q̄ ab eccl'ia recesserāt peccando: ⁊ in seruitiū diaboli quasi in captiuitatē babylonij regis in peccatis ꝑseuerando deciderāt. Bene aūt sūt. xij. sacerdotes q̄b⁹ hec cura cōmittit: ꝓpter xij. apl'os/ꝑ quoꝝ doctrinā eccl'ia ꝑmo fundata est: ⁊ ꝑ successores eoꝝ vsq ad finē edificāda est. ¶ Bed. Distat inter hec vasa q̄ esdras cū sacerdotib⁹ hierosolymā offert: ⁊ ea q̄ zorobabel ⁊ iesus obtulisse referunt: q: illa de templo domini trāslata sūt in babylonē: ⁊ post relata in hierl'm: hec aūt in babylonia facta: s3 deuotiōis gr̄a hierosolymā missa a rege vel ꝑncipib⁹ ꝑsaꝝ: vel etiā a pplo isrl' q̄ in illis partibus morabat. Illa ḡ vasa significant eos/q̄ post acceptā noticiā ⁊ sacramēta fidei: post ichoata virtutū opa decepti a diabolo rapiuntur in ꝯfusionē eoꝝ: sed christi gr̄a reuocant ad salutē. hic aūt illos q̄ cū peccato ꝑme trāsgressionis nati ꝑ lauacrū regeneratiōis sacerdotū ministerio expiati/eccl'ie filijs aggregāt b ¶ Uos scti do. et va. Oportet doctores ecclesie nunq̄ obliuisci sanctimonie: q: a dño sunt ꝯsecrati ꝑ spm̄sctm̄ i die redēptiōis. ad quā suscipiendā etiā auditores instituāt: vt q̄ iā dño oblati sūt ꝑ rudimēta fidei: etiā ꝑ eoꝝ q̄ in fide ꝑcesserūt exēpla ⁊ monita magis cōfirmētur: ⁊ supne ciuitatis introitu digni efficiantur. c ¶ Uigilate. Uigilandū est sacerdotib⁹ ne q̄ de sibi creditis aīab⁹. i. vasis dñi pereat: sed integro numero ad sancte virtutis edificia perducātur. d ¶ Donec appēdat'. Eos. s. quos supna dispositio vobis cōmisit tales istruēdo ⁊ docēdo exhibeat' q̄ irrepħensibiles inueniant: ⁊ apti thesauro aule celestis. i. sedib⁹ eterne pacis et lucis. ⁊ ħ nō iudicio quorūlibet q̄ falli possunt: s3 apl'oꝝ ⁊ eoꝝ q̄ cū dño sunt iudicaturi. Hi enim merito sunt ꝑncipes sacerdotū ⁊ leuitaꝝ ⁊ duces familiaꝝ isrl'. i. viroꝝ vel aīaꝝ deū vidētiū intelligunt de q̄bus d̄r: Cōstitues eos ꝑncipes super oēm terrā. ⁊ alibi: Nobilis in portis vir ei⁹. e ¶ Promouim⁹. Bed. Oīa sunt plena mysterijs. Supra eni3 legit ꝙ ꝑma die mēsis ꝑmi cepert ascēdere de babylone: nūc d̄r ꝙ decima die eiusdē mēsis ꝓmouerūt a flumine haua. Primo ḡ die mēsis de port' babylonie exierūt: sed vsq ad. xij. diē iuxt memoratū flumē expectabāt: donec leuite ⁊ nathinnei de casphia venirēt: ⁊ seipsos ob pericula longi itineris diuti⁹ ieiunādo ⁊ orando dño cōmendarēt. Et nos ḡ cū nouos eccl'ie ppl'os diabolo renūciare ⁊ verū deū credere ⁊ cōfiteri docemus: quasi primi mensis initio de babylone cū pecunia dño cōsecrāda egredimur: q: ꝑncipiū eis noue ꝯuersionis tradimus quos ereptos diabolo ad celeste regnū ducimus. vnde idē mēsis nouoꝝ vel nouaꝝ frugū d̄r. In ipo eñ ꝓ eadē significatiōe noue conuersationis patres de egypto sunt educti. Cū aūt noue vite auditoribus symbolū fidei tradim⁹: qd̄ ꝑ. xij. apl'os ordinatū est: ⁊ totidē sentētijs cōprehensum: q̄si. xij. dieb⁹ in ꝑma māsione cōsistimus: ⁊ sic ceptū ad terrā ꝓmissiōis iter aggredimur: q: post acceptā fidei noticiā virtutū eis viā q̄ ad vitā ꝑuenitur ingrediēdā esse mōstram⁹: q̄b⁹ dieatur ingrediēdā esse mōstram⁹ ...

[Margin: Officiū doctorum]

[Margin: Ps. 44. d. — Prou. 31. c]

geremur corā dño deo nr̄o/⁊ peterem⁹ ab eo viā rectā nobis ⁊ filijs nr̄is: vniuersęq substātię nostre. Erubui eñ petere a rege auxiliū ⁊ eq̄tes qui defenderēt nos ab inimico in via: quia dixeram⁹ regi: Man⁹ dei nr̄i est sup oēs q̄ q̄rūt eū i bonitate: ⁊ imperiū ei⁹ ⁊ fortitudo ei⁹: et furor sup oēs q̄ derelinquūt eū. Ieiunauim⁹ autē ⁊ rogauim⁹ deū nostrū ꝓ hoc: ⁊ euenit nob ꝓspere. Et separaui de ꝑncipib⁹ sacerdotū duodecim: sarabiā ⁊ asabiā: ⁊ cū eis de fratrib⁹ eoꝝ decem. Appendiq eis argētū ⁊ aurū: ⁊ vasa cōsecrata dom⁹ dei nr̄i: q̄ obtulerat rex ⁊ ꝯsiliat. res ei⁹ ⁊ ꝑncipes eius: vniuersusq isrl' eoꝝ q̄ inuēti fuerant. Et appēdi in manib⁹ coru3 argēti talēta sexcenta q̄nq̄ginta: ⁊ vasa argētea centū: auri vo cētū talenta: ⁊ crateres aureos viginti: q̄ habebant solidos millenos: et vasa eris fulgētis optimi duo pulchra vt aurum. Et dixi eis: Uos sancti dñi et vasa sancta: ⁊ argētū ⁊ aurū qd̄ spōte oblatū est dño deo patrū nostroꝝ. Uigilate ⁊ custodite/donec appēdat' corā ꝑncipib⁹ sacerdotū ⁊ leuitaꝝ/⁊ ducib⁹ familiarū israel in hierl'm i thesauꝝ dom⁹ dñi. Susceperūt aūt sacerdotes ⁊ leuite pōdus argēti ⁊ auri ⁊ vasorū vt deferrēt hierl'm in domum dei nr̄i. Promouim⁹ ḡ a flumie thauua duodecio die mēsis ꝑmi vt ꝑgerem⁹ hierl'm. Et man⁹ dei nostri fuit super nos: ⁊ liberauit nos de manu inimici ⁊ insidiatoris i via: ⁊ venim⁹ hierl'm: ⁊ māsimus ibi trib⁹ dieb⁹. Die autē q̄rta appēsum ē argētū ⁊ aurū ⁊ vasa in domo dei nostri ꝑ manū remoth filij vrie sacerdot': ⁊ cū eo eleaçar fili⁹ phinees: cūq eis ioçaded fili⁹ iosue ⁊ noadaia fili⁹ ben

bus esdras cū filijs trāsmigratiōis ieiunijs ⁊ orōnib⁹ ⁊ cōgregationi leuitarū ⁊ nathinneoꝝ deditus erat. q: cum nouos fidei apl'os acq̄rim⁹/maxime studēdū e't virtutib⁹: q̄bus nos dño familiarius cōmēdem⁹: ⁊ eis quos erudim⁹ exēplū boni operis ꝑbeamus: fratrū q̄3 cohortā religiosam nobis in auxiliū vocamus: q̄ adiuti aīas fideliū ad societatē electoꝝ/ ⁊ arce3 vite ꝑfectioris q̄si vasa sancta ad tēplum dñi efficaci⁹ transferamus. f ¶ Et māsim⁹. Tres dies manet in hierl'm q̄ sunt tres virtutes/fides spes ⁊ charitas: has oportet doctores primo in se ostēdere: ⁊ sic eos q̄s docuerint ⁊ eisdē virtutibus instituerint ꝑcedentibus in christo patribus ꝓbandos offerre. Cū eñ eccl'ia eos quos cathecizamus in fide ⁊ actione probos inuenerit: quasi que offerimus in templu3 per manū sacerdotum appēdens/ puri metalli ⁊ ꝑfecti ponderis repperit: quod in hac eccl'ia ꝑ electos quotidie in credentiū vita examināda agit'/ ⁊ in supna hierusalē in eis

[Margin: Roma. 2.]

Nico. de lyra

* viā periculosam/primo fuit ꝑ ieiuniū ⁊ orōnem: vt impetraret directionē diuinā. ⁊ ħ ē qd̄ d̄r: Et ꝑdicaui ibi ieiuniū. i. solēniter oib⁹ iposui: cui⁹ causa subdit: a ¶ Erubui eñ pe. a rege auxi. ⁊ eq̄tes q̄ defen. ⁊c. S3 videt ꝙ in hoc peccauerit exponendo se ⁊ comitiuā suā periculis ꝓpter erubescētiā. Ad qd̄ dicēdū: ꝙ hoc nō fecit ꝓpter erubescentiā proprie ꝑsone: sed q: ħ reuerenti poterat in opprobriū diuine potētie. quia rex gentilis posset credere ⁊ dicere ꝙ deus iudeoꝝ nō esset potēs ad cos defendendū: ⁊ ideo nō peccauit esdras hoc faciēdo ꝓpter honorē diuinū. Secūdo fuit dispositio ꝓfectiōis in ħ: ꝙ ꝑciosa q̄ portanda erāt in hierl'm fuerūt tradita sacerdotib⁹ ad defendendū. Et hoc est qd̄ dicit: b ¶ Et separaui de principibus sacerdotū. i. de ꝑncipalibus ⁊ valentioribus eoꝝ. c ¶ Appēdiq eis ⁊c. i. sub certo pondere et numero tradidi. Cetera patent in littera. d ¶ Promouimus ergo. Hic cōsequenter describit ꝓfectionis executio: vbi primo tangitur terminus a q̄/ cum dicit: Promouimus ergo a flumine hauua. et termin⁹ ad quē/ibi: Ut ꝑgeremus hierl'm. ⁊ modus ꝓficiscēdi/ibi: e ¶ Et manus dei nostri fuit super nos: id est eius virtus nos dirigens ⁊ ꝓtegens. f ¶ Et māsimus ibi trib⁹ diebus. vt quiete prehabita cum maiori deliberatiōe traderent preciosa que erant deportanda. Ideo subditur: g ¶ Die autē quarta appensum est argentum ⁊ aurū ⁊c. id est sub certo pondere ⁊ numero traditu3.

[Margin: al's thaua]

* Sed ⁊ q̄ ve/

* b ¶ Et separaui de prin. sacer. Sequit: c ¶ Appēdiq eis argētū ⁊ aurū ⁊c. Per qd̄ ostēdit ꝙ eccl'ie thesauri maxime sp̄ūales hoib⁹ l'ratis ⁊ fidelibus sunt cōmendandi.

* Sed ⁊ q̄ ve

A. G rusalē in eis q̄ intrare merent̄ ꝑfectius cōplet̄. In hac em̄ vita doctores q̄si triduo manētes in hierl'm/ q̄rto die argētū et auꝝ qd̄ obtulerāt appēdēdū sacerdotib⁹ offerūt: cū se fide fortes/spe sublimes/deuotiōe feruētes exhibēt: ꝛ auditores per ꝯfessionē recte fidei/q̄si argētū ꝓbatū clarescere/ꝑ puritatem sensus imolati: q̄si p̄mū aurū fulgescere ꝑ susceptionē sp̄ualiū charismatū: q̄si vasa ꝯsecrata ꝑminere demōstrant. In supna q̄z patria cū ꝓ fide spe ꝛ charitate post etiā ꝓ illis q̄s docuerūt gratiaꝫ remuneratiōis accipiūt: q̄si post gaudium triduane māsiōis in hierl'm ob donaria ꝛ vasa p̄ciosa q̄ obtulerūt ampli⁹ honorant̄. a ¶ Descriptūq̄ ē. Be. Hoc fit cū doctores studiose vitā examināt sb̄ditoꝝ/q̄ntū.s.singli ad fidē vl' opatiōnē ꝓfecerūt: vt iuxta moduꝫ sue capacitat' ordinēt eos ꝑ cōpetētes gradus in domo dn̄i. Si aūt ꝑpositus per ignauiā torpet/vitāq̄ sb̄ditoꝝ aut ignorat aut nosse dissimulat: intern⁹ arbiter q̄ nūeꝝ credētiū/ pōdusq̄ singloꝝ i trutina sui examinis cōseruat/reddet vnicuiq̄ ꝯm opa sua. Pōt etiā dici: q2 ꝑuenientib⁹ ꝑlatis ad supnā hierl'm/describat̄ cū eis q̄s instruxerāt/illo tpe omne op⁹ bone actiōis in libro vite: ꝛ digna i celis donet̄ retributiōe. b ¶ Sed ꝛ q̄ ve. Beda. Magna deuotio ꝛ religio ōndit̄/cū ꝑuenictes ad tēplū p̄mo oīm holocausta offerūt: nō tm̄ ꝓ seipsis/sed etiā ꝓ oi isrl'.i. ꝓ eis q̄ iā domū reūsi fuerāt: ꝛ ꝓ eis q̄ adhuc exulabāt̄. ¶ Mystice aūt illi veracit̄ ꝛ ꝑfecte captiuitatē diaboli/q̄ peccādo tenebant̄ ꝑnitēdo euaserūt: q̄ se fixa intētiōe diuino seruitio subdūt: q̄ totos se ab infimis abstractos/flāma celestis desiderij accēdunt. Hoc est em̄ holocausta.i.tota incēsa sacrificia dn̄o offerre: nihil nisi ei⁹ volūtatē in oīb⁹ cogitare vl' facere. c ¶ Obtulerūt. Nō tm̄ ꝓ se. Perfecte mētis indiciū est/cū q̄s ꝓ oi isrl' imolat.i. pro generali fideliū sospitate: q̄si vnitat' et fraternitat' mēor supne pietati supplicās. d ¶ Et eleuauerūt. Aug. ornādo varijs donarijs/q̄ rex ꝛ ꝯsiliarij ꝛ p̄ncipes ei⁹ miserāt: ministros q̄z ꝛ sacerdotes illi⁹ ab oīb⁹ angustijs liberādo. ¶ Mystice ppl's ꝛ tēplū dei vnā ꝛ eādē eccl'ie figurā tenēt. quā leuat esdras et filij trāsmigratiōis ablat' de babylone sacr' vasis: cū ꝑdicatores aggregātes ei iuuāte dn̄o nouos credētiū ppl'os honorabilē eā oīb⁹ ꝛ terribilē exhibēt. Idē cū eos q̄s exēplis in bona cōuersatiōe instituere vl' ꝟbis vsq̄ ad celestiū ꝑceptionē ꝑmioꝝ ꝓmouēt vel ꝓuehunt leuāt ppl'm in domū dei: q2 magnū ꝛ manētib⁹ in supna p̄ria/ ꝛ ꝑegrinātib⁹ adhuc in terra elect' gaudiū faciunt.

P Ostq̄ aūt. Bed. Hec aūt trāsgressio in Ca.IX malachia ꝓpheta manifeste descp̄ta/ ꝛ ꝓphetica auctoritate redarguta ē: q2 s. de captiuitate reuersi tā p̄ncipes ꝛ sacerdotes ꝛ leuite q̄ reliqu⁹ ppl's abiecert̄ vxores israeliticas/q̄ paupertate ꝛ labore vie ꝛ sex⁹ fragilitate ꝯfecte infirmate ꝛ deformate erāt: ꝛ alienigenas etate florētes vel pulchriores vel potentū ꝛ diuitū filias duxerūt. Qd̄ nō de his q̄ tunc cū esdra venerāt: sed de illis intelligēdū est/q̄ cū ꝫorobabel ꝛ iesu iā dudū de captiuitate ascēderāt. Nō em̄ poterāt q̄ cū esdra venerāt tā cito tāti ducis ꝯtēnere doctrinā: vt necdū .v. mēsib⁹ in patria demorati vxores suas reliq̄rint ꝛ externas accepint. de q̄ꝝ numero intelligunt̄ fuisse p̄ncipes q̄ h̄ facinus ad esdrā referētes corrigere curarūt. Notādū q̄ ea q̄ principes peccauerūt/ꝛ plebē sibi cōmissam peccare fecerunt p̄ncipes corrigere satagūt. sed q2 ꝑ se nequeūt: referunt causaꝫ ad p̄ncipē.i. archiepiscopū: cui⁹ aucte expiet̄ flagitiū. Mystice aūt vxores alienigene/hereses ꝛ supstitiosas ph̄oꝝ sectas significāt: q̄ cū in eccl'iam incaute admittunt̄/semē sctm̄ catholice ꝟitatis ꝛ pure actionis errore cōtaminant. Peccata q̄z oia q̄bus ethnici polluunt̄/dū christiani nō erubescunt imitari: q̄si ꝑ vxores alienigenas degenerāt a semine verbi dei quo fuerant generati. ꝯm illud: Volūtarie genuit nos ꝟbo veri. ꝛc. ꝛ quasi ꝓ

Roma.2.a. — Mystice — Mystice — Moralr — Jaco.1.c.

noī leuite iuxta nūeꝝ ꝛ pōd⁹ oīm
a Descriptūq̄ ē oīne pōdus i tpe
b illo. Sz ꝛ q̄ venerāt de captiuita a
c te filij trāsmigratiōis/obtulerunt holocaustomata deo israel: vitulos duodecim ꝓ omni ppl'o isrl': arietes nonagintasex: agnos septuagintaseptez: hircos ꝓ pctō duodeci: oīa i holocaustū dn̄o. Dederūt āt edicta reg' satrapis b q̄ erāt de ꝯspectu regis et ducib⁹
a ¶ honorificauerūt auctoritate regia q̄ esdras sublimatus est.
d trās flumē: ꝛ eleuauerūt ppl'm ꝛ c domū dei. Ca.IX

e P Ostq̄ aūt hec cō d pleta sūt/accesserūt e
a ¶ q̄.s. venerāt cū esdra.
ad me p̄ncipes/di
f cētes: Nō ē sepat⁹ ppl's isrl' ꝛ sacerdotes ꝛ leuite a ppl'is terrarū ꝛ de habitatoribus eoꝝ: chananei videlicet ꝛ ethei/ ꝛ pherezei/ iebuzei/ ꝛ āmonitarū ꝛ moabitarum/ ꝛ egyptioꝝ/ ꝛ amorreoꝝ. Tulerūt em̄ de filiabus eoꝝ sibi ꝛ filijs suis vxores: ꝛ cōmiscu
a ¶ hereses/philosophicas sectas.
a ¶ catholice veritatis et pure actiōis.
erūt sēmē sctm̄ cū ppl'is terrarū.

q̄si ꝓphanā de filiab⁹ exteroꝝ sobolē ꝓcreāt: dū illecebras errantiū secuti/ꝑuersos ex eis actus ad cunctoꝝ noticiā ꝓferūt. f ¶ Nō ē se. Notādū ē q̄ abducto isrl' i captiuitatē.i. decē tribub⁹/indifferētes p̄stino noīe due tribus.i. iudas ꝛ beniamin appellant̄ isrl'. Populus ḡ isrl' non hic ad distinctionem iude ꝛ beniamin decē trib⁹ dicunt̄: sed ad distinctionē ppl'oꝝ terraꝝ generalit̄ ppl's dei intelligit̄: q̄ dignitatē celestis nōis terrenoꝝ societate polluit. Vn̄ i Malachia quē esdrā putāt hebrei: Transgressus est iudas: ꝛ abominatio facta ē in isrl' ꝛ hierl'm ꝛc. vbi iudā dicēs: manifeste p̄me trāsgressiōis ppl'm in h̄ pollutū significat. Qd̄ ꝟo addit: Disperdat dn̄s magistrū ꝛ discipulū ꝛc. p̄ncipes ꝛ ppl'm pollutos ōndit: ꝛ a ꝯsortio sctōrū eradicādos esse nisi ꝑnituerint. Et qd̄ adiūgit: Offerētes mun⁹ dn̄o exercituū. admonet eos incassuꝫ dn̄o offerre q̄ seipos peccādo nō timēt diabolo subdere. Nō ē sepa. Mirāda fides p̄ncipū ꝛ ppl'i de captiuitate eruti: q̄ semen sctm̄ alias gētes vocāt ppl'os terrarū: vt significēt se q̄uis de terra creatos i celis habitare: dum ꝑ ceteris in deū celi credūt ꝛ celestia ab illo beneficia consequi sperāt: vn̄ merito dolēt sanctificationē suā abominationib⁹ gentiuꝫ esse inq̄natā: ꝛ qd̄ grau⁹ est p̄ncipes q̄ corrigere debuerāt p̄mos errasse fatentur.
G Scidi pal

Malach.2.e — Ibidem — †3.Esd.8.e

Ni. de lyra

a ¶ Sz ꝛ q̄ ve. obtulert̄ holocaustomata. i q̄ apparet deuotio illoꝝ q̄ venerunt. b ¶ Dederunt aūt edicta re.i. ep'lam ei⁹ siue decretū supradictū qd̄ erat in fauorē iudeoꝝ. ideo subdit̄: c ¶ Et eleuauerūt ppl'm ꝛ do. dei q2 ppl's isrl' fuit i maiori honore q̄ an̄: ꝛ ministri tēpli fuerunt a tributo liberati ꝛ tēplū muneribus regis honoratū: vt patet ex dictis.

D

a ¶ Sz ꝛ q̄ vene. ꝛc. obtu. ho. Per quod ōndit̄: q̄ illi q̄ de captiuitate diaboli exeunt/ ꝛ de vitijs ad ꝟtutes trāseūt: offerre debēt holocaustomata dn̄o.i. corp⁹ ꝛ aīam applicare totalit̄ obseq̄o diuio. Ca.IX

Moralr

P Ostq̄ aūt. Hic ꝯn̄r describit̄ informatio popl'i ꝑ esdrā sacerdotē. Circa qd̄ p̄mo ponit̄ ppl'i trāsgressio. scd̄o eiusdē correctio: ca.x. Circa p̄mū p̄mo ponit̄ trāsgressiōis manifestatio. scd̄o ꝑnitētie lamentatio/ibi: Cūq̄ audissem. Circa p̄mū sciēdū: q̄ filij isrl' q̄ de babylone venerāt cum ꝫorobabel ꝛ iosue/ vidētes q̄ vxores sue de populo israel essent: deturpate et confracte ex labore itineris ꝛ alijs miserijs q̄s sustinuerāt in via: cū venissent in iudeā: ꝯtēpserūt eas ꝛ ꝓ magna parte abiecerūt/accipiētes sibi vxores alienigenas ꝯ ꝑceptū legis. Deute. vij. eo q̄ erat occasio idolatrie: q2 salomō sapiētissim⁹ ꝑ vxores alienigenas fuit ad idolatriā tractus. ꝛ hec transgressio fuit denunciata esdre sacerdoti per illos qui venerant cum eo. ꝛ hoc est quod dicitur: e ¶ Accesserūt ad me principes/dicētes: Nō ē separatus po. is. ꝛc. Et ptꝫ littera ex dictis. Scienduꝫ tn̄ q̄ illi qui de nouo venerant cum esdra non erant participes transgressionis illius: quia adhuc non fuerant tantum in terra israel/ q̄ accepissent ibi vxores alienigenas et filios procreassent.

Diuisio

Man⁹ etiā

Moraliter d ¶ Postq̄ aūt hec completa sūt ꝛc. Circa qd̄ sciēdū: q̄ sicut pleni⁹ dixi in expositione lrali/filij isrl' qui de babylone venerunt in hierl'm: vidētes q̄ vxores sue ex itinere ꝛ alijs afflictionib⁹ erāt deturpate eas cōtēpserunt et in magna parte eiecerunt: accipiētes vxores alienigenas cōtra ꝑceptū dn̄i. vij. ca. Deut̄. Israel vidēs deum interp̄tat̄: ꝛ ido ꝑ filios israel clerici et specialiter theologi significant̄: ꝑ vxores scientie vl' scripture designant̄: sed ꝑ vxores legitimas sacre scripture sunt intelligēde. Sap. viij. a. Hāc amaui et q̄siui mihi sponsam assumere. hoc em̄ bon⁹ theologus debet dicere. Sed quia sacre scripture carent ornamētis rhetorice: ideo
deformes

Moraliter

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

Manus etiã ꝑncipũ ꝛ magistra a tuũ fuit in trãsgressiõe hac ꝑma.

a Cũq audissẽ sermonẽ istũ/ scidi b c

a ¶ lugubri hītu dolorẽ cordis significãs: vt scꝫ veloci⁹ aĩos oĩm ad pniaꝫ ꝓuocarẽ.
¶ q̃bus opa significant. b ¶ vel euulsi.

palliũ meũ ꝛ tunicã: ꝛ euelli ca d

a ¶ cogitatiões mẽtis. b ¶ q̃ viril' sex⁹ ꝛ etatis idiciũ ẽ: ꝛ iõ ponit ĩ designatiõe ꝟtutũ.

pillos capitis mei ꝛ barbe: et sedi e

a ¶ docẽs ꝑ lamẽta pnie veniã eẽ ĩpetrãdã

b merens. Cõuenerũt autẽ ad me f oẽs qui timebant verbũ dei isrl' / ꝓ transgressione eorũ qui de captiuitate venerãt: ꝛ ego sedebaꝫ tristis vsq ad sacrificiũ vesperti

¶ eleuatio manuũ in sacrifi. vesperti.

num. Et in sacrificio vespertino g

a ¶ christi carne in cruce scꝫ.

c surrexi de afflictiõe mea: ꝛ scisso h
d pallio et tunica / curaui genua i mea: ꝛ expãdi man⁹ meas ad do

a ¶ christ⁹ q̃ꝫ ꝓ nob orauit/ dicẽs: De⁹ tu

minũ deum meũ/ et dixi: Deus k

scis ĩsipiẽtiã meã: ꝛ de. m. a. te nõ sũt abs.

me⁹ confundor ꝛ erubesco leuare faciẽ meã ad te: quoniã iniqui l tates nostre mltiplicate sunt suꝑ caput nostrũ: ꝛ delicta nostra m creuerũt vsq ad celũ a dieb⁹ pa n trũ nostroꝝ. Sꝫ ꝛ nosipsi peccauimus grauiter vsq ad diẽ hãc ꝛ in iniquitatibus nostris traditi o sumus ipsi et reges nostri: et sa

a ¶ rectorũ scꝫ tenebraꝝ haꝝ.

cerdotes nostri in manu regum

a ¶ spũalem. b ¶ peccati.

terraꝝ ꝛ in gladiũ ꝛ in captiuita p q

a ¶ q: spũalis lup⁹ rapit ꝛ dispergit oues

tem/ in rapinam et in confusio r s

¶ interioris. a ¶ scꝫ apparet.

nem vultus sicut et die hãc. Et t v nunc quasi parũ ꝛ ad momentũ facta ẽ deprecatio nostra apud

E — a Scidi palliũ. Beda. Per vestimẽta solẽt opa designari: q̃bus induimur ad gl'iam si mũda: vel ignominiã si imũda. Per pilos capit' cogitatiões q̃ d occulta cordis radice velut de internis cerebri radicib⁹ oriunt: q̃ si recte sunt/ debẽt cõseruari: si aũt reprobe/ abscindi. Vñ de samuele qui sanctus erat futurus ait genitrix: Et nouacula non ascendet suꝑ ca. e. Et apl'is inq̃t dñs: Capill⁹ de capite ve. nõ per. q: oĩes sctõꝝ cogitatiões in eterna memoria sunt apud deũ. Pctõr ꝟo vt mũdari possit ab iniq̃tatib⁹ suis: reprobas cogitatiões/ origines. s. maloꝝ opeꝝ abꝗciat necesse ẽ. Vñ leprosus in leuitico recepta sanitate int' purificationes alias oẽs pilos carnis sue radere ꝑcipit: vt sic expiat⁹ ostijs castra ingredi mereat. q: tũc demũ a vitijs perfecte mũdamur: cũ etiã cogitat⁹ noxios expellim⁹. Barba q̃ꝫ viril' sex⁹ et etatis index/ ꝟtutez solet significare. Scidit q̃ palliũ ꝛ tunicã põtifex: vt subditos min⁹ ꝑfecta opa hre signaret: ꝛ que a sua soliditate/ ꝑ pniam scindi: ꝛ ĩ meliorẽ habitũ necesse eẽt renouari. Vellit capillos capit': vt cogitatiões prauas de corde extirpẽt: ꝛ nascitur' vtilibus locũ darẽt. Vellit ꝛ pilos barbe: vt i ipsis q̃s hre viderent ꝟtutib⁹ hũiliarent: ꝛ parua eẽt aut nulla examine eterni arbitrij meminissent q̃ vitijs ꝑmixta eẽnt. Sedit merẽs: vt ꝑ lamẽta pnie veniã promerendã esse doceret.

b Cõuenerũt. Nota q̃ntũ exẽpla doctoꝝ iuuant. nihil scribit esdras locut⁹ eẽ: sꝫ tm̃ audito scelere lachrymas se: ꝛ turbã ad se fideliũ nõ vociferãdo sed lachrymãdo traxisse. Cõuenerũt ꝛc. Magna mutatio reꝝ ꝑfidia ꝑncipũ. m'lti luxuriã secuti sũt magno ꝑncipe merẽte: ꝛ q̃d pctõrib⁹ agẽdũ eẽt innuẽte/ ꝯueniũt ad eũ omẽs q̃ timẽt ꝟbũ dei/ q̃ trãsgressores puniẽdos eẽ minat.

Typice — c Scisso pal. Be. Typice ꝙ scisso idumẽto curuat genua ꝛ expãdit man⁹ ad deũ: ꝛ fusis ꝑcib⁹ ac lachrymis plimoꝝ mẽtes ad pniam cõuertit/ christũ oñdit q̃ ꝓ pctis nr̃is añ passionẽ ꝛ in ipa orauit: q̃q extẽsis in cruce manib⁹/ idumẽtũ carnis sue vulnerib⁹ scindi ꝛ mortificari voluit. vñ: Mortu⁹ est ꝓpt' pctã nr̃a ꝛc. Q̃d apte in tꝑe sacrificij vespertini factũ ẽ. Vl' q: dñs i fine secl'i sacrificiũ sue carnis ꝛ sãguinis obtulit pr̃i: ꝛ nob in pane et vino offerre ꝑcepit. Vel q: ad finẽ veniẽte sacrificio legali sua nos passione libauit: ꝛ a ppl'is terraꝝ separãs celestes fec: ꝛ sibi castos corde ꝛ corꝑe ꝑcepit adherere. Ipa q̃ꝫ ei⁹ orõ q̃ se iustũ ppl'o pctõri sociat/ dicẽs: De⁹ me⁹ ꝛc. hũilitati redẽptoris ꝯgruit: q̃ in silitudine carnis pcti/ vt pctm̃ tolleret/ apparuit. vñ: De⁹ me⁹ d. m. q̃re me. de. ꝛc. Itẽ: De⁹ tu scis insipiẽtiã meã ꝛc. Nõ q: delicta i se vel insipiẽtiã possit hre q̃ fact⁹ ẽ nobis sapia a deo ꝛ iusticia ꝛ sctificatio ꝛ redẽptio: sed cãm eoꝝ q̃s saluare venerat i se suscipiẽs etiã ea q̃ illoꝝ fragilitati veracit' ꝯueniebãt misericordit' in se trãsferre dignat⁹ ẽ.

d Curaui ge. ꝛc. Parauit se ꝑ cõpunctionẽ cordis: ꝛ affectionẽ corporis vt dignus efficeret auditu superne pietatis: et in hec verba orationis prorupit. Curuat autẽ genua

(Margin: 1. Reg. 1. b; Mat. 10. d; Leuit. 14. b.; 1. Cor. 15. a; Ps. 21. a; Ibi. 68. b.; 1. Cor. 1. d)

Nico. de lyra

a Man⁹ etiã ꝛc. in transgres. hac pri. Hoc dupliciter exponit. Vno mõ ꝙ ly ꝑma / sit adiectiuũ trãsgressiõis: ita ꝙ ista trãsgressio fuerit ꝑma in q̃ ppl's isrl' peccauit post reditũ de captiuitate/ ita ꝙ minores ppl'i ꝑmo peccauerũt in h ꝛ ex ꝯñti maiores. Alio mõ ꝙ ly ꝑma/ sit adiectiuũ hui⁹ dictionis man⁹. ꝛ sic ẽ sensus ꝙ ꝑncipes a maiores ꝑmo peccauert i hac trãsgressiõe: ꝛ ꝯñr minores. b Cũq audis. Hic consequẽter describit dicte trãsgressiõis lamẽtatio: ꝛ scdo dei deꝑcatio/ ibi: Et in sacrificio vesꝑtino. Circa ꝑmũ d: c Scidi pal. me. Hic erat mod⁹ hebreoꝝ/ scindere vestes supueniente magna tristicia d Et euel. ca. ꝛc. in signũ magni doloris ꝛ pnie e Et sedi me. Sicut iob tõso capite sedit in terra. lamentabat aũt iste pctã alioꝝ tanq sua: q: erat mẽbrũ illius ppl'i. sic ꝛ Dañ. ix. ca. ꝯfitet pctã ppl'i isrl' tanq ipoꝝ ꝑticeps: licet esset inocẽs. f Cõuenerũt aũt ad me. scꝫ ad ꝯsolãdũ q̃ntũ poterat fieri bono mõ. g Et in sa. Hic ꝯñr describit ipsi⁹ esdre deprecatio. in q̃ ꝑmo cõfitetur pctã ꝑcedentiũ. ꝛ scdo pñtiũ/ ibi: Et nunc q̃d dicem⁹. Circa primũ d: Et in sacrificio ves. sur. ex q̃ ptꝫ ꝙ ꝑ totã diẽ fuerat in gemitu et luctu. h Et scisso pal. ꝛ tu. in signũ humiliatiõis. i Curaui ge. mea ꝛc. in signũ deuotiõis k De⁹ me⁹ ꝛc. le. fa. meã. s. deꝑcãdũ. cui⁹ cã subdit l Q̃m iniq̃. no. ml'. sũt. Et eodẽ mõ d Lu. xviij. de publicano/ q̃ ex cõfusiõe pctõꝝ suorũ non audebat oculos ad celum leuare. m Et deli. no. cre. vsq ad ce. Hyꝑbole est/ ad designãdũ multitudinẽ ꝛ magnitudinẽ pctõꝝ patrũ ꝑcedentiũ: iõ subdit: n A dieb⁹ pa. no. ꝓut habetur iiij. Reg. ꝙ tꝑe manasse regis iude ꝛ sedechie ꝛ pluriũ alioꝝ multiplicata fuert peccata valde. o Et i iniq̃. nr̃is tra. su. in manib⁹ regis egypti ꝛ regis babylõis ꝛ assyrioꝝ: vt patet in pluribus locis. iiij. Reg. p In gla. q: multi de pp'lo fuerũt gladiati q Et in capti. q: plures fuerũt in captiuitate ducti. r Et i rapi. q: bonis suis fuerũt spoliati. s Et in cõfu. vul. q: fuerunt multipliciter derisi ꝛ vituꝑati. t Sic ꝛ die hac. Licet em̃ essent reuersi de captiuitate: tm̃ sustinebãt multa opprobria a gẽtib⁹ q̃ erãt in circũitu: vt habet. j. Neemie. ij. ca. illi etiã q̃ remãserãt in babylone a gẽtibus multa opprobria sustinebãt. v Et nũc ꝛc. deꝑcatio nostra. Hoc exponit dupliciter. Vno modo/ vt ly parũ referatur ad ipsos deprecantes. q. d. licet modicuꝫ deuote deprecati fuerim⁹ dñm tanq parũ deuoti: tm̃ exaudiuit nos in aliquo. Alio mõ ad rẽ ꝓ qua fiebat deꝑcatio. s. populi liberatione/ q̃ facta erat in tribus tribubus tm̃: scꝫ iude/ beniamin ꝛ leui. vnde subditur:

(Margin: Diuisio; Diuisio)

* Vt dimitte ... deformes aliquãdo videtur: vñ dicit Hiero. de seipo: Itaq miser ego lectur⁹ tulliũ plato sumebat in manibus. Siq̃n in memetipm reuersus ꝓphetas legere cepissem/ sermo horrebat incultus. tm̃ i hoc erat a diabolo deceptus: vñ subdit: Dum me ita serpens antiqu⁹ illuderet ꝛc. Per vxores aũt alienigenas q̃s videbant pulchriores/ intelligẽde sunt scripture gentiliũ philosophoꝝ: quas theologi multi cõtemptis scripturis noui ac veteris testamẽti carius amplexantur: ꝛ specialiter doctrinã auerrois pessimis erroib⁹ plenam quã cũ maiori pondere ꝛ diligentiori q̃tatiõe q̃d dictu horrendum est allegant q̃ doctrinã dñi nostri iesu christi ꝛ aploꝝ eius.

b Cũq audisset ser. istũ/ scidi palliũ meũ ꝛ tu. meã. ꝛc. In signũ doloris magni. ꝛ sũt ꝟba esdre. ꝑ quẽ significat ꝑlat⁹ suꝑior q̃ põt remediũ adhibere. Et sicut esdras ab afflictiõe sui ꝛ dolore nõ cessauit donec remediũ apposuit per eiectionẽ mulieꝝ alienigenaꝝ: ita ꝙ nõ essent dñe/ sed tm̃mõ ancille: sic ꝑ ꝑlatũ suꝑiorẽ debent scpture philosophoꝝ alienigẽne deijci a tãta auctoritate: ita ꝙ apud theologos solũmodo reuerẽtiã maneãt/ inq̃tum pñt subseruire sacre scripture diuinit⁹ reuelate. Nã ancillã dñari ꝛ dñam ancillari magna abusio ẽ. ꝓpt' q̃d illi q̃ scripturas philosophicas erroribus plenas sacris scripturis ꝑponunt mõ ꝑdicto enormiter abutuntur.

(Margin: Scriptura philosophorum et poetarum ancille ...)

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

A ꝟ aūt genua: expādit manus: et fudit pces in tpe sacrificij vespertini: sciens esse grati⁹ qđ fit in spū hūilitatis ⁊ aīo cōtrito/ ꝙ qđ carnibus ⁊ sanguine pecudū offert.

Ca. X

Sicꝰ o. esdra ⁊c. Seqt: a ¶ Fleuit ppl's. qui .s. peccauerāt penitētiā agētes: vel q̄ in castitate pmāserāt de casu fratrū dolētes. Multum ꝓo cōturbati ad pces ⁊ lamenta sui pōtificis ostendunt/ cum etiā mulieres ⁊ pueri interfuisse narrantur. Potest aūt ea discretiōe factū intelligi: ꝙ pus innocētes ⁊ recti ad eū cōfluxerūt/ cū ait: Et cōuenerūt ad me oēs qui timebāt verbū dei israel ⁊c. Nūc ꝓo etiā ipsi q̄ peccauerunt cū vxorib⁹ suis ⁊ liberis/ penitētiā acturi cōuenerūt. b ¶ De filijs helā ⁊c. Nūc dicit Josephus pmū fuisse hierosolymitar: q̄ vt pncipē decet maxima auctoritate mox intētionē esdre iuuabat/ populū secū peccasse ꝯfitēdo/ ⁊ penitētiā suadendo/ abiectis vxorib⁹ alienigenis cū liberis suis. c ¶ Et nuc si est penitentia in israel super hoc. Q. Si populū hui⁹ peccati pfecte penitet: pmo cōuersi ad dñm correctionē ꝓmittamus/ ⁊ veniā postulemus: deinde ad nos reuersi/ oēs peccati radicē extirpemus ⁊ fruticē/ eiectis .s. vxorib⁹ cū oi sobole: hoc ē em̄ facit penitētiā agere toto corde: et int⁹ ad dñm ꝯuerti: ⁊ oēm foris peccādi materiā ab ipa origie resecari.

ꝟ Surge

B

Nico.de lyra

a ¶ Ut di. nobis re. ita ꝙ populus nō ē totaliter delet⁹/ licet demeruisset. b ¶ Et daret pax illi⁹ in loco sancto eius. id est aliqua fixio et stabilitas i hierusalem. c ¶ Et daret nobis vi. modicā: id est paucis cōcederet vita: qꝛ plures fuerūt mortui de populo ꝙ residui. d ¶ In ser. nr̄a. Licet em̄ sacerdotes ⁊ ministri essent liberi a tributo regis: vt habet .s. vij ca. tñ populꝰ cōis nō erat liber. e ¶ Et ex. solitudines. i. templū ad solitudinē prius redactū. f ¶ Et da. no. spem. accipiendi ab eo plura bñficia ex pteritis iaz collatis. Alio mō exponit qđ .s. dictū est. Et nunc q̄si ad par ⁊c. ita ꝙ ly parū/ referat ad deū. vt sit sensus: Licet deū depcati fuerimus: tñ in modico exauditi sumus: nō ꝓpter defectū diuine liberalitatis/ sed ꝓpter impedimētum nr̄e iniq̄tatis. Cetera q̄ sequunt exponātur sicut pus. g ¶ Et nunc q̄d dicem⁹. Hic ꝯñr esdras ꝯfitet peccata p̄sentiū dicēs: Et nūc q̄d di. q. di. nō habem⁹ frontē depcādi te. h ¶ Quia de. mādata tua q̄ p̄cepisti i manu puorū tuorū ꝓphetarū. scz moysi ⁊ aarō. qꝛ moyses accipiebat mādata a deo: ⁊ aaron ꝓponebat ea populo: vt habet Exo. iiij. i ¶ Terra ad quā v. ingredimini vt possi. ⁊c. immunda est. ꝓpter multiplicationē idolatrie et alioꝝ vitiorū execrabiliū perpetratorū p gētiles ibidem habitātes. k ¶ Ab ore vsq ad os. id ē abundāter

dñm deū nr̄m vt dimitteret nobis reliquię: ⁊ daret pax illi⁹ in loco sctō ei⁹: et illumiaret oculos nr̄os de⁹ nr̄: et daret

¶ diabolica.

nobis vitā modicaz in seruitute nr̄a: qꝛ serui sum⁹: ⁊ in seruitute nr̄a nō dereli

a ¶ condescendens nobis.

q̄t nos de⁹ nr̄: ⁊ inclinauit sup nos misericordiā coraz rege psaꝝ: vt daret nobis

a ¶ spiritualem. b ¶ ecclesiam.

vitām/ ⁊ sublimaret domū dei nr̄i: ⁊ ex

a ¶ Letabit deserta ⁊ inuia ⁊ exultabit solitudo.

trueret solitudies ei⁹: ⁊ daret nob spem

¶ vite eterne.

i iuda ⁊ hierl'm. Et nūc q̄d dicem⁹ dñe de⁹ nr̄ post hęc: Quia dereliq̄m⁹ man

a ¶ vt ope. s. adimpleretur.

data tua q̄ p̄cepisti in mānu puoꝝ tuorū ꝓphetarū/ dicēs: Terra ad quā vos ingredimini vt possideatꝭ eā/ tra immūda ē iuxta immundiciā pploꝝ ceterarūq̄ traꝝ/ abominationib⁹ coꝝ q̄ repleuerūt eā ab ore vsq ad os in coinq̄natiōe sua. Nūc g̃ filias vr̄as ne detꝭ filijs eorū: ⁊ filias coꝝ ne accipiatꝭ filijs vestrꝭ: ⁊ nō q̄ratis pacē eoꝝ ⁊ ꝓsperitatē eorū vsq in eternū: vt ꝯfortemini ⁊ comeda

a ¶ viuentiū/ vel eccl'ie/ vel cuiusq anime.

tis q̄ bona sūt terrę: ⁊ heredes habebi

a ¶ imitatores: vel bona opera.

tis filiōs vr̄os vsq i sęculū: et post oia q̄ venerunt sup nos in opib⁹ nr̄is pessimis/ et in delicto nr̄o magno. qꝛ tu de⁹ noster liberasti nos de iniq̄tate nostra: ⁊ dedisti nobis salutem sicut est hodie: vt nō cōuerteremur ⁊ irrita faceremus mādata tua: neq matrimonia iungeremus cū ppl'is abomiationū istaꝝ. Nū

a ¶ cū ppl'is abominationū istarū.

quid irāt⁹ es nobis vsq ad† cōsumma

a ¶ .i. deletionē.

tiōnem/ ne dimitteres nobis reliq̄as ad

a ¶ in operibus tuis. ¶ nos aūt iniqui.

salutē: Dñe de⁹ isrl'/ iust⁹ tu: qm̄ non derelicti sum⁹ q̄ saluaremur sicut hac die.

¶ qui omnia vides.

Ecce corā te sum⁹ in delicto nr̄o: Non em̄ stari pōt corā te sup hoc.

Ca. X

Sic g̃ orāte esdra ⁊ i plorāte deū/ ⁊ flēte ⁊ iacēte añ tēplū dei/ collect⁹ ē ad eū de

a ¶ fruct⁹. s. orōnis ⁊ lamēta. esdre

isrl' cēt⁹ grādis nimis virorū ⁊ mulierū puerorūq: ⁊ fleuit populus fletu multo. Et rn̄dit sechenias filius iehihel ꝺ filijs helam/ ⁊ dixit esdrę: Nos pręuaricati sumus in deum nostrum: et duximus vxores alienigenas de populis terrę. Et nūc si est penitentia in israel super hoc/ pcutiam⁹ fędus cū dño deo nostro vt ꝓijciam⁹ vniuer

abundanter nimis: sicut .iiij. Regū xxj. dicit ꝙ manasses effudit sanguinem innoxiū multū nimis: ⁊ impleuit hierusalē sanguine ꝓphetarū vsq ad os. l ¶ Nunc ergo fi. ve. ne. de. fi. eorū. Istud pręceptū habet Deute. vij. m ¶ Et nō quę. pacē eorū. Quia sm diuinā iusticiā poterāt interfici: ⁊ ideo filij israel nō debebāt cuz eis facere fędera ppetua: licet possent dare treugas ad tēpus i aliquo casu: vt dictū fuit sup librū Josue. Et istud mādatum trāsgressi fuerūt illi q̄ redierāt de captiuitate/ cōtrahēdo cōnubia cū gētilibus: cū quibus erat eis ꝓhibitū ⁊ illicitū post gratiā eis factā a deo q̄ reduxerat eos ꝺ captiuitate. ⁊ hoc est quod dicit: Et post oia ⁊c. et subdit: n ¶ Quia tu de⁹ no. liberasti nos. Et ex hac ingratitudine multū aggrauabat pctm̄ eoruz. ideo subdit: o ¶ Nūquid irat⁹ ē nobis vsq ad cōsūmationē. id ē totalē ppl'i deletionē. q. d. n̄ demeruim⁹ nisi ex tua liberalitate saluemur. vñ subdit: p ¶ Ecce corā te su. in deli. nr̄o. tibi ⁊ hoib⁹ manifesto. q ¶ Nō em̄ stari potest co. te sup hoc. ad tegendū/ palliādū seu defendendū.

Ca. X

Sic ergo orante esdra. Hic cōsequēter describit p̄dictę trāsgressionis correctio. Circa quā pmo ponit maiorū cōfessio. secūdo populi citatio/ ibi: Et missa ē vox. tertio correctionis inchoatio/ ibi: Et surrexit esdras. q̄rto cōsummatio/ ibi: Et cōsūmati sūt. — Diuisio

Circa pmū dr: r ¶ Sic ergo orā. esdra. s. humiliter/ deuote ⁊ pseuerāter. s ¶ Collectus est ad ⁊c. cę. grā. esdrę cōpatiēs. t ¶ Et fleuit ppl's. nō solū ex cōpassione/ sed etiā ꝓ pcti sui cognitione ⁊ ꝯtritione. v ¶ Et respōdit sechenias. q̄ erat de pncipaliorib⁹ populi. x ¶ Et dixit esdrę. noie suo ⁊ alioꝝ principaliū. y ¶ Nos ꝓuaricati sum⁹. accipiendo vxores alienigenas: q̄ mētes etiā sapiētū emolliūt ⁊ eneruāt: ⁊ tādē ad idolatriā inclināt: sicut ptz i salomone. — D — al. †ꝯsūptiōes

z ¶ Et nūc si est penitē. i israel sup hoc. id est quia penitentia est. a ¶ Percutiam⁹ fędus cū dño deo nr̄o. stabile ⁊ absq retractatione b ¶ Ut ꝓiciam⁹ vni. vxores ⁊c. vt dei pręceptū impleam⁹: ⁊ occasionē mali a nobis p̄scidam⁹.

ꝟ Surge

Moraliter. r ¶ Sic ergo orāte esdra ⁊c. In hoc Esdras sacerdos dedit exemplū p̄latis et curatꝭ ecclesię flēdi ⁊ depcādi dñm ꝓ subditoꝝ suoꝝ trāsgressione: nam animas eoꝝ tāq mater i christo debet assidue parturire. Et quoniā ex afflictiōe boni p̄lati subditi debēt ad verā penitētiā moueri: sequit: Collectus est ad eū de israel cętus grandis ⁊c. Sequit: t ¶ Et fleuit ppl's mul. Qꝛ autē iste fletus ex vera penitentia ꝓcesserit/ ostenditur per hoc qđ dicit: a ¶ Percutiamus fędus cum domino deo nostro/ vt proijciamus vniuersos vxo. s. alienigenas. — Moraliter †2. Esdre. 8. S

D ✱ Et eos qui

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

a ¶ Surge. decēt docet quō sit apd maiores ꝯsilio agendū: vt.s.q̄sq3 ꝑ suo sensu qd̄ optimū intellexerit/ vel intellexisse sibi videbit̄/ dicat: et tñ ei q̄ ꝑest locū discernēdi relinq̄t: parat⁹ obtēperare oib⁹ q̄ ille ꝑm voluntatē ꝛ legē dei agēda decreuerit. b ¶ Filij heliasib. q̄ tūc summ⁹ sacerdos erat. post iesum filiū iosedech ioachim fili⁹ eius: et post eū heliasib fili⁹ ei⁹ summo sacerdotio funct⁹ ē. c ¶ Panē nō co. Bed. Exēplū hinc habēt sacerdotes: nō solū flēdi ꝛ orādi/ s3 etiā ieiunādi ꝑ his qui peccauerūt. Beati eñ q̄ ꝓpria pctā lugēt: q2 accepta remissione cōsolant̄: sed beatiores q̄ aliena deflēt: vt ne panē q̄dē ꝛ aquā (q̄ abstinētiū refectio ē) contingere velint: neq3 domū suā ingredi vel ascēdere i lectū strati sui: sed i atrijs dom⁹ dñi orādo ꝑnoctāt. Ibi eñ erat dom⁹ sacerdotis: quā vespa supueniente esdras ꝑhibet̄ itrasse. Alia ꝟo editio ꝑ cubiculo iohānā: pastophoriā iohānā habet. q̄ noīe sępe dr̄ porticus q̄ tēplū vndiq3 circūdat̄: in q̄ ministri et custodes tēpli manebāt. Lugēt etiā nūc i trāsgressione eoꝝ q̄ d̄ captiuitate venerāt: q̄ dolēt eos q̄ a pctīs pęnitendo erepti sūt/ ad ea peccādo eē relapsos: ꝛ q̄si denuo a diabolo captiuatos. De quoꝝ seductorib⁹ q̄si de imūdaꝝ vxoꝝ parētibus ait petrus: Supbia eñ vanitates loq̄ntes pelliciūt i desiderijs carnis luxurię eos q̄ paululū effugiūt. Et paulo post: Si eñ refugiētes coinq̄nationes mūdi in cognitione iesu christi his rursus iplicati supant̄: fctā sūt eis posteriora deteriora ꝑorib⁹. d ¶ Ipse ē mē. Bed. Qui ab hebręis casleu/ a romanis vocat̄ decēber: q̄ est in medio hyemis/ pluuialis ꝛ tēpestuosus. Vñ notādū: cū i media hyeme ppl's conuenerit/ timere a pctō ꝛ a pluuijs memorat̄. Cū eñ pluuias ipso etiā tpe pluuiarū maiores solito cernerēt: reuersi ad consciētiā/ pctīs suis hoc imputauerunt: ꝛ irā cęlestē supuēturā ex ipa aer⁹ ꝑturbatiōe timuerūt: iō nō i ꝑuatis domibus negocia sua agere ꝑsumpserūt/ s3 i platea dom⁹ dñi/ assūpto pęnitētię ꝛ hūilitatis habitu ꝯsederūt: hic ꝓpter eos q̄ turbat⁹ clemētis ꝛ vētoꝝ frigore vł inundātia pluuiaꝝ/ vel aceruis niuiū/ vł ardore siccitatis/ vel etiā exitio hoim/ vel aīaliū desup ingrauescēte: ꝛ ipo iudice etiā ꝑ apta indicia vim suę irę imitāte: nihil de correctiōe moꝝ q̄ placent iudicē plagasq3 euadāt impēdentē/ req̄rūt: sed fastu sęculi ꝑtractāt/ q̄ arte aduersa q̄ exteri⁹ ꝓpter pctā desęuiūt aut enitēt aut superēt. e ¶ Et sedit oīs po. Bed. i. circa atriū sacerdotū q̄ ipa dom⁹ vndiq3 cingebat̄: hñs circa se ex omni pte ꝑ q̄drū ędes atrioꝝ amplissimas i q̄bus etiā ppl's qñ ꝑ pluuia op⁹ erat/ stare poterat: ꝛ videre ea q̄ i tēpli ianuis gerebant̄ vel circa tēplū. habebāt eñ interiores parietes iuxta t̄rā in columnis factos exteriores solidos. f ¶ Et surrexit es. Be. Hic locus rñdet ad hoc qd̄.s̄. dictū ē. Et surrexit esdras añ domū dei: ꝛ abijt ad cubiculū iohānan fi. hel. ꝛc̄. Ubi notāda deuotio pōtificis: q̄ lugens/ orās ꝛ ieiunās pro trāsgressiōe ppl'i i atrijs tēpli ꝑmansit: nec ꝑus domū suā itrare voluit/ q3 accepto ꝯsensu ppl'i toto pęnitētē corde/ et ꝯuersū ad dñm: fide cui⁹ deuotionis et reliq̄ ꝑncipes vident̄ fuisse ꝯsortes: cū dicūt̄ ꝛ ipi finita synodo abijsse in domos patꝝ suoꝝ. Si eñ h̄ nō significat scꝑtura: q̄d op⁹ fuit scribere qd̄ expleto colloq̄o esdras ꝛ ꝑncipes familiarū in domos patꝝ suoꝝ de sept⁹ tēpli abierunt? Eos eñ h̄ fecisse nēo ē q̄ nesciat. q̄d op⁹ fuit addere/ ꝛ oēs ꝑ noīa sua: cū ꝛ h̄ oib⁹ eēt notissimū. nisi q2 tales eos voluit intelligi: quoꝝ noīa ꝛ facta merito in memoria tenerētur/ ac posteris noscenda

sas vxores ꝛ eos q̄ d̄ his nati sūt a iuxta volūtatē dñi: ꝛ eorū q̄ timēt ꝑceptū dñi dei nr̄i/ ꝑm legez fiat: a Surge: tuuz est discernere: nosq3 b c erim⁹ tecū: Cōfortare ꝛ fac. Sur- d rexit ergo esdras ꝛ adiurauit ꝑncipes sacerdotū ꝛ leuitarū ꝛ oēm israel/ vt facerent ꝑm v̄bū hoc. Et iurauerunt. Et surrexit esdras añ e domū dei: ꝛ abijt ad cubiculū io- b hānan filij heliasib: ꝛ ingressus ē c illuc. Panē non comedit: ꝛ aquā f nō bibit. Lugebat eñ trāsgressionē eorū qui venerāt de captiuitate. Et missa ē coꝝ vox i iuda ꝛ i hie- g rusalē omnibus filijs transmigrationis/ vt congregarētur in hierusalē: et oīs qui nō venerit in tri- h bus diebus iuxta consiliū principū ꝛ seniorū: auferet̄ vniuersa sb- i stātia eius: ꝛ ipse abijciet̄ de cętu k trāsmigrationis. Cōuenerūt igit̄ oēs viri iuda ꝛ beniamin in hie- d rusalem tribus diebus: ipse ē mē- l e sis nonus/ vicesima die mensis: ꝛ m sedit oīs populus in platea domus d̄i/ tremētes ꝑ peccato ꝛ plu- n o f uijs. Et surrexit esdras sacerdos p ꝛ dixit ad eos: Uos trāsgressi est⁹ q et duxistis vxores alienigenas vt r adderetis super delictū israel. Et s nūc date cōfessionē domino deo patrū vestrorū: ꝛ facite placitum eius: ꝛ sepamini a populis terrę ꝛ t v ab vxoribus alienigenis. Et re- x spondit vniuersa multitudo/ dixit q3 voce magna: Iuxta verbū tuū ad nos/ sic fiat. Uerūtamē q2 populus multus est ꝛ tempus pluuię: ꝛ nō sustinemus stare foris: ꝛ opus nō est diei vnius vel duoꝝ: vehemēter quippe peccauimus i sermone isto: constituant̄ princi- y pes i vniuersa multitudine/ ꝛ omnes in ciuitatibus nostris qui duxerūt vxores alienigenas/ veniāt in tpibus statutis: ꝛ cū his seniores ꝑ ciuitatē ꝛ ciuitatē ꝛ iudices ei⁹: donec auertat̄ ira dei nostri a nobis sup peccato hoc. Igit̄ ionathan filius asahel/ ꝛ iaazia filius thecue steterūt sup hoc: et mesollā ꝛ sebethai leuites adiuuerūt eos. Fecerūtq3 sic filij trāsmigrationis. Et abierunt esdras sacerdos/ ꝛ viri principes familiarū in domos patrū suorū: ꝛ omnes per

Nico. de lyra

b ¶ Surge. ad hoc exequendū. c ¶ Tuū est discer. q2 habes scientiam legis diuinę. d ¶ Nosq3 erim⁹ tecū. qd̄ decreueris exequendo. Cętera patēt vsq3 ibi: f ¶ Panē non come. ꝛ aquā nō bi. i. nullū cibū et potum accepit: q2 nomine panis et aquę intelligit̄ oīs cibus ꝛ potus in sacra scriptura: vt freq̄nter dictū ē. g ¶ Et missa est vox. Hic cōsequēter ponit̄ populi citatio/ cum d̄r: Et missa est vox. i. cōis citatio h ¶ Et oīs q̄ nō ve. ꝛc̄. In hoc ponit̄ ꝯtra cōtumaces pęnę determinatio/ cū s̄bdit̄: i ¶ Auferetur vni. sub. eius. i. bona exteriora. k ¶ Et ipse abijciet̄ de cę. ꝑ excōmunicationē. l ¶ Ipse est mē. no. q̄ apud hebręos corrñdet ꝑtim nouēbri/ ꝛ ꝑtim decēbri nr̄o. m ¶ Et sedit po. in pla. hoc est i atrio qd̄ erat añ templū. n ¶ Tremen. ꝑ pec. timentes ne ratione trāsgressionis ꝑdictę veniret sup eos diuia vltio grauis. o ¶ Et pluuijs. q2 tēpus istud frigidū est ꝛ pluuiosum de cōmuni cursu: ꝛ tūc erat plus solito ꝑ pctī sui demerito. p ¶ Et surre. esdre. Hic ꝯñter ponit̄ trāsgressionis correctio ad monitionē esdrę dicētis: q ¶ Uos trāsgressi estis. Hoc est liquidū: ꝛ nō pōt negari. r ¶ Ut adderetis sup deli. israel. cōmissum añ captiuitatē babylonicā. s ¶ Et nūc date confessio. recognoscēdo peccatū verbo ꝛ facto. ideo subdit̄: t ¶ Et separamini a populis terrę. ita q3 nō habeatis fędus ꝛ consortiū cū idolatris. v ¶ Et ab vxoribus alieni. quę a deo vero auertunt/ vt ꝑdictum est. x ¶ Et respondit vniuer. multi. esdrę cōsentiendo: tamē petūt dilationē ꝓpter importunitatē tēpis ꝛ negocij magnitudinē. y ¶ Constituātur ꝑncipes id est hoīes sapiētes/ iusti et diligētes: q̄ vadāt de ciuitate in ciuitatē/ diligenter inq̄rendo de trāsgressorib⁹: ꝛ corrigant̄ ꝑ alienigenaꝝ vxoꝝ eiectionem.

* Et sederūt

* a ¶ Et eos q̄ de his nati sūt. Per vxores alienigenas cōuenienter intelligi possunt interiores cōcupiscētię malę. ꝛ ꝑ filios eorū actus exteriores ex ipsis ꝓcedētes: quę oīa a vere pęnitentibus ꝓut possunt sunt abijcienda. e ¶ Et surrexit esdras añ domū dei. Nō eñ a terra voluit surgere/ donec populus emendationē ꝓmisit: ꝛ ad hoc per iuramētū se astrinxit: non tamē cessauit esdras a sua ✝ totali afflictione: quia sequit̄: f ¶ Panem non comedit: ꝛ aquaz non bibit. Et in hoc dedit exemplū ecclesię prelatis et curatis affligendi se ꝑ subditorum suorū peccatis vsq3 ad ꝑfectionē emēdationis. *

2. Pe. 2. d.

Ibidem. d

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

noscēda traderenť. a ¶Et sederūt in ⁊c̄. Be. Nota nume rū ternariū esse mysticū. Supra dictū ē ꝙ trib° dieb° oēs ꝯue nīūt i hierl'm: ⁊ nūc trib° mēsibus. x. s. xi. ⁊. xii. castigāť ab vxo rib° alienigenis. Tres eñ sūt ꝟtutes sine qb° nemo saluať: fi des/spes et charitas. Tertio tp̄e seculi veniēs christ° i carne i mūdū/ grāz nob euāgelij ꝯtulit. Primū nāq; tp̄s añ le gē i p̄riarchis. scd̄m i ꝓphetis sub lege ꝑmisit. in tertio ipse cū grā venit/et sua nos passiōe redimēs/tertia die resurre xit. Per cui° grāz q: ꝯsortio ecclesię co pulamur/ ⁊ a vitioꝝ illecebris expurga mur: apte trāsmigrationis filij trib° di/ ebus castigādi venerūt: ⁊ i tribus men sibus castigationē cōpleuerunt. Juxta litterā q̄z oportūe laborauerūt: vt ante initiū p̄mi mēsis ipsi oēs purgarenť: vt pascha ⁊ mēsem ip̄m in quo celebrādū erat: mūde ⁊ scē celebrarēt: ⁊ annum mūde ⁊ sācte inchoarēt ⁊ cōsūmarent. Qd̄ etiā nos omnibus annis in q̄dra/ gesima paschę oportuit imitari: instāte scz dn̄ica resurrectione: mūdemus nos ab oīni inq̄namento carnis et sp̄ūs: vt ꝑticipes resurrectionis esse valeamus.

Ternariū nūe(ri) mysterium — *2. Cor. 7. a* — *Zach. 3. a*

b ¶Et inuēti sūt. Be. Aptāt hebręi huic loco illud çacharię ꝓphę: Et oñdit mihi dn̄s iesū sacerdotē magnū stātem corā āgelo dn̄i: ⁊ sathā stabat a dextris ei° vt adūsareť ei. Et paulopost: Et ie/ sus erat īdut° vestib° sordidis: et stabat añ faciē angeli. Et rn̄dit angelus/ et ait ad eos q̄ stabāt corā se/ dicēs: Auferte vestimēta sordida ab eo. Et dixit ad eū: Ecce abstuli iniq̄tatē tuā: ⁊ idui te mu/ tatorijs. Et dixit: Ponite cydarim mū dā sup̄ caput ei°. Recte inquiūt stabat sathā a dextr̄ ei° vt aduersareť: q: vera erat accusatio: ipse eñ cū cęteris alieni genā duxit vxorē. Qd̄ autē dr̄: q: iesus erat indut° vestib° sordidis. tripliciť in/ terp̄tāť. Uel ob coniugiū illicitū. vl' ob pctā ppl'i: vel ꝓpter squalorē captiuita tis. Angelus aūt añ cui° faciē stabat ie/ sus: ꝑcępit cęteris angelis / vt auferrēt ab eo vestimenta sordida. Quo facto/ ait idē angelus: Ecce abstuli a te iniqui tatē tuā. Hęc sunt vestimēta sordida: ⁊ indui te mutatorijs. i. israelitē coniugē copulaui tibi. Qd̄ aūt sequiť: Ponite cydarim mundā sup̄ caput ei°. intelligi volūt sacerdotij dignitatē: q: s. ablatis pctōꝝ sordib° mūdū habuerit sacerdo/ tiū. Sed intuēdū ꝙ nō scribit esdras ie sum alienigenā duxisse vxorē: sed quos/ dā de filijs ⁊ fratrib° suis ⁊c̄. c ¶Et frēs eius. Be. Cognati. s. nō eñ frēs ei° germani in carne eatenus viuere/et voluptati operā dare poterāt: cum cen tū ⁊ ampli° anni essent trāsacti/ exq̄ Cy/ rus regnare incipiēs/iesū et çorobabel cū trāsmigratiōe iuda ⁊ bēiamin ad cō/ struendā domū dn̄i hierosolymā remi sit. d ¶Et dederūt ⁊c̄. Be. Primo vxores illicitas abijciūt: ⁊ sic ꝓ se arie/ tē offerūt: vt ablato scelere/ mūdi acce/ derēt ad altare. Difficile eñ est huius victimā deo esse acceptā/ q̄ nō p̄us reli q̄t culpā ꝓ q̄ offert. vñ: Quiescite agere ꝑuerse: dis. bñ fa. Et q: filij vel frēs fue/ re sūmi sacerdotis q̄ primi peccauerāt: recte in correctionē sceleris arietem de gregib° offerūt: vt significēt q: seipsos q̄ ductores ppl'i q̄si duces gregis esse videbanť: a p̄stina vita mactare: ⁊ pur/ gatos digna pęnitentia/ deo p̄ meliorē vitā offerre disposuerāt. Et dederūt manus su. ⁊c̄. Be. Nota quāta arte pugnādi diabol° fideles īpugnat: vt nullū eis tp̄s secuꝝ relin/ q̄t. Ecce eñ q̄ ab adūsātib° supari nō poterāt/ vincebāt hostes publicos ędificato tēplo dn̄i ⁊ dedicato: sed vincebāť amore mlieꝝ: ne tēpla cordiū vel opeꝝ suoꝝ deo digna ꝑuarēt. Cui° rei tp̄ib° manifeste figura cōpleť. cū vi/ dem° aīos fideliū multo p̄iculosi° nunc tētari intrinsec° a ꝯcupiscētia sua abstra ctos ⁊ illectos/ q̄z q̄ndā tētabanť extrin sec° cū imanis aduersari° ꝯtra eoꝝ con stātiā ferro ⁊ igne sęuiebat. Sed aderit pietas dn̄i: q̄ sic aduersus apta furenti/ um certamia ꝟtutē patiētię tribuit: ita nob cōtra surripiētiū laq̄os blāditiarū cautelę custodiā dabit. Deniq; ⁊ h̄ agē/ te industria pōtific̄ q̄ timebāt dn̄m: cun cti cōpūcti sūt corde q̄ peccauerāt: ⁊ eie cerūt vxores alienigenas: et sic expulsā turpitudīe luxurię redijt dec° castionię/ ⁊ i ciuitate dn̄i eiecto/ rudere vitioꝝ re sp̄si sūt flores ⁊ ornamēta ꝟtutū. ¶Si q̄s obijciat nō eē scp̄tū ꝙ filios adultera rū/ sed ip̄as tm̄ eiecerūt: q̄z uis. s. seche/ nia suggerēte ⁊ dicēte: Percutiam° fę/ dus cū dn̄o deo ōrō: ⁊ p̄ijciam° vniuer/ sas vxores/ ⁊ eos q̄ de eis nati sūt. cōti/ nuo subditū sit: Surrexit ḡ esdras ⁊ ad iurauit ppl'm/ p̄ncipes sacerdotū ⁊ leui/ taꝝ ⁊ oēm isrl'/ vt facerēt ꝑm ꝟbū hoc: ⁊ iurauerūt. itelligat/ q: si ñ p̄iecerīt filios illa fuit cā: ꝙ eos docuerīt renūciare ma ternę īfidelitati: ⁊ ꝯsecratos dn̄o p̄ circū cisionē ⁊ hostiā salutarē fidei suę ⁊ casti/ tati sociauerīt. ¶Mystice āt bona opa q̄ ituitu tp̄al' cōmodi vl' fauor̄ vl' dele/ ctatiōis agim°: aut inť mala sūt reputā da: aut ab

B — *Esa. 1. e* — *Mystice*

a noīa sua. Et sederunt in die p̄mo mēsis decimi vt q̄rerēt rē. Et cō/ sūmati sūt oēs viri q̄ duxerūt vx/ ores alienigēas vsq; ad diē p̄mā b mēsis p̄mi. Et inuēti sūt de filijs sacerdotū q̄ duxerūt vxores alie nigenas: de filijs iosue filij iose/ c dech ⁊ frēs ei°: maasia ⁊ elieçer ⁊ d iarib ⁊ godolia. Et dederūt ma/ nus suas vt eijcerēt vxores suas e ⁊ ꝓ delicto suo arietē de ouib° of f ferrēt. Et d̄ filijs emmer/ annani ⁊ çebedia. Et de filijs serim/ ma/ asia ⁊ helia ⁊ semeia/ et iehihel et oçias. Et de filijs phessur: elioe/ nai/ maasia/ hismael/ nathanael/ iosabeth ⁊ helesa. Et de filijs le/ uitarū iosabeth ⁊ semei ⁊ celaia: ipse ē calithaphathaia: iuda ⁊ eli eçer. Et d̄ cātorib° eliasub: ⁊ d̄ ia nitorib° sellū ⁊ thelē ⁊ huri. Et ex israel de filijs pharos: remeia et eçia ⁊ melchia ⁊ miamim ⁊ elieçer ⁊ melchia/ ⁊ banea. Et d̄ filijs he lā/ mathania/ çacharias ⁊ hiehil ⁊ abdi ⁊ ierimoth ⁊ helia. Et d̄ fi lijs çethua elioenai/ eliasib/ natha nia ⁊ hierimuth ⁊ çabeth ⁊ açiça. Et de filijs bebai: iohānan ana/ nia çabbai athalai. Et d̄ filijs be ni mosolla ⁊ melluch ⁊ adaia/ ia sub ⁊ saal et ramoth. Et de filijs phetmoab/ edna ⁊ chalal: banai as ⁊ maasias: mathanias/ besele hel: bēnui ⁊ manasse. Et de filijs erem elieçer iesue melchias seme ias: simeō beniamin: maloch/ sa/ marias. Et de filijs ason matha/ nai: mathet açabeth / elpheleth iermai/ manasse/ semei. De filijs bani: maaddi/ amrā ⁊ huel: bane as ⁊ badaias: cheliau: bāni: ama ritmuth ⁊ eliasib/ mathanias/ ma thanai/ ⁊ iaçi/ ⁊ bani ⁊ bēniu semei ⁊ salmias ⁊ nathā ⁊ adaias: mech ne dabaia: sisai sarai: eçrel ⁊ sele/ mau ⁊ semeria/ sellum amaria/ io seph. De filijs nebui: abihel/ ma tathias: çabeth: çabina: ieddu et iohel ⁊ banai: Oēs hi accęperūt vxores alienigenas: et fuerūt ex eis mulieres q̄ pepererāt filios.

Liber Esdrę primus finit

Nico. de lyra

a ¶Et sederūt ⁊c̄. Ex q̄ p̄tz ꝙ in disquirēdo istud negociū posuerūt mē/ sem integrū. b ¶Et inuēti sūt. Hic ꝯñr poniť descp̄tio illoꝝ q̄ duxerūt vx/ ores alienigenas/ cū dr̄: c ¶De filijs iosue ⁊c̄. Iste iosue erat summus sacer dos. ⁊ sic videť veꝝ qd̄ dictū est. s̄. vi/ delicet ꝙ hęc trāsgressio incępit a maio rib° ppl'i. Ad h̄ aūt aptāt aliq̄ illd̄ Zach. iij. a. Oñdit mihi dn̄s iesū sacerdotem magnū stātē corā angelo. i. esdra. q̄ erat angelus. i. nūci° missus a latere regis ad ppl'i directionē. ⁊ sathā a dextris: q: ve ra erat accusatio de pctō trāsgressiōis. Et accipiť hic iesus ꝓ filijs ei°: vt p̄tz ex hoc loco: q: p̄r q̄dāmō manet in filijs. d ¶Et de. m. su. i. iuramēto solēni fir mauerīt ne posset retractari. e ¶Ut eij. vxo. suas. s. alienigenas. f ¶Et ꝓ deli. suo ⁊c̄. Quia sic aries est dux gregi: ita sacerdotes sūt duces ppl'i cō/ munis. Cętera legāť vt iacet l'ra. Et licz nō dicať h̄ ꝙ eiecerūt pueros cū vxori/ bus alienigenis: tenendū tñ ē ꝙ sic fuit factū: q: sic ꝓmiserat sechenias nomie suo ⁊ alioꝝ p̄ncipaliū: vt habeť. s̄. eo. ca. Percutiam° fę. cū do. deo no. vt ꝓ. vni. vx. s. alieni. ⁊ eos q̄ de his nati sūt.

D

emēdatiōis. b ¶Et iuēti ⁊c̄. Inť transgressores istos p̄mo noīat duplici de cā. Prima est: q: peccatū eoꝝ graui us erat/ eo ꝙ sacerdotes ⁊ eorū filij qui tūc succedebāt eis i sacerdotio mag̃ te nebātur scire legē q̄z cęteri. Malach. ij. b. Labia sacerdotis custodiūt scientiā: ⁊ legē ex eius ore requirēt. Secunda ē: q: peccatū istorū cā fuit et occasio alijs peccādi. Uñ Grego. in pasto. Cum pa stor p̄ abrupta gradiť: ꝯseq̄ns est vt ad ꝑcipitiū grex sequať.

Moraliter

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

E G da:aut ab infima intẽtiõe secernẽda:et ꝓ cęlesti tm̃ retributiõe faciẽda. Qui em̃ ieiunat/orat ꝛ elemosynã dat vt videat̃ ꝛ laudet̃ ab hoĩbs:talis ꝓles bonę actiõis q̃si de immunda genitrice nascit̃:ꝛ ideo inter eos q̃ de babylone hierosolymã ascẽderũt/ ptẽ habere nõ põt. Qui em̃ i p̃senti mercedẽ recipit/ in futuro carebit:nisi auctor opis mentẽ ad meliora conuertens/ ꝓ deo facere cępe rit quod ꝓ laude faciebat inani: et q̃si sobolẽ indigne editã dño cõsecrãs hierorosolymę ciuẽ fecerit: vt opꝰ inale inchoatũ corrigens/dignũ faciat ꝑpetua mercede in cęlis.

¶ Incipit Neemias/qui est Esdrę secundus. Ca. I

Verba Neemię fi. ꝛc. Beđ. Neemias interp̃tat̃ cõsolator dñi/ vl' cõsolator a dño:q̃ cum renouauerit muros hierusalẽ/ ꝛ ppl'm ab hostibꝰ liberatũ i diuię leg' obseruãtia sublimauerit; ptȝ q: noĩe et ope christũ significat/q̃ ait: Ego rogabo patrem: ꝛ aliũ paclitũ da. vo. De quo ps̃. ait: Edificãs hierl'm dñs ꝛc. Significat etiã sctõs p̃dicatores; q̃ ministerio superna nobis ꝯsolatio p̃stat̃: vel dũ post lapsũ pcti spẽ venię ꝛ pollicitatiõis pęnitẽtibus pollicent̃: q̃si diruta ab hostibus bierosolymorũ mgnia restaurauit.

Joh.14.b

Ps̃.146.a

a ¶ Verba nee. Beđ. Hucusq; v̾ba Esdrę: q̃bꝰ çorobabel ꝛ iesu facta describit: deĩde sua facta descp̃sit. Hic manifeste christũ significauit: q: sacrã scp̃turã renouauit: captiuos in hierl'm reduxit: domũ dñi maioribꝰ donis ditauit ꝛ sblimauit: ꝛ duces ac p̃sides trãs flumẽ euphratẽ q̃ legẽ dei nossent ꝯstituit: ꝛ filios trãsmigratiõis ab vxoribꝰ externis castigauit. Renouauit em̃ christꝰ sacrã scp̃turã: q: quã scribę ꝛ pharisęi ꝑ traditiões fędauerant/ vel iuxta litterã tm̃ intelligi docebãt: ipe spũali sensu plenã ostendit: ꝛ nouũ testamentũ misso sctõ spũ ꝑ apl'os ꝛ apl'icos viros describi fecit. Eduxit ppl'm ꝺ captiuitate babylonica/ ꝛ in hierl'm terrã ꝓmissionis liberatũ induxit: q: semel passus in cruce mundũ sãguine redemit: ꝛ descendens ad inferos/ veros inde israelitas ad mgnia supnę ciuitat' duxit. ꝛ gaudia ꝓmissę hereditatis eis inclusit: et quotidie fideles a pturbatione mũdi cõgregãs: ad cõsortiũ ecclię regnũq; penne cõuocat. Auxit ornatꝰ tẽpli auro ꝛ argẽto ꝛ vasis p̃ciosis/ q̃ ppl's isrl' ꝛ pncipes psaꝝ ꝑ eum miserãt: q: in se credẽtes de vtroq; ppl'o in ecclesiã ducẽs: claritate fidei ꝛ opis eoꝝ hãc ornare et glorificare nõ desistit. Cõstituit duces ꝛ pncipes oĩ populo trãs flumẽ/ q̃ legẽ dei noscerẽt ꝛ docerẽt: q: i ecclesia q̃ flumine baptismi abluta est: et flumẽ babylonicũ. i. pturbationẽ sęculi fluctuãtis fidei sinceritate trãscẽdit: apl'os/ euãgelistas/ pastores posuit ꝛ rectores. Castigauit filios trãsmigratiõis ab vxoribus alienigenis: q: illos q̃ ꝓfessione fidei mũdo renũciãt/ illecebris mũdi seruire ꝓhibuit. Eiecit filios taliũ matrũ de cętu trãsmigrationis ab vxoribus alienigenis: ne forte adulti ꝑfidiã sequerent̃ eaꝝ/ nõ fidẽ patrũ. Opa em̃ nostra etiã q̃ hominibus bona vident̃: si carnalibꝰ delectationibꝰ pmixta sint: si originẽ de contagio humani fauoris sumpserint/ reprobare docuit: nec cõuenire illis qui mundũ pfecte relinquunt et tota mente ad cęlestia trãseunt: q̃ nõ blãdimẽtis tpalibus eneruari sed aduersitatibꝰ exerceri/ ꝛ ad requiẽ sempiternã gaudẽt prępari. b ¶ In mẽse cas. Mẽsis casleu ipe ẽ quẽ nos decẽbrẽ vocamꝰ: apud hebręos nonus/ apud nos vltimus. Cuius nomẽ qđ spes eius interp̃tat̃/ bñ cõgruit votis eius qui ad ruinas sãctę ciuitatis intẽdebat erigẽdas. Primũ em̃ bonę actionis fundamentũ est/ spem habere de auxilio dñi ad p̃ficiendũ qđ cupimus. In hoc mẽse natus est dñs: cuiꝰ nomie lõge añ figurabat̃/ ꝙ in eo mẽse verus neemias diu desideratus ad ędificationẽ ecclię esset venturus. c ¶ Erã in susis ꝛc. Susis metropolis est persaꝝ: sed tãta firmitate vt castrũ esse videat̃. ꝛ interp̃tat̃ equitatio vel reuertẽs. q̃ fidelibus ꝯuenient aptãtur: eis maxime q̃ de captiuitate hierl'm curã gerũt. i. de salute eoꝝ qui aliq̃ñ ꝑ insidias diaboli de eccl'ia rapti pęnitentes denuo ꝑ gratiã dei sunt redacti. Tales em̃ sunt in reuertente castro. i. in robore mẽtis reuocatę ab infimis ad desideriũ patrię cęlestis/ ꝛ in eq̃tatu sãctoꝝ cordiũ: quę. s. portãt sessorẽ deum. d ¶ Qui remãserũt. Beđ. Ptȝ lrę sensus. Qui em̃ remãserãt de captiuitate: ꝛ si i pace ꝯsari videbant̃/ amico eis existẽte rege psaꝝ: q̃bus paulo añ esdrã cũ epistolis miserat q̃ haberet potestatẽ in regione trãs flumẽ: tñ in magna afflictione mẽtis erãt et opprobrio hostiũ. q: adhuc sãctę ciuitat' murus erat dissipatus. Tunc aũt membra eius in eccl'ia affligunt̃/ ꝛ tristicia sęculari cõpungunt̃ scti: cũ q̃ñq; resipiscẽtes a pctis

Allego.

F

Susis

G

¶ Incipit Neemias/ qui est Esdrę secundus.

a ¶ cõsolatoris dñi/ vel cõsolatoris a domĩo/ missi subaudis.

Verba neemie filij helchię. Et factum est in mẽse casleu/ anno vicesimo: et ego eraȝ in susis castro. Et venit ad me anani vnꝰ de fratribꝰ meis/ ipse ꝛ viri ex iuda: ꝛ itẽ trogaui eos de iudęis qui remanserãt ꝛ superãt de captiuitate ꝛ ꝺ hierl'm. Et dixerunt mihi: Qui remãserũt et derelicti sunt de captiuitate/ ibi in prouincia in ãfflictione mãgna sunt ꝛ in opprõbrio: et mũrus hierusalẽ dissipatus est: et põrtę eius Ca. I

a ¶ q̃ iterp̃tat̃ spes eius.

a ¶ mẽtis. b ¶ si videant̃ i pace esse.

a ¶ hostiũ. b ¶ q̃. s. alios munire debuerãt.

a ¶ qui dignos debẽt ĩtroducere/ indignos ab ecclesia arcere.

Nico. de lyra

¶ Postilla venerabil' mgr̃i Nicolai de lyra sup librũ Neemię: qui est Esdrę secundus Incipit.

Verba Neemię. Ca. I Postq̃; descp̃ta est ppl'i descriptio sub Esdra: hic ꝯñr describit̃ reędificatio muri sb Neemia: q̃ fuit missus tãq; dux a latere reg' ad reędificationẽ ciuitatis. Sciendũ tñ ꝙ bis a rege venit in hierl'm. p̃mo ad ciuitat' reędificationẽ. scđo ad maloꝝ i eiꝰ absentia suborto ꝝ correctionem/ ca. xiij. In aduentu aũt p̃mo ad ciuitatẽ venit. secũdo veniẽs ipsã murauit/ ca. iij. ꝛ tertio muratã clausit portis ꝛ vectibus. ca. vij. q̃rto ea clausa septimũ mẽsem festiuũ celebrauit. ca. viij. q̃nto ciuitatẽ populauit. ca. xj. sexto populatã dedicauit. ca. xij. Circa p̃mũ ostendit̃ p̃mo ꝓficiscẽtis volũtas. scđo legationis auctoritas. ca. ij. Circa p̃mũ p̃mo describit̃ rumor opp̃ssionis iudęorũ in hierl'm. secũdo lãguoris/ ibi: Cũq; audissem. Circa primũ notat̃ ꝑsona scribẽs/ cũ dicit̃: a ¶ Verba neemię filij hel. Ab isto em̃ loco scripsit q̃ sequunt̃: vt dicit Ra. Sa. Scđo notat̃ tp̃s/ cum đr: Et factũ est in mẽse casleu. Hic ẽ mẽsis nonus apud hebręos ꝑm vnã cõputationẽ: vt videbit̃ magis infra se. ca. b ¶ Anno vicesi. s. regni artaxerxis: in cuius anno. vij. missus fuit esdras: vt dictũ est. s. Esdrę. vij. ad docendũ populũ. ꝛ anno. xx. eiusdẽ missus fuit Neemias tãq; dux a latere regis ad reędificãdã ciuitatẽ. Tñ ꝑm Josephũ iste artaxerxes fuit filius Darij hystaspis: ꝛ vocat eum xerxen diminutiue. Scđm vo Ra. Sa. fuit filius Assueri ꝛ reginę Hester: sicut dictũ fuit Esdrę vj. ꝛ. vij. ca. c ¶ Et ego erã in su. ca. Licet susa esset tũc p̃ncipalis ciuitas regni: tñ vocat̃ hic castrũ: q: erat ędificata fortiter hinc ꝛ inde ad modũ castri. d ¶ Et ve. ana. Aliq̃ libri habẽt: Et venit ad me anani. Sed ly ad me/ nõ ẽ de textu. Unde dicit Josephꝰ/ ꝙ Neemias vidit istos tãq; ꝑegrinos itrãtes ciuitatẽ: ꝛ audiuit eos loquẽtes hebraice: ꝛ tũc allocutus fuit eos. e ¶ Unꝰ de fra. me. i. de cognatiõe mea. f ¶ Et interrogaui eos de iu. q: p̃mo q̃siuit de statu ppl'i sui. ꝛ scđo de statu ppl'i ciuitat' hierl'm. g ¶ Et dixe. mi. rñdẽdo p̃mo de statu ppl'i eo ordine q̃ fuerãt iterrogati. h ¶ Qui remã. ꝛc. in p̃uin. scȝ iudęę. i ¶ In afflictione ꝛc. q: gẽtiles i regno decẽ tribuũ habitãtes multas molestias eis inferebãt ꝛ opprobria: vt plenĩꝰ h̃r. ĩ. iiij. ca. Scđo rñdẽt ꝺ ciuitate. k ¶ Et m. hie. dissi. est. q: a tp̃e quo nabuçardan incendit ciuitatẽ. ꝛ muros eiꝰ dirupit ✻

Diuisio

Ps̃.136.

Diuisio

Moraliter

Moralit̃. a ¶ Verba nee. Per neemiã q̃ ꝯsolator interpretat̃: et interp̃tatiõi ꝯsonat res gesta: q: missus fuit a latere reg' i iudęã ad ꝯsolationẽ filioꝝ isrl' de captiuitate babylonica reuersoꝝ. ꝓut ex seq̃ntibꝰ appebit: dñs nr̃ iesus christꝰ significat̃: q̃ ꝯsolator đr Threnoꝝ. j. f. Elõgatꝰ ẽ a me ꝯsolator. Glo. hebraica: Iste ẽ rex messias. Ipse etiã missus fuit a prẽ q̃ ẽ rex regũ in mundũ ad ꝯsolationẽ oĩm gentiũ. d ¶ Et venit ad me ana. vnus de fra. me. ꝛc. Per istos fr̃es apl'i designantur: q̃ fr̃es dñi nr̃i iesu christi dicũt̃: Ps̃. xxj. e. Narrabo nomẽ tuũ fra. meis. vt deducit apl's Heb. ij. ꝛ Joh. xx. d. dixit marię magdalenę: Uade ad fr̃es meos ꝛ dic eis: Ascendo ad prẽm meũ ꝛ patrẽ vr̃m. g ¶ Et dixerũt mi. qui remã. ꝛc. afflictione sunt. Per hoc significat̃ apl'orum cõpassio ex q̃ ppl'i ✻ afflictione scõ

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
B48/D Vol. 2

A B tes a pctis videt. primos adhuc sbiacere vitiis: ita vt p neglige tiā eoꝝ q̄ mult⁊ pdesse poterāt/ q̄si p muros vrb dissipate dia/ bol⁹ i ecclia possit itroire: qd mag⁊ dolēdū ē: si ⁊ ipi q̄ aliis do ctrinę ⁊ exēplo pdesse debuerāt/ exēplū mort⁊ viuēdo fiūt. h ē eī portas hierl'm flāmis hostiū eē pustas: eos q̄ bñ viuēdo et docēdo dignos i ecclesiā electoꝝ intro/ cere idignos arcē debuerāt auaricię/ lu/ xurię/ cęteroꝛūq3 vitioꝛū incendio pire. a ¶ incendio vitiorum. a ❡ Fleui ⁊ luxi. Si vir sctūs audiēs destructa lignoꝝ ⁊ lapidū ędificia recte lugebat/ ieiunabat ⁊ orabat diu sedēs i tristicia: q̄nto magis i destructiōe ⁊ rui na aiaꝝ cōtinuis luctib⁹ ⁊ orōnib⁹ ē in/ sistēdū: vt miserāte deo ad pstinā erigā/ tur sospitatē/ q̄ i opprobrio religiōis tri umphāte inimico iacebāt diutina vitio rū sorde squalētes. Ca. II

F Actū ē āt in mē. Be. Qui scz ē pmus mēsis anni ſm he/ bręos: i q̄ sp pascha celebrāt: quē nos aplē dicim⁹. Or ḡ. s. dixit/ q2 luxit/ ieiunauit ⁊ orauit diebus multis/ ptz: q2 q̄ttuoꝛ cōtinuis mēsibus nono. s. x. ⁊. xi. ⁊. xii. sacrę deuotiōi insti tit: expectās q̄n possz opoꝛtune regi de siderū suū intimare. Erat q̄dē pnceps vinari⁹: regi poculū poꝛrigebat: officiū lęticię foris agebat/ sz interi⁹ lugebat: q2 ciuitatē sctā3 dirutā/ ⁊ ppl'm dei inimi/ coꝝ opprobrio afflictū meminerat. vñ: Sup flumina babylōis illic sedim⁹ ⁊c.

E.1.b — Ps.136.a.

☞ Si videt

cōbūstę sūt igni. Cūq3 audissem a vba huiuscemodi: sedi et fleui/ et b luxi diebus multis: et ieiunabā ⁊ orabaz ante faciē dei cęli/ et dixi: c d † Quęso dñe deus cęli fort⁊/ ma/ e f gne atq3 terribilis: q̄ custodis pa g ctū ⁊ miscdiaz: cū his q̄ te diligūt ⁊ custodiūt mādata tua: fiant au h res tuę auscultātes: ⁊ ocłi tui ap/ ti: vt audias orōnē serui tui: quā ego oro corā te hodie nocte ⁊ die p filiis isrł ſuis tuis: ⁊ cōfiteoꝛ p pctis filioꝛ isrł q̄b⁹ peccauerūt ti/ bi. Et ego ⁊ dom⁹ patris mei pec i cauim⁹: vanitate seducti sum⁹: et k l nō custoduium⁹ mādatū tuū: ⁊ cę m rimonias ⁊ iudicia q̄ pcępisti mo n ysi famulo tuo. Memēto vbi qd o mādasti moysi seruo tuo/ dicēs: † Cū trāsgressi fuerit⁊: ego dispdā p vos in pplos: ⁊ si reuertimini ad q me: ⁊ custodiatis pręcepta mea ⁊ faciatis ea: etiā si abducti fuerit⁊ ad extrema cęli/ inde cōgregabo vos: ⁊ reducā i locū quē elegi vt habitaret nomen meū ibi. Et ipsi serui tui et ppl's tu⁹/ q̄s redemisti i r fortitudine tua magna ⁊ in manu tua valida. Obsecro dñe/ sit au/ ris tua attēdēs ad orationē serui tui/ ⁊ ad orōnē seruoꝝ tuoꝝ q̄ vo lūt timere nomē tuū: ⁊ dirige ser/ s uū tuum hodie: ⁊ da ei miscdiam t añ virū hūc. Ego eī erā pincer/ v na regis. Ca. II

F Actū est aūt in men x se nisan: anno vicesi mo artaxerxis reg⁊: ⁊ vinū erat añ eū. Et leuaui vinū y z ⁊ dedi regi: et erā quasi lāguidus a b ante faciē eius. Dixitq3 mihi rex:

Nico. de lyra

✱ ei⁹ dirupit: nō fuerat data licētia re/ ędificādi eā: sed solū tēplū ⁊ ptinētia ad ipm p cyrū ⁊ dariū: vt ptz ex dict⁊. s. Es dre. v. ⁊. vi. a ❡ Cūq3 audissē. Hic pñr ponit lāguoꝛ orōnis. In orōne eī mens eleuat in deū: et p ꝯsequens q̄dā mō abstrahit a coꝛpe. ⁊ sic coꝛpus inci/ pit lāguere/ maxie q̄n orō fit cū fletu et ieiunio ⁊ diuturne fit: sic dr hic. b ❡ Et lu. die. mul. s. tribus mēsibus: vt pate bit ca. se. c ❡ Et dixi. formādo orōnē meā. d ❡ Quęso dñe. oīm p guber/ nationē. e ❡ De⁹. p creatiōz. f ❡ Cę li. s. empyrei: ⁊ p ꝯñs oīm q̄ includunt intra ipm. g ❡ Atq3 terribilis. pctō res puniēdo. h ❡ Fiant aures tuę au. ⁊c. Loquit de deo more hūano. q2 cū hō exoꝛatus pbet aurē ad audiendū: ⁊ cōuertit oculos ad videndū: signū est q velit exaudire. i ❡ Et ego ⁊ dom⁹ pa. mei pec. Licet eī esset innocens: tñ ꝯiungit se pctōrib⁹/ inq̄tū erat mem brū ppli pctōris. k ❡ Vanitate se. sumus. i. idolatria. quę vanitas est: eo q idoluz nihil est ſm apl'm. j. Coꝛ. viii. l ❡ Et nō cu. mā. tuū. q̄tū ad moꝛa/ lia pcępta. m ❡ Et cerimonias. q̄/ tū ad cerimonialia. n ❡ Et iudicia. q̄tuz ad iudicialia. Ad ista tria genera pcęptoꝝ reducunt oīa pcępta legis mo saicę: vt patet ex decursu illius legis. o ❡ Memēto ver. quod. mā. mo. id est dixisti: Deu. xxix. ⁊. xxx. p ❡ Cū trās. fuerit⁊ ⁊c. Hoc fuerat adimpletū in captiuitate babylonica/ et in captiuitate decē tribuū. q ❡ Et si re. ad me ⁊c. inde con. vos. Hoc nōdū erat adimpletū: licet fuisset inchoatū p cyꝝ ⁊ artaxerxē. vt ptz ex supradict⁊ Esdrę. j. ⁊. viii. ⁊ iō neemias orabat p cō/ pletiōe. r ❡ Quos re. in foꝛ. tua ma. pcutiēdo ęgyptum multiplicit/ ⁊ faciēdo mirabilia i mari rubro ⁊ i deserto ⁊ i ioꝛ dane fluuio. s ❡ Dirige ser. tuū ho. i. meipm: q2 volebat p ponere petitionē regi de reędificatiōe ciuitatis: vt ppl's disp/ sus posset ibi securi⁹ cōgregari. t ❡ Et da ei mi. añ vi. hūc id est añ artaxerxē regē. v ❡ Ego eī e. pin. re. Hoc addit ⁊c. ad ostēdendū q habebat de facili accessum ad ipsum.

B

✱ afflictionē seu necessitatē ondūt christo. Mar. vi. e. Et cū iā hora multa fieret/ accesserūt discipuli ei⁹ dicētes: desert⁹ lo/ cus ē hic/ ⁊ hora iā pterijt: dimitte illos vt i. primas villas eū/ tes ⁊ vicos/ emāt sibi cibos q̄s māducēt. a ❡ Cūq3 au. ver ba hu. se. ⁊ fle. Per h significat cōpassio christi sup afflictio/ nē ⁊ miseriā ppli: p q̄ releuāda legit ie/ iunasse/ orasse/ ⁊ fleuisse et alias pęnali/ tates sustinuisse: sicut fuerat prędictum Esa. liii. b. Disciplina pacis nrę sup eū: ⁊ liuore eius sanati sumus. Ca. II

C Moraliter

F Actum est autē in mense nisan. Hic ꝯsequēter descri bit legatio ipsi⁹ neemię. vbi primo describit auctoꝛitas quā meruit. secundo facultas quā obti/ it/ ibi: Et dixit regi. tertio sagacitas q̄ ne gocium suū secrete tenuit/ ibi: Et audie rūt. quarto voluntas quā aperuit/ ibi: Et dixi eis. Circa primū pmittit tēpus cū dicit: Factū est autē in mense ni san ⁊c. Hic est mensis prim⁹ apud he bręos ſm festa. ⁊ incipit a pxpinquoꝛi lu natiōe ęquinoctio ꝟnali. Neemias au/ tem cęperat orare mense nono/ vt pręe/ dictū est. Et sic patet q iste mensis in q̄ poꝛrexit vinū/ fuit quartus ab illo: ita q tribus mensibus fuit in orōne ⁊ afflicti/ one anno. xx. artaxerxis. Videt q istud sit falsum: et q h fuerit anno. xxi. eius. q2 istud factū fuit quarto mense postq3 audiuerat rumores de oppssiōe popu/ li sui. ⁊ erat prim⁹ mensis anni. Cū igit rumores pdictos audierit anno. xx. ar/ taxerxis/ mense. ix. eiusdem: sequit q q̄n poꝛrexit vinū regi incęperat annus. xxi. Ad qd dicendū q sicut dictū fuit Gen. vii. ⁊ Exo. xii. Cōmunis est opinio iudę orū/ q mūdus creatus fuit in mēse/ qui vocat apud eos tisari: et partim coꝛre/ spōdet septēbri nrō/ et partim octobri. ⁊ dicit ille mēsis simpliciter pm⁹ apud hebręos. ⁊ ſm hunc modū cōputandi/ casleu ē tertius mēsis/ ⁊ nisan septim⁹: ⁊ cadunt in eodē anno. ⁊ isto mō fit hic cōputatio. Verūtamē q2 filii isrł egressi sunt de ęgypto mense nisan: iō extunc il le mensis ex hoc euentu vocatus est pri mus: ſm q dicit Exo. xii. Et h mō cōpu tando casleu ⁊ nisan sequēs nō fuit i eo dem anno: sed casled est nonus mensis anni pcedētis: ⁊ nisan sequēs est princi/ pium anni sequentis. Et hoc mō pcedit obiectio iducta. ⁊ iō nō valet. q2 hic ac/ cipit principiū anni put incipit a tisari: licet aliq̄n accipiat principiuz anni put incipit a nisan. z ❡ Et leuaui vinū. id est cyphū in quo erat vinū. a ❡ Et dedi regi. Quia hoc spectabat ad of/ ficium neemię/ cū esset pincerna regis. vt dictū est ca. pcedēti. b ❡ Et eram quasi languidus ante faciē eius. ex fletu/ ieiunio ⁊ oratiōe pcedentibus. ✱ Quare vul

† Dan. 9. a — j. 9. f — Diuisio

† Deu. 30. a — Quo mense mund⁹ creat⁹

Moraliter. x ❡ Et factum est in mēse nisan ⁊c. Cui respōdet apud la/ tinos Martius: sicut declaraui diffuse in postillis litteralibus: Gen. vii. ⁊ Exo. xii. In isto ꝟo mense passus fuit christus/ scz. viii. kaleñ. Aprilis. Passio ꝟo christi calix appellat: Joh. xviii. b. Calicē quem dedit mihi pater/ nō vis vt bibā illū? Vas autē calicis nō bibit/ sed vinū qd i eo cō tinet. iō subdit: y ❡ Et vinum erat ante eum. s. ante re/ gem. qui signat deum patrē: in cuius cōspectu erat passio chri sti: nā eā disponebat ⁊ acceptabat. Et q̄n christus p neemiam significatus illam passionem acceptabat ex obedientia ad pa/ trem. ideo sequit: z ❡ Et leuaui vinū ⁊ dedi regi: id est acceptaui calicē salutaris. b ❡ Et eram quasi lāguidus. In passiōe eī videbat christus fortitudinē amisisse: Esa. liii. a. Vere lāguores nros ipe tulit: ⁊ dolores nros ipe poꝛtauit.

Moraliter

 ✱ Quare vultus

E a ¶ Si videt̄ ⁊c. Bed. Sicut ꝑ cyꝝ ꝑmū ꝑsaꝝ regē christ⁹ si
gnificat: qꝛ captiuatē ppl'i dei soluit: ⁊ tēpluz īstaurari ꝓcepit:
ita ꝑ successorē ei⁹ artaxerxē/ q̄ hierl'm reedificare eadē deuotio
ne mādauit: ipm accipim⁹ q̄ ecclesiā ꝑ officiū ꝓdicatoꝝ cōstru
it. Vn̄ bn̄ artaxerxes lumē silētio tētās interp̄tat̄. Lumē em̄ vi
te dn̄s ē. q̄ corda fideliū silētio tētat: dū
eos aliqn̄ dulcedine grē celest⁹ illustrat:
aliqn̄ p̄ssuris p̄sentis vite obnubilat: vt
tꝑalib⁹ aduersis eruditi/ ardentius eter
na bōa desiderēt. ¶ Memorabilis hic
annus quo hierl'm edificari ꝑmissa est:
Dan.9.f. ⁊ olim ꝓphetia Danielis p̄signatus/ di
cente ad eū angelo: Septuaginta heb
domades abbreuiatas esse sup ppl'm
eius/ ⁊ sup ciuitatem sanctā. Et paulo
Ibidē.g. post: Ab exitu sermonis vt respōdeat̄/
⁊ edificet̄ hierusalem vsq ad christum
ducem hebdomadas septē et hebdo
Ibidem mades. lxij. erūt. Et paulo post: Cōfir
mabit pactū multis hebdomada vna.
⁊ in dimidio hebd̄. deficiet ho. et sacri.
Incipiūt ḡ hebdomades a. xx. anno ar
taxerxis/ qn̄ edificādi hierl'm licentiā de
dit. quo tꝑe vt Julius aphricanus scri
bit: regni ꝑsaꝝ. c. xxv. anni fuerant euo
luti: ⁊ totidem vsq ad Alexandruz ma
gnū qn̄ Darium occidebat/ imꝑfecti re
manebāt. Captiuitatis em̄ hierl'm cen
tesimus octogesimus ⁊ qnt⁹ ann⁹ erat:
⁊ ꝑueniūt vsq ad tꝑa dn̄ice passiōis: ꝑ
quam sacrificia legalia finita sunt. Ha
bent v̄o singule hebdomade septenos
annos: ⁊ fiūt. cccc. xc. ꝓm lune. s. cursuz:
ita vt singuli nouo et insolito more nō
ampli⁹ q̄. xij. mēses lunares habent. vn̄
angelus. lxx. hebdomades nō annume
ratas/ sed abbreuiatas sup ppl'm dicit:
qui sunt anni solares. cccc. lxxv. de qua
tota ꝓphete sententia plenissime prout
potui/ in libro tempoꝝ edissere curaui.

Quare vultus tuus tristis est: cū a
te egrotū non videā? Non est hoc
frustra: sed malū (nescio q̄d) i cor b
de tuo est. Et timui valde ac ni c
mis: et dixi regi: Rex in eternū vi d
ue. Quare nō mereat vult⁹ meus e
qꝛ ciuitas domus sepulchroꝝ pa
tris mei deserta est: et porte eius
cōbuste sūt igni? Et ait mihi rex: f
Pro q̄ re postulas? Et oraui deū g
a celi: ⁊ dixi ad regē: Si videt̄ regi h i
bonū: et si placet seruis tuis ante k
faciē tuā: vt mittas me in iudeam
ad ciuitatē sepulchri patrꝰ mei: ⁊
edificabo eā. Dixitq mihi rex et l
regina q̄ sedebat iuxta euz: Vsq m
ad qd̄ tp̄s erit iter tuū: ⁊ qn̄ reuer
teris? Et placuit an̄ vultū regis:
⁊ misit me. Et cōstitui ei tp̄s: et di n
xi regi: Si regi videt̄ bonum: epi o
stolas det mihi ad duces regiōis
trās flumē vt trāsducāt me donec p
veniā in iudeā: ⁊ epl'az ad asaph q
custodem saltus regis: vt det mi r
hi ligna: vt tegere possim portas
templi domus: et muri ciuitatis: s t
et domū quā ingressus fuero. Et v
dedit mihi rex iuxta manum dei
mei bonā mecum. Et veni ad du
ces regionis trās flumen: dediq
eis epl'as regis. Miserat aūt rex
mecū principes militū ⁊ equites.

F **Ni. de lyra** ☞ Et audierūt

* a ¶ Quare vult⁹ tuus tristis ē?
Hoc dixit rex nō sibi cōpatiēdo: sed ma
gis de eo suspicādo/ ne meditaret̄ eū in
toxicare/ vel aliquē de sibi assistētib⁹: et
ꝓpter hoc esset in facie mutatus. id̄ seq̄
tur: c ¶ Et timui val. ac ni. et dixi
regi. ꝓpter istam suspitionem regis.
d ¶ Rex in eter. viue. q. di. de morte
tua nō cogito/ sed magis vitā desidero.
e ¶ Quare nō me. ⁊c. In hoc se ex
cusat de apparente lāguore. ⁊ id̄ bn̄ sub
dit̄. f ¶ Et ait mihi rex: ꝓ qua re postu. q. d. paratus sū
cōcedere. qꝛ voluntate dei animus regis mutatus fuerat subi
to de indignatiōe ꝯtra neemiā ad eius beniuolentiā: ꝓm q̄ di
cit̄ Prouerb. xxj. a. Cor regis in manu dn̄i: quocūq voluerit
inclinabit illud. g ¶ Et oraui deū. eo q̄ sic cōuerterat regꝰ
animū. h ¶ Et dixi ad regē. ex verbo eius formādo petiti
onē. i ¶ Si vi. re. ⁊c. pl. ꝑ. i. sapiētibus sibi assistētib⁹. de q̄
rū cōsilio cūcta faciebat: vt habet̄ Esdre. j. l ¶ Dixitq mi
hi rex ⁊c. Et ꝓm h̄ videt̄ q̄ illud quod sequit̄: vsq ad qd̄ tem
pus ⁊c. sit verbū regis et regine simul. In hebreo autē habet̄
sic: Dixitq mihi rex. ⁊ regina sedebat iuxta eum. Et sic est sen
sus: q̄ quando rex loquebat̄ neemie/ regina sedebat iuxta eū.
et illud quod sequit̄: m ¶ Vsq ad quod tēpus erit iter
tuū/ ⁊ quādo reuerteris. Est verbū solius regis. ⁊ huic cō
sonat littera sequens/ cū dicit̄: Et placuit ante vultuz re
gis ⁊c. Sequit̄: n ¶ Et dixi regi. Hic consequenter ponit̄
facultas quā obtinuit/ cū dicit̄: o ¶ Si regi videt̄ bonum
⁊c. trans flumen. s. euphraten. Et sic nō solū impetrauit li
centiā eundi/ sed etiā securū cōductum in via. q ¶ Et episto
lam ad asaph custodem saltus regis. i. nemorum regis.
r ¶ Vt det mihi ligna: gratis. vt tegere possim portas
turris: id est templi: iuxta quā. s. domū templi intendebat fa
cere turrim ad maiorē templi securitatē. s ¶ Et muri ciui
tatis. i. ad tegendū portas q̄s intēdo facere i muro ciuitatis.
t ¶ Et domū quā ingressus fuero. i. domū quam edifica
re intēdo
re intendo ꝓ habitatiōe mea. v ¶ Et dedit mihi rex iu
xta manum dei. Id est directionem eius ꝑ suam gratiam.
☞ * Et audierūt

Moraliter

* a ¶ Quare vultus tuus tristis est/ cū te egrotū nō
videā? Egritudines em̄ que causant̄ ex inordinatiōe humoꝝ/
vel defectu nature/ vel ex malo viuēdi
regimine nō habuerūt locum in chri
sto. qꝛ nō valuissent ad opus redēpti
onis. tamē in eo fuit tristicia de malo
culpe: nō sue sed aliene: vtpote de cul
pa suorum discipulorū a rectitudine
fidei declinātiū. qꝛ petrus inter alios
prim⁹ ipm in sua p̄sentia ter negauit.
⁊ de culpa malignorū ipm innocentē
crucifigentium. Similit̄ in eo fuit tri
sticia de malo pene mortis sibi immi
nentis. Matth. xxvj. d. Tristis ē aīa
mea vsq ad mortem. Ista tamen tri
sticia in nll'o rationē ꝑturbabat: sz ma
gis ꝑ rationē excitabat̄ in parte sensi
tiua: vt sic esset meritoria/ et humane
nature veritatis ostensiua. b ¶ Ne
scio quid malū est in corde tuo.
Licet in corde christi nō fuerit maluz
culpe: in eo tamē fuit malū pene: sicut
dictū est de tristicia. ⁊ illud malū dici
tur deus pater nescire: qꝛ noluit ipm
amouere/ orāte christo Matth. xxvj.
d. Pater mi si possibile est transeat a
me calix iste. Sicut ⁊ fatuis virginib⁹
dicit̄ Matth. xxv. a. Amē dico vobis
nescio vos: eo q̄ noluit eis aperire.
e ¶ Quare nō mereat vult⁹ me
us ⁊c. Sicut em̄ Neemias fleuit de
structionem primā ꝑ nabuchodono
sor factā: ita christus fleuit destructi
onē secundā ꝑ romanos fiendā. Luc.
xix. g. Videns iesus ciuitatē sanctam
hierusalez fleuit sup illā ⁊c. Et adhuc
magis dolebat de destructione ei⁹ spi
rituali: cuius reparationē facere desi
derabat. id̄o subdit̄: k ¶ Si placet
seruus tuus. Sic est in hebreo. Et
accipit̄ hic si ꝓ quia. qꝛ christus homo
fuit. ⁊ est deo patri valde placēs ⁊ di
lectus: ⁊ sic ab eo missus ad reparati
onem spiritualis hierusalē. l ¶ Di
xitq mi. rex ⁊ regina. Per hanc re
ginā potest intelligi triumphās eccle
sia/ que magis est cōiuncta deo q̄ mi
litās: q̄ tn̄ dicit̄ dei spōsa: Cantꝰ. iiij. d.
Hortus cōclusus soror mea spōsa ⁊c.
Illa v̄o que fiūt in terris/ et maxime
ad salutē ꝑtinētia: ꝓcedūt a deo mediātib⁹ sāctis angelis. id̄o
subdit̄: m ¶ Vsq ad quod tēpus erit iter tuū. Tēpus
em̄ aduētus christi ad opus nostre redemptiōis a deo/ fuit ꝓ
ordinatū ab eterno ⁊ ab angelis sanctis in tēpore/ ꝓ quanto
sunt executores diuine dispēsationis. o ¶ Si videtur regi
bonum epl'as det mi. ad du. regi. trās flumē. Duces
isti p̄nt dici angeli sācti administratores eoꝝ q̄ fiunt hic inferi
us vbi habitāt homines: Et dicit̄ regio trās flumē: quia de
scendendo est vltra locū aeris in quo generant̄ nubes ⁊ plu
uie/ vnde generant̄ flumina: ꝓpter quod locus iste flumē cau
saliter potest dici. Epistole v̄o christi ad hos duces sunt au
ctoritas ⁊ potestas christo date: quibus angeli obediebāt si
bi. id̄o subdit̄: p ¶ Vt trāsducant me. scz ministerialit̄.
Mat. iiij. b. Angeli accesserunt ⁊ ministrabant ei. q ¶ Et
epistolam ad asaph custodē saltus regis. qui interp̄ta
tur ꝓficiens. ideo ꝑ ipsum significat̄ spiritussanctus: qui facit
nos ꝓficere eo mō loquēdi quo dicit̄ ad Roma. viij. e. Spi
ritus postulat ꝓ nobis gemitibus inenarrabilibus. r ¶ Vt
det mihi ligna vt tegere possim portas templi. Per
que possūt intelligi sp̄ussācti dona: quibus christus texit por
tas templi. i. ꝓtexit ecclesiā ⁊ muros ciuitatis. i. aplos ⁊ eoꝝ
successores. ꝓpter quod ecōtrario malis p̄latꝰ dicit̄ Ezech.
xiij. a. Nō opposuistis vos murum ꝓ domo domini. t ¶ Et
domū quam ingressus fuero. Per quā intelligitur vir
go beata: que sp̄ussancti charismatibus pre ceteris fuit tecta.
* Et audierunt

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

A B a ¶Et audierũt ⁊c̃. Cõtristanť heretici ⁊ oẽs ecclesię inimici: qñ eos electos ꝓ catholica fide ⁊ vł moꝝ correctiõe q̃bus ecclesię muri renouenť / ꝯspiciũt laborare. Notãda em̃ est aíoꝝ rerũq; diuersitas. Supra q̃dẽ dicti sunt q̃ de captiuitate remã serãt in iudea in afflictione magna ⁊ opprobrio fuisse: neemias q̃z lõgũ cũ fletu ⁊ p̃cibus duxisse ieiuniũ: q̃ mur⁹ hierl̃m dissipat⁹ ⁊/ portę cõbustę: Nũc aũt v̾sa vice hostes ꝯtristanť ⁊ affligunť: q̃ ędificia illi⁹ restaurãda / ⁊ ciues ab insultatione hostiũ intelligũt liberãdos. vñ: Plorabit̃ ⁊ flebitis vos: mũdus aũt gaudebit: sed tristi.ve. v̾.in gau. Flẽte aũt mũdo q̃ gaudebat / tristicia iustoꝝ v̾tiť in gaudiuz: cũ res ecclię crescere: ⁊ eos q̃ peccãdo errauerãt pęnitẽdo redire cognoscũt.

Joh.16.d

b ¶Considerabã murũ. Diuersa destructę vrbis loca lustrãdo ꝑuagať: ⁊ singula quõ debeant reꝑari sollicite scrutať. Doctoꝝ quoq; spũalium est sępius noctu surgere / et sollerti idagine statũ ecclię quiescẽtib⁹ cęteris inspicere: vt vigilãter inquirãt / quõ ea q̃ vitiorũ bellis sordidata vel deiecta sũt / corrigãt ⁊ erigãt. Murus aũt hierl̃m dissipatus iacet: ⁊ cõuersatio fideliũ terrenis ⁊ infimis sordet affectibus. Portę sunt igni cõsumptę: cũ hi q̃ aliĳs introitũ vitę pãdere debuerãt: relicto veritatis magistro cõmuni: cũ cęter̃ ignauia torpẽt: ⁊ temporalib⁹ curis inseruiũt.

c ¶Quia hierusalem deserta est. Be. Plana sunt hęc ⁊ spũali sensu congrua: q̃ doctores / imo oẽs q̃ zelo dei feruẽt: in afflictiõe maxima sunt / q̃diu hierl̃m. i. visionẽ pacis: quã nobis de⁹ reliq̃t ⁊ cõmendauit / bellis dissensionũ cernũt esse desertã: ⁊ portas v̾tutũ / q̃s iuxᷓ Esaiã laudãte occupare debuerat ꝓualẽtibus inferoꝝ portis deiectas / et opprobrio habitas.

Esa.60.

B

a Et audierũt sanaballath horonites ⁊ tobias s̾u⁹ †amanites: ⁊ ꝯtristati sũt afflictiõe magna: q̃ venisset homo q̃ quęreret ꝓsperitatẽ filioꝝ isrł. Et veni hierl̃m: ⁊ erã ibi b trib⁹ diebus. Et surrexi nocte ego c ⁊ viri pauci mecũ: ⁊ non indicaui cuiq; quid deus dedisset i corde meo vt facerẽ in hierl̃m: ⁊ iumẽtũ d nõ erat mecum: nisi aĩal cui insidebã. Et egressus sum ꝑ portã val e lis nocte / ⁊ añ fontem draconis ⁊ f b ad portã stercoris. Et cõsiderabã g murũ hierl̃m dissipatuz / ⁊ portas ei⁹ cõsumptas igni. Et transiui ad portã fontis et ad aquęductũ regis: ⁊ nõ erat locus iumẽto cui se h debã vt transiret. Et ascẽdi ꝑ torrentẽ nocte: ⁊ considerabã murũ: ⁊ reuersus veni ad portam vallis i ⁊ radĳ. Magistratus aũt nescie k bãt quo abĳssem aut q̃d ego facerẽ. Sed et iudęis et sacerdotibus ⁊ optimatib⁹ ⁊ magistratib⁹ et reliq̃s q̃ faciebãt opus vsq; ad id loci l nihil idicauerã. Et dixi eis: Vos m n nostis afflictionez in qua sumus: c q̃ hierl̃m deserta est: ⁊ portę eius o cõsumptę sũt igni. Venite ⁊ ędifi p cem⁹ muros hierl̃m: ⁊ nõ simus vltra opprobrium. Et indicaui eis q manũ dei mei q̃ esset bona mecũ: ⁊ v̾ba regis q̃ locutus est mihi / et aio: Surgam⁹ ⁊ ędificem⁹. Et cõ r fortatę sũt man⁹ eoꝝ in bono. Au s dierũt aũt sanaballath horonites ⁊ tobias seruus amanites / et goçẽ arabs: ⁊ subsannauerũt nos ⁊ de t spexerũt / dixeruntq;: Quę est hęc v res quã facit̃: Nũq̃d ꝯ regẽ vos x rebellatis: Et reddidi eis sermo y nẽ / dixiq; ad eos: Deus cęli ipse z a nos iuuat: et nos serui eius sum⁹. Surgamus et ędificem⁹. Vobis b aũt nõ est pars ⁊ iusticia ⁊ memoria in hierusalẽ.

Nico.de lyra

✠ a ¶Et audierũt ⁊c̃. Hic ꝯsequenter describiť neemię sagacitas: q̃ ptãtẽ sibi cõcessã secretã tenuit vsq; ad tempus debitũ: nõ potuit tñ celare q̃n venisset ꝓ bono filioꝝ isrł / cum esset de eorũ gente. ⁊ hoc est q̃d subdiť: Et audierũt sana. ⁊c̃. Isti aũt erãt aduersarĳ iudęoꝝ. b ¶Et veni hierl̃m ⁊ erã ibi tribus die. añq; ostenderẽ ad q̃d venissem. vñ subdiť: Et nõ indicaui cuiq; ⁊c̃. Sequiť: d ¶Et iumentũ nõ erat me: nisi aĩal ⁊c̃. Alĳ aũt qui erãt cũ neemia ibãt peditãdo: ne forte iudęi qui erant in ciuitate opinarenť q̃ vellent latẽter exire de nocte / ⁊ tradere ciuitatẽ hostibus / ⁊ se eis iũgere i eq̃s. e ¶Et egressus sum ꝑ portã vallis: id ẽ quę ducit ad vallem iosaphat. f ¶Nocte. Quia nolebat q̃ alĳ ꝑciperẽt q̃d intẽderet: donec possibilitatẽ reędificãdi muꝝ ꝯsideraret. iõ subdiť: g ¶Et cõsiderabã murũ. s. qualiť posset reędificari / ⁊ portas ei⁹. q̃liter possent de nouo institui. h ¶Et nõ erat locus iu. cui sedebã. ꝓpter ruinas ibi existẽtes. i ¶Et re. veni ad por. vallis ⁊c̃. ꝑ quã exierã: vt ptz ex ꝓdictis. ⁊ sic ptz q̃ circũiuit totã ciuitatẽ / ad videndũ diligẽter q̃liter murus posset reędificari. k ¶Magistrat⁹ aũt. i. gẽtiles q̃ erãt positi ex ꝑte regł ad custodiã terrę. l ¶Vsq; ad id loci ni. indi. i. vsq; ad illud tp̃s: ita q̃ accipiať hic loc⁹ ꝓ tp̃e. tenuit em̃ secretũ q̃ intẽderet reędificare ciuitatẽ: donec videret q̃d esset sibi possibilę: ita q̃ nec iudęis nec gẽtilib⁹ q̃ eũ ꝯduxerãt i via ꝓpositũ suũ aperuerat. m ¶Et dixi eis. Hic pñr describiť voluntas quã eis apuit: q̃ postq; viderat reędificationẽ muri possibilẽ / licet difficilẽ apuit iudęis volũtatẽ quã habebat de restauratione muri: ⁊ grãz quã suꝑ hoc habebat a rege: inducẽs eos ad opus / ⁊ dicẽs: n ¶Vos nostis afflictionẽ in qua sumus. Quia samaritani ⁊ alĳ gentiles multas eis molestias inferebãt. Cui⁹ causa subditur: o ¶Quia hierl̃m de. est. Et sic aduersarĳ poterant eã inuadere de facili. Tum q̃ habitatores eius erãt pauci: Tum q̃ portę erãt destructę / ⁊ muri in pluribus locis dirupti. q ¶Et indicaui eis manũ dei mei. i. directionẽ eius ⁊ grãz. r ¶Et cõfortatę sunt manus eoꝝ. q̃ parati fuerẽ ponere manũ ad opus. s ¶Audierũt aũt sana. ⁊c̃. Iste erat ꝑnceps samaritanoꝝ ⁊ alĳ adiuuabãt eum. t ¶Et subsãnauerunt nos. i. deriserũt. Et d̾ subsannatio a naso rugato vel distorto: cũ aliquis i deridẽdo vtiť talibus signis. v ¶Quę est hęc res quam facit̃: q. d. nõ est vobis licita. Et subdiť causa: x ¶Nũquid contra regẽ vos rebellatis. q. d. Etiã apparet manifeste q̃ sic / ędificãdo. s. cõtra eum fortalicia. y ¶Et reddidi eis sermonẽ. ratiõabiliter respõdẽdo: q̃ nõ erat ita: cũ h̾ fieret de regis licentia. z ¶Dixiq; ad e. s. repellendo eoꝝ maliciã. a ¶De⁹ cę. ip̃e nos iu. Et iõ nõ debemus vos timere. b ¶Vobis autẽ nõ est pars. Quia samaritani nõ poterãt ostendere ex aliq̃ sc̾ptura q̃ deseruit memorię: q̃ ipsi vel patres eoꝝ habuissent ibi ꝑtẽ: nec ꝑ ꝯsequẽs habebãt ius aliq̃d reclamãdi. ⁊ iõ ad ip̃os nihil ꝑtinebat de reędificatiõe ciuitatis / vel eius impedimẽto.

al. †amonites

✠ a ¶Et audierũt sanabal. horonites ⁊c̃. Per istos intelligunť sacerdotes / scribę ⁊ pharisęi: q̃ christuz ⁊ ap̃los impedire conati sũt i ędificio ciuitatis dei / q̃ ẽ ecclia: sicut ptz ex decursu euãgelĳ. b ¶Et veni hierl̃m ⁊c̃. tri. die. Per quos significanť tres anni: ſm illud Ezech. iiĳ. b. Diem ꝓ anno dedi tibi. quib⁹ christus ꝑdicauit in hierusalẽ metropoli iudęę / ⁊ i locis circũadiacentibus. c ¶Et surrexi nocte ego ⁊ viri pauci mecũ: ⁊ non indicaui cuiq; quid deus de. ⁊c̃. Et de christo scribiť Lucę. vj. c. Et erat ꝑnoctãs in oratione dei / scz ꝓ reparatione ecclesię q̃tum ad muros fidei ⁊ virtutũ. p ¶Venite ⁊ ędificemus muros hierusalẽ: ⁊ nõ sim⁹ vltra opprobriũ. Verbũ ẽ christi ad suos discipulos ad ędificationem ecclesię ꝑ prędicationẽ ⁊ vitã bonã inducentis eos. x ¶Nunquid contra regẽ vos rebellatis: Verba sunt scribaꝝ ⁊ phariseoꝝ christo ⁊ discipulis eius rebellionem imponentiũ. Primo cõtra regem cęlestẽ / imponẽdo eis diuinę leg̃ transgressionẽ: vt patet in pluribus euangeliĳ locis. Secũdo cõtra regẽ t̾renũ dicẽtes pilato Lu. xxiĳ. a. Hũc iuenim⁹ s̾uertẽtẽ gẽtẽ nostrã / ⁊ ꝓhibentẽ tributa dari cęsari / ⁊ dicentẽ se regem christuz esse. z ¶Dixiq; ad eos: De⁹ cęli ip̃i nos iu. ꝓpť q̃d nõ potuerũt pharisęi ⁊ scribę ędificiũ ecclesię ipedire: sicut dixit Gamaliel Act̃. v. g. Si v̾o ex deo est hoc opus: non poteritis dissoluere. b ¶Vobis autẽ nõ est pars et iusti. ⁊ memoria in hierusalẽ. Hoc dicit christus q̃tũ ad illos qui remãserũt in peccatis obstinati: qui sunt exclusi ab ecclesia militãte ⁊ etiã triumphãte. de q̃ d̾ Gal. iiĳ. d. Illa quę sursum est hierusalẽ libera est: quę est mater nostra.

Moraliter

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

E ☞ Et surrexit eliasib sacerdos. i. pōtifex Ca. III tpis illi⁹ fili⁹ ioachim: q̃ post patrē suū iesū filiū iosedech/ nō ꝑuo tpe pōtificatū tenuit. Et recte restauratio ciuitatis a sacerdote magno ꝛ fratribus ei⁹ cepit: vt q̃ gradu ꝓcesserāt: ordinis exemplū fierēt alijs in bonis opibus. Et bñ edificātib⁹ sacerdotib⁹ adiūgit: ꝛ vsq ad turrim cē. cubito. sctificauerūt eaz vsq ad turrim ana. Edificāt em̄ sacerdotes i centenario numero cubitoꝝ: cū oēs quos erudiunt in amore ꝛ desiderio eternoꝝ incendunt. Nā centū q̃ in cōputo digitorū de leua trāseūt i dexterā/ celestia bona figurāt: q̃ compatiōe terrenoꝝ q̄si dextera ad sinistrā sunt. b ¶ Et edificauerunt. Bed. Vetus trāslatio habet: Et edificauerūt portā ꝛ piscinā ꝓbaticā: cui⁹ nois meminit Johes/ dicēs: Est aūt hierosolymis ꝓbatica piscina: que cognominatur hebraice bethsaida ꝛc̄. Nec aliq̄d obstat intelligere ipm locū hic esse designatū: qr nec nomē ꝓbatice multum distat a noie gregis. Grece em̄ ouis ꝓbaton dicit᷑. Meminit hui⁹ loci Hiero. i libro locoꝝ/ dicēs: Bethsaida piscina est in hierl'm/ q̃ vocat᷑ ꝓbatica: ꝛ interꝑtat᷑ a nobis pecualis. Hec quondā quinq porticus habuit. Ostendunt᷑ quoq gemini lacus: quoꝝ vn⁹ hybernis pluuijs impleri solet. alter mixꝝ in modū rubēs: q̄si cruentis aquis antiq̄ i se opis signa testat᷑. Nā hostias in eo lauari a sacerdotibus solitas ferunt. vnde ꝛ nomen accepit. Ex qb⁹ oibus videt᷑ porta gregis vicina esse piscine ꝓbatice: vt ꝑ hāc hostie efferātur/ i illa lauent᷑. ¶ Bed. Videt᷑ iuxta litterā ideo pmā portā gregis a sacerdotibus edificatā vel sanctificatā esse/ ꝙ i vicinia ipsius tēpli fuerit: ꝛ ad ipos ꝓprie ꝑtinuerit. Cōgruere em̄ videt᷑/ vt edificatio ciuitat' a templo incipiat: qr necesse est vt cōstātiā fidei ꝛ dilectionis i deū ante oia cōstruamus i nobis: deinde opa pietatis q̃ ad ꝓximi dilectionē ꝑtineāt addamus. tertio. i. vltimo loco q̃ ad generalē huius vite ꝓuisionē respiciūt. De quibus apl's: Habentes inquit victū/ ꝛ quibus tegamur: his cōtenti simus. Hoc quoq ꝓbabile videtur: ꝙ ex eo porta gregis dicat᷑: qr ꝑ eam pecora in templo offerēda introducebant᷑. Portā em̄ gregis in pmordio edificāde ciuitatis dei sacerdotes edificāt: cū ꝑdicatores aū oia auditores suos fide veritatis/ q̃ ꝑ dilectionē opat᷑/ imbuūt: ꝑ quā victimas bonorum opeꝝ itroducāt/ ꝛ i altari cordis deo offerāt. Et hui⁹ porte edificium ꝑ centū cubitos extensum vsq ad turrim ananehel: id ē gre dei sāctificāt: cū ab initio fidei vsq ad firmitatē bone actionis: q̃ nō nisi deo inspirāte ꝛ auxiliante ꝑficit᷑: sola interne retributiōis intētione ꝓtendūt. c ¶ Portā aūt pisciū. Que scz respicit ioppen ꝛ diospolim. i. lyddā/ vicinior mari int᷑ cūctas vias hierl'm: q̃ nūc porta dauid fert᷑ appellari/ ꝛ esse prima portaꝝ ad occidentē mōtis sion. Huic opinioni cōsentire vident᷑ verba dieꝝ: vbi scriptū est ð manasse rege iuda. Post hoc edificauit muꝝ extra ciuitatē dauid ad occidentē giō i cōualle ab introitu porte pisciū ꝑ circūitū vsq ad ophel: ꝛ exaltauit illū vehemēter. ¶ Typice autem sicut grex significat domini fideles/ sic et pisces solent appellari. Vñ: Pasce oues meas. Et: Venite post me faciam vos fieri piscatores hominum. De quibus dicitur: Elegerunt bonos pisces in vasa: malos autem foras mise. ꝛc̄. Porta q̃ pisciū edificat᷑/ cū illis ꝟtutum opibus fideles deseruiūt: qbus intuētes ꝓximos a fluctibus ꝑturbationis ꝛ ↄcupiscētie mūdialis ereptos/ ad trāquillitatē ꝛ pacē vite spūalis introducāt. Porta pisciū edificat᷑ in hierl'm: cū illi gradus i ecclesia ordināt᷑/ ꝑ quos electi a reprobis quasi boni pisces a malis segregati ad cōsortium ꝑpetue pacis inferāt᷑. Meminit hui⁹ porte Sophonias/ dicēs: Vox clamoris a porta pisciū/ et vlulat⁹ a secūda. Secūdi aūt muri i eodē climate portā significat distātē a secūda. Tꝑib⁹ aūt Ezechie duplicatū fuisse murum ciuitatis ꝟba dieꝝ sic ostendunt: Edificauit quoq agēs industrie omnē murum q̃ fuerat dissipatus: ꝛ extruxit turres desuꝑ/ ꝛ forinsecus alteꝝ muꝝ. ¶ Typice aūt iste Sophonias vocē clamoris a porta pisciū/ ꝛ vlulatum audiuit a secūda: qr ab hostib⁹ vtrāq deijciendam ꝓcognouit. Fidē ei ꝛ opa doctoꝝ ꝑ q̃ ab vndis vite corruptibilis ceteros erui/ ꝛ in ecclesiā oportebat induci: vidit diaboli insidijs terre esse sternenda. i. ꝑ appetitū terrene voluptat' celestibus gaudijs esse priuādos. Bñ autē ab vtraq porta/ pma. s. ꝛ scda/ interiori ꝛ exteriori/ vocē clamoris ꝛ vlulatus audiuit: qr exterius opa/ et intus corda diabolo impugnāte vidit subuertēda. Sz qr dñs erigit elisos/ Neemias portā pisciū post ruinā narrat istauratā: qr si aliq̄ ꝑdicatoꝝ peccādo corruerint: nō deerūt vsq in finem seculi qui succedences portas iusticie dño adiuuāte fidelib⁹ bñ viuendo et ꝑdicādo aperiāt. ☞ Ipsi texerūt

Joh. 5. a
Probatica piscina
1. Timo. 6. d.
2. Pa. 12. c
Typice
Joh. 21. d.
Mat. 4. c
Ibid.
Soph. 1. c.
2. Para. 23. a
Typice.

Et surrexit Ca. III a eliasib sacerdos magnus ꝛ fratres ei⁹ sacerdotes: ꝛ edificaue b runt portā gregis. Ipsi sanctificauerūt eā: et statuerūt valuas ei⁹: d et vsq ad turrim centū cubitorū e sanctificauerūt eam vsq ad turrim ananchel. Et iuxta euz edifi f cauerūt viri hiericho: et iuxta eū c edificauit çachur fili⁹ amri. Por g tam autē pisciū edificauerūt filij

a ¶ qr sacerdotū ē/ opa sua sctificatione speciali ꝑ ceteris digna facere ꝛ instāter agere: vt q̃ sibi iungunt᷑/ nomen dñi in se bñ viuēdo sanctificent.

Nico. de lyra

Et surrexit. Descri Ca. III pto aduentu neemie/ hic cōsequēter describit᷑ ciuitatis reedificatio. ꝛ primo describitur hmōi edificiū. scdo triplex superueniens impedimētū. iiij. ca. Circa pmū sciēdū/ ꝙ sicut dictū fuit. iiij. Reg. iij. ca. et. iiij. Regl. xxij. ciuitas hierl'm fuerat clausa triplici muro. Intra muꝝ interiorē habitabāt rex ꝛ sacerdotes. intra secundū ꝓphete ꝛ nobiles. intra tertiū siue exteriorē ppl's cōmunis ꝛ artifices. Primo q̃ hic agit᷑ de reedificatiōe muri exterioris. secundo muri medij/ ibi: Et edificauit iuxta eū açer. tertio muri interioris ibi: Sursum autē. Prima aūt diuidit᷑ i sex ptes/ ꝟm sex portas hierl'm q̄s principales edificauerunt/ ꝛ alias portiōes muri interpositas. ꝛ patebūt ptes ꝓsequēdo. Circa pmū dicit᷑: a ¶ Et surrexit eliasib sacerdos. Iste fuit filius ioachim filij iosue filij iosedech/ vt cōmunius tenet᷑. Aliqui tamen dicunt ꝙ fuit frater dicti ioachim: et successit ei in sacerdotio. b ¶ Et edificauerunt portam gregis. sic nominatā: eo ꝙ animalia que adducebant᷑ in templo vt immolarent᷑/ transibant ꝑ eam. Vocata est etiā hec porta negociatorum: qr negociatores iuxta eam ponebāt stationes mercationum suaꝝ. c ¶ Ipsi sanctificauerunt eam. id est firmauerūt seu ꝑparauerūt. Verbū em̄ hebraicū qð hic ponit᷑/ equiuocū est ad sāctificare ꝛ ꝑparare. d ¶ Et statuerunt valuas eius. id ē portas. Et dicit᷑ a voluo uis: qr voluunt᷑ ꝛ reuuluunt᷑ in clausione ꝛ aptione. e ¶ Et vsq ad turrim centū cubitorū. id est tantū edificauerūt in muro iuxta portā. f ¶ Et iuxta eum edificauerunt viri hieri. s. in muro: ꝛ sic de alijs intelligendū est. g ¶ Portā autē pisciū. Hic agit᷑ de edificio alterius porte muri cōsequentis: que sic vocabat᷑/ eo ꝙ pisces apportati de mari ꝑ illam inferebant᷑. ꝛ nunc dicit᷑ porta dauid: eo ꝙ sita est i opposito mōt' siō/ q̃ vocabat᷑ ciuitas dauid. ✻ Ipsi texerūt

Moraliter. a ¶ Et surrexit eliasib sacer. mag. et frēs eius sacer. In hoc capl'o agit᷑ de edificatiōe hierl'm: in qua fit specialis mentio de sex portis q̃ fuerūt in exteriori muro claudente hierl'm: ꝑ quā ꝟm sensum anagogicū intelligit᷑ hierl'm superna: ad quā intrat᷑ ꝑ obseruationē mādatoꝝ dei. Mat. xix. c. Si vis ad vitā ingredi serua mādata. Propter qð illa q̃ inducunt ad mandatoꝝ obseruātiā/ porte hierusalē dici possūt. Circa qð sciendū: ꝙ mādatoꝝ aliqua sūt negatiua a malo retrahentia/ sicut illud: Nō occides/ ꝛ cōsimilia. Aliqua ꝟo affirmatiua ad bonū inducentia/ sicut illud: Honora patrem tuum ꝛc̄. Igit᷑ illa que retrahūt a malo/ ꝛ illa que ad bonū inducunt: porte supne hierusalē dici possunt. ꝟm illud Ps. xxxvi. c. Declina a malo ꝛ fac bonum: ꝛ inhabita in seculū seculi. Retrahentia ꝟo a malo tria sunt specialiter. scz vitij fetor/ iudicij terror/ supplicij horror. Primū significat᷑ per portam sterquilinij. secundū ꝑ portam iudiciariam. tertium ꝑ portam vallis. quia ꝟm omnes doctores de hoc loquentes suppliciū gehenne ponit᷑ in ꝓfundis terre. Inducentia autē ad bonū tria sunt similiter: ꝛ accipiunt᷑ ꝑ oppositū ad tria ꝑdicta. Sunt autem hec tria: decor operis/ dulcor federis/ valor muneris. Nam opus virtuosum operantē decorat/ deo federat/ ꝛ eternā beatitudinem meretur seu comparat. Primū significat᷑ ꝑ portaz dauid: cuius est interpretatio/ vultu desiderabilis. Secundū ꝑ portam fontis vel aquarū. nā aque gratie federant deū cuz homine. Tertiuz ꝟo significat᷑ ꝑ portā negociatorum. quia ꝑ opera virtutum pro terrenis cōmutantur celestia/ ꝛ pro temporalibus eterna: in qua cōmutatione seu negociatiōe nos exercere velit dñs noster iesus christus: qui dic̄ Luc. xix. b. x. Negociamini dum venio.

Diuisio
Moraliter
Retrahētia a malo ꝛ inducētia ad bonū

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

A F a ¶ Ipsi texerũt. Hic versus etiã de ceteris portis q̃ ędificatę sunt repetit᷑: q꞉ necesse est vt quicũq꞉ structurã boni opis inchoauerit/ vsq꞉ ad tectũ bonę ꝑfectiõis ꝑducat: ⁊ munimina custodię sollertis/ q̃si valuas seras ⁊ vectes statuat. Valuę eñ in portis statuunt᷑: vt eis cõgruo tpe patefactis/ ciues intrandi ⁊ exeundi facultatez habeãt. Serę ⁊ vectes: vt obseratis ianuis hostis intrare non possit. Sic in bonis

Mat. 5. b

opibus valuę sũt apponẽdę: vt cõciues. i. ꝓximi nr̃i hęc vidẽtes glorificẽt patrẽ qui in cęlis est: ⁊ ipsi q̊z ꝑ excẽpla nr̃a incedere ⁊ mgnia virtutũ nobiscuz discant intrare. Sũt ⁊ serę ⁊ vectes cõtra insidias ⁊ irruptionẽ hostiũ apponẽdę: vt diligẽti vndiq꞉ muniamur industria: ne forte arcez vir

Prover. 18. c

tutis host᷑ itromissus expugnet. vñ: Frater q̃ adiuuat᷑ a fratre q̃si ciuitas firma: et iudicia q̃si vectes vrbiũ. Cũ ḡ vterq꞉ pp̃ls iudęoꝝ. s. ⁊ gentiũ fratnã sibi i christo charitate ɔsentit: vnaz ecclesiã. s. ciuitatẽ dei ędificãt: ⁊ sicut vectes vrbiuz portas muniunt: ita dogmata veritatis eccl̃ias ꝑ orbẽ q̃ vnã catholicã faciũt/ ab infideliuz incursione defendũt. Itẽ seras vectesq꞉ portę nr̃ę statuim᷒: cuz ꝓcauemus ne arcana fidei nr̃ę porcis ⁊ canib᷒. i. imũdis mentibus ꝓdamus: vel hũani gr̃a fauoris iusticiã nr̃am faciam᷒: eosq꞉ ad videnda bona nr̃a intromittam᷒ q̃ plus ꝑiculi nobis laudãdo afferãt/ q̃z salutaris adminiculi a nobis vidẽdo referant. b ¶ Et portã ve.

1. Joh. 2. a

De q̃ dicit Johẽs: Charissimi nõ mandatũ nouũ scribo vob: sz vet᷒ qđ habuist᷑ ab initio. Mãdatũ vet᷒ est ꝟbũ qđ audistis. Porta ꝟo vet᷒ ędificat᷑ in hierl̃m: cũ verbũ fidei ⁊ dilectiõis qđ ab initio eccl̃ię traditũ est/ vel recuꝑat᷑ in errãtib᷒: vl̃ in nuꝑ credẽtib᷒ instituit᷑: c ¶ Ad mu. ⁊c. firmi

B

tatẽ. s. ⁊ munimẽtũ ꝑfectę dilectiõis i cordib᷒ electoꝝ: ad quã istructores ei᷒ ędificãdo ꝑueniũt: cũ in opib᷒ charitat᷑ ꝑficiẽ

Ps. 118. d

do dicũt: Viã mãdatorũ tuoꝝ cucurri ⁊c. illa. s. dilatatiõe mẽtis illustrate q̃ et amicũ i deo ⁊ inimicũ diligũt propter deum.

Vallis iosaphat.

d ¶ Et por. val. Bed. Vall᷑ iosaphat q̃ ⁊ gehẽnõ. i. vall᷑ ennõ dicebat᷑ ad oriẽtalẽ plagã ciuitat᷑ ẽ: ꝑ quã torrẽs cedron pluuijs vel niuib᷒ auct᷒/ a septẽtrionali in australẽ plaga defluit. In occidentali q̊z ꝑte eiusdẽ ciuitat᷑ vall᷑ gion esse legit᷑ i Para

2. Par. 33. c

lipo. vbi de manasse rege dicit᷑: Post hęc ędificauit muꝝ extra ciuitatẽ dđ ad occidẽtẽ gion i cõualle. Est aũt gion nomẽ font᷑ vbi vnct᷒ est salomõ in regẽ foris ciuitatẽ. Siue ḡ hãc siue illã/ siue quãlibet ciuitat᷑

Mystice

vallẽ esdras h̃ loco significet. ¶ Mysti. Porta vallis ędificat᷑ in hierl̃m/ cũ imbutis nuꝑ noticia fidei elect᷑: vel reꝑatis in castitate fidei q̃ errauerãt a doctorib᷒ veritatis iter alia virt᷒ hũilitat᷑ obseruãda ꝓcipit᷑: ꝑ quã maiore dei gr̃a sblimari me

Jaco. 4. b.
Ps. 64. c

reant᷑. De᷒ eñ supbis resistit: hũilib᷒ dat grãm. vñ: Cõualles abũdabũt frumento. i. hũiles dono supnę refectionis. Et portã val. Be. Bñ post portã veterẽ ⁊ muꝝ latioris platee ędificat᷑ porta vallis: q꞉ p᷒ rudimẽta catholicę fidei q̃ per dilectionẽ opat᷑: necesse est vt hũilitas nobis q̃si custos ꝟtutũ tenẽda isinuet᷑: vt q̃nto magni sum᷒ hũiliemur i oĩb᷒. e ¶ Et mil. cu. Bed. Ferũt q꞉ sit᷒ vrbis hierl̃m ita molli cliuo ꝯ oriẽtẽ siml᷑ ⁊ occidẽtẽ disposit᷒ vergat: vt pluuia ibi decidẽs istar fluuij ꝑ orientales portas defluẽs/ cũctis secũ platearũ sordib᷒ rapt᷑/ in valle iosaphat torrẽtẽ cedrũ augeat. Videt᷑ porta sterq̃linij illa vocari:

a ¶ consummauerũt.

a asinaa: ⁊ ipsi texerũt eã: et sta a

a ¶ q̃b᷒ patefact᷑ ciues vel hostes ingredi vel egredi pñt. b ¶ ꝓuisionis.

c ¶ quibus arcet᷑ hostis.

tuerũt valuas eius/ ⁊ seras ⁊

a ¶ munimina diligentie.

vectes. Et iuxta eos ędificauit marimuth fili᷒ vrię filij achus. Et iux᷑ eũ ędificauit mosollã fili᷒ barachię filij mesezabal. Et iuxta eũ ędificauit zadoch fili᷒ baana. Et iux᷑ eũ b ędificauer᷑t thecuem. Opti c mates aũt eoꝝ nõ supposue d runt colla sua in ope dñi dei b sui. Et portã veterẽ ędifica c uer᷑t ioiada fili᷒ phasea ⁊ mosollã fili᷒ besodia: ipi texerũt eã: ⁊ statuerũt valuas ei᷒ ⁊ seras et vectes. Et iuxta eos ędificauer᷑t melchias gabaonites ⁊ iadon meronathites: viri de gabaon: ⁊ maspha ꝓ g duce q̃ erat i regiõe trãs flumen. Et iuxta euz ędificauit eziel fili᷒ araia aurifex. Et iuxta eũ ędificauit ananias filius pigmẽtarij: et dimiserũt g c hierl̃m vsq꞉ ad murũ platee latioris. Et iux᷑ eũ ędificauit raphaia filius bahul ꝓnceps vici hierl̃m. Et iuxta eũ ędificauit ieiada fili᷒ aromath ꝯtra domũ suã. Et iuxta euz ędificauit atth᷒ fili᷒ asebonię. Mediã aũt ꝑtẽ vici ędificauit melchias fili᷒ herẽ: ⁊ asub fili᷒ phemoab: ⁊ turtim furnoꝝ. Et iuxta eos ędificauit sellũ fili᷒ aloes: ꝓnceps medię partis vici hierl̃m: Ipse d ⁊ filij ei᷒. Et porta vallis ędi h ficauit annun: ⁊ habitatores zanoe: ipsi ędificauerũt eaz: ⁊ statuerũt valuas eius ⁊ se

a ¶ perfectã operationẽ.

e ras ⁊ vectes. Et millẽ cubi i

a ¶ qui scz sordes vitiorũ ⁊ corrupte mentis eijciunt ab anima.

tos in muro vsq꞉ ad portam sterquilinij. Et portã sterq̃li k nij ędificauit melchias fili᷒ rechab ꝓnceps vici bethacharẽ. Ipe ędificauit eaz: et statuit valuas eius et seras

a ¶ per quã rapiẽte pluuie abũdãtia egerunt᷑ ciuitatis stercora. ¶ doctores q̃ fidẽ trinitatis ꝑdicãt. b ¶ siloe ¶ dei patris: de quo filius nascit᷑.

f et vectes. Et portam fontis l

la vocari: ꝑ quã sordes ⁊ imundicię solent egeri: nec minoris ꝟtutis ⁊ vtilitatis ẽ immunda queq꞉ đ ciuitate dñi efferri/ q̃z mũda iferri. Portã ḡ sterq̃linij i hierl̃m ędificant q̃ illos i eccl̃ię ministeriũ ordinãt/ per q̊s vitioꝝ sordes ab electoꝝ mẽtib᷒ expurgent᷑: ⁊ corruptę mẽtis hoĩes ab eccl̃ia arceant᷑/ iuuãte eos ⁊ eneruãte oẽm ipuritatẽ imbre grę cęlestis: vt disꝑdant᷑ đ ciuitate dñi oẽs q̃ opant᷑ iniq̃tatẽ. Et quia ma

Ps. 6. c.

gnę ꝑfectiõis est: cũ q̊s hũilitate a deo ꝓficit vt errat᷒ suos viuaciter inspicere/ ⁊ efficaciter valeat expurgare: recte dr̃: q꞉ qui portã vallis ędificauerũt mille cubitos in muro vsq꞉ ad portã sterq̃linij ꝯstruxerunt. Millenari᷒ eñ ꝑfectionez/ cubit᷒ opationẽ q̃ per man᷒ fit ⁊ brachia significat: ⁊ illi in muro sctẽ ciuitat᷑ a porta vallis vsq꞉ ad portã sterq̃linij mille cubitis ędificando ꝑueniũt: q̃ ꝑcepta hũilitatis gr̃a tanta se industria ꝑfectiõis bonis opib᷒ mãcipãt/ vt oĩa a se rudera actiõis noxię inutilis locutionis ⁊ etiã supflue cogitationis eijciãt. f ¶ Et por. fon. Bed. Narrant scriptores: q̃ ab ea frõte mõtis sion q̃ ꝑrupta rupe oriẽtalẽ plagã expectat: intra muros ⁊ in radicib᷒ collis fons siloe ꝓrũpit: qui in

Siloe fons

meridiẽ fluit: nõ iugib᷒ aq̃s/ sz incertis horis diebusq꞉ ebullit: ⁊ ꝑ traꝝ ꝯcaua ⁊ durissimi saxi antra magno sonitu venit: quo vno nec ꝑpetuo vtitur ciuitas. Siloe aũt qđ iterꝓtat᷑ missus/ vbi cęcus nat᷒ illũinatus ẽ christũ significat: q̃ a deo pr̃e ad illuminationẽ nr̃am missus est: cuius fons pr̃ ex quo natus est intelligi potest. De quo: Qm̃ apud te est fons vitę: ⁊ in lu. t. vi. lu

Ps. 35. c

mẽ. Porta fontis ędificat᷑ in hierl̃m: cum ordinant᷑ in eccl̃ię doctores q̃ fidez diuinę ęternitatis pp̃lis predicent: ⁊ muri piscinę siloe/ cuz firmissima ⁊ inexpugnabilia scripturarũ testimonia q̃bus sacr̃m dñicę incarnationis designatur in mente fideliuz disponunt᷑

D

Nico. de lyra

a ¶ Ipsi texe. eã. structura lignea: vt mur᷒ de subt᷒ meli᷒ seruaret᷑. b ¶ Et iu. eum ędi. the. i. de thecua vnde fuit amos ꝓpha. c ¶ Optima. aũt eo. i. ꝓncipales ⁊ maiores de thecua. d ¶ Nõ supposue. col. ⁊c. ⁊ sic cõmẽdant᷑ vulgares magis q̃z superiores. Et sil᷑es sũt isti maiores illis q̃ ꝓsidentes alijs iponũt eis onera grauia ⁊ importabilia et digito suo

Mat. 23. a

nolũt ea mouere. e ¶ Et por. ve. Hęc est tertia pars. ⁊ nominat᷑ alibi ista porta iudiciaria: quia senes in q̃bus est sapiẽtia ibi sedebant ad iudicandum. f ¶ Pro duce qui erat in regiõe trãs flumẽ: q꞉ ille ex deuotione voluit aliquid in hoc opere ponere/ licet esset gentilis: executionem tamẽ huius operis cõmisit iudęis. g ¶ Et dimiserũt hierl̃m. i. murũ eius extenderunt. h ¶ Et portam vallis. Hęc ẽ quarta pars. sic aũt vocabatur: eo q̃ per eã erat egressus versus vallem iosaphat: vt dictũ est ca. ꝓcẽdẽ. i ¶ Et mille cubitos in muro. iuxta illam portaz. k ¶ Et portã sterquili. Hęc est quinta pars. ⁊ vocabatur sic ista porta: eo q̃ immundicię ciuitatis per illaz emittebantur in torrẽtẽ cedron tẽpore pluuiali. ciuitas eñ hierusalem sita est in decliui montis. ⁊ ideo aquę pluuiales descendentes ⁊ secum trahentes immundicias ciuitatis habebant cursum versus illam portam. l ¶ Et portã fon. Hęc est sexta pars. et nomiat᷑ sic porta ista a fonte ꝓpinquo: et hęc porta. s. eodẽ. ca. vocat᷑ porta aquarũ

disponuntur. Qui. s. muri diuini ꝟbi in hortũ regis ꝑueniũt: cũ agnitis dispensatiõis dñicę mysterijs / germina virtutũ sũmo rege opitulante †ꝑferre cęperim⁹. Perueniũt vsq; ad grad⁹ q̇ descendunt ð ciuitate dauid / cũ q̇s a generali fideliũ vita spũalibus desiderijs ad cęlestia ꝓficere didicerit. Gradus eñ qui de ciuitate dauid ad inferiora hierusalẽ descẽdũt / diuinę inspirationis vel protectiõis auxilia sũt: q̇bus paulatim excitamur: vt ad media regni cęlestis ꝑueniam⁹. Fecit eñ gradus dauid q̇b⁹ ad ciuitatẽ eius ascẽdimus: cũ diuina nos pietas ordinẽ docuit virtutum: quibus cęlestia petimus: cum ipsas virtutes exequẽdi nobis donum tribuit. vñ: Ascensiones in corde suo disposuit. Et paulo post: Ibũt de ꝟtute in virtutẽ: videbit̃ de⁹ deoꝝ in sion. Ad hos ergo gradus structores sctẽ ciuitatis post muros piscinę siloe / et post hortũ regis ędificando ꝑueniũt: cũ post ostẽsa dñicę icarnationis mysteria vel sacramẽta: q̇bus cęca a natiuitate gẽtilitas absoluta ⁊ illuminata est: post incboata ꝑ fidẽ germina boni oꝑis doctores scti diligenti⁹ exꝑe auditorib⁹ suis ꝑfect⁹ virtutũ ostẽdunt: q̇bus ad visionẽ cõditoris manu fortis. s. ⁊ desiderabilis (quod vocabulo dauid significat̃) ascẽdãt. Quos gradus maxime in humilitate cõsistere pater bñdictus intelligit: cũ in scala patriarchę Jacob ostẽsa angelis ꝑ eã ascendentibus ⁊ descẽdentib⁹ iter nostrũ ad cęlestia designatũ interpretãs / gradus ipius ecclię incremẽtis ⁊ ꝓfectibus bonoꝝ opeꝝ quę per humilitatẽ fiũt cõparans. a ¶ De ciui. dauid. Ciuitas dauid iuxta lrãm mõs sion appellatur: q̇ a meridie positus ꝓ arce vrbi supeminet: ⁊ maior pars ciuitat̃ infra mõtẽ iacet in planicie humilioris collis sita. Vñ in libro regũ: Cępit autẽ dauid arcẽ sion: hęc est ciuitas dauid. Et paulo post: Habitauit aũt dauid in arce et vocauit eã ciuitatẽ dauid. b ¶ Edificauit neemias. Be. Post portã fontis et muros piscinę siloę q̇ i hortũ reg̃ ⁊ vsq; ad gradus q̇ descẽdũt de ciuitate dauid ꝑueniũt: etiã vsq; ꝯtra sepulchrũ ei⁹ mẽsura ciuitatis sanctę ꝓtendit̃: q̃ q̇ fidẽ sanctę trinitatis p̃dicat ⁊ dispensationẽ diuinę incarnatiõis ⁊ fructificationẽ christo adherẽtis ecclię. de q̃ dicitur: Hort⁹ ꝯclusus soror m. ⁊c̃. Nõ eis tm̃ grad⁹ bonoꝝ opeꝝ q̇bus ascẽdãt in cęlũ / sed ⁊ dñicã passionẽ debet insinuare: vt ꝑ eũ q̇ ꝓ ipis mortu⁹ est ⁊ resurrexit / se q̃z de regione ⁊ vmbra mortis ad vitã resurrecturos: ⁊ ad regnũ cęleste ascẽsuros cognoscãt. c ¶ Contra se. dauid. Nota dauid nõ in bethleẽ vt q̇dã putãt: sed in hierl'm esse sepultũ certa rõne mysterij. Sicut eñ in bethleez natus ⁊ in regẽ vnctus christũ ibidẽ nascituꝝ de suo semine: ⁊ a mag̃ sub ꝑsona regis adorandũ figurauit: ita in hierusalẽ defunct⁹ ⁊ sepult⁹ ipm in eadẽ ciuitate passurũ ac sepeliendũ. d ¶ Ad piscinã ⁊c̃. Piscinã scp̃turã. s. diuinã q̃ sctispũs oꝑe ꝯfecta / absolutionẽ nob̃ pctõꝝ ⁊ salutare poculũ ministrat. quę si a dño nobis in vinũ. i. in spũalem sensum fuerit ꝯuersa: gratiori nos suauitate inebriat veritat̃. vbi etiã est domus fortiũ: q̃ quicũq; crebris diuini eloquij fluentis audiẽdo ⁊ operãdo reficiunt̃: cõtra omnes

[Margin notes: al's †proferre; Ps. 83.b; Ibi.; Gen. 28.c; Ciuitas dð; 2. Re. 5.b; Ibið.; Can. 4.d; Natiuitas et sepultura dð / christi figura.]

ędificauit sellũ filius coloçai:
a ¶ vici.
ꝑnceps pãgi maspha: ipe ędificauit eã ⁊ texit: ⁊ statuit valuas ei⁹: ⁊ serãs ⁊ vectes: ⁊ mu
a ¶ firma scp̃ture testimonia: q̇b⁹ sacramẽtũ dñice incarnationis p̃dicat̃.
a ¶ qð interp̃tat̃ missus. h̃ est christ⁹ ad ad illuminationẽ nr̃am a patre missus.
b ¶ eos. s. q̇ opitulãte summo rege ꝓferunt germina virtutũ.
ros piscinę siloe in hortuz re
a ¶ auxilia diuĩe inspiratiõis vel ꝓtectiõis: vel incremẽta bonoꝝ operũ q̃ ꝑ humilitatem fiunt.
gis ⁊ vsq; ad grãdus q̇ descẽ
a ¶ celesti.
a dũt de ciuitãte dauid. Post
b eũ ędificauit neemias fili⁹ asboth ꝑnceps dimidię ꝑtis vi
c ci bethsur vsq; ꝯ̃ sepulchꝝ da
d uid: ⁊ vsq; ad piscinã q̃ grãdi oꝑe ꝯstructa est: ⁊ vsq; ad domũ fortiũ. Post eũ ędificauerũt leuitę / reũ fili⁹ bẽni. Post eũ ędificauit açebias ꝑnceps dimidię ꝑtis vici ceilę in vico suo. Post eũ ędificauerũt fratres eoꝝ: becui / filius endad /
e ꝑnceps dimidię ꝑtis ceilę. Et ędificauit iuxta eũ açer fili⁹ iosue / ꝑnceps maspha / mẽsurã
f secũdã: ꝯtra ascẽsum firmissi
a ¶ murũ secñdũ. i. mẽtis firmuz munimentum.
mi ãnguli. Post eũ in monte ędificauit baruch fili⁹ çachai mẽsurã secũdã / ab ãgulo vsq; ad portaz dom⁹ eliasib sacerdotis magni. Post eũ ędificauit merimuth fili⁹ vrię: filij acchus / mẽsurã secũdã a porta domus eliasib / donec extẽderetur domus eliasib. Et post eum ędificauerũt sacerdotes viri de campestribus iordanis. Post eos ędificauit beniamin et asub contra domum suam. Et post eum ędificauit açarias filius maasię filij ananię contra domũ suaz. Post eũ ędificauit bẽnui filius† enadad mensurã secũdã / a domo açarię vsq; ad flexuraz et vsq; ad ãgulũ. Post eũ ędificauit phalel fili⁹ oçi / ꝯ̃ flexurã ⁊ turriz q̃ eminet de domo regis excelsa: id est i atrio carceris. Post eũ phadaia fili⁹ fe
a ¶ ꝓfessiõe ꝑfectioris vite deo dicati.
g ros. Nãthinnei aũt habitabãt

cõtra oẽs insidias diaboli fortes reddũt̃. Post sepulchrum ergo dauid piscina grandi oꝑe ꝯstructa locat̃: cui dom⁹ fortiũ contigua est: q̃ ꝑ passionẽ dñi scripturarum nobis abyssus patefacta est: ꝑ q̃ꝝ affluentiam corda fideliũ roborata: ⁊ ciuitas christi cunctis hostib⁹ inexpugnabil̃ facta est. Deficiẽtib⁹ eñ vel ablatis ab hoste aq̇s / facile capit̃ ciuitas: ⁊ si hostis antiqu⁹ fontẽ nobis abstulerit ꝟbi dei / cõtinuo arcẽ mẽtis rumpit. e ¶ Et ędificauit. Be. Hucusq; primus ciuitatis mur⁹ extruit̃: hinc mensura secũda. i. muri interioris incipit. Vñ ꝟ: q̃ plurimi structoꝝ cõtra domũ suã ędificauerunt. Muro eñ interiori domus ciuitatis plurimę vel vicinę erãt vel iunctę. Post cõstructionẽ q̃ muri exterioris / sequit̃ i nostra ciuitate secũdi mẽsura muri: cũ post operũ ⁊ linguę ꝑfectionem q̃ oibus apparere põt magis in interiorib⁹ mẽtis deo placere cõtẽdimus: ne q̇d in aĩo ꝯcipiamus in quo interni arbitri oculos offendam⁹. f ¶ Contra ascẽsum fir. ⁊c̃. Hic ẽ christ⁹ q̇ in fide sua ⁊ dilectione iudęorũ pplm adunauit et gẽtiũ / vnde lapis angularis ð̃r. Cõtra cui⁹ ascensum mẽsura secũda ędificat̃: cum per mũdiciã pię cogitationis ad visionẽ ei⁹ tẽdimus: cũ etiã in hac vita retenti crebro visionis ei⁹ desiderio suspiram⁹. Sequũtur plurimi structoꝝ ordines qui mẽsurã secũdam ędificasse narrant̃: q̃ maxima ecclesię structura est i munimine iterioris virtutis: q̃ñ cũ. s. oĩ custodia munimus coꝝ nostruz: q̃ñ ex ipso vita ꝓcedit. Singula vero ad intelligentiã spiritualẽ trahere nimis longũ est. g ¶ Nathinnei. Dicunt̃ gabaonitę: qui in ministeriũ dom⁹ dñi iuxta dispositionez Josue filij Nun fideli deuotiõe seruiebãt. h In ophel.

[Margin notes: Ps. 117.d; Esa. 28.d; Nathinnei; Jos. 9.d; als̃ tertiũ]

Nico. de lyra

a ¶ Et muros piscinę siloe in hortũ regis. i. cui⁹ aquę fluũt versus hortum reg̃. Vl' aliter: ꝗ ędificauit murus vsq; ad hortũ regis: ⁊ vsq; ad gradus qui descẽdũt de ciuitate dauid. Arx sion q̃ vocata fuit ciuitas dauid erat sita in mõte siõ: ⁊ de ea ꝑ gradus descẽdebat̃ ad iferiorẽ partẽ ciuitatis. b ¶ Et vsq; ad do. fortium. Quę vocat̃ sic: q̃ ibi mãserũt agonistę: vel forte q̃ fortes dauid ibi habitabãt q̃ñ veniebãt ad regẽ: ⁊ ꝟm h̃ ly vsq; ad domũ fortiũ / itelligit̃ exclusiue: q̃ fortes dð cũ alijs nobilib⁹ manebãt itra secũdũ muꝝ. c ¶ Et edi. iuxta eum. Hic agitur de reędificatione muri medij / cum subditur. d ¶ Mẽsuram secũdam. i. portionẽ suã in secũdo muro. e ¶ Cõtra ascẽsum fir. an. In angulis eñ muroꝝ solet fortior murus ędificari et desuꝑ turris ad defensionem vtriusq; lateris. f ¶ Post eũ in monte ⁊c̃. mẽsurã secundaz. q̃ ędificauit in secũda clausura murũ qui erat in ascẽsu montis: eo ꝗ ciuitas partim erat in mõte: ⁊ partim in valle / ⁊ partim in decliui. g ¶ Vsq; ad portã dom⁹ eli. ⁊c̃. Ly vsq; / tenet̃ hic exclusiue: q̃ domus summi sacerdotis erat intra murũ interiorẽ siue tertiũ: qui erat intermedius inter habitationem sacerdotum ⁊ nobiliuz quę claudebat̃ muro secũdo de quo hic agitur. Cętera patent ex dictis vsq; ibi. h ¶ Nathinnei aũt habita. in oph. Ophel est nomen turris ꝓpinquę templo: tamẽ extra muruz interiorẽ claudentẽ habitationem sacerdotum: ⁊ ibi habitabant gabaonitę qui ministrabant ligna ⁊ aquas in atrio sacerdotum vt essent propinqui habitationem sacerdotum: prout poterat fieri.

Vsq; ad

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

a ¶ munimine ⁊ altitudine virtutū.
in ōphel vsq̨ cōtra portā aqua
a ¶ vñ. Uisitauit nos oriēs ex alto.
b ¶ christū: qui est turris fortitudinis a
rum ad oriēntē: ⁊ turrim q̄ pmi
facie inimici. ¶ pdicatores.
nebat. Post hec edificauerunt
¶ buccinatores.
thecueni mensurā secundā e re
¶ cōtemplationis.
gione a turre magna ⁊ eminenti
vsq̨ ad murū templi. Sursum
autē ad portā equoꝝ edificaue
runt sacerdotes vnusq̄sq̨ cōtra
domū suā. Post eos edificauit
seddo filius emmer ꝯtra domū
suā. Et post eū edificauit seme
ia fili⁹ sechenie custos porte ori
entalis. Post eum edificauerūt
anania fili⁹ selenie/ ⁊ anō fili⁹ se
lom sext⁹ mēsurā secūdā. Post
eū edificauit me sollā fili⁹ bara
chie/ ꝯ gaçophylaciū suū. Post
eū edificauit melchias fili⁹ auri
fici/ vsq̨ ad domū nathinneoꝝ
⁊ scuta vendentiū/ contra portā
iudicialē/ ⁊ vsq̨ ad cenaculū an
guli. Et intra cenaculū anguli

A a ¶ In ophel. Bed. Turris erat nō longe a tēplo altitudi/ne enormi. Unde ophel .i. tenebrarū vel nubili nomē accepit: q2 nubibus caput inseruit. Deniq̨ vbi in michea scriptuz est: Et tu turris gregis nebulosa: bñ dicit turris ophel. Hec turris in qua pte sit ciuitatis/ liber Paralipomenon ostēdit dicens: q manasses edificauit murū extra ciui/tatē dauid ad occidentē gion: in cōual/le ab introitu porte pisciū p circūitū vs q̨ ad ophel. Cōueniebat ḡ iuxta sitū lo ci vt ministri tēpli in vicina tēplo turre habitarēt. ¶ Mystice autē nathinnei habitant in ophel .i. in turre nebulosa: cū hi q̄ pfessione pfectioris vite dicati sunt deo: ⁊ in munimento ⁊ altitudine virtutū actione semp ⁊ cogitatiōe mo/rant: ⁊ ꝯuersatio eoꝝ in celis est. quos admirās vulgus ait: Qui sunt isti qui vt nu. vo. ⁊c. Itē thecueni habitant in ophel: cū q̄q̨ religiōis habitu insignes abdita scripturaꝝ de q̄bus scriptū est: Tenebrosa aque in nubib⁹ aeris .i. mystica sciētia in pphetis/ illustrato corde penetrāt ⁊ assidue legūt ⁊ meditantur. b ¶ Cōtra portā aq̄rū ad ori. Be. Dñm scz: qui quotidie nos misc̄dię sue gra: ne in erūnis vite labam⁹ p̄sentis ⁊ deficiam⁹ irrigat. Hanc portā deside/rabat psalmista/ dicens: Sicut deside/rat ceru⁹ ad fontes aquaꝝ ita desi. ani. mea ad te deus. Que porta cōgrue ad orientē ponit: q2 dñs qui torrente nos sue voluptatis ne sitiam⁹ inebriat: ipse nos dono sue visitatiōis: ne i tenebris errorū caligem⁹ illustrat. vñ: Uisitauit nos oriens ex alto: et illuminare his q̄ in tenebris ⁊ i vm. mor. se. Ipse nos p̄sidio sue ptectionis ab hoste defendit. Unde sequit: Et/ vsq̨ ad/ turri que p̄e miebat. d q̄. s. dicit: Deduxisti me: q2 fact⁹ es spes mea turris fortitudinis a facie inimi. Habitant ergo nathinnei i ophel vsq̨ cōtra portā aquarū ad oriē tē ⁊ turrim q̄ p̄eminet: cū fideles lectio nibus sacris dediti diuine pietatis gra tia debriari: ⁊ auxilio ab hoste gaudēt defendi. Et q2 post p̄sentia virtutū dona ad videndā claritatez dñi ascendit: recte infertur: Post eum edi. the. c ¶ A tur/re ⁊c. A turre magna ⁊ eminenti vsq̨ ad murū templi puenit structura ciuitatis: cū. iusti ab altitudine ꝯtēplatiōis: que mē/tem in hac vita despectis tpalibus ad celestia desideria suspē dūt: veraciter in illa vita ad claritatē dñice incarnatiōis intuē dā/ patefacta etiā diuine eternitat⁊ glia ascēdūt. Et q2 thecua buccina vel tuba/ thecueni buccinatores interp̄tant: apte dici tur q thecueni hoc edificauerint. Doctoꝝ em̄ est quoꝝ sonus exit in oēm terrā/ p̄sentia dei dona vel futura in ciuitate ei⁹ .i. fidelib⁹ patefacere. d ¶ Ad murū tē. Corp⁹ scz christi: De quo dicit Ioh. ij. d. Soluite tēplū hoc ⁊ in tri. ex. il. qd̄ scz p̄se cutores i morte soluerāt: s3 excitatū ⁊ ad celos exaltatū ama/tores videre nō cessant in glia. e ¶ Sursum aūt ad por. equo. Bed. Hanc portā significat hieremias esse in orienta li plaga ciuitatis scribēs typice de eccl'ia: Et edificabit dño ci uitas a turre ananeel. ⁊ paulo post: vsq̨ ad torrentē cedron: ⁊ vsq̨ ad angulū parte oriētalis. Ad portā equoꝝ edificāt sacer dotes: cū sufficiētia viuēdi exēpla p̄bent eis: q̄ ad refrenādos lasciuos motus carnis vel aie/ ianuas intrāt eccl'ie: vel cum co gitatiōes q̄bus de victu suo suorūq̨ vel vestitu tractāt: ita di sponūt ne libertatē mētis qua celestia q̄runt retardēt. Unde bñ de operātib⁹ d2: Unusq̄sq̨ ꝯtra domū suā: qui sermo cre brius in hac ꝯstructiōe repetit. Neq̨ in expositiōe laborādū est quō in eccl'ia ꝯtra domū suā quisq̨ murū edificare ⁊ mētez suā aduersus insidias diaboli debeat munire: ne aliunde pos/sit irrūpere: dum quisq̨ corpus suū ⁊ mentē forti in deuz fide munierit. Quisq̨ etiā contra domū suā edificat: si illos qui si/bi cōmissi sūt diligenti custodia regularis discipline defensat: ne incursu vitiorū vel persuasione hereticorū decipiant. Ad portā eq̄rū. Eq̄ cū in bono accipiunt: sic asini cameli ⁊ muli cōuersos ad dominū populus gentiliū/ vel curas reꝝ tempo raliū dño scz anime subiugatas ostendunt. f ¶ Edificaue/*rūt sacerdotes. Sacerdotes ꝯo ciuitatis dei murū ad por/tam aquarū edificāt: cum doctores post vocationē iudeoꝝ ad inducēdos in ecclesiā gentiles verbū dei seminādo pueniunt. ¶ Bed. Longū est de singulis edificijs vel edificatorib⁹ mystice disserere: que etiā per se peritus lector potest agnoscere. Tm̄ hoc notandum: q2 qui portas et turres edificant per quas ciues igrediantur vel inimici arceantur: prophete sunt apostoli et euāgeliste. per quos nobis forma fidei ⁊ recte operatiōis per quam ecclesi/am itremus ministratur: quorūq̨ verbis aduersarios veritat⁊ redarguere ⁊ repel/lere discimus. Qui vero reliqua vrbis extruūt: pastores sunt ⁊ doctores: quos secundo loco posuit apostolus. per quoruz industriaz vsq̨ hodie tanq̨ per magnos architectos ecclesie fides catholica p totum orbē seruat. Et sicut Neemias ex ordine cunctos ciuitatis structores enume/rans perpetue memorie cōmendat: ita cōsolator nostre paupertatis christus omnium qui ecclesiā i electis edificant nomis conscribit in celo.

Nico. de lyra

* a ¶ Usq̨ ad murū tēpli. Hic accipitur murus templi large pro muro qui claudebat habitationē sacerdotū: q2 ha/bitatio media nō poterat procedere vsq̨ ad muruz templi/ accipiendo proprie: immo atrium sacerdotū ⁊ habitacula eoruz erant intermedia. b ¶ Sursum autē. Hic cōsequēter agitur de reedificatione muri interioris seu tertij intra quā habi/tabant sacerdotes: in fine tamen ponitur aliquid de reedificatione muri medij. Circa primū dicitur: Sursum autē .i. in su/periori parte ciuitat⁊ in qua erat templū ⁊ habitatio sacerdotū. c ¶ Ad portaz equorū. locus erat ad quē homines eū/tes ad templū poterant equitare: sed ex/tunc pcedebant peditando. ⁊ ab illo loco incipiebat habitatio sacerdotum. ideo sequitur: d ¶ Edificauerunt sacerdo. scz muꝝ claudentē habitationē ipsorum. e ¶ Unusquisq̨ contra domū suam. ita q domus eorū ex vna parte iungebantur muro: ⁊ ex parte opposita habebāt aspectum versus tēplū. f ¶ Post eos edificauit seddo ⁊c. iste nō habitabat intra muꝝ interiorē/ sed extra: verūtamē domus eius ex vna parte iungebat seu appropinquabat muro interiori: ⁊ ideo ibi edificauit partem suam. g ¶ Et itra cenaculum anguli in por. gre. edi. arti. et nego. non in muro interiori/ sed in muro medio cui iungebatur domus eorum in parte exteriori: quia habitabant in tertia habitatione cū populo cōmuni: vt dictum est supra. ¶ Mystice aūt exponendo portas hierusalē supra dictas: sciēdum q hierusalē in sensu allegorico signat ciuitatē celestem. s̄m quod dicit Gal. iiij. d. Illa que sursum est hierusalē libera est que est mater no/stra. ad illā autē intratur per obseruantiā mādatorū: teste sal/uatore Matth. xix. c. Si vis ad vitā ingredi/ serua mandata. Mandatorū aūt q̄dā sūt negatiua a malo retrahētia. vt istd̄ Non occides. Alia affirmatiua ad bonū inducentia. vt illud: Honora partē ⁊c. Illa igitur que a malo retrahunt: et illa q̄ ad bonuz inducunt sunt porte ciuitatis hierusalem. s̄m illud Psal. xxxvj. e. Declina a malo ⁊ fac bonū: ⁊ inhabita ⁊c. Retrahētia ꝯo a malo tria sunt specialiter. vitij fetor/ iudicij ter/ror/ supplicij horror. Primū figurat per portam sterquilinij. secūdū per portā iudiciariā. tertiū per portā vallis: q2 supplicium gehenne s̄m oēs doctores est in profundis terre. Inducentia ad bonū sunt tria similiter per oppositū. scz decor operis: dulcor federis valor muneris. quia opus virtuosum operantē decorat: deo federat: ⁊ eternā beatitudinē meretur seu comparat. Primū designat per portā dauid/ qui interp̄tatur vultu desiderabilis. Secundū per portā fontis seu aq̄rū: quia aqua gratie federat deū cum homine. Tertiū p portam negociatorum: quia per opus virtutis cōmutantur pro terrenis celestia: ⁊ pro temporalibus eterna: ad que nos pducat qui sine fine viuit ⁊ regnat.

Marginalia: Mich. 4. c — 2. Pa. 33. a — Mystice — Esa. 60. b — Ps. 17. b — Ps. 41. a — Luc. 1. g — Ps. 60. a — B — Hie. 31. g — C — Diuisio — D — Mystice — Trahentia a malo ⁊ inducētia ad bonū

E B

Factũ ẽ aũt. Be. Ca. IIII Plane hec ira hereticorũ est. Hec sũt vba eorũ q se samaritanos cognominant. i. custodes leg' dei: cũ sint deo z legib⁹ ei⁹ ↄtrij tãq̃ a domo dñi. i. ab vnitate christi z ecclesie p hereses z schismata et mala opa segregati: q ne sua expugnet ĩpietas/ muros fidei edificari metuũt. Hec subsannatio ẽ oĩm q dicũt se nosse deũ: factis autẽ negãt. (Titũ. 1. d.) Samaritę eñ ita dño suiebãt vt dijs suis ñ renũciarẽt. Quos hodie imitant: qui ita christiani sunt vt ventrẽ suũ deũ habeãt: (Philip. 3. d) aut auariciam sequant: q est idolorũ seruitus: (Colos. 3. a) aut ceteris mũdi illecebris mancipati/ creature magis seruiant q̃ creatori. (Rom. 1. c) Tales g sicut heretici nolunt eccl'ie muros inouare: ne crescente statu pietatis a sua cogãt impietate recedere. Tales solent ĩbecilles appellare iudeos. i. cõfessores fidei et facile a gentib⁹ superandos: dũ in q̃tidiano aĩarũ certamine plus amant vitia q̃ virtutes victorię palmaz obtinere. Et q sunt inter hereticos: q etiã penitẽtibus veniã negãt: recte ex eorũ psona subiungit: Nunq̃d edificare poterunt lapides de aceruis pulueris q cõbusti sunt? Edificant eñ lapides combusti de aceruis pulueris: cum hi q igne psecutionũ victi fidẽ negauerunt: vel vitiorũ delectationibus subiecti: mũdiciã operis perdiderũt/ miserante deo resipiscũt: vt integritatẽ catholicę fidei constãti pfessione recipiant: z ornamẽta virtutũ morib⁹ emẽdati cõsequant. b ¶Sz z tobias. Be. Hui⁹ tobię psona z verba hereticis cõueniũt. Persona q̃dez. q patriarcha ei⁹ ammon de incestu/ ebrietate nocte z spelunca natus est: (Geñ. 19. g) z hereticorũ origo de voluptate carnali z immũdicia de tenebris errorũ vel scelerum de priuatis cõciliabulis/ z nõ de publico ecclesię symbolo genita est. (F) Or vo idem tobias. i. bonus dñi nõ merito z veritate: sz elatiõe supbię murũ dicit a vulpe trãsiliendum: vulpes heretici vocant. scdm illud: Capite nobis vulpes paruulas quę demoliuntur vi. (Cañ. 2. a) Qd est: deprehendite z in lucẽ pferte putridas z dolosas hereticorũ versutias: q̃bus fructiferas fidelium mẽtes corrumpere nitunt. c ¶Et orauimus. Hoc est vnicũ cõtra hostes eccl'ie refugiũ: orõ. s. ad deuz z industria doctorũ: q die noctuq̃ in lege eius meditãtes/ corda fideliũ cõtra insidias diaboli z militũ eius pdicãdo: cõsolando z exhortando premuniãt. d ¶Humus nimia est. Be. Cõgesta. s. in loco muri: q pri⁹ exportãda erat vt fundamenta muri in viua terra ponerent: qd cõuenit euangelicę domui cui⁹ structor fodit in altũ: elataq̃ terę cõgerie fundamẽta posuit supra petrã: q nullo aq̃rũ vel ventorũ ipetu (B) deijciunt.

Nico.de lyra

Factũ est aũt. Ca. IIII Hic ↄñr ponit triplex ĩpedimentũ quod supuenit iudęis ędificãtib⁹ murũ. scdm ponit (Diuisio) v. ca. tẽtiũ. vj. ca. Primũ ĩpedimẽtũ fuit ab adũsarijs eos deridẽtib⁹ z ĩuadẽtib⁹ z eis ĩsidiantib⁹ z subito eis irruẽtibus: z iõ neemias opponit orõnẽ cõtra deridẽtes. scdo defensionẽ cõtra inuadẽtes/ ibi: Factũ est aũt. tertio munitionẽ cõtra insidiãtes/ ibi: Et factũ est. q̃rto circũspectionẽ cõtra subito irruẽtes/ ibi: Et dixi.

Circa

in porta gregę ędificauert artifices z negociatores. Ca. IIII

a Factũ ẽ ãt cũ audisz sanaballath q̃ ędificarem⁹ murũ. irat⁹ est valde: c Et mot⁹ nimis subsannauit iudeos: z dixit corã fratrib⁹ suis d

a ¶ confessores fidei.

a ¶ hereticorum. s. qui se legem dei custodire dicunt.

z frequentia samãritanorum: Quid iudęi faciũt ĩbecilles? e

a ¶ gentiles eccl'ie psecutores.

Num dimittẽt eos gẽtes? Nũ f g sacrificabũt z cõplebũt in vna die? Nũq̃d ędificare poterunt h

a ¶ de his. s. q igne psecutiõis victi fidẽ negauerũt: vel vitiorũ opib⁹ subiecti mũdiciã corpis vel operis pdiderũt.

lapides de aceruis puluer' q

a ¶ bonus dñi: nõ veritate/ sed elatiõe.

b cõbusti sũt? Sz z tõbias ãmonites pximus ei⁹ ait: Edificẽt. i k l

a ¶ surgẽs contra assertionem fidei illorum. b ¶ hereticus. scdm illud: Capite nobis vulpeculas paruulas.. c ¶ supabit. s. z pedib⁹ suis cito subijciet oẽm fiduciã doctrine eorũ: quam velut lapide firmo munitã in christo esse fundatã

Si ascẽdẽrit vũlpes trãnsiliet m

a ¶ munitionem ecclesie.

mũrũ eorũ lapideuz. Et dixit n neemias: Audi de⁹ nr: q fa o

a ¶ huic ĩprecationi sĩle est qd ppheta dicit: Cõuertet dolor eius in caput ei⁹.

cti sumus despectui. Cõuer p te opprobriuz super caput eorum: z da eos in despectionez in terra captiuitat'. Ne operi q as iniquitatẽ eorum: z peccatum eorũ coram facie tua nõ deleatur: q irriserunt ędificãtes. Itaq̃ ędificauimus muruz: z coniunximus totũ vsq̃ ad partem dimidiam: z puocatũ est cor populi ad operandum. r Factũ est autẽ cum audisset sanaballath et tobias z s arabes/ z ãmonitę z açotij/ q obducta eẽt cicatrix muri hierusalẽ: z q cępissent iterrupta concludi: irati sunt nimis. Et t cõgregati sunt oẽs pariter/ vt venirent z pugarent contra hierusalẽ: z molirent insidias. c Et orauimus deũ nostrũ: z po v suim⁹ custodes sup murũ die ac nocte ↄtra eos. Dixit autẽ x

a ¶ tribus iude.

iũdas: Debilitata est fortitu y d do portãtis: z hum⁹ nimia est z

Circa primũ dr: b ¶Cũ au. sanabal. Qui erat primus inter samaritanos. c ¶Irat⁹ est valde. De iudeorũ psperitate. d ¶Et dixit. Iudeos despiciendo. e ¶Quid iu. im. faciũt. q. d. non poterũt pficere qd icepert. Tũ q sũt ĩbecilles vt dictũ est. Tũ q ĩpediẽt eos gẽtiles. vñ subdit: f ¶Nũ di. eos gentes. q. d. nullo mõ debẽt eos dimittere opari pacifice. g ¶Nũ sa. z cõplebunt in vna die. Transpositio est actuũ. z est sensus: Nũ cõplebũt op⁹ suũ z sacrificabunt deo gras agẽdo d opis ↄsummatiõe. q. d. nõ. q hoc ẽ eis ĩpossibile. vñ seq̃t: h ¶Nũ ad edifi. poterãt lapides zc. Qñ eñ nabuçardan incẽdit ciuitatẽ: vt habet. iiij. Reg. vlt. tãta fuit ignis vehemẽtia q magna pars lapidũ ita fuit adusta/ q resoluebant q̃si i pulueres z nõ erãt vltra vtiles ad ędificãdũ. i ¶Sed z tobias ama. prim⁹ ei⁹. Quia erãt cõiuncti p affinitatẽ. k ¶Ait. Deridẽdo eos. l ¶Edificent. i. nõ curem⁹ de ędificio eorũ: q nihil eis valebit. iõ seq̃t: m ¶Si ascẽ. vulpes trã. mu. eorũ. i. ita bassus erit q nõ erit eis ad aliquã defensionez. In hebreo habet: Dissipabit murum eorũ. ita debilis erit q nõ poterit sustinere aliquẽ impetũ. n ¶Et dixit neemias. Hoc nõ est i hebreo: nec est de textu: sed subintelligit: z propter hoc aliq̃s doctorũ apposuit p modũ glosę: q postea inserta est textui p ignorantiã scriptorũ. o ¶Audi de⁹ nr. Inclinãdo ad nos tuã clemẽtiã: eripiendo nos de opprobrio z cõtẽptores nros opprobrio supponẽdo. q ¶Ne operias ini. eorũ. Dissimulãdo vindictã. r ¶Et puocatũ est cor ppli ad operãdum. Tũ propter opprobriũ iiuste illatũ. Tũ q opus psperabat in manib⁹ eorũ. s ¶Factuz ẽ aũt cũ au. sanaballath z to. et ara. ammonite zc. Hic cõsequẽter ponit defensio cõtra inuadere volẽtes. vñ subdit: t ¶Et cõgre. oẽs pariter. Vt fortius nos inuaderent et opus cessare facerent. v ¶Et orauim⁹ deũ no. Primo z principaliter cõfidendo de ei⁹ ptectione. q tamẽ nõ debebãt omittere de his quę poterãt fieri humana puidentia. iõ subdit: Et posuim⁹ custodes su. mu. zc. x ¶Dixit aũt iudas. i. viri de tribu iuda fracti timore aduersariorũ et anxietate laborũ. y ¶Debilitata est for. portãt'. i. portantiũ onera ad op⁹. z ¶Et humus nimia est. Quod exponit sic ab aliquibus: q oportebat multã terraz amouere z extra portare vt possent fieri fundamenta.

* Et nos non

Moral'r. a ¶Factũ ẽ aũt zc. sequit. Per istos e ¶Quid iu. fa. ĩbecilles. designãt sacerdotes z scribę christũ deridẽtes i cruce: q q̃dẽ derisiõi suos discipulos redũdebat. deridebãt aũt eũ de ĩbecillitate/ dicẽtes: Vach q destruis tẽplũ dei z i trib⁹ dieb⁹ reędificas. Itẽ: alios saluos fec/ seipm nõ põt saluũ facere. p ¶Conuerte opprobrium super caput eorum zc. Quod z factum fuit. nã in vindictã opprobrij christo illati/ de⁹ fec venire romanos ↄ iudeã: q destruxerũt teplũ z ciuitatẽ: z pplm ptim occidert z pti captiuauerũt. t ¶Et cõ. st o. pi. vt ve. z pu. ↄ hie. i. eccl'iam pmitiuã: postq̃ eñ pncipes iudeorũ viderũt q a pdicatione nois christi nõ potuerũt aplos impedire p verba cõminatoria. sicut patz Act'. iiij. et. v. quesierũt eos impedire per persecutiões z flagella: prout patet Actuũ. viij. et. ix.

* Et factũ ẽ

(Margin: al's ĩbecilles; al. despectui; Moraliter; Mar. 15. c; Math. 27)

A B deijciunt. Prius eñ de corde nr̃o egerēda est humus terre/ narũ cõcupiscentiarũ: deinde firmus ⁊ inexpugnabilis operũ murus sup fundamentũ fidei cõstruēdus. Nã qui sup humuz ⁊ rudera infirmarũ cogitationũ edificiũ sancte actiõis erigit/ fallit: ⁊ ꝓ domo vel ciuitate: ꝓcella tentationis ingruēte/ ruinã edificasse ꝓbat. a Dixerunt hostes. Hec in edificio spirituali agi solēt. manet eñ idefessus hostis cũ satellitib⁹ suis spiritib⁹. s. imũdis ⁊ hoibus malignis/ qui opa virtutũ ⁊ fidei nobis incautis impedire ⁊ expugnare ꝯtendunt: ⁊ mentē fidelium mucrone ꝑue suggestiõis iterficere. Sȝ cõtra hec nobis armatura dei sumenda ē: vt possimus resistere in die malo: ⁊ ĩ oĩbus perfecti stare. b Statui ĩ lo. vt agmine/ scȝ armatorũ circũdati operatores liberius ⁊ securius edificarent. Dispertiti eñ sunt gradus fideliũ. Alij bonis opib⁹ intus ornãtes ecclesiã edificãt. Alij armis sacre lectionis muniti cõtra ĩpugnãtes hereticos vigilãt. Hi religiosa deuotione ꝑximas in fidei veritate ꝯfortãt. illi aduersus diaboli vel vitiorũ tela necessariũ certamē exercēt: ⁊ ab ouili dñico insidiãtes lupos pastorali sollicitudine arcent. c Media pars iu. Be. Notandũ q: nõ solũ media pars iuuenũ faciebat opus: et pars media parata erat ad bellũ: sed ⁊ ijdem iuuenes qui faciebãt opus gladio erãt accincti. Tanta eñ versucia hostis antiqui: tant⁹ est furor malicie eius cõtra ecclesiã: vt non solũ ꝑdicatores. veritatis/ sed ⁊ ipse ppl's dei semꝑ debeat ꝯtra vigilare ⁊ q̃si in acie stare. Edificãtes eñ gladio accingunt renes/ cuȝ hij q̃ ꝑsunt bonis opib⁹ ĩsistere vel sibi cõmissos curãt regulari ratione disponere: hoc eñ est viuos lapides in edificio sctẽ ciuitatis cõpetenter locare: q̃ fluxa luxurie in se acumine verbi dei satagũt restringere. Nec ꝑtereundũ est: ꝙ cũ dauid vl' salomon eandē ciuitatem edificarēt/ nihil de armatis structoribus vl' aduersarijs impugnãtibus dicit: sed destructa ꝓpt' pctã maiori labore industria reficit. Similis aũt est edificatio spũalis q̃ in animarũ salute gerit: vt in baptismo renati per fidē ⁊ cõfessionez sancte trinitatis sine labore ꝑ gratiã dei ciuitas ⁊ dom⁹ eius efficiamur: ⁊ si post diabolo suadēte vel seducēte ad pctã relabimur/ ⁊ virtutum menia hostis victor igne vitiorũ deijcit: necesse ē grauiori studio afflictionis vigiliarum ⁊ artioris vite bonorũ operũ edificia reparare. Nam expertis vitiorꝫ illecebris difficilius caremus q̃ȝ incognitis. Minorisq̃ȝ laboris est incognitã cauere carnis voluptatem/ q̃ȝ reij cere cognitam. d Et sint vobis vices. Be. Nota quantuȝ studium in operando habuerint: qui etiam nocte in labore persiterunt: sicut paulus qui nocte et

Marginalia: Eph. 6. c; Grad⁹ fideliũ dispertiti; B; 2. Tes. 3. b

τ nos nõ poterim⁹ edificare mu a rũ. Et dixerũt hostes nr̃i: Nesciãt b ⁊ ignorēt donec veniam⁹ in medium eorꝫ: ⁊ interficiamus eos: ⁊ cessare faciam⁹ opus. Factuȝ est autē venientibus iudeis qui c habitabãt iuxta eos: et dicētib⁹ d nobis per decez vices ex oĩbus b locis q̃bus venerãt ad nos: sta e tui in loco post murũ ꝑ circũitũ ppl'm in ordinē cũ gladijs suis ⁊ lanceis ⁊ arcubus. Et ꝑspexi atq̃ȝ surrexi: ⁊ aio ad optimates et magistrat⁹ ⁊ ad reliquã partē vulgi: Nolite timere a facie eorũ. Dñi magni et terribilis me f g mētote: ⁊ pugnate ꝓ fratrib⁹ ve h stris/ filijs vr̃is ⁊ filiabus vr̃is: ⁊ vxorib⁹ vestris ⁊ domib⁹ vr̃is

a ¶ In spũali q̃ȝ edificio si aplic' armis fuerim⁹ ĩduti: dissipabit diaboli ꝯsiliũ ⁊ angelorũ eius q̃ nos expugnare desiderãt.

Factũ est aũt cũ audisset inimici nr̃i nunciatũ esse nobis: dissipauit deus ꝯsiliũ eorꝫ. Et reuer i si sum⁹ oẽs ad muros vnusq̃sq̃ȝ ad opus suũ. Et factuȝ est a die k c illa media pars iuuenũ eorꝫ faciebat op⁹: ⁊ media pars parata l erat ad bellũ: ⁊ lancee ⁊ scuta ⁊ arc⁹ ⁊ lorice/ ⁊ ꝑncipes post eos in oĩ domo iuda edificãtiũ ĩ muro ⁊ portantiũ onera ⁊ imponētiũ: vna manu sua faciebat op⁹ m ⁊ altare tenebat gladiuȝ. Edifi n cantiũ eñ vnusq̃sq̃ȝ gladio erat accinct⁹ renes. Et edificabãt ⁊ o clangebãt buccina iuxta me. Et p dixi ad optimates ⁊ ad magistrat⁹: ⁊ ad reliquã partē vulgi: Opus grãde ē ⁊ latuȝ: ⁊ nos separati sum⁹ in muro ꝓcul alter ab altero. In loco q̃cũq̃ȝ audieritis clãgorē/ tube illuc ꝯcurrite ad nos: De⁹ nr̃ pugnabit ꝓ nobis: ⁊ nosipsi faciam⁹ opus. Et media ꝑs nr̃m teneat lãceas ab q ascēsu aurore donec egrediant r astra. In tpe q̃ȝ illo dixi poplo: Unusquisq̃ȝ cum puero suo ma d neat in medio hier'm: et sint vo s bis vices per noctē ⁊ diē ad ope

Nico. de lyra.

* a Et nos nõ pote. edifi. mu. scȝ donec ista terra sit amota: qđ est vltra vires nr̃as. Sed hec expositio nõ videt rationabilis: q: licet muri ciuitatis fuissent in multis locis dirupti et vehementia ignis adusti: tñ fundamenta que erant in terra remãserũt salua. Et ideo aliter exponunt hebrei. Et hum⁹ nimia est. i. arena ⁊ calx que sunt nececessaria faciendũ cementũ requirunt in magna quãtitate: ita ꝙ non possumus habere: ⁊ ꝑ cõsequēs non poterimus edificare. b Et dixerũt hostes nostri: ne ⁊c. ⁊ sic imminebat

⁊ sic imminebat eis difficultas in edificãdo ab iteriori ⁊ exteriori. c Uenientib⁹ iudeis: qui ha. iuxta eos. i. samaritanos in villis cãpestrib⁹. d Et dicētibus nobis. malicias ⁊ insidias samaritanorꝫ. e Statui in loco post mu. ⁊c. ad resistendũ insultibus eorꝫ. ideo subdit: f Dñi magni ⁊ ter. in iudicijs. g Memētote. quõ pugnauit ꝓ patrib⁹ nr̃is in mari rubro. ⁊ alijs locis. h Et pugna. ꝓ fra. ve. moti charitate: ⁊ confidētes de diuina protectione. i Et reuer. su. oẽs ad mu. edificãdos destructo ꝯsilio samaritanorum. Ex quo ptȝ: ꝙ timore eorꝫ opus intermiserant. vt melius ab eis se defenderēt. k Et factũ est. Hic ponitur munitio ꝯtra insidiantes/ cũ dr: Et factuȝ est a die il. scȝ qua cognouim⁹ hostes nr̃os ĩsidiari. l Et media pars pa. erat ad bel. totaliter intenta ad defensionē edificãtiũ. ipsi etiã edificãtes erãt armati: lȝ leuius: vt si hostes irruerent/ possent aliq̃ mõ se defendere. o Et clan. buc. tanq̃ȝ parati ad preliuȝ: vt si hostes appropinquarent timerēt eos inuadere audientes clangorem buccine. p Et dixi. Hic ponitur circũspectio cõtra subito irruētes per ppli vnionē ad certũ signũ tube clangētis: q: ꝟtus vnita fortior est seipsa dispsa. et ptȝ lr̃a vsq̃ȝ ibi: q Ab ascen. au. q̃ȝ cito possent videre ad opandũ. r Donec egre. astra. i. appareant: q: ex tũc oportebat quiescere ab ope. s Et sint no. ⁊c. ad opandũ. Nõ ē ꝑ hoc intelligendũ ꝙ operarent de nocte: q: hoc nõ posset bñ fieri: vt patȝ ex dictis. sed aliq̃ per vices erant ordinati ad vigilandum de nocte pro custodia ciuitatis: qui irruentibus hostibus possent alios excitare.

Moraliter D

* Nõ depone

* k Et factum est a die illa me. pars iu. fa. opus. Per qđ significantur fideles eccl'ie ꝑmitiue se exercentes in bonis operibus actiue vite. l Et media pars para. erat ad bel. Per istos significant speculatiui istius tpis qui contra insult⁹ hostiũ pugnabãt viriliter orationibus deuotis. m Una manu sua fa. opus ⁊c. Per h' significantur illi qui sunt in vtraq̃ȝ vita/ actiua scȝ ⁊ contemplatiua perfecti: cuius ꝑfectionis debent esse pontifices noue legis. Greg⁹. in pastorali: Sit presul actione precipuus: sit pre alijs contemplatione suspensus. Potest etiam hoc aliter moraliçari: vt per hoc quod dicitur: vna manu faciebat opus: exercitium cuiuslibet boni operis ĩtelligatur. ⁊ qñ ex hoc vana gloria solet ĩsurgere. ideo subditur: n Et altera tenet gladium scȝ contra vanaȝ gloriam insurgentem. Itē notandũ ꝙ tempore salomonis hierusalē fuit edificata pacifice sine armis: sed postq̃ȝ fuit destructa ꝑ nabuchodonosor fuit reparata tempore Neemie: cum labore magno ⁊ armis. Per salomonē vero q̃ pacificus interpretat dominus noster iesus christus/ qui per suum sanguinem pacificauit ea que in cel' sunt ⁊ in terris significatur. Per nabuchodonosor vero qui interpretatur sedens in angustia: diabolus qui secũ semper portat ignem suuȝ intelligitur: quoniã semꝑ angustiat. Igitur per predicta significatur/ ꝙ edificium virtutis ⁊ gratie per christum sine labore construit in baptismo. sed si per suggestionem diaboli destruatur/ nõ reparatur sine labore magno.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

E ☞ nocte z die operabat̄ manibus suis: ne quē credentiū victū q̄rēdo fatigaret. Nisi forte ita sibi ꝑvices succedebāt ad operādū: vt aliȷ̄ ꝑ diē laborarēt in opere muri: aliȷ̄ ꝯtra hostiū incursores agerēt excubias noctis. Nā z nr̄ę ciuitatis extructores vtrūq̄ sil̄ faciūt. Ipi eñ q̄ fideles instruēdo eccl̄iam ędificant: infideles z etiā cōtradicētes arguendo ab eccl̄ia repellūt. La.V.

Et fact' ē cla. Be. Desiderabat ppl̄s murū ꝯstruere s; ipediebat̄ fame: quaȝ non solum penuria frugū/sed etiā auaricia principū fecerat: q̄ ab eodē ppl̄o maiora q̄ reddere poterat tributa exigebat. Qd̄ q̄tidie apud nos fieri videm'. Multi eñ in ppl̄o dei diuis cupiūt obtēperare mādatis/s; inopia tꝑaliū reȝ retardant̄: exēplo eoȝ q̄ habitu religionis ꝑditi sunt cū ipi ab eis q̄b' ꝑsunt importabile vectigal sęcl̄ariū reȝ exigūt: z nihil saluti eoȝ vel verbo vel exēplo vl̄ pietat' ope cōplēt aut cōferūt. Atq̄ vtinā vt aliq̄s in dieb' nr̄is Neemias.i.cōsolator a dn̄o veniens mores nr̄os compescat: z ꝑcordia nr̄a ad amorē diuinuȝ accēdat: et manus nr̄as a proprȷ̄s voluptatib' auertens/ad cōstruēdā christi cōuertat ciuitatē. ¶ Bed. Tribus de causis auget̄ clamor ppl̄i. Quidā fame coacti filios suos ditiorib' vendere volebāt. Aliȷ̄ liberis parcētes agros poti' z domos. Nōnulli ꝓhibētes liberorū et agrorū venditionē/h̄ tm̄ ꝑsuadebant vt mutuo sumerent pecuniā in tributa regis/oppignoratis agris et vineis: donec redeunte fertilitate reddere possent fęneratorib' quod mutuo accępissent.

Clamor populi auget̄ ꝓpter tria

b ¶ Et increpaui zc. Be. Tanq̄ dux optim' militię cęlestis z sapiens architectus ciuitatis dei/qd̄ optimates facere voluit et magistrat' ppl̄i se prius fecisse declarauit: elemosynā.s. paupib' dare: nihilq̄ ab eis q̄rere nisi custodiaȝ legis z ędificationē ciuitatis. In hac aūt lectione nō oportet nos allegoriā q̄rere: sed lr̄ę textū diligenter operādo seruare: vt sc; exceptis q̄tidianis elemosynaȝ fructibus vbi generalis fames ingruerit/q̄ possum' egentib' ꝑbeam': et q̄ a subditis q̄si iure solebam' exigere tributa/dimittam': vt dimittat nob̄ pr̄ debita nr̄a.

F

Nico.de lyra ☞ Insuper

✳ a ¶ Nō deponebam' vestimēta nr̄a. Ex quo patet ex eis magna diligentia. b ¶ Unusq̄sq̄ tm̄ nudabatur ad baptismū.i. ad purificationeȝ ꝺm modū iudęoruȝ q̄ tali purificatione vtebant̄: sicut dr̄ de Judith.xȷ̄ȷ̄.b.ꝙ baptiçabat se in fonte aq̄: ꝺm alios aūt baptism' iste intelligit̄ ablutio sordiū corꝑaliū ꝯtractaȝ ex ope ac etiā sudore.

Et fact' est cla. zc. La.V. Hic ponit̄ scd̄m impedimētū ꝓueniēs ex vsuris q̄bus diuites in ppl̄o iudęoȝ grauabāt inopes. z ideo primo describit̄ afflictio ppl̄i z egestate. scd̄o repꝛhensio diuitū ex ipietate/ibi: Et irat' sum nimis. tertio facta remissio ex cōi charitate/ibi: Et ego et fratres mei. quarto larga neemię expensio in hospitalitate/ibi: A die aūt illa. Circa ꝑmū dr̄: c ¶ Et fact' ē cla. notabiliter grauati a diuitib': q: egestate cōpulsi accęperāt ab eis ad vsurā: z aliq̄s de liberis suis eis vēdiderāt: z adhuc d̄ residuis filie facere volebāt: saltē aliq̄. iō subdit̄: d ¶ Et erāt q̄ di.s. aliq̄ de popularib'. Filȷ̄ no. zc. e ¶ Et erāt q̄ dice. Hec est scd̄a q̄rela. f ¶ Agros nr̄os zc. op.s. venditiōi vel ipignoratiōi. g ¶ Et aliȷ̄ di. hęc est tertia q̄rela. h ¶ Mutuo su. pecunias.i. ad vsurā. i ¶ Demusq̄ ag. nr̄os. vendēdo vel ipignorādo. Sicut egyptȷ̄ tpe famis vēdiderūt terras

Diuisio

randū. Ego autē z fratres mei z pueri mei/z custodes q̄ erāt post me: nō deponebam' vestimenta nostra. Unusquisq̄ tm̄ nudabatur ad baptismū. La.V.

Et fact' est clamor ppl̄i z vxoȝ ei' magn' aduersus fr̄es suos iudęos. Et erāt q̄ dicerēt: Filȷ̄ n r̄i z filię nr̄ę multę sunt nimis. Accipiam' ꝓ ꝑcio eoȝ frumentū: z comedam' z † viuam'. Et erāt q̄ dicerēt: Agros nostros z vineas/z domos nr̄as opponam': z accipiam' frumētū i fame. Et aliȷ̄ dicebāt: Mutuo sumam' pecunias i tributa regl̄: demusq̄ agros nr̄os et vineas. Et nūc sicut carnes fratrum nostroȝ/sic carnes nostrę sunt: et sicut filȷ̄ eoruȝ/ita z filȷ̄ nr̄i. Ecce nos subiugauim' filios nr̄os z filias nr̄as in seruitutē: z de filiab' nr̄is sūt famulę: nec habem' vnde possint redimi: z agros nr̄os z vineas nr̄as aliȷ̄ possidēt. Et iratus sū nimis cū audissē clamorē eoȝ ꝺm v̄ba hęc: cogitauitq̄ cor meū mecū. Et icrepaui optiates et magistrat'/et dixi eis: Usuras ne singuli a fratrib' vr̄is exigitis: Et cōgregaui aduersum eos ꝯcionē magnā/z dixi eis: Nos vt scitis redemim' fratres nostros iudęos q̄ venditi fuerāt gentib' ꝺm possibilitatē nostraȝ: Et vos igit̄ † vēditis fr̄es nr̄os/et emem' eos. Et siluerūt: nec inuenerūt q̄d r̄ñderēt. Dixiq̄ ad eos: Nō est bona res quā facitis. Quare nō in timore dei nr̄i ambulatis: ne exprobret̄ nobis a gentibus inimi-

a b c d e f g h i k l m n o p q r s t v x y

terras suas regi: vt hr̄ Geñ.xlvȷ̄ȷ̄. k ¶ Et nūc si. car. fra. nr̄orū zc.i. sic diuites de ppl̄o nr̄o liberi sūt/sic z nos debemus eē: filȷ̄ nr̄i sic z filȷ̄ sui/cū sum' de eadē lege. h̄ iducit̄ pro rōne: ꝙ meli' erat vēdere vel ipignorare t̄ras z possessiōes regi gētili q̄ filios z filias subȷ̄cere seruituti. Aliter hoc exponitur z meli' vt videt̄: q: çorobabel esdras et neemias vt plures possent secū adducere de babylone/promiserant libertatē z ꝓsperitatē: ideo aliqui eorum in afflictione positi querelādo dicebāt: Et nūc sicut carnes fratrū nr̄orū. i. iudęorū qui remanserūt in babylone. l ¶ Sic sunt in afflictione z labore. carnes nr̄ę sunt. Hic in cōsimili afflictiōe vel maiori. m ¶ Et sic filȷ̄ eo. sunt subiecti seruituti: ita et filȷ̄ no. iō subdit̄: n ¶ Ecce nos subiugauimus filios no. zc. Et sic nō sum' meliores cōditionis q̄ ipsi: sed in aliq̄b' peioris. o ¶ Et irat' suȝ ni. Hic ponit̄ reprehensio diuitū ꝓpter oppressioneȝ pauperū prędictā/cū dicit̄: Et irat' sū nimis. Uerbū est neemię irati: non ira quę est per vitiū: sed per çelū. p ¶ Cū audissem clamorem eorū ꝺm verba hęc. Quę sonabant displicere eis ꝙ de babylōe redissent. q ¶ Cogitauitq̄ cor meū mecū. ita ꝙ nō impetuose/sed ex modestia z deliberatione ꝓcessit ad reprehensionē diuitū. r ¶ Usuras ne singuli a fratribus vestris exigatis. Quasi diceret: hoc est manifestū: et tamē hoc est valde malū et lege ꝓhibitū Deute.xxȷ̄ȷ̄ȷ̄. s ¶ Et congregaui aduersum eos concionē magnaȝ. Ut erubescerent renuere correctionē meā rationabilē. t ¶ Nos vt scitis redemimus fratres nostros iudęos qui venditi fuerant gentibus ꝺm possibili. no. Licet eñ illi qui erant in babylone redȷ̄ssent sine redemptore: tamen çorobabel/esdras et neemias aliquos iudęos redemerant qui fuerant venditi gentilibus extra potestatē regis babylonis. v ¶ Et vos igitur vendite fratres vestros et ememus eos zc. Quos emistis i seruos contra legem. x ¶ Et siluerunt nec inuenerunt quid responderet. Non habentes responsionem rationabilem. y ¶ Ne exprobetur nobis a gentilibus inimicis nostris.s. ꝙ nō timetis dn̄m: nec legē eius seruatis.

✳ Et ego z fra

Moraliter. c ¶ Et factus est clamor populi magn' aduersus fratres suos iudęos. Allegorice. Clamor ista figura fuit illius murmuris ꝑmitiua ecclesia de quo dicitur. Act.vȷ̄. a. In diebus illis crescente numero discipulorum factus est murmur grecorū aduersus hebręos: eo ꝙ despicerentur in ministerio quotidiano vidue eorum. Sed sicut per neemiam qui consolator interpretat̄/clamor populi fuit pacificat' vt in textu dicit̄ cōsequēter: sic per spm̄sctm̄ qui est verus cōsolator murmur credentiū in eccl̄ia ꝑmitiua fuit quietat'. Nā per ei' inspirationē. vȷ̄. diacones fuerūt ordinati z ꝯstituti ad opus ministerȷ̄ quotidiani: q̄ pacifice negociū tractauerūt. Moralit̄ aūt clamor ppl̄i murū hierusalē ędificare cupientis: sed ꝑ potentiores eiusdē populi in temporalib' grauabant̄/z sic in opere murorū impedibātur: significatur afflictio religiosorū pauperū in ędificio spirituali ecclesię laborare desiderantiū: sed ab aliquib' potētib' tēporaliter affligunt̄: z sic ab ędificatiōis ope impediunt̄. Et vtinam veniat neemias.i. consolator missus a rege cęlesti q̄ tale remediū apponat ꝙ dicti religiosi quiete valeant viuere et in opere muri virtutū efficacius laborare.

Moraliter

Allegorice

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

a ¶ Insup excus. Huic snīę terribilis clausula imponitur. Quicūq3 eñ paupibus miseri cordiā nō impēdit: vł ab eis q̄ nō habēt velut iuste exigit: de domo sua excutit̄.i.de cętu ec/clesię: i qua putabat se ꝑpetuo manere: ⁊ de laborib⁹.s.in fru ctib⁹ bonorū operū/in q̄bus se laudabilit̄ laborasse putabat: nil ꝓrsus laboris recipiet. la/bores eñ sine pietate non pñt apd deū fructuosi eē. b ¶ Et dixit vni. Quātū neemię ob iurgatio vel imprecatio corda oim mouerit ostendit̄. audita eñ ꝯtestatione rñdentes/ amē ⁊ deū collaudātes/ fecerūt quę iusserat. In quo patz: q2 non ti more/sed amore dicta ei⁹ susce perūt. c ¶ Per annos ⁊c. Be. Hoc expōit apł's dicens: q2 statuit dñs eos q̄ euāgeliū annūciant de euāgelio viuere: ego autē nullo hoꝝ vsus sum. Duodecim autē annis neemi/as cū fratrib⁹ suis ita in duca/tu viuebāt: vt annonas q̄ duci bus debebant̄ nō comederēt. insinuās euāgelicū opus esse in regimine plębis: op⁹ recto/ris notabiliter circa ecclesiā ex ercere: ⁊ a subdit' cōmodū ter renū nō q̄rere.

1.Cor.9.c.

Ca. VI.

Factū ē ⁊c. Seq̄r: d ¶ Veni ⁊ ꝑcuti am⁹. Bed. Hostes scte ciuitat' ꝑsuade/bāt neemię i cāpestria descēde re ⁊ fędus pac' secū inire: ma/ctat' sił vitul' in testimoniū cō/pacti fęder'. s3 ille ne op⁹ reli/giosū negligat̄ i mōtanis ꝑse/uerat. Sic ⁊ hęretici ⁊ catholi ci falsi volūt cū veris catholic' pacis consortiū habere: nō vt ipsi ad arcem catholicę fidei ⁊ opationis ascendāt: sed vt eos potius quos in culmine virtu tū cōmorātes aspiciūt/ad infi/ma operū vel prauoꝝ dogma tū descēdere cogant. Bene au tē i cāpo vno volūt cū neemia pactū inire: q2 in eadē liberta/te latioris vitę quā sequuntur oēs ꝯr̄ter resolui desiderant. Bene idē pactū cum eo in vi/tulis pariter mactatis volunt inire: quia falsi frēs orōnis sue vel actionis deo hostias vna cū veris catholicis gestiunt of ferre: vt veri fideles crediti ꝑ victimā cōmunionis veros ca tholicos corrumpere possint. Sed neemias personā fideliū doctoꝝ tenēs/ nec ad ꝓphanos descēdere: nec eorū hostijs inq̄ nari cōsentit: sed in ceptis vir/tutū oꝑibus deuotus ꝑsistit: ⁊ quo acri⁹ terrere nitūt̄/eo ma/gis bene operando ipsis terri bilis efficit̄. vñ in sequētib⁹ di/citur: Oēs aūt hi terrę. no. ⁊c. Similiter ergo nos in spi/rituali structura: q2 versut⁹ ho stis semꝑ manus nostras tem ptat īpedire/curem⁹ eas sem/per diuino auxilio confortare.

B Et ingressus

---

cis nr̄is: Et ego ⁊ frēs mei ⁊ pueri mei cōmodauim⁹ plurimis pecuni am ⁊ frumentū. Nō repetamus in cōmune istud. Es alienū cōceda/mus qd̄ debet̄ nob. Reddite eis hodie agros suos ⁊ vineas suas ⁊ oliuetā sua ⁊ domos suas. Quin potius ⁊ centesimā pecunię/ frumē ti/ vini/ ⁊ olei quā exigere soletis ab eis/ date ꝓ illis. Et dixerūt: Red/demus ⁊ nihil ab eis q̄remus: sicq3 faciem⁹ vt loq̄ris. Et vocaui sacer dotes: ⁊ adiuraui eos vt facerēt iu xta qd̄ dixerā. Insup excussi sinu3 meū ⁊ dixi: Sic excutiat de⁹ oēm vi rū q̄ nō cōpleuerit ṽbū istud de do mo sua ⁊ d̄ laborib⁹ suis. Sic excu tiat̄: ⁊ vacu⁹ fiat. Et dixit vniuersa multitudo: Amē. Et laudauerūt deū. Fecit ģ ppł's sicut erat dictu3. A die aūt illa q̄ ꝑceperat rex mihi vt essem dux i terra iuda/ ab anno vicesimo vsq3 ad annū tricesimū se cūdū artaxerxis regis/ ꝑ ānos duo deci: ego ⁊ frēs mei annonas q̄ du cib⁹ debebant̄ nō comedim⁹: Du/ces aūt p̄mi q̄ fuerunt añ me graua uerunt ppł'm: ⁊ accęperūt ab eis in pane/ vino et pecunia quotidie si/clos q̄draginta. Sed ⁊ ministri eo rū depresserāt ppł'm. Ego aūt non feci ita ꝓpter timorē dei. Quin po tius in oꝑe muri ędificaui: ⁊ agru3 nō emi: ⁊ oēs pueri mei congre/gati ad opus erant. Iudęi quoq3 ⁊ magistratus/ centūquiquaginta viri: ⁊ qui veniebāt ad nos de gen tibus quę in circūitu nostro sunt in mensa mea erant. Parabatur autē mihi per dies singulos bos vnus: arietes sex electi: exceptis volatili/bus: et inter dies decē vina diuer/sa: ⁊ alia multa tribuebā. Insup ⁊ annonas ducatus mei nō quęsiui. Valde eñ erat attenuatus popu/lus.† Memēto mei deus meus in bonum: ꝟm omnia quę feci popu/lo huic.

Capitulū. VI.

Factū est aūt cū audis set sanaballath ⁊ tobia ⁊ goçen arabs ⁊ cęteri inimici nr̄i/ ꝙ ędificas sem ego murum: ⁊ non esset in ipso residua iterruptio: vsq3 ad tp̄s aūt illud valuas nō posuerā in portis miserūt sanaballath ⁊ tobia ⁊ goçē arabs ad me/ dicētes: Veī ⁊ ꝑcutia/

---

a ¶ Et ego ⁊ fra. mei. Hic ꝯñr ponit̄ re missio facta pauperibus ex cōi charitate. ⁊ in/cipit neemias a seipso dicens: Et ego ⁊ fra/tres mei ⁊c. Et sequitur: b ¶ Non repe in cōe istud.i.cōiter cōsentiamus vt ista nō repetant̄. c ¶ Reddite eis hodie agros venditos vel impignoratos. d ¶ Quin po tius et cen. pe. fru. vini ⁊c. vt soluerent̄ re/gi pro tributo terrę. e ¶ Date pro illis. q2 sunt ita paupes ꝙ nō habēt vnde soluant. soli eñ sacerdotes ⁊ ministri erāt imunes ab hoc tributo: vt habetur. s. Esdrę. vij. f ¶ Et vo/caui sacer. ⁊c. quia erant gubernatores ppł'i a tp̄e reditus captiuitatis babylonicę: vt di/ctū fuit. s. in principio Esdrę. vt sic ṽbū istud esset firmū. g ¶ Insup excussi si. meum. Sicut eñ prophetę aliq̄ñ vtebant̄ sensibilib⁹ signis: vt ꝓphetię eorū essent magis notę: sic Esaias iuit nudus ⁊ discalciat⁹: vt habet̄ Esa. xx. c. et Hieremias posuit catenas ligneas in collo suo: Iere. xxviij. c. in signū ꝙ populus isrł' sic ducerent̄ in captiuitatē. sic Neemias ex cussit sinū suū: orando ꝙ sic euacuarent̄ bonis suis ⁊ eijcerent̄ de cōitate ppł'i quicunq3 nō cō/sentiret ṽbo ⁊ facto i hmōi remissiōe. h ¶ A die aūt. Hic ꝯñr describit̄ neemię expensio in hospitalitate: quia ne populus grauaretur multa dimisit ab eo petere quę sibi tanq3 du/ci debebant̄: ⁊ illos q̄ ex ꝑte regis veniebant recipiebat ⁊ sustētabat de ꝓprio suo/ qui a cō munitate ppł'i debebāt sustētari. ⁊ hoc qd̄ dr̄: i ¶ Per an. duo. quibus supple fuit dux mis sus a rege artaxerxe. k ¶ Annonas.i.victū. l ¶ Quę ducibus de. a populo iudęorum rōne officij. m ¶ Nō comedi. immo talia quietaui ne populus nimis grauaret̄: sicut fu/erat tp̄e aliorū ducū. n ¶ Quin potius in oꝑe mu. ędi. etiā manu propria: licet essem i statu ducis: vt per hoc ppł's incitaret̄ ad ope randum. ⁊ hęc est forma boni pastoris: vt det alijs exemplū boni oꝑis. o ¶ Iudei q3 et magi. cen. q̄nq̄. vi.i. aliq̄ de iudęis q̄bus de bebant̄ expensę a ppł'o ratione cōis status vł officij/ ⁊ sił'r gētiles qui erant ad custodiā ter/rę quibus ppł's debebat de expēsis ꝓuidere: quoꝝ numerus ascēdebat ad centū q̄nquagin ta viros. p ¶ Et qui ve. ad nos ⁊c. sc3 a samaritanis philisteis ⁊ alijs gētibus q̄ erant in circūitu hierł'm ꝓ aliq̄b⁹ negocijs. q ¶ In mēsa mea e. ne ppł's grauaret̄ de expensis eorum. r ¶ Et inter di. de. vina di. ⁊c. tantū eñ expendebatur in domo eius de vi/no/ ꝙ in decē diebus euacuabāt̄ aliqua dolia ⁊ oportebat accipe alia. s ¶ Et alia mul. tri. que populus cōmunis debebat soluere: ad eius subleuationē. t ¶ Memento mei deus meus in bonum. gratię ⁊ glorię. v ¶ Scd̄m oia q̄ feci po. hu. ꝓpter amo/rē tuū ⁊ charitatē fraternā.

Ca. VI.

Factū est aūt. Hic ponit̄ tertiū impedimentū ꝓueniens circa ꝑso nā neemię: q̄ ipedita ipediret̄ tot⁹ ppł's ꝑ ꝯsequēs ab oꝑe. ⁊ p̄mo po nitur impedimentu3 sibi prouenien s ex parte gentiliū. scd̄o ex ꝑte iudęorū/ ibi: Et ingressus sum. Prima in duas: quia primo ponit̄ impe dimentū simulationis. scd̄o cōminationis/ ibi Et misit ad me. Primu3 autē impedimētum qd̄ quęrebāt gētiles erat/ ꝙ simulabāt se velle facere confęderationem cum Neemia: ⁊ sub hoc prętextu educere eū de ciuitate: ⁊ sic eum ꝓditorie occidere: vt sic alij iudęi cessarēt ab opere. ⁊ hoc est quod dicitur: y ¶ Miserūt sana. ⁊ tobia. ⁊ gozen arabs ⁊c. veni. sc3 * extra ciuita

Moraliter. ¶ Factum est aūt cum au/disset sanabal. Sequit̄: z ¶ Veni ⁊ per cutiam⁹ fedus ⁊c. Per istos q̄ neemiam ⁊ * socios ei⁹

ij.13.d Diuisio

E - F a ¶Et ingressus. Pulsatus insidiis hostium neemias domū samaie q̄si amici ⁊ fratris ingredit̄: sed ip̄m insidiatorē ⁊ hostē inuenit / tanq̄ꝫ externoꝝ donis ⁊ amicitia corruptuꝫ. Sep̄ eñ electi habēt foris pugnas / int⁹ timores: nec solū

2.Cor.11.f apl'i / sed ⁊ prophete periculis ex genere periculis ex gentibus / periculis ex falsis fratribus suspectam vitam agebant.

b ¶Mēsis elul. Heb̄.q̄ s̄m hebreos sext⁹ est: ⁊ apud romanos septēber appellat̄. Et recte murus sctē ciuitatis sexto anni mense cōplet̄: vt etiā hoc tp̄e p̄fecta fideliū vel pnīe vel innocētie actio designetur. Senario eñ perfectio boni

Gen.2.a opis designat̄. Uel q: de⁹ sexto die creationē mundi ꝯsūmauit ⁊ in septimo requieuit. Uel q: nos in sex huius seculi etatibus bonis opib⁹ desudare: in septima autē q̄ est in alia vita / sabbatū aīarū voluit sperare. Recte etiam vicesimoq̄nto eiusdē mēsis die cōplet̄: propter quinq̄ꝫ sensus corpis: q̄rum ministerio bona foris opari debemus. Sicut eñ q̄narius simplex solet hos sensus significare: ita per seipsū multiplicatus / ⁊ ad.xxv.p̄ductus eosdē maiori p̄fectione demōstrat. Perficim⁹ g̃ muros hierl'm.xxv.die mēsis sexti / cū oēs sensus corpis nr̄i diligēter diuinis mācipatis ministeriis / cepta virtutū studia ad finē firma p̄ducim⁹: q̄ꝫ ad munitionē catholice pacis fidelit̄ agere cepimus: efficaciter iuuāte deo cōplem⁹. Bene etiā muri q̄nq̄ginta duobus dieb⁹ dicunt̄ esse cōpleti. Quinq̄gesim⁹ eñ penitētie ⁊ remissiōis ē psalm⁹: in q̄ de huius edificatione ciuitat̄ orās

Ps.50.d ,p̄pheta dicit: Benigne fac dn̄e in bona volūtate tua siō vt edi.mu.hieru. Quin

Act.2.a quagesimo die dn̄ice resurrectiōis sp̄ūs

F sctūs aduenit: p̄ quē deuotio nobis p̄nitēdi ⁊ penitētib⁹ venia ꝯfert̄. Duo autē sunt p̄cepta charitatis: dei.s.amor et ,p̄ximi: q̄bus data nob̄ p̄ sp̄m̄sctm̄ idulgentia peccatorū ,p eterna vita laborare iubemur. Ideoq̄ꝫ murū reedificātes ciues q̄nq̄gintaduob⁹ dieb⁹ restaurant:

Nico.de lyra

F q: hec est ✱ extra ciuitateꝫ. ⁊ p̄cutiam⁹ fed⁹.s. amicitie. a ¶In vitulis. Qn̄ eñ fiebat fedus amicitie / occidebat̄ vnuꝫ aīal vl' plura: in signū ꝙ illi qui percutiebāt fedus ad inuicem essent digni morte / si vellent contra fedus venire. In hebreo habet̄: In cipin. ⁊ ē nomē regiōis extra hierl'm: vt dicit Ra.Sa. b ¶In cāpo vno. In hebreo habet̄: In campo ono. ⁊ est nomen loci determinati i regione p̄dicta. ⁊ credo ꝙ lr̄a nr̄a corrupta est p̄ scriptores ex silitudine istaꝝ duaꝝ dictionū. c ¶Misi g̃ ad eos nuncios. Declināado periculū sagaciter: ⁊ excusando me veraciter / di. d ¶Opus grāde ego facio ⁊c̄. Quia p̄ absentiā principalis ⁊ p̄ceptoris talia negliguntur. e ¶Et misit ad me. Hic ponit̄ scd̄m impedimentuꝫ qd̄ fuit cōminationis. q: vidētes ꝙ nō poterāt opus ipedire p̄ Neemie occisionē: inceperunt ei cōminari de rebellione apparēti ꝯ regē vt sic territ⁹ dimitteret op⁹. ⁊ h̄ qd̄ subdit̄: f ¶In gētib⁹ au.est.i. fama cōmuni diuulgatū. istud erat scriptū i lr̄a sibi missa ⁊ ea q̄ sequūtur. g ¶Et goзē dixit. Iste erat d̄ p̄ncipalib⁹ iter gētiles: ⁊ ,ppter hoc dictū ei⁹ scriptū erat in epl'a. h ¶Ꝙ tu.principaliter. i ¶Et iudei.tibi adherentes ꝯn̄r: k ¶Cogitetis rebellare.contra regeꝫ. l ¶Et propterea edifices murū

mus fedus pariter in vitulis in cāpo vno. Ipi aūt cogitabāt vt facerēt mihi malum. Misi g̃ ad eos nūcios dicēs: Op⁹ grande ego facio / ⁊ nō possū descēdere: ne forte negligat̄ cū venero ⁊ descēdero ad vos. Miserūt āt ad me s̄m v̄bū h̄ p̄ q̄ttuor vices: et respōdi eis iuxta s̄monē priorē. Et misit ad me sanaballath iuxta verbū pri⁹ quinta vice pueꝝ suuꝫ / ⁊ epl'am habebat in manu sua scriptā hoc mō: In gentib⁹ auditū ē: ⁊ goзē dixit: ꝙ tu ⁊ iudei cogitetis rebellare: ⁊ ,ppt̄ea edifices muꝝ: ⁊ leuare te velis sup̄ eos regē: ,ppter quaꝫ causā ⁊ ,p̄phetas posuerl qui predicēt de te in hierusalē / dicētes: Rex in iudea est. Auditur⁹ ē rex v̄ba hec: idcirco nūc veni / vt ineam⁹ consiliū pariter. Et misi ad eos dicens: Non est factum s̄m verba hecque tu loqueris. De corde eñ tuo tu cōponis hec. Oēs aūt hi terrebant nos: cogitātes ꝙ cessarēt manus nostre ab opere / ⁊ quiescerem⁹. Quā ob causam magis ꝯfortaui manus meas: Et ingressus sum domuꝫ samaie filii dalaie filii methabehel secreto. Qui ait: Tractem⁹ nobiscū i domo dei i medio tēpli ⁊ claudam⁹ portas edis: q: vēturi sūt vt iterficiāt te: ⁊ nocte vēturi sunt ad occidēdū te. Et dixi: Nū q̄sq̄ꝫ silis mei fugit: Et quis vt ego ingrediet̄ templum ⁊ viuet: Nō ingrediar. Et intellexi ꝙ de⁹ non misisset eū: sed q̄si vaticinās locutus eēt ad me: ⁊ tobia ⁊ sanaballath conduxissēt eū. Acceperat eñ preciū vt territ⁹ facerē / ⁊ peccarē: ⁊ haberent malū quod exprobrarēt mihi. †Memēto mei domine ,p tobia ⁊ sanaballath / iuxta op̄a eorū talia: sꝫ ⁊ noadie ,p̄phete / ⁊ ceteroꝝ ,p̄phetarum qui terrebāt me. Completus est aūt murus vicesimoq̄nto die mēsis elul / q̄nquagintaduobus dieb⁹. Factū

murū.ad vestrā defensionē. m ¶Et leuare te ve.super eos regeꝫ.propria auctoritate ⁊ presumptione. n ¶Propter quā causam ⁊ ,p.posueris ⁊c̄. Hoc erat manifeste falsum: quia aggeus ⁊ zacharias tūc prophetātes / nō propheta bant a Neemia positi: sed a deo inspirati ⁊ ordinati. nec ,p̄phetabant de regno Neemie: sed de tēpli ⁊ ciuitatis edificatione. o ¶Auditur⁹ est rex verba hec.q.d. ita sunt cōmunia et diuulgata ꝙ nō poterūt eū latere. p ¶Idcirco nunc veni.extra hierusalē. q ¶Ut ineamus consiliū pariter.q.d. voluimus tibi contra periculū imminēs fideliter ꝯsulere: quod tamē erat falsū: quia querebāt eū occidere. r ¶Et ingressum sum. Hic cōsequēter ponit̄ impedimentū proueniens ex parte iudeoruꝫ qd̄ erat perculosius: q: nulla pestl grauior ad nocēdū q̄ꝫ familiaris inimicus. ⁊ primo circa hoc ponitur impedimētū a falsis prophetis. scd̄o ab aliis iudeis / ibi: Sed ⁊ in diebus illis. Circa primuꝫ sciēdū: ꝙ aliqui iudei fauebāt samaritanis pro munerib⁹ ab eis receptis: et sic q̄rebāt tradere Neemiā in manib⁹ eorū: vel saltē terrere / eum fingendo se loqui spiritu prophetico: vt sic opus ipediretur. ⁊ hoc est quod dicit̄: Et ingressus sū do.sa. credēs ipsū esse amicū suum ⁊ fidelē hoc fecit: sed iuenit de facto contrariū. s ¶Qui ait.ad me terrendū. t ¶Tractem⁹ nobiscū ⁊c̄. Intendebat eñ iste per sua mendacia includere Neemiā intra templū tanq̄ꝫ ex timore fugitiuū: ⁊ sic pp̄lo ab opere recedente et propriis negociis intendente / neemias suis hostibus traderet̄ vel salteꝫ de fuga cōfusus redderet̄. v ¶Et dixi. Repellendo eius p̄suasionē iniquā. x ¶Nū quisq̄ꝫ similis mei fugit.i. nō. ita confidēs de deo sicut ⁊ ego.q.d. nō. y ¶Et quis vt ego ingrediet̄ templū ⁊ viuet: q.d. si quis tantū confitēs de protectiōe diuina vt ego / fugeret ad templū timore humano / deus deberet sibi auferre vitā. z ¶Et intellexi ꝙ deus nō mi.eum. Hoc intellexit neemias p̄ reuelationē diuinā: vel per coniecturā humanā. a ¶Cōplet⁹ ē aūt murus. Licet superuenissent multa impedimēta: vt patet ex p̄dictis. b ¶Uicesimoq̄nto die men.elul. Hic est mēsis sextus apud hebreos: ⁊ correspōdet partim augusto: et p̄tim septēbri de cōi cursu. c ¶Quināgintaduo.diebus. In hoc apparet magnus feruor in operando: ꝙ in tam paruo tempore / ✱ ⁊ cum tot ✱ socios ei⁹ n̄ potētes ipedire ab ope muri p̄ suasiones aptas: ,ppt̄ qd̄ se ꝯuerterūt ad malicias occultas / vt sic ipedirēt eos sub specie pacis ⁊ boni: signant̄ demones / q̄ vidētes se sctōs hoies ipedire nō posse p̄ aptas tentatiōes ab ope muri v̄tutū: p̄ malicias occultas sub specie boni querūt hoc ipedimētū. Exēplū ad hoc h̄r libro de collationib⁹ patꝝ abbatis moysi collatione prima de sancto Johāne abbate: quē diabolus sub specie boni ad īmoderatū induxit ieiuniuꝫ: itātū ꝙ p̄ hoc fuit a meliorib⁹ actib⁹ impeditus. ,ppter qd̄ diabolus ip̄m deridēs cū post talē abstinētiā imoderatā ad refectionē accederet / i figura tetri ethiopis ad ei⁹ genua ,p̄uolutus: Indulge inquit mihi ꝙ tibi hūc laborē indixi. c ¶Nisi g̃ ad eos / dicens: opus grāde ego facio ⁊ nō possum descēdere ⁊c̄. Per neemiam autē qui ✱ maliciā p̄dictorū

Diuisio

Moraliter

Ps.5.d

A G q2 hec ē iustoꝝ in hac vita ꝑfectio: vt q̄ dereliq̄rūt penitēdo ꝑ grām diuine inspiratiōis castigēt: ⁊ deinceps se in dei ⁊ ꝓximi dilectiōe in bonis opib⁹ adornēt. a ¶ Uniūse gētes. Be. Qui aūt structores scte ciuitat terrere volebāt: vt ab ope retardarēt cōpleta ꝯstructiōe timēt/ ⁊ aio ꝯcidūt: sciētes ꝙ edificatio illa deo auctore cepta esset et completa. Sic in ecclia cū virtutū structura firma surrexerit/ timēt imūdi spūs: ⁊ viribus nr̄is tentatio eoꝝ repellit: ⁊ ad nostrā victoriā ꝓficit. Heretici quoq3 ⁊ falsi catholici ꝯstāti bonoꝝ fide ꝑ dilectionē opante/ aut corrigūt emēdati: aut cauent manifestati ⁊ ab ecclia expulsi.

Mystice. Postq3 aūt ⁊c. Ca. VII Mystice. Ubi ecclie mur⁹ collectis ad fidē nouis pplis vel correctis his q̄ errauerāt edificat⁹ fuit/ mox ponēde sunt value regularis disciplinę: ne diabolus q̄ q̄si leo rugiens circūit/ vt in ouile dei possit irrūpere. c ¶ Recēsui ianito. Janitores q̄ scz claues regni celoꝝ ꝑceperunt: vt dignos ⁊ hūiles suscipiāt: supbos ꝟo ⁊ indignos ab ingressu supnę ciuitatis arceant/ dicēdo: Nō est tibi ꝑs neq3 sors i sermone h: Cor eīn tuū nō est rectum corā deo. d ¶ Nō apl. ⁊c. ad ca. sol. i. toto tpe noctis: Ne aut i tenebris host irrumpat: aut aliqs ciuiū incaut⁹ exiēs ab hoste capt⁹ ꝑeat: Qd etiā tota nocte huius seculi custodes aiaꝝ debēt vigilantes agere: ne illis negligēter agētib⁹ diabolus cohortē fideliū turbās irrumpat: vel quēlibet ꝑditurus rapiat. Apparente aūt sole iusticię/ ⁊ clarescēte luce btitudinis futurę iā nō erit op⁹ claustris cōtinētię: q2 nec aduersariis dabitur vltra facultas impugnādi vel tentādi ęterna cū principe suo vltiōe dānatis. vñ: Et portę ei⁹ nō claudent ꝑ diē: nox eīn non erit illic ⁊c. e ¶ Et posui custodes. Custodes aiaꝝ nō sunt de neophytis vł de plebe ꝯstituēdi: sed de illis q̄ a certamie vitioꝝ dei grā liberati/ iā mentē in hierusalē. i. in visiōe trāqllę pacis hn̄t: q̄ꝝ conuersatio in celis est. Aliis eīn cōsummato cursu de hac luce subtractis: alij moꝝ ſbstituunt/ nec vnq3 desinit q̄ pacē ecclesię excubando ambiāt ꝓpter timores nocturnos. ẜm illd: Pro prib⁹ tuis nati sūt tibi filij. ¶ Hęc illi tpi typice cōueniunt q̄ seminato ꝑ aplos lōge lateq3 dei verbo totus orbis nouū fidei germen accepit: necduz ecclię edificatę/ sed tm̄ auditu verbi ⁊ sacris ppli adhuc rudes erāt imbuti. Ideo cōgregatis nō solū optimatib⁹: sed ⁊ vulgo diligēter eoꝝ numeꝝ recensere curauit: vt ꝑspecta oim̄ sūma discernere possz q̄ in hierusalē q̄ in aliis ciuitatib⁹ habitare deberēt f ¶ Unūquēq3 cōtra domū suā. Sic eīn custodia sanctę ecclię rite ꝑficit/ si q̄sq3 ita sollicitudinem omniū fidelium gerat: vt specialiter eis quibus deo auctore prelatus est curam diligentioris studij impendat.

Apo. 21. g · Act. 8. d · 1. Pe. 5. c · Phil. 3. d · Ps. 44. d · Typice

est ergo cū audissent oēs inimici a nostri: vt timerēt vniuersę gētes q̄ erāt in circūitu nr̄o: ⁊ cōciderent intra semetipos: et scirēt ꝙ a deo factu ē op⁹ hoc. Sz ⁊ in dieb⁹ illis multę optimatū iudeoꝝ eplę mittebant ad tobiā: ⁊ a tobia veniebāt ad eos. Multi eīn erāt i iudea hn̄tes iuramētū ei⁹: q2 gener erat sechenię filij iorei: et iohānā fili⁹ ei⁹ accepat filiā mosollā filij barachię. Sz ⁊ laudabāt eū corā me: ⁊ verba mea nunciabāt ei: ⁊ tobias mittebat eplas vt terreret me. Ca. VII

Postq̄z āt edificat⁹ est mur⁹: ⁊ posui valuas: ⁊ recēsui ianito- a ¶ Cātores sūt q̄ dulcedīe celest pr̄ie pia voce ꝑdicāt. b ¶ Leuite sūt q̄ erga diuīe cult⁹ obsequiū sp vigilāt. res ⁊ cantores ⁊ leuitas: p̄cepi aneni fratri meo: ⁊ ananię principi domus de hierłm. Ipe eīn q̄si vir verax: ⁊ timēs deū pl⁹ cęteris videbat. Et dixi eis: Nō apiant portę hierłm vsq3 ad calorē sol. †Cūq3 adhuc† assisterent clausę portę sūt ⁊ opilatę. Et posui custodes d hitatorib⁹ hierłm singulos ꝑ vices suas: ⁊ vnūquēq3 ꝯ domū suā. Ciuitas āt erat lata nimis ⁊ grādis: ⁊ ppłs paru⁹ i medio ei⁹: ⁊ nō erāt dom⁹ edificatę. De⁹ aūe dedit i corde meo: ⁊ cū

Nico. de lyra

* ⁊ cum tot impedimentis factū fuit tantū opus. Ideo postea subdit: a ¶ Et scirent ꝙ a domino factū est opus hoc. Quia nō potuissent hoc fecisse in tā paruo tēpore/ nisi fuissent a deo adiuti specialiter. b ¶ Sed ⁊ in diebus illis. Hic ponit secundū impedimentū a iudeis q̄ erant confederati samaritanis ꝑ matrimonia: ⁊ sic reuelabāt eis neemię consilia. ⁊ hoc est quod dicit: Sed ⁊ in diebus illis mlt̄ę optimatū iudeorū epistolę mittebant ad tobiam. in quibus reuelabant facta ⁊ dicta neemię. Cuius causa subditur: c ¶ Multi eīn erant in iudea habentes iuramētum eius. i. fędus cū eo initū iuramēto. d ¶ Quia gener erat sechenię. Iste eīn sechenias erat de maioribus int iudęos. ⁊ similiter mesollā: de quo subditur: e ¶ Sed ⁊ laudabant eum. scz tobiam. f ¶ Coram me. vt inducerent me ad exeundum ad ipm sub ꝓtextu fęderis ineūdi: ⁊ sic interficerer ibi. g ¶ Et verba mea nunciabāt ei ⁊c. latenter per nuncios et litteras.

* maliciā ꝑdictoꝝ cognoscēs verbis eoꝝ nō acqeuit: signantur illi qui maliciā demonis cognoscētes eius respuūt monitiones. sicut d beato martino legitur: ꝙ cū diabolus sibi apparuisset i forma regis pulcherrimi diademate ⁊ purpura decorati/ dicēs se eē christū i mūdū vētuꝝ: sed ei p̄mo volebat apparere sicut sibi ꝑdilecto: vt sic eū deciperet. tūc martin⁹ ei⁹ maliciā cognoscēs/ dixit: Dn̄s iesus christ⁹ nō purpuratū ⁊ diademate renitētē se vētuꝝ ꝑdixit. et tūc diabol⁹ ad hāc vocē ꝯfusus recessit: ⁊ cellā illā fetore repleuit. Ca. VII

Postq3 aūt. Supi⁹ descripta ē muri ciuitatis ꝓparatio. h ꝯñr describit ei⁹ clausio: ⁊ p̄mo describit ciuitat clausura. scdo ppli sūma/ ibi: De⁹ aūt ⁊c. Circa p̄mū ꝟo p̄mo describit positio portarū/ cū dr̄: Et posui valuas. secūdo seraꝝ ⁊ vectiū/ cū dr̄: i ¶ Et dixi eis: Nō apiant portę ⁊c. ne subito irruerēt aduersarij anq3 viri bellatores essent plenarie excitati: ⁊ ꝑ ordinationē custodū/ cum dr̄: Et posui custodes ⁊c. k ¶ Et nō erat domus edi. ⁊c. Videt cōtrariari ei qd ꝑdicit: Unūquēq3 ꝯ domū suaz. Dicēdū ꝙ dom⁹ nō erāt edificatę ad ꝑmanēdū: sed iuxta muros a pte interiori fecerāt q̄dā appēditia ⁊ tuguria in quibus poterant manere ad tēpus q̄usq3 ciuitas esset interius ędificata: et ideo qd dictum est supius de ędificatione muri exterioris ⁊ medij ⁊ muri interioris/ ⁊ domoꝝ sacerdotaliū ⁊ aliquoꝝ alioꝝ: dicit ibi ꝑ anticipationē. l ¶ Deus aūt dedit in cor. meo ⁊ congregaui ⁊c. Descripta ciuitatis clausura: hic cōsequēter describit populi summa: quod fecit neemias ex inspiratiōe diuina: vt videret q̄ eēnt habitaturi in hierusalē/ ⁊ q̄ extra: ⁊ de habitantibus in hierusalem qui ⁊ qualiter deberent ędificare muros interiores ⁊ domos ad habitandū. ⁊ ista numeratio populi habet supra Esdrę. ij. ca. ita ꝙ hic ⁊ ibi est idē numer⁹ totius multitudinis: licet in aliqb⁹ variet ẜm partes ⁊ ẜm nomia numeratorū. Qd factum est: quia plures eoꝝ erant binomij: ⁊ hic nominantur vno nomine ⁊ alio ibi. ⁊ ideo exponatur lr̄a sicut ibi fuit exposita/ vsq3 ibi: * Nōnulli autē de

Moraliter. h ¶ Postq̄z autem ędificatus est mur⁹ ⁊c. Sequit: i ¶ Nō apiant portę hierłm vsq3 ad calorem solis ⁊c. Scdm sensum moralē ciuitas hierusalē signat animā fidelē: in qua regnat verus dauid iesus christ⁹ ꝑ grām. Huius autem ciuitat portę sunt exteriores sensus animi qui nō debēt aperiri de nocte. i. ad opa mala ꝑagenda q̄ sunt opa tenebraꝝ. vtpote visus nō est aperiendus ad aspectū impudicū: nec auditus ad verba detractionuz: neq3 gustus ad gastrimargię vitium: neq3 tactus ad amplexū immundū: neq3 odoratus ad odorē meretriceū: nec ad alia ꝑdictos sensus respicientia debent aliqualiter aperiri. sed ista sunt posita ꝓ exēplo. Sed portę ꝑdictę ad calorē solis sunt apiendę. i. ad faciendūz opera charitatis q̄ signant ꝑ calorē solis. Apiendus ē eīn visus ad miserias pauꝑꝝ releuādas: Esa. lviij. b. Cū videris nudum/ operi eū ⁊ carnē tuā ne despexeris. Silr audit⁹ ad exaudiendū clamores afflictoꝝ: Prouer. xxj. b. Qui obturat aurē suā ad clamorē paupis: ⁊ ipe clamabit ⁊ nō exaudiet. Exemplum Luc. xvj. de diuite epulone: q̄ clamans ad abraā guttaz aquę nō potuit impetrare: eo ꝙ micas panis laçaro nō cōcessit. Et similiter dicendū est de apertione alioꝝ sensuū ad act⁹ sibi conuenientes ẜm ordinem charitatis.

Moraliter · Diuisio · als† existerē · Moralr

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

E gregaui optimates τ magistrat⁹ τ vulgus: vt recẽserẽ eos. Et inueni librũ cẽsus eoꝝ q̄ ascẽderãt p̄mũ: τ inuẽtũ est scriptũ in eo: Isti filij prouincię q̄ ascenderãt de captiuitate migrantiũ/quos trãstulerat nabuchodonosor rex babylõis: τ reuersi sũt in hierl'm τ in iudeã: vnusq̄sq; in ciuitatẽ suã: q̄ venerunt cũ çorobabel/iosue: neemias: açarias: raamias: naamin: mardocheus: belsar: mespharat: beggoai: naum: baana. Numerus viroꝝ ppl'i isrl'. Filij phares: duo milia centum septuaginta duo. Filij saphatię trecẽti septuagintaduo. Filij area: sexcenti quinquagintaduo. Filij phethmoab/ filiorum iosue τ ioab duo milia octingẽti decem et octo. Filij helã mille octingenti q̄nquagintaquattuor. Filij cethua octingẽti quadragintaquinq;. Filij çacchai septingenti sexaginta. Filij bannin: sexcenti quadragintaocto. Filij bebai sexcenti vigintiocto. Filij açgad duo milia trecenti vigintiduo. Filij adonicã sexcenti sexagintiseptez. Filij baggoaim duo milia sexagintaseptez. Filij adin sexcenti q̄nquagintaq̄nq;. Filij ather filij eçechię nongẽtiocto. Filij asein trecẽti vigintiocto. Filij besai trecẽti vigintiquattuor. Filij areph centum duodecim. Filij gabaon nonagintaquinq;. Filij bethleẽ τ nethupha cẽtũ octogintaocto. Uiri anathoth cẽtũ vigintiocto. Uiri bethamoth q̄dragintaduo. Uiri cariathiarim cephira τ beroth septingẽti q̄dragintatres. Uiri rama τ gebad sexcẽti viF gintiunus. Uiri machmas cẽtũ vigintiduo. Uiri bethel ethai ducenti vigintitres. Uiri nebo alteri⁹ q̄nquagintaduo. Filij helã alterius mille ducenti q̄nquagintaquattuor. Filij arem trecenti viginti. Filij hiericho trecẽti q̄dragintaq̄nq;. Filij lodadid τ ono septingẽti vigintiunus. Filij senaa tria milia nongẽti triginta. Sacerdotes: filij adaia in domo iosue: nongẽti septuagitatres. Filij emmer mille q̄nquagintaduo. Filij phassur mille ducenti quadragita septẽ. Filij arem mille decẽ τ septẽ. Leuitę filij iosuę τ gadmihel filioꝝ odoia septuagintaquattuor. Cantores: filij asaph centũ q̄dragitaocto. Janitores: filij fellũ: filij ather: filij thelmon: filij accub: filij athita: filij sobai: cẽtũ trigintaocto. Nathinnei filij soa: filij aspha: filij thebaoth: filij cheros: filij siaa: filij phado: filij lebana: filij agaba: filij selmon: filij anan: filij geddel: filij gaer: filij raaia: filij rasin: filij nechoda: filij ieçen: filij aça: filij phasea: filij besai: filij munim: filij nephusiz: filij bechuc: filij acupha: filij açur: filij besloth: filij maida: filij arsa: filij berchos: filij çiçara filij thema: filij nesia: filia athipha: filij seruorum salomonis: filij sodai: filij sophereth: filij pherida: filij iahala: filij dercon: filij gedel: filij saphatia: filij achil: filij phocereth: qui erat ortus ex sabaim filio ammon. Omnes nathinnei: et filij seruorũ salomonis trecenti nonagintaduo. Hi sunt aũt q̄ ascenderũt de thelmellaththelarsa/cherub/ addon τ emer: τ nõ potuerũt indicare domuz patrũ suoꝝ: τ semẽ suũ vtrũ ex israel essent. Filij dalaia: filij tobia: filij nechodan sexcẽti quadragintaduo. Et de sacerdotibus filij iabia: filij accos: filij berçellai q̄ accępit de filiabus berçellai galaadiditis vxorẽ: τ vocatus est nomine eoꝝ. Hi quęsierunt scripturã suã in censu τ nõ inuenerũt: τ eiecti sunt de sacerdotio. Dixitq; athersata eis vt nõ manducarent de sanctissanctorũ donec staret sacerdos doctus τ eruditus. Omnis multitudo q̄si vir vnus quadragintaduo milia sexcenti sexagita absq; seruis τ ancillis eorum: qui erant septem milia trecenti trigintaseptem: τ inter eos cantores τ cãtatrices ducentę quadragintaq̄nq;. Equi eorũ sexcenti trigintaseptẽ: muli eorũ ducenti quadragintaquinq;: cameli eoꝝ quadringenti trigintaquinq;: asini sex milia septingenti viginti. Hiero. Hucusq; refertur quid in cõmentario scriptũ fuerit: τ in neemię historia texit. Nõnulli aũt de principibus a familiaꝝ dederũt i op⁹. Athersatha dedit i thesaurũ/auri drachmas mille: phialas q̄nquagita: tunicas sacerdotales q̄ngentas triginta. Et de principibus familiarũ dederũt in thesaurum opis: auri drachmas viginti milia: τ argẽti mnas duo milia ducentas. Et dedit reliquus populus auri drachmas viginti milia: τ argenti mnas duo milia: et tunicas sacerdotales sexagintaseptẽ: habitauerunt autẽ sacerdotes τ leuitę τ ianitores et cantores τ reliquũ vulgus τ nathinnei τ omnis israel in ciuitatibus suis.

a ¶ Nonnulli autẽ de principibus. vbi exprimunt munera quę dederunt principes in tẽplo domini: q̄r.). Esdre. ij. ponuntur tm̃ i generali: hic autẽ ponuntur magis in speciali. τ patz littera.

Glo. ordi.

G ET venerat mẽ. τc. Ca. VIII Bed. Qui nõ lõge aberat. Cuz eñi mur⁹ esset. xxv. die sexti mensis cõplet⁹. v. tm̃ dies ad exordium. vij. mẽsis superãt: q̄ a p̄ma die vsq; ad vicesimãsecũdã tot⁹ legitimis cerimonijs consecratus est: quibus ita rite celebratis: deinde ad disponendos vrbis mansores cum principibus τ plebe reuersus ẽ.

Ni. de lyra

G Congrega

ET venerat mẽsis septi. τc. Postq; Ca. VIII descripta est ciuitatis muratio τ muratę clausio: hic p̄nr describit ppl'i cõgregatio ad dep̄cãdũ dñm ne ppt

a ¶ querẽte. s. neemia puideret disponere q̄ in ciuitate quã edificauerat hitare deberent † Et vẽne Ca. VIII a

Et venerat mẽsis septim⁹: scenophegię sb esdra τ neemia. Fili au

Nico. de lyra

ppter pctã populi ciuitas iteꝝ vastaret. Circa qd̄ p̄mo describit festiua celebratio. scd̄o trãsgressionis pfessio. ix. ca. tertio correctiõis firma pmissio. ca. x. Circa p̄mũ describit p̄mo celebratio festi tubaꝝ. scd̄o tabernaculoꝝ/ibi: In die scd̄o Circa primã celebrationẽ primo describit legis lectio. scd̄o eiusdẽ interp̄tatio/ ibi: Dixit aũt neemias. Circa primũ dia ¶ Et venerat mẽsis septi. q̄ apud hebręos erat

Moraliter. a ¶ Et venerat mensis septim⁹ τc. Per numerum septenarium septiformis gratia spiritussancti designatur: in qua dei populus congregatur. Ideo subditur: * Cõgregatiq;

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

Nota deuotionē ppli

a ¶ Cōgregatusq̃z. Beda. Notāda deuotio ppl'i ꝛ concordia. q̄si vir vn⁹. i. eadē fide ꝛ dilectiōe ad tēplū dei ꝯuenerūt: ꝛ pōtificē rogauerūt vt allato libro mādata legis q̄ agerēt/ replicaret: vt cū ciuitate edificata opis q̄z deo placiti structura ꝯsurgeret: ne sic̄ antea ꝓp̄ religiōis negligētiā/ ciuitas ꝑiret. Vn̄ aūt sexto mēse ciuitas extructa septimo in eā ppl's ad audiendā legē cōgregatus est. Sex em̄ dies in lege sūt opandi/ septia q̄escēdi. ꝛ hec ē post bonū op⁹ accepto dn̄o q̄es nostra: vt abstinētes ab ope seruili. i. pctō audiendis ꝛ implēdis mādatis eius operam demus. Vn̄ in ꝑncipio mēsis septimi statuta ē solēnitas tubaꝝ: quaꝝ cantu ppl's inter orōnes ꝛ hostias ardētius ad legis memoriā excitaret.

Mystice

¶ Mystice q̄q̃z edificata ciuitate oportet seq lectionē diuinā ꝛ tubas sonare crebriores: vt ppl's sacris celestib⁹ initiatus etiam sacris eloquijs ex tpe sollertius q̄lr̄ viuere debeat instruat̄. b ¶ Añ portā aquarū. Bed. Portā aquaꝝ reor dici in atrio sacerdotū q̄ tēplum vndiq̃z ꝑ q̄drū erat circūdatū maxime ad orientalē plagā tēpli: vbi erat mare eneū/ ad lauandas man⁹ pedesq̃z introeuntiū in tēplū: vbi erāt decē luteres enei ad lauādas hostias: vbi etiaz altare holocausti/ inter qd̄ ꝛ tēplū lapidatus est çacharias filius barachie. (2. Pa. 24. f.) Nō aūt hui⁹ atrij portā intrādi ppl's habebat licentiā: sed tm̄ sacerdotes et ministri dn̄i. Ppl's aūt extra hāc portā/ ꝛ maxie in platea q̄ erat ad orientalē plagā eius ad audiēdū vel ad orandū stare solebat. Vn̄ q̄ ante portā aq̄ꝝ collectus est ppl's tanq̃ ꝑ antistitē suū fluētis scripturaꝝ sp̄ūaliter potādus. c ¶ Stetit aūt esdras ꝛc̄. Videtur meminisse hui⁹ loci Paral'. (2. Para. 6. b.) vbi dictuz est: q2 stetit salomon corā altari dn̄i ex aduerso vniuerse m'titudinis isrl': ꝛ extēdit manus suas. Siquidem fecerat salomon basem eneam: ꝛ posuerat eā in medio basilice: habentem q̄nq̃z cubitos latitudinis et tres cubitos in altū: stetitq̃z sup eā. In medio em̄ basilice/ in medio dicit atrij sacerdotuz: cui basilica maior exterioꝝ atrioꝝ oi parte tēpli erat circūdata. de q̄bus in eodē libro scriptū est: Fecit etiā atriū sacerdotū ꝛ basilicā grandē ꝛc̄. Sed et salomon q̄si rex basem fecit eneam. esdras q̄si minoris potētie gradū ligneum. sicut salomō v'l moyses altare holocausti fecerūt eneū: ꝛ filij trāsmigrationis lapideū. Sed non est putandū minus sacramentum ligneū gradum q̄ basem eneam habere. Sicut enim es ꝓ diuturnitate ꝑdurādi/ vel suauitate sonandi diuinis congruit sacramentis q̄ nulla sacramentoꝝ lōgitudine deficiūt: ꝛ in omnē terrā exiuit sonus eoꝝ. (Ps. 18. a) Ita lignum congruit eisdem propter tropheū dominice passionis. Stetit autē esdras scriba ꝛc̄. Beda. Stat pontifex in gradu ligneo quē fecit ad loquendū: cum singulari imitatione dominice passionis altiorē se ceteris facit: vnde merito fiducialiter ꝑ̄dicat verbuz dei. Si em̄ non imitatur passionē domini: nondū gradū ligneum vnde alijs p̄emineat ascendit. Vn̄ necesse est vt timidus et erubescens q̄ ip̄e nō fecit/ alijs faciendo ꝑ̄dicet ꝛc̄. ¶ Cum ꝑ̄sules quantū honore tantū opere subditos antecellunt: ip̄i eorum exemplis incitati vite sue gradum exequunt̄ deuoti: ꝛ ab eis pie admoniti pro peccatis vel desiderio patrie celestis lachrymas profundere delectantur. Vn̄ bene subditur: Flebat enim omnis populus/ cum audiret verba legis ꝛc̄.

☞ Ite ꝛ comedite

tem israel erant in ciuitatibus suis.

a Cōgregatusq̃z est ōis popul⁹ quasi vir vnūs/ (a ¶ eadē fide ꝛ dilectione) b ad plateā que est ante portā aquaꝝ: ꝛ dixerunt esdre scribe/ vt afferret librum legis moysi/ quā ꝑ̄ceperat dn̄s israeli. d Attulit ergo esdras sacerdos legem coraz multitudine viroꝝ ꝛ mulierū cunctisq̃z qui poterāt intelligere: e in die prima mēsis septimi. f Et legit in eo aperte/ in platea q̄ erat ante portā aquarū/ g de mane vsq̃z ad mediam dies: in conspectu viroꝝ ꝛ mulieꝝ ꝛ sapiētium. h Et aures ōis populi erant erecte ad librū. c i Stetit aūt esdras scriba sup gradū ligneū/ quē fecerat ad loquēdū: ꝛ steterīt iuxta eum mathathia ꝛ semeia ꝛ ania et vria ꝛ delchia ꝛ maasia ad dextraz eius ꝛ ad sinistrā/ phadaia/ misahel ꝛ melchia ꝛ asum ꝛ aseph/ dana et çachoria ꝛ mosollam. Et apparuit esdras librū corā oīm ppl'o. Super vniuersum q̄ppe populū eminebat. Et cū aperuisset eum/ k stetit (a ¶ q̄ em̄ gradū doctoris accipit/ merito vite ꝑfectioris trāscēdere debet actionē vulgi) ōis ppl's ꝛ bn̄dixit esdras dn̄o deo voce magna. l Et rn̄dit oīs ppl's: Amē amē: eleuās man⁹ suas. Et incuruati sunt ꝛ adorauerūt deuz ꝓni in terrā. Porro iesue ꝛ baani ꝛ serabia/ iami/ accub/ septhai/ odia maasia/ celita/ açarias/ ioçabed/ anani/ phalaia: leuite silentium faciebant in populo ad audiendam legem. m Populus autē stabat in gra/

Nico. de lyra

※ hebreos erat quasi totus festiuus: quia prima die erat festum turbarum/ in memoriam liberationis isaac ab imolatione: ꝛ decima die festum expiationis in memoriā diuine placationis de fabricatiōe vituli aurei in deserto: ꝛ quindecima die festū tabernaculoꝝ/ i memoriā ꝙ filij isrl' post exitū de egypto habitauerūt i tabernacul' in deserto. et istud festū celebrauert filij israel qui de captiuitate redierāt: nō tamē prima die mēsis septimi/ sed quindecima die: vt videbitur infra sequenti capitulo. ¶ Scenophegie sub esdra et neemia: hoc non est in hebreo/ nec est de textu/ nec subintelligitur: quia scenophegia idem ē quod festum tabernaculorum: quod non fiebat tunc scilicet prima die mensis septimi: s3 post scilicet quindecima die: quia sic p̄cipitur Leuitici. xxiij.

a ¶ Congregatusq̃z est oīs populus quasi vir vnus: id est totaliter ꝛ ꝑfecte: vel vno animo ꝛ voluntate ad festum celebrandū. b ¶ Ad plateā q̄ est ante portam aquarum. Ista porta nominatur porta fōtis supra. iij. capl'o: ꝛ in opposito illius porte/ non tamen immediate erat atriū/ vbi homines orabant ꝛ audiebant verbum diuinū: ꝛ hoc atriuz vocatur hic platea. c ¶ Et dixerūt esdre scribe vt afferret libruz legis moysi quā p̄ceperat dominus israeli. Quam reparauerat: vt dictum est supra Esdre. vij. ꝛ ideo eā melius docere poterat. f ¶ Et legit in eo aperte. id est intelligibiliter declarando ea que videbantur obscura. e ¶ In die prima mēsis septimi. in quo est festuz tubarū: vt ꝑ̄cipit̄ Leuiti. xxiij. g ¶ De mane vs. ad mediam diem in conspectu viroꝝ ꝛc̄. in quo apparet eius sollicitudo populum docēdo/ et deuotio populi ita diu ꝛ attente audiendo. Ideo subdit̄: h ¶ Et aures omnis ppl'i erant erecte ad librum: id est ad audiendum ea que legebantur in libro: ꝛ aures mentis erant attente ad intelligēdum. i ¶ Stetit autē esdras scriba super gradum ligneū: quem fecerat ad loquendum ꝛc̄. Dicit̄ autem de salomone/ ꝙ stetit super basim eneam ad loquendum populo: vt habetur. ij. Paral'. vj. Sed illam basim ꝛ alia metalla portauerunt secum chaldei/ quādo incenderunt templuz ꝛ ciuitatē: vt habet̄. iiij. Regū vl. Esdras autem nō erat ita diues sicut salomon: ꝛ ideo ꝓ gradu eneo fecit gradum ligneum ad loquendū. k ¶ Et benedixit esdras domino deo. Ostendens: ꝙ in principio p̄dicationis ad impetrandum gratiā dei debet fieri oratio: non soluz a ꝑ̄dicante/ sed etiā a toto populo. Ideo subditur: Et respōdit omnis populus: amen amen: eleuās manus ꝛc̄. m ¶ Populus autem stabat in grabato suo: id est inferius q̄z esdras qui p̄eminebat populo vt p̄dictum est.

※ Dixit aūt neemias

Moralr

※ a ¶ Congregatusq̃z est omnis populus quasi vir vnus. Vn̄ dicitur Act⁹. iiij. f. Multitudinis credentiū erat cor vnum ꝛ anima vna. b ¶ Ad plateā que est ante portam aquarum: id est lachrymaꝝ cōpunctiōis ꝛ deuotiōis. tales em̄ aq̄ in ꝯgregatiōe fideliū debēt esse. d ¶ Attulit ꝰ esdras sacerdos legē corā multitudine ꝛc̄. Per esdraz q̄ adiutor interp̄tat̄ doctor vel ꝑ̄dicator euāgelicus designat̄. vn̄ Paulus magnus ꝑ̄dicator ꝛ doctor gētiū dicit. j. Coꝝ. iij. b. Dei em̄ adiutores sum⁹. Et iste debet afferre legē euāgelicā ꝛ eā fideli ppl'o ꝑ̄dicare ꝛ eius intellectuz fideliter aperire. k ¶ Et bn̄dixit esdras dn̄o. Quia ꝑ̄dicator dei grām postulare debet in ꝑncipio: nō solū ꝑ seip̄m sed etiā ꝑ pplm. Id̄ subditur: l ¶ Et respondit omnis populus: amen.

※ Ite ꝛ comedite

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

E F a ¶ Ite ꝛ comedite ꝛc. Ut īfirmiores conscientias proximorū exemplo pie actiōis ꝛ suauitate deuote admonitionis cōfortemus: ꝑcipit/ quatenus sicut adipe ꝛ pinguedine repleant̄: la büsq̄ exultationis laudēt nomen dñi. Juxta lr̄am q̄q̄ cū in festis dieb⁹ post orationē lectionem ꝛ psalmoꝝ studia completa carnē reficimus: paupeꝝ ꝛ peregrinorum meminisse debemus. b ¶ Nolite cōtri. Doctores q̄ mentes auditoꝝ sacris lectiōib⁹ ad lachrymas excitāt: ꝛ ĭdē ꝯsolant̄/ dū gaudia secutura ꝓmittūt. c ¶ Quia dies sanct⁹. Dū scꝫ verbis dñi audiēdis ꝛ implendis operā dam⁹: in q̄ die q̄uis exteri⁹ aduersa patientes nos in spe gaudere oportet. vñ: Quasi tristes sp̄ aūt gaudētes ꝛc. d ¶ Et inuenerūt ꝛc. Bed. Hec in leuitico plenius scripta sunt: ꝛ q̄ i memoriā fieri iussa sint longi itineris/ q̄ educēs dñs populuꝫ de egypto. xl. annis ꝑ desertū i tabernaculis habitare fecit: q̄tidie illis per moysen legis ꝑcepta depromēs. Jussa est aūt fieri tabernaculorū fixio: que grece scenophegia dicit̄: oibus annis septē diebus. i. a q̄ndecima die septimi mēsis vsq̄ ad. xxij. Hui⁹ obseruātie sacramētū debem⁹ ꝑscrutari: cū christus huic festiuitati adesse dignat⁹ ē. Cūq̄ ppl̄m affatus ꝯfluētē sacris dedicauerit verbis. Nostri q̄ꝫ p̄res liberati sūt ab egyptiaca ꝯuitute ꝑ sanguinē agni ꝛ adducti ꝑ desertū q̄draginta annis i terra ꝓmissiōis: cū ꝑ dñi passionē liberatus est mūdus a seruitio diaboli: et per ap̄los p̄mitiua ecclesia cōgregata est: q̄ quasi ꝑ desertū quadragita annis ducta est ad patriā celestē: q̄ quadragenarium ieiuniū moysi ꝛ helie ꝛ ipsi⁹ dñi imitādo ꝯtinētē vitā duxit: sp̄ eternā sitiens patriā: ꝛ ab oib⁹ mundi secreta illecebris/ in q̄tidiana diuine legis meditatiōe vigilauit. Nos q̄ꝫ debemus manere in tabernaculis/ exeūtes de habitaculis nr̄is. i. seculi voluptatib⁹ relictis ꝑegrios nos eē in terra/ ꝛ patriā hr̄e in celis ꝯfiteri ꝛ desiderare eā oib⁹ votis: ꝛ h̄ in die solēne mēse. vij. i. in luce gaudij celestꝭ iplēte coꝛ nr̄m gr̄a sp̄ūsscti q̄ septiformis est. Jn tabernaculis septē dieb⁹ manere ꝑcipimur: q̄m oi tp̄e hui⁹ vite q̄. vij. dieb⁹ agit̄ meminisse nos oportet: q̄ incole sum⁹ in terra ꝛ ꝑegrini sicut patres nr̄i. e ¶ Ligni pulcherri. ꝛc. Qd̄ scꝫ hebrei vocāe cedrū. Frondes ꝟo myrti ꝛ obūbraculū sibi affert qui dicere pōt: Christi bon⁹ odoꝛ sumus deo in oi loco. f ¶ Frōdes li. pul. ꝛ frō. myrti ꝛc. Fruct⁹ charitatꝭ q̄ inter oēs ꝟtutes pulcherrima: ꝑ quā et christ⁹ lignū crucꝭ ꝓ nr̄a salute ascendit: cui⁹ passionē dū q̄ntū possum⁹ imitamur frōdib⁹ ꝓ tecto ligni pulcherrimi ꝛ myrti i mortificationē vitioꝝ ꝛ libidinuꝫ ꝓtegimur. Magi enim dño myrrhā offerētes docuerūt: q̄ q̄ christi sunt carnem suā cum vitijs et cōcupiscentijs crucifigūt. g ¶ Ramos palmarū. Be. Ramos palmaꝝ afferimus quod est manus victricis ornatus: cum mentem vitiorum victricem gerimus ꝛ inuictam cunctis hostibus vt stemus ante thronum in conspectu agni amicti stolis albis: ꝛ palme in manibus nostris.

Ps̄. 62. b — 2. Coꝛ. 6. b — Leui. 23. g — Joh̄. 7. a — Nume. 14. f — Deu. 29. a — Exo. 34. d — 3. Reg. 19. b — Mat. 4. a — Heb. 11. c — Ps̄. 38. c — 2. Coꝛ. 2. d — Mat. 2. b. — Apo. 7. c.

du suo. Et legerunt in libro legꝭ dei/ distincte ꝛ † apte ad itelligendū: ꝛ itellexerūt cū legeret̄. Dixit aūt neemias: ip̄e est atharsatha/ ꝛ esdras sacerdos ꝛ scriba: ꝛ leuite iterp̄tātes vniuerso populo. Dies sc̄tificat⁹ ē dño deo nr̄o. Nolite lugere et nolite flere. † Flebat eī ois ppl̄s cū audiret ꝟba legis. Et dixit eis: Jte comedite pinguia/ ꝛ bibite † mulsum: ꝛ mittite partes his qui nō ꝑparauerunt sibi: q̄ sanctus dies dñi ē: ꝛ nolite cōtristari. Gaudiū etem̄ dñi ē fortitudo nostra. Leuite aūt silentiū faciebant in omni populo/ dicētes: Tacete: q̄ dies sc̄tūs ē: ꝛ nolite dolere. Abijt itaq̄ ois ppl̄s vt comederet ꝛ biberet/ ꝛ mitteret partes ꝛ faceret leticiā magnā: q̄ intellexerāt verba q̄ docuerat eos. Et in die secūdo cōgregati sūt p̄ncipes familiaꝝ vniuersi ppl̄i sacerdotes ꝛ leuite ad esdrā scribā vt iterp̄taret̄ eis verba legꝭ. † Et inuenerūt scriptū in lege ꝑcepisse dñm in manu moysi vt habitēt filij israel in tabernaculis in diē solēni mēnse septimo: ꝛ vt ꝑdicēt ꝛ diuulgēt vocem in vniuersis vrbibus suis: ꝛ i hierusalē/ dicētes: Egrēdimini in montē: ꝛ afferte frōndes oliue: ꝛ frōdes ligni pulcherrimi: frōdes myrti ꝛ ramos palmarum: et frondes ligni nemorosi vt faciant tabernacula: sicut scriptum est: Et egressus est omnis ppl̄s ꝛ attulerūt. Feceruntq̄ ibi taber/

a ¶ diuinit⁹. s. collate actionis libertateꝫ ꝛ audiēdi verbi dei dulcedinē: mulsū em̄ est vinū melle dulcoratū: vñ ꝛ grece vino melle vocat̄.
a ¶ quasi incole ꝛ ꝑegrini sup terrā.
a ¶ luce scꝫ gaudij celestis. b ¶ pleni gratia spiritussancti.
a ¶ nobis q̄ꝫ egrediendū est de quadam māsiōe generaliū cogitationū ad meditādū altitudinē scripturaꝝ.
a ¶ fructus miscdie q̄bus paupes recreando nos ab estu vitioꝝ obumbremus
a ¶ id est ceterarū ornamēta virtutū.
a ¶ de his oibus tabernacl'a facim⁹: cuꝫ bonis delectati opib⁹: totū animū a mūdanis illecebris abstrahimus.

F Unusquisq̄ ✱ suas q̄ nō

Nico.de lyra

✱ a ¶ Dixit aūt ne. Hic ꝯñr describit lectiōis interpretatio/ cū dr̄: Dixit aūt nee. ip̄e ē athersata. sic em̄ alio noie dictus ē: cuius rō dicta fuit. s̄. Esd̄. ij. ca. b ¶ Et esdras sa. ꝛ scri. ꝛc. Nō ē ꝑ h̄ intelligēdū q̄ isti oēs simꝭ loq̄rent̄: q̄ eēt magꝭ ꝯfusio itellect⁹ auditiū q̄ instructio: nisi forsitā in diuersis locis ꝛ diuersis ꝑtib⁹ ppl̄i sic loq̄rētur/ q̄ vn⁹ nō ipediret aliū. qd̄ tñ nō videt̄ vex: q̄ in p̄ncipio hui⁹ ca. dr̄: Cōgregat⁹ ē ois ppl̄s q̄si vir vn⁹ ad plateā q̄ ē an̄ portam aquaꝝ. Ex q̄ videt̄ q̄ tot⁹ erat cōgregat⁹ i loco vno. sol⁹ igit̄ esdras legē legebat: et obscura d̄clarabat: sꝫ alij i h̄ ip̄m iuuabāt. q̄ sibi assistētes faciebāt silētiū i ppl̄o ip̄ꝫ repmētes a luctu ꝛ gemitu: q̄ nō erat dies luct⁹/ sꝫ sp̄ūalis leticie. c ¶ Flebat em̄ ois po. ꝛc. q̄ ꝑcipiebat se legē trāsgressū fuisse i mltꝭ. d ¶ Jte co. pin. ꝛ bi. ml'. i. vinū melle dulcoratū. Ex h̄ ptꝫ q̄ in dieb⁹ festiuis p̄nt fideles et debēt lauti⁹ viuere cū moderamine tamē. e ¶ Et mit. partes. i. exenia. f ¶ His q̄ non ꝑpa. si. i. paupib⁹ q̄ nō habuerunt vnde possent sibi sufficiēt̄ ꝓuidere. g ¶ Et no. cō. cui⁹ rō s̄bdit̄: h ¶ Gaudiū etem̄ dñi ꝛc. i. gaudiū sp̄ūale q̄ debetꝭ i dño gaudere in hac solēnitate ē ꝯsolatio nr̄a nos fortificās ad bonū. Cetera patēt ex dictꝭ. i ¶ Et i die se. Hic ꝯñr agit̄ d̄ celebratiōe festi tabernaculoꝝ: cui⁹ occasio ꝑmittit̄/ cum dr̄: k ¶ Et in. scri. i le. Le. xxiij. g. l ¶ Precepisse do. i ma. mo. i. ꝑ ipsum moysen m ¶ Ut h. ꝛc. t. factꝭ d̄ ramis arboꝝ viridib⁹ ꝛ floꝛib⁹: h̄ em̄ festū celebrat̄ i memoriā bñficij diuini: q̄ fec̄ hitare filios isrl'. xl. ānis i tabernacul'i desto: ꝛ absq̄ notabili defectu: s̄m q̄ hr̄ Deute. ij. b. Nouit dñs iter tuū habitās tecū. xl. ānis: ꝛ nihil tibi defuit. ꝛ ad designādū q̄ de⁹ de desto eos educēs ītroduxit i terrā fertilē ꝛ delectabilē. n ¶ Jn die so. mē. se. Die em̄ q̄ndecimo septimi mēsis icipiebat festū istud ꝛ durabat. vij. dieb⁹. s. vsq̄ ad. xxi. diē mēsis iclusiue t ¶ Et frō. li. nēo. i. ramis ꝛ folijs copiosi. Cōseq̄nt̄ ponit̄ executio hui⁹ solēnitatꝭ/ cū dr̄: x ¶ Et egres. ē ꝛc. istd̄ nō refert̄ ad illd̄ qd̄ ꝑdicit̄: Jn die scd̄o. q̄ die scd̄o mēsis. vij. audierūt ꝑceptū legꝭ de festo tabnacl'oꝝ ꝛ appropinq̄nte die q̄ntodecio mēsis exierūt ad accipiendū ramos ꝛ fecerūt tabernacula s̄m legis mādatū. iō seq̄t̄: y ¶ Feceruntq̄ sibi ta. vnusq̄s in do. suo. i. i tecto dom⁹ sue: dom⁹ em̄ in terra illa habēt tecta plana: ꝛ iō fecerūt ibi tabernacula q̄ debebat esse sub diuo: vñ ꝛ in terra ista q̄n faciūt h̄ festū intra domos

o ¶ Jte ꝛ co. ꝛc. Ex h̄ ptꝫ q̄ i dieb⁹ solēnib⁹ licitū ē lauti⁹ viuē q̄ alijs tp̄ib⁹. Uel ꝑ istā refectionē pōt eucharistie sūptio designari: q̄ i dieb⁹ solēnib⁹ ē potissime assumēda. o ¶ Egre. i mō. i. de vitijs trāsite ad culmē ꝟtutū. p ¶ Et af. fron. oli. i. deuotas opa miscdie. q ¶ Et frō. li. p. i. deuotas meditatiōes christi passi q̄ ē vite lignuꝫ et speciosus forma p̄ filij hoim r ¶ Et frō. myrti. bñtis ꝟtutē ꝯsiliādi: ꝑt qd̄ designat patiētiā i aduersis s ¶ Et ra. pal. Per q̄s victoria designat̄. Uñ victorib⁹ antiq̄t⁹ palma dabat̄: ꝛ iō signat victoriā de sp̄ūalib⁹ inimicis. s. diabolo mundo et carne. t ¶ Et frō. lig. nemo. i. ramis ꝛ folijs copiosi: ꝑ q̄s designat̄ dilatatio charitatis. Ps̄. cxviij. d. Uiā mandatoꝝ tuoꝝ cucurri cum dilatasti coꝛ meū. v ¶ Ut fiāt tabernacula. Ex istis em̄ sit tabernaculū sp̄ūale in qua filij israel. i. boni christiani debēt. vij. diebus habitare. i. toto tp̄e vite sue: totū em̄ tēpus. vij. diebus reuoluit̄: ꝛ ideo septenario dierū totus decursus temporis designatur.

Marginalia: alꝭ tappo — alꝭ multum — Ps̄. — Leui. — 27. Esd̄. 8. — Lectionū matutinaliū ratio

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

A F a ¶ Unusq̄sq; in do. Beda. In domate suo/ tecto. s. domorū: q2 in palestina nō hñt culmina in domibus: sȝ equales sunt oīm domoꝝ sūmitates supposit̃ trabibꝰ ⁊ tabulatis. Ita q̄sq; nr̄m egressus facit tabernacula in domate tecto scȝ domus sue: cū hītaculū sue carnis aīo trāscēdēs affectꝰ noxios sedula superne lucis ⁊ libertatis meditatiōe calcat. Idē in atrijs nr̄is facimꝰ/ cū mente ad celestia flagrāte q̄si extra mūdū cōsistimus: cuiꝰ māsionē ociꝰ relinquere desideramꝰ: ⁊ in atrijs domus dei: q̄n ⁊ si nōdū aulā superne habitatiōis licet igredi: in eiꝰ tñ vicinia totā cogitatiōis nostre memoriā sedēq; locamꝰ: ⁊ ī platea porte aq̄ꝝ/ cū dilatato corde in via mādatoꝝ dei: sicut cervꝰ desiderat ad fontes aquaꝝ/ ita desiderat aīa nr̄a ad deū viuū. Et in platea porte ephraim. i. frugiferi vel crescētis: q̄n in latitudine liberi cordis ita ꝓficimus: vt patefacta nobis a dño porta iusticie semꝑ ī illo crescamus in salutē: ⁊ ī maiorib ꝰ bone actionis frugibus abundare mereamur.

b ¶ Septē diebꝰ. Beda. Scenophegia septē diebus agebat̃. i. a q̄ndecima luna mēsis septimi vsq; ad vicesimāꝑmā: octauo die. i. xxij. mēsis denuo collecta ppl̄i agebat̃ maiori festiuitate insignis. Uñ in leuitico: A q̄ndecima die mensis septimi q̄n cōgregaueritis oēs fructꝰ terre vr̄e celebrabit̃ ferias septē diebus: die ꝑmo ⁊ die octauo erit sabbatū. i. requies ⁊c. Legit ḡ esdras septeȝ diebus scenophegie pplo in libro legis dei: q2 hec est vera solēnitas mētis: vt ꝑ dies singulos. i. ꝑ oīa bona opa q̄bus a deo illustramur legendis/ audiēdis/ faciendisq; eius sermonibꝰ intento corde vacemꝰ. Incipit aūt hec solēnitas a. xv. die mēsis q̄n luna nocte plenissima est: cū oēs scȝ mētis nr̄e tenebre clarissimo christi lumine resoluunt̃: sequiturq; eaȝ dies octauꝰ sabbati. i. q̄etis qđ erit tēpore resurrectiōis in vita futura: cuius gaudio interim in spe subleuamur: tūc in re ipa ꝑfruemur/ cū optata illa collecta oīū sctōꝝ cetꝰ angeloꝝ. s. ⁊ hoīm in ꝯspectu dei cōgregatus ⁊ nunq̄ segregandꝰ exultauerit.

Margin: Ps. 41. a — Leui. 23. f — B

Ca. IX

In die aūt. Be. Notāda correcti ppl̄i deuotio. Cōpleta eiꝰ rite solēnitate vno tm̄ intermisso die mox in ieiunio ⁊ pnīa spōte cōuenerūt: vt qđ gerēdū audierāt diligēter gererēt/ separādo. s. seipos mente ⁊ corpore a ꝯsortio eoꝝ q̄ a dño alieni sūt: ne ꝑ eoꝝ ꝯsortiū in silia mala reciderent q̄ vix post lōga tpa euaserāt. Nos igit̃ q̄cq̄d i publica synaxi vl̄ auditorio faciēdū cog̃uimꝰ/ mutua int̃ nos collocutiōe tractemus: ⁊ q̄lit̃ singula castigatiōe cordis vl̄ corꝑis cōplere valeamus sollerter ꝑq̄ramꝰ. Marie aūt ꝓbat̃ vite correctiōis industria/ cū subdit̃: d ¶ Et ꝯsurre. Quis nō miret̃ tantū ppl̄m tātā habuisse pietat̃ curā: vt q̄ter in die. i. mane hora tertia sexta ⁊ nona/ q̄bꝰ orōni vel psalmodie vacādū erat auditui leg̃ diuine se traderet: q̄ inouata ī deū mēte purior ⁊ deuotior ad ꝑdicādū eiꝰ miscdiaȝ rediret: ⁊ in nocte q̄liter excuso torpore somni ad ꝯfitēdū pctā ⁊ veniā postulādā exurgeret. Unde vt reor mos in eccl̄ia pulcherrimꝰ inoleuit: vt ꝑ singulas diuine psalmodie horas lectio de veteri ⁊ nouo testamēto cūctis audiētibus dicat̃: ⁊ sic apl̄icis ⁊ ꝓpheticis cōfirmati v̄bis/ ad instātiā orōnis genua flectāt: ⁊ nocturnis horis/ cū a ceteris laboribus cessat̃ diuinis lectiōibus aures liberius cōmodātur.

Margin: Lectionū matutinaliū occasio

F Et dixit es.

a nacula vnusq̄sq; in domate suo: ⁊ in atrijs suis: et ī atrijs domus dei: ⁊ in platea porte aq̄ꝝ: ⁊ ī platea porte ephraī. Fecit ḡ vniuersa eccl̄ia eoꝝ qui redierāt de captiuitate tabernacula: et habitauerūt in tabernacul̄. Nō eñ fecerāt a diebꝰ iosue filij nun talia filij isrl̄ vsq; ad diē illum: ⁊ fuit leticia magna nimis. Legit āt esdras in libro leg̃ dei ꝑ singulos dies a die ꝑmo vsq; ad diē nouissimū b ⁊ fecerūt solēnitatē septē diebꝰ: ⁊ b

a ¶ qđ significat sanctoꝝ cōgregationē in resurrectione.

in die octauo cōllectā iuxta ritū. c

Ca. IX

c In die āt vicesimoq̄rto mēsis huius d cōuenerūt filij isrl̄ ī ieiunio ⁊ ī saccl̄ ⁊ humꝰ super eos. Et seꝑatū ē semē filioꝝ isrl̄/ e ab oī filio alienigena ⁊ steterunt f ⁊ ꝯfitebant̃ pctā sua: ⁊ iniq̄tates g patrū suoꝝ. Et ꝯsurrexerunt ad h standū: ⁊ legerūt in volumine legis dñi dei sui/ q̄ter in die/ et q̄ter h in nocte ꝯfitebant̃: ⁊ adorabant dñm deū suū. Surrexerūt aūt super i gradū leuitaꝝ iosue ⁊ bani/ ⁊ cedmihel/ rēmi/ sabnia/ abani/ sarebias/ bani/ ⁊ chanani: ⁊ clamauerūt voce magna ad dominuȝ deum suum. Et dixerunt leuite iosue/ k et cedmihel/ bonni/ asebia/ serebia/ arebia/ odoia/ sebna/ fataia.

Nico. de lyra

※ suas q̄ nō habēt tecta plana remouēt coopturā domus supra tabernaculū: vt sic sit sub diuo. a ¶ Et habitauerūt in taber. scȝ septē diebꝰ ꝫm ꝑceptū legis: Leuit. xxiij. b ¶ Nō eñ fece. ⁊c. talia filij isrl̄. Nō est intelligēdū q̄ ista solennitas fuerit simpl̄r maior q̄ aliq̄ q̄ fuerit itermedio tpe ꝑdicto. q2 tpibus q̄bus floruit regnū. s. tpe dauid ⁊ salomonis/ fuerūt pluries facta tabernaculoꝝ festa solēniora q̄ istud. sȝ ista comparatio accipit̃ ꝫm q̄d: ⁊ ꝓportionabilit̃: q2 tpe intermedio ꝑdicto nō legit̃ ppl̄s sic fuisse general̄r cōgregatꝰ in hierl̄m q̄si vir vnus: vt dr̄ in ꝑncipio huius capl̄i: nec q̄ ppl̄s fuerit sic attētus ad audiēdū legē. Itē ꝫm q̄ndam ꝓportionē maius fuit illis q̄ de captiuitate redierāt facere tale festū/ q̄ regibꝰ potētibꝰ ⁊ pplo existēti in statu potētissimo facere festa mlt̄o maiora simpl̄r. sic maiꝰ est puero portare q̄ttuor q̄ viro robusto decē vel viginti c ¶ Et in die octauo collectā. ꝓ emendis necessarijs in vsum tēpli. d ¶ Iuxta ritū. q̄ habet̃ Leui. xxiij.

Ca. IX

In die autē vicesimoq̄rto Hic ꝯñr describit̃ ppl̄i ꝯfessio: ⁊ ꝑmo ꝯfessiō trāsgressiōis. secundo cōfessio diuine laudis/ ibi: Surrexerūt aūt. Circa ꝑmū ꝑmittit̃ tps/ cū dr̄: c ¶ In die āt vicesimoquarto mēsis huius. Sicut eñ dictū est ca. ꝑcedēti singulis diebꝰ festi tabernaculoꝝ audierūt legē: ⁊ sic ꝑcepe runt se eē transgressos fuisse iungendo matrimonia cū alienigenis: ⁊ ideo trāsacta die collecte/ q̄ fuit. xxij. dies mēsis septimi/ in crastino seꝑauerūt semē filiorum israel ab alienigenis: ⁊. xxiiij. die ieiunauerunt induti saccis: ⁊ aspersi capita puluere in signū vere pnīe ⁊ humiliationis: ꝓut dr̄: Cōuenerūt filij israel in ieiunio ⁊ ī ⁊c. f ¶ Et seꝑatū est semē filiorū israel ⁊c. hoc iā erat factū die ꝑcedēti. Iđ dr̄: Et separatū est. de ꝑterito. g ¶ Et steterunt. separati ab alienigenis die vicesimoq̄rto h ¶ Et cōfitebant̃ peccata sua. facto verbo ⁊ signo. h ¶ Quater in die ⁊ quater in nocte ꝯfitebātur. in q̄ apparet veritas pnīe: q2 subtrahebant sibi quietē noctis ꝓ magna parte i ¶ Surrexerūt aūt. Hic ꝯñr describit̃ cōfessio diuine laudis. ad quā ꝑmittit̃ exhortatio leuitaꝝ/ cum dr̄: Surrexerūt aūt ⁊c. vt meliꝰ ppl̄m excitarēt ad diuinā laudē. vñ subdit̃: l ¶ Et dixerūt leuite ⁊c. populuȝ exhortādo: ※ Surgite bñdici

Margin: Diuisio — D

Moraliter. e ¶ In die aūt vicesimaq̄rta mēsis huius ⁊c. Sic habet̃ ex capl̄o ꝑcedēti: singulis diebꝰ festis tabernaculoꝝ esdras legit ī libro legis dñi ipam interꝑtādo: ⁊ sic ppl̄us q̄ ad audiēdū erat intētus: vt ibidē dr̄: ꝑcepit se in pluribꝰ deliq̄sse: ⁊ specialiter in cōmixtiōe ꝑ matrimonia cū alijs gētibꝰ: qđ ꝓhibitū erat in lege diuina. ꝓpter qđ egit pnīam in ieiunijs/ saccis ⁊ cinere et segregatiōe a gētilibꝰ: vt ptȝ in textu. Per esdrā aūt intelligit̃ ꝑdicator: vt sup̄ dictū ē. ipe v̄o ꝑdicare debet vitia ⁊ v̄tutes: penā ⁊ gl̄iam. iō ꝑ auditū sue ꝑdicatiōis ppl̄s audiēs attente ꝑcipit sua peccata: de q̄bꝰ debet penitentiā agere in ieiunio q̄tū ad parcitatē victus: ⁊ in saccis q̄tū ad austeritatē vestitꝰ: ⁊ humus super eos q̄tū ad humiliationē sui statꝰ ⁊ gestꝰ. f ¶ Et separatū est semē filiorū isrl̄ ab omi alienigena. ꝑ qđ significat̃ q̄ vere penitēs elōgare se debet q̄ntū pōt a pctōribꝰ. Quia dr̄ Prouer. xiij. d. Qui cū sapiētibꝰ gradit̃/ sapiēs erit: amicus stultoꝝ silis erit. Et Ps. xvij. d. Cū sctō sctūs eris: et cū ꝑuerso ꝑuerteris. h ¶ Et cōfitebant̃ pctā sua. cū hūilitate magna. i ¶ Quater in die et quater in nocte cōfitebant̃ ⁊ laudabāt. Quaternarius est ꝑmus numerꝰ q̄dratus: q2 resultat ex ductu binarij in seipm̄ semel. bis duo nanq; q̄ttuor sunt: et ideo signat stabilitatē. sicut in q̄ntitate cōtinua corpus q̄dratū in q̄libet suo latere stabiliter sedet. ꝓpter qđ phs ꝑmo ethicoꝝ cōparat tetragono virtuosum. ꝑ hoc igit̃ q̄ dr̄ hic q̄ter in nocte ⁊ q̄ter in die cōfitebant̃ ⁊ laudabāt: significat̃ q̄ vera cōfessio peccatoꝝ ⁊ vera cōfessio diuinaꝝ laudum habent annexā quadraturā stabilem virtutum

Margin: Moraliter

a ¶ Et dixit es. Usqꝫ ad finem oꝛo-nis vel ꝯfessiōis ei⁹ qđ sup̄ dictū ē: qꝛ ꝯfitebant̄ pctā sua ⁊ pctā patrū suo-rū/ pleni⁹ esdra dep̄cāte qualit̄ factū sit ostenditur.

Nico. de lyra

a ¶ Surgite: bn̄. do. deo no-stro. corde ⁊ oꝛe. b ¶ Et benedi-cāt. Hic ꝯn̄r ponit̄ laudis diuine cō-fessio: ⁊ scđo diuine misc̄đie imploꝛa-tio/ ibi: Nūc itaqꝫ dn̄e. Circa p̄mum ponit̄ dicta ꝯfessio leuit᷑ p̄cinētib⁹: ⁊ alijs audiētib⁹/ ⁊ tacite deū laudanti-bus. in q̄ q̄dē cōfessiōe p̄mo cognosci-tur diuinū bn̄ficiū: qđ est generale re-spectu oīm: ⁊ scđo m̄ltiplex bn̄ficiuꝫ speciale collatū pp̄lo isrl̄/ ibi: Tu ip̄e dn̄e. Primū bn̄ficiū duplex ē. Unū ē creatiōis: qđ notat̄ cū dr̄: d ¶ Tu ip̄e dn̄e so. s. es creatoꝛ: p̄mittit̄ tn̄ i aliq̄b⁹ libꝛis. c ¶ Et dixit es. sꝫ nō est in hebꝛeo nec ē de textu: qꝛ non est v̄bū soli⁹ esdre: sed etiā alioꝝ cōfitē-tiū deū creatoꝛē oīm celestiū ⁊ terre-striū. iō subdit̄: e ¶ Tu fecisti ce. scꝫ sidereū. f ¶ Et celū ce. i. celum empyrreū qđ ē sup̄mū g ¶ Et oēꝫ exer. eoꝝ. i. stellas ⁊ lumiaria: q̄ di-cunt̄ exercit⁹ celi siderei: ⁊ angelos q̄ sunt exercit⁹ celi empyrrei. h ¶ Et terrā. q̄ ē infimū elemētū: ⁊ p h itelli-git̄ creatio coꝛpoꝝ medioꝝ int̄ terrā ⁊ celū. Scđm bn̄ficiū ē gubernatiōis qđ notat̄ cum dr̄: i ¶ Et tu viuifi-cās oīa hec. qꝛ oēs creature p diui-nā gubernationē ad act⁹ suos mouē-tur: q̄ mot⁹ etiā in creaturis inaīat᷑ dr̄ q̄dā vita: vt habet̄. viij. phycoꝝ. k ¶ Et exer. celi te ado. Quia an-geli q̄ sūt exercit⁹ celi empyrrei ado-rāt deū adoꝛatiōe ꝓpꝛie dicta. Silr̄ exercit⁹ celi siderei. i. stelle ⁊ lumina-ria eū adoꝛāt adoꝛatiōe large dicta: inq̄tū in eoꝝ illuminatiōib⁹ relucet dei bonitas ⁊ sapīa: et ex h mouētur creature rōnales ad adoꝛādū eū ado-ratiōe ꝓpꝛie dicta. Ex h aūt loco surre-xit q̄dā erroꝛ iudeoꝝ: dicētiū deū esse coꝛpoꝛeū ⁊ esse in loco determinato scꝫ i occidēte: eo q̄ stelle mouētur ab oꝛiēte v̄sus occidētē. q. adoꝛādo deū ibidē existētē. Sꝫ hec rō friuola ē: qꝛ eadē rōne diceret̄ eē in oꝛiēte: qꝛ stel-le mouent̄ ab occidēte in oꝛiētē i he-mispherio nob̄ opposito. Et etiā di-ctus erroꝛ manifeste ꝯ dictū Hiere. xxiij. d. Celū ⁊ terrā ego impleo dicit dn̄s. dictū tn̄ h ita ē absurdū q̄ nō in-diget alia improbatiōe. iō bꝛeuit̄ per-transeo. l ¶ Tu ip̄e dn̄e. Hic ꝯn̄r ponit̄ cōfessio multiplicis bn̄ficij fili-is isrl̄ specialr̄ collati. ⁊ exp̄mēdo bn̄-ficioꝝ multitudinē ⁊ magnitudinē/ i-terponit pp̄li ingratitudinē: vt oppo-sita iuxta se posita magis elucescāt: vt mag᷑ apparebit ꝓseq̄ndo. Primo ḡ ponit̄ bn̄ficiū electiōis q̄ de⁹ pp̄lm isrl̄ sibi tanq̄ peculiarē elegit i abꝛaā cū dr̄: Tu ipse dn̄e de⁹ q̄ ele. abꝛā. Sic eñ vocabat̄ qñ dn̄s ip̄m elegit ⁊ vocauit: vt hr̄ Gen̄. xij. m ¶ Et e-duxisti eū de igne chal. qꝛ s̄m he-bꝛeos ꝓiect⁹ fuit in ignē de p̄cepto nemroth/ ꝓpt̄ fidē vni⁹ veri dei: ⁊ ide diuinit⁹ saluat⁹: ꝓut dictū fuit pleni⁹ Gen̄. xj. n ¶ Et po. no. ei⁹ abꝛaā id est p̄rem m̄ltitudinis fideliū: sicut habet̄

Margin: Diuisio; F; Error iudaic⁹; Diuisio

Surgite: benedicite dn̄o deo nr̄o ab eterno vsqꝫ in eternū. Et bn̄dicāt no-mini glīe tue excelso/ in oī bn̄dictiōe ⁊ laude. Et dixit esdras: Tu ip̄e dn̄e solus tu fecisti celū ⁊ celū celoꝛum: ⁊ oēm exercitū eoꝝ: terrā ⁊ vniuersa q̄ in ea sūt: maria ⁊ oīa q̄ in eis sūt. Et tu viuificas oīa hec: ⁊ exercit⁹ celi te adoꝛat. † Tu ip̄e dn̄e de⁹ q̄ elegisti ab-rā: ⁊ eduxisti eū de igne chaldeoꝛū: † ⁊ posuisti nomē ei⁹ abꝛaā: ⁊ iuenisti coꝛ eius fidele coꝛā te: † ⁊ p̄cussisti cū eo fed⁹: vt dares ei terram chananei ethei euei ⁊ amoꝛrei ⁊ pheresei ⁊ hie-busei ⁊ gergesei: vt dares semini ei⁹. Et iplesti v̄ba tua qm̄ iustus es. † Et vidisti afflictionē patrū nr̄oꝝ in egy-pto: clamoꝛēqꝫ eoꝝ audisti sup mare rubꝛū: ⁊ dedisti signa atqꝫ poꝛtēta in pharaone/ ⁊ in vniuersis seruis ei⁹: ⁊ in oī pp̄lo terre illi⁹. Cognouisti eñ qꝛ sup̄be egerāt cōtra eos: ⁊ fecisti ti-bi nomē: sicut ⁊ in hac die: ⁊ mare di-uisisti ante eos: ⁊ trāsierūt p medium maris in sicco. † Persecutoꝛes auteꝫ eoꝝ ꝓiecisti in ꝓfundū: q̄si lapidē in aq̄s validas: † et in columna nubis ductoꝛ eoꝝ fuisti p diē: ⁊ in columna ignis p noctē: vt appareret eis via p quā ingrediebant̄. † Ad mōtē q̄qꝫ si-nai descēdisti: ⁊ locutus es cū eis de celo: ⁊ dedisti eis iudicia recta: ⁊ le-gē veritat᷑: cerimonias ⁊ p̄cepta bo-na. Et sabbatū sanctificatū tuū ostē-disti eis: ⁊ mandata ⁊ cerimonias: et legē p̄cepisti eis in manu moysi ser-ui tui. Paneꝫ quoqꝫ de celo dedisti eis in fame eoꝝ: ⁊ aquā de petra edu-xisti eis sitientibus. Et dixisti eis: vt ingrederent̄ ⁊ possiderent terrā: sup quā leuasti manuꝫ tuam vt traderes eis. Ipsi v̄o ⁊ p̄res nr̄i sup̄be egerūt ⁊ indurauert̄ ceruices suas: ⁊ nō au-dierūt mādata tua: ⁊ noluert̄ audire: et nō sūt recoꝛdati mirabiliū tuoꝛū q̄ feceras ei. Et indurauerūt ceruices suas: et dederūt caput vt ꝯuerterent̄ ad seruitutē suā q̄si p ꝯtentionē. Tu aūt de⁹ ꝓpiti⁹ clemēs ⁊ mīs̄icoꝛs/ lō-ganimis ⁊ multe miseratiōis: non de-reliquisti eos. Et quidē cuꝫ fecissent sibi vitulū cōflatilē ⁊ dixissent: † Iste est deus tuus qui eduxit te de egy-pto: fecerūtqꝫ blasphemias magnas tu autem in misericoꝛdijs tuis mul-tis non dimisisti eos in deserto. † Co-lumna nubis non recessit ab eis per

habet̄ Gen̄. xvij. o ¶ Et inueni-sti coꝛ ei⁹ fi. qꝛ ꝓ amoꝛe tuo parat⁹ fuit etiā filiū suū dilectissimū imola-re: vt hr̄ Gen̄. xxij. p ¶ Et p̄cussi-sti cū eo fed⁹ vt da. ei terram. vt hr̄ Gen̄. xv. q ¶ Et implesti ver-ba tua. Hic ꝯn̄r exp̄mit̄ bn̄ficiū li-beratiōis isrl̄ de egypto/ cū dicitur: Et implesti v̄ba tua. qꝛ tempoꝛe famis fecit populū isrl̄ descēdere in egyptū: vt habet̄ Gen̄. xlvj. vt ibidē ad tēpus saluaret̄ p ipsum ioseph. r ¶ Et vidisti affli. patrū no. in egypto. qꝛ moꝛtuo ioseph pp̄ls isrl̄ fuit ibi multiplicit̄ afflictus: vt habe-tur Exo. j. ⁊ capl̄is seq̄ntib⁹ vsqꝫ ad xij. s ¶ Clamoꝛēqꝫ eoꝝ audisti sup ma. rubꝛū. egyptios submer-gēs ⁊ filios isrl̄ saluās: vt hr̄ Exo. xiiij. t ¶ Et dedisti signa. mare di-uidēdo. v ¶ Atqꝫ poꝛtēta. pha-raonē ⁊ ei⁹ exercitū submergendo. x ¶ Cognouisti eñ: qꝛ superbe ege. iniuste filios israel opp̄rimēdo. y ¶ Et in colūna nubis ductoꝛ eoꝝ fuisti ⁊c̄. vt habet̄ Exo. xiij. Hic ꝯn̄r ʒ ¶ Ad mōtē q̄qꝫ sinai. describit̄ bn̄ficiū dationis legis/ cuꝫ dr̄: Ad montē quoqꝫ sinai de. in signo visibili. Exod. xix. a ¶ Et lo-cutus es cū eis de celo. Exo. xx. b ¶ Et dedi. eis iudicia recta. q̄tū ad p̄cepta iudicialia. c ¶ Et legē veritatis. q̄tum ad moꝛalia. d ¶ Cerimonias. q̄tū ad cerimo-nialia. e ¶ Et p̄cepta bo. q̄tū ad cetera mādata q̄ ad p̄dicta reducūt̄. f ¶ Panē q̄ꝫ. Hic ꝯn̄r ponit̄ bene-ficiū nutritionis in deserto: qꝛ dedit eis māna de celo: vt habet̄ Exo. xvj. g ¶ Et aquam de petra eduxi-sti. vt habet̄ Exo. xvij. et Nume. xx. h ¶ Et dixisti eis: vt ingrederē-tur ⁊ possi. terrā. vt hr̄ Num̄. xiij. i ¶ Sup quā leuasti mauū tuā iurando abꝛae q̄ semen suū posside-ret illā terraꝫ: Gen̄. xxij. c. vbi dicit̄: Per memetip̄m iuraui dicit domi-nus ⁊c̄. k ¶ Ipi v̄o. Hic interpo-nit̄ populi israel ingratitudo de bn̄-ficijs acceptis/ cuꝫ dr̄: l ¶ Sup̄be egerūt. mādata dei trāsgrediēdo. m ¶ Et indurauē. ceruices su-as. p obstinationē in pctō. n ¶ Et nō sunt recoꝛdati mira. tuoꝝ q̄ feceras eis. egyptū multiplicit̄ p-cutiendo: ⁊ filios isrl̄ mirabilit̄ libe-rādo: vt ptꝫ in diuisiōe rubꝛi maris: et in pluribus alijs: ⁊ tamen frequē-ter insurgebant ad murmurādū cō-tra moysen ⁊ deū: sicut patet Exod. xiiij. et. xvj. ⁊ in multis alijs locis. o ¶ Tu aūt deus ꝓpiti⁹ et cle-mēs. ex tua bonitate eos suppoꝛta-sti: cū tamē essent exterminatione di-gni: specialiter ꝓpter hoc qđ subdi-tur: p ¶ Et q̄dē cū fecissent sibi vitulū. vt hr̄ Exo. xxxij. q ¶ Fece-rūtqꝫ blasphemias magnas. vi-tulū deū noiando: ⁊ ei tāq̄ deo imo-lando: ⁊ sic blasphemauerūt v̄bo et facto. r ¶ Nō di. eos in deser. absqꝫ tua benigna ꝓtectiōe ⁊ guber-natiōe. iō s̄bdit̄: s ¶ Colūna nu-bis nō recessit ab eis. ꝓpter di-ctas blasphemias. et de ista colūna nubis ⁊ ignis vtrū fuerit vna vl̄ du-plex/ dictum fuit plenius Exod. xiij.

Emāna

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

dië vt duceret eos in viā: ⁊ colūna ignis per noctem / vt ostēderet eis iter per qđ igrederent̄. Et spm̄ tuū bonū dedisti q̄†doceret eos: ⁊ māna tuum nō ꝓhibuisti ab ore eorū: ⁊ aquā dedisti eis in siti. †Quadraginta annis pauisti eos in deserto: nih lq̄ eis defuit. Vestimēta eorū nō inueterauerūt: et pedes eorū nō sunt attriti. Et dedisti eis regna ⁊ pp̄los: ⁊ partit⁹ es eis sortes. Et possederūt terrā seon: et terrā regis esebon / et terraȝ og regis basan. Et multiplicasti filios eoꝝ sicut stellas celi: ⁊ adduxisti eos ad terrā de qua dixeras patrib⁹ eoꝝ vt ingrederent̄ et possiderēt. Et venerūt filij ⁊ possederūt terrā. Et humiliasti coram eis habitatores terrę / chananęos: ⁊ dedisti eos in manu eorū / ⁊ reges eorū ⁊ populos terrę vt facerēt eis sicut placebat illis. Cęperūt itaq̄ vrbes munitas / ⁊ humū pinguē: ⁊ possedert̄ domos plenas cunctis bonis: cisternas ab eis fabricatas vineas ⁊ oliueta / ⁊ ligna pomifera multa. Et comederūt ⁊ saturati sunt ⁊ ipinguati sūt: ⁊ abundauerūt delitijs in bonitate tua magna. Prouocauerūt aūt te ad iracūdiā: ⁊ recesserūt a te: ⁊ ꝓiecerūt legē tuā post terga sua. Et ꝓphas tuos occiderūt q̄ ꝯtestabant̄ eos vt reuerterent̄ ad te: fecerūtq̄ blasphemias grādes. Et dedisti eos i manu hostiū suoꝝ: ⁊ afflixerunt eos. Et in tpe tribulatiōis suę clamauerūt ad te: ⁊ tu de cęlo audisti: et ſm miseratiōes tuas mł̄tas dedisti eis saluatores: q̄ saluarēt eos de manu hostium suoꝝ. Cūq̄ reqeuissent reuersi sūt vt facerēt malū i ꝯspectu tuo: ⁊ dereliq̄sti eos i manu iimicoꝝ suoꝝ: ⁊ possedert̄ eos. Cōuersiq̄ sūt ⁊ clamauerūt ad te. Tu aūt de cęlu exaudisti et libasti eos in mīsicordijs tuis mult̄ tpib⁹: ⁊ ꝯtestat⁹ es eos vt reuerterent̄ ad legē tuā. Ipsi vo supbe egert̄ / ⁊ nō audiert̄ mādata tua: ⁊ i iudicijs tuis peccauerūt: q̄ faciet hō ⁊ viuet i eis. Et dedert̄ humerū recedētē: ⁊ ceruicē suā idurauert̄: nec audiert̄. Et ꝓtraxisti sup eos ānos multos: ⁊ ꝯtestat⁹ es eos i spū tuo p manū ꝓphaꝝ tuoꝝ: ⁊ nō audiert̄ ⁊ tradidisti eos i manu pp̄loꝝ traꝝ. In mīsicordijs aūt tuis plimis nō fecisti eos i ꝯsumptionē nec ꝺreliq̄sti eos: qm̄ de⁹ mīsationū ⁊ clęmēs es tu. Nūc itaq̄ de⁹ nr̄ magne fort̄ ⁊ terribil̄ custodiēs pactū et mīsicordiā / ne auertas a facie tua omnē laborē q̄ inuenit nos / reges nr̄os / ꝓ̄ncipes nr̄os / ⁊ sacerdotes nr̄os / ⁊ ꝓphas nr̄os / et p̄rēs nr̄os / ⁊ oēm populū tuū a dieb⁹ regis assur vsq̄ in diē hanc. Et tu iustus in oibus que venerunt sup nos. q̄ veritatē fecisti nobis: nos aūt impie

al's †duceret

†Deut. 29. a.

A a ¶ Et māna tuū nō ꝓhibui. ab ore eorū. ingratos pane cęleste pascendo: vt hr̄ Exo. xvj. b ¶ Et aquam dedisti eis in siti. Exo. xv. aquas dulcorando. Et. xvij. aquas de petra educēdo. c ¶ Vestimēta ⁊c. ⁊ pe. eorū nō sūt attriti. i. lesi vel lassati ex itinere. Sciēdū tn̄ ꝙ istud bn̄ficiū nō pōt intelligi de oibus generalr̄: q̄ scribit̄ Nume. xj. a. Interea ortū est murmur pp̄li q̄si dolentiū ꝓ labore. s. itineris. Propter quod dicendum ꝙ sicut manna erat cibus valde sapid⁹ bonis: ſm ꝙ dicitur Sap. xvj. c. Panem paratū dedisti eis / oē delectamentū in se habentē ⁊c. et tamē erat insipidus malis: ſm ꝙ dicebant Numeri. xj. b. Anima nostra arida est: nihil aliud respiciunt oculi nostri nisi man. Ita dicēdū est h̄: ꝙ vestimenta bonorū non sunt vetustate consumpta: nec pedes eorum ex itinere lassati: sed tm̄ malorum. d ¶ Et possederūt terram. Hic consequēter recolitur beneficium introductionis in terram bonā et fertilem. Et p̄mo q̄tū ad terrā que erat vltra iordanem: in qua habitauerūt due tribus et dimidia / cum dicitur: Et possederunt terram ⁊c. vt habet̄ Numeri. xxj. Secundo q̄tum ad terrā citra iordanem: quę proprie dicit̄ terra ꝓmissionis / cum dicitur: e ¶ Et adduxisti eos ad terraȝ de qua dixeras patrib⁹ eorū. scȝ abrae / isaac ⁊ iacob. f ¶ Et humiliasti coram eis habitatores terre. immittēdo eis tātū terrorē ꝙ nō poterāt se defendere: vt habetur Josue. ij. b.

B g ¶ Et reges eorū. s. triginta vnum quos debellauit iosue vt habet̄ Josue. xij. Cetera patent in littera. h ¶ Et comederūt. Hic ꝯn̄r interponitur igratitudo populi israel de beneficijs acceptis. Et comederust et saturati sunt et impinguati sunt ⁊c. Et sequit̄: i ¶ Prouocauerūt autem te ad iracundiā. multiplicit̄ te offendēdo. k ¶ Et recesserunt a te. p idolatriā. l ¶ Et ꝓphetas tuos occiderunt. sicut patet. iiij. Reg. in plurib⁹ locis. specialiter. xxj. ca. vbi dicitur de manasse: ꝙ sanguinem innoxiū fudit multum nimis. m ¶ Et dedisti eos in manu hostiū suoꝝ. Istud refert̄ ad tēpus iudicū: q̄ post mortē iosue pp̄lo ad idolatriā declinātē frequēter fuit tradit⁹ in manibus hostiū: vt patet ex decursu libri iudicū. n ¶ Et in tpe tribu. suę cla. ad te. afflictiōe eis intellectuȝ dante. o ¶ Et ſm mise. tu. q̄uis essent indigni. p ¶ Dedisti eis saluatores. i. iudices: qui liberabāt eos de manib⁹ hostiū: vt patet ex decursu libri Judicū. Vn̄ dicitur Judic. ij. c. Cūq̄ domin⁹ iudices suscitaret in diebus eorum / flectebat̄ misericordia: et audiebat afflictoꝝ gemitus: et liberabat eos de cede vastantiū. q ¶ Cūq̄ reqe. ab afflictiōe hostium. r ¶ Reuersi sunt vt facerēt malū / mortuo iudice. s ¶ Et dereliquisti eos in ma. inimicorū. s. donec liberarent̄ p aliū iudicē succedētē: sicut patet ex decursu libri iudicū. t ¶ Cōuersiq̄ sunt ⁊ cla. ad te. tēpore samuelis. v ¶ Et liberasti eos / de manib⁹ philistinorū samuele ꝓ eis orāte: vt habet̄. j. Re. vij. ca. x ¶ Et cōtestat⁹ es eos vt reuer. ad legē tuā. p samuelē / dauid ⁊ alios ꝓphetas. y ¶ Ipsi vo supbe egerunt ⁊ nō audierūt man. tua. quia regnū israel a tempore hieroboā recessit a cultu dei / colendo vitulos aureos. vt habetur. iij. Reg. xij. z ¶ Et dederunt humerum recedentē. quia post regnum israel regnum iuda declinauit ad idolatriam.

C a ¶ Et ꝓtraxisti sup eos annos multos. differēdo penę inflictionem. b ¶ Et contestat⁹ es eos. vt non excusarēt se per ignorātiam c ¶ Et nō audierunt. obstinati per suam maliciam. d ¶ Et tradidisti eos in manu populorū terraꝝ. quia regnū israel fuit traditum in manib⁹ regū assyriorū. s. theglathphalasar et salmanasar: vt habet̄. iiij. Reg. xvij. et. xviij. et regnū iuda i manu reḡ babylonis: vt habetur. iiij. Reg. vl. e ¶ In misericordijs autē tuis plu. nō fecisti eos in consumptionē. q̄ multi de regno iudę remanserunt viui: quorū aliqui fuerūt ducti in babylonē: ⁊ aliqui remanserunt in terrā iuda sub godolia: vt habet̄. iiij. Reḡ. vlti. et quia illi qui erāt in babylone captiui a cyro rege / habuerunt licentiā redeūdi: vt hr̄. s. j. Esdrę. j. et a rege artaxerxe Esđ. vij.

D f ¶ Nūc itaq̄. Hic vltimo ponitur diuinę misericordię imploratio: maxime q̄tum ad illos qui redierāt de captiuitate / cum dicit̄: Nunc itaq̄ domine. per generalem oium gubernationē. g ¶ Deus per creationem. h ¶ Noster. per cultum spiritualē. i ¶ Magne. per infinitatē k ¶ Fortis. per omnipotentiā. l ¶ Et terribilis. per iusticiam. m ¶ Custodiens pactum. per veritatem. n ¶ Et misericordiam. per pietateȝ. o ¶ Ne auertas a facie tua oēm laborē qui inuenit nos ⁊c. vt pro labore concedas nobis quietē: et pro seruitute libertatē. p ¶ A dieb⁹ regis assur vsq̄ in diem hanc. quia reges assyriorū post captiuitatē decem tribuum cęperūt molestare regnum iuda tempore sennacherib: vt habet̄. iiij. Reguȝ xviij. Et tandē captiuatū fuit regnū iuda per nabuchodonosor regem babylonis: cuius captiuitatis adhuc remanebat effectus seruitut̄. vnde sequitur postea:

Super oib⁹ & Ca.X his nosipsi ꝑcutim⁹ fe. Ondit quāta deuotione oēs ꝑsone eorum nouū post festa scenophegie ꝯuc/tum fecerint: vt.s.tota se intētiōe a scelerū cōtagijs expurgatos diuino federi ꝯiūgerēt: ⁊ feder⁹ scti cōditionē sermone firmarēt ⁊ scripto: et sic ab impioꝝ cōsortio separati/securiores replerēt opus/ qđ dudū ceperāt.i.vt cōgruos vrbis ciues de numero impioꝝ instituerent. b ¶Signatores. Alia trāslatio: Neemias q̄ athersata ferꝫ: erat eñ dyonimos. vñ singulariter subiungiꝫ fili⁹ achelai: qđ superi⁹ aperti⁹ diciꝫ: Dixit aūt neemias: et ip̄e est athersata. c ¶Per diē sabbati. Be. Nobis q̄z sabbatū spūale semꝑ agēdū est: semꝑ a seruili oꝑe.i.a pctō feriandū: semꝑ vacandū ⁊ videndū/ qm̄ dn̄s ipse est deus: vt post tale sabbatū liberati a pctis ꝯsciē ꝑueniam⁹ ad sabbatū future glorie. Sed querūt ppl'i terre nostrū ꝓphanare sabbatū/venalia inferendo in die sanctificato: qm̄ imūdi spūs mundiciam cordis nostri maculare nituꝫ: ⁊ ingerere illecebras vitioꝝ: accepto ꝑcio nr̄i cōsensus: quo diē maxime sanctificatiōis inquinēt.i.lucē pie actionis vel cogitationis erroꝛib⁹ obnubilēt. Sed nos hm̄ōi mercatū clausis muris nostre vrbis.i.custodia vite ꝑfectioris ꝓrsus vitare debem⁹. ¶Cūcta q̄ in hoc ca. cōtinenꝫ ad curā dom⁹ dn̄i ⁊ ministroꝝ ac ministerioꝝ ei⁹ ꝑtinēt. optimusq̄ ordo est religiose conuersatiōis/et nobis spūaliter imitandus. Primo eñ ab inq̄natōe gentiū se castigauerūt: deinde obseruatiōe sabbati: que inter ꝑma legis eminet/ sanctificati sunt: et de cetero oēm curā agēdi ad obsequiū cult⁹ diuini cōuertūt. Primo die a malis emūdare nece est: deinde bonis actib⁹ adornari.

Nico.de lyra

a ¶Ecce nosipsi hodie serui sum⁹. q̄z lꝫ sacerdotes essent a tributo liberi et ministri tēpli: vt habeꝫ Esdre.vij. non tamen alij. b ¶Et fru.ei⁹mul.re. q̄z de eis reddebatur certa summa regi. c ¶Et corꝑib⁹ nr̄is dn̄anꝫ et iumentis nostris. q̄z faciebat coruehias regi de ꝑsonis suis et aīalibus. Ca.X

Super oib⁹ ergo his ⁊c̄. Hic incipit caplm̄ ꝫm signationē hieronymi ⁊ hebreoꝝ. vbi ꝑmo describiꝫ firma correctionis ꝓmissio: circa qđ mod⁹ ꝓmittēdi ꝑmittiꝫ. scđo declaraꝫ q̄d ꝓmittiꝫ/ibi: Sacerdotes. Circa ꝑmū dr̄: d ¶Super omnib⁹ ergo his.s.peccatis ꝑdictis simpliciter vitandis. e ¶Nosipsi percutim⁹ fedus id nos simpliciter obligamus: et scribim⁹ hāc obligationē ad maiorē certitudinē. f ¶Et signāt scꝫ hāc obligationē sigillis suis.

Principes

egimus. Reges nostri/ ꝑncipes nr̄i/sacerdotes nostri ⁊ patres nr̄i nō fecerūt legem tuā: ⁊ nō attenderūt mādata tua ⁊ testimonia tua q̄ testificat⁹ es in eis. Et ipsi in regnis suis bonis/et in bonitate tua multa quā dederas eis/ ⁊ in terra latissima et pingui quā tradideras in cōspectu eoꝝ nō seruierunt tibi: nec reuersi sunt a studijs suis pessimis. Ecce nosipsi hodie serui sum⁹: et terra quā dedisti p̄rib⁹ nr̄is vt cōederēt panē eius/ ⁊ q̄ bona sunt eius: ⁊ nosipsi serui sumus in ea. Et fruges eius multiplicātur regib⁹ q̄s posuisti suꝑ nos ꝓpter pctā nostra: ⁊ corꝑib⁹ nostr̄ dominanꝫ: ⁊ iumētis nostris ꝫm voluntatē suā: et in tribulatione magna sumus. Ca.X.

Super oib⁹ ergo his nosipsi ꝑcutim⁹ fedus ⁊ scribim⁹: et signant ꝑncipes nr̄i: leuite nr̄i: ⁊ sacerdotes nr̄i. Signatores aūt fuerunt neemias/athersata: fili⁹ achilai: ⁊ sedechias: saraias: et açarias: hieremias: phassur amarias: melchias: atth⁹: sebenia: melluc: maarē: merimuth: obdias: daniel: gēthon baruch: mosollā: abia: miamin: maçia: belga: semeia: hi sacerdotes. Porro leuite: iosue fili⁹ açarie: bēnui de filijs enadad: cedmihel ⁊ frēs eoꝝ: sechenia: odeuia: celita: phalaia: anā: micha: roob: asebia: çachur: serebia: sabania: odia: bani: baninu. Capita ppl'i/seros: phetmoab: elā: cethu: bani: bōni: açgad: bebai: adonaia: beggoai: adin: ather: eçechia: açur: odeuia: asum: besai areth: anathot: nebai: metphia: mosollaꝫ: açir: mesiçabel: sadoch: ieddua: felthia: anan: aniā: osee: anania: asub: aloes: phaleam: sobech: reum: asebna: madsia: ethaia: hanā: anan: melluch: arem: baana: et reliq̄ de ppl'o. Sacerdotes leuite ianitores et cātores nathinnei et oēs q̄ se separauerūt de ppl'is terraꝝ ad legē dei vxores eoꝝ filij eoꝝ ⁊ filie eoꝝ oēs q̄ poterāt saꝑe spondētes ꝓ fratrib⁹ suis: optimates eoꝝ ⁊ qui veniebāt ad pollicēdū ⁊ iurādū vt ambularēt in lege dei quā dederat i manu moysi serui dei vt facerēt ⁊ custodirēt vniuersa mādata dn̄i dei nostri et iudicia et cerimonias eius: et vt nō daremus filias nostras populo terre: et filias eorum nō acciperemus filijs nostr̄. Populi quoq̄ terre qui important venalia. et omnia ad vsum per diem sabbati vt vendant: nō accipiemus ab eis in sabbato ⁊ in die sanctificato. Et dimitem⁹ annū septimū. et exactionē vniuerse manus. Et statūem⁹ super nos ꝑcepta vt demus tertiā partem sicli per annū ad opus domus dei nostri ad panes pro/

g ¶Principes nostri ⁊c̄. quia erant principales capitanei i populo: et in eis virtualiter consistebat reliq̄ multitudo: ꝓpter qđ illa obligatio se extēdebat ad oēs. h ¶Signatores aūt fu. nee. athersatha. q̄z fuit binomi⁹: vt supra dictū est ca.viij. et cū eo nominanꝫ aliq̄ de ꝑncipib⁹ ⁊ de leuitis ⁊ sacerdotib⁹: qui erant principales in populo: et ideo signauerunt obligationē ꝓ se ⁊ ꝓ tota multitudie. k ¶Sacerdotes. Hic ꝯñr ostēdiꝫ q̄d sacerdotes ⁊ principales populi nomie suo et omniū alioꝝ ꝓmiserunt dn̄o: q̄z primo ꝓmiserūt obseruationē legis generaliꝫ. iō subdiꝫ: l ¶Ut ambularēt in lege dn̄i ⁊c̄. Et seq̄ꝫ: m ¶Et custodirēt vniuersa mandata. q̄tū ad moralia. n ¶Et iudicia eius. q̄tū ad precepta iudicialia. o ¶Et cerimonias. q̄tum ad cerimonialia. Et sub istis tribus continētur omnia legis ꝑcepta: vt ostensum fuit Exo.ij.ca. Secūdo ostēdiꝫ quid ꝓmiserūt specialr̄.s.p̄seruationē a cōmixtiōe cum gētilib⁹ a q̄bus se separauerūt: vt dictum est supra. et hoc notaꝫ cū dicitur: Et vt nō darem⁹ filias nostras populo ⁊c̄. Secundo ꝓmiserūt in speciali obseruantiā sabbati: qđ notaꝫ cū diciꝫ: Ppl'i q̄z terre ⁊c̄. et subdiꝫ: p ¶Nō accipiem⁹ ab eis in sabbato ⁊ in die sanctificato. Hoc est i alijs dieb⁹ festiuis in quib⁹ debebant cessare ab operib⁹ seruilib⁹: vt in paschate/pentecoste ⁊ consimilib⁹. q ¶Et dimittem⁹ annum septimū. sine cultura ⁊ seminatiōe: ⁊ etiā sine collectōe: q̄z quia dn̄i camporū nō poterāt habere ibi aliquid quasi ꝓpriū: vt habeꝫ Leuit.xxv. sed illud quod ex decidētib⁹ granis crescebat de dono dei erat cōmune dn̄is pauperibus ⁊ bestijs. r ¶Et exactionē vniuerse man⁹. vt habetur Leuiꝫ.xxv. q̄z septimo ān̄o debebāt debita remittere pauperib⁹ iudeis: q̄ nō poterāt soluere: ⁊ seruos hebreos: vt hr̄ Deu.xv. Tertio ꝓmiserunt specialiter cultus debiti cōtinuationē. qđ notatur cū diciꝫ: s ¶Et statuem⁹.s. suꝑ nos ꝑcepta vt demus.s. singl'i capitanei: tertiā partē sicli per annū.i. quolibet anno. t ¶Ad opus dom⁹ dei nr̄i. Et q̄d sit illud opus ostēdiꝫ cū dicitur: v ¶Ad panes ꝓposi. q̄ ponebāꝫ noui quolibet sabbato. * Et ad

Moraliter. d ¶Super omnibus ergo his nosipsi percutimus fed⁹ ⁊ scribim⁹: ⁊ signātes principes ⁊c̄. h ¶Signatores autē.s. scripture dicte in fine ꝑcedētis capituli. i ¶Fuerūt neemias athersata fili⁹ achilai/ ⁊ sedechias/saraias/ ⁊ açarias/hieremias/phassur ⁊c̄. Per hāc scptura pōt lex euāgelica ꝯueniēꝫ significari. hāc ei scpturā figuit spūsscūs: ꝑmo sua reue* latiōe di

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

A B

Habitauerūt aūt. Be. Ca. XI Nūc cōpleta est dispositio que mox facta ciuitate inchoata erat sed vsq ad hoc tēpus terminari nequibat: nondū recēsito pplo: vel expletis solennitatib⁹ septimi mensis: q. s. in ciuitate scā q in alijs habitarent. ¶ Mystice autē pncipes ecclesie q̄ntū culmie potētie plebē transcēdūt: tātū debēt vite meritis transcē/dere. Reliq em ciuitates isrl' deuotā plebis ɔuersationē significant: Habitatio vo hierosolymoꝝ eoꝝ act⁹ special'r significat: qui iā supato certamine vitioꝝ/liberata mente visiōi supne pacis appropinquāt. vn̄: Diligit dn̄s portas sion sup oia tabernacula iacob. Vn̄ etiā ɔn̄r decima ps plebis in hierusalē habitationē sortit: reliq vo decē resident in vrbib⁹ suis: qr pfectorū est. i. eorū q pcepta decalogi ad integrū in dilectiōe dei ɔ primi custodiūt/celestib⁹ secretis mente pimare: ɔ pacē sūme beatitudinis iter turbines vite labētis imitari: cū in illis qui generalia dei mādata seruāt/pateat ianua ad vitā eternā. Tales em q̄si i ciuitatib⁹ a dn̄o sibi traditis morant: qr in custodia diuine legis cōtra insidias diaboli sese muniūt. De his vo q oino mūdo renūciāt/ɔ dn̄m sequūtur: ɔ velut in arce hierl'm et primi tēplo et arce testamēti inhabitāt: qr gre ɔditoris sblimi⁹ appropiāt: bn̄dicit vniuersus pplus: qr nō eis hūane puidētie electiōe/sed puentu sortis ɔtigit habitatio sctē ciuitatis: sic ɔ ceteraꝝ possessio ciuitatū tpe iosue data est filijs isrl: qr ɔ parua parui/ɔ magna magni nō sui libertate vel industria arbitrij: sed occulti iudicis ɔ largitoris munere pcipiunt.

Mystice — Ps.86.a.

Nico. de lyra

Et i hie

a ¶ Et ad sa. sem. i. iuge sacrificiū/qd fiebat omi die mane ɔ vespe. b ¶ Et i holo. sem. in sab. qr rōne solēnitatis diei fiebāt sacrificia specialia. c ¶ In calēdis. i. in nouilunijs. d ¶ In solē. lege statut. s. paschate/pētecoste ɔ silib⁹. e ¶ Et i sctificatis. i. in dieb⁹ q nō erāt statuti ex lege: sz ex aliq diuio bn̄ficio postea facto: sic solēnitas sortiū/quā hester ɔ mardoche⁹ statuerunt: vt hr̄ Hester vlt. et qr ad cultū tēpli requirebat ordo debitus ministroꝝ/iō sbdit: f ¶ Sortes g mi. sup ob. lig. qb⁹ nutriebat ignis ɔtinue in altari holocaustoꝝ: cui⁹ nutritio ptinebat ad sacerdotū officium: vt hr̄ Leuit. vj. Apportatio lignoꝝ ad officiū nathinneoꝝ: vt hr̄ Josue. ix. et solutio pertinebat ad ppl'm. iō subdit: g ¶ Inter sa. et leui. sub quibus intelligunt nathinnei. h ¶ Et pplos. ita q p sortes fuit ordiatū/qlit sacerdotes p hebdomadas et dies nutrirēt illū ignē p vices sibi succedētes: ɔ silr de officio leuitaꝝ ɔ nathinneoꝝ: ɔ eodē mō de solutiōe p ppl'm. i ¶ Sicut scriptū ē in le. moysi. Leuit. vj. k ¶ Et vt affer re. pmo. ter. nre ɔc. Primogenita pprie dicebant pmo nata de aialib⁹ ɔ hoib⁹ q fuerunt deo obligata a tpe q pcussit pmogenita egyptioꝝ. Primitiua aūt pprie dicebantur illa q de aialib⁹ ɔ terrenascētib⁹ sacerdotib⁹ debebant. s. l. ps: tn̄ mag deuoti addētes dabāt. xl. min⁹ vo deuoti subtrahentes dabāt. lx. aliqn tamē accipiunt pmogenita p pmitiuis seu pmitijs sic h. l ¶ Primogenita ter. nre ɔc. et silr pmitiua p pmogenitis/cū sbdit: m ¶ Et pri. fi. no. q redimebant. v. siclis. n ¶ Et pe. no. de qb⁹ pmogenita aialiū imolaticioꝝ imolabant dn̄o. Primogenita vo animaliū nō imolaticioꝝ redimebant. excepto pmogenito asini qd mutabat oue loco ei⁹ imolanda: ɔ pmogenito canis: qd iterficiebat: put dictuz fuit diffusi⁹

positiōis/ɔ ad sacrificium sempiternū/ɔ in holocaustum sempiternū: i sabbatis/in calendis/in solennitatibus/ɔ in sanctificatis: ɔ pro peccato/vt exorent p israel: et in omnē vsum domus dei nostri. Sortes ergo misimus super oblatione lignorū/inter sacerdotes/ɔ leuitas ɔ populos: vt inferrent in domuz dei nr̄i per domos patꝝ nr̄orū/p tempora a temporib⁹ anni vsq ad annū: vt arderent sup altare domini dei nostri: sicut scriptum est in lege moysi. Et vt afferremus pmogenita terre nostre: et primitiua vniuersi fructus oms ligni: ab anno in annū/in domo dn̄i: ɔ primitiua filiorū nr̄orū: et pecorū nostrorū: sicut scriptū est in lege dn̄i: ɔ pmitiua boum nr̄oꝝ ɔ ouiū nr̄arū: vt offerrent i domo dei nr̄i sacerdotibus qui ministrant in domo dei nr̄i. Et primitias ciborū nr̄orū/et libaminū nostroꝝ ɔ poma oms ligni: vindemie q3 ɔ olei/afferemus sacerdotibus ad gaçophylaciū dei nostri: ɔ decimam partem terre nostre leuitis. Ipi leuite decimas accipient ex omnibus ciuitatibus operū nostroꝝ. Erit autem sacerdos filius aaron cū leuitis in decimis leuitarū: ɔ leuite offerent decimam partē decime sue in domo dei nostri/ad gaçophylaciū in domo thesauri. Ad gaçophylaciū em deportabūt filij israel et filij leui primitias frumenti/vini ɔ olei. Et ibi erunt vasa domini sanctificata/et sacerdotes/ɔ cātores/et ianitores/et ministri: ɔ nō dimittemus domum dei nostri.

Capitulū. XI

Habitauerunt autem principes populi in

fuit diffusi⁹ Exo. xiij. o ¶ Afferem⁹ sacer. ad gazo. dei nr̄i. i. ad locū vbi talia reponebant p victu sacerdotuz. p ¶ Et de. partē ter. no. i. fructuū terre nostre. q ¶ Leuitis: ad eoꝝ sustētationē. tamen isti leuite de istis decimis a pplo receptis dabāt ptē decimā sūmo sacerdoti: iō sbdit Et leuite offerrent deci. ptē decime. r ¶ Et ibi erunt va. dn̄i san. i. ad ministeriū tēpli necessaria. s ¶ Et sa. ɔc. i. ministri debiti. t ¶ Et nō dimit. do. dei nostri. sine debito cultu.

C

✱ latiōe dictando. Scdo vo signauit eā christ⁹ in cordib⁹ aploꝝ eā scribēdo: sic fuerat pdictū Hiere. xxxj. e. Ecce dies veniūt dicit domins: ɔ feriam domui israel ɔ domui iuda fedus nouū: nō sm pactū quod pepigi cū prib⁹ vr̄is. Ex q ptz q loquit de lege noua. Et sequit ibidē: Dabo legē meam in viscerib⁹ eoꝝ: ɔ in corde eorū scribā eā ɔc. Tertio signauerūt eā euangeliste in volumine scribēdo ad memoriā futuram. Quarto signauerūt eā apli alijq discipuli p orbē pdicādo ɔ miraculis cōfirmādo. Quinto signauerūt eā martyres p ɔfessione actoris euāgelij ɔstātissime moriēdo. Sexto signauerūt eā doctores sacri/ipam ɔtra hereticos defendēdo. Septio signauerūt eā ɔ signant religiosi pfitēdo: Nam vltra alios fideles in sua pfessiōe pmittūt seruare euāgelica consilia/saltē aliq. Et sic lex euāgelica sic septiformit signata/designat Apoc. v. dicit Joh. Vidi i dextra sedētis supra thronū libꝝ scriptū int⁹ ɔ foris ɔ signatū sigillis septē.

Moralr

Ca. XI

Habitauerūt aūt. Postq descripta est ciuitatis muratio ɔ murate clausio: h ɔn̄r describit ei⁹ populatio: qr ciuitas magna erat respectu ppli ibi hitare volētis. iō necariū fuit ordinare q habitarent in hierl'm: ɔ q in ciuitatibus alijs. Circa qd pmo describit hec ordinatio in generali. scdo mag i speciali/ibi: De filijs iuda. Circa pmū sciēdū: q gentiles q habitabāt circa hierl'm inuidia moti inferabāt habitatorib⁹ ei⁹ ei⁹ multas molestias: vt ptz ex pcedētib⁹: ɔ ideo pauci volebāt ibi remanere: ppt qd oportuit de h p sortes ordinare: ɔ hoc in tribub⁹ iuda/beniamin ɔ leui. de istis em tribub⁹ tenebant ibi aliq habitare ad defensionē eius: ne ab hostib⁹ muri iterū destruerent. qr ciuitas hierl'm erat partim in sorte iude: ɔ ptim in sorte beniamin: vt dictuz fuit Josue. xv. et xviij. et qr tēplū erat ibi cui debebat ministrare trib⁹ leui. De istis g tribub⁹ fuerūt aliq fortes ɔ magnanimi: q sponte se obtulerūt ad habitādū in hierl'm. et hoc est qd dicit: v ¶ Habitauerūt autē principes ɔc. i. principales in fortitudine ɔ magnanimitate. Qd aūt subdit: Optimates absq sorte in medio populi habitabāt: nō est in hebreo/nec est de textu: sed p moduz glose fuit appositū: ɔ postea per imperitiam scriptorū textui isertū. Inter reliquos vo de tribus tribub⁹ pdictis qui nō obtulerunt se sponte ad habitandū in hierl'm: ordinatū fuit per sortes q decima pars regni iude in hierl'm habitaret: nouē autem partes in reliqs ciuitatib⁹. ɔ hoc est qd d̄r ✱ Reliq vo

Diuisio

D

Moraliter. v ¶ Habitauerūt autē principes populi in hierusalem. Sicut patet ex predictis/gentiles in circuitu iudee habitantes valde dolebant de reedificatiōe hierusalem: que erat metropolis: ɔ querebāt eius subuersionem: non sic autem erat de alijs iudee locis: ppter quod periculosius erat habitare in hierusalem ✱ q in alijs

Moralr

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

E F a ¶Et in hierl'm. Beda. His verbis ostendit ꝙ vniuersus isrl'.i. decẽ tribus in vrbibꝰ suis habitabãt: in quibꝰ etiã sacer/dotes et leuitę decretã sibi ex lege portionẽ tenebant. De tri/bu aũt iuda ⁊ beniamin/quoscũqꝫ sors elegit habitabant i hie/rusalẽ simul/et de sacerdotali ⁊ leuitica tribu. Tribꝰ em̃ ben/iamin ibi antiquitꝰ manebat: Tribꝰ autẽ iuda a tẽporibꝰ da/uid: cum ipse eti ĩ eã totius regni metropolim fecit: ꝗbus etiã tribus leui addita est: exquo illuc arca dei adducta et templũ ⁊ altare ꝯstructũ est. In sequẽtibꝰ em̃ huiꝰ libri inuenies: qꝛ de his tm̃ tribubꝰ habitatores hie/rusalẽ cõputat: quoꝝ oĩm etiaꝫ sũmã accepit vel ãnectit. quoꝝ expleto catalogo adiungit: in ꝗbꝰ vrbibꝰ cetera pars earundẽ decẽ tribuũ habitauerit. Nam

J.eo. sequit̃: De filijs iuda habi. in cariatharbe ⁊c. ¶Be/da. Judas interptat̃/confitens vel cõfessio. Beniamin/filiꝰ de/xtrę. Leui/additꝰ vel assumptꝰ. Quorũ omniũ tribꝰ partim in hierl'm: partim in subiectis ci/uitatibus a deo sibi datis habi/tant: qꝛ multi ⁊ diuersi sunt ꝓfe/ctus fidelium: ꝓ quibꝰ ⁊ multę mansiones in cęlis. Aliĳ gene/ralia dei pręcepta seruare con/

Exo.20.b. tẽti sunt. Nõ occidere.s.nõ ad/ulterari: non furtũ facere: et hu/iusmodi. Aliĳ nitunt̃ apꝓhende/re arcẽ ꝑfectę vitę: sed quisqꝫ ꝓ sua vocatiõe gratiã sui condito/ris laudat et cõfitet̃: et sunt filĳ regni/qđ ẽ in dextera dei: et ab illo assumunt̃ in vitam: cũ eorũ

Mat.24.d ꝗ sunt in agro vnus assumet̃ et alter relinquet̃.

hierl'm. Reliqua vͦo plebs misit sortẽ vt tolle/rent vnã ꝑtẽ de decẽ ꝗ habitaturi essent in hie/rusalẽ in ciuitate sancta: nouẽ vͦo partes in ci/

a ¶Sublimẽ vitã electoꝝ quã imitãdo sequi non possumꝰ congaudẽdo ⁊ venerãdo nostrã facere debemꝰ.

uitatibꝰ. Benedixit autẽ populꝰ oĩbus viris qui se sponte obtulerãt: vt habitarẽt in hieru/salem. Hi sunt itaqꝫ principes ꝓuincię qui ha/bitauerũt in hierl'm ⁊ in ciuitatibꝰ iuda. Habi/tauit autẽ vnusquisqꝫ in possessiõe sua in vrbi/bus suis israel: sacerdotes/leuitę/nathinnei/⁊ filĳ seruorũ salomonis. Et in hierusalẽ habi/tauerũt de filĳs iuda et de filĳs bẽiamin. De filĳs iuda athaias filius açiaꝫ/filĳ çacharię: filĳ amarię: filĳ saphacię: filĳ malalehel. De filĳs phares: hismaasia: filius baruch: filiꝰ co/laça: filius asia: filius adaia: filius ioarib: filiꝰ çacharię: filius silonitis. Omnes filĳ phares ꝗ habitauerũt in hierusalẽ quadringenti sexa/gintanouẽ viri fortes. Hi sunt autẽ filĳ benia/min. Sellum filius mosollã: filius ioed: filius phadaia: filius coloia: filiꝰ masia: filiꝰ etheel: filius asaia. Et post eum gabbai: sellai nõgẽ/ti vigintiocto. Et iohel filius çechri ꝓpositus eorũ: et iudas filius sennua super ciuitatẽ se/cũdus. Et de sacerdotibꝰ: idaia filius ioarib iachin: saraia filius helchię: filius mesollam: filius sadoch: filius meraioth: filius achitob principes domus dei: et fratres eorũ faciẽtes opera tẽpli octingenti vigintiduo. Et adaia fi/lius ieroan: filius pheleia: filius amsi: filiꝰ ça/charię: filius phessur: filius melchię: ⁊ fratres eius ꝓncipes patrũ ducẽti quadragintaduo: et amasai filius açrihel: filius açi: filiꝰ mosol/lamot: filius emmer: et fratres eoꝝ potẽtes ni/mis centũ vigintiocto. Et ꝓpositꝰ eoꝝ çabdi/hel filius potentiũ. Et de leuitis: sebenia filiꝰ asob: filius açaricã: filius asabia: filius bonni ⁊ sabathai ⁊ ioçabeth super omnia opera quę erant forinsecus in domo dei a principibꝰ le/uitarũ. Et mathania filiꝰ micha: filius çebdei filius asaph princeps ad laudandum et con/fitendũ in oratione: et bechecias secũdus de fratribus eius: ⁊ abda filius samuha: filiꝰ ga/lal: filiꝰ idithun. Omnes leuitę in ciuitate san/cta ducenti octogintaꝗttuor. Et ianitores ac/cob: telmon: ⁊ fratres eorum qui custodiebãt ostia centũ septuagintaduo. Et reliqui ex isrl' sacerdotes ⁊ leuitę in vniuersis ciuitatibus iu/da/vnusquisqꝫ in possessione sua: ⁊ nathinnei

Nico. de lyra

F ✱ a ¶Reliqua vͦo plebs misit sortem. Quod autẽ se/quit̃: Decima pars ppl'i eligat̃ vt habitet in hierl'm: quia vrbs vacua erat: nõ est in hebręo: sꝫ appositũ fuit per modũ glosę: et postea insertũ est textui sicut ⁊ de alio ꝓdictũ est. b ¶Be/nedixit autẽ populus oĩni/bus viris ⁊c. imꝑcãdo eis bo/na: eo ꝙ sponte se offerebãt pe/riculis ꝓ ciuitate sctã. c ¶Ha/bitauit aũt vnusqꝫqꝫ i pos. sua in vrbibꝰ israel. quia illi ꝗ erãt de regno isrl': ꝗ captiuati alĳs ꝑ salmanasar euaserãt: et tñ postea cũ regno iudę capti/uati fuerãt per nabuchodono/sor: ⁊ cũ eis redierãt de licẽtia cyri: ꝓut dictũ fuit Esdrę. j. nõ sunt coacti per sortes habitare in hierusalẽ: sed dimissi sunt ire ad possessiones suas ꝓ sua vo/luntate: Tum quia erãt pauci: Tum qꝛ nõ sic tenebant̃ ad cu/stodiã ciuitatis hierl'm: sicut il/li de tribubus ꝓdictis: vt patet ex ꝓdictis. d ¶Sacerdotes leuitę ⁊c. Qui descenderũt de gentilibꝰ: vt dictum fuit supra Esdrę. ij. De oĩbus istis illi ꝗ non erãt necessarĳ pro ministe/rio templi et custodia ciuitatis fuerũt dimissi in vrbibus alĳs. e ¶De filĳs iuda athaias

Diuisio ⁊c. Hic describitur ordinatio prędicta magis in speciali. ⁊ ꝑ/mo ꝗtum ad habitantes i hie/rusalem. secundo ꝗtum ad ha/bitãtes in alĳs ciuitatibus/ibi: Et reliqui ex israel. Circa pri/mum ponunt̃ nomina principaliũ et summa omniũ: tamẽ per partes. et primo ꝗtum ad illos de tribu iuda/cum dicit̃: De filĳs iuda athaias filius azias ⁊c. Et patet littera. Se/cũdo ꝗtum ad illos de tribu beniamin/cum dicit̃: Hi sunt au/tem filĳ beniamin ⁊c. Et patet littera vsqꝫ ibi: f ¶Sennua sup ciuitatẽ secũdus. s. ab illo qui erat principalis in ciui/tate. Tertio ꝗtũ ad illos de tribu leui/cum dicit̃: Et de sacer/dotibꝰ adaia filius ioarib ⁊c. Et patꝫ littera vsqꝫ ibi: g ¶Et ꝓpositus eorũ. i. principalis sup eos ⁊ ordiator. h ¶Zab/dihel filius potentiũ. In he/bręo habet̃/magnoꝝ: quia erat de parẽtibꝰ potẽtibꝰ ⁊ magnis. i ¶Et de leuitis ⁊c. simplicibꝰ qui ministrabãt sacerdotibꝰ. k ¶Et benia ⁊c. Sequitur: ¶Et iosabeth super omnia opa quę erant forinsecus in do/mo dei. Quia de his quę erãt intra tẽplũ intromittebãt se sa/cerdotes. l ¶A principibꝰ leuitarũ. fuit supple iste ioça/beth ad prędicta destinatus. m ¶Et mathania filiꝰ mi/cha ⁊c. princeps ad laudã/dũ. quia erat ꝓceptor. n ¶Et reliqui ex isrl' sacerdotes et leuitę ⁊c. Hic describit̃ prędi/cta ordinatio in speciali ꝗtum ad habitãtes extra hierusalem. Et patet littera vsqꝫ ibi:

✱ Qui habi/ꝗꝫ i alĳs ciuitatibꝰ et villis: et tamen magis necessariũ erat ꝙ essent ibi plures et fortiores habitatores qui possent eã de/fendere contra impugnatores. Ad habitãdũ autẽ ibi aliqui de ppl'o sponte se obtulerũt: et illi dicunt̃ in textu pricipes ⁊ opti/mates. ⁊ de ipsis dicit̃ ibidẽ: ꝙ populus eis bñdixit. Sed quo/niam isti nõ erant in nũero suffi/cienti ꝓ custodia ciuitatis: ideo de reliquo populo ꝑ sortes fuit ordinatũ/ꝙ decima pars in hie/rusalẽ habitaret. Igit̃ per hie/rusalem sic impugnatam signi/ficari potest quęlibet ecclesia vl' ciuitas vl' res publica iiuste im/pugnata. Illi vͦo qui sponte se offerunt ad eius defensionẽ: di/cunt̃ principes: id est domini su/arum passionũ: quia timore pe/riculi corporalis non retrahun/tur a bono virtutis: nec per cõ/sequens superant̃ a passionibꝰ alĳs. quia sicut dicit Augustinꝰ nõ est consentaneum rationi: vt qui metu non frangitur cõcupi/scentia frangi dicat̃. etiam opti/mates. i. optimi de populo: qꝛ sequũtur dictamen rationis re/ctę: quę vt dicit philosophꝰ sem/per ad optima depcatur. Illis etiã benedicit populꝰ: quia be/nedicti sũt a deo ⁊ hominibus. Per hoc autẽ ꝙ aliorũ decima pars cõpulsa fuit per sortes ad habitandũ in hierusalem ꝓ eiꝰ defensione: ostendit̃ ꝙ ꝓ defen/sione ecclesię iusta vel ciuitatis seu reipublicę compellendi sũt aliqui si sit necesse. quia tamẽ ta/lis defensio est opus virtutis: ideo significat̃ per decimã par/tem/ꝗ signat ꝑfectionẽ.

Zach.10.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

Hi sunt autē. Beda. Hic pncipes sacer/dotū vna cū fratrib⁹ suis. i. minorib⁹ sacerdotib⁹ et leuitis describunt: q̄ cum çorobabel ꝛ iesu filio iosedech de captiuitate babylonica ascēderūt: q̄bus explicat⁷ adiūgunt et illi q̄ extūc in pncipatū sacerdotū sibimet inuicē vsq; ad ūtiū regni macedonū successerunt. Sequit eñ: Josue ge. ioa. ꝛc. Jedda ꝟo q̄ in his vltim⁹ ponitur scribit Joseph⁹ tpe alexādri magni pncipē fuisse sacerdotū: occurrētēq; ei cū fratrib⁹ suis hūiliter ꝛ honorifice suscepū. quē ip̄e iaddū noiat: ꝛ dicit esse patrē onię sacerdotis magni. de q̄ in libro machabeoꝝ scribit. nō ꝙ hui⁹ ꝯditor libri neemias ad illa vsq; tpa viuere i carne potuerit: ſ; q2 infantiā ei⁹ nouit: q̄ lōgo post mortē ei⁹ ad sacerdotiū ꝑuenerit. Nā i fine hui⁹ libri filioꝝ ioiada filij heliab mētio est: ꝙ vn⁹ ex eis gener fuerit sanaballath horonit⁷: cui⁹ q̄dē generi nomē tacet. ſ; q2 ioiada au⁹ est iedde cōstat generū de q̄ sermo est patrē eius dē iedde aut patruū fuisse: ideoq; illuz superstite adbuc neemia nasci potuisse

Nico. de lyra ❧ In dieb⁹ ❧ a ¶ Qui habi. in ophel. Nō ē nomē turris q̄ ꝓpinqua erat templo: vt dictū est. s̄. ca. iij. sed est nomen villę extra hierl'm. sicut eñ de sacerdotib⁹ ꝛ leuitis aliq̄ hitabāt in hierl'm ꝛ aliq̄ extra sic et de nathinneis. b ¶ Et ep̄is le. i hieru. azi. fi. baani. in hebręo habetur: Et ꝓpposit⁹ leuitarū ꝛc. q2 soli sacerdotes erāt pōtifices seu ep̄i ꝓprie loq̄ndo. hn̄tes tñ sup se vnū tm̄ sūmū pontificē. et ideo ꝙ iste ꝗ̄ci dicit h̄ ep̄s leuitarū: hoc est extēso noie inq̄tū eis ꝓerat tāq; ꝓposit⁹. Ep̄us eñ d̄r ab epi/ qd̄ est supra: ꝛ scopon/ intētio: q̄si alijs supintendēs. c ¶ De filijs asaph cantores ꝛc. ꝓceptū q̄ppe regis. s. dauid. d ¶ Super eos erat. q2 ordinauerat cantores de filijs asaph: vt hr̄. j. Para. xxv. e ¶ Iux oē ver. po. ꝛc. q2 ppl's disposuerat ꝑ sortes q̄ habitarēt in hierusalē: ꝛ q̄ extra. Ra. Sa. exponit hoc de rege dario: q̄ ordinauerat vt dicit ꝙ necāria admistrarent ꝑ singulos dies cantorib⁹ de sumptu suo. ꝛ ꝑ quē deberet hoc fieri subiūgit cū dicit: Et phathaia fili⁹ mesezebel de fi. zara. i. çarę filij iuda: q2 genuit phares et çarā de thamar. Matth. j. In ma. regis. id est ſm ordinationem darij regis. Iuxta oñe ver. popu. i. ſm ordinē rem exhibēdā pplo. ad hoc eñ erat ordinat⁹ iste meseçebel: vt q̄cq̄d de sumptu regis erat admistrādū pplo/ ꝑ manū ei⁹ fieret: et videt melior ista expositio. f ¶ Et in do. ꝑ oēs re. de fi. iuda ꝛc. Hic incipit versus ſm hebręos vbi sic habet: Et in villis cāpestrib⁹ de filijs iuda ꝛc. Hic ꝯñr ondit q̄ loca in/ habitauerūt filij iuda extra hierl'm. ꝛ patet lr̄a vsq; ibi: g ¶ Et manserūt in bersabee ꝛc. Bersabee aūt ē i termino sortis iudę versus austrū. vallis aūt hennō in termino eiusdē sortis versus aquilonē: et ꝑ hoc itelligit ꝙ habitauerunt in locis intmedijs. h ¶ Filij au tē beniamin. Hic agit de locis extra hierusalē habitatis a filijs beniamin. ꝛ patet lr̄a vsq; ibi: i ¶ Et ono val. artificū. sic noiata fuit/ eo ꝙ a principio manebāt ibi artifices. k ¶ Et de leuitis portiōes iudę et beniamin: id est de tribu leui aliq̄ manebant extra hierusalem

Ca. XII

qui habitabāt in ophel et siaha ꝛ ᵃ gaspha de nathinneis. Et episco ᵇ pus leuitarū in hierusalē: aꝗ̄i fili⁹ baani: filius asabię: filius mathanię: filius michę. De filijs asaph ᶜ cantores in ministerio dom⁹ dei. Preceptū quippe regis sup eos ᵈ erat: ꝛ ordo in cantorib⁹ per dies singulos: et phataia filius meseçebel de filijs çara: filij iuda i manu regis: iuxta omne verbū popu ᵉ li: ꝛ in domib⁹ per oēs regiōes eo ᶠ rum. De filijs iuda habitauerūt in cariatharbe ꝛ in filiab⁹ eius: et in dibon ꝛ in filiab⁹ eius: et in capseel ꝛ in vicul' ei⁹ ꝛ i iesue ꝛ i molada ꝛ in bethfaleth ꝛ in asersual et in bersabee ꝛ in filiab⁹ ei⁹: et in sicelech: ꝛ in monochona ꝛ i filiabus eius: ꝛ in rēmon ꝛ in saraa ꝛ i ierimuth çonoa adollā ꝛ in villis eaꝝ: lachis ꝛ i regiōib⁹ ei⁹: açecha ᵃ ¶ que est ad australē plagā. s. termin⁹ tri/ ꝛ in filiab⁹ ei⁹. Et mãserūt in bersa/ ᵍ bus iude. ᵃ ¶ que est ad aquilonē termi/ nus iude iuxta hierl'm ad orientē. bee vsq; ad vallem hennō. Filij ʰ aūt beniamin ageba mechmas ꝛ haia ꝛ bethel et filiab⁹ eius: anathot: nob: anania: asor: rama gethai: madid: seboim: neballath ꝛ ᵃ ¶ significat ꝙ i possessiōe filioꝝ iuda ꝛ bē iamin leuite sortē extra decretū leg' accepert ono: valle artificum: et de leuitis ⁱ ᵏ portiōes iudę et bēiamin.

ᵃ Hi sunt autē Ca. XII ˡ sacerdotes ꝛ leuitę q̄ ascenderūt cū çorobabel filio salathiel: iosue: saraia: hieremias et esdras ᵐ amaria: melluch: atthus: sechenias: reū: merimuth: addo: gēthon abia: miamin: madia: belga: semaia: ꝛ ioarib: idaia: sellū: amoch ⁿ elcheia adaia. Isti principes sacerdotū ꝛ fratres eorū in dieb⁹ iosue. ᵒ Porro leuitę: † iesua: bēnui: cedmihel: sarabia: iuda: mathanias: sup hymnos ipsi ꝛ frēs eoꝝ ꝛ becbecia atq; ethanni ꝛ frēs eo/ ᵇ rū vnusq̄sq; in officio suo. Josue ᵖ autē genuit ioachim: ꝛ ioachī ge/ ᑫ ʳ nuit eliasib: ꝛ eliasib gēuit ioiada ˢ ᵗ ꝛ ioiada gēuit ionathā: ꝛ ionathā ᵛ

C hierusalem in vtraq; sorte. s. in sorte iudę ꝛ in sorte beniamin: q2 nō hēbāt sortē sibi ꝓpriā assignatā. Ca. XII

Hi sunt aūt. Postq; descpta est ciuitat⁷ hierl'm populatio: hic consequēter ꝛ vltimo describit eiusdem dedicatio. Circa quā primo ponunt q̄dā ꝓambula. scd̄o dedicatio ipsa/ ibi: In dedicatiōe aūt. tertio q̄dā ad ipaz seq̄ntia/ ibi: Recesserūt q̄z. Circa primū sciendū ꝙ ista dedicatio erat principaliter agenda ꝑ sacerdotes et leuitas: et ideo describitur hoc a principio reditus captiuitatis babylonicę/ vsq; ad temp⁹ dedicatiōis et etiā vltra. et primo ponunt illi qui fuerūt tēpore iosue: qui cū çorobabel ascēderūt de babylone/ cum dicit: m ¶ Josue saraia hiere. esdras. ꝛc. Iste esdras fuit ille qui scp̄sit librū esdrę: quia primo venit hierusalem cū çorobabel: sed postea redijt ad regem vt plures iudeos secum adduceret: et a rege ampliores gratias impetraret. n ¶ Isti principes sacerdotum. i. principales: ideo expresse sunt noiati. o ¶ Et fratres eorū. isti erant min⁹ principales sacerdotes: ideo sub noie cōmuni exprimunt. Et eodē modo dicendū est de leuitis et eorū fratribus/ qui fuerūt tēpore iosue: de quib⁹ subditur: Porro leuitę iesua ꝛc. subdit: p ¶ Josue autē. Hic consequenter describit genealogia summoꝝ pontificū a iosue vsq; ad iaddū: qui fuit summus sacerdos tēpore alexādri magni: cū dicit: Josue autē. Iste al. bi nominat iesus filius iosedech. Josedech ei summ⁹ sacerdos ductus fuit in captiuitatē babylonicā: vt habet. j. Para. ca. vlt. et iesus eius filius post captiuitatē babylonicam fuit primus qui functus est summo sacerdotio. q ¶ Genuit ioachim. Iste autē vocat eliachim Judith. iiij. et sub eo dicit illa historia fuisse. r ¶ Et ioachim genuit eliasib. et iste fuit sūmus sacerdos circa finem vitę ipsius neemię: vt habetur infra sequenti ca. s ¶ Et eliasib genuit ioiada. Hic vocatur iudas a Josepho iudaicę antiquitat⁷. xj. libro. t ¶ Et ioiada genuit ionathan. Hūc Josephus noiat iohannē ibidē. v ¶ Et ionathan genuit iedda. quē Joseph⁹ nomiat iaddū: vt supra. De isto dicit Josephus: ꝙ cum alexāder iratus contra hierusalē veniret ad destruendā ipsam: eo ꝙ iaddus respōderat ei per nuncios/ ꝙ viuente dario nō poterat frangere iuramentū qd̄ habebat cum ipso: domin⁹ sibi in somnis apparuit dicens/ ꝙ nō timeret: ſ; portas aperiret et obuiaret Alexandro indutus ornamentis pontificalibus: et similiter alij sacerdotes in vestibus albis: quem cum vidisset alexander venientem sibi obuiā: descendit de equo faciens sibi reuerentiā: et tunc principes alexādri mirati sunt credētes mē ❧ tem eius

D

Moraliter. l ¶ Hi sunt autē sacerdotes ꝛ leuitę qui ascenderūt cū zorobabel ꝛc. Genealogia seq̄ntiū nō ponit hic nisi ratione dedicationis muri hierusalem: quę per sacerdotes et leuitas erat principaliter agenda. Et quoniā dedicatio est applicatio ad diuina: ideo ꝑ hoc significat ꝙ homines laici per sacerdotes ꝛ alios ecclesię mistros ad diuia sūt applicādi ꝑ ꝟba sanę doctrię. exēpla sanctę vitę/ ꝑ ✳ In dedica

Diuisio

Moral'r al's tiesue

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

a ¶ In dieb⁹ rc. Beda. Descripta est successio pncipum sacerdotū ⁊ leuitaꝝ q̄ illo tp̄e fuerūt: vt scire possim⁹: q2 congregato in hierl'm ciuiū numero copioso / sacerdotū q̄z et leuitaꝝ cetus fuerit egregi⁹: q̄ ad misteriū tēpli ⁊ altaris ad confitēdū ⁊ laudādū deū ad custodiā eiusdē tēpli ⁊ ciuitatis: ⁊ ad plebē erudiēdā sufficerēt. Nec sine mysterij sacratioris intelligētia factū ē: q̄ reedificata ciuitas tātā ciuiū copiā in omni gradu ⁊ ordine meruit quātā ꝑdidisse nō legit. Sic eñ sepe eccl'ia ex detrimētis maiora recipit incremēta: cū vno ꝑ incuriā lapso in pctm̄ / pl'es exēplo eius territi ad ꝑsistēdū in castitate fidei cautiores fiūt. Sepe ijdē q̄ peccauerūt maiores post actā pniaꝫ bonoꝝ opeꝝ fructus ferūt: sepe ab hereticis vastata ecclesia: postq̄ istātia doctoꝝ catholicorū lucē ṽitatis recipit / plures ad cognoscendā ⁊ tuendā rationē veritatis filios ꝓcreauit. Nunq̄ eñ athanasius / ambrosius / hilarius / augustin⁹: et ceteri tales tot ⁊ tā magnificos tractat⁹ cōderēt: si nō cōtra fidē rectā fuisset multiphari⁹ hereticorū error obortus. Sed dū heretici mēdaciū testionijs scp̄turarū astruere nitebant: coacti sunt patres illos earūdē scripturaꝝ auctoritate refellere / ⁊ eas quō recte itelligant disserere. Vñ nos eorum scripta relegētes quasi ad portas ⁊ vestibula ciuitat⁊ ac tēpli custodes vigilātiores / q̄si ad officiū altaris ⁊ hostiarū dñi copiosiores accipim⁹ mīstros: q2 ꝑ illorū sermones ad custodiā fidei ⁊ bone actionis: et ad seruiendū intētius cōspectui diuine maiestatis erudimur. Pōt etiā hoc de ꝑsecutiōe gentiliū q̄ eccl'ia sepe cōcussa est mystice accipi: q̄ occasione martyrū videbat fundit⁹ esse deleta: sed eis in occulto coronatis meli⁹ ꝯstruebat / quoꝝ etiā post mortē clarescētib⁹ miraculis maior ad ꝓfessionē fidei ppl'us confluebat: donec ip̄e apex mūdani impij christi iugo collū subdidit: vt status sancte ciuitatis .i. eccl'ie diu a regib⁹ ⁊ principibus impugnat⁹ / eorūdē adiuuaret ⁊ ꝓpagaret istātia. sicut hierl'm reges chaldeoruꝫ / qui interp̄tant feroces: vel quasi demonia subuerterūt: sed reges persarū qui interp̄tant tētati / amica ꝓuisione restaurāt: et debito honore exaltāt. b ¶ In dedicatiōe rc. Beda Iam dudū edificata erat ciuitas: sꝫ nō decebat eā dedicari priusq̄ habitatoribus aggregatis ministri tēplo idonei ⁊ portis ac vestibulis custodes eēnt deputati. Facta autē ciuitas sancta dedicat: cum impleto in fine seculi numero electorū eccl'ia vniuersaliter in celū ad visionē cōditoris sui introducit. cuius vite desiderijs q̄tiēs in hac vita sustollimur: q̄si de futura nr̄e ciuitatis dedicatione letamur: vnde ⁊ bifaria dedicatio pōt accipi: interim scꝫ in spe desiderantiū ⁊ mundantiū oculos cordis: quib⁹ deū videāt: tunc in reipsa fruentiū diuina visione beatoꝝ hominū in corporib⁹ spiritualib⁹ inter angelica agmīa. c ¶ Et cymbalis rc. Cymbala / psalteria ⁊ cithare possunt corpora iustorū iam tunc immortalia intelligi: in quib⁹ suauissimos sonos domino sunt reddituri. In p̄senti quoq̄ vita leuite cōgregantur in hierusalē: cum memoria superne pacis fideles accēsi / totam in ea mentis sue delectationē collocant: et de ea quam se percepturos sperant / eternā in celis herditatē: etsi nondū ituēdo / saltem desiderando letant: ꝯm illud: Letamini in domino ⁊ exultate iusti: ⁊ gloriamini rc. Faciunt eñ dedicationē i cantico ⁊ gratiarū actione cum letantes in domino quicquid aduersi vel ꝓsperi occurrerit excipiūt: faciunt in cymbalis / psalterijs / citharis: cum gratos operū sonos sed aures dei ascendere faciūt: et corda ꝓximorū ad amorem eius accendunt rc.

Mystice

Ps. 31. c.

a genuit iedda. In diebus aūt ioachim erāt sacerdotes et pncipes familiaꝝ saraie / maarie / hieremie / ananie / esdre / mosollā / amarie / iohannā / milico / ionathan / sebemie / ioseph / aram / edna / maraioth / elci / adaie / çacharie / genthon / mosollā / abie / çechri / miamin / ⁊ moadie / phelthi / belge / sāmua / seneie / ionathā / ioarib / mathanai / iadaie / acçi / sellaie / celaia / mocheber / elcie / asebie: idaie: nathanael. Leuite in dieb⁹ eliasib ⁊ ioiada: ⁊ ionā ⁊ iedboa: scripti principes familiarū et sacerdotes in regno darij perse. Filij leui pricipes familiarū scripti in libro ṽborū dierū: et vsq̄ ad dies ionathā filij eliasib. Et pncipes leuitarū asebia: serebia: et iesue filius cedmihel ⁊ frēs eoꝝ ꝑ vices suas vt laudarent et ꝯfiterent iux̄ p̄ceptum dauid viri dei: et obseruarēt eque ꝑ ordinē. Mathania: et bechecia: obedia mosollam: thelmon: accub custodes portarū ⁊ vestibuloꝝ añ portas: hi in diebus ioachim filij iesue filij iosedech: ⁊ in diebus neemie ducis ⁊ esdre sacerdotis scribeq̄. In dedicatiōe aūt muri hierusalē req̄sierūt leuitas de oībus locis suis: vt adducerent eos in hierl'm: ⁊ facerēt dedicationē ⁊ leticiā in actiōe gratiarū / ⁊ cantico i cymbal' / psalterijs ⁊ citharī. Cō

a ¶ sp̄uales .s. assumptos i sortē regni. ¶ q2 mittet fili⁹ hoīs angelos suos et congregabit electos a quattuor ventis.

a ¶ celestē. ¶ in eterne .s. ꝑceptiōe vite inuicem congaudētes ⁊ grās agentes ei cui⁹ dono illā ciuitatē intrare meruerūt.

※ tem ei⁹ ludificatā. ꝓpter qd̄ parmeni⁹ alexādro familiaris quesiuit ab eo cur hoc fecisset: ⁊ rñdit q̄ cū essem adhuc in macedonia ⁊ cogitarē quō asiam mihi subiugarē: apparuit mihi de⁹ in tali effigie ⁊ dixit: q̄ secure tantū negociū acciperē: ⁊ q̄ ip̄o duce cōplerē: ꝓpter qd̄ deū q̄ mihi apparuerat in hoie venerat⁹ sum: tenēs firmiter qd̄ sicut p̄cepit / ita ꝓmissum adimpleuit. a ¶ In dieb⁹ aūt ioachim. Hic ꝯsr agitur de sacerdotib⁹ qui fuerūt tp̄e ioachim filij iosue / cū dicit: b ¶ Sacerdotes et prin. familiarū .s. sacerdotaliū. saraia maaria rc. in aliquib⁹ libris ponunt ista noīa in genitiuo casu: ⁊ sic cōstruūtur cū eo qd̄ p̄ponit: ⁊ pncipes familiarū: q̄rū supple .s. saraie maarie: et sic de alijs. c ¶ Leuite rc. Hic agit de his q̄ fuerūt sb̄ alijs sūmis sacerdotibus sequētib⁹ p̄dictū ioachim. et hoc est qd̄ dicit: Leuite in dieb⁹ eliasib ⁊ ioiada ⁊ ionan. iste .s. noiat⁹ est ionathan. d ¶ Et ieddoa. iste .s. noiatus est iedda: q2 noia hebraica frequenter variant in principio vel in fine vel inter: sicut ⁊ latina: vt freq̄nter dictū est .s. e ¶ Scripti pncipes fa. per noīa sua in libris genealogiaꝝ suarū: lꝫ nō sint h̄ exp̄ssa. f ¶ In regno darij perse .i. dario regnāte: q̄ ē de genere persarū: sub q̄ cōsūmatū fuit tēplū: vt h̄r sup Esdre .vi. g ¶ Filij leui. Hic reuertitur scp̄tura ad describēdū leuitas qui fuerūt tp̄e ioachim: q2 .s. descp̄serat sacerdotes sui tp̄is. dicit g̃: Filij leui .s. q̄ sequūtur. h ¶ Pricipes familiarū scripti in libro ver. di .s. j. Para. xxv. nō q2 isti q̄ sequūtur sint ibi scripti in ꝓprijs personis: sed in patrib⁹ suis: et quia ordines leuitaꝝ ibi sunt descp̄ti ad q̄s isti restituti sunt tp̄ibus illis post reditū captiuitatis. i ¶ Et vsq̄ ad dies ioathan filij eliasib. q2 isti vel saltē aliq̄ eorū vixerūt vsq̄ ad tēpus quo ionathan fuit sūm⁹ sacerdos. et dicit filius eliasib .i. nepos: q2 fuit fili⁹ ioiade filij eliasib: vt ptꝫ ex dictis .s. eo. caplo. k ¶ Et principes leuitarū .i. principales inter eos sunt isti. l ¶ Asebia / serebia rc. vt laudarēt ⁊ ꝯfiterentur iuxta preceptū dauid. vt habetur .j. Paral. xxv. m ¶ Et obseruarent eque ꝑ or .i. sibi succedētes ꝑ vices ꝯm ordiationē dauid. Cetera patent ex dictis. n ¶ In dedi. aūt. P̄reambulo descripto: h̄ ꝯsr describit ciuitatis dedicatio. Circa quā primo ponit p̄paratio populi. scd̄o dedicatio muri / ibi: Ascēdere aūt feci. tertio oblatio sacrificij / ibi: Steterūtq̄. Circa primū dicit: o ¶ Requisierūt leuitas de omnibus locis suis rc. vt solēnius fieret dedicatio. Et patet littera vsq̄ ibi: ※ Et mūdati

※ n ¶ In dedicatiōe aūt muri rc. Scd̄m moralem sensum per hierusalē fidelis anima designat: vt superi⁹ dictū est frequēter. Murus autē est clausura virtutū: qui murus dedicatur qñ virtutū actus ad deū applicant. hoc autē fit ꝑ hoc q̄ apud ipsum meritorij efficiunt. et hoc est: cū a charitate imperant ⁊ ex charitate exercent: sine qua nihil est meritoriū vite eterne. j. Cor. xiij. a. Si habuero oēm fidē ita vt mōtes transferā / charitatē aūt nō habuero / nihil sum. Et si distribuero i cibos pauperū oēs facultates meas: ⁊ si tradidero corp⁹ meū ita vt ardeā: charitatē aūt nō habuero / nihil mihi ꝓdest. Charitas patiēs est / benigna est rc. In dedicatiōe ṽo muri fuerūt duo laudantiū chori: per quos signant vires duplicis partis anime .s. itellectiue ⁊ sensitiue: q̄ ꝓ bñficijs a deo collat⁊ debēt ad ei⁹ laudē insurgere. ꝯm illud Ps. lxxxiij. a. Cor meū ⁊ caro mea exultauerūt in deū viuū. Vel ꝑ duos choros significari possunt duo genera virtutum .s. intellectualium / ⁊ moralium.

Phil. 1. Cor. Dan. Esa. 6. Ps. 35

Filij cātoꝝ ※ Et iuerunt

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

A F a ¶ Filij cātoꝝ: Imitatores scȝ eoꝝ q̄ deuota ⁊ hilari mēte dño famulari: ⁊ verbū eius alijs ꝑdicādo cantare studuerūt. Qui sibi villas faciunt in circūitu hierl'm: cū in vicinia supnę patrię sublimi corde habitāt/dicētes: Nostra aūt cōuersatio in cęlis est. Faciūt aūt easdē villas in campestribus circa hierusalem: cū tanto magis se in deum dilatato corde humiliant quanto suauius sublimitatis gloriam gustādo cōtingunt. Qui omnes ⁊ nūc ꝓfectibꝰ operum viritim ad cęlestē patriā cōgregātur: et in ipso tpe dedicationis/id est ꝑpetuę remuneratiōis ibidē pariter vniuntur. b ¶ Et mundati ⁊c. Beda. Justus oino ordo/vt doctores qui populū mundare desiderant prius mūdētur: castigent corpus et seruituti subijciant: ne forte alijs ꝑdicantes reprobi inueniant. Mundati sūt aūt sacerdotes et leuitę orationibꝰ ⁊ victimaꝝ oblationibus: ⁊ continēdo ab vxoribus. Mūdauerunt aūt populū eandē continētiam ꝑdicando. Mundauerunt portas et murū cum tubis et canticis psalmorum comitante populo circūeundo: et expleto circūitu victimas pro statu ciuium ⁊ ciuitatis offerendo. Sed ⁊ nūc quoqȝ qui ecclesię pręsunt in spirituale ministeriū a domino assumpti: q̄ maiorem dedicationis nostrę quę in resurrectione nostra futura est/memoriā gerunt: eo magis seipsos et sibi cōmissos mundare et sanctificare contendūt: ne quis forte non habens vestem nuptialem a cōmuni sanctę ciuitatis iocunditate eijciatur: et vinctis manibus et pedibus in tenebras exteriores mittatur. c ¶ Principes iuda. i. confessionis vl' laudis perfectiores sunt ecclesię doctores/qui in dedicatione ciuitatis sup murum ascendunt: quia in tempore tribulationis generalem ecclesię cōuersationē altiꝰ viuēdo transcendisse ꝓbanť. De his eñ dr: Sup muros tuos hie. cōsti. cu. ⁊c. Jure ergo qui nunc muris ecclesię tanq̄ vigiles pręsunt: tūc quoqȝ eisdem gloria remunerationis ꝑminebunt. d ¶ Et statui duos choros. Vel spurcitiā peccatorū in ꝑsenti de ecclesia correctius viuēdo et errantes corrigendo expurgēt: ⁊ in futuro q̄ corrigi noluerunt iudiciaria potestate de ciuitate domini/id ē ab ingressu patrię cęlestis expellāt: Vel chori laudantium ad dexterā euntes sup muruȝ ad portam sterquilinij ascendūt: dum eos dignos laude prędicant qui omnē immundiciam de ecclesia ꝑdicando/arguendo/excommunicando eliminant. e ¶ Et de filijs sacerdotū i tubis. In hac vita filij sacerdotū in dedicatiōe ciuitatis dei tubis canunt: qui ad memoriā patrię cęlestis corda auditorū prędicando succendūt. f ¶ In vasis cantici dauid. Quia nō suo sensu vel desiderijs innitunť: sed patrū ⁊ prophetarū vitam ⁊ doctrinaȝ per omnia sequentes verbo ꝑdicationis insistunt. g ¶ Et esdras scriba. Quia in omnibus quę agunt verba sanctę scripturę ꝓ oculis habent: quibus ducibus ad ingressū vitę ęternę ꝑueniāt: vt inebrienť ab vbertate domꝰ dei: ⁊ torrēte voluptatis eiꝰ: apud quē est fons vitę ⁊c. h ¶ Et cōtra eos. Be. Cū ciuitas ędificaretur dictum est: qꝛ qui portā fontis ędificauerunt ipsi mensurā sui operis vsqȝ ad gradus qui descendunt de ciuitate dei perduxerunt. Ibi ergo descensio graduū de ciuitate: hic cum dedicatur ciuitas ascensio nominatur. et sicut etiam ibi cum hoste certamen gerebatur: hic de uicto hoste lęticia celebratur: quia sancti qui in ꝑsenti humiliantur sub potēti manu dei in futuro exaltabunť: qui nunc muros ecclię in terra de viuis lapidibus: id est sanctis animabꝰ in afflictione ⁊ periculis ⁊ vigilijs multis ędificāt: tunc completo ędificio et ad cęlū leuato gaudentes ad contēplandam dei claritatē ascendunt. Et contra eos ⁊c. Nō cōtrarietate scȝ distantię/sed occursu consonantię: qua electi in hac vita sese ad amorē dei accendūt: ⁊ in illa ꝑfectius eum in sua inuicē beatitudine cōgaudentes absqȝ fastidio laudant: sicut seraphin alter ad alteꝝ clamantes/sctām trinitatē socia exultatiōe cōcelebrant. i ¶ Supra domum dauid. Bed. Ascendunt filij sacerdotū sup domū dauid: cum prędicatores vel martyres sicut nunc generalem vitam iustorū in ministerio verbi vel agone martyruȝ transeunt: ita tunc generalia eorum pręmia sublimioris dono remunerationis antecedunt. Vñ: Quia in modico fuisti fidelis: eris potestatem habens sup decem ciuita. es. Quantos eñ vnusquisqȝ verbo vel exēplo erudit ad vitā: ꝓ tantꝫ tunc in perceptione vitę gloriosius honorificabiť. Superueniunt quoqȝ sacerdotes vsqȝ ad portam aquarū: ad orientem: quando hi qui in hac vita sicut ceruus desiderat ad fontes aquarum: ita desiderauerūt venire et apparere añ faciē dei ad effectū desiderij ꝑtingūt: ortūqȝ sol' iusticię sine occasu videre merenť. F Et super

Phil. 3. d — 1. Cor. 9. d — Mat. 22. b — B — Esa. 62. c — Ps. 35. b — C — Luc. 19. c

a gregati sunt aūt filij cantoꝝ/et de cāpestribꝰ circa hierl'm/et de vill' netuphati: et de domo galgal: et de regionibꝰ geba et asmabeth: q̄niā villas ędificauerūt sibi cantob res in circūitu hierl'm. Et mūdaa ti sūt sacerdotes ⁊ leuitę: et munb dauerť populū ⁊ portas ⁊ murū. c
c Ascēdere aūt feci ꝑncipes iuda d
a ¶ iudeoꝝ. s. ⁊ gentiū deū in supna patria laudantiū: qd etiā i hac vita q̄tidie geriť.
d sup murū: et statui dūos choros e laudantiū magnos. Et ierunt ad f
a ¶ qꝛ iusti ad vitā eternā recte ꝯuersando/et in ꝑnti festinant/⁊ in futuro ꝑuenient.
dexterā sup murū ad portā sterquilinij. Et iuit post eos osaias g et media ꝑs principū iuda ⁊ aça h rias/esdra ⁊ mosollā/iuda ⁊ ben
e iamin/et semeia/⁊ hieremia. Et d̄ i filijs sacerdotū in tubis: çachariās filiꝰ ionathan/filiꝰ semeię/filiꝰ mathanię/filius michaie/filius çecchur/filius asaph ⁊ fratres eiꝰ semeia ⁊ açarel/malalai/galalai/maai/nathanabel ⁊ iuda/et ana
f ni/i vasis cantici dauid viri dei: k
g et esdra scriba añ eos i porta fon
h tis. Et cōtra eos ascēderūt i gra
a ¶ manufortis ⁊ aspectu desiderabilis.
dibus ciuitatis dauid/in ascensu
a ¶ que est omnes iusti q̄ gratia conditoris implentur et ab ipso habitantur.
i muri sup dōmū dauid ⁊ vsqȝ ad l portam aquarū ad orientem. Et m
¶ deo.
chorus secūdus gr̄as referentiū
a ¶ vt alter alterum incitaret.
ibāt ex aduerso: et ego post eum: n

Nico. de lyra

* a ¶ Et mundati sunt sacerdotes et leuite. primo. b ¶ Et mūdauerūt populū. scdo: sicut scriptum est Ecci. xxxiiij. a. Ab immūdo quis mūdabitur? Quia debitꝰ ordo est vt mūdans alium prius mundet seipsum. ista auteȝ mundatio sacerdotū fiebat per ieiunia et per continentiam ab vxoribus: et per aspersionē aquę lustrationis. Emundatio ꝟo populi per aspersionem aquę lustrationis tm̄. leuitarum aūt medio modo: quia leuitę faciliori ritu mundantur q̄ sacerdotes: vt habeť. ij. Paral'. xxix. et populus q̄ leuitę. c ¶ Et portas ⁊ murū. scȝ mundauerūt immūdicias amouendo ⁊ aquam lustrationis aspergendo. d ¶ Ascendere auteȝ feci. Hic consequēter describitur dedicatio muri: et per cōsequēs ciuitatis q̄ muro claudebať. Ascendere aūt feci verba sūt neemię. e ¶ Et statui duos choros laudantiū magnos. Dicunt aliqui expositores ꝙ isti duo chori sic diuidebantur ꝙ vnus ibat sup murum circūeundo ciuitatem. alius super terram iuxta murū exterius. Sed hoc nō videtur verum: quia. ī. de secundo choro diciť: ꝙ media pars populi erat supra murum: et per hoc intelligenduȝ est ꝙ vterqȝ chorus laudantium qui erat de sacerdotibꝰ ⁊ leuit' ibat supra muꝝ: ⁊ vna ꝑs ppl'i erat cū eis sup murū: et alia sup terram. sic igitur primo loquitur de primo choro/cū dr: f ¶ Et ierunt ad dexteram super murum. scȝ illi de primo choro. g ¶ Et iuit post eū osaias. q̄ erat ꝑncipalior. h ¶ Et media pars principum iuda. et alia medietas fuit cum secundo choro. i ¶ Et de filijs sacerdotum in tubis. canētes: quia hoc spectabat ad eoꝝ officiū. Sequitur: k ¶ In vasis cantici dauid: id est in instrumentis musicis: ꝭm ꝙ ordinauerat dauid. j. Paral'. xxv. Instrumenta enim cuiuslibet artis vocantur vasa in hebręo. l ¶ Et vsqȝ ad portaȝ aquarum ad orientem: id est ad portam orientalem templi: quia in illa parte erat ingressus ad tēplū et eiꝰ atrium qd intēdebant intrare ad sacrificia imolāda. m ¶ Et cho. scōs gra. referē ipsi desi de reędificatiōe muri. n ¶ Ibat ex aduer. i. ꝑ opposită ꝑtē muri circūeūdo q̄usqȝ veuirēt obuiā alijs i igressu tēpli.
* Et media

D

Moralit

* f ¶ Et ierunt ad dex. ⁊c. Sequiť postea: m ¶ Et chorus scōs gr̄as referētiū ⁊c. Per h significať ꝙ deꝰ est laudādus in prosperis q̄ signanť ꝑ dexterā: ⁊ in aduersis q̄ ꝑ sinistrā. Ps. xxxiij. a. Bñdicā dñm i oi t. s. ꝓsperitatis et aduersitatis.
O * Et immolaue-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

a ⁊ media ps ppl'i sup murū/⁊ sup [a][b] turrim furnorū: ⁊ vsq3 ad muruz [c] latissimū: ⁊ super portam ephraim: [d] ⁊ super portam antiquam: et sup portā pisciū: ⁊ turrim ananehel: ⁊ turri emath: ⁊ vsq3 ad portā gregl. [e] Et steterūt i porta custo [f] dię. b Steterūtq3 duo chōri lau [g] dantiū i domo dei: ⁊ ego: ⁊ dimidia ps magistratuū mecū. Et sa [h] cerdotes eliachim/maasia/ miamum/michea/ elioenai/ çacharia ⁊ anania i tubis: ⁊ maasia/⁊ semeia/⁊ eleaçar/⁊ açi/⁊ iohannam/ ⁊ c melchia et elan et eçer. Et clare cecinerūt cātores: ⁊ ieçraia ppositus. Et imolauerunt in diē illa [i] victimas magnas: et lętāti sunt. d Deᵒ eñ lętificauerat eos lęticia e magna. Sz ⁊ vxores eoꝝ/⁊ liberi gauisi sūt: ⁊ audita est lęticia illa f hierl'm pcul. Recēsuerūt q3 in [k]

a ¶ sublimitatē. s. ⁊ custodiā operū.
b ¶ cordiū flāma spūssancti ardentiū.

a ¶ firmo corde. b ¶ d vtroq3. s. ppl'o cōnexi i vnā modulationē diuīe laudis: vl' d angel' ⁊ hoibᵒ facti. qꝛ erūt hoies eq̄les āgel' di

a ¶ ppetue. s. lucis. de q̄ Zacharias: Et erit dies vna q̄ nota est dño: nō dies neq3 nox: id est a labētiū remota cōsuetudine.

a ¶ qꝛ in suis singuli māsionibᵒ recepti: in ppetua cōditoris visiōe pseuerāt: ⁊ eiᵒ laudes cōsona voce cōcelebrant.

E [F] a ¶ Et sup turrim furnoꝝ. Bed. Lōgū est de singulis portis vel turribᵒ specialiter disserere. tm̄ dixisse sufficiat: qꝛ q̄ portas/turres ⁊ murū ciuitatis magno labore/erūna/fame/frigore/⁊ vigilijs multis: repugnāte indefesso hoste ⁊ insidiāte pfecerūt: tūc repulso ⁊ cōfuso hoste p eiusdē ciuitat' portas turres ⁊ ędificia deābulātes/i cātic'/hymnis ⁊ psalterijs/cymbalis/citharis ⁊ in tubis/grarūactiōe: vnacū mgr̄is opis ⁊ leg' dei lętant. qd etiā in spūali ędificio fieri nulli dubiū est: cū instāti tpe vltimę retributiōis q̄si diu d̄siderata dedicatiōe ciuitat'/dei fideles p opibᵒ p̄mia consequent ętna: qn̄ velut neemias/esdras: cęteriq3 sacerdotes et leuitę suos singuli oparios pducētes/cūcti fideliū pplo mgr̄i q̄s dño acq̄sierūt/ad męnia patrię cęlest' ducūt. Tūc int' alia etiā super turrē furnorū: i cuiᵒ pridē structura desudabāt/neemias cū choro laudātiū incedit: cū mgr̄i veritatis de sublimibᵒ eoꝝ q̄s docuere p̄mijs lętant. Si enim panes furnacei q̄ in abdito coquunt/internā mētis fideliū deuotionē charitat' igne cōfirmatā significant. vñ ⁊ in sacrificiuz dñi iubent offerri. q̄d p furnos in quibᵒ ijdē panes coquunt: nisi illoꝝ corda q̄ flāma intimi amoris semp ardēt: ⁊ vtutū facta vel vba solēt pcreare/figu-

Esa. 31. d rant? De quibᵒ bñ dr: Deᵒ cuiᵒ est ignis in sion ⁊ caminus eiᵒ in hierl'm. Ipsi q3

Luc. 24. e de se dicūt: Nōne cor nost ardēs erat in nob ⁊c. Reproboꝝ vero corda igne

Osee. 7. b scelerū ardēt. vñ: Oēs adulterātes q̄si clibanᵒ corda eoꝝ. Structores g sctē ciuitatis int' alia turrem furnoꝝ ędificāt: cū doctores auditoꝝ suoꝝ corda in fide ⁊ ope instruūt: vt accendant ad maiora dona spūs pcipiēda: ⁊ nouas q̄tidie virtutū dapes in gaudiū ppl'i dei pferendas. Gaudētes vo ⁊ laudē dño canentes sup turrē furnoꝝ in die dedicatiōis

F hierl'm incedūt: cū in tpe futurę retributionis de illoꝝ q̄s docuere gl'ia congaudēt. Furni g sunt corda electorū in qui-

Rom. 5. a. bus charitas dei diffundit p spm̄ sctm̄ q̄ datus est illis. Turris aūt furnoꝝ sublimitas ⁊ custodia/ q̄ eadē corda ne a malignis spiritibᵒ possint lędi: ne flāma virtutum elationis vento flecti valeat vel turbari: circūspecta semp ē necesse cautela ⁊ sollicitudine muniri. b ¶ Steterūtq3 duo. Beda. Perambulatis męnibᵒ ⁊ portis ciuitatis in carmine lęticię ⁊ organis musicoꝝ/redeunt ad tēplū dñi: vt ibi q3 stātes laudē dño psonātibᵒ tubis referāt: ⁊ oblatis victimis vota dedicationis impleāt. Ipaz autem futurę vitę patriā domᵒ dñi sicut ⁊ ciuitas dñi significat: sicut ⁊ p̄sens ecclesia domᵒ dei appellat ⁊ ciuitas. sz distat: qꝛ ędificia ciuitatis in carminibᵒ gratiarū ⁊ organis ascēdisse laudātes: in domo aūt dei stātes laudasse ⁊ clare cecinisse phibētur. Ascēdūt eñ electi męnia ciuitatis q̄ fecerūt: cū gaudio supernę patrię/q̄ bñ operādo meruerūt introeūt. Fecerūt dispitā portarū graduū ⁊ ędificioꝝ celsitudinē: cū introeuntes in domū pr̄is multarū ibi māsionū distantiā p diuersis meritis cōtēplant. In hac vita ascēdūt in ciuitate dñi iusti cū hymnis dedicatiōis: qn̄ in memoriā futurę remuneratiōis toto corde

Ps. 83. b inhiantes in bonis operibᵒ q̄tidie pficiūt: s'm illud: Ascēsio-

Ps. 118. a nes in corde suo disposuit in vo. la. ⁊c. Et/Bti immaculati in via ⁊c. Sic eñ acceptā cordis ⁊ opis innocētiā tenēt: vt semp ad altiora crescere cōtēdant. Stant aūt in domo dñi cū laudibus q̄ in ipo operū pfectu indefessi pseuerāt: iuxta illud helię:

4. Re. 3. b Viuit dñs in cuiᵒ cōspectu sto. i. in cuius implēda volūtate infatigabili mēte pmaneo. c ¶ Et clare cecinerūt. Dirupisti

Ps. 115. b vīcula mea: tibi sacrificabo hostiā laudis. Vota mea dño reddā in atrijs domᵒ dñi in conspe. o. p. in me. tui hierl'm. Hoc fit cū in cęlesti patria oīm sctōꝝ multitudine cōgregata/eas pro quibᵒ in p̄senti gemimᵒ: quasq3 gratiarūactio q̄tidiano desiderio sitimus/laudes offerrimᵒ. d ¶ Deus eñ lę. Bed. Hęc ad dedicationē sctē ciuitatis hierl'm. s. cęlestis ptinent: in q̄ deus est rex q̄ sua p̄sentia ciues lętificat: lęticia magna gerit. vñ: Euāgeliço vob gaudiū magnū qd erit oīni ppl'o. ad distinctionē. s. humani gaudij: qd paruū gaudiū ⁊ transitoriū: ⁊ ideo paruipendendū. Potest hęc dedicatio in hac vita in quibusdā electis cępta intelligi: q̄ purificato cordis oculo futura ecclię gaudia partim contēplant. sicut esaias: eçecbiel: daniel et alij prophetę ⁊ apl'i/ q̄ glorificatū in monte dominū viderūt: q̄ quo altius supernę ciuitatis edita ingrediebant: eo clariᵒ laudes dñi canere/ ⁊ victimas bonoꝝ operū maxias imolare curabāt. e ¶ Sed ⁊ vxores. Quia tpe resurrectiōis non solū q̄ pdicādo vel fortit' opando ecclesiā ędificauert/fructū labor' pcipiūt: sz etiā infirmiores eiusdē fidei ɔsortes/eadē vitę pceptione lętant. Vñ dixit enim dñs pusillis cū maioribᵒ. f ¶ Recēsuerunt q3. Bed. Gaudentibᵒ cūctis de ędificatiōe ⁊ dedicatiōe ciuitatis/instāter pcuratū est: vt cultus in ea religiōis q̄ in cerimonijs maxime p doctrinā ⁊ officia sacerdotū/leuitarū/cātoꝝ/ianitorūq3 erat exequēdus seruaret ⁊ cresceret. Ideo statuti sūt viri strenui q̄ collatā a ppl'o pecuniā diligēter in ęrarium christi colligerēt: ⁊ custodirēt in vsū ministerioꝝ tēpli ⁊ altaris. Primitias q3 frugū ⁊ decimas ⁊ vinum ad libamina quę ad tēplū deferebant sedula cura cōseruarēt: vt scz abūdāte copia eorū quę essent dño offerēda: vel ex quibus ministri dñi viuerēt: ipsi libentius in hierl'm manerēt/a quibᵒ ppl's doceret ⁊ sctificaret. Dñs q3 statuit eos q̄ euāgeliū annūciāt/de euāgelio viuere. Ve autē sacerdotibᵒ ⁊ ministris q̄ gradᵒ sui sūptus delectant a ppl'o sumere: sz nihil pei salute laborare: nec aliq̄d sacri ducatus recte viuēdo p̄bere: nō de suauitate regni cęlestis quippiā dulce p̄dicando cęnere: nec ianuas supnę ciuitatis aperi- [F] re: sz

Nico. de lyra

✱ a ¶ Et media pars ppl'i su. murum. qꝛ medietas p̄ncipū fuit ibi/q̄ pręerāt ppl'o: ⁊ etiā vna pars ppl'i erat cuz eis: ⁊ alia pars gradiebat sup terrā mō supradicto. b ¶ Et sup tur. fur. sic vocatā: qꝛ ppe erāt furni. c ¶ Et vsq3 ad murū latissimū. qꝛ ibi machinę ab extra possent facilius percutere: ⁊ ideo ibi fuit factus murus spissior. d ¶ Et sup portam ephraim. Ista est vna de sex portis supra noiatis: ca. iij. ⁊ vocatur sic: quia habebat aspectū ad sortem ephraim. Illę eñ sex portę vel saltē plures earū pluribus nominibᵒ nominant: vt ibidē dictū fuit. e ¶ Et vsq3 ad portā gregis. supple venerūt. illa eñ erat ppe tēplū. sic noiata: qꝛ aialia immolanda in tēplo p illā adducebant. f ¶ Et steterūt i porta cust. q̄ erat iuxta atriū tēpli. g ¶ Steterūtq3 ⁊c. Hic cōsequēter ponit immolatio sacrificij in q̄ erat ɔsummatio dedicatiōis: in q̄ quidē imolatiōe aliq̄ de sacerdotibᵒ ⁊ leuitis cātabāt: qd notat cū dr: Steterūtq3 duo chori laudantiū in domo dei ⁊c. h ¶ Et sacerdotes eliachim ⁊c. Iste est qui supra noiatus est ioachim. ⁊ alij intendebāt immolationi. vnde subdit: i ¶ Et immolauerūt in die ⁊c. Deᵒ eñ lętificauerat eos lęti. magna. eo q murus eēt ędificatus et dedicatus ad securitatē populi ⁊ restitutionem cultus diuini. k ¶ Recensuerunt quoq3. Hic ponuntur sequentia ad dedicationem: videlicet ordinatio de victu sacerdotum ⁊ leuitarum q̄tum ad eius collectionem et conseruationē: vt possent intēdere diuino cultui/⁊ de his quę essent deo offerēda. ⁊ hoc est qd dicit: Recensuerūt quoq3 in die illa ⁊c. completa ✱ dedicatione.

✱ i ¶ Et immolauerūt in die illa victimas. Per hāc oblationem significat oblatio eucharistię. quę dicit victime in plurali: quia figurata fuit per omnes victimas veteris testamenti: sicut vnū perfectū p multa impfecta. De hac oblatiōe dr in Ps. xlix. c. Immola deo sacrificiū laudis. Dicit eñ eucharistia sacrificiū laudis: eo q offert cū laudibᵒ diuinis.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

A B re: sed puerse agēdo occludere phām⁹: quoꝝ operib⁹ non populus laudādo deū letat̄ / sed affligit̄. ¶ Notandū sane: q̄ iudas q̄ in edificatione ciuitatis desperans loq̄bat̄: Debilitata est fortitudo portantis: ⁊ humus nimia est ⁊c. iā nunc fortitudinē mētis ⁊ corꝑis recepat ad exportādā humū q̄ impediebat ad edificandū murū q̄ ceciderat: et ad fugandas hostiū insidias q̄ imminebāt. Merito ḡ letat̄ in sacerdotib⁹ ⁊ leuitis / cātorib⁹ ⁊ ianitorib⁹ q̄rū labore ⁊ exhortatiōe tāte afflictiōis piculū euasit: ⁊ tāte ꝓsperitatis glīam inuenit. Et tu ḡ si humo vitioꝝ cor tuū grauari / ne in eo ciuitatē diuine habitatiōis dignā edificare valeas: si te ab expurgādis vitioꝝ ruderib⁹ / ab edificādis ꝯtutū menib⁹ / hostē malignū retrahere ꝑsperer̄ audi consolationē ⁊ ꝯsilia sacerdotū: ⁊ lectionē diuinarū scripturaꝝ. sic em̄ habitaculū pectoris tui (expulsis demonū insidijs) de⁹ victor q̄si ciuitatē suam sctificaturus ⁊ māsionē apud te facturus ingreditur. Hac de causa pp̄l'os sacerdotes ⁊ leuitas ⁊ ceteros sctōꝝ ministros in hierl'm habitare voluit vt letaret̄ in bonis eoꝝ opib⁹: quoꝝ instantia pp̄l's correctus ⁊ ciuitas extructa et cū magna laude ⁊ leticia erat dedicata.

In die aūt illo lectum est ⁊c. Ca. XIII Hi q̄ de incestu nati sunt hereticos exp̄munt: quoꝝ auctores cū doctrinā patrū de q̄ eruditi sūt male itelligēdo corrumpunt: q̄si filie loth semine paterno furtim ⁊ in tenebris ⁊ nō legitime vtūtur. Ideoq̄ eoꝝ ꝓles. i. sectatores nūq̄ in ecclesia dei partē habere possunt. Si qui em̄ corrigunt̄ / iā nō sunt filij talium matrū. Occurrerunt aūt filijs isrl' B egredietibus de egypto cū pane et aq̄. Sic bn̄ ⁊ in catholica pace viuētes solatiū ꝟbi dei cōferūt eis q̄ nuꝑ a seruitio peccatoꝝ ꝑ aquā baptismi et fluct⁹ maris eruti / anhelāt ad libertatem patrie celestis. Qd̄ fecit berçellai galaaditēs: qui fugiēti dauid ⁊ exercitui ei⁹ a facie absalon cū alimētis occurrit: q̄ eos refocillando aduersus nouā tyrannidē redderet fortiores. Illos significans: q̄ dispersam ab hereticis ecclesiam subsidijs verbi celestis cōfortāt: ⁊ ad debellandā eoꝝ insaniā animāt. Sꝫ dū heretici neophytos suis prauitatib⁹ ⁊ ostensis alioꝝ exēplis vel verbis malignis perdere nitunt̄: q̄si de incestu nati populū israel egressum de egypto armis suis: ⁊ balaam qui interp̄tat̄ vanitas populi / cōsilijs ⁊ maledictis impugnat nephandis: sed deus maledictionē balaam in benedictionē populi sui cōuertit: ⁊ eū ab armis inimicorū muniuit.

b ¶ Factum est autez ⁊c. Quia necesse est nos auditui veritatis intendere. vbi cum ab vno quolibet vitio lectione diuina prohibemur: continuo etiam quicq̄d vitij sordidātis in nobis dep̄hēdimus / ab actione nostra ⁊ cōsciētia repellamus.

In margin: Ezr. 46.a; 2. Re. 19. f

die illa viros suꝑ gaçophylacia thesauri: ad libamina ⁊ ad p̄mitias: ⁊ ad decimas: vt introferrent ꝑ eos p̄ncipes ciuitatis i decore grāru̅ actiōes sacerdotes et leuitas: q̄ letificat⁹ ē iuda i sacerdotib⁹ et leuit' astātib⁹. Et custodierūt obseruationē dei sui: et obseruationē expiationis: et cātores ⁊ ianitores iuxta p̄ceptuꝫ dauid et salomonis filij eius: q̄ i diebus dauid ⁊ asaph ab exordio erant p̄ncipes cōstituti cantoꝝ i carmine laudantiū ⁊ ꝯfitentiū deo. Et oīs isrl' in dieb⁹ çorobabel ⁊ i diebus neemie dabat partes cātoribus ⁊ ianitorib⁹ ꝑ dies singulos: ⁊ sctificābāt leuitas: ⁊ leuite sanctificabāt filios aaron. Ca. XIII

a ¶ vt q̄ euāgeliū ānūciāt d' euāgelio viuāt

a ¶ q̄si sctis dei dabāt decimas. b ¶ tāq̄ maiorib⁹ decimaꝝ suaꝝ decimā p̄tē offerēdo

In die āt illo lectū ē in volumie moysi: audiēte pp̄l'o. Et inuētū est scp̄tū i eo q̄ nō debeāt introire ām onites ⁊ moabites in ecclesiā dei vsq̄ in eternū: eo q̄ nō occurrerint filijs isrl' cū pāne ⁊ aqua: ⁊† conduxerūt aduersum eos bālaam ad maledicendum eis: ⁊ cōuertit de⁹ noster maledictionē in bn̄dictionē. Factum est autem cum aūdissent legem separauerūt omnem alienigenam ab

a ¶ nisi desināt. s. tales esse.

a ¶ verbi dei.

a ¶ vanitatem populi.

a ¶ q̄ diligētib⁹ deū oīa coopant̄ i bonū.

a ¶ de duab⁹ scꝫ gētib⁹ anathematiçandis.

Nico. de lyra

In oib⁹ dedicatione. a ¶ Viros. fideles. b ¶ Super gaçophylacia: id est repositoria. c ¶ Ad libamina. que erant de liquidis deo offerenda: vt vino ⁊ oleo. d ¶ Et ad primitias. que sacerdotibus debebant̄. e ¶ Et ad decimas. q̄ leuitis soluebantur. f ¶ Ut introferrent. scꝫ in domū domini. g ¶ Sacerdotes ⁊ leuitas. vt ibi possent manere ⁊ viuere. h ¶ Quia letificatus est iuda in sacerdotib⁹ ⁊ leuitis. eo q̄ bn̄ diligēter officia sua fecerāt. i ¶ Et obseruationē expiationis. emūdando seipsos / pp̄l'm / portas ⁊ murū: vt p̄tꝫ ex supradictis. Cetera patent vsq̄ ibi: k ¶ Et sanctificabant leuitas. scꝫ populares leuitis decimas soluendo. l ¶ Et leuite sanctificabant filios aaron. de decimis sibi dat' decimas eis soluēdo. q̄ em̄ soluit decimas alteri: in h̄ designat se imꝑfectū / ⁊ alteꝝ ꝑfectū: retinēs sibi nouem ꝑtes: ⁊ dando decimā alteri / q̄ signat ꝑfectionē: eo q̄ denari⁹ ē numerus perfectus: ꝓpter qd̄ ⁊ numeri sequētes sunt replicationes denarij ⁊ eius partiū: sicut. xj. sunt. x. ⁊ vnū: ⁊. xij. sūt. x. ⁊. ij. ⁊ sic cōsequēter vt habet̄. iij. physicoꝝ. ⁊ ꝓpt̄ hoc apl's ad Hebreos ostendit melchisedech fuisse maiorem ipso abraam qui decimas dedit melchisedech Gen̄. xiiij. Ca. XIII

In die aūt illo. Hec est scd̄a pars p̄ncipalis huius libri: in qua agitur de scd̄o aduētu neemie in hierusalem: q̄ completo ducatu suo. xij. annoꝝ in quib⁹ intēdit muratio ni ciuitatis ⁊ edificationi: ⁊ restitutioni diuini cultus: ⁊ alioꝝ q̄ erāt ad bonum pp̄li sui / redijt ad regē artaxerxen. xxxij. anno regni ei⁹: a quo missus fuerat primo in hierl'm anno. xx. regni sui: vt habet̄. s̄. ca. ij. q̄ rex sibi ꝯstituerat tēpus redeūdi: vt ibidē habet̄. sed postea circa finē vite sue rogauit regē vt rediret hierl'm ad corrigendū aliqua mala que pullulauerāt in absentia sua: ⁊ vt ibi cū suis patribus sepeliret̄. Pullulauerāt autē in sua absentia quattuor mala specialiter: primū est admissio illiciti. scd̄m destructio cultus diuini quod ponitur ibi: Et intellexi malum. tertium violatio sabbati / ibi: In diebus illis vidi ⁊c. quartum commixtio seminis extranei / ibi: Sꝫ et in diebus illis. Primum malum fuit: eo q̄ eliasib summus sacerdos permisit vasa tobie amanitis in quibus erat thesaurus su⁹ / reponi in gaçophylacio domus dei: quod erat deputatuꝫ rebus sacris. et hoc malum fecit eo q̄ erat affinitate coniunctus tobie per nepotem suum: et ideo in principio hui⁹ capituli fit mentio de commixtione talis matrimonij q̄ sit illicita / cum dicit̄: m ¶ In die autē illo lectū est. hoc non refertur ad tempus immediate sequens: sed ad p̄cedētia: quia iam ista separatio erat facta. vt habet̄. s̄. ca. x. n ¶ Et inuentum est scriptum. scꝫ Deutero. xxiij. q̄ non debeant introire ammonites ⁊ moabites in eccl'iaꝫ dei. quod tripliciter fuit ibi expositū: Uno modo q̄ ammonites et moabites non possent ingredi atrium vbi adorabant homines mūdi. Alio modo vt q̄uis essent conuersi ad iudaismū: non tamen possent ꝓmoueri ad dignitates que respiciūt regimen populi: vt q̄ essent decani: cēturiones et huiusmodi. Tertio modo q̄ iudei cū istis populis nō possent contrahere matrimonia: vt ibideꝫ diffusius fuit declaratū. et isto tertio mō hic accipit̄. Ideo subdit̄: q ¶ Factū est autē cū audissent legē / separauerūt omnē alienigenam ab israel. qd̄ fuit factū ante: vt dictū est: sed hic repetit̄ ꝓpt̄ casum qui subdit̄: Et suꝑ hoc

Mala quattuor iudeorū in absentia neemie

† Nume. 22.

Moraliter. m ¶ In die aūt illo lectum est in volumine moysi / audiēte pp̄l'o. Et inuentū ē scriptū in eo q̄ non debeant introire ammonites et moabites in ecclesiam dei ⁊c. Per istos significantur heretici ⁊ schismatici: qui repellēdi sunt ab eccl'ia dei. o ¶ Eo q̄ nō occur. filijs isrl' cū pane et aqua. Tales em̄ non occurrūt pp̄l'o dei cū sp̄ualibus alimētis noīe panis ⁊ aque significatis: eo q̄ i sacra scriptura noīe panis ⁊ aque omnis cibus ⁊ potus significatur. Un̄. iiij. Reg. vj. e. d̄r: Appone eis panē ⁊ aquā. Sequit̄ ibidē: Et apposita est eis magna ciboꝝ p̄paratio. p ¶ Et cōduxerūt aduersuꝫ eos balaā ad maledicēdū. per balaā qui turbās gentē interp̄tat̄: p̄nceps hereticus vel schismatic⁹ significat̄. quē excitāt schismatici vl' heretici ad turbādū populū dei: sic p̄tꝫ de iuliano apostata ⁊ theoderico rege heretico.

Moralit̄

a ¶ In oib⁹ aūt ⁊c. Bed. Hec sentētia q̄ se dicit neemias in hierl'm nō fuisse/nō ad ea q̄ supra hucusq̧ narrauerat: sȝ tm̄ ad p̄sentē locū ptinere videt̄. Supiora em̄ cū ciuitas edificata est gesta vel dicta vident̄/qn̄ neemias adhuc hierosolymis morabat̄: Quib⁹ strenue cōplet/rediit ad regē: q̄ absēte fecit sibi eliasib grāde gaçophylaciū in q̄ reponerētur ea q̄ vel in ministeriū dom⁹ dn̄i/vl' in vsus ministroꝝ necessaria erāt: q̄ etiā q̄dā illicita in gaçophylacio ⁊ i domo dn̄i ponere nō timuit: q̄ reuersus neemias mox extirpauit. b ¶ Et p. va. do. to. Qui supradict⁹ ē seru⁹ āmonites inimicus ppl'i dei. vn̄ male egit eliasib q̄ huic tāetsi ꝓinq̄ sibi in vestibulo dom⁹ dn̄i thesauꝝ fecit: eiect vasis dom⁹ dei ⁊ ceteris q̄ poscebat vsus misteriī. Que em̄ pticipatio iusticie cū iniq̄tate? Quis cōsensus tēpli dei cū idol? Que cōicatio heretic ⁊ schismatic cū orthodoxis et pacific filiis dei? Et piecti. Bed. Tu q̄ȝ q̄cq̄d int̄ fideles infidelitat ⁊ imūdicie repereris/ɔtinuo ꝓiice foris: vt mūdatis cordib⁹ credētiū q̄ sūt gaçophylacia dn̄i cū v̄tutū fuerint plena diuitiis vasa dn̄i inferant̄. i. ipsa corda q̄ paulo an̄ vasa erroris fuerāt p culpā: p correctionē vasa dn̄i fiāt: ⁊ ibi sacrificiū fit bone opatiōis. ⁊ thus bone orōnis vbi p̄us erat spelūca latronū. Illi q̄ȝ vasa tobie āmonitis de gaçophylacio tēpli eiiciūt: vasa dom⁹ dei ⁊ thus reponūt: qui excōicatis hereticis vel falsis catholic ab eccl'ia expulsis i eoꝝ grad⁹ christo famulaturos surrogāt: q̄ fidelib⁹ ei actib⁹ et orōnib⁹ deseruiāt. Cōpandū sane h factū neemie ē zelo christi: q̄ inueniēs in tēplo dei vēdētes ⁊ emētes fecit flagellū d̄ resticulis/ ⁊ cūctos foras proiecit. Sicut em̄ neemias in ceteris: ita ⁊ in h eius p̄sonā p̄sentauit. c ¶ In dieb⁹ illis. Sex dieb⁹ opari p legē q̄ necessaria sunt: in septima iubemur quiescere: qr oēs electi in h seculo qd̄ sex etatibus agit̄/debent

2. Co. 6. d

Ioh. 2. c

Exo. 23. b

israel. Et sup hoc erat eliasib sacerdos/qui fuerat positus in gaçophylaciū dom⁹ dei nr̄i: et proximus tobie. Fecit ergo† ibi gaçophylaciū grande: ⁊ ibi erāt ante eū reponētes munera/et thus et vasa ⁊ decimam frumenti vini ⁊ olei: ptes leuitarū ⁊ cātoꝝ et ianitorū ⁊ primitias sacerdotales. In oib⁹ aūt his nō fui in hierusalem: qr anno tricesimosecūdo artaxerxis reg babylonis veni ad regē: Et i fine dierū rogaui regē ⁊ veni in hierusalem Et intellexi malū qd̄ fecerat eliasib tobie/vt faceret ei thesauꝝ i vestibulis domus dei: ⁊ malū mihi visū ē valde. Et pieci vasa dom⁹ tobie foras de gaçophylacio: p̄cepiq̧ ⁊ emūdauert̄ gaçophylaciū. Et retuli ibi vasa dom⁹ dei/ sacrificiū ⁊ thus. Et cognoui q partes leuitarū nō fuissent eis date: et fugisset vnusquisq̧ in regionem suam: de leuitis et cātoribus: ⁊ de his qui ministrabāt: ⁊ egi causā aduersum magistratus/ et dixi: Quare dereliquim⁹ domū dei: Et congregaui eos: et feci stare in stationibus suis. Et omnis iuda apportabat decimam frumēti/ vini ⁊ olei in horrea. Et constituimus super horrea selemiā sacerdotē: ⁊ sadoch scribaȝ: ⁊ phadaiā de leuitis: ⁊ iuxta eos anan filiū çachur/filiū mathanie qm̄ fideles cōprobati sūt: ⁊ ipis credite sūt partes fratrū suorū. †Memēto mei deus me⁹ ꝓ hoc: et ne deleas miserationes meas quas feci in domo dei mei/⁊ in cerimoniis eius. In diebus illis vidi i iuda calcātes torcularia in sab-

Ni. de lyra

a ¶ Et sup hoc erat eli. sa. s. culpabilis. iō subdit̄: b ¶ Et pim⁹ to. i. amicus p m̄rimoniū nepotis sui/q̄ erat gener sanaballath: vt h̄r. j. eo. ca. ⁊ sic p ɔsequēs erat amicus tobie: cui sanaballath erat magna familiaritate cōiūctus vt dictū est. s. iiii. ca. ad qd̄ secutū est malū qd̄ subdit̄: c ¶ Fecit g̊ si ga. grā. scȝ in domo dei. d ¶ Et ibi erant añ eū re. m. i. illa q̄ erāt cōsecrata ad diuinū cultū: q̄ fuerūt inde amota vt ibi vasa tobie ponerent̄. cui⁹ causa subditur: e ¶ In oib⁹ ⁊c. n̄ fui i hie. v̄bū ē neemie: qr si fuisset p̄sens h non pmisisset. ꝓpter qd̄ sequit̄: f ¶ Et pieci vasa ⁊c. de gaçophylacio. vbi reponebantur deo sacrata. g ¶ Precepiq̧ et emū. gaço. qd̄ erat contaminatū ex repositione vasoꝝ hois gētilis ⁊ aduersarii iudeoꝝ: vt ptȝ ex supradict. h ¶ Et retuli ibi vasa do. dei. q̄ inde fuerūt ablata: in quib⁹ reponebant̄ deo sacrata. i ¶ Et cognoui. Hic ɔn̄r describit̄ correctio secūdi mali: videlicet destructio cultus diuini: eo q ministris tēpli nō dabant̄ necessaria /sȝ subtrahebant̄: et h ē qd̄ d̄r: Et cognoui qm̄ ptes leuitarū sibi debite ꝓ ministerio tēpli. k ¶ Nō fuissent eis date. qr eliasib summ⁹ sacerdos ptim mot⁹ ex tobie gētilis monitione: ptim ꝓpt̄ cupiditatē talia sibi retinebat. l ¶ Et fu. vnusq̄sq̧. q̄rēs sibi victū extra hierl'm. m ¶ Et egi causam aduer. ma. i. summū sacerdotē ⁊ alios p̄ncipales sibi assistētes. n ¶ Et dixi. q̄re dereliquim⁹ do. dei. associauit se illis in crimine: q̄uis esset innocens /vt melius inclinaret eos ad correctionē. o ¶ Et ɔgregaui eos. s. leuitas ⁊ ministros q̄ recesserāt. p ¶ Et feci stare in sta. su. i. in officiis tēpli. q ¶ Et ois iu. ap. deci. ad sustētationē eoꝝ. r ¶ Et cōsti. sup hor. se. ⁊c. i. hoies fideles ad custodiendū talia: ⁊ ad ministrandū ministris templi. s ¶ Memēto mei de⁹ me⁹ p h. hoc dixit neemias: qr talia faciebat nō ꝓpt̄ fauorē hūanū/ sȝ ꝓpter honorē diuinū. t ¶ In dieb⁹ ill. Hic ɔn̄r ponit̄ correctio tertii mali videlicet violatiōis sabbati: in quo iudei faciebāt opa s̄uilia. qd̄ notat̄ cū d̄r: v ¶ Vidi in iuda cal. tor. in sab. ⁊c. qr cū gentilibus faciebāt cōtractus emptionis ⁊ venditionis. quod notatur cum dicit̄: Et tyrii qui

c ¶ Fecit g̊ sibi gaçaphylaciū grāde ⁊c. Ad intellectū sequētiū sciendū: q neemias murata ciuitate hierl'm ⁊ dedicata/rediit ad regē p̄sarū: sicut p miserat. sȝ circa finē dierū suoꝝ rediit in hierl'm de licētia regis: vt sciret statū ciuitatis: ⁊ vt sepeliret̄ cū patrib⁹ suis: et inuenit q̄dā mala in absentia sua facta. iō s̄bdit̄: e ¶ In oi. ⁊c. n̄ fui i hie. sȝ i suo reditu correxit illa. Per h āt signific at̄ q absētia boni principis de terra sua ⁊ boni p̄lati de sua ecclesia/frequenter sunt occasiones maloꝝ in illis pullulantiū: sicut p̄sentia gubernatoris est causa salutis nauis: ⁊ ei⁹ absentia periclitatiōis: vt d̄r. ii. physicoꝝ. Per h autē q neemias rediens in hierl'm mala q̄ pullulauerāt diligēter correxit: ostēdit q princeps bonus rediēs in terrā suā ⁊ bon⁹ p̄latus ad suā eccl'iam/debēt eē diligētes de maloꝝ extirpatione q̄ pullulauerūt absentie sue tpe. Primū autem malū qd̄ absente neemia pullulauit/fuit de admissione illiciti. Nā eliasib p̄positus dom⁹ dn̄i i gaçophylacio qd̄ erat factū ad res sacras ponendū: q̄s ꝓ parte amouit eliasib: ⁊ vasa tobie gētilis et iudeoꝝ p̄secutoris: vt ptȝ ex supradict ibidē cōseruāda recepit: qd̄ fieri non debebat. Igit̄ p istū eliasib significat̄ malus p̄latus/q̄ insufficiētes ⁊ indignos promouet in ecclesia ⁊ dignos inde repellit. f ¶ Et pieci vasa tobie foras de ga. ⁊c. v̄ba sunt neemie. p quē significat̄ p̄latus superior bon⁹: q̄ debet esse sollicitus d̄ corrigēdis defectib⁹ eoꝝ/⁊ de eoꝝ ecclesiis in statū debitum reformādis. i ¶ Et cognoui qm̄ partes leuitarū ⁊c. Hic ponit̄ secundū malū qd̄ cōtingit p magistratus tēpli: qr non dederunt leuitis ptes bonoꝝ eis debitas vnde debebāt viuē: ꝓpt̄ qd̄ cōpulsi fuerūt de templo recedere ad alia loca vbi sibi poterant cōmodū repire. ⁊ per hoc diuinus cultus fuit multū diminutus. Per istos aūt magistratus tēpli significant̄ mali p̄lati q̄ bona ecclesie debita pauperib⁹ clericis ⁊ pauperib⁹ aliis ɔsumūt in pompis ⁊ in carnalib⁹ amicis: ⁊ illud p neemiā. i. p̄latū superiorē debet corrigi: ⁊ in statū debitū reformari. m ¶ Et egi causam aduer. ma. Hic ponitur remediū per neemiā qui fecit apportari decimas ad locū debitum in hierusalem: et constituit homines fideles qui distribuerent leuitis fideliter suas partes: ⁊ sic reformatus fuit cultus diuinus. t ¶ In diebus illis vidi in iuda calcantes torcularia in sabbato ⁊c. Hic ponitur tertiū malum qd̄ contigit in absentia neemie: scȝ de sabbati violatione. nam in illo iudei faciebant opera seruilia. tyri etiam qui gētiles erāt inferebant pisces ⁊ alia venalia/que vēdebant iudeis: sed neemias apposuit remedium per hoc q fecit claudi portas hierusalem: p̄cipiens q non aperirentur vsq̧ post sabbatum. ¶ Moraliter hierusalem est fidelis anima: vt frequenter dictum est su

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

agit̃/ debẽt ꝓ eterna reqe laborare: in die aũt futura q̃si septima requiẽ a dño sperare. ¶ Tropologice aũt. i. moralit̃ agũt sabbatũ dño sacratũ: cũ ab hui⁹ mũdi curis ad tp̃us sepati orõnibus vacãt: ⁊ celestiũ rerũ cõtẽplationi purificatã mentẽ suspẽdũt. Nã cũ ea q̃ carnis cura flagitat iure gerim⁹: q̃si in sex diebus q̃ necessaria sunt laboram. Quia q̃ illa quib⁹ ꝓpt̃ h̃ seculũ indigem⁹ occupamur. sabbatismũ vero orõnũ et deuotionis nostre in q̃ vacam⁹ a tp̃alibus vt eternitatis gaudia diuti⁹ gustem⁹: recte diei septimo assignat̃: q: future vite qetẽ ⁊ btẽ laudis imitat̃. Sed diẽ sabbati alienigene q̃rũt ꝓphanare: cũ terrene cogitationes nos in tp̃e orõnis importune cõturbãt: ⁊ memoria vel delectatione tp̃aliũ rerũ ab intimo amore retrahũt. Imponũt asinis vinũ/ vuas et ficus ⁊ oĩe onus: ⁊ inferũt in hierusalem: cũ oblectamentis carnalibus stultos animi motus onerãtes/ quietẽ cordis deo dicatã violare conant̃. sed his improbarũ cogitationũ tumultib⁹/ ne sabbatũ nostrũ inquietẽt cõtradicit neemias: cũ districta sollertia iuuãte dño inutiles de corde nr̃o ⁊ ineptas phãtasias tp̃e orõnis excludim⁹. Cõtestatur eñi eos/ vt in die q̃ vẽdere liceat hm̃oi cõmertia vendant: cũ hũc suis cogitationibus deuota deo aĩa modũ imponit vt in tp̃e orõnis a trãseuntiũ rerũ curis abstineãt: nec tñ alĳs tp̃alib⁹ vbi oportunitas dictauerit ab his q̃ ad victũ et vestitũ ptinẽt prorsus intuitũ auertãt: sed congruo moderamine dispensent. a ¶ Inferẽtes pisces. Piscis bon⁹ est pia fides: quã q̃ a dño petit serpentẽ infidelitatis nõ accipit. Piscis aũt malus infirma cogitatio: q̃ se curis huius mũdi vltra modũ immergit: quã nob tyrĳ. i. coangustati q̃rũt in sabbato vẽdere: cũ immũdi sp̃ũs quietẽ nostre cogitatiõis importune ꝓfundis seculi curis obruere tẽtant. Sz pro tali mercatu neemias optimates obiurgat iuda ⁊ castigat: dũ diuina inspiratio eos qui ꝓfessioni pietatis seruire conantur/ ab hm̃oi cogitationib⁹ purgat. b ¶ Factum est aũt. Cõscientia nostra si vitĳs purgata deo habitatore gaudet/ vocari põt hierl'm: cuius porte sũt corporei sensus p quos q̃ foris agunt̃ ad noticiã nostre mẽtis q̃si intrãdo ptingũt. q̃s in die sabbati claudere iubemur: vt cũ deo vacare in psalmis ⁊ orõnib⁹ q̃rimus quicq̃d exterius agit̃ ab animo ꝓpulsemus: solũq; iudicẽ in occulto libera mẽte p̃cemur ⁊ laudem⁹. ⁊ q: nemo repẽte fit summ⁹/ sed longo cõuersationis sctẽ ꝓfectu debet q̃s ad hãc pfectionẽ et pacẽ mẽtis gr̃a duce peruenire: ideo merito sequit̃: c ¶ Dixi q̃z leuitis vt mũdarent̃. Mundari eos a q̃tidiano operis exercitio necesse est/ qui portas sensuũ ab incursu turbulẽte cogitationis custodire cupiũt. ¶ Qui cupit diẽ sabbati sanctificare. i. ociũ orationis/ psalmodie/ lectiõis sctẽ ⁊ lachrymarũ sibi vtilẽ facere: necesse est vt mũdet̃ eius cõsciẽtia multa sollertia: vt intentionẽ bone actionis cõsummare valeat. Quod etiã allegorico sensu de doctoribus fideliũ recte potest accipi. Quicũq; eñi portas ecclesie/ fidẽ. s. ⁊ opa auditorũ per q̃ sola in ecclesiam intrat̃/ a contagio hereticorũ vitiorũq; pulsantiũ gestiunt obseruare: oportet vt prius mentẽ suam ⁊ actus purificẽt ab omni errorꝫ labe. d ¶ Sed ⁊ in diebus illis. In ecclesia vxores alienigenas ducũt/ qui delectationibus scelerũ q̃ ꝓprie sunt gẽtiliũ conscientiã polluũt. ⁊ filĳ qui ex his nati sunt nesciũt loqui iudaice: cum opa que ex mẽte vitiata ꝓdeunt/ nihil in se pie ꝓfessionis ostẽdunt: sed gẽtilẽ potius stulticiã q̃ ecclesiasticam castitatẽ sonãt. Azotus eñi que hebraice dicit̃ esdod/ ignis verborꝫ vel vberũ. Ideoq; tropologice azotice loquunt̃ filĳ vxorꝫ alienigenarũ: cũ opa p lasciuiam ꝓcreata vltionẽ eterne cõbustionis expectãt. vñ merito taliũ genitores a neemia nõ solũ obiurgati ⁊ maledicti/ sed ⁊ quidã sunt cesi: quia necesse est errãtes a doctorib⁹ veritatis acrius coerceri: vt ab vbere ignis vltoris ad vbera diuine laudationis transferantur. Heretici q̃z cũ gentilis phie dialectice et rhetorice studĳs amplius q̃ ecclesiastice simplicitati operã impẽdũt: nihil mirꝫ si auditores eorꝫ iuxta linguã ppl'i ⁊ ppl'i loquunt̃: scripturas q̃dẽ sctãs ore voluẽtes/ sz gẽtili sensu interp̃tãtes. Igitur mun/

bato: portãtes aceruos et onerã tes super asinos vinum et vuas et ficus et omne onus: ⁊ inferentes in hierusalẽ ĩ die sabbati. Et contestatus sum eos vt in die q̃ [¶ cũ optet huic. s. secl'o necessaria ꝓuidere] vendere liceret venderẽt. Et tyrĳ habitauerũt in ea: inferentes pisces ⁊ omnia venalia. Et vendebãt ĩ sabbatis filĳs iuda ⁊ hierusalẽ. Et obiurgaui optimates iuda: ⁊ dixi eis: Que est hec res mala quã vos facitis: ⁊ ꝓphanatis diem sabbati? Nunquid nõ hec fecerũt patres nostri: Et adduxit deus noster super nos omne malũ hoc/ et super ciuitatem hanc? Et vos additis iracũdiam sup israel: violãdo sabbatũ. Factũ est itaq; cũ quieuissẽt porte hierusalẽ die sabbati/ dixi: ⁊ clauserũt ianuas: ⁊ p̃cepi vt nõ aperirent eas vsq; post sabbatũ. Et de pueris meis cõstitui super portas vt nullus inferret on⁹ ĩ die sabbati Et manserũt negociatores et vẽdẽtes vniuersa venalia foris hierusalẽ semel ⁊ bis: ⁊ contestatus sũ eos/ ⁊ dixi eis: Quare manetis ex aduerso muri? Si secundo hoc fẽceris manum mittam in vos. Itaq; ex tempore illo non venerũt in sabbato. Dixi quoq; leuitis vt mũdarent̃ ⁊ venirẽt ad custodiẽdas portas: et sanctificandã diẽ sabbati. Et pro hoc ergo memento mei deus meus: ⁊ parce mihi sm̃ multitudinem miserationũ tuarũ. Sed et in diebus illis vidi iudeos ducẽtes vxores: azotidas: amonitidas: ⁊ moabitidas. Et filĳ eorũ ex media parte loquebant̃ azotice ⁊ nesciebant loqui iudaice: ⁊ loquebantur iuxta linguam populi et populi. Et obiurgaui eos:

Nico. de lyra

✱ a ¶ Et tyrĳ. q̃ erant gentiles. Habitauerũt in ea: inferentes pisces ⁊c̃. b ¶ Et obiurgaui optimates iuda. q̃ ppl'm regebant: eo q̃ talia permittebant. c ¶ Nunq̃d nõ hec fecerũt patres nr̃i. q. d. sic: ⁊ ꝓpter hoc fuerunt in captiuitatẽ ducti: ⁊ ciuitas ista destructa est: ꝓpt̃ hoc neemias apposuit remediũ. ideo sequit̃: d ¶ Factũ est itaq; cũ q̃euissent porte. In hebreo habet̃: Et factũ est cũ inumbrassent porte. i. q: dies aduesperascebat: ⁊ tũc incipit sabbatũ. et in idẽ redit: q: tunc porte debẽt quiescere ab ingressu mercantiũ. Ideo sequit̃: e ¶ Dixi. scz claudite ianuas: ita q̃ mercatores nõ possint intrare ciuitatẽ ad exercendũ talẽ mercationem in die sabbati. tamẽ nõ fuerunt omnino correcti per hoc. Ideo sequitur: f ¶ Et manserunt negociatores ⁊ vendentes ⁊c̃. ad quos exibant iudei ementes ab eis. g ¶ Et cõtestatus sum eos. eis cõminãdo. Ideo sequit̃: h ¶ Si secundo hoc feceritis/ manum mittam in vos. ad incarcerandum ⁊ flagellandum. Cetera patent. i ¶ Sed ⁊ in diebus illis. Hic ponitur correctio quarti mali qd̃ erat cõmixtio feminis extranei: contra preceptuz legis. Deute. vĳ. ⁊ hoc est quod dicit̃: k ¶ Vidi iudeos ducẽtes vxores azotidas. iste erãt de filiabus philistinorũ. l ¶ Et filĳ eorꝫ ex media parte loquebant̃ azotice. sicut matres eos docebant. m ¶ Et nesciebãt loqui iudaice. nisi valde corrupte: quia matres plus loquuntur cum pueris suis q̃ patres. n ¶ Et obiurgaui eos. scilicet patres eos acriter redarguẽdo.

✱ Et male/

✱ ctum supra. obseruatio vero sabbati est quies anime in deo. hec aũt quies impedit̃ ⁊ violat̃ per tumultũ negociorũ exteriorꝫ: q̃rꝫ phantasie ⁊ imaginationes intrant ad aĩam per sensus exteriores: q̃ sunt porte moralis hierusalẽ. igit̃ iste porte sunt claudende: ne per eas intret aliquid quod quietem debitam aĩe in deo valeat perturbare. i ¶ Sed in diebus illis vidi iudeos ducẽtes vxores azotidas ⁊c̃. Hic ponit̃ q̃rtum malũ in absentia neemie perpetratum. Licet eñ ante per esdram mulieres alienigene fuissent de ppl'o israel eiecte: vt dictum est supra. x. ca. Esdre. tamẽ ipso defuncto ⁊ absente neemia plures iudeorꝫ redierũt ad vomitũ/ accipiẽtes sibi vxores alienigenas. sz neemias remediũ adhibuit/ eos acriter obiurgando ⁊ maledicẽdo: ⁊ aliq̃s eorꝫ cedẽdo ⁊ capillos euellẽdo ⁊ eos p dñm adiurando q̃ a talibus abstinerẽt. Per iudeos vero recidiuãtes in cõtrahendo matrimonia cũ alienigenis ✱ mulierib⁹: signant̃

Tropo. · Moralit̃ · Allego.

a ¶ Igit̃ mũdaui eos. Bed. Aptus ꝑ oĩa finis ⁊ condign' ędificio sctẽ ciuitatis ⁊ tẽpli dñi: vt emũdatis ciuibus alienę a deo pollutionis ordines sacerdotũ ⁊ leuitarũ ĩ ministerio suo rite custodiant̃: vt instituti regulariter mgr̃i ecclesię castigatũ ab oĩni pctõ populũ de cetero in bono ꝑmanere/ et crescere ꝑ exhortent̃. b ¶ Et in oblatione lignorũ. Inter cetera ppl's ligna offert ad ignẽ altaris nutriendũ/ cũ opa ꝟtutũ diuia ꝯsecratione digna operant̃. Ardẽt ligna ⁊ ꝯsummunt̃ in altari holocaustoꝝ: cũ ĩ cordib' electoꝝ opa iusticię flãma charitat' ꝑficiunt̃: c ¶ Memẽto mei de' in bo. Merito talis cõditor ⁊ dedicator ciuitatis post multos deuotionis labores memorię se creatoris ⁊ largitoris omniũ bonoꝝ commendat.

Nico. de lyra

a ¶ Et maledixi. malũ eis imꝓcando nisi talia corrigerent. b ¶ Et cecidi. flagellãdo aliqs ꝓpt̃ eorũ obstinationẽ. c ¶ Et decalcaui eos. ꝑ capillos trahẽdo. vel qꝛ fecit radi capita eorũ et barbas/ qḋ tũc tp̃is magna erat ꝯfusio. d ¶ Et adiuraui in deo vt non darẽt ⁊c. i. feci eos iurare: cuius causa subdit̃: e ¶ Nũqd nõ in hu. ⁊c. sa. q̃ erat sapientissim'. f ¶ Certe in gentib' mltis nõ erat rex similis ei. in sapiẽtia/ diuitijs ⁊ glia: vt hr̃. iij. Reg. iij. g ¶ Et dilectus deo suo erat. qḋ patet ex hoc qḋ sibi apparuit in gabaon: vt hr̃. iij. Reg. iij. h ¶ Et posuit eũ de' regẽ. qꝛ nõ debebatur ei regnũ rõne ꝑmogenitutę: sed ex diuina ordinatione: vt habet̃. j. Paral'. xxviij. i ¶ Et ipm ergo duxerunt ⁊c. vt habet̃. iij. Reg'. xj. k ¶ Nũqd ⁊ nos inobediẽtes faciem' ⁊c. q. d. manifestũ est ꝙ sic: si duxerimus mulieres alienigenas: cum multũ deficiam' a sapiẽtia salomonis ⁊ ei' ꝑfectiõe. l ¶ De filijs aũt ioiada. qs autẽ fuerit ille filius ioiadę nõ exprimit̃ hic: m ¶ Quẽ fugaui a me. ꝓpter maliciã suã. n ¶ Recordare dñe de' me' aduersum eos. enormiter ⁊ grauiter puniendo ad terrorẽ alioꝝ. o ¶ Igitur mũdaui eos ab oib' alieni. scꝫ mulierib' sepando. p ¶ Et cõstitui ordines sacerdotũ. ⁊ leui. sicut disposuit dauid rex. j. Paral'. xxiiij. et. xxv. q ¶ Et in oblatione lignorũ. i. in cõpositione lignoꝝ ad nutriendũ ignẽ iugiter in altari holocaustorum: qḋ debebat fieri a sacerdotibus per vices sibi succedẽdo. r ¶ Memẽto mei de'. Post oĩa opa bona ꝓdicta fideliter et deuote se suo creatori recommẽdat. Cui est honor et gloria in secula seculorum: amen.

Moralit̃ ✳ mulieribus: signant̃ ꝑnitentes de vitijs carnalibus: q̃ tamẽ postea deo ꝑmittente ⁊ diabolo ꝓcurante ad vomitũ reuertunt̃ ꝓstinis se vitijs implicãtes: ⁊ isti sũt obiurgãdi ꝑ asperã correptione illoꝝ ad quoꝝ spectat officiũ. sunt etiam maledicẽdi: ꝑ hoc ꝙ mala pęnę supuẽtura eis sunt ꝓdicẽda si in talib' ꝑseuerant. sunt etiã cędẽdi corporaliter ⁊ affligẽdi per illos ad quoꝝ spectat officiũ si fuerint obstinati. r ¶ Memẽto mei de' me' in bonũ. ꝑ hoc significat̃: ꝙ bon' ꝓlatus ex debita correptione maloꝝ remunerationẽ bonoꝝ cõsequit̃ supnoꝝ.

⁊ maledixi. Et cecidi ex ipis viros/ ⁊ decalcaui eos: ⁊ adiuraui ĩ deo/ vt nõ darẽt filias suas filijs eoꝝ/ ⁊ nõ acciperẽt de filiabus eoꝝ filijs suis: ⁊ sibimetipsis/ dicens: Nũquid nõ in huiuscemodi re peccauit salomon rex israel: Et certe in gentibus multis non erat rex similis ei: et dilectus deo suo erat: et posuit eum deus regẽ sup oẽm israel. Et ipm ergo duxerunt ad peccatũ mulieres alienigenę. Nunqd et nos inobediẽtes faciem' oĩe malũ grande hoc: vt ꝑuaricemus in deo nostro: et ducam' vxores pegrinas: De filijs aũt ioiada filij eliasib sacerdot' magni/ gener erat sanaballath oronit' quẽ fugaui a me. Recordare dñe deus meus aduersum eos q̃ polluũt sacerdotiũ/ iusq; sacerdotale ⁊ leuiticũ. Igit̃ mũdaui eos ab omnibus alienigenis: ⁊ cõstitui ordines sacerdotũ ⁊ leuitaꝝ/ vnũquęq; ĩ ministerio suo: ⁊ in oblatiõe lignoꝝ ĩ tp̃ib' cõstitutis ⁊ in ꝑmitijs. Memẽto mei de' me' in bonũ: Amen.

Liber Neemię q̃ est Esdrę secundus finit.

Seq̃ntes tertiũ ⁊ quartũ Esdrę libros vt cũq; de canone nõ sũt: expositores ordinarij intactos reliquerũt. q̃ ꝓpterea dicunt̃ terti' et q̃rtus: quia apud grecos ⁊ latinos superior liber Esdrę: vt dicit Hieronym' in ꝓlogo: diuidebat̃ in duos libros.

Tertius liber Esdrę incipit. Ca. I

Et fecit iosias pascha in hierosolymis domino/ et immolauit phase/ quarta decima luna ꝑmi mensis: statuẽs sacerdotes per vices dierũ stolis amictos/ in tẽplo dñi. Et dixit leuitis sacris/ seruis israel: vt sanctificarent se domino/ in positiõe sanctę arcę dñi/ ĩ domo quã ędificauit salomõ fili' dauid rex. Nõ erit nobis tollere sup hũeros eaꝫ. Et nunc deseruite dño nr̃o: ⁊ curã agite gẽtis illius israel/ ex ꝑte ẜm pagos ⁊ trib' vr̃as: ẜm scripturã dauid regis israel: ⁊ ẜm magnificẽtiã salomonis filij eius: oĩes in tẽplo/ ⁊ ẜm particulã principatus paternã vestram/ eorum qui stant in conspectu fratꝛ filioꝝ israel: Immolate pascha/ ⁊ sacrificia parate fratrib' vestris: ⁊ facite ẜm ꝓceptũ dñi quod datũ est moysi. Et donauit iosias in plebem quę inuenta est/ ouium/ agnorũ ⁊ hedorum et caprarum triginta milia: vitulos tria milia. Hec de regalibus data

¶ Postilla venerabil' magri nicolai de Lyra sup librũ neemię q̃ est esdrę secũdus finit.

¶ Incipit postilla venerabil' magistri Nicolai de lyra sup tertiũ librũ Esdre. Ca. I

Et fecit iosias pascha. liber iste qui dr̃ Esdrę terti' videt̃ magis ab alio doctore nescio q̃ cõscript': ⁊ ex plurib' collect'. Nã hic describũt̃ plura q̃ in ꝑmo Esdre valde sufficiẽter sũt descripta. Nõ ẽ aũt verisil'e ꝙ ipẽ tot repetiuerit ĩ alio libro sine necessitate: imo etiã cũ nulla aut ꝑua vtilitate. Nec est argumẽtũ ꝯ hoc de libro Paral'. in q̃ multa scribũtur q̃ habent̃ in libris regum. Nec sil'r de secũdo Machab. in q̃ repetunt̃ multa q̃ sunt in ꝑmo scripta. nã alius scripsit librũ Paralipomenõ: ⁊ alius libros regũ. ⁊ idẽ fuit de ꝑmo ⁊ secũdo Machab. sicut satis patuit ibidẽ. ⁊ iõ liber iste dr̃ a doctorib' apocryphus: vt ptꝫ in ꝑma ꝑte summę scti Tho. de aq̃no. q. x. arti. vj. circa primũ argumentũ. ꝓpt̃ qḋ liber iste int̃ alios non canonicos q̃ ponunt̃ in biblia/ minoris videt̃ auctis: ⁊ idõ ad ipm exponendũ vltimo misi manum. tñ de illis q̃ alibi scribunt̃ ⁊ ħ repetunt̃ intẽdo breuit̃ trãsire: ⁊ ad loca remittere vbi a me dif fusius exponũt̃. Igit̃ liber iste in tres ꝑtes diuidit̃. nã auctor ꝑmo q̃dã alibi scripta repetit. scdo q̃ ꝓpa sũt hui' libri subiungit. c. iij. tertio ad repetẽdũ scripta alibi redit. c. v. ibi: Instãte. ꝑma adhuc in tres. nã ꝑmo repetit q̃dã captiuitatẽ babylonicã ꝓcedẽtia. scdo q̃dã ipaꝫ cõcomitãtia/ ibi: Qui vsq; ad iracũdiã. tertio q̃dã ꝯseq̃ntia ca. ij. ꝑma adhuc ĩ tres. qꝛ ꝑmo describit̃ paschal' celebratio: scdo iosię mors ⁊ turbatio/ ibi: Et post oẽm actũ tp̃e iosię emulatio/ ibi: Et ꝯtio filiorũ ei' successio/ ibi: Et assumẽtes. ꝑma adhuc ĩ duas: qꝛ ꝑmo ponit̃ debita ꝓparatio. scdo paschę celebratio/ ibi: Et hec cũ fierẽt. Sñtẽtia ꝑmę partis ptꝫ ex dict' . ij. Para. xxxv. t ¶ Hec exceptis q̃ sequunt̃. istud nõ refert̃ ad domũ iosię: vt lr̃a videtur ꝓtẽdere: sꝫ intelligit̃ ḋ domo ducũ regꝫ: ẜm qḋ exꝑmit̃. ij. Paral'. xxxv. Duces q̃qꝫ ei' spõte qḋ vouerant obtulerãt tam pp'lo q̃; sacerdotib' ⁊ leuitis: ⁊ nõ exꝑmit̃ ibi qḋ vel q̃ntum dede

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

a sũt ſm ꝓmiſſionē pplo/ ꝛ ſacerdotib⁹ in paſcha: oues nu
b mero duo milia: ac vituli cētũ. Et iechonias et ſemeias
ꝛ nathanael frēs: ꝛ aſabias ꝛ oçiel ꝛ coraba i phaſe: oues
c q̄nq₃ milia: vitulos q̄ngētos. Et cũ hęc fierent elegāter:
ſteterũt ſacerdotes et leuitę habentes açyma ꝑ trib⁹. Et
ſm ptes principat⁹ paterni i ꝯſpectu ppli offerebāt dño:
ſm ea q̄ in libro moyſi ſcripta ſunt. Et aſſauerunt phaſe
d igni/ ꝓut oportebat: ꝛ hoſtias coxerũt in emolis ꝛ i ollis
cũ beniuolētia. Et attulerũt oibus q̄ erāt ex plebe: ꝛ poſt
hęc parauerũt ſibi ꝛ ſacerdotib⁹. Sacerdotes eñ offere
bāt adipes † vſq₃ dũ finita eſſet hora: ꝛ leuitę parauerũt
ſibi ꝛ fratrib⁹ ſuis filijs aaron. Et ſacri cantores filij aſa/
ph erāt ꝑ ordinē/ ſm pręceptũ dauid: ꝛ aſaph ꝛ çachari
as ꝛ ieddim⁹ q̄ erat a rege: ꝛ oſtiarij ꝑ ſingulas ianuas:
ita vt nō p̄uaricaret vnuſq̄ſq₃ ſuā. Fratres eñ eorũ pa/
rauerũt illis. Et cōſummata ſũt q̄ ptinebāt ad ſacrificiũ
e f dñi. In die illa egerũt phaſe: ꝛ offerebāt hoſtias ſuꝑ dñi
ſacrificiũ ſm pręceptũ regis ioſię. Et egerũt filij iſrl̄ qui
inuenti ſunt in tpe illo/ phaſe: ꝛ diem feſtũ açymoꝝ ꝑ di/
es ſeptē. Et nō eſt celebratũ phaſe tale in iſrl̄/ a tēporib⁹
ſamuel ꝓphetę: ꝛ oēs reges iſrael nō celebrauerunt ta/
le paſcha/ q̄le egit ioſias/ ꝛ ſacerdotes/ ꝛ leuitę ꝛ iudęi et
ois iſrael: q̄ inuenti ſunt in cōmoratione hieroſolymis.
Octauodecimo anno regnāte ioſia celebratũ eſt phaſe.
g h Et directa ſunt opera ioſię in conſpectu dñi ſui in corde
pleno metuētia: ꝛ q̄ circa illũ quidē cōſcripta ſũt in p̄ſti/
i nis tēporib⁹ de eis q̄ peccauerunt: quiq₃ irreligioſi fue/
runt in dñm pręomni gēte: ꝛ q̄ non q̄ſierunt v̄ba dñi ſuꝑ
k iſrl̄. † Et poſt oēm actũ hũc ioſię/ aſcēdit pharao rex egy/
pti veniēs i charchamis ab itinere ſuꝑ euphratē: ꝛ exijt
illi obuiā ioſias. Et miſit rex ęgypti ad ioſiam/ dicens:
Quid mihi ꝛ tibi eſt rex iudę? Nō ſum miſſus a dño vt
pugnē ꝯ te. Suꝑ euphratē eñ bellũ meũ eſt. Feſtinās
deſcēde. Et nō eſt reuerſus ioſias ſuꝑ currũ: ſ₃ expugna
l re eũ conabat: nō attēdēs v̄bũ ꝓphetę ex ore dñi: ſ₃ con
ſtituit ad eũ bellũ in cāpo mageddo. Et deſcenderũt p̄n
cipes ad regē ioſiam. Et dixit rex pueris ſuis: Amoue
te me a p̄lio: Infirmat⁹ ſu₃ eñ valde. Et ſtatim amoue/
rũt eũ pueri ip̄i⁹ de acie. Et aſcēdit ſuꝑ currũ ſecũdariũ
ſuũ: ꝛ ꝑueniēs hieroſolymā vita functus eſt: ꝛ ſepultus
eſt in paterno ſepulchro. Et in tota iudęa lugebāt ioſiā:
ꝛ q̄ p̄ſidebant cũ vxorib⁹ lamētabāt eũ vſq₃ in hunc diē:
ꝛ datũ eſt hoc fieri ſemꝑ in omne gen⁹ iſrl̄. Hęc aũt p̄ſcri/
pta ſũt in libro hiſtoriarũ regũ iudę: ꝛ ſingula geſta acta
ioſię ꝛ ei⁹ gl̄ia/ ꝛ intellect⁹ ei⁹ in lege dñi: queq₃ geſta ſũt
m ab eo ꝛ q̄ nō ſcripta ſunt in libro regũ iſrl̄ ꝛ iudę. † Et aſ/
n ſumentes qui erant ex gente iechoniā filiũ ioſię/ cōſtitue
rũt regem pro ioſia patre ſuo: cũ eſſet annorum triginta
triũ: ꝛ regnauit ſuꝑ iſrael mēſibus tribus. Et amouit eũ
rex ęgypti ne regnaret in hieroſolymis. Et mulctauit gē
tē argēti talēta centum: et auri talentũ vnũ. Et cōſtituit
rex ęgypti ioakim fratrē ipſius regem iudę ꝛ hieruſalē:
o p ꝛ alligauit magiſtratus ioakim: ꝛ çaracelem fratrē ſuũ:
q ꝛ apphēdēs reduxit in ęgyptũ. Annoꝝ erat ioakim vi/
gintiquinq₃ cũ regnare cępiſſet i terra iuda et hieruſalē:
r ꝛ fecit malũ in cōſpectu dñi. Poſt hunc aũt aſcēdit na/
s buchodonoſor rex babylonis: ꝛ alligās eũ i areolo vin

A * tam dederũt. hic aũt exp̄mit/ cu₃ dr̄: Hęc. ſupple quę ſequunt. De regalibus data ſunt. i. de bonis ducũ regaliũ: ſm ꝓmiſſionē deo factā: propter qd̄ dr̄ libro Paral. Quod vouerant obtulerunt: qꝛ votũ eſt promiſſio facta deo: a ¶ Oues numero duo ꝛc. quod non erat in libro Para. expreſſu₃. b ¶ Iechonias ꝛc. iſte. ij. Paral. xxxv. vocat chonenias: et eſt idē nomē i hebręo. ſicut in latino nicolaus ꝛ colaus ꝛ colin⁹ ꝛ coletus. Sciendũ aũt ꝙ hic in ſequētibus q̄ repetuntur de alijs libris nomia ꝑſonarũ variant: et plura vel pauciora hic ꝛ ibi ponunt: ꝛ numeri perſonarũ vel aialiũ maiores vel minores hic q̄ ibi et ecōuerſo: q̄ oia ꝛ ſimilia breuit ſic ſoluunt. Primo de nominib⁹: nā multi erant binomij vel trinomij: vt patuit in pluribus locis veteris ꝛ noui teſtamēti. ꝛ ſic idē hō frequēter ſcribitur ſub vno noīe in vno libro: et ſub alio noīe i altero. Similiter de pluralitate ꝑſonarũ: qꝛ q̄n plures cōcurrunt ad vnũ actũ: aliq̄ tacent in vno libro q̄ i alio exprimunt: et ecōuerſo. Simili de numeris dicendũ: ꝙ minor numer⁹ includit in maiori: ꝓpter qd̄ q̄n minor numer⁹ ſcribit in vno loco aliter q̄₃ in alio: nō eſt aliqua falſitas niſi minor ſcriberet cũ pręciſione maioris: et relatus ad idē ſimplicit. quod non eſt in ꝓpoſito. ꝛ ſic patet ꝙ dictę variationes nō arguũt aliquā in ſcriptura falſitatem.

Noim ꝛ numeri variatio conſona

B c ¶ Et hęc cũ fierent. Hic ꝯſequēter deſcribit paſchę celebratio: ꝛ ptz ſentētia ex dictis. ij. Paral. xxxv. exceptis quę ſequunt. d ¶ In emolis: id eſt in ollis ęneis. e ¶ Et offerebant hoſtias. ſ. pacificas ad q̄s non tenebant. f ¶ Super dñi ſacrificiũ. qd̄ erat conſuetum fieri. g ¶ Et directa ſunt opera ioſię. Hoc nō ē in Paral. ſed immediate ſubdit bellũ pharaonis cōtra ip̄m. h ¶ In corde pleno metu. id eſt dei metum indicātia. i ¶ De eis qui peccauerunt ꝛc. Iſti potiſſime fuerũt amō pater ioſię: ꝛ manaſſes auus ei⁹: ſicut ptz. iiij. Regũ. ꝛ. ij. Paral. k ¶ Et poſt omnē actũ. Hic deſcribitur ioſię mors ꝛ ei⁹ tumulatio: ꝛ ptz ſentētia ex dictis. ij. Paral. xxxv. in fine capituli. hoc excepto: l ¶ Nō attendēs verbũ ꝓphetę ex ore dñi. Ex hoc loco videt ꝙ pharao miſit ad ioſiam vnu₃ de ꝓphetis dñi: qd̄ nō dr̄ in libro Paral. vel ipſe pharao dr̄ hic ꝓpha: na₃ malis aliq̄n cōcedit act⁹ ꝓphetandi: ſicut pat₃ de balaam Numeri. xxiij. m ¶ Et aſſumentes. Hic ꝯñr deſcribit filioꝝ ioſię ſucceſſio. ꝛ pat₃ ſnia ex dictis. ij. Paral. xxxvj. et. iiij. Reg. xxiij. ꝛ. xxiiij. et. xxv. in quib⁹ hęc materia diffuſe tractat exceptl̄ his q̄ ſequunt. Et aſſumētes q̄ erāt ex gente iechoniā ꝛc. iſte vocat ioachaç. iiij. Reg. xxiij. et ij. Paral. xxxvj. ad qd̄ poteſt dici ꝙ erat binomius. n ¶ Cōſtituerũt regē ꝓ ioſia patre ſuo cum eſſet annorũ triginta/ trium. iiij. Regum. ꝛ. ij. Paral. dr̄: ꝙ erat annoꝝ xxiij. vñ videt hic numerus falſificatus per ſcriptores/ vnũ. x. vel denarium addentes. Vel oꝑtet dicere ꝙ ibi tacent. x. anni qui hic exprimuntur: ꝛ ſic vtrũq₃ eſſet verũ: quia minor numerus includit in maiori ſicut pręedictu₃ eſt. o ¶ Et alligauit magiſtratus ioakim. fratrē p̄dicti ioachaç: non in vinculis/ ſed iuramēto vt fideliter redderet tributũ regi ęgypti q̄ conſtituit eum regē iudę ꝓ ioachaç fratre ſuo: vt ptz. iiij Reg. ꝛ. ij. Paral. iō ſubdit de regno ei⁹. Annorũ erat. xxv. ioakim cũ regnare cępiſſet ꝛc. p ¶ Et çaracelē fratrē ei⁹. Et habet in aliq̄bus biblijs: Et çachariā fratrē ſuũ. i. ip̄m ioachaç q̄ nomiat hic çacharias. q ¶ Apphendens redu. in ęgy. catenis ligatũ: ſicut patet. ij. Paral. xxxvj. et. iiij. Re. xxiij. r ¶ Poſt hũc autē na. ꝛc. qꝛ fugiebat exercitũ chaldeoꝝ q̄ntũ poterat. s ¶ Et alligās eu₃ in areolo vin. ꝛc. Eſt autem area ſpatiũ in quo teruntur blada: ꝛ inde dicitur areola diminutiuũ: ꝛ eſt paruũ ſpacium in quo aliquis ligatus cũ catenis poteſt procedere ꝛ non vltra: et illa catena dicitur areolum vinculũ. ſic autem fuit de iſto diſpoſitum vt ad hoc in babylonem

C al's † vſq₃ q̄

† 4. Re. 23. f 2. Pa. 35. c

D

† 4. Re. 23. f 2. Pa. 36. a

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

E

bylonē duce- rel. ſꝫ in via mu- tato ꝯſilio remiſ- ſus fuit in hieru- ſalē: ⁊ ibi interfe- ctus: et cadauer ei⁹ ꝓiectū extra portas ciuitat⁊: ſicut predixerat Hieremi. xxij. c.
a ¶ Nā de im- mūdicia illi⁹ ⁊ irreligioſitate ⁊c. i. idolatria: ſi- cut ꝑ oppoſitū la- tria dicit̄ religio vel religioſitas.
b ¶ Et regna- uit ioachin: ſic debꝫ iſte ſcribi ꝑ n/ i fine.
c ¶ Et miſit deus pa- trū ipſorū per angelum ſuū: id eſt hieremiaꝫ qui dicit̄ hic an- gelus: id eſt dei nuncius: ⁊ ſimi- liter alij prophe- tę. ideo ſubdit̄: Subſānabāt in angelis ſu- is et q̄ die lo.
Hiere. 22.
d ¶ Qui vſq̄ ad iracundiā. Hic conſequen- ter auctor repe- tit ꝯcomitantia captiuitatē. ⁊ pa- tet ſentētia ex di- ctis. iiij. Regum xxv. et. ij. Para. xxxvj. exceptis q̄ ſequūt̄.
e ¶ Et ꝓcepit aſcēde- re reges chal- dęorū ⁊c. Hoc pōt dupliciť ex- poni. Uno mo- do referēdo ad iudęos: et ſic eſt ſenſus/ ꝙ per ſua pctā meruerunt ꝙ deus ꝓciperet chaldęos aſcēde- re ad deſtructio- nē ciuitat⁊ ⁊ po- puli. Precepe- rūt: id eſt preci- meruerūt. Alio modo vt refera- tur ad deū/ de q̄ premittit̄: Qui vſq̄ ad iracūdi- am: in ſinglari: ad deſignanduꝫ vnitatem eſſen- tię. et ſubditur: Preceperunt in plurali: ad deno- tādū in deo plu- ralitatē perſona- rum: ſicut Gen. j. c. Faciam⁹ ho- minem ad ima- ginē et ſimilitu- dinē noſtrā ⁊c.
f ¶ Et cōſum- mauerūt

culo perduxit in babyloniā: ⁊ ſa- cra vaſa dn̄i accepit nabuchodo- noſor: ⁊ tulit ⁊ cōſecrauit in tem- a plo ſuo in babylonia. Nā de im- mūdicia illi⁹ ⁊ irreligioſitate ſcri- b ptū eſt in libro tempoꝝ regū. Et regnauit ioachin filius eius pro eo. Cū aūt ꝯſtitut⁹ ē rex/ erat an- noꝝ decē ⁊ octo. Regnauit aūt mēſes tres: ⁊ dies decē in hieru- ſalē: ⁊ fecit malū in ꝯſpectu dn̄i. Et poſt annum mittēs nabucho- donoſor/ tranſmigrauit eū in ba- byloniam ſimul cuꝫ ſacris vaſis domini: ⁊ conſtituit ſedechiā re- gem iuda ⁊ hieruſalem cum eſſet annoꝝ vigintiunius. Regnauit aūt annis vndecim. Et fecit ma- lum in conſpectu domini: et non eſt veritus a verbis q̄ dicta ſunt ab hieremia †propheta ex ore do- mini: ⁊ adiurat⁹ a rege nabucho- donoſor periurans diſceſſit: ⁊ in- durata ceruice ſua et corde ſuo tranſgreſſus eſt legitima domini dei iſrael. Et duces populi do- mini multa inique geſſerūt: ⁊ im- pie egerunt ſuper omnes immun- dicias gentium: ⁊ polluerūt tem- plum domini quod ſanctuꝫ erat c in hieroſolymis. Et miſit de⁹ pa- trum ipſoꝝ per angelum ſuū re- uocare eos: propter quod parce- ret illis et tabernaculo ſuo. Ipſi vō ſubſannabant in angelis ſuis et qua die locutus eſt dominus/ erant illudentes prophetis eius. d Qui vſq̄ ad iracundiam conci- tatus eſt ſuper gentē ſuam ꝓpter e irreligioſitatem ſuam: ⁊ precepit aſcendere reges chaldęorū. Hi occiderunt iuuenes eorum ī gla- dio/ in circūitu ſancti templi eo- rum: ⁊ non pepercerūt iuueni/ et ſeni/ ⁊ virgini/ ⁊ adoleſcēti: ſꝫ om- nes traditi ſunt in manus ipſoꝝ: ⁊ oīa ſacra vaſa domini: et rega- les apothecas reſumentes tule- runt in babyloniam: ⁊ incēderūt domū domini: ⁊ demolierūt mu- ros hieruſalem: ⁊ turres ei⁹ incen- f derūt igne. Et cōſummauerunt omnia honorifica eius: ⁊ ad nihi- g lū redegerunt: et reliquos a gla- dio duxerūt ī babylonē. Et erāt ſerui illius vſq̄dū regnaret pſę: in repletione verbi dn̄i in ore hie-

remię: quouſq̄ †benigne ageret terra ſabbata ſua. Omni tp̄e de- ſertiōis ſuę ſabbatiçauit in appli- catiōe annorū ſeptuagintaſeptē.

†Egnante Ca. II b

Regnante cyro rege perſaꝝ ī cō- ſummatiōe vbi dn̄i in ore hieremię: ſuſcitauit dn̄s ſpm̄ cyri regis ꝑ- ſarum: ⁊ predicauit in toto regno ſuo ſimul per ſcripturam/ dicens: Hęc dicit cyr⁹ rex perſarū: Me conſtituit regem orbi terrarū do- min⁹ iſrael/ dn̄s excelſus: ⁊ ſignifi- cauit mihi ędificare domum ſibi in hieruſalē quę eſt in iudęa. Si quis eſt ex genere veſtro: domin⁹ ipſius aſcēdat cum eo in hieruſa- lem. Quotquot ergo circa loca habitant/ adiuuent eos qui ſūt in loco ipſo/ in auro ⁊ argento/ in da- tionibus cum equis et iumentis: cūq̄ alijs quę ſm̄ vota apponūt in ędem dn̄i quę eſt in hieruſalē. Et ſtātes principes tribuū/ pago- rum ⁊ iudęę ex tribu beniamin: et ⁊ ſacerdotes ⁊ leuitę quos excita- uit dominus aſcēdere ⁊ ędificare domū domini quę eſt in hieruſa- lē/ ⁊ qui erāt in circūitu eoꝝ/ adiu- uerūt in omni auro ⁊ argēto eius ⁊ iumētis ⁊ votis q̄ꝫ plurib⁹/ mul- ti quoꝝ ſenſus excitatus eſt. † Et cyrus rex ꝓtulit vaſa ſacra dn̄i q̄ trāſtulit nabuchodonoſor rex ba- bylonis ex hieruſalē/ ⁊ conſecra- uit ea idolo ſuo: ⁊ ꝓferēs ea cyr⁹ rex perſaruꝫ tradidit mitridato/ q̄ erat ſuper theſauros ipſius. Per i hunc autem tradita ſunt ſalmana- ſaro ꝓſidi iudęę. Horuꝫ autē hic numer⁹. Libatoria argentea/ duo milia quadringenta: athiſcę argē- k tęę triginta: phialę aureę triginta: itē argēteę/ duo milia q̄drīgētę: ⁊ alia vaſa millę. Oia autē vaſa aurea ⁊ argentea quinq̄ milia oc- tingenta ſexaginta. Et enumera- l ta ſunt ſalmanaſaro ſimul cū his qui ex captiuitate babylonię ve- nerāt in hieroſolymā. In artaxer- m xis autē regis perſarū tempoꝛib⁹ ſcripſerūt ei de his qui inhabita- bant in iudęa ⁊ hieruſalem: balſa- mus ⁊ mitridat⁹/ ⁊ ſabellius/ ⁊ ra- thim⁹ balthem⁹ ſamelius ſcriba: ⁊ reliqui inhabitātes in ſamaria: et

mauerūt om- nia: id eſt exter- minauerunt.
g ¶ Et reliq̄s a gladio ī ba- bylonem: id ē illos qui gladi- um euaſerant in babylonem du- xerunt.

Ca. II

Regnā- te cy- ro re- ge ꝑ- ſarum. Hic cō- ſequēter auctor repetit facta ca- ptiuitatem con- ſequentia. et di- uiditur in duas partes: quia pri- mo ponitur pro- ſperitas de ca- ptiuitate redeū- tium. ſecūdo ad- uerſitas ipſorū ędificantiū/ ibi: In artaxerxis. Sententia pri- mę partis pateꝫ ex dictis. j. Eſ- drę. j. exceptis quę ſequuntur.
i ¶ Salmana- ſaro ꝓſidi iu- dęę: id eſt çoro- babel aliter ſic nomīato: q̄ fuit ꝓnceps redeun- tiū de captiuita- te.
k ¶ Athi- ſcę argēteę tri- ginta: id eſt cy- phi argentei.
l ¶ Et enume- rata ſunt ſal- manaſaro ſi- mul cum his ⁊c. id eſt ſibi tra- dita vel expedi- ta.
m ¶ In ar- taxerxis autē regis perſarū ⁊c. Hic ꝯſequē- ter ponitur ad- uerſitas ędificā- tium. Redeun- tes eñ de capti- uitate cęperunt reędificare tem- plū: ſed fuerunt impediti per ſa- maritanos. ⁊ pa- tet ſentētia par- tis huius ex di- ctis. j. Eſdrę. iiij. ca. exceptis q̄ ſe- quūtur: In artaxerxis āt regis perſarū ⁊c. Iſte fuit cā- byſes filius cy- ri: qui vocaba- tur cābyſes no- mine proprie. ⁊ artaxerxes noīe regio. ſic īpato- res ro

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

A ※ res romani cesares: et cũ hoc noĩe ꝓprio: vt Julius/tyberi⁹ et huiusmõi. a ¶ Rathimus ab accidentibus. Scribebat eñ chronicas in quibus continebanť contingẽtia suo tempore. b ¶ Et sabellius scriba et reliq̃. Iste scribebat acta curie. c ¶ Et inuenies in admonitiõibus scripta de his. Id est in libris in q̃bus scribunť memoralia ꝓ tpe futuro. d ¶ Nũc ergo p̃cepi prohiberi hoĩes illos edifi. ci. i. cõuocare populum ad eius edificationẽ. e ¶ Et qui cũ his ꝯstituti erãt iũgẽ. i. currus p̃parãtes ad agẽdũ iter: vl' iungẽtes se ad inuicẽ. f ¶ Et vacabãt ab edificatiõe tẽpli. Videť hec lr̃a corrupta p scriptores/ q̃ deberet esse talis: Uacabãt ab edificatione tẽpli. Ul' sic fiet ꝯstructio: Uacabãt et c̃. i. illi q̃ p̃us erãt intẽti ad edificationem tẽpli/ vacabant ab ope illo vsq̃ ad ãnũ secũdũ darij.

Rex Ca. III dari⁹ et c̃. Repetitis eis que sunt alibi scρ̃ta: B hic ꝯsequenter ponunť q̃ sunt huius libri ꝓpria/ q̃ consistũt circa solutionez vnius questionis: cuius p̃mo ponit̃ occasio. Secũdo eius ꝓpositio et triplex opinio/ ibi. Tũc scribentes. Tertio opinionũ examinatio/ ibi: Et mittẽs. Quarto vni⁹ approbatio et remũeratio/ ibi: Et oẽs ppl̃i. Circa p̃mũ d̃r: Rex darius. ẜm latios et grecos iste fuit filius hystaspis. ẜm hebreos v̾o ipse fuit filius assueri et hester regine: ẜm q̃d dixi pleni⁹ in p̃n. libri Hester. et. j. Esdre. iiij. et Dañ. ix. vbi secutus sum in hoc dictum hebreoꝝ tã q̃ verius iudicio meo. h ¶ Oib⁹ vernaculis suis. i. seruientib⁹ in domo sua. i ¶ Et omnibus magistratibus medie et ꝑsidis. Istis reddebatur ratio d̾ tributis et obuẽtionibus regni. k ¶ Et omnib⁹ purpuratis. i. nobilib⁹ genere/ quibus licitũ erat purpura vestiri ꝓ sua nobilitate. l ¶ Et pretorib⁹. q̃ causas iudicabãt in palatio. m ¶ Et ꝯsulibus. q̃ erãt d̾ stricto regis ꝯsillo. n ¶ Et prefectis. i. baliuis et p̄positis in regni ꝑtibus diuersis. o ¶ Ab india et c̃. Ex hoc videť q̃ iste fuit filius assue-

Diuisio

ceteris locis subiectam epistolam regi artaxerxi. Dñe
a b pueri tui rathimus ab accidẽtibus/ et sabellius scriba/
et reliq̃ curie tue iudices in celesyria et phenice. Et nũc
notũ sit dño regi: q̃m iudei q̃ ascẽderũt a vob ad nos:
veniẽtes in hierl'm/ ciuitatẽ refugã et pessimã: edificant
furnos eius et statuũt muros: et tẽplũ suscitãt: q̃ si ciuitas
ista et muri isti ꝯsũmati fuerit: nõ tñ tributa nõ sustinebũt
pẽdere/ sz etiã regibus resistẽt. Et q̃r id agiť circa
tẽplũ/ recte haberi arbitrati sum⁹ nõ despicere hoc ipsum/
sz notuz facere dño regi: vt si videbiť regi: q̃rať in
c libris patrũ tuorũ: et iuenies in admonitiõibus scripta
de his: et scies q̃m ciuitas ista fuit refuga: et reges et ciuitates
cõcutiẽs: et iudei refuge/ et p̄lia cõmittẽtes in ea
ab eterno: ob quã causam ciuitas ista deserta ẽ. Nũc ergo
notũ facimus dñe rex: q̃m si ciuitas hec edificata fuerit:
et huius muri erecti fuerint: descẽsus tibi nõ erit in
celesyriã et phenicẽ. Tũc scripsit rex rathimo q̃ scribebat
accidẽtia et balthemo et sabellio scribe/ et ceteris ꝯstitutis
et inhabitãtib⁹ in syria et phenice ea q̃ subiecta sũt.
Legi epistolã quã misistis mihi. Precepi ergo inq̃ri: et
inuentũ est/ q̃m ciuitas illa ẽ ab euo regibus resistens:
et hoies refuge: et p̄lia in ea efficiẽtes: et reges fortissimi
erãt in hierusalẽ dominãtes/ et tributa exigẽtes a cele-
d syria et phenice. Nũc ergo p̄cepi ꝓhibere hoies illos
edificare ciuitatez: et† ꝓhibẽ/ ne q̃d vltra hec fiãt: sz nec
ꝓcedãt in plurimũ: ex q̃ sunt malicie: ita vt regib⁹ molestia
iporteť. Tũc recitatis his q̃ a rege artaxerxe scri-
e pta fuerãt/ rathimus et sabellius scriba: et q̃ cũ his ꝯstituti
erant iungẽtes/ festinãter venerũt in hierusalẽ cuz
eq̃tatu et turba et agmie: ceperũtq̃ edificãtes ꝓhibere.
f Et vacabãt ab edificatiõe tẽpli in hierl'm: vsq̃ secũdo
anno regni darij regis persaꝝ. Ca. III

g h i k l m n o Rex darius fecit cenã magnã oĩbus vernaculis
suis: et oĩbus magistratibus medie et ꝑsidis: et oĩbus
purpuratis/ et p̄torib⁹/ et ꝯsulibus/ et p̄fectis sub illo ab india
vsq̃ ethiopiã: cẽtũ vigitiseptẽ ꝓuicijs. Et cũ mãducassent et bibissent
et satiati reuerterenť: tũc dari⁹ rex ascẽdit in cubiculo
p q suo: et dormiuit: et expgefactus ẽ. Tũc illi tres iuuenes
corpis custodes/ q̃ custodiebãt corpus regis: dixerũt
r alter alteri: Dicamus vnusq̃sq̃ nostrũ sermonẽ
s q̃ p̄cellat: et cuiuscũq̃ apparuerit sermo sapiẽtior alterius:
t v x y z a b c d e dabit illi rex darius dõa magna: purpura cooperiri/
et in auro bibere: et sup aurũ dormire: et currũ aureo
freno: et cydari byssinã: et torquẽ circa collũ: et secundo
loco sedebit a dario ꝓpter sapiam suã/ et cognatus dari
rij vocabiť. Tũc scribẽtes singuli suũ v̾bũ† signauerũt
f et posuerũt subt⁹ ceruical darij regis et dixerũt: Cũq̃ surrexerit
rex dabimus illi scripta nr̃a: et q̃dcũq̃ iudicauerit
rex e tribus et magr̃atus ꝑsidis: q̃m v̾bũ eius sapiẽ-
g tius ẽ: ipsi dabiť victoria sic scρ̃tũ est. Un⁹ scρ̃sit: Fortius
ẽ: ipsi dabiť victoria sic scρ̃tũ est. Un⁹ scρ̃sit: Fortius
te ẽ vinũ. Alius scripsit: Fortior ẽ rex. Terti⁹ scripsit:
†Fortiores sũt mulieres: sup oia aũt vicit veritas. Et
cũ surrexisset rex/ accepisset scρ̃ta sua: et dederũt illi: et le-
h git. Et mittẽs vocauit oẽs magr̃atus ꝑsaꝝ/ et medos et
purpuratos et p̄tores et p̄fectos: et sederũt in cõcilio: et
lecta sunt scripta corã ipsis/ et dixit: Uocate adolescẽ-

lius assueri: vt dicũt iudei. Nam assuerus in principio libri Hester dicit̃ regnasse ab idia vsq̃ ad ethiopiã sup. cxxvij. ꝓuicias. et isto mõ dimisit regnũ filio suo. Cetera patẽt vsq̃ ibi: p ¶ Et dormiuit. i. modicũ. q ¶ Et expgefactus est. ita q̃ volebat vigilare: et ex hoc custodes corporis sui habuerũt occasionem ꝓponendi inter se questionẽ ad faciẽdũ regi solatiuz. et ex hoc patet prudẽtia regis: q̃ magis volebat trãsire tẽpus in aliquo vtili q̃ in ludis inhonestis aut nullius vtilitatis. r ¶ Dicam⁹ vnusquisq̃ nostrũ sermonẽ de eadem questiõe: vt patet ex seq̃ntib⁹. s ¶ Qui p̄cellat. i. ꝓut melius sciuerit. Nam dictũ cuiuslibet triuz non poterat esse excellens simpliciter: sed vnius tñ. Cetera patent vsq̃ ibi: t ¶ Purpura cooperiri: Id est vestiri. v ¶ Et in auro bibere: Id est in cypho aureo. x ¶ Et sup aurum dormire: Id est sup lectũ pãno auriphrygiato ornatũ. y ¶ Et currum aureo freno: Id est freno deaurato. z ¶ Et cydarim byssinam: Id est mitraz vel cucufam de bysso/ que est species lini candidissimi. a ¶ Et torquẽ circa collum. Talibus eñ vtebantur tñ excellentes viri ratione generis vel sapientie seu alterius excellentie. b ¶ Et secundo loco: Id est in secũda mẽsa. c ¶ Sedebit a dario. Et hoc concessit rex ꝑscriptuz: vt patet circa medium. iiij. ca. d ¶ Tunc scribentes. Hic ꝯsequẽter ponitur questionis ꝓpositio. et circa eaz triplex opinio. Fuit aut q̃stio de fortitudine: quid inter alia sit fortius: vt patet ex sequẽtibus. Sic ergo dicit̃: Tunc scribẽtes singuli verbum suum. In singulis scedulis. e ¶ Signauerũt. sigillis ꝓprijs ne fieret ibi aliqua mutatio: et vt manifeste appareret cuius esset quelibet scedula. f ¶ Et po. subt⁹ cer. da. re. Quãdo post vigiliã redijt ad dormiendũ. Cetera patẽt vsq̃ ibi: g ¶ Ipsi dabiť victoria. i. victorie p̄mia in p̄re p̄cedẽti expssa. Cetera patẽt. h ¶ Et mittẽs. Hic consequenter poniť dictaruz opinionũ examinatio. Et p̄mo examinatores vocantur. Et patet vsq̃ ibi: O v ※ Indicate

C

al's† ꝓuidere

D

al's† significauerũt

al's† fortius

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

E a ¶ Indi. &c. q̃ scri. sunt. i. rõnes dictoꝝ vrorũ. nã scpserãt tm̃mõ cõclusiões sic scpte sũt. Scdo rõnes cuiuslibet opinionis explicant. Et pͥmo pͥme, cũ dr. Et cepit pͥor. Scdo secũde: in pn. ca. iiij. Tertio tertie, ibi: Terti⁹ &c. Circa pͥmũ dr: b ¶ Uiri q̃z ꝓua. vinũ. q. d. valde multuz. Jõ sbdit: c ¶ Oib⁹ hoibus q̃ bibũt illud. qd̃ ꝓbat p id qd̃ subdit: d ¶ Seducit mẽ. Si em̃ potet vltra mẽsurã, aufert rõnis vsũ q̃ ẽ superior vis hois: et p ɔñs ꝓualet oibus inferioꝛib⁹ alijs. e ¶ Itẽq3 reg. et orpha. fa. mẽ. vanã. i. facit cogitare maioꝛa satis q̃z hõ possit: et sic iactare se inanit & vane. f ¶ Itẽ ser. ac li. &c. hoc addit vt nullus status hoim̃ excludat. g ¶ Conuertit in secu. & iocũ. hoies em̃ bñ potati nõ timẽt aliquẽ aduersariũ: & hñt coꝛ iocũdũ: q2 dãt obliuioni omnẽ tristicie causam. Jõ subdit: h ¶ Et nõ meminit. obliuisci facit. i ¶ Omnez tristi. & debitũ. q̊ q̃s est obligatus. k ¶ Et oia ꝓcoꝛ. facit ho. q2 facit de seipso opiari magna. l ¶ Et nõ memit re. q2 tũc nõ timet eoꝝ potẽtiã. m ¶ Et oia p &c. sic aliq̃n bñ potatus dicit: Ego nõ darem hoc ꝓ mille libris, qd̃ nõ valet aliq̃n vnã. vl' Ego magis vellẽ pdere mille libras, q̃z hoc vl' illud: qd̃ tñ nõ habet aliq̃n valoꝛẽ. xx. solidoꝝ. n ¶ Et nõ me. cũ bi. amicitiã. ꝯstinaz. o ¶ Nec fraternitatẽ. i. ɔsanguinitatẽ vl' affinitatẽ. p ¶ Sz nõ multũ post. i. ex ꝑua occasiõe. q ¶ Sumũt gladios. ɔ̃ seinuicẽ. r ¶ Et cum a vino emerserint. i. ebrietate soluta.

F s ¶ Nõ meminerũt q̃ gesserũt. ꝓpter ligationẽ memoꝛie: & si recoꝛdent, hoc tñ est impfecte. t ¶ O viri nũ ꝓcel. vinũ? q. d. imo ꝓcellit. v ¶ Quis sic cogi. fa. i. sic facit cogitare? Et est hypallage, sicut istud: Perflauit fistula buccas. Ca. IIII

E T inchoauit. Hic explicant motiua secũde opinionis, cũ dr: y ¶ O viri nũ ꝓcellũt homies. ceteris creaturis in terra & mari existẽtibus. q. d. sic. vñ Geñ. j. c. dr de hoie: Et p̃sit piscibus maris & volatilibus celi et bestijs terre, vniuerseq3 creature. z ¶ Rex aũt sup oia ꝓcellit. quia dñat hoibus: & p ɔñs alijs q̃ sũt hoibus subiecta. a ¶ Et si miserit illos ad bellatoꝛes. i. ad pꝛincipes belli. b ¶ Uadũt. Cũ eis ad pericula moꝛtis. c ¶ Et demoliũtur montes. i. castra in montibus sita: muros suffodiẽdo & deijciẽdo. Cetera patent vsq3 ibi: d ¶ Et ipse vn⁹ solus. Qui dñat oibus, tã bellatoꝛibus q̃z agricolis. e ¶ Si dixerit. Bellatoꝛibus. f ¶ Occidite. deuictos. Cetera patẽt vsq3 ibi: g ¶ Dixerit edificate. Fabꝛis lapidũ & lignoꝝ. h ¶ Dixerit plantate. agricolis. i ¶ Et omnis plebs. q̃ztuz ad minoꝛes homines. k ¶ Et virtutes. q̃ztũ ad maioꝛes. l ¶ Eum obaudiũt. eius exequẽdo mãdata. m ¶ Et sup hoc ipse recumbit & bibit. splendide. n ¶ Et doꝛmit. pacifice & quiete: sicut. iij. Reg. xx. dr q benedab rex syrie bibebat in vmbꝛaculo suo:

tes: & ipsi indicabũt v̓ba sua. Et voca- a ti sunt & introierũt. Et dixit illis: Indicate nob de his q̃ scpta sunt. Et cepit pꝛioꝛ: q̊ dixerat de foꝛtitudie vini: & di- b c xit: Uiri q̃z ꝓualet vinũ oib⁹ hoibus q̊ d e bibũt illud. Seducit mẽtes. Itemq3 f regl, & oꝛphani facit mentẽ vanã. Itẽ serui ac liberi: pauperl ac diuitl: & om- g nẽ mentẽ cõuertit in securitatẽ & iocũ- h i ditatẽ: & non memit omnem tristiciam k & debitum: & omnia ꝓcoꝛdia facit ho- l nesta: & non memit regem: nec magi- m stratum: & omnia p talenta loq̊ facit. n Et non meminerũt cũ biberũt amici- o p tiam, nec fraternitatẽ: sed nõ multum q r post sumũt gladios: & cũ a vino merse- s rint & surrexerit: nõ meminerũt q̃ gesse- t v rũt. O viri nũ ꝓcellit vinũ? Quis sic cogitat facere? Et tacuit hoc dicto. Ca. IIII

x E T ichoauit seq̃ns dicere q̊ dixit de foꝛtitudie regl. y O viri num ꝓcellũt homines: q̊ terrã & mare obtinent: & oia z que in eis sunt? Rex autẽ sup oia ꝓcellit & dñatoꝛ eoꝝ: & oẽ qd̃cũq3 dixe- a rit ill', faciũt. Et si miserit illos ad † bel- b c latoꝛes: vadunt & demoliunt mõtes & muros & turres. Jugulant & iugulãt, & regl v̓bũ nõ ꝓtereũt. Nã si vicerit, afferũt regi oia q̃cũq3 ꝓdati fuerit. Silr & alij oẽs: & q̊tq̊t ñ militãt nec pugnãt, sz colũt terrã: rursũ cũ fuerit metẽtes, af- d e ferũt tributa regi. Et ipse vn⁹ sol⁹ si di- f xerit: occidite, occidũt: dixerit remittite, remittunt: dixerit ꝑcutite, ꝑcutiunt: g dixerit ext̓minate, ext̓minant: dixerit edificate, edificant: dixerit excidite, ex- h i cidunt: dixerit plãtate, plantant: & ois k l plebs & v̓tutes eũ obaudiũt: & sup h̓ ipẽ m n recũbit & bibit & doꝛmit. Hi aũt custo- o diũt in circũitu eũ: & nõ pñt ire singu- p li & facere opa sua: sz in dicto obaudiẽ- q tes sũt ei. Uiri quõ nõ ꝓcellit rex q̊ sic r diffamat? Et tacuit. Terti⁹ q̊ dixerat d̓ s mulierib⁹ & v̓itate: h̓ est zoꝛobabel: ce- t pit loq̊. Uiri: nõ magnus rex: & multi v hoies: nec vinũ pꝛecellit. Quis ẽ g̊ q̊ x y dñat eoꝛũ? Nonne mulieres genuerũt z regẽ & omnẽ populũ q̊ domiat mari & terre: & ex illis nati sũt: & ipse educaue- a rũt eos q̊ plãtauerunt vineas ex q̊bus b vinum fit. Et ipse faciũt stolas omniũ c hoim: & ipse faciũt gloꝛiã hominibus: & d non possunt hoies separi a mulierib⁹. Si congregauerit aurũ & argentum & e omnẽ rẽ speciosam: & viderint mulierẽ f

bꝛaculo suo: exercito suo ad pꝛeliuz G missõ. o ¶ Hi aũt cu. in cir. eũ. ne aliq̃s accedere possit ad sibi nocendũ. p ¶ Et non pñt ire singuli. ad loca sua sine regl licentia. q ¶ Sz in dicto obaudiẽ. sunt ei. i. obediẽtes: qd̃ dixit exequẽdo. r ¶ Uiri &c. sic diffa. i. cui⁹ fama in ptãte, dignitate & ɔsilib⁹ sic diffũdit. sic de chꝛisto dr Matth. ix. d. Diffamauerũt eũ p totã illã terrã. s ¶ Tertius. Hic ponunt motiua tertie opiniõis: q̃ habet duas ptes. & pͥmo ɔfirmat pͥma. scdo scdã ibi: Et inchoauit. Pꝛima v̓o ps dupliciter ɔfirmat. Pꝛio rõnib⁹. Secũdo exẽplis, ibi: Et nũc credite mihi. Circa pꝛimũ pꝛimo ponit nomẽ illius q̊ tenuit tertiã opinionẽ, cũ dr: Tertius q̃ dixerat d̓ mulierib⁹ & v̓itate, h̓ est zoꝛobabel. lz em̃ iude⁹ esset natiõe: tñ erat vn⁹ de custodientib⁹ coꝛp⁹ regis, q̊ erat gẽtilis. & sicut dicunt hebꝛei: h̓ fecit hester hui⁹ regl mater q̃ erat iudea natiõe: vt ptz Hester. ij. Jdo pꝛomouit iudeos q̃ntũ potuit: vt patet de mardocheo. Et idẽ dicũt d̓ zoꝛobabel, & neemia q̊ fuit regl pincerna. Latini v̓o dicũt q fuit familiaris isti dario an̄q̃z ꝓmoueret ad regnũ qui nec erat de semine regio. & iõ ꝓmotus in regẽ fecit eum coꝛpis sui custodẽ. t ¶ Cepit loqui. ꝓ sue opinionis cõfirmatiõe. Et pͥmo remouet alioꝝ sñiaz, dicẽs: v ¶ Uiri, nõ magn⁹ rex & mlti hoies. i. nõ ꝓcellit rex rõne sui, nec rõne populi sibi subiecti: sicut dixerat secũdus. x ¶ Nec vinũ ꝓcellit. sicut dixerat pͥm⁹. y ¶ Quis ẽ ergo. Hic ɔñr ꝓseq̊t suũ ꝓpositũ, dicẽs. Quis est g̊ q̊ dñat eoꝝ. s. regis ppl'i & vini. Et rñdet: z ¶ Nõne mulie. ge. re. & oẽm po. &c. q. d. & sic ꝓcellũt: q2 manifeste ptz q sic. & sic ꝓcellũt: q2 causa potioꝛ est suo effectu. licet autẽ mulier in generatiõe ꝓlis habeat rõnem passiui ministrãdo materiam: tñ in alio se habet in ratione actiui. s. materiam pꝛeparando et conceptum fetum fouendo & nutriendo ante partũ & post. & sic repellitur dictum secundi. a ¶ Et ipse educauerunt. Modo pꝛedicto. b ¶ Eos qui plantauerunt vineas ex quibus vinũ fit. Et sic repellit dictũ pͥmi: q2 qd̃ ꝓcellit maioꝛi, ꝓcellit & minoꝛi. sic ẽ in ꝓposito. nã educãdo vineaꝝ plãtatoꝛes, mulieres sũt maioꝛes. & eadẽ rõne plantatoꝛes vinearum ipso vino. c ¶ Et ipse faciunt stolas oim̃ hoim &c. i. vestes & oꝛnamenta in q̊bus hoies gloꝛiant. mulieres em̃ in terra illa faciunt talia artificia. d ¶ Et nõ pñt hoies separari a mulieribus. Scilicet coꝛde, licet aliquãdo separent coꝛpoꝛe. inclinatio nãq3 naturalis est in viro ad amoꝛem mulieris: que non potest totaliter aboleri. qd̃ declarat p effectum, dicens: e ¶ Si congregauerint aurũ & argẽtũ & omnẽ rẽ spe. Que nata sunt animum hominis allicere. f ¶ Et viderit mulierem vnam bono habitu &c. Id est honestam & pulchꝛã.

Dia hec

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

A ✠ a ℭ Osa hec. i eā. i. eā attēte respiciūt. b ℭ Et ap. o. i. capti ei⁹ pulchritudine. c ℭ Cōspiciūt. tāq̄ attōiti ⁊ mirātes ei⁹ pulchritudinē. d ℭ Et eā magis al. Hoc dupl'r pōt expōi. Uno mō φ sit ibi hypallage. i. eos allicit ipsa mulier. ⁊ sic qđ sequit᷑: e ℭ Mag' q̄ꝫ aurū. ē noīatiui casus. Alio mō sine tali figura. Et eā alliciūt. i. nitunt᷑ ad se trahere. ⁊ sic qđ sequit᷑: Mag' q̄ꝫ aur⁊c. est accusatiui casus. ⁊ h̄ ꝓbat᷑ ꝑ h̄ qđ sequitur: f ℭ Et omnem rem p̄ciosam. g ℭ Homo patrē. Hic ꝯñr declarat ꝓpositū ꝑ parētes q̄ sunt maxime diligēdi: ⁊ ꝑ terrā natiuā ad quam quilibet naturaliter afficit᷑: ⁊ tñ istis vxorū dilectio ꝑponit᷑. Et patet vsq̄ꝫ ibi: h ℭ Et ad mulierē se ꝯiungit. s. seipm̄ ꝑ matrimoniū. i ℭ Et cū muliere remittit animā suā. aliūde ipsam retrahendo: ⁊ in vxorē totalit᷑ ponēdo ꝑ dilectionē. Ex q̄ concludit: k ℭ Et hinc oportet vos scire / qm̄ mulieres dn̄ant᷑ vestri. ⁊ ꝑ ꝯñs multo magis hoīm aliorū. loq̄bat᷑ em̄ regi et magnatib⁹ suis. l ℭ Nonne doletis? Qđ pōt exponi dupl'r. Uno mō negatiue. q. nō: q᷑ voluntarie eis ꝑuitutis. Alio mō affirmatiue. q. d. eis estis subiecti malis ḡtibus vr̄is. m ℭ Et accipit. Hic ꝯñr declarat intentū ex magnis ꝑiculis / q̄bus hō se exponit ꝓ amore vxoris / cum đr: Et accipit homo gladiū suū. i. armata sua. n ℭ Et vadit in viaꝫ facere furta. ad dep̄dandū transeūtes: cui iminet periculū mortis a viatoribus se defendētibus: ⁊ a publica iusticia. o ℭ Et mare nauigare. vbi ē mortis ꝑiculū a fluctibus mar' ⁊ ab aduersarijs. p ℭ Et leonē videt. Per quē intelligunt᷑ etiā alie bestie terribiles. q ℭ Et in tenebris igredit᷑. vbi lubricū ⁊ casū ꝑiculosū patit᷑. r ℭ Et cū furtū fe. ⁊c. amabili sue. i. vxori sue oīb⁹ rebus ꝑdilecte. s ℭ Affert. q. d. oīa ꝑic'la ꝑdicta s̄bijt / vt satisfaciat vxori eius ⁊ ḡram habeat. t ℭ Et iteꝝ diligit ⁊c. Repetitio est eius qđ. s̄. dictū est ad maiorē exp̄ssionē. v ℭ Et multi demētes facti sūt ꝓ. pter vxores suas. Ex amore nimis excessiuo. Uñ ⁊ salomō sapientissimus sic fuit infatuatus. Per hoc aūt repellit᷑ illud qđ dixit p̄m⁹ de vino qđ seducit mētē: q᷑ ebrietas aufert vsum rōnis tm̄ ad horā: amētia v̄o ꝑ longū tempus: ⁊ aliqñ vsq̄ꝫ ad mortē. iij. Reg'. xj. x ℭ Et serui facti sūt ꝓpter illas. q᷑ pugnātes ꝓ defensiōe vxoꝝ / capti sunt in bello: ⁊ sic subditi seruituti. y ℭ Et multi perierūt ⁊ iugulati sunt. vñ abraā timuit iterfici ꝓ sara: Geñ. xiij. ⁊ sil'r isaac: Geñ. xxvj. z ℭ Et peccauerūt ꝓpter mulieres. sic ptꝫ de adā / dauid ⁊ salomone / qui fuerūt maximi. a ℭ Et nūc. Hic ꝯñr declarat ꝓpositū ꝑ exemplū. Et ptꝫ l'ra vsq̄ꝫ ibi: b ℭ Sedentē iuxta regē ad dexterā. i. in nobiliori loco: q᷑ dextera pars ē melior ⁊ fortior. c ℭ Et auferentem diadema ⁊c. ⁊ imponentē sibi. per hoc insinuantem se rege digniorē. d ℭ Et palmis cedebat regē. Tanq̄ꝫ sibi subditū ⁊ seruū. e ℭ Et sup hec apto ore intuebat᷑ eā. sic hō stupidus: ⁊ sic ei⁹ amore captus: vt nō auderet sibi in aliq̄ ꝯdicere: ꝓpt᷑ qđ adhuc subdit᷑: f ℭ Et si arriserit ei / ridet ⁊c. ita φ ad mutatiōem vultus mulieris / mutabit᷑ vult⁹ ⁊ anim⁹ regis: sic

vnā bono habitu ⁊ bona specie: a oīa hec relinquentes in eā inten- b dūt: ⁊ apto ore ꝯspiciūt: ⁊ eā ma- c d gis alliciūt q̄ꝫ auꝝ ⁊ argētū ⁊ oēꝫ e f g rē p̄ciosaꝫ. Hō patrē suū relinq̄t qui enutriuit illū / et suā regionē: h i et ad mulierē se coniūgit. Et cuꝫ muliere remittit aīaꝫ: et neq̄ꝫ patrē meminit / neq̄ꝫ m̄reꝫ / neq̄ꝫ regi- k onē. Et hinc oportet vos scire: l qm̄ mulieres dn̄ant᷑ vestri. No- m ne doletis? Et accipit hō gladiū n suū: ⁊ vadit in viā facere furta / ⁊ o homicidia: ⁊ mare nauigare ⁊ flu- p q mina: ⁊ leonē videt / ⁊ i tenebr' i- r gredit᷑: et cū furtū fecerit et frau- s des ⁊ rapias / amabili sue affert. t Et iteꝝ diligit hō vxorē suā ma- v gis q̄ꝫ p̄reꝫ aut m̄reꝫ. Et m'lti dementes facti sūt ꝓpt᷑ vxores suas x y ⁊ serui facti sūt ꝓpt᷑ illas: ⁊ m'lti z perieꝛ̄t ⁊ iugulati sūt / ⁊ peccaue- a rūt ꝓpt᷑ mulieres. Et nūc credite mihi: q᷑ magn⁹ est rex in ptāte sua: qm̄ oēs † regiōes verent᷑ tangere eū. Uidebā tñ apemē filiā beçacis mirifici cōcubinā regis b sedentē iuxta regē ad dexterā / et c auferentem diadema de capite d eius / ⁊ imponentē sibi: ⁊ palmis cedebat regē de sinistra manu. e Et sup hec aperto ore intueba- f tur eam: ⁊ si arriserit ei / ridet: nā si indignata fuerit ei / blādit᷑: donec reconciliet᷑ in gratiā. O vi- g ri: cur nō sūt fortiores mulieres? Magna ē terra: ⁊ excelsū est ce- h lū / q̄ ista agūt. Et tūc rex ⁊ pur- i purati ītuebant᷑ in alterutrū. Et k inchoauit loq̄ de veritate. O vi- l ri: nōne fortes sūt m'lieres? Ma- m gna est terra ⁊ excelsū est celū: ⁊ velox cursus sol' ꝯuertit in gy- n o ro celū in locuꝫ suū in vna die: Nōne magnificus est q̄ hec fa- p q cit? Et veritas magna ⁊ fortior r pre oībus. Ois terra veritatem inuocat: celum etiā ipsam bene- s dicit: ⁊ oīa opera mouent᷑ ⁊ tre- t v munt eā: ⁊ nō est cum ea quicq̄ꝫ x iniquū. Unū iniquū / iniqu⁹ rex / y inique mulieres / iniqui oēs filij hoīm: ⁊ iniq̄ illoꝝ omnia opa: ⁊ z nō est in ipsis veritas. Et in sua a iniq̄tate ꝑibūt: † ⁊ veritas manet b ⁊ iualescit in eꝛ̄nū: ⁊ viuit ⁊ obti- c net in secl'a secl'oꝝ. Nec ē apud d

C regis: sic seruus letat᷑ qñ dn̄s suus sibi ostēdit vultū bonū: ⁊ tristat᷑ qñ sibi ꝑtēdit sibi durū. ꝓpt᷑ qđ ꝯcludit᷑: g ℭ O viri cur ñ sūt fortiores m'lie. q. di. patet φ sic: q᷑ si veꝝ ē hoc de rege: multo fortius de alijs hoīb⁹ sibi subiectis cōit᷑ loq̄ndo. h ℭ Magna est terra ⁊ excelsum ē celū / q̄ ista agunt. s. q̄ sunt in his inferioribus. nā ꝑ motū celi educunt᷑ ad actū forme / q̄ sunt in potentia materie: q̄ materia ꝓ maiori ꝑte est terra. nā corpa mixta sunt a dn̄o de terra. Hoc āt iterserit h̄ çorobabel q̄si q̄ddā p̄ncipiū ad ꝓbanduꝫ secūdā ꝑtē sue opinionis. s. de veritate. Nā ad hoc incipit ⁊ videbitur. i ℭ Et tunc rex et purpurati ītuebant᷑ in alterutrū. Mirātes eius sapiaꝫ ⁊ eloq̄ntiā ⁊ etiā cōstantiā / ostēdēdo subiectionē regis ⁊ magnatoꝝ respectu suaꝝ vxoꝝ coram eis. ꝓbabile tñ est φ ille rex de quo loquit᷑ h̄ çorobabel / nō erat ille darius: sꝫ alius q̄ ꝑcesserat eū. nā int᷑ cyrū ⁊ dariū fuerūt alij reges. k ℭ Et inchoauit. Hic ꝯñr çorobabel declarat secūdaꝫ ꝑtē sue snie. Et p̄mo cōtinuat se ad p̄cedētia. l ℭ O viri nōne fortes sunt mulieres. q. d. ptꝫ ex dict' φ sic: sꝫ adhuc veritas ē fortior. Ad cuius ostēsionē đr: m ℭ Magna ē terra ⁊ excelsum ē celū. sic patꝫ ad sensū. n ℭ Et velox cursus solis. Cui⁹ ꝓbatio subdit᷑ / cū đr: o ℭ Cōuertit in gyro ⁊c. in vna die. s. naturali: in q̄ ꝑ motū primi mobilis reuoluit᷑ sol a pūcto oriētis ad eundē punctū. ⁊ sic ē h̄ hypallage: q᷑ sol nō reuoluit celum / sꝫ ecōuerso: sicut Perflauit fistula buccas. p ℭ Nōne magnificus est. Id ē magne potētie. q ℭ Qui hec facit. q. d. manifeste patet φ sic. Hoc tñ fac᷑ itelligētia mouēs orbē: cui⁹ v̄tutē in infinitū excedit v̄tus p̄me veritatis q̄ est ipse deus. Ideo subditur: r ℭ Et veritas ⁊c. oīs terra veritatē inuocat. i. oēs hoīes habitātes in terra dubia ⁊ obscura q̄rūt manifestari ꝑ infallibilē veritatē quaꝫ oēs hoīes ex quodā instinctu naturali ponūt in deo: licet diuersi diūsis attribuerint deitatē. s ℭ Celū etiā ipsā bn̄dicit. i. angeli q̄ sunt ciues celestes ipsam laudāt. t ℭ Et om̄ia opa. i. oīa creata. v ℭ Mouent᷑ ⁊ tremūt eā. Id est sibi obediūt. x ℭ Et nō est in ea q̄cq̄ꝫ iniquū. nā ē p̄ma regula eq̄tatis. y ℭ Iniquus rex ⁊c. Multi em̄ reges / mulieres ⁊ hoīes fecerūt iniq̄tates: accipiēdo iniq̄tatē ꝓ crimīe enormi. ⁊ sic ē hic hyꝑbole: sic cū đr: Oēs de ciuitate vadūt ad tale spectaculū. i. m'lti. Si āt accipiat᷑ iniq̄tas ꝓ pctō q̄cūq̄ꝫ: sic generalit᷑ oēs dicunt᷑ iniq̄: excepto hoīe christo ⁊ btā v̄gine: de q̄bus nō loq̄bat᷑ çorobabel. z ℭ Et iniqua illoꝝ oīa opa: iniq̄tū sunt ab ipsis tm̄. naꝫ q̄cq̄d est bonitatis in opibus hūanis deo est attribuendū. quicquid aūt est ibi defectus ꝓcedit ex defectibilitate liberi arbitrij. Osee. xiij. c. Perditio tua ex te israel: ex me tm̄mō auxiliū tuū. Ideo subdit᷑: a ℭ In sua iniq̄tate pe. s. illi q̄ ꝑibūt. b ℭ Et v̄itas ma. ⁊ iua. Nō est intelligēdū φ v̄itas p̄ma in se inualescat ꝓficiēdo. nā in se minui nō potest nec augeri: sed tm̄ in effectibus suis. c ℭ Et viuit. Nam est vita per essentiam. d ℭ Nec est apud eā ac. ꝑsonas. nā iniusticia nō habet locū in ea.

✠ Sed que

al's thoies.

Uergilius in buco.

D

† 8. di. c. cōsuetudo.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

E ❧ a ¶ Sz q̄ iu. ₰c. ac ma. i. ipos iuste puniēdo: ꝛ m̄to forti⁹ iust⁊ eos ꝑmiādo. b ¶ Et o. be. i. benigne tractant̄. c ¶ In opi. ei⁹. q꞉ iusti ꝑmiant̄ vltra meritū: ꝛ iniusti puniunt̄ citra ꝯdignū. d ¶ Sz for. stabilitat⁊. e ¶ Et regnū. dn̄ationis. f ¶ Et ptās. cui n̄ pōt resisti i effectib⁹ suis. g ¶ Et ma. oīm euo. i. q̄rūlibz durationū: ꝛ sic p maiestatē intelligi videt̄ eternitas: q̄ i vno simplici nūero cōtinet ṽtualit̄ oēz durationē. Et ꝯcludit̄: h ¶ Bn̄dict⁹ de⁹ ve. i. de⁹ q̄ ē ipa ṽitas. sic d꞉ de⁹ maiestat⁊ vl̄ bonitat⁊: q꞉ ipe ē ipsa maiestas ꝛ bonitas. i ¶ Et oēs po. h̄ ꝯn̄r ponit̄ t̄tie opinioīs approbatio/ cū d꞉: Et oēs po. cla. ꝛ dixe. ₰c. p h̄ nō reprobauerūt ei⁹ dictū d̄ fortitudīe mlieꝝ/ sz magis approbauer̄t: q꞉ dixerat ṽitatē mulierū fortitudini ꝑualē. k ¶ Tūc rex. h̄ ꝯn̄r ponit̄ ipsi⁹ çorobabel remūeratio.

Diuisio

Circa qd̄ p̄mo describit̄ reg⁊ libalitas/ cū d꞉: l ¶ Pete ₰c. vis am. s. ꝑter ꝑmia supi⁹ exp̄ssa. iiij. ca. ꝛ ex h̄ loco ptz: q nō solū fuer̄t ꝓmissa ṽbo/ sz etiā scripto. Cetera patent ex dictis. m ¶ Tūc ait. h̄ scd̄o ponit̄ çorobabel fidelitas/ q̄ n̄ solū petijt id qd̄ ꝑtinebat ad diuini cult⁹ augmētū. Circa qd̄ sic ꝓcedit̄: q꞉ p̄mo ponit̄ çorobabel petitio. scd̄o petitioīs ꝯcessio/ ibi: Tūc surgēs. t̄tio ꝯcessioīs executio/ ibi: Et cū ꝓces. Circa primū d꞉: Tūc ait regi. ipse çorobabel. n ¶ Memor esto vo. ₰c. ex h̄ videt̄ q nō solū vouerat reedificare templū: sz etiā cū h̄ agere ad reedificationē ciuitat⁊ circa tēplū. o ¶ In die q̄ reg. ac. post p̄rez ꝑm opinionē hebreꝝ. Nā q̄n aliqs sic d̄ nouo coronat̄/ ꝯsuetū ē q grās faciat maxie ad honorē dei. ꝛ hui⁹ voti ꝯsci⁹ erat çorobabel/ q̄ erat de domo regia p reginā hester: vt. s̄. dictuz ē. ꝑm alios ṽo iste darius erat vn⁹ d̄ septē mag⁊ q̄ hēbāt ꝓuidere de rege: ꝛ volētes ꝓuidere d̄ seipsis magis q̄z d̄ alijs: cōdixer̄t adinuicē q ille cui⁹ equ⁹ p̄mo hiniret cū in crastio cōuenirēt ad electionis locū/ regnaret: qd̄ cōtigit de equo darij: ꝛ sic regnauit. p ¶ Et oīa vasa. ad dei cultū ꝑtinētia. q ¶ Que accep. sunt ex hie. A nabuchodonosor rege babyloīs. r ¶ Remittere. Ad locum suum. s ¶ Que sepa. cyr⁹. Ab alia ꝑda. t ¶ Qn̄ mac. ba. i. iterfecit balthasar regē/ ꝛ hitatores babyloīs ꝓ mag̃ ꝑte. v ¶ Et vo. re. ea ibi. p̄mo āno regni sui. ꝛ aliq̄ tunc remisit: vt h̄r. j. Esdre. j. ca. ꝛ residua p istū dariū fuerūt remissa. sic ꝛ plib⁹ vicib⁹ fuerūt d̄ hierl̄m exportata. ꝛ p ꝑtes. p̄mo tp̄e ioakim filij iosie: vt h̄r Dan. j. Scd̄o tp̄e ioachi filij ei⁹. iiij. Re. xxiiij. Tertio tempe sedechie. iiij. Reguz. xxv. x ¶ Et tu vo. edi. tē. qd̄ icē. idu. iiij. Regū d꞉ q nabuçardā ꝛ chaldei h̄ fecer̄t. Dicēdū q idumei erāt i illo exercitu ꝛ q̄n odiebāt iudeos sic esau p̄r eoꝝ odiuerat iacob p̄rem iudeꝝ: iō incitauer̄t nabuçardā ad h̄ faciēdū ꝓp̄ qd̄ dicunt̄ h̄ hoc fecisse. y ¶ Et qd̄ pe. h̄ ē ma. i. signū tue maiestatis. Vl̄ aliter ꝛ iūgat̄ l̄ra sic: Et qd̄ pe. a te h̄ ē maie. i. honor diuinus. Iō subdit̄: Postulo vt facias ₰c. z ¶ Tūc surgēs. h̄ ꝯn̄r ponit̄ petitioīs cōcessio

a eā accipe ꝑsonas: neq̄z dr̄ias: sz q̄ iusta sūt facit oīb⁹/ iniust⁊ ac malignis: b c ꝛ oēs benignant̄ in opib⁹ eius. Et nō d est i iudicio eius iniquū: sz fortitudo e ꝛ regnū ꝛ ptās ꝛ maiestas oīm euo- f g h rū. Bn̄dictus deus veritatis. Et de i sijt loquēdo. Et oēs ppl̄i clamauer̄t ꝛ dixerūt: Magna est veritas: ꝛ ꝑualet. k l Tūc rex ait illi: Pete si q̄d vis amplius q̄z que scripta sūt: ꝛ dabo tibi/ ꝑm q inuētus es sapiētior ꝓximis: ꝛ ꝓxim⁹ mihi sedebis: ꝛ cognat⁹ me⁹ vo- m n caber⁊. Tūc ait regi: Memor esto voti o tui qd̄ vouisti/ edificare hierl̄m in die p q r s q̄ regnū accepisti: ꝛ oīa vasa que accepta sunt ex hierl̄m remittere: que se t parauit cyr⁹ q̄n mactauit babyloniā: v x ꝛ voluit remittere ea ibi. Et tu voluisti edificare tēplū qd̄ icēder̄t idumei q̄n exṫmiata ē iudea a chaldeis. Et y nūc h̄ ē qd̄ postulo dn̄e: ꝛ qd̄ peto: h̄ ē maiestas quā a te postulo: vt facias tēplū qd̄ vouisti regi celi ex ore tuo. z Tūc surgēs dari⁹ rex/ osculat⁹ ē illū: ꝛ scp̄sit ep̄las ad oēs dispēsatores ꝛ a ꝑfectos ꝛ purpuratos: vt deducerēt b eū: ꝛ eos q̄ cū illo erāt/ oēs ascēdētes edificare hierl̄m. Et oīb⁹ p̄fect⁊ q̄ erāt c i syria ꝛ phenice ꝛ libāo scp̄sit ep̄las vt traherēt ligna cedrina a libano in hierl̄m/ vt edificarent cū eis ciuitatē. Et scp̄sit oīb⁹ iudeis q̄ ascēdebāt a re- d gno i iudeā ꝓ libtate: oēz potētē ꝛ ma- e gistratū ꝛ p̄fectū nō supuenire ad ianuas ipoꝝ: ꝛ oēz regionē quā obtinu- f erāt esse imunē eis: ꝛ idumei relinquāt g h castella q̄ obtinēt iudeꝝ: ꝛ istructurā tēpli dare p singl̄os ānos talēta viginti/ vsq̄z dū edificaret̄: ꝛ sup sacra- i rīū holocaustomata hostilare q̄tidie k l sic hn̄t p̄ceptū: alia talēta decē offer- m re p singulos ānos: ꝛ oīb⁹ q̄ ꝓcedūt a n babylonia cōdere ciuitatē/ vt eēt libtas tā ipsis q̄z filijs eoꝝ: ꝛ oīb⁹ sacerdotib⁹ q̄ p̄cedūt. Scripsit āt ꝛ q̄ntita- o tē: ꝛ sacrā stolā iussit dari in q̄ deserui- p q rent: ꝛ leuitis scripsit dare precepta r vsq̄z in diē q̄ ꝯsummabit̄ domus/ et hierl̄m extruet̄: ꝛ oīb⁹ custodiētib⁹ ci- s uitatē scripsit dare eis sortes ꝛ stipen- t dia. Et dimisit oīa vasa q̄cūq̄z sepa- v uerat cyrus a babylonia ꝛ oīa q̄cūq̄z dixit cyrus ꝛ ipse p̄cepit fieri: ꝛ mitti x y hierl̄m. Et cū ꝓcessisset ille adolescēs z eleuās faciē in hierl̄m: bn̄dixit regem a b celi/ ꝛ dixit: Abs te est victoria: ꝛ abs c d e f te est sapientia ꝛ claritas. Et ego ser-

tioīs ꝯcessio/ cū d꞉: Tūc surgēs darius rex oscu. ē illū. In signū amicitie ꝛ cōcessioīs petitoꝝ. Iō subdit̄: a ¶ Et scp̄sit epi. ₰c. dis. regaliū negocioꝝ. b ¶ Vt dedu. eū ₰c. s. secure p oīa loca intermedia vsq̄z in hierl̄m. c ¶ Et oīb⁹ p̄. ₰c. nā p loca ista deducēda erāt ligna cedrīa in hierl̄m ꝑtim p mare/ ꝛ ꝑtim p terrā. d ¶ Et scrip. oī. iu. ₰c. ꝓ libtate, a seruitute: ita q a dn̄is nō ipedirent̄ in iudeā ire. iō s̄bdit̄: e ¶ Oēz po. ₰c. ꝛ p̄fe. nō supue. ad ia. ipoꝝ. ₰c. ꝛ p̄fe. nō supue. ad ia. ipoꝝ. f ¶ Et ponēdo aliqd̄ impedimētū. f ¶ Et oēz re. quā ob. iudei veniētes in iudeā a tp̄e cyri. g ¶ Esse imunē. A tributo. h ¶ Et idu. re. ca. ₰c. nā iudeis in babylonē ductis idumei occupauerūt castra iudee q̄ erāt ꝓpinq̄ idumee. Cet̄a patēt vsq̄z ibi. i ¶ Et sup sacrariū. al̄s sāctuariū. i. altare holocaustoꝝ. k ¶ Holocaustomata hostilare. i. offerre. Et d꞉ ab hostia ꝛ imolo las. vbi alij hn̄t vstilare. l ¶ Quotidie sic hn̄t ꝑ. s. in lege moysi: in q̄ p̄cipit̄ Exo. xxix. quotidie vnū agnū mān̄e ꝛ alteꝝ vespe in holocaustū offerri. m ¶ Talēta decē. s. ad h̄ faciēdū. Cetera patent vsq̄z ibi: n ¶ Et oībus q̄ ꝓce. i. p̄cedere debēt alios i honore. o ¶ Scp̄sit aūt et q̄n. dicte pecunie vt ad l̄ram regis expedite solueret̄. p ¶ Et sacram stolam iussit dari. sacerdotibus. q ¶ In q̄ deserui. ad diuinū cultū: scz dicta pecunia ꝛ stola: sicut d꞉ d̄ cypho q in mēsa deseruit vino. r ¶ Et leuit⁊ scrip. dare p̄. s. instādi opib⁹ tēpli ꝛ ciuitatis vsq̄z ad ꝯsūmationē. s ¶ Et oīb⁹ custo. ciui. hierl̄m ab hostib⁹ irruētib⁹. t ¶ Scripsit dare eis sor. i. loca determinata ad habitādū. v ¶ Et stipēdia. ad victū ꝛ vestitū. Cet̄a patēt ex dictis. x ¶ Et cū ꝓces. Hic ꝯn̄r describit̄ cōcessionis executio. Et primo q̄ztū ad çorobabel. Scd̄o q̄ztū ad ei⁹ comitiuā: ca. v. Circa p̄muz d꞉: Et cū ꝓcessisset. çorobabel recedēs a rege de t̄ra ꝑsidis. y ¶ Ille adolescēs. t̄n ꝑm veritatē çorobabel fili⁹ salathiel de q̄ videt̄ h̄ scp̄tura loq̄/ ꝑm maiorē cōputationē hēbat tūc q̄dragita ānos ꝛ amplius. nā a p̄mo anno cyri fuit dux eorū qui de babylone redierūt in iudeā vt patet. j. Esdre. ij. ca. ꝑm ṽo minorē computationē/ cyrus post monarchiā acceptā regnauit quattuor ānis: ꝛ post eū filius eius cābises octo: et post illū assuerus quattuordecim/ cui successit iste dari⁹. ꝛ çorobabel anno p̄mo cyri videt̄ fuisse annoꝝ. xx. vl̄ circiter q̄n cyr⁹ dedit licētiā redeūdi: q̄ si simul iūcti/ sunt anni quadragintasex. ꝓpter qd̄ ꝛ plura alia iste liber sic dixi a p̄ncipio videt̄ esse multū apocryphus. z ¶ Eleuās faciē in hie. i. ꝯ̄sus hierl̄m. sic eñ orabant iudei ex hierl̄m positi. sicut ptz d̄ Dan. vj. ca. a ¶ Benedixit regē celi. Agēdo gratias sibi. b ¶ Abs te: Id ē a te. c ¶ Est victoria. Quam habui de alijs duob⁹ socijs meis. d ¶ Et abs te est sapia. Quam dixi de mulieribus et veritate. e ¶ Et claritas. Id est honor quo darius honorauit me. f ¶ Et ego seruus tuus sum. Paratus ad tuum obsequium.

❧ Et accepit

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

uus tuus sũ. Bñdictus es q̃ dedisti mihi sapiã: ꝛ ti- a bi cõfitebor dñe deus patrũ nostroꝝ. Et accepit epi- b stolas: ꝛ ꝑfect⁹ est in babyloniã. c Et venit ꝛ nũciauit d fribus suis oib⁹ q̃ fuerũt in babylonia: e ꝛ bñdixerunt deũ patꝝ suoꝝ: f qm̃ dedit illis remissionẽ g ꝛ refrigeriũ h vt ascenderent ꝛ edificarent hierl'm ꝛ tẽplũ vbi nominatũ est nomẽ eius in ipso: ꝛ exultauerũt cũ musicis ꝛ leticia diebus septem. Ca. V

i Post hec aũt lecti sunt k vt ascẽderẽt ꝑnci- pes pagoꝝ ꝑ domos ꝛ trib⁹ suas: ꝛ vxores illoꝝ ꝛ filij ꝛ filie eoꝝ: ꝛ serui ꝛ ancil- l le ipsoꝝ: ꝛ pecora illoꝝ. Et darius rex misit vna cũ eis eq̃tes mille, donec deducerẽt eos in m hierl'm cum pace ꝛ cum musicis ꝛ cũ tympanis ꝛ tybijs: ꝛ oẽs fratres erant ludentes: ꝛ fecit eos ascẽde- n re simul cũ eis. Et hec sunt nomina viroꝝ q̃ ascenderunt ꝑ pagos suos in tribus ꝛ in partẽ principatus ipsoꝝ. Sacerdotes: filij phinees, filij aarõ: iesus, filius iosedech: ioachi, filius çorobabel, filij salathiel ð domo dauid: ex ꝓgenie phares de tribu iuda qui locutus est sub dario rege persarũ sermones mirificos o in secũdo anno regni ipsius mẽse nisan primo. p Sũt autẽ hi qui ascenderũt ex iudea de captiuitate transmigratiõis: q quos trãsmigrauit nabuchodonosor rex babylonie in babylonẽ: r ꝛ reuersi sunt in hierusalez. s Et reliquit partẽ iudee t vnusquisq; in ciuitatẽ suam: q̃ venerũt cũ çorobabel ꝛ iesu, neemias areores, elimeo, emmanio, mardocheo, beelsuro, mechpsaro- chor, olioro, ebonia: vn⁹ ð ꝑncipib⁹ eoꝝ: v ꝛ numer⁹ x a gentibus, y ꝛ ex prepositis eorum. Filij phares, duo milia cẽtũ septuagitaduo. Filij ares: tria milia cẽtũ q̃nq̃gintaseptẽ. Filij phemo: cẽtũ q̃dragitaduo. In filijs iesu ꝛ ioabes: mille trecẽtiduo. Filij beniu: duo milia q̃drigẽti septuagita. Filij choraba: ducẽti q̃nq;. Filij banica: cẽtũ sexagitaocto. Filij bebech: q̃dringẽtitres. Filij archad: q̃dringẽti vigitiseptẽ. Filij chan: trigitaseptẽ. Filij çoroar: duo milia sexagitaseptẽ. Filij adinu: q̃dringenti sexagintaunus. Filij adarectis: centũocto. Filij ciaso ꝛ çelas: centũseptem. Filij açorech: q̃dringenti trigintanonẽ. Filij iedarbone: centũ trigitaduo. Filij ananie: centũ trigita. Filij asoni: nonagita. Filij marsar: q̃dringenti vigitiduo. Filij cabar⁹: nonagitaq̃nq;. Filij sephole mõ: centũ vigititres. Filij nepopas: q̃nq̃gitaq̃nq;. Filij hechanatus: centũ q̃nquagitaocto. Filij cebethanus, cẽtũ trigitaduo. Filij crearpatros q̃ enocadies ꝛ modie: q̃drigẽti vigititres. Qui ex gramas ꝛ gabea: cẽtũ vigitiun⁹: q̃ ex besselõ ꝛ ceagge: sexagitaq̃nq;. Qui ex bastaro: cẽtũ vigitiduo. Qui ex bechenobes: q̃nq̃gitaq̃nq;. Filij liptl: cẽtũ q̃nq̃gitaq̃nq;. Filij labõni: trecẽti q̃nq̃gintaseptẽ. Filij sichẽ: trecẽti septuagita. Filij suadõ ꝛ elimonis: trecẽti septuagitaocto. Filij eric⁹: duo milia cẽtũ q̃dragitaq̃nq;. Filij anaas: trecenti septuagita. Sacerdotes. Filij iedd⁹, filij euther, filij eliasib: trecẽti septuagitaduo. Filij emerus: ducẽti q̃nq̃gitaduo. Filij sasurij: trecenti q̃nq̃ginta septem. Filij caree: ducẽti vigintise-

A ✱ a Et acepit ep'las. regꝭ ꝑdictas: q̃ erãt ð q̃ttuor. Prio ð securo trãsitu ꝑ terras vsq; in hierl'm. Secũdo de lignis habẽdis de libano ꝓ tẽpli et ciuitatis edificio. videt̃ tñ ꝙ ista gr̃a q̃ntũ ad edificiũ ciuitatꝭ fuit posita in effectu ꝑ neemiam. Neemie. j. Tertio ð libertate cõcessa iudeis a seruitute et tributo. Quarto de pecunijs a rege cõcessis ꝓ edificatiõe tẽpli ꝛ sacrificijs: vt patet ex predictis. b Et ꝑfectus ẽ. de ꝑside. c In babyloniã. Id ẽ in babylonie regionẽ in q̃ remãserãt multi iudei, qñ çorobabel et eius socij ꝑmo venerũt in iudeã tp̃e cyri: vt dictuz fuit. j. Esdre j. ca. d Et venit ꝛ nũciauit frib⁹ suis. i. iudeis cõmorãtib⁹ in regiõe babylonis. e Et bñdixerũt deũ patrũ su. ꝓ grãs çorobabel ꝯcessis. f Qm̃ dedit illis. A seruitute. g Et refrigeriũ. A tributo. h Ut ascẽde. ꝛ edificarẽt hierl'm et tẽplũ. de q̃ hẽbãt magnũ desideriuz. gr̃a em̃ ꝑmo facta a cyro, ꝑ cãbysem eius filiũ fuerat reuocata: sic̃ ptz satis ꝑ ꝑmũ Esdre. ca. iiij. ꝓpter qð iudei q̃ remãserant in regno babylonie ꝛ persidis, in iudeã venire nõ poterãt sine nouo ꝑuilegio.

B Diuisio

Post Ca. V. hec ãt. Hic describitur recessus çorobabel q̃tuz ad ei⁹ comitiuã. Et ꝑmo in generali, cũ ðr: i Post hec aũt le. sc̃. i. collecti siue congregati. Legere em̃ in vna significatiõe idẽ est qð colligere. vñ ꝟsus. Fur auꝝ, ꝟgo flores, mare nautaq;, libros Clericus, equi uoce singula quisq; legit. k Ut ascẽderẽt ꝑnci- pes pagoꝝ. i. ꝓuinciaꝝ siue villaꝝ. l Et darius rex misit vna cũ eis eq̃tes mille. vt possent ꝓcedere secure. m Et cuz musicis ꝛc̃. Ex gaudio libertatis ꝛ ꝓ alleuiatiõe laboris in itinere. n Et hec sunt nomĩa. Hic cõ-

Diuisio

queter describit̃ comitiua çorobabel in speciali. Et ꝑmo q̃tuz ad ꝑsonas hoim. Scð̃o q̃tũ ad nũeꝝ aĩaliũ, ibi: Cameli. Prima adhuc in duas: q2 ꝑmo ponit̃ hominum numeratio. Secũdo aliquoꝝ distinctio, ibi: Hi sũt filij. Prima adhuc in tres: q2 ꝑmo ponunt̃ comitiue duces. Scð̃o vulgares, ibi: Sũt aũt hi. Tertio sacerdotes, ibi: Filij sacerdotũ. Circa ꝑmũ sciẽdũ ꝙ sicut di-

cit Josephus. xj. lib. antiq̃tatuz. Zorobabel existẽs in iudea audita coronatiõe darij, iuit ad eũ vt impetraret ꝑfici tẽplũ: cui⁹ cõstructio fuerat impedita ꝑ cãbysem cyri filiũ: vt habetur. j. Esdre. iiij. et. ĩ. repetit̃ eo. ca. Et factus fuit corporis sui custos ꝑ modũ supradictũ. Et scð̃o ãno darij ĩpetrauit intẽtũ ꝑ modũ ꝑdictũ. Duxit ãt secũ filiũ suum, de q̃ fit h̃ mẽtio: ꝛ iesuz filiũ iosedech sacerdotẽ magnũ: q̃ hẽbat negociũ cordi sic̃ ꝛ çorobabel. Et isti tres adduxerũt tũc ꝓpl'm in hoc caplo numeratũ: ꝑter hos quos ante adduxerãt tẽpe cyri. Et sic ptz snĩa ꝑme ꝑtꝭ hoc excepto. o Mense nisan primo. i. q̃ ꝑmus est in mensibus anni: Exo. xij. Sz hoc ẽ intelligẽdũ q̃tũ ad solẽnitates que fiunt apud hebreos ꝑ circulũ anni: sz q̃tũ ad alia negocia ꝑmus mẽsis anni dicit̃ tisari apud eos, q̃ corñdet septembri nr̃o: sicut dixi plenius Geñ. vij. et Exoð. xij. p Sunt aũt. Hic ꝯñr ponit̃ nũeratio vulgariuz. Et patet snĩa: q2 solũ ponũtur hic noĩa hominũ ꝛ nũerus eoꝝ, exceptis paucis q̃ exponentur. q Quos trãsmi. na. i. filios eoꝝ q̃s trãsmigrauit. Nã vltio ducti in babylonẽ fuerunt captiuati cũ sedechia rege. a q̃ tp̃e vsq; ad secũdũ annũ darij q̃ dedit hãc licẽtiã redeũdi in iudeã, fluxert̃. lxx. anni ꝓm minorẽ cõputationẽ: ꝛ adhuc plures ꝓm illaz quã secut⁹ sum iudicio meo tãq; veriorem: Hester. j. et Dañ. ix. ꝛ sic pauci aut nulli de trãsmigratis remãserũt viui. vñ ꝛ çorobabel dux istoꝝ fuit nat⁹ in babylõia: ꝛ ꝓpt̃ hoc sic noĩatus çorobabel. i. semen babylonis. r Et reuersus ẽ in ꝛc̃. Jungat̃ sic littera. Et reuersus est in hierusalẽ. Ad faciendũ deo oblationem. s Unusq̃sq; in ciuitatem suã. s. de hierl'm oblatiõe sua facta. t Et reliquit partẽ iudee. s. illã in qua non erat hereditas patrũ suoꝝ. Alij sic habẽt: Et requisiuit partẽ iudee. Et tunc exponetur affirmatiue: videlicet illam in qua erat hereditas patrũ suoꝝ. Et cõtinuet̃ l'ra: Unusq̃sq; in ciuitatẽ suaz. vt. s. Qui venerunt. Sequitur: v Et numerus. eoꝝ sepatus. x A gentilibus. Babyloniam habitantibus. y Et prepositis eoꝝ: Id est fact⁹ est per prepositos iudeoꝝ.

✱ Ois cõ

Josephus

C

al's t reũsus ẽ

D

E ☙ a ¶ Oīs cō. zc. h̄ addit: q2 in h̄
numero aliq̄ inclu
dunt̄ q̄x nomia et
nūerus ptialis nō
exp̄munt̄ cū p2edi
ctis. b ¶ Filij sa
cerdotū. hic ɔñr
ponit̄ nūeratio q̄/
tū ad sacerdotes z
leuitas i diuersis
officijs ministran/
tes. Et ptz lr̄a vsq;
ibi: c ¶ Oēs sa.
serui. i. i sacro mi/
nisterio. d ¶ Hi
sunt filij. Hic po
nit̄ quo2undaz ab
Diuisio alijs distinctio: z p̄
mo vulgariū q̄ ne/
scierūt oñdere ra/
dicē generis sui: p
pter qđ ignotū fu/
it vtrū essent đ ge/
nere isrl̄ vel nō: iū/
cti sūt tñ pp̄lo isrl̄:
sicut z gētiles qui
cōuertebant̄ ad iu
daismū. Scđo sa/
cerdotū q̄ non po
tuerūt inuenire ge
nealogiā suaz: nec
p ɔñs oñdere q̄ es
sent de sacerdota/
li genere: z sic p2o
hibiti sūt comede/
re panes ppositi/
onis: q̄bus licituz
erat vti tm̄ sacer/
F dotibus. Et patet
snīa ex dictis / exce/
ptis q̄ sequuntur.
e ¶ Et ho2ū q̄si
ta ē generis scri
pta ipedatura:
Id est iuestigatio
genealogie. z đr a
peda pede: qđ si/
gnificat idē qđ ve/
stigium. f ¶ Do
nec ex. zc. q̄ sciat
sup h̄ v̄itatē dice/
re p scripturaz vel
spiritum pphetie.
g ¶ Oīs āt isrl̄
erat. xij. milia zc.
ly. xij. milia nō est
de textu: s3 ē inser/
tū p imperitiā scri
pto2ū: quia ɔ̄dicit
ei quod subditur:
h ¶ Quadragi.
zc. Ca. q̄drin. h̄
ponit̄ nūerus aīa/
liū. Et ptz bis exce
ptis. i ¶ Subiu
galia. p q̄ intelli/
gūt̄ asini z boues
hic non exp2essi: et
sunt iugo z oneri/
bus deputandi.
k ¶ Dū ve. zc. i.
in locum vbi fue/
rat templū: q2 nō/
dum erat reedifi/
catū: s3 postea an/
no sexto darij fuit
ɔsummatuz: vt ha
bet̄. j.

ptē. Leuite: Filij iesu in caduhel/
z banus z serebias z edias septua/
gintaquat^tuo2. Omnis numerus
a duodecimo anno: triginta milia
quadringenti sexagintaduo. Filij
a et filie et vxo2es: omnis computa/
tio: quadraginta milia ducēti qua/
b dragintaduo. Filij sacerdotum q̄
psallebāt in tēplo. Filij asaph / cē/
tum vigintiocto. Ostiarij v̄o filij
esmēni / filij aser / filij amon / filij ac/
cuba / topa / filij tobi: omnes cētum
trigintanouē. Sacerdotes seruien
tes in tēplo. Filij sel / filij gaspha / fi
lij tobloch / filij carie / filij sub / filij
helui / filij labana / filij armacha / fi/
lij accub / filij vtha / filij cetha / filij
aggab / filij obai / filij anani / filij cā/
na / filij geddu / filij an / filij radin /
filij desanon / filij nechoba / filij ca/
seba / filij goçe / filij oçui / filij sinone /
filij attre / filij hastē / filij asiana / filij
manei / filij nasisim / filij accusa / fi/
lij agista / filij açui / filij fauon / filij
fasalon / filij meedda / filij susa / filij
careth / filij barc^9 / filij saree / filij co/
esi / filij nasith / filij agisti / filij pedō /
salomon filij eius / filij asophot / fi/
lij phaçida / filij teli / filij dedō / filij
gaddahel / filij sephegi / filij aggia /
filij sachareth / filij sabathē / filij sa/
roneth / filij malsith / filij anie / filij sa
sus / filij addus / filij suba / filij eura
filij rabotz / filij phasphat / filij mal/
c mon. Omnes sacro seruiētes z pu
eri salomōis / q̄dringenti octoginta
d duo. Hi sūt filij q̄ ascēderūt a thel
mellath thelarsa: p̄ncipes eo2: car
mellā z careth: z n̄ poterāt edicere
ciuitates suas z pgenies suas quē
ndmodū sint ex isrl̄. Filij dalari / fi/
lij thubā / filij nechodaici z ex sacer
dotibus q̄ fungebant̄ sacerdotio z
nō sunt inuenti: filij obia / filij achi/
sos / filij addin: qui accepit vxo2ez
ex filiab^9 phargeleu: et vocati sunt
e nomine eius. Et ho2uz quesita est
generis scripta ipedatura: z nō est
inuenta: et p2ohibiti sunt sacerdo/
tio fungi. Et dixit illis neemias: et
f asthara s ne participent̄ sancta: do
nec exurgat pōtifex doctus in ostē
g sionē z veritatē. Omnis autez isrl̄
h erat exceptis seruis z ancillis: qua
dragintaduo milia: trecēti quadra
gita. Serui ho2 z ancille: septē mi
lia trecenti trigintaseptem: canto/
res z cātatrices: ducēti sexa/
gintaq̄nq;. Cameli: quadri/
genti trigintaquinq;. Equi:
septē milia trigintasex. Mu
li: ducenta milia quadragin
taquinq;. Subiugalia q̄nq; i
milia vigintiq̄nq;. Et de pre
positis ipsis p pagos: dū ve k
nirent in templum dei quod
erat in hierusalem: vouerūt
suscitare tēplū i loco suo ƀm
suā v̄tutē: z dari in tēplū the
sauro2 operuz sacrum: auri
mnas duodeci milia † z mnas
argēti q̄nq; milia: z stolas sa
cerdotales cētū. Et hitaue/
rūt sacerdotes z leuite: z qui
exierāt de plebe in hierl̄m et
in regiōe / z sacri canto2es et
ostiarij: z oīs isrl̄ in regiōib^9
suis. Instāte aūt septio mē/ l
se: cūq; essent filij isrl̄ vnus/
q̄sq; in suis reb^9: cōuenerūt
oēs vnanimes in atriuz: qđ m
erat ante ianuam o2ientalē.
Et stantes iesus filius iose/
dech: z frēs ei^9 sacerdotes: z
ço2obabel filius salathiel z
huius frēs: parauerūt alta/
re: vt offerent sup illud holo
caustomata: ƀm q̄ in lib2o
moysi hoīs dei scripta sunt.
Et conuenerunt ibi ex alijs n
natiōibus terre: z erexerūt sa o
crariū in loco suo omnes gē p
tes terre: et offerebant hosti/
as et holocaustomata dño
matutina. Et egerūt sceno/ q
phegiam et diem solennem
sicut preceptū est in lege: et
sacrificia quotidie sic̄ opo2/
tebat: et post hoc oblatiōes
institutas: et hostias sabba/
to2um: z neomeniarum: z di
erum solennium omniū san/
ctificato2um. Et quotquot
vouebant domino a neome
nia septimi mensis: ceperūt
hostias offerre deo: z tēplū r
dñi nondū erat edificatum.
Et dederunr pecuniam la/
pidarijs et fab2is: et potum
et pabula cum gaudio. Et s
dederūt carra sidonijs z ty/
rijs: vt trāsueherēt illis de li
bano trabes cedrinas: et fa/ t
cerent rates in ioppe po2tū:

bet̄. j. Esdre. vj. ca. G
l ¶ Instāte aūt
zc. Postq̄ posita
sunt huius lib2i p/
p2ia: hic reuertit̄
acto2 ad repeten/
duz que sunt alibi
scripta. Et p̄mo q̄
ɔtigerūt sub ço2o/
babel duce. Scđo
sub esdra sacerdo/
te: ca. viij. P2ia in
tres: q2 p̄mo repe/
titur fundatiōis tē
pli inchoatio. Se
cūdo impedimēti
p2ocuratio / ibi: Et
audierūt. Tertio
oper2 resumptio:
ca. vj. Circa p̄mū
p2imo ponitur al/
tar2 holocausti ere
ctio. Et patet snīa
ex dictis. j. Esdre
iij. exceptis que se/
quunt̄. Instan/
te aūt septimo
mēse zc. Hoc nō
refert̄ ad istud qđ
dictū ē in pte p̄ce/
dēti qđ fuit tpe da
rij: s3 refert̄ ad tē/
pus cyri / qñ iudei
p̄mo redeūtes de
babylone venerūt
in hierl̄m: vt pate/
bit in lr̄a sequēti.
m ¶ In atrium
qđ erat añ zc. i. q̄ H
p̄us fuerat: q2 nō/
duz erat reedifica/
ta. n ¶ Et cōue.
ibi ex alijs nati/
onib^9 zc. q2 p̄les
de iudeis q̄ euase/
rāt chaldeos i de/
structione hierl̄m
et fugerant in egy/
ptū z in alijs locis
circa iudeam: audi
to reditu illo2uz q̄
venerant de baby/
lone / venerunt ad
eos. o ¶ Et ere/
xerūt sacrariū. i.
altare holocausti.
p ¶ Oēs gē. i. iu
dei q̄ redierunt de
multis gentibus.
q ¶ Et egert̄ sce
no. i. festū taberna
culo2 / qđ celeb2a/
tur septimo mēse.
r ¶ Et templū.
Hic repetit̄ tēpli
fundatio. Et patet
littera ex dictis. j.
Esdre. iij. his exce/
ptis. s ¶ Et de/
derunt carra: id
est currus ad tra/
henduz ligna vsq;
ad mare. t ¶ Et
facerent rates.
Ligna sunt coniū/
cta ad inuicē fo2ti/
ter que ducūtur p
mare sicut naues.
☙ Scđm

Alij nō hñt † z mnas ar/genti q̄nq; milia

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

A ẜm decretum quod scriptuȝ erat eis a cyro rege persarum. Et in secundo anno venientes in templũ dei in hierusalem mense secũdo / inchoauit çorobabel filius salathiel: et iesus filius iosedech / ⁊ fratres ipsorũ et sacerdotes ⁊ leuitę: ⁊ omnes qui venerant de captiuitate in hierusalē / ⁊ fundauerunt templum dei: nouilunio secũdi mensis / secundi anni / cũ venissent in iudęam ⁊ hierusalē. Et statuerunt leuitas a viginti annis sup opera domini: ⁊ stetit iesus ⁊ filius eius ⁊ fratres / oēs leuitę cõspirantes et executores legis: faciētes opera in domo domini. Et steterunt sacerdotes habentes stolas cũ tubis / et leuitę filiȷ asaph habētes cymbala / collaudantes dñm / ⁊ benedicentes ẜm dauid regem israel. Et cantabãt canticum dño: quoniã dulcedo eius et honor in sęcula sup omnē israel. Et omnis populus tuba cecinerũt: et ꝓclamauerũt voce magna / collaudãtes dominũ in suscitatione domus dñi. Et venerũt ex sacerdotibus ⁊ leuitis et ꝑsidentibus ẜm pagos seniorib⁹ qui viderant pristinã domũ: ⁊ ad huius ędificationē cum clamore ⁊ planctu B magno: ⁊ multi cum tubis ⁊ gaudio magno: in tantũ vt populus non audiret tubas ꝓpter planctuȝ populi: turba eñ erat tubis canens magnifice / ita vt longe audiret. Et audierũt inimici tribus iudę ⁊ beniamin: ⁊ venerunt scire quę esset vox tubaꝝ. Et cognouerũt: quoniã qui erant ex captiuitate / ędificat templum dño deo isrl. Et accedētes ad çorobabel ⁊ iesum / ⁊ ꝑpositos pagorũ / dixerũt eis: Edificabimus vna vobiscum. Sicut eñ audiuimus dñm vestrũ: ⁊ ipsi pariter icedimus a diebus asbasareth regis assyrioꝝ qui trãsmigrauit nos hoc. Et dixerũt illis çorobabel ⁊ iesus / ⁊ princeps pagoꝝ isrl: Non est nobis ⁊ vobis ędificare domũ dei nostri. Nos eñ soli ędificabimus dño ⁊ isrl: ẜm ea q̃ ꝑcepit nob cyrus rex ꝑsarũ. Gẽtes aũt terrę incubãtes his q̃ sũt in iudęa: ⁊ leuãtes op⁹ ędificatiõis: ⁊ insidias ⁊ pplos adducẽtes / ꝓhibebãt eos ędificare: ⁊ aggressuras exercẽtes impedierũt / ne ꝯsũmaret edificiũ oi tpe vitę cyri regis: ⁊ ꝓtraxerũt structuram ꝑ biennium vsq; ad dariȷ regnum. Ca. VI

[margin: alis hȝ ⁊ deo]

a ❡ Scdm decretuȝ qd scriptuȝ erat. Ex hoc patet quod dictuȝ est: scȝ q; hęc referunt ad tempus cyri. b ❡ Et fundauerunt templũ dei nouilunio. Id est in ꝑncipio secũdi mẽsis. Nã hebrei faciũt mẽses ẜm lunatiões. c ❡ Et fratres / omnes leuitę conspirantes. Id est vno spũ ⁊ volũtate ad opus dei aspirãtes. d ❡ Et bñdicẽtes ẜm dauid regem: Id est ẜm psalmos ab eo cõpositos. e ❡ Et audierũt inimici tribus iudę ⁊ beiamin. Hic ꝯñr ponit oper⁊ impedimentũ. Et patet sententia ex dictis. j. Esdrę. iiij. exceptis q̃ sequunt. f ❡ A diebus asbasareth. j. Esdrę vocatur assoraddan. g ❡ Gentes aũt terrę incubantes. i. vigilãter insidiãtes ad opus ipediendũ. h ❡ Et aggressuras exercentes. Id est insultus ꝑparantes. et dicit ab aggredior. i ❡ Et ꝓtraxerũt structuram ꝑ biennium vsq; ad regnum dariȷ. Istud nõ potest sic intelligi q; a tpe huius impedimenti fuerit tm̃ biẽnium vsq; ad dauid regnũ. Nã ẜm minorem computationē fuerunt ibi vigintiduo anni. ⁊ ideo istud biennium intelligitur de impedimento operis ꝑ insultus samaritanoꝝ: ita q; iudęi parum poterãt operari: ⁊ interim procurabant samaritani ad mãdatum regis / opus totaliter impediri: quod est factum in fine illius bienniȷ: ⁊ durauit vsq; ad secundum annum dariȷ.

In secũ / Ca. VI do autem anno regni dariȷ. Hic cõsequenter describitur operis resumptio. Et secundo resumptionis confirmatio / ibi: In ipso tempore venit. Prima ps patet ex dictis. j. Esdrę. v. ca. hoc excepto. l ❡ Zacharias filius addin ꝓphetę apud iudęam et hierusalem. j. Esdrę. v. caplo dicitur: Filius addo. Et ē idem nomen variatum in fine: sicut frequẽter fit in nominibus propriȷs in gallico et latino. m ❡ In illo tempore venit ad illos sysennes. Hic consequenter ponit resumptionis cõfirmatio. Circa quam ꝑmo ponitur ędificantium interrogatio ⁊ respõsio. Secundo responsionis ad regē relatio / ibi: Exemplũ epistolę. Tertio regis respõsio / ibi: Tunc darius rex. Sententia ꝑmę ⁊ secũdę partis patet ex dictis. j. Esdrę. v. ca.
※ Tũc darius

k l In scdo ãt ãno regni dariȷ ꝓphauit agge⁹ ⁊ çacharias fili⁹ addin ꝓphę apd iudęã ⁊ in hierlm in noie dei isrl sup eos. Tũc stãs çorobabel fili⁹ salathiel / ⁊ iesus fili⁹ iosedech / ichoauert ędificare domũ dñi / q̃ ē i hierlm: cũ adessent eis ꝓphę dñi m ⁊ adiuuarēt eos. In illo tpe venit ad illos sysennes sbregul⁹ syrię ⁊ phęnicis ⁊ satrabuçães ⁊ sodales ei⁹ ⁊ dixerũt eis: Quo ꝑcipiēte vob domũ hãc ędificatis: ⁊ tectũ istud / ⁊ alia oia ꝑficitis: Et q̃ sũt structores q̃ hęc ędificãt: Et habuerũt gratiã visitatione facta sup eos qui erant ex captiuitate a domino seniores iudęoꝝ: ⁊ non sunt impediti ędificare / donec significaretur dario de omnibus istis: ⁊ responsum acciperet. Exemplum epistolę quam miserunt dario: Sysennes subregulus syrię et phęnicis / et satrabuçanes et sodales eius in syria et phęnice pręsides regi dario salutem. Oia nota sint dño regi: qr cũ aduenissem⁹ in regionē iudęę: ⁊ introissemus in hierusalē: inuenimus ędificãtes domũ dei magnã: ⁊ tēplũ ex lapidibus politis / ⁊ magnis ⁊ ꝑciosis materiȷs in parie- D tibus: ⁊ opa illa instãter fieri / ⁊ suffragare ⁊ ꝓsperare in manibus eoꝝ: ⁊ in oi glia q; diligētissime ꝑfici. Tũc interrogauimus seniores / dicẽtes: Quo ꝑmittēte vobis ędificatis domũ istã / ⁊ opa hęc fũdatis: Iõ aũt interrogauimus eos / vt notũ faceremꝰ tibi hoies ⁊ ꝑpositos: ⁊ noim scripturã ꝑposito rũ postulauimus illos. At illi rñderũt nob / dicẽtes: Nos sumꝰ serui dñi q̃ fecit cęlũ ⁊ terrã: ⁊ ędificabat hęc domꝰ ante annos istos multos a rege israel magno ⁊ fortissimo: ⁊ ꝯsũmata est. Et qm̃ pres nri exacerbãtes erãt: et peccauerũt i deũ isrl: tradidit eos in manꝰ nabuchodonosor regl babylonię / regis chaldęoꝝ: ⁊ domũ istã demoliētes icẽderũt: ⁊ pplm captiuũ duxerũt in babyloniã. In ꝑmo ãno regnãte cyro rege babylõię / scripsit cyrꝰ rex domũ hãc ędificare: ⁊ illa sacra vasa aurea ⁊ argentea q̃ abstulerat nabuchodonosor de domo q̃ est in hierlm ⁊ cõsecrauerat ea in suo tẽplo: rursus ꝓtulit ea cyrus rex de tẽplo qd erat in babylonia: et tradita sunt çorobabel et salmanasaro subregulo. Et pręceptũ est eis vt offerrēt hęc vasa: et repone-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

E ☙ a ❡ Tūc dari⁹ rex. Hic ponit regis rñsio ɔfirmās opis re sūptionē ⁊ iducēs ad ɔsummationē. Circa quā p̄mo pōit reg᷑ rñ sio. Scd̄o diligēs exe cutio: ca. vij. Snīa p̄/ me ptis ptȝ ex dict᷑. j. Esdre. vj. exceptis q̄ sequunt. b ❡ Lapi dib⁹ politis trib⁹. i. trib⁹ ordinib⁹ lapidū. c ❡ Et meniano li/ gneo. i. ordine vno li/ gneo. sic em̄ fuit in tē/ plo salomonis/ ꝙ pa/ rietes erāt exteri⁹ de lapidib⁹ ⁊ interius de tabulis cedrinis. Di/ cit᷑ aūt menianū a me nia pluralis nūeri/ q̄ ꝓprie signāt clausu/ rā ciuitatis: sȝ tractuȝ est hoc nomen ad si/ gnandū quācūqȝ clau surā. Ec eodē mō me/ nianū. d ❡ Et me/ niano vno nouo. Expositio est lr̄e p̄ce/ dētis sic: Et/ p. i. me niano vno no. i. fa/ cto de lignis q̄ nō fue rūt alias in ope. Qd̄ aūt dicit᷑ hic: de lapi dibus polit᷑: videt᷑ ɔdicere ei qd̄ dicit᷑. j. Esdre. vj. a. Ordies de lapidibus impoli/ tis tres. Ad qd̄ pōt di ci: ꝙ lapides isti dicū/ tur h̄ politi eo ꝙ erāt dolati: ibi ṽo dicunt᷑ īpoliti: eo ꝙ nō erant opti laminis aureis: in q̄bus erant figure cherubin ⁊ palmaꝝ. sicut erāt tabule que opiebant interiorem partem parietū tem/ pli. e ❡ Que extu lit nabuchodono/ sor. i. ex̄ hier̄lm tulit in babylonē. f ❡ Et precepit. i. ipe cyrus: vt ptȝ ex lr̄a p̄ceden/ ti ⁊ seq̄nti. g ❡ Cu/ raȝ agere sysennē subregulum syrie ⁊c. Utrū aūt isti sint ijdē hoīes nūero qui tēpe cyri ⁊ darij fue/ rūt in isto officio/ du/ biū est. ꝙ aūt fuerint ijdem/ videt᷑ p hoc ꝙ hic tpe cyri ⁊. s̄. eodē caplo ⁊. j̄. in p̄ncipio sequētis capl̄i ꝓ tpe darij ponunt᷑ eadem ipoꝝ noīa. Nec vid᷑ impossibilitas ex lon gitudine tempis. naȝ a tempe cyri vsqȝ ad secundū annuȝ darij s̄m vnam computati onem fluxerūt tm̄ vi/ gintiquattuor anni: p tantū vero tēpus be/ ne cō/

G

rēt in tēplo qd̄ erat in hier̄lm: et ipm̄ tēplū dei edificare in loco suo. Tūc salmanasarus subiecit fundamēta dom⁹ dn̄i/ q̄ est in hier̄lm: ⁊ exinde vsqȝ nūc edificat᷑: ⁊ nō accepit cōsummationē. Nūc ḡ si iudicat᷑ a te o rex p̄q̄rat᷑ in regalibus bibliothecis cyri regis q̄ sunt in babylonia: ⁊ si inuentū fuerit consilio cyri regis ceptā esse structurā dom⁹ dn̄i q̄ est in hier̄lm: ⁊ iudicabit᷑ a dn̄o a rege nr̄o: scribat de his nobis. Tunc darius rex p̄cepit inq̄ri in bibliothecis: ⁊ inuētus ē in egbathanis oppido/ qd̄ ē in media regiōe locus vnus in q̊ scripta erāt ista: Anno p̄mo regnāte cy ro/ rex cyrus p̄cepit domū dn̄i q̄ est in hier̄lm edificare: vbi in/ cēdebāt igni assiduo: cuius altitudo sit cubitoꝝ decē: ⁊ latitu/ b do cubitoꝝ sexaginta: q̄dratū lapidibus politis tribus: ⁊ meni/ c d ano ligneo eiusdē regionis: ⁊ meniano vno nouo: ⁊ impēdia da ri de domo cyri regis: ⁊ sacra vasa domus dn̄i/ rā aurea q̄ȝ argē e tea q̄ extulit nabuchodonosor in domū dn̄i q̄ est in hier̄lm vbi f g erāt posita: vt ponant᷑ illic. Et precepit curā agere sysennē sub regulū syrie ⁊ phenicis/ ⁊ satrabusanē ⁊ sodales eius ⁊ q̊ ordi/ nati erāt in syria ⁊ phenice p̄sides/ vt abstinerēt se ab eodē lo/ co. Et ego q̊ȝ precepi in totū edificare: ⁊ ꝓspexi vt adiuuēt eos qui sunt ex captiuitate iudeorū: donec cōsummaret᷑ templum edis dn̄i: ⁊ a vexatione tributorum celesyrie et phenicis: diligē ter quantitatē dari his hoībus ad sacrificiū dn̄i corobabel pre fecto ad tauros ⁊ arietes ⁊ agnos. Similiter aūt ⁊ frumentū et sal et vinum et oleum instanter per singulos annos: prout sacer dotes qui sunt in hierusalem dictauerint consumi quotidie si/ ne vlla dilatione: vt offerant᷑ libationes summo deo ꝓ rege et pueris eius: et orent pro ipsorū vita. Et denunciet᷑: vt quicūqȝ trāsgressi fuerint aliquid ex his q̄ scripta sunt aut spreuerint: ac cipiat᷑ lignum de suis ꝓprijs et suspendant᷑: et bona ipsoꝝ regi ascribant᷑. Propterea ⁊ dn̄s cuius nomē inuocatum est ibi: ex terminet omnē regē ⁊ gentē qui manū suam extēderit ꝓhibere: aut male tractare domū dn̄i illā que est in hier̄lm. Ego darius rex decreui q̄ȝ diligentissime s̄m hec fieri. Ca. VII

Tunc sysennes subregulus celesyrie et phenicis et b satrabuçanes ⁊ sodales obsecuti his q̄ a dario re/ ge erant decreta: insistebāt sacrosanctis opibus di ligētissime coopantes cū senioribus iudeoꝝ p̄nci/ i pibus syrie: ⁊ ꝓspata sunt sacrosācta opa ꝓphetā/ tibus aggeo ⁊ çacharia ꝓphis. Et ɔsummauerūt oīa p p̄ceptū dn̄i dei isr̄l: ⁊ ex cōsilio cyri/ darij ⁊ artaxerxis regis persaꝝ. Et k ɔsummata ē domus nr̄a vsqȝ ad tertiā ⁊ vicesimam diem men/ sis adar sexto anno darij regis. Et fecerūt filij isr̄l ⁊ sacerdotes et leuite et ceteri qui erāt ex captiuitate q̊ appositi sunt: s̄m ea q̄ scripta sunt in libro moysi. Et obtulerūt in dedicationem tem/ pli dn̄i: tauros cētū: arietes ducētos: agnos q̄dringētos: et he/ dos ꝓ pctis vniuersi isr̄l duodecim: s̄m numerū tribuū israel. Et steterūt sacerdotes ⁊ leuite amicti stolis p trib⁹ sup opa dn̄i dei isr̄l: s̄m librū moysi: ⁊ ostiarij p singulas ianuas. Et egerūt l filij isr̄l cū his q̊ erāt ex captiuitate: illud phase q̄rtadecia luna mēsis p̄mi: q̄n sctificati sūt sacerdotes ⁊ leuite. Oēs filij capti/ uitat᷑ nō sūt simul sctificati: q̄ȝ leuite oēs simul sanctificati sūt. Et imolauerūt phase vniuersi filij captiuitat᷑: ⁊ fratrib⁹ suis sa cerdotibus ⁊ sibimetipsis. Et mādu cauerūt filij isr̄l qui erāt ex captiuitate oēs q̊ remāserāt ab oībus execratioībus gētiū ter/ m n re q̄rētes dn̄m: ⁊ celebrauerūt diē festū açymoꝝ/ septē diebus epulātes in cōspectu dn̄i: q̄m ɔuertit consiliū regis assyrioꝝ in eos: ɔfortare manus eoꝝ ad opa dn̄i dei israel.

ne cōtingit aliquādo eosdem homies per/ manere in eodē offi/ cio. Qꝛ aūt fuerit di/ uersi hoīes/ videt᷑ ex mutatione reguȝ. ad quorū mutationē so/ lent officiales muta/ ri. Darius autēȝ fuit quartus rex persarū a cyro s̄m hebreos. s̄m alios vero multo plures reges fuerūt inter cyrum ⁊ dariū. Nec est impossibile ꝙ diuersi hoīes eius/ dem nominis sint in eisdem officijs rega/ libus diuersis tēpo/ ribus et sub diuersis regibus. Ca. VII

Tunc sy/ sennes sb regulus ⁊c. Hic cō sequēter ponit᷑ regie cōcessionis executio. Et ptȝ snīa ex dict᷑. j. Esdre. vj. post medi/ um capl̄i: exceptis q̄ sequunt᷑. i ❡ Coo/ perātes cū senio. iudeo. p̄n. syrie. i. iudee q̄ est in syria. et isti p̄ncipes erant co/ robabel dux ppl̄i iu/ deoꝝ: ⁊ iesus filius io sedech p̄nceps sacer/ dotū. Qꝛ autē iudea sit quedā regio syrie/ patet p hoc: ꝙ descri ptio ppl̄i facta tpe na tiuitatis christi in iu/ dea facta fuit a p̄side syrie cyrino: vt habe/ tur Luc. ij. k ❡ Et ex ɔsilio cyri et da rij ⁊ ar. s̄m hebreos darius et artaxerxes fuerūt idē hō/ noīat⁹ darius noīe ꝓprio ⁊ artaxerxes nomie cō/ muni regio. sicut dr̄: Tyberius cesar ⁊ au gustus cesar: quia re/ ges romani cōi noīe cesares appellāt. s̄m ṽo latinos ⁊ grecos ⁊ etiā sc̄ptorē huius scd̄i libri/ quē nō reci/ piūt hebrei/ fuerūt re ges diuersi. l ❡ Et egerūt filij isr̄l ⁊c. dicunt᷑ autē h̄ filij isr̄l illi q̊ redierūt de trās migratis ante destru ctionē ciuitatis cū re ge iechonia. Dicunt᷑ aūt ex captiuitate il/ li q̊ redierūt de capti uatis cū sedechia re/ ge destructa ciuitate. m ❡ Qui remāse/ rāt ab oīb⁹ execra/ tioīb⁹. i. idolatrijs. n ❡ Gentiū terre. A q̄bus erant sepati p reditum in iudeaꝝ.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

A ii. Esdre. 7. a

als: salome

Et post hec regnãte artaxerxe psarũ rege: accessit esdras filius açarie/ filij helchie filij †solome filij sadoch filij achitob/ filij ameri/ filij açahel/ filij bocci/ filij abisue/ filij phinees/ filij eleaçari/ filij aaron pmi sacerdotis: Hic esdras ascendit de babylonia cũ esset scriba/ ꝛ ingeniosus in lege moysi q̃ data est a dño deo isrl/ docere et facere. Et dedit ei rex gl'iam ꝙ inuenisset gratiã in omni dignitate ꝛ desiderio in conspectu ei⁹. Et ascẽderũt simul cũ ip̃o ex filijs isrl/ ꝛ sacerdotib⁹/ ꝛ leuit/ et sacr cãtorib⁹ tẽpli/ et ostiarijs et seruis tẽpli in hierl'm. Anno septimo regnante artaxerxe i quinto mense: hic ann⁹ septim⁹ est regni: exeũtes d babylonia nouilunio q̃nti mensis/ venerunt hierosolymaz †iuxta p̃ceptũ illi⁹/ habentes p̃speritatẽ itiner a dño ipsoꝝ datã eis. In his em̃ esdras magnã disciplinã obtinebat/ ne preter mitteret q̃cq̃ coꝝ q̃ essent ex lege dñi/ et p̃cept: et docẽdo vniuersũ isrl omnẽ iusticiã/ et iudiciũ. Accedẽtes autẽ q̃ scribebãt scripta artaxerxis regis/ tradiderũt scriptũ qd obuenerat ab artaxerxe rege ad esdram sacerdotẽ/ et lectorẽ leg dñi: cui⁹ exẽplũ subiectũ est. Rex artaxerxes esdre sacerdoti/ et lectori legis dñi/ salutẽ. Humanior ego iudicãs in beneficijs p̃cepi eis qui desiderãt ex gente iudeoꝝ sua sponte/ et ex sacerdotib⁹ ꝛ leuitis qui sũt in regno meo comitari tecũ i hierl'm.

als: scdm

B

Si qui ḡ cupiũt ire tecũ/ conueniãt ꝛ p̃ficiscant sicut placuit mihi: et septẽ amic meis ꝯsiliarijs: vt visitẽt ea q̃ agunt ẜm iudeã et hierl'm: obseruãtes sicut habes in lege dñi: et ferãt munera dño israel: q̃ voui ego et amici hierl'm/ et omne auꝝ ꝛ argentũ qd inuentũ fuerit in regione babylonie: dño in hierl'm cũ illo qd est donatũ p ipsa gente in tẽplo dñi eorũ qd est in hierl'm: vt colligat h̃ aurũ et argentũ ad tauros ꝛ arietes ꝛ agnos ꝛ hedos et que his sũt cõgruentia/ vt offerãt hostias dño sup altare dñi ipsorũ qd est in hierusalẽ. Et oia q̃cũq̃ voluer cũ fratribus tuis facere auro et argento: p̃fice p volũtate tua/ ẜm p̃ceptum dñi dei tui: ꝛ sacrosancta vasa q̃ data sũt tibi ad opa domus dñi dei tui q̃ est in hierl'm: ꝛ cetera q̃cũq̃ tibi subuenerint ad opa templi dei tui/ dabis de regali gaçophylacio: cũ volueris cũ fratribus tuis facere auro ꝛ argẽto/ perfice ẜm volũtatẽ dñi. Et ego quidẽ rex artaxerxes p̃cepi custodibus thesauroꝝ syrie et phenicis: vt quecũq̃ scripserit esdras sacerdos/ et lector legis dñi: diligẽter detur ei vsq̃ ad argenti talẽta centũ: similit ꝛ auri: ꝛ vsq̃ ad frumẽti modios cẽtũ/ ꝛ vini amphoras centũ/ ꝛ alia quecunq̃ abũdant sine taxatiõe. Omnia ẜm legẽ dei fiant deo altissimo:

als: fraud ferãt

Et. Ca. VIII p⁹ ꝛc. hic ꝯñr repetũt facta sub esdra sacerdote alibi scripta. et p̃io describit ei⁹ de babylonia recessus. scdo in hierusalẽ aduentus/ ibi: Et factus fuisset. Circa primũ p̃io describit status esdre. scdo gr̃a sibi fctã a rege/ ibi: Rex artaxerxes. Sn̈ia p̃rie ptl patet ex dictis. j. Esdre. vij. his except: a ¶ Et p⁹ h. s. dariũ. b ¶ Regnante artaxerxe. Ex hoc patet qd dictũ est. s. ꝙ ẜm auctorẽ hui⁹ libri darius ꝛ artaxerxes fuerũt reges diuersi ẜ; opinionẽ ꝯo hebreorũ q̃ dicunt esse eũdẽ: Pōt dici ꝙ ly/ post hũc/ nõ notat personarũ diuersitatem sed eiusdẽ mutatiõis notabilẽ renouationẽ. sicut de saule dr. j. Reg. x. b. Mutaberis i virũ aliũ. Dari⁹ autẽ in gratia facta pplo iudeorũ tempore Esdre sacerdotis: fuit notabiliter renouat⁹ ad bonuz iudeorũ: ꝛ sic scribitur hic quasi alius. et isto modo loquẽdi vtit frequẽter liber Apoc. sicut ibidẽ dixi in pluribus loc. c ¶ Et dedit ei rex gloriã. i. honorẽ coram multis. Est enĩ gloria honor exhibitus alicui in p̃sentia mltoꝝ. d ¶ Rex artaxerxes. Hic ponit gratia reg Esdre facta. ꝛ diuiditur in duas partes: q2 p̃io ponitur hui⁹ gratie descriptio. scdo ipi⁹ Esdre gratiarũactio/ ibi: Et dixit esdras. Sententia p̃me partis patet ex dict. j. Esdre. vij. h̃ excepto. e ¶ Nullũ tributũ neq3 vl. alia idictio. Id est exactio vel graue p̃ceptũ. f ¶ Et dixit Esdras. Hic cõsequenter ponitur ipsius esdre gratiarũactio: ꝛ consequẽter populi cũ esdra redeuntis in hierusalem enumeratio/ ibi: Et hi s p̃positi ꝛc. ꝛ patet sententia ex dictis. j. Esdre. viij. exceptis que sequũtur. g ¶ Et cõgregaui eos ad fluuiũ qui dicit thia. j. Esdre. viij dicitur hauua. erat eniz binomius. h ¶ Et metati illic fuimus. i. tẽtoria posuim⁹. i ¶ Ex filijs filiorum chananei. propriuz nomen est cuiusdam iudei: ita ꝙ nõ est adiectiuum et cõmune quo denominantur il- li qui

C

ne forte exurgat ira in regno regis: et filij et filioꝝ ei⁹. Uobis aũt dicit: vt oĩbus sacerdotib⁹/ ꝛ leuit/ ꝛ sacris cantorib⁹/ et seruis tẽpli/ ꝛ scribis tẽpli huius nullũ tributũ/ neq̃ vlla alia indictio irroget: nec habeat q̃sq̃ potestatez obijcere eis quicq̃. Tu aũt esdra ẜm sapientiam dei/ constitue iudices/ ꝛ arbitros i tota syria et phenice: ꝛ oẽs qui legẽ dei tui nõ nouerũt/ doce: vt quotq̃t transgressi fuerint legez: diligenter plectant siue morte/ siue cruciatu/ siue etiã pecunie mulctatione vel abductione. Et dixit esdras scriba: Benedict⁹ dñs patrũ nostrorũ q̃ dedit hãc volũtatẽ in cor regis/ clarificare domũ suã q̃ est in hierusalẽ: et me honorificauit in conspectu regis: ꝛ †ꝯsiliarioꝝ ꝛ amicoꝝ ei⁹/ ꝛ purpuratorũ ei⁹: Et ego cõstãs animo factus sum ẜm opitulationẽ dñi dei mei: et cõgregaui ex isrl viros: vt simul ascenderent mecũ. Et hi p̃positi ẜm patrias suas ꝛ principatus portionales/ eorũ qui mecuz ascenderunt de babylonia in regno artaxerxis. Ex filijs phares/ gersonis. Ex filijs siemarith/ †tamem⁹. Filioꝝ dauid/ accus fili⁹ secelie. Ex filijs phares/ çacharias: et cũ eo reuersi sunt viri centum quinq̃ginta. Ex filijs ductoris moabilionis/ †çaraei: et cũ ipso viri ducenti quinq̃ginta. Ex filijs çachues/ iechonias: †çechoeli/ et cũ ip̃o viri ducẽti quinq̃gita. Ex filijs †sala/ maasias/ gotholie: et cũ ipso viri septuaginta. Ex filijs saphatie/ çarias micheli/ et cum ipso viri octoginta. Ex filijs iob/ abdias/ †iebeli/ et cũ ipso viri ducenti duodeci. Ex filijs †banie salimoth/ filius iosaphie/ ꝛ cũ ipso viri centũ sexaginta. Ex filijs beer/ †çacharias bebei: et cũ ip̃o viri ducẽti octo. Ex filijs eçead/ iohannes/ açechan/ et cũ ipso viri centũ decẽ. Ex filijs adonichã/ ip̃is postremis/ et hec sũt nomina eorũ: eliphalã/ fili⁹ gebel/ et semeias/ et cũ ip̃is viri septuagita. Et cõgregaui eos ad fluuiũ q̃ dicit thia/ ꝛ metati illic fuimus triduo/ ꝛ recognoui eos. Et ex filijs sacerdotũ ꝛ leuitarũ nõ iueni illic. Et misi ad eleaçarũ/ ꝛ ecceló/ ꝛ masmã/ ꝛ malobã/ ꝛ enaathã/ ꝛ samea/ ꝛ ioribũ/ nathan/ ennagan/ çachariã/ ꝛ mosollamũ/ ipsos ductores et peritos: Et dixi eis vt venirent ad loddeum q̃ erat apud locuz gaçophylacij. Et mandaui eis vt dicerẽt loddeo/ ꝛ fratrib⁹ ei⁹/ ꝛ illis qui erant in gaçophylacio vt mitteret nobis eos qui sacerdotio fungerent in domo dñi dei nostri. Et adduxerunt nobis ẜm manũ validam dñi dei nostri viros peritos: ex filijs mooli/ filij leui/ filij israel/ sebebiã ꝛ filios/ ꝛ fratres qui erant decẽ ꝛ octo: asbiam/ et †amin ex filijs filioꝝ chananei: et filij eoꝝ viri viginti. Et ex his q̃ in templo seruiebant

als: † cõsiliatorum

als: † amelus

als: † çatati

als: † iebeli

als: † sola

D

als: † ieçeli

als: † bannie

als: † acharie

als: † anrium

P

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

quos dedit dauid ⁊ principes ad opa/
tionem leuitis tēplo seruientiū: ducēti
vigiti. † Omniū nomia significata sūt
in scripturis. Et voui illic ieiuniū iuue
nibus in conspectu dei: vt quęrerē ab
eo bonum iter nobis/ et qui nobiscum
erant/ ex filijs et pecoribus propter in/
sidias. Erubui eī petere a rege pedites
⁊ equites in comitatu tutelę gratia cō
tra aduersarios nostros. Diximus eni
regi: quoniaz virt⁹ dñi erit cū eis: q̄ inq̄
rūt eū in omni affectu. Et iteꝝ dep̄cati
sum⁹ dñm deū nr̄m sm̄ hęc: quē et ꝓpi
tiū habuim⁹/ et cōpotes facti sum⁹ deo
nostro. Et separaui ex plębis prępositi/
tis et sacerdotibus templi viros duo/
decim/ ⁊ sedebiam/ ⁊ † asamiam/ ⁊ cū eis
ex fratribus eorum viros decez. Et ap
pendi eis argentum ⁊ aurum ⁊ vasa sa
cerdotalia domus dñi dei nostri/ q̄ do/
nauerat rex et consiliarij eius et princi
pes et omnis isrl'. Et cuz appendissem/
tradidi argenti talenta centum q̄nqua
ginta: et vasa argentea talentorum cē/
tum/ ⁊ auri talenta centum/ ⁊ vasorum
aureorum septies viginti/ et vasa ęrea
de bono ęramento splendētia: duode/
cim: auri speciem reddētia. Et dixi eis:
Et vos sancti estis dño/ et vasa sūt san
cta/ et aurū et argentū votū ē dño deo
patꝝ nostroꝝ: Uigilate ⁊ custodite do
nec tradatis ex plębis p̄positis/ ⁊ sacer
dotib⁹ ⁊ leuitis et p̄ncipib⁹ ciuitatū isrl'
in hierusalē: in pastoforio dom⁹ dei no
stri. Et hi q̄ susceperunt sacerdotes ⁊ le
uitę/ aurū et argentū ⁊ vasa: intulerūt
in hierusalē in tēplū dñi. Et ꝓmouim⁹
a fluuio thia die duodecima mēsis pri/
mi: vsq̧ quo introiuim⁹ in hierusalē. Et
cū fact⁹ fuisset terti⁹ dies: q̄rta autē die
ponderatū auꝝ ⁊ argentū/ traditū ē in
domo dñi dei nostri: marimoth filio io
ri sacerdoti: ⁊ cū ipso erat eleaçar filius
phinees: ⁊ erāt cū ip̄is iosabdus/ filius
iesu/ ⁊ medias/ ⁊ banni fili⁹ leuitę: ad nu
merū ⁊ ad pōdus vniuersa. Et scriptū
est pondus ipsorū eadē hora. Qui aūt
venerūt ex captiuitate: obtulerūt sacri
ficiū dño deo israel: tauros duodecim
ꝓ oñi isrl'/ arietes octogintasex/ agnos
septuagitaduos/ hircos ꝓ pctō duode
cim/ ⁊ ꝓ salute vaccas duodecim: oīa ī
sacrificiū dñi. Et relegerūt p̄cepta regl'
regalib⁹ dispensatorib⁹: et subregulis
celesyrię ⁊ phęnicis: ⁊ honorificauerūt
gentē/ ⁊ tēplū dñi. Et cōsūmatꝭ his/ ac/
cesserūt ad me p̄positi/ dicentes: Nō se
gregauerūt gen⁹ isrl': ⁊ p̄ncipes ⁊ sacer/
dotes ⁊ leuitę ⁊ alienigenę gētes et na
tiones terrę imundicias suas a chana/
nęis/ ⁊ ethęis/ ⁊ pherezęis/ ⁊ hiebusęis/
⁊ moabitꝭ/ ⁊ egyptijs/ ⁊ idumęis. Cōiū
cti eñi sūt filiab⁹ eoꝝ/ ⁊ ipsi ⁊ filij eoꝝ: ⁊
commixtū est semē sanctū alienigenis

[margin: als † Omnia; als † asannam]

li q̄ erāt de tribu chā filij noe. a ¶ Et vos sancti estis. i. deputati ad seruiendū dño: ⁊ hoc etiam mō res inaīatę q̄ applicant̄ diuino cultui dicunt̄ sanctę. b ¶ In pastofo. ⁊c. Est autem pastoforiū thalam⁹ deputatus ad comedendū extra atriū sacerdotū: et ēz q̄si foris positum. ī talibus eī thalamis comedebant corā dño illi q̄ offerebant hostias pacificas quarū vna ps cedebat in vsū eorū. c ¶ Et cū factus fuis. Hic cōsequēter describit q̄d factū ē in hierl'm ī aduentu esdrę. ⁊ diuidit̄ ī duas ptes: qꝛ p̄rio describit oblationū regis ⁊ principū ⁊ aliorum traditio. scd̄o alienigenaꝝ sepatio/ ibi: Et cōsūmatis. Sentētia primę ptis patet ex dictꝭ j. Esdre. viij. hoc excepto d ¶ Et cum ipso erat eleazar filius phinees. Iste non est phinees filius heli qui mortuus fuit longe ante. j. Reg. iiij. e ¶ Et cōsūmatis. H̄ ꝯñr describit ppl'i isrl' ab alienigenis sepatio. Circa quā sic ꝓceditur qꝛ p̄mo ponit̄ cōmixtiōis d̄nūciatio. scd̄o Esdrę lamētatio/ ibi: Et mox vt audiui. tertio dicta sequestratio/ ibi: Et cū adorādo. Sñie p̄mę ptis ptz ex dictꝭ. j. Esd. ix. his exceptis. f ¶ Accesserūt ad me ppo. s. filiorū isrl'. g ¶ Immūditias ⁊c. qꝛ mulieres alienigenę docebant filios suos idolatrare: ⁊ ad hoc etiā īducebāt maritos suos. h ¶ Ab initio ipsius regni. H̄ est dictum q̄ istō malū īcępit a potētiorib⁹ ppl'i: ꝓz q̄d d̄r. j. Es. ix. a. Man⁹ p̄ncipū ⁊ magistratuū fuit in trāsgressiōe hac prima. illa eñi q̄ sūt in hoc libro q̄ apocryph⁹ est dubia demōstrāda sūt per illa q̄ sūt in p̄mo Esdrę: qui liber est de canone. i ¶ Et mox. H̄ ꝯñr ponitur ipsi⁹ esdrę lamētatio ꝓ ppl'i pctō: ⁊ ptz sētētia ex dictꝭ. j. Esdre. ix. exceptis que sequuntur. k ¶ Et sacrā tunicā. s. sacerdotalē q̄ d̄r sacra qꝛ fuit dīno cultui deputata. l ¶ Ingeniculās id ē genua mea flectēs. m ¶ Et nūc ⁊c. j. Esd. ix. b. d̄r: Et nūc ad parū ⁊c. ⁊ expōat̄ h̄ sic illud. n ¶ Usqꝫ ī ę. i. ī sclm: vt h̄r. j. Esd. ix. o ¶ Et rursum

gentib⁹ terrę: et participes erāt p̄positi
⁊ magistratus iniq̄tatis hui⁹: ab initio
ipsius regni. Et mox vt audiui ista cō/
scidi vestimenta ⁊ sacrā tunicā/ et lace/
rans capillos capitis et barbā: sedi do
lens et męstus. Et cōuenerūt ad me q̄t
quot tunc mouebant̄ in verbo dñi dei
isrl'/ ad me lugentē sup̄ iniquitatē istā:
et sedebam tristis vsq̧ ad sacrificiū ve
spertinū. Et consurgens a ieiunio/ con
scissa habens vestimēta: et sacrā tuni/
cam/ ingeniculans: ⁊ extendens man⁹
ad dñm/ dicebā: Dñe/ confusus sum et
reueritus sum ante faciem tuā. Pecca/
ta eñi nr̄a multiplicata sunt super capi
ta nostra: et iniquitates nostrę exalta/
tę sunt vsq̧ ad cęlum/ quoniam a tem/
poribus patrum nostrorum sumus in
magno peccato vsq̧ in hunc diem. Et
propter peccata nostra/ et patrum no/
strorum sumus traditi cum fratribus
nr̄is/ et cū sacerdotib⁹ nr̄is/ et regibus
terrę in gladium et captiuitatem ⁊ de/
prędationem cum confusione/ vsq̧ in
hodiernum diez. Et nūc quātū est hoc
q̄ cōtigit nobis/ miscdia abs te domi/
ne deus/ et derelinque nobis radicem/
⁊ nomē in locum sanctificationis tuę/
detegere luminare nostrum in domo
domini dei nostri: dare nobis cibum ī
omni tēpe seruitutis nostrę. Et cū ser/
uiremus nō fuim⁹ derelicti a dño deo
nostro: sz ꝯstituit nos in gratia/ ponēs
nobis reges p̄sarum dare cibū: ⁊ clari/
ficare tēpluz dñi dei nostri/ et edificare
deserta sion: dare nobis stabilitatez in
iudęa et hierusalem. Et nunc quid di/
cimus habentes hęc domine? Trans/
gressi eni sumus pręcepta tua: quę de/
disti in man⁹ puerorū tuorū ꝓphetaꝝ/
dicēs: Quoniam terra in qua † introi/
stis possidere hereditatem eius: terra
polluta est coinq̄nationibus alienige/
narū terrę: et immūdicię illoꝝ repleue/
rūt eā totā immundicia sua. Et nūc fili
as vestras non coniūgetꝭ filijs eoꝝ/ et
filias eorum non accipietis filijs ve/
stris: et non inquiretis pacem habere
cū illis oī tēpore: vt inualescentes mā/
ducetis optima terrę et hereditatē di/
stribuatis filijs vestris vsq̧ in ęuū. Et
quę contingunt nobis oīa fiunt pro/
pter opera nr̄a maligna: et magna pec/
cata nostra. Et dedisti nobis talē radi/
cē: ⁊ rursum reuersi sum⁹ transgredi legi
tima tua: vti cōmisceremur imundicię
alienigenaruz gentiū terrę huius. Nō/
ne irasceris nobis perdere nos: quoad/
usq̧ non relinquatur radix et nomen
nostrum? Domine deus israel verax
es: derelicta est enim radix vsq̧ in hodi
ernum diem. Ecce nunc sumus in con/
spectu tuo in iniquitatibus nr̄is. Non
est enim adhuc stare ante te in his.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

A Et cũ adorãdo ɔfiterek esdras flẽs/ a humi ꝓstrat⁹ ante tẽplũ: cõgregati sũt ante eũ ex hierl'm turba magna valde: viri et mulieres/et iuuenes ⁊ iuuẽcule: Flet⁹ ei erat magn⁹ in ipsa b mltitudie. Et cũ clamasset iechõias ieheli ex filijs isrl': dixit esdre: Nos i c dñm peccauim⁹ ꝙ collocauim⁹ nobis in mrimoniũ mulieres alienigenas ex gentib⁹ terre: Et nũc es sup oẽm d israel: In his ergo sit iusiurãdum a dño/expellere oẽs vxores nr̃as: q̃ ex alienigenis sũt cũ filijs earũ. Sicut tibi decretũ est a maiorib⁹ ꝑm legez dñi exurgẽs explica: ad te enim spe/ctat† negociũ: ⁊ nos tecũ sum⁹. Viri/li' fac. Et exurgẽs esdras adiurauit e ꝑncipes sacerdotũ/et leuitas/ et oẽz isrl' facẽ ꝑm hec: ⁊ iurauerũt. Ca. IX

als† hz hoc

Et exurgẽs esdras ab ãn f atriũ tẽpli/abijt in pa/stoforium ionathe filij nasabi: ⁊ hospitat⁹ illic: nõ gustauit panez: nec aquã bibit/sup iniqtatez mltitudis. Et facta ẽ ꝑdicatio i oi iudea et i hierusalẽ oib⁹ q̃ erãt ex captiuitate i hierusalẽ ɔgregati vt qcũqz ñ occurrerit biduo† ac triduo diei ꝑm iudiciũ assidẽtiũ senioꝝ: tollerek facultates sue ⁊ ipe alien⁹ iudicarek a mltitudie captiuitat'. Et ɔgregati sũt oẽs q erãt B ex tribu iuda et beniamin i trib⁹ diebus in hierl'm. Hic mẽsis ẽ non⁹/dies mensis vicesim⁹. Et sedit omnis multitudo in area tẽpli/tremẽtes ꝓpter hyemẽ ꝑsentem. Et exurgẽs esdras/dixit illis: Vos iniq fecist' collocãtes vobis in mrimoniũ vxores alienigenas: vt adderet' ad pctã israel: et nũc date ɔfessionẽ ⁊ magnificẽtiã dño deo patrũ nr̃oꝝ/ et pficite volũtatẽ ei⁹: et discedite a gẽtibus terre/et ab vxorib⁹ alienigẽis. Et clamauit ois mltitudo/et dixerũt voce magna: Sicut dixisti/faciem⁹. Sed qm̃ multitudo magna est: et tp̃s hybernũ/⁊ nõ possum⁹ insubsidiati stare: et hoc opus nõ ẽ nobis vni⁹ diei: neqz bidui: multũ eñ in his peccauim⁹: stent ꝑpositi mltitudis/et oẽs q nobiscũ inhabitant: ⁊ qtqt habẽt vxores apud se alienigenas: et assistant accepto tpe ex oi loco ꝑsbyteri ⁊ iudices: vsqz q̃ soluant iram dñi h negocij hui⁹ Jonathas aũt fili⁹ eçeli: et osias techan suscepert ꝑm hec/ et†bosoramus/⁊ leuis/et sabathe⁹: simul coopati sũt cũ ill'. Et steterunt ꝑm hec oia vniuersi q erãt ex captiuitate. Et elegit sibi viros esdras sacerdos pricipes magnos de patrib⁹ coꝝ ꝑm noia: ⁊ ɔsedert nouilũio mẽ i sis decimi examiare negociũ istud.

als† vel

als† bosoram⁹

❧ rursuz reuersi su. ꝫ nõ hr̃. j. Esd. ix. vbi sic habek: Et dedisti nobis salutẽ sic ẽ ho/die vt non reuerteremur ⁊c. s. ad pstina vitia: sz qz ppl's re/uertens fecit cõtrariũ: iõ hoc exprimik hic cũ dicik: Et rursum reuersi sumus transgredi ⁊c. ⁊ ptz lr̃a ex dictis j. Esd. ix. a ¶ Et cũ adorãdo. Hic ɔñr põitur israel ab alienigenis sequestratio. Circa qd̃ p̃io describik ppl'i consensus. scd̃o sepatiõis actus. ix. ca. ibi: Et cõsederũt. P̃ia in duas: qz p̃io ponik cõsen/sus principũ: scd̃o vulgariũ: in pricipio. ix. ca. Snĩa p̃me ptis ptz ex dict'. j. Esd. x. excẽptis que sequũtur. b ¶ Et cũ clamasset iechonias. ad faciendũ silentiũ vt meli⁹ audirek. c ¶ Dixit esdre. hec ẽ vera lr̃a: vt pz ex. j. Esd. ix. ꝓpt qd aliq libri male habẽt hic esdras. d ¶ Et nũc est sup oẽm israel. s. pctm̃ hoc ⁊ pnia de hoc pctõ: vt hr̃ j. Esdre. x. e ¶ Adiurauit principes sacer. et leui. ⁊ oẽm israel. Jstud ⁊ oẽz isrl' ponik p anticipationẽ. nam hoc factũ fuit postea: vt patebit capi. se. Ca. IX

Et exurgẽs. Hic ɔñr põit cõsensus pplariũ. ⁊ ptz snĩa ex dictis. j. Esd. x. exceptis q̃ sequuntur. g ¶ Et facta ẽ predicatio. i. publica denũciatio. h ¶ Vsqz q̃ soluãt irã. i. pacificẽt p debitã satis/factionẽ. i ¶ Et consederunt. Hic ɔñr describik sequestratiõis act⁹: ⁊ diuiditur in duas ptes: qz p̃mo describitur hec sequestratio. scd̃o ppl'i segregati ⁊ purificati legalis instructio/ibi: Et inhabitauerũt. Snĩa p̃me part' ptz ex dict'. j. Esd. x. p⁹ medium capituli vsqz in finẽ: excẽptis q̃ sequũtur: k ¶ Et iniecerũt ma. ⁊c. i. iunxerunt eas inuicẽ ad ɔfirmationẽ ꝓpositi. l ¶ Et ad litandũ i. sacrificãdũ. m ¶ In exorationẽ. Tpe naqz sacrificij cãtabant leuite ꝓ ignorantia sua. diu naqz fuerũt in captiuitate iter gentiles: vbi non erãt exercitati i lege: ⁊ sic mlti simplices ignorabãt illicitũ eẽ sibi cũ mulierib⁹ alienigenis matrimoniũ ɔtrahere. n ¶ Et inhabitauerunt. Hic ɔñr ponik ppl'i israel ab alienigenis mulierib⁹ separati instructio: et ptz snĩa ex dictis Neemie. viij. except' q̃ sequũt. o ¶ Ab o. porte sa. Neemie. viij. vocatur porta aquarum: et porta fontis. iij. ca. hic autem dicitur porta sacra: quia per eam patebat ingressus ad atriũ sacerdotũ et tẽplũ: q̃ dicebank loca. sacra. ❧ Et cũ absol.

Et determĩatũ est de viris q habebãt C vxores alienigenas/vsqz ad neomenias p̃mi mensis: et iuẽti sũt ex sacerdotib⁹ ꝑmixti q habebãt vxores alienigenas. Ex filijs iesu filij iosedech: ⁊ fratrib⁹ ei⁹: maseas/⁊ eliecer⁹/et iorib⁹ ⁊ ioa/k de⁹: et iniecerũt man⁹ vt expellerẽt vxo l res suas: ⁊ ad litãdũ in exorationẽ arie m tẽ ꝓ ignorãtia sua. Et ex filijs semmeri maseas/et esses/et ieelech/açarias. Et ex filijs fosere: †lisomasias/†hismaenis et nathanae iussio/ieddus/⁊ talsas. Et ex leuit' ioçabdus/et semeis/et colnis/ ⁊ calitas/⁊ facteas/⁊ coluas/⁊ elionas. Et ex sacris cantorib⁹ eliaçib/çaccar⁹. Et ex ostiarijs sallum⁹/⁊ tolbanes. Et ex isrl': ex filijs foro/osi/⁊ remias/⁊ gedias/⁊ melchias/et michel⁹/⁊ elcaçar⁹/ et iẽmebias et bãnas. Et ex filijs iolamã/chamas ⁊ çachariasl/⁊†ieçrel⁹/⁊ ioddi⁹/et erimoth et helias. Et ex filijs çathoi/eliadas et iliasum⁹/çochias/et larimoth ⁊ çabdis ⁊ thebedias. Et ex filijs çebes: iohãnes ⁊ amanias ⁊ çabdias ⁊ †emẽs. Et ex filijs bãni: olam⁹ et malluch⁹/et iedde⁹/⁊ iasub ⁊ asab⁹ ⁊ ierimoth Et ex filijs addin: naath⁹/ et moosias/ et†cale⁹ ⁊ raanas/ maaseas/matathias et beseel et bõn⁹ ⁊ manasses. Et ex filijs nuae: noneas et aseas ⁊ melchias ⁊ sameas ⁊ simõ/ bẽiami et malchus ⁊ marras. Et ex filijs asom: cariane⁹ mathathias et bãn⁹ ⁊ eliphalach et manasses D et semei. Et ex filijs †bãni: hieremias/⁊ moodias/et abram⁹ ⁊ iohel et baneas/ et pelias/et ionas/et marimoth/⁊ eliasib et mathane⁹/et eliasis ⁊ orisas ⁊ dielus et semedi⁹ et sãbris ⁊ ioseph⁹. Et ex filijs nobei: idelus/et matathias/et sabad⁹ ⁊ çecheda/sedmi/et iesiei/baneas. Oẽs isti ɔiũxerũt sibi vxores alienige/n nas: et†dimiserũt eas cũ filijs. Et habitauerũt sacerdotes et leuite: et q erãt ex isrl' in hierl'm: ⁊ i tota vna regiõe: nouilunio mensis septimi. Et erãt filij isrl' in cõmoratiõib⁹ suis. Et cõgregata est o ois mltitudo sil' in areã q̃ est ab oriente porte sacre. Et dixerũt esdre põtifici et lectori: vt afferret legem moysi/q̃ tradita ẽ a dño deo isrl'. Et attulit esdras põtifex legẽ oi multitudi eoꝝ/a viro vsqz ad mulierẽ/⁊ oibus sacerdotib⁹ audire legẽ nouilunio mẽsis septimi. Et legebat i area q̃ est ante sacrã portã tẽpli: a p̃ma luce vsqz ad vesperã: corã viris et mulierib⁹. Et dederũt oẽs sensũ ad legẽ. Et stetit esdras sacerdos/⁊ lector legis sup ligneũ tribunal qd fabricatũ ẽ. Et steterũt ad eum matathias et sam⁹/ ananias/açarias/vrias/eçechias ⁊ balsamus ad dexterã et ad sinistrã/falde⁹: misael/ malachias/abusthas/sab⁹/ nabadias ⁊ çacharias. Et assũpsit esdras librũ corã oi multitudine: ꝑsidebat eñ

als† liomaasias

als† ismaer⁹

als† eçrelus

als† emetis

als† calenius

als† benthir

als† dimiserũt

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

E

a ❡Et cū absoluis. gen. i. aquisisset librū legis: vt patet Neemie. viij.

b ❡Et i multitudine legebāt legē dñi. i. iterpretabant vulgariçādo simplicib⁹: vt patet Neemie. viij.

c ❡Dies hic sanctus ē dño. i. deputat⁹ ad diuīas laudes et obsequia. Cui est honor ꝛ gloria in secula seculoꝝ/ Amen.

❡Postilla venerabil' magistri Nicolai de lyra sup tertiū librū Esdre/ finit.

in gloria in cōspectu omniū. a Et cū absoluisset legē/ oēs †recti steterunt: [al's †recti] ꝛ benedixit esdras dñm deū altissimū: deuz sabbaoth oīpotentē. Et rñdit oīs pplus/ amen. Et eleuatis sursū manibus ꝓcidētes ĩ terrā/ adorauerūt dñm: iesus/ et banaeus/ et sarcbias/ ꝛ iaddimus ꝛ accubus ꝛ sabbatheus ꝛ calithes ꝛ açarias ꝛ ioradus ꝛ ananias ꝛ philias leuitę: q̄ docebant legē dñi: b ꝛ in multitudīe legebāt legē dñi: ꝛ ꝑferebāt singuli eos qui intelligebāt lectionē. Et dixit atharathes esdrę pontifici ꝛ lectori ꝛ leuitis q̄ docebāt multitudinē/ dicēs: c Dies hic sanctus est dño. Et omēs flebāt cū audissent legez. Et dixit esdras: †Digressi ergo mādūcate piguissima quęq3/ et bibite dulcissima quęq3/ et mittite munera his q̄ nō habēt. [Neemi. 8. c] Sāctus est eñi hic dies dñi/ ꝛ nolite męsti esse. Dñs eñi clarificabit vos. Et leuitę denūciabāt in publico oībus/ dicētes: Dies hic sanct⁹ est. Nolite męsti esse. Et abierūt. oēs mādūcare ꝛ bibere ꝛ epulari/ ꝛ dare munera his qui nō habebāt: vt epulent̄. Magnifice eniz sunt exaltati verbis quibus edocti sunt. Et congregati sunt vniuersi in hierusalē celebrare lęticiam: sm testamentū domini dei israel.

Finit tertius liber Esdrę apocryphus.

Incipit liber Esdrę quartus silr apocryphus.

F

Caplm. I

Liber esdrę ꝓphetę secundus: filij sarei/ filij açarei/ filij helchię/ filij sadanię/ filij sadoch/ filij achitob/ filij achię/ filij phinees/ filij heli/ filij amerię/ filij açiei/ filij marimoth/ filij arna/ filij oçię/ filij borith/ filij abisei/ filij phinees/ filij eleaçar/ filij aaron ex tribu leui: q̄ fuit captiuus in regione medoꝝ in regno artaxerxis regis persaꝝ. [I] Et factū est verbū dñi ad me/ dicens: Uade ꝛ nūcia pplo meo facinora ipsoꝝ: ꝛ filijs eoꝝ iniq̄tates quas in me admiserūt: vt nūciēt filijs filioꝝ: q2 pctā parentū ipsoꝝ in illis creuerūt. Obliti ei mei sacrificauerūt dijs alienis. Nōne ego eduxi eos de terra ęgypti: de domo seruitutis? Ipsi autē irritauerūt me: ꝛ cōsilia mea spreuerūt. Tu autem excute comam capitis tui: et ꝓijce omnia mala super illos: qm̄ nō obedierūt legi meę. Popul⁹ autē est indisciplinat⁹. Usq3quo eos sustinebo q̄bus tanta bñficia cōtuli? Reges multos ꝓpter eos subuerti: pharaonē cum pueris suis/ ꝛ oēm exercitū eius ꝑcussi. Omnes gentes a facie eoꝝ ꝑdidi: et in oriente ꝓuinciarū duarū pplos tyri ꝛ sydonis dissipaui: et oēs aduersarios eoꝝ interfeci. Tu vero loquere ad eos dicēs: Hęc dicit dñs: Nēpe ergo vos per mare transmeaui: ꝛ plateas vob̄ initio munitas exhibui. Ducem vobis dedi moysen/ ꝛ aaron sacerdotē: lucē vobis ꝑ colūnā ignis ꝑstiti: et magna mirabilia feci in vobis. Uos aūt mei obliti estis/ dicit dñs. Hęc dicit dñs oīpotens: Coturnix vobis in signo fuit: castra vobis ad tutelā dedi: et illic murmurastis: ꝛ nō triūphastis in noīe meo de perditiōe inimicorū vestroꝝ: sed adhuc nunc vsq3 murmurastis. Ubi sunt beneficia quę ꝑstiti vobis: Nōne in deserto cū esuriretis ꝓclamastis ad me dicentes: vt q̄d nos in desertū istud adduxisti interficere nos? Melius nobis fuerat seruire ęgyptijs/ q̄3 mori in deserto hoc. [G] Ego dolui gemitus vestros: et dedi vobis māna in escā. Panem angeloꝝ mādūcastis. Nōne cum sitiretis/ petrā excidi: et fluxerūt aquę in saturitate? Propter ęstus/ folijs arboꝝ vos texi. Diuisi vobis terras pingues: chananęos/ et pheresęos/ ꝛ philistinos a facie vestra ꝓieci. Quid faciam vobis adhuc dicit dñs? Hęc dicit dñs omnipotens: In deserto cum essetis in flumine amorręo sitientes ꝛ blasphemātes nomē meū: nō ignē vobis ꝓ blasphemijs dedi: sed mittēs lignū in aquā: dulce feci flumen. Quid tibi faciā iacob? Noluisti obedire iuda. Transferā me ad alias gentes: ꝛ dabo eis nomē meum/ vt custodiāt legitima mea: Quoniā me dereliq̄stis: et ego vos derelinquā. Petētibus vobis a me misericordiā nō miserebor: quādo inuocabitis me: ego non exaudiaz vos. Maculastis eñi manus vestras sanguine: et pedes vestri impigri sunt ad cōmittenda homicidia. Non quasi me dereliq̄stis: sed vosipos/ dicit dñs. Hęc dicit dñs omnipotēs: Nōne ego vos rogaui: vt pater filios/ et mater filias/ et vt nutrix paruulos suos: vt essetis mihi in pplm/ ꝛ ego vobis in deū: et vos mihi in filios/ ꝛ ego vobis in patrē? Ita vos collegi/ vt gallina pullos suos sub alas suas. Modo autē/ q̄d faciā vobis? Proijciam vos a facie mea. Oblationē cum mihi attuleritis/ auertā faciē meā a vobis. [H] Dies eni festos vestros ꝛ neomenia et circūcisiones repudiaui: ego misi pueros meos ꝓphetas ad vos: q̄s acceptos interfecistis et laniastis corpora eorū: quorū sanguinē exquirā/ dicit dñs: Hęc dicit dñs omnipotens: Domus vestra deserta est: proijciaz vos sicut ventus stipulā: et filij ꝓcreationē nō facient: qm̄ mandatū meū neglexerūt: et q̄d maluz est coraz me fecerūt. Tradaz domos vestras pplo venienti q̄ me nō audientes credūt: quibus signa non ostendi facient quę precępi. Prophetas nō viderūt: ꝛ memorabunt̄ iniquitatū eoꝝ. Testor populi venientis gratiam: cuius paruuli exultant cum lęticia: me non videntes oculis carnalib⁹: sed spū credentes quę dixi. Et nunc frater aspice quę gloria: et vide populū venientē ab oriente: quib⁹ dabo ducatū abraā/ isaac ꝛ iacob ꝛ oseę ꝛ amos ꝛ michęę et iohel ꝛ abdię ꝛ ionę et naum et abacuk/ sophonię/ aggei/ çacharię/ ꝛ malachim: q̄ et angelus dñi vocatus est.

Ca. II

Hec dicit dñs: Ego eduxi populuz istum de seruitute: quibus mandata dedi per pueros meos ꝓphetas quos audire noluerunt: sed irrita fecerunt mea consilia. Iꝫ Mater q̄ eos generauit/ dicit illis: Ite filij: q2 ego vidua suz et derelicta. Educaui vos cum lęticia: et amisi vos cum luctu ꝛ tristicia. Qm̄ peccastis coram dño deo vestro: et q̄d malum est coram eo fecistis. Modo autez quid faciā vobis? Ego vidua sum et derelicta. Ite filij/ et petite a dño mīsicordiā. Ego autem te pater testem inuoco super matrem filiorū qui noluerunt testamentū meū seruare: vt des eis cōfusionē et matrem eorū in direptionē: ne generatio eorū fiat. Dispergant̄ in gentes nomia eoꝝ: deleant̄ a terra: quoniā spreuerunt sacramentū meum.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
B48/D Vol. 2

A Ve tibi aſſur/qui abſcōdis iniquos penes te. Gens mala memorare q̄d fecerim ſodomę ⁊ gomorrę: q̄rū terra iacet in piceis glebis ⁊ ageribꝰ cinerū: Sic dabo eos q̄ me nō audierūt: dicit dn̄s oīpotēs. Hec dicit dn̄s ad eſdrā: Nuncia pplo meo/qm̄ dabo eis regnū hierl̄m qđ daturꝰ erā iſrl̄. Et ſumā mihi gloriā illorū: ⁊ dabo eis tabernacula eterna q̄ ꝑparaueraȝ illis. Lignū vitę erit illis in odore vnguenti: ⁊ nō laborabūt neq̄ fatigabunt̄. Ite/⁊ accipietis. Rogate vobis dies paucos vt imorent̄. Iā paratū ē vobis regnū. Vigilate: Teſtare cęlū ⁊ terrā. Cōtriui enim malū ⁊ creaui bonuȝ: qꝛ viuo ego dicit dn̄s. Mater amplectere filios tuos: educa illos cū lęticia. Sicut colūba ꝯfirma pedes eorū: qm̄ te elegi dicit dn̄s. Et reſuſcitabo mortuos de locis ſuis: ⁊ de monumentis educā illos: qm̄ cognoui nomē meū in iſrl̄. Noli timere mater filiorū: qm̄ te elegi dicit dn̄s. Mittā tibi adiutoriū pueroſ meos eſaiā ⁊ hieremiā: ad quorū ꝯſiliū ſctificaui: ⁊ paraui tibi arbores duodecim: grauatas varijs fructibꝰ: ⁊ totidē fontes fluētes lac ⁊ mel: ⁊ montes imenſos ſeptē/habentes roſam ⁊ liliū: in q̄bus gaudio implebo filios tuos. Viduā iuſtifica/pupillo iudica/egenti da/orphanū tuere/nudū veſti/cōfractum ⁊ debilem cura/claudum irridere noli/tutare mancū/⁊ cęcū ad viſioneȝ claritatis meę admitte. Senē ⁊ iuuenē intra muros tuos ſua: mortuos vbi inueneris ſignās cōmenda ſepulchro ⁊ dabo tibi ꝑmā ceſſionē in reſurrectiōe mea. Pauſa ⁊ q̄eſce ppl̄s meus/qꝛ veniet requies tua. Nutrix bona nutri filios tuos: ꝯfirma pedes eorū. Seruos quos tibi dedi/nemo ex eis interiet. Ego em̄ eos requirā de nūero tuo: noli fatigari. Cū em̄ venerit dies ꝑſſurę ⁊ anguſtię: alij plorabūt ⁊ triſtes erunt: tu aūt hilaris ⁊ copioſa eris: ęlabūt gētes: ⁊ nil aduerſus te poterūt/dicit dn̄s. Manus meę tegent te: ne filij tui gehēnā videāt. Iocūdare mater cū filijs tuis: qꝛ ego te eripiā/dicit dn̄s. Filios tuos dormientes memorare: qm̄ ego eos educā de lateribꝰ terrę: ⁊ miſericordiā cū illis faciā: qm̄ miſericors ſum: dicit dn̄s oīpotēs. Amplectere natos tuos vſq̄dū venio ⁊ preſtē illis miſicordiā: qm̄ exuberāt fontes mei: et grā mea nō deficiet. Ego eſdras ꝑceptū accępi a domino in mōte oreb/vt irē ad iſrl̄. Ad q̄s cū venirē/reprobauerūt me: ⁊ reſpuerūt mādatū dn̄i. Ideoq̄ vobis dico gentes/q̄ auditis ⁊ intelligitis. Expectate paſtorē veſtrū: requiē ęternitatis dabit vobis: qm̄ ꝓximo eſt ille q̄ in fine ſęculi adueniet. Parati eſtote ad ꝑmia regni: qꝛ lux ꝑpetua lucebit vobis ꝑ ęternitatē tp̄is. Fugite vmbrā ſęculi huiꝰ. Accipite iocūditatē glorię veſtrę. Ego teſtor palā ſaluatorē meū: cōmendatū donū accipite ⁊ iocūdamini grās agentes ei q̄ vos ad cęleſtia regna vocauit. Surgite ⁊ ſtate/⁊ videte numeꝝ ſignatoꝝ in ꝯuiuio dn̄i. Qui ſe de vmbra ſęculi trāſtulerūt: ſplēdidas tunicas a domino accęperūt. Reſpice ſion nūeꝝ tuū: ⁊ ꝯclude cādidatos tuos q̄ legē dn̄i cōpleuerūt. Filioꝝ tuoruȝ q̄s optabas plenus eſt nūerus. Roga imperiū dn̄i vt ſctificet̄ ppl̄s tuꝰ q̄ vocatus eſt ab initio. Ego eſdras vidi in mōte ſion turbā magnā quā numerare nō potui: ⁊ oēs canticis collaudabāt dn̄m. Et i medio eorū erat iuuenis ſtatura celſus: eminētior oīnibus illis: ⁊ ſingulis eoꝝ capitibꝰ iponebat coronas ⁊ magl̄ exaltabat̄. Ego aūt miraculo tenebar. Tūc interrogaui angelū ⁊ dixi: Qui ſunt hi dn̄e? Qui reſpondēs/dixit mihi: Hi ſunt q̄ mortalē tunicā depoſuerūt ⁊ imortalē ſūpſerūt: ⁊ confeſſi ſunt nomē dei. C Modo coronāt̄ ⁊ accipiūt palmas. Et dixi angelo: Ille iuuenis q̄s eſt q̄ eis coronas imponit ⁊ palmaſ in manus tradit? Et reſpōdens dixit mihi: Ipſe ē filius dei: quē in ſęculo ꝯfeſſi ſunt. Ego aūt magnificare eos cępi: q̄ fortiter ꝓ noīe dn̄i ſteterūt: Tūc dixit mihi angelus: Vade annūcia pplo meo qualia ⁊ quanta mirabilia dn̄i dei vidiſti.

Ca. III

Anno triceſimo ruinę ciuitatl̄ erā in babylone/⁊ ꝯturbatus ſum ſuꝑ cubiculo meo recūbēs. Et cogitatiōes meę aſcēdebāt ſuꝑ cor meū: qm̄ vidi deſertionē ſion: ⁊ abūdantia eorū q̄ habitabāt in babylone. Et vētilatꝰ eſt ſpūs meus valde. Et cępi loq̄ ad altiſſimū ꝟba timorata/⁊ dixi: O dn̄ator dn̄e tu dixiſti ab initio qn̄ plantaſti terrā: ⁊ hoc ſolꝰ ⁊ imperaſti pplo: ⁊ dediſti adam corpꝰ mortuū: ſed ⁊ ip̄m figmentū manuū tuaꝝ erat: ⁊ inſufflaſti in eū ſpiritū vitę: ⁊ factus eſt viuēs corā te: ⁊ induxiſti eum in paradiſo quē plantauerat dextera tua an̄q̄ terra aduentaret. Et huic mandaſti diligere viā tuā ⁊ ꝑteriuit eā: ⁊ ſtatim inſtituiſti in eo mortē ⁊ in natiōibus eius: ⁊ natę ſunt gentes ⁊ tribus ⁊ ppl̄i et cognationes quaꝝ nō eſt numerus. Et ambulauit vnaqueq̄ gens in volūtate ſua: ⁊ mira agebāt corā te ⁊ ſpernebant ꝑcępta tua. Iterū autē in tp̄e induxiſti diluuium ſuꝑ inhabitātes ſęculū: ⁊ ꝑdidiſti eos. Et factuȝ eſt in vnoquoq̄ eorū ſicut adę mori: ſic his diluuiū. D Dereliq̄ſti autē vnū ex his noe cū domo ſua: ⁊ ex eo iuſti oēs. Et factū eſt cū cępiſſent multiplicari q̄ habitabāt ſuꝑ terrā: multiplicauerūt filios ⁊ poplos ⁊ gentes multas/⁊ cęperūt iterato ipietatē facere plꝰ q̄ priores. Et factū eſt cū iniq̄tatē facerēt corā te: elegiſti tibi virū ex his cui nomen erat abraā. Et dilexiſti eum: ⁊ demonſtraſti ei ſoli volūtatē tuā. Et diſpoſuiſti ei teſtamentū ęternū: ⁊ dixiſti ei vt nō vnq̄ derelinqueres ſemē eius. Et dediſti ei iſaac: ⁊ iſaac dediſti iacob ⁊ eſau. Et ſegregaſti tibi iacob: eſau autē ſeparaſti. Et factꝰ eſt iacob in multitudine magna. Et factū eſt cū educeres ſemē eiꝰ ex ęgypto/adduxiſti ſuꝑ montē ſina. Et inclinaſti cęlos ⁊ ſtatuiſti terrā/⁊ cōmouiſti orbē/⁊ tremere feciſti abyſſos ⁊ cōturbaſti ſęculū: ⁊ trāſijt gloria tua portas q̄ttuor ignis ⁊ terremotus ⁊ ſpūs ⁊ gelu: vt dares ſemini iacob legē/⁊ generatiōi iſrl̄ diligētiā. Et nō abſtuliſti ab eis cor malignū/vt faceret lex tua in eis fructū. Cor em̄ malignū baiulās primus adam tranſgreſſus ⁊ victꝰ eſt: ſed ⁊ oēs q̄ de eo nati ſunt. Et facta eſt ꝑmanens infirmitas/⁊ lex cū corde ppl̄i cū malignitate radicis ⁊ diſceſſit qđ bonū eſt: ⁊ manſit malignū. Et tranſierunt tp̄a: ⁊ finiti ſunt anni: ⁊ ſuſcitaſti tibi ſeruum nomine dauid: ⁊ dixiſti ei ędificare ciuitatē noīs tui: et offerre ibi in eadem thus ⁊ oblationes. Et factuȝ eſt hoc annis multis/a deliquerūt q̄ habitabāt ciuitatē in oībus faciētes/ſicut fecit adam ⁊ oēs generationes eius. Vtebant̄ em̄ ⁊ ipſi corde maligno. Et tradidiſti ciuitatē in manibꝰ inimicorū tuoꝝ. Nūquid meliora faciunt q̄ habitant babylonē? Et ꝓpter hoc dn̄abit̄ ſion. Factū ē cū veniſſem huc ⁊ vidiſſem impietates quarum non eſt numerus: ⁊ delinquentes multos/vidit aīa mea hoc triceſimo anno et exceſſit cor meū: qm̄ vidi quō ſuſtines eos peccātes ⁊ peperciſti impie agentibus/⁊ perdidiſti populū tuū/⁊ cō/

E seruasti inimicos tuos ⁊ nō significasti. Nihil memini quō debeat derelinqui via hęc. Nunqd meliora facit babylon q̄ʒ sion: aut alia gens cognouit te preter israel? Aut q̄ tribus crediderūt testamentis tuis sicut iacob? Quarū merces nō comparauit/ neqʒ labor fructificauit. Pertransiens eni ptransiui in gentibus et vidi abundantes eas: et non memorantes mādatoꝝ tuoꝝ. Nūc ergo pōdera in stathera nr̄as iniqtates/ et eoꝝ q̄ habitāt in seculo: et nō inuenieł nomē tuū nisi in isrł. Aut qn̄ nō peccauerūt in cōspectu tuo q̄ habitāt terrā: aut q̄ gēs sic obseruauit mādata tua? Hos qdē p nomia inuenies seruasse mandata tua/ gentes aūt non inuenies. Ca. IIII

Et respōdit ad me angelus qui missus est ad me cui nomē vriel/ et dixit mihi: Excedēs excessit coꝛ tuū in seculo hoc: ⁊ cōprehēdere cogitas viam altissimi. Et dixi: Ita dn̄e meus. Et respōdit mihi/ ⁊ dixit: Tres vias missus sum ōn̄dere tibi: ⁊ tres silitudines ꝑponere corā te: de q̄bus mihi si renunciaueris vnā ex his: et ego tibi demonstrabo viam quā desideras videre et docebo te vnde sit coꝛ malignū. Et dixi: loquere dn̄e meꝰ. Et dixit ad me: Vade pondera mihi ignis pondus/ aut mensura mihi flatū venti: aut reuoca mihi diē q̄ preterijt. Et respōdi et dixi: Quis natoꝝ poterit facere vt me interroges de his? Et dixit ad me: Si essem interrogans te dicens: Quante habitationes sunt in coꝛde maris: aut quātę venę sunt in p̄ncipio abyssi: aut quātę venę sunt sup firmamentū: aut q̄ sunt exitus paradisi: diceres mihi foꝛtassis: in abyssum nō descendi: neqʒ in infernū adhuc: neqʒ in cęlū vnq̄ʒ ascēdi. Nunc autē nō interrogaui te nisi de igne ⁊ vento ⁊ die p quē transisti: et a q̄bus separari nō potes: ⁊ nō respondisti mihi de eis. Et dixit mihi: Tu q̄ tua sunt tecū coadolescentia non potes cognoscere. Et quō poterit vas tuū capere altissimi viā: et iā exterius coꝛrupto seculo intelligere coꝛruptionē euidētē in facie mea? Et dixi illi: Melius erat nos nō esse q̄ʒ adhuc viuentes viuere in impietatibꝰ: et pati ⁊ nō intelligere de qua re. Et respondit ad me/ et dixit: Proficiscens ꝑfectus sum ad siluā lignoꝝ cāpi: et cogitauerunt cogitationē et dixerūt: Venite et eamus et faciamus ad mare bellū/ vt recedat corā nobis: et faciamꝰ nobis alias siluas. Et siliter fluctꝰ maris/ et ipsi cogitauerūt cogitationē/ ⁊ dixerūt: Venite ascendētes debellamus siluas cāpi: vt et ibi cōsumemꝰ nobismet ipsis aliā regionē. Et factus est cogitatꝰ siluę in vanū. Venit eni ignis et ꝯsumpsit eā. Silr̄ et cogitatꝰ fluctuū maris. Stetit eni arena et ꝓhibuit eos. Si eni esses iudex hoꝝ/ quē iciperes iustificare: aut quē cōdemnare? Et respōdi/ et dixi: Vtrīqʒ vanā cogitationē cogitauerūt. Terra eni data est siluę ⁊ mari locus/ poꝛtare fluctꝰ suos. Et rn̄dit ad me/ et dixit: Bene tu iudicasti. Et quare non iudicasti tibimetipsi? Quēadmodū eni terra siluę data est/ et mare fluctibus suis: sic q̄ sup terrā inhabitāt q̄ sunt sup terram intelligere solūmodo possunt: et q̄ sup cęlos/ quę super altitudinē celoꝝ. Et rn̄di/ et dixi: Depcoꝛ te dn̄e vt mihi deł sensus intelligēdi. Nō eni volui iterrogare de supioꝛibꝰ tuis: sed de his q̄ ptrāseunt p nos quotidie: ꝓpter qd isrł datus in oppꝛobꝛiū gentibꝰ quē dilexisti populū datus ē tribubꝰ impijs: et lex patrū nr̄oꝝ in interitū deducta est: et dispositiones scriptę nusq̄ʒ sunt: et ptrāsiuimus de seculo vt locustę: et vita nostra stupoꝛ et pauoꝛ. Et nec digni sumꝰ misericoꝛdiā ꝯsequi. Sed qd faciet nomi suo qd iuocatuʒ est sup nos? Et de his interrogaui: et rn̄dit ad me/ et dixit: Si fueris plurimū scrutatꝰ/ frequenł mi raberis. Qm̄ festinās festinat seculū ptrāsire: ⁊ non capit poꝛtare q̄ in futuris tpibus/ iustis repꝛomissa sunt: qm̄ plenū iniusticia est seculū hoc/ et infirmitatibus. De q̄bus aūt interrogas/ dicā: Seminatū est eni malū/ et necdū venit destructio ipsiꝰ. Si ergo nō inuersum fuerit qd seminatū est/ et discesserit locus vbi seminatū ē malū: nō veniet vbi semiatū ē bonū. Qm̄ gramē seminis mali semiatū ē in coꝛde adā ab initio: et q̄ntū ipietatł generauit vsq̄ʒ nūc ⁊ generat vsq̄ʒ cū veniat area. Estima aūt apd te †gramē mali seminis quantū fructū impietatis generauit: qn̄ secatę fuerint spicę quaꝝ nō est numerꝰ/ q̄ʒ magnā aream incipient facere. Et rn̄di/ et dixi: Quō/ et qn̄ hęc? Quare modici et mali āni nr̄i? Et rn̄dit ad me/ et dixit mihi: Nō festines tu sup altissimū. Tu enim festinas inaniter esse sup ipm. Nā excessus tuus multꝰ. Nōne de his interrogauerūt aię iustoꝝ in ꝓmptuarijs suis/ dicētes: Vsq̄ʒquo spero sic et qn̄ veniet fructus areę mercedis nr̄ę? Et rn̄dit ad ea hieremiel archangelus/ et dixit: Qn̄ impletus fuerit numerꝰ seminū in vobis: qm̄ in stathera pōderauit seculuʒ: et mēsura mēsuraui/ tpa: et nūero nūerauit tpa: et non cōmouit nec excitauit vsq̄ʒdū impleał p̄dicta mēsura. Et rn̄di/ et dixi: O dn̄ator dn̄e/ sed et nos oēs pleni sumꝰ impietate. Et ne foꝛte ꝓpter nos nō ipleantur iustoꝝ areę: ꝓpter pctā inhabitantiū sup terraꝫ. Et rn̄dit ad me/ et dixit: Vade ⁊ interroga p̄gnantē si qn̄ ipleuerit nouē menses suos: adhuc poterit matrix eius retinere partū in semetipa. Et dixi: Nō pōt dn̄e. Et dixit ad me: In inferno ꝓmptuaria aiarū/ matrici assimilata sunt. Quēadmodū enim illa festinat quę parit effugere necessitatē partus: sic ⁊ hęc festinat reddere ea quę cōmēdata sunt. Ab initio tibi demōstrabił de his q̄ cōcupiscis videre. Et respōdi/ et dixi: Si inueni grām ante oculos tuos: et si possibile est: et si idoneus sum demōstra mihi si plus q̄ʒ p̄teritū sit/ habet venire aut plura ptransierunt supra q̄ʒ futurū est? Quid ptrāsiuit scio: qd aūt futuruʒ sit ignoꝛo. Et dixit ad me: Sta sup dexterā partē: ⁊ demonstrabo tibi interp̄tationē silitudinis. Et steti et vidi: et ecce foꝛnax ardēs trāsijt corā me. Et factū est cū trāsiret flāmā/ vidi: et ecce supauit fumus. Post hęc trāsijt corā me nubes plena aquę: et imisit pluuiā impetu multā. Et cū trāsisset ipetꝰ pluuię supauerūt in ea guttę. Et dixit ad me: Cogita tibi. Sicut crescit pluuia amplꝰ q̄ʒ guttę: et ignis q̄ʒ fumus: sic supabundauit q̄ trāsiuit mēsura. Supauerunt autē guttę et fumus. Et oꝛaui/ et dixi: Putas viuo vsq̄ʒ i diebus illis? Vel qd erit in diebꝰ illis? Respōdit ad me/ et dixit: De signis de q̄bꝰ me interrogas ex parte possum tibi dicere: de vita aūt tua nō sum missus dicere tibi: sed nescio. Ca. V

De signis aūt: ecce dies veniūt i quibus apphēdenł q̄ ihabitabāt terrā in cēsu multo: et abscōdeł xitatł via: ⁊ sterilis erit a fide regio: et multiplicabił iiusticia super hāc quā ipse tu vides: et super quā audisti olim: et erit ipositio vestigio quā nūc vides regnare regionē: et videbūt eam desertā. Si aūt tibi dederit

al's †granū

A altiſſimus viuere/videbis poſt tertiā tubā: ⁊ reluce/
ſcet ſubito ſol noctu: ⁊ luna ter in die: ⁊ de ligno ſan
guis ſtillabit: ⁊ lapis dabit vocē ſuam: ⁊ ppl'i cōmo
uebuntur: ⁊ regnabit quē nō ſperāt q̄ inhabitāt ſuꝑ
terram: ⁊ volatilia cōmigrationē faciēt: ⁊ mare ſodo
miticū piſces reĳciet: ⁊ dabit vocē noctu quā nō no
uerant multi: Om̄es aūt audiēt vocē eiꝰ. Et chaos
fiet ꝑ loca multa: ⁊ ignis frequēter remittet̃ ⁊ beſtię
agreſtes tranſmigrabūt: ⁊ mulieres menſtruatę pa/
rient monſtra: ⁊ in dulcibꝰ aq̄s ſalſę iuenient̃: ⁊ ami/
ci oēs ſemetipſos expugnabūt: ⁊ abſcondet̃ tūc ſen/
ſus: ⁊ intellectꝰ ſeꝑabitur i promptuariū ſuū: ⁊ quę/
retur a multis: ⁊ nō iuenięt̃: ⁊ m'tiplicabit̃ iniuſticia
et incōtinētia ſuꝑ terrā. Et interrogabit regio proxi
mā ſuā/ ⁊ dicet: Nunq̄d ꝑ te ꝑtranſĳt iuſticia iuſtum
faciens? Et hoc negabit. Et erit i illo tp̄e: ⁊ ſperabūt
hoīes/ ⁊ nō impetrabūt: laborabūt/ ⁊ nō dirigēt̃ vię
eorum. Hęc ſigna dicere tibi ꝑmiſſum eſt mihi. Et ſi
oraueris iterū/ ⁊ ploraueris ſicut ⁊ nunc: ⁊ ieiunaue/
ris ſeptē diebꝰ: audies iterato horū maiora. Et eui/
gilaui/corpus meū horruit valde: ⁊ aīa mea labora/
uit vt deficeret. Et tenuit me q̄ venit angelꝰ q̄ loque
batur in me: ⁊ ꝯfortauit me/ ⁊ ſtatuit me ſuꝑ pedes.
Et factū eſt i nocte ſcd̄a/ ⁊ venit ad me ſalathiel dux
ppl'i/ ⁊ dixit mihi: Ubi eras? Et q̄re vultus tuus tri
ſtis? Aut neſcis qm̄ tibi creditꝰ eſt iſrael i regiōe trāſ
migratiōis eorū? Exurge ergo ⁊ guſta panē/ ⁊ nō de/
relinquas nos ſicut paſtor gregē ſuū i manibꝰ lupo
rum malignorū. Et dixi ei: Uade a me ⁊ nō appropi
es ad me. Et audiuit vt dixi: ⁊ receſſit a me. Et ego
ieiunaui ſ diebꝰ ſeptē vlulās et plorās: ſicut mihi mā
dauit vriel angelꝰ. Et factū eſt poſt dies ſeptē: ⁊ ite/
rum cogitatiōes cordis mei moleſtę erant mihi val/
B de: Et reſumpſit aīa mea ſpm̄ intellectꝰ: ⁊ iterū cępi
loqui corā altiſſimo ſermones. Et dixi: Dn̄ator dn̄e
ex om̄i ſilua terrę: ⁊ oībus arboribꝰ eiꝰ elegiſti vineā
vnicam: ⁊ ex om̄i terra orbis elegiſti tibi foueā vnā:
et ex omnibus floribus orbis elegiſti tibi liliū vnū:
et ex oībus abyſſis maris repleſti tibi riuū vnum: ⁊
ex oībus ędificatis ciuitatibꝰ ſc̄tificaſti tibimetipſi
ſion: ⁊ ex oībus creatis volatilibꝰ noīaſti tibi colum
bam vnā: ⁊ ex oībꝰ plaſmatis pecoribꝰ ꝓuidiſti tibi
ouem vnā: ⁊ ex oībꝰ multiplicatis ppl'is acquiſiuiſti
tibi ppl'm vnū: ⁊ ab oībus ꝓbatā legē donaſti huic
quē deſideraſti ppl'o. Et nūc dn̄e: vt quid tradidiſti
vnū pluribꝰ? Et ꝑparaſti ſuꝑ vnam radicē alias. Et
diſperdidiſti vnicū tuū in multis. Et cōculcauerūt
eum q̄ cōtradicebant ſponſionibꝰ tuis: quiq̄ʒ tuis te
ſtamentis nō credebāt. Et ſi odiēs odiſti ppl'm tuū:
tuis manibꝰ debet caſtigari. Et factū eſt cum locutꝰ
eſſem ſermones: et miſſus eſt angelꝰ ad me qui ante
venerat ad me ꝑterita nocte/ ⁊ dixit mihi: Audi me
et inſtruā te: ⁊ intende mihi/ ⁊ adĳciā corā te. Et di/
xi: Loquere dn̄e meus. Et dixit ad me: Ualde tu in
exceſſu mētis factꝰ es. ꝓ iſrael. An plus dilexiſti eum
q̄ʒ qui eū fecit? Et dixi ad eū: Non dn̄e: ſed dolens lo
cutꝰ ſū. Torquent eni me renes mei ꝑ om̄em horam
querentē apprehendere ſemitā altiſſimi: ⁊ inueſtiga
re partem iudicĳ eiꝰ. Et dixit ad me: Non potes. Et
dixi: Quare dn̄e? Ad quid naſcebar: aut quare non
fiebat matrix matris mee mihi ſepulchrum/ vt non
viderem laborē iacob/ ⁊ defatigationeʒ gn̄is iſrael?
Et dixit ad me: Numera mihi quę necdū venerant/
et collige mihi diſꝑſas guttas: et reuirida mihi ari
dos flores/ ⁊ aperi mihi clauſa prōptuaria: ⁊ ꝓduc C
mihi incluſos in eis flatꝰ: Demōſtra mihi vocis ima
ginem: ⁊ tūc oſtendā tibi laborē quē rogas videre.
Et dixi: Dn̄ator dn̄e: quis em̄ eſt q̄ poteſt hęc ſcire/
niſi qui cū hominibꝰ habitationē nō habet? Ego au
tem inſipiēs/ ⁊ quō potero dicere de his quibus me
interrogaſti? Et dixit ad me: Quō non potes facere
vnū de his quę dicta ſunt: ſic nō poteris inuenire iu
diciū meum: aut in fine charitatem quā ppl'o ꝓmiſi.
Et dixi: Sed ecce dn̄e/tu ꝓpe es his qui in finē ſūt:
Et quid facient qui ante me fuerūt/aut nos/aut hi
qui poſt nos? Et dixit ad me: Corone aſſimilabo iu
diciuʒ meum. Sicut nō nouiſſimorū tarditas: ſic nec
priorum velocitas. Et reſpōdi/ ⁊ dixi: Nec poteras
facere eos q̄ facti ſūt/ ⁊ q̄ ſunt/ ⁊ qui futuri ſūt i vnū:
vt celeriꝰ iudicium tuū oſtendas? Et reſpōdit ad me
et dixit: Non poteſt feſtinare creatura ſuꝑ creatorē:
nec ſuſtinere ſęculū eos qui in eo creandi ſunt i vnū.
Et dixi: Quomodo dixiſti ſeruo tuo/ qm̄ viuificās
viuificaſti a te creatā creaturā in vnum/ ⁊ ſuſtinebat
creatura: poterit et nūc portare ꝑſentes in vnū. Et
dixit ad me: Interroga matricē mulieris/ ⁊ dices ad
eam: Et ſi paris/quare per tp̄s? Rogo ergo eam/ vt
det decē in vnū. Et dixi: Non vtiq̄ʒ poterit/ ſed ſm̄
tempꝰ. Et dixit ad me: Et ego dedi matricē terrę his
qui ſeminati ſunt ſuꝑ eā ꝑ tēpus? Quēadmodū em̄
infans nō parit ea quę ſenū ſunt: ſic ego diſpoſui a
me creatū ſęculū. Et iterrogaui/ ⁊ dixi: Cum iam de
deris mihi viā/loquar corā te. Nā mater nr̄a de qua
dixiſti mihi: adhuc iuuenis eſt/iam ſenectuti appro/
pinquat. Et rn̄dit ad me/et dixit: Interroga eā quę
parit/et dicet tibi. Dices ei ei: Quare q̄s pepiſti nūc
nō ſūt ſil'es his q̄ ante te/ ſ3 minoris ſtatura? Et dicet
tibi/et ipſa: Alĳ ſunt q̄ in iuuentute ꝟtutis nati ſūt/
et alĳ q̄ ſub tp̄e ſenectut' deficiēte matrice nati ſūt. D
Conſidera ergo ⁊ tu qm̄ minori ſtatura eſtis ꝑ his q̄
an̄ vos/ ⁊ q̄ poſt vos minori q̄ʒ vos/ q̄ſi iam ſeneſcē/
tes creaturę: ⁊ fortitudinē iuuētut' ꝑtereūtes. Et di/
xi: Rogo dn̄e ſi iueni gratiā an̄ oculos tuos/demon
ſtra ſeruo tuo ꝑ quē viſites creaturā tuā. Ca. VI

ET dixit ad me: Initio terreni orb ⁊ an/
teq̄ʒ ſtarēt exitꝰ ſęcl'i: et anteq̄ʒ ſpirarēt
cōuentiōes vētorū et anteq̄ʒ ſonarent
voces tonitruum: ⁊ an̄q̄ʒ ſplenderēt ni/
tores/coruſcationū: ⁊ anteq̄ʒ ꝯfirmarēt̃/
tur fundamēta paradiſi: anteq̄ʒ viderent̃ decori flo/
res: et an̄q̄ʒ cōfirmarent̃ motę virtutes: ⁊ an̄q̄ʒ colli/
gerent̃ innūerabiles militię angelorū: ⁊ an̄q̄ʒ extolle/
rent̃ altitudīes aeris: ⁊ an̄q̄ʒ noīarent̃ menſurę firma
mentorū: ⁊ an̄q̄ʒ ęſtuarēt camini in ſion: ⁊ an̄q̄ʒ inue/
ſtigarent̃ p̄ſītes anni: ⁊ an̄q̄ʒ abalienarent̃ eorū q̄ nūc
peccant adinuētiōes: ⁊ an̄q̄ʒ cōſignati eſſent q̄ fideʒ
theſauriçauerūt: tūc cogitaui ⁊ facta ſūt ꝑ me ſolum
et nō ꝑ aliū: ⁊ finis ꝑ me et nō ꝑ aliū. Et rn̄di/ ⁊ dixi:
Que erit ſeꝑatio tēporū? Aut qn̄ p̄oris finis ⁊ ſequē
tis initiū? Et dixit ad me. Ab abraam vſq̄ʒ ad iſaac
qn̄ nati ſūt ab eo iacob et eſau/manꝰ iacob tenebat
ab initio calcaneū eſau. Finis em̄ huius ſęculi eſau/
et p̄ncipiū ſequētis iacob. Hoīs manꝰ inter calcane/
um ⁊ manū. Aliud noli quęrere eſdra. Et rn̄di/ ⁊ di/
xi: O dn̄ator dn̄e/ſi inueni grām ante oculos tuos:
quo/ oro/ vt demōſtres ſeruo tuo finē ſignorū tuorū: quo/
rū partē mihi demonſtraſti nocte ꝑcedēte. Et reſpō/
dit/ ⁊ dixit ad me: Surge ſuꝑ pedes tuos/ ⁊ audi vo/

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

E cem plenissimā sonitꝰ. Et erit sicut cōmotio: nec con/
mouebitur locꝰ ī quo stes sup eū. Ideo cū loquit̄ tu
nō expaueas: qm̄ de fine verbū/ et fundamētū terrę
intelligit̄: qm̄ de ipis sermo tremiscit et cōmouetur.
Scit em̄ qm̄ finē eorū oportet cōmutari. Et factū est
cū audissem: surrexi sup pedes meos et audiui: ⁊ ec/
ce vox loquēs: et sonꝰ eiꝰ sicut sonꝰ aquarū multarū/
et dixit: Ecce dies veniūt: et erit qn̄ appropinquare
incipiā vt visitē habitātes in terra: ⁊ qn̄ inqrere inci
piam ab eis q̄ iniuste nocuerūt iniusticia sua: et quā
do suppleta fuerit humilitas sion: et cū supsignabit̄
seculū qd incipiet ptransire: hęc signa faciam. Libri
apient̄ ante faciē firmamēti: et oēs videbūt sil': ⁊ āni/
culi infantes loquent̄ vocibꝰ suis: et pgnātes imatu
ros pariēt infantes triū et q̄ttuor mēsiū: et viuent ⁊
suscitabūtur. Et subito apparebūt semiata loca nō
semiata ⁊ plena pmptuaria subito iuenient̄ vacua:
et tuba canet cū sono: quā cū oēs audierit: subito ex
pauescēt. Et erit ī illo tpe debellabūt amici amicos/
vt inimici: et expauescet terra cū his. Et venę fontiū
stabūt: et nō decurrēt in horis tribꝰ. Et erit: oīs q̄ de
relictꝰ fuerit ex oībꝰ istis q̄bꝰ p̄dixi tibi: ipse saluabit̄
et videbit salutare meū et finē seculi vr̄i. Et videbūt
q̄†repleti sūt hoīes q̄ mortē nō gustauerūt a natiui/
tate sua: et mutabit̄ cor inhabitātiū: et ꝯuertet̄ ī sen/
sum aliū. Delebit̄ em̄ malū et extinguet̄ dolꝰ. Flore
bit aūt fides: et vincet̄ corruptela: et on̄det̄ veritas
quę sine fructu fuit diebꝰ tantis. Et factū ē cū loque
retur mihi: et ecce paulatim intuebar sup eū an̄ quē
stabā/ et dixit ad me hęc: Ueni tibi ostēdere tp̄s ven
turę noctis. Si ergo iter rogaueris: et iter ieiunaue/
ris septē diebꝰ: iter tibi renūciabo hoꝝ maiora p di
em q̄ audiui. Audita est em̄ vox tua apud altissimū.
Uidit ei fortis directionē tuā: et ꝓuidit pudicitiam
quā a iuuentute tua habuisti: et ꝓpter hoc misit me
demōstrare tibi hęc om̄ia/ et dicere tibi: Cōfide ⁊ no
li timere: et noli festinare cū p̄oribꝰ tp̄ibꝰ cogitare va
na: et nō ꝓperes a nouissimis tp̄ibꝰ. Et factū ē post
hęc ⁊ fleui iter: ⁊ sil'r ieiunaui septē diebꝰ: vt suppleā
tres hebdomadas q̄ dictę sūt mihi. Et factū ē ī octa/
ua nocte: et cor meū turbabat̄ iterato ī me: ⁊ cępi lo/
qui corā altissimo. Inflāmabat̄ em̄ spūs meꝰ valde:
et aīa mea anxiabat̄/ ⁊ dixi: O dn̄e: loquēs locutꝰ es
ab initio creaturę in p̄mo die/ dicēs: Fiat cęlū et ter/
ra: et tuū verbū opꝰ pfectū. Et erat tūc spūs: et tene
brę circūferebant̄ et silētiū: sonꝰ vocis hoīs nōdum
erat abs te. Tūc dixisti d thesauris tuis ꝓferri lumē
luminosū q̄ appareret opꝰ tuū. Et die scd̄o creasti spi
ritū firmamēti: et iperasti ei vt diuideret ⁊ diuisionē
faceret int̄ aq̄s: vt ps q̄dā sursū recederet: ps ꝯo de/
orsum maneret. Et tertia die impasti aq̄s cōgregari
in septima pte terrę: sex ꝯo ptes siccasti et ꝯseruasti:
vt ex his sint corā te mistrātia semiata a deo ⁊ culta.
Uerbū ei tuū ꝓcessit: et opꝰ statim fiebat. Processit
em̄ subito fructꝰ m'titudis imēsus et ꝯcupiscētię gu
stus m'tiformes: ⁊ flores colore imutabili: ⁊ odores
odoramēti inuestigabil'. Et die tertia hęc facta sunt.
Quarta aūt die ipasti fieri solis splēdorē: lunę lumē
stellaꝝ dispositionē: et impasti eis vt deseruirent fu
turo plasmato hoī. Quinto autē die dixisti septimę
parti vbi erat aqua cōgregata vt ꝓcrearet aīalia et
volatilia et pisces: et ita fiebat. Aq̄ muta ⁊ sine aīa
quę dei nutu iubebāt aīalia faciebat: vt ex hoc mira
bilia tua natiōes enarrēt. Et tūc ꝯseruasti duas ani/

al's† recepti

F

mas: nomē vni vocasti enoch: et nomen secundę vo
casti leuiathā: et sepasti ea ab alterutro. Nō em̄ po/
terat septima ps vbi erat aq̄ ꝯgregata capere ea. Et
dedisti enoch vnā ptem quę siccata est tertio die vt
habitet in ea: vbi sunt mōtes mille. Leuiathā autē
dedisti septimā ptē humidā et seruasti eā vt fiat ī de
uorationē quibꝰ vis et qn̄ vis. Sexto aūt die ipera/
sti terrę vt crearet corā te iumenta et bestias et repti
lia: et sup his adam: quē cōstituisti ducē sup om̄ibus
factis quę fecisti: et ex eo educimur nos oēs quēq̄ ele
gisti ppl'm. Hęc aūt oīa dixi corā te dn̄e: q̄r ꝓpt nos
creasti seculū. Residuas āt gētes ab adā natas dixi/
sti eas nil esse: et qm̄ saliuę assimilatę sūt: et q̄si stilli/
cidiū de vase similasti abūdātiā eoꝝ. Et nūc dn̄e ec
ce istę gētes q̄ ī nihilū deputatę sūt: cępert̄ dn̄ari nr̄i
et deuorare: nos aūt ppl's tuꝰ quē vocasti p̄mogeni
tū vnigenitū: ęmulatorē tuū: traditi sumꝰ ī manibꝰ
eoꝝ. Et si ꝓpt nos creatū ē seculū: q̄re nō hereditatē
possidemꝰ cū seculo? Usq̄ quo hęc?

Ca. VII

ET factū ē cū finissem loqui verba hęc:
missus ē ad me angelꝰ/ q̄ missus fuerat
ad me p̄mis noctibꝰ ⁊ dixit ad me: Sur
ge esdra: et audi sermōes quos veni lo
q̄ ad te. Et dixi: Loquere deꝰ meꝰ. Et
dixit ad me: Mare positū est in spacioso loco vt esset
altū et imēsuz: erit aūt ei itroitꝰ in angusto loco posi
tus: vt esset sil'is fluminibꝰ. Quis em̄ volēs volue/
rit ingredi mare et videre eū vl' dn̄ari eiꝰ: si nō trāsie
rit āgustū: ī latitudinē venire quō poterit? Itē aliud:
Ciuitas est ędificata et posita in loco cāpestri: ē au/
tem plena oīm bonoꝝ. Introitꝰ eiꝰ angustꝰ et in p̄ci
piti positꝰ: vt eēt a dextris q̄dē ignis: a sinistris aqua
alta: semita aūt est vna sola inter eos posita: hoc est
inter ignē et aquā: vt nō capiat semita nisi solūmo/
do vestigiū hoīs. Si aūt dabit̄ ciuitas homi in hęre
ditatē: si nunq̄ antepositū piculū ptransierit quō ac
cipiat hereditatē suaz? Et dixi: Sic dn̄e. Et dixit ad
me: Sic ē et isrl' ps. Propter eos em̄ feci seculū: et qn̄
trāsgressus ē adā ꝯstitutiōes meas: iudicatū est qd
factū est. Et facti sunt introitꝰ huiꝰ seculi angusti et
dolētes et laboriosi: pauci aūt et mali et piculorum
pleni: ⁊ labore† magno pe fulti: nā maioris seculi in/
troitꝰ spaciosi et securi: et faciētes immortalitatis fru
ctū. Si ergo ingrediētes nō fuerūt ingressi q̄ viuunt
angusta et vana hęc: nō poterūt recipe q̄ sūt reposi/
ta. Nūc ergo tu q̄re ꝯturbaris cū sis corruptibilis: ⁊ q̄d
moueris tu cū sis mortal's? Et q̄re nō accepisti in cor
de tuo qd ē futuꝝ: s; qd in p̄senti? Rn̄di et dixi: Dn̄a
tor dn̄e: ecce disposuisti lege tua: qm̄ iusti hęredita/
būt hęc: Impij aūt pibūt: iusti āt ferēt angusta: spe/
rātes spaciosa. Qui em̄ ipie gesserūt: et angusta pas
si sūt: et spaciosa nō videbūt. Et dixit ad me: Non ē
iudex sup deū: neq̄ intelligēs sup altissimū. Pereūt
em̄ m'ti p̄sentes: q̄r negligit̄ quę añposita ē dei lex.
Mādās em̄ mādauit deus veniētibꝰ: qn̄ venerūt q̄d
faciētes viuerēt: et q̄d obseruantes nō punirent̄. Hi
autē nō sūt psuasi/ et ꝯtradixerūt ei: et ꝯstituerūt si/
bi cogitamē vanitatis: et ꝓposuerūt sibi circūuētio
nes delictoꝝ: et supdixerūt altissimo nō esse: et vias
eiꝰ nō cognouerūt: et legē eiꝰ spreuerūt: et spōsiones
eiꝰ abnegauerūt: et in legitimis eiꝰ fidem nō habue/
runt: et opera eius non perfecerunt. Propter hoc es/
dra vacua vacuis: et plena plenis. Ecce tempus ve
niet: et erit qn̄ veniēt signa quę p̄dixi tibi. Et appa/

G

H

al's magna opere

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

A rebit sponsa:et apparescēs ostendet que nūc subducitur terra:et oīs qui liberat⁹ est de predictis malis:ipe videbit mirabilia mea. Reuelabit eñ filius meus iesus cum his qui cū eo sunt:et iocundabunt qui relicti sunt in annis quadringentis. Et erit post annos hos et morietur fili⁹ meus christus. Et oēs q̄ spiramentū habēt homines: et cōuertetur seculum in antiquū silentiū diebus septem sicut in priorib⁹ iudiciis:ita vt nemo derelinquat:et erit post dies septem:et excitabit quod nōdū vigilat seculū: et morietur corruptū. Et terra reddet qui in ea dormiūt: et puluis q̄ i eo silētio habitāt:⁊ ꝓmptuaria reddēt que eis cōmendate sunt anime. Et reuelabit altissimus sup sedem iudicii:et pertransibūt miserie:et lōganimitas cōgregabit. Judiciū aūt solum remanebit: veritas stabit:et fides cōualescet:Et opus subsequetur:et merces ostendetur:et iusticie vigilabūt: et iiusticie nō dominabunt. Et dixi: Prim⁹ abraam propter sodomitas orauit: et moyses pro patrib⁹ q̄ in deserto peccauerūt:et qui post eū pro israel in diebus achaz et samuelis et dauid ꝓ cōfractione:et salomō ꝓ eis qui venerūt in sanctificationē:et helias pro his q̄ pluuiā acceperūt:et ꝓ mortuo vt viueret: et ezechias ꝓ populo in dieb⁹ sennacherib/et multi ꝓ multis. Si ergo modo quādo corruptibile increuit:et iniusticia multiplicata est: et orauerūt iusti ꝓ impiis:quare et nūc sic nō erit? Et respondit ad me/ et dixit: Presens seculū nō est finis:gloria in eo frequens manet: ꝓpter hoc orauerūt pro iualidis. Dies eñ iudicii erit finis tēporis hui⁹:et initiū temporis futuri imortalitatis:in quo pertrāsiuit corruptela:soluta est intēperātia:abscisa est incredulitas: creuit autē iusticia:orta est veritas. Tunc enim nemo poterit saluare euz qui periit:neq̄ demergere qui vi-

B cit. Et respondi et dixi: Hic sermo me⁹ primus et nouissimus:qm̄ melius erat nō dare terrā adam: vl̄ cū iam dedisset coercere eum vt non peccaret. Quid ei prodest hominibus in ꝓsenti viuere in tristicia:et mortuos sperare punitionē? O tu quid fecisti adam? Si enim tu peccasti non est factus solius tuus casus: sz et noster q̄ ex te aduenimus. Quid ei prodest nobis si promissum est nobis immortale tēpus:nos autez mortalia opera egim⁹? Et qm̄ predicta ē nobis perennis spes:nos vero pessimi vani facti sum⁹. Et qm̄ reposita sunt nobis habitacula sanitatis et securitatis:nos vero mali cōuersati sum⁹. Et quoniā reposita est gloria altissimi ꝓtegere eos qui tarde cōuersati sunt:nos autē pessimis viis ambulauim⁹. Et qm̄ ostendetur paradisus cui⁹ fruct⁹ incorrupt⁹ ꝑseuerat in quo est securitas et medela:nos vero nō ingrediemur. In ingratis eñ locis cōuersati sum⁹:et quoniā sup stellas fulgebunt facies eoꝝ qui abstinētiā habuerūt:nostre autē facies sup tenebras nigre. Non eni cogitauim⁹/viuētes qn̄ iniquitatē faciebam⁹ q̄ incipiem⁹ post mortē pati. Et respōdit/ et dixit: Hoc est cogitamentū certaminis qd̄ certabit q̄ sup terraz natus est homo: vt si victus fuerit patiat qd̄ dixisti. Si aūt vicerit recipiet qd̄ dico: qm̄ hec est vita quā moyses dixit cū viueret ad ppl̄m/dicēs: Elige tibi vitam vt viuas: Nō crediderūt aūt ei:sed nec post euz prophetis. Sed nec mihi q̄ locutus sum ad eos: qm̄ nō esset tristicia in perditionē eorum sicut futuruz ē gaudiū sup eos q̄bus ꝑsuasa est salus. Et respondi et dixi: Scio dn̄e quoniā vocatus est altissimus mi-

C sericors in eo q̄ misereat his q̄ nondū in seculo aduenerunt:et q̄ misereat illis q̄ cōuersationē faciūt i legē eius et lōganimis ē: qm̄ longanimitatē ꝓstat his q̄ peccauerūt q̄si suis opibus:et munific⁹ est: qm̄ quidē donare vult ꝓ exigentiis:et multe misericordie: qm̄ multiplicat magis misericordias his q̄ ꝓsentes sunt et qui ꝑterierūt/et qui futuri sūt. Si eñ nō multiplicauerit misericordias suas: nō viuificabit seculū cū his q̄ inhabitabūt eo. Et donat: qm̄ si n̄ donauerit de bonitate sua: vt alleuient hi q̄ iniquitatē fecerūt de suis iniq̄tatib⁹: nō poterit decies millesima pars viuificari hominū. Et iudex si nō ignouerit his q̄ curati sūt verbo ei⁹:et deleuerit multitudinē contēptionū: nō fortassis derelinquerētur i inumerabili multitudine nisi pauci valde. Ca. VIII

Et respōdit ad me/et dixit: Hoc seculuz fecit altissim⁹ ꝓpter m̄ltos: futurū autē ꝓpter paucos. Dicā autē corā te similitudinē esdra. Quō aūt iterrogabis terram:et dicet tibi: qm̄ dabit terrā multam magis vnde fiat fictile: paruū aūt puluerē vnde aurum fit: sic et actus ꝓsentis seculi. Multi quidez creati sūt: pauci aūt saluabunt. Et respondi/et dixi: Absorbe ergo anima sensum:et deuora qd̄ sapit. Cōuenisti eñ obaudire et ꝓphetare volēs. Nec eñ tibi est datū spatium nisi solūmodo viuere. O dn̄e si nō ꝑmittes seruo tuo vt orem⁹ corā te:⁊ des nobis semē cordi ⁊ sensui culturā: vnde fruct⁹ fiat: vnde viuere possit oīs corrupt⁹ q̄ portabit locū hoīs? Solus eñ es: et vna plasmatio nos sum⁹ manuū tuaꝝ sicut locutus es. Et quomodo nūc in matrice plasmatū est corp⁹ et ꝓstans mēbra: cōseruat in igne et aqua tua creatio:et nouē mēsibus patit tua plasmatio: tuā creaturam q̄ in ea creata ē: ipm̄ aūt qd̄ seruat et qd̄ seruat vtraq̄ seruabunt: seruataq̄ quādoq̄ iterū reddit matrix q̄

D in ea creuerūt. Imperasti eñ ex ipis mēbris: hoc est māmillis prebere lac fructui māmillaꝝ vt nutriatur id qd̄ plasmatū est vsq̄ in temp⁹ aliquod:et postea disponas eum tue misericordie. Enutriuisti euz tua iusticia:et erudisti eū in lege tua. Et corripuisti eum tuo intellectu:et mortificabis eū vt tuā creaturam: et viuificabis eū vt tuū op⁹. Si ergo ꝑdideris eum q̄ tantis laborib⁹ plasmat⁹ est: tuo iussu facile est ordinari: vt et id qd̄ fiebat seruaret. Et nunc dn̄e dicam: de omni homine tu magis scis: de populo autē tuo ob quē doleo:et de hereditate tua ꝓpter quā lugeo: et propter israel ꝓpter quē tristis sum:et de iacob ꝓpter quem doleo: ideo incipiā orare coram te ꝓ me et pro eis: qm̄ video lapsus nostros qui inhabitam⁹ terrā. Sed audiui celeritatē iudicis q̄ futurus ē. Jō audi vocem meā et intellige sermonem meum:et loquar coram te. Initiū verborū esdre priusq̄ assumeretur. Et dixi: Dn̄e q̄ inhabitas seculū: cui⁹ oculi eleuati in supna et aere:et cui⁹ thronus inestimabilis:⁊ gloria incōprehensibilis: cui astat exercit⁹ angelorū cum tremore: quorum seruatio in vento et igni conuertitur: cuius verbum verum et dicta perseuerantia: cuius iussio fortis et dispositio terribilis: cuius aspectus arefacit abyssos: et indignatio tabescere facit montes: et veritas testificatur. Exaudi orationem serui tui: et auribus percipe precationem figmenti tui. Dum enim viuo loquar: et dum sapio respondebo. Nec respicias populi tui delicta sed qui tibi in veritate seruiunt. Nec intendas im-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

E pia gentiū studia:sed qui tua testimonia cum dolo
ribus custodierūt. Nec cogites qui in conspectu tuo
false conuersati sunt:sed memorare qui ex volunta/
te tua timorē cognouerūt. Neqꝫ volueris perdere q̄
pecudum mores habuerūt:sed respicias eos q̄ legē
tuam splendide docuerūt. Nec indigneris eis q̄ be/
stijs peiores iudicati sunt:sed diligas eos qui semꝑ
in tua iusticia cōfidunt ⁊ gloria. Qm̄ nos et patres
nostri talibus morbis languemꝰ:tu aūt ꝓpter nos
peccatores misericors vocaberis. Si em̄ desideraue
ris vt nostri miserearis:tūc misericors vocaberis: no
bis autē nō habentibꝰ opa iusticie. Justi em̄ quibꝰ
sint opa multa reposita:ex ꝓprijs operibus recipi/
ent merced . Quid est em̄ homo vt ei idigneris: aut
genus corruptibile vt ita amarus sis de ipso? In ve
ritate enim nemo de genitis est qui nō impie gessit:
et de confidentibꝰ qui nō deliquit. In hoc enim an/
nunciabitur iusticia tua ⁊ bonitas tua dn̄e:cum mi/
sertus fueris eis qui nō habent substantiā bonorū
operū. Et respōdit ad me/et dixit: Recte locutus es
aliqua:et iuxta sermones tuos sic et fiet. Quoniam
nō vere cogitabo super plasma eoꝝ qui peccauerūt
ante mortē/ante iudiciū/ante ꝑditionē:sed iocunda
bor suꝑ iustoꝝ figmentū: et memorabor peregrina/
tionis quoqꝫ ⁊ saluationis et mercedis receptiōis.
Quomodo ergo locutꝰ sum/sic ⁊ est. Sicut em̄ agri/
cola serit super terrā semina multa:et plantationes
multitudinis plātat:sed nō in tempore om̄ia que se
minata sunt saluātur:sed nec om̄ia que plātata sūt
radicabunt:sic et q̄ in seculo seminati sunt nō om̄es
saluabuntur. Et respondi et dixi: Si inueni gratiā/
loquar. Quomodo semē agricole si nō ascēderit aut
nō acceperit pluuiā tuā in tempore:aut si corruptū
F fuerit multitudine pluuie: sic perit:⁊ similiter homo
qui manibus tuis plasmatus est:et tu ei imago no/
minatus:quoniā similatus es ei ꝓpter quē omnia
plasmasti:et similasti semini agricole. Non irascaris
super nos:sed parce populo tuo/et miserere heredi/
tati tue Tu aūt creature tue misereris. Et respondit
ad me/et dixit: Que sunt p̄sentia/p̄sentibus: et que
futura/futuris. Multū em̄ tibi restat vt possis dili/
gere meā creaturā suꝑ me:tibi autem frequēter et ip
si ꝓximaui:iniustis autē nūqꝫ. Sed ⁊ in hoc mirabi/
lis es corā altissimo:quoniā humiliasti te sicut decet
te:et nō iudicasti te/vt inter iustos plurimum glori/
ficeris. Propter qd̄ miserie multe/et miserabiles ef/
ficient eis qui habitāt seculū in nouissimis: quia in
multa superbia ambulauerūt. Tu autē ꝑ te intelli/
ge:et de similibus tuis inquire gloriā. Uobis enim
apertus est paradisus:plātata est arbor vite p̄para/
tum est futurū tēpus:p̄parata est abundātia: edifi/
cata est ciuitas:ꝓbata ē requies:ꝑfecta est bonitas:
et perfecta sapiētia. Radix mali signata est a vobis:
infirmitas:et tinea a vobis absconsa est: et in infer/
num fugit corruptio in obliuione. Transierūt dolo/
res:et ostēsus est in fine thesaurus immortalitatis.
Noli ergo adijcere inquirendo de multitudine eorū
qui pereunt. Nam et ipsi accipientes libertatē/spre/
uerūt altissimū:et legē eiꝰ contempserunt:et vias eiꝰ
dereliquerūt. Adhuc aūt iustos eiꝰ conculcauerunt:
et dixerunt in corde suo nō esse deū: et quidē sciētes
quoniā moriunt. Sicut em̄ vos suscipient que pre/
dicta sunt:sic eos sitis et cruciatus que p̄parata sūt.
Non enim voluit hominem disꝑdi. Sed et ipsi qui
creati sunt coinquinauerūt nomē eiꝰ qui fecit eos:et G
ingrati fuerūt ei q̄ p̄parauit eis vitam. Quapropter
iudiciū meū modo appropinqt. Que nō oibus de/
mōstraui nisi tibi:et tibi similibus paucis. Et respō/
di/et dixi: Ecce nunc domine demōstrasti mihi mul/
titudinem signorū q̄ incipies facere in nouissimis:sꝫ
non demonstrasti mihi quo tp̄e.

Cap. IX

Et respōdit ad me/et dixit: Metiēs me/
tire tp̄s in semetipso: et erit cū videris
qn̄ transierit pars quedā signoꝝ q̄ p̄di/
cta sūt:tūc itelliges:qm̄ ipsū ē tp̄s i q̄ ici
piet altissimꝰ visitare seculū qd̄ ab eo fa
ctū est:⁊ qn̄ videbit in seculo motio locoꝝ ⁊ ꝓplorū
turbatio:tūc intelligēs/qm̄ de his erat altissimꝰ locu
tus/a diebꝰ q̄ fuerūt an̄ te ab initio. Sicut em̄ oē qd̄
factū ē in seculo initiū habet pariter ⁊ cōsūmatiōē:
et ꝯsūmatio ē manifesta:sic et altissimi tp̄a initia ha/
bent manifesta in ꝓdigijs et virtutibꝰ/et ꝯsūmatio
nes in actu et i signis. Et erit om̄is q̄ saluꝰ factꝰ fue/
rit:et q̄ poterit effugere ꝑ opa sua:et ꝑ fidē in q̄ credi
distis/relinquet de p̄dictis ꝑiculis:et videbit saluta
re meū in terra mea:et i finibꝰ meis:qm̄ scītificaui me
a seculo. Et tūc miserebunt q̄ nūc abusi sūt vias me/
as:et in tormētis cōmorabunt hi q̄ eas ꝓiecerūt in
cōtēptu. Qui ei nō cognouerūt me viuētes bn̄ficia
cōsecuti:et q̄ fastidierūt legē meā:cū adhuc erant ha
bentes libertatē:et cū adhuc esset eis aptus penitē/
tie locus:nō itellexerūt sꝫ spreuerūt:hos opꝫ post
mortē i cruciamēto cognoscere. Tu ergo noli adhuc
curiosus esse quō impij cruciabunt:sed inquire quō
iusti saluabunt:et quoꝝ seculū:et ꝓpter quos secu/
lū:et qn̄. Et respōdi/et dixi: Olim locutꝰ sum et nūc
dico:et postea dicā:quoniā plures sūt q̄ pereūt:qꝫ q̄
saluabuntur:sicut multiplicat fluctus super guttā. H
Et respondit ad me/et dixi: Qualis ager/talia et se/
mina:et quales flores/tales et tincture:et qualꝭ ope
rator/talis et creatio:et qualis agricola/talis cultu/
ra:qm̄ tp̄s erat seculi. Et nūc cū essem parās eis his
qui nūc sunt anteqꝫ fieret seculū in quo habitarent:
et nemo ꝯtradixit mihi: Tunc em̄ quisqꝫ et nūc crea
tur in mūdo hoc parato et mēse indeficiēti: et lege
inuestigabili corrupti sūt mores eoꝝ. Et cōsideraui
seculū:et ecce erat ꝑiculū ꝓpter cogitatiōes que in
eo aduenerūt. Et vidi et ꝑpci ei valde:et seruaui mi
hi acinum de botro:et plantationē de tribu multa.
Pereat ergo multitudo que sine causa nata est:⁊ ser
uetur acinus meꝰ/et plātatio mea: quia cum multo
labore ꝑfeci. Tu autē si adhuc intromittas septem
dies alios:sed nō ieiunabis in eis:ibis in campum
florū vbi domꝰ non est edificata/et manducabis so/
lummodo de floribus campi:et carnem non mādu/
cabis:et vinum non bibes:sed solūmodo flores. De
precare altissimū sine intermissione:et veniam et lo/
quar tecum. Et profectus sum sicut dixit mihi in cā/
pum qui vocatur ardath: et sedi ibi in floribꝰ. Et de
herbis agri māducaui: et facta est esca earum mihi
in saturitatem. Et factū est post dies septem:et ego
discumbebam supra fenum: et cor meū iterum tur/
babatur sicut ante. Et apertū est os meū:et inchoa/
ui dicere corā altissimo/et dixi: O dn̄e te nobis ostē/
dens/ostensus es patribus nostris in deserto:quod
nō calcatur ⁊ infructuoso:quando erāt exeuntes de
egypto/et dicens dixisti: Tu israel audi me/et se/
men iacob intende sermonibus meis: Ecce em̄ ego

A semino in vobis legem meã:⁊ faciet i vobis fructũ:
⁊ glorificabimini in eo ꝑ seculũ. Nam patres nr̃i ac
cipientes legem nõ seruauerũt:⁊ legitima tua non
custodierũt:⁊ factus est fructus legis non parens.
Nec eñ poterat qm̃ tuus erat:nã q̃ acceperunt/pe/
rierunt:nõ custodientes qd̃ in eis seminatũ fuerat.
Et ecce cõsuetudo est:vt cũ acceperit terra semẽ:vl'
nauem mare:vel vas aliquod escam vel potũ:cum
fuerit exterminatũ id in quo seminatũ est/vel in qd̃
missum est:simul id quod seminatũ vel missum est:
vel quę suscępta sunt exterminanť:⁊ suscępta iã nõ
manent apud nos. Sed nobis sic nõ factũ est. Nos
quidem qui legẽ accępimus peccantes periuimus:
⁊ cor nostrũ quod suscępit eam:nam lex non perijt:
sed permansit in suo labore. Et cum loquerer hęc in
corde meo/respexi oculis meis/⁊ vidi mulierẽ in de
xtera parte. Et ecce hęc lugebat ⁊ plorabat cum vo
ce magna/⁊ animo dolebat valde/⁊ vestimenta ei⁹
discissa:⁊ cinis super caput eius. Et dimisi cogitat⁹
in quibus eram:cogitans ⁊ conuersus sum ad eam
⁊ dixi ei:Ut q̃d fles/⁊ q̃d doles animo? Et dixit ad
me:Dimitte me dñe meus vt defleã me/⁊ adijciam
dolorem:quoniã valde amara sum animo:⁊ humi/
liata sum valde. Et dixi ei:Quid passa es? Dic mi/
hi. Et dixit ad me:Sterilis fui ego famula tua ⁊ nõ
peperi habens maritum annis triginta. Ego enim
per singulas horas/⁊ per singulos dies ⁊ annos tri
ginta hos/deprecor altissimũ nocte ac die. Et factũ
est post triginta annos exaudiuit me deus ancillaꝫ
tuã/⁊ vidit humilitatẽ meam ⁊ attẽdit tribulationi
meę/⁊ dedit mihi filiũ. Et iocundata sum super euꝫ
valde ego ⁊ vir meus/⁊ oẽs ciues mei:⁊ honorifica
bamus valde fortẽ. Et nutriui eũ cũ labore multo:
B ⁊ factũ est cũ creuisset ⁊ venisset accipere vxorẽ:feci
diem epuli.

Caplm X

Et factũ ẽ cum introisset filius meus i
thalamo suo/cecidit ⁊ mortu⁹ ẽ/et euer
timus oĩes lumia. Et surrexerũt oẽs
ciues mei ad cõsolandũ me/⁊ q̃eui vs/
q; in alium diẽ vsq; nocte. Et factũ est cũ omnes q̃e
uissent vt me consolarenť vt quiescerẽ:⁊ surrexi no
cte ⁊ fugi/⁊ veni sicut vides in hoc campo:⁊ cogito
iam non reuerti in ciuitatẽ/sed hic consistere/⁊ neq;
manducare/neq; bibere/sed sine intermissione luge
re ⁊ ieiunare vsq; dum moriar. Et dereliqui sermo/
nes in quibus eram:⁊ respõdi cum iracundia ad eã
⁊ dixi:Stulta super omnes mulieres:non vides lu
ctũ nostrũ:⁊ quę nobis contingunt? Quoniã sion
mater nostra oĩ tristicia contristať/⁊ hũilitate hũili/
ata est/⁊ luget validissime. Et nũc qm̃ oẽs lugem⁹ ⁊
tristes sum⁹/qm̃ oẽs contristati sum⁹:tu aũt contri/
staris in vno filio. Interroga eñ terrã ⁊ dicet tibi/
quoniã hęc est quę debeat lugere casum tantoꝝ su
per eũ germinãtiũ. Et ex ipsa ab initio oĩes nati ⁊
alij venient. Et ecce pene oẽs in ꝑditionẽ ambulãt
⁊ exterminiũ fit multitudo eoꝝ. Et quis ergo debet
lugere magis/nisi hęc quę tã magnã multitudineꝫ
ꝑdidit/q; tu quę pro vno doles? Si aũt dices mihi
qm̃ nõ est planctus meus silis terrę:qm̃ fructũ ven
tris mei ꝑdidi/quẽ cũ męroribus peperi/⁊ cũ dolo/
ribus genui:terra aũt ẜm viã terrę:abijtq; i ea mul
titudo pręsens/quõ euenit ⁊ ego tibi dico:Sicut tu
cũ labore pepisti/sic ⁊ terra dat fructũ suũ:homi ab
initio ei q̃ fecit eã. Nũc ergo retine apud temetipaꝫ
dolorẽ tuũ/⁊ fortiter fer qui tibi cõtigerunt casus. Si C
eni iustificaueris terminũ dei ⁊ consiliũ suũ/recipies
in tẽpore/⁊ in talib⁹ collaudaberis. Ingredere ergo i
ciuitatẽ ad virũ tuũ. Et dixit ad me:Nõ faciã neq; i/
grediar ciuitatẽ/sed hic moriar. Et apposui adhuc lo/
qui ad eã/⁊ dixi:Noli facere hunc sermonẽ/sed cõsen
ti ꝑsuadenti. Quot eñ casus sion:Cõsolare propter
dolorẽ hierusalẽ. Uides eni qm̃ sanctificatio nr̃a de/
serta effecta est/⁊ altare nostrũ demolitũ est/⁊ tẽpluꝫ
nostrũ destructũ est/⁊ psalteria nostrũ humiliatũ est
⁊ hymnus cõticuit/⁊ exultatio nostra dissoluta est:et
lumen candelabri nostri extinctũ est/⁊ arca testamen
ti nostri direpta est:⁊ sancta nostra cõtaminata sunt
⁊ nomẽ qd̃ inuocatũ est suꝑ nos pene ꝓphanatũ est:
⁊ liberi nostri contumeliã passi sunt/⁊ sacerdotes no/
stri succẽsi sunt/⁊ leuitę nr̃i in captiuitatẽ abierunt/et
virgines nr̃ę coinq̃natę sũt/et mulieres nr̃ę vim pas/
sę sunt/⁊ iusti nostri rapti sunt/⁊ paruuli nr̃i ꝑditi sũt
⁊ iuuenes nr̃i seruierũt/⁊ fortes nr̃i inualidi facti sũt.
Et qd̃ omniũ maius signaculũ sion/qm̃ resignata est
de gloria sua. Nã ⁊ tradita ẽ in manib⁹ eoꝝ/qui nos
oderũt. Tu ergo excute tuã tristiciã multã/⁊ depone
abs te multitudinẽ doloꝝ vt tibi repropitieť fortis:
⁊ requiẽ faciet tibi altissimus/requietionẽ laboꝝ. Et
factũ est cũ loquebar ad eã/facies eius fulgebat subi
to/et species/coruscus fiebat visus eius/vt essem pa
uens valde ad eã/et cogitarẽ q̃d esset hoc. Et ecce su/
bito emisit sonitũ vocis magnũ timore plenũ/vt cõ/
mouereť terra a mulieris sono. Et vidi:et ecce ampli
us mulier nõ cõparebat mihi/sed ciuitas ędificabať:
⁊ locus demonstrabať de fundamentis magnis:⁊ ti/
mui ⁊ clamaui voce magna/⁊ dixi:Ubi est vriel an/
gelus q̃ a principio venit ad me? Quoniã ipe me fe/
cit venire in multitudine in excessu mẽtis hui⁹. Et fa/
ctus est finis meus in corruptionẽ/⁊ oratio mea i im/ D
properiũ:⁊ cũ essem loq̃ns ego hęc/ ecce venit ad me
et vidit me. Et ecce erã positus vt mortuus/⁊ intelle
ctus meus alienatus erat. Et tenuit dexterã meaꝫ:et
confortauit me/⁊ statuit me super pedęs meos. Et di
xit mihi:Quid tibi est/⁊ quare conturbat⁹ est intelle
ctus tu⁹/⁊ sensus cordis tui/et quare cõturbaris? Et
dixi:Qm̃ dereliquisti me. Et ego q̃dẽ feci ẜm sermo/
nes tuos/et exiui in campũ:⁊ ecce vidi ⁊ video quod
nõ possum enarrare. Et dixit ad me:Sta vt vir/et cõ/
mouebo te. Et dixi:Loquere dñe meus tu in me:No
li me derelinquere/vt nõ frustra moriar:quoniã vidi
quę nõ sciebã/et audio quę nõ scio. Aut nunq̃d sen/
sus meus falliť/⁊ aĩa mea supremat? Nũc ergo de/
precor te vt demonstres seruo tuo de excessu hoc. Et
respondit ad me/⁊ dixit:Audi me/⁊ doceã te/⁊ dicaꝫ
tibi de q̃bus times:qm̃ altissim⁹ reuelauit tibi myste
ria multa. Uidit rectã viã tuã:qm̃ sine intermissione
cõtristabaris ꝓ ppl'o tuo/⁊ valde lugebas ꝑpter siõ.
Hic ergo intellect⁹ visionis q̃ tibi apparuit ante pau/
lulũ. Quã vidisti lugenteꝫ/inchoasti consolari eam.
Nunc aũt iã speciẽ mulieris nõ vides/sed apparuit ti
bi ciuitas ędificari/⁊ quoniã enarrabat tibi de casu fi
lij sui. Hęc absolut o est. Hęc mulier quã vidisti/hęc ẽ
sion/et quoniã dixi tibi:quã ⁊ nũc cõspicies/vt ciuita
tẽ ędificatã. Et quoniã dixi tibi/quia sterilis fuit an/
nis trigita:ꝑpter qd̃ erãt anni.s.triginta:qm̃ nõ erat
in ea adhuc oblatio oblata. Et factũ est post ãnos tri
ginta ędificauit salomõ ciuitatẽ ⁊ obtulit oblatiões
tunc fuit qm̃ peperit sterilis filiũ. Et qd̃ tibi dixit/qm̃

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

E nutriuit eū cum labore:hoc erat habitatio in hieru/
salem.Et qm̄ dixit tibi/ꝙ filius meus veniēs in suo
thalamo mortuus esset/⁊ ꝯtigisset ei casus:hoc erat
q̄ facta est ruina hierl'm. Et ecce vidisti similitudinē
eius:⁊ qm̄ filiū lugeret/inchoasti cōsolari eam: ⁊ de
his q̄ cōtigerunt hec erāt tibi aperienda. Et nūc vi/
det altissimꝰ qm̄ ex animo cōtristatus es:⁊ qm̄ ex to
to corde pateris ꝓ ea:oñdit tibi claritatē glorie eiꝰ/
⁊ pulchritudinē decoris eius.Propterea em̄ dixi ti
bi vt maneres in cāpo vbi domus nō est edificata.
Sciebā em̄ ego qm̄ altissimus incipiebat tibi osten
dere hec:ꝑpterea dixi tibi/vt venires in agrum vbi
nō est fundamentū edificij.Nec em̄ poterat opꝰ edi
ficij hois sustineri in loco vbi incipiebat altissimi ci
uitas ostendi.Tu ergo noli timere:neq3 expauescat
cor tuū:sed ingredere ⁊ vide splēdorē ⁊ magnitudi/
nē edificij/quantū capax est tibi visu oculoꝝ vide/
re:⁊ post hec audies quātū capit auditus auriū tua
rū audire.Tu em̄ beatus es p̄ multis: ⁊ vocatus es
apud altissimū sicut ⁊ pauci.Nocte autē q̄ in crasti/
nū futura est/manebis hic:⁊ oñdit tibi altissimꝰ eas
visiones supremoꝝ q̄ faciet altissimus his qui habi
tant sup terrā a nouissimis diebus. Et dormiui illā
noctem ⁊ aliam:sicut dixerat mihi. Ca.XI

Et vidi somniū:⁊ ecce ascēdebat de ma
ri aquila cui erāt duodecim ale pēnaꝝ
⁊ capita tria.Et vidi ⁊ ecce expādebat
alas suas in omnē terrā:⁊ oēs venti ce
li insufflabāt in eā ⁊ colligebant.Et vi
di:⁊ de pēnis eius nascebant cōtrarie pēne:⁊ ipe fi/
ebāt in pēnaculis minutis ⁊ modicis.Nam capita
eius erāt qescētia:⁊ dimidiū caput erat maius alio
rū capitū:sed ipa qescebat cū eis.Et vidi ⁊ ecce aq/
F la volauit in pēnis suis:⁊ regnauit sup terrā/ et sup
eos q̄ habitāt in ea. Et vidi qm̄ subiecta erāt ei oia
sub celo:⁊ nemo illi cōtradicebat/ neq3 vnꝰ de crea/
tura q̄ est sup terrā.Et vidi:⁊ ecce surrexit aquila su/
per vngues suos:⁊ misit vocem pēnis suis/dicens:
Nolite oēs sil' vigilare:dormite vnusquisq3 in loco
suo:⁊ p tēpus vigilate.Capita aūt in nouissimo ser
uent.Et vidi: ⁊ ecce vox nō exibat de capitibꝰ eius
sed de medietate corporis eiꝰ.Et numeraui cōtrari/
as pēnas eius:⁊ ecce ipe erant octo.Et vidi:⁊ ecce a
dextera parte surrexit vna pēna:⁊ regnauit sup oēz
terrā.Et factū est cū regnaret:venit ei finis ⁊ nō ap/
paruit locꝰ eius/⁊ sequēs exurrexit ⁊ regnabat.Ipa
multū tenuit tēpꝰ.Et factū est cū regnaret:⁊ venie/
bat finis eius vt nō appareret sicut prior: ⁊ ecce vox
emissa est illi/dicēs:Audi tu q̄ tāto tpe tenuisti ter/
rā.Hec annūcio tibi anteq3 icipias nō apparere.Ne
mo post te tenebit tēpus tuū/sed nec dimidiū eius.
⁊ leuauit tertia/⁊ tenuit principatū sicut ⁊ priores:⁊
non apparuit ⁊ ipsa.Et sic cōtingebat ⁊ oibus alijs
singillatim principatū gerere:⁊ iterū nusq3 cōpare/
re.Et vidi:⁊ ecce in tēpore sequētes pēne erigebant
a dextera parte vt tenerēt ⁊ ipe ꝑncipatum:⁊ ex his
erāt q̄ tenebāt/sed tm̄ statim non cōparescebāt:nam
⁊ alique ex eis erigebant:sed non tenebāt principa
tū. Et vidi post hec:⁊ ecce non cōparuerunt duode/
cim pēne/⁊ duo pēnacula:⁊ nihil superat in corpore
aquile/nisi duo capita quiescētia ⁊ sex pēnacula.Et
vidi:⁊ ecce sex pēnaculis diuise sunt due/ ⁊ māserūt
sub capite/qd̄ est ad dexterā partē:Nā q̄ttuor man
serūt in loco suo. Et vidi:⁊ ecce hec subalares cogi/
tabāt se erigere ⁊ tenere principatus.Et vidi:⁊ ecce
vna erecta est:sed statim nō cōparuit:Et secūde ve/
locius q̄3 ꝑores nō cōparuerunt.Et vidi:⁊ ecce due
q̄ supauerūt apud semetipas cogitabāt ⁊ ipe regna/
re:Et in eo cū cogitarēt:ecce vnū quiescentiū capi/
tū qd̄ erat mediū euigilabat: Hoc em̄ erat duoꝝ ca
pitū maiꝰ.Et vidi qm̄ cōpleta sunt duo capita secū
⁊ ecce cōuersum est caput cū his q̄ cū eo erāt:⁊ come
dit duas subalares q̄ cogitabāt regnare. Hoc autē
caput ꝑcōterruit omnē terrā:⁊ dñabat in ea his qui
habitabāt terrā cū labore multo: ⁊ potētatū tenuit
orbis terraꝝ sup oēs alas q̄ fuerūt.Et vidi post hec
⁊ ecce mediū caput subito non cōparuit: ⁊ hoc sicut
ale.Supauerūt aūt duo capita/q̄ ⁊ ipa sil'r regnaue
runt sup terraz:⁊ sup eos q̄ habitant in ea. Et vidi:
et ecce deuorauit caput a dextera pte illd̄ qd̄ a leua.
Et audiui vocē dicentē mihi:Conspice contra te:et
considera qd̄ vides.Et vidi:⁊ ecce sicut leo concita/
tus de silua rugiens:⁊ vidi qm̄ emittebat vocē ho/
minis ad aquilā.Et dixit/dicens:Audi tu ⁊ loq̄r ad
te:⁊ dicit altissimꝰ tibi:Nōne tu es q̄ supasti de q̄t/
tuor aialibꝰ q̄ fecerā regnare in seculo meo:⁊ vt per
eos veniret finis tēpoꝝ eoꝝ: Et quartꝰ veniēs de/
uicit oia talia q̄ trāsierunt:⁊ potentatu tenuit secu/
lum cū tremore multo:⁊ omnē orbē cū labore pessi/
mo:⁊ inhabitauit tot tēporibꝰ orbē terrarū cum do
lo:Et iudicasti terrā nō cū veritate:Tribulasti eniz
māsuetos:⁊ lesisti qescentes:⁊ dilexisti mēdaces:et
destruxisti habitatiōes eoꝝ q̄ fructificabāt:⁊ humi/
liasti muros eorū q̄ te nō nocuerūt.Et ascēdit cōtu/
melia tua ad altissimū:⁊ supbia tua ad fortē. Et re/
D spexit altissimus supba tēpora:⁊ ecce finita sunt: et
scelera eius cōpleta sunt.Propterea nō appareas tu
aq̄la ⁊ ale tue horribiles/⁊ pēnacula tua pessima/et
capita tua maligna/⁊ vngues tui pessimi/ ⁊ oē cor/
pus tuū vanū:vti refrigeret ois terra:⁊ reuertat li/
berata de tua vi:⁊ speret iudiciū ⁊ misericordiā eiꝰ q̄
fecit eam. Ca. XII

Et factū ē dum loqueret leo verba hec
ad aquilā.Et vidi: ⁊ ecce ꝙ supauerat
caput ⁊ non cōparuerūt q̄ttuor ale ille
q̄ ad eum trāsierunt ⁊ erecte sunt vt re
gnarēt:⁊ erat regnū eorū exile/⁊ tumultu plenū.Et
vidi:⁊ ecce ipa nō apparebāt:⁊ oē corpus aquile in/
cēdebatur:⁊ expauescebat terra valde.Et ego a tu/
multu ⁊ excessu mētis:⁊ a magno timore vigilaui:⁊
dixi spiritui meo: Ecce tu p̄stitisti mihi hoc/ in eo ꝙ
scrutaris vias altissimi.Ecce adhuc fatigatus sū ani/
mo:⁊ spū meo inualidus sum valde:⁊ nec modica ē
in me virtus a multo timore quā expaui nocte hac.
Nunc ergo orabo altissimū/vt me ꝯfortet vsq3 in fi/
nē.Et dixi:Dñator dñe si inueni gratiā ante oculos
tuos:⁊ si iustificatus sum apud te p̄ multis: ⁊ si cer/
te ascendit deprecatio mea ante faciem tuam: con/
forta me:⁊ ostende seruo tuo mihi interpretationez
⁊ distinctionē visus horribilis huius/vt plenissime
consoleres animā meam.Dignum enim me habui/
sti ostendere mihi tēpoꝝ nouissima.Et dixit ad me:
Hec est interpretatio visionis huius.Aquilam quā
vidisti ascendentem de mari:hoc est regnū quod vi/
sum est in visione a danieli fratri tuo.Sed non est il
li interpretatū:quoniā ego nunc tibi interpretor.Ec
ce dies veniūt:⁊ exurget regnū super terrā:⁊ erit ti/
mor acrior omniū regnorum que fuerunt ante eum.

A Regnabūt autez in ea reges duodecim: vnus post vnum. Nam secūdꝰ incipiet regnare ⁊ ipse tenebit amplius tēpus p̄ꝫ duodecim. Hęc est interp̄tatio duodecim alarū quas vidisti. Et quā vidisti vocez quę locuta est: nō de capitibꝰ eiꝰ exeuntē/ sed de medio corpis eiꝰ: hęc est iterp̄retatio. Qm̄ post tempꝰ regni illiꝰ nascenť cōtentiōes nō modicę: et periclitabitur vt cadat ⁊ nō cadet tūc: sed iterꝝ cōstitueť in suum initium. Et qm̄ vidisti subalares octo coherētes alis eiꝰ: hęc est interp̄tatio: Exurgēt in ipso octo reges: quorū erunt tp̄a leuia ⁊ anni citati: et duo q̄dem ex ipsis parient. Appropinquāte autem tēpore medio: quattuor seruabuntur in tempe cum incipiet appropinquare tempus eiꝰ vt finiať. Duę vero in finē seruabunť. Et qm̄ vidisti tria capita quiescentia: hęc est interpretatio: In nouissimis eius suscitabit altissimꝰ tria regna: et reuocabit in ea m̄lta: et dominabunť terrā/ ⁊ qui habitāt in ea cum labore multo sup̄ oēs qui fuerūt ante hos. Propter hoc ipsi vocati sunt capita aquilę. Isti em̄ erunt qui recapitulabūt impietates eius: ⁊ qui perficient nouissima eiꝰ. Et qm̄ vidisti caput maiꝰ nō apparēs: hęc est interpretatio eiꝰ. Quoniā vnꝰ ex eis sup̄ lectū suum morieť: et tm̄ cū tormentis. Nam duo q̄ p̄seuerauerint: gladius eos comedet. Unius enim gladius comedet qui cum eo: sed tamē hic gladio in nouissimis cadet. Et quoniā vidisti duas subalares traijcientes super caput: quod ē in dextera p̄te: hęc est interpretatio. Hi sunt quos conseruauit altissimꝰ in finem suum: hoc est regnum exile et turbationis plenum. Sicut vidisti et leonem: quem vidisti de silua

B euigilantem ⁊ rugientem ⁊ loquentem ad aquilam et arguentez eam: et iniusticias ipsius per om̄es sermones eius: sicut audisti: hic est vētus quem seruauit altissimus in finē ad eos ⁊ impietates ipsorum: et arguet illos/ et incutiet coram ipsis discerptiōes eorū. Statuet em̄ eos in iudiciū viuos: ⁊ erit cuz arguerit eos: tūc corripiet eos. Nam residuum populum meum liberabit cum miseria: qui saluati sūt super fines meos: ⁊ iocundabit eos. quoadusqꝫ veniet finis/ dies iudicij: de quo locutꝰ sū tibi ab initio. Hoc somniū qd̄ vidisti: ⁊ hę iterp̄tatiōes. Tu ergo solus dignus fuisti scire altissimi secretū hoc. Scribe ergo omnia ista in libro quę vidisti: ⁊ pone ea in loco abscondito: et docebis ea sapiētes de populo tuo: quorū corda scis posse capere ⁊ seruare secreta hęc. Tu autem adhuc sustine hic alios dies septez/ vt tibi ostendať quicquid visū fuerit altissimo ostēdere tibi. Et p̄fectꝰ est a me. Et factum ē cum audisset omnis populus/ quoniam pertransierūt septem dies: ⁊ ego nō fuissem reuersus in ciuitatem: et ꝯgregauit se omnis a minimo vsqꝫ ad maximū: et venit ad me: et dixerūt mihi/ dicētes: Quid peccauimus tibi/ ⁊ quid iniuste egimus in te qm̄ derelinquens nos: sedisti in loco hoc? Tu enim nobis superes solus ex omnibus populis: sicut botrus de vinea: ⁊ sicut lucerna in loco obscuro: et sicut portꝰ ⁊ nauis saluata a tēpestate. Aut nō sufficiūt nobis mala q̄ contingunt? Si ergo tu nos dereliqueris: quanto nobis erat melius si essemus succensi: ⁊ nos cum incēdio sion? Nec enim nos sumus meliores eorū qui ibi mortui sunt. Et plorauerunt voce magna. Et respondi ad eos ⁊ dixi: Cōfide israel/ ⁊ noli tristari tu domus iacob. Est enim memoria vestra coram altis-

simo ⁊ fortis nō est oblitus vestri in temptatione. C Ego enim non dereliqui vos/ neqꝫ excessi a vobis: sed veni in hunc locum vt deprecarer p̄ desolatiōe sion: vt quererem misericordiā pro humilitate sanctificatiōis vestrę. Et nunc ite vnusquisqꝫ vestrum i domū suā: ⁊ ego veniā ad vos post dies istos. Et profectus est populus sicut dixi ei in ciuitatē. Ego autē sedi in campo septem diebꝰ/ sicut mihi mandauit: ⁊ manducabaz de floribus solūmodo agri: de herbis facta est esca mihi in diebꝰ illis.

Ca. XIIII

Et factū ē post dies septem: ⁊ somniaui somniū nocte. Et ecce d̄ mari ventꝰ exurgebat: vt cōturbaret om̄es fluctꝰ eius. Et vidi: ⁊ ecce ꝯualescebat ille homo cum nubibus cęli: et vbi vultum suum vertebat: vt ꝯsideraret: tremebant om̄ia quę sub eo videbantur: ⁊ vbicunqꝫ exiebat vox de ore eius: ardescebant omnes qui audiebant voces eiꝰ: sicut quiescit terra quādo senserit ignē. Et vidi post hęc: ⁊ ecce congregabať multitudo hominū quorū nō erat numerꝰ de quattuor ventis cęli: vt debellarent hominē qui ascenderet de mari. Et vidi: ⁊ ecce sibimetipsi sculpserat montē magnū: ⁊ volauit sup̄ eum. Ego autē quęsiui videre regionem vel locum vnde sculptus esset mons: ⁊ non potui. Et post hęc vidi: ⁊ ecce omnes qui cōgregati sunt ad eum vt expugnarent eum timebāt valde: tamē audebant pugnare. Et ecce vt vidit impetum multitudinis venientis nō leuauit manū suam: neqꝫ frameā tenebat: neqꝫ aliqd̄ vas bellicosum: nisi solūmodo: vt vidi/ quoniam emisit de ore suo sic̄ flatum ignis: ⁊ de labijs eius sp̄ūs flāmę ⁊ de lingua eiꝰ emittebat scintillas ⁊ tēpestates: ⁊ cōmixta sūt om̄ia simul/ hic fla- D tus ignis ⁊ sp̄ūs flāmę: ⁊ multitudo tēpestatis: ⁊ cōcidit sup̄ multitudinē in impetu quę parata erat pugnare: ⁊ succendit om̄es: vt subito nihil videreť de innumerabili multitudine: nisi solūmodo puluis ⁊ fumi odor. Et vidi: ⁊ extimui. Et post hęc vidi ipsū hominē descendentē de monte ⁊ vocantē ad se m̄ltitudinē aliā pacificam: ⁊ accedebat ad eum vultus hominū multorū quorundā gaudentium/ quorundam tristantium: aliqui vero alligati: aliqui adducētes ex eis qui offerebātur. Et ęgrotaui a multitudine pauoris: ⁊ exp̄gefactꝰ sum/ ⁊ dixi: Tu ab initio demonstrasti seruo tuo mirabilia hęc: ⁊ dignuz me habuisti vt susciperes deprecationē meā: et nūc demonstra mihi adhuc interp̄tationē somnij huiꝰ. Sicut em̄ existimo in sensu meo: vę qui derelicti fuerit in diebus illis. Et multo plꝰ: vę his qui nō sūt derelicti. Qui em̄ nō sunt derelicti tristes erāt. Intelligo nunc quę sunt reposita in nouissimis diebus/ et occurrent eis: sed ⁊ his qui derelicti sūt. Propter hoc venerūt enim in pericula magna ⁊ necessitates multas/ sicut ostendunt somnia hęc. Attamen facilius est periclitantem venire in hunc q̄ꝫ pertransire sicut nubem a seculo: et nunc videre quę contingūt in nouissimo. Et respondit ad me/ ⁊ dixit: Et visionis interp̄tationem dicam tibi: et de quibus locutꝰ es/ adaperiam tibi. Quoniam de his dixisti qui derelicti sunt: hec est interpretatio. Qui aufert periculum illo tempore: hic se custodiuit. Qui i p̄iculo inciderūt: hi sūt q̄ habēt op̄a ⁊ fidē ad fortissimū. Scito ergo/ qm̄ magis beatificati sunt qui derelicti super eos qui mortui sunt. Hę interp̄tatiōes visiōis.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

E Quia vidisti virũ ascendentẽ de corde maris: ipse
est quẽ cõseruauit altissimus multis temporibus:
qui p semetipsũ liberabit creaturã suã: et ipsi dispo-
net qui derelicti sunt. Et qm̃ vidisti de ore eius exi-
reyt spiritũ et ignem et tempestatẽ: et qm̃ nõ tenebat
frameã: neqz vas bellicosum: corrupit enim impet9
eius multitudinẽ que venerat expugnare eum: hec
est interpretatio: Ecce dies veniũt/ qñ incipiet altis-
simus liberare eos qui super terram sunt: et veniet
in excessu mentis super eos qui inhabitãt terram:
Et alij alios cogitabũt debellare: ciuitas ciuitatez
et locus locum: et gens aduersus gentẽ/ et regnuz ad-
uersus regnum. Et erit cũ fient hec: et contingent si-
gna que ante ostẽdi tibi: et tunc reuelabit fili9 me9:
quẽ vidisti vt virũ ascendentẽ. Et erit: quando au-
dierint omes gẽtes vocẽ ei9/ et derelinquet vnusqs-
qz in regione sua bellũ suũ qd habent ad alterutrũ
et colliget in vnũ mltitudo innumerabilis/ sicut vo-
lentes venire et expugnare eum. Ipse autem stabit
super cacumen montis sion. Sion autem veniet et
ostendet omnibus parata et edificata/ sicut vidisti
montẽ sculpi sine manibus. Ipse aũt fili9 meus ar-
guet que adinuenerũt gentes impietates eorũ has
que tempestati appropinquauerũt ppter mala co-
gitamenta eorũ et cruciamenta quibus incipiẽt cru-
ciari: que assimilate sunt flamme: et perdet eos sine
labore: p legem que igni assimilata est. Et qm̃ vidi-
sti eum colligentẽ ad se aliam multitudinẽ pacificã
he sũt decẽ trib9 que captiue facte sunt de terra sua
in dieb9 osee regis: quẽ captiuuz duxit salmanasar
rex assyriorũ: et trãstulit eos trans flumẽ: et translati
sunt in terrã aliam. Ipsi autem sibi dederunt consi-
liũ h vt derelinqrẽt mltitudinẽ gẽtiũ: et pficiscerẽt
in vlteriorẽ regionẽ vbi nunqz inhabitauit gen9 hu-
manum: vl ibi obseruare legitima sua que non fue-
rant seruantes in regione sua. Per introitus autez
angustos fluminis euphraten introierũt. Fecit em̃
eis tunc altissimus signa: et statuit venas fluminis
vsqzquo transirent. Per eam em̃ regionem erat via
multa itineris anni vnius et dimidij: nam regio illa
vocatur açareth. Tunc inhabitauerũt ibi vsqz i no-
uissimo tempe: et nunc iterũ cum ceperint venire: ite-
rum altissimus statuet venas fluminis vt possint
transire: ppter hec vidisti multitudinez cum pace.
Sed et qui derelicti sunt de populo tuo: hi sunt qui
inueniuntur intra terminũ meum. Factum erit er-
go quando incipiet perdere multitudinem earũ q
collecte sunt gẽtes: pteget eos qui superauerũt po-
pulum: et tunc ostendet eis multa plurima portẽta.
Et dixi ego: Dominator dñe hoc mihi ostende pro-
pter qd vidi virũ ascendentem de corde maris. Et
dixit mihi: Sicut non potes hec vel scrutari vel sci-
re que sunt in profundo maris: sic non poterit quis-
qz sup terram videre filiũ meũ: vel eos qui cũ eo sũt
nisi in tpe diei. Hec est interpretatio somnij qd vidi-
sti et ppter qd illuminat9 es hic solus. Dereliquisti
em̃ tuã: et circa meã vacasti legẽ et quesisti. Vitã em̃
tuã disposuisti in sapientia: et sensũ tuũ vocasti ma-
trẽ. Et ppter hoc ostẽdi tibi merces apd altissimũ.
Erit em̃ post alios tres dies: ad te alia loquar: et ex-
ponã tibi grauia et mirabilia. Et pfectus sum et trã-
sij in campũ: mltũ glorificãs et laudãs altissimũ de
mirabilib9 q p tẽpus faciebat: et qm̃ gubernat ipm
et que sũt in tẽporib9 illata. Et sedi ibi tribus dieb9.

Capitulum. XIIII

ET factum est tertio die: et ego sede-
bam sub quercu. Et ecce vox exiuit
contra me de rubo et dixit: Esdra/ es-
dra. Et dixi: Ecce ego domine: Et sur-
rexi sup pedes meos. Et dixit ad me:
Reuelans reuelatus sum super rubum: et locutus
sum moysi/ quando populus meus seruiebat in e-
gypto: et misi eum/ et eduxi populum meũ de egy-
pto: et adduxi eum super montem sina: et detine-
bam eum apud me diebus multis: et enarraui ei mi-
rabilia multa: et ostendi ei temporum secreta et finẽ
et pcepi ei/ dicẽs: Hec in palã facies verba: et hec ab-
scondes. Et nũc tibi dico: signa que demonstraui/ et
et somnia que vidisti: et interptatiões quas tu vidi-
sti in corde tuo: repone ea: tu em̃ recipieris ab oib9:
cõuerteris residu9 cum consilio meo et cum similib9
tuis: vsqzquo finiant tempora. Quoniã seculũ pdi-
dit iuuentutẽ suã: et tempora appropinquãt senesce-
re. Duodecim em̃ partib9 diuisuz est seculũ: et trãsie-
runt ei9 decima/ et dimidiũ decime partis: supersũt
autem eius post mediũ decime partis. Nunc ergo
dispone domũ tuã: et corripe pplm tuũ et psolare hu-
miles eorũ et renũcia iã corruptele: et dimitte abs te
mortales cogitatiões: et pijce abs te põdera huma-
na: et exue te iã infirmã naturã: et repone in vnã par-
tem molestissima tibi cogitamenta/ et festina trãsmi-
grare a tẽporibus his. Que em̃ vidisti nũc cõtigis-
se mala/ iterũ horũ deteriora faciẽt. Quantũ em̃ inua-
lidum fiet seculũ a senectute: tantũ multiplicabunt
sup inhabitãtes mala. Prolõgauit em̃ se magis ve-
ritas et appropinquauit mendaciũ. Jam enim festi-
nat venire quam vidisti visionẽ. Et respondi/ et di-
xi corã te dñe: Ecce em̃ ego abibo sicut pcepisti mi-
hi: et corripiã psentẽ pplm. Qui aũt iterum nati fue-
rint quis cõmonebit? Positũ est ergo seculũ i tene-
bris: et q inhabitãt in eo sine lumine. Qm̃ lex tua in-
censa est/ ppter qd nemo scit que a te facta sunt vel
que incipient opa. Si em̃ inueni in te gratiã: imitte
in me spiritũsanctũ: et scribã omne qd factũ est in se-
culo ab initio que erãt in lege tua scripta/ vt possint
hoies iuenire semitã: et qui voluerint viuere in no-
uissimis viuãt. Et respõdit ad me/ et dixit: Vadens
congrega populum: et dices ad eos/ vt nõ querãt te
diebus quadraginta. Tu aũt pparа tibi buxos mul-
tos: et accipe tecũ sarcã/ dabriã/ selemiã/ echanum et
asiel quinqz hos: qui parati sũt ad scribendũ velo-
citer. Et venies huc/ et ego accendã in corde tuo lu-
cernã intellectus/ que nõ extinguet quoadusqz fini-
antur que incipies scribere. Et tũc pfectis quedam
palã facies: quedam sapientibus absconse trades.
In crastinũ enim hac hora incipies scribere. Et pfe-
ctus sum sicut mihi precepit: et cõgregaui omnẽ po-
pulũ/ et dixi: Audi israel verba hec. Peregrinati sũt
patres nostri ab initio in egypto: et liberati sũt inde
et acceperunt legem vite quam non custodierunt/
quam et vos post eos transgressi estis: et data est vo-
bis terra in sortem: et terra sion et pres vestri et vos
iniquitatẽ fecistis/ et nõ seruastis vias quas pcepit
vobis altissim9: et iustus iudex cũ sit/ abstulit a vob
i tpe qd donauerat. Et nũc vos hic estis/ et frẽs vri i-
trorsũ vrm sũt. Si ergo iperaueritis sensui vro: et erudie-
ritis cor vrm/ viui pseruati eritis: et post mortẽ miseri-
cordiã psequi. Judiciũ em̃ p9 mortẽ veniet: qñ ite-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

A rũ reuiuiscemꝰ:et tũc iustoꝝ noĩa parebũt:et impio
rũ facta ostendent. Ad me igit nemo accedat nunc/
neqꝫ requirat me vsqꝫ dies q̃draginta. Et accepi qn
qꝫ viros sicut mãdauit mihi:et ꝓfecti sumꝰ in cãpũ:
et mãsimꝰ ibi:et factꝰ sũ in crastinũ:et ecce vox voca
uit me dicens:Esdra aperi os tuũ/et bibe q̃ te pota
uero. Et apui os meũ/et ecce calix plenꝰ porrigebat
mihi. Hoc erat plenũ sicut aq̃:color aũt eiꝰ vt ignis
similis. Et accepi et bibi:et i eo cũ bibissem:cor meũ
cruciabat intellectu:et in pectꝰ meũ increscebat sa/
piẽtia. Nã spũs meꝰ cõseruabat memoria. Et aptũ
est os meũ/⁊ nõ ẽ clausũ amplius. Altissimꝰ dedit itel
lectũ quiqꝫ viris:et scripserũt q̃ dicebant excessiões
noctis:q̃s nõ sciebãt. Nocte aũt mãducabãt panẽ:
ego aũt ꝑ diẽ loquebar:et ꝑ noctẽ nõ tacebã. Scri/
pti sũt aũt ꝑ q̃draginta dies libri ducẽti q̃ttuor. Et
factũ est cũ cõpleuissent q̃dragita dies:locutꝰ est al/
tissimꝰ/dicẽs:Priora q̃ scripsisti/i palã pone:⁊ legãt
digni et indigni:nouissimos aũt septuagita ꝯserua
bis/vt tradas eos sapiẽtibꝰ de pplo tuo. In his ei
est vena itellectꝰ:⁊ sapiẽ fõs:⁊ sciẽ flumẽ. Et feci sic.

Ecce loq̃re i aures plebis meę. Ca. XV
sermões ꝓphię q̃s imisero i os tuũ/ dicit
dñs:et fac vt i charta scribãt:qm̃ fide/
les et veri sũt. Ne timeas a cogitatiõi
bꝰ aduersũ te:nec turbẽt te icredulita/
tes dicẽtiũ:qm̃ oĩs icredulꝰ i icredulitate sua morie/
tur. Ecce ego induco dicit dñs sup orbẽ terraꝝ ma/
la:gladiũ et famẽ ⁊ mortẽ et iteritũ:ꝓpt q̃d suppol/
luit iniq̃tas oẽm terrã:et adipleta sũt opa nociua il
lorũ. Propterea dicit dñs:Iã nõ silebo de ipietati/
bus eoꝝ q̃ irreligiose agũt:nec sustinebo i his q̃ ini
B que exercẽt:ecce sanguis inoxiꝰ et tristis clamat ad
me:⁊ aiẽ iustoꝝ clamãt ꝑseuerãter:Vindicãs vindi
cabo illos dicit dñs:⁊ accipiã oẽm sanguinẽ inoxiũ
ex ill' ad me. Ecce pp̃ls meꝰ q̃si grex ad occisionẽ duci
tur:iã nõ patiar illũ habitare i terra egypti:ꝫ educã
eũ i manu potẽti et brachio excelso. Et ꝑcutiã plaga
sicut priꝰ:et corrũpã oẽm terrã eiꝰ. Lugebit egyptꝰ
et fundamẽta eiꝰ plaga verberata et castigatiõe q̃s
inducet ei deꝰ. Lugebũt cultores opantes terrã:qm̃
deficiẽt semina eoꝝ ab vredine et grãdine:et a side/
re terribili. Vę seculo:et q̃ habitãt i eo:q2 appropin
quauit gladiꝰ et ꝯtritio eoꝝ:et exurget gẽs sup gẽtẽ
ad pugnã ⁊ rompheā i manibꝰ eoꝝ. Erit ei icõstabi/
litio hoĩbꝰ:et alij alijs iualescẽtes nõ curabũt regez
suũ ⁊ ꝑncipes:vię gestoꝝ suoꝝ in potẽtia sua. Cõcu
piscet ei hõ i ciuitatẽ ire/et nõ poterit. Propter sup/
biã ei eoꝝ ciuitates turbabunt:domꝰ exterent/ ho/
mines metuẽt. Nõ miserebit hõ ꝓximũ suũ ad irri/
tũ faciendũ domos eoꝝ i gladiũ ad diripiẽdas sub
stãtias eoꝝ ꝓpter famẽ panis et tribulationẽ mltã.
Ecce ego cõuoco dicit deꝰ/ oẽs reges terrę ad me ve
rendũ quę sũt ab oriẽte et ab austro/ab euro et a li/
bano/ad ꝯuertẽdos ad se:⁊ reddere quę dederũt ill'.
Sicut faciũt vsqꝫ hodie elect' meis:sic faciã ⁊ reddã
i sinu eorũ. Hęc dicit dñs deꝰ: Nõ ꝑcet dextera mea
sup pctõres:nec cessabit rhomphea sup effundẽtes
sanguinẽ innocuũ sup terrã:Exijt ignis ab ira eiꝰ:et
deuorauit fũdamẽta terrę:et pctõres q̃si stramẽ icẽ/
sum. Vę eis q̃ peccãt et nõ obseruãt mandata mea/
dicit dñs. Nõ parcã illis. Discedite filij a potestate
nolite cõtaminare sanctificationẽ meam:qm̃ nouit
dñs oẽs q̃ delinquunt in illum. Propterea tradidit

eos in mortẽ et in occisionẽ. Iam enĩ venerũt super C
orbem terraꝝ mala et manebit' in ill'. Nõ enĩ libera
bit vos deꝰ ꝓpter q̃d peccast' in eũ. Ecce visio hor/
ribilis:et facies illiꝰ ab oriẽte. Et exient natiões dra
conũ arabũ in curribꝰ mltis:et sicut flatꝰ eoꝝ nume
rus fert sup terrã:vt iam timeãt et trepidẽt oẽs q̃ il/
los audiẽt carmonij insaniẽtes i ira:et exiẽt vt apri
de silua:et aduenient in virtute magna:et cõstabũt
in pugnã cũ illis:⁊ vastabũt portionẽ terrę assyrio/
rum. Et post hęc supualescẽt dracones natiuitatis
suę memores:⁊ cõuertẽt se cõspirãtes in virtute ma
gna ad ꝑsequẽdos eos. Isti turbabunt ⁊ silebũt in
vtute illorũ:⁊ cõuertẽt pedes suos in fugã:⁊ a terri
torio assyrioꝝ subsessor obsidebit eos:⁊ ꝯsumet vnũ
ex illis:⁊ erit timor ⁊ tremor in exercitu illorũ:⁊ con
tẽtio in reges ipoꝝ. Ecce nubes ab oriẽte ⁊ a septẽ/
trione vsqꝫ ad meridianũ:⁊ facies earũ horrida val
de plena irę ⁊ ꝓcellę. Et collidẽt se inuicẽ:⁊ collidẽt
sidus copiosũ sup terrã:⁊ sidꝰ illoꝝ. Et erit sanguis
a gladio vsqꝫ ad ventrẽ:⁊ fumꝰ hoĩs vsqꝫ ad substra
mẽ cameli. Et erit timor ⁊ tremor multꝰ sup terrã:et
horrebũt q̃ videbũt irã illaꝫ:⁊ tremor apprehendet
illos. Et post hęc mouebũt nimbi copiosi a meridia
no ⁊ septẽtrione:⁊ portio alia ab occidente. Et sup/
inualescẽt venti ab oriente ⁊ recludẽt eã ⁊ nubẽ quã
suscitauit in ira:⁊ sidus ad faciendã exterritationeꝫ
ad orientalẽ ventũ ⁊ occidentẽ violabit. Et exalta/
bũtur nubes magnę ⁊ validę plenę irę ⁊ sidus/vt ex/
terreãt oẽm terrã ⁊ inhabitãtes eã:⁊ infundẽt super
omnẽ locũ altũ ⁊ eminẽtẽ sidus terribile/ignẽ ⁊ grã
dinẽ ⁊ rompheas volãtes:⁊ aquas mltas/vt etiam
impleãtur oẽs cãpi ⁊ oẽs riui plenitudine aquaruꝫ
multarũ. Et demolient ciuitates ⁊ muros ⁊ mõtes
⁊ colles ⁊ ligna siluarũ:⁊ fẽnũ pratoꝝ ⁊ frumẽta eo/
D rũ. Et trãsibũt ꝯstantes vsqꝫ babylonẽ:⁊ exterrent
eã:ꝯueniẽt ad ipam ⁊ circũibũt eã:⁊ effundẽt sidus
⁊ oẽm irã sup eã. Et subibit puluis ⁊ fumꝰ vsqꝫ in cę
lũ:⁊ oẽs i circũitu lugebũt eã:⁊ q̃ sub ea remãserint
seruiẽt his q̃ exterruerũt. Et tu asia cõcors in spem
babylonis ⁊ gloria ꝑsone eiꝰ:vę tibi misera ꝓpt q̃d
assimilasti ei:⁊ ornasti filias tuas in fornicatiõe ad
placendũ ⁊ gloriãdũ in amatoribus tuis q̃ tecũ sem
per cupierũt fornicari. Odibilẽ imitata es in omni/
bꝰ opibꝰ eiꝰ ⁊ i adiuẽtionibꝰ eiꝰ:ꝓpterea dicit deꝰ:Im/
mittã tibi mala/viduitatẽ/pauptatẽ/⁊ famẽ/⁊ gladi
um/⁊ pestẽ ad deuastãdas domos tuas a violatiõe:
⁊ morte ⁊ glia virtutis tuę. Sicut flos siccabit cũ ex
urget ardor q̃ emissus ẽ sup te:ifirmaberis vt paup/
cula plagata ⁊ castigata a mulieribꝰ vt non possint
te suscipe potẽtes ⁊ amatores. Nũquid ego sic ęela/
bo te/dicit dñs:nisi occidisses electos meos in omĩ
tpe:exaltãs ꝑcussionẽ manuũ/⁊ diceres sup morteꝫ
coꝝ:cũ inebriata esses exorna speciẽ vultꝰ tui: Mer
ces fornicatiõis tuę in sinu tuo:ꝓpter hoc redditio/
nẽ accipies. Sicut facis elect' meis dicit dñs:sic faci
et tibi deꝰ/⁊ tradet te in malũ. Et nati tui fame inte/
rient:⁊ tu rhomphea cades:⁊ ciuitates tuę ꝯterent:
⁊ oẽs tui in cãpo/gladio cadẽt. Et q̃ sũt in mõtibꝰ fa
me ꝑibũt:⁊ mãducabũt carnes suas/⁊ sanguinẽ bi/
bẽt a fame pãis ⁊ sit' aq̃. Infelix ꝑ maria venies:⁊
rursũ accipies mala. Et in trãsitu allidẽt ciuitatẽ oc
cisã/⁊ exterrẽt aliquã portionẽ terrę tuę/⁊ ꝑtem glię
tuę exterminabũt rursũ reuertẽtes ꝯuersã. Et demo
lita eris ill' ꝓ stipula:⁊ ipsi erũt tibi ignis:⁊ deuora/

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

E būt te et ciuitates tuas:et terrā tuā et mōtes tuos:
omnes siluas tuas et lignū fructiferū igni cōburēt.
Filios tuos captiuos ducēt:⁊ censū tuū in p̄dā ha/
bebunt ⁊ gloriā faciei tue exterminabūt. Ca.XVI.

Ve tibi babylon et asia:vę tibi egypte ⁊ sy/
ria. Precingite vos saccis et ciliciis:et plā
gite filios vr̄os et dolete:qm̄ appropinq̄/
uit cōtritio vr̄a. Immissus ē vob̄ gladius
et q̄s ē q̄ auertat illū? Immissus est in vob̄ ignis: et
q̄s est q̄ extinguat illū? Immissa sūt vobis mala:et
q̄s est q̄ repellet ea? Nūq̄d repellet aliq̄s leonē esuri
entē i silua:aut extiguet ignē i stipula mox q̄n cęp̄it
ardere? Nūq̄d repellet aliq̄s sagittā a sagittario for
ti missaꝫ? Dn̄s fortis imittit mala:et q̄s ē q̄ repellet
ea? Exiit ignis ex iracūdia ei⁹:et q̄s ē q̄ extiguat eū?
Coruscabit:⁊ q̄s nō timebit? Tonabit:⁊ q̄s non pa
uebit? Dn̄s cōminabit̄:et q̄s nō fundit⁹ cōteret̄ a fa
cie ip̄i⁹? Terra tremuit et fūdamēta ei⁹:mare fluctu/
at de ꝓfundo:et fluct⁹ eius disturbabunt̄:et pisces
eius a facie dn̄i:et a glīa v̄tutis ei⁹: qm̄ fortis dexte
ra ei⁹ q̄ arcū tendit:sagittę ei⁹ acutę q̄ ab ipso mittū
tur:nō deficiēt cū cęperint mitti in fines terrę. Ecce
mittunt̄ mala ⁊ nō reuertēt̄ donec veniāt sup̄ terrā:
Ignis succēdit̄:et nō extinguet̄ donec ↄsumat fun/
damēta terrę. Queadmodū nō redit sagitta missa a
valido sagittario:sic nō reuertent̄ mala q̄ missa fue/
rint i terrā. Vę mihi:vę mihi:Quis me liberabit in
illi⁹ dieb⁹? Initiū doloꝝ ⁊ mlt̄i gemit⁹:initiū famis
et mlt̄i iterit⁹:initiū belloꝝ ⁊ formidabūt ꝑtātes:ini
tiū maloꝝ et trepidabūt oēs. In his q̄d faciā cū ve
nerint mala? Ecce fames et plaga ⁊ tribulatio ⁊ an/
gustia missa sūt flagella i emēdatiōe: et i his oib⁹ se
nō ↄuertēt ab iniq̄tatib⁹ suis:neq3 flagelloꝝ memo
res erūt semp̄. Ecce erit annonę vilitas sup̄ terrā:sic
F vt putēt sibi esse directā pacē:et tūc germiabūt ma/
la sup̄ terrā:gladi⁹ fames ⁊ magna ↄfusio. A fame ei
plurimi q̄ inhabitāt terrā interiēt:et gladi⁹ ꝑdet cę/
teros q̄ sup̄auerit a fame:⁊ mortui sicut stercora ꝓii
cientur:et nō erit q̄ cōsolet̄ eos. Derelinquet̄ ei ter/
ra deserta:et ciuitates ei⁹ deiicient̄. Nō derelinquet̄
qui colat terrā:et q̄ seminet eā. Ligna dabūt fruct⁹:
et q̄s vindemiabit illa? Vua matura fiet: et q̄s cal/
cabit illā? Erit ei locꝭ magna desertio? Cupiet ei hō
hoiem videre:vl̄ vocē ei⁹ audire. Relinquent̄ eni de
ciuitate decē:et duo de agro q̄ abscōderit se in den/
sis nemoribus ⁊ scissurꝭ petraꝝ:queādmodū dū de/
relinquunt̄ i oliueto:⁊ singulis arborib⁹ tres aut q̄t
tuor oliuę:aut sicut in vinea vindemiata racemi re/
linquūt̄ ab his q̄ diligēter vineā scrutāt̄: sic reliquē
tur i dieb⁹ illis tres aut q̄ttuor scrutātib⁹ domos eo
rū in rhōphea. Et reliquet̄ terra deserta:⁊ agri eius
inueterabūt:et vię ei⁹ et oēs semitę ei⁹ germinabūt
spinas: eo q̄ trāsiēt hoies p̄ eā. Lugebūt v̄gies non
habētes spōsos:lugebūt mlr̄ieres nō habētes viros:
Lugebūt filię eaꝝ nō habētes adiutoriū spōsi eaꝝ.
In bello cōsument̄:et viri earū i fame exterent̄. Au
dite v̄o ista et cognoscite ea serui dn̄i. Ecce verbum
dn̄i:excipite illud:ne diis credatꝭ de q̄b⁹ dicit dn̄s:
Ecce appropinquāt mala:et nō tardāt. Queādmo
dū p̄gnās cū parit in nono mēse filiū suū appropin
quāte hora part⁹ ei⁹:ante horas duas vel tres dolo
res circūeūt ventrē eius:et ꝓdeūte ifante de vētre
nō tardabūt vno pūcto:sic nō morabūt̄ mala ad ꝓ
deūdū sup̄ terrā:⁊ sęculū gemet:⁊ dolores circūtene

G būt illud audite v̄bū plebs mea: Parate vos i pu
gnā:⁊ in malis sic estote q̄si aduenę terrę. Qui ven
dit/q̄si q̄ fugiat:⁊ q̄ emit/q̄si q̄ p̄ditur⁹. Qui merca/
tur/q̄si q̄ fructū nō capiat:⁊ q̄ edificat:q̄si qui nō hi
tatur⁹. Qui semiat q̄si q̄ nō metet:sic ⁊ q̄ vineā pu/
tat q̄si q̄ nō videmiatur⁹. Qui nubunt/sic q̄si filios
nō facturi:⁊ q̄ nō nubūt/ sic q̄si vidui:ꝓpt̄ q̄d qui
laborāt/sine causa laborāt. Fruct⁹ ei illoꝝ alienige
nę metēt:et sb̄stātiā illoꝝ rapiēt/et domos euertēt
et filios eoꝝ captiuabūt:q2 i captiuitate ⁊ fame ge
nerāt natos suos. Et q̄ negociant̄ in rapina q̄ntuꝫ
diu exornāt ciuitates ⁊ domos suas ⁊ possessiōes ⁊
p̄sonas suas:tāto magꝭ adçelabor eos sup̄ peccata
sua dic̄ dn̄s. Quō çelat̄ fornicaria/mulierē idoneā
⁊ bonam valde:sic çelabit̄ iusticia iniq̄tatē cū exor
nat se ⁊ accusat eā i facie cū venerit q̄ defendat exq̄
rētē oīe peccatū sup̄ terrā. Propterea nolite simi/
lari ei nec operibus eius:qm̄ adhuc pusillū/⁊ tolle
tur iniq̄tas a terra:et iusticia regnabit in vos. Nō
dicat peccator se nō peccasse:qm̄ carbones ignis cō
buret sup̄ caput eius:q̄ dicit nō peccaui corā deo ⁊
glīa ip̄ius. Ecce dn̄s cognoscet oia op̄a hoim:⁊ ad/
inuētiōes illoꝝ:et cogitatiōes illoꝝ:⁊ corda illoꝝ.
Dixit ei: Fiat terra/⁊ facta est: Fiat cęlū/et factum
est:Et i verbo illi⁹ stellę fundatę sūt:⁊ nouit nume/
rū stellaꝝ. Qui scrutat̄ abyssum ⁊ thesauros illaꝝ:
Qui mēsus est mare et cōceptū ei⁹. Qui conclusit
mare in medio aquaꝝ:et suspēdit terrā sup̄ aquas
verbo suo: Qui extēdit cęlū q̄si camerā:sup̄ aquas
fūdauit †eū. Qui posuit in deserto fontes aquarū:
⁊ sup̄ verticē montiū lacus ad emittendū flumina
ab eminenti petra vt portaret terrā. Qui finxit ho
minē:et posuit cor suū i medio corp̄is:⁊ misit ei spi
H ritū/vitā et intellectū:⁊ spiramē dei oipotentꝭ qui
fecit omnia:et scrutinat oīa absconsa in abscōsis
terrę. Hic nouit adinuentionē vestrā:et q̄ cogitatis
i cordib⁹ vestrꝭ peccātes et volētes occultare pecca
ta vestra. Propter q̄d dn̄s scrutināndo scrutinauit
oīa op̄a vestra:et traducet vos oēs:et vos cōfu/
si eritis/cū ꝓcesserint peccata vestra corā homini/
bus:⁊ iniq̄tates erunt q̄ accusatores stabūt in die
illo. Quid facietꝭ/aut quō abscondetꝭ peccata ve/
stra corā deo et angelis ei⁹? Ecce iudex de⁹: Time/
te eū. Desinite a peccatꝭ vestrꝭ:⁊ obliuiscamini ini
quitates vestras iam agere eas in sempiterno:⁊ de
us educet vos ⁊ liberabit de oīi tribulatione. Ec/
ce eīm incendit̄ ardor super vos turbę copiosę:et ra
piēt q̄sdam ex vobis:et cibabūt idolis occisos:⁊ q̄
consenserint eis erunt illis in derisum et impropē
riū et in cōculcationē. Erit eīm locis loc⁹:⁊ i vicinas
ciuitates exurrectio multa sup̄ timētes dn̄m. Erunt
quasi insani:nemini parcētes:ad diripiendū et de/
uastandū adhuc timētes dn̄m:q2 deuastabūt et di
ripiēt substātias:et de domib⁹ suis eos eiiciēt. Tūc
parebit ꝓbatio electoꝝ meoꝝ:vt auꝝ q̄d ꝓbat̄ ab
igne. Audite dilecti mei dicit dn̄s: Ecce adsūt dies
tribulatiōis:⁊ d̄ his liberabo vos. Ne timeatꝭ nec
hęsitetis:qm̄ de⁹ dux vr̄ ē. Et q̄ s̄uat mādata ⁊ p̄cę
pta mea:dic̄ dn̄s de⁹:ne p̄pōderēt vos pctā vr̄a :ne
sup̄eleuēt se iniq̄tates vr̄e. Vę q̄ ↄstrigūt̄ a pctīs su
is:⁊ obtegūt̄ ab iniq̄tatib⁹ suis:queādmodū ager
ↄstringit̄ a silua:et spinis tegit̄ semita ei⁹ p̄ quā nō
transit homo:⁊ excluditur:⁊ mittit̄ ad deuoratio/
nē ignis.

Explicit liber Esdrę quartus.

alias illud

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

C Hromatio ⁊ helio. ꝛc. His que agi. Potiꝰ ⁊ veriꝰ dixisset/iter apocripha. Ul' large accepit agiographa q̄si sctōꝝ scp̄ta: et nō de numero illoꝝ nouē/q̄ ꝓprie dicunt̄ agiographa/ q̄ sūt de catalago: hoc ē de numero. xxij. libroꝝ. Cōsistit em̄ i pentateucho. ⁊. viij. ꝓphet͛ et. ix. agiographis. Qꝛ autem ſm grecos i primo ordine. vij ponit li. addens pentateucho/Josue ⁊ Judicū: ⁊ vocat ordinē illū heptateuchū: ab hepta qꝺ ē septē/ ⁊ teuchos volumen. b ¶Utriusq̧ lingue. Tenebat libꝝ chaldaicū et legebat hebraice. c ¶Et quicquid ille mihi ꝛc. Hoc dicit ne videret̄ hyꝑbole/ꝙ tam breui tp̄e tantum opus videret̄ adimplere.

Incipit prologus beati Hieronimi presbyteri in librū Tobie.

C Hromatio ⁊ heliodoro episcopis: Hieronymus p̄sbyter in domino salutem. Mirari non desino exactionis vestre in- *b* stantiam. Exigitis enim vt libruz chaldeo sermone conscriptum ad latinū stilū trahaz. Librū vtiq̧ to- *c d* bie quem hebrei de catalogo diui- *a* narū scripturarū secātes: his que *e*

¶ al's apocripha.

agiographa memorāt/ mācipart. *f g* Feci satis desiderio vestro/ nō tn̄ *h* meo studio. Arguūt enim nos he- *i* breoruz studia: ⁊ imputant nobis *k* ꝯtra suū canonē latinis auribus *l* ista trāsferre. Sz meliꝰ eē iudicās/ phariseorum displicere iudicio: et *m* episcopoꝝ iussionibꝰ deseruire/in- *n* stiti vt potui. Et qꝛ vicina est chal *o* deoruz lingua sermoni hebraico: *b* vtriusq̧ lingue peritissimū loqua- *p q* cem reperiens vnius diei laboreʒ *r s* *c* arripui: ⁊ quicq̄d ille mihi hebrai- *t* cis verbis expressit: hoc ego acci- *v* to notario sermonibus latinis ex- *x* posui. Orationibꝰ vr̄is mercedeʒ *y z* huiꝰ oꝑis compensabo: cū gratuʒ *a* vobis didicero me qꝺ iubere est͛ *b c* dignati/cōplesse. Finit ꝓlogus.

Expositio prologi

¶ Incipit expositio fratris Britonis ordinis minoꝝ suꝑ ꝓlogū Tobie.

C Hromatio et Heliodoro ꝛc. Iste prologus tres habet ꝑtes p̄ncipales. s. inchoationē/ ꝓgressionē/ et cōclusionē. *Diuisio* Inchoatio ꝯtinet deuotā salutationē. ⁊ illa ꝑs ꝑ se patz. Progressio cōtinet narrationē: q̄ habet tres ꝑticulas. in q̄rum prima ponit̄ admiratio Hieronymi de instātia petitiōis chromatij ⁊ heliodori/cum dꝛ: Mirari nō desino. Et subdit̄ ibidem ratio duplex admirationis. Prima est: qꝛ liber iste scriptꝰ erat chaldaico sermone: cuius adhuc modicā habebat noticiā. vnde dicit: Ut librū chaldeo sermone scriptum ꝛc. Secunda admirationis rō est. qꝛ liber iste apud hebreos nō est de canone. ⁊ ita si trāsferret: incurreret eorum maliuolentiā. vnde dicit: Quem hebrei de catalogo ꝛc. In secūda ꝑte narrationis dicit se transtulisse librum ad petitionem ipsorum. vnde dicit: Feci satis desiderio vestro ꝛc. In tertia ꝑte dicit: ꝙ ex h̄ incurrit indignationē hebreoruz. vnde dicit: Arguunt enim nos ꝛc. Cōclusio ostēdit finalē Hieronymi intentionē: que est ep̄orum facere beneplacitū. qꝺ notat̄ ibi: Sz melius esse iudicās. nec hoc facit negligenter/sed cum diligentia. qꝺ notat̄ ibi: Et qꝛ vicina est. vbi dicit ꝙ peritissimū quesiuit interpretem. Ulterius dicit ꝙ orationibus eorū attribuendū est q̄cq̄d boni sequet̄ de trāslatiōe sua. vn̄ dicit: Et orōnibus vestr͛ ꝛc. His dictis littere insistamus. b ¶Exactionis. i. petitionis. vide i opusculo d̄ vocabulis bibilie/ vbi expōit̄ exactor. e ¶Secātes. i. seꝑantes ⁊ repellētes. c ¶De catalogo: id ē de numero. d ¶Diuinarū scripturarū. vn̄. s. dixit i ꝓlogo galeato: ꝙ sapia que salomonis inscribitur/ ⁊ iesu filij syrach liber/ ⁊ Judith/ ⁊ Tobias/ ⁊ Hester/nō sunt i canōe. *Catalogus* Catalogus dꝛ a cata qꝺ ē breuis/ ⁊ logos quod est sermo: q̄si sermo multa breuiter cōprehendēs. vt: Omes sācti/orate ꝓ nobis. Et i ꝓposito. xxij. libri veteris testamēti de catalogo dicuntur/ vt patebit. Catalogꝰ ſm Huguitionē dꝛ enumeratio/ordo/series/vel breuis descp̄tio/vel iustoꝝ numerus. f ¶Agiographa memorant. i. dicūt/vel nomināt. Alia lr̄a habet apocrypha: qꝺ melius est. qꝛ Hieronymꝰ i ꝓlogo galeato numerat͛ libris canonic͛: inter quos iste nō est/infert: Quicq̄d extra hos est inter apocrypha ē cōputatū. q̄d sit agiographū/inuenies. s. i ꝓlogo suꝑ Josue/i p̄ncipio. Glosa quedam scribit̄ suꝑ istū locū q̄ tal' ē: Potiꝰ ⁊ veriꝰ dixisset/iter apocrypha. Ul' large accipit agiographa/q̄si sāctoꝝ scp̄ta. ⁊ ita nō est de numero illoꝝ nouē q̄ ꝓprie dicunt̄ agiographa: qui sunt de catalogo/hoc est de numero. xxij. libroꝝ biblie. Cōsistit em̄ catalogus i pētateucho/ ⁊. viij ꝓphet͛/ ⁊. ix. agiographis. g ¶Mācipārūt. i. dederūt vel adiecerunt. Mācipare dꝛ mācipiū facere/in seruitutē redigere/manucaptū adducere/ tradere/ vel dare/vel ducere: ⁊ simpliciter ponit̄ ꝓ dare vel ducere. iuenit̄ etiā neutrū ꝓ seruire. h ¶Nō tamē meo studio. i. nō meo labore/supple solū: qꝛ alius mecū laborauit/scz chaldaicus interpres/q̄ mihi exposuit hebraice: ⁊ ego feci scribi latine. Ul' meo studio sit datiui casus: vt sit sensus: nō satisfeci meo studio. qꝛ ex hoc suscitata est cōtra me emulorum indignatio: qui mihi detrahūt. i ¶Eni: ꝓ certe vel qꝛ. k ¶Arguunt em̄ nos hebreorū studia: ⁊ imputāt nobis. i. improperāt. l ¶Contra suum canonem. i. cōtra suā bibliā. *Biblia canon* que recte canō dꝛ. nā canō grece regula dꝛ latine. vnde biblia dꝛ canō/id est regula/ eo ꝙ recte ducit: nec aliq̄n aliorsum trahit. Uel dꝛ regula/eo ꝙ regat: ⁊ ꝙ normā recte viuēdi prebeat: vel distortum prauūq̧ ad modū regule corrigat. Et qꝛ fecimus hic mentionē de canone: nota ſm Isidorū in. vj. Etymol'. ꝙ sunt canōes euāgelioꝝ/et sunt canones ꝯcilioꝝ. Canones q̄ttuor euāgelioꝝ Ammonius alexandrie p̄mus excogitauit: quē postea Eusebius cesariēsis secutus: eos pleniꝰ cōposuit. q̄ iō facti sunt: vt ꝑ eos inuenire ⁊ scire possimus q̄ reliquoꝝ euāgelistaꝝ similia aut ꝓpria dixerunt. Sunt autē *Canonum numerꝰ* numero decē: quoꝝ p̄mus cōtinet numeros in quibus quattuor eadem dixerunt: Mattheus/marcus/lucas et iohannes. Secundus in quibus tres: mattheus/marcus/lucas. Tertius in qbꝰ sil'r tres. s. mattheꝰ/lucas ⁊ iohannes. Quartus i q̄ iteꝝ tres: Mattheus/marcus/iohānes. Quintus in quibus duo: lucas/mattheus. Sextus in quibus duo: Mattheus/marcꝰ. Septimus i quibus duo: mattheus/iohānes. Octauꝰ in q̄bꝰ duo: lucas ⁊ marcus. Nonus i q̄bus duo: Lucas ⁊ iohānes. Decimꝰ/i q̄bus singuli eoꝝ ꝓpria quedā dixerūt: quoꝝ expositio hec est. Per singulos em̄ euāgelistas numerus quidā capitul' affixus adiacet. *al's flatius vel latinorum* cui numero subdita est era q̄dā ex minio notata: q̄ indicat in q̄ canōe positus sit numerꝰ cui subiecta ē era. Uerbi grā: si est p̄ma/i p̄mo canone. si secūda/i secūdo. si tertia i tertio: ⁊ sic ꝑ ordinē vsq̧ ad decimū ꝑuenies. Si igit̄ aperto quolibz euāgelio placuerit scire q̄ reliquoꝝ euangelistaꝝ silia dixerunt: assumes adiacentē numerū capituli: et requires ipsum numerū in suo canone quē indicat: ibiq̧ inuenies q̄t ⁊ qui dixerūt ꝛc. Canones generalium cōcilioꝝ a tempꝛibus cōstātini ceperūt. In precedētibus nāq̧ annis ꝑsecutiōe feruēte docendaꝝ plebium minime dabat̄ facultas ꝛc. m ¶Phariseorū. vide i opusculo de vocabulis biblie. vbi exponit̄ pharisei. tamē hic pharisei cōiter dici pn̄t iudei: a phares qꝺ ē diuisio. qꝛ sūt a vera fide diuisi. n ¶Institi. trāslatiōi faciēde. Insto as. dꝛ cōtra stare/insistere/ inuigilare/insudare. ⁊ in tribus vltimis significatiōibus ponitur hic. o ¶Uicina. i. cōfinis ⁊ cōsimilis. sicut habet̄ in principio ꝓlogi galeati. r ¶Reperiens quēdam loquacem. id est loq̄ scientē chaldaice ⁊ hebraice: et nō solū loquacē vel loquentē/sed q ¶Peritissimū. i. doctissimū. p ¶Utriusq̧ lingue. ⁊ ita bn̄ poterat interꝑ̄tari. s ¶Unius diei laborē. Hoc dicit: qꝛ liber breuis est: ⁊ breuis labor q̄si vnius diei fuit i eius translatiōe. t ¶Accito: id est aduocato. v ¶Notario. q̄ scribebat latinis litteris sicut ego dictabā. x ¶Orationibus vestris recōpensabo. i. attribuā vl' ꝑsoluā. Recōpensare ꝓprie dꝛ reddere/ꝑsoluere/ remunerare/ iteꝝ trutinare/eq̄re. y ¶Mercedē. i. p̄miū ⁊ p̄ciū. s. omnē vtilitatē. z ¶Huius operis. ad cuiꝰ cōpletionē me vestr͛ orātiōibus adiuuistis. a ¶Cum didicero. alioꝝ relatiōe. b ¶Gratum est vobis me complesse. opus illud quod vos c ¶Estis dignati iubere. q. d. cum intellexero vos gaudere/eo ꝙ cōpleuerim qꝺ iussistis: ideo oratiōibus vestr͛ attribuā/si qua ex h̄ vtilitas cōsequat̄: qꝛ orādo ꝓ me tā efficaciter me iuuistis.

¶ Explicit expositio ꝓlogi.

Tobias ex tri. Bed. Liber Tobie ē i Ca. I suꝑficie lr̄e salubꝛ. Maximis em̄ vite moral' ⁊ exēplis abūdat ⁊ monit. Sed q̄ntū poma folijs/tātū historie allegoria ꝑcellit. Maxia em̄ eccl'ie ptinet sacra. Ipse em̄ tobias pplm isrl' significat: q̄ ceter' gētib' idolatrie dedit'/fide recta ⁊ opib' deo ꝑuiebat. vñ: Cū irēt oēs ad vi. au. ⁊c. Hieroboā nāq qui fabricauit ad deceptionē subditoꝝ vitulos aureos: idolatrie cultores exp̄mit: q̄ꝝ cōplices significāt i s̄bdit'. b Neptalim. Be. Latitudo. de q̄: Latū mādatū tuū nimis. cui' trib' .i. filū pplus fidelis/ ei' ciuitas eccl'ia. de q̄: Nō pōt ciuitas abscōdi supra mōtem posita. c Supra na. Naason auguriū. hui' ciuitas supiora augurat' .i. cōtēplat' celestia. d Cū captus. Tobie captiuitas hūani generis captiuitatē designat: p regē oim prauoꝝ/id est diabolum: qui nos de patria celesti in huius exilij vallē deiecit. Ita vt oia

5.Reg.12.f — Ps.118.m — Mat.5.b

Incipit liber Tobie/ qui tamē nō est in canone. Ca. I

a ¶ bonos dn̄s. b ¶ ipso nā dscribit aptā negocio.

Tobias ex tribu et a ¶ inter illos abduct' de q̄b' dr̄: Primo tp̄e alleuiata ē terra çabulon. ciuitate neptalim/ que ē i supioribus a ¶ rote. ¶ hui' mūdi rotā superās/supiora querens: inferiora et volubiliora relinquēs. b ¶ retro em̄ relinquit viā spaciosam que ducit ad mortem. galilee supra naason/post viā q̄ a ¶ scientiā falsi noīs sinistrā ⁊ falsam deputat: ⁊ mundanā philosophiā damnat. ducit ad occidentē: in sinistro habens a ¶ Sephet em̄ litteraꝝ interpretat'. ciuitatē sephet. Cū captus

Ni. de lyra

Incipit ꝑfatio venerabil' mgr̄i Nicolai de lyra sup librū Tobie.

Hec oportuit facere/ ⁊ illa non omittere: Mat. xxiij. c. Post q̄ (auxiliāte deo) scp̄si sup libros sacre scp̄ture canōicos/ incipiēdo a p̄ncipio Gen̄. et pcedēdo vsq ad finē Apoca. de eiusdē cōfisus auxilio sup alios intēndo scribere qui nō sunt de canone. s. liber Sapie/ Ecclesiasticus/ Judith/ Tobias/ ⁊ libri Machabeoꝝ: s̄m q Hiero. dicit in ꝓlogo galeato/ q̄ ꝑmittit' libris Regū. Et idē dicit de libro Baruch in eius ꝓlogo: ⁊ de secūdo Esdre in ꝓlogo sup Esdrā. ꝓpter qd assumpsi verbum ꝓpositū: Hec oportuit ⁊c. in quo duo possunt notari. Primū est necessitas opis ꝑcedētis/ibi: Hec oportuit facere. Secundū est vtilitas opis subsequētis/ibi: Et illa nō omittere. Circa primū sciendū/ q libri sacre scp̄ture q̄ canonici nūcupant' tāte sunt auctoritatis: q quicq̄d ibi ptinet' veꝝ tenet' firmit' ⁊ indiscusse. ⁊ p ꝯsequēs illud qd ex hoc cōcludit' manifeste. nā sic in scp̄turis philosophicis veritas cognoscit' p reductionez ad p̄ma p̄ncipia p se nota: sic in scp̄turis a catholicis doctoribus traditis veritas cognoscit' q̄tū ad ea q̄ sunt fide tenenda p reductionē ad scp̄turas sacre scp̄ture canonicas: que sunt habite reuelatione diuina: cui nullo mō falsum pōt subesse. ꝓpter qd intellectus eaꝝ necessarius ē ecclesie. ⁊ ideo de expositiōe earum pōt dici illud qd scribit' Ecci. xxiiij. c. Hec oīa liber vite. i. oēs libri expositi in ope ꝑcedenti cōtinent' in libro vite. i. in libro reuelate veritatis a deo/ q̄ est ipsa vita. Sic em̄ diuina ꝑdestinatio dr̄ liber vite: sic ⁊ hec scp̄tura diuinitus reuelata liber vite dr̄: Tū q̄ a vita p essentiā pcedit/ vt dictū est: Tuz q̄ ad vitā beatā pducit. Circa secūdū ꝯsiderādū: q libri q̄ nō sūt de canone recepti sunt ab ecclesia/ vt ad moꝝ informationē i ea legant': tn̄ eoꝝ auctoritas ad ꝓbandū ea q̄ in cōtentionē veniūt minus idonea reputant': vt dicit Hiero. in ꝓlogo sup librum Judith/ ⁊ in ꝓlogo sup parabolas Salomonis: ꝓpter qd sunt minoris efficacie q̄ libri canonici. ⁊ ideo possumus dicere dn̄o a q̄ est omne bonū illud qd scribit' Judith. ix. b. Illa post illa cogitasti. Licet em̄ in actu cogitādi diuino nō sit prius aut posterius/ cū sit vnicus ⁊ simplicissimus: tn̄ in effectibus ab eo ꝑcogitatis est ordo tp̄is ⁊ dignitatis. ⁊ sic veritas scripta in libris canonicis prior est tp̄e q̄tū ad plura: ⁊ dignitate q̄tū ad oīa: q̄ sit illa q̄ scribit' in nō canonicis. vtilis tn̄ est ad directionē in via moꝝ/ vt dictū est: p quā ꝑuenit' ad regnuz celoꝝ: Quod nobis cōcedat ⁊c.

Diuisio

Explicit Prefatio.

Incipit postilla eiusdē sup Tobiam. Ca. I

Tobias ex tribu ⁊c. In exponendo librosq̄ nō sūt de canōe/ intēdo tenere tp̄is ordinem q̄ scp̄ti sūt: vel q̄ i eis ꝯtēta ꝯtigerūt: exceptis libris Sapie ⁊ Ecci: q̄ morales sūt: ⁊ post historiales ponent'. vltimo vō scd's Esdre: q̄ mior' auctoritatis merito reputat'. Sic igit' incipio a libro Tobie: cuius historia p̄mo ꝯtigit. s. anno sexto ezechie regis iude. q̄ captiuat' fuit tobias p salmanasar regē assyriorū: vt patet. ī. eodē ca. qui regnū. x. tribuum captiuauit anno. vj. Ezechie: vt habet'. iiij. Reg. xviij. Liber igit' iste i duas ptes diuidit'. q̄ p̄mo describit' tobie ꝯuersatio ꝟtuosa. scd'o dei ꝯsolatio gr̄osa. iiij. ca. Prima i duas. s. i ptē p̄ncipalē ⁊ incidētalē: q̄ icipit ibi: Eadē itaq die. Prima adhuc i tres. q̄ p̄mo describit' ei' ꝟtuosa ꝯuersatio i terra captiuitatis. scd'o terra natiuitatis/ ibi: Cūq eēt iunior. Tertio reuertit' auctor ad describēdū cōuersationē ei' ꝟtuosā i terra captiuitatis/ibi: Igit' cū p captiuitatē. Circa p̄mū describit' p̄mo genus ⁊ locus ipsius/ cū dr̄: Tobias ex tribu ⁊ ciuitate neptalim ⁊c. Est em̄ neptalim nomē equiuocū ad significādū vnā tribū de duodecim tribubus isrl'/ denoiatā a neptalim filio iacob: et ad significandū quandā galilee ciuitatē sic noiatā/ de q̄ fuit Tobias oriūdus. ꝓpter qd dr̄: Ex tribu ⁊ ciuitate neptalim. ⁊ ē silis modus loquēdi: sicut dicit beat' Greg. de btō Bn̄dicto: Fuit vir venerabilis gr̄a bn̄dictus ⁊ noie. b Que est in superiorib' galilee. Hoc dr̄: q̄ duplex est galilea. vna est supior. altera inferior. Ciuitas vō neptalim de q̄ Tobias fuit oriūdus: erat in galilea superiori. c Supra naason. Nomē est ciuitatis: q̄ respectu neptalim declinat ad mare mediterraneū: vt patet i descriptione terre sācte. ⁊ sic ciuitas neptalim est in loco supiori. Alibi vō naason est nomē ꝓprium p̄ncipis tribus iude: Nume. vij. d Post viam que ducit ad occidentē. In qua pte est mare mediterraneū respectu neptalim/ ⁊ maris galilee: qd ē ad orientē respectu ciuitatis neptalim. Erat autem quedā via cōmunis p quā res portabant' de vno mari ad aliud/ trāsiens iuxta neptalim: ⁊ sic dicit' esse post illā viā respectu situs hierusalem. e In sinistro habens ciuitatē sephet. Scd'm phm dextrū mundi est oriens/ vnde incipit motus celi: ⁊ occidens sinistrū. Scd'm vō cōmunē modum loquendi/ quē magis sequit' scriptura sacra: sinistrū mundi est illud quod est ad sinistrā hominis versa facie ad orientē: ⁊ sic ps aquilonaris ē sinistra pars mūdi. Ciuitas vō sephet est in aquilonari parte respectu neptalim: vt patet in descriptione terre sācte. ista vō de tribu iuda ⁊ ciuitate tobie dicunt' hic ad cōfirmationē veritatis historie. f Cū captus esset in diebus salmanasar. Ex h̄ patet q nō fuit captiuatus in p̄ma captiuatiōe filiorum isrl': quā fecit teglathphalasar rex assyrioꝝ. de q̄ habetur iiij. Regū. xv. sed in secunda quā fecit salmanasar sexto anno ezechie regis iuda: vt habet'. iiij. Reg. xviij. Et sic patet q hec historia incepit a sexto anno ezechie regis iuda: vt dictū est. s. Sed q̄n terminata fuerit/ dicunt aliq̄ q hoc fuit post destructionem ciuitatis hierusalem factā p nabuchodonosor: eo q dicit Tobias infra. xiij. ca. Hierusalem ciuitas dei castigauit te dn̄s ⁊c. Sed hoc stare nō potest. quia in fine huius libri dicit': q cōpletis annis. cij. sepultus fuit tobias. Plures autem anni fluxerunt a sexto anno ezechie vsq ad dictam destructionem. nam ezechias regnauit. xxix. annis. tobias autē fuit captiuatus anno eius. vj. ⁊ sic de annis ezechie remanēt. xxiij. post captiuitatē tobie. Post ezechiā regnauit manasses fili' ei' annis. lv. iiij. Reg. xxj. ⁊ post eū iosias fili' ei' ānis. xxxj. post quē * regnauit ioa

Duplex galilea

Moraliter. a Tobias ex tri. ⁊ ci. ⁊c. Per tobiā q̄ interp̄tat' bon' dn̄o/ ⁊ sic fuit bon' re ⁊ noie: significat' q̄libet vir bon' realit' ⁊ nō apparent' tm̄/ sicut sūt hypocrite. Per neptalim cui' interp̄tatio est additamentū: significat' q vere bonus nō solū querit implere ea q̄ sunt necessitatis/ sed etiā supaddere aliq̄ superogatiōis. b Que est in superioribus galilee. q̄ interp̄tat' rota seu volubilis: ideo significat cursuz vite p̄sentis. in q̄ de supioribus sunt illi q̄ nō solū ꝑcepta/ sed etiā ꝯsilia saltē aliq̄ conant' opari. c Supra naason. q̄ interp̄tat' serpēs murmurās: q̄ tales suppeditāt diabolū q̄ diuia iusticia murmurātē. d Post viā q̄ ducit ad occidē. Hec est via lata que ducit ad pditionē: quā post se derelinquūt homines ꝟtuosi. e In sinistro habēs ciui. se. q̄ interp̄tat' iudiciū. p sinistrū vō aduersitas designat'. Bon' aūt hō cum i aduersitatē ceciderit: iusto dei iudicio fieri cōfitet'. vñ subdit': * In captiuitate.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

a ¶Ita vt oia. Sic ppl's isrl' p doctores diuini vbi elemosy nã nõ solũ rudib⁹ sue gẽtis auditorib⁹/sz gẽtibus ad iudaismũ veniẽtib⁹ mĩstrabat. Quicqd eñ naturał boni babuit qd host' captiuãs nõ abstulit: h suis i exẽplũ vtut' oñdebat: ⁊ portionẽ salutaris sciẽ tãq decimã sue sube aduenis.i.gẽtilib⁹ offerebat.

b ¶Nihil tñ p. Iã illđ aplicũ gerebat i pectore. Nolite pueri effici sensib⁹: malicia aũt puuli estote. Hoc ãt ẽm illos dictũ ẽ q icedebãt i mãdatis dñi sine qrela. ẽm illã regulã tyconij: q tãq de eodẽ agẽtes: aliqñ pter bonos oẽs laudam⁹: aliqñ pter malos oẽs vituperam⁹: qđ ẽ secũda regula.

c ¶Oia pmitiua. Videt obloq q pma decimatio cedebat i vsus leuitarum. scđa i necessarijs erogãdis qñ visitabat tẽplũ. Sed tertij anni decias quas tũc psueuerãt facere cõcedebãt paupib⁹. Et iđ dicim⁹ oẽm illã vl' oẽs scđas: q nõ poterãt accedere ad templũ timore custodũ regis.

d ¶Cũ vo fa. Sic ppl's isrl' amplificatus in egypto/accepit synagogam cerimonijs legalib⁹ p moysen istitutã. genuit ex ea filiuz: q cõgnuit christũ ex suo genere gignẽdũ. vñ: Propbaz susci. vo. ⁊c. De fructu vẽ. tui po. s. s. t. Cui nomẽ suũ iposuit credẽdo ⁊ cõfitẽdo. qđ p̃z đ illo dic: Ego pmogẽitũ ponã illũ: h ẽ nomẽ ipi⁹ isrl'. vñ: Priogenit⁹ me⁹ isrl'.

e ¶Quẽ ab i.t.d.d. credẽdo ⁊ cõfitẽdo. s. q nũq pctm faceret: sed ipsum timoris dñi spũ impleret.

[Margin: i. Cor. 14. d; Nume. 18. c; Deute. 14. c; Ibidem. d; Deu. 18. d; Ps. 131. b; Ps. 88. e; Exo. 4. f]

¶diaboli.

esset i dieb⁹ salmanasar reg' assyrio
a ¶supbo. Assyri⁹ eñ diriges interptat.
rũ/in captiuitate tñ posit⁹: viã veri- a
a tatis nõ deseruit: ita vt oia q habe- b
a ¶iudeis.
re poterat qtidie concaptiuis frãtri
bus q erãt ex ei⁹ genere impertiret.
a ¶al's minor. ¶in oculis suis. vñ: Quanto maiores humilia te in omnibus.
†Cũq eẽt iunior oib⁹ i tribu nepta- c
b lim: nibil tñ puerile gessit in opere. d e
a ¶gẽtes. b ¶idola sb specie sapie deaurata.
Deniq cũ irent omnẽs ad vitulos f
a ¶pnceps idolatrie. decẽ eñ trib⁹ q isrl' dicũtur/sub hieroboã idola venerabant.
aureos quos†hieroboã rex isrl' fece
a ¶ppl's isrl'. b ¶ẽm illđ: Fugite fornicationẽ. idolatria eñ fornicatio ẽ. vñ gẽtili cõiũso vxorẽ gẽtilẽ licz dimittere/ sz nõ aliã ducere.
rat/hic solũs fugiebat psortia oĩm: g
⁊ pergebat ad hierl'm ad tẽplũ dñi: h
a ¶Dñm deũ tuũ adorabis.
⁊ibi adorabat dõminũ deũ israel. i
c a ¶naturalia bona. b ¶al's cerimonias.
Omia pmitiũa sua et decimãs su- k l
as fideliter offerens: ita vt in tertio m
a ¶gẽtibus.
anno prõselyt' ⁊ aduenis ministra-
a ¶salutarẽ scientiã.
ret oẽm decimãtionẽ. Hec ⁊ his si- n
a ¶a principio legis.
milia ẽm legẽm dei puerulus obser
d uabat. Cũ vo factus fuisset vir acce o p
a ¶synagogã a moysi cõtribuli suo cõstitutã.
b ¶confitendo/credendo.
pit annã vxõrẽ de tribu sua: ⁊ gẽnu q
a ¶christũ. ¶pmogenitũ. b ¶iponendũ cre
itq ex ea filiũm/nomẽ suũ ipõnens
dens. a ¶filialiter.
e ei. Quẽ ab infantia timẽre deũ do- r
cuit: ⁊ abstinere ab omni pctõ. Igi- s
¶diaboli.
tur cũ per captiuitatẽ deuenisset cũ
a ¶synagoge religiõe. b ¶fide christi. c ¶mũdũ. niniue eñ speciosa iterptat: et mũdus cosmos grece ab ornatu dr. a ¶alijs idolatrie de
vxõre sua ⁊ filiõ in ciuitatẽ niniuen/
cũ oi tribu sua: ⁊ cum oẽs edẽrẽt ex t v
dit'. a ¶nõ mõ nõ corpe/sz nec mẽte pollut⁹ ẽ.
cibis gentiliũ/ iste custõdiuit aiam x
a ¶expositio.
suã: ⁊ nũq cõtaminatus ẽ in escis
a ¶causa meritum.
eo. Et quõniã memor fuit dñi i to
a ¶effectus merces. ¶sicut danieli i nabuchodonosor/⁊ ioseph i cõspectu pharaõis. b ¶q memor est oĩm sperantiũ in se.
to corde suo: dẽdit illi dẽus gratiã y

Nico. de lyra

a ¶In cõ* regnauit ioachaz filius ei⁹ tribus mẽsib⁹: q cõputant i annis p̃ris. post eũ regnauit frat ei⁹ eliachum. xj. ãnis iiij. Reg. xxiij. post eum regnauit ioachin fili⁹ ei⁹ trib⁹ mẽsib⁹: q cõputant i annis p̃ris. post quẽ regnauit sedechias. xj. annis añ destructionẽ ciuitat'. iiij. Reg. xxiiij. q anni simul iũcti faciunt annos. cxxxj. et ad hos adiũgẽdi sunt anni qs habuit tobias anteq captiuaret. q iã erat etat' tãte q habebat vxorẽ et filiuz: vt hr. j. eo. ca. Qđ aũt allegat i ptrariũ: Hierl'm ciuitas dei castigauit te dñs ⁊c. non valet: q pphetia fuit de futuro: vt videbit ibi dẽ dño pcedẽte.

a ¶In captiuitate ⁊c. viam veritat' nõ de. ad idolatriã declinãdo: cũ tñ inter idolatras habitaret. ⁊ sic fideliter se babuit erga deuz/ ⁊ etiã misericordit erga primũ. iđ subdit: b ¶Ita vt ⁊c. ⁊ subdit: c ¶Cũq esset iu. ⁊c. Hic p̃nr describit vtuosa ei⁹ puersatio in terra natiuitatis. ⁊ pmo respectu proprie psone. secũdo respectu dom⁹ sue/ ibi: Cũ vo factus fuisset vir ⁊c. Circa primũ dr: Cũq esset iu. oi. i tri. neptalim. s. psonis notabilibus: q simplr loquendo multi erãt iuniores eo in tribu neptalim. d ¶Nihil tñ puerile. id est dissolutiõis ⁊ lasciuie. e ¶Gessit in ope. nã in oĩb⁹ mature se gerebat ⁊ honeste. f ¶Deniq cuz irent oẽs ad vi. au. sicut dr iij. Reg. xij. hieroboã institut⁹ rex sup decem tribus isrl'/timẽs ne ppl's rediret ad regnũ iuda: ⁊ sic eũ interficeret si ppl's iret adorare deũ in hierl'm: fecit duos vitulos aureos/ ponẽs eos in duob⁹ locis regni sui: ⁊ pcepit pplo vt ibi adorarẽt in solennitatibus dñi. tñ illi q erãt fideles ⁊ deuoti/ h nõ faciebãt: sed latenter ibant in hierusalem: de quibus fuit iste tobias. iđ subdit: g ¶Hic solus sol⁹ fugi. h dr q pauci decliabãt a [illegible] vitul'. p talẽ modũ loqndi dr: q rex ẽ solus i domo: qñ habet paucos secũ. h ¶Et pgebat ad hierl'm. ẽm pceptũ dñi. i ¶Et ibi ado. do. et nõ vitulos aureos. k ¶Oia pmi. su. i. primitias fructuũ ⁊ aialiũ q cedebãt i sustẽtationẽ sacerdotũ. l ¶Et deci. suas. q due erãt. vna q fiebat singul' ãnis p sustẽtatiõe leuitaꝝ. alia q fiebat a ẽtio ãno i tertiũ p sustẽtatiõe paupeꝝ. De vtraq hr Deut. xiiij. vtraq soluebat tobias fidelit'. iđ subdit: m ¶Ita vt in. ⁊c. ⁊ q nõ solũ ista bono/ sz multa alia faciebat etiã a tpe iuuẽtut' sue. iđ subdit: n ¶Hec ⁊ his silia ⁊c. Et ponit h puerulus p iuuene nã talia facere ñ potuit añq haberet vsũ rõnis. o ¶Cũ vo. Hic p̃nr describit vtus tobie respectu dom⁹ sue cũ dr: Cũ vo fa. fuisset vir. i. potẽs generare ⁊ sciens regere domũ suã: q matrimoniũ nõ ptraxit mot⁹ libidis/ sz intentiõe plis ad dei cultũ pcreãde. p ¶Accepit annã vxo. ⁊c. Hoc eñ fuit pceptũ Num. vlt'. maxime qñ mlier succedebat i hereditate paterna: ne si cõtraheret cũ viro alteri⁹ tribus/ hereditas sua ad tribũ aliã trãsiret: ⁊ sic sortes pfũderẽt. q ¶Genuitq ex ea fi. valde sibi silẽ ẽ corpe: vt hr. j. vij. ca. ⁊ etiã noie. iđ subdit: Nomẽ suũ imponẽs ei. ⁊ etiã mente. iđ suddit: r ¶Quẽ ab infantia ti. deũ do. pter qđ i vtute firmior fuit. ẽm illđ Prou. xxij. a. Adolescẽs iuxta viã suã etiã cũ senuerit nõ recedet ab ea. et sic repñtabat psonã p̃ris p oia. s ¶Igitur. Hic reuertit auctor ad describẽdũ vtutẽ tobie i terra captiuitatis: et pmo qtũ ad exercitium pietatis. scđo patiẽtie in aduersis/ ibi: Post multũ. Circa pmũ dr: Igit dũ p capti. deue. cũ vxore sua ⁊ fi. Ex quo p̃z qđ dictũ est. s. ipm fuisse tãte etatis qñ fuit captiuat⁹/ q vxorẽ et filiũ habebat. t ¶Et cũ oẽs. i. multi vade de iudeis captiuat': ⁊ est hypbole. v ¶Ederẽt de cibis genti. iudeis in lege phibitis: sicut sunt carnes porcine ⁊ huiusmodi. x ¶Iste custo. ani. suã. ab eis abstinẽdo ẽm legem. y ¶Dedit illi de⁹ gra. ⁊c. pter iusticiã sueam: sic ioseph i cõspectu reg' pharao* nis: Gen. xlj.

[Margin: als †Et cũ; †3. Re. 12. g; Diuisio]

Moraliter

* a ¶In captiuita. ⁊c. Deniq cũ irẽt oẽs ad vi. Per vitulũ q ẽ petulãs aial/lasciuia: p auz vo cupiditas designat. Ista duo vitia cõit hoies sequũt. sz vtuosus fugit psortia taliũ: ⁊ vadit ad tẽplũ dñm depcari ⁊ referre sibi grãs de oib⁹ bonis collatis sibi. o ¶Cũ vo ⁊c. Vir dr a vtute. et iđ qlibet vir efficit qñ i vtutib⁹ moralib⁹ pueniẽter exercitat: ⁊ tunc ẽ disposit⁹ ad accipiendũ vxorẽ. s. sapiaz. de q dr: Sap. viij. a. Hãc mihi qsiui spõsã assumere: et amator fact⁹ sũ forme illi⁹. q sic dicit phs. vij. physicoꝝ: sedendo ⁊ quiescẽdo fit aĩa sciens ⁊ prudẽs: q sedatis passiõib⁹ p vtutes morales: ẽ hõ disposit⁹ ad capiẽdũ speculatiuas veritates. q ¶Genuitq ex ea fi. tũc eñ sapiẽs ex sua sapia gignit filiũ/ qñ fac discipulũ doctũ. ⁊ ei nomẽ suũ iponit: qñ ipz ad docẽdũ aptũ reddit: q qdẽ aptitudo nõ ẽ sine tiore diuino. iđ sbdit: r ¶Quẽ ab in. ⁊c. Igit cũ p ca. ⁊c. ⁊ oẽs ederẽt de ci. gẽtiliũ. ¶Moralit: de cibis gẽtiliũ edere: ẽ doctrinã infideliũ accipe: a qua vir bonus sollicite se custodit. y ¶Dedit illi * deus gratiã

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

a ¶ In cõspectu sal. Nō obloq̄t' φ alibi dr salmanasar/ q̄ ⁊ sennacherib: erat em̄ binomi⁹: vl' generalit' oēs reges medoꝝ sic vocabāt'/ sic egypti pharaões. b ¶ Cū aūt. Sic pp'ls dei p. Lxx. interp̄tes sciaꝫ diuię leg' q̄ i decalogo ꝯtinet' gētib⁹ cõ/ misit vt liberaret a fame v̄bi dei. sub chirographo dedit. i. sb ꝯditiõe red/ dēdi: cū ille diues eēt: vel q̄ dederat/ repeteret. Acceperūt gētes v̄bū dei: ⁊ q̄si negociādo exercēt: etiā p⁹ chri/ sti aduētū/ cū sp̄ūal' itellectū req̄rūt. reddūt feneratori: cū credētes iudę/ os i fine sęculi suscipiūt: ⁊ saluandis christi sacramēta cõmittūt: ⁊ sc̄pturę arcana pādūt. c ¶ Sepulturam. pctõꝝ: vt nec memoria in ill' remane ret. tali sepultura voluerūt p̄res nr̄i honorari iuxta sepulturā christi. Vn̄ iacob i iudęa se voluit sepeliri: et io/ seph d' ossib⁹ suis mādauit. d ¶ De niqꝫ cū re. Vn̄ sennacherib d' iudęa fugit: diabolus em̄ verā ꝯfessionē p/ timescit: ⁊ an̄ faciē eius nō subsistit. e ¶ At vbi. Diabolus pp'lm dei p idolatriā sp̄ūali morte pimere volu/ it/ ⁊ certas opes virtutū auferre: nec valuit. q: i eo erāt multi sc̄ti q̄ ei⁹ vi/ tę ꝓuiderēt ac saluti. Fugit aūt cū fi/ lio ⁊ vxore: q: nec fidē dn̄icę icarnati onis/ nec statum synagogę deseruit. qd i machabęoꝝ agonib⁹ luce clari⁹ claruit. Occiso rege a suis filijs oīa sunt restituta tobię: q: supato sępi⁹ a scelerib⁹ suis diabolo/ q̄ velut pessi/ mā ꝓlē genuit: redibāt ꝓspera pp'lo dei: q̄bus adhuc alternatiõib⁹ eccl'ię statū fluctuare videmus. Ca. II

Gen. 49. d
Ibi. 50. d

Post hec. Qui i lumie ē/ a vitijs feriat'. vn̄: Reliq̄ę co gitatiõis diē fe. a. ti. Et ali bi: Vacate ⁊ videte qm̄ e. sū de⁹. Nō em̄ debem⁹ nos i p̄icula p̄cipitare/ vel deū tētare/ dū ratione possum⁹ agere. vn̄: Si p̄secuti fuerit vos ⁊c. Et alibi: Iesus autē abscon/ dit se/ ⁊ exiuit de tēplo. Et Paulus i sporta dimissus est per murū. Et ie/ sus fugit in ęgyptum: et ibi erat vsqꝫ ad obitū

Ps. 75. b
Ibi. 45. b.
Deute. 6. c
Mat. 10. c
Ioh. 8. g
2. Cor. 11. g
Mat. 2. c.

a in ꝯspectu salmanasar reg': ⁊ dedit
a ¶ sicut nabucho. hieremie.
ei potestatē q̄cūqꝫ vellet ire: habēs libertatem q̄cunqꝫ facere voluisset.
a ¶ p doctores q̄ sollicite circūibāt gregē/ ciui tatē. vn̄: Nouit iust⁹ aīas iumētoꝝ suoꝝ.
b Pergebat ergo p oēs q̄ erāt i capti uitate: ⁊ monita salutis dabat eis.
c Cum aūt venisset in rages ciuitatē medoꝝ: ⁊ ex his q̄b⁹ honorat⁹ fuerat
d a ¶ regum. b ¶ decalogū diuini verbi.
a rēge habuisset dēcē talēta argēti:
a ¶ gabelus ꝭm actionē/ nō ꝭm nois interp̄tationē significat gentes.
e et cū multa turba generis sui gābe/
a ¶ oēs ei ex vno p̄re sum⁹ creatore deo a d̄o fa
lū egentē videret: qui erat ex tribu
ctore. a ¶ ꝯditiõe restituēdi. b ¶ diuinā legē.
f ei⁹: sb chirōgrapho dedit illi mēōra
g tū pōd⁹ argēti. Post multū v̄o tp̄is
h mortuo salmanasar rege/ cū regna/
i k ret sennacherib fili⁹ ei⁹ ꝓ eo: ⁊ filios isrl' exosos haberet in cõspectu suo: tobias p̄gebat p cognationē suā/ et
a ¶ ne in captiuitate deficerent.
cõsolābat' eos. Diuidebatqꝫ vnicui qꝫ ꝓut poterat d' facultatibus suis.
a ¶ tā corpe qꝫ mēte. b ¶ tā corpis qꝫ mēt'.
Esurietēs alebat: nudisqꝫ vēstimen
a ¶ in peccato. b ¶ a diabolo.
c ta p̄bebat: ⁊ mōrtuis atqꝫ ōccisis se
d pulturā sollicitus exhibebat. Deni
l a ¶ inimicus populi dei.
qꝫ cū reuersus esset rex sennācherib
a ¶ mēbris q̄busdā amissis ⁊ i iudea dimissis.
fugiens a iudęa plāgā quā circa eū de⁹ fecerat ꝓpt' blasphemiā suā: et
m irat⁹ multos occideret ex filijs isrl':
e tobias sepeliebat corpa eoꝝ. At
n o a ¶ ab iniq̄s. b ¶ diabolo. c ¶ p satellites sue
vbi nūciātū ē rēgi: iussit euꝫ ōccidi
iniquitatis. a ¶ virtutes.
⁊ tolli oēm substāntiā ei⁹. Tobias
p a ¶ fide christi de eodē populo nascituri.
b ¶ institutione synagoge.
v̄o cū filiō suo ⁊ cū vxōre fugiēs nu
a ¶ doctores sancti.
q dus latuit: q: mūlti diligebāt eum.
Post dies v̄o q̄dragintaq̄nqꝫ occi/
a ¶ diabolū. b ¶ scelerata ꝓles pessima.
derūt rēgē filij ip̄iūs. Et reuersus ē
a ¶ pp'ls dei. b ¶ pacem. c ¶ virtutū: vel temporalium bonorum.
tōbias ad dōmū suā: oīsqꝫ facūltas eius restituta est illi. Ca. II

f r Post hec v̄o cum esset dies festus dn̄i ⁊ factū
a ¶ sp̄ūale quo mēs reficit': vl' corp̄ale q̄ corp⁹ i seruitio d'i su stētat'. nemo em̄. c. s. o. h.
esset prāndiū bonū in domo tobię

Nico. de lyra

nis: Gen. xlj. ⁊ Danieli socijsqꝫ ei⁹ in ꝯspectu reg' babylõis: Dan̄. ij. a ¶ Et dedit ei po. sicut nabuçar/ dan fecit hieremię de p̄ęcepto regis babylonis: Hiere. xl. b ¶ Perge/ bat em̄ ⁊c. magis volēs habitare i terra aliena ad cõfirmandum capti/ uos i bono/ qꝫ redire ad ꝓpria: ⁊ ma/ xime/ q: tūc regnū decē tribuū erat occupatū a gētilibus idolatris: q̄s il lic transtulerat salmanasar. vt habet' iiij. Reg. xvij. c ¶ Cū aūt perue/ nisset ⁊c. Circūibat em̄ ciuitates i q̄ bus erāt iudęi captiui/ vt eos cõsola rent'. d ¶ Et ex ⁊c. ho. f. a re. Rex ei n̄ solū honorauit eū dono lib'tat'/ sꝫ etiā pecunię. e ¶ Gabelū egen. pl⁹ cęter' ꝯtribulib⁹ suis. f ¶ Sub chirographo ⁊c. id est sub cõditio ne restituendi/ si possibilitas afforet. g ¶ Post multū. Hic ꝯn̄r descri/ bit' v̄tus tobię q̄tū ad exercitiū pati/ entię. ⁊ p̄mo ab extraneis. sc̄do a ꝓ/ pinq̄s. ca. ij. Circa primū p̄mittit' oc/ casio p̄secutionis tobię/ cum dicitur: h ¶ Mortuo salma. re. qui habe bat eū in honore. i ¶ Cū regna. senna. q̄ regnū iuda multiplicit' in/ uasit. iiij. Regū. xviij. k ¶ Et filios isrl' ⁊c. i. illos q̄ captiui erāt i regno suo: q̄s tobias ꝯsolabat' nō solū v̄bis/ sꝫ etiā mūe rib⁹ ⁊ alijs modis. iō subdit': Tobias aūt p̄ge. ⁊c. et subdit' cā odij sennacherib ꝯ filios isrl'/ cū dr: l ¶ Deniqꝫ cū reuer sus eēt ⁊c. Nā angelus dn̄i vna no/ cte p̄cussit in exercitu suo. clxxxv. milia bellatoꝝ: ⁊ sic cõpulsus fuit fugere cū paucis ad terrā suā: vt h̄r. iiij. Re. xix. m ¶ Propter blasphemiā ⁊c. cõ pter deum multiplicē: vt habet' ibidē. n ¶ Tobias sepe. cor. eo. cū p̄iculo nō solū reꝝ/ sꝫ etiā p̄sonę suę: ex q̄ factū ei⁹ apparet magis cõmēdabile. ⁊ sequit' exercitiuꝫ suę patiētię/ cū dr: o ¶ At vbi nūciatū ē regi. factū tobię circa sepulturā mortuorū. Iussit eū occi. ⁊c. p ¶ Tobias v̄o ⁊c. fugiēs nu dus. i. oīb⁹ bonis spoliat⁹. q ¶ La/ tuit. et subdit' cā cū dr: Quia multi dili. eū. propter qd ip̄m celabāt i tali casu. Et qm̄ deus in tētatiõe facit ꝓuē/ tū: iō subdit' regis occisio: de q̄ h̄r. iiij. Re. xix. ⁊ tobię liberatio/ cū dr: Et re uer. est tobias ⁊c.

Moraliter.

de⁹ gra. i cõ. sal. Per salmanasar q̄ interp̄tat' pacific⁹/ angustiat⁹: signifi cat' rex nr̄. q̄ cū sit pax nr̄a: tn̄ i cruce fu it āgustiat⁹: ⁊ ab eo honorat' vir bon⁹. a q̄ habet decē talenta. i. obseruātionē decē p̄ceptoꝝ decalogi: q̄ ē valde p̄cio sa. ⁊ eā dat sb chirographo. i. sacra scri ptura: gabelo q̄ interp̄tat' vall' festinās deo. ꝓpter qd significat hūilē ⁊ deuo/ tū. ⁊ talis a bono doctore recipit pra/ cticū documentum legis. g ¶ Post multū vero tp̄is ⁊c. p sennacherib/ q̄ filios isrl' habebat exosos: significat' q̄libet tyrānus/ q̄ cõiter odit viros bo nos. ꝓpt' qd eos p̄sequit' i reb⁹ ⁊ corpi/ bus. sꝫ vir bon⁹ q̄ p tobiā significat'/ stu det eos ꝯsolari. ꝓpter qd tyrān⁹ iubet eū i reb⁹ ⁊ corpe affligi. sed aliq̄n tyrā/ nus dei iudicio a suis iterficit': ⁊ sic vir bon⁹ de suis p̄secutiõib⁹ expedit': ꝭm il lud Prouer. xj. b. Iust⁹ de angustia li/ beratus est: ⁊ tradet' impius ꝓ eo. Ali ter pōt exponi: vt p sennacherib diabo lus significet': q̄ bonos suis tentationi/ bus acrius p̄sequit'/ eos q̄ntū pōt gra tuitis spoliādo/ ⁊ in naturalibus vulne rādo. sed bonus p̄latus siue doctor stu det spoliatos vestibus v̄tutū vestirer ⁊ occisos pctō mortali p penitentiā se pelire. Sicut em̄ baptism⁹ eo φ operit vel delet pctm̄ sepultura dr: Ro. vj. a. Cõsepulti sum⁹ in illo p baptismū ⁊c. ita penitētia pōt dici.

Ca. II

Post hec vero. Postqꝫ a doctor descp̄sit tobię patientiā ab extraneis: hic ꝯn̄ter ideꝫ facit a ꝓpinq̄s: q̄ tobiā de bo no ope increpabāt. Et diuidit' in duas p̄ies. nā p̄mo fit h̄ a sua cognatiõe. secū do a ꝓpria vxore/ ibi: Anna v̄o. Prima adhuc i duas/ ꝭm duplicē casum. quia cognati sui eū iniuste increpabāt. sc̄da ponit' ibi: Cõtigit aūt. Prima adhuc in duas. quia p̄mo ponit' opatio tobię sācta. sc̄do cognatoꝝ suorū increpatio iniusta/ ibi: Arguebat aūt. Circa p̄mā dicit': Post hec vero cum esset ⁊c. Ex h̄ patet φ in diebus festiuis licitū est viuere

Diuisio

Moraliter. r ¶ Post hec v̄o ⁊c. Domus tobię. i. boni p̄lati ē ecclia: i q̄ diebus festis fit bonū prandiū de pa/ bulo sacrę sc̄pturę ⁊ sacramēto eucha/ ristię. ad cui⁹ p̄ticipationē studet bon⁹ p̄latus fide

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

A B ad obitum herodis. a Contigit. Be. Nemo miret/si ali qñ bonū typice malū/mala bonū significent. Si eñ hoc nō lice ret: nunq̄ nigro atramēto/sʒ semp auro lucido nomē dei scri beret: q2 deus lux ē. Sed si nomē diaboli calculo cādido scri bas: nihilomin9 tenebras si gnificat. Cecat9 ḡ tobias po puluʒ isrl' significat. Cecitas eñ ex pte cōtigit i israel. Fa tigatus a sepultura est ceca tus. Qui eñ infatigabilis in bonis opibus psistit: fidei lu men nō amittit. Ita spūalit fatigatus dormit: qui vigila re/stare/viriliter agere ⁊ cō fortari negligit. Cui dicitur: Surge qui dormis ⁊ exurge a mortuis ⁊c. b Et nido hi. Hirundines ppter leueʒ volatū/ supbiā leuitatēq3 si gnificant: quoꝝ immundicia quibus dñat excecat. Nido hirūdinis supposit9 dormit: q̄ leuitati/ lasciuie /ac supbie se incautus subijcit. Hec ce citas pplo israel imminente dñi aduentu i carne maxime pualuit: cū romane seruitut̄ iugo laboraret: ⁊ diuine leḡ p̄cepta male viuendo viola ret. c Sʒ imobi. Quia a domo dei incipit iudiciuʒ. Vñ: A sanctuario meo in cipite. Qui nō corripitur nō est filius. Qui parcit virge odit filium. Paulus tā q̄ pu er colaphiçat/ne tanq̄ iuue nis extollatur. d Insul tabāt re. Be. Erāt in popu lo illo q̄ temere miserijs po puli insultarent. s. q̄ antiq̄ fe licitate patꝝ/qui deo silr ser uiebāt iā careret. q̄s idē po pulus p doctores et electos suos corrigebat: seq3 ad im plorandā dei clementiam p eterna vita cōuertebat. To bias cec9

Rom. 11. c
Eph. 5. d
1. Pe. 4. d
Ezech. 9. c.
Prou. 13. d
2. Cor. 12. b

B

Nico. de lyra

* est viuere lautius et ma gis delicate: ppter reuerēti am festi/nō tñ ppter gulam: fm q̄ dicit Neemie. viij. c. Ite et comedite pinguia: et bibite mulsuʒ: ⁊ mittite ptes eis q̄ nō p̄parauerunt sibi: q2 dies sanct9 dñi est. a Dixit filio suo. vt exerceret in pietat̄ officio. b Vade ⁊ adduc aliq̄s. eos curiali ter inuitando: vt sic tollatur ab eis verecundia petendi. c De tribu nr̄a. q2 ma gis tenemur ppinq̄s: duʒ tñ sint boni. iō subdit: Timē tes d. ⁊c. subdit: d Nū ciauit ⁊c. iacere i pla. tan q̄ cadauer vile. e Sta timq3 exiliens ⁊c. Ex quo ptʒ feruor tobie circa pieta tis opa. f Tollensq3 il lud cor. ad do. suam oc. ⁊c. vt sic op9 pietatis impen deret: ⁊ offensam regis eua deret. g Manducauit pa. cū luc. ex iniusta ppinq̄ morte. h Et tremore. ne forte factū suū sciscitaret a rege.

a Nō vult solus buccellā suā comedere. vñ Job: Si comedi buccellā meā solus.

dixit filio suo: Vade ⁊ adduc aliquos d̄ tribu

a maxīe aūt domesticos fidei. b nō eos q̄ tñ corp9 occi dūt. tā spūal'r q̄ corpal'r. vñ: Ecce q̄ bonū ⁊ q̄ iocūdū h. f. i vnū. Btūs q̄ itetligit sup egenū ⁊ paupem. Vere paup est q̄ filioꝝ more timet. vñ: Beat9 vir q̄ timet dñm.

nr̄a timentes deū/vt epulent nobiscum. Cūq3 abijsset: reuersus nūciauit ei vnū ex filijs isrl' iu gulatū iacere i platea. Statiq3 exiliēs de accu

a cibū anime cibo corpis p̄ferens.

bitu suo: relinquēs prādiū suum ieiunus pue nit ad corp9. Tollēsq3 illd portauit ad domū suā occulte: vt dū sol occubuisset caute sepeli ret eū. Cūq3 occtass3 corp9 /māducauit panē

a primi. Fuerūt in l. la. m. p. d. ac n. b tyrāni. red dēs que sunt dei deo: ⁊ que sunt cesaris cesari.

cū luctu et tremore: memorās illū s̄monē quē dixit dñs p amos pphetā: †Dies festi vr̄i con uertent i lamētationē et luctū. Cum vo sol oc

a q2 mortuis occūbit sol iusticie. b sepultū mole pcti oñ

cūbuisset/abijt et sepeliuit eū. Arguebāt āt eū

dit. a carne amici nois: nō hois inimici aie. Nulla eñ pe stis efficacior ad nocendū q̄ familiaris inimicus.

oēs proximi sui/dicētes: Jā hui9 rei causa iter fici iussus es: ⁊ vix effugisti mortis imperiū: et iterū sepelis mortuos? Sed tobias pl9 timens

a q̄ pōt corp9 ⁊ aīam pde. i ge. b q̄ corp9 tñ. c festinā d vt nec ab hu ter occulte. manitatis officio cessaret: nec regem indiscrete offenderet.

deū q̄ regē/rapiebat corpa occisoꝝ ⁊ occulta bat in domo sua: et medijs noctib9 sepeliebat eā. Cōtigit aūt vt q̄dā die fatigat9 a sepultura veniēs i domū suā iactasset se iuxta pietē ⁊ ob dormisset: et ex nido hirūdinum dormienti illi calida stercora iciderēt sup oculos ei9: fieretq3 cec9. Hāc autē tētationē iō pmisit dñs euenire illi: vt posteri daret exēplū patiētie ei9: sic ⁊ sā cti iob. Nā cū ab infantia sua semp deū timue

a sic de iob d2: In oib9 his nō peccauit iob labijs suis.

rit: ⁊ mādata ei9 custodierit: nō est cōtristāt9 † c

a cum tentaretur.

deū q̄ plaga cecitatl' †euenerit ei: sʒ imobil' i di

a filiali. vñ: Timete d. o. o. s. e. b iob: Sit nomē dñi bñ. sicut d. p. i. f. est. c tota vita iustoꝝ dies ē. vñ: i dieb9 helie.

timore pmāsit: āgēs grās deo d̄ oib9 dieb9 vite

a baldath/sophar/⁊ eliphaç. Mortu9 ē iob plen9 dieꝝ.

sue. Nā sicut beato iob isultabāt regēs: ita isti

a carne. b Oēs q̄ pie volūt viuere i chri. pa. opprobria.

parētes ⁊ cognati eius irridebant vitā eius/di

a nusq̄. b remūeratio vl' vtilitas spei. c q̄si mercēna rius. Mali eñ aut vt fui d̄o tiore fuiūt: aut vbi mercēnarij mercedē q̄rūt: iō btitudinē q̄ ē ipse de9 nūq̄ recipiet.

cētes: Vbi est spes tua p q̄ elemosynas facie bas et sepulturas? Tobias vo icrepabat eos

a sctī eē debem9 sic̄s prib9. b futurā inq̄rim9: p illa fide

dicēs: Nolite ita loq̄: †qm filij sāctoꝝ sum9: ⁊ ūi

a nō hāc. p graʒ: grā aūt dei vita eťna. b p les sum9. seuerātib9/nō icipiētib9. Vltima sp ē expectāda dies hois. vñ: Qui pseuerauerit vsq3 in finē hic saluus erit.

tā illā expectām9 quā de9 datur9 est eis q̄ fidem

arege. i Memorās il. ser. quē dicit dñs p a. pphe. viij. c. Dies festi ve. ʒuer. i luctū ⁊ lamētatio. Dies eñ fest9 aliq̄n rōnabilit fit dies luct9 pter casū supueniē ⁊c. pphe tauit aūt Amos tpe oçie reḡ iuda: vt ptʒ i pncipio sue pphe tie. tobias vo captiuat9 fuit sexto anno ecechie: vt dictū ē ca. p̄cedē ti: q̄ fuit q̄ri9 rex ab oçia rege: et sic tobias pphetiā amos scire potu it ⁊ remēorari. k Arguebāt. Hic pñt ponit amicoꝝ tobie icre patio iiusta/cum d2: Arguebāt aūt eū oēs primi ei9. ⁊ d2 oēs: q2 primi ei9 tā cognatiōe q̄ vicini tate eū arguebāt. l Et vir ef fu. mor. imperiū. i. morte sup te impatā: vt dictū ē. s. m Sed tobias plus ti. deū. q̄ corpus ⁊ aīam pōt mittere in gehennaʒ. n Q̄ regē. qui sup corpus tñ habet ptātem. o Rapiebat cor. oc. exercens pietatis opera. p Contigit au. Hic ponit cā increpatiōis scda. ⁊ scdo increpa tio ipa/ibi: Nā sicut btō iob. Cir ca pmū sciendū: q̄ cā hui9 icrepa tiōis fuit cecitas supueniēs tobie quā eius cognati attribuebāt ei9 demeritis falso. sic ḡ d2: Conti git autē ⁊c. et patet lr̄a vsq3 ibi: q Fieretq3 cecus. Hoc nō vi det fuisse ex naturali stercoris vir tute: maxime cū non ceciderit sup ei9 oculos aptos /sʒ clausos: sʒ ex ordinatiōe dei q̄ actor est mali pe ne: vt sic tobias posteris esset exē plar patiētie. iō subdit: r Hāc aūt tentationē. q̄ fuit ad tobie pbationem. ideo subdit postea: s Nō est cōtri. cōtra deum ⁊c. ⁊ ptʒ lr̄a. t Nā sicut bea to iob ⁊c. Hic pñr describit in crepatio iiusta cū d2: Nā sic b. iob insul. re. i. eius amici q̄ erāt potētes: ppt qd hic reges dicūt. ⁊ forte reges fuerūt ad lr̄am. Nā antiq̄t9 i q̄libet ciuitate erat vnus rex: vt patʒ Josue. xij. v Ita isti pa. ⁊ co. ei9 irri. vi. ei9. p qd inuit q̄ irridebāt eū q̄si singul' di eb9. x Dicētes: vbi ē spes tua ⁊c. Ex q̄ videt q̄ isti remune ratione boni ⁊ mali credebāt esse tñ i vita p̄senti/sic ⁊ amici iob: vt ibidē fuit diffuse declaratū. Et q2 hoc ē erroneū: iō tobias icrepabat eos/dicens: y Nolite ita lo qui. In vbis eñ erroneis nulli debet deferri. z Qm filij sā ctorū sumus. i. abraā/isaac ⁊ ia cob: q̄ p fidē expectabāt in futuro eternā remunerationē. fm q̄ de clarat apl's Heb. xj. diffuse. ideo subdit: a Et vi. il. expe. ⁊c. scʒ per fideʒ sicut ⁊ patres nostri.

* Anna vo

Moraliter

* p̄latus fideles cōuocare. et si audiat aliquē iugulatū morte cul pe: festinat ipm p verā penitentiā sepelire. p Cōtigit aūt ⁊c. Per hirūdinē q̄ ē auis hincinde volatilis: significant fortune bōa q̄ reputāda sunt vt stercora. ⁊ hec excecāt oculos etiā sapiētū. sic d2 Deute. xvj. d. Munera excecant oculos sapientū: ⁊ mutāt vba iu stoꝝ. Patiētia vo tobie in plaga cecitatis ⁊ sue derisiōis etiam ab amicis/exēplū ē patiētie cūctis fi.

† Amos. 4. c
† j. 1. d
al's † adūsus
al's † aducīret
† j. 8. a

C
D

Q iij * delib9 i aduer

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

Gen̄.32.f — bias cecus: ⁊ v̄bū dei p̄dicās reprobos et electos significat: sic iacob cū angelo luctās fact⁹ ē claud⁹ ⁊ b̄ndict⁹. In claudicatiōe sue gētis infidelitatē/i b̄ndictione significās fidē. Tobias v̄o vir sctūs rursus ⁊ increpat⁹ a charitate nō cessat.

1.Cor.13.b — vn̄: Charitas patiēs ē/benigna ē ⁊c.

Tunc tobias ⁊c. Ca.III
Sequit̄: a ¶ Uel parentū. Reddet de⁹ pctā patꝝ vsq̄ i t̄tiā et q̄rtā generationē. (Exo.20.a.) his q̄ se oderūt/⁊ siles mal' patrib⁹ sūt. b ¶ Ut sara. Beḋ. Turbā nationū significat: cui⁹ doctores cūcti vitā tn̄ hui⁹ seculi/qḋ septē dieb⁹ euoluit̄/nouerāt: et/na nesciebāt. Iō a diabolo rapti q̄si idolatrie mācipati: donec venit christ⁹ ver⁹ spōsus: q̄ eā sibi i fide despōsauit/ hoste supato: sicut sathan alligato diabolo p̄sente et cooperāte angelo: i q̄ saluator' diuinitas: sic in tobia signat̄ hūanitas. Nec mirādū q̄ duas psonas/āgeli.s. ⁊ hoīs/vnā christi figurare psonum dicimus. q̄ i expositiōib⁹ patrū legim⁹ vnā ei⁹ esse psonā i isaac et ariete figuratā: q̄ i humanitate occidit̄ vt ouis: in diuinitate pmanet impassibilis cū patre: sicut isaac cum abraā domū reuertit̄ incolumis. Si eīn aries christi hūanitatē/ hō signat diuinitatē: cur nō aptius hō humanitatē/

Nico.de lyra

a ¶ Anna v̄o ⁊c. Hic ꝯn̄r increpat̄ tobias a ꝓpria vxore sua. qḋ tanto graui⁹ ē/q̄nto vxor ē viro magis ꝯiūcta ⁊ etiā sbiecta. ⁊ p̄mo circa h̄ pōit̄ icrepatiōis occasio/cū d̄r: Anna ve. ⁊c. ad t.o. extra domū suā. nā ꝓpter cecitatē viri ei⁹ ⁊ elemosynas p̄cedentes nō habebat facultatē vnde posset h̄re materiā ad h̄ opus exercendū i ꝓpria domo. Cetera patent vsq̄ ibi: b ¶ Uidete ne forte furtiuus sit. Videt̄ q̄ male fecerit h̄ querendo: q̄ cū anna diu fuerat: et eius fidelitatē multipliciter ꝓbauerat: ꝓpter qḋ nō debuit habere suspitionē de ipsa/ nec ꝑ ꝯseq̄ns dicere talia v̄ba. Ad h̄ dicendū ē: q̄ b̄n locutus ē. q̄ pauper erat/ vt dictū ē. ꝓpter qḋ cibaria delicata nō ꝯsueuerat habere i domo sua. manebat etiā inter fideles ꝓnos ad furta: ꝓpter q̄ rōnabiliter timuit: ne fur aliquis vēdidisset vxori ꝓ p̄cio minori: ⁊ illa ducta paupertate ⁊ indiscretiōe muliebri/ nō inquisiuisset diligētia sufficienti vnde vēditor habuisset: iō dixit vxori vt diligēti⁹ inq̄reret. ⁊ hoc sonāt ei⁹ verba/ cū dicit: Uidete ne forte fur. sit: id ē diligētius inq̄rite. Uxor autē ei⁹ sic accepit/ac si dubitaret de sua fidelitate. iḋo sequit̄ increpatio viri iniusta/ cū dicit̄: c ¶ Ad hec vxor eius irata. irrōnabiliter: vt ptz ꝑ dicta. d ¶ Rn̄dit: iniuriose. e ¶ Manifeste facta ē va. spes tua. vite future. q̄ nō solū ꝑdidisti lumē corꝑis/sed etiā mētis ⁊ cōscientie bone. f ¶ Et elemosyne tue apparue.s. ficte ⁊ vane tāq̄ ex hypocrisi facte. Et q̄ plurib⁹ modis aliīs eū molestabat. iō subdit̄: Atq̄ his ⁊ aliīs huius. v̄bis exprobrabat ei.

Moraliter — delib⁹ i aduersis. a ¶ Anna vero vxor ⁊c. Scdm̄ Aug'. sup Gen̄. rō vir ⁊ sensualitas femia vocat̄: q̄ circa victū ⁊ sēsibiliu v̄sat̄: sic anna circa op⁹ textrinū ad habēdū victū. Sz q̄ sensualitas freq̄nter deficit nisi corrigat̄ rōne: iō rō debet

suam nunq̄ mutant ab eo. Anna v̄o vxor eius ibat ad textrinū

a ¶ Labores manuū tuaꝝ q̄ mādu cabis ⁊c. Et: Qui nō laborat nō māducet.

op⁹ quotidie: ⁊ de labore manuū suaꝝ victū quē cōsequi potuisset deferebat. Unde factū est vt hedū caprarū accipiens detulisset domi. Cui⁹ cū vocē balantis vir

a ¶ vir vxorē corrigit/ratio sensualitatē.

ei⁹ audisset/ dic: Uidete ne forte furtiuus sit. Reddite eū dn̄is suis: q̄ nō licet nobis aut edere ex furto aliq̄d/ aut ꝯtigere. Ad hec vxor ei⁹ irata respōdit: Manifeste facta est vana spes tua: et elemosyne tue mō apparuerūt. Atq̄ his ⁊ aliīs huiuscemodi v̄bis exprobrabat ei.

a ¶ rō futura q̄rit ⁊ iuisibilia: eua nr̄a ecōtra. b ¶ fructus elemosynarū.

a ¶ perīsse paruerunt.

Ca.III

a ¶ Iust⁹ i p̄ncipio ē accu. sui. Qui celat: vulnera nutrit. nos q̄z i oībus q̄ patimur/deū iustū ⁊ misericordē eē sentiam⁹. vn̄:

Tunc tobias ingemuit ⁊ cepit orare cum lachrymis dicēs: Iust⁹ es dn̄e: et oīa iudicia tua iusta sunt: et oēs vie tue misericordia ⁊ v̄itas ⁊ iudicium. Et nūc dn̄e memor esto mei: ⁊ ne vīdictā sumās de peccatis meis: neq̄ reminiscaris delicta mea vel parentū meoꝝ. Qm̄ nō obediuim⁹ p̄ceptis tuis: ideo traditi sumus i direptionē ⁊ captiuitatē ⁊ mortē ⁊ in fabulā ⁊ in improperiū oībus nationib⁹ in qb⁹ dispersisti nos. Et nunc dn̄e magna iudicia tua: q̄ nō egim⁹ ꝯm p̄cepta tua: et nō ambulauimus sincerit̄ corā te. Et nūc dn̄e ꝯm volūtatē tuā fac mecū: ⁊ precipe in pace recipi spm̄ meū. Expedit eīn mihi magis mori q̄ viuere. Eadē itaq̄ die ꝯtigit vt sa

a ¶ Misc̄diaꝫ ⁊ iudiciū cā.t.d.

a ¶ q̄ sumo. ¶ in futuro. b ¶ Q. Parce mihi: ego fi pco. a ¶ q̄ ego reminiscor.

a ¶ sicut debuimus.

a ¶ ideo a te iusto iudice. b ¶ hostiū predam. c ¶ exiliū.

a ¶ corꝑis vel anime.

a ¶ gentibus.

a ¶ tu/nō illi. b ¶ peccatores.

a ¶ super nos.

a ¶ de virtute in virtutē.

a ¶ et si coram hominibus.

a ¶ q̄ exuperat oēm sensū. ¶ q̄ i oīb⁹ iusta. b ¶ nō meā. ¶ Q. nō mea volūtas/ sz tua sit. c ¶ vrgētib⁹ egyptiīs filiī isrl' clamant ad dn̄m. d ¶ angelis.

a ¶ i sinu/i q̄ete aīe abrae/cui⁹ ipse pr̄ sic ⁊ fidei. a ¶ Cupio dissolui ⁊ esse tecū: ne malicia maloꝝ mutet cor meū.

a ¶ q̄ tobias orauit ⁊ illa orauit.

debz inq̄rere/ne forte circa sēsualitatis op⁹ aliq̄d incōueniēs ꝯtigat: sic tobias ab āna inq̄siuit. sz sic illa dure portauit: sic sensualitas freq̄nter rebellat rōni. ⁊ sic tobias ad orōnē recurrit sic ratio ad optima dep̄cat̄.

Ca.III

Tunc tobi. Postq̄ desc̄ptū est circa tobiā patiētie exercitiū: h̄ ꝯn̄r describit̄ ei⁹ remediū.s.i recursu ad deū ꝑ orōnē deuotā. iō d̄r: Tūc tobi.i. nō ex impatiētia/ sz vxor' malicia quā horrebat vt ꝓpriā: cū vir ⁊ vxor sint q̄si vna ꝑsona. iḋo h ¶ Et ce. ora. feruēter ⁊ deuote. iḋo subdit̄: i ¶ Cū lach.s. mēt' et corꝑis. ⁊ in orōne sua ⁊ vt sit mag' exaudibil'. p̄mo diuinā iusticiā ꝯfitet̄/di. k ¶ Iustus es do. nā reg'a ē v̄itat'. l ¶ Et oīa iu. ꝑnas inferēdo. m ¶ Iusta. al's vera sunt. ꝓpter peccati demerita. n ¶ Et oēs v.t.i oīb⁹ opib⁹ tuis relucet miscd̄ia et iusticia. nā omne bonū a deo collatū ꝓcedit ex diuia bōitate ⁊ liberalitate: q̄ ē p̄ncipiū ⁊ fons miscd̄ie: ⁊ sic apparet ibi miscd̄ia/ sil'r iusticia q̄ facit oīa ꝯm ordinē decētissimū. Malum aūt ꝑnale cui⁹ de⁹ ē auctor ifert̄ cōit̄ ꝓ demerito: ⁊ sic relucet ibi iusticia. Et q̄ sꝑ punit citra ꝯdignū: iō relucet ibi misericordia: Et qm̄ orō hūiliāt' se nubes penetrat: Ecci. xxxv. c. iō ꝯn̄r ꝯfitet̄ ꝓpria ⁊ parentū suoꝝ pctā/di. Neq̄ reminiscar' ⁊c. ⁊ ꝯn̄r ea mag' explicat di. o ¶ Qm̄ n̄ o.p̄.t. ea transgrediendo. p ¶ Iō tra. su. iuste. q ¶ In direptionē. q̄tū ad bona tꝑalia. r ¶ Et capti. q̄tum ad corꝑa ꝓpria. s ¶ Et mortē. q̄ multi de filiīs isrl' iugulabantur: vt dictū ē.s̄. t ¶ Et in fa. q̄ gētiles inter quos erāt captiui/ freq̄nter inter se ꝯfabulabant̄ de filioꝝ isrl' miseria ⁊ captiuitate. v ¶ Et i im. q̄ mlt'a cōuitia eis inferebāt. ꝯn̄r repetit hui⁹ causam/attribuendo deo iusticiā/dicens: x ¶ Et n.d.m.i. q̄ nll's p̄t ea arguere. y ¶ Quia nō egi. Licet aūt ipe innocēs eēt: tn̄ cōnumerat se pctōrib⁹/ eo q̄ erat de eoꝝ ꝑplo ⁊ natiōe. z ¶ Et n̄ a. sin. q.di. ⁊ si i aliq̄b⁹ ipleuim⁹ mandata tua q̄tū ad subaꝫ oꝑis/nō tn̄ recta intētione a ¶ Et nūc do. Licet eīn vellet cito mori/ ne expiret̄ ampli⁹ cognatoꝝ suoꝝ ⁊ vxoris sue maliciā/ ⁊ ppl'i isrl' afflictionē: tn̄ sapiēter ⁊ discrete p̄ponit i oīnibus diuinā voluntatē. b ¶ Expedit eīn mi. Hoc eīn nō dicit tedio acidie/ sz tedio infirmitat' hūane. qḋ si est pctm̄: nō ē nisi veniale. et h̄ b̄n ꝯtingit i viris ꝑfectis: Prou. xxiiii. b. Septies i die cadit iust⁹ ⁊ resurget. c ¶ Eadēz ita. die. Hec ē ps icidētal': i q̄ p̄mo ponit̄ icidētis narratio. scḋo narrationis rō/ibi: In illo tpe. Pria i duas. nā incidēs fuit exercitiū patientie sare filie raguelis. cui⁹ p̄mo ponit̄ iniustū iproperiū. scḋo sctm̄ refugiū/ibi: Ad hāc vocē. Circa p̄mū d̄r. Eadē itaq̄.s. orationis tobie. d ¶ Ut sara ⁊c. q̄ erat de iudeis capti

Moral'r. g ¶ Tūc tobi. ⁊c. Seq̄r: d ¶ Eadē ita. die cō. ꝑ sarā q̄ interp̄tat̄ p̄ncipissa/significat̄ aīa: ⁊ ꝑ ei⁹ ancillā caro: q̄ debet aīe subiīci. sz i multis carꝰ spūi dn̄at̄: et sic sara ab ācilla turpit̄ increpat̄. vn̄ dic̄ Ber. O hō/ cur aīam tuā vilipēdis/ ⁊ carnē tuā ei p̄ponis: dominā ācillari ⁊ ācillā dn̄ari magna abusio ē. Et sic ꝓ remedio q̄rēdo sara ascēdit supe

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

Mat.14.e manitatē/ angel' deitatē. ¶ In supiori eni mētis nr̄e debem' Dañ.6.c orare. vñ christ' in mōte: daniel i cenaculo orat: ɀ helise' hz ce 4.Reg.4.f nacula: ɀ christ' i cenacula pascha celebrat. a ¶ Cū cōple. Mar.14.b Nomē plenitudinis in bono solet accipi. vñ: Ubi venit ple/ Gal.4.a nitudo temporis misit de' filium suum ɀc. Et impleti sunt di Luc.2.c es purgatiōis marie. Et de moyse ad finem vsq3 compleuit.

¶ Missus est

Nico. de lyra

ra filia raguelis i†rages ciuitate medoꝝ/ ɀ ipa audiret a
iproperiū ab vna ex ancillis pr̄is sui: qm̄ tradita fuē/ b
a ¶ desertor. ꝓprium nomen demonis.
rat septē virl: ɀ demoniū noie asmōde' occiderat eos c
mox vt ingressi fuissent ad eā: Ergo cū ꝓ culpa sua in
creparet puellā/ rn̄dit ei/ dicēs: Ampli' ex te nō vide/ d
amus filiū aut filiā sup terrā iterfectrix viroꝝ tuoruz.
Nūqd occidere ɀ me vis sicut etiā occidisti septē vi/ e
ros: Ad hāc vocē perrexit i superius cubiculum do/ f g
a ¶ mētis. b ¶ i ꝓsperitate eni ɀ aduersitate ad sanctā trinitatē p̄ces
dbem' dirigere. c ¶ Sola orone pinguescit/ quā macies corpis pascit.
mūs sue: ɀ tribus dieb'/ ɀ trib' noctib' nō mādncauit h
a ¶ Oratio deū lenit: lachryma cogit. hec vngit: illa pungit.
neq3 bibit: sz i oratiōe ꝑsistēs cū lachrymis deprecabat
a ¶ infidelitatis. b ¶ ex aduentu filij. c ¶ Lumie sancte trinitatis
deū: vt ab isto iproperio liberaret eā. Factū ē aūt die i
implemur vt orationez cōpleamus.
a tertia cū cōpleret oratione: bn̄dicēs dn̄m/ dixit: Be/ k
a ¶ nō recens. b ¶ quos debemus imitari: quoꝝ iuuamur meritis.
c ¶ Simile. Cū iratus fueris misericordie recordaberis.
nedictū ē nomē tuū deus patrū nr̄oꝝ: q̄ cuz irat' fuerl l
a ¶ Nō dimittit deus peccata nisi in tri/
bulatione ɀ cordis cōtritiōe. vñ: Cor cōtritū ɀ hūiliatū de' nō despi.
misericordiā facies: ɀ i tpe tribulatiōis peccata dimit m n
a ¶ non alijs. b ¶ corde/ ore ɀ ope. c ¶ nō aliud a te. d ¶ mētis que
tibi soli placet. e ¶ q2 iueni cor meum vt orarem te.
tis q̄ his iuocāt tē. Ad te domine faciē meā cōuerto: o
a ¶ nō ad idola: nō ad mea merita. b ¶ iteriores: d̄ q̄bus dicit: Leua
ocl'os tuos ɀ vide. ɀ alibi: Oculi tui colūbarum.
ad tē oculos meos erigo. Peto dn̄e vt d̄ viculo ipro p q
perij hui' absoluas me: aut certe desup terraz eripias r
a ¶ quia. b ¶ Nolui cognoscere thoꝝ i delicto.
me. Tu scis dn̄e q2 nūq3 ɔcupiui virū/ ɀ mūdā ꝑuaui t v
a ¶ carnis. b ¶ quia risus do lori miscebit.
aiaz meā ab oi ɔcupiscētia. Nūq3 cū ludētib' miscui x y
a ¶ mentis. b ¶ de vitio in vitiū. c ¶ nō cōsensi.
me: neq3 cū his q̄ i leuitate ambulāt participē me pre/
a ¶ vt tibi fructū faciā. b ¶ timēs maledictionē sterilitatl. c ¶ carnis.
bui. Uirum aūt cū timore tuo/ nō cū libidinē mea cō z a b
a ¶ Nihil temere diffiniamus: q̄ nobis dubia sūt/ deo
sensi suscipe. Et aut ego idignā fui illis: aut illi forsitā c d
diffinienda reseruemus. a ¶ qd verū est. b ¶ intactam.
mihi nō digni fuerūt: q2 forsitā viro †alio ɔseruasti mē. e f
a ¶ Q. nescio qd horuz sit/ tu nosti. b ¶ vñ: Quis cōsiliari' ei' fuit?
Nōn ē em̄ in hois ptāte ɔsiliūm tuū. Hoc āt ꝓ certo g h
a ¶ ꝑstiterit. b ¶ Qui legitime certauerit coronabit. Et: Qui
habet ois q̄ colit te: q2 vita ei' si i ꝓbatione fuerit cō/ i k
a ¶ a te/ ne deficiat.
pseuerauerit sal. e.
ronabit: si aūt i tribulatiōe fuerit/ liberabit: ɀ si in cor/ l m
a ¶ Misericorditer eni corripis: q̄ flagellas oēm filiū quē recipis.
ruptione fuerit ad misericordiam tuā ꝑuenire licebit. n
a ¶ Quē creasti/ ꝑdere nō vis. b ¶ tribulationib'. c ¶ ꝙ a nobis.
d ¶ corporis vel animi vl' vtriusq3. vñ: Post
Nōn em̄ delectarl i ꝑditiōnib' nostrl: q2 post tēpesta o p q
tenebras spero lucē. a ¶ Bti q̄ lugēt qm̄ ipi consola.
tē trāqllū facl: ɀ post lachrymatiōez ɀ fletū gaudiū ɀ r s
a ¶ cui omnia debemus.
exultationē infundis. Sit nomē tuum deus israel be/ t
a ¶ sine fine. b ¶ implete.
nedictum i secula. In illo tēpore exaudite sunt p̄ces v x

Nico. de lyra

✱ is captiuatis. in alia tn̄ citate q̄3 tobias. a ¶ Et ipa a. i. qd iproperiū tāto erat grau' q̄3to fiebat a ꝑsona sbiecta ɀ vili. b ¶ Qm̄ tra. fu. se. vi. i. cōiugiū. c ¶ Et de. ɀc. oc. e. Tn̄ q2 erāt infideles ɀ idolatre: vt dicūt aliq. vl' si erāt d̄ filijs isrl': n̄ tn̄ de cognatione sare: et ad eā accedebant moti sola voluptatl libidine: vt hr̄. ī. vj. ca. Pt̄ qd non decebat eos puellā tāte sctitatl pollue: ɀ q2 re/ ꝓuabat ꝓgo filio tobie. d ¶ Ampli' ɀc. ñ. vi. fi. duo turpia sibi falso iprope rabat. s. opprobriuz sterilitatis/ qd tunc erat valde magnū ɀ occisionē suorū maritoꝝ. ɀ tertio occisionis sue desideriū. iō subdit: e ¶ Nūqd et oc. q. d. patet qd sic. f ¶ Ad hāc vocē. Hic ɔn̄r ponit deuote sare remediū scz ꝑ orōnis studiū. cum d2: Ad hāc vo. absq3 dura rn̄sione. g ¶ Perrexit i supe. cu. qd erat orōni cō gruuz rōne solitudis ɀ eleuationis. h ¶ Et trib' ɀc. n̄ mādu/ cauit: nihil oino sumēdo vt dicūt aliq: q2 feruor orōnis et eius ꝓlixitas indu/ cūt obliuionez pot' ɀ cibi. iō subdit: Sz i orōne ꝑsistēs. Aliter etiaz exponit: q2 modicuz interrupit orōnē: ɀ in illa interruptiōe modicā sū/ psit refectionē. ɀ sic dicit hic non comedisse: ɀ i orōne ꝑstetisse: quia qd modicū est q̄si nihil reputat vt d2. ij. phycoꝝ. Uñ ɀ de hoie modicū comedente d2/ ꝙ nihil comedit vulgari ꝓmōe. i ¶ Factū ē. ɀc. dum cōpleret orati. melior est eni finis orationis q̄3 principiuz. Eccs. vij. b. ꝓpt̄ qd assurrexit ei' anim' ad laudādum deū di. k ¶ Bn̄dictū est nomē. q̄ es ver' de': nō sic aūt dij gētiliū. l ¶ Qui cū ira. punīedo. m ¶ Misericordiā fa. ɔsolādo. n ¶ Et in tpe tri. q2 pene sūt q̄dā pctoꝝ medicine. o ¶ Ad te dn̄e ɀc. cō. Id ē simul verto. ꝑ qd innuit ꝙ itelligit hec ɔuersio de dupli ci facie. s. mētis ɀ corpis. iudei eni in captiuitatē ducti orabāt ɔ̄sa facie corpis versus hierl'm: vbi specialit habitabat de': q2 adhuc stabat tēplū vbi colebat vt dictū ē. s. j. ca. Dañ. etiā. vj. c. d2 ꝙ i cenacl'o dom' sue orabat aptis fenestrl ɔ̄ hierl'm. p ¶ Ad te oc. mētl ɀ corpis. q ¶ Erigo cū obtinēdi fiducia. r ¶ Peto d. nā erat valde graue. s ¶ Aut certe. ꝉ dupl'r exponit: Uno mō: q2 loquitur ex infirmitate hūana: sicut dictū ē de tobia. Alio mō: q2 sic loquit/ timēs ne si ista sibi freq̄nt irrogarent/ ꝑ impatiētiā frāgeret. ɀ meli' esset sibi morte p̄occupari q̄3 ab inocētia mutari. sicut Sap. iiij. d2. b. Iustus si morte p̄occupatus fuerit: in refrigerio erit. rapt' est eni ne malicia mutaret animū ei'. t ¶ Tu scis dn̄e ɀc. virū. iordinate. v ¶ Et mūda ser. ꝉ nō dicit iactāter: sz magl grātāter sciēs ꝉ se habuisse ex diuino mūere: ɀ sic iusti legunt bona sua corā deo hūilit recoluisse. sic dixit Ezechias. iiij. Regū. xx. a. Dn̄e memēto quō ambulauerim in veritate corā te ɀc. x ¶ Nūq3 cū lu. dissolute ɀ ihoneste. y ¶ Miscui me. me ingerēdo. z ¶ Uirū āt cū ti. t. i. amore ꝓlis ad cultū tuū educāde. a ¶ Non cū li. mea. i. libidine mota. b ¶ Cōsensi. parētib' meis ꝉ volētib'. c ¶ Suscipere. in ɔiugiū. d ¶ Et aut ego in. fu. il. ꝓ pctis occultl me is. e ¶ Aut illi for. ꝉ dicit q2 de idignitate alioꝝ nolebat temere iudicare. f ¶ Quia forsi. viro alio ɔser. me. i mea ꝟginitate. g ¶ Nō ē eī i h. p. ɔ. t. q. d. de cā h' rei cognita tibi soli ñ possumus certitudinal'r aliqd scire. h ¶ Hoc āt ꝓ c. h. fidei certititudie. i ¶ Ois q̄ c. t. pure ɀ duote. k ¶ Quia vi. e. i camino tribulatiōis: sic auꝝ i fornace vbi purgat ɀ meliorat. l ¶ Coronabi. corona celestl glie. m ¶ Et si i c. s peccās ex igrātia vel infirmitate. n ¶ Ad mi. t. l. v. pctā eni hmōi magl sūt remissibilia q̄3 illa q̄ ꝓcedūt ex certa malicia. o ¶ Nō eī de. i p. n. sz i emēdatiōib' nr̄is ꝑ flagella. iō sbdit: q ¶ Quia p' tē. tribulationū. q ¶ Trāql. fa. ɔferēdo pacl donū. r ¶ Et post la. ɀ fle. pn̄tl miserie. s ¶ Gaudiū ɀ ex. inf. ꝑ donuz gre ɀ glie. t ¶ Sit no. t. d. i. b. i. i oib' ɀ ab oib' bn̄dicat. v ¶ In scl'a. i. vsq3 i etnū. nā etnitas q̄ est tota sil' nō pōt a nob' cōprehēdi: nisi ꝑ cōparationem ad tēpus infinitum. x ¶ In illo tpe. Hic ɔsequēter ✱ ponit dicte ✱ dit supi' cubiculū ibi orās deuote dn̄m: sic aia d3 i deū ꝑ sacrā meditationē ɀ orōnē deuoti' eleuari. x ¶ In il. t. Seqt: Missus ē ɀc. Mystice ꝑ raphaelē intelligi pt dn̄s nr̄ iesus christ' q̄ d2 magni ɔsiliū angl's. Esa. ix. b. scdz trāslationē Lxx. ɀ vēit i mūdū ad curādū i vtroq3 sexu gen' hūanū.

Margin: B · C · D · al's. † ragei · al's. † ingrediebatur · Moraliter · Mystice

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

Glo. ordi.

E F a ¶ Missus est angelus. Raphael medicia dei. missus est dñs in mūduȝ q̄ de seipso ait: Non est op⁹ valētib⁹ medic⁹: sȝ q̄ male habet. q̄ ⁊ pplm iudaicuȝ a tenebris pfidie / ⁊ gentilē liberaret ab idolatrie seruitute. de quo: Vocabit magni cōsilij angelus.

Mat. 9. b — Esa. 9. b

Igitur cū tobias ⁊c. Ca. IIII. Sequitur: a ¶ Corp⁹ meū sepeli. Corpora sepeliēdo. q. sacrosanctū depositū terre cōmendam⁹ q̄ reddēda glorificanda i resurrectione credimus.

Nico. de lyra

✠ ponit̄ dicte narrationib⁹ rō. s. post factū tobie cui⁹ orō ⁊ sare habuerūt similitudineȝ ex pte cause: ⁊ ex mō depcandi: vt ptȝ p p̄dicta fuerūt etiā eodē tpe corā deo recitate ⁊ ab eo exaudite. ꝓpter quod missus est idem nūcius. s. raphael angelus ad exequendū circa eos effectū bonitatis diuine. et h̄ ē qd̄ dr: In illo tpe exaudite sunt p̄ces amboꝝ ⁊c. ⁊ ptȝ lr̄a. Ca. IIII.

Igitur cum tobias ⁊c. Descr̄pta cōuersatione tobie v̄tuosa: hic cōn̄ter describit̄ ei⁹ cōsolatio g̃tiosa quā q̄dē fec̄ de⁹ p āgelū filij sui ductorē i terrā medoꝝ: q̄ reuertēs attulit diuitias ad releuādū parētū suorum paupertatē: ⁊ medicinaȝ ad curandū p̄ris sui cecitatē. Sic ergo ꝓceditur: qȝ p̄mo ponit̄ filij missio. scd̄o eiusdē reuersio. x. ca. p̄ma in duas: qȝ p̄mo tobias mittit filiū suū. scd̄o filius exequit̄ patris imperiū. ca. v. p̄ma adhuc in duas: qȝ p̄mo pater filiū instruit. secūdo legationem ei iniūgit / ibi: Indico etiā tibi. Circa filij instructionē p̄mo excitat eius attentionē di. b ¶ Audi fili mi v̄ba oris mei. nō tm̄ aurib⁹ corporis sed etiā mentis / iō seq̄t: c ¶ Et ea i corde tuo q̄si fun. con. scȝ edificū spiritualis: vt ex eo consurgat multiplicatio bone operationis. Cōseq̄nter subdit illā instructioneȝ: qȝ pr̄ nō solum debet filio nutrimētū / sȝ etiā documētum: et p̄mo instruit filium de reuerentia parentū: vt ex sensibilib⁹ et mag̃ notis procedat ad intelligibilia ⁊ ⁊ minus nota di. d ¶ Cū acceperit deus aiam meā. morteȝ em̄ suā putabat ꝓpinquā: vt dictū est. e ¶ Corp⁹ meū sepeli. ſm em̄ fidē nostrā corpora fideliū resurgēt ad vitā imortalē: ꝓpter qd̄ sancti pr̄es de sepulturis habuerunt rōnabiliter curam bonam. f ¶ Et honorem ha. ma. tue: nō solū eā reuerēdo / sȝ etiā necessaria ministrando in vita ⁊ i morte in qua indiget sepultura. iō subditur: Cum aūt ipsa cōpleuerit ⁊c. subdit̄: g ¶ Omnibus. Hic cōn̄r instruit eū de obediētia ad deū / dicēs: Oībus aūt die. vi. tue in mēte ha. deū. per verā fidē ⁊ dilectionē. h ¶ Et caue ne aliqn̄ pctō cōsentias. lȝ em̄ ſm Augu. nō sit in ptāte nostra quib⁹

Diuisio

Tobie Ca IIII

a ¶ tobie ⁊ sare. b ¶ i beneplacito.

a amboꝝ i cōspectū glorie summi dei: ⁊ missus est angelus dñi sanct⁹ raphael vt curaret eos ambos: quorū vno tpe recitate sunt orōnes in cōspectu dñi. Ca. IIII.

a ¶ christus. b ¶ medicina dei. a ¶ ab angelis.

Igit̄ cū tobias putaret orōnē suā exaudiri vt mori potuissȝ: vocauit ad se tobiā filiū suū / dixitq̄ ei: Audi fili mi verba oris mei: ⁊ ea in corde tuo q̄si fundamētū cōstrue. † Cuȝ acceperit de⁹ aiaȝ meā: corp⁹ meū sepeli ⁊ honorē habebis matri tue oīb⁹ dieb⁹ vite ei⁹. Memor ei eē debes: q̄ ⁊ quāta pericula passa sit ꝓpter te i vtero suo. Cum āt et ipsa cōpleuerit tp̄s vite sue: sepelies eā circa me. Oibus āt dieb⁹ vite tue i mē te habeto deū: ⁊ caue ne aliqn̄ pctō cōsētias: ⁊ p̄termittās p̄cepta dī nr̄i. † Ex substātia tua fac elemosynā: † ⁊ noli auertē faciē tuā ab vllo paupe. Ita ēm fiet: vt nec a te auertat̄ facies dñi. Quō potuer̃ ita esto misericors. Si multū tibi fuerit: abūdanter tribue: si exiguūm tibi fuerit: etiaȝ exiguū libēter † impertiri stude. Premiū em̄ † bonū tibi thesauriças i die necessitatis: † qm̄ elemosyna ab omi pctō ⁊ a morte liberāt: ⁊ nō patiet̄ aiam ire i tenebras. Fiducia magna erit corā sūmo dō elemosyna oibus † faciētibus eā. Attēde tibi fili mi ab omni fornicatione: ⁊ p̄ter vxoreȝ tuā nūq̄ patiar̃ crimē scire. Superbiam nunq̄ in tuo sensū aut in tuo v̄bo dn̄ari ꝑmittas. In ipā em̄ initiū sūpsit ois pdi

a ¶ q̄ me debes imitari. a ¶ intelligentia. b ¶ religionis. a ¶ Nēo vnq̄ carnē suā odio habuit. a ¶ honora pa. t. ⁊ ma. ⁊c. ⁊ q̄ male. pa. vl' ma. m. mo. a ¶ Q. ne sis ingratus maternis laboribus: ei redde te / qui cum dolore dedit te. a ¶ in bono. b ¶ simul viuūt: sancti simul sepeliūtur quorū eadē in vita fides ⁊ eadē in morte requies. a ¶ nō dicit noctib⁹: qȝ tota vita iustoꝝ dies est. a ¶ vl' dñm charitatē dī / spē fidē. b ¶ n̄ dicā / facias. a ¶ qd̄ ē fouere vl' tacere cū possis arguere. b ¶ n̄ d̄ ra pina. a ¶ miscd̄iaȝ q̄ pri⁹ ē i mēte q̄ i ope. vn̄: Qui miseretur ⁊ cōmodat. b ¶ debes ei diligere ꝓximū tuū. ¶ oī petenti te tribue / ſm facultatē: nō ex tristicia aut necessitate: Hilarē em̄ datorē diligit deus. c ¶ vn̄: Vt sitās speciē tuā n̄ peccab. a ¶ iudiciū sine miscd̄ia fiet ei q̄ nō fecit miscd̄iam. b ¶ Date ⁊ dabit̄ vobis. a ¶ Bti em̄ misericordes quoniā ipi mise. con. a ¶ volūtas a deo pēsat̄ nō dati quātitas. a ¶ vn̄: Thesauriçate vobis the. i ce. b ¶ iudicij: vbi nemo sufficiet si misericordia deficiet. a ¶ vn̄: Abscōdite elemosynā in sinu pau. b ¶ eterna. a ¶ redēptio aīe viri ꝓpe diuitie. ⁊ alibi: pctā tua elemosynis redime. itē: Sic aq̄ extiguit ig. i. e. e. p. b ¶ iferni. a ¶ ⁊ si nō coram hoībus. ¶ caue. a ¶ mentis ⁊ corporis. b ¶ expositio. a ¶ luxurie. b ¶ nedū facere. c ¶ nō veniat mihi pes. su. Initiū oīs peccati superbia. a ¶ mente. b ¶ necdum facto. c ¶ ⁊ si aliqn̄ sit / nō regnet. a ¶ ibi ceciderūt oēs q̄ opant̄ iniq̄tatē. b ¶ mētis vel corpis hoīs vel angelis. ¶ Non veniat mihi pes superbie.

Nico. de lyra

stra quib⁹ visis tāgamur: tm̄ est in ptāte nostra ea respuere vel acceptare. i ¶ Et p̄termittas p̄cepta dei no. ea transgrediendo. k ¶ Ex substantia. Hic tertio ipm̄ instruit de misericordia ad ꝓximū di. Ex substantia tua fac ele. ⁊ nō de alieno. l ¶ Et noli auertere faciem tuaȝ ab vllo paupe. q. d. si nō potes exhibere manū: exhibeas tm̄ animuȝ ⁊ compassionis signū. nā de hmōi impossibilitate nullus se pōt excusare. m ¶ Ita ei fiet vt nec a te a. fa. dñi. ꝓpter quod dicit saluator Lu. vj. f. Date et dabit̄ vobis. et qm̄ elemosyna ē discrete facienda scȝ ſm possibilitateȝ faciētis / ideo subdit̄: n ¶ Quō po. ita esto mi. quia sic non est elemosyna facienda / vt recipientib⁹ sit remissio p abundantiā vel sufficientiā: facientib⁹ aūt tribulatio p indigētiaȝ vt habet̄. ij. Coꝛ. viij. nisi quando ꝓpter christū vult esse paup. vt cuȝ q̄s religionē ingredit̄: vt sic paup christū pauperē pfecti⁹ sequatur. o ¶ Etiā exiguū li. iper. stu. nā in h̄ mag̃ pensat̄ affectus q̄ cēsus. ꝓpter qd̄ saluator pl⁹ reputauit duo minuta a paupe vidua oblata: q̄ diuitum munera magna. Mar. xij. ⁊ subdit̄ rō faciendi elemosynā cū dr: p ¶ Premiuȝ ei bonū tibi the. tibi prouidendo. q ¶ In die neces. i. mort̃ qȝ sic̄ dicit Augusti. Sola misericordia comes est defunctoꝝ: et in die iudicij generalis. qȝ tūc ⁊ iudex dicet: Venite bn̄dicti p̄ris mei: pcipite patū vobis regnū. ⁊ subdit̄: Esuriui em̄ ⁊ dedistis mihi manducare ⁊c. Matth. xxv. c. ideo subditur: r ¶ Qm̄ elemosyna ab omni peccato et a morte. s. gehenne. s ¶ Liberat. est em̄ inter alia misericordie opera valde satisfactoria Dañ. iiij. e. Pctā tua elemo. redime. Cetera patēt. t ¶ Attende tibi. Hic quarto instruit filiuȝ de innocentia de seipso dicēs: Attende tibi fili mi ab omni fornicatione / ⁊c. scȝ corporali et spirituali q̄ est idolatria: et sub fornicatione corporali intelligit adulterium: ⁊ omne carnis peccatum / ideo subdit̄: Et preter vxorem tuam nunq̄ patiaris ⁊c. Consequenter instruit eum de humilitate vera / dicens: v ¶ Supbiam nunq̄ in tuo sen. i. in tuo corde. x ¶ Aut i tuo verbo. i. in exteriori signo vel opere. y ¶ Dn̄ari permittas. nō dicit̄ euenire: quia impossibile est quin insurgant elationes aliquē: sed tūc dominantur / quando quis impetum earum sequens ſm eas operatur: quod potest ab homine caueri. z ¶ In ipā em̄ initiū sūpsit ois pditio. Naȝ ✠ primū pctm̄

Moraliter. a ¶ Igit̄ cum tobias putaret orationem suā exaudiri vt mori potuisset: vocauit ad se tobiam filiū suum ⁊c. Sensus littere sequētis i q̄ tobias instruit filiū suum est simpliciter moralis: iō ptranseo.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

Tunc rñdit ⁊c. Ca. V
Sequit᷑: a ¶ Ex filijs israel. erat enī ex numero āgelorū. q̄ sūt filij isrl': q2 sp̄ vidēt deū facie ad faciē: et sepe mittūt᷑ i custodia filiorꝝ isrl'. i. vidētiū deū. vñ. Cōstitui t̄minos pplorū iuxta numerum filiorū israel.
Deu. 32. a
h ¶ Tunc ingressus

Nico.de lyra

✱ primum peccatum angeli fuit superbia: ex quo secutuz est peccatum hominis ꝑ tēptationē demonis. Geñ. iij. a ¶ Quicunqꝫ tibi aliqd ⁊c. Hic quinto instruit filiū de iusticia ad operariū dicēs: Quicūqꝫ tibi ali. op. f. q2 tales vt cōiter sunt paupes de labore suo q̄tidianū victū acq̄rentes: ⁊ ideo lex q̄ ferenda est ꝫm id qđ accidit: vt in pluribus p̄cepit Leui. xix. ꝙ meres taliū non retineat᷑ vsqꝫ in mane diei sequentis. b ¶ Qđ ab alio odi. fi. ti. ⁊c. hoc enim est de iure naturali. c ¶ Panē tuū cū esu. ⁊ eg. co. bñficia enī collata talib⁹ q̄ nō pñt retribuere sunt apud deū meritoria. d ¶ Panē tuū. Hic sexto instruit filiū de pietate ad defūctos dicēs: Panez tuū ⁊ vinū tuū sup sepulturā iusti ꝯsti. ex h' aliqui accipiētes occasionez errandi solebāt sup sepulchra parentū defunctorū cibaria ponere/ q̄si mortui cibis corporalibus indigerēt. qđ improbat Aug⁹. in ꝫmone de cathedra sancti petri. Alij v̄o magna festa in morte parentū faciebāt ad ostētationē: ⁊ inde depauperabant᷑. hoc aūt intelligit hic tobias: sed ꝙ in morte iustorꝝ pascēdi sunt paupes ꝓ aīabus eorꝝ. Et ad excludendū infideles subdit: Et noli ex eo māduca. sequit᷑: e ¶ Consiliū. Hic septimo filium instruit de prudētia cōsiliū in dubijs requirēdo/ dicēs: Consiliū sp̄ a sapi. in illa re de q̄ cōsilium queritur. f ¶ Perquire. Id ē ꝑfecte req̄re: ⁊ nō supficialit᷑ tm̄: nā cuilibet exꝑto i sua scīa credendū est. et q2 cōsiliū hoīs nō est oīno solidum: ideo docet recurrere ad diuinū/ di. g ¶ Oi tpe. s. ꝓsperitatis ⁊ aduersitat'. h ¶ Benedic deum. ipsum laudando. i ¶ Et pete ab eo vt vi. t. di. in agendis. k ¶ Et oia cōsilia tua i ipō ꝑma. q2 non debet hō q̄rere ꝯsiliū nisi de bonis agēdis ⁊ malis fugiēdis: ⁊ oē tale cōsiliū est ꝫm deū. l ¶ Indico etiam tibi. Postqꝫ tobias filiū suū de morib⁹ instruxit: hic ꝯñr ꝓ debito repetēdo sibi legationē iniūgit/ dicens: Indico etiaz tibi. Erat em̄ necessitas indicādi: eo ꝙ credebat mortē suā appropinq̄re vt p̄dictū ē: vt sic debitū añ mortē eius redderet᷑. Et q2 filius illđ debitū ignorabat. ideo subditur: m ¶ Dedisse me ⁊c. infātul⁹ esses. i. non haberes adhuc vsuz debitū rationis. n ¶ Gabelo i rages ciuitate me. sicut dictū est. s. iij. ca. o ¶ Et chiro. ei⁹. id est literrā

a ¶ Nō morabit᷑ opus mercēnarij tui apđ te vsqꝫ
ditio. Quicunqꝫ tibi aliquid opatus a
mane: q̄ meruit opando nō mereatur expectādo.
fuerit stati ei mercedē restitue: ⁊ merces
mercēnarij apđ te oīno nō remaneat.
a ¶ Qđ tibi non vis / alij ne feceris.
Qđ ab alio odier' fieri tibi/ vide ne tu b
a ¶ frāge e. p. ¶ btūs q̄ ītel. sup ege. ⁊ pau. ¶ elemosynā tribue vt opib⁹ miscēie etiā īiusti pctā sepeliant᷑: ī multis em̄ offendim⁹ oēs. vñ Job: Nō
aliqñ alteri facias. Panē tuū cū esuri c
cōedi bucc. m. so. a ¶ q̄ reddere nō pñt. b ¶ Cū videris nudū opi eū. ¶ nō de rapina.
entib⁹ ⁊ egenis comede: ⁊ đ vestimēt'
a ¶ qui indigent. b ¶ verbi tui. c ¶ qđ letificat
tuis nudos tege. Panē tuū ⁊ vinū tu d
corho. a ¶ Nēo ē q̄ viuat ⁊ nō peccet. b ¶ Nolite margaritas ponere ante porcos: ⁊ sctm̄ nolite
um sup sepulturā iusti cōstitue: ⁊ noli
dare canib⁹. a ¶ Non ꝯuiueris cū pctōrib⁹: q2 a cōuictu mores ꝯformant᷑. b ¶ impio ne dederis.
ex eo māducare ⁊ bibere cū peccatori
a ¶ nō a stulto i q̄ nō est. b ¶ omīa fac cū cōsilio.
c ¶ Qui ꝑseuerauerit in finē saluus erit. e
b⁹. Consiliū sp̄ a sapiētē ꝑq̄re. Omni f g
a ¶ cogitatiōib⁹/ v̄bis/ opib⁹. b ¶ actiōes affectiōes ⁊ cogitationes.
tpe benedic deū: et pete ab eo vt vias h i
a ¶ ad se. b ¶ nō in mūdo. c ¶ firmiter.
tuas dirigāt: ⁊ oia ꝯsilia tua i ipō ꝑmā k
neāt. Indico etiā tibi fili mi đdisse me l m
decē talēta argēti dū ifantul⁹ esses/ ga n
belo i rages citate medorꝝ: ⁊ chirogra o
phū ei⁹ apđ me habeo. Et ideo ꝑq̄re p
quō ad eū ꝑuenias/ et recipies ab eo
supra mēoratū pōđ⁹ argēti: ⁊ restituas
ei chirogp̄hū suū. Noli timere fili mi: q
a ¶ in hoc mundo. b ¶ in futuro.
paupē q̄dē vitā gerim⁹ sz mlta bōa ha r s
a ¶ tiōr dñi ē recedere a malo vł a pctō. vñ: Time
as deū ⁊ recedas a mal'. ¶ Btūs q̄ tiet do. b ¶ de
bebim⁹ si timuerim⁹ deū ⁊ recesserim⁹ t v
clina a malo. a ¶ fac bonum.
ab oī pctō/ ⁊ fecerim⁹ bñ. x

Tunc rñdit tobias Ca. V y
a ¶ dat᷑ nob exēplū vt sctis prib⁹
patri suo/ ⁊ dixit: Omnia z
obediam⁹. vñ: Honora pa. tuū.
q̄cūqꝫ p̄cepisti mihi faciā pat᷑. Quō a
āt pecuniā hāc inq̄rā/ ignoro. Ille me
nescit: ⁊ ego eū ignoro. Qđ signū dabo ei: Sed neqꝫ viā qua pergat᷑ illuc
aliqñ cognoui. Tūc pater suus rñdit
illi/ ⁊ dixit: Chirographū q̄dē illi⁹ apđ b
me habeo: qđ dū illi oñder' stati resti c
tuet. Sz ꝑge nūc/ ⁊ inq̄re tibi aliquē fidelē virꝝ q̄ eat tecū salua mercede sua
dū adhuc viuo vt recipias eam. Tūc d
egress⁹ tobias iuenit iuuenē splēdidū e f
stātē p̄cinctū: ⁊ q̄si patū ad āmbulādū. g
Et ignorās ꝙ angel⁹ dei eēt: salutauit
eum/ ⁊ dixit: Unde te habemus bone h
iuuenis: At ille rñdit: Ex filijs israel. i
b Et tobias dixit ei: Nosti viā q̄ duci i re
giōez medorꝝ: Cui rñdit: Noui: ⁊ oia k

Id est lr̄am obligatoriā de restitutiōe p ¶ Apud me habeo. Per quā debitum poterit reuocari. Cetera patent vsqꝫ ibi: q ¶ Noli timere fili mi. laborē itineris ⁊ pauꝑtatē. ⁊ subdit rationē dicens: r ¶ Pauperē quidē vitam gerimus. in p̄senti seculo. s ¶ Sed multa bo. ha. in futuro. t ¶ Si timuerim⁹ de. timore filiali. v ¶ Et recesserim⁹ ab omni pec. mortali: nā omne veniale nō possum⁹ oīno vitare. x ¶ Et fecerim⁹ bene. Iste sunt due partes iusticie. s. declinare a malo/ ⁊ facere bona. Ca. V
C

Tunc rñdit tobias patri ⁊c. Postqꝫ pater instruxit filium: hic ꝯñr exequit᷑ fili⁹ patris imperiū. ⁊ diuidit᷑ i tres partes: quia primo describitur itinerꝭ apparatus. secūdo ponit᷑ iuuenis recessus/ ibi: Tunc paratis oībus. tertio vie progressus: in principio capituli sexti. Circa primū primo ductor itineris inquiri p̄cipit᷑. secūdo q̄situs inuenit᷑/ ibi: Tunc egressus. tertio inuentus examinatur/ ibi: Dixit itaqꝫ. Circa primū primo ponit᷑ obediētis filij rñsio dicētis: z ¶ Oia q̄cūqꝫ p̄cepi. mi. fa. cū diligentia. Consequent᷑ petit edoceri de via dicens. a ¶ Quō aūt pecuniā hāc in. ig. Nā debitorem ⁊ etiā viaz ignorabat. ideo subditur: Ille me nescit ⁊c. Et subditur īstructio patris de vtroqꝫ. s. de modo repetēdi: ⁊ de via ꝑ ductorē cōuenientē: et primo de signo dando debitori. cū dicit᷑: b ¶ Chirographum quidē illius ⁊c. qđ est signum manifestum debiti. c ¶ Qđ dū illi ostenderis statim restitu. de fidelitate em̄ gabeli confidebat. ⁊ si negare vellet: per chirographū artari poterat. scđo instruit eū de mō eūdi ꝑ viā/ scz ꝑ ductorē fidelē. cū subdit᷑: Sz ꝑge nūc ⁊c. ⁊ patet lr̄a. d ¶ Tunc egressus tobias. Hic ꝯñr ductor q̄situs inuenitur. cum dicitur: e ¶ Inuenit iuuenem. i. angelum in specie iuuenis apparentē. f ¶ Splēdidū. Id ē in facie valde pulchrū. g ¶ Stātem p̄cinctū et q̄si ⁊c. Apparitiōes em̄ angelice in corporib⁹ assumptis fiunt ꝫm ꝓprietates legationū ad q̄s angeli mittūtur. et q2 iste mittebat᷑ a deo ad ducenduz filium tobie ꝑ viam: ideo apparebat tanqꝫ dispositus ad itinerādum. h ¶ Unde te habemus bone iuuenis. i. de qua gēte es tu: quia nolebat habere ductorē gētilē: sed israelitam. i ¶ At ille rñdit: ex f. is. verū dixit qꝫuis nō esset homo. Naz illa que ab angelis inter homīes fiūt sunt figuratiua: sicut comestio eorū fruitionem glorie signat. vñ infra. xij. ca. dicit angelus iste: Cū essē vobiscū ꝑ voluntatē dei/ videbat quidē vobiscū mādu care ⁊ bibere: sed ego cibo inuisibili et potu qui ab hominibus videri nō potest vtor. ⁊ eodez mō locutio eius: qua dicit se esse ex filijs israel: signat cōiunctionē charitatis: q̄ sancti angeli ꝯiuncti sūt fidelib⁹ deuot'. Cetera patent vsqꝫ ibi: k ¶ Et oia it. Per h' designa-
✱ tur eius

D

Moraliter. d ¶ Tunc egressus tobias iueuit iuuenē splendiduz stan. ⁊ p̄cin. ⁊ q̄si paratuz ad am. Per h' aūt ꝙ angel⁹ apparuit tobie in hūana specie ⁊ se exhibuit comitez vie
✱ sue ꝓuidum

Diuisio
Moraliter

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

E · F a ¶ Tūc ingressus to. Be. Apparuit angel⁹ tobię ꝛ sociū se ꝓbuit: ꝛ filius dei hoīem assūpsit: ꝛ visibilit̄ cū hominib⁹ ꝯuersat⁹ hūanū gen⁹ saluauit. Introduxit tobias angelū ad patrem ꝛc. ꝛ dn̄s ꝑ miracula q̄ i carne fec̄ ꝑplo iudęoꝝ ex q̄ carnē susceperat ondit: q꞉ ē fili⁹ ꝛ angel⁹. i. nūci⁹ paťnę volūtat᷑: cui etiā gaudiū ꝑpetuę salutis ꝑdicauit dicēs: Penitētiā agite appropinq̄. em̄ reg. cęloꝝ. ꝛ desperātib⁹ de lumie (Mat. 3. a) cęlesti: Ego sū inq̄t lux mūdi: q̄ seq̄tur (Joh. 8. b.) me nō ambulat in tenebris. b ¶ Et dixit ei ange. Be. Promittit angel⁹ tobię ducere filiū suū in ciuitatē medorū ꝛ reducere. Promittit christ⁹ iudęis credētib⁹ q̄uis plures sint cęcati: q꞉ incarnatiōis suę sacramēta gētib⁹ aperiat: ꝛ in fine tēpoꝝ populo iudęoꝝ lati⁹ pādat. Comitāte ꝛ cooperāte diui- (Joh. 10. c.) nitatis suę fide: deduct⁹ ad medos dicit: Alias oues habeo q̄ nō sūt ex hoc ouili. De reducēdo dicit apl's: Donec (Ro. 11. d) plenitudo gētium intrauerit: ꝛ sic oīs israel sal. fieret. Interrogante angelum tobia vnde esset. c ¶ Ego sum inquit azarias ananię magni filius. Azarias adiutor. Ananias gloria dei. christus quoq꞉ fidelib⁹ suis indicat: q꞉ ipse est de q̄ dr̄: Adiutor me⁹ (Ps. 69. b) ꝛ liberator me⁹ es tu dn̄e ne moreris. Et vidim⁹ gl'iaꝫ ei⁹ quasi vni. a patre. (Joh. 1. b.) d ¶ Tūc paratis. Be. Apparente dn̄o i carne parata sūt oīa q̄ ad redemptionē nr̄aꝫ necessaria erāt/ ꝛ quib⁹ ecclesię fides et vita nutriat᷑ ꝛ firmetur: donec hui⁹ sęcli via finiat᷑. i. ꝟtutes ei⁹ doctrina: tentatio/ passio/ resurrectio/ ascēsio/ spūsscti missio. fides credētiū. ꝑsecutio infideliū. his in iudęa pactis: F mediator dei et hoīm ꝑ apl'os iudęis cōtribulib⁹ suis ꝛ gentib⁹ gaudia supnę salutis ꝛ pacis ꝑdicauit: ꝛ his q̄ accipere ꝛ credere volebāt ꝑ seipsū donauit: ꝛ sic ad salutē gentiū per apostolos peruenit.

Nico.de lyra

✻ tur ei⁹ ꝓmptitudo ad exeq̄ndū mādata dei circa hoīes ad dei gl'iaꝫ ꝛ electoꝝ salutē: ꝭm q꞉ dr̄ Heb. j. d. Oēs administratoꝝ spūs sūt i ministeriuꝫ missi: propter eos q̄ capiūt hereditatē salutis. a ¶ Et mā̄si apud gabena angeli sancti libenter morant᷑ cū iustis. Cętera patēt vsq꞉ ibi: b ¶ Sup q̄ admirat⁹ pr̄: q꞉ ita cito inuēt⁹ fuisset ductor apt⁹. c ¶ Ingressus itaq꞉. Hic ꝓn̄r ductor inuēt⁹ examiatur. ꝓmittit᷑ tn̄ salutatio senioris Tobię et ei⁹ r̄nsio cū dr̄: d ¶ Quale gaudiū mihi erit ꝛc. h̄ nō dixit ex impatiētia suę cęcitat᷑: sed ꝯtēnens gaudiū ꝑsentis vitę: ꝛ sperans gaudium futurę. e ¶ Forti animo esto. in patiētia ꝑseuerādo. f ¶ In ꝓximo est vt a deo cu. ad h̄ em̄ erat missus a deo: et ideo certitudinalit̄ sciebat h̄ esse futurū. Cętera patent vsq꞉ ibi: g ¶ Ego du. ꝛ redu. ꝛc. h̄ em̄ futuruꝫ esse sciebat ex diuina reuelatiōe. h ¶ Indica mihi de q̄ do. ꝛc. in vna em̄ tribu isr'l erāt plures dom⁹: decē em̄ tribus erāt captiuatę: ido Tobias quęrit de vtroq꞉. s. tribu ꝛ domo. i ¶ Gen⁹ q̄ris mer. ꝛc. q. d. nō est tibi curanduꝫ de genere illi⁹ q̄ debet filiū tuū ducere ꝓ mercede: sꝫ de ei⁹ aptitudine ꝛ fidelitate: q̄

itinera ei⁹ frequenter ambulaui: et (a)
a ¶ angeli em̄ apd̄ sctōs manēt. b ¶ boni em̄ eq̄les angel' ꝛ coheredes ꝛ cōciues futuri sūt.
mā̄nsi apd̄ gabelū frēꝫ nr̄m q̄ moratur i rages citate medoꝝ: q̄ posita ē
a ¶ ciuitas sctōꝝ ī mōte: pctōꝝ ī valle posita.
in mō̄nte egbathanis. Cui tobias
a ¶ Nihil sine cōsilio patris agendū decreuit.
ait: Sū̊stine me obsecro/ donec hęc (a) ipa nunciē p̄ri meo. Tūc ingressus tobias indicauit vniuersa hęc pa-
a ¶ q꞉ cito occurrebat qd̄ volebat: vl' q꞉ s̄bito.
tri suo. Sup q̄ admirāt⁹ pať/ rogauit vt introiret ad eum. Ingressus (b) (c) itaq꞉ salutauit eum ꝛ dixit: Gaudi-
a ¶ populus iudeorum.
um tibi sit sp. Et ait tō̊bias: Quale gaudiū mihi erit/ q̄ in tenebris sedeo ꝛ lumē cęli non video: Cui ait (d)
a ¶ Appropinq̄bit em̄ regnū celoꝝ.
iuuēis: Forti aīo esto: ī ꝓxiō̊ ē vt a deo cureris. Dixit itaq꞉ illi tobias: (e f) Nūq̄d poter' ꝑducere filiū meū ad gabelū i rages ciuitatē medoꝝ: Et cum redieris: restituā tibi mercedeꝫ (b) tuā. Et dixit ei angel⁹: Ego ducā ꝛ (g) reducā eū ad te. Cui tobias r̄ndit: Rogo te: idica mihi d̄ q̄ domo/ aut (h) de qua tribu es tu: Cui raphael angelus dixit: Gen⁹ q̄ris mercennarij (i) an ip̄m mercēnariū/ q̄ cum filio tuo eat: Sꝫ ne forte sollicitū te reddaꝫ: (k) (c) ego sum azarias ananię magni filius. (l) Et tobias r̄ndit: Ex magno genere es tu. Sed peto ne irascar' q꞉ volueri cognoscere gen⁹ tuum. Dixit aūt illi angel⁹: Ego sanū ducam ꝛ sanū tibi reducā filiū tuū. Rn̄dēs aūt tobias ait: Bn̄ ābulet᷑: ꝛ sit deus in itinere vr̄o: ꝛ angel⁹ ei⁹ comi- (d) teť vobiscū. Tūc pat' oīb⁹ q̄ erant (m)
¶ necessaria.
i via portāda: fecit tobias vale pa- (n) tri suo ꝛ m̄ri suę: ꝛ ābulauer̄t ambo sil'. Cūq꞉ ꝓfecti eēnt/ cępit mať ei⁹
a ¶ mulieris īpatiētia: affectio materna.
flere ꝛ diceť: Bā̊culū senectut' nr̄ę (o) tulisti ꝛ trāsmisisti a nobis. Nūq꞉ es- (p) set ipa pecūia ꝓ q̄ misisti eū. Sufficiebat ei nob pauꝑtas nr̄a vt diuiti (q) as cōputarem⁹ h̄/ q꞉ videbam⁹ filiū (r)
a ¶ in dn̄o ꝯfidit cui cōmisit euꝫ.
nr̄m. Dixitq꞉ ei tobias: Nō̊li flere. Salu⁹ ꝑueiet fili⁹ nr̄: ꝛ salu⁹ reuerteť (s) ad nos: ꝛ ocl'i tui videbūt illū. Credo em̄ q꞉ angel⁹ dei bon⁹ comiteť ei: ꝛ bn̄ dispōit oīa q̄ circa eū gerūtur: ita vt cum gaudio reuertat᷑ ad nos.
a ¶ suscepta cōsolatione.
Ad hanc vocem cessā̊uit mater ei⁹ flere ꝛ tacuit.

Nico.de lyra

litate: q̄ cōditiōes sūt i me. k ¶ Sꝫ ne forte sollicitū te red. i. dubiuꝫ. l ¶ Ego sū azarias ana. ma. fili⁹ verū dixit angel⁹: q꞉ sic̄ dictū est: locutio ei⁹ erat figuratiua. Azarias aūt interpretat᷑ adiutor dei: āgeli vero sunt adiutores dei/ inq̄tū ꝑ eorū ministeriū electi diriguntur in salutē. ꝛ h̄ mō dicit apl's. j. Coꝛ. iij. b. de se ꝛ alijs ꝑdicatoribus: Dei adiutores sumus. Ananias ꝟo interp̄tat᷑ gr̄a dei. cuius filij sūt angeli: eo mō quo dicunt᷑ filij glię quę ē gratia cōsummata. Nō tn̄ sic intellexit tobias: sed q꞉ esset homo fili⁹ cuiusdā viri notabilis de tribub⁹ israel q̄ sic vocareť. Nec in hoc āgel⁹ eum decępit: q꞉ tobias meli⁹ habuit intētū suū. s. filij sui ductorē bonū/ q̄ si eēt hō de genere q̄ntūcūq꞉ magno. Cętera patent in littera. m ¶ Tūc parat'. Hic ꝯseq̄nter describit᷑ tobię iunioris recessus cū dr̄: n ¶ Fecit tobias vale pa. suo ꝛ m. suę. nō em̄ decēs erat q꞉ ab eis recederet absq꞉ salutatione. ꝛ seq̄t᷑ m̄ris fletus ex materna pietate. o ¶ Baculū se. nostrę. i. sustentamentū. filij em̄ senib⁹ parētib⁹ debēt ministeriū reuerētię ꝛ ꝓuisionis necessarię si indigeant. p ¶ Nūq꞉ fu. pe. ista ꝛc. hoc dic̄ materno affectu mota. q ¶ Vt diuitias cō. i. reputarem⁹ nos habere. r ¶ Hoc q꞉ videbam⁹ filiū nostrū. i. sensu ꝑcipiebamus ip̄m eē nobiscum. Pater em̄ cum esset cęcus non poterat eum videre: poterat tamen ip̄m tāgere ꝛ audire: ꝛ sic dupli ci sensu ꝑsentiaꝫ eius cognoscere: qd̄ hic dicit᷑ videre q̄tum est ex parte patris. Visus enim ꝓpter sui nobilitatē aliquādo accipitur pro alijs sensibus. sicut dicitur. Exo. xx. c. Popul⁹ aūt videbat voces. hic em̄ accipit᷑ videre pro audire. s ¶ Saluus perueniet filius noster. ad terminum ad quē mittitur: Cętera patent.
✻ suę prouidū ꝛ iocūdū: signat᷑ mystice gratiosa societas vel potius gloriosa quę erit hoīm ꝛ angeloruꝫ/ cum ad eorū societatē in animabus simul ꝛ corꝑib⁹ assument᷑. Per hoc aūt q꞉ hāc associetatē significauit angel⁹ tobię seniori: designat᷑ q꞉ h̄ fuit ꝓmissū patribus veteris testamēti. vn̄ promissuꝫ fuit abrae Gen̄. xv. q꞉ semē suum futurum esset sicut stellę cęli. m ¶ Tūc paratis oībus q̄ erāt in via por. hęc fuerūt/ chirograph⁹ cassidile ꝛ bacul⁹. Per chirographū q̄ dicit᷑ a chiros qd̄ ē man⁹/ et ꝑphos quod est scriptura: significatur sacra scriptura/ quę in manu operis est habenda: propter quod dicit᷑ Rom. ij. b. Nō auditores legis/ sed factores iusti sunt apud deuꝫ. Per cassidibile quod est repositorum necessarioꝝ: significat᷑ humilitatis ꝟt⁹/ quę ē custos aliarū virtutū ꝛ donoꝝ. Per baculū vero signum crucis in corde credendo ꝛ ore ꝯfitendo: ista vero sūt necessaria peregrinantibus in hac vita. n ¶ Fec̄ tobias va. pa suo ꝛ matri suę et ambula. ambo simul. Per hoc significat᷑ q꞉ in principio cuiuslibet operis boni de⁹ qui est pater noster per creationē: ꝛ beata virgo q̄ est mater nostra per pietatem debēt deuote salutari.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
B48/D Vol. 2

Dan. vi. d — Act. 10.

Profectus ē. Be. Dño veniēte ad gētes Ca. VI. saluādas p̄dicatores vestigia ei⁹ sūt secuti: q2 qđ ius sit ipleuerūt. vñ: Eūtes docete oēs gentes τc. Domū q3 cornelij ipe de⁹ p̄mo p se ipleuit spū scō: τ sic Petr⁹ aq̄ pfudit. Canes vocāt p̄dicatores: q2 dei domū τ ei⁹ substātiā τ oues spūales a furib⁹ τ bestialib⁹ spiritib⁹ τ hereticis defendūt. b ❡ Māsit p. Dñicę passionis sacramētū manifeste significat. piscis eñ q̄ tobiā deuorare cupiēs angelo docēte occisus ē: diabolū significat: q̄ dū i redēptore nr̄o carnē appetijt/capt⁹ ē potentia diuinitat. ❡ Tigr ē fluui⁹ q̄ rapidissimo cursu a tigri velocissima bestia sic nominat: decursū nr̄ę mortalitat signi ficat. in q̄ piscis imanis latebat/cū diabolus hūani generis inuisibilis seductor mortis habebat iperia. Māsit tobias iuxta tigris fluenta: q2 dñs mūdo apparens inter mortales vitam duxit: sed eū peccati vnda nō infundit: nec in eo p̄nceps mūdi veniēs quicq3 habuit. c ❡ Exiuit. Be. Christ⁹ mortē cui nil debebat accepit: vt pedes. s. suos. i. mēbra sua a ɔtagione pcti τ mort ablueret. Occurrit piscis eū deuorare cupiens: τ dño i cruce passo diabolus: quo ꝯmouēte crucifix⁹ erat aduenit: q̄rēs si q̄d peccati in eo iuenisset. d ❡ Quē expauescēs. Christ⁹ iminēte mortis articulo cępit pauere τ tedere: non diabolū/s3 mortē: q̄ inuidia diaboli itrauit in orbē naturali carnis fragilitate perhorrescens. vñ: Pater trāsfer calicem hūc a me. e ❡ Apphēde. Apphēdit christ⁹ diabolū q̄ eū capere in cruce voluit: τ moriēdo vicit. Apphendit g̃ brāciā vt caput neq̄ssimū a corpore potentię suę dextera separet. i. neq̄tiā antiqui hostis ab his q̄s sibi corpus fecerat auferret: τ hos corpi suo. i. ecclię inferret. Brāciā eñ habet piscis i ɔfinio capit τ corpis. est aūt christ⁹ caput ecclię/q̄ ē corp⁹ ei⁹: τ diabolus caput iniq̄x/q̄ sūt corp⁹ ei⁹. f ❡ Qđ cū fe. Quia cum dñs neq̄tiā diaboli manifestaret/molitus est adhuc electis suis psecutionem cōmouere: hi eñ sunt pedes ei⁹ p quos ambulat i terra q̄ sup oia regnat i cęlo. g ❡ Exētera hūc pi. Dñs piscē exenterauit/cū nequitiā diaboli latius sctis aperuit: τ q̄si arcana insidiarū ei⁹ reserauit. Reposuit sibi cor ei⁹: q2 calliditatē ei⁹ in scripturis indicauit. de q̄ dicit: Serpēs erat callidior cūctis animantibus terrę. τ alibi: Nō ignoram⁹ astutias ei⁹. ✝ Fel q̄q3 reposuit. q2 quāto malicię furore ɔ gen⁹ hūanū sęuiat/ad cautelę studiū scribi τ ɔseruari voluit. Iecur reposuit: q2 maligna ei⁹ consilia aduersum nos p doctores veritatis insinuauit. Dicūt eñ physici: quia calore et occulta virtute iecoris excoquātur τ digerant cibi. Cu3 vero q̄ agere disponimus sedula cogitatiōe q̄ ordie sint agēda excq̄rim⁹/q̄si acceptos i stomacho cibos ardore iecor excoq̄m⁹. b ❡ Sūt ei hęc ne. Astutia diaboli τ neq̄tia cognita nobis ad medelā proficiunt: quāto enim ea certius exploramus: tanto certius declinamus. i ❡ Assauit carnes eius τc. Quicquid sibi ex hoc pisce assumpserit: significat eos qui audito dei verbo malunt iter membra sui deceptoris putrida τ mortua residere: q̄3 i corpus christi venire. Assauit carnes: quia quos carnales inuenit spū sancti igne spūales ac fortiores reddidit: q̄ sup apostolos in ignis visione descendit. Tantos domin⁹ de iudęa collegit ad fidem/quāti sufficerēt ad exēplū viuēdi vel ad ministeriū p̄dicādi: donec in gētibus ecclię fūdamēta locarēt.

Tigris — alas [illegible]monente — Dan. 14. d — Ibi. — Gen. 3. a — 2. Cor. 2. c

❡ Et oportet

Profectus Ca. VI est autem tobias: τ canis secut⁹ est eū: τ mansit prima māsione iuxta fluuiū tigris. Et exiuit vt lauaret pedes suos τ ecce piscis immanis exiuit ad deuorandū eum. Quem expauescens tobias/clamauit voce magna dicēs: Dñe iuadit me. Et dixit ei angelus: Apphēde brāciā ei⁹: τ trāhe eū ad te. Qđ cū fecisset/attraxit eū in siccū: τ palpitare cępit aū pedes eius. Tūc dixit ei angelus: Exētera hūc piscē: τ cor ei⁹ τ fel τ iecur repone tibi. Sūt eñ hęc necessaria ad medicamēta vtiliter. Qđ cū fecisset assauit carnes ei⁹: τ secū sustulerūt i via: cętera salierūt q̄ sufficerēt eis q̄usq3 pueniret i rages ciuitatē medox. Tunc interrogauit tobias āgelū/τ dixit ei: Obsecro te açaria frater: vt dicas mihi qđ remediū hēbunt ista q̄ de pisce suare iussisti: Et rūdēs angelus/dixit ei: Cordis ei⁹ particulā si sup carbones ponas: fum⁹ ei⁹ extricāt oē gen⁹ demoniox/siue a viro siue a muliere: ita vt vltra n̄ accedat ad eos. Et fel valet ad vngēdos oc̄los i q̄b⁹ fuerit albugo: et sanabunt. Et dixit ei tobias: Ubi vis vt

Interlinear glosses: ¶ predicatores. vñ: Famem patientur vt canes: circuibunt ciuita. — ¶ decursum mortalitatis. — ¶ dñs potētiā diaboli cōminuēs paulū tradu xit cōfidēter: ernēs illos de ptāte tenebrax/q̄s filios luc p̄sciuit τ p̄destiauit. — ¶ sale sapiētie. ¶ i. ap̄los de quib⁹ dicit: Uos estis sal terre. — ¶ tobias τ angelus: hō τ deus. — ¶ astutiā cordis intellectam τ ardore spiritus crematam. — ¶ effugat. — ¶ forti. ¶ debili.

Divisio

Profect⁹ ē. Descripto recessu iunior tobię: Ca. VI h ɔñr describit pcessus suę vię. et primo ponit illđ qđ circa eū factū ē i via. secūdo i t̄mio vię. vij. c. Circa p̄mū describit duplex būficiu3 tobię exhibitū. q2 p̄mo a deuoratiōe piscis eripit. scđo de ducēda vxore istruit/ibi: Et dixit ei. Pria adhuc i duas: q2 primo pōit eripiēdi mod⁹: scđo ereptionis fruct⁹/ibi: Tūc dixit: Circa p̄mū dicitur: a ❡ Profec. ē. vt pr̄i iperiū adipleret. b ❡ Et ca. se. sic cōit accidere solet. istđ tñ ponit h ad maiorē expssionē vitat historicę. c ❡ Et mā. p. mā. i. p̄ma dieta τ hospitatiōe. d ❡ Iuxta flu. ti. qui ē vn⁹ de q̄ttuor fluminib⁹ paradisi Gen. ij. e ❡ Et exiuit. de domos vbi hospitatu erat cū angelo. f ❡ Ut la. pe. su. ad recreandū ɔ laborē itineris. g ❡ Et ecce pi. ima. i. magn⁹ diuia puidētia missus. h ❡ Exiuit ad deuo. sic eñ ei videbat eo q̄ apto ore veniebat ɔ eū. i ❡ Apphēde bra. ei⁹. i. pēnulā q̄ est int caput τ corp⁹. qđ τ fec obediēs suo ductori q̄uis horridū videret sibi. k ❡ Tunc dixit Hic ɔñr describit seq̄ns fruct⁹: q̄ duplex est. s. puisio cibi: τ etiā medicię. τ pt3 lrā vsq3 ibi: m ❡ Assauit car. ñ totas/s3 illas q̄ poterāt comedi recētes. m ❡ Cętera sali. p residuo itiner. Cętera patēt vsq3 ibi: o ❡ Cordis ei⁹ par. si super τc. extricat. i. expellit. o ❡ Omne genus demo. Circa qđ sciēdū: q̄ si demones haberent corpa sibi naturalit vnita: sicut dixit Apuleius/q̄ demones sunt aialia corpe aerea: tpe ętna: aio passiua. nō esset impossibile q̄ res corpales i eis facerēt impssionē rōne corpox. s3 q2 b3 fidē nr̄a3 τ etiā philosophox doctrinā sūt subñātię simpliciter itellectuales: iō nulla corpalis creatura pōt in eis facere aliquā impssionē. ppt qđ fum⁹ iste nō expulit demonē: s3 figurauit ei⁹ expulsionē: q2 sicut dictū ē: facta angeli circa tobiā fuerūt in mltis figuralia. Et ideo fumus ille ex igne pcedēs significauit v̄tutē orōnis tobię iunioris τ sarę: cui⁹ merito angel⁹ raphael expulsit demonē a sara. vñ non dicit. j. viij. q̄ fumus ille demonē expulerit: s3 q̄ angel⁹ raphael ipm apphendit τ religauit in superiorib⁹ egypti. Qr autē aliq̄n demones ab obsessis corpib⁹ recedūt ad deportationē aliquox lapidum τ herbarū τ pnūciationē carminū τ hmōi: nō fit v̄tute taliū/s3 demones hoc fingūt volūtarię: vt teneāt homies i errore. Tñ res sensibiles pñt aliquā dispositionē facere in corpe humano: ppter quā est minus dispositū ad patiendū a demone: sicut dictum fuit plenı⁹. j. Reg. xvj. de recessu demonis a saule ipo dauid citharicante. q ❡ Et fel va. τc. nō eñ ē inconueniēs q̄ vna res corpal hēat effectū sup aliā corpalē: sic sēsibilit videm⁹. r ❡ Et di. ei. Hic ɔñr tobias istruit de ducēda vxore. vbi p̄mo pōit āgeli monitio. cū d2

✱ Est hic ra

Demones an sint aialia.

D

Moraliter

Moralr. a ❡ Profect⁹ est. Sequit: e ❡ Et exi. vt la. pe. p qđ significat q̄ ābulātes ad patriā p hui⁹ vitę viā debēt freq̄nter lauare ɔsciētias suas p vera3 et purā ɔfessionē. s3 q̄m diabolus h nitit ipedire seq̄t: g ❡ Et ec. p. i. i. crudel: ppt qđ p ipm diabol⁹ significat. trahit āt i siccū τ exēterat cū ei⁹ dolositas apit. p cor āt ipi⁹ astutia. p fel neq̄tia. p iecur appetētia q̄ sp tēdit ad malū significatur. l ❡ Neces. ad me v. q2 q̄nto meli⁹ cognoscūt tāto facili⁹ euitāt: ppt qđ sē icassime reponēda. r ❡ Et dixit ei to. Per raguelē q̄ pastor dei interptat: bon⁹ p̄lat⁹ significat. τ h hr filiā maritādā. s. ecclīa3 vacātē q̄ p ɔsiliū christi q̄ āgel⁹ ē magni ɔsilij/tobię. i. viro bono rōne sciētię τ vitę in cōiugiū debet tradi cum bonis ad

✱ eam ptinētibus

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

E a ❡Et oportet. Raguel pplm gentiū signat: quē dn̄s p p̄dicatores suos visitare/ ⁊ de ei' stirpe spōsam sibi ecclīam assumere dignat' est. quā bene significat sara vxoris abrae equoca: q̄ genuit isaac filiū suū ꝓmissiōis. i. liberū ecclīe pplm. Raguel interp̄tat/ past' ei' deus vel amicus q. s. dicere possit: Dn̄s pascet me: ⁊ nihil mihi deerit. et q̄ audire dign' sit: Iā nō dicam vos seruos/ sed amicos meos. La. VII.

Ps. 22. a.

Ioh. 15. b

Ingressi sunt aūt ra. seq̄: b ❡Quo audi. Audiens populus gētiū v̄bū fidei: ⁊ admonit' ab ap̄lis vt d̄ stirpe sua christo daret vxorē nō sine certa exploratiōe potuit noue fidei iura suscipere: quia olim multos doctores habuit/ qui oēs quasi septenario numero comprehensi hāc tm̄ vitā nouerāt: de eterna nihil certū dicebāt: ⁊ iō sine spe vite imortalis eterne mortis rapuit eos interitus. docēte aūt itrinsec' veritate ⁊ foris p doctoꝝ ora sonāte tādē intellexit q̄d iustū ē: vt q̄ stulta dicerēt stulte perirent.

maneam'? Rn̄dēsq3 angel' ait: Est hic raguel noie/ vir ꝓpinqu' de tribu tua: ⁊ hic habet filiā noie sarā: sed neq3 masculū neq3 feminā † vllam

a ¶ pr̄ ad filiū: Postula a me ⁊ dabo ti. gētes hereditatē tuā.

habet aliā p̄ter eā. Tibi dēbet ois substātia ei': ⁊ oportet eā te accipe ɔiugē: Pete ergo eā a pr̄e ei': ⁊ dabit tibi eā i vxorē. Tūc rn̄dit tobias ⁊ dixit: Audiui q2 tradita ē septē virl ⁊ mortui sunt: s3 et h̄ audiui/ q2 demoniū occidit illos. Timeo g̊ ne forte ⁊ hec mihi eueniāt: ⁊ cū sim vnic' parētib' meis/ deponā senectutē illoꝝ cū tristicia ad iferos. Tūc angel' raphael dixit ei: Audi me: ⁊ ońdā tibi q̄ sūt q̄b' p̄ualere p̄t demoniū. Hi nāq3 q̄ ɔiugiū ita suscipiūt vt deū a se ⁊ a sua mente excludāt/ ⁊ sue libidini ita vacēt sic † equ' ⁊ mulus q̄b' nō ē itellect': h3 ptātē demoniū sup eos. Tu aūt cū accepis eā/ igressus cubiculu3 p tres dies ɔtinēs esto ab ea: ⁊ nihil aliud nisi orōnib' vacab cū ea. Ipsa aūt nocte incēso iecore piscis

a ¶ nō carnalit: ne obloquat ei q infra dicet virginem.

fugabit demoniū. Scda v̊o nocte i copulatiōe sctōꝝ pr̄iarcharū admitteris. Tertia autē nocte

a ¶ forte erāt ɔstitute bn̄dictiōes ad h̄/ vl a sacerdote: dicēde/ vel ab alijs. b ¶ postmodum.

bn̄dictiōnē ɔseq̄ris vt filij ex vob ꝓcreent incolumes.

a ¶ quia nōdū interuenerat carnalis coniunctio.

Trāsactā aūt tertia nocte accipies virginē cū timore dn̄i amore filiorū magl q3 libidine ductus: vt in semine abrae benedictionem in filijs consequaris. La. VII.

a ¶ doctores verbi. b ¶ pplm gentilē q̄ dn̄s p doctores adijt. c ¶ Ppl's quē nō cogno. ser. mi.

Ingressi sūt aūt ad raguelē: ⁊ suscēpit

i audito auris obediuit mihi.

eos raguel cū gaudio. Intuēsq3 tobiā raguel/ dixit āne vxori sue: Q̄3 silis ē iuuēis iste ɔsobrio meo. Et cū h̄ dixisset ait: Unde estis iuuenes frēs nr̄i? At illi dixerūt: Ex tribu neptali sum'

a ¶ ex his sc3 quos niniuite captiuauerāt.

ex captiuitate niniue. Dixitq3 ill raguel: Nostis tobiā frēz meū? Qui dixerūt: nouim'. Cūq3 mlta bona loq̄ret de eo: Dixit angel' ad raguelē: Tobias de q̄ iterrogas pr̄ isti' est. Et misit se raguel: ⁊ cū lachrymis osculat' ē eū: et plorans supra collū ei' dixit: Bn̄dictio sit tibi fili mi: q2 boni ⁊ optimi viri fili' es. Et āna vxor ei'/ ⁊ sara ipsoꝝ filia lachrymate sūt. Postq3 aūt locuti sūt: p̄cepit raguel occidi arietē ⁊ parari ɔuiuiū. Cūq3 hortaret eos discūbere ad prādiū/ tobias dixit: Hic ego hodie n̄ mādicabo neq3 bibā: nisi p̄us petitionē meā ɔfirmes: ⁊ ꝓmittas mihi dare sarā filiā tuā. Quo audito v̄bo raguel expa-

a ¶ gentilis ppl's. b ¶ vniuersis doctoribus.

uit: sciēs q̄d euenerit illis septē virl: q̄ igressi sunt ad eā: ⁊ timere cepit/ ne forte ⁊ huic similiter contingeret. Et cum nutaret ⁊ non daret petenti vl-

Ni. de ly. Deus

❊ a ❡Est hic ra. noie. i. noiatus in diuitijs et v̄tute. b ❡Tibi debet ois sub. eius. p acceptionem filie sue quā sola3 h3 heredē. scdo ponit tobie excusatio. ⁊ hec duplex. vna rōne periculi mortis sibi iminētis. alia rōne tristicie supueniēt parētib' senib' si h̄ ɔtingeret: quā parētū tristiciā videbat magl formidare q3 ꝓpriā mortē/ dicēs. c ❡Deponā se il. timebat em̄ ne si post pr̄is cecitatē cōtingeret i seip̄o depire parentū posteritatē: q̄d oib' parentib' ē sūme tristabile: ei' parētes tantā icurrerēt tristiciā q p ipatiētiā frāgerent: et sic n̄ solū corpalr/ s3 etiā spūalr morerēt. d ❡Tūc an. hic ɔn̄r pōit āgeli rn̄sio. p quā p̄mo assecurat tobias de acceptiōe vxoris cū d̄r: e ❡Audi me. diligenter et attente. f ❡Et o. ti. q̄. h̄. p. d. ꝓp̄ suum demeritū. g ❡Hi nā. q̄ ⁊c. h3 p. d. s. e. q2 n̄ ɔhūt mr̄imoniū amore ꝓlis educande ad cultū dei: s3 vt satisfaciāt sue libidini. scdo docet d̄ mō accedendi ad vxorē cū dicit: h ❡Tu āt cū ac. eā. p verba de p̄nti in vxorē. i ❡Ingressus cu. q2 ɔcubitus carnalis etiā cōiugal ipedit feruorē ⁊ efficatiā orōis. vn̄ dic ap̄ls. j. Coꝛ. vij. a. de redditione debiti cōiugal: Nolite fraudare iuicem: nisi forte ex cōsensu ad tp̄s/ vt vacet orōni. delectatio em̄ venerea absorbet vsū rōnis. k ❡Ipsa āt no. i. p̄ma nocte q̄ intrab cubiculū. l ❡Incēso ie. p. fu. de. p modū supi' dictu3 Sciēdū tn̄ q sup̄ dixit: cordis ei' particulā ⁊c: ex q̄ etiā pt3 q̄d dictū ē. s. q icēsio ista nō habebat v̄tutē fugādi demonē q̄tū est de se. m ❡Scda v̊o no. ⁊c. admitter. i. ɔcedet tibi copulatio cū vxore: sic ⁊ sctis patriarchis. nō tn̄ ꝓtūc carnalē copulā exercebis: s3 postea. erat em̄ casus spālis ꝓp̄ quem iste fuit ꝓhibitus a tali copula per tres noctes. s. vt p studiū orōnis cū vxore mererent liberari a demōis ptāte. n ❡Tertia aūt no be. cōse. i. mereberis multiplicationem sane prolis. o ❡Trāsacta aūt ter. no. i. quarta. p ❡Accipies virg. matrimonium consummando q ❡Cum ti. dn̄i. q̄d exponit cū subdit: r ❡Amore fi. ad cultū dei ꝓcreandoꝝ.

al's † vllum

Moraliter

✳ eam p̄tinētib': ⁊ ipse debet eā accipere i timore dn̄i ⁊ amore ꝓlis spūalis ꝓcreande: et sic a demone nō ledūt. Illi vero q̄ ecclīas accipiūt nō vt deo seruiant in timore: sed vt ex bonis ecclīe carnalit viuāt et pōpose: a diabolo p pctā mortalia suffocant: ⁊ in inferno cum diuite epulone sepeliūtur: ⁊ sic apparet moralitas huius capituli. v. et etiam. vj. La. VII

† Ps. 31. a

Diuisio

Ingressi sūt. h̄ ɔn̄r describit bn̄ficium tobie collatū i termio vie. et p̄mo q̄tū ad t̄minum vie ꝓprie secūdo angelice. ca. ix. nō em̄ tobias ꝓcessit vltra domū raguel/ s3 angel' ꝓcessit vlq3 ad ad gabelū. Circa p̄mū describit p̄mo mr̄imonij ɔct'. secūdo ad vxorē accessus. ca. viij. p̄ma diuidit i q̄ttuor ptes. q2 p̄mo d̄scribit mutua recognitio. scdo vxoris petitio/ ibi: Cumq3 hortaret. t̄tio filie cōcessio/ ibi. Tūc dixit raguel. q̄rto ratificatio/ ibi: ⁊ apph̄ēdēs. Circa p̄mū d̄r: s ❡Ingres. sūt au. ad ra. ꝓpetēdo hospitio. t ❡Et suscepit ⁊c. Nā antiq̄ ad hospitalitatis grām erāt ꝓni: vt patēt de abraā ⁊ loth Gen. xviij. et. xix. v ❡Q̄3 si. ⁊c. con. i. tobie seniori: cui filius erat valde silis corpore ⁊ mente ⁊ etiā nomie: vt dictum. s. ca. j. x ❡Ex tri. ne. su. d̄ q̄ etiā erat raguel. y ❡Ex ca. ni. q2 iudei captiui erant per diuersas ciuitates dispersi. Cetera patent vsq3/ ibi: z ❡Et mi. se ra. ad āplexādū ⁊ osculādū tobiā ex amore: ⁊ lachrymādū ex pietate: eo q erat de ei' cognatiōe. a ❡Quia boni. q. d. degenerares nisi bonus esses ⁊ benedictiōe dign'. b ❡Et an. v. ⁊c. nō dicit h̄ q āplexate vl osculate fuerit ip̄m q2 nō sic decet mlieres facere sicut viros. c ❡Postq̄3 aūt. h̄ ɔn̄r describit vxoris petio. ⁊ pt3 lr̄a vsq3 ibi: d ❡Hic ego ho. non man. ⁊c. sic em̄ erat edoct' ab āgelo: lic3 n̄ sit supra scriptū: vt an̄ cibū ⁊ potum fieret matrimoniū: vt sic meli' et sancti' ɔberet. e ❡Et cum nuta. i. hesitaret de respōsiōe danda: q2 graue erat ei denegare eo q esset fili' optimi viri: vt ✳ dictū est

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

a ¶De⁹ abraā. Sic in baptismo abrenūciam⁹ diabolo ⁊ oibus opib⁹ ei⁹: ⁊ i patrē ⁊ i filiū ⁊ in spūmsctm̄ nos credere confitemur: ⁊ symbolū nr̄e fidei q̄si chartā accipim⁹. Ca. VIII

Postq̄ vo ce. Be. Introduct⁹ tobias ad cubiculū ꝓtulit ⁊c. De⁹ acceptur⁹ ecclīam de gētib⁹ i despōsatiōis initio iubet eā abrenūciare diabolo ⁊ oibus pompis ei⁹: ⁊ ꝯfiteri fidē sctē trinitatis i remissionē pctōꝝ: qd̄ est intima piscis viscera viuis cremare carbonib⁹.

c ¶Raphael. Beda. Quia post abrenūciationē diaboli/post confessionē verę fidei seq̄t̄ pctōꝝ remissio. ꝑ aquā baptismi expulso diabolo/diabolū ligauit: q̄ a fideliū lęsione cessando cōpescuit: q̄s etsi aliqn̄ tentare ad ꝓbationem ꝑmittit/ sugare tamē prohibet. d ¶Religauit. Desertū ⁊ egyptus corda īfideliū significāt: q̄ a deo deserta q̄ eius habitatiōe indigna: ⁊ iuxta interꝑtationē egypti ꝑfidię suę tenebris obscurata. Merito aūt ⁊ q̄ a deo deserit a demonio replet. Angelus vō demonē qui tobiā occidere volebat i deserto ligauit: qui cohibitū a fidelibus/ q̄ sunt mēbra christi diabolū in infideli bus tm̄ dn̄ari ꝑmittit. in q̄bus tm̄ tenet eū ligatū: q̄ nec ipos tātū lędere ꝑmittit q̄tū

cubiculo parentū: in altero tamē lecto. o ¶Et lachrymata est. ex pietate ⁊ timore: ne sicut ceteris contingeret tobię. p ¶Forti aio esto. cōfidēs de dn̄o. q ¶Dn̄s celi det tibi gaudiū. de viro isto. r ¶Pro tedio qd̄ ꝑpessa es. ex morte aliorum. Ca. VIII

Postq̄ vo. Descꝑto mr̄imonij cōtractu/ h̄ ꝯn̄r describit accessus ad ꝯiugē: vbi q̄ttuor ponunt ꝑ ordinē. Primū ē demonis expulsio/cū dr̄: t ¶Protulit de cassi. suo. i. pera ad modū retis facta: q̄ pastores et aucupes solent vti. et dr̄ a casse. i. rete. vn̄ Poeta: Decidit in casses ꝑda petita meos. v ¶Partē iecoris. supra vō vj. ca. dixit āgel⁹: Cordis ei⁹ ꝑticulā si sup carbones ponas ⁊c. ex q̄ vider ꝙ tobias posuit sup carbones ꝑtez cordis ⁊ ꝑtē iecor̄. ⁊ vna pri⁹ exprimebat videlicz. vj. ca. Altera vō h̄ exꝑmit. incēsio em̄ illa figuratiua fuit orōis: vt dictū ē. s̄. vj. ca. cū orōe vō tobię cōcurrit orō sarę: et sic per duas ꝑticulas figurabāt. x ¶Tūc raphael angel⁹ ap. de. ne tobię posset inferre nocumentū. y ¶Et reli. illud in de. sup. egypti. vbi nō est habitatio hoim. ꝑ qd̄ pater ꝙ demones deuicti aliqn̄ ꝑ scrōs āgelos arcent ab impugnatiōe hoim. ⁊ subdit orō ꝯiugū q̄ fuit dictę expulsionis meritoria/cū dr̄: a ¶Sara exurge ⁊ dep. deū ho. et cras et scd̄m cras. vt deuoti⁹ possim⁹ deū exorare. b ¶Quia his trib⁹ noctibus deo iūgimur. i. iūgi debemus ꝑ deuotionē ⁊ orōem āteq̄ ꝓcedam⁹ ad actū ꝯiugalē. c ¶Tertia aūt trāsacta nocte i nostro erimus cōiugio. ipm̄ cōsūmādo. d ¶Filij q̄ppe sanctorū sum⁹. i. colētiū verꝝ deū. e ¶Et nō possum⁹. i. debem⁹. f ¶Ita cōiugi sicut gētes. i. idolatrę. g ¶Orabāt ambo sil' vt sanitas daret eis. ꝑ totalē expulsionē demonis. h ¶Dixitq̄ tobias. orādo deuote. i ¶Dn̄e de⁹ patrū nr̄orū. q̄ verus es deus et nō dij gentilium. k ¶Bn̄dicāt te celi ⁊ terra. et ꝑ h̄ itelligunt creaturę medię. l ¶Et oēs creaturę q̄ in eis sunt. tā intellectuales: cuiusmodi sūt angeli ⁊ hoies/q̄bus ꝓprie cōpetit deū laudare: q̄ intellectu carētes: q̄ dicunt bn̄dicere deū eo ꝙ itellectualib⁹ creaturis sunt materia laudandi deuz. m ¶Tu fe. adā de li. ter. Gen̄. j. ✱ Dedistiq̄ ei

✱ dictū est: et etiā ꝯcedē ꝓpt̄ casus ꝑcedentes. a ¶Dixit ei angel⁹. ipm̄ assecurādo de concessione. b ¶Om̄ huic timēti deū debet ꝯiunx filia tua. ex ordinatiōe diuina. c ¶Propterea ali⁹ nō po. Nā ordinatio dei nō pōt frustrari. d ¶Tūc dixit raguel. Hic ꝯn̄r describit filię cōcessio. ⁊ ꝑmo ponit ꝯcessiōis ratio/cū dicitur e ¶Non dubito. i. firmiter credo. f ¶Q de⁹ ꝑces ⁊c. admiserit. i. exaudierit: nā ꝑces sp̄ exaudiunt/qn̄ fiūt pie/ꝑseueranter ⁊ ꝓ se. et sil'r si fiant ꝓ alio: si nō fit ipedimētū in eo. Sic aūt erat in ꝓposito: nā orō raguel erat pia ⁊ ꝑseuerās ꝓ filia sua: q̄ scā erat ⁊ deuota. g ¶Et credo qm̄ ideo fecit vos venire. q̄ disponit oia suauiter: Sap. viij. a. h ¶Vt ⁊ ista ꝯiūgeretur cognatiōi suę. Nūeri. xxxvj. vbi ꝑcipit ꝙ filię salphaad nō possent contrahere mr̄imoniū nisi cū viris suę cognatiōis: eo ꝙ succedebāt in hereditate patris. ⁊ sic fuit de ista sara q̄ fuit heres raguelis: vt. s̄. dictum est ca. vj. ꝙ nullā habebat prolē. ⁊ subdit cōcessio petitiōis/cū dr̄: Et nūc noli dubiū gerere ⁊c. Sequit: i ¶Et apprehendēs. Hic cōsequēter describit ꝯcessionis ratificatio. et primo ꝑ matrimonij cōtractū/cū dr̄: Et apprehēdēs dexterā filię suę. d ꝯsensu ei⁹. k ¶Dextere tobię tradidit. sil'r ꝯsentiētis i eā tanq̄ in vxorē: q̄ mutuus cōsensus in matrimonio requirit. Cętera patēt. Secūdo ponit ratificatio per scriptū/ cū dr̄: l ¶Et accepta charta fece. cō. cōiu. Hic erat modus antiq̄tus ꝙ in vna ꝑte chartę scribebatur dos: ⁊ in alia ꝑte chartę donū ꝓpt̄ nuptias: ⁊ iter duas scꝑturas fiebāt signa: ꝑ q̄rū mediū scindebat illa charta: ⁊ dabat vna pars viro: et altera mulieri. m ¶Et post hęc epulati sunt/benedi. ⁊c. in ꝑncipio comestiōis ⁊ in fine: sicut facere solēt ꝑsonę deuotę. n ¶Et ꝑcepit ei vt ꝑpararet alterū cubi. s. a suo: ⁊ a cubiculo septē viroꝝ q̄ mortui fuerāt: post q̄rū mortē sara iacebat in cubicu

lū r̄nsum/dixit ei angel⁹: Noli timere eā dare isti: qm̄ huic timēti deū debet ꝯiūx filia tua: ꝑpterea ālius nō potuit h̄re illā. Tūc dixit raguel: Nō dubito ꝙ de⁹ ꝑces ⁊ lachrymas meas in cōspectu suo admiserit. Et credo qm̄ iō fecit vos venire ad me vt ⁊ ista cōiūgeret cognatōi suę/ſm legē mōysi. Et nūc noli dubiū gerere ꝙ tibi eā tradā. Et āpꝑhēdēs dexterā filię sūę: dextrę tobię tradidit/ dicēs: De⁹ abraā ⁊ de⁹ isaac: ⁊ de⁹ iacob vobiscū sit: ⁊ ipe ꝯiūgat vos: ipleatq̄ bn̄dictionē suā in vobis. Et accepta charta fecerūt cōscriptionē ꝯiugij. Et post hęc epulati sūt bn̄dicētes deuz. Vocauitq̄ raguel ad se ānā vxorē suā: ⁊ ꝑcępit ei vt ꝑpararet alterū cubiculū. Et introduxit in eū sarā filiā suā ⁊ lachrymata ē. Dixitq̄ ei: Forti aio esto filia mea. Dominus celi det tibi gaudiū ꝓ tedio qd̄ perpessa es. Ca. VIII

a ¶ christo. a ¶ nō alij.
a ¶ q̄ nō recte docebat.
a ¶ cōfirmat⁹ in fide.
a ¶ ꝑdicētis: Prophetā suscitabit dn̄s vob ex frib⁹ vr̄is. a ¶ de⁹ em̄ opat i nobis vt opemur.
a ¶ ecclesie.
a ¶ oīm fideliū q̄ ꝑ hos patres significant.

Postq̄ vō cęnauerīt itroduxerūt iuuenē ad eā. Recordat⁹ itaq̄ tobias s̄monū āgeli: ꝓtulit de cassidili suo ꝑtē iecoris: posuitq̄ sup carbones viuos. Tūc raphael āgel⁹ apꝑhēdit demoniū ⁊ religauit eū i deserto supioꝝ egypti. Tūc hortat⁹ ē virginē tobias/dixitq̄ ei: Sara exurge/ ⁊ depcemur deū hodie/cras ⁊ scd̄m cras: q̄ istis trib⁹ noctib⁹ deo iungimur: tertia autē trāsacta nocte i nr̄o erim⁹ ꝯiugio. Filij q̄ppe sctōꝝ sum⁹ ⁊ nō possum⁹ ita ꝯiūgi sicut gētes q̄ ignorāt deū. Surgētes āt ꝑit istāterq̄ orabāt ābo sil': vt sanitas daret eis. Dixitq̄ tobias: Dn̄e de⁹ patꝝ nr̄oꝝ bn̄dicāt te celi ⁊ t̄ra: mareq̄ ⁊ fōtes ⁊ flumina: ⁊ oēs creaturę tuę q̄ in eis sunt. Tu fecisti adam de limo terrę

a ¶ spūsctūs de q̄b⁹ dr̄: Hiis carbones ignis sedebis sup eos: hi superūt tibi i adiutoriū. ⁊ alibi: Carbones ignis cōgeres sup caput eius.
a ¶ vel mystice ad litterā.

Moraliter. s ¶Postq̄ vero ⁊c. Sequit: x ¶Tunc raphael ange. ap. de. ⁊ reli. eū in deser. supe. egypti. Per desertum q̄ est locus infructuosus/significant homines in bonis opib⁹ steriles. Egyptus autē tenebra interꝑtat: igitur ꝑ desertuz egypti significant hoies steriles i bonis ⁊ obtenebrati i peccatis: in q̄bus manet diabolus/religatus tamē: q̄ non pōt eis nocere: q̄ntū vellet ⁊ posset si dimitteret ꝓprię prātī: sed solū q̄ntū ꝑmittit manus dei. z ¶Tūc hortat⁹ eū tobias ⁊c. Per hoc significatur ꝙ sacerdos curat⁹ debet ecclīam suā tāq̄ sponsā ad diuinū cultū inducere: et ipsa. i. ppl's su⁹ debet ei assentire: vt sic in hoc cōfirment ppl's ⁊ sacerdos. ſm vō sensū l'ralē docent christiani q̄liter debeāt cōiugio suo vti.

R ✱ Et factū

E H tiꝛ q̃ntū nitiꝛ. a ¶ Et fa.ē. Cantus pulloꝝ sonꝰ est ꝑdicatorū: qui post tenebras errorū diē lucis annūciant futurū. Erāt in gētibꝰ qui dubitarēt an dñs ꝯe vicisset antiquū hostē: ⁊ iō fidē nois eiꝰ obruere atq; abscōdere satiꝰ estimarēt: ſꝫ postmodū agnita ꝟitatis luce/ q̄si aurora ꝑeūte: et crebrescēte cantu pullorū. i. voce ꝑdicatorū/ ꝟaciter christū hoste supato spōsuꝫ eē sctē ecclīe cognouerūt. b ¶ Bñdicimꝰ te do.deꝰ is. Be. Letaꝛ raguel d̄ vita tobie ⁊ ꝯiūctiōe filie sue: ⁊ bñdicens deū occidit duas vaccas ⁊ q̄ttuor arietes. Parat epulas oībus amicꝭ ⁊ vicinis suis. Letaꝛ populꝰ gētiū de fide christi ⁊ deuotione sue gētꝭ i fide dñi ꝓficiētibus: vt etiā de ipis doctores fierēt: q̄ postmodū martyres existerēt. hi vacce sūt: q̄ꝛ iugū euāgeliȷ̄ portauerūt. ⁊ q̄ portarēt ꝑdicādo genuerūt. Arietes sūt tāq; duces ⁊ p̄res pplorū.

Ps.28.a vñ: Afferte dño fi. arie. Sūt crassi
Ibidē.62.b. gr̄a supne dilectiōis referti. vñ: Sicut adipe ⁊ pi. re. c ¶ Duas q̄ꝫ. Be. Apl's gētiū eos q̄ ad fidē venerāt d̄ stirpe sua tales eē docuit: q̄s ꝓ excellētia ꝟtutꝭ tētaret iuidꝰ hostis/ ⁊ tētatos nō vinceret: ſꝫ victores ⁊ martyres faceret. Eos q̄ꝫ oc
Gal.5.d. cidi fecꝛ q̄s carnē suā ꝓ christo crucifigere docuit cū vitiȷ̄s ⁊ ꝯcupiscētiȷ̄s. Hoꝝ occisiōe epulas pauit: q̄ꝛ vita ꝑfectꝰ passio et corona sctōꝝ mltꝭ leticiā tribuūt: q̄ epulas ex eis q̄rū reficiunꝛ exemplis accipiunt. d ¶ Quattuor arie. q̄ꝛ scti doctores et martyres q̄ttuor libros euāgeliȷ̄ fide ⁊ ope ꝯseruāt: prudētia/ iusticia/ fortitudine/ tēperātia/ muniūꝛ: ⁊ q̄ttuor ptibꝰ mūdi istruūt ecclīaꝫ dei. e ¶ Occidi fe. q̄ꝛ aliȷ̄ spōte mortificāt corpa sua/ vt sint hostia viua: aliȷ̄ inter manꝰ fideliū
2.Cor.6.b subeūt martyria: p arma iusticie a dextris ⁊ a sinistris. i. ꝓspis ⁊ i aduersis hostē vincentes antiquum. f ¶ Et adiura. Be. Adiuramus christū vt maneat nobiscuꝫ/ donec ꝑfectionē quietis p spūsscti grām ꝯseq̄mur: q̄ req̄escamꝰ ⁊ a pctis in corpe: et a prauis cogitationibꝰ in mente. Ca.IX

Tunc vo. ⁊c. Sequiꝛ: g ¶ Tñ obse.te. Isi. aliquos de credētibus seruientes tibi quibus predicandi cōmittas officium ad colligendas gentes que nondū fidei mysteriuꝫ susceperūt: ſꝫ tñ famā audierunt: ⁊ talētū ꝟbi q̄d fama didicerūt/ p fidei obediētiam reddāt. Nouus quotidie populus in ecclesia colligitur: pōt tamē specialiter intelligi q̄

Nico.de lyra

a ¶ Dedi. ei ad. euā. ad ꝓlis ꝓcreationē: ad quā req̄riꝛ vis actiua i masculo: ⁊ passiua in feia. Cetera patēt. b ¶ Et fa.ē cir. pul. ⁊c. Hec est ps scda/ in q̄ poniꝛ tumuli ꝑpatio ad ponēdū tobiam secrete/ si ei sic aliȷ̄s cōtigisset. et ptꝫ lr̄a vsq; ibi: c ¶ At il. mi. vnaꝫ ex an. su. ad sciēdū statū filie sue et tobie. d ¶ Reppit eos sal. ⁊c. p signa vi

dedistiq; ei adiutoriū euā. Et nūc domine tu scis q̄ꝛ non luxurie cā accipio sororē meā cōiugē: ſꝫ sola posteritatis dilectiōe: in q̄ bñdicaꝛ nomē tuū i secula seculorū. Dixit itaq; sara: Miserere nobis dñe miserere nobis: vt ꝯsenescamus ambo pariter sani. Et factū est

a ¶ ꝑdicatoꝝ.

circa pullorū cātū accersiri iussit raguel ꝟuos suos: ⁊ abierūt cū eo pariꝛ vt foderēt sepulchꝝ. Dicebat eñ: Ne forte sicut mō euenerit ei q̄ ⁊ ceterꝭ aliȷ̄s septē virꝭ: q̄ sūt igressi ad eā. Cūq; parassēt fossam: reuersus raguel ad vxorē suā/ dixit ei: Mitte vnā ex āc̄illis tuis: ⁊ videat si mortuꝰ est: vt sepeliā eū anq̄ illucescat dies. At illa misit vnā ex āc̄illꝭ suis. Que ingressa cubiculū/ repperit eos saluos ⁊ icolumes/ secū pariꝛ dormiētes. Et reuersa nūciauit bonū nunciū. Et bñdixerūt deū/ raguel videlꝫ ⁊ anna vxor eiꝰ/ et dixerūt: Bñdicimꝰ te dñe deꝰ isrl': q̄ꝛ nō ꝯtigit nob quēadmodū putabamꝰ. Fecisti eñ nobiscū misericordiā tuā: ⁊ exclusisti a nob inimicū ꝑsequētē nos. Misertꝰ es aūt duobus vnicꝭ. Fac eos dñe pleniꝰ bñdicēte: ⁊ sacrificiū tibi laudis tue ⁊ sue sanitatis offerre: vt cognoscat vniuersitas gētiū: q̄ꝛ tu es deꝰ solus i vniuersa terra. Statiq; ꝑcepit ꝟuis suis raguel vt replerēt terra fossam quā fecerāt priusq; elucesceret. Vxori autē sue dixit vt instrueret ꝯuiuiū: ⁊ ꝑpararet oia que in cibos erāt iter agētibꝰ necessaria. Duas q̄ꝫ pingues vaccas ⁊ q̄ttuor arietes occidi fecit: et parari epulas oībus vicinis suis cūctisq; amicꝭ. †Et adiurauit raguel tobiam: vt duas hebdomadas moraret apud se. De oībꝰ aūt q̄ possi

a ¶ vñ çacheꝰ: Dimidiū bonoꝝ meoꝝ do paupibꝰ.

debat raguel: dimidiam ptē dedit tobie: et fecit hāc scptūrā: vt ps dimidia que superat post obitū eorū tobie dominio deueniret. Ca.IX

a ¶ fideles q̄ mēbra christi sunt.

Tunc vocauit tobias ãgelū ad se: quē q̄dē hōiēꝫ existimabat: dixitq; ei: Açaria frater/ peto vt auscultes verba mea. Si meipm

a ¶ prius. ¶ tm.

a ¶ nō dignā mercedē tibi reddidero. b ¶ nō sūt condigne passiōis huiꝰ ⁊c.

tradā tibi seruum: nō ero cōndignꝰ ꝓuidentie tue. Tamē obsecro te vt assumas tibi aialia siue seruitia: et vadas ad gabelū in rages ciuitatē medorū: reddasq; ei chirographū suū et recipias ab eo pecuniam et roges eū venire

p signa vite manifesta. e ¶ Secū pari dor[mie]. post laborē oratiōis. f ¶ Et bñ. Hic ꝯñr describiꝛ raguel' ⁊ ãne grārū actio/ cū d̄r: g ¶ Bñdi. te do. deꝰ is. lꝫ ei ꝟm ꝟitatē deꝰ eēt oīm: erat tñ deꝰ isrl' spēal'r p legē ab eo receptam et specialē cultum. h ¶ Quia nō cō. no. quē pu. i. timebamꝰ. i ¶ Et exclu. ⁊c. i virꝭ filie nr̄e. k ¶ Miser. es d. du. v. erat eñ eis sara vnica: ⁊ sīl'r tobias vnicꝰ parētibꝰ suis: vt ptꝫ ex ꝑdictꝭ. l ¶ Fac eos do. ple. bñ. te. p augmētū ꝟtutis et grē. m ¶ Et sa. lau. tue. Alia ꝟo sacrificia nō poterāt ext̄ hierl'ꝫ offerre. n ¶ Vt cog. vni. gē. īter q̄s erant filiȷ̄ isrl' captiuati. o ¶ Quia tu es deꝰ so. i. verꝰ. cetera patēt. p ¶ Vxori āt sue. Hec ē q̄rta ps huiꝰ ca. in q̄ poniꝛ nuptiaꝝ celebratio/ cū d̄r: Vxori ⁊c. in cō. p familiā suā: ipa tñ disponente. ⁊ ptꝫ lr̄a vsq; ibi: q ¶ Et adiu. ra. to. i. ad iurādum induxit. r ¶ Vt du. heb. ⁊c. vt sic in aspectu filie ⁊ viri sui gauderet ⁊ d̄ regimine suo eos doceret. cetera patēt.

✱ b ¶ Et fa.ē cir. ⁊c. p hoc designaꝛ: q̄ bonꝰ ꝑlatꝰ q̄ p raguelē designaꝛ/ debet eē sollicitꝰ inq̄rē diligēt circa sacerdotes et eorū parochias quō se habeāt: ⁊ si iueniaꝛ scandalū remediū adhibere. si aūt statꝰ saluti ferus/ in dño ꝯgaudere. Ca.IX

Tunc vo. to. Postq; descptū ē illud q̄d actū ē circa tobiā i termino vie sue ꝑ ꝯñr describiꝛ q̄d actū ē ꝓ eo i termino vie ãgelice: nā vltra ꝓcessit ad recupãdū debitū a gabelo. Et diuidiꝛ in tres ptes: q̄ꝛ primo circa ꝑ poniꝛ hūilis tobie depcatio. scdo angeli ꝯdescēsio/ ibi: Tunc raphael. Tertio fratna ꝯgratulatio/ ibi: Cūq; igressus eēt. Circa primū d̄r: s ¶ Tūc vo. to. an. ad se. vt iret ad recupandū debitū. t ¶ Si meip. tra. ti. ser. ⁊c. hūiliꝛ loquiꝛ ⁊ g̃tāter: vt ipetret ab eo nouū bñficiū. v ¶ Tñ obse. te ⁊c. siue seruos ad eundē tecū aptos. x ¶ Et va. ad ga. ⁊c. ſꝫ ꝑ videꝛ ꝯdicere. s̄. dictꝭ. iȷ̄. ca. vbi d̄r q̄ sara filia raguel' in rages ciuitate medorū audiuit iproꝑiū ab vna ex ancill' patris: et sic videꝛ q̄ raguel ⁊ gabelus manerēt i eadē ciuitate: ꝓpꝛ q̄d non oportebat angelū assumere ꝟuos ⁊ aialia vt iret ad gabelū q̄si ad mltū distātē locuꝫ. Ad q̄d pōt dici q̄ due erāt ciuitates distātes in regno medoꝝ eodē noie noiate. Sic in regno fracie sūt plꝛes ville distātes: q̄ tñ eodē noie noianꝛ. ⁊ i vna manebat raguel ⁊ in

Moral'r. s ¶ Tūc vo. to. ⁊c. p ꝑ q̄ ãgelꝰ ad p̄ces deuotas tobie iuit ad repetēdū debitū gabeli: q̄d erat sibi a p̄re ipositū: nec tñ bono mō facere poterat: significaꝛ q̄ sacerdos curatꝰ hñs onus ecclīe ipositū sibi q̄d ē graue satꝭ/ rogare debet hoies l'ratos ⁊ bonos: q̄ p ãgelū significaꝛ vt iuuent eū in onere sibi imposito inducendo pp̄lm suū ad solutionē. p talētoꝝ: p quā significaꝛ ipletio decē mādatorū. ⁊ vt veniat deuote ad nuptiale ꝯuiuiū q̄d i ecclīa celebraꝛ

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

A ¶ gi/q̄ lrām legis p .Lxx. iterp̄tes accęperūt: ⁊ ideo fidē citius susceperunt. Ca.X

Cum vo. Sequitur a ¶ Satis fi. ⁊c. s. q̄ de iudeis credūt se suosq3 ɔsolant: credētes ꝙ reūtat ad eos dn̄s: ⁊ ois isrł salu⁹ fiat. fidelis em̄ est de⁹ q̄ hoc ꝓmisit. Roma.xi.d b ¶ At vo ra. cū plenitudo gētiū itrauerit/nemo ꝓhibere pōt q̄n dn̄s salutē isrł tribuat: ⁊ cęcitatē ei⁹ q̄ ex pte ɔtigit respiciat. Recordat⁹ est em̄ diuīa clemen tia: q̄m tristicia magna ⁊ ɔtinu⁹ dolor est iudęis credētib⁹ ꝓ fra/

Ni. de lyra

tribus ✱ guel: ⁊ i alia gabel⁹. Vł ałr pōt dici: ꝙ p nomē citat' rages nō solū intelligit ipsa ciuitas: sz etiā totū territoriū illi subiacēs ciuitati. qd̄ ē aliq̄n sat' magnū. sic ptz de territorio ianuēsi. ⁊ in ciuitate manebat raguel: i loco vo territorij sat' distāte gabel⁹. Et sbdit rō petitiōis: a ¶ Scis em̄ ipse q̄m nu. pr̄ me⁹ di. in qb⁹ pfici pōt iter nr̄m. b ¶ Et si tar. plus contri. ⁊c. timēs de morte mea vł infirmitate. et subdit alia rō sūpta ex pte raguelis/cū sbdit: c ¶ Et certe vi. ⁊c. et patz lr̄a. d ¶ Tunc ra. Hic ɔn̄r describit āgeli ɔdescēsio/cū dr̄: Tūc ra. as. q̄t. ⁊c. vt iret honesti⁹ i specie hois apparēs. e ¶ Et duos ca. vnū ꝓ se aliū ꝓ gabelo secū adducēdo. cętera patēt. f ¶ Cūq3 igressus.

B Hic ɔn̄r describit fratna ɔgtulatio/cū dr̄: Cūq3 igressus eēt do. ra. s. gabel⁹ veniēs cū āgelo. g ¶ Inuenit to. dis. in cōuiuio nuptiar̄ suaruz. h ¶ Et exiliēs. s. tobias. i ¶ Osculati sūt seinui. in signū amicicię. k ¶ Et fleuit ga. ex pietate. l ¶ Bn̄dixitq3 deū. de bonis collatis tobię. m ¶ Et dixit: bn̄. te de⁹. i. młtiplicet te in bonis spūalib⁹ ⁊ tpalib⁹. n ¶ Qr fili⁹ es opti. vi. q̄tū ad seipm̄ o ¶ Et iusti. erga proximum. p ¶ Et ti. deū: ei⁹ offensam cauēdo. q ¶ Et ele. fa. miseriā paupez releuādo. r ¶ Et di. be. su. vxo. tu. ꝓpt̄ fęcūditatē ei⁹ in prole et morū honestatē. s ¶ Et sup p. v. ꝓpt̄ bonitatē vestrā. dr̄ em̄ cōit de bonis filijs ⁊ filiab⁹: bn̄dicat pr̄ q̄ genuit/⁊ mr̄ q̄ portauit. t ¶ Et vi. ⁊c. desiderāt em̄ parētes videre młtiplicationē sui seminis in lōginquū. v ¶ Et sit ⁊c. be. ip3 młtiplicādo i spūalib⁹ bonis ⁊ tpalib⁹. x ¶ Cūq3 oēs di. amē. optādo hui⁹ orōis impletionē. y ¶ Accesserūt ad cō. nuptiale z ¶ Sz ⁊ cū ti. do. ⁊ nō cū dissolutōib⁹ ⁊ ebrietatib⁹: q̄ a multis in talib⁹ solēt fieri indecēter.

Diuisio Cum vo ⁊c. Ca.X Descp̄to supi⁹ itiner' tobię ꝓgressu: hic ɔn̄r agit de ipsi⁹ regressu. Cui⁹ p̄mo describit ordinatio. scd̄o ordiati ꝓsecutio. xj. ca. tertio diui

a ¶ christi ⁊ ecclie: in qb⁹ facit christ⁹ de aqua vinū nouū. i. in lege ostēdit spūalē intellectū.

ad nuptias meas. Scis em̄ ipse q̄m nūerat pr̄ a me⁹ dies: ⁊ si tardauero vna die pl⁹/ɔtristabit b aīa ei⁹. Et certe vides quō adiurauit me ragu c el: cui⁹ adiuramētū spnē n̄ possū. Tūc rapha d

a ¶ p q̄dratu aīe/vł q̄ttuor vtutū stabilitate. b ¶ p̄dicatores d̄ gētib⁹ p q̄s alij colligūt. ¶ eoz qb⁹ p̄dicauit. vn̄ apłs: Seruū oīm me feci. c ¶ q̄ fraterne infirmitat' onera charitate subditi portāt. tales adiuuāte raphael p̄ducūt gabelū

el assumēs q̄ttuor ex p̄uis raguel' ⁊ duos came e

ad nuptias tobie: cū ad vnitatē ecclie nouos pplos christo opitulāte p̄dicatores adducūt.

los/i rages citatē medoz perexit: ⁊ iueniēs gabelū† dedit ei chirographū suū: ⁊ recepit oēz

a ¶ fidei obediētiā. b ¶ christo.

pecuniā. Indicauitq3 ei de tobia filio tobię

a ¶ christi/ecclie.

oīa q̄ gesta sunt: fecitq3 eū secū venire ad nuptias. Cūq3 igressus eēt domū raguel' iuenit f g

a ¶ christū cū ecclia cōuiuātē. b ¶ vn̄: Osculet me osculo oris sui. c ¶ occurrūt fideles de gētib⁹ christo: occurrit christus eis: sine q̄ nihil possum⁹ agere. a ¶ pre gaudio.

tobiā discūbētē: ⁊ exiliēs/oscūlati sūt seinuicē h i

Et fleuit gabel⁹: bn̄dixitq3 deū ⁊ dixit: bn̄dicat te dn̄s de⁹ isrł: †qr fili⁹ es optimi viri ⁊ iusti k l m n o p q r s t v ⁊ timētis deū/⁊ elemosynas facientis. Et dicat bn̄dictio sup vxorē tuā: ⁊ sup parētes vr̄os: ⁊ videatis filios vr̄os/⁊ filios filioz vr̄oz vsq3 i

a ¶ carnale: vel opus vel imitatores.

tertiā ⁊ q̄rtā generationē: ⁊ sit semen vr̄m bn̄dictū a deo isrł: q̄ regnat i sęcła sęcłoz. Cūq3 x y oēs dixissent amē/accesserūt ad ɔuiuiū. Sz et z cū timore dn̄i nuptiaz ɔuiuiū exercebāt.

a ¶ in ecclia de gentibus.

Cum vo morās faceret Ca.X a

a ¶ christ⁹. b ¶ q̄ de iudeis sigillatim credūt dolent ꝙ christ⁹ tardat redire ad reliquias israel.

tobias cā nuptiarū/sollicit⁹ erat b pr̄ ei⁹ tobias/dicēs: Putas q̄re morat filius c d me⁹: aut q̄re detēt⁹ ē ibi? Putasne gabel⁹ mortu⁹ est ⁊ nemo reddit illi pecuniā. Cępit autē e ɔtristari nimis/ipse ⁊ āna vxor ei⁹ cū eo: et cęperūt ābo sił flere: eo ꝙ die statuto mīme re f uerteret fili⁹ eoz ad eos. Flebat igit mr̄ ei⁹ irremediabilib⁹ lachrymis/atq3 dicebat: Heu me fili mi: vt q̄d te misim⁹ pegriari: lumē ocu g

a ¶ solatiū vite nostre: spem posteritatis nostre.

loz nr̄oz: bāculū senectutis nr̄ę: solatium vitę h i k l nr̄ę: spem posteritatis nr̄ę? Oīa sił in te vno m hn̄tes: te nō debuim⁹ dimittere ire a nob. Cui

a ¶ btās tobias cecitate sua designat infideles fide fideles

dicebat tobias: Tace ⁊ noli turbari: san⁹ est fi n lius noster: satis fidelis est vir ille cū quo mi o a sim⁹ eū. Illa autē nullo mō cōsolari poterat: sed quotidie exiliens circūspiciebat et circuibat vias oēs p quas spes remeādi videbat ut ꝓcul videret eū (si fieri posset) veniētē. At p b vo raguel dicebat ad genez suū: Mane hic ⁊ ego mittā nunciū salutis de te ad tobiā pa q trē tuū. Cui tobias ait: Ego noui qr pr̄ meus et mater mea modo dies computāt: ⁊ crucia r tur spiritus eorū in ipsis. Cūq3 verbis młtis

tio diui secreti reuelatio. xij. ca. Pria in duas: qr p̄mo ponit regress⁹ tobię motiua rō. scd̄o eius dē debita dispositio/ibi: Cūq3 vbis. Motiua rō regressus tobię iunioris erat tristicia parētū de mora ei⁹: q̄ p̄mo declarat. secūdo allegat/ibi: At vo ra. Circa p̄mū p̄mo ponit q̄rulatio patris/cū dr̄: a ¶ Cū vo mo. fa. ibi. s. i domo raguel ꝓ nuptijs. b ¶ Solli. erat pr̄ ei⁹. morę cām ignorās. c ¶ Putas. q̄re mo. fi. me⁹. hoi em̄ sollicito et ignorāti cām rei de q̄ sollicitat/ occurrūt młtę cogitatiōes de varijs causis possibilib⁹: q̄ tn̄ vt in plib⁹ nō sūt verę. d ¶ Aut q̄re detē. ē ibi. timebat ne forte aliqd mali fecisset/vnde detēt⁹ fuisset: vł ifirmitatē icurrisset: vel ꝙ gabel⁹ mortu⁹ fuisset: ⁊ sic esset negociū ipeditū. e ¶ Et cępe rūt ābo sił fle. eo ꝙ die. sta. ⁊c. cōputauerūt ei dietas itineris eūdo ⁊ redeundo: ⁊ sic dixerāt: tali die poteritis huc reūti. qd̄ tn̄ nō fuit factū ꝓpt̄ celebrationē nuptiaz. f ¶ Flebat igitur mr̄ ei⁹. Hic ɔn̄r describit ispēali lamētatio mr̄is. ⁊ ptz lr̄a vsq3 ibi: g ¶ Lumē ocu. no. qr pr̄ iā erat cęc⁹: ⁊ mr̄ ex fletu ⁊ senectute disponebat ad cęcitatē. h ¶ Ba. se. no. nā sic infirmus baculo sustētat: sic parētes i senectute debēt a filijs sustētari i ¶ Sola. v. n. młtū ei ɔsolāt parētes ex p̄ntia bonoz filiorū. k ¶ Spem po. no. erāt em̄ senes ⁊ tobias erat eis vnic⁹: vt. s̄ dictū ē: ⁊ iō nullā posteritat' spē hēbāt nisi p ipm̄. ideo cōcludit: l ¶ Oia sił in te vno ha. i. cū oīa illa nō habeam⁹ nisi p tuam psonā. m ¶ Te nō de. di. ⁊c. qr mai⁹ bonū nō ē exponēdū periculo ꝓ recupatiōe minor' boni. cuiusmōi erat debitū gabeli. n ¶ Cui di. to. ipam ɔsolādo. in q̄ appet ei⁹ magna pfectio: q̄ posit⁹ i afflictiōe ꝓ filio/ꝓ cęcitate/ꝓ senectute ⁊ etiā paupertate/nihilomin⁹ tn̄ cōsolabat eā. o ¶ Sat' fi. est vir il. h̄ em̄ firmiter tenebat ꝓpt̄ vba q̄ ab angelo i specie viri appar̄ete audierat. Cętera patēt. p ¶ At vo ra. ⁊c. Hic ɔn̄r ponit dictę rōnis allegatio: ⁊ h̄ ꝓpt̄ vba raguelis ipm̄ āpli⁹ detinere volentis. et ptz lr̄a vsq3 ibi: q ¶ Ego noui qr pr̄ me⁹ ⁊c. Hoc em̄ sciebat p teneritudinē affect⁹ parentū ad seipm̄: quā expiētia multiplici certitudinałr cognouerat. r ¶ Cūq3 vbis mul. ⁊c. Hic ɔn̄r describitur recessus debita dispositio/per h̄ ꝙ raguel tradit tobię filiā suā secū ducendā: ⁊ ptē bonoz suoz ꝓtūc tobię cō

✱ tingentē

Morałr. a ¶ Cū vo ⁊c. per fletū parētū tobię ex ei⁹ mora significat mystice suspiria scłoꝝ patz ð mora christi vēturi i mūdū. n ¶ Cui di. to. Ta. ⁊ n. t. p qd̄ significat cōsolatio ꝓphetarū ei⁹ aduētū firmit̄ p̄dicātiū.

R ij ✱ Et appręhen

Marginalia: als† reddidit; †s.7.b.; Morałr

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
B48/D Vol. 2

E G trib⁹ infidelib⁹. a ¶ Tradidit. Remittunt in fine doctores eccl'ie ad christū: cū ip̄a eccl'ia ṽtutū diuitijs plena ad fidē illustrādā: bonorūq; oper̄ ſ̄ba ditādā iudeoꝝ gētē: ex q̄ dei fili⁹ ſūpſit carnē. Ca.XI

Q Uncq; reu. ꝛc. Sequit: b ¶ Precedam⁹. Be. Poſt q̄ illuiat⁹ eſt ppl's gētiū p̄cedit diuina gr̄a ad illūinādā cecitatē iudeoꝝ: vt i libr̄ ſuis cognoſcāt chriſtū veꝝ hoiem ꝛ veꝝ deū: ꝛ ſic tādē q̄ſi viſo angelo ꝛ filio ſuo quos diu nō viderant multū gaudeāt: tādē.ſ.ſe eccl'ie de gētib⁹ cōgregatę myſterioꝝ cōione ꝯiūgāt. c ¶ Blandimento. Be. Canis gaudebat dū tecta dominoꝝ diu iuiſa reuiſeret. Gaudēt doctores: cū de effectu ſui opis cū iudeā a dn̄o recolligēdā ītelligāt: Gaudēt de p̄mio vite ęterne ꝛ cūctis elect̄ eodē p̄mio corda exhilarāda p̄dicūt: ꝛ ſtatī aduenturā gratiā ſctiſpūs edūt. d ¶ Exurgēs ce. Audito a doctorib⁹ ṽbo ſalut̄ exurgit ppl's iudeorū de pfidię ſuę cecitate longa / et amore currit ad dn̄m: ſ; offendēs greſſib⁹ opeꝝ / donec renat⁹ ꝛ īſtruct⁹ in chriſto fidei ꝛ operationis lumen percipiat. e ¶ Tūc ſu. Be. Dn̄s credētib⁹ apte reuelat quāta ſit antiq̄ hoſtis malicia: q̄ ip̄m in paſſiōe deuorare geſtiuit: ſ; p hoc occiſus mēbra ſua .i. eos quos ante tenebat amiſit. f ¶ Albugo ex o. Bed. Habet adhuc ppl's iudeoꝝ velamē an̄ faciē cordis / vt nō ītelligat grāz chriſti. Habet albuginē: q: cādid⁹ ꝛ iuſtus ſibi videt̄ q̄ſi mēbranū oui: q: cecitatē ſuſtinet mētis ſub ſpe ſtultiſſima chriſti adhuc naſcituri iudeos liberaturi: ꝛ impiū magnū daturi. Cū aūt velamē ablatū fuerit: agnoſcēt q: chriſt⁹ iā venit ꝛ mundū ſanguine redemit. vn̄ ſequit̄: q: viſu recepto glīficabāt deū tobias cū vxore ſua. ¶ Albugo ꝛc. Albugo deſigt̄ ſtulticiā ppl'i ſibi placētis habētis zelū dei: ſ; nō ſ̄m ſcientiā. de q̄b⁹ dr̄: Suā iuſticiā volētes ꝯſtituere iuſticię dei nō ſūt ſubiecti. Pupilla enim nigra videt: alba tenebroſa eſt: et qui ſibi ſapientes videntur et dicūt: Nunquid et G nos ſu

F

Roma.10.a.

Nico.de lyra

✱ tingētē. et patz littera vſq; ibi: a ¶ In pu. ꝛ pu. i. i ſ̄uis ꝛ ancill': q̄ ſic in ſcp̄tura ſacra freq̄nt̄ noiantur. b ¶ Dimiſit eū a ſe. vt recederet libere: dicēs: c ¶ Angel⁹ do. ſā. ꝛc. q̄ dirigit viā ꝛ act⁹ iuſtorū. d ¶ Et ap. pa. fi. ſu. vt ṽba q̄ recedēs ab eis audiret: in corde ip̄ius artius impreſſa remanerēt. e ¶ Mo. eā ho. ſo. nā vir ꝛ vxor ſūt q̄ſi vna pſona: ꝛ iō ſic̄ vir tenet̄ honorare parētes ꝓprios: ita et ei⁹ vxor f ¶ Diligere ma. tāq; vnā pſonā ſecū. g ¶ Regere fa. nā i domo aliq̄ ſunt agēda q̄ mag̃ decet fieri p mulieres q̄ per viros. ꝛ etiam q: viri circa exteriores occupatiōes ſunt magis intēti: vt circa mercatiōes / agriculturā / et hmōi. h ¶ Et ſeip. ir. exhi. per caſtitatē cōiugalē

rogaret raguel tobiā: et ille eū nulla rōne vellet audire: tradidit ei ſarā ꝛ dimidiā ptē oīs ſubē ſuę in puer̄ / in puellis / in pecudib⁹ / i camel' ꝛ in vaccis ꝛ pecunia multa: ꝛ ſaluū atq; gaudētē dimiſit eū a ſe / dicēs: Angel⁹ eñ dn̄i ſctūs ſit i itinere vr̄o: pducatq; vos incolumes: ꝛ iueniat̄ oīa recte circa parētes vr̄os: ꝛ videāt ocl'i mei filios vr̄os† p̄uſq; moriar. Et apph̄ēdētes parētes filiā ſuam oſculati ſunt eā: ꝛ dimiſerunt ire: monētes eā honorare ſoceros: diligere maritū: regere familiā: gubernare domum: ꝛ ſeip̄am irreph̄ēſibilē exhibere. Ca.XI

Q Uncq; reuerterent̄ p̄uenert̄ ad charrā q̄ eſt i medio itinere ꝯ niniuen / vndecimo die. Dixitq; āgel⁹: Tobia frat̄ / ſcis queadmodū reliq̄ſti pr̄ez tuū. b Si placet itaq; tibi / p̄cedamus ꝛ lento gradu ſequātur iter nr̄m familię ſil' cum ꝯiuge tua ꝛ cū aīalib⁹. Cūq; h̄ placuiſſet vt irēt / dixit raphael ad tobiā: Tolle tecū ex felle piſcis: erit eñ neceſſariuz. Tulit itaq; tobias ex felle illo: ꝛ abiert̄. Anna aūt ſedebat ſec⁹ viā q̄tidie in ſupcilio mōtis / vnde reſpicere poterat de lōginq̄. Et dū ex eodē loco† ſpecularet̄ aduentū ei⁹ / vidit a lōge: ꝛ ilico coguit venietē filiū ſuū: currēſq; nūciauit viro ſuo / dicēs: Ecce venit fili⁹ tu⁹. Dixitq; raphael ad tobiā. At vbi introieris domū tuā / ſtati adora dn̄z deū tuū: ꝛ grāſ agēs ei: accede ad patrē tuū ꝛ oſculare eū Statiq; lini ſup ocl'os ei⁹ ex felle iſto piſc̄ qd̄ portas tecū. Sciaſ ei q̄m mox apiet̄ ocl'i ei⁹. ꝛ videbit pr̄ tu⁹ lumē cęli: ꝛ i aſpectu tuo gaudebit. Tūc p̄cucurrit cānis q̄ ſil' fuerat i via: ꝛ q̄ſi nūci⁹ adueniēs blādimēto ſuę caudę gaudebat Et exurgēs cęc⁹ pr̄ ei⁹ cępit offēdēs pedib⁹ currē: ꝛ data mānu puero / occurrit obuiā filio ſuo. Et ſuſcipiēs oſculat⁹ ē eū cū vxore ſua: ꝛ cęperūt flēre prę gaudio. Cūq; adoraſſent deū ꝛ grās egiſſēt / ꝯſederūt. Tūc ſumēs tobias de felle piſc̄ liniuit ocl'os pr̄is ſui. Et ſuſtinuīt q̄ſi dimidiam fere horā: et cępit albugo ex oculis eius q̄ſi† mēbrana oui egredi.

a ¶ q: ſalutis donū p̄nūciat: ꝛ ſic domin⁹ corda illumiat. a ¶ doctores eccl'ie q̄ hereticos q̄ſi lupos a ſūmi paſtoris ouili fugāt. a ¶ cauda finis corpis pfectionē ſignificat: vel mercedē que in fine tribuit̄ a ¶ aſſenſu. b ¶ ei q̄ veritatis lumē cognouit. ¶ chriſto. a ¶ quia ſero. b ¶ q: credūt in chriſto a ¶ iudeoꝝ ppl's poſtq; amariſſimā antiqui hoſtis maliciā cognouerit amiſſam recipiet lucem. a ¶ i q̄ ſpes ſignificat̄: q: nondū viuit ꝛ aīatū ē: ſed ſperat̄. ſi aūt qd̄ nō videm⁹ ſpam⁹: p patiaz expectam⁹. Euāgelica q̄z pabola ſ̄b noīe panis ꝛ vini ꝛ oui tres ſūmas ṽtutes exp̄mit: charitatē. ſ. fidē ꝛ ſpem.

tē coniugalē: et per prudentē et honeſtam cōuerſationē.

✱ d ¶ Et appre. hui⁹ lr̄ę ſenſus l'ralis eſt ſimpl'r moralis. Ca.XI

Q Uncq; reuer. Deſcripta diſpoſitiōe ad regreſſum: h̄ ꝯn̄r deſcribit̄ ip̄e regreſſus: et p̄mo q̄tū ad duos p̄cedentes. ſcd̄o q̄tū ad alios ſubſequētes / ibi: Ingreſſa eſt etiā. Pria adhuc in tres: q: p̄mo deſcribit̄ raphael' ꝛ tobię reuiſio. ſcd̄o ponitur parētū obuiatio / ibi: Et exurgēs. tertio bn̄ficij collatio / ibi: Tūc ſu. Circa p̄mū ſciendū: q̄ oēs de comitiua tobię iunior̄ ſil' receſſert̄ de domo raguel'. ſ; nō oēs venert̄ ſil' ad tobiā ſeniorē: nā raphael ꝛ tobias i via dimiſerūt alios: vt citi⁹ venirēt ad tobiā ſeniorē ex rōnabili cā: vt videbit̄ lr̄am exponēdo. q̄ lz ſit i pl'ib⁹ plana aliq̄ tn̄ exponent̄ breuit̄ diſcurrēdo. k ¶ Undeci. die. h̄ nō pōt ītelligi a p̄ncipio itiner̄: nā tobias fuit p duas hebdomadas i domo raguel': vt dictū ē. ſ̄. viij. ca. ꝓpt̄ qd̄ itelligit̄ a receſſu de domo raguel'. l ¶ Scis queād ꝛc. pa. ſ. pauperē ꝛ cęcū et igminioſū: nō decz q̄ i tali ſtatu ab vxore tua ꝛ familia de domo diuite ꝛ honorabili venientib⁹ ſic iueniat̄. m ¶ Si pla. ita. ti. p̄. ſ. ad amouēdū iſtos defect⁹. ex h̄ ptz q̄ bonū eſt honeſtatē ſui ſtat⁹ ꝛ gener̄ ꝯſ̄uare. al'r āgel⁹ h̄ nō docuiſſet. Cęt'a patēt vſq; ibi: o ¶ At vbi itro. ꝛc. ex h̄ loco h̄r exēplū q̄ hoies de negociatiōib⁹ ſeu pegrinatiōib⁹ reuertētes p̄us debēt grās agē de diuina ꝓtectiōe q̄ ſe ponāt ad narrādū rumores ꝛ trufas. p ¶ Mox ape. oc. ei⁹. i. cito. ſ. poſt q̄ſi p dimidiā horā vt h̄r. ſ̄. q ¶ Tūc p̄. ca. gaudēs q̄ reūtebat̄ ad locū vbi fuerat nutrit⁹ r ¶ Et exur. ce. Hic ꝯn̄r ſ̄dit̄ parētū obuiatio / cū dr̄: s ¶ Cępit offen. pe. cur. nā p̄ gaudio feſtiabat occurrē filio ſuo. t ¶ Et da. ma. pu. dirigēti greſſ⁹ ei⁹. v ¶ Cū ad. deū. grās agēdo de ꝯſuatiōe filij i via. x ¶ Cōſedert̄. ad q̄rendū de ſuo ſtatu ꝛ d̄ ꝓgreſſu ei⁹ ꝛ regreſſu. ſic eñ redeūtes de negociatiōe aut pegriatiōe p̄⁹ debēt deū adorare q̄ tumores referre: vt dictū ē: ſic amici ſuos ſuſcipiētes debēt p̄⁹ deo grās agē / q̄ d̄ talib⁹ ītrogare. y ¶ Tūc ſu. to. Hic ꝯn̄r deſcribit̄ bn̄ficij collatio. ſ. tobię ſenioris illuiatio / cū dr̄: z ¶ Et cę. ꝛc. q̄ſi mē. i. pellicula. a ¶ Qui egr. ex q̄ ptz q̄ ei⁹ cęcitas ✱ nō erat

Moral'r. Cūq; re. ꝛc. m ¶ Si pla. ꝛc. p h̄ moral'r ſignificat̄ q̄ de pilib⁹ ſpū p̄cēdū eſt de q̄uiorib⁹ ip̄onendis. n ¶ Anna aūt ſe. ꝛc. p h̄ myſtice ſignificat̄ q̄ ſynagoga p legis pitos inq̄rebat in ſcp̄turis aduētus chriſti ſigna: q̄uſq; vidit ip̄letuz p ap'los q̄ fuerūt de iudea: ꝛ per eos gaudēter nūciauit. y ¶ Tunc ſu. to. ꝛc. Per hāc linitionē ſignificat̄ chariſmat̄ inūctio / q̄n iude⁹ aliquis baptiçat̄ a fideli: et tūc exit albugo de ocul' mētalib⁹ baptiçati / q̄n velamen qd̄ ē ſup oculos iudeoꝝ aufert̄ ab eo p illuiationē fidei chriſtiāę. vn̄ ꝛ ab ocul' pauli exiert̄ albugies tāq; ſquamę. et ad hāc illuminationē ſeq̄tur laus diuina.

Moralr

Diuiſ

al's ſamꝰ

al. ſpꝰ

h

Moralr

al's ſuꝰ

2.Reg. 22.c.

Ioh.10.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

nos sum⁹ ceci:ī eis vitas non est.q̄ aūt fragilitat̄ ⁊ ignorātie cōscij dicūt:dn̄e de⁹ illuia tene/bras meas/a dn̄o illuminant̄.
a ¶ Ingressa ē. Luce gr̄e spi/ritualis:q̄ septiformis ē/significat post septē dies illuiationis. ingredit̄ vxor:q: postq̄ iudea p fide illuiata fuerit:postq̄ grām spūsscti accepit:ingrediet̄ ad eā ecclesia: vt sit vnū ouile et vn⁹ pastor: et sit dom⁹ christi vna/ vno lapide angulari firmata.
¶ Tunc vo. Se/ Ca. XII quitur: b ¶ Et nunc mi.me do. ⁊c. Beda. Rediturus in

Ni.de ly. ⁊ celū an

nō erat ex corruptiōe oculorū:s; ex opimēto macular̄.nec ē incōueniēs q̄ hec curatio fuerit ex v̄tute fellis:cū illa macula fuerit res corp̄al:vt dictū est.s.vj.ca.⁊ seq̄t grāruactio p̄mo cōit/cū dr̄: Et glificabāt deū ⁊c.scd̄o specialit̄/cum subdit: a ¶ Dicebatq̄ to.ben.i.laudo toto corde. b ¶ Quia tu ca.me.sic filiū dilectū: Prou. iij.b. Quē em̄ diligit dn̄s corripit:⁊ q̄si p̄r filio cōplacet sibi. c ¶ Ingres. Hic p̄nr describitur aduēt⁹ sequētiū.s. vxor/familie ⁊ aialiū/cū dr̄: b ¶ Postq̄ sep.di.ab igressu tobie iunior̄ ad p̄rez suū.⁊ p; lr̄a. e ¶ Venerūtq̄ ⁊c. vbi describit̄ ⊋gratulatio amicor̄.cet̄a patet vsq̄ ibi: f ¶ Et p sep.di.e.⁊c. nō in comesatiōib⁹ ⁊ ebrietatib⁹:s; in dei timore et grāruactiōe de bonis exhibit̄ tobie. Ca. XII

Tunc vo. Postq̄ descripta ē circa tobiā bonor̄ collatio:h̄ p̄nr describit̄ secretorū dei reuelatio.⁊ p̄mo respectu p̄teritor̄.scd̄o respectu futuror̄:ca. xiij. Pria i duas:q: p̄mo ponit̄ hui⁹ reuelationis occasio.scd̄o ip̄a reuelatio/ibi: Tunc di.eis. Occasio ā hui⁹ reuelatiōis fuit retributio mercedis quā pat̄ ⁊ fili⁹ āgelo face voluert:credētes ip̄m hoiem eē. Circa quā retributionē p̄mo ponit̄ p̄ris ⁊ filij adinuicē collatio/ cum dicit: g ¶ Tūc vo. ⁊c.ad ⊋ferēdū de mercede sui ductor̄. h ¶ Pr̄ quā mer. ⁊c.q.d.nō habem⁹ aliqd̄ sufficiēs ad retribuēdū sibi.⁊ ad h̄ allegat octo b̄nficia p ductorē suū⁊ ei collata/dicens: i ¶ Me du. ⁊c. et pat; ex p̄dictis lr̄a.scd̄o s̄bdit hui⁹ rogatio cū dr̄: k ¶ Sed pe. ⁊c.me. medietas em̄ alia erat eis.p vitu ⁊vestitu suo ⁊ familie ne cetaria. l ¶ Tūc di. Hic p̄nr describit̄ reuelatio p̄itat̄ ignote. Circa quā āgel⁹ p̄mittit quādā hartationē.scd̄o s̄bdit suā reuelationē/ibi: Manifesto. Circa p̄mū dr̄: ¶ Tūc di. eis.s.angelus m ¶ Occulte.q: traxerat eu; ad p̄te:vt dictū ē. n ¶ Bndi. deū ce.l; em̄ sit de⁹ toti⁹ creature:dr̄ tn̄ sp̄ealr̄ de⁹ celi:nā ibi relucet glia sua modo speciali. Et corā

Quā apprehēdens tobias traxit ab ocul̄ ei⁹:statimq̄ visum recepit. Et glificabāt deū/ip̄e videlicet ⁊ vxor ei⁹:⁊ oēs q̄ sciebāt eū. a Dicebatq̄ tobias: b Bn̄dico te dn̄e de⁹ isrl̄:q: tu castigasti me ⁊ tu saluasti me. Et ecce ego video tobiā filium meū. c Ingressa est etiā post septē dies sara vxor filij ei⁹/et ōmnis familia ⁊ pecora sana:⁊ cameli/ ⁊ pecunia multa vxoris:sed ⁊ illa pecūnia quam receperat a gabelo. Et narrauit parētib⁹ suis oīa beneficia dei que fecisss̄ circa eū p hoiem qui eū duxerat. e Venerūtq̄ achior ⁊ nabath consobrini tobie gaudētes ad tobiā:⁊ cōgratulātes ei de oībus bonis q̄ circa illuz ostēderat de⁹. f Et p septē dies epulantes omnes cum gaudio magno gauisi sunt.

a ¶ diuerse fidelium psone.
a ¶ virtutes ecclesie. b ¶ sancta scripturarū quā iudea gentibus commiserat.
a ¶ vsi: Letamini gentes cū plebe ei⁹.
a ¶ in sp̄ualib⁹ donis ⁊ virtutib⁹.

Ca. XII

Tunc vocauit ad se tobias filiū suū/ g dixitq̄ ei:q̄d possum⁹ dare viro isti sancto q̄ venit tecū? Rn̄dēs tobias/ dixit patri suo: h Pater quā mercedem dabim⁹ ei: aut quid dignū poterit esse beneficijs eius? i Me duxit ⁊ reduxit sanuz:pecuniā a gabelo ip̄e recepit:vxorē ipse me h̄re fecit:et demonium ipse ab ea compescuit:gaudiū parentib⁹ eius fecit:meipsum a deuoratiōe piscis eripuit:te q̄z videre fecit lumen celi:⁊ bonis omnib⁹ per eū repleti sumus. Quid illi ad hec poterim⁹ dignum dare? k Sed peto te pater mi:vt roges eū si forte dignabitur medietatē de oībus que illata sunt sibi assumere. Et vocātes eū pater sc; ⁊ filius/tulerūt eū in partē:⁊ rogare ceperūt vt dignaret̄ dimidiam a partē omniū q̄ attulerāt acceptam habere. l Tūc dixit eis occulte: m Bn̄dicite deū celi/ n et corā oīb⁹ o viuētib⁹ ⊋fitemī ei:q̄ fecit vobiscū misericordiā p suā. q Etem̄ sacrāmētū regis abscōdere bonū est: r opa aūt dei reuelare ⁊ confiteri honorificum est. s Bona est oro cū ieiunio et elemosyna:magis q̄ t v thesauros auri recōdere:q̄m elemosyna a morte liberat:⁊ ip̄a est q̄ purgat pctā ⁊ facit inuenire vitā eternā. Qui aūt faciūt pctm̄ ⁊ iniq̄tātē:hostes sunt aīe sue. x Manifesto ḡ vobis vitatē:⁊ nō abscondā a vobis occultū sermonē. y Qñ orabas cū lachrymis/⁊ sepeliebas mortuos/⁊ derelinq̄bas prandiū tuū:⁊ mortuos abscōdebas p diē in domo tua:⁊ nocte sepeliebas eos:ego obtuli orationem tuā domino. z Et q: acceptus eras deo:necesse fuit vt tētatio p̄baret te. b Et nūc misit me dominus vt curarē te:et saram vxorē filij tui a demonio liberarē. c Ego em̄ sum raphael angel⁹ vn⁹

a ¶ acceptabiliter recipe.
a ¶ a quo oīa. b ¶ in exemplū alijs.
a ¶ laudate. b ¶ bene agentibus.
a ¶ mysteria tegēda:opa domini p̄dicanda.
¶ vl̄ honorificatū.
a ¶ in sinu paupis abscōdita.
a ¶ in sinu paupis. b ¶ anime.
a ¶ q̄ diligit iniq̄tātē odit aīam suam.
a ¶ que accepta est cū his opib⁹ misericordie
a ¶ corrigit filiū de⁹ quē recipit:q̄s em̄ fili⁹ quē non corripit p̄r?

---

o ¶ Et co. ⁊c. tāq̄ de b̄nficijs ei⁹ grā. p ¶ Etei sa.i.secretū q ¶ Reg.i.treni. r ¶ Abscō.bo.e.nō em̄ poss; b̄n rege re regnū suū si reuelaret̄ cōie secretū suū. s ¶ Opa āt dei ⁊c.q: cedit ad honorem dei;et bonū illor̄ q̄ reuelāt:vt ad laudādū deū alios iuitēt:p̄p̄ qd̄ vbi nō appet dei laudatio/sed maḡ derisio:h̄ nō ē agēdū.sic i infidelib⁹ obstiat̄,p̄p̄ qd̄ dic saluator Matt.vij.a. Nolite scm̄ dare canib⁹:nec mar. ⁊c. t ¶ Bo.e oro cū ie.nā p ieiuniū sanant̄ pestes corpis;p orationē vero pestes mentis. v ¶ Et ele. ⁊c.nā ip̄a ē satisfactoria p pctis:vt dictū ē.s.et p ⊋ns introductoria ad regnū glie celest̄.thesauri āo nō valēt nisi ad ꝓuisionē vite p̄ntis: quā etiā freq̄nt̄ abbreuiāt.nā miri iugulant̄ p thesaur̄ suis. Cet̄a patet ex dict̄. x ¶ Manifesto ḡ. Hic p̄nr āgel⁹ abs/cōditā apit v̄itatē:⁊ p̄mo q̄tū ad b̄nficia q̄ fecit tobie et sare. scd̄o q̄tū ad ea q̄ gessit in hūana effigie/ibi: Dixitq̄ eis. Circa p̄mū p̄mo recitat tobie meritū/di. y ¶ Qñ ora. ⁊c. Et p; ex dictis supra.j.et.ij.cap. z ¶ Ego obtu. ⁊c.nā angeli sūt admistratorij sp̄ūs i ministeriū missi,p̄p̄ eos q̄ capiūt hereditatē salut̄: Heb.j.d. Sciendū tn̄ q̄ āgeli nō offert orōnes iustor̄ corā dn̄o ad aliq̄d sibi māifestādū.nā oīa sūt nuda et apta ocul̄ ei⁹ etiā anq̄ fiant:s; ad ⊋sulēdū sup h̄ diuinū ⊋siliū/q̄d,p̄p̄ h̄ sit agēdū circa iustos.vn̄ ⁊,p̄p̄ h̄ fuit miss⁹ a deo ad illūinandū tobiā:vt postea s̄bdit̄: a ¶ Nece fu. ⁊c.i.fuit vtile tibi p meritū:⁊ alijs p exēplū.et sic dr̄ i p̄ncipio porphyrij:Cū sit necariū grisaror̄.i. vtile. b ¶ Et nūc misit. ⁊c. ,p̄p̄ tuū ⁊ sare meritū:vt dictū est.s.iij.ca. c ¶ Ego em̄ sū. ra.an.noiant̄ em̄ āgeli in scriptura b̄m ⊋uenīetiā ad officia ,p̄ter q̄ mittūt̄.vn̄ Esa.vj.c. Angel⁹ missus ad purgādū labia esaie vocat̄ seraph:q̄uis n̄ eēt de ordie seraphico.⁊ sic angel⁹ iste vocat̄ raphael.i.medicus vl̄ medicina dei:q: missus fuit ad sanandum tobiam d ¶ Vn⁹ ex sep.q̄ asta. ⁊c. nō accipit̄ h̄ astare ,put distinguit āgelos assistētes a mistrātib⁹:nā raphael nō ē de sup̄iorib⁹ ordinib⁹:q̄ nō mittūt̄ ad hec ad iferiora:p̄p̄ qd̄ dicunt assistētes deo:s; de iferiorib⁹ q̄ mittunt̄:p̄p̄ qd̄ mistrātes dicunt.raphael autē fuit missus ad curādū tobiā ⁊ liberādū sarā.s; h̄ accipit astare p eē p̄ntē deo p aptā visionē ⁊ fruitionē ⁊ h̄ cōuenit angel⁹ oīb⁹ scīs:q̄ sp̄ vidēt patrē q̄ in celis est.qd̄ aūt h̄ dr̄: Vn⁹ ex sep.accipit ... nūer⁹ de/

Moralr. g ¶ Tūc vo.to. ⁊c.p hoc aūt q̄ p̄r ⁊ filius me/ ... dictatē oim

Diuisio

Moralr.

R iij

E F celũ ãgel⁹ apti⁹ q̃d sit ⁊ q̃re venerit ⁊ q̃ reuẽsur⁹ sit/exponit: et christ⁹ ei/ dẽ pplo lati⁹ ꝓficiẽti cõditionẽ suã patefec/oñdẽs φ ipe i pr̃e: ⁊ pr̃ i fi/ lio sit. Angel⁹ redit ad deũ: tobias remanet apõ patrẽ: ⁊ christ⁹ a fide/ lib⁹ suis itelligit diuitate pr̃i eq̃lis: hũanitate hoib⁹ ꝯsubstãtialis.

Job.14.b.

A Periẽs aũt Ca.XIII to. Cõfessus est ṽitatẽ ⁊ mĩsicordiã/docens bñfi/ cia dei sp̱ predicare/⁊ fla gella timere: Repletusq̃ spũ ꝓphie/ de supna hierl'm mlta decãtat: Po pulusq̃ iudeoꝝ i fine seculi ꝯuersus multos doctores hẽbit ⁊ ꝓphas/q̃ mẽtes ꝑimoꝝ ad supna desideria accẽdũt/celestis patrie gaudia pre/ dicando.

Nico.de lyra

⁂ nũer⁹ detmiat⁹ ꝑ idetmiato.s.ꝑ vniũsitate ãgeloꝝ. nã sic dic Greg. homel.xxv. Qm̃ oẽ tp̃s septẽ dieb⁹ cõprehẽdit: recte septenario nũero vniũsitas designat: q̃ in angel' ẽ val de magna. Dañ.vij.c. Milia miliũ mĩstrabãt ei: ⁊ decies milies cente/ na milia ⁊c. a ❡ Cuncq̃ hec au. tur.sũt.i. admirati sunt ⁊ stupefa/ cti ex diuina ꝯdescẽsiõe circa ip̃os. b ❡ Et tre.ce. nã stupor ⁊ admira tio reddũt hoiem trementẽ: ⁊ stare nõ potẽtẽ. c ❡ Dixitq̃ eis ang. Hic ꝯñr reuelat ṽitatẽ occultã de his q̃ fecerat i hũana effigie. Prio tñ consolat eos di. d ❡ Paxvo. no.ti.q.d. nõ veni ꝓpt malũ vr̃m: s3 bonũ. e ❡ Etem cũ eẽm vo.cõi/ cans vt hõ. f ❡ Per vo.dei.erã em̃ ab eo missus ad h̃: ꝓpt q̃d sunt il li gr̃e ꝑncipaliter agende.iõ subdit: Ip̃m bñ.⁊c. g ❡ Uidebar ⁊c.

F

mã.i comestiõe ei ⁊ potatiõe p̃mo est cibi ⁊ pot⁹ sũptio.scdo cibi sum/ pti ⁊ pot⁹ i vẽtrẽ traiectio.⁊ ista fiũt ꝑ motuz localẽ: ꝓpt q̃d pñt fieri ab angel' i corꝑe assũpto: q2 natura cor poralis obedit ãgel' q̃tuz ad localẽ motũ.tertio i comestiõe ⁊ potatiõe est cibi attracti cõuersio ꝑ ṽtutẽ nu tritiuã.q̃d nõ põt eẽ in ãgel': q2 non hñt corpa sibi naturalr vnita: nec ꝑ ꝯñs nutribilia.iõ s̃bdit: h ❡ Sed ego cibo iui.⁊c. vtor.i. reficior.⁊ hũc cibũ iuisibilẽ et potũ vocat dei clarã visionẽ ⁊ fruitionẽ adiunctã. i ❡ Tp̃s ẽ ⁊c. me misit. perfecta mea legatiõe. nõ est ꝑ h̃ itelligendũ φ angeli a deo missi/a deo recedãt: q2 sp̱ itra deũ cernũt: cũ sit vbiq̃ p̃/ sens. s3 hãc reũsionẽ vocat dispari/ tionẽ.iõ seq̃t: k ❡ Et cũ ⁊c. ab. est. quia perfecerat suã legationẽ. l ❡ Tũc ꝓstrati ꝑ horas tres. ꝓpt tria bñficia.s. illuiatiõis tobie: directiõis filij sui: ⁊ liberatiõis sare a demonio. m ❡ Et exur. a gr̃a/ rũactiõe. n ❡ Narrauerũt oia mi.ei⁹. ad manifestãdũ dei bonita tem: sicut eis dixerat angelus.

Moraliter ⁎ dietatẽ oim bonoꝝ dare volue/ rũt angelo: docemur eẽ grati de be neficijs accept⁹. Per h̃ aũt φ ãgel⁹ nihil accepit: s3 eos ad dei laudẽ in/ duxit/significat φ doctor bon⁹ vel p̃dicator q̃ ꝑ ãgelũ significat: eo φ est nũci⁹ verbi dei: non debet p̃dica re ꝓpt q̃stũ: s3 ꝓpt gliam dei ⁊ salu tem aiaꝝ

a ¶ Septenari⁹ vniuersitatẽ designat: q2 tot⁹ mũd⁹ septenario nũero agit. vl' ꝑ septiformi spũ q̃ oẽs bo/ ni replent. b ¶ Seruire pati q̃cunq̃ sum⁹ missi: De⁹

ex septẽ q̃ ãstam⁹ añ dñm. Cũq̃ hec au a

eni est vbiq̃. a ¶ timore. b ¶ humiliati.

dissent turbati sũt: et tremẽtes cẽciderũt b

¶ nõ retro vt mali.

sup t̃rã i faciẽ suã. Dixitq̃ eis angelus: c

Pax vob: nolite timere. Etem cũ eẽz vo d e

biscũ ꝑ volũtatẽ dei erã: ip̃m bñdicite/et f

a ¶ necitate q̃si cõedebã vt familiarior essem vobis

cãtate illi: videbar q̃dẽ vobiscũ mãdũca g

nõ necitate. Me⁹ em̃ cib⁹ ẽ panis q̃ de celo descẽdit.

re ⁊ bibere: s3 ego cibo iuisibili ⁊ potu q̃ h

a ¶ expleto negocio.

ab hoib⁹ videri ñ põt vtor. Tẽpũs ẽ q̃ vt i

reuertar ad eũ q̃ me misit: vos aũt bñdi/

a ¶ nõ me.

cite deũ: ⁊ enarrate oia mirabilia ei⁹: ip̃z

a ¶ q2 mirabilis in sanctis suis. b ¶ ex leticia

bñdicitẽ ⁊ cantatẽ illi. Et cũ hec dixisset k

ab aspectu eoꝝ ablat⁹ est: ⁊ vltra eũ vide

a ¶ trinitati gratias agẽtes.

re nõ potuert. Tũc ꝓstrati ꝑ horas trẽs l

a ¶ vtilitati ꝑimorũ studẽtes.

i faciẽ/bñdixerũt deũ. Et exurgẽtes nar m

rauerũt oia mirabilia eius. Ca.XIII n

a A Periens aũt tobias senior o os suũ bñdixit dñm/⁊ dixit:

a ¶ canticũ tobie senioris.

Magnus es dñe in eternũ

a ¶ Et regni eius non erit finis.

⁊ in oia secula regnũ tuũ: †qm̃ tu flagel/ p

a ¶ Dñs mortificat ⁊ viuificat: de.ad in.⁊ re.

las ⁊ saluas: dedũcis ad iferos ⁊ reducl: q r

a ¶ que vbiq̃ est.

⁊ nõ est q̃ effugiat mãnũ tuã. Cõfitemini s t

a ¶ vidẽtes deũ. b ¶ in exẽplũ alijs.

dño filij isrãel: ⁊ i ꝯspectũ gẽtiũ laudate v

eũ: qm̃ iõ dispsit vos iter gẽtes q̃ ignorãt x

eũ: vt vos enarretl mirabilia ei⁹/⁊ faciatl

a ¶ Sunt dij multi ⁊ dñi multi: sed vn⁹ oipotẽs

scire eos: q2 nõ ẽ ali⁹ de⁹ oipõtẽs p̃ter eũ.

a ¶ iuste.

Ip̃e castigãuit nos ꝓpt iniq̃tates nr̃as: y z

a ¶ nõ ꝓpter merita nostra.

⁊ ipse saluabit nos ꝓpt mĩsicõrdiã suã.

a ¶ admirãtes. b ¶ nõ tñ securi: Btĩ oẽs q̃ ti.dñm.

Aspicitẽ q̃ q̃ fecit vobiscũ: ⁊ cũ timõre ⁊ a b c d

a ¶ nõ vos: Ip̃e est em̃ q̃ opat in vobis.

tremore ꝯfitemi illi: rẽgẽq̃ seculoꝝ exal e f

a ¶ quicq̃d vos faciatis.

tate i opib⁹ vr̃is. Egõ ãt i t̃ra captiuitatl

¶ mihi.

mee ꝯfitebor illi: qm̃ oñdit maiestatẽ suã

¶ a peccato.

in gentẽ peccatricẽ. Cõuertimĩ itaq̃ pec

a ¶ Declina a malo ⁊ fac bonũ.

catores: ⁊ facitẽ iusticiã corã deo: credẽ/

¶ Ratio

tes φ faciat vobiscũ misc̃diaz suã. Egõ g h

a ¶ sensualitas. ¶ Cor meũ ⁊ caro mea exultauerũt

aũt ⁊ ãia mea i deo letabimur. Benedi/ i

in deũ viuũ. a ¶ Non est speciosa laus in ore pecca toris. b ¶ in cõscientia.

cite dñm oẽs electi ei⁹: ãgite dies leticie/

a ¶ dicẽtes. b ¶ in qua visio pacis. c ¶ nõ occidit.

⁊ ꝯfitẽmi illi. Hierl'm ciuitas dei cãstiga k l

tẽ aiaꝝ: et pacta p̃dicatione reuerti ad cõtẽplatiõis ociũ. sic dixit ãgel⁹: i ❡ Tp̃s est q̃ vt re.⁊c. vt in cõtẽ platiõe hauriat q̃d iteꝝ pplis effun dat. ideo subdit: Uos aũt bñdicite deum. Ca.XIII

A Periẽs aũt. Hic ꝯñr describit reuelatio diui/ ni secreti q̃tũ ad futura ꝑ donũ ꝓphie datũ tobie. ad q̃d dis/ ponit eleuatio mẽtl ꝑ orõez.ꝓpt q̃d p̃mo ponit tobie orõ. scdo futuri re uelatio/ibi: Hierl'm ciui.dei. Circa p̃mũ d2: Apiẽs ãt to.os suũ. ad deũ manifeste laudãdũ: ⁊ p̃mo con fitet ei⁹ ptãtẽ ⁊ eternitatẽ/di. Ma gn⁹ es dñe ⁊c. p ❡ Qm̃ tu fla. ⁊ sal. qm̃ pene a deo iuste iflicte/sũt q̃dã medicine. q ❡ Deducis ad inferos.i. ad penã ꝑ tuã iusticiam. r ❡ Et reducis. ꝑ tuã misc̃diam. s ❡ Et nõ est q̃ effu.ma.tuã. nã exiẽs de manu sue misc̃die incidit in manũ sue iusticie. ꝯñr inducit alios ad dei laudẽ/di. t ❡ Cõfitemini domino fi.is. q2 corde credit ad iu/ sticiã: ore aũt fit cõfessio ad salutem Ro.x.c. v ❡ Et in cõ.gen.lau. eũ. vt nõ timeatis neq̃ erubescatl laudẽ ei⁹ corã ifidelib⁹. et subdit rõ: x ❡ Qm̃ iõ.dis. vos ⁊c. l3 em̃ de us filios isrl' ꝓpt pctã sua dispserit iter gẽtes: vt sic non remaneret de/ dec⁹ culpe sine decore iusticie: tñ ex h̃ elicuit aliõ bonũ.s. φ iudei i cultu dei firmi narrabãt mirabilia q̃ fecit de⁹ pplo isrl' i exitu de egypto: i trãsi tu marl rubri: ⁊ etiã i deṡto ⁊ ꝯsili/ bus. q̃b⁹ auditl mlti gẽtiles relicta idolatria cõuertebant ad vnũ verũ deũ. y ❡ Ip̃e ca.nos ⁊c. puniẽ/ do. z ❡ Et ipe sal.⁊c. iter gẽtes nos custodiendo. ſm φ d2 Threñ. iiij.d. In vmbra tua viuem⁹ i genti b⁹. a ❡ Aspi.q̃. diligẽter ꝯsiderã do. b ❡ Que fe.no. ꝑ suã iusticiã ⁊ misc̃diam. c ❡ Et cũ ti.cordis d ❡ Et tre.corꝑis: q2 fortl motus aie redũdat ad corp⁹. e ❡ Cõfite. illi. φ sit mĩsic ors ⁊ iust⁹. f ❡ Re gẽq̃ se.exal.⁊c. oia i ei⁹ gliam fa/ ciẽdo. cetã patẽt vsq̃ ibi: g ❡ Ego aũt. ſm hoiem interiorẽ. h ❡ Et aia mea. ſm sensualitatẽ. ⁊ accipit h̃ aia ꝓ pte sensitiua: sicut Geñ.j. Fact⁹ est hõ i aiam viuẽtẽ. i ❡ In deo le. q2 mot⁹ rõnis interior q̃ est hõ/redũdat i ptẽ sensitiuã quã mo/ uet: sic itelligẽtia sphẽrã.iij. de aia. k ❡ Hierl'm ci.dei. Orõe p̃missa q̃ disponit ad ꝓphetiã: h̃ ꝯñr ponit donũ ꝓphie cõcessũ tobie: ꝑ q̃d p̃mo ꝓphetat de hierl'm historica. scdo d̃ mystica/ibi: Aia mea. Circa p̃muz d2: Hierl'z ci.dei.i. ad ei⁹ cultũ ele cta.ij. Para.vj. l ❡ Casti.te do. loquitur de futuro per modũ pre/ teriti ꝓpter certitudinẽ ꝓphetie: nõ ⁎ em̃ fuit

Diuisio

ij. Reg. Sap. 16. h

Diuisio

Moral.

Moraliter. o ❡ Aperiẽs autẽ tobias ⁊c. Hic ponit eius oratio. cuius litteralis sensus est simplicit moralis. k ❡ Hierusalẽ ciuitas dei. Hic ponitur ꝓphetia tobie de destructiõe hierusalem futura per nabuchodonosor: et de eius reedifi catiõe per Neemiam: in quo signi/ catur φ edificia ṽtutum per malos hoies destruũtur: ⁊ ꝑ bonos repa/ ⁎ rant:

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

Et cõ/ Ca. XIIII
sũmati ꝛc. Seqt:
a ¶ Et post. q̃dra/
genari⁹ nũer⁹ labo/
riosus est /ieiunij ꝛ abstinẽtie.
Nos ãt oẽs hui⁹ vite laboreſ
debem⁹ ſustinere/cũ dei ꝛ ꝓxi
mi dilectiõe: ꝛ ſic fructificabi/
mus. b ¶ Quinq̃gita. Sa
cratũ nũeꝝ q̃nq̃genariũ tranſ/
ierat: nec ad ſexagenariũ (q̃ ꝑ
fectionẽ/ ꝓpt ſenariũ /in q̃ oĩa
facta ſũt/ſignificat) ꝑuenerat.
c ¶ In hora. Tobias.i.do/
ctores iudeoꝝ: qui de h mũdo
exituri ꝓpinq̃s ſuis ãnũciãt/q:
mũdus ad finẽ ꝓpinq̃t ꝛ futu/
re vite bona in ꝓrimo futura.

Ni.de ly. Tobiaſ
* em̃ fuit hierl'm destructa
tobia viuẽte: vt oñſum est. š.
j.c. a ¶ In opib⁹ manuũ
tuarũ.i. ꝓpter opa tua mala.
b ¶ Cõfitere dño in boniſ
iuste viuẽdo. c ¶ Et bñdic
deum. deuote deprecando.
d ¶ Ut reedificet in te ta/
ber. ſuũ.i. tẽplũ qđ fuit icho/
atũ tpe cyri. vt ptz. j. Esdre. iij
ꝛ cõſummatũ tpe darij. j. Esđ.
vj. e ¶ Et reuo. ad te oẽs
captiuos. qđ fuit tũc imple/
tũ: q: oẽs captiuati de hierl'm
habuerũt redeũdi licẽtiam: vt
patet. j. Esdre. j. f ¶ Luce
ſplẽdida fulgebis. hoc fuit
ꝑncipalit impletũ qñ chriſt⁹ q̃
est lux mũdi fuit ibidẽ oblat⁹.
ꝓpter qđ ſanctus ſimeon tũc
exclamauit Lu. ij. c. Lumẽ ad
reuelationẽ gentiũ ꝛ gl'iaz ple
bis ꝛc. g ¶ Et oẽs fi. terre
adorabũt te. q: ex oib⁹ mun
di partib⁹ veniebant aliq̃ ado
rare in hierl'm in dieb⁹ ſolenni
bus: vt hẽ Act. ij. h ¶ Et ter
rã tuã in ſanctificatio. ha/
bebũt. vñ terra illa vocatur
terra ſancta. i ¶ Maledi/
cti erunt q̃ cõtẽpſerint te.
ſicut patet de antiocho q̃ po/
ſuit idolũ i tẽplo hieroſolymi/
tano: vt habet. j. Machab. j.
k ¶ Bñdictiq3 erũt q̃ edi/
ficauerint te. ſicut ptz de ço/
robabel ꝛ ieſu filio ioſedech ꝛ
alijs edificatorib⁹ tẽpli: et nee/
mia ꝛ ſocijs eius ciuitatẽ ree/
dificantibus. Cetera patẽt ex
dictis. l ¶ Anima mea bñ
dic dñm. Hic ꝯñr ꝓphetat đ
hierl'm myſtica/ q̃ est triũphãſ
eccl'ia: ſicut Eſa. xiiij. ꝓpha lo/
quẽs de rege babylonis trãſit
ad loq̃ndũ de ſuꝑbia ꝛ eiecti/
one demonis. vt ibidem fuit
oſtẽſum. dic igitur: Aĩa mea
bñdic do. ꝓpt tãtũ bñficiũ.
m ¶ Qñ li. hie. ꝛc. Hoc nõ
põt itelligi de hierl'm terrena/
q̃ adhuc est in manib⁹ infideli/
um: nec de hierl'm myſtica ꝓ/
ut accipit ꝓ militante eccl'ia/ q̃
erit in tribulatiõibus vſq3 ad
mũdi terminũ: et iđo itelligit
de hieruſalẽ ſuperna: vbi nul/
la tribulatio habet locũ: ideo ſubditur: n ¶ Beatus ero ſi
fuerint

uit te dñs in opib⁹ manuũ tuaꝝ: Cõfitere dño in
a ¶ q̧ eius ſunt/non tua.
bonis tuis: ꝛ bñdic deũ ſeculoꝝ: vt reedificet in
a ¶ qđ destructũ erat ꝑ pctm̃. b ¶ Tẽplũ dei ſanctũ est qđ estiſ
vos. c ¶ diaboli. vñ: Captiuã duxit captiuitatẽ.
te tabernaculũ ſuũ: ꝛ reuocet ad te oẽs captiuoſ
a ¶ i futuro. b ¶ ſine fine. c ¶ Fulgebũt iuſti ſicut ſol.
ꝛ gaudeas i oĩa ſecl'a ſeculoꝝ. Luce ſplẽdida ful
a ¶ Scti finita terrenitate. b ¶ honorabũt. c ¶ Que remote
gebis: ꝛ oẽs fines terre adorabunt te. Nationes
erant in regione peccati.
ex lõginq̃ ad te veniẽt: ꝛ munera deferẽtes ado/
a ¶ viuẽtium.
rabũt i te dñm: ꝛ terrã tuã in ſctificationez habe/
a ¶ magni dei. b ¶ econtra. c ¶ Ite ma/
bũt. Nomẽ em̃ magnũ iuocabũt i te. Maledicti
ledicti in ignẽ eternũ ꝛc. a ¶ in mũdo. b ¶ in eternũ.
erũt q̃ ꝯtẽpſerit te: ꝛ ꝯdẽnati erũt oes q̃ blaſphe/
a ¶ virtutibus
mauerint te: bñdictiq3 erũt q̃ edificauerit te. Tu
a ¶ ſaluatis. b ¶ q̃ ante diſperſi.
aũt letaberl' i filijs tuis: qm̃ oẽſ bñdicent: ꝛ ꝯgre
gabunt ad dñm. Beati oẽs q̃ diligũt te: ꝛ q̃ gau
a ¶ quicquid faciant alij.
dẽt ſuꝑ pace tua. Aĩa mea bñdic dñm: qm̃ li/
a ¶ eccleſiam que est ſupra montẽ poſita
berauit hierl'm ciuitatẽ ſuã a cũctis tribulatiõib⁹
a ¶ merces opeꝝ/vel aliq̃ imitatores coꝝ/vel naturaliũ filioꝝ.
ei⁹ dñs de⁹ nr̃. Btũs ero ſi fuerint reliquie ſemi/
a ¶ id est ſancti /q̃ introducũt ad celestẽ hierl'm.
nis mei ad vidẽdã claritatẽ hierl'm. Porte hie/
a ¶ celeſti cõuerſatiõe. b ¶ fidei virore. c ¶ Bti q̃ ha. i domo
ruſalẽ ex ſaphyro ꝛ ſmaragdo edificabunt: et ex
tua do. i ſecl'a ſecl'oꝝ lauda. te. a ¶ muri circũeũtes. i. ſctãm ec/
cleſiã muniẽtes ſũt lapides ꝑcioſi/lapideſ viui: q̃ i çacharia vol
lapide ꝑcioſo oĩs circuit⁹ muroꝝ ei⁹. Ex lapide
uunt ſuꝑ terrã. a ¶ In domo patrl' mei mãſi. multe ſunt. ¶ q̃
dilatati ſũt/ charitate ſũt in edificio lapides mũdi a malo: ꝛ cã/
didi in bono. b ¶ ꝑ diuerſos conuentus fideliũ.
cãdido ꝛ mũdo oẽs plateę ei⁹ ſternẽt: ꝛ ꝑ vicos
a ¶ Laudate nomẽ domini. ¶ cui oĩa aſcribẽda. b ¶ nõ hõ
eius alleluia cãtabit. Bñdict⁹ dñs q̃ exaltauit
eam: vt ſit regnum eius in ſecula ſeculorũ ſuper
eam amen. Ca. XIIII

a ¶ Uerba ꝯſũmatiõis i bono ſolẽt accipi: Cõ
ſũmant ſermões bonoꝝ cõſumant malorum.
Et cõſũmati ſunt ſermões tobie. Et
poſtq̃3 illuminat⁹ ẽ tobias vixit an/
a ¶ Ut videas filios filiorũ tuoꝝ pacẽ ſuꝑ iſrael.
nis q̃draginta duob⁹: ꝛ vidit filios nepotũ ſuo/
a ¶ in bono. vñ: Cõpleti ſũt dies marie b ¶ q̃ nũer⁹ ꝑfect⁹ ẽ/ꝛ
trãſit a leua i dexterã c ¶ Corpa ſctõꝝ i pace ſepulta ſũt. ¶ q̃ſi
rũ. Cõpletl' itaq3 ãnis cẽtũ duob⁹/ſepult⁹ ẽ ho/
a ¶ q̃ ſpecioſa đr/mũdũ ſignificat q̃ et
mortu⁹ mũde vixit deo. a ¶ q̃ ſpecioſa đr/mũdũ ſignificat q̃ et
ſpecioſus: vnde grece/coſmos ab ornatu đr. b ¶ in numero ꝑfe
norifice i niniue. Quinq̃gita naq3 ꝛ ſex ãnoꝝ lu/
a ¶ recepto lumine
cto ꝛ ſacreto
mẽ oculorũ amiſit: ſexagenari⁹ vo recepit. Reli
a ¶ Semꝑ creſcens de virtute in virtutẽ.
quũ vo vite ſue in gaudio fuit: ꝛ cũ bono ꝓfectu
a ¶ ad dominum
timorl' dei ꝑrexit i pace. In hora aũt mortis ſue
b ¶ ꝑ gratiam dei renatos.
a ¶ ſeptiformi ſpũ repletos.
vocauit ad ſe tobiã filiũ ſuũ ꝛ ſeptẽ iuuẽnes fili/
a ¶ fortes malignos vincentes.
os ſuos nepoteſ/dixitq3 eiſ: ꝓpe erit iterit⁹ niniue:

fuerint reliquie ſemi. mei
ꝛc. q: nõ tm̃ deſiderabat pro
priã beatitudinẽ/ſz etiã ſemi/
nis ſui. o ¶ Porte hierl'm
ex ſa. Per hoc edificiũ ex la/
pidib⁹ ꝑcioſis intelligunt me
rita virtutũ: q̃bus electi habe
bunt ingreſſum ad diſtinctas
mãſiones celeſtis hierl'm ſm
diſtictiões meritoꝝ. q ¶ Et
ꝑ vicos ei⁹ alle. cã. i. lauda/
tio dei: ſm illud pš. Bti q̃ ha (Ps. 83.)
bitant in domo tua dñe: in ſe/
cula ſeculorũ laudabũt te.
* rant: ꝛ cõſequenter ponit (Moraliter)
ei⁹ ꝓphetia de hierl'm ſuꝑna/
ibi: l ¶ Anima mea bene
dic dñm. In q̃ ruine angelo
rũ reparant ꝑ aſſũptionẽ ele/
ctoꝝ ad ordines angelorũ: iđ
ſubdit: n ¶ Btũs ero ſi fu
erit reliquie ſeminis mei
ad videndũ cla. hierl'm. q̃
cõſiſtit in clara dei viſiõe ꝛ ei⁹
fruitiõe. p ¶ Ex lapide ꝑ/
cioſo ꝛc. Per hoc ſignifican
tur merita ſanctoꝝ q̃bus me/
rent i celeſti hierl'm collocari.

Et cõ/ Ca. XIIII
ſummati ſũt. Hic
ꝯñr ponit ꝓphetia
tobie tpe mortl' ſue. (Diuiſio)
Et diuidit in tres ꝑtes: q: pri
mo circa decurſũ vite tobie ſe
nioris ponit breuis epiloga/
tio. ſcđo ꝓphetalis exhorta/
tio/ibi: In hora aũt. tertia fili
alis obtẽperatio/ibi: Factũ ẽ
aũt. Prima ꝑs patz vſq3 ibi:
t ¶ Reliquũ vo vite ſue.
ꝛc. i. ſpũali in deũ ordinato.
v ¶ Et cũ bono profectu
ꝛc. ſcz filialis: q̃ habz charita/
tem annexã: q: ſicut procede/
bat in etate/ſic ꝓficiebat i cha
ritate. ideo ſubdit: x ¶ Per
rexit in pace. ſcz ad lymbuz
patrũ ſanctoꝝ aduentuz chri/
ſti expectantiũ. y ¶ In ho/
ra aũt mortis. Hic ꝯſequẽ
ter deſcribit ꝓphetal' exhor/
tatio/cũ dicit: In hora aũt
mor. ſue vo. ꝛc. vt vba que
de ꝑſenti vita recedẽs diceret
in cordibus filij ſui ac nepotũ
artius impreſſa remanerent.
z ¶ Dixitq3 eis. ꝓphetice/
a ¶ Prope erit interi. ni.
Jonas em̃ ꝓpheta prius de/
nunciauerat niniue ſubuerſio
nẽ: ſed qm̃ ad verbũ ei⁹ egert
* penitẽtiã
Moraliter. r ¶ Et cõſũ/ (Moralr)
mati ſunt ſer. to. loquendo
de conſummatione glorie.
s ¶ Et poſtq̃3 illu. est ꝛc.
Numer⁹ quadragenarius ſi/
gnificat pniaz ꝛ vite ſcitatẽ:
eo q̧ moyſes/helias/ꝛ chriſt⁹
legunt ieiunaſſe q̃draginta di
eb⁹ ꝛ q̃dragita noctib⁹. Per
hẽ q̧ tobias poſt ſuã illumia
tionẽ vixit annis. xl. ſignificat
q̧ ſi aliq̃s ꝓpria fragilitate vl'
diaboli ꝓcuratiõe ꝑuat⁹ fue/
rit lumine grẽ ꝛ iteꝝ illũinat⁹
diuio mũere/ dz đ cętero i pnĩa
ꝛ ſctitate viuẽ: ꝛ ſic dieſ ſuoſ felicit ꝯſũmare qđ nob ꝯcedat ꝛc

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

E F a ¶ Tobias abs. h̄ q̄tidie fac̄ christ⁹ cū malis relictis ad bonoꝝ corda illu strāda ↄuertit̄: q̄s inuenerit i senectu te bona: q̄ in bonis opib⁹ diu studue rūt. alios aūt p̄terit q̄ diu viuētes nec consilio sunt maturi: nec canicie bonę actiōis venerādi: sꝫ pctōꝝ onere icur Esa. 65. d ui. vn̄ Esa. Puer cētū annoꝝ morief: ꝛ pctōꝛ centū annoꝝ maledict⁹ erit. q̄ scꝫ diu viuēs animi leuitatē non dese rit. b ¶ Sepeliert. Sepultura to bię finē mūdi designat: q̄ dn̄s nr̄ cum corpe suo: qd̄ est ecclia in requiē itrat angelis de societate hoim ↄgratulā tib⁹ ꝛ singulos p diuersas māsiōes, p meritoꝝ q̄litate collocantib⁹

¶ Liber Tobię finit

Questio ¶ Rab. Querit̄ q̄ tpe q̄busue regi bus historia iudith fuerit. ob hoc p̄ci pue: q̄ reges q̄ ibi erāt notati arpha xat ꝛ nabuchodonosoꝛ/ apud histori as assyrioꝝ ꝛ medoꝝ in ordine reguꝫ Regū assyri- orū ꝛ medoꝝ supputatio nō repiunt̄. Apd̄ assyrios eīn rex pri mus magni nois Nin⁹ fuit: q̄ i regiōe assyrioꝝ ninū cōdidit: quā niniuē vo cāt hebrei. h̄ post gētes plurimas ço roastē bactrianoꝝ regē/ q̄ p̄m⁹ magi cas inuenisse artes dr̄/ bello cecidit: ꝛ ip̄e decessit. Cui succedēs vxoꝛ semi ramis toti⁹ asię regna tenuit: babylo niā instaurauit: caputq̄ꝫ assyrij regni i stituit: qd̄ diu incōcussa potentia ste tit. Sꝫ cū arbact⁹ q̄ ꝛ çarbates p̄fect⁹ medorū natiōe meditis sardanapalū regē suū babylōię interfecit/ regni no mē ꝛ sūmā in medos trāstulit. Ita ni ni ꝛ babylōis regnū in medos trāsla tū qn̄ apud latinos prochas pr̄ amu F lij ꝛ numitoris: au⁹ aūt rehe siluię ma tris romuli regnare cępit. Partē aūt regni tenuere chaldęi q̄ babyloniā ↄ̄ medos sibi vēdicauer̄t: cui⁹ ptās apd̄ medos/ p̄rietas fuit apud chaldęos. Chaldęi aūt p̄pter antiquā vrbis di gnitatē nō illā suā/ sꝫ se illi⁹ maluerūt dicere: vnde nabuch. ꝛ cęteri vsq̄ꝫ ad cyrū c̄suis virib⁹ potētes ꝛ noie clari legant̄/ in nūero regū nō habent̄ illu 4. Reg. 14. e striū. Eo autē tpe q̄ açarias q̄ ꝛ oçias sup duas trib⁹ in hierl̄m regnabat: ꝛ hieroboā fili⁹ ioas sup. x. trib⁹ i sama ria regnū assyrioꝝ p arbactū ē destru ctū atq̄ꝫ ad medos trāslatū: ꝛ interim sine p̄ncipib⁹ res agebat̄/ vsq̄ꝫ ad de iocū regē medoꝝ: q̄ ꝛ bathanā ↄdidit ciuitatē. In medio aūt tpe chaldęi p̄ ualebāt. Deniq̄ꝫ theglathphalasar ꝛ salmansar ꝛ sennacherib reges assyri orū ij̄sdē tpib⁹ iudęos vastauer̄t atq̄ꝫ captiuauer̄t an̄q̄ꝫ deioc⁹ apd̄ medos regnaret: postea aūt nabuch. hieroso lymā vastauit. Inuenim⁹ tn̄ int̄ arba ctū ꝛ deiocū aliq̄ꝝ regū medoꝝ itro ducta i chronicis noīa vbi refert̄ post arbactū. xxviij. annis regnantē sosar mū annis triginta in medis regnasse: post eum medirnum annis. xl. cui suc cessit calduceas ānis. xxij. illi Deio G cus. liiij.

Ni. de lyra

✠ pniam: iō s̄buersio illa fuit dilata. postea ꝟo niniuitę reuersi fuerunt ad vitia ↄsueta: p̄p̄t qd̄ destructionē ei⁹ iteꝝ dixit dn̄s p naum p̄phaꝫ. q̄ destru ctio facta ē p chaldęos: ꝛ hāc destructi onis appropinq̄tionē p̄dixit h̄ tobias. Postea ꝟo debellat̄ chaldęis p cyrū regē

Nō ei excidit ꝟbū dn̄i: ꝛ frēs nr̄i q̄ a b
a ¶ viuētium.
dispsi sūt a t̄rā isrl̄/ reuertēt̄ ad eā.
a ¶ pus. b ¶ Multi filij deserte.
Ois aūt dēs̄ta t̄ra ei⁹ replebit̄: ꝛ c d
dom⁹ dei q̄ i ea incēsa ē iteꝝ reędi
ficabit̄: ibiq̄ꝫ reuertēt̄ oēs timētes e
deū. Et relinq̄nt gētes idola sua: ꝛ f
a ¶ ecclesiam.
veniēt in hierl̄m ꝛ inhitabūt i ea:
a ¶ id est terrenitat̄.
ꝛ gaudebūt i ea: oēs † reges tērrę g
adorātes deuꝫ isrl̄. Audite g̃ filij
mei pr̄eꝫ vr̄m † Seruite dn̄o i ꝟita
a ¶ consulentes alios.
te: ꝛ iq̄rite vt faciat̄ q̄ placita sūt
illi. Et filijs vr̄is mādate vt faciāt
iusticias ꝛ elemosynas: vt sint mēo
res dei ꝛ bn̄dicāt eū i oi tpe i ꝟitate
ꝛ i tota ꝟtute sua. Nūc g̃ filij audi
a ¶ In mūdo/ q̄ trāsibit et cōcupiscētia ei⁹.
te me ꝛ nolite mānere h̄: sꝫ q̄cūq̄ꝫ
die sepēlierit̄ mr̄eꝫ vr̄aꝫ † circa me
i vno sepulchro: ex eo dirigite gres
a ¶ itētionē cordis. b ¶ reliq̄t̄ desideria t̄re
sūs vr̄os vt exeāt̄ hic: video eīn
na. a ¶ trāsgressio mādatoꝝ dei/ q̄ ipi⁹ orb
exterminatio et toti⁹ hūani gener̄ terminabit̄
q̄ iniq̄tās ei⁹ finē dabit ei. Factū h
a est āt p⁹ obitū mr̄is suę/ tobias abs i
scessit ex niniue cū vxore sua ꝛ fili
is ꝛ filioꝝ filijs: ꝛ reuersus est ad
soceros suos. Inueīt q̄ꝫ eos icolu
a ¶ ad celestia deducens.
mes i senectute bōa: ꝛ cūrā eoꝝ k
a ¶ a seculi dilectiōe. b ¶ ad ppetue lucis contēplatione dirigens.
gessit. Et ip̄e clāusit ōc'los eoꝝ: ꝛ l
a ¶ de q̄ dr̄: Tu hereditab in oib⁹ gētibus.
oēꝫ hereditātē dom⁹ raguel̄ ip̄e p
a ¶ vn̄: Et videas filios fi. tuoꝝ pa. sup isrl̄
cępit: iuditq̄ꝫ q̄ntā generationē/ fi
liosq̄ꝫ filioꝝ suoꝝ. Et cōplet̄ ān̄is
nonagita ꝛ nouē in timore dn̄i cū m
b gaudio sepelierūt eū oēs cognati
a ¶ vna. s. gn̄atio p totū orbē q̄rētiū deū. d
q̄ dr̄: Generatio re. bn̄. b ¶ q̄ vita melioꝛ: q̄
ei⁹. Et ois generātio ei⁹ i bōna vi
ↄuersatio sāctioꝛ q̄ꝫ i glia dei māere ppetuo
ta ꝛ in sctā ↄuersatiōe p̄māsit: ita n
vt accępti eēnt tā deo q̄ꝫ hoib⁹: ꝛ
a ¶ angel̄ q̄ꝝ nūero sum⁹ sociādi ꝛ in ppe tuū supna societate copulādi. b ¶ Bti mi tes: q̄m ipi possidebūt ter. Et: Credo vide re bona in terra viuentium
cūnctis habitātibus in tērra.

Liber Tobię finit. Prolog⁹ beati Hiero. in librū Judith.

A Pud hebręos liber o iudith inter agiogra pha legit̄: cui⁹ aucto ritas ad roborāda il la quę in cōtentionē veniunt/ mi

regē psaꝝ fili⁹ ei⁹ cābyses q̄ ꝛ nabucho. G dict⁹ est viuēte adhuc pr̄e cępit regnare sup regnū assyrioꝝ in ciuitate niniue: vt hr̄ Judith. j. ex q̄ patet q̄ hec ciuitas fue rat interim reędificata. a ¶ Nō eīn ex ci. ver. do. scꝫ qn̄ est p̄phetia p̄destinati onis/ q̄ sp impleēt̄: q̄ denūciat futuꝝ put est in dispositiōe diuina q̄ est imutabil̄. ꝛ talis fuit p̄phetia naū ꝛ tobię de subuer siōe niniue. Qn̄ ꝟo ē p̄phetia cōminatio nis q̄ denūciat aliqd̄ futuꝝ: put ē in cau sis scd̄is. s. in merit̄ ꝛ demeritis hominū nō sp ipleēt̄: eo q̄ merita ꝛ demerita ho minū mutant̄: ꝛ tal̄ fuit p̄phetia Jonę q̄ al's † gentes dixit: Adhuc. xl. dies/ ꝛ niniue subuerte † Job. 24. c ret̄. h̄ eīn exigebāt niniuitaꝝ pctā: qb⁹ pę nitētib⁹ illa s̄buersio tūc nō fuit subsecu ta. b ¶ Et frēs no. ꝛc. reu. ad eā. q̄ oēs q̄ captiuati fuerūt in babylōe habu erūt redeūdi licētiā: ꝛ multi ō regno isrl̄ q̄ adhuc erāt in regno medoꝝ ꝛ psaꝝ re dierunt: de illis ꝟo q̄ erāt vltra montes casphios/ dicūt iudęi q̄ nulli redierunt. c ¶ Ois aūt deser. ter. re. hoib⁹ ꝛ aīa lib⁹. d ¶ Et do. dei ꝛc. reędificabit̄ p çorobabel ꝛ alios ō captiuitate baby lonica redeūtes: e ¶ Ibiq̄ꝫ re. ois ti. deū. Illi eīn q̄ noluerūt reuerti ō baby al's iuxta lone ibi fuer̄t detēti: filioꝝ q̄s genuerant ꝛ possessionū q̄s acq̄sierāt amore: sic di ctū fuit Esd̄. j. f ¶ Et relinq̄nt ꝛc. q̄ pl̄es de gētilib⁹ relict̄ idol̄ suis venerūt in hierl̄m cū redeūtib⁹ de babylone: ista tn̄ p̄phetia p p̄dicationē apl̄oꝝ mł̄to p̄fe cti⁹ fuit ipleta: ꝛ de hac videt̄ tobias p̄n cipal̄r loq̄. iō s̄bdit̄ g ¶ Et gau. ꝛc. re. ter. q̄ mł̄ti reges gaudēt in ecclia iugo christi s̄bmittētes colla sua: ꝛ pleni⁹ iple bit̄ i fine mūdi qn̄ p⁹ p̄secutionē ātichri H sti oēs generał̄r ↄuertent̄ ad christū: q̄ ē rex oīm fideliū noīe isr̄ael̄ designatorū. Cętera patēt ex dict̄. h ¶ Factū ē āt Hic ↄn̄r describit̄ filialis obtēpatio/ cū dr̄: i ¶ Post o. ꝛc. ex ni. ꝛc. sic p̄cępat ei pr̄. Cęt̄a patēt vsq̄ꝫ ibi: k ¶ Et cur̄a eoꝝ ges. nā erāt parētes sui rōne vxor̄ suę q̄ cuꝫ eo erat vna caro. l ¶ Et ipse clau. o. ꝛc. Mos eīn tūc erat ꝛ adhuc ē in pl̄ib⁹ terris/ q̄ oculi mortuoꝝ claudūt p amicos p̄pinq̄s: p h̄ signātes q̄ obdor miāt i dn̄o. Cęt̄a patēt vsq̄ꝫ ibi m ¶ Cū gaudio se. eū. p̄p̄t finē ei⁹ optimū. Cę tera patēt vsq̄ꝫ ibi: n ¶ Ut accępti es. ꝛc. sic dr̄ de btō sebastiano: Decebat eīn vt quē de⁹ tāta p̄fuderat gr̄a ab omnib⁹ amaret̄. ꝛ hoc cedit ad honorē dei q̄ dat gratiā ꝛ gliam. Cui est honor ꝛ gloria i sęcula sęculoꝝ. Amen.

Postilla venerabilis magr̄i Nicolai de Lyra sup librū Tobię finit.

¶ Incipit expositio fr̄is Britōis ordinis minoꝝ sup p̄logū Judith.

A Pud hebręos liber iu. ꝛc. ad euidētiā isti⁹ p̄logi nota q̄ dicit magr̄ in historijs/ q̄ hāc historiā transtulit hieronym⁹ ad petitionem paulę ꝛ eustochij de chal dęo in latinū. hic liber apud chaldęos in ter historias computat̄: et apd̄ hebręos inter apocrypha. quod dicit Hierony mus in p̄logo qui sic inchoat: Uigiti et duas l̄ras ꝛc. si g̃ in p̄logo sup iudith a licubi legit̄ inter agiographa: vitiū scri ptoris ē ꝛc. Hucusq̄ꝫ sunt ꝟba magistri. Iste p̄logus habet quattuoꝛ partic̄las: in quarum prima dupliciter ostēditur q̄ liber iste nō est autenticus. p̄mo q̄ apud hebręos

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

A ¶ cus.liiij.p⁹ eū regnuit phraortes ānis.xx.deinde cyaxares siue diocles ānis.xxxij.q̄ moriēs iperiū astyagi dedit: quē cyr⁹ rex psaꝝ ipi⁹ ex filia nepos regno p̄uauit: ac regnū medoꝝ in psas transtulit. q̄ babyloniā vastauit: occidēs balthasar abnepotē nabucho.regis babylōis: iuuāte dario (vt testat̄ Joseph⁹).p pinq̄ suo astyagi filio annos etat̄.lxiiij. hn̄te. His regū successiōib⁹ cognit̄ dili gēs lector facili⁹ idagabit/cui p̄dictorū regū maxie cōueniat ordo narrationis. Sȝ eusebi⁹ i chronic̄ suis asserit cābysē filiū cyri: q̄ post p̄rez.xxx.ānis regnantē viij.ānis i psīde regnauit ab hebreis nabuch. vocari/sub q̄ iudith historia scp̄ta sit. Sȝ q̄ ista historia dic̄ arphaxat regē medoꝝ: nō iuenio quō regnū assyrioꝝ a medis vastatū atq̄ destructū rursus ipsis medis p̄ualuerit: si cābyses nabuch. itelligit̄. nisi forte dicat̄: q̄ cābyses q̄ gētes finitimas ipugnasse z egyptū supasse d̄r: cū regnū assyrioꝝ atq̄ psaꝝ vnum eēt/aliquē regē noīe arphaxat in media repugnātē vicerit atq̄ suo iperio subiugauerit. Ca. I

Mystice

Arphaxat. Ra. Mystice: p arphaxat supbi exp̄munt̄: q̄ꝝ conat⁹ z labor q̄ p vastū tumoris z elatiōis agit̄ facile i potestatē nabuchod.i. diaboli cadit: ipse ē enim rex super omnes filios superbię.

Job.41.d

b ¶ Egbathanis. Quę medię p̄uincię metropolis est quā deioc⁹ medoꝝ rex ↄdidit: sȝ arphaxat mirabilit̄ āplificauit: sic daniel p̄pha s̄m iosephū sb dario rege i eadē ciuitate medię mausoleum valde preclarum cōstructū mira arte posuit.

Brito

B hebreos est apocryph⁹: quod notat̄ in p̄ncipio. scd̄o q̄ apud chaldeos erat corrupt⁹. chaldeo em̄ s̄mōe erat scp̄t⁹ sic d̄r h.j.cui⁹ corruptio inferi⁹ exp̄mit̄/cū d̄r Multoꝝ codicū varietatē vitiosissimam zc. In scd̄a pte dic̄: q̄ nicena synod⁹ hūc autēticauit: z iō ad petitionē pauli z eustochij trāstulit. vn̄ dicit: Sed q̄ hūc librū synod⁹ nicena zc. In tertia pte trāsferēdi diligētiā s̄biūgit. vn̄ dic̄: Et semotis occupatiōib⁹ zc. Ultio iudith multiplicit̄ cōmedat: z i ei⁹ cōmēdatōe p̄logū termiat: z ista ps icipit ibi: Accipite iudith vidua castitat̄ exēplū zc. His visis lrę insistam⁹. Quid sit apocryphū: z q̄d agiographū iuenies.s.i p̄nci. p̄logi sup Josue. In p̄logo galeato scribit̄ sic: Hic p̄log⁹ scp̄turaꝝ q̄si galeatū p̄ncipiū oīb⁹ libris q̄s d̄ hebreo v̄tim⁹ i latinū ↄuenire pōt: vt scire valeam⁹ q̄cq̄d extra hos ē int̄ apocrypha eē ponēdū. igit̄ sapia q̄ vulgo salomonis inscribit̄ z iesu filii sirach liber z iudith z tobias z pastor nō sūt i canōe. a ¶ Int̄ hi.i.inter historiales libros. b ¶ Synod⁹ ni. sic ait Isid. in.vj.Ety. Int̄ cętera ↄcilia q̄tuor scim⁹ eē venerabiles synodos: q̄ totā p̄ncipal̄r fidē cōplectunt̄: q̄si q̄ttuor euāgelia: vl̄ totidē padisi flumia. Harū p̄ma nicena synod⁹.cccxviij. ep̄oꝝ. Cōstātino augusto ipatore ipante pacta ē: in q̄ arrianę pfidię ↄdēnat̄ blasphemiā: quā d̄ inęq̄litate scīe trinitat̄ idē arri⁹ asserebat: sȝ ↄsubstātialē deo pr̄i dei filiū eadē scīā synod⁹ p symbolū diffinit. Scd̄a synod⁹.cl. patrū sb theodosio seniore ↄstātinopolim ↄgregata ē: q̄ macedoniū sp̄m scīm deū eē negātē ↄdēnās/ↄsbstātialē pr̄i z filio sp̄m scīm demōstrauit: dās symboli formā quā tota grecoꝝ z latinoꝝ ecclīa ↄfitet̄ z p̄dicat. Tertia synod⁹ ephesina.cc. ep̄oꝝ sb iuniore theodosio augusto edita: q̄ nestoriū duas psonas in xp̄o asserētē iusto anathemate ↄdēnauit: ōndēs māere i duab⁹ natur̄ vnā dn̄i nr̄i iesu xp̄i psonā. Quarta synod⁹ chalcedonēsis.dcxxx.sacerdotū sb marciano vl̄ maximiano p̄ncipe habita ē: i q̄ eutichiū ↄstātinopolitanū abbatē v̄bi dei z carnis vnā naturā p̄nūciātē: z ei⁹ defēsorē dioscoꝝ q̄ndā alexādrię ep̄m: z ip̄m rursus nestoriū cū reliq̄s heretic̄ vna patꝝ snīa ↄdēnauit p̄dicās eadē synod⁹ xp̄m dn̄m sic natū d̄ v̄gie/vt i eo substātiā diuinę z hūanę ↄfiteamur naturę. Synod⁹ āt ex greco iterp̄tat̄ comitat⁹ vl̄ cęt⁹. Hucusq̄ v̄ba sūt Isid. A syn q̄d ē cō/z odus q̄d ē materia d̄r synod⁹.i. cōuēt⁹: cęt⁹/comitat⁹/cōgregatio: z p̄pe senū vl̄ p̄sbyteroꝝ/ quā solēt facere ep̄i. Q̄ aūt d̄r synod⁹ q̄si sine nodo: s̄m illū versiculū: De scīā synodo redeūt bursę sine nodo: potius est etymologia q̄ deriuatio. Nicena d̄r a nicena ciuitate: sic cōstātinopolitana a ↄstātinopoli: ephesina ab epheso: chalcedonēsis a chaldedonia.

Concilia siue synodus q̄tuor

nus idonea iudicat̄. Chaldeo tn̄ sermōe ↄscript⁹/int̄ histori- a as cōputat̄. Sȝ q̄ hūc libꝝ synod⁹ nicena i nūero scīāꝝ scri- b pturaꝝ legit̄ cōputasse: acq̄e- c ui postulatiōi v̄rę: imo exacti- d oni: z sepositl̄ occupatiōb⁹ q̄- e b⁹ vehemēt̄ artabar/huic vnā f lucubraciūculā dedi: magl̄ sē-sū e sēsu q̄ ex v̄bo v̄bū trāsferēs. Multoꝝ codicū varietatē g vitiosissimā āputaui: sola ea q̄ h itelligētia itegra i v̄bis chaldeis iuenire potui/latinis exp̄ssi. Accipite iudith viduā/ castitat̄ exēplū: z triūphali laude ppetuis eā p̄conijs declarate. Hāc ei n̄ solū fēmis/ sȝ z viris imitabilē dedit: q̄ castitatis ei⁹ remūerator v̄tutē talē tribuit: vt iuictū oīb⁹ hoīb⁹ viceret: z i- i supabilē suparet. Finit p̄log⁹

Incipit liber Judith/q̄ n̄ ē i canone. Ca. I

a ¶ superbi.

Arphaxat ita- k

a ¶ q̄ tpe historia iudith p̄notat̄

q̄ rex medorū

a ¶ supbi eniȝ sup oēs esse cupiūt

s̄biugāuerat m̄ltas gētes ipio l

a ¶ amplificauit/ Deioces em̄ cōdidit.

suo: z ip̄e ędificāuit ciuitatē po m

b tētissimā quā appellauit egba n

c ¶ Acq̄eui po. v̄rę. o paula z eustochium. de his satis inuenies.s. in p̄logo sup Josue ↄsus finē. d ¶ Exactiōi.i. instāti petitiōi. Nota h̄ d̄ram int̄ postulationē z exactionē. Postulatio em̄ ē cū q̄s petit simpl̄r. Exactio aūt est cū q̄s petit iportune aut istāter e ¶ Et sepo.i. dimissis z a me sepatis/q̄si seorsū posit̄: a sepono seponis/q̄d est separare vel seorsū ponere. f ¶ Unā lu.i. vnā modicā vigiliā vni⁹ noct̄. Nota q̄ h̄ lucubrū d̄r modicū lumē vel modic⁹ ignis: sic fit ex crucibolo vl̄ q̄cūq̄ alio z fit in vmbra. vn̄ d̄r lucubrū/eo q̄ luceat in vmbra: z hęc lucubra idē. vnde lucubro bras d̄r vigilare: z p̄prie lucubrare ē vigilare ad lucubrū.i. ad lucernaȝ in nocte. Itē lucubrare d̄r parū lucere. vn̄ hęc lucubratio: a q̄ hęc lucubratiūcula diminutiuū. g ¶ M ex ver. ver. p̄pt̄ vitiosos codices: p̄pt̄ varias z corruptas editiōes. h ¶ Intelligētiā i.i. incorruptā. i ¶ Ut inui. oīb⁹ ho. vi.i. holofernē: p quē designat̄ diabol⁹. holofernes em̄ ethymologizat̄/oīb⁹ ferēs necē ab olon: q̄d est totū: z fero fers: z necis necē a nece.

¶ Finit expositio isti⁹ p̄logi.

¶ Postilla venerabil̄ magistri Nicolai de lyra sup Judith incipit.

Arphaxat itaq̄. Ca. I
Post historias susānę belis z dracōis q̄ cōtigerūt captiuitatis tpe: vt.s. dictū ē: seq̄t̄ historia libri iudith: q̄ ↄtigit tpe cābysis filij cyri s̄m historiogp̄hos z doctores nostros: de q̄ ↄstat q̄ regnauit post p̄rez: z p ↄn̄s p⁹ captiuitat̄ babylōicę relaxationē. nā cyr⁹ dedit licētiā hebręis redeūdi. In h̄ igit̄ libro describit̄ liberatio isrl̄ a psecutiōe holofernis. Et diuidit̄ i tres ptes: nā p̄mo describit̄ hui⁹ psecutiōis occasio. scd̄o ipa psecutio.ca.v. tertio ppl̄i libatio ca.viij. Prima adhuc i duas: q̄ p̄mo ponit̄ occasio psecutiōis m̄ltaꝝ gētiū generalit̄. scd̄o filioꝝ isrl̄ special̄r.iiij.ca. Circa p̄mū ponit̄ duplex occasio. scd̄a ibi: Tūc exaltatū ē. Circa p̄mū sciendū: q̄ regnū assyrioꝝ icępit ab antiq̄ belo: cui⁹ fili⁹ nin⁹ ↄdidit niniuē ciuitatē magnā ex noīe suo appellās eā. z h̄ iperiū durauit vsq̄ ad sardanapalū inclusiue: quē iterfec̄ arbat⁹ p̄fect⁹ medoꝝ: z regnauit p eo z trāstulit regnū ad medos. z sic p̄māsit vsq̄ ad astyagē: ex cui⁹ filia ort⁹ fuit Cyr⁹ rex psaꝝ: q̄ iuuāte dario auūculo suo vicit balthasar regē babylōis. Dan̄.v. z mortuo dario tenuit monarchiā. cui successit cābyses fili⁹ ei⁹: q̄ alio noīe dict⁹ est nabuch. scd̄s: q̄ sic p̄m⁹ tēplū destruxit/sic iste reędificatione ei⁹ ipediuit/vt dictū ē.j. Esd.iiij. h̄ āt cābyses adhuc viuēte pr̄e regnuit sup assyrios i niniue: p⁹ mortē v̄o pr̄is voluit monarchiā tenere. sȝ ↄ̄ q̄dā med⁹ arphaxat noīe voluit apd̄ medos regnare: p̄pt̄ q̄d int̄ ip̄ȝ z cābysē dissēsio fuit orta q̄ fuit seq̄ntiū occasio p̄ma. Circa quā p̄mo ponit̄ huius arphaxat eleuatio. scd̄o ei⁹ debellatio/ibi: Anno igit̄.xij. Circa primū dicit̄: k ¶ Arpha. itaq̄. volēs regnare p violētiā. l ¶ Subiugauerat m̄l. gē. p bellatores sibi adhęrētes. m ¶ Et ip̄e ędi. ad munimētū sui ↄ̄ cābysē. n ¶ Quā ap. eg. q̄d nomē interp̄tat̄ solēne mādatū: eo q̄ ad ei⁹ ędificiū gentes sibi subiectas ✻ cōpulit per

Moraliter. k ¶ Arphaxat itaq̄ rex zc. Per istum qui multas gentes superauerat: z ciuitatē fortem ędificauerat: et de hoc gloriabatur hoc attribuens p̄prię potestati: propter quod debellatus fuit a nabuchodonosor rege: sicut subdit̄: ✻ Anno igit̄

E F te posuit: ꝙ q̄cūq̄ die cernit̃ eadē constructū putat̃: q̄r sic pulchritudo noua ⁊ materia solida. Ibi vsq̄ hodie reges ꝑsaruz atq̄ medoꝝ sepeliunt̃: ⁊ cui hec cura cōmittit̃ sacerdos iude⁹ est. a ¶ In glia ⁊c. Hi in currib⁹/ ⁊ hi i eq̄s ⁊c. Sz de⁹ currū pharaonis ⁊ exercitū ei⁹ ꝓiecit in mare. ꝙ q̄ gliat̃/ i dn̄o glorieť. b ¶ In cāpo mag. Noib⁹ locorū notant̃ regiōes gētiū. Sic eñ cosmographi scribunt: a flumine indo q̄ ē ab oriente vsq̄ tigrim q̄ ab occasu: he regiones sunt: aracusia/ parthia/ assyria/ ꝑsida/ ⁊ media/ ⁊ mōtuose ⁊ aspere. A septētrione habent caucasum montē. A meridie mare rubruz ⁊ sinū persicū. In medio sui flumina ꝑcipua idaspē ⁊ ardinū. In his eñ sunt gentes .xxij. sz generalr̃ dr̃ parthia: sepe ⁊ media a tigri vsq̄ euphratē. Mesopotamia est incipiēs a septētrione inter mōtē thaurū ⁊ caucasuz: cui a meridie succedit babylonia: deinde chaldea: nouissime arabia: q̄ inter ꝑsicū ⁊ arabicū/ angusto terre tractu oriētē versus extēdit̃. In his sunt gētes .xxij. Sicq̄ factū est vt duo potētissima regna inter se cōfligētia plimas gētes ex ꝯfinijs cōparerēt/ ⁊ demū victorias ad chaldeos vel assyrios cōcesserint c ¶ Tunc exaltatū est regnū. Cū diabol⁹ ꝑditoꝝ multitudinē sue volūtati subijcit: eleuatur cor ei⁹: ꝓprie illud assignās virtuti/ nō diuine ꝑmissiōi: ⁊ eo magis ardescit ad plimoꝝ ꝑditoꝝ destructionē q̄ se videt q̄busdā preualere per prauā suggestionē. vnde sequit̃ d ¶ Et misit ad oēs q̄ ha. Diabolus ꝑ diuersas ꝓuincias legatos mittit cuz turbā malignoꝝ spirituū ad seducēdas gētes ꝑ totū orbē dispgit: nec ꝑcit dignitati/ nec honori: oēs ad gehēnā trahere cupit ⁊ facere filios ꝑditiōis. fideles q̄z eē securos nō patit̃: q̄ ꝑ hierl'm ⁊ iordanis nomē significant̃: nec sat⁹ ē ei ethnicos absorbere/ nisi etiā christiāos possit deuorare. vñ Job: (Job.49.c) Absorbebit fluuiū ⁊ nō mirabit̃: ⁊ hz fiduciā ꝙ influat iordanis in os ei⁹. Et iteruz: (Abac.1.d) Esce ei⁹ electe. sz q̄uis mltos suget a mltis ꝯtēnit̃. vñ: Oēs vno aio ꝯdixerūt ⁊c.

G Tūc indigna

a ¶ fortitudo b ¶ stabilibus: oē eñ q̄dratum est stabile. a ¶ pulchritudo i lōgitudine: Lxx. eñ oē q̄dratū stabile: vt fortis: vt pulchra: vt inexpugnabilis esset ¶ magnitudo. a ¶ ex hoc ope. b ¶ nō vere: q̄r sol⁹ de⁹ potēs est/ sicut solus bonus. c ¶ nō dei a q̄ ois ptās. a ¶ nō dei. Sūt eñ q̄drige dei: de q̄b⁹ Cañ.6.d. Aīa mea turbauit me ꝓpt̃ q̄drigas aminadab. ⁊ alibi: Quadrige salomonis .3. Regū.10.d. a ¶ quē alij cābysen putāt. diabolus. b ¶ demonū. assyria eñ dirigēs vel coarguēs. a ¶ fort⁹ armat⁹ custodit atriū. ¶ turbā malignoꝝ spirituū. a ¶ nec fideles quietos esse patit̃.

thanis. Ex lapidib⁹ q̄dratis ⁊ sectis fecit muros ei⁹ in altitudine cubitoꝝ septuaginta: ⁊ in latitudie cubitoꝝ trigita. Turres vo ei⁹ posuit i altitudie cubitorū cētū. Per q̄drūz vo earū lat⁹ vtrunq̄ vicenoꝝ pedū spacio tēdebat̃: posuitq̄ portas ei⁹ in altitudine turriū. Et gliabat̃ q̄si potēs i potētia exercit⁹ sui: ⁊ i glia q̄drigaꝝ suarū. Anno igit̃ duodecio regni sui nabuchodonosor rex assyriorū q̄ regnauit in niniue ciuitate magna: pugnauit ꝯtra arphaxat: et obtinuit eū in cāpo magno: q̄ appellat̃ ragau circa euphraten ⁊ tigrim ⁊ iadasan in cāpo erioch regis elicorū. Tūc exaltatū est regnū nabuchodonosor ⁊ cor ei⁹ eleuatū est: et misit ad oēs q̄ habitabāt in cilicia ⁊ damasco ⁊ libano: ⁊ ad gētes q̄ sunt in carmelo ⁊ cedar: ⁊ inhabitātes galileā: in cāpo magno esdrelō: et ad omnes q̄ erāt in samaria et trans flumē iordanē vsq̄ hierusalē: ⁊ oēz t̃rā iesse q̄usq̄ ꝑueniat̃ ad mōtes ethiopie. Ad hos oēs misit nuncios nabuchodonosor rex assyriorū: qui oēs vno animo cōtradixerūt:

Nico.de lyra

* cōpulit ꝑ solēne mādatū: ⁊ q̄r fecit eaz metropolim: ⁊ sic ex ea deriuabant̃ mādata regis ad alia loca. a ¶ Ex lapidib⁹ quadra. ad ciuitat⁹ fortitudinē. b ¶ Et sectis. ad ei⁹ pulchritudinē. c ¶ In altitudine cubitorū septua. in q̄ apparet fortitudo ciuitat⁹ maxima. d ¶ Turres vo ei⁹. q̄ erāt disposite ꝑ muꝝ. e ¶ Posuit in alti. cubi. cē. ⁊ sic excedebāt altitudinē muroꝝ .xxx. cubit⁹. f ¶ Per quadrū vo earū lat⁹ vtrūq̄ ⁊c. Erāt autē iste turres q̄drate ad āgulos equales: ⁊ vltra murū ciuitatis ꝓtēdebant̃ extra ꝑ spaciū viginti pedū/ ⁊ tantū ex opposito intra murū. g ¶ Posuitq̄z por. ei⁹. i. ciuitatis. h ¶ In altitudine tur. i. iuxta turriū altitudinē. Ex vtraq̄ eñ ꝑte cuiuslibet porte erāt turres edificate altiores ceter⁹ turrib⁹/ ad facili⁹ ꝓhibēdū accessū ad portas. i ¶ Et gliabat̃ qua. po. singulariter. k ¶ In potētia exer. sui. i. bellatoꝝ suoꝝ. l ¶ Et in glia q̄dri. sua. i. curruū suoꝝ: nā antiq̄t⁹ in currib⁹ pugnabāt: vt hr̃ in libris Josue/ Judicū ⁊ etiā regū. m ¶ Anno igit̃. Hic ꝯñr describit̃ huius arphaxat debellatio/ cuz dr̃: Anno igit̃ duodecimo regni sui nabu. ⁊c. Hic annus duodecimus nō refert̃ ad tēpus regni arphaxat: sz ad tēpus regni cambysis/ q̄ dr̃ h̄ nabuchodonosor rōne supradicta: sicut patebit. j. in ꝑncipio ca.ij. Sz ꝯ h̄ videt̃: q̄r cābyses regnauit tm̄ octo ānis: sicut dixi. s. in ep'la hieremie ⁊ in daniele: ⁊ plurib⁹ alijs locis. Dicēdū ꝙ ibi numerant̃ tm̄ āni q̄b⁹ regnauit post mortē pr̄is: hic aūt incipit nūeratio a tp̄e q̄ cepit regnare sup assyrios in niniue viuēte adhuc pr̄e. n ¶ Pugnauit ꝯ arphaxat ⁊ ob. euz. i. totalit̃ debellauit o ¶ In cāpo magno. ⁊ sic erat loc⁹ apt⁹ ad capiēdū tātos exercit⁹. p ¶ Circa euphratē. i. iux̃: sicut Tob. vlt̃. dr̃: Sz q̄cūq̄ die sepelierit⁹ mr̃em vr̃aꝫ/ circa me. i. iuxta me. q ¶ In cāpo erioch re. elicorū. Erat aūt iste q̄dā regul⁹/ in cuius terra cōuenerunt duo reges magni ad pugnādū r ¶ Tūc exaltatū. Hic cōseq̄nter ponitur generalis ꝑsecutionis occasio scd'a. ⁊ scd'o subdit̃ ꝑsecutio ip̄a ca.ij. Circa ꝑmū dr̃: Tūc exal. est regnū nabucho. ex illa notabili victoria. s ¶ Et cor ei⁹ ele. est. in suꝑbiā: ꝓpt̃ q̄d voluit dilatare suā potētiā. ido subdit̃: t ¶ Et misit ⁊c. in cili. ⁊ dama. q̄ est metropolis syrie: Esa.vij.b. Caput syrie damasc⁹ v ¶ Et libano q̄ est in ꝯfinio terre sctē ⁊c. x ¶ Quousq̄z perue. ad mōtes ethiopie. q̄ sunt in occidētali ꝑte. volebat eñ dilatare suā monarchiā ab oriente vsq̄ ad occidētē. y ¶ Ad hos oēs mi. nuncios nabu. vt se subijcerēt illi volūtarie. z ¶ Qui oēs vno aio cōtradixerūt. nolētes ei subijci. Sed contra h̄ videt̃ ꝓba/ *

(Diuisio) (Moraliter)

* m ¶ Anno igit̃ duodecimo regni sui nabuchodono. rex assyrioruz ⁊c. Significat̃ ꝙ q̄ plures tētatiōes diaboli suꝑauit/ et etiā edificiū bonorum opeꝝ fec: de q̄b⁹ tñ instigāte diabolo ꝑ suꝑbiā intumescit: ⁊ sic a diabolo q̄ per nabuchodonosor significat̃ debellat̃: ⁊ sic victoria q̄ tētatiōes diaboli ꝑus superauerat vertit̃ in luctū: sic dr̃. ij. Re. xix.a. Et versa est victoria in die illa i luctuz: vñ dicit Bernar. sup Missus est: Quid dicis virgo superba? Expedit tibi magis virginē nō esse q̄ de virginitate insolescere. Et Luce.xviij.c. dicit saluator de phariseo de suis opib⁹ gloriāte/ ⁊ publicano sua pctā cōfitēte: Descēdit hic iustificat⁹ ab illo. i. publican⁹/ magis q̄ phariseus. r ¶ Tuc exaltatū est regnū nabuchodo. ⁊ cor ei⁹ eleuatum est. Quia diabolus magis gloriat̃ de deiectione vnius qui multa fecerat bona/ q̄ mltoꝝ mediocriter viuētiū. Vñ refert Grego. iij. dialogorū: ꝙ quidā iudeus de partibus cāpanie ibat romā: q̄ ad fūdanū cliuū ꝑueniēs ⁊ nox suꝑueniret/ itrauit quoddā tēplū apollinis nō habēs locū aliū ad declinādū. q̄ ꝑtimescēs licz fidē christi nō haberet/ signo tamē cruc⁹ se muniuit. media vo nocte ꝑuigil iacēs vidit turbā malorū spirituū vni principali obsequētiū. Et cum inquireret quid mali singuli fecissent/ vnus in medio ꝓsilijt: dicens se andreā fundane ciuitatis ep̄m de quadaz sanctimoniali in suo episcopatu manētē intātū tentasse/ ꝙ de ip̄a turpia cogitaret: ⁊ vespere ꝑcedenti ad hoc eū induxisse/ ꝙ blandiens eā in tergo palma ꝑcusserat: ⁊ tūc ille malignus qui ꝑerat incepit euz laudare ⁊ dicere ꝙ ꝑficeret q̄d inceperat. nā ex hoc iter ceteros palmā victorie obtineret. t ¶ Et mi. ad omnes q̄ habitabant in cilicia ⁊ dama. ⁊c. Quia quando malignus spiritus aliquem sanctitatis excellentie deiecit/ sperat multos alios sibi subijcere. ꝓpter q̄d de ip̄o dicit̃ Job xl.c. Absorbebit fluuiū ⁊ nō mirabit̃: ⁊ habz fiduciā ꝙ influat iordanis in os eius. z ¶ Qui omnes vno animo ꝯtradixerunt ⁊c. Multi eñ sunt boni q̄ resistunt demoni: ⁊ ꝑñt omnes dici ꝑ figurā hyperbole. sicut aliq̄n dicit̃/ tota ciuitas vadit ad tale spectaculum: ad designandū multitudinē euntium: licet aliq̄n nō sit q̄nta vel sexta pars ciuitatis.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

a ¶ Tũc indigna. Diabolus ꝓpria supbia excecat⁹: dũ det sibi imperiũ toti⁹ orbis: cõtẽdẽs vt abstractos a cultu pietatꝭ ꝯsortes suos faciat īpietatis: q̄ de potẽtia regni exultans / ait: (Esa.14.d.) Ascẽdã in celũ ꝛ ponam sedẽ meã in aquilonẽ ꝛ sĩlis e.al. Et (Matth.4.d) in euangelio: Hec oĩa tibi dabo si cadens adoraueris me.

Anno tertiode. ꝛc. Seqr̃: b ¶ Tũc ho. Ca.II voca. ꝛc. Holofernes ille p̄ncipes gẽtiũ q̄ ecclesiã ꝑsecuti sũt significat: aut antichristũ ꝑditiõis filiũ: i quẽ tot⁹ sathanas introi/bit vt faciat q̄ nõ fecerũt p̄res sui: et deũ patrũ suoꝝ nõ reputabit: q̄ aduꝰ/ (Dan.11.g) sus oĩa regna consurget: ꝛ veniet in m̃ltitudine magna: vt ꝯterat ꝛ inter/ficiat ꝛ tabernaculũ suũ sup mõtẽ inclytũ ꝛ sctm̃ ponat vbi diuinit⁹ ꝯtritus corruet. hec ẽ bestia cui iux̄ Apo(Apocal.13.a)cal. draco ꝟtutẽ suã ꝛ potẽtiã dabit vt oẽs adorent draconẽ q̄ bestie talẽ dedit p̄tãtẽ c ¶ Cũ ꝑtrãsisset ꝛc. Rab. Per diuersas ꝓuĩcias ꝛ noĩa locoꝝ q̄ in historia cõtinent̃ / ꝑsonaꝝ distinctiones ꝛ graduũ et dignitatũ designant̃: ex quib⁹ omibus diabolus vẽdi/

a ¶ nuncios. b ¶ infecto negocio.

ꝛ remiserũt eos vacuos ac sine hono/re abiecerũt. Tũnc idignat⁹ nabuchodonosor rex ad oẽm terrã illã: iurauit p thronũ ꝛ regnũ suuz / ꝙ defenderet se de oib⁹ regionib⁹ his.

a ¶ maligꝰ hostis licet supatus ab īcepta malicia nõ desistit: sz iteꝝ bellũ intẽdit: ꝛ totũ furoris sui effundit tumultum. a ¶ filiorum superbie a ¶ amator est potentie ꝛ glorie.

Ca.II

Anno tertiodecimo nabuchodonosor regis vicesima ꝛ secũda die mẽsis p̄mi factũ ẽ ꝟbũz in domo nabuchodonosor regꝭ assirioꝝ: vt defẽderet se. Vocauitq̄ oẽs maiores natu: oẽsq̄ duces ꝛ bellatores suos: ꝛ habuit cũ eis mysteriũ cõsilij sui. Dixit q̄ cogitationẽ suã in eo esse: vt omnẽ terrã suo subiugaret imperio. Qd̄ dictũ cũ placuisset omnib⁹ / vocauit nabuchodonosor rex holofernẽ p̄ncipẽ militie sue: ꝛ dixit ei: Egredere aduersus oẽ regnũ occidẽtis: ꝛ cõtra eos p̄cipue q̄ ꝯtẽpserũt iperiũ meũ. † Nõ parcet ocul⁹ tu⁹ vlli regno: omnẽq̄ vrbẽ munitã subiugabis mihi. Tũc holofernes vocauit duces ꝛ magr̃at⁹ ꝟtutis assyriorũ: et dinumerauit viros in expeditiõe / sic p̄cepit ei rex: cẽtũ viginti milia peditũ pugnatoꝝ: ꝛ eq̃tes ꝛ sagittarios duodecim milia. Omnẽq̄ expeditionẽ suã fec̃ p̄ire i multitudine innũerabiliũ cameloꝝ: cũ his q̄ exercitib⁹ sufficerẽt copiose: boũ q̄q̄ armẽta: gregesq̄ ouiũ: q̄rũ nõ erat nũer⁹. Frumẽtũ ex oĩ syria i trãsitu suo parari cõstituit. Aurũ ꝟo ꝛ argẽtũ de domo regis assũpsit multũ nimis. Et ꝓfect⁹ ẽ ipe ꝛ oĩs exercit⁹ cũ q̄drigis ꝛ eq̃tib⁹ ꝛ sagittarijs: q̄ cooꝑuerunt faciẽ terre sicut locuste. Cũq̄ ꝑtrãsisset fines assy/

a ¶ sententia. a ¶ demones q̄ minorib⁹ p̄sunt: in q̄bus confidit ꝛ quibus secreta cõmittit. a ¶ secretum. ¶ aperuit a ¶ tã bonos q̄ malos. a ¶ sup pect⁹ tuũ gradieris ꝛ terrã comedes. a ¶ oẽs eñ demones sunt potentie amatores. a ¶ q꞉ ꝑsecutionẽ magnã excitabit inimicus antichristus in vniuerso mũdo. ¶ Erit eñ talis ꝑsecutio qualis nec ante fuit nec erit. a ¶ plerosq̄ q̄ firmitatẽ fidei ꝛ virtutũ excellentiã habere vident̃.

Ni. de lyra

※ videt̃ qd̄ habet̃. j. Esdre. iiij. s. ꝙ habitãtes in samaria erãt nati de regno assyrioꝝ ꝛ obedictes illi regi: h̄ aũt inter ciuitates rebellãtes ponit̃ samaria. Propter h̄ et multa alia q̄ non vident̃ scripturis canonicis bñ ꝯsonare: liber iste apud hebreos habet̃ tãq̄ oĩno apocryphus. Põt tñ ad hoc dici: ꝙ samaria aliq̃n accipit̃ stricte ꝓ ciuitate illa q̄ fuit metropolis in regno decẽ tribuũ: ꝛ locis ei ꝓpinquis: in q̄bus habitabãt gẽtiles dicti. Aliq̃n magis large ꝓ toto regno decem tribuũ: eo ꝙ illa ciuitas erat metropolis. ꝛ sic accipit̃ hic: q꞉ in partib⁹ a ciuitate remotis redierũt aliq̄ fugitiui de isr̃l ibidẽ habitãtes / scz in samaria extẽso noĩe dicta. a ¶ Et remiserũt eos vacuos. muneribus ꝛ tributis. b ¶ Tunc indignat⁹ na. q꞉ p̄ supbia putabat oẽs gentes illas ei⁹ obedire mãdatis sine cõtradictione. c ¶ Jurauit p thronũ ꝛ re. suũ. ad maiorẽ assertionẽ. d ¶ Qd̄ defẽderet se de omnib⁹ re. his. minus dicẽdo plus signat. Qz defenderet se: id est inuaderet omes regiones illas. ꝛ est q̄dã figura q̄ liptote vocat̃.

Anno tertiode/ Ca.II cimo. Positis occasiõibus ꝑsecutionis gẽtium multaꝝ: hic ꝯñr describi/(Diuisio)tur ꝑsecutio ipaꝝ. Et diuidit̃ i duas partes: q꞉ primo ponit̃ hec persecutio. scd̄o multoꝝ humiliatio. ca. iiij. Prima adhuc in duas: q꞉ p̄mo ponit̃ dispositio exercit⁹. scd̄o ipsi⁹ ꝓgressus / ibi: Et ꝓfectus est. Prima adhuc i duas: q꞉ p̄mo ponit̃ p̄ceptũ regis. secũdo obedientia ducis / ibi: Tũc holofernes. Circa primã notatur tp̄s / cum d꞉: e ¶ Anno tertio decimo nabu. ex hoc patz veꝝ qd̄ p̄dictũ est. s. ꝙ annus. xij. erat regni nabuchodonosor: nam anno duodecimo habuit victoriaz / ex qua eleuatus misit nũcios ad dilatãdũ suã potentiã: q̄bus repulsis posuit se anno xiij: ad hoc obtinendũ p violentiaz. f ¶ Vicesima ꝛ secũ. die mẽsis p̄mi. qui est martius apud hebreos. sicut pleni⁹ declaraui Geñ. vij. et Exo. xij. finis aũt huius mẽsis in q̄ est p̄ncipiũ veris / est tẽpus aptũ ad disponẽdũ de bellis: maxime in terris calidis: cuiusmodi sunt p̄nominate. g ¶ Factũ est verbũ. i. diuulgatã. h ¶ Ut defen. se. Exponat̃ vt supra. i ¶ Vocauitq̄ ad se oẽs ma. natu ꝛc. vt melius fieret ꝓsecutio negocij inchoati de eorũ ꝯsensu. k ¶ Et ha. cũ eis mysteriũ: id ẽ secretũ. l ¶ Cõsilij sui. tractãdo cũ eis de hoc qd̄ cogitauerat. Cetera patẽt vsq̄ ibi: m ¶ Vocauit nabucho. rex holofernẽ ꝛc. vt rex ad custodiã regni remaneret: ꝛ holofernes ad ei⁹ dilatationẽ ꝓcederet. n ¶ Egredere aduersus oẽ regnũ occi. Omes eñ terre supradicte erãt ad plagã occidentalẽ respectu regni assyrioruz. o ¶ Et cõ. eos p̄cipue ꝛc. Licz ei oẽs renuissent dare tributũ: aliq̄ tñ fecerant specialẽ cõtẽptũ / eijciendo nũcios nabuchodonosor sine honore: vt p̄dictũ est / scz cũ vituperio: q꞉ minus dicẽdo plus signat. p ¶ Tunc holofernes vocauit duces ꝛ magistrat⁹ virtutis assyriorũ. Hic cõsequenter ponit̃ obediẽtia ducis / cũ dicit̃: Tunc holofernes vocauit duces ꝛc. id est illos qui essent necessarij ad regimẽ exercit⁹ sub eo. q ¶ Et dinumerauit vi. in expeditione ꝛc. ꝓ tanto negocio necessarios. r ¶ Cẽtũ viginti milia peditũ pugnatorũ. Nã in pedibus cõsistit robur exercitus: vt dicit Vegeti⁹ lib. de re militari. s ¶ Et equites sagittarios ꝛc. Equites eñ tunc pugnabant sagittãdo: ꝛ maxime in aggressu belli: sicut modo faciunt tartari habitantes in partibus illis. t ¶ Omnẽq̄ expeditionẽ suã ꝛc. i. illos q̄ ꝓuidebant necessaria exercitui: ideo subdit̃: v ¶ Cuz his q̄ exer. sufficerẽt copio. Nã in castris magis timẽda est fames q̄ gladius: vt dicit Vegetius libro de re militari y ¶ Frumẽtũ ex omi syria. i. ex locis syrie magis abundãtibus. z ¶ In trã. suo parari ꝛc. id ẽ deduci ad loca p̄ q̄ debebat trãsire. a ¶ Aurũ ꝟo ꝛ argentuz ꝛc. ad soluendum bellatorum stipẽdia. b ¶ Et ꝓfectus est. Descripto exercitus apparatu: hic consequent̃ describitur eius ꝓgressus / cum dicitur: Et profectus est ipse ꝛ omis exercitus cũ quadrigis. portantib⁹ tẽtoria / machinas ꝛ alia exercitui necessaria. c ¶ Qui cooperuerunt faciem terre sicut locuste. Hyperbole est ad exprimẽdum magnã populi multitudinem. d ¶ Cunq̄ pertransisset fines assyriorum / venit ad magnos montes ꝛc.

(†Ezech.9.b)

※ vbi erat

Moraliter e ¶ Anno tertiodecimo nabuchodonosor ꝛc. Sequitur: i ¶ Vocauitq̄ omes maiores natu ꝛc. Scd̄m ꝙ dicit Dionysius / naturalia remanserunt in demonibus integra: ꝓpter qd̄ inter eos sunt aliqui maiores alijs sub vno p̄ncipe tenebrarũ: q̄ figurat̃ p̄ nabuchodonosor vt predictũ est: qui alios incitat ad malefaciendum: ꝛ similiter alij faciunt sibi subiectis: sicut dictuz est capitulo precedenti. x ¶ Boum quoq̄ armenta: gregesq̄ ouium: quorum non erat numerus. Per ista significant̃ illa de q̄b⁹ demões vtũt̃ ad hoĩes sibi sbĩciẽdũ

* Ascenditq̄

E ¶ lus vẽdicat sibi aliquã partẽ: nec pugnę formidat difficultatẽ/ sꝫ grãdis potẽtię grãdẽ certat efficere ruinã. a ¶ Predauitq̃ oẽs. Sicientię vtilitatẽ auferens: ⁊ cętera q̃b⁹ seruire debuerãt deo: ⁊ in vsũ seruitij sui cõuertẽs resistẽtes occidit in ore gladij: q² q̃s flectere ad ↄsensum neq̃t corꝑaliter occidit. b ¶ Descẽdit in cãpos. Damasc⁹ potus sanguinis interꝑtat᷑/ in q̃ ꝑncipes gẽtiũ exprimunt᷑ q̃ sitiũt sanguinẽ fideliũ: maxime in tẽpe messis. i. in cõsummatiõe sęcli debacchãte ꝑ latitudinem orbis furore antichristi. Ca. III

Tunc miserũt ⁊c. Potẽtes sęcli ⁊ voluptatuꝫ amatores q̃ ꝑncipẽ mundi studẽt recõciliare sibi/ vt mort̃ ꝑiculũ ⁊ voluptatis detrimentũ euadere possint: De q̃b⁹ dicit᷑: Qui vult esse amic⁹ hui⁹ sęculi/ inimic⁹ dei cõstituit᷑. In his em̃ sollicitudo hui⁹ sęcli ⁊ fallacia diuitiarũ suffocat vbũ/ ⁊ fructũ nõ facit. bi em̃ ꝓm noia hax ꝓuinciax suꝑbia extollũt᷑ vanitatẽ sequunt᷑: terrã duab⁹ vijs igrediunt᷑: ⁊ cętũ lugẽtiuꝫ vel luxurię suę pęnas luctium in iferno sociabunt᷑: vbi ad calorẽ nimiũ trãsibunt ab aquis niuiũ: ⁊ vermis eorum nõ morietur: ⁊ ignis nõ extinguetur. ¶ Memores

Jaco. 4. a

Mar. 9. g.

F

Nico. de lyra

* Ubi erat inuadendum. a ¶ Ascẽditq̃ oĩa ca. eorũ. ita ꝙ fortitudo sit⁹ nõ poterat eos defendere cõtra eũ. b ¶ Effregit aũt ciuitateꝫ opinatissimã. i. famosissimã noĩe melothi: ad quã cõueniebant mercatores de diuersis partib⁹ orbis: et sic eius famã deportabãt ad ꝑtes remotas. Aliq̃ libri hñt opimatissimã. i. optimã: ⁊ redit in eandẽ sentẽtiã: ex ħ em̃ ꝙ erat optima freq̃ẽtabat᷑ a mercatorib⁹ diuersis c ¶ Et filios isrl̃ q̃ erãt cõtra faciẽ deserti. antiq̃ libri habẽt: Et filios hismael ⁊c. ⁊ est verior lr̃a: q² agareni descẽdẽtes ab hismaele hitabãt tũc in desertis. d ¶ Et trãsiuit euphratẽ. Qui est vnus de q̃ttuor fluminibus paradisi. Geñ. ij. e ¶ Usq̃q̃ ꝑueniat᷑ ad mare. sc̃ꝫ mediterraneũ. f ¶ Adduxit oẽs filios madian. i. hoĩes madianitas ad augmẽtũ sui exercit⁹. g ¶ Et post hoc descendit in campos damasci in diebus messis. vt magis posset habitatorib⁹ nocere. Ideo subdit᷑: Et succendit oĩa sata: omnesq̃ arbores ⁊c. h ¶ Et cecidit timor illius suꝑ oẽs inhabitãtes terrã ꝓpter crebras illius victorias ⁊ crudelitates magnas.

riorũ/ venit ad magnos montes angę q̃ sunt
a ¶ virtutũ excellentiã.
a sinistro cilitię: ascenditq̃ oĩa cãstella eorũ: a
⁊ obtinuit oẽm munitionẽ. Effregit autẽ ciui b
a tatem opinatissimã melothi: ꝑdauitq̃ oẽs filios tharsis ⁊ filios israel q̃ erãt cõtra facieꝫ c
deserti: ⁊ ad austrũ terrę cheleon. Et trãsiuit d
a ¶ ip̄os em̃ pastores astutia sua frãgit q̃ ꝑsũt dñico gregi.
euphratem: et venit in mesopotamiã: ⁊ frẽgit oẽs ciuitates excelsas quę erãt ibi a torrente mãbre vsq̃q̃ ꝑueniat᷑ ad mare: et occupauit e
terminos ei⁹ ⁊ cilicia vsq̃ ad fines iaphet qui sunt ad austrum. Adduxitq̃ oẽs filios ma f
a ¶ scientie virtutem.
dian: et prędauit omnẽ lõcupletationẽ eorũ:
a ¶ acq̃escere nolentes. b ¶ pena corporali.
oẽsq̃ rẽsistentes sibi õccidit in ore gladij. Et g
a ¶ Facile delitiosi vincunt᷑
b post hoc descẽdit in cãpos damasci in dieb⁹
a ¶ flãma inuidie. b ¶ vtile. ¶ de q̃bus: Exijt q̃ seminat seminare semẽ suũ. c ¶ iocundum.
messis: ⁊ succẽndit oĩa satã: oĩesq̃ arbõres
a ¶ fructuosũ. b ¶ gladio ꝑsecutiõis. c ¶ iõ. d ¶ subito.
⁊ vineãs fẽcit incidi: ẽt cẽcidit timor illius su h
a ¶ carnales terrena amãtes: alij em̃ his visis ꝑ ꝓpinquũ redẽptoris aduentũ expectant letabũdi: q̃ ꝑegrini ⁊ hospites sunt suꝑ terrã. ¶ Ue suꝑ inhabitantes terram.
per oẽs inhãbitantes terram. Ca. III

c Tunc miserũt legatos suos vniuersax vrbium ac ꝓuinciarũ re- i
a ¶ elationis.
ges ac ꝑncipes syrię scꝫ ⁊ mẽso-
a ¶ sublimis. b ¶ vana. c ¶ venientes vel intrãtes. d ¶ cetus luctus vel vomitus eius
potamię: ⁊ syriẽ sobãl ⁊ libyẽ atq̃ ciliciẽ: qui veniẽtes ad holofernẽ/ dixerũt: Desinat indignatio tua circa nos. Melius est enim vt vi- k l
a ¶ nobis in delitijs mũdi. b ¶ diabolo. c ¶ ꝑncipi tene
uẽtẽs seruiamus nãbuchodonosor rẽgi ma- m
brax hax. ¶ antichristo.
gno ⁊ subditi simus tibi/ q̃ moriętes cũ interito nostro ip̄i seruitut̃ nr̃ę dãna patiamur.
Ois ciuitas nr̃a/ oĩsq̃ possessio/ oẽs mõtes n
⁊ colles ⁊ campi ⁊ armẽta boũ: gregesq̃ ouiũ ⁊ caprax eq̃rũq̃ ⁊ camelox: ⁊ vniuersę facul
a ¶ volũtate. ¶ vtere
tates nr̃ę atq̃ familię i ↄspẽctu tuo sũt. Sint
vt placeat. ¶ naturales/ vel imitatores/ vel opa.
oĩa sub lege tua. Nos etiã ⁊ filij nr̃i ꝓui tui su
a ¶ qui tui pacifici. b ¶ nõ repugnan-
mus. Uẽni nob pacific⁹ dñs: ⁊ vtere serũitio
tibus. ¶ parato iumento.
nr̃o sicut placuerit tibi. Tunc descẽdit holo- o
a ¶ in aꝑtũ op⁹. b ¶ ↄsilio suꝑbie. c ¶ turba ꝑsecutox.
fernes de mõtibũs cuꝫ ẽq̃tib⁹ ĩ ṽtũte magna
a ¶ vt putãt filij. b ¶ cain. c ¶ carnalẽ terrã amantẽ.
⁊ obtinũit oẽm ciũitatẽ munitã ⁊ oẽm inhãbitantem terram. De vniuersis auteꝫ vrbibus p
a ¶ pollẽtes ingenio: corꝑis viribus precellentes
assumpsit sibi aũxiliarios viros fortes et ele- q
a ¶ contra sanctos. b ¶ ideo.
ctos ad bellũm. Tãntusq̃ metus prouincijs illis incubuit: vt vniuersarum vrbium ha-
a ¶ ꝑcedentes. b ¶ q̃x ruina facilior. c ¶ sequentibus.
bitãtores: principẽs ⁊ honorati simul cũ põ-

* a ¶ Ascẽditq̃ oĩa castel. Per quę significant᷑ doctores ⁊ ꝑlati: q̃ debẽt alijs esse loca refugij quos diabolus quęrit principaliter subuertere. b ¶ Effregit autẽ ciuitatẽ opinatissimã. i. famosissimã. ꝑ quã intelligi põt hierl̃m ab antiq̃s tꝑib⁹ famosissima. a q̃ catholicos eiecit: ⁊ ibi saracenos collocauit: ⁊ succẽdit oĩa sata ⁊ oẽs arbores ⁊c. Per incendiũ satox tollit᷑ semẽtis/ ⁊ ꝑ ↄsequẽs spes renouationis bladox: ⁊ ꝑ abscisionẽ arborũ ⁊ vineax spes renouationis fructuũ ⁊ vinox: ⁊ iõ ꝑ hęc significat᷑ spes renouatiõis ad grãm post lapsuꝫ in culpã. Et hoc maxime q̃rit diabol⁹: scꝫ vt inducat peccãtes ad desꝑationẽ: q² tunc peccãt sine frẽno: q²ã q̃si vnum pedẽ habent in inferno: Prou. xviij. a. Impi⁹ cũ in ꝓfundũ venerit peccatox/ cõtẽnit. ⁊ sequit᷑ cũ ignominia. Pro nihilo nãq̃ habet peccare: et sic eũ sequitur ignominia gehẽnę. Ca. III

G Moralit᷑

Tunc miserũt lega. ⁊c. Hic ↄñr describitur multax gentiũ humiliatio. Et scd̃o subdit᷑ holofernis dura dñatio/ ibi: Tunc descẽdit. Circa primuꝫ dr̃: Tunc miserũt legatos suos vniuer. ⁊c. Ad euadẽdũ maiora mala. ⁊ idõ sequit᷑: k ¶ Melius ẽ em̃. i. minus malũ: quod cõparatũ ad maius habet rõneꝫ boni ⁊ eligibilis l ¶ Ut viuẽtes seruiamus nabuchodonosor regi magno ⁊c. ip̄i seruitutis nostrę dãna patiamur. i. maiora dãna sustineam⁹ q̃ sit seruitus: q² seruit⁹ ẽ mors. ciuilis: q̃ est mors ꝓm q̃d tm̃: ꝓpter qd̃ est min⁹ maluꝫ q̃ mors corꝑalis q̃ est mors simpliciter. n ¶ Omnis ciuitas nr̃a: oĩsq̃ possessio ⁊c. i. oĩa exteriora bona ⁊ etiã ꝓpria corꝑa ponim⁹ in obediẽtia tua. o ¶ Tũc descendit. Hic ↄñr describit᷑ holofernis dura dñatio. Et ꝑtꝫ lr̃a exceptis aliq̃bus q̃ trãscurrẽtur. q ¶ Assumpsit sibi auxiliarios vi. fortes et electos ⁊c. Ad reintegrandũ numex eoruꝫ q̃ de suo exercitu mortui erãt: et etiã ad fortificãdũ suũ exercitũ. * Exirent

Diuisio

H

Moraliter

Moralit᷑ i ¶ Tũc miserũt lega. suos vniuersax vr. ⁊c. Per istos significant᷑ pusillanimes q̃ timore ꝑdẽdi tꝑalia bona cõsentiũt diabolo ad faciendum mala: reputãtes tꝑalia bona ẽẽ meliora sb̃ ꝓuitio diaboli q̃ ęterna sub obsequio dei. Iõ sequit᷑: k ¶ Meli⁹ est em̃ vt viuentes. s. i bõis tꝑalib⁹. m ¶ Seruiamus nabuchodono. i. diabolo. n ¶ Omnis ciui. nr̃a omnisq̃ possessio ⁊c. Naꝫ q̃ dñat᷑ ꝑsonis dominat᷑ tꝑalibus bonis. p ¶ De vniuer. autẽ vrbib⁹ assumpsit ⁊c. nã qñ diabol⁹ aliq̃s hoĩes suꝑauit: illos ad sbuertẽdũ alios secũ assumit. * Necista

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
B4B/D Vol. 2

A ⁂ a ¶ Exierēt i obuiā. In signū reuerētie. b ¶ Excipiētes eū cū coro. in plurali. In signū multiplicis victorie. c ¶ Et lāpadib⁹. i. luminaribus. d ¶ Ducētes choros in tympanis ꝛ ti. In signum leticie ꝙuis esset magis ficta ꝙ̄ vera. e ¶ Nec ista tñ facientes. Ad impetrādū ei⁹ beniuolētiā. f ¶ Ferocitatē ei⁹ pectoris ꝛc. ad plenum. g ¶ Nā ꝛ ciui. eoꝝ destruxit. Muros interrūpēdo postꝙ̄ fuerat receptus pacifice. h ¶ Et lu. eoꝝ xc. In qb⁹ vacabāt idolatrie. ꝛ sb̄dit rō cū dr: i ¶ Precepat eñ illi nabu. rex ꝛc. Uolabat eñ sibi diuinū honorē arripe nimia eleuat⁹ supbia: ꝑpter qd̄ dei iudicio iusto ꝑdidit regnū ꝓ se ꝛ posteritate sua. Ille eñ q̄ sibi successit ꝰm latinos fuit dari⁹ fili⁹ hystaspis alien⁹ a genere regio. ꝰm hebreos ꝰo fuit assuerus: q̄ silr ꝰm eos nō fuit de stirpe regia. qd̄ dictū in superioribus suz secut⁹. k ¶ Pertrāsiēs aūt sy. so. Erat eñ syria i plurib⁹ dominūs diuisa. l ¶ Et sedit ibi. i. māsit. sic Deut. j. g. Sedistꝰ in cadesbarne tpe mlto. i. mānsistis. m ¶ Per tri. dies in q̄. ꝛc. Plures eñ turme sui exercitus dispse fuerāt ad capiendū et spoliandū parua loca ꝛ fortalicia: in quibus non erat necesse totum exercitū cōuenire.

Moralit. ⁎ e ¶ Nec ista fa. fero. ei⁹ pe. mi. potue. ꝛc. Nā submittētes se diabolice seruituti grauiora sustinēt ꝙ̄ qñ erant sub seruitute dei: nō solū spūalia / sz etiā corpalia. vn⁹ eñ apostata de religione nō solū sustinet excōicationē ꝛ aculeū cōsciētie pūgētē: sz etiā corpalē penā maiorē ꝙ̄ in religiōe; sicut exptū est ꝑ pluriū ꝓfessionem. Ca. IIII

B T Uncaudi. Postꝙ̄ descpta est occasio psecutiōis gētium pluriū generalr: hic ꝓñr ponitur occasio psequēdi filios isrl' specialir. q̄ fuit: qꝛ filij isrl' sicut ceteri eū nō solum nō receperūt: sz mag⁹ ad resistendū se ꝑparauerunt. Et diuidit in duas ptes: qꝛ p̄mo ponit hui⁹ resistētie cā. Scd̄o sūmi sacerdotis circa resistētiā diligētia / ibi: Sacerdos etiā. Circa primū dr: Tunc au. fi. is. hec. s. ferocitates holofernis.

Diuisio o ¶ Qui ha. ter. iuda. Illi eñ q̄ redierāt d̄ captiuitate babylonica habitabāt i hierl'm ꝛ circa. p ¶ Timuerūt val. a fa. ei⁹. Propt magnitudinē ꝛ fortitudinē sui exercit⁹. r ¶ Ne hoc fa. hie. ꝛ tē. dñi. plus eñ timebāt de destructione diuini cult⁹ ꝙ̄ de ꝓpriis corporibus. Uident tñ ea q̄ dicunt h̄ esse falsa: qꝛ cābyses q̄ dr hic nabuchodonosor vt ꝑdictū ē: mādauit op⁹ tēpli inchoatū dimitti. vt hr̄. j. Esdre. iiij. ita ꝙ tēplū non fuit reedificatū nisi vsqꝫ ad appodiationem hois sup terrā vsqꝫ ad secūdū ānū darij in q̄ fuit op⁹ resumptū: vt hr̄. j. Esdre. v. et Aggei. j. ca. qd̄ fuit postea ꝑ. xl. annos ꝛ ampli⁹. Silr ciuitas hierl'm nō fuit reedificatū vsqꝫ ad aduentū neemie / qd̄ fuit etiā postea: ꝛ iō nō videt h̄ verū qd̄ dr de templo ꝛ ciuitate hierl'm. Silr. j. Esdre. iiij. dr: ꝙ filij isrl' ad mādatū reg⁹ dimiserūt edificia tēpli: ꝓpt qd̄ nō videtur ꝓbabile ꝙ auderent ei⁹ exercitui resistē. ꝓpt qd̄ hebrei nō recipiūt hūc librū: nec hr̄ apd̄ eos. Pōt tñ ad h̄ dici: ꝙ lꝫ tēplū nō ēēt reedificatū nec etiā ciuitas hierusalē: tñ iudei de captiuitate babylonica reuertētes erexerūt ibi altare holocausti ad imolandū dño mane ꝛ vespe. fundauerūt etiā tēplū ꝛ erexerūt murū sup terrā vsqꝫ ad appodiationē hois: vt habetur. j. Esdre

a b pulis exirēt in obuiā veniēti: exci
c piētes eū cū coronis ꝛ lāpadib⁹:
a ¶ Ue vobis qui ridetis nūc ꝛc.
d dūcentes choros in tympanis et
e f tibijs. Nec ista tñ faciētes / ferocitatē ei⁹ pectoris mitigare potuert.
a ¶ munitiōes latebras simulationis / q̄ se impune peccare fingebant.
g h Nā ꝛ citātes eoꝝ d̄struxit: ꝛ lucos
a ¶ antichristo. b ¶ diabolus.
i eoꝝ excidit. Precepat eñ illi nā
a ¶ vult eñ sol⁹ coli ꝛ adorari. vñ et christo dixit: Hec oīa dabo tibi si cadēs ado. me.
buchodonosor rex: vt ōēs deos
tre extermiaret: videlꝫ vt ip̄e solus diceret de⁹ ab his natiōib⁹ q̄
potuissēt holofernis potētia sub
a ¶ supbos. b ¶ vanitatē vetustatꝫ seqntes.
k iugari. Pertrāsiēs āt syriā sobāl
ꝛ oēꝫ appamiā / oēmqꝫ mesopota
a ¶ arrogantiam. b ¶ terrenos.
miā vēit ad idumeos i tra gabaa
ꝛ septopoli: accepitqꝫ citates eoꝝ
a ¶ cōtra eos qui decalogū sub fide trinita
l m ꝛ sedit ibi ꝑ trigita dies i qb⁹ dieb⁹
tis debent implere. a ¶ seruientes.
adunari ꝑcepit vniuersū exercitū
ꝟtutis sue. Ca. IIII
a ¶ tpe psecutiōis. b ¶ israelite deū videntes.
n T Unc audiētes hec fi
¶ confessionis.
o p lij isrl' q̄ hitabāt i tra iuda timuert
a ¶ instantia. b ¶ corpis.
q valde a facie ei⁹. Tremor etiā et
a ¶ animi. b ¶ spirituales.
r horror iuasit sēsus eoꝝ: ne h̄ facēt
a ¶ eccl'ie q̄ est templū dei.
hierl'z ꝛ tēplo dñi qd̄ fecerat cete
a ¶ gentibus. b ¶ ꝑdicauerūt.
ris citātib⁹ ꝛ tēplis eaꝝ. Et mise s
a ¶ in oēs illos qui custodire debent. samaria enim custos interpretat. b ¶ ne alicubi sit aditus hostis.
rūt i oēm samariā ꝑ circūitū: vsqꝫ
a ¶ q̄cūqꝫ ptꝫ eccl'ia. hiericho eñ iterptat luna: q̄ eccl'iam significat. b ¶ admonitiōib⁹.
qꝫ hierichō: ꝛ ꝑoccupauerūt oēs t
a ¶ q̄ alios custodiūt. ¶ robustos viros et studiosi virtutū excelsos. ¶ fidei virtutū.
ꝟtices mōtiū. Et muris circūdede v
a ¶ greges sibi cōmissos b ¶ sciam scripturarū vnde fideles viuūt.
rūt vicos suos: ꝛ ꝯgregauert frū x
a ¶ christ⁹ sacerdos magn⁹ / q̄ dic: Ego sum
mēta in ꝑpationē pugne. Sacer y
resurrec. ꝛ vita. eliachim eñ dei resurrectio.
dos †etiā eliachi scpsit ad vniūsos z
a ¶ q̄ est ꝯ delectationē mūdi: q̄ ad defectionē ducit. dothaim eñ defectionē sonat.
q̄ erāt ꝯ esdrelon: q̄ est cōtrā faciē
cāpi magni iux dothai: ꝛ vniūsos

C bet. j. Esdre. iij. ex h̄ vocat h̄ tēplū dñi: eo ꝙ fiebāt ibi oblationes deo celi. Silr lꝫ muri ciuitat⁹ hierl'm nō essent reedificati: nec etiā edificia interius: cōiter tñ erāt ibi facta aliq̄ habitacula ꝓ sacerdotib⁹ ꝛ ministris ꝛ alijs volētib⁹ ibi habitare ex deuotione: ꝛ h̄ vocat hierl'm. ꝛ lꝫ ppl's reuersus de babylone cessasset edificare tēplū ad cābysis regis mādatū: tñ magis voluit se mortis exponere periculo ꝙ̄ ꝙ destrueret diuin⁹ cultus ab eis resumpt⁹. Et silr legit in libris machabeoꝝ de matathia ꝛ filijs ei⁹: q̄ lꝫ vellēt seruire antiocho regi: tñ sibi restiterūt eo ꝙ volebat destruere cultū dei. ꝛ silr iosephus libro de iudaico bello refert: ꝙ ppl's habitās in iudea magis elegit mori ꝙ̄ ꝙ i tēplo poneret statua imparatoris Caij. s ¶ Et mise. in oēm sa. Hic nō accipit samaria ꝓ ciuitate metropoli ꝛ locis sibi ꝓpinq̄s in quib⁹ habitabāt gētiles de regno assyrioꝝ: sꝫ ꝓ partib⁹ remotis in regno decē tribuū i qb⁹ habitabant aliq̄ iudei: sic dictū fuit s̄. j. ca. t ¶ Et ꝑ. oēs ꝟ. mō. vt facilius impediret trāsitū aduersariorum. v ¶ Et mu. cir. vi. su. i. loca imunita x ¶ Et cō fru. ꝛc. Ut de ipis viuere possent in obsidione. nō eñ habebant exercitū q̄ ꝯ aduersarios exire posset in cāpū. y ¶ Sacerdos etiā. Hic ꝯñr describit circa resistētiā hāc summi sacerdotis diligētia. ꝛ p̄mo scripto. scd̄o ꝟbo / ibi: Tūc eliachim. Circa p̄mū dr: Sacer. etiā eli. Aliq̄ dicūt ꝙ iste fuit summ⁹ sacerdos: ꝛ successit iesu filio iosedech. sꝫ h̄ nō pōt stare cū ꝑcedētib⁹. s. ꝙ hec historia cōtigerit tpe cābysis: vt cōiter tenet a doctorib⁹: qꝛ iesus filius iosedech cū p̄mis redijt de babylone: vt hr̄. j. Esdre. ij. Et fuit sūm⁹ sacerdos toto tpe cambysis ꝛ vsqꝫ ad tp̄s darij: sub q̄ ꝯsūmatū est secūdū tēplū: vt ptꝫ Zacharie. iij. ꝛ iō oportet dicere ꝙ iste eliachim fuit idē cū dicto iesu: ꝛ fuit binomi⁹ sicut ꝛ multi alij. vel ꝙ iste eliachim fuit ali⁹ sacerdos sub sūmo sacerdote cōstitutus ad hec agēda. vel ꝙ historia Judith nō cōtigit tpe cābysis: sꝫ ꝑ magnū tp̄s postea. ꝛ huic cōsonat ꝙ ip̄e dr sūm⁹ sacerdos. j. eo. ca. Primuꝫ aūt videt meli⁹ ꝛ mag⁹ cōsonū ꝑcedētib⁹. z ¶ Scpsit ad vni. q̄ erāt ꝛc. Ut obtinerēt ascensus montiū ꝑ quos via esse poterat ad hierl'm: qꝛ sicut dictū est. s̄. plus timebāt de destructiōe cultus diuini ꝙ̄ de ꝓprijs corporibus.

D

⁂ Et clama

Moralit. n ¶ Tunc audientes hec filij isrl' q̄ habitabāt in iu. ꝛc. Per quos significant boni catholici: qui magis timent de bonis spūalibus amittēdis ꝙ̄ de corpalibus seu de temporalibus. ideo subditur: q ¶ Tremor etiā ꝛ hor. in. sensus eoꝝ. ne hoc face. hie. ꝛ tē. dñi. ideo sequit: t ¶ Et ꝑoccupa. oēs ver. mōtiū. Per q̄s significant angeli ꝛ viri sancti ad quoꝝ refugiūt auxilium. v ¶ Et muris circū. vi. suos. muniendo se clausuris ꝟtutū. x ¶ Et cōgre. frumenta. i. christi et apl'oꝝ verba: que multū valent cōtra demonum iacula. Prouerb. xxx. a. Omnis sermo domini ignitus clypeus est sperātib⁹ in se. y ¶ Sacerdos etiā eliachim scripsit ad vniuersos qui erāt cōtra esdrelon. Prelat⁹ eñ debet roborare subditos in hac pugna scriptis ꝛ ꝟbis ꝛ etiā alijs modis. iō sb̄dit postea:

als† enim

S ⁎ Sacerdos

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

a ¶ Memores estote moysi serui domini. Per exempla sanctorum corroborat. vñ Job: Instauras testes tuos contra me. et paulus ad Heb. fidei virtutem laudans patrum copiosa inducit exempla qui per fidem vicerunt regna: operati sunt iusticiam.
b ¶ Holocausta precincti ciliciis offerrent sacrificia domino: Carnem suam cum vitijs et concupiscentijs crucifigentes vitam suam deo dedicantes: hostiam laudis ore et aio offerētes.

E. B. Job. 12. c. Heb. 11. f. Gal. 5. d

Capitulum. V

Quere textū folio sequēti

Nunciatūq; ē ꝛc. sequitur. j. c ¶ Tūc achior dux ꝛc. q̄si p̄nceps hereticoꝝ quilibet idolatrie deditus qui de diuinis operibus ꝛ miraculis cognouit q̄ sepe alijs dicit: Quis fidem catholicā ꝑfecte nō didicerit ꝛ christi baptismate renatus nō sit. Vel per achior heretici designāt: q̄ lȝ per oīa viā veritatis non teneāt: tñ in doctrina sua multa vera ꝑdicāt q̄ nr̄e fidei ꝯcordāt. Ubi ꝯ eccl'iaȝ catholicā pugnāt: sȝ rōne supati v̄itatē oīno nō celāt. heretici eñ bona malis ꝯmiscēt: q2 si semꝑ mala dicerēt/ latere nō possēt: sicut q̄ veneni poculū porrigit: labrū calicꝫ melle tāgit: vt qđ dulce ē p̄mo sentiat: ne qđ mortiferuȝ est timeat. Aliq̄n tñ correcti saluant: sic achior vidēs victoriā iudith/ consociatus pp'lo dei circūcidit carnē ꝑputij sui. leprosi q̄q; euāgelici hereticos exp̄mūt q̄ dū rectꝫ ꝑua insert: q̄si colorē sanū maculis asꝑgunt.

5

Ni. de ly.

B Quē sol.

* a ¶ Et clamauit oīs populus ad dñm istan. Fecit eñ p̄mo qđ potuit ꝑm viam humanā ne tēptaret deū: et residuū qđ facere nō poterat/ deo p̄cib' cōmendabat. b ¶ Et humiliauerūt aīas suas ꝛc. ꝛ nō tm̄ corpora: nam sicut dr̄ Eccl. xxxv. c. Oratio humiliātis se nubes penetrabit. c ¶ Infantes ꝓstraue. cōtra facieȝ tēpli dñi. Ut respiceret ad eoꝝ innocentiā. d ¶ Et altare dñi operu. cilicio. Sicut aliquādo ostiū eccl'ie obstruit spinis in signū afflictiōis. e ¶ Et vxores eoꝝ in diui. per raptorū violentiā. f ¶ Et sancta eoꝝ .i. loca diuini cultus. g ¶ In pollutionē. exercēdo ibi per gētiles idolatriā: sicut factuȝ fuit postea tp̄e antiochi illustris. h ¶ Tūc eliachim. Hic ꝯñr ponit huius eliachim diligentia v̄bo ꝛ facto/ cū dr̄: k ¶ Circūiuit oēȝ isrl'. vt ex ꝑsentia sua ꝛ v̄bo ꝓprio magis excitaret pplm q̄; solo scp̄to. l ¶ Scitote q̄m exaudiet dominꝰ p̄ces v̄ras ꝛc. nā oratio q̄ est pia pro se ꝛ ꝑseuerans semper exaudit. m ¶ Memores estote moysi ꝛc. hec historia habet Exod. xvij. c. vbi dicit: Cūq; leuaret moyses manꝰ/ vicebat israel. si nañt paululū remisisset/ superabat amalech. ꝛ subdit ibidē. Et factū est

a ¶ sublimitates ingenioꝝ.
ꝑ q̄s vie trāsitꝰ esse poterat: vt obtinerēt ascen/
a ¶ in hoc eñ diabolus eccl'iam impugnat.
sus montiū ꝑ quos via esse poterat ad hierl'm:
¶ subtile.
ꝛ illic custodirēt vbi angustū iter eē poterat in/
¶ admoniti.
ter mōtes. Et fecerūt filij isrl': ꝑm qđ cōstituerat
¶ intentione cordis.
eis sacerdos dñi eliachim. Et clamauit omnis a
a ¶ vnanimis. b ¶ Mltū eñ valet dep̄catio iusti assidua.
c ¶ in ieiunijs.
populꝰ ad dñm instātiā magna: ꝛ hūiliauerunt b
a ¶ sensualitates ab illicitis desiderijs castigātes.
aīas suas in ieiunijs et orōnibꝰ/ ipsi ꝛ mulieres
a ¶ doctores cū pp'lo pn̄iam agētes. b ¶ inocētes p̄ccs in cō
eoꝝ. Et induerūt se sacerdotes cilicijs: ꝛ infan c
spectu dñi. a ¶ seipsos qui hostiā immolāt deo.
tes ꝓstrauerūt ꝯtra faciē tēplū dñi: ꝛ altarē dñi d
a ¶ cōpūctione pn̄ie. b ¶ sic. ¶ corde ore ꝛ ope. c ¶ q̄ solꝰ sal
operuerūt cilicio. Et clamauerūt ad dñm deū
uare pōt. a ¶ qđ charitatis vnanimitate petit cito impetrat
b ¶ a deo cuiꝰ ꝑmissione fit. c ¶ diaboli. d ¶ innocētes sim/
isrl' vnanimiter: nē darentur in ꝑdām infantēs
plices. a ¶ debiles subditi ꝑ diuersa vicia. b ¶ ecclesie.
eoꝝ: ꝛ vxores eoꝝ in diuisionē: ꝛ ciuitates eo/ e
a ¶ qui sancti esse videbant. b ¶ peccatoꝝ.
rū in exterminiū: ꝛ sanctā eorū in pollutionē et f g
a ¶ christus. b ¶ ꝑm ordinē melchisedech.
fierēt i opprobriū gētibꝰ. Tūc eliachim sacer/ h i
a ¶ sup omēs. b ¶ per se ꝛ ꝑ nūcios suos. c ¶ deū vidētes.
dos dñi magnꝰ circūiuit oēȝ israel: allocutusq; k
a ¶ Q. confidite: exaudite sunt orōnes vestre.
est eos dicēs: Scitote q̄m exaudiet dñs p̄ces l
a ¶ assidue. b ¶ actione. c ¶ finis/ nō pugna coronat.
v̄ras: si mānētes ꝑmānseritis in ieiunijs ꝛ orōnibꝰ
a ¶ vt placeatis dño.
a nibꝰ in cōspectu dñi. † Memores estote moy m
si serui dñi: q̄ amalech ꝯfidētē in v̄tute sua/ ꝛ in
potētia sua/ ꝛ in exercitu suo/ ꝛ in clypeis suis/
ꝛ i currībꝰ suis/ ꝛ in eq̄tibꝰ suis: nō ferro pugnā/
a ¶ prostrati.
do/ sȝ p̄cibꝰ sctis orādo deiecit. Sic erūt vni/
a ¶ Qui ꝑseuerauerit vsq; in finē saluus erit.
uersi hostes isrl': si ꝑseuerauerītis i hoc ope qđ
a ¶ p̄dicatoꝝ christi. b ¶ fideles.
cepistis. Ad hāc igit exhortationē eiꝰ dep̄cān/ n
a ¶ in oratione confortati. b ¶ bene placentes.
tes dñm/ ꝑmānebāt in cōspectū dñi: ita vt etiā
¶ sacerdotes.
b hi q̄ offerebant dño holocausta ꝑcincti cilicijs o
¶ memoria fragilitatis. a ¶ mētes.
offerrēt sacrificia dño: et erat cinis sup capita
a ¶ cor ꝯtritū ꝛ hūiliatū deꝰ n̄ ꝯspiciet. b ¶ vnanimes i orōne.
eoꝝ. Et ex toto corde suo oēs orābant deū vt
visitaret populū suū israel. Ca. V

¶ spirituali.
Nunciatūq; est holoferni principi p
¶ fideles.
militie assyrioꝝ: q̄ filij isrl' prepa/
a ¶ malis. b ¶ fidenti aīo oēm superbiā detestatur per quā maxime aduersarij irrumpere student.
rent se ad resistendum: ac montium itinera cō/
clusissent: et furore nimio exarsit in iracun/ q
a ¶ q̄ turbidi ꝛ incōsiderati. b ¶ qui sine lege.
dia magna. Uocauitq; omnes principes mo/ r
a ¶ q̄rūt hec ꝑsecutores adinuicē q̄ sint/ quāte cōstātie.
ab et duces ammon: ꝛ dixit eis. Dicitē mihi: s

ctū est vt nō lasserent manꝰ eiꝰ vsq; ad occasū solis: fugauitq; iosue amalech ꝛ populū eius in ore gladij. Cetera patēt vsq; / ibi: o ¶ Offerebāt dño holocausta ꝑcincti cilicijs. ꝛ hoc exterius in signū afflictionis ꝛ humiliationis. Sacrificiū aūt ecclesie qđ est eucharistia nō est licitū offerre nisi in debitis vestimētis/ ꝓpter reuerētiā sacramēti. sacrificiū vero veteris legis qđ erat tm̄ figurale non erat tante reuerentie. Cetera patent.

6

* i ¶ Sacerdos domini magnus circuiit oēm israel ꝛc. ꝛ subdit effectus/ cum dr̄: n ¶ Ad hāc igit exhortationem eius dep̄cantes dñm ꝛc. Nā per orationem deuotam demones debellant. Unde dicit iohānes os aureū: Quis nō hostē orando deuicit? Orationibus danielis. visa pandunt: sopiunt flamme: ferre hebetescūt: cadunt hostes: inimici vincūt. Quanto eñ purior frequētiorq; fuerit celebrata oratio: tāto celerius erit de hoste vīdicta. Ca. V

Moralit.

Nunciatūq; est. Postq; descripta est persecutionis filiorū israel specialis occasio: hic consequēter describitur ipsa persecutio. Circa quā primo ponit holofernis inquisitio. secūdo achior respōsio/ ibi: Tūc achior. tertio assyriorum indignatio/ ibi: Et factum est. Circa primum dicitur: p ¶ Nūciatumq; est holoferni. per exploratores suos ad h' missos. q ¶ Exarsit in iracundia. Nam ex superbia credebat q̄ nullus auderet moueri ad resistendum sibi. r ¶ Uocauitq; omnes principes moab ꝛ duces ammon. isti eñ habitabāt prope iudeam: ꝓpter qđ de statu iudeoꝝ melius dicere poterāt v̄itatē. s ¶ Dicite mihi quis sit po. iste. Quātum ad
* eius ori/

Diuisio h
† Exo. 17. d

Moraliter. p ¶ Nunciatūq; est holoferni ꝛc. Quando eñ diabolus percipit aliquos se preparare ad resistendum sibi/ tūc grauius querit eos inuadere et persequi. Ideo subditur: s ¶ Dicite mihi: quis sit iste popu. ꝛc. Un̄ dicit leo papa: Non desinit hostis antiquus transfigurans se in angelum lucis/ decepti onem laqueos vbiq; pretendere: omnium discutit consuetudines: ventilat curas: scrutatur affectus: et ibi querit causas nocendi vbi quemq; viderit studiosius occu
* pari. Tunc

Moralit.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

quis sit populus iste qui mõtana obsidet/ aut que
a ¶ munitionis fidei.
a b ꝛ quales ꝛ quante sint ciuitates eoꝝ: q̃ etiã sit vir
¶ q̄ꝫ potens.
c d tus eoꝝ: aut q̃ sit multitudo eoꝝ: vel quis rex mi
a ¶ luce fidei ꝛ sciẽtie quib⁹ ꝑncipes tenebrarũ facili⁹ expugnãt.
e f litię illoꝝ: ꝛ q̃re prę omnibus q̃ habitãt in oriẽte
isti ꝯtẽpserũt nos: ꝛ nõ exierũt in obuiã nobis/ vt
a ¶ quasi ꝑncipes hereticoꝝ. b ¶ quilibet idolatrie deditus.
g suscipẽrẽt nos cũ pace. † Tũc ãchior dux omniũ
filioꝝ ãmon rñdens/ ait: Si digneris audire dñe
mi/ dicã veritatẽ in cõspectu tuo de pp̃lo isto q̃ in
¶ Populus dei habitat in montanis: egyptij in campis.
mõtãnis habitat: ꝛ nõ egredieꝛ vbũ falsuz ex ore
h i meo. Pp̃ls iste ex ꝓgenie chaldęoꝝ ẽ. † Hic ꝑmũ
a ¶ ignem ꝛ alios.
k in mesopotamia habitauit: qm̃ noluerũt seq̃ deos
¶ gentium.
patrũ suoꝝ q̃ erãt i terra chaldęoꝝ. Deserẽtes ita
a ¶ religionẽ. b ¶ mali sũt in multitudine: boni in vnitate.
q̄ꝫ cẽrimonias patrũ suoꝝ q̃ in mũltitudine deoꝝ
a ¶ mente ꝛ corpore.
erãt: vnũ deũ cęli coluerũt: q̃ ꝛ p̃cępit eis vt ẽxirẽt
l m inde ꝛ habitarẽt in charrã †. Cũq̄ꝫ operuisset oẽm
a ¶ verbi dei. b ¶ in hierl'm ascẽdiꝛ / in egypto descendiꝛ.
n terrã famẽs/ dẽscẽderũt in ęgyptũ: illicq̄ꝫ ꝑ q̃drin
a ¶ Multiplicati sunt super numerũ.
gẽtos ãnos sic mũltiplicati sũt: vt dinumerari eo/ o
a ¶ pharao diabolus.
rũ nõ posset exercit⁹. † Cũq̄ꝫ grauasset eos rẽx ęgy p
a ¶ vel one. b ¶ nõ dei. c ¶ terrenis operib⁹.
pti/ atq̄ꝫ in ędificãtiõib⁹ vrbium sũaꝝ in lũto ꝛ la/
a ¶ corde ꝛ ore. b ¶ nõ deos.
tere subiugasset eos: clãmauerunt ad dẽum suũ:
a ¶ vltionem eorum.
ꝛ percussit tõtã terrã ęgypti plagis varijs. Cunq̄ꝫ q
a ¶ plagis superati.
eiecissent eos ẽgyptij a se/ ꝛ cessasset plaga ab eis:
ꝛ iteꝝ eos vellẽt cape et ad suũ seruitiũ reuocare: r
a ¶ summ⁹ hoꝝũ omniũ. b ¶ rubrũ in quo baptisma significaꝛ.
† fugiẽtib⁹ his/ dẽ⁹ cęli mãre apuit/ ita vt hincinde s
aq̃ q̃si mur⁹ solidarenꝛ: † ꝛ isti pede sicco fundũ ma
a ¶ multitudo vitioꝝ demonũ.
ris pãbulãdo trãsirẽt. In q̃ loco dũ inumẽrabilis
a ¶ baptismi. b ¶ Beati quoꝝ remisse sunt iniq̃tates ꝛc.
exercit⁹ ęgyptioꝝ eos ꝓseq̃reꝛ: ita ãq̃s coõꝑtus ẽ/
vt nõ remaneret vl' vn⁹ q̃ factũ posteris nũciaret.
Egressus etiã mare rubrũ/ deserta sina montis oc t
a ¶ ante. b ¶ in deserto huius mũdi homines requiescũt: nõ fi/
currerũt: in quib⁹ nunq̄ꝫ hõ hãbitare potuit/ vẽl fi v
lij hominũ. a ¶ legis que ad litteram est amara. b ¶ indulcati
ligno crucis sanguine christi spiritualiter intellecti.
li⁹ hoĩs req̃euit. † Illic fontẽs amari obdũlcati sũt x
eis ad bibẽdũ: † ꝛ ꝑ ãnos q̃dragita annonã de cę/
a ¶ vñ: Nõ em̃ in arcu meo sperabo.
lo ꝯsecuti sũt. Ubicũq̄ꝫ igressi sũt: sine ãrcu ꝛ sagit y
ta/ ꝛ absq̄ꝫ scuto ꝛ gladio de⁹ eoꝝ pugnauit ꝓ eis
a ¶ impune.
ꝛ vicit. Et nõ fuit qui insultãret pp̃lo isti: nisi qñ re
cessit a cultu dñi dei sui. Quotienscũq̄ꝫ autẽ p̃ter z
a ¶ a deo suo. b ¶ captiuitatem.
ip̃m deũ suũ alterũ coluerũt/ dãti sũt in p̃dãm ꝛ i
a ¶ occisionẽ. b ¶ natiõib⁹ c ¶ Q. nõ ex toto abiecit ſꝫ correxit.
glãdium ꝛ opprõbriũ. Quõtienscunq̄ꝫ autẽ pęni
tuerũt se recessisse a cultura dei sui/ dedit eis de⁹

A ✻ ei⁹ originẽ. a ¶ Et q̃les et q̃ntę sint ci. eo. Ut audeãt ꝯsidere de defensione earũ. b ¶ Quę etiã sit vi. eoꝝ. in corporibus: et audacia in mẽtib⁹. c ¶ Aut q̃ sit mľ. eoꝝ. i. q̃nta ꝛ qualiter armata. d ¶ Ul q̃s rex mi. eorum. i. q̄ꝫ ꝓuidus ꝛ bellicosus. e ¶ Et q̃re ꝑ oĩb⁹ ꝛc. id est si nõ cõfidũt in p̃dictꝭ: q̃ põt tũc esse causa suę rebellionis? f ¶ Qui habitãt in oriente. Hoc videꝛ esse cõtra illud qꝺ diciꝛ. s. ij. ca. Egredere aduersus oẽ regnũ occidentis. Dicendũ ꝙ lꝫ oẽs terrę sup̃ra noĩatę inꝛ q̃s est hierl'm ꝛ iudęa/ sint in parte occidẽtali respectu regni assyrioꝝ: tñ respectu totius terrę habitabilis iudęa ꝛ alię terrę q̃s subiugauerat holofernes magis erãt oriẽti ꝓpinquę q̄ꝫ occidẽti. Nec obstat ꝙ hierusalẽ ꝺr esse in medio terrę habitabilis. nã hoc diciꝛ/ eo ꝙ est in quarto climate: qꝺ est mediũ. climata ꝯo nõ distinguunꝛ ꝑm distantiã ab oriente in occidẽtẽ: sed ꝑm distantiã a meridie in aq̃lonẽ. g ¶ Tunc

Diuisio

achior. Hic ꝯsequẽter ponit ipsius achior respõsio. q̃ ꝑmo dat suã responsionem. scꝺo infert intentã cõclusionem/ ibi: Nũc ꝯ. Prima in tres. Nam in responsione

B achior ꝑmo describit hebręorũ gen⁹. scꝺo eoꝝ ꝓgressus ibi: Cũq̄ꝫ operuisset. Tertio ipsoꝝ ꝯtus/ ibi: Ubicũq̄ꝫ ingressi sunt: sicꝫ petiuerat holofernes. Circa primum ꝺr: Tũc achi. ꝛc. fi. am. Erat em̃ ꝑncipaľ iter ammonitas q̃ descẽderant de loth nepote abrahę: ꝓpꝛ qꝺ sciebat historiam hebręoꝝ ex eodẽ genere descendentiũ: ꝛ iꝺo obtulit se ad rñdẽdũ. h ¶ Populus iste ex ꝓge. chal. est. Ut hꝛ Geñ. xj. d. Tulit itaq̄ꝫ thare abrã filiũ suũ/ et loth filiũ arã filij sui/ et sarai nurũ suã: ꝛ eduxit eos de vr chaldęoꝝ ꝛc. i ¶ Hic pri. in meso. habitauit. Post exitũ de chaldęa: vt hꝛ Geñ. xj. k ¶ Qm̃ no. se. deos pa. suorum. idola colẽdo. l ¶ Et habita. in char. Sic em̃ nomiaꝛ hęc ciuitas Act. vij. et Geñ. xj. nomiaꝛ arã. Ciuitatũ em̃ noĩa ꝑm diuersitatẽ tẽpoꝝ ꝛ linguaruz varię ꝓnũcianꝛ. m ¶ Cũq̄ꝫ operuisset. Hic ꝯñr describiꝛ pp̃li ꝓgressus. ꝛ primo q̄ꝫtũ ad descensum i ęgyptum/ cũ ꝺr: Cũq̄ꝫ operuisset oẽm terrã fa. descẽ. i ęgyptũ. Ut habeꝛ Geñ. xlvij. n ¶ Illicq̄ꝫ ꝑ q̃dringẽtos annos. Qui incipiendi sunt a natiuitate isaac: ꝛ terminãdi in exitu de ęgypto: vt

C

declaratũ fuit Geñ. xv. o ¶ Sic multiplicati sunt ꝛc. Ut hꝛ Exo. j. p ¶ Cũq̄ꝫ grauasset eos rex ęgy. ꝛc. De isto grauamine ꝛ egypti ꝑcussione plagis multis/ habeꝛ in ꝑncipio Exo. vsq̄ꝫ ad. xiij. ca. q ¶ Cunq̄ꝫ eiecissent eos. Hic secũdo describiꝛ hebręoꝝ ꝓgressus q̄ꝫtũ ad mirabilẽ exitum de ęgypto/ cum ꝺr: Cũq̄ꝫ eiecissent eos ęgy. Timore mortis compulsi. Exodi. xij. r ¶ Et iterũ eos vel. cape. Et ad suum seruitiũ reuocare Exo. xiiij. s ¶ Fugiẽtibus his/ deus ꝛc. Et hoc totũ hꝛ Exo. xiiij. t ¶ Egressis etiã mare ꝛc. Sed cõtrariũ videꝛ Exo. xv. d. vbi ꝺr: Tulit autez moyses israel de mari rubro: ꝛ egressi sunt in desertũ sur. Dicenduz ꝙ hic breuiter repetiꝛ historia exitus filiorũ israel de egypto: propter qꝺ non exprimunꝛ hic oĩa loca: sed solũ notabilia: inter q̃ est mons sinai: ad quem populus tendebat. v ¶ In quibus nunq̄ꝫ homo habitare potuit. Propter locorum sterilitatẽ. et loquiꝛ hic de habitatione in ciuitate vel villa. pastores em̃ aliqui poterant ibi gregez pascere: sicut legiꝛ de moyse Exoꝺ. iij. x ¶ Illic fontes amari obdulcati sunt eis. Exo. xv. Et per annos. xl. annonã de cęlo consecuti sunt Exodi. xvj. y ¶ Ubicũq̄ꝫ. Hic cõsequẽter describiꝛ hebręoruz virtus quę nõ erat ex hominib⁹/ ſꝫ ex ꝓtectione diuina: ꝓpter quod diciꝛ: Ubicũq̄ꝫ ingressi sũt sine arcu ꝛc. Licꝫ em̃ pugnauerũt cũ amalech in armis: et cuz alijs septẽ gentibus quas expulerũt de terra ꝓmissiõis: tñ nõ habuerunt victoriã ꝑ arma/ ſꝫ ꝯtute diuia. vñ ꝛ amalech p̃cib⁹ moysi fuit debellatus: vt dictũ ẽ ca. p̃cedẽti. et in pugna iosue ꝯ reges chanaan lapides grãdinis interfecerũt aduersarios: ꝛ sol stetit immobilis spacio vni⁹ diei. Josꝰ. x. z ¶ Quotiẽscũq̄ꝫ aũt p̃ter ip. deũ ꝛc. Ista patẽt ex decursu libri Judicũ. ꝛ. iiij. Reg. ✻ Deniq̄ꝫ

Moraliꝛ

✻ pari. g ¶ Tũc achi. ꝛc. ꝑ istũ q̃ gẽtilis erat ꝛ multa de diuinis bñficijs filijs isrľ collatis narrauit: q̃ꝝ sensus mystici in locꝭ suis positi sũt/ ex q̃b⁹ i fine ꝯclusit ꝯciliũ ꝯ filios isrľ. s. q̃liꝛ posset faciliꝛ debellari. significãꝛ heretici q̃ ex ꝯbis christi studẽt catholicos ipugnare. sicꝫ iulian⁹ apostata ex hꝛ ꝙ christus diꝛ Luc. xiiij. f. Nisi q̃s renũciauerit oĩb⁹ q̃ possidet/ non põt me⁹ esse discipul⁹: facultates ꝛ ꝑrimonia christianoꝝ auferebat: et sic auariciã suam ex euãgelij testionio colorabat. ꝛ siľr heretici errorẽ suũ studẽt sacrę scpturę testionijs colorare.

† J. 11. b
† Geñ. 11. d
† Geñ. 47. a
† Exo. 1. c
D
† Exo. 14. g
† Exo. 15. d
† Exo. 16. d

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

E ✻ a ¶ Deniqꝫ cha. re.
&c. vt patz Josue. xij.
b ¶ Nam ⁊ añ hos
an. cũ re. a via quã
dede. il. deus. s. tp̃e
trãsmigratõis ioakim
⁊ captiuitat̃ facte sub
sedechia extẽmiate sũt
p̃lijs p reges assyrioꝝ
⁊ egypti: vt patet. iiij.
Reg. ⁊ plurimi eoruz
captiui abducti sunt.
Primo p teglathpha
lasar. iiij. Reg. xv. Se
cũdo p salmanasar. iiij
Reg. xvij. ⁊ h̃ q̃tũ ad
regnũ isrl̃. q̃tũ v̾o ad
regnũ iuda p regẽ ba/
bylonis. p̃mo tp̃e ioa/
kim filij iosie. secundo
tp̃e ioachin filij ei⁹. iiij
Reg. xxv. c ¶ Nup
aũt reuer. ad do. &c.
scz tp̃e cyri q̃ dedit po
pulo licentiã redeũdi.
d ¶ Et ascen. mon.
id ẽ iudeã q̃ est mõtuo
sa. e ¶ Nũc g̃. Nar
rata iudeorũ historia.
hic p̃nr achior conclu
dit intẽtũ dicẽs: Nũc
g̃ dñe mi &c. ad h̃ em̃
p̃dicta narrauerat: vt
holofernes sciret non
se posse filios isrl̃ cape
re/nisi per offensã dei
sui. Et patet littera:
f ¶ Et factum est.
Postq̃ꝫ posita ẽ achi/
or respõsio: hic conse/
quẽter ponit̃ assyrioꝝ
F Diuisio indignatio. et primo
q̃tum ad duces exerci
tus. scd̃o q̃tum ad p̃n
cipem eius sequẽti ca.
Circa primum d̾r: Et
factum est cũ cessas
set loqui &c. irati sũt
omñes magnates holo
fernis: ex fine sue narra
tionis: in qua cõcluse/
rat eos non posse pro/
pria v̾tute iudeos de/
bellare. ⁊ ptz l̃nia vsqꝫ
ibi: g ¶ Ut g̃ agno
scat achior q̃m fal/
lit nos. i. falsis v̾bis
decipere nos intẽdit.
h ¶ Ut sciat omis
gẽs q̃m nabucho.
de⁹ terre est. non di/
cũt deus celi/sz terre:
videnť em̃ illius erro/
ris fuisse/q̃ dicebãt di
uinã p̾uidẽtiã ad cele/
stia se tm̃ extẽdere: f̃m
q̃ d̾r Job. xxij. c. Circa
cardines celi pambu/
lat nec nr̃a considerat.
hoc aũt nomẽ de⁹ im/
positũ fuit a p̾uidẽtia
rerũ ⁊ gubernatione:
⁊ iõ deũ terre dicebãt:
cui⁹ regnum ad plura
t̃rena se extẽdit. Intẽ/
tio v̾o reg̃ nabucho/
donosor ⁊ sui exercit⁹
erat oẽm terrã suo s̃b/
iugare

¶ inimicis.
a celi v̾tutẽ resistẽdi. Sed eiecit chananeũ regẽ ⁊ hiebuseũ ⁊ phe
receũ ⁊ etheũ ⁊ eueũ ⁊ amorreũ/ ⁊ oẽs potẽtes in esebon p
strauerũt: ⁊ terras eoꝝ ⁊ ciuitates eoꝝ ipi possederũt: et vs/
qꝫ dũ nõ pecarẽt i ↄspectu dei sui/ erãt cũ illis bona. Deus
b em̃ illoꝝ odit iniq̃tatẽ. Nã ⁊ añ hos annos cũ recessissent a
¶ p̃ceptis. a ¶ p̾ficerẽt. b ¶ a terra sua.
via quã dederat illis deus/ vt ambularẽt in ea: exterminãti
sunt p̃lijs a multis nationibus ⁊ plurimi eoꝝ captiui abdu
¶ per penitentiam.
c cti sunt in terrã non suã. Nup aũt reuersi ad dñm deũ suũ
d ex dispsione q̃ dispersi fuerãt/ ⁊ adunati sunt: ⁊ ascẽderunt
¶ visionẽ pacis. ¶ vel eorũ.
mõtana hec oĩa: ⁊ iterũ possidẽt hierl̃m/ vbi sũt sctã sctõꝝ.
e Nunc ergo mi dñe p̾quire si est aliq̃ iniq̃tas eoꝝ in conspe/
ctu dei eoꝝ/ ascendamus ad illos: q̃m tradẽs tradet illos
deus eorũ tibi: ⁊ subiugati erũt sub iugo potentie tue. Si
vero nõ est offensio populi huius corã deo suo/ nõ poteri/
mus resistere illis: †quoniã deus eorum defendet illos: et
f erimus in opprobriũ vniuerse terre. Et factũ est cum ces/
a ¶ Qui fastu mũdi superbiũt/ p̃conia veritat̃ au/
dire nõ possũt: ⁊ p̃dicatoribus cũ ceteris fidelibus mortẽ minantur.
sasset loqui achior verba hec/ irãti sunt omnes magnates
holofernis: ⁊ cogitabãt interficere eum/ dicentes ad alter/
a ¶ cuius temeritatis? b ¶ fideles.
utrum: Quis est iste qui filios israel posse dicat resistere re
a ¶ diabolo. b ¶ demonijs/ vitijs/ q̃buslibet malis. c ¶ nõ em̃ vidẽt fidel
gi nabuchodonosor ⁊ exercitibus eius: homines inermes
scutum/ galeã spei ⁊ gladiũ verbi dei. ¶ pugnandi.
g et sine virtute/ et sine peritia artis pugne? Ut ergo agno/
¶ putat fallere.
scat achior quoniã fallit nos/ ascẽdam⁹ in montana: et cũ
capti fuerint potẽtes eoꝝ/ tũc cũ eisdẽ gladio transuerbe/
¶ non celi.
h rabit̃: vt sciat oĩs gẽs/ q̃m nabuchodonosor deus terre: est
et preter ipsum alius non est. Caplm VI

F Actũ est aũt cũ cessasset loqui: indignat⁹ holo i
fernes vehemẽter dixit ad achior: Q̃m pphã/
sti nob/ dicẽs: q̃ gẽs isrl̃ defendat̃ a deo suo: vt
ostẽdã tibi q̃m nõ est deus nisi nabuchodono
sor: cũ p̾cusserimus eos oẽs sicut hominẽ vnũ: tunc ⁊ ipse
cum illis assyrioꝝ gladio interibis: ⁊ oĩs israel tecũ p̾ditio
ne disperiet: ⁊ probabis quoniã nabuchodonosor dñs sit
vniuerse terre. Tuncqꝫ gladius militie mee trãsiet per la/ k
tera tua: ⁊ confixus cades inter vulneratos israel: ⁊ non re
spirabit vltra/ donec extermineris cum illis. Porro autez l
si pphetiam tuã verã existimas/ nõ concidat vultus tuus:
⁊ pallor qui faciẽ tuaz obtinuit abscedat a te: si verba mea
hec putas impleri nõ posse. Ut autẽ noueris q̾ simul cuz
a ¶ Turbe p̾uiture p̃cones v̾itat̃ adiũgere studẽt: p̾ditos ei putãt q̃s a ↄsor
illis hec experieris: ecce ex hac hora illorũ populo socia/
tio suo separãt: ⁊ fidelib⁹ christi associãt. vñ: Tu discipul⁹ ei⁹ sis: nos ãt moysi.
beris: vt dum dignas mei gladij penas exceperint/ ipse si/
a ¶ persecutoribus fidei.
mul vltioni subiaceas. Tunc holofernes p̃cepit seruis su m
a ¶ quẽlibet confessorẽ christi/ preconẽ veritatis. b ¶ separatum a se.
is vt cõprehẽderent achior ⁊ ducerẽt eũ in bethuliã/ ⁊ trã/
a ¶ quos p̾dendos putauit.
derẽt eum in manus filiorũ isrl̃. Et accipiẽtes eũ serui ho/
a ¶ cupiũt em̃ tales p illicita desideria trahere ad viã latã q̃ ducit ad mortẽ.
lofernis/ p̾fecti sunt p campestria: sed cũ appropinquas/
a ¶ p̃dicatores testimonia scripturaꝝ contra iaculãtes.
sent ad montana exierunt ↄtra eos fundibularij. Illi autẽ n

iugare dñio: vt dictũ est.
s̃. ca. ij. ppter q̃d a suis
denoiabat̃ deus terre.
F Actũ Ca. VI
est autẽ. Hic
ↄñter describi
tur indignatio G
holofernis. ⁊ p̃mo v̾bis Diuisio
iniuriosis. scd̃o fact̃/ ibi:
Tũc holofernes. Circa
primum ptz l̃ra vsqꝫ/ ibi:
k ¶ Tũcqꝫ gladi⁹ mi/
litie mee. Ex quo videť
q̃ intendebat eum inter/
ficere pluribus plagis ⁊
cruciatibus: vt exprimit̃
infra eodẽ ca. Tũc ⁊ ip̃m
achior diuersis iubeat in
terire supplicijs. ideo nõ
dicit militis/ sed militie:
quia intendebat euz mi/
lituz ludibrio exponere.
l ¶ Porro aũt si pro/
phe. tuã verã exi. &c.
nõ fuit mirũ si achior tũc
timuit: Tum q̾ int̃ eos
erat sicut agnus inter lu
pos: Tum licet quia fir/
miter teneret deũ hebre/
os posse defẽdere/ tñ ne/
sciebat si eũ offendissent
vel nõ: ppter q̃d h̃ inq̾re/
re ↄsuluerat. Cetera patet.
m ¶ Tunc holofer/ Diuisio
nes. Hic ↄsequẽter oñ/
dit̃ ei⁹ indignatio fact̃. ⁊
p̃mo achior hebreis tra/
dẽdo. secũdo eos crude/
liter inuadẽdo: sicut dixe
rat indignatus. secunda
incipit ca. vij. Prima di/
uidit̃ in tres: q̾ p̃mo de/
scribitur achior traditio
secundo traditi disquisi/
tio/ ibi: Porro filij isrl̃.
tertio disquisiti ↄsolatio
ibi: Cunqꝫ vniuersa p̃ma
p̾s ptz vsqꝫ ibi: n ¶ Exi
erunt contra eos fun
dibu. et dicunť a funda
et bala grece quod est p̾/
iectio latine: quia cũ fun/
da p̾ijciũt lapides quoꝝ
ictus graues sunt: maxi
me quãdo descẽdũt a su/
periori parte. o ¶ Illi
autẽ diuertẽ. a latere
mõtis ligaue. achior
ad arborem manib⁹.
volentes se expedire de
achior: cum tali tamẽ se/
curitate q̃ nõ posset ma/
nus hebreorũ effugere.
✻ Porro. hic
Moraliter. i ¶ Fa/ Moraliter
ctũ est ãt cũ cessasset
loqui &c. Per h̃ q̃ iste
dicẽs veritatẽ incurrit su
perboꝝ indignationẽ: si/
gnificanť illi qui arguũt
obstinatos: q̾ nõ sequit̃
inde correctio/ sed cõtra
eos indignatio. vñ dicit
iohãnes os aureum: In
currit odiũ q̃ arguit cri/
minosos. Prelatus tñ q̃
teneť ex officio corrige/
re: nõ debet propť hoc a
✻ correctione

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

A B a ¶ Porro Ca. VI fi. if. ⁊c. Filij isrl/docto/res ecclesię ad arborē ligatū soluūt: cū cathecuminos suos/nec ꝑsecutorū rabiē/nec mortē ptimescere docēt. Quasi ad arborē ligatū soluūt/cū a formidine crucis mentē pauidā eruūt/ ⁊ ad patiendū instruūt: hoc autē meli⁹ fit si (exēplo ozię et charmi q̄ ꝯfortātes achior ꝑces deuotas cū omni pplo dn̄o effuderūt) magistri ecclesię cū ceteris fidelibus auditores suos dn̄o cōmendauerint deuotis precibus/ vt ei⁹ dono habeatur qd̄ humana infirmitas nō meret. b ¶ Et fecit cenā ma. Cenā magnā expleto ieiunio facit/qui aīam diu lāguidā et pane vbi dn̄i indignā euangelica doctrina et dapibus virtutū reficit. Huic conuiuio aduocant oēs p̄sbyteri: vt eoꝝ exhortationib⁹ et exemplis corroborentur neophyti ad fidem accipiendā vel cōseruandā.

Incidi

a ¶ q2 militē christi quē seducere n̄ ꝑfit/cruce ac passiōis ei⁹ sociū faciūt.
diuertētes a latere mōtis ligauerūt achior ad arborē manib⁹ ⁊ pedib⁹: ⁊ sic vinctū de restib⁹ dimiserūt eū: et
a ¶ nō correcti/sed peiores augmēto scelerū. b ¶ pristinū errorē.
a reuersi sūt ad dominū suū. Porro filij isrl descēdētes a de bethulia venerūt ad eū. Quē soluētes ad bethuliā duxerūt: atq; i medio ppl'i illū statuētes ꝑcūctati sūt b q̄d rerū esset ꝙ illū vinctū assyrij reliq̄ssent. In dieb⁹ c illis erāt illic ꝑncipes: ozias fili⁹ micha de tribu simeon: ⁊ charmi/q̄ et gothoniel. In medio itaq; seniorū ⁊ in ꝯspectu oīm/achior dixit oīa q̄ locut⁹ ipe fuerat/ab holoferne interrogat⁹: ⁊ q̄liter ppl's holofernis voluisset ꝑpt̄ hoc v̄bū interficere eū: ⁊ queādmodū ipe holofernes irat⁹/iusserit eū israelitis hac de causa tradi: vt dū vinceret filios isrl/ tūc etiā ipm achior diu̇sis iubeat iterire supplicijs: ꝑpt̄ h̄ ꝙ dixisset: De⁹ celi defen d sor eoꝝ est. Cūq; achior vniu̇sa hec exposuisset: oīs e f ppl's cecidit in faciem † adorans dn̄m: ⁊ cōmuni lamētatione ⁊ fletu vnanimes preces suas dn̄o effuderūt/
a ¶ q̄ oīa fecisti/oīa potes. b ¶ ne dissimiles peccata eorum.
dicētes: Dn̄e deus celi ⁊ terrę/intuere supbiā eorū/ ⁊
a ¶ Qui humilia respicis. b ¶ mentis/ que tibi sola placet.
respice ad nostrā humilitatē: ⁊ faciē sanctoꝝ tuoꝝ at/ g h
a ¶ confidentes. b ¶ non de se.
tēde: ⁊ ostēde qm̄ nō derelinq̄s p̄sumētes de te: ⁊ p̄sumētes de se/ ⁊ de sua v̄tute gloriātes humilias. Fini-
a ¶ Qui gloriat/in dn̄o gloriet.
to itaq; fletu ⁊ ꝑ totā diē orone ppl'oꝝ cōpleta/ conso i
a ¶ confidentes orationem suam esse exauditam.
lati sūt achior/dicētes: De⁹ patrū nostroꝝ cui⁹ tu vir/ k
a ¶ remunerator. b ¶ qui meruisti.
tutē p̄dicasti/ ipe tibi hanc dabit vicissitudinē: vt eoꝝ l m
a ¶ q̄ ipsi tuum.
magis tu interitū videas. Cū v̄o dn̄s deus nr̄ dederit n
a ¶ interemptis hostibus.
hāc libertatē seruis suis: sit ⁊ tecū deus in medio nr̄i: o vt sicut placuerit tibi/ ita cū tuis oibus ꝯuerseris nobiscū. Tūc ozias finito cōsilio suscepit eum in domū p q b suā/ ⁊ fecit ei cenā magnā. Et vocatis oib⁹ p̄sbyteris: r simul expleto ieiunio/refecerūt. Postea v̄o cōuocat⁹ s x
a ¶ Ecce q̄ bonū ⁊ q̄ iocūdū habitare frēs i vnū. b ¶ dom⁹ mea do
omnis ppl's/ ꝑ totā noctē intra ecc'liā orauerūt/petē v
mus orōnis vocabit. a ¶ Maledict⁹ hō q̄ cōfidit in hoīe ⁊c.
tes auxiliū a deo israel. Ca. VII

a ¶ mysticus. b ¶ cōplicibus.
Holofernes aūt altera die p̄cepit exerciti x y
a ¶ ecclesiam que est dom⁹ dei.
bus suis vt ascenderēt ꝯ bethuliā. Erāt aūt pedites bellatoꝝ cētū viginti milia: et eq̄tes vigintiduo milia: p̄ter p̄parātiōes viroꝝ illoꝝ quos occupauerat captiuitas: ⁊ adducti fuerāt de ꝑuincijs ⁊ vrbibus vniuersę iuuētutis: Oēs parauerūt se pariter ad pugnā cōtra filios isrl: ⁊ venerūt per z crepidinē mōtis vsq; ad apicē: qui respicit sup dothaim a loco q̄ dicit belma/ vsq; ad celmon/q̄ est ꝯtra es/

Ni. de lyra

a ¶ Porro. Hic cōsequēter describit traditi disquisitio/cū subdit: B b ¶ In medio ppl'i illum ⁊c. Mirabant em̄ de tali ligatiōe ipsius tā q̄ de re insolita. c ¶ In dieb⁹ illis ⁊c. Hoc interponit: quia coram eis ꝑncipaliter adductus fuit achior. ⁊ subdit achior r̄nsio / cum dicit: Dixit achior oīa. Et patz l'ra vsq; ibi: d ¶ Propt̄ h̄ ⁊c. de⁹ celi ⁊c. Non em̄ credebāt dei celi ꝑuidētiam ad hęc inferiora se extēdere: vt p̄dictū est: nec ꝑ ꝯns eius defensionem. e ¶ Cūq; achior vni. Hic ꝯn̄r describit interrogati vel disq̄siti cōsolatio. ⁊ ꝑmo ꝑ oratione deuotā/cum d̄r: f ¶ Oīs ppl's ce. in fa. Humiliter ⁊ deuote dep̄cantes: vt deus liberaret eos cū ipso achior de manibus holofernis. g ¶ Respice ad nr̄am hu. Qui nō ꝯfidim⁹ de nr̄is meritis vel v̄tute: sz de tua bonitate. h ¶ Et faciē sanctoꝝ attē. s. abraā/isaac/iacob ⁊ alioꝝ sanctorum patrū: vt eoꝝ meritis liberemur. i ¶ Orone ppl'orū cōpleta cōsolati sūt achior. In fine orōnis diuinitus confortati. Nam melior est finis orōnis q̄ ꝑncipium Eccs. vij. b. k ¶ De⁹ pa. nostroꝝ ⁊c. virtu. p̄edi. assyrijs nunciando. l ¶ Ipse. remunerator. m ¶ Tibi hanc dabit vicissitudinē ⁊c. Hoc dixerūt cōfidentes de diuino auxilio. n ¶ Cū v̄o. Hic secūdo cōsolant achior ei cū ipsis habitationē liberam offeren-

C rā offerendo/ dicentes: Cū v̄o dn̄s deus noster dederit hāc libertatem seruis suis: id ē nos liberauerit de manibus holofernis. o ¶ Sit et tecum de⁹ in medio nr̄i: vt sicut placuerit tibi ⁊c. i. accipias ritū ⁊ legē nostrā vel nō accipias: nō em̄ gētiles tenebātur ad legē mosaicā: sed sufficiebat eis ad salutē credere vnū deū remuneratorem bonoꝝ: s̄m cōsiliū volūtatis suę: s̄m qd̄ d̄r Heb. xj. b. Accedentē ad deū oportet credere q2 est: ⁊ inq̄rentibus se remunerator sit. ⁊ in hoc articuli fidei implicite cōtinētur. talis aūt erat achior q̄uis esset gētilis: vt satis patz ex dictis. p ¶ Tūc ozias finito cōsilio. Hic tertio cōsolant achior: cenā ei honorabilē faciendo/ cū dicit: Tūc ozias qui ꝑnceps erat ppl'i. vt p̄dictum est. q ¶ Suscepit eū in domū suā. Quę erat honorabilior ceteris. r ¶ Et vocatis oibus p̄sbyteris. Ut cena esset magis honorabilis. s ¶ Refecerūt. scz achior ⁊ seipos ad naturę sustētationem. t ¶ Postea v̄o ꝯuocat⁹ ois populus. A sacerdotibus. v ¶ Intra ecclesiā orauerūt. Licet em̄ eēt vnicū tēpliū in hierl'm in quo licitū erat offerri sacrificiū: tamen in singulis ciuitatib⁹ erāt synagoge: in quib⁹ cōueniebat ppl's ad orandum ⁊ audiendum dei verbum.

al. † adorātes

D

Moralit

✳ correctione cessare.

a ¶ Porro filij israel ⁊c. Per istos q̄ descēderunt ad soluendū achior vincula: significant p̄dicatores ⁊ confessores q̄ ex frat̄na charitate cōdescēdūt soluere vincula pctōꝝ: et inter iustos dāt pctōrib⁹ locū/ ⁊ faciūt eis de sacramēto eucharistię nobile cōuiuiū. Ca. VII

Holofernes autem altera die. Hic ꝯn̄r describitur holofernis indignatio ppl'm isrl crudelit̄ ꝑsequendo. vbi ꝑmo ponit supbia oppugnatio vrbis. secūdo dura coartatio sitis/ ibi: Porro holofernes. tertio pauida obiurgatio plebis/ibi: Tūc ad oziam. q̄rto indiscreta conuentio ducis/ ibi: Et cū fatigati. Circa primum d̄r: x ¶ Holofernes aūt alte. die ⁊c. i. in crastino traditionis achior vt citius impleret crudelitatē quā p̄dixerat. y ¶ Precepit exercitib⁹ suis. Ut ostēderet magnitudinē suę potestatis. Cetera patēt vsq; ibi: z ¶ Et venerūt per crepidinē montis: id est concauitatē ipsius p̄cipitem.

Diuisio

✳ Filij autem Moralit

Moralit. x ¶ Holofernes aūt ⁊c. Per hoc ꝙ iste totū exercitū ꝯgregauit ad filios isrl inuadēdū/eo ꝙ sibi resistebāt: ✳ significat

a ¶ Incidi pcę. Doctrinã euãgelij quã ex fonte viuo pcedentẽ doctores spũsancti gr̃a illuminati p oris sui fistulã in ciuitatẽ ecclię introducũt. hãc psecutores fideliũ prohibẽdo ꝛ mortẽ minãdo auferũt: vt poti⁹ spũalis indigẽtia occidat. b ¶ Erãt tñ nõ lõge a mu. fon. sicut in libro Regũ philistijm fabros ferrarios auferũt ne faciant hebręis aut lanceam/aut gladiũ. Et descẽdit ois isrl' ad philistijm vt exacueret vomerẽ: et ligonẽ: ꝛ securim ꝛ sarculũ. Hoc eñ maxie diabol⁹ studet vt doctrinę fluenta ꝛ ꝟtutũ arma auferat: et sic nequitiã suã in interitũ seruoꝝ dei velocit' expleat. Hinc pncipes gentiũ ꝛ iulian⁹ apostata nõ solũ diuinam/sꝫ ꝛ humanã christianis interdicunt phiam. c ¶ Tũc ad o.cõ. carnales: q̃ dicunt dñe do. cor aũt eoꝝ lõge est a me. Sũt eñ in sagena dñi ꝛ boni ꝛ mali pisces vsq̃ ad littus futuri iudicij: q̃ pñtis vitę incõmoda grauiter ferẽtes/malũt pñtib⁹ vti delitijs q̃ cęlestia bona sibi in futuro reseruari: q̃ magistros suos iportunis querimonijs affligunt/et sibi ad luxum sęculi assentire cogunt. vñ sequit': Et cũ fatigati his clamo. ꝛ his fle. lassati siluis. ꝛc. Et hos qn

1. Reg. 13. d

Mat. 7. c.

Ibidem. 15. a

n ¶ Tũc ad oziã ꝛc. simul vna vo. Hic consequẽter ponitur querulosa murmuratio plębis dicentis ad oçiam principem ciuitatis: n ¶ Judicet dñs inter nos ꝛ te qm̃ fecisti in nos ma. ꝛc. multitudo eñ afflicta siti volebat q̃ ciuitas redderetur: qđ oçias ꝛ sacerdotes impediebant: propter quod multitudo oçiam pncipem ad diuinum iudicium aduocabat: imputans superbię defensionem ciuitatis. ideo subditur: p ¶ Et propter hoc: id ẽ propter talem rebellionẽ. q ¶ Uẽdidit nos de⁹ in ma. eorum: id est totaliter tradidit subtrahendo nobis suum auxilium. ideo concluditur ciuitatis traditio/cũ dicitur: Et nũc congregate vniuersos ꝛc. ꝛ sbdit' huius traditiõis ratio cũ dr: r ¶ Melius est eñ vt capti. bñdi. dñm vi. ꝛc. i. min⁹ malũ: qđ cõparatũ ad maius habet rõnẽ boni. s ¶ Contestamur hodie cęlũ ꝛ terrã et deum patrẽ nostrorum. i. cõtra te ꝛ sacerdotes adducimus in testimoniũ/q̃ inique agit' nisi tradat' ciuitatẽ cũ sit minus malũ. t ¶ Qui vlciscit' nos: id est punit ꝑm peccata nostra: vt iã tra. Cętera patent vsq̃ ibi:

Nico.de lyra

a ¶ Filij aũt isrl' vt vi. multi. tantã ꝛ sic armatam. b ¶ Prostrauerũt se sup terrã. humiliter ꝛ deuote petẽtes diuinũ auxiliũ. c ¶ Et assumẽtes arma sua bellica ꝛc. ne omittẽtes qđ facere poterãt hũana via/deũ tẽptare viderent'. d ¶ Porro holofer. Hic pñr ponit' dura coartatio sitis/cum dr: Porro holofer. dum cir. p gyrum aquedu. illo. i. existentiũ in bethulia. e ¶ A parte austra. extra ci. di. scꝫ cursum suũ. Erat eñ fons ille extra ciuitatẽ/ex quo p aquęductũ fluebat aqua intra ciuitatem. f ¶ Et incidi pcę. aquedu. vt aq̃ decliaret alibi. h ¶ Ex q̃b⁹ furti vide. hau. aquã. pter timorẽ assyrioꝝ existentiũ in obsidione. i ¶ Sꝫ filij am. ꝛ mo. Isti eñ odiebãt iudęos: vt patꝫ ex libris Judicũ ꝛ Regũ: ideo dederũt contra eos ꝯsiliũ. k ¶ Filij isrl' nõ in lan. nec in sagit. ꝯfi. q. d. nõ habẽt arma nec exercitũ pliandi: pter qđ nõ veniẽt cõtra nos in campũ: ꝛ ideo si ponant' custodes fontiũ/morient' siti. vel ad se reddendũ erũt cõpulsi. l ¶ Et placu. hec ver. corã holo. q2 videbant' sibi vtilia esse. Cętera patẽt vsq̃ ibi: m ¶ Ita vt nõ eẽt intra ciuita. vñ sa. vel vna die. si quilibet biberet p sua volũtate. verũtamẽ poterant aquę sufficere p quinq̃ dies positis in arta necessitate: pter qđ talis terminus fuit positus: vt habet' .i. eo. ca. Tunc ad

¶ fideles.

drelon. Filij aũt isrl' vt viderũt multitudinẽ illoꝝ a prostrauerũt se sup terrã/mittẽtes cinerẽ super capita sua: vnanimes orãtes: vt de⁹ isrl' misc'diam suã ostenderet sup ppl'm suũ. Et assumẽtes arma sua bellica/sederũt p lõca q̃ angusti itiner' tramitẽ dirigũt iter montuosa/ꝛ erãt custodiẽtes ea tõta die ꝛ nõcte. Porro holofernes dum circũmit p gyrũ reppit q̃ fõns q̃ ĩfluẽbat ĩ aq̃ductũ illoꝝ/a pte australi/extra ciuitatẽ dirigeret: ꝛ incidi pcępit aquęductũ illoꝝ. Erãt tñ nõ lõge a muris fõtẽs ex quibus furtim videbant' haurire aquã: ad refocillãdũ poti⁹ q̃ ad potãdũ. Sed filij ammõn et mõab accesserũt ad holofernẽ/dicẽtes: Filij isrl' nõ in lancea nec i sagitta cõfidũt: sed mõtes defendũt illos ꝛ muniũt illos colles i pcipitio cõstituti. Ut g° sine cõgressione pugnę possis supare eos/pone custodes fontiũ/vt nõ hauriãt ex eis: et sine gladio iterficies eos: vl' certe fatigati tradẽt ciuitatẽ suã quã putãt i mõtib⁹ positã supari nõ posse. Et placuerũt ꝟba hęc corã holoferne et corã oib⁹ satellitib⁹ ei⁹: et ꝯstituit per gyrũ centenarios p singulos fontes. Cunq̃ ista custodia p dies viginti fuisset expleta: defecerunt cisternę et collectiões aquaꝝ oibus inhabitantib⁹ bethuliã: ita vt non esset intra ciuitatẽ vnde satiarent' vel vna die: qm̃ ad mensurã dabat' pplis aqua q̃tidie. Tũc ad oçiã cõgregati oẽs viri femineq̃ iuuenes ꝛ puuli/oẽs simul vna voce dixerũt: Judicet de⁹ inter nos et te: qm̃ fecisti in nos mala/nolẽs loqui pacifice cũ assyrijs: ꝛ pter hoc vendidit nos de⁹ in manibus eoꝝ: et ideo nõ est q̃ adiuuet: cum psternamur ante oculos eoꝝ in siti et pditione magna. Et nunc cõgregate vniuersos q̃ in ciuitate sunt vt sponte tradamus nos oẽs pplo holofernis. Melius est eñ vt captiui bñdicamus dñm viuẽtes/q̃ moriamur ꝛ simus opprobriũ oĩ carni: cum videam⁹ vxores nr̃as et infantes nr̃os mori añ oculos nr̃os. Contestamur hodie cęlũ et terrã/ꝛ deũ patrũ nostroꝝ q̃ vlciscit' nos ꝑm pctã nr̃a: vt iã tradat' ciuitatẽ in manu militię holofernis: et sit finis nr̄ breuis in ore gladij: q̃ lõgior efficit' in ariditate sitis. Et cum hęc dixissent/fact⁹ est flet⁹ et vlulatus magnus in ecclia ab oibus: ꝛ p mlt'as horas vna voce clamauerunt ad deũ/dicẽtes: † Peccauim⁹ cũ patrib⁹ nr̃is: iniuste egimus: iniq̃-

Interlinear glosses: a ¶ humiliter orãtes. b ¶ memoriam fragilitatis habẽtes. vñ: Memẽto homo: q2 cinis es ꝛ in cinerẽ reuerteris. ¶ virtutũ studia. a ¶ mẽtis penetralia: ne hostis aditũ inueniat p quã delectatiões carnales noxie cogitatiõis idučat. a ¶ assidue. b ¶ psperitate. a ¶ aduersitate. b ¶ Querẽs quẽ deuoret. a ¶ viri⁹. b ¶ abundabat. c ¶ calore spiritussancti. a ¶ dogmata phoꝝ q̃ sciẽtię: ꝛ honestatis aliqđ conferũt solatiũ. a ¶ iniqui. b ¶ turbidi populi. c ¶ exleges.

Tu qui ✱ significat' q̃ diabolus vltimũ de potẽtia facit ad debellandum illos qui studẽt sibi resistere vigorose. d ¶ Porro holofernes dum circuit p gyrum ꝛc. Per fontẽ qui influebat aquęductũ i bethulia/significat' christus qui fons est gratię: a q̃ aquęductus gratię fluit i ecclesia. hunc aũt fontẽ diabolus nõ põt tangere: sed gr̃ę fluxum prout recipit' in hominibus frequẽter intercidit per peccatum mortale. g ¶ Erant tamẽ longe a muris fontes. Per q̃s significant' sacrę scripturę: quarum potu refocillãtur existentes in cordis amaritudine: propter quod diabolus nititur eos ab hoc potu simpliciter arcere/vt sic valeat eos superare. n ¶ Tũc ad oçiã congregati omnes viri femineq̃. Per istos significantur querulosi de defectu victualiũ: ꝛ potissime religiosi qui non sunt contenti de his quę ministrantur sibi: et eorum querimonia aliquando superiorem inducit ad concedendũ aliqua inconueniẽtia per quę leditur ordinis disciplina. Uñ dicit Gregori⁹. in moralib⁹. Pro qualitatibus subditorũ disponunt' acta regentiũ: vt sępe pro malo gregis etiam veri boni delinq̃t vita pastoris.

Moralit'

† Ps. 105.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

A B

a ¶ Et hos qnq dies rc. Quinq dies qnq sensus corporis qbus psens vita ducit/ q̄si qnq dier inducias doctor iners expetit: q corpale vitiu solatiu auditoribus indiscrete pmittit: quasi in potestate sua sit summi datoris magnificētia: cū magis tēpus tribuendi r modus in dantis q accipientis potestate cōsistat. si em psentis vite negat solatiu/ subditos deserūt: vt cedentes persecutionibus corporale deuitēt suppliciu. Hanc cōuentionem nostra iudith .i. ecclesia respuit r contēnit. Ca. VIII

Et fa. ē rc. seqt: b ¶ Filia merari .i. amaritudis. Ecclesia em p amaritudinez r tribulationem ad future vite gaudia generat: vbi dnm laudabit i eternu. Que em .xv. generatiōe pgenita narrat/ significat q ecclesia per hebdoadem legis r ogdoadē euāgelij de patriarchis et apostolis est edita: et ad celestem gratiā ascensura. vn hic numerus graduum in psalterio ponit future ad celos ascēsiōis figuratiuus: quo sancti venientes merito dicunt: Ecce nunc benedicite dno. c ¶ Et vir eius fuit manasses. Manasses interpretat obliuiosus vel necessitas: cui iudith/ cōiugio copulata q̄si decalogo legis vel ritibus gentilium obnoxia. Sz veniente christo et luce euāgelij clarescēte in mūdo: omnis illa obseruātia cessit/ r quasi vilis collectio messis velociter transijt. vn apostolus: Ubi venit fides/ iam non sumus sub pedagogo. Omnes enim filij dei estis per fidē i christo iesu. Et ad Romanos ait: Mortificati estis legi per corpus christi iesu/ vt sitis alterius qui ex mortuis resurrexit. Et vir. Manasses/ christus ecclesie spōsus. Bene manasses dicit: quia nos facit obliuisci calamitatis pstine per cōsolationē vite future. Hic in tēpore messis hordeacee .i. collectiōis plebis iudaice/ cū mitteret apostolos suos pdicare r manipulos credentiuz congregare venit: estus psecutionis super caput eius .i. super diuinitatez eius. Caput enim christi deus. Inde em maxime scandalizabant iudei/ q dicebat se esse filium dei. Un: Facis teipsum deum. Et alibi: Quia filium dei se fecit. Passus est iesus in gente sua: r sepult9 in horto. Huius spōsa ablato sponso/ ieiunio et orationi operā dat vsq ad consummationē seculi: nec erroribus hereticis dignat pollui. Cui vir suus reliqt diuitias spiritualis sapiētie r virtutis: r familiam .i. gentiu multitudinē aggregauit. d ¶ Et habēs sup lumbos. Qui p continentiā vite r mortificationem voluptatū carnem suam crucifigit cum vitijs r cōcupiscētijs: vt future solennitati et sabbato animo se prepararet: vbi pro psenti tribulatiōe cum sanctis angelis plenu gaudium susciperet. e ¶ Cui vir suus reliquerat diuitias multas r fa. copiosam. Ex veteris legis et ex phie instructiōe moralisq discipline/ multiplices opes ad christū veniēs attulit ecclia. vn et Paulus se ad pedes gamaliel nutritu gliat: Et moyses oi sapiētia egyptiorz erudit9 legitur. f ¶ Nō ē iste

Ps. 133. a. Gal. 3. d B Rom. 7. a 1. Cor. 11. a Joh. 10. f Ibidem. 19. b Gal. 5. d Act. 22. a Ibidem. 7. c.

tatē fecimus. Tu q pius es misere a re nri: r in tuo flagello vindica iniqtates nras: r noli tradere cōfitentes te pplo qui ignorat te: vt nō dicāt inter gentes/ vbi est deus eorū: ¶ populi.

Et cū fatigati his clamorib9 et his b a ¶ Pastor mercēnari9 q dimittit oues r fugit. fletib9 lassati siluissent: exurgēs ozias ifusus lachrymis/ dixit: Equo a animo estote frēs: r hos qnq dies ¶ tpale auxiliu. expectemus a dno misericordiaz. Forsitā em idignationē suā absci a ¶ Nō nob dne nō nob: sz noi tuo da gliam. det: r dabit gliam nōmini suo. Si aūt trāsactis qnq diebus nō venerit adiutoriu: faciemus hec vba q locuti estis. Ca. VIII

Et factū est cū audis c a ¶ ecclia: interptat em confitens vel laudans. set hec vba iudith vi b dua que erat filia merari/ filij idox/ d filij ioseph/ filij ozie/ filij elai/ filij iamnor/ filij gedeon/ filij raphoim/ filij achitob/ filij melchie/ filij enā/ filij nathanie/ filij salathiel/ filij si c meon/ filij ruben: et vir eius fuit manasses: qui mortuus est in diebus messis hordeacee: instabat em sup alligantes manipulos in campo: et venit estus super caput eius/ et mortuus est in bethulia ciuitate sua: et sepultus est illic cum patri a ¶ Ecclia a mūdi illecebr destituta: fidē scte trinitatis habēs r operz pfectionē bus suis. Erat autez iudith relicta e eius vidua iā annis tribus r men ¶ in arce mentis. sibus sex. Et in superioribus do f a ¶ firmā custodiā: vt nō p diusa desideria demus sue fecit sibi secrētum cubicu flueret. a ¶ congregatiōibus mūdis. lum/ in quo cum puellis suis clau d sa morabat: r habens sup lumbos g suos cilicium: ieiunabat omnibus diebus vite sue: preter sabbata et neomenias/ et festa domus israel. a ¶ vn: Pulchra es r decora filia hierlm. Erat autē elegānti aspectu nimis: b e cui vir suus reliqrat diuitias multas et familiam copiosam: ac pos a ¶ pdicator. sessiones armentis boum et gre a ¶ innocentiu obedientiu. gibus ouium plenas. Et erat hec a ¶ bonis. b ¶ in timore dni. vn: Mulier timens deum laudabit: r laudent eam in portis eius opa. De hoc timore dicit Esa. Timor dni ipse est thesaurus eius. in omnibus famosissima: quoniam timebat dominum valde: nec

a ¶ Tu q pius es mise. nostri rc. vindica iniq. nostras .i. flagella nos quantu tibi placuerit: dum tn nō tradamur in manibus infideliu. Et simili mō dauid pelegit a deo flagellari q ab hoibus .ij. Reg. vlti. Istud vltimo dictum videt pcessisse a sacerdotibus r ab aliqbus iustis magis timentibus de destructione diuini cultus q de pprijs corporibus. b ¶ Et cū fatigati his cla. r his fle. lassati silu. Hic vltimo ponit indiscreta cōuentio ducis/ qui pmisit ciuitatē reddere: nisi infra quinq dies veniret eis auxiliuz. Et ptz lra ex dictis. Sciendu tn q licz iste ozias bene fecerit differendo traditionē ciuitatis: r inducendo ad expectationem diuine miscdie: tn pfigendo terminum quinq diez male fecit: propter qd de hoc rephendit caplo sequēti: vt videbit. Ca. VIII

C

Et factū est. Postq descripta est filiorz israel psecutio: hic pñr describit eorz liberatio: que facta est p manum iudith q interfecit holofernem. Et ideo sic pcedit: quia primo ponitur ipsius iudith multiplex virtus. Secūdo holofernis casus: caplo .x. ibi: Cūq intrasset. Tertio fuga sui exercitus: caplo .xiiij. Prima diuidit in tres: qr pmo iudith inducit populum ad spem diuine miseratiōnis. Secundo se munit armis orōnis: ca .ix. Tertio se exponit periculo mortis: ca .x. Prima in duas: qr pmo describit eius cōuersatio virtuosa. Secūdo eius locutio gratiosa/ ibi: Hec itaq cū audisset. Circa pmu pmittit eius linea parētalis/ cū dicit: d ¶ Que erat filia merari/ filij idox rc. qd facit ad cōmēdationē iudith. nā isti fuerūt nobiles genere: et moribus nobiliores/ a quibus iudith non degenerauit/ sed in melius pfecit. Scdo sbdit status eius cōiugalis/ cū dr: Et vir eius fuit manasses. Tertio stat9 vidualis/ cuz dr: e ¶ Erat aūt iudith rc. r mensib9 sex. Ex quo patet eius continentia: qr cū adhuc eēt sat9 iuuenis/ trāsire tn noluit ad secūda vota. f ¶ Et in superioribus dom9 sue fecit sibi secretu cubi. rc. vt sic aspectus hoim r colloquia melius declinaret r liberi9 orōni vacaret. g ¶ Et habēs sup lūbos suos ci. ieiu. rc. Ad repssionē pcupiscētie carnalis: parcitas em victus r asperitas vestitus/ sunt custodes castitatis. h ¶ Erat autē eleganti aspectu ni. rc. diuitias mul. Ex hoc patet virtus sue castitatis: qr nec pulchritudo corporis/ nec copia diuitiaz que sunt fomēta libidinis/ ptraxerunt eam ad secundas nuptias. Cetera patent. Hec itaq

Diuisio

D

Moraliter. c ¶ Et factū ē rc. iu. Per quā significat ecclia q tempe magne tribulationis vidua videtur: eo q eius spōsus ab ignorantibus eaz dicit ad tps deseruisse. Jō subdit: d ¶ Filia merari .i. amaritudinis. Ecclia nā q tribulatiōis tpe bn dicit filia amaritudinis: sicut magnus peccator dicit filius iniqtatis. b ¶ Erat em elegāti aspectu. Nā ecclia nō habz maculam neq rugā: vt dicit Eph. v. Cui vir suus reliquerat diuitias multas. Christus em ecclesie sponsus dedit ei dona spiritussancti que sunt valde preciosa.

Moralit

S iiij

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

E G a ¶ Non ē iste ser. rc. Cū afflicti sum⁹/nec tēpus nec modū p̄scribere dño debem⁹: ſʒ magis arbitrio eius cūcta relinq̄m⁹. Vn̄ q̄dā patrū i orōne sua dixisse legit: Fili dei fili dei/sic̄ scis/ et sicut vis/miserere mei. Regnū tm̄ dei q̄rere debem⁹: et oia adijcient. Pn̄s vita sit fidelib⁹ in vsu/ futura i fructu: Sit res tp̄alis in itinere: deside/ ret eterna in p̄uentiōe.

Matth.6.d.

G Et dixerūt

Ni.de lyra

* a ¶ Hec itaq̄ꝫ. hic ɔn̄r ponit eius locutio gratiosa. Et p̄mo ponit huius locutiōis actus. Scd̄o ipsi⁹ effectus/ibi: Et dixerūt illi. Circa p̄/ mū v̄bo suo redarguit dicta cōuētio. q̄ p̄mo re/ petit/cuʒ dr̄: Hec itaq̄ꝫ rc. Scd̄o p̄ sacerdoti/ bus mittit/cū dr̄: Mi/ sit ad p̄sbyteros rc. ꝙ aūt nō iuit ad eos nō fuit ex defectu hūilitat̄ ſʒ ex ӡelo castitatis ꝛ ho nestat̄ vidualis/q̄ refu/ giebat p̄ vicos discurre re: et in palā corā hoīb⁹ apparere. b ¶ Qd̄ ē h̄ v̄. rc. con. ozi. Ex h̄ videt ꝙ non erat ibi: q̄ꝛ loquit de eo q̄si de ab/ sente: veruntn̄ supuenit anteq̄ꝫ inde recederent sacerdotes: vt patet. j. eodē capl̄o. Pōt etiam dici/ ꝙ a principio fuit ibi: veruntn̄ iudith dixe xit sermonē ad sacerdo/ tes q̄si magis culpabi/ les: naʒ ex illo consensu seq̄bat destructio diui/ ni cultus: vt stati diceret: p̄ q̄ sacerdotes debebāt ӡelare plus q̄ꝫ p̄ncipes. c ¶ Et q̄ est̄ vos rc. Ad itellectū hui⁹ sciēdū ꝙ ex captiōe illi⁹ ciuita/ tis patebat via ad hie/ rusalem: ꝛ p̄ ɔn̄s destru ctio diuini cult⁹: p̄p̄t q̄d debebāt ciuitatē illā q̄ꝫ/ diu possent defendere: etiā in maxia afflictiōe: nisi sup̄ hoc haberēt mā datum dn̄i p̄ verbum p̄/ phete. sicut Hieremias cōsulebat sedechie red/ ditionē ciuitatis regi ba bylonis. Sic aūt nō erat in p̄posito: p̄pter quod peccauerūt p̄figētes red ditiōis terminū. Si aūt dicat: ꝙ christiani aliq̄n sine pctō sic p̄figūt ter/ minū redditionis alicu/ ius castri saracenis. Di cendū ꝙ nō est sile: naʒ ex hoc nō sequit genera lis cessatio sacrificij ec/ clesie/q̄d offerri pōt vbi q̄ꝫ. sacrificiū v̄o veteris legis offerri nō poterat ex̄ hierl̄m/nisi ex specia/ li dispēsatione diuina. si cut legit helias in mōte carmeli sacrificasse. iij. Regū. xviij. g. p̄pter q̄d in p̄fixione p̄dicta erat q̄dā tentatio diuina/in q̄ꝫtum volebāt p̄ hoc experiri effectū auxilij diuini. Jō subdit: Non est iste

Diuisio

F

a ¶ Ab oī specie mala abstinete vos.

erat qui loq̄ret de illa verbū malū. Hec itaq̄ꝫ cū au/ a dissꝫ/q̄m ocias p̄misisset ꝙ trāsacto q̄nto die traderet ciuitatē assyrijs: misit ad p̄sbyteros chābri ꝛ charmi. Et venert ad illā: ꝛ dixit illꝰ: Qd̄ ē hoc v̄bū in q̄ ɔsen/ b sit ocias/ vt tradat ciuitatē assyrijs: si intra q̄nq̄ꝫ dies nō venerit vob̄ adiutoriū: Et q̄ estꝰ vos q̄ tētatꝰ dn̄m: c a Nō est iste sermo q̄ misericordiā p̄uocet: ſʒ poti⁹ q̄ irā excitet/ꝛ furorē accēdat. Posuistis vos tp̄s misera/ tiōis dn̄i: ꝛ † in arbitriū vr̄m diē constituistis ei: Sꝫ q̄ꝛ d

a ¶ q̄ꝛ omnia nouit.

patiēs dominus est/in hoc ipso peniteamus: ꝛ indul

a ¶ que pōdera vocis habēt: que impetrāt/nō supplicāt.

gentiā eius fusis lachrymis postulemus. Nō em̄ q̄si e hō sic deus cōminabit: neq̄ꝫ sic filius hoīs ad iracun

a ¶ Qui se exaltat humiliabit rc. b ¶ nō mō corpora nr̄a.

diā inflāmabit. Et ideo hūmiliem⁹ illi aīas nr̄as: ꝛ in f

a ¶ In spū humilitatis ꝛ in aīo cōtrito suscipiamur dn̄e a te.

spū † cōstitūti humiliato seruiētes illi dicamus flētes

a ¶ vn̄: Fiat volūtas tua/nō mea.

dn̄o: vt ſm volūtatē suā sic faciat nobiscū misericordiam g suā: vt sic̄ cōturbatū est cor nostrū in sup̄bia eoꝝ: ita etiā de nr̄a humilitate gl̄iemur: q̄m nō sumus secuti h pctā patrū nr̄oꝝ qui deliq̄rūt deū suū/ꝛ adorauerūt deos alienos/q̄ p̄ scelere dati sūt in gladiū ꝛ in rapi/

a ¶ vn̄: Ego sum dn̄s ꝛ nō est alter.

nā ꝛ in ɔfusionē inimicꝰ suis. Nos āt alteꝝ deū nesci

a ¶ lōganimiter. vn̄: Expecta dn̄m/viriliter age.

mus preter ip̄m. Expectemus hūiles ɔsolationē ei⁹:

a ¶ vindicādo.

ꝛ exq̄ret sanguinē nr̄m de afflictiōib⁹ inimicoꝝ nr̄oꝝ: ꝛ hūiliabit oēs gentes q̄cūq̄ꝫ insurgūt ɔ̄ nos: ꝛ faciet

a ¶ oīm nr̄m vn⁹ ē pr̄ in cel. vn̄: Pꝛez nolite vobis vocare sup̄ terrā.

illas sine honore/dn̄s de⁹ nr̄. Et nūc fratres/q̄m vos i

a ¶ cui rōnē reddituri de ouib⁹. b ¶ q̄ .s. speculatores et doctores.

qui estis p̄sbyteri in pp̄lo dei/ ꝛ ex vob̄ pēdet aīa illo/ k

a ¶ exhortatione cōsolatione. b ¶ a desperatiōe/q̄ mō obliti.

rū: ad eloquiū vr̄m corda eoꝝ erigite/vt mēores sint l m

a ¶ a deo. vn̄: Tētauit de⁹ abraā. b ¶ q̄ꝝ imitatores esse debem⁹: vt

q̄ꝛ tētati sunt pr̄es nr̄i: vt p̄barent si vere colerēt deū

abrae/isaac. ¶ Fortia facta patrū/documenta sunt filiorū.

suū. Memores esse debēt quomō pr̄ noster abraā tē tatus ē/ꝛ p̄ multas tribulatiōes p̄bat⁹/dei amic⁹ effe ctus ē. Sic isaac/sic iacob/sic moyses: ꝛ oēs q̄ placu/

a ¶ vn̄: Trāsiuimus p̄ ignē ꝛ aquā. b ¶ sicut ex/

erūt deo/p̄ multas tribulatiōes trāsierūt fideles. Jlli n

emplo bonoꝝ admonet: ita exēplo maloꝝ terret.

aūt q̄ tētatiōes suas nō susceꝑert cū timore dn̄i: ꝛ i pa tiētiā suā ꝛ iꝑropiū murmuratōis sue ɔ̄ dn̄ꝫ p̄tulert/

a ¶ diabolo. b ¶ corp̄alibus ꝛ spūalibus. ¶ Q. videmini hec faci/

extmiati sūt ab extmiatorē: ꝛ a † serpētib⁹ p̄ierūt. Et o p

entes in domino querere vltionem.

¶ Hec ē via veritat̄: vt in flagell̄ aīas nr̄as hūiliem⁹/ꝛ patientiā ha bere studeamus. a ¶ ſm illud: Iniuste egimus/iniq̄tatē fecimus.

nos ḡ nō vlciscamur nos p̄ his q̄ patimur: ſʒ reputā/ q

est iste ſmo q̄ misericordiaꝫ p̄uo. rc. d ¶ Sꝫ q̄ꝛ pa. dn̄s ē. Hic scd̄o v̄bū iudith inducit ad p̄niaꝫ salutarē/allegādo p̄mo dei patiētiā/cū dr̄: Sꝫ q̄ꝛ pa. do. ē rc. e ¶ Nō em̄ q̄si hō rc. Qd̄ hō cōminat/statim iplere conat inq̄ntū pōt: deus aūt aliq̄n cōminat q̄d inferre nō intendit. sicut Jone. iij. b. dr̄: Ad/ huc quadraginta dies ꝛ niniue subuertet. quod tn̄ deus nō in/ tendebat facere: q̄ꝛ p̄euidebat p̄niaꝫ niniuitarū ex qua p̄ceret eis. Et hoc ē: q̄ꝛ tales cōminati ones p̄ferunt nō ſm ordinē di/ uine p̄scientie q̄ imutabil̄ est: sed ſm exigētiā demeritoꝝ/q̄ ē mu tabilis. et sic fuit in niniuitis. f ¶ Et iō hu. illi aīas nr̄as. et nō tm̄ corp̄a. g ¶ Vt ſm vo. suā sic fa. no. Cōfidebat em̄ iudith ꝙ ex hūiliatiōe pp̄li negociū v̄teret in oppositū: si cut dictū est de liberatiōe nini/ uitaꝝ. Et hui⁹ ɔfidētie causa s̄b dit/cū dr̄: h ¶ Qm̄ non su. se. pctā pa. rc. q̄ deli. deū. p̄ multiplicē idolatriaꝫ: vt patet iiij. Reg. ꝛ. ij. Para. A reditu v̄o captiuitatis babylonice nō legit pp̄lus isrl̄ idolatrasse: nisi aliq̄ pauci tp̄e ātiochi epipha/ nis/ꝛ ad h̄ inducti timore mor/ tis. i ¶ Et nūc fratres. Hic ɔn̄r iudith iducit pp̄l̄m ad cōfi dētiā: ꝛ h̄ p̄ sacerdotes q̄ erant pp̄li doctores. Jō dic: k ¶ Ex vob̄ pē. aīa il. q̄ꝫtū ad firmita tē in bono. l ¶ Corda eorū erigite. Ad ɔfidēdū de diuina v̄tute. m ¶ Vt me. sint: q̄ꝛ tē. sūt pr̄es nr̄i vt p̄baren/ tur. i. vt eoꝝ patiētia declaret ad meritū ip̄oꝝ ꝛ exēplū alioꝝ. ꝛ inducit ad h̄ exēpluꝫ abraā q̄ tētatus fuit in filij imolatiōe: et isaac/q̄ ad eandē imolationē se obtulit volūtarie: vt declaratū fuit Gen̄. xxij. ꝛ iacob q̄ fugiēs p̄secutionē esau iuit in mesopo tamiā syrie. n ¶ Jlli autē q̄ tē. suas nō susce. rc. extmi/ nati sunt ab exterminato/ re. Nūe. xj. vbi dr̄: ꝙ ignis de/ uorauit extremaꝫ p̄tē castrorū propter murmur pp̄li ɔ̄ dn̄m. o ¶ Et a serpē. pe. Nūe. xxj. p ¶ Et nos ḡ non vl. nos. retorquendo p̄enas q̄s sustine/ mus in deū/murmurādo ɔ̄ ip/ sum. Hoc etiā dic: q̄ꝛ forsitā in pp̄lo erāt aliq̄ tā mali/ꝙ ex im/ patiētia ɔ̄ deū volebāt traditi/ oneꝫ ciuitatis bethulie: vt sic p̄ ɔn̄s destrueret diuin⁹ cult⁹ in hierl̄m/q̄si in vltionē ɔ̄ deū de p̄enis q̄s p̄mittebat pp̄lo iudai/ co inferri. q ¶ Sed reputā/ tes rc. q. d. reputare debem⁹: q̄ꝛ pctā nostra maiorem exigūt p̄enam: ꝛ p̄ ɔn̄s ꝙ sunt nob̄ in/ flicta ad tp̄s: vt p̄ hoc castigati euadamus p̄enā eternā. Jō s̄b/ dit: Quasi serui dn̄i q̄ corri pimur ad emēdationē rc.

* Sequit:

* a ¶ Hec itaq̄ꝫ cū au. rc. Ecclia nāq̄ꝫ reprobat ɔdescēsi/ onē irrōnabilē sup̄ioris p̄ q̄re/ la irrationabili subditoꝝ: ꝛ similiter q̄relas eorū: ꝛ hortat su/ periores ad constantiā: ꝛ inferiores ad debitā patientiā: ꝛ p̄s/ byteros ad instructionē pp̄li ꝛ confortationē.

G

als tad

als † con triti et

H

† 1. Co. 10. b Nūe. 21. b

Moralit

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

A F a ¶ Et dixerūt. Queçūq; loquit ecclīa in ɔfessiōe fidei in doctrina religiōis / laudabilia ꝛ irrephēsibilia sūt: hec singulos fideles orādo ꝯmonet si quisq; sic ꝓbauit verꝫ esse qḋ docet / ita opibus iplet. vñ sbdit: b ¶ Et dixit illis iudith. Judith. i. ecclīa cōmēdat ꝓsbyteris portā. i. castroꝝ dei sollicitā custodiam: vt ꝑuigili et sollerti cura ɔ hostiū isidias semꝑ parati assistāt ꝛ orōnibus muniti. Ca. IX

Quibus absce. Postq; ad ꝓsbyteros locuta est / oratoriū igredit iudith: qꝛ sollicitudo sctōꝝ post ꝑdicatiōis obsequium redit ad cordis sui secretū: vt ibi cōpleat pure ascēsiōis incēsum: ꝭm illud: Cū oraueris itra in cu. tuū. d ¶ Dñe de⁹. Dan.6.a Gen.34.d Bñ in orōne actū simeōis cōmēorat: q̄ cū fratre leui stuprū sororꝭ i alienigenas vidicauit. Futuꝝ em̄ erat vt holofernes q̄ in iudith voluit explere imūdiciā libidinis / gladio ferireꝫ vltionis.

F Respice castra

Nico.de lyra

Sequit: a ¶ Et dixerꝫ. Hic ponit locutiōis iudith gratiose effectus: nā ei cōsenserꝫ pnceps ꝛ ꝓsbyteri tāq; māifeste ꝟitati. Jō dr: Et dixerꝫ illi ozias ⁊c. Nūc g̃ ora ꝓ no. Ex verbis em̄ eius sctis ɔceperūt grāz dei in ea esse: ꝛ ei⁹ orōnē acceptabilē dō fore. Jō rñdit iudith: b ¶ Sic qḋ po. loqui dei esse cog. i. ꝓcedere ex ei⁹ bonitate. c ¶ Jta qḋ fa. dis. ꝓba. si ex deo ē. Nō accipit h̄ ꝓbatio ꝓ acceptiōe expimēti alicui⁹ stati cogscēdi: qꝛ postea sequit: Nolo vt scrutemini actū meū: sꝫ accipit hic ꝓbatio ꝓ expectatiōe effectus futuri. q. d. si sequtur effectus ad liberationē ppl'i / ꝑ h̄ videbitis ꝙ illḋ qḋ cogitaui facere ex dō est. Jdeo subdit: d ¶ Et vsq; dū renū. vob. effectū. e ¶ Nihil aliud fiat nisi orō ꝓ me. vt de⁹ velit me dirigere. f ¶ Uade in pace. q. d. qḋ cogitasti facias / nolumus plus inqrere. g ¶ Et reuertētes abierūt. ad domos ꝓprias. Ca. IX

B

Quib⁹ absceden. Hic ɔsīr iudith munit se armis orōnis: ꝛ qm̄ orō est petitio decentiū a deo: iō ad petēdū pmo se disponit / cū dr: i ¶ Ingressa ē oraculuz. qḋ erat in supiorib⁹ dom⁹ sue: vt dictū ē ca. ꝑce. k ¶ Et induēs se ci. Licet em̄ semꝑ haberet cilitiū ad carnē interius: vt dictū ē ca. ꝑce. tñ etiam tūc iduit se cilitio exteri⁹. l ¶ Posuit ci. suꝑ ca. suū. ꝛ vtrūq; fecit ad humiliationē sui: sciens ꝙ oratio humiliantis se nubes penetrat. Ecci. xxxv. c. m ¶ Dñe de⁹. Hic scḋo suā petitōez ꝓponit. in q̄ pmo petit suꝑbos hostes hūiliari. Scḋo ɔstātiā sibi dari / ibi: Da mihi in aīo ɔstātiā. Circa pmū ad obtinēdū qḋ petit / tria ꝓponit ex dei iusticia facta. Primū ē occisio sichimitarū ꝓpt dine filie iacob violationē: Gen. xxxiiij. ꝛ hoc ē qḋ dr: Dñe deus pr̄is mei si. patriarche. Sꝫ ɔ h̄ videt ꝙ i pncipio ca. ꝑce. genealogia iudith reducit ad ruben. Propt qḋ dicūt aliq ꝙ ex pte patris fuit de tribu ruben. vt ibi dicit. ex pte ꝟo matris ex tribu simeō: vt dr hic. Sꝫ meli⁹ videt dicēdū ꝙ simplr fuerit de tribu simeon ex pte patris ꝛ matris: qꝛ mulieres nō debebāt cōiūgi viris alterius tribus: Nūe. xxxvj. nec ille ruben ad quem reducit genealogia iudith ca. ꝑce. videt fuisse rubē ꝑriarcha. nā ibi dicit: Filij simeon / filij rubē Gen. ꝟo. xlvj. ꝛ. j. Paral. v. vbi nūerant filij ruben: nō ponit ibi aliqs q̄ vocet simeō. Jtē qꝛ plures generationes vident fuisse int rubē ꝛ iudith q; ponant ca. ꝑce. nā a natiuitate isaac vsq; ad exitū de egypto / fluxerūt anni q̄dringēti: vt dictū fuit Gen. xv. Jtē ab exitu de egypto vsq; ad fundationē tēpli ꝑ salomonē / fluxerūt anni q̄dringenti octoginta. iiij. Reg. vj. ꝛ inde vsq; ad eius destructionem ꝑ nabuchodonosor / fluxerūt anni quadringenti decē: ꝭm hebreos. ꝛ posset ꝓbari ꝑ tpa regū q̄ regnauerūt a tpe salomonis vsq; ad. xj. annū sedechie in q̄ fuit templū destructuz: sꝫ ꝓpter ꝓlixitatē omitto. Et inde vsq; ad quartū annū cyri / in quo fundatū fuit secundū templū fuerūt. lxx. anni ꝭm minorē cōputationē: ꝛ inde. viij. vsq; ad cābysem: sub quo contigit historia iudith: vt dictū ē. s. in pn. huius libri. Anni ꝟo ꝑdicti sil' iūcti sūt mille. ccclxviij. a quib⁹ oportet subtrahere annos centū ꝛ octo qui fluerūt a natiuitate isaac vsq; ad natiuitat ex ruben. nā āno. lx. isaac nati sūt iacob ꝛ esau: Gen. xxv. Esau ꝟo anno q̄dragesimo etatꝭ sue vxores duas accepit: Gen. xxvj. ꝛ ꝑ ɔñs iacob tūc q̄dragenarius fuit. q̄ cito post de volūtate parētū iuit ad laban auunculū suū: Gen. xxvij. vbi cōpletis. vij. ānis sue seruitutis accepit liā vxorē. huius pmogenitus fuit ruben: ꝛ sic iacob videt fuisse. xlviij. annorū vel circiter in natiuitate ruben. igit a natiuitate isaac vsq; ad natiuitatē rubē fluxerūt āni cētū octo vl' circit: q̄bus subtractis de nūero annoꝝ supposito remanēt anni mille. cclx. q̄ faciūt. xxx. generationes ꝛ āplius: nā hoies illius tpis iā generabāt existētes. xl. annoꝝ ꝛ minoris tēporis. hoc etiā ptꝫ ꝑ genealogiā saluatoris Matth. j. vbi ab abraā q̄ genuit isaac vsq; ad trāsmigtionē babylōis ponūtur generatiōes. xxviij. ꝛ tñ omittunt ibi tres generatōes regū iuda. vt ꝓbat Hiero. in homel. ꝛ etiā sub noie booz ponūtur ibi tres generatiōes ꝓ vna: vt ibidē ostēsum fuit. ꝛ iteꝝ a trāsmigratione babylonis vsq; ad tps cābysis / sub quo cōtigit historia iudith / fluxerūt anni. lxviij. vt ptꝫ ex ꝑdictis q̄ bñ faciūt duas generatiōes. ꝛ sic ptꝫ ꝙ ille rubē ad quem resoluit genealogia iudith nō fuit rubē patriarcha fili⁹ iacob. Propt qḋ dicēdū ꝙ fuit alius eiusdē nois de tribu simeon: ad quē resoluit genealogia iudith: eo ꝙ fuit in illa tribu vir notabil'. n ¶ Qui de. ⁊c. de. a. i. in defēsionē sui ab alienigenis. Et accipit h̄ defensio ꝓ occisione sichimitaꝝ ꝓ violenta oppssione dine filie iacob: in qua quidē occisione simeon fuit pncipalis: Gen. xxxiiij. Potest etiā ibi accipi defensio ꝓprie: qꝛ gentiles de alijs ciuitatibus ꝓpinquis nō fuerūt ausi pseq̄ iacob ꝛ filios ei⁹ recedētes / territi a deo: ꝛ ex facto simeō ꝛ fratrū suorū: Gen. xxxv. o ¶ Qui çelauerūt ⁊c. h̄ videt falsū: nā iacob rephendit illud factū tanq; malū: Gen. xxxiiij. ꝛ silr Gen. xlix. d. Simeon ꝛ leui frēs va. iniq. bel. ⁊c. vt expositū fuit ibidē. Dicendū ꝙ in facto illo duo fuerūt. s. çelus vlciscendi stuprū. ꝛ illḋ fuit licitū ꝛ iustū: qꝛ nō habebāt iudicē qui vellet factū punire: cuius auctor erat pnceps ciuitatis ꝛ ppl's eius fautor. ꝛ sic loquit hic iudith. Aliud quod fuit ibi / fuit modus vlciscendi: qui fuit

C Declaratio trib⁹ iudith

D

al's fascedētibus.

†Gen.34.d

tes pctis nr̄is: hec ipsa supplicia

a ¶ q; mereamur.

minora esse flagella dñi q̄si serui qui corripimur ad emēdationē et

¶ Deus nō vult mortē peccatoris: sed vt conuertatur ꝛ viuat.

nō ad perditionē nostrā euenisse a credam⁹. Et dixerūt illi ozias et a ꝓsbyteri: oīa q̄ locuta es vera sūt ꝛ nō ē in sermōibus tuis vlla rephēsio. Nūc g̃ ora ꝓ nob dñm qm̄ b mulier sctā es ꝛ timēs deū. Et dixit illis iudith: Sicut qḋ potui lo b q̄ dei esse cognoscitis: ita qḋ face c

a ¶ Omnia fac cum cōsilio.

re dispōsui ꝓbate si ex deo est: et orate vt firmū faciat deus ɔsiliū meū. Stabitꝭ vos ad portā nocte ista / ꝛ ego exeā cū abra mea: ꝛ orate / vt sicut dixist in dieb⁹ q̄n

¶ plebē suā.

q; respiciat dñs populū suū isrl'.

¶ ne impediatis.

Uos āt nolo vt scrutemini actū meū: ꝛ vsq; dū renūciē vobis / ni d e hil aliud fiat nisi oratio ꝓ me ad dñm deū nr̄m. Et dixit ad eā ozias pnceps iude: Uade in pace: ꝛ f

¶ dux ꝛ adiutor.

dñs sit tecū in vltionē inimicorū nostroꝝ. Et reuertētes abierunt. g

c Quibus†abs / Ca. IX h cedētibus / iudith i / i gressa ē oratoriū suū:

¶ penitētie.

Et induens se cilitio / k

a ¶ memoriā fragilitatis ꝛ mortis.

posuit cinerē super caput suuz: ꝛ l

a ¶ ꝑ hūilit at affectū se sperās exaudiri. Sa

ꝓsternēs se dño / clamabat ad do

crificiū deo spūs cōtribulatus.

d minū / dicēs: †Dñe de⁹ patris mei m simeō / q̄ dedisti illi gladiū in de n fensionē alienigenarū: q̄ violatores extiterꝫ in coinquinatiōe sua

¶ dine filie iacob.

ꝛ denudauerunt femur ꝟginis in ɔfusionē: et dedisti mulieres eoꝝ in ꝑdā: ꝛ filias illoꝝ in captiuita

a ¶ filijs iacob.

tē: et oēm ꝑdā in diuisionē serūis tuis q̄ çelauerūt çelū tuū: subueni o queso te domie deus meus mihi

Moralit. h ¶ Quib⁹ absce. ⁊c. Per h̄ ośdit ꝙ ecclīa tribulatiōis tpe dꝫ deū deuoti⁹ exorare ꝛ ieiunijs ꝛ aspitatibus pnie se magis solito corā deo hūiliare vt ei⁹ auxiliū impetret.

Moralit.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

E F a ¶ Respice castra. Sic luxuriosos luxuriosis cōpat: ita nūc supbis supbos assyrios. s. egyptijs: qꝛ sic potētia diuīa ē i ill' ita māifestari pōt ꝛ his sbūsis: qꝛ idē dñs eadē potētia/eadē iusticia. b ¶ Fac do. h̄ nō dic delectatiōe pęnę/ sꝫ amore iusticię. Sic ꝓphę/ qcqd i spū iusto iudicio vidēt futurū/i eodē spū p̄dicūt faciēdū: Immo p eos ipe p̄dixit q̄ p eos reuelat atq; fac. q̄le ē illd: Fiat mēsa eoꝝ corā ipis in la. ꝛc. Et pcutiet te de⁹ paries dealbate. ¶ Mystice. Ois heretic⁹ vl' schismatic⁹ vel iudę⁹ vel pagan⁹ q̄ eccl'iam v̄bo vl' exēplo corrūpe voluerit: ꝓprio supbię gladio caput iniq̄ volūtat' amittit. vñ: Ipsa cōteret caput tuū.

Ps̄.68.e — Act.23.a — Mystice — Geñ.3.c

¶ desolate. ¶ ordine disposuisti oīa.

vidue. Tu eñ fecisti priora: ꝛ illa post illa cogitasti: ꝛ h̄ factū est qđ ipe voluisti. Oēs ei vię tuę patę sūt: ꝛ tua iudicia i tua ꝓuidētia posuisti† Respice ꝯ castra assyrioꝝ nūc sic tūc castra egyptioꝝ videre dignat⁹ es qñ post seruos tuos armati currebant ꝯfiden-

a ¶ non in domino.

tes in quadrig' ꝛ in eq̄tato suo ꝛ in mltitudi-

a ¶ Vultus aūt dñi sup fa.ma.

ne bellatoꝝ. Sꝫ aspexisti sup castra eoꝝ: ꝛ

a ¶ vt euadere nō possent.

tenebrę fatigauerūt eos. Tenuit pedes eo-

¶ maris. ¶ puniant.

rū abyssus: ꝛ aquę opuerūt eos. Sic fiāt ꝛ

¶ similes illis

isti dñe/ q̄ ꝯfidūt i mltitudie sua/ ꝛ i currib⁹ suis ꝛ i cōt' ꝛ i sagitt' suis: ꝛ i lāceis gl'iant ꝛ nesciūt qꝛ tu ipe es deus nr̄: q̄† ꝯter' bella

a ¶ soli. b ¶ potentiā quā videris dimisisse.

ab initio: ꝛ dñs nomen ēst tibi. Erige brachiū tuū sicut ab initio: ꝛ allide virtutē eoꝝ in virtute tua. Cadat v̄tus eoꝝ in iracūdia

¶ iactant.

tua/ q̄ ꝓmittūt se violare sctā tua ꝛ polluere tabernaculū nois tui: ꝛ deijcere gladio suo cornu altaris tui. Fac dñe vt gladio ꝓprio

a ¶ p portā oculoꝝ ītret affectio cōcupiscētiaꝝ. vñ: Qui viderit mulierē ad concupiscendū eā ꝛc.

eius supbia āpntet. Capiat laq̄o oculorū

a ¶ Dulcia videant ei labia mea. s. verba.

suoꝝ in me: ꝛ pcuties eū ex lābijs charitat' meę. Da mihi in aīo ꝯstātiā vt† cōtēnā illū

a ¶ Nō nobis dñe nō nobis: sꝫ noī tuo da gloriā.

ꝛ v̄tutē ei⁹ vt euertā illū. Erit eñ hāc meōriale nois tui: †cū mānus feminę deiecerit

a ¶ fragilis sexus

a ¶ supbū. ¶ Qui se exaltat humiliabat. b ¶ in q̄ cōfidit holofernes. a ¶ Fallax equus ad salutē. Et/ Nolite fieri sicut equus ꝛ mulus quibus nō est intellectus.

eūm. Nō eñ in mltitudine est v̄tus tua domine: neq; in equoꝝ virib⁹ volūtas tua est.

a ¶ vnde diabolus ꝛ p̄mus homo cecidit.

Nec superbi ab initio placuerīt tibi: sꝫ hūiliū ꝛ māsuetoꝝ semp tibi placuit depcatio.

a ¶ sanctoꝝ. b ¶ populorū. c ¶ noue.

Deus celoꝝ/ creator āqꝝ/ ꝛ dñs toti⁹ creatures/ exaudi me miseram depcātē: ꝛ de tūa

a ¶ afflictā b ¶ nō de viribus meis.

misericordia presumentez. Memento dñe

Nico.de lyra

✱ di: q̄ fuit mal⁹ ꝛ ꝓditori⁹: inq̄ꝫ tū filij iacob fregerūt pactū habitū cū sichimit': ꝛ sic rephēdit illud iacob. a ¶ Tu eñ fe.pri. in creatione mūdi. b ¶ Et illa post illa co. Nō sic itelligēdo ꝙ sit p̄us ꝛ posteri⁹ in cogitatiōe dei/ q̄ mēsurat nūc ęnitat': sꝫ in reb⁹ fact'/ q̄ꝝ alię sūt posteriores alijs. c ¶ Respice castra. Hic allegat secūdū ex vltiōe diuia factū/ qđ est sbmersio egyptioꝝ/ cū dr̄: Respice/ oculo tuo iusticię. d ¶ Castra assy. nūc. Ipa puniendo. e ¶ Sicut tūc castra egyptiorū ꝛc. Exo. xiiij. f. Respiciēs dñs sup castra egyptioꝝ p colūnā ignis ꝛ nubis interfecit exercitum eoꝝ ꝛc. f ¶ Et tenebrę fa.eos. Exo. xiiij. e. Erat nubes tenebrosa ex pte egyptioꝝ ꝛ illuminās noctē ex pte hebręorū īpediēs egyptios ne possent accedere ad hebręos. g ¶ Tenuit pedes eoꝝ abyssus. i. mar' fundus in eorum submersione. h ¶ Et in cōtis. i. fustib⁹ ad pugnādū disposit'. i ¶ Et nesciunt qꝛ tu ipse es ꝛc. ꝯte. bel. ab initio. i. ab ātiq̄s tpibus: sic pꝫ đ amalech ꝯ filios isrl' pugnāte: Exo. xvij. ꝛ đ og rege basan/ ꝛ seō rege āmorręoꝝ: Nūe. xxj. et de regib⁹ ꝯ iosue pugnātib⁹: Josue. x. Et in pluribus alijs locis. k ¶ Erige brachiū. Hic pōit tertiū a iudith allegatū. s. destructio diuini cult⁹: cui⁹ obseruatio erat cōueniēs deo. Iō dicit: Erige brachiū tuū. i. potētiā tuā. l ¶ Sic ab initio. i. ad exitu filiorū isrl' de egypto: vt p̄dictū ē. m ¶ Et allide v̄. eoꝝ. i. ꝓsterne. n ¶ Qui ꝓmittūt se vio. sctā tua. Sic eñ ꝓmiserāt nabuchodonosor regi/ vt ipe solus noiaret de⁹ in tra: vt dictū est. s̄. ca. iij. o ¶ Fac dñe vt gladio pro. ei⁹ sup. ampu. i. caput holofernis: de cui⁹ ptāte tot⁹ exercitus gl'iabat. ꝛ videt hic ꝓpheticę loqui: qꝛ sic factū fuit postea: vt videbit. xiij. ca. p ¶ Capiat laqueo oculoꝝ suorū in me. i. sic capiat in aspectu meę pulchritudinis: ꝙ fiā ei sic familiaris ꝙ possim eum iugulare. q ¶ Et pcuties eū ex labijs chari. meę. i. ex verbis meis dulcibus ꝛ amorē p̄tendētibus. Ad intellectū hui⁹ et etiā sequentiū sciendū: ꝙ dicūt aliq̄ ꝙ in iudith duo fuerūt. s. affectio magna ad liberandū ppl'm de manu holofernis: ꝛ istud fuit licitū ꝛ sanctū. Et aliud qđ ex hac affectiōe secutū est. s. executio huius affectionis/ in qua petiuit ꝛ fecit ꝛ dixit aliqua illicita: ꝛ sic petiuit ardorē libidinis excitari in holoferne: ꝛ ad h̄ ornauit se: ꝛ pl'a mēdacia dixit in seq̄ntib⁹ holoferni et suis satellitib⁹. Propt̄ p̄mū tñ cōmendat in scptura: ꝛ orō ei⁹ fuit exaudita: ꝛ pulchritudo ei⁹ diuinit⁹ augmētata. sic Exo. j. obstetrices cōmēdant de bōa affectiōe quā habuerūt ad seruādū pueros hebręoꝝ: nō āt de mēdacio qđ ꝯñr ad h̄ dixerīt se excusando. Alij v̄o dicūt: ꝙ ñ peccauit i orōne p̄dicta/ nec i sui cōpositiōe: nec etiā i v̄bis q̄ videnī mēdacia in seq̄ntib⁹. Dicūt eñ ꝙ iudith aliđ intēdebat/ aliud p̄uidebat. intēdebat eñ se sic fieri ḡtā holoferni/ vt cuꝫ eo posset eē familiarit' ad ei⁹ iteritū ppetrādū qđ erat licitū ꝛ bonū: cū eēt dei adūsari⁹. vt pꝫ ex p̄cedētib⁹/ sꝫ p̄uidebat amorē illicitum holofernis circa se: nō tñ debebat ꝓpt̄ h̄ bonū p̄dictū dimittere. sicut nec de⁹ dimittit pctōrē punire/ licet p̄uideat ipsum ex hoc deteriorari. sicut pꝫ de pharaone quē p̄uidebat ex flagellis indurari. Sꝫ hoc nō videt bñ dictū. nā eadē est intentio finis ꝛ eoꝝ q̄ sunt ad finē qñ apphendūtur vt ad finē ordinata: sicut mobile eodem motu mouet in medium ꝛ terminū. Judith aūt intēdebat mortē holofernis tāq; finē intētū: ad quē tēdebat ptigere p p̄uatā familiaritatē cū ipso: ꝛ hāc familiaritatē adipisci p ardorē cōcupiscētię holofernis i ipaꝫ. vñ dicebat: Capiat laq̄o ocl'oꝝ suorū in me. ꝓpt̄ qđ sup h̄ cadebat intentio iudith: cū esset de medijs ad finē intētū ordinatis. Et iō ꝯcupiscētia holofernis fuit pctm̄/ vt ipsi dicūt: et p ꝯñs pctm̄ mortale. ꝛ cū sit tale đ genere/ oportet ꝯñr ꝯcedere ꝙ petitio iudith q̄tū ad h̄ ꝛ eius ornatus fuerit mortale pctm̄: lꝫ minus graue q̄ꝫ pctm̄ holofernis/ ꝓpt̄ affectionē adiunctā de ppl'i liberatione. Sꝫ qꝛ hoc nullo mō cōsonat ei qđ. ĩ. dr̄ ca. se. ꝙ ei⁹ cōpositio nō ex libidie/ sꝫ ex v̄tute pēdebat: ꝛ iō dñs hāc in illa pulchritudinē āpliauit. Iđo p aliā viā pōt dici: ꝙ nō fuit intētio iudith holofernē allicere ad aliqđ pctm̄: sꝫ intendebat sic apparere gratiosa corā ipso ꝙ vellet eā vxorē habere. qđ nō erat illicitū holoferni: q̄uis iudith nullo mō vellet sibi in ꝯiugiū copulari: sꝫ p hoc intēdebat cū ipso talē familiaritatē habere/ ꝙ posset ipsuꝫ interficere. Nec talis iterfectio insidiosa pctm̄ erat. nā in bello iusto licitū est insidijs vti: sic pꝫ Josue viij. vbi de p̄cepto dñi iosue posuit insidias post vrbē hai. bellū aūt filioꝝ isrl' ꝯ holofernē erat iustissimū: qꝛ intēdebat totalit' destruere cultū diuinū: vt pꝫ ex sup̄dictis. đ v̄bis aūt iudith vtrū debeat excusari a mēdacio: dicet. ĩ. in loco suo. r ¶ Da mihi. Hic ꝯñr iudith petit ꝯstātiā sibi dari: nā inuadere tātū tyrannum ꝛ p mulierē/ videbat valde magnū. Iō dicit: Da mihi ꝛc. vt ꝯtēnā illū ꝛc. i. vt nō timeā nec horreā occidere illū. s ¶ Erit eñ hac meō. ꝛc. Cū h̄ nō poterit iputari v̄tuti hūanę/ sꝫ diuinę. t ¶ Non eñ in mul. est v̄tus tua dñe. qꝛ solo nutu potes subūtere oīa. v ¶ Nec supbi ab initio pla. tibi. nā āgelos supbiētes deiecit de cęlo. x ¶ De⁹ celoꝝ/ crea. aq̄ꝝ. Per h̄ intelligunt oēs alię creaturę. y ¶ Exaudi me mi. Afflictionē eñ ꝛ miseriā sui ppl'i reputabat suā. z ¶ Et đ tua mi. p̄sumē. i. ꝯfidentē vltra modū muliebrē. a ¶ Memento dñe testa. tui. i. si ꝓ nob nō pcis: saltē pcas ꝓ tuo cultu q̄ viget in nobis.

✱ Omnes

G An iudith peccauerit alliciēdo holofernē ꝛc.

Ps̄.44 — †Exo.14.f — al's† cōgerēt — H — al's† cōterā illū: ꝛ i v̄tute tua vt euertam il. — al's† ꝙ

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

A

Factũ ẽ rc. seqꝛ: Ca. X
a ¶ Abstulit a se cili. qꝛ sctã ecc̃lia aliqñ ꝑ pctis suis/ pniẽ gerit affectuȝ: sȝ tñ spe remissionis ꝛ futuri pmĳ exhilarat animum. b ¶ Ut incõpabili decore. quia iustũ ẽ/ vt q̃ dei feruet amore: oib⁹ habeat dignus honore. vñ: Astitit regina a dextris tuis i vesti. de. c. v. c ¶ Abre sue. Carnalibus: q̃ si fideliꝛ in pñti seruierint/ poterũt ad verã libertatẽ puenire: sicut abra in fine hui⁹ libri mẽorat libertatẽ a dña sua ꝑmeruisse. Sepe eñi cõtingit vt scia ꝛ morib⁹ min⁹ pfecti: p̃sentiũ rerũ amore allecti/ sacris cõicẽt ecc̃liasticis ꝛ spũalibus magr̃is: corpalibus seruiẽt solacĳs/ ad renũciandũ q̃ possidẽt nõ sunt idonei. vñ in euãgelio diues q̃ p̃cepta dei se custodisse rñdit/ oia tñ vendere ꝛ dare paupibus nõ cõsensit. Portat abra: id est carnaliũ turba/ ascopã vini: cũ sacr̃a. i. corpus dñi ꝛ sãguinẽ/ ꝛ chrismatis vnctionẽ venerabiliꝛ seruat. d ¶ Et panes ꝛ ca. Hec oia abra ꝑ dispẽsatiõe dñe sue obseruat. Justũ ẽ eñi vt q̃ ñ nouit moderamia vite sue tenẽ/ ñ sbito fiat rector aliene.

Dixerũt

Ps. 44. c — Dar. 10. c

Nico. de lyra

a ¶ Omnes gẽtes agnoscãt qm̃ tu es deus meus. Per factũ sic mirabile: quod nõ potest fieri nisi tua virtute. Ca. X

Factũ est aũt rc. Postq̃ Judith se muniuit armis orõnis: h̃ pñr offert se picu lo mortꝭ. Et pmo se p̃pat ornanieto. Scdo sibi ꝑuidet d alimẽto/ ibi: Jm posuit itaq̃. Tertio se tradit hostiũ cuneo/ ibi: Factũ est aũt. Circa pmũ dicit: b ¶ Factũ ẽ aũt cũ cessasset clamare ad dñm. orõne sua pfecta. c ¶ Surrexit. d dei adiutorio ꝯfisa. d ¶ Uocauitq̃ abraȝ suã. i. ãcillã libertã. ꝛ dꝛ ab hac p̃positiõe ab: ꝛ ara are. nã ãtiq̃t⁹ iuxꝛ arã libtas seruis donabaꝛ. e ¶ Et descẽdẽs in domũ suã. de loco orõnis sue/ q̃ erat in supiorib⁹ dom⁹ sue: vt dictũ ẽ. s. viĳ. ca. f ¶ Abstulit a se ciliciũ rc. i. vestimẽta lugubria g ¶ Et lauit corp⁹ suũ. vt melius recipet vnguẽtũ. Jõ sbdiꝛ: h ¶ Et vn. se myrto. i. vnguento ex myrrha ꝑ magna pte cõposito. k ¶ Et iposuit mitrã. i. cucufã/ ad sui capiris ornamentuȝ. l ¶ Et induit se vestimẽtis iocũditatis sue. i. q̃bus vtebaꝛ ad iocũditatẽ viro suo viuẽte. m ¶ Induitq̃ sandalia pedibus suis. i. calciamẽta estiualia coriũ desup nõ habẽtia. n ¶ Assumpsitq̃ dextrariola. i. ornamẽta dextre ptis. o ¶ Et lilia. Ornamẽta sunt a capite dependẽtia ad modũ liliĳ facta. p ¶ Et iaures. i. ornamẽta auriũ q̃bus vtunꝛ mulieres orientales maxie. q ¶ Et anulos. Qui sunt ornamenta digitorũ. r ¶ Et oibus ornamentis suis ornauit se. Hoc dꝛ ad oñdendũ ꝙ nihil omisit de ꝯtingẽtibus ad decẽtẽ ornatũ. s ¶ Cui etiã dñs cõtulit splẽdorẽ. augẽdo ei⁹ pulchritudinẽ. t ¶ Qm̃ ois rc. p modũ p̃cedẽtis ca/

Diuisio B

a ¶ ꝓmissionis/ qui promittis te esse cum fidelibus tuis. b ¶ quo loquor ad eum.
testãmẽti tui: et da verbũ in ore meo:
a ¶ ex quo ꝓcedũt verba.
ꝛ in corde meo cõsiliũ corrobora/ vt
a ¶ quam delere vult. ¶ in eternum.
domus tua in sctificatione pmaneat:
a ¶ audito miraculo. ¶ solus.
†ꝛ oẽs gẽtes agnoscãt: qm̃ tu es de⁹ ꝛ nõ est alius p̃ter re. Ca. X

Factũ ẽ aũt cũ cessasset clamare ad dñm: surrexit de loco in q̃ iacuerat pstrata ad dñm. Uocauitq̃ abrã suã: ꝛ descẽdẽs in domũ suã abstulit a se ciliciũ: †ꝛ exuit se vestimentis vi
a ¶ lachrymis penitentie. b ¶ opera carnis.
duitatis sue. Et lauit corpus suum: ꝛ
a ¶ carnis mortificatiõe. b ¶ id ẽ distixit soller
vnxit se †myrto optimo: et discriminã
ti discretiõe singulas cogitatiões mẽtis.
uit crinem capitis sui: et imposuit mi
a ¶ galeã salutꝭ. b ¶ mentẽ. c ¶ opibus suis.
trãm sup caput suũ: et induit se vesti
a ¶ congressus operum euãgelicis munit p̃ceptꝭ.
mẽtis iocũditatis sue. Induitq̃ san
a ¶ spe futuroꝝ bonoꝝ/ q̃ dabũꝛ sctis i dextera pte
dalia pedib⁹ suis: assũpsitq̃ dextra
collocãdis. a ¶ castitatꝭ. b ¶ signaculũ fidei: de
riola ꝛ liliã/ ꝛ inaures/ ꝛ anulos: et oi
q̃: Anulo suo subarrauit me. a ¶ ceteraꝝ ṽtutũ.
bus ornamentis suis ornauit se. Cui
a ¶ a quo omne bonũ. b ¶ gratie.
etiã domin⁹ cõtulit splẽdorẽ: qm̃ ois
a ¶ pñtis vite. b ¶ future vite.
ista cõpositio/ nõ ex libidiẽ: sȝ ex ṽtu
te pẽdebat. Et iõ dñs hãc in†illã pulchritudinẽ ampliauit/ vt incõparabili decore oim oculis appareret. Jm
¶ hostem aditura.
posuit itaq̃ abre sue ascopam vini/ et
a ¶ virorẽ fidei. Lapatẽ eñi dicũt eẽ cibũ olerib⁹
vas olei/ ꝛ †polẽtã ꝛ lapates et panes
confectũ. a ¶ pinguedinẽ charitatis.
ꝛ caseum: et ꝑfecta ẽ. Cũq̃ venissent ad portã ciuitatꝭ: inuenerũt expectãtẽ oziã ꝛ p̃sbyteros ciuitatꝭ. Qui cuȝ vidissent eã/ stupentes mirati sunt nimis pulchritudinẽ ei⁹. Nihil tñ interrogãtes eã: dimiserũt trãsire/ dicẽtes: Deus patrũ nroꝝ det tibi gr̃aȝ: ꝛ omne cõsiliũ tui cordis sua ṽtute corroboret: ꝛ glorieꝛ sup te hierl̃m: ꝛ sit nomẽ tuũ in numero sctoꝝ ꝛ iustoꝝ. Et dixerũt hi q̃ illic erãt/ oẽs vna voce: Fiat/ fiat. Judith ṽo orãs dñm/ trãsiuit p portas/ ipsa et abra ei⁹. Factũ ẽ aũt cũ descenderet montem circa or
a ¶ phi gẽtiũ. i. curiosi scrutatores hũanaꝝ discı
tũ diei/ occurrerũt ei exploratores as
plinaꝝ. a ¶ tenuerũt eã cũ ecc̃lia a iudeis ad gentes trãseũtẽ/ dogmatib⁹ suis supare cupiebãt.
syriorũ: ꝛ tenuerũt eã/ dicẽtes: Unde venis/ aut q̃ vadis: Que respondit:

p̃cedẽtis capl̃i dictũ. v ¶ Imposuit. Hic ꝯñr sibi ꝑuidet d alimẽto/ dicẽs: Imposuit rc. asco. i. vtrẽ. et ẽ nomẽ grecũ. ascopa eñi grece/ vter est latine. x ¶ Et vas olei. ꝓ ꝯdimento potagĳ. y ¶ Et polentã. i. cibũ de farino factũ. z ¶ Et lapates. i. ficus siccas ẽm Hug. De talib⁹ eñi cibis sibi ꝑuidit: qꝛ nolebat vti cib gentiliũ lege mosaica ꝓhibitis. a ¶ Cũq̃ ve. ad por. ci. sicut dixerat eis iudith. s. in fine ca. viĳ. b ¶ Nihil tñ interrogãtes eã. Dixerat eñi eis ꝙ nõ scrutarenꝛ suũ ꝯsiliũ. Cetera patẽt. c ¶ Factũ est autẽ. Hic ꝯñr se tradit manibus hostiũ/ cũ dꝛ: Factũ est autem cũ descenderet montẽ. s. bethulie. d ¶ Circa ortuȝ diei. vt videreꝛ fugere ppl̃o ciuitatis ignorãte. nã illa hora vigiles vadunt ad dormiendũ: et sic fugiẽtes hñt tp̃s magꝭ oportunum. e ¶ Occurrerunt ei exploratores assyriorum. Qui erant in circuitu ciuitatis: ne aliquis exiens posset effugere manus eorum.

Ideo ego

Moraliter. b ¶ Factũ est autẽ rc. Hic post oratione ecclesie describitur eius ornatus quo spõso suo debeat placere/ cũ diciꝛ: g ¶ Et lauit corpus suũ. Qd est cõgregatio fidelium aquis cõtritionis ꝛ deuotionis. h ¶ Et vnxit se myrto optimo. i. vnguento de myrrha optima facto: p quod significaꝛ virtus castitatis: eo ꝙ cõseruat carnẽ a putrefactiõe luxurie ꝛ dissolutiõis. i ¶ Et discriminauit crinem capitis sui. Caput ecclesie christus ẽ. ꝛ eius crines sunt ecclesie ministri: qui debẽt adherere capiti: ꝛ esse discrimiati. i. p ordines debite distincti/ ꝛ officĳs suis intenti. k ¶ Et imposuit mitram sup caput suũ. Attribuendo christo quicquid est in ea virtutis ꝛ boni. l ¶ Et induit se vestimentis iocunditatis sue. Uirtutibus sanctis/ que disponunt ad iocunditatem patrie celestis. Rom. xiĳ. d. Induamur arma lucis: sic vt i die honeste ambulem⁹. m ¶ Induitq̃ sandalia pedib⁹ suis. Affectiones suas sacris meditationibus muniendo. n ¶ Assumpsitq̃ dextrariola. Sponsum suũ dulciter amplexãdo. o ¶ Lilia. gestus ꝛ motus castissimos obseruãdo. p ¶ Jnaures. Eius verba deuote audiẽdo. q ¶ Et anulos. eius mãdata opib⁹ adimplẽdo. Nã anuli sũt ornamẽta digitorũ q̃bus manualiter opamur. r ¶ Et oibus ornamentis suis ornauit se. Hoc addiꝛ: qꝛ nihil est omittendũ de spũalibus ornamẽtis. s ¶ Cui etiam domin⁹ ꝯtulit splendorẽ. i. spũalẽ decorẽ q̃ a solo deo daꝛ. v ¶ Imposuit itaq̃ abre rc. p h̃ designaꝛ ꝙ ecc̃lia nõ incorpat sibi aliq̃d de doctrina p̃ursa. c ¶ Factũ ẽ aũt cũ des. d mõ. rc. Lr̃a sequẽs aliq̃ mẽdacia ꝛ adulatoria videꝛ cõtinere ẽm sensum lr̃alẽ: sicut dictũ fuit in expositiõe lr̃ali. Sensus aũt mysticus lr̃ali ꝯrius nõ videꝛ bene conueniens. s. vt p perniciosa significentur virtuosa: ꝓpter qd talem modum exponendi mystice in p̃cedẽtibus euitaui: et ex eadẽ causa trãseo vsq̃ ad. xiĳ. capitulũ.

C — †Ecci. 36. a — †. j. 16. b — al's †myrrho — Moralit — D — al's †illã — al's †pulmentũ

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

E F a ¶ Dixeruntq;. Sub dñatiõe secularium pncipum libere manere pmiserunt. (Traianus) Sic traianus lz impmis christi pfessores psecut⁹ sit: Plinio scdo admonẽte leuioribus decretis edictũ suũ tẽpauit. (Elius adrianus) Elius q̃z adrianus p q̃dratũ discipulũ aplor̃ / ⁊ aristidẽ athenicẽsẽ vir̃ d̃ christiana religiõe erudit⁹ ad municiũ fũdanũ pcõsulẽ asię eplãz misit: vt nemini liceret christianũ sine crimis obiectiõe aut pbatiõe dãnare. b ¶ Adorauit eũ. Nõ pturbatiõe timoris / sz obseruatiõe ordis. vñ: Et sbditi estote in oi ti. do. et deũ timete / regẽ ho. Et apl's: Qui ptãti resistit / dei ordinatiõi resistit. Uñ helias regẽ ipiũ achab adorasse legit. vñ Paulus apud agrippã regẽ ⁊ festũ et psidẽ causam suã agẽs / ṽba mansueta ptulit. Silr̃ apud holofernẽ iudith de aduentu suo et iudęor̃ casu futuro loq̃tur: nõ adulatorie mentiẽdo / sed futura pphetice pdicendo.

(1. Pe. 2. c. Roma. 13. a. 3. Reg. 18. Act. 26. a)

Nico. de lyra

※ a ¶ Ideo ego fugi a facie eorũ qm̃ fu. ag. ⁊c. Hęc autẽ ṽba iudith ⁊ sequẽtia nitunt̃ aliqui verificare dupli ci via. Una est p cõditionalẽ subintellectã: vt sit sensus: q hebręi sint in tali dispositione positi q tradant̃ holoferni ⁊ eius exercitui: nisi cito veniat eis auxilium a deo. Alia est: vt eius verba mystice seu pphetice intelligant̃ de spoliatione ⁊ destructione iudęorũ / quę futura erãt tpe Tyti p exercitũ romanorũ: Sed prima via nõ videt̃ conueniẽs. nã sequẽti caplo / iudith affirmat diuinum auxiliũ ab hebręis sblatũ: et q p diuinã puidentiã missa erat ad hoc nũciãdũ. (E) Silr̃ nec secũda. Nam iudith non videt̃ loqui pphetice de tempe tam longinquo: sed magis historice loq̃ de casu hebręor̃ iminẽti de ppinquo. Item quia pter sensum mysticũ ⁊ figuratiuũ / oportet habere aliquẽ sensum lr̃alẽ verum: q2 qd̃ nihil est nõ põt aliq̃d figurare. Nec holofernes turpiter deiect⁹ ab hebręis põt cõuenienter dici figura tyti victoriose iudęos debellantis et captiuantis. nam figura et figuratũ inq̃tum hmõi correspõdent. Propter qd̃ saluo meliori iudicio videt̃ mihi: q hęc verba iudith ⁊ sequentia saltẽ in pluribus sunt mẽdacia cõficta ad liberationem ppl'i deũ colentis: ⁊ ad deiectionẽ supbi cultũ diuinũ destruere intendentis. et tale mendaciũ est officiosum: ⁊ p cõsequẽs non est mortale pctm̃ / sed veniale tm̃. a quo nõ oportet excusare iudith: q2 nec apl'i longe pfectiores / ⁊ maxime post receptionem spũssancti / non dicunt̃ imunes a pctõ veniali. j. Joh. j. d. Si dixerimus / quia pctm̃ non habemus: nosipsos seducimus ⁊ veritas in nobis nõ est. Et Galath. ij. dicit Paulus de petro: q erat vere reprehensibilis: scilicet in modo obseruãdi legalia. b ¶ Et ostẽdã illi q̃ aditu ⁊c. Hoc ṽificari nõ põt ad lr̃am: nec verificatio videt̃ cõueniens in sensu mystico: vt p̃dictũ est. c ¶ Et eris gratissima in corde eius. Sciebãt em̃ q erat luxuriosus. d ¶ Cũq; intrasset. Postq̃ descripta est supius hebręor̃ psecutio: hic cõsequenter ponit̃ persequentis deiectio. Et primo q̃tum ad eius mentẽ. Scdo q̃tuz ad eius vitã corporalem / in medio ca. xij. Et factũ est quarto die. Prima in duas. Nã holofernes primo capit̃ in iudith aspectu. Secũdo decipit̃ in eius affatu: xj. ca. Circa pri-

Filia suz hebręor̃. Jdõ ego fugi a (a) facie eorũ: qm̃ futurũ agnoui / q dent̃ vobis in depdationẽ: p eo q ptemnẽtes vos noluerũt vltro tradere seipsos: vt iuenirẽt misericordiã in pspectu vr̃o. Hac de cã cogitaui mecũ / dicẽs: Uadaz ad faciẽ pncipis holofernis / vt in dicẽ illi secreta illorũ: et oñdã illi (b) q̃ aditu possit obtinere eos: ita vt nõ cadat vir vn⁹ de exercitu eius. Et cũ audissent viri illi ṽba eius: psiderabãt faciẽ: ⁊ erat in oculis (a ¶ sinceritatẽ religionis.) eor̃ stupor: qm̃ pulchritudinẽ ei⁹ mirabant̃ nimis. Et dixerunt ad eã: Cõseruasti aĩam tuã: eo q tale repperisti psiliũ vt descẽderes ad dñm nr̃m. Hoc aũt scias: qm̃ cũ steteris in pspectu ei⁹ / bñ tibi faciet: ⁊ eris gratissima in corde ei⁹. (c) Duxerũtq; illã ad tabernaculũ holofernis / ãnũciãtes eã. Cũq; i- (d) trasset añ faciẽ ei⁹: stati captus est (e f) (a) in suis ocul' holofernes. Dixeruntq; ad eũ satellites ei⁹. Quis pteẽnat ppl'm hebręorũ / q̃ tã decoras mulieres habẽt: vt nõ p his me- (g) rito pugnare p̃ eos debeamus? (h) Uidẽs itaq; iudith holofernẽ se- (i) dentẽ in conopeo: qd̃ erat ex purpura ⁊ bysso ⁊ auro et smaragdo ⁊ lapidib⁹ pciosis intextũ: et cũ in (b) faciẽ ei⁹ intẽdisset / adorauit eũ, p- (k) sternẽs se sup terrã: et eleuauerãt eaz serui holofernis / iubente domino suo. Ca. XI

Tunc holofernes dixit ei: Equo animo esto: ⁊ noli pauere in (l) corde tuo: qm̃ ego nũq̃ nocui vi- (m) rũ qui voluit seruire nabuchodonosor regi. Ppl's aũt tuus si non ptẽpsisset me: nõ alleuassem lanceã meã sup eũ. Nũc aũt dic mihi / qua ex causa recessisti ab illis: ⁊ placuit tibi vt venires ad nos? Et dixit illi iudith: Sume verba (n) ancillę tuę: qm̃ si secutus fueris (o) verba ancillę tuę / pfectã rem fa- (p) ciet dominus tecum. Uiuit enim (q) nabuchodonosor rex terrę: et viuit virtus eius / q̃ est in te: ad cor-

xj. ca. Circa primũ dicit̃: Cũq; intrasset. s. iudith. e ¶ Ante faciẽ eius. s. holofernis. f ¶ Statim captus ẽ in oculis suis. Jd est accẽsus immoderata concupiscentia eius. verũtamẽ si concupierit eam p concubitu fornicario tm̃ / vel coniugali ẽm intentionez iudith: vt dictum est. s̃. ca. ix. non habetur clare. nam littera sequens aliquando p vno sensu / aliquando p altero videt̃ sonare: put in sequentibus apparebit. Quicquid tamẽ fuerit ex parte holofernis / intentio iudith in orando ⁊ se ornando fuit bona: vt dictum est. s̃. excusando eã a peccato mortali. In mendacijs vero sequentibus non oportet eã excusare a peccato veniali. sicut si aliquis quęrit placere mulieri pter bonũ / si illa exardescat in eius cõcupiscentiã: non pter hoc eius bona intentio deteriorat̃. p quibus tñ non cõmendatur in scriptura: sed p affectione bona ad populi sui liberationem et aduersarij diuini cultus deiectionem / multũ in scriptura cõmendatur: sicut dictum est supra de obstetricibus hebręorũ: ca. ix. g ¶ Ut non pro his. habendis ad libitũ. h ¶ Merito pugnare cõtra eos debeamus? Nam pulchritudo mulieris magis allicit q̃ aurũ ⁊ argentum. i ¶ Uidens itaq; iudith holofernẽ sedentẽ in conopeo. i. in cathedra sup quã appẽsuz erat conopeũ / ad magnificẽtiã sedis ⁊ decorẽ. Est aũt conopeũ cortina inferius rotũda ⁊ tendẽs supius in acutũ: ideo dr̃ conopeũ a cono in quo supius terminat̃. ẽm alios do dr̃ a conopo egypti oppido / in quo pmo fuit inuentũ. k ¶ Adorauit eũ psternẽs se sup terrã ⁊c. Adoratione dulię / ppt reuerentiã magnitudinis et potestatis suę quę a deo erat: q̃uis holofernes abuteret̃: sicut hoies mali cõmuniter abutũtur gratijs a domino sibi datis. Ca. XI

(Conopeũ al's tñõ cõtenat) (G) (H)

Tunc holofernes dixit ei. Hic cõsequẽter holofernes decipit̃ iudith affatu. quã primo cõsolatur / dicẽs: Equo animo esto. Et sbdit̃ rõ: m ¶ Quoniam ego nunq̃ nocui virum qui voluit seruire nabuchodo. regi. Jpse dicebat falsum: q2 sicut dicit̃. s̃. iij. ca. quãtũcũq; hoĩes sibi sbiecti erant: tamẽ ferocitatẽ pectoris eius mitigare non poterant / quin eis inferret multa mala. Secũdo iudith interrogat̃ / cũ dicit̃: Nunc aũt dic mihi ⁊c. Et patet. n ¶ Sume verba ancillę tuę. Hic cõsequẽter iudith respõdet ad interrogata. vbi pmo ponit̃ eius responsio. Scdo respõsionis approbatio / ibi: Placuerũt aũt. Circa primũ iudith vt fallat fallacẽ / et illudat illusorẽ / primo magnificat ei⁹ potẽtiã. Scdo approbat eius sñiam / ibi: Nec hoc latet. Tertio allegat diuinã puidentiã / ibi: Qd̃ ego ancilla. Circa primũ dicit: Sume verba ancillę tuę. Nõ solũ aure corporis / sed ⁊ mẽtis. o ¶ Quoniam si secutus fueris ver. an. tuę. Eis assentiẽdo ⁊ ẽm ea faciẽdo. p ¶ Perfectaz rem faciet dñs tecũ. i. te faciet pringere ad intentum. q ¶ Uiuit enim nabuchodonosor rex terrę ⁊c. i. sicut verũ est q nabuchodonosor viuit: ⁊ tu similiter: ita vera sunt quę sequuntur. nec est hoc iuramentum vt dicũt aliqui: quia nõ excusaret̃ iudith a iuramento falso / quod est peccatuz mortale: sed est simplex ※ assertio

(Diuisio)

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

a ¶Missa sum. Pri Ca. XI ma via salutis fuit gentibus predicatores euangelii gratanter recipere et fidem prebere: et per eorum doctrinam ad agnitionem veritatis venire.

Ni. de lyra

assertio falsi ad fallendum fallacem: vt dictum est. a ¶Nunciatur enim animi tui industria: id est prudentia bellica: que bene est in malis hominibus. & in hoc dicit verum: nam holofernes erat famosus in armis. b ¶Et indicatum est omni seculo. id est multis valde. et est hic hyperbole. c ¶Quoniam tu solus bonus & potens es in regno eius. i. valde excellens in regis militibus. et hec bonitas est aliqua in malis hominibus. nam sicut dicitur. v. metaph. Bonum ad mala transferimus. sicut dicitur bonus latro/ qui vias accommodas adinuenit ad faciendum latrocinia. d ¶Et disciplina tua. qua subiecisti multas gentes nabuchodonosor regi. e ¶Omnibus prouinciis predicatur. id est multis prouinciis. f ¶Nec hoc latet. Hic consequenter approbat holofernis sententiam de achior quantum ad hoc quod debeat occidi cum filiis israel, propter offensam dei contra eos. Et patet littera vsque ibi: g ¶Ut mandauerit per prophetas suos &c. Hoc apparet esse falsum ad litteram: nam sic iudith contra mandatum dei sciens ter fecisset impediendo traditionem ciuitatis holoferni. s. viii. ca. h ¶Insuper etiam fames &c. Hec erant vera saltem in parte magna. i ¶Denique hoc ordinant &c. Nota quod non sequitur hic vt videtur quod dicit. quia per sanguinem & sanctorum pollutionem intellexit ciuitatis traditionem quam operant priori die compleuisse. & sic quantum in eis erat sanguinem bibissent occisorum/ & sancta polluisset. quia ipsi fuissent crapulati. quod velit inspiciat: cum omnis actio eius ex virtute pendebat: que non dicit falsum vel facit: sed probabiliter oculos falsorum verbis/ & per sententiam veritatis intrinsecam claudit/ & eruit ne veritate considerent. Et sic videtur hic metaphorice vel rhetorice loqui. quod pater. Quomodo enim posset hominibus sanguinem bibere: quia si crudum sumeret/ moreretur: & adhuc non videtur posse extinguere sitim. si decoqueret/ non valeret potationi: Sed aduersarii idem vt dixi in mysterio verborum fuerunt decepti: eo quod non considerabant huius rei impossibilitatem &c. Et superiora qui vellet considerare: forte inueniret quod nullum vitium quantumcumque minimum fecisset/ vel in aliquo defectuosa posset iudicari. Hoc videtur etiam esse falsum. quia bibere sanguinem erat eis maxime prohibitum.

receptionem omnium animarum errantium: quoniam non solum homines seruient illi per te: sed & bestie agri obtemperant illi. a Nunciatur enim industria animi tui vniuersis gentibus & indicatum est omni seculo b quoniam tu solus bonus: & potens es in omni re c gno eius: & disciplina tua omnibus prouinciis predi d catur. e Nec hoc latet quod locutus est achior: nec il f lud ignoratur/ quod ei iusseris euenire. Constat enim dominum deum nostrum sic peccatis offensum: vt manda g

a ¶tpe tyti & vespasiani.

uerit per prophetas suos ad populum/ quod tradat eum pro

a ¶morte christi.

peccatis suis. Et quoniam sciunt se offendisse deum suum filii israel: tremor tuus super ipsos est.

a ¶Sic Josephus eadem obsidione narrat euenisse. b ¶inopia.

Insuper etiam fames inuasit eos: & ab ariditate h aque iam inter mortuos computantur. Denique hoc i

a ¶hoc quoque tunc factum est.

ordinant/ vt interficiant pecora sua: & bibant sanguinem eorum: & sancta domini dei sui que precepit deus k non contingi: in frumento/ vino & oleo hec cogitaue runt impendere: & volunt consumere que nec manibus deberent contingere. Ergo quoniam hec faciunt/ certum est quod in perditionem dabuntur. Quod ego & ancilla tua l

a ¶Tunc quoque christiani admoniti in oppidum Pellam trans iordanem fugerunt.

cognoscens fugi ab illis: & misit me dominus hec ipsa m nunciare tibi. Ego enim ancilla tua deum colo/ etiam nunc apud te: & exiet ancilla tua/ & orabo deum: vt dicat mihi quando eis reddat peccatum suum: & veniens nunciabo tibi: ita vt ego adducam te per mediam hierusalem. Et habebis omnem populum israel sicut oues quibus non est pastor: & non latrabit vel vnus canis contra te: quoniam hec mihi dicta sunt per prouidentiam dei. Et quoniam iratus est illis n a deus: hec ipsa missa sum nunciare tibi. Placuerunt autem omnia verba hec coram holoferne/ et coram pueris eius: & mirabantur ad sapientiam eius: et dicebant alter ad alterum: Non est ta o lis mulier super terram/ in aspectu/ in pulchritudine/ & in sensu verborum. Et dixit ad illam holofernes: Benefecit deus qui misit te ante populum: vt des illum tu in manibus nostris: & quoniam bo p na est promissio tua: si fecerit mihi hoc deus tuus/ erit q & deus meus: & tu in domo nabuchodonosor ma r gna eris: & nomen tuum nominabitur in vniuersa terra.

¶holofernes & principes seculi.

Tunc iussit eam introire Ca. XII s

a ¶ecclesia enim reficit apud eos qui intelligentia & fidem sanam recipiunt in thesauro mentis.

vbi repositi erant thesauri eius: & iussit illic manere eam: & constituit quid

a ¶de cultu religionis sue. studet enim ad illecebras carnalium voluptatum adducere & pertrahere.

daretur illi de conuiuio suo. Cui respondit iudith & t dixit: Nunc non potero manducare ex his que v mihi precipis tribui: ne veniat super me offensio. x Ex his autem que mihi detuli manducabo. Cui

a ¶i. princeps seculi. b ¶Videtur talibus cultus religiosis vilis & despectus.

holofernes ait: Si defecerint tibi ista que tecum y

tum. k ¶Et sancta domini sui. Non vocantur hic sancta vasa consecrata ad sacrificandum domino/ seu oblationes et sacrificia/ vt dicunt aliqui. nam talia non erant nec fiebant extra hierusalem. Sed sancta dicuntur hic primitie & decime que debebantur sacerdotibus & leuitis: in necessitate tamen poterant comedi ab aliis: sicut dauid & viri eius comederunt panes propositionis/ & de voluntate summi sacerdotis: vt habetur j. Regum. xxi. Et ideo Judith videtur hic simpliciter falsum dixisse/ cum subditur: Et volunt consumere quod nec manibus deberent contingere. Et si sancta intelligantur hic vasa sacra: similiter falsum dicit. quia non erant in bethulia. l ¶Quod ego. Hic consequenter ad suum propositum allegat diuinam prouidentiam/ dicens: m ¶Et me misit dominus &c. quod enim venit ad liberationem populi fuit a domino: sed quod ad hoc dixit mendacia: non fuit ab eo/ sed a muliebri malicia. Non enim indiget deus mendaciis hominum ad perficiendum opera sua. n ¶Placuerunt autem omnia verba hec coram ho. &c. Hic consequenter ponitur responsionis Judith approbatio. & primo ab holo/ secundo facto. ca. xii. Circa primum dicitur: Placuerunt autem omnia verba hec coram holo. &c. quia pretendebat holoferni & eius exercitui prosperitatem. o ¶Et dicebant alter ad alterum. mirantes eius pulchritudinem & sapientiam. p ¶Non est talis mulier super terram in aspectu &c. Et hoc videbantur innuere/ quod esset aptissima coniungi suo principi vinculo matrimonii. & hoc idem videntur sonare verba holofernis/ que sequuntur. q ¶Si fecerit mihi hoc deus tuus: erit et deus meus. Per hoc enim quod consentiebat colere deum Judith: videtur quod eam cogitabat accipere in coniugem. vnde et subditur: r ¶Et tu in domo Nabuchodonosor magna eris. Sicut holofernes erat maior post regem.

Capitulum. XII

Tunc iussit eam. Hic consequenter approbatur responsio Judith per factum. nam holofernes iussit eam introire ad locum vbi erant sui thesauri/ tanquam charissimam sibi: & confidens de ea tanquam de coniuge propria. ideo subditur: t ¶Et constituit quid daretur illi de conuiuio suo. sollicitus de ea sicut de corpore proprio. v ¶Nunc non potero manducare. q. di. excusatam me habeas pro tempore. x ¶Ne veniat super me offensio. erant enim ibi aliqua cibaria lege prohibita. y ¶Si defecerint tibi ista que &c. Et hac enim sollicitudine circa victum Judith apparet amor incensus ad eam.

Viuit aia

Glo. ordi.

a ¶ Et accepit Ca. XII ꝛ mā. Nō inqnatꝛ cib gentiliū aut supstitiōe. Eccl'ia em̄ intꝛ gētes habitās idolatria nō polluitꝛ: sed his q̄ deuotio fideliū ꝑ obedientiā ꝓpat/ vtitꝛ. vñ: Me^{9} cibus ē vt faciā volūtatē ei^{9} q̄ misit me pr̄is. (Joh. 4. c) Ca. XIII

Vt āt ꝛc. seqꝛ: b ¶ In lec. Nephande securitatis: q̄ se īpune peccare cōfidit. vñ: Impius cū in profundum pctōꝝ venerit/ contemnit. (Prouer. 18. a)

Caput

Nico. de lyra

a ¶ Viuit aīa t. do. id ē sicut veꝝ ē ꝙ tu viuis: ita veꝝ ē ꝙ ego nō cōsumā hec cibaria anq̄ȝ fecerit deus q̄ cogitaui. Et i hoc verū dixit. Nā prius interfectus fuit holofernes ꝑ eā. qđ facere cogitabat. Holofernes autē intellexit de traditiōe ciuitatis i manu sua referēs dictū iudith ad ei^{9} ꝟba supiora. b ¶ Et petijt dū introiret. id ē dū ire inciperet adhuc p̄sēs corā holoferne. c ¶ Ut daretꝛ ei copia noc. ꝛc. vt deuoti^{9} deū exoraret extra īfideliū castra. d ¶ Et baptizabat se in fontē aque. i. se lauabat añ orationē/ ſm modū iudeoꝝ. e ¶ Et introiēs mūda manebat. a ɔsortio gētiliū. f ¶ Usq̄ȝdū acciperet escā suā in vesperū. Ex quo ptꝫ ꝙ ieiunabat vt ei^{9} oratio eēt magis exaudibil'a do. g ¶ Et factū est. Postq̄ȝ descpt^{9} ē holofernis casus q̄ȝtū ad mentē: hic ɔsequēter describitꝛ casus ei^{9} q̄ȝtū ad vitā corporalē. Circa qđ ꝑmo ponitꝛ ꝑmo dispositio. secūdo holofernis iugulatio. ca. xiij. Dispositio ꝟo ad mortē holofernis fuit ardor libidinis/ ꝛ ex eo sequens sopor ebrietatꝭ. et hoc notatꝛ cum dr: Et factū ē quarto die ab egressu Judith de ciuitate bethulie. h ¶ Holofernes fecit cenā seruis suis. q̄si ꝑ nuptijs iudith: cui intēdebat sequēti nocte copulari. ideo subditur: i ¶ Uade ꝛ suade hebreā illā/ vt sponte cōsen. habi. mecū. ꝑ cōcubitū carnalē. k ¶ Fedū est em̄. i. probrosum. l ¶ Si femina irrideat virum ꝛc. i. ꝙ fuerit ꝑ aliqđ tēpus i sua ꝑtāte absq̄ȝ carnali copula. m ¶ Nō vereatꝛ bona puella intrare ad dn̄m meū ꝛc. Inuitat eā ꝑmo ad cibū ꝛ potuꝫ: vt inde deducatꝛ ad carnalē

Judith Ca. XIII

a ¶ gratiā diuinā sibi celeriter subuenire repromittit.

detulisti: q̄d faciem^{9} tibi: Et dixit iudith: Uiuit anima tua domine meus: quoniā nō expendet oīa hec ancilla tua/ donec faciat deus i manu mea hec q̄ cogitaui. Et induxerunt illā serui ei^{9} in tabernaculū quo p̄ceperat:

a ¶ huius seculi. b ¶ Nō sit vobis vanū surgere ante lucem.

ꝛ petijt dū introiret vt daretꝛ ei copia nocte/ et ante lucē egrediēdi foras ad orationē ꝛ dep̄cādi dominū. Et precepit cubicularijs suis/ vt sicut placeret illi/ exiret ꝛ

a ¶ catholice cōfessionis: ꝑ fidē/ spem ꝛ charitatē.

introiret ad orandū deū suū per triduū. Et exibat noctibus in vallē bethulie: ꝛ baptiçabat se in fontē aque. Et vt ascēdebat: orabat dominū deū israel: vt dirigeret viā eius ad liberationē populi sui. Et introiēs mūda manebat in tabernaculo vsq̄ȝdū acciperet escā suam in vespere.

a ¶ fōte lachrymaꝝ. vñ: Lauabo ꝑ singl'as noctes lectū meū: la. m. ꝛc.

a ¶ Luce euangelij coruscāte victoria de hoste speratꝛ.

Et factū est in quarto die holofernes fecit cenam seruis suis: ꝛ dixit ad vagao eunuchū suū: Uade ꝛ suade hebreā illam/ vt spōte cōsentiat habitare mecū. Fedū est em̄ apud assyrios/ si femina irrideat virum agendo: vt immunis ab eo transeat. Tūc introiuit vagao ad iudith/ ꝛ dixit: Nō vereatꝛ bona puella introire ad dominū meū: vt honorificetꝛ ante faciem eius: ꝛ manducet cum eo ꝛ bibat vinū in iocūditate.

a ¶ que vagao hortatꝛ/ ad illicitas voluptates ꝑtinēt.

a ¶ Judith respōdit: cōstātis animi ꝟtutes ostēdit. b ¶ deo.

¶ ambigue illusorē illudit.

Cui iudith respōdit: Que ego sū vt cōtradicā domino meo: Omne quod erit ante oculos eius bonū et optimuꝫ/ faciā. Quicquid autē illi placuerit: hoc mihi erit optimum omnibus diebus vite mee. Et surrexit ꝛ ornauit se vestimētis suis: ꝛ ingressa stetit añ faciē eius.

¶ summo deo.

a ¶ q̄ resurgere hortatꝛ a ruina impietatis. b ¶ virtutū opibus.

a ¶ Alijs sum^{9} odor mort^{9} in mortē/ alijs odor vite in vitā.

b ¶ spūales em̄ ꝟtutes ad carnales cōcupiscentias multi reflectūt: quas ꝑ p̄dicatores audiunt.

Cor autē holofernis cōcussū ē: erat em̄ ardēs i cōcupiscētia ei^{9}: ꝛ dixit ad eā holofernes: Bibe nūc et accūbe in iocūditate: qm̄ inuenisti grāꝫ corā me. Et dixit iudith: Bibaꝫ dn̄e: qm̄ magnificata est aīa mea hodie p̄ omnib^{9} diebus meis. Et accepit ꝛ māducauit ꝛ bibit corā ipso ea q̄ parauerat illi ancilla ei^{9}. Et iocūdus factus ē holofernes ad illā: bibitq̄ȝ vinum multū nimis/ quantū nunq̄ȝ biberat in vita sua.

a ¶ de q̄: Nolite iebriari vino i q̄ ē luxuria. Et: Fel draconū vinū eoꝝ.

Ca. XIII

Ut autem sero factuꝫ est/ festinauerunt serui illius ad hospitia sua: et conclusit vagao ostia cubiculi/ et abijt. Erant autem oēs fatigati a vino. Eratq̄ȝ iudith sola i cubiclo. Porro holofernes iacebat i lecto nimia ebrietāte sopitus. Dixitq̄ȝ iudith puelle sue/ vt staret foras añ cubiculū ꝛ obſuaret. Stetitq̄ȝ iudith añ lectū/ orās cū lachrymis: ꝛ labioꝝ motu in silentio/ dicens: Confirma me dn̄e de^{9} israel: ꝛ respice in hac ho-

a ¶ id est luxuria. ¶ de quo: Nolite inebriari. b ¶ ecclesia.

c ¶ vnicuiq̄ȝ fideliū.

a ¶ ostioꝝ. s. custodiā. s. catholice fidei obseruantiā cōmisit.

b ¶ animo cōstanti.

a ¶ supernū auxiliū. b ¶ interioꝝ. c ¶ intima deuotiōe cordis.

a ¶ infirmā confidentē in te. b ¶ videntiū te.

c ¶ velociter exaudi me.

Nico. de lyra

carnalem concubitum. n ¶ Que ego sū vt cō. do. meo: q̄si dicat: nō decet ꝙ ego contradicā vllo mō. o ¶ hoc mihi erit optimū ꝛc. Uidebat em̄ ꝑ h̄ approping̃re tp̄s oportunū ad interficiēdū ip̄m. (al's fiducia) p ¶ Et surrexit et or. se ve. suis. sicut spōsa corā spōso. q ¶ Cor aūt holo. cō. est. i. nimio ardore libidinis cōmotū est. nā et si volebat eaꝫ cognoscere tanq̄ȝ vxorē: nō tn̄ mouebatur ad h̄ amore ꝓlis/ sꝫ ardore libidinis. r ¶ Bibe nūc ꝛ accūbe i iocūditate: qm̄ ine. gra. co. me. Ex hoc videtꝛ ꝙ reputabat eā tanq̄ȝ sponsaꝫ sibi gratissimā. s ¶ Bibam dn̄e qm̄ magnificata ē aīa mea. Ex hoc ꝙ videbatꝛ approping̃re hora liberationis ppl'i sui. t ¶ Et iocūd^{9} fact^{9} ē holo. ad eā. credēs ei^{9} frui amplexibus. v ¶ Bibitq̄ȝ vinū multū nimis. ex ardore nāq̄ȝ libidinis iā amiserat discretionē cauēdi sibi ab excessu vini. Ca. XIII

Ut autē sero factū ē. Premissa dispositione ad interfectionē holofernis: hic ɔsequēter describitꝛ ei^{9} iugulatio. ꝛ scđo iugulatiōis manifestatio/ ibi: Et dixit. (Diuisio) Circa ꝑmū dr: y ¶ Festinauerunt serui illi^{9} ad hospitia sua. i. tētoria: vt ibi reqescerēt ꝛ dormirēt. naꝫ oēs a vino fatigati erāt: vt subditꝛ postea. ȝ ¶ Et cō conclusit vagao ostia cubiculi. holoferne in lecto suo posito ꝛ dormiente b ¶ Dixitq̄ȝ iudith puelle sue/ vt sta. fo. añ cu. ꝛ ob. ne forte aliqs subito perueniret. Exierat ei mo dicū de cubiculo holofernis ad dicēdū h̄ ācille sue. nā añ erat sola i cubiclo vt dr in lr̄a. c ¶ Confirma me dn̄e de^{9} isrl'. et re. in hac ho. ad opa ma. m. nā in tali facto solet cor et maxie mlierꝭ expauescere.

✱ Ut sicut

Moralitꝛ. (Moraliter) x ¶ Ut autem sero factum ē. Sequitur. a ¶ Porro holofernes iacebat in lecto nimia ebrietate sopitus. Per quam signatur illa ebrietas/ de qua dicitur Apocal'. xvij. b. Uidi mulierē ebriam de sanguine sanctoꝝ. Tyrann^{9} em̄ qui membrū est diaboli inebriatur de sanguine innocentum / aliquos realiter occidēdo/ ꝛ aliquos iterp̄tatiue: scꝫ bona de quibus ✱ debet viue

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

A a ¶ Caput holo. Recordationē cōfecti belli sollicite iubet
1. Pe. 5. b. mēorari. vñ: Sobrij estote ꝛ vi. ꝛc. b ¶ Venerūt ad p. ci.
Joh. 10. b Introitū regni/ christū. s. q̄ dicit: Ego sū ostiū ꝛ via: p me si q̄s
Mat. 11. d itroibit/ sal. ꝛc. ꝛ pas. i. Et alibi: Venite ad me o. q̄ la. ꝛ o. e. ꝛ e.
re. vos. c ¶ Custodib⁹. i. doctorib⁹: q̄ vbo ꝛ exēplo ecc̄liaz
Esa. 62. b muniūt: ꝛ ad vitā eternā in/
troducūt. de quib⁹ dr: Sup
muros tuos hierl'm consti/
tui custodes. Vel/ angelic̄
spiritib⁹: q̄ nobis i custodiā
missi/ malignos spūs exclu/
dūt. d ¶ Apite por. i. de/
Apoc. 2. b uotionē cordis. vñ dr: Qui
hʒ aures audiēdi audiat q̄d
Eccl. 25. b. spi. di. ec. ꝯm illud: Beat⁹ q̄
causā suā loquit̄ i aure audi
entis. Dñs vtutē pp'lo suo
Job. 3. b dabit: cū q̄. s. apicē celest̄ re/
gni ascēdit. vñ: Nemo ascē/
dit in celū nisi q̄ de. de celo.
e ¶ Illa autem ascen.
Ad celestia dogmata ꝯmo/
nē ꝯuertēs/ ꝛ ad laudādū de
um ꝓ beneficijs suis audito
Gen. 3. c res attollēs. f ¶ Et inter/
Lu. 10. c fecit. de q̄: Ipsa cōteret ca/
put ꝛc. Et i euāgelio. Dabo
vobis ptātē calcādi sup ser/
pētes ꝛ scor. ꝛ sup oēs virtu
tes iimici. g ¶ Et ecce co
no. Q. Scitote quanta sit
malignitas/ quāta fraus ini
mici nr̄i: q̄nta pietate a no/
bis supat⁹ sit: q̄s dñs illesos
ab omi fraude ꝛ erroris cō/
taminatiōe custodit: vt his
inspectis cōditori ꝛ redēpto
1. Pe. 5. b ri nr̄o gr̄as agatis. vñ: So/
brij estote et vi. Et: Timeo
2. Cor. 11. a. ne sicut serpens seduxit euā
B astutia sua: ita ꝛ sēsus nostri
Eph. 6. b corrūpant̄. Et itē: Conforta
mini in dño ꝛ in poten. vir.
eius: et induite vos ar. dei.

Ni. d ly. ☞ Quia

✠ a ¶ Ut sic ꝓ. hie. ꝛc. si
cut eim ꝑ pphas ꝑdixit eā ꝓ/
ter pctā destruendā: ita etiā
ꝓmisit ꝑ eos post peniten/
tiam pp'li reedificandaz: vt
patet in esaia/ hieremia/ za/
charia/ ꝛ pluribus alijs pro
phetis. b ¶ Et pugionē
eius. i. ensem. ꝛ dr a pungē
do. c ¶ Et ꝑcussit bis in
cer. eius. i. in collū ad am/
putandū ceruicē. d ¶ Et
euoluit corpus ei⁹ trun/
cum. i. d lecto voluit ad ter
rā: vt haberet̄. ī. xiiij. vt cū q̄s
intraret/ statim videret eum
decapitatum. e ¶ Et exi/
erunt due ꝯm consuetu
dinem suā. quasi ad orati/
onem. et ꝓpter hoc vigiles
assyrioꝝ nō fecerāt circa eas
aliquā ꝑscrutationē ꝯm mā/
datum holofernis: qui dede
rat eis hanc libertatē: vt ha
bet̄ ca. ꝑce. f ¶ Et transi/
erunt castra. assyriorum
libere. ꝓpt̄ dictā cāz. g ¶ Et
gyran. vallem ve. vt ve/
nirent ad portāz bethulię a
castris assyriorū remotiorē.
h ¶ Et dixit iudith. Hic
ꝯnr̄ ponit̄ mortis holofer/
nis mani

a ¶ in qua necesse ē. b ¶ ecclesiā.
rā ad opera manuū mearuz: vt sic̄ ꝓmisisti hierl'm a
a ¶ ab imo vitiorum. ¶ in te
ciuitatē tuā: †erigās: ꝛ hoc q̄d credens per te posse
a ¶ deliberatiōe animi. b ¶ Qui ꝑseuerauerit vsq̄ i fi. sal. erit.
fieri cogitaui/ ꝑficiā. Et cū hec dixisset accessit ad
a ¶ praui cordis duriciā q̄ errorē gerūt vane securitatis. b ¶ ma
colūnā q̄ erat ad caput lectuli ei⁹: ꝛ pugionem ei⁹ q̄ b
liciā inique intētionis. a ¶ aperiendo alijs.
i ea ligat⁹ pēdebat/ exoluit. Cūq̄ euaginasset illū/
a ¶ elationē superbe mentis.
apphēdit comā capitis ei⁹/ ꝛ ait: †Cōfirma me dñe
a ¶ contumaciam inique actionis.
de⁹ isrl'i hac hora: ꝛ ꝑcussit bis i ceruicē ei⁹: ꝛ absci c
a ¶ occasionē ꝓterue tētatiōis. b ¶ detegēdo alijs. c ¶ q̄d ē rete
muscarū. i. isidie dolose cogitatiōis/ q̄b⁹ simplices ꝛ incautos deci
pit. d ¶ inimicū ifirmū ondit ꝛ debilē: vt sciāt eū milites christi
dit caput ei⁹: ꝛ abstulit conopeū ei⁹ a colūnis: ꝛ euol d
posse superare. a ¶ adepta victoria.
uit corp⁹ ei⁹ trūcū. Et post pusillū exiuit ꝛ tradidit
a ¶ auditoribus suis.
a caput holofernis ancillę suę: et iussit vt mitteret il/
a ¶ memoriā cordis. b ¶ sponsa ꝛ adolescentula.
lud in perā suā. Et exierūt due ꝯm ꝯsuetudinē suā e
quasi ad orationem: et transierūt castra: ꝛ gyrātes f g
¶ ecclesia.
b vallē venerūt ad portā ciuitatis. Et dixit iudith a b h
a ¶ castroꝝ ecclesie. b ¶ suffragijs vr̄is. c ¶ celi. vñ: Aperite mi/
hi portas. d ¶ in membris.
c d lōge custodib⁹ muroꝝ: Apitē portas: q̄m nobiscū i
¶ qui est caput.
est deus: q̄ fecit virtutē in israel. Et factū est cuz au
a ¶ doctrinā. b ¶ ecclesie. c ¶ maiores.
dissent viri vocē eius: vocauerūt p̄sbyteros ciuita k
a ¶ audiendam. b ¶ plebe.
tis: ꝛ cōcurrerūt ad eām omnes a minimo vsq̄ ad
a ¶ maiores. i. doctores. b ¶ tribulationibus oppressam.
maximū: q̄m sperauerūt eam iam nō esse venturā. l
a ¶ piā cordis intētionē vniuersas erroꝝ tenebras expellentē.
Et accendētes lumināria †cōgyrauerunt circa eaz m
e vniuersi. Illa autē ascendēs in eminentiorē locū/
a ¶ vñ: Audi isrl' ꝛ tace. b ¶ attenti. c ¶ a strepitu mūdi.
iussit fieri silētium. Cunq̄ oēs tacuissent/ dixit iu/ o
a ¶ nō me/ nō hominem.
dith: Laudate dñm deū nr̄m: q̄ nō deseruit speran p
a ¶ vñ: Ego seruus tuus/ ꝛ filius ancille tue.
tes in se: ꝛ in me ancillā sua adimpleuit misericor/ q r
f diā suā quā ꝓmisit domui israel: ꝛ interfecit in ma/
a ¶ femine. b ¶ diabolum.
nu meā hostem pp'li sui in hac nocte. Et ꝓferēs de s
a ¶ hostis. b ¶ mētē.
pera caput holofernis/ ostēdit illis dicēs: Ecce cā
g put holofernis p̄ncipis militię assyriorū. Et ecce
¶ domū in qua confidebat.
conopeū illi⁹ i q̄ recūbebat i ebrietate sua: vbi et ꝑ
manū femię ꝑcussit illū dñs de⁹ nr̄. Viuit aūt ipse v
dñs: q̄m custodiuit me angel⁹ ei⁹/ ꝛ hic euntē/ et ibi v
cōmorātē/ ꝛ inde huc reuertētē: ꝛ nō ꝑmisit me dñs
ancillā suā coinq̄nari: sʒ sine pollutione pctī reuo/
a ¶ nō mea. b ¶ euasi manus hostis.
cauit me †i vobis/ gaudētē i victoria suā/ i euasiōe

nis manifestatio. ꝛ p̄mo pp'lo fideli. secundo achior gētili/ ibi:
Porro achior vocat⁹ venit. Prima i duas. nā p̄mo ponit̄ di/
cta manifestatio. scd'o iudith bn̄dictio/ ibi: Uniuersi aūt ado/
rātes. Prima adhuc i duas. nā p̄mo fit manifestatio muroꝝ
custodib⁹. scd'o alijs ciuib⁹/ ibi: Illa aūt ascendēs. Circa p̄mū
dicit̄: Et dixit iudith a longe
custodibus murorū. Jā eīm
sic erat elongata ab assyrijs/
q̄ nō poterat audiri ab eis.
i ¶ Apite portas: q̄m no
biscū est deus q̄ fecit vir.
in isrl'. Per hoc autē isinua
nuauit mortem holofernis.
k ¶ Vocauerūt p̄sbyte/
ros ciui. vt honorificētius
iudith reciperet̄. l ¶ Q̄m
sperauerūt eā iā nō esse
ven. Spes ꝓprie nō ē nisi d
bono. hic aūt accipit̄ de ma/
lo. ꝛ iō accipit̄ valde impro/
prie. s. ꝓ timore valde ꝓba/
bili/ de morte ei⁹ violenta at
q̄ ipsi⁹ retētiōe. m ¶ Con
gyrauerūt circa eam. naz
ex omi pte nitebant̄ sibi ap/
propinq̄re. n ¶ Illa aūt
ascē. Hic ꝯnter manifestat̄
mors holofernis ciuibus cū
dr: Illa ascēdens in emi/
nentiorē locū. vt posset ab
omnib⁹ videri. o ¶ Jussit
fieri silētiū. vt melius pos/
set audiri. et incepit a diui/
nis laudibus loqui/ dicens:
p ¶ Laudate dñm deuz
nr̄m q̄ nō dese. spe. in se.
id ē nos positos i tāta neces/
sitate. q ¶ Et i me. i. ꝑ me
instrumētaliter. r ¶ Adim
pleuit miscd'iam suam/
quā ꝓmisit ꝛc. ꝓmisit eīm
ꝑ pphetas: sic ptʒ i plurib⁹
locis/ pp'lm isrl' ab hostibus
liberare: si tn̄ colerent eū ve/
re. s ¶ Et ꝓferēs de pe
ra caput holo. ad declara/
tionem veritatis. Et ne aliq̄
suspitio oriretur/ q̄ holofer/
nes seu aliq̄s alius tetigisset
eā inhoneste: ideo subditur:
t ¶ Viuit autē ipse dñs
de⁹ noster. i. sicut verū ē q̄
ipse ē vita ꝑ essentiā: ita veꝝ
est quod sequit̄: v ¶ Quo
niā custo. me an. eius ꝛc.
Et ptʒ l'ra. Et finaliter ꝓ tāt̄
bn̄ficijs inuitat oēs ad ꝯfes/
sionē diuinę laudis/ dicens:
✠ Cōfitemini
✠ debent viuere violenter
auferendo. Et talē occidit iu
dith. i. ecclesia/ q̄n ꝓpter ma
la sua per excōmunicationē
sepat eam a fideliū cętu. Et
sicut in holofernis occisione
fuit bina ꝑcussio: sic in excō/
municatiōe dʒ esse bina mo/
nitio. Potest autē aliter ex/
poni: vt ꝑ holofernē significet̄
cet̄ heresiarcha: q̄ ebrius est
pestifera doctrina. de qua dr
Deut. xxxij. c. Fel draconū vi
nū eoꝝ: ꝛ venenū aspidū isa/
nabile. ꝛ interp̄tatio ꝯsonat.
Holofernes eīm intp̄tat̄ ifir/
mitas discessiōis. talis eīm in
firmat̄ ex discessiōe a vera fi
de: ꝛ tal' dʒ ab eccl'a excōcari.

C Diuisio
al's †ꝓtegas
al's † Cōforta
D
al's † cōgregauerunt
Moraliter
al's †ad vos

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

E F a ¶ Quia hodie nomē tuum ita magni. ꝛc. Laus ecclesię nō recedet de ore hoīm: q̄ memores sūt studij ꝛ operuꝫ eius q̄ ꝑ dilectionē dei ꝛ ꝓximi ꝑsentes tribulatiōes secura sustinet/fide plena ꝛ spe firma: attendēs eminentiā cęlestiū ꝓmiorū: vbi sociabit̄ btitudini angeloꝝ. b ¶ Uidēs aūt achior ꝛc. Per achior ꝑncipē āmonitaꝝ pagani vel heretici designant̄: q̄ vidētes ecclesię fideꝫ hostium supasse ferocitatē: nimio pauore cōcutiunt̄: ꝛ supbiam suā hūiliātes eccl'iaꝫ venerant̄: ꝛ seq̄ces suos errorē relinq̄re/et fidelib⁹ sese sociare hortant̄. vn̄ Esaias: Ueniēt ad te curui filij eoꝝ q̄ te hūiliauerūt: ꝛ adorabūt vestigia pedū tuorū oēs q̄ detrahebāt tibi. Esa.60.c

Nico. de lyra

✻ a ¶ Cōfitemini illi oēs ꝛc. Uniuersi autē. Hic consequenter ponit̄ ipsius iudith bn̄dictio seu cōmendatio. ꝛ ꝓmo a plebe/ cū d̄r: Uniuersi aūt adorātes dn̄m/ ſm̄ ipi⁹ iudith verbū. b ¶ Dixerunt ad eam: benedixit te dn̄s: id est bn̄dicendā te reddidit ab oīmibus. c ¶ Quia ꝑ tę ad nihilū redegit īimicos nostros. Mortuo nāq̧ principe reputabāt exercitū eius iaꝫ periisse. Secundo benedicit̄ seu cōmendat̄ a principe/cū dicit̄: d ¶ Porro ozias ꝛc. ꝛ ptz. F e ¶ Benedict⁹ dn̄s q̄ creauit cęlū ꝛ terrā. Et ꝑ hoc itelligunt̄ alia corpa media/ ꝛ creaturę i eis eristētes. f ¶ Qui te direxit. sua bonitate. g ¶ In vulnera. qd̄ est supra constantiā mulieris. h ¶ Ut nō recedat la. t. qd̄ videmus adimplerī. nā ad eius laudem ꝑ vniuersalē ecclesiā recolit̄ hoc factū. i ¶ Nō pepercisti aię tuę. i. vitę tuę eam ꝑiculis exponendo. k ¶ Porro achior vo. ve. Hic cōsequēter vltimo manifestat̄ mors holofernis achior gētili/cum d̄r: Porro achior vocatus venit. Nō eīm consiliū hebręorū audebat ingredi/nisi specialit̄ vocaret̄: quia nō erat adhuc incorporatus illi populo. l ¶ Deus israel cui testi. de. ꝛc. vt habet̄ supra. ca. v. Cętera patent ex dictis. m ¶ Uidens autem achior caput holo. angus. ꝑ pauo. i. ꝑ nimia admiratione de tanto facto ꝑ manū fęminę. n ¶ Cecidit in faciē suam sup terrā. Passiones eīm vehemētes ꝛ subitę faciunt magnā trāsmutationē in corpe: ꝛ sic frequēter faciūt cadere. o ¶ Et ęstuauit aīa eius. i. passa fuit exinanitionē. p ¶ Postea ꝛc. re. ē. transeūte dicta passione. q ¶ Procidit ad pe. ꝛc. ei reuerentiā exhibēdo. r ¶ Bn̄dicta tu a deo tuo

a ¶ vnanimiter.
mea/i liberatiōe vr̄a. † Cōfitemini illi oēs/qm̄ a
a ¶ solus. b ¶ effectus misericordie.
bōn⁹: qm̄ i sęculū miscdia eius. Uniuersi aūt adorātes dn̄ꝫ/dixerūt ad eā: Bn̄dixit te dn̄s b
a ¶ Cōtriuit inimicū ꝛ satellites ei⁹.
i vtute sua: qꝛ ꝑ te ad nihiluꝫ redegit iīmicos c nr̄os. Porro ozias ꝑnceps ppl'i isr'l/ dixit ad d
a ¶ Cui⁹ fides ꝛ cōfessio i toto orbe obtinet palmā.
eā: Bn̄dictā es tu filia a dn̄o deo excelso ꝑ oi
a ¶ Multe filie ꝯgregauerūt diuitias: tu supgressa es vni.
bus mūlierib⁹ sup terrā. Bn̄dict⁹ dn̄s q̄ creauit cęlū ꝛ trā: q̄ te direxit i vulnera capit' ꝑncipis inimicoꝝ nr̄oꝝ: qꝛ hodie nomē tuū ita magnificauit: vt n̄ recedat laus tua d̄ ore hoīm q̄ memores fuerint vtut' dn̄i i ęt'nū: ꝓ q̄b⁹ nō pepcisti aię tuę ꝓpt̄ angustias ꝛ tribulationē generis tui: sed subuenisti ruinę an̄ cōspectū dei nr̄i. † Et dixit oīs ppl's: fiat fiat. Porro achior vocat⁹ venit. Et dixit ei iudith: De⁹ isr'l cui tu testioniū dedisti/ q̄ vlciscat̄ se de inimic' suis: e f g a h i k l
a ¶ huius seculi.
ipe caput oīm icreduloꝝ incidit i hac nocte in manu mea. Et vt ꝓbes qꝛ ita ē: ecce caput holofernis q̄ i ꝯtēptu supbię suę deū isr'l ꝯtēpsit: ꝛ tibi iteritū miabat̄ dicēs † cū capt⁹ fuerit ppl's isr'l/ gladio pforari ꝑcipiā latera tua. Uidens aūt achior caput holofernis: angustiat⁹ ꝑ pauore cecidit i faciē suā sup terrā ꝛ † ęstuauit aīa ei⁹. Postea vō q̧ resūpto spū recreatus ē: ꝓcidit ad pedes ei⁹: ꝛ adorauit eā/ ꝛ dixit: Bn̄dicta tu a deo tuo in oi tabernaculo iacob: qm̄ i oīni gēte q̄ audierit nomen tuū/ magnificabit̄ sup te deus israel. b m n o p q r

Ca. XIIII

¶ Docet eccl'ia filios suos q̄lit̄ psequat̄ hostē spūalē.

Dixit autē iudith ad omnē populum: Audite me fratres. Suspē- s
a ¶ aperite cōtritā esse hostis superbiam.
a ¶ doctrinā euāgelij q̄ muniunt̄ credētes. b ¶ itellexerit.
dite caput hoc sup mūros nr̄os: ꝛ erit cum exierit sōl: accipiat vnusquisq̧ ārma sua: et exite cū impetu: nō vt descēdat' deorsū/ sꝫ q̄si impetū faciētes. Tūc exploratores/ necesse erit vt fugiāt ad principē suū excitandū ad pugnā. Cūq̧ duces eoꝝ ꝯcurrerint ad tabernaculū holofernis: ꝛ iuenerint eū trūcū i suo sāguine volutatū: decidet sup eos timor. Cūq̧ cognoueritis fugere eos: ite post eos securi: qm̄ dn̄s cōteret eos sub pedib⁹ vestr'. Tūc achior vidēs virtutē quā fecit deus israel: relicto gētilitat' ritu credidit deo: ꝛ circūcidit carneꝫ pręputij sui: et appositus est ad populū israel/ et oīnis successio generis eius vsq̧ in hodiernū diem. t v x y z a b c d e f g
a ¶ sol. s. diuine placatiōis ꝛ solatij serenitas. b ¶ Scutū fidei/loricā iusticie: ꝛ galeā salut'/gladiū spūs/qd̄ ē vbū dei
a ¶ sicut fuerat imperatū.
Mox aūt vt ortus est dies: suspēnderunt super muros caput holofernis: accepitq̧ vnusq̄sq̧ vir arma sua: ꝛ egressi sūt cum grādi strepitu ꝛ vlulatu. Qd̄ vidētes ēxploratores ad h i k l
a ¶ ecclesie cōfidentiā cōtra se. b ¶ ꝑncipes persecutorū.

deo tuo i oīni ta. ia. i. ab oīb⁹ hitātib⁹ i tabnacl'o hebręoꝝ/ ꝛ a iacob descendentiū. G † Ps.105.a 106.a.117. 135.a

✻ k ¶ Porro achior voca. ve. ꝛc. Per istū q̄ gētilis erat: populus gētiū designat̄: qui vidēs miracl'a ꝑdicationē fidei cōfirmātia reliq̄t cultū idolatrię: ꝛ adhęsit firmit̄ fidei orthodoxę. Moraliter

Dixit au Ca. XIIII tē iu. Postq̧ descriptus ē holofernis occubit⁹: hic ꝯseq̄nt̄ describit̄ fuga sui exercitus. ꝛ diuidit̄ in tres ꝑtes. naꝫ ꝓmo ponit̄ fugiēdi ratio. secūdo fugientiūꝫ deuastatio. ca. xv. tertio diuina laudatio. xvi. ca. Circa ꝓmū Judith ꝓmo populū instruit. secundo popul⁹ ei obedit/ ibi: Mox autē. tertio exercitus ad holofernem recurrit/ibi: Qd̄ videntes. Circa primū ꝓmo ponit̄ instructio dicta. secūdo interponit̄ ipius achior cōuersio deuota/ ibi: Tunc achior. Circa primuꝫ dicit iudith: t ¶ Suspēdite ca. ꝛc. in signā exultationis ꝛ victorię iā habitę partim in re ꝛ partim in spe. v ¶ Et erit cum exierit sol. id ē i ꝓmo ortu suo. x ¶ Accipiat vnusquisq̧ arma sua. cōfidentes de victoria plena dei adiutorio habenda. y ¶ Et exi. cuꝫ im. quasi iam certi de consecutione victorię. z ¶ Nō vt de. s. paulatim ꝛ timide. a ¶ Tunc explo. ꝛc. sine cui⁹ voluntate exercit⁹ nō debet bellū cōmittere. Nā sicut dicit̄ libro de iudaico bello: Non solū bellare/sed etiā vincere sine duce apud romanos erat vituperabile. b ¶ Cūq̧ duces eorū. q̄ ꝑsunt distinctis acieb⁹. c ¶ Cōcurrerit ꝛc. de. s. e. ti. ex casu ꝑncipis inopinato/ ꝛ etiam immissus a deo. vn̄ videt̄ ꝑ saltē q̧tum ad aliquid ꝓphetice loqui. d ¶ Tūc achior. Hic ꝯñter interponit̄ achior cōuersio deuota/cū d̄r: e ¶ Uidēs v. quā fec. i. effectū diuię vtutis ꝑ manū mulieris. f ¶ Relicto gentilitatis ri. cre. lege eius suscipiendo. g ¶ Et circūcidit: id est circumcidi fecit. h ¶ Mox autē. Cōuersione achior iterposita: hic ponit̄ obedictia populi ad iudith vba/cū dicit̄: i ¶ Suspenderunt super mu. ꝛc. in signū victorię ꝛ cōmunis exultationis. k ¶ Et egressi sūt cum grandi stre. ad aduersarios deterrendum. l ¶ Quod videntes. Hic cōsequenter ponitar ad holofernē recursus. ꝛ secūdo declarat̄ ei⁹ interit⁹/ibi: Tūc ingressus. Circa primuꝫ patet littera vsq̧ ibi: ✻ Nullus eīm

Moralr. s ¶ Dixit aūt ꝛc. P⁹ occisionē holofernis iudith ad destructionē sui exercit⁹ pplm iuitauit: significās q̧ eccl'ia n̄ solū tyrānū vl' heresiarchā debet excōicatiōis gladio ferire/ sꝫ etiā ei adherētes, ꝓut pōt extirpare. ✻ Una mulier

Diuisio · ts.10.b J.15.d · ts.5.d.et.6.a · al's † hesitau · H · Moraliter

A G a ¶ Tūc igres. Duces psecutoꝝ deos suos ꝯ ec/ Ca. XIIII
clesiā poscētes auxiliū iueniūt eos ppa feditate spurcissimos
et oī ꝟtute destitutos. vñ fuge se cōmēdātes reliquūt ea i qb⁹
tpalit ꝯfidebāt. Nō ē ei prudētia/nō ē sapia nec cōsiliū ꝯ deū.
Hiere.46.b. vñ hierem. ait: Nō fugiet velox ꝛ ñ saluabit for. ꝛc. Ca. XV

✻ i ¶ Una mlier he. ꝛc. hebrea trāsiēs intp taṫ. ꝑ qḋ ec
clesia militās q̄ ē i via trāseūdi ad pria ꝫ bñ mlier hebrea noiaṫ.
ꝛ ipa p suā pdicationē faċ domui diaboli ꝯfusionē. Pōt h etiā
exponi ḋ ꝟgine maria ex hebreis nata: q̄ diabolū ꝯfudit/ei⁹ ca
put ꝯterēdo: sic pdictū fuerat Geñ. iij. c. Jpa ꝯte. ca. ꝛc. XV

Moraliter

Judic.7.e Q Uncꝫ omis ꝛc. b ¶ Videtes itaꝫ. Gedeō ꝯ madianitas pugnatur⁹: nō bastā/nō clypeū/sed tubas ꝛ lāpades tulit: pfigurās euāgelij pcones:
Eph.6.b qb⁹ nō ē colluctatio adūsus carnē et sanguinē/ sꝫ cōtra spūalia neqtie i ce
Ibidē.c lestibus ꝛc. et pugnant pdicatiōis voce ꝛ miracloꝝ fulgore. c ¶ Mis it. re. Ad pdicationē ꝟbi dei ex singulis gētib⁹ et puincijs pbate psone/ꝛ viribus accicte animi ad militiam dñi veni
Esa.49.d unt. vñ Esaias: Ecce isti de lōge venient: ꝛ ecce illi ab aqlone et mari ꝛc.
G Per dies

Ni.de lyra

✻ a ¶ Null⁹ em au. cubi. ꝟtutis assyriorum ꝛc. i. principis militie/i quo ꝟtualiter consistit robur exercitus: sicut ꝟtus corpis naturalis i corde. Propter qḋ dicit
Uegetius Uegetius i lib. de re militari: ꝙ sicut cor ē i medio corpis: sic princeps
B debet in medio exercit⁹ collocari. b ¶ Sꝫ cū venis. eius du. psidētes acieb⁹. c ¶ Ac tribuni. q̄ in vna acie presunt mille bellatoribus. d ¶ Dixerūt cubicu. qui familiarius possunt igredi cubicula magnatū. e ¶ Qm̄ egressi mures. Modus ē em̄ supboꝝ de alijs contemptibiliter loq. f ¶ Tūc ingressus. Hic ꝯsequēter declarat holofernis iterit⁹. ꝛ ptꝫ lr̄a vsqꝫ ibi: g ¶ Exclamauit vo. magna cuꝫ fle. p dñi sui interitu. h ¶ Et exiliuit fo. ad populū expectāte holofernis mādatum. i ¶ Et dixit: Una mulier hebrea fecit confusi. interficiēdo militie pncipē. Uñ ꝛ abimelech vulnerat⁹ a muliere/fecit se interfici p armigeꝝ suū: ne diceret i eius opprobriū/ ꝙ mulier interfecisset euꝫ: Judicū. ix. k ¶ Sciderūt oēs vesti. sua. i signū doloris. l ¶ Et turbati sunt oēs ani. eorū valde. ppter qḋ nō puiderūt sibi de aliq defensiōe. nā turbati min⁹ puidēt: vt dr̄ i elēchis.

a ¶ ad templa idolorum. b ¶ auxilium petentes.
tabernaculū holofernis cūcurrerūt. Porro hi qui in tabernaculo erāt: veniētes ꝛ añ ingressū cubiculi pstrepētes/excitādi gratia inqetudinē arte moliebanṫ: vt nō ab excitātibus/sed a sonātib⁹ holofernes euigilaret. Null⁹ a em̄ audebat †cubiculū ꝟtutis assyrioꝝ pulsando aut in
a ¶ primi psecutores.
trādo apire. Sed cū venissent duces ei⁹ ac tribuni ꝛ vni b c
a ¶ gentiliū. b ¶ sacerdotibus idolorum.
uersi maiores exercit⁹ regis assyrioꝝ: dixerunt cubicula d
a ¶ q̄ audetis: qb⁹ ē pmissa licētia. b ¶ opprobriose. c ¶ pstino timore.
rijs: Intrāte ꝛ excitate illū: qm̄ egressi mures de cauer e
a nis suis ausi sunt puocare nos ad †bellū. Tūc ingressus f vagao cubiculū ei⁹/ stetit añ cortinā: ꝛ plausū feċ manibus suis: suspicabaṫ em̄ illū cū iudith dormire. Sed cū nullū motū iacētl sensu auriū caperet: accessit pximās ad cortinā: ꝛ eleuās eā vidēsqꝫ cadauer absqꝫ capite holofernis i suo sāguine tabefactū iacere sup trā: exclamauit g voce magna cū fletu/ꝛ scidit vestimēta sua. Et igressus tabnaculū iudith ñ iuenit eā. Et exiliuit foras ad pplm/ h ꝛ dixit: Una mulier hebrea fecit cōfusionē i domo regl i nabuchodonosor. Ecce em̄ holofernes iacet in tra ꝛ caput ei⁹ nō ē in illo. Qḋ dū audissent pncipes ꝟtutl assyrioꝝ/sciderūt oēs vestimēta sua: ꝛ intolerabil timor ꝛ tre k mor cecidit sup eos/ꝛ turbati sunt animi eorū valde. Et l fact⁹ est clamor incōpabilis in medio castroꝝ. Ca. XV

Q Uncꝫ ois exercit⁹ decollatū holofernē au m disset: fugit mēs ꝛ ꝯsiliū ab eis/ꝛ solo tremore et metu agitati fuge psidiū sumūt: ita vt n nullus loqreṫ cū pximo suo: sꝫ inclinato ca o pite relictis oib⁹ euadere †festinabāt hebreos/qs arma p tos sup se venire audierāt: fugiētes p vias cāpoꝝ ꝛ semi q
a ¶ predicatores. b ¶ eccl'ie cedentes.
b tas †colliū. Uidētes itaqꝫ filij israel fugiētes: secuti sūt r
a ¶ euangelicis. b ¶ valida intētione. c ¶ fugiētes.
illos: descēdertqꝫ clāgētes tubis: et vlulātes post ipsos. s t
a ¶ Impioꝝ diuersi sunt errores. b ¶ indiscreti.
Et qm̄ assyrij nō adunati i fugā ibāt pcipites: filij aūt v
a ¶ Multitudinis credentiū erat cor vnū ꝛ anima vna.
isrl vno agmine psequētes: debilitabāt oēs qs inuenire
a ¶ robur dñi. s. strēnuitas pdicatoꝝ: q̄ fide cōfortati p verbū euangelij incitāt omnes cōtra hostes religionis.
potuissent. Misitqꝫ ozias nūcios p oēs ciuitates ꝛ regi x
c ones isrl. Ois itaqꝫ regio oisqꝫ vrbs electā iuuentutē ar
a ¶ Nō debet miles christi ociosus eē/hoste intra patriā manēte.
matā misit post eos: ꝛ psecuti sūt eos in ore gladij/ qūsqꝫ y
a ¶ Cōuersationis/cogitatiōis/locutionis/actionis.
pueniret ad extremitatē finium suoꝝ. Reliq aūt q̄ erāt ꝫ in bethulia/ingressi sunt castra assyrioꝝ: ꝛ pdā quā fugientes assyrij reliqrāt/abstulerūt: ꝛ onustati sūt valde. Hi vo q victores reuersi sūt ad bethuliā/oia q̄ erāt illoꝝ ab a b
a ¶ que moyses de egypto vult educere/pharao retinere.
stulerūt secū: ita vt nō eēt numer⁹ in pecorib⁹/ꝛ iumētis ꝛ vniuersis mobilib⁹ eorū: vt a minimo vsqꝫ ad maximū
a ¶ Jesus vel resurrectio dñi/q̄ dicit: Ego sum resurrectio ꝛ vita.
oēs diuites fierēt de pdatiōib⁹ eorū. Joachim aūt sūm⁹ c

Q Uncꝫ omis ꝛc. Postqꝫ descpta ē fugiēdi rō: h ꝯñr pōiṫ fugiētiū deuastatio. ꝛ scḋo iudith bñdictio/ibi: Joachim autē.
Diuisio
Pria i duas: q pmo pōiṫ fugiētiū psecutio i psonis. scḋo i reb⁹ possessis/ibi: Reliq autē. Circa pmū ptꝫ lr̄a vsqꝫ ibi: n ¶ Ita vt nul. lo. cū px. suo. ḋ aliq defēsiōe seu psidio. o ¶ Sed inclinato cap. cū magna cōfusione p ¶ Relictis oib⁹. q̄ poterāt impedire fugā eoꝝ/vt fugerēt expediti⁹. q ¶ Per vias cāporū ꝛ semi. colliū. fugientes em̄ de prelio p diuersas vias fugiunt. r ¶ Videtes itaqꝫ fi. israel fugi. secuti sūt illos. sic pcepat iudith. s ¶ Clangentes tubis. tāqꝫ victores. t ¶ Et vlulantes post ipsos. ad insecutionē mutuo se exhortantes. x ¶ Misitqꝫ ozi. nuncios ꝛc. p qs poterant trāsire fugiētes. y ¶ Et psecuti ꝛc. ad extremitatē fi. suorū. trāsire em̄ vltra nō erat eis tutū. ꝫ ¶ Reliq aūt. Hic ꝯñr poniṫ psecutio assyrioꝝ i reb⁹ possessis: et patet lr̄a vsqꝫ ibi: a ¶ Oia que erāt illoꝝ id ē assyrioꝝ. b ¶ Abstulerunt. nā illi q remāserūt in bethulia nō abstulerant oia/sed pauca respectiue: nam vix p. xxx. dies fuerūt oia collecta: vt habeṫ. j. eo. dē ca. c ¶ Joachim autē. Hic ꝯñter poniṫ iudith bñdictio. ꝛ pmo spūalis. secūdo tpalis/ibi: Per dies autē. Circa pmū diciṫ: Joachim autē summ⁹ pōtifex. Jste supra. iiij. ca. vocaṫ eliachim

als †taberna culum
als †prelīū
D
als †cupiebāt
als †cōualliū.

Moraliter. m ¶ Lūcꝫ ois ex. ꝛc. Cognita holofernis decapitatiōe exercitus ei⁹ fugit: ꝛ silr exterminato heresiarcha/ ei⁹ secta deficere icipit. Et subdiṫ modus cum diciṫ: v ¶ Qm̄ assyrij nō adu. Diciṫ em̄ in ecclīastica historia: ꝙ oriente heresi aliq ei⁹ sectatores diuidebāṫ i modos plures: catholici vo erāt i vna regula fidei se tenētes. ꝛ sic heresibus preualuit fides. c ¶ Joachi aūt ꝛc. Per h aūt ꝙ iste bñdixit iudith: significaṫ ꝙ christ⁹ pōtifex sūm⁹ bñdictionē sue grē largiṫ ecclie sue/ꝛ oibus psonis i ea existētib⁹/ q̄ ꝯtra diabolū fortiter pliant.

Moraliter
al. †monilib⁹

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

E F a ¶ Per dies aũt tri. qui vniuersũ p̃sentis vite tẽpus significant: q̃ ppl's dei de hoste triũphãs sp̃ualiter expoliat. vñ de eccl'ia d̃r: Confidit in ea cor viri sui: ꝛ spo. nõ indigebit. (Prou. 31.b) b ¶ Porro autẽ vniuersa. Sic populus dei ab egypto recedẽs ipsã spoliauit vnde tabnaculũ cõstruxit. Sic reges iusti sub testamẽto veteri q̃ hostib⁹ abstulerũt/in ministerio tẽpli consecrauerũt. c ¶ Juuenib⁹ in organis ꝛc. q2 tũc neq̃ nubent neq̃ nubent: quia resurgent oẽs in viꝝ pfectũ/i mensurã etatis plenitudinis christi. (Mat. 22.c) Vñ in resurrectiõe dñi iuuenis coopertus stola candida angel⁹ apparuit. (Mar. 16.a) Ca. XVI

Tunc cãta. cãti. ꝛc. seqr̃: d ¶ Exuit em̃ se ꝛc. Unde Esaie: Cõfusionis adolescẽtie tue obliuiscer̃: et opprobrij viduitatis tue nõ recordaberis amplius: quia dominabit̃ tui qui te fecit: dominꝰ exercituũ nomen eius. (Esa. 54.b) F Horruerũt

Nico. de lyra

⁜ cat̃ eliachim. ꝛ forte ẽ idẽ nomẽ. nã sicut noĩa latina variãt aliq̃n i fine: vt guillermꝰ ꝛ guillerꝰ/sunt vnũ nomẽ variatũ i fine. aliq̃n ṽo i principio: sicut nicolaꝰ/colinꝰ ꝛ coletꝰ variatũ i p̃ncipio. ꝛ idez videt̃ d̃ eliachim ꝛ ioachim. q̃d aũt mihi videat̃ de h̃ pontifice/dixi. s̃. ca. iiij. a ¶ Ut videret iudith ꝛc. ppt̃ famã sue ṽtutis. b ¶ Bñdixerũt illã. imp̃cãtes sibi bona sp̃ualia p ṽtut̃ sue fama. iõ s̃bdit̃: c ¶ Tu gl. hie. nã diuinũ cultũ q̃ erat i hierl'm/de quo sũme gloriabant̃ iudei/ↄseruauerat interficiẽdo holofernẽ: qui ip̃m destruere itẽdebat: vt ptz ex supradict̃ iij. ca. ꝛ. iiij. d ¶ Tu le. isrl'. effectiue e ¶ Tu hono. ꝛc. isrl': nã iterficiẽdo holofernẽ dederat pplo isrl' honor̃ ꝛ leticie materiã. f ¶ Jõ ꝛ m. d. cõ. t. s. ppt̃ ṽtutẽ castitat̃ et mũdicie. g ¶ Et iõ eris b. bñdictiõe glie. h ¶ Et dixit ꝛc. fi. fi. ad cõfirmationẽ dicte bñdictionis. i ¶ Per dies aũt. Hic ↄ̃nter ponit̃ bñdictio iudith tempalis: q̃ i scp̃tura freq̃nter accipit̃ pro multiplicatiõe bonoꝝ tpaliũ. vñ Geñ. xxx. d. dixit iacob ad laban: Modicũ habuisti añq̃ venirez ad te: ꝛ nũc diues effectꝰ es: bñdixitq̃ tibi dñs ad introitũ meũ. ꝛ h̃ mõ ppl's iudith bñdixit. nã oẽs diuitias holofernis sibi dedit. ꝛ pater lr̃a. Ca. XVI

Tunc cãtauit ꝛc. Aduersarũ deiectione/et fidelis ppl'i liberatione

a ¶ s̃m ordinẽ melchisedech. b ¶ descẽdit de cel'. c ¶ i vteꝝ ṽgi
pontifex de hierusalẽ venit in bethuliã cum vni-
nis q̃ ẽ domꝰ d̃i vñ carnẽ assũpsit. a ¶ discipul' q̃s elegit. b ¶ p̃/
baret eccl'ie fidẽ ꝛ dilectionẽ. c ¶ deuotionẽ mẽtis opationẽ de/
uersis p̃sbyterl' suis/ vt videret iudith. Que cũ ex- a
mõstrãs. a ¶ dñs bñdicit ecclesiã/cũ graꝝ vbertate replet: ꝛ oĩ
bus laudabilẽ exhibet. vñ: Surrexerũt filij eius ꝛ beatissimã p̃/
isset ad bellũ: bñdixerũt illã omẽs vna voce dicẽ- b
dicauerũt: ꝛ ṽgines laudauerunt eã.
tes: Tu gl'ia hierusalẽ/tu leticia israel/tu honori- c d
¶ cõtra principẽ mundi. b ¶ a domino.
ficẽtia populi nostri: quia fecisti viriliter: ꝛ confor- e
a ¶ sinceritatẽ fidei. vñ: Despõdi vos vni viro ṽginẽ castã ꝛc.
tatũ est cor tuum: eo q̃ castitatẽ amauer̃: et post
a ¶ christum. b ¶ hereticoꝝ corruptionẽ.
virum tuũ alterum nescieris: ideo et manꝰ domi- f
ni confortauit te: ꝛ ideo eris benedicta in eternũ. g
a ¶ filij ecclesie tã maiores q̃ minores.
a †Et dixit omis populus: fiat/fiat. Per dies autẽ h i
triginta vix collecta sunt spolia assirioꝝ a popu-
a ¶ oẽs em̃ fideles q̃cq̃d hosti rapiũt/ad ecclesie laudẽ ꝛ studi-
b lo israel. Porro autem vniuersa que holofernis
um referunt.
peculiaria fuisse probata sunt/ dederũt iudith in
a ¶ sapientie. b ¶ eloquẽtie. c ¶ opibus iusticie. d ¶ virtutũ.
e ¶ ornamento variaꝝ disciplinaꝝ.
auro ꝛ argento/et vestibꝰ/gemmis ꝛ omni supel-
a ¶ omia mẽbra christi.
lectili: ꝛ illi tradita sunt omnia a populo. Et om-
a ¶ Hoc perficiet̃ in fine mũdi: quãdo plenarie exultabũt sãcti triumphato principe mundi. b ¶ voce iu-
nes populi gaudebãt cum mulieribus ꝛ virgini-
bilatiõis. a ¶ ↄcordi iubilatiõe p triũpho suo.
c bus: ꝛ iuuenibꝰ i organis ꝛ citharis.
a ¶ iã secura: Btĩ q̃ habitãt i domo tua dñe.
b ¶ cõfidens ꝛ laudans.

Tunc cantauit canticũ Ca. XVI k
hoc domino iudith/ dicẽs: Incipite l
a ¶ mortificationis carnis. b ¶ sp̃ualiũ bonoꝝ/
domino in tympanis: cantate dño in cymbalis:
vel labioꝝ. a ¶ boni opis. b ¶ corde. c ¶ mente.
modulamini illi psalmũ nouũ: exultate ꝛ inuoca m n
a ¶ vñ: Cõfidite: ego vici mundũ. b ¶ potẽs in prelio.
te nomen eius. Dñs conterens bella: dominꝰ no o p
¶ soli. ¶ ecclesiam. ¶ nationũ.
mẽ ẽ illi. Qui posuit castra sua in medio populi q
a ¶ quotidie paulatim: in fine pfecte liberabit.
sui: vt eriperet nos de manu omniũ inimicoꝝ no-
a ¶ p se ꝛ p suos. de quo: Uirga furoris mei assur. i. diabolus.
b ¶ superbie. c ¶ frigore infidelitatis.
strorum. Uenit assur ex montibus ab aquilone i r s
a ¶ vel virtutis. b ¶ exercitus. c ¶ persecutionibus.
multitudine fortitudinis sue: cuiꝰ multitudo ob- t
a ¶ p̃dicatores ad horã inundãtes. b ¶ supbia. c ¶ humiles.
turauit torrentes: ꝛ equi eoꝝ cooperuerunt valles.
a ¶ ira/libidine. b ¶ possessiones ecclesie. c ¶ fide ꝛ
Dixit se incensuruz fines meos: ꝛ iuuenes meos v x
ope robustos. a ¶ psecutiõis. b ¶ Ex ore infantiũ ꝛ lactentiũ
occisurũ gladio: infantes meos dare in predã/ꝛ y
pfecisti laudẽ ꝛc. a ¶ pudicas aĩas. b ¶ vitioꝝ. s.
virgines in captiuitatẽ. Dñs aũt oĩpotẽs nocuit z a
a ¶ ecclesie. b ¶ ligãs ancillis suis.
eũ: ꝛ tradidit eũ in†manꝰ femine: ꝛ ↄfũdit eũ. Nõ b
a ¶ robore carnis. ¶ sagacitas
em̃ cecidit potẽs eoꝝ a iuuẽibꝰ: nec filij †titã pcus- c d
humani ingenij/aut fortitudo terreni imperij. ¶ .i. cõfessio.
sert eũ: nec excelsi gigãtes iposuer̃t se illi: s̃ iudith e
a ¶ amaritudinis. b ¶ alacritate ṽtutũ. c ¶ i baptismo.
d filia merari i spẽ faciei sue dissoluit eũ. Exuit em̃ f

liberatiõe descp̃ta: h̃ ↄ̃nr ponit̃ rõne p̃dictoꝝ laudatio diuina. Et diuiditur i tres ptes (Diuisio) q2 p̃mo ponit̃ ipsiꝰ iudith decãtatio. scd̃o ppl'i ꝛ ipsiꝰ oblatio/ibi: Et factũ ẽ post hec. tertio iudith felix ↄsũmatio/ibi: Et iudith mag. Cãticũ ṽo iudith i duas ptes diuidit̃. nã p̃mo ponit̃ excitatio mẽt̃. scd̃o rõ laudis/ibi: Uẽit assur. Circa p̃mũ dic̃ iudith excitãs se ꝛ alios ad diuinã laudẽ. l ¶ Incipite d. i tym. Uaria naq̃ istrumẽta musicalia ꝛ etiã armonie mẽtẽ excitãt ad diũsa. Aliq̃ ei harmonie excitãt ad audaciã: q̃bꝰ vtũt̃ hoĩes i bellis. ꝛ aliq̃ ad lasciuiã q̃bꝰ vtũt̃ i choreis. ꝛ aliq̃ ad deuotionẽ q̃bꝰ vtũt̃ i officijs eccl'iasticis. (Is. 10.b. ꝛ. 13.d) ꝛ h̃ mõ dixit iudith: Incipite dño i t. Est aũt instrumentũ musicũ tympanũ q̃ mulieres vtebant̃: ꝛ h̃ mõ maria soror moysi sũpsit tympanũ (Tympan) ad excitãdũ se ꝛ alias mlieres ad deũ laudandũ/dicẽdo: Cãtemꝰ d. ꝛc. Exo. xv. m ¶ Modula. il. psal. ppt̃ nouã materiã laudãdi deũ. n ¶ Exultate. corde. o ¶ Et inuocate no. e. ore. p ¶ Dñs cõ. bel. ↄ suũ pplz excitata: vt ptz i pharaõe Exo. xiiij. ꝛ in amalech Exo. xvij. ꝛ in regibꝰ chananeoꝝ: lib. Josue q̃si p totũ. q ¶ Qui po. ca. sua. i. ãgeloꝝ custodiã. vñ Geñ. xxxij. dixit iacob d̃ angel' sibi obuiantibus: Castra dei sunt hec. (h) r ¶ Uẽit as. Hic ↄ̃nr ponit̃ rõ laudis. ꝛ p̃mo ex adũsarioꝝ deiectiõe/cũ d̃r: Uẽit assur. i. p̃nceps militie ꝛ exercitus assirioꝝ. s ¶ In ml'. f. sue. totalit̃ ↄfidẽs. t ¶ Cuiꝰ m. ob. i. siccauit ex potu aialiũ ꝛ hoim. v ¶ Dixit se in. fi. m. i. t̃rã iudee. x ¶ Et iu. me. . ppl'i mei. y ¶ Occisurũ gla. De hoc em̃ ꝛ alijs malis holofernes se iactauit: sed non adimpleuit. ideo subdit̃: z ¶ Dñs aũt oĩ. cui nullus põt resistere. a ¶ Nocuit eũ. occidendo eũ p manũ femine: q̃d fuit valde ↄfusibile: vt dictũ ẽ. s̃. c. xiiij. b ¶ Nõ em̃ ce. po. eo. i. holofernes. c ¶ A iuue. q̃ solẽt facere pbitates. d ¶ Necfi. ti. i. gigantis. ꝛ ponit̃ h̃ singulare p plurali. i. gigãtũ: sicut Exod. viij. f. Uenit musca gra. i. mltitudo muscaꝝ. e ¶ Sz iu. ꝛc. dissoluit eũ p ardorẽ cõcupiscentie in eã p modũ superius dictũ. ix. ca. et. x. f ¶ Exuit ꝛc. sic dictũ ẽ. s̃. i p̃n. x. ca. ⁜ Et induit

Moraliter. k ¶ Tũc cã. ꝛc. Grarum actio de suo pcessu ad ppl'i sui liberationẽ p holofernis iterfectionẽ. p quod significatur q̃ ecclesia de beneficio sibi collatis a dño debet ei reddere grãꝝ actionẽ. ⁜ Porro

(al's †manu vel manibus) (Moraliter) (al's † tyrãnoꝝ)

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

A ⁋ a ¶ Horruerūt pse. Notare debꝫ lector. vꝶ opinio vera sit ꝙ cambyses filius cyri a plerisqꝫ iste nabuchodonosor dictus sit: qui persis/medis ꝛ assyrijs imperauit. b ¶ Adonai domie ꝛc. Unū de decem noībus apud hebreos significās/ ꝙ dn̄i creature domieꝛ. Et notandū ꝙ vbiqꝫ bis ponitur dn̄s. primū nomē tetragrāmaton est: ꝛ ꝓprie ad deum ꝑtinet: et ineffabile dicit. secundū cōmune/ qđ ꝯuenit hoībus. Et bn̄ adonai dn̄s filius dei dicit: qꝛ deꝰ et hō/ dn̄s ꝛ deus: ꝙ oīmibus dn̄etur vel ab oīmibus timeat. c ¶ In carnes. quas amauerunt: de quibus nascit fetor verminū. Caro ꝛ sanguis vermes creat: qꝛ delectatio carnalis cui sal cōtinētie nō resistit/ penam eternam generat luxuriosus. vn̄: Uermis eorum nō morietur: et ignis nō extinguet. d ¶ Et factum est post hec. Adepta victoria de hostibus suis: qsqꝫ electꝰ ab oī labe purgatꝰ ꝓperat in supnā dei ciuitatē/ vbi vera visio pacis: vbi reddit vota sua ꝯditori. ⁋ Erat aūt

Esa. vlt. g

Nico.de lyra

✻ a ¶ Et induit se vestimēto leticie. i. quo vtebat marito suo viuēte. b ¶ In exultatione filiorū israel. q. d. nō fecit hoc ad dissolutionē/ sed ad populi sui liberationē. c ¶ Unxit faciem suam vng. i. lachryma arboris aromatice: que facit ad decorē vultus/ ꝛ suauem odorem. d ¶ Colligauit cin. suos. i. capillorum suorū floccellos ad decipiendū illū: nō ꝙ intenderet inducere eum ad mortale peccatū/ sꝫ vt desideraret eā habere vxorem: et ꝑ hoc iudith haberet ad eum familiarem accessum: ꝑ quem eū occidere posset: vt dictū est. s. ca. ix. et. x. e ¶ Sandalia eius ra. oclos eiꝰ. Quia ꝑ respectum intrauit cōcupiscentia ad animū. Cetera patent ex supradictis. f ¶ Horruerūt perse cōstan. eius. Quia nullꝰ erat in eis qui auderet se sibi opponere ad certamen singulare. g ¶ Tunc vlula. castra assyriorū. Hic secundo resumit ratio diuine laudis ex filiorꝫ israel exultatione/ cū dicit: Tunc vlula. castra assyriorū. vt habetur. s. i fi. ca. xiiij. h ¶ Qn̄ apparuerunt humiles mei. venientes super assyrios armati. i ¶ Perierūt in prelio a facie dn̄i dei mei. q. di. Hec victoria soli deo est

B

a ¶ actu veterꝫ hoīs. ꝑ q̄ vir suꝰ cū defuit. b ¶ noui hoīs. c ¶ vn̄: le
se† vestimēto viduitatꝫ: et īduit se vestimēto leticie a
tet ī ꝑpetuū. a ¶ Ut exhilaret faciē eiꝰ in oleo le. b ¶ chrismatꝫ.
in exultatiōe filiorꝫ isrl̄. Unxit faciē suā vnguento: b c
a ¶ fluētes motꝰ cogitationū. b ¶ diuino timore ꝛ firma spe.
colligauit cincinos suos mitra ad decipiēduꝫ illū. d
a ¶ indumēta pedū: q̄bus ꝑparati calciant in ꝑparationē e. pa.
b ¶ virtutum.
Sandalia eiꝰ rapuerūt oculos eiꝰ: pulchritudo eiꝰ e
a ¶ voluptatem.
captiuā fecit aīam eiꝰ: amputauit pugione ceruicē
a ¶ tētātes. b ¶ mentiētes. c ¶ potestatē. d ¶ ecclesie.
a eiꝰ. Horruerūt pse ꝯstātiā eiꝰ: ꝛ medi audaciā eius. f
a ¶ persecutores. b ¶ dirigentium. c ¶ fideles.
Tūc vlulauerūt castra assyriorū qn̄ appuerūt hu/ g h
a ¶ Beati q̄ esuriūt ꝛ si. iu. b ¶ ecclesiaꝝ. c ¶ sagittꝫ scripturarū.
miles mei arescētes in siti. Filij puellaꝝ cōpunxe/
a ¶ debiles. b ¶ gladio verbi. c ¶ Dn̄s po/
rūt eos: ꝛ sic pueros fugiētes occiderunt eos: per/ i
tēs ī ꝑlio: q̄ dat fortitudinē plebi sue.
ierūt in ꝑlio a facie dn̄i dei mei. Hymnum cante/ k
a ¶ nouū testamentū: qđ ideo nouū: qꝛ deuꝫ incarnatū nulla etas corporeis oculis antea aspexit. b ¶ nō idolis/ sed
b mus dn̄o: hymnuꝫ nouū cātemꝰ deo nr̄o. Adonai l
ꝑdicando alijs.
dn̄e deꝰ magnꝰ es tu/ et ꝑclarus in v̄tute tua: et quē m
a ¶ sed ꝑ humilitatē ꝛ subiectionem placare.
superare nemo potest. Tibi seruiat oīmis creatura
a ¶ pater. b ¶ ꝑ filiū. c ¶ Uerbo dn̄i celi firmati sūt. d ¶ sactū.
tua: †qꝛ dixisti et facta sūnt: misisti spiritū tuum et
a ¶ iussioni. b ¶ supbia ꝑsecutoꝝ.
creata sunt: ꝛ nō est qui resistat voci tue. Mōtes a n
a ¶ iniq̄s cōsilijs. b ¶ ne possint īplere qđ ceperāt. c ¶ subditis.
Aque mlt̄e ppl̄i multi. d ¶ duricia q̄ se insuperabilē putabat.
fundamētꝫ mouebunt cū aquis: petre sicut cera li o
a ¶ aduentū in iudicio. b ¶ cultores dei. hec ē generatio q̄. do.
c ¶ sicut negligētes minorant.
quescēt ān faciē tuā. Qui aūt timent te/ magni erūt p
a ¶ vel ꝑ oīmibus. b ¶ ꝑpetuū. c ¶ generatiōi praue ꝛ ꝑuerse. de quo: Ueniēt hec omnia sup generationē istam.
apud te ꝑ oīa. Ue genti īsurgēti super genus meū. q
a ¶ cui nemo resistit. b ¶ iniq̄tatē. c ¶ qn̄ dabit vnicuiqꝫ ꝯm opa.
Dn̄s eīm oīmipotēs vindicabit in eis: in diē iudicij r
a ¶ ixꝰga. b ¶ exteriꝰ ꝛ interiꝰ. ¶ q̄ nō extīguet. c ¶ q̄ nō moriet.
c visitabit illos. Dabit eīm igneꝫ ꝛ vermes ī carnes
d eoꝝ: vt vrant et sentiant vsqꝫ in sempiternū. Et fa/ s t
a ¶ post mortē holofernis/ fugā hostis/ ꝛ cetera supradicta.
ctū est post hec oīs populus post victoriā venit in v
a ¶ supernam. b ¶ ab omni labe peccati.
hierusalem adorare dn̄m: et mox vt purificati sunt x
a ¶ seipsos quos vouerunt domino.
obtulerūt oēs holocausta ꝛ vota ꝛ repromissiones y
a ¶ ecclesia. b ¶ obtulit. c ¶ Que sunt vasa in honorē.
¶ aīas fraude diaboli deceptas: q̄ illi erepte ī vsū ꝯtenꝫ ecclie.
suas. Porro iudith vniuersa† vasa bellica holo/ z
a ¶ fraudes quas anathematiꝫat mater ecclesia ꝛ damnat.
fernis que dedit illi populus: et cōnopeum quod
ipsa sustulerat de cubili ipsius/ obtulit in anathe/
a ¶ posuit b ¶ hic spe/ in futuro ipsa re.
ma obliuionis. Erat autē oppulus iocundus ꝯm a
a ¶ sic decet sctōs. b ¶ Cogitatiōis/ locutiōis/ opatiōis/ vel fidei spei ꝛ charitatis: q̄bus gaudēt sancti in incolatu huiꝰ mūdi.
faciem sanctorū: et per tres menses gaudium huiꝰ
victorie celebratū est cū iudith. Post dies autem
a ¶ pacto iudicio. b ¶ Percipite regnū qđ vob patū ē ab origine mūdi. a ¶ celesti hierl̄m. b ¶ Fulgebūt iusti sicut sol in re.
illos vnusq̄sqꝫ redijt in sua. Et iudith magna facta b
est in bethulia: ꝛ ꝑclarior erat vniuerse terre israel. c d

C

als† veste

de ē attribuēda. k ¶ Hymnum nouuꝫ cantemus. Hic tertio sumitur ratio diuine laudis ex eius virtute ꝛ magnificentia/ cum dicit: l ¶ Adonai dn̄e. Duo sūt noīa idē significātia. p̄mū hebraicū/ scdm latinū. ꝛ fit hec duplicatio ad maiorē expressionē dn̄atiōis diuine. m ¶ Et ꝑcla. ī vir. tua. Quia lucē habitat iaccessibilē. j. Tim. vj. n ¶ Mōtes a fundamētis mouebūt cū aq̄s. imminēte aduētu tuo ad iudiciū. o ¶ Petre. si. ce. liquescēt. ꝑ ignē ꝯflagrationis ꝑcedētē aduētū iudicis. p ¶ Qui autē ti. te. ma. erūt ꝛc. qꝛ tecū erūt in glia. q ¶ Ue gen. insur. super genꝰ meū. iuste. r ¶ Dominꝰ eīm oīmipotēs vindicabit in eis. inferendo penam eternā. ideo subdit: s ¶ Ut vrant ꝛ sen. vsqꝫ in sempiter. Sicut ꝓphetauit Esaias in fine libri sui. t ¶ Et factū est. Hic cōsequēter describit ipsiꝰ iudith ꝛ ppl̄i oblatio. ꝛ p̄mo ppl̄i/ cū dr̄: v ¶ Oīs populus post vi. venit in hierl̄m adora. dn̄m. reddēdo sibi gratias de tanto beneficio. x ¶ Et mox vt pu. sūt. aq̄ lustrationis ꝯm formā q̄ habet Num. xix. y ¶ Obtulerūt oēs ho. i. sacrificia totaliter icēsa ad honorē diuinū. secūdo ponit oblatio iudith/ cū dr̄: z ¶ Porro iudith vniuersa ꝛc. obtu. in anathema ob li. s. sacerdotibꝰ. vt de cetero nullꝰ vteretur eis: sed seruarent in loco cultꝰ diuini ad memoriā beneficū diuini. a ¶ Erat autē ppl̄s iocundꝰ ꝯm faciem sanctorū. Hoc addit ad ondēdū ꝙ hec iocūditas nō erat dissolutiōis/ sed magis deuotiōis. Cetera patēt. b ¶ Et iudith. Hec est vltima ps huiꝰ libri: in q̄ ponit ipsius iudith felix cōsummatio/ cum dr̄: Et iudith ma. facta ē (als magnificata) / ī bonis spūalibus et tpalibꝰ. c ¶ Et ꝑclarior erat. ī vita ꝛ fama. d ¶ Uniuerse terre israel: scꝫ mulieribus. ✻ Erat etiā

†Ps̄. 32. b et. 148. a

D

✻ z ¶ Porro iu. vniuersa vasa ꝛc. obtulit. i. deo dedicauit. Dicit eīm anathema ab ana quod est sursuꝫ: ꝛ thesis quod est positio. nā illa q̄ deo dedicabant/ ab vsu hoīm sepabant. Per h̄ autē docemur attribuere deo victoriā cū de mūdo/ carne vl̄ diabolo triūphamꝰ. j. Cor. xv. g. Deo autē gratias qui dedit nobis victoriā ꝑ iesuꝫ christum dominū nostꝝ: cui est honor ꝛ glia in secula seculorū/ Amen.

Moraliter

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

E F a ¶ Erat autẽ. Gloria martyrũ ⁊ cõfessoꝝ quã colit ecclesia vita ⁊ moribus gloriosa. vñ: Cõstituite diẽ solennẽ: in frequẽtationibus.i. frequẽter: vsqꝫ ad cornu.i. gratiã cõmunicatiõis corpis et sanguinis domini: nec antea liceat recedere a viuis. b ¶ Centum quinqꝫ. Pro et erna beatitudine centenarius numerus a leua trãsit in dextrã. c ¶ Abram. Abram carnaliũ ꝯuersationẽ que semꝑ timori obnoxia est i libertatẽ gratię/ et ad securitatẽ charitatis docẽdo ⁊ exhortãdo ꝑducit: vt nõ timore/sꝫ amore fuiat. d ¶ Luxitqꝫ illam ⁊c. Electi dei per omne tempus: quod septẽ diebus euoluit/ ꝓpter peregrinationẽ ꝑsentis ecclesię/in dolore ⁊ gemitu nõ affligunt ex desperatione/sed futurę vitę recordatione. iuxta illud: Fleuimus dum recordaremur sion. Ps.136.a

Nico.de lyra

* a ¶ Erat etiã virtu. id est cõstantię qua deiecerat holofernem. b ¶ Castitas adiun. scꝫ vidualis. ideo subdit: Ita vt nõ cognosce. virum ⁊c. c ¶ Erat autem die. festi. pce. cum magna glo. id est i decenti apparatu ⁊ honorum cõmitiua. Cetera patent vsqꝫ ibi: d ¶ In omñi autem ⁊c. Hoc addit ad ostendendũ ꝙ bonum pacis in populo redũdauit per longum tempus ex meritis ipsius. e ¶ Dies autem vi. ⁊c. colitur ad laudem dei/ cuiꝰ ꝟtute facta fuit hec victoria. Cui ẽ honor ⁊ gloria in secula seculorum/ Amen.

F ¶ Postilla super librum Judith finit.

¶ Incipit expositio fratris Britonis ordinis minorum sup ꝓlogũ Hester.

Librũ hester ⁊c. Sicut scribitur in historijs: librũ Hester trãstulit Hieronymꝰ ad petitionẽ paulę et eustochij de hebreo in latinũ. Et qꝛ in greco corruptus erat ꝑ varias editiones: releuauit eum de archiuis hebreorũ: ⁊ diligenter trãstulit de verbo ad verbũ. Premittit aũt ꝓlogũ quattuor particulas continentẽ: qꝛ scꝫ liber iste a diuersis diuersimode corruptus erat: qui mlta supaddiderãt hebraicę veritati. vñ dicit: Librũ hester varijs trãslatoribus vel trãslationibus cõstat esse vitiatũ. In secũda parte excitat paulę ⁊ eustachij attentionẽ: vt diligẽter cõsiderent ꝙ fideliter trãstulit librũ istum. vñ dicit: Vos aũt o paula ⁊ eustochiũ ⁊c. Ne autẽ iactãdo se dicere crederet/ ꝙ hunc librũ fideliter transtulisset: tertio loco humiliter se excusat di. Nec affectamꝰ laudes hoĩm ⁊c. Ultimo dicit ꝙ secutus hebraicã veritatẽ cõfusum in translationẽ. Lxx. ordinẽ designauit ꝑ quarũdã litteraꝝ appositionẽ. vñ dicit. Rursum in libro Hester. His visis litterę insistamus. g ¶ De archiuis.i. de armarijs. Archiuũ ab arca dicit armariũ siue librariũ. Vel ab archa grece ꝑncipiũ vł initiũ latine. vñ archeos dicit antiquus/et archeotis.i. antiqtas. Hinc archeon dicit armariũ/ in quo res antiquę seruantur.

a ¶ vñ. Lxx. sũt regine ⁊ octogĩta ꝯcubine/vna colũba mea. b ¶ d q: Despõdi vos vni viro ꝟginẽ castã exhibere christo.

Erãt etiã ꝟtuti castitas adiũcta: ita vt non co- a b

a ¶ corruptionẽ voluptatis ⁊ castitatis

gnosceret virum oĩbus diebus vitę suę: ex quo

a ¶ mundus ei crucifixus ⁊ oblinioni traditꝰ. b ¶ passiõis.

a defunctus est manasses vir eiꝰ. Erat autẽ die- c

resurrectiõis/ascẽsionis. b ¶ sub estu tribulationis.

bus festi. ꝑcedẽs cũ magna glia. Mansit autẽ

a ¶ mũdo. b ¶ prioris erroris. ¶ q relicto statim emerserũt molestie tribulatiõis. c ¶ vñ cẽtenariꝰ numerus a leua trãsit in dexterã. d ¶ legi moysi/q est in qnqꝫ libris cõtenta.

b in domo viri sui annos centum qnqꝫ: ⁊ dimi

a ¶ corꝑaliter cõditiõe hũani generi. b ¶ Sepulti eñ sumꝰ cũ illo ꝑ baptismũ in mortẽ.

c sit abrã suã liberã: ⁊ defuncta est/ac sepulta cũ

a ¶ mũdo mortua in baptismo: vbi cõmorimur christo vt resurgamꝰ cũ christo. b ¶ Sepelierũt stephanũ viri timorati: ⁊ fecerunt planctũ magnũ sup eũ.

d viro suo in bethulia: luxitqꝫ illã oĩs ppl's die-

a ¶ vñ: Quis seꝑabit

bus septẽ. In omñi aũt spacio vitę eiꝰ non fuit d

nos a charitate christi. a ¶ tpalẽ. b ¶ i eternũ qñ oĩno aufugiet dolor ⁊ gemitus: ⁊ cũ christo regnabimus in eternũ.

q ꝑturbaret isrł: et post mortẽ eiꝰ annis multis.

a ¶ trãsitoribus/quorũ

Dies aũt victorię huiꝰ festiuitatis ab hebreis e

vnus dicebat: Peregrinus sũ sicut omnes patres mei.

in numero sanctorũ dierũ accipit: et colitur a

a ¶ confessoribus christi. b ¶ quo ꝑ baptismũ inimici potestatẽ euaserunt. c ¶ dũ durat ꝑsens seculũ.

iudeis ex illo tẽpore vsqꝫ in ꝑsentẽ diem.

Finit liber Judith.

Incipit prologus beati Hieronymi in librum Hester.

Librũ hester varijs translatoribus f constat esse vitiatũ: quẽ ego de ar- g chiuis hebreoꝝ reuelans/ verbũ e h i verbo expressius trãstuli. Quẽ li- k brũ editio vulgata laciniosis hincinde verbo- l m rum finibus trahit: addens ea quę ex tpe dici n o poterãt ⁊ audiri: sicut solitũ est scholaribus di p q sciplinis sumpto themate excogitare/ qbꝰ ver- r s bis vti potuit q iniuriã passus est: vel ille q iniuriã fecit. Vos aũt o paula ⁊ eustochiũ/ qm̃ ⁊ t v bibliothecas hebreorũ studuistis intrare: ⁊ in- x terpretũ certamina cõprobasti: tenẽtes hester hebraicũ librũ/ ꝑ singula verba nostram trans- y lationẽ aspicite: vt possitis agnoscere/me nihil etiã augmentasse addendo: sed fideli testimo- z

6

tur. h ¶ Hebreorũ. nõ grecorũ/ quę erãt corrupta. i ¶ Reuelans. quod hñ necesse errat: qꝛ penitus a veritate ceciderat. Vel releuãs.i. post. Lxx. leuans. k ¶ Expressius.i. valde expsse. vel exp̃ssius ꝙ. Lxx. trãstulerãt. l ¶ Editio vul. id est trãslatio. Lxx. q ꝑ omnes ecclesias iã erat diuulgata. In propria significatiõe/ vulgata editio appellat illa trãslatio cuius auctor ignorat: et ꝓpter h sine noĩe interꝑtis quinta editio nũcupat: Vide in opusculo de vocabulis biblię/ vbi exponit interpres. Construe sic: Quã vulgata editio trahit.i. ꝓlixiorẽ fac ꝙ exigit hebraica veritas. Et loquit metaphorice ad silitudinẽ rei q trahit vt lõgior fiat. n ¶ Hinc ide.i. ꝑncipio ⁊ fine: qꝛ.s. Lxx. posuerũt editiões suas in ꝑncipio et fine. Vel meliꝰ. Hincinde.i. ex oĩ ꝑte. o ¶ Finibꝰ.i. t'minis hebraicę ꝟitati. m ¶ Laciniosis.i. laceratis vel discõtinuatis ꝑ additiões a. Lxx. factas. Nota ꝙ lacinia dr vestis lacerata/ vel ora vestimẽti/ vel nodꝰ chlamydis. Vñ ꝟsus. Dicit a lacero lacerata lacinia vestis. Itẽ Grecismꝰ. Ancupis ẽ laqueus/ chlamydisqꝫ lacinia nodꝰ. Et inde dr lacinio laciniãs.i. lacerare. et laciniosus sa. sum.i. laceratꝰ vel pãnosus. ita dicit Papias. Scdm Isidoꝝ finis dr a fune: eo ꝙ fines agrorũ funiculis mensurant. Et ꝓm hoc possumꝰ exponere: Finibꝰ id ẽ ꝟboꝝ ꝯtractionibus. Laciniosis.i. pannosis/ scꝫ ad modum assumentorũ pãni hebraicę veritati appositis: sicut qui assueret aliquos pãniculos integro panno. Vel legatur/ finibus/ ꝓm cõmuniorem litteraꝫ. Nam sinus gremiũ vel collectio vestis dicit: Et sic cõuenientiori modo venit ad determinationẽ eius quod est laciniosis: vt sic/ sinibus laciniosis ex trãsumptione ꝑ confusa discontinuataqꝫ verborum ⁊ sententiarum cõgerie ponat: ⁊ redit in idem cum expositione priori/ vbi finibus legitur. Cetera quę supra sunt exposita/ non mutantur. p ¶ Addens ea. hebraicę veritati. q ¶ Quę ex tempore dici poterant. id ẽ videri dicta fuisse. r ¶ Sicut solitum est scholaribus disciplini.i. sicut ꝯsueuerũt scholares facere in causis suis/ vbi multa fingũt de suo. s ¶ Sũptoqꝫ themate exco. Modo loqndi. versus. Dico genꝰ stema: sꝫ materiã voco thema. Stigmaqꝫ torturã: ꝺsignat scema figuram. Et simul ornatũ dicas ꝑ scema notatũ. t ¶ O paula ⁊ eustochiũ. De his inuenies supra in ꝓlogo sup Josue/ ꝟsus finẽ. v ¶ Qm̃ et bibli. hebreo. studui. intra.i. qm̃ hebraicũ idioma didicistis: vt possitis studere in libris hebraicis. x ¶ Et interpretum certamina cõproba. id ẽ nouisti quę editio vicinior sit hebraicę veritati de oĩbus interꝑtationibus. quę appellant interꝑtũ certamina: eo ꝙ a se inuicẽ discrepãt: ⁊ in plibus locis sibi contrariant. y ¶ Hebraicũ li.i. iuxta hebraicaꝫ veritatẽ a nobis trãslatã. z ¶ Fideli testi.i. fideli assertione hebraicę veritatis

H Versus

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

A B

¶ Incipit liber hester. Caplm.I.

IN dieb⁹ assue. Rab. Liber hester quē hebrei iter agiographa nūerāt/christi ⁊ eccl'ie ꝯtinet sacramēta. Hester eñ in typo eccl'ie pplm liberat de piculo. ⁊ iterfecto aman q̄ interptat̄ iniqtas: ptes ꝯuiuij ⁊ diē celebrē ꝯuertit i posteros. Historiā hester tpe assueri fuisse nō dubitamus: sȝ q̄s fuerit assuerus ignoramus. Josephus tñ memorat eū fuisse cyri xerxis filiū/ qui post dariū patrē pside rexit imperiū. Hūc cyrū dixit artaxerxē apud grecos vocari: qui longiman⁹ cognominatus regnauit. xl. annis. Sed nō videt̄ hester eo tpe fuisse. Forte enim Esdras non ꝑteriisset eā: q̄ de his q̄ (captiuis in hierl'm redeuntib⁹ de babylone) gesta sunt texit historiam. Eusebius ꝟo i chronicis suis arbitratur hunc esse artaxerxem qui cognominatur mennon/ darij ⁊ pharastidis filium. hic ab hebreis assuerus: a. Lxx. interpretibus artaxerxis vocatur: qui regnauit post darium patruum cognomēto nochū annis q̄dragita.

Artaxerxes

Brito ¶ Susa ci.

veritatis. a ¶ Simpliciter. id est sine additiōe ⁊ subtractiōe. b ¶ Nec affectamus lau. ho. ⁊c. vñ. ij. Regū. xiiij. dicebat mulier thecuites ad regē dauid. Sicut angelus dñi sic est dñs me⁹ rex: vt nec bñdictiōe/ nec maledictiōe moueatur. c ¶ Et ꝑm apl'm. ad Gal. j. b. Si eñ hoib⁹ placerē/ christi seru⁹ non essem. d ¶ Rursum in li. he. in trāslatione. Lxx. nos fecim⁹/ e ¶ Alphabe. ex mi. i. ex colore rubeo. f ¶ Diuersis in lo. vbi eñ incipit ꝑmuȝ capl'm in trāslatiōe. Lxx. posuim⁹/ α/ ⁊ vbi scdm incipit: possum⁹/ β/ ⁊ sic de alijs. g ¶ Vsq̄ ad thitā lit. q̄ est octaua l'ra greci alphabeti: sȝ nona in numer': q̄ post epsilon: q̄ est nota tñ nūeri. sic eni scribitur grecū alphabetum: Alpha/ vita/ gāma/ delta/ epsilon/ episimon/ çita/ ita/ thita. Figure l'raruȝ sunt he. α/ β/ γ/ Δ/ ε/ Ϛ/ ζ/ η/ θ. Volēs ergo Hierony. oñdere q̄liter. Lxx. hebraice veritatis ordinē cōfuderūt/ apposuit litteras has ꝑ quas oñdit ordinē capl'oꝝ ꝑm. Lxx. Naȝ sicut Isidorus in. j. etymol'. dicit: Oēs l're apud grecos ꝟba cōponūt ⁊ numeros faciunt. nā alpha l'ra apud eos vocat̄ in numeris vnū. vbi aūt scribūt vita ⁊ beta/ vocat̄ duo ⁊c. Apposuit aūt vita vel beta grece figure: q̄ apud eos duo in numeris facit: correspōdēs apud latinos l're/ b/ ibi: In dieb⁹ assueri ⁊c. ca. j. β. Itē gāma grece figure apud eos nota ternarij: cui apud latios correspōdet. g. l'ra: apposuit/ ibi: Sūma epl'arū hec fuit. iij. ca. γ. Iteȝ episimon grece figure cū sit apud eos nota tñ nūeri: vtpote senarij non habens correspondentiā l're alicui⁹ apud nos: apposuit/ ibi: Quid vis hester regina ⁊c. v. ca. Ϛ. Itē ita grece figure in numeris notat octo: cui apud latinos correspōdet. e. lōga apposuit/ ibi: Sūmaq̄ epl'e hec fuit. viij. ca. η. Itē thita vl' theta grece figure in nūeris nouem facit: cui apud latinos correspōdet. th. apposuit/ ibi: Dixitq̄ mardocheus ⁊c. x. ca. θ. Itē alpha grece figure nota vnitatis apud eos: cui apud latinos correspōdet. a. apposuit/ ibi: Anno secūdo regnāte artaxerxe ⁊c. xj. ca. B. Itē delta grece figure: nota q̄ternarij apd eos: cui apu dnos corrn̄det. d. apposuit/ ibi: Epl'e aūt hoc exēplar fuit ⁊c. xij. ca. Δ. Itē epsilon grece figure: nota quinarij apud suos: cui apud latinos corrn̄det. e. breuis: apposuit/ ibi: Mardocheus deprecat⁹ dñm ⁊c. ca. xiij. ε. Iteȝ çita grece figure nota septenarij apud suos: cui apud nos corrn̄det. ȝ. apposuit/ ibi: Exemplar epl'e ⁊c. xv. ca. ζ. ꝓpter quod dicit Hieronym⁹: Fecimus alphabetū ⁊c. h ¶ Volētes scȝ ꝑ hec insi. i. intimare: q̄si in sinū mittere. i ¶ Studioso lecto. ꝯ. Lxx. iter. i. q̄liter ordinauerūt librū istū. k ¶ Nos eñ iu. morē. i. cōsuetudinē nr̄am quo semꝑ cōsueuim⁹ sequi hebraicā veritatē. m ¶ Maluimus. i. mag' voluim⁹. l ¶ Prosequi ordi. hebrai. etiā in. lxx. edi. ꝟȝ ꝓsequi ordinationeȝ eorum ꝑposterā ⁊ confusam.

¶ Explicit expositio huius prologi.

nio simpliciter: sicut i hebreo habetur historiā hebraicā latine lingue tradidisse. Nec affectamus laudes hoim: nec vituperatiōes expauescim⁹: Deo ei placere curantes/ minas hoim penit⁹ nō timemus: qm̄ de⁹ dissipat ossa eoꝝ q̄ hoibus placere desiderāt: ⁊ ꝑm apl'm q̄ eiusmodi st̄/ ꝟui christi esse nō possūt: Rursum i libro hester alphabetū ex minyo vsq̄ ad thitā litteraȝ fecimus diuersis in locis: volētes scȝ septuaginta interpretū ordinē per hec insinuare studioso lectori: Nos enim iuxta morem hebraicum ordinē ꝓsequi etiam in septuaginta editione maluimus.

a b c d e f g h i k l m

Finit prologus.

Incipit liber Hester. Ca.I.

⁊ IN dieb⁹ assueri q̄ regnauit ab idia vsq̄ ad ethiopiā sup a ¶ que parue erāt. cētū uigitiseptē ꝓ

n i

E

¶ Postilla venerabilis magistri Nicolai de lyra sup librū Hester incipit. Ca.I.

IN diebus assueri. Postq̄ descriptus est progressus ppl'i de captiuitate babylōica reducti sub esdra ⁊ neemia. hic cōsequēter describit̄ incidens casus. videlicet iudaici ppl'i in periculo positi liberatio per reginā hester. Et circa hoc ꝑmo ponit̄ ipsius hester ꝓmotio. secundo ppl'i sui liberatio. iij. ca. Circa primū sciendū: ꝙ sicut in naturalibus corruptio vni⁹ est generatio alterius: ita suo modo ad eiectionem vasthi regine secuta est sublimatio hester. et ideo primo ponit̄ ipsi⁹ vasthi deiectio. secūdo hester promotio. ca. ij. Occasio ꝟo deiectionis vasthi fuit regale cōuiuiū: ad qd̄ ipsa renuit itrare. ideo primo describit̄ huius ꝯuiuij magnificētia. scd̄o vasthi regine iobedictia/ ibi: Itaq̄ die septimo. Circa ꝑmū primo ponit̄ triplex ꝓuiuū. secūdo ipsū cōuiuiū/ ibi: Cunq̄ implerent̄. Primuȝ ꝓuiū est q̄s fuit auctor huius cōuiuij: quod notat̄ cuȝ dicit̄: In diebus assueri. De hoc aūt assuero varie loquūt̄ expositores. Dicūt eñ expositores nostri cōmunit̄: ꝙ iste assuerus fuit octauus rex persaruȝ post cyruȝ. omissis tamen duobus magis qui post cambysem dicuntur regnasse septem mensib⁹ tñ. Sed istud non videtur verū: quia cyrus post monarchiā adeptam regnauit. xij. annis ꝑm minorē computationeȝ. cambyses filI⁹ eius octo. darius hystaspis. xxxvj. xerxes fili⁹ darij. xx. artaxerxes. xl. xerxes secūdus duobus mensibus. sogdianus mēsibus septē. darius noch⁹. xix. cui successit iste assuerus: vt dicūt. Si aūt isti anni ꝑdicti simul ꝯiungantur faciūt annos. cxxxv. quib⁹ si adiūgantur. lxx. anni captiuitatis babylonice/ habent̄. cc. et. v. anni. igitur cum mardocheus captiuatus fuerit cum iechonia rege iuda: vt habetur infra ca. xj. oportet ꝯseq̄nter dicere ꝑm istā viā/ ꝙ mardocheus ꝑmo anno regni assueri fuerit. ccv. annorū ad min⁹: ⁊ cum hoc oportet addere annos quos habebat quando fuit in captiuitatē ductus: qui fuerūt ad minus decem vel circiter. et. xj. anni quibus regnauit sedechias: ⁊ annos quibus regnauit assuerus ante exaltationē mardochei qui fuerūt. xij. Nō ē aūt verisimile ꝙ tantū vixerit: quia iaȝ añ ꝑ multos annos dixerat dauid: Si aūt in potentatibus octoginta anni ⁊ ampli⁹ eoꝝ labor ⁊ dolor: ⁊ dato ꝙ tantū vixisset: non tamen esset tūc tantę fortitudinis ꝙ posset facere illa que ifra scribunt̄ d' ipo: videlicet ꝙ ita magnifice equitaret per ciuitateȝ: ⁊ domū hester regeret: ac etiam negocia regni: cum esset secūdus a rege: vt habetur infra. x. ca. Secūdū Josephū vero libro. xj. antiq̄tatis iudaice iste assuerus fuit quartus rex persarū a cyro: dimissis tamen duobus magis vt predictum est: ⁊ vocat euȝ artaxerxem: ⁊ ꝑm hoc mardocheus in principio regni assueri fuit. c. et. lvj. annorū/ vt patet per predicta: quia supponit̄ ꝙ ad minus habuit decem annos anteq̄ captiuaretur/ et. lxx. tēpore captiuitatis. et. xij. tempore cyri. et. viij. de tēpore cambysis. et. xxxvj. de tempore darij hystaspis/ et. xx. de tempore xerxis filij darij: qui simul iuncti faciunt annos. clvj. et sic adhuc nō ē verisimile ꝙ tantum vixerit: et dato ꝙ vixerit/ non non verisimile ꝙ fuerit tunc tantę fortitudinis ꝙ facere potuerit ea

Diuisio

ij. 8. c et. 16. a

D

Ps. 89. c

Moraliter. n ¶ In diebus assueri qui regnauit. ⁊c. Illum ordinē quē tenui sacram. scripturā exponendo litteraliter intēdo tenere mystice: exponēdo scȝ exponendo primo libros canonicos/ ⁊ postea nō canonicos: si tamen vita comes pofuerit dño cōcedente. ꝓpter quod expositioneȝ neemie mysticā ad librū hester me conuerto. Igitur per regem assueruȝ christus significat̄. ꝑmo rōne interꝑtatiōis: nā assuerus interpretat̄ beat⁹: christ⁹ aūt nō solū beat⁹ est/ sed etiā sanctoꝝ aliorū btitudo. Scd̄o rōne regię dignitat': q: christ⁹ nō solū ē rex sed etiam rex regū ⁊ dñs dominantiū vt dicitur Apocal'. xix.

Moraliter

T v * Qñ sedit

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

E a ¶ Susa ciuitas. Susa metropolis est persi∂e: quã aiunt historici mẽnonis fratrẽ cõstituisse: ⁊ a sasi fluuio nomen accẽpisse. Ibi est regia dom⁹ Cyri lapide cãdido ⁊ vario colũnis aureis ⁊ lacunarib⁹ gẽmisq̃ distincta: celi ꝯtinens simulacrũ stellis micantib⁹ insignitũ ⁊ incredibilia multa. Ibi assuerus cõuiuiũ maximũ diuitijs ⁊ copiosuz delitijs celebrauit. Virt⁹ namq̃ sacri eloquij sic aliqñ trãsacta narrat vt ventura exprimat: sic factorẽ aprobat vt ei i ministerio cõtradicat: sic gesta damnat vt hec mystice gerẽda suadeat. b ¶ Tertio igit̃ anno. Tpe scz isti⁹ seculi icarnatiõis sue sacramẽtũ patefecit: ⁊ spũales epulas p̃dicatiõis ⁊ corporis ⁊ sanguinis sui abundantissime ministrauit. Primũ tpus añ legẽ. Secũdũ sub lege. Tertiũ sub grã. c ¶ Grãde cõuiuiũ cũctis. Simile est regnũ ce. ho. re. q̃ fecit nup. fi. su. Et alibi: Homo q̃dã fe. ce. ma. ⁊ vo. m. Hui⁹ ꝯuiuij historia pompã diuitiaꝝ ⁊ luxũ reg̃ ostẽdit: sz christi spũales delitias q̃s vnicuiq̃ dispensat allegorice significat. Christ⁹ eñ est ille ditissim⁹ rex q̃ vxoris sue. i. eccl'ie p̃cib⁹ exorat⁹: iudeos. i. ꝯfessores suos de manu inimicoꝝ liberat/ atq̃ ipsos iuste cõdẽnat. Nec eñ necesse est vt si aliquorũ bona christũ significãt: eoꝝ q̃z mala ipi scz christo cõueniãt. Moyses eñ in multis christũ significauit: sz non in h̃ q̃ aquas cõtradictiõis dubitauit. Sz nec aaron i factura vituli. Nec salomon in sorde libidinis. Sic assuer⁹ i isto iudicio vl' i liberali ꝯuiuio christũ significat: sic esaias i cyro rege psarũ christuz signat. de q̃ postea subiũgit: Accinxi te ⁊ nõ cognouisti me ⁊c̃. Si eñ reges iniq̃ i malefactis diabolũ significãt: cur nõ reges iusti in bñfactis christũ demõstrãt. Nabuchodonosor iussit pp'los audita symphoniarũ ⁊ musicorũ voce ꝓstratos statuã adorare. Et diabol⁹ secl'ari dulcedine gen⁹ hũanũ inflectit a mẽtis rectitudine ad sequendũ auariciã q̃ est simulacrorũ seruit⁹. d ¶ Dies ꝯui. Magnatũ vel primitiuorũ fideliũ p̃mi refecti sunt. ẽm illud: Nõ sũ missus nisi ad. o. q̃ pe. do. isrl'. In circũcisiõis sacramẽto dñice resurrectiõis: et no. tes. et vere circũcisionis. ⁊ octo sunt beatitudines: ad quas istud cõuiuiũ p̱ducit: qd̃ fit tm̃ diebus. mali aũt cõuiuabunt̃ i noctib⁹.

[Margin: Mat. 22. a. — Luc. 14. b — Nu. 20. b — Exo. 32. a — 3. Re. 11. a — Esa. 45. a — Dañ. 3. a — E — Colo. 3. a — Mat. 15. c]

Et pende

uicias: qñ sedit i solio regni sui a susa ciuitas regni ei⁹ exordium b fuit. Tertio igit̃ anno iperij sui c fecit grande cõuiuiũ cũctis principib⁹: ⁊ pũeris suis fortissimis psaꝝ ⁊ medoꝝ inclytis/ ⁊ prefectis ꝓuinciarũ corã se: vt oñderet diuitias glie regni sui: ac magnitudinẽ atq̃ iactãtiã potẽtie sue/ multo tpe: cẽtũ videlicet ⁊ octoginta dieb⁹. Cũq̃ iplerent̃ dies cõuiuij: inuitauit oẽm populũ q̃ iuẽt⁹ est susis a maximo vsq̃ ad minimũ: ⁊ iussit septẽ dieb⁹ cõuiuium preparari in vestibulo horti ⁊ nemoris/ qd̃ regio cultu ⁊ manu cõsitum erat.

[Interlinear:] a ¶ assuer⁹. s. q̃ christũ oñdit noĩe ⁊ dignitate. iterp̃tat̃ eñ atriũ meũ/ vl' ostiũ. Christus aũt dicit: Ego sum ostiũ: p me ⁊c̃. a ¶ aplis. vñ: Pueri nũq̃d pulmentariũ habet̃. Et alibi: Quia pueri cõica. carni ⁊ sãguini: ⁊ ipe cõicauit eisdẽ. b ¶ q̃s neq̃ mors/ neq̃ vita sepa. a charitate christi. a ¶ prelatis. a ¶ ecclesiaꝝ. b ¶ in bñplacito suo. a ¶ Sciẽtie ⁊ sapientie q̃ ducunt ad regnũ beatitudinis. a ¶ ostensionẽ. a ¶ ꝓpter eternã vitã: q: cẽtenari⁹ pfect⁹ est num er⁹: ⁊ a leua transit in dexterã. a ¶ p aplos. vñ: Ecce cõuertimur ad gentes. b ¶ etiã gentes. a ¶ q̃ est ciuitas gentiũ: ⁊ p sinecdochen gens significatur. a ¶ toto tpe huius vite q̃ septẽ dieb⁹ agit̃. a ¶ In p̃nti eccl'ia/ i q̃ nos fide ⁊ opib⁹ ad itroeũdã paradisũ p̃param⁹: in q̃ vbi dei dapib⁹ electi satiant̃. b ¶ Horti etne iocũditatis: vbi ꝯsite arbores fructifere. i. sancti meritis preclari. c ¶ christi eñ regis nr̃i dono ibi sc̃ti fruunt̃ regno ꝑpetuo. ¶ operibus.

Nico. de lyra

se. i so. re. sui. i. qñ fuit cõfirmat⁹ in regno. b ¶ Susa ciui. re. ei⁹ ex. fuit. Quia fecit eã metropolim toti⁹ iperij sui. Tertiũ p̃ambulũ est de tpe hui⁹ cõuiuij: qd̃ notat̃ cũ dr̃: c ¶ Tertio igit̃ an. ipe. sui fe. g. cõuiuiũ. Ut teneret eos in amore ⁊ in subiectiõe cũ viderẽt ei⁹ magnificẽtiã ⁊ potentiã. iõ subditur: Ut oñ. di. glie re. sui ⁊c̃. g ¶ Cẽtũ vi. ⁊ octo. dieb⁹. Aliq̃ dicũt h̃ q̃ tãtũ durauit p̃mũ cõuiuiũ: qd̃ fuit in q̃dam mirabili domo habẽte colũnas argẽteas ⁊ testitudinẽ ad silitudinẽ celi: gẽmis lucẽtib⁹ ornatã: vt dr̃ i scholastica historia. Secũdũ ãt ꝯuiuiũ fuit i vestibulo horti qd̃ durauit septẽ dieb⁹. Sz nõ ẽ verisile q̃ hoies notabiles vacarẽt tanto tpe: et maxime multũ remoti a t̃ris quas debebãt custodire. ⁊ iõ videt̃ ꝓbabili⁹ q̃ centũ octoginta dies referant̃ ad tpus p̃paratiõis: q: apparat⁹ tãti ꝯuiuij durantis septẽ dieb⁹ ⁊ ꝓ tãta multitudine hoim nõ potuit esse ꝑuo tpe: ⁊ ẽm h̃ nõ fuit nisi vnũ festũ ipi⁹ regis: qd̃ fuit i vestibulo horti. h ¶ Cũq̃ iple. dies cõ. Positis p̃ambulis ad ꝯuiuiũ: h̃ p̃nr ponit̃ ei⁹ executio/ cũ dr̃: Cũq̃ i. di. cõ. i. venissẽt dies i q̃b⁹ debebat esse conuiuiũ. ẽm vero opinionẽ illã q̃ dicit duo fuisse conuiuia sic exponit̃: Cũq̃ iple. di. cõ. i. trãsissẽt cẽtũ octogita dies p̃mi ꝯuiuij qd̃ fecerat p̃ncipib⁹ ⁊ nobilib⁹. i ¶ Inuitauit o. p. Ad secũdũ cõuiuiũ qd̃ fuit septẽ dieꝝ tm̃. sz p̃ma expositio videt̃ melior. s. q̃ fuerit tm̃ vnũ cõuiuiũ in q̃ fuerũt p̃ncipes ⁊ nobiles/ ⁊ etiaz ciues de ciuitate susis: licet essent distincte situati ẽm decẽtiam statuũ suoꝝ. vñ. ĩ. dr̃ q̃ die septio cõuiuij rex mãdauit ꝓ vasthi regina: vt oñderet cũctis pp'lis ⁊ p̃ncipib⁹ illi⁹ pulchritudinẽ. Cõsequẽter oñdit̃ hui⁹ cõuiuij magnificentia ex multis/ cũ dr̃: k ¶ A ma. vsq̃ ad mi. In q̃ ptz magnificẽtia hui⁹ cõuiuij q̃tũ ad inuitatorũ multitudinem. l ¶ Et iussit. Hic p̃nr oñdit̃ celebritas cõuiuij ex appatu ⁊ nobilitate loci/ cũ dr̃: Et iussit ⁊c̃. in vesti. hor. ⁊ nemoris. i. loci nemorosi: q: erant ibi multe arbores virides ⁊ ramose folijs ⁊ florib⁹ decorate. o ¶ Qd̃ re. cultu. i. ꝓut decet magnificẽtiam regiã. p ¶ Et manu. i. opere. q ¶ Cõsitũ erat. s. arborib⁹ fructiferis ⁊ aromaticis. Dr̃ in scholastica historia q̃ ibi erat vitis cui⁹ stipites erant argẽtei: palmites vero aurei: ⁊ botri ex gẽmis auro isert'. Accepta ãt videt̃ ista historia de historia alexãdri magni: vbi sũt m'ta paꝝ habẽtia de apparẽtia veritatis.

Et pẽdebant

tuerit ea q̃ p̃dicta sũt de eo: maxime cũ nõ fuerint facta in p̃ncipio regni assueri: sed p magnũ tpus postea. q: tertio anno regni sui abiecit vasthi: vt hr̃. ĩ. eo. ca. ⁊ vij. anno regni sui accepit hester: vt patebit. ĩ. ij. ca. et adhuc postea facta fuerũt ea q̃ dicta sunt de mardocheo. Et iõ saluo meliori iudicio videt̃ q̃ Ra. Sa. verisimilius dicat: scz q̃ iste assuer⁹ imediate successit cyro in regnũ: q̃uis nõ esset de semine regio: vt dictũ est. s. Esdre. iiij. ⁊ ẽm h̃ mardoche⁹ in p̃ncipio regni hui⁹ assueri fuit nonagintaduoꝝ annoꝝ: vt ptz p p̃dicta. sz iste Ra. Sa. Dañ. xi. inter Cyrũ ⁊ assueꝝ ponit cambysem filiũ cyri regnasse. ⁊ cogit̃ ad h̃ eo q̃ ibidez dr̃: Adhuc tres reges stabũt in ꝑside: ⁊ q̃rt⁹ ditabit̃ opib⁹ nimijs: et iste ẽm ipm ⁊ alios hebreos fuit dari⁹ fili⁹ assueri ⁊ hester. Cũ igitur ẽm ipm ⁊ oẽs alios expositores cyr⁹ sit prim⁹: optet q̃ inter cyrũ ⁊ assuerũ ponat̃ vn⁹ ali⁹: alit̃ nõ essent q̃ttuor/ sed tm̃ tres: ⁊ sic cũ cãbyses regnauerit octo annis/ mardoche⁹ i p̃ncipio regni assueri fuit cẽtũ annoꝝ vel forte minus: q: in p̃ncipio vel in fine alicui⁹ regis dimidi⁹ ann⁹ ⁊ aliqñ min⁹ ꝓ vno ãno cõputat̃. Et h̃ vltimo dictũ verisimili⁹ mihi videt̃: ⁊ ẽm h̃ ille q̃ edificationẽ tẽpli ipediuit nõ fuit cyrus: sed cãbyses fili⁹ ei⁹. i etate vero centuz annoꝝ hoies bñ cõplexionati ⁊ sobrij possũt adhuc m'ta agere ⁊ pati. Secũdũ p̃ambulũ ẽ de loco vbi factũ fuit istd̃ regale cõuiuiũ: qd̃ notat̃ cũ dicit̃: a ¶ Qñ sedit

a ¶ Qñ sedit ⁊c̃. Licz aũt christ⁹ in q̃tũ de⁹ sit etern⁹ nõ tñ fuit rex vel dñs ab eterno: sz qñ creaturã habuit subiectã. inter creaturas aũt angelica prior est saltẽ dignitate: ⁊ sic i sctis angelis cepit regnare. iõ sb̃dit̃: b ¶ Susa ci. re. ei⁹ ex. fuit. Susa eñ gaudiũ vl' leticia iterp̃tat̃. De ciuitate vero supna i q̃ ciues sũt ãgeli dr̃ Ps. lxxxvi. Sic letãtiũ oim hitãtiũ ẽ in te. c ¶ Ter. igi. an. ipe. sui. p t̃tiũ annũ ꝯueniẽter itelligit̃ tps tertiũ qd̃ est tps grẽ: q: successit tpi nature ⁊ tpi legis mosaice. d ¶ Fec. grã. cõ. q: tũc istituit eucharistie sacrm̃. e ¶ Cũ. p̃nci. ⁊ du. ⁊c̃. i. aplis. de q̃b⁹ dr̃ ps. xliiij. d. Cõstitues eos p̃ncipes sup oẽm t̃rã. Et fidelib⁹ alijs i diu̇sis eccl'ie g̃dib⁹ ꝯstitutis. f ¶ Ut ostẽ. diui. ⁊c̃. Tũc eñ oñdit fidelib⁹ suis cibũ p̃ciosissimũ q̃ reficiunt̃ angeli glïosi in specie ꝓpria: fideles aũt in hoc sacramẽto sub specie aliena. i ¶ Inuitauit omnẽ populũ. Quia vult omnes hoies saluos fieri et p cõsequẽs ad hoc sacramẽtũ admitti. l ¶ Septẽ dieb⁹. i. toto tẽpore qd̃ septenario dierũ reuoluit̃. m ¶ In vestibulo hor. i. eccl'ie militãtis. de q̃ dicit̃ Cañ. iiij. d. Hortus cõclusus soror mea spõsa. n ¶ Et nemoris. Dicit̃ aũt eccl'ia nem⁹: naz in ea sũt multe bone ꝑsone tãq̃ arbores fructifere p sanctã vitaz ⁊ aromatice p bonã famã. o ¶ Quod regio cultu. i. diuino q ¶ Cõsitũ erat. Nã ipse est cultor ecclesie principalis.

Moraliter

Et pende

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

A B a ¶ Et pēde. ex ⁊c. Byss⁹ mortificationē carnis significat. Purpura sāguinē martyrij. Colūne marmoree/ firmitatē doctoꝝ. Vñ ꝗ dr ꝙ tētoria diuersi coloris byssinis ⁊ purpureis funib⁹ ꝑ circulos eburneos in colūnis marmoreis suspēdebā tur: q2 decor eccl'ie in sapiētie meditatiōe ⁊ in ꝟtutū ascēsiōe ꝑ carnis mortificationē ⁊ castitatē cū martyrij dignitate in doctorib⁹ debet effulgere: ⁊ ipoꝝ ꝟbo ⁊ exēplo ad alioꝝ noticiā peruenire: vt ab his instructi ⁊ confortati aulam paradisi mereantur introire.

b ¶ Et colūnis marmoreis fultiebant. i. doctorib⁹ de quibus dicit: Ego cōfirmaui colūnas ei⁹. Et alibi: Colūnas fecit argenteas/ reclinatorium aureum.

Ps. 74. a — Cañ. 3. d

c ¶ Sup pauimētū. Smaragd⁹ a nimia viriditate sui sic vocat: Pariū gen⁹ marmoris cādidissimū. Per viroreꝫ eñ fidei ⁊ candorē castitat' ꝯstruit fundamētū hūilitatis. Beati eñ paupes spū qm̄ ipsorū est regnū celoꝝ. Et: Qui se hūiliat exaltabit. Et alibi: Discite a me q2 mitis sū ⁊c.

Mat. 5. a — Luc. 14. c — Mat. 11. d — Roma. 5. a — 1. Coꝝ. 12. a

d ¶ Uinuꝫ. ꝟm illud: Charitas dei diffusa est in cordib⁹ nr̄is ⁊c. Alij datur sermo scientie: alij sapientie: alij fides alij grā sanitatū.

e ¶ Nolētes. Nemo cogit spūale donū accipe: filios vult de⁹/ non seruos: voluntatē vult/ nō necessitatē. ꝟm illud: Qui pōt cape capiat. Item Si vis ad vitā ingredi/ ꝟua mādata. Et Si vis perfect⁹ esse: vade ⁊ vende oīa q̄ ha. ⁊c.

Mat. 19. b — Ibi. c. — Ibidem

f ¶ Unusquisq3 qd vellet ꝟm velocitatē ⁊ capacitatem ⁊ vtilitateꝫ singuloꝝ. Sic eñ tꝑanda est ꝑdicatio: vt in omibus vtilis fiat: nulli noceat: ⁊ inter oīm vitia q̄si gladi⁹ anceps trāseat. Sic ꝑ supbiam rescindens auferat/ vt nō augeat timiditatē. Sic ociosis ⁊ torpētib⁹ sollicitudineꝫ opis iponens: vt inquietis et curiosis nō augeat importunā actionem ⁊ sic de ceteris.

B g ¶ In palatio vbi. Hierusalē vbi templū ⁊ sancta sanctorū. vel in sancte scripture meditatione i qua diuinitas potentie sue tribuit noticiam.

☞ Ut ostēderet

a ¶ specialis ornatus.

a Et pēdebāt ex omni pte tentōria a
a ¶ celest' ꝯuersatiōis. b ¶ sapie. carbasin⁹ color auro sil'er. c ¶ celestis cōtēplatiōis.
āerei coloris/ ⁊ cārbasini/ ac hiācynthini: sustētata funibus byssinis atq3 purpureis: q̄ eburneis b c d e f g
b circulis iserti erāt: ⁊ colūnis mar h
a ¶ Vñ in Cañ. Lectul⁹ nr̄ florid⁹. i. quies ꝯtēplatiōis /in qua quiescūt sancti.
moreis fultiebāt. Lectūli quoq3 i
a ¶ ꝓpt' sapiā. b ¶ ꝓpt' eloq̄ntiā. c ¶ hūilitatē platorū q̄ minorib⁹ ꝑparant lectum.
c āurei ⁊ ārgentei: sup pāuimentuꝫ k l
a ¶ viroꝝ fidei. b ¶ cādore castitatis.
smaragdinō ⁊ pārio stratū lapide m
a ¶ Astitit regina a dextr' tuis in ve. deau. b ¶ virtutū.
de dispositi erāt: qd mirā vārietate
a ¶ picturā fecit deus: nō homo.
tate pictūra decorabat. Bibebāt n
a ¶ spūales cōuiue.
b ¶ euāgelicis verbis spūali sapiētia ꝯdit'.
bāt aūt q̄ inuitāti erāt āureis po
a ¶ leg' ⁊ apl'oꝝ ⁊ ꝓphꝫ. b ¶ . i. spūales
culis: ⁊ alijs atq3 alijs vāsis cibi o
delitie q̄b⁹ saginant aīe. a ¶ verbi dei celestis gratie. b ¶ nō ꝑuitate nostra.
d iferebant. Uinūꝫ q̄3/ vt māgnifi p
a ¶ Diuidēs singulis ꝓut vult.
b ¶ Abūdāter tribuit ⁊ nō iꝑroperat.
cētia regia dignūꝫ erat ābūdās/ q
⁊ ꝑcipuū ponebat. Nec erat qui r
e nolētes cogeret ad bibēdū: s3 sic
a ¶ scripturaꝝ.
rex statuerat/ ꝑponens mēnsis
a ¶ doctores. b ¶ maioribus eccl'ie: q̄ dāt in tꝑe tritici mensuram.
singlōs d̄ ꝑncipib⁹ suis: vt sume
a ¶ plebs iudaica q̄ regnare videbat: cum in cultu vnius dei ꝑminebat ceter' gētib⁹.
f ret vnusq̄sq3 qd vellet. Uāsthi q̄3 s
a ¶ refectionē legis. b ¶ sanctaꝝ aiaꝝ.
g regina fecit ꝯuiuiū fēmiāꝝ in palatio: vbi rex assuer⁹ manere ꝯsueuerat. Itaq3 die septio cū rex eēt t v x y

Nico. de lyra

✻ a ¶ Et pē. ex oi ꝑ. ten. vt ibi comederent inuitati ꝟm modum illius regni. b ¶ Aerei coloris: id est albi. c ¶ Et carbasini. i. aurei. d ¶ Ac hiacynthini. qui est color similis colori celesti. e ¶ Sustētata. i. extensa. f ¶ Funibus byssinis. i. de bysso factis: que est spēs lini candidissimi. g ¶ Qui eburneis circulis. in hebreo habetur: Rot' argēteis. Nō eñ videt ꝙ de ebore possent rote vel circuli fieri q̄ essent tāte magnitudinis ꝙ tentoria illa possent desuꝑ extēdi: cū ebur sit de dēte elephātis. Accipiunt tñ hic rote ⁊ circuli ꝓ circuli medietate: quia illa sup q̄ extēdebant tentoria habebāt figurā semicircli. h ¶ Et colūnis marmo. fultiebant. s. illi semicirculi ex vtraq3 pte. i ¶ Lectuli q̄3. i. sedilia ꝓ cōuiuātib⁹ ad modū lectuloꝝ facta. k ¶ Aurei ⁊ argē. q2 erat coopta pānis auri ꝑhrygiat' ⁊ hmōi. l ¶ Sup pauimē. Nō ē intelligēdū ꝙ istud pauimētum esset i horto vbi erāt arbores plātate: sed in laterib⁹ horti vbi erāt vestibula facta: q̄ gallice dicūt/ galeries. m ¶ Smaragdino ⁊ p. str. l. Due sūt spēs marmoris diūsoꝝ coloꝝ ad decorē pauimēti: sicut palatiū regis parisi⁹ de albo ⁊ nigro marmore paratū ē. n ¶ Bibebant. Hic ꝯseq̄nter oñdit magnificētia ꝯuiuij ex mō seruiēdi valde sūptuoso ⁊ abūdāti/ cū dici: Bibebāt autē q̄ inuitati erāt aureis poculis. i. cyphis ad poculū ordinat' ita ꝙ ponit cōtētū ꝓ cōtinēte. o ¶ Et alijs ⁊c. q2 ꝟm varietatē ferculoꝝ vasa mutabant. p ¶ Uinū q̄3. sine q̄ nō pōt eē ꝯuiuiū solēne. q ¶ Abūdās ⁊ ꝑ. p. i q̄ oñdit bonitas ⁊ abūdātia. vini. r ¶ Nec erat q̄ nolētes co. ad biben. q2 nolebat rex ꝙ in aula sua aliq̄s vteret mō icōposito ⁊ irrationabili aliq̄ꝝ barbaroꝝ: q̄ cōuiuātes nimis iportune īducebāt hoīes ad bibēdū. vñ talis mod⁹ venit in normaniā: q̄ est ꝑs gallie a barbaris habitātib⁹ ꝓpe polū arcticū: q̄ terrā illā accipiētes eā populauert. s ¶ Uasthi q̄3 ⁊c. Hic q̄rto describit magnificētia ꝯuiuij ex mō ordināndi: q2 mulieres comedebāt segregate a vir': ⁊ h̄ rōnabilit'. Primo: q2 mulieres sūt debilior' cōplexionis q̄3 viri: sunt etiam minoris potus ⁊ cibi: ⁊ ideo ordinatius comedebāt per se q̄3 cū vir'. Secūdo quia consuetudo erat apud persas/ ꝙ cōiuges maxime nobiliū nō dabāt se aspectibus alioꝝ viroꝝ. ⁊ ideo talis segregatio mulieꝝ a viris in prādio faciebat ad nature ordinationeꝫ: ⁊ ad morum honestateꝫ. x ¶ Itaq3 die septimo ⁊c. Hic consequenter describitur regine inobediētia. ⁊ secūdo cōtra eā sentētia/ ibi. Unde iratus rex. Circa pmū dr: Die septio. Dicunt hic aliqui hebrei ꝙ erat dies sabbati: qui vocat septimus: ⁊ ꝙ iusto dei iudicio ꝑmissa est vasthi illo die regem offēdere: vt sic puniret d̄ hoc/ ꝙ diebus sabbatorū faciebat mulieres hebreas cōtra legem laborare: sed hoc de nulla scriptura autentica auctoritatem habet: nec Joseph⁹ dicit: et iō meli⁹ exponitur: Die septio. s. cōuiuij. y ¶ Cum rex esset hilarior ⁊ post nimiā potioneꝫ incaluisset mero. Translatio ista videt in h̄ notare regē de ebrietate. qd nō est bene verisimile: quia q̄3tuꝫ ad oēs alios ordinauerat de potu sobrietate: vt pꝫ ex dictis: sc3 ꝙ nullus cogeret ad bibendum. ⁊ propter hoc in hebreo sic habetur: In die septimo cū esset melius cor regis ex vino: id est iocundi⁹.

✻ Precepit

Moraliter

✻ a ¶ Et pendebant ex omi ꝑte tentoria: id est sanctoꝝ angelorū presidia: sicut tentoria ꝓhibent pluuias ⁊ caumata. b ¶ Aerei coloris. per triplicē colorē hic positū: significat ternarius hierarchiaꝝ: ⁊ in qualibet hierarchia tres ordies angeloꝝ. q2 tamē eoꝝ stabilitas est a deo trino ⁊ vno: ideo huiusmodi tentoria sustētari dicunt funib⁹/ circulis/ ⁊ colūnis. i. tribus personis/ que sunt columne oēm creaturā sustētātes. aliter eñ statim i nihilū redigeret. Sūt etiā circuli oēm ꝑfectionē eminētissime cōtinētes sūt: ⁊ funes vniuersi ptes adinuicē cōnectētes. i ¶ Lectuli quoq3: id est sedilia ꝓ cōuiuantib⁹ ad modū lectuloꝝ disposita: ꝟm sensū l'ralem. ¶ Moralit' ꝟo ꝑ hec sedilia signat quies consciētie: in qua sedere debēt percipientes sacramētū eucharistie. Dicunt aūt aurei ⁊ argentei. quia per auꝝ charitas/ et per argentum mundicia designant per quas consciētie quietantur. n ¶ Bibebant aūt qui iuitati erāt aureis poculis. q2 ꝟtus eucharistie sugit in vi amoris. p ¶ Uinū q̄3 ⁊c. per qd sanguis christi ꝑciosissim⁹ designat: q̄ nobis in h̄ sacro sb̄ specie vini dat. s ¶ Uasthi. q̄3 ⁊c. ꝑ istā itelligit synagoga. nā interpretat diffinitio cōsūmata. finis aūt synagoge cōsūmat⁹ fuit i christi passiōe: nā ex tūc legalia fuerūt mortua: et p⁹ publicationē euāgelij mortifera. tꝑe tñ itermedio a iudeis poterāt obseruari. iō subdit: t ¶ Fecit ꝯuiuiū. i oblatiōe sacrificioꝝ. Et dr ꝯuiuiū femiāꝝ: ad designādū ei⁹ defectū: sic sex⁹ femine⁹ ē defectiu⁹. v ¶ In palatio ⁊c. i. in tēplo quo dabant diuia respōsa añ passiōis christi tꝑa. x ¶ Itaq3 die septimo cum rex esset hilarior. Per diem septimū intelligitur hebdomada septima post pascha: post quā festum pētecostes celebrat. Tunc eñ rex noster iesus christus hilarem se ostendit: q2 dona spūssancti discipulis in signo visibili dedit.

✻ Et post

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

E ℌ a ¶ Ut oñderet cū. Ubi venit plenitudo tpis misit deus filiū suū τc. Tūc em̄ dei fili⁹ incarnat⁹ legis mysteria q̄b⁹ añ fideles pauerat/abundātiori gr̄a manifestauit. b ¶ Que renuit. Nō solū legatos despiciens/ sz τ regis imperiū. vñ in euāgelio: Senior em̄ fili⁹ a patre rogat⁹ ad cōuiuiū noluit introire τ qui ad cenaz vocati aliis reb⁹ occupati noluerūt venire iuxta indignationē patrisfamilias reiecti sūt τ alii loco illoꝝ ɔstituti. c ¶ Rñditq̄z. hic nouissim⁹ in ordine septē sapiētiū nūeratus sententiā ꝓmulgat: et paulū apl̄m significat q̄ dic: Ego sū minim⁹ apl̄oꝝ q̄ ñ sū dign⁹ vocari apl̄s. Et ɔdicētib⁹ iudeis τ zelo repletis ait: Quia vos idignos iudicat' vite eterne: ecce ɔuer. ad gētes.

Gal.4.a — Mat.22.a — i.Cor.15.b — Act.13.g

ctū est. k ¶ Et primi post eū residere soliti erant. in cōsiliis τ in mēsis τ in aliis locis honorificis. l ¶ Respōditq̄z manu. h̄ ponitur rñsio. vbi primo tāgitur regine culpa. m ¶ Nō solū re. lesit regia vasthi. ex facto suo. s. suspitione cōtēptus regl' p̄ncipib⁹ τ pplis ingerēdo. n ¶ Sz τ oēs p̄nci. τ pplos regi subiectos. q̄z occasione huius facti qd̄ vbiq̄z diuulgabit'/multo mag' cōtēnent alie mulieres viros suos. scd̄o exp̄mit' snia p modū tñ cōsilii/ cū dicit': Si tibi placet τc. o ¶ Ut nequaq̄z vltra regina vasthi igrediatur ad regē. sed sit simplicit' repudiata. Cetera patēt in lr̄a.

a ¶ nobis s̄m opinionē. b ¶ copiosam sctispūs gr̄az/quā apl̄i potati sunt. c ¶ in apl̄is. d ¶ spūsscti musto. de q̄ dr̄: Tu aūt seruasti bonū vi. vs. a.

hilarior τ p⁹ nimiā pōtationē icaluisset mero: p̄cepit mauman τ beçatha τ arbona τ bagatha τ abgatha/et çarath et

a ¶ Predicatorib⁹ replet' septiformis spū gr̄a qui se castrauerūt ꝓpter regnū celorū. b ¶ verbum dei.

charchas: septē eunuchis/q̄ i ɔspectu ei⁹ mīstrābāt: vt itro

a ¶ iudaicā plebē. b ¶ ad cōuiuiū spūale. c ¶ honore religionis. ¶ natiōibus. ¶ regibus nobilioribus.

ducerēt reginā vasthi corā rege posito sup caput ei⁹ diade

mate: vt ostēderet cūctis pplis τ p̄ncipib⁹ ei⁹ pulchritudi

a ¶ prerogatiua patrū: scientia legis τ ꝓphetarum.

nē. Erat em̄ pulchra valde. Que renuit: τ ad regl' imperiū

a ¶ saluator noster: de q̄ dicit': Concupiscet rex decorem tuum.

qd̄ p eunuchos mādauerat/ venire cōtempsit. Uñ irat⁹ rex

a ¶ doctores/spū gr̄e septiformis p̄cellētes. b ¶ recta fide τ opatiōe.

τ nimio furore succēsus: iterrogauit sapiētes q̄ ex more regio ei semp aderāt: τ illoꝝ faciebat ɔsilio: scientiū leges ac

a ¶ prophetarum.

iura maioꝝ. Erant aūt primi τ ꝓximi charsena/τ çethar/et admatha/τ tharsis/τ mares τ marsana τ mamucha: septē

a ¶ predicatores gentium. b ¶ volūtatem.

duces psaꝝ atq̄z medoꝝ/q̄ videbāt faciē regl': τ primi post

a ¶ in regno ecclesie/vel celesti.

eū residere soliti erāt/cui sentētie vasthi regina subiaceret: q̄ assueri regl' imperiū/qd̄ p eunuchos mandauerat/facere noluisset. Rñditq̄z manucha audiēte rege atq̄z p̄ncipib⁹:

¶ Q. publica res agit'. ¶ subditos.

Nō solū regem lesit regina vasthi: sed τ oēs pplos τ p̄nci

a ¶ predicatores. b ¶ ecclesiis.

pes: q̄ sunt i cūctis ꝓuinciis regis assueri. Egrediet' em̄ sermo regine ad oēs mulieres/vt ɔtemnāt viros suos τ dicāt: Rex assuerus iussit/vt regina vasthi itraret ad eū: τ illa noluit: Atq̄z h̄ exēplo oēs p̄ncipū ɔiuges persaꝝ atq̄z medorū paruipēdēt iperia maritoꝝ. Uñ regl' iusta ē indignatio. Si ḡ tibi placet egrediat' edictū a facie tua: τ scribat' iuxta legē psaꝝ atq̄z medoꝝ: quā p̄teriri illicitū ē: vt neq̄q̄z vltra

a ¶ Synagoga q̄ ɔtēpsit. b ¶ q̄si spōsa i cubili. c ¶ quo regnabat cū rege. d ¶ ecclia de gētib⁹. e ¶ fide τ deuotiōe. de q̄ dr̄: Astitit regina a dextr' tuis

regina vasthi igrediat' ad rēgē: sz rēgnū illi⁹ altera q̄ melior est illa accipiat. Et hōc i oīne qd̄ latissimū ē ꝓuinciaruz

a ¶ In omnē terrā exiuit son⁹ eoꝝ. b ¶ ecclesiarum. a ¶ subdite plebes. b ¶ apostolorū. c ¶ successorum.

tuaꝝ diuulget' iperiū: vt cuncte vxores tā maioꝝ q̄z minoꝝ

a ¶ prelatis. b ¶ scz obedientie. ¶ coapostolis.

dferāt marit' suis honorē. Placuit ɔsiliū ei⁹ regi/τ p̄ncipi

a ¶ pauli. b ¶ p predicatores. c ¶ admonitiōes: correptiōes.

b⁹: Fecitq̄z rex iux' ɔsiliū manucha τ misit ēpl'as ad vniūsas ꝓuicias regni sui: vt q̄q̄z gēs audire τ legere poterat diuer

a ¶ Loquebātur variis linguis apostoli magnalia dei.

sis linguis et litteris: esse viros principes ac maiores i domibus suis: τ hoc p cunctos populos diuulgari.

Ni. de lyra

✱ b ¶ Precepit mauma τc. ita q ibi nō notat' rex de excessiuo potu: q̄z vinū etiaz sobrie potatū bñ letificat cor. c ¶ Septē eunuchis. i. ministr' mēse sue assistentib⁹. q̄ dicūt' eunuchi nō per abscisionē genitaliuz: sz ꝓpter ɔtinentiā castitatis τ honestatem morū. d ¶ Ut itro ducerēt reginā vasthi. vt sic magnificentiā suā ostēderet: non soluz in ꝓpria psona/ sz etiā i sibi p mr̄imoniū ɔiūcta. e ¶ Que renuit τ ad τc. et sic ista trāslatio notat reginā de ɔtēptu: q̄ est grauis culpa. dic' aūt iosephus li. xi. antiq̄tat' iudaice: q non fecit h̄ ex ɔtemptu: sz ꝓp' honestā ɔsuetudinē persaꝝ q̄ ɔiuges/ maxime nobiliū nō se dabāt aspectibus alioꝝ viroꝝ. τ lr̄a hebraica nō notat eā de aliq̄ ɔtēptu: vbi sic habet' τ ñ plus: Et renuit regia vasthi venire s̄m verbū regl' in manu eunuchorū. i. p eunuchos. f ¶ Uñ irat⁹. Hic ɔñr ponit' snia ɔtra reginā. de q̄ p̄mo queritur. τ scd̄o rñdetur/ibi: Rñditq̄z Circa primū dr̄: Uñ ira. rex τ nimio furo. suc. nō tantū propter factū q̄ntuz ꝓpter p̄ncipes τ ppl'os assistentes. q̄z q̄uis regina ex verecundia τ honestate muliebri fuisset mota: tñ p̄ncipes τ ppl'i assistentes possent statim cogitare q ex cōtemptu fecisset: q̄z ṽbū regis in h̄ casu debebat ɔsuetudini p̄ualere. g ¶ Interrogauit sapiētes. vt nō p̄cipitātur aliq̄d ageret de capite suo. h ¶ Qui ex more regio. vt nūq̄z esset sine bono τ magno consilio. Cetera patent vsq̄z ibi: i ¶ Qui videbāt faciē regis. quia cōiter ei aderāt. vt dictum est

F — Josephus

Moraliter — ✱ a ¶ Et post ni. po. inca. me. i. spūsctō/ non i se: q̄z a p̄ncipio cōceptionis habuit plenitudinē gr̄e. sz in corpore suo mystico. nā ꝓp' receptionez spūsscti ei⁹ discipuli putabātur pleni musto: vt hr̄ Act'. ii. b ¶ Precepit mau. τc. p istos significant' apl'i aliiq̄z discipuli: q̄b⁹ p̄cepit christ⁹ vocare ppl'os: τ p̄ncipal'r synagogā ad ɔuiuiū noui testa. ꝓp' quod paulus et barnabas dixerūt iudeis Act'. xiii. g. Uobis oportebat p̄mū loq̄ ṽbū dei: sz q̄m repellitis illd̄ τ indignos vos iudicatis eterne vite: ecce conuerimur ad gētes. sic em̄ precepit nob de⁹. Et hec repulsio signatur p hoc qd̄ s̄bdit': e ¶ Que renuit. τ ad re. ipe. τc. τ ꝓp' contēptū p̄dicatiōis apl'oꝝ iesus christ⁹ rex regū synagogā ꝓ maiori pte i icredulitate dimisit.

H

¶ In p̄ncipio ca. i. Hester vbi dr̄ i postil. In diebus assueri. Postq̄z descpt⁹ ē ꝓgressus ppl'i τc.

Addi.

Expositio doctoꝝ nr̄orū dicentiū: q assuer⁹ iste fuerit octau⁹ rex psarum post cyrū / omissis duobus regib⁹ q̄ tm̄ septem mensib⁹ regnauerūt: posset bene sustineri tāq̄z vera: non obstante impugnatione postillatoris: cuius fundamentum in hoc loco est inualidum. Fundatur em̄ impugnatio sua in hoc: q mardocheus captiuatus fuerat cuz iechonia rege iuda. et hoc credit ꝓbare per illud quod dicitur infra. ii. capitulo: Erat vir iudeus in susis ciuitate/ vocabulo mardocheus filius iair: filii semei: filii cis de stirpe gemini: qui translatus fuerat de hierusalem eo tēpore quo iechoniam regem iuda transtulerat nabuchodonosor τc. Presupponit em̄ q illud relatiuū qui/ cōtentum in hoc dicto: qui translatus fuerat: necessario referatur ad mardocheum. τ sic deducit q mardocheus fuisset ducentorum annorum τ plus in primo anno regni assueri: quod est in conue

A est icōueniēs. Sʒ recte attēdēti lrām ꝓsuppositū suū nō valet. Nā ꝓdictū relatiuū posset referri plane ad cis ꝓauū mardochei: nō aūt ad mardocheū. ⁊ ꝫm istū intellectū ꝯnr ꝯcedit ꝙ cis duct⁹ fuit in trāsmigrationē cū iechonia: non aūt mardoche⁹ ꝓnepos su⁹. ⁊ sic ñ oportet ꝯcedere ꝫm istā expositionē ꝙ mardoche⁹ eēt tot annoꝝ qñ fuisset exaltat⁹ ꝑ assueꝝ: vt postillator itēdit: qꝛ forte ꝑ magnū tp̄s post trāsmigrationē mardoche⁹ fuit nat⁹ i susan/ vl' alibi. Cū aūt relatiuū ꝓdictū posset referri ad referri ad cis ꝓauū mardochei: patʒ ꝑ exēpluʒ. nā si q̄s diceret ꝙ dauid fuit fili⁹ iesse/ filij obed/ filij booz: q̄ ꝯtraxerat cum ruth moabites: tal' narratio nō eēt reputāda falsa: cū illō vltimū relatiuū ꝯtētū i illo dicto: q̄ ꝯtraxerat: possʒ referri ad suū imediatū añcedēs. s. booz: nō aūt ad dauid /nec ad alios. ⁊ siliter potest intelligi relatio illa in ꝓposito. Ex quibus sequit: ꝙ opinio cōmunis expositoꝝ nostroꝝ nō est respuēda ꝓpter incōuenientiā quā allegat postillator de etate mardochei ⁊c. C

Glo. ordi.

G His itaqꝫ gestis. Ca. II. Repudiata iudea diuersi ex diuersis ꝑtib⁹ mūdi ad societatē regie dignitatis ꝑ ꝓdicatores ꝟbū dei administrātes adducūt. ⁊ sb manu egei q̄ iterp̄tat festin⁹ ⁊ custos/ ē regiarū, mulieꝝ tradunt. i. cōmittūtur pastoribus q̄b⁹ fideliū aiarū custodia dat: vt eis ꝟbo ⁊ exēplo ministrēt q̄cq̄d ad cultū pietatis necessariū videt. Quicūqꝫ autē fide recta ⁊ ꝯsciā pura regi altissimo placuerit: ad ipsū ingrediet/ repudiata vasthi. b ¶ Qui fu. nu. Hester ꝟꝛ absconsa: edissa: misericordiā cōsecuta. hec est gentiū eccl'ia q̄ in abscōdito cordis nutriens castitateʒ fidei et misc̄diaʒ/ gratiā coram oculis domini inuenit. repudiata synagoga /que i Osee vocabat absqꝫ misericordia. Hanc nutrit mardocheus sp̄ūalis et adoptat i fi/ [Osee. 1. b]

Hⁱˢ ita qꝫ ge Ca. II. a stis postqꝫ regl assue b ri idignatio deferbu erat: recordatus est c
a ¶ ꝯtēnens regē. b ¶ repudiationē.
vasthi: q̄ fēcisset vel q̄ pāssa eēt: d
a ¶ consolantes regem.
dixērūtqꝫ pueri regis ac ministri e
a ¶ nouelle aīe. b ¶ a corruptiōe diaboli.
ei⁹: Querāt regi pūelle ꝟgīnēs/ f
a ¶ ap̄l'i: de q̄b⁹ dꝛ: Ecce ego mitto vos.
b ¶ diligenter.
ac speciose: ⁊ mittānt q̄ considērēt ꝑ vniuersas ꝓuīcias puellas
a ¶ ꝟtutibus ⁊ opib⁹. b ¶ ꝟbo ⁊ exēplo.
spēciosas ⁊ ꝟgines: et addūcant
a ¶ Nō pōt ciuitas abscōdi sup mōtē po.
b ¶ in qua regnabat assuerus.
eas ad ciuitātem susān: et tradāt g
eas i domū feminarū/ sub manu egei eunuchi/ q̄ est ꝓpositus ⁊ custos mulieꝝ rēgiarū: ⁊ accipiānt h
a ¶ spōsaꝝ regl magni. b ¶ a deo.
a ¶ victū ⁊ cultū animarū.
mūndū muliebrē/ ⁊ cetera ad vs⁹
¶ qꝛ multi vocati: pauci electi.
necessaria. Et q̄cūqꝫ inter oīnes i
a ¶ vna /nō mlt'e. Mltitudīs cre. e. cor. v.
oculis regl placuerit: ipsā regnet k l
ꝓ vasthi. Placuit sermo regi: et m n
ita vt suggesserāt/ iussit fieri. Erat o
vir iude⁹ in susis ciuitate: vocabulo mardoche⁹: filius iair / filij semei/ filij cis de stirpe gemini: q̄ p q
a ¶ ꝑsecutor eccl'ie factus. b ¶ spirituali.
trāslāt⁹ fuerat de hierūsalē eo tp̄e
a ¶ ꝓpatos captiuitati spirituali: iechonias em̄ ꝓparatio dn̄i iterp̄retat. b ¶ diabol⁹
quo iēchoniā regem iuda nabū/ chodonosor rex babylōnis trās/
a ¶ cōfusionis.
a ¶ magister. b ¶ eccl'ie. c ¶ christi/ q̄ dic: Nūciabo nomē tuū f. m.
b tulerat: q̄ fuit nūtriti⁹ filiē frātris sui edisse: q̄ altero noīe vocabat
a ¶ abscōsa. Nesciat ei sinistra tua q̄d faci. dex. tua. b ¶ errorē et supstitionē gentilē.
hēster: ⁊ vtrūqꝫ pārētē amiserat:
a ¶ Pulchra es ⁊ decora filia hierusalem.
pūlchra nimis et decora facie.
Mortuisqꝫ p̄re ei⁹ ac matre/ mar
a ¶ per verbū euāgelij ad salutē generauit eternā. vn̄: Filioli mei quos iteꝝ parturio.
doche⁹ sibi eā ādoptauit in filiā.
Cūqꝫ ꝑcrebruisset regl imperiū: ⁊ iuxta mādatū illius mlt'e virgines pulchre adducerēt susan: et

Nico. de lyra

His itaqꝫ gestis Ca. II. Postqꝫ de scripta ē regine vasthi deiectio: hic ꝯseq̄nter ponit ipsi⁹ hester exaltatio: ⁊ h̄ in q̄ttuor sibi gradatim succedētib⁹: qꝛ p̄io aliis ꝟginib⁹ regiis sociat. secūdo mūd⁹ mliebris ei accelerat/ ibi: Que placuit ei. tertio regi despōsat/ ibi: Ducta est itaqꝫ. q̄rto in amore regl firmat/ ibi: Cunqꝫ ⁊ secūdo ꝗrerent. Circa p̄mum ponit primo ꝯsultatio generał. secūdo circa hester executio specialis/ ibi: Erat vir iude⁹. Circa p̄mū sciēdū: ꝙ sicut dicit iosephus libro. xi. antiq̄tatis iudaice: sedata passione ire ⁊ turbationis in assuero de facto ꝓdicto vasthi regine: cepit recolere eius pulchritudinē ⁊ amorē quē habuerāt ad inuicē: ⁊ dolere de hoc ꝙ abiecerat eaʒ: maxime quia eā reuocare nō poterat propter edictū irreuocabile quod sup h̄ dederat: ⁊ ꝑ totū regnū suuʒ publicauerat: ꝓpter qꝺ amici sui vidētes eū cōtinue anxiari: suaserunt ei/ vt virgines pulcherrimas faceret ad se adduci: ⁊ illā que inter eas magl sibi placeret vxorē assumeret: et sic amor sequētis dolorē mitigaret p̄cedentis. ⁊ h̄ est quod dicitur: b ¶ Postqꝫ regis assueri indignatio deferbu. i. passio ire ⁊ turbationis transierat: quia aliter iudicat hō in passiōe posit⁹ ⁊ extra passioneʒ. c ¶ Recordatus est vasthi. sic est i hebreo ⁊ in libris correctis. qꝛ quietata passione assuerus recordatus fuit pulchritudinis ipi⁹ vasthi: ⁊ amoris qui fuerat inter ipsos. d ¶ Que fecisset vel que passa esset. ꝯferendo penā quā ei inflixerat: ⁊ factū qꝺ ipsa fecerat: ⁊ videbatur sibi ꝙ culpam pena excessisset rōnibus supradictis: qꝛ fecerat honestate ⁊ verecundia muliebri: ꝓpter qꝺ anxiebat/ eā reuocare nō audens: ne p̄ncipes regni cōtra se ꝓuocaret ex fractiōe edicti irreuocabił: ⁊ ne a toto populo ꝓpter vnā mulierem reputaretur mutabilis tāqꝫ effeminatus ⁊ mollis: ⁊ per cōsequēs regno priuaretur: maxime cum nō esset de semie regio: ꝫm dictum Ra. Sa. ca. p̄cedēti. e ¶ Dixeruntqꝫ pueri regis ac ministri eius: id est familiares ⁊ intrinseci volentes occurrere eius desolationi. f ¶ Querantur regi puelle virgines ac speciose ⁊c. Et patet littera vsqꝫ ibi: h ¶ Et accipiāt mū. mu. id est illud qꝺ pertinet ad cultū ⁊ ornatum: ⁊ dicitur a mundo das: quia aliq mūdant carnes mulieꝝ: sicut balnea/ pigmenta ⁊ consimilia. ⁊ aliqua etiaʒ decorant exterius per sui mundiciam ⁊ decorem: sicut vestes ⁊ ornamenta de auro ⁊ argento ⁊ lapidibus preciosis facta. i ¶ Et quecūqꝫ iter oēs: id est super oīnes. k ¶ Oculis regl placuerit. oculis scʒ exteriorib⁹ propter pulchritudinē: ⁊ oculis mentis ꝓpter delectationem in ea inuentam. et consimilibus. l ¶ Ipsa regnet pro vasthi. vt sic dolor precedens detur obliuioni. m ¶ Placuit sermo regi. quia videbatur sibi hoc esse ad suā consolationē. n ¶ Et ita vt suggesserant iussit fieri. mandando statim executioni. o ¶ Erat vir iudeus. Hic cōsequēter ponitur specialis executio circa hester: cuʒ dicit: Erat vir iude⁹ in susis ciuita. Dicit ioseph⁹ ꝙ tunc manebat in babylonia: sed adducta hester ad susan/ illuc se trāstulit amore hester quā diligebat vt filiā: et sic scriptura loq̄tur h̄ ꝓ tp̄e q̄ se trāstulerat apud susan. p ¶ De stirpe gemini. ⁊ sic ptʒ ꝙ fuit de stirpe saul p̄mi regis israel. q ¶ Qui translat⁹ fuerat. de qua trāslatione habet. iiij. Regl. xxiiij. Cetera patent vsqꝫ ibi: ✱ Hester qꝫ [D]

Moraliter. a ¶ His itaqꝫ gestl ⁊c. Sequitur: f ¶ Querantur regi puelle virgines ac speciose: et mittantur qui considerent ⁊c. Cū uis autē quelibet persona perseuerās in integritate fidei ꝟgo dicatur/ ⁊ dei sponsa: tamen ecclesia ex personis talibus congregata dicitur sponsa dei ꝓdilecta. ⁊ hoc significatur Cantl. vj. c. cū dicitur: Sexaginta sunt regine: et octuaginta concubine: ⁊ adolescentularum nō est numer⁹. Una est colūba mea: perfecta mea. Igitur per singulas virgines quesitas pro rege/ significantur singule fideles persone: sed per hester que fuit preelecta/ signatur ecclesia: ⁊ per nuncios ad querendū missos apostoli ⁊ predicatores alij. Potest etiam per hester ꝟgo maria designari: ⁊ per nuncios angeli eā visitantes: ⁊ specialer gabriel angelus ad eā specialiter destinatus Luc. j. g ¶ Et tradant eas in domum feminarum sub manu egei eunuchi: qui est prepositus et custos mulierum regiarum: id est sub disciplina spiritussancti a quo custodiūtur dicte virgines et vnguntur charismatibus/ et varijs virtutibus adornantur. [Moraliter]

✱ Ducta est

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

E G adoptat in filiam q̃ est doctor gentiũ in fide ⁊ veritate: ⁊ est de stirpe gemini/ h̃ ẽ de stirpe beniami. a ¶ Hester. Hãc nabuchodonosor spũal' ⁊ rex ꝯfusiõis a naturali lege ⁊ cultu vni᷒ dei in ꝯfusionẽ idolatrie trãstulit: ſ; pietas diuina ad viã ꝟitat' ꝑ p̃dicatores reuocauit. b ¶ Et septẽ puellas.i.fideles aĩas spũſcti gr̃a regeneratas atq; dedicatas q̃ ei᷒ sequũt̃ vestigia: fide/ doctrina ⁊ opatiõe bona. de q̇b᷒

Cañ.i.a. d̾r: Adolescẽtule dilex.te ni. c ¶ Que noluit in. Quia pctõꝝ labe ⁊ sordib᷒ idolatrie ꝑ baptismũ mũdata/ opprobriũ ꝓstine iniq̃tatis nõ sustinuit vltra. d ¶ Ingrediẽtes. Quecunq; aĩa certat ad thalamũ christi ꝓperare /cõdignũ a suis doctoribus accipit ornamentũ: ⁊ quo magis se deuotã ad agnitionez fidei ⁊ exercitiũ operis preparat/ eo amplius a doctorib᷒ istruitur: vt de cõpetentiũ numero scẽ trinitat' integrã fidez ⁊ confessionẽ ad ꝑceptionem baptismi/ ⁊ vnctionẽ chrismatis vt celesti sponso veraciter iũgat̃ accedat. e ¶ Atq; in dei ĩ scdas. Qui se ab ecclia ꝑ vitioꝝ sordes sepauerit: merito in secũdas edes retrudit̃ vbi concubine reg' morant̃: q2 sane fidei casus descensum honoris meret̃: nec habet vl-

F tra potestatẽ ad regẽ redire: nisi superna gratia visitat᷒ in pristine statũ dignitatis restituat̃. f ¶ Euoluto ãt tẽ.id est trãsact' q̃nq; etatib᷒ mundi q̇b᷒ patrũ ꝓpago ꝓcesserat: istabat sexta etas veniẽte redemptore: in q̃ gẽtiũ multitudo ꝑ euangelium vocãda erat. g ¶ Thebeth/ apd̾ hebreos: eudinos/ apd̾ grecos. ianuarius ẽ/ apd̾ latinos: In q̃ dñs ĩ carnatus octaua: die circũcisus: a mag' adoratus/

Matth.2. ⁊ mysticis muneribus est honoratus: in quo etiam a iohãne baptiçat᷒ esse predicatur. G Cũq; ⁊ scdo

Nico.de lyra

⁂ a ¶ Hester quoq; iter ceteras puellas ei tradita est. scilicet egeo eunucho. b ¶ Que placuit ei. Hic consequẽter describit̃ promotio hester q̃tũ ad acceleratio nem ornatus muliebris/ cuz dicit̃: c ¶ Et inuenit gratiam in cõspectu illius. ⁊ hoc factũ ẽ ex diuina ordinatione: vt cito ꝓmoueret̃ ad regiam dignitatem: ⁊ sic liberaret populuz israel a periculo sibi imminente de propinq̊. d ¶ Et traderet ei partes suas.i. illa que ad victũ vestitum ⁊ ornatum pertinebant. e ¶ Que noluit ei indicare populum et patriã suam. de

a ¶ castis parentibus.

a egẽo traderent̃ eunucho. Hester q̊z int̃ ceteras puellas ei tradita ẽ: vt ꝟuaret̃ i numero femiaꝝ Que placuit ei ⁊ iuenit gr̃az i ꝯspectu illi᷒. Et ꝑ̃ b c

a ¶ sanã doctrinã scripturaꝝ ⁊ vitã eternã ⁊ honestam.

cepit eunucho vt accelerar̊et mũndũ m̃liebrẽ: ⁊ d b traderet ei ꝑtes suas: ⁊ septẽ puellas speciosissi-

a ¶ sponsam. b ¶ adolescẽtulas. c ¶ donis virtutum.

mas d̾ domo reg': ⁊ tã ipãm q̃; pedisseq̃s ei᷒ or-

a ¶ verbo et exemplo. b ¶ ecclesia de gentibus.

c naret atq; excõleret. Que noluit ei indicare po e

a ¶ doctores qui dicũt. Obliuiscere po.t.⁊c.

pulũ ⁊ patriam suã. Mardocheus enim patruus eius preceperat ei: vt de hac re oĩnino retice

a ¶ sollicite exq̃rẽdo fidẽ ⁊ opationẽ cõmisse pleb̃. b ¶ assidue. vñ apl's: Sollicitudo oĩm ecclîaꝝ. ⁊ q̇s ĩfir. ⁊ ego ñ ĩfir. c ¶ añ

ret. Qui deambulabat quotidie ante vestibulũ f

regulã recte fidei. a ¶ celestis hierusalẽ. b ¶ anime.

domus i qua electe v̊gines ꝟuabãt̃: curã agẽs salut' hester/ ⁊ scire volẽs q̇d ei accederet. Cũ ãt venisset tp̃s singulaꝝ ꝑ ordinẽ puellaꝝ/ vt intra

a ¶ tanq; sponse. b ¶ celestem.

rẽnt ad rẽgẽ: explet' oib᷒ q̃ ad cultũ m̃liebrẽ ꝑtiebãt: mẽsis duodecim᷒ v̊tebat̃: ita dũtaxat vt sex g h

a ¶ nomine fidei ⁊ pinguedine dilectionis.

mẽsib᷒ oleo vngerent̃ myrtino: ⁊ alijs sex q̃busdã i k

¶ bonoꝝ opeꝝ. a ¶ virtutũ. b ¶ in baptismũ.

d pigmẽt' ⁊ aromatib᷒ vterẽt̃. Ingrediẽtesq; ad regẽ: q̇cq̇d postulassent ad ornatũ ꝑtinẽs/ accipie

a ¶ a doctoribus prius. b ¶ trinitatis fidei.

bãnt: ⁊ vt eis placuerat cõposite/ de triclinio fe-minaꝝ ad reg' cubiculũ trãsibãt. Et q̃ itrauerat l

a ¶ q2 post occasum vitiosoꝝ exurgit fulgor virtutũ.

e vespẽ/ egrediebat̃ mane: atq; ĩde i scdas edes deducebat̃: q̃ sub mãu susagaçi eunuchi erãt: q̃ cõ m cubinis reg' ꝑsidebat: nec hẽbat ꝑtãtẽ ad regẽ vltra redeũdi nisi voluisset rex: ⁊ eã venire iussisset

f ex nomine. Euoluto aũt tp̃e ꝑ ordinez: instabat n

a ¶ sexta etas vẽit vbi plẽitudo tp̃is. b ¶ ecclia d̾ gẽtib᷒. c ¶ do

dies q̊ hester filia abiahil fr̃is mardochei /quã sibi adoptauerat i filia d̾beret itrare ad regẽ. Que o

ctoꝝ ⁊ p̃cipue pauli. a ¶ vt.s̃. b ¶ ꝑ baptismũ. c ¶ q2 pl᷒ credi

dit doctorib᷒ q̃; sibi: Que vtilia st̃ meli᷒ nouit medic᷒ q̃; ĩfirm᷒.

nõ q̃siuit m̃liebrẽ cultũ: ſ; q̃cũq; voluit ege᷒ eunuchus custos virginũ/ hec ei ad ornatũ dedit.

a ¶ Circũdata varietate virtutum.

Erat eĩ formõsa valde ⁊ icredibili pulchritudine: oĩmq; ocl'is gratiosa ⁊ amabil' videbat̃. Du p q cta ẽ itaq; ad cubiculũ reg' assueri/ mense decio

a ¶ benignitatis anno septiformi gr̃a spũſcti repleto.

g q̃ vocatur thebeth: septimo anno regni ei᷒: ⁊ ad

a ¶ eccl'iam. b ¶ christus. c ¶ nationes.

amauit eãm rex plus q̃; oẽs mulieres: habuitq;

a ¶ virtutũ. b ¶ remissionem peccatorum.

grãtiã ⁊ misericordiã corã eo sup oẽs mulieres:

a ¶ ꝯsortẽ sibi regni fecit. b ¶ in mẽte. c ¶ Astitit regia

⁊ posuit diadema regni i capitẽ ei᷒. Fecitq; eã re

a dextris tuis. a ¶ synagoge q̃ regẽ spernẽdo ⁊ crucifigẽdo regni dignitatẽ amisit. b ¶ conuiuiũ spũale/ gaudiũ in toto orbe

gnare loco vasthi. Et iussit cõuiuiũ ꝑpari ꝑmagnificũ cũct' p̃ncipib᷒ et seruis suis / ꝓ cõiuncti

a ¶ eccl'ie. b ¶ Uenite ad me oẽs q̃ laboratis ⁊c. c ¶ deposito onere peccatorũ.

vbi epule spirituales: vbi mysteria corpis ⁊ sanguinis dñi.

one ⁊ nuptijs hester: ⁊ dedit requiem vniuersis r

Nico.de lyra

G am. de precepto mardochei: quia iudei tũc erant captiui et serui: ⁊ si hoc sciretur forsitan posset tanq; ignobilis repudiari: q̃uis ſm veritatẽ esset de genere regali: vt dictum est. f ¶ Qui deambulabat quotidie. sollicitus inquirere de bono ipsius hester. g ¶ Mẽsis duodecimus vertebatur. s. anteq; aliq̃ de virginibus adductis ad regis cubiculum duceretur: quia primis h ¶ Sex mensibus vngebãtur oleo myrtino: id est lachryma fluente de tali arbore/ q̃ habebat virtutẽ mũdificandi carnẽ. i ¶ Et alijs sex. s. mensibus. k ¶ Quibusdam pigmentis ⁊ aromatibus vterentur. que faciunt carnem mulieris suauez ⁊ redolentem/ ad reprimendũ fetores qui in mulierib᷒ solent esse: oĩa ista fiebant d̾ ꝯsilio medicoꝝ reg': vt sic maiorem delectationẽ iueniret i eis: vel saltẽ i aliq̃ eaꝝ: ⁊ sic maior delectatio superueniens dolorez abijceret p̃cedentem. l ¶ Et que intrauerat ⁊c. vt sic de pluribus vna tanq; delectabilior ⁊ amabilior eligeretur: et tanq; regina coronaretur.

H m ¶ Qui concubinis regis presidebat. de victu et d̾ vestititu conuenienti eis ꝓuidendo. tamen verisimile est: ꝙ iste que admisse fuerant ad cubiculũ regis erant ei᷒ vxores. dicebãt̃ tñ ꝯcubine: que. s. non erãt p̃ncipales vxores. sic̃ ⁊ de abraã legitur: ꝙ sara dicit̃ propria ⁊ pricipalis ei᷒ vxor: alie aũt dicũtur concubine: vt habetur Geñ. xxv. oĩes tñ erant ei᷒ vxores. n ¶ Instabat dies quo hester ⁊c. debebat intrare ad regis cubiculuz ſm modum ⁊ ordinem superi᷒ positum. o ¶ Que non quesiuit muliebrem cultũ. sicut alie ponens se totaliter q̃;tũ ad hoc in eunuchi dispositione. p ¶ Omniuz oculis gratiosa ⁊ amabilis videbatur. decorem eĩ corporis decor gratie ⁊ virtutis mirabiliter augmẽtabat. q ¶ Ducta est itaq;. hic cõsequenter agit̃ de despõsatiõe ⁊ coronatione hester: ⁊ ꝑ; littera vsq; ibi: r ¶ Et dedit requiem vniuersis prouincijs. Qd̾ dupliciť exponit̃. Uno mõ: ꝙ mãdauit vniuersis prouincijs vt durantibus nuptijs hester/ cessarent ab opib᷒ seruilibus. Alio mõ: ꝙ dedit eis reqem a solutiõe tributi ꝓ illo ãno: vel saltẽ ꝓ ꝑte anni. et h̃ ẽ mag' ꝓbabile: q2

Moraliter

⁂ q ¶ Ducta est itaq; ⁊c. Hoc mystice fuit ĩpletũ i ascẽsiõe christi. tũc eĩ eccl'iaz iustorũ secũ duxit ad celestia. vl' i assumptione virginis gloriose qñ fuit sup angelos exaltata. ⁂ Ac dona

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

A B a ¶ Cūcꝫ ꝛ secūdo. Nō sufficit christo ꝑmitiuā sibi sociare ecclīaꝫ: sꝫ ꝑ ꝑdicatores ꝺ gētibꝰ mltitudinē acqͣsiuit copiosā. Joh. 10. c vñ. Alias oues habeo q̄ nō ꝛc. ꝛ illas op. me. ad. b ¶ Duo eunuchi. Possūt i duobꝰ eunuchis schismatici ꝛ heretici notari: q̄ fraudis ꝛ malicie venenū corde gestātes ꝯ ꝟitatē ꝯsiliā tur: vt eā credētibꝰ auferāt ꝛ christū. i. fidē christi i ipis fidelibꝰ iterficiāt. sꝫ eoꝝ iniq̄tatē scti doctores manifestāt: vt inocētes saluēt: et illi iusta vltiōe puniāt. c ¶ Chisto. ꝛ an. ꝛc. Duobꝰ testamētis i q̄bꝰ scⁱptū ē q̄ iustꝭ ꝑmia / q̄ iniustꝭ Mat. 25. d debeant supplicia. vñ: Ibūt hi i supplicium eternū: iusti aūt i vitaꝫ Ezech. 18. e eternā. Et i Ezech. Justicia iusti sup eū: ꝛ ipietas ipꝰ erit sup eū.

Post hec Ca. III. rex assue. ꝛc. Seq̄t: d ¶ Amā filiū amadathi. Potētes seculi q̄ beneficijs diuina ptāte collatis abutētes: quos consortes habent nature / dedignāt habere cōsortes grē: ꝛ honorē ꝛ reuerētiaꝫ quā soli ꝺo debuerūt in sese trāsferre ꝯtēdūt: Eos aūt q̄ consentire nolūt / odijs ꝛ cruciatibus ꝑsequūtur: sed iusto dei iudicio i insidijs suis capiunt iniqui. Vñ dicitur: Prou. 11. a Justꝰ de angustia liberat: et tradit impiꝰ ꝓ eo. Pōt ꝑ aman (quē iosephꝰ ꝺ stirpe amalech eē cōmēorat) iudeoꝝ ppl's figurari q̄ ꝓphetas occiderūt: ꝛ dn̄m ꝓphetaꝝ ꝛ apl'os eiꝰ generis nobilitatē ꝓpter incredulitatē ꝛ duriciaꝫ Esa. 1. c cordis ꝑdētes: q̄ ꝑ Esaiā ꝑncipes sodomoꝝ ꝛ populꝰ gomorre di- Ezech. 16. a cuntur. Vñ Ezech. Pater tuus amorreus / ꝛ mater tua cethea.

B **Ni. de lyra** Missa babile: q: cessatio ab opibꝰ tāto tpe nō eēt pplo ḡtiosa / sꝫ magꝭ dānabil' ꝛ onerosa. a ¶ Ac dona largitꝰ ē. ꝑncipibꝰ suis: sic solet fieri in talibꝰ festꝭ. b ¶ Cūcꝫ ꝛ secūdo. Hic ꝯñr agit de cōfirmatione amoris ipiꝰ regis ad hester reginā: qꝺ fuit ex hoc / ꝙ ꝯseruauit sibi vitā suā denūciando insidias q̄ sibi parabant. ꝛ h̄ a deo factū ē / ne gratia quā hester spōregē iuenerat minueret: eo ꝙ patriā suā ꝛ ppl'm noluerat indicare: ꝛ hoc est qꝺ ꝺr: Cūcꝫ ꝛ scꝺo ꝗrerent virgines: videlꝫ post coronationē hester: simulādo ꝙ rex aliā sibi ꝓponere vellet: eo ꝙ patriā ꝛ genꝰ prodere nō vellet: ꝛ sic moueret ad indicādū. ideo subdit: c ¶ Nec dū ꝓdiderat hester patriā ꝛ po. ꝛc. mādatū e. s. mardochei: cuiꝰ mandatū ꝓ nulla re volebat ꝑterire. d ¶ Eo igit tēpore. q̄ ꝟgines sic adducebant: ꝛ quo mardocheus sollicitꝰ pro hester ad portā regꝭ morabat. e ¶ Irati sunt bagathan ꝛ thares duo eu. ꝛc. occulte tamē machinātes in eiꝰ mortē. Causa tñ huiꝰ machiatiōis nō nō exꝑmit hic: nec in aliqua glosa hebraica vel latina quā viderim: sꝫ frequēter inuētū ē: ꝙ ſui regū machināt i mortē eoꝝ. f ¶ Qui ianitores erāt ꝛ i ꝑmo palatij limine ꝑside. ꝓ tota ista lr̄a ñ ē plꝰ i hebreo. Custodes supellectilis. Et rō huiꝰ diuersitatꝭ ē. q: dictio hebraica q̄ h̄ ponit equoca est ad limē ꝛ supellectilē. trāslatio tñ nr̄a seq̄t ꝑmā significationē: hebrei aūt sequūt aliā: cui magꝭ ꝯcordat lr̄a seq̄ns / cū ꝺr: g ¶ Volueruntcꝫ insurgere in regem et occidere eum. Janitores enim palatij non sunt tante potestatis ꝙ per arma regem possint occidere: cum h̄eat custodes corꝑis sui: nec sic itrāt ad iteriora ꝙ possint sibi venenū ꝓpinare: sꝫ illi q̄ sūt custodes supellectilis aurec

lectil' auree ꝛ argētee i q̄ seruit regi / ꝑfit facilꝭ h̄ facere: cuiusmōi erāt isti: vt dicūt hebrei. h ¶ Qꝺ mardo. ñ la. Dicūt iosephꝰ ꝙ h̄ sciuit ꝑ q̄ndā hebreū q̄ erat famulꝰ valde familiarꝭ vniꝰ illoꝝ eunuchoꝝ Ra. Sa. vo dic ꝙ h̄ sciuit / q: corā mardocheo i idiomate tharsēsi ꝺ regꝭ itoxicatiōe loq̄bāt: credētes ꝙ mardochꝰ illꝺ idioma pēitꝰ igͣraret i ¶ Quesi. ē ꝛ i. ꝙ ita erat ꝟm ꝟitatē. k ¶ Māda. ē his. ꝛc. q: ꝑter historias cōes vbi scribebāt facta notabilia. q̄libꝫ rex ꝓ tpe suo faciebat scribi vnū libꝝ i q̄ facta sui tpis pōebāt: ꝛ h̄ ad memoriā futuroꝝ. q: ex factꝭ ꝑteritꝭ dirigūt hoies i agēdis ꝺ futuro.

---

a ¶ spiritualia. b ¶ Dedit dona hominibꝰ.

ꝓuincijs: ac dona largitus est iuxta magnificentiaꝫ ꝑncipalem. Cūcꝫ ꝛ secūdo

a ¶ doctores q̄ ꝯuocāt gētes ad introitū fidei ꝛ sacramentū baptismi.

quererent virgines / ꝛ cōgregarent / mardochꝰ manebat ad ianuaꝫ regꝭ: necdū

a ¶ q: sctā ecclīa nihil agit ꝑ arrogātiā. vñ: Ois glīa filie re. ab i. Et alibi: Glīa mea testimoniū ꝯscie mee.

ꝓdiderat hester patriā ꝛ populuꝫ suum iuxta mādatū eius. Quicq̄d eni ille ꝑcipiebat / obꝟuabat hester: ꝛ ita cūcta faciebat / vt eo tpē solita erat q̄ eam ꝑuulam nutriebat. Eo igit tpe quo mardocheus ad regis ianuā morabat: irati sūt bagathan ꝛ thares / duo eunuchi regis: q̄ ianitores erant / et in ꝑmo palatij limine ꝑsidebāt: volueruntcꝫ isurgere i regē ꝛ occidere eū. Qꝺ mardocheū ñ latuit. Statimcꝫ nūciauit regine hester: et illa regi: ex noīe mardochei: q̄ ad se rē detulerat. Quesitū ē ꝛ inuentū: ꝛ appēsus est vtercꝫ eorū in patibulo. Et iussit rex vt in libro memoriali scriberet: vt pro vita sua aliquid repensaret ei. Mādatūcꝫ est historijs: ꝛ ānalibꝰ traditū corā rege.

(Interlinear: a ¶ q̄ eā ꝑmis ecclīe rudimentis instruebat. — a ¶ scribe ꝛ phi clauē sciētie habētes: nec intus euntes: nec alios intrare ꝑmittētes. ¶ castrati sine robore animi. — a ¶ quasi ꝑncipes doctrine. — a ¶ Collegerūt pōtifices ꝛ pharisei ꝯsiliū. b ¶ christū. — a ¶ ordinē ꝑdicatorū. — a ¶ fidelibus.)

a ¶ christus.

Post hec rex assuerus Ca. III

a ¶ tpaliter. b ¶ iniq̄tas interꝑtat.

exaltauit aman / filium amadathi: qui erat ꝺ stirpe agag: ꝛ posuit soliū eiꝰ sup oēs ꝑncipes q̄s habebat. Cūcticꝫ serui regꝭ q̄ i foribꝰ palatij versabant: flectebāt genua / ꝛ adorabāt aman: Sic eni ꝑceꝑat eis imꝑa-

---

Moraliter
✳ a ¶ Ac dona largi. ē ꝛc. Christus eni rex nr̄ ecclīam secū ducēs ad celestia / dedit suis fidelibꝰ abūdāter spūssctī dona. Ps. lxvij. ꝟm trāslationē Lxx. Ascēdēs i altū captiuā duxit captiuitatē: dedit dona hominibus. d ¶ Eo igit tpe. Per duos eunuchos q̄ voluert regē iterficē: significati fuert pharisei ꝛ saducei: q̄ pꝰ ascēsionē christi q̄siert ipꝫ i mēbris suis occidē: ꝛ nomē eiꝰ penitꝰ delere: vt ptꝫ Actꝭ. viij. ꝛ alijs eiusdē libri plibꝰ locis. Per mardocheū āt q̄ salutꝭ Hester gerebat curā / pōt petrꝰ apl's itelligi: q̄ curā suscepit ecclīe christi: ꝛ denūciauit ecclīe maliciā phariseoꝝ ꝛ saduceoꝝ nomē christi delere ꝯtētiū vt. s. h̄ dn̄m exoraret. vñ Actꝭ. iiij. d. de petro ꝛ iohāne: Dimissi aūt venerūt ad suos / ꝛ annūciauert eis quāta ad eos ꝑncipes sacerdotū ꝛ seniores dixissēt. q̄ cū audissēt vnanimit leuauerūt vocē suā ad dn̄m ꝛc. l ¶ Et annal. tradi. ꝛc. ꝑ qꝺ significat ꝙ merita iustoꝝ ñ dāt obliuiōi: sꝫ registrātur corā rege celesti vt remūerentur tpe cōpetenti.

Actꝭ. 6. a. et. 12. a

D Ca. III
Post hec. Descⁱpta ipiꝰ hester ꝓmotiōe: h̄ ꝯñr agit ꝺ ppl'i sui liberatiōe. et ꝑmo ponit ꝯ ppl'm iniq̄ machiatia. secūda mira ppl'i liberatio. iiij. ca. Circa ꝑmuꝫ ꝑmo ponit machiatiōis occasio. secūdo ipa machinatio / ibi: Qꝺ cū audis. tertio machiatiōis executio / ibi: Dixit amā regi. Occasio aūt machinatiōis ꝯ iudeos fuit: eo ꝙ mardochꝰ nolebat adorare amā sic ꝛ ceteri: ꝛ h̄ ē qꝺ ꝺr: Post hec rex as. exal. amā ꝛc. sup oēs ꝑn. regni sui: faciēs a se secūdū. n ¶ Qui e. de stir. a. iste fuit rex amalech: vt hr̄. j. Regꝭ. xv. quē samuel occidit: vt ibidē ꝺr. ꝛ iō iste amā h̄ebat exosos iudeos q: saul rex isrl' vastauit regnū agag / iterficiens amalechitas viros ꝛ mlīeres ꝛ ꝑuulos. vt hr̄. j. Re. xv. Sꝫ ꝯ h̄ videt qꝺ ꝺr. j. xv. Amā filiꝰ amadathi aio ꝛ gēte macedo. Ad qꝺ dicūt aliq̄. ꝙ idē ē ppl's amalechitaꝝ ꝛ macedonū. sꝫ h̄ ñ videt veꝝ q: macedonia ē q̄dā regio in grecia ꝟm oēs historiḡphos. t̄ra ꝟo amalechitaꝝ ē iter egyptū ꝛ t̄rā ꝓmissiōis ꝛ ꝓpe t̄rā edō. ꝑmo eni occurrert filijs isrl' ad pugnādū ꝯ eos i ꝺserto: vt hr̄ Exo. xvij. ꝛ iste terre sūt valde distātes. Et ideo aliter dicit ꝛ melius: ꝙ aman dicitur animo ꝛ gente macedo per similitudinē: quia macedones iaꝫ rebellabant imperio persarum: et alexander macedo ab eis abstulit monarchiā / eam transferens ad grecos: vt habetur. j. Mach. j.

✳ Solus aūt

Moraliter
Moralr. m ¶ Post hec. Pꝰ ꝑsecutionē iudeoꝝ secuta ē ꝑsecutio ꝑncipū romāoꝝ q̄ mltū conati fuert nomē christi delē ꝛ christianos iterficē. Igit ꝑ amā q̄ iterꝑtat iniq̄tas pōt nero neq̄ssimꝰ itelligi: quē rex regū exaltauit ad sublimitatē iperij romani. Nam ois potestas a deo est: Prou. viij. b. Per me reges regnāt. Et ꝓpter dignitatē imperij venerabant neroneꝫ populi romanis subiecti. Per mardocheum aūt qui corā aman noluit genu flectere: significat petrꝰ apl's ꝛ q̄cūcꝫ successor eiꝰ bonꝰ: imo etiā q̄libet verꝰ christianꝰ q̄ sacrilegꝭ ꝑncipū mādatꝭ noluerūt obedire. ꝓpter qꝺ dicti

✳ sacrilegi

Glo.ordi.

E B a ¶ Missa ē sors.q̄ ad sortē dn̄i ptinēt occidunt: q̄s signi ficat ille hircus qui ƀm sortez domini in lege occidebatur. b ¶ Tulit ergo. Sic aman epistolas dirigens/regis si/ gnaculo eas munire conat: vt facilius votū expleat: sic iu dei libros diuinę legis in qui/ bus ē signaculum sūmi regis id ē grā spiritussctī ad cōpro/ bandā hęresim suā assumunt in testioniū: reprobātes soci/ etatē gentiū ꝛ christi euange/ liū q̄si diuis p̄cept? cōtrariū.

Leui.16.b.

Nico.de lyra

⁂ a ¶ Sol⁹ autē mardo/ che⁹ non flectebat genu: nec adorabat eum. quia ex supbia sua volebat sibi ar/ ripere honorē diuinū: faciēs se adorari tāq̄ deū: vt dicit ƀ glosa hebraica: ꝛ ƀ erat sibi il licitū. c ¶ Qd cum audis set. Hic ꝯsequēter ponit ipa machinatio: ꝛ nō solū contra mardocheū / sed occasiōe ei⁹ ꝯ totū populū iudaicū: maxie q2 eū iam habebat odiosū ꝓ/ pter interfectionem agag: de cui⁹ stirpe erat. vt p̄dictū ē: et destructionē amalechitarū p iudęos tp̄e saulis regis. et pa tet littera ex dictis vsq̄ ibi: d ¶ Mēse primo cui⁹ vo/ cabulū est nisan. apud he/ brēos: ꝛ correspōdet partim martio: ꝛ partim aprili: q2 ici/ pit a ꝓpinquiori lunatiōe ęq̄/ noctio vernali: siue ante equi/ noctiū / siue post: sicut pleni⁹ dictū fuit Exod.ij. e ¶ An/ no duodecio regni assue/ ri. ex q̄ patet qd̄ dictū ē.s.i p̄n cipio huius libri.s.q̄ mardo/ che⁹ i p̄ncipio regni assueri n̄ fuit eleuat⁹: ne fec̄ ea q̄ sequū/ tur: sed p magnū tp̄s post/ scz p duodecim annos ad min⁹. f ¶ Missa est sors i vrnā. iste eī aman sortileg⁹ erat. et ideo p modū supstitiosuz po/ suit sortes/ ad videndū q̄ men se machinatio sua de interfe/ ctione iudęoꝝ deberet habe/ re effectū. i ¶ Et exiuit mē sis duodecim⁹/ q̄ vocatur adar. i. cecidit sors sup.xij. mē sem q̄ apud hebręos adar vo cat: ꝛ correspōdet parti mar/ tio ꝛ partim februario. Po/ stea misit sortē quo die illius mēsis deberet hoc fieri: ꝛ ce/ cidit sors sup.xiij. diē: ꝛ his di ctis patz lr̄a ƀ excepto: Mis sa est sors in vrnā. i. in vas ad ƀ deputatū ƀm illi⁹ sortile giȷ modū. sz q̄s fuerit ille mo/ dus magis in particulari/ nō habetur ex textu nec ex glosa: nec est necessariū ad veritatē historię. g ¶ Quę. scz sors. h ¶ hebraice dicit phur. nō est p ƀ intelligēdū q̄ phur sit nomē hebraicū: sz ē psicū: vñ i heb. hr̄ phur. i. goral: ita q̄ goral ē nomē hebraicū ꝛ si gnificat

E

Hester Ca. III

a ¶ p̄dicatores euāgelij. b ¶ Dn̄m deū tuū adorab: ꝛ illi soli
toꝝ. Sol⁹ mardoche⁹ n̄ flectebat genu: neq̄ adorā a
a ¶ serui(?)es a ¶ adulatores.
bat eū. Cui dixerūt pueri regī q̄ ad fores palatij † re
sidebāt: Cur p̄ter ceteros n̄ obseruas mādata re/
gis: Cūq̄ ƀ crebri⁹ dicerēt ꝛ ille nollet audire: nū b
ciauerūt amā / scire cupiētes vtꝝ pseueraret i snīa.
Dixerat eī eis se esse iudęū. Quod cū audisset c
aman ꝛ expimento pbasset: q̄ mardoche⁹ nō sibi
flecteret genu/ nec se adoraret: irat⁹ ē valde: ꝛ pro
a ¶ id est habuit. b ¶ in vno tm̄. c ¶ sed in omnes iudeos.
nihilo duxit i vnum mardocheū mittere man⁹ su/
as: audierat eni q̄ eēt gētī iudęę: magisq̄ voluit
a ¶ omnem plebem catholicam.
oēs iudęoꝝ q̄ erāt in regno assueri pdere nationē.
a ¶ vltimo tp̄e / qn̄ erit psecutio qualis non fuit.
Mēse p̄mo cui⁹ vocabulū ē nisan: anno duode/ d e
a cimo regni assueri † missa ē sors in vrnā: q̄ hebrai/ f g
a ¶ psecutoribus fidelium.
cę dr̄ phur corā aman quo die ꝛ quo mense gens h
¶ confessorum fidei.
iudęoruz deberet interfici: Et exiuit mēsis duo/ i
a ¶ iudaicus populus.
decim⁹ / qui vocat adar. Dixitq̄ aman regi assue k
a ¶ christianus. b ¶ In omnē terrā exiuit son⁹ eoꝝ.
ro: † Est populus per omnes ꝓuincias regni tui l
a ¶ vñ: Petr⁹ electis aduenis dis. pōti/ gala. cappa. asi. et. bi.
b ¶ nouo testamento. vñ: Mādatū nouū do vo. vt diligatis in/
dispersus/ ꝛ a se mutuo sepatus: nouis vtens le/ m
uicē sicut ego dilexi vos. a ¶ legē veterem.
gib⁹ ꝛ cerimonijs: insuper ꝛ regis scita contēnēs. n o
a ¶ opiniōe iudeoꝝ. q̄ ꝯtēnit legē q̄ occidit/ sequit: spiritū qui vi
uificat. b ¶ quē nihil latet.
Et optime nosti q̄ non expediat regno tuo vt in/ p q r
a ¶ contra te. b ¶ peccandi.
solescat per licentiam: Si tibi placet/ decerne vt s t
a ¶ id est pfectā obseruātiā legaliū obseruationū. b ¶ iusto pō
dere. c ¶ scribis ꝛ phariseis. d ¶ .i. thesauri sapię ꝛ scię dei.
pereat: ꝛ decē milia talētoꝝ appēdā arcarijs gā/ v
a ¶ opiniōe iudeoꝝ.
b cę tuę. Tulit ergo rex annulum quo vtebatur de x
a ¶ ptāte ꝛ opatiōe. b ¶ permisit.
manu sua: et dedit eum aman filio amadathi de
a ¶ veroꝝ cōfessoꝝ.
progenie agag hosti iudęorum: dixitq̄ ad eum:
a ¶ Sacrificiū ꝛ oblationē noluisti ꝛc. Et nō accipis de domo
tua vitulos: neq̄ de gregib⁹ tuis hircos.
Argentū quod tu polliceris tuū sit: de pplo age/
a ¶ sicut diabolo dictū est: Omnia que habet in manu tua sūt.
quod tibi placet. Vocatiq̄ sunt scribę regī mēse
p̄mo nisan tertiadecia die eiusdē mēsis: ꝛ scp̄tū ē
vt iusserat aman ad omnes satrapas regis/ ꝛ iudi
ces prouinciarū diuersarūq̄ gentium: vt quęq̄
gens legere poterat ꝛ audire pro varietate lingua
rū ex noie regis assueri: ꝛ litterę signatę ipsi⁹ an/ y
a ¶ Sicut paul⁹ accepit epistolas a principib⁹ iudeoꝝ: vt q̄scūq̄
inueniret viros ac mulieres vinctos pduceret in hierusalem.
nulo missę sūt p cursores regis ad vniuersas ꝓui
cias: vt occiderent atq̄ delerent omēs iudęos a
puero vsq̄ ad senē paruulos ꝛ mlieres vno die:
hoc est tertiodecimo die mēsis duodecimi q̄ vo
catur adar: ꝛ bona eorum diriperēt. Summa au z
tem epistolarū hęc fuit: vt omnes ꝓuincię scirent a
ꝛ pararent se ad p̄dictā diē. Festinabantq̄ curso
res q̄ missi erant regis imperiuz explere. Statim b

Nico.de lyra

gnificat sortē: ꝛ ponit ꝓ expo sitiōe nois psici. Or̄ q̄ dr̄ ƀ/ q̄ hebra. dr̄ phur: itelligēdū est i libro hebraico sic scribit: q̄uis sit psicū. Sz tamē sta/ tim ibidem p ƀ nomē goral: qd̄ est hebraicuz exponitur. k ¶ Dixitq̄ aman regi. Hic ꝯñr describit machina/ tiōis executio: q2 post sortile/ giū statim amā icepit ꝓcura/ re erga regē occisionē iudęo/ rū. l ¶ Est pplus p oēs ꝓuincias regni tui disp/ sus. q2 licet aliq̄ cum zoroba bel ꝛ esdra redīssent i hieru/ salē: tñ multi remāserāt disp/ si p regnū/ amore vxoꝝ q̄s ac cęperāt: ꝛ filioꝝ q̄s i terra il/ la genuerat: ꝛ possessionū q̄s acq̄sierāt: vt dictuz fuit Esd. .j. m ¶ Nouis vtēs legi. q2 colebāt vnū deū: cū tñ añ legē datā ꝛ etiā ante abraam gētes cōmuniter colerēt plu ralitatē deorū: qd̄ adhuc fie/ bat cōiter in regno assueri. n ¶ Insup et regis scita .i. edicta. o ¶ Cōtēnēs. q. d. sic potest esse origo rebelli onis ꝛ cōtēptionis in regno tuo. p ¶ Et optime nosti ƀ dixit adulando regi: vt ma gis inclinaret ad credendū si bi. q ¶ Qr non expediat regno tuo. cui⁹ bonū in pa/ ce omnino ꝯsistit. r ¶ Ut insolescat. i. in malicia cre/ scat. s ¶ Per licen. i. p re/ gis dissimulationē. t ¶ Si tibi placet decerne vt pe reat. q. d. li. ꝛ ƀ sit regno tuo vtile: tñ depēdet ex tua volū/ tate. v ¶ Et decē mi. ta. appendaz arcarijs gazę tuę. i. thesaurarijs tuis ꝓ tri buto quod reddant tibi: ne p mortē eoꝝ diminuat in aliq̄ ꝓuent⁹ regni tui. x ¶ Tu/ lit ē rex ānulū q̄ vtebat. antiquit⁹ eī annulis potētū signabāt lrę eoꝝ. ꝛ ad ƀ erat ibi signū expressū. ad ƀ ē tra/ didit sibi vt scriberet litteras ꝛ sigillaret ꝓut sibi placeret de iterfectiōe iudęoꝝ. ꝛ patz lr̄a ex dict? vsq̄ ibi: z ¶ Sū ma aūt episto. i. snīa i bre/ ui. a ¶ Ut oēs ꝓuicię sci rēt ꝛ p̄parēt se. armis/ ꝛ ta/ lib⁹ ad iterfectionē iudęoꝝ q2 oib⁹ dabat licētia ƀ faciēdi/ ꝛ bōa eoꝝ diripiendi: ad qd̄ m̄lti erāt iclinati. b ¶ Sta ti. i susis pepē. edi. qd̄ fec̄ aman ne rex mutaret cōsiliū.

⁂ Rege et ✱ sacrilegi psecuti sūt q̄uis ecclīam. excitata tñ fuit p̄ma psecutio p neronē. b ¶ Nū cia. amā. Per istos nūciato res signant accusatores chri stianoꝝ apd̄ ipios ipatores. y ¶ Et lit. signa. ip. annu. Per hūc ānulū significat ipi alis potestas a deo data: sic p̄dictū est: q̄rū nero ꝛ alij sibi siles abusi fuerūt i christianoꝝ psecutione.

G al'a † p̄side † j9.k † j.13.f H Moraliter

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

a ꝙ in susis pependit edictū: rege
a ¶ vñ: Plorabitis ⁊ flebitis vos: mun/
dus autem gaudebit.
b ⁊ amā celebrāte cōuiuiū: ⁊ cū/
ctꝭ iudeis q̄ i vrbe erāt flētibꝰ.

A a ¶ Rege ⁊ aman cele. con. q̄si ꝓ regno fuisset ordina
tū optimū negociū. b ¶ Cunctis iudeis q̄ in vrbe erāt
flentibꝰ. ſm ꝙ dr̄ Joh. xvj. d. Plorabitis ⁊ flebitꝭ vos: mun/
dus aūt gaudebit. ¶ Ad maiorē itellectū huiꝰ ca. ⁊ aliq̄rū se/
quentiū querit̄ hic: vtrū adoratio q̄ est ꝑ genuū flexionē sit so/
li deo exhibēda. Et arguit̄ p̄mo ꝙ sic:
ꝑ h̄/ ꝙ mardocheꝰ noluit h̄ modo ado
re aman cuiꝰ causa in ꝑsona eiꝰ habet̄
j. xiiij. d. vbi dr̄: Libenter em̄ ꝓ salute
isrl̄ etiā vestigia pedū eius deoscula/
ri paratꝰ essem: sꝫ timui ne honorem
dei mei trāsferrē hoiēz: ⁊ quēꝗ̄ adora
rē excepto deo meo. Nec in h̄ mardo/
cheus reprobat̄: sꝫ magis a scp̄tura sa
cra ⁊ doctoribꝰ cōmēdat̄. Itē Apoc.
xxij. b. dicit btūs Johes: Cūꝗ̄ audissē ⁊ vidissē/ cecidi vt ado/
rarē añ pedes angeli: q̄ mihi hec oñdebat. ⁊ dixit mihi: Uide
ne feceris. ⁊ seq̄t̄: Deū adora: ex q̄ videt̄ ꝙ adoratio ꝑ genufle
ctionē sit soli deo exhibēda. In ꝯ̄riū videt̄ ꝑ illd̄ qd̄ hr̄. j. Re
xxv. d. vbi dr̄ ꝙ abigail adorauit dd̄. de q̄ ibidez dr̄: Et ꝓcidit
corā dauid suꝑ faciē suā ⁊ adorauit suꝑ terrā: ⁊ cecidit ad pe/
des eiꝰ: qd̄ nō potuit fieri sine genuū flexiōe: q̄ nō exhibet̄ hoī
excellēti illicite. q2 al's dauid sctūs hoc nō sustinuisset sibi fieri:
nec abigail h̄ fecisset q̄ sctā erat: ⁊ tenetur cōiter a doctoribus
in spū ꝓphico tūc cū dauid locuta fuisse. ¶ Ad q̄stionē istā di
cēdū: ꝙ adoratio manifeste ordiat̄ ad reuerētiā illiꝰ q̄ adorat̄.
reuerētia aūt deferēda est alicui ꝓpter excellentiā sue virtutꝭ.
⁊ iō vbi est singularis excellētia/ ibi debet̄ singularꝭ adoratio.
talis aūt est excellētia diuina/ q̄ est infinita: ⁊ iō debet̄ sibi sin/
gularis adoratio: q̄ a doctoribꝰ vocat̄ adoratio latrie soli deo
debite ⁊ exhibēde. Uerūtamē q2 excellētia diuina cōicat̄ excel
lētibꝰ creaturis: nō tñ vniuoce/ sed ꝑticipatiue ⁊ diminutiue: i
de est ꝙ aliq̄ adoratio defert̄ creaturis excellentibꝰ: sicut āge/
lis sctis ⁊ ꝑsonis in dignitatibꝰ ꝯstitutis: q̄ vocat̄ adoratio du
lie. De p̄ma ḡo adoratiōe ē h̄ q̄stio. Circa qd̄ sciēdū ꝙ lꝫ ado/
ratio p̄ncipal'r cōsistat in actu interiori mētis deū reuerentis:
habet tñ ex cōsequēti aliquē actū seu aliqd̄ obsequiū exterius:
qd̄ ē signū actꝰ interioris. sicut actꝰ fidei p̄mo ⁊ p̄ncipal'r cōsi/
B stit in actu interiori mētis p̄me ꝟitati ꝓpter se assentiētis: secū
dario tñ cōsistit in actu exteriori cōfessiōis. q̄ etiā i casu ē neces/
sariꝰ ad salutē: ſm ꝙ dr̄ Ro. x. b. Corde em̄ credit̄ ad iusticiā:
ore aūt fit cōfessio ad salutē. Etiā i hoc doctores hebrei ⁊ lati/
ni ꝯueniūt: ꝙ sit aliq̄ reuerētia seu seruitꝰ exterior vna vl' plꝰes
soli deo exhibēda seu exhibēde: sꝫ ꝓcedēdo vlteriꝰ in ꝑticulari
q̄ sit illa/ vl' ille/ varie dr̄. Dixert em̄ hebrei: ꝙ genuū flectio vni
us vl' duoꝝ ē hmōi. h̄ accipiētes ex dicto mardochei i p̄allega
to ca. ⁊ h̄ i ꝑte secuti sūt eos aliq̄ christiani/ dicentes: ꝙ lꝫ corā
ꝑsonis excellētibꝰ licite possit vnū genu flecti: tñ corā solo deo
duo genua sūt flectēda. sꝫ h̄ dictū videt̄ nimis duꝝ: q2 nō solū
gētiles/ sꝫ etiā christiani reuerēdo ꝑsonas excellētes vtunt̄ ge
nuflectiōe nō solū vniꝰ/ sꝫ amboꝝ: ⁊ iō h̄ eēt cōdēnare christia/
nos saltē i magna ꝑte. Itē h̄ videt̄ eē ꝯ̄ scp̄turā sacrā: vt tactū
est i arguēdo de abigail ⁊ dd̄. Itē. iiij. Re. j. exp̄ssiꝰ hr̄ d̄ abdia
q̄ fuit sctūs ⁊ ꝓpha. de q̄ q̄r: Qui cū venisset curuauit genua ꝯ̄
heliā: ⁊ p̄catꝰ ē eū. qd̄ nō fecisset: nec helias ꝑmisisset: si flectio
vniꝰ genu vl' amboꝝ eēt p̄dicto mō illicita. ⁊ iō dicēdū ꝙ nō ē
illicita rōne p̄dicta vel rōnibꝰ p̄dictis: ⁊ maxie q2 eccl'ia sciens
vbiꝗ̄ talē adorādi modū/ nō p̄dicat ꝯ̄riū: sꝫ sꝑ tacet q̄si conce/
dēs h̄ eē licitū. Ad cuiꝰ pleniorē itellectū ꝯsiderādū: ꝙ aliq̄ de
dinis honoribꝰ tracta sūt ad creaturas excellētes: ꝑti timore:
⁊ ꝑtim adulatiōe: ⁊ ꝑti nimia hūilitate. nō tñ sunt eis exhibita
taꝗ̄ deo: sꝫ sic creaturꝭ eiꝰ excellentiā ꝑticipātibꝰ rōne scititatꝭ
seu dignitatꝭ/ seu alteriꝰ excellētie. de q̄bꝰ est genuū flectio. ⁊ lꝫ
hmōi p̄mo fuerint ex malo motiuo: vl' saltē minꝰ bono itrodu
cta: tñ ex q̄ ꝯsuetudo iualuit/ exhibent̄ licite creaturis excellē/
tibꝰ: dū tñ nō sit intētio exhibētis talia hoībꝰ illis sic deo exhi
bere: nec recipiētꝭ h̄ mō recipe. ⁊ sic ꝑ intētionē exhibētis ⁊ re
cipiētꝭ tollit̄ ꝓꝑetas actꝰ iteriorꝭ latrie. ꝑ ꝯsuetudinē ḡo itro/
ductā actꝰ exterior obseruat̄. remanet tñ aliq̄ seruitꝰ soli deo
exhibēda: q̄ ē actꝰ exterior latrie: ⁊ signū actꝰ iteriorꝭ. s. oblatio
sacrificij. q̄ in nulla lege exhibet̄ alicui: nisi ei q̄ ꝓ deo hr̄: ⁊ hec
videt̄ snīa Aug. de ciui. dei. x. li. iiij. ca. vbi dicit sic: Multa de/
niꝗ̄ de cultu diuio vsurpata sūt: q̄ honoribꝰ deferunt̄ hūanis
siue hūilitate nimia: siue adulatōe pestifera: ita tñ vt q̄bꝰ ea de
ferūt̄ hoies haberēt̄: q̄ dicūt̄ colēdi ⁊ venerādi. si aūt eis ml'/
tū addit̄ adorādo ⁊c. et sequit̄: q̄s ḡo sacrificādū cēsuit/ nisi ei
quē deū/ aut sciuit/ aut putauit/ aut finxit. q. d. nullꝰ. Ad argu/
mēta dicēdū. Ad p̄mū dicūt aliq̄: ꝙ mardocheꝰ n̄ renuit flecte
re genua

Cultus ⁊ honoris exhibitio varia

C re genua corā aman/ eo ꝙ illicitū eēt absolute: sed ꝓpter abusū
ipsiꝰ aman: q̄ ex h̄ in suꝑbiā eleuabat̄. sꝫ h̄ nō videt̄ valere: q2
hoies mali q̄ꝗ̄diu tolerant̄ a deo i statu excellēti/ sūt honorādi.
vñ ⁊ dd̄ sctūs/ saulē pessimū ipm ꝑsequētem adorauit: vt hr̄. j.
Reg. xxiiij. Sil'r iudith q̄ int̄ mulieres sctās cōputat̄/ adora/
uit holofernē pessimū genuū flectiōe: ſm
ꝙ hr̄ Judith. x. d. Adorauit eū ꝓsternēs se
suꝑ terrā: ⁊ leuauerūt eā serui holofernis
iubēte dño suo. ꝓpter qd̄ ap'lus petrus. j.
Pet. ij. c. dicit: Serui subditi estote in oī
timore dñi: nō tm̄ bonis ⁊ modestis/ sꝫ eti
am dischol'. hec ē em̄ grā. aman ḡo erat in
ꝑtāte cōstitutꝰ. s. a rege scd̄s: vt. s̄. dictū ē:
ꝓpter qd̄ rōne statꝰ ⁊ officij erat adorādꝰ.
ꝓpter qd̄ alit̄ dicēdū ē ꝙ aliq̄d de se licitū
rōne alicuiꝰ circūstātie fit illicitū. sic dare elemosynaz mulieri
pauꝑcule licitū est ⁊ meritoriū: si tñ fiat intētionē ꝑtrahēdi eā
ad luxuriā/ illicitū est. sic in ꝓposito: lꝫ adoratio ꝑ genuflectio/
nē licite impēdat̄ excellētibꝰ creaturis: tñ reddit̄ illicite ꝑ ma/
lā intētionē exhibētꝭ: si hāc exhibeat q̄si deo: vl' ex ꝑte recipiē/
tis si exigat isto mō. sic legit̄ de nabuch. rege assyrioꝝ Judith
iij. ꝙ p̄cepit holoferni vt oēs deos terre extminaret: vt ipe so/
lus deꝰ diceret̄. ⁊ hoc mō q̄rebat adorari aman: vt dicunt he/
brei: ⁊ habitū est ca. p̄ce. q2 ꝑ tales excellētias machinabat̄ ob
tinere regnū: vt hr̄. j. xvj. Ad secūdū dicēdū: ꝙ argumētū est
magis ad oppositū: q2 de ap'lis tenet eccl'ia/ ꝙ post cōfirmati/
onē spūsscti i die pētecostes nō peccauerūt mortal'r. ꝓpter qd̄
iohānes tūc nō peccauit: ⁊ maxie q2 eleuatꝰ erat in ꝯtēplatiōe
ad vidēdū secreta celestia: peccasset aūt mortal'r si honorē so/
li deo exhibēdū angelo exhibuisset. Nec pōt dici ꝙ deū solū i
angelo sibi apparēte loquētē adorauerit: q2 hoc angelꝰ nō ꝓ/
hibuisset. ꝓhibitio q̄ angeli nō fuit ad oñdēdū illā adoratio/
nē esse illicitā: sed ad oñdēdū excellētiā quā natura hūana ꝯse
cuta est ꝑ filiū dei eā sibi in vnitate suppositi assumētē: ſm ꝙ
exponit beatus Grego. homel. v. euangelioꝝ

¶ In ca. iij. vbi dr̄ in postil. Quia ex suꝑbia sua volebat si/
bi acciꝑe honorē diuinū faciens se adorari tanꝗ̄ deum.

Additio. j.

Dicere ꝙ aman faciebat se adorari taꝗ̄
D deū: vt dic̄ glo. hebraica: videt̄ irrōnabi/
lit̄ dictū. nā h̄ esset ꝯ̄ regiū honorē/ cōe ē em̄ ē apd̄ oēs etiā ido
latras: estimare deū verū seu quē putāt vl' fingūt deū esse suꝑ
oēs hoies: etiā reges vl' p̄ncipes. vñ si amā honorē diuinum
vsurpasset/ seq̄ret̄ ex h̄ ꝙ honorē maiorē q̄ꝫ regiū sibi vendica
ret: ꝙ ex tiore regꝭ h̄ nō auderet attētare/ etiā si diuinū amorē
postponeret. iō p̄dicta glo. nō tenet̄ vt autētica ab hebreis. sꝫ
ad reddēdū cām q̄re mardocheꝰ nō flectebat genua corā amā
sic alij serui regis: sūt apud eos due opiniōes. Una ē ꝙ aman
portabat ad collū q̄ddā idolū: ⁊ ex h̄ mardocheus renuebat
adorare amā: ne videret̄ idolū adorare. Alia opinio est: ꝙ cū
mardocheꝰ eēt de stirpe saulis p̄mi regꝭ isrl': vt hr̄. s̄. i postilla
ca. ij. q̄ q̄dē saul vastauit amalechitas ⁊ cepit regē agag/ quē oc
cidit samuel: vt hr̄. j. Reg. xv. q̄ rōne vt hr̄ i postil. s̄. aman ha
bebat exosos iudeos: iō pari rōne intelligēdū ē ꝙ mardocheꝰ
hēbat exosum amā taꝗ̄ descēdētē ab agag ⁊ amalech: cuiꝰ ini
micitie hr̄e memoriā ita vt nō traderet̄ obliuiōi p̄cepit deꝰ fili
is isrl' Deu. xxv. vñ mardocheꝰ taꝗ̄ verax nedū volebat ado/
rare ipm amā: sꝫ nec etiā oñdere sibi signa alicuiꝰ amicitie ad
illū. esset em̄ ꝯtra illud qd̄ in corde gerebat ex mādato dei. Et
hec opinio videt̄ magis cōsona lr̄e. Legit̄ em̄. j. ca. v. de mar
docheo: ꝙ nō solū nō assurgebat añ ipm amā: sꝫ nec mouebat̄
de loco sessiōis sue. ꝯstat aūt ꝙ surgere corā aliq̄ vl' moueri de
loco ꝓpter reuerentiā alicuius/ nō est adoratio q̄ nō debet ho
minibꝰ fieri. ex q̄ ꝑꝫ ꝙ ex alia cā mardocheꝰ hoc cauebat. Qd̄
aūt hr̄. xiij. ca. vbi dr̄: Ne honorē dei mei trāsferē ad hoiez ⁊c.
nō ē tenēdū taꝗ̄ autēticū ⁊ in scp̄tura canonica ꝯtentū. nō em̄
hr̄ ab hebreis de isto libro nisi tm̄ vsꝗ̄ ad. x. ca. inclusiue ⁊c.

¶ In eodē ca. vbi dr̄ in postilla: Nouis vtens legibus

Additio. ij.

Nō solū ꝓpter culturā vniꝰ dei diceba
tur iudei vti nouis legibꝰ: sꝫ ꝓpter circū
cisionē ⁊ obseruātiā sabbati ⁊ abstinētiā a cibis imūdis: ⁊ ml'/
ta hmōi q̄bus gētiles nō vtebantur ⁊c.

¶ In eodē ca. iij. vbi dr̄ in postilla. Tamē exquo ꝯsuetudo
inualuit exhibent̄ licite creaturis excellentibus.

Additio. iij.

Cōsuetudo adorādi creaturas ꝑ genu/
flectionē nō videt̄ aliq̄d facere ad ꝓposi
tū q̄stiōis more ꝑ postilla. nā anꝗ̄ aliq̄ ꝯsuetudo de h̄ eēt/ tal'
adoratio aut erat licita de iure diuio/ aut nō. Si erat licita: sic
tal' ꝯsuetudo ad hec nihil oꝑaret̄: si aūt erat illicita ꝑ ꝯsuetudi
V nē cōtra/

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

E nē ɔ̄riā nō fieret licita: nulla eñ ɔsuetudo vim obtinē posset ɔ̄ legē diuinā: vt i p̄ma scđe. q. xcvij. arti. iij. in rñsiōe ad p̄mū ar/ gumētū. Vñ circa ħ videt᷑ alit᷑ dicēdū: scȝ ꝙ adoratio exterior est signū significās iteriorē adorationē: nō naturalr̄/ sȝ ad pla/ citū. sic̄ locutiōes significāt cōcept⁹ interiores ad placitū insti tuētiū. Jō nō ē incōueniēs ꝙ in diuersis tpib⁹ seu in varijs re/ gionib⁹ diuersa sint signa adoratiōis interioris tā latrię ꝗ̄ du lię: sic̄ ⁊ diūsę locutiōes. vñ licet apđ antiqs ve. te. soluere cal/ ciamēta đ pedib⁹ ꝑtinebat ad reuerētiā loci scti: vt hr̄ Exo. iij. ⁊ Jos. v. tñ apud nos tal̄ reuerētia nō hr̄: vt ptȝ ꝑ cōem vsuȝ ecclię. ⁊ silr̄ pōt dici de adoratiōe corꝑali.

Replica. Burgēsis etiā circa tertiū ca. satis cōpetentem ponit tē ponit additionē. Sȝ hoc in ea videt᷑ dubiū ꝙ dicit amā de/ scēdisse ab amelech: qr̄. ſ. ca. vl. đr: Aman aio ⁊ gēte macedo. nō igit᷑ amalechites: qr̄ macedonia regnū ē grecię: ⁊ fuit p̄mū ⁊ ꝓpriū regnū alexandri magni. vnde dicunt᷑ saxones traxisse originē. vñ scribit qđā: Saxo velut credo patria fuit añ mace/ do. Cetera q̄ notat Burgē. de genuflectiōe nō sūt magni pon deris. in hmōi eñ reuerētię signis intētio faciēt/ distinguit an ꝑtineāt ad latriā/duliā vl̄ hyꝑduliā. q̄ eñ ad genuflectiōes du lia videt᷑ habere potiores modos ꝗ̄ latria: nā plęrūꝗ coram papa/regib⁹ ⁊ p̄ncipib⁹ flectunt᷑ genua: vbi corā sacro eucha/ ristię vix sit inclinatio: nemo tñ vt puto ęstimabit aliquē ex eis creatorē ⁊ nō poti⁹ creaturā ⁊ duliā eis exhibēdā. G

Glo. ordi.

Q Ue cū Ca. IIII au. ⁊c. Sequitur: a ¶ Usqꝫ ad fo/ res. Sic magr̄ ec/ clesię intercessione reginę /de qua đr: Astitit regia a de. tu. ⁊c. q̄ partim ꝑegrinat᷑ in mū/ do/ ⁊ partim regnat cū dño: a rege oīm seculoꝝ desiderat exaudiri. b ¶ Nō eñ erat lici. ⁊c. Nullus cū corrupti/ one p̄sentis vitę pōt aulā cęle stē intrare: sed añ obitū suum debet q̄sꝗ corꝑis castigatiōe ⁊ cordis cōpūctiōe regni pul/ sare introitū: vt post lętabun/ dus supnū itret palatiū. Si q̄s q̄rat quō rex iustissim⁹ tor/ mēta inferat innocētib⁹: sciat hoc nō esse ex voto malicię: sȝ ex summi cōsilij nutu ꝓcede/ re. Sapiētia eñ vincit mali/ ciā: attingit a fine vsꝗ ad finē fortiter. ⁊ di. oīa. su. Oīa q̄cū ꝗ voluit fecit in cęlo ⁊ in oī/ bus abyssis. Cui⁹ iusto iudi/ cio agit᷑/ vt fideles in man⁹ ꝑ secutoꝝ tradant᷑: vel ad pur/ gationē/ vl̄ ad correptionē vl̄ ad meritoꝝ augmentationē. sic iob sathanę tradit᷑: Paul⁹ ab āgelo sathāę colaphiçat᷑. ☞ Rursum

(Margin: Ps. 44. c. — Sap. 7. d — Ibi. 8. a — Ps. 113. b — F — Job. 1. c. — 2. Cor. 12. b.)

Nico. de lyra

Q Ue cū Ca. IIII audisset. Postꝗ descripta est cōtra ꝑplm iudaicū amā machinatio: hic ɔ̄ñr describi/ tur eiusdē populi liberatio: q̄ facta ē ꝑ petitionē reginę he/ ster. Circa qđ sic ꝓcedit᷑: qr̄ p̄ mo ponit᷑ petitionis disposi/ tio ꝑuia. ⁊ scđo petitio ipa ca pitulo. v. Circa primuȝ p̄mo ponit᷑ mardochei lamētatio. scđo regię monitio/ ibi: Egres susꝗ athach. tertio cōmunis orō/ ibi: Rursūꝗ. Circa p̄mū đr: a ¶ Que cū au. mar. scȝ ɔdēnationē iudęoꝝ prędi/ ctā ꝑ edicti publicationeȝ: vt p̄dictū ē b ¶ Scidit vesti/ menta. in signum doloris. c ¶ Et indutus est sacco. in signū humiliationis. d ¶ Uoce magna clama. ꝓpter i/ nocētū cōdēnationē. e ¶ Usqꝫ ad fores pa. gra. qr̄ nō po terat aulā ingredi in habitu tā vili qđ erat statutū ad magnifi centiā regalē. g ¶ Ad q̄ cru. regis do. ꝑ. i. sñia vel edictū h ¶ Planctus ingens erat. ad ostendendū animi amari/ tudinē. i ¶ Jeiuniū. ad carnis afflictionē. k ¶ Ululat⁹ ⁊ fle. ad impetrādū dei ꝓpiciationē. l ¶ Ingresse sūt aūt puellę ⁊ eu. ⁊c. s. ad ipam hester: q̄ habitabat in ɔclaui: nec ita exi

---

a ¶ id est necē iudeoꝝ. b ¶ ministri ecclesie

Q Ue cū audisset mardoche⁹ Ca. IIII

a ¶ discrete ꝑscrutās opa sua ne ī aliq̄ displice/ at deo. b ¶ s. lachrymosa cōpūctiōe cordis: ieiu

Scidit vestimēta sua: ⁊ indut⁹ est sac/

nijs ⁊ elemosynis. a ¶ recordationē hūane fragilitat᷑: vñ: Ci/ nis es/ ⁊ ī cinerē re. b ¶ mēti c ¶ latitudine cōis ecclie/ q̄ dicit:

co: spargēs cinerē capiti: ⁊ in plateā medię ciuita

Jn tribula. dila. mihi. a ¶ valida intētiōe cordis. b ¶ cōpun

tis voce magna clamabat: ostendens amaritudi/

ctionem. a ¶ Anima eius in amaritudine est.

b ¶ ad cōspectum diuine maiestatis.

nem animi sui: ⁊ hoc ę iulatu vsꝗ ad forēs palatij gradiēs. Non eñ erat licitū indutū sacco aulā re

a ¶ ecclesijs. b ¶ fideliū cōuentibus.

gis intrare. In oibus q̄ȝ ꝓuincijs/ oppidis ac lo

a ¶ lex

cis/ ad q̄ crudele reg̃l dogma ꝑuenerat/ planct⁹ in/ gēs erat apđ iudęos: ieiuniū vlulat⁹ ⁊ flet⁹/ sacco ⁊ cinere multl̄ ꝓstrato vtentib⁹. Ingressę sunt aūt puellę hester ⁊ eunuchi: nūciauertꝗ ei. Quđ audi

a ¶ nuptialē. b ¶ pallio laudis ꝓ spū meroris.

ens/ ɔsternata ē: ⁊ vestē misit/ vt ablato sacco idū

a ¶ Rachel plorās filios suos noluit ɔsolari: qr̄ nō sūt.

eret eā. Quā accipe noluit. Accitoꝗ athach eu nucho/ quē rex ministrū ei dederat: p̄cępit vt iret ad mardocheū/ ⁊ disceret ab eo cur hoc faceret. Egressusꝗ athach iuit ad mardocheū/ ⁊ inuenit

a ¶ fortē in aduersis. b ¶ in latitudine. b ¶ ecclesie.

eū stāntē in platea ciuitatis añ ostiū palatij: qui indicauit ei oia q̄ acciderāt: quō aman ꝓmisisset vt in thesauros regis ꝑ iudęoꝝ nece inferret argē tū: exēplar q̄ȝ edicti qđ pēdebat in susis/ dedit ei

a ¶ ecclesie. b ¶ Introduxit me rex. c ¶ regum.

vt reginę oñderet: ⁊ moneret eā vt itrāret ad rēgē et depcaret᷑ eū pro ppl̄o suo. Regressus athach nūciauit hester oia q̄ mardocheus dixerat. Quę respōdit ei: ⁊ iussit vt diceret mardocheo: Oēs

a ¶ Qui seruiunt ei in timore: ⁊ exultabūt cum tremore.

serui regis/ ⁊ cunctę quę sub ditione eius sunt no

a ¶ singule ecclie. b ¶ q̄ fortior/ vnde audacior. c ¶ debilior/ vnde submissior. d ¶ ante tempus.

runt prouincię: ꝙ siue uir siue mulier non voca/

a ¶ celeste. b ¶ Nō habēs vestem nuptialem

tus interius atriū reg̃l itrauerit: absꝗ vlla cūcta

Nico. de lyra

ita exibat ad rumores audiē/ dos sicut domicellę ei⁹ ⁊ mi/ nistri. m ¶ Quđ audiens cō. ⁊c. ex insolitę rei auditu. n ¶ Et vestē mi. vt mardo cheus honestius incederet: ⁊ aulam regiā ingredi posset. o ¶ Quā accipere nolu/ it. Quia adhuc non venerat tēpus cōsolationis: ꝓpter qđ hester misit ministrū sibi fa/ miliarē ad mardocheū: vt sci ret causam suę desolationis. p ¶ Egressusꝗ ē. Hic con sequēter ponit᷑ reginę moni/ tio prima: ⁊ postea secunda/ ibi: Quđ cū audisset. Circa p̄/ mū ponit᷑ monitio reginę: vt oraret ꝓ ppl̄o suo in pericu/ lo posito. ⁊ patet littera vsꝗ ibi: q ¶ Exēplar quoꝗ edicti. i. copiā: qr̄ exēplar ꝓ/ prie ē p̄mū originale. Secū/ do ħ ponit᷑ hester excusatio/ cum đr: Quę rñdit ⁊c. Se quit᷑: r ¶ Quđ siue vir ⁊c. absꝗ vl. cunctati. i. mora. ✱ Interficiat

Moraliter a ¶ Quę cū audisset mardocheus sci dit ve. ⁊c. Per mardoche/ um significat᷑ bonus p̄lat⁹: q̄ corꝑale periculuȝ vel spūale cognoscēs ppl̄i sui/ seipm af/ fligit opib⁹ pęnitētię ad ꝓuo cādū misēdiam dei. e ¶ Et hoc eiulatu vsꝗ ad fores palatij gradiēs. i. ad respe ctū diuinę maiestatis ꝑ pęni/ tētiā ⁊ orationē appropinq̄/ re cupiēs f ¶ Nō eñ erat licitū indutū sacco aulā regis intrare. Per quā si/ gnificat᷑ palatiū cęleste: quod nullus ingredi potest indut⁹ sacco mortalitatis humanę. m ¶ Quđ audiēs he. con/ sternata est. Nā ecclia au/ diēs afflictionē boni p̄lati de bet merito turbari: ⁊ mittere sibi vestē/ ꝓcurādo sibi suis orōnib⁹ diuinā ɔsolationē. si cut ecclia ꝓcurauit petri libe rationē Act. xij. De hac autē veste dicitur Esaię. lxj. a. In duit me dominus vestimēto salutis ⁊c. Sed quia bonus pręlatus cito reuertitur ad fletus propter aliquorum populi sui peccatum. ideo đr: o ¶ Quā accipere noluit. Per hoc autem ꝙ hester de accessu ad re/ gem ad precandum pro liberatione populi primo se excusa/ uit: postea vero consensit: significatur ꝙ triumphans ecclesia ⁊ virgo beata / videntes ꝙ nō sit tempus liberationis popu/ li fidelis ab afflictione: nā aliquando non expedit: ⁊ pro tunc cessant orare: sed postea tempore competenti faciunt. ✱ Tradens me mo/

(Margin: H — Moraliter)

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

A ꝟ a ¶ Rursumqȝ. Orãt ꝓ se inuicẽ mardocheꝰ ⁊ hester.i. ma-
Roma.1.a gistri ⁊ discipuli: sicut paulus ꝓ discipulis orat: ⁊ pro se orari
Act.12.a obsecrat: vt ĩ Actibꝰ aplo᷑ ab ecclia fiebat orõ sine intermissi
one ꝓ petro. Ca. V

⁊ orõne deuota: significat ꝙ ecclia triũphãs vel virgo btã vo-
lunt sibi deuotos facere talia vt orãtes ꝓ ipis regẽ celi velo-
cius exaudiantur. per hoc ꝙ illi ꝓ qbus volunt orare ad impe-
tratiõe gratie disponunt.

Die autem tertio ⁊c.
seqt: b ¶ Virgã au.
Regiminis potẽtiã vł
passionis crucẽ/ ꝑ quã acq̃siuit po-
Mat.vl.d testatẽ.de q̃ dr: Data est mihi oĩs
Phil.2.b ptãs ĩ celo ⁊ ĩ tra. Et alibi: Pro-
pter qd exalta.il.d. ⁊ dedit illi no-
men quod est super omne nomẽ.
ꝟ Vocate

Nico. de lyra

⁂ a ¶ Interficiat. Istud edi-
ctũ de cõsilio aman fuerat positũ
ne machinatio eiꝰ de morte iude-
orũ reuocaret ꝑ aliquẽ informãtẽ
regẽ ad zriũ. b ¶ Que trigita
iã die.nõ sũ vo.ad eũ. Habe-
bat ei rex plꝭes alias vxores: vt di-
ctũ est.ij.ca.et forte ĩ illo tpe aliĳs
vtebat. Tũ ad reddẽdũ eis debi-
tũ. Tũ qꝛ alterius vti delectabile
est: vt dꝛ.ij. Machab.xv.sola ta-
mẽ hester erat regina: sic filia pha-
raonis inter vxores salomonis.
c ¶ Qd cũ au. Hic ponit scda
monitio/ cũ dꝛ: d ¶ Ne putes
⁊c.li. a snia cõtra iudeos data: ꝑ
hꝰ ꝙ tu es regina. e ¶ Si enim
nũc silue. de vita tua tm̃ cogitãs
f ¶ Per aliã oc.libe.iudei. qꝛ
deꝰ habet multos modos seruos
suos liberãdi. g ¶ Et tu ⁊ do.
pa.tui ꝑibit. diuina iusticia: eo
B ꝙ pplm̃ tuũ neglexeris. h ¶ Et
q̃s nouit ⁊c. vt ĩ tali tpe pa.i.
in afflictiõe ppli tui: vt ꝑ te libera
ret.q.d.a principio tue ꝓmotio-
nis nullꝰ hoc cognouit: sed mõ ꝑ
effectũ ptꝫ: qꝛ a deo facta ẽ tua ꝓ-
motio ad regnũ vt liberes pplm̃
tuũ. i ¶ Rursũqȝ he. Hic con-
sequẽter ponit orõ cõis: qꝛ hester
obediẽs mardocheo voluit se ꝑi-
culo exponere ꝓ pplo suo: tm̃ peti
uit vt ꝓ ipa ⁊ negocio fieret cõis
iudeo᷑ orõ: vt sic securiꝰ ꝓcederet
in fctõ suo. k ¶ Nõ comedet
neqȝ bi. ⁊c. Nõ ẽ intelligẽdũ ꝙ
tãto tpe abstinuerint ab oĩ cibo ⁊
potu: qꝛ tal' abstinẽtia eẽt indiscre
ta: sꝫ qꝛ semel ĩ die naturali tm̃ co-
mederũt ⁊ modicũ.s.ad sustẽtati-
onẽ nature tm̃. illud aũt qd ẽ mo-
dicũ q̃si nihil reputat: vt habet.ij
physico᷑. l ¶ Et tũc ingre.ad
re.cõfisa de dictis orõnibꝰ ⁊ ieiu-
niĳs. m ¶ Cõtra legẽ faciens
inuo.i.nõ vocata. n ¶ Tradẽs-
qȝ me morti.i.exponẽs me ꝑicu-
lo mortis: qꝛ nõ erat certa de euẽ-
tu futuro: q̃uis cõfideret de diui-
no auxilio.

Moraliter ⁂ n ¶ Tradensqȝ me morti.
Licet em̃ ecclia triũphãs ⁊ beata
virgo sint extra mortalitatis statũ:
tm̃ dicũt tradere se morti: qñ ꝑicu-
lũ mortis eiꝰ accipiũt cordi ad amo-
uẽdũ ꝑ suã iterpellationẽ apud iu-
dicẽ deũ. sic bonꝰ aduocatꝰ illi ꝓ
q̃ aduocat aliqñ dicit ꝓ sua cõsola-
tiõe: ego sup me accipio periculũ
cause tue. i ¶ Rursũqȝ hester.
Per hoc aũt ꝙ hester regina mã-
dauit iudeis ꝙ essent in afflictiõe
⁊ oratiõe

a ¶ spũaliter. b ¶ signũ miserantis potentie.
tione statim interficiat: nisi forte rex aureã a
virgã ad eum tetẽderit ꝓ signo clementie:
atqȝ ita possit viuere. Ego igit quõ ad re-
a ¶ etatis huius vite
gẽ itrare potero: q̃ trigitã iã diebꝰ nõ sũ vo- b
cata ad eũ: Qd cũ audisset mardocheus c
a ¶ Ne queras q̃ tua sunt: sed que iesu christi.
rursuȝ mãdauit hester/ dicẽs: Ne putes ꝙ d
a ¶ interiori. b ¶ summi.
aĩam tuã tm̃ liberes: qꝛ ĩ domo regis es ꝑ
a ¶ nõ intercedas ꝓ nobis.
cũctis iudeis. Si ei nũc siluẽris/ ꝑ aliã occa- e f
a ¶ qꝛ filio᷑ curã nõ habes. b ¶ vñ: Obliuisceri po.⁊
sionẽ liberabunt iudei: ⁊ tu ⁊ domꝰ patris g
do.pa.t. a ¶ pauci vel nulli b ¶ qꝛ ideo rex te reginã
fecit vt nobis in ꝑsecutione auxiliareris.
tui ꝑibitis: ⁊ q̃s nouit vtrũm idcirco ad re- h
a gnũ veneris: vt in tali tpe parareris: Rur- i
sumqȝ hester hec mardocheo v̓ba mãda-
uit: Vade ⁊ ꝯgrega oẽs iudeos q̃s ĩ susis
a ¶ ieiuniũ cõmedat. ¶ panẽ desiderĳ. ¶ in fide san-
cte trinitatis contra prospera ⁊ aduersa
repperis ⁊ orate ꝓ me. Nõ cõmedatis ⁊ ñ bi- k
a ¶ vinũ voluptatis. b ¶ qbꝰ fuit filiꝰ hoĩs in cor-
de terre c ¶ ecclesia.
bãtis tribus diebꝰ ac tribꝰ noctibꝰ: ⁊ ego cũ
a ¶ aĩabꝰ fideliũ hũilibꝰ abiectis in ocul' suis. b ¶ ꝑ cõ-
ancillulis meis siliter ieiunabo: ⁊ tũc igrẽ- l
tinentiaȝ munita. a ¶ nõ digna.
diar ad regẽ/ cõtra legem faciẽs inuocata m
a ¶ Animã meã porto in manibus meis.
tradẽsqȝ me morti ⁊ periculo. † Iuit itaqȝ n
mardocheꝰ ⁊ fecit oĩa q̃ hester ꝑceꝑat.

a ¶ tpe gr̃e: vel post icarnationẽ: post
passionẽ ⁊ resurrectionẽ. b ¶ baptismo
Die aũt tertio induta Ca. V o p
a ¶ ecclia. b ¶ fide spe ⁊ charitate ⁊
aliĳs virtutibꝰ qbꝰ induta regi dignꝰ
societur c ¶ fortiter
est hester regalibꝰ vestimẽtis: ⁊ stetit ĩ atrio q
a ¶ operationẽ ꝑsentis vite q̃ spectat ad soliũ supne re-
gis: qui piĳs precibus annuit.
domꝰ regie: qd erat iteriꝰ ꝯtra basilicã re- r
gis. At ille sedebat sup soliũ suũ/ ĩ cõsisto-
a ¶ vt fideles videat ⁊ singulo᷑ opa diiudicet.
rio palatĳ ꝯtra ostiũ domꝰ. Cũqȝ vidisset s
a ¶ nõ titubantẽ in aduersis. b ¶ qui omnia scru-
tatur c ¶ monstrauit
hester reginã stãntẽ/ placuit ocul' eiꝰ: ⁊ ex- t v
b tẽdit ꝯ eã virgã aureã quã tenebat manu.
a ¶ omni deuotione imolens
Que accedẽs osculata ẽ sũmitatẽ virge x y
eiꝰ. Dixitqȝ ad eã rex: Quid vis hester re-
a ¶ Q. Petite ⁊ accipietis: querite ⁊ inue.pul.⁊ a.vo.
gina: Que ẽ petitio tua: Etiã si dimidiã z
partẽ regni petieris/ dabit tibi. At illa re-
a ¶ nõ tm̃ amicos sꝫ inimicos inuitat. b ¶ Diligite
spõdit: Si regi placet/ obsecro vt venias a
inimicos vestros: ⁊ benefacite his qui oderunt vos.
a ¶ predicationis largitatem vbi panis q̃ confortat: ⁊
vinum quod letificat cor hominis
ad me hodie: et aman tecũ/ ad cõuiuiũ qd b

Die autem. Ca. V
Preposita debita dis- Diuisio
positiõe: hꝭ ꝯñr agit de
petitiõis ꝓpositione q̃
duplex ẽ. Prima petitio ẽ ad re-
gis animũ iclinãdũ. Scda ad po-
pulũ iudaicũ liberãdũ. caplo.vĳ.
Pria ĩ tres. qꝛ pmo ponit hester
postulatio. scdo subdit aman ma-
chinatio/ ibi: Egressus ẽ itaqȝ. ter-
tio machinatiõis frustratio/ seq̃n-
ti ca. Circa pmũ dꝛ: o ¶ Die ãt
ter.scꝫ post ꝑdictas orõnes et ie-
iunia. p ¶ Induta est he.re.
ves.⁊c. deposita veste lugubri: q̃
fuerat vsa tpe orõnis ⁊ ieiunĳ.
q ¶ Et stetit ĩ atrio. ꝯfidens d
dei subsidio. r ¶ Cõtra ba.i.au
lã regiã: ⁊ dꝛ a basileos: qd ẽ rex ĩ
greco. t ¶ Placuit ocu. eius
Tũ qꝛ esset oĩm oculis amabilis
⁊ gratiosa: vt hr̃.s.ii.ca. magis tm̃
in oculis regis cui erat mr̃imõia-
liter ꝯiũcta. Tũ qꝛ gratiositas eiꝰ
augmẽtata fuit tunc ex spẽali gr̃a
dei: sicut dicitur de Iudith.x.ca.
v ¶ Et extẽdit ꝯ eã vir. au. in
signum benignitatis ⁊ amicitie.
x ¶ Que accedens. liberata a
periculo. y ¶ Osculata ẽ sũ.
virge eiꝰ.i. sceptri regĳ in signũ
reuerẽtie. z ¶ Que ẽ pe.tu.q.
d.paratꝰ sum eã iplere: qd osten-
dit sequẽs lr̃a: Et si dimidiam D
partẽ ⁊c. a ¶ Obsecro vt ve-
nias ad me. Ideo inuitauit eũ
ad ꝯuiuiũ: vt magis iclinaret ad se
regis animũ: sciebat em̃ ꝙ delitie
mulierũ emolliũt virilẽ animuȝ. †ĳ.13.c
b ¶ Et amã te. dic Ra. Sa. ꝙ
⁂ ideo solũ

Moralr o ¶ Die aũt ter.⁊c. Moralit
Per diẽ tertiũ significat tpꝰ gr̃e
qd est post duo tpa.s. tps nature:
⁊ tps legis mosaice. tũc em̃ eccle-
sia de gẽtibꝰ collecta ornata fuit
documẽtis celestibꝰ ⁊ sacramẽtis:
⁊ btã virgo q̃ signat ꝑ hester ĩ as-
sumptiõe sua fuit ornata dotibus
gloriosis. q ¶ Et stetit ĩ atrio
domꝰ regie. Nã ecclia stetit per
cõstantiã in aduersis: ⁊ v̓go glo-
riosa stetit ꝑ potentiã in celestibꝰ
eminẽtĳs. s ¶ Cũqȝ vidisset
hester re.stan. placuit oculis
eius. Ecclia nãqȝ celesti regi pla-
cuit ꝓpter eius ꝯstantiã: ⁊ virgo
beata ꝓpter plenã corꝑis ⁊ aĩe
gloriã. v ¶ Et extendit cõtra
eã virgã au. Nã vtriqȝ contu-
lit charitatis diffusionẽ. a ¶ Ob-
secro vt venias ad me hodie
⁊ aman tecũ ad ꝯuiuiũ. Per
qd significat eucharistie sacramẽ-
tum in ecclesia militãte: ⁊ fruitio
gloriosa in ecclia triũphante. Ad
vtrũqȝ vocat rex celestis: quia de-
lectat in deuoto᷑ cõmunicatiõe/
et in beato᷑ fruitiõe. Et similiter
aman vocat: ꝑ quẽ cõueniẽter iu-
lianus apostata designatur: quia
sicut ille fuit persecutor synago-
ge/ sic iste ecclesie: fuit etiã christi-
anus ⁊ subdiaconus ordinatꝰ: et

⁂ sic ad ꝯuiuiũ

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

E F a ¶ Vocate. Cōcordat volūtas regine inuitātis ⁊ regis iubentis: sꝫ ve illi q̄ indignꝰ accedit: q̄ licet īuitatus venit: suis tñ obstātibꝰ meritis leticiam cōuiuij nō habebit. Intrabit ergo rex ⁊ videbit discūbētes: ⁊ nō vestitū veste nuptiali ꝓijciet ī tenebras exteriores. vñ: Insidijs suis capient̄ iniqui. (Prou. 11. a) b ¶ Si inueni in cōspectu ⁊c. Dilatatio petēdi nō deputat̄ segniciei/ sed patiētie. Nō eñ in p̄senti sed in futuro bonis ⁊ malis retribuetur merces. Cras eñ ꝓ futuro ponitur. vñ: Nolite solliciti esse de crastino. (Mat. 6. d) ⁊ Jacob in Geñ. ait: Apparebit mihi cras iusticia mea. (Geñ. 30. e) Et de agno dicit̄: Non remanebit ex eo quicq̄ vsq̄ mane. (Leui. 7. b) Cū aūt iudiciū venerit reuelabit̄ q̄li veste quisq̄ ad cōuiuiū itrauerit. c ¶ Zares vxorē suaꝫ ⁊c. id est familiaritas peccādi. Vł ad litterā vxores regū ⁊ principū in ꝑsecutione fideliū consenserunt. Ca. VI

Noctē illā duxit rex. In se mobilis ꝑmanens cursus tempoꝝ ⁊ actus oium cōtemplat̄: ⁊ nulla eum latet cogitatio cui oia p̄sentia. vñ apostolus: Nō est in illo: est ⁊ fuit: sꝫ est ī illo/ semꝑ est. (2. Cor. 1. d) Ventū est. Gesta mardochei memorant̄ coram rege: q̄ꝛ bona opera sanctoꝝ doctoꝝ nunq̄ obliuiōi tradēt̄: sꝫ ī mēoria ęt̄na erit iustꝰ. (Ps. 111. b.) F Festina

Nico. de lyra

* ideo solū aman cū rege inuitauit ad hoc ꝙ alij p̄ncipes magł mouerētur inuidia ⁊ odio cōtra ipm: vidētes ꝙ sicut habebat erga regē grām singularē/ ita crederēt eū regine familiarē: ⁊ sic postea ꝓ eo nō starēt: sed magis de eiꝰ deiectiōe gauderēt. Et licet in h̄ forsitā nō bñ fecerit: tñ cōmēdat̄ de facti intētiōe: q̄ꝛ faciebat h̄ ad deiectionē supbi/ ⁊ liberationē innocentis ppłi. sicut ⁊ iudith de mēdacijs q̄ dixit holoferni nō cōmēdat̄: sꝫ de intētione liberatiōis ppłi sui. ꝑsone eñ bone magnatū ⁊ alioꝝ q̄ ꝓdesse p̄nt/ ex magno çelo ad ppłm suū aliquando mouent̄ ad aliq̄d illicitū: vt ptꝫ in exēplis p̄dictis. ⁊ ptꝫ littera vsq̄ ibi: a ¶ Veniat rex ⁊ amā ⁊c. Inuitauit eñ eos ad cōuiuiū sił rōnibꝰ iā dictis. s. vt rex magis ad petitionē eius inclinaret̄: ⁊ amā magis odiosus p̄ncipibꝰ eiꝰ redderet̄: factū ē etiā h̄ diuina dispositiōe/ vt interim mardocheus eleuari/ ⁊ aman cadere incipet: vt ptꝫ ca. se. b ¶ Egressus. Hic ponitur ꝯñr machinatio aman/ q̄ orta fuit ex elatiōe amā ex regine inuitatiōe. ⁊ h̄ notat̄ cū d̄r: Egressus est itaq̄ illo die amā ⁊c. le. ⁊ ala. de ostēsa sibi regine amicitia ⁊ familiaritate. c ¶ Cūq̄ vidisset mar. Sequit̄: Indignatꝰ est val. q̄ꝛ ƀm pħm. ij. rhetorice: paruipēsio est causa ire. reputauit aūt se paruipēsum vltra modū: eo ꝙ vidit mardocheū nō solum ipm nō adorasse/ sꝫ nec etiā sibi assurrexisse. d ¶ Et dissimulata ira. q̄ꝛ nō poterat eū punire sine regł licētia. e ¶ Conuo. ad se ami. ⁊c. ad tractādū d̄ punitiōe mardochei quā sume desiderabat: qđ ptꝫ ex h̄/ ꝙ diuitias suas/ ꝑlē numerosaꝫ/ honores sibi impēsos a rege ⁊ regina ꝓ nihilo cōputabat q̄diu mardocheꝰ viuebat: ⁊ ptꝫ lr̄a vsq̄ ibi: f ¶ Jube para. excel. tra. vt magis appareat vindicta de ipo habita. g ¶ Et dic mane regi. q. d. statim concedet tibi. h ¶ Et sic ibis cū re. le ad cō. q̄ꝛ passiōes ire licet incipiāt a tristicia: terminant̄ tamē in delectatiōe habita vindicta: vt patet ꝑ pħm. ij. rhetorice. ⁊ iiij. Ethicoruꝫ. i ¶ Placuitq̄ ei cōsiliū. q̄ꝛ erat iuxta suū desideriū.

(Moralr) * sic ad cōuiuiū ecclesie militātis fuit vocatus ƀm actū: ⁊ ꝑ ꝯsequens ad cōuiuiū ecclesie triūphantis/ sed in potētia tñ. b ¶ Egressus est itaq̄ amā ⁊c. Per egressuꝫ a cōuiuio significat̄ eiꝰ recessus a christianoꝝ ꝯsortio: ⁊ q̄ꝛ tūc ascēdit ad romanū iperiū: iō d̄r: letꝰ et alacer: tñ ꝓpter impetū et tēporale gaudiū. c ¶ Cūq̄ vi. mard. sedentē ⁊c. Per istū mardocheū q̄ reuerētiam ipsi aman nō exhibuit: significat̄ beatus basilius ep̄s/ q̄ mādatis iuliani apostate sacrilegis noluit obedire: ꝓpter qđ iratꝰ iulianꝰ cōminatꝰ fuit ei: ꝙ eiꝰ ciuitatē ⁊ ppłm destrueret/ q̄ñ de bello ꝑsidis rediret: sic aman q̄rebat suspēdere mardocheum: ⁊ ppłm ꝑdere iudeoꝝ.

a paraui. Statimq̄ rex: vocate inquit cito aman: vt hester obediat volunta- (a ¶ fidei deuotionē qua delectat̄ deus) ti. Venerūt itaq̄ rex ⁊ aman ad cōuiuium qđ eis regina parauerat. Dixit- (a ¶ conuiuij quo reficit deus.) q̄ ei rex postq̄ vinum biberat abūdāter: Quid petis vt detur tibi: ⁊ ꝓ qua re postulas: Etiā si dimidiaꝫ partē regni mei petieris impetrabis. Cui respondit hester: Petitio mea et preces b sunt iste. Si inueni in conspectu regis gratiaꝫ: ⁊ si regi placet vt det mihi qđ postulo/ ⁊ meā impleat petitionē: ve- a niat rex ⁊ aman ad ꝯuiuiū qđ paraui (a ¶ in futuro.) eis: ⁊ cras aperiam regi volūtatē me- (a ¶ Nesciēs quid pareret ventura dies.) am. Egressus est itaq̄ illo die amā letus et alacer. b Cunq̄ vidisset mardo- c cheum sedentem ante fores palatij: ⁊ non solum non assurrexisse sibi/ sꝫ nec motū quidem de loco sessionis sue: indignatus est valde et dissimulata ira d reuersus in domū suam/ conuocauit e c ad se amicos suos ⁊ çares vxorē suaꝫ ⁊ exposuit illis magnitudinē diuitiaꝝ suarum filiorūq̄ turbā: ⁊ quanta euꝫ gloria suꝑ omnes principes ⁊ seruos suos rex eleuassꝫ. Et post hec ait: Regina quoq̄ hester nullū alium vocauit ad conuiuiuꝫ cum rege preter me: apud quā etiā cras cum rege pransurus sum. Et cum hec omnia habeam nihil me hr̄e puto/ q̄zdiu videro mardocheum iudeū sedentem ante fores regias. Responderūtq̄ ei çares vxor (a ¶ satellites ministri scelerum.) eius ⁊ ceteri amici: Jube parari excel- f sam trabem habentem altitudinis q̄nquaginta cubitos: ⁊ dic mane regi vt g appendatur super eam mardocheus: ⁊ sic ibis cum rege letus ad conuiui- h um. Placuitq̄ ei cōsilium: et iussit ex- i celsam parari crucem.

(a ¶ Nō dormitabit neq̄ dormiet q̄ custodit isrł.)

d Noctem illam Ca. VI k duxit rex insomnē: iussit- l q̄ sibi afferri historias et annales priorum temporum. Que cum illo presente legerentur: ventum est ad illum locū vbi scri- m ptum erat: quomodo nunciasset mardocheus insidias bagathan ⁊ thares eunuchorum/ regem assuerum iugulare cupientiū. Qđ cum audisset rex/ ait: Quid ꝓ hac fide honoris ac premij mardocheꝰ ꝯsecutꝰ est: Dixerunt

(Diuisio) Noctē illam Ca. VI Hic ꝯñr describitur frustratio dicte machinationis. ⁊ p̄mo ponit̄ huius frustratiōis occasio. scđo facti executio/ ibi: Statimq̄ rex. Circa p̄mū (h) d̄r: k ¶ Noctē il. du. rex insōnē qđ a deo factū est: vt mors mardochei disposita in crastino impediretur. l ¶ Jussitq̄ sibi afferri hystorias ⁊c. q̄ꝛ sicut dicit Josephꝰ/ vigiliā illā nolebat transire in ocio: sed expendere in aliq̄ vtili ꝓ regno suo: ⁊ iō fecit corā se legi facta p̄terita regni sui: q̄ꝛ memoria p̄teritoruꝫ dirigit in agēdis respectu futuroꝝ. m ¶ Ventū ē ad il. ⁊c. qđ ordinatiōe diuina factū ē/ vt mardocheꝰ iustus remuneraret̄: amā aūt supbus cōfunderet̄. Cetera patent vsq̄ ibi: * Nihil omnino

(Moralr) Moraliter k ¶ Noctē illā duxit rex insomnē ⁊c. Sicut dictuꝫ est supra per regem istum deus significatur qui est rex regum. licꝫ autem deus ƀm veritatē nunq̄ dormiat: tamē ƀm loquēdi humanū dicit̄ dormire/ quādo mala punire dissimulat ⁊ bona remunerare: ⁊ quando cōtrariū facit puniendo mala vł remunerando bona/ tunc dicit̄ euigilare. Tunc aūt ipsius aman iusta punitio ⁊ mardochei remuneratio imminebat de ꝓpinq̄: ideo dicit̄ noctē illā duxisse insomnem l ¶ Jussit sibi afferri historias ⁊ annales priorum temporum. Tunc enim merita mardochei ⁊ demerita aman preterita coram deo fuerunt per sanctos angelos recitata. sicut de meritis tobie ⁊ sare dicitur Tobie. iij. d. In illo tempore exaudite sūt p̄ces amboꝝ: quoꝝ vno tpe sunt orōnes in ꝯspectu dñi recitate. * Nō quē

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

A G a ¶ Festina. Magistri ecclesie oim virtutũ cultu ⁊ decore sapiẽtie illustrati honorant diademate regie dignitatis tanq̃ mẽbra sũmi regis. Ascẽdunt sup equũ regiũ.i.sup pplm fideliũ in q̃rũ cordib⁹ residet rex angeloꝝ.vñ abacuk ppheta: Ascẽdes sup equos tuos ⁊ eq̃tatus tuus sanitas. Hic amã specialis hostis ppli dei/licet etiã inuitus pbet obsequiũ: cũ psecutores ecclie cogunt eidẽ ecclie reddere testioniũ/ non valentes occultare qd manifestum est. (Abacuk.3.b.)

b ¶ Tulit itaq̃. Hec mutatio dextere excelsi: q̃ si videbat gloriosior infra alios apparet vilior ⁊ inferior: ꝑm illd: Deposuit potẽtes de sede: ⁊ exaltauit humiles. Siĺr Esaias ait: Cõuertet libanus in chermel: ⁊ chermel in saltum reputabit. Sic synagoge cõpressa ẽ superbia/ecclie humilitas exaltata. Sic psecutores fidei ad nihilũ sũt redacti: confessores christi in toto orbe exaltati. Caput in caudã ⁊ cauda i caput versa est: Quia ois q̃ se exaltat hũiliabit. (Ps.76.c; Luc.1.e; Esa.29.f.; Lu.14.c)

Intrauit ⁊c. Sequit: c ¶ Secũda die conuiuij inuitatus aman venit. Sed vbi hester petitionẽ suã apperuit/ dãnatus ad pnã secessit. In euangelio em prandium ⁊ cena memorant. Prandiũ presens tẽp⁹ ecclesie designat. cena autẽ eternũ ⁊ vltimũ cõuiuiũ. Unde malis separatis in perpetuum letantur boni. Aman nanq̃ quia vestem dignam conuiuio non habuit/ ex (Ca.VII)

Nico.de ly.

✱ a ¶ Nihil oino mer.ac. Quia licet rex fecisset euz cõmorari in palatio suo a tpe illo quo nũciauit sibi paratas insidias: hoc tñ erat quasi mercedez expectando. b ¶ Statimq̃ rex. Hic cõsequẽter ponit facti executio. Circa qd primo ponit cõsultatio. scdo mardochei exaltatio/ibi: Dixitq̃ ei rex. Circa primũ dicit: Statimq̃ rex q̃s est inq̃t in atrio? Pri⁹ em q̃sierat a ministris suis/q̃ hora esset tẽporis: vt dicit Josephus: ⁊ respõdentib⁹ seruis suis q iã dies illucescebat: q̃siuit quis d suis psiliarijs venerat: vt de pmio mardochei cõferret: q2 euz pmiare desiderabat. c ¶ Respõderũtq̃ pu.i.regis ministri. d ¶ Amã stat i atrio. q2 valde mane venerat: vt appensionẽ mardochei ipetraret. Sed cõiter dr: q surrectio matutina nõ est bona fortuna: qd cõtigit in pposito. e ¶ Cogi. amã i cor.suo. q2 mod⁹ supbi est estimare/q null⁹ nisi ipse debeat honorari. f ¶ Hõ quẽ rex ⁊c. ve.re.i.qb⁹ nulli licet vti nisi regi. i ¶ Et impo. sup e.q̃ de sel. re.ẽ.i. quẽ null⁹ eq̃tauit nisi rex. k ¶ Et acci.re.dia. ⁊c. ex q̃b⁹ satis ptz q aspirabat ad regnũ. q ¶ Dixitq3 ei rex. Hic pñr ponit ipsius mardochei exaltatio: ⁊ p conseq̃ns aman pfutatio/cũ dr: r ¶ Festina. absq̃ aliq̃ retardatiõe. s ¶ Et sũpta stola ⁊ equo.i. veste regio ⁊ eq̃ regio. de diademate autẽ regia tacuit: q2 nõ videbat sibi cõuenieter dictũ: q ali⁹ a rege portaret diadema regiũ. qd aũt.s.viij.ca.dr q mardocheus portabat coronã aureã: illa tñ non erat siĺis corone regie t ¶ Fac vt lo.es mardo.iu. q2 tu es pmus inter pncipes regni mei: ⁊ sic ptz exaltatio mardochei: ⁊ p (B; Diuisio)

a ¶ q̃ quotidie seruiunt: qui cupiunt dissolui ⁊ esse cum christo

ei serũi illius ac ministri: Nihil oino mercedis accepit. Staticq̃ rex q̃s ẽ inq̃t i atrio? Amã q̃ppe iteri⁹ atrium domus regie itrauerat: vt suggereret regi/ ⁊ iuberet mardocheũ affigi patibulo qd ei fuerat pparatũ. Rñderũt pueri: Amã stat i atrio. Dixitq̃ rex: Ingrediatur. Cunq̃ esset ingressus/ ait illi: Quid debet fieri viro quẽ rex honorare desiderat? Cogitãs aman in corde suo/ ⁊ reputans q nullũ aliũ rex nisi se vellet honorare/respõdit: Hõ quẽ rex honorare cupit dz idui vestib⁹ regijs: ⁊ iponi sup equũ q̃ de sella regl ẽ: ⁊ accipe regiũ diadema sup caput suũ: ⁊ pmus de regijs pncipib⁹ ac tyrãnis teneat equũ ei⁹: ⁊ p plateã ciuitatl icedẽs clamat/ ⁊ dicat: Sic honorabit quẽcũq̃ rex voluerit honorare. Dixitq̃ ei rex: Festia ⁊ sũpta stola ⁊ eq̃ fac ita vt locut⁹ es mardocheo iudeo q̃ sedet añ fores palatij. Caue ne q̃cq̃ d his q̃ locut⁹ es ptermittas. Tulit itaq̃ amã stolã ⁊ equũ: idutũq̃ mardocheũ in platea ciuitatl: ⁊ ipositũ eq̃ pcedebat atq̃ clamabat: Hoc honore pdign⁹ ẽ quẽcũq̃ rex voluerit honorare. Reuersusq̃ ẽ mardoche⁹ ad ianuã palatij: ⁊ amã festinauit ire i domũ suã lugẽs ⁊ opto capite: narrauitq̃ cares vxori sue ⁊ a-

a ¶ Sepe em seculares cõuersi veritatẽ intelligunt ⁊ confitentur

micl oia q̃ euenissẽt sibi. Cui rñderũt sapiẽtes q̃s hẽbat in psilio/

¶ verorum.

⁊ vxor ei⁹. Si de semine iudeoꝝ ẽ mardoche⁹ ante quẽ cadere cepi-

¶ in quo deus pugnat.

sti/nõ poteris ei resistere: sz cades in pspectu ei⁹. Adhuc illis loquẽtib⁹ venerunt eunuchi regis ⁊ cito eũ ad cõuiuiũ qd regina parauerat pergere cõpulerũt: Ca. VII

Intrauit itaq̃ rex et amã vt biberẽt cũ regia. Dixitq̃ ei rex etiã secũda die postq̃z vino i caluerat: Que est petitio tua hester vt det tibi: ⁊ q̃d vis tibi fieri? Etiã si dimidiã ptẽ regni mei petieris ipetrabis. Ad quẽ illa respõdit: Si iueni grãm in ocul'tuis o rex: ⁊ si tibi placet dona mihi aiaz

⁊ p pñs cõfutatio amon. Jdo sequitur: v ¶ Et aman festi. ⁊c. ⁊ op.ca. sicut solẽt hoies cõfusi incedere x ¶ Si de se.iu.ẽ mar. ⁊c. Dicit h glo. hebraica q sapiẽtes illi q̃ erãt de cõsilio amã viderãt libros legis moysi: q2 aliq̃ iudei captiui iã trãstulerãt eos in linguã psicã: ⁊ ibi viderãt/q hebrei cõparant stellis celi ⁊ terre pulueri: vt hr Geñ.xij.⁊ xv. ⁊ iõ dixerũt: qñ incipiunt cadere deducunt ad nihilũ quasi puluis: ⁊ qñ incipiũt pualere/ascendunt sicut celi stelle. ⁊ ideo subdit: y ¶ Nõ poteris ei resistere ⁊c. ⁊ ptz lra. (C)

✱ f ¶ homo quez rex. scz celestis. g ¶ honorare cu.s.i futuro vbi erit verus honor. vñ dicit Grego. homel. viij. Si culmẽ veri honoris q̃rit/ad celeste regnũ tẽdite. Si gloriã dignitatũ diligit/in illa supna ãgeloꝝ curia vna ascribi festinate. h ¶ Debet indui ve.re. ⁊c.i.psenti vita debz ornari virtutib⁹ moralib⁹ ⁊ theologicis. i ¶ Et imponi sup equũ q̃ de sel.re.est.i. debet habere corp⁹ totalit obediẽs spiritui ⁊ subiectũ. k ¶ Et accipere regiũ diadema sup caput suũ: id est in mẽte sua/q̃ caput est homis/debz habere iugẽ memoriã corone celestl: p cuius acq̃sitione debet cõtinue laborare. l ¶ Et primus de regis principibus.i. vnus de angelis hoim custodibus: sicut Geñ.j.a.dr: Et factũ ẽ vespere ⁊ mane dies vn⁹.i. pm⁹. m ¶ Et p plateas ciui. scz celestis. n ¶ Clamet ⁊ dicat. cũ ipm ad gl'iam itroducet/ o ¶ Sic honorabit quẽcũq3 rex. celestl/ p ¶ Voluerit ho. Et sic factũ fuit beato basilio: per mardocheum significato: ⁊ cuilibet bono plato. (Moralr)

Intrauit itaq3 rex Ca. VII amã vt bi.cuz regina. Hic pseq̃nter ponit secũda petitio hester regine ad ppli liberatione. Circa quẽ pmo ponit aduersarij cõdẽnatio. scdo populi liberatio in pncipio.viij.ca. Prima in duas: q2 pmo ponit ipsi⁹ hester iusta petitio. scdo ipius aman iusta cõdẽnatio/ibi: Rex aũt. Circa primũ dr: a ¶ Dixitq3 ei rex. scz regine hester. b ¶ Postq̃ vino icaluerat.i. alacrior fact⁹ est. c ¶ Que est petitio tua hester? Ex voluntate adimplẽdi voluit ei⁹ petitionẽ puenire d ¶ Dona mihi aiam meã.i. vitã meã: q2 interfecto populo iudaico ꝑm aman machi✱ (D; Diuisio)

Moralr z ¶ Intrauit itaq3 rex. Deus q̃ p regẽ/⁊ pctor q̃ p aman significant intrãt ad cõuiuiũ eucharistie: sed tñ diuersimode: q2 deus intrat vt cõuiuiũ faciens: pctor aũt vt abutens ⁊ indigne sumens: q2 iudiciũ sibi mãducat ⁊ bibit. Sequit petitio hester/p quã significat ecclia/cũ dr: d ¶ Dona mihi animã meã p q̃ rogo ⁊ populũ meũ p q̃ obsecro ⁊c. Sic aũt petiuit ecclia bti basilij ad eius monitionẽ: scz vt liberaretur cum populo a morte sibi cõminata per iulianum apostatã. Et missus fuit sanctus mercurius ad interficiendum iulianũ: sicut aman de mãdato regis suspensus fuit in patibulo qd parauerat mardocheo. ⁊ vtinã sic accidat omnib⁹ malũ machinãtib⁹ aduersus innocẽtes: vt impleat illud Ps.ix. c. In laqueo isto quẽ abscõderunt comprehensus est pes eorum. (Moraliter; 1.Cor.11.f)

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

E G habuit/extra ꝓijci meruit. a ¶ Intrauit in h. or. Rege in hortū ꝓperātē. i. secū electos ad delitias paradisi inuitātē/reginā ꝓ salute sua depcari cōtendit: sed tēpus oportunū nō habuit. Sero em̄ ꝗrunt salutis remedia cū mortis iminēt picula. vñ Salomō: Tūc inuocabūt ⁊ nō exaudiā eos/mane ꝯsurgēt ⁊ nō inueniēt. b ¶ Et statim o. Depcatio amā oppssio dr: qr in die iudicij iniq̄ꝝ orō irritatio ē. vñ: Cū iudicat exeat condēnatus: ⁊ o. e. fi. in pec. Tūc oppssio q̄ hūiles opp̄mebāt ipis improbabit. c ¶ Arbona. Doctores legis significat/ q̄ scelera ⁊ dolos iudeoꝝ ꝑdixerūt. vñ moyses: Noui q̄ post mortē meā iniq̄ agetis ⁊ declinabitis de via quā ondi vob. Et in euangelio: Est q̄ accusat vos moyses i quo speratis. d ¶ In domo amā. Iniq̄s tumultuantes ꝯ christū/ significat amā ⁊ eiꝰ eccl̄iam ꝑsequētes. christus aūt in lege erat eis ꝓmissus. lex itaq̄ q̄ ad custodiā vite data ē/ ipis i mortē ꝯsa ē: ꝑ quā christū delere/ ⁊ eiꝰ ꝯfessores iterficē moliebant: ⁊ q̄ ꝑ legē inoxios opp̄mere volebāt: ipa accusante iusti iudicij accepe sentētiā. Qui in lege peccauert/ꝑ legē vidicabunt.

Prouū. 1. d. — Ps. 108. a — Deu. 31. g. — Joh. 5. g. — Roma. 2. b.

De illo. Tenet Ca. VIII hester domū amā hostis iudeoꝝ: cū eccl̄ia possidet mūdū quē possederat diabolꝰ hostis christianoꝝ. vñ: Cū fort armatus custo. atriū suū ⁊c. Ingredit ante faciē reg mardocheꝰ/cū q̄tidie sctoꝝ aīe de incolatu p̄ntis vite ingrediunt ad contēplationez diuine maiestatis. f ¶ Domū amā. Dignitatē ⁊ honorē quē iudei scia leg ⁊ ꝓphaꝝ ⁊ cultu religiōis habuert. vñ in ꝓuerbijs: Custoditur iusto substātia peccātis. Et i euāge. Auferet a vobis regnū et dabit gē. fa. fru. eiꝰ. g ¶ Tulitq̄ rex. Laudāte ⁊ ꝑdicāte instātia magistrorū a dn̄o ꝓ grā grāz accipiūt in cōspectu cōditoris oīum. vñ: Nutriuit cor/

Lu. 11. c. — Prouū. 13. d — Mat. 21. d — F

meā/ ꝓ q̄ rogo: et ppl̄m meū/ ꝓ q̄ obsecro. Traditi em̄ sumꝰ ego et ppl̄s meꝰ vt conteramur/iugulemur ⁊ peamus. Atq̄ vtinā in seruos ⁊ famulas venderemur esset tolerabile malū: ⁊ gemēs tacerē. a Nūc aūt hostis noster ē cuiꝰ cru- b delitas redūdat in regē. Rn̄dēsq̄ c rex assuerꝰ/ait: Quis est iste/ ⁊ cuius potentie: vt hec audeat facere? Dixitq̄ hester: Host ⁊ inimicus nr̄ pessimus iste est aman. Qd ille audiens/ilico obstupuit d vultū regis ac regine ferre nō su- e stinens. Rex aūt iratus surrexit: f a ⁊ de loco cōuiuij intrauit in hortū arboribus cōsitū. Aman q̄q̄ surrexit vt rogaret hester reginaz ꝓ anima sua: intellexit em̄ a rege sibi paratū malū. Qui cuz reuersus esset de horto nemorib cōsito/⁊ intrasset cōuiuij locū: reppe- g rit aman super lectulū corruisse i quo iacebat hester/⁊ ait: Etiā re- h ginā vult opp̄mere me p̄nte i domo mea. Necdū verbum de ore

a ¶ cōfusio ⁊ pudor. ꝭm illud: Induant cōfusione: ⁊ reuereant q̄ volūt mihi mala.

b regis exierat: ⁊ statim ōperuerūt i c faciē eius. Dixitq̄ arbona vnus de eunuchis q̄ stabant in ministerio regis: En lignū qd̄ paraue- k rat mardocheo/q̄ locutus est pro d rege/stat in domo aman: habens altitudinis quīq̄ginta cubitos. Cui dixit rex: Appēdite eum in l eo. Suspēnsus est itaq̄ aman in patibulo quod parauerat mardocheo: ⁊ reg ira q̄euit. m

a ¶ Qui fodit foueā incidit in eā: q̄ voluit lapidem reuertetur ad eum.

a ¶ quinquagesimo die post immolationē agni data est lex in monte syna.

a ¶ Cōuertet dolor eius in caput eius ⁊c.

e De illo de Ca. VIII n o dit rex assuerus he- f ster regine domū aman/aduersarij iudeoꝝ: ⁊ mardocheꝰ ingres- p sus est an̄ faciē regis. Cōfessa est em̄ ei hester q̄ esset patruus suꝰ. g Tulit itaq̄ ānulum suū quez ab p

¶ rex verus

¶ ecclesie.

¶ pater sp̄ualis.

a ¶ signaculum fidei/quod recipere noluerunt.

Nico. de lyra G da fide/ ⁊ amā machinationē: vt hr̄. s. iij. ca. reputabat statim se moriturā/cū esset de eodē ppl̄o. a ¶ Et gemēs tacerē. si de honore regio deberē trāsferri ad statū ancillarē: ⁊ in hoc indicauit ppl̄m suū de q̄ supra tacuerat vsq̄ ad tp̄s oportunū. b ¶ Nūc aūt host nr̄. qr nobis interfectis insidiabit vite eiꝰ. vñ in ꝑsona reg dr. j. xvj. d ipo amā. Nā mardocheū cuiꝰ fide ⁊ bn̄ficijs viuimꝰ: ⁊ ꝯsortez regni nr̄i hester cū oī gēte sua nouis q̄busdā atq̄ inauditis machinis expediuit in mortē: h cogitans vt illis interfectis insidiaretur nr̄e solitudini ⁊c. Ra. Sa. alit exponit h. Cuiꝰ crudelitas redundat in regē. i. in dānū regis: qr si cōsuluisset vēdere iudeos in seruitutē ppl̄o alterius regni: rex inde habuisset magnā pecuniā in thesauris suis reponēdā: quā nō posset habere de cadaueribus mortuoꝝ. Vl̄ si cōsuluisset iudeos occupare in oꝑibꝰ seruilibꝰ regis: haberet rex iude magnā vtilitatē: sicut rex egypti d seruitute iudeoꝝ ciuitates ⁊ castra reg edificātiū: vt hr̄ Exo. j. a. ⁊ sic ptz q̄ ꝯsiliū amā nō fuit vtile regi: sed dānosum. p̄ma tn̄ expositio videt rōnabilior. c ¶ Rn̄dēsq̄ rex. Hic ꝯn̄r ponit ipsiꝰ aman ꝯdēnatio. ⁊ ptz l̄ra vsq̄ ibi: d ¶ Qd ille ⁊c. Cōscius ꝓprie malicie quā nō poterat operire. e ¶ Vultū re. ac re. sus. ꝑ nimia ꝯfusione. f ¶ Rex aūt iratꝰ sur. nolēs dare sn̄iam donec aliquātulū trāsiret cōmotio ire. g ¶ Repperit amā sup lec. Dic hic Ra. Sa. q̄ angelꝰ ipulit eū: vt sic rex rediēs mag moueret ꝯ eū. Pōt tn̄ dici q̄ ex nimia stupefactiōe ⁊ timore nō poterat se sustētare: ⁊ sic corruit. h ¶ Etiaz regi. vult oppri. i. strāgulare. i ¶ Et stati ope. fa. eiꝰ. tanq̄ ꝯdēnati ad mortē: quia tūc erat talis modus ⁊ adhuc est in aliq̄bus regnis/q̄ ꝓ aliq̄bus criminibꝰ cōdēnat ad mortē velant oculi quodā bendello. k ¶ En lignū qd̄ para. mar. Iste em̄ eunuchus fuerat de illis q̄ iuerāt ad vocandū ipm̄ aman ad regine conuiuiū: vt hr̄ in fi. ca. ꝑcedē. ⁊ tūc vidit illud lignuz in atrio amā fabrefactū. l ¶ Appēdite eū in eo. ⁊ sic sup eū reuersa ē sua machinatio: ꝭm q̄ scribit Prouerb. xxvj. d. Quid fodit foueā incidit in ea. m ¶ Et regis ira quieuit. qr facta vīdicta ira quiescit: cū sit appetitus vindicte.

¶ In ca. vij. vbi dicit in postilla: Dona mihi animā meā.

Additio. In hoc q̄ dicit hester: Dona mihi aiam meā ⁊c. indicauit se esse de ppl̄o iudeoꝝ de quo tacuerat. vñ statim sequit: qr venundati sumus ego ⁊ ppl̄s meꝰ. q. d. Ille hostis nō solū voluit emere iudeos: sed etiam me q̄ sum de eadē gente: cū totā gentē indifferēter emerit. Itē vbi nos habemus: Nūc aūt hostis nr̄ est cuiꝰ crudelitas redundat in regē: In hebreo hr̄: Nō em̄ hostis valet in dānū regis. ⁊ est sensus: q̄ hostis ille scz aman d q̄ intēdebat nō erat tanti valoris sicut dānū qd̄ regi inferebat destruendo totā illā gentē sibi s̄biectā simul cū regina. Qd̄ aūt dicit q̄ aman insidiabat regi interfectis iudeis: ad qd̄ allegat illud qd̄ dicit. j. xvj. ca. nō habet auctoritatē in scriptura. nā qd̄ in h libro ꝯtinet post. x. ca. nō est de libris canonicis: nec recipit ab hebreis. H

De illo. Postq̄ Ca. VIII Postq̄ descripta est ipiꝰ amā cōdēnatio. h ꝯn̄r describit innocentis ppl̄i liberatio. Circa quā sic ꝓcedit: qr p̄mo ponit correctio ꝑcogitate malicie. scd̄o vindicatio effrenate audacie. ca. ix. tertio remuneratio ꝑpetrate iusticie. ca. x. Circa primū ꝑmittitur mardochei exaltatio. secūdo malicie hostilis correctio/ibi: Nec his contēta. tertio ex hoc surgens noua exultatio/ibi Mardocheꝰ āt. Circa p̄mū dr: o ¶ Dedit rex assuerus. i. oēs ipsius facultates. p ¶ Et mardo. in. est ⁊c. tāq̄ sibi familiaris ⁊ amabilis: Tū qr vitā eiꝰ seruauerat: vt patet ex ꝑcedentibꝰ: Tuz quia regine patruus erat. q ¶ Tulitq̄ rex anulū ⁊c. eum a dignitate pristina degradan

Moralr̄ n ¶ De illo ⁊c. Per h autē fuit figurata ꝯcessio vrbis romane facta eccl̄ie in q̄ regnauerat iulianꝰ apostata figuratꝰ ꝑ aman: ⁊ plēs alij ꝑsecutores populi christiāi. p ¶ Et mar. i. ⁊c. sic dictū est. s. ꝑ mardocheū itelligit btūs petrus: ⁊ eadē rōne ꝑ eū pōt itelligi q̄libet bonꝰ ꝑlatꝰ d salute eccl̄ie sollicitꝰ. Multi ꝯo boni ꝑlati ꝓpt atrocitatē ꝑsecutiōis fugerāt de eccl̄ijs suis an̄ baptismū ꝯstātini: s ipo baptizato apte fuerūt eccl̄ie ⁊ reuersi fuert ꝑlati fugitiui/vt i eccl̄ijs suis mīstrarēt an̄ faciē regis celestis: qd̄ figuratū fuit ꝑ ingressuz mardochei ante faciē regis. q ¶ Tulit itaq̄ rex ⁊c. Hoc aūt mystice fuit impletū qn̄ diuina ordinatiōe

Moraliter

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

A da fideliū. a ¶ Tradidit mar. Predicatorib⁹ gētiū vt ⁊ si/ bi hererēt/ ⁊ gētib⁹ mīstrarēt. b ¶ Procidit ad pe. q₂. scā ecclīa p ereptiōe filioꝝ suoꝝ q̄tidie deū oīpotentē p fidē ⁊ my/ steria icarnatiōis exorat: vt hostiū cōprimat audacia: ⁊ fideli/ um liberet inocētia. c ¶ Obse. ⁊c. Quia euāgelica doctri/ na q̄ christi noīe i toto orbe ꝑdicat/ spūsscti signaclo ɔfirmata declarat: cui⁹ dono reple/ ti ipsi ꝑdicatores ꝑmanse/ rūt isupabiles ⁊ hostiū su/ orū gloriosi triūphatores. d ¶ Accitisq scri. ⁊c. Quia euangelij doctrina ita ɔdita ē p scptores no/ ui testamēti dño mediāte vt scte trinitatꝭ fides ple/ nissime i ea ɔtineret: ⁊ to/ tius decalogi sūma perfe/ ctio i duob⁹ ꝑceptꝭ chari/ tatis demonstraretur. e ¶ Qui cē. ⁊c. in q̄b⁹ to/ tus mūd⁹ signat. Nā de/ nari⁹ nūer⁹ p duodenariū mltiplicat⁹. c. xx. fac: q̄b⁹ se ptenari⁹ sociat⁹ toti⁹ sum/ mę plenitudinē cōcludit. ita decalogi custodia apl̄i/ ca traditiōe p totū orbem diffusa/ septiformis spūs gr̄a i cordib⁹ fideliū ifūdit vel ē ɔsūmata. f ¶ In/ terficerēt. Ne mali ger/ minis pullularent rediui/ ua plātaria. Silr septē gē/ tes q̄ habitabāt i terra p/ missiōis dñs iterfici iussit ⁊ post modū amalechitas oīmode deleri: vt oēm oc/ casionem scādali auferret eis. vñ dd ait: In matuti/ no iterficiebā o. p. ter. ⁊c. g ¶ In susis ⁊c. In sup/ bia mūdi debellāda. Nā susis eq̄tatio vl euertens interp̄tat. vñ saluator ait: Cōfidite/ ego vici mūdū.

Ps. 100. b B

Ioh. 16. g

Ni. de lyra

⁂ degradando: quia tūc magni hoīes in dignitati/ bus ɔstituti talib⁹ anulis vtebant. a ¶ Et tradi/ dit mar. ipm loco ei⁹ p/ mouēdo. c ¶ Nec his contē. Hic ɔñr describit correctio malicię excogi/ tatę p amā cōtra iudeos. Circa quā p̄mo ponit hu/ milis reginę petitio/ cū di/ citur: Procidit ad pedes regꝭ. ⁊ pia cū dr. Fleuitq. et rōnabilis/ cū subditur: Orauit vt maliciam amā agagitę ⁊c. ⁊ patz littera: e ¶ Rñditq rex assue/ rus hester regi. ⁊ mar/ do. ⁊c. Hic ɔñr ponit re/ gis cōcessio/ cū subditur: f ¶ Scribite ḡ iudeis sic vo. placet. p eoꝝ sa/ lute. g ¶ Signātes lit/ teras anulo me. vt nul/ lus audeat contradicere. h ¶ Accitisq scri. Hic ɔñr describit dictę ɔcessi/ onis accelerata executio: q₂ piculū erat i mora. ⁊ h̄ est qd dr: Accitisq scri/ bis. q̄ habebāt dictādi of/ ficium

a ¶ iudeis ⁊ psecutorib⁹ fidei b ¶ Sicut dictū est de iudeis: ita pōt ge/ neraliter de omnib⁹ psecutorib⁹ ecclesie accipi c ¶ ecclesia

a aman recipi iusserat ⁊ tradidit mardocheo. Hester aūt a b
a ¶ predicatores. b ¶ custodiendam
b cōstituit mardocheū sup domū suā. Nec his ɔtēta/ pci c
dit ad pedes regꝭ: fleuitq ⁊ locuta ē ad eū/ orauitq vt
maliciā amā agagitę ⁊ machiatiōes ei⁹ pessimas q̄s ex/
cogitauerat ɔ̄ iudeos/ iuberet irritas fieri. At ille ex mo d
a ¶ pietatis sue impendit clementiam
re sceptrū aureū ꝓtēdit māu: q signū clemētię mōstra
bat. Illaq ɔsurgēs stetit añ eū/ ⁊ ait: Si placet regi: et
c si iueni grāz i oculꝭ ei⁹: et depcatio mea nō ei videt eē ɔ̄
a ¶ euāgelicis documētꝭ. b ¶ oēs secte veterū erroꝝ. c ¶ antiq hostꝭ.
ria: obsecro vt nouis eplīs veteres aman lr̄ę insidiato/
ris ⁊ hostis iudeoꝝ: q̄b⁹ eos i cūctꝭ regꝭ puincijs pire
ꝑcepat/ corrigant. Quō em̄ potero sustinere necē ⁊ in/
terfectionē ppl̄i mei? Responditq rex assuerus hester e
reginę ⁊ mardocheo iudeo: Domū aman ɔcessi hester
reginę: ⁊ ipm iussi affigi cruci: q₂ ausus est manū mitte/
re in iudeos. Scribite ḡ iudeis sicut vobis placet ex re f
gis noīe: signātes lr̄as anulo meo. Hec em̄ cōsuetudo g
erat: vt eplīs q̄ ex regis noīe mittebant ⁊ illius anulo si
d gnatę erāt nemo auderet cōtradicere. Accitisq scribis h
a ¶ q̄ apd hebreos sibā: apd grecos theen: apud latinos/ mai⁹ nomiat.
⁊ librarijs regis: erat aūt tp̄s tertij mēsis/ q̄ appellat si/ i k
ban: vicesima ⁊ tertia illius die/ scp̄tę sunt eplę vt mar/
docheus voluerat ad iudeos et ad pncipes/ pcurato
e resq ⁊ iudices: q̄ centū vigintiseptē puincijs ab india
vsq ad ethiopiā ꝑsidebāt: puincię atq puincię: pplo
a ¶ Primi em̄ doctores in his linguis loq̄bant: vñ: Audiuim⁹ eos lo/ quētes varijs linguis magnalia dei.
⁊ pplo: iuxta linguās ⁊ lr̄as suas: ⁊ iudeis put legere l
poterāt ⁊ audire. Ipseq eplę q̄ ex regis nomine mitte
a ¶ pdicatores sūmi regis cursores
bant/ anulo ipsi⁹ obsignatę sunt ⁊ missę p veredārios:
q̄ p oēs puincias discurrētes/ veteres lr̄as nouis nun/
a ¶ pdicatorib⁹ b ¶ celi ⁊ terre c ¶ adducētes i vnitatē fidei ¶ spū/ nō carne
cijs ꝑuenirēt. Quib⁹ impauit rex vt couēnirēt iudeos
a ¶ Multitudinis credentiū erat cor vnū ⁊ aīa vna.
p singulas ciuitates: ⁊ in vnū ꝑciperent cōgregari: vt
a ¶ fortes in fide b ¶ saluandis c ¶ iudeos q̄ sunt in synagoga sathane: paganos: hereticos: demones d ¶ voluptatib⁹ eorum
stārēt p aiabus suis: ⁊ oēs inimicos suos cū cōiugib⁹
¶ operibus. ¶ ambitione seculari.
ac liberis: ⁊ vniuersis domib⁹ interficerēt atq delerēt.
Et cōstituta est p oēs puincias vna vltiōis dies: id est m
a ¶ qui trinitatis fidē cū custodia decē mādatoꝝ significat b ¶ nouis/ sime etatis secl̄i. vñ: Nos sum⁹ i q̄ fines secl̄oꝝ deuenerūt c ¶ .i. mēsis martij
tertiadecia die mēsis duodecimi ādar. Sūmaq eplę n
a ¶ celestis b ¶ Domine in
f fuit: vt i oib⁹ terrꝭ ac pplīs q̄ regꝭ assueri impio subiace
tua ditione cūcta sunt posita: et nō est qui tue possit resistere voluntati.
bant: notū fieret/ paratos eē iudeos ad capiēdā vindi/
ctā de hostibus suis. Egressiq sunt veredarij celeres o
¶ vel pre. a ¶ celestis b ¶ eminēs: supbiā mundi spernens
g nuncios pferentes: ⁊ edictum regis pependit in susis. p q
a ¶ de cōtēplatione ad actionē.
Mardoche⁹ aūt d palatio ⁊ de ɔspēctu regꝭ egrediēs/ r

C siciū. i ¶ Et librarijs. i. scriptoribus. k ¶ Erat aūt tp̄s ter. mē. Et sic duo mēses fluxerūt a tp̄e q̄ lr̄ę cōtra iudeos im/ petratę p aman missę fuerāt: q₂ p̄mo mēse posuit aman sortē q̄ mēse ⁊ q̄ die iudei debebant interfici: ⁊ statim illę lr̄ę fuerūt im/ petratę et missę: vt hr̄. s. iij. ca. l ¶ Iuxta lin. ⁊ lr̄as. iperiū em̄ assueri ita erat diffusū/ q in diuersis puincijs nō solū erant idiomata diuersa: sz etiaz in aliq̄b⁹ locis varijs litte/ ris vtebant. m ¶ Et cō/ stituta ē p oēs p. vna vltionis dies ⁊c. et sic ptz q eadē dies q̄ p sortē ipsi⁹ aman erat deputata ad interfectionē iudeorū: p diuinā puidentiā ordi/ nata est ad cōtrariū. s. ad interfectionē suoꝝ inimi/ coꝝ n ¶ Sūmaq epi/ stolę fu. i. snīa in breui et in grosso: q₂ pcessus ⁊ ver/ ba lr̄ę regalis hic non po/ nunt/ sed inferi⁹. xvj. ca. sm opinionem aliquoꝝ. o ¶ Egressiq sūt ve. i. nūcij: sic dicti a vebo ve/ his: q₂ portant nūciū vel mandatū. p ¶ Et edi/ ctū regꝭ. de correctione malicię aman. q ¶ Pe/ pēdit in susis. vbi tunc erat sedes regis: vt ptz p ꝑdi. j. ca. r ¶ Mardo/ cheus aūt. Hic ɔñr de/ scribit ex ꝑdictis orta lęti/ cia: q₂ scribitur Prouer. xxix. a. In multiplicatiōe iustoꝝ lętabit vulgus: cū aūt impij sūpsert pncipa/ tū gemet ppls. ⁊ iō sicut exaltatio aman impij fuit D bōis causa tristicię: ita ex/ altatio mardochei p quā fuit multiplicat⁹ in bonis tpalib⁹ ⁊ honore: fuit cau/ sa lęticię. ⁊ h̄ est qd dicit: Mardocheus aūt de pala. ⁊ d ɔspe. re. egre/ diēs. ad statum ciuitatis ⁂ disponendū

Moraliter

⁂ ordinatiōe sublata fu/ it a pncipib⁹ terrenis po/ testas inuestiendi epōs ⁊ abbates p baculū ⁊ anu/ lū: ⁊ remāsit ꝑlatis ecclīę tm̄. b ¶ Hester aūt cō/ sti. mar. ⁊c. Per qd desi/ gnat q null⁹ istitued⁹ est ꝑlat⁹/ nisi p ecclīaz hester noīe figuratā. Orauitq vt maliciā aman ⁊ machi/ natiōes ei⁹ ⁊c. d ¶ Iu/ beret irritas fie. qd rex noster iesus christus my/ stice fecit: quādo p cōstan/ tinum statuta contra chri/ stianos facta per neronē ⁊ alios persecutores chri/ stianorum/ irritauit: inhi/ bens sub pęna nec aliqua fieret iniuria christianis. r ¶ Mardocheus au/ tem egrediens de pa/ latio ⁊c. Per hoc signi/ ficatur q prelatus frater/ na charitate motus ali/ quando de contemplatio/ ne debet egredi et transi/ re ad actionez pro salute

 ⁂ ppl̄i sui

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

E G Igit Ca. IX duode. me. ꝛc. Sequit: a ¶ Et ꝓximū pos. co. Quia doctorū actio laudabilis ꝛ potētia virtutū honorē ꝛ reuerētiā tribuit multitudini fideliū. vñ in actibus aplorꝫ: Fiebāt ꝓdigia ꝛ signa multa. vñ legit alibi: Fiebat eni oi aie timor. Itē: Nemo audebat se cōiūgere illis: ꝛ magnificabat eos populus. b ¶ Itaqꝫ percusserunt iudei ꝛc. Nō solū alios oparios iniqtatꝭ q̄ pseuerāt i pctis: nec curant pcipere remissionē peccatorꝫ/spūsancti diuina sentētia dānādos iudicat: sed etiā carnales iudeos decalogi trāsgressores crucis christi reatū: quem ex pfidia cōtraxerūt: in inferni cruciatibꝰ sensuros. c ¶ Quorum ista sūt noia. Horꝫ nominū interpretationes nō mlto opere exquirimus: nec allegorie seruire cogimus. Typus eni in pte est: nō in toto. Si eni in toto est typꝰ non est historia. Historicum oportet rei gestę veram seriem exponere: nec citra subsistere/ nec vltra ꝓcedere

Act. 5.b
Ibidē. 2. g.
Ibidē. 5. c.

F Nico. de ly.

✱ disponēdū. a ¶ Fulgebat vestibus regijs hyacinthinis ꝛc. In signū potestatꝭ sibi datę et dignitatꝭ. b ¶ Omnisqꝫ ciui. exul. ꝓ depressiōe impij ꝛ exaltatione iusti. c ¶ Judeis āt no. lux oriri vi. est. Quia prius erant in tenebris tristicię. d ¶ Gaudiū ꝛc. honor de reginę ꝓmotione quę erat de eodem genere. e ¶ Et tripudiuz. i. gestus exterior lętus procedens ex interiori leticia: intantū vt plures alteriꝰ gētis ꝛ sectę eorꝫ religioni ꝛ cerimonijs iūgerent: credentes ꝙ haberēt deū cęli prouisorē: q̄ tam subito ꝛ mirabili modo hostem eorꝫ deiecerat: ꝛ eos subleuauerat.

Moralr ✱ ppli sui: ꝛ tunc debet fulgere vestibus virtutū ꝛ corona dignitatꝭ ꝛ amiciri pallio honestatis. b ¶ Omnisqꝫ ciuitas exulta. In ꝓmotiōe nāqꝫ boni ꝓlati debet pplus letari: Prouer. xxix. a. In multiplicatione iustorꝫ lętabitur vulgꝰ: cū aūt ipij sūpserint pncipatū gemet pplus.

Igit Ca. IX duodecimi mēsis

a ¶ a supno rege datis. b ¶ qꝛ celestē gratiā expectāt c ¶ ferinis.
fulgebat vestibꝰ regijs hyacithinis videlicet ꝛ aeri- a
a ¶ dignitatis eterne/ quā ꝑ sapiētiā acqrūt. b ¶ mēte. c ¶
nis: corōnā aureā portās i capite: ꝛ amictus seri-
gia dignitate: quā meruerūt purpurati sanguine.
a ¶ Gloriosa dicta sunt de te ciuitas dei. b ¶ actione
pallio atqꝫ purpureo. Omnisqꝫ ciuitas exultauit at- b
a ¶ cōtēplatiōe. b ¶ veris c ¶ leticie. ¶ cognitio fidei. d ¶ ocu-
qꝫ lętatā ē. Judeis aūt noua lux oriri visa ē: gaudi- c d
lis mentis. a ¶ in se. b ¶ ad alios. c ¶ solennitatis
ūm: honor ꝛ tripudiū. Apud omnes pplos/ vrbes e
a ¶ christi b ¶ euāgelica c ¶ ꝑ predicatores
atqꝫ ꝓuincias quocūqꝫ regis† ꝑcepta veniebānt mira
a ¶ Exultate deo adiutori nr̄o. b ¶ spūales. c ¶ ꝑdicatio publica.
d ¶ Reliq̄e cogitationū diē festū agēt tibi. e ¶ vt nihil fiat seruilis operis.
exultatio/ epulę atqꝫ cōuiuiā ꝛ festus dies: intātum
¶ pagani ꝛ iudei. b ¶ gentilis supstitionis c ¶ christiane
vt plures alterius† gentis et sectę eorum religioni et
¶ visa christi potentia ꝛ sanctorum cōstantia. ¶ sicut in passione andree/ vincentij/ cypriani ꝛ aliorꝫ
cerimonijs iūgerent. Grādis eni cūctos iudaici no-

a ¶ vñ: Timeat eum omnis terra.
minis terror inuaserat. Ca. IX
a ¶ qñ dei filiꝰ icarnatꝰ ē: ꝛ euāgelij ꝑdicatio toto orbe diffusa ē
Igitur duodecimi mēsis quē adar vocari f
a ¶ Qñ lux fidei ꝛ bonorꝫ operꝫ ꝑdicatiōe euāgelij eccl'ia declarat
iaz añ diximꝰ† tertiadecima die quando cunctis iu-
a ¶ verꝭ ꝯfessoribꝰ b ¶ a ꝑsecutoribꝰ. c ¶ corꝑalis ꝛ spūalis d ¶ vel insidiabant. e ¶ predicationi
deis iterfectio ꝑabat: ꝛ hostes eorꝫ inhiabāt sāgui-
a ¶ q̄ videbant inferiores. b ¶ in qbꝰ dñs fortis ꝛ potēs ¶ accepta gloria c ¶ subijciētes eos sibi q̄ se volebāt subijcere
ni: versa vice supiores iudei eē cęperūt: ꝛ se de aduersa-
a ¶ in vnitate fidei b ¶ spūales ecclesias.
rijs vīdicare. Cōgregatiqꝫ sūnt ꝑ singlas ciuitates
a ¶ suburbana b ¶ eremitarꝫ: vel latibula c ¶ Eleuatis manibus moysi vincitur amalech d ¶ voce. ¶ facto.
ꝛ oppida ꝛ loca: vt extēderet manū ꝯtra inimicos ꝛ
a ¶ inimicorū b ¶ deo: qui mirabilis est in sanctis suis.
ꝑsecutores suos. Nullusqꝫ ausus est resistere: eo ꝙ
a ¶ spiritualis b ¶ visis miraculis
oēs pplos magnitudis eorum formido penetraret.
a ¶ Adorabūt eū oēs reges terre ꝛc. b ¶ Reges tharsis ꝛc.
Nā ꝛ ꝓuinciarꝫ iudices ꝛ duces ꝛ ꝓcuratores omnisqꝫ
dignitas q̄ singlis locis ꝛ opibꝰ ꝑerat: extollebant iu-
a deos timore mardochei: quē pncipē palatij ꝛ pluri-
a ¶ signis ꝛ prodigijs
mū posse cognouerāt. Fama quoqꝫ nois eiꝰ crescebat g
a ¶ vñ: Annunciaui ꝛ locutus sum multi. sunt sup nu.
b quotidie: ꝛ ꝑ cūctorꝫ ora volitabat. Itaqꝫ ꝑcusserunt
a ¶ spirituali
iudei inimicos suos plaga magna: ꝛ occiderūt eos
a ¶ vt q̄dā ad bonū ꝯuersi desinerēt eē qd fuerāt: ꝛ obstinati eiꝰ ꝑirēt
reddētes eis qd sibi parauerāt facere: intātū vt etiā
in susis q̄ngētos viros interficerēt: extra decē filios h
c aman agagitę hostis iudeorꝫ: quorū ista sūt noia pha- i
rasandatha ꝛ delphon ꝛ esphata et phorata ꝛ adalia ꝛ aridatha ꝛ ephermestha ꝛ arisai ꝛ aridai ꝛ vai-
¶ Nullus electorū nequitiā malorꝫ aut actus imitari dignat.
zatha: quos cū occidissent ꝑdas de eorꝫ substātijs k
agere noluerūt: statimqꝫ numerus eorꝫ q̄ occisi erāt
in susis ad regē relatus est. Qui dixit reginę: In vrbe susis interfecerunt iudei quingentos viros: ꝛ ali-
a ¶ qui non curant remissionē spiritussancti.
a ¶ carnales iudeos transgressores decalogi pro crucifixione christi cruciandos
os decem filios aman. Quantam putas eos exer-

sis. Hic ꝯñr describit vindicatio ephrenatę audacię: quia multi ꝑ diuersas ptes orbis videntes vel audientes lr̄as quas amā miserat ex noie regꝭ/ cōdixerāt adinuicē ꝙ iudeos interficerēt/ ꝛ bona eorꝫ diripēt. p lr̄as reuocatorias ꝑ mardocheū ipetratas mādatū est ꝑ totū iperiū/ ꝙ iudei de suis aduersarijs vindictā acciꝑēt: ꝛ ꝙ iudices/ duces ꝛ ꝑfecti ꝓuinciarꝫ i hꝫ eis assisterēt. sic ḡ ꝓcedit: qꝛ pmo poīt hmōi vidicatio. scd̄o erga deū grāꝝ actio/ ibi: Dies āt tertiusdeci. Circa pmū pmo ponit vīdicatio generalꝭ. scd̄o specialꝭ/ ibi: Quid vltra postulas. Circa pmū pmo ponit vīdicatio gn̄alis ꝑ totū iperiū assueri: ꝛ ptz lr̄a ex ꝑdictꝭ vsqꝫ ibi: g ¶ Fama q̄z no. ꝛc. f. ꝓpt regiminis bonitatē ꝛ iperij ꝓspitatē/ a tpe q̄ fuerat mardocheꝰ positꝰ loco amā h ¶ Extra de. fi. i. pter ipos. i ¶ Quorū ista sūt no. Isti specialit nominant: qꝛ erāt pncipales aduersarij iudeorꝫ. vñ dicit hꝫ glosa hebraica: ꝙ isti filij aman hꝫ noiati fuerūt cū illꝭ samaritanis q̄ scpserūt accusationē ꝯ filios trāsmigratiōis ad ipediēdū tēpli edificationē: iponentes eis falso/ ꝙ sub ꝑtextu tēpli ędificabāt ciuitatē: vt dictū fuit Esdrę. iiij. ꝛ hꝫ factū fuit tpe cyri ꝯm hebręos: ꝛ iterꝫ renouatū tpe assueri: qꝛ dicta inhibitio iterū fuit renouata tpe assueri: quē dicūt hebrei filiū fuisse cyri: ꝛ istud impedimētū fuit factū de ꝯsilio filiorū aman: patre eorꝫ hꝫ ꝓcurante: ꝛ accipit ista glosa de q̄dā libro hebraico q̄ intitulat cedar colam: id est ordo seculi. k ¶ Predas de eorū sub. ag. no. ad oñdēdū ꝙ nō erāt moti cupiditate auaricię: sed zelo iusticię: ꝛ ne regē offēderent: quia bona talium sic ex dispositiōe regis interfectorꝫ fisco regio applicari debebāt. ✱ Quid vltra

G
als iussa
Diuisio
als† generꝭ
h

Moralit. f ¶ Igit duodecimi ꝛc. In hoc ca. describit iterfectio duplex adūsariorū ppli iudaici: ꝑ qd figurata fuit duplex iterfectio adūsariorꝫ ppli christiāi. Pria fuit tpe caroli magni. scd̄a tēpe godfridi de builliōe: sic i eorꝫ gestis scribit diffuse. Per decē filios amā suspēsos in patibulꝭ/ figurata fuit dānatio maliciā eiꝰ imitātiū i gehēnę penis. Per iterfectionē āt qngētorꝫ virorꝫ significat mactatio quinqꝫ sensuū ꝯtrū ad illicitos motꝰ eorꝫ. Per hꝫ aūt ꝙ iudei occisorꝫ bona noluerūt ꝑdari significat ꝙ christiane pugnātes ꝯ infideles ꝛ etiā in quolibet bello iusto/ moueri nō debēt ꝓpter lucum temporale: sed zelo fidei ꝛ amore iusticię. ✱ Quitode

Moraliter

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

A ¶ pcedē. Allegoricū interp/ tē egregias ptes in spūali sensu conueniētes eligere. a ¶ Cui illa rē. hester: q cū tāta ɔstātia hostes suos extirpare pcedit/studiū at/ qȝ sollertiā ecclīe exprimit q hostes suos pacifica mē psequit: r sine fine deo sb/ ijcere conat. vñ: Persequr Ps. 17. f. inimicos meos r cōprehē dā illos rē. Primū āngē/ tos/deinde trecētos viros occidit: eos. s. qui nō curāt remissionē pcti sui accipe: r q fidē sctē trinitatis non adorāt/opibus bonis pge tua morte dignos ostēdit. b ¶ Intantū rē. Oēs q ānqȝ sensib' corporeis le/ gē carnalr suscipiūt: r cū p septiformē spūsscti gratiā specialr plena et pfecta sit spūalr itelligere respuūt: qsi duob' diebus vincunt atqȝ psternūtur. c ¶ Di/ es aūt rē. Notādū q q/ dā iudeoꝝ tertiadecia die itersiciūt: r decimaqrta de sinūt/r solēnitatē agūt: q/ dā p duos dies. i. tertiādē cimā et decimāqrtā diem eiusdē mēsis occidūt: qnta decima solēniter qescūt: q/ qdā sctoꝝ post cōpletos la bores qb' deo bñ creden/ do r bñ viuēdo suiūt: mō aū tps iudicij in aiab' sab/ batū eterne qetis habent.

B Alij vsqȝ ad vltimū resur/ rectiōis diē i carne perdu/ rātes supatis hostib' vni/ uersis subito imutati/qetē aiaꝝ r corpoꝝ pcipiūt. vñ 1. Tes. 4. d. aplus: Mortui q i christo sūt/resurgēt pmi. Deinde nos q viuim' q residui su/ mus/resurgem' cū illis ob uiā christo in aera rē. Nā quartadecima qui bis se/ ptem continet quietē aiaꝝ pfectā significat: qntadeci/ ma pro septenariū r octo/ nariū complectens aiaꝝ r corpoꝝ quietē significat. d ¶ Et misit phur rē. Prou. 16. d Sors in vrnā missa dispo/ sitionē cuiuslibet rei i hois mēte significat: cui' euētū nō hūanaꝝ/sȝ diuinarū re/ git arbitriū. vñ Salomō: Sortes mittunt in sinum: sed a domino tēperantur.

Ni. de ly. Isti

a ¶ Quid vltra. hic ponit vidicatio spēalr. s. in vrbe susis tm: q: ibi fuerat machinatio facta aman ꝯ iudeos: r iō facta ē ibi ma/ ior vindicatio. s. duob' die bus. r h est qd dr: Quid vltra po. q. d. pat' sum fa cere: r iō regina mag' fuit ausa vltra petere/dicens: Detur potestas iudeis rē. b ¶ Et decē filij aman rē. q fuerāt occisi in die p/ terita

¶ qui tantā exercuere in susis.

cere cędem in vniuersis puincijs: Quid vltra po a stulas: Et quid vis vt fieri iubeā: Cui illa respon/

a ¶ Fiat volūtas tua/ nō mea. ¶ simile ait abraam: Quia semel cepi/ loquar ad dominū meū.

dit. Si regi placēt/ detur potestas iudeis: vt sic ho/ die fecerūt in susis: sic r faciāt cras: r decē filij amā b in patibulis suspendātur. Precepitqȝ rex vt ita fie ret. Statimqȝ in susis pepēdit edictū: r decē aman fi lij suspēsi sunt. Cōgregatis iudeis decimaquarta die mēsis adar interfecti sunt i susis trecēti viri: nec

a ¶ vitiorū.

eoꝝ ab illr direpta suba est: sȝ r p oēs puincias q di c tiōi regr sbiacebāt/ p aiab' suis steterūt iudei: inter/ b fectr hostib' suis atqȝ psecutorib'/itātū vt. lxxv. mi

a ¶ falsa doctrina/aut opatiōe iniqua.

lia occisoꝝ ipleret: r null' de sbstātijs eoꝝ qcqȝ cō c tigeret. Dies āt tertiusdecim' mēsis adar vn' apud d

a ¶ q pfectā quietē significat aiaꝝ. b ¶ laborare inuicē adepta vi/ ctoria.

oēs iterfectiōis fuit: r in qrtadecia die cędere desiit:

a ¶ quia ampli' nō erit luctus r do.

quē ɔstituerūt eē solēnē: vt in eo oīm deinceps tpe

a ¶ celesti refectiōi. vñ: In voce exultatiōis r ɔfessiōis son' epulāt.

vacarēt epūlis/ gaudio atqȝ ɔuiuijs. At hi q in vr

a ¶ qui pdurātes r certātes r viui vitā eternā expectātes.

be susis cędē exercuerāt: tertiodecimo r qrtodeci/

a ¶ spūaliū hostiū r corporaliū. b ¶ q significat corpis r anime quietē. Septenari' eñ sabbatū. i. requiē significat aniarū: r octo/ narius corpoꝝ resurrectionē r quietē r imortalitatē.

mo eiusdē mēsis die i cędē vsati fūt. Quintodecio e

aūt die pcutere desierūt. Et idcirco eūdē diē consti/

a ¶ q: aplr' nō erit luct'. b ¶ De torrēte voluptat' tue potab eos.

tuerūt solēnnē epūlaꝝ atqȝ leticię. Hi vō iudei q in oppidis nō muratis ac villis morabant: quartum decimū diē mēsis adar ɔuiuoꝝ r gaudij decreue/

a ¶ quia charitas facit oīa cōia: r oīm erat qd singuloꝝ.

rūt: ita vt exultēt i eo: r mittāt sibi mūtuo ptes epu/

a ¶ i. scriptis hec credēda cōmēdauit r mādata vel futura.

larū r ciboꝝ. Scripsit itaqȝ mardoche' oīa hęc: r f lrīs cōprehēsa misit ad iudeos: q i oib' regr puincijs g

a ¶ iudaico populo. b ¶ gentibus

morabant tā i vicinō positr qȝ pcul: vt qrtādecimā

a ¶ suscipiēdos crederēt.

r qntādecimā diē adar mēsis p festis suscipērēt: et

a ¶ ne aliqua obliuiōe solennitas futura deleat.

reuertēte sp āno solēnni celebrarēt honore. q: i ipis

a ¶ vlti sunt deo vicisēte. b ¶ Tristicia vr̄a vertet in gaudium.

dieb' se vlti sunt iudei de inimicr suis: r luctus atqȝ

a ¶ ibāt gaudētes a ɔspectu ɔsilij. b ¶ spe eñ salui facti sum' c ¶ i spe. a ¶ Hō qdā fec cenā mag. r vo. mul. b ¶ interi. c ¶ p erpe/

tristicia in hilāritatē gāudiūqȝ ɔūsi sūt: essēntqȝ isti dies epūlarū atqȝ leticię: et mitterēt sibi iuicē cibo/

ctatiōe cōis resurrectiōis r refectiōis. a ¶ necessitatib' sctoꝝ cōmu nicātes. b ¶ libēter/ nō ex tristicia aut necītate: sȝ larga mente.

rū ptes/ r pāupib' munuscula lārgirēt. Suscepērt qȝ iudei i solēnē ritū cūcta q eo tpe facere ceperāt:

a ¶ ordo pdicatoꝝ. b ¶ hostis ecclesie.

r q mārdocheus lrīs faciēda mādauerat. † Amān b

a ¶ voto. b ¶ facto. c ¶ veroꝝ.

eñ fili' amadathi stirpis agag hōstr r āduersari' iu/

a ¶ nō subito/ sed ex deliberatiōe faciēdo. b ¶ tā corpore qȝ mente. c ¶ de mūdo.

deoꝝ cōgitauit ꝯ eos malū vt occidēt illos atqȝ dē d leret. Et misit phur: qd nr̄a lingua vtit in sortē. Et postea ingressa ē hester ad regē: obsecrans vt conat' ei' lrīs regis irriti fierēt: r malū qd ꝯ iudeos cogi/

C terita: vt sic iusticia vnifor/ mis fieret in patre r filijs. et ptȝ littera vsqȝ ibi: c ¶ Sȝ et p oēs rē. istud refert ad vindicationē dici pcedētis: q: in ciuitate susa tm habue/ runt iudei licentiā interficiē/ di aduersarios duob' dieb'. scȝ tertiadecima r decimaqr ta duodecimi mēsis. In alijs autē ciuitatib' et villis vno die tm. s. tertiadecia die eius/ dē mēsis. d ¶ Dies autē. Hic pñr pōit erga deū gra/ tiarūactio: in hoc qȝ dies qr/ tadecima in q iudei q erāt ex ciuitate susis/ qeuerūt ab in/ terfectiōe aduersarioꝝ: r di/ es qntadecima eiusdē mēsis in q iudei q erāt i susis qeue/ runt ab hmōi occisiōe: cōsti/ tute sunt solēnes apud iude/ os vniuersos/ vt essent mēo/ res bñficij diuini his diebus eis dati. et pmo ponit barū dieꝝ solēnicatio: r scdo hui' solēnicatiōis cōfirmatio/ ibi: Scripsit itaqȝ mar. sentētia pme partis patet ex dictis. f ¶ Scripsit itaqȝ. Hic cō sequēter ponit dicte solenni Diuisio catiōis cōfirmatio. r hoc du pliciter. pmo p mardochei lrās a iudeis receptas. scdo p lrās hester r mardochei si mul scptas/ ibi: Scripseruntqȝ hester. Circa pmū dr: Scri psit itaqȝ mar. o. hęc. in h libro cōscpta quē librū scri psit mardoche'. g ¶ Mi/ D sit ad iu. rē. vt oēs clarius cognoscerēt diuinū bñficiū eis collatū: vl potr' diuia be neficia: put continet in serie huius libri: vt qrtādecimā r qntādecimā diē p festr susci/ perēt: tāqȝ ex dictis bñficijs grati. Cetera patēt ex dictis vsqȝ ibi: h ¶ Aman eñ fi lius ama. Hic in breuibus ponit sūia et pcessus totius hui' libri. s. de ipius amā ma chinatiōe: et de frustratione p reginā hester. A q aūt iste pcessus in breui sit h posit': dicēdū qȝ a mardocheo: qui hunc libꝝ scripsit: r p modū cuiusdā recapitulatiōis pdi ctoꝝ h inseruit. vel ab esdra/ q hunc libꝝ cū alijs repauit. dubiū ē aūt apō aliqs. Uidr tamē pbabilius qȝ a mardo/ cheo. vñ subditur cōclusio: Atqȝ ex il

e ¶ Quintodecimo Moralr aūt die pcutere desierūt rē. Per hoc aūt ostendit qȝ de victoria corpali/ et multo magis de spirituali grē deo sunt reddēde tāqȝ victori pn cipali. Deu. viij. d. Ne dice/ ris in corde tuo: Fortitudo mea r robur man' meę hęc oīa mihi ɔstiterunt: sed re cordaberr dñi dei tui: q ipe tibi vires pbuerit: vt ipleret pactū suū sup qd iurauit pri b' tuis: sic pñs idicat dies.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

E F a ¶ Isti sunt dies. Quia quies animaꝝ ⁊ resurrectio corporū merito firmiter a fidelibꝰ custodiꝣ ⁊ celebratur. Uel/qꝛ quietis animaꝝ ⁊ resurrectiōis corpoꝝ merito feriatio a fidelibus custodiꝣ ⁊ celebraꝣ.

Ca. X

Dañ. 2. c

Rex vō assuerus ⁊c. Christꝰ q̄ excisus de mōte sine manibus creuit in montē magnū ⁊ impleuit totū mūdū. historialiter eñ nō omnē terrā tributariam fecit: quia nec habuit.

oīa q̄ in historia hꝰ vīꝰ libri cōtinenꝣ/supple inter libros sacros reciperēt. n ¶ Qui vocaꝣ hester. i. qui liber ab ipa hester intitulaꝣ: lꝫ mardocheus ipm scripserit. G

Additio. ¶ In ca. ix. vbi dr in postil. Ieiunia ⁊ cla. Hoc qd dr: Ieiunia et clamores. exponitur ab hebreis: qꝫ ex ordinatiōe hester et mardochei sic obseruādi erāt dies sortiū ad noticiā solennem: vt dictū est: ita obseruarēt ieiunia ⁊ clamores: sic. s. qꝫ ante illā solennitatē ieiunarēt ⁊ se affligerent: in memoriā ieiunioꝝ hester ⁊ iudeoꝝ: q̄ illo tpe fuerꝣ facta. Que qdē ieiunia obſuāt vsq̄ in p̄sentē diē: sicut ⁊ solennitates p̄dictas ⁊c.

Nico. de lyra

* a ¶ Atq̄ ex illo tēpore dies isti appellati sunt phurim. i. sortiū. nō ab aliquo facto iudeorū quo mēse et quo die deberet esse: sꝫ ipius aman: qui misit sortem de interfectione iudeorum. ⁊ sic fuerūt ibi due sortes. p̄ma de mēse: ⁊ secunda de die: vt habetur. s. iij. ca. ⁊ ꝓpꝣ hoc appellati sunt dies sortiū in plurali. et hoc ex facto diuine ꝓuidentie: que sortē illam ordinatam ad malum iudeorum cōuertit in bonum ipsorum. b ¶ Queq̄ sustinuerunt in ꝑsecutione aman. c ¶ Et q̄ deinceps imutata sūt. ꝑ ꝓcurationē hester et mardochei. d ¶ Susceperūt iudei sup se ⁊ semen suū. quia parētes possunt obligare filios etiam futuros ad ea que spectāt ad cōmune bonū. e ¶ Et sup cunctos q̄ religioni eorū vo. copula. i. ad iudaismū cōuerti. Cetera patēt ex dictis. f ¶ Scpserūtq̄ hester regina fi. abiahil ⁊ mar. ⁊c. Hic cōseq̄nter ponitur cōfirmatio dicte solēnizatiōis. secūda ad mandatū hester et mardochei simul. Sciendū tamē: qꝫ istud mādatū differt a primo: quia vt dicūt hebrei/hester ⁊ mardocheus petiuerunt/qꝫ liber iste a sapientibus iudeorū reciperet in numero librorū sacrorū: p̄miserunt tamen huic petitioni obseruationē dicte solennizatōis: eam iterando ad maiorē assertionē. et hoc ē quod dicit: g ¶ Ut omni studio dies ista solennis sanciret in posterū. i. cōfirmaret. h ¶ Ut haberent pacem. i. pacifice habitarēt inter gentiles: nec insolescerent confidētes de potentia hester ⁊ mardochei. i ¶ Et susciperent veritatem. s. huius libri inter sa[cr]os codices. k ¶ Obseruātes dies sortium. Hic repetit solennitas istorum dierum ad maiorē assertionē. l ¶ Ieiunia atq̄ clamores ⁊c. i. qꝫ tunc haberent memoriam quomodo de afflictiōibꝰ paratis sibi ab aman fuerāt his diebus liberati. ⁊ vlterius repetit de receptione huiꝰ libri cū dr: m ¶ Et oia q̄ huiꝰ libri ⁊c. construaꝣ sic lr̄a: Et oia q̄

a ¶ In insidijs suis capienꝣ iniqui.

tauerat reuerteret in caput eius. Deniq̄ ⁊ ipm

a ¶ .i. cruciādos ꝑ crucē christi p̄dixerūt.

⁊ filios eiꝰ affixerūt cruci: atq̄ ex illo tēpe dies a isti appellati sunt phurim. i. sortiū: eo qꝫ phur. i. sors i vrnā missa fuerit. Et cuncta q̄ gesta sunt eplē. i. libri huiꝰ volumie ꝯtinenꝣ: q̄q̄ sustinue b rūt: ⁊ q̄ deinceps imutata sunt/susceperūt iudei c sup se ⁊ semē suū/⁊ sup cūctos q̄ religiōi eoꝝ vo e luerant copulari: vt nulli liceat hos duos dies absq̄ solēnitate trāsigere quos scriptura testatur: ⁊ certa expetunt tp̄a annis sibi iugiter suc a cedētibꝰ. Isti sunt dies quos nulla vnq̄ dele

a ¶ tēpoꝝ successiones. b ¶ vel multe.

bit obliuio. Et ꝑ singlās generatiōes cūncte in

a ¶ ꝑ singulas generatiōes. b ¶ ecclie. c ¶ celebritatē futuram p̄signātes. d ¶ ecclia vel aia a deo dicata.

toto orbe ꝓuincie celebrabūt: nec est vlla ciui

a ¶ veris.

tas in q̄ dies phurim. i. sortiū nō obseruenꝣ a iu

a ¶ successoribꝰ. ¶ imitatoribꝰ. b ¶ ꝓpria sponsione ⁊ ꝓfes

deis: ⁊ ab eorū ꝓgēnie/q̄ his cerimonijs obli

sione. ¶ monētes. b ¶ ecclesia.

gata ē. Scpserūtq̄ hester regia filia abiabil/⁊ f

¶ doctores. a ¶ admonētes vel admonitiōes.

mardocheꝰ iudeꝰ etiā secūdā eplām: vt oi stu g dio dies ista solēnis sanciret in posterū. Et mi

¶ vt supra.

serūt ad oēs iudeos q̄ in cētū vigintiseptē ꝓuin

a ¶ fraternā charitatē: ne ꝑ schismata discordent

cijs regl assueri vsabanꝣ: vt haberēt pācē ⁊ sus h i

a ¶ euāgelicā/nō falsitatē hereticā.

ciperent vitātē obseruātes dies sortiū: ⁊ suo tē k pore cū gaudio celebrarēt: sicut ꝯstituerāt mardocheꝰ ⁊ hester. Et illi obseruāda susceperunt

a ¶ filij q̄s gignūt verbo dei. vñ: Filioli mei q̄s iteꝝ p. d. f. v. c.
b ¶ ieiunia corporalia ⁊ spūalia. c ¶ orationū p̄dicationū.

a se ⁊ a seminē suo ieiunia atq̄ clamores et sor l

a ¶ victorie future. b ¶ diuini testamētoꝝ.

tiū diēs: ⁊ oia q̄ libri huiꝰ q̄ vocaꝣ hester histo m n ria continentur.

Ca. X

b Rex vō assuerus omnē terrā ⁊ cun o p

a ¶ Reges tharsis ⁊ insu. mu. of. b ¶ vñ: Reddite que sunt dei/deo: et que sunt cesaris cesari.

ctas maꝛl insulas fecit tributarias: cuiꝰ fortitudo ⁊ imperiū et dignitas atq̄ subli q r s t

a ¶ corā fidelibꝰ ⁊ infidelibꝰ. b ¶ ordinē p̄dicatoꝝ

mitas qua exaltauit mardocheū scripta sunt i v x

a ¶ in memoria omniū nationū. b ¶ verꝰ iudeꝰ: nō in manifesto in carne/sed in abscōdito/in spū.

libris medorum atq̄ persaꝝ: ⁊ quomodo mardocheꝰ iudaici generis secūdus a rege assuero y

a ¶ gratꝰ ⁊ acceptus.

fuerit: ⁊ magnꝰ apd iudeos: ⁊ acceptabilis ple

a ¶ christianoꝝ. b ¶ eterna. c ¶ quē regit.

bi frātrū suoꝝ: querens bona populo suo: ⁊ lo z

a ¶ in hoc seclo ⁊ futuro. q̄ speciosi pedes euan. pa. euā. bo. Et alibi: Rogate q̄ ad pacē sūt hierlm. b ¶ filioꝝ spūalium.

quens ea q̄ ad pacem seminis pertineret.

Ca. X

Rex vero assuerus. Hic vltimo ponit remuneratio ꝓ ope iusticie: quā fecerat assuerus aman et eiꝰ filios suspendendo/⁊ mardocheū exaltādo: quia ꝓpter hoc deꝰ eiꝰ dilatauit imperiū. qd notatur cum dicit: p ¶ Oēm ter. ⁊c. locutio ē hyperbolica: qꝛ multe terre ⁊ insule nō fuerūt sibi subiecte: sicut dicitur: tota ciuitas vadit ad tale spectaculū: licꝫ magna pars vel maior nō vadat. q ¶ Cuiꝰ fortitudo/contra hostes. r ¶ Et impiū/q̄tū ad ciues. s ¶ Et dignitas. s. imꝑialis et regia. t ¶ Atq̄ subli. quia multos reges habuit sub ditione sua. v ¶ Qua exal. mar. qꝛ ꝑ p̄dictā sublimitatē potuit hoc facē. x ¶ Scripta sūt in li. medorū. in q̄bus acta assueri diligentius ꝯscp̄ta sunt q̄ in hoc libro. y ¶ Et quō mardo. ⁊c. vt sic memoria bonitatis eius non solū apud iudeos: sꝫ etiā apud gētiles futuris tēpibꝰ remaneret. Cetera aūt q̄ sequūtur nō itēdo exponere. Tū qꝛ satꝰ appet eoꝝ sentētia *

Moraliter. o ¶ Rex vero assuerꝰ. Per regē assueꝝ significaꝣ dñs noster iesus christꝰ: sicut dictū est. s. q̄ subiugauit sibi oēm terrā ꝑ fidē. nā aliqui de oī terra iugo fidei christiane sūmiserūt colla sua. vt sit ibi distributio ꝓ generibꝰ singulorū/cū dr: Omnē terrā. sicut dicit: Omne animal fuit i arca noe. Circa vō finē mūdi oēs generalr supponenꝣ iugo fidei. sicut dicunt doctores nostri: ⁊ tūc in oībus gētibus erit deꝰ vnꝰ et nomē eius vnū: Zach. xiiij. et tūc erit distributio ꝓ singulꝭ generū/cū dicit: oēm terrā. v ¶ Qua exaltauit mar. Per istū mardocheū quē rex assuerꝰ exaltauit/⁊ fecit a se secūdū: significaꝣ pōtifex sūmus: quē christꝰ exaltauit super totū pplm christianū/faciēs ipm sibi vicariū. z ¶ Querēs bona po. suo. ꝑ hoc oñdiꝣ qꝫ studiū sūmi pōtificꝭ verti debet ad q̄rendū bonū ppli christiani. Et silr alij p̄lati sub ipo q̄libet i sua ꝓuincia vl dioceſi intēdē debet ad honorē ⁊ gl'iam dñi nostri iesu christi: cui est honor ⁊ gloria in secula seculoꝝ: Amen.

als ⁊ cetera

H

Moralr

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

A Ac sententia ex p̄dictis: Tum quia nō sūt in hebreo nec de scriptura canonica: sed magis videntur a Josepho et alijs scriptoribus cōficta: ⁊ postea editiōi vulgate inserta: sm̄ ꝙ dicit Hiero. in ꝓlogo huiꝰ libri/di. Addēs ea que ex tpe dici poterāt ⁊ audiri: sicut solitū ē scholaribꝰ disciplinis sumpto themate. i. materia aliqua vel casu breui excogitare: quibus verbis vti potuit qui iniuriā passus est/querimoniā mouēdo: vel ille qui iniuriā fecit. s. se defendendo. Et hoc modo videtur fecisse iosephus: quia vidit in hoc libro summā in breui litterarū missarum ab aman contra iudeos: et summā reuocatiōis per hester impetrate: vt habetur supra ca. iij. et. viij. et ideo excogitauit sicut homo litteratꝰ et eloquēs qualiter aman potuit decēter describere machinationē suam colorādo apparēti bonitate: et quomodo mardocheꝰ reuocatorias litteran potuit decēter dictare honore regis seruato: ita ꝙ nō notaretur de irrationabili mutabilitate. Qd̄ patet ex hoc ꝙ forma litterarum amā que habetur infra. xiij. ca. et forma litterarum reuocatoriarū: que habetur infra xvj. ca. accepte sunt de verbo ad verbū de Josepho libro antiqtatū. xj. in quo describit historiā hester. et idē ꝓbabiliter videtur de alijs hic sequētibꝰ: ꝙ fuerūt p̄dicto modo excogitata ⁊ scripta: et postea editiōi vulgate inserta ad dei laudem: cui est honor ⁊ gl̄ia in secula seculorum/Amen.

Josephꝰ. 11. lib. anti. ca. 6.

¶ Postilla venera. Nico. de lyra sup librū Hester finit.

Hieronymus. Que habentur in hebreo plena fide expressi. Hec autē que sequūtur scripta repperi in editione vulgata: que grecorū lingua ⁊ litteris continentur: et interim post finē libri hoc capitulum ferebatur: quod iuxta consuetudinē nostram obelo: id est veru prenotauimꝰ. Dixit itaq̄ mardocheus: A deo facta sunt ista. Recordatꝰ sum somnij quod viderā: hec eadem significātis: nec eorum quicq̄ irritū fuit. Paruus fons qui creuit in fluuium ⁊ in lucem solemq̄ conuersus est: et in aquas plurimas redundauit/hester est: quam rex accepit vxorem: ⁊ voluit esse reginā. Duo autem dracones/ego sum ⁊ aman. Gentes que cōuenerant/hi sunt qui conati sunt delere nomen iudeorum. Gens autē mea/israel est: q̄ clamauit ad dominū: et saluū fecit dominꝰ populū suum: liberauitq̄ nos ab oībus malis: et fecit signa magna atq̄ portenta inter gentes: ⁊ duas sortes esse precepit: vnā populi dei: ⁊ alterā cunctarū gentiū. Venitq̄ vtraq̄ sors in statutū ex illo iam tēpore corā deo vniuersis gentibꝰ: ⁊ recordatꝰ est dn̄s populi sui: ac misertꝰ hereditatis sue. Et obseruabuntur dies isti in mense adar: quartadecima ⁊ q̄ntadecima die eiusdē mensis cum omni studio et gaudio in vnum cetū populi congregati in cunctas deinceps generatiōes populi israel. Ca. XI

11. d

B

ANno quarto regnantibꝰ ptolemeo et cleopatra: attulerūt dositheus q̄ se sacerdotem ⁊ leuitici generis ferebat: ⁊ ptolemeus filius eius hanc epistolā phurim: quā dixerūt interpretatā esse lysimachū ptolemei filiū in hierusalē. Hiero. Hoc q̄z pn̄cipiū erat in editione vulgata: quod nec i hebreo nec apud vllū fertur interpretatū. Anno secūdo regnāte artaxerxe maximo prima die mēsis nisan vidit somniū mardocheus filiꝰ iairi/filij semei/filij cis/de tribu beniamin: homo iudeus qui habitabat in vrbe susis vir magnus ⁊ excelsus inter primos aule regie. Erat autē de eo numero captiuorum quos transtulerat nabuchodonosor rex babylonis de hierusalē cū iechonia de rege iudee: ⁊ hoc eiꝰ somniū fuit: Apparuerūt voces ⁊ tumultus/tonitrua et terremotꝰ et cōturbatio sup terrā: et ecce duo dracones magni paratiq̄ contra se in preliū: ad quorū clamorē cuncte concite sunt nationes: vt pugnarēt contra gentē iustorū. Fuitq̄ dies illa tenebrarū et discriminis/tribulationis et angustie et ingens formido super terram. Conturbataq̄ est gens iustorum et timentium mala sua: et preparata ad mortem. Clamaueruntq̄ ad dominū: et illis vociferantibus †fons paruus creuit in fluuium maximum: et in aquas plurimas redūdauit. Lux et sol ortus est: et humiles exaltati sūt: et deuorauerunt inclytos. Quod cū vidisset mardocheus et surrexisset de stratu/excogitabat quid deus facere vellet: et fixum habebat in animo scire cupiens quid significaret somniū. Ca. XII

als scripti

C

†s. 10. c.

MOrabatur autem eo tempore in aula regis cū bagathan et thares eunuchis regis: q̄ ianitores erant palatij. Cumq̄ intellexisset cogitationes eorum et curas diligentius peruidisset/didicit ꝙ conarentur in regem artaxerxem manus mittere: ⁊ nunciauit super eo regi. Qui de vtroq̄ habita questione confessus iussit duci ad mortē. Rex autem quod gestum erat scripsit in commētarijs. Sed et mardocheus rei memoriam litteris tradidit. Precepitq̄ ei rex vt in aula palatij moraretur: datis ei pro delatione muneribus. Aman vero filius amadathi bugeus erat gloriosissimus coram rege: et voluit nocere mardocheo et populo eius pro duobus eunuchis regis qui fuerāt interfecti. Hieronymus. Hucusq̄ proemium. Que sequuntur in eo loco posita erant vbi scriptum est in volumine: Et diripuerunt bona vel substantias eorum. Que in sola vulgata editione repperimus. Epistole autem hoc exemplar fuit. Ca. XIII

†s. 2. d. ⁊. 6. a

D

REx maximus artaxerces ab india vsq̄ ethiopiam centum vigintiseptem prouinciarū: principibus et ducibus qui eius imperio subiecti sunt salutem dicit: Cum plurimis gentibus imperarem: et vniuersum orbem mee ditioni subiugassem: volui nequaq̄ abuti potentie magnitudine: sed clementia et lenitate gubernare subiectos: vt absq̄ vllo terrore vitam silentio transigentes: optata cunctis mortalibus pace fruerentur. Querente autem me a consiliarijs meis quomodo posset hoc impleri: vnus qui sapientia et fide ceteros preallebat: et erat post regem secūdus aman nomine: indicauit mihi in toto orbe terrarum populum esse dispersum qui nouis vteretur legibus: et contra omniū gentium consuetudinem faciens/regum iussa contemneret: et vniuersarum concordiam nationum sua

†s. 1. a. †. 16. a.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

E dissensione violaret. Quod cum didicissemus: videntes vnã gentẽ rebellẽ aduersus oĩe hominũ genus puersis vti legib⁹: nostrisq3 iussionibus cõtraire: ⁊ turbare subiectarũ nobis prouinciarũ pacẽ atq3 cõcordiam: iussimus vt quoscũq3 amã qui omnibus ꝓuincijs ꝑpositus est et secũdus a rege: ⁊ quẽ patris loco colim⁹/monstrauerit: cum coniugib⁹ ac liberis deleanť ab inimicis suis: nullusq3 eorũ misereatur: quartadecima die duodecimi mensis adar anni pręsentis: vt nepharij homines vno die ad inferos descendẽtes/reddant imperio nostro pacẽ quã turbauerãt. Hie. Hucusq3 exẽplar epistolę. Quę sequũtur post eũ locum scripta repperi: vbi legitur: Pergensq3 mardocheus fecit oĩa quę ei mandauerat hester. Nec tamen habenť in hebraico: et apud nullũ penit⁹ feruntur interptũ. Mardocheus autẽ depcatus est dominũ/memor omniũ operũ ei⁹/⁊ dixit: Domine domine rex oĩpotẽs: in ditione eĩ tua cũcta sunt posita: ⁊ nõ est qui possit tuę resistere volũtati: si decreueris saluare israel. Tu fecisti cęlum et terrã: ⁊ quicqd celi ambitu contineť: domin⁹ oĩm es: nec est qui resistat maiestati tuę. Cuncta nosti: ⁊ scis quia nõ ꝓ supbia ⁊ cõtumelia ⁊ aliqua glorię cupiditate fecerim hoc/vt nõ adorarem aman superbissimũ: libenter eĩ ꝓ salute israel etiã vestigia pedũ eius deosculari paratus essem: s3 timui ne honorẽ dei mei transferrẽ in hoĩem: ⁊ ne quẽq3 adorarẽ excepto deo meo. Et nunc dñe rex deus

F abraam miserere populi tui: quia volunt nos inimici nostri pdere ⁊ hereditatẽ tuam delere. Ne despicias partẽ tuã quã redemisti de egypto. Exaudi deprecationẽ meã ⁊ ppitius esto sorti ⁊ funiculo tuo: et conuerte luctum nostrũ in gaudiũ: vt viuentes laudemus nomẽ tuum domine: ⁊ ne claudas ora te canentiũ. Omnis q3 israel pari mente ⁊ obsecratione clamauit ad dominũ: eo ꝙ eis certa mors impenderet. Ca. XIIII

Hester quoq3 regina confugit ad dominũ: pauẽs periculũ quod imminebat. Cunq3 deposuisset vestes regias/fletibus et luctui apta indumenta suscepit: et ꝓ vnguẽtis varijs cinere ⁊ stercore ipleuit caput: et corpus suu3 humiliauit ieiunijs: omniaq3 loca in quibus ante lętari consuerat/crinium laceratiõe compleuit. Et deprecabatur dominũ deum israel/dicens: Domine mi qui rex noster es solus: adiuua me solitariã: †et cui⁹ pręter te nullus auxiliator est alius. Periculũ meũ in manibus meis est. Audiui a patre meo: ꝙ tu domine tulisses israel de cunctis gentib⁹/⁊ patres nostros ex omnib⁹ retro maioribus suis: vt possideres hereditatem sempiternam: fecistiq3 eis sicut locutus es. Peccauimus in conspectu tuo: et idcirco tradidisti nos in manus inimicorum nostroꝝ. Coluimus eĩ deos eorum. Iustus es domine. Et nũc non eis sufficit ꝙ durissima nos opprimunt seruitute: sed robur manuũ suaꝝ idoloꝝ potentię deputantes volunt tua mutare ꝓmissa: et delere hereditatẽ tuã: ⁊ claudere ora laudantiũ te: atq3 extinguere gloriã tẽpli et altaris tui: vt aperiant ora

G gentiũ ⁊ laudent idoloꝝ fortitudinẽ: et pdicẽt carnalẽ regẽ in sempiternũ. Ne tradas domine sceptrũ tuũ his qui nõ sunt: †ne rideant ad ruinã nostram: sed cõuerte consiliũ eoꝝ sup eos: et eũ qui in nos cępit seuire disperde. Memẽto dñe ⁊ ostende te nobis in tpe tribulationis nostrę: et da mihi fiduciã dñe rex deoꝝ ⁊ vniuersę potestatis: tribue sermonẽ cõpositũ in ore meo in cõspectu leonis: ⁊ trãsfer cor illi⁹ in odiũ hostis nr̃i: vt ⁊ ipse pereat ⁊ cęteri q̃ ei ꝯsentiũt. Nos aũt libera in manu tua: ⁊ adiuua me ancillã tuã nullũ aliud auxiliũ habentẽ nisi te dñe qui habes oĩm sciam: ⁊ nosti q: oderim gl̃iam iniqꝝ: ⁊ detester cubile incircũcisoꝝ et oĩs alienigenę. Tu scis necessitatẽ meã/ꝙ abominer signũ supbię ⁊ gl̃ię meę: qd̃ est sup caput meũ in dieb⁹ ostentatiõis meę: ⁊ detester illud q̃si pannum menstruatę: ⁊ nõ portẽ in dieb⁹ silẽtij mei: et ꝙ nõ comederim in mẽsa aman: nec mihi placuerit cõuiuiũ regis: ⁊ non biberim vinũ libaminũ: et nunq3 lętata sit ancilla tua/exquo huc translata sum vsq3 in pręsentẽ diẽ: nisi in te dñe de⁹ abraã. Deus fortis sup oẽs exaudi† vocẽ eoꝝ q̃ nullam aliã spem habẽt: ⁊ libera nos de manu iniquoꝝ: ⁊ erue me a timore meo. Hiero. Hęc q3 addita reperi in editione vulgata. Ca. XV

H Et mandauit ei: haud dubium quin hester mardocheus: vt ingrederetur ad regem/⁊ rogaret ꝓ populo suo et pro patria sua. Memorare inqt dierum humilitatꝭ tuę: quõ nutrita sis in manu mea: quia aman secũdus a rege locutus est contra nos in mortẽ: ⁊ tu inuoca dominũ ⁊ loquere regi ꝓ nobis/⁊ libera nos de morte. Hiero. Necnõ et ista quę subdita sunt in editiõe vulgata repperi. Die autẽ tertio†deposuit vestimẽta ornatus sui: et circundata est gloria sua. Cunq3 regio fulgeret habitu et inuocasset omniũ rectorẽ ⁊ saluatorẽ deu3 assumpsit duas famulas: et super vnam quidem innitebatur quasi pro delitijs/⁊ nimia teneritudine corpus suum ferre non sustinens: altera aute3 famularum sequebatur dominã defluentia in humũ indumenta sustentans. Ipsa autẽ roseo colore vultũ perfusa/et gratis ac nitentibus oculis tristem celabat animũ et nimio timore contractum. Ingressa igiť cuncta per ordinẽ ostia/stetit contra regem: vbi ille residebat sup soliũ regni sui: indutus vestibus regijs auroq3 fulgens ⁊ preciosis lapidibus: eratq3 terribilis aspectu. Cunq3 eleuasset faciẽ ⁊ ardentibus oculis furorẽ pectoris indicasset/regina corruit: et in palloẽ colore mutato/lassum super ancillam reclinauit caput. Conuertitq3 deus spiritũ regis in mansuetudinem: et festinus ac metuens exiluit de solio: ⁊ sustentãs eam

Margin notes: al's †et quia; al's †tui; al's †precẽ; al's †rẽsũpsit vestimẽta humilitatis suę

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

A vlnis suis donec rediret ad se: his verbis blandiebatur: Quid habes hester? Ego sum frater tuus noli metuere: Non morieris: non enim pro te/sed pro†oibus hec lex cōstituta est. Accede igit᷑ ꝛ tāge sceptrū. Cunqꝫ illa reticeret/tulit auream virgā ꝛ posuit sup collū eius: et osculat⁹ est eā/et ait: Cur mihi nō loqueris? Que respondit: Uidi te domine quasi angelū dei: ꝛ conturbatū est cor meū pre timore glorie tue. Ualde eīn mirabilis es dn̄e: et facies tua plena est gratiarū. Cūqꝫ loqueret᷑ rursus corruit: ꝛ pene exanimata est. Rex autem turbabat᷑: ꝛ oīnes ministri eius consolabantur†eum.

al's†hoibus; al's†eam

Hiero. Exemplar epistole regis artaxerxis/quā p iudeis ad totas regni sui puincias misit: quod ꝛ ipm in habraico volumine nō habet᷑. Ca. XVI

Rex magn⁹ artaxaerxes ab india vsqꝫ ad ethiopiam centū vigintiseptē prouinciarū ducibus ac principib⁹: q̄ nostre iussiōi obediūt/salutē dicit. Multi bonitate principū ꝛ honore q̄ in eos collatus est abusi sunt in superbiā: ꝛ nō solū subiectos regib⁹ nitunt᷑ opprimere: sed datā sibi gl'iam non ferentes/in ipsos qui dederunt moliunt᷑ insidias. Nec contēti sunt gratias nō agere beneficijs: et humanitatis in se iura violare: sed dei q̄ꝫ cuncta cernentis arbitrant᷑ se posse fugere sentētiā. Et intātum vesanie prumpunt: vt eos qui credita sibi officia diligēter obseruāt: et ita cuncta agunt vt oīm laude digni sint: mendacioꝝ† cuniculis conētur subuertere: dū aures principū simplices et ex sua natura alios estimantes/callida fraude decipiunt. Que res ꝛ ex veteribus pbat᷑ historijs: ꝛ ex his q̄ gerunt᷑ quotidie: quō malis quorūdā suggestionibus regum studia deprauent᷑. Uñ puidendū est paci omniū puinciarū. Nec putare debetis si diuersa iubeam⁹ ex animu nostri venire leuitate: sed p qualitate ꝛ necessitate tēpoꝝ: vt reipublice possit vtilitas ferre sententiā. Et vt manifesti⁹ quod dicimus intelligatis.† Aman filius amadathi/et animo ꝛ gente macedo: alienusqꝫ a persarum sanguine: et pietatem nostram sua crudelitate cōmaculans: peregrin⁹ a nobis susceptus est: ꝛ tantā in se expertus humanitatē/vt pater noster vocaret᷑: et adoraret᷑ ab oibus post regē secūdus: qui in tantū arrogantie tumore†sublatus est: vt regno puare nos niteret᷑ ꝛ spiritu. Nam mardocheum cuius fide et beneficijs viuim⁹: et cōsortem regni nostri hester cum omni gente sua†nouis quibusdā atqꝫ inauditis machinis expetiuit in mortē: hoc cogitans/vt illis iterfectis insidiaretur nostre solitudini: et regnū persarum transferret in macedonas. Nos autē a pessimo mortaliū iudeos neci destinatos/in nulla penitus culpa repperimus: sꝫ ecōtrario iustis vtētes legib⁹/ꝛ filios altissimi et maximi semperqꝫ viuentis dei: cuius beneficio ꝛ patribus nostris ꝛ nobis regnū est traditum: ꝛ vsqꝫ hodie custoditur† Unde eas litteras quas sub nomine nr̄o ille direxerat sciatl' esse irritas. Pro quo scelere ante portas huius vrbis.i. susis: et ipe qui machinatus est/ꝛ omnis cognatio eius pēdet in patibulis: nō nobis/sed deo reddēte ei quod meruit. Hoc autē edictū quod nunc mittim⁹/in cunctis vrbibus pponat᷑: vt liceat iudeis vti legibus suis. Quib⁹ debetis esse adminiculo: vt eos qui se ad necē eorū parauerāt/possint interficere: tertiadecima die mēsis duodecimi: qui vocat᷑ adar. Hanc eīn diem deus omnipotēs merori ꝛ luct⁹ eis vertit in gaudium. Uñ ꝛ vos inter ceteros festos dies hanc habetote diē: ꝛ celebrate eam cum omni leticia: vt ꝛ in posteꝝ cognoscant᷑ oīnes qui fideliter persis obediunt/dignā p fide recipe mercedē: qui autē insidiant᷑ regno eorū/perire p scelere. Omnis aūt puincia et ciuitas que noluerit solennitatis huius esse particeps/gladio ꝛ igne pereat: ꝛ sic deleat᷑ vt nō solū hominib⁹/sed etiā inuia bestijs sit in sempiternū/p exemplo contemptus et inobedientie.

B; al's†funicul'; †s.3.a; al's†eleuat⁹; †s.2.d; C; †s.7.d

Liber hester cum additiōibus apocryphis finit.

Presentis chartas operis si colligere optas:
Aspice principium litterulasqꝫ suas.

a
Prima vacat
Incipit expositio
Adamantius
ruero vt dñs
loquit᷑. Quid

b
Et fecerunt
est: ⁊ ꝯcupiscētia
Uiuificauit
Regulāqꝫ
tē referatur

c
postea: vt
Cras eñ eadem
pacis ꝯteret
moysen legē
talē fructum

d
Mittā vobis
filiorū neptalim
cepisse. Ideo
tas ⁊ magnas
sed se magis

e
honores seculi
tes ī man⁹
Ingressus est
dextera dei

f
Da mihi signū
Si sal fa.
nes. Aut vo
stra bona

g
tribu beniamin
sicut in titulo
hoīm qñqꝫ
duorū mensiū
nazarei certis

h
In diebus illis
Considera ꝙ
tes de virtute
Inuctęqꝫ sunt
⁊ superuenientē

i
ordinē ꝓpharū
deū veraciter
derelicti
ritalis capax
gni eius nō erit

k
inde extales
Gabaa. Rab
Displicuitqꝫ
nē ꝑncipalē
Et vnges eū

l
quoqꝫ per
Porro ionathas
lech. Cōsanguinei
am añponit
ca asserit

m
Percussit ⁊c.
Dñe dñe
Af. mi. ⁊c.
dei nr̄ę. Ostiū
Descendet ⁊c.

n
Et ait da.
Magos ⁊ hario.
rit: Tu scies
Substiterūt ei
audisti ⁊c

o
Duo aūt viri
suā noiauit
fidē ptinēt
vno lapide
Et fidelis

p
Sa. ⁊ aliorꝫ
Et tulit dia.
Tholomai
Igit᷑ post hec
Et deposuerūt

q
ops. Alio mō
altissimū
ꝑuata est
Gob. Qđ in.
Posuit tene.

r
nā sctificauit
Bethsabee
ab eis esse
Abiathar q̄z
Abijt itaqꝫ

s
Altitudo tēpli
solis fenestrę
Et ędificauit
tor dei ⁊ hoīm

t
Fecit oīe opus
surrectiōis iā
illi⁹ q̄ baptismū
ctū operatiōis
Jordanis

v
ne ⁊ glīa eius
Rex aūt salo.
Uoraginem
re in agricultura

x
Factus ē aūt
Edificauit
insinuabat.
Curauit alta

y
Abijt ḡ ꝓphe.
Itaqꝫ cū au.
Eijce me
Factū est aūt
Palliū helię

z
giezi q̄ currēs
Dixit aūt
Restitue ei
Regnauitqꝫ
Athalia vo

A
Ipse ędificauit
Musach q̄z
benoth: qđ est
Dabo vo. duo
cter dñm depcat᷑

B
Josiam. Rabañ.
Cōtaminauit
In mageddon
Sedechias
⁊ secū in

C
Sephi. Hiero.
Jair. Hic iudex
De egla vxore
Filius dei q̄

D
Filijs aūt caath
lius eius rapha.
Idithun. cātoris
Et caput af.
tat. Dauid

E
Et dicat oīs po.
Factū est aūt ⁊c.
Factū est aūt post
Dixitqꝫ dauid.

F
Ad austrū
sup the. Thesau.
mēti figuris
ne baptismi
Et erunt serui

G
Tunc salomon
holocausta
na austri in
lulū de onere

H
Aromatibus
Ui. do. ⁊c. ī solio
Ascēsuri ⁊c. no
Ecce dñs ⁊c.
Sup gradū

I
Applicueruntqꝫ
additio: qr
gnātes diligēs
Et egit pęnitētiā

K
ira dñi ꝓuocat᷑
Euentilēt apices
vrbem sanctā
tentiōe ⁊ opere
Et in ipsis

L
sidijs retardati
quondā senator
per īmolationē
Artaxerxes rex

M
aūt genua
noscenda traderent᷑
tes a pctis
Et audierunt
Ipsi texerūt

N
quis hec est
Congregatusqꝫ
Unusquisqꝫ ni
Et manna

O
Filij cantorꝫ
re: sed ꝑuerse
agit᷑ / debēt
tum dederunt
res romani

P
Et post hec
Et cū adorādo
Ue tibi assur
altissim⁹
rebit sponsa.

Q
Chromatio et
Ita vt oia
ad obitum herodis
manitatē.

R
Deus abraam
gi / q̄ lrām
nos sumus
Et cōsūmati

S
Et exirent
eius originem
Porro Ca. vj.
Et hos quinqꝫ

T
missa sum
Caput holofe.
Tunc ingres.
Horruerūt pse
Incipit liber hester

V
Rege ⁊ aman
Rursumqꝫ
Festina
cta fideliū
ꝓcedere

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
B4B/D Vol. 2

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
848/D Vol. 2